Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΛΟΓΟΙ Θ.

HERODOTI

HALICARNASSEI

HISTORIARVM

LIBRI IX.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΛΟΓΟΙ Θ

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΟΙ ΜΟΥΣΑΙ.

HERODOTI

HALICARNASSEI

HISTORIARVM

LIBRI IX

Muſarum Nominibus Inſcripti

Gr. et Lat. ex LAVR. VALLAE interpretatione, cum adnotationibus THOMAE GALEI et IACOBI GRONOVII.

Editionem curavit et ſuas itemque

LVD. CASP. VALCKENARII

NOTAS ADIECIT

PETRVS WESSELINGIVS.

ACCEDVNT

Praeter VITAM HOMERI varia ex priſcis ſcriptoribus de Perſis, Aegyptiis, Nilo, Indisque Excerpta et praeſertim ex CTESIA.

AMSTELODAMI,
Sumptibus PETRI SCHOVTENII,
MDCCLXIII

NOBILISSIMIS ATQVE
AMPLISSIMIS VIRIS

IOAN. ANDREAE VAN WESTRENEN I. C.

ET

ARNOLDO LOTEN I. C.

INCLITAE VRBIS TRAIECTINAE
CVM MAXIME
CONSVLIBVS,
NEC NON
GRAVISSIMIS ATQVE AMPLISSIMIS
EIVSDEM VRBIS
SENATORIBVS
ACADEMIAE CVRATORIBVS
MAGNIFICENTISSIMIS
S. D. P.
PETRVS WESSELINGIVS.

Nullum mihi dubium est, quin ſerena atque eadem fronte Herodotum Halicarnaſſeum ſitis accepturi, qua vos et nobiliſſimi veſtri deceſſores Diodorum Siculum, cum ante hos octodecim annos a me officioſe deferretur, in ſinum recepiſtis. Probe meminiſtis, hunc gradum dignitatis illum mereri, ſummoque in honore et pretio apud ſeculum fuiſſe prius, ac nunc doctiorum laudibus ferri, atque in manibus haerere: a Tullio hiſtoriae pa-

parentem, *a Dionyſio, populari ſuo,* ΤΟΝ ΓΛΥΚΥΤΑΤΟΝ, dulciſſimum, *abs Athenaeo* ΘΑΥΜΑΣΙΩΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΙΓΗΡΥΝ, in primis admirabilem et mellifluum, *ob ſuaviſſimam dictionis iucunditatem ac ubertatem adpellari. Qua quidem leniter et ſine ſalebris fluente etſi lectores alliciat et blande moretur, haud poſtrema eiusdem dos et virtus de veriſſima Ioſephi Scaligeri ſententia est*, quod vetuſtiſſimus omnium ſolutae orationis ſcriptorum ſit, qui hodie exſtant, ſcrinium originum Graecarum et barbararum. *Magna laus a magno viro, ſed ex merito, profecta. Quaecunque enim de antiquiſſimis Africae, Aegypti, Lydiae, Graeciae, Babyloniae, Perſidis et Scythiae rebus noſcimus, illi potiſſimum accepta ferimus. Regum Aegypti, Pharonis Neconis et Hophrae, illuſtria facta, genti Hebraeae, ut annales teſtantur, ſaepe damnoſa, huic uni debemus. Manant eodem fonte, quae Medorum principes, diſſipatumque Aſſyriorum imperium, et Ninives, amplisſimae urbis, excidium illuminant. Hinc Cyrum, nobiliſſimum Perſarum regem, ac expugnatam eius ductu atque auſpiciis Babylonem, atque ita expugnatam, uti ſanctus Ieremias divino monitu olim cecinerat; indidem Cambyſem, Darium Hiſtaſpiden, Xerxem, famoſa in ſacris codicibus nomina, explorate cognoſcimus. Poſſem hic multarum pulcerrimarumque rerum memoriam refricare atque uberiore ſermonis excurſione uti: ſed quorſum? Notae vobis,* VIRI AMPLISSIMI, *ſatis ſunt, auditae et retractatae ſaepius. Probabitis profecto operam Herodoto, excellentiſſimo ſcriptori, cuius in penu et lepidiſſima orationis venuſtas et perutilis rerum ac delectabilis copia, a me hoc aetatis inpenſam, nec non dedicationis officium. Vos per triginta ferme annos omni me beneficentiae ſtudio proſecuti fuiſtis, auxiſtis honoribus, meritis paene obruiſtis, et haec tacitus diſſimularem? Erit opinor laborum huiuscemodi hic mihi terminus, grati in vos animi nullus. Veſtram vicisſim,* MAECENATES OPTIMI, *erga ſenem, meriturum tamen bene, donec mens et genua virebunt, de illuſtri veſtra ſchola, benivolentiam propriam mihi et perennem promitto et ſpondeo. Perſeveret, ita vivam, incolumis, cui prudentiſſime conſulitis, civitas, flos dilectiſſimae Academiae decreſcat nunquam, vobis autem omnia,* VIRI NOBILISSIMI, *ex animi ſententia ſuccedant: Haec precor. Traiecti ad Rhen. a. d.* VIII. *Kal. Iulii* CIↃ IↃ CC LXIII.

AEQVO

AEQVO LECTORI

S. D.

PET. WESSELINGIVS.

Facturus mihi operae pretium videor, ſi prius nonnulla de Herodoto eiusque libris, quam inſtituti mei rationes, expoſuero. Magni viri *Ios. Scaliger*, *Ger. Io. Voſſius*, *Io Alb. Fabricius* et noviſſime *Io. Bouherius* erudite ea in re fuerunt occupati, ſaepe tamen diſcordes et nonnunquam etiam lapſi. Seligam inde veritati maxime adſimilia, et electa adfirmabo. Patriam praeclariſſimi ſcriptoris Halicarnaſſum primis verbis *Clio*, illuſtre genus et parentes Lyxen et Dryonem (*a*) *Suidas* (*b*) vetusque Epigramma oſtendunt. Aetas ac natalis annus teſtimonio *Pamphilae* cognoſcitur, (*c*) perhibentis principio belli Peloponneſiaci annos illum habuiſſe *tres et quinquaginta:* quod bellum Olympiadis LXXXVI. anno ſecundo cum coeperit, primam utique lucem adſpexit ineunte Olympiade LXXIV., quatuor annis ante Xerxis in Graeciam expeditionem Educatum edoctumque liberaliter fuiſſe, quamquam de praeceptoribus altum ſilentium, dubitare nefas. Adultior Halicarnaſſum, tyrannidem Lygdamidis non ferens, reliquit, ſeque in inſulam Samum contulit, ubi Ionici ſermonis Veneres amplexus animum ad ſcribendum adpulit, in foro et *cauſſis agendis nihil omnino verſatus*, (*d*) teſte *Cicerone*. Ante id tempus in publicum edita fuiſſe *Hecataei* Mileſii Περιήγησις τῆς Ἀσίας fertur: hinc, quae Aegyptum, deſcriptionem Phoenicis, hippopotami, et crocodilorum venationes ſpectant, βραχέα παραποιήσας, *mutatis paucis*, niſi a (*e*) *Porphyrio* fallimur, mutuatus est. Et fallimur fortaſſe: namque valde dubium est, fueritne eius Περιηγήσεως *Hecataeus* auctor. *Callimachus*, cui tali in negotio iuſta cauſſae dictio est, eam *Hecataeo* abiudicatam obſcuriori homini tribuit apud (*f*) *Athenaeum*. Non addo, quod Cl. *Valckenarius* veriſſime (*g*) monuit, nihil huiuscemodi ab aliis, ne quidem ab *Plutarcho*, exprobratum Herodoto fuiſſe. Vulgata quoque *Xanthi* Λυδιακὰ fuerant, dederantque illi τὰς ἀφορμὰς, ſive *anſam* et *occaſionem* ad res Lydorum exponendas: neque enim opinor *Ephori* apud (*h*) *Athenaeum* verba ulterius poſſe porrigi. Multa ſane Herodotus (*i*) de Lydis eorumque in Italiam coloniis, de quibus nihil *Xanthus*, aut omnia alia, *Dionyſio*, Herodoti populari, (*k*) docente. Erant praeterea in doctiorum manibus et celebritate *Hellanici* Mileſii et *Charontis* Lampſaceni Περσικὰ, aut (*l*) ſimilis certe argumenti commentaria. Quorum quidem libris a ſcribendo deterritus non est, ſed *commotus*, *ut auderet uberius*, *quam ſuperiores*, *et ornatius dicere*, quae (*m*) *Ciceronis* verba: *Dionyſii* autem, οὐκ ἀπετράπετο, ἀλλ' ἐπίστευσεν αὐτῶν χρεῖσσόν τι ἐξοίσειν. Hunc in finem, ut ſingula expiſcaretur et regionum ſitus atque habitus coram intueretur et exploraret, taedium ac aerumnas longae peregrinationis non recuſavit. Luſtrata omni Graecia et Epiro, viſaque Macedonia et Thracia, in Scytharum ultra Iſtrum et Boryſthenem (*n*) oras tranſiit. Neque ab Aſia abſtinuit, cuius peragrata multo maxima parte, adiit Syriam, ubi (*o*) Tyrum, Phoenicum nobiliſſimam urbem, et (*p*) Palaeſtinam maritimam inſpexit diligenter. Hinc commodum in Aegyptum iter, quam viſendi cupiditate oberraſſe, *Euterpe* loquitur. Ex Aegypto in Libyam excucurrit, (*q*) Cyrenenque vidit, forſan et alia amplisſimae regionis oppida. Africae ab Aegypto ad promontorium Soloëntem ſollicita deſcriptio et crebri cum Carthaginienſibus habiti (*r*) ſermones hoc poſſent perſuadere, neque valide tamen. An Babylonem et uberrimos eius agros inviſerit, venit in disputationem. Vir doctiſſimus, *Des Vignoles*, ſed Herodoto ſaepius, quam par erat, iniquior, eo profectum (*s*) vehementer infitiatur. Non nego, quod illi opinioni obtentui fuit, itineris Babylonici diſtrictam a Muſis mentionem abeſſe. At ſunt de veriſſima Ampl. *Bouherii* (*t*) obſervatione conplura, quae illud ſibi deſiderant: in his repetita cum Chaldaeis (*u*) colloquia, vix ea tempeſtate extra Babyloniae fines conſerta; tum amplisſimae urbis operoſa et accurata delineatio, templorum praeterea et ſtatuarum, quibus illa merito ſuperbiebat. Ait in ſuam usque aetatem Babylone durasſe Iovis Beli fanum aereis portis, Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον, (*x*) καὶ ἐς ἐμὲ τοῦτο ἔτι ἐόν. Contra ea non vidisſe ſeſe isthic ſtatuam duodecim cubitorum ex ſolido auro, quod

(*a*) In Ἡρόδοτος et Πανύασις. (*b*) In ſcholiis ad *Ariſtoph.* Nub. v. 331. (*c*) Apud *Gellium* Noct. Att. XV. 23. (*d*) In L. II. de Orat. C. 13. (*e*) In *Euſebii* Praep. Evang. X. 2. p. 466. (*f*) Deipnos. L. II. p. 70. B. (*g*) Ad Muſae 11, 77. p. 139. (*h*) L. XI, 3. p. 515. (*i*) Vid. L. I, 94. (*k*) Antiq. Rom. L. I, p. 22. (*l*) Vid. *Dionyſii Halic.* Epiſt. ad Pompeium p. 129. (*m*) Orator. C. 12. (*n*) Vid. L. IV, 81. etc. (*o*) Libro II, 44. (*p*) L. III, 5. et II, 106. (*q*) L. II, 181. (*r*) L. IV, 168. etc. et L. IV, 43. et 195. 196. (*s*) Chronol. L. IV, 4, 5. et VI, 3, 10. (*t*) Diſſert. Herod. C. I. (*u*) L. I, 183. (*x*) Ibid. C. 181.

quod eam Xerxes aliorſum aſportaſſet, (*a*) ἐγω μέν μιν οὐκ εἶδον. Porro, declarata cultiſſimis verbis ſoli Babylonici ubertate, ἐκ (*b*) δὲ κέγχρου καὶ σησάμου ὅσον τι δένδρον μέγαθος γίνεται, ΕΞΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΣ, μνήμην οὐ ποιήσομαι· εὖ εἰδὼς ὅτι τοῖσι μὴ ἀπιγμένοισι ἐς τὴν Βαβυλωνίην χώρην, καὶ τὰ εἰρημένα καρπῶν ἐχόμενα, ἐς ἀπιστίην πολλὴν ἀπῖκται· *ex milio autem et ſeſamo quantae proceritatis arbor ſurgat*, *ETSI PROBE MIHI CONPERTA*, *memorare ſuperſedeo*, *bene gnarus iis*, *qui nunquam Babylonicam regionem adierunt*, *quae de frugibus dicta ſunt*, *perquam incredibilia viſum iri.* Talia conmentantem negabimus earum rerum teſtem fuiſſe oculatum? Verum ista erudito viro, nimio Cteſiae amore in transverſum abrepto, condonemus. Herodotus viſis tot regionibus, urbibus et hominum moribus in Samum reverſus, quae ad ſedulae apis inſtar undique collegerat, ſcriptis conſignare, *Suida* auctore, ingreſſus fuit. Intento autem isti negotio ſpes Halicarnaſſum tyrannico dominatu liberandi adfulſit; quorſum delato res bene ceſſit. Expulſus enim Lygdamis est, et civibus aequa rediit libertas; ſed, uti fit, factiones civitatem miſcuerunt, invidiaque liberatorem, factioſis fortaſſe gravem, incesſit. Tum patriam reliquit, inque Graeciam tetendit. Huc pertinent *Luciani* (*c*) ista, difficilia quibusdam intellectu viſa, πλεύσας γὰρ οἴκοθεν *Herodotus* ἐκ τῆς Καρίας εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, ἐσκοπεῖτο, videlicet, qua tandem ratione et minimo labore inſignis ac celebris evaderet: inſtabat per illi conmodum Olympiorum tempus ſollemne: properavit ad illud certamen, atque in magno Graecorum conſeſſu recitavit hiſtorias ſuas. Namque ea non docent, abſolviſſe Herodotum hiſtoriarum libros Halicarnaſſi, ſed conpoſitos in Samo inſula, quod ex *Suida* adſciſcendum, ex Caria ad Olympicum conventum ſecum portaſſe, et Graecis, ut illis innoteſceret, praelegiſſe. Eligunt ad eam recitationem Olympiadem LXXXI. viri docti, quippe aetati Herodoti egregie congruam: neque mihi refragari animus est, eoque minus, quod pueriles Thucydidis anni Elidenſem hanc Olympiadem ſibi poſtulent. Aderat Thucydides una cum patre Oloro admodum adoleſcens (*d*), ἔτι παῖς ὤν, in ſummo Graecorum plauſu recitanti, illacrymavitque, aemulatione quadam iam tum ad conſimile laudis ſtudium accenſus; quo Herodotus animadverſo ad Olorum, (*e*) ὀργᾷ ἡ φύσις τοῦ υἱοῦ σοῦ πρὸς τὰ μαθήματα, optime de puero XV. annorum, et gloriae deſiderio lacrymante. Atque hic non obliviſcor ſecundae recitationis, Athenis Olymp. LXXXIII. anno tertio inſtitutae, quam Thucydidem auſcultare potuiſſe, certum quidem est, ſed iam virili aetate, non puerum. Erudite hoc (*f*) *H. Dodwellus* exſecutus adprobavit (*g*) *Ed. Corſino*, ſibi tamen non conſtanti, et eandem praelectionem in Olymp. LXXXIV. coniicienti. *Lucianus* et *Plinius*, quorum auctoritate in illas partes abiit, nihil iuvant. De priore dictum ſupra est, de *Plinio* deinceps. Ubi vero post Olympiadem LXXXI. et qua Graeciae in urbe conmoratus fuerit, an peregre denuo abierit, dicere non habeo. Auctor *Dio Chryſoſtomus* (*h*) est, Corinthum veniſſe, ſcriptas a ſe hiſtorias attuliſſe, grande exſpectaſſe praemium ob adſperſas bello Perſico Adimanti et Corinthiorum laudes: fruſtratum ea ſpe, delevisſe plura, et civitatis ducisque gloriam inminutum ivisſe. Quae, etſi in Corinthiorum et Adimanti rebus laudandis mire parcus fuerit, (*i*) criminationes videntur hominum aevi ſerioris. Certius habetur, Athenis ſuos eum libros legiſſe *in conſilio*, uti *Hieronymus* ſcribit, *et honoratum fuiſſe*, idque feſto Panathenaeorum die anni tertii Olympiadis LXXXIII., quae elegans Ill. *Scaligeri* (*k*) doctrina. Sub idem tempus Athenis colonia in magnam Graeciam deducta (*l*) Thurios fuit, cui ſponte ſua comitem ſe Herodotus addidit, Θούριος ea propter ſaepe dictus, διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας, ut apud (*m*) *Strabonem*. Ibi per otium hiſtorias recenſuit, multaque illis adſtruxit. Nam quod in *Plinio* est, (*n*) *Thuriis in Italia condidiſſe hiſtoriam anno urbis trecenteſimo decimo*, aliter ſi accipiatur, erroneum erit. Condidit hiſtoriarum libros alibi, eosdemque ante Italicum iter ſemel atque iterum in frequenti Graecorum mercatu praelegit, isthic vero illos elimavit, nonnulla adiecit, alia fortaſſe retexuit. Addidiſſe autem, ea argumento ſunt, quae profectione in magnam Graeciam longe ſunt poſteriora. Talis est, neque latuit Ampl. *Bouherium*, Thebanorum in Plataeenſes invaſio et (*o*) caedes Eurymachi, Leontiadae filii, principio belli Peloponneſiaci; τὴν Θηβαίων ἐσβολὴν εἰς τὴν Πλάταιαν, *Marcellinus* (*p*) vocat, fruſtra ibi doctis viris adhaereſcentibus. Talis etiam Spartanorum in Aſiam legatio et infelix eius fraude Sitalcae, Thracum reguli, eventus. Veriſime (*q*) *Herodotus*, ταῦτα μέν νυν πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον ἐγένετο τοῦ βασιλέος τόλου. Contigerunt quippe anno Olympiadis LXXXVII. tertio, ſive annis post Xerxis in Graeciam transitum duobus et quinquaginta. Pertinerent ad hunc quoque cenſum, quae de Amyrtaeo et filio eius Pauſiri perſcripta meminimus, ſi, quod viro amplisſimo in opinionem venit, rege Perſarum Dario Notho evenisſent: at eam falli, videor mihi clare (*r*) oſtendisſe. Iuſtior locus erit fugae Zopyri, filii Megabyzi,

(*a*) ad

(*a*) Ibid. C. 183. (*b*) Ibid. C. 193. (*c*) In Herodoto C. 1. p. 832. (*d*) *Suidas* in Θουκυδίδης. (*e*) *Marcellinus* Vit. Thucydid. p. 9. (*f*) Apparatus ad Annal. Thucydid. p. 23. (*g*) Faſt. Attic. T. III. p. 203. et p. 213. (*h*) Orat. Corinth. p. 456. (*i*) Vid. ad L. VIII, 33. (*k*) Ad *Euſebii* Chronic. p. 104. (*l*) *Diodorus Sicul.* L. XII, 7. et 10. (*m*) L. XIV. p. 970. A. (*n*) Nat. Hiſt. L. XII. C. 4. (*o*) Lib. VII, 233 (*p*) Vit. Thucydid. p. 9. Edit. Dukeri. (*q*) Lib. VII, 137. (*r*) Vid. ad L. III, 15.

(*a*) ad Athenienſes, quem *Cteſias* ſub Olymp. LXXXVIII. non multo ante Artaxerxis obitum ab rege defeciſſe atque Athenas abiiſſe, (*b*) conmemoravit. Verum de his abunde. Quo usque vitam extenderit, et ubi eius finem fecerit, partim ſcriptorum taciturnitas, partim diſcordia, in dubio relinquit (*c*). *Suidas* Thuriis ſupremum obiiſſe diem et in foro urbis contumulatum perhibet, eſſe tamen, qui Pellae in Macedonia decesſiſſe de vita, aiant. Si (*d*) *Marcellino* fides conſtat, ſepulcrum Herodoti ad portas Athenarum Melitidas in Coela, ubi Κιμώνια μνήματα, oſtendebatur olim. Quae de mea quidem ſententia expediri nequeunt, niſi cenotaphia tumulique honorarii in auxilium vocentur. Τάφος tamen *Marcellino*, quo de *H. Dodwelli* (*e*) luculenta est animadverſio. Ex ſcriptis ſummi viri ſolae ad nos iucundiſſimae IX. Muſae devenerunt. Nam Ἐξήγησιν *de vita Homeri* titulum ementiri et Herodotum auctorem perperam edere, liquidis rerum argumentis evicisſe me puto. Ipsene hiſtoriarum libris Muſas inſcripserit, non liquet. *Lucianus*, cuius *Voſſius* et *Fabricius* obliti non ſunt, hominum admirationi, ex narrationum et dictionis iucunditate progenitae, eos (*f*) adſcripſit titulos In more ipſi fuit, (*g*) τὸν πρῶτον λόγον, τοὺς πρώτους λόγους primores libros, et ſequentes τοὺς ὄπισθε λόγους, τοὺς ὀπίσω λόγους, posthabito Muſarum, tametſi iuſtiſſimo, nomine adpellare. Quid enim illis ex cuncta Graecia iucundius, quid ſuavius, elegantiusve? Veracitatis tamen amor, ſine quo hiſtoriae nihil niſi nugae et Siculae gerrae, pluribus olim et noſtri aevi hominibus abeſſe viſus est. Scripserat *Ael. Harpocratio* (*h*) περὶ τοῦ κατεψεῦσθαι τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν. Quid carpserit, et quibus in rebus fabuloſam iudicaverit, ignoratur. Id novimus, in rhetorum olim uſu fuiſſe, cum clari nominis famam aucupabantur, aliorum meritis detrahere: quod eo non dicitur, ut de Harpocratione adſeveretur. Fieri potuit, ut ad nonnulla, quae veri fidem videbantur excedere, offenderit. Multos in conſimilem fraudem fabellae induerunt, Muſis ſaepenumero innexae, quibus ſcriptor ipse adſenſum negavit, crebro obteſtatus, ſe (*i*) ἀκοῇ λέγειν, *fando accepta referre*, neque omnia ſibi πιστὰ videri. Immo hanc ſibi legem dixiſſe, ut audita enarret, neque cunctis adſtipuletur tamen, atque hoc inculcatum omnibus cupere lectoribus. Ἐγὼ (*k*) δὲ ὀφείλω λέγειν τὰ λεγόμενα, πείθεσθαι μὲν οὐ πᾶσι ὀφείλω· καί μοι τοῦτο τὸ ἔπος ἐχέτω ἐς πάντα τὸν λόγον. Quod eius monitum ſi criminatores habuiſſent in promtu, uti aequitas poſtulabat, taxandi utique modum feciſſent, debuiſſent profecto. Acrior tamen, eius non ignarus, inſurrexit *Plutarchus*, vir excellente eruditione, non falſi ſed et malignitatis (*l*) Herodotum traducendo. Actio docta est, verum mirifice colorata, ſaepiſſime fallax et arceſſita adeo, ut culpam, qua illum nimio patriae ſtudio onerare geſtit, ipse ſuſtineat. *Ioach. Camerarius* et *H. Stephanus* id non diſſimularunt, neque nos eorum exemplo, illis praeſertim in rebus, quae ſuggillabantur. Atque hic laudibus ferre debeo doctiſſimi Abbatis *Geinozii* in vindiciis et defenſione Herodoti ab accuſationibus Plutarchi et aliorum ſtudium, cuius partem nobis *Academiae Inſcriptionum* (*m*) *Acta* ſiſtunt. Fuit Herodotus vitio humani ingenii obnoxius erroribus, lapsus veri ignorantia haud raro est, ſaepius etiam ab aliis deceptus. *Manetho*, referente (*n*) *Ioſepho*, iactitabat, Herodotum πολλὰ τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας ἐψευσμένον, *in rebus Aegyptiis propter ignorantiam crebrius aberraſſe:* vere fortaſſe: mallem tamen locupletiorem, quam Manetho vulgo habetur, huius accuſationis auctorem. At enim plurima olim in fabulis et figmentis deputabantur, quorum iuſtiſſime numero nunc eximuntur. Fabuloſa cenſebantur de Afrorum inſtitutis et moribus prodita, de circumnavigata ea noſtri orbis parte, de Aegyptii ſoli genio et Pyramidibus, de Scythis, ſuccini origine, Caſpio mari, innumerisque aliis, quae ſerior aetas et peregrinatorum frequentia veritati animadvertit congrua. Enimvero horum omnium memoriam replicare, nihil attinet. Istud haeret in dubio, truncataene Muſae ſint, et an alios ſimilis argumenti conmentarios Herodotus digeſſerit? Mutilationis et defectus ſuſpicionem de Athenada, viro Trachinio, indicata (*o*) movent: οὗτος ἀπέκτεινε μὲν Ἐπιάλτεα δι' ἄλλην αἰτίην, τὴν ἐγὼ ἐν τοῖσι ὄπισθεν λόγοισι σημανέω· *hic Epialten aliam ob cauſſam, quam ego ſequentibus in libris reddam, interemit.* Reddidit autem nusquam, non octavo, nedum libro nono. Ergone ea excidit conmemoratio? an promiſſi oblivio eius animum inceſſit? an decimum adiungere meditatus fuit librum? Utrumque fieri quitum est. Nam hiatus illis in Muſis nullum ſe mihi indicium prodidit. Similis fluctuatio, ſed expeditu pronior, de libris Libycis, Λιβυκοῖσι λόγοισι, quorum meminit (*p*) ipse. *Io. Alb. Fabricius* (*q*) elaboratos non cenſuit, ſed intra promiſſum ſtetiſſe. Iuſtior veriorque *Raphelii* et *Bouherii* coniectura, innuiſſe ſcriptorem extimam Muſae quartae partem, ſedulo rebus Libycis occupatam, et ſectionem in primis centeſimam quinquageſimam nonam, ubi de Apriae, Aegyptii regis, ſuſcepta in Cyrenen expeditione et infauſto eius eventu, multo ta-

(*a*) Lib. III. C. ult. (*b*) Perſic. C. 42. (*c*) In Ἡρόδοτος. (*d*) Vit. Thucydid. p. 3. (*e*) Apparat. ad Annal. Thucydid. Sect. XI. (*f*) In Herodoto C. I. (*g*) Vid. L. V, 36. VII, 93. et 213. I, 75. (*h*) *Suidas* in Ἁρποκρατίων. (*i*) Vide L. II, 29. et C. 121, 5. III, 116. IV, 5. 25. etc. (*k*) In L. VII, 152. (*l*) De Malignitate Herodoti T. II. p. 855. &c. (*m*) Tom. XIX. Edit. Paris. p. 115. (*n*) L. I. C. Apion. C. 14. (*o*) L. VII, 213. (*p*) L. II, 61. (*q*) Biblioth. Gr. L. II, 20.

tamen parcius quam promiſerat: quod qui contigerit, et an aliquid de priore ſententia demutaverit, non temere dixero. Poſſum adfirmare, veterum neminem Λόγους Herodoti Λιβυκοὺς ad teſtimonium excitaſſe, contra ex libro quarto res Afras depromſiſſe plures: immo ſolere illum partem libri λόγοι et λόγους adpellare: de nece (*a*) Cimonis, patris Miltiadae, τὸν μὲν ἐγὼ ἐν ἄλλῳ λόγῳ σημανέω· dixit autem eiusdem Muſae C. 103. Geminum illi Libri primi C. 75. Hoc itaque bene habet. Quam autem vellem de *Rerum Aſſyriarum* libris idem adſeri dicique poſſet. Sic de (*b*) illis, τῆς δὲ Βαβυλῶνος ταύτης πολλοὶ μέν κου καὶ ἄλλοι ἐγένοντο βασιλῆες, τῶν ἐν τοῖσι ΑΣΣΥΡΙΟΙΣΙ ΛΟΓΟΙΣΙ μνήμην ποιήσομαι, *quorum ego regum in libris RERVM ASSYRIARVM mentionem faciam.* tum de Nino a Medis (*c*) occupata, καὶ τὴν Νῖνον εἶλον· ὡς δὲ ἐν ΕΤΕΡΟΙΣΙ ΛΟΓΟΙΣΙ δηλώσω, καὶ τοὺς Ἀσσυρίους ὑποχειρίους ἐποιήσαντο· *et Ninum expugnarunt, ut autem ceperint, in aliis libris indicabo, Aſſyriosque ſuam in ditionem redegerunt.* Conpoſuit ergo rerum Aſſyriorum libros, aut animo ſcriptionem agitavit eorum, neque abſolvit: poſterius *Io. Alb. Fabricius*, quoniam nusquam illorum recurrit memoria, elegit, neque diſplicuerat (*d*) *Ger. Io. Voſſio*, opportune tamen atque ex vero adfirmanti, apud (*e*) *Ariſtotelem* quidpiam reperiri, quod ex *Herodoti* Aſſyriacis fluxiſſe videatur. Depoſuit Philoſophus pro certiſſimo, τὰ γαμψώνυχα ἄποτα εἶναι· culpavit Herodotum, in Nini obſidionis deſcriptione, τῇ διηγήσει περὶ τὴν πολιορκίαν τῆς Νίνου, aquilam bibiſſe memorantem, cum illa avis, ſicuti reliquae aduncis unguibus, potu abſtineat. Quod quidem in Muſarum opere nusquam nunc obvium, capeſſere locum in Hiſtoria Aſſyria conmodiſſimum potuit, ſiquidem Ninus, ut *Voſſius* optime, Aſſyriae metropolis. Non equidem neſcio, Cel. *Fabricium* de integrioribus, quam noſtrae ſunt, Muſis, ab *Ariſtotele* verſatis et lectis, ſuſpicatum: quae ſuſpicio, ſi verum amamus, litem lite reſolvit. Oſtendi enim oportuerat, ubi et quibus rebus fuerint decurtatae. Liber utique primus, Babylonicis et Aſſyriis rebus abundans, adeo aptus et nexus cohaeret, ut locum τῇ διηγήσει περὶ τὴν πολιορκίαν τῆς Νίνου adpoſitum concedat ſiullum. Λόγοι proinde Ἀσσύριοι, niſi memoria Philoſophum deceperit, abſoluti editique fuerunt. Quorum quidem editio tanto certior et omnibus dubiis in poſterum foret libera, ſi fragmentum inde, quod *Io. Bouherii* ſollertiam advertit, perduraret. Apud Auctorem (*f*) Chronici, cui *Paſchale* nomen, Seſoſtris, rex Aegypti, continuo victoriarum curſu Aſſyrios, Chaldaeos, Perſas Babylonem usque, Aſiam praeterea, omnem Europam, Scythiam et Myſiam domat: in Aegyptum reverſurus xv. millia Scythicae iuventutis in Perſide, aſſignata illis fertili et conmoda ſede, collocat: postea illi Parthi de Perſico ſermone, alioqui Scythae, virtute bellica longe praeſtantiſſimi, καθὼς additur Ἡρόδοτος ὁ σοφώτατος ταῦτα συνεγράψατο, *ſicuti ſapientiſſimus Herodotus haec tradidit.* Vbi tandem? Muſae tacent. Ergo ex libris, uti (*g*) coniicitur, rerum Aſſyriarum. Quod equidem valde demiror. *Herodotus* de Seſoſtride multo ſcripsit (*h*) diverſiora: Aſſyriaca eius post *Ariſtotelis* fata Hiſtoricos, Geographos et Grammaticos latuerunt omnes, nec quisquam hilum inde decerpſit; et obſcurum hominem ſeculi post Chriſti natales ſeptimi ea lectitaſſe putabimus? Immo cuncta cum pulviſculo Chronici ſartor corraſit ex (*i*) *Io. Malala*, quem *Suidas* (*k*) ſibi ducem optavit, haud ſane fidelem, et in Herodoti tempore finiendo plane (*l*) ſtultum. Sed poenarum ille ſatis *Rich. Bentleio*, V. Cl., in eruditiſſima ad *Io. Millium* Epiſtola dedit, et ſperni potest. At plurima *Is. Voſſius* fragmenta Herodoti detexit, quae nihil noſtras ad Muſas: ea promi ex conmentariis Rerum Aſſyriacarum potuiſſe, (*m*) ſuſpicantur. Fateor ultro, talia in Grammaticorum ſcholiis ex Lexicis inveniri, quae *Is. Voſſius*, modo ea curate excuſiſſet, Herodoto citra dubium abiudicaſſet. Conpendiario ſcriptionis modo, in ſcriptis Codicibus non parce obvio, HP, HPO, HPOΔ. notare *Herodotum*, *Herodorum*, *Herodianum* queunt. Inde error et confuſio: hinc iactata toties *Herodoti* fragmenta, verae *Herodori* aut *Herodiani* laciniae, quemadmodum in Diſſertatione Herodotea liquidiſſime, ut opinor, patefeci: queſtus ibidem ſum de doctiſſimi *Des Vignoles* inprudente (*n*) decreto ſuper interitu Aſſyriacorum, de quibus hactenus. Nunc progredi praeſtat ad Muſarum publicatas Editiones, quarum princeps Latina, Venetiis anno CIↃ CCCC LXXIV. provulgata, *Laurentium Vallam*, doctiſſimum virum, multorum olim odio et invidia merſum, auctorem profitetur. Verſio, non ſane absurda, quamquam mendoſiſſime deſcripta, et Interpretis oſcitantia crebro aberrans, *H. Stephani* et aliorum caſtigationibus purgata ſervatur in hunc diem. Quid in ea (*o*) *Pet. Dan. Huetius*, quid alii deſideraverint, notum est in vulgus. Non omnium tamen culpam *Laurentius* praeſtare debet. Multa operis, quod primus occupavit, difficultate excuſari queunt; plura recidunt in membranas, quas vertendo expreſſit, bonas quidem, ſed in *Clione* miſerabiliter luxas et mancas. *Aldus* codicem Graecum eo in libro decem prope chartis abundare et *Vallae* Latina excedere adnotavit

(*a*) Lib. VI, 39. (*b*) Lib. I, 184. (*c*) Libro eodem C. 106. (*d*) De Hiſtoric. Graec. L. I, C. 3. (*e*) Hiſtor. Animal. L. VIII, 1. (*f*) Chr. Paſch. p. 38. D. Edit. Venet. (*g*) Vid. *Bouherii* Diſſ. Herodot. C. I. (*h*) Lib. II, 103. (*i*) Chronograph. p. 28. (*k*) In Πάρθοι et Σῶσις. (*l*) Chronograph. p. 200. (*m*) *Bouherius* Diſſert. Herod. C. I. *Colomeſius* Oper. p. 325. *Berkelius* in *Steph. Byz.* Ἀνδανία. (*n*) Chronolog. L. IV, 4, 6. etc. (*o*) De Claris Interpret. p. 226.

vit verisſime. Deſunt, quod accepto benivolentia Amplisſimi *G. Meermanni* Veneto interpretationis exemplari conperi, ſectiones ſive capita tota aut magna ex parte, XCII. XCIII. XCIV. XCVI. C. CIII. CIV. CV. CVI. CXXXI. CXXXII. CXXXIII. CXXXIV. CXXXV. CXXXVI. CXXXVIII. CXXXIX., tum univerſa a C. 140. usque in C. 178., denique C. 199., itidem ex ſchedis Archiepiſcopi *Sancroft* et *Vindobonenſibus*, admirabiliter *Vallae* codici conſpirantibus, exulantia. Haeſitare memini, uter hiantia *Vallae* Latina expleverit, *Petrus*ne *Phoenix*, additiones ſuas Editione Pariſina apud Io. Parvum CIↃIↃX. ambitioſe iactans, an *Conrad. Heresbachius*. Nunc de *Petro Phoenice* (*a*) dicta retracto. Nullae eius, quantumvis *Laurentii* Latina *Aldi* indicio bene nosſet mutila et defecta, acceſſiones, additiones nullae. Omnes *Heresbachio* debentur, conmentato ad hunc (*b*) modum. *Ad haec in primo libro a nobis adiecta plus minus novem folia, a Laurentio haud ſcio qua occaſione praetermisſa; quae certe nemo infitiari poterit, quin illuc pertinerent, ut quod Graecum exemplar, atque adeo contextus ipse narrationis teſtentur.* Quidquid ergo in ſectionibus illis peccatum, *Heresbachii* est, non *Vallae*. Graecas Herodoti Muſas primus Venetiis CIↃIↃII. nitidisſime prodire iusſit Aldus Manutius *eo gratiores fore exiſtimans, quoniam multis exemplaribus caſtigatae*, quae illius verba, *emittebantur*. Neque ea falſus opinione vir ſollertisſimus fuit. Laeto gratoque eas animo *Ioach. Camerarius*, eximium doctae Germaniae decus, accepit et ſinu fovit, cumque *exempla hiſtoriarum* (*c*) *Herodoti et requiri a ſtudioſis Graecae linguae et non facile reperiri conperisſet, auctor fuit Io. Hervagio, ut ſua in officina expreſſa edere vellet.* Hortanti praeclaro viro et egregiam prorſus cum Herodoti vindiciis et Ionicae dialecti figuris praefationem ſuppeditanti, paruit ſtrenuus et attentus Chalcographus, *Aldi* exemplari Baſileae CIↃIↃXLI. et CIↃIↃLVII. presſe repraeſentato. Utriusque, Aldini in primis, dos praecipua est, quod Ionici ſermonis formam raro neglexerit, atque elegantisſime conplurcula, inſequentium temeritate aut mutata aut ſocordius praeterita, deſcripserit. Amplior *H. Stephano* gloria ex ſtudio et cupiditate Muſas ornandi obtigit. Offenſus infida *Vallae* verſione errores et peccata eius callidisſime patefecit, omnemque, praeſcripta elegante pro Herodoto ad criminatores apologia, anno CIↃIↃLVI. recognovit. Qua functus opera Graecum *Aldi* exemplum recentavit CIↃIↃLXX., atque iterum CIↃIↃXCII. adpoſitis, quae in priore omiserat, *Vallae* Latinis. Rationes inſtituti laboris ſic (*d*) prodidit: *Non eas tantum, quas ante diverſas ſcripturas, ut Graeci διαφόρους γραφὰς appellant, exhibui, ſed et numerum earum auxi, et cenſura adhibita quasdam exauctoravi; non tamen ita ut amandarem, ſed tantum ut loco ſuo motis alium minus honorificum darem. Ex ipso enim textu, ut hodie moris est vocare, in marginem tranſtuli. Sed quasdam vicisſim maiore dignas honore iudicavi, ideoque illas hinc illuc tranſtuli.* Inde post Aldum ſcriptas membranas in conſilium miſisſe, atque ex illis ea ſibi et Herodoto elegisſe, quae potiora cenſuerat, adparet, quamquam et de coniectura pauca refinxit. Quae quidem libertas laudem potius, quam inſultationem ac odioſam criminationem, meruit. Peccaverit vir egregie ſedulus in quibusdam: quid illis uſu venit, qui ſchedas omnium emendatisſimas oſtentarunt? Opus in cuncto hoc genere cura est, quam humana conditio admittit, diligente: ea prudenter inſumta, ſi qui cadant, maligna criminationis traductio abesſe debet; et hoc magis, quoniam vetuſtiores et probiores codices nanciſci, fortunae quoddam donum est, non iudicii: propterea vero ſe venditare et alios longe post ſe ponere, profecto illiberale. At istud ulcus tactum reſpuit. Secundam *H. Stephani* editionem, priore non prorſus posthabita, Francofurti anno CIↃIↃCVIII. *Got. Iungermannus* iteravit ſollerte diligentia, textumque, quem vocant, in capita ſive tmemata ſecuit et diſtinxit, ac indicem ad ea magna quaerentium utilitate acconmodavit: inſuper διττογραφίας ex ſchedis Palatinis *Narrationi de vita Homeri* adſcripſit, et Ἀξιολὸν τῶν Ἡροδοτείων λέξεων ex MS. Melch. Heimsfeldii Goldaſti, ut de Cteſiae fragmentis, eiusdem induſtria adauctis, nihil addam, nobis dedit. Illam autem viri optimi operam Genevae CIↃIↃCXVIII. ita repetiverunt, ut utravis recte cognita, ambas te nosſe putes. At res ſecus habet. Editor aut, ſi mavis, corrector, non utique indoctus, varias *Aem. Porti* ſuſpiciones orationi inculcavit, alia, neque inprudenter, ex *Vallae* Latinis correxit, hoc vituperabilis, quod illud conſilium occultum habuerit. Prius deinde *Iungermanni* Francofurtenſe exemplum non ſine corollario recudendum curavit vir praedicatione digniſſimus *Th. Gale* Londini CIↃIↃCLXXIX. Exornavit illud Chronologia Herodotea, Indice dictionum Ionicarum, et variantibus lectionibus, laudabili ſane ſtudio. Erat illi in oculis et manibus ſcriptus liber Archiepiſcopi Cantuarienſis *Guil. Sancroft* et Collegii *Etonenſis* alius: ex utroque varia, quamquam in priore ſubinde peccans, nobiscum conmunicavit: neque non *Athenaeum*, *Euſtathium*, *Suidam* et plures, qui teſtem Herodotum in rem ſuam advocarant, aut ab eo aliqua ſumſerant mutua, ſedulo adhibuit. Vere ſcripſit, infinita esſe, quae ope codicis Archiepiſcopi inſtaurari queant: est enim isto in genere praeſtantisſimus. Sed maluit indicio contentus

(*a*) Diſſert Herodot. C. 8. (*b*) Epiſtola ad Io. Gogravium, praefixa Edit. Latinae Herodoti anni CIↃ. IↃXXXVII. (*c*) Ex praefatione Edit. Hervagianae Primae. (*d*) In praefatione Editionis Graeco Latinae.

tus et voto, ut aliquis oriatur, cui otium ſit uberius et ingenium ad Herodotea perpurganda, hanc aliis curam tradere. Ortus est, uti ille optaverat, *Iac. Gronovius*, cuius in Graecos Latinosque ſcriptores amor ſingularis et excellens eruditio in celebritate et omnium ore verſatur: Herodotum ad membranas Mediceas, quibus nihil par aut ſimile arbitrabatur, diligentisſime examinavit: plurimis inde vitioſis priſtinum nitorem et colorem reddidit, aliis liquidisſimam lucem, et *Vallae* quoque Latinis, adſcriptis adnotationibus, exactis profecto et eruditis, adſperſit Lugduni Batavorum CIↃIↃCCXV. Magna hinc *Gronovio* laus et gloria, neque inmerita, quam nimia tamen et paene ſuperſtitioſa libri Florentini veneratio nonnihil dedecorasſe viſa est. Non exprobro virulentam dicendi acerbitatem, viros praeclaros ex levi culpa ſaepe etiam nulla, lacerantem; neque ea ingero, quae docti homines, *Kuſterus*, *Berglerus*, *Bouherius* atque alii eius in adnotationibus deſiderarunt: Cognitisſima ista ſunt, haud effectura, ut ſummi viri, quem docentem iuvenis admiratus fui, labor contemtus negligatur. Immo haec dum ſcribo, culta ad me Herodoti editio adfertur, Glascuae tot minoribus voluminibus, quot Muſae cenſentur, formis deſcripta anno CIↃIↃCCLXI., Gronovianam, deſectis tamen adnotationibus, aemulans. De mea non multis agam. Conjecto ante hos undecim annos in eius conſilium cura princeps conquirendi ſuppetias codicum ſcriptorum fuit, quam proſper non deſtituit ſucceſſus. Pariſiis *Io. Capperonerius*, V. Cl., benivole excerpſit, a viris doctisſimis *Menoto* et *Geinozio* ex tribus Regiae Bibliothecae membranis in margines exempli Gronoviani collata, ſed parciore, quam ſperaveram, manu: multa quippe, levisſimi momenti, ſordes et quisquillias opinatus, ſciens volensque praeterierat. Hinc mea longe diſcrepabat ſententia. Clariſſ. *D. Ruhnkenium*, Lutetiae Pariſiorum ſtudiorum cauſſa tum morantem, litteris adduco et expugno, ut ea uſibus meis ne negentur. Factum est egregio amicisſimi viri candore et auxilio, quod tantopere deſiderabam, hoc etiam monentis, codicem primum, cuius A. Index, ingentis eſſe pretii, et tantae, ſive litterarum ductus ſive membrana ſpectentur, pulcritudinis, ut vix alius, quicum conparari poſſit, inveniatur. Debentur eiusdem *Capperonerii* bonae voluntati excerpta ex ſchedis, ſeculo XV. exaratis, monaſterii *S. Remigii congregationis S. Mauri in Francia*, priores duo libros et tertii magnam partem conplexis, tum alia ex codice, in Bibliothecam Regiam novisſime illato, in quo ex IX. Herodoti Muſis fragmenta haud pauca, denique Λέξεις Ἡροδότου ex forulis Bibliothecae *Sangermanenſis*, vulgatis olim ex ſchedis *Goldaſti* longe utiliores. Quae quidem cum laudabili ſollertis viri ſtudio, propter quod illi gratia manebit, colligerentur, conmodum ad me vir eruditus et plurimum reverendus *Henricus Gally*, S. T. P., magnae Britanniae Regi a ſacris, inviſit. Varios inter iucundosque ſermones venitur ad Herodotum: vehemens prae me ferebam deſiderium codicis Archiepiſcopi *Guil. Sancroft*, Cantabrigiae aſſervati, et *Galei* laudibus adeo celebrati. Tum vir multo humaniſimus prolixe auxilium polliceri, nec polliceri tantum, ſed et praeſtare. Abs reduce in Britanniam non multis post menſibus exemplum Galeanae editionis accipio, inſtructum diſcrepantibus libri Archiepiſcopi ſcripturis, ſollertisſima Celeb. *Ant. Askew* manu enotatis, una cum corollario ex ipſius *Askew* chartaceo codice annorum ferme quingentorum, primore quidem Muſae primae parte manco, ſed perutili. Utraque opera mihi iucundisſima accidit ob excellentium virorum amicitiam et accurationem, qua nihil ſupra. Neque non mihi celebranda adfuit Ill. *Baronis de Swieten* in Herodoto adiuvando benignitas; de meo enim inſtituto per litteras admonitus promtisſime Vindobonenſis Bibliothecae ſchedas Graece perito homini cum edito Genevenſi contendendas tradidit, et, quae nobilisſimi viri humanitas, transumta inde ad me officioſisſime curavit. Par fuisſet Amplisſimi Cardinalis *Quirini* benivolentia in promiſſo ex libris Vaticanis auxilio, niſi mors illud intercepisſet, plenisſimo tamen favoris in epiſtola Cl. *Aſſemanni* ſuper locis quibusdam Herodoteis. Quod illum autem praeſtare non ſiverunt fata, cumulatisſime eiusdem loci et dignitatis vir Eminentisſimus, Cardinalis *Paſſioneus* explevit: namque cognita mea ſchedarum Vaticanarum cupidine, perhumaniter reſcripſit, eas nec admodum bonas, nec priſcas videri: eſſe ſua in Bibliotheca, ex Sfortiana profectas, integriores, nitide pictas et veteres; harum ſe διαφόρους γραφὰς mihi non negaturum. Abſolvit vir ſummus, quod receperat, liberaliter, cuius ego excellentem in illo faſtigio, dum ſupererat, humanitatem et erga me ſtudium laudibus ferre et grata mente recolere, deſinam nunquam. De libro vera omnia: circa ſeculum duodecimum in charta Pergamena ab docto ſcriba exaratus est, praeſtantia *Mediceo* nihil cedens, ſaepe ſuperior. Illorum vero codicum excerptis occupato atque operi, formis exſcribendo, dudum intento, ex Britannia conſultisſimus *I. A. Helvetius* editum *Iungermanni* exemplum transmittit, cuius in margine ex ſchedis *Archiep.* et duobus *Oxonienſibus* adnotamenta, ſed dilutiore atramento, ſaepius plumbo ſcriptorio, picta, eaque propter in haud paucis ambigua. Tribui illis, quamquam ſuſpenſior, neque poenituit, locum, et gratias veteri amico. Et hos quidem manu deſcriptos codices, tot diverſis locis erutos, non eodem omnes capite manaſſe, manifeſtisſime conperi. Ubi lacer est et hiaſcit *Vallae* liber, ibi in MSS. *Archiep.*, *Vindobonenſi* et plerisque *Vaticanis* et *Oxonienſibus* lacunae. Si quid in his aut praecipuum aut exor-

exorbitans, idem apud *Laurentium*. Conpar in quam plurimis inter *Mediceum*, *Paſſioneum* et *Askevv* Codd., *Paſſioneo* in alterutrius lapsu rectum, ut plurimum, tenente, concordia. Ceterorum, quorum continua excerpta haud adſpexi, conſtantem conſenſionem teſtari nequeo. Tres priores eodem ex fonte, ſive antiquiore membrana, hauſti videntur, cuius ſcriba, fortaſſe offenſus crebris Muſae primae excurſibus, cunctos inprudenter abſcidit, et ne hiatus taedio forent, nexum ſeriemque orationis callide aptavit. Ultimi tres aliis ex ſchedis deſcenderunt, prudentiorem amanuenſem et nihil temere auferentem indeptis, atque ea de cauſſa conmendatiores. Reliquas ſcripturae differitates, quae ſane quam multae, acceptas librariis, Ionicae dialecti Veneres conmuniore ſermone mutantibus, vocesque optimae notae et earum veteres inflexiones, quod ab uſu abierant, pervertentibus, refero. Damnoſum illud Herodoto inſtitutum videor mihi ſaepiſſime deprehendiſſe et certiſſimis documentis in omnium poſuiſſe conſpectum. Namque ipſi ſcriptori, Muſas de novo recenſenti, quae quorundam ſuſpicio fuit, diſcrepantiae notabilis originem non auſim tribuere: atque hoc minus, quoniam in vocabulis, citra dubium pravis, admiranda ſed et foeda omnium adparuit conſpiratio. Quo modo cunque autem ſe ista habuerint, neglectos et quodammodo contemtos ab Editoribus fuiſſe ſcriptores, qui Herodotea advocarunt et exſcripserunt, miratus ſaepe fui. Ex *Dionyſio* mihi *Halicarnaſſeo*, *Strabone*, *Plutarcho*, *Pauſania*, *Stobaeo*, *Euſtathio* et aliis hac de familia, ſelegeram plurima, publicatis meliora. Vidi deinceps ſimile *Steph. Bergleri*, viri doctiſſimi, eundem mecum exercentis agrum, propoſitum. Apud animum is conſtituerat *Th. Galei* exemplum nova editione recudere, et, quia ex MSS. deerat auxilium, ex priſcorum advocationibus praeſidium quaerere: id mihi eius ex libro, huiusmodi citationibus referto et paucis ad primam Muſam notis, *Galei* animadverſionibus ſubiiciendis, paruit. Studium viri valde fuit induſtrium, ſed in *Hermogene* et eius Scholiaſta, *Stobaeo* et *Euſtathio* in *Dionyſium*, quos tum legiſſe non videtur, claudicans. An vero ad *Herodotum* recte curandum id ſufficerit, (*a*) dixerint alii. Ipsemet viſo *Gronoviano*, cuius ne meminit quidem, opere, ſuum abiecit, adnotationesque, toties ad *Alciphronem* promiſſas, animo magis agitavit, quam abſolvit. Nullas certe, praeter paucas illas, et male cohaerentes, adſpexi: boni quidquid inerat, auctori atque obſervatori tributum est; immo gratus agnoſco, pauca Euſtathiana, a me praeterviſa, ex illius indicio veniſſe; debeoque adeo memoriae viri doctiſſimi, pariterque infelicisſimi, ut eius ad poſteritatem induſtria cum laude propagetur. Aliud conſilium *Io. Corn. de Pauw*, vir Graece doctiſſimus ſed ſui ſemper arbitrii, amplexus fuit. Unicum illi *Th. Galei* adfuit exemplum et animi incitatioris inpetus, cuius ope ſalebroſis *Herodoti* locis medicinam pro virili fecit, ſalubrem ſaepe et probabilem. Cui labori, quod obſervaſſe reminiſcor, iuvenis admodum, et ante vertentis ſeculi annum xv. invigilavit. Nulla hinc apud eum in Lugdunenſem editorem animadverſio, nulla eiusdem laus, nulla mentio, a qua, bene ſi illum novi, ſibi non temperaſſet; neque a me diſſentient, qui familiarius ipsum variaque eius ſcripta cognoverunt. Schedas illius, minutiſſimis pictas litteris, mecum vir perhumanus et ſalutaris artis peritia apud Amſtelodamenſes celebris, *Io. Iac. Oſtens* conmunicavit. Conpar fuit de *Herodoto* bene merendi voluntas *Io. Iac. Reiskii*, viri clariſſimi. Ductu ſagacis et faecundi ingenii emendationes, ſollicite inveſtigatas, Miſcellaneis Lipſienſibus inſeruerat. Dedit mihi perofficioſe, ut ſub incudem revocatis et varie a ſe mutatis uti liceret, nuper vero iterum iterumque recenſitas et correctas publice exſtare iuſſit. Ingratus forem, niſi utiles mihi, etſi ſaepius diſſentienti, profiterer fuiſſe. Singuli in hoc ſtudiorum genere guſtum quendam habemus, neque eadem omnibus ſapiunt. Qua ex libertate nihil inconmodi, immo ad veritatem, modo verborum absit contumelia et rixandi pruritus, conmodi multum. Illam me amplexum pro vetere amicitia non aegre feret vir doctiſſimus. Laudabit, ſat ſcio, istum animi mei habitum *Fr. Lud. Abreſchius*, vir Clar., cui varias ad intricatiora Herodoti verba animadverſiones et explanationes acceptas fero. Μεγάλη illi et *Reiskio* χάρις. Eiusdem Cl. *Io. Ern. Imm. Walchio* ob ceras miniatulas eruditiſſimi *Car. Sam. Schurzfleiſchii*, in quibus doctorum virorum, *Bocharti*, *Fabri*, *Valeſii*, *Voſſii* et aliorum, de *Herodoto* non male meritorum, indicia, exſcriptas ex Gothana Bibliotheca, debitor ſum. Adleverat non multum diſſimiles marginibus Hervagiani exempli anni CIↃIↃXLI. *M. Sladus*, quas Celeb. *Pet. Burmannus Secundus*, talium haud parcus promus condus, meas eſſe, ut alia multa, voluit, nec non *Is. Voſſii* coniecturas, manu magni *Graevii* ſcriptas, et *Iac. Ph. D'Orvillii* plures. D'Orvillianas ſerius, opere Herodoteo fini proximo, uſurpavi, et magnam partem ad conmentarium viri eruditiſſimi in Charitonem additas intellexi; Voſſianas coram mihi olim Cl. *Io. Alberti*, cuius mortem nondum eluximus, tradiderat. Solidum tamen *Pet. Burmanni Secundi*, viri amiciſſimi, beneficium, cui et reliquis omnibus laudatiſſimis hominibus uti debendi reus ſum, ita nemo ſibi addictum magis et obſtrictum me et *Herodotum* habet, quam *L. C. Valckenarius*. Namque ut conperto accepit vir diuturna familiaritate mihi iunctiſſimus, quid molirer, ob-

(*a*) Vide Miſcellan. Lipſiens. Vol. VIII. p. 295.

obſervationes transmiſit, et flagitanti, ut continuaret inchoatas et in partem laboris veniret, peramanter adſenſus fuit. Haec origo et occaſio adnotationum, praeclariſſimae eruditionis ex interioribus litteris adparatu refertarum, quibus haec Editio nitidior et ad poſteritatem conmendatior procedet. Scripsimus ambo locorum intervallis ſeiuncti, ille Franequerae, ego Traiecti ad Rhen., acciditque adeo, ut eadem arbitraremur nonnunquam: mea, ubi conmodum erat, inducta ſubinde fuerunt, ſaepius, ut deſcribendi faſtidium vitaretur, relicta, ſed *Valckenarii*, meo praeconio non indigi, perenni tamen grati animi teſtificatione celebrandi, omnia integra. Reliquum est, ne abſoluti operis ratio in obſcuro maneat. Ex ſcriptis codicibus Ionici ſermonis, quoties licuit, formam et habitudinem reformavi; in integrum nullo ſuo merito poſſeſſione deiecta reſtitui: innumera mendis liberavi, ſed parciſſime de coniectura, atque illis duntaxat in vocabulis, quae dictionis indoles averſabatur. Qua re nonnullis, quod aperte mendoſa et levi brachio concinnanda, reliquerim, iuſto viſus fui cautior. Verum illud malui, ſatis habens, ſi ad medicinam via monſtraretur. Mutationum in adnotationibus reddita cauſſa est. Ex contextu, uti vocant, quae exterminavi, relegata in variantes ſunt Lectiones, copioſiſſime, quo cenſendi facultas foret, adpoſitas. Qua quidem in re nihil novi praeterque conſuetudinem machinatus fui. Conquirimus ſollicita cura et inpenſis amplis diverſas membranarum ſcripturas, cui bono tandem, ſi uti illis nefas putetur? *Vallae* Latina praeeuntium more Graecis adiunxi, non illa profecto optima, ſed a Clar. *Gronovio* multifariam purgata, et, ſicubi ἐν τῷ κειμένῳ aliquid innovatum, a me quoque. Maluiſſem equidem, ut ſuaviſſimus ſcriptor ea dialecto ab omnibus tereretur, qua agnoſci voluit. Sed uti ſeculum est, Latina poſtulantur; maneat proinde hoc Catone per me contentum. Additamenta undique ab *H. Stephano* et *Iungermanno* de Nili ortu, de Aegyptiorum et Perſarum moribus et legibus, ſi mei res fuiſſet arbitrii, detruncaſſem omnia, excepto Anonymi fragmento, cui in Addendis ex codice Regio, mecum ab egregio *Ruhnkenio* communicato, ſalubre auxilium venit, de Nili Incremento, et *Cteſia*. Fini operis *Th. Galei* et *Iac. Gronovii* adhaerent adnotationes, quarum facilior ut uſus eſſet, Lugdunenſis Editionis paginae marginibus noſtrae aſſignatae ſunt. Lexicon vocum Herodotearum, ex *Goldaſti* ſchedis publicatum, procul amandavi, ſuffecto ex *Sangermanenſibus* longe meliore. Indicibus recenſendis et conficiendis operam mei cauſſa *A. Kluitius*, doctus et ſollers Hagani Gymnaſii praeceptor, induſtrie inſumſit. Unum, neque diſſimulare auſim, male me habet, quod operae in tonis et ſpiritibus toties deliquerint. Nixus fui aberrationibus istis occurrere, ſed ſtudium caligantes oculi fruſtrati ſaepius ſunt. Nolim eas, quarum exſtantiores enotavi, mihi vitio adponi. Potius de *Herodoto* inter morborum tot vices in provecta aetate ad finem deducto laetemur. Ego certe Deo optimo Maximo gratias ago habeoque. Vale.

ILLVSTRIBVS, AMPLISSIMIS ET NOBILISSIMIS VIRIS

INCLITAE CIVITATIS

LEIDENSIS

CONSVLIBVS

SAPIENTISSIMIS

D. ABRAHAMO AB ALPHEN I. C.
CONSVLVM PRAESIDI.

D. CONRADO RVYSCH I. C.

D. NICOLAO VAN BANCHEM I. C.

D. IOHANNI ALEXANDRO VAN LANSCHOT I. C.

PER TRIBVNALIA ET VARIA REIPVBL. NEGOTIA AC HONORARIA COLLEGIA MVLTVM SPECTATIS

Patronis ſuis Perpetuis

IACOBVS GRONOVIVS

Perennem felicitatem P.

IPSA *quidem feſtivitas propoſiti huius, quo Herodotum nova et prima apud Batavos editione decoratum eo, exigere videtur, ut plurima vel inventionis induſtria vel verborum comitate utar, atque ipsa ſcribendi ſedulitate oſtendam, quam ardenter post triginta et amplius annorum lucubrationes probatas cupiam nunc quoque placere, et hanc dedicationem Vobis favorabilem reddere. Sed nec labor in primariam antiqui temporis hiſtoriam editus tali genio fruitur,*

***

tur, propter quem in discrimen aliquod me coniici suspicer; tum causa universa adeo singularis est, ut simile unquam occurrisse nec meminerim nec credam. Unde sicut ipsa res et materia clamat se aversari et odisse, quod non est simplicissimum; ita ego censere cogor melius esse nihil artificiosum huc arcessere, nec felicitatem applausus Vestri ulla arte circumvenire.

Agebatur enim praeterito saeculo annus LXII., *quum mense Maio ludus huius civitatis literarius more sanctissimo inspiceretur, ut post exploratos frequentantium successus, auspiciis Decessorum Vestrorum in Supremo Magistratu, ab IIII. Viris Scholae Lugdunensis constituendae, quorum tunc erant praesentes superstites Wilh. Paedtz, Iob. Cocceius, Iac. Golius, donandus, acceperim ex manu Cornelii Schrevelii, Rectoris equidem prudentis et nati ad tenera illa ingenia colenda continendaque, exemplar historiarum huius Herodoti ex editione Gothofr. Iungermanni. Verum dixero, si confitear fuisse id fatale rudimenti per adolescentiam editi et optatum decus, sed et studiorum totius postea vitae adiumentum praedulce. Sic enim possessor factus magni voluminis, non oculos tantum pavi placito lemniscorum et fulgentis in membrana auri nitore; sed quod hortantibus laborum gradibus postpaulo et patre me ad Iustini historias vertente cogebar, per varia momenta advocabam Herodotum. Advocabam, dico, sed ut in universis narrationibus aliquam opem adsequebar, ita persaepe oppido exiguam capere me sensi, quum nec Vallae versionem cum Graecis conferre possem utpote nimis inde digressam, et Graeca continuam parerent offensam, ut ita quod historiae liquidum quaerebam, satis certe non nanciscerer. Hoc ipsum dubitari non debet, quin obtinuerit per omnem primae Academicae meae vitae aetatem, atque ideo nihil nisi reservare Herodotum magnae occasioni, si qua ventura esset, fui compulsus.*

Quae ipsa quum non solum venerit, sed tantopere etiam felicis exstiterit foeturae, ut Herodotus importunis variorum corruptelis circumsessus, immo in eis delitescere compulsus, modo redierit ad suam lenitatem, quam Graecae aures olim tantopere in eo agnoverunt; quomodo proferam concinnos plausus et impetus multiplicis gratulationis, quam Vestrae istius Liberalitatis ratio ab maioribus comparata meretur? Etenim obtinuit illa et tunc, et semper obtinet, quod solum et unum quasi videtur spectare, nempe ut donatio bene meritos coronans moveat omnium studia et aemulandi acrimoniam. At ista ipsa praeter hunc scopum prominet mirabiliter in futurum, et peragens extraordinaria quaedam, inopinanter experitur ex se surgere in publicum quoque, non modo in privatum bonum, commoditates et occasiones, quae seris etiam annis stimulos praebeant ad egregios impetus. Sic certe agrum colentibus iucundum est, si ille, quod expetebant, iusto tempore splendeat fertili semente; sed magnopere insuper delectat, si quod non praevidebant, in fodiendo aperiatur thesaurus. Gavisus fuit sine dubio Fulvius Nobilior, quum Ambracia subacta triumpharet, quod multis laboribus quaesiverat; sed et volupe illi fuit tunc, quod praeconcipere vix poterat, Romam per ipsum deportatas ad spectandum invehi in illo triumpho ignotas antea novem Musarum imagines sub Hercule Musagete, varios ad mitiora studia tracturas.

Neque vero tacere hic debeo, quantopere has primas cogitationis in me adolescentis umbras, aut verius dixerim, hanc quasi praerogativam, va-

gam

gam licet incertamque, et tam longo tempore antecurrentem; memorabili et maximo momento muniverit dies anni MDCLXVIII., *qui dies erat a. d.* IV. *Idus Ianuar. quem Vestra Curia consensit indici festum huic Academiae. Quantus ille splendor erat, quum spectaculum certe inusitatum praeberent Serenissima Regia Celsitudo COSMI III. benignissime audiens et spectans, tum Pater meus venerans et alloquens. Id placuisse tunc quidem pasim memini; sed mihi penitius intuenti iam ardua desideriorum meorum, tacita quoque tunc conformatio immittebatur, quae oculos erraturos alioquin in peregrinando ultra Alpes in formosissimam Etruriae vallem dirigeret.*

Per has scalas mihi tandem venit licentia escendendi ad ista Parnasia culmina felicitatis uberrimae, et qua maiorem nec ratio mihi nec fors subiecerit, ut in rempublicam literariam conferam Herodotum, si non penitus, qualis ex auctoris manu ante saecula prodierat, certe infinitis in locis ita reparatum. Quod quum rem magnae molis esse cernam; tum si ruminando circumagar et revertar ad dies illos, quibus inter locupletes illos plenissimosque pluteos Mediceos spatians, Herodoteum istud exemplar, palmaria praedicatione dignum, non videndi modo, sed dum res dabat, in complexu et manibus habendi volvendique potestate fruens exultabam ad veritatem antiquae scripturae, vix mei compos maneo. Stellas ad me descendere credebam, quoties aut in historia cognoscenda aut in Graeca narratione aliquid liquidius repente oculos meos subibat. Satis dextre enim deprehendebam lucri praesentis pretium, ut ab ista hora non ultra cogerer peccatis alienis concedere; immo conceptam Herodoteis exemplaribus obscuritatem dissipari tandem atque exolescere sentirem. Ita apparet ab unica Vestra liberalitate primos appetendae huius operae coeptus mihi innatos, ultra decennium occultatos et inanes, denique Altorem et Fautorem invenisse Vestra vehementer arte conciliatum. Fors fuat, ut lux illa nominum Vestrorum in Italiam aliquando deferat notitiam praestantiae, qua excellit super omnia iste codex tantopere historiam veterem per universa supplens, sanans et redintegrans, et Florentiam exhilaret publica humani generis commoditate aucta, ut tam conspicua antiquissimae notitiae adiumento illustrato per sanctam eius custodiam, gaudeat porro similibus exemplis decorari.

Caeterum dum in hac consectatione munditiae Herodoti me recreo, ambigere incipio, utrum Academiae, quam colo, an magis ludo literario, quem colui, hoc donum consecrari a me debeat. Utraque Vestrae Curiae administratio est; utriusque custodia amabiliter per annos in Vestram curam et manum recepta floret; utramque iussu Vestro percenseo et pro virili parte confero, ut disciplinam utrobique designatam habeatis sartam tectamque; in posteriore etiam hoc ago, ut forsan alicui munificentia Vestra infigat parem mihi indolem et quod opto, annis futuris glorioſam. In proximis ludo annis, dum audiendi et erudiendi causa adfui Academiae, contigit mihi praeparare imperitiam meam eamque sentire, quod in morbis multum est; redux deinde in eandem saepe diffundi me, saepe refici expertus fui ob Herodotum a se ipso per vitia aliorum diductum et disiunctum nunc sibi reconciliatum. Quod quum ita sit sibi innexum, ut decidi a me nequeat, et vix debeat; statuo optime ex caerimonia antiqua Vestram Laurum utrobique tam feliciter florentem a me pro fascino apprehendi, et banc Herodoti novam reparationem; velut sacram coronam Graeciae, ad postes figi Curiae Vestrae; ut ei praesidens

DEDICATIO.

Minerva non modo urbis amor, ſed etiam clavium in adytis ſancte habendis arbitra, ſicut apud ſuos cognominabatur tum Πολιοῦχος, *tum* Κληδοῦχος, *hanc aeternam Benignitatis Veſtrae fidem ſervare et conſignare velit, Deum precans, ut Leidam Herodoti fautricem tum aliis rebus omnibus, tum etiam ſtudiis vigentem ſub praeſidio Veſtro cernat et celebret Chriſtianus orbis. Dabam in Vrbe Veſtra a. d.* XIV. *Calendas Iulias anni* MDCCXV.

LECTO-

LECTORI BENEVOLO S.

Nolo te paginis concidere, ſed indulge quaeſo ſpatium ad explicandam diſputationem hanc, quam omni ratione confido non fore ingratam, ſed certe neceſſariam. Quum per ordines pluteorum in Bibliotheca Medicea pervium mihi factum eſſet, ut liceret ubicunque cernere et deſtinare; ita conſtitui ſignavique, ut mixta vice aliquid maius aggrederer minore profligato. Etiam haec varietas recreabat. In cuius vicisſitudinis propoſito contigit, ut ad Herodotum pervenirem post duo exemplaria epiſtolarum Ignatii accuratiſſime perlecta et editiones ad ea exactas. Vel ſi nihil dignum annotatu reperiſſem, mihi ſufficiebat prorſus ſcire ita legi in priſcis illis membranis, ut certa ſolidaque notitia et ab meis oculis collecta, non alienis, fulcire lectionem meam Ignatianam poſſem. Caeterum ultra exſpectationem locupletavit me haec collatio, Neque enim ab eo tempore poſſedi illa ipsa tantum, quae Oxonii nuper vulgata ſunt anno MDCCIX. ab Clar. Thoma Smitho, in his Epiſtolis iuxta Exemplar Mediceum denuo recenſitis, ſed plura. Ne dubites, accipe ſpecimen, et quidem ſtatim in principio, et quidem unum, ſed tanti, ut quoslibet illos bene notos lectores in pudorem coniiciat. In ipsa enim inſcriptione epiſtolae ad Smyrnaeos edidit Voſſius τῇ οὔσῃ ἐν Σμύρνῃ τῆς Ἀσίας, ἐν ἁμώμῳ πνεύματι, λόγῳ Θεοῦ, quo nihil aliud probavit, quam ſe nolle ſequi antiquitatis fidem, et hoc agere, ut ſoli ſuo arbitratui innitatur; quod ei concedens miror tamen, quum in oppoſita verſione Latina praebeat *in incoinquinato ſpiritu et verbo Dei*, iudicaviſſe vim copulativae debere exprimi in ſigno commatis, quod in MS. est nullum. Unde nihil aliud promovit, quam ut daretur oportunitas viris eruditis in Britannia, cui mirabiliter blandiuntur hae epiſtolae, immittendi in ſpatium inepte vacuum particulam καὶ, prout nuperrime continuavit editio Oxonienſis MDCCIX. per eundem Cl. virum, quum id iam anno MDCXLIV. etiam editio Oxonienſis biennio antecedens Voſſianam inchoaviſſet per ſummum in literis et ſacris Virum Vſerium. Hinc vide ſuſpicionem ipſius Smithi de hoc loco et fortuitam huius particulae coniunctivae omiſſionem in verſione Voſſiana, quum vere nihil genuinum ſit in isto καὶ. Nam in MS. Mediceo manifeſte legitur αμωμω ΠΝῙϚ λογω quod explanari oportet ἀμώμῳ πνευματικῷ λόγῳ Θεοῦ. Alia dabuntur alio tempore, ſi Deus volet.

Quum ita ceſſiſſet inſpectio codicis, quem adhibuit Voſſius, et qui iactatur genuina continere; an potui hoc tam dulci guſtu ineſcatus, ſtatim post haec deciſa ab Ignatianis diſcedere? Omnino adamavi etiam aliam, quae proſcribi vulgo ſolent ut ſuppoſita. Decrevi prorſus illa pariter recognoſcere, praeſertim quum reperiſſem, ut dico, alium codicem, qui ea exhibebat, ut forſan non aequalem aetati voluminis, de quo actum est, certe tamen veterem et aut nihil aut parum natu minore. Itaque enimvero et legi et tum pasſim exſignavi, tum in Epiſtola ad Philippenſes deprehendi pag. 99. Voſſianae editionis illic legi τὸ εἰς τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου διαδιδόμενον, non modo διδόμενον, quod prius est illic nervoſius; pag. 101. ὅλεθρον γὰρ ἑαυτοῦ γινώσκει κ. τ. λ. non ἑαυτὸν, quod firmatur ab Latina verſione, ſicut etiam pag. 106. μαρτυρία πνεύματος καὶ Θεοῦ ὑπεφάνθη, non Πατρὸς; et pag. 107. μετὰ δὲ τὴν πίστιν πιστῶντι, non πιστῶντα. Etiam pag. 110. legebam καὶ τῆς ἐντολῆς ἠκέσας τοὺς οὐδὲν ἀδικήσαντάς σε, non ἐξώσας, ut editur; in Latinis, *et a mandato Dei eos avertiſti.* An igitur cap. ix. de pernicie ludae occaſione epiſtolae istius ad Philippenſes non licuit mihi notare, quod ſcripſi? *Quin etiam ſi qua codici Mediceo fides, non meretur minorem auctoritatem, quam reliquae, quum et illum verſaverimus, et hanc iucundiſſime illic perlegerimus.* In eo codice quem Voſſius tractavit exſtare epiſtolam ad Philippenſes ego utique non ſcribo; relinquo Voſſium, qualis est; et quis ſupponi potest tam perverſus, ut id ſcribere vellet, quum et Voſſius eſſet teſtatus, et tu ipse aliter vidiſſes? ſed tamen et alter codex est codex Mediceus, et de eo loquor; ſed fervor inhumanus maluit durum ſtrepere, quam recte intelligere, idque etiam ſicut percepi, ſciſcitatione inſtituta ex eo, quem ut antea fautorem ſtudiorum praecipuum, et mihi deditiſſimum, ita nunc comitatis et prolixitatis immenſae memoria venerabilem revereri non deſino, quum res ipsa ſatis loqueretur. Non est ut roget Tentzelius *Vtri magis credamus:* non est ut ſcribat *Voſſio qui MStum diligentiſſime excuſſit, an Gronovio, qui tantam procul dubio curam in eo evolvendo non adhibuit.* Nihil de hoc poſtremo prorſus novit, et ego non aperiam, niſi quod ipse locus ex principio peroret. Sed est ista argumentatio par et ſimilis aliarum, quibus turget iste liber, plane talem hominem decens. Et est tamen ex vicino ſemigermanus, quem ista delectaverunt. Sed pereant illa; ego curſu recto Theſpias tendo, ut post hanc exploſionem Cupidinem, quo me adigit ſerenior tempeſtas, viſam et perviſam diligentius, quam ab Voſſio factum, et divinae prorſus delectationi me dedo, ut post Ignatii Epiſtolas ex Herodoto diſcam: ad illum enim ex ratione vicisſitudinis me contuli.

Quum

PRAEFATIO.

Quum enim res ad id se daret, memini doluisse aliquoties, non adsequi me nec intelligere, quid adferret iste scriptor; idque plane accidebat praeter exspectationem. Nactus enim fueram editionem Francofurti exaratam, cuius indicem insignia nomina condecorant, Valla, Henr. Stephanus, Frid. Sylburgius, Gothofr. Iungermanus. Et iam audiveram aliunde ab Aldo paratam primam editionem et ab Ioach. Camerario duas ex officina Frobenii; ac denique plurimam operam illi impensam ab Aemilio Porto. Huic tanto pulcherrimorum ingeniorum concilio quum placuisset Herodotus, iure opinabar fore, ut a me inveniretur sicut ille ab Cicerone descriptus est, sine ullis salebris quasi sedatus amnis fluens; utque hinc descendens ad occupationem eius legendi ingrederer penitus dimoto deiectoque ab hoc ipsorum alveari, ab hac antiquitatis extremae saluberrima peregrinatione, quidquid sordidum aut distortum ex medii temporis situ et incuria inolevisse potuerat, omniaque occursura mihi sic decentia, sic apta, ut nihil desideria mea morari posset. Non sperabam me illic reperturum (loquor manifeste exempli ergo ex libro 1.) vel cap. 30. ὃς φιλοσοφέων τῆς πολλῆς θωμίης εἵνεκεν ἐπιλήλυθας, cum tam festiva interpretationis variaque fabrica; vel c. 41. Ἀχαρί τι τοι οὐκ ἀνιδίζω, hinc de adiectivi istius sensu ambigente Valla et Stephano; cap. 52. Σάκος τι χρύσεον πᾶν ὁμοίως, καὶ αἰχμὴν φορέων πᾶσαν χρυσέην καὶ τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι ἐὸν ὁμοίως χρύσιον· τὰ ἀμφότερα κ. τ. λ. cap. 58. Ἀπὸ σμικροῦ τέως τὴν ἀρχὴν ὁρμεώμενον. cap. 91. Κροῖσος πέμπτου γένεος ἁμαρτάδα ἐξέπλησε. cap. 98. in domo Deiocis Κύκλων ἐόντων τῶν συναπτόντων ἑκτὰ. cap. 116 character faciei in Cyro προσφέρεσθαι ἐδόκεε ὡς ἑαυτὸν. cap. 173. Καὶ τῆς μητρὸς ἀναμνέεται vel ἀναμνάεται τὰς μητέρας. cap. 194. Νομέας τοῦ πλοίου καὶ καλάμην πᾶσαν ἀπεκήρυξαν. cap. 186. Τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ καὶ κατὰ τὰς καταβάσιας. Denique cap. 191. Κατὰ τὸ ῥέεθρον τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ ὑποσκηπτός τις ἀνδρείας, quibus similia exstant plurima, singula profecto et stomachi et mentis et oculorum fastidia, et prorsus talia, ut Endymionis somnum mihi optare maluissem, quam procedere ad ista legenda. Audimus quidem in istis diductis et separatis vocabula bene Graeca, sed quae quomodo ab illis in unum coniungi potuerunt? immo vero illi, quod moerebam, non modo legerunt iuncta, etiam interpretati sunt Latine, sed ut inde pateat saepe illos parum duxisse officii et existimationis rationem, et exstare Herodotum cum magno elegantiae eorum detrimento. Hinc cavere non poteram, quin succresceret mihi etiam in hac indignatione macerante sibilus, quod ab hoc primi Graecorum temporis donario dicam, an diario? cui eximia veterum AEgypti, Asiae, Africae et Europae fatorum ab Carico ingenio pars erat commissa, non in antecessum abegisset vel quamcunque obscuritatem. Utique hinc contigit, ut Dan. Heinsius potuerit ingenuitatem Scaligeri ac candorem praedicare, qui locorum emendationes, quas ex tempore illi suggesserit aut cum eo communicaverit, nomine apposito in margine expresserit; id quod in Herodoto Hesychioque factum sit. Deus bone, ubi istud exemplar? Hinc fieri potuit, ut in primis annis saeculi MDC. Parisios profectus Nobilissimus ille Iac. Palmerius a Grentemesnil Casaubonum Herodoti illustrationi vacantem audire fategerit, ut in illius vita notavit St. Morinus. Quo evaserunt istae Herodoto tam faventes horae? Habeo plures, quorum vulgatur pollicitatio notarum ad Herodotum: sed valeant; quia intellexerunt nihil.

Attamen si omnia recte expendas, elaboravit haec omnis, quam nominavi, tribus quidem ad officium suum, ut quoad licuit, Herodoto succurrentes evigilaverint in studio, quod susceperant; sed tam infesta auctori nostro deinde fuerunt quaedam saecula, et tam malevola variorum ex posteris sortitus fuit iudicia, ut mirari non oporteat, si sparsis turbidis et fallacibus lectionibus nequierit per eosdem nunc cito elucere aut sanitatem plenam ita vel quacunque adiuvandi contentione ac industria repetere. Ut enim ego rem concipio, quum frueretur iusta gloria, et ne etiam in mortuo Herodoto quidem mox imminueretur eadem celebratio, quae historias viventis prosequuta fuerat; repens incepit res novas moliri Ctesias. Huic enim satis non fuit perscribere, quae placuerant, et novum quasi nomenclatorem Persicarum appellationum et Herodoto uberiorem apud Graecos se profiteri; sed, ut solent illi, quibus statutum est subdole agere, iactare se voluit et ex invidia praetertim ac detrectatione Herodoti, directo ab eo ad reiiciendum et improbe deferendum nominati, crescere, siquidem credimus Photio, cuius sola fide haec omnia stant caduntque. Sed tamen aliquamdiu Ctesias non auditus, non creditus. Labentibus vero et mutantibus saeculis nec quid nec quare exstitit post aetas (quam fatentur ipsa nomina mox ad partes vocanda) qua perspicue nonnullis placere etiam Ctesias incepit adeo, ut Herodotus antea assidue laudatus quodammodo exigeretur suo honore, aut si non e manibus fuit excussus, ob vitii, quod Ctesias inchoaverat, ego autem ex veneratione Herodoti ne proferre quidem cummaxime velim, crimen diu suspensum tantum non damnatus, legeretur modo carpendi et vituperandi gratia. Ex hoc nimirum fonte orta sunt, quae dixerunt post trecentos et ultra annos, ut cernimus ex scriptis, illi indigni nominatu in hac parte, sed ut rideantur, procedant; quae inquam dixerunt tam serus ille Diodorus Siculus, tam serus Manethon cum novis sacerdotibus, antiquissima melius scilicet sciscitatis, quam ante saecula eorum decessores; tam serus

Stra-

Strabo, tam ſerus Aelius Harpocration aliique; hinc ſerus ille Plutarchus aut irae aut vindictae moderari nequivit: hinc alter, qui indicatus nobis est ab Euſebio Praepar. Evangel. lib. x. cap. 3. ex Porphyrii ſcriptis, cuius verba intelligas rogo ex ipso Euſebio, vel maxime ſerus Pollio. Sic enim de illis omnibus non dubito pronunciare, ſicut libro octavo deſcripſi Dionem Chryſoſtomum. Ab hac gravi nube non ipse tantum obrutus fuit pudendi et foedi criminis varie ab illis expreſſi reus; ſed quaſi iniuria intra hanc criminationem non deberet ſtare, exemplaria hiſtoriae eius mirabiliter conſpurcata et interpolata literis modo demptis, mutatis, appoſitis vitioſe (quod in Graecis facile contingit) et quidem ita, ut fere dixeris ludum ſcribis illis librariis perinde ac malevole doctis et certamen noxae Herodoto inferendae fuiſſe, ut ista dulcedo ſtyli quondam Olympiae et Athenis audita nec minus materia per veracitatem placens plane deleretur. Deprehendi id potest ex illis, quae latis macra et naevis ſanequam foeda edidit Aldus acquieſcente illis Camerario, et quae mox cum tanta farragine variarum lectionum Henr. Stephanus. Stephani illa ratio docet codices Herodoti ſatis denſos ſuperesſe, ſed depravatos mira diverſitate, ut exſtarent in eius ſcripto loquutiones vocesque nunquam ab Herodoto cogitatae, praecipua truculentia in particulis, quod maximis modis ex codice Mediceo ad mirationem usque didici. Quis illud deſperatum in libro IX. Ἀμαζονίδας τὰς ἀποθήκας non ita ex compacto conflatum, aut excogitando commentum et vel ingenioſe fictum ad ludibria auctoris aeque ac lectoris taedia videt? An non credimus optime haec intellecta fuiſſe optimo Henr. Stephano, a quo refertur in indicem *in Amazonidas clarum facinus Athenienſium*, ſequuto Iungermano. Quis illam abominandam licentiam citationum in tanta diverſitate non ſentit inde fluxiſſe? quae nequivit ex memoriae fiducia, ut interdum in exiguis libris fieri amat, eveniſſe, ſed quod vel gravarentur Herodoto ſuum relinquere, vel uterentur exemplari in tantum perdito.

Nihilominus quum hi ſic baccharentur, ex tantis antiquorum probris emerſit noſter, quoniam interim non defuerunt prudentioris ſententiae in utraque lingua auctores, qui et Muſarum exemplaria ſibi comparaverunt bene explorata, relicta ista vulgari proſtitutione illis acerbis et impotentibus dominis; et probarent ſequerenturque ac laudarent Herodotum et hiſtoriam, prout ipse diſtribuerat atque annis, nominibus, ordine interpunxerat: imo qui ſicut ipſi acquieſcebant Herodotea diſpenſatione temporum ac rerum, ſic liberos ſuos eam ipsam et non aliam docebant, omnino ſtatuentes illam melioris venae eſſe. Conſtant enim ſibi Dionyſius Halicarnaſſeus et Cicero in venerando Herodoto, nec ab eo deduci ſe patiuntur. Priſci certe illi negant aliud oraculum peti poſſe, ſi in hac antiquitate Herodoto caruerimus; et Cteſiana ista maluerunt mergi aeterna oblivione, quum proferrentur ubique Herodotea: ne audire quidem Cteſiana licuit, quum per grandiores Herodotea perſonarent. Immo nec ipsos qui Cteſiam probaverunt, quum ad cauſam hiſtoriae res veniret, videas teſtimonio Cteſiae uti, quum ubique id in ſe experiatur Herodotus. Itaque ab ipſius aevo, forſan et chirographo, quum et in ludis Olympicis et in alio loco, ubi adſtabat patri Thucydides adhuc iunior, hoc est, concione Attica, legerit has relationes, diu remanſerunt exemplaria incorrupte exarata et notae prorſus exquiſitae, multis haud dubie illorum audientium ſibi ea comparantibus et ſic per nationes Graecas diſpergentibus hoc ſcriptum. Quorum plurimis detritis aut per humanos caſus amiſſis, non utique contigit omnia cadere in laſciviam poſteriorum invidentium et Cteſiana amplectentium, qui deſcripturi ipſi, vel deſcribentium tabernas inſtructuri falſis ſuppoſitis corrumpi et rideri Herodotum gaudebant; ſed credibile est, utique postquam ista laſcivia cognoſci coepit, contra talem depravationem doctiores et elegantiores poſſeſſores hoc egiſſe, ut caute ab ſuis bibliothecis illa perverſa et ſcabioſa abigerentur; hac ratione et ſtudiis ſuis bene conſulentes et ſic providendo etiam de poſteritate amabiliter anxios. Verum exceſſit ſuperavitque illa gregaria multitudo vilium codicum, quos et ſtatim post archetypa exemplaria confieri accidit, et per omnes deinde aetates cernimus continuatos fuiſſe ad ipsos praeli cum plumbeis literis inventi annos: unde deprehendimus in manus plurium veniſſe libros Herodoteos per citeriora ſaecula deſcriptos, ſed qui carerent ista laude, quam et Dionyſius Halicarnaſſeus et Quintilianus attribuunt ſcriptori prorſus merenti. Pretioſiora et accurate magis exarata eius volumina latibulis neſcio quibus immerſa ſunt, forſan ultro ſe abſcondentia, ne ab ista copia perditorum exemplarium ſuus nitor contraheret aliquid ſordium, ſi ad contagium iungerentur; ſicut occultatus latuit iste codex Herodoti in Helicone Mediceo, non aliis magnopere laudatus, et quanti deberet iudicari, nulli cognitus, niſi forſan illi, per quem in istas oras invectus fuit, et postquam ad meam ſitim pervenit.

Ut enim dicam quod res est, verticordiae cuiusdam fauſtitatis induſtria demorata fuit et detinuit me, ut quaſi gubernans adigeret ad ſacram cellam, qua ſalutaris huius depoſiti ſignatus angulus neminem ante potuit advertere, quin velut nec inſpectu dignum et denunciatione boni exemplaris carentem praeteriret, quum ego hic defixus ac volumina alia ſeponens uni illi Herodoto agglutinatus fuerim, ita ut tanquam

quam Hector ab Ilio non recedens novem Musas peregerim non tantum sine poenitentia, sed ut modo experiens tolli offensionem, quae me antea aliquoties tardaverat, immo torserat, modo nescio quo odore tactus melioris unguenti exultarem creberrime, et mirabili voluptate sentirem identidem me vegetari. Itaque ne morer, huius dulcissimi temporis memor et non pauca continenter inde ruminans, simulatque potui, Herodoto rursus secessi, et ut ad Isulae portus otia divitias meas noscere inciperem, curavi sedulo, et tam feliciter, ut deinde non omiserim in oculis, in animo, in manibus habere hunc Herodotum ita ἐξωνυχισμένον ex comparatione Mediceae pergamenae prorsus auctorem decoctae suavitatis, et adferentem continue μυρμηκίαν laetitiae ex certa rerum Graecarum et vocum notitia, eo efficaciorem, quod post paulo, n. anno MDCLXXIX. venit novus ex Britannia Herodotus, in quo desiderium cognoscendi et ardorem suum sic indicabat Gudius Graevio, ut patet ex pagina 31. epistolarum: *Narrant praeterea Angli extare etiam et laudari novam editionem Herodoti . . . . Herodotum si vidisti, certiorem quaeso me facias, quid in ea editione praestiterint et quibus subsidiis.* Sed de eo quum deinceps taceatur, nec vel alteruter quidquam dixerit, mihi quoque liceat eam dicere iure suo talem esse, qualis est, nisi quod codices ad eam adhibiti variis in partibus perniteant, unde quid certe delicatius proponi agnosco potuisse. Sane etiam et magis cogitavi mihi ad manum esse Pegaseium melos, et urbanitatis Herodoteae genuinum semen, quod qualiumcunque horarum acerba, quod omnes lectas auditasque nugas posset diluere et abstergere. In hoc potui ita mihi dulcis esse, ut per annos quadraginta in eo figerem ac locarem multa mea studia, et diem huius Herodoti repertorem supplicationibus commendarem ac venerarer domesticis. Quid enim dicam de aliis viris doctis, qui proximo tempore post editionem Iungermanni deruncinando aliquas partes Herodoti sustinuerunt attrectare? Quid immo etiam de illis, qui intra hos L. nuperos annos illam veterem Musam expolire conati fuerunt? Sane certatim omnia benigne, sed etiam ex putida affectatione inanis ΣΟΦΩΣ. Quippe nullus eorum de antiquitatis erga Herodotum pietate sollicitus, nec vel pedem movere dignatus ad consulendam priscam membranam, quidquam aliud quam in exiguo et incerto haeret, in hac illepida ratione magis despiciendus, quod quum auxilii prorsus minimum adferat quisque, cernas commentariis adnexos indices Herodotum pluribus paginarum numeris ostentare, quam quenquam alterum. Omnes solo illo genere et specimine codicum veterum, unde Henr. Stephanus posuit diversas lectiones, magniloqui et eatenus firmi porro ita se gerunt, ut universa quae adferunt, ruant sponte ad notam Medicei promptuarii, quae docet illos per summam levitatem agendo plus vitiavisse. Quid de illis, qui in Vallae interpretatione aliquid carpere et corrigere iusserunt, quos tamen patebat nunquam vel inspexisse Lexicon Porti? Nam et paulatim haec a me adstruebantur, non tantum cernente, quid esset penes me, sed quanta ipsorum distantia ab Herodoto; occurrentque horum experimenta, sed plura futura, nisi adsuetus mea pleraque chartulis et concisis frustis credere, saepe quererer ea disiici, prout nunc multa Herodotea queror periisse. Quod mutare in hoc nequivi, ad editionis decus pretiosa satis collata esse mihi imaginans, ita tamen ut Herodotea reliqua abhinc cariora habiturus sim, servemque, si quid hinc inde recepero.

Sic potui in his iucunde et amoene gerere multam aetatem. Etiam potuissem totius porro vitae domicilium in eisdem reperivisse, nisi et gratus in bene merito esse vellem, et fortunam publicam in consilio habens etiam ab ipsis annis cogerer possessionis huius societate delinire omnes, qui ad rempubl. literariam pertinent. Cui proposito ut dicarem aliquod nunc studium ratione optima, non potui aliter quam omnia quae producta erant et edita sordide, quum flectere in melius nequirem, delendo et iubendo ire unde venerant, reponere fideliter ea, quae clare docerent earum ineptiarum auctores, falsi gaudii usuram non usquequaque permanere. Potuit discrimen aliquod fieri, ut semper in tam multis; sed ea quae probitatem suam fidemque bono exemplo indicabant, tanti erant, ut potuerint etiam trahere ea, de quibus cuperes deliberare. Hinc ne quid surriperem, vulgata illa et pulcherrimi alias Herodoti mentem manumque et sensum turbantia, et sane eius foeditatis, ut mererentur ulterius nec luce frui, nec loco, quem oculus legentis notare posset, minori charactere conieci in imam oram, quum contextus offerat Herodotum redintegratum, cuius etiam egregia notis volui illuminare. Sic putavi iustissime et simpliciter agendo, quum nihil cuiquam auferatur, exedram Herodoti in studiis nostris evulsa quantum fieri potuit importunitate validam fore. Quae utinam porro enitescat, et tum primorum saeculorum intelligentias enudare pergat, tum in eo effloreſcere indolem eruditae linguae agnoscant Musae, quae libris singulis insident, siquam meam diligentiam, aut incensam officio sedulitatem, tam quoque legentis erga se benevolentiam perpetuo collaudaturae! Nam ita multa, quae nunc onerant Herodotum, abesse mallem, ut non addi me auctore scias; et quod nunc in oculis venit, pag. 134. v. 8. interpretare, *attractis utribus ipsum duos aut tres pediculos solvere demissos.* Id ultro saepius facias!

EPI-

EPIGRAMMATA TRIA VETERA

IN

HERODOTVM.

ΧΡΙΣΤΟΔΩΡΟΥ ποιητοῦ Θηβαίου Κοπτίτου.

Οὐδ' Ἁλικαρνασσοῦ με παρέδραμε θέσπις ἀοιδὸς
Ἡρόδοτος πολύϊδρις, ὃς Ὠγυγίων κλέα φωτῶν
Ὁσσά πεϱ ἠπείρων δυὰς ἤγαγεν, ὅσσά πεϱ αἰὼν
Ἔδρακεν ἑρπύζων, σὺν τοῖς ἀνεθήκατο Μούσαις
Μίξας ἰαπίνων Ἰάσιδος ἄνθεα φωνῆς.

CHRISTODORI POETAE THEBANI COPTITAE.

Interprete Cl. SALMASIO.

Nec te Alicarnasso vates divine silebo
HERODOTE *o sapiens, quo fortia facta virorum,*
Quidquid in Europa atque Asia labentibus annis
Tempora prisca tulere, novem sacrante Camoenis
Iuncta Iadi certat florens facundia linguae.

Α Δ Η Λ Ο Υ.

Ἡρόδοτον Λύξεω κρύπτει κόνις ἥδε θανόντα
Ἰάδος ἀρχαίης ἱστορικῆς πρύταιν,
Δωρίεων πάτρης βλαστόντ' ἄπο. τῷ γὰϱ ἄπλητον
Μῶμον ὑπεκπροφυγὼν, Θούριον ἔσχε πάτρην.

INCERTI

Eodem interprete.

Lyxidae HERODOTI *cineres humus ista recondit*
Historiae antiquae patris Ioniacae.
Quem Doris patria extulerat, patria altera posthaec
Thurias excepit, dum fugit invidiam.

Fuit epigramma et allatum ab avo meo, cum eiusdem interpretatione, infra pag. 717. *Edit. Gron.* Monuit me etiam SALMASIVS noster ὁ πάνυ, in tertio versu, ubi vulgo habetur Δωριέων πάτρης, Palatinos codices habere Δωρίδος ἐκ πάτρης, quod ipsum tamen vulgato melius non esse censet. *Iungerman.*

Α Α Λ Ο.

Ἡρόδοτος Μούσας ξυνίσσατο· τῷ δ' ἄρ ἑκάστη
Ἀντὶ φιλοξυνίης βίβλον ἔδωκε μίαν.

SERIES

EORVM QVAE IN HOC OPERE CONTINENTVR.

Herodoti historiarum libri novem Graece et Latine cum adnotationibus. Libellus, Herodoto perperam tributus, de genere vitaque Homeri, Gr. Lat. Pag. 747.

Appendix ad Herodotum de Legibus et Institutis Persicis et Aegyptiacis ab Henr. Stephano adiecta 762 *et* 779.

Appendix alia de incremento Nili et eius causis ex diversis auctoribus 785.

De Ctesia Henr. Stephani disquisitio 804.

De διττογραφίᾳ quorundam nominum in Ctesia praesertim, et de Excerptis ipsis ac voce Ἐκλογῶν eiusdem Castigationes 807.

Ctesiae Elogium ex Brissonio et de eius stylo testimonia 808.

Series regum Persicorum ad Ctesiae historiam ab A. Schotto descripta 810.

Ctesiae Persicorum Excerpta ex Photio, cum interpr. H. Stephani, et variis lectionibus ex editione Graeca Photii: item cum diversis interpretationibus A. Schotti; et notis eiusdem et Henr. Stephani, Davidisque Hoeschelii 811.

Ctesiae Indicorum Excerpta ex eodem Photio cum iisdem quae ad Persica accesserunt 826.

Eadem Indicorum Excerpta ex interpretatione Laur. Rhodomani 835.

Ex iisdem Persicis, Indicis, et aliis Ctesiae scriptis fragmenta, ex variis auctoribus congesta 839.

Appendix postrema ad Herodotum, in qua ex Ioach. Camerarii prooemio defensio Herodoti, nominatim contra Plutarchum 3.

Herodoti vita, et de dialecto Ionica, ex eodem 7.

Herodoti vocabula Ionica et quaedam genera loquendi, illi cum Homero magna ex parte communia: nec non alia; collecta et Latine reddita partim ab Ioach. Camerario, partim ab Henr. Stephano 9.

Ionismi Gallici, sive Ionici Gallicismi, ex eodem H. Stephano 18

Alia de Herodoti vocibus et varia in quibusdam MSS. scriptura etc. ex eiusdem Steph. prolegomenis diversis 19. 22.

Chronologia Herodoti ex editione Thomae Gale. 25.

Variantes lectiones et Notae Breves Th. Gale. 33.

Iac. Gronovii Notae et Observationes in novem libros Herodoti 53.

Lexicon sive Glossae Herodoteae ex MS. Sangermanensi 178.

HPO-

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ ΙΣΤΟΡΙΗ

Η ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΟΙ Θ', ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΑΙ ΜΟΥΣΑΙ.

HERODOTI HALICARNASSEI HISTORIA.

SIVE HISTORIARUM LIBRI NOVEM, MUSARUM NOMINIBUS INSCRIPTI.

LIBER PRIMUS, qui inscribitur CLIO.

HERODOTI Halicarnassei historicæ inquisitionis specimen hoc est: ut neque ea, quæ facta sunt ab hominibus, tempore exolescant, neque ingentia & admiranda opera, vel à Græcis edita vel à barbaris, gloria fraudentur, cum alia, tum vero etiam qua de causa inter se belligeraverint.
1 Persarum quidem igitur docti memorant dissensionis auctores extitisse Phœnicas, qui à mari,

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΡΩΤΗ, ἐπιγραφομένη ΚΛΕΙΩ'.

ΗΡΟΔΟ'ΤΟΥ [a] Ἁλικαρνησσῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, ὡς μήτε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ [b] θωϋμαστὰ, τὰ μὲν Ἕλλησι, τὰ δὲ βαρβάροισι ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται· τά τε ἄλλα, καὶ δι' ἣν [c] αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι. Περσέων μέν νυν [d] οἱ λόγιοι Φοίνικάς φασι γενέσθαι τῆς διαφορῆς αἰτίους

VARIAE LECTIONES.

a Sic *Mediceus*. Qui haec laudant *Demetrius Phaler.* περὶ Ἑρμ. C. 17. & 44. Ἁλικαρνασσῆος, ut *Aldus*, *Plutarchus* t. II. p. 604. F. Ἁλικαρνασσέως, *Aristides* t. II. p. 381. *Ed. Jebb.* Ἁλικαρνασέος. In codice Britannico *Archiepiscopi* Ἁλικαρνησσῆος, qui mox cum *Vindobonensi* ἀπόδειξις, prave. *b* Θαυμαστὰ *Arcb.*, statim βαρβάροις *Parisinus B.* *c* Αἰτίαν ἐπολέμουν *Paris. C.*, posterius & in margine *Stephani* ac codice *S. Remigii*. *d* Λόγοι *Plut.* t. II. p. 856. F.

1. Ἡροδότου Ἁλικαρνησσῆος] *Aristotelis* aetate Ἡροδότου Θουρίου ἥδ' ἱστορίης ἀπόδεξις legebatur *Rhetor.* L. III, 9. neque deinceps defuerunt, qui, inducto Ἁλικαρνασσέως titulo, Θουρίου maluerunt apud *Plutarchum de Exil.* p. 604. & *de Malign. Herodoti* p. 868. Addiderat se Herodotus colonis, qui Thurios in magnam Graeciam abierant: qua in urbe cum hoc opus absolverit, Θούριον nominare se potuit, sicuti haud pauci adpellarunt, *Strabone* teste L. XIV. p. 970. In his Imp. *Julianus*, cujus λογοποιὸν Θούριον, *Oratorem Thurium* cum imprudenter *Bourdelotius* explicuisset, poenas doctis viris dedit ad *Lucian. Quom. Scrib. Histor. c.* 29. Scripti libri, quorum quidem notitia est, Halicarnasseum summa consensione vocant, ancipites tamen in vocabuli scriptione. Ἁλικαρνησσὸς, Ἁλικαρνησὸς, Ἁλικαρνησσεὺς, Ἁλικαρνασσεὺς, Ἁλικαρνησεὺς reperiuntur L. I, 144. II, 178. III, 4. VII, 99. Par etiam discordia alibi. Vid. *Wasse* in *Thucyd.* L. VIII. 42. Equidem Ἁλικαρνησὸν & Ἁλικαρνησῆα, uti in MSS. *Archiepiscopi* Cantuariensis & *Vindobonensi* saepe numero, praeferrem, nisi ipsimet Halicarnassenses obsisterent, geminatam sibilantem litteram in numis ostentantes. At quid ἱστορίης ἀπόδεξις, & quo vertendum modo? *D. Heinsius* ad *Hesiodi Interpr.* p. 108. nihil esse aliud censuit ac ἱστορίην sive historiam, cui ego sententiae non accedo. *L. Kusterus* in *Bibl. Vet.* & *Recente Jo. Clerici* p. 386. tom. V. Gronovianum *curae demonstratio* acerbissime taxavit, rejectisque *Vallae* & *Stephani* opinionibus, *rerum curiose observatarum specimen hoc est*, vertit. Est sane ἱστορίη *rerum inquisitio*. Ἱστορίῃσι φάμενοι εἰδέναι παρ' αὐτοῦ Μενέλεω, *adfirmantes inquirendo sese ex Menelao intellexisse* L. II, 118. & 119. τούτων δὲ τὰ μὲν ἱστορίῃσι ἔφασαν ἐπίστασθαι. Est ἀπόδεξις ἔργων operum, quae absoluta fuerunt, specimen L. II, 101. & 149. Ἀπόδεξις itaque ἱστορίης inquisitionis rerum, ab Herodoto institutae, specimen erit atque argumentum. *Cura*, nisi accuratam in quaerendo vir clarissimus, quod opinor, intellexerit, ἱστορίης vim non aequiparat, nec digna tamen acerbiore exprobratione erat, neque erit fortasse *historicae inquisitionis specimen*, quod malui. *Plutarchi* ἱστορικὸν ἀπόδειξιν t. II. p. 243. paullo diversius abit.

2. Ὡς μήτε τὰ γενόμενα &c.] In his adquiescunt scripti editique omnes, & longe omnibus priores, *Dionysius Halic.*, *Aristides*, *Lucianus Quom. Scrib. Histor.* C. 54. Tamen *St. Berglerus* in *Act. Lipsiens.* CIↃ IↃ CCXVI. p. 379. levi ad speciem mutatione, τὰ λεγόμενα ἐξ ἀνθρώπων, *quae ab hominibus dicuntur*, ne δὶς ταυτὸν ἡμῖν ὁ σοφὸς Ἡρόδοτος, corrigit: esse enim τὰ γενόμενα nihil aliud ac ἔργα, & τὰ ἔργα ac γενόμενα. Ego vero id scriptum nollem. Sunt, fateor, ἔργα μεγάλα τε καὶ θωϋμαστὰ *ingentia atque admiranda opera* γενόμενα; vicissim minime. Memini quoque γίνεσθαι ἐξ ἀνθρώπων homines perhiberi, cum mortalium numero eximuntur, nec propterea τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων *res* dici, *quae ex hominibus evanuerunt*. Namque Herodoti more *hominum facta* exprimunt, ut pulcre *Tan. Faber L.* I. *Epist.* 8. Ἐκ τῶν Σαμίων γενόμενον, *quod Samii designarant* L. III, 48., quemadmodum τὰ πρησσόμενα ἐκ Μιτυληναίων L. I, 160. Hoc amplius, si τὰ λεγόμενα scripsisset, vulgi fabulas & rumores operis principio spectasset, quod merito inconcinnum atque absurdum *J. Ph. D'Orvillius*, nuper nobis litterisque ereptus, arbitratus est ad *Chariton.* L. I. p. 9., *Bergleri* audaciam strenue retundens. Ceterum Herodotea haec quodam modo aemulatus est *Basilius Seleuc. Vit. S. Theclae* L. I. p. 4.

8. Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι] Quod *Th. Gale* τοὺς λόγους *Plutarchum* hic olim legisse monuit, id vero foret

 simi-

αἰτίους. τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν, καὶ οἰκήσαντας [a] τοῦτον τὸν χῶρον τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίῃσι μακρῇσιν ἐπιθέσθαι. ἀπαγινέοντας [b] δὲ φορτία Αἰγύπτιά τε καὶ Ἀσσύρια, τῇ τε ἄλλῃ χώρῃ ἐσαπικνέεσθαι, καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος. Τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἅπασι τοῖ ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένῃ χώρῃ. ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο, διαθέσθαι τὸν φόρτον. πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ [c] ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ἀπίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναῖκας, ἄλλας τε πολλὰς, καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρα. τὸ δὲ οἱ οὔνομα εἶναι καὶ τὠυτὸ [d] τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσιν, Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. ταύτας στάσας καὶ πρύμνην τῆς νηὸς, ὠνέεσθαι τοῖ φορτίων, [e] τοῖ σφὶν ἦν θυμὸς μάλιστα· καὶ τοὺς Φοίνικας [f] διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. τὰς μὲν δὴ πλεύνας τῶν γυναικῶν [g] ἀποφυγέειν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσι ἁρπασθῆναι. [h] ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα, οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου. Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι, οὐκ ὡς [i] Ἕλληνες· καὶ τοῦτο ἀδικημάτων τοῦτο ἄρξαι πρῶτον. Μετὰ δὲ ταῦτα, Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γὰρ ἔχουσι τοὔνομα ἀπηγήσασθαι) Φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσχόντας, ἁρπάσαι τοῦ βασιλέος [k] τὴν θυγατέρα Εὐρώπην. (εἶησαν δ' ἂν οὗτοι Κρῆτες) Ἰαῦτα μὲν δὴ ἴσα πρὸς ἴσα σφι γενέσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα, Ἕλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. καταπλώσαντας γὰρ μακρῇ νηῒ ἐς Αἶάν τε τὴν Κολχίδα καὶ ἐπὶ Φάσιν πολαμὸν, ἐνθεῦτεν, διαπραξαμένους καὶ τἄλλα, τοῦ εἵνεκεν [m] ἀπίκατο, ἁρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Μηδείην. πέμψαντα δὲ [n] τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα, αἰτέειν τε δίκας τῆς ἁρπαγῆς, καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς δὲ [o] ὑποκρίνασθαι ὡς οὐδὲ ἐκείνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσάν σφι δίκας τῆς ἁρπαγῆς οὐδὲ ὧν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι. Δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον [p] τὸν Πριάμου, ἀκηκοότα ταῦτα, ἐθελῆσαί οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἁρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάν-

ri, quod Rubrum vocatur, in hoc noſtrum profecti, & hanc incolentes regionem, quam nunc quoque incolunt, longinquis continuo navigationibus incubuerunt: ſic deportandis mercibus AEgyptiis & Aſſyriis cum in alias plagas, tum etiam Argos pervenerunt. Argos vero ea tempeſtate omnibus civitatibus regionis, quæ nunc Græcia nominatur, antecellebat. Huc porro appulſos Phœnicas mercimonia venum dediſſe: & quinto ſextove quam appuliſſent die, cunctis fere divenditis, feminas ad mare veniſſe cum alias multas, tum vero regis filiam, cui nomen eſſet idem quod Græci tradunt, Io filiam Inachi. Dumque hæ feminæ puppi navis aſſiſtentes ea mercarentur, quæ cujusque ſtudium maxime ferebat, Phœnicas ſeſe adhortatos in eas impetum feciſſe: & ipſarum pleriſque aufugientibus, Io cum aliis raptam fuiſſe: eisque in navem impoſitis Phœnicas in AEgyptum vela feciſſe. Sic quidem Io in AEgyptum perveniſſe referunt Perſae, non quemadmodum Græci; & hoc injuriarum principium extitiſſe. Poſt hæc Græcorum quosdam, quorum nomen non poſſunt memorare, narrant Tyrum appulſos, filiam regis rapuiſſe Europam: fuerint autem iſti Cretenſes. Sic illis par pari repenſum. Verum poſtea Græcos ſecundæ injuriæ auctores extitiſſe. Longa enim nave vectos ad AEam urbem Colchidis & ad Phaſim fluvium, illinc, quum cetera transegiſſent, quorum gratia venerant, rapuiſſe filiam regis Medeam; quumque ad pœnas de raptu petendas, & filiam repoſcendam rex Colchorum caduceatorem miſiſſet, Græcos reſpondiſſe, ut illi de raptu Iûs Argivæ pœnas ſibi non dediſſent; nec ſe igitur illis daturos. Secunda dehinc ætate, ferunt, Alexandro Priami filio, quum iſta audiſſet, voluntatem inceſſiſſe uxoris ſibi per rapinam è Græcia comparandæ, certum habenti omnino

ſe

a Τένδε τὸν non abſurde *Arch.* *b* Deſit δὲ in *Vindob.*, nec fuit olim in *Archiep.*; adſcriptum enim eſt. *c* Ἡμέρᾳ male *Vindob.* *d* Ὃ καὶ *Medic.* & *Remig.*, ceteri τὸ, ut *Aldus.* Paullo ante βασιλέως contra morem *Pariſ.* B. ſtatim vero φήσας *Vindob.*, ταύτας γὰρ φάσι. *Remig.* *e* Τῶν κιν *Vindob.* a prima manu. τῶν κεν *Arch.*, ſed σφὶν in margine. Vide *Theocrit.* Idyll. 17, 42. *f* Διακελευσμένους *Vindob.* *g* ἀποφυγεῖν idem & *Arch. Pariſ. C.* male. mox ἄλλοισιν *Arch.* *h* Ἐσβαλομένους *Remig.* *i* Φοίνικες *Ald.* margo *Steph.* & *Venetus* liber in Biblioth. D. Marci t. I. p. 169. tum πρῶτον τοῦτο ἄρξαι *Arch. Pariſ. B.* *k* Articulum non probant *Arch. Vind. Pariſ. C.* *l* Sic *Steph.* margo, *Remig. Medic.*, ab aliis μὲν abeſt. tum ἴσα σφι πρὸς *Ald. Venet. Arch. Pariſ. C.*, in *Medic.* & aliis vulgatum. Paullo ante οὕτω Κρῆτες *Arch. Vindob.* *m* Hoc ex *Medic.* & *Vind.* ἀπίκοντο reliqui cum *Aldo.* Statim ἕνεκεν & βασιλέως *Arch.* & *Pariſ. C.* *n* Τὸν Κόλχον *Archiep.* a prima manu: βασιλέα habet codicis ora. *Vindob.* τὸν Κόλχων tantum. *o* Ἀποκρίνασθαι *Venet.* & *Pariſ. C.* male. Ionum enim non eſt. Vide *Suidam* Ὑποκρίνεσθαι & *Euſtath.* in *Homer.* p. 687, 18. *p* Τοῦ Πρ. *Arch.*

ſimile, ſi liber de *Herodoti Malignit.* ſemper bonae fidei eſſet, quod longe ſecus habet. Legerit tamen; vulgatum valide adſerunt *Ptolemaeus Hephaeſt.* in *Codic. Photii* cxc. p. 478., *Pollux* L. II, 122. & *Thomas Magiſter.* Οἱ Περσέων quoque λογιώτατοι & μάλιστα λογιώτατοι his in libris frequentes. Vid. *Jac. Gronov.* in L. II, 3. & adnotationes meas ad *Diodori Siculi* L. II, 4. Alia vir doctus in *Miſcell. Obſerv. Vol.* II. p. 152. De Phoenicibus a rubro mari in Palaeſtinam transgreſſis iterum L. VII, 89. & *Dionyſius Periëg.* v. 906. Herodoti, ut ſaepe, veſtigia legens.

21. Κατὰ τὠὐτὸ, τὸ καὶ Ἕλληνες] *Jac. Gronovius*, vir clariſſimus, deque Herodoto praeclare meritus, cum legem ſibi de ſchedis Mediceis ſequendis dixiſſet, inmutavit, quod *Aldus* dederat & MSS. plures prae ſe ferebant; neque conſilio defuerunt exempla, ſed ejusmodi, quae librariis, Herodoti dictionem toties totiesque invertentibus, transſcribi pleraque debent. Satis mihi quidem exploratum eſt, nullum usquam Herodoti exemplar exſtare, ab hac labe immune; quamquam ſparſim Ionici commatis plura latent, quae revocari poſſunt & poſtliminio reddi ſcriptori debent. Erat is quondam τῆς ΙΑΔΟΣ ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΝΩΝ, *Dionyſio*, optimo hujus rei arbitro, teſte. Nunc vero, *quantum mutatus ab illo Hectore.* Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου vidit hic *Plutarchus de Malign. Herodoti* p. 856. D. & *Libanius* t. I. p. 207. A.

22. Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου] Scripſiſſe videtur *Herodotus*, Ἰοῦν· ſciolus adieciſſe poſtea, τὴν Ἰνάχου. Iaſi fuerit an Inachi filia, nihil huc faciebat: Regis Argivi filiam fuiſſe noverant Περσέων οἱ λόγιοι (*Polluci* quoque memorati II, §. 122, πολυΐστορες *Moeridi*, & *Thomae:*) ad Phoenicum naves veniſſe narrantes, praeter ceteras, τοῦ βασιλέως θυγατέρα· τὸ δέ οἱ οὔνομα εἶναι (κατὰ τὠὐτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσι) Ἰοῦν· addi non potuit ab *Herodoto* τὴν Ἰνάχου. Similiter ex eorumdem narratione memorat cap. ſeq. τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Εὐρώπην, & τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Μηδείην. Europam rapuiſſe dicebant Ἑλλήνων τινάς· οὐ γὰρ ἔχουσι (ſic ſcribit *Herod.*) τοὔνομα ἀπηγήσασθαι. L. C. VALKENAER.

29. Οὐκ ὡς Ἕλληνες] *Aldinum* οὐκ ὡς Φοίνικες, quod praeter *Venetum* ſchedae *Britannicae*, mihi ſpectatum miſſae, adfirmant, *St. Berglerus*, cujus ad Herodotum collectanea inter manus habeo, vulgato longe praeponit, nec, uti opinor, injuria. Duae nobis de *Iûs* in Aegyptum acceſſu exponuntur ſententiae: Perſae a Phoenicibus raptam, Phoenices ſponte ſe avehendam dediſſe adſeverabant: quibus uberius explanatis, ταῦτα μέν νυν, inquit C. 5, Πέρσαι τε καὶ Φοίνικες λέγουσι. De Graecis nihil; neque neceſſe erat in re tota gentis regione decantatiſſima. Haud equidem ignoro, *Pauſaniam* a *Th. Galeo* patronum receptae lectioni advocari, cujus ſi L. II, 16. evolveris, in alia omnia ibis. Sed ſuum cuique judicium. Ἕλληνας ſedibus evertere nolui; neque enim omnia Herodoti editori licent.

34. Ἴσα πρὸς ἴσα σφι &c.] Fortaſſe non ſatis conſulto unis ex membranis haec mutata fuerunt, indigna ta-

se pœnas non daturum; nec enim illos dare. Ita quum is Helenam rapuisset, visum esse Græcis, primum missis nunciis & Helenam repetere, & pœnas de raptu poscere; illos vero, quum hi ista denunciavissent, protulisse ipsis raptum Medeæ: tanquam qui, quum nec pœnas dedissent, nec tradidissent quum reposceretur, vellent ab aliis sibi pœnas dari.
4 Huc usque igitur inter eos mutuis solis rapinis actum. Ab hoc autem tempore quod accidit, Græcos omnino præcipue auctores extitisse, qui priores in Asiam, quam ipsi in Europam, militatum venire incepissent. Se quidem sentire iniquorum virorum factum esse rapere feminas: amentium vero, raptis ulciscendis operam dare: prudentium autem, nulla cura prosequi raptas; manifestum enim esse, si illæ non voluissent, nequaquam futurum fuisse, ut raperentur. Se quidem omnino ex Asia feminarum raptarum Persæ negant ullam habuisse rationem: Græcos autem Lacedæmoniæ mulieris gratia ingentem collegisse classem, & mox in Asiam profectos, imperium Priami evertisse: ex eo tempore semper existimasse sibi hostes esse Græcos. Siquidem Asiam & barbaras gentes, quæ incolunt, Persæ sibi vindicant, Europam vero & Græcos putant seductos.
5 Hunc in modum Persæ memorant accidisse, & Ilii excidium sibi hostilis iræ in Græcos extitisse principium comperiunt. Cum quibus non consentiunt de Io Phœnices, quam negant se in AEgyptum duxisse raptu usos, sed eam apud Argos cum nauclero navis rem habuisse: & quum se gravidam esse comperisset, veritam parentes, sic volentem ipsam cum Phœnicibus enavigasse, ne detegeretur. Et hæc quidem Persæ Phœnicesque referunt: ego vero, utrum ista sic gesta sint, an aliter, non pluribus persequar. Ceterum quem ipse novi primum cœpisse inferre Græcis injuriam, hunc ubi indicavero, sermone ulterius progrediar,

πάντως ὅτι ε δώσει δίκας· ἅτε γὰρ ἐκείνης δι-
δόναι. ἅτε δὴ [a] ἁρπάσαντος αὐτὴν Ἑλένην, τοῖσι Ἕλλησι δίξαι,
πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους, ἀπαιτέειν [b] τε Ἑλένην,
καὶ δίκας τῆς ἁρπαγῆς αἰτέειν. τοὺς δὲ, [c] προϊσχομέ-
νων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἁρπαγήν· ὡς ε
δόντες αὐτοὶ δίκας, μηδὲ ἐκδόντες ἀπαιτεόντων, βυλοίατο
τό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι. Μέχρι μὲν ὦν
[d] τούτου, ἁρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἀλλήλων τὸ δὲ
ἀπὸ τούτου, Ἕλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι.
προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην, ἢ
σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην. τὸ μέν νυν ἁρπάζειν γυναῖ-
κας, ἀνδρῶν ἀδίκων [e] νομίζειν ἔργον εἶναι· τὸ δὲ ἁρ-
πασθεισέων σπουδὴν ποιήσασθαι τιμωρέειν, ἀνοήτων· τὸ
δὲ μηδεμίην ὥρην ἔχειν ἁρπασθεισέων, σωφρόνων. δῆλα
γὰρ δὴ ὅτι εἰ μὴ αὗται ἐβυλέατο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο.
σφέας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίης λέγουσι Πέρσαι
[f] ἁρπαζομενέων τῶν γυναικῶν λόγον οὐδένα ποιήσασθαι·
Ἕλληνας δὲ Λακεδαιμονίης εἵνεκεν γυναικὸς στόλον μέ-
γαν συναγεῖραι, καὶ ἔπειτα ἐλθόντας ἐς τὴν Ἀσίην,
τὴν Πριάμου δύναμιν κατελεῖν· [g] ἀπὸ τούτου αἰεὶ ἡγή-
σασθαι τὸ Ἑλληνικὸν σφίσι εἶναι πολέμιον. τὴν γὰρ
Ἀσίην καὶ τὰ ἐνοικέοντα ἔθνεα βάρβαρα οἰκειεῦνται οἱ
Πέρσαι, τὴν δὲ Εὐρώπην καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἤγηνται
κεχωρίσθαι. Οὕτω μὲν [h] Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι,
καὶ διὰ τὴν Ἰλίου ἅλωσιν εὐρίσκουσι σφίσιν ἐοῦσαν τὴν
ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς ἐς τοὺς Ἕλληνας. περὶ δὲ τῆς
Ἰοῦς οὐκ ὁμολογέουσι Πέρσῃσι [i] οὕτω Φοίνικες. οὐ γὰρ
ἁρπαγῇ σφέας χρησαμένους [k] λέγουσι ἀγαγεῖν αὐτὴν
ἐς Αἴγυπτον, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ Ἄργει ἐμίσγετο τῷ ναυ-
κλήρῳ τῆς νηός· ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ἔγκυος ἐοῦσα, αἰδεομένη
τοὺς ἰοκέας, οὕτω δὴ ἐθελοντὴν αὐτὴν τοῖσι Φοίνιξι συν-
εκπλῶσαι, ὡς ἂν μὴ κατάδηλος γένηται. ταῦτα μέν
νυν Πέρσαι [l] τε καὶ Φοίνικες λέγουσι. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν
τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐρέων ὡς οὕτως ἢ ἄλλως κως
ταῦτα ἐγένετο· τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶτον ὑπάρ-
ξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἕλληνας, τοῦτον σημή-
νας,

a Ἁρπάσαντα olim in *Arcb.*, sed correctum est. *b* Τὴν Ἑλένην *Vind.* & *Arcb.* qui & πέμψειν ἀγγ. modo. *c* Προϊσχομενους *Stepb.* margo, *Paris. C. Venet.* ceteri προϊσχ μένων; mox Μηδίης *Arch. Vindob.* & paullo etiam supra. *d* Τούτων plerique. τούτου *Medic.* cum *Paris. A.*, qui statim μόνας. *e* Ἔργον νομίζειν plures. *Mediceo* adstipulatur *Vind.* & *Archiep. Paris. A. B.* mox ὥραν *Vind.* & *Arcb.*, male. *f* Sic *Medic. Vind. Arcb.* & *Paris. A. B.*, alii ἁρπαζομένων. Quae praecedunt δῆλα γὰρ &c. habet *Plut.* t. II. p. 856., ubi nunc δῆλον, citra ejus culpam. *g* Ita *Medic. Vind. Arcb. Paris. duo.* ceteri τούτου τ' αἰεὶ, aut κἀπὸ τούτου ἀεὶ ut *Stephani* ora. Prius servatum maluit Cl. *Reiskius*. *b* Desunt Πέρσαι *Vind.* & *Arcb.*, habet tamen margo. *i* Οὕτως *Medic.*, οὕτω *Aldus* & magno numero alii. nec illi male. Vide *Gronov.* ad l. c. 9. mox ἁρπαγῆς *Arcb.* *k* Λέγουσιν & paullo ante *Aldus* atque alii, quibus in amore est ν finale. Statim ἄγειν *Arcb. Vind. Venet.* *l* Respuunt τε *Vind. Arcb.* superius συνεκπλεῦσαι *Paris. C. Venet.* prave.

tamen, cum plures suffragentur, quae turbas cierent. Rever *Pet. Horreus Observat. Herodot. Cap.* I. verborum ordinem conmutatum indignatur. Saepe tamen numero, ut *Gronovius* maluit, seu metro postulante, seu scribentium arbitrio, hujusmodi structura placuit. *Herodotus* L. IX, 47. ἴσοι πρὸς ἴσους ἀριθμὸν μαχεσόμεθα. *Sophocles Antig.* v. 146. ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους. & *Philoct.* v. 695. ἀλλ' ἴσος ἐν ἴσοις ἀνήρ. Mitto *Lycophronem Alex.* v. 1302., haec Herodotea imitatum: id profiteor, non alienum me a probanda futurum lectione, quam *Archiep.* & *Vindobon.* mox habent, πέμψαντα δὲ τὸν Κέλχον ἐς τὴν Ἑλλάδα, si comites alii accederent. Adsolet τὸν Λυδὸν, τὸν Ἀράβιον, τὸν Πέρσην L. I, 80. III, 7. VII, 117. Lydorum, Arabum, Persarumque regem adpellitare. Τὰς δίκας τῆς ἁρπαγῆς hinc sumtas explicat *Eustathius in Homer.* p. 415, 43.

49. Τοὺς δὲ, προϊσχομένων ταῦτα, προφέρειν] *H. Stephano* προϊσχομένοις imputatur, sed invito: προϊσχομένους margini adlevit, adsentientibus MSS., quamquam paucis, ipso quoque *Eustathio* p. 405, 18, ut docti viri significarunt. Vulgatum haud male post *Gronovium* tuetur Rev. *Horreus*, implicatius, quam vellem, commentatus *Observat. Herodot.* C. I. *Philostratum* addo, quantumvis haud parili verborum serie ὡς ἡ τῶν Μεσσηνίων ἀπολογία κατὰ ξυγγνώμην ἴσασι, τὸν Ἀλέξανδρον ΠΡΟΙΣΧΟΜΕΝΩΝ καὶ τὸν ἐκείνου Φέβον *de Vit. Sopb.* L. II, 15.

60. Ὅτι εἰ μὴ αὗται ἐβουλέατο] Mallem ἀνταὶ *ipsae* cum *Berglero*. *Plutarchus* non sine quadam loligine haec traducit *de Malign. Herod.* p. 856. Nolentibus Leuctri filiabus & Cassandrae vim oblatam ait; Quis negat? Raptas plerumque rapi gestiisse, in dubio non est. Nostra certe aetas plures vidit, quae εἰ μὴ αὐταὶ ἐβουλέατο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο. Valet in hoc genere, in fraudem licet sanctissimarum legum, Euripideum

Ἐρῶν ἐρᾶσαν ὤχετ' ἐξαναρπάσας.
Iphigen. in Aulid. v. 75.

67. Ἔθνεα βάρβαρα οἰκειεῦνται οἱ Πέρσαι] *L. Valla* verterat *sibi necessitudine conjunctas putant*, pro quibus *sibi junctas tenent* maluit *Gronovius*. Aliud voluit: τούτων γὰρ ὦν τὴν ἐξεύρεσιν οὐκ εἰκῇ οὖνται Λυδοὶ, *horum inventionem sibi non vindicant Lydi*, hujus libri C. 94. Persae suam esse ferebant, sibique omnem Asiam, armorum jure a majoribus occupatam, vindicabant. τὴν Ἀσίην πᾶσαν νομίζουσι Πέρσαι ἑωϋτῶν εἶναι L. IX, 15. Confer doctissimum *Abresch Dilucidat. Thucydid.* p. 145. Mox in οὐκ ὁμολογέουσι Πέρσῃσι οὕτω excidisse arbitratur diligentissimus *Reiskius* λέγουσι, quod nescio, an Herodotus admissurus sit. Solet aliter L. IV, 154. &c.

79. Οὐκ ἔρχομαι ἐρέων] Per quidem hoc frequens. At ἐρέων hic esse ἐρευνήσων, ζητήσων in opinionem venit *Jo. Jac. Reiskio*, legi etiam posse ἐρεείνων. De posteriore dicam nihil. ἐρέων *inquisitionem* notare posse, haud inficior, eorum non oblitus, quae *Schol. Apollonii Rhod.* I, 1354. Herodotum vero id spectasse, dubito: minime certe homo Lucianeus, bellum Romanorum &

ται, [a] προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου, ὁμοίως μικρὰ καὶ μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων ἐπεξιών. τὰ γὰρ τοπάλαι μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε. τὰ δὲ ἐπ' ἐμεῦ ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμικρά. τὴν [b] ἀνθρωπηίην ὦν ἐπιστάμενος εὐδαιμονίην οὐδαμὰ ἐν ωὐτῷ μένουσαν, ἐπιμνήσομαι ἀμφοτέρων ὁμοίως.

ΚΡΟΙΣΟΣ ἦν Λυδὸς μὲν [c] γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραννος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμβρίης μεταξὺ [d] Σύρων καὶ Παφλαγόνων, ἐξίει πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον. οὗτος ὁ Κροῖσος, βαρβάρων πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, [e] τοὺς μὲν κατεστρέψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγήν, τοὺς δὲ φίλους προσεποιήσατο. κατεστρέψατο μὲν Ἰωνάς τε καὶ Αἰολέας, καὶ Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ. φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακεδαιμονίους. πρὸ δὲ τῆς Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν ἐλεύθεροι. τὸ γὰρ Κιμμερίων στράτευμα τὸ ἐπὶ τὴν Ἰωνίην ἀπικόμενον, Κροίσου ἐὸν πρεσβύτερον, οὐ καταστροφὴ ἐγένετο τῶν πολίων, ἀλλ' ἐξ ἐπιδρομῆς ἁρπαγή. Ἡ δὲ ἡγεμονίη οὕτω περιῆλθεν, ἐοῦσα Ἡρακλειδέων, ἐς τὸ γένος τὸ Κροίσου, καλεομένους δὲ Μερμνάδας. ἦν Κανδαύλης, τὸν οἱ Ἕλληνες Μυρσίλον [f] ὀνομάζουσι, τύραννος Σαρδίων, ἀπόγονος δὲ Ἀλκαίου τοῦ Ἡρακλέος. [g] Ἄγρων μὲν γὰρ ὁ Νίνου, τοῦ Βήλου, τοῦ Ἀλκαίου, πρῶτος Ἡρακλειδέων, βασιλεὺς ἐγένετο Σαρδίων· Κανδαύλης δὲ ὁ Μύρσου, ὕστατος. οἱ δὲ πρότερον Ἄγρωνος βασιλεύσαντες ταύτης τῆς χώρης, ἦσαν ἀπόγονοι Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος· ἀπὸ τευ ὁ δῆμος Λύδιος ἐκλήθη
4 ὁ πᾶς οὗτος, πρότερον Μήων καλεόμενος. τῶν δὲ [h] τούτων Ἡρακλεῖδαι ἐπιτραφθέντες, ἔσχον τὴν ἀρχὴν ἐκ θεοπροπίου, ἐκ δούλης τε τῆς Ἰαρδάνου γεγονότες καὶ Ἡρακλέος· ἄρξαντες [i] μὲν ἐπὶ δύο τε καὶ εἴκοσι γενεὰς ἀνδρῶν, ἔτεα πέντε τε καὶ πεντακόσια, παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδεκόμενος τὴν ἀρχὴν, μέχρι Κανδαύλεω τοῦ Μύρσου. Οὗτος δὴ [k] ὦν ὁ Κανδαύλης ἠράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός· ἐρασθεὶς δὲ, ἐνόμιζέ οἱ εἶναι γυναῖκα πολλὸν πασέων καλλίστην. ὡς τε δὲ ταῦτα νομίζων· ἦν γάρ οἱ τὸ αἰχμοφό-

diar, tam parvas urbes civitatesque commemorando quam magnas. Nam quæ olim magnæ erant, earum permultæ factæ sunt parvæ: rursus, quæ mea memoria magnæ erant, prius fuerant parvæ. Igitur quum sciam humanam felicitatem nequaquam in eodem tenore perstare, utrarumque mentionem habebo.

CROESUS genere quidem fuit Lydus, filius autem Alyattis, tyrannus vero nationum quæ intra Halym amnem sunt. Hic à meridie Syros ac Paphlagonas interfluens, versus ventum aquilonem, in pontum quem vocant Euxinum exit. Iste Crœsus, è barbaris, quos novimus, primus, alios Græcorum ad tributum pendendum adegit, alios sibi amicos conciliavit. Subegit quidem Ionas, AEolenses, & qui sunt in Asia Dorienses: amicos autem fecit Lacedæmonios, quum ante ejus imperium universi Græci liberi fuissent. Nam Cimmeriorum adversus Ioniam expeditio, vetustior illa Crœso, non urbes expugnavit, sed per incursionem egit prædas. Ceterum principatus quum esset Heraclidarum, ad genus Crœsi, qui vocabantur Mermnadæ, sic pervenit: CANDAULES, is quem Græci Myrsilum nominant, Sardium fuit tyrannus, ab Alcæo Herculis filio oriundus. Siquidem Heraclidarum primus, Sardium rex extitit Agron, Nini filius, Beli nepos, Alcæi pronepos; novissimus, Candaules Myrsi filius: quum ante Agronem, qui in ea regione regnaverant, fuissent oriundi à Lydo Atyis filio, à quo totus is populus cognominatus est Lydius, quum Meon antea vocaretur. Ab his præfecti Heraclidæ, imperium ex oraculo adepti sunt, Jardani ancilla & Hercule geniti; idque per quingentos & quinque annos, duas & viginti virorum ætates, tenuerunt, filius patri deinceps succedens, usque ad Candaulem Myrsi filium. Hic 8
igitur Candaules uxoris suæ amore tenebatur, eamque deperiens arbitrabatur sibi uxorem omnium esse pulcherrimam. Hoc ita esse sibi persua-

[a] Προβήσ. πρόσω neglectis mediis *Venet. Paris. C. Arcb. Vind.* [b] ἀνθρωπίνην *Vind. Arcb.*, tum οὐδαμοῦ & τῷ αὐτῷ sine caussa. [c] Τὸ γένος *Aldus*, *Priscianus* p. 1169. *Ed. Putsch.*, recte articulus abest a *Medic. Arcb.*, *Dionysio Halic.* Περὶ Συνθ. Ὀνομ. C. 4. *Maximo Tyrio* Dissert. 28. p. 339., Schol. *Hermogenis* p. 385. Quae sequuntur, laudat *Ammonius* in Τύρκνος, a *Valkenario* bene instauratus. [d] Non aliter *Strabo*, his usus, L. XII. p. 819. & *Dionysius*, nec dissentiunt MSS., mox ἐξίησι π. βόρεκν *Dionysius*, Schol. *Hermog.*; *Max. Tyrius* πρὸς βορέην ἐκδιδοῖ, vitio memoriae. [e] Τοὺς μὲν spernit *Arcb.* & *Vind.*, sed sunt in prioris ora. [f] Ita *Medic. Vind. Remig.* margo *Steph.* In aliis καλέουσι. De Candaule, qui & *Myrsilus*, etiam *Plinius L.* XXXV, 8. *Hist. Nat.* [g] Sic praeter *Medic.*, *Remig. Vind. Arcb. Venet.*, a quorum triga ὁ Νίνου usque ad πρῶτος absunt, & *Steph.* margo; mox iidem Ἄγρωνος. Vulgo Ἄργων & Ἄργωνος. [h] Τούτων δὲ Ἡρακλ. plerique omnes. *Medic.* δὲ ignorat. [i] Ἄρξαντες ἐπὶ *Ald.* & ceteri. μὲν interserit *Medic.* [k] Οὖν *Vind. Arcb.* & mox πολλῷ πασέων iidem; neutro indigemus.

Parthorum stilo Herodoteo scripturus, ἔρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων καὶ Περσέων *Quom. Scrib. Histor.* C. 18. Inepte quidem ille, sed a vocabuli usu minime abertans. Bene *Lucian. Dea Syr.* C. 1. Lege *P. Victorii* Var. Lect. IX, 4. Mox idem vir clarissimus, τὸν δὲ εἶδα αὐτὸς ἀκούσας, ut L. I, 19. II, 52. Verum id haud perpetuum. Exsequitur praeterea non ea duntaxat hac scriptione, quae auditione accepit, sed & aliunde intellecta. Add. *Lucian. Dea Syr.* C. 49.

90. Μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων] Demiror conjurasse MSS. in Σύρων titulo, neque *Strabonem*, *Dionysium*, atque alios hilum discrepare. Solet hos Συρίους nuncupare. Docte *Jac. Gronovius* in L. II, 104. In *Schol. Apollon. Rhodii* II, 948., quibus Herodoti nomen, prorsus ad sententiam necessarium, abest, omnia eadem. De amnis Syrios hos sive Cappadocas, & Paphlagonas distinguentis cursu lis est. *Arrianus Peripl. Pont. Euxini* p. 17. οὐκ ἀπὸ μεσαμβρίης, ἀλλ' ἀπ' ἀνατολέων ἡλίου, *non a meridie*, ut Herodotus, *sed ab ortu solis labi* perhibet. At quid si ille ortum solis hibernum in animo habuerit?

97. Τὸ γὰρ Κιμμερίων στράτευμα] *Strabo* L. I. p. 12. & III. p. 222. multo priorem, & circa Homeri aetatem, aut citius paullo, Cimmericum hunc incursum facit. Potior Herodoti sententia, quippe antiquioris & expeditionem eam suis temporibus accuratissime dividentis atque adligantis L. I, 15. IV, 12. &c. Mecum sentit Amplissimus *Bouherius Dissert. Herodot.* C. 5. p. 55.

4. Ἄγρων μὲν γὰρ ὁ Νίνου] Vere *Henr. Valesius* ad *Nicol. Damascenum* p. 68. & *Gronovius* ex *Mediceo*, cui tot MSS. cum suppetias ferant, quis oblucta bitur? Si tamen, quod vix opinor, auxilio occurret *Pollux* IX, 12., opportune a *Berglero* in *Actis Lipsiens.* CIↃ IↃ CC XVI. p. 417. excitatus, nec minus defensurus, quibus citra causssam *Ill. Scaliger* offensus fuit, & librariorum nonnulli, Agronis patrem avumque, origine Heraclidas, sed ἐκ δούλης Ἰαρδάνου ex *Iardani ancilla*, non Omphale, ejus sive uxore seu filia potius, foeminatos. Abeunt ab ea Herodoti sententia, quod *Palmerius* principio *Exercitat. in Gr. Auctor.* commonefecit, recentiorum plures, quibus cur ille concedere debeat, causssa desit: Herculi, Omphalae servienti, ex ancilla natum filium fuisse, adgnoscit *Diodorus* L. IV, 32., nec negat *Hellanicus*, etsi in filii nomine, quemadmodum & *Diodorus*, discors, in *Stephani* Ἀκέλη. Optime omnium *Dio Chrysostomus*, qui *Berglerum* non fugit, Orat. XV. p. 236., de Hercule, regii generis inter Lydos auctore, ὃς οὐδὲ τῇ Ἰαρδάνου δούλῃ συγγενέσθαι ἀπηξίωσεν, ἐξ ἧς ἐγένοντο οἱ Σαρδέων βασιλεῖς. Nati ergo ex Jardani ancilla reges sunt, qui Sardibus deinde imperarunt, neque adeo opus erit, ut aut cum *Tan. Fabro L. I. Epist.* 13. ἐκ Ὀμφάλης τῆς Ἰαρδάνου, aut ἐκ Λυδῆς τε τῆς Ἰαρδάνου cum amico corrigamus.

22. Χρὴν

fuadens, apud Gygem, Dascyli filium, ex satellitibus suis (erat enim is maxime ipsi acceptus, eoque in rebus magis arduis utebatur Candaules) formam quoque uxoris supra modum extollebat. Ad quem non multo interjecto tempore (necesse nanque erat ei male evenire) inquit his verbis, Gyges, non enim opinor te mihi fidem habere referenti de conjugis forma: (quod magis incredulae sunt hominibus aures quam oculi) fac illam conspicias nudam. Hic autem vehementer exclamans, Quemnam, inquit, here, sermonem profers haudquaquam sanum, qui me jubes inspicere heram meam nudam? Mulier exutâ tunicâ & verecundiam pariter exuit. Jam olim hominibus sunt honesta excogitata, unde discere debemus: in quibus hoc unum est, sua quemque inspicere debere. Ego vero tibi fidem habeo, illam esse feminarum omnium speciosissimam, teque oro ne me ores illici-
9 ta. Atque haec dicendo Gyges repugnabat, pertimescens nequid sibi ex his mali contingeret. Cui vicissim ille his verbis, Fidens, inquit, esto Gyges: neque time aut me, quasi utar hoc sermone tentaturus te; aut uxorem meam, nequid tibi ex ea detrimenti creetur. Omnino enim sic ego machinabor, ut illa ne deprehendere quidem possit se conspectam abs te. Te nanque secundum apertam januam cubiculi, in quo cubamus, collocabo. Ubi ego fuero ingressus, aderit & uxor mea in

χμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλε ἀρεσκόμενος μάλιστα· τύτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ [a] σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων
ὑπερετίθετο ὁ Κανδαύλης, καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικὸς ὑπερεπαινέων. χρόνῳ δὲ ὑ πολλοῦ διελθόντος (ᵇ χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς) ἔλεγε πρὸς
„ τὸν Γύγην τοιάδε· ᶜ Γύγη, οὐ γάρ σε δοκέω πείθε-
„ σθαί μοι λέγοντι περὶ τῆ εἴδεος τῆς γυναικός.
„ (ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὀ-
„ φθαλμῶν) ᵈ ποίεε ὅκως ἐκείνην θεήσεαι γυμνήν. ὁ δὲ
„ μέγα ἀμβώσας, εἶπε, Δέσποτα, τίνα λέγεις λό-
„ γον οὐκ ὑγιέα, κελεύων με δεσποινάν τὴν ἐμὴν ᵉ θεή-
„ σασθαι γυμνήν; ἅμα δὲ χιθῶνι ἐκδυομένῃ συνεκδύε-
„ ται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή. πάλαι δὲ τὰ καλὰ ἀν-
„ θρώποισι ἐξεύρηται, ἐκ τῶν μανθάνειν δεῖ. ἐν τοῖσι
„ ἓν τόδε ἐστὶ, ᶠ σκοπέειν τινὰ τὰ ἑωυτοῦ. ἐγὼ δὲ
„ πείθομαι ἐκείνην εἶναι πασέων γυναικῶν καλλίστην
„ καὶ σέο δέομαι μὴ δέεσθαι ἀνόμων. Ὁ μὲν δὴ, λέ-
γων τοιαῦτα, ἀπεμάχετο, μὴ ἀρρωδέων μή τι οἱ ἐξ αὐτέων γένηται κακόν. ὁ δὲ [h] ἀμείβετο τοῖσδε,
„ Θάρσει Γύγη· καὶ μὴ φοβεῦ μήτε ἐμὲ, ὡς σέο [i] πει-
„ ρώμενον λέγω λόγον τόνδε· μήτε γυναῖκα τὴν ἐμὴν,
„ μή τι τοι ἐξ αὐτῆς γένηται βλάβος. ἀρχὴν γὰρ
ἐγὼ μηχανήσομαι [k] οὕτω, ὥστε μηδὲ μαθεῖν μιν ὀ-
„ φθεῖσαν σέο. ἐγὼ γάρ σε ἐς τὸ οἴκημα, ἐν τῷ
„ κοιμώμεθα, [l] ὄπισθε τῆς ἀνοιγομένης θύρης στήσω.
„ μετὰ δ' ἐμὲ ἐσελθόντα, παρέσται καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ
„ ἐς [m] κοιτον. κεῖται δὲ ἀγχὲ τῆς ἐσόδου θρόνος· ἐπὶ
τοῦτον

[a] Σπουδαιότερα *Paris. A. B.*, *Remig. Steph.* ora. Σπουδεύτερα *Arch.*, prave. [b] ἐχρῆν & Καυδαύλην *Arch.* prius & in *Luc. Asin.* C. 28. [c] Haec & sequentia *Dionysius* περὶ Συνθ. Ὀνομ. p. 24. C. 4. Attica dialecto expressit. Quae succedunt ὦτα γὰρ &c. habent *Julian. Epist.* 21., *Achilles Tatius* in Uranolog. *Petavii* p. 94. & *Lucian.* Dom. C. 20., neglecto ἀνθρώποισιν, pro quo ἀνθρώποισι *Paris. B.*, bene. [d] Ποίει idem, *Arch. Medic.*, mox μέγα ἀμβώσας *Ald. Venet. Vind. Arch. Remig. Valla & alii.* Μέγα a *Medic.* abest. [e] Θεάσασθαι *Vind. Arch.* Exscripsit autem haec *Theo* Progymn. p. 64., at male τίνα ἔχεις λόγον. Quae sequuntur ἅμα δὲ χιθῶνι &c., citant *Plut.* t. II. p. 138. *Stob. Serm.* 32. p. 213. & 72. p. 441. [f] Sic *Med. Remig.*, margo *Steph.*; in aliis σκοπεύειν. [g] Ὀρρωδέων ora *Steph.*, καὶ ἀπεμ. τὴν ψυχὴν ἀρρωδέων *Etymolog.* p. 633, 43. hoc ex loco. [h] ἀμείβετο τ τῖδε *Paris. A. B. Rem. Medic.* Prius quoque *Arch. Vind. Steph.* margo. ἀμείβεται τ ιάδε vulgo. [i] Πειρώμενος λέγω λόγον duo *Paris. Remig.* ora *Steph.* In *Medic.* πειρόμενον, quod & in aliis, omisso λέγω. [k] Sic *Med.*, οὕτως alii. Paullo ante βλάβη, sed ος litterae postremae impolito, *Arch.* [l] *Vind. Arch.* ὄπισθεν, qui mox στήσω cum *Ald. Paris. A. B.* & aliis, θήσω vulgo. [m] Ita *Med. Remig. Paris.* duo, ora *Steph.*, κοιτῶνα alii.

22. Χρῆν γὰρ Καυδαύλῃ γενέσθαι κακῶς] Placuit dicendi genus Scriptori II, 61. IV, 79. V, 92, 4. IX, 108., ejusque aemulatori in *Lucian. Q. Scrib. Hist.* C. 18, tum *Procopio Belli Goth.* I, 4. & *Persici* I, 26. Quo magis miror, adhaesisse doctos interpretes ad haec *Lucii de Asino* C. 28. ἐχρῆν δὲ ἄρα κἀνταῦθα ὥσπερ τῷ Καυδαύλῃ κακοὶ γενέσθαι. Adde, quod ille voluit intellectum, κακῶς, & expedita omnia erunt. *Agathiae* Epigr. χρὴν γὰρ Καυδαύλην παθέειν κακῶς belle *Opsopaeus* correxit *Anthol.* III, 7. Τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων bene habent, stabilita testimonio *Eustathii* in *Odyss.* p. 1441, 16. Nam σπουδεέστερα *Archiep.* erranti librario debentur, neque sunt Atticae aut Ionicae formationis, quod in opinionem venisse *Th. Gale* demiror. Tu vide *Etymologum* p. 31. & *Gronov.* I, 133. In *Heliodori Aethiop.* VII, 1. dederant Basileenses τῆς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ὁδοῦ σπουδέστερον ἔιχοντο. *Xylandri* & *Falkoburgii* schedae σπουδαιότερον, non male, nec pulcrius tamen prisco, si σπουδαιέστερον scribatur.

25. Ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι &c.] Et huic, ex populari usu derivato, sua gratia. Laudat *Philo Jud. de Iudic.* p. 719. D. Auctorque Homiliae inter *Chrysostomi* Oper. t. VIII. p. 209. B. Sitne vero generatim & semper verum, in controversia versatur. *Strabo* L. II. p. 178. judicium aurium ad scientiam parandam oculis longe praestare censuit: ἥτις πρὸς ἐπιστήμην, inquit, ὀφθαλμοῦ πολὺ κρείττων ἐστί· Ab Herodoto plures stant; utrimque, quod *Casaubonus* docuit, haud absurde. Quae oculis subjecta fidelibus sunt, adgnoscuntur clarissime, sed non admodum ea multa sunt. πρὸς ἐπιστήμην seu adquirendam rerum variarum notitiam aptior saepe commodiorque ἀκοή. Quod quidem ad animum si revocasset *Theodoretus Orat.* X. *ad Graec. p.* 151., parcior in Herodoto taxando fuisset: in cultu sane religioso suum auribus est officium, suum quoque oculis, *Jobo* indice C. XLII, 5. Statim ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας *Codd.* consensu tutum est & Scholiastae *Hermogenis* p. 407., cui Acolicae videtur monetae.

29. Ἅμα δὲ χιθῶνι ἐκδυομένῃ κ. λ.] Spectavit haec *Clemens Alex.* Paedag. II, 10. III, 5., neque Graecos ejus Scholiastas latuit: tetigit etiam *Theodoretus Or. ad Graec.* IX. *p.* 130., memoriae tamen peccato lapsus. Si *Plutarchum* audis t. II. p. 139. C. οὐκ ὀρθῶς Ἡρόδοτος εἶπεν, ὅτι ἡ γυνὴ ἅμα τῷ χιτῶνι ἐκδύεται καὶ τὴν αἰδώ· τοὐναντίον γὰρ ἡ σώφρων ἀντενδύεται τὴν αἰδώ. Cui quidem de casta & modesta femina nullam fortasse litem Herodotus movebit, de procace merito, similibusque aliis. Bene *Ennius*, etsi de maribus,

Flagiti principium est nudare inter cives corpora,

in *Ciceronis Quaest. Tusc.* IV, 33. Melius idem *Plutarchus* p. 37. C. Porro σκοπέειν τινὰ τὰ ἑωῦτοῦ non moveo, quamtumvis *Georgius Raphelius* σκοπεύειν magis Ionicum habuerit in *Paulli Ep. ad Philipp.* II, 4. Vide C. 32. & *Musonium* in *Stobaei Serm.* 67. *p.* 425.

36. Ὁ δὲ ἀμείβετο τοῖσδε] Ita praestat, ut C. 35, 38. atque alibi, nec dissentit *Dionysius*, qui & ὡς σέο πειρώμενος λέγω λόγον, egregie concors cum vetustis *Codd.*, quibus *Archiep.* schedas *Th. Gale* accensens lectores frustratur: πειρώμενον λέγω praeferunt clarissime. Verum istis vir doctus non usus semper est, uti oportuit.

41. Ἐγὼ γάρ σε —— ὄπισθε τῆς θύρης θήσω] Legendum arbitror: ἀγαγὼν γάρ σε ἐς τὸ οἴκημα, ἐν τῷ κοιμώμεθα, ὄπισθε τῆς θύρης στήσω· collocabo, ex *Dionys. Halic.* II, p. 6, 25. Ionica quidem ille convertit in Atticam loquendi formam; verba quoque, σκοπέειν in ὁρᾶν· παρέξει in παρέξαι· στείχῃ in πορεύηται. Sed ista sic scripta legerat, ni fallor, *Dionysius*: *Herod.* infra V, 49. ἤγαγε τὸν Γύγεα ἐς τὸ οἴκημα. L. I, C. 132. ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλέει τὸν θεόν. L. III, C. 85. ταύτην ἀγαγὼν ἐς τὸ πρόσθεσιον κατέδησε. VALKEN.

42. ὄπισθε τῆς ἀνοιγομένης —— στήσω] Imprudens *H. Stephanus* Aldinum scriptorumque *Codd.* στήσω mutavit atque aliis exemplum, quod inconsulte imitarentur, praebuit, *Kustero* haud iniuria indignante in *Jo. Clerici Bibl. Vet. & Rec.* t. V. *p.* 388. Non dissimile negligentiae indicium erit VII, 214. Nunc in-

» τῆτον τ̃ ἱματίων κατὰ ἓν ἕκαστον ἐκδύνυσα θήσει,
» καὶ κατ' ἡσυχίην πολλὴν παρέξει τοι θεήσασθαι.
» ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τῦ θρόνυ [a] σείχῃ ἐπὶ τὴν εὐνὴν, κα-
» τὰ νώτυ τε αὐτῆς γένῃ, σοὶ μελέτω τὸ ἀνθεῦτεν
» ὅκως μή [b] σε ὄψεται ἰόντα διὰ θυρέων. Ὁ μὲν
δὴ, ὡς οὐκ ἠδύνατο διαφυγέειν, ἦν ἕτοιμος. ὁ δὲ Κανδαύ-
λης, ἐπεὶ [c] ἐδόκεε ὥρη τῆς κοίτης εἶναι, ἤγαγε τὸν Γύ-
γεα ἐς τὸ οἴκημα· καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα παρῆν καὶ
ἡ γυνή. ἐσελθῦσαν δὲ καὶ τιθεῖσαν τὰ εἵματα [d] ἐθη-
ᾶτο ὁ Γύγης. ὡς δὲ κατὰ νώτυ ἐγένετο, ἰούσης τῆς γυ-
ναικὸς ἐς τὴν κοίτην, ὑπεκδὺς ἐχώρεεν ἔξω. καὶ ἡ γυνὴ
[e] ἐπορᾶ μιν ἐξιόντα. μαθοῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἐκ τῦ ἀν-
δρὸς, οὔτε ἀνέβωσεν αἰσχυνθεῖσα, οὔτε ἔδοξε [f] μαθέειν, ὀ
νόῳ ἔχυσα [g] τίσεσθαι τὸν Κανδαύλεα. παρὰ γὰ τοῖσι
Λυδοῖσι, σχεδὸν δὲ καὶ πᾶσι [h] τοῖσι ἄλλοισι βαρβά-
ροισι, καὶ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν, [i] ἐς αἰσχύνην μεγά-
λην φέρει. Τότε μὲν δὴ ὕτως, ὐδὲν δηλώσασα, ἡσυ-
χίην εἶχεν· ὡς δὲ ἡμέρη τάχιστα ἐγεγύνεε, τῶν οἰκε-
τέων τοὺς μάλιστα [k] ὥρα πιστοὺς ἑώυτῇ, ἑτοί-
μυς ποιησαμένη, ἐκάλεε τὸν Γύγεα. ὁ δὲ, οὐδὲν δο-
κέων αὐτὴν τ̃ πρηχθέντων ἐπίστασθαι, ἦλθε καλεό-
μενος. [l] ἐώθεε γὰ καὶ πρόσθεν, ὅκως ἡ βασίλεια κα-
λέοι, φοιτᾷν. ὡς δὲ ὁ Γύγης ἀπίκετο, ἔλεγεν ἡ γυνὴ
» τάδε, Νῦν [m] τοι δυοῖν ὁδοῖν παρεουσέων, Γύγη,
» δίδωμι αἵρεσιν, ὁκοτέρην βούλεαι τραπέσθαι. ἢ γὰ
» Κανδαύλεα ἀποκτείνας, ἐμέ τε καὶ τὴν [n] βασιλη̃ίην
» ἔχε τὴν Λυδῶν, ἢ αὐτόν σε αὐτίκα [o] ὕτω ἀποθνή-
» σκειν δεῖ· ὡς ἂν μὴ πάντα πειθόμενος Κανδαύλῃ,
» τῇ λοιπῇ ἴδῃς τὰ μή σε δεῖ. ἀλλ' ἤτοι κεῖνόν γε τὸν
» ταῦτα [p] βυλεύσαντα δεῖ ἀπόλλυσθαι, ἢ σε τὸν
» ἐμὲ γυμνὴν θηησάμενον, καὶ ποιήσαντα οὐ νομιζό-
» μενα. Ὁ δὲ Γύγης τέως μὲν [q] ἀπεθωύμαζε τὰ λεγό-
μενα· μὴ δὲ, ἱκέτευε μή μιν ἀναγκαίη ἐπιδεῖν ἀνα-
χρίνας τοιαύτην αἵρεσιν. [r] ἔκων δὴ ἔπειθεν, ἀλλ' ὥρα ἀνα-

in cubiculum: juxta cujus introitum ſella poſita eſt, ſuper quam veſtes illa, ut quamque exuit, reponet, ſeſe per multum otium ſpectandam præbens: quæ quum à ſella in lectum ibit, & à tergo ejus eris, curæ tibi ſit deinceps, ne te per fores abeuntem conſpiciat. Gyges igitur, ubi effugere non potuit, fuit paratus: quem Candaules, poſteaquam tempus cubandi videbatur adeſſe, in cubiculum duxit; ſtatimque poſt & uxor adfuit. Ingreſſam ac veſtimenta ponentem Gyges intuitus, ubi averſa fuit illa in lectum vadens, ipſe prorepens foras abiit: & interea exiens à muliere conſpectus eſt. Hæc ut didicit quid à viro actum, neque exclamavit pudore retenta, neque viſa eſt animadvertiſſe, habens in animo Candaulem ulciſci. Apud Lydos enim, & fere apud ceteros quoque barbaros, etiam virum conſpici nudum magno probro eſt. Ita quidem tunc nihil aperiens, ſilentium tenuit: mox autem ſimulac dies illuxit, quos ſervorum maxime ſibi fideles intelligebat eſſe, quum præparaſſet, Gygem arceſſit. Hic verò eam nihil ſuſpicans ſcire eorum quæ acta erant, arceſſitus venit: quippe & antea ſolitus, quoties vocaret regina, accedere. Ut venit, his verbis mulier inquit; Nunc duabus tibi præſentibus viis, Gyges, concedo electionem, in utram velis vertere. Aut enim me pariter ac regnum Lydorum habe, ubi Candaulem interfeceris, aut teipſum continuo occumbere ſic oportet: ne omnia Candauli obſequens, poſthac videas quæ te non decet. Sed aut illum, qui iſta conſuluit, interire opus eſt; aut te, qui nudam me es conſpicatus, & illicita feciſti. Ad hæc verba Gyges primum obſtupefactus, poſtea obſecrare illam, ne ſe neceſſitati illigaret dijudicandæ talis electionis. Ubi non perſuadet, ſed utique propoſitam neceſſi-

a Στίχῃ ſolus *Medic.* σείχῃ ceteri cum *Aldo.* *b* Ἐσόψεται *Medic.*, at *Aldus* cum *Ven. Vind. Arcb. Remig. Pariſ. C.* & *B.*, verum in margine, *μή σε ὄψεται* mox διὰ θυρέων cum *Medic. Remig.*, ſine τῶν, qui articulus in aliis. *c* Ita *Medic.*, ἐδόκεεν ceteri. *d* *Medic.* ἐθηεῖτο, in aliis omnibus ἐθηᾶτο. mox κατὰ νῶτα *Arcb.*, ſicuti & paullo ante. *e* Sic. *Steph.* margo, *Remig. Medic.*, ceteri ὅρᾳ. *f* Μαθέειν *Ald.* & reliqui. μαθεῖν *Med.*, paullo ſuperius ἀνεβόησεν *Arcb. Vind.*, male. *g* Τίσασθαι *Aldus* & ceteri, nec male. Vide *P. Horreum* Obſ. in *Herodot.* C. 4. Τίσεσθαι *Medic.* *b* Πᾶσιν ἄλλοισι *Arcb. Vind.* *i* Ἐς αἰσχύνην ora *Steph. Medic. Remig.*, in ceteris praepoſitio deſit. Mox ἡσυχίην ἦγε *Steph.* margo, *Pariſ. A.* & *Remig.* *k* Ἑώρα *Aldus* aliique. ὥρα *Medic.* paullo ante γεγόνεε *Pariſ. B.* *l* Ἔωθε *Arcb.* & ἀπίετο mox, ſed prave. *m* Τοῖν *Arcb. Vindob.* *n* Βασιλείην *Arcb.* *o* Sic *Med.*, οὕτως in aliis. *p* Idem *Med.* ora *Steph. Remig.*, βουλευσάμενον reliqui. *q* Ἀπεθωῦμαζε *Ald. Pariſ. tres*, *Vind. Arcb. Remig. Venet.* ἀπεθώμαζε *Medic.* *r* Conjiciebat vir doctus Pariſiis ὡς οὐκ ἂν δὴ ἔπειθεν, ἀλλ' ἐπεὶ ὥρα, cui non adſtipulor. ἀλλ' ἑώρα plerique. Vulgatum eſt ex *Medic.*

ſpice hoc *Sophoclis Oedip. Colon.* v. 1407.

Ὡς' ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς ΣΤΗΣΩ σ' ἄγων
ΣΤΗΣΩ δ' ἐμαυτόν. ———

Mox ἐς κοῖτον ſervavi. Noti ſunt *οἱ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος* ſive cubiculi praefecti ex *Arrian. Diſſ. Epict.* IV, 7. & Artabanus ἐισαχθεὶς εἰς τὸν κοιτῶνα apud *Diodorum* XI, 69. At illud *Herodotus* maluit VII, 17. Tale & *Parthenii Erotic. C.* 8. ὡς δὲ ἐς κοῖτόν ποτε ἀπετράπετο.

47. Ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τοῦ θρόνου σείχῃ] Haud repugno membranis. σίχῃ *Medic.* defendi alio debuit modo, ac factum a *Gronovio* eſt: a σιχάω non venit, nec formari poteſt. Solent σείχοντας & σιχόντας amanuenſes commutare III, 76. IX, 11. Legitimum praeterea eſt, indice *Dionyſio*, μή σε ὄψεται. Quo de genere argutam & uberem diſputationem dabit *Horreus Obſervat. Herod.* C. 3.

50. Ὡς οὐκ ἠδύνατο —— ἦν ἕτοιμος] Quia nihil interſerit Herodoteis, praeter Dialectum οὐδὲν ἄλλο περιεργασάμενος, hic quoque legiſſe videtur *Dionyſius* ἑτοῖμος ἦν ποιέειν ταῦτα, vel ſaltem, ποιέειν ἦν ἑτοῖμος. Verbum ſic collocatum a praecedenti facilius potuit abſorberi. Nuſpiam apud *Herodotum* ἦν ἑτοῖμος ſimpliciter invenietur; ſemper ποιέειν vel ſimile quid adiectum: *Gronovii*, quam ſequor, Editio praebebit exempla: p. 16, 26. ποιέειν εἰμὶ ἑτοῖμος ταῦτα. p. 190, 21. Φαμένου δὲ ταῦτα ἑτοίμου εἶναι ποιέειν. Simillima p. 328, 37. 428, 22. 528, 1. VALKEN.

54. Ἐθηᾶτο ὁ Γύγης] Mutat *Mediceus.* Ego non muto, ubi mutare non opus. θηᾶσθαι, θεωρεῖσθαι eſt in *Suida*: in *Herodoto* L. IV, 85. ἐξόμενος ἐθηᾶτο τὸν πόντον. quod non nego expulſum eſſe, ſed quo jure? Θηητὴρ eſt in fragmento *Periclionae* apud *Stob.* Serm. LXXXIII. p. 488. Vid. L. III, 24.

60. Ἐς αἰσχύνην μεγάλην φέρει] Haud refert addatur an auferatur praepoſitio. Adſtruxit eandem vir doctiſſimus L. III, 133. ex membranis *Florentinis*, ubi aliae τῶν ὅσα αἰσχύνην ἐς φέροντα. Tale *Sophoclis* Trachin. v. 65. τὸ μὴ πυθέσθαι πῦ 'στιν, αἰσχύνην φέρει. Tale *Platonis Sympoſ.* p. 184. E. ἐπὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι —— καὶ τῷ ἐξαπατωμένῳ αἰσχύνην φέρει. Quod vero *Vindob.* & *Archiep.* ſignificarunt, omnibus barbaris, ſi mares nudarentur, turpe viſum, in eo nimii fuerunt: de plerisque verum fuit. Recte *Plato Politic.* L. V. p. 452. C. *haud multum*, inquit, *temporis praeterlit*, ἐξ οὗ τοῖς Ἕλλησιν ἐδόκει αἰσχρὰ καὶ γελοῖα, ἅπερ νῦν τοῖς ΠΟΔΑΛΟΙΣ ΤΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ, γυμνοὺς ἄνδρας ὁρᾶσθαι. Adjunge *Philoſtrati* L. I. Icon. C. 30. p. 818.

76. Ὁ δὲ Γύγης — ἀπεθωῦμαζε] Invitus cum *Cl. Gronovio* diſſentio: ſed parendum Codicum imperio eſt, tum certe, ſi nihil a ſermonis ingenio alienum prae ſe ferunt. Nolo θωμάζειν & θῶμα, ſi illi conſpirent, in exilium mittere, nec alteri, pari lege, bellum indicere. Saepe illud, quod priſtinam ſedem reciperavit, recurret. Tuetur & *Luciani Dea Syria*, & veriſſimum iſtud *Euſebii* philoſophi οἱ μάτιοι τῶν ἀνθρώπων τοὺς μεγάλα χρήματα ἔχοντας — τιμῶσι τε καὶ τεθωῦμάκασι in *Stobaei Serm.* IV. p. 58.

87. Ὃν

ceſſitatem cernit aut perdendi herum, aut per alios pereundi, elegit ut ipſe ſupereſſet: atque ita percontans illam, inquit, Quandoquidem me adigis invitum ad herum meum occidendum, age, audiam quo etiam pacto illum adoriemur. Excipiens illa, Ex eodem quidem, inquit, loco adoriendus erit, unde & ille me nudam oſtendit: in ſopitum autem im-
12 petus dabitur. Poſteaquam igitur inſidias inſtruxerunt, & nox advenit, (non enim dimittebatur Gyges, neque illi ulla devitandi facultas erat, ſed neceſſe perire aut ipſum, aut Candaulem) mulierem in thalamum ſequitur, quem illa, dato pugione, ſubter easdem fores occulit: unde poſtmodum procedens, quieſcentem Candaulem obtruncat, uxoreque & regno potitus eſt Gyges. Cujus & Archilochus Parius, qui per idem tempus fuit, in
13 jambo trimetro meminit. Obtinuit autem regnum Gyges & in eo fuit confirmatus ab Delphico oraculo. Nam quum Lydi indigno animo ferrent Candaulis caſum, atque in armis eſſent, convenit inter hos ac factionem Gygianam, ut, ſi oraculum reſpondiſſet hunc eſſe regem Lydorum, ipſe regnaret: ſin minus, principatum Heraclidis reſtitueret. Accepto igitur oraculo Gyges ita regnavit. Attamen tantum dixit Pythia, Heraclidis ultionem in abnepotem Gygis eſſe venturam. Quod vaticinium neque Lydi neque ipſorum reges ullius momenti fecerunt, priusquam exitu
14 comprobatum eſt. Hunc in modum obtinuere tyrannidem Mermnadæ, fraudatis ea Heraclidis. Gyges, tyrannidem nactus, Delphos donaria miſit non pauca; ſed quamplurima ex argento donata ſunt ab illo Delphis. Et præter argentum, immenſam vim auri dedicavit: poſuitque cum alia, tum vero, quod præcipue mentione dignum eſt, crateras aureos, numero ſex, pondo triginta talentorum: qui in Corinthiorum theſauro collocati ſunt. Licet is theſaurus, ſi vera loquar, non Corinthiorum publici ſit, ſed

ἀναγκαίην ἀληθέως προκειμένην, ἢ τὸν δεσπότεα[a] ἀπολ-
80λῦναι, ἢ αὐτὸν ὑπ' ἄλλων ἀπόλλυσθαι, αἱρέεται αὐτὸς περιεῖναι. [b] ἐπειρώτα δὴ λέγων τάδε, Ἐπεί μὲ
„ ἀναγκάζεις δεσπότεα τὸν ἐμὸν κλείνειν οὐκ ἐθέλοντα,
„ φέρε ἀκούσω τέῳ καὶ τρόπῳ [c] ἐπιχειρήσομεν αὐτῷ. ἡ δὲ ὑπολαβοῦσα ἔφη, Ἐκ τῆς αὐτῆς μάχης χωρίς ἡ
85„ ὁρμὴ ἔσται, ὅθενπερ καὶ ἐκεῖνος ἐμὲ ἐπεδέξατο γυ-
„ μνήν· ὑπνωμένῳ δὲ ἡ ἐπιχείρησις ἔσται. Ὡς δὲ ἥρτυσαν τὴν ἐπιβουλήν, νυκτὸς γινομένης, (οὐ γὰρ [d] μετίετο ὁ Γύγης, οὐδέ οἱ ἦν ἀπαλλαγὴ οὐδεμίη, ἀλλὰ ἔδει ἢ αὐτὸν ἀπολωλέναι, ἢ Κανδαύλεα) εἵπετο ἐς τὸν θά-
90λαμον τῇ γυναικί. καί μιν ἐκείνη, ἐγχειρίδιον δοῦσα, κατακρύπτει [e] ὑπὸ τὴν αὐτὴν θύρην. καὶ μετὰ ταῦτα, ἀναπαυομένῳ Κανδαύλεῳ, ὑπεισδύς τε καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν, ἔσχε καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν βασιληίην 6
Γύγης· τῷ καὶ Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος, κατὰ τὸν αὐ-
95τὸν χρόνον γενόμενος, ἐν ἰάμβῳ τριμέτρῳ ἐπεμνήσθη. Ἔσχε δὲ τὴν βασιληίην, καὶ ἐκρατύνθη ἐκ τοῦ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίου. ὡς γὰρ δὴ οἱ Λυδοὶ δεινὸν ἐποιεῦντο τὸ Κανδαύλεω πάθος, καὶ [f] ἐν ὅπλοισι ἦσαν, συνέβησαν ἐς τωὐτὸ [g] οἵ τε τοῦ Γύγεω στασιῶται καὶ οἱ λοιποὶ Λυδοί, [h] ἢν μὲν δὴ τὸ χρηστήριον ἀνέλῃ μιν βασιλέα εἶ-
1ναι Λυδῶν, τόνδε βασιλεύειν· ἢν δὲ μή, ἀποδοῦναι ὀπίσω ἐς Ἡρακλείδας τὴν ἀρχήν. ἀνεῖλέ τε δὴ τὸ χρηστήριον, καὶ ἐβασίλευσε οὕτω Γύγης. τοσόνδε μέντοι εἶπεν ἡ Πυθίη, ὡς Ἡρακλείδῃσι τίσις ἥξει
5ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον Γύγεω· τούτου τοῦ ἔπεος Λυδοί τε καὶ οἱ βασιλέες αὐτῶν λόγον οὐδένα ἐποιεῦντο, πρὶν δὴ ἐπετελέσθη. Τὴν μὲν δὴ τυραννίδα οὕτως ἔσχον οἱ Μερμνάδαι, τοὺς Ἡρακλείδας ἀπελόμενοι. Γύγης δὲ τυραννεύσας ἀπέπεμψεν ἀναθήμα-
10τα ἐς Δελφοὺς οὐκ ὀλίγα· ἀλλ' ὅσα μὲν ἀργύρου ἀναθήματά ἐστιν οἱ πλεῖστα ἐν Δελφοῖσι· πάρεξ δὲ τοῦ ἀργύρου, χρυσὸν ἄπλετον ἀνέθηκεν, ἄλλον τε καὶ τοῦ μάλιστα μνήμην ἄξιον ἔχειν ἐστὶ, κρητῆρές οἱ ἀριθμὸν ἓξ χρύσεοι ἀνακέαται. ἑστᾶσι δὲ οὗτοι ἐν τῷ Κορινθίων [i] θη-
15σαυρῷ, σταθμὸν ἔχοντες τριήκοντα τάλαντα· ἀληθέϊ δὲ λόγῳ χρεωμένῳ, οὐ Κορινθίων τοῦ [k] δημοσίου ἐστὶν ὁ θησαυ-

a Ita *Medic. Etoneuſ. Arch. Vind. Remig.*, ἀποκτεῖναι *Ald.* & pauci alii. *b* Ex *Medic. & Pariſ. A. B.*, ἐπήρωτα vulgo. Mox ἀποκτείνειν *Arch.* *c* Ἐπιχειρήσομεν *Pariſ.* omnes, ἐπιχειρήσωμεν *Ald.* atque alii. ſtatim αὐτὸ *Arch.* *d* *Medic.* ἐμετίετο. Μετιετο omnes alii; mox οὐδεμία *Pariſin. tres & Arch.* *e* Ἐπὶ olim *Arch.* ὑπὸ in margine tantum. Mox in *Veneto* poſt Πάριος hiatus eſt in ἐπεμνήσθη usque. *f* Sic *Medic. Remig. Steph.* ora, *Pariſin.* unus. reliqui ἔνοπλοι. *g* Οἵ τε abeſt *Arch.*, mox στρατιῶται *Aldus* & plerique alii. Vulgatum merito probant *Med. Pariſ. duo* & *Valla.* *h* Ἦν μὲν δὴ τὸ *Ald. Remig. Venet. Pariſ. B. Arch.* a *Medic.* δὴ abeſt. Vide C. 14. mox τῶν Λυδῶν vulgo. Articulum *Medic.* & *Arch.* non habent. *i* Haec vitio librarii deſiderantur in *Vindob.* usque ad Κορινθίων. Paullo ante οὗτοι οὐ ἐν τῷ Κορ., ſed ex correctione, in *Arch.* *k* Sic *Med, Remig.* Steph. *margo* & *Pariſ.*, reliqui δήμου.

87. Οὐ γὰρ μετίετο ὁ Γύγης] Solae, & ſine fulcro, ſchedae *Meaiceae*: nam ἐμετείθη C. 114., quod proſcribunt, auxilio eſſe non poteſt. Memini pulcre, in hujus verbi formationibus varium videri Herodotum, nec tutum tamen exiſtimo, uni libro, niſi ſermonis indoles expoſtulet, ita ſe addicere, ut ceteri tanquam umbrae volitent. Vide quae *Cl. Abreſch* commentatur *Dilucid. Thucyd.* p. 666. Id quaerere libet, verone ſimile ſit, quod de Gyge, reginae artibus poſt mariti necem, ad regnum evecto perſcriptum eſt: non enim conſtat inter veteres. *Plato* L. II. de Rep. p. 359., ſi paſtoralem Gygis conditionem, quamquam Croeſus in *Xenophontis* Cyropaed. L. VII. p. 183. C. ſervilem adgnoſcit, & fabuloſum annulum, ut oportet, ſecernas, in Candaulis nece conſpirare poterit. Longius abeunt *Plutarchi Quaeſt. Graecae* p. 302., de civili bello, copiis auxiliaribus Arſelis regis, interemtoque armorum jure Candaule memorantes: quae quidem cum ſine locuplete teſtimonio tradantur, Herodoto priores non nego, in Lydiae vicinia nato. Conſiſtit pro ejusdem partibus Abbas *Sevinus* in *Comment.* Acad. Inſcript. T. VII. p. 400.

94. Τοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος] Omnia haec de Archilocho in rationes librarii transſcribo. *Herodotus* huiusmodi ſcriptorum teſtimoniis uti recuſavit. Conſtat praeterea atque egregie inter ſe apta oratio eſt, his amotis. Augent opinionem membranae *Venetae*, eorum plura negligentes. Sint tamen *Herodoti*; Minime propter ea reprehendi debuerat, uti taxatus eſt ad *Euſebii* Chron. p. 57. *Ed. Opt.* ab illuſtri viro, ac ſi futili argumento conjeciſſet, Archilochum floruiſſe ſub Gyge, quia in trimetris ſuis ejus regis meminiſſet. Nihil ſimile in his ſcriptoris verbis. *Archilochi* trimetra nota ſunt, & leguntur ibidem.

98. Καὶ ἐν ὅπλοισι ἦσαν] Optime hoc inſtauratum eſt. *Heliodorus* L. IX. p. 428. καὶ γυμνῶν τοὺς ἐν ὅπλοις κωλύειν ἀδυνατούντων· ubi itidem τοὺς ἐνόπλους MSS. *Palatinus* & *Xylandri.* Simile eſt Sophocleum *Oedip. Tyr.* v. 570. τότ' οὖν ὁ μάντις οὗτος ἦν ἐν τῇ τέχνῃ. Mitto ἥκειν ἐν τοῖς ὅπλοις, apud *Procopium* aliosque frequens: potius erit addere, *Salmaſium* multis ante *T. Fabrum L. I. Ep.* 39. annis Jungermanno τοῦ Γύγου στασιῶται ſcriptum olim fuiſſe, probaſſe, idemque *Palatino* Codice ſtabiliri, ad *Pollucem* L. VIII, 153. illo teſte.

5. Ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον] Croeſum, ut L. I, 91.

10. Ἀλλ' ὅσα μὲν — πλεῖστα ἐν Δελφοῖσι] Errantem *Vallam* comiter vir clariſſimus in viam reduxit. Nihil dictione tritius. *Lucius* in *Aſino* C. 21. κομίζοντες σκεύη πλεῖστα ὅσα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. quo de genere docte *Ritterſhuſius* in *Oppiani Halieut.* IV, 191.

16. Οὐ Κορινθίων τοῦ δημοσίου] *Strabo* de opibus templi Delphici, δηλοῦσι δ' οἵ τε θησαυροὶ, οὓς καὶ δῆμοι καὶ δυνάσται κατεσκεύασαν L. IX. p. 641. Pravumne ergo Κορινθίων τοῦ δήμου; Equidem non adſeveravero: praeſertim

θησαυρὸς, ἀλλὰ Κυψέλῃ τῇ Ἠετίωνος. [a] οὗτος δὲ ὁ Γύγης, πρῶτος βαρβάρων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἐς Δελφοὺς ἀνέθηκεν ἀναθήματα, [b] μετὰ Μίδην τὸν Γορδίεω, Φρυγίης βασιλῆα. ἀνέθηκε γὰρ δὴ καὶ Μίδης τὸν βασιλήιον θρόνον, [c] ἐς τὸν προκατίζων ἐδίκαζε, ἐόντα ἀξιοθέητον. κεῖται δὲ ὁ θρόνος οὗτος ὅπερ οἱ τοῦ Γύγεω κρητῆρες. ὁ δὲ χρυσὸς οὗτος καὶ ὁ ἄργυρος, τὸν ὁ Γύγης ἀνέθηκεν, ὑπὸ Δελφῶν καλέεται Γυγάδας ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος [d] ἐπωνυμίην. [e] ἐσέβαλε μέν νυν στρατιὴν καὶ οὗτος, ἐπεί τε ἦρξε, ἐς τε Μίλητον καὶ ἐς Σμύρνην, καὶ Κολοφῶνος τὸ ἄστυ εἷλεν. ἀλλ' οὐδὲν [f] γὰρ μέγα ἔργον ἀπ' αὐτοῦ ἄλλο ἐγένετο, βασιλεύσαντος δυῶν δέοντα τεσσεράκοντα ἔτεα. τοῦτον μὲν παρήσομεν, τοσαῦτα ἐπιμνησθέντες. Ἄρδυος δὲ τοῦ Γύγεω μετὰ Γύγην βασιλεύσαντος μνήμην ποιήσομαι. οὗτος δὲ Πριηνέας τε [g] εἷλεν, ἐς Μίλητόν τε ἐσέβαλεν. ἐπὶ τούτου τε τυραννεύοντος Σαρδίων, Κιμμέριοι ἐξ ἠθέων ὑπὸ Σκυθέων τῶν Νομάδων ἐξαναστάντες [h] ἀπίκοντο ἐς τὴν Ἀσίην, καὶ Σάρδις [i] πλὴν τῆς ἀκροπόλιος εἷλον. Ἄρδυος δὲ βασιλεύσαντος ἐνὸς δέοντα πεντήκοντα ἔτεα, ἐξεδέξατο Σαδυάττης ὁ [k] Ἄρδυος, καὶ ἐβασίλευσε ἔτεα δυώδεκα· Σαδυάττεω δὲ, Ἀλυάττης. οὗτος δὲ Κυαξάρῃ τε τῷ Δηϊόκεω ἀπογόνῳ ἐπολέμησε, καὶ Μήδοισι· Κιμμερίους τε ἐκ τῆς Ἀσίης ἐξήλασε· Σμύρνην τε τὴν [l] ἀπὸ Κολοφῶνος κτισθεῖσαν εἷλε, ἐς Κλαζομενάς τε ἐσέβαλεν. ἀπὸ μέν νυν τούτων οὐκ ὡς ἤθελε ἀπήλλαξε, ἀλλὰ προσωτάτω ἐσας μεγάλως. ἄλλα δὲ ἔργα ἀπεδέξατο ἐὼν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀξιαπηγητότατα τάδε. Ἐπολέμησε Μιλησίοισι, ὑποδεξάμενος τὸν πόλεμον παρὰ τοῦ πατρός. ἐπελαύνων γὰρ [m] ἐπολιόρκεε τὴν Μίλητον τρόπῳ τοιῷδε· ὅκως μὲν εἴη ἐν τῇ γῇ καρπὸς ἀδρὸς τηνικαῦτα ἐσέβαλλε τὴν στρατιήν. ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων, [n] καὶ αὐλοῦ γυναικηίου τε καὶ ἀνδρηίου. ὡς δὲ ἐς τὴν Μιλησίην ἀπίκοιτο, οἰκήματα μὲν

sed Cypseli Eetionis filii. Hic vero Gyges, barbarorum quos ipsi novimus primus, munera apud Delphos posuit, secundum Midam Gordii filium, Phrygiæ regem. Nam & Midas dedicavit regiam sellam, in qua præsidens jus dicebat, spectatu dignam: sella autem ista eodem, quo Gygæ crateres, loco posita. Auri sane ille & argenti, quod Gyges posuit, cumulus vocitatur a Delphis Gygadas, cognomine ejus qui donavit. Et hic igitur, postquam imperio potitus est, arma intulit Mileto & Smyrnæ, urbemque Colophonem cepit. Nec aliud ullum magnum facinus ab eo gestum est, quum duodequadraginta annos regnaverit. Hunc quidem nos, his duntaxat de eo memoratis, missum faciemus. ARDYIS autem ejus filii faciam mentionem, qui post Gygem regnavit. Hic Prienenses expugnavit, & Miletum invasit: quo Sardium tyrannidem obtinente, Cimmerii à Scythis Nomadibus ejecti e sedibus, in Asiam transierunt, Sardesque præter arcem ceperunt. Quum autem undequinquaginta regnasset annos, successit SADYATTES Ardyis filius, regnavitque annis duodecim. Sadyattæ successit ALYATTES; qui & cum Cyaxare Deiocis nepote bellavit ac Medis, & Cimmerios exegit ex Asia, Smyrnam etiam à Colophone conditam cepit, & Clazomenas invasit. Unde non prout volebat discessit, sed vehementer offendens. Alia quoque opera, dum regnum tenuit, dignissima memoratu edidit, quæ hæc sunt. Bello quod gessit cum Milesiis à patre traditum, hac ratione Miletum illuc progressus obsidebat: dum fruges in regione erant copiosæ, tunc exercitum immittebat, faciens expeditionem ad cantum fistularum, fidiumque, ac tibiæ tam muliebris quam virilis. Quumque in agrum Milesium pervenerat,

[a] Ita iidem, excepto *Paris. C.* ceteri οὕτω δή. modo Κυψέλλου *Parisin. A.* [b] Μετὰ δὲ Μίδην *Vind.* & *Arcb.* [c] Citat *Priscianus* L. XVIII. p. 1174. 1178. Paullo ante ἀνέθηκε γὰρ καὶ *Arcb.* [d] Ita *Medic. Arcb. Vind. Paris.* duo. & *Venet.* ἐπωνυμίη *Ald.* atque alii. [e] Sic *Suidas* in Γύγης, *Medic.* & *Parisini.* Alii καὶ οὗτος στρατιήν. [f] Γὰρ non est in *Suida*, qui mox δυοῖν cum *Arcb.* tum τεσσαράκοντα *Ald. Arcb. Paris. A.*, melius *Medic.* & ceteri. [g] Εἷλε & ἐσέβαλε *Paris. B.*, qui plerumque ν finale omittit, nec male. [h] Sic *Ald. Medic.* & *Paris.* duo cum *Remig.*; ἀπίκοντο *Arcb. Vind. Paris. C.* & *Suidas*, prave. [i] Πρὶν *Paris. C. Vindob.* & *Venet.* [k] *Suidas* τὴν ἀρχὴν addit, quod MSS. cognitum non habent. [l] Sic *Medic. Arcb. Venet. Suid.* ceteri ὑπὸ Κολ. [m] Est in *Medic.* & *Suid.*, ἐπολιόρκησε in aliis. [n] Καὶ αὐλῶν *Athen.* p. 517. & 627. quod & in *Prisciano* p. 1211.; ex *Suida* sumtum est, quod legitur. Vulgo γυναικείου & ἀνδρείου. Paullo ante ἐσέβαλε *Arcb.*

tim Herodoto in usu posterioris sibi quodammodo placente. Nec moveo tamen receptum. Tangit eandem hanc rem *Plutarchus* in *Sapient. Conviv.* p. 168. Ceterum Κυψέλλου, quod scripti saepe dabunt, dudum proscripserunt viri praeclari, *Casaubonus* & *Menagius* ad *Diogen. Laërt.* I, 94.

19. Μετὰ Μίδην τὸν Γορδίεω] Fortasse *Midas* est, quem *Eusebius* Olymp. X, 4. Phrygiae regnum obtinuisse adfirmat. Vidit ea regio plures Midas & Gordios, quos praeter *Henr. Dodwellum* de Cyclis p. 909. certiore serie descripsit Ampl. *Bouberius Diss. Herodot.* C. 8. Primum autem barbarorum Gygem Delphis dona aurea & argentea dedicasse, agnoscit *Athenaeus*: ante eum regem pauper Pythius erat, sive ἀνάργυρος καὶ ἄχρυσος L. VI. p. 231.

24. Καλέεται Γυγάδας] Illustravit *P. Leopardus L.* XIII. *Emendat.* C. 9. ex *Pollucis* L. III, 87. & VII, 98. *Himerius in Excerpt.* p. 63. *Edit. Steph.* ὁ δὲ ἡμέτερος πλοῦτος, οὐ χρυσός τις ΓΥΓΑΔΑΣ ἢ Λύδιος· quorum duo postrema, nisi Scholion sint, quod opinor, redundanti Rhetoris orationi tribuenda erunt.

28. Δυῶν δέοντα] Non praeopto *Suidae* δυοῖν, quamtumvis liber *Archiep.* suffragetur. *Herodotus* L. I, 94. ἐπ' ἔτεα δυῶν δέοντα εἴκοσι. L. IV, 89. ἀναπλώσας — δυῶν ἡμερέων πλόον. Adde *Gronovium* L. III, 131.

33. Ἐξ ἠθέων — ἐξαναστάντες] De Cimmeriis gemina *Arrianus*, forte in *Bithynicis*, apud *Eustath. in Homer. p.* 1671, 26., haec Herodotea non oblitum. *Strabo* testimonio Callisthenis, Sardes primum a Cimmeriis, deinde a Treribus, gente Cimmerica, occupatas docet L. XIII. p. 930., sequente vero L. p. 958, illis non dissimilia ex Archilocho & Callino; qui cum paene pares fuerint & Gygi aequales, meminisse, videre etiam potuerunt provectiore aetate, Sardes a Cimmeriis interceptas: ut necesse haud videatur, impressionem Cimmericae nationis, contra ac Herodoto placet, multo antiquiorem perhibere. De Callino vise *Clementem Alex.* Stromat. L. I. p. 398.

38. Οὗτος δὲ Κυαξάρῃ] Vide L. I, 74. Aetas competit. Phraortes, Cyaxaris pater, Ardyis, avi Alyattae, tempore in Media regno praefuit apud *Pausaniam* L. I, 24.

40. Τὴν ἀπὸ Κολοφῶνος κτισθεῖσαν] Clarissimus *Reiskius*, τὴν ἄνω Κολοφῶνος, quod Herodoto Halicarnasseo Smyrna ultra Colophonem Boream versus posita fuerit: id si displiceat, atque ἀπὸ aut ὑπὸ bene habeat, Colophonem non urbis, sed viri, & conditoris quidem, nomen videri. Par *Corn. de Pauw* opinio. Melius *Palmerius*, finita, qua tenebatur, haesitatione *Exercit.* p. 3. *Si tamen scripsit Herodotus* Κολοφῶνος, *intellexit credo, Colophonem fuisse Smyrnae metropolin, & urbem ipsam pro incolis posuit synecdochice.* Juitum profecto est ἀπὸ Κολοφῶνος. Colophonii Smyrnam colonis suis, exactis Aeolensibus, occuparunt, ut est L. I, 150. & in *Strabone* L. XIV. p. 940. Nec morari consensum poterit κτισθῆναι, in deductis coloniis vulgarissimum L. I, 149. 167. &c.

48. Ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίγγων] Reprehendit Alyattae luxum barbaricum, quod praeter *concinentes fistulatores & fidicines, atque* FEMINAS *etiam* TIBICINAS *in exercitu atque in procinctu* habuerit, *A. Gellius Noct. Att.* L. I, 11. At de *feminis* Herodotus, quem testem advo-

nerat, non ædificia quæ in agris erant, diruere, non incendere, non fores effringere, ſed incolumes eſſe paſſim ſinere: arboribus modo fructibusque regionis pervaſtatis, retro ſe recipiebat. Nam Mileſii mare obtinebant, ut opus non eſſet exercitui illic conſidere. AEdificia autem Lydus non evertebat idcirco, ut & Mileſii poſſent inde progreſſi humum ſerere colereque: & quum hoc illi feciſſent, ipſe invadens haberet aliquid
18 quod popularetur. Hæc faciens, undecim bellavit annis; per quos duo ingentia vulnera accepere Mileſii: unum, in Limeneio (quod eſt ipſorum regionis) pugna commiſſa, alterum in campo Mæandri. Horum undecim annorum ſex adhuc apud Lydos regnabat Sadyattes Ardyis filius, qui cum exerci-
tu terram Mileſiam tunc invaſit, & idem bellum conflavit: quinque reliquis, qui eos ſex ſequebantur, ejus filius Alyattes bellum quod à patre acceperat, ut à me ſuperius commemoratum eſt, intentius adminiſtravit: in quo bello Mileſios nulli Ionum ſublevaverunt, præter Chios ſolos; reddentes ita vicem, quòd antea Mileſii Chiis bello contra Erythræos auxilia tuliſſent.
19 Duodecimo autem anno incenſis ab exercitu ſegetibus, hoc rei fieri contigit: Segetes ut celerrime conceperunt ignem valido urgente vento, is corripuit Minervæ templum, cognomine Aſſeſiæ, quo incendio id deflagravit. Neque ullius momenti ea res tunc habita eſt; ſed quum poſt exercitus reditum Sardes Alyattes decubuiſſet, diuturniusque ægrotaret, Delphos miſit deum de valetudine ſciſcitaturos, ſive alieno ſive ſuopte conſilio ad mittendum inductus. Nunciis autem, quum Delphos perveniſſent, ſe redditurum reſponſum Pythia negavit, priusquam templum Minervæ reparaſſent, quod in terra Mileſiorum apud Aſſeſum concre-
20 maſſent. Ita actum eſſe ego ex Delphis audiendo novi: ſed Mileſii his illa addunt, Perian-

μὲν τὰ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ὅτε κατέβαλλεν, ὅτε ἐνεπίμπρη, ὅτε θύρας [a] ἀπέσπα, ἔα δὲ κατὰ χώρην [b] ἑστάναι· ὁ δὲ τά τε δένδρεα [c] καὶ τὸν καρπὸν τὸν ἐν τῇ γῇ ὄντα ἀμφιθείρειεν, [d] ἀπαλλάσσετο ὀπίσω. τῆς γὰρ θαλάσσης οἱ Μιλήσιοι ἐπεκράτεον, ὥστε ἐπέδρης μὴ εἶναι ἔργον τῇ στρατιῇ. τὰς δὲ οἰκίας οὐ κατέβαλλεν ὁ Λυδὸς, τῶνδε εἵνεκα, ὅκως ἔχοιεν ἐνθεῦτεν [e] ὁρμεώμενοι τὴν γῆν σπείρειν τε καὶ ἐργάζεσθαι οἱ Μιλήσιοι, αὐτὸς δὲ, ἐκείνων ἐργαζομένων, ἔχοί τι καὶ σίνεσθαι [f] ἐσβάλλων. Ταῦτα ποιέων, ἐπολέμεε ἔτεα ἕνδεκα· ἐν τοῖσι τρώματα μεγάλα διφάσια Μιλησίων ἐγένετο, [g] ἔν τε Λιμενηίῳ χώρης τῆς σφετέρης μαχεσαμένων, καὶ ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ. τὰ μέν νυν ἓξ ἔτεα τῶν ἕνδεκα Σαδυάττης ὁ Ἄρδυος ἔτι Λυδῶν ἦρχε, ὁ καὶ ἐσβαλὼν τὴν στρατιὴν ἐς τὴν Μιλησίην τὴν στρατιήν· (Σαδυάττης [h] γὰρ οὗτος καὶ ὁ τὸν πόλεμον ἦν συνάψας) τὰ δὲ πέντε τῶν ἐτέων τὰ ἑπόμενα τοῖσιν ἐξ Ἀλυάττης ὁ Σαδυάττεω ἐπολέμεε, ὃς ὑποδεξάμενος (ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται) παρὰ τοῦ πατρὸς τὸν πόλεμον, προσεῖχε ἐντεταμένως. τοῖσι δὲ Μιλησίοισι [i] ὑδαμοὶ Ἰώνων τὸν πόλεμον τοῦτον συνεπελάφρυνον, ὅτι μὴ Χῖοι μοῦνοι· οὗτοι [k] δὲ τὸ ὅμοιον ἀνταποδιδόντες ἐτιμώρεον· καὶ γὰρ δὴ πρότερον οἱ Μιλήσιοι τοῖσι Χίοισι τὸν πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμον [l] συνδιήνεικαν. Τῷ δὲ δυωδεκάτῳ ἔτεϊ λήϊον ἐμπιπραμένου ὑπὸ τῆς στρατιῆς, [m] συνηνείχθη τι τοιόνδε γενέσθαι πρῆγμα· ὡς ἄφθη τάχιστα τὸ λήϊον ἀέμῳ βιώμενον, ἅψατο νηοῦ Ἀθηναίης, ἐπίκλησιν [n] Ἀσησίης. ἀφθεὶς δὲ ὁ νηὸς κατεκαύθη· καὶ τοῦτο μὲν λόγος οὐδεὶς ἐγένετο, μετὰ δὲ, τῆς στρατιῆς ἀπικομένης ἐς Σάρδις, ἐνόησεν ὁ Ἀλυάττης. μακροτέρης δέ οἱ γενομένης τῆς νόσου, πέμπει ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους, εἴτε δὴ συμβουλεύσαντός τευ, εἴτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε [8] ὁ πέμψαντα τὸν θεὸν ἐπείρεσθαι περὶ τῆς νόσου. τοῖσι δὲ ἡ Πυθίη ἀπικομένοισι ἐς Δελφοὺς οὐκ ἔφη χρήσειν, πρὶν ἢ τὸν νηὸν τῆς Ἀθηναίης [p] ἀνορθώσωσι, τὸν ἐνέπρησαν χώρης τῆς Μιλησίης ἐν Ἀσησῷ. Δελφῶν οἶδα ἐγὼ ὕτω ἀκούσας γενέσθαι· Μιλήσιοι δὲ τάδε προστιθεῖσι τούτοι-

a Ita *Steph.* ora, *Remig. Medic. Etonenſ.* & *Suid.* κατέσπα cum *Aldo* alii. *b* Hoc *Medic. Suid.* In *Ald. Arch. Pariſ. B. Vindob. Venet.* ἐσάμενοι, *Remig.* ἐσαμένας & *Pariſ.* unus. *c* Septem ſequentes voces omittit *Arch.* *d* Ἀπαλλάσσαιτο *idem* & *Vindob.* mox ἐπέδρης *Suidas.* Alii vocem in binas divellunt. Statim εἶναι ἔργα *Arch.* *e* Ὁρμεώμενοι *Ald. Remig. Vindob.* bene. Ceteri ὁρμώμενοι. *f* Ἐσβαλὼν *Arch.* *g* Ἔν τε Λιμενηίῳ omnes. Solus *Medic.* ἔν τε ἐν Λιμεν. Citat *Suid.* in Τρώματα. *h* Sic *Med. Venet.*, γὰρ οὗτος ceteri, ſed in *Arch.* γὰρ deſit. *i* Οὐδαμῇ *Arch.*, tum συναπελάφρυνον *Aldus*, *Pariſ. C.* *k* Δὲ καὶ τὸ *Arch. Vind.* *l* Συνδιένειμαν *Vind.* *m* Συνείχθη *idem.* συνήχθη *Arch.* *n* Ἀσισίης *Ald. Polyaen.* prave. *o* Sic *Med.* non ſine correctione, *Remig. Pariſ. A.*, πέμψαντι alii. *p* Hoc in iisdem. ἀνορθώσουσι *Aldus* atque alii.

advocavit, nihil, niſi αὐλοῦ γυναικηίου vocibus incluſas cenſueris. Dictionis genus paſſim obvium in *Arriani Ind.* C. 5. *Plutarch. Iſ. & Oſir.* p. 364. F. Tale Sophocleum *Elect.* v. 633. Οὔκουν ἐάσεις οὐδ' ὑπ' εὐφήμου βοῆς θῦσαί με. Alii ſaepe ὑπ' αὐλῷ καὶ τυμπάνῳ, de quibus *Cl. Reitzius* ad *Lucian. de Saltat.* C. 16. Ego vero ex *Suida* Herodoto ſuum, hoc eſt Ionicum, reddidi.

52. Ἔα δὲ κατὰ χάρην ἐσάναι] Nolo diffiteri, *Aldi* totque MSS. ἐσάμεναι me ferme expugnaſſe, ut bonis avibus revocaretur. Scio ſimile infinitum, ut vocant, nunc libris Herodoti negari: at habent ejuſcemodi *Aretaeus Cappadox*, *Lucianus* atque alii, qui Herodoteam, ſive Ionicam dialectum probarunt. Putabimusne, tot exempla caſu in unum conſpirata iviſſe, indoctosque, ut plerique adprime erant, librarios Ionicum iſtud hic depoſuiſſe? Mihi quidem vero non fit ſimile: reliqui tamen ex *Mediceo* & *Suida* derivatum, criminationem de mutandi pruritu veritus. Id adiungo, dare *Aldum* C. 76. ſimilis monetae ἐπειρᾶτο — ἀπισάμεναι, ubi alii omnes ἀπισάναι, & *Pauſaniam*, ut ſaepe numero ſolet, Herodotea haec culte aemulatum fuiſſe in ſimili Spartanorum negotio L. IV, 7.

62. Ἔν τε Λιμενηίῳ χώρης &c.] Large Celeb. *Gronovius* pro *Mediceo* ἔν τε ἐν Λιμενηίῳ diſputavit, ſed locis haud profecto adſimilibus, ut bene Rev. *Horreus Obſerv. Herod. C.* 4. Differunt uſu ſermonis ἐν δὲ & ἔν τε illud abſolute & ſine caſu locari ſolet, non item hoc. Noſter L. III, 38. πολλοῖσί τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σαθμώσασθαι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε. inculcatur his & iteratur ex conjectura praepoſitio: at ipſe Herodotus C. 15. ejusdem libri πολλοῖσι μέν νυν καὶ ἄλλοισι ἔστι σαθμώσασθαι — ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε. quibus ſi odioſam vocem inſerueris, debilitabitur loquendi bellum genus. Tale, ut uno utar, L. VII, 214. τοῦτο μὲν γὰρ τῷδε χρὴ σαθμώσασθαι. Sic enim legi oportuerat ex ſcriptis. Itaque, niſi librarii culpa in *Florentinis* membranis repetita ſit praepoſitio, quod ſuſpicari licet, refingi poſſet, ἔν τε ἐν Λιμενηίῳ — καὶ ἐν, aut ἓν ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ, quod Latina *Vallae* exprimunt: quae doctiſſimorum virorum *J. Jac. Reiskii* & *Pet. Horrei*, quamquam in ea non conſtantis, opinio. Mihi tutius viſum codicibus adhaereſcere.

77. Ἐπίκλησιν Ἀσσησίης] Laudat, ut *Th. Gale* admonuit, *Stephanus* in Ἀσσησοί. In *Polyaeno* L. VI, 47. optimo jure docti viri Minervae titulum reſtituerunt. Haud vero decerno, virine an oppidi nomen ſit in iſto *Alexandri Aetoli*, Ἀσσησοῦ βασιλῆος ἐλεύσεται ἔκγονος Ἀνθεύς inter *Erotic. Parthenii* C. 14.

82. Καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντα &c.] Confer *Gronov.* in L. IV, 81. Supra L. I, 3. τοῖσιν Ἕλλησι δόξαι, πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν· *Apollonius Rhod.* I, 440. Τμῖν μὲν δὴ μοῖρα θεῶν χρειώ τε περῆσαι Ἐνθάδε κῶας ἔχοντας. ubi Critici veteres alia, & *Raphelius* ex *Noſtro* in *Act. A.* XV, 22. & *Epiſt. ad Galat.* II, 6.

τούτοισι, Περίανδρον [a] τὸν Κυψέλου, ἐόντα Θρασυβούλῳ τῷ τότε Μιλήτου τυραννεύοντι ξεῖνον ἐς τὰ μάλιστα, πυθόμενον τὸ χρηστήριον τὸ τῷ Ἀλυάττῃ γενόμενον, πέμψαντα ἄγγελον κατειπεῖν, ὅκως ἄν τι προειδὼς πρὸς τὸ [b] παρεὸν βουλεύηται. Μιλήσιοι μέν νυν οὕτω λέγουσι γενέσθαι. Ἀλυάττης δὲ, ὡς οἱ ταῦτα ἐξηγγέλθη, αὐτίκα ἔπεμπε [c] κήρυκα ἐς Μίλητον, βουλόμενος σπονδὰς ποιήσασθαι Θρασυβούλῳ τε καὶ Μιλησίοισι χρόνον ὅσον ἂν τὸν νηὸν οἰκοδομῇ. ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος ἐς τὴν Μίλητον ἦν· Θρασύβουλος δὲ σαφέως [d] προπεπυσμένος πάντα λόγον, καὶ εἰδὼς τὰ Ἀλυάττης [e] μέλλοι ποιήσειν, μηχανᾶται [f] τοιάδε· ὅσου ἦν ἐν τῷ ἄστει σῖτος καὶ ἐνδοῦ καὶ ἰδιωτικὸς, τοῦτον [g] πάντα συγκομίσας ἐς τὴν ἀγορὴν, προεῖπε Μιλησίοισι, ἐπεὰν αὐτὸς σημήνῃ, τότε πίνειν τε πάντας καὶ κώμῳ [h] χρέεσθαι ἐς ἀλλήλους. Ταῦτα δὲ ἐποίεέ τε καὶ προηγόρευε Θρασύβουλος, τῶνδε [i] εἵνεκεν, ὅκως ἂν δὴ ὁ κήρυξ ὁ [k] Σαρδιήιος, ἰδών τε σωρὸν μέγαν σίτου κεχυμένον, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐν εὐπαθείῃσι ἐόντας, ἀγγείλῃ Ἀλυάττῃ. τὰ δὴ καὶ ἐγένετο. ὡς γὰρ δὴ ἰδών τε ἐκεῖνα ὁ κήρυξ, καὶ [l] εἰπὰς πρὸς Θρασύβουλον τὰς ἐντολὰς τοῦ Λυδοῦ, [m] ἀπῆλθεν ἐς τὰς Σάρδις, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, δι' οὐδὲν ἄλλο ἐγένετο ἡ διαλλαγή. [n] ἐλπίζων γὰρ ὁ Ἀλυάττης σιτοδείην τε εἶναι ἰσχυρὴν ἐν τῇ Μιλήτῳ, καὶ τὸν λεὼν [o] τετρύσθαι ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ, ἤκουε τὰ κήρυκος προσήσαντος ἐκ τῆς Μιλήτου τοὺς ἐναντίους λόγους ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε. μετὰ δὲ, ἥ τε διαλλαγή [p] σφι ἐγένετο, ἐπ' ᾧ τε ξείνους ἀλλήλοισι εἶναι καὶ ξυμμάχους· καὶ δύο τε ἀντὶ ἑνὸς νηοὺς τῇ Ἀθηναίῃ ᾠκοδόμησεν ὁ Ἀλυάττης ἐν τῇ Ἀσσησῷ, αὐτός τε ἐκ τῆς νούσου ἀνέστη. [q] καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν πρὸς Μιλησίους τε καὶ Θρασύβουλον πόλεμον Ἀλυάττῃ ὧδε ἔσχε. Περίανδρος δὲ ἦν Κυψέλου παῖς, οὗτος ὁ τῷ Θρασυβούλῳ τὸ χρηστήριον μηνύσας ἐτυράννευε δὲ ὁ Περίανδρος Κορίνθου, τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι (ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι) ἐν τῷ βίῳ θῶυμα μέγιστον ἐπιδέξασθαι. Ἄρίονα τὸν Μηθυμναῖον ἐπὶ δελ-
9 φῖνος ἐξενειχθέντα ἐπὶ Ταίναρον, ἐόντα κιθαρῳδὸν τῶν τότε ἐόντων οὐδενὸς δεύτερον, καὶ διθύραμβον, πρῶ-

Periandrum, Cypſeli filium, quum audiſſet oraculum Alyattæ redditum, miſſo nuncio indicaviſſe Thraſybulo, tunc Mileſiorum tyranno (cujus arctiſſimo utebatur hoſpitio) admonentem, ut aliquid proſpiciendo ſibi conſuleret in præſens. Mileſii quidem ita id geſtum memorant. Alyattes autem, ubi hæc 21
ipſi nunciata ſunt, confeſtim caduceatorem Miletum mittit, ad ineundas cum Thraſybulo & Mileſiis pactiones tantiſper dum templum ædificaret. Et hic quidem nuncius Miletum venit. Thraſybulus, vero quum omnem ſermonem ante prædidiciſſet, noſſetque quænam Alyattes facere ſtatuiſſet, hujuſcemodi rem machinatur. Quod frumenti in urbe erat vel ſuum ipſius vel privatorum, id omne in forum congerit: præcipitque Mileſiis, ut quum ipſe ſignum dediſſet, cuncti potarent, & inter ſe comeſſationibus uterentur. Hæc Thraſy- 22
bulus ea gratia fecit præcepitque, ut caduceator Sardianus cernens ingentem frumenti acervum effuſum, & homines oblectationibus vacantes, renunciaret Alyattæ. Quod & contigit: nam ut illa conſpexit caduceator, Thraſybuloque Lydi mandata expoſuit, reverſus eſt Sardes: & (ut ego audio) ob nihil aliud inter eos pacificatum eſt. Sperans enim Alyattes vehementem penuriam frumenti Mileti eſſe, & populum ad extremum usque malorum deveniſſe, ex reverſo illinc caduceatore audiebat contraria atque ipſe fuerat opinatus. Poſt hæc inter eos ita conventum eſt, ut mutuo hoſpites eſſent ac ſocii; proque uno duo delubra apud Aſſeſum Minervæ ædificavit Alyattes, etium ipſe ex morbo convaluit. Et quæ ad bellum quidem Alyattis cum Mileſiis atque Thraſybulo pertinent, ita habuere. Periander 23
autem Cypſeli filius, fuit is qui Thraſybulo indicavit oracuium, Corinthi tyrannus: cui maximum miraculum fuiſſe oblatum populares ſui prædicant, & his Lesbii aſſentiuntur. Arionem Methymnæum delphino inſidentem ad Tænaron fuiſſe evectum, qui erat citharœdorum ſui ſeculi nulli ſecundus: quique primus hominum, quos novimus, &

fecit

a Τὸν τοῦ Κυψέλλου *Arcb.* poſt pauca πευθόμενον *Venet.* b Recte *Medic. Remig.* παρὸν vulgo. c Κήρυκας omnes. Κήρυκα *Medic.* nec ſine correctione; placet tamen. d Προπεπευσμένος plerique omnes. προπεπυσμένος *Medic.* ora *Steph.* & *Pariſin.* duo. e *Medic. Arch. Pariſ. A.* in aliis μέλλει. f Τοιόνδε cum *Aldo* plures. Vulgatum eſt in *Steph.* margine. *Remig. Medic.* & *Pariſin.* duobus. g Ita *Medic. Remig. Steph.* ora, *Pariſ. A. B.*; ἅπαντα συναγαγὼν *Aldus* & alii. h Χρέεσθαι *Remig.* & margo *Steph.* Quod probo. χρῆσθαι vulgo. Mox προσαγόρευε *Arch.* προσηγόρευε *Venet.* i Εἵνεκα vulgo. Quod editum eſt, debetur *Medic.* & orae *Steph.* k Ex *Medic. Remig.* & *Steph.* ora, *Pariſ. A. B.*, vid. Cap. 79. & 83. huius libri, & Inſcript. *Ricb. Pococke* p. 85, 5. Σαρδηίες vulgo. Σαρδιῖος *Arch.* l *Medic. Pariſin.* duo, *Steph.* margo. Εἰπὼν alii: ἐιασπὼν, utroque coniuncto, *Vindob.* m Ἀπῆλθεν *Vind.* & *Venet.* n Citat haec *Priſcian.* L. XVIII. p. 1179. o Τετρῆσθαι *Vind. Arch.* p Σφὶν iidem. q Κατὰ μὲν τὸν πρὸς *Arch.*, & mox Ἀλυάττης, quod nequam prorſus.

96. Ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος ἐς τὴν Μιλ. ἦν] In motu ſignificando πάρειμι quidem adhibetur aliquoties, ſed quantum commemini, non item εἶμι. Corrigendum itaque ſuſpicor ἐς τὴν Μίλητον ἦιε, *Miletum abiit.* Hac quoque ſtructura frequentatur ἦιε *Herodoto:* p. 47, 26. ἦιε ἐς πόλιν· p. 85, 22. ἦιε ἐς Πέρσας· p. 304, 25. ἦιε ἐς τὰ οἰκία· p. 297, 22. ἀπῆιε ἐς Μίλητον. Potuit & ab *Herod.* ſcribi: ἐς τὴν Μίλητον παρῆν· *venerat Miletum:* quod verbum ſic uſurpavit L. VI, c. 24. ἐκ δὲ ταύτης παρῆν ἐς τὴν Ἀσίην· *advenerat in Aſiam.* L. I, c. 9. παρέσχε — ἐς κοιτῶνα. *Thucydides* VI, c. 62, 20. c. 88, 58. παρῆσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα. VII, c. 50. init. παρῆσαν ἐς τὰς Συρακούσας. In *Xenophontis* K. A. I, p. 145, 28. Pariſini Codicis eſt lectio: παρῆσαν εἰς Σάρδεις. qua ratione legitur in *Eiusdem* Ἑλλ. III, p. 294, 38. παρεῖναι ἐς Ἁλίαρτον. & VII, p. 373, 21. VALKEN.

96. Ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος &c.] Non diſplicet elegans iunctiſſimi viri coniectura. Vide tamen, etſi nonnihil diverſum, hoc de Philippide L. VI, 106. δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ *ſecundo die, poſtquam Athenis exierat, Spartam pervenit.* tum de Ariſtagora L. V, 38. δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ ἀπόστολος ἐγίνετο. quo quidem loco navigando eum Lacedaemonem delatum, docemur: de Alyattae nuncio ejusque itinere maritimo, quod *Gronovius* opinatus fuit, nihil hic ſimile. Scio τὸν ἀπόστολον de *claſſe*, τὸ ἀπόστολον de *navi* poni, idque alibi opportunum videri. Confer elegantes *Rubnkenii* adnotationes in *Timaei* Lexic. p. 31.

2. Καὶ κώμῳ χρέεσθαι] Sequor libros, Ionicum hoc amplexos. Noſter L. I, 187. τῆσι πύλῃσι ταύτῃσι μηδὲν χρέεσθαι· *Euſebius* Philoſophus in *Stobaei* Serm. XVI. p. 154. οἷός τε ἐὼν αὐτοῖς χρέεσθαι. Eſſe in *Plutarcho* ἐχρῶντο κώμοις καὶ παννυχίσι T. II. p. 77. E. vere adſcripſit *St. Berglerus.* Non addo, neque enim obſcurum eſt, de Biante & Prieneis paria ferme a *Diogene Laërtio* tradi L. I, 83.

9. Ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, δι' οὐδὲν ἄλλο &c.] Luxata haec & egregie prava doctiſſimo *Reiskio*, in cujus ad me litteris οὐδὲν μᾶλλον ἐγένετο ἡ διαλλαγή. Namque Herodotum velle, tunc temporis quidem & protinus pacem inter Alyatten & Mileſios haud coiiſſe; nihilo tamen magis animorum reconciliationem deinde contigiſſe. Contra ea *Fr. L. Abreſcbio Diluc. Thucyd.* p. 672. copula deficere videtur, καὶ ὡς πυνθάνομαι, ut in *Vallae* Latinis, aut ὥς τε ἐγὼ πυνθάνομαι. Sic certe mollius oratio labetur, niſi tu malueris majore inciſo ab anteriobus haec avellere.

27. Πρῶ-

fecit & nominavit & docuit Corinthi di-
24 thyrambum. Hunc Arionem ferunt, quum permultum temporis triviſſet apud Periandrum, concupiſſe in Italiam Siciliamque navigare: retroque, parta ingenti pecunia voluiſſe Corinthum reverti: &, quum profecturus Tarento eſſet, quia nullis magis quam Corinthiis fidebat, navigium virorum Corinthiorum conduxiſſe. Quum igitur altum tenerent, iſtos Arioni inſidiatos, ut eo exturbato, pecunia potirentur. Hoc illum intelligentem, oraviſſe, oblata eis pecunia, mortem deprecatum. Non perſuadenti nautas mandaviſſe, ut aut ſibi manus inferret, quo ſic ſepulturam in terra nanciſceretur, aut illico in mare deſiliret. Arionem ad hanc difficultatem redactum, obſecraſſe, ut quandoquidem ipſis ita placitum eſſet, paterentur ſe omni ſuo ornatu ſumpto, ſtantem ſuper foros, cantare: & quum cantaſſet, pollicebatur ſe ſibi manus illaturum. Iſtos igitur (invaſerat enim eos libido audiendi præſtantiſſimum inter homines modulatorem) è puppe in mediam navem conceſſiſſe. Illum, induto omni ornato, ac ſumpta cithara ſtantem ſuper foros, peregiſſe carmen quod dicitur orthium: eoque decantato, ſeſe, ut erat cum omni iſto ornatu, in mare iecciſſe. Et hos quidem curſum tenuiſſe Corinthum: illum vero aiunt à delphino exceptum, Tænaron fuiſſe evectum: & quum è delphino deſcendiſſet, Corinthum eodem habitu perrexiſſe: & ubi pervenit, quicquid contigerat enarraſſe. Periandrum autem, quia non crederet, tenuiſſe hominem in cuſtodia, ne quò prodiret: ceterum curam intendiſſe in nautas. Eos accitos, ubi adfuerunt, percontatum ſiquid de Arione memorarent: & referentibus illum ſoſpitem circa Italiam agere, fortunatumque Tarenti ſe reliquiſſe, Arionem apparuiſſe eodem quo deſiluiſſet habitu: iſtos terrefactos, non potuiſſe amplius convictos inficiari. Hæc Corinthii ac Lesbii aiunt: extatque apud Tænaron non magnum Arionis ex ære donarium, homo ſuper

πρῶτον ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ποιήσαντά τε καὶ ὀνομάσαντα καὶ διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ. Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγυσι, τὸν πολλὸν τοῦ χρόνυ διατρίβοντα
30[a] παρὰ Περιάνδρῳ, ἐπιθυμῆσαι πλῶσαι ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην· ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα, θελῆσαι ὀπίσω ἐς Κόρινθον ἀπικέσθαι. ὁρμᾶσθαι μέν νυν ἐκ Τάραντος, πιστεύοντα δὲ οὐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ Κορινθίοισι, μισθώσασθαι πλοῖον ἀνδρῶν Κορινθίων τοὺς
35δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιβυλεύειν, τὸν Ἀρίονα ἐκβαλόντας, ἔχειν τὰ χρήματα. τὸν δὲ, συνέντα τοῦτο, λίσσεσθαι, χρήματα μὲν σφι διδόντα, ψυχὴν δὲ δωρεόμενον. ἔχων δὴ πείθειν αὐτὸν [b] τυτοισι, ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν, ὡς
40ἂν [c] ταφῆς ἐν γῇ τύχῃ, ἢ ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν τὴν ταχίστην. [d] ἀπειληθέντα δὲ τὸν Ἀρίονα ἐς ἀπορίην, δωρήσασθαι, ἐπειδή σφι ὕτω δοκέοι, θελῆσαι αὐτὸν ἐν τῇ σκευῇ πάσῃ στάντα ἐν τοῖσι [e] ἑδωλίοισι, ἀείσαι. ἀείσας δὲ, ὑπεδέκετο ἑωυτὸν κατερ-
45γάσασθαι. καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονὴν, εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τῶ ἀρίστυ ἀνθρώπων ἀοιδοῦ, ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης ἐς μέσην νέα. τὸν δὲ, ἐνδύντα τε πᾶσαν τὴν σκευὴν, καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην, στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι, διεξελθεῖν νόμον [f] τὸν ὄρθιον. τελευτῶντα
50δὲ τῶ νόμυ, ῥίψαι μιν ἐς τὴν θάλασσαν ἑωυτὸν, ὡς εἶχε, σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. καὶ τοὺς μὲν ἀποπλέειν [g] ἐς Κόρινθον· τὸν δὲ δελφῖνα λέγυσι ὑπολαβόντα, ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον. ἀποβάντα δὲ αὐτὸν χωρέειν ἐς Κόρινθον σὺν τῇ σκευῇ. καὶ ἀπικόμενον ἀπηγέεσθαι
55πᾶν τὸ γεγονός. Περίανδρον δὲ ὑπὸ ἀπιστίης Ἀρίονα μὲν ἐν Φυλακῇ ἔχειν, οὐδαμῆ μετιέντα, [h] ἀναχῶς δὲ ἔχειν τῆ πορθμέων· ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι αὐτοὺς κληθέντας, ἱστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν περὶ Ἀρίονος. Φαμένων δὲ ἐκείνων ὡς εἴη τε σῶς [i] περὶ Ἰταλίην, καί μιν εὖ
60[k] πρήσσοντα λίποιεν ἐν Τάραντι, ἐπιφανῆναί σφι τὸν Ἀρίονα, ὥσπερ ἔχων ἐξεπήδησε· καὶ τοὺς, ἐκπλαγέντας, οὐκ ἔχειν ἔτι ἐλεγχομένυς ἀρνέεσθαι. ταῦτα μέν νυν Κορίνθιοι τε καὶ Λέσβιοι λέγυσι. καὶ Ἀρίονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον [l] οὐ μέγα ἐπὶ Ταινάρῳ, ἐπὶ δελ-
φῖνι

a Σὺν *Arcb.* *b* Τούτοισιν idem, cui ſollemne hoc in genere *v.* finale. *c* Ταφεὶς *Vind.* *d* Ἀπειληφθέντα *Arcb.* male. *e* Ἑδώλοισι *Med.*, in ceteris omnibus ἑδωλίοισι, etiam *Suida* ex hoc loco: nec aliter mox. *Harpocration* ex *Herodoti* L. I. ἑδωλιᾶσαι in ἑδωλιᾶσαι. *f* Τὸν ἔρθριον *Arcb. Vind.* *g* Sic *Med.*, ἐς τὴν Κορ. alii omnes, ſicuti & ἐς Ταίναρον. Mox μετίοντα *Venet.* *h* Citat *Suidas* in eo vocabulo. *i* Περὶ τὴν Ἰτ. plerique omnes. *k* Πρήσσοντα *Arcb.* πρήσαντα *Vind.* *l* Defit οὐ *Vall. Remig. Arcb. & Vind.*, ſine cauſſa.

27. Πρῶτον ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν] *Cui non dictus Hylas, inter delphinas Arion?* Id monuiſſe ſatis erit, *Dionem Chryſoſtomum* O. XXXVII. p. 455. haec Herodoti planiſſime expreſſiſſe, nec de dithyrambo, quod *Galei* editioni adpoſitum, diſſentire Criticos veteres ad *Pindari* Olympion. O. XIII, 25.

36. Τὸν δὲ, συνέντα τοῦτο] Nihil novant Codices. Alibi συνιέντα VI, 2., συνιεῖσα I, 205. ex *Medic.*, συνιεὶς V, 92, 7. & συνιέναι V, 80. e *Florentino*. At συνέντες V, 92, 3. & συνεὶς ejusdem L. cap. 19., quamquam ibi MSS. συνιεὶς. Par diſcordia apud alios. Equidem συνιέντα melius opinor. Vide *Jo. Daviſium* ad *Juſtin. Mart. Apol.* I. *p.* 441.

39. Ὡς ἂν ταφῆς ἐν γῇ τύχῃ] Salebroſa haec atque intellectu difficilia viro docto in *Miſcell. Lipſ. Nov. vol.* VII. *p.* 612., mihi ſatis expedita. Spem nautae Arioni, ſi ipſe ſibi manus conſciſceret, ſepulturae fecerunt: hoc verba prae ſe ferunt. Non diſſimilia *Fr. L. Abreſch Diluc. Thucyd.* p. 403.

48. Στάντα ἐν τοῖσι ἑδώλοισι] Animi pendeo, Herodotusne hoc, an ἑδωλίοισι dederit, ut *Aeſchylus* VII. C. *Theb. v.* 461., *Choëph. v.* 69, tum *Euripid. Helen. v.* 1587., *Sophocles Ajac. v.* 1295., atque alii de hac officina; quorum quidem auctoritate ſcriptorumque numero librorum ſtandum ſi fuerit, id profecto maluit: nam ſingulare quiddam atque exquiſitius in altero ſpectaſſe, unde noverimus? Favet ἑδώλοισι, neque diffiteor, Lexicon Herodoteum. At *Suidas* eodem uſus, transcripſit enim paene univerſum, ἑδωλίοισι, neque diſſentit *Heſychius*.

57. Ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι] Vir doctiſſimus ὡς δὲ ἄρα, *quum autem videret*, aut ὡς δὲ εὗρε, *quum autem conperiſſet*, offenſus fortaſſe infinitivo, quo capitur delectaturque Herodotus. Sic II, 139. ὡς δ' ἄρα οἴχεσθαι τὸν Αἰθίοπα ἐξ Αἰγύπτου. *ut Aethiops ex Aegypto abiit.* & VIII, 94. ὡς δὲ ἄρα φεύγοντας γίνεσθαι κατὰ τὸ ἱρὸν. Mitto L. I, 86.

58. Ἱστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν] Ἱστορέειν frequentanti *Herodoto* nuſpiam alibi fuit adhibitum ἱστορέεσθαι· fortaſſe ne hic quidem, ubi, ſi quis Codex antiquus faveret conjecturae, praeoptarem εἰρωτέεσθαι· verbum certe Herodoteum, obvium L. VI, c. 3. & L. II, c. 32. εἰρωτεωμένους, εἴ τι ἔχουσι πλέον λέγειν περὶ τῶν ἐρήμων τῆς Λιβύης, φάναι —· qua ſtructura hoc in loco poſuiſſet: ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι, αὐτοὺς κληθέντας εἰρωτέεσθαι, εἴ τι λέγοιεν περὶ Ἀρίονος. *Gellio*, ſcribenti XVI, c. 19. *navitas requiſitos — diſſimulanter intetrogaſſe, ecquid audiſſent — ſuper Arione*, verbum εἰρωνεύεσθαι videri poſſet obverſatum; niſi ſua quaedam reliquis etiam Herodoteis immiſcuiſſet: nihil iuvat, ubi hac etiam in hiſtoria *Herodoti* veſtigia premit, *Dion Chryſ.* Or. XXXVII, p. 455. C. Sed *Gellii* paraphraſin felicior forte conjector utiliter comparabit ad iſta, quae ſupra leguntur v. 22. καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονὴν, vitii ſuſpecta *Ti. Hemſterhuſio* ad *Lucian.* p. 432. VALKEN.

64. Ἀνάθημα χάλκεον οὐ μέγα] Meminerunt donarii *Pauſan. Lacon.* C. 25. *Aelianus H. Anim.* L. XII, 45. ſed nihil de eius magnitudine, quam Codicum quidam, deleta negatione, adaugent: non item *Dio Chryſoſtom.* O. XXXVII. p. 455. Ἀρίων δὲ οὐ γὰρ Περίανδρος; ἀλλ'

Alyattæ mors. Crœsus ſucceſſor Græcos alios-que ad Halyn usque domat, abſtinens ab inſulanis.

φῖν ἐπεὼν ἄνθρωπον. Ἀλυάττης δὲ ὁ Λυδὸς τὸν πρὸς Μιλησίους πόλεμον διενείκας, μετέπειτα τελευτᾷ, βασιλεύσας ἔτεα ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα. ἀνέθηκε δὲ ἐκφυγὼν τὴν νοῦσον, δεύτερος οὗτος τῆς οἰκίης ταύτης, ἐς Δελφοὺς κρητῆρά τε ἀργύρεον μέγαν, καὶ ὑποκρητηρίδιον σιδήρεον κολλητὸν, θέης ἄξιον διὰ πάντων τῶν ἐν Δελφοῖσι ἀναθημάτων· Γλαύκου τοῦ Χίου ποίημα, ὃς μοῦνος δὴ πάντων ἀνθρώπων σιδήρου κόλλησιν ἐξεῦρε. Τελευτήσαντος δὲ Ἀλυάττεω, [a] ἐξεδέξατο τὴν βασιληίην Κροῖσος ὁ Ἀλυάττεω, ἐτέων [b] ἐὼν ἡλικίην πέντε καὶ τριήκοντα· ὃς δὴ Ἑλλήνων πρώτοισι ἐπεθήκατο Ἐφεσίοισι. ἔνθα δὴ οἱ Ἐφέσιοι πολιορκεόμενοι ὑπ' αὐτοῦ, ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νηοῦ σχοινίον ἐς τὸ τεῖχος. ἔστι δὲ μεταξὺ [c] τῆς τε παλαιῆς πόλιος, ἣ τότε ἐπολιορκέετο, καὶ τοῦ νηοῦ, ἐπὶ στάδιοι. πρώτοισι μὲν δὴ τούτοισι ἐπεχείρησε ὁ Κροῖσος· μετὰ δὲ, οὐ μέρεϊ ἑκάστοισι Ἰώνων τε καὶ Αἰολέων, ἄλλοισι ἄλλας αἰτίας ἐπιφέρων, τῷ μὲν ἐδύνατο μέζονας παρευρίσκειν, μέζονα ἐπαιτιώμενος, τοῖσι δὲ [d] αὐτέων καὶ φαῦλα ἐπιφέρων. Ὡς δὲ ἄρα οἱ ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἕλληνες κατεστράφατο ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τὸ ἐνθεῦτεν ἐπενόεε, νέας ποιησάμενος, ἐπιχειρέειν τοῖσι νησιώτῃσι. [e] ἐόντων δέ οἱ πάντων ἑτοίμων ἐς τὴν ναυπηγίην, οἱ μὲν Βίαντα λέγουσι τὸν Πριηνέα ἀπικόμενον [f] ἐς Σάρδις, οἱ δὲ Πιττακὸν τὸν Μιτυληναῖον, [g] εἰρομένου Κροίσου εἴ τι εἴη νεώτερον περὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰπόντα τάδε, καταπαῦσαι τὴν ναυπηγίην, Ὦ βασιλεῦ, νησιῶται ἵππον συνωνέονται μυρίην, ἐς Σάρδις τε καὶ ἐπί σε ἔχοντες ἐν νῷ στρατεύεσθαι. Κροῖσον δὲ, ἐλπίσαντα λέγειν ἐκεῖνον ἀληθέα, εἰπεῖν, Αἲ γὰρ τοῦτο θεοὶ ποιήσειαν ἐπὶ νόον νησιώτῃσι, ἐλθεῖν ἐπὶ Λυδῶν παῖδας σὺν ἵπποισι. τὸν δὲ, ὑπολαβόντα φάναι, Ὦ βασιλεῦ, εὐθύμως μοι φαίνεαι εὔξασθαι νησιώτας ἱππευομένους λαβεῖν ἐν ἠπείρῳ [h] εἰκότα ἐλπίζων· νησιώτας δὲ τί δοκέεις εὔχεσθαι ἄλλο ἢ ἐπεί τε τάχιστα ἐπύθοντό σε μέλλοντα ἐπὶ σφίσι ναυπηγέεσθαι νέας, λαβεῖν [i] ἁρώμενοι Λυδοὺς ἐν θαλάσσῃ, ἵνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνταί σε, τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις; κάρτα τε ἠσθῆ-

per delphinum vehens. Porro Alyattes Lydus, confecto cum Mileſiis bello, poſtea, quum ſeptem & quinquaginta regnaſſet annos, vita exceſſit: qui ſecundus ex hac domo, quum è morbo convaluiſſet, apud Delphos dedicavit grandem ex argento craterem: itemque crateris receptaculum parvum, ex ferro, ferruminatum, ſpectatu dignum inter omnia quæ ſunt Delphis donaria: opus Glauchi Chii, qui ſolus omnium hominum ferruminationem excogitavit. Defuncto Alyatte, ſucceſſit in regno filius ejus CROESUS, annos natus quinque & triginta: qui primis Graecorum Epheſiis bellum intulit. Unde Epheſii ab eo obſeſſi, urbem Dianæ dedicarunt, fune ex ejus æde ad murum alligato. Eſt autem inter veterem urbem, quæ tunc obſidebatur, & templum, ſeptem ſtadiorum intervallum. Hos primos Crœſus aggreſſus eſt, deinde vero per vices ſingulos Ionum AEolenſiumque, aliis alias cauſſas inferens, ut in quosque maximas reperire poterat, majora; in quosdam etiam frivola cauſatus. Poſtea vero quam Græcos in Aſia ſubegit ad tributum pendendum, inde conſtituit ædificatis navibus aggredi inſulanos. Ad quas compingendas, quum omnia illi parata eſſent, dicunt alii Biantem Prienenſem, quum Sardes veniſſet, alii Pittacum Mitylenæum, interrogatum à Crœſo, numquid apud Græciam novi eſſet? reſpondiſſe, quod illum à facienda claſſe inhibuit. Inquit enim, Inſulani, ô rex, decem millia equitum conducunt, habentes in animo adverſus Sardes atque te militare. & Crœſum vera loqui ratum, dixiſſe, utinam dent dii hanc inſulanis mentem Lydos invadendi cum equis! Atque hunc excipientem dixiſſe, videris mihi, ô rex, cupide vota facturus ut inſulanos in continente adipiſcaris equitantes, haud abſurda ſpe. Verum quid aliud inſulanos optare cenſes, ſimulac audierunt conſtituiſſe te adverſus ſe claſſem ædificare, quam precantes, ut nacti Lydos in mari intercipiant, teque pro Graecis in continente, quos tu in ſervitute contines, ulciſcantur? Hoc ſermone delectatum admodum Crœſum, at-

a Διεδέξατο *Ammon.* in Τύραννος. Paullo ſupra θέης ἄξιον laudat & explicat *Euſtath. in Homer.* p. 626, 52. *b* Ὢν *Venet. Arcb.* *c* Sic *Med.*, encliticam plerique alii ignorant. πλαιᾶς *Ven. Arcb.* *d* Αὐτῶν *Med. Arcb.*, αὐτέων, ut ſolent Iones, *Ald. Vind. Remig Venet.* atque alii. *e* Ῥεόντων in *Arcb.* *f* Ἐς Κοῖσον *Ald.* & ora *Steph.* *g* Sic *Med. Remig. Venet.*, reliqui εἰρομένου δέ. *h* Ἐικότα *Ald. Pariſ. B. Venet. Arcb. Vind. Remig.*, ἐικότα *Medic.* Paullo ante in *Remig.* ἱππευομένους. *i* Ex *Aldo*, *Etonenſ. Med. Arcb. Vind. Venet. Pariſ.* duobus & ora *Steph.* In *Remig.* ἀρᾶσθαι & *Pariſ. A.* & *Steph. edit.*

Ἄριον ποιησάμενος μίμημα χαλκοῦ οὐ μέγα ἀνέθηκεν ἐπὶ Ταινάρου. Noſtro prorſus conſpirans atque epigramma explodens, quo Periandro doni dedicatio contribuitur *Florileg. L.* IV, 16. p. 488. Dat aliud, & verum, ut opinor, melius certe, *Aelianus:*

Ἀθανάτων πόμπαισιν Ἀρίονα, Κύκλοπος υἱὸν
Ἐκ Σικελοῦ πελάγους σῶσεν ἔχημα τόδε.

70. Καὶ ὑποκρητηρίδιον σιδήρεον] Sic *Hegeſander* in *Athen. L.* V, 13. ex Herodoto, & *Philoſtratus* VI. *Vit. Apoll. C.* II. *p.* 247. In *Plutarcho Defect. Orac.* p. 436. nunc ἐπικρατηρίδιον, ſed olim, ut in Herodoto, teſte Turnebiano libro. Ὑποκρατήριον in *Euſebio* L. I. *adv. Marcellum* C. 3., cujus ex verbis *Th. Reineſius*, vir longe doctiſſimus, *L.* III. *Obſerv. C.* 6. non citra rationem conficit, vocabulum injuria a doctis interpretibus in diminutivorum numero cenſeri: nam haud exiguum hoc ὑπόθημα τοῦ Ἀλυάττου κρατῆρος fuiſſe ex *Pauſan.* L. X, 16. & *Hegeſandro* abunde liquere. ΚΡΗΤΗΡΑ ΚΑΙ ΤΠΟΚΡΗΤΗΡΙΟΝ, *craterem cum ſua baſi* habet quoque *Sigea* inſcriptio p. 34.

72. Σιδήρου κόλλησιν ἐξεῦρε] *Ferri inter ſe glutinum excogitavit* vertit *Hieronymus* in *Euſebii Chron.* Olymp. XXV, 4. Id vero quale fuerit, an ſimile ferruminationi, qua adhibito aeris genere fabri ferrarii defunguntur, finire non puto neceſſe. *Pauſanias* tamen innuit: μόνη δὲ κόλλα συνέχει τε καὶ ἔστιν αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός. *ſolum glutinum baſin, ſive* τὸ ὑπόθημα τοῦ κρατῆρος, *ligat, eſtque hoc ferro vinculum.* De Glauco plura *Fr. Junius in Catalogo Artific.* p. 92.

79. Ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς τε παλαιῆς &c.] *T. Fabri* conjecturam *Jac. Gronov.* valere iuſſit, ἑπτὰ στάδια, ut oratio conſtet, reſingens: ſtabit eadem, ſi ἑπτὰ στάδια cum *St. Berglero* malueris, neque incondita erit, ſi εἰσὶ δὲ reperiatur. Noſter VI, 36. εἰσὶ δὲ οὗτοι στάδιοι ἓξ τε καὶ τριήκοντα τοῦ ἰσθμοῦ. Tum, de ipſo hoc templi ab Epheſo intervallo, *Xenoph. Epheſ.* I. p. 2. ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ ἱερὸν στάδιοι δέ εἰσιν ἑπτά. Itaque optio eſt. De belli hujus occaſione atque eventu *Aelian. V. H. L.* III, 26. & *Polyaen. Strateg.* V, 50.

84. Τοῖσι δὲ αὐτέων καὶ &c.] *Nullum ſine patrocinio vitium*, in re diverſi generis *Seneca* ait. Αὐτέων, τουτέων &c. Ionum ſunt, huius dialecti ſcriptoribus frequentata. *Jenſium* vide in *Luciani* Aſtrol. C. I. Mediceae membranae in horum uſu variae: modo probant, modo inprobant, ut I, 135. 142. 143. &c. quae mihi mobilitas non adridet. Suum Herodoto reddam, quoties occaſio feret.

99. Ἐικότα ἐλπίζων] Sic L. V, 10. VII, 5. &c. Medicei ἐοικότα melius non eſt: adplauderem ſi ἐικότα foret, quod I, 137. 155. &c. rectiſſime edit. *Cl. Reiskius* ante haec exiſtimat deeſſe, ἵνα ῥᾳδίως ὑπαγάγῃ αὐτοὺς, modo tamen certum ſit, Herodotum Iſocrateo more cola ſibi aequalia & reſpondentia voluiſſe fingere, quod ego certum eſſe minime mihi perſuadeo.

Quod

atque inductum (est enim visus ille perquam scite dixisse) ab fabricanda classe destitisse, atque ita cum Ionibus, qui insulas incolerent,
28 hospitium contraxisse. Interiecto autem tempore, subactis ferme omnibus qui intra Halyn fluvium colunt: nam præter Cilices ac Lycios Crœsus ceteros omnes in suam potestatem redegit, qui sunt, Lydi, Phryges, Mysi, Mariandyni, Chalybes, Paphlagones, Thraces, qui Thyni & Bithyni, Cares, Iones, Dorien-
29 ses, AEolenses, Pamphyli. (His)inquam (subactis), & potentia Lydorum per Crœsum augescente, (contulerunt se Sardes opibus florentes, tum ceteri omnes è Græcia sophistæ, qui ea tempestate erant, pro se quisque proficiscentes: tum etiam Solon, vir Atheniensis, qui quum leges iubentibus Athenienſibus tulisset, enavigando decem annos) per causſam contemplandi (fuit peregrinatus,) ut ne quam legum quas condiderat abrogare cogeretur. Nam hoc Athenienses ipsi facere nequibant, maximo iureiurando adacti ad eas decem per annos servandas, quas ipsis Solon condidisset.)
30 Harum itaque legum ac contemplandi gratia Solon peregre profectus, in AEgyptum ad Amasim se contulit, & Sardes ad Crœsum. (Eo quum perveniſſet, hospitaliter in regiam à Crœso exceptus est; tertioque aut quarto post die, iussu Crœsi, ministri circumduxerunt Solonem circa thesauros, omniaque quæ illic erant magna ac beata, ostentarunt. Eum porro contemplatum cuncta, & ut sibi opportunum fuerat intuitum, talibus percontatus est Crœsus. Hospes Athenienſis, quia multus ad nos rumor de te emanavit ob tuam sapientiam, & ob peregrinationem, quemadmodum studio sapien-

5ἠσθῆναι Κροῖσον τῷ ἐπιλόγῳ· καὶ οἱ (πρόφασιν γὰρ δόξαι λέγειν) πειθόμενον, παύσασθαι τῆς ναυπηγίης· καὶ οὕτω τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι ξεινίην συνεθήκατο. Χρόνῳ δὲ [a] ἐπιγινομένῳ, καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάντων τῶν ὅσοι Ἅλυος ποταμοῦ οἰκημένων·
10πλὴν γὰρ Κιλίκων καὶ Λυκίων, τοὺς ἄλλους πάντας [b] ὑπ' ἑωυτῷ εἶχε καταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος. εἰσὶ δὲ οἵδε, Λυδοὶ, Φρύγες, Μυσοὶ, [c] Μαριανδυνοὶ, Χά- 11
λυβες, Παφλαγόνες, Θρῆικες, [d] οἱ Θυνοί τε καὶ Βιθυνοὶ, Κᾶρες, Ἴωνες, Δωριέες, Αἰολέες, Πάμφυλοι.
15Κατεστραμμένων δὲ τούτων, καὶ προσεπικτωμένου Κροίσου Λυδοῖσι, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμαζούσας πλούτῳ [e] ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταὶ, οἱ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος [f] αὐτέων ἀπικνέοιτο· καὶ δὴ καὶ Σόλων, ἀνὴρ
20Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας, ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα, κατὰ θεωρίης προφασιν ἐκπλώσας, [g] ἵνα δὴ μή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι τῶν ἔθέλο. αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὀγκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο, δέκα ἔτεα χρήσε-
25σθαι νόμοισι τοὺς ἂν [h] σφίσι Σόλων θῆται. [i] Αὐτῶν δὴ τούτων καὶ τῆς θεωρίης ἐκδημήσας ὁ Σόλων [k] εἵνεκεν, ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρὰ [l] Ἄμασιν, καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον. ἀπικόμενος δὲ, ἐξεινίζετο ὑπὸ τοῖσι βασιληίοισι ὑπὸ [m] τοῦ Κροίσου· μετὰ δὲ, ἡμέρῃ τρί-
30τῃ ἢ τετάρτῃ, κελεύσαντος Κροίσου, τὸν Σόλωνα θεράποντες περιήγον κατὰ τοὺς θησαυροὺς, καὶ [n] ἐπεδείκνυσαν πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια. θησάμενον δέ μιν τὰ πάντα, [o] καὶ σκεψάμενον ὡς οἱ καιρὸς ἦν, εἴρετο ὁ Κροῖσος τάδε. Ξεῖνε Ἀθη-
35ναῖε, παρ' ἡμέας γὰρ περὶ σέο λόγος ἀπῖκται πολ-

tiæ

λὸς,

a Ἐπιγιγνομένου *Arcb.* *b* Ex *Medic.*, ceteri ὑπό. *c* Μαρυανδυνοὶ *Arcb.* Μαρυανδανδυνοὶ *Vind.* Quae sequuntur exscripsit *Eustath.* in *Dionys. Perieg.* v. 322. *d* Ὀθυνοὶ *Arcb.* Ἰθυνοὶ *Remig.* *e* Ἄλλοι οἱ πάντες *Vind.* *f* Αὐτέων omnes. ἀυτῶν *Med.* *g* Sic *Medic.* ceteri plerique ἵνα μὴ δή τινα levi discrimine. *h* Σφισὶ omnes ferme. σφὶ *Medic.* *i* Ita *Medic. Remig. Vind. Arcb. Paris.* ora *Steph. Venet.*; ἀυτοῦ δὴ ὧν τούτου vulgo. *k* Iidem. In *Aldo* & paucis εἵνεκα. *l* Ἄμασι *Ald.* vitio operarum. *m* Articulus deest *Arcb.* qui mox ἡμέρην τρίτην ἢ τετάρτην, probante *Galeo*, sine caussa. Μετὰ δὲ ponitur absolute, ut passim. *n* Sic cum *Medic.* plerique omnes. ἀπεδείκνυσαν *Venet.* ἐπιδείκνυον *Aldus* eumque secuti. *o* *Arcb. Medic. Remig. Vind. Steph.* margo, *Paris.*, vulgo πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ σκεψ. praecedentibus perperam iteratis. *p* Σεῦ *Venet.* non male.

Quod post pauca *Steph.* vulgavit λαβεῖν ἀρᾶσθαι Λυδοὺς, id *Codd.* auctoritatem secutus fecit: tueri quoque factum potest, quod ἀρώμενοι lenem orationem nonnihil turbent. Quare tollendum ἀρᾶσθαι *Cor. de Pauw* decrevit. *Reiskius* revocandum censuit, aut in ἀράμενοι, quod Ionum ore idem, vertendum. Equidem consensui tot MSS. non obnitar. Vide *Gronovium.*

11. Εἰσὶ δὲ οἵδε, Λυδοὶ] *Lydorum* minime opportuna hic ponitur mentio, siquidem eos non domuit, sed a maioribus accepit, imperio subditos: reliquas nationes Lydis rex addidit, προσεπικτωμένου Κροίσου Λυδοῖσι, uti sequitur. Vidit & hoc *Cor. de Pauw.* Thraces Europaeos Croesus non subegit, sed Asiae incolas, Thynos & Bithynos, ex Thracia progressos. Bene *Claudianus* II. *in Eutrop.* v. 247.

Thyni Thraces erant, quae nunc Bithynia fertur.

Adde infra VII, 75.

17. Ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς &c.] Cur, obsecro, οἱ πάντες σοφισταί; aptius equidem hac in sede iudicarem ἐπιφανέες· ut Sardes isto tempore venisse dicerentur ἄλλοι τε ἐπιφανέες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταὶ, — καὶ δὴ καὶ Σόλων. VALKEN.

17. Ἄλλοι τε οἱ πάντες &c.] Membranae conjecturae robur negant. Videtur Herodotus illos, qui uno tempore & habiti & vocati sapientes sunt, innuere. Nihil sane erat, cur *Plut. de Malign. Herod. p.* 857. *F.* σοφιστὰς eos nuncupari indignaretur, cum Solonem *Isocrates*, *Themistius* atque alii, quibus testimonium *Jo. Meursius in Solone C.* 4. denuntiavit, non alio ornarint titulo, nec in contemtum tamen, uti neque Herodotus, cui Pythagoras σοφιστὴς IV, 95. & σοφισταὶ quotquot tota Graecia sapientiae fama illustres II, 49. Belle *Aristides* T. III. p. 517. οὐχ Ἡρόδοτος Σόλωνα σοφιστὴν κέκληκεν; οὐ Πυθαγόραν πάλιν; οὐκ Ἀνδροτίων τοὺς ἑπτὰ σοφιστὰς προσείρηκε; λέγω δὴ τοὺς σοφούς. *Demosthenes*, nisi Androtion fuerit, de quo *Aristides*, in *Erotic.* p. 757. de Solone ἐπ' οὐδενὶ μᾶλλον ἐσπούδασεν, ἢ τῶν ΕΠΤΑ ΣΟΦΙΣΤΩΝ ὅπως γένηται. Verum ea turbato animo *Plutarchus*, pacatior Chilonem τὸν σοφιστὴν T. II. p. 96. & reliquos de hoc numero σοφιστὰς salutavit.

25. Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων καὶ τῆς θεωρίης &c.] Adsentitur in decennali peregrinatione, Croesique ex Solonis congressu *Plut. in Solon. p.* 92., non infitiatus fuisse, qui eum τοῖς χρόνοις ὡς πεπλασμένον, sive temporum ratione conmentitium haberent: neque nostra aetate deficiunt eadem illis opinati, Solonisque cum Croeso colloquium fabulis adnumerantes, in quis *Jac. Bruckerus Histor. Philosoph.* T. I. p. 444. & *Freretus Comment. Acad. Inscript.* T. VII. p. 433. Solonem aiunt Olymp. XLVI, 3. leges Athenienſibus tulisse: obiisse, nec in Lydia tamen, tyrannidis Pisistrateae anno secundo sub Olymp. LIV., qua regnare Croesus inter Lydos coeperit: itaque *pergula pictorum, veri nibil.* Sed fac certum ratumque esse, quod ex Heraclide Pontico *Plut. in Solon.* p. 96. F. perhibet, Solonem συχνὸν χρόνον conplures annos post occupatam a Pisistrato tyrannidem superstitem fuisse, quid impediet, quo minus in Lydiam, gemente sub unius dominatione civitate, peregre abire potuerit, quorsum & ea ducunt, quae *Diogen. Laërt.* L. I, 90. 99. habet, tum *Libanius* T. II. p. 297. A. Atque hoc secutus est *Jo. Meursius in Solone* suo C. 28. At tum Herodotus & Plutarchus cum *Proclo* in *Timaeum Platon.* p. 29., quibus illud iter & colloquium ante Pisistrati tyrannidem figere libuit, in errore, quem & illis exprobravit *Jo. Meursius*, manifesto erunt. Fac tamen, & quid morabitur, quo minus ponatur, Solonem non statim a latis legibus, sed illis annorum lapsu stabilitis, itineri se tradidisse: porro Croesum Alyattae patri regni consortem fuisse, quod Noster significare videtur L. I, 92., eiusdemque auspiciis bella gessisse, ut apud *Suidam* in Κροῖσος· quo quidem tempore, si iuvenem principem & fortunae successibus ebrium, Sardibus Solon convenerit, nihil profecto erit, cur fabulosum hoc colloquium censeatur, ne

„ λὸς, καὶ σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς
„ Φιλοσοφέων [a] γῆν πολλὴν θεωρίης εἵνεκεν ἐπελήλυ-
„ θας· νῦν ὦν ἵμερος ἐπείρεσθαί [b] με ἐπῆλθέ σε, εἴ
„ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον; ὁ μὲν, ἐλπίζων
εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος, ταῦτα ἐπηρώτα· Σόλων δὲ, οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἐόντι χρησάμενος, λέγει, Ὦ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον. [c] Ἀποθωυμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν, εἴρετο [d] ἐπιτρεφέως,
„ Κοίῃ δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον; ὁ δὲ εἶπε,
„ Τέλλῳ, [e] τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὖ ἠκούσης, παῖ-
„ δες ἦσαν καλοί τε κἀγαθοὶ, καί σφι εἶδε ἅπασι
„ τέκνα ἐκγενόμενα, καὶ πάντα ᾠδημείναντα.
„ [f] τοῦτο δὲ τῷ βίῳ εὖ ἥκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν,
„ τελευτὴ τῷ βίῳ λαμπροτάτη ἐπεγένετο. γενομένης
„ γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ὑπὲρ
„ Ἐλευσῖνι, βοηθήσας, καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πο-
12 „ λεμίων, ἀπέθανε κάλλιστα. καί μιν Ἀθηναῖοι δη-
„ μοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ τῇπερ ἔπεσε, καὶ ἐτίμη-
„ σαν μεγάλως. Ὡς δὲ τὰ κατὰ τὸν Τέλλον προετρέψατο ὁ Σόλων τὸν Κροῖσον, [g] εἶπας πολλά τε καὶ ὄλβια, ἐπηρώτα τίνα δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ἴδοι; δοκέων [h] πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσεσθαι. ὁ δὲ εἶπε
„ [i] Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα. τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος
„ Ἀργείοισι βίος τε ἀρκέων ὑπῆν. καὶ πρὸς τούτῳ,
„ ῥώμη σώματος τοιήδε, ἀεθλοφόροι τε ἀμφότεροι ὁ-
„ μοίως ἦσαν. καὶ δὴ καὶ λέγεται [k] ὧδε ὁ λόγος ἐύ-
„ σης ὀρτῆς τῇ Ἥρῃ τοῖσι Ἀργείοισι, ἔδεε πάντως
„ τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγει κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν· οἱ
„ δέ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὥρῃ·
„ [l] ἐκκλησιόμενοι δὲ τῇ ὥρῃ οἱ νεηνίαι, προσδύντες αὐ-
„ τοὶ

tiæ deditus multam mundi partem videndi ſtudio adieris: ideo mihi nunc cupido inceſſit ſciſcitandi ex te, ecquem jam vidiſti omnium beatiſſimum? Sperans videlicet ſe inter homines beatiſſimum eſſe, ita ſciſcitabatur. Solon autem nihil admodum aſſentatus, ſed ut res erat reſpondens, Ego vero (inquit) ô rex, vidi beatiſſimum Tellum Athenienſem. Quod dictum admiratus Crœſus inſtat interrogare, Qua re Tellum judicas eſſe beatiſſimum? Quia, inquit, Tello, republica bene inſtituta, filii fuerunt honeſti & boni, & illis vidit ſingulis enatos liberos, hosque omnes ſuperſtites: & quum vita bene huic cederet, quantum in nobis eſt, obitus ſplendidiſſimus inſuper obtigit. Siquidem prœlio, quod Athenienſes cum finitimis geſſere apud Eleuſinem, quum auxilio veniſſet, hoſtesque in fugam vertiſſet, pulcherrimam oppetiit mortem. Quem Athenienſes, quo loco occubuerat, eo ipſo publice humarunt, magnificeque honorarunt.) (Tum vero multa de Tello ac beata Solone referente, excitatus Crœſus, interrogat quemnam ſecundum ab illo vidisſet? putans haud dubie ſecundas ſe partes eſſe laturum. Cleobin, inquit ille, & Bitonem: quippe his & genus Argivum erat, & victus ſuppeditabat: adhæc corporis robur tantum; ut & in certaminibus ambo pariter præmia tulerint, & de his etiam iſta memorentur: Quum dies feſtus Iunonis apud Argivos eſſet, oporteretque omnino matrem horum ad templum vehi bobus iunctis, hique boves ex agro eis ad horam præſto non eſſent: tunc juvenes excluſi tempore, ipſi

31

a Γῆν πολλὴν *Pariſ. A. B. Remig.* τὴν πολλὴν *Medic.* τὴν πόλιν *Vatican.* unus, nam ceteri quatuor τῆς πολλῆς, ut *Arcb. Vind. Pariſ. C. Venet.* cum *Aldo.* *b* Μὲ ἐπῆλθε, εἰ *Arch. Vind. Venet.* *c* Sic omnes cum *Aldo*, ἀποθωμάσας *Medic.* *d* Citat *Suidas* in Voce. *e* Τοῦτο μὲν *Remig.* in *Vind.* τῷ μέν· in aliis omnibus τούτῳ μέν. Mox ἠκούσης in margine tantum *Arcb.* *f* Τοῦτο δὲ *Remig.* τούτῳ δὲ *Medic.* ἐς τοῦτο δὲ ceteri cum *Aldo.* *g* Εἰπὼν *Arch. Vind.* *h* In *Arcb.* videtur olim fuisſe πάμπαν. Eſt enim in correctione πάγχυ, *Vindob.* παγίαν. *i* Κλέοβιν *Arcb.* Κλέωβιν alii omnes. *k* *Medic Remig. Vindob. Pariſ.* duo, probe. In reliquis ὧδε λόγος. Paullo ante ἦσαν *Vind.* & alii, ſed male, & contra lonum morem, etſi ita ſaepe ante. Vide *Etymol.* p. 381. *l* Iterum *Medic. Remig. Vind. Pariſ. A.*, alii ἐκκλησιζόμενοι.

ipſa quidem Amaſis, Aegyptiorum regis, mentio. At hae coniecturae ſunt, tales tamen, quae ſcriptoris fidem ex tanta volutatione extrahere queunt. Vide & Ampl. *Bouberii Diſſ. Herodot.* C. 16.

37. Ὡς Φιλοσοφέων γῆν πολλὴν θεωρίης &c.] Vulgatum τῆς πολλῆς iuſtiſſime *Gronovius*, quippe in ſermonis indolem arietans, in exilium ire iuſſit, qui ſi & γῆν correxiſſet, ut in *Homer. Il. O*, 85. ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν γαῖαν ἐληλυθὼς, locum perſanasſet. Amplexi id merito ſunt, trium MSS. auctoritate probe munitum, *Kuſterus in Cler. Bibl. N. & V.* T. v. p. 389., *D'Orvilius ad Chariton.* L. II. p. 160., Abbas *Geinoz Comment. Acad. Inſcript.* T. XVI. p. 58. & *Reiskius.* Ipſe *Herodotus*, quod ſedulitatem *Gronovii* haud latuit, IV, 76. ἐπεὶ τε γῆν πολλὴν θεωρήσας, in re non diſimili. Tale quoque hoc *Democriti* apud *Euſeb. Pr. Evang.* L. X, 4. p. 472. ἐγὼ δὲ τῶν κατ' ἐμαυτὸν πλείστην γῆν ἐπεπλανησάμην ἱστορέων τὰ μήκιστα. Neque dubium mihi eſt, quin *Medic.* ſcriptura & ſimilis ferme *Vatic.* ex frequenti T & Γ confuſione progenita fuerit: ferri tamen potuerat, ſi Croeſus Ἀσίης τὴν πολλὴν, quemadmodum in *Arriani Indic. C.* 5., memorasſet, uti Λιβύης τὴν πολλὴν *Joſeph. C. Apion. L.* I, 19. & Καρίης τὴν πολλὴν Noſter V, 103. At τὴν πολλὴν, nullo regionis adpoſito vocabulo, quis *plurimam mundi partem* jure explicuerit?

45. Τέλλῳ, τοῦτο μὲν τῆς πόλιος &c.] Demiratus ſaepe ſum, nemini leve, quod haec occupaverat vitium ſuboluiſſe, praeſertim ſequentibus id manifeſto prodentibus. *Medicei* quidem ope ἐς τοῦτο δὲ aliam faciem induit, nec ſpecioſam tamen: meliorem putabat *Cl. Reiskius* οὕτω δέ. Mihi ſcripſiſſe ſemper viſus, quod editum cum maxime eſt. Auctorem opinionis *S. Remigii* codicem habeo, ipſumque Herodotum, τοῦτο μὲν & τοῦτο δὲ toties totiesque iterantem: exemplorum affatim eſt in *Porti Lex.*, nec Herodoti ſtudioſum fugere poſſunt. Quem autem Τέλλον adpellat, is Τέλλως *Tzetzae Chil.* I, 30. & VIII, 197. Vide *T. Hemſterbuſii*, longo mihi uſu iunctiſſimi, adnotationes in *Luciani Contemplant.* C. 10.

54. Ὡς δὲ τὰ κατὰ Τέλλου προετρέψατο] Mutavit vir doctiſſimus *Miſcell. Lipſ. Vol.* VII. p. 613. ultimum in προσετρέψατο, neque aliud in ſcripto ad me, niſi προστρέπεσθαι *eſſe aliquem ad ſe convertere, attentum ſibi facere:* itaque, nam cetera conſulto omitto, verborum ſententiam videri: *poſtquam dixiſſet res Telli valde beatas, eoque attentum & animi ſuſpenſum fecisſet Croeſum Solon.* Quin credidiſſe olim ſe, τοῖς κατὰ Τέλλον praeſtare. Quo quidem molimine, adiumentis codicum deſerto, non opus erit, modo ex conſequenti ad ſententiam cum Cl. *Abreſchio Diluc. Thucyd. p.* 332. adſciſcatur προετρέψατο ἐπερωτᾶν *incitavit ad porro interrogandum.* In *Parthenii* Erotic. C. I. ἐκεῖνος αὐτὸν ὑποδεχόμενος εἰς πολὺν οἶνον προετρέψατο, *ille boſpitio exceptum multo vino provocavit.* Herodoti mentem *Valla* bene adſecutus eſt.

58. Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα] Creberrima utriusque mentio, ſed, quemadmodum *Archiep.*, Κλέσβιν adpellitant priorem. Opportune monuit *Hemſterbuſius*, metri neceſsitate hunc ſcribendi modum Epigramma probare in *Stobaei* Serm. CXIX. p. 603. Ὅιδε Βίτων Κλέοβίς τ' ἐπὶ σώμασιν οἰκείοισι Ζεύγλαν ζευξάμενοι &c. Sic ergo praeſtat. Adde *Jo. Alb. Fabricium* ad *Sexti Hypotyp.* L. III, 24. p. 186., ubi pars haec Muſae Herodoteae λόγος περὶ τῆς Ἀργείας ἱερείας, & *Jo. Daviſium* ad *Cicer. Tuſc. Diſp.* I, 47., recte *Stobaei* μητρὸς αὐτῶν δεξαμένης corrigentem: quod tamen non *Stobaei*, ſed *Geſneri* videtur peccatum: nam in *Veneta* editione εὐξαμένης vulgatum primitus fuit.

62. Ἔδεε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν &c.] Iunonis Argivae ſacerdotio fungebatur, nec ſacris per legem abeſſe poterat. De ea praeter *Aeſchin. Socrat. Dial.* III, 10., *Choricium O. in Procop. Gazaeum* C. 33., *Palaephat. Incredib. Cap. ult.*, *Servius* ad Georgic. III, 532. Herodoti Hiſtoriam primam laudans.

65. Ἐκκλησιόμενοι] De iisdem *Cicero* Tuſc. I, C. 47. *Iuvenes bi, — veſte poſita corpora oleo perunxerunt, ad iugum acceſſerunt: ita ſacerdos advecta in fanum. Ciceronem* in *Herodoto* legiſſe ſuſpicor: ἐκδυόμενοι δὲ (veſte

ipsi jugum subeuntes, plaustrum traxerunt quo mater vehebatur, & quinque ac quadraginta per stadia trahentes ad templum pervenerunt. | Quibus quum hæc feciſſent, & ab omni cœtu conſpecti fuiſſent, optimus obtigit vitæ exitus: & in his deus demonſtravit, ſatius homini eſſe mori magis quam vivere. Nam quum circumſtantes Argivi laudibus tollerent, viri quidem robur adoleſcentium, feminæ vero matrem eorum, quod tales filios ſortita eſſet: mater gaudio perfuſa cum facto tum fama, ante ſimulacrum ſtans, precata eſt Deam, ut Cleobi & Bitoni filiis ſuis, qui illam magnopere honoravisſent, daret id quod optimum eſſet homini contingere. Poſt hanc precationem, ubi ſacrificarunt epulatique ſunt, adoleſcentes ſomno quieſcentes in ipſo delubro, non reſurrexerunt, ſed hoc vitæ exitu perfuncti. Quorum effigies, tanquam virorum qui præſtantiſſimi extitiſſent, Argivi fa-
32 ctas apud Delphos collocarunt. Et his quidem Solon ſecundas beatitudinis partes attribuit. Crœſus autem conturbatus, inquit, Hoſpes Athenienſis, adeone à te dejicitur in nihilum noſtra felicitas, ut ne privatis quidem viris nos æquiparandos ducas? Cui ille,) Me, (ô Crœſe,) gnarum omne numen invidum eſſe & turbulentum, de rebus humanis interrogas? In diuturno enim tempore multa videre accidit, quæ nemo velit, atque etiam tolerare multa. Propono enim homini terminum vitæ ad ſeptuaginta annos, qui tot anni conſtant ex vigintiquinque millibus ac ducentis diebus, menſe intercalari non poſito. Quod ſi velit alternos iſtorum annorum addito menſe prolixiores fieri, ut tempeſtates opportune incidentes congruant, menſes quidem intercalares per annos ſeptuaginta, fient trigintaquinque, dies autem ex his menſibus mille quinquaginta. Horum

τοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην, εἵλκον τὴν ἅμαξαν. ἐπὶ τῆς ἁμάξης δὲ σφι ὀχέετο ἡ μήτηρ. σταδίους δὲ πέντε καὶ [a] τεσσεράκοντα διακομίσαντες, ἀπίκοντο [b] ἐς τὸ ἱρόν. ταῦτα δέ σφι ποιήσασι, καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος, τελευτὴ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο. διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεὸς, ὡς ἄμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζώειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν γενυιέων [c] τὴν ῥώμην. αἱ δὲ Ἀργεῖαι, τὴν μητέρα αὐτῶν, οἵων τέκνων ἐκύρησε. ἡ δὲ μήτηρ, περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, στᾶσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος, εὐχετο, Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι, τοῖσι ἑωυτῆς τέκνοισι, οἳ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, δοῦναι τὴν θεὸν τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἄριστον ἐστί. μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν, ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ [d] ἱρῷ οἱ νεηνίαι, οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφέων εἰκόνας ποιησάμενοι, ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς, ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων. Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι. Κροῖσος δὲ σπερχθεὶς, εἶπε, Ὦ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέρη εὐδαιμονίη οὕτω τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδὲν, ὥστε οὐδὲ [e] ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας; ὁ δὲ εἶπε, Ὦ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με [f] τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες, ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηίων πρηγμάτων περιῆ ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μέν ἐστιν [g] ἰδεῖν τὰ μή τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθεῖν. ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα μούνα ἔτεα ἕρον τῆς [h] ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι. ἕτοι ἐόντες ἐνιαυτοὶ ἑβδομήκοντα, παρέχονται ἡμέρας διακοσίας καὶ πεντακισχιλίας καὶ δισμυρίας, ἐμβολίμου μηνὸς μὴ γενομένου. εἰ δὲ δὴ ἐθελήσει τὸ ἕτερον τῶν [i] ἐτέων μηνὶ μακρότερον γίνεσθαι, ἵνα δὴ αἱ ὧραι συμβαίνωσι παραγινόμεναι ἐς τὸ δέον, μῆνες μὲν παρὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα οἱ ἐμβόλιμοι γίνονται [k] τριήκοντα πέντε· ἡμέραι δὲ ἐκ τῶν μηνῶν τούτων, χίλιαι

a Bene *Med.*, vulgo τεσσαράκοντα. *b* Idem & *Vindob. Pariſ. Arch. Venet.* ἐπὶ τὸ in aliis. *c Medic.* & *Pariſ.* duo. τὴν γνώμην reliqui; τῶν νεηνιέων eſt & in *Remig.* & *Pariſ. B.* ſicuti in *Medic.*, τῶν τεκνίων in ceteris uti & *Alao.* *d* Ἱερῷ *Arch.* Paullo ante Κλέωβι omnes. *e* Ἰδιωτέων ἀνδρῶν omnes editi & ſcripti: in Gronoviana ἀνδρῶν neglectum. *f* Τὸ ἀνθρώπινον πᾶν οὐδαμᾶ ἐν τωὐτῷ, ἐπειρωτᾷς τῶν σεωὐτοῦ πρηγμάτων πέρι. Sic *Veneti* duo, offenſi vulgatae ſententiae. Citat Herodotea *Euſtath. in Homer.* p. 690, 24. *g* Ἰδεῖν & mox παθεῖν *Medic.* & *Arch.*, ἰδέειν & παθέειν *Ald. Rem. Vind.*, quos ſequor. Agit de hoc loco copioſisſime *Rever. Horreus Obſ. ad Herodot. C.* 5. Adde *Stob.* p. 564. ubi haec citantur. *h* Ζωῆς *Arch.*, ſine cauſſa. *i* Ἑτέρων *Vind. Arch.*, in cujus margine ἑτέων. *k Med. Vind. Arch.*, in aliis τριάκοντα, male.

ſte poſita) τῇ ἅρῃ οἱ νεηνίκαι, ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην, εἵλκον τὴν ἅμαξαν. atque illud ἐκδυόμενοι antepono lectionibus vulgatis, ceterisque, quas ad iſtum *Ciceronis* locum excogitavit Ampliſſ. *Boubierii* ſollertia. VALKEN.

73. Τὴν νεηνιέων τὴν ῥώμην] In MSS. diſſenſu eligendi arbitrium eſt: ego γνώμην praeferrem. Iuvenum ῥώμην ſupra adtigerat, fuitque in Bitone ſane quam eximia: ὁ Βίτων ὑπὸ ῥώμης τε καὶ ἰσχύος ταῦρον ἀράμενος ἤνεγκε in *Pauſaniae* L. II, 29. At pium hoc iuvenum in matrem ſtudium ſupra omne corporis robur conſpectius erat & laudabilius. Imaginem, de qua mox, vidit & Argis *Pauſanias*, an huic plane ſimilem non dixero. Refert huc vetus marmor *L. Begerus* Spicileg. Antiq. p. 146.

89. Τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ &c.] Similia his Amaſis ad Polycratem III, 46. & Artabanus ad Xerxem VII, 46. Verius & de ſummo numine honeſtius *Plato* ὁ φθόνος ἔξω τοῦ θείου χορεῦ ἵσταται, quod eius ex *Phaedro* dictum merito praedicant *Philo Iud. Q. Omn. Prob. Lib.* T. II. p. 447. & *Maximus Tyr. Diſſert.* XLI, 3. Haud aegre itaque fero *Plutarchi* caſtigationem Herodoteam *de Malign.* p. 857. F. Scio *Homeri* exemplo, modo inpia in Deum male dicta excuſationem admittant, excuſari ab *Euſtath.* p. 444, 38. 946, 44. Alios praeterea de Deo nihilo prudentius ac reverentius opinatos, quos *Olearius* dabit ad *Philoſtrat. Vit. Sopb. L.* II. p. 575.; neque ab hac labe immunes Chriſtianorum eſſe plures, quorum inprudentiam magnus *Cc ſ ubonus* haud diſſimulavit in *Gregorii Nyſſeni Epiſt. ad Euſtatb.* p. 70. Praeclarius *Plutarchus* de Deo O. M. *T.* II. p. 1102. *D.* ἀγαθὸς γάρ ἐστι, ἀγαθῷ δὲ περὶ οὐδενὸς ἐγγίνεται φθόνος, οὔτε φόβος, οὔτε ὀργὴ ἢ μῖσος. Alia pro Herodoto in Apologia adverſus *Plutarchi* criminationes Abbas *Geinoz Comment. Acad. Inſcript.* T. XIX. p. 117. &c., ſed quibus non utor.

100. Ἡμέραι δὲ ἐκ τῶν μηνῶν τούτων &c.] Conſtat ratio, ſi annus fuerit dierum CCCLX & menſes tricenarii ſive τριακονθήμεροι· ſequetur tamen, ut, facta alternis intercalatione, XV. dies anno adceſſerint atque ita evaſerit dierum CCCLXXV., denis auctior, quam annuo curſu ſol abſolvit: ſequetur praeterea, ut brevi temporum lapſu aeſtas in autumnum, hiems in ver incurrerit, & prorſus anni modus fuerit conturbatus. Atqui intercalabatur alternis annis, ἵνα δὴ αἱ ὧραι συμβαίνωσι παραγινόμεναι ἐς τὸ δέον *ut anni tempeſtates opportune recurrerent ſibique reſponderent.* Hoc vero quid aliud erit, quam vineta ſua caedere & ipſo remedio malum adaugere. *Joſeph. Scaliger* eiusmodi id eſſe ſcribit, ut *non ſolum propter abſurditatem explodendum ſit, ſed etiam tanquam temere pronunciatum praetereundum* extremo *L.* I. *de Emend Tempor.* Vehementer id diſplicuit, cui raro Scaligerana placent, *D. Petavio L.* I. *D. Temp.* c. 38. Nec probare ſe potuit *L. Allatio* de Menſ. temp. c. 15. Et hic quidem veteres, dum hac intercalatione curſum ſolis exaequare ſtuderent, mirum quantum ab eo exorbitaſſe agnoſcit: qua quidem confeſſione id, quod in *Scaligero* damnabat, admittit ultro. Ille vero auctiori per intercalationem anno *dierum aliquot exemtione atque omiſſione fortaſſe intercalarium*, ut ad metas ſuas revocetur, ſuccurrit. At nihil de dierum exemtione *Herodotus*, qua quoque recepta, quod neglectum demiror, ſumma dierum in annis LXX. & intercalaribus XXXV. menſibus minime congruet. Durant proinde anni hujus inconmoda, qui-

bus

„ χίλιαι [a] πεντήκοντα. [b] τυτέων τῶν ἁπασέων ἡμε-
„ ρέων τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα, ἐνιαύσιον πεντήκοντα
„ καὶ διηκοσίων καὶ [c] ἑξακισχιλίων καὶ δισμυρίων,
„ ἡ ἑτέρη αὐτέων τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ τοπαράπαν οὐδὲν
„ ὅμοιον [d] ἐργάζεται πρῆγμα. [e] οὕτω ὦν, ὦ Κροῖσε,
„ [f] πᾶν ἐστι ἄνθρωπος συμφορή. ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ [g] πλου-
„ τέειν μὲν μέγα φαίνεαι, καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν
„ ἀνθρώπων· ἐκεῖνο δὲ τὸ εἰρέο με, οὔκω σε ἐγὼ λέγω,
„ πρὶν ἂν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι.
„ ὁ γάρ τοι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τῷ ἐπ' ἡμέρῃ
„ ἔχοντος, ὀλβιώτερός ἐστι· εἰ μὴ [h] οἱ τύχη ἐπίσπολος,
„ πάντα καλὰ [i] ἔχοντα τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον.
„ πολλοὶ μὲν γὰρ ζάπλουτοι ἀνθρώπων, ἀνόλβιοί εἰσι·
„ πολλοὶ δὲ μετρίως ἔχοντες βίου, εὐτυχέες. ὁ μὲν δὴ
„ μέγα πλούσιος, [k] ἀνόλβιος δὲ, δυοῖσι προέχει τῷ
„ εὐτυχέος μούνοισι· οὗτος δὲ, τῷ πλουσίῳ καὶ ἀνολ-
„ βίῳ πολλοῖσι. ὁ μὲν, ἐπιθυμίην ἐκτελέσας, καὶ
„ ἄτην μεγάλην προσπεσοῦσαν ἐνεῖκαι δυνατώτερος·
„ ὁ δὲ, τοῖσι [l] δὴ πρόσεχε ἐκείνῳ, ἄτην μὲν καὶ ἐ-
„ πιθυμίην οὐκ ὁμοίως δυνατὸς [m] ἐκείνῳ ἐστὶ φέρειν, ταῦ-
„ τα δὲ ἡ εὐτυχίη οἱ ἀπερύκει. ἄπηρος δέ ἐστι, ἄνυ-
„ σος, ἀπαθὴς κακῶν, εὔπαις, εὐειδής. εἰ δὲ πρὸς
„ τούτοισι ἔτι τελευτήσει τὸν βίον εὖ, οὗτος ἐκεῖνος,
„ τὸν σὺ ζητεῖς, ὄλβιος κεκλῆσθαι ἄξιός ἐστι. πρὶν
„ δ' ἂν

rum dierum omnium, qui ſunt in ſeptuaginta annis, numero vigintiſex millia ducenti quinquaginta, nullus prorſus qualem alius rem adducit. Ita igitur, o Crœſe, univerſum eſt homo calamitas. Ceterum (tu quidem mihi videris & divitiis valde pollere, & multorum hominum rex eſſe: ſed id de quo me interrogaſti, nondum te eſſe dixero, priusquam te bene vita defunctum eſſe audiero. Neque enim beatior eſt magnis opibus præditus, eo, qui diurnum victum habet: niſi eidem omnibus bonis prædito, fortuna concesſerit bene vita defungi.) Etenim multi homines perquam locupletes, minime tamen beati ſunt: multi vero mediocria habentes patrimonia, fortunati. Quorum is qui divitiis affluit, ſed non beatus eſt, duabus tantummodo rebus antecellit fortunatum: at hic divitem & non beatum pluribus. Ille ad cupiditates peragendas, & ad grandem quæ incidat offenſam tolerandam validior eſt: hic vero iſtis ſuperat illum, ærumnam quidem & cupiditatem non ſimiliter ac ille poteſt tolerare; verum iſta ab illo abigit felicitas: ſed eſt membris integer, proſpera fruens valetudine, malorum exſors, in liberis lætus, formoſus. Quod ſi ad hæc, diem quoque ſuum feliciter obierit, is eſt, quem quæris, dignus qui vocetur beatus: prius tamen quam ad obitum

a *Valla* dedit *quingentos*, ſed prave. *b* Bene *Med.* & *Stob.*, τούτων ceteri. Mox ἡμερῶν *Vind.* *c* Ita *Med.* ἑξακισχιλίων καὶ δισμυρίων vulgo omnes. *d* Εἰσάγει *Stob.* & *Theo.* *e* Οὕτως οὖν ὦ *Vind.* & *Arcb.*; οὕτω ὦ *Stob.*; *Gronov.* ὦ neglexit, quod omnes probant. *f* *Med. Vind. Ven. Pariſ. Ald.* & bis *Stob.*; πᾶς *Arcb. Remig. Theo* Progymnaſm. p. 64. *Clem. Alex.* Strom. III. p. 517., mox συμφορῇ *Ald.* *g* *Med. Vind. Arcb. Remig.* ora *Stepb. Ven. Eton. Stob.* qui optime omnium πλουτέειν μὲν quod revocavi. πλουτέων ceteri. Mox τελευτῆσαι τὸν αἰῶνα hinc explicat *Euſtath.* Hom. p. 501, 23. *h* *Med. Arcb. Eton. Ald. Stob. Pariſ.*, vulgo ἡ τύχη. *i* Hoc ex *Stob.*, ora *Steph. Med. Vind. Remig. Pariſ.* duobus. ἔχοντι alii. Statim τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον *Arcb. Eton.* & *Stobaeus.* in aliis εὖ defit. *k* Ἀνολβιος *Ven. Stob.*; qui mox μούνοισι, ſatis bene, uti mox πολλοῖσι. μοῦνον vulgo. *l* Τοῖσδε *Stob.* τοῖσι δὲ *Arcb.* *m* Καὶ ἐκείνῳ *Arcb.* Statim ἄπηρος in *Vatic.*, qui *Fulv. Urſini* fuit, a prima manu: in alio *Vatic.* itidem, ſed ex correctione, antiqua admodum. In aliis omnibus ἄπειρος.

bus mederi conatur *Vignolius Chronolog.* L. VI, 5. p. 838., ſed manu minime leni & Herodoto noxia. Salubrius auxilium paravit *Staniſl. Grſepſius de Multipl. Siclo* &c. in *Faſciculo ſecundo Rotterodam.* p. 452.; annum, quo de agitur, dierum fuiſſe ait CCCL., cui alternis intercalationibus dies XV. adiecti fuerint, ut curſui ſolis adcommodaretur, ſic aequaſſe dies CCCLXV. Paria *Julius Pontedera Rom. & Graec. Antiq. Epiſt.* XV. p. 176. Sed valide refragatur utrique adgregata dierum ſumma: neque negant docti viri, utramque a ſciolo & harum rerum inperito, cum ſolam CCCLX. dierum anni formam recordaretur, inmutatam videri & corruptam: fuiſſe olim ἡμέρας πεντακοσίας καὶ τετρακισχιλίας καὶ δισμυρίας *viginti quatuor mille & quingentos dies* ex annis LXX.; tum additis intercalariis, πεντήκοντα καὶ πεντακοσίων καὶ πεντακισχιλίων καὶ δισμυρίων *viginti quinque millium, quingentorum & quinquaginta.* Quae, ſi Lydis anni dierum CCCL. ratio probata fuerit, & Solon, poſthabitis ſuae civitatis moribus, eam ſpectarit, haud mala erunt. Vellem tamen liquidius conprobatum, talem anni habitum in Lydorum fuiſſe uſu. *Herodotus* nonniſi dierum CCCLX. memorat L. III, 90. Vellem quoque aliquid ex MSS. praeſidii, quamquam de eo facile tranſigerem, ſi prius planiſſime liqueret: ſalva tum *Herodoti*, quem enormiter in re ſatis obvia aberraſſe, ad credendum difficile eſt, fides.

5. Οὕτω ὦν, ὦ Κροῖσε, πᾶν &c.] Si πᾶς malueris, quo modo Aldinum emendavit *Chytraeus* in *Adnotat. Herodoteis*, & Codicum nonnulli cum *Clemente Alex.* & *Theone* legerunt, nihil eſt, quod offendat: omnis utique homo aerumnoſus eſt. Tale Alexandrinorum Interpretum *Jobi* XXV, 6. πᾶς ἄνθρωπος σαπρία. & Scythae cuiusdam πᾶς γὰρ μέτωπόν εἰμι in *Aeliani Var.* VII, 6. tum *Democriti* in *Hippocratis Epiſt. ad Damagetum* p. 229. *Ed. Ald.* ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νοῦσος ἐστίν. At plures cum *Stobaeo* MSS. πᾶν ἐστι ἄνθρωπος συμφορή. Pro quo vir quidam doctus, citra cauſſam tamen, ad marginem Aldinae meae πᾶν ἐστι ἀνθρώπεισι συμφορή. Idem in opinionem venit Cl. *Reiskio*, fatenti tamen, omnia ſtare poſſe, modo κατὰ ad ſtructuram adſciſcatur: tendit & huc deſiderium Cel. *Geſneri* ad *Luciani* Aſin. C. 56. neque longe deflectit in larga diſputatione *P. Horreus Obſ. Herod.* C. 6., varius tamen, ut ſolet. *L. Kuſterus* verſionem *Gronovii* & diſtinctionem, *igitur, univerſum eſt, homo calamitas*, taxat, ſuffectis his, *ita igitur, o Croeſe, homo totum caſus eſt:* neque enim verum eſſe, omnes homines calamitoſos eſſe; ipſum fateri Solonem in hac adlocutione, quosdam felices videri. Quod equidem non infitior, nec συμφορὴν contra ſcriptoris morem *caſum* puto. Gaudemus mortales proſpero ſaepe rerum ſucceſſu; at quot non incurrunt, quae felicitati iſti fraena iniiciunt, manifeſtantque, ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν Εἰδωλ', ὅσοιπερ ζῶμεν, ἢ κουφὴν σκιὰν ut in *Sophocl. Ajac.* v. 125. Sive ergo *univerſum* Gronovii, ſive *totum* Kuſteri praetuleris, ad ſummam res eodem deveniet. Mihi tamen, ne dicam dolo, aequius meliusque videtur, *omnino homo calamitas eſt*, ſive *calamitoſus*, uti *Valla.*

Ὁ βίος ἀληθῶς σὺ βίος, ἀλλὰ συμφορά.

alia in re *Euripid. Alceſt.* v. 802.

7. Πλουτέειν μέγα φαίνεαι] Voculam eliſam a vicina *Stobaei* praebet Florileg. p. 564, 47. πλουτέειν μὲν μέγα φαίνεαι, neceſſariam monſtrant ſequentia, ἐκεῖνο δέ. In vicinis nonnulla quoque *Stobaeus* habet vulgatis meliora: v. 19, τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον· quod Codices firmant Anglicani. v. 23, δυοῖσι-προέχει τοῦ εὐτυχέος μούνοισι· pro μοῦνον. v. 44, ὦ βασιλεῦ. Ibidem ἄπειρος male vulgatum; ut hic v. 29, ante alios dudum correxit *Dan. Heinſius.* VALKEN.

12. Πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον] Rectiſſime *Gronov.* ἔχοντα recepit, a quo vellicando conſultius fuerat manus abſtinere. Structurae exempla ſi requirantur, ſumi ex L. VI, 7. 13. VIII, 100. III. &c. poſſunt. Ego vero εὖ, quod *Valla* in ſuo habuit, *Stobaeus*que & Britannici libri edunt, ſua in ſede collocavi: poſtulabant iteratae locutiones καλῶς, εὖ & εὐχαρίστως τὸν βίον τελευτῆσαι· tum orationis habitus. Neque enim ad perfectam felicitatem ſatis eſt iucundus bonorum cumulus, ſi moleſta deceſſio accedat. De Polycrate Amaſis L. III, 43. ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλει εὐτυχέων τὰ πάντα. Haec, quae ſub manu ſunt, imitatus eſt *Dionyſius* tyrannus in *Stobaei* Serm. XCIII. p. 560.

21. Ἄπηρος δέ ἐστι] Quod olim ex coniectura *D. Heinſius*, indice *Jungermanno* ad *Polluc.* II, 61., tum *Kuſterus*, Abbas *Geinozius*, & *Reiskius*, id certum praeſtat *Vaticanus* codex. Ἄπειρος, quidquid dicatur, valere non poteſt: addi debuerat, cujus rei expers eſſet,

tum pervenerit, contine, & nequaquam beatum appella, sed fortunatum. Sed hæc omnia consequi hominem impossibile est: sicut nec ulla regio cuncta sibi ipsi suppeditat, sed aliud habens, alio indiget; quæ tamen habet plurima, ea est optima. Quemadmodum etiam hominis corpus unum aliquod sibi non sufficit; quia aliud habet, alio caret. Sed quisquis horum plurima habere perseveraverit, & postea placido animo è vita excesserit, hic apud me nomine hoc, ô rex, donari meretur. Omnis autem rei oportet inspicere exitum, quò sit evasura: quoniam multos deus, quibus felicitatem quodammodo
33 monstraverat, radicitus evertit. Hæc Solon, neque assentando Crœso, neque ullius eum momenti faciendo, loquutus dimittitur: sane neque visus est esse indoctus, qui bonis præsentibus prætermissis iuberet omnium rerum in-
34 spicere exitum. POST abitum Solonis divinitus ingens vindicta Crœsum excepit, quod (ut conijcere licet) se ipsum omnium hominum beatissimum arbitraretur. Statim igitur ei dormienti somnium oblatum est, veritatem indicans malorum, quæ circa filium erant eventura. Erant autem Crœso liberi duo, quorum alter erat corruptus, utpote surdus: alter inter æquales omnia longe primus, nomine Atys. Hunc itaque Atym Crœso significabat somnium fore, ut ferrea cuspide trajectum amitteret. Experrectus, & secum rem versans, somnio territus, accipit filio uxorem: & quum solitus esset præesse copiis Lydorum, nusquam eum amplius ad tale munus dimittit: iacula & hastas, omniaque hu-
iuscemodi quibus homines in bello utuntur, è virilibus ædium partibus amovens, in thalamos coacervat, nequid suspensum in filium
35 decideret. Quum autem nuptiæ filii sub manus essent, advenit Sardes quidam in calamitate positus, manibusque non puris, natione Phryx, regio ex genere. Hunc, quum ad ædes Crœsi venisset, ex rituque usitato, ut sibi expiari liceret, orasset, Crœsus expiavit. Modus autem expiandi apud Lydos est propinquus

„ δ' ἂν τελευτήσῃ, [a] ἐπισχέειν, μηδὲ καλέειν [b] κω
„ ὄλβιον, ἀλλ' εὐτυχέα. τὰ πάντα μέν νυν ταῦτα
„ συλλαβεῖν ἄνθρωπον ἐόντα, ἀδύνατον· ὥσπερ χώ-
„ ρη [c] οὐδεμίη καταρκέει πάντα ἑωυτῇ παρέχουσα,
„ ἀλλὰ ἄλλο μὲν ἔχει, ἑτέρου δὲ ἐπιδέεται· ἣ δὲ ἂν
„ τὰ πλεῖστα [d] ἔχῃ, ἀρίστη αὕτη. ὡς δὲ καὶ ἀνθρώ-
„ που σῶμα ἓν οὐδὲν αὐταρκές ἐστι· τὸ μὲν γὰρ ἔχει,
„ ἄλλου δὲ ἐνδεές ἐστι. ὃς δ' ἂν [e] αὐτέων πλεῖστα ἔχων
„ διατελέῃ, καὶ ἔπειτα τελευτήσῃ εὐχαρίστως τὸν
„ βίον, οὗτος παρ' ἐμοὶ τὸ οὔνομα τοῦτο, [f] ὦ βασιλεῦ,
„ δίκαιός ἐστι Φέρεσθαι. σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρή-
„ ματος τὴν τελευτὴν κῆ ἀποβήσεται. πολλοῖσι γὰρ δὴ
„ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς, προρρίζους ἀνέτρεψε. Ταῦ-
τα [g] λέγων τῷ Κροίσῳ ὤχωσε ὥστε ἐχαρίζετο, ὥστε λόγω
μὲν ποιησάμενος εὐδενὸς, ἀποπέμπεται· χάριν δόξας [h] ἀ- 14
μαθὴς εἶναι, ὃς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεὶς, τὴν τε-
λευτὴν παντὸς χρήματος ὁρᾶν ἐκέλευε. Μετὰ δὲ
Σόλωνα οἰχόμενον, ἔλαβε ἐκ [i] θεοῦ νέμεσις μεγάλη
Κροῖσον, (ὡς εἰκάσαι) ὅτι ἐνόμισε ἑωυτὸν εἶναι ἀν-
θρώπων ἁπάντων ὀλβιώτατον. Αὐτίκα δὲ οἱ εὕδοντι
ἐπέστη ὄνειρος, ὃς οἱ τὴν ἀληθηίην ἔφαινε τῶ μελλόντων
γενέσθαι κακῶν κατὰ τὸν παῖδα. ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ
δύο παῖδες· τῶ ἕτερος μὲν διέφθαρτο· ἦν γὰρ δὴ κω-
φὸς, ὁ δὲ ἕτερος, τῶ ἡλίκων μακρῷ τὰ πάντα πρῶ-
τος· οὔνομα δέ οἱ ἦν Ἄτυς. τοῦτον δὴ ὦν τὸν Ἄτυν ση-
μαίνει τῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος, ὡς ἀπολέει μιν αἰχμῇ [k] σι-
δηρέῃ βληθέντα. ὁ δ' ἐπεί τ' [l] ἐξηγέρθη, καὶ ἑωυτῷ
λόγον ἔδωκε, κατορρωδήσας τὸν ὄνειρον, ἄγεται μὲν
τῷ παιδὶ γυναῖκα· ἐωθότα δὲ στρατηγέειν μιν τῶ Λυ-
δῶν, ἐδαμῆ ἔτι ἐπὶ [m] τοιοῦτο πρῆγμα ἐξέπεμπε· ἀ-
κόντια [n] δὲ καὶ δοράτια, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα τοῖ-
σι χρέονται ἐς πόλεμον ἄνθρωποι, ἐκ τῶ ἀνδρεώνων ἐκ-
κομίσας, ἐς τοὺς θαλάμους [o] συνέκησε, μή τί οἱ κρε-
μάμενον τῷ παιδὶ ἐμπέσῃ. Ἐόντος δέ οἱ ἐν χερσὶ τῶ
παιδὸς τὸν γάμον, ἀπικνέεται ἐς [p] τὰς Σάρδις ἀνὴρ
συμφορῇ ἐχόμενος, καὶ ἐ καθαρὸς χεῖρας ἐών, φυῇ
μὲν γενεῇ, γένεος δὲ τοῦ βασηίου. παρελθὼν δὲ οὗτος
ἐς τὰ Κροίσου οἰκία, κατὰ νόμους τοὺς ἐπιχωρίους κα-
θαρσίου ἐδέετο [q] κυρῆσαι· Κροῖσος δέ μιν ἐκάθηρε. ἔστι
δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι
Ἕλλη-

a Ἐπισχέειν *Ald. Vind. Remig.*, in *Ven.* ἐπισχεῖν. *Med.* ἐπισχεῖν cum *Stob. Arch. Paris.* De differentia inter ὄλβιον & εὐτυχέα *Ammonius* in voce priore. *b* Καὶ *Vind. Arch. Stob.*, citra causam. *c* Οὐδεμίη *Venet.*, cuius excerpta hic desinunt, *Rem. Ald.*, μιῇ *Arch. Vind.*, οὐδεμία *Med. Stob.*, tum καταρκέειν *Arch. Vind.* *d* *Med. Stob. Paris.*, ἔχοι *Ald. Remig.*, ἔχει *Arch.* *e* Αὐτέων *Ald. Remig. Vind.*, in *Medic.* atque aliis ἀυτῶν. *f* Ὦ βασιλεῦ solus *Stob.*, ὡς βασιλεὺς omnes alii. *g* Λέγοντι τῷ Κροίσῳ *Remig. Paris. A.*, *Vatic.* & ceteri omnes λέγων τῷ &c. *b* Ἀμαθὴς *Arch.* & *Valla.* Ἀμαθέα reliqui. *i* *Medic.* & *Paris.* duo: θεῶν in aliis. *k* Σιδηρέῃ *Vind.*, σιδηρῇ *Arch.* *l* Ἐξηργέθη idem. *m* *Medic. Paris. A. B.*, ceteri τοιοῦτον. Paullo ante ἔτι non est in Cod. *Arch.* *n* Δὲ non habent *Arch. Vind.* Mox χρέωνται omnes, pro quo χρέονται solet *Herodotus.* *o* Συνέκησε *Steph.* margo. *p* Articulus in *Arch.* desit & necesarius non est. *q* *Medic.* & *Paris. A.*, in aliis ἐπικυρῆσαι· desideratur in *Arch.*, nec est nisi in margine & manu recente. Vide *Horreum*, vulgatum defendentem.

set, ut infra L. 1, 207.; nec latuit hoc *H. Stephanum*, qui *expers autem est malorum*: at ita ἄπειρος idem erit ac ἀπαθὴς κακῶν, quod & ille propterea in Latinis neglectui habuit: perperam profecto. Natum ἄπειρος est ex soni adfinitate, quae in *Aldino* C. 196. ἔμπειρος ex ἔμπυρος progenuit: *Reiskius* admonuit, ἄπυρον *membris omnibus integrum* dixisse *Gregor. Nyssen.* Epist. ad *Eustath.* p. 10.; vocarunt & alii. Naevus plane similis vitiavit haec *Libanii* tom. II. p. 665. D. ἢ γὰρ οὐδὲν ἐγίγνετο ἂν ἢ κομιδῇ τινα εὐαρίθμητα, ἀυτὰ οὐδὲ ΑΠΕΙΡΑ. Sententia Oratoris postulat ἄπυρα.

34. Ὦ βασιλεῦ] Difficiles habere explicatus ὡς βασιλεὺς & longe arcessitos, doctissimorum Virorum *Gronovii* & *Horrei* defensiones ostendunt. Si ex Stoa Solon loqueretur, cui *dives, qui sapiens est*, Et *sutor bonus*, & *solus formosus* & *est REX*, non abnuerem. Planissima *Stephani* est pluriumque aliorum conjectatio, quam *Stobaei* patrocinio protectam, non repudiavi. Ipse plus vice simplici in hac oratione ὦ βασιλεῦ. In celeberrimo, quod consequitur, dicto *Aristoteles* haesitat *Ethic. Eudem.* II, 1. & *Nicomachic.* I, 10., non item *Sophocles Euripides*que, ad cuius *Andromach.* v. 100. *Jos. Barnes.* vide.

38. Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ &c.] Scabra haec & lebrosa Abbati *Geinozio*, cui ex scriptura *Paris.* & *Remig.* adlubuit ταῦτα λέγοντι Κροῖσος οὔκως οὔτε ἐχαρίζετο, *haec dicenti Croesus nihil neque gratificabatur* &c. At satis tum importunum ἀποπέμπεται, transeunte, ut aiunt, potestate, & sine suo casu, ne de nimia mutatione memorem. *Reiskius*, nisi mox ἀμαθὴς legatur, pro οὔκως mallet οὗτος, ultro adgnoscens, minime Herodoteae facilitati respondere omnia: contra ea *Vallae* Latina, *saneque est visus indoctus* laudat *St. Berglerus*, ἀμαθὴς ad eorum exemplum refingens; quod & mihi, auctoritate libri Britannici munitum, se probavit. Sic certe omnia plana. *Plutarchus* eundem ferme in modum, ἤδη μὲν ἀλλόκοτος, *Solon*, ἐδόκει εἶναι τῷ Κροίσῳ καὶ ἄγροικος in Solon. p. 93. E.

47. Ἦν γὰρ δὴ κωφός] Vide infra C. 85. & *Diodori Sicul.* T. II. p. 553. ubi *Maximi Tyrii* μνημονικὸν ἀμάρτημα tetigimus, & *Valer. Maxim.* somnium Croesi hinc describentem L. 1, 7, ext. 4.

52. Κατορρώδησας τὸν ὄνειρον] Semper *Herodotus* καταῤῥωδήσας & κατακῤῥωδῆσαι· quod & hic olim fuisse existimo. In *Luciani Dea Syr.* C. 19. 21. &c. ὀῤῥωδέειν & C. 29. ὀῤῥωδίη, quae nisi librariis accepta referantur, Nostri Ionismus proscribet.

64. Ἔστι δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις] Vide de lustrandi

Ἕλλησι. ἐπεί τε δὲ τὰ νομιζόμενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος, ἐπυνθάνετο ὁκόθεν τε καὶ τίς εἴη; λέγων τάδε, „ [a] Ὦνθρωπε, τίς τε ἐὼν, καὶ κόθεν τῆς Φρυγίης „ ἦκων, ἐπίτροπος ἐμοὶ ἐγένεο; τίνα τε ἀνδρῶν ἢ γυναι- „ κῶν ἐφόνευσας; ὁ δὲ ἀμείβετο, Ὦ βασιλεῦ, Γορ- „ δίεω μὲν τοῦ Μίδεω εἰμὶ παῖς, ὀνομάζομαι δὲ Ἄδρη- „ στος· φονεύσας δὲ ἀδελφεὸν ἐμεωυτοῦ ἄεκων, πάρειμι „ ἐξεληλαμένος τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐστερημένος „ πάντων. Κροῖσος δέ μιν ἀμείβετο τοῖσδε, Ἀνδρῶν τε „ φίλων τυγχάνεις ἔκγονος ἐών, καὶ ἐλήλυθας ἐς φίλους· „ ἔνθα ἀμηχανήσεις χρήματος οὐδενὸς, μένων [b] ἐν ἡμετέρῳ. συμφορὴν δὲ ταύτην ὡς κουφότατα φέρων, κερδανέεις πλεῖστον. ὁ μὲν δὴ δίαιταν εἶχε [c] ἐν Κροίσου. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐν τῷ Μυσίῳ [d] Ὀλύμπῳ συὸς κῆμα γίνεται μέγα· [e] ὁρμεώμενος δὲ οὗτος ἐκ τοῦ [f] ὄρεος τούτου, τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διαφθείρεσκε. [g] πολλάκι δὲ οἱ Μυσοὶ ἐπ' αὐτὸν [h] ἐξελθόντες, ποιέεσκον μὲν οὐδὲν κακὸν, ἔπασχον δὲ πρὸς αὐτοῦ. τέλος δὲ, ἀπικόμενοι παρὰ τὸν Κροῖ- „ σον τῶν Μυσῶν ἄγγελοι, ἔλεγον τάδε, Ὦ βασι- „ λεῦ, [i] ὑὸς χρῆμα μέγιστον ἀνεφάνη ἡμῖν ἐν τῇ χώ- „ ρῃ, ὃς τὰ ἔργα διαφθείρει. τοῦτον προθυμεόμενοι „ ἑλέειν οὐ δυνάμεθα. νῦν [k] ὦν προσδεόμεθά σεῦ, τὸν „ παῖδα καὶ λογάδας νεηνίας καὶ κύνας συμπέμψαι „ ἡμῖν, ὡς ἄν μιν ἐξέλωμεν ἐκ τῆς χώρης. Οἱ μὲν δὴ τούτων ἐδέοντο. Κροῖσος δὲ μνημονεύων τοῦ ὀνείρου τὰ „ ἔπεα, ἔλεγέ σφι τάδε, Παιδὸς μὲν περὶ τοῦ ἐμοῦ μὴ „ μνησθῆτε ἔτι· οὐ γὰρ ἂν ὑμῖν συμπέμψαιμι· νεόγα- „ μός [l] τε γάρ ἐστι, καὶ ταῦτά οἱ νῦν μέλει. Λυ- „ δῶν μέντοι λογάδας καὶ τὸ κυνηγέσιον πᾶν συμπέμ- „ ψω· καὶ προσελεύσομαι τοῖσι ἰοῦσι, εἶναι ὡς προ- „ θυμοτάτοισι συνεξελεῖν ὑμῖν τὸ θηρίον ἐκ τῆς χώρης. Ταῦτα ἀμείψατο. [m] Ἀποχρεωμένων δὲ τούτοισι τῶν Μυσῶν, ἐπεισέρχεται ὁ τοῦ Κροίσου παῖς, ἀκηκοὼς τῶν ἐδέοντο οἱ Μυσοί. οὐ φαμένου δὲ τοῦ Κροίσου τόν γε παῖδά σφι συμπέμψειν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεηνίης τάδε, „ Ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερόν κοτε καὶ γεν- „ ναιότατα ἡμῖν ἦν, ἔς τε πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοι- „ τέοντας εὐδοκιμέειν· νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀπο-

quus ei qui apud Græcos. Ubi vero legitima peregit Crœsus, percontatus est, unde ille & quisnam foret, hæc inquiens, ô homo, quis tu? & quo Phrygiæ loco profectus, supplex mihi factus es? & quem virum aut quam feminam interemisti? Ad quem ille respondit, O rex, Midæ nepos, Gordii filius sum, nomine Adrastus: quia fratrem mei ipsius imprudens interemi, adsum eiectus à patre, & omnibus rebus exutus. Crœsus autem invicem eum sic alloquebatur, Ex viris amicis oriundus es, & ad amicos venisti: unde in nostris ædibus manens, nullius rei indigebis. Istam porro calamitatem quam levissime ferendo, plurimum lucrifacies. Atque ille quidem apud Crœsum domicilium habuit. Verum per hoc idem tempus apud Olympum 36
Mysium, aper eximiæ magnitudinis extitit, qui ex hoc monte progressus, Mysorum opera pervastabat: in quem sæpenumero Mysi egressi, nihil admodum mali ei fecerant, sed ab eo acceperant. Ad extremum igitur missi ad Crœsum ex Mysia nuncii ita dixere; Apparuit, ô rex, apud nos maximus aper, qui agrestia corrumpit opera: quem studiosissime captantes interimere tamen non valuimus. Nunc itaque te obsecramus, ut nobiscum filium tuum ac delectos iuvenes canesque mittas, quò belluam è regione tollamus. Hæc illis precantibus, Crœsus somnii verba memoria repetens, ita respondit; Filii quidem mei nolite amplius facere mentionem: neque enim eum vobiscum miserim; nam est novus maritus, & ista nunc sunt ei cordi. Lydorum tamen delectos & venatorium officium una mittam, mandaboque euntibus ut promptissime vobiscum belluam à regione summoveant. Hæc Crœsus respon- 37
dit. Cuius verbis quum contenti essent Mysi, intervenit Crœsi filius auditis quæ Mysi precarentur, & Crœso negante cum illis missurum se filium, hæc inquit ad eum adolescens, O pater, antehac interdum honestissima nobis ac præclara maxime erant, vel in bella vel in venationes eundo gloriam parare;

a Ex *Medic.* & *Paris. A.* Ἄνθρωπε ceteri: mox ὢν *Arch.* *b* *Medic.* & ora *Steph.*, vulgo ἐν ἡμετέρῃς. Paullo ante ἀμηχανήσεις citat *Thom. Magist.* in voce. *c* Ἐκ Κροίσου ora *Steph. Remig. Vindob.* *d* Ὀλύμπῳ *Arch.* *e* Ὁρμεώμενος *Remig. Vind. Ald.*, ὁρμώμενος in *Med. Paris. Arch.* *f* Οὔρεος *Ald. Vind. Arch. Remig.*, ὄρεος *Medic.* cum *Paris.* *g* Πολλάκις *Vind.* *h* Sic *Medic. Paris. A.*, in reliquis ἐλθόντες, non magno discrimine. *i* *Eustath. in Hom.* p. 773, 6. haec spectavit. *k* Οὖν *Arch.*, male, & mox τῆς χώρας, tum ἐξελῶσιν *Eton.* *l* Deest *Arch.* *m* Οὐκ ἀποχρεώμενον *Valla* legisse videtur, quod *H. Steph.* sine caussa probat. Ego negantem in Latinis vocem erasi. Paullo ante ξυνελεῖν *Arch.*

consceleratos Graecorum ritu *Euripid.* Orest. v. 511. & Iphig. Taur. v. 950. & Schol. ad *Iliad.* Ω, 480.

68. Ἐπίτροπος ἐμοὶ ἐγένεο] Scholiastes *Apollon. Rhod.* ἐφέσιον, ἐπὶ τῇ ἑστίᾳ ὄντα recte IV, 747. Supplex est, ad focum pro more adsidens. Vide *Def. Heraldum* in *Tertullian.* Apolog. I, *Digression.* 26. p. 252. Iterum *Apollon.* IV, 703. ῥέξε θυηπολίην, ὅτε τ' ἀπαλυμαίνονται Νηλῆες ἱκέται, ὅτ' ἐφέστιοι ἀντιόωσιν. *Aeschylus* Eumenid. v. 580. ἔστι γὰρ δόμων ἱκέτης ὅδ' ἀνὴρ καὶ δόμων ἐφέστιος ἐμῶν. Scio & *domesticum* adsignificare ex Criticis ad *Apollon.* I, 909., non hic.

70. Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω εἰμὶ παῖς] Errantem *Vallam* bene in ordinem coëgit *Gronovius.* Gordius eius Midae filius fuisse videtur, de quo supra C. 14. Neque opinari absurdum erit, Phrygiae, sed Croeso tributariae, regno praefuisse. Conf. Ampl. *Bouberii* Dissert. Herodot. C. 8. p. 85.

75. Μένων ἐν ἡμετέρου] Sic VII, 8, 4. τὰ τιμιώτατα νομίζεται ἐν ἡμετέρου, nec sine MSS. discordia, quae & in his *Heliodori* L. VI. p. 265. ὦν, ὡς οἶμαι, φιλάνθρωπον ἐν ἡμετέρῳ πεπείρασθε. Namque *Xylandri* scriptus ἐν ἡμετέρῳ paullo diversum, obportunum tamen, uti admonuit *St. Berglerus*, Poëtae *H. in Mercur.* v. 370. ἦλθεν ἐς ἡμετέρου διζήμενος εἰλίποδας βοῦς. Barnesii certe audacia, corrigentis ἡμέτερον, excusari non debet.

79. Συὸς γίνεται μέγα χρῆμα] Φαίνεται, quod olim docto viro adriserat, spretum recte fuit. Imitatur *Athen.* in leone, quem Imp. Adrianus confecerat, μέγα χρῆμα ὄντα καὶ πολλῷ χρόνῳ κατανεμηθέντα πᾶσαν τὴν Λιβύην L. VIII. p. 677. E. & Schol. *Homeri* Il. *l*, 525. Haud vero scio an adscribenda sint *Heliodori* loca, satis cognita, quae *St. Berglerus* male conversa animadvertit. *Aethiop.* L. VIII. p. 364. ubi βασιλείου αὐλῆς praeoptat. L. V. p. 233. & p. 246. de Charicles ἔστι γάρ τι χρῆμα σοφώτατον καὶ καιρὸν διαθέσθαι δραστήριος· *est enim sapientissima & sollers ad utendum occasione.* Copulam de suo, nec male, addidit. Copiose & erudite de hoc genere *Valkenarius* ad *Euripid.* Phoenisс. p. 71.

93. Καὶ ταῦτά οἱ νῦν μέλει] Proxime praecesserе, νεόγαμός τε γάρ ἐστι. Phidippidem L. VI, c. 105. dicit ἡμεροδρόμων τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. Nonnihil hinc distant in *Luciani* Prom. I, p. 189. ῥήτωρ ἐστὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα οὐ παρέργως μεμελέτηται αὐτῷ· quaeque dantur similia. VALKEN.

3. Νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκληΐσας ἔχεις] Vallae *excluſum me tenes* necessarium negat *Berglerus*: satis fuisse *excluſisti me*, ut in *Aristophan. Eccles.* v. 355. ἀχράς τις ἐγκλείσας ἔχει τὰ σπίχ· *pyrum quoddam silvestre incluſit in alvo cibum.* Atticos sic solere, praeterque ceteros *Sophoclem.* Quod verissimum. Exempla olim dedi *Obsерv. Var.* I, 24. Nec multum refert tamen, *Laurentium*ne sequaris, an *Berglerum.* Herodo-

rare; sed horum utroque nunc excluſum me tenes, nulla in me animadverſa neque ignavia neque ſocordia. Nunc ergo quibus me oculis conſpici oportet euntem in forum, atque illinc redeuntem? qualis civibus, qualis uxori recens nuptæ videbor? cui illa viro videbitur nupta? Proinde me tu aut ſinas venatum ire, aut mihi verbis perſuadeas, potiora iſta eſſe quæ ſic facis. Cui reſpondens Crœſus, O fili, inquit, neque quod ignaviam, neque quod aliud quippiam iniucundum mihi animadverterim in te, hæc facio: ſed viſum quod in ſomno mihi oblatum eſt, dixit te brevis ævi futurum: quippe ferrea periturum cuſpide. Cuius viſi gratia & has tibi maturavi nuptias, nec ad ea quæ ſuſcipiuntur, dimitto, obſervans ſi quo queam pacto te, dum vivo, furtim ſervare. Filius enim mihi unicus es: namque alterum auribus captum pro nullo exiſtimo. Ad quem vicisſim adoleſcens, O Pater, inquit, tibi equidem ignoſco agenti circa me cuſtodiam, qui tale videris ſomnium: verum tu illud non probè percipis: quod quoniam te latet, æquum eſt me tibi interpretari. Ais tibi ſomnium oſtendiſſe, me ferrea periturum cuſpide. At vero quænam manus apri ſunt, quæve cuſpis ferrea, quam tu pertimeſcas? Nam ſi dente dixiſſet aut aliquo huius ſimili periturum me, deberes facere quæ facis, nunc autem dixit, cuſpide. Quare quum non ſit nobis pugna cum viris, ire me ſinas. Et Crœſus, Evincis me, inquit, ô fili, iſta loquens de ſomnio intelligendo. Quapropter, ut abs te victus, muto ſententiam, & tibi veniam do eundi ad venationem. Hæc loquutus Crœſus, Adraſtum Phrygem arceſſit, eique, ubi adfuit, talia inquit; Ego te, Adraſte, calamitate preſſum ingrata, quam tibi non exprobro, expiavi, & receptum domi habeo, omnem ſuppeditans ſumptum: nunc ergo (debes enim de me qui prior

ἀποκληίσας ἔχεις, [a] οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδὼν, οὔτε ἀθυμίην. νῦν τε [b] τέοισί με χρὴ ὄμμασι ἐς τε ἀγορὴν καὶ ἐξ ἀγορῆς φοιτέοντα φαίνεσθαι; κοῖος μέν τις τοῖσι πολίηισι δόξω εἶναι; κοῖος δέ τις τῇ νεογάμῳ γυναικί; κοίῳ δὲ ἐκείνη [c] δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν; ἐμὲ ὦν σὺ ἢ μέθες ἴέναι ἐπὶ τὴν θήρην, ἢ λόγῳ ἀνάπεισον ὅκως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα ἔτω ποιεόμενα. Ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσδε, Ὦ παῖ, ἔτε δειλίην, [d] ἔτε ἄλλο ἀδὲν ἄχαρι παριδών τοι, ποιέω ταῦτα· ἀλλά μοι ὄψις ὀνείρου ἐν τῷ ὕπνῳ ἐπιστᾶσα [e] ἔφη σὲ ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι· ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρέης ἀπολέεσθαι. πρὸς ὦν τὴν ὄψιν ταύτην, τόν τε γάμον τοι τοῦτον ἔσπευσα, καὶ ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα οὐκ ἀποπέμπω, φυλακὴν ἔχων εἰ κως δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε [f] ζωῆς ἀφαλέψαι. [g] εἰς γάρ μοι μοῦνος τυγχάνεις ἐὼν παῖς· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον, διεφθαρμένον [h] τὴν ἀκοὴν, οὐκ εἶναί μοι λογίζομαι. ἀμείβεται ὁ νεηνίης τοῖσδε, Συγγνώμη μὲν ὦ πάτερ τοι, ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην, περὶ ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν. [i] τὸ δὲ οὐ μανθάνεις, ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ ὄνειρον, ἐμέ τοι δίκαιόν ἐστι φράζειν· φής τοι τὸ ὄνειρον ὑπὸ αἰχμῆς σιδηρέης φάναι ἐμὲ τελευτήσειν· [k] ὑὸς δὲ κοῖαι μέν εἰσι χεῖρες, κοίη δὲ αἰχμὴ σιδηρέη, ἣν σὺ φοβέαι; εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ ὀδόντος τοι εἶπε τελευτήσειν με, ἢ ἄλλου τευ ὅ, τι τούτῳ ἔοικε, χρὴν δή σε ποιέειν τὰ ποιέεις· νῦν δὲ ὑπὸ αἰχμῆς. ἐπεί τε ὦν οὐ πρὸς ἄνδρας ἡμῖν γίνεται ἡ μάχη, μέθες με. Ἀμείβεται [l] Κροῖσος, Ὦ παῖ, ἔστι τῇ με νικᾷς γνώμην ἀποφαίνων περὶ τῆς ὀνοπτίης. ὡς ἂν νενικημένος ὑπὸ σέο, μεταγνώσχω, μετίημί τέ σε ἰέναι ἐπὶ τὴν ἄγρην. Εἶπας δὲ ταῦτα ὁ Κροῖσος, μεταπέμπεται τὸν Φρύγα Ἄδρηστον ἀπικομένῳ δὲ οἱ λέγει τάδε, Ἄδρηστε, ἐγώ σε συμφορῇ πεπλημμένον [m] ἀχάριτι, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω, ἐκάθηρα, καὶ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος ἔχω, παρέχων πᾶσαν δαπάνην· νῦν ὦν (ὀφείλεις γάρ, ἐμεῦ [n] προ-

ποιη-

[a] Citat *Thom. M.* in ἀθυμία. [b] Τεοῖσι omnes. [c] Δέξει *Arcb.* [d] *Thom. M.* haec exſcripſit in παρεῖδεν. [e] Ἔφησεν *Arcb.* & mox ἀπολέσθαι, prave. [f] Sic omnes: ζόης alibi mavult. [g] Ἢ γάρ μοι *Remig.* & ora *Stepb.* [h] Τῇ ἀκοῇ *Arcb.* quo non indigemus. Vid. *Horreum Obſ. Herod.* p. 73. [i] Τὸν δὲ *Arcb.* [k] *Valla* ὑὸς in verſione praeteriit. [l] Sic *Medic. Vindob. & Arcb.*, in cuius ora, ſed manu recentiore, τοῖσδε voci Κροῖσος adnectitur, quomodo, praeter *Pariſ.*, plerique alii. [m] Ἀχαρίτην *Med.*, ἄχαρι τήν τοι *Pariſ. A. C.* & *Vind. Arcb.*, ἀχαριτὴν *Pariſ. B.*, ἄχαρί τι *Aldus* & *Remig.* Tum ὀνειδίζω *Med. Arcb.*, in aliis ὀνειδίζων. [n] Προσποιήσαντος *Arcb.*

rodoteis, quae his vicina ſunt, reſpondet quodam modo Sophocleum *Oedip. Tyr.* v. 544. δειλίαν ἢ μωρίαν ἰδὼν τίν' ἐν ἐμοὶ, ταῦτ' ἐβουλεύσω ποιεῖν; Conſer I, 108. & *Paull. Leopardum Emendat.* VII, 11.

5. Νῦν τε τεοῖσί με χρὴ ὄμμασι &c.] Scribendum puto: νῦν τοι τέοισί με χρὴ ὄμμασι — φαίνεσθαι. *Te* (patrem) *quibus me oculis oportet intueri. Sophocles* Aiac. v. 462. Καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς Τελαμῶνι; Plurima huius generis ad *Ciceron.* Or. pro Rabir. ſub finem congeſit *Nic. Abramus.* VALKEN.

5. Νῦν τε τέοισι — ὄμμασι ἐς τε ἀγορὴν &c.] Sic *Portus*, *Berglerus*, *Reiskius*, quibus auſcultavi. Noſter II, 82. τέοισι ἐγκωμήσει ex *Florentino*, hoc eſt τίσι, *quibus?* & IV, 155. τέῳ δυνάμει, κείῃ χειρί; QUA *copia? quave manu? Homerus* Il. Ω, 387. τέων δ' ἔξ ἐσσι τοκήων; *qui te genuere parentes?*

17. Ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα οὐκ ἀποπέμπω] Non male Laurentius *ad ea, quae ſuſcipiuntur*, ſive quae Myſi urgent, ut te duce in manus ſumantur & peragantur. Coniecturae doctorum virorum παραβαλλόμενα, παρεμβαλλόμενα, παρακαλούμενα nimiae ſunt. *Plato*, ſed alia forma, in *Critia* p. 109. D. τὰ δὲ ἔργα, διὰ τὰς τῶν ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΩΝ φθορὰς καὶ τῷ μήκει τῶν χρόνων ἠφανίσθη. Adi *Abreſch. Dilucid. Thucyd.* p. 665. & 679.

24. Ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ ὄνειρον] Offendit & legentem moratur τὸ ὄνειρον hoc quidem loco: ſi abeſſet, revocandi nulla foret cauſſa gravis; vix certe locum tuebitur, niſi adſcita ad ſententiam vocula κατὰ. Mecum ſentit *Corn. de Pauw* opinio, coniectantis inſuper τοῦ ὀνείρου, nec diſſidet *Reiskius.*

34. Μετίημί τέ σε ἰέναι] *Galeus* μέτειμι ex *Cod. Arcb.* vero propius ait: mihi in excerptis eius libri, quae adcuratiſſima inter manus ſunt, nihil ſimile obſertur. Fuerit tamen; genio ſermonis non congruit; clarum errantis librarii ſpecimen. Nam πολλὰς εἶχε ἐλπίδας μετήσεσθαι ἐπὶ θάλασσαν L. V, 35., quo vir eximius male deſcripto nititur, praeſidio non eſt. Id enim legitimum, μετήσασθαι futile.

37. Ἐγώ σε συμφορῇ πεπλημμένον ἀχάριτι, τήν τοι οὐκ &c.] *Aldinum* ἄχαρί τι τοι οὐκ ὀνειδίζων ἐκάθηρα, *ego te procul obprobriis amaris luſtravi* mutatum noluerunt *Berglerus* in *Act. Lipſ.* CIↃ IↃ CC XVI, p. 419., *Hortreus*, *Reiskius*, alii, quibus quo minus calculum addam, conſenſu ſchedarum MSS. inpedior. Pleraeque omnes συμφορῇ ἄχαρι, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω, & ſi quae ἄχαριτὴν edunt, gemino tono, ut ſecandam innuant in duas vocem, ornant. Ita *Pariſ. B.*, fors quoque *Mediceus.* Namque ἀχαρίτην ea notione, quam viri doctiſſimi voluntate adeptum eſt vocabulum, haberi poſſe, vereor ut inpetretur. Quid ergo? Abbas *Geinoz* t. XVI. *Acad. Inſcript.* p. 61. de ſchedarum lectione nihil demutat, συμφορῇ —— ἄχαρι, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω, ἐκάθηρα, *ego te calamitate percuſſum ingrata, quam tibi non exprobro, purgavi:* per utique conmode, ſi ἄχαρι eo caſu ſonum ore uſurparetur. Malui, uti mos fert, συμφορῇ πεπλ. ἀχάριτι, ſecutus ex parte quadam *Aldum.* Qua quidem in re audacior ſi videar, non deerit venia. Συμφορὴ ἄχαρις, τιμὴ ἄχαρις recurrent VII. 36. 190. Oportune *Euripides Alceſt.* v. 855.

Ὃς μ' εἰς δόμους ἐδέξατ', οὐδ' ἀπήλασε,
Καίπερ βραχείᾳ συμφορᾷ πεπλημμένον.

Per vero humaniter, atque uti oportet, addit τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω. Namque, uti vere *Plutarch. de Adul.* p. 64., πᾶσα ὀνειδιζομένη χάρις ἐπαχθὴς καὶ ἄχαρις.

37. Ἄχαρί τι τοι οὐκ ὀνειδίζων] *Triſte quid tibi non ex-*

„ ποιήσαντος χρηστὰ ἔς σε, χρηστοῖσί με ἀμείβεσθαι) prior de te bene meritus sum, invicem bene
„ φύλακα παιδός σε [a] τῷ ἐμῷ χρήζω γενέσθαι, ἐς mereri) custodem te opus est esse filii mei,
„ ἄγρην ὁρμεωμένῳ· μή τινες κατ' ὁδὸν κλῶπες κα- venatum proficiscentis, ne qui inter viam
„ κοῦργοι ἐπὶ δηλήσει φανέωσι ὑμῖν. πρὸς δὲ τοῦτο, occulti grassatores in vestram perniciem pro-
„ καὶ σέ τοι χρεὼν ἐστὶ ἰέναι, ἔνθα [b] ἀπολαμπρύνεαι deant. Ad hæc, tua interest eò te ire, ubi
„ τοῖσι ἔργοισι. πατρήϊόν τε γάρ τοί ἐστι, καὶ προσ- splendor ex rebus gestis paratur; quod tibi
„ έτι ῥώμη ὑπάρχει. Ἀμείβεται ὁ Ἄδρηστος, Ὦ βα- paternum est, & præterea robur adest. Cui 42
„ σιλεῦ, ἄλλως μὲν ἔγωγε ἂν οὐκ ἤια ἐς ἆεθλον τοιόν- Adrastus, Ego, inquit, ô rex, in istud cer-
„ δε· ἔστε γὰρ συμφορὴ τοιήδε κεχρημένον [c] οἰκός ἐστι tamen alioqui non pergerem: neque enim ta-
„ ἐς ὁμήλικας εὖ πρήσσοντας ἰέναι, οὔτε τὸ βούλεσθαι li calamitate affectum fas est ad æquales se
„ πάρα· πολλαχῇ τε [d] ἂν ἴσχον ἐμεωυτόν. νῦν δὲ, ἐπεί conferre fortunatos, neque istud velle mihi
„ τε σὺ σπεύδεις, καὶ δεῖ τοι χαρίζεσθαι (ὀφείλω γάρ adest, & frequenter me ipsum continui: nunc
„ σε ἀμείβεσθαι χρηστοῖσι) ποιέειν εἰμὶ ἕτοιμος ταῦτα. tamen quoniam tibi hoc cordi est, cui gra-
„ παῖδά τε σὸν, τὸν διακελεύεαι Φυλάσσειν, ἀπήμο- tificari oportet (debeo enim gratiam referre
„ να τῆς Φυλάσσοντος εἵνεκεν προσδόκα τοι ἕψεσθαι. per obsequia) ista exequi paratus sum: filium-
Τοιούτοισι ἐπεί τε ὗτος ἀμείψατο Κροῖσον, [e] ἦισαν μετὰ que tuum, quem me custodire iubes, expe- 43
ταῦτα ἐξηρτυμένοι λογάσι τε [f] νεηνίῃσι καὶ κυσί. ἀπι- cta incolumem rediturum vel custodis respe-
κόμενοι δὲ ἐς τὸν [g] Οὔλυμπον τὸ ὄρος, ἐζήτεον τὸ θη- ctu. Posteaquam his verbis Adrastus Crœso
ρίον· εὑρόντες δὲ, καὶ περιστάντες [h] αὐτὸ κύκλῳ, ἐση- respondit, mox instructi delectis iuvenibus
κόντιζον. ἔνθα δὴ ὁ ξεῖνος [i] οὗτος δὴ ὁ καθαρθεὶς τὸν & canibus, discedunt. Qui ubi ad montem
Φόνον, καλεόμενος δὲ Ἄδρηστος, ἀκοντίζων τὸν [k] σῦν, Olympum pervenere, belluam indagant, & 60
τῷ μὲν ἁμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ Κροίσου παιδός. inventam circumfusi iaculis incessunt. Ibi
ὁ μὲν δὴ βληθεὶς τῇ αἰχμῇ, ἐξέπλησε τῷ ἀείρῃ τὴν hospes is qui à cæde fuerat expiatus, & vo-
[l] Φήμην. ἔθεε δέ τις ἀγγελέων τῷ [m] Κροίσῳ τὸ γεγο- cabatur Adrastus, vibrato in aprum iaculo,
νός· ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰς Σάρδις, τήν τε μάχην καὶ non illum, sed frustrato ictu filium Crœsi
τὸν τοῦ παιδὸς μόρον [n] ἐσήμηνέ οἱ. Ὁ δὲ Κροῖσος, τῷ adeptus est. Iste quidem cuspide ictus, vo- 65
θανάτῳ τοῦ παιδὸς συντεταραγμένος, μᾶλλόν τι ἐδεισο- cem somnii implevit. Quod factum quidam
λογέετο, ὅτι μιν ἀπέκτεινε, τὸν αὐτὸς Φόνου ἐκάθηρε. Crœsus nuncciaturus cucurrit, perveniensque
[o] Ξεινητέων δὲ τῇ συμφορῇ δεινῶς, ἐκάλεε μὲν Δία Sardes, pugnam illi & filii necem indicavit. 44
καθάρσιον, μαρτυρόμενος τὰ ὑπὸ τοῦ ξείνου πεπονθὼς Crœsus autem morte filii perturbatus, eò gra-
εἴη. ἐκάλεε δὲ ἑπίστιόν τε καὶ ἑταιρήϊον, τὸν αὐτὸν τοῦ- vius eam ferebat, quòd is eum necasset, quem
τον ὀνομάζων θεόν· τὸν μὲν ἑπίστιον καλέων, [p] διότι expiaverat à cæde. Et pergraviter cladem 70
δὴ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος τὸν ξεῖνον, φονέα τῷ παι- istam lamentans, Iovem expiatorem invocabat,
δὸς ἐλάνθανε βόσκων· τὸν δὲ ἑταιρήϊον, ὡς φύλακα testificans quæ ab hospite passus esset. Invo-
17 συμπέμψας αὐτὸν, [q] εὑρήκοι πολεμιώτατον. Παρῆ- cabat vero etiam domorum præsidem & fami-
σαν δὲ μὴ τοῦτο οἱ Λυδοὶ φέροντες τὸν νεκρὸν, ὄπισθεν liarem, hunc eundem nominans deum: domo- 75
δὲ rum præsidem quidem, quod quum domo ex-
cepisset hospitem, percusforem filii sui impru-
dens aluisset; familiarem vero quod pro custo-
de cum illo missum comperisset maximum ho-
stem. Secundum hæc, Lydi adfuerunt qui 45
cada-

a Τοῦ ἐμοῦ *Medic.*, in omnibus ceteris τοὐμοῦ. *b* Ἀπολαμπρύνεται *Ald.* margo *Steph. Vind. Arch.* *c* Sic *Medic.*, εἰκὸς vulgo omnes. *d* Ἄν ἴσχον *Ald.* & *Remig.*, in aliis ἀνίσχον. *e* Ἧισαν *Arch.* *f* *Med.* & *Paris.* duo. Vulgo, νεηνίῃσί τε καὶ. *g* Ὄλυμπον *Medic. Arch.* *h* Αὐτῷ *idem.* *i* Ex *Medic.* & *Paris.*, in aliis ἀὐτὸς δή. Tum καθαρθεὶς *Arch.* Vulgo, sed prave, καταρθείς. *k* Τὺ *Arch.*, ut saepe ante. *l* Φῆμιν *Idem.* *m* Τῷ Κροίσῳ omnes. In *Medic.* deest articulus. *n* Ex *Med.* & *Paris.* duobus. Vulgo ἐσήμανέ οἱ. *o* Ἡμεκτέων *Lex. Herodot.* *p* Sic *Medic. Vind. Arch. Steph.* margo & *Paris.* Vulgo ὅτι δή. Porro οἰκίοισιν *Vind. Arch.*, qui & ἀποδεξάμενος, ut in *Steph.* ora. *q* *Medic. Vind. Arch. Paris.* duo cum *Steph.* ora: in aliis ἀυτῷ εὑρίσκοι. Mox νεκρὸν sine articulo *Arch.*

probrans, sive calamitatem, in quam invitus incidisti: quodvis *malum* ἄχαρι dicitur *Herodoto*, apud quem οὐδὲν παθεῖν ἄχαρι saepe recurrit: non equidem dubito, quin olim vulgata lectio melior sit Mediceâ: ἀχαρίτην τοι οὐκ ὀνειδίζω. Ista tamen si sic scripta Codex exhiberet antiquus: ἐγώ σε συμφορῇ πεπλημμένον ἀχαρίτῳ, τὴν τοι οὐκ ὀνειδίζω, ἐκάθηρα *ego te tristi pressum calamitate, quam tibi non exprobro, lustratum expiavi*, haec genuina iudicarem: ἀχάριτι ponere non ausim: ἀχαρίτῳ scribatur an ἀχαρίσῳ nihil interest; nisi quod Codices Herodotei praebent ἀχάριτα παθήματα p. 83, 36. & ἀχαριτότατον p. 431, 37. Utrumque fuit in usu, sicut ἀθέμιστος & ἀθέμιτος. *Tristis calamitas*, *Herodoto* dicitur ἄχαρις συμφορή L. VII, c. 190. Alterum illud, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω, harum rerum peritis facile posset adprobari: *Andocides* p. 20, 18. τὰς ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν. *Demosthenes* c. Androt. p. 397. §. 108. τὰς ἰδίας συμφορὰς ὀνειδίζειν καὶ προφέρειν ἑκάστῳ· quod homine indignum facinus merito iudicabat Or. pro Cor. p. 182. §. 431. ἐγὼ δ' ὅλως μὲν, ὅσις ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, παντελῶς ἀνόητον ἡγοῦμαι. *Aeschines* c. Ctesiph. p. 64, 40. οὐ τὸ δυσύχημα ὀνειδίζω. VALKEN.

43. Πρὸς δὲ τοῦτο] Nusquam alibi reperietur apud *Herodotum*; nonnunquam legitur, πρὸς τούτοισι· quinquagies minimum πρὸς δέ. Corrigo: πρὸς δὲ, ἐς τοῦτο καὶ σέ τοι χρεὼν ἐστὶ ἰέναι, ἔνθα ἀπολαμπρύνεαι τοῖσι ἔργοισι. in quibus ἀπολαμπρύνεαι haud equidem mutaverim multo deteriore Codicum lectione *Galeo* probata. Demaratus inter Lacedaemonios dicitur ἔργοισί τε καὶ γνώμῃσι ἀπολαμπρυνθεὶς L. VI. c. 70. ἔργοισι ἀπολαμπρύνεσθαι perparum distat a locutione obvia L. III, c. 134. φαίνεσθαί τι ἀποδεικνύμενον. —— ἐς τοῦτο — ἰέναι dixerit Croesus: respondet Adrastus v. 18, ἄλλως — οὐκ ἂν ἤια ἐς ἆεθλον τοιόνδε. L. II. c. 15. ἐς διάπειραν ἰέναι. Tandem πρὸς δὲ, *praeterea*, *Herodoti* certe lector sibi non postulabat exemplis adfirmari. VALKEN.

43. Πρὸς δὲ τοῦτο] Ni πρὸς δὲ τούτῳ cum *Reiskio* scripseris, certissima erit superior coniectura. Post pauca πολλαχῇ ἂν ἴσχον ἐμεωυτὸν ex *Aldo* & *Remig.* instauravi. *Multis me*, inquit, *modis continuissem.*

60. Οὗτος δὴ ὁ καθαρθεὶς τὸν Φόνον] Bene *Arch.* liber. Neque enim dialecti indoles, ut καταρθεὶς scribatur, permittit. καθάρσιος, κάθαρσις, ἐκάθηρα, quae passim hic reperiuntur, scripturam firmant. Contra peccatur C. 46. ἐν πένθεϊ μεγάλῳ καθῆσο, quod κατῆσο fuisse, κατήμενος & hoc de genere alia ostendunt. Vide III, 83. Quae vero de infelice Adrasto produntur, in *Luciani* animo fuerunt *Jovem Confut.* exhibentis C. 12.

62. Ἐξέπλησε τοῦ ὀνείρου τὴν φήμην] *Eustathius* in *Homer.* p. 1965, 62. ἐν δὲ τῷ χαλεπὴν φῆμιν ὄπασσε (*Odyss.* Ω, 200.) φανερῶς ἡ ΦΗΜΙΣ ἐστὶν Ἰωνικῶς, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ. Confer in *Iliad.* p. 799, 10. Cujus decreto si obtemperamus, nihil verius *Arch.* τοῦ ὀνείρου τὴν φῆμιν. Idem III, 153. πρὸς ταύτην τὴν ΦΗΜΙΝ Ζωπύρῳ ἔδοξε ἀλώσιμος εἶναι ἡ Βαβυλών, sed solus. Discrimen exiguum, non negligendum tamen.

70. Ἐκάλεε δὲ ἑπίσιόν τε καὶ ἑταιρήϊον] Tetigit & haec *Eustath.* in *Hom.* p. 1562, 33. Notissimi Iovis tituli sunt, expliciti a *Dione Chrys.* Or. I. p. 8. D. & XII. p. 226. A., uberiusque a Cl. *Joann. Taylor* ad *Lysiae Or. Parental.* p. 35.

87. Κροῖ-

cadaver ferebant: poſt ipſum interfector ſequebatur. Stans autem hic ante cadaver, ſeſe Crœſo tradebat manus protendens, iubensque ut ſe ſuper cadaver mactaret, referendo tum priorem calamitatem ſuam, tum quia poſt illam ſuum etiam expiatorem perdidiſſet, ſibi vivendum amplius non eſſe. Hæc Crœſus audiens, etſi in tanto domeſtico luctu poſitus, tamen Adraſtum miſeratus eſt, & ad eum inquit; Habeo abs te hoſpes omnem vindictam, quoniam te ipſum morte condemnas. Neque vero tu huius mihi cladis autor es, niſi quatenus id feciſti imprudens: ſed deorum quispiam, qui iampridem mihi ventura ſignificavit. Crœſus ergo filium, prout iuſtum erat, ſepelivit. Adraſtus autem Gordii filius, Midæ nepos, is qui tum fratris ſui, tum expiatoris interfector erat, ubi ſilentium hominum fuit ad ſepulcrum, agnoſcens ſe eſſe hominum, quos ipſe noverat, calamitoſiſſimum, ſeſe ſuper buſtum transfodit. Porro Crœſus, filio orbatus, ingenti in luctu duos annos deſedit. Quem luctum poſtea finivit Aſtyagis Cyaxaris filii dominatio à Cyro Cambyſis filio ſublata, & res Perſarum creſcentes: atque in ſolicitudinem venit, ſiqua ratione poſſet, potentiam iſtam, priusquam Perſæ nimis invaleſcerent, coërcere. Poſt hanc ergo cogitationem, ſtatim tentavit oracula quæque apud Græcos eſſent, quodque in Africa, aliis aliò dimiſſis, quibusdam Delphos, quibusdam ad Abas Phoſium, aliis Dodonam: nonnulli etiam ad Amphiaraum & ad Trophonium, & alii quidam ierunt ad Branchidas oræ Mileſiæ. Atque hæc ſunt Græca oracula, ad quæ conſulenda Crœſus miſit. In Africa vero ad Ammonem alios reſponſa petituros dimiſit. Omnes autem miſit exploratum oracula quid ſentirent: ut, ſi intelligentia veritatem deprehenderentur, ſecundò per ſuos rogaret, nunquid in Perſas expeditionem moliretur? Hæc mandata quum dediſſet Lydis, emiſit ad tentanda oracula, ut a qua die profecti eſſent Sardibus, ab hac numerantes per dies cer-

δὲ εἵπετό οἱ ὁ Φονεύς. στὰς δὲ ὕπτος πρὸ τοῦ νεκροῦ, παρεδίδου ἑωυτὸν Κροίσῳ, προτείνων τὰς χεῖρας, ἐπικατασφάξαι μιν κελεύων τῷ νεκρῷ· λέγων τήν τε προτέρην ἑωυτοῦ συμφορὴν, καὶ ὡς ἐπ' ἐκείνῃ τὸν [a] καθήραντα ἀπολωλεκὼς εἴη· οὐδέ οἱ εἴη βιώσιμον. Κροῖσος δὲ τούτων [b] ἀκούσας, τόν τε Ἄδρηστον κατοικτείρει, καίπερ ἐὼν ὁ κακῶ οἰκηίῳ τοσούτῳ, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἔχω, ὦ ξεῖνε, παρὰ σεῦ πᾶσαν τὴν δίκην, ἐπειδὴ [c] σεωυτῷ καταδικάζεις θάνατον. εἰς δὲ σύ μοι τοῦδε τοῦ κακοῦ αἴτιος, εἰ μὴ ὅσον ἀέκων ἐξεργάσαο· ἀλλὰ θεῶν τίς τις, ὅς μοι καὶ πάλαι προεσήμαινε τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι. Κροῖσος μέν νυν ἔθαψε ὡς [d] εἰκὸς ἦν τὸν ἑωυτοῦ παῖδα. Ἄδρηστος δὲ [e] ὁ Γορδίεω τοῦ Μίδεω, ὕπτος δὴ ὁ Φονεὺς μὲν τοῦ ἑωυτοῦ ἀδελφεοῦ γενόμενος, Φονεὺς δὲ τοῦ καθήραντος, ἐπεί τε ἡσυχίη τ' ἀνθρώπων ἐγένετο [f] περὶ τὸ σῆμα, συλλιγωσκόμενος ἀνθρώπων εἶναι τ' αὐτὸς [g] ἥκιστα βαρυσυμφορώτατος, ἑωυτὸν ἐπικατασφάζει τῷ τύμβῳ. Κροῖσος δὲ ἐπὶ δύο ἔτεα [h] ἐν πένθεϊ μεγάλῳ καθῆστο, τοῦ παιδὸς ἐστερημένος. μετὰ δὲ ἡ Ἀστυάγεος τοῦ Κυαξάρεω ἡγεμονίη καταιρεθεῖσα ὑπὸ Κύρου τοῦ Καμβύσεω, καὶ τὰ τῶν Περσέων πρήγματα αὐξανόμενα, πένθεος μὲν Κροῖσον ἀπέπαυσε· ἐνέβησε δὲ ἐς φροντίδα, εἴ κως δύναιτο, [i] πρὶν μεγάλους γενέσθαι τοὺς Πέρσας, [k] καταλαβεῖν αὐτῶν αὐξανομένην τὴν δύναμιν. μετὼν τὴν διάνοιαν ταύτην αὐτίκα ἀπεπειρᾶτο τῶν μαντηίων τῶν τε ἐν Ἕλλησι, καὶ [l] τοῦ ἐν Λιβύῃ. διαπέμψας ἄλλους ἄλλῃ, τοὺς μὲν ἐς Δελφοὺς ἰέναι, τοὺς δὲ [m] ἐς Ἄβας τὰς Φωκέων, τοὺς δὲ ἐς Δωδώνην· οἱ δέ τινες ἐπέμποντο παρά τε Ἀμφιάρεων καὶ παρὰ Τροφώνιον· οἱ δὲ, τῆς Μιλησίης ἐς Βραγχίδας. ταῦτα μέν νυν τὰ Ἑλληνικὰ μαντήια, ἐς τὰ ἀπέπεμψε μαντευσόμενος Κροῖσος. Λιβύης δὲ παρὰ Ἄμμωνα [n] ἀπέστειλε ἄλλους χρησομένους. διέπεμπε δὲ [o] πειρεώμενος τὸ μαντήιον, τι φρονέοιεν. ὡς εἰ φρονέοντα τὴν ἀληθηίην εὑρεθείη, ἐπείρητο σφεα δεύτερα πέμπων, εἰ ἐπιχειρέοι ἐπὶ Πέρσας στρατεύεσθαι; Ἐντειλάμενος δὲ τοῖσι Λυδοῖσι τάδε, ἀπέπεμπε ἐς τὴν διάπειραν τὸ χρηστήριον· ἀπ' ἧς ἂν ἡμέρης ὁρμηθέωσι ἐκ Σαρδίων, ἀπὸ ταύτης ἡμερολογέοντα

a Ex *Medic.*, καθάραντα ceteri. *b* Margo *Steph.* & *Medic.* ἀκούων, ἀκούσας reliqui, quod reſtitui. *c* Σὺ ἑωῦτοῦ *Arcb.*, tum τοῦ κακοῦ τούτου αἴτιος. Habet *Hermogenes Methodi* C. 32., & illuſtrat ex *Homero* Il. Γ, 164. non nihil mutata: praeterea in *Arcb.* ἐξεργάσας. *d* Ita omnes. ἐοικὸς *Medic.* In *Arcb.* νυν ἔθαψε, tum ὡς εἰκ. ἦν θάψαι τὸν ἑῳῦτοῦ, quod & *Vindob.* *e* Haec usque ad ἑωῦτὸν ἐπικατασφάζει deſunt *Arcb. Vind.* in prioris tamen margine addita ſunt. *f* *Medic.* & *Pariſ.* unus. παρὰ alii. *g* *Medic.* cum *Pariſ. Arcb.*, ἧδε *Steph.* margo. Vulgo εἶδε. *h* In *Arcb.* & *Vind.* ἐπένθει, neglectis quinque ſequentibus. Tum Ἀσυάγεω *Arcb.* *i* Πρὶν μεγάλως αὐξηθῆναι τοὺς Π. *Remig.* & margo *Steph.* *k* *Med. Arcb. Pariſ.*, alii καταβαλεῖν. *l* Τῶν ἐν Λιβύῃ *Rem.* & *Steph.* ora. In *Arcb.* ἐν δελφίσι, *Vind.* ἐν Δελφοῖσι. Ambo vero omittunt omnia, quae ſuccedunt, usque in Cap. 53. *m* Ἐς Σάβας τῶν Φ. *Aldus.* Vide *Paull. Leopardum* Emend. VI, 22. τῶν Φωκέων in *Pariſ. C.*, vulgatum eſt e *Medic.* *n* *Aldus* & *Pariſ.* omnes ἀπέστειλε, *Med.* ἀπέστελλε. *o* Πειρεώμενος *Ald.* & *Pariſ. B.*, in *Med.* πειρώμενος, ſine cauſſa.

87. Κροῖσος μέν νυν ἔθαψε ὡς ἐικὸς ἦν &c.] Nolui MSS. reniti, quibus ἐικὸς, quorſum *Medic.* ducit, ſi placuiſſet, cupide adſenſus fuiſſem. Haud ſcio vero, ſpernine oporteat *Arcb.* Κρ. μέν νιν ἔθαψε, ὡς εἰκὸς ἦν θάψαι τὸν ἑωῦτοῦ παῖδα. Convenit ſcribentis mori abundans illa repetitio, ut VI, 109. IX, 11. &c.

90. Ἐπεί τε ἡσυχίη — περὶ τὸ σῆμα] Et hoc & mox ἧιδε ſervo. Poſterius ob *Homeri Iliad.* χ', 280. Ἐκ Διὸς ΗΕΙΔΕΙΣ τὸν ἐμὸν μόρον. & *Odyſſ.* ι, 205. οὐδέ τις αὐτὸν ΗΕΙΔΕΙ δμώων. Illud, quoniam ſententiae reique ordini melius congruit. Non bene mihi apta nexaque videntur παρὰ τὸ σῆμα — ἑωῦτὸν ἐπικατασφάζει τῷ τύμβῳ. Ita enim δὶς ταυτόν. Verum in frequentiſſima harum praepoſitionum commutatione ſuum cuique, ſine acerbitate tamen, iudicium eſſe debet. De Adraſto *Diodorus* t. II. p. 553. ὁ δὲ οὐδὲν ἧττον κατ' ἰδίαν ἐπὶ τὸν Ἄτυος τάφον πορευθεὶς ἑαυτὸν κατέσφαξεν. *Plutarchus* de Stratone *Narrat. Amat.* p. 772. ὁ δὲ φανερῶς ΕΠΙΚΑΤΕΣΦΑΞΕΝ ἑαυτὸν τῇ παρθένῳ.

94. Ἐν πένθεϊ μεγάλῳ καθῆστο] Citaſſe haec *Euſtathium* monuit *Portus.* Triſtitiae indicium & apud alios poenitentiae habitus iſte erat. *Joſephus Ant. Jud.* XIX, 8, 2. ἡ πληθὺς αὐτίκα — ἐπὶ σάκκου καθεσθεῖσα τῷ πατρίῳ νόμῳ τὸν θεὸν ἱκέτευεν. Verum hoc illi nationi Syrisque paene ſollemne. Male certe mutat *Arcb.* cum *Vind.*, melius fortaſſe Ἀσυάγεω, quo ille modo plerumque ſemper, rarius *Aſk.* & *Vindob.*, ſemel *Aldus* I, III., quod ex *Medic.*, Ἀσυάγεος conſtanter edente, mutatum fuit. Ego Ionum conſuetudini, cui Κυαξάρεω, Καμβύσεω & hujus formae plura debentur, adſcribo.

98. Εἴ κως δύναιτο — καταλαβεῖν αὐτῶν — τὴν δύναμιν] Male *Gronovius* audit ob *Medic.* καταλαβεῖν probatum, quod tamen aliae ſchedae ratum habent atque obportunum eſt. Nondum id animo rex verſabat, ut gliſcentem Perſarum potentiam obprimeret ac prorſus everteret: acciſam & coërcitam deſiderabat. Itaque legatis, ut ſciſcitarentur, iniunxit, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας καὶ ἕτινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο, *an in Perſas expeditionem ſuſciperet & aliquem virorum exercitum adſciſceret* C. 53. Quod utique omnibus in more eſt, qui ex aucto vicinorum & magis creſcente imperio rebus ſuis formidant, ut bene *S. Pufendorfius* VIII, 6, 5. *Jur. Nat. & Gent.* Ut vero intellexit ex oraculo, in fatis ſibi eſſe μεγάλην ἀρχὴν καταλῦσαι, tum demum cupido incesſit & ſpes evertendi Perſarum Cyrique regni, καταλύσειν τὴν Κύρου βασιληΐην. Haec *Noſter* clariſſime. Καταλαβεῖν *coërcendi* & *conpeſcendi* notionem

γέοντας τὸν λοιπὸν χρόνον [a] ἑκατοστῇ ἡμέρῃ χρήσθαι τοῖσι χρηστηρίοισι, [b] ἐπειρωτέοντας ὅ, τι ποιέων τυγχάνοι ὁ Λυδῶν βασιλεὺς Κροῖσος ὁ Ἀλυάττεω. ἅσσα δ' ἂν ἕκαστα τῶν χρηστηρίων θεσπίσῃ, συγγραψαμένους ἀναφέρειν παρ' ἑωυτόν. ὅ, τι μέν νυν τὰ λοιπὰ τῶν χρηστηρίων [c] ἐθέσπισε, οὐ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν· ἐν δὲ Δελφοῖσι ὡς ἐσῆλθον τάχιστα ἐς τὸ μέγαρον οἱ Λυδοὶ χρησόμενοι τῷ θεῷ, καὶ [d] ἐπειρώτεον τὸ ἐπετελλόμενον, ἡ Πυθίη ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει τάδε,

„ Οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν, καὶ μέτρα θαλάσσης,
„ Καὶ κωφῷ συνίημι, καὶ οὐ φωνεύντος ἀκούω.
„ Ὀδμή μ' ἐς φρένας ἦλθε [e] κραταιρίνοιο χελώνης
„ Ἑψομένης ἐν χαλκῷ ἅμ' ἀρνείοισι κρέεσσιν,
„ Ἧι χαλκὸς μὲν ὑπέστρωται, χαλκὸν δ' ἐπίεσται.

Ταῦτα οἱ Λυδοὶ θεσπισάσης τῆς Πυθίης συγγραψάμενοι, οἴχοντο ἀπιόντες ἐς τὰς Σάρδις. ὡς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ περιεμφθέντες παρῆσαν φέροντες τοὺς χρησμούς, ἐνθαῦτα ὁ Κροῖσος ἕκαστα ἀναπλώσων ἐπώρα τῶν συγγραμμάτων. τῶν μὲν δὴ οὐδὲν προσίετό μιν· ὁ δὲ, ὡς τὸ ἐκ Δελφῶν ἤκουσε, αὐτίκα προσηύχετό τε καὶ προσεδέξατο, νομίσας μοῦνον εἶναι μαντήιον τὸ ἐν Δελφοῖσι

certum tempus, centesima die uterentur oraculis, sciscitantes quidnam faceret Lydorum rex Crœsus Alyattis filius: & quod singula oracula respondissent, id omne conscriptum ad se referrent. Quid porro cetera responderint oracula, à nullis commemoratur: apud Delphos autem, simulatque intraverunt Lydi templum, consulturi deum, & sciscitati sunt quod erat iniunctum, Pythia hexametro tenore hæc inquit;

Aequoris est spatium & numerus mihi notus arenæ;
Mutum percipio, fantis nihil audio vocem.
Venit ad bos sensus nidor testitudinis acris,
Quæ simul agnina coquitur cum carne lebete,
Aere infra strato, & stratum cui desuper æs est.

His quæ Pythia cecinit, conscriptis, Lydi digressi, Sardes rediere. Quumque alii quos circummiserat Crœsus, affuissent ferentes vaticinia, tunc singula explicans, quod scriptum esset, inspexit: quorum quidem nullum probavit. Ubi autem illud Delphicum audivit, protinus adoravit, & agnovit, existimans solum oraculum esse illud Delphicum; quippe

a *Aldus*, *Medic. Paris. C.* ἕκαστος τῇ in duobus aliis, sicuti vulgo, ἕκαστον. b Plerique cum *Ald.* ἐπηρωτέοντας. *Medic.* ἐπειρωτῶντας, & mox τυγχάνοι. *Ald.* τυγχάνει. Malim ἐπειρωτέοντας. & mox ἐπειρώτεον. Vid. III, 62. IV, 156. *Mediceus* sibi non constat, neque alii perpetuo. c Ita *Med.* Θεσπίσοι vulgo. d Ἐπηρώτεον *Ald. Paris. C.*, *Med.* ἐπειράτων. e Sic *Med. Remig. Paris.* In *Aldo* vitio frequenti κρατειρήνοιο. Vulgo κρατειρὴ οἷα. Citatur oraculum a veterum pluribus, sed varie, *Aristide* t. II. p. 377. *Ed. Iebb. Eusebio Praep. Ev.* V, 34. *Suida* in Κροῖσος, &c.

nem non recusat. *Suidas*, κατέλαβεν, ἐπέλαβεν· ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς· additis *Herodoti* verbis V, 21., quibus respondent III, 36. 52. VII, 9., ne alia adnumerem. Conf. *Abresch. Diluc. Thucyd.* p. 509.

15. Ἑκατοστῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι τοῖσι χρηστηρίοισι] *H. Stephanus* vulgatae lectionis faber est, parens schedis suis. Offendit eum, neque inmerito, ἕκαστος hac vocum in serie; ἕκαστον maluit, nec quidquam de vitio suspicatus, reiectis prioris interpretis Latinis, vertit, *singuli eodem die oraculum consulerent*, τῇ ἡμέρῃ interpretatus ac si esset τῇ αὐτῇ vel ταυτῇ ἡμέρῃ. Placuit hoc doctis viris, *Horreo Obs. Herodot.* C. 12., *Elsnero Schediasm. Critic.* C. 6. & aliis. At finitus a rege dies fuit, κυρίη τῶν ἡμερέων C. 46., quo legati omnes, postquam Sardibus profecti erant, oracula sciscitarentur. Itaque clanculum a Croeso illis dictum constitutumque fuisse, ne ad oraculorum praesides eius notitia manaret, *Elsnerus* adseverat, tametsi finitionis eius in scriptore & re ipsa vestigium nullum, vola nulla. Cui enim bono clandestina ista diei determinatio? Satis utique regi erat, ne nuncii, illive, ad quos amandabantur, rei, quam animo agitabat, scientiam haberent. A *Stephani* opinione nonnihil deflectit *D. Heinsius*, ἕκαστον ἰῇ ἡμέρῃ, id est, *eodem die*, corrigens, monente *Iungermanno* ad *Pollux.* I, 67. Verum quae supra posita sunt de constituto ab rege consultationis signatoque die, & hanc suspicionem urgueut, sicuti quoque *Georg. Arnaldi Animadv. in Herodot.* C. 29. μίῃ ἡμέρῃ. Non addo, ἰὴν usurpasse Herodotum nusquam, atque ab eius loquendi more discrepare. Longius abit Cl. *Reiskii* ἑκάστου ῥητῇ ἡμέρῃ, quasi singulis statutus consulendi dies fuerit, non, quorsum Nostri oratio pertinet, omnibus unus atque idem. Ῥητὴν ἡμέρην sive κυρίην fuisse adgnosco, neque inprobo Scholiasten *Luciani Iov. Trag.* C. 30. ἔταξεν αὐτοῖς ῥητὴν ἡμέραν μετὰ τὸ ἀφίκεσθαι. Sed quotus ille fuerit, in controversia manet. *Gronovius* ex *Medic.* ἕκαστος τῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι, *quique ista die oraculis uterentur.* Qua quaeso? Eane, qua legati Sardibus proficiscebantur? Id quidem, si nunciis alas aptasset Croesus, inpetrari haud potuit. Soloecum praeterea, ut lenissime dicam, ἡμερολογέοντας — ἕκαστος — ἐπειρωτῶντας, cui similem bonae notae scriptores structuram ignorant. Habet, nec me fugit, vir eximius gemina, uti opinatur, exempla, quae, si sedulo excusseris, aliena adparebunt. Abstineo cum maxime ab ea opera, quod otium mihi fecerit *Kusteri* diligentia in *Clerici Bibliotb. Vet. & Rec.* T. V. p. 396. *Kusterus* ipse, *Stephani* versionem sententiamque collaudans, excidisse coniicit notam numeralem K. vel Λ., aut aliam quamvis, qua *Herodotus* τὴν κυρίην τῶν ἡμερέων designaverit: cui facile adstipulor in numerato die & clare a rege expresso: miror tamen neque eum nec quemquam, quod sciam, praeter *St. Berglerum* in Herodoteis illum animadvertisse. *Aldi*, *Medic.*, *Paris. C.* ἕκαστος τῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι signant adnumeratum diem liquidissime, modo una omissa litera ἑκατοστῇ ἡμέρῃ *centesima die* reponatur. Haec κυρίη τῶν ἡμερέων, qua legati deorum ingrederentur templa, Croesus culinam. Ἑκατοστὴν dixisse & statuisse videtur, quod eorum alii in Graeciae ultimos fines, alii in intimas Libyae arenas oraculorum causa penetrare deberent. Ut ut illud fuit, gloriam instaurati feliciterque sanati loci *Stepb. Berglerus* aufert. Vide *Act. Lipsiens.* anni CIↃ IↃ CC XVI. p. 421.

25. Καὶ οὐ φωνεῦντος ἀκούω] Docta Grammaticorum natio uno fere ore καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω, *Ammonius*, *Suidas*, *Eustathius*, atque alii, a *Valkenario* laudati ad *Eranium Philon.* p. 170. Consentit *Apollonius* in Glossis *Herodoti* apud *Etymolog.* p. 552, 7., tum *Aristides*, *Oenomaus* in *Eusebii Praep. Evang.* & *Porphyrius Vit. Plotini* C. 22. Scripti Codices in vulgato adquiescunt, nec non & lapidis monumentum, Delphis a *Cyriaco Anconitano* visum, *Inscript.* p. 28. Neque ego oblúctor. Grammaticorum οὐ λαλέοντος ex interpretamento venit. Ὀδμὴ — κραταιρίνοιο χελώνης *Fr. Vigerii* & *Gronovii* praesidio munita satis est. Testudo oraculi κραταίρινος, ex duriore testa λιθόξυνος *Empedocli* est in *Plutarchi Symposs.* I. p. 618., de quo eius titulo docte *Piersonus Verosimil.* L. II, 2. Id dissimulare nefas, inclementius *H. Stephanum* exagitari. Auctor non fuit spretae scripturae ΚΡΑΤΕΙΡΗ ΟΙΑ ΧΕΛΩΝΗΣ. Dedit quod in Codice repererat, & in marmore *Cyriaci* legitur. Adde *Muratorium Thesaur.* T. II. p. 587, 3., sed memoriae peccato errantem.

26. Ὀδμή μ' ἐς φρένας ἦλθε] Κρατερήνοιο, quod nullis machinis tuearis, relictum fuit in *Schol.* ad *Lucian.* II, p. 676. licet & in iisdem *Scholiis* p. 637. alterum genuinum legeretur. Quod alibi reperitur Ὀσμὴ δ' ἐς φρένας ἦλυθέ μευ· positum a tali videtur, cui fuit ignota vetus & Homerica loquendi ratio, *Alcaeo* restituenda apud *Athen.* III, p. 85. F. ἰαύνοι σε φρένας ἀ θαλασσία λεπάς. *Aeschyl.* Persis, v. 161. Καί με καρδίαν ἀμύσσει Φροντίς. Suppl. v. 384. Φόβος μ' ἔχει φρένας. *Eurip. Or.* v. 606. ὥστε μ' ἀλγῆσαι φρένας. Grammaticis ista scribendi figura vocatur ὅλον κατὰ μέρος.

VALKEN.

28. Χαλκὸν δ' ἐπίεσται] In *Suidae* Κροῖσος, χαλκὸς δ' ἐπίεσται, cui *Galeus*, *Pauw*, alii primas dant contra tabulas & marmor. Non ego. *Portus* ex ἐπιέω sive ἐπιένυμι recte propagavit. *Cui* testudini *substratum quidem aes, verum aes quoque induta est*; χάλκεον ἐπίθημα mox adpellat.

33. Τῶν μὲν δὴ οὐδὲν προσίετό μιν] Latina, *quorum quidem nullum admittebat eum*, non intelligo: quanto clarius prior interpres, *quorum quidem nullum probavit.*

quippe quod comperisset quod ipse fecerat. Nam posteaquam ad petenda oracula consultores dimiserat, statuto illo die observato, tale quiddam est machinatus: commentando ea quae ad deprehendendum & explicandum perdifficilia forent, testudinem pariter & agnum concisos in aheno ipse coxit, operculo aheneo imposito. Atque ita è Delphis
49 Crœso responsum est. Ex Amphiarai vaticinio quidnam responsum sit Lydis, quum in sacro illo rite sacrificassent, non queo dicere. Nam de eo nil fertur aliud, quam quod & hoc Crœsus verax vaticinium se nactum esse existimavit. Post hæc autem in-
50 gentibus hostiis deum, qui est apud Delphos exorandum statuit. Immolavit enim lecta pecora numero ter mille: præterea lectos aureos & argenteos, phialas aureas, & amictus purpureos, ac tunicas ingenti pyra extructa concremavit, sperans sese aliquanto magis his rebus posse deum illum sibi placare, iussis etiam Lydis omnibus, ut sua ipsorum, quicquid haberet quisque, immolarent. Quo sacrificio peracto quum immensam vim auri liquefecisset, ex eo dimidiatos lateres conflavit, longiores quidem sex palmorum, breviores autem trium, crassitudine palmari, numero septendecim ac centum; quorum quatuor erant auri excocti, singuli pondo duorum & dimidii talenti: ceteri vero, auri albidi, pondo binûm talentorum. Fecit quoque leonis effigiem ex auro excocto, decem talentorum pondo: qui leo quum templum Delphicum deflagravit, à semilateribus decidit: super illos enim erat collocatus; & nunc in Corinthiorum thesauro repositus est, pondo sex talentorum atque dimidii, eliquatis tribus talentis ac dimidio.
51 Hæc Crœsus ubi perfecit, Delphos misit, cumque eis hæc alia, duos grandi forma cra-

φοῖσι, ὅτι οἱ ἐξεύρηκε τὰ αὐτὸς ἐποίησε. ἐπεί τε γὰρ δὴ διέπεμψε πυθέσθαι τὰ χρηστήρια τὺς θεοπρόπους, φυλάξας τὴν κυρίην τῆ ἡμερέων, [a] ἐμηχανήσατο τοιάδε· ἐπινοήσας τὰ ἦν ἀμήχανον ἐξευρεῖν τε καὶ ἐπιφράσασθαι, [b] χελώνην καὶ ἄρνα κατακόψας ὁμοῦ ἕψεε αὐτὺς ἐν λέβητι χαλκέῳ, χάλκεον ἐπίθημα ἐπιθείς. Τὰ μὲν δὴ ἐκ Δελφῶν ἥκτο τῷ Κροίσῳ ἐχρήσθη· κατὰ δὲ τὴν Ἀμφιάρεω τῆ μαντηίῃ ἀπόκρισιν, οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὅ, τι τοῖσι Λυδοῖσι ἔχρησε, ποιήσασι περὶ τὸ ἱρὸν τὰ νομιζόμενα. οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ τοῦτο λέγεται ἄλλο γε, ἢ ὅτι καὶ τοῦτο ἐνόμισε μαντήιον ἀψευδὲς [c] ἐκτῆσθαι. Μετὰ δὲ ταῦτα θυσίῃσι μεγάλῃσι τὸν ἐν Δελφοῖσι θεὸν ἱλάσκετο. κλινέα τε γὰρ τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυσε, κλίνας τε ἐπιχρύσους καὶ ἐπαργύρους, καὶ φιάλας χρυσέας, καὶ εἵματα πορφύρεα, καὶ κιθῶνας, [d] νήσας πυρὴν μεγάλην, κατέκαιε· ἐλπίζων τὸν θεὸν μᾶλλόν τι τούτοισι [e] ἀναχτήσεσθαι. Λυδοῖσί τε πᾶσι προεῖπε θύειν πάντα τινὰ αὐτῶν τούτῳ ὅ, τι ἔχοι ἕκαστος. ὡς δὲ ἐκ τῆς θυσίης ἐγένετο, καταχεάμενος χρυσὸν ἄπλετον, ἡμιπλίνθια ἐξ αὐτοῦ ἐξήλαυνε· ἐπὶ μὲν τὰ μακρότερα, ποιέων [f] ἑξαπάλαιστα, ἐπὶ δὲ τὰ βραχύτερα, τριπάλαιστα, ὕψος δὲ, παλαιστιαῖα· ἀριθμὸν δὲ, ἑπταικαίδεκα καὶ ἑκατόν. καὶ τυτέων, [g] ἀπέφθη χρυσῦ τέσσαρα, τρίηµιτάλαντα ἕκαστον ἕλκοντα· τὰ δὲ ἄλλα ἡμιπλίν- 19
θια, λευκοῦ χρυσοῦ, σταθμὸν δίτάλαντα. [h] ἐποιέετο δὲ καὶ λέοντος εἰκόνα χρυσοῦ ἀπέφθου, ἕλκουσαν σταθμὸν τάλαντα δέκα. οὗτος ὁ λέων, ἐπεί τε κατεκαίετο ὁ ἐν Δελφοῖσι νηὸς, κατέπεσε ἀπὸ τῶν ἡμιπλινθίων· ἐπὶ γὰρ τούτοισι ἵδρυτο, καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ, ἕλκων σταθμὸν ἕβδομον ἡμιτάλαντον. ἀπετάκη γὰρ αὐτοῦ τέταρτον ἡμιτάλαντον. Ἐπιτελέσας δὲ ὁ Κροῖσος ταῦτα, ἀπέπεμπε ἐς Δελφοὺς καὶ τάδε ἄλλα ἅμα τοῖσι, κρητῆρας δύο μεγάθεϊ μεγάλους, χρύσεον καὶ ἀργύρεον· τῶν ὁ μὲν

a Medic. ἐμηχανᾶτο, ἐμηχανήσατο Pariſ. duo & *Aldus* cum vulgatis. *b* Saepe haec *Lucianus* perſtringit, *Iov. Conf.* C. 14, *Iov. Tragoed.* C. 30. *Bis Accuſ.* C. 1. atque alibi. *c* *Ald. Pariſ. C.* & alii. Κεκτῆσθαι *Med.* *d* Νήσας *Remig.* *e* Sic *Med. Remig.*, ἀναχτήσασθαι vulgo. *f* *Medic.* ἐξαπάλασα, τριπάλασα & παλασιαῖα, ut *Pariſ.* omnes cum editis ἑξαπάλαισα, τριπάλαισα, παλαισιαῖα. *g* Confer *Etymolog.* p. 650, 35. *h* Haec citat *Priſcianus de Ponder.* p. 1347. Vid. *Gronov. de Pec. Vet.* 1, 3.

vit. Positum est καθ' ὑπαλλαγήν. Vulgus dixisset τῶν μὲν δὴ οὐδὲν αὐτὸς προσίετο, uti *Portus* admonuit. Sic *Aristophanes Equit.* v. 358. ἐν δ' οὐ προσίεταί με τῶν πραγμάτων. Quod his subditur, ὁ δὲ — αὐτίκα προσεύχετό τε καὶ προσεδέξατο, *Reiskio* olim vitii reum fuit ac mutandum: nunc minime ob C. 60. προσεύχοντο τὴν ἄνθρωπον. Esse enim idem atque εὔλογα πρὸς αὐτὸ εἶπε, *praeclara & honorifica de eo dicebat.* Non opinor. Uterque *Nostri* locus adorationem ponit. Croesus, turpi superstitione dementatus, oraculi responsum, ut vidit, adoravit, prorsus ac Ciliciae praefectus accepto oraculo: ὁ δ' ἡγεμὼν ἐκεῖνο ἐξεπλάγη καὶ προσεκύνησε in *Plutarcho Defect. Oracul.* p. 434. E.

46. Μαντηίῃν ἀψευδέα ἐκτῆσθαι] *Euſtath.* in *Homer.* p. 759, 41. τὸ ΕΚΤΗΣΘΑΙ Ἀττικὸν ἔστι καὶ αὐτὸ, καὶ Γωνικὸν δὲ ἀποβληθέντος τοῦ συμφώνου τῆς αὐξήσεως. Itaque non repudio. *Florentinus* liber inconstantia laborat; mutat hic & 155. 170.; retinet III, 100. IV, 190. &c. Proxime οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ τοῦτο λέγεται, reponit vir doctus οὐδὲ τούτου vel οὐδὲ περὶ τούτου. Non sequor. Λέγειν utraque in forma id locutionis genus non renuit.

48. Κτήνεα — πάντα τρισχίλια ἔθυσε] *Gronovium* vide. Qui veri fidem hunc victimarum numerum excedere decernunt, non recordantur liberalissimae Salomonis pietatis in templi Hierosolymitani dedicatione 1. *Reg.* VIII, 63., nec Graecanicae superstitionis, qua saepe, uti *Theodoretus* ait *Orat.* VII. *ad Graec.* p. 104. καὶ ἑκατόμβας καὶ χιλιόμβας κατέθυον, καὶ πολυτελῆ κατέσφαττον καὶ βουκόλια. Genio Croesi prodigum id non fuit.

51. Νήσας πυρὴν μεγάλην] Fui in ambiguo, refingeremne νήσας ex *S. Remigii* schedis; sed praestat parco esse. Περινηῆσαι bis obvium est II, 107. *Apollonius Rhod.* III, 1033. αὐτῷ πυρκαϊὴν εὖ ΝΗΗΣΑΣ. & V. 1207. νήησε σχίζας. Adde *Euſtath. Homer.* p. 741, 59. Quod additur de Lydis θύειν — ὅ, τι ἔχοι ἕκαστος victimas utique spectat atque ad sententiam verborum requirit, ut intelligas τιμιώτατον, ut *Reiskius*, sive θύσιμον, ut ego malo. Quis enim putet, imperatum fuisse, ut quidquid haberent, inmolarent?

56. Ποιέων ἑξαπάλαισα] Habuisse *Nostrum* ex doctrina, vel more patriae, aut alia consuetudine ἑξαπάλασα, τριπάλασα &c., fallax suspicio est. Τῶν ποδῶν μὲν scribit ipse L. II, 149., ΤΕΤΡΑΠΑΛΑΙΣΤΩΝ ἐόντων, τοῦ δὲ πήχεος ΕΞΑΠΑΛΑΙΣΤΟΥ, nulla Codicum discordia. Minime παλασὴν damno. *Phrynichus*, παλασὴ τὸ μέτρον καὶ θηλυκῶς λέγεται καὶ ἄνευ τοῦ τ. Neque nescio criticorum veterum contentiones de Homerico τὸν δὲ παλασήσασα *Odyss.* A, 252. Sed amo, haberi si posit, scriptionis in Herodoto consensionem. In πλίνθων sive ἡμιπλινθίων numero *Diodorum Sicul.* ab *Herodoto* discrepare nota res est: adnumerat CXX. L. XVI, 53. ubi in *adnotationibus* plura.

66. Ἕλκων σταθμὸν ἕβδομον ἡμιτάλαντον] Vide *Gronov.* doctosque interpretes *Pollucis* IX, 55. Usus praeter alios his est *Didymus*, cuius in *Priſciani de Ponderi* Commentario p. 1350. verba scribenda videntur, Ἴωνες καὶ Ἀττικοὶ τὰ δύο ἥμισυ, ἥμισυ τρίτον φασὶ, καὶ τὰ ἓξ ἥμισυ τάλαντα, ἕβδομον ἡμιτάλαντον, καθάπερ φησὶν Ἡρόδοτος. Quae adduntur, nihil ad *Nostrum*, nec vera omnia sunt, sed vitio temporum turbata. Lege Commentar. ad *Marm. Sandvicense* Cl. *Jo. Taylor* p. 32.

69. Κρατῆρας δύο μεγάθεϊ μεγάλους] Movit controversiam vir celeberrimus τῷ μεγάθεϊ, quod Florentiae μεγέθεϊ reperiatur & hic & alibi: nusquam ergo *Herodotum* videri μέγαθος scripsisse. Aliud visum *Gr. Corintho*; τὸ μέγεθος, ait, μέγαθος λέγουσιν *Iones*. Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἱστοριῶν II, 76. πρόσωπον — μέγαθος ὅσον κρέξ

Donaria Delphis a Crœſo dicata: item Amphiarao.

μὲν χρύσεος ἐκέετο ἐπὶ δεξιὰ ἐσιόντι ἐς τὸν νηόν· ὁ δὲ ἀργύρεος, ἐπ' ἀριστερά. μετεκινήθησαν δὲ καὶ οὗτοι ὑπὸ τὸν νηὸν καταχαέντα. καὶ ὁ μὲν χρύσεος κεῖται ἐν τῷ Κλαζομενίων θησαυρῷ, ἔλαχον σταθμὸν [a] ἔνατον ἡμιτάλαντον, καὶ ἔτι δυώδεκα μνέας· ὁ δὲ ἀργύρεος, ἐπὶ τοῦ στομίου τῆς γωνίης, χωρέων ἀμφορέας ἑξακοσίους. ἐπιχίρναται γὰρ ὑπὸ Δελφῶν [b] Θεοφανίοισι. φασὶ δέ μιν Δελφοὶ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ἔργον εἶναι. καὶ ἐγὼ δοκέω· οὐ γὰρ τὸ συντυχὸν φαίνεταί μοι ἔργον εἶναι. καὶ πίθους τε ἀργυρέους τέσσαρας ἀπέπεμψε, οἱ ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ ἑστᾶσι· καὶ στρατῆρια δύο ἀνέθηκε, χρυσέόν τε καὶ ἀργύρεον, τῶν τῷ χρυσέῳ ἐπιγέγραπται, Λακεδαιμονίων, Φαμένου εἶναι ἀνάθημα· οὐκ ὀρθῶς λέγοντες. ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο Κροίσου. ἐπέγραψε δὲ τῶν τις Δελφῶν, Λακεδαιμονίοισι βουλόμενος [c] χαρίζεσθαι· τοῦ ἐπιγράμματος τὸ οὔνομα, οὐκ ἐπιμνήσομαι. ἀλλ' ὁ μὲν παῖς, δι' οὗ τῆς χειρὸς ῥέει τὸ ὕδωρ, Λακεδαιμονίων ἐστί· οὐ μέντοι τῶν γε στομάτων ἐδέτερον. ἄλλα τε ἀναθήματα οὐκ ἐπίσημα πολλὰ ἀπέπεμψε ἅμα τούτοισι ὁ Κροῖσος, καὶ χεύματα ἀργύρεα κυκλοτερέα· καὶ δὴ καὶ γυναικὸς εἰδωλον χρύσεον τρίπηχυ, τὸ Δελφοὶ τῆς ἀρτοκόπου τῆς Κροίσου εἰκόνα λέγουσι εἶναι. στοὺς δὲ, καὶ τῆς ἑωυτοῦ γυναικὸς τὰ ἀπὸ τῆς δειρῆς ἀνέθηκε ὁ Κροῖσος, καὶ τὰς ζώνας. Ταῦτα μὲν ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψε. τῷ δὲ Ἀμφιάρεῳ, πυθόμενος αὐτοῦ τήν τε ἀρετὴν καὶ τὴν πάθην, ἀνέθηκε σάκος τε χρύσεον πᾶν, ὁμοίως καὶ αἰχμὴν στερεὴν πᾶσαν χρυσέην, [d] τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι ἐὸν ὁμοίως χρύσεον. τὰ ἔτι καὶ ἀμφότερα ἐς ἐμὲ ἦν κείμενα [e] ἐν Θήβῃσι, καὶ Θηβαίων ἐν τῷ νηῷ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος. [f] Τοῖσι δὲ ἄγειν μέλλουσι τῶν Λυδῶν ταῦτα τὰ δῶρα ἐς τὰ ἱρὰ, ἀνετέλλετο ὁ Κροῖσος ἐπειρωτᾶν τὰ χρηστήρια, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας Κροῖσος, καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν [g] προσθέοιτο φίλον; ὡς δὲ [h] ἀπικόμενοι ἐς τὰ ἀπεπέμφθησαν οἱ Λυδοὶ, ἀνέθεσαν τὰ ἀναθήματα, [i] ἐχρέωντο τοῖσι χρηστηρίοισι, λέγοντες· Κροῖσος ὁ Λυδῶν τε καὶ ἄλλων ἐθνέων βασιλεὺς, νομίσας

teras, aureum argenteumque: quorum aureus intrantibus templum ad dexteram poſitus erat, argenteus ad ſiniſtram. Qui & ipſi, quum templum incenſum eſt, loco moti fuerunt, aureusque in Clazomeniorum theſauro poſitus, pondo talentorum octo & dimidii, præterea minarum duodecim: argenteus ad angulum antetempli, ſexcentarum amphorarum capax: in quo miſcetur vinum à Delphis Theophaniorum feſto: opus (ut Delphi aiunt) Theodori Samii, ut & ego arbitror: non enim mihi videtur opus vulgare eſſe. Miſit præterea dolia argentea quatuor, quæ in Corinthiorum theſauro ſunt collocata. Donavit item aquiminaria duo, aureum argenteumque; quorum in aureo inſcriptum eſt, Lacedæmoniorum: qui dicunt ſuum eſſe donarium; non rectè, quoniam & hoc Crœſi eſt. Sed quidam Delphorum gratificari Lacedæmoniis volens, hoc inſcripſit: cuius nomen ego cognitum habens, non tamen promam. Verum puer, per cuius manum fluit aqua, Lacedæmoniorum eſt: ſed eorum neutrum aquiminare. Alia quoque cum his multa Crœſus dona miſit non inſignia: item fuſilia ex argento orbiculata: nec non mulieris ſimulacrum aureum tricubitale, quod Delphi narrant eſſe effigiem piſtricis Crœſi. Super hoc donavit Crœſus uxoris ſuæ monilia à collo, ac zonas. Hæc quidem Delphos transmiſit. Amphiarao inſuper, cuius & virtutem audierat & cladem, donavit clypeum ex auro totum, ſimiliter & totam ex auro ſolido haſtam, haſtile perinde ac ſpicula totum ſimiliter aureum: quæ ambo ad meam usque memoriam apud Thebas repoſita fuerunt, ibique in Iſmenii Apollinis templo. Hæc dona Lydis portaturis ad oracula Crœſus iniunxit, ut interrogarent an adverſus Perſas Crœſus ſumeret expeditionem, & aliquorum hominum auxilia adſciſceret? Lydi, ubi eo quo dimittebantur pervenerunt, donariis oblatis, oracula conſuluerunt his verbis; Crœſus, Lydorum aliarumque nationum rex, iſta in hominibus ſola eſſe ora-

52

53

a Ἑβδομον ora *Steph.* & *Remig.* b Sic *Medic. Pariſ.*, *Aldus* θεοφανίῃσι & vulgo. c Χαρίσασθαι editi. Ex *Medic.* eſt. d Sic *Medic.*, alii καὶ τὸ ξυστὸν, qui & mox ἔτι ἀμφότερα. Melius *Medic.* e Ἐν θήκῃσι. *Steph.* margo. f In *Vind.* & *Arch.* haec ſuperioribus C. 46. ita nectuntur, τοῖσι δὲ πεμπομένοισι κήρυξι μετὰ δώρων τοιαῦτα ἐνετέλλετο ἐπειρωτᾶν εἰ &c. g *Medic. Vind. Arch. Remig.* vulgo προσθέηται. h Ἀπίκοντο *Vind. Arch.* & ἐπέμφθησαν οἱ κήρυκες. i Καὶ ἔχρεον *Iidem*, ſed male.

κρὲξ. Quo tamen loco *Arch.* μέγεθος. At is hoc in vocabulo varius eſt, ſicuti & *Vind.* Saepe hoc, ſaepe illud probatur. Μεγάθεα, μέγαθος I, 202. 203. II, 92. III, 107. IV, 52. &c. uterque. Par diſcordia in *Remig.* & *Ask.* Retineamus vulgatum, donec aliunde certius adfulgeat. Dictio ipſa tuta & protecta eſt. Μεγάθεϊ σμικρὸϊ II, 74. IV, 52., μικκός γα μᾶκος οὗτος *Ariſtoph. Acharn.* v. 909. κάλλει καλῆς, ΜΕΓΕΘΕΙ ΜΕΓΑΛΗΣ, τέχνῃ σοφῆς *Theophilus* in *Athen.* XII, 2. p. 563. A.

76. Χωρέων ἀμφορέας ἑξακοσίους] Scythici aheni par capacitas IV, 81. De templo Delphico Piſiſtratidarum tempore deflagrante II, 181.

77. Ἐπίκιρνανται — Θεοφανίοισι] Dum ſcriberentur qui ſuperſunt Codices Herodotei, notiſſima fuerunt Θεοφάνεια. Feſtum Delphicum hoc velut proprio nomine dictum fuiſſe, haud opinor. Fortaſſe ſcripſerat *Herodotus* Θεοξενίοισι. Delphis Θεοξένια celebrata, quod *Caſtellanus* & *Meurſius* ignorarunt, aeſtimare licet e *Plutarcho* T. II, p. 557. F. & *Polemone* apud *Athen.* IX, p. 372. A. utrobique narratis congruit grandis ille Croeſi κρητὴρ, quo Delphos hoc die feſto ſcribit uſos *Herodotus.* VALKEN.

83. Λακεδαιμονίων, Φαμένων εἶναι ἀνάθημα] Optime diſtinxit *Gronovius.* Prior interpres male verterat, dederatque occaſionem *J. Corn. de Pauw* negligentiae iſtius corripiendae. Quod ſtatim conſequitur de homine, Delphis oriundo, qui gratificatus Lacedaemoniis fuerit, *Ptolemaeus Hephaeſtio* adripuit, ut nugaretur, in *Photii Biblioth. Cod.* CXC. p. 481.

92. Τὸ Δελφοὶ τῆς ἀρτοκόπου — λέγουσι] Habet hinc *Plutarchus*, addita dedicationis cauſſa, T. II. p. 401. E. Dedit & Croeſus τὰ ἀπὸ τῆς δειρῆς ſive *monilia, collo uxoris detracta*, ne quid Apollini negaſſe videretur: avarus enim ille & hominum credulitati illudens hoc genus dona captabat. Menelao anxio & ſciſcitanti

Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ΑΠΟ σῆς ἀλόχοιο
ΔΕΙΡΗΣ, ———

propterea apud *Athen.* VI. p. 232. Eadem *Euſtath. Homer.* p. 1697, 44., monente *Berglero.*

99. Τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι ἑ. ὁ. χρύσεον] Ex *Mediceo* iure inſtauratum belleque explicitum eſt. Λόγχη haſtae ſpiculum eſt. *Noſter* VII, 69. ΑΙΧΜΑΣ εἶχον, ἐπὶ δὲ κέρας δορκάδος ἑπῆν ὀξὺ, πεποιημένον τρόπον ΛΟΓΧΗΣ. & C. 77. εἶχον — ΑΙΧΜΑΣ σμικρὰς, ΛΟΓΧΑΙ δὲ ἐπῆσαν μεγάλαι. Quae his ferme gemina ſunt. Mitto itaque *Bacchylidae* ἔγχεα λογχωτὰ ex *Stobaei Serm.* LIII. p. 367., *Strabonis*que ἀκόντιον λελογχωμένον σιδήρῳ μικρῷ L. III. p. 255. B. Potius erit inquirere, iurene *C. Barthius*, ad *Papinii Statii Theb.* I, 399. p. 137. repoſuerit, κείμενα ἐν θήκῃσι Θηβαίων ἐν τῷ νηῷ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος. Habet ex *Stephani* margine θήκῃσι, opinatus, uti arbitror, τὰς θήκας theſauros rerumque ſacrarum eſſe faviſſas: hinc copula exulare quoque debuit. Non laudo. Aliud veteribus θήκη. Chryſothemis patris Agamemnonis loculum buſtumque θήκην πατρὸς in *Sophoclis Elect.* v. 899. memorat: frequens *Noſtro* θάψαι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι II, 67. 69. Dabit etiam τὴν θήκην τοῦ Ὀρέστεω I, 67., quam σορὸν *loculum* interpretatur. Cultius *Reiskii* καὶ Θηβέων, etſi non diſtri-

cte

oracula existimans, idcirco vobis digna dona dat propter inventa, vosque percontatur, an adversus Persas sit profecturus in expeditionem, & an socialem aliquem exercitum sibi adiuncturus? Atque hi quidem hæc interrogarunt. Oraculi autem utriusque in idem concurrebant sententiæ, prædicentes Crœso, fore, ut si arma Persis inferret, magnum imperium is everteret. Consulebant etiam, ut potentissimos Græcorum vestigans & reperiens
54 amicos compararet. His responsis relatis atque auditis, Crœsus vehementer elatus animo est, & omnino concipiens spem evertendi ab se imperii Cyri, ac rursus mittens ad Pytho, Delphos singulos, quorum illic numerum scitatus erat, donavit viritim binis auri stateribus. Ob quæ munera Delphi Crœso Lydisque donarunt primas in consulendo oraculo partes, immunitatemque, primumque in sedendo locum, & ius perpetuum cuique volenti adscri-
55 bi in numerum Delphorum. Ceterum donis Crœsus prosequutus Delphos, tertio oraculum consuluit, quippe post veracitatem eius oraculi compertam, large sibi indulgebat in eo. Quærebat autem ex oracuło, an diuturnum sibi foret imperium. Cui Pythia in hæc verba respondit,

Regis apud Medos mulo jam sede potito,
Lyde fugam mollis scrupośum corripe ad Hermum,
Neve mane: ignavus posito sis Lyde pudore.

56 His ex versibus, quum allati essent, multo magis quam ex ceteris voluptatem Crœsus accepit, sperans, fore ut nunquam apud Medos mulus pro viro regnaret: & proinde nec ipse nec posteri sui principatu privarentur. Post hæc putavit sibi curandum, ut potentissimos Græcorum inquirens sibi conciliaret. Idque vestigando, comperit Lacedæmonios atque Athenienses eminere, illos in Dorico genere, hos in Ioni-

„ σας τάδε μαντήια εἶναι μοῦνα σὺ ἀνθρώποισι, ὑμῖν
„ τε ἄξια δῶρα ἔδωκε τῶν ἐξευρημάτων, καὶ νῦν ὑμέας
„ ἐπερωτᾷ, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, καὶ εἴ τινα
„ στρατὸν ἀνδρῶν [a] προσθέοιτο σύμμαχον; οἱ μὲν ταῦτα ἐπειρώτεον. τῷ δὲ μαντηίων ἀμφοτέρων ἐς τώυτὸ αἱ γνῶμαι συνέβαλον, προλέγουσαι Κροίσῳ, ἢν στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν μιν [b] καταλῦσαι. τοὺς δὲ Ἑλλήνων δυνατωτάτους συνεβούλευόν οἱ ἐξευρόντα φίλους προσθέσθαι. Ἐπεί τε δὲ ἀνηγγέλθη τὰ θεοπρόπια ἐπύθετο ὁ Κροῖσος, ὑπερήσθη τε τοῖσι χρηστηρίοισι· [c] πάγχυ τε ἐλπίσας καταλύσειν τὴν Κύρου βασιληίην, πέμψας αὖτις ἐς Πυθώ, Δελφοὺς δωρέεται, πυθόμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος, κατ' ἄνδρα δύο στατῆρσι ἕκαστον χρυσοῦ. Δελφοὶ δὲ ἀντὶ τούτων ἔδοσαν Κροίσῳ καὶ Λυδοῖσι προμαντηίην καὶ [d] ἀτελείην καὶ προεδρίην, καὶ ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ αὐτέων γενέσθαι Δελφὸν ἐς τὸν ἀεὶ χρόνον. Δωρησάμενος δὲ τοὺς Δελφοὺς ὁ Κροῖσος, ἐχρηστηριάζετο τὸ τρίτον· ἐπεί τε γὰρ δὴ παρέλαβε τῇ μαντηίῃ ἀληθηίην, ἐνεφορέετο αὐτοῦ. [e] ἐπειρώτα δὲ τάδε χρηστηριαζόμενος, εἰ οἱ πολυχρόνιος ἔσται ἡ μοναρχίη. ἡ δὲ Πυθίη οἱ [f] χρᾷ τάδε,

[g] Ἀλλ' ὅταν ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται,
Καὶ τότε Λυδὲ ποδαβρὲ [h] πολυψηφίδα παρ' Ἕρμον
Φεύγειν· μηδὲ μένειν, μήδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι.

Τούτοισι ἐλθοῦσι τοῖσι ἔπεσι ὁ Κροῖσος πολλόν τι μάλιστα πάντων ἥσθη, ἐλπίζων ἡμίονον [i] οὐδαμᾶ ἀντ' ἀνδρὸς βασιλεύσειν Μήδων· οὐδ' ὧν αὐτὸς, οὐδὲ οἱ ἐξ αὐτοῦ, παύσεσθαί κοτε τῆς ἀρχῆς. μετὰ δὲ ταῦτα ἐφρόντιζε ἱστορέων τοὺς [k] ἂν Ἑλλήνων δυνατωτάτους ἐόντας προσκλήσαιτο φίλους. ἱστορέων δὲ, εὕρισκε Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους προέχοντας· τοὺς μὲν, τοῦ Δωρικοῦ γένεος, τοὺς δὲ, τοῦ Ἰωνικοῦ

[a] Omnes ita, quos supra in hoc verbo notavi: editi προσθέηται. Mox ἐπηρώτων *Arcb.*, ἐπειρώτεον vulgo, ἐπειρώτων in *Florent.* [b] Debetur *Medic. Arcb. Vind. Remig.*, in aliis καταλύσειν. [c] Ταχὺ *Arcb.* & *Vind.*, qui mox πέμψας αὖτις — ἐνεφορέετο αὐτοῦ negligunt. [d] Ex *Medic.* & *Remig.*, ἀγγελίην editi. [e] *Vind.* & *Arcb.* καὶ δὴ καὶ εἰς Δελφοὺς χρηστηριαζόμενος ἐπηρώτα. [f] Χρᾶται *Arcb.*, prave. [g] Habet responsum *Dio Chrys.* Or. XIII. p. 220. [h] Est in *Platone*, VIII. de Rep. p. 566. Clausula in *Athen.* L. XIV. p. 630. *Euseb. Pr. Ev.* V, 24., ubi μηδὲ δεῖσθαι κακὸν εἶναι, prave. [i] Οὐδαμῇ *Arcb.* & mox βασιλεύσειν cum *Medic.* & *Vind.* Vulgo βασιλεύειν. Post pauca παύσασθαι *Ald.* [k] Desit ἂν *Arcb.*, qui statim προσκτῆσαι, perperam.

cte necessarium: passim scribentium audientiumque peccato Θηβαίων receptum, ubi Θηβέων verius fuerat. Vide II, 9.

9. Τιμῶν τε ἄξια — τῶν ἐξευρημάτων] Exputare non valeo, quamobrem plebeium nimis sit, ἐξευρήματα *inventa* interpretari. Croesus ut oraculi vires & divinationem periclitaretur, ea commentus erat, quae inventu ac cognitu per erant difficilia, ἐπινοήσας τὰ ἦν ἀμήχανον ἐξευρεῖν τε καὶ ἐπιφράσασθαι Cap. 48. Invenit personatus Apollo atque explicuit, quod fieri posse rex ambigebat. Sed nolo in re clara operam abuti. *Vallae* abesse deinde mentio debebit. Defuerunt eius libro eadem omnia, quibus MSS. plures defectos esse indicavi.

15. Μεγάλην ἀρχὴν μιν καταλῦσαι] Potuisset καταλύσειν sedem tueri, sicuti C. 91. ni *Codd.* placuisset aliud; neque illi tamen hoc in genere sibi constant, saepissime in dubium vocantes, quid scriptor ipsemet voluerit. Haec vero celeberrima illa sors est,

Croesus Halym penetrans, magnam pervertet opum vim.

Qua de *Cicero de Divin.* II, 56. & *Davisius* ibidem.

20. Πέμψας αὖτις ἐς Πυθὼ, Δελφοὺς δωρέεται] Diu ante *Gronov.* interpretis prioris lapsu damnato locum expedivit Cl. *Lamb. Bos Obs. Critic.* C. 2. Bene in *Iliad. ι'*, 405. Πυθὼ, πόλις Φωκίδος, ἧς οἱ δικάτορες Δελφοὶ Critici Graeci.

23. Ἔδοσαν Κροίσῳ — καὶ ἀτελείην] Ionice scripserat προμαντηίην καὶ ἀτεληίην· prouti recte legitur L. III, c. 67. ἀτελείη τε καὶ προεδρίη iterum occurrit L. IX, c. 72. Ista talia censerem equidem uno eodemque modo semper exaranda. VALKEN.

24. Καὶ ἀτελείην] Ἀτεληίην sermonis indoles postulat. Disputatur, utrumnam *Valla* ἀτελείην sive ἀτελίην, quod *H. Stephanus* adseveravit, hic legerit, idque eius ex Latinis cognosci queat? De *Valla*, ut significavi, cessare lis debet. Prioris interpretis, sive is *Pet. Phœnix* seu *Conr. Heresbachius* fuerit, res enim liquida non est, Latina fuerunt, *Delphi vicissim Croeso Lydisque donarunt primas in consulendo oraculo partes, primumque in sedendo locum, atque* IMMUNITATEM *& ius perpetuum cuique* &c. Quae ἀτελείην, etsi vocabulum sedem migraverit, vertisse eum clamant, atque ex coniectura quidem: nam de membranis apud utrumque silentium. Lectio ipsa dubio caret, demirorque *Corn. de Pauw* προμαντηίην καὶ προαγγελίην reposuisse. Delphorum in hoc genere gratum erga bene de oraculo meritos animum testantur formulae complures. Addo descriptis a *Gronovio* ex lapidibus *Cyriaci Anconitani* p. 30. ΔΕΛΦΟΙ ΕΔΩΚΑΝ ΦΙΛΙΠΠΩι ΚΑΛΤΜΝΙΩι ΑΤΤΩι ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΙΣ ΠΡΟΞΕΝΙΑΝ ΠΡΟΜΑΝΤΕΙΑΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ ΠΡΟΔΙΚΙΑΝ ΑΣΤΑΙΑΝ ΑΤΕΛΕΙΑΝ ΠΑΝΤΩΝ. Aliam *Cyriacus* excerpsit ἐπιγραφὴν corruptissimam p. 27., iteravitque *L. A. Muratorius Thes.* p. MLXXXIX., facili opera, modo cura haud defuerit, ex priore sanabilem.

33. Λυδὲ ποδαβρὲ πολυψηφίδα &c.] *Hesychio* ἄβρα· βαίνων est τρυφερόβιος, neque discrepat ποδαβρός. *Themistius* recte Or. XIX. p. 226. D. ἀλλὰ τρυφῆς ἦν καὶ οὐκ ἀρετῆς ὁ ΠΟΔΑΒΡΟΣ ἐπωνυμία. Convenit etiam Euripideum ἄγειν ἁβρὸν πόδα *Troad.* v. 506. De tono vocis πολυψηφίδα disquirit *Eustath. Hom.* p. 26, 35. & 1473, 53., atque utrobique πολυψήφιδα παρ' ὅρμον φεύγειν· quasi fuga ad navium stationes commendaretur. Nihil simile MSS. Hermi quoque opportuna mentio. Vid. C. 80.

Hellenica gens circà easdem terras ſemper mocata. Pelasgorum barbara lingua. Attici Pelasgi.

νικοῦ· a ταῦτα γὰρ ἦν τὰ προεκκεκριμένα ἐόντα τὸ ἀρχαῖον· τὸ μὲν, Πελασγικὸν, τὸ δὲ, Ἑλληνικὸν ἔθνος. καὶ τὸ μὲν, οὐδαμῇ κω ἐξεχώρησε· τὸ δὲ, πολυπλάνητον κάρτα. ἐπὶ μὲν γὰρ Δευκαλίωνος βασιλῆος οἴκεε 21 γῆν τὴν Φθιῶτιν· ἐπὶ δὲ Δώρου τοῦ Ἕλληνος, τὴν ὑπὸ τὴν b Ὄσσαν τε καὶ τὸν Οὔλυμπον χώρην, καλεομένην δὲ Ἱστιαιῶτιν. ἐκ δὲ τῆς Ἱστιαιώτιδος ὡς ἐξανέστη ὑπὸ Καδμείων, οἴκεεν ἐν Πίνδῳ c Μακεδνὸν καλεόμενον. ἐνθεῦτεν δὲ αὖτις ἐς τὴν Δρυοπίδα μετέβη, καὶ ἐκ τῆς Δρυοπίδος οὕτως ἐς Πελοπόννησον ἐλθὸν, Δωριὸν ἐκλήθη. Ἥν τινα δὲ γλῶσσαν ἵεσαν οἱ Πελασγοὶ, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν· d εἰ δὲ χρεών ἐστι τεκμαιρόμενον λέγειν τοῖσι νῦν ἔτι ἐοῦσι Πελασγῶν, τῶν ὑπὲρ Τυρσηνῶν Κρηστῶνα πόλιν οἰκεόντων, οἳ ὅμουροί κοτε ἦσαν τοῖσι νῦν Δωριεῦσι καλεομένοισι· οἴκεον δὲ τηνικαῦτα γῆν τὴν νῦν Θεσσαλιῶτιν καλεομένην· καὶ τὴν Πλακίην τε καὶ Σκυλάκην Πελασγῶν οἰκησάντων ἐν Ἑλλησπόντῳ, οἳ σύνοικοι ἐγένοντο Ἀθηναίοισι· καὶ ὅσα ἄλλα Πελασγικὰ ἐόντα πολίσματα τὸ οὔνομα μετέβαλε· e εἰ τούτοισι τεκμαιρόμενον δεῖ λέγειν, ἦσαν οἱ Πελασγοὶ βάρβαρον γλῶσσαν ἱέντες. εἰ τοίνυν ἦν καὶ πᾶν τοιοῦτον τὸ Πελασγικὸν, τὸ Ἀττικὸν ἔθνος ἐὸν Πελασγικὸν, ἅμα τῇ μεταβολῇ τῇ ἐς Ἕλληνας, καὶ τὴν γλῶσσαν μετέμαθε. καὶ γὰρ δὴ οὔτε f οἱ Κρηστωνῖται οὐδαμοῖσι τῶν σφέας περιοικεόντων εἰσὶν ὁμόγλωσ-

Ionico. Hæ namque gentes priſco tempore præferebantur, altera Pelasgica, altera Hellenica: quarum illa nunquam ex illo ſolo exceſſit, hæc valde multumque eſt vagata. Etenim ſub Deucalione rege oram Phthiotidem incoluit, ſub Doro autem Hellenis filio regionem, quæ ad Oſſam & Olympum iacet, nomine Iſtiæotim; unde a Cadmeis eiecta, coluit in Pindo, vocata Macedna; inde rurſus in Dryopidem commigravit, atque ita hinc in Peloponneſum veniens, Dorica nominata eſt. Ceterum qua lingua Pelasgi ſint 57 uſi, pro certo affirmare non poſſum: ſed ſi fas eſt coniectando dicere ex his, qui cum maxime ſuperſunt Pelasgorum, qui ſupra Tyrrhenos urbem Creſtonem incolunt, aliquando finitimi eorum, qui nunc Dorienſes vocantur, tunc incolentes regionem, quæ nunc Theſſaliotis nominatur, & Placiam ac Scylacen, qui Pelasgi habitaverunt in Helleſponto, qui contermini Athenienſium fuerunt; & quæcunque alia Pelasgica oppida nomen immutarunt: ſi hinc coniectantem oportet dicere, Pelasgi utebantur barbara lingua. Quod ſi igitur & tota gens Pelasgica talis erat, gens Attica utpote Pelasgica, quum in Hellenas transiit, linguam quoque iſtorum addidicit. Etenim neque Creſtoniatarum lingua cum ullis nunc circa habitantibus conſentit, neque Placia-

a Ingens orditur in *Vind.* & *Arch.*, *Valla*que hiatus ad principium C. 69. usque; idem in tribus *Vaticanis*. *Stephanus Byz.* in Δώριον *Bibl. Coisl.* p. 288. in uſus ſuos depoſuit τὸ δὲ πολυπλάνητον &c., mutata plerumque dialecto. *b Ald. Med. Steph.* vulgo Ὄσσην. *c* Habet hinc *Steph.* in Μακεδνόν. Sed errans, non enim loci, ſed gentis nomen eſt. Vide VIII, 43. & *Salmaſ.* Ling. Hellen. p. 277. *d Aldino* & *Hervag.* εἰ δὲ deſunt. *e* Ἐν iidem. *f* Citat *Dionyſius* Ant. I. p. 23.

45. Τὸ μὲν οὐδαμῇ κω ἐξεχώρησε] Supra οὐδαμᾶ βασιλεύσεω, ubi *Galeus* οὐδαμῇ ex *Arch.* maluit, nullo ſucceſſu; utrumque promiſcue ponitur. Verum leve hoc. Inquirendum eſt, qua de natione haec praedicentur, Hellenicane an Pelasgica? Cel. *Gronovius* ad Hellenicam transtulit, *altera* vertens *Pelasgica*, *altera Hellenica*, *quarum haec nunquam ex illo ſolo exceſſit*, *illa valde multumque eſt vagata*; ſed iniuria, praeterque ſcriptoris opinionem. Docet Athenienſes originis eſſe Pelasgicae, Lacedaemonios Hellenicae: illos ſedibus ſuis non migraſſe; Dores, quo cum genere Spartani mixti fuerunt, multum pervagatos & diu fuiſſe. Omnia quae ſubiunguntur, hanc ſententiam expoſtulant, inprimis καὶ ἐκ τῆς Δρυοπίδος οὕτως ἐς Πελοπόννησον ἐλθὸν, Δωρικὸν ἐκλήθη, inmuunt Dorienſem & Heraclidarum in Peloponneſum introitum. Atque hi πολυπλάνητοι, neque fugit *H. Stephanum*, ſine cauſſa ſpretum. *Stephanus Byz.* clariſſime: Ἡρόδοτος ἐν τῇ ά. περὶ τοῦ Δωρικοῦ γένους φησὶ, ΠΟΛΥΠΛΑΝΗΤΟΝ αὐτὸ καλῶν καὶ δεικνὺς οὕτω, additis *Noſtri* verbis. Par de Hellenibus aliorum narratio. *Lesbonax* Protrept. p. 173. οἱ μὲν ἄλλοι ΠΑΝΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ἐκ τῆς σφετέρας αὐτῶν μετοικήσαντες οἰκοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν, ἐξελάσαντες ἑτέρους καὶ αὐτοὶ ἐξελασθέντες ὑφ' ἑτέρων. Athenienſes vero nunquam ſua regione migraſſe, neque alios inde expuliſſe: οὔτε γὰρ ἐξηλάθητε, addit, ὑπὸ (ἀπὸ) τῆς σφετέρας αὐτῶν ὑπ' οὐδαμῶν ἀνθρώπων κ. λ. Ipſi de ſe Athenienſes glorioſe ad Gelonem VII, 161. ἀρχαιότατον μὲν ἔθνος παρεχόμενοι, μοῦνοι δὲ ἐόντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων. Non equidem neſcio Pelasgorum vagationes, multifariam ſuſceptas & abſolutas. *Straboni* ea propter πολύπλανον eſſe ἔθνος καὶ ταχὺ πρὸς ἐπανασάσεις L. XIII. p. 922., neque diſſimilia litteris mandaſſe *Dionyſium Ant.* L. I. p. 14. At *Herodotus* de univerſa natione non loquitur, ſed de Athenienſibus, inde genus ſuum ducentibus. Id porro memorabile accidit, doctam hanc de Pelasgis, Doribus, Athenienſibus, Spartanis & Ionibus diſſertationem, XIII. ferme ſectionibus incluſam, pluribus ex ſchedis exulare, abſentiaeque eius cauſſam a doctiſſimo inter Italos viro in ſcholio quaeri: neque enim *Herodoti* eſſe: antiquum ſcholiaſten nimia ſedulitate adſcripſiſſe ſuo exemplari; hinc illis abeſſe libris, his adeſſe. Non placet commentum. *Herodoto*, ne longius evager, *Dionyſius*, *Strabo*, *Plutarchus*, *Athenaeus*, *Stephanus Byz.*, ut Grammaticos praeteream, disquiſitionem iſtam conſtanter adiudicant, eſtque doctior multo quam pro ſcholiaſtae ingenio. Neglecta a librariis videtur, ut ſuaviſſima rerum Croeſi narratio lenisſime decurreret atque inter ſe aptior cohaereret. Habetur adſine lacunae exemplum C. 131.

53. Ἥν τινα δὲ γλῶσσαν ἵεσαν οἱ Πελασγοί] Torſit haec *Noſtri* diſputatio doctiſſimorum virorum ingenia. *H. Stephani* & *Pb. Cluverii* in arbitraria vocum transpoſitione audaciam, cui inprudenter adſtipulatur Ampl. *Bouherius Diſſ. Herod.* C. IX. p. 109., recte conpeſcuerunt *Gronovius* & *Geinozius*. Sunt quoque ſpectabiles & temerariae Illuſt. *Maffei* in *Origin. Etruſcis Hiſtor. Diplomat.* p. 242. machinationes. Interpunctio loci turbas dedit, cuius, uti opinor, haec genuina ſententia. De barbaro Pelasgorum ſermone coniecturam, ſi fas ſit, ſumi poſſe ex eorum reliquiis, Creſtonem ſupra Tyrrhenos incolentibus, qui quondam Doribus, Theſſaliam tum temporis habitantibus fuerant finitimi. Haec aperta cuivis. De Creſtone & Tyrrhenis dubitatur. Cl. *Reiskio* probabile non fit, Pelasgos adeo fuiſſe evagatos, ut derepente ex Graeciae oris in Etruriam transmiſerint; nedum Herodotum eam rem ſic nude fuiſſe elocuturum: nusquam praeterea tota Italia urbem Creſtonem inveniri. Itaque Τυρσηνῶν loco Γυρτώνην reponendam, ſupra quam Macedoniae urbem Creſtonica Thraciae regio fuit; cui quidem ſuſpicioni, MSS. nihil iuvantibus, tanquam nimiae, non adſurgo. Mihi Creſton & regio Creſtonica viſa olim fuit ſatis hic obportuna. Tyrrheni, Pelasgicae gentis propago, Lemnum olim Imbrumque inſederunt, occuparunt dein varia Cherſoneſi atque ad Helleſpontum loca, tum ad montem Atho, teſtibus *Thucydide* L. IV, 109. & *Conone* XLI. Supra hos in Thraciae finibus natio fuit Creſtonica, forſan & urbs Creſton, Thucydidis aetate paene barbara & δίγλωσσος, cuius & *Noſter* VII, 124. VIII, 116. meminit Quae cum bene habeant, poſſunt pro veris putari. Quoniam tamen Tyrrhenos Etruriae paſſim Herodotus memorat, non intercedam valde, ſi ex *Dionyſii* auctoritate *Corton* ſeu *Cortona* Etruriae intelligatur, modo ne Κρηστῶνα πόλιν moveant.

58. Καὶ τὴν Πλακίην] Iungit haec artiſſime *Corn. de Pauw* praecedentibus, omnia ab οἴκεον δὲ usque in μετέβαλε parentheſi includens: par *Reiskii* ſententia, ſed poſt Σκυλάκην terminum parentheſi ſtatuentis. Quo modo barbari Pelasgorum ſermonis in Placianis nullum argumentum, quod ſequentia manifeſto poſtulant. Arbitror articulum deeſſe, adſciſcendum certe ad verborum ſtructuram, καὶ τῶν τὴν Πλακίην, *& ex illis Pelasgorum, qui Placiam & Scylacem in Helleſponto condiderunt, & quae alia Pelasgica oppida ſunt, quae nomen mutarunt:* his interſeritur, iſtos ex eo Pelasgorum numero eſſe, qui Athenienſibus olim adfines fuerunt, de quibus VI, 137., ſicuti de oppidis iſtis *Thucydides* IV, 109. Et haec plana videntur. Praetuli

cum

Placianorum; inter ipsos vero convenit; & declarant, quam linguæ figuram intulerunt in hæc loca transeuntes, eandem se nunc con-
58 servare. At natio Hellenica, ex quo existit, eodem sermone semper utitur, ut mihi videtur; separata quidem ab Pelasgica, imbecillis, ab exiguo prorsus profecta, in multitudinem excrevit gentium plurimarum, quum etiam adnexuerint se illi aliæ gentes barbaræ frequentes. Quæ caussa insuper mihi videtur fuisse, cur gens Pelasgica, quum barbara esset, nequaquam magnos profectus fece-
59 rit. Ex his igitur gentibus, Atticam quidem Crœsus audiebat contineri distractamque esse à Pisistrato Hippocratis filio. Hic enim ea tempestate tyrannus Athenis erat. Cuius patri, quum privatus ivisset ad celebranda Olympia, ingens contigit portentum. Nam quum hostiam immolasset, ahena astantia plena & carnibus & aqua, absque igne ferbuerunt, ita ut aqua redundaret. Quod portentum conspicatus Chilon Lacedæmonius, qui forte aderat, suasit ei primum, ne uxorem proli gignendæ aptam duceret domum: sin vero iam haberet, secundo loco uxorem istam eiiceret: & siquidem ex ea filium sustulisset, abdicaret. Tali Chilonis consilio nolens obsequi Hippocrates, hunc postea Pisistratum filium sustulit, qui in seditione litoralium, quibus præerat Megacles Alcmæonis filius; & campestrium, quibus præerat Lycurgus Aristolaidæ filius, tertiam seditionem excitavit, tyrannidem affectans: contractisque seditiosis, per caussam tutandi montanos,

γλωσσοι, οὔτε οἱ Πλακιηνοὶ, σφίσι δὲ ὁμόγλωσσοι. δηλοῦσί τε ὅτι τὸν εἰνέκαυλο γλώσσης χαρακτῆρα μεθαι-
70βαίνοντες ἐς ταῦτα τὰ χωρία, τοῦτον ἔχουσιν ἐν Φυλακῇ. Τὸ δὲ Ἑλληνικὸν γλώσσῃ μὲν, ἐπεί τε ἐγένετο, ἀείκοτε τῇ αὐτῇ [a] ἀφέστηκε, ὡς ἐμοὶ καταφαίνεται εἶναι, ἀπορυηθὲν μέντοι ἀπὸ τοῦ Πελασγικοῦ, ἐὸν ἀσθενὲς, ἀπὸ σμικροῦ [b] τέο τὴν ἀρχὴν ὁρμεώμενον, αὔξηται
75ἐς πλῆθος τῶν ἐθνέων πολλῶν, μάλιστα προσκεχωρηκότων αὐτῷ καὶ ἄλλων ἐθνέων βαρβάρων συχνῶν. [c] πρὸς δὴ ὧν, ἐμοί τε δοκέει οὐδὲ τὸ Πελασγικὸν ἔθνος, ἐὸν βάρβαρον, οὐδαμᾶ μεγάλως αὐξηθῆναι. Τούτων δὴ ὧν τῶν ἐθνέων τὸ μὲν Ἀττικὸν καλεχόμενόν τε καὶ διεσπασμένον ἐπυ-
80θάνετο ὁ Κροῖσος ὑπὸ Πεισιστράτου τοῦ Ἱπποκράτεος, τοῦτον τὸν χρόνον τυραννεύοντος Ἀθηναίων. Ἱπποκράτεϊ γὰρ, ἐόντι ἰδιώτῃ, καὶ θεωρέοντι τὰ Ὀλύμπια, τέρας ἐγένετο μέγα. θύσαντος γὰρ αὐτοῦ τὰ ἱρὰ, οἱ λέβητες ἐπεστεῶτες, καὶ κρεῶν τε ἐόντες ἔμπλεοι καὶ ὕδατος,
85ἄνευ πυρὸς ἕζεσαν, καὶ ὑπερέβαλον. [d] Χίλων δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος θεσπίζων, καὶ θεσάμενος τὸ τέρας, [e] συνεβούλευε Ἱπποκράτεϊ, πρῶτα μὲν γυναῖκα τεκνοποιὸν μὴ ἄγεσθαι ἐς τὰ οἰκία· εἰ δὲ τυγχάνει ἔχων, δεύτερα τὴν γυναῖκα ἐκπέμπειν· καὶ εἴ τίς οἱ τυγχάνει ἐὼν 22
90παῖς, τοῦτον ἀπείπασθαι. ἤχων ταῦτα παραινέσαντος Χίλωνος πείθεσθαι θέλειν τὸν Ἱπποκράτεα· γενέσθαι οἱ μὴ ταῦτα τὸν Πεισίστρατον τοῦτον, ὃς, στασιζόντων τῶν παράλων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀθηναίων, καὶ τὴν μὲν προεστεῶτος Μεγακλέος τοῦ [f] Ἀλκμαίωνος, τῶν
95δὲ ἐκ τοῦ πεδίου Λυκούργου Ἀριστολαΐδεω, [g] καταφρονήσας τὴν τυραννίδα, ἤγειρε τρίτην στάσιν. συλλέξας δὲ [h] στασιώτας, καὶ τῷ λόγῳ τὴν ὑπερακρίων θεσ-

τὰς,

a Sic *Med.* & *Pariſ.*, in aliis χέετκι. *b* *Ald. Herodag. Medic. Pariſ.*, vulgo τέως. Mox ὁρμεωμένου cum *Ald.* plures. Ὁρμώμενον *Med.*, ſine causſa. *c* Sic *Medic.*, ὡς δὴ ὧν *Ald.* & alii. *d* *Medic.* adſentitur *Aldus.* Χείλων in editis & mox Χείλωνος. *e* *Aldus*, *Herv.* συνεβούλευεν. *Med.* συνεβούλεε. *f* Ἀλκμέωνος *Med.* ex frequentiſſima confuſione diphthongi & vocalis eius. Paullo ſupra γενέσθαι δέ οἱ *Reisk.*, neque abſurde. *g* Uſus hoc eſt *Priſcian.* p. 1187. *Ed. Putſch.* *h* Στρατιώτας *Remig.* & ſtatim μηχ. τοιόνδε.

cum *Corn. de Paiw δικισάντων.* Causſam dabit *Mela* I, 16. *Poſt*, *Placia & Scylace*, *parvae Pelasgorum COLONIAE*, *quibus a tergo iuminet mons Olympus.* Quid nunc facies Illuſtri *Maffeio*, Placiam urbem ad Helleſpontum Propontidemque nusquam fuisſe adfirmante? Noſtri verba Scholion aut redolere, quod fuerit καὶ τὴν Παχτύην κατὰ Σκύλακα *& Pactyen ſecundum Scylacem*, ſcriptorem videlicet *Peripli*, aut in Placianis latere Picenos. Praeclarius de Herodoteis meritus eſt doctisſimus Abbas *Geinoz*, mihi in pleriſque conſentaneus, T. XVI. *Comment. Acad. Inſcript.* p. 62.

68. Οὔτε οἱ Πλακιηνοί] Non ſollicitantur a me Κρησωνιῆται, tametſi in *Dionyſio* Κρετωνιᾶται. Vulgavit *Bouberius Diſſ. Herod.* C. X. lapidis inſcriptionem, Placiae, eius ex opinione, depoſiti, in qua τῆς μητρὸς Πλακιανῆς ſive *Cybeles* memoria, barbari nihil. Fuerunt fortaſſe inſcripti marmoris tempore Placiani, ſi tamen illorum ea ἐπιγραφὴ, ut Pelasgicae gentis lapſu temporis plures, δίγλωσσοι. At non eſt. Venit Cyzico, quae vicini oppidi *matrem Placianam* honoris cultu dignata fuit. Vide Comitis *Caylus Antiq.* T. II. p. 198.

76. Καὶ ἄλλων ἐθνέων βαρβάρων] Delendam ἐθνέων vocem *Corn. de Pauw* cenſuit: ſine causſa. Paſim ἔθνεα βάρβαρα in hoc ſcriptore; Vocabuli iterationi punctione ſuccurſum eſt. Mox *Reiskius* πρὸς ὧν δὴ aut πρὸς δὴ ὧν, *a quibus nempe mihi videtur.* Tu *Gronov.* adi. H. *Stephanus* praeterea in Prolegomenis *p.* 739. *Ed. Gron.* Καὶ διεσπασμένον, quod poſt pauca ſequitur, in καὶ δεσποσυνόμενον mutatum voluit. Satis audacter. Δεσπόσυνος, δεσποσύνη Graecorum uſu valent; at quis δεσποσύνεσθαι dixit adhibuitque? Rectum eſt κατεχόμενον τε καὶ διεσπασμένον. Namque & Piſiſtrati dominatione continebantur premebanturque Athenienſes, & divulſi in partes erant, Alcmaeonidis, & quotquot eiusdem erant factionis, domo profugis, ut docetur C. 64. & V, 62.

85. Χίλων δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος] Ex *Florent.*, cui conſentit *Aldus*, Χίλων receptus eſt. Alibi ex eodem Χείλων VII, 235., tum Χίλων VI, 65. Memini *Pauſaniae* ac *Plutarcho* Χίλωνα probari, Χείλωνα *Diogeni Laërt.* In uno eodemque ſcriptore talis diſcordia ceſſare deberet.

87. Συνεβούλευεν Ἱπποκράτεϊ] Verum hoc. In *Med.* συνεβούλεε lenitas Ionica fruſtra invenitur. Mox C. 71. συνεβούλευσε Κροίσῳ τάδε. VIII, 101. νῦν τε συμβούλευσον. quibus locis *Medic.* a ſcribendi peccato ſibi cavit. Quam vero γυναῖκα τεκνοποιὸν hic & V, 40. appellat, ea aliis παιδοποιὸς & τεκνογόνος, *Euripid.* princ. *Androm. Aeſchylo* VII. *Theb.* 935., *Sophocli Elect.* 590.

95. Καταφρονήσας τὴν τυραννίδα] *Affectandi meditandique* hinc in Lexicis nova verbo καταφρονεῖν attributa fuit ſignificatio, quam certe poſcit huius loci ſententia. Piſiſtratus Athenis *regnum appetens*, qualis alias ἐρασθεὶς τυραννίδος *Herodoto* dicitur, & ἔρωτα σχὼν τυράννου γενέσθαι. Hic ex vulgari verbi notione potius dici potuiſſe videretur οὐ καταφρονήσας τὴν τυραννίδα· loquendi ratione ſatis uſitata, qua οὐ καταφρονέειν, *non temnere*, & Homeréum οὐ φιλέσιν, *deteſtari*, ſunt oppoſita. Sed ſecundum *Aem. Portum* apud Ionas peculiaris viguit in verbo καταφρονεῖν *exiſtimandi* vel *arbitrandi* ſignificatio: in duobus, quae mihi quidem innotuerunt *Herodoti* locis obtinet quidem *opinionis* poteſtas, vel *arrogantis* potius de ſe ſuisque viribus *perſuaſionis*, ſed *quam* aliorum vel parit vel *comitatur contemtus. Thucyd.* II, 62. ἰέναι τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε, μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι· apud *Herod.* I, c. 66. καταφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες εἶναι praegnans eſt locutio: *Arcadibus*, *quos contemnebant*, *ſe praeſtantiores arbitrati Lacedaemonii.* VIII, c. 10. καταφρονήσαντες ταῦτα· *iſta cum contemtu conſiderantes.* Dum liquido conſtiterit, nulla habita contemtus ratione, καταφρονεῖν pro φρονεῖν vel ἄγαν φρονεῖν a veteribus (recentiorum abuſum corrigit *Ammonius* in V. Φρονεῖν) uſurpatum; ſuſpicabor equidem pro καταφρονήσας leni mutatione corrigendum hoc in loco καὶ φρονήσας. Dum in Attica civitate Megacles & Lycurgus ſuae quisque factioni, cuius erat caput, tantum ſtudebat; Piſiſtratus, καὶ φρονήσας τὴν τυραννίδα, *etiam tyrannidis occupandae ſtudioſus*, τρίτην ἤγειρε στάσιν. *Ariſtophanes* Veſp. v. 505. — αἰτίαν ἔχω Τἀνῦτα δρᾶν ξυνωμότης ὡς, καὶ φρονῶν τυραννίδα· vulgato ὢν voculam ὡς iſto verſu ſubſtituendam cenſeo. VALKEN.

97. Καὶ τῷ λόγῳ τῶν ὑπερακρίων] *Gronov.* vide, & *Marſhami* Can. Chronol. p. 647. *Edit. Franeq.*

Postremus astutior tyrannidem occupat, & electus recipit. Pisistratus a Minerva reductus

σᾶς, μηχανᾶται τοιάδε. τρωματίσας ἑωυτόν τε καὶ ἡμιόνους, ἤλασεν ἐς τὴν ἀγορὴν τὸ ζεῦγος, ὡς ἐκπεφευγὼς τοὺς ἐχθρούς, οἳ μιν ἐλαύνοντα ἐς ἀγρὸν ἠθέλησαν ἀποπέσαι δῆθεν. ἐδέετό τε τοῦ δήμου Φυλακήν τινος πρὸς αὐτοῦ κυρῆσαι, πρότερον εὐδοκιμήσας ἐν τῇ πρὸς Μεγαρέας γενομένῃ στρατηγίῃ, Νίσαιάν τε ἑλών, καὶ ἄλλα ἀποδεξάμενος μεγάλα ἔργα. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, ἐξαπατηθεὶς [a] ἔδωκέ οἱ τῶν ἀστῶν κατα-
λέξας ἄνδρας τούτους, οἳ δορυφόροι μὲν οὐκ ἐγένοντο Πεισιστράτου, κορυνηφόροι δέ. ξύλων γὰρ κορίνας ἔχοντες εἵποντό οἱ ὄπισθεν. συνεπαναστάντες δὲ οὗτοι ἅμα Πεισιστράτῳ ἔσχον τὴν ἀκρόπολιν. ἔνθα δὴ ὁ Πεισίστρατος ἦρχε Ἀθηναίων, οὔτε τιμὰς τὰς ἐούσας συντα-
ράξας, οὔτε θέσμια μεταλλάξας· ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι [b] ἔνεμε τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς τε καὶ εὖ. μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον τωὐτὸ φρονήσαντες οἵ τε τοῦ Μεγακλέους [c] στασιῶται καὶ οἱ τοῦ Λυκούργου ἐξελαύνουσί μιν. Οὕτω μὲν Πεισίστρατος ἔσχε τοπρῶτον Ἀθήνας, καὶ τὴν τυραννίδα οὔκω κάρτα ἐρριζωμένην ἔχων, ἀπέβαλε. οἱ δὲ ἐξελάσαντες Πεισίστρατον, αὖτις ἐκ νέης ἐπ' ἀλλήλοισι ἐστασίασαν. ἀπελαυνόμενος δὲ τῇ στάσει ὁ Μεγακλέης, ἐπεκηρυκεύετο Πεισιστράτῳ, εἰ βούλοιτό οἱ τὴν θυγατέρα ἔχειν γυναῖκα ἐπὶ τῇ τυραννίδι. ἐνδεξαμένου δὲ τὸν λόγον καὶ ὁμολογήσαντος ἐπὶ τούτοισι Πεισιστράτου, μηχανῶνται δὴ ἐπὶ τῇ κατόδῳ πρῆγμα εὐηθέστατον, ὡς ἐγὼ εὑρίσκω, μακρῷ· ἐπείγε ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρου [d] τοῦ βαρβαρικοῦ ἔθνεος τὸ Ἑλληνικόν· ἐὸν καὶ δεξιώτερον, καὶ εὐηθίης ἠλιθίης ἀπηλ-
λαγμένον μᾶλλον· εἰ καὶ τότε γε οὗτοι ἐν Ἀθηναίοισι τοῖσι πρώτοισι λεγομένοισιν εἶναι Ἑλλήνων σοφίην, μηχανῶνται τοιάδε. Ἐν τῷ δήμῳ τῷ Παιανιέϊ ἦν γυνὴ τῇ οὔνομα ἦν Φύη, μέγεθος ἀπὸ [e] τεσσέρων πηχέων ἀπολείπουσα τρεῖς δακτύλους, καὶ ἄλλως εὐειδής· ταύτην τὴν γυναῖκα σκευάσαντες πανοπλίην, ἐς ἅρμα ἐσβιβάσαντες καὶ προδέξαντες σχῆμα οἷόν τι ἔμελλεν εὐπρεπέστατον φανέεσθαι ἔχουσα, ἤλαυνον ἐς τὸ ἄστυ, προδρόμους κήρυκας προπέμψαντες, οἳ τὰ ἐντεταλμένα ἠγόρευον ἐς τὸ ἄστυ ἀπικόμενοι, λέγοντες τοιάδε, Ω῾
„ Ἀθηναῖοι, δέχεσθε ἀγαθῷ νόῳ Πεισίστρατον, τὸν
„ αὐτὴ ἡ Ἀθηναίη τιμήσασα ἀνθρώπων μάλιστα, κα-
„ τάγει ἐς τὴν ἑωυτῆς ἀκρόπολιν. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἀγορεύοντες ἐλέγοντο· αὐτίκα δὲ ἐς τε τοὺς δήμους φάτις

tanos, huiuscemodi rem machinatur. Se ipsum ac mulos quum vulnerasset, agitavit iumenta in forum, tanquam elapsus ex hostibus, quem rus proficiscentem scilicet illi prorsus interimere voluissent: & populum precatus est, ut aliquid custodiæ ab illo obtineret, quum prius laudabile specimen sui edidisset in ducatu contra Megarenses, tum capta Nisæa, tum aliis præclaris operibus editis. Populus igitur Atheniensis deceptus, dedit ei quosdam è civibus delectos viros, qui non satellites quidem Pisistrato ferrent hastas, sed clavas. Ligneas enim clavas habentes sectabantur eum à tergo. Qui simul cum Pisistrato insurgentes arcem occuparunt: & inde Athenienſium imperio potitus, nullis qui tum erant magistratibus perturbatis, neque legibus mutatis, sed priore statu integro administravit urbem bene ac pulchre exornans. Sed non multo post tempore factio Megaclis & Lycurgi concordibus animis eum eiecit. Hunc igitur in modum Pisistratus primum obtinuit Athenas, & tyrannidem nondum valde stabilitam habens amisit: cuius eiectores denuo inter se seditionem redintegrarunt. In qua obsessus Megacles, Pisistratum misso caduceatore invitat, nunquid velit sibi filiam capere uxorem sub tyrannidis præmio. Accipiente vero sermonem & condicente hanc conditionem Pisistrato, machinantur ad illius reditum, rem, ut ego comperio, longe stultissimam: quandoquidem iam olim separatum fuit a barbarico genere Græcum, quippe dexterius & a fatuitate stolida magis abhorrens; si etiam isti in Athenienſibus, qui inter Græcos feruntur sapientia primi, talia machinantur. Erat in populo Pæanienſi mulier nomine Phya, tribus digitis minus statura quatuor cubitorum: & præsertim formosa. Hanc mulierem plena armatura quum instruxissent, in currumque sustulissent, compositam in eum habitum, quo venustissima apparitura esset, in urbem agunt, præmissis qui præcurrerent præconibus, qui quum in urbem venissent, hæc mandata pronunciarent, dicentes; Athenienses, bona mente excipite Pisistratum, quem Minerva ipsa præcipuo inter homines honore prosequuta, in suam reducit arcem. Isti igitur passim euntes talia prædicaverunt: & statim rumor in populos ema-

23

a Med., alii ἔδωκεν aut ἐδωκέν οἱ. *b Paris.* duo cum *Aldo* ἔμενε. In *Med.* ἐνεμε. *c* Sic *Romig. Medic. Paris.*, στρατιῶται editi. *d* Sic *Aldus*, *Paris. B.* & alii. *Medic.* τὸ βάρβαρον ἔθνος τοῦ Ἑλληνικοῦ cum *Romig.* & ora *Steph.* *e* Ex *Med.*, in *Paris. B.* *Aldo*que πηχέων τεσσάρων.

3. Νίσαιάν τε ἑλών] De hac Pisistrati in Megarenses expeditione *Aeneas* Tactic. C. 4. Νίσαια an Νισαία rectius pingatur, Grammatici quaerunt apud Cl. *Dukerum* in *Thucyd.* I, 104.

11. Ἐπί τε — ἔνεμε τὴν πόλιν] *Reiskius* Aldi ἔμενε longe praefert. Favere videtur *Plutarchus* in Solon. p. 96. ἐφύλαττε γὰρ τοὺς πλείστους νόμους τοῦ Σόλωνος ΕΜΜΕΝΩΝ πρῶτος αὐτὸς καὶ τοὺς φίλους ἀναγκάζων· sed diversum longe est. *Nostro* illud placuit: adstruo exemplis, a *Gronovio* in unum conductis ex L. V, 71. οἵπερ ἔνεμον τότε τὰς Ἀθήνας. Sic enim ibi *Arch.* & *Vind.* De intervallo temporis, quod abiit ab obpressis prima vice Athenis ad eversam priorem Pisistrati tyrannidem multa *Bouherius*, sed minime constituta, *Disc. Herodot.* C. XIV. Tu confer *Eduardi Corsini Fastor. Attic.* T. III. p. 101.

24. Τοῦ βαρβαρικοῦ ἔθνεος τὸ Ἑλληνικόν] Sive hoc, quod reposui, seu *Medic.* malueris, verum manebit, Hellenicum genus a barbaro fuisse seiunctum, & vicissim. At *Aldum* si sequare, oratio constabit pulcerrime, ex *Florentino* vehementer conturbata. Qua enim Ἑλληνικοῦ, ἐὸν, δεξιώτερον, ἀπηλλαγμένον concordia coibunt, uti necesse est? Athenienses quidem συνέσει δικείᾳ τὸ Ἑλληνικὸν ὑπερεβάλοντο, uti scribit *Pausanias* L. IV, 35., Barbari nunquam. Novi patrocinium *Mediceo* quaesitum sedulo fuisse, verum debile, &, si consideretur, alienum. Geminati genitivi ἐκ παλαιτέρου τοῦ βαρβάρου ἔθνεος, ambiguitatem quandam parientes, librarios, ut mutarent, permoverunt. Mecum sentit *Steph. Berglerus Act. Lipsi.* CIↃ IↃ CC XVI. p. 421.

29. Τῇ οὔνομα ἦν Φύη] Qua ostentata cives decepit Pisistratus, fuisse dicitur ἐυειδής. *Phylarchus Athenaei* XIII, p. 609. C. τὴν κατάγουσαν Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα, ὡς Ἀθηνᾶς πεῖραν εἶδος ἔχουσαν, καλὴν φησι γεγονέναι. Insanabile *Casaubono* vulnus non attigit in Pisistr. c. IV. *Meursius*: meo quidem arbitratu conmode corrigi poterit: ὡς Ἀθηνᾶς σωτείρας εἶδος ἔχουσαν. Ἀθηνᾶς τῆς σωτείρας meminit *Lycurgus* c. Leocr. p. 150, 5. locum adhibuerunt *Meursius* in Cecrop. c. 27. & plus una vice *Ez. Spanhemius*: eiusdem Minervae & alibi fit mentio, & in *Antipatri* epigr. quod vulgavit *L. Kusser.* ad *Suid.* in V. Φυγοδέμιος. *Phya* tum *ad habitum Deae reducentis* ipsum *in arcem formata* fuisse traditur *Valerio Max.* I, c. 2. VALKEN.

32. Καὶ προδέξαντες σχῆμα] Fuit, qui προσάψαντες refingeret: ego olim προσδήσαντες ex IV, 195. VI, 119. Nunc repudio. *Hesychius*, προδέξαντες, προδείξαντες; haud dubie hoc ex loco. Ostentarunt ergo magnificam illam speciem, ut incautos fallerent. *Polyaenus* hanc fraudem non neglexit *Lib.* I, 21, 1. ubi καὶ τὴν τυραννίδα τῶν Ἀθηναίων κατέσχεν cum *Berglero* si scripseris, suum auferet ille.

40. Καὶ

emanavit, Pisistratum a Minerva reduci. Qui vero in urbe erant, persuasi hanc mulierem esse deam ipsam, fœminæ supplicarunt pariter, & 61 Pisistratum acceperunt. Hunc in modum, quem diximus, recuperata tyrannide, Pisistratus, ex pactione quam inierat cum Megacle, filiam Megaclis ducit uxorem. Verum quum & filii esserent ei adolescentes, & Alcmæonidæ dicerentur obnoxii esse piaculo, nolens ex novo coniugio liberos tollere, haud legitime coibat cum uxore. Quam rem quum primo mulier occultasset, postea sive inquisivisset seu non, matri suæ aperuit. Mater viro indicavit. Iste vero inique ferens se à Pisistrato contumelia affici, ut erat iratus, positis inimicitiis in gratiam rediit cum seditiosis. Quæ fieri Pisistratus contra se animadvertens, regione prorsus abscedit: & ubi Eretriam pervenit, una cum filiis deliberat. Quum autem sententia Hippiæ prævaluisset de tyrannide rursus recuperanda, ibi tum munera collegerunt ex civitatibus, quæ ipsis nonnullam ante reverentiam debebant. Et cum multi magnas contulerunt pecunias, tum vero Thebani liberalitate superaverunt. Post hæc ut brevi sermone dicam, tempus exortum est, & omnia ad reditum eis expedita fuerunt. Nam & ex Peloponneso Argivi aderant mercede conducti, & Naxius quidam, nomine Lygdamis, voluntarius ipsis adveniens, multum alacritatis addidit, allatis & pecuniis & viris. 62 Profecti autem Eretria, anno undecimo vertente redierunt, & primum in Attica Marathonem occuparunt. Ad quos interea ibi castra habentes cum factiosi ex urbe se conferebant, tum alii ex populis affluebant, quibus erat tyrannis quam libertas optabilior: atque ita hi quidem congregabantur. Ceterum quandiu Pisistratus pecuniam cogebat, & postea Marathonem tenebat, Athenienses qui intra urbem degebant, rem nihili fecerunt: sed ubi acceperunt eum ex Marathone urbem versus movere, ita demum auxilia adversus eum comparant. Isti igitur cum omnibus copiis infesti in illos redeuntes tendebant; & Pisistratus

40 ὅτις ἀπίκετο, ὡς Ἀθηναίη Πεισίστρατον κατάγει· καὶ
αὐτὸ τῷ ἄστεϊ [a] πειθόμενοι τὴν γυναῖκα εἶναι αὐτὴν τὴν θεὸν,
προσεύχοντό τε τὴν ἄνθρωπον, καὶ ἐδέκοντο τὸν Πει-
σίστρατον. Ἀπολαβὼν δὲ τὴν τυραννίδα τρόπῳ τῷ εἰ-
ρημένῳ ὁ Πεισίστρατος, κατὰ τὴν ὁμολογίην τὴν πρὸς
Μεγακλέα γενομένην, [b] γαμέει τῇ Μεγακλέος τὴν
θυγατέρα. οἷα δὲ παίδων τέ οἱ ὑπαρχόντων ἡνιέων,
καὶ λεγομένων εἶναι ἀγαγέων εἶναι τῶν Ἀλκμαιωνιδέων, ὡ
βουλόμενός οἱ γενέσθαι ἐκ τῆς νεογάμου γυναικὸς τέκνα,
ἐμίσγετό οἱ οὐ [c] κατὰ νόμον. τὰ μὲν νυν πρῶτα ἔκευ-
λε ταῦτα ἡ γυνή· μετὰ δὲ, εἴτε ἐξορεύσῃ, εἴτε καὶ αὐ,
φράζει τῇ ἑωυτῆς μητρί· ἡ δὲ τῷ ἀνδρί. τὸν δὲ δεινόν
τι ἔσχεν, ἀτιμάζεσθαι τοὺς Πεισιστράτου. ὀργῇ δὲ
ὡς εἶχε, καταλλάσσετο τὴν ἔχθρην τοῖσι [d] στασιώτη-
σι. μαθὼν δὲ ὁ Πεισίστρατος τὰ ποιεύμενα ἐπ' ἑωυτῷ,
ἀπαλλάσσετο ἐκ τῆς χώρης τοπαράπαν. ἀπικόμενος
δὲ ἐς Ἐρέτριαν, ἐβουλεύετο ἅμα τοῖσι παισίν. Ἐπὶ πλέω
δὲ [e] γνώμην νικήσαντος, ἀνακλᾶσθαι ὀπίσω τὴν τυ-
ραννίδα, ὡς ταῦτα ἤγειρον δωτίνας ἐκ τῶν πολίων, αἱ
τινές σφι [f] προηδέατό κού τι. πολλῶν δὲ μεγάλα πα-
ρασχόντων χρήματα, Θηβαῖοι ὑπερεβάλοντο τῇ δό-
σεϊ τῶν χρημάτων. μετὰ δὲ, ἐν πολλῷ λόγῳ εἰπεῖν,
χρόνος διέφυ, καὶ πάντα σφι ἐξήρτυτο ἐς τὴν κάτο-
δον. καὶ γὰρ Ἀργεῖοι μισθωτοὶ ἀπίκοντο ἐκ Πελοπον-
νήσου· καὶ Νάξιός σφι ἀνὴρ ἀπιγμένος ἐθελοντὴς, τῷ
οὔνομα ἦν Λύγδαμις, προθυμίην πλείστην παρείχετο,
κομίσας καὶ χρήματα καὶ ἄνδρας. Ἐξ Ἐρετρίης δὲ
ὁρμηθέντες, διὰ ἐνδεκάτου ἔτεος ἀπίκοντο ὀπίσω. καὶ
πρῶτον τῆς Ἀττικῆς ἴσχουσι Μαραθῶνα. ἐν δὲ τούτῳ
τῷ [g] χώρῳ σφι στρατοπεδευομένοισιν, οἵ τε ἐκ τοῦ ἄστεος
στασιῶται ἀπίκοντο, ἄλλοι τε ἐκ τῶν δήμων προσέρ-
ρεον, οἷσιν ἡ τυραννὶς τοῦ ἐλευθερίης ἦν ἀσπαστότερον.
[h] οὗτοι μὲν δὴ συνηλίζοντο. Ἀθηναίων δὲ οἱ ἐκ τοῦ ἄ-
στεος, ἕως μὲν Πεισίστρατος τὰ χρήματα ἤγειρε, καὶ με-
ταῦτις ὡς ἔσχε Μαραθῶνα, λόγον οὐδένα εἶχον. ἐπεὶ
δὲ ἐπύθοντο ἐκ τοῦ Μαραθῶνος αὐτὸν [i] πορεύεσθαι ἐπὶ
τὸ ἄστυ, ὕστω δὴ βοηθέουσι ἐπ' αὐτόν. καὶ οὗτοί τε παν- 24
στρατιῇ ἦσαν ἐπὶ τοὺς κατιόντας· καὶ οἱ ἀμφὶ Πεισί-
στρατον,

a Ald. Hervag. & *Edd.* cum *Paris. C.*, *Medic.* πυθόμενοι. *b Med.*, vulgo γαμέει τ. θυγ. αὐτοῦ. *c Med.* & *Plut. de Malign.* p. 858., τὸν νόμον *Edd.* *d* Στρατιώτῃσι *Ald.* & *Steph.* ora. *e* Γνώμῃ *Remig.* cum marg. *Steph.* *f Remig. Paris. B.*, προηδέατο *Med.*, *Edd.* προειδέατο. *g* Χρόνῳ *Remig. Steph.* ora & *Ald.* *h Med. Remig.* & *Steph.* margo, *Edd.* οὕτω. *i Rem. Med.* ora *Steph.*, στρατεύεσθαι *Ald.* & ceteri.

40. Καὶ ἐν τῷ ἄστεϊ πειθόμενοι] Ut mulierem pro dea adorarent, incessere animos persuasio debuit divinitatis. Πυθόμενοι natum est ex eo, quod restitutum. Simile amanuensium delictum L. III, 78. Δαρεῖος δὲ πυθόμενος ὥσε τὸ ἐγχειρίδιον, *cui Darius obtemperans* &c. Valla, qui quidem πειθόμενος, quo modo *Codd.* plures, in suo habuit. Facit mecum *Reiskius*. De Phya *Athenaeus* ex *Clidemo* L. XIII. p. 609., & Critici in Comici *Equit.* V. 447., varie errantes. Vid. *Jo. Meursii Pisistrat.* C. 16.

47. Καὶ λεγομένων ἐναγέων εἶναι] Tituli caussam explanat L. V, 70.

53. Καταλλάσσετο τὴν ἔχθρην τοῖσι στασιώτῃσι] Vide *Paull. Leopard. Emend.* VII, 7., ubi *Aldinum* στρατιώτῃσι prudenter corrigitur. Est in *Herodoti* scriptis *Codd.* frequentata harum vocum confusio, efficitque, ut electio in ambiguo sit. Sic I, 59. III, 144. V, 104. IX, 2. &c.

56. Ἱππίεω δὲ γνώμην νικήσαντος] Opinor ex schedis *S. Remigii* in marginem *Stephani* venisse γνώμῃ: videor enim animadvertisse, mirum haec membranarum inter & *Stephani* excerpta consensum intercedere. Amplectuntur *Galeus*, *Pavius*, *Reiskius*, alii, eam *Remig.* lectionem, estque conmoda satis. Αὐτὸς — βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι, γνώμῃσί τε νικᾷν scribitur III, 82. Nec propterea tamen unice vera. *Aristophan. Nub.* V. 431. ὥστε τολοιπὸν γ' — ἐν τῷ δήμῳ ΓΝΩΜΑΣ σὺδὲις ΝΙΚΗΣΕΙ πλείονας ἢ σύ. *Aeschines* in Ctesiph. p. 63. ἐνταῦθα ἕτερον ψήφισμα νίκα Δημοσθένης· & p. 80. ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος. Haec gemina sunt. Valet in praeliis, νικᾷν μάχῃ & μάχην, πολέμους &c. Conf. ad *Diodori* L. XI, C. 26. adscripta.

59. Αἵ τινές σφι προηδέατό κού τι] Sic *Regior.* unus & *Remig.*, consentiente fere *Mediceo*. Ex προήδομαι repetitum ivit *Gronovius*, additis Latinis, *quae ipsis nonnihil ante placuerant*, sed verbo isti non respondentibus. Προαιδεῖσθαι Herodoteo sermone non aliud est, ac reverentiam ob acceptum ante beneficium & gratum animum testari, ut III, 40. καὶ τίς ἐστι Ἑλλήνων εὐεργέτης, ᾧ ἐγὼ προαιδεῦμαι, νεωστὶ μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχων· *cui ego reverentiam ante debeo*, non male interpres. Certe ut ea exscripta hic sunt, ita Mss. complures. De verbi formatione ut commenter, necesse non est; qui Herodotum novit, hanc non ignorat: addi oportet, doctissimum *Geinozium* eadem mecum fuisse opinione. *Reiskius* προειδοντο, aut προκηδοντό κού τι· *qui prospiciebant quodammodo & factum volebant, nisi malueris* προειδέχτο *loco* προεδέδεντο· *prius obligati beneficiis erant*. Non muto sententiam.

68. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χώρῳ] Nescio quos duo Codices, in quibus χρόνῳ, *Galeus* designavit. Schedis *Arcb.* omnia haec desunt. Ergone *Etonensem* editumque *Aldinum?* quos quidem inprudenter duces legit, quippe errantes. Marathonis mentio reique series τῷ χώρῳ postulant. Similis menda vitiavit L. IX, 69., alias detergenda. Id bene, quod οὕτω δὴ βωθέουσι infra maluit ex Ionum more & specie. Equidem sine ullo offensionis metu, si vel unus *Codd.* praeiret, id reponerem. Nam genuinum & Herodoteum esse ex *Eustathio* in *Homer.* p. 288, 16., atque aliunde demonstrabitur L. VIII, 14. & 72.

Unde hoſtes ſocordes adortus recepit tyrannidem; Naxum ſubegit; Delum expiavit.

στρατον, ὡς ὁρμηθέντες ἐκ Μαραθῶνος ἦσαν ἐπὶ τὸ ἄστυ ἐς τωὐτὸ συνιόντες, [a] ἀπικνέονται ἐπὶ Παλληνίδος Ἀθηναίης ἱρὸν, καὶ ἀντία ἕθεντο τὰ ὅπλα. ἐνθαῦτα θείῃ πομπῇ χρεώμενος παρίσταται Πεισιστράτῳ Ἀμφίλυτος ὁ Ἀκαρνὰν, χρησμολόγος ἀνὴρ, ὃς οἱ προσιὼν χρᾷ ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ, τάδε λέγων,

Ἔρριπται δ' ὁ βόλος, τὸ δὲ δίκτυον ἐκπεπέτασται·
Θῦνοι δ' οἰμήσουσι σελήνης διὰ νυκτός.

Ὁ μὲν δὴ οἱ ἐνθεάζων χρᾷ τάδε· Πεισίστρατος δὲ, συλλαβὼν τὸ χρηστήριον, καὶ φὰς δέκεσθαι τὸ χρησθὲν, ἐπῆγε τὴν στρατίην. Ἀθηναῖοι δὲ οἱ ἐκ τοῦ ἄστεος ὡς ἄριστον τετραμμένοι ἦσαν δὴ τηνικαῦτα· καὶ μετὰ τὸ ἄριστον [b] μετεξέτεροι αὐτῶν, οἱ μὲν, πρὸς κύβους, οἱ δὲ, πρὸς ὕπνον. οἱ δὲ ἀμφὶ Πεισίστρατον, ἐσπεσόντες, τοὺς Ἀθηναίους τρέπουσι. Φευγόντων δὲ τούτων, βουλὴν ἐνθαῦτα σοφωτάτην Πεισίστρατος ἐπιτεχνᾶται, ὅκως μήτε [c] ἁλισθεῖεν ἔτι οἱ Ἀθηναῖοι, διεσκεδασμένοί τε εἶεν. ἀναβιβάσας τοὺς παῖδας ἐπὶ ἵππους, ὡς ἔπεμπε, οἱ δὲ καταλαμβάνοντες τοὺς Φεύγοντας, ἔλεγον τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ Πεισιστράτου, θαρσέειν τε κελεύοντες, καὶ ἀπιέναι [d] ἕκαστος ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ. Πειθομένων δὲ τῶν Ἀθηναίων, οὕτω δὴ Πεισίστρατος τοτρίτον σχὼν Ἀθήνας, ἐρρίζωσε τὴν τυραννίδα, ἐπικούροισί τε πολλοῖσι, καὶ χρημάτων συνόδοισι· τῶν μὲν, αὐτόθεν, τῶν δὲ, ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ συνιόντων· ὁμήρους τε τῶν παλαιμεναίων Ἀθηναίων καὶ μὴ αὐτίκα φυγόντων παῖδας λαβὼν, καὶ καταστήσας ἐς Νάξον. καὶ γὰρ ταύτην ὁ Πεισίστρατος κατεστρέψατο πολέμῳ, καὶ ἐπέτρεψε [e] Λυγδάμι. πρός γε ἔτι τούτοισι, τὴν νῆσον Δῆλον καθήρας ἐκ τῶν λογίων. καθήρας δὲ ὧδε. ἐπ' ὅσον ἔποψις τοῦ ἱροῦ εἶχεν, ἐκ τούτου τοῦ χώρου πάντος ἐξορύξας τοὺς νεκροὺς, μετεφόρεεν ἐς ἄλλον χώρον τῆς Δήλου. καὶ Πεισίστρατος μὲν ἐτυράννευε Ἀθηναίων· Ἀθηναίων

tus cum ſuis, poſtquam e Marathone digreſſi, ſimul uno agmine ad urbem venisſent, accedunt ad Minervæ Pallenidis fanum, & caſtra ex adverſo poſuerunt. Hîc divino inſtinctu fungens Amphilytus Acarnan, ariolus, Piſiſtrato adfuit, eumque accedens hexametro carmine vaticinatur, inquiens,

Lapſus abit iam iactus, & eſt quoque rete repanſum.
Nocte aderunt thyni claro ſub ſidere lunæ.

Hoc ille oraculum iſti divinitus reddidit. Piſiſtratus vero, eo percepto, & ſe divinam vocem accipere affirmavit, & copias adduxit. Athenienſes autem urbani tunc ad prandium ſe converterant, & poſt prandium partim ad teſſeras, partim ad ſomnum. In hos igitur impetu facto, qui cum Piſiſtrato erant, eos in fugam vertunt. Ipſis autem fugientibus ſolertiſſimum ibi conſilium Piſiſtratus excogitat, ut Athenienſes nec amplius recolligerentur, & diſſipati manerent. Pueros impoſitos equis præmiſit, qui aſſequuti fugientes, mandata Piſiſtrati dicerent, iuberentque eos bono animo eſſe, & ad ſua quemque abire. Ita parentibus dicto Athenienſibus, Piſiſtratus tertio potitus Athenis, tyrannidem ſtabilivit, tum adiutoribus multis, tum pecuniarum proventibus, partim indidem, partim à flumine Strymone comparatis. Filios quoque eorum Athenienſium qui perſtiterant, nec e veſtigio fugam fecerant, pro obſidibus ſumptos, in Naxum transtulit. Hanc enim inſulam bello ſubegerat, Lygdamique permiſerat, quum ante hac etiam Delum inſulam ex oraculis expiaſſet. Expiavit autem ita, quatenus proſpectus a templo ferebatur, eatenus ex omni loco cadaveribus effoſſis, & in alium eiusdem inſulæ locum translatis. Itaque Piſiſtratus tyrannide potitus

63

64

a Ἀπικνέεται & mox ἕθετο *Ald.* *b* *Suidas* in v. *c* *Idem* in v. *d* *Ald. Hervag. Med. Remig.*, in *Pariſ. B.* ἕκαστον ſigmate ſupra poſito. *e* *Med.* cum *Steph.*, marg., Λυγδάμει, *Edd.*

79. Ἐπὶ Παλληνίδος] Δίκας πάρεισιν παρθένου Παλληνίδος cadaver ſuum humandum praedicit Euryſtheus in *Euripid.* Heraclid. v. 1031. ubi v. 849. leguntur iſta: Παλληνίδος γὰρ σεμνὸν ἐκπερᾶν πάγον Δίκας Ἀθήνας. Templi forſan donaria, quaeque illis inſcripta fuerint cognoſceremus, ſi *Themiſonis* ad nos pervenisſet ἡ Παλληνίς· vid. *Athen.* VI, p. 234. F. 235. A. *Polyaenus* I, c. 21. §. 1. Πεισίστρατος, inquit, ἀπ' Εὐβοίας ἐστράτευσεν εἰς Ἀττικὴν ἐπὶ Παλληνίδος. His in *Pallenes* demo locum dare potuisſet *Meurſius*. VALKEN.

82. Ὁ Ἀκαρνάν] Vates atque id genus hominum ferebat Acarnania & vicina Leucas. Qui ſacros hos exercituum comites in primis ſtudioſiſſime commemorat, ab ingenio *Thucydidis* hac etiam in parte multum diverſus, *Herodotus* Μεγισίην habet Ἀκαρνῆνα VII, c. 221. & Hippomachum Λευκάδιον ἄνδρα IX, c. 37. Acarnani quoque, quod fatendum eſt, non disconvenit *Amphilyti* nomen: Κύνητα τὸν Θεολύτου Acarnanis nominat *Thucyd.* II, c. 102. Sed multo tamen plures Attici nobis, nec mirum, innotuerunt χρησμολόγοι. Quando itaque qui bene ominatus accesſit Piſiſtratum Amphilytus, *Platonis* Socrati dicatur in Theage p. 124. D. (quod *Paull. Leopardus* iam animadvertit Em. VII, c. 7.) ὁ ἡμεδαπὸς Ἀμφίλυτος· Ἀθηναῖος autem *Clem. Alex.* Strom. I, p. 398, 21. ubi notat *Hudſonus*; his ego quidem teſtibus fidere malim, quam deſcriptoribus Codicum *Herodoti*; ſuſpicatus *Acharnenſem* fuisſe Amphilytum, atque adeo dedisſe Noſtrum Ἀμφίλυτος ὁ Ἀχαρνεὺς, aut ſi quis illud ob morem praeferat Ionicum, ὁ Ἀκαρνεύς· inventum *Euſtathio* & βάθρακος παρὰ τῷ Ἴωνι Ἡροδότῳ· ad Od. H, p. 271, 46. alia quaedam idem habet huius formae rariſsima. Ἀκαρνὰν & Ἀχαρνεὺς & alibi permutata ſunt a librariis, & in *Luciani* Ε. Δ. VII, T. III. p. 297. ubi conflatum e duplici lectione, quod libri praebent ſcripti, Ἀκαρνανεὺς & Ἀχαρνανεύς· bene monenti *Guieto* debuerat obtemperari: vera enim eſt procul dubio lectio: ὁ γεωργὸς ὁ Ἀχαρνεὺς, qui Acharnis a patre misſus in urbem ἔνιον τιμὴν ἀπειλήφει· ſic corrigo vulgatum οἶνον· noti ſunt Ἀχαρνικοὶ ξένοι. VALKEN.

82. Ἀμφίλυτος ὁ Ἀκαρνὰν] *Gronov.* vide & *Themiſtium* Or. III. p. 46. Reſponſum harioli *Aeliani* ſe memoriae obtulit, cum thynnorum piſcationi, cultisſime deſcriptae, ſubderet *Hiſt. Anim.* XV, 5. οὐκοῦν — καὶ Ἐρετριεῖς ἴσασι ταῦτα καὶ Νάξιοι, κατὰ κλέος τῆς θήρας τῆς τοιαύτης πάνυ ὄντες, ὅσα Ἡρόδοτός τε καὶ ἄλλοι λέγουσι. *Norunt haec & teſtantur tum Eretrienſes, tum Naxii, hac piſcatione inſignes, ut Herodotus & alii teſtantur.* Sic *Gillius* & *Geſnerus*, minime eius ſententiam, ut dicam lenisſime, adſecuti. Eretrienſibus, ait, Naxiisque & Athenienſibus ex fama eiusmodi thynnorum capturae uſu venisſe, quae Herodotus atque alii litteris prodiderint. *Athenienſibus*, inquam, qui excidisſe videntur, niſi ſi ſcribentis oblivione ſint neglecti. Hoc obiter.

89. Τετραμμένοι ἦσαν] Leve videbitur, notandum tamen; ſollemne Ionibus esſe ἔσαν, idque hoc in libro nonnunquam, veluti C. 31. 71. &c., ſed frequentius ἦσαν ſcribi; in aliis prius esſe crebrius. Quae mihi diſcrepantia amanuenſium, non ſcriptoris arbitratu accidisſe viſa ſemper fuit. Συλλαβὼν τὸ χρηστήριον optime vir clarisſimus defendit, quem ad *Arriani Exp. Alex.* I, 19. conſulere obportunum erit.

98. Καὶ ἀπιέναι ἕκαστος] *H. Stephanus* veterem ſcripturam, ut oratio lenior curreret, mutavit. In *Pariſino* ἕκαστον librarius, ſupra ſcripto *ſigmate*, idem fortasse atque ille arbitratus, aut certe ſcriptionis peccatum esſe corrigendum. Salva res erit, modo infinitivi, quae *Gronovii* opinio, imperantium vicem fungantur. Saepisſime hoc genus noſter amavit, L. IV, 126. σὺ δὲ ὡς καὶ πανυσάμενος πλάνης μάχεσθαι ſic libri MSS. & *Euſtatbius*, e quibus & VII, 159. σὺ δὲ μὴ βοηθέειν refingendum erit. *Kuſterum* in *Clerici Bibliotheca*, alia omnia amplexum, ardor obloquendi a vero avertit.

7. Καθήρας δὲ ὧδε] *Jo. Meurſium* correptum nollem: Eadem ſcripſit in *Piſiſtrato* C. 8., quae *Noſter*. Eleganter atque ad hunc locum obportune *Thucydides* III, 104. ἐκάθηρε μὲν γὰρ καὶ Πεισίστρατος ὁ τύραννος πρότερον αὐτὴν, οὐχ ἅπασαν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐφεωρᾶτο

tus est Athenienſium, eorum aliis in prœlio cæſis, aliis una cum Alcmæonida e patria profugis. Talem itaque ſtatum Athenienſium 65 esſe ea tempeſtate Crœſus audiebat: Lacedæmonios quoque magnis e cladibus ereptos, & iam Tegeatibus bello ſuperiores esſe. Quippe Leonte Spartæ regnante & Hegeſicle, Lacedæmonii quum cetera bella proſpere gessiſſent, adverſus ſolos Tegeatas cladem acceperant. Et antea fere ex omnibus Græcis utebantur peſſimis legibus & circa ſeſe ipſos, tum etiam peregrinis intolerabiles, quæ inſtituta in melius ita mutavere. Lycurgo, viro inter Spartiatas probato, Delphos ad oraculum profecto, ſimulatque in ædem ingreſſus eſt, Pythia hæc ſtatim inquit,

Ad mea veniſti præpinguia templa, Lycurge,
Grate Iovi & cunctis qui tecta tuentur Olympi.
Ambigo tene deum iam nunc hominemque ſalutem.
Sed multo magis esſe deum te credo, Lycurge.

Nonnulli præter hæc aiunt, Pythiam ei expoſuiſse inſtituta quæ nunc à Spartiatis ſervantur. Ipſi tamen Lacedæmonii dicunt, Lycurgum, quum fuisſet tutor filii fratris ſui Leobotæ, Spartiatarum regis, e Creta hæc attuliſse. Siquidem quum primum tutor factus eſt, omnia iura immutavit: deditque operam nequis ea transgrederetur: deinde vero quæ ad bellum pertinent, enomotias, triacadas, & ſyſſitia: ſuper hæc ephoros ac ſenatores inſti- 66 tuit Lycurgus. Ita illi ad rectum vitæ genus translati ſunt, & Lycurgum vita defunctum delubro ædificato magnopere colunt. Ex quo cum bo-

θηναίων δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ μάχῃ ἐπεπλώκεσαν, οἱ δὲ αὐτῶν μὴ Ἀλκμαιονίδεω ἔφευγον ἐκ τῆς [a] οἰκηίης. Τοὺς μέν νυν Ἀθηναίους τοιαῦτα τὸν χρόνον τοῦτον ἐπυνθάνετο ὁ Κροῖσος κατέχοντα· τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἐκ καχῶν τε μεγάλων πεφευγότας, καὶ ἐόντας ἤδη τῷ πολέμῳ κατυπερτέρους Τεγεητέων. ἐπὶ γὰρ Λέοντος βασιλεύοντος καὶ Ἡγησικλέος ἐν Σπάρτῃ, τοὺς ἄλλους πολέμους εὐτυχέοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὸς Τεγεήτας [b] μόνους προσέπλαιον. τὸ δὲ ἔτι πρότερον τούτων καὶ κακονομώτατοι ἦσαν σχεδὸν πάντων Ἑλλήνων, κατά τε σφέας αὐτοὺς, καὶ ξείνοισιν ἀπρόσμικτοι. μετέβαλον δὲ ὧδ' ἐς εὐνομίην. Λυκούργου τῶν Σπαρτιητέων δοκίμου ἀνδρὸς ἐλθόντος ἐς Δελφοὺς ἐπὶ τὸ χρηστήριον, ὡς ἐσῆιε ἐς τὸ μέγαρον, εὐθὺς ἡ Πυθίη λέγει τάδε,

Ἥκεις ὦ [c] Λυκόοργε ἐμὸν ποτὶ πίονα νηὸν,
Ζηνὶ φίλος, καὶ πᾶσιν Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
Δίζω ἦ σε θεὸν μαντεύσομαι, [d] ἢ ἄνθρωπον.
Ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι, ὦ Λυκόοργε.

Οἱ μὲν δή τινες πρὸς τούτοισι λέγουσι καὶ φράσαι αὐτῷ τὴν Πυθίην τὸν νῦν κατεστεῶτα κόσμον Σπαρτιήτῃσιν. Ὡς δ' αὐτοὶ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, Λυκοῦργον ἐπιτροπεύσαντα Λεωβώτεω, ἀδελφιδέος μὲν ἑωυτοῦ, βασιλεύοντος δὲ Σπαρτιητέων, ἐκ Κρήτης ἀγαγέσθαι ταῦτα. ὡς γὰρ ἐπετρόπευσε, τάχιστα μετέστησε τὰ [e] νόμιμα πάντα, καὶ ἐφύλαξε ταῦτα μὴ παραβαίνειν. μετὰ δὲ, τὰ ἐς πόλεμον ἔχοντα, ἐνωμοτίας, καὶ τριηκάδας καὶ συσσίτια· πρός τε τούτοισι, τοὺς ἐφόρους καὶ γέροντας ἔστησε Λυκοῦργος. Οὕτω μὲν μεταβαλόντες εὐνομήθησαν. τῷ δὲ Λυκούργῳ τελευτήσαντι ἱρὸν ἐισάμενοι, σέβονται μεγάλως. οἰκίη δὲ ἔν τε χώρῃ ἀγαθῇ

a Med., Pariſ. C. & Edd. εἰκίης. b Μόνους *Ald. c Medic.* atque alii. Vulgo Λυκόεργε & mox denuo. *d Medic.*, cui adſtipulantur *Plut.* t. II. p. 1098. A. *Max. Tyr.* Or. XXIX. p. 347. *Galen. Protrept.* pr., *Euſeb.* Pr. Eu. L. V., 27., *Themiſt.* Or. XV. p. 193. In *Edit.* ἠὲ καὶ ἄνδρα & *Pariſ. C.* & *Themiſt.* Or. XIX. p. 225. *e* Νόμια *Remig.* & mox παραβαίνων, neque, ſi ita malis, abſurde. Tum paullo ante Λεωβάτεω.

ρῆτο τῆς νήσου. Verbis diſcrepat; in luſtrandae inſulae ritibus & modo diſcordia nulla.

11. Οἱ δὲ αὐτῶν μετὰ Ἀλκμαιονίδεων] Vetus interpres Ἀλκμαιωνιδέων ex coniectura, quae abſurda minime eſt: Alcmaeonidae omnes Athenis ob Piſiſtratidarum tyrannidem excesſerunt, civiumque plures ſecum traxere, ſicuti L. V, 62. uberius commemorat. Ducem non nego Megaclem fuisſe, univerſae tamen gentis potior mentio. Praeclare *Plutarchus* in *Solone* extremo. ὁ μὲν Μεγακλῆς εὐθὺς ἔφυγε μετὰ τῶν ἄλλων ΑΛΚΜΑΙΩΝΙΔΩΝ.

16. Ἐπὶ γὰρ Λέοντος] Confer *Pauſaniam* L. III, 3. *Noſtrum* aemulantem, nec dextre tamen ſuis partibus functum.

21. Καὶ ξείνοισιν ἀπρόσμικτοι] *Peregrinis intolerabiles* Interpres. Ἄμικτοι, ἀνεπίμικτοι, ἀπρόσμικτοι omnes illi, qui peregrinos iure commercii excludunt, eorumque conſociationem atque aditum recuſant. De Britannia *Diodorus* V, 21. αὕτη δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἀνεπίμικτος ἐγένετο ξενικαῖς δυνάμεσι. Hinc ἄμικτοι ἄνθρωποι *Lucian.* H. V. II, 27. & ἄμικτα ἔθνη καὶ θηριώδη *Phil. Iud. Leg. ad Cai.* p. 1013. C. homines gentesque, omne familiaritatis genus detrectantes. *Polybii* ἀνεπιμιξία τῶν ἐθνῶν de neglecto commercii uſu & acceſſu *Excerpt.* p. 1023. huc pertinet, ſicuti ἐπιμιξίη πρὸς τοὺς Τεγεήτας infra C. 68. & 185. in aliam partem.

25. Ἥκεις ὦ Λυκόοργε] Potuisſet vir clariſs. aliud robur *Cod. Florentino* addere ex *Apollon. Rhod.* I, 162. τὸν μέν ῥα πατὴρ ΛΥΚΟΟΡΓΟΣ ἔπεμπε· & principe Poëta, a criticis veteribus ibi laudato, *Iliad.* H, 144. ac Z, 130. In oraculi verſu tertio ἢ ἄνθρωπον iuſtum eſt. *Themiſtius* ſibi non conſtat, fortasſe aliorum culpa. Tametſi *Orat.* XIX. principio, nunc quidem ἠὲ καὶ ἄνδρα ſcriptum inveniatur, in ſequentibus bis terve οὐκ ἂν ἐδίσασα, εἰ θεὸς ἢ ἄνθρωπος ἦν. Fuit autem Pythiae id reſponſum multo celeberrimum, &, ſi *Plutarcho adv. Colot.* p. 1116. F. fides, ἐν ταῖς παλαιοτάταις ἀναγραφαῖς inſertum apud Spartanos.

32. Ἐπιτροπεύσαντα Λεωβώτεω] Laborant haec premunturque inſigni difficultate, etſi *Pauſanias* L. III, 2. haud aliter, ac nos cum maxime, legerit. Labotas, ſive Leobotes, ex regia Euryſtenidarum familia, fratris Lycurgi, quippe Proclidae, atque ex alia gente, filius non fuit: ſi ſororis filium dixeris, oberit Labotae aetas, qua ſuae is tutelae erat, cum hic naſceretur. Praeterea Charilli, ſive Charilai fratris Polydectae filii, tutelam Lycurgus, magno ſcriptorum conſenſu, adminiſtravit. Haec atque alia *Jo. Meurſius* Herodoto, uti cenſet, manifeſte erranti obiicit *Regn. Laconici* C. 9. & *Miſcell. Lacon.* II, 5. ſequitur *Meurſium* & amplius centum annis inter Labotae obitum & Lycurgi legislationem intercesſisſe contendit *Bouherius Diſ. Herodot.* C. 13. Cui equidem largiri debeo, ſi *Apollodori*, *Clementis Alex.*, *Africani*, *Euſebii* rationes conſtent, id verum videri. Ergone Noſter erravit? Fieri potuit: quamquam ſi conſideretur accurata utriusque regiae familiae recenſio VII, 204. VIII, 131., res ea ad credendum fit difficilis. An Χαρίλλου cum viro Amplisſimo refingendum, culpaque in librarios, qui nimis ſcioli Λεωβώτεω correxerint, eſt referenda? Sic profecto in vado res erit, & Herodotus ab errore immunis: vitium vero antiquisſimum & *Pauſania* prius; neque id mirandum, cum ſuo iam tempore *Philemon* apud *Porphyrium Quaeſt. Hom.* VIII. de corruptis Herodoti exemplaribus querelam moverit. *Marshamus Can. Chronol.* p. 452. aliam, & forte planiorem, ingreſſus medelae viam fuit: mutata vocum ſede fuisſe cenſet Λυκ. ἐπιτροπ. ἀδελφιδέου μὲν ἑωυτοῦ, βασιλ. δὲ Σπαρτιητέων Λεωβώτεω, *cum esſet tutor filii fratris ſui, Leobotas autem Spartanorum rex.* Sunt ſane huiuscemodi vocabulorum transpoſitiones non inſolitae; neque oberit multum Leobotae Lycurgique aetas. Certum eſt de tempore legum latarum vitaeque Lycurgi vero principio antiquos ſcriptores diſcordiis diſtineri: id ne operoſius oſtendatur, otium *Meurſius* fecit. Conſtat praeterea Eunomum, legislatoris patrem, & fratrem Polydectem breve regni ſpatium habuisſe: vixisſe Leobotam diutisſime, Dorysſum atque Ageſilaum, filium nepotemque, exiguo intervallo, & rege Ageſilao leges Spartanis perlatas ex *Pauſania* III, 2. Quae utique conſtare poſſe videntur: opus enim minime eſt, ut *Apollodori* temporum rationibus *Noſter* adſentiatur, neque ut ſcripſisſe cenſeatur, rege Leobota conponendis legibus operam inpendisſe Lycurgum: ad eius regnum tutela pertinet, quam Creticum iter excepit deinde, quo de praeter alios *Strabo*.

36. Ἐνωμοτίας καὶ τριηκάδας] Utrumque Gloſſae Herodoteae explanant, unde *Suidas*, ſed non ſine pecca-

to,

ἀγαθῇ, καὶ πλήθεϊ οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν, ἀνά τε ἔδραμον αὐτίκα, καὶ εὐθηνήθησαν. καὶ δὴ σφι οὐκέτι [a] ἀπέχρα ἡσυχίην ἄγειν, ἀλλὰ καλαφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες εἶναι, ἐχρηστηριάζοντο σφι Δελφοῖσι ἐπὶ πάσῃ τῇ Ἀρκάδων χώρῃ. ἡ δὲ Πυθίη σφι χρᾷ τάδε,

[b] Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὔ τοι δώσω.
Πολλοί σ' Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἵ σ' ἀποκωλύσουσιν. ἐγὼ δέ τοι οὔτι μεγαίρω.
[c] Δώσω τοι Τεγέην ποσσίχροτον ὀρχήσασθαι,
Καὶ καλὸν πεδίον σχοίνῳ ἀμφιμετρήσασθαι.

Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, Ἀρκάδων μὲν τῶν ἄλλων ἀπείχοντο· οἱ δὲ, πέδας φερόμενοι, ἐπὶ Τεγεήτας ἐστρατεύοντο, χρησμῷ κιβδήλῳ πίσυνοι, ὡς δὴ ἐξανδραποδιούμενοι τοὺς Τεγεήτας. ἐσσωθέντες δὲ τῇ συμβολῇ, ὅσοι [d] αὐτέων ἐζωγρήθησαν, πέδας τε ἔχοντες τὰς ἐφέροντο αὐτοὶ, καὶ σχοίνῳ ἀμφιμετρησάμενοι τὸ πεδίον τὸ Τεγεητέων, ἐργάζοντο. αἱ δὲ πέδαι αὗται, 26 ἐν τῇσιν ἐδεδέατο, ἔτι καὶ [e] ἐς ἐμὲ ἦσαν σῶαι ἐν Τεγέῃ, περὶ τὸν νηὸν τῆς [f] Ἀλέης Ἀθηναίης κρεμάμεναι. Κατὰ μὲν δὴ τὸν πρότερον πόλεμον συνεχέως αἰεὶ κακῶς ἀέθλεον πρὸς τοὺς Τεγεήτας. κατὰ δὲ τὸν καλὸν Κροῖσον χρόνον, καὶ τὴν Ἀναξανδρίδεώ τε καὶ Ἀρίστωνος [g] βασιληίην ἐν Λακεδαίμονι, ἤδη οἱ Σπαρτιῆται κατυπέστεροι τῷ πολέμῳ ἐγεγόνεσαν, τρόπῳ τοιῷδε γενόμενοι. ἐπειδὴ αἰεὶ τῷ πολέμῳ [g] ἐσσοῦντο ὑπὸ Τεγεητέων, πέμψαντες θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς, ἐπειρώτεον τίνα ἂν θεῶν ἱλασάμενοι, κατύπερθε τῷ πολέμῳ Τεγεητέων γένοιατο. ἡ δὲ Πυθίη σφι ἔχρησε, τὰ Ὀρέστεω τοῦ Ἀγαμέμνονος ὀστέα ἐπαγαγομένους. ὡς δὲ ἀνευρεῖν οὐκ οἷοί τε [h] ἐγίνεατο τὴν θήκην τοῦ Ὀρέστεω, πέμπουσι [i] ἐς θεὸν ἐπειρησομένους τὸν χῶρον ἐν τῷ κέοιτο ὁ Ὀρέστης. εἰρωτῶσι δὲ ταῦτα τοῖσι θεοπρόποισι λέγει ἡ Πυθίη τάδε,

Ἔστι τις Ἀρκαδίης Τεγέη [k] λευρῷ ἐνὶ χώρῳ,
Ἔνθ' ἄνεμοι πνείουσι δύο κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
Καὶ τύπος ἀντίτυπος, καὶ πῆμ' ἐπὶ πήμασι κεῖται·
Ἔνθ' Ἀγαμεμνονίδην κατέχει φυσίζοος αἶα·
Τὸν σὺ κομισσάμενος, Τεγέης ἐπικάρσιος ἔσσῃ.

bonitate soli, tum non exigua hominum copia, elevati sunt statim, ac bene floruerunt. Quin etiam non amplius suffecit illis pace & quiete frui, sed quum se Arcadibus praestantiores esse arbitrarentur, de omni Arcadum regione oraculum Delphis consuluerunt. Quibus Pythia respondit,

Me petis Arcadiam? magnum petis: haud tibi tradam.
Multi apud Arcadiam vescentes glande viri sunt,
Qui te reiicient. Tibi ego haud invidero quicquam,
Saltandam Tegeam planta plaudente daturus:
Utque queas campum metiri fune feracem.

Haec responsa ubi accepere Lacedæmonii, a ceteris Arcadibus abstinentes, bellum intulere Tegeatis, ferentes compedes: videlicet captioso freti oraculo tanquam redacturi Tegeatas in servitutem. Verum congressi prœlio ac fugati, quicunque eorum vivi sunt capti, eisdem quas ipsi attulerunt compedibus inclusi, & campum Tegeatem mensi fune in eo opus fecerunt. Compedes autem quibus vincti fuerant, ad meam usque ætatem servatæ fuerunt in Tegea circa templum Minervæ Aleæ suspensæ. Et primore quidem bello adversus Tegeatas assidue semper male pugnaverant: Crœsi tamen ætate & Anaxandrida ac Aristone regnantibus Lacedæmone, iam longe superiores Spartiatæ bello extiterunt, hunc in modum tales effecti. Quum semper in bello a Tegeatis superarentur, missis Delphos consultoribus, oraculum sunt scisitati, quemnam deorum placarent, ut Tegeatarum victores existerent. His Pythia respondit, id fore, si ossa Orestis filii Agamemnonis referrent. Cuius loculum quum nequirent invenire, rursus ad deum mittunt de loco scisitatum, in quo situs Orestes esset. Haec nunciis interrogantibus, ita Pythia inquit,

Est quædam Arcadiæ Tegea, in regione patenti:
Hic duo flant venti vi pervehemente coacti,
Forma hostis formæ, & noxæ superindita noxa;
Hic Agamemnonides terra omniparente tenetur,
Quo tu sublato Tegeæ sperabere victor.

Ubi

ὡς

[a] *Medic.*, vulgo ἀπέχρη & *Paris. C.* [b] Citat *Dio Chrys.* Or. XVII. p. 251. *Pausan.* VIII, 1. & *Eustath.* in *Homer. p.* 301. fin. [c] Habet *Polyaen.* I, 8. Et *Stephanus* in Τεγέα, non nihil discrepans. [d] *Ald.* & reliqui. αὐτῶν *Med.*, non recte. [e] Ἐς ἐμεῦ *Ald.* [f] *Ald.* & *Medic.*, Ἀλαίης alii. [g] Ἐσσῶντο vulgo. Quod nunc est, ex *Med.* est & aliis. [h] *Ald. Hervag.* & *Reg.*, ἐγίνεον *Med.* paullo ante ἐπειρώτεον vulgati, ἐπηρώτεον *Ald.* ἐπηρώτων *Medic.* Prius Ionicum magis. [i] Τὴν ἐς θεὸν *Med.*, *Ald.* aliique τὴν ignorant. Statim ἐπερησομένους *Ald.* & alii. [k] Λευκῷ *Remig.* [l] Πήμασι *Aldus*, & mox κομισάμενος, levi discrimine. Vid. *Stephanum* in Τεγέα, ubi hoc oraculum.

to, descripsit, ut ad Glossatorem suo tempore docebitur. Bene *Polyaenus* de Lacedaemoniis κατὰ λόχους καὶ μοίρας, ΕΝΩΜΩΤΙΑΣ καὶ ΣΤΣΣΙΤΙΑ στρατοπεδεύοντες L. II, 3, 11. Ephoros, a Lycurgo Spartanis fuisse inpositos, *Marshamus* infitiatus fuit inprudenter. *Nostri* patrocinium docte professus Clar. est *Jac. Perizonius* ante laudabilem *Gronovii* operam ad *Aelian.* V. H. III, 17. Ceterum μετέσχησε τὰ νόμια πάντα *Cod. Remig.* si νόμια fuerint, cupide probarem. Mores atque instituta indicant. Vide III, 99. & de Lycurgi post obitum divinis honoribus *Nic. Damascenum* Exc. p. 449.

41. Ἀνά τε ἔδραμον αὐτίκα] Sic L. VII, 156. ἀὶ δὲ παραυτίκα ἀνά τ' ἔδραμον καὶ ἔβλαστον. Et *Diodorus* V, 12. Ταχὺ τοῖς τε βίοις ἀνέδραμον καὶ ταῖς δόξαις ἠυξήθησαν· qui eum in modum saepe alias, ut ibi ostensum fuit. Adde *Paull. Leopardum Emend.* VII, 7.

43. Καταφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες εἶναι] Imitatur *Abydenus* de turris Babylonicae structoribus καὶ δὴ θεῶν καταφρονήσαντας ἀμείνονας εἶναι in *Eusebii Pr. Euang.* IX, 14. Putabam καταφρονέειν, *Erotiano* praeeunte, Ionibus tantundem fuisse ac κατανοεῖν *considerare*, *opinari* non sine contemtu quodam. Nec alia mens doctissimo *Reiskio*. Ansam dedit *Herodotus* VIII, 10. & huius libri C. 59., ubi *Valkenarii* animadversionem expende.

52. Οἱ δὲ, πέδας φερόμενοι] Ita multo post Carthaginienses, sed pari eventu, in *Diodori* L. XX, 13. Suscepta infelix haec & temeraria expeditio fuit rege Charillo, docente *Pausania* III, 7. & VIII, 49. Calamitatem vero captivorum Laconum alia in re *Libanius* tetigit *Prosphonet. ad Julian.* p. 179. A. ὥσπερ γὰρ ἦν ἕτερον Σπαρτιάται γῆν Τεγεατῶν, ταύτην εἰργάζοντο τοῖς νενικηκόσι, χοίνικας ἔχοντες· i. e., si interpretem audis, *modios tenentes*. At noli auscultare; χοίνικες nihil aliud ac *Nostro* πέδαι, isto quidem oratoris loco.

59. Περὶ τὸν νηὸν τῆς Ἀλέης] Bene Minervae hunc titulum instauravit *Gronov.*, etsi in vocis origine error inest. Constanter Ἀλέην adpellat *Pausanias*, regique *Aleo* acceptum refert, oblitus Homericum *Iliad.* χ', 301. In *Strabone* VIII, p. 595. Ἀλαίας nomen habet ex doctorum coniecturis. De compedibus, quae inter templi donaria *Pausaniae* aevo durabant, ipse L. VIII, 47.

70. Οὐκ οἷοί τε ἐγινέατο.] Herodoteum hoc ex Ionum more. *Florentinus* dialecti rationem non duxit, mox quoque τουτέων, ὀρέων aliaque immutavit, quae tangenda non fuerant. Sustuli praeterea τὴν, cui sedem inter αὖτις ἐς θεὸν concesserat. Nam turbat orationem, neque praesidium accipit ex C. 153. τὴν πρώτην εἶναι, quippe plane diverso. *Reiskius*, retineri si debeat, mavult ἔπεμπον τὴν αὖτις ἐς θεὸν, & πομπὴν ad structuram adscisit: posset geminum videri Sophocleum *Trachin.* v. 665. Πρὶν ἢ τάνδε πρὸς πόλιν ἀνύσειε, nisi discreparet recte expensum.

74. Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χώρῳ] Cl. *Pauw* Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χῶρος, cui *Reiskius* consentit, λευρᾷ tamen scribens. Aliter Poëta *Odyss.* H, 121.

Τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον ΛΕΤΡΩι ἐνὶ ΧΩΡΩι
Τέρσεται ——

76. Καὶ τύπος ἀντίτυπος] Rixantur nimis quam fuerat ex usu *Gronovius* & *Kusterus*; in adnotationibus ille, hic

Ubi hæc quoque audierunt Lacedæmonii, nihilo minus inventione abſtinuerunt omnia diſquirentes: donec Liches, unus Spartiatarum eorum, qui benemeriti vocantur, comperit. Sunt autem benemeriti, in civibus ſemper ex militia equeſtri egreſſi maxime ſenes, quinque quotannis, quos quo anno ex equitibus exeunt, oportet a Spartiatarum communi miſſos alios a-
68 lio non ceſſare. Ex his Liches, quum eſſet, rem illam apud Tegeam adinvenit, fortuna pariter atque ſolertia uſus. Nam quum cum Tegeatis hoc tempore ius commercii eſſet, & iſte in ferrariam officinam venisſet, intuebatur mirabundus ferrum dum procudebatur. Quo in ſpectaculo admirari eum animadvertens faber ferrarius, intermiſſo opere, Certe magis, ô Lacon hoſpes, inquit, admirarere, ſi idem quod ego tu noſſes, qui tantopere admiraris ferri opificium. In hac enim corte puteum facere quum vellem, fodiens incidi in loculum ſeptem cubitorum: & quia incredulus eram, omnino fuisſe maiores quam nunc ſunt homines, aperui eum, & vidi cadaver eiusdem loculo longitudinis: quam ubi menſus ſum, iterum obrui. Hæc illo referente quæ viderat, Liches conſiderans, coniectabat hunc ex oraculo eſſe Oreſtem, hac utens coniectura: duos quidem quos cernebat fabri ferrarii folles, totidem comperit eſſe ventos: incudem vero & malleum, formam & formæ repercuſſionem: ferrum vero quod cuderetur, noxam ſuperinditam noxæ: hac ratione id coniectans, quod in noxam hominis ferrum inventum ſit. Hæc itaque cum coniectaviſſet, Spartam regreſſus, rem omnem Lacedæmoniis refert. Illi ex compoſito & ficto ſermone hominem iudicio aggredientes exilio damnant. Qui Tegeam profectus, & calamitatem ſuam referens fa-

Ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀπεῖχον τῆς ἐξευρέσιος οὐδὲν ἔλασσον, πάντα διζήμενοι· ἐς ὃ δὴ Λίχης τῶν ἀγαθοεργῶν καλεομένων Σπαρτιητέων ἀνεῦρεν· οἱ δὲ ἀγαθόεργοί εἰσι τῶν ἀστῶν, ἐξιόντες ἐκ τῆς ἱππέων αἰεὶ οἱ πρεσβύταλοι, πέντε ἔτεος ἑκάστου τοὺς δεῖ τοῦτον τὸν ἐναυτὸν τὸν ἂν ἐξίωσιν ἐκ τῶν ἱππέων, Σπαρτιητέων τῷ κοινῷ διαπεμπομένους, μὴ ἐλινύειν ἄλλους ἄλλη. [a] Τουτέων ὦν τῶν ἀνδρῶν Λίχης ἀνεῦρε ἐν Τεγέῃ, καὶ συντυχίῃ χρησάμενος καὶ σοφίῃ. ἐούσης γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον ἐπιμιξίης πρὸς τοὺς Τεγήτας, ἐλθὼν ἐς χαλκήιον, ἐθηεῖτο σίδηρον ἐξελαυνόμενον· καὶ ἐν θωύματι ἦν, [b] ὁρέων τὸ ποιεόμενον. μαθὼν δέ μιν ὁ χαλκεὺς ἀποθωϋμάζοντα, εἶπε παυσάμενος τῆς ἐργυ, „ [c] Ἦκες ἄν, ὦ ξεῖνε Λάκων, εἴπερ εἶδες τὸ περ ἐγώ, „ χάρτα ἂν ἐθωύμαζες, ὅκου νῦν ὕτω τυγχάνεις θωϋ„ μα[d] ποιεύμενος τὴν ἐργασίην τοῦ σιδήρου. ἐγὼ γὰρ „ ἐν τῇδε [e] θέλων τῇ αὐλῇ φρέαρ ποιήσασθαι, ὀρύσ„ σων, ἐπέτυχον σορῷ ἑπταπήχεϊ, ὑπὸ δὲ ἀπιστίης „ [f] μὴ μὲν γενέσθαι μηδαμᾶ μέζονας ἀνθρώπους τῶν „ νῦν, ἀνῆξα αὐτὴν, καὶ εἶδον τὸν νεκρὸν μήκεϊ ἴσον „ ἐόντα τῇ σορῷ. μετρήσας δὲ, συνέχωσα ὀπίσω. Ὁ 21
μὲν δὴ [g] οἱ ἔλεγε τά περ ὀπώπεε· ὁ δὲ, ἐπώσας τὰ λεγόμενα, συνεβάλλετο τὸν Ὀρέστεα κατὰ τὸ θεοπρόπιον τοῦτον εἶναι, τῇδε [h] συμβαλλεόμενος· τοὺς χαλκέος δύο ὁρέων φύσας, τοὺς ἀνέμους εὕρισκε ἐόντας· τὸν δὲ ἄκμονα, καὶ τὴν σφῦραν, τόν τε τύπον καὶ τὸν ἀντίτυπον· τὸν δὲ ἐξελαυνόμενον σίδηρον, τὸ πῆμα ἐπὶ πήματι κείμενον· κατὰ τοιόνδε τι εἰκάζων, ὡς ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπῳ σίδηρος ἀνεύρηται. συμβαλλεόμενος δὲ ταῦτα, καὶ ἀπελθὼν ἐς Σπάρτην, ἔφραζε Λακεδαιμονίοισι πᾶν τὸ πρῆγμα. οἱ δὲ, ἐκ λόγου πλαστοῦ ἐπενείκαντες οἱ αἰτίην, [i] ἐδίωξαν. ὁ δὲ, ἀπικόμενος ἐς Τεγέην, καὶ φράζων τὴν ἑωυτοῦ συμφορὴν πρὸς τὸν χαλκέα,

a Edd. & ſcripti. τούτων *Med.* & Λίχνης margo *Stephani*. *b* *Ald.* & *Pariſ.*, ὁρῶν *Medic.* *c* Citat *Etymol.* p. 434. ἦ που, male. Statim παυσαμένου ora *Steph.* *d* Bene *Med.*, vulgo ποιούμενος. *e* *Aldus* & ceteri. *Medic.* interſerit & ſcribit θέλων ἐν τῇ, ſine cauſſa. Vid. tamen *Gronov.* *f* *Reisk.* corrigit μηδὲν γενέσθαι. *g* Ex *Med.*, Editi ignorant & *Reg. A. Suidas* ἐπώσας hinc ſumtum explicat. *h* Συμβαλλόμενος & mox συμβαλόμενος *Med.* Vulgo συμβαλλεόμενος, & mox quod reſtitui. Vid. VI, 63. & 107. tum ἐπὶ πήμασι ora *Steph. Aldus.* *i* Ἐδίωκον *Rem.* & *M. Steph.*

hic *Clerici* in *Bibl. Vet. & Rec.* t. V. p. 405. Cui bono? Scriptor ipſe τὸν ἄκμονα καὶ σφῦραν *incudem & malleum*, eſſe τὸν τύπον καὶ τὸν ἀντίτυπον ait, quod malleus incudem feriat, & incus vicisſim malleum repellat: id fieri ſolere officinae ferrariae adſpectu omnes & ſono edocent; & utrumque *H. Stephanus & Chytraeus* dudum monuerunt. Τύπος in oraculi ambagibus atque ex vi quadam originis malleum non male; ἀντίτυπος, quia eius ictum repellit, incudem exprimere aptus eſt: πημ' ἐπὶ πήματι ferrum, quod malleo ſuper incude tunditur. Qua in explicatione ab *Herodoti* ſententia non deflexit *Pauſanias* III, 3. p. 210. Ultimo oraculi verſu Τεγέης ἐπιτάρροθος ἔσσῃ *Corn. de Pauw* reponebat Τεγέης ἐπιτάρροθον ἕξῃ, *Tegeae auxiliatorem habebis tibi*, de auxiliatore, cuius tamen notitia requirebatur, ipſo tacens.

80. Ἐς οὗ δὴ Λίχης τῶν ἀγαθοεργῶν] Proſcribitur a *Pavio* & *Reiskio* ἐς οὗ praeſtare aut ἕως οὗ aut ἐς ὅ. Sic enim uſu receptum eſſe. Contra veniunt ſchedae *Florentinae* IV, 12. & 160. 166., ubi *Gronov.*, tum reliquae omnes V, 51. Ellipſis defectui mederi poteſt. De Spartanorum Agathoërgis *Rubnkenius* ad *Timaeum* & doctorum alii ad *Heſychium*.

85. Μὴ ἐλινύειν] Sic L. VIII, 71. Καὶ ἐλίνυον οὐδένα χρόνον· at VII, 56. ἐλινύσας οὐδένα χρόνον, diſcordibus MSS. & litteram iteratam recuſantibus, *Suida* non diſſentiente. *Hippocratis* Codd. in Ionico verbo abeunt in partes itidem, uti *Foëſius* commonſtravit. Vide *Apollonii Rhod.* I, 589. interpretes, & *Paull. Leopardum* Emend. L. I, 24.

90. Μαθὼν δέ μιν ὁ χαλκεύς] *Faber aerarius* vetus interpres, Heresbachius *ferrarius*, inſecutique editores. *Gronov.* ſine cauſſa *aerarium* praetulit. Dudum eſt, cum *Pauſanias* III, 3. doceret, officinam ferrariam fuisſe, in quam Lichas penetraverit, minime neglecta notionis eius ratione. Patefacit id quoque res ipſa eiusque ſeries. *Pollux* VII, 106. χαλκεύειν δὲ καὶ τὸ σιδηρεύειν ἔλεγον, καὶ χαλκέας, τοὺς τὸν σίδηρον ἐργαζομένους, quorum ultima ſunt *Ariſtotelis* de *Poëtic. Art.* C. 25. p. 256. Confer Fragmenta *Pythagor.* p. 706. *Ed. Gal.*, Schol. in *Apollon. Rhod.* I, 430, & *Aemil. Portum* ad *Xenophontem* p. 1178., & de Oreſtis corpore, cubita longitudinis habente ſeptem *Philoſtratum Heroic.* I, 2. p. 668., tum *A. Gellium* N. A. III, 10., cui *Noſter* propter illud litteris, tametſi ex Spartanorum ſermonibus, proditum, *homo fabulator.*

97. Μὴ μὲν γενέσθαι] Si faverent Codd. praeferrem: μηδαμοὺς γενέσθαι μηδαμᾶ μέζονας ἀνθρώπους τῶν νῦν· *nullos uſpiam fuisſe.* L. II. c. 91. μηδ' ἄλλων μηδαμᾶ μηδαμῶν ἀνθρώπων. Opinio non abſurda fabri ferrarii Tegeatae nitebatur ea propemodum ratione, quam *Celſi* verbis apud *Origen.* IV., p. 207. exprimas: τὰ αὐτὰ ἀεὶ καὶ γεγονέναι καὶ εἶναι καὶ ἔσεσθαι. Simillima dantur *Epicuri:* iſtam ἀπιστίαν, valde probatam *Palaephato*, expugnare nititur *Plutarchus* T. II, p. 732. D. — Quae hic paulo ſuperius leguntur: ἦ κου ἂν ξεῖνε Λάκων —— ἐθωῦμαζες minus ſincere ſcripta proſtant in *Etymolog. M.* p. 434, 28. VALKEN.

5. Πῆμα ἐπὶ πήματι] *Aldinum* ἐπὶ πήμασι *Sophocles* verum praeſtaret *Antig.* V. 605. ἀρχαῖα —— πήματα φθιμένων ἐπὶ ΠΗΜΑΣΙ πίπτοντα, niſi alia in re occuparetur, & in formulae uſu variarent veteres. Reſponſum Pythiae apud *Aelian.* Var. Hiſt. III, 43. καὶ πῆμα δόμοις ἐπὶ πήματι βαίνει. *Manetho* V, 57. Ἐνθ' ἀκαταστάσιαι καὶ ΠΗΜ' ΕΠΙ ΠΗΜΑΤΙ δεινῷ· Refer huc, ut alia praetereantur, *Iuvenalis* Sat. XV, 165.

Aſt homini ferrum letale incude nefanda
Produxisſe parum eſt. ——

prospera Lacedæmoniis, qui à Crœso prælati Græcis iam ante amico. Cæteris Crœso missi ab Spartanis interceptio.

χέα, [a] ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν. χρόνῳ δὲ ὡς ἀνέγνωσαν, ἐνοικίσθη. ἀνορύξας δὲ τὸν τάφον, καὶ τὰ ὀστέα συλλέξας, οἴχετο φέρων ἐς Σπάρτην. καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου, ὅκως ἐπειρώατο ἀλλήλων, πολλῷ κατυπέρτεροι τῷ πολέμῳ ἐγίνοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἤδη δέ σφι καὶ ἡ πολλὴ τῆς Πελοποννήσου ἦν κατεστραμμένη. Ταῦτα δὴ ὦν πάντα πυνθανόμενος ὁ Κροῖσος, ἔπεμπε ἐς Σπάρτην ἀγγέλους δῶρά τε φέροντας, καὶ δεησομένους συμμαχίης, ἐντειλάμενός τε τὰ λέγειν χρῆν. οἱ δέ, ἐλθόντες ἔλεγον, Ἔπεμψε ἡμέας Κροῖσος ὁ Λυδῶν τε καὶ ἄλλων ἐθνέων βασιλεὺς, λέγων τάδε, Ὦ Λακεδαιμόνιοι, χρήσαντος τοῦ θεοῦ τὸν Ἕλληνα φίλον προσθέσθαι (ὑμέας γὰρ πυνθάνομαι προεστάναι τῆς Ἑλλάδος) ὑμέας ὦν κατὰ τὸ χρηστήριον προσκαλέομαι, φίλος τε θέλων γενέσθαι καὶ σύμμαχος ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης. Κροῖσος μὲν δὴ ταῦτα [b] δι' ἀγγέλων ἐπεκηρυκεύετο. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἀκηκοότες καὶ αὐτοὶ τὸ θεοπρόπιον τὸ Κροίσῳ γενόμενον, ἥσθησάν τε τῇ ἀφίξεϊ τῶν Λυδῶν, καὶ ἐποιήσαντο ὅρκια ξεινίης πέρι καὶ ξυμμαχίης· καὶ γάρ τινες αὐτοὺς εὐεργεσίαι εἶχον ἐκ Κροίσου πρότερον ἔτι γενόμεναι. πέμψαντες γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Σάρδις, χρυσὸν ὠνέοντο, ἐς ἄγαλμα βουλόμενοι χρήσασθαι τούτῳ, τὸ νῦν τῆς Λακωνικῆς ἐν [c] Θόρνακι ἵδρυται Ἀπόλλωνος· Κροῖσος δέ σφι ὠνεομένοισι ἐδώκε δωτίνην. [d] Τυτέων τε ὦν εἵνεκεν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν συμμαχίην ἐδέξαντο, καὶ ὅτι ἐκ πάντων σφέας προκρίνας Ἑλλήνων, αἱρέετο φίλους. καὶ τοῦτο μὲν, αὐτοὶ ἦσαν ἕτοιμοι [e] ἐπαγείλαντι· τοῦτο δὲ, ποιησάμενοι κρητῆρα χάλκεον, ζωδίων τε ἔξωθεν πλήσαντες περὶ τὸ χεῖλος, καὶ [f] μεγάθεϊ τριηκοσίους ἀμφορέας χωρέοντα ἄγον, δῶρον βουλόμενοι ἀντιδοῦναι Κροίσῳ· ὗτος ὁ κρητὴρ οὐκ ἀπίκετο ἐς Σάρδις, δι' αἰτίας δι[g]φασίας λεγομένας τάσδε· οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι ὡς ἐπεί τε ἀγόμενος ἐς τὰς Σάρδις ὁ κρητὴρ ἐγίνετο κατὰ τὴν Σαμίην, πυθόμενοι Σάμιοι ἀπελοίατο αὐτὸν, νηυσὶ μαρήσι ἐπιπλώσαντες· αὐτοὶ δὲ Σάμιοι λέγουσι ὡς ἐπεί τε ὑστέρησαν οἱ ἄγοντες τῶν Λακεδαιμονίων τὸν κρητῆρα, ἐπυνθάνοντο δὲ Σάρδις τε καὶ Κροῖσον ἁλωκέναι, ἀπέδοντο τὸν κρητῆρα ἐν Σάμῳ· ἰδιῶται δὲ ἄνδρες πριαμένους ἀναθεῖναί μιν ἐς [h] τὸ Ἡραῖον· τάχα δὲ ἂν καὶ οἱ ἀποδόμενοι λέγοιεν ἀπικόμενοι ἐς Σπάρτην, ὡς ἀπαιρεθείησαν ὑπὸ Σαμίων. κατὰ μέν νυν τὸν κρητῆρα [i] οὕτως ἔσχε. Κροῖσος δὲ ἁμαρτὼν τοῦ χρησμοῦ, ἐπαίετο στρατηίην ἐς Καππαδοκίην, ἐλπίσας καταιρήσειν Κῦρόν τε καὶ τὴν Περσέων δύναμιν. παρασκευαζομένου δὲ Κροίσου

fabro ferrario, conducebat ab eo detrectante elocare cortem. Verum aliquanto post ubi persuasit, ibi domum habuit. Sic effosso sepulchro ossa collegit, eaque portans Spartam rediit. Quo ex tempore quoties se invicem experti sunt, longe superiores bello extitere Lacedæmonii: praeterea vero magna etiam pars Peloponnesi iam eis parebat. Hæc itaque omnia 69
Crœsus audiens, misit nuncios Spartam cum muneribus, ad rogandam belli societatem, & mandatis quæ dicere oporteret. Ii postquam pervenerunt, Nos, aiunt, Crœsus misit, Lydorum aliarumque gentium rex, ita inquiens; ô Lacedæmonii, quoniam deus oraculum reddidit, ut Græcum mihi amicum adsciscerem, & vos inter Græcos antecellere audio, vos igitur ex oraculo advoco, cupiens amicus esse & socius, citra dolum fraudemque. Crœsus hæc per legatos nunciavit. Quorum adventu Lacedæmonii, qui & ipsi oraculum Crœso datum audierant, gavisi, fœdus hospitii societatisque inierunt. Etenim iam antea intercedebant nonnulla Crœsi in Lacedæmonios beneficia. Nam quum illi misissent Sardes ad aurum coemendum, quo usuri erant in id simulacrum Apollinis, quod nunc positum est in Thornace Laconicæ, eo auro sunt a Crœso donati. Qua 70
de re Lacedæmonii, quodque se amicos ille præ omnibus Græcis delegisset, societatem admiserunt. Et partim quidem denuncianti sese paratos exhibuerunt; partim fabricatum craterem aheneum circa labia extrinsecus frequentibus animalium cælaturis ornatum, & trecentarum amphorarum capacem avexerunt, hoc dono volentes Crœsum remunerari: sed ille Sardes non pervenit, propter alterutram harum quæ feruntur caussarum. Lacedæmonii
28 quidem aiunt hunc craterem, quum veheretur Sardes, & prope Samum venisset, a Samiis fuisse interceptum; qui, cognita re, navibus istum longis aggressi fuere. Ipsi vero Samii aiunt, Lacedæmonios, qui craterem portabant, sero venientes, quum audissent Crœsum captum esse cum Sardibus, illum in Samo vendidisse viris privatis, qui eum Iunonis templo dedicavere: forsan autem & illi, qui vendiderunt, Spartam reversi dixerint a Samiis sibi fuisse ereptum. Ac de crátere ita res se habet. Crœsus autem aberrans in o- 71
raculo, adversus Cappadociam exercitus comparabat, spe & Cyrum & potentiam Persarum evertendi. Cui in hac apparanda expeditione

a Habet hinc *Pollux* I, 75. *b* Διαγγέλλων *Arch. Vind.* *c* Θώρακι iidem. *d* Τούτων *Med.*, mox εἵνεκα vulgo, εἵνεκεν *Med. Arch. Vind.* *e* Ἐπαγγείλαντες *Arch.*, sed in rasura syllaba posterior. *f* Μεγέθει *Arch.* & *Vind.*, tum ἀμφορέοντας ἧττον δῶρον· *Aldus* ἀμφ. χωρ. ἄγον. *g* *Med. Rem. Eton.* ora *Steph.*, ἀπελῃσαντο ceteri. Paullo supra ἄγον *Ald.* & *Hervag.*, quod placet. ἦγον ceteri. *h* Τὸ Ἱερὸν *Arch. Vind.*, mox ὡς defit priori. *i* *Med.* & *Arch.*, οὕτω alii, aeque bene. Statim στρατὴν *Vind.*, male.

12. Ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος] *Reiskio*, si ἐκδιδόναι hic significet *locare* pro certa mercede, negans particula visa fuit supervacanea. Non accedo. Vetat enim *Pollux*. Ἐμισθοῦτο *conducere cupiebat & conabatur*. Quo modo saepe cultissimus quisque. *Noster* III, 53. ἃ μὲν Περίανδρος ἐξέλλετο ἐς τὴν Κερκύρην. & C. 139. ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος, καὶ αὐτὴν προσελθὼν ὠνέετο. Utrobique conatus & voluntas indicatur, sicuti & C. seq. χρυσὸν ὠνέοντο. Vide *Jo. Taylor* ad *Lysiam* p. 146. *Valkenarium* in *Euripid. Phoenissis* V. 1406. & *Paull. Leopardum Emend.* VII, 7.

19. Ἔπεμψε ἐς Σπάρτην &c.] Hinc Messeniorum exprobratio in Lacedaemonios, a Croeso, Graecos Asiae incolas premente, donis illectos, & primos omnium, Κροίσῳ τε αὐτοῖς δῶρα ἐπιξειλαντο γενέσθαι φίλους βαρβάρων πρώτους in *Pausaniae* L. IV, 5. Addunt alii, missum & Eurybatum fuisse ad milites conducendos, sed ad Cyrum omni cum pecunia perfide transfiisse apud *Suidam* in Εὐρύβατος.

28. Ταῦτα δι' ἀγγέλων ἐπεκηρυκεύετο] Aberrat liber *Archiep.* Infra C. 99. δι' ἀγγέλων δὲ πάντα χρέεσθαι. VII, 203. λέγοντες δι' ἀγγέλων ὡς &c. *Alcidamas Or. Ulyss.* p. 185. πέμποντες διὰ τοιούτου εἴδους, καὶ μὴ δι' ἀγγέλων. *Strabo* XV. p. 1040. B. τοῖς δὲ βασιλεῦσι συνεῖναι δι' ἀγγέλων. Sed desino.

35. Ἐν Θόρνακι] Hoc de Laconicae monte & Apolline Pythaeo, Croesique auro *Pausan.* III, 10.

42. Ἀμφορέας χωρέοντα ἄγον] De eodem crátere III, 47. τὸν ἦγον Κροίσῳ. *Aldus* dederat ἄγον hoc loco, quemadmodum C. 166. & 170. Mutavit *Stephanus* aut scriptum secutus *Cod.*, aut Ionum haud esse arbitratus; quod utique secus habet. Neglectae *αὐξήσεως* cumulum congessit *Portus*.

52. Ἐς τὸ Ἡραῖον] Verum est iustumque. Vide IV, 88. & 152. *Apuleius* Florid. p. 350. *Enim vero fanum Iunonis antiquitus famigeratum: id fanum secundum litora, si recte recordor, viginti haud amplius stadiis oppido abest; ibi donarium deae perquam opulentum.* Sic ille de Samiorum Heraeo.

61. Ὦ βα-

ditione occupato, Lydus quidam, nomine Sandanis, & antehac pro ſapiente habitus, & ab hac ſententia plus nominis apud Lydos conſequutus, hunc in modum Crœſo conſuluit; Adverſus tales viros expeditionem paras, o rex, qui e corio quidem ſubligacula, etiam e corio reliquam veſtem ferunt: qui non quibus volunt cibis veſcuntur, ſed quod habent, utpote regionem aſperam incolentes. Ad hæc potu non vini utuntur, ſed aquæ: non ficos ad comedendum, nec aliud quicquam boni habent. Hinc ſi vinces, quid illis eripias, quibus nihil eſt? ſin victus fueris, animadverte quot bona amittes. Ubi guſtaverint illi noſtra bona, ea valde cupient, nec abigi poterunt. Equidem diis habeo gratiam, qui non inducunt in animum Perſis, ut Lydos bello invaderent. Hæc loquutus non tamen Crœſum flexit. Etenim Perſis, antequam Lydos ſubigerent, nihil erat neque lautum neque opiparum. Porro Cappadoces a
72 Græcis Syrii nominantur: & erant hi Syrii, antequam Perſæ imperitarent, ditionis Medorum, tunc autem Cyro parebant. Siquidem imperium Medicum ac Lydium diſterminabat fluvius Halys, qui ex Armenio monte fluit per Cilicas, dehinc ita fluens Matienos habet ad dextram, & Phrygas ad lævam; quos præterlapſus & boream verſus ſurſum tendens hinc quidem Syrios Cappadocas includit, ab lævo autem Paphlagonas. Ita fluvius Halys cuncta fere inferiora Aſiæ, a mari quod Cypro obiectum eſt, ad Euxinum usque Pontum dirimit. Eſt autem cervix hæc totius huius regionis; longitudinem itineris quod attinet, quinque
73 dies viro expedito inſumuntur. Itaque adverſus Cappadociam Crœſus cum exercitu profectus eſt, tum cupiditate regionis, volens hanc partem ſuæ adiicere, tum vel magis fiducia oraculi, & Cyrum ulciſci annitens propter Aſtyagem.

Κροίσῳ στρατεύεσθαι ἐπὶ Πέρσας, τῶν τις [a] Λυδῶν, νόμιζόμενος καὶ πρόσθεν εἶναι σοφὸς, ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς γνώμης καὶ τὸ κάρτα ὄνομα ἐν Λυδοῖσι ἔχων, συνεβούλευσε Κροίσῳ τάδε, (ὄνομά οἱ ἦν Σάνδανις) [b] Ὦ βασιλεῦ, ἐπ' ἄνδρας τοιούτους στρατεύεσθαι παρασκευάζεαι, οἳ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας, σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα Φορέουσι. σιτέονται δὲ οὐκ ὅσα ἐθέλουσι, ἀλλ' ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τρηχείην. πρὸς δὲ, [c] οὐκ οἴνῳ διαχρέωνται, ἀλλὰ ὑδροποτέουσι· σῦκα δὲ ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν. τοῦτο μὲν δὴ, εἰ νικήσεις, τί σφέας [d] ἀπαιρήσεαι, τοῖσι γε μή ἐστι μηδέν; τοῦτο δὲ, ἢν νικηθῇς, μάθε ὅσα ἀγαθὰ ἀποβαλέεις. γευσάμενοι γὰρ τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν, περιέξονται, οὐδὲ ἀπωστοὶ ἔσονται. ἐγὼ μέν νυν θεοῖσι ἔχω χάριν, οἳ οὐκ ἐπὶ νόον ποιέουσι Πέρσῃσι στρατεύεσθαι ἐπὶ Λυδούς. ταῦτα λέγων, οὐκ ἔπειθε τὸν Κροῖσον. Πέρσῃσι γὰρ, πρὶν Λυδοὺς καταστρέψασθαι, ἦν οὔτε ἁβρὸν οὔτε ἀγαθὸν οὐδέν. Οἱ δὲ Καππαδόκαι ὑπ' Ἑλλήνων Σύριοι ὀνομάζονται ἦσαν δὲ οἱ Σύριοι οὗτοι, τὸ μὲν [e] πρότερον ἢ Πέρσας ἄρξαι, Μήδων καλήκοοι, τότε δὲ Κύρου· ὁ γὰρ [f] ὅρος ἦν τῆς τε Μηδικῆς ἀρχῆς καὶ τῆς Λυδικῆς, ὁ Ἅλυς ποταμὸς, ὃς ῥέει ἐξ Ἀρμενίου ὄρεος διὰ Κιλίκων, μετὰ δὲ, [g] Ματιηνοὺς μὲν ἐν δεξιῇ ἔχει ῥέων· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, Φρύγας. παραμειβόμενος δὲ τούτους, καὶ ῥέων ἄνω πρὸς βορέην ἄνεμον, ἔνθεν μὲν [h] Συρίους Καππαδόκας ἀπέργει, ἐξ εὐωνύμου δὲ Παφλαγόνας. οὕτω ὁ Ἅλυς ποταμὸς [i] ἀποτάμνει σχεδὸν πάντα τῆς Ἀσίης τὰ κάτω ἐκ θαλάσσης τῆς ἀντίον Κύπρου ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον. ἔστι δὲ αὐχὴν οὗτος τῆς χώρης [k] ταύτης ἀπάσης· μῆκος ὁδοῦ εὐζώνῳ ἀνδρὶ πέντε ἡμέραι ἀναισιμῶνται. Ἐστρατεύετο δὲ ὁ Κροῖσος ἐπὶ τὴν Καππαδοκίην τῶνδε [l] εἵνεκα, καὶ γῆς ἱμέρῳ, προσχήσασθαι πρὸς τὴν ἑωυτοῦ [m] μοίρην βουλόμενος, καὶ μάλιστα τῷ χρηστηρίῳ πίσυνος ἐών, καὶ τίσασθαι [n] θέλων ὑπὲρ Ἀστυάγεος Κῦρον. Ἀστυά-

29

[a] Λυδὸς id. & *Arch.* [b] Excerpſit *Athen.* III, 5. p. 78. [c] Haec *Iulian.* Epiſt. 24. & *Euſtath.* in *Hom.* p. 1964, 18. [d] Ἀπαιρήτις *Arch. Vind.* mox γὲ & μὴ deſunt editis. *Med. Arch. Vind.* ora *Steph.* τοῖσί γε μή. [e] Πρῶτον *Arch.* Praecedens ἄβρὸν *Suidas* explicat. [f] Ὅρος *Arch. Med.*, praeſtat editum, quod *Reg. C. Vind.* & alii firmant. Vid. *Euſtath.* in *Hom.* p. 149, 15. [g] Μαντηίνους *Arch.* [h] Συρίους καὶ Καππ. idem. Vid. *Steph. Byz.* in Καππαδοκία & *Strabonem* XII. p. 819., ubi Σύρους, ſed male, ut ibi *Caſaub.*, tum *Euſtath.* in *Dionyſii* Perieg. v. 784. [i] Ex *Med.*, in aliis ἀποτέμνει. [k] Deſit *Arch.*, mox quoque ἀνδρὶ, uti C. 104. [l] *Med.* in aliis εἵνεκε, levi diſcrimine. [m] *Idem* & *Arch.* μοίραν, μοίρην *Ald.* & ceteri. Paullo ante γῆν ἐπιθυμῶν ἥμερον προσκ. *Arch.* & *Vind.* ſed qui ἱμέρῳ. [n] *Arch. Vind. Med.*, ἑθέλων olim. Statim Ἀσυάγεω *Arch.*

61. Ὦ βασιλεῦ] Minutae voces, Herodoteae tamen, forſan e Codd., ex *Athenaeo* certe III, p. 78. E. reſtitui poterunt: ὦ βασιλεῦ, σὺ δὲ ἐπ' ἄνδρας τοιούτους στρατεύεσθαι παρασκευάζεαι; ſimiliter L. VII, c. 10. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, μέλλεις ἐπ' ἄνδρας στρατεύεσθαι πολλὸν ἀμείνονας ἢ Σκύθας; Noſtro loco, σὺ fuerat eliſum a proxime praecedentibus literis. VALKEN.

65. Χώρην ἔχοντες τρηχείην] Fatentur Perſae, γῆν γὰρ ἐκτήμεθα ὀλίγην καὶ ταύτην ΤΡΗΧΕΗΝ, magis ex lonum conſuetudine, L. IX, 121. Qua etiam de cauſſa ἐπιπονώτατα ζῶντες διὰ τὴν τῆς χώρας τραχύτητα *Xenophonti Cyropaed.* VII. p. 197. B. Quod *Athenaeus* vero exſcripſit πρὸς δὲ, νὴ Δι', οὐκ οἴνῳ χρέονται, id illi privum eſt & relinquendum. Variat &, alia atque adverſos experitur, *Codd.* omnes. *Noſter* autem ſibi contrarius non eſt, quando C. 133. οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται, *vino* Perſae addictiores ſunt. Olim pauperes erant & tenui victu contenti: Cyri & inſecutorum principum victoriae potentiam & divitias; opes, ut fit, luxum pepererunt. Lege *Strabonem* XV. p. 1068.

82. Ἔνθεν μὲν Συρίους Καππαδόκας ἀπέργει] Sic *Euſtathius*, MSS. conſentiens. *Corn.* tamen *de Pauw* aut Συρίους aut Καππαδόκας eraſos mallet. Potuerat profecto alterutro *Noſter* defungi, ut C. 76. Nunc praegnans ratio nulla delendi eſt. Tractum illum, quem in Pontum demergens Halys radit, Συρίαν, Ἀσσυρίην, Λευκοσυρίαν ſaepe adpellitant *Apollon. Rhod.* II, 947. 966., ubi docte Critici Graeci, *Dionyſ. Perieg.* v. 733. Adi & *Gronov.* II, 104. Mox *Reiskius* πάντα τῆς Ἀσίης τῆς κάτω.

86. Ἔστι δὲ αὐχὴν οὗτος τῆς χώρης ταύτης ἁπάσης] Bene *Jo. Fr. Gronovius* haec parentheſi ineludenda, aut maiore diſtinctionis nota ab inſequentibus ſeiungenda, arbitratus fuit. Αὐχὴν, *cervix*, anguſtus meatus *Noſtro* eſt, & terrae etiam anguſtior tractus, cervicisque inſtar porrectus. De Boſporo Thracio IV, 85. μῆκος δὲ τοῦ στόματος, ὁ αὐχὴν, τὸ δὴ Βόσπορος κέκληται. Conſimiliter Iſtri, antequam in oſtia ſcinditur, tenor τοῦ ποταμοῦ αὐχὴν ibid. C. 89. Alibi αὐχένα τῆς Χερσονήσου adpellat Iſthmum, ab urbe Cardia ad Pactyam protenſum L. VI, 36., & τὸ εὐρύτατον τοῦ αὐχένος Thermopylarum anguſtias, ubi paullo erant laxiores. Adderem *Euripidis Elect.* v. 1288., quaeque in Scholiis leguntur ad *Sophoclis* Oedip. Colon. v. 688., ſi in obſcuro res maneret. Ruit certe doctiſſimi *Waltheri* correctio, qua citra neceſſitatem ἔστι δὲ αὐχὴν οὗτος τῆς χώρης in *Obſervat. Hiſtor. & Critic.* refinxit. Non agitur de *termino* Aſiaticae eius regionis, ſed quo illa ſitu ſit, ubi raditur ab amne Halye, & quam anguſte a Ciliciae finibus in Pontum extendatur. Idem Cl. *Reiskius* pulcre vidit, ſtabiliturque his *Scymni Chii*, Aſiae ad Amiſum Ponti urbem σχεδὸν στενότατος ΑΤΧΗΝ ἔστιν εἰς τὸν Ἰσσικὸν κόλπον διήκων. Mox *D. Heinſius* μῆκος δὲ ὁδοῦ εὐζώνῳ &c. teſte *Iungermanno* in *Polluc.* II, 214., haud abſurde quidem. In ipſa tractus longitudine, tametſi repetatur L. II, 34., nonnihil adhaereſco: ſive enim diurno itineri ſtadia CL., uti L. V, 53., ſeu CC., quemadmodum IV, 101. contribueris, Aſiae illa cervix in anguſtias, oppido arctas, concludetur. Neque latuit hoc *Scymno Chio*, qui VII. dicrum itinere Aſiae has anguſtias, ſive Pontum ab ora Ciliciae maritima diſiungi ubi admonuerat, continuo Ὁ δ' Ἡρόδοτος ἐδικεν ἀγνοεῖν λέγων· Ἐν τῇ Κιλικίας πέντε ἡμερῶν ὁδὸν εἰς Πόντον. —

& coniunctio cum Astyage. Scytharum feritas, incensa verbis Cyaxaris & causa belli inter Medos & Lydos.

Ἀστυάγεα γὰρ τὸν Κυαξάρεω, ἐόντα Κροίσου μὲν γαμβρὸν, Μήδων δὲ βασιλῆα, Κῦρος ὁ Καμβύσεω κατα-
στρεψάμενος εἶχε, γενόμενον γαμβρὸν Κροίσῳ ὧδε. Σκυ-
θέων τῶν νομάδων [a] εἵλη ἀνδρῶν στασιάσασα, ὑπεξῆλ-
θε ἐς γῆν τὴν Μηδικήν· ἐτυράννευε δὲ τὸν χρόνον τοῦ-
τον Μήδων Κυαξάρης ὁ Φραόρτεω τοῦ Δηϊόκεω, ὃς τοὺς
Σκύθας τούτους τὸ μὲν πρῶτον περιεῖπε εὖ, ὡς ἱκέτας
ἐόντας· ὥς τε δὲ περὶ πολλοῦ ποιεόμενος αὐτούς, παι-
δάς σφι παρέδωκε τήν τε γλῶσσάν τε [b] ἐκμαθέειν, καὶ
τὴν τέχνην τῶν τόξων. χρόνου δὲ γενομένου, καὶ αἰεὶ φοι-
τεόντων τῶν Σκυθέων ἐπ' ἄγρην, καὶ αἰεί τι φερόντων,
καί κοτε συνήνεικε ἐλθεῖν σφέας μηδέν· νοσήσαντας δὲ
αὐτοὺς [c] κεινῇσι χερσὶ, ὁ Κυαξάρης, (ἦν γὰρ, ὡς δι-
έδεξε, ὀργὴν οὐκ ἄκρος) τρηχέως κάρτα περιέσπε αἰ-
κείῃ. οἱ δὲ, ταῦτα πρὸς Κυαξάρεω παθόντες, ὥστε
ἀνάξιά [d] σφεων αὐτῶν πεπονθότες, ἐβουλεύσαντο τῶν
παρὰ σφίσι διδασκομένων παίδων ἕνα κατακόψαι.
σκευάσαντες δὲ αὐτὸν ὥσπερ εἰώθεσαν καὶ τὰ θηρία
σκευάζειν, Κυαξάρεϊ δοῦναι [e] φέροντες, ὡς ἄγρην δῆθεν
δόντες δὲ, τὴν ταχίστην κομίζεσθαι παρὰ Ἀλυάττεα
τὸν Σαδυάττεω ἐς Σάρδις. ταῦτα καὶ δὴ ἐγένετο. καὶ
γὰρ Κυαξάρης καὶ οἱ παρεόντες δαιτύμονες τῶν κρεῶν
[f] τουτέων ἐπάσαντο· καὶ οἱ Σκύθαι ταῦτα ποιήσαντες,
Ἀλυάττεω ἱκέται ἐγένοντο. Μετὰ δὲ ταῦτα (οὐ γὰρ
δὴ ὁ Ἀλυάττης ἐξεδίδου τοὺς Σκύθας ἐξαιτέοντι Κυα-
ξάρεϊ) πόλεμος τοῖσι Λυδοῖσι καὶ [g] τοῖσι Μήδοισι ἐγε-
γόνεε ἐπ' ἔτεα πέντε· ἐν τοῖσι πολλάκις μὲν οἱ Μῆδοι
τοὺς Λυδοὺς ἐνίκησαν, πολλάκις δὲ οἱ Λυδοὶ τοὺς Μή-
δους· ἐν δὲ καὶ νυκτομαχίην τινὰ ἐποιήσαντο. διαφέρουσι
δέ σφι ἐπὶ ἴσης τὸν πόλεμον, τῷ ἕκτῳ ἔτεϊ συμβολῆς
γενομένης, συνήνεικε ὥστε τῆς μάχης συνεστεώσης, τὴν
ἡμέρην ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι. τὴν δὲ μεταλλαγὴν
ταύτην τῆς ἡμέρης Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἴωσι προη-
γόρευσε ἔσεσθαι, οὖρον προθέμενος ἐνιαυτὸν τοῦτον, ἐν ᾧ
δὴ καὶ ἐγένετο ἡ μεταβολή. οἱ δὲ Λυδοί τε καὶ οἱ Μῆδοι
ἐπεί

Quippe hunc Astyagem Cyaxaris filium, Medorum regem, affinem Crœsi, Cyrus Cambysis filius bello victum ceperat. Erat autem Crœso Astyages hunc in modum affinis. Apud Scythas Nomadas quum esset seditio, caterva virorum clam excesit in terram Medicam, qua tempestate Medorum tyrannus erat Cyaxares, Phraortis filius, Deiocis nepos; qui Scythas hos, utpote supplices, initio benigne excepit, & quum plurimi eos faceret, pueros eis tradidit imbuendos & lingua Scythica, & artificio sagittandi. Interiecto deinde tempore, quum Scythæ venatum assidue irent & semper aliquid afferrent, nonnunquam tamen contingebat ut nihil caperent. Quos ita revertentes manibus inanibus Cyaxares (erat enim, ut monstravit, iræ non imperans) aspere admodum cum contumelia insectabatur. Id illi, ut se indignum, a Cyaxare pati non ferentes, consilio habito decreverunt aliquem eorum puerorum quos docerent, concidere; apparatumque ut feras apparare consueverant, Cyaxari offerre, perinde ac ferinam: idque quum obtulissent, quam celerrime se ad Alyattem Sadyattis filium Sardes conferrent. Quod & factum est. Nam & Cyaxares & qui aderant convivæ ex his carnibus gustaverunt: & Scythæ perpetrato hoc, Alyatti se supplices præbuerunt. Quos postea 74
reposcenti Cyaxari, quod Alyattes reddere abnuerat, bellum inter Lydos Medosque quinquennale conflatum est. Quo in bello sæpe Medi, sæpe Lydi victores extiterunt, & nocturnum quoddam prælium fecerunt. Quum vero pari fortuna hoc bellum utrisque cederet, sexto anno signis collatis, contigit, ut in medio pugnæ repente dies nox efficeretur. Quam immutationem diei futuram Thales Milesius Ionibus prædixerat, hunc ipsum annum præfiniens, quo immutatio facta est. Lydi ac Medi ubi diem noctescere viderunt,

a pu-

a Medic. In *Paris. C.* ἴλη & editis. Haec vero *Arch.* & *Vind.* desunt usque in medium C. 75. *b Ald.* & ceteri. *Medic.* ἐκμαθεῖν. Porro παιδάς σφι *Paris. duo.* Παῖδα editi male. *c* Margo *Steph.* & *Eton.*, κενῇσι vulgo. *d Med.* Vulgo σφέων ἐωϋτέων· porro ἐβούλευσαν ex eodem: praestat vulgatum. *e* φέροντες *Paris.* unus; in quarto casu *Ald.* & reliqui. *f* Τούτων *Medic.* cui paullo ante ταῦτα καὶ ἐγένετο placuit. *g* Debetur articulus *Med.*, ignorant alii.

95. Τῶν νομάδων εἵλη ἀνδρῶν] Parum refert, εἵλη praeoptes an ἴλη. In membranis perpetua est discordia. Εἵλη tamen, si originem consideres, vetustior. Dixi ad *Diodorum* L. XVII, 33. dixerunt alii. In ἀνδρῶν vocabulo latere regis titulum, cuius obsequium fugitivi Scythae detrectaverint, *Reiskius* coniicit. Mihi tali nomine rex Scytha cognitus minime est. Scytharum νομάδες ἄνδρες non alii sunt ac νομάδες L. IV, 19., uti ἄνθρωποι νομάδες *Arriani Indic.* C. 29. Recurret alias ἀνὴρ αὐλητής & ἀνὴρ βασιλεύς &c.

100. Παῖδάς σφι παρέδωκε] Ita vetus interpres ex coniectura, *Galeus*, *Barbeyracius Histor. Foed.* Part. I. p. 46., *Corn. de Pauw*, *Reiskius* & Abbas *Geinoz* T. XVI. *Conm. Acad. Inscript.* p. 66., & merito: nam quae *Noster* subiungit, plures postulant pueros. Indignor itaque, *coecum inpetum* illis inpactum, quibus puerorum multitudo, ipso scriptore viam monstrante, potior visa fuit. MSS., quorum auctoritas desiderabatur, adsunt..

3. Νοσήσαντας —— κεινῇσι χερσὶ] Sic decuit. Κεινὰ χώματα L. IX, 84. & κεινοὺς ἀμφορέας VIII, 28. veteres schedae, postulante sermonis usu, dabunt.

5. Ἦν γὰρ, ὡς διέδεξε, ὀργὴν οὐκ ἄκρος] Qui poterit hoc esse verum? Is ὀργὴν ἄκρος censetur, qui iracundo animo est, sive in iram pronior. De Sulla *Appianus*, ὁ δὲ κατὰ τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τε καὶ πόλεων ἄκρος ὀργὴν γενόμενος· tum de Sertorio, καὶ γεγένητο ὀργή τε ἄκρος δι' ὑποψίας ποικίλας *Bell. Civil.* L. I. p. 692. & 700. Accedit *Dio Cassius* ex Cl. *Reiskii* indicio, t. I. p. 59. *Edit. Novisf.* θυμοῦ τε ἐπληρώθησαν, ὄντες καὶ ἄλλως ΟΡΓΗΝ ΑΚΡΟΙ, *furore succensi sunt*, *alioqui in iracundiam etiam proni.* Itaque ὀργὴν οὐκ ἄκρος, qui irae minime indulget, qualis profecto, uti res declarat ipsa, Cyaxares non fuit. Memini geminum videri L. V, 124. ἦν γὰρ δὴ, ὡς διέδεξε, Ἀρισταγόρης ψυχὴν οὐκ ἄκρος, vertique, *non erat compos mentis.* At discrepat, nec Latina bene procedunt. Aristagoras mentis quidem compos erat, sed in agendis rebus forti ac magno animo defectus, sive ψυχὴν οὐκ ἄκρος. Ne longum faciam, cum Cyaxares iram frenis conpescere haud valuerit, supervacanea videtur negans vox & tollenda. Mecum sentit Abbas *Geinozius.*

7. Ἐβουλεύσαντο τῶν παρὰ σφίσι &c.] Restitui, quod citra causam inmutatum fuerat. Vid. VII, II, 4. VIII, 101. Neque displicuit Κυαξάρεϊ δοῦναι φέροντες ex *Parisino.* Habebat φέροντας quod illo verborum ordine displicere poterat.

22. Συνήνεικε —— τὴν ἡμέρην ἐξαπίνης νύκτα &c.] Vulgi more fatisque populariter *Noster*, quoties de solis eclipsibus sermo est. Ἀντὶ ἡμέρης νὺξ ἐγένετο VII, 37., ὁ ἥλιος ἀμαυρώθη ἐν τῷ οὐρανῷ IX, 10. Moverunt ea *H. Dodwellum*, ut *Herodoto* omnem sideralis scientiae notitiam detraheret, quod ferri utcunque, etsi sine iusta ratione propositum, poterat: verum grassatur ulterius, Thaletique peritiam astronomiae aufert, &, quem praedixerat solis defectum, talem fuisse infitiatur: *tenebras subito obortas fuisse*, *quas Thales e regionis tempestatisque exhalationibus observatis praedixerat*, in *Addend. ad Disf. de Cyclis* p. 912. Qua re dum Thaleti astronomiae usum & scientiam adimit, adauget eiusdem cognitionem rerum naturaliam adeo, ut neminem eo in genere parem habuerit, habeatve. Quis enim regionem aliquam ingressus complures ante menses indicavit, indicabitve, quali vaporum exhalatione aëris, coelique habitus obscurandus obnubilandusque stato die sit? Ita porro fides *Eudemo* apud *Clementem Stromat.* L. I. p. 354. in Historia Astronomiae, *Ciceroni*, *Plinio*, *Diogeni Laërtio*, *Apuleio* & aliis pluribus, qui uno ore perhibent, Thaletem solis hanc eclipsin multo ante significasse, quam contigit, negatur. Verum

con-

a pugnando desistiterunt: eoque propensius utrique ad pacem inter se constituendam festinaverunt; auctoribus conventionis Syennesi Cilice & Labyneto Babylonio: qui ut & fœdus intercederet & matrimonii commercium fieret, enisi sunt; decernentes ab Alyatte Arienin filiam Astyagi Cyaxaris filio nuptum dari: quoniam sine vehementi necessitudine conventiones stabiles servari non queunt. Ineunt autem hæ gentes fœdera cum cetero ritu Græcorum, tum insecando brachia summa in cute, ac mutuum sanguinem delingendo. Hunc igitur Astyagem avum suum maternum Cyrus bello victum tenebat, ob eam quam in sequentibus indicabo caussam. Quo nomine Crœsus ei infensus, nunquid inferret Persis bellum, ad oracula miserat. Et quum responsum venisset haud sincerum, sibi favere interpretatus, expeditionem iniit adversus Persarum terram. Atque ubi ad Halym flumen pervenit, tunc, ut ego quidem narro, pontibus ibi sitis copias traduxit; ut autem Græci plurimi dictitant, Thales Milesius traduxit ei. Nam quum incertus animi Crœsus foret, qua parte fluminis traiiceret exercitum, (nullosdum enim ex illis pontibus ea tempestate fuisse) fertur Thalen, qui in his castris aderat, fecisse, ut fluvius qui ad lævam exercitus fluebat, flueret etiam ad dextram. Fecisse autem hunc in modum. Fossam altam, exorsus superiore loco, quam erant castra, ductam in speciem lunæ, depressit, quæ castra, ut erant metata, a tergo amplecteretur: illac per fossam quum traduxisset ex pristino alveo fluvium, iterum eum, ubi castra praeterisset, in suum alveum refunderet; ita ut quum divisus esset, celerrime fluvius utrinque permeabilis effectus sit. Quidam vero aiunt, veterem etiam omnino exaruisse alveum. Cui rei equidem non accedo.

Quo

ἐπεί τε εἶδον νύκτα ἀντὶ ἡμέρης γινομένην, τῆς μάχης τε ἐπαύσαντο, καὶ μᾶλλόν τι ἔσπευσαν καὶ ἀμφότεροι εἰρήνην ἑωυτοῖσι γενέσθαι. οἱ δὲ συμβιβάσαντες αὐτοὺς, ἔσαν οἵδε, Συέννεσίς τε ὁ Κίλιξ, καὶ Λαβύνητος ὁ Βαβυλώνιος· οὗτοί σφι καὶ τὸ ὅρκιον οἱ σπεύσαντες γενέσθαι ἔσαν, καὶ γάμων ἐπαλλαγὴν ἐποίησαν· Ἀλυάττεα γὰρ ἔγνωσαν δόντα τὴν θυγατέρα Ἀρύηνιν Ἀστυάγεϊ τῷ Κυαξάρεω παιδί. ἄνευ γὰρ ἀναγκαίης ἰσχυρῆς συμβάσιες ἰσχυραὶ οὐκ ἐθέλουσι συμμένειν. ὅρκια δὲ ποιέεται ταῦτα τὰ ἔθνεα τάπέρ τε Ἕλληνες· καὶ πρὸς τούτοισι, ἐπεὰν τοὺς βραχίονας ἐπιλάμωνται ἐς τὴν [a] ὁμοχροίην, τὸ αἷμα ἀναλείχουσι ἀλλήλων. Τοῦτον δὴ ὦν Ἀστυάγεα Κῦρος ἐόντα ἑωυτοῦ μητροπάτορα κατασχὼν ἔσχε, δι' αἰτίην τὴν ἐγὼ ἐν τοῖσι ὀπίσω λόγοισι σημανέω. τὰ Κροῖσος ἐπιμεμφόμενος τῷ Κύρῳ, ἐς τε τὰ χρηστήρια ἔπεμπε, εἰ στρατεύηται ἐπὶ [b] Πέρσας; καὶ δὴ καὶ ἀπικομένων χρησμῶν κιβδήλων, ἐλπίσας πρὸς ἑωυτοῦ τὸν χρησμὸν εἶναι, ἐστρατεύετο ἐς τὴν Περσέων [c] μοίρην. ὡς δὲ ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἅλυν ποταμὸν ὁ Κροῖσος, τὸ ἐνθεῦτεν, ὡς μὲν ἐγὼ λέγω, καλὰ τὰς ἐούσας γεφύρας διεβίβασε τὸν στρατόν· ὡς δὲ ὁ πολλὸς λόγος Ἑλλήνων, [d] Θαλῆς οἱ ὁ Μιλήσιος διεβίβασε. ἀπορέοντος γὰρ Κροίσου, ὅκως οἱ διαβήσεται τὸν ποταμὸν ὁ στρατὸς, (οὐ γὰρ δὴ εἶναί [e] κω τοῦτον τὸν χρόνον τὰς γεφύρας ταύτας) λέγεται παρεόντα τὸν Θαλῆν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ποιῆσαι αὐτῷ τὸν ποταμὸν ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς ῥέοντα τοῦ στρατοῦ, καὶ ἐκ δεξιῆς ῥέειν. ποιῆσαι δὲ ὧδε· ἄνωθεν τοῦ στρατοπέδου ἀρξάμενον, διώρυχα [f] βαθέην ὀρύσσειν, ἄγοντα μηνοειδέα, ὅκως ἂν τὸ στρατόπεδον ἱδρυμένον κατὰ [g] νώτου λάβοι· ταύτῃ καλὰ τὴν διώρυχα ἐκλιπόμενον ἐκ τοῦ ἀρχαίων ῥεέθρων, καὶ αὖτις παραμειβόμενος τὸ στρατόπεδον, ἐς τὰ ἀρχαῖα ἐσβάλλοι. ὥστε ἐπεί τε καὶ ἐσχίσθη, τάχιστα ὁ πόλεμος ἀμφοτέρῃ διαβατὸς ἐγένετο. οἱ δὲ καὶ τὸ παράπαν λέγουσι καὶ τὸ ἀρχαῖον [h] ῥέεθρον ἀποξηρανθῆναι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν [i] οὐ προσ-

[a] Ἀιμοῤῥοΐην *Edit. Genev.* 1618. Paullo superius ἀπαλλαγὴν ἐπ. ex *Aldo*, ora *Steph.* Adde *Stob.* Serm. XXVIII. p. 197. ubi illud ἄνευ γὰρ ἀναγκ. exscribitur. [b] Εἰρωτέων addunt *Ald.* & alii. Abest *Med.* [c] *Med.* μοῖραν, quod Ionum non est. [d] *Med. Arcb.*, in aliis διεβίβασέ οἱ. [e] Κατὰ τοῦτον *Arcb.*, citra caussam. [f] Βαθείην idem. Vide *Tzetzen Chil.* I. *Hist.* 30. & *Scholia* in *Comici Nub.* V, 180. [g] Νῶτα idem. [h] Ῥεῖθρον *Medic.* [i] Οὐδὲ προσιέναι *Arcb. Vind.*

constet ea *Herodoto* ceterisque, uti oportet. De anno, quo deliquium istud sol passus fuerit, maior contentio & controversia. *Plinius* L. II. *Histor. Nat.* C. 12. in annum Olymp. XLVIII, 4. refert: *Clemens Alex.* in Olymp. L. circiter, ex coniectura. Utriusque sententiae officit rex Cyaxares, qui vitam in illos Olympiadum annos non prorogavit. *Cicero* I. Divinat. C. 49. solis a Thalete praedictam defectionem, Astyage regnante factam fuisse ait; idem alii dixerunt, contra *Nostri* descriptam rerum seriem, & liquidissimum *Eudemi* testimonium. Seriore aevo viri doctissimi *Scaliger*, *Calvisius*, *Petavius*, *Ricciolus*, *Usserius*, *Newtonus* defectionis tempus & indagarunt & suas secuti temporum rationes variis annis adligarunt. Examinavit dissidentes horum opiniones *Vignolius* t. II. *Chronol.* p. 254. *&c.* accurate, diemque defectioni ex arbitratu constituit. In alia abiit, *Vignolii* repudiata, neque citra caussam, opinione, *Bouberius Disc. Herod.* C. 4. Amplexus alia quoque est *T. S. Baierus* in *Memor. Scythicis*, insertis t. III. *Conmentar. Acad. Petropolit.* p. 328.; cuius eximii viri quaestionis huius examen, cum cura institutum, minime displicuit: animi tamen pendeo, ad quos me adiungam, in tanto conputantium dissensu, neque patitur adnotationum brevitas uberiorem excursum.

30. Συέννεσίς τε ὁ Κίλιξ καὶ Λαβύνητος] Verum est, quod *Stanleius* in *Aeschyli Pers.* v. 326. & *T. Faber* L. I. *Epist.* 39. docuerunt, Cilicum reges *Syennesis* titulo omnes olim adpellatos fuisse. Vide L. V, 118. VII, 98. & ad *Diodorum Siculum* XIV, 20. *Labyneti* nomen in Babylonis regibus itidem frequens, uti mox C. 77. & 118. Ille, qui pacis arbiter & sequester Medos inter & Lydos fuit, est Nabuchodonosorus, qui & Nebucadnezar: congruunt temporum rationes. Γάμων ἐπαλλαγὴν, uti mox, de consociata adfinitate lones probasse videntur. De Abderitis & Democrito *Simplicius* de Coelo L. III. p. 150. τὴν συμπλοκὴν οἱ Ἀβδηρῖται ΕΠΑΛΛΑΞΙΝ, ὥσπερ καὶ ὁ Δημόκριτος. Iunge Cl. *Alberti* scholia in *Hesychii* Ἐπαλλάξαντες.

37. Ἐς τὴν ὁμοχροίην] Damnanda temeritate Editor Genevensis CIↃ IↃ CXVIII. *Stephani*, *Chytraei*, *Porti* aliorumque coniecturam secutus ἀιμοῤῥοΐην publicavit. Vulgatum MSS. auctoritate munitum est, illis praeterea, quae viri doctissimi *Is. Vossius* & *Jac. Gronovius* in medium deposuerunt. Ἐς ὁμονοίην *Corn. de Pauw* aeque pravum. Sola durat controversia, quid ὁμοχροίη? *Jos. Scaliger Castigat. in Hippocrat. de vulnerib. capitis* principio, *hic*, inquit, ἡ ΟΜΟΧΡΟΪΗ *est curvatura interior brachii, qua contingunt se duae partes interiores brachii, cum angulum faciunt.* Quae ibi adduntur ex medicorum principe, illam non stabiliunt vocabuli notionem, sed superficiei quamdam aequabilitatem. ἡ ὁμοχροΐη ὀστέου calvariae laevis est superficies, ut bene *Foësius*. In *Aeschinis Dialog.* III, 15. οὐδὲ ἅπτεται ταῦτα τῆς ὁμοχροίας, bene redditur, *neque attingunt haec superficiem.* Ad quem modum si cum Rev. *Horreo* ἐπιτάμωνται ἐς τὴν ὁμοχροίην verteris *in summa cute*, seu *cutis superficie*, uti equidem interpretandum censeo, cessabit, si quae morata fuit, difficultas. *Tacitus* simili in ritu Ann. XII, 47. *levi ictu cruorem eliciunt.* Alia *Vossius* ad *Melam* II, 1., alia *Gronovius*, quae ipsis relinquo.

42. Εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας] Ἐιρωτέων quod his liberaliter adstructum fuit, recte abest. Vid. *Gronov.* & *adnotat.* ad *Diodor.* XIV, 112.

47. Ὡς δὲ ὁ πολλὸς λόγος Ἑλλήνων] Etsi *Noster* Graecorum hunc rumorem spreverit, amplexi dein eum alii sunt, uti *Apollodorus* in *Diogene* I, 38., *Lucianus* Hipp. C. 2., aliique, de quibus pro *Herodoto* ad eum Samosatensis locum Cl. *Gesnerus* erudite.

Pteriâ. Aequum in ea prœlium oſtendit Crœſi culpam, quod paucos obtecisſet pluribus, ideoque rediit Sardes. Portenti

προσίεμαι. κῶς γὰς ὀπίσω πορευόμενοι διέβησαν αὐτόν; Κροῖσος δὲ, ἐπεί τε διαβὰς σὺν τῷ ςρατῷ ἀπίκετο Καπαδοκίης ἐς τὴν Πτερίην καλεομένην. ἡ δὲ Πτερίη ἐςὶ τῆς χώρης ταύτης τὸ ἰσχυρότατον, κατὰ Σινώπην πόλιν τὴν ἐν Ἐυξείνῳ πόντῳ μάλισά [a] κη κειμένη. ἐνθαῦτα ἐςρατοπεδεύετο, Φθείρων τῶν Συρίων τοὺς κλήρους. καὶ ἕιλε μὲν [b] τ' Πτερίων τὴν πόλιν, καὶ ἀνδραποδίσατο, εἶλε δὲ τὰς περιοικίδας αὐτῆς πάσας, Συρίους τε οὐδὲν ἐόντας αἰτίους, ἀνας άτους ἐποίησε. Κῦρος δὲ [c] ἀγείρας τὸν ἑωυτοῦ ςρατὸν, καὶ παραλαβὼν τοὺς μεταξὺ οἰκέοντας πάντας, ἠντιοῦτο Κροίσῳ. πρὶν δὲ ἐξελαύνειν ὁρμῆσαι τὸν ςρατὸν, πέμψας κήρυκας ἐς τοὺς Ἴωνας, ἐπειρᾶτό σφεας ἀπὸ Κροίσου [d] ἀπις άναι· Ἴωνες μέν νυν οὐκ ἐπείθοντο. Κῦρος δὲ ὡς ἀπίκετο, καὶ ἀνὶ ἐςρατοπεδεύσατο Κροίσῳ, ἐνθαῦτα ἐν τῇ Πτερίῃ χώρῃ ἐπειρῶντο κατὰ τὸ ἰσχυρὸν ἀλλήλων. μάχης δὲ καρτερῆς γενομένης, καὶ πεσόντων [e] ἀμφοτέρων πολλῶν, τέλος ὐδέτεροι νικήσαντες διέςησαν, νυκτὸς ἐπελθούσης. καὶ τὰ μὲν ςρατόπεδα ἀμφότερα ὕτως ἠγωνίσατο. Κροῖσος δὲ, μεμφθεὶς κατὰ τὸ πλῆθος τὸ ἑωυτοῦ ςράτευμα· ἦν γάς οἱ συμβαλὼν ςρατὸς πολλὸν ἐλάσσων ἢ ὁ Κύρου· τοῦτο μεμφθεὶς, ὡς τῇ ὑςεραίῃ οὐκ ἐπειρᾶτο ἐπιὼν ὁ Κῦρος, ἀπήλαυνε ἐς τὰς Σάρδις, [f] ἐν νόῳ ἔχων, παρακαλέσας μὲν Αἰγυπτίους κατὰ τὸ ὅρκιον, (ἐποιήσατο γὰς καὶ πρὸς Ἄμασιν βασιλεύοντα Αἰγύπτου συμμαχίην πρότερον ἢπερ πρὸς Λακεδαιμονίους) μεταπεμψάμενος δὲ καὶ Βαβυλωνίους· (καὶ γὰς πρὸς τούτους αὐτῷ ἐπεποίητο συμμαχίη· ἐτυράννευε δὲ τ' Βαβυλωνίων τὸν χρόνον τοῦτον Λαβύνητος) ἐπαγγείλας δὲ καὶ Λακεδαιμονίους παρεῖναι ἐς χρόνον ῥητόν· ἁλίσας ε τε δὴ τούτους, καὶ τὴν ἑωυτοῦ συλλέξας ςρατιὴν, ἐνέηστο, τὸν χειμῶνα παρεὶς, ἅμα τῷ ἦρι ςρατεύειν ἐπὶ τοὺς Πέρσας. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα φρονέων, [h] ὡς ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδις, [i] ἔπεμπε κήρυκας κατὰ τὰς συμμαχίας, προφέροντας ἐς πέμπτον μῆνα συλλέγεσθαι ἐς Σάρδις. τὸν δὲ παρεόντα καὶ μαχεσάμενον ςρατὸν Πέρσησι, ὃς ἦν αὐτοῦ ξεινικὸς, πάντα ἀφεὶς, διεσκέδασε· οὐδαμᾶ ἐλπίσας μή κοτε ἄρα ἀγωνισάμενος οὕτω παραπλησίως Κῦρος [k] ἐλάσῃ ἐπὶ Σάρδις. Ταῦτα ἐπιλεγομένῳ Κροίσῳ τὸ προάςειον πᾶν ὀφίων ἐνεπλήσθη. Φανέντων δὲ [l] αὐτέων, οἱ ἵπποι μετιέντες τὰς νομὰς νέμεσθαι, [m] φοιτέοντες κατήσθιον. ἰδόντι δὲ τοῦτο Κροίσῳ, ὥσπερ καὶ ἦν,

Quo enim modo qui rurſum redierunt, illum transiverunt? Crœſus igitur exercitu traiecto, venit in Cappadociæ regionem, quae dicitur Pteria, omnium eius plagæ tutisſima, iuxta urbem Sinopen ad pontum Euxinum fere ſitam. Hic ſtativa habens, prædia Syriorum vaſtat, & urbem Pteriorum expugnat diripitque. Cepit quoque cunctas circum ſitas urbes, Syriosque ipſos nihil commeritos exterminavit. Hinc Cyrus coacto ſuo exercitu, adſumptisque omnibus, qui in medio incolebant, obviam pergit: misſis tamen, antequam exercitum educere conaretur, caduceatoribus ad Ionas tentandos ut ad ſe a Crœſo deficerent. Illis abnuentibus, profectus caſtra Crœſo oppoſuit: ibidemque in regione Pteria pro viribus ſe invicem lacesſere. Commisſaque acri pugna, & multis utrinque cadentibus, ad extremum noctis interventu dirimuntur, neutri victores. Atque hunc in modum duo exercitus dimicaverunt. Crœſus, reprehenſus propter ſuas ipſius copias reſpectu multitudinis (nam exercitus eius qui conflixit, multo minor erat, quam Cyri) in hoc reprehenſus, quum poſtero die Cyrus ipſum ſuperſederet invadere, regreſſus eſt Sardes, habens in animo evocare AEgyptios ex fœdere; quorum cum rege Amaſi, antequam cum Lacedæmoniis, ſocietatem inierat: arceſſere etiam Babylonios, cum quibus & ipſis ſocietatem armorum pepigerat; erat autem Babyloniorum tyrannus ea tempeſtate Labynetus: denunciare item Lacedæmoniis ut ad dictam diem præſto eſſent: hisque & ſuis copiis coactis, ubi per hyemem quievisſet, initio ſtatim veris tendere adverſus Perſas. Hæc deſtinans Crœſus, abiit Sardes, dimiſitque caduceatores ad belli ſocios, edicentes, uti ad quintum menſem Sardes convenirent. Exercitum vero qui aderat ex militibus conductis, qui cum Perſis dimicaverat, misſum fecit ac diſſipavit: minime ſperans unquam fore, ut Cyrus, qui ſic æquo Marte pugnasſet, Sardes copias promoveret. Hæc Crœſo ratiocinante, omnia ſuburbana colubris impleta ſunt: quos, ut apparuerunt, equi faſtidientes paſcua tondere comedebant. Id Crœſo cernenti viſum eſt, ut erat, eſſe portentum: ideoque e veſtigio mit-

a Ignorant κη *Iidem.* *b* Non eſt in *Arch.* *c* Ἐγείρας *Vind.* *d* Ἀπισάμενοι *Ald.*, mox μέν νυν *Arch.*, ſed paullo ante κήρυκας plerique omnes cum *Edit.* κήρυκα *Med.* *e* Deſit haec vox *Arch. Vind.* *f* Haec ex iisdem Schedis exulant usque in medium C. 79. *g* Sic *Medic.*, in aliis δέ. *h* Ὡς eſt ex *Medic.* *i* Ἔπεμπέ τε *Aldus* & ceteri. *k* Ex *Med.*, ἐλάσει vulgo. *l* Sic editi veteres. αὐτῶν *Med.* *m* Ex *Pariſ.* duobus & vulgatis libris. Φοιτέοντας *Ald.*, φοιτῶντες *Med.*, qui & ἰδόντι δὲ τοῦτο Κρ., in aliis & *Pariſ. C.* τῷ Κρ. τοῦτο.

66. Μάλισά κη κειμένην] Κειμένη praeſtarot. Praedicatur de regione Pteria, quae in finibus Sinopes ad Pontum. *Steph. Byz.* ἔςι καὶ Πτερίη πόλις Σινώπης ex hoc, opinor, *Noſtri* loco. Pteriorum urbis mox mentio erit.

72. Πρὶν δὲ ἐξελαύνειν ὁρμῆσαι τὸν ςρατόν] Eſt, cui ἐξελαύνειν glosſatoris videtur, me diſſentiente: putes ſimile eſſe L. VIII, 106. ὡς δὲ τὸ ςράτευμα —— ὥρμα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, diſcrepat tamen, ut quisque videt. Hoc ſpecta VII, 105. πρότερον ἢπερ ὁρμῆσαι ςρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Reſtitui ex ſchedarum conſenſione κήρυκας. Plures Cyrus miſit, ſicuti C. 141. ubi ultro Iones poſtulant, quod hic negant Cyro, traditur.

78. Πεσόντων ἀμφοτέρων πολλῶν] Media vox perperam praeteritur. Vide C. 82., & illud III, 11., ubi plenius, καὶ πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ςρατοπέδων πλήθεϊ πολλῶν· nam praepoſitionem quod *Arch.* & *Vind.* omittant iſthic, cauſa caret.

81. Κροῖσος δὲ, μεμφθεὶς &c.] Latina *Croeſus reprehenſus propter ſuas copias* non probo. A quo enim reprehenſus? Immo vero ipſe ſemet incuſabat, quod copiarum numero longe inferior congreſſus cum Perſarum rege eſſet. Melius *Stephanus* & *Portus*, poſtulante verbi uſu, *cauſſatus exercitus ſui paucitatem*, ſive potius, *ſemet reprehendens ac incuſans.* Statim οὐκ ἐπειρᾶτο ἐπιὼν *Reiskii* iuſſu ἐπωρᾶτο corrigendum foret, niſi ſi valide *Noſter* reſiſteret. Ἐπειρᾶτο ἐπιὼν non aliud illi ac ἐπιέναι. Ecce tibi VII, 5. ἐπειρᾶτο κατιὼν ὁ Ἰσιακῖος. & C. 50. ὡς δὲ ἐπειρᾶτο συλλαμβάνων. Conſimiliter VII, 172. & IX, 52. tum I, 84. ἐπειρᾶτο προσβαίνων.

91. Λαβύνητος] Regum Babyloniorum ultimus, Croeſo ad coërcendam Cyri adaugeſcentem potentiam foedere iunctus, & belli huius fortaſſe occaſio. *Beroſo* apud *Joſephum* Ναβόννηδος L. I. *Cont. Apion.* C. 20. Par cauſſa Amaſin Aegyptium, has in partes ut tranſiret, inpuliſſe videtur. Lege *Xenophontem* VIII. *Inſt. Cyr.* p. 183.

3. Φοιτέοντες] Ut alibi ſaepius hic etiam obliteravit *Gronov.* Ionicam ſcribendi rationem; & c. 96. ἐφοίτεον e libro Flor. in ἐφοίτων tranſiit; cum paulo poſt ἐπιφοιτέοντες intactum relinquatur; alibi διαφοιτέοντες & ἐπιφοιτέωσι. Hic vero ſcribi malim: οἱ ἵπποι, μετιέντες τὰς νομὰς νέμεσθαι, ἐσφοιτέοντες (nempe τὸ προάςειον) κατήσθιον. Verbum adhibuerunt *Euripides* & *Lyſias.* VALKEN.

6. Ἐφ

mittebat conſultores ad coniectores Telmeſſenſes. His ita profectis, ubi accepto reſponſo ab Telmeſſenſibus, didicerunt quid vellet ſignificare portentum, non contigit ut Crœſo renunciarent. Nam priusquam retro Sardes renavigarent, Crœſus eſt captus. Attamen Telmeſſenſes ita reſponderant, exercitum externum Crœſo illuc affuturum, qui quum advenisſet, indigenas ſubigeret: quod dicerent anguem terræ prolem eſſe; equum, hoſtem & advenam. Hæc Telmeſſenſes Crœſo ſunt interpretati, ſed iam capto; nondum tamen gnari eorum quæ de Sardibus ac ipſo
79 Crœſo agerentur. Cyrus certior factus, Crœſum, qui ſtatim poſt prœlium in Pteria geſtum abſcesſerat, conſtituisſe poſt abitum diſpergere copias, conſilio inito, comperiebat operæ pretium eſſe, quam celerrime poſſet, promovere exercitum Sardes, priusquam contraherentur iterum Lydorum copiæ. Hoc ubi probavit, ſtatim quoque exequutus eſt: propereque ducto in Lydiam exercitu, ipſemet nuncius Crœſo advenit. Unde Crœſus in magnam ſollicitudinem adductus, quod præter opinionem præterque expectationem ſuam ſe res haberent, tamen Lydos in prœlium eduxit. Lydia vero gente in Aſia nulla fuit ea tempeſtate nec fortior nec magis ſtrenua: ex equisque illi pugnabant, haſtasque longas geſtabant, & erant equitan-
80 di ſane periti. Campus, in quo concurſum eſt, ante urbem Sardianam iacet, magnus & nudus: quem cum alii amnes perfluentes, tum Hyllus, perrumpunt ſimul in omnium maximum, qui vocatur Hermus, qui e monte ſacro Matris Dindymenæ lapſus infunditur mari iuxta Phocæam oppidum. Hic ubi vidit Lydos ad pugnandum inſtructos Cyrus, equitatum reformidans, conſtituit admonitu Harpagi Medi, ita faciendum: coactis omnibus quæ ipſius exercitum ſequebantur camelis, vel frumentum vel vaſa portantibus, ſarcinas

ἦν, ἔδοξε τέρας εἶναι. αὐτίκα δὲ ἔπεμπε θεοπρόπους [a] ἐς τοὺς ἐξηγητέας Τελμησσέων. ἀπικομένοισι δὲ τοῖσι θεοπρόποισι, καὶ μαθοῦσι πρὸς Τελμησσέων τὸ θέλει σημαίνειν τὸ τέρας, οὐκ ἐξεγένετο Κροίσῳ ἀπαγγείλαι πρὶν γὰρ ἢ ὀπίσω σφέας ἀναπλῶσαι ἐς τὰς Σάρδις, ἦλω ὁ Κροῖσος. Τελμησσέες μέν τοι τάδε ἔγνωσαν, στρατὸν ἀλλόθροον προσδόκιμον εἶναι Κροίσῳ ἐπὶ τὴν χώρην· ἀπικόμενον δὲ τοῦτον καταστρέψεσθαι τὰς ἐπιχωρίους, λέγοντες ὄφιν εἶναι γῆς παῖδα, ἵππον δὲ, [b] πολέμιόν τε καὶ ἐπήλυδα. Τελμησσέες μέν νυν ταῦτα
15 [c] ὑπεκρίναντο Κροίσῳ ἤδη ἁλωκότι, οὐδέν κω εἰδότες τὰ περὶ Σάρδις τε καὶ αὐτὸν Κροῖσον. Κῦρος δὲ, αὐτίκα ἀπελαύνοντος Κροίσου, μὴ τὴν μάχην τὴν γενομένην 32
ἐν τῇ Πτερίῃ, μαθὼν ὡς ἀπελάσας [d] μέλλοι Κροῖσος διασχεδᾶν τὸν στρατὸν, βουλευόμενος εὕρισκε πρῆγμά οἱ εἶναι ἐλαύνειν ὡς δύναιτο τάχιστα ἐπὶ τὰς Σάρδις, [e] πρὶν ἢ τοδεύτερον ἁλισθῆναι τῶν Λυδῶν δύναμιν. ὡς δέ οἱ ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίεε κατὰ τάχος· ἐλάσας γὰρ τὸν στρατὸν ἐς τὴν Λυδίην, αὐτὸς ἄγγελος Κροίσῳ ἐληλύθεε. ἐνθαῦτα Κροῖσος ἐς ἀπορίην πολλὴν ἀπιγμένος, ὡς οἱ παρὰ δόξαν ἔσχε τὰ πρήγματα ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε, ὅμως τοὺς Λυδοὺς ἐξῆγε ἐς μάχην. ἦν δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἔθνος οὐδὲν ἐν τῇ Ἀσίῃ οὔτε ἀνδρειότερον, οὔτε ἀλκιμώτερον τοῦ Λυδίου. ἡ δὲ μάχη σφέων ἦν [f] ἀπ' ἵππων. δόρατά τε ἐφόρεον μεγάλα, καὶ αὐτοὶ ἔσαν ἱππεύεσθαι ἀγαθοί. Ἐς τὸ πεδίον δὲ συνελθόντων τοῦτο τὸ πρὸ τοῦ ἄστεός ἐστι τοῦ Σαρδιηνοῦ, ἐὸν μέγα τε καὶ [g] ψιλὸν, (διὰ δὲ αὐτοῦ ποταμοὶ ῥέοντες καὶ ἄλλοι, καὶ [h] Ὕλλος συρρήγνυσι ἐς τὸν μέγιστον, καλεόμενον δὲ Ἕρμον, ὃς ἐξ [i] ὕρεος ἱροῦ μητρὸς Δινδυμήνης ῥέων, ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν κατὰ [k] Φωκαίην πόλιν) ἐνθαῦτα ὁ Κῦρος ὡς εἶδε τοὺς Λυδοὺς ἐς μάχην τασσομένους, καταῤῥωδήσας τὴν ἵππον, ἐποίησε, Ἁρπάγου ὑποθεμένου ἀνδρὸς Μήδου, τοιόνδε· ὅσα τῷ στρατῷ τῷ ἑωυτοῦ εἵποντο σιτοφόροι τε καὶ σκευοφόροι κάμηλοι, ταύτας πάσας ἁλίσας, καὶ ἀπελὼν τὰ ἄχθεα, ἄνδρας ἐπ' αὐτὰς [l] ἀνέβησε ἱππάδα στολὴν ἐπιταλμένους. σκευ-

[a] Ἐς τοὺς ἐξηγητέας Τελμισσέων omnes *Ald.* ſecuti. ἐς τῶν ἐξηγητέων ora *Steph.* & *Medic.*, praetereaque Τελμησσέων, quo & modo deinde. [b] Πολέμιόν τε εἶναι Editi & *Pariſ. C.*, *Med.* εἶναι negligit, ſicuti & *Ald.* [c] Spectavit hoc *Euſtath.* in *Hom.* p. 787, 13. & *Suidas* in voc. [d] Μέλλει olim. *Med.* debetur receptum. [e] Ὅκως πρὶν ἢ *Arch. Vind.* & *Pariſ. C.*, abeſt *Med.* prius, qui τῶν Λυδ., non, ut alii, τὴν τῶν Λ. Omittit praeterea αὐτὸς ἐπικαταλάβοι, quae in *Aldo* poſt δύναμιν ſequebantur. [f] Ἀπ' ἵππων *Ald.*, duo *Regii*, *Vind.*, ἀφ' ἵππων *Arch.* & codex doctiſsimi *Askewio*, qui hic incipit. *Med.* ἀφίππων. [g] Sic *Med.* & *Ask.* ὑψηλὸν *Ald. Vind. Arch. Par. C.* [h] Bene *Med. Ask. Remig.* & *Pariſ.* duo cum Marg. *Steph.*, Ἕλλος *Ald.* aliique. [i] Οὔρεος *Ald. Vind. Arch.*, ὄρεος *Med.* & *Ask.*, ſed dialecti rationem ſaepe contemnens; mox Δινευμένης *Remig.* [k] Φωκίην male *Ald. Vind. Arch. Pariſ. C.*, melius *Med.* & *Ask.* [l] *Med. Ask. Rem.* & *Suidas* in voc., alii cum editis ἔβησε. Mox ἱππάδα στολὴν explicat *Heſychius* in V.

6. Ἐς τοὺς ἐξηγητέας Τελμησσέων] Dubium eſt, praeſtetne Τελμήσσεες an Τελμίσσεες, cum ſermo de his coniectoribus eſt. *Cicero* divinat. 1, 41. *Telmeſſus in Caria eſt, qua in urbe excellit haruſpicum diſciplina.* Habet & *Strabo* Τελμήσσεως, ſive Τελμησσέων ἄκραν L. XIII. p. 935. *Arriano*, qui de hariolis & coniectoribus his diligentiſsime, Τελμισσεῖς *Exp. Alex.* II, 3., *Stephano Byz.*, *Suidae* atque aliis. Infra C. 84. eadem ſcripturae diverſitas. Non addo plura. *S. Bochartus* in *Chan.* L. 1, 6. & *Ezech. Spanhemius Diſſ.* IX. *de uſu* & *Praeſt. Numiſm. p.* 563. abunde facient ſatis. Verum τοὺς ἐξηγητέας mutatos nolo. Non neſcio ἐς τῶν ἐξηγητέων, qua aliunde arceſsita voce, defendi queat: at cur contortam ſectabimur, ubi planiſsima & ſine incilibus munita via eſt? Vocabuli uſum ex Graecorum moribus in luce poſuerunt Viri Cl. *T. Hemſterhuſius* & *Ruhnkenius* ad *Timaei Lexic.* p. 81.

19. Εὕρισκε πρῆγμά οἱ εἶναι] *Ex uſu ſuo eſſe.* Infra IV, 11. ὡς ἀπαλλάσσεσθαι πρῆγμα εἴη. VII, 12. πάγχυ εὑρισκέ οἱ οὐ πρῆγμα εἶναι στρατεύεσθαι· *comperit prorſus ſibi conſultum non eſſe Graeciae bellum inferre.* Quae *Florentini* imperio mox vetere poſſeſſione evertuntur, defendi non debent.

25. Παρὰ δόξαν ἔσχε] Dare quidem potuerat: ὡς οἱ ἔσχε τὰ πρήγματα οὐκ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε prout alibi dedit οὐκ ὡς ἤθελε. Sed ut hic, ſemel praeterea loquitur VIII, c. 4. ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων ἀπέβαινε ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκεον. VALKEN.

28. Ἡ δὲ μάχη σφέων ἦν ἀπ' ἵππων] Nihil in his mutari oportuit. Ἀφίππων, inſuper habito Ionum more, ex ἀφ' ἵππων progenitum fuiſſe codicum alii declarant. Eſt illud in pugna equeſtri probatum. Poëta *Odyſſ.* ι', 50. ἐπισάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων Ἀνδράσι μάρνασθαι. Cuius exemplo *Philoſtratus Heroic.* II, 18. p. 690. καὶ Μυσαὶ γυναῖκες ἀφ' ἵππων ξυνεμάχοντο τοῖς ἀνδράσι. Sunt praeterea rei equeſtris rudes & inperiti ἄφιπποι *Themiſtius* Orat. XXIII. p. 285. A. καὶ τῷ Ἀφίππῳ (οὐχ ἡδὺ ὁρᾶν) τὸν ἱππικόν. Atqui Lydi eo in genere praeter ceteros excellebant, ἱππεύεσθαι ἀγαθοί, uti *Noſter*, ſive φιλιππότατοι, quemadmodum *Philoſtratus* Icon. L. 1, 17. p. 788., ante quos omnes *Homero* ἱπποκορυσταὶ *Il.* K, 431.

33. Καὶ Ἕλλος συῤῥήγνυσι] Amni verum nomen reddiderunt *Glareanus* ad *Livii* XXXVII, 38. *Leopardus Emend.* VII, 9., neque impediunt ſchedae veteres. Accedat *Strabo*, *Herodoti* teſtimonio uſus L. XIII. p. 928., cum de Hermo, εἰς ὃν καὶ ὁ Ἕλλος ἐμβάλλει — συμπεσόντες δ' οἱ τρεῖς καὶ ἄλλοι ἀσημότεροι σὺν αὐτοῖς, εἰς τὴν κατὰ Φωκαίαν ἐκδιδόασι θάλατταν, ὡς Ἡρόδοτος φησίν. Quae Geographi tanto ſunt obportuniora, quanto certius nunc adparet, *Medic.* bellisſime κατὰ Φωκαίην πόλιν offerre. Cl. *Reiskius* συῤῥήγνυσι multitudinis numero pingit.

48. Μηδ'

cum eo conflixit, per cameloù victor. Lydorum virtus. Odor & visus cameli terret equos. Crœsi obsessi vana consilia. Argi & Spartae certamina de Thyrea.

θκευάσας δὲ αὐτοὺς, προσέταξε τῆς ἄλλης στρατιῆς προϊέναι πρὸς τὴν Κροίσου ἵππον· τῇ δὲ καμήλῳ ἕπεσθαι τὸν πεζὸν στρατὸν ἐκέλευε. ὄπισθε δὲ τοῦ πεζοῦ ἐπέταξε τὴν πᾶσαν ἵππον. ὡς δὲ οἱ πάντες διείλετάχατο, παραίνεσε τῶν μὲν ἄλλων Λυδῶν μὴ φειδομένους, κτείνειν [a] πάντα τὸν ἐμποδὼν γενόμενον, Κροῖσον δὲ αὐτὸν μὴ κτείνειν, μηδ' ἢν συλλαμβανόμενος [b] ἀμύνηται. ταῦτα μὲν παραίνεσε. τὰς δὲ καμήλους ἔταξε ἀντία τῆς ἵππου τῶνδε [c] εἵνεκεν· κάμηλον ἵππος φοβέεται, καὶ οὐκ ἀνέχεται οὔτε τὴν ἰδέην αὐτῆς ὁρέων, οὔτε τὴν [d] ὀδμὴν ὀσφραινόμενος. αὐτοῦ δὴ ὧν τούτου εἵνεκε ἐσεσόφιστο, ἵνα τῷ Κροίσῳ ἄχρηστον ᾖ τὸ ἱππικὸν, [e] τῷ δή τι καὶ ἐπείχε ἐλλάμψεσθαι [f] ὁ Λυδός. ὡς δὲ καὶ συνήεσαν ἐς τὴν μάχην, ἐνθαῦτα [g] ὡς ὄσφρανθο τάχιστα τὰς καμήλους οἱ ἵπποι, καὶ [h] εἶδον αὐτὰς, ὀπίσω ἀνέστρεφον. διέφθαρτό τε τῷ Κροίσῳ ἡ ἐλπίς. οὐ [i] μέντοι οἵ γε Λυδοὶ τὸ ἐνθεῦτεν δειλοὶ ἦσαν· ἀλλ' ὡς ἔμαθον τὸ γινόμενον, ἀποθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων, πεζοὶ τοῖσι Πέρσῃσι συνέβαλλον. χρόνῳ
33 δὲ πεσόντων ἀμφοτέρων πολλῶν, ἐτράποντο οἱ Λυδοί. κατειληθέντες δὲ ἐς τὸ τεῖχος, ἐπολιορκέοντο ὑπὸ τῶν Περσέων. τοῖσι μὲν δὴ κατέστηκε πολιορκίη. Κροῖσος δὲ δοκέων οἱ χρόνον ἐπὶ [k] μακρὸν ἔσεσθαι τὴν πολιορκίην, ἔπεμπε ἐκ τοῦ τείχεος ἄλλους ἀγγέλους ἐς τὰς συμμαχίας. οἱ μὲν γὰρ πρότερον διεπέμποντο ἐς πέμπτον μῆνα προερέοντες [l] συλλέγεσθαι ἐς Σάρδις, τούτους δὲ ἐξέπεμπε τὴν ταχίστην δέεσθαι [m] βοηθέειν, ὡς πολιορκεομένου Κροίσου. ἐς τε δὴ ὧν τὰς ἄλλας ἔπεμπε συμμαχίας, καὶ δὴ καὶ ἐς Λακεδαίμονα. Τοῖσι δὲ καὶ αὐτοῖσι [n] τοῖσι Σπαρτιήτῃσι κατ' αὐτὸν τοῦτον τὸν χρόνον συνεπεπτώκεε ἔρις ἐοῦσα πρὸς Ἀργείους περὶ χώρου καλεομένου Θυρέης. τὰς γὰρ Θυρέας ταύτας, ἐούσας τῆς Ἀργολίδος μοίρης, [o] ἀποταμόμενοι ἔσχον οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἦν δὲ καὶ ἡ μέχρι Μαλεῶν ἡ πρὸς ἑσπέρην Ἀργείων, ἥ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ χώρη, καὶ ἡ [p] Κυθηρίη νῆσος, καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν νήσων. βοηθησάντων δὲ Ἀργείων τῇ σφετέρῃ ἀποταμνομένῃ, ἐνθαῦτα συνέβησαν ἐς λόγους συνελθόντες, ὥστε τριηκοσίους ἑκατέρων [q] μαχέσασθαι· ὁκότεροι δ' ἂν περιγένωνται, τούτων εἶναι τὸν χῶρον. τὸ δὲ πλῆθος τοῦ στρατοῦ ἀπαλλάσσεσθαι ἑκάτερον ἐς τὴν ἑωυτῶν, μηδὲ [r] παραμένειν ἀγωνιζομένων, τῶνδε εἵνεκε, ἵνα μὴ παρόντων τῶν στρατοπέδων, ὁρῶντες οἱ ἕτεροι [s] ἐσσωμένους τοὺς

nas detraxit, & viros imposuit equestri veste indutos: quibus ornatis præcepit, ut præirent ceteras copias adversus Crœsi equitatum: peditatum, ut hanc cameli aciem subsequeretur, iussit. Post hunc collocavit omnem equitatum. Postquam omnes ordinati erant, imperat eis, ne cui ceterorum Lydorum parcerent, sed quemlibet occiderent obsistentem, præter ipsum Crœsum, ne si captus quidem repugnaret. Hæc imperavit. Camelos vero contra equitatum instruxit, hac ratione quod camelum equus reformidat, adeo quidem ut nec speciem eius intueri nec odorem sentire sustineat. Id ideo commentus est, ut equitatum Crœsi, quo ille se prævaliturum considerabat, inutilem redderet. Simulatque etiam in pugnam itum est, equi, olfactis protinus conspectisque camelis, retro se avertunt, unde spes Crœsi interiit. Verum non protinus Lydi ob id exterriti sunt, sed cognita re, ab equis desiliunt, ac pedites cum Persis confligunt; sed tandem, multis utrinque cadentibus, vertuntur in fugam: ac repulsi intra 81
muros, a Persis obsidebantur sic. Quam obsidionem in longius processuram ratus Crœsus, alios nuncios ex arce mittit ad socios. Nam qui antea dimissi erant, hi ad coëundum Sardes quintum mensem indixerant. At hos dimittebat, oratum, quam celerrima auxilia mitti sibi utique iam obsesso, & cum 82
ad alias societates misit, tum vero Lacedæmona. Ceterum per id ipsum tempus & ipsis Spartiatis inciderat cum Argivis contentio de loco, qui dicitur Thyrea. Quem locum, etsi terræ Argolidis partem, tamen Lacedæmonii abcisum tenebant. Etenim Argivorum etiam erat quidquid regionis Maleæ tenus ad occasum vergit, tum in continente, tum insulæ & aliæ, & Cytheria insula. Quum ergo Argivi suo territorio adempto auxilium ferrent, ibi ab utrisque in colloquium ventum est, pactique sunt, ut trecenteni utrinque dimicarent; & utri superiores extitissent, eorum regio foret: atque ambo exercitus in suam terram discederent, nec permanerent dum dimicaretur; ea scilicet causa, ne si adesset, parti succumbenti auxilium sui ferrent.

His

[a] Citant *Th. Magist.* & *Suidas* in voce ea. [b] Ἀμύνηται editi cum *Parisinis*, *Vind. Arcb. Remig.* ἀμύνεται *Medic. Ask.*, absurde. [c] Ex *Med. Arcb. Vind. Rem.*, εἵνεκε *Ask.* vulgo εἵνεκα. [d] Ὀσμὴν *Arcb. Vind.* [e] Τῷ δή τοι *Aldus*, *Editi*, & *Vind.*, Schol. *Hermogenis* p. 396., *Med. Arcb. Ask.* habent receptum. [f] Ὁ αὐτὸς *Vind. Arcb.*, ὠὐτὸς *Remig.* [g] *Med. Ask.* ὡς ὤσφρ., ὡς ὄσφραντο *Remig.*, quod praestat. ὤσφραντο tantum alii. [h] Ἰδόντες αὐτὰς *Vind. Arcb.* & alii cum editis. Quod nunc est, ex *Med.* & *Ask.* [i] Μέντοι γε οἱ *Arcb.* [k] *Med. Ask. Remig.* & ora *Steph.*, *Aldus* & alii μακρότερον. [l] Τὸ συλλεγ. *Arcb. Vind.*, quo non indigemus. v. C. 77. [m] βοηθῆιν *Arcb.*, βοηθεῖν *Vind.* [n] *Med. Ask.*, ceteri articulum, non admodum necessarium, ignorant. [o] *Med. Ask. Remig. Vind. Arcb.*, ἀποτεμνόμενοι alii cum *Ald.* [p] *M. Ask. Rem. Arcb. Vind.* & *Steph.* margo. Vulgo Κύθηρα. [q] Φέρεσθαι *Remig.* [r] *M. Arcb. Ask.*, περιμένειν ceteri. ἑκατέρων ἐς τὴν &c. potius videtur. [s] *Ask. M. Vind.*, ἡσσημένους *Arcb.*, ἡσσωμένους editi.

48. Μηδ' ἢν συλλαμβανόμενος ἀμύνηται] Nimia & paene superstitiosa, qua in *Medic.* erat vir clarissimus, reverentia in orationem *Nostri* verbum, toti Graeciae ignotum, ἀμύνηται invexit, citra dubitationem negligentia librarii prognatum. Ἀμύνεσθαι his libris frequens, nec aliubi, ne ab ipso quidem *Florent.*, ad eam formam scribitur. *L. Kusterum*, acerbius hoc de genere *Biblioth. Vet. & Nov. Clerici* T. v. p. 409. conquestum, missum facio. Cameli odorem & speciem equum non ferre, sed reformidare, in praelii huius enarratione *Xenophon Instit. Cyr.* L. vii. p. 176. E. & *Polyaenus Strateg.* vii, 6. 6. non praeterierunt.

54. Τῷ δή τι καὶ ἐπεῖχε ἐλλάμψεσθαι ὁ Λυδός] Parum refert hoc an δή τοι praeoptes. Ἐπείσθη ἐλλαμψ., placitum olim, merito vir doctus repudiavit ob C. 153. ἐπ' οὕς ἐπεῖχε. Addere potuisset vi, 96. ἐπὶ ταύτην — ἐπεῖχον στρατεύεσθαι. Quae mihi quidem *a navibus ad ancboras stantibus*, ἐπεχούσαις, repetita non videntur: multo commodius τὸν νοῦν ad dictionis complementum adscisceatur. Vide hoc *Polybii Exc. Leg.* p. 1108. δῆλος ἦν, ΕΠΕΧΩΝ πάλαι τοῖῳ κατὰ τὴν Εὐρώπην πράγμασι. & *S. Lucae Evang.* C. xiv, 7. ΕΠΕΧΩΝ πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο. In *Euripidis Heracl.* v. 846. aliud requiritur. Varius enim usus. Quod autem nonnulli praeferunt libri ὁ αὐτὸς, manifestos ex ὁ Λυδὸς natales habet, prorsus uti αὐλῶν κόραι fragmenti *Autocratis* apud *Aelian. de Animal.* xii, 9. Λυδῶν κόραι genuerunt invitae, monitore *J. Rutgersio Var. Lect.* ii, 1.

68. Δέεσθαι βοηθέειν] Non probo βοηθῆιν, tametsi Ionicae notae. Mox C. 83. δεόμενος Κροίσῳ βοηθέειν πολιορκομένῳ.

73. Περὶ χώρου καλεομένου Θυρέης] Vide *Jo. Meursium Miscell. Lacon.* iv, 13. *Barbeyracium Histor. Foeder.* t. 1. p. 30. De vocabuli variante scriptura dicere memini ad *Diodor.* xiv, 44., de eadem *Rubnkenius ad Timaei Lexic.* p. 54. Κυθηρίη νῆσος *Gronovii* explicatione munita satis est.

90. Ἀλ-

His conventis, in diversa digrediuntur. Ex utrisque delecti viri qui relicti sunt conflixerunt: atque illis quidem ut æquo marte pugnantibus, ex sexcentis tres omnino reliqui fuerunt: idque noctis interventu. Ex Argivis duo, Alcenor & Chromius, qui tanquam victores cursu Argos contenderunt: ex Lacedæmoniis unus Othryades, qui spoliatis Argivorum cadaveribus, eorum arma ad sua castra detulit, & se in suo ordine tenuit. Secundo die utrique re audita adfuerunt, sibique victoriam vendicabant: Argivi quidem, quod suorum plures superfuisse dicerent: Lacedæmonii vero, quod qui eorum superfuerant, fugissent; suus autem perstitisset, & istorum cadavera spoliasset. Ex contentione tandem concurrentes pugnant: ac postquam permulti utrinque ceciderunt, Lacedæmonii vincunt. Quo ex tempore Argivi tonsis capitibus, quum antea necessario comati essent, legem condiderunt, se devoventes, ne prius comam aleret quisquam Argivorum, neve mulieres aurum ferrent, quam Thyreas recuperassent. His e diverso legem tulere Lacedæmonii, ut ab hoc tempore comati essent, quum antea non fuissent. Othryadem, qui unus e trecentis reliquus fuisset, aiunt pudore Spartam revertendi commilitonibus interfectis, illic apud Thyreas
83 mortem sibi conscivisse. Quum hæc esset apud Spartiatas rerum conditio, advenit caduceator Sardianus precatum Crœso obsesso auxilia. Illi, caduceatore audito, statuerunt Crœso statim succurrendum. Quibus iam se apparantibus, ac navibus paratis, alius affertur nuncius, murum Lydorum expugnatum, Crœsumque vivum esse captum. Sic Lacedæmonii ma-
84 gnitudine casus perculsi, supersederunt. Sardes autem hunc in modum sunt expugnatæ. Quartodecimo quam obsideri cœptæ sunt die, Cyrus, missis passim equitibus, suis copiis edicit, se dona daturum ei qui primus murum conscendisset. Posteaquam id conato exercitu res non processit, ibi, quiescentibus ceteris, Mar-

τὰς σφετέρας, ἐπαμύνοιεν. [a] συνθέμενοι ὦν ταῦτα ἐπαλλάσσουσι. λογάδες δὲ ἑκατέρων ὑπολειφθέντες συνέβαλλον. μαχομένων δὲ σφέων, καὶ γινομένων ἰσοπαλέων, ὑπελίποντο ἐξ ἀνδρῶν ἑξακοσίων τρεῖς· Ἀργείων μὲν, [b] Ἀλκήνωρ τε καὶ Χρόμιος. Λακεδαιμονίων δὲ, Ὀθρυάδης. ὑπελείφθησαν δὲ ὗτοι νυκτὸς ἐπελθούσης· οἱ μὲν δὴ δύο τῶν Ἀργείων, ὡς νενικηκότες ἔθεον ἐς τὸ Ἄργος· ὁ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων Ὀθρυάδης, [c] σκυλεύσας τοὺς Ἀργείων νεκροὺς, καὶ προσφορήσας τὰ ὅπλα πρὸς τὸ ἑωυτοῦ στρατόπεδον, ἐν τῇ τάξει εἶχε ἑωυτόν. ἡμέρη δὲ δευτέρη παρῆσαν πυνθανόμενοι ἀμφότεροι. τέως μὲν δὴ αὐτοὶ ἑκάτεροι ἔφασαν νικᾶν· λέγοντες, οἱ μὲν, ὡς ἑωυτῶν πλεῦνες περιγεγόνασι· οἱ δὲ, τοὺς μὲν ἀποφαίνοντες πεφευγότας, τὸν δὲ σφέτερον παραμείναντα, καὶ σκυλεύσαντα τοὺς ἐκείνων νεκρούς. [d] τέλος δὲ, ἐκ τῆς ἔριδος συμπεσόντες ἐμάχοντο· πεσόντων δὲ καὶ ἀμφοτέρων πολλῶν, ἐνίκων Λακεδαιμόνιοι. Ἀργεῖοι μέν νυν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου καὶ ἀκειράμενοι τὰς κεφαλὰς, πρότερον ἐπάναγκες κομῶντες, ἐποιήσαντο νόμον τε καὶ κατάρην, μὴ πρότερον θρέψειν κόμην Ἀργείων μηδένα, μηδὲ τὰς γυναῖκας σφι χρυσοφορήσειν, [e] πρὶν ἂν Θυρέας ἀνασώσωνται. Λακεδαιμόνιοι δὲ [f] τἀναντία τούτων ἔθεντο 34
νόμον, ὑπὸ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου, ἀπὸ τούτου κομᾶν. τὸν δὲ ἕνα λέγουσι τὸν περιλειφθέντα τῶν τριηκοσίων, Ὀθρυάδην, αἰσχυνόμενον ἀπονοστέειν ἐς Σπάρτην τῶν οἱ [g] συλλογίτεων διεφθαρμένων, αὐτοῦ μιν ἐν τῇσι Θυρέῃσι καταχρήσασθαι ἑωυτόν. Τοιούτων δὲ τοῖσι Σπαρτιήτῃσι [h] ἐνεστεώτων πρηγμάτων, ἦκε ὁ Σαρδιηνὸς κήρυξ, δεόμενος Κροίσῳ βοηθέειν πολιορκεομένῳ. οἱ δὲ ὅμως ἐπεί τε ἐπύθοντο τοῦ κήρυκος, ὡρμέατο βοηθέειν. καὶ σφι ἤδη παρεσκευασμένοισι, καὶ νεῶν ἐυσσέων ἑτοίμων, ἦλθε ἄλλη ἀγγελίη, ὡς ἁλώκοι τὸ τεῖχος τῶν Λυδῶν, καὶ ἑκατο Κροῖσος ζωγρηθείς. οὕτω δὴ οὗτοι μὲν συμφορὴν ποιησάμενοι μεγάλην, ἐπέπαυντο. Σάρδιες δὲ [i] ἥλωσαν ὧδε. ἐπειδὴ τεσσερεσκαιδεκάτη ἐγένετο ἡμέρη πολιορκεομένῳ Κροίσῳ, Κῦρος τῇ στρατιῇ τῇ ἑωυτοῦ, διαπέμψας ἱππέας, προεῖπε, τῷ πρώτῳ ἐπιβάντι τοῦ τείχεος δῶρα δώσειν. μετὰ δὲ τοῦτο, [k] πειρησαμένης τῆς στρατιῆς, ὡς ὑπροεχώρεε, ἐνθαῦτα τῶν ἄλ-

a Συνθεμ. ἂν plerique omnes. Συνθέντες *Arch.*, sed ὧν ignorant *Med. Ask.* *b* *M. Ask. Arch.*, Ἀλκήνωρ *Ald.* &c. Paullo ante συνέβαλλον *Paris. B.* *c* Συννήσας *Rem.* & *Paris. A.* *d* Τέως *Ask.* *e* Πρὶν ἂν *Ask. Arch. Vind. Rem.* & alii cum *Aldo.*, *Med.* ἂν praeteriit, sicuti μηδένα & σφὶ paullo ante *Arch.* *f* *Med. Ask. Arch.*, vulgo τἀναντία. *g* Συλλοχίων τε διεφ. *Arch.* Quae sequuntur *Thom. Mag.* excerpsit in διαχρῶμαι & *Plut. de Malign.* p. 858. *b* *Med. Rem.* ora *Steph.*, *Ask.* interserit τῶν. Alii ἐνισαμένων τῶν πρ. *i* *Rem. Med.* margo *Steph. Ask.*, ἡλώκεσαν *Vind. Arch.* &c. tum τέσσαρεσκαιδεκάτη *Ask.* & ceteri cum *Aldo.* *k* *Ask. Arch. Med. Remig.*, tum προεχώρεε iidem, *Arch.* excepto. προσεχώρεε & πειρησάμενος cum vulgo plerique.

89. Ἀλκήνωρ καὶ Χρόμιος] *Theseus* in *Stob.* VII. p. 92. ἔκειτο Ὀθρυάδης μεταξὺ τῶν ἀνῃρεμένων Λακεδαιμονίων, μόνος περιλειφθείς. Ἀργείων δὲ δύο Ἀλκήνορος καὶ Χραμίου. Vitium perspexit *Gesnerus*, in corrigendo parum aberrans. Fuit, uti hic, Ἀλκήνωρ καὶ Χρόμιος. *Plutarchi* Ἀγήνωρ *Meursius* dudum reformavit. De Othryade praeclare *Ti. Hemsterhusius* ad *Lucian. Contemplant.* C. ult.

92. Σκυλεύσας τοὺς Ἀργείων νεκρούς] Frequentatur his in libris συννῆσαι, ubi de rogo rebusque temere congestis sermo est. Hic, tametsi ex MSS., adridere non debet. Valuitne Othryades, viribus ac sanguine defectus, in unum Argivorum corpora coacervare? Belle *Theseus* in *Stobensi* Ὀθρυάδης πολλοὺς ΣΚΥΛΕΥΣΑΣ τῶν πολεμίων τρόπαιον ἔστησε. Non disparia *Chrysermus* in *Plutarchi Parallel.* p. 306. t. 11.

96. Λέγοντες, οἱ μέν &c.] Ut alia quaedam *Sophoclis* & *Euripidis*, quae legisse suspicor Athenis *Herodotum*, expressit hunc locum de Phoenissis *Euripidae* v. 1471. &c. ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις, Οἱ μὲν — verbum ἔλεγον, ἐλέγετο supprimitur haud semel in simillimo loco *Thucydidis* VI, c. 35. ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι· — τοῖς δὲ, —. aliis supplementis non indigemus. VALKEN.

99. Τέλος δὲ, ἐκ τῆς ἔριδος &c.] Nisi *Chrysermus* fallit, Amphyctiones, capti arbitri, litem secundum Spartanos dederant. Priorem tamen victoriam sibi tribuerunt Argivi apud *Pausaniam* X, 9. Vindicarunt & sibi Lacedaemonii, unde Θυρεατικοὶ apud eos στέφανοι, de quibus docti viri ex *Athenaeo* ad *Hesychium*.

5. Πρὶν ἂν Θυρέας ἀνασώσωνται] Suum Herodotus recepit. *Platone* in re obvia non uterer teste, nisi eadem illi in animo atque oculis fuissent: ἔνορκον ἂν ποιησαίμην, ὥσπερ Ἀρχεῖοι, μὴ πρότερον κομήσειν, πρὶν ἂν νικήσω ἀναμαχόμενος &c. in *Phaedone* p. 89. C.

7. Οὐ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου] Conturbare orationis seriem γὰρ non latuit *Reiskii* sollertiam. Non vidisse illud, saltem sprevisse, *Eustathium* argumento sunt, Λακεδαιμόνιοι δὲ, νικήσαντες ἔνθεν τὸν (ἔθεντο voluit) νόμον, μὴ κομῶντες πρώην, ἀπὸ τούτου κομᾶν ex *Herodoto* in *Homer.* p. 165, 19. Comamne vero ab hac de Argivis victoria Spartani promiserint, dubia in scriptorum dissensu res est, *Plutarchi* praeter ceteros, *Nostrum*, sed clanculum, taxantis *Vit. Lysandri* principio. Lege *Jo. Meursii Miscell. Lacon.* I, 16. atque adde ex *Philostrati Vit. Apoll.* VIII, 6. p. 335. ubi Leonides κομῶν ὑπὲρ ἀνδρείας, ut amicis venerabilis & hostibus magis esset terribilis: tum ταῦτά τοι καὶ ἡ Σπάρτη ἐκ' ἀυτῷ κομᾷ, μεῖον οὐδὲν ἢ ἐπὶ Λυκούργῳ τε καὶ Ἰφίτῳ. h. e. *iactat se Sparta & gloriatur Leonida non minus quam* &c. Doctus interpres a vero aberravit.

10. Αὐτοῦ μιν ἐν τῇσι Θυρέῃσι &c.] De Othryadae exitu iterum discordia. Periisse Perilai, Alcenoris F., manu Argivi ferunt in *Pausan.* II, 20.; *Nicander* in culto Epigrammate cum *Herodoto* facit *Anthol.* III, 5. p. 299. Sed partium patriaeque studio, uti nunc, plurimi olim a tramite auferebantur.

22. Ὡς οὐ προεχώρεε] *Gronov.* laudo. Vide V, 62. VIII, 102. Amanuensium in προχωρεῖν & προσχωρεῖν eminent

Ab primo Hyrœade conſcenſus marus Sardium, cuius fata antiqua. Meles rex.

ἄλλων πεπαυμένων, ἀνὴρ Μάρδος ἐπειρᾶτο προσβαί-
νων, τῷ οὔνομα ἦν Ὑροιάδης, κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπό-
λιος τῇ οὐδεὶς ἐτέτακτο [a] φύλακος. οὐ γὰρ ἦν δεινὸν κα-
τὰ τοῦτο μὴ ἁλῶναι ποτέ. ἀπότομός τε γάρ ἐστι ταύτῃ
ἡ ἀκρόπολις, καὶ ἄμαχος· τῇ οὐδὲ Μήλης ὁ πρότερον
βασιλεὺς Σαρδίων μούνῃ οὐ περιήνεικε τὸν Λέοντα, τόν
οἱ ἡ παλλακὴ ἔτεκε, [b] Τελμησσέων δικασάντων, ὡς
περιενεχθέντος τοῦ Λέοντος τὸ τεῖχος, ἴσονται Σάρ-
διες ἀνάλωτοι. ὁ δὲ Μήλης κατὰ τὸ ἄλλο τεῖχος πε-
ριεῖχας, τῇ ἦν ἐπίμαχον τὸ χωρίον τῆς ἀκροπόλιος,
κατηλόγησε τούτου, ὡς ἐὸν ἄμαχόν τε καὶ ἀπότομον·
ἔστι δὲ [c] πρὸς τοῦ Τμώλου τετραμμένον τῆς πόλιος. ὁ
μὲν δὴ Ὑροιάδης αὐτὸς ὁ [d] Μάρδος, ἰδὼν τῇ πρότεραίη
[e] τῶν τινα Λυδῶν κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλιος κατα-
βάντα ἐπὶ κυνέην ἄνωθεν καταχυλισθεῖσαν, καὶ ἀνελό-
μενον, ἐφράσθη, καὶ ἐς θυμὸν ἐβάλετο. τότε δὲ δὴ [f] ὁ
αὐτός τε ἀναβεβήκεε, καὶ κατ' αὐτὸν ἄλλοι Περσέων
ἀνέβαινον. προσβάντων δὲ συχνῶν, [g] οὕτω δὴ Σάρδιές
τε ἑλώκεσαν, καὶ πᾶν τὸ ἄστυ ἐπορθέετο. Κατ' αὐτὸν
δὲ Κροῖσον τάδε ἐγένετο. ἦν οἱ παῖς, τοῦ καὶ πρότερον
ἐπεμνήσθην, τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικὴς, ἄφωνος δέ. ἐν τῇ
ὧν παρελθούσῃ [h] εὐετοῖ ὁ Κροῖσος τὸ πᾶν ἐς [i] αὐτὸν
ἐπεποίηκε, ἄλλα τε ἐπιφραζόμενος, καὶ δὴ καὶ ἐς
Δελ-

Mardus quidam, cui nomen erat Hyrœades, aggredi eſt auſus a parte arcis ubi nullus ad excubandum erat collocatus, quia illinc nequando arx caperetur haud ſuſpectum erat, utpote loco prærupto atque inoppugnabili: quaque una parte Leonem Meles, qui antea fuerat Sardium rex, non circumtulerat, ex pellice ſua genitum: qui Leo ſi mutatus circumlatus eſſet, Sardes inexpugnabiles fore Telmeſenſes iudicaverant. Eum Meles per ceteram partem muri circumduxit, quacunque poterat arx oppugnari: per hanc partem, tanquam inoppugnabilem atque præciſam, circumducere prætermiſit, quæ ad Tmolum vergit. Ab hac igitur parte ipſe Hyrœades Mardus conſpicatus quendam Lydum pridie deſcendiſe ad galeam ſuperne devolutam & recepiſe, advertit animum, atque conſideravit: dehinc & ipſe tunc conſcendit, & ad eius exemplum alii Perſæ ſubinde, atque alii frequentes. Ita urbs Sardes capta eſt, atque omnis direpta. Ipſi autem Crœſo hæc contigerunt. Erat ei filius, cuius ſuperius habui mentionem, habilis ad cetera, ſed mutus. In priore igitur annorum felicitate ad vitium eius emendandum Crœſus omnia fecerat, cum alia

a Habet hinc *Suidas* in Voc. Paullo ſuperius πεπαυσμένων *Vind.* & *Arcb.*, qui quoque Μάρδης, male. Vid. *Stephan. Byz.* b Τελμισσέων ſive Τελμισέων, ut *Arcb.*, plerique. Editum probat *M.* & *Ask.*, qui paullo ante cum *Medic.* ὁ πρότερον. In plerisque omnibus aliis ὁ πρότερος. c Πρὸς τὸν Τμῶλον *Reisk.* ex coniectura. d Μάρδης *Arcb.* e Τῶν τινα Λυδ. *Pariſ. Arcb. Vind. Remig.* cum editis. τὸν *Med. Ask.* f Αὐτός τε ſine ὁ *Ask.*, articulum retinent omnes. Mox idem cum *Med. Arcb. Vind.* καὶ κατ' αὐτὸν· ceteri καὶ μετ' αὐτ. g *M. Ask. Vind.*, δὴ deſit aliis. Statim ἑαλώκεσαν *Arcb.* h *M.* Εὐετεῖ, *Ask.* εὐεσσοῖ & *Stepb.* margo. In plerisque aliis & *Ald.* εὐθηνίᾳ ex gloſſa. i *Med. Ask.*, ἑαυτὸν *Vind. Arcb.*, ἑωὐτὸν vulgo.

nent lapſus, etiam in *Thucydidis* II, 5. Arcem Sardianam *Ti. Hemſterbuſius* ea luce circumdedit ad *Lucian. Contempl.* C. 9. ut nihil ſupra.

27. Τῇ οὐδὲ Μήλης ὁ πρότερον βασιλ.] Et hoc bene. Πρότερος, ſi valeret, non *primum*, ſed priorem Croeſo regem ſignaret, *Scaligero* Can. Iſagog. III. p. 320. animadvertente. *Euſebius* habet in *Chron.* penultimum Heraclidarum regiae apud Lydos gentis *Melem.* Sic Myrſii Candaulaeque aetatem antevertit proxime. Verum multo hoc antiquior Meles in fragmentis eſt *Nic. Damaſceni.* Praeclare de *Dione Chryſoſt.* Or. LXIV. p. 598. in refingendo regis huius & *Mardi* nomine meritus eſt *Valeſius* ad *N. Damaſceni Excerpt.* p. 442.

29. Τελμησσέων δικασάντων] Non erant δικασταί, ſed *coniectores & interpretes portentorum*; quae duo coniunguntur a *Cicerone* de Divin. II, c. 28. qui L. II, c. 5. *Eſt*, inquit, *quidam Graecus vulgaris in hanc ſententiam verſus: Bene qui coniiciet, vatem hunc perhibebo optimum.* Μάντις γ' ἄριστος, ὅστις εἰκάζει καλῶς. *Theocritus* Eid. XXI, 32. Ὅς γὰρ ἂν εἰκάζῃ κατὰ τὸν νόον, οὗτος ἄριστος ἔσσι δυειροκρίτας. Tametſi non ignorem, σημαίνειν, κρίνειν, γινώσκειν, in talibus etiam adhiberi ab *Herodoto*; una tamen mutata litera hic libenter legerim: Τελμησσέων εἰκασάντων, ὡς —. *Dion. Chryſ.* Or. XXXIV. p. 414. C. τὰ μὲν τῶν οἰωνῶν εἰκάζειν δεῖ. *omnis divinatio coniectura nititur, ultra quam progredi non poteſt: Cicero* de Div. I, c. 14. Sunt mihi ad manum loca veterum, in quibus τοῖς δικαίοις, εἰκαῖα videantur ſubſtituenda. VALKEN.

29. Τελμησσέων δικασάντων] Inſolens verbi uſus originem ſuſpicionibus praebet. Varias *Reiskius* offert *Miſcell. Lipſ.* vol. VII. p. 616., praeterque alias διδαξάντων, *docentibus*, adprobat. Mihi expedita in hoc doctorum acumine omnia non ſunt. Ampliabo, donec clarior e MSS. lux. Leonem circum arcis muros geſtatum ſpectavit *Apollonius Tyan.* Epiſt. LXXV., cum rixantibus Sardianis, ὑμεῖς δὲ ποίῳ πεποιθότες ἅρα ΛΕΟΝΤΙ πόλεμον διαπονεῖν ἤρασθε;

35. Ὑροιάδης αὐτὸς ὁ Μάρδος] Melius οὗτος cum *Pavio* & *Reiskio*. Confer *Xenophontem* VII. *Inſt. Cyr.* p. 180, ubi nonnulla diverſitas. Mox τόν τινα Λυδῶν prave *Florentiae* ſcribitur. De *Noſtri* more abunde teſtabuntur exempla, collata in C. 85. a *Gronovio*: accedent progreſſu operis ex MSS. plura.

43. Ἐν τῇ ὧν παρελθούσῃ εὐετοῖ] Alii Codd. formam dant uſitatam ἐυεσοῖ. inuſitatam ſui Codicis admirabatur *Gronovius*. Herodoteam hic fuiſſe ſuſpicor εὐετύϊ. & in *Gloſſario Herod.* primitus ſcriptum: Εὐεσύϊ, (pro Εὐεσῇ, ἡ) εὐημερία, εὐετηρίᾳ. — Διογενιανὸς δὲ τοῦ ᾳ χαίφει. nempe εὐετύϊ· quod habet *Aratus* Dioſ. v. 358. Ὄφρα τις εὐετύϊ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ. *Schol.* τῇ εὐετηρίᾳ. Formas iſtiusmodi nominum lones adamarunt praeſertim: Ἰώνων iſtum σχηματισμὸν exemplis adfirmat *Euſtathius* ad Il. T. p. 1245, v. 39. Ultimum eorum eſt ἡ Κτησὺς πτησὺν inquit Μιλήτου Φησὶν Ἡροδότος· leguntur iſta L. IX, c. 96. λῃϊσύος L. V, c. 6. τὴν καταπλασὺν L. IV, c. 75. ſubminiſtravit, ut alia multa pereximia, Mediceus iſte Codex: prae ceteris Poëtis iſta talia frequentavit *Callimachus*, in cuius paucis reliquiis inveniuntur ἁρπακτὺς, διωκτὺς, γελαστὺς, μαστὺς, ἀλητὺς, ὄῖστυός. Horum nonnulla meus attigit *Hemſterbuſius* ad *Lucian.* p. 354. multo plura huius claſſis praebet *Heſych.* quaedam etiam mendoſa: Ὠρητὺς vox eſt nauci, *Antimachea* fuit πωρητύς. Ἐσκλητὺς probabiliter ſcribendum, ubi legitur Ἐσκλητὸς, ἡ τῶν ἐξόχων ἄθροισις ἐν Συρακούσαις. Ceterum, ſi vel Herodoteum eſt εὐετὺς, fatendum tamen multo frequentius dici εὐεσὼ vel εὐεσοῦν. Democriteam eſſe vocem omnes norunt qui has literas tractant; illud non omnes, vocem in tres male diſtractam apud *Stobaeum* perperam in verbis legi *Democriteis* p. 278, 53. τὰ δικαίοντα (τῶν ζώων) ἀθῶος ὁ πτείνων καὶ πρὸς εὖ ἐς' οὖν τοῦτο ἕρδειν μᾶλλον ἢ μή. Scribendum, πρὸς εὐεσοῦν. Κακεσοῦν interpretatur *Heſychius* κακὴν κατάσασιν, ἢ ἀπραγίαν. aeternitas *Antiphonti* dicta Ἀειεσὼ, teſte *Harpocr.* ἡ οὐσία, Ἐσὼ *Archytae Stobaei* Ecl. Phyſ. p. 81, v. 8., ἡ ἀποδημία *Callimacho* apud *Suidam* Ἀπεσὼ. ubi vulgatur in *Herodoto* IX, c. 84. τῇ ἀπεσοῖ τῆς μάχης· olim legebatur, me iudice, ἀπεσύϊ. *Heſychius*: Ἀπεσὺς, ἡ ἀποχώρησις. Formam in ὼ, quod commemini, nullam praebet Herod. Sed haec, fateor, modum excedunt, argutis iſtis Graecorum auctorum emendatoribus breviſoquis diſplicitura. VALKEN.

43. Ἐν τῇ —— εὐεσοῖ] Sequor ſchedas *Ask.*, alias *Medic.* conſentaneas. In Gloſſis Herodoti variatur. In ſcriptis *Remig.* εὐεσὼ, εὐημερία· aliae εὐεσία, εὐεσῆ. cui diſcordiae commodior dabitur locus. Non eſſe ab Ionum uſu id, quod amplexus ſum, alienum, *Democriti* apud *Stobaeum* verbis ſtabilire in animo fuerat. At illa perſanata ſunt. *Clemens Alex. Stromat.* II. p. 498. Δημόκριτος μὲν ἐν τῷ περὶ τοῦ Τέλους, τὴν εὐθυμίαν, ἣν καὶ ΕΤΕΣΤΩ προσηγόρευσεν. Non illi itaque idem atque aliis notavit: ſua enim ſibi Philoſophus vocabula habuit. *Noſtro* congruit *Aeſchylus* VII C. Theb. v. 192.

Μήτ' ἐν κακοῖσι, μήτ' ἐν ΕΤΕΣΤΟΙ φίλῃ
Ξύνοικος εἶην ——

ubi Critici εὐδαιμονίᾳ, εὐετηρίᾳ. Quo uſu & *Maximus* de Elect. v. 534.

53. Ἀλ-

alia excogitando, tum vero Delphos mittendo ad oraculum ſciſcitandum: atque ei Pythia talibus reſpondit,

Lyde genus, rex multorum, valde inſcie Crœſe:
Ne cura gnati exoptatam audiſſe loquentis
Intra ædes vocem: ſine qua potior tibi longe.
Ille die quoniam primum infelice loquetur.

Porro captis mœnibus quidam Perſa in Crœſum ſibi ignotum ut occiſurus vadebat. Quem invadentem ſe Crœſus quum videret, tamen præſenti clade affectus devitare negligebat, nihil putans differre an percuſſus oppeteret mortem. Filius eius mutus, ubi vidit Perſam irruentem, præ metu & tanta ærumna, rupit vocem, inquiens, ô homo, ne perimas Crœſum. Atque hoc ille primum effatus, poſtmodum per omne vitæ tempus loquens extitit. Perſæ & Sardibus potiti ſunt, & ipſo Crœſo vivo, quum regnaſſet annos quatuordecim, totidemque dies fuiſſet obſeſſus, deleto magno ſuo imperio, ut ei fuerat reſponſum. (Eum captum Perſæ ad Cyrum duxerunt: quem ille vinctum compedibus ſuper ingentem quam ſtruxerat lignorum ſtruem imponit, circaque eum bis ſeptem Lydorum filios:) ſive habens in animo primitias has alicui deo offerre, ſive volens votum perſolvere, ſive cupidus ſciendi, num quis dæmonum liberaret Crœſum, (quem religioſum eſſe audierat) quominus pyræ impoſitus vivus concremaretur. Hæc quidem Cyrum fecisſe aiunt. (Crœſo autem ſuper pyram ſtanti, etſi in tanta calamitate poſito, tamen venisſe in mentem Solonis, quod ab eo ſibi nutu dei fuisſet dictum, Ex viventibus beatum eſſe neminem. Quod dictum ubi ſubiit Crœſo, ferunt eum refectum & ingemiſcentem ex vehemente taciturnitate ter

Δελφοὺς περὶ αὐτοῦ ἐπεπόμφει [a] χρησομένους, ἡ δὲ Πυθίη οἱ εἶπε τάδε,

Λυδὲ γένος, πολλῶν βασιλεῦ, μέγα νήπιε Κροῖσε,
Μὴ [b] βούλευ πολύευκτον ἴην ἀνὰ δώματ' ἀκούειν
Παιδὸς φθεγγομένου. τόδε σοι πολὺ λώιον ἀμφὶς
Ἔμμεναι. αὐδήσει γὰρ ἐν ἤματι πρῶτον ἀνόλβῳ.

ἁλισκομένου δὲ τοῦ τείχεος ἦιε γὰρ [c] τῶν τις Περσέων ἀλλογνώσας Κροῖσον ὡς ἀποκτενέων. Κροῖσος μέν νυν ὁρέων ἐπιόντα, ὑπὸ τῆς παρεούσης συμφορῆς παρημελήκεε, οὐδέ τι οἱ διέφερε πλεῦνα ἐπιόντα τὸν Πέρσην, ὑπὸ [d] δεύς τε καὶ κακοῦ ἔρρηξε φωνήν· εἶπε δὲ, [e] Ὦνθρωπε, μὴ κτεῖνε Κροῖσον. οὗτος μὲν δὴ τοῦτο πρῶτον ἐφθέγξατο· μετὰ δὲ τοῦτο ἦδη ἐφώνεε τὸν πάντα χρόνον τῆς [f] ζόης. Οἱ δὲ Πέρσαι τάς τε δὴ Σάρδις ἔσχον, καὶ αὐτὸν Κροῖσον ἐζώγρησαν, ἄρξαντα ἔτεα τεσσερεσκαίδεκα, καὶ τεσσερεσκαίδεκα ἡμέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε [g] καταπαύσαντα τὴν ἑωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἤγαγον παρὰ Κῦρον. ὁ δὲ, [h] συνήσας πυρὴν μεγάλην, ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν τόν τε Κροῖσον ἐν πέδῃσι δεδεμένον, καὶ δὶς ἑπτὰ Λυδῶν παρ' αὐτὸν παῖδας, ἐν νόῳ ἔχων εἴτε δὴ ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν [i] ὁτεῳδὴ, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε [k] καὶ πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἵνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρήν· βουλόμενος εἰδέναι εἴ τις μιν δαιμόνων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυθῆναι. τὸν μὲν δὴ ποιέειν ταῦτα. τῷ δὲ Κροίσῳ ἐστεῶτι ἐπὶ τῆς πυρῆς, ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἐόντι τοσούτῳ, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὡς οἱ εἴη σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ [l] Μηδένα εἶναι τῶν ζώντων ὄλβιον. ὡς δὲ ἄρα μιν [m] προσῆναι τοῦτο, ἀνενειχάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς [n] ἡσυχίης, ἐς τρὶς ὀνομάσαι,

Σόλωνα.

a Ask. Arch. Vind. M. Rem., edebatur χρησόμενος, non prorſus male. Vid. *Gronov.* IV, 145. & *Miſcell. Obſervat.* T. III. p. 141. *b* Βούλου *Med. Ask.*, in aliis βούλευ, & verius. *c Med. Ask. Arch.*, deeſt τῶν vulgo. *d Ask. Med. Remig.* & *Par.* duo. ἄλλον γνώσας alii. *d* Δέους τέ κου ἔρρηξε *Arch. e M. Ask. Arch. Rem.* & *Corinthus.* Ἄνθρωπε *Ald.* & cet. atque ita & *Gellius N. Att.* V, 9. *f* Ζωῆς *Vind. Arch.*, male. *g* Καὶ κατα*π*. plerique. Copulam *Med. Ask.* bene tollunt. Vid. *Gronov.*. *h* Sumſit hinc *Suidas* in Voc. *i* Non habet *Arch.* *k* Copula abeſt *Arch. Vind.* Mox εἵνεκεν *M. Arch. Ask.*, ἕνεκα *Ald.* & cet. *l* Μηδένα εἶναι τῶν *Ask.* & ceteri omnes. εἶναι *Med.* deſit. *m M. Ask. Vind. Arch. Rem. Pariſini* & *Ald.* Vulgo παρασῆναι. Quae ſequuntur habet hinc *Euſtath. Hom.* p. 1604, 8. *n M. Ask. Rem. Euſtath.*, ora *Stephani*, & *Pariſ. C. B.*, in quorum margine λειποψυχίης, ſicuti & editis, *Vind. Arch.*, qui ſtatim ὀνομ. Σόλωνα. Vulgo τὸ Σόλων, ſed articulum *Med.* & *Ask.* praetereunt.

53. Ἀλλογνώσας Κροῖσον] *H. Steph.* coniectando iuſtam huius loci ſcriptionem adſecutus fuit in *Voc. Herodotear. recenſione* p. 722. & 739. Certam praeſtant MSS. & *Heſych.* Ἀλλογνώσας, ἀγνοήσας. Neque abit multum ἀλλογνῶν in *Galeni* Gloſſ. Hippocratis, quo de doctiſſimi viri ad *Heſych.* & *Foëſius* in *Oeconom.* neque, alia in conpoſitione, ἀλλοφρονέων, ἀλλοφάσων &c.

55. Ὁ δὲ παῖς οὗτος ὁ ἄφωνος] *Cicero Divin.* I, 53. *eiusdem generis etiam illud eſt, quod ſcribit Herodotus, Croeſi filium cum eſſet* infans *locutum.* Prodigioſum certe, modo verum. *Noſter* non ἄφωνον tantum, quemadmodum *Xenophon*, *Nic. Damaſcenus* & *Dio. Chryſoſt.*, atque alii, ſed διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν *captum auribus* C. 38. & κωφὸν C. 34. fuiſſe prodidit. Posſuntne ergo ab ipſis natalibus ſurdi articulatas voces edere? Praeſertim nullo divino beneficio, verum ὑπὸ δεύς καὶ κακοῦ, uti ſcribit. Merito hoc reprehendit *Corn. de Pauw.* Habet *Plinius* N. Hiſt. L. XI, 50. ſemeſtrem Croeſi filium, in crepundiis locutum, quo prodigio totum Lydiae regnum conciderit. At alius is fuit, atque ab hoc diverſus, ut belle *Harduinus*, niſi ſi tamen in portento deſcribendo inter veteres haud conſtiterit.

67. Καὶ δὶς ἑπτὰ Λυδῶν — παῖδας.] Conſimilia *N. Damaſcenus* Excerpt. p. 457., in hac pyra tragoedians, ſed culpam inhumanitatis a Cyro in Perſas amoliens. *Cteſias* nihil de rogo, admiſcet tamen prodigioſa multa. Nihil quoque *Xenophon*. Quae mihi ſuſpicionem adaugent, ex vulgi, mira captantis, fabellis haec profluxiſſe. θεῶν ὁτεῳδὴ, quod ſequitur, reddendum *Abydeno* apud *Euſeb.* Pr. Eu. IX, 41.

75. Μηδένα εἶναι τῶν ζώντων ὄλβιον] Reſtitui, quod exilio traditum erat, εἶναι, ſchedis iubentibus. Vide C. 32. & hoc *Plinii* veriſſimum N. Hiſt. VII, 40. *Si verum iudicium facere volumus, ac repudiata omni fortunae ambitione decernere, mortalium nemo eſt felix.* Potuerat mox παρασῆναι locum tueri, quem & illi *Reiskius* relictum voluit, niſi MSS. concordia obnixa fuiſſet. Vid. *Gronovium.*

77. Ἐκ πολλῆς ἡσυχίης] Memoratam *Stephano* lectionem quia dabat & Med. Cod. recte reſtituit *Gronovius:* niti quoque potuerat *Euſtathio*, qui ad Od. Θ. p. 319, 23. Ἡρόδοτος, inquit, ἐκπλαγεὶς δὲ τούτοισιν ἐπὶ χρόνον ἄφθογγος ἦν, μόγις δέ τε ἀνενεχθεὶς εἶπε. καὶ πάλιν. ἀνενεγκάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίης. horum priora leguntur I, c. 116. Quod hoc loco vulgabatur olim, λειποψυχίης fluxit, opinor, ex interpretamento lectionis non abſurdae ἀψυχίης· cenſeri certe potuit Croeſus ante paſſus *animi deliquium*, quam ad ſe redeuntem ſubierit Solonis dictum: ἡ λειποψυχία, locis a *Foëſio* deſignatis, ſaepe dicta fuit ἀψυχίη *Hippocrati:* in locum ἀψυχίης, ſaltem in ποσυχίης, facile mutari potuit ἡσυχίης· quod genuinum iudico. VALKEN.

77. Ἐκ πολλῆς ἡσυχίης] Non audeo damnare, tutum tot *Codd.* & *Euſtathii* propugnaculo. Puto & *Nic. Damaſcenum* in *Noſtro* reperiſſe. Σιωπῆς δὲ γενομένης, ait *Excerpt.* p. 461., σενάξας μέγα, εἰς τρὶς ἀνακαλεῖται πάλιν Σόλωνα. Explicationem certe ſeu paraphraſin huius loci ea praebent. Ἐκ πολλῆς ἡσυχίης, *poſtquam altum erat ſilentium*, ſive σιωπῆς γενομένης. Stabilire praeterea *Nicolaus* lectionem *Arch.* poterit, ſicuti & *Aelianus* in *Euſtath.* p. 1404, 45., haec planiſſime aemulatus: ὁ δὲ ἀνηνέγκατο ἄρα, καὶ εἰς τρὶς ἐκάλεσε τὸν Σόλωνα. Adde aliam eiusdem *Aeliani*, quam adſcripſit *Berglerus*, imitationem *Var. Hiſt.* IX, 41.

Σόλων. καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα, κελεῦσαι τοὺς ἑρμηνέας ἐπείρεσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέαται. καὶ τοὺς προσελθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροῖσον δὲ [a] τέως μὲν σιγὴν ἔχειν ἐρωτεώμενον· μετὰ δὲ, ὡς ἠναγκάζετο, „ εἰπεῖν, Τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα με„ γάλων χρημάτων ἐς λόγους ἐλθεῖν. ὡς δὲ σφι ἄσημα ἔφραζε, πάλιν [b] ἐπειρώτεον τὰ λεγόμενα. λιπαρεόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ὄχλον παρεχόντων, ἔλεγε δὴ, ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος, καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον, [c] ἀποφλαυρίσειε· οἷα δὴ εἴπας, ὥστε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεέ οἱ, τῆπερ ἐκεῖνος εἶπε. οὐδέν τι μᾶλλον ἐς ἑωυτὸν λέγων, ἢ ἐς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον, καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι δοκέοντας
36 ὀλβίους εἶναι. τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι· τῆς δὲ πυρῆς ἤδη ἀμμένης, καίεσθαι τὰ περιέσχατα. καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα τῶν ἑρμηνέων [d] τὰ εἶπε Κροῖσος, μεταγνόντα τε, καὶ [e] ἐννώσαντα ὅτι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐὼν, ἄλλον ἄνθρωπον, γενόμενον ἑωυτοῦ εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐλάσσω, ζῶντα [f] πυρὶ διδοίη· πρός τε τούτοισι, δείσαντα τὴν τίσιν, καὶ ἐπιλεξάμενον ὡς οὐδὲν εἴη [g] τῶν ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλέως ἔχον, [h] κελεύει σβεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ, καὶ καταβιβάζειν Κροῖσόν τε καὶ τοὺς μετὰ Κροίσου. καὶ τοὺς, πειρωμένους δ' δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς [i] ἐπικρατῆσαι. Ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύρου μετάγνωσιν, ὡς ὥρα πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι [k] καταλαβεῖν, ἐπιβώσασθαι, τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλεόμενον, εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ [l] ἐδωρήθη, παραγενέσθαι, καὶ ῥύσασθαι [m] μιν ἐκ τοῦ παρεόντος κακοῦ. τὸν μὲν, δακρύοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν Θεόν· ἐκ δὲ αἰθρίης τε καὶ νηνεμίης [n] συνδραμέειν ἐξαπίνης νέφεα, καὶ χειμῶνά τε καταρραγῆναι, καὶ ὗσαι ὕδατι λαβροτάτῳ, [o] κατασβεσθῆναί τε τὴν πυρήν. ὕτω δὴ μαθόντα τὸν Κῦρον, ὡς εἴη ὁ Κροῖσος καὶ θεοφιλὴς καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς, καταβιβάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς, εἴρεσθαι τά„ δε, Κροῖσε, τίς σε ἀνθρώπων [p] ἀνέγνωσε, ἐπὶ γῆν „ τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον, πολέμιον ἀντὶ φίλου ἐμοὶ „ κατασῆναι; τὸν δὲ εἰπεῖν, Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα „ ἔπραξα τῇ σῇ μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμεωυτοῦ δὲ κα„ κο-

Solon nominasse: & Cyrum, quum audisset, iussisse interpretes eum percontari quemnam istum invocaret.) Illosque accedentes fuisse percontatos, & hunc interrogatum silentium tenuisse. (Deinde quum cogeretur, dixisse, Illum, quem cum omnibus tyrannis colloqui ego, quam ingentem pecuniam præoptassem.) Eum non plane illis declarantem, rursus interrogant ea quæ dicta erant. Efflagitantibus ac molestе urgentibus, inquit, quemadmodum Solon, domo Atheniensis, omnino venisset, & intuitus omnes eius opes coram, pro nihilo duxisset; talia scilicet loquutus, ut sibi ipsi omnia cesserint illuc, quo ille dixerat: neque hæc magis de se ipso quam de omni hominum genere, & de iis præsertim qui sibi ipsis beati viderentur. (Hæc Crœso referente, iam pyra incensa, arsisse extrema: & Cyrum, auditis per interpretes quæ Crœsus dixisset, pœnituisse: quum se quoque hominem esse cogitaret, qui alium hominem, qui se inferior non fuisset opibus, vivum igni traderet.) Præterea veritum ob id iram deorum, ac reputantem nihil esse in rebus humanis stabile, (iussisse ignem celerrime extingui iam ardentem,) Crœsumque deferri & qui cum eo erant. (Verum eos qui iussi fuerant, non potuisse amplius vim ignis superare.) (Ibi ferunt Lydi 87 (Crœsum cognita Cyri sententiæ mutatione, quum cerneret unumquenque extinguendo igni incumbentem, non tamen coërcere posse, (exclamando invocasse Apollinem, ut ipsi adesset, si quod ab eo donum illi gratum fuisset oblatum, ipsumque præsenti malo liberaret. Ita cum lacrymis Crœso deum invocante, nubes repente, quum serenum ac tranquillum esset, contractas esse, & procellam erupisse, ac vehementissima aqua pluisse, & rogum extinctum fuisse. Ita Cyrum, cognito diis gratum ac bonum virum esse Crœsum, e pyra deposuisse, atque hunc in modum interrogasse; Crœse, quisnam tibi hominum persuasit ut cum exercitu invaderes fines meos, ex amico factus hostis? Cui Crœsus, Ego, inquit, o rex, istud feci tuo prospero, meo

a Ἕως μὲν *Arch.* & *Eustath.* Hom. p. 80, 42. Mox ἐρωτεώμενον Editi, ἐπειρωτώμενον ora *Steph.*, *Med. Ask. Arcb.* ἐρωτώμενον, fine caussa: deest praeterea statim ὡς *Vind.* & *Arcb.* *b* Ἐπειρώτεον plures. *Med. Ask. Arcb.* ἐπειρώτων. *c* Ἀποφλαυρίσειε· οἷα δὴ εἴπας ὥστε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεέ οἱ τῆπερ *Valla*, *Rem.* & *Paris. A. Arcb. Vind. Ask.*, qui ἀποβεβήκει, in *Arcb. Vind.* οἱ deest: tantum ἀποβεβήκεε. Vulgo ἀποφλαυρίσειέ οἱ· ἃ δὴ εἰπ. τῇ αὐτῷ π. ἀποβεβήκεε τῆπερ, etiam *Medic.*, nisi quod adstruat οἱ. Mox ἀνθρωπήϊον, uti solet, praestaret. *d* Τὰ Κρ. εἶπε *Ask. Arcb.* *e* *Eustath.* p. 288, 15. in *Hom.* *f* *M. Arcb. Ask. Remig. Paris.* duobus. Vulgo πυρῇ. *g* Τῶν ἀνθρωπίνων ora *Steph. Remig.* *h* Κελεύει *Ald. Med. Ask. Arcb. Parisini B. C.*, in aliis κελεύειν. *i* Ἐπικρατέειν *Remig.* non male. *k* Καταβαλεῖν idem. *l* Κεχωρήγηται ora *Steph.* & *Remig.* *m* *Medic. Ask. Remig.* αὐτὸν, *Aldus* & alii μιν, Nostri more. *n* Συνδραμεῖν *Med.* & *Ask.* *o* Καὶ σβεσθ. *Arcb.* mox ὁ Κροῖσος *Arcb. Ask.* articulus aliis abest. *p* Citat Scholiastes *Dionysii Thracis*, sed ἀνέγνω.

85. Ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων] Cl. *Reiskius* ὡς ἦλθε Σάρδις ὁ Σ. Verum ἀρχὴν notat *olim* hic atque alibi. Vide II, 27. & *Lud. Abresch Dilucid. Thucyd.* p. 714.

87. Ἀποφλαυρίσειέ οἱ ἃ δὴ &c.] In οἷα si hae literae coalescerent, huius quidem loci mihi facilior videretur intellectus ista ratione scripti: οἷα δὴ εἴπας, τὰ αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεε τῆπερ ἐκεῖνος εἶπε. τῇ tantum in τὰ fuit mutatum: sed fortasse Codices hic vulgatis meisque coniecturis meliora suppeditabunt. VALKEN.

87. Οἷα δὴ εἴπας, ὥστε &c.] Varie haec fuerunt tentata. Cl. *Abresch* sola distinctione veteri scripturae medetur, ante τῆπερ ἐκεῖνος interpungens. *Reiskius* aut ἃ δὴ εἴπας, εἶπε αὐτοῖς ὡς πάντα — aut ἃ δὴ εἴπας, ἔφη, ὡς αὐτῷ πάντα ἀπ., τῆπερ — Laudem merentur, etsi opera male cesserit, viri egregii. Premo MSS. vestigia cum Abbate *Geinozio*, cuius ἀποβεβήκει, cum coniecturae debeatur, carebimus sine damno. Potius foret, si necessitas urgeret, Cod. *Ask.* ἀποβεβήκοι. Verum αὐτῷ — οἱ per tmesin, ut alias, pro ἑωυτῷ depositum fuit. Vide *Abresch* dicto loco, & *Gronovium*.

92. Καίεσθαι τὰ περιέσχατα] Obsecutus sum clarissimi viri monitis & C. 101. Lib. ν, uti nunc editur. Morantur tamen & nonnihil retrahunt haec C. 191. huius libri, τῶν περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος ἑαλωκότων. Liberum itaque optandi arbitrium.

98. Κελεύει σβεννύναι] *H. Stephano* insultare recuso: vidit opinor Cod. *Rem.*, cui & pauci alii consentiunt, maluitque leniter fluentem orationem, fortasse iniuria. Solet enim *Noster* in eo genere varietatem sectari, sicuti saepe numero alii. Conf. V, 103., *Davis.* in *Ciceron. Tuscul. Disp.* I, 24. & *Raphel. Obs. ex Herodot.* in *Ep. ad Galat.* II, 6., ubi tamen aliena quaedam.

3. Δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν] *Portus* καταβαλεῖν, ut in *S. Remig.* inest, corrigebat, citra urgentem caussam. Si qui tamen ita volucrint, non pugnabo. Facit scriptionis affinitas, ut verborum saepe oriatur confusio, de qua superius C. 46. Haud raro quoque vim patiuntur. *Nic. Damascenus* Excerpt. p. 449. ὁ δὲ θηράτωρ ἐπὶ τὸν ὄρκον (ὤρμησε) καὶ καταλαβὼν ἐσπάραττε· *Salmasius* ad libri sui oram καταβαλὼν, quo *Nicolaus* nec clarius distinctiusve loquetur. Mitto alia.

5. Εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη] Simile *Aristophanis*, uti bene *Berglerus*, *Pac.* V. 385. εἴ τι κεχαρισμένον χοιρίδιον οἶσθα παρ' ἐμοῦ κατεδηδικώς. Ambo imitantur Poëtam. Il. A, 39. Ceterum *S. Remig.* κεχωρήγηται placere posset, modo Herodotei commatis foret. Tritum usu est *Aristotelis*, *Strabonis* atque aliorum, quemadmodum ad *Diodori* L. I, 15. adscripta ostendunt.

23. Κῦ-

meo infausto fato, Græcorum deo auctore, qui me ad bellum gerendum impulit.) Neque enim quispiam ita amens est ut bellum quam pacem præoptet. Nam in pace filii sepeliunt patres, in bello patres filios. Sed ut ista fie-
88 rent, dæmonibus cordi fuit. (Hæc Crœsus loquutus est: quem Cyrus solutum iuxta se collocavit, ac in multa sane observantia habebat,) intuensque eum admirabatur, tam ipse quam omnis circa eum cœtus. Ille cogitabundus silentium tenebat. Mox attendens, ac cernens Persas Lydorum diripientes urbem, Utrum debeo, inquit, o rex, tibi loqui quod sentio, an tacere hoc tempore? Cyrus vero eum, quæcunque liberet, audacter proloqui iussit. Tunc ille Cyrum percontatur, Ista,
89 inquiens, tanta frequentia quid illa sic properat agere? Cui Cyrus, Tuam, inquit, urbem diripit, tuasque opes disipat. Atqui, Crœsus excipit, neque urbem meam diripit, neque meas opes. Nihil enim mihi iam cum istis rebus est: sed tua ferunt aguntque. His verbis iniecta cura, Cyrus Crœsum semotis arbitris interrogat quidnam in his, quæ fierent, sibi constituendum censeret? Ad quem Crœsus, Quoniam, ait, me dii servum tibi tradiderunt, iure debeo, siquid amplius animadvertero, id tibi indicare. Persæ natura proterva sunt, & iidem inopes. Quos si diripientes tu ac potientes magnis opibus negligis, id tibi ex his credibile est eventurum, ut quisque istorum plurimis opibus potietur, ita facillime in te rebellaturum, esse expectandum. Nunc igitur, si tibi placent hæc quæ ego dico, ita facito. Siste ad singulas portas aliquot ex tuis satellitibus custodes, qui auferentes vetent exportari opes, tanquam earum decimæ Iovi necesario reddendæ sint. Ita neque tu odium illorum contrahes, vi opes eripiendo; & ipsi agnoscentes te iusta agere,
90 non inviti facient. Hæc audiens Cyrus, maiorem in modum gavisus est tali admonitu, eaque vehementer approbavit; & iussis satellitibus id exequi quod Crœsus ipsi subiecisset, his verbis eum affatus est; Crœse, quandoquidem & facta & dicta tua promta viri regis sunt, pete quid muneris a me velis impræsentiarum tibi dari. Ad quem Crœsus, o here, inquit, maxime gratum mihi facies, si iveris me deum Græcorum, quem ego maxime omnium veneratus sum, percontari missis ad eum his vinculis, nunquid ei fas sit bene de ipso merentes decipere. Et Cyro interroganti quidnam id esset, quod incusaret, altius repetens

„ κοδαιμονίη. αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο ὁ Ἑλλήνων θεὸς,
„ ἐπάρας ἐμὲ [a] στρατεύεσθαι. οὐδεὶς γὰρ οὕτω ἀνόητός
„ ἐστι, ὅς τις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται. ἐν μὲν γὰρ
„ τῇ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ, οἱ
„ πατέρες τοὺς παῖδας· ἀλλὰ ταῦτα [b] δαίμοσί κου
„ φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι. Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε. Κῦρος
„ δὲ αὐτὸν λύσας [c] κάτισέ τε ἐγγὺς ἑωυτοῦ, καὶ κάρτα
„ ἐν πολλῇ προμηθίῃ εἶχε. ἀπεθωύμαζέ τε ὁρέων καὶ αὐ-
τοὺς, καὶ οἱ περὶ ἐκεῖνον ἐόντες πάντες. ὁ δὲ, συννοίῃ
ἐχόμενος, ἥσυχος ἦν. μετὰ δὲ, ἐπιστραφείς τε καὶ [d] ἰδόμενος τοὺς Πέρσας τὸ τῶν Λυδῶν ἄστυ κεραΐζοντας, εἶπε,
„ Ὦ βασιλεῦ, [e] κότερον λέγειν πρός σε τὰ νοέων τυγ-
„ χάνω, ἢ σιγᾷν ἐν τῷ παρεόντι [f] χρόνῳ χρή; Κῦρος
δέ μιν θαρσέοντα ἐκέλευε λέγειν ὅ, τι βούλοιτο. ὁ δὲ
„ αὐτὸν εἰρώτα, λέγων, [g] Οὗτος ὁ πολλὸς ὅμιλος τί
„ ταῦτα σπουδῇ πολλῇ ἐργάζεται; ὁ δὲ εἶπε, Πόλιν
„ τε τὴν σὴν διαρπάζει, καὶ χρήματα τὰ σὰ [h] διαφο-
„ ρέει. Κροῖσος δὲ ἀμείβετο, Οὔτε πόλιν τὴν ἐμὴν, οὔτε 37
„ χρήματα [i] τὰ ἐμὰ διαρπάζει· οὐδέν γάρ ἐμοι ἔτι
„ τούτων μέτα. ἀλλὰ φέρουσί τε καὶ ἄγουσι τὰ σά.
Κύρῳ δὲ ἐπιμελὲς ἐγένετο τὰ Κροῖσος εἶπε· μετάστησά-
μενος δὲ τοὺς ἄλλους, εἴρετο Κροῖσον ὅ, τι οἱ ἐνορῴη σὺν
„ τοῖσι [k] ποιευμένοισι. ὁ δὲ εἶπε, Ἐπεί τέ με θεοὶ δῶ-
„ καν δοῦλόν σοι, δικαιῶ, εἴ τι ἐνορῶ πλέον, σημαίνειν
„ σοι. Πέρσαι, φύσιν ἐόντες ὑβρισταὶ, εἰσὶ ἀχρήμαλοι·
„ ἢν ὦν σὺ τούτους [l] περιίδῃς διαρπάσαντας καὶ κατα-
„ σχόντας χρήματα μεγάλα, τάδε τοι ἐξ [m] αὐτέων
„ ἐπίδοξα γενέσθαι· ὃς ἂν αὐτέων πλεῖστα κατάσχῃ,
„ τοῦτον [n] προσδέχεσθαί τοι ἐπαναστησόμενον. νῦν ὦν
„ ποίησον ὧδε, [o] εἴ τοι ἀρέσκοι τὰ ἐγὼ λέγω. κάτι-
„ σον τῶν δορυφόρων ἐπὶ πάσῃσι τῇσι πύλῃσι Φυλάκους,
„ οἳ λεγόντων πρὸς τοὺς ἐκφέροντας τὰ χρήματα ἀπαι-
„ ρεόμενοι, ὡς σφέα ἀναγκαίως ἔχει [p] δεκατευθῆναι
„ τῷ Διΐ. καὶ σύ τέ σφι οὐκ ἀπεχθήσεαι βίῃ ἀπαιρεό-
„ μενος τὰ χρήματα, καὶ ἐκεῖνοι συγγνόντες ποιέειν
„ σε δίκαια, ἑκόντες ποιήσουσι. Ταῦτα ἀκούων ὁ Κῦρος,
ὑπερήνδετο, ὡς οἱ ἐδόκεε [q] εὖ ὑποτίθεσθαι. αἰνέσας δὲ
πολλὰ, καὶ ἐντειλάμενος τοῖσι δορυφόροισι τὰ Κροῖσος
„ ὑπεθήκαλο ἐπιλελέειν, εἶπε πρὸς Κροῖσον τάδε, Κροῖσε,
„ [r] ἀναρτημένου σεῦ ἀνδρὸς βασιλέος χρηστὰ ἔργα καὶ
„ ἔπεα ποιέειν, αἴτεο [s] δόσιν τήν τινα βούλεαί τοι γε-
„ νέσθαι παραυτίκα. ὁ δὲ εἶπε, Ὦ δέσποτα, ἐάσας
„ με [t] χαριῇ μάλιστα τὸν θεὸν τῶν Ἑλλήνων, τὸν [u] ἐτί-
μησα ἐγὼ θεῶν μάλιστα, ἐπείγεσθαι, πέμψαντα
„ τάσδε [v] τὰς πέδας, εἰ ἐξαπατᾷν τοὺς εὖ ποιεῦσι
νόμος ἐστί οἱ. Κῦρος δὲ εἴρετο ὅ, τι οἱ τοῦτο [x] ἐπηγο-
ρεύων παραιτέοιτο. Κροῖσος δέ οἱ ἐπαναλόγησε πᾶσαν
τὴν

a Στρατοπεδεύεσθαι *Ask.* cum *Steph.* marg. Quae sequuntur, habet *Stob.* Serm. LIII. p. 368. *b M. Ask.* & *Remig.* sed που ille uti, in *Steph.* ora. δαίμονί κου *Edit.* *c* Κατεῖσέ τε *Med. Ask.* *d* Αἰδόμενος *Vind. Arcb.*, prave. *e* Ex *M. Ask. Arcb. Vind.* κότερα *Edd.* neque absurde. *f Rem. M.* & *Ask.*, qui χρὴ spernit. In ceteris χρόνῳ desideratur. *g* Οὗτως *Arcb.*, & mox sine πολλῇ. *b M. Ask. Rem.* ora *Steph. Paris.* duo. Διαφθορέει Editi. *i M. Arcb. Ask. Remig. Vind.*, in Editt. τἀμά. Mox μετὸν *Ask.*, μετὰ *Vind.* statim ἐπιμελῶς *Ask.* Quae vero sequuntur expresit *Philostr. Icon.* II. p. 824. *k* Πορευομένοισι *Arcb.* *l* Περιειδῇς *Id.* *m* Αὐτῶν bis *Med. Ask.* *n Aldus*, *M. Arcb. Ask.*, vulgo προσδέχεσθαι. *o* Εἶτι *Arcb.*, tum θάῤῥησον τῶν δ. *p* Δὴ καταθῆναι *Arcb.*, δὴ κατευθῆναι *Ask.* Mox in priore ἀπαιχθ. *q* Abest *Vind. Arcb.* *r* Ἀναρτημένου *Par. A. B.* & *Ask.*, alii ἀνηρτημ., tum βασίλεος *Ask.* βασιλέως vulgo. *s. M. Ask*, τὴν addunt plerique. Mox βούλεε *Arcb.* perperam. *t* Solus *Med.* χαριεῖ. *u* Ἐγὼ ἐτ. θεὸν *Arcb.*, idem ordo in *Ask.*, nihil mutante. *v* Deest *Ask.*, qui cum *Arcb.* ποιοῦντας, prave. *x* Τ' ἐπηγορ. *Ask.* non male.

23. Κάτισέ τε ἐγγὺς ἑωῦτοῦ] Scriptor *Florentinus* erroris reus est. Nusquam in his libris κατεῖσε, tametsi verbi neque obscurus nec infrequens usus. Quae continuo succedunt, ἀπεθωῦμαζέ τε ὁρέων, *Homeri* exemplo venerunt Il. Ω, 629. Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεὺς Εἰσορόων &c.

33. Χρήματα τὰ σὰ διαφορέει] Sic oportuisse, iam dudum docuit *P. Leopardus* Emend. VII, 9. Propagatum ex *Aldino* vitium est, saepius ad hoc vocabulum offenso L. V, 75. VII, 10. Qui *Nostrum* versavit, nihil hic desiderabit.

46. Κάτισον τῶν δορυφόρων] Solitarium incedit *Arcb.* θάῤῥησον. *Galeus* operam in eius patrocinio abutitur. Θάσσεσον inprudenti excidit. *Hesychius* θάσσε, κάθισον, quod ex θάασσε, quo de *Eustathius* in *Hom.* p. 1008, 47., contractum. Mutuum Cyri Croesique sermonem *Xenophon Inst. Cyri* VII. p. 181., suo more descripsit.

56. Ἀναρτημένου σεῦ ἀνδρός &c.] Pareo Codd. & dilecti consuetudini. Ipse VI, 88. μαθὼν — ἀναρτημένους ἔρδειν Αἰγινήτας κακῶς. Eiusdem sunt speciei ἀρτέαται, ἄρτηται &c. Mox Cl. *Reiskius* βασιλέως χρηστοῦ ἔργα, coniectura fortasse arbitraria.

63. Κροῖσος δέ οἱ ἐπανηλόγησε] Aliena viri Doctissimi comminiscebantur: legendum ἐπαλιλλόγησε· sed hoc

 dudum

Deus culpa absolvitur. Interpretatio oraculorum. Cyrus mulus.

τὴν ἑωϋτοῦ διάνοιαν, καὶ τ χρηστήριον τὰς ὑποχρισίας, καὶ μάλιστα τὰ ἀναθήματα· καὶ ὡς ἐπαρθεὶς τῷ μαντηίῳ, ἐστρατεύσατο ἐπὶ Πέρσας. λέγων δὲ ταῦτα, καλέβαινε αὐτὸς παραιτεόμενος, ἐπεῖναί οἱ τῷ θεῷ [a] τύ-
„ των ὀνειδίσαι. Κῦρος δὲ γελάσας εἶπε, Καὶ τούτου
„ τεύξεαι παρ' [b] ἐμεῦ, Κροῖσε, καὶ ἄλλου παντὸς τοῦ
„ ἂν ἐκάστοτε δέῃ. ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε [c] ὁ Κροῖσος, πέμπων τῶν Λυδῶν ἐς Δελφοὺς, ἐνετέλλετο, τιθέντας τὰς πέδας ἐπὶ τῷ νηῷ τὸν οὐδὸν, εἰρωτᾶν εἰ ὄ τι ἐπαισχύνεται, τοῖσι μαντηίοισι ἐπαίρας Κροῖσον στρατεύεσθαι ἐπὶ Πέρσας, ὡς καταπαύσοντα τὴν Κύρου δύναμιν, ἀπ' ἧς οἱ ἀκροθίνια τοιαῦτα γενέσθαι· δεικνύντας τὰς πέδας. [d] ταῦτά τε ἐπειρωτᾶν, καὶ εἰ ἀχαρίστοισι
38 νόμος εἴη τοῖσι Ἕλλησι θεοῖσι. Ἀπικομένοισι δὲ τοῖσι Λυδοῖσι, καὶ [e] λέγουσι τὰ ἐντεταλμένα, τὴν
„ Πυθίην λέγεται εἰπεῖν τάδε, [f] Τὴν πεπρωμένην μοί-
„ ρην ἀδύνατά ἐστι ἀποφυγέειν καὶ θεῷ. Κροῖσος δὲ
„ πέμπτῳ [g] γονέος ἁμαρτάδα ἐξέπλησε, ὃς ἐὼν δορυ-
„ φόρος Ἡρακλειδέων, δούλῳ γυναικηίῳ [h] ἐπισπόμενος,
„ ἐφόνευσε τὸν δεσπότεα, καὶ ἔσχε τὴν ἐκείνου τιμὴν
„ οὐδέν οἱ προσήκουσαν. προθυμεόμενος δὲ Λοξίεω ὅκως
„ ἂν καλὰ τοὺς παῖδας [i] τοὺς Κροίσου γένοιτο τὸ Σαρ-
„ δίων πάθος, καὶ μὴ κατ' αὐτὸν Κροῖσον, [k] οὐκ οἷόν
„ τε ἐγένετο παραγαγεῖν μοίρας. ὅσον δὲ ἐνέδωκαν αὐ-
„ τῷ, ἠνύσατο, καὶ ἐχαρίσατό οἱ. τρία γὰρ ἔτεα
„ [l] ἐπανεβάλετο τὴν Σαρδίων ἅλωσιν. καὶ τοῦτο ἐπι-
„ στάσθω Κροῖσος, ὡς ὕστερον τοῖσι ἔτεσι τούτοισι ἀλοὺς
„ τῆς πεπρωμένης. δεύτερα δὲ τούτων, καιομένῳ αὐτῷ
„ ἐπήρκεσε. κατὰ δὲ τὸ μαντήιον τὸ γεγόμενον, οὐκ
„ ὀρθῶς Κροῖσος μέμφεται. προηγόρευε γάρ οἱ Λοξίης,
„ ἢν στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν [m] αὐτὸν
„ καταλύσειν. τὸν δὲ, πρὸς ταῦτα χρῆν [n] εὖ μέλ-
„ λοντα βουλεύεσθαι, ἐπείρεσθαι πέμψαντα, πότερα
„ τὴν ἑωϋτοῦ ἢ τὴν Κύρου [o] λέγοι ἀρχήν. οὐ συλλα-
„ βὼν δὲ τὸ ῥηθὲν, οὐδ' ἐπανειρόμενος, ἑωϋτὸν αἴτιον
„ ἀποφαινέτω. ᾧ καὶ τὸ τελευταῖον χρηστηριαζομένῳ
„ εἶπε [p] τὰ εἶπε Λοξίης περὶ ἡμιόνου· οὐδὲ τοῦτο [q] συν-
„ έβαλε· ἦν γὰρ δὴ ὁ Κῦρος οὗτος ἡμίονος. ἐκ γὰρ [1]
„ δυοῖν

tens omnem ſuum aperuit animum, redditaque ſibi oracula, & præcipue donaria ſua, & quemadmodum excitus oracuło ſuſcepiſſet adverſus Perſas expeditionem. Hæc commemorando rediit rurſus ad petendam veniam iſta deo exprobrandi. Ad quem ridens Cyrus, Et hoc, inquit, Crœſe, a me impetrabis, & quicquid aliud identidem tibi opus erit. Ubi hæc audivit Crœſus, Delphos miſit quosdam Lydos, iuſſos, quum ad limen templi vincula poſuiſſent, ſciſcitari deum nunquid eum puderet, per oracula qui Crœſum induxiſſet ad bellum Perſis inferendum, tanquam Cyri potentiam everſurum; unde tales primitiæ ipſi offerrentur: compedes ſcilicet oſtendendo; & ſciſcitari cum hæc, tum nunquid Græcis diis foret fas eſſe ingratis. Lydis illuc profectis, & hæc mandata executis, Pythia fertur ita reſpondiſſe; Sortem fato deſtinatam defugere, deo quoque eſt impoſſibile. Crœſus autem quinti procreatoris crimen luit, qui quum eſſet ſatelles Heraclidarum, mulieris dolo inductus, dominum interemit: illiusque dignitate potitus eſt, nihil ad ipſum pertinente. Verum Apollo, quum ſtuduerit ut hæc Sardium clades liberis Crœſi, non ipſi Crœſo contingeret, tamen transferre fata non potuit: ſed quatenus illa permiſerunt, annixus eſt, atque ei gratiam retulit, utpote dilata Sardium expugnatione tres annos. Et hoc Crœſus diſcat, tot illis annis ſerius quam fata deſtinarant, ſe fuiſſe captum. Secundo loco, quod ipſi ardenti opem tulit. Nam quod ad oraculum pertinet, haud recte Crœſus conqueritur: quoniam Apollo prædixit, eum eſſe magnum imperium, ſi bellum Perſis inferret, everſurum: de qua re ipſum recte conſultare volentem, decuerat mittere ſciſcitatum, utrum ipſius Apollo diceret imperium, an Cyri? Sed quod dictum erat, nec conſiderans, nec denuo interrogans, ſibi ipſi acceptum referat. Quod autem ultimo reſponſo ait Apollinem dixiſſe de mulo, ne hoc quidem diſcuſſit. Nam mulus hic, Cyrus erat: quippe qui duobus diver-

[a] Τούτῳ *Arch., Ask.*, τοῦτο *Rem.*, ὀνειδίσειν *Arch.* [b] Ἐμοῦ *Arch.*, dialecti ſpreta regula. Cuiuscemodi enotare negligam. Satis adparet librariorum mutandi libido. [c] *Med. Ask. Remig.*, vulgo ἤκουε Κρ. [d] *Med. Ask.*, alii τοιαῦτα. Statim εἰ ἀχαρισεῖν *Pariſ.* A. & *Remig.* [e] *V. Arch. M. Ask. Rem. Par.* duo. Alii Λυδ. λέγουσι ταῦτα δὴ τὰ ἐντ. *Aldus* habet καὶ λέγ. [f] Citat *Libanius* t. II. p. 643. D. & *Choricius Or.* in *Procopium Gazaeum* C. 25. [g] *Med. Ask. Pariſ. A.*, γένεος paſſim. [h] Tres *Pariſ.*, in ceteris ἐπισπώμενος. [i] *M. Ask.*, alii τοῦ. [k] Οὐκ οἷός τε *Arch. Vind.* [l] Ἐπανεβάλετο *Rem. Arch.*, vulgo ἐπανεβάλλετο. [m] *Med. Remig. Pariſ.* duo cum *Stepb.* ora & *Ask.*, αὐτὸν ignorant alii. [n] Abeſt *Arch. Vind.* atque *Aldo.* [o] *Medic. Ask.*, λέγει omnes cum Edd. [p] Duo haec exulant ex *Arch.* & *Vind. Valla.* Reſpexit haec *Baſilius Seleuc.* L. II. de Mirac. S. Theclae p. 132. [q] *Med. Ask. Arch. Pariſ.*, alii συνέλαβε.

dudum praecepit accuratiſſimus *P. Leopard.* & quidquid ad illud firmandum dici poterat, Em. VII, c. 9. atque ita legit hoc in loco *Pollux* II, 120. nam non attigit τὸ, ἐπαλιλλόγητο, e L. I, c. 118. VALKEN.

63. Κροῖσος δέ οἱ ἐπανηλόγησε] In *Leopardi* partes etiam *Reiskius* ivit, optimo conſilio. Ἐπαλιλλόγησε, *repetiit, eademque ipſa expoſuit*, quae ſupra C. 37. &c., atque ita *Pollux*. Nam ἐπαντιλόγησε, quod illi & Noſtro inſtaurat Cl. *Adr. Heringa Obſ. Crit.* C. 3. p. 25. non convenit & longius deflectit. Bene *Philo Iud.* de *Fortitud.* p. 738. D. Εἰρηκὼς δ' ὅσα δίδωσιν ὁ καιρὸς, ΠΑΛΙΛΛΟΓΕΙΝ οὐ δίκαιον.

76. Καὶ εἰ ἀχαρίστοισι νόμος εἶναι] Ineptiunt cum ſuo ἀχαρισεῖν ſcribae veteres, obliti iteratiſſimae locutionis. Satis hoc *Thucydidis* erit VII, 35. οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι. Similia ex *Tacito* & *Salluſtio* ſtipavit *P. Leopardus Emend.* IV, 23., habet & huc pertinens *Abreſch Diluc. Thucyd.* p. 749. Egregie *Clemens Alex. Protrept.* p. 38. ὦ Κροῖσε, — ἀχάριστός ἐστιν, ὃν προσκυνεῖς, & plura hinc derivata.

81. Πέμπτου γονέος] Praeclare *Mediceus.* Idem ob ſequentem articulum coniectando adſecutus fuerat *Steph. Berglerus*, mirumque accidit, haeſitaſſe in re obvia interpretes. Vide C. 13. & quae docte commentatur *Gronovius.* Vellem is etiam mox δόλῳ — ἐπισπόμενος ſcripſiſſet, quod MSS. certum praeſtant & ſermonis indoles expoſtulat. *Homer.* Od. Γ, 215. ἐπισπόμενοι θεοῦ ὁμφῇ. *Sophocles Elect.* v. 973. Ἀλλ' ἦν ἐπίσπῃ τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασι. Verum ſcripturae haec aberratio in aliis & *Noſtro* ſaepe ſe obferet, uti C. 103. III, 14. 31. 54. &c.

86. Οὐκ οἷόν τε ἐγένετο] Nihil demuto; οὐκ οἷον, οὐκ οἷα, οὐκ οἷος in ſimili re uſus ſunt frequentis. Supra C. 67. IV, 152. VI, 130. Poſt pauca *Reiskius* ὕστερον τρισὶ ἔτεσι τούτοισι· quod Codd. ſi praeberent, adtentionem mereretur: nunc edito inhaereo.

100. Εἶπε τὰ εἶπε Λοξίης] Neminem offenderent iſta ſi ſola legerentur: de *Phallo* agens ποιεῦσι, ait, τὰ ποιεῦσι Ἕλληνες. II, c. 49. Noſtro tamen loco ſi prius εἶπε Codicibus abeſſet, ob ſequentia cenſerem adiectum, priſtinamque ſcriptionem hanc fuiſſe: τῷ καὶ τὸ τελευταῖον χρηστηριαζομένῳ (I, c. 55.) τὰ εἶπε Λοξίης περὶ ἡμιόνου οὐδὲ τοῦτο συνέλαβε· poſtremum Herodoteum eſt, ut & illud: οὐ δὲ τοῦτο, — τὰ εἶπε. ſic L. I, c. 89. Κύρῳ δὲ ἐπιμελὲς ἐγένετο, τὰ Κροῖσος εἶπε· hoc ſi bene memini, (nam librum inſpicere hercle non vacat) corrigi vult Reiskius: L. II, c. 51. ἰρόν τινα λόγον περὶ αὐτοῦ ἔλεξαν, τὰ — δεδήλωται. VALKEN.

1. Ὁ κῦρος οὗτος ἡμίονος] *Abydenus* ex regis Babylonii oraculo de Cyro ἥξει Πέρσης ἡμίονος in *Euſeb. Pr. Eu.* IX, 41. Explanatius, verum ex *Noſtro*, *Oenomaus*, Apollinem vanitatis & mendacii arguens, ὁ μὲν γὰρ ΗΜΙΜΗΔΟΣ ἢ ΗΜΙΠΕΡΣΗΣ Κῦρος, ἢ ὁ μηβρίζων μὲν

versarum gentium parentibus ortus sit, generosiore matre, patre tenuiore. Nam illa quidem, Meda erat, Astyagis Medorum regis filia: hic autem, Persa & Medis subiectus: & licet omnium infimus, tamen dominam suam in matrimonium duxit. Hæc Lydis Pythia respondit, quæ illi Sardes reversi Cræso nunciarunt. Quibus auditis Cræsus suam ipsius agnovit culpam esse, non dei. De Cræsi igitur imperio & prima Ioniæ subactione ita res
92 se habent. Porro Cræsi non hæc solum quæ iam diximus, sed alia quoque permulta donaria in Græcia extant. Siquidem apud Thebas Boeoticas tripus est aureus, quem illic Apollini nuncupavit Ismenio: apud Ephesum quoque buculæ aureæ, atque columnæ pleræque. Quinetiam in Proneæ templo apud Delphos clypeus aureus ingens. Atque hæc etiamnum ad mea usque tempora supererant: nonnulla tamen interciderunt. Ac vero quæ apud Branchidas Milesiorum a Cræso dedicata fuerunt, pondere, quantum intelligo, æquali & similia erant iis quæ sunt Delphis. Ceterum ea quæ tum Delphos, tum etiam ad Amphiarai misit templum, hæc ibi, veluti domestica bona, paternarumque facultatum libamina, divis consecravit. Quandoquidem cetera donaria e facultatibus erant viri adversarii, qui Cræso, priusquam regnaret, repugnans, Pantaleontis partibus impense studens hunc in regni potestatem provehere conabatur. Pantaleon enim & ipse Alyattis filius erat, Cræsi frater, at non ex eadem matre. Nam Cræsus natus fuit Alyatti ex Carica uxore, Pantaleon ex Iade. Quum autem tradito a patre imperio Cræsus potiretur, hominem illum qui sibi restiterat, in carduis fulloniis tractum interemit; bona autem eiusdem iam ante consecrata, tunc uti diximus iis locis dedicavit. At-
93 que de donariis hactenus dictum sit. Porro Lydia quæ scribantur nulla sane miranda habet, prout aliæ regiones, præter auri ramenta e Tmolo deferri solita. Unum tamen nobis exhibet multo maximum præter AEgyptiorum & Babyloniorum opera. Ibi enim est Alyattis Cræsi parentis sepulcrum, cuius crepido e gran-

„ δῆιον οὐκ ὁμοεθνέων ἐγεγόνεε, μητρὸς ἀμείνονος, πατρὸς δὲ ὑποδεεστέρου. ἡ μὲν γὰρ ἦν Μηδὶς, καὶ [a] Ἀ„ στυάγεος θυγάτηρ τοῦ Μήδων βασιλέος. ὁ δὲ, Πέρσης τε ἦν, καὶ ἀρχόμενος ὑπ' ἐκείνοισι· καὶ ἔνερθε „ ἐὼν τοῖσι ἅπασι, δεσποίνῃ τῇ ἑωυτοῦ [b] συνοίκεε. Ταῦτα μὲν ἡ Πυθίη ὑπεκρίνατο τοῖσι Λυδοῖσι· οἱ δὲ ἀπήνεικαν ἐς Σάρδις, καὶ ἀπήγγειλαν [c] τῷ Κροίσῳ. ὁ δὲ, ἀκούσας, συνέγνω ἑωυτοῦ εἶναι τὴν ἁμαρτάδα, καὶ οὐ τοῦ θεοῦ. Κατὰ μὲν δὴ τὴν Κροίσου τε ἀρχὴν, καὶ Ἰωνίης τὴν πρώτην καταστροφὴν, ἔσχε οὕτω. [d] Κροίσῳ δέ ἐστι καὶ ἄλλα ἀναθήματα ἐν τῇ Ἑλλάδι πολλὰ, καὶ οὐ τὰ εἰρημένα μοῦνα. ἐν μὲν γὰρ Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν τρίπους χρύσεος, τὸν ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἰσμηνίῳ· ἐν δὲ Ἐφέσῳ, αἵ τε βόες αἱ χρύσεαι, καὶ τῶν κιόνων αἱ πολλαί· ἐν δὲ [e] Προνηίῃ τῇ ἐν Δελφοῖσι, ἀσπὶς χαλκέη μεγάλη. ταῦτα μὲν καὶ ἔτι ἐς ἐμὲ ἦν τετελεσμένα, τὰ δὲ ἐξαπόλωλε τὰ τ' ἀναθημάτων, τὰ δὲ ἐν Βραγχίδῃσι τῇσι Μιλησίων ἀναθήματα Κροίσῳ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἴσα τε σταθμὸν καὶ ὅμοια τοῖσι 39
ἐν Δελφοῖσι. τὰ μέν νυν ἐς τε Δελφοὺς καὶ ἐς τοῦ Ἀμφιάρεω ἀνέθηκε, ῥικνιά τε ἐόντα, καὶ τῶν πατρώιων χρημάτων ἀπαρχήν· τὰ δὲ ἄλλα ἀναθήματα ἐξ ἀνδρὸς ἐγένετο οὐσίης ἐχθροῦ, ὃς οἱ, πρὶν βασιλεῦσαι, [f] ἀντιστασιώτης κατειστήκεε, συστασιάσας Πανταλέοντι γενέσθαι τὴν Λυδῶν ἀρχήν. ὁ δὲ Πανταλέων, ἦν Ἀλυάττεω μὲν παῖς, Κροίσου δὲ ἀδελφεὸς οὐκ ὁμομήτριος. Κροῖσος μὲν γὰρ ἐκ Καείρης ἦν γυναικὸς Ἀλυάττῃ, Πανταλέων δὲ ἐξ Ἰάδος. ἐπεὶ δὲ δόντος τοῦ πατρὸς ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς ὁ Κροῖσος, τὸν ἄνθρωπον τὸν ἀντιστήσοντα ἐπὶ [g] κνάφου ἕλκων διέφθειρε· τὴν δὲ οὐσίην αὐτοῦ ἔτι πρότερον κατιρώσας, τότε τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἀνέθηκε ἐς τὰ εἴρηται, καὶ περὶ μὲν ἀναθημάτων τοσαῦτα εἰρήσθω. [h] Θωυμάτα δὲ γῆ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἵά τε καὶ ἄλλη χώρη, παρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τμώλου καταφερομένου ψήγματος· ἐν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται, χωρὶς τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαβυλωνίων. [i] ἔστι αὐτόθι Ἀλυάττεω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ἡ κρηπὶς μέν ἐστι λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο σῆμα, χῶμα γῆς. ἐξεργάσαντο δὲ μὴ οἱ

a Ἀσυάγεω & *βασιλεος Arcb.* qui & superius *ἀμεινος*, errans. *Galeus* laudare non debuerat. *b Med. Ask. Arcb.*, *συνάκ.* vulgo. *c* Τῷ Κροίσῳ plerique, articulum *Med.* non habet. *d* Haec desiderantur in *Vind.* & *Arcb.* usque ad C. 93. *e* Praeclare *Ask.* & *M.*, vulgo *προνηΐοις τοῖσι*. *f M. Ask. Rem. Paris.*, *ἀντισασιώτας* vulgo. *g* Lex. Herod. *ἐπὶ κνάφου*. *Plut.* de Malign. *ἐπὶ τάφου* p. 858. nunc: nam *Aldus ἐπὶ νάφου* & Basileenses. Editi *γναφῆου* male. *h Med. Ask.*, *Aldus* eumque secuti *θώϋμα*. *i* Iidem. Vulgo *ν.* finale deest, nec male in hoc scriptore. Citat *Strabo* XIII. p. 930.

μὲν ἐκ τυραννικοῦ, πατρόθεν δὲ ἐξ ἰδιωτικοῦ γένους ΗΜΙΟΝΟΣ *ὢν ἐν τῷ αἰνίγματι, παρεμφαίνει μὲν τὴν ἔκτυφον Μοῦσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄμαυτιν μαντικήν.* Namque *Herodotea* innui, *Musae* iniecta mentio testatur, quam *ἔκτυφον fumi plenam* & *insolescentem* invidiose taxat, in Eiusdem *Pr. Euang.* V, 21. Bene de se *Apulejus* Apolog. p. 289. *Non video quid mihi sit in ea re pudendum, haud minus quam Cyro maiori, quod genere mixto fuit, SEMIMEDUS ac SEMIPERSA.*

16. *Ἐν δὲ Προνηΐῃ τῇς ἐν Δέλφοισι*] Laudatissime, verborum asperitatem si praetervideas, & verissime *Jac. Gronovius*. Minervae *protemplaris* sive *vestibularis* inter Delphorum numina celebratissima est memoria, quamquam in titulo saepius peccatum. Memini quaedam adponere ad *Diodorum* XI, 14., plura *Jo. Taylor* ad *Demosthenem* in *Aristogitonem* p. 517.

17. *Ταῦτα μὲν καὶ ἔτι* &c.] Cl. *Reiskius τῶν τὰ μὲν* facili sententiae decursu. Mirum illud oppido est, concordiam Codd. constare in *Βραγχίδῃσι τῇσι Μιλησίων*, neque dissidere II, 159. Locus uterque doctorum disputationibus iam olim examinatus est, docente ex Symmictis *Philemonis Porphyrio*, nec negligente *Gronovio*. Vaticinata quondam illic mulier fuit, *ἡ ἐν Βραγχίδαις γυνὴ χρησμῳδὸς Iamblicho de Myster.* II, II. p. 74., quae insolentiori articulo nihil prodest. Iuvemus *Iamblichum* apud *Stob.* S. LXXIX. p. 471. *ἀδελφὰ δὲ τούτων καὶ ὁ ἐν Βραγχίδῃ θεὸς ἐκφαίνει.* Dederat *ἐν Βραγχίδῃσι*, ut *Nostet*, aut sicuti ipsemet cum *Strabone* & *Pausania ἐν Βραγχίδαις*.

25. *Ἀντισασιώτης κατειστήκεε*] Iure *Gronovius* ita, in usu tamen verbi, quod sensu activo sumi posse putavit, vere lapsus. *L. Kusterus*, male dictorum non immemor, parem illi gratiam reddidit in *Clerici Bibl. V. & Rec.* T. V. p. 407. Taedet haec scribi potuisse. De Pantaleonte *Serinus* in *Stob.* Serm. XLV. p. 313. quaedam innuit.

31. *Ἐπὶ κνάφου ἕλκων*] Confidenter hoc suam in sedem reposui: auctores habeo Scholiasten *Herodoti*, qui *κνάφος*, ut MS. ostendit, hic invenit, *Plutarch.* cuius *ἐπὶ νάφου* huc ducit: tum *Hesych.* & *Suidam*, hoc ex loco *ἐπὶ κνάφου ἕλκων* explicantes. Non addo, *κναφῆου, in fullonis officinam*, nec recte verti, nec loco satisfacere. Cur tandem interimendum *in fulloniam officinam* traxit? Nullusne ad eadem locus commodior? Bene hoc perspexit, locumque persanavit *Steph. Berglerus* Act. Lipsi. CIↃ IↃ CCXVI. p. 423., tum *T. Hemsterhusius* ad *Hesychii Ἐπὶ κνάφων*. *Κνάφος* carduus sive spina est, qua fullones radere vestimenta solent: praeterea tormenti seu carnificinae genus, clavis aculeisque obpletum, ad miseros crudelissime enecandos: *Ὄργανόν τι, ἐν κύκλῳ κέντρα ἔχον, δι' οὗ τοὺς βασανιζομένους κτείνουσι Suidas* & *Timaeus*. Pertinet huc *Platonis* X. de Rep. p. 762. *ἐπ' ἀσπαλάθων κνάμπτοντες super tribulis lacerantes*, ut viri egregii docuerunt.

οἱ ἀγοραῖοι ἄνθρωποι, καὶ οἱ χειρώναχτες, καὶ αἱ ἐνεργαζόμεναι παιδίσκαι. [a] δῦροι δὲ πέντε ἐόντες, ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν ἐπὶ τοῦ σήματος ἄνω· καὶ σφι γράμματα ἐνεκεκόλαπτο, τὰ ἕκαστοι ἐξεργάσαντο. καὶ ἐφαίνετο μετρεόμενον τὸ τῶν παιδισκέων ἔργον ἐὸν μέγιστον. τοῦ γὰρ δὴ Λυδῶν δήμου αἱ θυγατέρες [b] πορνεύονται πᾶσαι, συλλέγουσαί σφισι φερνὰς ἐς ὃ ἂν συνοικήσωσι τοῦτο ποιέουσαι. ἐκδιδόασι δὲ αὐταὶ ἑωυτάς. ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματος, εἰσὶ στάδιοι ἕξ, καὶ δύο πλέθρα. τὸ δὲ εὖρός ἐστι πλέθρα τριακαίδεκα. λίμνη δὲ ἔχεται τοῦ σήματος μεγάλη, τὴν λέγουσι Λυδοὶ ἀείναον εἶναι. καλέεται δὲ αὕτη Γυγαίη. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτό ἐστι. Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν παραπλησίοισι χρέωνται καὶ Ἕλληνες· χωρὶς ἢ ὅτι [c] τὰ θήλεα τέκνα καταπορνεύουσι· πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοψάμενοι ἐχρήσαντο· πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἐγένοντο. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας τὰς ἑωυτῶν σφίσι τε καὶ Ἕλλησι κατεστεώσας, ἑωυτῶν ἐξεύρημα γενέσθαι. ἅμα δὲ ταύτας τε ἐξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι, καὶ Τυρσηνίην [d] ἀποικίσαι, ὧδε περὶ αὐτῶν λέγοντες· ἐπὶ Ἄτυος τοῦ Μάνεω βασιλῆος [e] σιτοδείην ἰσχυρὴν ἀνὰ τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας· μετὰ δὲ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἄκεα [f] δίζησθαι· ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. ἐξευρεθῆναι δὴ ὧν τό τε καὶ τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς σφαίρης, καὶ τῶν [g] ἄλλων παιδιέων παιγνιέων τὰ εἴδεα, πλὴν πεσσῶν. τούτων γὰρ ὧν

grandibus eſt lapidibus: reliqua ſepulcri pars, aggeſtio terræ. Id conſtruxerunt homines forenſes atque operarii, & una cum his ad quæſtum proſtitutæ puellæ. Ceterum ad meam usque ætatem in ſummo tumulo quinque termini ſtabant, quibus literæ inſculptæ indicant quæ ſinguli elaboraverint: apparebatque ex menſura, puellarum opus eſſe maximum. Lydorum enim populi filiæ omnes meretricantur, atque hoc quæſtu tantiſper dotem colligunt dum nupſerint: ſe autem ipsæmet locant. Sepulcri huius ambitus, ſtadiorum eſt ſex, & duorum arpendiorum: latitudo, arpendiorum tredecim. Confinis eſt eidem ſepulcro lacus ingens, quem Lydi referunt eſſe perennem; vocatur autem Gygæus. Atque hoc quidem ſic habet. Lydi legi- 94
bus propemodum utuntur Græcorum ſimilibus, niſi quod illi filias tradant vitæ meretriciæ. Primi eorum quos novimus, nummum aureum argenteumque ad utendum percuſſerunt, & primi caupones extiterunt. Aiunt & ipſi ſe ludos invenisſe, qui etiamnum apud Græcos & ipſos obtinent, ſimul autem hæc in ſuis terris invenisſe, & in Tyrrheniam colonos duxisſe. Id quod hunc in modum accidisſe referunt: Tempore Atyis regis, Manis filii, annonæ difficultatem per univerſam Lydiam acrem fuisſe, & aliquamdiu quidem Lydos vitam aſſiduis laboribus tolerasſe; poſtea vero, quum non ceſſaret, remedia quæſivisſe, & alium aliud excogitasſe. Tum igitur inventum ab iisdem & teſſerarum & talorum ludum, & pilæ, ceterorumque luſuum omnium genera, præterquam calculorum: horum

a Οὖροι veteres Edd., bene. Vid. *Euſtath.* p. 149, 15. οὗροι in Gronoviana: *χειρώναχτες Pollux* I, 50. ex hoc loco. b Habet *Strabo* XI. p. 805. & XIII. 930. Mox *συνοικήσωσι Remig.* c Eſt in *Thoma M.* voc. ἑταῖρα. d *M. Ask. Pariſ.* duo, & Editio Genevenſ. anni 1618., *ἀπονικῆσαι Remig.*, & *Ald. ἀποικῆσαι* vulgo. e Melius σιτοδηίην ut C. 22. f Δίζησθαι *Ask.* vulgo δίζεσθαι. g *M. Ask. Vind. Arcb. Pariſ.*; ἄλλων alii. Mox *πεσσῶν M. Ask. Vind.* Περσέων in *Arcb. Steph.* ora *πεσσέων*. *Pariſini* cum *Aldo πεσσῶν*.

43. Αἱ ἐνεργαζόμεναι παιδίσκαι] Haec & ſeqq. reſpicit antiquus *Sophiſta*, qui Diſſertationes aliquot Ethicas conſcripſit, inter fragmenta *Pythagor.* vulgatas p. 714. Λυδοῖς τὰς κόρας πορνευθείσας καὶ ἀργύριον ἐνεργήσασθαι, καὶ οὕτω γάμασθαι καλὸν δοκεῖ εἶμεν· hinc etiam manifeſtum eſt, cur ad iſtam παιδισκέων mentionem narrationi ſuae quaedam de more Lydiaco interiecerit *Herod.* V. 31—35. qui vocem, adiectam a Sophiſta, ἀργύριον, lectori ſubaudiendam relinquit, quam in ſimili loco adpoſuit L. II, c. 160. eo Cheopa ſcribens devenisſe pravitatis, ut filiam voluerit tanquam *proſedam* πρήσασθαι ἀργύριον ὁκόσον δή τι. *Corpore quaeſtum facientes*, πιπράσκουσαι τὴν ὥραν παντὶ τῷ βουλομένῳ, *Origeni* c. Celſ. V, p. 260. ἐπὶ μισθῷ (χρημάτων *Xenoph.* Symp. p. 523, 7.) τὴν ὥραν ἀπεμπωλῶσαι *Euſebio* Προπ. IV, p. 162. B. Commode dicuntur ἐνεργαζόμεναι, id eſt, corpore vel ἐν ἑαυταῖς ἐργαζόμεναι· aliter cepit Clar. *Abreſcb*, Dil. *Thucyd.* p. 763. Ἐργάζεσθαι, ἐργάτις, ἐργασία, ἐργαστήριον, de eadem occurrunt *opificina. Auctor.* Orat. c. Neaeram p. 730, 44. ἑταίραν *ſuam nolunt* ὁρᾶν ἐν Κορίνθῳ ἐργαζομένην, οὐδ' ὑπὸ πορνοβόσκῳ οὖσαν· & p. 731, 57. Quae venit ob iſtum quaeſtum in Aegyptum, venisſe dicitur Rhodopis κατ' ἐργασίην *Herod.* II, c. 135. Secundum grammaticos & *Euſtath.* ad Il. Ψ. p. 1453, 45. *Archilochus* iſtius generis mulierem Ἐργάτιν dixerat: ſed ab iſtis diſſentit *T. H.* ad *Heſych.* in Ἐργάτις. τὸ πορνεῖον eſt Ἐργαστήριον in Attica Lege apud *Dem.* p. 736, 105. & in *Alciphronis* Epiſtola, quam vulgavit *Abreſchius* Addend. in *Ariſtaen.* p. 115. παιδισκεῖον dixit *Nicias*, *Athen.* X. p. 437. F. memorans etiam τὰς δημοσίας παιδίσκας in *Iſaei* Or. V, p. 58, 13. Euctemonis ἀπελευθέρα ἐναυκλήρει συνοικίαν ἐν Πειραιεῖ, αὐτοῦ καὶ παιδίσκας ἔτρεφε. *meretriculas alebat conciliatrix:* in Orat. c. Neaer. p. 728, 28. Chariſii liberta Nicarete ἑπτὰ παιδίσκας ἐκ μικρῶν παιδίων ἐκτήσατο. VALKEN.

50. Καὶ δύο πλέθρα] *Gronovio* ſcribendum videtur καὶ δύο πλέθρα τὸ μῆκος· neque enim latitudinis mentionem abesſe posſe, nec πλέθρα de ambitu recte poni: contra ea *Georg. Arnaldus* venit *Animadv.* C. 29., *plethri* menſuram *altitudini*, *longitudini* & *latitudini* ſaepe admoveri conmonſtrans: nullam quoque iuſtae proportionis in viri doctiſſimi emendatione rationem haberi: quod ſane vero convenit. Haud ſcio tamen, an ſana hic omnia ſint. De ſtagno Gygaeo Poëta Il. B, 865. & *Strabo*, quo teſte *Coloën* poſtea cognominatum novimus. Referunt huc πρὸ τῆς Γύγαό τε σῆμα in *Nicandri Theriac.* V. 633. Critici veteres, forſan male.

55. Τὰ θήλεα τέκνα καταπορνεύουσι] *Vitam meretriciam agant* erat in Latinis. Verius *Thomas* ἐπὶ πορνείαν δίδωσι, uti infra C. 169. πᾶς τις —— καταπορνεύει τὰ θήλεα τέκνα. Numos a Lydis repertos *Xenophanes* in *Pollucis* IX, 83. itidem prodidit. Adde *Euſtathium* ad *Dionyſium* V. 840.

63. Σιτοδείην ἰσχυρήν] *Herodoti* σιτοδηίην (ſic recte ſcriptum legitur ſupra c. 22.) ἀφορίαν καρπῶν interpretatur *Dionyſius Halicarn.* A. R. I, p. 21, 33. ubi V. 38. pro διανείμαντας reſtituendum videtur: διανείμαντα Ἄτυν ἅπαντα τὸν δῆμον διχῇ κλήρους ταῖς μοίραις ἐπιβαλεῖν· ex *Herodoto*, tradente τὸν βασιλέα αὐτῶν (Atyn) δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων κληρῶσαι. Herodotea ſe *Dionyſius* enarrare profitetur, e rerum Lydiacarum ſcriptore probabiliter, quae *Galei* ſuſpicio eſt, derivata. VALKEN.

66. Ἄκεα δίζησθαι] Etſi non magnum videbitur operae pretium, hoc ex MS. elegi: non posſum in animum inducere, placuisſe *Noſtro* continuam ſcriptionis & ſoni in δίζεσθαι & δίζησθαι, nulla praeſertim metri lege cogente, diſcordiam. Quod recepi Homeri & Ionum eſt. Habet *Euſtathius* in Odyſſ. p. 1774, 31. δίζηται ex *Herodoto*, quod nunc II, 38. δίζεται. Conſentiunt Grammatico tamen Codd. *Ask.* & *Arcb.* Graviter & vere *Democritus*, διζημένοισι τἀγαθὰ μόλις παραγίνεται, τὰ δὲ κακὰ καὶ μὴ διζημένοισι ex *Stobaeo* in Poëſi Philoſoph. p. 176.

67. Τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων] Corripitur *Noſter* ab *Athenaeo* I, 15. p. 19. A. ob ludorum haec inventa, Atyis regis tempore: eſſe enim ludos iſtos multo antiquiores, probatos uſurpatosque belli Troiani tempore. De pilae & talorum luſu nota ex *Homero* res eſt: at ubi apud eum *teſſerarum* τῶν κύβων, aut κυβείας aut κυβεύειν mentio? Quarum cum nusquam meminerit, ſeriori tempori inventum debetur. Docuit hoc egregie *Thomas Hyde* Hiſtor. Aleae p. 112. & *Hemſterhuſius* in *Polluc.* IX, 97.

69. Πλὴν πεσσῶν] Nullum hic ſcriptoris *luſum* agnoſco.

rum enim inventionem sibi non vendicant Lydi. Porro his inventis ad famem sic usos esse, alterum quidem dierum totum lusibus dedisse, ut videlicet cibos non quærerent: altero autem a lusibus abstinentes, vesci consuevisse. Atque hoc modo vixisse annis duodeviginti. Vbi autem malum non remitteret, sed magis etiam sæviret, tum regem universos Lydos bifariam divisos in sortem misisse, & hos quidem ut in sedibus suis manerent, illos vero ut exirent ex patria. Ac vero iis qui in sedibus suis mansionem sortiti essent, regem ipsum se addidisse: illis autem qui egrediebantur, filium suum, cui nomen Tyrrheno. Hos ex sortis casu e Lydia excedentes, descendisse Smyrnam: & mox fabricatis navigiis, quibus ea, quæ ad supellectilem commoda habebant, imponerent, ad victum sedesque quærendas oram solvisse; donec varias nationes prætervecti, ad Vmbros pervenissent: ubi civitatibus constructis, ad hunc usque diem habitaverint, ac pro Lydis regii filii, qui eos deduxit, nomen mutavisse, ut huius appellatione quoque nominati fuerint Tyrrheni. Lydi itaque a Persis in servitutem redacti fuerunt. HINC iam nobis requirit oratio & Cyrum, quisnam fuerit ille, qui Crœsi evertit imperium, & Persas, quomodo Asiæ imperio potiti sint. Igitur quemadmodum quidam memorant Persarum, non qui res Cyri extollere, sed prout illa se habent, referre studeant, ita ego conscribam; gnarus triplices alias esse de Cyro narrandi vias. Quum Assyrii annis quingentis viginti superiorem Asiam obtinuissent, primi Medi ab ipsis deficere cœperunt: qui cum Assyriis pro libertate prœliati strenue se gesserunt, excusoque servitutis iugo libertatem obtinuerunt. Post quos & aliæ nationes idem fecerunt quod & Medi. Ceterum quum iam per continentem gentes omnes propriis viverent legibus, hac occasione rursus tyrannidi subiecti fuerunt. Fuit apud Medos vir sapiens, cui nomen erat DEIOCES, filius Phraortæ, qui quum ad tyrannidem aspiraret, ita se gessit. Quum Medi per vicos habitarent, Deioces cum ante apud suos probatus, tum magis studiosiusque æquitatem colens exercebat, idque, quia videbat apud Medos universos magnam quandam legum infirmitatem, sat sciens æquitati iniquitatem esse inimicam. Medi vero qui eundem habitabant vicum,

70 ὧν τὴν [a] ἐξεύρεσιν οὐκ οἰκείουνται Λυδοί. ποιεῖν δὲ ἅδε πρὸς τὸν λιμὸν ἐξευρόντας· τὴν μὲν ἑτέρην τῶν ἡμερέων παίζειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητέοιεν σιτία· τὴν δὲ ἑτέρην σιτέεσθαι, παυομένους τῶν παιγνιέων. τοιούτῳ τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἔτεα δυῶν δέοντα εἴκοσι· ἐπεί τε δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακὸν, ἀλλ' [b] ἐπὶ μᾶλλον ἔτι βιάζεσθαι, οὕτω δὴ τὸν βασιλῆα αὐτῶν, δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων, κληρῶσαι, τὴν μὲν ἐπὶ μονῇ, τὴν δὲ ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρης· καὶ ἐπὶ μὲν τῇ [c] μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων, ἑωυτὸν τὸν βασιλέα προσλάσσεσθαι, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένῃ, τὸν ἑωυτῆς παῖδα, τῷ οὔνομα εἶναι Τυρσηνόν. λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἑτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς χώρης, καὶ καταβῆναι ἐς Σμύρνην, καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ πάντα ὅσα σφι ἦν χρηστὰ [d] ἐπίπλοα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν· ἐς ὃ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους, ἀπικέσθαι ἐς Ὀμβρικούς· ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιας, καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι τοῦδε. ἀντὶ δὲ Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέως τοῦ παιδὸς, ὃς σφέας ἀνήγαγε· ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὀνομασθῆναι Τυρσηνούς. Λυδοὶ μὲν δὴ ὑπὸ Πέρσῃσι [e] ἐδεδούλωντο. Ἐπιδίζηται δὲ δὴ τὸ ἐνθεῦτεν ἡμῖν ὁ λόγος τόν τε Κῦρον, ὅστις ἐὼν τὴν Κροίσου ἀρχὴν κατεῖλε, καὶ τοὺς Πέρσας, ὅτεῳ τρόπῳ ἠγήσαντο τῆς Ἀσίης. Ὡς ὦν Περσέων μετεξέτεροι λέγουσι, οἱ μὴ βουλόμενοι σεμνοῦν τὰ περὶ Κῦρον, ἀλλὰ τὸν ἐόντα λέγειν λόγον, κατὰ ταῦτα γράψω· ἐπιστάμενος περὶ Κύρου καὶ τριφασίας ἄλλας λόγων ὁδοὺς φῆναι. [f] Ἀσσυρίων ἀρχόντων τῆς ἄνω Ἀσίης ἐπ' ἔτεα εἴκοσι καὶ πεντακόσια, πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἤρξαντο ἀπίστασθαι καὶ κως οὗτοι περὶ τῆς ἐλευθερίης μαχεσάμενοι τοῖσι Ἀσσυρίοισι, ἐγένοντο ἄνδρες ἀγαθοί· καὶ ἀποσάμενοι τὴν δουλοσύνην, ἠλευθερώθησαν. μετὰ δὲ τούτους, καὶ [g] τὰ ἄλλα ἔθνεα ἐποίεε τωὐτὸ [h] τοῖσι Μήδοισι. Ἐόντων δὲ αὐτομόμων πάντων ἀνὰ τὴν ἤπειρον, ὧδε αὖτις ἐς τυραννίδας περιῆλθον· [i] ἀνὴρ ἐν τοῖσι Μήδοισι ἐγένετο σοφὸς, τῷ οὔνομα ἦν Δηϊόκης, παῖς δὲ ἦν Φραόρτεω. οὗτος ὁ Δηϊόκης, [k] ἐρασθεὶς τυραννίδος, ἐποίεε τοιάδε· κατοικημένων τῶν Μήδων κατὰ κώμας, [l] ἐν τῇ ἑωυτῆς ἦν καὶ πρότερον δόκιμος, [m] καὶ μᾶλλόν τι καὶ προθυμότερον δικαιοσύνην ἐπιθέμενος ἤσκεε· καὶ ταῦτα μέντοι, ἐούσης ἀνομίης πολλῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Μηδικὴν, ἐποίεε, ἐπιστάμενος ὅτι τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον πολέμιόν ἐστι. οἱ δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς κώμης Μῆδοι, ὁρῶντες αὐτὸν τοὺς

41

a M. Ask., vulgo εὕρεσιν. Quae sequuntur, tangit *Eustath.* p. 1369. fin. desunt vero *Vind.* & *Arch.* *b* Ἔτι ἐπὶ μ. *Ask.* *c* Ἐπιμένειν λαχούσῃ *Remig.* Lege *Dionysium Halicarn.* L. I. A. R. p. 21., ubi his utitur. *d* Habet hinc *Pollux* X. 10. *e Med.*, δεδούλωντο *Ask. V. Arch.* & *Edd.*, possetque retineri, si opus foret. Vide ad *Diodor.* II, 8. Mox ἐπιδίζηται *Ask. Arch. Vind.* & marg. *Steph. Edd.* ἐπιδίζεται. *f* Iterum hic hiatus in *Vind.* & *Arch.* *g* Ex *Med.* & *Ask.*, in aliis τἄλλα. *h* Debetur articulus *Med.* & *Ask.*, vulgo aberat. *i Vind. Arch. Ask. Ald. Rem.*, ἐν non fuit in *Med.* Vid. ad *Diodorum* XIII, 79. *k* Haec usque in C. 98. exulant ex *V. Arch.* *l Steph.* ora *M. Ask.*, in quo ἑωῦτῶν, ἐν γῇ *Ald.* & cet. *m* Iidem & *Ald.*; vulgo μᾶλλόν τε.

sco. Πεσσοὺς & πεσσὰ usu terunt, non πεσούς. Semperne in amanuensium peccatis abscondita rusticabimur? Negatur horum origo Lydis, quod ea Palamedi contribueretur abs omnibus: *Sophoclis*, *Alcidamantis*, *Gorgiae*, *Philostrati* hanc ad rem atque aliorum loca *Hemsterhusius* antestatus est. Sintne vero πεσσοὶ *calculi* tantum, an *calculi tesserarii* animose ante non multos annos disputaverunt *Jo. Corn. de Pauw Diatrib. de Alea Vet.* p. 57. & *Vanni Criticae* p. 270. doctus Auctor.

79. Ἑωῦτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν] Cl. *Reiskius* προτάσσειν. Tu vide III, 89. VII, 65. *Dionysius*, his usus, de suo liberaliter adstruxit plura: Lydum, Atyis filium, uni parti a patre adsignatum, alteri Tyrrhenum ait *Rom. A.* I. p. 21. Λαχούσης δὲ τῆς ἅμα Λυδῷ μοίρας τὴν ἀμείνω τύχην, μὴ ἐκχωρῆσαι. ἐκχωρῆσαι δὲ τὴν ἑτέραν, ἀπολαχοῦσαν τῶν χρημάτων τὰ μέρη. Sic, puto, scribere voluit. Venerintne in Italiae oras atque Etruscorum genti originem Lydi dederint, quod *Nostrum* secuti plures litteris tradiderunt, in magna versatur controversia, de qua *Theod. Ryckius Diss. de Prim. Ital. Colon.* C. 6. & *Scipio Maffeius* Hist. Diplom. p. 228. atque alii.

97. Καὶ τριφασίας ἄλλας λόγων &c.] Vere dixit. Cyri initia & illustria facta diversis modis per Orientis plagas celebrata fuerunt. *Ctesias*, uti Persicorum fragmenta condocefaciunt, aliam ac *Noster* trivit viam, fateturque *Photius*. Quid *Xenophon* sectatus fuerit, in omnium est memoria. Forsan & suum sibi narrationis genus habuit *Aeschylus* in *Persis* v. 770. Itaque optio datur.

98. Ἐπ' ἔτεα εἴκοσι καὶ πεντακόσια] Haec & quae succedunt *Diodorus* adripuit L. II, 32., sed minus prudenter & considerate, sicuti ibi commonstratum est.

7. Οὗτος ὁ Δηϊόκης] Deiocem non praeteriit *Polyaenus* Strateg. VII, 1., verum vestigiis aliorum insistens. Quaerunt docti viri idemne fuerit ac Arphaxadus, cuius in *Iuditbae* historia C. 1. memoria durat, an Phraortes potius, *Conringius*, *Montfauconius*, *Prideaux*, de qua lite *Schroeërus Orig. Assyr.* sect. IV, 5. &c. & *Leon. Offerhaus Spicileg. Hist. Chronolog.* p. 145. egregie.

Medi olim ſparſi per vicos & iniurii. Deioces. Exemplum regii imperii introducti. Ecbatana condita

τοὺς τρόπους, δικαστὴν μὲν ἑωυτῶν αἱρέοντο. ὁ δὲ δὴ, οἷα [a] μνεώμενος ἀρχὴν, ἰθύς τε καὶ δίκαιος ἦν. ποιέων τε ταῦτα, ἔπαινον εἶχε οὐκ ὀλίγον πρὸς τῶν πολιτέων οὕτω, ὥστε πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῇσι ἄλλῃσι κώμῃσι ὡς Δηϊόκης εἴη ἀνὴρ μοῦνος κατὰ τὸ ὀρθὸν δικάζων, πρότερον περιπίπτοντες ἀδίκοισι γνώμῃσι, τότε ἐπεί τε ἤκουσαν, ἄσμενοι [b] ἐφοίτεον παρὰ τὸν Δηϊόκεα καὶ αὐτοὶ δικασόμενοι· τέλος δὲ, οὐδενὶ ἄλλῳ ἐπιτρέποντο· [c] Πλεῦνος δὲ ἀεὶ γινομένου τῷ ἐπιφοιτέοντος, οἷα πυνθανομένων τὰς δίκας ἀποβαίνειν κατὰ τὸ ἐὸν, γνοὺς ὁ Δηϊόκης ἐς ἑωυτὸν πᾶν ἀναχείμενον, οὔτε κατίζειν ἔτι ἤθελε ἔνθαπερ πρότερον προκατίζων ἐδίκαζε, ἔφη τε δικᾶν ἔτι. οὐ γάρ οἱ λυσιτελέειν, τῶν ἑωυτοῦ ἐξημεληκότα, τοῖσι πέλας δι' ἡμέρης δικάζειν. ἐούσης ὦν ἁρπαγῆς καὶ ἀνομίης ἔτι πολλῷ μᾶλλον ἀνὰ τὰς κώμας ἢ πρότερον ἦν, συνελέχθησαν οἱ Μῆδοι ἐς τώυτὸ, καὶ ἐδίδοσάν σφισι λόγον, λέγοντες περὶ τῶν κατηκόντων. ὡς δ' ἐγὼ δοκέω, [d] μάλιστα ἔλεγον οἱ τοῦ Δηϊόκεω φίλοι· „ Οὐ γὰρ δὴ τρόπῳ τῷ παρεόντι χρεώμενοι, δυ„ νατοὶ εἰμὲν οἰκέειν τὴν χώρην, Φέρε, στήσωμεν ἡ„ μέων αὐτῶν βασιλέα, καὶ οὕτω ἥ τε χώρη εὐνομή„ σεται, καὶ αὐτοὶ πρὸς ἔργα τρεψόμεθα, οὐδὲ „ ὑπ' ἀνομίης ἀνάστατοι ἐσόμεθα. ταῦτά κη λέγοντες, πείθουσι ἑωυτοὺς βασιλεύεσθαι. Αὐτίκα δὲ προβαλλομένων ὅντινα στήσονται βασιλέα, ὁ Δηϊόκης ἦν πολλὸς ὑπὸ παντὸς ἀνδρὸς καὶ προβαλλόμενος καὶ αἰνεόμενος· ἐς ὃ τοῦτον καταινέουσι βασιλέα σφίσι εἶναι. ὁ δ' ἐκέλευε αὐτοὺς οἰκία τε ἑωυτῷ ἀξίλογα τῆς βασιληίης οἰκοδομῆσαι, καὶ κρατῦναι αὐτὸν δορυφόροισι. [e] ποιεῦσι δὴ ταῦτα οἱ Μῆδοι. οἰκοδομέουσί τε γὰρ αὐτῷ οἰκία μεγάλα τε καὶ ἰσχυρὰ, ἵνα αὐτὸς ἔφρασε τῆς χώρης· καὶ δορυφόρους αὐτῷ ἐπιτρέπουσι ἐκ πάντων Μήδων κατὰλέξασθαι. ὁ δὲ, ὡς ἔσχε τὴν ἀρχὴν, τοὺς Μήδους ἠνάγκασε ἓν πόλισμα ποιήσασθαι, καὶ τοῦτο περιτέλλοντας, τῶν ἄλλων ὅσον ἐπιμέλεσθαι. πειθομένοισι δὲ καὶ ταῦτα τῶν Μήδων, οἰκοδομέει τείχεα μεγάλα τε καὶ καρτερὰ, ταῦτά τὰ νῦν [f] Ἀγβάτανα κέκληται, ἕτερον ἑτέρῳ κύκλῳ [g] ἐνεστεῶτα.

42 μεμη-

vicum, intuentes hominis mores, iudicem ipsum ſibi conſtituunt. Hic, ut qui principatum ambiret, rectum ſe æquumque præbuit. Quæ quum faceret, laudem apud populares obtinuit haudquaquam exiguam; adeo ut hæc intelligentes ceterorum pagorum incolæ, nempe Deiocem ſolum eſſe qui incorrupte iudicaret, prius iniquis ſententiis adflicti, tunc poſtquam audiverunt, læti affluerent ad Deiocem & ipſi litigaturi; poſtremo nulli alii id committerent. Quum vero numerus accurrentium ſemper creſceret, utpote qui intelligerent ſententias ex vero terminari, Deioces, animadvertens univerſa in ſe unum incumbere, neque amplius illic conſidere, ubi prius præſidens iudicabat, volebat, neque omnino iudicaturum amplius dixit: ſiquidem non e re ſua eſſe, ſi totum diem, rebus ſuis neglectis, dirimendis aliorum litibus impenderet. Quum igitur rapinæ ſceleraque paſſim per vicos multo etiam magis quam prius patrarentur, Medi convocato concilio, de communi rerum ſtatu colloqui cœperunt. Et quantum mihi videtur, Deiocis amici maxime in hanc ſententiam loquebantur; Nequaquam præſenti modo viventes hanc noſtram regionem poſſumus habitare; age, conſtituamus nobis ipsis regem, ut ſic regio noſtra bonis legibus adminiſtretur, & nos ad opera eamus, neque præ impunitate ſcelerum excidamus. Quæ quum ſic referrentur, conſciſcunt Medi ut regnentur. Continuo ubi conſultatum eſt quemnam regem 98
crearent, Deioces adeo ab omnibus productus in medium & commendatus eſt, ut omnium ſuffragio rex comprobaretur. At ille iuſſit & ædificia ſibi erigi regno digna & ſtipatoribus ſe roborari. Huic Medi hæc præſtiterunt, eique ædificia ingentia probeque munita extruxerunt in ea quam deſignaverat regione: permiſerunt quoque ſatellites ex univerſis Medis ſibi deligere. Deioces igitur imperio potitus, Medos compulit unum oppidum condere, ut hoc uno communito exornatoque, aliorum non ita magnam curam haberent. Obſequentibus quoque hac in re Medis, mœnia conſtituit ampla ſimul & valida, ea ipsa quæ nunc Ecbatana appellantur, in qui-

a *Ald. Pariſ. B. Rem.*, μνέμενος *M. Ask.* Praecedentia citavit *Plut. de Nobil.* p. 190. t. IV. Analect. *Wolfii.* Mox πυθαν. ἐν τῇσι marg. *Steph.* *b* *Edil. Rem. Pariſ.* B., *in M. Ask.* ἐφοίτων. *c* Sumſit hinc *Suidas.* *d* *M. Ask. Rem. Pariſ.* ora *Steph.* in *Edd.* κάλλιστα. *e* *Med. Ask.* bene. *Ald.* atque alii ποιέουσι. *f* Ἀγβάτανα *Med.*, Ἐκβάτανα ceteri. *g* Idem & *Ask.*, vulgo ἐνεστῶτα.

15. Ἰθύς τε καὶ δίκαιος ἦν] Ecce tibi obſervationem docti viri, *Petri Fontein*, cui *Theophraſti* Characterum cultiorem editionem brevi debebimus. *Quum de iudice ſermo ſit, idem eſt ac*, ἰθεῖα ἐδίκαζε· *eadem ratione Homerus*, ἰθεῖαι, *&*, ἐς μέσον ἀμφοτέροισι, μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ, δικάζειν, *Il.* Ψ. v. 574. *&* 580. *Si vero animadvertas, pro* ἰθὺς *Atticos hoc ſenſu dixiſſe* ἴσος, *vix dubium erit, quin Herodotus in mente habuerit illud Solonis*, τὸ ἴσον πόλεμον οὐ ποιεῖ, *laudatum Plutarcho in eius Vit. p.* 85. D.: *huc nimirum ſpectant, quae, paullo ante, de eodem Deioce, habet,* ἐπισάμενος ὅτι τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον πολέμιόν ἐστι· *ex quibus tamen verbis vitium, quod illis inhaeret, tollendum eſt: quum enim Herodotus manifeſto ſignificet, hunc* δικαστὴν, *probe gnarum cives, ab iniuſtis iudicibus vexatos, iisdem reddi infenſos, iuſtitiam obſervaſſe eum in finem, ne quis erga ſe, ad regnum adſpirantem, odium conciperet, liquet, me quidem arbitro, legendum eſſe,* ὅτι τῇ ἀδικίῃ τὸ ἀδικεόμενον πολέμιόν ἐστι. *neque aliter, in argumento fere pari, Euripides, & ipse Solonis dicti haud immemor, Phoeniſſ. v.* 541. τὸ γὰρ ἴσον νόμιμον, *vel potius* κοινὸν, ἀνθρώποις ἔφυ· Τῷ πλέονι δ' ἀεὶ πολέμιον καθίσταται Τοὔλασσον· *quinimo, huius ſententiae ea eſt cum Hiſtorici obſervatione, modo verba ſicuti ſcopus eius poſtulat legantur, ſimilitudo, ut in altera exemplar alterius tantum non agnoſcas: certe hoc,* τῷ πλέονι δ' ἀεὶ πολέμιον καθίσταται τοὔλασσον, *ipsum illud eſt Herodoti,* τῇ ἀδικίῃ τὸ ἀδικεόμενον πολέμιόν ἐστι. Haec erudite ille in litteris ad me, ſed quibus membranae auxilium negant.

25. Ἔνθαπερ πρότερον προκατίζων ἐδίκαζε] De iudicibus, ſive illi reges ſeu privati fuerint, hoc ſollemne. Supra C. 14. *Midas* ἀνέθηκε τὸν θρόνον, ἐς τὸν προκατίζων ἐδίκασε. & V, 26. Additur dixiſſe Deiocem, οὐ δικᾶν ἔτι, *ſe non ultra iudicaturum:* non aliud enim ac δικάσειν, quemadmodum doctiſſimi viri *Sylburgius* in *Grammat. Clenardi* p. 431. & *H. Stephanus* de *Dialect.* p. 140. monuerunt dudum. In fragm. Philoſophi *Euſebii* apud *Stobaeum Serm.* XLIII. p. 310. καίτοιγε χρὴ εἰδέναι πάντα τὸν μέλλοντα ἀνθρώπου καταδικᾶν, ὅτι καὶ &c. perperam & ſine ratione *Geſnerus* καταδικάζειν corrigi iuſſit. Praeclare Glosſae Sangermanenſes: Δικᾶν, ἀντὶ δικάσειν. Ἡρόδοτος ἀ. οὐ φησὶ δικᾶν ἔτι.

34. Στήσωμεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα] Voculam ἕνα ſuſpicabar abſorptam a literis proximis, quam ſolet in talibus adhibere *Herod.* p. 169, 32. ἕνα σφέων αὐτῶν. p. 192, 21. 194, 23. δεῖ ἕνα γέ τινα ἡμέων βασιλέα γενέσθαι. atque ita ſcripſiſſe hoc loco: στήσωμεν ἕνα ἡμέων αὐτῶν βασιλέα. VALKEN.

51. Τὰ νῦν Ἀγβάτανα κέκληται] Demiror dilectiſſimis membranis haud auſcultaſſe *Gronovium*, quibus recte obſecutus fuit C. 110. 153., minime vero III, 64. 92. Non placet id conſilii incertum. Optime codex *Florent.*, cui alias plures ſchedae conſentient. Medorum regiam hanc urbem veterum conplures, in quis & *Cteſias* Ἀγβάτανα, teſte *Stephano Byz.*, adpellarunt. Nunc quidem in illius *Perſicis* ἔδωκε Κῦρος — Βαρήνην, ἐγγὺς Ἐκβατάνων. ipse dederat Ἀγβατάνων, ſicuti in *Stephani* Βαρήνη legitur. Opinor latere idem vocabulum in *Aeſchyli Perſ.* v. 927. nam quae de *Agda-*

quibus muri alter orbis alteri inditus erat: ſic nimirum conſtitutis mœnibus, ut orbis alter altero ſolis pinnis foret excelſior. Adiuvabat huc loci ipsius commoditas, quum collis eſſet, ut talis fieret. Sed accesſit etiam maius quiddam data opera factum; ſiquidem ambitus isti ſimul omnes numero ſunt ſeptem, in quorum poſtremo regia eſt & theſauri. Horum vero maximus murus magnitudine ferme illum Athenarum æquat ambitum. Ac primi quidem ambitus pinnæ colore ſunt albicanti, ſecundi nigro, tertii purpureo, quarti cæruleo, quinti ſandaracino. Ita per cunctos ambitus pinnæ fulſerunt coloribus. Poſtremi vero duo, alter argentatas, alter inauratas habet pinnas. Et hæc quidem munimenta Deioces ſibi ſtruxit, & circa ſuam regiam; ac reliquum populum circumcirca habitare murum iuſſit. Ceterum univerſis conſtructis, ordinem hunc impoſuit primus Deioces, ne cui ad regem ingredi liceret, ſed per internuncios cuncta transigerentur, adeo ut nec conſpiceretur rex a quoquam: ad hæc, nec ridere, nec expuere coram eo, quod & omnibus factu deforme eſſet. Hæc ideo circa ſe inſtituit glorioſa, ne videlicet eum cernentes æquales & una cum eo educati & ex domo orti non viliore, neque virtute ac beneficentia inferiores doleant atque inſidientur; ſed quidam diverſus & alienus ipsis eſſe videatur non intuentibus. Quibus quum ſeſe Deioces iam adornaſſet, atque in imperio confirmaſſet, in exercenda iuſtitia valde ſeverum ſe præbuit. Etenim litigantes cauſſas ſuas conſcriptas intro per internuncios ad eum mittebant, quas ille deciſas remittebat. Et hæc quidem in iudiciis factitabat. Ceteris autem in rebus hunc ordinem inſtituerat: Si quem intellexisſet iniuriam cuipiam facere, hunc ad ſe arcesſitum, indicta pro delicti cuiusque modo pœna multabat: in quem uſum exploratores auſcultatoresque per univerſam regionem habebat. Deioces igitur ſolam Medicam contraxit in unam nationem, eique impe-

μεμηχάνηται δὲ οὕτω [a] τοῦτο τὸ τεῖχος, ὥστε ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου κύκλος τοῖσι προμαχεῶσι μούνοισί ἐστι ὑψηλότερος. τὸ [b] μέν κου τι καὶ τὸ χωρίον συμμαχέει, κολωνὸς ἐὼν, ὥστε τοιοῦτο εἶναι· τὸ δὲ καὶ μᾶλλόν τι ἐπετηδεύθη, κύκλων ἐόντων τῶν [c] συναπάντων ἑπτὰ, ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ τὰ βασιλήια ἔνεστι καὶ οἱ θησαυροί. τὸ δὲ αὐτῶν μέγιστόν ἐστι τεῖχος κατὰ τὸν Ἀθηναίων κύκλον μάλιστά κη τὸ μέγαθος. τοῦ μὲν δὴ πρώτου κύκλου οἱ προμαχεῶνες εἰσὶ λευκοί· τοῦ δὲ δευτέρου, μέλανες· τρίτου δὲ κύκλου, φοινίκεοι· τετάρτου δὲ, κυάνεοι· πέμπτου δὲ, [d] σανδαρακινοί. οὕτω πάντων τῶν κύκλων οἱ προμαχεῶνες ἠνθισμένοι εἰσὶ φαρμάκοισι. δύο δὲ [e] οἱ τελευταῖοί εἰσι, ὁ μὲν καταργυρωμένους, ὁ δὲ καλακεχρυσωμένους ἔχων τοὺς προμαχεῶνας. Ταῦτα μὲν δὴ ὁ Δηϊόκης ἑωυτῷ τε ἐτείχεε, καὶ περὶ τὰ ἑωυτοῦ οἰκία. τὸν δὲ ἄλλον δῆμον πέριξ ἐκέλευε τὸ τεῖχος οἰκέειν· οἰκοδομηθέντων δὲ πάντων, κόσμον τόνδε Δηϊόκης πρῶτος ἐστι ὁ καταστησάμενος, μήτε ἐσιέναι παρὰ βασιλέα μηδένα, δι' [f] ἀγγέλων δὲ πάντα χρέεσθαι, ὁρᾶσθαί τε βασιλέα ὑπὸ μηδενός. πρός τε τούτοισι ἔτι γελᾶν τε [g] καὶ πτύειν ἀνίσιον, καὶ ἄπασι τοῦτό γε εἶναι αἰσχρόν. [h] ταῦτα δὲ περὶ ἑωυτὸν ἐσέμνυνε τῶνδε εἵνεκεν, ὅκως ἂν μὴ [i] ὁρέοντες οἱ ὁμήλικες ἐόντες [k] σύντροφοί τε ἐκείνῳ καὶ οἰκίης ἐὼ φλαυροτέρης, ἐὼν δὲ ἐς ἀνδραγαθίην λειπόμενοι, λυπεοίατο, καὶ ἐπιβουλεύοιεν, ἀλλ' [l] ἑτεροῖός σφι δοκέοι εἶναι μὴ ὁρέωσι. Ἐπεί τε δὲ ταῦτα διεκόσμησε, καὶ ἐκράτυνε ἑωυτὸν τῇ τυραννίδι, ἦν τὸ δίκαιον Φυλάσσων χαλεπός· καὶ τὰς τε δίκας γράφοντες, εἴσω παρ' ἐκεῖνον ἐσεπέμπεσκον· καὶ ἐκεῖνος διακρίνων, τὰς ἐσφερομένας ἐκπέμπεσκε. ταῦτα μὲν κατὰ τὰς δίκας ἐποίεε. τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἐκεκοσμέατό οἱ· εἴ τινα πυνθάνοιτο ὑβρίζοντα, τοῦτον ὅκως μεταπέμψαιτο κατ' ἀξίην ἑκάστῳ ἀδικήματος ἐδικαίευ, καί οἱ κατάσκοποί τε καὶ κατήκοοι ἦσαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώρην τῆς ἦρχε. Δηϊόκης μέν νυν τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε μοῦνον, καὶ τούτῳ ἦρξε· ἔστι δὲ

Μήδων,

a Iidem, τοῦτο deſit aliis. *b* Hic ordo in *M. Ask.*, μέν τι κου in aliis. Statim κολ. ἐὼν *Ask.* *c* *Med. Ask.*, συναπτόντων *Ald. Pariſ. A. B.* Mox τὸ δι' αὐτῶν *Ald.* & editi plures, abſurde. *d* Στονδράκινοι in *Ask.* & *Ald.* *e* Deſit *Ask.* Praecedentia in *Thom. Mag.* V. Φάρμακα. *f* *Med. Ask. Pariſ.*, alii συγχωρέειν, δι' ἀγγ. *g* Vid. *Suid.* in Κάρδαμα & *Xenophontem* Inſt. Cyr. I. p. 9. E. *h* *M. Rem. Ask.* ora *Stepb.* Vulg. ταῦτα δ. π. ἐ. ποιέονται, ὅκως. *i* Iidem ὁρῶντες. *Vind. Arch. Ald.* & alii ὁρέοντες. *k* *Ask. M. R.* & *Stepb.* marg., *Aldus* & alii καὶ συντροφοὶ, ἀγαλοί τε καὶ ἄλκιμοι λυπεοίατο. Vide *Gronovii* adnotationes, ubi multa egregie. Quae ſequuntur abſunt *Arch. Vind.* *l* Sic *Med. Ask.*, in aliis ἑτεροῖος, tum ὁρέωσι *Pariſ. Remig. Aldi*, ὁρῶσι *Med. Ask.*

dabatis, gente Perſica, a Criticis adſcripta ſunt, fide carent. *S. Bochartus* tituli originem in Arabum ſermone invenit & eleganter illuſtravit *Phaleg.* III, 14. Culte vero de Ariſtotelis obſcurioribus libris *Themiſtius* πλείοσι πεφραγμένοι εἰσὶ περιβόλοις, ἢ τὰ ἐν Ἐκβατάνοις βασίλεια *Or.* XXVI. p. 319. D.

56. Κολωνὸς ἐών] Videtur *Diodorus* II, 13. in urbis ſitu diſſentire, ἐν πεδίῳ in planitie ſtructam ſcribens. Ambitum idem XVII, 110. Stadiis CL. abſolvit, & hac parte diſcors. Athenarum enim amplitudo atque ambitus ſtadia cc. aequabat, teſte *Dione Chryſoſtomo* Or. VI, p. 87. C., & illi tamen ex *Noſtri* finitione Ecbatanorum magnitudo conveniebat. Quod editur κατὰ τὸν Ἀθηναίων κύκλον, pravum eſt. Ἀθηνέων oportuerat; qui quidem naevus in his libris nimis frequens.

65. Δύο δὲ οἱ τελευταῖοί εἰσι] *Platoni* horum fortaſſe recordato tale aedificia templaque variis coloribus diſtinguendi genus βαρβαρικὸν εἶδος eſt. Sic de Neptuni in Atlantide templo: εἶδος δέ τι βαρβαρικὸν ἔχων· πάντα δὲ ἔξωθεν περιήλειψαν τὸν νεὼν ἀργύρῳ, πλὴν τῶν ἀκρωτηρίων. τὰ δὲ ἀκρωτήρια χρυσῷ *Critiae* p. 116. Pertinent huc, quae *Auctor* de Mundo eleganter commentatus eſt C. 6. p. 195. *Ed. Vulc.*

71. Δι' ἀγγέλων — χρέεσθαι] Vide C. 69. Regiam apud Medos Perſasque maieſtatem, illique debitam a civibus reverentiam abunde explanavit *B. Briſſonius* de Regn. Perſ. I, 27. II, 91.

86. Καὶ κατήκοοι] Saepe numero vocabulum in Muſis recurrit de ſubditis imperio ac dicto audientibus, rarum hac notione. Ecce tibi imitatorem *Dionem Caſſium* L. XLII, 17. p. 315. *Ed. N.* καὶ γὰρ κατάσκοποι σφῶν καὶ ΚΑΤΗΚΟΟΙ — πολλοὶ περιενόστουν. Aliis ſunt ὠτακουσταὶ, ut in libello *de Mundo*, cuius interpres *Apuleius* non ſine quadam cultus elegantia, *ſed inter eos aures regiae & Imperatoris oculi quidam homines vocabantur. Per quae officiorum genera rex ille ab hominibus deus eſſe credebatur, cum omnia, quaecumque ibi gererentur, ille Otacuſtarum delatione diſcebat.* Ceterum ſcribi debebat, quod bene vidit *Reiskius*, καὶ οἱ· eſt enim dandi caſus.

87. Τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε] Interpretatio *Vallae*, *Deioces — ſolam Medicam ſubegit nationem, eique imperavit*, illa homines etiam perdoctos in hiſtoria veteri tradenda decepit. *Galeus* pro συνέστρεψε legi ſcribit in MS. συνεστρέψατο, atque ita loqui ſolere *Herodotum:* obverſabatur eruditiſſimo viro κατεστρέψατο *ſubegit*, veterum nulli adeo frequentatum quam *Herodoto*; apud quem nuspiam invenietur συνεστρέψατο, uſurpantem τὸ συστρέψαι noto ſignificatu IX, c. 18. πάντη συστρέψαντες (mutari non debuerat) ἑωυτοὺς καὶ πυκνώσαντες ὡς μάλιστα· hoc apud alios frequentius dicitur ξυστραφέντες vel συστρεφόμενοι. Dubium nullum eſt, quin hoc loco συνέστρεψε notet *in unam contraxit: Deioces* τό τε Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε, μούνου τε τούτου ἦρξε· (ſic iſta leviter refingenda ſuſpicor:) *Medos in unam gentem contraxit, atque hinc ſoli imperavit.* Ex hac vera, ni fallor, interpretandi ratione primum manifeſtum eſt, cur his continua diverſa memorentur Medorum genera, e quibus unam ille fecerit gentem; deinde, quamobrem de filio Phraorte paulo dicat inferius: οὐκ ἀπεχρᾶτο (*Suidas* explicat, ἀρκεῖν ἡγεῖτο·) μούνων ἄρχειν τῶν Μήδων, ἀλλὰ στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς Πέρσας κ. τ. λ. Pater

Medorum gentes, & reges Deioces, Phraortes, Cyaxares, auctores eorum imperii. Scytharum irruptio. Ad Asia subacta versi Scythæ ad AEgyptum.

Μήδων τοσάδε γένεα, Βουσαὶ, [a] Παρητακηνοὶ, Στρύχατες, Ἀριζαντοὶ, Βούδιοι, Μάγοι. [b] γένεα μὲν δὴ Μήδων ἐστὶ τοσάδε. Δηϊόκεω δὲ παῖς γίνεται Φραόρτης, ὃς, [c] τελευτήσαντος Δηϊόκεω, βασιλεύσαντος τρία καὶ πεντήκοντα ἔτεα, παρεδέξατο τὴν ἀρχήν. παραδεξάμενος δὲ, οὐκ [d] ἀπεχρᾶτο μούνων ἄρχειν τῶν Μήδων, ἀλλὰ στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς Πέρσας, πρώτους τε τούτοισι ἐπεθήκατο, καὶ πρώτους Μήδων ὑπηκόους ἐποίησε. μετὰ δὲ, ἔχων δύο ταῦτα ἔθνεα, καὶ ἀμφότερα ἰσχυρὰ, κατεστρέφετο τὴν Ἀσίην, ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο ἰὼν ἔθνος. ἐς ὃ στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους, καὶ [e] Ἀσσυρίων τοὺς οἱ Νῖνον ἔχον, καὶ ἦρχον πρότερον πάντων, τότε δὲ ἦσαν μεμενηκότες μὲν συμμάχων, ἅτε ἀπεστεώτων, ἄλλως μέντοι ἑωυτῶν εὖ ἥκοντες· ἐπὶ τούτους δὴ στρατευσάμενος ὁ Φραόρτης, αὐτός τε διεφθάρη, ἀρξας [f] δύο καὶ εἴκοσι ἔτεα, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ ὁ πολλός. Φραόρτεω δὲ τελευτήσαντος, ἐξεδέξατο Κυαξάρης ὁ Φραόρτεω τοῦ Δηϊόκεω παῖς· οὗτος λέγεται [g] πολλὸν ἔτι γενέσθαι ἀλκιμώτερος τῶν προγόνων· καὶ πρῶτός τε [h] ἐλόχισε καὶ τέλεα τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ πρῶτος διέταξε χωρὶς ἑκάστους εἶναι, τούς τε αἰχμοφόρους, καὶ τοὺς [i] ἱππέας, καὶ τοὺς τοξοφόρους· πρότερον δὲ ἀναμὶξ [k] ἦν πάντα ὁμοίως ἀναπεφυρμένα. οὗτος ὁ τοῖσι Λυδοῖσι ἐστι μαχεσάμενος, ὅτε νὺξ ἡ [l] ἡμέρη ἐγένετο σφι μαχομένοισι· καὶ ὁ τὴν Ἅλυος ποταμοῦ ἄνω Ἀσίην πᾶσαν συστήσας ἑωυτῷ. [m] συλλέξας δὲ τοὺς ὑπ' ἑωυτῷ ἀρχομένους πάντας, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Νῖνον, τιμωρέων τε τῷ πατρὶ, καὶ τὴν πόλιν ταύτην θέλων ἐξελεῖν. καί οἱ, ὡς συμβαλὼν ἐνίκησε τοὺς Ἀσσυρίους, περικαθημένῳ τὴν Νῖνον, ἐπῆλθε Σκυθέων στρατὸς μέγας. ἦγε δὲ αὐτοὺς βασιλεὺς ὁ Σκυθέων Μαδύης, Πρωτοθύεω παῖς· οἳ ἐσέβαλον μὲν ἐς τὴν Ἀσίην, Κιμμερίους ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Εὐρώπης, τούτοισι δὲ [n] ἐπισπομένοι φεύγουσι, οὕτω ἐς τὴν Μηδικὴν χώρην ἀπίκοντο. Ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος ἐπὶ Φάσιν ποταμὸν καὶ ἐς Κόλχους τριήκοντα ἡμερέων εὐζώνῳ ὁδός. ἐκ δὲ τῆς Κολχίδος ἐς πολλὸν ὑπερβᾶναι ἐς τὴν Μηδικὴν, ἀλλὰ ἓν τὸ διὰ μέσου ἔθνος αὐτῶν ἐστι, Σάσπειρες· τοῦτο δὲ παραμειβομένοισι, εἶναι ἐν τῇ Μηδικῇ. οὐ μέντοι οἵγε Σκύθαι ταύτῃ ἐσέβαλον, ἀλλὰ τὴν κατύπερθεν ὁδὸν πολλῷ μακροτέρην [o] ἐκτραπόμενοι, ἐν δεξιῇ ἔχοντες τὸ Καυκάσιον ὄρος. ἐνθαῦτα οἱ μὲν Μῆδοι συμβαλόντες τοῖσι Σκύθῃσι, καὶ ἐσσωθέντες τῇ
44 μάχῃ, τῆς ἀρχῆς κατελύθησαν· οἱ δὲ Σκύθαι τὴν Ἀσίην πᾶσαν ἐπέσχον. Ἐνθεῦτεν δὲ ἦσαν ἐπ' Αἴγυπτον· καὶ

imperavit. Cuius nationis tot numero gentes sunt, Busæ, Paretaceni, Struchates, Arizanti, Budii, Magi. Hæ sunt tot Medorum gentes. Deioce defuncto, qui annos tres & 102
quinquaginta regnavit, filius eius PHRAORTES suscepit imperium. Qui solo imperio Medorum non contentus, bellum ante omnes intulit Persis, eosque primos in potestatem Medorum redegit. Quibus duabus nationibus potitus, valida utraque, mox Asiam subegit, aliam deinceps atque aliam invadendo gentem: donec ad Assyrios oppugnandos pervenit, & quidem ad eos Assyriorum qui Ninum incolebant, quondam omnium principes, sed tunc a sociis per defectionem desertos, alioqui per se bene habentes. Adversus hos expeditione suscepta Phraortes, secundo ac vicesimo quam regno potitus est anno, cum pleraque exercitus parte periit. Post obitum eius, 103
CYAXARES Phraortæ filius, Deiocis nepos, successit: qui dicitur multo maioribus suis fortior fuisse, & primus Asiaticos populos per corpora ad militiam distinxisse, primusque in suum quosque ordinem distribuisse, hastatos, equites, sagittarios: quum prius omnia promiscue pariter fuissent confusa. Hic est qui cum Lydis bellum gessit; quo tempore in ipsa pugna dies in noctem est conversus: quique tota supra Halyn flumen Asia sibi conciliata, collectis suis omnibus, copias duxit adversus Ninum, simul & patrem ulturus, & civitatem volens exscindere. Ipsi porro, Assyriis prœlio superatis, Ninum obsidenti ingruit ingens Scytharum exercitus, duce Scytharum rege Madye Protothyæ filio, qui Cimmeriis ex Europa eiectis in Asiam eruperunt: & dum illos fugientes persequuntur, ita in Mediam penetrarunt. Est autem a lacu Mæoti 104
ad Phasim usque & in Colchos, expedito viatori iter triginta dierum: e Colchis vero non ita longo itinere perveniri potest in Mediam: sed una duntaxat natio interiecta est, Saspires: quos ubi transieris, continuo occurrit Media. Scythæ tamen hac non irruperunt, sed alia via superiore & multo longiore deflectentes, Caucaso monte ad dextram relicto. Hic Medi cum Scythis congressi, prœlioque fusi, Asiæ imperium amiserunt. Porro Scythæ universa Asia potiti, hinc recta in AEgyptum contendunt. 105
Qui-

a Παρηκοντακηνοὶ *V. Arch.*, male. Vid. *Cellarium* G. A. III, 19. p. 808. Idem Cod. *Arch.* Paullo supra συνεχρέψατο. b *M. Arch. Ask. Rem. Paris.*, Edd. μὲν Μήδων ἐστὶ τάδε. c Τελευτήσαντα τρία omissis mediis *Arch.* d Ἀπεχρᾶτο *Arch.*, in *Ask.* Μήδων μούνων ἄρχειν. Vid. *Suid.* in Voc. Vulgo ἀπεχρᾶτο. e Ἀσσυρίους *Arch.*, non male: tum εἶχον, pro quo ἔσχον *Rem.* f *Med. Ask.*, δύο τε καὶ vulgo, neque id male. g Πολλῶν *Arch.* loco πολλῷ. h Ἐλόχησε *Arch. Ask.* & *Suidas.* i Τοξοφ. κ. τ. ἱππέας *Arch. Ask.* k Deest in *Arch.* & mox ὁμοίως. Sumsit hinc colorem *Themist.* Or. 26. p. 319. l Ἡμ. σφι ἐγεν. *Arch.* Vide supra C. 74. m Desunt *Arch.* & *V.* usque in C. 107. n Ἐπισπωμένοισι *Ald.* o Ἐκτρεπόμενοι ora *Steph.*

Deioces, callidus ille iustitiae fatelles, pacis amans & solos regere Medos contentus, simul atque *iustitiae fruendae causa* (*Cicero* de Off. II, c. XII. init.) rex fuerat *constitutus*, *locatim dispersos cives suos* adegit ἓν πόλισμα ποιήσασθαι, καὶ τοῦτο περισέλλοντας τῶν ἄλλων ἧσσον ἐπιμέλεσθαι. *Herod.* p. 41, 5. & p. 42, 3. condidit itaque *Ecbatana*. His denarratis subiungit: Δηϊόκης μέν νυν τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε. hoc aliis in re simillima saepius dicitur συνῴκισε, vel συνήγαγε. Notae sunt imperantium artes, Thesei, Gelonis, similiumque: de Gelone, unis Syracusis omnia posthabente, *Herodotus* L. VII, c. 156. VALKEN.

100. Καὶ Ἀσσυρίων τούτους οἳ Νῖνον ἔχον] Qui ἔσχον voluerit, etsi urgens ratio desideratur, praesidio non carebit. Assyrios laxiore significatione *Noster* usurpat, illis ipsos comprehendens Babylonios. Assyriorum itaque alii Ninum, Babylonem alii possidebant, uti C. 178. 185. &c.

8. Ἐλόχισε κατὰ τέλεα] *Turmatim.* Adscripserat his *Scholiastes*, κατὰ τέλεα· τὰ ἀναλώματα, καὶ τὰ συνέδρια ἐν τῇ ἀρχῇ, καὶ τὸ συντελεῖν εἰς τάγμα. Habet ex eo *Suidas.* Ultima huc refer, cetera aliorsum deferenda. Καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες VII, 211. & IX, 20. 22.

19. Βασιλεὺς ὁ Σκυθέων Μαδύης] In obscuro res Scythicae loco sunt: de gentis excursionibus in Asiam plura *Iustinus* II, 4. 5., quae partim conveniunt, aliena partim sunt. Μάδυος Σκυθικοῦ expeditiones & peregrinationes tetigit obiter *Strabo* I. p. 106., sed nescio quo auctore eundem *Madyem* regem *Cimmeriorum* fuisse adfirmat.

30. Ἐν δεξιῇ ἔχοντες τὸ Καυκάσιον ὄρος] Eadem sed distinctius, IV, 12. VII, 20. Cimmerii legerunt oras Ponti & per claustra Caucasea in Asiam inruperunt: Scythae dum profugos insequuntur, a via aberrarunt, perque Caspias portas in Mediam, regionem a fugitivis aversam, devenerunt. Lege *Th. Sig. Baierum* Comment. Acad. Petrop. L. III. p. 318.

34. Ψαμ-

Quibus iam Syriam Palæſtinam ingreſſis Pſammitichus occurrens AEgypti rex, muneribus precibusque effecit ne ulterius progrederentur. Scythæ, ubi regredientes venerunt in urbem Syriæ Aſcalonem, maxima parte Scytharum prætergreſſa ſine maleficio, pauci aliquot eorum relicti Veneris Cœleſtis fanum deſpoliarunt. Eſt vero illud, quantum ſciſcitans intelligo, inter omnia huius deæ fana vetuſtiſſimum. Siquidem quod in Cypro eſt fanum, hinc prodiit; quod ipſi etiam Cyprii referunt. Quin etiam illud in Cytheris delubrum, Phœnices ex hac Syriæ regione orti condiderunt. Ac vero Scythis templi Aſcalonenſis ſpoliatoribus eorumque ſemper poſteris numen morbum immiſit femineum: quemadmodum & ipſi fatentur Scythæ ſe videlicet illo morbo ob id laborare; & illos, qui veniunt in Scythiam, videre quomodo conſtituti ſint, quos Enareas, appellant Scy-
106 thæ. Poſtquam vero iam octo & viginti annis Aſiæ imperium Scythæ obtinuiſſent, omniaque iam pæne ex laſcivia & negligentia everſa eſſent, (nam præter tributa exigebant ab ſingulis, quod ſingulis imponerent; & præter hoc tributum rapiebant circumcingentes id ipſum quod ſinguli poſſidebant) tandem horum potiorem partem Cyaxares atque Medi hoſpitio acceptam inebriatamque interemerunt. Et ſic Medi recuperarunt imperium, ac poſſederunt ea quibus prius potiebantur, & Ninum expugna-

καὶ ἐπεί τε ἐγένοντο ἐν τῇ Παλαιστίνῃ Συρίῃ, Ψαμμίτιχός σφεας Αἰγύπτου βασιλεὺς ἀντιάσας δώροισί τε καὶ λιτῇσι ἀποτρέπει [a] τοπροσωτέρω μὴ πορεύεσθαι. οἱ δὲ, ἐπεί τε ἀναχωρέοντες ὀπίσω, ἐγένοντο τῆς Συρίης ἐν Ἀσκάλωνι [b] πόλι, τῶν πλεόνων Σκυθέων παρεξελθόντων ἀσινέων, ὀλίγοι τινὲς αὐτῶν ὑπολειφθέντες, ἐσύλησαν τῆς Οὐρανίης Ἀφροδίτης τὸ ἱρόν. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἱρὸν, ὡς ἐγὼ πυνθανόμενος [c] εὑρίσκω, πάντων ἀρχαιότατον ἱρῶν ὅσα ταύτης τῆς θεοῦ. καὶ γὰρ τὸ ἐν Κύπρῳ ἱρὸν ἐνθεῦτεν ἐγένετο, ὡς αὐτοὶ λέγουσι Κύπριοι· καὶ τὸ ἐν Κυθήροισι, Φοίνικές εἰσιν οἱ ἱδρυσάμενοι, ἐκ ταύτης τῆς Συρίης [d] ἐόντες. τοῖσι δὲ τῶν Σκυθέων συλήσασι τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἀσκάλωνι, καὶ τοῖσι [e] τουτέων αἰεὶ ἐκγόνοισι ἐνέσκηψε [f] ἡ θεὸς θήλειαν νοῦσον· ὥστε ἅμα λέγουσί τε οἱ Σκύθαι διὰ τοῦτό σφεας [g] νοσέειν, καὶ ὁρᾶν παρ' ἑωυτοῖσι τοὺς ἀπιγνεομένους ἐς τὴν Σκυθικὴν χώρην ὡς διακέαται, τοὺς καλέουσι Ἐναρέας οἱ Σκύθαι. Ἐπὶ μέν νυν ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἔτεα ἦρχον τῆς Ἀσίης οἱ Σκύθαι, καὶ τὰ πάντα σφι ὑπό τε ὕβριος καὶ ὀλιγωρίης ἀνάστατα ἦν. χωρὶς μὲν γὰρ Φόρων, ἥρπασον παρ' ἑκάστων τὸ ἑκάστοισι ἐπέβαλλον. χωρὶς δὲ τοῦ Φόρου, ἥρπαζον περιελαύνοντες τοῦτο [h] ὅ, τι ἔχοιεν ἕκαστοι. καὶ τούτων μὲν τοὺς πλεῦνας Κυαξάρης τε καὶ Μῆδοι ξείσαντες καὶ καταμεθύσαντες κατεφόνευσαν. καὶ οὕτω ἀνεσώσαντο τὴν ἀρχὴν Μῆδοι, καὶ ἐπεκράτεον τά περ καὶ πρότερον· καὶ τήν τε Νῖνον εἷλον,

(ὡς

a *M. Ask.*, προσωτέρω *Ald.* & *Pariſ. A.*, ſtatim *ἐγίνοντο Ask.* *b* *M. Ask.*, vulgo *πόλει*. *Pariſ. B. πόλεϊ*. bene *Med.* *c* Deſit *Ald.* *d* *Ald. Med.* & *Ask.*, Edd. *ὄντες*, prave. *e* *Ald.* & *Pariſ.*, *τούτων M.* *f* Vetus Interpr. *ἡ*, & *Longinus περὶ Ὑψ.* ſect. 27. p. 162. in *Edd. ὁ*. *g* *Ask. M.*, alii *νοσεῖν*. *h* Iidem cum *Steph.* marg., *ὅπερ Edd.* non magno diſcrimine.

34. Ψαμμίτιχος] Ita hic. At Ψαμμήτιχος L. II, 2. 28. 30. nec conſtanter tamen. Recurrit prior ſcriptura II, 151. VII, 7. Quae quidem diſcrepantia ex pronuntiationis vicinia nata fuit. Scythicam expeditionem *Hieronymus* adtigit in Fabiolae Epitaphio: *Hanc gentem Herodotus refert ſub Dario Medorum rege viginti annis Orientem tenuiſſe captivum, atque ab Aegyptiis & Aethiopibus annuum exegiſſe vectigal*, non ſine erroribus, de quibus *Scaliger* in *Euſebii* Chron. p. 83. Τοπροσωτέρω non ex genio *Herodoti*, uti viſum *Gronovio*, ſed e Grammaticorum vetere ſcribendi more venit. Servavit ipſe τὸ προσωτέρω III, 138., ſicuti alibi τὸ πρόσω, τὸ λοιπὸν, τὸ πρῶτον, quae emendatius utique ſcripta. Conduxit de genere hoc conpluſcula *Jo. Waſſe*, addita in *Dukeri* praefationem *Thucydidis*.

42. Πάντων ἀρχαιότατον ἱρῶν &c.] *Pauſanias* I, 14. primos omnium mortalium Aſſyrios Venerem Coeleſtem colere ingreſſos perhibet, ab illis Paphios in Cypro & Phoenices in Palaeſtina religionem eius accepiſſe, hinc veniſſe ad Cytherios: abduxit doctiſſimum ſcriptorem a vero Venus *Mylitta*, quam ab Aſſyriis cultam ex *Noſtri* I, 131. & 199. didicerat. Nam quo pacto ab Aſſyriis, a mari remotiſſimis, ea ſuperſtitio ad Cyprios penetrare potuit? *Uraniam* iſtam Venerem Syri *Dercetun* vocitabant in *Diodori* II, 4.

47. Ἐνέσκηψε ἡ θεὸς θήλειαν νοῦσον] Ita dederat, uti rei ſeries & *Longinus* teſtantur. Scio animoſe ὁ θεὸς a *Gronovio* defendi; quo modo, ſi qui velit, omnibus naevis patrocinium parabitur. Θήλεια νοῦσος quae fuerit, quaeſitum ambitioſe fuit. Ampl. *Bouberius* totum illi C. 20. *Diſſert. Herodot.* inpendit, ſpretisque plurium coniecturis, quas recenſere nihil adtinet, decernit cum *Tollio* ad *Longinum* atque aliis, θήλειαν νοῦσον convenire *contaminatis morbo turpium virorum*, ut *Horatius* alicubi, ſive pathicis. Verum eſt, *Philonem Jud.*, *Dionem Chryſoſtomum*, *Herodianum*, *Clementem Alex.*, *Euſebium*, Scholiaſten *Thucydidis*, quibus adiungi poterit Criticus ad *Hephaeſtionis Enchirid.* p. 41., circuitu θηλείας νούσου id genus deſcripſiſſe: neque abſurdum erit, ſi profitearis, *Longino* honeſtam eam turpis flagitii deſcriptionem admirabilem atque ἀμίμητον fuiſſe viſam, qua eſt ſententia vir Amplisſimus. Haud parum tamen metuo, ut *Noſter* Scythis id inputarit. Alibi certe, cum non diſſimile quidpiam exponere vult, hac verborum circuitione abſtinet I, 135., uſurus, uti opinor, ſi aperte loqui nollet: huc adde, in Scythiam delatis, uti adfirmat, morbi illud muliebris genus ſtatim fuiſſe manifeſtum, quod in pathicis utrum liquido omnibus adpareat extemplo, non habeo dicere. Accedo potius ad *Hieron. Mercurialis* opinationem *Var. Lect.* III, 7., *Hippocratem* & *Noſtrum* conparantis. Ille de iisdem Scythis de *Aër. Aq. & Loc.* p. 293., εὐνουχίαι γίνονται καὶ γυναικεῖα ἐργάζονται, καὶ ὡς αἱ γυναῖκες διαλέγονται ὁμοίως. Cauſſam morbi incolas acceptam referre deo, ſed errare: habere eum ſuas ſibi, verum naturales, cauſſas. Porro qui malo tentantur iſto, ἐνδύονται σολὴν γυναικείην, καταγνόντες ἐωϋτέων ἀνανδρείην· γυναικίζουσί τε καὶ ἐργάζονται μετὰ τῶν γυναικῶν, ἃ καὶ ἐκεῖναι. Denique νοῦσον adpellat, qualis profecto eſt, & maribus turpiſſimus. Atque haec ſenex divinus eodem fere, quo *Herodotus*, commentatus eſt tempore, ut dubium non ſit, quin eamdem uterque rem ſignaverit. *Noſter* νοῦσον θήλειαν vocat, ille qui morbi eius fiminei effectus, quaeque indoles fuerit, declarat. *Herodotus* iratae Veneri, ſicuti Scythae irae Deorum, morbi initia contribuit. *Hippocrates* ex artis ſuae diſciplina, ſuperſtitione diſſipata omni, mali cauſſam veſtigat & explanat. Qui quidem diſſenſus ferendus & magni non eſt momenti.

50. Τοὺς καλέουσι Ἐναρέας οἱ Σκύθαι] Amp. *Bouberius* ἐναγέας, *piaculo contaminatos*, correxit. Factum non laudo. Obſtant membranae. Repugnat ſcriptor ipse IV, 67. Contra etiam venit Scholiaſtae Ἐνάριες, οἱ ἁπλῶς· cuius explicatio, etſi ſit erronea, deceperitque *G. Corinthum*, vetat mutationem. Amplius robur *Hippocrates* adderet, modo ſcripſiſſet, ut *Tollius* ad *Longinum* habet, κκλοῦνται δὲ οἱ τοιοῦτοι Ἐνάριες· verum ea *Mercurialis* eſt correctio ſpecioſa. Ἀνανδριεῖς praeferunt veteres editi. Confer *P. Leopardum Emendat.* VII, 10.

53. Χωρὶς μὲν γὰρ Φόρων] *Reisk.* χωρὶς μὲν γὰρ, Φόρων & mox τὸν ἑκάστοισι· aut Φόρου, ob ea quae ſtatim iterantur. Mihi tranſitus a plurali ad ſingularem numerum non displicet. Saepe numero ita utriusque linguae ſcriptores. Lege *Daviſii* adnotationes in *Ciceron.* I, 59. de Nat. Deor.

59. Καὶ τήν τε Νῖνον εἷλον] *Hieronymus* in Chron. *Cyaxares Medus ſubvertit Ninum*: ad quae *Scaliger* n. MCCCCLX. p. 85. *Fortaſſe in Graeco conceptum fuit* t Κυαξάρης ὁ Μῆδος τὴν Νῖνον ἀιρεῖ· *capit, expugnat. Nam procul dubio non ſubvertit.* Quis ergo? ſcribit *Noſter* C. 178. Νίνου ἀνασάτου γενομένης Babylonem gentis regiam & metropolin fuiſſe: additur C. 185. everſam eſſe a Medis. Quae quidem in Cyaxarem melius congruunt, quam in *Aſtyagem*, uti *Bouberius* voluit *Diſſert. Herodot.* p. 240. Aſſyriorum hiſtoriam, λόγους

Astyagis somnium. Mandane iungitur Cambysi, unde puer natus datur Harpago occidendus.

(ὡς δὲ εἶλον, ἐν ἑτέροισι λόγοισι δηλώσω) καὶ τοὺς Ἀσσυρίους ὑποχειρίους ἐποιήσαντο, πλὴν τῆς Βαβυλωνίης μοίρης. μετὰ δὲ ταῦτα, Κυαξάρης μὲν, βασιλεύσας [a] τεσσεράκοντα ἔτεα, σὺν τοῖσι Σκύθαι ἦρξαν, τελευτᾷ. Ἐκδέκεται δὲ Ἀστυάγης [b] ὁ Κυαξάρεω παῖς τὴν βασιληίην. καί οἱ ἐγένετο θυγάτης, τῇ οὔνομα ἔθετο Μανδάνην. τὴν ἐδόκεε Ἀστυάγης ἐν τῷ ὕπνῳ οὐρῆσαι τοσοῦτον ὥστε πλῆσαι μὲν τὴν ἑωυτοῦ πόλιν, ἐπικατακλύσαι δὲ καὶ τὴν Ἀσίην πᾶσαν. ὑποθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι ὀνειροπόλοισι τὸ ἐνύπνιον, ἐφοβήθη, παρ' [c] αὐτέων αὐτὰ ἕκαστα [d] μαθών. μετὰ δὲ, [e] τὴν Μανδάνην ταύτην ἐοῦσαν ἤδη ἀνδρὸς ὡραίην, Μήδων μὲν τῶν ἑωυτοῦ ἀξίων οὐδενὶ δίδοῖ γυναῖκα, δεδοικὼς τὴν ὄψιν· ὁ δὲ Πέρσῃ διδοῖ, τῷ οὔνομα ἦν Καμβύσης· τὸν εὕρισκε [f] οἰκίης μὲν ἐόντα ἀγαθῆς, τρόπου δὲ ἡσυχίου· πολλῷ ἔνερθε ἄγων αὐτὸν μέσου ἀνδρὸς Μήδου. Συνοικεύσης δὲ τῷ Καμβύσῃ τῆς Μανδάνης, ὁ Ἀστυάγης τῷ πρώτῳ ἔτεϊ εἶδε ἄλλην ὄψιν· ἐδόκεε [g] δέ οἱ ἐκ τῶν αἰδοίων τῆς θυγατρὸς ταύτης φύναι ἄμπελον. τὴν δὲ ἄμπελον ἐπισχεῖν τὴν Ἀσίην πᾶσαν. ἰδὼν δὲ τοῦτο, καὶ [h] ὑπερθέμενος τοῖσι ὀνειροπόλοισι, μετεπέμψατο ἐκ τῶν Περσέων τὴν θυγατέρα [i] ἐπίτεκα ἐοῦσαν. ἀπικομένην δὲ ἐφύλασσε, βουλόμενος τὸ γεννώμενον ἐξ αὐτῆς διαφθεῖραι· [k] ἐκ γάρ οἱ τῆς ὄψιος οἱ τῶν μάγων ὀνειροπόλοι ἐσήμαινον, ὅτι [l] μέλλοι ὁ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ γόνος βασιλεύσειν ἀντὶ ἐκείνου. ταῦτα δὴ ὦν φυλασσόμενος ὁ Ἀστυάγης, ὡς ἐγένετο ὁ Κῦρος, καλέσας Ἅρπαγον, ἄνδρα οἰκήϊον, καὶ πιστότατόν τε Μήδων, καὶ πάντων ἐπίτροπον τῶν ἑωυτοῦ, ἔλεγέ οἱ [m] τοιάδε·

„ Ἅρπαγε, πρῆγμα τὸ ἄν τοι προσθέω, [n] μηδαμᾶ παραχρήσῃ· μηδὲ ἐμέ τε παραβάλῃ, καὶ ἄλλους ἑλόμενος, ἐξ ὑστέρης [o] σοι ἑωυτῷ περιπέσῃς. λάβε „ [p] τὸν Μανδάνη ἔτεκε παῖδα· φέρων δὲ ἐς [q] σεωυτοῦ, „ ἀπόκτεινον· μετὰ δὲ, θάψον τρόπῳ ὅτεῳ αὐτὸς „ [r] βούλεαι. ὁ δὲ ἀμείβεται, Ὦ βασιλεῦ, ἤτε ἄλλοτί κω παρεῖδες ἀνδρὶ τῷδε ἄχαρι ἐόν, φυλασσόμενά δὲ ἐς σε καὶ ἐς τὸν [s] μετέπειτα χρόνον μηδὲν ἐξαμαρτεῖν. ἀλλ' εἴ τοι φίλον τοῦτο ἥτω γίνεσθαι, χρὴ δὴ τόγε ἐμὸν ὑπηρετέεσθαι ἐπιτηδέως.

Τούτου

gnaverunt: (ut autem ceperint, in aliis scriptis indicabo) Assyriosque, excepta Babylonica portione, subegerunt. Post hæc Cyaxares, ubi quadraginta annis, in quibus sunt & illi, per quos Scythæ dominati sint, imperasset, vita functus est. Cuius regnum suscepit ASTYAGES filius. Hic filiam sustulit, appellavitque eam Mandanen: quæ visa est ei per quietem tantum urinæ fundere ut omnem ipsius urbem opplere-ret, atque universam Asiam inundaret. Quod somnium quum magis, somniorum interpretibus, expositisset, conterritus est, singula quæque ab illis edoctus: postea vero Mandanen iam viro maturam, nulli Medorum suorum, qui ea dignus esset, tradendam statuit, visum hoc reformidans. Immo ille iungit Persæ cuidam nomine Cambysi, quem compertum habebat familia quidem bona ortum, ceterum ingenio quieto, existimans eum multo infra mediocris Medi statum. Primo post Cambysi collocatam filiam anno, visum alterum vidit: videbatur ei ex genitalibus filiae vitis enasci, quæ omnem occuparet Asiam. Quod visum quum retulisset ad interpretes somniorum, filiam iam partui vicinam ex Persis arcessit, eique, quum venisset, custodiam apponit, volens quod illa peperisset interimere. Etenim magi somniorum interpretes visum illud portendere dicebant Astyagi, prolem filiæ ipsius prò ipso regnaturam. Hoc igitur cavens Astyages, ubi genitus est Cyrus, accito Harpago, familiari viro, & inter Medos fidissimo, atque omnium rerum suarum procuratori, hæc inquit; Harpage, negotio quod tibi iniungo cave abutaris, neque vel me reiicias, vel alios sumens, postea tibi ipsi perniciem crees. Capito quem Mandane peperit puerum, in domumque tuam ferens, occidito: postmodum quoquo modo voles ipse sepelito. Cui respondit ille; O rex, neque alias unquam huic viro advertisti aliquid ingratum; cavebimus vero & in posterum nequid in te delinquamus. Quod si tibi cordi est hoc ita fieri, oportet pro mea virili parte id industrie exequi.

Hæc

a *Ask. M.*, τεσσαρ. alii. Statim σὺν τοῖσι Σκ. ἦρξαν omittunt *V.* & *Arcb.* b Deest ὁ *Ask.* c Αὐτέων *Ald.* & ceteri. In *Med. Arcb.* αὐτῶν. d *Arcb. Ask. Med.*, ἐκμαθὼν alii. e Τὴν Μανδ. *Ask. Arcb.*, μὲν interierunt *Med. Ald.* &c., sine urgente causa. f *Paris. B. Arcb. Ask.*, οἰκητῆς *Med. Ald.* Mox ἡσύχιος *Arcb.*, tum μέσον ἀνδ. Vide *Iustin.* 1, 4. g *Med. Ask.*, δὲ abest ex aliis. h Ὑποθέμενος *Arcb. Ask. Steph.* margo. i Ἐπίτοκα *Arcb. Med. Vind. Ask.*, ἐπίτεκα *Ald. Remig. Paris. B.* k *Med. Ask. Arcb.*, καὶ ἐκ in aliis. l *Arcb. Remig. Med. Ask.*, vulgo μέλλει. Mox ἀντ' ἐκείνου *Ald.*, editum habet *Arcb. Med. Ask.* m Τάδε *Arcb.* n Μηδαμᾶ *Rem. Vind. Steph.* ora, μηδαμοῦ *Arcb.*, μηδαμῶς *M. Ask.*, in *Edd.* μηδαμῇ. o Σὺ ἑωυτῷ *Ask.* & *Arcb.*, σοὶ ἑωυτῷ *Med.*, vulgo ἑωυτῷ tantum. p Τὸν ἄν plerique cum *Edd.*, in *Ask.* & *M.* ἂν non est. q Ex *Med. Ask.*, ἑωυτοῦ alii. r Βούλοιο *Rem.*; statim παρίδον *Arcb.* s Ἐσέπειτα *Steph.* margo, tum mox εἴ τι φ. *Arcb.*

Ἀσσυρίους, conposuisse *Herodotum*, credibile fit. Meminit eorum C. 184. altera vice. Perierunt cito. Nihil inde servatum, nisi unum fortasse apud *Aristotelem* fragmentum *Hist. Anim.* VIII, 1. Nam alia, quae inde arcessuntur, perperam in hunc censum vocantur. Perierunt autem, ut innumera alia, temporum iniuria. Qui socorditer atque inepte digestos eos fuisse commentarios, & propterea neglectos cum *Vignolio Chronolog.* IV, 4, 6. &c. adseverant, talia confidenter obtrudunt, quorum rationes reddere nequeunt. Verum de his in nupera *Disert. Herodotea* C. I. disputatum uberius fuit.

68. Ὑποθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι &c.] *H. Stephanus* infra p. 737. ὑπερθέμενος, quod Cap. 108., longe praefert; a cuius iudicio non disfideo. Ὑπερθέσθαι hoc usu in Musis frequens, non illud. Τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερτίθετο, *cum Gyge communicabat*, I, 8., tum V, 24. VII, 8, 1. Statim μὲν ante Μανδάνην induxi, obsecutus membranis.

74. Οἰκητῆς μὲν ἐόντα ἀγαθῆς] Alibi recte legitur; sed hic ferri nequit, si vel in Codd. bonis inveniretur: οἰκία, *familia*, non potuit οἰκητὴς dici, semper Ionice scribitur οἰκίη. *Herod.* I, c. 90. ἐόντες οἰκίης οὐ φλαυροτέρης. L. IV, c. 76. VI, c. 35. L. II, c. 172. *Amasin primum babebant despicatui, ἅτε δὴ δημότην τὸ πρὶν ἐόντα, καὶ οἰκίης οὐκ ἐπιφανέος.* Eumdem *Hellanicus Atbenaei* XV, p. 680. B. antequam ad regnum perveniret, fuisse scribit ἰδιώτην καὶ τῶν τυχόντων. VALKEN.

81. Ἐπίτεκα ἐοῦσαν] Revocavi quod *Aldus*, eumque secuti expresserant, idque licitum in MSS. dissensu putavi, praesertim ubi scriptor ipse viam monstravit C. III. Memini *Damascium* apud *Photium* p. 561. novae scripturae auctoritatem conciliare videri, ἐπίτοκα οὖσαν τὴν γαμετὴν συνεπῆγεν. Sed dubia & controversa lectio est, & defendi, nisi metaplasmo declinationis in subsidium vocato, nequit. Nihil simile ἐπίτεκα, quo *Hippocrates* pluresque alii fuerunt usi, requirit. Vide doctam *T. Hemsterbusii* adnotationem ad *Thom. M.* Ἐπίτεξ.

91. Σοὶ ἑωυτῷ περιπέσῃς] Dubium est hoccine an σὺ ἑωυτῷ περιπ. adscisci debeat, quamquam ego non multum eo distrahor. Varie ponere solent. *Aeschin.* de Legat. Fals. p. 47. *Ed. Ald.* ὡς ἐγὼ τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις περιπίπτω. *Jo. Chrysostomus* T. V. p. 24. B. ἀλλ' ὁ μῦθος αὐτὸς ἑαυτῷ περιπίπτει. & T. VII. p. 831. C. πανταχοῦ ἡ πλάνη ἑαυτῇ περιπίπτει. Par ratio prorsus est in μηδαμῶς, quod viro Cl. tantopere placuit. Ecquis enim mortalium in ea schedarum discordia Herodoteum illud esse praestabit? Μηδαμᾶ habet C. 68. III, 65. atque alias, μηδαμῇ quoque. Mox ἐς σεωυτοῦ servavi, non ignarus defendi veterum locis ἑωυτοῦ posse, patronumque habere in *Miscell. Observ.* T. III. p. 142.

100. Ἐς

109 Hæc quum respondisset Harpagus, eique puerulus ornatus esset traditus ad necem, contulit se domum flens: adiensque uxorem, refert omnem habitum ab Astyage sermonem. Ad quem uxor, Quid igitur, inquit, facere tibi in animo est? Ego vero, respondet vir, non sicut Astyages mandavit, neque si desipiet, peiusque insaniet quam nunc insanit, non tamen huic voluntati parebo, neque ad hanc necem obsequar: multisque de caussis eum non occidam, tum quod puer ipsi mihi cognatus est, tum quod Astyages grandis natu est, & virili prole orbus: quo defuncto, si tyrannis ad hanc eius perventura est filiam, cuius nunc filium per me interimit, quid aliud restat hinc mihi quam periculum maximum? Enimvero securitatis meæ caussa expedit hunc puerum interire, sed per aliquem ipsius Astyagis, non per aliquem meorum.

110 Hæc loquutus, e vestigio nuncium mittit ad bubulcum Astyagis, quem norat pascua maxime idonea pascere, & montes feris frequentissimos: cui nomen erat Mitradates: cuius contubernalis erat conserva nomine Cyno, Græca lingua; Medica, Spaco; nam canem Medi Spaca appellant. Locus ubi boum pascua ille bubulcus habebat, montium radices erant, ad ventum boream Ecbatanorum, & ad pontum Euxinum. Hoc enim tractu ad Saspires vergente, Media valde montosa est & edita, ac nemoribus frequens, reliqua vero Media tota admodum plana. Hic itaque arcessitus propere quum venisset, inquit ad eum Harpagus; Iubet te Astyages hunc capere infantem, quem in desertissimo montium exponas, ut celerrime pereat, & hæc ut tibi dicerem mihi iniunxit; nisi hunc interemeris, sed aliquo pacto servaveris, pessimo exitio te occisum iri; expositum inspicere mihi iniun-

111 ctum est. Hæc ubi audivit bubulcus, sumpto infante, rediit eadem qua venerat via ad tugurium suum. Ei autem uxor sua, cuius partus in dies exspectabatur, tunc divinitus enititur filium, quum bubulcus in urbem iret. Ergo utrique mutua tenebantur sollicitudine; hic quidem uxori parturienti metuens, illa vicissim marito timens, propterea quod præter con-

Τούτοισι ἀμειψάμενος ὁ Ἅρπαγος, ὡς οἱ παρεδόθη τὸ παιδίον κεκοσμημένον τὴν ἐπὶ [a] θανάτῳ, ἦε κλαίων ἐς τὰ οἰκία. παρελθὼν δὲ ἔφραζε τῇ ἑωυτοῦ γυναικὶ τὸν πάντα [b] Ἀστυάγεος ῥηθέντα λόγον. ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν „ λέγει, Νῦν ὦν τί σοι ἐν νόῳ ἐστὶ ποιέειν; ὁ δὲ ἀμείβεται· „ οὐκ ἡ ἐνετέλλετο Ἀστυάγης· οὐδ' εἰ [c] παραφρονήσει τε καὶ μανεῖται κακίων ἢ νῦν μαίνεται, „ οὔ οἱ ἔγωγε προσθήσομαι τῇ γνώμῃ, οὐδὲ ἐς [d] Φόνον „ τοιοῦτον ὑπηρέτης. πολλῶν δὲ εἵνεκα οὐ φονεύσω μιν. „ καὶ ὅτι αὐτῷ μοι συγγενής ἐστι ὁ παῖς, καὶ ὅτι Ἀ„ στυάγης μέν ἐστι γέρων, καὶ ἄπαις [e] ἔρσενος γόνου· εἰ „ δὲ θελήσει τούτου τελευτήσαντος ἐς τὴν θυγατέρα „ ταύτην ἀναβῆναι ἡ τυραννίς, ἧς νῦν τὸν υἱὸν κτείνει δι' „ ἐμεῦ, ἄλλο τι ἢ λείπεται τὸ ἐνθεῦτεν ἐμοὶ κινδύνων ὁ „ μέγιστος; ἀλλὰ τοῦ μὲν ἀσφαλέος εἵνεκα ἐμοί, δεῖ „ τοῦτον τελευτᾶν τὸν παῖδα· δεῖ μέν τοι τινα Ἀστυά„ γεος, αὐτοῦ φονέα γενέσθαι, καὶ μὴ τῶν ἐμῶν. Ταῦτα [f] εἶπε καὶ αὐτίκα ἄγγελον ἔπεμπε ἐπὶ τὸν βουκόλων τὸν Ἀστυάγεος τὸν ἀπίσαλο νομάς τε ἐπιηδεωτάτας νέμοντα, καὶ ὄρεα θηριωδέστατα, τῷ οὔνομα ἦν Μιτραδάτης. 46 συνοίκεε δὲ ἑωυτοῦ συνδούλῃ. οὔνομα δὲ τῇ γυναικὶ ἦν τῇ συνοίκεε, Κυνώ, καλὰ [h] τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν· καλὰ δὲ τὴν Μηδικήν, Σπακώ. τὴν γὰρ κύνα καλέουσι Σπάκα Μῆδοι· αἱ δὲ ὑπορεαί εἰσι [i] τοῦ οὐρέων ἔνθα τὰς νομὰς τῶν βοῶν εἶχε οὗτος δὴ ὁ βουκόλος, πρὸς βορέην τε ἀνέμου [k] τοῦ Ἀγβατάνων, καὶ πρὸς τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου. ταύτῃ μὲν γὰρ ἡ Μηδικὴ χώρη πρὸς Σασπείρων ὀρεσιφοίτων ἐστὶ κάστα, καὶ ὑψηλή τε, καὶ ἴδησι συηρεφής· ἡ δὲ ἄλλη Μηδικὴ χώρη, [l] ἐστὶ πᾶσα ἄπεδος. ἐπεὶ ὦν ὁ βουκόλος σπευδῇ [m] πολλῇ καλεόμενος ἀπίκετο, ἔλεγε ὁ Ἅρπα„ γος τάδε, Κελεύει σε Ἀστυάγης τὸ παιδίον τοῦτο „ λαβόντα, θεῖναι ἐς τὸ ἐρημότατον τοῦ ὄρεων, ὅκως ἂν „ τάχιστα διαφθαρείη· καὶ τάδε τοί με ἐκέλευσε εἰπεῖν, ἢν „ μὴ ἀποκτείνῃς αὐτό, ἀλλά τεῳ τρόπῳ περιποιήσῃ, „ ὀλέθρῳ τῷ κακίστῳ σε διαχρήσεσθαι· ἐπορᾶν δὲ ἐκ„ κείμενον [n] διατέταγμαι ἐγώ. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βου„ κόλος, καὶ ἀναλαβὼν τὸ παιδίον, ἦιε τὴν αὐτὴν ἐπίσω ὁδὸν, καὶ ἀπικνέεται ἐς τὴν ἑπαυλιν· τῷ δ' ἄρα καὶ αὐ„ τῷ ἡ γυνὴ ἐπίτεξ ἐοῦσα πᾶσαι ἡμέρῃ, [o] τότε κως καλὰ δαίμονα τύχτε, οἰχομένου τοῦ βουκόλου ἐς πόλιν. ἦσαν δὲ ἐν φρεντίδι ἀμφότεροι ἀλλήλων περί· ὁ μὲν, τῇ τόκου τῇ γυναι-

a Θάνατον *Arch.*, tum τὰ οἰκία bene; οἰκεῖα reliqui. *b* Ἀσυάγεω *Arch.* atque iterum infra. *c* Medic. *Ask. Arch.*, παραφρονήσειέ τε *Ald.* & ceteri. *d* Φόρον *Arch.* *e* Ἄρσενος *Ald. Vind. Arch.* qui & θελήσοι. *f* *Arch. Med. Vind. Ask.*, εἶπας, αὐτίκα *Ald.* & reliqui: Mox ἐπὶ τὸν βουκ. τὸν Ἀσυάγ., plerique; quod nunc est venit e *M.* & *Ask.*, qui & ἐπιτηδεοτάτας, *Arch.* ἐπιτηδειότατα, *Ald.* ἐπιτηδεώτατα. *g* *M. Ask.*, vulgo τῇ δὲ ἰ. in *Arch.* συνδούλῳ, nec male. Vid. II, 134. *h* Iidem, τὴν τῶν alii. *i* Τῶν οὐρέων Edd. & *Vind. Pariſ. B.*, ὀρέων *Med. Ask. Arch.*, male. *k* *M. V. Ask. Arch. Ald.*, τῶν Ἐκβ. alii. Mox Ἀπείρων *Arch.*, prave, ſicuti Σαπείρων *Ald.* & Edd. aliorum. *l* Habet *Thom. Mag.* in v. In *Arch.* & *Vind.* καὶ ὑψηλὴ —— βουκόλος deſunt. *m* Ὧν κλ. *Arch. V.*, & καὶ ἔλεγε· tum οὐρέων *Edd. V. Pariſ.* &c. ὀρέων *Med. Ask. Arch.* *n* Διατέταγμαι *Ask. Arch. Vind. Ald.*; *Medic.* ſimplex maluit. Paullo ſupra διαχρήσασθαι *Arch.* *o* τὸ τόκος *idem* & *Vind.*

100. Ἐς τὰ οἰκία] Verum id eſt: ut ἦιε ἐς τὰ οἰκία C. 119. Saepe tamen operarum delicto depravatur, quem ad modum principio eiusdem capitis ἦιε ἐς τὰ οἰκεῖα. *Arch.* οἰκία. II, 129. εἶναι ἐν τοῖσι οἰκηΐοισι τέκνον. III, 148. προῆγέ μιν ἐς τὰ οἰκήια. Quae quidem & alia ſimilis generis ad eandem formam ex MSS. redire debent. Vide *Gronov.* II, 66.

17. Νομάς τε ἐπιτηδεωτάτας νέμοντα] Multum ſe hic aeſtuaſſe fatetur Cl. *Reiskius*, tandemque huc veniſſe, ut ἀνεπιτηδειοτάτας *paſcua maxime horrifica* reponeret. Pepererunt fortaſſe hos fluctus montes θηριωδέστατοι, qui utique boum paſturae minime conveniebant. At paſcua erant ad montium radices, uti ſtatim traditur: ad eas autem plerumque herbidi irriguique agri, bubus paſcendis egregii: hinc & pagus illic, hominum celebritate notabilis, C. 114. Poſſes, ſi innovatione locus indigeret, ἐπιτηδεώτατα ex *Aldo* recipere & bubulci ſollertiam intelligere. *Heſychius*, Ἐπιτηδείως· ἐπιμελῶς. Vide II, 133.

21. Τὴν γὰρ κύνα καλέουσι Σπάκα Μῆδοι.] Eademne Medorum & Perſarum fuerit dialectus, non liquet. In reliquiis Perſicae linguae nihil doctiſimi viri *G. Burtonus* & *Hadr. Relandus* invenerunt congruum. Confer huius *Diſſ.* de *Vet. Ling. Perſ.* p. 245., & illius *Lelyv. Ling. Perſ.* p. 97. *Iuſtinus* I, 4. de causſa nominis *Spaco* lepidas admetitur fabellas, ex *Trogi* libris derivatas.

25. Πρὸς Σασπείρων] Credo *Florentiae* non aliter ſcripſiſſe, etſi ſuper ea re ſilentium. Codex *Ask.* & *Valla* idem obtulerunt. Σαππείρων *Aldi* & *Edit.*, ſi littera detrahatur, Σάπειρας dabit, quos Colchis confines, memorant *Orpheus* Argon. v. 753. & *Apollon. Rh.* II, 397. atque ex illis *Stephanus Byz.* In *Noſtri* Muſis modo Σαρπειροὶ III, 94., modo Σάπειρες IV, 37., contra tabulas tamen. Melius I, 104. VII, 79.

33. Ἐπορᾶν —— διατέταγμαι ἐγώ] Nimium tribuitur *Mediceo.* Quia de militibus eorumque acie διατάσσεσθαι frequentatur, propterea ne uni negabitur? Apoſtolus Paullus οὕτω ἦν διατεταγμένος *Act. A.* XX, 13., ſervus ἐπεῖπε τὰ διατεταγμένα αὐτῷ *Luc. Evang.* XVII, 9. Haec ſufficiunt. Alii in conpoſito amplius quam ſimplici esſe adfirmabunt, neque illis pertinaciter obloquar. Statim ἐπίτεξ ἐοῦσα πᾶσαν ἡμέρην prave explicatur, *quae per totam diem parturierat*, pulcre monente Cl. *Abreſch. Diluc. Thucydid.* p. 583.

40 Ὅτι

qui cum uxore deliberat. Cyms qua ratione ſervatus fuerit.

γυναικὸς ἀῤῥωδέων. ἡ δὲ γυνὴ, ὅτι οὐκ ἐωθὼς ὁ Ἅρπαγος
[a] μεταπέμψαιτο αὐτῆς τὸν ἄνδρα· ἐπεί τε δὲ ἀπονοσήσας ἐπέστη, οἷα ἐξ [b] ἀέλπτου ἰδοῦσα ἡ γυνὴ, εἴρετο πρότερη, ὅτι μιν οὕτω προθύμως Ἅρπαγος [c] μεταπέμψαιτο· ὁ δὲ εἶπε, Ὦ γύναι, εἶδόν τε ἐς πόλιν ἐλθὼν καὶ ἤκουσα τὸ μήτε ἰδεῖν [d] ὄφελον, μήτέ κοτε γενέσθαι ἐς δεσπότεας τοὺς ἡμετέρους· οἶκος μὲν πᾶς Ἁρπάγεω κλαυθμῷ κατείχετο. ἐγὼ δὲ ἐκπλαγεὶς, [e] ἧια ἔσω. ὡς δὲ τάχιστα ἐσῆλθον, ὁρέω παιδίον προκείμενον, ἀσπαίροντά τε καὶ κραυγανόμενον, κεκοσμημένον χρυσῷ τε καὶ ἐσθῆτι ποικίλῃ. Ἅρπαγος δὲ ὡς εἶδέ με, ἐκέλευε τὴν ταχίστην ἀναλαβόντα τὸ παιδίον, οἴχεσθαι φέροντα, καὶ θεῖναι ἔνθα θηριωδέστατον εἴη [f] τῶν οὐρέων, φὰς Ἀστυάγεα εἶναι τὸν [g] ταῦτα ἐπιθέμενόν μοι· πολλ' ἀπειλήσας εἰ μή σφεα ποιήσαιμι· καὶ ἐγὼ ἀναλαβὼν, ἔφερον δοκέων τῶν τινος οἰκετέων εἶναι. οὐ γὰρ ἄν κοτε κατέδοξα [h] ἔνθεν γε ἦν. ἐθάμβεον δὲ ὁρέων χρυσῷ τε καὶ εἵμασι κεκοσμημένον· πρὸς δὲ, καὶ κλαυθμὸν κατεστεῶτα [i] ἐμφανέα ἐν Ἁρπάγεω. [k] καὶ πρόκα τε δὴ κατ' ὁδὸν πυνθάνομαι τὸν πάντα λόγον [l] θεράποντος, ὃς ἐμὲ προπέμπων ἔξω πάλιος, ἐνεχείρισε τὸ βρέφος· ὡς [m] ἄρα Μανδάνης τε εἴη παῖς τῆς [n] Ἀστυάγεος θυγατρὸς, καὶ Καμβύσεω τοῦ Κύρου. καί
47 μιν Ἀστυάγης ἐντέλλεται ἀποκτεῖναι. νῦν τε [o] ὧδέ ἐστι. Ἅμα δὲ ταῦτα ἔλεγε ὁ βυκόλος, καὶ ἐκκαλύψας ἀπεδείκνυε. ἡ δὲ, ὡς εἶδε τὸ παιδίον μέγα τε καὶ εὐειδὲς ἐὸν, δακρύσασα, καὶ λαβομένη τῶν γονάτων τοῦ ἀνδρὸς, ἔχρηζε μηδεμιῇ τέχνῃ ἐκθεῖναί μιν. ὁ δὲ οὐκ ἔφη οἷός τ' εἶναι ἄλλως αὐτὰ ποιέειν. ἐπιφοιτήσεω γὰρ κατασκόπους ἐξ Ἁρπάγεω [p] ἐποψομένους. ἀπολέεσθαί τε κάκιστα, ἢν μή σφεα ποιήσῃ. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε [q] ἄρα τὸν ἄνδρα, δεύτερα λέγει ἡ γυνὴ τάδε, Ἐπεὶ τοίνυν σὲ δύναμαί σε πείθειν μὴ ἐκθεῖναι, σὺ δὲ ὧδε ποίησον, εἰ δὴ [r] πᾶσα ἀνάγκη ὀφθῆναι ἐκκείμενον. τέτοκα γὰρ καὶ ἐγὼ, τέτοκα δὲ τεθνεός. τοῦτο μὲν φέρων πρόθες· τὸν δὲ τῆς [s] Ἀστυάγεος θυγατρὸς παῖδα, ὡς ἐξ ἡμέων ἐόντα τρέφωμεν· καὶ ὕτω ὅτε σὺ ἁλώσεαι ἀδικέων τοὺς [t] δεσπότεας, οὔτε ἡμῖν κακῶς βεβουλευμένα ἔσται, ὅ, τε γὰρ τεθνεὼς βασιλήιος ταφῆς κυρήσει, καὶ ὁ [u] περιεὼν οὐκ ἀπολέει τὴν ψυχήν. Κάρτα τε ἔδοξε τῷ βυκόλῳ πρὸς τὰ παρεόντα εὖ λέγειν ἡ γυνὴ, καὶ αὐτίκα ἐποίεε ταῦτα. τὸν μὲν ἔφερε θανατώσων παῖδα, τοῦτον [x] μὲν παραδιδοῖ τῇ ἑωυτοῦ γυναικί· τὸν δὲ ἑωυτοῦ ἐόντα νεκρὸν λαβὼν ἔθηκε ἐς τὸ ἄσγος ἐν τῷ ἔφερε τὸν ἕτερον. κοσμήσας δὲ τῷ κόσμῳ παντὶ τοῦ ἑτέρου παιδὸς, φέρων ἐς τὸ ἐρημότα-

consuetudinem ab Harpago arcessitus esset. Vbi autem reversus affuit, eum uxor, utpote ex improviso cernens, prior interrogavit quid ita studiose ipsum Harpagus arcessivisset. Cui ille, Vxor, inquit, ubi in urbem veni, & vidi & audivi quod nec visum oportuit nec agi circa dominos nostros. Harpagi domus omnis luctu tenebatur: in quam ego perterrefactus simul atque introii, video puerulum in medio positum, palpitantemque vagientemque, auro ac versicolori veste ornatum. Eum Harpagus, ubi me vidit, iussit celerrime sumere, atque exponendum asportare in montanum locum, quammaxime feris abundantem: dicens Astyagem esse qui hæc mihi iniungeret; magnopere minatus, nisi ea facerem. Ego acceptum puerum attuli, ratus alicuius illum domesticorum esse; nunquam enim cogitassem, unde erat. Terrebar tamen, quod viderem auro vestibusque ornatum: præterea quod planctus manifestus fiebat in Harpagi domo. Atqui statim in via rescisco omnem sermonem ex ministro, qui extra urbem deducens, mihi infantem tradidit, eum Mandanes Astyagis natæ & Cambysis Cyro geniti esse filium, & ab Astyage iuberi interfici: atque is hîc est. Hæc loquens bubulcus, puerum detectum 112
ostendit: quem illa intuita magnum ac speciosum, genua viri cum lacrymis amplexa, obsecrat ne qua ratione puerum exponat. Hic negare aliter ista fieri posse: superventuros enim ab Harpago speculatores ad rem explorandam; seque, nisi ista exequutus fuerit, miserrime periturum. Mulier ubi viro non persuadet, secunda hæc addit; Quandoquidem te nequeo inducere, ut non exponas, tu vero id facito, si utique necessitas prorsus est aspici puerum expositum. Quoniam ego quoque peperi, peperi autem mortuum; ablatum hunc in vicem expone, & istum ex filia Astyagis, tanquam ex nobis genitum, alamus. Ita neque tu iniurius in dominos esse deprehenderis, neque nobis male consuluerimus. Nam & hic qui obiit, regale sepulchrum nanciscetur, & iste qui superest, animam non amittet. Sanequam commode visa est 113
bubulco mulier loqui ad præsens tempus: atque ita continuo fecit. Quem puerum necaturus attulerat, eum uxori suæ tradidit: suum autem, qui mortuus erat, acceptum collocavit in eo vase, in quo alterum portaverat; omnique alterius pueri cultu orna-

a Μεταπέμψαιτο *Arcb. Ask. Rem.* μετεπέμψατο alii. *b* Ἀπέλπτου *Vind.* *c* Μετεπέμψατο *Ask. Arcb. Pariſ.* duo. *d* Ὤφελον *V. Arcb.*, nulla cauſa. Vid. *Thom. Magiſt.* in v. Mox δεσπότας *Med. Ask.* In reliquis δεσπότεας. *e* Ἦα *Ask.* *f* Τῶν ὀρέων ſemper *Med.* *g* *Ask. Med.*, τοιαῦτα alii. Mox ποιεῖμι ora *Steph.* *b M. Ask.* margo *Steph.*, vulgo ἔνθεν γενέην. *i* Deſit *Arcb. Vind.* *k* Ex *Med.* & *Ask.*, in aliis καὶ δή. *l* Θεράποντι ἐμπροπεμπων *Arcb.* *m* Παρὰ idem. *n* *Med. Ask.*, alii cum Edd. Ἀσυάγεω. *o* Ὅδε *Ask.* *p* *Rem. Ask. M.* ora *Steph.*, κατοψομ. *Aldus* & alii. Mox ἀπολέσθαι *Arcb.* *q* Non eſt in *Arcb.*, qui mox δεύτερον. *r* Πᾶσά γε *Ald. Arcb. Vind. Rem.* &c., in *Med. Ask.* γὲ abeſt. *s* Ἀσυάγεω *Arcb.* *t* Sic *Ald. Arcb. Vind. Rem.*, δεσπότας *M.* & *Ask.* *u* Περιὼν *Arcb.* mox ἀπολέσει idem cum *Ald. Vind.* & aliis. Vulgatum ex *Med.* & *Ask.* *x* Deeſt *Arcb.*

40. Ὅτι οὐκ ἐωθὼς ὁ Ἅρπαγος μεταπέμψαιτο] Recte post pauca hunc in modum *Gronovius*; sequor exemplum, schedarum parens imperio. Est autem omnis haec oratio cultissima & rusticae simplicitati mirabiliter apta.

42. Οἷα ἐξ ἀέλπτου ἰδοῦσα] *Appianus* Punic. p. 104. καὶ αὐτὸν ἡ στρατιὰ μακρόθεν ἰδοῦσα ἐξ ἀέλπτου· Similiter p. 117. *Sophocles* aliter Aiac. v. 727. ἐξ ἀέλπτων Αἴας μετανεγνώσθη. *Aeſchylus* quoque Suppl. v. 362. *Heſychii* Ἐξ ἀελπτόης hinc docti viri corrigunt, sed frustra, uti bene in litteris ad me Cl. *Alberti*. Legendum enim ἐξ ἀελπτίης, quo *Archilochus* apud *Heraclid. Pontic.* p. 412. *Ed. Galei* utitur.

46. Ἐς δεσπότεας τοὺς ἡμετέρους] Cogor saepe minuta venari. Quid facias, ubi talem se silva dat? Abigunt *Florentiae* hinc & C. 112. δεσπότεας, & retinuerunt τὸν δεσπότεα C. 11. Non sibi constant, fateor, in productione vocis descriptores, sed culpa ipsorum est. Ἐξηγητέας vidimus C. 78. Manarunt eodem ex fonte Ἀρισαγόρης, Ἀρισαγόρεω, Ἀρισαγόρεα· Καμβύσης, Καμβύσεω, Καμβύσεα, quod in Ἀσυάγης codex *Arcb.* sollicite observat.

74. Εἰ δὴ πᾶσα ἀνάγκη] Ita adsolet: πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ὕσαι II, 22. & 35. IV, 179. V, 52. &c. *Sophocles Electr.* v. 1527., *Plato* in *Phaedro* p. 243. D., πολλὴ ἀνάγκη· in *Eutyphr.* p. 7. D. Itaque γὲ interpositum pluribus in MSS. citra sententiae damnum resecatur a Viro Clarissimo recte. Saepe tamen apud alios πολλή γ' ἀνάγκη, poëtas in primis, de quibus *Valken.* in *Euripidis Phoenisſ.* v. 1668.

88. Τῶν

ornatum, in desertissimo montium exposuit, triduoque post pueri expositionem, relicto quodam pecuariorum illic eius custode, in urbem se contulit, & ad domum Harpagi: aitque sese paratum illi ostendere pueruli eadaver. Harpagus, missis suorum satellitum fidelissimis, rem per eos inspexit, ac bubulci filiolum sepelivit. Et hic quidem humatus est: alterum vero, qui postea Cyrus appellatus est, uxor bubulci adsumptum nutrivit, impositoque illi alio quopiam ac non Cyri nomine.
114 Qui posteaquam decennis fuit, eum res ista, quæ illi talis contigit, palam fecit. Ludebat in pago ubi etiam armenta illa erant, & ludebat cum aliis æqualibus in via; & colludentes pueri elegerunt suum regem esse hunc cognominatum bubulci filium. Ipse igitur ordinabat eos; ut alii domos struerent: alii satellites forent: aliquem quoque eorum, ut oculus regis esset: alii, ut internuncius esset eorum, quæ ad aulam adferebantur, tanquam unicuique munus assignans. Horum puerorum quidam collusor Artembaris filius erat, viri inter Medos clari, quem Cyrus, quod imperata non fecisset, iussit ab aliis pueris apprehendi: & quum illi paruissent, aspere admodum verberibus affecit. Quæ puer tanquam se indigna passus, iniquissimo animo ferens, ubi primum dimissus est, in urbem reversus ad patrem, ea quæ a Cyro pertulisset deploravit: non tamen Cyrum nominans (nondum enim eius hoc erat nomen,) sed ab filio bubulci Astyagis. Artembares, ut erat ira percitus, ad Astyagem ducens filium secum contendit: & rem intolerandam passum esse inquiens, eiusque humeros ostendens, O rex, sic insultatur (ait) nobis ab servo tuo, eiusque bu-
115 bulci filio. Audiens hæc atque cernens Astyages, volens Artembaris honoris gratia ulciscī puerum, iussit arcessī bubulcum & filium. Qui quum ambo adfuissent, intuens in Cyrum Astyages, Tune, inquit, hoc tali patre genitus, ausus es huius filium, viri apud me primarii, tam indignis concidere verberibus? Cui vicissim ille, Istud, inquit, o here, huic ego iure feci. Pueri enim ex hoc pago, quorum hic unus erat, me regem

μότατον τῶν οὐρέων τιθεῖ· ὡς δὲ τρίτη ἡμέρη τῷ παιδίῳ ἐκκειμένῳ ἐγένετο, ἦιε ἐς πόλιν ὁ βυκόλος, τῶν τινα προβόσκων [a] Φύλακον αὐτοῦ καταλιπών. ἐλθὼν δὲ ἐς τοῦ Ἁρπάγου, ἀποδεικνύναι ἔφη ἑτοῖμος εἶναι τὸ παιδίον τὸν νέκυν. πέμψας δὲ ὁ Ἅρπαγος τῶν ἑωϋτοῦ δορυφόρων τοὺς πιστοτάτους, εἰδέ τε διὰ τούτων, καὶ ἔθαψε τοῦ βυκόλου τὸ παιδίον. καὶ τὸ μὲν [b] ἐτέθαπτο· τὸν δὲ ὕστερον τούτων Κῦρον ὀνομασθέντα, παραλαβοῦσα ἔτρεφε ἡ γυνὴ τοῦ βυκόλου, ὄνομα ἄλλο κού τι καὶ ὁ Κῦρον θεμένη. Καὶ [c] ὅτε δὴ ἦν δεκαέτης ὁ παῖς, πρῆγμα ἐς αὐτὸν τοιόνδε γενόμενον ἐξέφηνέ μιν. ἔπαιζε ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ ἐν τῇ ἦσαν καὶ αἱ βυκολίαι αὗται· [d] ἔπαιζε δὲ μετ' ἄλλων ἡλίκων ἐν ὁδῷ· καὶ οἱ παῖδες παίζοντες εἵλοντο ἑωϋτῶν βασιλέα εἶναι τοῦτον δὴ τὸν τοῦ βυκόλου ἐπίκλησιν παῖδα. ὁ δὲ [e] αὐτέων διέταξε τοὺς μὲν, οἰκίας οἰκοδομέειν, τοὺς δὲ, δορυφόρους εἶναι· [f] τῶν δέ κου τινα αὐτέων, ὀφθαλμὸν βασιλῆος εἶναι· τῷ δέ τινι, τὰς ἀγγελίας φέρειν ἐδίδου γέρας, ὡς ἑκάστῳ ἔργον προστάσσων. εἰς δὴ τούτων τῶν παιδίων συμπαίζων, ἐὼν [g] Ἀρτεμβάρεος παῖς, ἀνδρὸς δοκίμου ἐν Μήδοισι (ὁ [h] γὰρ δὴ ἐποίησε τὸ προσλαχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου) ἐκέλευε αὐτὸν τοὺς ἄλλους παῖδας διαλαβέειν. πειθομένων δὲ 48
τῶν παίδων, ὁ Κῦρος τὸν παῖδα τρηχέως κάρτα [i] περιέσπε μαστιγέων· ὁ δὲ, ἐπεί τε [k] μετείθη τάχιστα, ὡς γε δὴ ἀνάξια ἑωϋτοῦ παθών, μᾶλλόν τι περιημέκτεε. κατελθὼν [l] δὲ ἐς πόλιν, πρὸς τὸν πατέρα ἀποικτίζετο τῶν ὑπὸ Κύρου ἤλγησε. λέγων δὲ ὁ [m] Κύρου, (ὁ γάρ κω ἦν τοῦτο τοὔνομα) ἀλλὰ πρὸς τοῦ βυκόλου τοῦ Ἀστυάγεος παιδός. ὁ δὲ Ἀρτεμβάρης ὀργῇ, ὡς εἶχε, ἐλθὼν παρὰ τὸν Ἀστυάγεα, καὶ ἅμα ἀγόμενος τὸν παῖδα, ἀνάξια πρήγματα [n] ἔφη πεπονθέναι, λέγων· Ὦ βασιλεῦ, ὑπὸ τῆς σῆς δούλης, βυκόλου δὲ παιδὸς, ὧδε περιυβρίσμεθα (δείκνυς τοῦ παιδὸς τὸς ὤμους.) Ἀκούσας δὲ καὶ ἰδὼν [o] ὁ Ἀστυάγης, θέλων τιμωρῆσαι τῷ παιδὶ τιμῆς τῆς Ἀρτεμβάρεος ἕνεκα, μετεπέμπετο τόν τε βυκόλον καὶ τὸν παῖδα. ἐπεί τε δὲ παρῆσαν ἀμφότεροι, βλέψας πρὸς τὸν Κῦρον ὁ Ἀστυάγης ἔφη· Σὺ δὴ ἐὼν τῆσδε τοιούτου ἐόντος παῖς, ἐτόλμησας τὸν τῆσδε παῖδα ἐόντος πρώτου παρ' ἐμοὶ [p] ἀεικείη τοιῇδε περισπεῖν; ὁ δὲ ἀμείβεται ὧδε, Ὦ δέσποτα, [q] ἐγὼ δὲ ταῦτα τοῦτον ἐποίησα σὺν δίκῃ. οἱ γάρ μευ ἐκ

b *M. Ask. Arch. V. Steph.* margo, vulgo φύλακα. Supra ὀρέων suo more *Med.* Mox ἐς τὸ Ἁρπ. *Arch.* *b* *Rem. M. Ask.*, in aliis ἐθάπτετο. *c* Ὅτε δὴ ἦν *Ald. Vind. Arch. R.* &c. δὴ exulat ex *M.* *d* Ἔπαιδε μετ' *Arch.* absurde & ἑωϋτὸν βκσ. *e* *Ald. V. Paris.*, αὐτῶν *M. Arch.* & mox iterum. *f* *M. Ask.*, in aliis τόν. Statim ἐσφέρειν *Ald. V. Arch. Rem.* Sed φέρειν in *Med. Ask.*, qui ἐδίδου δὲ statim. *g* Sic *M. Ask.* In *Ald.* & aliis Ἀτεμβάρεω; sive Ἀτεβάρεω ut *Arch.*, & mox denuo. *h* Οὐκ ἐποίησε ora *Steph.* Mox διαλαβεῖν *Med.*, vulgatum ceteri. *i* Περίεπε *Arch. V.* margo *Steph.*, περιέσπαισε *Ask.* *k* *M. Ask.* In *Ald.* ἐμετείθη· μετηχήθη *Vind.*, ἐμασίχθη *Arch.* *l* Non est in *Arch.* *m* Κῦρον idem; tum Ἀστυάγεω suo more. *n* Ἔφησε idem; quo modo VI, 136. *o* Articulus non est in *Ask. Arch.* *p* Ἀεικίῃ *Ald.*, αἰκίῃ *Arch.*, ἀδικίῃ *Vind.*; tum ἀμείβετο *Ask. Arch.* haud male hoc. In *M.* & *Ask.*, ἀεικείῃ. *q* Ἐγὼ δὲ *Arch.* ab aliis abest ultimum.

88. Τῶν τινα προβόσκων] Hinc in *Aem. Porti* aliorumque Lexica receptum fuit πρόβοσκος· usitata vox αἰγοβοσκῶν facile potuit in illam deflecti. VALKEN.

88. Τῶν τινα πρόβόσκων] Per utique rarum est πρόβοσκος de pastore, sicuti & προβόσκημα, quod in *Philon. Iud. Legat.* p. 993. D. Verum hoc naevo obsitum atque in προκόσμημα vertendum docuit *Kuhnius* ad *Diogen. Laërt. Praefat.*, illud movere non audeo. Accedit proxime αἰγοβοσκῶν vocabulum, sed metuo, ut ταῖς βουκολίαις bene conveniat.

1. Οἰκίας οἰκοδομέειν] Una mutata littera οἰκονομέειν refingit Cl. *Pauw:* neque enim eum, qui sibi δορυφόρους atque ὀφθαλμὸν eligebat, οἰκονόμους omisisse: habuisse praeterea Persarum reges μελεδωνοὺς τῶν οἰκίων III, 61., quibus aedium & rei domesticae cura erat. Hoc verum; notum quoque οἰκοδομεῖν, οἰκοδομίαν & οἰκονομεῖν permisceri apud *Philon. Iud.* de *Fortitud.* p. 740. C. & in Paulina ad *Timoth.* priore C. 1, 4. & saepius alias. Neutrum tamen adigit, ut eam in sententiam eatur. Ludus puerorum describitur, quorum esse

Aedificare casas, plostello adiungere mures,
Ludere par impar —

monuit *Horatius* II. Sat. III, 247. & experientia testatur.

4. Τὰς ἀγγελίας φέρειν] Difficilis electio. Φέρειν & ἐσφέρειν ἀγγελίας usus admittit: illud latius se porrigit, hoc eius proprie, cui in aula ἐσαγγελέος titulus, quique ad regem deferebat, quae nunciabantur. Vide *Lucianum Deae Syr.* C. 25. *Heliodorum* X. p. 491. & *Gronov.* Βασιλέος ὀφθαλμὸν multa in luce posuit *Brissonius* Regn. Pers. I, 190.

10. Περίεσπε μαστιγέων] Nihil demuto. Voluit *Arch.* scriba περιεῖπε, ut supra C. 73., quo de *P. Leopardus Emend.* VII, 8. Bene etiam habet μετείθη. In *Arch.* insignis adparet aberratio, nec ab ea immunis *Vindob.*, cui in animo μετήχθη fuisse videtur.

26. Ἀεικείῃ τοιῇδε περισπεῖν] Sic I, 73. & III, 160., ubi ἀικίῃ, uti hic, *Arch.* ex scholio, e quo & id descendit, quod in *Vindob.* Placere potest *Aldi* ἀεικίῃ, ut προμηθίῃ I, 88. III, 36. in *Vindob.*; verum Aldus in isto vocabulo varius est. Statim malui ἐγὼ δὲ ex *Arch.*, quippe significantius. *Plutarchus in Praecept. R. Ger.* p. 811. C. ἐγὼ δὲ ἀνάπαλιν — οὐκ ἐμαυτῷ γέ φημι ταῦτα οἰκονομεῖν, ἀλλὰ τῇ πατρίδι· ita enim dederat, non οἰκοδομεῖν.

„ ἐκ τῆς κώμης παῖδες, τῶν καὶ ὅδε ἦν, παίζοντες, „ σφέων αὐτῶν ἐς ἥσαντο βασιλέα. ἐδόκεον γάρ σφι „ εἶναι ἐς τοῦτο [a] ἐπιτηδεώταλος. οἱ μέν νυν ἄλλοι παῖ- „ δες τὰ ἐπιτασσόμενα ἐπετέλεον, οὗτος δὲ ἀμηχάνως ἐέ „ τε καὶ λόγον εἶχε οὐδένα· ἐς ὃ [b] ἔλαβε τὴν δίκην. εἰ „ ὦν δὴ τοῦδε εἵνεκα ἄξιός τευ κακοῦ εἰμι, ὧδέ τοι πάρ- „ ειμι. Ταῦτα λέγοντος τοῦ παιδὸς τὸν Ἀστυάγεα ἐσῆει ἀνάγνωσις αὐτοῦ· καί οἱ ὅ, τε χαραχλὴρ τῷ πρόσ- ὥπῳ προσφέρεσθαι ἐδόκεε [c] ἐς ἑωὑτὸν, καὶ ἡ ὑπόκρισις ἐλευθερωτέρη εἶναι, ὅ, τε χρόνος τῆς [d] ἐκθέσιος τῇ ἡλικίῃ τοῦ παιδὸς ἐδόκεε συμβαίνειν. ἐκπλαγεὶς δὲ τούτοισι, ἐπὶ χρόνον ἄφθογγος ἦν. [e] μόγις δὲ δή κοτε ἀνενεφχθεὶς, εἶπε (θέλων ἐκπέμψαι τὸν Ἀρπεμβάρεα, ἵνα τὸν βυκό- „ λον μοῦνον [f] λαβὼν βασανίσῃ) Ἀρπέμβαρες, ἐγώ ταῦ- „ τα ποιήσω, [g] ὥστε σε καὶ τὸν παῖδα τὸν σὸν μηδὲν ἐπι- „ μέμφεσθαι. τὸν μὲν δὴ Ἁρπεμβάρεα πέμπει· τὸν δὲ Κῦρον ἦγον εἴσω οἱ θεράποντες, κελεύσαντος τοῦ Ἀστυ- άγεος. ἐπεὶ δὲ ὑπελέλειπτο ὁ βυκόλος μοῦνος, [h] μυνωθέντα τάδε αὐτὸν εἴρετο ὁ Ἀστυάγης, κόθεν λάβοι τὸν παῖδα, καὶ τίς εἴη ὁ παραδούς; ὁ δὲ ἐξ ἑωὑτοῦ τε ἔφη γεγονέναι, καὶ τὴν τεκοῦσαν [i] αὐτὸν ἔτι εἶναι παρ' ἑωὑτῷ. Ἀστυ- άγης δέ μιν οὐκ εὖ βουλεύσθαι ἔφη, ἐπιθυμέοντα ἐς ἀνάγ- καις μεγάλας ἀπικνέεσθαι. ἅμα τε λέγων ταῦτα, ἐσή- μαινε τοῖσι δορυφόροισι λαμβάνειν αὐτόν. ὁ δὲ, ἀγόμενος ἐς τὰς [k] ἀνάγκας, οὕτω δὴ ἔφασε τὸν ἐόντα λόγον. 49 ἀρχόμενος δὴ ἀπ' ἀρχῆς, διεξῄει τῇ ἀληθηίῃ χρεώμε- νος· καὶ κατέβαινε ἐς λιτάς τε, καὶ συγγνώμην ἑωὑτῷ [l] κελεύων ἔχειν αὐτόν. Ἀστυάγης δὲ, τοῦ μὲν βυκόλου τὴν ἀληθηίην ἐκφήνανλος, λόγον ἤδη καὶ ἐλάσσω ἐποιέε- το· Ἁρπάγῳ δὲ καὶ μεγάλως μεμφόμενος, καλέειν αὐ- τὸν τοὺς δορυφόρους ἐκέλευε. ὡς δέ οἱ παρῆν ὁ Ἅρπαγος, „ εἴρετό μιν ὁ Ἀστυάγης, Ἅρπαγε, τέῳ δὴ [m] μόρῳ τὸν „ παῖδα κατεχρήσαο, τόν τοι παρέδωκα ἐκ θυγατρὸς „ γεγονότα τῆς ἐμῆς; ὁ δὲ Ἅρπαγος ὡς εἶδε τὸν βυκό- „ λον ἔνδον ἐόντα, οὐ τρέπεται ἐπὶ ψευδέα ὁδὸν, ἵνα μὴ „ ἐλεγχόμενος ἁλίσκηται· ἀλλὰ λέγει τάδε· Ὦ βα- „ σιλεῦ, ἐπεί τε παρέλαβον τὸ παιδίον, ἐβούλευον „ σκοπέων ὅκως σοί τε [n] ποιέω καλὰ νόον, καὶ ἐγὼ πρός „ σε γενόμενος ἀναμάρτητος, μήτε θυγατρὶ τῇ σῇ, „ μήτε αὐτῷ σοι εἶην αἰθέντης. [o] ποιέω δὴ ὧδε. καλέ- „ σας τὸν βυκόλον τόνδε, παραδίδαμι τὸ παιδίον, φὰς „ σά τε εἶναι τὸν κελεύοντα ἀποκτεῖναι αὐτό. καὶ λέ- „ γων

gem suum ludentes constituerant: quippe qui videbar eis ad hoc maxime esse idoneus. At iste, quum ceteri omnes pueri iussis obtemperarent, audiens dicto esse nolebat, ac nihili faciebat: propter quod pœnas dedit. Quod si ego propterea ullo malo sum dignus, hic tibi præsto sum. Hæc 116 loquente puero, subiit Astyagi recognitio eius, visaque ipsi est figura oris admoveri ad se & responsio esse liberalior, & tempus expositionis cum pueri ætate congruere. His perculsus Astyages, aliquandiu sine voce mansit: vixque tandem ad se reversus, volens a se Artembarem dimittere, ut bubulcum submotis arbitris rimaretur, Ego, inquit, Artembares, efficiam ut tu & filius tuus ob hoc nihil conqueramini. Dimisso igitur Artembare, & regis iussu per famulos Cyro introducto, bubulcum, qui solus erat relictus, ipse solum percontatur, unde puerum accepisset, quisve ei tradidisset? Ille ex se genitum respondere, & genitricem eius apud se etiamnum esse. Astyages dicere, non bene sibi illum consulere, qui cuperet ad ingentes devenire necessitates. Simulque hæc dicens, satellitibus innuit ut prehenderent ipsum. Hic autem ad tormenta dum ducitur, ita demum rem ut erat patefecit: ab initioque exorsus, vera referendo, descendit ad preces & petendam sibi veniam. Bubulco veritatem 117 eloquuto, Astyages minorem quoque iam eius curam habuit; sed Harpagum, cui valde succensebat, vocari a satellitibus iussit. Quem, ubi adfuit, percontatur Astyages, Harpage, qua nece interemisti quem tibi tradidi puerum e filia mea genitum? Harpagus, ut vidit bubulcum intus esse, noluit tergiversari mendacio, ne argumentis convinceretur: sed ita respondit; Ego posteaquam infantem accepi, rex, cogitavi quo pacto voluntati tuæ satisfacerem: & tamen, quum ad te delicti insons extitissem, ne forem aut filiæ tuæ aut tibi ipsi carnifex; ideoque ita statui agendum: Arcessito huic bubulco infantem tradidi, inquiens te esse, qui iuberes illum interficere. In quo dicendo mentitus non sum; tu enim ita præceperas. Nihilominus huic puerum

a Ἐπιτηδειότατος *Arch. Vind.* *b* Ἔβαλε *Arch.* *c* Ἐς ἑωῦτὸν *V. Arch.* ὡς ἑωῦτὸν *tres Paris.* cum Edd., ἐς αὐτοὺς *M. Ask.* *d* *Med. Ask.* Ἐκθέσεως vulgo. *e* Citat *Eustath.* p. 1604, 4., ἀνενεχθεὶς *Arch.* uti *Eustath.* *f* Omittunt participium *Arch.* & *Ask.* *g* *M. Ask.* & *Rem.*, ὥσε καὶ alii. Mox Ἀστυάγεω *Arch.*, ἔσω *Ask.* *h* *Ald. R. V. Paris. B. Arch.*, qui τάδε non habet, sed δὲ tantum. Μουνόθεν *Med. Ask.* *i* Αὐτὸν ἔτι εἶναι omnes. Ἔτι *Gronov.* neglexit. *k* Ἀγκάλας *Arch.* *l* *M. Ask. Rem.*; κελεύειν *Edd.* *m* Τρόπῳ *Ald.* ora *Steph.*, μόνῳ *Arch.* vitio librarii. Consentit *Thom. M.* recepto in v. Διαχρῶμαι. *Ask.* κατεχρήσω, male. *n* *Med. Ask.* ποιῶ· ceteri ποιήσω cum *Ald.* *o* Iterum *Med.* & *Arch. Ask.*, qui ambo superius γινόμενος. Quae praecedunt habet *Thom. M.* in Δεσποτεία.

34. Τὸν Ἀστυάγεα ἐσήει] Ad eum modum VII, 46. ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον· namque ita *Io. Stobaeus* & scripti Codices. Verum isto de genere uberrime docti viri *T. Hemsterhusius* in *Lucian.* t. I. p. 26. & *Valken.* ad *Euripid. Phoenis.* p. 464. Satis vero demirari non queo *Gronovii* acumen, quo προσφέρεσθαι — ἐς αὐτοὺς tanto paratu defenditur. Potestne hoc pertinere ad Cambysem & Mandanen? Qui longe aberant, nec quorum ulla in Cyri hac agnitione praevertit mentio. Bonus Astyages toto corporis filo & vultus lineamentis sibi puerum respondere opinatus est. Qua quidem in re & *Iustinus* adsentitur, & sibi senex quid dedit. Redeat ergo suam in sedem, unde deiecta vetus est lectio. Mox cum *Reiskio* mallem ἐλευθεριωτέρη *homine ingenuo magis quam servo dignior.* Atque ita *Portus* quoque.

42. Ὥσε σε καὶ τὸν παῖδα &c.] Optime *Gronovius* ex *Medic.*, cui solens paria facit *Ask.* Quam longe vero abs recto illud μουνόθεν; Paene succenseo schedis *Florent.*, quae inprudentem in haec praecipitia truserunt. Si quid mutandum, μουνωθέντα δὴ ex eo libro & *Arch.* sumi levi auxilio poterit.

45. Μουνόθεν τάδε] Nonnunquam dubites, serione *Gronovius* de membranis loquatur Med. an lectoribus illudat: sed nimis frequentia clarissimi viri peccata avitis meritis sunt compensanda. Hoc quidem confidenter non est, serine possit μουνόθεν· nam nihil est absurdius cogitatu; verum illud, an forte scripserit *Herod.* non μουνωθέντα τάδε, verum, quia brevis est quaestio, μουνωθέντα δὴ αὐτὸν εἴρετο ὁ Ἀστυάγης, κόθεν λάβοι τὸν παῖδα καὶ τίς εἴη ὁ παραδούς; VALKEN.

51. Ἀγόμενος ἐς τὰς ἀνάγκας] *Diodorus* τοῦ Δάμωνος ἀπαγομένου πρὸς τὴν ἀνάγκην t. II. p. 555. *ad supplicium.* Τὰς ἀνάγκας tormenta, quibus bubulco verum exprimere constitutum erat, vocat *Noster.* Quo usu saepe *Polybius*, *Philo Iud.*, *Iosephus*, &, ne alios adiungam, *Diodorus* III, 14. ubi adnotata vide.

59. Τέῳ δὴ μόρῳ τὸν παῖδα &c.] *Aldinum* τρόπῳ praesidium habet V, 47. Δοριεὺς μέν νυν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτελεύτησε, sed infirmum. Non adsurgit ad vim atque elegantiam vocis dudum probatae, pluriumque munitae auctoritate, & statim iteratae. In superioribus nonnulla auctum & mutatum ivit Cl. *Reiskius*, quae peti ex *Miscell. Lips.* t. VII. p. 618. poterunt.

74. Ἦν

rum trado hac lege: iussi exponere eum in deserto monte, & perstare observantem tantisper dum expirasset: comminatus isti extrema quæque, nisi hæc effecta reddidisset. Ubi hic fecit imperata, & infans obiit, missis eunuchorum fidissimis, per eosdem vidi & eum sepelivi. Ita res habet, ô rex:
118 atque hac morte defunctus est puer. Et Harpagus quidem rectam habuit orationem. Astyages autem dissimulata, qua illi infensus erat bile ob id quod contigerat, primum rem ei vicissim enarrat quemadmodum ipse ex bubulco audierat: deinde narratione sic repetita, illuc devenit ut diceret; Puer vivit, & quod accidit, bene habet. De eo enim, inquit, quod in hoc puero factum esset, valde laborabam, & a filia mea insimulatus, haud leviter ferebam. Igitur in bonum conversa fortuna, tum filium tuum mitte ad puerum hunc qui recens venit: tum vero ad cœnam mihi adesto; siquidem constitui pro salvo puero diis, quibus honor
119 hic convenit, sacrificare. Harpagus quidem, quum hæc audisset, adorato rege, ac sibi maiorem in modum gratulatus, quod peccatum suum commode cessisset, & propter sortem prosperam ad convivium vocaretur, domum abiit. Quam ingressus, properanter filium, qui ipsi unus solus erat tredecim circitur natus annos, eum emittit, iubens ire ad regiam Astyagis, & exequi quodcunque ille imperaret. Ipse gestiens, quid sibi evenisset uxori exponit. Eius porro filium, ubi advenit, Astyages iugulatum membratim concidens partem carnium torruit, partem elixavit, & probe apparatas in promptu habuit. Dehinc sub horam cœnæ, postquam adfuerunt cum ceteri convivæ, tum vero Harpagus; convivis quidem aliis atque ipsi Astyagi mensæ appositæ sunt ovilla refertæ carne: Harpago autem, præter caput & manus extremas ac pedes, reliquis omnibus filii sui partibus;

γων τοῦτό γε, οὐκ ἐψευδόμην, σὺ γὰρ ἐνετέλλεο ὅτῳ παραδίδωμι μέντοι τῷδε κατὰ τάδε, ἐντειλάμενος θεῖναί μιν ἐς ἔρημον οὖρος, καὶ παραμένοντα φυλάσσειν [a] ἄχρι οὗ τελευτήσει· ἀπειλήσας παντοῖα τῷδε, ἢν μὴ τάδε ἐπιτελέα ποιήσῃ. ἐπείτε δὲ ποιήσαντος τούτου τὰ κελευόμενα, ἐτελεύτησε τὸ παιδίον, πέμψας τῶν εὐνούχων τοὺς πιστοτάτους, [b] καὶ εἶδον δι' ἐκείνων, καὶ ἔθαψά μιν. οὕτως ἔσχε, ὦ βασιλεῦ, περὶ τοῦ πρήγματος τούτου· καὶ τοιούτῳ μόρῳ ἐχρήσατο ὁ παῖς. Ἅρπαγος μὲν δὴ τὸν ἰδὼν ἔφαινε λόγον. Ἀστυάγης δὲ, χρύπτων τὸν [c] οἱ ἐνείχεε χόλον διὰ τὸ γεγονὸς, πρῶτα μὲν κατάπερ ἤκουσε [d] αὐτὸς πρὸς τοῦ βουκόλου τὸ πρῆγμα, πάλιν ἀπηγέετο τῷ Ἅρπάγῳ μετὰ δὲ, ὡς οἱ ἐπαλλιλόγητο, καὶ ἐβαίνε λέγων, ὡς περίεσί τε ὁ παῖς, καὶ τὸ γεγονὸς ἔχει καλῶς. Τῷ τε γὰρ πεποιημένῳ, ἔφη λέγων, ἐς τὸν παῖδα τοῦτον ἐκαμνον μεγάλως, καὶ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ διαβεβλημένος, οὐκ [e] ἐν ἐλαφρῷ ἐποιεύμην. ὡς ὦν τῆς τύχης εὖ μετεστώσης, τοῦτο μὲν, τὸν σεωυτοῦ παῖδα ἀποπεμψον παρὰ τὸν παῖδα τὸν νεήλυδα· τοῦτο δὲ (σῶφρα [f] τῇ παιδὸς γὰρ μέλλω θύειν τοῖσι θεῶν τιμὴ αὕτη προσκέεται) ἐς πάρισθί μοι ἐπὶ δεῖπνον. Ἅρπαγος μὲν, ὡς ἤκουσε ταῦτα, προσκυνήσας, καὶ μεγάλα ποιησάμενος ὅτι τε ἡ ἁμαρτὰς οἱ ἐς δέον ἐγεγόνεε, καὶ ὅτι ἐπὶ τύχησι χρηστῇσι ἐπὶ δεῖπνον ἐκέκλητο, ἦιε ἐς τὰ [h] οἰκία. ἐσελθὼν δὲ τὴν ταχίστην, ἦν γάρ οἱ παῖς εἷς μοῦνος, ἔτεα τρία καὶ δέκα κου μάλιστα γεγονὼς, τοῦτον ἐκπέμπει, ἰέναί τε κελεύων ἐς [i] Ἀστυάγεος, καὶ ποιέειν ὅ, τι ἂν ἐκεῖνος κελεύοι. αὐτὸς δὲ περιχαρὴς ἐὼν, φράζει τῇ γυναικὶ τὰ συγκυρήσαντα. Ἀστυάγης δὲ, ὡς οἱ ἀπίκετο ὁ Ἅρπάγου παῖς, σφάξας αὐτὸν, καὶ καλὰ μέλεα διελὼν, τὰ μὲν [k] ὤπτησε, τὰ δὲ [k] ἕψησε τ' κρεῶν. εὖτυκτα δὲ ποιησάμενος, [l] εἶχε ἑτοῖμα. ἐπείτε δὲ, τῆς ὥρης γινομένης τοῦ δείπνου, παρῆσαν οἵ τε ἄλλοι δαιτυμόνες, καὶ ὁ Ἅρπαγος, τοῖσι μὲν ἄλλοισι καὶ αὐτῷ Ἀστυάγεϊ παρελιθέα λο [m] τράπεζαι ἐπιπλέαι μηλείων κρεῶν· Ἀστυάγῃ δὲ, [n] τοῦ παιδὸς τῆ ἑωυτοῦ, πλὴν κεφαλῆς τε καὶ ἄκρων χειρῶν τε

a Med. Alii ἄχρις. *b* Καὶ ἐ εἶδον *Arcb.* Mox ἐθαψάμην *Thom. M.* p. 416. Ed. Nov. perperam. Vide *Gronov.* ad C. III. *c Med. Ask. Arcb.* & *Ald.*; ἐνεῖχε alii. *d* Iidem MSS., αὐτὸς desit *Edd. e* Ἐλαφρῶς *Arcb. f* Γὰρ τοῦ π. μέλλω idem & *Ask. g Med. Ask.*; πάριθι omnes alii & *Ald. b Arcb.* optime; οἰκεῖα vulgo. Conf. C. 109. *i* Ἀσυάγεω *Arcb.* Mox κελεύῃ, sed in rasura. *k* Ἥψησε *Ask.* Εὔτυκτα excripsit *Suidas* in v. *l Arcb.* εἶχεν· ἐπείτε sine medio; ἑτοῖμα interponunt plerique cum Edd., qui ἔπειτα· *Med. Ask.* ἐπείτε. *m Vind. M. Ask. Arcb.*, sed sine ἐπιπλέαι is. Vulgo τράπεζα ἐπιπλέα· in ora *Steph.*, ex *Suida* in Ἐπιπλέα opinor, quamquam eius verba aliorsum pertinent, τράπεζαν ἐπιπλέαν. Tum μηλείων *Arcb.* ceteri μηλίων. *n Med. Ask.* Tum κεφαλῆς τε. In Edd. τοῦ ἑωὐτοῦ π., & absque τέ.

74. Ἤν μὴ τάδε ἐπιτελέα ποιήσῃ] Non infrequens illud. Tale Hippocrateum in *Iureiurando*, Ὅρκον οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποιέοντι — εἴη ἐπαύρασθαι καὶ βίου &c. & *Melissae* in Epistol. ad Cleareten inter *Pythagor. Fragm.* p. 749. *Galei*, ἀρέσκειν τῷ αὐτᾶς ἀνδρὶ, ἐπιτελέας ποιεῦσαν τὰς ἐκείνω θελήσιας. Sunt in *Procopio* non dissimilia, quibus hunc locum nego. At abstinere haud queo ab his *Pempeli* apud *Stob.* Serm. LXXVII. p. 460. πᾶς δὲ νόον ἔχων — δεδιέτω γονέων εὐχὰς ἢ κατάρας, εἰδὼς πλεύνεσι πλεονάκις ΕΠΙΤΕΛΕΑΣ συμβεβηκυίας. Sunt enim officii in parentes plenissima. Quod vero in *Arcb.* legitur καὶ ἐ εἶδον, illi patronus foret *Homerus Il.* Γ, 408. καὶ ἐ Φύλασσε i. e. αὐτὸν, & crebro alias, nisi in metu essem, ne inprudenti exciderit librario. Hic quidem ad sententiam non requiritur, egetque alio fulcro.

80. Κρύπτων τόν —— χόλον] An hic forte legerat *Eustath.* πιέζων — χόλον; alibi certe nuspiam occurrebat locus, cui congrueret illud, quod ad Il. A. p. 40, 50. Ἡρόδοτος, ait, τὸ, χόλον καταπέψαι, χόλον πιέσαι φησίν. VALKEN.

80. Τόν οἱ ἐνείχεε χόλον] Advertit olim *H. Stephani* animum ἐνείχεε, neque inmerito: maluit ἐνεῖχε ut VI, 119., cui & ego primas darem, si per *Codd.* liceret. Venit quidem insolenti vocabulo *Portus* auxilio, nec opem negavit *Gronovius*. Si tamen verum amamus, ἀπεβεβήκεε, κεχωρήκεε, ἐγεγένεε &c. nihil iuvant, quippe temporis alius. *Hortus Adonid.* in ἐτετύφειν· οἱ Ἴωνες τὴν τοῦ ὑπερσυντελικοῦ τὰ διφθογγον ἐν τρίτῳ προσώπῳ εἰς ε διαλύουσι.

86. Οὐκ ἐν ἐλαφρῷ ἐποιεύμην] *Arcb.* ἐλαφρῶς scholion est. *Dio Cass.* XXXIX. p. 114. Pompeius οὐκ ἐν ἐλαφρῷ τὸ πρᾶγμα ἐποιήσατο. & LVIII. p. 714. ὁ Τιβήριος οὐκ ἐν ἐλαφρῷ τὸ πρᾶγμα ἐποιήσατο. Quod post pauca ex *Med.* inculcatum est πάρισθί μοι, non antecellit priscino. Reliqui tamen.

1. Εὔτυκτα δὲ ποιησάμενος, εἶχε ἑτοῖμα] Opinor in his ἑτοῖμα abundare. Non me fugit ex L. III, 123. καὶ ταδήσας δὲ τὰς λάρνακας, εἶχε ἑτοίμας. Sed eius alia ratio. Hic satis utique erat εὔτυκτα. *Suidam* audiamus. Εὐτυκτα παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ ῥᾴδια, ΕΤΟΙΜΑ, εἰργασμένα, καλῶς κατεσκευασμένα. Quae ille mutua sumsit ex *Nostri* Scholiaste. *Hesychius* praeterea Εὐτύκισον, εὔτυκτον ἔχε, ἑτοῖμον· cui quidem illud adlubuit ipsum, quod ob oculos est, visumque est non aliud ac ἑτοῖμον. At quid multa? rem certam praestat Cod. *Arcb.*, iuspectum vocabulum exilio damnans. Ἔπειτε, quod sequitur, iustum est. *Gronov.* vide II, 52. & *Eustath.* in *Hom.* p. 1158, 39.

5. Τράπεζαι ἐπιπλέαι] Bene MSS., sicuti & μηλείων κρεῶν. Solet certe *Hippocrates*, quoties ovillae carnis requiritur usus, non aliter loqui. Loca, si desiderentur, signabit *Foësii Oeconomia*. Ceterum inmanibus his & plane Thyestеis epulis ex *Herodoto* locum dedit *Theophilus* ad *Autolyc.* L. III. p. 282. *Ed. Wolf.*, a *Fello* prudenter redintegratus.

τε καὶ ποδῶν, τἆλλα πάντα· ταῦτα δὲ χωρὶς ἔκειτο ἐπὶ κανέῳ καλαικαλυμμένα· ὡς δὲ τῷ Ἁρπάγῳ ἐδόκεε ἄλις ἔχειν τῆς βορῆς, Ἀστυάγης εἴρετό μιν εἰ ἡσθείη τι τῇ δοίνῃ; φαμένου δὲ Ἁρπάγου καὶ κάρτα ἡσθῆναι, [a] παρέφερον, τοῖσι προσήκειτο, τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδὸς κατακεκαλυμμένην, καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἀρπαγον δὲ ἐκέλευον [b] προστάντες ἀποκαλύπτειν τε καὶ λαβεῖν τὸ βούλεται αὐτέων. πειθόμενος δὲ ὁ Ἅρπαγος, καὶ ἀποκαλύπτων, ὁρᾷ τοῦ παιδὸς τὰ λείμματα· ἰδὼν δὲ, ὅτε ἐξεπλάγη, ἐντός τε ἑωυτοῦ γίνεται. εἴρετο δὲ αὐτὸν ὁ Ἀστυάγης εἰ γινώσκοι ὅτευ θηρίου κρέα [c] βεβρώκοι; ὁ δὲ καὶ γινώσκειν ἔφη, καὶ ἄρεστὸν εἶναι πᾶν τὸ ἂν βασιλεὺς ἔρδῃ. τούτοισι δὲ ἀμειψάμενος, καὶ ἀναλαβὼν τὰ λοιπὰ τῶν κρεῶν, οἶε ἐς τὰ οἰκία. ἐνθεῦτεν δὲ ἔμελλε, ὡς ἐγὼ δοκέω, ἀλίσας θάψειν τὰ πάντα. Ἁρπάγῳ μὲν Ἀστυάγης δίκην [d] ταύτην ἐπέθηκε. Κύρου δὲ πέρι βουλεύων, ἐκάλεε τοὺς αὐτοὺς τῶν μάγων οἳ τὸ ἐνύπνιον οἱ ταύτην ἔκριναν· ἀπικομένους δὲ εἴρετο ὁ Ἀστυάγης τὴν ἔκρησιν οἵ τινα ὄψιν· οἱ δὲ κατὰ ταυτὰ εἶπαν, λέγοντες ὡς βασιλεῦσαι χρῆν τὸν παῖδα εἰ [e] ἐπέζωσε, καὶ μὴ ἀπέθανε πρότερον. ὁ δὲ ἀμείβεται αὐτοὺς τοῖσδε, Ἔστι τε ὁ παῖς καὶ περίεστι· καί μιν ἐπ' ἀγρῷ διαιτώμενον οἱ ἐκ τῆς κώμης παῖδες ἐστήσαντο βασιλέα. ὁ δὲ, πάντα ὅσαπερ οἱ ἀληθεῖ λόγῳ βασιλῆες, ἐτελέωσε ποιήσας. καὶ γὰρ δορυφόρους, καὶ θυρωρούς, καὶ [f] ἀγγελιηφόρους, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα διατάξας [g] ἦρχε. καὶ νῦν ἐς τί ὑμῖν ταῦτα φαίνεται φέρειν; εἶπαν οἱ μάγοι, Εἰ μὲν περίεστί τε, καὶ ἐβασίλευσε ὁ παῖς μὴ ἐκ προνοίης τινός, θάρσει τε τούτου εἵνεκα, καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθόν· οὐ γὰρ ἔτι τοιοῦτον δεύτερον ἄρξει. παρὰ σμικρὰ γὰρ καὶ τῶν λογίων [h] ἡμῖν ἔνια κεχώρηκε. καὶ τάγε τῶν ὀνειράτων ἐχόμενα, τελέως ἐς ἀσθενὲς ἔρχεται. ἀμείβεται Ἀστυάγης τοῖσδε καὶ αὐτὸς, Ὦ μάγοι, ταύτῃ πλείστος
51 ἰ γνώμην εἰμὶ, βασιλῆος ὀνομασθέντος τοῦ παιδὸς, ἐξηκειν τε τὸν ὄνειρον, καί μοι τὸν παῖδα τοῦτον [k] εἶναι δεινὸν οὐδὲν ἔτι. ὅμως [l] μέν γέ τοι συμβουλεύσατέ μοι, εὖ περισκεψάμενοι, τὰ μέλλει ἀσφαλέστατα εἶναι οἴκῳ τε τῷ ἐμῷ καὶ ὑμῖν. εἶπαν πρὸς ταῦτα οἱ μάγοι, Ὦ βασιλεῦ, καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν περὶ πολλοῦ ἐστι κατορθοῦσθαι ἀρχὴν τὴν σήν. κείνως μὲν γὰρ ἀλλοτριῆται, ἐς τὸν παῖδα τοῦτον [m] περιεοῦσα ἐόντα Πέρσην· καὶ ἡμεῖς ἐόντες Μῆδοι, δυλεύμεθά τε, καὶ λόγου οὐδενὸς γινόμεθα πρὸς Περσέων, ἐόντες ξεῖνοι· σέο δ' ἐνεστεῶτος βασιλῆος, ἐόντος πολίτεω, καὶ ἄρχομεν τὸ μέρος, καὶ τιμὰς πρὸς σέο μεγίστας ἀρνύμεθα· διὸ δὴ καὶ ἡμῖν πᾶσα ἐπιμέλεια φαίνεται εἶναι τῶν τοιουτέων πρηγμάτων, καὶ ὁρέωμεν ἐς τὸ πρόσω ὅκως τοι ἀσφαλὲς ἔσται τὸ σὸν κράτος. εἰ γὰρ μὴ ἦν τοῦτο ἡμῖν ἐπιμελὲς, ἐνθαῦτα ἂν ἐκινδυνεύομεν πάντες ἀπολέσθαι· ἐπιβουλευόμενοι γὰρ ὑπὸ τοῦ παιδὸς, οὐκ ἂν ἐλάνθανε· νῦν δὲ ἐπιβουλεύσαντος ἡμῖν τοῦ παιδὸς, καὶ ἐπιτυχόντος, ἐπὶ δεξιὰ ἡμῖν ἔσται τὰ πρήγματα, καὶ ἡμεῖς ἐκείνου ἀπαλλαγέντες, ἀσφαλέως ἂν ἄρχοιμεν τῶν ἄλλων Περσέων. νῦν δὲ ἐκ τοῦ παιδὸς τοῦδε φοβερὸν ὁρῶμεν ἐόν τε καὶ ἐπίβουλον. ἀπὸ τούτου ὦν ἡμῖν ἐστὶ ἀναγκαῖον, καὶ σοὶ ἄμεινον, τὸν παῖδα τοῦτον ἀπολέσθαι. ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀστυάγης ἐχάρη τε τῇ γνώμῃ, καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Κῦρον εἶπε πρὸς αὐτόν, Παῖ, ἐγὼ σὲ ἐπὶ ὄψιν ἐνυπνίου ἐμοὶ οὐ δικαίου ἐκάλεσα· καὶ τὰ μὲν πατὴρ ἐμὸς ἐποίησε, σὺ δὲ ἐμοὶ ἐπεβούλευσας· τὰ δὲ ἐμὰ πρήγματα ἐς σὲ ἐστὶ ἐπιεικέστατα. ἐγὼ γὰρ πρὸ τοῦ μὲν ἐκ τοῦ ἐνυπνίου τοῦ περὶ σὲ ἐνυπνιασθέντος οὐδὲν κακὸν ἔχω σε, ἐόντα γε συγγενέα· νῦν δὲ ἐπεὶ ἐπεβούλευσας, ἔχε τὰ ἐμοὶ ἐκ τοῦ ἐνυπνίου ἐφάνη ἀγαθὰ, ἐκ τούτου τοῦ κακοῦ. ἐπὶ τοῦτο ὦν ἐγὼ σὲ ἐκάλεσα, ὅκως ἐκ τοῦ ἐνυπνίου ἐξαναστήσω τὸν παῖδα τὸν ἐμὸν, ἐπὶ τοῦτο ἐκάλεσα· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἐνυπνίου τοῦ περὶ σὲ ἐνυπνιασθέντος ἐστὶ ἐξαναστήσας· σὺ δὲ ἐκ τούτου ἐκείνου ἀπαλλαγεὶς

magis omnino per nos & tibi & regno tuo proſpiciendum eſt, & nunc, ſiquid cerneremus timendum, univerſum tibi ante aperiremus: verum quum in rem frivolam nunc evaſerit ſomnium, & ipſi confidimus, & te itidem alia hæc hortamur, ut hunc ableges puerum ab o-
121 culis tuis in Perſidem ad parentes. His auditis Aſtyages gaviſus eſt: accitoque Cyro hæc inquit; O puer, quum ego propter quandam haud perfectam ſomnii viſionem in te fuisſem iniurius, tuo tamen ipſius fato ſuperſtes es. Nunc itaque lætus ad Perſas ito cum iis quos ad te deducendum mittam. Eo perveniens, parentes tuos offendes; nequaquam ſimiles ſorti, quæ eſt Mitradatis bubulci, & uxoris eius. Hæc loquutus Aſtyages, Cyrum dimittit.
122 Quem ad domum Cambyſis reverſum acceperunt ſui parentes, & audita re vehementer amplexati ſunt, ut quem ſtatim mortem obiiſſe ſciebant. Sciſcitabantur igitur quonam modo ſuperſtes eſſet. Hic vero ait illis, narrans ſe antea non noviſſe, & in plurimo errore verſatum fuiſſe: inter viam tamen omne ſuum infortunium audiſſe; credidiſſe enim ſe bubulci Aſtyagis eſſe filium: verum in illo itinere omnem rem geſtam, ab iis qui ipſum deduxerant, accepiſſe. Commemorabat autem ſe ab uxore bubulci fuiſſe educatum, ſemper eam laudibus proſequens, ita ut in eius ſermone primas ferret Cyno. Quod nomen accipientes eius parentes, ut magis divinitus videretur Perſis filius fuiſſe ipſis ſervatus, divulgarunt, a cane Cyrum, quum eſſet expoſitus, fuiſſe educa-
123 tum; unde hæc opinio emanavit. Ubi Cyrus in virilem adolevit ætatem, & inter æquales robuſtiſſimus evaſit & amœniſſimus, urgebat eum Harpagus dona mittendo, Aſtyagis ulciſcendi cupidus. Nam ab ſeſe, qui privatus eſſet, non videbat futuram in Aſtyage vindictam: ſed Cyrum cernens adultum, cuius caſus ſuis aſſimilabat, ſocium comparabat. Sed & aliquo ante tempore hæc ab eo facta erant. Quum eſſet acerbus Aſtyages in Medos, Harpagus ſingulis quibusque eorum inſinuans primoribus, perſuadebat, oportere Aſtyagem a regno ſummoveri, Cyro delecto. Harpagus, his transactis ac paratis, ita demum volens Cyro apud Perſas agenti ſuam aperire ſententiam, quum aliter non poſſet, utpote itineribus

„ μεγάλας ἔχομεν. οὕτω ὦν πάντως ἡμῖν [a] σέο τε
„ καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς προοπτέον ἐστί. καὶ νῦν εἰ φοβε-
„ ρόν τι ἐσορῶμεν, πᾶν ἂν σοι προσφράζομεν· νῦν δὲ ἀ-
„ ποσκήψαντος τοῦ ἐνυπνίου ἐς [b] φλαῦρον, αὐτοί τε
„ θαρσέομεν, καί σοι ἕτερα τοιαῦτα [c] παρακελευόμε-
„ θα. τὸν δὲ παῖδα τοῦτον ἐξ ὀφθαλμῶν [d] ἀπόπεμ-
„ ψαι ἐς Πέρσας τε καὶ τοὺς γεναμένους. Ἀκούσας ταῦ-
τα ὁ Ἀστυάγης, ἐχάρη τε, καὶ καλέσας τὸν Κῦρον,
„ ἔλεγέ οἱ [e] τάδε, Ὦ παῖ, σὲ γὰρ ἐγὼ δι' ὄψιν ὀνείρου
„ ἐὼ τελέην ἀδίκεον, [f] τῇ σεωυτοῦ δὲ μοίρῃ περιεῖς· νῦν ὦν
„ ἴθι χαίρων ἐς Πέρσας· πομποὺς δέ τοι ἐγὼ ἅμα πέμψω.
„ ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ, παλέρα τε καὶ μητέρα εὑρήσεις, οὐ καλὰ
„ Μιτραδάτην τε τὸν βουκόλον καὶ [g] τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.
Ταῦτα εἴπας ὁ Ἀστυάγης, ἀποπέμπει τὸν Κῦρον. πο-
σῆσαντα δὲ μιν ἐς τὰ Καμβύσεω τὰ οἰκία, [h] ἐδέξαντο
οἱ γεινάμενοι· καὶ δεξάμενοι, ὡς ἐπύθοντο, μεγάλως
[i] ἀσπάζοντο, οἷα δὴ ἐπιστάμενοι αὐτίκα τότε τελευ-
τῆσαι. ἱστόρεόν τε ὅτεῳ τρόπῳ περιγένοιτο. ὁ δὲ σφι ἔ-
λεγε, [k] Φὰς πρότερον μὲν οὐκ εἰδέναι, ἀλλὰ ἡμαρτηκέναι
πλεῖστον. καὶ ὁδὸν δὲ πυθέσθαι πᾶσαν τὴν ἐωυτοῦ πά-
θην. ἐπίστασθαι μὲν γὰρ ὡς βουκόλου τοῦ [l] Ἀστυάγεος
εἴη παῖς· ἀτὰρ δὲ τῆς κείθεν ὁδοῦ τὸν πάντα λόγον τῶν
πομπῶν πυθέσθαι. τραφῆναι δὲ ἔλεγε ὑπὸ τῆς τοῦ βου-
κόλου γυναικός· ἥιέ τε ταύτην [m] αἰνέων διαπαντός· ἦν
τέ οἱ ἐν τῷ λόγῳ τὰ πάντα ἡ Κυνώ. οἱ δὲ τοκέες πα-
ραλαβόντες τὸ οὔνομα τοῦτο, (ἵνα θειοτέρως δοκέῃ τοῖσι
Πέρσῃσι [n] περιεῖναί σφι ὁ παῖς) [o] καλέλαβον Φάτιν ὡς
ἐκκείμενον Κῦρον κύων ἐξέθρεψε. ἐνθεῦτεν μὲν ἡ Φάτις
αὕτη κεχωρήκεε. Κύρῳ δὲ ἀνδρευμένῳ, καὶ ἐόντι τῶν
ἡλίκων ἀνδρειοτάτῳ καὶ προσφιλεστάτῳ, προσέκειτο
ὁ Ἅρπαγος, δῶρα πέμπων, τίσασθαι Ἀστυάγεα
ἐπιθυμέων. [p] ἀπ' ἑωυτοῦ γὰρ ἐόντος ἰδιώτεω οὐκ ἐνεώ-
ρα τιμωρίην ἐσομένην ἐς Ἀστυάγεα· Κῦρον δὲ ὁρέων
ἐπιτρεφόμενον, ἐποιέετο σύμμαχον, τὰς πάθας [q] τὰς
Κύρου τῇσι ἑωυτοῦ ὁμοιεύμενος. [r] πρὸ δ' ἔτι τούτου τά-
δε οἱ κατέργαστο· ἐόντος τοῦ Ἀστυάγεος πικροῦ ἐς
τοὺς Μήδους, συμμίσγων ἑνὶ ἑκάστῳ ὁ Ἅρπαγος τῶν
πρώτων Μήδων, ἀπεπειρᾶτο ὡς χρὴ Κῦρον προστησα-
μένους, [t] τὸν Ἀστυάγεα παῦσαι τῆς βασιληίης. καλεερ-
γασμένου δέ οἱ τούτου, καὶ ἐόντος ἑτοίμου, οὕτω δὴ
τῷ Κύρῳ διαιτωμένῳ ἐν Πέρσῃσι βουλόμενος ὁ Ἅρπα-
γος δηλῶσαι τὴν ἑωυτοῦ γνώμην, ἄλλως μὲν οὐδαμῶς
εἶχε

a Arcb. Vind. Rem. Pariſ. C. Edd. In *Med.* & *Ask.* enclitica deſit: mox προπτέον *Arcb.* *b* Φλαῦρον *Ald. Arcb. Vind.* aliique: φαῦλον *M. Ask. Rem.* *c M. Rem. Arcb. Ask.* in aliis & *Aldo* διακελ. *d* Ἀπόπεμψε ἐς πέρας *Arcb.* *e Med. Ask.*; in plerisque ut *Aldo*, τοιάδε. *f* Τῆς ἑωυτοῦ δὲ μοιρῆς *Arcb.* *g* Τὴν μητέρα σὴν λεγομένην, γυναῖκα δ' αὐτοῦ *Rem.* & ora *Steph.* quae gloſſa eſt. *b* Ἔδεξαν *Arcb.* *i M. Arcb. Ask.*, ἠσπάζοντο vulgo. *k* Σφέα *Arcb. Vind.* *l* Ἀστυάγεω ἐὼν *Arcb.* *m* Ἐπαινέων idem. Tum εἴη τε, quod & in *Eton.* *n* Περὶ σφίσι *Arcb.* *o* Κατέλαβον *idem.* *p* Ἀπὸ γὰρ ἑωυτοῦ *Arcb.* *q M. Ask.* Τῇσι etiam *Steph.* ora. Vulgo τοῦ Κύρου τῇ ἑωυτοῦ. *r* Πρὸ δ' ἔτι τούτου *V. Rem. Ask.* quod ſequor: in *Med.* δέ τι & *Arcb.* Vulgo πρὸς δ' ἔτι τούτῳ. *s* Vide Lexic. in Bibl. Coiſliniana p. 483. *t* Ex *Arcb.* Articulum omittunt alii.

56. Ἐς φλαῦρον] Hoc an φαῦλον ex *Med.* & aliis probaveris, nihil admodum intererit, quamquam *Herodotus* prius videtur maluiſſe. Certe *Gronovius* in hoc vocabulo ſaepe ſibi contrarius eſt: modo ſcriptori valide adſerit, modo aufert. Specta I, 99. VII, 8, 1. φαυλοτέρους dabit inferius C. 126. &c.

70. Ὁ δέ σφι ἔλεγε, φὰς &c.] Videtur *Laurentius* invenisſe σφέας πρότερον μὲν —, quorſum & *Arcb. Vind.* quodammodo ducunt. Latina *Vallae* haec erant. *Hic ſe vero ait eos antea non noviſſe*, ſed minime bona: Cyrus interrogantibus parentibus, quo tandem modo ſervatus eſſet, reponit, ſe id antea non noviſſe, ſed in itinere demum cognoviſſe. Ἔλεγε, φὰς convenit Herodoteis ἔφη λέγων V, 36. & 49. ἔφησε λέγων, quod in *Arcb.* I, 114. atque in *Edd.* VI, 137.

76. Ἥιέ τε ταύτην αἰνέων] Hic videtur minus commodum: εἴη repertum in duobus Codd. teſte *Galeo*: vocula interiecta legi poſſet: ὡς εἴη τε ταύτην αἰνέων διαπαντὸς, ἦν τέ οἱ ἐν τῷ λόγῳ τὰ πάντα ἡ Κυνώ. ex Herodoteis hoc accedit proximum e L. III, c. 157. πάντες Ζώπυρον εἶχον ἐν στόμασι αἰνέοντες· paulo poſt, πάντα δή, inquit, ἦν ἐν τοῖς Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος. VALKEN.

85. Κῦρον δὲ ὁρέων ἐπιτρεφόμενον] *Valla* verterat, *ſed Cyrum cernens adultum.* Dubito an bene. Cl. *Abreſch Diluc. Thucyd.* p. 209. ἐπιτρεπόμενον, nimirum τὴν βασίλειαν aut ἀρχὴν, ut II, 121. & I, 7. atque alibi, reponit: *Cernens* Perſarum *illi traditum imperium.* Cui coniecturae verba ἑωυτοῦ ἐόντος ἰδιώτεω robur quoddam addunt. Equidem uti eam non prorſus repudio, ob tantam MSS. conſenſionem, *increſcentem*, *adaugeſcentem* reddere malo.

88. Ἐόντος τοῦ Ἀστυάγεος πικροῦ] Stabilius omne imperium, benivolentia quod paratur, quam vi & crudelitate: διὰ τὴν πικρότητα ſuum Aſtyages, quemadmodum C. 130., perdidit, neque hoc admonere Syracuſanos ſuos neglexit ſenex *Nicolaus* in *Diodori* XII, 22., neque ipſe *Diodorus*, multa de Aſtyagis acerbitate & crudelitate memorans in Excerptis t. II. p. 553. Mox Cl. *Reiskius* καὶ ἐόντος πάντος ἑτοίμου aut ἐόντων ἑτοίμων, ſcilicet *Medorum proceribus*, multo fore ſuavius & verius opinatur. Tu vide ultima C. 124.

εἶχε, ἅτε τῶν ὁδῶν φυλασσομένων· ὁ δὲ ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε· [a] λαγὸν μηχανησάμενος, καὶ ἀνασχίσας τὰ τὴν γαστέρα, καὶ οὐδὲν [b] ἀποτίλας, ὡς δὲ εἶχε, οὕτω [c] ἐσέθηκε βιβλίον, γράψας τά οἱ ἐδόκεε· ἀπορράψας δὲ τοῦ λαγοῦ τὴν γαστέρα, καὶ δίκτυα δοὺς, ἅτε θηρευτῇ, τῶν οἰκετέων τῷ πιστοτάτῳ, ἀπέστειλε ἐς τοὺς Πέρσας· ἐντειλάμενός οἱ ἀπὸ γλώσσης, διδόναι τὸν [d] λαγὸν Κύρῳ ἐπειπεῖν, αὐτοχειρίῃ μιν διελεῖν, καὶ μηδένα οἱ ταῦτα ποιεῦντι παρεῖναι. Ταῦτα δὲ δὴ ὧν ἐπιτελέα ἐγίνετο· καὶ ὁ Κῦρος παραλαβὼν τὸν λαγὸν ἀνέσχισε. εὑρὼν δὲ ἐν αὐτῷ τὸ βιβλίον ἐνεὸν, λαβὼν ἐπελέγετο. τὰ δὲ γράμματα ἔλεγε τάδε, „ Ὦ παῖ Καμβύσεω, σὲ γὰρ θεοὶ [e] ἐπορέωσι· οὐ „ γὰρ ἄν κοτε ἐς τοσοῦτον τύχης [f] ἀπίκευ. σὺ νῦν „ Ἀστυάγεα τὸν σεωυτῆ Φονέα τίσαι. κατὰ μὲν γὰρ „ τὴν τούτου προθυμίην τέθνηκας, τὸ δὲ κατὰ θεούς „ τε καὶ ἐμὲ περιεῖς. τά σε καὶ πάλαι δοκέω πάντα „ ἐκμεμαθηκέναι, σέο τε αὐτοῦ πέρι, ὡς ἐπρήχθη, „ καὶ οἷα ἐγὼ ὑπὸ Ἀστυάγεος πέπονθα· ὅτι σε οὐκ „ ἀπέκτεινα, ἀλλὰ ἔδωκα τῷ βυκόλῳ. σὺ νῦν [g] ἢν „ βούλῃ ἐμοὶ πείθεσθαι, τῆσπερ Ἀστυάγης ἄρχει „ χώρης, ταύτης ἁπάσης ἄρξεις· Πέρσας γὰρ ἀναπείσας ἀπίστασθαι, στρατηλάτεε ἐπὶ Μήδους· καὶ „ ἢν τε ἐγὼ ὑπὸ Ἀστυάγεος ἀποδεχθῶ στρατηγὸς [h] ἀντία σευ, ἔστι τοι τὰ σὺ βούλεαι, ἢν τε τῶν τις δοκίμων ἄλλος Μήδων. πρῶτοι γὰρ οὗτοι ἀποστάντες „ ἀπ' ἐκείνου, καὶ γενόμενοι πρὸς σέο, Ἀστυάγεα καθαιρέειν [i] πειρήσονται. ὡς ὦν ἑτοίμου τοῦ γε ἐνθάδε „ ἐόντος, ποίεε ταῦτα, καὶ ποίεε κατὰ τάχος. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κῦρος ἐφρόντιζε ὅτεῳ τρόπῳ σοφωτάτῳ Πέρσας [k] ἀναπείσει ἀπίστασθαι. Φροντίζων δὲ, [l] εὑρίσκεται ταῦτα καιριώτατα εἶναι. ἐποίεε δὴ [m] ταῦτα. γράψας ἐς βιβλίον τὰ ἐβούλετο, [n] ἁλίην τ' Περσέων ἐποιήσατο· μετὰ δὲ, ἀναπτύξας τὸ βιβλίον, καὶ ἐπιλεγόμενος ἔφη, Ἀστυάγεά μιν στρατηγὸν Περσέων ἀποδεικνύναι. Νῦν, ἔφη τε λέγων, ὦ Πέρσαι, προαγορεύω ὑμῖν, παρεῖναι ἕκαστον ἔχοντα δρέπανον. Κῦρος μὲν ταῦτα προηγόρευσε. ἔστι δὲ Περσέων συχνὰ γένεα· καὶ τὰ μὲν αὐτέων ὁ Κῦρος συνάλισε, καὶ ἀνέπεισε ἀπίστασθαι ἀπὸ Μήδων· ἔστι δὲ τάδε, [o] ἐξ ὧν ὅλλοι πάντες ἀρτέαται Πέρσαι, Πασαργάδαι, Μαράφιοι, [p] Μάσπιοι. τουτέων Πασαργάδαι εἰσὶ ἄριστοι· ἐν τοῖσι καὶ

bus custoditis, huiusmodi rem comminiscitur. Leporem artificiose tractans rescidit eius ventrem; & nihil avellens, prout erat, indidit libellum in quo quæ libuit conscripserat: & rursus consuto ventre, leporem una cum retibus tradidit venatori cuidam, quippe servorum fidissimo: misitque in Persas, præcipiens dicendo, quum daret leporem Cyro, insuper diceret ut ipse suis manibus aperiret, idque sine arbitris faceret. Hæc exequuto nuncio, Cyrus acceptum leporem rescidit, inventumque libellum qui in eo inerat, adeptus legit, in hæc verba: O fili Cambysis, dii certe te respiciunt; nam aliter nunquam in tantum fortunæ pervenisses; ulciscere nunc Astyagem tuæ necis auctorem; quoniam ex huius tu quidem studio perieras, deorum tamen beneficio & meo superstes es. Quæ omnia quemadmodum circa te ipsum gesta sint, opinor te olim iam rescivisse: & item, qualia ego ab Astyage passus sim, quod te non occiderim, sed bubulco tradiderim. Nunc, si mihi auscultare vis, omni tu cui Astyages imperat regioni imperabis. Quum enim Persis, ut deficiant persuaseris, expeditionem adversus Medos suscipe: & sive ego dux ab Astyage ad tibi occurrendum creatus fuero, adsunt, quæ tu optes, sive alius quispiam Medorum illustrium. Primi enim isti ab illo deficientes, & a te stantes Astyagem conabuntur evertere. Tanquam igitur tibi sit quodcunque hic in expedito, ista exequere, & exequere sine mora. Cyrus, his auditis, considerabat quonam solertissimo modo Persas induceret ad rebellandum. Cogitando tandem comperit hæc esse maxime apposita, ut ita faceret: Scripto libello de iis quæ volebat, concilium Persarum coëgit. Deinde resignato libello atque lecto, ducem se inquit Persarum ab Astyage esse designatum. Et nunc, o Persæ, ait, edico vobis ut præsto mihi sitis cum singulis falcibus. Hoc Cyrus Persis præcepit: quorum complura sunt genera. Eorum quædam Cyrus congregavit & ad deficiendum a Medis induxit. Sunt autem hæc, ex quibus alii omnes pendent Persæ, Pasargadæ, Maraphii, Maspii. Sed horum Pasargadæ sunt præ-

a Arcb. Ceteri λαγών. *b* Ἀποτίλας *Paris.* unus; ἀποτείλας Edd. cum *Medic.* *c Rem. Med. Ask.*; in aliis ἐπέθηκε. Mox praeter *Vind. M. Arcb. Ask.*; Edd. *Paris. A.* & *Rem.* τά οἱ ἔδόκεε ἐγγράψας. *d Arcb.* & mox denuo: λαγὼν reliqui. Idem εἰπεῖν. Statim αὐτοχειρίῃ in eodem & *M. Rem. Ask.* vulgo αὐτοχειρί. *e M. Ask.* ἐπορῶσι, ἐπηρῶσι *V. Arcb.* *f M. Ask. Rem.*, ἀπίκνευ *Arcb.*, alii cum Edd. ἀπίκνεο. Mox τὸν ἑωῦτοῦ φον. *Ald. Arcb. V.*, ex *Med. Ask. Rem.* quod legitur. Vid. C. 108. *g* Εἰ βούλει *Arcb.* *b* Ἀντῆσαι *Ald.*, ora *Steph. V. Arcb.* Statim ἔσαι τοι τὰ *Ask. Arcb. V.*, ἔστι τοι τὰ *Rem.* & *M.*, cui τοι defit praeterea. *i* Ποιήσονται *Arcb.* *k* Ἀναπεῖσαι *M.*, ceteri ut *Paris.* tres, *Ask. Vind. Rem. Arcb.* in vulgato adquiescunt. *l Med.* In *Ask.* εὕρισκέ τε· plures cum *Ald.* εὕρισκε. *m* Τάδε Edd. & *Paris. duo*, *Arcb. V. R.*, καὶ ἐποίεε δὴ τἀῦτα *Ask.*, ultimum & in *Med.*, ἐποίησε δὲ *Arcb.* *n* Citat *Eustath.* in Il. B. p. 179, 20.: Tum Ἀσυαγ. μὲν *Ald.*, quod *Chytraeus* merito correxit. *o* Ἐξ *Arcb.* & ὧν ὅλλοι cum *Med. Ask.* Vulgo ἄλλοι. In *Paris. C.* ἐξ ὧν ὅλλοι πάντες ἀρτέαται Πέρσαι, Πασαργ., in aliis omnibus Ἀρτεάται & *Steph. Byz.* in V. *p M. Ask. Rem.*, ora *Steph.* Tum Μαράφιοι iidem & *Arcb.*. Alii Μεράφιοι, Μάσιοι. Quae de Pasargadis adduntur, citat *Eustath.* in Dionys. Perieg. v. 1069. p. 280.

96. Λαγὸν μηχανησάμενος] Ionum est ὁ λαγὸς, λαγοῦ, docente *Athenaeo* IX. p. 400., &, eum secuto, *Eustath.* in *Homer.* p. 1534, 14. Et tamen in Musis id persaepe negligitur, nulla *Herodoti*, sed scribarum culpa. Tulit id aegre *H. Stephanus* atque ubique instaurandum decrevit *de Dialect.* p. 148. Parebo doctori, & vetustis membranis.

97. Καὶ οὐδὲν ἀποτίλας] Vetus ἀποτείλας ansam *Gronovio* novae explicationis novique verbi fingendi praebuit. Cl. *Abresch. Animadv.* in *Aeschyl.* L. I. C. 26. p. 184., damnato isthoc conatu, οὐδὲ ἀποτείλας vertit, *nec quidquam ultra voce mandans*, quasi ἀποτείλας positum sit loco ἀποσείλας. Laudare id possem, nisi MS. aliud & melius, me quidem arbitro, daret: idem *Portus* coniectando extuderat: nec erat dignus tamen, qui propterea alapas auferret. Est III, 32. λαβοῦσαν θρίδακα τὴν γυναῖκα περιτῖλαι. *Medic.* περιτεῖλαι, simili atque hic errore, etiam alibi obvio. Non addo, τίλλειν, ἀποτίλλειν in avibus & brutorum aliis, quibus plumae pilive evelluntur, usu teri. Harpagus leporis artificiose tractati ventrem scidit nihilque pilorum vellens, prout erat, ita indidit libellum. Hoc Graeca volunt, uti quisque videt. Adi & *Polyaenum* VII, 7.

7. Ὦ παῖ Καμβύσεω] Venit Cl. *Reiskio* in opinionem hinc aliquid excidisse, & quidem ἢ μᾶλλον θεῶν τευ, haud dubie ob ea, quae continuo sequuntur; in quibus, si γὰρ tantumdem valet ac οὖν *certe*, ut saepe valet, caduca explendi ratio erit, uti bene *Abresch. Dilucid. Thucyd.* p. 36.

18. Στρατηγὸς ἀντία σευ] Adest patronus, quem quoque *Berglerus* advocavit, *Aldino* & *Arcb.* ἀντῆσαι *Homer.* Il. Π, 423. Ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος. Verbi paullo rarior structura turbas ciere ad mutandum potuit. οὐ πάνυ συνήθης οὐδὲ κοινὴ ἡ τοῦ ἀντᾶν αὕτη σύνταξις ἡ μετὰ γενικῆς scribit *Eustathius*. Nihil tamen de recepto, satis utique elegante, detraho. mutove: secus in sequentibus, ubi τοι suum ex MSS. locum inpetravit.

34. Ἐξ ὧν ὅλλοι πάντες ἀρτέαται Πέρσαι] Herodoteum

præſtantiſsimi, in quibus & Achæmenidæ ſunt ſodalitium, unde reges Perſidæ ſunt oriundi. Alii Perſæ hi ſunt, Panthialæi, Deruſiæi, Germanii: hi quidem omnes aratores. Alii vero pecuarii, Dai, Mardi, Dropici, Sagartii. Ubi cuncti adfuerunt habentes quod
126 erat præceptum, ibi Cyrus iubet locum quendam dumoſum (erat enim in Perſide is locus circiter octo & decem ſtadiorum aut viginti) totum prorſus detergant intra diem. Quo labore perfunctis Perſis, iterum præcipit in poſterum diem ut lauti adſint. Interim coactos in unum caprarum, ovium, boum greges omnes patris ſui mactat atque apparat, tanquam Perſarum exercitum excepturus vinoque ac cibariis quam lautiſsimis. Poſtero die ubi convenerunt Perſæ, iubet eos discumbere in prato atque epulari. Deinde cœnatos interrogat, utrum pridianam an præſentem conditionem præoptarent. Illis reſpondentibus, multum eſſe inter hæc duo intervalli: pridianam enim omnia mala habuiſſe, præſentem vero omnia bona habere: excepit Cyrus hoc reſponſum, & omnem rem denudavit, inquiens; Viri Perſæ, ita res veſtræ habent: volentibus vobis mihi obtemperare, & hæc & alia infinita commoda ſunt ſine ullo ſervili labore: nolentibus vero, innumerabiles, ſimiles heſternis, ærumnæ. Nunc itaque obtemperando mihi eſtote liberi; nam & divina quadam ſorte ipse genitus hæc bona videor in manus veſtras adferre, & vos arbitror viros eſſe non inferiores Medis, cum in aliis, tum vero in bellicis rebus. Quæ quum ita ſint,
127 deſciſcite quamprimum ab Aſtyage. Perſæ, (ut qui iampridem dedignarentur parere Medis,) nacti ducem, libenter in libertatem vindicabantur. Hæc moliri Cyrum Aſtyages quum accepiſſet, miſſo nuncio eum arceſ-

καὶ Ἀχαιμενίδαι εἰσὶ [a] φρήτρη, ἔνθεν οἱ βασιλέες οἱ Περσεῖδαι γεγόνασι. ἄλλοι δὲ Πέρσαι εἰσὶ οἵδε, [b] Πανθιαλαῖοι, Δηρουσιαῖοι, Γερμάνιοι· οὗτοι μὲν πάντες ἀροτῆρές εἰσι, οἱ δὲ ἄλλοι [c] νομάδες, Δάοι, Μάρδοι, Δροπικοὶ, Σαγάρτιοι. Ὡς δὲ παρῆσαν ἅπαντες ἔχοντες τὸ προειρημένον, ἐνθαῦτα ὁ Κῦρος. ἦν γάρ τις χῶρος τῆς Περσικῆς ἀκανθώδης ὅσον τε ἐπὶ ὀκταικαίδεκα σταδίους, ἢ [d] εἴκοσι· πάντα τοῦτον σφι τὸν χῶρον προεῖπε ἐξημερῶσαι ἐν ἡμέρῃ. ἐπιτελεσάντων δὲ τῶν Περσέων τὸν προκείμενον ἆεθλον, δεύτερά σφι προεῖπε, ἐς τὴν ὑστεραίην παρεῖναι λελυμένους. ἐν δὲ τούτῳ τά τε αἰπόλια καὶ τὰς ποίμνας καὶ τὰ βουκόλια ὁ Κῦρος πάντα τῷ παρεόντι συναλίσας ἐς [e] τὠυτὸ, ἔθυε, καὶ παρεσκεύαζε ὡς [f] δεξόμενος τὸν Περσέων τὸν στρατόν. πρὸς δὲ, οἶνόν τε καὶ σιτίοισι ὡς [g] ἐπιτηδειοτάτοισι. ἀπικομένους δὲ τῇ ὑστεραίῃ τοὺς Πέρσας καταклίνας ἐς [h] λειμῶνα, εὐώχεε. ἐπεί τε δὲ ἀπὸ δείπνου ἦσαν, εἴρετο σφέας ὁ Κῦρος, [i] κότερα τὰ τῇ προτεραίῃ εἶχον, ἢ τὰ παρεόντα σφι εἴη αἱρετώτερα. οἱ δὲ ἔφασαν πολλὸν εἶναι αὐτέων τὸ μέσον. τὴν μὲν γὰρ προτέρην ἡμέρην πάντα σφι κακὰ ἔχειν, τὴν δὲ τότε παρεοῦσαν, πάντα ἀγαθά. παραλαβὼν δὲ τοῦτο τὸ ἔπος ὁ
„ Κῦρος παρεγύμνου τὸν πάντα λόγον, λέγων· Ἄνδρες
„ Πέρσαι, ὧδε ὑμῖν ἔχει. βουλομένοισι μὲν ἐμέο πείθεσθαι ἔ-
„ στι τάδε τε καὶ ἄλλα μυρία ἀγαθὰ, ὥστε πόνου
„ δυλοπρεπέα ἔχυσι· μὴ βουλομένοισι [l] δὲ ἐμέο πείθε-
„ σθαι, εἰσὶ ὑμῖν πόνοι τῷ χθιζῷ παραπλήσιοι ἀναρ-
„ ρίθμητοι. νῦν ὦν ἐμέο πειθόμενοι, γίνεσθε ἐλεύθεροι. αὐτός
„ τε γὰρ δοκέω θείῃ τύχῃ γεγονώς, τάδε ἐς χεῖρας ἄγε-
„ σθαι· καὶ ὑμέας ἤγημαι ἄνδρας Μήδων εἶναι οὐ φαυλο-
„ τέρους, οὔτε τἆλλα, οὔτε τὰ πολέμια. ὡς ὦν ἐχόντων
„ ὧδε, ἀπίστασθε ἀπ' Ἀστυάγεος τὴν ταχίστην. Πέρ-
σαι [m] μέν νυν προστάτεω ἐπιλαβόμενοι, ἅσμενοι ἐλευθερώθησαν, καὶ πάλαι δεινὸν ποιεύμενοι ὑπὸ Μήδων ἄρχεσθαι. Ἀστυάγης δὲ ὡς ἐπύθετο Κῦρον πρήσσοντα ταῦτα, πέμ-

ψας

ces-

a Poſt *Ald.* omnes φήτρη. Melius φρήτρῃ *Arch.* qui & Ἀχαιμενίδες. *b* Πενθιάδαι, Δηρουσαῖοι, Καρμάνιοι *Steph. Byz.* in Δηρουσαῖοι. Πανθιαλαῖοι, Δορουσαῖοι *Remig.* *c* Habet hinc *Euſtath.* in Dionys. v. 305. Mox Σαγαρτίδες *Rem.* *d* Εἴκοσι πάντη· τοῦτον *Paris. C.* πάντα *Arch.*, quod malo. Mox ἐξερημῶσαι in *Steph.* ora ex *Aldo*, quod & *Paris. C.* *e* Τὸ ἐωὐτὸ, ταὐτὸν *Ask.*, prius *Arch.*, qui & ἔθυε ſicuti vulgo olim & *Paris. A. B.*, ἔθυσε *M. Ask.* *f* Δεξάμενος *V. Arch.*, conſentit *M.* & *Ask.* Cod. *Rem.*; vulgo δεξιωσόμενος. Mox Περσ. στρατὸν *Ask.* & *Arch.* *g* Sic *Ask.*, reliqui ἐπιτηδειστάτοισι, contra morem. *h* *M. Arch. Ask.*, pluralem numerum alii maluerunt. *i* Deſunt *Arch. V.* usque in πολλόν. *k* *M. Ask.*, ceteri ἔσαι. Mox μυρία *Arch.* negligit. *l* *M. Arch. Ask. Vind.*, ceteri βουλομένοισι δὲ, εἰσί. *m* Δέ νυν *Arch.*

teum hoc eſt. Enumerat Perſicae gentis nationes ſive tribus, & omnes ex Perſis pendere, Paſargadas, Maraphios &c. Πέρσαι univerſam gentem ſignant, non tribum: ἀρτέαται lonum eſt, Graecorum aliis ἤρτηνται. Loquendi genus conſimile III, 19. καὶ πᾶς ἐκ Φοινίκων ΗΡΤΗΤΟ ὁ ναυτικὸς στρατός. tum VI, 109. ταῦτα ὧν πάντα ἔς σε νῦν τείνει, καὶ ἐκ σεο ΑΡΤΗΤΑΙ, ſic MSS.; eſt & aliud V, 31., quod huc arceſſi poteſt. Conſtat ita & rectiſsime procedit, antea horridior, ſcriptoris ſermo. At contra venit *Stephanus* in Ἀρτεάται & Μάσπιοι· *Arteatas*, γένος Περσικὸν hoc ex loco recenſens. Quid ſi falſus ille fuerit atque ex inſolentiore verbi formatione gentile nomen formaverit? *Herodotus* crebro alias Perſicae gentis nationes memorat, Ἀρτεάτας nusquam, Ἀρτικίους quidem VII, 61.; qua re *Stephani* culpa evadit manifeſtior. Mecum ſentit, doctiſsime in his verſatus, Abbas *Geinozius Comment. Acad. Inſcript.* T. XVIII. p. 119. Μαράφιοι & Μάσπιοι *Stephano* reſtituti a *Berkelio* ſunt, leviter in paucis lapſo. Critici in Il. Γ, 175. Ἑλένης καὶ Μενελάου παῖδες Δίαιβος καὶ Μορβάφιος· ἀφ' οὗ τὸ τῶν Μορβαφίων γένος ἐν Πέρσαις ex *Porphyrio*: corrigit priore parte Μορβάφιος *Barneſius*. Melius multo *Euſtathius* p. 400, 32. Μαράφιος & Μαραφίων.

37. Ἀχαιμενίδαι εἰσὶ φρήτρη] Miror tam late propagari *Aldini* errorem, ſi tamen error ſit, potuiſſe. *Heſychius* Φάτραι, σύσημα. Φατρία, σύνταγμα, σύσημα. Hinc φατριακαὶ ψηφοφορίαι in *Dionyſii Halicarnaſſei* IX. p. 598., pluraque alia, quibus uſus eſt Cl. *Reiskius* Miſcell. Lipſ. T. VIII. p. 300. Malui membranas ſequi, & de φρήτρης voce quae conduxit *Euſtath.* in Il. B. p. 239, 23. miſſa facere, ſicuti & *Stephani* in nationum Perſicarum titulis aberrationes. De Achaemenidis & vocis origine *Th. Hyde* Hiſtor. Relig. Perſar. p. 416. Γερμάνιοι non alii cenſentur ac Καρμάνιοι, ſicuti *Stephanus* ſcribit. Tribuit Γερμανοῖς *Sextus Philoſoph.* III. Hypotyp. p. 178. ἀῤῥενομιξίας, quos cum his conponit *Io. Alb. Fabricius*, neſcio an recte. Id paullo inprudentius, quod *Germanos* noſtros Perſicae originis ſtatuerunt nonnulli, quoniam in Perſis Γερμάνιοι. Errantes comiter in viam deduxerat *Pb. Cluverius* Germ. Ant. L. I, p. 30., & ſuperſunt, qui frugibus repertis glande veſci malunt.

49. Ὡς δεξόμενος] Sequor *Gronovium*. Sic Amyntas inſtructa laute coena ἐδέκετο τοὺς Πέρσας V, 18. & VII, 119. ὡς δὲ δεῖπνου γίνοιτο ὥρη οἱ μὲν δεκόμενοι ἔχεσκον πόνον. Mox Cl. *Reiskius* ὡς ἐπιπλειστάτοισι *uberrimis* refingit, quem non ſequor.

59. Βουλομένοισι μὲν ἐμέο πείθεσθαι] Rarum hoc ſtructurae ſpecimen: alibi caſum tertium adiungit I, 170. *Portus* auxilio advocavit *Homeri* Il. K, 57. κείνου γάρ με μάλιστα τόλοιτο, foretque validum profecto, modo illi ſcripturae concordia conſtaret. Ut ut eſt, hic ſchedarum conſtantiſsima conſenſio eſt, cui ſi hoc genus ferri nequeat, ſuccurret praepoſitio ὑπὸ intellecta. Sed ſervari poteſt & debet, monitore Cl. *Abreſch* Dilucid. Thucyd. p. 728., cuius indicio *Plato* III. R. P. p. 391. A. ὅτι οὐδὲ ὅσιον ταῦτά γε κατὰ Ἀχιλλέως φάναι, καὶ ἄλλων λεγόντων ΠΕΙΘΕΣΘΑΙ. In ἀπειθεῖν ſimile *Xenophontis* IV. Inſt. Cyr. p. 106. B. Μῆδοι ἀκούσαντες τοῦ ἀγγέλου, ἐσίγησαν, ἀποροῦντες μὲν πῶς χρὴ καλοῦντος ΑΠΕΙΘΕΙΝ &c.

66. Ὡς ὧν ἐχόντων ὧδε] Recurrit ὡς οὕτω ἐχόντων VIII, 144. In *Sophoclis Aiac.* V. 915. Ὡς ὧδε τοῦτ' ἔχοντος, ἀιάζειν πάρα. At *Elect.* V. 1193. ὡς ὧδε ἐχόντων· quomodo *Aiac.* V. 996. atque *Aeſchylus Agam.* V. 1401.

76. Ὡς

φας ἄγγελον [a] ἐκάλεε αὐτόν. ὁ δὲ Κῦρος ἐκέλευε τὸν ἄγγελον ἀπαγγέλλειν, ὅτι πρότερον ἥξοι παρ' ἐκεῖνον ἢ [b] αὐτὸς Ἀστυάγης βουλήσεται· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀστυάγης, Μήδους τε ὥπλισε πάντας, καὶ στρατηγοὺς [c] αὐτέων,
54 ὥστε θεοβλαβὴς ἐών, [d] ἀπέδεξε Ἅρπαγον, λήθην ποιεύμενος τά μιν ἐόργεε. ὡς δὲ οἱ Μῆδοι στρατευσάμενοι τοῖσι Πέρσῃσι [e] συνέμισγον, οἱ μέν τινες αὐτέων ἐμάχοντο, ὅσοι μὴ τῷ λόγῳ μετέσχον· οἱ δὲ αὐτομόλεον [f] πρὸς τοὺς Πέρσας, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐθελοκάκεόν τε καὶ ἔφευγον. Διαλυθέντος δὲ τοῦ Μηδικοῦ στρατεύματος αἰσχρῶς, ὡς ἐπύθετο τάχιστα ὁ Ἀστυάγης, ἔφη, ἀπειλέων τῷ Κύρῳ, „ Ἀλλ' οὐδ' ὣς ὁ Κῦρός γε χαιρήσει. τοσαῦτα εἴπας, πρῶτον μὲν τοὺς μαγοτοὺς τοὺς ὀνειροπόλους, οἵ μιν [g] ἀνέγνωσαν μετεῖναι τὸν Κῦρον, τούτους ἀνεσκολόπισε. μετὰ δὲ, ἀπώλισε τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν Μήδων ἐν τῷ ἄστεϊ, νέους τε καὶ πρεσβύτας ἄνδρας. ἐξαγαγὼν δὲ τούτους, καὶ συμβαλὼν τοῖσι Πέρσῃσι, ἐσσώθη· καὶ αὐτός τε Ἀστυάγης ἐζωγρήθη, καὶ τοὺς ἐξήγαγε τῶν Μήδων ἀπέβαλε. Ἐσήλι δὲ αἰχμαλώτῳ τῷ [h] Ἀστυάγεϊ προσὰς ὁ Ἅρπαγος κατέχαιρέ τε καὶ κατελωβᾶτο. καὶ ἄλλα λέγων ἐς αὐτὸν θυμαλγέα ἔπεα· καὶ δὴ καὶ εἴρετό μιν πρὸς τὸ ἑωυτοῦ δεῖπνον, τό μιν ἐκεῖνος σαρξὶ τοῦ παιδὸς ἐθοίνησε, ὅτι εἴη ἡ ἐκείνου δουλοσύνη ἀντὶ τῆς βασιληΐης; ὁ δέ μιν προσιδὼν ἀντείρετο, εἰ ἑωυτῷ ποιέεται τὸ Κύρου ἔργον; Ἅρπαγος δὲ ἔφη, αὐτὸς γὰρ [i] γράψαι, τὸ πρῆγμα δὴ ἑωυτοῦ δικαίως εἶναι. Ἀστυάγης δέ μιν ἀπέφαινε τῷ λόγῳ σκαιότατόν τε καὶ ἀδικώτατον ἐόντα πάντων ἀνθρώπων· σκαιότατόν μέν γε, εἰ παρεὸν αὐτῷ βασιλέα γενέσθαι, [k] εἰ δὴ δι' ἑωυτοῦ γε ἐπρήχθη τὰ παρεόντα, ἄλλῳ περιέθηκε τὸ κράτος· ἀδικώτατον δὲ, ὅτι τοῦ δείπνου εἵνεκα Μήδους κατεδούλωσε. εἰ γὰρ δὴ [l] δέον πάντως περιθεῖναι ἄλλῳ τέῳ τὴν βασιληΐην, καὶ μὴ αὐτὸν ἔχειν, δικαιότερον εἶναι Μήδων τέῳ περιβαλεῖν τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ἢ Περσέων. νῦν δὲ Μήδους μὲν, αἰτίους τούτου ἐόντας, δούλους ἀντὶ [m] δεσποτέων γεγονέναι· Πέρσας δὲ, δούλους ἐόντας τοπρὶν Μήδων, νῦν γε-

cesſivit. Iste nuncium iubet renunciare, ſe ad illum prius venturum quam Aſtyages ipse velit. His auditis, Aſtyages Medos cunctos armat, hisque utpote lymphatus Harpagum præficit, oblitus eorum quæ illi fecisſet. Comparato exercitu, ubi Medorum copiæ cum Perſicis prœlium conſeruerunt, quicunque eorum conſilii erant expertes, prœliabantur; alii vero ad Perſas transibant. Plerique de induſtria ignaviter agebant, fugiebantque. Dilapſo turpiter Medico exercitu, Aſtyages ut primum rem cognovit, minitans Cyro, inquit; Ne ſic quidem Cyrus gaudebit. Hæc loquutus, ante omnia eos magos ſomniorum interpretes, qui ſuaſisſent ipsi Cyrum dimittere, patibulis affigit. Deinde reliquos Medorum qui in urbe erant, adoleſcentes pariter & ſenes, armat. Quibus eductis, cum Perſis confligens fugatur: vivusque ipse capitur, amisſis quos eduxerat Medis. Ei captivo aſtans Harpagus inſultavit, eumque dicteriis lacesſivit, cum alia quæ animo eius dolorem darent dicens, tum vero etiam rogavit eum de cœna ſua, in qua ille ipsum carnibus filii pavisſet, quale eius ſervitus pro regno foret? Eum intuens Aſtyages vicisſim interrogat, numquid ſuum faceret Cyri opus? Harpagus vero, ſuum esſe dicere, idque merito, quoniam ipse ad Cyrum ſcripſisſet. Tum Aſtyages eum conſilii levisſimum atque iniquisſimum omnium hominum demonſtravit: levisſimum quidem, quod, ſi facultas ei aderat ut rex fieret, alteri tribuerit imperium, ſi modo illa per ipsum geſta esſent: iniquisſimum vero, quod cœnæ cauſsa Medos in ſervitutum redegisſet. Si enim oportebat omnino eum comparare alteri regnum, nec ſibi habere, iuſtius futurum fuisſe Medorum alicui id bonum comparare, quam Perſarum. Nunc Medos, qui huius facinoris affines non extitisſent, ex dominis factos esſe ſervos: & Perſas qui fuisſent antea Medorum

ſervi

coercere vult Aſtyages. Fruſtra: nam cæditur & vivus capitur, cui inſultat Harpagus, ſed verbis;

---

a Ἐκάλεσε *Paris. A. B.* *b* Ἀστυάγης αὐτὸς *Arcb. Ask.* Tum βούλεται *Arcb.* *c* Sic *Ald.* In *Edd.* aliis αὐτέως vitio ſcripturae; αὐτὸν *Arcb. Vind.* αὐτῶν *M. Ask.* *d* Recte *Med. Ask.*, alii ἀπέδειξε. *e* Συνέμισγον *Ask. Arcb.* Tum mox αὐτῶν. *f V. Rem. Ask. M.*, alii παρά. *g* Habent *Thom. M.* & *Suid.* in Ἀναγινώσκω. Adde *Suid.* in Μετεῖναι, ubi Scholion; & vide viros eruditos ad *Thomam.* *b* Ἀστυάγη *Arcb.*, ſui moris tenax. Paullo ſuperius ἐσώθη *idem:* ἐσώθη *Ask.* *i M. Ask.*, qui δὴ ſervat. γράψας, τὸ· tum δὴ πρ. *Arcb.*, vulgo γράψαι καὶ τ. πρ. δὴ, *Med.* δὴ omiſit. *k* Εἶγε δι' *Arcb.*, *M. Ask.* γὲ interponunt poſt ἑωυτοῦ. Alii prorſus ignorant. *l M. Ask.*, in *Edd.* δεῖν. *m* Δεσποτῶν *Arcb.*

76. Ὡς δ' οἱ Μῆδοι — Πέρσῃσι συνέμισγον] Συνέστιγον, quod ex duobus Codd. enotatum, invenit *Gronovius* Florentiae VII, 40., iocoſamque profeſsus fuit litterarum transpoſitionem, quae ferri poſsit. Similis I, 185. & VI, 14. in ſchedis *Vind.* atque *Ask.* an tolerari poſsit, non definio. Potius erit, quod ex *Xenophonte* adponam. Perhibuit is VIII. *Cyropaed.* p. 228. A. Cyaxarem Cyro filiam uxorem collocasſe, inſuper in dotem addidisſe Μηδίαν τὴν πᾶσαν ſive totum Mediae regnum; ſocero proinde ſine bellorum tumultu Cyrus in Medorum principatu ſucceſsit, neque diffitentur *Xenophontis* amici. Atqui idem ille III. *Exped. Cyri* p. 308. D. de Lariſsa ad Tigrim urbe tradit, obſeſsores Perſas, cum Medorum imperium acciperent, nullo eam modo expugnare valuisſe: praeterea non longo intervallo oppidum fuisſe Meſpila, in quod regis Medorum coniux, *Media* nomine, fugerit, Perſis dominationem Medorum genti auferentibus. Quae utique ſine vi & armorum ſtrepitu haud evenerunt. Non neſcio, quid de auctore τῆς Ἀναβάσεως Κύρου reſcribi queat. Quicunque fuerit, in partes Herodoti concedit.

91. Καὶ δὴ καὶ εἴρετό μιν — ὅτι εἴη] Coniecturam ſuper hoc loco proponam, quae forte partem dabit ſincerae lectionis. Corrigebam: καὶ δὴ καὶ εἴρετό μιν πρὸς ΤΟ᾽ ἑωϋτοῦ δεῖπνον, ΤΩι μιν ἐκεῖνος σαρξὶ τοῦ παιδὸς ἐθοίΝΗσε, εἴτι ἡσθείη ΤΗι Ἐξ ἐκείνου δουλοσύνῃ ἀντὶ τῆς βασιληΐης· *interrogabat illum praeterea propter epulas, quibus ipsum filii mactati carnibus exceperat, numquid delectaretur illinc orta ſervitute regni loco.* Primum ad iſta quadrat Aſtyagis reſponſum: εἰ ἑωϋτοῦ ποιέεται τὸ Κύρου ἔργον; Praeterea, quod reponendum ſuſpicor, atque in ὅτι εἴη degenerasſe, εἴ τι ἡσθείη, nititur illud ſupra narratis c. 119. p. 50, 13. ubi, cum inſcius filii membra devorasſet Harpagus, Ἀστυάγης εἴρετό μιν, εἰ ἡσθείη τι τῇ θοίνῃ· acerbisſimum dictum hic Harpagus, ſi vera ſuſpicor, in auctorem retorſit. Propter iſta poſsuit hic, ni fallor, ἐθοίνησε, pro ἐυώχησε vel ἔδαισε. Harpagus infra cap. 162. memoratur, τὸν Ἀστυάγης ἀνόμῳ τραπέζῃ ἔδαισε. VALKEN.

91. Εἴρετό μιν — ὅτι εἴη] Defluxisſe atque excidisſe hinc aliquid, *Reiskii* opinio quoque eſt: videri *Herodotum* ſcripſisſe: „ *Interrogabat Harpagus Aſtyagem* „ *adiurans per illas dapes, πρὸς τοῦ δείπνου, quas ipſi* „ *olim devorandas propoſuerat*, ſui filii carnes, ἐθοίνι„ σε, εἰ πιστεύει ὅτι οἱ εἴη ἡ ἐκείνου —— *crederetne ipſius* „ *captivitatem ſibi regnum valere, aeque gratam esſe,* „ *quam ſi regnum ipſum accepisſet.*" Haec ille. Equidem doctisſimorum virorum amplector conatus & ſtudium probo, nec paria facio. Refert *Noſter* VI, 67. Leutychiden Spartanum, misſo ſervulo ἐπὶ γέλωτί τε καὶ λάσθῃ deridendi & inſultandi cauſsa, rogasſe τὸν Δημάρητον ὁκοῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν; *qualis esſet ea praefectura poſt regnum?* Idem Leutychidae & Harpagi conſilium, nec interrogatio dispar, modo ὅ, τι, voce diſsecta, legas. Ille Demaratum, regno deiectum, ob praefecturam, hic Aſtyagem, itidem everſum regno, de ſervili conditione, aeque ac ille iniurius, interrogat, qualis illa praefectura videatur? Quae quidem acerbisſima exprobratio & vere θυμαλγής, praeſertim abs adminiſtri ore progreſsa.

130 servi, nunc dominos evasisse. Hunc in modum Astyages, quum quinque & triginta regnasset annos, regno excidit; ob cuius acerbitatem Medi succubuerunt Persis, centum ac duodetriginta annos, omni supra Halym fluvium Asiæ dominati, excepto tempore quo Scythæ regnaverunt. Eosdem tamen sequenti tempore horum factorum pœnituit, ita ut a Dario defecerint: sed post defectionem prœlio victi, iterum subacti sunt. Tunc autem regnante Astyage Persæ cum Cyro quum adversus Medos rebellavissent, deinceps Asiæ imperitaverunt. Cyrus nullo alio malo afficiens Astyagem, penes se habuit quoad vita excesit. Ita Cyrus genitus educatusque, regno potitus est. Et post hæc Crœsum iniuriæ auctorem subegit, quemadmodum a me superius memoratum est. Quo subacto, ita omnem
131 Asiam adeptus est. PORRO ritus quibus utuntur Persæ, tales esse comperi. Neque statuas, neque templa, neque aras ponere & con-

γεγονέναι δεσπότας. Ἀστυάγης μέν νυν βασιλεύσας ἐπ' ἔτεα πέντε καὶ τριήκοντα, οὕτω τῆς βασιληίης κατεπαύθη. Μῆδοι δὲ ὑπέκυψαν Πέρσῃσι διὰ τὴν τότε ἀπικρότητα, ἄρξαντες τῆς ἄνω Ἅλυος ποταμοῦ Ἀσίης ἐπ' ἔτεα τριήκοντα καὶ ἑκατὸν δυῶν δέοντα, παρὲξ ἢ ὅσον οἱ Σκύθαι ἦρχον. ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ μετεμέλησέ τέ σφι ταῦτα ποιήσασι, καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ Δαρείου. ἀποστάντες δὲ, ὀπίσω [a] κατεστράφθησαν, μάχῃ νικηθέντες. τότε δὲ ἐπὶ Ἀστυάγεος οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Κῦρος ἐπαναστάντες τοῖσι Μήδοισι, ἦρχον τὸ ἀπὸ τότε τῆς Ἀσίης. Ἀστυάγεα δὲ Κῦρος, κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας, εἶχε παρ' ἑωυτῷ, ἐς ὃ ἐτελεύτησε. 55
οὕτω δὴ Κῦρος γενόμενός τε καὶ τραφεὶς, καὶ ἐβασίλευσε, καὶ Κροῖσον ὕστερον τούτων ἄρξαντα ἀδικίης κατεστρέψατο, ὡς εἴρηταί μοι τοπρότερον. τοῦτον δὲ καταστρεψάμενος, οὕτω πάσης τῆς Ἀσίης ἦρξε. [b] Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι [c] τοιοῖσι χρεωμένους. ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἱδρύεσθαι,

a M. Ask., alii κατεστράφησαν. Mox τὸν δὲ Ἀστ. *Arch.* *b* Exscripsit *Origen.* c. Cels. VII. p. 738. *c* Τοῖσδε *Ask. Origen.* non male.

8. Πέντε καὶ τριήκοντα] Literae ε et θ quia facillime potuerunt inter se commutari, pro ε', sive πέντε; corrigendum arbitror θ', id est ἐννέα. — Paulo post Medi dicuntur imperium τῆς ἄνω Ἅλυος ποταμοῦ Ἀσίης per annos tenuisse 128, παρὲξ ἢ ὅσον οἱ Σκύθαι ἦρχον. Scythae τῆς ἄνω Ἀσίης ἦρξαν ἔτεα δυῶν δέοντα τριήκοντα, L. IV, c. 1. & L. I, c. 106. Vel ex horum locorum priore manifestum est, de summa annorum 128. hos 28. detrahendos esse: firmat illud usus vocularum παρὲξ ἢ ὅσον, similiumve Herodoteus: L. II, c. 32. p. 100, 23. πλὴν ὅσον. L. II, c. 77. p. 117, 19. χωρὶς ἢ ὁκόσοι σφι ἰρὸι ἀποδεδέχαται. c. 111. p. 128, 28. πλὴν ἢ τῆς τῷ οὔρῳ νιψάμενος ἀνέβλεψε. L. IV, c. 82. p. 249, 1. χωρὶς ἢ ὅτι. L. VI, c. 5. p. 333, 34. πλὴν ἢ ὅσοι —. Reliqui itaque sunt anni duntaxat 100, non imperii Medorum; (anni enim essent 153) sed imperii Medorum τῆς ἄνω Ἀσίης, sive τῆς ἄνω Ἅλυος ποταμοῦ Ἀσίης. Flumen *Halys* Medorum Lydorumque imperii fuit limes, *Herod.* L. I. c. 72. Distinguit *Herod.* τῆς Ἀσίης τὰ κάτω, & τὰ ἄνω αὐτῆς, p. 28, 48. & p. 71, 29. 30. Atque ita passim alii: *Asia maritima* est ἡ κάτω Ἀσία. Quod *Dion Chrys.* p. 566. A. Agesilaum dicit κρατήσαντα πάσης τῆς κάτω Ἀσίας· dixerat de eodem Imperatore *Isocrates* p. 70. D. τῆς ἐντὸς Ἅλυος χώρας ἁπάσης ἐκράτησε. Croeso devicto primus Cyrus οὕτω πάσης τῆς Ἀσίης ἦρξε· *Herod.* L. I, c. 130. Assyrii secundum *Herod.* (L. I, c. 95.) per annos 520. imperium tenuerunt τῆς ἄνω Ἀσίης. Ab Assyriis primi defecerunt Medi, nec tamen hi successerunt in dominationem Assyriorum; ne Regem quidem nacti Deiocem. Hic, sola Media contentus, de subiugandis Assyriis ne cogitavit quidem. Non itaque, hoc regnante, dici potuerunt Medi ἄρξαι τῆς ἄνω Ἀσίης, atque adeo anni 53., per quos regnasse dicitur Deioces, hic mea quidem opinione prorsus in censum venire nequeunt. Hoc constituto, facillimus erit annorum 100. computus. Deiocis Filius Phraortes, imperio paterno non contentus, (L. I, c. 102.) primum Persas aggressus sibi subiecit; deinceps κατεστρέφετο τὴν Ἀσίην, ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο ἰὼν ἔθνος. Itaque sub Phraorte dici potuere Medi superioris Asiae obtinuisse imperium: regnavit is per annos 22. Si anno imperii secundo sibi subiecit Persas ceterasque superioris Asiae gentes, exceptis Assyriis, Phraortis anni numerandi sunt 21.

Cyaxares Assyrios etiam devicit, atque adeo hic primus est, ὁ τὴν Ἅλυος ποταμοῦ ἄνω Ἀσίην πᾶσαν συνήσας ἑωυτῷ· *Herod.* I, c. 103. Hoc vivente, per annos 28. penes Scythas summa fuit imperii. Cyaxares moritur (cap. 106.) βασιλεύσας τεσσεράκοντα ἔτεα, σὺν τοῖσι Σκύθαι ἦρξαν. 40.

Astyages nostris in exemplaribus per annos regnasse dicitur 35; si vera est coniectura supra proposita, anni fuerunt 39.

Atque adeo anni Medorum istius imperii fuere 100.

Si Scytharum anni 28. de 40. Cyaxaris fuissent detrahendi, dixisset, opinor, *Herodotus* (p. 44, 36.) βασιλεύσας τεσσεράκοντα ἔτεα, ἐν τοῖσι Σκύθαι ἦρξαν. Sic loquitur L. II, c. 128. τοῦτα ἓξ τε καὶ ἑκατὸν λογίζονται ἔτεα, ἐν τοῖσι —. Alterum, σὺν τοῖσι, monstrare videtur, regnasse quidem Cyaxarem per annos 40. non ante tamen mortuum, quam a Scythis per tot annos occupatum recuperasset imperium. Tamdiu vitam protraxisse Cyaxarem nihil est cur miremur; siquidem avus Deioces per annos regnaverit in Media 53., quum regnum ipsi fuit delatum, iam aetatis maturae, & ἀνὴρ σοφὸς, L. I, c. 96. & 97. Reges μακροβίους & recentior historia praebet & vetus. VALKEN.

11. Ἐπ' ἔτεα τριήκοντα καὶ ἑκατὸν &c.] Spectatissima exstat eruditorum hominum ad hunc locum opera: vix ullus, qui antiqui temporis rationes iniit atque Assyriorum, Medorum & Persarum imperii principia ac ambitum finivit, eum neglectui habuit, ut paene indigner, tanto silentio in novissima editione fuisse transmissum. Agam paucis: *Herm. Conringio* anni Medorum principatus a primordio his verbis terminantur: crescunt illi, additis XXVIII. Scytharum dominationis in numerum CLVI. Cum vero Deioces regnavit annos LIII., Phraortes XXII., Cyaxares XL., Astyages XXXV., qui anni collecti tantum sunt CL., necesse est, sex reliqui fuerint ἀβασίλευτοι *Adverss. Chronol.* C. 3. Elegans ea explicatio & tanto commodior, quod nullam vim *Nostri* inferat orationi; a qua alii sibi haud temperarunt, naevos in numerorum notis vestigantes. *Io. Harduinus* annis XXVIII., quibus Scythae Asiae imperarunt, senos abscindit *Chronol. V. Test.* p. 549., adplaudente *Schroeëro* Histor. Assyr. sect. IV. p. 247. Id vero vetat *Herodotus* & temeritatis damnat, illos XXVIII. annos toties sine variatione repetens I, 106. IV, 1. *Vignolius*, cui ista displicuit violentia, ut CLVI. anni rotundentur, Deiocis regni intervallum adauget, additis liberaliter VI. annis *Chronolog.* L. IV, 5. p. 237. Praeses *Bouberius*, ne quid illi concederet, vitium scrutatur in spatio, quod Phraortes regnando absolvit C. 102. Scriptum ibi fuisse, ἄρξας ἔτεα ὀκτὼ τε καὶ εἴκοσι non, uti omnibus in membranis ἔτεα δύο τε καὶ εἴκοσι *Dissert. Herodot.* C. 4. Tot turbas atque aestus cierunt anni VI. Conringiani ἀβασίλευτοι, quos utique, si plausibilis ea fuerit opinio, uti visa haud paucis est, non respuit ἀναρχία Medorum ante Deiocem designatum regem. Ecce aliud: necdum enim hi fluctus posuerunt. Rev. *Kalinsky*, ingenio supra theologorum vulgus erectior, universum regni Medorum intervallum annis CXXVIII., inclusis XXVIII. Scytharum imperii, circumscribit: Regi Deioci aufert annos XXII., residuos XXXI. annis Phraortis XXII., Cyaxaris XL., & Astyagis XXXV., quo anni CXXVIII. consummentur, adgregat *Comment.* in *Vaticinia Chabacuci* & *Nabumi* C. V. p. 70. Quae quidem manifesta audacia est, tantoque damnosior, quod *Nostri* dictio παρὲξ ἢ ὅσον exclusionem Scythicae potentiae sibi expostulet. Exempla dedit *Valkenarius*, neque iterari debent. Hi fructus ex praeiudicatis opinionibus large succrescunt: ut hypothesi fiat satis, trahendi in partes inviti scriptores sunt, si recusent, admovenda falx est. Mihi multis de caussis Conringiana explanatio videtur potior. Erudita sunt, quae in superiore adnotatione conspiciuntur: morantur tamen nonnulla adsensum meum, quibus alius fortasse locus erit.

14. Ὀπίσω κατεστράφθησαν] Optime *Medic.*; amant Ionesque veteresque Attici asperiores has formas. Vide *Eustath.* in *Homer.* p. 519, 41.

23. Ἀγάλματα μὲν καὶ νηούς] *Thom. Hyde* Histor.

σθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέρουσι. ὡς μὲν ἐμοὶ [a] δοκέει, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς θεούς, κατάπερ οἱ Ἕλληνες, εἶναι. [b] οἱ δὲ νομίζουσι Διΐ μὲν, ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες, [c] θυσίας ἕρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες· θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῇ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. τούτοισι μὲν δὴ μούνοισι [d] θύουσι ἀρχῆθεν. ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρά τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων. καλέουσι δὲ Ἀσσύριοι τὴν Ἀφροδίτην, Μύλιττα· Ἀράβιοι δὲ, Ἀλίττα· Πέρσαι δὲ, Μίτραν. Θυσίη δὲ τοῖσι Πέρσῃσι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἥδε κατέστηκε. οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται, οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῇ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῷ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῇσι. τῶνδε ὡς ἑκάστῳ θύειν [e] θέλει, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος, καλέει τὸν θεὸν, ἐστεφανωμένος [f] τὸν τιάραν μυρσίνῃ μάλιστα. ἑωυτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ἰδίῃ μούνῳ οὔ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθά· ὁ δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσῃσι [g] κατεύχεται εὖ γίνεσθαι, καὶ τῷ βασιλεῖ. ὁ γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι Πέρσῃσι καὶ αὐτὸς γίνεται. ἐπεὰν δὲ [h] διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήιον, ἑψήσῃ τὰ κρέα, [i] ὑποπάσας ποίῃ ὡς

consecrare fas putant, quinimmo hoc facientibus insaniæ vituperium inferunt, ob id, ut mea fert opinio, quod non, quemadmodum Græci, sentiunt deos ex hominibus ortos esse. Moris habent, editissimis conscensis montibus, Iovi facere sacra, omnem gyrum cœli, Iovem appellantes. Soli lunæque sacrificant, & telluri, igni, aquæ atque ventis: hisque solis sacra faciunt iam inde ab initio. Sed præterea quoque addidicerunt Vraniæ sacrificare, ab Assyriis Arabibusque edocti. Vocant autem Assyrii Venerem Mylitta, Arabes eandem Alitta appellant, Persæ vero Mitran. Sacrorum autem ritum circa hos modo dictos deos hunc ex instituto habent Persæ, ut sacrificaturi, nec aras erigant, neque ignem incendant, sed neque libamentis utantur, neque tibiis, non infulis, non molis: verum, ut quis horum unicuique sacra facere statuit, in locum mundum victimam ducens, deum illum implorat, myrto maxime cinctam gestans tiaram. Sacrificanti autem, non licet pro se solo privatim vota nuncupare; immo ille communiter universis Persis bene precatur & regi: quippe inter Persas omnes & ipse comprehenditur. Ubi vero iam in minutas portiones hostiam conci- 132

a Δοκέει *Arcb.* & *Orig.* δοκέειν *Ald.* b Descripsit *Strabo*, nonnullis mutatis, L. XV. p. 1064. c Hanc vocem negligit *V. Arcb.*, qui ὀρέων paullo ante cum *Med.*, οὐρέων *Paris. B.* & alii. Quae sequuntur, habet *Eustath.* in Hom. p. 128, 24. d Abest *Arcb. Vind.*, in quo utroque sequitur hiatus usque in Cap. 136. e Θέλῃ *Ask.* f *M. Ask.*, alii τήν. g Habet hinc *Thom. M.* in Voc. h Διαμιστύλας *Ask.* & paullo supra αὐτῷ γιν. Alii διαμυστίλας. i *M. Ask.*, vulgo cum *Paris. B.* ὑποσπάσας.

Relig. Persar. p. 90. & 97. non esse haec absolute vera criminatur, usus coniecturis & recentium scriptorum iudicio. *Cicero*, *Strabo* atque alii, quibus *B. Brissonius* Regn. Pers. II, 28. &c. testimonium denuntiavit, *Nostro* suffragantur. Adde VIII, 109.

25. Ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει] Hoc malui. *Gronov.* modo hoc, modo δοκέειν laudat & inculcat, uti I, 152. IV, 168. Ἀνθρωποφυέας *Valla* verterat *ex hominibus ortos:* substituta est *Stanleii* opinio *humanae formae esse*, quales Herodoto ἀνθρωποειδέες θεοὶ II, 142. At Persae, qui nec imagines statuasve deorum nec templa probabant, eosdem humanae quoque originis & ex hominibus in deorum numerum transcriptos negabant. Conf. *Wilb. Warburton Divin. Legat. Mosis* II. *sect.* I. p. 95.

29. Δία καλέοντες] *Hesychius* Δίαν legisse videtur, Δίαν μεγάλην ἢ ἔνδοξον· τὸν οὐρανὸν Πέρσαι· quorum ultima huc pertinere clarum est. Scio a Cl. *Relando* correctione adiuvari Grammaticum *Disert. Veter. Ling. Persar.* p. 175., qua carere possumus. Vide Cl. *Alberti* adnotationes. Quae autem *Gronovius* in *Io. Clericum* asperius iecit, ab hoc repulsa sunt *Biblioth. Antiq. & Recent.* t. V. p. 416.

34. Μύλιττα· Ἀράβιοι δὲ, Ἀλίττα] Eruditissimi viri *Scaliger*, *Seldenus*, *Bochartus*, *Vitringa*, *Millius*, has voces copiose, etsi eamdem viam non ingressi semper, illustrarunt. Vid. *Hesychium* v. Μύλιττα & quae ibi amicus meus singularis *Io. Alberti.* Quod adnectitur, Πέρσαι δὲ, Μίτραν, id male ac per errorem scriptum quam plurimis visum fuit: Solem enim Persis esse Mithram, non Venerem. Unum nominabo *Pb. a Turre monument. Vet. Antii* p. 175. Nequit profecto *Mithras* Persis auferri, tot veterum testimoniis & monumentis expressus; Herodoti vero aut Cyri potius aetate, eo titulo sol cultus ab eadem gente fuerit, dubium facit disputatio doctissimi *Freretii* Comment. Acad. Inscript. t. XVI. p. 270. Equidem *Mithram* illis relinquam, nec patiar *Nostri* fidem labefactari. Adsentitur *Ambrosius* L. II. c. Symmachum p. 840. *Coelestem Afri*, *Mithram Persae*, *plerique Venerem colunt*, *pro diversitate nominis*, *non pro numinis varietate.* Quae *Mitram* Venerem eandem in Persarum superstitione testantur. Praeterea Persarum prisco sermone *mihr mihir* amor indicatur, fatente *Th. Hyde* Hist. Rel. Pers. C. 4. p. 107., hinc Μίτραν, *Venerem Coelestem*, casti amoris auctorem & praesidem, recte dixerunt & formarunt. Hoc amplius: differunt scriptura Μίτρα & Μίθρας, quod *Gronovius* vere monuit; discrepant quoque genere: hic Sol, illa Venus. Iam si *Vrania* sive *Coelestis dea*, non alia in veterum fuerit theologia ac Luna, Μίτραν utique Persae habere aeque ac Mithram potuere. Coluerunt certe omnes, qui sacris Mithriacis initiabantur, uti ex inscriptis lapidibus apud *Anton. van Dale Disert. ad Antiq. Marm.* p. 16. & *Pb. a Turre Monum. Vet. Antii* p. 160. adparet. Verum mysteria illa non urgeo, quippe recentioris aevi. Id mihi abunde est, constare *Herodoto* auctoritatem & fidem. Plura *Freretus* & *Mosbemius* V. Cl. ad *Rbad. Cudworti Systema Intell.* p. 327. pro Herodoto.

38. Οὐ σφέμμασι] Scripserat, opinor, οὐ πέμμασι nam, ut ait *Herodotus*, & Persa, dum sacra faciebat, erat ἐστεφανωμένος τὸν τιάραν μυρσίνῃ μάλιστα. & suis victima corollis erat exornata: de Persis *Strabo* XV, p. 1065. A. θύουσιν, inquit, — παρασησάμενοι τὸ ἱερεῖον ἐστεμμένον· verba *Strabonis*, & *Xenophontis* ex K. Π. III, p. 48, 33. repetita *Brissonius* attulit de R. P. II, p. 222. In Herodoteis nihil vitii suspicatus, in quibus bene convenire οὐ πέμμασι, οὐκὶ οὐλῇσι, monstrant ista L. I, c. 160. οὔτε οὐλὰς κριθῶν πρόχυσιν ἐποιέετο θεῶν οὐδενὶ, οὔτε πέμματα ἐπέσσετο καρποῦ τοῦ ἐνθεῦτεν. VALKEN.

41. Τὸν τιάραν] Optime *Medic.* hactenus; τιήρην scripserat *Herodotus*. *Xenophon*, *Strabo*, *Lucianus* & plures alii τὴν τιάραν dederunt. In *Aeschyli* Persis βασιλείου τιάρας mentio v. 663. *Philostratus* Icon. I, 30. p. 808. βλέπει δὲ ἡδὺ καὶ μετέωρον, ὑπὸ τοῦ τιάρα ἐπιτοβεῖν, ᾗς, οἷα &c. quo una manu largitur, altera recusat. An voluit ὑπὸ τοῦ — ἐπισοβῶν οὗ, οἷα λιβάδες &c.? Debuit profecto aut hoc, aut genere sequiore. Paullo supra τῷ δὲ ὡς ἑκάστῳ, *cui autem quisque numini alius alii sacrum facere velit*, corrigit atque explicat *Reiskius*. Quod vero statim subditur ὁ δὲ πᾶσι Πέρσῃσι κατεύχεται — καὶ τῷ βασιλεῖ rectissime contenditur cum *Marci* XVI, 7. εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ· Verba ipsa nec manca neque luxata sunt; namque ista ἐν γὰρ δὴ τοῖσι — αὐτὸς γίνεται non tangunt regem, sed sacrificantem, cui non licebat ἰδίῃ μούνῳ ἀρᾶσθαι ἀγαθά. De Iudaeorum aliarumque nationum in hoc precum genere moribus praeclare *Philo Iud.* de Monarch. p. 825. B.

45. Ἐπεὰν δὲ διαμυστίλας — ἑψήσῃ τὰ κρέα] Itane vero coquebant carnes, atque elixas, herbis prius mollibus impositas, domum asportabant? ita quidem cepit *Brissonius* p. 223. Sed ignis hisce sacris nullus aderat: praeterea minus placet τὸ διαμυστίλας. Felicioribus mea forte proderit coniectura legentis: ἐπεὰν δὲ ἀλὶ, (ἀλὸς alibi meminit:) μιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήιον, ἐπιπάσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποίην ὡς ἁπαλωτάτην, — ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὧν πάντα τὰ κρέα· *postquam sale victimae in partes sectae carnes conspersit.* ὑποπάσας adfirmatur a *Gronovio.* Γάλα ἐπιπάσσοντες Herodoteum est IV, c. 172. διαπάσας legitur L. VI, c. 25. Carnes ἁλσὶ διαπάττειν dixit *Comicus* apud *Athen.* IX, p. 399. F. *Menander* in Ἐπιτρέποντι· Ἐπέπασ' ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας. *Homereum* μιστύλλειν, a μίω formatum, notat, *in minuta concidere.* VALKEN.

45. Διαμιστύλας — ἑψήσῃ τὰ κρέα] Mutavi διαμυστίλας ex schedis *Ask.*, non nescius controversae apud gram-

cidit, carnibus elixis herbam substernit quammollissimam, maxime trifolium. In hac igitur dispositis omnibus carnibus, magus vir astans, theogoniam accinit; siquidem hanc illi dicunt esse incantationem. Citraque magum illis nullum fit legitimum sacrificium. Brevi spatio interposito ille, qui mactavit, sublatis carnibus utitur in quemcunque usum illi fert animus.
133 Ex omnibus diebus præcipue colendum censent suum quique natalem: unde hoc die plus aliis æquum censent ciborum proponere. Et beatiores, integrum bovem, equum, camelum, asinum, in fornacibus tostos, isto die proponunt; pauperes vero eorum ex pecoribus tenuiora proponunt. Cibis autem utuntur paucis, bellariis multis, neque iis confertis. Hinc est quod Persæ dicunt, Græcos in vescendo desinere esurire, quoniam ipsis a cœna adfertur nihil pretii ullius, & siquid adferatur non desinere edere. Vino largius adhærent. Eisdem nec vomere nec urinam facere coram alio licet: quæ nunc quidem ita observantur. Potu impleti de rebus maxime seriis consultare consueverunt: quod autem placuerit ipsis consultantibus, id postera die sobriis proponit is, qui ædibus illis in quibus forte consultatur præest: &, si placuerit etiam sobriis, utuntur ipso; sin minus, deserunt; etiam de quibus ieiuni ante deliberaverunt, de eisdem poti infu-
134 per cognoscunt. Quum in via invicem sibi occurrunt, ex hoc quis cognoscat an pares sint: nam salutationis loco mutuo ora osculantur. Quod si alter fuerit inferior paulo, malas osculantur: sin autem alter fuerit multo ignobilior, prostratus adorat alterum. In primis autem illos observant reverenter qui proxime habitant, attamen post se ipsos: secundas tribuunt iis qui a primis proximi: atque sic deinceps ratione habita progredientes; minime autem honorant longissime ab se habitantes. Sic enim existimant, se hominum omnia longe optimos esse: alios vero, eadem ratione, hactenus ut dicatur, virtuti studere: eos autem, qui remotis-

ὡς ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρίφυλλον; ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὧν πάντα κρέα. διαθέντος δὲ αὐτῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστὼς ἐπαείδει θεογονίην, οἵην δὴ ἐκεῖνοι λέγυσι εἶναι τὴν ἐπαοιδήν· ἄνευ γὰρ δὴ μάγυ οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι. ἐπισχὼν δὲ ὀλίγον χρόνον, ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα, καὶ χρᾶται ὅ, τι μιν ὁ λόγος αἱρέει. Ἡμέρην δὲ ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζυσι τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιεῦσι προτίθεσθαι· ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν, βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὄνον προτιθέασι ὅλυς ὀπτὺς ἐν καμίνοισι· οἱ δὲ πένητες αὐτέων τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέασι. σίτοισι δὲ ὀλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι, καὶ [a] οὐκ ἀλέσι· καί διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένυς, πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δείπνυ παραφορέεται οὐδὲν λόγυ ἄξιον· εἰ δέ τι παραφέροιτο, ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται· καί σφι οὐκ ἐμέσαι ἔξεστι, οὐκὶ ὑρῆσαι ἀντίον ἄλλυ. ταῦτα μέν νυν οὕτω φυλάσσεται. μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι βυλεύεσθαι τὰ [b] σπυδαιέστατα τῶν πρηγμάτων· τὸ δ' ἂν ἄδη σφι βυλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφυσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τῷ ἂν ἐόντες βυλεύωνται. καὶ ἢν μὲν ἄδῃ καὶ νήφυσι, χρέωνται αὐτέῳ· ἢν δὲ μὴ ἄδῃ, μετεῖσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβυλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγνώσκυσι. [c] Οἱ συντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι ὁδοῖσι, τῷδε ἄν τις διαγνοίη εἰ ὁμοιοί εἰσι οἱ ἐντυγχάνοντες. ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλυς φιλέυσι τοῖσι στόμασι. ἢν δὲ ἣ οὗτερος ὑποδεέστερος ὀλίγῳ, τὰς παρειὰς φιλέονται· ἢν δὲ πολλῷ ἣ οὗτερος ἀγενέστερος, προσπίπτων προσκυνέει τὸν ἕτερον. τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἄγχιστα ἑωυτῶν οἰκέοντας, μετά γε ἑωυτύς· δεύτερα δὲ, τὺς δευτέρυς· μετὰ δὲ, κατὰ λόγον προβαίνοντες τιμῶσι. ἥκιστα δὲ τὺς ἑωυτῶν [d] ἑκαστάτω οἰκημένυς ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἑωυτὺς εἶναι ἀνθρώπων μακρῷ τὰ πάντα ἀρίστυς· τοὺς δὲ ἄλλυς, κατὰ λόγον τῷ λεγομένῳ τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι· τὺς

a Medic. Ask., ad marginem *Athenaei* ex Cod. Farnesiano adscripsit *Muretus* οὐκ ἄλλεσι L. IV, 10. p. 143., ubi haec citantur. Verum L. XIV, 11. οὐ καλοῖσι, quomodo *Paris.* & editi omnes. ἐπιφορήματα hinc producit *Eustath. Hom.* p. 1141, 3. *b Med. Ask.*; σπουδαιότατα *Paris. A. B.* & Edd., etiam *Athen.* p. 144. *c Med.*, ἐντυγχάνοντες Edd. *Paris. A. B. Ask.*, qui mox συντυγχάνοντες. *d* ἐκάσῳ *Ald.* Vide *Foësii* Oeconom. in Ἑκάσω. Mox κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον mavult *Abreschius.*

grammaticos scriptionis; qua de viri praeclari *Ezech. Spanhem.* & *Tib. Hemsterh.* ad Comici *Plut.* v. 626. Maioris momenti res, quae memoratur, videtur. Quia Persae οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται, οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι sacris operaturi, qui convenit ἑψήσῃ τὰ κρέα, *carnes elixarit?* An sine foco accenso? *Valkenarii* coniectura supra deposita est. Ante quem *de la Barre*, *V. Cl.*, t. V. *Histor. Acad. Inscript. Ed. Amst.* p. 270. non dissimili de causa aut ἕψῃ ex ἕπω maluit, &, *ubi carnes curaverit*, explicuit, aut, si parum id adriserit, ἑψέσῃ, *ubi carnes ossibus detraxerit.* Quibus de emendationibus placet tacere. Nisi ego aberro, salva res est. Non omnem sacris his ignem negat *Herodotus* sed aris: hoc postulant verba οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται, οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι. Caesam victimam & in partes minutatim sectam quin elixarent, nihil impediebat. Vide haec de Scythis IV, 59. ἀγάλματα δὲ καὶ βωμοὺς καὶ νηοὺς οὐ νομίζουσι ποιεῖν· quae Persarum moribus respondent planissime: tum de hostiae immolandae more c. 60., & οὔτε πῦρ ἀνακαύσας, οὔτε καταρξάμενος, οὔτε ἐπισπείσας — τράπεται πρὸς ἕψησιν. Quid ista aliud volunt, quam in altari nullum fuisse ignem, minime autem defuisse, ubi coquenda victimae caro erat? Mox πάντα τὰ κρέα *Reiskius* quoque, me non invito.

49. Παρεσεὼς ἐπαείδει θεογονίην] Vellicat haec *Th. Hyde* Relig. Pers. C. 3. p. 99. Scribere sibi contraria *Herodotum.* Supra dixisse, Persas existimare, *deos ex hominibus genitos non esse*, & θεογονίην tamen Graeco more gentis sacris admiscere. Sed non pugnant illa. *Theogonia* Graecorum, de qua II, 53., in censum hic venire non potest. Persae, ut plura variique generis numina profitebantur, videntur eadem alia atque alia origine; etsi minime humana, statuisse. Cogita de Gnosticorum *Aeonibus* & *emanationibus*, ex Zoroastri & Chaldaeorum Theologia arcessitis, & res in vado erit. Adiunge *Hecataei* testimonium in *Diogenis* Praefat. §. 9.

60. Καὶ οὐκ ἀλέσι] Nihil hoc verius, & vidit *Gronovius*, sed serius. Hoc significat, Persas bellariis uti quam plurimis, sed minime confertis. Inferebant videlicet Persae in mensam cupedias & bellaria multa, sed non confertim omnia. Ἄλλης toties in Musis repetitur; infra C. 196. IV, 184. atque alibi, locis a *Porto* signatis, ut maxime mirum accidat, tam turpiter se dedisse librarios. Discimus hoc specimine, quid Herodoto hominum & temporum iniuria usu venerit. Addi his possent emendationes *Geinozii* & *Reiskii*, sed cui bono? Verum praestant MSS., quod suam in sedem remigravit tandem.

66. Τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων] Vide supra C. 8. *Athenaeus* σπουδαιότατα αὐτῶν πραγμάτων, in MS. *Mureto* monitore, recte τῶν πρηγμάτων. Apud eumdem ὁ στεγάρχος male opinor. Melius *Pollux* X, 20.

67. Τῶν πρηγμάτων] Αὐτῶν πρήγματα legisse videtur *Athen.* IV, p. 144. B. V. 10, στεγάρχος pro στέγαρχος· & V. 11, εἰ δὲ μὴ, μετιεῖσι. Sed τὰ σπουδαίστερα τῶν πρηγμάτων similiter memorat *Herod.* I, c. 8. VALKEN.

72. Οἱ συντυγχάνοντες] Non repudio: nihilo tamen peius quod aliis in Codd. Morem hunc gentis expedivit *B. Brissonius* Regn. p. 11, 178. Addi potest *Zenobius* Cent. Proverb. V, 25. & Scholiastes in *Dionis Chrysost.* Or. VII. in adnotationibus *Morelli* p. 28.

externa accipiendo, populis digerendis, ſuboli numero. Item in nutriendis filiis ac docendis, pœna ob delictum; de parricidiis opinio, mendacio, ære alieno,

δὲ ἐκάστατω οἰκέοντας ἀπ' ἑωυτῶν, κακίστους εἶναι· ἐπὶ δὲ Μήδων ἀρχόντων καὶ ἦρχε τὰ ἔθνεα ἀλλήλων, [a] συναπάντων μὲν Μήδοι, καὶ τῶν ἄγχιστα οἰκεόντων σφίσι· οὗτοι δὲ καὶ τῶν ὁμούρων· οἱ δὲ, μάλα τῶν ἐχομένων. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ οἱ Πέρσαι τιμῶσι· προέβαινε γὰρ δὴ τὸ ἔθνος ἄρχον τε καὶ ἐπιτροπεῦον. Ξεινικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα. καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἑωυτῶν εἶναι καλλίω, φορέουσι· καὶ ἐς τοὺς πολέμους, τοὺς Αἰγυπτίους [b] θώρηκας· καὶ εὐπαθείας τε παντοδαπὰς πυνθανόμενοι ἐπιτηδεύουσι καὶ δὴ καὶ ἀπ' Ἑλλήνων μαθόντες, παισὶ μίσγονται. γαμέουσι δὲ ἕκαστος [c] αὐτέων πολλὰς μὲν κουριδίας γυναῖκας, πολλῷ δὲ ἔτι πλείονας παλλακὰς κτῶνται. Ἀνδραγαθίη δὲ αὕτη ἀποδέδεχται, μετὰ τὸ μάχεσθαι εἶναι ἀγάθον, ὃς ἂν πολλοὺς ἀποδέξῃ παῖδας. τῷ δὲ τοὺς πλείστους ἀποδεικνύντι, δῶρα ἐκπέμπει [d] ὁ βασιλεὺς ἀνὰ πᾶν ἔτος. τὸ πολλὸν δὲ ἡγέαται ἰσχυρὸν εἶναι. [e] παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας, ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτεος, τρία μοῦνα, [f] ἱππεύειν, καὶ τοξεύειν, καὶ ἀληθίζεσθαι. πρὶν δὲ ἢ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρὶ, ἀλλὰ παρὰ τῇσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει. τοῦδε εἵνεκα τοῦτο [g] οὕτω ποιέεται, ἵνα ἢν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, μηδεμίην [h] ἄσην τῷ πατρὶ προσβάλῃ. Αἰνέω μέν νυν τόνδε τὸν νόμον· αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, [i] τὸ μὴ μιῆς αἰτίης εἵνεκα μήτε αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα φονεύειν, [k] μήτε τῶν ἄλλων Περσέων μηδένα τῶν ἑωυτῷ οἰκετέων ἐπὶ μιῇ αἰτίῃ ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν. [l] ἀλλὰ λογισάμενος ἢν εὑρίσκῃ πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χρᾶται· ἀποκτείναι δὲ οὐδένα φασὶ τὸν ἑωυτῷ πατέρα, [m] οὐδὲ μητέρα. ἀλλὰ ὁκόσα ἤδη τοιαῦτα ἐγένετο, πᾶσαν ἀνάγκην φασὶ ἀναζητεόμενα ταῦτα ἀνευρεθῆναι ἤτοι ὑποβολιμαῖα ἐόντα, ἢ μοιχίδια. οὐ γὰρ δὴ φασι [n] οἰκὸς εἶναι τόν γε ἀληθέως τοκέα ὑπὸ τῷ ἑωυτῷ παιδὸς ἀποθνήσκειν. [o] ὅσσα δὲ σφι ποιέειν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι. αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται· δεύτερα δὲ, τὸ ὀφείλειν χρέος· πολλῶν μὲν καὶ

tissimi ab ipsis vivant, esse pessimos. Sub Medis imperium obtinentibus, nationes quoque sibi imperitabant: omnibus quidem simul præerant Medi, & iis, qui proxime ipsos vivebant; isti autem etiam vicinis; illi maxime affluibus. Ad eandem etiam rationem Persæ colunt: namque illa gens imperitans & quasi tutelam gerens longe procedebat. Externos autem mores Persæ facillimi hominum admittunt: nam & Medicam vestem propria elegantiorem arbitrantes, gestant: & in pugnis utuntur thoracibus AEgyptiis. Quin voluptatibus etiam omnis generis quas rescire potuerunt, frui student. A Græcis edocti, pueris miscentur. Vnusquisque eorum virgines multas ducit uxores; sed multo plures pallacas habent. Virilis præstantia hæc declaratur post bellicam fortitudinem, si quis numerosam subolem procreaverit: & illi qui liberos plurimos ostenderit, rex singulis annis munera mittit. Quod multum est, credunt robustum esse. Liberos suos, a quinto anno incipientes usque ad vicesimum, tribus duntaxat institutunt, equitare, sagittare & vera loqui. Ante quinquennium filius in conspectum patri non venit, sed apud feminas degit. Quod ea gratia sic fit, ut si inter nutrimenta decedat, nullam patri afferat molestiam. Equidem hunc morem laudo: laudo item illum, ne ob unam tantum culpam liceat vel ipsi regi occidere quempiam, neque cuiquam aliorum Persarum atrocius aliquid in familiam suam consulere ob unum solum delictum: sed expendere iubetur quisque, si plura ac maiora comperiat esse delicta quam obsequia, tum demum ira utatur. Suum autem patrem aut matrem aiunt a nemine unquam fuisse occisos, verum quotquot talia forte acciderunt, dicunt omnino necessum esse, ut bene hi excusi tandem deprehensi fuerint aut subditicii, aut spurii. Quippe verisimile nequaquam videri aiunt, ut is qui verus parens sit, a proprio filio interimatur. Quæcunque illis facere non licet, ea nec dicere. Turpissimum apud eos ducitur mentiri: secundo loco, æs alienum debere, cum ob alias multas causas, tum maxime quod necessum esse

[a] Σὺν ἁπάντων *Ask.* [b] *Med. Ask.*, θώρακας vulgo. [c] Iidem; alii αὐτῶν, perperam. Tum κουριδίας uterque. Edd. κουριδίους. Quae praecedunt exscripsit *Schol.* in *Gregor. Naz.* Stelit. I. p. 64. [d] Defit ὁ *Ask.* [e] Sumsit hinc *Eustath.* in Dionys. v. 1056. [f] Habet hinc *Thomas M.* in Ἀληθεύω. [g] *M. Ask. Arcb. V.* & ora *Steph.* in aliis οὕτω defit. [h] *Arcb. Vind.* βλαβὴν ἀηδῆ· quae Glossa vulgati ἄσην ἀηδῆ. In *Med.* & *Ask.* ἀηδῆ desideratur; iidem μηδεμίαν. Tum προσβάλῃ *Ask.* [i] Τὸ δὲ μὴ *idem.* [k] Μήτε τινὰ τῶν *Arcb.* [l] Absunt ab *Arcb.* & *Vind.* usque in C. 138. [m] *M. Ask.*, *Edd.* ἢ μητ. [n] *M.* & *Ask.*, εἰκὸς alii, sine caussa. Tum ἀληθῶς. [o] *Med. Rem. Ask.* & ora *Steph.*, vulgo ὁκόσα.

91. Μηδικὴν ἐσθῆτα] Dictum de ea ad *Diodori* II, 6. Habet *Brissonius* loricam Aegyptiam & stolam Medicam illustrantia complura, a quibus abstineo.

95. Παισὶ μίσγονται] Aegre *Plutarchus* fert *de Malign. Herod.* p. 857. B., sceleris hoc a Graecis ad Persas propagatum perhiberi: contra enim evenisse. Sed pugnat suspicionibus, testes eius rei omittit. Non fuisse Persas a turpi hac macula immunes, *Sextus Philosophus* significat Hypotypos. I, 14. p. 38. Aevo tamen *Ammiani* Persae *puerilium stuprorum expertes* erant L. XXIII, 6. Paria fere, uti *Valesius* adscripsit, *Curtius* X, 3.

1. Τὸ πολλὸν δ' ἡγέαται ἰσχυρὸν εἶναι] Vere Persae, Quanto civium maior copia, tanto civitatis amplius robur. Legum latores propterea utilissimum censuerunt τὸ πληθύνεσθαι τοὺς τῶν πολιτῶν οἴκους, βλαβερώτατον δὲ, τὸ μειοῦσθαι, quae verba *Musonii* in *Stob.* Serm. LXXIII. p. 450. Hinc πολιτικὰς praemia & apud Persas & aliis in gentibus, de quibus *Heineccius ad L. Iuliam & Pap.* L. I. C. 2. doctissime. Cl. *Reiskius* coniectabat, τὸν τοιοῦτον δ' ἡγέαται, *talem autem*, qui multos liberos procreat, *existimant robustum esse.* Aut τὸ πολλοὺς — ἰσχυροῦ εἶναι.

2. Ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι] *Plato* haec paullo diversius *Alcibiad.* I. p. 121. E. in regiorum liberorum educatione. *Strabo* consentit XV. p. 1066. B. Nescio autem qui factum sit, ut ἀληθεύεσθαι *Brissonius*, his usus *R. P.* II, 83. & 103., scripserit: si ex coniectura, prave.

7. Μηδεμίην ἄσην &c.] Fui in dubio, revocarem ἀηδῆ, an *Gronovii* exemplo expellerem. Vicit *Med.* & *Ask.* auctoritas. Ἄσην librarius *Arcb.* & *Vind.* bene explicat βλάβην ἀηδῆ. In *Clementis Alex.* Paedag. III, 9. pro διὰ τὴν ἄσην, aut ad marginem Codd. aut ipso in contextu διὰ τὴν ἀηδίαν dederunt ex interpretamento. *Moeris*, Ἄση Ἀττικῶς, ἀηδία Ἑλληνικῶς, ubi plura Cl. *Io. Piersonus.* Atque haec testantur de Criticorum eorum more. Non sum nescius, *Democritum* κακοδοξίην κακὴν in *Stob.* Serm. XXII. p. 189. usurpasse, alios hoc de genere alia: posse etiam pro damnato pugnari, quemadmodum in *Horrei* Observ. ad *Herodot.* p. 112. At omnibus, ut in gustu, non sapiunt eadem. Spectavit haec *Valerius Max.* II, 6, 16.

17. Ἦτοι ὑποβολιμαῖα ἐόντα] Hausit hinc *Nicolaus Damascenus* Πέρσας ἃ μὴ ποιεῖν ἔξεστιν, οὐδὲ λέγουσιν· ἐὰν δέ τις πατέρα κτείνῃ, ὑποβλητον αὐτὸν οἴονται. Eadem patris eius suspicio, *qui cum a filio necti sibi insidias comperisset, nec inducere in animum posset, ut verum sanguinem ad hoc sceleris progressum crederet, seductam uxorem suppliciter rogavit, ne se ulterius celaret, sed diceret, sive illum adolescentem subiecisset, sive ex alio concepisset* apud eumdem *Valerium* V, 9, 4.

23. Μά-

esse tradant eundem qui debet, mendacio quoque obnoxium esse. Siquis e civibus lepra aut vitiligine infectus sit, hic in civitatem non accedit, neque cum aliis Persis consuetudinem habet. Dicunt enim hos morbos illi immissos, quod in solem peccaverit. Externum vero qui iisdem correptus fuerit, e regione sua multi exigunt: prout etiam albas columbas ob eandem causam. In flumen nec immeiunt, nec inspuunt, nec manus abluunt, nec alium ista facientem negligunt, sed flumina religio-
139 sissime colunt. Hoc quoque Persis accidit peculiare, quod quanquam illos lateat, nobis tamen minime est obscurum: nempe quæcunque apud illos nomina vel corporibus vel magnificentiæ sunt similia, ea omnia in eadem terminari littera, quam Dorienses San appellent, Iones Sigma. Et, si animadvertas attentius, deprehendes nomina Persarum non quædam,
140 sed omnia similiter claudi. Equidem hæc probe sciens de Persis possum indubitato affirmare. Nihilominus ista tanquam abscondita referuntur, neque perinde certo, nempe de mortuo; cadaver defuncti Persæ non prius humatur quam aut ab alite aut cane tractum sit. Magos enim quidem certe scio hæc factitare: quippe in aperto faciunt. Persæ igitur cadaver postquam cera obleverunt terra condunt. Magi vero multum cum ab aliis hominibus, tum a sacerdotibus AEgyptiis differunt. Siquidem hi puros se & castos statuunt, si nullum animal occiderint præter ea duntaxat quæ immolant: magi suis ipsorum manibus, excepto cane atque homine, quidvis occidunt; immo hoc palmarii loco ducunt, si pari modo formicas serpentesque, & alia reptilia atque volatilia necaverint. Atque de hoc quidem ritu hunc in modum dictum sit, prout omnino constitutus est: nos ad priorem narrationem recurrimus. PORRO
141 Iones atque AEolenses, postquam Lydi a Persis sub-

καὶ ἄλλων εἵνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι, τὸν ὀφείλοντα καί τι ψεῦδος λέγειν. ὃς ἂν δὲ τῶν ἀστῶν λέπρην ἢ λευκὴν [a] ἔχῃ, ἐς πόλιν οὗτος οὐ κατέρχεται, οὐδὲ συμμίσγεται τοῖσι ἄλλοισι Πέρσῃσι. φασὶ δέ μιν ἐς τὸν ἥλιον ἁμαρτόντα τι, ταῦτ' ἔχειν· ξεῖνον δὲ πάντα, τὸν λαμβανόμενον ὑπὸ τουτέων, πολλοὶ ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χώρης· καὶ τὰς λευκὰς περιστερὰς, τὴν αὐτὴν αἰτίην ἐπιφέροντες. ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐνουρέουσι, οὔτε ἐμπτύουσι, οὐ χεῖρας ἀναπονίζονται, οὐδὲ [b] ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται [c] ποταμοὺς μάλιστα. Καὶ τόδε ἄλλο σφι ὧδε συμπέπτωκε γίνεσθαι, τὸ Πέρσας μὲν αὐτοὺς λέληθε, ἡμέας [d] μέν τοι οὐ. τὰ οὐνόματά σφι ἐόντα ὅμοια τοῖσι σώμασι καὶ τῇ μεγαλοπρεπείῃ, τελευτῶσι πάντα ἐς τὠὐτὸ γράμμα, τὸ Δοριέες μὲν Σὰν καλέουσι, Ἴωνες δὲ Σίγμα. ἐς τοῦτο διζήμενος εὑρήσεις τελευτῶντα τῶν Περσέων τὰ οὐνόματα, οὐ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως. Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν [e] εἰδὼς εἰπεῖν. τάδε μέντοι εἰς κρυπτόμενα λέγεται, καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀποθανόντος· εἰς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς [f] ἑλκυσθῇ. μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως οἶδα ταῦτα 58
ποιέοντας· ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιοῦσι. καταλιπόντες δὴ ὦν τὸν νέκυν Πέρσαι, γῇ κρύπτουσι. μάγοι δὲ κεχωρίδανται πολλὸν τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱρέων. οἱ μὲν γὰρ ἁγνεύουσι ἔμψυχον μηδὲν κτείνειν, εἰ μὴ ὅσα θύουσι· οἱ δὲ δὴ μάγοι αὐτοχειρίῃ πάντα, πλὴν κυνὸς καὶ ἀνθρώπου, κτείνουσι. καὶ ἀγῶνα μέγα τοῦτο ποιεῦνται, κτείνοντες ὁμοίως μύρμηκάς τε καὶ ὄφις, καὶ τἆλλα ἑρπετὰ καὶ πετεινά. καὶ ἀμφὶ μὲν τῷδε τούτῳ ἐχέτω, ὡς καὶ ἀρχὴν ἐνομίσθη. ἄνειμι δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον. Ἴωνες δὲ καὶ Αἰολέες, ὡς οἱ Λυδοὶ τάχιστα κατεστράφατο ὑπὸ Περσέων, ἐπεμ-

πον

a *Med.*, ἔχει *Ask.*, ἔχοι *Paris. A.* cum *Edd.* λεύκην sumsit hinc *Suidas*. b *M. Ask. Remig.* margo *Steph.*, sed περιορέουσι, ex Ionum more. *Aldus* & alii ἄλλο τι οὐδὲν ποιοῦσι. c *Ask. M.*, vulgo ποτ. τῶν πάντων μαλ. abest, πάντων μαλ. *Vind.* sine articulo & *Arch.* d *M.* & *Ask.*, ceteri δὲ οὐ. e Abest hoc *Ask.* f *Rem. Ask. M.*, vulgo ἑλκυσθῇ cum *V. Arch.* Quae sequuntur ad C. 174., absunt a Valla, *Arch. Vind.*

23. Μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ] *Is. Vossius* adleverat codici suo ἀναγκαῖον, quo non indigemus. Ἀναγκαίην usus & Herodoti sermo tuetur II, 182. IV, 180. De aere alieno & mendaciorum hinc pullulante germine *Plutarchi* & *Appiani* ad Persarum opinionem verba exscripsit *B. Brissonius* R. Pers. II, 94.

29. Πολλοὶ ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χώρης] *Sylburgius* ad *Brisson.* R. P. II, 180. πολλὸν proponit, ut sit, *procul abigunt a sua regione. Reiskius* οἱ πολλοί. *Rubnkenius* elegante mutatione πομποί. Illi sunt, qui aliorsum alios deducunt, supra I, 121. Lepra vero & vitiligine infectos, non Iudaei soli, sed plerique per orientis regiones vitabant studiose. Μάλιστα οἱ βάρβαροι τὰς ἐπιλευκίας καὶ λέπρας δυσχεραίνουσι *Plutarchus* Symp. IV. p. 670. F. Tamen Artaxerxes Atossam, filiam coniugemque, etsi vitiligo eius corpus depascebatur, ἀλφοῦ κατανεμηθέντος αὐτῆς τὸ σῶμα, aversatus non fuit eodem teste t. I. p. 1023. B. Verum illi quod libuit, barbarico more, legitimum fuit visum.

40. Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω &c.] Satis hoc confidenter, repetiturque C. 148. Falsum aiunt *Scaliger*, *Th. Hyde*, *Relandus* & plures alii. Contra eos venit *Corn. de Pauw*, temere aiens doctos viros ex recentiore Persarum lingua criminari: verissimum fuisse, quod hic de terminatione nominum Persicorum, vetere gentis sermone: neque enim tanta adseveratione *Herodotum* potuisse defungi, nisi re bene cognita atque explorata. Fateor in dialectis lapsu temporis innumera mutari, cadere verba ut folia, surgere nova, prisca adsciscì iterum. Nec expedio me tamen ex acie, quam contra *Nostrum* instruxit *Th. Gatakerus* Advers. C. 22. p. 661. Quod autem aiebat τὸ Δωριέες μὲν Σὰν καλέουσι multorum testimoniis cognitissimum est. Quis tandem ignorat variantes doctissimorum hominum explicationes & emendationes *Scholiastae* in Comici Nub. v. 23, *Scaligeri*, *Salmasii*, *Bentleii*, *Boubertii*, cuius Dissert. de Pisc. Graecor. Litteris p. 570. consuli poterit. Σὰν κίβδηλον in *Pindari* fragmento exposuit *Casaubonus* in *Athen.* X, 21.

44. Πλὴν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἑλκυσθῇ] Bene vetusti libri. *Is. Vossius* coniecerat, ὑπ' ὄρνιθος ἢ γλήνη ἀφελκυσθῇ, *quam ab alite pupilla oculi extrabatur*, advocato ad morem hunc cognoscendum *Teixero*, qui mihi ad manus non est. De ritu isto multa *Th. Hyde* Rel. Pers. C. 34. Emendatio necessaria non est, nec latuit doctissimum virum; siquidem paria prorsus de Persarum sepultura *Procopius* Bell. Pers. I, 12. & *Agathias* I, p. 43. Ed. Venet.

46. Καταπεφώσαντες] Convertitur ab *Heilmano* in κατατετρώσαντες, *postquam cadaver membris mutilarunt*. Vetat *Cicero*, his *Nostri* usus, *Tuscul. Disp.* I, 45. *Persae etiam CERA circumlitos condunt, ut quam maxime permaneant diuturna corpora.* Vetat *Strabo* XV. p. 1068. χηρῷ περιπλάσσοντες τὰ σώματα. Adde Cl. *Io. Alb. Fabricium* in *Sexti Hypotyp.* III, 24. p. 185.

53. Κτείνοντες ὁμοίως μύρμηκας &c.] Consimilia de magis *Plutarchus* t. II. p. 537. A. Sunt autem ex ea disciplina, qua & posteriores Persarum magi Arimanium, mali omnis auctorem, sicuti pulcri & boni Oromasdem, statuerunt: inde festus dies κακῶν ἀνάλωσις, quo summo ardore in serpentes aliasque feras & nocentes bestias irruebant apud *Agathiam* II. p. 45. Confer *Plutarchum* in Isid. & Osir. p. 969. & *Th. Hyde* Rel. Pers. C. 22.

57. Κατεστράφατο] Ionum est κατεστράφατο, uti ἐπεστράφατο I, 166. Supra C. 27. ὡς δὲ ἔρα οἱ — Ἕλληνες κατεστράφατο. Itaque mutari non iniuria posset, sicuti & mox mutatum est τὰ πρόσχωρα. Sic solet, C. 164. III, 137. De piscibus, qui cantu illiciuntur, *Aelianus* de Anim. I, 39.

Metus Ionum ab Cyro, quos humiles repellit lepida fabula; unde decurrunt ad Lacedæmonios. Ionicæ urbes, & loquendi in eis diversitas.

πων ἀγγέλους [a] ἐς Σάρδις παρὰ Κῦρον, ἐθέλοντες ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι εἶναι, τοῖσι καὶ Κροίσῳ ἦσαν κατήκοοι. ὁ δὲ, ἀκούσας αὐτέων τὰ πρόϊσχοντο, ἔλεξέ σφι λόγον, ἄνδρα φὰς αὐλητὴν ἰδόντα ἰχθῦς ἐν τῇ θαλάσσῃ, αὐλέειν, δοκέοντά σφεας ἐξελεύσεσθαι ἐς γῆν· ὡς δὲ ψευσθῆναι τῆς ἐλπίδος, [b] λαβεῖν ἀμφίβληστρον, καὶ περιβαλεῖν τε πλῆθος πολλὸν τῶν ἰχθύων καὶ ἐξειρύσαι. ἰδόντα δὲ παλλομένους, εἰπεῖν ἄρα αὐτὸν πρὸς ,, τοὺς ἰχθῦς, Παύεσθέ μοι ὀρχεόμενοι, ἐπεὶ ὐκ ἐμέο ,, αὐλέοντος ἠθέλετε ἐκβαίνειν ὀρχεόμενοι. Κῦρος μὲν τοῦτον τὸν λόγον τοῖσι Ἴωσι καὶ τοῖσι Αἰολεῦσι τῶνδε εἵνεκα ἔλεξε, ὅτι δὴ οἱ Ἴωνες πρότερον αὐτῷ Κύρῳ δεηθέντος [c] δι' ἀγγέλων ἀπίξασθαί σφεας ἀπὸ Κροίσου, ὐκ ἐπείθοντο· τότε δὲ κατεργασμένων τῶν πρηγμάτων, ἦσαν ἑτοῖμοι πείθεσθαι Κύρῳ. ὁ μὲν δὴ, ὀργῇ ἐχόμενος, ἔλεγέ σφι τάδε. Ἴωνες δὲ ὡς ἤκουσαν τούτων [d] ἀπενεικθέντων ἐς τὰς πόλιας, τείχεά τε περιεβάλλοντο ἕκαστοι, καὶ συνελέγοντο ἐς Πανιώνιον οἱ ἄλλοι πλὴν Μιλησίων· πρὸς μούνους γὰρ τούτους ὅρκιον Κῦρος ἐποιήσατο, ἐπ' οἷσί περ ὁ Λυδός. τοῖσι δὲ λοιποῖσι Ἴωσι ἔδοξε κοινῷ λόγῳ πέμπειν ἀγγέλους ἐς Σπάρτην, δησομένους Ἴωσι τιμωρέειν. Οἱ δὲ Ἴωνες οὗτοι, τῶν καὶ τὸ Πανιώνιόν ἐστι, τῇ μὲν οὐρανοῦ, καὶ τῶν [e] ὁρέων ὑπὸ τῷ καλλίστῳ ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι πόλιας πάντων ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. οὔτε γὰρ τὰ ἄνω αὐτῆς χωρία [f] τὠὐτὸ ποιέει τῇ Ἰωνίῃ, οὔτε τὰ κάτω, οὔτε τὰ πρὸς τὴν ἠῶ, οὔτε τὰ πρὸς τὴν ἑσπέρην· τὰ μὲν, 59 ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ τε καὶ ὑγροῦ πιεζόμενα, τὰ δὲ, ὑπὸ τοῦ [g] θερμοῦ τε καὶ αὐχμώδεος· γλῶσσαν δὲ οὐ τὴν αὐτὴν ἕτοι νενομίκασι, ἀλλὰ τρόπους [h] τέσσερας παραγωγέων. Μίλητος μὲν αὐτέων πρώτη κέεται πόλις πρὸς μεσαμβρίην· μετὰ δὲ, Μυοῦς τε καὶ Πριήνη· αὗται μὲν ὦν τῇ Καρίῃ κατοίκηνται, κατὰ ταὐτὰ διαλεγόμεναί σφι. αἵδε δὲ τῇ Λυδίῃ [i] Ἔφεσος, Κολοφών, Λέβεδος, Τέως, Κλαζομεναὶ, Φώκαια. αὗται δὲ αἱ πόλιες τῇσι πρότερον λεχθείσῃσι ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδέν, [k] σφὶ δὲ ὁμοφωνέουσι. ἔτι δὲ τρεῖς ὑπόλοιποι Ἰάδες πόλιες, τῶν αἱ δύο μὲν νήσους οἰκέαται, Σάμον τε καὶ Χῖον· ἡ δὲ μία ὐπὸ τῇ ἠπείρῳ ἵδρυται, Ἐρυθραῖ· [l] Χῖοι μέν νυν καὶ Ἐρυθραῖοι κατὰ τὠὐτὸ διαλέγονται, Σάμιοι δὲ ἐπ' ἑωὐτῶν

subversi sunt, celerrime legatos Sardes miserunt ad Cyrum, volentes iisdem conditionibus parere Cyro, quibus etiam paruerant Crœso. Verum Cyrus auditis quæ proferebant, tali narratione eis respondit; Tibicinem inquiens quendam, ubi pisces in mari conspexisset, canere tibia, existimantem eos in terram egressuros: at spe sua frustratum, sumpto verriculo, & ingentem piscium vim complexum esse, & extraxisse; & quum palpitantes cerneret, utique dixisse ipsum piscibus; Temperate mihi a saltando, quando non libuit vobis me canente egredi saltando. Hanc narrationem Cyrus Ionibus AEolensibusque ideo dixit, quod Iones prius ipso Cyro per legatos petente, ut a Crœso deficerent, recusaverant: ac tum demum, rebus perfectis, parati essent Cyro imperata facere. Sic quidem ille ira commotus, hoc responsum eis dedit. Iones his auditis, quum ad suas civitates ea relata essent, tum mœnia communiunt singuli, tum congregabantur in Panionium alii omnes, præter Milesios; quippe cum his solis fœdus inierat Cyrus, iisdem conditionibus quibus & Lydus. Porro reliqui Iones communi nomine decreverunt legatos Spartam mittere, qui rogarent Ionibus auxilio venire. Iones vero illi ad quos Panionium quoque per- 142
tinet, urbes habent cum cœli bonitate, tum montium commoditate pulcherrime sitas præ omnibus gentibus quas nos novimus, adeo ut neque superior regio, neque inferior, neque ea quæ in orientem nec quæ in occidentem vergit plaga, Ioniam hac in parte æmulari possit. Siquidem hæc vel frigore vel aquis premitur: illa rursus calore ac situ squalet. Lingua utuntur non eadem, sed quatuor derivationum modis. Miletus prima earum urbs ad meridiem iacet. Post hanc Myus & Priene: hæ in Caria sitæ sunt, eadem inter se lingua utentes. Illæ vero in Lydia, Ephesus, Colophon, Lebedus, Teos, Clazomenæ, Phocæa, quæ cum iam dictis urbibus, quantum ad linguam attinet, nullo genere conveniunt, inter se tamen eadem sonant lingua. Reliquæ sunt tres urbes Ionicæ, quarum duæ insulas habitant, Samum & Chium; una in continenti sita, Erythræ. Ex his Chii & Erythræi eandem sermonis proprietatem exercent: Samii vero ab his discrepantes, propriam quan-

a Πρὸς Κῦρον ἐς Σάρδεις *Remig.* Mox *προϊσχοντο* in Fragm. Cod. *Paris.* Vulgo *προέσχοντο*. *b* Βαλεῖν in eodem, tum *ἐξερύσαι*. *c M. Ask.*, vulgo cum *Paris. A. B.* δι' *ἀγγέλου*. *d M. Ask.* ab *Aldo* est *ἀνενειχθέντες*. Bene *Gronov.*, quem vide. *e* Omnes *οὐρέων* etiam *Med.* In *Ask. ὀρέων*. *f M.* & *Ask.*, vulgo *τώὐτὸ ἐπιείσετο Ἰωνίῃ*. *g Med. Ask.*, in ceteris *τὲ* deest. *b Med.*; *τέσσαρας Ask.* & *Paris. B.* cum *Aldo*. Mox *αὐτῶν* vulgo. *i* Habet *Stephan. Byz.* in voc. *k Med.*, *σφὶ Ask. Paris. B.* & *Edd.* *l* Citat *Stephan Byz.* in *Χίος*.

70. Δι' *ἀγγέλων*] Vide *Gronovium* & supra C. 76. & 99.

80. Καὶ *τῶν ὀρέων*] Sine controversia corrigi debuerat: *τῶν ὠρέων ἐν τῷ καλλίστῳ ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι πόλιας*· haec quum de Ionibus dicantur, tollit omne dubium. L. I, c. 149. *οὗτοι οἱ Αἰολέες χώρην μὲν ἔτυχον κτίσαντες ἀμείνω Ἰώνων, ὠρέων δὲ ἧκουσαν οὐκ ὁμοίως.* recte *Valla: ad coeli tamen temperiem nequaquam accedebat.* L. II, c. 77. exceptis incolis Libyae, esse dicuntur Aegyptii *ὑγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων, τῶν ὠρέων, ἐμοὶ δοκέειν, εἵνεκεν, ὅτι οὐ μεταλλάσσουσι·* (sic legerim:) *ἐν γὰρ τῇσι μεταβολῇσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίνονται, — τῶν ὠρέων μάλιστα.* L. III, c. 106. Graecia *τὰς ὥρας πολλόν τι κάλλιστα κεκραμένας ἔλαχε.* atque in Graecia, praesertim Athenis, ista tenuis coeli tribuitur ingeniis saluberrima temperies. In Timaeo *Platonis* p. 24. C. Atticam Minervam dicitur elegisse, *τὴν εὐκρασίαν τῶν ὠρῶν* (sic recte corrigit vulgatam vocem *ὁρῶν H. Stephanus:*) *ἐν αὐτῷ (τῷ τόπῳ) κατιδοῦσα, ὅτι φρονιμωτάτους ἄνδρα οἴσει.* *Chalcidius: electo salubri subtilioumque ingeniorum & prudentiae feraci loco.* Idem argumentum in Critia latius persequutus *Plato* p. III. E. Memorat *ὑπὲρ τῆς γῆς ὥρας μετριώτατον κεκραμένας.* Eam in rem multa dixerat *Aristophanes ἐν Ὥραις.* vid. *Athen.* IX, p. 372. & *Casaubon.* Anim. IX, c. III. *Euripidea*, ex deperdito dramate petita, dabit *Plutarchus* de Exilio p. 604. E. insignis in eam rem loci sic feruntur ultima: Ἃ δὲ Ἑλλὰς Ἀσία τε τρέφει κάλλιστα, *Τῆς γε δέλεαρ ἔχοντες συνθηρεύομεν.* *Grotius* in Excerpt. p. 433. participio *ἔχοντες* substituit *ἐνταῦθα*. Corrige, sodes: Ἃ δ' Ἑλλὰς Ἀσία τε κάλλιστα τρέφει, *Γῆς τῆσδε δέλεαρ ἔχοντες οὐ θηρεύομεν.* Singula possent ut *Euripidea* adfirmari. VALKEN.

80. Καὶ *τῶν ὀρέων*] Non dubium est, quin recte docti viri, *Chytraeus*, *Geinozius*, *Reiskius*, *Heilmanus ὠρέων*, rescripserint. Viam monstravit *Noster* C. 149., tum *Pausanias* VII, 5. Ἴωσι δὲ ἔχει μὲν ἐπιτηδειότατα *ὡρῶν κράσεως ἡ χώρα.* Frequens est confusio *ὀρέων* & *ὡρῶν* sive *ὠρέων*, *ὡραίων* in schedis, de qua alias. Id permirum, coniurasse plerosque in *οὐρέων* vocabulo librarios.

89. Μυούς *τε*] Myuntem Cariae ibidem tribuit scholiastes *Thucyd.* I, 130., invito *Brissonio* de *R. Pers.* I, 151., ad quem *Lederlinus* recte adposuit, tempora esse distinguenda, primitus Cariae, deinceps Ioniae fuisse. Paria *Dukerus* in eum Scholiasten. In *Epheso*, Lydiae olim urbe, idem valet. Bene *Ian. Rutgersius* Var. Lect. II, 1.

98. Ἐρυθραῖ] Habet *Stob.* Serm. XXVIII. p. 197. veteris scriptoris fragmentum, forte Philosophi *Eusebii*, quod *Herodoto* nulla causa adscribitur, in quo Archetimus *ἐξ Ἐρυθραίης τῆς Ἰώνων πόλεως.* Quae libuit adde-

re,

quandam receperunt loquendi formam. Atque hunc in modum quatuor omnino linguarum
143 fiunt proprietates. Ac horum Ionum Mileſii erant, qui in obtegendo metu fœdus pepigerant. Inſularibus autem horum nihildum gravius fuit metuendum, quod Perſis Phœnices nondum eſſent ſubiecti, & ipſi Perſæ navalem uſum non haberent. Porro hi non aliam ob cauſſam ab Ionibus erant reſecti, quam quod cum imbecilles eſſent omnes alii Græci, tum Iones oppido quam infirmiſimi, & minimi momenti. Siquidem præter unas Athenas, nulla urbs alia inſignis erat; unde alii Iones & Athenienſes, Ionum nomen refugerant, nolentes appellari Iones. Quinetiam nunc plerosque ex illis apparet nominis istius pudere. Ceterum duodecim istæ civitates nomine ipso gloriabantur, & fanum ſibi conſtruxerunt, cui nomen ex ſe poſuerunt Panionium; cuius nullos alios Ionas participes facere decreverant: nec erant qui
144 poſtularent participes fieri, niſi Smyrnæi. Talle quippiam Dorienſibus accidit, qui Pentapolin nunc regionem incolunt, quæ eadem ante Hexapolis vocabatur; nam & hi cavent ne quem e finitimis Dorienſibus ad Triopicum ſacrum admittant: adeo ut etiam ex popularibus ſuis, qui ſacri legem tranſgreſſi eſſent, a communicatione excluſerint. Nam in certamine Apollinis Triopii tripodes victoribus conſtituebantur olim ærei: quos acceptos non e ſacro efferre, ſed deo dicare ibidem oportebat. At vir quidam Halicarnaſſenſis, nomine Agaſicles, victoria potitus, ſuſtinuit legem hanc violare, tripodemque domum ſuam ferens clavo affigere. Propter quod commiſſum, quinque hæ civitates, Lindus, Ialyſſus, Camirus, Cos atque Cnidus, ſextam civitatem Halicarnaſſum a ſacrorum participatione removerunt; hac vide-
145 licet pœna Halicarnaſſeos caſtigantes. Atqui mihi ſane videntur Iones duodecim fecisſe civitates, nec voluisſe plures recipere, propterea quod eorundem etiam Peloponneſum habitantium totidem fuerint partes: quemadmodum nunc quoque Achæorum, qui Ionas e ſedibus ſuis exegerunt, duodecim ſunt partes. Nempe prima prope Sicyonem eſt Pellena, deinde AEgira & AEgæ, in qua eſt Crathis fluvius perennis, a quo Italicus ille vocatus eſt: & Bura & Helice, in quam ab Achæis bello fracti Iones confugerunt; & AEgion, & Rhypes, & Patrenſes, & Pharenſes, atque Olenus, ubi Pirus

ἑωϋτῶν μοῦνοι. εἰσὶ [a] χαρακτῆρες γλώσσης τέσσερες γίνονται. Τούτων δὴ ὧν τῶν Ἰώνων οἱ Μιλήσιοι μὲν ἦσαν ἐν σκέπῃ τοῦ φόβου [b] ὄρκιον ποιησάμενοι· τοῖσι δὲ αὐτέων νησιώτῃσι ἦν δεινὸν οὐδέν. οὔτε γὰρ Φοίνικες ἦσάν κω Περσέων κατήκοοι, οὔτε αὐτοὶ οἱ Πέρσαι ναυβάται. ἀπεσχίσθησαν δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἰώνων οὗτοι κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ἀσθενέος δ' ἐόντος τοῦ παντὸς τότε Ἑλληνικοῦ γένεος, πολλῷ δὲ ἦν ἀσθενέστατον τῶν ἐθνέων τὸ Ἰωνικὸν, καὶ λόγῳ ἐλαχίστῳ. ὅτι γὰρ μὴ Ἀθῆναι, ἦν οὐδὲν ἄλλο [c] πόλισμα λόγιμον. οἱ μέν νυν ἄλλοι Ἴωνες καὶ Ἀθηναῖοι ἔφυγον τοὔνομα, οὐ βουλόμενοι Ἴωνες κεκλῆσθαι. ἀλλὰ καὶ νῦν φαίνονταί μοι οἱ πολλοὶ [d] αὐτέων ἐπαισχύνεσθαι τῷ ὀνόματι. αἱ δὲ δυώδεκα πόλιες αὗται τῷ τε ὀνόματι ἠγάλλοντο καὶ ἱρὸν ἱδρύσαντο, ἐπί τε σφέων αὐτέων τῷ [e] ὄνομα ἔθεντο Πανιώνιον· ἐβουλεύσαντο δὲ αὐτῷ μεταδοῦναι μηδαμοῖσι ἄλλοισι Ἰώνων. ὑβρὶ ἐδεήθησαν δὲ ὑδαμοὶ μετασχεῖν, ὅτι μὴ Σμυρναῖοι. Κατάπερ οἱ ἐκ τῆς Πενταπόλιος νῦν χώρης Δωριέες, πρότερον δὲ Ἑξαπόλιος τῆς αὐτῆς ταύτης καλεομένης, φυλάσσονται ὧν μηδαμοὺς ἐσδέξασθαι τῶν προσοίκων Δωριέων ἐς τὸ [f] Τριοπικὸν ἱρόν· ἀλλὰ καὶ σφέων αὐτέων τοὺς περὶ τὸ ἱρὸν ἀνομήσαντας ἐξεκλῄισαν τῆς μετοχῆς. ἐν γὰρ τῷ ἀγῶνι τῷ Τριοπίῳ Ἀπόλλωνος ἐτίθεσαν τοπάλαι τρίποδας χαλκέους τοῖσι νικῶσι· καὶ τούτους χρῆν τοὺς λαμβάνοντας ἐκ τοῦ ἱροῦ μὴ ἐκφέρειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀνατιθέναι τῷ θεῷ. ἀνὴρ ὧν Ἁλικαρνησεὺς, τῷ οὔνομα ἦν Ἀγασικλέης, νικήσας, [g] τὸν νόμον κατηλόγησε· φέρων δὲ πρὸς τὰ ἑωϋτοῦ οἰκία προσεπασσάλευσε τὸν τρίποδα. διὰ ταύτην τὴν αἰτίην αἱ πέντε πόλιες, Λίνδος, καὶ Ἰηλυσσός τε καὶ [h] Κάμειρος, καὶ Κῶς τε καὶ Κνίδος, ἐξεκλῄισαν τῆς μετοχῆς τὴν ἕκτην πόλιν Ἁλικαρνησόν. τούτοισι μέν νυν ταύτην τὴν ζημίην οὗτοι ἐπέθηκαν. Δοκέουσι δέ μοι δυώδεκα πόλιας ποιήσασθαι οἱ Ἴωνες, καὶ οὐκ ἐθελῆσαι πλεύνας ἐσδέξασθαι, τοῦδε εἵνεκα. [i] ὅτι καὶ ὅτε ἐν Πελοποννήσῳ οἴκεον, δυώδεκα ἦν αὐτῶν μέρεα, κατάπερ νῦν Ἀχαιῶν, τῶν ἐξελασάντων Ἴωνας, δυώδεκά ἐστι μέρεα. Πελλήνη μέν τε πρώτη [k] πρὸς Σικυῶνος· μετὰ δὲ ἡ Αἴγειρα, καὶ Αἰγαί· ἐν τῇ Κράθις ποταμὸς ἀέναός ἐστι, ἀπὸ τοῦ ὁ ἐν Ἰταλίῃ ποταμὸς τὸ οὔνομα ἔσχε· καὶ Βοῦρα, καὶ [l] Ἑλίκη, (ἐς τὴν κατέφυγον Ἴωνες ὑπὸ Ἀχαιῶν μάχῃ ἐσσωθέντες) καὶ Αἴγιον, καὶ Ῥύπες, καὶ Πατρέες, καὶ Φαρέες, καὶ Ὠλενος, ἐν

a *Pollux* II, 109. Statim τέσσαρες *Aldus*, aliter *M. Ask.* *b* Iidem. Reliqui ὅρκια cum *Paris A.*, neque male. Mox αὐτῶν *M. Ask.* *c* *Pollux* πόλις λογίμη II, 122. Editis conſentit *Thom. M.* in λόγιμον, cuius ὡσαύτως pertinere ad ſequentia monuerunt docti viri. *d* Αὐτῶν *Med.* Mox οὐνόματι *Ask.*, vulgo ἐνόματι. *e* *Med.*; alii τοὔνομα & ἐπί τε, *Ald.* ἐπεί τε. Sed ἐπὶ σφέων αὐτέων τῷ *Ask.* & *Med.* *f* Citat *Stephan.* in Τριόπιον. Statim αὐτῶν vulgati, & ἀνομίσαντες *Aldus*. Paullo ante εἰσδέξεσθαι *Ask.* *g* Τῶν νόμων *Paris. B.* *h* Κάμιρος *Ask.* Tum mox οὗτοι ταύτην τ. ζ. ἐπεθ. mutato ordine. *i* Καὶ ὅτι καὶ *Ald.* *k* *M. Ask.*, πρὸ Σικ. *Paris. B.* & *Edd.* *l* Ἐλίβη *Ask.*

re, ut a *Plutarcho* vis arceatur. Iunguntur Ἐρυθραῖοι καὶ Σάμιοι, arbitri capti in lite nobili Chalcidenſium & Andriorum *Quaeſt. Graec.* p. 298. B. Iubentur illi eſſe Ἐρετριαῖοι ex Euboea, quod *Erythraei* Boeotiae & Aetoliae longius eſſent remoti in *Hiſtor. Foeder. Antiq.* P. I, p. 139. Non ſatis conſulto. Iones intelliguntur.

1. Ἦσαν ἐν σκέπῃ τοῦ φόβου] Prior interpres *metus praetextu:* nuperrime *in obtegendo metu.* Vide uſum locutionis. De Spartanis *Ariſtides* t. I. p. 476. ἐν σκέπῃ πολλῇ τοῦ πολέμου καὶ τῶν πραγμάτων εἰσί. *magnum habent belli ac difficultatum tegumentum*, vertit *Canterus:* eumdem in modum *Libanius* t. I. p. 219. B. Ambo *Noſtri* imitatione VII, 215. 172. *Aelianus* de Animal. VII, 6. ὡς ἐν σκέπῃ τοῦ κινδύνου καὶ ἐλευθερίᾳ γενόμενοι· tum IX, 57. piſces intra ſaxorum anguſtias recepti ἐν σκέπῃ τε τοῦ κρύους — ἡσυχάσουσι. Quae abunde oſtendunt hic indicari, Mileſios habuiſſe metus tutamen in eo foedere, quo de agitur.

11. Ἐπαισχύνεσθαι τῷ οὐνόματι] Sugillat haec ſolito ſibi more *Plutarchus* de Malign. p. 858. F. Mox *Reiskius* ἱδρύσαντο, τῷ ἐπὶ σφέων &c., neque id inconmodum foret, modo ne verborum alius in MSS. ordo eſſet. Malui ſcriptis obtemperare, Vide Rev. *Horrei* Obſ. Herodot. p. 109.

22. Τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος] Diſſentit Criticus ad *Theocriti* Idyll. XVII, 69. ἄγετε κοινῇ ὑπὸ τῶν Δωριέων ἀγὼν ἐν Τριόπῳ Νύμφαις, Ἀπόλλωνι, Ποσειδᾶνι. Tu adi *Cl. Salmaſium* ad *Inſcript. Herodis Attic.* p. 29. & 58. & de tripodibus, in templis dedicatis, *Io. Taylor* in Marmor Sandvicenſe p. 68.

26. Τὸν νόμον κατηλόγησε] Non displicet τῶν νόμων ex Fragm. *Cod. Regii.* Certe ſimplici ἀλογεῖν caſum ſecundum adſtruere in more habet III, 125. VIII, 46. Aliter *Procopius*, qui Bell. Vand. I, 3. Βονιφάκιος δὲ οὐκ ἀλογήσας τὰ γεγραμμένα· corrigunt τῶν γεγραμμένων. At probat is ſuperius Bell. Perſ. II, 5. II, 20. &c.

37. Πελλήνη μέν τε πρώτη πρὸς Σικυῶνος] *Strabo* VIII. p. 591. haec expreſſit. Πρὸς Σικυῶνος ſolo ingenii remigio *Iſ. Caſaubonus* & *Iſ. Voſſius* reſtituerunt. De amne Crathi eadem *Pauſanias* VII, 25.

43. Ἐν

ἐν τῷ Πεῖρος ποταμὸς μέγας ἐστί. καὶ Δύμη, καὶ Τριταίεες, οἳ μοῦνοι [a] τουτέων μεσόγαιοι οἰκέουσι. Ταῦτα δυώδεκα μέρεα νῦν Ἀχαιῶν ἐστι, καὶ τότε γε Ἰώνων ἦν. τουτέων δὴ εἵνεκα καὶ οἱ Ἴωνες δυώδεκα πόλιας ἐποιήσαντο· ἐπεὶ [b] ὡς γέ τι μᾶλλον οὗτοι Ἴωνές εἰσι τῶν ἄλλων Ἰώνων, ἢ κάλλιόν τε γεγόνασι, μωρίη πολλὴ λέγειν· τῶν Ἄβαντες μὲν ἐξ Εὐβοίης εἰσὶ οὐκ ἐλαχίστη μοῖρα, [c] τοῖσι Ἰωνίης μέτα οὐδὲ τοῦ οὐνόματος οὐδέν. Μινύαι δὲ Ὀρχομενίοισι ἀναμεμίχαται, καὶ Καδμεῖοι, καὶ Δρύοπες, καὶ Φωκέες ἀποδάσμιοι, καὶ Μολοσσοὶ, καὶ Ἀρκάδες Πελασγοὶ, καὶ Δωριέες Ἐπιδαύριοι, ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ ἀναμεμίχαται. οἱ δὲ αὐτέων, [d] ἀπὸ τοῦ πρυτανηίου τοῦ Ἀθηναίων ὁρμηθέντες, καὶ νομίζοντες γενναιότατοι εἶναι Ἰώνων· ἦτοι δὲ ἀ γυναῖκας ἠγάγοντο ἐς τὴν ἀποικίην, ἀλλὰ Καείρας ἔσχον, τῶν ἐφόνευσαν τοὺς γονέας. διὰ τοῦτον δὲ τὸν φόνον αἱ γυναῖκες αὗται, νόμον θέμεναι, σφίσι αὐτῇσι ὅρκιά ἐπήλασαν, καὶ παρέδοσαν τῇσι θυγατράσι μή κοτε ὁμοσιτῆσαι τοῖσι ἀνδράσι, μηδὲ ἐνόματι βῶσαι τὸν ἑωυτῆς ἄνδρα, τοῦδε εἵνεκα, ὅτι ἐφόνευσαν σφέων τοὺς πατέρας καὶ ἄνδρας καὶ παῖδας· καὶ ἐωυτέ τε ταῦτα ποιήσαντες, [e] αὐτῇσι συνοίκεον. ταῦτα δὲ ἦν γινόμενα ἐν Μιλήτῳ. Βασιλέας δὲ ἐστήσαντο, οἱ μὲν αὐτῶν, Λυκίης, ἀπὸ Γλαύκης τοῦ Ἱππολόχης γεγονότας· οἱ δὲ, Καύκωνας Πυλίης, ἀπὸ Κόδρου τοῦ Μελάνθου· οἱ δὲ, καὶ συναμφοτέρους. ἀλλὰ γὰρ περιέχονται τοῦ οὐνόματος μᾶλλόν τι τῶν ἄλλων Ἰώνων. ἔστωσαν δὲ καὶ οἱ καθαρῶς γεγονότες Ἴωνες. εἰσὶ δὲ πάντες Ἴωνες, ὅσοι ἀπ' Ἀθηνέων γεγόνασι, καὶ Ἀπατούρια ἄγουσι [f] ὁρτήν. ἄγουσι δὲ πάντες, πλὴν

Pirus ingens fluvius est. Postea Dyma & Tritæenses, qui soli mediterranea colunt. Hæ nunc 146
sunt duodecim Achæorum portiones, quæ tum quoque Ionum erant, & propterea Ionibus duodecim civitates constituere placuit. Nam istos esse aliquid amplius præ aliis Ionibus, aut præstantiore genere ortos, magna insania est asseverare: quum in his Abantes sint Eubœæ haud minima portio, qui tamen nec cum Ionia nec cum nomine quicquam habent commune: & Minyæ Orchomeniis sint admixti, & Cadmei, & Dryopes, & Phocenses a popularibus avulsi, & Molossi, & Arcades Pelasgi, & Dorienses Epidaurii, atque aliæ multæ nationes inter se commixtæ sint. Horum illi ex Athenienſium Prytaneo progressi & nobilissimos se Ionum existimantes, hi vero non duxerunt uxores in coloniam, sed habuerunt Caricas, quarum interemerant parentes. Propter quam cædem mulieres illæ legem tulerant, quam iureiurando inter se firmaverant, tradideruntque suis deinceps filiabus, cum maritis nunquam cibum sumere, neque nomine compellare suum virum; ideo quod earum patres, maritos atque filios trucidassent, & quum hæc patrassent, secum matrimonia inirent. Hæc Mileti fiebant. Reges autem creaverant, partim Lycios, 147
Glauco Hippolochi filio oriundos: partim Cauconas Pylios, Codro Melanthi progenie ortos: partim ex utrisque. Sed nomen tuentur acrius aliquanto quam ceteri Iones. Sint vero etiam illi veri atque genuini Iones: omnes tamen Iones sunt, quotquot Athenis oriundi Apaturia festum celebrant. Celebrant autem omnes, præ-

a Τούτων *Med.* & mox iterum. Supra Δρύμη *Ask.*; Δρίμη *Ald.* & ceteri. b *Med. Ask.*, alii cum *Paris. A. B.* ὡς γέ τοι. c Τῆς *Ask.* Ἰονίοις *Ald.* d Taxat *Plutarchus* de malign. p. 858. fine. e *Ald. Hervag. Med. Ask.* & Edit. Genev. CIↃ IↃCXVIII. In *Steph.* & *Galei* edito αὐτοῖσι. f Ἑορτὴν *Ask.* Citat *Plut.* t. II. p. 859. A.

43. Ἐν τῷ Πεῖρος ποτκμὸς μεγὰς] Olenum eodem genere posuit *Apollodorus* apud *Stephanum Byzant.* in V., & *Strabo*, cui amnis, qui urbem radebat, *Melas:* haud scio, an bene. *Pausaniae* aevo Πεῖρος erat & adpellabatur VII, 22. Δύμη optime *Casaubonus* & *Is. Vossius*, nec longe abit liber *Ask.*

47. Ἐπεὶ ὡς γέ τι μᾶλλον] Defendit veterem scripturam *Horreus* Obs. ad *Herodot.* p. 110., ita tamen, ut τὶ non plane recusset. Levis res est, & in dissensu *Codd.* ferenda. Sequentia ἢ κάλλιόν τι γεγόνασι, *aut praestantius quid gessisse* prior interpres, *a. pr. quippiam evasisse* obscure recentior. Secutus iudicium sum Abb. *Geinozii* Comment. A. Inscript. t. XVIII. p. 126.

51. Μινύαι δὲ Ὀρχομενίοισι ἀναμεμίχαται] Iverunt in partes praeclari viri ad haec explicanda & constituenda. *Palmerius* Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι &c., invito *Gronovio.* Sequuntur tamen plures. Ampl. *Bouberius* ex *Hesychii* Μινύαι οἱ Ὀρχομένιοι καὶ Μάγνητες, scriptum voluit Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι, καὶ Μάγνητες, καὶ Καδμεῖοι κ. λ., ut invidiosum ἀναμεμίχαται vitaretur, cuius ego in *adnotation.* Cl. *Alberti* ad *Hesychii* locum correctioni, quippe audaciori neque necessariae, non accedo. *Reiskius* post Ἀρκάδες excidisse καὶ itemque post Δωριέες arbitratur. At fuerunt Arcades Pelasgi *Pausania* VIII, 1. *Apollodoro* II, 1. *Stephano Byz.* multisque aliis auctoribus. Epidaurii praeterea Dorienses in *Nostri* VIII, 46. Quare illa additamenta recuso. Ne longum faciam. Docet *Herodotus*, Iones non esse sinceriore melioreque aliis nationibus origine: contra variorum populorum accessione olim interpolatos; addidisse se Abantes, admixtosque esse Minyas Orchomenios, Cadmeos, Dryopes, Phocenses & plures alios. Hoc eius consilium si fuerit, ut sane fuit, belle procedit *Palmerii* sententia. Nam Minyas Orchomeniis inmixtos fuisse, nihil ad hanc disquisitionem. Firmatur praeterea Ionicae migrationis narratione. *Pausanias* Ἴωσι δὲ τοῦ σόλου μετασχόντες οἵδε Ἑλλήνων· *participes migrationis hi Graecorum erant.* Θηβαῖοι sive *Cadmei*, tum Ὀρχομένιοι Μινύαι, recte enim Μινύαις mutavit *Kuhnius*; tandem Φωκεῖς οἱ ἄλλοι πλὴν Δελφῶν & Abantes VII, 2. tum C. 3. Τέων δὲ ὥκουν μὲν Ὀρχομένιοι Μινύαι, σὺν Ἀθάμαντι ἐς αὐτὴν ἐλθόντες. Quibus accedere queunt de Orchomeniis consimilia ex eiusdem IX, 37. Quae quidem stabiliendae coniecturae si vir nobilissimus adstruxisset, non perspicio, quo colore abdicari potuisset: repetitum enim ἀναμεμίχαται arbitrarium est. Stant ab his quoque partibus viri clarissimi *Corn. de Pauw* & *Geinozius.*

52. Φωκέες ἀποδάσμιοι] Cur Phocenses hoc titulo insignes esse *Noster* voluerit, multis disputat *Gronovius*, sed ita ut *inmunes* inprudenter amplectatur. Indoles vocis non patitur, nec usquam huius significationis exemplum. Ἀπόδασμος portio est, a multitudine avulsa; *Abydenus* Nabuchodonosorem ait ΑΠΟΔΑΣΜΟΝ αὐτέων victarum gentium ἐς τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου κατοικίσαι in *Eusebii* Pr. Ev. IX, 41. ἀπόδασμον τῶν Γότθων dabit *Agathias* II. p. 35. & τῶν Δελμινιτῶν ἀπόδασμον III. p. 66. Semel ἀπόδρασμον τῶν βαρβάρων V. p. 166., vitiose. *Theophylacti* τῶν Σαρακηνῶν ἀπόδασμον L. VIII, 1. exscripsit *Suidas* in v. Hinc lenissime fluunt ἀποδάσμιοι *a reliquis divisi & divulsi.* Primus *D. Heinsius*, Phocaeenses tamen & Phocenses confundens, admonuit Epist. ad *Iungerm.* in huius ad *Polluc.* Comment. IV, 177. Abierunt eamdem in sententiam *Geinozius* & *Reiskius*, nec dubia res est, ob *Pausaniae* superius excerpta, Φωκεῖς οἱ ἄλλοι πλὴν Δελφῶν. *Phocenses* Coloniae Ionicae *sese adiunxerunt, Delphis exceptis.* Vere ea propter ἀποδάσμιοι Φωκέες.

55. Ἀπὸ τοῦ πρυτανηίου τοῦ Ἀθηναίων] *Etymologus* in Πρυτανεῖα veterem in coloniis deducendis consuetudinem explicuit. Sacra ex metropoli secum adportabant coloni, ignemque sacrum ex patriae penetrali depromtum & accensum. Plura *Henr. Valesius* ad Excerpt. *Polybii* p. 7. *Plutarcho* libuit & haec admordere *de Malign.* p. 858. F., sine profectu: Iones Caricas mulieres, quarum patres maritosque interemerant, sibi matrimonio iunxisse, fatetur *Pausanias* VII, 2. p. 525.

64. Αὐτῇσι συνοίκεον] Iure *Gronovius* Aldinum restituit: idem *Portus* decreverat *Lex. Ion.* v. Ἐπείτε. Naevus est, operarum peccato *Stephani* edito adspersus, latiusque, quam oportuerat, diditus. De Glauco, Hippolochi filio, Poëta Il. H, 13. sicuti & *Strabo* de Cauconibus VIII. p. 531. In proxime positis καὶ ἔπειτα ταῦτα ποιήσαντες *Reiskius.*

72. Καὶ Ἀπατούρια ἄγουσι ὁρτὴν] De festo hoc notissima omnia: levis macula, quae doctissimo viro fraudi fuit, occupavit scholion in Biblioth. *Coislin.* p. 605. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἑορτὴν ἐνομοθέτησεν Melanthus, ἄγεσθαι,

præter Ephesios et Colophonios, qui soli ex Ionibus ab Apaturiis arcentur, iique ob cædis
148 patratæ caussam. Porro Panionium locus est Mycales sacer, ad septentrionem vergens, communiter ab universis Ionibus Neptuno Heliconio dicatus. Mycale autem promontorium est continentis zephyro vento expositum, ad Samum pertinens. Ad hunc montem collecti ex urbibus Iones sacrificium celebrabant, quod Panionia vocant. Accidit hoc sane non Ionum sacris duntaxat, verum communiter omnia Græcorum omnium festa in eandem literam finiunt,
149 perinde atque Persarum nomina. Et hæ quidem Ionicæ sunt civitates. AEolicæ autem sunt, Cyme, quæ Phriconis vocatur, Larisæ, Novus murus, Temnus, Cilla, Notium, AEgiroëssa, Pitana, AEgææ, Myrina, Grynia. Atque hæ XI AEolensium priscæ civitates. Una autem Smyrna hinc ab Ionibus diremta fuit. Alioqui et hæ duodecim erant numero, in continenti sitæ. Isti vero AEolenses regionem coluerunt præstantiorem, quam erat Ionum, ad cœli tamen temperiem nequaquam accedebat.
150 Smyrnam vero hac occasione amiserunt AEolenses, quod Colophonios per seditionem inferiores et e patria submotos recepissent: qui postea Smyrnæos observantes, dum extra urbem Bacchi festum celebrarent, occlusis portis urbem occuparunt. Succurrentibus autem AEolensibus universis, sic inter eos transigebatur, ut, si Iones supellectilem redderent, AEolenses Smyrna cederent. Hanc conditionem quum Smyrnæi accepissent, illos distribuerunt inter se undecim civitates, suos quæque constituens
151 cives. Hæ itaque continentis sunt AEolicæ civitates, extra illas quæ Idam habitabant: nam illæ ad has non referuntur. Insulares vero quinque civitates Lesbum colunt; sextam enim in Lesbo Arisbam Methymnæi sibi subiecerant, licet consanguineam. In Tenedo autem una habitatur civitas, et altera quædam in Centum appellatis insulis. Iam vero Lesbiis Tenediisque nihil grave, perinde atque Ionibus insulas tenentibus, erat metuendum: at reliquis civitatibus communiter placuit Iones sequi, quo-
152 cunque illi duxissent. Porro ubi Ionum AEolensiumque legati Spartam appulissent, (id quod fiebat properanter) pro omnibus delegarunt verba facere Phocæensem quendam, cui nomen

πλὴν Ἐφεσίων καὶ Κολοφωνίων· οὗτοι γὰρ μοῦνοι Ἰώνων οὐκ ἄγυσι Ἀπατούρια· καὶ οὗτοι κατὰ φόνου τινὰ σκῆψιν. Τὸ δὲ Πανιωνιόν ἐστι τῆς Μυκάλης χῶρος ἱρὸς, πρὸς ἄρκτον τετραμμένος, κοινῇ ἐξαιρημένος ὑπὸ Ἰώνων Ποσειδέωνι Ἑλικωνίῳ· ἡ δὲ Μυκάλη ἐστὶ τῆς ἠπείρου ἄκρη, πρὸς ζέφυρον ἄνεμον κατήκουσα Σάμῳ. ἐς τὴν συλλεγόμενοι ἀπὸ τῶν πολίων Ἴωνες, ἀγέσκον ὁρτὴν, τῇ ἔθεντο οὔνομα Παιώνια. πεποίηνται δὲ οὔτι [a] μοῦναι αἱ Ἰώνων ὁρταὶ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ Ἑλλήνων [b] πάντων ὁμοίως πᾶσαι ἐς [c] τωὐτὸ γράμμα τελευτῶσαι, κατάπερ τῶν Περσέων τὰ οὐνόματα. αὗται μὲν αἱ Ἰάδες πόλιές εἰσι. Αἵδε δὲ [d] αἱ Αἰολίδες, Κύμη, ἡ Φρικωνὶς καλεομένη, [e] Λήρισσαι, Νέον τεῖχος, Τῆμνος, Κίλλα, Νότιον, [f] Αἰγιρόεσσα, Πιτάνη, Αἰγαῖαι, Μύρινα, Γρύνεια· αὗται ἕνδεκα Αἰολέων πόλιες [g] αἱ ἀρχαῖαι. μία γάρ σφεων παρελύθη ὑπὸ Ἰώνων, Σμύρνη. ἦσαν γὰρ καὶ αὗται δυώδεκα [h] αἱ ἐν τῇ ἠπείρῳ. οὗτοι δὲ οἱ Αἰολέες χώρην μὲν ἔτυχον κτίσαντες ἀμείνω Ἰώνων, ὡρέων δὲ ἤκουσαν οὐκ ὁμοίως. Σμύρνην δὲ ὧδε ἀπέβαλον Αἰολέες· Κολοφωνίους ἄνδρας [i] φάσει ἐσσωθέντας, καὶ ἐκπεσόντας ἐκ τῆς πατρίδος, ὑπεδέξαντο. μετὰ δὲ, οἱ Φυγάδες τῶν Κολοφωνίων φυλάξαντες τοὺς Σμυρναίους ὁρτὴν ἔξω τείχεος ποιευμένους Διονύσῳ, τὰς πύλας ἀποκληίσαντες, ἔσχον τὴν πόλιν. βοηθησάντων δὲ πάντων Αἰολέων, ὁμολογίην ἐχρήσαντο, τὰ ἔπιπλα ἀποδόντων τῶν Ἰώνων, ἐκλιπεῖν Σμύρνην Αἰολέας. ποιησάντων δὲ ταῦτα Σμυρναίων, ἐπιθιείλοντό σφεας αἱ ἕνδεκα πόλιες, καὶ ἐποίησαντο σφέων αὐτέων πολίτας. Αὗται μέν νυν αἱ ἠπειρώτιδες [k] Αἰολίδες πόλιες, ἔξω τῶν ὑπὸ τῇ Ἴδῃ οἰκημένων. κεχωρίδαται γὰρ αὗται. αἱ δὲ τὰς νήσους ἔχουσαι, πέντε μὲν πόλιες τὴν Λέσβου νέμονται· τὴν γὰρ ἕκτην ὑπὸ τῇ Λέσβῳ οἰκεομένην [l] Ἄρισβαν ἀνδραπόδισαν Μεθυμναῖοι, ἐόντας ὁμαίμους. ὑπὸ Τενέδῳ δὲ μία [m] οἰκέεται πόλις, καὶ ἐν τῇσι Ἑκατὸν νήσοισι καλεομένησι ἄλλη μία. Λεσβίοισι μέν νυν καὶ Τενεδίοισι, κατάπερ Ἰώνων τοῖσι τὰς νήσους ἔχουσι, ἦν δεινὸν οὐδέν· τῇσι δὲ λοιπῇσι πόλισι ἔα δὲ κοινῇ Ἴωσι ἕπεσθαι, τῇ ἂν σφέες ἐξηγέωνται. Ὡς δὲ [n] ἀπικέατο ἐς τὴν Σπάρτην τῶν Ἰώνων καὶ Αἰολέων οἱ ἄγγελοι, (κατὰ γὰρ δὴ τάχος ἦν ταῦτα πρησσόμενα) εἵλοντο πρὸ πάντων λέγειν τὸν Φωκαέα, τῷ οὔνο-

62

a *M. Ask.*, μοῦναι alii. *b* *Steph.* margo, *Ask. Med.*; desit πάντων vulgo. *c* Ἐς τωὐτὸ *Ald. Paris. B.*; tum idem *Ald.* τελευτῶσαι cum duobus *Paris.* τὸ αὐτὸ & τελευτῶσι *M. Ask.* *d* Αἱ non est in *Ask.* *e* Λήρισαι *M. Ask.* *f* Habet *Steph.* in v. *g* *M. Ask.* Articulum non norunt *Paris. B.* & *Edd.* *h* Et hic vulgo desideratur: addit *Med.* *i* Στάσιϊ *Ask.* *k* Ora *Steph.* sed non suo loco, *M. Ask.* Praetereunt Αἰολίδες ceteri. *l* Citat *Steph.* in v. *m* Οἰκέαται *Ald.* *n* *Ald. Paris. A. B.*; ex *M.* & *Ask.* ἀπίκοντο.

σθαι, ἣν καὶ Κατιωνίαν συντελοῦσιν· vertitur: *quod etiam Cationiam vocant.* Κατ' Ἰωνίαν oportuerat.

77. Ποσειδέωνι Ἑλικωνίῳ] Ab Helice Achaiae is Neptuno titulus, quo de *Strabo* VIII. p. 589. & *Pausanias* VII, 24. copiose. Coluisse & Apollinem *Panionium*, docemur vetere inscriptione inter Pocockianas p. 52., quae cognomina Apollinis varia obfert. ΠΑΤΡΩΟΤ ΠΤΘΙΚΟΤ ΚΛΑΡΙΟΤ ΠΑΝΣΩΝΙΟΤ· sive, ut fuit olim, ΠΑΝΙΩΝΙΟΤ.

79. Ἀπὸ τῶν πολίων Ἴωνες] Numerum excidisse suspicor, facile restituendum: ἀπὸ τῶν πολίων ιβ' Ἴωνες. VALKEN.

85. Λήρισσαι] Hoc ex *Ald.* praetuli. Non nescio ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ numos apud *Goltzium* & *Begerum*. Θώρηξ ὁ Λῃρισσαῖος infra IX, 1., atque ad eumdem passim alii modum. Vide *Schol.* in *Apollon. Rh.* I, 40. Mox Τῆνος optime ab *Holstenio* in Τῆμνος mutata est, neque color quaeri debuerat, ut arcessitus a *Gronovio* est, pravae voci. Constat *Temnum* in AEolicis fuisse civitatibus, non *Tenum*, Cycladum unam. Itaque Τῆμνος iure scriptori rediit. De Cuma AEolica in *Vit. Homer.* C. 38. ubi Φρικῶτις, non sine peccato.

91. Ὡρέων δὲ ἤκουσαν] Vide C. 142. ὡρέων εὖ ἤκουσαν *Portus* habet hoc ex loco. Intelligi id sane debet: namque ita mos fert. Supra C. 30. τῆς πόλιος εὖ ἡσυχίης, ubi *Is. Vossius*, ἔχουσης iniuria corrigebat. *Dio Cassius* XLIX. p. 472. de Pannoniis οὔτε γὰρ γῆς, οὔτε ἀέρων εὖ ἤκουσι· et LIX. p. 755. ἄλλως μὲν εὖ χρημάτων ἤκων, prorsus uti *Nester* V, 62. atque *Evagrius* H. Eccl. IV, 7. Defit in his *Libanii* t. II. p. 262. τοῦ γὰρ νόμου —— ἤκοντος καὶ κρατοῦντος, neque advertit *Morelli* animum. Confer Cl. *Alberti* ad *Hesychii* εὖ ἥκων.

92. Σμύρνην δὲ ὧδε ἀπέβαλον] Gemina his *Pausanias* VII, 5. Probum & Ionicae notae censeretur, si amputata littera φάσι in *Ask.*: esset, uti τῇ πόλι II, 67. & 137.

6. Τὴν — Ἄρισβαν] Non aliter *Stephan. Byz.* in Cod. *Perusino*: Ἡρόδοτος δὲ καὶ Ἰάζων Ἄρισβαν καλεῖ, ἐν πρώτῃ. h. e. *quamtumvis Ionica dialecto utens.* Nam quae de *Iazone* scriptore adposita a *Berkelio* sunt, inprudenti exciderunt. Notavit docti viri lapsum *St. Bergle-rus.*

7. Ἐν τῇσι Ἑκατὸν νήσοισι καλεομένησι] *Diodorus* XIII, 77. τότε μὲν ἠολίσθη πρὸς τινὶ νήσῳ τῶν Ἑκατὸν καλουμένων· Aliis Ἑκάτου, qui inter Apollinis titulos, νῆσοι, aut Ἑκατόννησοι. Lege *Casaubon.* in *Strab.* XIII. p. 919.

11. Ὡς δὲ ἀπικέατο] Solent scribae communiorem verbi huius formam amplecti. Ἐπεί τε δὲ οἱ Παίονες ἀπικέατο V, 98. & brevi post *Ald. Med.*, at *Vind.* & *Arch.* Ionicam notam detrahunt, prorsus uti hic *Med.* & *Ask.* Praestat, ut in possessione ne turbetur.

Lacedæmonii, negato Ionibus auxilio, tamen per legatos minantur Cyro eos spernenti, ut in regnum regressus Sardes & Lydos præfectis committat, quorum Pactyas defecit.

οὖτομα ἦν Πύθερμος. ὁ δὲ, πορφύρεον τε εἷμα περι-
βαλλόμενος, ὡς ἂν πυνθανόμενοι πλεῖστοι συνέλθοιεν
Σπαρτιητέων, καὶ καταστὰς, ἔλεγε πολλὰ, τιμω-
ρέειν ἑωυτοῖσι χρήζων· Λακεδαιμόνιοι δὲ ὕκως ἤκουον,
ἀλλ' ἀπέδοξέ σφι μὴ τιμωρέειν Ἴωσι· οἱ μὲν δὴ ἀπαλ-
λάσσοντο. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀπωσάμενοι τῶν Ἰώνων
τοὺς ἀγγέλους, ὅμως ἀπέστειλαν πεντηκοντέρῳ ἄν-
δρας, [a] ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει, κατασκόπους τῶν τε Κύ-
ρου πρηγμάτων, καὶ Ἰωνίης. ἀπικόμενοι δὲ οὗτοι ἐς
Φώκαιαν, ἔπεμπον ἐς Σάρδις σφέων [b] αὐτέων τὸν δο-
κιμώτατον, τῷ ὄνομα ἦν Λακρίνης, ἀπερέοντα Κύρῳ
Λακεδαιμονίων ῥῆσιν, γῆς τῆς Ἑλλάδος μηδεμίην πό-
λιν [c] σιναμωρέειν, ὡς αὐτῶν ὑ περιοψομένων. Ταῦτα
εἰπόντος τοῦ κήρυκος, λέγεται Κῦρον ἐπείρεσθαι τοὺς
παρεόντας οἱ Ἑλλήνων, τίνες εἶντες ἄνθρωποι Λακε-
δαιμόνιοι, καὶ κόσοι πλῆθος, ταῦτα ἑωυτῷ προαγο-
ρεύουσι; πυνθανόμενον δέ μιν εἰπεῖν πρὸς τὸν κήρυκα τὸν
„ Σπαρτιήτην, Οὐκ ἔδεισά κω ἄνδρας τοιούτους, τοῖ-
„ σί ἐστι χῶρος ἐν μέσῃ τῇ πόλει ἀποδεδεγμένος, ἐς
„ τὸν συλλεγόμενοι, ἀλλήλους ὀμνύντες ἐξαπατῶσι.
„ τοῖσι, ἢν ἐγὼ ὑγιαίνω, ὑ τὰ Ἰώνων πάθεα ἔσται
„ [d] ἔλλεσχα, ἀλλὰ τὰ οἰκήια. ταῦτα ἐς τοὺς πάν-
τας Ἕλληνας ἀπέρριψε ὁ Κῦρος τὰ ἔπεα, ὅτι ἀγορὰς
κτησάμενοι, ὠνῇ τε καὶ πρήσει χρέωνται. αὐτοὶ γὰρ οἱ
Πέρσαι ἀγορῇσι ὐδὲν ἐώθασι χρῆσθαι, ὐδέ σφι ἔστι το-
παράπαν ἀγορή. μετὰ ταῦτα ἐπιτρέψας τὰς μὲν
Σάρδις Ταβάλῳ ἀνδρὶ Πέρσῃ, τὸν δὲ χρυσὸν τόν τε
Κροίσου καὶ τὸν τῶν ἄλλων Λυδῶν Πακτύῃ ἀνδρὶ Λυ-
δῷ κομίζειν, ἀπήλαυνε αὐτὸς [e] ἐς Ἀγβάτανα, Κροῖ-
σόν τε ἅμα ἀγόμενος, καὶ τοὺς Ἴωνας ἐν ὐδενὶ λόγῳ
ποιησάμενος τὴν πρώτην εἶναι. ἤ τε γὰρ Βαβυλὼν οἱ
ἦν ἐμπόδιος, καὶ τὸ Βάκτριον ἔθνος, καὶ Σάκαι τε
καὶ Αἰγύπτιοι, ἐπ' οὓς ἐπείχέ τε [f] στρατηλατέειν
αὐτὸς, ἐπὶ δὲ Ἴωνας ἄλλον πέμπειν στρατηγόν. Ὡς
δὲ ἀπήλασε ὁ Κῦρος ἐκ τῶν Σαρδίων, τοὺς Λυδοὺς
ἀπέστησε ὁ Πακτύης ἀπό τε Ταβάλου καὶ Κύρου· κα-
τάβας δὲ ἐπὶ θάλασσαν, ἅτε τὸν χρυσὸν ἔχων πάν-
τα τὸν ἐκ τῶν Σαρδίων, ἐπικούρους τε ἐμισθοῦτο, καὶ
τοὺς ἐπιθαλασσίους ἀνθρώπους ἔπειθε σὺν ἑωυτῷ στρα-
63 τεύεσθαι. ἐλάσας δὲ ἐπὶ τὰς Σάρδις, ἐπολιόρκεε
Τάβαλον, ἀπεργμένον ἐν τῇ ἀκροπόλει. πυθόμενος
δὲ κατ' ὁδὸν ταῦτα ὁ Κῦρος, εἶπε πρὸς Κροῖσον τά-
„ δε, Κροῖσε, τί ἔσται τὸ τέλος τῶν γινομένων τού-
„ των ἐμοί; ὑ παύσονται Λυδοὶ, ὡς ἔοικασι, πρήγ-
„ ματα παρέχοντες, καὶ αὐτοὶ ἔχοντες. Φροντίζω,
„ μὴ

men Pythermo. Hic purpurea veste amictus, ut hoc resciscentes plurimi convenirent Spartiatæ, processit: hortatusque est Lacedæmonios multis verbis ad suam defensionem. Sed Lacedæmonii nequaquam audiverunt, decretumque illis est auxilium Ionibus non ferre. Et hi quidem abierunt. Lacedæmonii, quamvis Ionum legatos repulissent, tamen penteconteron emiserunt viros, quantum ego coniicio, qui res Cyri Ioniæque explorarent. Hi Phocæam appulsi, Sardes mittunt spectatissimum ipsorum, nomine Lacrinem, qui Cyro Lacedæmoniorum mandata perferret: nimirum, ne ulli terræ Græciæ civitati damnum inferret, utpote se id minime neglecturis. Cyrus audiens quæ 153
Lacrines proferret, rogasse fertur circumstantes Græcos, quinam homines essent Lacedæmonii, et quam multi numero, talia sibi præscribentes? mox ubi hæc cognovisset, ad Spartiatam præconem dixisse; Equidem non extimui unquam homines illos, quibus locus est in media urbe vacuus, in quem collecti mutuo ipsi sibi iurando imponunt. Atque his, si modo sim incolumis, non Ionum, sed propria sua incommoda erunt in circulis deploranda. Hæc in universos Græcos verba detorsit Cyrus; quod fora ampla haberent emtioni et venditioni servientia; nam Persis fora non sunt in usu, neque illis ullum est forum. Post hæc Sardes Tabalo homini Persæ commisit: Crœsi autem ceterorumque Lydorum aurum Pactyæ, viro Lydo, tradidit curandum, ipse versus Agbatana contendit, Crœsum una ducens: Ionum interim non magnam habendam rationem esse ex primo usu statuens: quandoquidem Babylon ei obstaculo erat, et Bactriana natio, item Sacæ atque AEgyptii, in quos ipse expeditionem facere in animo habebat, contra Ionas autem alium ducem mittere. Vbi vero Cyrus e Sardi- 154
bus discessit, Lydos Pactyas a Tabalo atque Cyro desciscere impulit; et degressus ad mare, quippe Sardianum aurum omne in sua potestate habens, auxilia mercede conduxit, maritimisque hominibus persuasit ut secum militarent. Et apud Sardes castra metatus, Tabalum in arce conclusum obsedit. Cyrus hæc in itinere intelligens, Crœsum ita alloquutus est; Quisnam, inquit, Crœse, finis erit eorum, quæ mihi accidunt? non cessabunt Lydi, ut videntur, et sibi et mihi negotium facessere. Delibero, an non

a M. Ask., μὲν ab aliis abest. Paullo supra post χρήζων in *Aldino* hiatus est, culpa librarii. *b Ald. Herv.*, αὐτῶν *Med. Ask.*, male: sicuti & μηδεμίαν. *c* Σιναμορέειν *Med. Ask.*, συναμωρέειν *Paris.* duo cum Edd. *d M. Ask.*, ἔλεσχα ora *Steph.* & *Ald.*, Ed. Genev. 1618. ἔλλεσχα, uti *Med.*, ἄλεσχα vulgo. *e M. Ask.*, recte. Ἀκβάτανα *Ald.*, vulgo Ἐκβάτανα. *f* Στρατηλατεύειν *Ask. g M. Ask.*, alii εἴκασι.

26. Μηδεμίην πόλιν σιναμωρέειν] Priorem verbi partem *M.* & *Ask.* bene pingunt, non mediam. *Aristophanis* σιναμωρουμένη *Nub.* v. 1066., & πάντα ἐσιναμώρεον VIII, 35., tum σινάμωρος *Hippocratis* & *Nostri* V, 7.; sic enim ibi *MSS. Paris.* & Scholiastes, atque ex eo *Suidas*, verum patefaciunt; *Photius* insuper, ex *Herodoti* I. σιναμωρέειν in Lexico deponens, ut Cl. *Alberti* mihi testatus est.

35. Πάθεα ἔσται ἔλλεσχα] Averfor strictum in tot viros, de *Herodoto* non male meritos, *Gronovii* stilum. *Portus* ἔλλεσχα optime reposuit, eiusque vestigia *Ed. Genevensis* presit. Simillimae originis πρόλεσχος *Aeschyli* Supp. v. 208. Λεσχηνοῦσά τε καὶ ἀκούουσα καλά *Perictione* in *Stob.* Serm. LXXXIII. p. 448. Sic enim scripserat: certe λεσχήματα habet *Hippocratis* Epist. p. 1285., λεσχηνεῖ *Hesychius.* Ἄλεσχα intensiore significatione sumebat *Corn. de Pauw*, ut ἄξυλον ὕλην *Homerus*, adpositis aliis, quae omitto.

45. Τὴν πρώτην εἶναι] Leviter ista depravata mirum in modum interpretantur, sic forte redintegranda: καὶ ἐπὶ Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην ἰέναι vel εἶναι· Ἐπὶ — ἰέναι & ἐπιέναι in hunc usum adhiberi solent: non nescio tamen, qui color vulgatis possit conciliari: sed nostro loco simillimus est L. III, c. 134. ἐπὶ Σκύθας — μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον· — σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι· in quibus ἔασον tantumdem fere valet ac ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποίησαι. VALKEN.

45. Τοὺς Ἴωνας ἐν —— τὴν πρώτην εἶναι] Graecum exemplar hic sine vitio non cerni, *H. Stephanus* censuit. Subvenit *Corn. de Pauw*, ellipsi, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν Φροντίδα εἶναι πρώτην, aut τὴν ὥρην εἶναι πρ. *et Ionas non dignos reputans, quibus primam curam inponderet.* Ita constaret oratio, modo dicendi genus constabilitum esset. Τὴν πρώτην saepe ponunt. *Heliodorus* IX. p. 409. ἀλλὰ μὴ τὴν πρώτην ἐκοντὶ φέροντες αὐτοὺς ἐνεχείρησαν ex *MS. Palatino. Libanius* t. II. p. 110. D. καὶ παγὺν τὴν πρώτην, ἀμετάστατον μένει· quorum tamen structura diversior. Ego *Nostri* haec ordinabam καὶ τοὺς Ἴωνας τὴν πρώτην ἐν οὐδ. λ. ποιησάμενος εἶναι· *& Ionum nullam initio rationem habendam esse ratus.* Nunc maximopere blanditur *Valkenarii* coniectura.

60. Ὁμοίως

non optimum sit eos in servitutem redigere. Videor equidem nunc mihi perinde fecisse, atque is, qui occiso patre filiis pepercerit: sicut quidem ego te, qui plus aliquid quam Lydorum pater eras, captum duco; ipsis autem Lydis urbem tradidi: et deinde miror eos a me deficere? Quum hanc suam sententiam Cyrus exposuisset, Crœsus excepit, veritus ne Sardes funditus everteret; o rex, inquit, probabilia dixisti: tu tamen ne per omnia indulgeas iræ, neque antiquam civitatem excideris, quæ cum superiorum, tum eorum, quæ nunc acciderunt, rea non est: nam priorum ego auctor fui, id quod meopte hoc capite pendo: præsens factum Pactyas admisit, cui tu Sardes commisisti; hic tibi pœnas det: Lydis autem veniam dans, hæc illis impera, ne vel defectionem meditari ausint, vel timendi esse possint. Interdicito illis per legatum, ne arma bellica possideant, iubetoque tunicas sub palliis gestare, subligare item cothurnos. Adhæc impera ut liberos citharam pulsare, et psallere, et cauponari doceant: et celeriter, o rex, viros in mulieres videbis degenerasse, nihilque erit metuendum, ne rebelles unquam a te desciscant.

156 Hæc ideo Crœsus suggesserit, quod optabiliora hæc Lydis esse existimaret, quam subactos eos venundari: sat sciens se, nisi prætextum idoneum comminisceretur, non persuasurum illi ut institutum desereret. Adde etiam quod formidabat, ne in posterum aliquando Lydi, si imminentem calamitatem effugissent, rebellantes a Persis funditus extinguerentur. Cyrus hac Crœsi admonitione gavisus, remissaque iracundia, respondit ei se paritutum. Arcessitoque Mazare, homine Medo, eadem illi præcepit, quæ Crœsus suggesserat, Lydis imperanda. Atque præter hæc mandavit, illos omnes in servitutem redigi, quotquot una cum Lydis Sardes oppugnassent: Pactyam autem prorsus

157 vivum ad se perduci. Et ista quidem ex itinere quum præcepisset, profectus est ad Persarum sedes. Pactyas vero intelligens exercitum contra se non procul abesse, conterritus fugit Cymen. Mazares vero nihil cunctatus, Cyri exercitus quotamcunque partem ducens Sardes promovit. Verum ubi Pactyam iam Sardibus abiisse cognovit, primum Lydos adegit Cyri mandatis obsecundare. Et ex huius mandato Lydi omnem vitæ rationem commutarunt. Deinde Mazares nuncios Cymen misit, iubens Pa-

μὴ ἄριστον ἢ ἐξανδραποδίσασθαί σφέας. [a] ὁμοίως γάρ μοι νῦν γε φαίνομαι πεποιηκέναι, ὡς εἴ τις πατέρα ἀποκτείνας, τῶν παίδων αὐτῷ φείσαιτο. ὡς δὲ καὶ ἐγὼ Λυδῶν τὸν μὲν πλέον τι ἢ πατέρα ἐόντα σε λαβὼν ἄγω, αὐτοῖσι δὲ Λυδοῖσι τὴν πόλιν παρέδωκα, καὶ ἔπειτα θωυμάζω εἴ μοι ἀπίστασι; ὁ μὲν δὴ τάπερ [b] νόῳ, ἔλεγε· ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε, δείσας μὴ ἀναστάτους ποιήσῃ τὰς Σάρδις, Ὦ βασιλεῦ, τὰ μὲν [c] οἰκότα εἴρηκας· σὺ μέντοι μὴ πάσῃ θυμῷ χρέω, μηδὲ πόλιν ἀρχαίην ἐξανάστησης, ἀναμάρτητον ἐοῦσαν καὶ τῶν πρότερον, καὶ τῶν νῦν ἐστεώτων. τὰ μὲν γὰρ πρότερον ἐγώ τε ἔπρηξα, [d] καὶ ἐγὼ ἐμῇ κεφαλῇ ἀναμάξας φέρω· τὰ δὲ νῦν παρεόντα, Πακτύης γάρ ἐστι ὁ ἀδικέων, τῷ σὺ ἐπέτρεψας Σάρδις, οὗτος δότω τοι δίκην· Λυδοῖσι δὲ συγγνώμην ἔχων, τάδε αὐτοῖσι ἐπίταξον, ὡς μήτε ἀποστέωσι, μήτε [e] δεινοί τοι ἔωσι. ἄπειπε μέν σφι πέμψας, ὅπλα ἀρήια μὴ [f] ἐκτῆσθαι. κέλευε δὲ σφέας κιθῶνάς τε ὑποδύνειν τοῖσι εἵμασι, καὶ κοθόρνους ὑποδέεσθαι. πρόειπε δ' αὐτοῖσι κιθαρίζειν τε καὶ ψάλλειν, καὶ καπηλεύειν παιδεύειν τοὺς παῖδας. καὶ ταχέως σφέας, ὦ βασιλεῦ, γυναῖκας ἀντ' ἀνδρῶν ὄψεαι γεγονότας, ὥστε οὐδὲν δεινοί τοι ἔσονται μὴ ἀποστέωσι. Κροῖσος μὲν δὴ [g] ταῦτά τε οἱ ὑπετίθετο, αἰρεώτερα ταῦτα εὑρίσκων Λυδοῖσι, ἢ ἀνδραποδισθέντας πρηθῆναί σφεας· ἐπιστάμενος ὅτι ἢν μὴ ἀξιόχρεων πρόφασιν προτείνῃ, οὐκ ἀναπείσει μιν μεταβουλεύσασθαι· ἀρρωδέων δὲ μὴ καὶ ὕστερόν κοτε οἱ Λυδοὶ, ἢν τὸ παρεὸν ὑπεκδράμωσι, ἀποστάντες ἀπὸ τῶν Περσέων ἀπόλωνται. Κῦρος δὲ ἡσθεὶς τῇ ὑποθήκῃ, καὶ ὑπεὶς τῆς ὀργῆς, ἔφη οἱ πείθεσθαι. καλέσας δὲ Μαζάρεα ἄνδρα Μῆδον, ταῦτά οἱ ἐπετέλατο προειπεῖν Λυδοῖσι, τὰ ὁ Κροῖσος ὑπετίθετο· [h] καὶ πρὸς, ἐξανδραποδίσασθαι τοὺς ἄλλους πάντας, οἳ μετὰ Λυδῶν ἐπὶ Σάρδις ἐστρατεύσαντο, αὐτὸν δὲ Πακτύην πάντως ζῶντα ἀγαγεῖν παρ' ἑωυτόν. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐντελάμενος, ἀπήλαυνε ἐς ἥθεα τὰ Περσέων. Πακτύης δὲ πυθόμενος ἀγχοῦ εἶναι στρατὸν, ἐπ' ἑωυτὸν [i] ἰόντα, δείσας ὤχετο φεύγων ἐς Κύμην. Μαζάρης δὲ ὁ Μῆδος ἐλάσας ἐπὶ τὰς Σάρδις, τῷ Κύρου στρατῷ μοίραν ὁσηνδήκοτε ἔχων, οὐκ εὗρε ἔτι ἐόντας τοὺς ἀμφὶ Πακτύην ἐν Σάρδισι, πρῶτα μὲν τοὺς Λυδοὺς ἠνάγκασε τὰς Κύρου ἐντολὰς ἐπιλέλεσθαι· ἐκ τούτου δὲ [k] κελευσμοσύνης Λυδοὶ τὴν πᾶσαν δίαιταν τῆς ζόης μετέβαλον. Μαζάρης δὲ μετὰ τοῦτο ἔπεμπε ἐς τὴν Κύμην ἀγγέλους, ἐκδιδόναι κελεύων Πα-

64

a Citat *Clem. Alex.* Strom. VI. p. 747. *b* Νόε *Ald*, ἐνόεε *Paris. B.*, ἐνενόεε *Ask.* *c* *M. Ask.*, ἐοικότα vulgo. *d* Καὶ ἐμῇ κεφαλῇ *Edd.* & *Paris. A.* In ora *Steph.* καὶ ἐγὼ, *Med. Ask.* καὶ ἐγὼ κεφ. *e* *M. Ask.*, δεινοί τε *Paris. B.* cum *Ald.* & ceteris. *f* *Ald. Paris. A. B.*, κεκτῆσθαι *M. Ask.* *g* *Med.*, ταῦτα δι *Ask. Paris. B.* & *Ald.* *h* Καὶ πρὸς ἐξανδραπ. *Ask.*, in aliis προσεξανδραπ. una voce. *i* *Paris* tres & *Remig.*, ἐόντα *Med. Ask. Ald.*, prave. *k* Κεκελευσμοσύνης *Ask.*

60. Ὁμοίως γάρ μοι νῦν γε φαίνομαι] *Clementem*, qui *Xenophonti* memoriae vitio adscripsit, notarunt docti viri, praeterque ceteros *N. Abramus* ad *Cicer.* pro Milon. C. 3. *Stasini*, quod ex eo discimus, par opinio:

Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνων, παῖδας καταλείπει.

eadem *Gabrielis Naudaei*, inter dominationis arcana in damnosissimis, & Machiavello perniciosioribus *Considerat. Politicis* C. 3. & 4.

71. Καὶ ἐγὼ ἐμῇ κεφαλῇ ἀναμάξας] Restitui expulsum pronomen. Imitatur sollemni more Poëtam *Odyss.* T, 91.

——— ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.

Admovit *Nostri* verba *Phaedro* V, 7, 39. Celeb. *P. Burmannus*, dubius tamen, neque inmerito. Paria non sunt. Pertineatne huc Ἐπίμαχον *Hesychii* nolo decernere. Quod continuo succedit, Πακτύης γάρ ἐστι ὁ ἀδικέων, τῷ σὺ ἐπιτρ. absurde expressum est, *praesens factum Pactyes admisit, cui tu Sardes commisisti*: paullo aliter prior interpres, sed consimili sententia. Nam Pactyae non fuerunt a Cyro Sardes traditae, sed Tabalo viro Persae. Pactyes acceperat Croesi Lydorumque opes in Persidem avehendas, ac nactus occasionem a Tabalo & Cyro defecerat: haec superiore capite omnia. Quare ne sibi contrarius videatur *Herodotus*, adsumendum est aut τοῦτον aut ἐκεῖνον ad pleniorem orationis habitum. Non fugit interpretum ea negligentia *Corn. de Pauw*, V. Cl.

77. Κέλευε δὲ σφέας κιθῶνας] Babyloniis desciscentibus talem poenam irrogat apud *Plutarchum* t. II. p. 173. C. Xerxes. Tu vide *Polyaenum* VII, 6, 4. & *Iustinum* I, 6.

92. Καὶ πρὸς, ἐξανδραποδίσασθαι τοὺς &c.] Est ex scripto. Καὶ δὴ πρὸς, *insuper*, V, 67. & creberrime in Musis. *Demosthenes* I. in Aphob. p. 509. καὶ πρὸς, ὑπὸ τούτων ὑβριζομένους· & in eumdem p. 519. Καὶ πρὸς, ὅτι ζημιοῦται κατὰ τὴν μαρτυρίαν οὐδέν· Habet alia *Casaubonus* ad *Strabon.* III. p. 218.

97. Ἐπ' ἑωυτὸν ἰόντα] *Geinozius* merito in hoc adquievit. Eadem macula infecit VIII, 65. ἀπ' Ἑλευσῖνος ἐὸν ἐς τιμωρίην Ἀθηναίοισι. Adtigit & haec *Plutarchi de Malign.* p. 859. A. nec sine loligine quadam.

Oraculum in Branchidis. Supplicis sanctitas & Aristodici sapiens pervicacia contra Deum.

Παχτύην· οἱ δὲ Κυμαῖοι ἔγνωσαν συμβυλῆς πέρι ἐς Θεὸν ἀνῶσαι τὸν ἐν Βραγχίδῃσι, ἦν γὰς αὐτόθι μαντήϊον ἐκ πελαιῆ ἱδρυμένον, τῷ Ἰωνές τε πάντες καὶ Αἰολέες ἐπίθοντο χρέεσθαι. ὁ δὲ χῶρος οὗτος ἐστὶ τῆς Μιλησίης ὑπὲς Παπάσμυ λιμένος. Πέμψαντες ὦν οἱ Κυμαῖοι ἐς τοὺς Βραγχίδας θεοπρόπους, [a] εἰρώτευν περὶ Παχτύην ὁκοῖόν τι ποιέοντες θεοῖσι μέλλοιεν χαριεῖσθαι. ἐπειρωτῶσι δέ σφι ταῦτα χρηστήριον ἐγένετο, ἐκδιδόναι Παχτύην Πέρσῃσι. ταῦτα δὲ ὡς ἀπηνεχθέντα ἤκουσαν οἱ Κυμαῖοι, ὁρμέατο ἐκδιδόναι· [b] ὁρμεωμένῳ δὲ ταύτῃ τῷ πλήθεϊ, Ἀριστόδικος ὁ Ἡρακλείδεω, ἀνὴς τῶν ἀστῶν ἐὼν δόκιμος, ἔσχε μὴ ποιῆσαι ταῦτα Κυμαίους, ἀπιστέων τε τῷ χρησμῷ, καὶ δοκέων τοὺς θεοπρόπους οὐ λέγειν ἀληθέως. ἐς ὃ, τοδευτέρου περὶ Παχτύεω ἐπειρησόμενοι, ἥξουσι ἄλλοι θεοπρόποι, τῶν καὶ Ἀριστόδικος ἦν. Ἀπικομένων δὲ ἐς Βραγχίδας, ἐχρηστηριάζετο ἐκ πάντων Ἀριστόδικος, [c] ἐπειρωτέων τάδε, Ὦναξ, ἦλθε παρ' ἡμέας ἱκέτης Παχτύης ὁ Λυδὸς, φεύγων θάνατον βίαιον πρὸς Περσέων· οἱ δέ μιν ἐξαιτέονται, προεῖναι [d] κελεύοντες Κυμαίους. ἡμεῖς δὲ δυμαίνοντες τὴν Περσέων δύναμιν, τὸν ἱκέτην ἐς τόδε οὐ τετολμήκαμεν ἐκδιδόναι, πρὶν ἂν τὸ ἀπὸ σεῦ ἡμῖν δηλωθῇ ἀτρεκέως ὁκότερα ποιέωμεν. ὁ μὲν ταῦτα ἐπειρώτα· ὁ δ' αὖτις τὸν αὐτὸν [e] σφι χρησμὸν ἔφαινε, κελεύων ἐκδιδόναι Παχτύην Πέρσῃσι. πρὸς ταῦτα ὁ Ἀριστόδικος ἐκ προνοίης ἐποίεε τάδε· περιιὼν τὸν νηὸν κύκλῳ, ἐξαίρεε τοὺς στρουθοὺς, καὶ ἄλλα ὅσα ἦν [f] νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ. ποιεόντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα, λέγεται φωνὴν ἐκ τοῦ ἀδύτου γενέσθαι, φέρουσαν μὲν πρὸς τὸν Ἀριστόδικον, λέγουσαν δὲ τάδε. Ἀνοσιώτατε ἀνθρώπων, τί τάδε τολμᾷς ποιέειν; τοὺς ἱκέτας μου ἐκ τοῦ νηοῦ κεραΐζεις; Ἀριστόδικον δὲ οὐκ ἀποκρήσασθαι πρὸς ταῦτα εἰπόντα, Ὦναξ, αὐτὸς μὲν ὕτω τοῖσι ἱκέτῃσι βοηθέεις, Κυμαίους δὲ κελεύεις τὸν ἱκέτην ἐκδιδόναι; τὸν δὲ αὖτις ἀμείψασθαι τοιῷδε· Ναὶ κελεύω, ἵνα γε ἀσεβήσαντες, θᾶσσον ἀπόλησθε, καὶ μὴ τολμητὸν περὶ ἱκετέων ἐκδόσιος ἔλθητε ἐπὶ τὸ χρηστήριον. Ταῦτα ὡς ἀπηνεχθέντα ἤκουσαν οἱ Κυμαῖοι, ὑ βυλόμενοι ὔτε ἐκδόντες ἀπολέσθαι, ὔτε παρ' ἑωυτοῖσι ἔχοντες πολιορκέεσθαι, ἐς Μυτιλήνην αὐτὸν ἐξέπεμψαν. οἱ δὲ Μυτιληναῖοι ἐπεμπόντος τοῦ Μαζάρεος ἀγγελίας ἐκδιδόναι τὸν Παχτύην, παρεσκευάζοντο ἐπὶ μισθῷ ὁσαφδή. ἰ ὑγὰς ἔχω τὺ-

Pactyam dedi. Sed Cymæi consilio inito statuerunt ad deum in Branchidis referendum quid facto opus esset. Erat enim illic oraculum pervetustum, quo Iones universi et AEolenses uti consueverant. Oraculum hoc in Milesio agro est supra Panormum portum. Missis igitur ad 158
Branchidas consultoribus, rogabant circa Pactyam, quidnam facientes deis gratificaturi essent? Consulentibus talia respondebatur, Pactyam Persis dedere. Quæ quum relata audirent Cymæi, putaverunt dedendum. Ceterum quum huc multitudo propensa esset, Aristodicus, Heraclidis filius, vir inter ceteros cives spectatus, oraculo parum fidens, et ipsos consultores responsum non ex vero perferre existimans, tenuit quominus id facerent; donec iterum de Pactya interrogaturi alii mitterentur consultores, inter quos Aristodicus quoque erat. Hi quum ad Branchidas pervenissent, unus 159
ex omnibus Aristodicus consulebat oraculum, sciscitans in hæc verba; o Rex, venit ad nos supplex Pactyas Lydus, mortem fugiens violentam ab Persis. Hi eundem exposcentes, iubent Cymæos hominem dimittere. Nos Persarum potentiam formidantes, tamen supplicem nondum reddere ausi sumus, donec indubitato intelligeremus ex te, quid facere nos conveniret. Hunc in modum sciscitanti Aristodico, idem rursus respondebatur, nempe Pactyam Persis dedendum. Post hæc Aristodicus tale quippiam de industria aggreditur: Templum circumiens, passeres aliasque aviculas, quæ forte in templo istic nidulabantur, e nidis exemit. Quæ quum ille faceret, memorant vocem ex adyto auditam, quæ ad Aristodicum ferretur, atque huiusmodi quædam sonaret; Hominum scelestissime, quænam audacia te incesit, ut ex templo meos supplices diripias? Aristodicum nihil dubitasse ad hunc modum respondere; Tune, o Rex, sic auxilium fers supplicibus, et Cymæos iubes supplicem tradere? Et deum vicissim edidisse ista; Equidem iubeo, ut impii male citius pereatis, ne deinde oraculum de dedendis supplicibus lacessatis. Porro ubi hæc relata audi- 160
verunt Cymæi, neque volentes dedendo supplice iram divinam in se concitari, et perire, neque eundem penes se detinendo, oppugnari, hominem ablegant Mytilenam. Mytilenæi, quum Mazares subinde per nuncios Pactyam flagitaret, paciscuntur pro certa mercede, quod tamen non

[a] Εἰρώτευν recte idem. Vulgo ἠρώτεον. [b] *Paris.* duo, *Ald.*, ὁρμωμένου *Med. Ask.* [c] *Paris. B. Ald.*, ἐπειρωτῶν *Med. Ask.* [d] Κύμαι κελεύοντες *Ask.* [e] Ex *M. Ask.*, in aliis σφίσι. [f] Νενοσσεύμενα *Paris. A. B.*, νενεοσσεύμενα Ed. *Genev.* 1618. *Med. Ask. Ald.* νενοσσεύμενα. [g] Ἀπόλλυσθε *Ald.*, ἀπόλεσθε edit. *Gal. b Med.* sic, *Ask. Paris. B. Ald.* Μιτυλήνην, & Μιτυληναῖοι non tamen *Ask.* sibi constat: in sequentibus *Med.* consentiens, omittitque αὐτὸν ἐκπέμπουσι. [i] *Plutarchus* haec spectat *de Malign.* p. 859. A. sed hinc adiuvandus.

5. Ἐς θεὸν ἀνῶσαι] Rem *ad Apollinem* Didymaeum in Branchidis *referre* si diceretur ἐς θεὸν ἀνοῖσειν, adeo nihil hic esset insolens. *Hesychius*: Ἀνοῖσει, ἀναφέρει et Ἀνοίσω, ἀναφέρω· verbi meminit οἴσω *Eustath.* ad Od. T. p. 728. 32. tanquam μέλλοντος, ἀναδραμόντος εἰς ἐνεγκεῖν, sed εἰς περιττολογίαν ἀχρήστου. Pro φέρε positum οἶσε legitur aliquoties apud *Aristophanem*, & συνοίσειν apud Atticos frequentatur pro συμφέρειν. Quod legimus in *Herodoto* ἀνῶσαι firmari videtur istis ex L. VI, c. 66. ἀνοῖσαι γενομένου ἐκ προνοίης τῆς Κλεομένεος ἐς τὴν Πυθίην· *opera Cleomenis ad Pythiam re relata*: verba valde vexata huc in sensum capienda censeo: sed & ibi praeferrem, si darent Codices, ἀνοῖσαι· nostroque loco: συμβουλῆς πέρι ἐς θεὸν ἀνοῖσαι, vel ἀνοῖσειν. Eadem structura legitur L. VII, c. 149. περὶ μὲν σπονδέων ἀνοῖσειν ἐς τοὺς πλεῦνας· *de foedere quidem ad populum se relaturos*: hoc alibi dicitur ἐξενεῖκαι ἐς τὸν δῆμον· quod suo more Pythia dicebat ἐς πολύφημον, *Herod.* V, c. 79. ἀγορὴν πολύφημον dixerat scilicet *Homerus*, quem vates isti mercenarii libenter imitabantur. VALKEN.

31. Καὶ ἄλλα ὅσα ἦν νενοσσευμένα] Certum hoc praestant membranae. *Porti* νενεοσσευμένα Genevensis editor probavit, *Kubnius* quoque et *Bochartus*, hunc locum admovens inlustrando *Psalmo* LXXXIV, 4. Part. II. *Hierozoic.* L. I, c. 8. Uti nunc varii generis aves in templorum muris nidulantur, sic prisco aevo. Notum illud Ionis in cognomine *Euripidis* fabula v. 170. τίς ὅδ' ὀρνίθων καινὸς προσέβα; Μῶν ὑπὸ θριγκοὺς εὐναίας Καρφηρὰς θήσων τέκνοις;

35. Τοὺς ἱκέτας μου] Huc in luculentissima Or. Rhodiaca respicit *Dio Chrys.* p. 338. A. ὁ Ἀπόλλων οὐκ εἶα δήπουθεν ἐκ τοῦ περιβόλου τοὺς νεοττοὺς ἀναιρεῖσθαι τὸν Κυμαῖον, ἱκέτας ἑαυτοῦ λέγων. *Herodotus*, ὅσα, ait, ἦν νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ· quomodo, litera duplicata, *Hemsterhusium* etiam scripsisse, liquet e notis ad Plutum *Arist.* p. 363. qui in Alex. Cod. T. V. νεοσσοὶ, in Romano passim sunt νοσσοί. Forte Codex aliquis in *Herod.* dabit ἐνενοσσευμένα. VALKEN.

35. Τοὺς ἱκέτας μου] Pertinet huc Xenocratis, Platonis discipuli, misericordia, qua passerem accipitre insequente in sinum fugientem servavit & fugato raptore dimisit, ἐπειπὼν, ὅτι μὴ ἐξέδωκε τὸν ΙΚΕΤΗΝ in *Aeliani* Var. XIII, 31. ubi *Kubnius* plura & ad eiusdem V, 17. Mox οὕτω τεοῖσι ἱκέταις, *sic tuis supplicibus* &c. eleganter Cl. *Reiskius*.

44. Ἐς Μυτιλήνην] Non disentio a *Mediceo*, cui η, 178. ἢ Μιτυληναίων, sicuti & aliis. Solent veteres in urbis

non ausim liquide asseverare, quandoquidem non fuit res perfecta. Cymæi enim cognoscentes ea, quæ a Mytilenæis gererentur, misso Lesbum navigio, Pactyam deportant in Chium. Indidem vero ex Minervæ tutelaris deæ templo abstractus, a Chiis traditus fuit. Tradiderunt autem Chii pro Atarnei mercede. Atarneus autem locus est Mysiæ, e regione Lesbi situs. Et sic quidem compotes facti Persæ in custodia habebant Pactyam, ut Cyro illum monstrarent. Atque multo exinde tempore, Chiorum nullus ex Atarneo neque molis libabat hordeaceis deo cuiquam, neque bellaria fructus inde decerpti pinsebantur, et ex omnium templorum usu removebantur, quæ ex agro illo pro-
161 venirent. Ab Chiis igitur Pactyas traditus fuit; Mazares mox in illos castra promovit, qui una Tabalum oppugnasent: et partim Prienenses subigens pro mancipiis vendidit, partim Mæandri campum universum incursavit, prædam militibus permittens; Magnesiam etiam pari modo. Post id Mazares repentino morbo corre-
162 ptus, vita defungitur. Hoc mortuo suffectus successor imperii Harpagus ad mare descendit et ipse Medus; quem Medorum rex Astyages impiis epulis exceperat, quique Cyri adiutor fuerat in regno occupando. Hic, inquam, a Cyro tunc institutus dux, simulatque in Ioniam venit, urbes ductis aggeribus cepit. Nam ubi cives mœnibus clausisset, aggeribus mox ad muros obiectis expugnabat: atque sic Phocæam
163 primam Ionum civitatem aggressus est. Hi Phocæenses, primi Græcorum longis navigationibus usi sunt: Adriamque simul et Tyrrheniam, Iberiam atque Tartessum hi sunt qui ostenderunt. Navigiis autem utebantur non rotundis, sed penteconteris. Hi quum Tartessum venirent, grati admodum fuerunt regi, cui nomen erat Arganthonio, quique iam octoginta annis Tartessiorum regno præfuerat: vixit autem totos annos centum viginti. Atque Phocæenses Arganthonio ista occasione sic sunt conciliati, ut primo quidem eos post Ioniam relictam iusserit in sua regione sedes deligere, ubicunque illis liberet. Verum quum hoc non per-

τοῦτό γε εἰπεῖν ἀτρεκέως· ὁ γὰρ ἐτελεώθη. Κυμαῖοι γὰρ, ὡς ἔμαθον ταῦτα πρησσόμενα ἐκ τῶν Μυτιληναίων, πέμψαντες πλοῖον ἐς Λέσβον, ἐκκομίζουσι Πακτύην ἐς Χίον. ἐνθεῦτεν δὲ ἐξ ἱρῆς Ἀθηναίης Πυλιούχου ἀποσπασθεὶς, ὑπὸ Χίων ἐξεδόθη· ἐξέδοσαν δὲ οἱ Χῖοι ἐπὶ τῷ Ἀταρνεῖ μισθῷ· τοῦ δὲ Ἀταρνέος τόδε ἐστὶ χῶρος τῆς Μυσίης, Λέσβου ἀντίος. Πακτύην μέν νυν παραδεξάμενοι οἱ Πέρσαι εἶχον ἐν φυλακῇ, θέλοντες Κύρῳ ἀποδέξαι. ἦν δὲ χρόνος ἔτος οὐκ ὀλίγος γενόμενος, ὅτε Χίων οὐδεὶς ἐκ τοῦ Ἀταρνέος τούτου, ὅτε ὑλὰς κριθῶν [a] πρόχυσιν ἐποιέετο θεῶν οὐδενί, οὔτε πέμματα ἐπέσσετο καρποῦ τοῦ ἐνθεῦτεν, ἀπείχετό τε τῶν πάντων ἱρῶν τὰ πάντα ἐκ τῆς χώρης ταύτης γινόμενα. Χῖοι μέν νυν Πακτύην ἐξέδοσαν. Μαζάρης δὲ μετὰ ταῦτα ἐστρατεύετο ἐπὶ τοὺς συμπολιορκήσαντας Τάβαλον. καὶ τοῦτο μὲν, Πριηνέας ἐξηνδραποδίσατο· τοῦτο δὲ, Μαιάνδρου πεδίον πᾶν ἐπέδραμε, λείην ποιεύμενος τῷ στρατῷ· Μαγνησίην [b] δὲ ὡσαύτως. μετὰ δὲ ταῦτα, αὐτίκα νόσῳ τελευτᾷ. Ἀποθανόντος δὲ τούτου, Ἅρπαγος κατέβη διάδοχος τῆς στρατηγίης, γένος καὶ αὐτὸς ἐὼν Μῆδος, τὸν ὁ Μήδων βασιλεὺς Ἀστυάγης ἀνόμῳ τραπέζῃ ἔδαισε, ὃς τῷ Κύρῳ τὴν βασιληίην συγκατεργασάμενος. οὗτος [c] ὦν τηνικαῦτα ὑπὸ Κύρου στρατηγὸς ἀποδεχθεὶς, ὡς ἀπίκετο ἐς τὴν Ἰωνίην, αἴρει τὰς πόλιας χώμασι· ὅκως γὰρ [d] τειχήρεας ποιήσαιτο, τὸ ἐνθεῦτεν χώματα χώννυ πρὸς τὰ τείχεα ἐπάγων. πρώτη δὲ Φωκαίη Ἰωνίης ἐπεχείρησε. Οἱ δὲ Φωκαιέες οὗτοι ναυτιλίῃσι μακρῇσι πρῶτοι Ἑλλήνων ἐχρήσαντο, καὶ τόν τε Ἀδρίην καὶ τὴν Τυρσηνίην καὶ τὴν Ἰβηρίην καὶ τὸν Ταρτησσὸν οὗτοι εἰσὶ οἱ καταδέξαντες. ἐναυτίλλοντο δὲ οὐ στρογγύλῃσι [e] νηυσὶ, ἀλλὰ πεντηκοντέροισι. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Ταρτησσὸν, προσφιλέες ἐγένοντο τῷ βασιλέι τῶν Ταρτησσίων, τῷ οὔνομα μὲν ἦν Ἀργανθώνιος· ἐτυράννευσε δὲ Ταρτησσοῦ [f] ὀγδώκοντα ἔτεα, ἐβίωσε δὲ πάντα εἴκοσι καὶ ἑκατόν. τούτῳ δὴ τῷ ἀνδρὶ προσφιλέες οἱ Φωκαιέες οὕτω δή τι ἐγένοντο, ὡς τὰ μὲν πρῶτα σφέας ἐκλιπόντας Ἰωνίην, ἐκέλευε τῆς ἑωυτοῦ χώρης οἰκῆσαι ὅκου βούλοιντο· μετὰ δὲ, ὡς ἃ τοῦ

per-

[a] Explicat *Suidas* in v. [b] Τε *Ask.* [c] Ὢν ἠνίκα *idem.* Vid. *Barnes.* ad Iliad. Λ, 288. [d] Τειχήρας *Ald.* [e] Νηυσὶ *Ask.*, alii *ναυσί.* [f] Ὀγδοήκοντα *M. Ask.* Vid. *Strabonem* III. p. 225. *Lucian.* Macrob. C. 10. [g] Τοῦτό γε *Ask.*, a ceteris abest *γε.*

urbis nomine varii esse: ἀπὸ Μυτιλήνης aut Μύτωνος si titulus venerit, uti est in *Steph. Byz.*, quod *Florentiae* inveniebatur, legitimum erit, stabilitum cumulo ΜΤΤΙΛΗΝΑΙΩΝ numorum. *Vossium* vide ad *Melam* II, 7.

53. Τοῦ δὲ Ἀταρνέος τούτου] Infra meminit τῆς Ἀταρνειτίδος χώρης VI, c. 29. regioni non spatiosae nomen dedit oppidum, passim dictum Ἀταρνεύς· fuisse χωρίον ἰσχυρὸν liquet e *Xenoph.* Ἑλλ. III, p. 286, 13. *Civis* dicebatur Ἀταρνείτης· quando vocatur Ἀταρνεὺς hoc ab Ἀτάρνα fluxisse statuendum est: vid. *L. Holsten.* ad *Steph.* in v. *Mausac.* ad *Harp.* in v. Φρεάρριος· atque ibi *Vales.* *Menag.* ad *Laërt.* I, 80. *Hermippi* ἀνδρὸς Ἀταρνείτου mentionem facit *Herod.* VI, c. 4. In historia Philippi Macedonica saepe commemoratur *Hermias eunuchus*, Ἀταρνέως ἄρχων. Huius nomen restituendum est *Ulpiano* ad *Dem. Phil.* IV, p. 81, §. 46. παρ' Ἑρμίου (vel Ἑρμείου vulgatur παρὰ ταμίου) τοῦ εὐνούχου, ὃν νῦν ἀνάσπαστον ἐποιήσατο, ἄρχοντα Ἀταρνέως· nomen non Ἑρμείας, sed Ἕρμιας scribendum contendit *Harp.* in v. In hunc ipsum, valde sibi probatum, cum hymnum scripsisset (ab *Athenaeo* nobis custoditum XV, p. 696. & *Diog. Laërt.* V, 7. 8.) *Aristoteles*, Athenis a sacro quodam sycophanta, quod genus illic etiam bonis fuit permolestum, impietatis est accusatus: in isto carmine *Hermian* Ἀταρνέως ἔντροφον vocat vir Magnus, quem *Hermian*, genere Bithynum, non debuerant Ἀταρνέα dixisse *Athenaeus* & *Suidas*: in Eunucho *Luciani* II, p. 357. dicitur Philosophus εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν Εὐνοῦχον, τὸν ἐκ τοῦ Ἀταρνέως τύραννον. VALKEN.

53. Τοῦ δὲ Ἀταρνέως — χῶρος τῆς Μυσίης] Χωρίον Ἀταρνέα contra insulam Chium *Diodorus* vocat XIII, 65: Τὸ δὲ χωρίον ἐστὶν ὁ Ἀταρνεὺς ὁ Χίων μισθός; eadem de Pactya tradito locutus *Pausanias* IV, 35. Confer *Diodor.* XVI, 53. adposita.

57. Οὔτε οὐλὰς κριθῶν] *Reiskius* οὐλαῖς, ut leniori decurrat sermo, cui fine medela non deest cultus. Οὐλοχύτας *Homerus*, προχύτας *Euripides* Aulid. v. 955; 1112.; quem *Hesychius* in v. respexit, nuncupare solet. Multa *Eustath.* Il. A. p. 132.

78. Οὐ στρογγύλῃσι νηυσὶ] Mos Ionum in schedis *Ask.* observatur. νηυσὶ ἑβδομήκοντα VI, 92.; οἱ ἐν τῇσι νηυσὶ IX, 89. & mox c. 166. Mira ceteroqui discordia istu in vocabulo: modo νέες, quibus primas in Ionia *Corinthus* dedit, modo νῆες his in Musis. De Penteconteris rotundisque navibus praeter *Baiffium* & *Meibomium*, ad *Plinii* VII. Hist. N. C. 56. *Harduinus*.

83. Εἴκοσι καὶ ἑκατόν] Errantes *Lucianum* & *Phlegontem Trallian.* in viam revocavit *Casaubonus* ad *Strabonem* clementer. *Cicero* de Senect. C. 19. *Fuit enim, ut scriptum video, Arganthonius quidam Gadibus, qui* LXXX. *regnavit annos, centum & viginti vixit.* Productior haec est aetas, nec prorsus insolita. Auctor *Dial. de Orator.* C. 17. *Centum & viginti anni ab interitu Ciceronis in hunc diem colliguntur unius hominis aetas*, horum fortasse recordatus: paria fere *Trebell. Pollio* in Claud. C. 2. De *Tzetze* dubium non est; Ταρτησσὸς — ἧς Ἀργανθώνιος ἐβασίλευσε, ζήσας ἔτη ρκ', ἀφ' ὧν ἐβασίλευσε π', ὥς φησιν Ἡρόδοτος in *Lycophronem* v. 644.

qui ab Harpago ſubacti navigarunt Chium, mox Cyrnum, ubi Alalia eorum urbs. Oenuſæ inſulæ. Feritas errantium

το οὐκ ἔπειθε τοὺς Φωκαιέας, ὁ δὲ πυθόμενος τὸν Μῆδον παρ' αὐτῶν ὡς αὔξοιτο, ἐδίδου σφι χρήματα τεῖχος περιβαλέσθαι τὴν πόλιν. ἐδίδου δὲ ἀφειδέως· καὶ γὰρ καὶ ἡ περίοδος τοῦ τείχεος οὐκ ὀλίγοι στάδιοι εἰσί· τοῦτο δὲ πᾶν, λίθων μεγάλων, καὶ εὖ συναρμοσμένων. Τὸ μὲν δὴ τεῖχος τοῖσι Φωκαιεῦσι τρόπῳ τοιῷδε ἐξεποιήθη. ὁ δὲ Ἅρπαγος ὡς ἐπήλασε τὴν στρατιὴν, ἐπολιόρκεε αὐτοὺς, προϊσχόμενος ἕπεα, ὡς οἱ καταχρᾷ, εἰ βούλονται Φωκαιέες προμαχεῶνα ἕνα μοῦνον τῆς τείχεος ἐρεῖψαι, καὶ οἴκημα ἓν [a] κατιρῶσαι· οἱ δὲ Φωκαιέες, περιημεκτέοντες τῇ δουλοσύνῃ, ἔφασαν θέλειν βουλεύσασθαι ἡμέρην [b] μίην καὶ ἕπειτα ὑποκρινέεσθαι. ἐν ᾧ δὲ βουλεύονται αὐτοὶ, ἀπαγαγεῖν ἐκεῖνον ἐκέλευον τὴν στρατιὴν ἀπὸ τοῦ τείχεος. ὁ δ' Ἅρπαγος ἔφη εἰδέναι μὲν εὖ τὰ ἐκεῖνοι μέλλουσι ποιέειν, ὅμως δέ σφι παριέναι βουλεύσασθαι. ἐν ᾧ δὴ ὁ Ἅρπαγος ἀπὸ τοῦ τείχεος ἀπήγαγε τὴν στρατιὴν, οἱ Φωκαιέες ἐν τούτῳ [c] κατασπάσαντες τὰς πεντηκοντέρους, ἐσθέμενοι τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ ἔπιπλα πάντα, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἀγάλματα τὰ ἐκ τῶν ἱρῶν, καὶ τὰ ἄλλα ἀναθήματα, χωρὶς ὅτι χαλκὸς ἢ λίθος ἢ γραφὴ ἦν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἐσθέντες, καὶ αὐτοὶ ἐσβάντες, ἔπλεον ἐπὶ Χίου. τὴν δὲ Φωκαίην ἐρημωθεῖσαν ἀνδρῶν ἔσχον οἱ Πέρσαι. Οἱ δὲ Φωκαιέες, ἐπεί τε σφι Χῖοι τὰς νήσους τὰς Οἰνούσσας καλεομένας οὐκ [d] ἐβούλοντο ὠνεομένοισι πωλέειν, δεδιότες, μὴ αἱ μὲν ἐμπόριον γένωνται, ἡ δὲ αὐτέων νῆσος ἀποκληισθῇ τούτου εἵνεκα, πρὸς ταῦτα οἱ Φωκαιέες ἐστέλλοντο ἐς Κύρνον. ἐν γὰρ τῇ Κύρνῳ εἴκοσι ἔτεσι πρότερον τούτων ἐκ θεοπροπίου ἀπῳκήσαντο πόλιν τῇ οὔνομα ἦν Ἀλαλίη. Ἀργανθώνιος δὲ τηνικαῦτα ἤδη τετελευτήκεε. στελλόμενοι δὲ ἐπὶ τὴν Κύρνον, πρῶτα καταπλεύσαντες ἐς τὴν Φωκαίην, κατεφόνευσαν τῶν Περσέων τὴν φυλακὴν, ἡ ἐφρούρεε παραδεξαμένη παρὰ Ἀρπάγου τὴν πόλιν. μετὰ δὲ, ὡς τοῦτό σφι ἐξέργαστο, ἐποιήσαντο ἰσχυρὰς κατάρας τῷ ὑπολειπομένῳ ἑωυτῶν τῆς πόλιος. πρὸς δὲ ταύτῃσι, καὶ μύδρον σιδήρεον κατεπόντωσαν· [e] καὶ ὤμοσαν

persuaſisset Phocæenſibus, intelligeretque ex eis interim Medum quemadmodum creſceret, pecunias illis dedit ad urbi murum circumdandum. Dedit autem non parce. Siquidem ipsius muri ambitus non paucorum est ſtadiorum, totusque maiusculis lapidibus, iisque affabre concinnatis. Et murus quidem ille a Phocæenſibus 164
hoc pacto fuit conſtructus. Porro Harpagus exercitum admovens, urbem oppugnabat: quum obtuliſſet illis verba, tanquam ſibi ſat eſſet, ſi vellent Phocæenſes unum duntaxat muri propugnaculum demoliri, et unam habitationem conſecrare. Phocæenſes ſervitutem averſantes, reſponderunt diem unum ſe velle conſultare, et dein reſponſuros: ſed interim dum conſultarent, illum iubebant exercitum ab urbe abducere. Harpagus autem quanquam ſe ſcire diceret quid facturi eſſent, tamen ſe illis, ut conſultarent, permittere. Isto igitur tempore, quo ab muro ille exercitum abduxit, Phocæenſes uſi ſunt in penteconteris deducendis, quibus liberos una cum uxoribus atque ſupellectile univerſa imponerent: ad hæc ſtatuas quoque ex templis et cetera donaria, niſi quæ vel ferrea vel lapidea aut denique picta eſſent, at reliqua omnia impoſuerunt; mox et ipsi conſcendentes, navigarunt in Chium. Phocæam ſic deſertam incolis occupaverunt Perſæ. Phocæenſes 165
autem, quum ipsis Chii inſulas, quæ OEnuſſæ vocantur, licitantibus vendere nollent, metuentes, ne illuc emporium transferretur, obque hanc cauſſam eorum inſula excluderetur, conceſſerunt Phocæenſes in Cyrnum. In hac enim inſula ante viginti annos civitatem ex vaticinio condiderant, nomine Alaliam. Interea autem Arganthonius fatis concesſerat. Porro Cyrnum traiecturi Phocæenſes, prius reverterunt Phocæam, præſidiaque illic Perſarum, quæ ab Harpago custodiæ cauſſa relicta fuerant, trucidarunt. Quibus patratis, diras atroces imprecati ſunt unicuique ſuorum claſſem deferenti. Præter has ferri quoque maſſam candentem in mare de-

[a] Κατειρῶσαι *Ald.* Vide *Suid.* in περιημάκτεον. [b] Μίαν *Med. Ask.* [c] Ἀναπάσαντες ora *Steph.* [d] *Med. Ask.* vulgo ἐβουλεύοντο. [e] *Suidas* in Φωκαέων.

87. Ὁ δὲ πυθόμενος τὸν Μῆδον &c.] Placuit priſcis dictionis haec forma. Σκέψαι τὴν ὥρην ὡς ὀλιγοχρόνιος in Epigr. *Anthol.* VII. p. 631. Ἀιγίστεν ἐνθ' ὤκηκεν ἰσορῶ πάλαι *Sophocles* Elect. v. 1107. Qualia cum apud optimos obſerant ſe, parco operae, & *Stephanum* advoco de *Dialectis* p. 51., *Kuſter.* in *Ariſtoph.* Plut. v. 55., *Daviſium* ad *Ciceron.* N. D. I, 26. Potius erit expiſcari, quis *Medus* ille, cuius vires & potentiam creſcere Arganthonius ex Phocaeenſibus inaudiverat? Harpagusne, qui *Medus* origine? At eum ſimpliciter vix ita deſignat. Praeterea ſtructa videntur Phocaeae moenia ante Harpagi incurſionem: id poſtulant, quae de obitu Arganthonii C. 165. perhibentur. Hoc amplius, ſi validiſſimis hoc ſe demum tempore ſepſiſſent muris, fierine id potuit citra ullum Harpagi, in vicinia haerentis, inpedimentum? Immo vero adgreſſus urbem eſt, operibus munitam & propugnaculis firmam. Quae quidem τὸν Μῆδον vehementer urgent, minime τὸν Λυδὸν h. e. Croeſum, Ionum liberis civitatibus infeſtum olim C. 26. &c. Non addicunt MSS. fateor, iniusta tamen medela & ſuſpicio non eſt. Habeo conſentientem *Corn. de Pauw.*

96. Καὶ οἴκημα ἓν κατιρῶσαι] Addi iubet *Reiskius* τῷ Μίθρᾳ, aut alterius Perſici numinis nomen. Verum Perſae parietibus deos non includebant, templa damnantes & averſati C. 131. Quem modo laudavi *Corn. de Pauw*, οἴκημα *turrim* eſſe decernit, ſacrandam ac humanis uſibus eximendam: hoc ut obtineret, Lexica adpellavit & Gloſſarum οἰκήματα πρὸ παρεμβολῆς, *Procaſtria*, quae nihil adiuvant. Fallunt enim Lexica & *Procaſtria* aliorſum ferunt, ſicuti *Feſtus* docet in *Proceſtria*. Saepe doctos viros ingenioſiores experior, quam neceſſe erat. Iubet Harpagus unas aedes conſecrari in obedientiae argumentum & Perſicae dominationis: hoc intelligitur. At veſtigandum eſt, cui deo atque uſui ceſſerit conſecratio; cur tandem? Quum de conſilio conſtet, licebit, quod tacitum ſcriptor habuit, ignorare. Alioqui ex *Aldino*, levi opera, fingi poterit, καὶ οἴκημα ἓν κατειρῶσαι & *unam habitationem detrabere.* Sic expedita omnia. Vide *Gronovium* VII, 24. VIII, 95.

7. Χωρὶς ὅτι] Scribere ſolet in talibus χωρὶς ἢ ὅ, τι· p. 39, 41. p. 240, 49. p. 249, 1. hic forte praeſtiterit poſuiſſe: χωρὶς ἢ ὅ, τι χαλκὸς ἢ λίθος ἢ γραφὴ ἦν. VALKEN.

11. Οὐκ ἐβούλοντο] Vetus ἐβουλεύοντο exercuit *Portus* diligentiam: varia conminiſcitur, quae melioribus repertis, praetereo. Confuſio illis in verbis adſidua, veluti VI, 66., *Diodor. Sic.* XIV, 82. *Dion. Chryſoſt.* Or. IV. p. 66. A. &c.

16. Τῇ οὔνομα ἦν Ἀλαλίη] *Diodorus* τὴν μὲν Κάλαριν Φωκαίεις ἔκτισαν V, 13., magno, ſi ſcripſerit ita, errore, ut dictum alias. *Seneca* Conſol. ad Helv. C. 8. *ut antiquiora, quae vetuſtas obduxit, transeam, Phocide relicta, Graii, qui nunc Maſſiliam colunt, prius in hac inſula*, Corſica, *conſederunt*, permiſcens, ut ſaepe veteres, Phocidem & Phocaeam.

23. Μύδρον — κατεπόντωσαν] Hic narrata tangit *Scholiastes* ad *Soph.* Antig. v. 270. excitans *Callimachi* forſan ex Ibide verſum: Φωκείων (imo Φωκαέων) μέχρις κε μένῃ μέγας εἰν ἁλὶ μύδρος. VALKEN.

24. Καὶ μύδρον σιδήρεον κατεπόντωσαν] Prior interpres Latina formarat ad Horatianum *Epod.* XVI, 25.

Sed iuremus in haec: ſimul imis ſaxa renarint
Vadis levata, ne redire ſit nefas.

Res eadem, verba discrepant. *Horatius* μύδρον maſſam lapideam, uti apud *Strabonem* ſaepius, intellexit. Conſimili iurisiurandi additamento *Ariſtides* ὤρκισε μὲν τοὺς Ἕλληνας καὶ ὤμοσεν ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων, ΜΤΔΡΟΤΣ ἐμβα-

ae dirae. Sic quoque ex cursu pars dimidia rediit Phocaam: reliquos ex Corsica, quam petierant, post quinquennium expulsos ab Carthaginiensibus & Tyrrhenis excepit Rhegium, mox Hyela. Cyrnus heros. Abdera a Teiis condita.

demergunt, iurantque, non prius se Phocæam reversuros quam massa ista rursus appareret. Sic autem quum navigarent in Cyrnum, plusquam dimidiam illorum partem desiderium cepit et miseratio urbis et sedium illius regionis; atque etiam violato iureiurando renavigarunt Phocæam: qui autem eorum iuriiurando inhæserunt, solventes ex OEnusis Cyrnum naviga-
166 runt. Quo quum appulissent communiter habitarunt una cum superioris temporis colonis, per annos quinque, sacraque erexerunt. Ceterum, quum iam vicinos omnes hostili more popularentur, communi sententia bellum in eos adornant Tyrrheni atque Carthaginienses, utrique sexaginta navibus: Phocæenses ex adverso sexaginta et ipsi naves milite implent, obviamque illis procedunt in mare, quod appellatur Sardonium. Commissa navali pugna, Phocæensibus Cadmea quædam contigit victoria: nam quadraginta illis naves perierunt, reliquæ viginti detortis rostris factæ inutiles. Reversi igitur Alaliam, sumptis liberis uxoribusque atque reliquis facultatibus, quantas ferre ipsis naves poterant, relicta Cyrno naviga-
167 runt Rhegium. Verum e navibus illis, quæ perierant, captos viros Carthaginienses et Tyrrheni, acceperant autem eorum plurimos sorte, et hos productos lapidibus obruerunt. Deinceps vero quæcunque ex Agyllensium vel pecoribus vel iumentis atque hominibus locum illum accedebant, ubi Phocæenses lapidati iacebant, continuo distorta fiebant, aut mutila aut remisso corpore. Quare Agyllenses Delphos miserunt, volentes admissum illud expiare. Pythia hæc ipsos iussit facere, quæ etiam nunc ab Agyllæis observantur; nam et iusta illis persolvunt magnifice, et gymnicum celebrant ac equestre certamen. Et hæc Phocæensium portio quidem huiusmodi fato usa fuit. Qui autem illorum Rhegium confugerant, hinc progressi civitatem posfederunt in agro OEnotriæ, quæ nunc appellatur Hyela. Eam autem condiderunt, ab viro Posidoniate edocti, Pythiæ oraculo iussos fuisse Cyrnum condere, qui heros esset, non insulam. Atque Phocææ quidem in Ionia res
168 sic habent. Simile quiddam accidit Teiis, quorum murum simulatque per aggerem cepisset Harpagus, omnes conscensis navibus traiecerunt in Thraciam, ibidemque urbem condiderunt Abdera, cuius fundamenta prius iecerat Timesius Clazomenius: sed qui nullum inde fructum tulit, sed a Thracibus expulsus nunc a Teiis apud Ab-

σὰν μὴ πρὶν ἐς Φωκαίην ἥξειν, πρὶν ἢ τὸν μύδρον τοῦτον ἀναφῆναι. τελλομένων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τὴν Κύρνον, ὑπὲρ 67
ἡμίσεας τῶν ἀστῶν ἔλαβε πόθος τε καὶ οἶκτος τῆς πόλιος, καὶ τῶν ἠθέων τῆς χώρης· ψευδόρκιοι δὲ γενόμενοι, ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Φωκαίην· οἱ δὲ αὐτῶν τὸ ὅρκιον ἐφύλασσον, ἀεθέντες ἐκ τῶν Οἰνυσσέων ἔπλεον.
Ἐπείτε δὲ ἐς τὴν Κύρνον ἀπίκοντο, οἴκεον κοινῇ μετὰ τῶν πρότερον ἀπικομένων ἐπ' ἔτεα πέντε, καὶ ἱρὰ ἐνιδρύσαντο. καὶ [a] ἄγον γὰρ δὴ καὶ ἔφερον τοὺς περιοίκους ἅπαντας· στρατεύονται ὦν ἐπ' αὐτοὺς κοινῷ λόγῳ χρησάμενοι Τυρσηνοὶ καὶ Καρχηδόνιοι, νηυσὶ ἑκάτεροι ἑξήκοντα. οἱ δὲ Φωκαιέες, πληρώσαντες καὶ αὐτοὶ τὰ πλοῖα, ἐόντα ἀριθμὸν ἑξήκοντα, ἀντίαζον ἐς τὸ Σαρδόνιον καλεόμενον πέλαγος. συμμισγόντων δὲ τῇ ναυμαχίῃ, Καδμείη τις νίκη τοῖσι Φωκαιεῦσι ἐγένετο. αἱ μὲν γὰρ τεσσεράκοντα σφίσι νῆες διεφθάρησαν, αἱ δὲ εἴκοσι αἱ [b] περιέουσαι, ἦσαν ἄχρηστοι· [c] ἀπεστράφατο γὰρ τοὺς ἐμβόλους. καταπλώσαντες δὲ ἐς τὴν Ἀλαλίην, ἀνέλαβον τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὴν ἄλλην κτῆσιν, ὅσην οἵαί τε ἐγένοντο αἱ νῆες σφι ἄγειν· καὶ ἔπειτα ἀφέντες τὴν Κύρνον, ἔπλεον ἐς Ῥήγιον.
Τῶν δὲ διαφθαρεισέων νεῶν τοὺς ἄνδρας οἵ τε Καρχηδόνιοι καὶ οἱ Τυρσηνοί, ἔλαχόν τε [d] αὐτῶν πολλῷ πλείους, καὶ τούτους ἐξαγαγόντες καλέλευσαν. μετὰ δὲ Ἀγυλλαίοισι πάντα τὰ παριόντα τὸν χῶρον, ἐν τῷ οἱ Φωκαιέες καταλευσθέντες ἐκέατο, ἐγίνετο διάστροφα καὶ [e] ἔμπηρα καὶ ἀπόπληκτα, ὁμοίως πρόβατα καὶ ὑποζύγια καὶ ἄνθρωποι. οἱ δὲ Ἀγυλλαῖοι ἐς Δελφοὺς ἔπεμπον, βουλόμενοι ἀκέσασθαι τὴν [f] ἁμαρτάδα. ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευσε ποιέειν, τὰ καὶ νῦν οἱ Ἀγυλλαῖοι ἔτι ἐπιτελέουσι· καὶ γὰρ ἐναγίζουσί σφι μεγάλως, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν [g] καὶ ἱππικὸν ἐποίησαν. καὶ οὗτοι μὲν τῶν Φωκαιέων τοιούτῳ [h] μόρῳ διεχρήσαντο. οἱ δὲ αὐτῶν ἐς τὸ Ῥήγιον καταφυγόντες, ἐνθεῦτεν ὁρμεώμενοι, ἐκτήσαντο πόλιν γῆς τῆς Οἰνωτρίης ταύτην, ἥτις νῦν [i] Ὑέλη καλέεται. ἔκτισαν δὲ ταύτην, πρὸς ἀνδρὸς Ποσειδωνιήτεω μαθόντες, ὡς τὸν Κύρνον σφι ἡ Πυθίη ἔχρησε κτίσαι, ἥρων ἐόντα, ἀλλ' οὐ τὴν νῆσον. Φωκαίης μὲν νυν πέρι τῆς ἐν Ἰωνίῃ οὕτω ἔσχε. Παραπλήσια δὲ τούτοισι καὶ Τήϊοι ἐποίησαν· ἐπεί τε γὰρ σφέων εἷλε χώματι τὸ τεῖχος Ἅρπαγος, ἐσβάντες πάντες ἐς τὰ πλοῖα, οἴχοντο πλέοντες ἐπὶ τῆς Θρηϊκίης, καὶ ἐνθαῦτα ἔκτισαν πόλιν Ἄβδηρα· τὴν πρότερος τούτων Κλαζομένιος Τιμήσιος κτίσας, οὐκ ἀπώνητο, ἀλλ' ὑπὸ 68
Θρηίκων [k] ἐξελαθεὶς, τιμὰς νῦν ὑπὸ [l] Τηΐων τῶν ἐν Ἄ-

a Ald. Editique alii, *Paris. B.* Tum γὰρ ἤδη· ἦγον γὰρ δὴ *Med. Ask.* spreta dialecto. *b* Περιεοῦσαι *Ald. e Ask. Paris. B. Ald.* ceterique; ἀπεστρέφατο *Med. d* Αὐτῶν *Ask. M. e M. Ask.*, ἔμπυρα vulgo. *f* Citat *Suidas* in v. & mox in Ἐναγίζειν. *g* Ora *Steph. Ask. Med.*, καὶ ἱππικὸν reliqui omittunt. *h* Habet *Thom. M.* in v. *i Stephan. Byzant.* Θύελλα. *k Aldus* ceteri, *M. Ask.* ἐξελασθεὶς. *l Rem. Ask. M.*, vulgo τῶν desideratur.

ἐμβαλὼν ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς εἰς τὴν θάλασσαν in eius vit. *Plutarchus* p. 334. A. Iunge *Turnebi* Adverss. XIV, 21.

32. Καὶ ἄγον γὰρ δὴ καὶ &c.] Restitui in integrum, quod erat inmutatum. *Homero* utor auctore Il. B. 834. Κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο. Supra C. 70. placuit idem, sicuti & deinceps. Memini poëtam ἦγον saepe ponere ob moduli rationem. In *Nostro* ea cessat. *Reiskius* maluit καὶ ἦγον γὰρ ἀεὶ καὶ ἔφερον, non ego. Quae enim urguens necessitudo? Obportunius erit de foedere addere, quod Carthaginienses inter & Etruscos coaluerat ad Tyrrheni maris & vicinarum insularum tutelam, in *Pindari* Pythion. Od. I, 139.

38. Καδμείη τις νίκη] Explicant *Diodori* Eclog. t. II. p. 495., & XI, 12. Ἀπεστράφατο male a dialecti legibus *Med.* avertit. Vid. supra C. 141.

45. Τοὺς ἄνδρας οἵ τε Καρχηδόνιοι] Particulam τε remque ipsam monstrare haec corrupta & lacunosa esse, Cl. *Reiskii* sententia est: deesse enim, quid Carthaginienses cum suis captivis fecerint. De lacuna dubito, censeoque, ἔλαχόν τε sive δὲ potius, αὐτέων πολλῷ πλείους, ad solos Tyrrhenos spectare, & commate a praecedentibus esse secernenda. Quae de Agyllensibus subduntur, opinionem adfirmant. Sorte plures acceperant captorum Etrusci; omnes eos, sicuti & suos Carthaginienses, lapidibus cooperuerunt. Κατελέλευσαν refertur ad utrosque.

50. Καὶ ἔμπηρα] Praeclare *Gronov.* ex *Mediceo.* Arbitror ex *Theopompi* Epitome *Herodoti* venisse, atque huc pertinere apud *Suidam* in v. Αἱ δὲ γυναῖκες ἔτικτον ΕΜΠΗΡΑ καὶ τέρατα· οἱ δὲ τῶν τετολμημένων σφίσι λήθην καταχέαντες, ἦκον ἐς Δελφούς. Falli possum opinione, sunt tamen eiusmodi, ut hinc propagata deierares.

58. Ἥτις νῦν Τέλα καλέεται] *Stephani Byz.* Θύελλα, quae hinc advocatur, nata videtur ex ΤΕΛΑΛΑ male scripti exemplaris aut ΤΕΛΙΑ, uti *Dionysio* A. R. I. p. 16. dicitur. Eiusdem *Stephani* Βύλη in voce Ἐλέα similes natales habuit. Lege *Cluver.* Ital. A. IV. p. 1259.

66. Ἔκτισαν πόλιν Ἄβδηρα] Refer huc vulgare olim dictum, Ἄβδηρα καλὴ Τηΐων ἀποικία ex *Strabonis* XIV. p. 953., ubi plura.

68. Ἐξελαθεὶς] Non adstipulor *Mediceo*, vario in isto verbo. Retinet ἐξελαθέντες IV, 145. & ἐξελαθεὶς V, 97.

Pau

Ἀβδήροισι ὡς ἥρως ἔχει. Οὗτοι μέν νυν Ἰώνων μοῦνοι
τὴν δουλοσύνην οὐκ ἀνεχόμενοι, ἐξέλιπον τὰς πατρίδας. 70
οἱ δ' ἄλλοι Ἴωνες, πλὴν Μιλησίων, διὰ μάχης μὲν
[a] ἀπικέατο Ἁρπάγῳ, κατάπερ οἱ ἐκλιπόντες· καὶ
ἄνδρες ἐγένοντο ἀγαθοὶ, περὶ τῆς ἑωυτῶ ἕκαστος μα-
χόμενοι· ἐσσωθέντες δὲ καὶ ἁλόντες, ἔμενον κατὰ χώ-
ρην [b] ἕκαστοι, καὶ τὰ ἐπιτασσόμενα ἐπετέλεον. Μι- 75
λήσιοι δὲ, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, αὐτῷ Κύρῳ ὅρ-
κιον ποησάμενοι, ἡσυχίην [c] ἄγον. οὕτω δὴ τὸ δεύτε-
ρον Ἰωνίη ἐδεδούλωτο. ὡς δὲ τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ Ἴωνας
ἐχειρώσατο Ἅρπαγος, οἱ τὰς νήσους ἔχοντες Ἴωνες,
καταῤῥωδήσαντες ταῦτα, σφέας αὐτοὺς ἔδοσαν Κύρῳ. 80
Κεκακωμένων δὲ Ἰώνων, καὶ συλλεγομένων οὐδὲν ἧσσον
ἐς τὸ Πανιώνιον, πυνθάνομαι γνώμην Βίαντα ἄνδρα
Πριηνέα ἀποδέξασθαι Ἴωσι χρησιμωτάτην, τῇ εἰ ἐπείθοντο,
παρεῖχε ἄν σφι εὐδαιμονέειν Ἑλλήνων μάλιστα· 85
ὃς ἐκέλευε κοινῷ στόλῳ Ἴωνας [d] ἀερθέντας πλέειν ἐς
Σαρδώ, καὶ ἔπειτα πόλιν μίαν κτίζειν πάντων Ἰώνων.
καὶ οὕτω ἀπαλλαχθέντας σφέας δουλοσύνης, [e] εὐδαι-
μονήσειν, νήσων τε ἁπασέων μεγίστην νεμομένους, καὶ
ἄρχοντας ἄλλων· μένουσι δέ σφι ἐν τῇ Ἰωνίῃ οὐκ ἔφη 90
ἑνορᾶν ἐλευθερίην ἔτι ἐσομένην. αὕτη μὲν Βίαντος τοῦ
Πριηνέος γνώμη ἐπὶ διεφθαρμένοισι Ἴωσι γενομένη. χρη-
στὴ δὲ, καὶ πρὶν ἢ διαφθαρῆναι Ἰωνίην, Θάλεω ἀνδρὸς
Μιλησίου ἐγένετο, [f] τὸ ἀνέκαθεν γένος ἐόντος Φοίνικος·
ὃς ἐκέλευε ἐν βουλευτήριον Ἴωνας [g] ἑκτῆσθαι· τὸ δὲ εἶ- 95
ναι ἐν Τέῳ· Τέων γὰρ μέσον εἶναι Ἰωνίης. τὰς δὲ ἄλ-
λας πόλιας οἰκεομένας, μηδὲν ἧσσον νομίζεσθαι, κα-
τάπερ εἰ δῆμοι εἶεν. οὕτω μὲν δὴ σφι γνώμας τοιάσδε
ἀπεδέξαντο. Ἅρπαγος δὲ καταστρεψάμενος Ἰωνίην,
ἐποιέετο στρατηίην ἐπὶ Κᾶρας καὶ [h] Καυνίους καὶ Λυ- 1
κίους, ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ Αἰολέας· εἰσὶ δὲ
τούτων Κᾶρες μὲν ἀπιγμένοι ἐς τὴν ἤπειρον ἐκ τῶν νή-
σων. τὸ γὰρ παλαιὸν ἐόντες [i] Μίνῳ τε κατήκοοι, καὶ
καλεόμενοι Λέλεγες, εἶχον τὰς νήσους, φόρου μὲν οὐ-
δένα [k] ὑποτελέοντες, ὅσον καὶ ἐγὼ δυνατός εἰμι μα- 5
κρότατον ἐξικέσθαι ἀκοῇ· οἱ δὲ, ὅκως Μίνως δέοιτο,
ἐπλήρων οἱ τὰς νέας· ἅτε [l] δὴ Μίνω κατεστραμμένου
γῆν πολλὴν, καὶ εὐτυχέοντος τῷ πολέμῳ, τὸ Κα-
69 ρικὸν ἦν ἔθνος [m] λογιμώτατον τῶν ἐθνέων ἁπάντων κα-
τὰ τοῦτον ἅμα τὸν χρόνον μακρῷ μάλιστα. καί σφι
τριξὰ ἐξευρήματα ἐγένετο, τοῖσι οἱ Ἕλληνες ἐχρή- 1
σαντο. καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ κράνεα λόφους ἐπιδέεσθαι Κᾶ-
ρές εἰσι οἱ καταδέξαντες, καὶ ἐπὶ τὰς ἀσπίδας τὰ
[n] σημήια ποιέεσθαι· καὶ ὄχανα ἀσπίσι οὗτοί εἰσι οἱ
πρω-

Abdera ut heros colitur. Hi igitur Ionum ſoli 169
ſervitutem non ferentes, patrium ſolum reli-
quere. Verum alii Iones, præter Mileſios,
præliati quidem ſunt contra Harpagum, per-
inde atque illi qui exierunt, virosque ſe ſtre-
nuos declararunt, de ſua patria quique pugnan-
tes. Superati autem et capti in ſua quique pa- 75
tria remanſerunt, eaque quæ imperabantur ſub-
ibant. Mileſii, qui iam cum ipso Cyro fœdus
fecerant, ſicut ſuperius a me dictum est, quie-
tem agebant. Sic Ionia ſecundo ſerva facta est.
Porro quum Ionibus iis potitus eſſet Harpagus
qui continentem habitabant, inſulani horum 80
exemplo conterriti, ultro ſeſe dediderunt Cy-
ro. Iam vero Ionibus, etiamſi afflictis, nihilo 170
minus ad Panionium convenientibus, audio
Biantem Prienenſem dediſſe ſaluberrimum illis
conſilium: cui ſi obtemperaſſent, licuiſſet Græ-
corum omnium felicisſimos vivere. Siquidem 85
ille ſuadebat, ut communi claſſe ſolventes Sar-
diniam peterent, et ibi unam civitatem omnium
Ionum conſtruerent. Hoc enim pacto eos ſer-
vitute liberatos feliciter eſſe victuros, omnium
inſularum maximam incolentes, et ceterarum
imperio potientes. Sin autem manerent in Io- 90
nia, nullam inquit ſibi apparere libertatis ſpem.
Hæc Biantis Prienenſis ſententia de Ionibus in
ſtatu perdito fuit. Verum Thaletis quoque Mi-
leſii, ſed genus trahentis ex Phœnice, ſalubre
fuit illud conſilium, iam ante ſic corruptam Io- 95
niam datum, qui iuſſerit Ionas unam quandam
curiam habere, eamque eſſe in Teo: propterea
quod Teos media eſſet Ioniæ: ceteras autem
civitates habitatas, nihilominus legibus ſuis u-
ſuras, ac ſi forent populi. Atque hi quidem hu-
iusmodi conſilia illis declaraverunt. Harpagus, 171
ſubacta Ionia, exercitum traduxit in Caras, et
Caunios atque Lycios, una ducens Ionas atque
AEolenſes. In his Cares quidem ex inſulis trans-
ierunt in continentem. Olim enim Minoi pare-
bant, appellatique Leleges, inſulas habitabant,
tributum quidem nullum pendentes, quantum-
cunque ego poſſum ad longisſima audiendo ve-
nire. Illi vero quum Minos flagitabat, naves ei
implebant. Quum autem ille ſubiecisſet ſibi ma-
gnum dominium et felix belli foret, Carica gens,
omnium, quæ illo tempore ſimul claruerunt, in-
genioſisſima et quidem maximopere exſtitit: e-
iusque memorantur tria inventa, quibus et Græ-
ci fuerunt uſi; quippe galeis criſtas adalligare
oſtenderunt Cares, et clypeis ſigna adiungere;
et lora clypeis qui primi fecerunt, hi ſunt; an-
tea

a *Paris. B. Ald.* & alii: *ἀπίκεντο* in *Ask. M.* Statim *κατάπερ Ask.*, in ceteris *καθάπερ*, male ut & ſaepe alias. *b* *Remig. Ask. M.*, *ἕκαστος Ald.* *c* *Paris. B. Ald.* & ceteri Edd., *ἦγον M. Ask.* Mox *καταῤῥ. ταὐτὰ* non male *Reiskius.* *d* *Αἰρεθέντας M. Ask.* *e* *Εὐδαιμονίσειν Ald.* *f* *Remig. Med.*, *τὸ Ask.* & *Ald.* ignorant. Vide *Thom. M.* in *Ἄνωθεν* Omiſit haec de origine Thaletis prior interpres. *g* *Κεκτῆσθαι M. Ask.* *h* *Καυκωνίους Med.*: *Ald. Paris. B.* & *Ask.* in vulgato acquieſcunt. *i* *M. Ask.*, *τε Paris. A. B.* & *Aldus* non habent. *k* *Ἐπιτελέοντες Ask.* Mox *ἐπὶ μακρότατον*, II, 34. IV, 192. *l* *Δὴ* idem, & *Μίνω τε κατεστρ.* cum *Remig.* alii *δέ*. *m* *Δοκιμώτατον Steph. Byz.* in *Καρία* fine cauſſa. Mox *καὶ μακρῷ* Edd., copula deeſt *Med. Ask.* *n* *Σημήϊα Ask.* in aliis *σημεῖα*.

Par aliorum, etsi prava, conſuetudo: de *Pauſania* teſtis *Sylburgius* I, 11. p. 27. Lege quae ad *Moerid.* Attic. notavit Cl. *Pierſon.* p. 13.

93. *Τὸ ἀνέκαθεν γένος ἐόντος Φοίνικος*] *Plutarchus*, haec carpens, *τὸ ἀνέκαθεν* habet *de Malign.* p. 857. F. *Noſtro* de Phoenicia Thaletis origine ex antiquisſimis *Democritus*, *Duris*, *Leander*, ex minus remotis *Diogenes Laërt.* I, 12. *Clemens Alex.* Strom. I. p. 352., *Hyginus* Poët. Aſtron. C. 2. adſtipulantur. *Euſebius* Pr. Ev. X, 4. rem in medio ponit, *ὁ Θαλῆς, ὥς τινες ἱστοροῦσι, Φοινὶξ ἦν, ὡς δέ τινες ὑπειλήφασι, Μιλήσιος.* Utrumque verum; maiores Phoenices fuerunt, ipse domicilii ſedem Mileti fixit. Vide *Voſſium* de Hiſtor. Graec. III. p. 375. Iam quod ad Grammaticos *Phrynichum*, *Herodianumque* adtinet, negantes *ἀνέκαθεν* de *ſuperiore tempore* Attica conſuetudine uſurpari, non aegre fero: *Thomam M.* inprudentiae accuſo; falſum eſt, quod ſcripſit, *ὑφ' Ἡροδότου ἅπαξ εἰρῆσθαι.*

99. *Καὶ Καυνίους*] Non exputo, quid praeter errantem *Medic.* ad *Καυκωνίους* defendendos produci queat? *Gronov.* tacet. Scio a principe poëta Il. K, 429. *Cares Paeonesque* iungi, praetereaque addi *Καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δῖοί τε Πελασγοί·* neque neſcio, Criticos ibi ex quorumdam ſententia *τοὺς λεγομένους Καυνίους* explicare. At dubia res eſt, ſicuti *Strabo* XII. p. 817. oſtendet & Scholiaſtes *Apollon. Rhod.* II, 358. Ipse *Herodotus* Cauconios ignoravit, Caunios Lyciis arte iterum adiungens C. 176., ubi *Florentiae* nihil mutatur. Praeſtat ſane conſenſui tot MSS. non reluctari.

2. *Καὶ καλεόμενοι Λέλεγες*] De Lelegibus anceps disputatio in *Palmerii* Gr. Ant. I, 10. *Strabo* Noſtri ſententiam amplexatur & tuetur XIV. p. 976. nec de Caribus diſcors eſt *Conon* Narr. 47.

13. *Καὶ ὄχανα ἀσπίσι*] Nihil *AElianus* de Animal. XII, 30. nec *Strabo* diſſentit, uſus etiam *Alcaei* testimonio & *Anacreontis*, cuius in fragmento *Καρικοῦ εὐεργέος ὀχάνου* praeſtat, niſi qui maluerint *καρτοεργέος* cum *Euſtathio* ad Hom. p. 707. fin., & *Etymologo* MS. Bibliothe-

tea namque citra habenas geſtabant clypeos, quotquot clypeis uti ſolebant, balteis duntaxat coriaceis gubernantes, collo ſiniſtroque humero circumpoſitos habentes. Deinde vero Caras, longo tempore ſuccedente, Dorienſes atque Iones ex inſulis eiecerunt, et ſic in continenti ſedes poſuerunt. Hunc in modum Cretenſes de Caribus referunt. Quanquam his non aſſentiuntur ipſi Cares, qui ſe aborigines atque indigenas continentis eſſe memorant, eodemque nomine ſemper uſos quo cummaxime; atque apud Mylaſſa Iovis Carii delubrum oſtentant vetuſtum, cuius etiam participes ſunt Myſi atque Lydi, ut qui Caribus ſint germani. Quippe Lydum et Myſum Caris fratres eſſe dicunt, atque ob id eodem utuntur fano: at quotquot alterius gentis, Carum lingua utuntur, non ta-
172 men ſacrum participant. Caunii vero, quantum mihi videtur, indigenæ ſunt: etsi ipsi ſe e Creta oriundos affirmant. Linguam ſane aut ipsi ad Caricum populum accommodaverunt, aut Cares ad Caunicum; id quod liquide decernere nequeo. At legibus utuntur multum diverſis cum ab aliis gentibus, tum a Caribus. Nam apud illos laudatiſſimum habetur, pro discrimine ætatum et amicitiæ catervatim ad compotationes convenire tam viros quam mulieres atque pueros. Sacra quum ipsis conſtituta eſſent externa, eorum poſtea pertæſi, quum patriis duntaxat videretur utendum diis, Caunii omnis ætatis ſumptis armis ad Calyndicos usque fines perſequebantur, haſtis aëra cædentes, exclamantesque externos ſe exigere deos.
173 Et huiusmodi moribus illi utuntur. Lycii autem e Creta ab initio originem traxerunt. Cretam enim primum univerſam barbari incolebant: deinde contendentibus de imperio filiis Europæ Sarpedone atque Minoë, Minos per factionem ſuperior factus expulit Sarpedonem eiusque partium ſocios. Hi expulſi in Aſiæ regionem venerunt Milyada. Quam enim nunc Lycii incolunt, olim erat Milyas: at Milyæ tunc appellabantur Solymi. Olim quidem ipsis imperitavit Sarpedon, et illo ipso quod attulerant nomine vocabantur, et nunc adhuc Ly-

ποιησάμενοι πρῶτοι· τέως δὲ ἄνευ ὀχάνων ἐφόρεον τὰς ἀσπίδας πάντες οἵπερ [a] ἐώθεισαν ἀσπίσι χρέεσθαι, τελαμῶσι σκυτίνοισι οἰηχίζοντες περὶ τοῖσι αὐχέσι τε καὶ τοῖσι ἀριστεροῖσι ὤμοισι περικείμενα. μετὰ δὲ, τὸν Κᾶρας χρόνῳ ὕστερον πολλῷ Δωριέες τε καὶ Ἴωνες ἐξανέστησαν ἐκ τῶν νήσων, καὶ οὕτω ἐς τὴν ἤπειρον ἀπίκοντο. κατὰ μὲν δὴ Κᾶρας οὕτω Κρῆτες λέγουσι γενέσθαι. οὐ μέν τοι αὐτοί γε ὁμολογέουσι τούτοισι οἱ Κᾶρες, ἀλλὰ νομίζουσι αὐτοὶ ἑωυτοὺς εἶναι αὐτόχθονας [b] ἠπειρώτας, καὶ τῷ ἐνόμαλι τῷ αὐτῷ ἀεὶ διαχρεωμένους τῶπερ νῦν ἀποδεικνῦσι δὲ [c] ὁ Μυλάσσοισι Διὸς Καρίου ἱρὸν ἀρχαῖον, τοῦ Μυσοῖσι μὲν καὶ Λυδοῖσι μέτεστι, ὡς καὶ συγγνήταισι ἐοῦσι τοῖσι Καρσί. τὸν γὰρ Λυδὸν καὶ τὸν Μυσὸν λέγουσι εἶναι Καρὸς ἀδελφεούς, τούτοισι μὲν δὴ μέτεστι· ὅσοι δὲ ἐόντες ἄλλου ἔθνεος, ὁμόγλωσσοι τοῖσι Καρσὶ ἐγένοντο, τούτοισι δὲ οὐ μέτα. Οἱ δὲ [d] Καύνιοι, αὐτόχθονες, δοκέειν ἐμοὶ, εἰσί· αὐτοὶ μέντοι ἐκ Κρήτης φασὶ εἶναι. προσκεχωρήκασι δὲ γλώσσαν μὲν πρὸς τὸ Καρικὸν ἔθνος, ἢ οἱ Κᾶρες πρὸς τὸ Καυνικόν· τοῦτο γὰρ οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι. νόμοισι δὲ χρέωνται κεχωρισμένοισι πολλὸν τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων καὶ Καρῶν· τοῖσι γὰρ κάλλιστόν ἐστι κατ' ἡλικίην τε καὶ φιλότητα [e] εἰλαδὸν συγγίνεσθαι ἐς πόσιν, καὶ ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ καὶ παισί. ἱδρυνθέντων δέ σφι ἱρῶν ξεινικῶν, μετέπεσε ὥς σφι ἀπέδοξε, (ἔδοξε δὲ τοῖσι παλαιοῖσι μοῦνον χρᾶσθαι θεοῖσι) ἐνδύντες τὰ ὅπλα ἅπαντες [f] Καύνιοι ἤβην ὁδὸν τύπτοντες δούρασι τὸν ἠέρα, μέχρι οὔρων τῶν [g] Καλυνδικῶν ἔποντο, καὶ ἔφασαν ἐκβάλλειν τοὺς ξεινικοὺς θεούς. καὶ οὗτοι μὲν τρόποισι τοιούτοισι χρέωνται. Οἱ δὲ Λύκιοι ἐκ Κρήτης τὠρχαῖον γεγόνασι· τὴν γὰρ Κρήτην εἶχον τοπαλαιὸν πᾶσαν βάρβαροι· διενειχθέντων δὲ ἐν Κρήτῃ περὶ τῆς βασιληίης τῶν Εὐρώπης παίδων, Σαρπηδόνος τε καὶ Μίνω, ὡς ἐκράτησε τῇ στάσει Μίνως, ἐξήλασε αὐτόν τε Σαρπηδόνα καὶ τοὺς στασιώτας αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀπωσθέντες ἀπίκοντο τῆς Ἀσίης ἐς γῆν τὴν Μιλυάδα. τὴν γὰρ νῦν Λύκιοι νέμονται, αὐτη τοπαλαιὸν ἦν Μιλυάς. οἱ δὲ Μιλύαι, τότε Σόλυμοι ἐκαλέοντο. τέως μὲν δὴ [h] αὐτέων Σαρπηδὼν ἦρχε· οἱ δὲ ἐκαλέοντο τόπερ τε ἠνείκαντο οὔνομα, καὶ νῦν ἔτι κα-

a Ἐώθησαν *Ald.* *b* Ὑπερέτας *idem.* Sequentia habet *Thom. M.* in Διαχράομαι. *c* Exſcripſit *Strabo* XIV. p. 974. *d* Κυκώνιοι ſolus *Med.* et mox Κυκωνικόν. *e Med. Ask.*; Ἰλαδὸν *Edd.* & *Paris. B.* *f Med.* Καυκώνιοι. Ἠβηδὸν exſcripſit *Suidas* in v. *g* Καλυνδικῶν *Ald. Ask.*, alii Καλινδικῶν, qui & mox ἔιποντο· vulgatum dat *Med. Ald.* *b* Αὐτῶν *Med. Ask.*

thecae Traiectinae v. Κανόνας, qui ſua debet ſcholiis in *Il.* Θ, 193. Poſt pauca Cl. *Reiskius* aut περικειμένας, videlicet ἀσπίδας aut περικειμένοις reponit. Satis erit ſi αὐτὰς ad ſententiam advoces.

17. Μετὰ δὲ, τοὺς Κᾶρας &c.] Male haec et diſtincta et Latina conſuetudine fuerunt expreſſa. Non docetur, *post Caras longo ſuccedente tempore, Dorienſes atque Iones ex inſulis fuiſſe egreſſos, et ſic ſedes in continenti poſuiſſe*; verum longo post tempore Dorienſes & Iones Caras ex inſulis eiecisſe. Series orationis & res ipsa hanc requirunt ſententiam, ſicuti pulcre animadvertit Cl. *Geinozius* & *Reiskius* atque ante eos *Portus*. Hoc vide v, 14. ἐντελλόμενος ἐξανασῆσαι ἐξ ἠθέων Παίονας· *iubens ſedibus ſuis Paeonas everti.* Decepit interpretem μετὰ δὲ, toties in his Muſis abſolute poſitum I, 128. &c.

24. Διὸς Καρίου] Neque haec *Strabo* neglexit XIV. p. 974. bene distinguens inter Iovem *Carium*, quem Myſi pariter ac Lydi, quaſi Carum fratres, devenerabantur, et Iovem *Stratium*, de quo v, 119. *AElianus* unum eumdemque cenſuit, errans, de *Animal.* XII, 30.

30. Αὐτοὶ μέν τοι ἐκ Κρήτης &c.] Adſcribam *Strabonis* verba, ut manifeſtior Celeb. Viri evadat imprudentia, Καυκωνίους invito ſcriptori toties obtrudentis. De Cauniis ita XIV. p. 964. A. Φασὶ δ' αὐτοὺς ὁμογλώττους μὲν εἶναι τοῖς Καρσὶν, ἀφῖχθαι δὲ ἐκ Κρήτης, καὶ χρῆσθαι νόμοις ἰδίοις. Quae quidem ex *Noſtro* eſſe repetita, monitu non eget.

40. Μέχρι οὔρων τῶν Καλυνδικῶν] Vulgari debuerat: *ad fines usque Calyndenſium.* Si *montes* deſignarentur, οὐρέων eſſet ſcribendum. *Vallam* tamen *Cellarius* & alii ſequuntur, turpius errantem in istis p. 83, 16. ἡμέας ἀνέχευ ὀρέων ἄρχοντας. Noſtro loco populus inſanus ad ſuae regionis fines usque Deos exigebat peregrinos: contra *Cicero* in Verr. IV, c. 35. *Segeſtanas*, ait, *matronas & virgines convenisſe, cum Diana exportaretur ex oppido, — thure odoribusque incenſis usque ad agri fines proſecutas eſſe.* Lecti Spartanorum Themiſtoclem dicuntur comitati μέχρι οὔρων τῶν Τεγεητικῶν Herod. VIII, c. 124. *ad Tegeaticos usque fines. Suidas:* Παρὰ Ἡροδότῳ Οὖροι, οἱ ὅροι, τὰ ὀρθέσια· aſpero plerumque ſcribuntur ſpiritu tam nomen quam verbum οὐρίζειν. L. V. 52. legitur μέχρι οὔρων τῶν Κιλικίων. L. III, c. 90. ἐπ' οὔροισι vulgavit *Gronov.* pro οὔρεσι· ſimiliter in loco vexatiſſimo III, c. 5. capiendum μέχρι οὔρων vel οὔρων. VALKEN.

40. Μέχρι οὔρων τῶν Καλυνδικῶν] Interpres errorem excuſare non poteſt, neque Editores negligentiam, qui *Aldum* & *Hervagium* duces recuſarunt. Naevum deterſerat *Caſaubonus* ad *Strabon.* XIV. p. 963.; eluit quoque Latinis emendatis *Geinozius*.

50. Οἱ δὲ Μιλύαι, τότε Σόλυμοι] Cl. *de Pauw* moratum eſt illud τότε, quoniam *Steph. Byz.* Μιλύαι, πρότερον Σόλυμοι. Gemina *Strabo* XII. p. 858., *Noſtrum* imitatus & nominatim adpellans, quod illum tamen fugit. Mavult κοτέ Σολ. *quondam Solymi adpellabantur.* Non adplaudo: τότε liquido ſpectat τὸ παλαιόν, & manum medicam renuit. Adi inferius VII, 92.

καλέονται ὑπὸ τῶν περιοίκων οἱ Λύκιοι, [a] Τερμίλαι. ἐπεὶ δὲ ἐξ Ἀθηνέων Λύκος ὁ Πανδίονος, ἐξελαθεὶς καὶ οὗτος ὑπὸ τοῦ [b] ἀδελφεοῦ Αἰγέος, ἀπίκετο ἐς τοὺς Τερμίλας παρὰ Σαρπηδόνα, οὕτω δὴ κατὰ τοῦ Λύκου τὴν ἐπωνυμίην Λύκιοι ἀνὰ χρόνον ἐκλήθησαν. νόμοισι δὲ, τὰ μὲν Κρητικοῖσι, τὰ δὲ Καρικοῖσι χρέωνται. ἓν δὲ τόδε ἴδιον νενομίκασι, καὶ οὐδαμοῖσι ἄλλοισι [c] συμφέρονται ἀνθρώπων· καλέονται ἀπὸ τῶν μητέρων ἑωυτοὺς, καὶ οὐκὶ ἀπὸ τῶν πατέρων. εἰρομένου δὲ ἕτερον τὸν πλησίον, τίς ἐστι, καταλέξει ἑωυτὸν μητρόθεν, καὶ τῆς μητρὸς [d] ἀναμεμέεται τὰς μητέρας. καὶ ἢν [e] μέν γε γυνὴ ἀστὴ δούλῳ συνοικήσῃ, γενναῖα τὰ τέκνα νενόμισται· ἢν δὲ ἀνὴρ αὐτὸς, καὶ ὁ πρῶτος [f] αὐτέων, γυναῖκα ξείνην ἢ παλλακὴν ἔχῃ, ἄτιμα τὰ τέκνα γίνεται. Οἱ μέν νυν Κᾶρες ὐδὲν λαμπρὸν ἔργον ἀποδεξάμενοι, ἐδουλώθησαν ὑπὸ Ἅρπάγου· οὔτε αὐτοὶ οἱ Κᾶρες ἀποδεξάμενοι ὐδὲν, οὔτε ὅσοι Ἑλλήνων ταύτην τὴν χώρην οἰκέουσι. οἰκέουσι δὲ καὶ ἄλλοι, καὶ Λακεδαιμονίων ἄποικοι Κνίδιοι, τῆς χώρης τῆς σφετέρης τετραμμένης [g] ἐς πόντον, τὸ δὴ Τριόπιον καλέεται. ἀργμένης δὲ ἐκ τῆς Χερσονήσου τῆς [h] Βυβασσίης, ἐούσης τε πάσης τῆς Κνιδίης, πλὴν ὀλίγης, περιῤῥόου· (τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς πρὸς βορῆν ἄνεμον, ὁ Κεραμεικὸς κόλπος ἀπείργει, τὰ δὲ πρὸς νότον, ἡ καλὰ Σύμην τε καὶ Ῥόδον θάλασσα) τὸ ὦν δὴ ὀλίγον τοῦτο, ἐὸν ὅσον τε ἐπὶ πέντε στάδια, ὄρυσσον οἱ Κνίδιοι, ἐν ὅσῳ Ἅρπαγος τὴν Ἰωνίην κατεστρέφετο, βουλόμενοι νῆσον τὴν χώρην ποιῆσαι· ἐντὸς δὲ πᾶσά σφι ἐγένετο. τῇ γὰρ ἡ Κνιδίη χώρη ἐς τὴν ἤπειρον τελευτᾷ, ταύτῃ ὁ ἰσθμός ἐστι, τὸν ὄρυσσον· καὶ δὴ πολλῇ χειρὶ ἐργαζομένων τῶν Κνιδίων· μᾶλλον γάς τι καὶ θειότερον ἐφαίνοντο τιτρώσκεσθαι οἱ ἐργαζόμενοι τοῦ [k] οἰκότος τά τε ἄλλα τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τὰ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, θραυομένης τῆς πέτρης· ἔπεμπον ἐς Δελ-

Lycii vocantur a vicinis Termilæ. Quum vero Lycus Pandionis filius, et ipse a fratre AEgeo Athenis pulsus, ad Sarpedonem in Termilas abiisset, factum est temporis progressu ut de Lyci nomine Lycii vocarentur. Legibus utuntur partim Creticis, partim Caricis. Hoc tamen unum pro lege habent peculiare, et cum nullis aliis hominum conveniunt, quod a matribus nomina sibi induunt, non a patribus: et si quis prope stantem percontetur quis sit, quave familia ortus? describet se ab matre, et matris avias protinus memorabit. Adde quod si qua urbana servo nupserit, liberi qui ex his suscipiuntur, ingenui existimabuntur: sin autem vir civis, et quidem inter eos primarius, uxorem duxerit externam aut pallacam, suscepti ex his liberi reputabuntur remoti ab honoribus. Enimvero huius tempestatis Cares nullo præclaro facinore edito, ab Harpago subacti sunt. Nec Cares tantum nullum ediderunt, sed nec Græci quotquot illam regionem tenent. Tenent autem cum alii, tum Lacedæmoniorum coloni Cnidii, quorum regio declinat ad mare, quæ appellatur Triopium. Nam quum initium ex Bybasia peninsula sumat, et præter exiguum quid Cnidia omnis sit circumflua: (eam enim partem qua boream spectat, Ceramicus coërcet sinus, australem vero mare, in quo est Syme ac Rhodus) istud igitur exiguum, circiter quinque stadiorum, Cnidii fodiebant, interea, dum Harpagus Ioniam everteret, volentes suam regionem in insulæ formam redigere. Intus vero universa illis erat: nam Cnidia regio, qua parte in continentem finitur, illic isthmus est, quem fodiebant. Et sane multa manu operantibus Cnidiis, amplius humano et divinius videbantur vulnerari operarii, quam solet in talibus fieri, cum alias corporis partes, tum præcipue oculos incisa

et

[a] Citat *Steph.* in Τέρμερα & *Eustath.* ad *Dionys.* v. 857. Mox bene *M. Ask.*: in reliquis Ἀθηναίων. Statim ἐξελαθεὶς *Ald.* alii ἐξελασθεὶς. [b] *Medic.*, reliqui ἀδελφοῦ. [c] *Ald.* & editi, tum *Paris. A. B.*, in *Ask. M.* συμφέροντα. [d] *Ald.* & *Camerar.*, ἀνανεμεῖται *M. Ask.*, vulgo ex coniectura ἀναμνέεται. Vid. *Suidam* in V. [e] Ex *M Ask.*, ab aliis γε abest. [f] Αὐτῶν *M Ask.* [g] Ἔσχατον *Ask.* [h] *Vossii* coniectura est. Vulgo omnes Βυβλεσίης. [i] *Med. Rem. Ask.*; Κεραμικὸς *Ald.* & ora *Steph.*; Edd. alii Κεραυνικός. Statim ἀπέργει *Ask.* [k] *M. Ask.*, εἰκότος *Edd.*

59. Καὶ οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται] Nollem tantopere sudasset pro *Medic.* vir Clarissimus: συμφέροντα scribentis error peperit. Vide L. VI, 59. Explicuit erudite hunc locum *Iac. Perizonius*, V. Cl. *Triad. Dissert.* I. p. 37., quem studiorum consortem et Academici operis collegam cur *Gronovius* nominare contemserit, nunc non dico. Addo Orestae dictum ex *Euripidis* Electr. v. 935. κἀκείνους συγῶ Τοὺς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρσενος πατρὸς Οὐκ ὠνόμαξαι, τῆσδε μητρὸς ἐν πόλει. Athenis, teste *Varrone*, statutum fuit, *ut nullus nascentium maternum nomen acciperet*, sive μητρόθεν adpellaretur, apud *Augustinum* Civit. D. XVIII, 9. Adplica ad haec *Suidae* Τῆς μητρὸς ὡς ἀὶξ καλεῖται.

62. Ἀνανεμεῖται] Ionicum flexum ἀνανεμέεται conservavit Ed. *Aldina*, genuinum, si verum est quod scribit *Suidas* Ἀνανέμεσθαι ἐπὶ τοῦ καταλέγειν positum ab *Herodoto*: ἀναμνέεται, *Kustero* probatum ad *Suid.*, attulit *Io. Iac. Westenius* ad Marci XIV, 72. sed cum millenis aliis rectius omisisset. Quam Lyciorum non sanequam absurdam memorat *Herod.* consuetudinem (καλέουσι ἀπὸ τῶν μητέρων ἑωῦτοὺς, καὶ οὐκὶ ἀπὸ τῶν πατέρων·) tradidit & *Plutarch.* T. II, p. 248. D. νόμος ἦν τοῖς Ξανθίοις μὴ πατρόθεν ἀλλ' ἀπὸ μητέρων χρηματίζειν. Alia quaedam isti mori congrua *Nicolaus* addidit *Damascenus* in ἐθῶν συναγωγῇ (libello, cuius excerpta collegit *H. Vales.* p. 510. &c., hunc fuisse titulum e *Stobaei* p. 614. colligas:) apud *Stob.* p. 292, 23. Λύκιοι τὰς γυναῖκας μᾶλλον ἢ τοὺς ἄνδρας τιμῶσι· καὶ καλοῦνται μητρόθεν, τάς τε κληρονομίας ταῖς θυγατράσι λείπουσιν, οὐ τοῖς υἱοῖς. Hoc Athenis atque alibi quia fuit inauditum, *Demosthenes* c. Boeotum p. 577. §. 11. καί τις, inquit, ἤκουσε πώποτε, ἢ κατὰ ποῖον νόμον προσπαραγράφοιτ' ἄν (τὸ τῆς μητρὸς ὄνομα.) Materno genere superbus *Megacles* ὁ Κοισύρας audit *Aristophani* Ἀχαρν. v. 614. *Homero* prorsus inusitata, quod monuit *Heraclit.* Allegor. *Hom.* p. 417. μητρωνυμικὰ Poëtis adhibentur Λυκοΐδης, Δαναΐδης, Νιοβίδης· &c. *Etymolog. M.* p. 166, 10. ἡ τετρὰς *numerus quaternarius Pythagoricis* Μαιάδης dicebatur, utpote τῆς δυάδος, Μαίας dictae, *filiolus.* VALKEN.

72. Τῆς Βυβασσίης] *Ill. Vossii* emendatio est ad *Melam* I, 16, 10., merito laudata & probata *Gronovio*. Nihili enim Βυβλεσίης, quod in libris. Chersonesi haec *regio Bubassus*, apud *Plinium* L. V. H. Nat. C. 28. Urbs, unde nomen, modo Βύβασος, modo Βύβασσος. Vide ad *Diodori* V, 62.

79. Ἐντὸς δὲ] Una duntaxat litera mutata legerim: ἐκτὸς δὲ πᾶσά σφι ἐγένετο· id est ἐκτὸς δὲ πᾶσα ἡ χώρη σφι ἐγένετο, sive ἦν, νῆσος· *extrinsecus enim tota ipsorum regio erat insula:* paulo superius ista leguntur: ἐούσης πάσης τῆς Κνιδίης, πλὴν ὀλίγης, περιῤῥόου. Istum quinque stadiorum Isthmum voluerunt perfodere, cui, quod non esset insula, peninsula debebat Cnidiorum: vid. *Pausan.* V, p. 440. F. Commode succedunt quae sequuntur apud *Herodotum*, in quibus ego quidem nihil desidero. Senarios Apollinis Pythii exagitat *Oenomaus Eusebii* Praep. V, p. 220. C. D. VALKEN.

79. Ἐντὸς δὲ πᾶσά σφι ἐγένετο] Quae in haec verba animadvertit vir doctus *Miscell. Lipsi. Volumen* VII. p. 621. et VIII. p. 298. ostentabit. Ipse scripto ad me minore molimine, ἐγγὺς δὲ ταῦτά σφι ἐγ. *parum aberat, quin opus illud ex ipsorum sententia perficeretur, aut* εἰκότως δὲ σφι ταῦτα — *non sine causa faciebant.* Coniecturae illae alacrem ingenii volubilitatem declarant. Mihi licebit esse tardiori. Docetur intra eam fossam, quam deprimebant, Chersonesum universam tum fuisse, atque insulae ferme instar. Eum in modum qui confertim intra urbem se penetrarunt, ἀθρόοι ἐντὸς γενόμενοι in *Parthenii* Erot. C. 9., et de Chersoneso Thracia obportune *Noster* VI, 36. ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου ἡ Χερσόνησος εἴσω πᾶσά ἐστι —.

95. Ἀ-

et vulnerata petra: Delphos miserunt consultores oraculi, qui sciscitarentur quidnam esset quod tantopere adversaretur? Pythia, ut ipsi referunt Cnidii, senario versu respondit talia:

Nec aggerate, nec vel Isthmum fodite:
Nam, si placuisset, insulam dederat Deus.

Quum talia respondisset Pythia, Cnidii a fodiendo destiterunt, et invadenti cum exercitu Harpago, ultro sese sine prœlio dediderunt.
175 Pedasenses erant qui mediterraneam supra Halicarnasum colunt; quibus quum incommodum aliquod eventurum est, ipsis seu eorum vicinis, sacerdos Palladis magnam barbam accipit; id quod ter illis accidit. Hi soli in Caria virorum Harpago aliquamdiu reluctati sunt, plurimumque negotii exhibuerunt, montem muniendo cui nomen Lida. Tandem tamen et ipsi expu-
176 gnati fuerunt. Ceterum ubi in Xanthium campum exercitum duxit Harpagus, Lycii contra procedentes, paucique cum multis confligentes, strenue sese gesserunt. Superati autem prœlio fugatique in urbem, uxores, liberos atque pecunias una cum familiis in arcem congregaverunt, admotoque mox igne arcem universam istam incenderunt. Quæ ubi fecissent, ipsi et iureiurando atroci adstricti et clam egressi, pugnando Xanthii omnes oppetierunt. Ex Lyciis autem, qui Xanthios nunc dicunt se esse, hi omnes præter octoginta familias sunt convenæ. Nam octoginta istæ familiæ tunc peregrinabantur, ideoque superstites remanserunt. Xanthum quidem igitur hunc in modum obtinuit Harpagus: pari modo Caunum. Nam Caunii Lycios imitabantur magna ex parte.
177 Tum igitur inferiorem Asiam Harpagus evertebat, superiorem ipse Cyrus, unamquamque gentem subigens nullamque prætermittens. At nos in præsentia illorum plura omittemus, ea duntaxat narraturi, quæ illi quamplurimo constiterunt labore, suntque memoratu dignissima. Quum igitur Cyrus continentem universam suæ
178 ditionis fecisset, Assyriis imminebat. ASSYRIAE autem cum alia multa sunt magna oppida, tum vero celeberrimi nominis ac validissimum est BABYLON, ubi ipsis post eversam Ninum regia erat, quæ urbs talis est. In magno campo illa sita est, quod ad magnitudinem, unamquamque

Δελφοὺς [a] θεοπρόπους ἐπερησομένους τὸ ἀντίξοον· ἡ δὲ Πυθίη σφι, ὡς αὐτοὶ Κνίδιοι λέγουσι, χρᾷ ἐν [b] τριμέτρῳ τόνῳ τάδε,

Ἰσθμὸν δὲ μὴ πυργοῦτε, μηδ' ὀρύσσετε·
Ζεὺς γάρ κ' ἔθηκε νῆσον, [c] εἴ κ' ἐβούλετο.

Κνίδιοι μὲν, ταῦτα τῆς Πυθίης χρησάσης, τοῦ τε ὀ- 71
ρύγματος ἐπαύσαντο, καὶ Ἁρπάγῳ ἐπιόντι σὺν τῷ στρατῷ, ἀμαχητί σφεας αὐτοὺς παρέδοσαν. Ἦσαν δὲ Πηδασέες οἰκοῦντες ὑπὲρ [d] Ἁλικαρνασσοῦ μεσόγαιαν
95 τοῖσι ὄχως τι μέλλοι ἀνεπιτήδεον ἔσεσθαι, αὐτοῖσί τε καὶ τοῖσι περιοίκοισι, ἡ ἱερείη τῆς Ἀθηναίης πώγωνα μέγαν ἴσχει. τρὶς σφι τοῦτο ἐγένετο. οὗτοι τῶν περὶ Καρίην ἀνδρῶν μῆνοι τε ἀνθέσχον χρόνον Ἁρπάγῳ, καὶ πρήγματα παρέσχον πλεῖστα, [e] ὄρος τειχίσαντες, τῷ οὔνομά ἐστι Λίδη. Πηδασέες μέν νυν χρόνῳ ἐξαιρέθη-
1 σαν· Λύκιοι δὲ, ὡς ἐς τὸ Ξάνθιον πεδίον ἤλασε ὁ Ἁρπαγος τὸν στρατὸν, ὑπεξιόντες, καὶ μαχόμενοι ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς, ἀρετὰς ἀπεδείκνυντο· ἐσσωθέντες δὲ, καὶ κατειληθέντες ἐς τὸ ἄστυ, [f] συνήλισαν ἐς τὴν
5 ἀκρόπολιν τάς τε γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ χρήματα καὶ τοὺς οἰκέτας· καὶ ἔπειτα ὑπῆψαν τὴν ἀκρόπολιν πᾶσαν ταύτην καίεσθαι. ταῦτα δὲ ποιήσαντες καὶ συνομόσαντες ὅρκιους δεινοὺς, ὑπεξελθόντες ἀπέθανον πάντες Ξάνθιοι μαχόμενοι. τῶν δὲ νῦν Λυ-
10 κίων Φαμένων Ξανθίων εἶναι, οἱ πολλοὶ, πλὴν ὀγδώκοντα [g] ἱστιέων, εἰσὶ ἐπήλυδες· αἱ δὲ ὀγδώκοντα ἱστίαι αὗται ἔτυχον τηνικαῦτα ἐκδημέουσαι, καὶ οὕτω περιεγένοντο. τὴν μὲν δὴ Ξάνθον οὕτως ἔσχε ὁ Ἁρπαγος. παραπλησίως δὲ καὶ τὴν Καῦνον ἔσχε. καὶ γὰρ
15 οἱ Καύνιοι τοὺς Λυκίους ἐμιμήσαντο τὰ πλέω. Τὰ μὲν νυν κάτω τῆς Ἀσίης Ἁρπαγος ἀνάστατα ἐποίεε· τὰ δὲ ἄνω αὐτῆς, αὐτὸς Κῦρος, πᾶν ἔθνος καταστρεφόμενος, καὶ οὐδὲν παριείς. τὰ μὲν νυν αὐτέων πλέω
[h] παρήσομεν· τὰ δέ οἱ παρέσχε πόνον τε πλεῖστον
20 καὶ ἀξιαπηγητότατά ἐστι, τούτων ἐπιμνησόμεσθα· [i] Κῦρος ἐπεί τε τὰ πάντα τῆς ἠπείρου ὑπὸ χεῖρα ἐποιήσατο, Ἀσσυρίοισι ἐπετίθετο. [k] Τῆς δὲ Ἀσσυρίης ἐστὶ τὰ μέν κου καὶ ἄλλα πολίσματα μεγάλα πολλά· τὸ δὲ ὀνομαστότατον καὶ ἰσχυρότατον, καὶ ἔνθα
25 σφι, [l] τῆς Νίνου ἀναστάτου γενομένης, τὰ βασιλήια κατεστήκεε, ἦν Βαβυλών, ἐοῦσα τοιαύτη δή τις [m] πόλις· κέεται ἐν πεδίῳ μεγάλῳ, μέγαθος ἐοῦσα μέτωπον ἐς κα-

[a] *M. Rem. Ask.*, alii cum *Aldo* θεοπρότους negligunt. [b] Μέτρῳ *Ask.* [c] Αἴ κ' ἐβ. *Oenomaus* in Praep. Ev. *Eusebii* V, 26. p. 220. [d] Ἁλικαρνασσῦ *Ald.* Sequentia citat *Strabo* p. 909. ubi vide *Casaub.* [e] Ὀροσοιχίσαντες *Ask.* [f] *Med. Ask.*, in Edd. συνείλησαν & *Paris. A. B.* [g] Ἰσιαίων *Ald.*, unde error veteris interpretis, notatus a *Leopardo* Emend. VII, 11. & *H. Stephano.* [h] *Med. Ask.*, vulgo παρήσομαι. [i] *M. Ask.*, in *Ald. Arcb. Vind.* Κῦρος δὲ, ἐπείτε. Mox ὑπὸ χεῖρα *V. Arcb.* [k] Τοῖσι δ' Ἀσσυρίοισι *Arcb.* non male: statim τὰ μέν κου ex *Med.*, in aliis non est τά. [l] Τῆς Νίνου *Arcb.* et ἀναστάτεω· articulum, qui aberat, revocavi. [m] Πόλις κέεται iungit *Paris. B.* distinctione post τὶς posita: καλεται *Arcb.* spectavit haec *Eustath.* in *Dionys.* v. 1005.

95. Αὐτοῖσί τε καὶ] Primo adspectu scribendum potius videretur: αὐτοῖσί τε, ἢ καὶ τοῖσι περιοίκοισι prouti cepit interpres: plura tamen tuentur vulgatam. Mirificum autem illud ostentum, quo malum imminens Pedasensibus horumque vicinis portendebatur, hic suo loco commemoratur; infra L. VIII, c. 104. loco, ut arbitror, satis alieno; atque adeo etiam attendenti videri poterunt ab aliena manu Herodoteis quae huc spectant illic interiecta. Verba *Strabonis* ad *Herodoti* loca iam contulerat ante *Casaubonum P. Leopardus* Em. VII, c. XI. p. 180. VALKEN.

97. Τρὶς σφι τοῦτο ἐγένετο] Dicetur VIII, 104. Mons Cariae, cui nomen *Lide*, mihi se, quod quidem recordor, alibi non obtulit. Prior interpres *Lyde* expressit, cui congruit *Ptolemaei* Geogr. V, 3. Cariae oppidum Λύδαι· quod tamen nomen Geographi libri varie scribunt: in *Ulmensi* versione anni CIↃCCCCLXXXVI. *Clyde*; Χύδαι *Coislin.* in Codice.

4. Συνήλισαν] Mihi quoque sincerum videtur: nisi tamen ista praecessisent proxima, κατειληθέντες ἐς τὸ ἄστυ· difficulter constitui posset, utrum posuisset *Herodotus* συνήλισαν, an συνείλησεν, vel συνήλασαν· siquidem ista tria reperiuntur in re simillima adhibita. Pheronem scribit *Herod.* II, c. III. mulieres ἐς μίην πόλιν —— συναλίσαντα ὑποπρῆσαι πάσας σὺν αὐτῇ τῇ πόλι, alterum, hic merito repudiatum, legitur L. III, c. 45. ubi civium liberos & uxores Polycrates ἐς τοὺς νεωσοίκους συνειλήσας εἶχε ἑτοίμους ὑποπρῆσαι. Recentioris aevi Xanthiorum simile huius facinus denarrans συνελάσαι *Philo* praebet *Iud.* p. 883. E. Attigit hanc historiam similesque commemorat *Casaubon.* Anim. in *Athen.* XII, c. VII. VALKEN.

7. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες &c.] Animosum hoc & triste in defendenda libertate exemplum Xanthii Alexandri Magni & Cassii Brutique per Asiam expeditionibus iterarunt, meriti *Philonis Iud.* praeconia *Quod O. Prob. Liber* p. 883., et *Appiani*, in Harpagi nomine aliorum culpa vitiosi, Bell. Civ. IV. p. 1017., qui sua *Plutarcho* debet in Bruto p. 998.

25. Τῆς Νίνου ἀναστάτου γενομένης] Supra C. 106. Mirum accidit *Arcb.* ἀνασάτεω· Scribaene in animo fuit secundus casus virilium Κροίσεω, Βάττεω, Πεισιστράτεω, Μεμβλιάρεω & similium? Non dixero.

Babylonis conditæ modus et forma. IS fluvius bituminosus.

χαστον, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων, ἐύσης τετραγώνου· οὗτοι σάδιοι τῆς περιόδου τῆς πόλιος γίνονται συνάπαντες ὀγδώκοντα καὶ τετρακόσιοι. τὸ μέν νυν μέγαθος τοσοῦτόν ἐστι τοῦ ἄστεος τοῦ Βαβυλωνίου. ἐκεκόσμητο δὲ ὡς οὐδὲν ἄλλο πόλισμα τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. τάφρος μὲν [a] πρῶτά μιν βαθέα τε καὶ εὐρέα καὶ πλέη ὕδατος πε-
72 ριθέα· μετὰ δὲ, τεῖχος πεντήκοντα μὲν πηχέων βασιληίων εὸν τὸ εὖρος, ὕψος δὲ, διηκοσίων πηχέων. ὁ δὲ βασιληίος πῆχυς τοῦ μετρίου ἐστὶ πήχεος μέζων τρισὶ δακτύλοισι. Δεῖ δή με πρὸς τούτοισι ἐπιφράσαι, ἵνα τε ἐκ τῆς τάφρου ἡ γῆ [b] ἀναισιμώθη, καὶ τὸ τεῖχος ὅντινα τρόπον ἔργαστο. ὀρύσσοντες ἅμα τὴν τάφρον, ἐπλίνθευον τὴν γῆν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην· ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς, ὤπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι· μετὰ δὲ, τέλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ, καὶ διὰ τριήκοντα δόμων [c] πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες, ἔδειμαν πρῶτα μὲν τῆς τάφρου τὰ χείλεα· δεύτερα δὲ, [d] αὐτὸ τὸ τεῖχος τὸν αὐτὸν τρόπον. ἐπάνω δὲ τοῦ τείχεος παρὰ τὰ ἔσχατα, οἰκήματα μονόχωλα ἔδειμαν, τετραμμένα ἐς ἄλληλα. τὸ μέσον δὲ τῶν οἰκημάτων ἔλιπον τεθρίππῳ περιέλασιν. πύλαι δὲ [e] ἐνεστᾶσι πέριξ τοῦ τείχεος ἑκατὸν, χάλκεαι πᾶσαι. καὶ σταθμοί τε καὶ [f] ὑπέρθυρα ὡσαύτως. ἔστι δὲ ἄλλη πόλις ἀπέχουσα ὁκτὼ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Βαβυλῶνος. Ἶς οὔνομα αὐτῇ, ἔνθα ἐστὶ ποταμὸς οὐ μέγας· [g] Ἶς καὶ τῷ ποταμῷ τὸ οὔνομα ἐσβάλλει δὲ οὗτος ἐς τὸν [h] Εὐφρήτην ποταμὸν τὸ ῥέεθρον. οὗτος ὦν ὁ Ἶς ποταμὸς, ἅμα τῷ ὕδατι θρόμβους ἀσφάλτου ἀναδιδοῖ πολλοὺς, ἔνθεν ἡ ἄσφαλτος ἐς τὸ ἐν Βαβυλῶνι τεῖχος ἐκομίσθη. Ἐτετείχιστο μέν νυν ἡ Βαβυλὼν τρόπῳ τοιῷδε. ἔστι δὲ δύο φάρσεα τῆς πόλιος. τὸ γὰρ μέσον αὐτῆς πολαμὸς διείρ-

que frontem habens centum et viginti stadiorum; est enim quadrata. Ita stadia quadringenta et octoginta circuitus urbis colliguntur omnia. Tanta quidem igitur est Babylonicæ urbis magnitudo; quæ sic exornata est, ut aliud nullum ex oppidis quæ nos novimus. Iam primum fossa ambit alta atque lata et aquæ plena. Deinde murus quinquaginta cubitorum regiorum crassitudine, ducentorum celsitudine. Est autem regius cubitus, quam is, quo pro mensura 179
utimur, tribus digitis maior. Oportet certe me præter hæc disserere, ubi sit consumpta terra, quæ ex fossa fuerat egesta, et murus quomodo fuerit exstructus. Simul fodientes fossam, terram egestam ex isto opere formabant in lateres: quorum postquam magnam vim traxerant, eos in fornacibus coquebant. Postea pro cœno vel calce utentes bitumine ferventi, et per tricesimas latericias compages constipantes crates arundinum, struxerunt primum labra fossæ, deinde ipsum murum ad eundem modum. Super hunc murum circa oras extruxerunt domunculas unius membri ad se invicem versas; inter quas tantum intercapedinis medium relinquebatur, ut quadriga circumagi posset. Eius muri per ambitum centum portæ stabant, æreæ omnes, cum cardinibus itidem et superliminibus. Babylone octo dierum itinere abest alia urbs nomine Is, ubi fluvius est haud magnus, etiam eiusdem urbi nominis, qui se devolvit in flumen Euphratem. Hic itaque fluvius Is, una cum aqua multos reddit bituminis grumos; unde bitumen ad murum Babylonis portatum fuit. Hunc igitur in modum Babylon 180
munita est. Eius duæ sunt plagæ, quoniam illam

[a] *Med. Rem. Ask.*, in aliis μιν defit, praeterea βαθεῖα & εὐρεῖα *Paris. A. B.* & *Arcb. Ask.* Statim καὶ ante πλέη non est in *Arcb.* [b] Ἀνεσιμ. *Arcb.* [c] Πλίνθοις idem. [d] Αὐ τὸ τεῖχος idem. [e] Ἐστᾶσι id., exscripsit haec *Eustath.* ad *Dionys.* v. 1005. Adde eumdem in *Homer.* p. 758. [f] Τπέρθυρον *Arcb.* [g] Vid. *Stephan.* in V., ubi his utitur & *Eustath.* in *Homer.* p. 877, 16. [h] Εὐφράτην *Med. Ask. Arcb.* & mox Εὐφράτης, in scriptura ea non constantes. Quae adduntur de Euphrate fluvio, habet hinc *Eustath.* ad *Dionys.* v. 988. [i] Non est in *Arcb.*

30. Ὀγδώκοντα καὶ τετρακόσιοι] Amplitudinem urbis iisdem stadiis circumscribunt *Plinius* N. Hist. VI, 26., *Philostratus* V. Apollon. I, 25. et *Orosius* II, 6. *Ctesias*, *Clitarchus*, *Strabo*, *Curtius* dissentiunt, de stadiorum numero centum ferme auferentes. Itaque *Nostrum* errasse *Is. Vossius* profitetur & confudisse nobilissimas urbes Ninum & Babylonem: illius ambitum stadiorum fuisse CCCCLXXX., non huius *Observat Var.* C. 8. Quae docte disputata, certa non sunt, & paene arbitraria. De Nini & Babylonis spatio *Diodorus* II, 3. 7.

35. Ὁ δὲ βασιλήϊος πῆχυς τοῦ μετρίου &c.] *Lucianus* Catapli C. 16. de quodam beatulo, καὶ μονονουχὶ καλλίων καὶ ὑψηλότερος ὅλῳ ΠΗΧΕΙ ΒΑΣΙΛΙΚΩι· in quae criticus, ὁ βασιλικὸς πῆχυς ἔχει ὑπὲρ τὸν ἰδιωτικὸν καὶ κοινὸν τρεῖς δακτύλους; prorsus ad *Herodoti* mentem. Satis adparet, *regium cubitum* Persicum videri: Persarum enim reges βασιλεῖς dici adsolebant. Vulgaris cubitus Asiaticus est et fortasse Samius, quem II, 168. Aegyptio parem, et ἑξαπάλαιστον sive *sex palmorum* esse in eadem Euterpe C. 149. perhibet. Atque haec de cubiti mensura. Ecce aliud animadvertendum. Muri Babylonici crassitudinem & altitudinem minime eamdem finierunt *Herodoto* recentiores. *Plinii* ducentos celsitudinis pedes, hinc inconsiderate depromtos, examinavit *Salmasius* in *Solin.* p. 871., examinavit eosdem sicuti & *Ctesiae*, *Diodori*, *Philostrati* atque aliorum aberrationes *Olearius* in *Philostrati* V. Apoll. I, 25., quos consule.

40. Ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους] Nihil inest dictioni, quod ingratum sit. Πλινθουργὸς, πλινθουλκὸς, πλινθουλκεῖν sunt in *Polluce* VII, 163. Latinis *ducendi lateres*, *ducti lateres*, *ducere lateres* usu teruntur in *Vitruvii* II, 3., *Plinii* Hist. Nat. XXXV, 14., Graecorum exemplo. ΠΛΙΝΘΟΤΣ ΕΙΡΤΣΑΝ in Pyramide latericia regis Asychis II, 136., cui convenit Vatis *Nabumi* C. III, 14. החזיקי מלבן / εἵρυσον πλίνθον, *trahe* sive *duc lateres*.

42. Καὶ διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου] *Salmasium* & *Fabrum*, temere haec vellicantes, coëreuit *Gronov.*, beneque τριήκοντα δόμους expedivit. Glossarium *Sangermanense*, Δόμον, οὐκ ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἐφ' οὗ συνήθεια τάττει· Ἡρόδοτος Α. καὶ Β., nimirum hoc loco & II, 127. Id male, quod ταρσοὺς καλάμων *alas arundinum* esse Vir Cl. iussit, cui quidem decreto valide Grammatici obnituntur, *Scholiastes* Herodoti, *Hesychius*, *Suidas*, *G. Corinthus*, quamquam non eodem omnes pacto, *crates* πλέγματα interpretati. Tum praeter ceteros *Thucydides* II, 76. ἐν ταρσοῖς καλάμου πῆλον ἐνείλοντες· ubi Critici: πλέγμασιν, ἀπὸ καλάμου πεποιημένοις, rectissime: nam quae sequuntur, non panuculas arundinum, sed texta & crates requirunt. Iure ergo *Salmasius* & *Reiskius* hoc probarunt. Quod autem crates eas inter laterum ordines stiparint structores, non alia fortasse causa inpulsi fuerunt, quam ut bitumini essent ligamento; prorsus uti Syracusani τῶν ἑλῶν κάλαμον *arundinem palustrem* adhibuerunt πρὸς τὴν σύνδεσιν τῆς κονίας, *ut calx ligaretur magis* in *Diodori* XIII, 113. Quem quoque in usum *Vitruvius* tomicem commendat ex sparto Hispanico, arundinem Graecam, &, si eius copia non sit, palustrem, de *Architect.* II, 3. Forte quoque non omnes latericias compages, sed imas triginta, ita constiparunt, quod structurae series, uti hic expingitur, videtur innuere; cuius quidem instituti rationes habere potuerunt varias. Ut ut est, non laudo correctiones *Corn. de Pauw*, διὰ τριήκοντα πλίνθων δόμων ταρσοὺς καλάμῳ διασοιβάζοντες, quippe violentas & veri colore defectas. Quis δόμων ταρσοὺς de ima murorum parte accipiet? ut alia ne tangam.

52. Ἶς καὶ τῷ ποταμῷ τὸ οὔνομα] *Etymologus* MS., de quo supra, Ἶς ὄνομα ποταμοῦ ὡς φησι Ἡρόδοτος καὶ Γύλαξ ὁ ἱστορικὸς, atque alibi iterum. An Σκύλαξ est? *Eustathius* in *Iliad.* p. 877, 16. habet his consimilia, sed καὶ τις δὲ Φύλαξ ἱστορικὸς, quem non magis cognitum habeo. Adseverat *S. Bochartus* Phaleg. IV, 17. Arabibus illud flumen nunc עיסי *Isa* esse et dici, non sine lapsu; aliud est, adcurate descriptum a *Golio* in *Alfergan.* p. 123. Nomen etiam illi multo recentius venit ab *Isa*, Alis filio, Almansoris Chalifae patruo; neque hoc insuper habuit *Steph. le Moyne* Var. Sacr. p. 136.

59. Ἐξ

lam mediam separat fluvius nomine Euphrates, qui magnus et altus et celer, ex Armeniis in Rubrum mare decurrit. In hunc fluvium uterque murus cubitos exporrigit; inde vero curvaturæ per labrum utrumque fluminis, coctilium laterum maceria, prætenduntur. Ipsa urbs plena domibus ternarum quaternarumque contignationum secta est in vias, cum rectas alias, tum etiam transversas, quæ ad flumen tendunt; ad quarum quamque viam in maceria, quæ præter flumen ducebatur, portulæ factæ sunt pro numero vicorum et ipsæ æreæ, et ad flumen idem fe-
181 rentes. Et hic quidem murus lorica est. Alius vero intus murus non multo quam hic debilior circumtegit, sed angustior: inque utraque civitatis plaga per medium iste est erectus, quorum hic regiam comprehendit ambitu prægrandi atque valido: in altero vero Iovis Beli templum æreis portis, id quod mea etiam nunc ætate existit, duorum undecunque stadiorum amplitudine, quum sit quadratum. In templi medio turris solida, stadii longitudine simul et latitudine, cui alia superimposita turris et huic subinde alia, ad octavam usque. Adscensus in eas forinsecus per orbem circa singulas turres tendens factus est. Adscendenti per eum in medio est diversorium, sellæque ad quiescendum factæ, in quibus adscendentes sedent ac conquiescunt. In postrema turri templum est magnum, in quo lectus est magnus splendide stratus, et appositа illi mensa aurea. Statua tamen ibi nulla est posita: neque hic noctu cubat hominum aliquis, præter mulierem solam ex indigenis, quam ex omnibus deus delegerit, uti narrant Chaldæi
182 huius dei sacerdotes. Narrant autem ipsi illi, mihi quidem non credibilia referentes, deum ipsum et venire in templum, et in lecto conquiescere, perinde atque Thebis AEgyptiis, eodem modo quo ferunt AEgyptii. Nam et ibi in Thebæensis Iovis fano mulier cubat; quarum mulierum utraque cum nullis viris putatur

διείργει, τῷ οὔνομά ἐστι Εὐφρήτης· ῥέει δὲ ἐξ Ἀρμενίων, θεὸν μέγας, καὶ βαθὺς, καὶ ταχύς· ἐξίει δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν. τὸ ὦν δὴ τεῖχος ἑκάτερον τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐλήλαται. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, αἱ ἐπικαμπαὶ παρὰ χεῖλος ἑκάτερον τοῦ ποταμοῦ [a] αἱμασιὴ πλίνθων ὀπτέων παρατείνει. τὸ δὲ ἄστυ αὐτὸ ἐὸν πλῆρες [b] οἰκιέων τριωρόφων τε καὶ τετρωρόφων, κατατέτμηται τὰς ὁδοὺς ἰθείας, τάς τε ἄλλας, καὶ τὰς ἐπικαρσίας τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν [c] ἐχούσας. κατὰ δὴ ὧν ἑκάστην ὁδὸν ἐν τῇ αἱμασιῇ τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες [d] ἐπήεσαν, ὅσαιπερ αἱ λαῦραι, τοσαῦται ἀριθμόν. ἦσαν δὲ καὶ αὗται χάλκεαι, φέρουσαι καὶ αὐταὶ ἐς αὐτὸν τὸν ποταμόν. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ τεῖχος θώρηξ ἐστὶ. ἕτερον δὲ ἔσωθεν τεῖχος [e] περιθεῖ, οὐ πολλῷ τέῳ ἀσθενέστερον τοῦ ἑτέρου τείχεος, στεινότερον δέ. [f] ἐν δὲ φάρσει ἑκατέρῳ τῆς πόλιος ἐτετείχιστο ἐν μέσῳ, ἐν τῷ ἦεν τὰ βασιλήϊα, περιβόλῳ τε μεγάλῳ [g] τε καὶ ἰσχυρῷ. ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ, Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον, καὶ ἐς ἐμὲ τοῦτο ἔτι ἐὸν, δύο σταδίων πάντη, ἐὸν τετράγωνον. ἐν μέσῳ δὲ τοῦ ἱροῦ πύργος στερεὸς οἰκοδόμηται, σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος· καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβέβηκε, καὶ ἕτερος μάλα ἐπὶ τούτῳ, μέχρις ὀκτὼ πύργων. ἀνάβασις δὲ ἐς αὐτοὺς ἔξωθεν κύκλῳ περὶ πάντας τοὺς πύργους ἔχουσα πεποίηται. μεσοῦντι δέ κου τῶν ἀναβάσιος, ἔστι καταγωγή τε καὶ θῶκοι ἀμπαυστήριοι, ἐν τοῖσι κατίζοντες ἀμπαύονται οἱ ἀναβαίνοντες. ἐν δὲ [h] τῷ τελευταίῳ πύργῳ νηὸς ἔπεστι μέγας· ἐν δὲ τῷ νηῷ κλίνη μεγάλη κέεται εὖ ἐστρωμένη, [i] καί οἱ τράπεζα παρακέεται χρυσέη. ἄγαλμα δὲ οὐκ ἔνι οὐδὲν αὐτόθι ἐνιδρυμένον, οὐδὲ νύκτα οὐδεὶς ἐναυλίζεται ἀνθρώπων, ὅτι μὴ γυνὴ μούνη τῶν ἐπιχωρίων, τὴν ἂν ὁ θεὸς ἕληται ἐκ πασέων, ὡς λέγουσι οἱ Χαλδαῖοι, ἐόντες ἱρέες τούτου τοῦ θεοῦ. Φασὶ δὲ οἱ [k] αὐτοὶ, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, τὸν θεὸν αὐτὸν φοιτᾶν τε ἐς τὸν νηὸν, καὶ [l] ἀμπαύεσθαι ἐπὶ τῆς κλίνης, κατάπερ ἐν Θήβῃσι τῇσι Αἰγυπτίῃσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς λέγουσι οἱ Αἰγύπτιοι· καὶ γὰρ δὴ ἐκεῖθι κοιμᾶται ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Θηβαιέος γυνή.

ἀμα

a Αἰμασιαῖσι idem. *b* Οἰκίων *Arcb.* tum in *Ask.* τριορόφων & τετροφ. *c Eton. Arcb. V. M. Ask.*, in aliis ἀγούσας. Mox ὁδὸν *Arcb.* negligit. *d* Ἔστησαν *Arcb.* ἐπῆσαν *Ask.* nec prave. Mox αἱ λαῦραι idem & *M.* *e* Non habent hoc verbum *Vind.* & *Arcb.* *f* Hic incipit hiatus usque in C. 184. in *Arcb. Vind.* *g* Dat *Med.* & *Ask.*, in aliis non invenitur. De Beli fano *Eustath.* ex *Nostro* ad *Dionysii* Perieg. v. 1005. *b* Articulum non habet *Ask.* *i Med. Ask.*, vulgo ἡ τραπ. *k* Αὐτοὶ οὗτοι, ἐμοὶ *Ask.* non male. *l M. Ask.* ἀναπαύεσθαι, *Aldus* & alii ἀμπαύεσθαι, quod restitui.

59. Ἐξ Ἀρμενίων] Supra C. 72. ἐξ Ἀρμενίου οὔρεος, quod planissime expressit *Dionysius* Perieg. v. 989. Verum quod hic scribitur, non discrepat. Vide *Procopium* Bell. Pers. I, 17. & *Salmasium* in *Solin.* p. 437.

62. Τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, αἱ ἐπικαμπαὶ &c.] Inpeditior verborum ordo Cl. *Pauw* movit, ut τὰς ἐπικαμπὰς παρὰ κ. λ. mallet; *Reiskium* vero, τῇ αἱ ἐπικαμπαὶ — ποταμοῦ, αἱμασιή —. cui ego adsentirer, si quid esset innovandum. *Gronovium* vide, nimium tamen in rixa super τὸ ἄρπεζον, de qua *Disert. Herodot.* C. 5. Mox ἰκίων ex *Arcb.* refinxissem, scriptoris consuetudini inhaerens, nisi οἰκίῃσι & οἰκίας parili usu deposuisset I, 114. III, 51. IV, 79. Excusari autem non potest *Dionysius Halic.*, quum Art. Rhetor. C. I, 3. ὥς που καὶ Ἡρόδοτος πεντώροφα καὶ ἑξώροφά φησιν εἶναι ἐν Βαβυλῶνι, si errantem memoriam in lapsus patrocinium repudiet.

66. Καὶ τὰς ἐπικαρσίας] Imo vero legendum καὶ ἐπικαρσίας. Articulus in ista sede locum non invenit, definiens orationis quod dicitur subiectum: Babylon κατατέτμηται τὰς ὁδοὺς ἰθείας τάς τε ἄλλας, καὶ ἐπικαρσίας τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐχούσας· *in vias fuit divisa, ceteras quidem rectas, sed transversas quae ad flumen ferebant.* De Syracusarum Acradina *Cicero* in Verr. IV, c. 53. *ceterae urbis partes una via lata perpetua multisque transversis divisae.* Ferri nequit articulus bis positus apud *Herod.* L. V, c. 77. οἱ δ' ἱπποβόται· scribendumque, ἱπποβόται δὲ ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων. Recte legitur L. VII, c. 218. καταβρωδήσας μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι. L. VIII, c. 26. πυνθανόμενος τὸ ἄεθλον ἐὸν στέφανον. L. IX, c. 11. ξείνους ἐκάλεον τοὺς βαρβάρους. Credi vix potest quam frequenter in minutis hisce fuerit ab hominibus etiam Graece perdoctis peccatum. Nostro loco si scriptus Codex praeberet καὶ δὴ καὶ ἐπικαρσίας genuinum videretur. VALKEN.

75. Ἐν τῷ ἦεν τὰ βασιλήϊα] Adstipulor *Gronovio*, ἐν τῷ μὲν — corrigenti. Hiat alioqui sententia. Confer *Diodorum* II, 8.

79. Σταδίου καὶ τὸ μῆκος &c.] Lapsum prioris interpretis, sive *Heresbachii*, in Latinis *crassitudine simul* et *altitudine* merito reprehendit S. *Bochartus* Phaleg. I, 13. Nihil hic de altitudine. Post pauca mavult *Reiskius* μέχρι καὶ ὀκτὼ, citra necessitatem.

81. Μέχρις οὗ ὀκτὼ πύργων] Herodoteus scribendi mos non est obliterandus: L. II, c. 19. μέχρι οὗ αὖτις τροπέων τῶν θερινέων. L. II, c. 53. c. 173. μέχρι ὅτου πληθούσης ἀγορῆς. L. III, c. 104. μέχρις οὗ ἀγορῆς διαλύσιος. Ionismus & in his posuit μέχρι. VALKEN.

92. Ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες] Ita prudenter et sine superstitiosa credulitate. Turpissimae fraudes veteratorum fuerunt, quibus saepius, quam proditum litteris est, simplicitati matronarum & puellarum illuserunt. Quid Paullinae, Imperante Tiberio, evenerit, notum ex *Iosepho* est Ant. Iud. XVIII, 3, 4. Vide *Io. Clericum* in *Hesiodi* Theog. v. 940.

96. Κοιμᾶται ἐν τῷ — γυνή.] *Strabo* XVII. p. 1171. Iovi Thebaeo ἐυειδεστάτην καὶ γένους λαμπροτάτου παρθένον ministrare perhibet, sed talem, qualis scurrae *Petronii* Quartilla. *Reiskius* supra κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, nobis idem dicatur, inducit. Ego, si quid mutandum, καὶ τὸν αὐτὸν — praeferrem.

ἀμφότεραι δὲ αὗται λέγονται ἀνδρῶν οὐδαμῶν ἐς ὁμιλίην φοιτᾶν· καὶ καλάπερ ἐν Παταίροισι τῆς Λυκίης ἡ πρόμαντις τοῦ θεοῦ, ἐπεὰν γένηται· ἦ γὰρ [a] ὢν αἰεί ἐστι χρηστήριον αὐτόθι· ἐπεὰν δὲ γένηται, τότε ὦν συγκαλαὶκληίεται τὰς νύκτας ἔσω [b] ἐν τῷ νηῷ. Ἔστι δὲ τῷ ἐν Βαβυλῶνι ἱροῦ καὶ ἄλλος κάτω νηὸς, ἔνθα ἄγαλμα μέγα τοῦ Διὸς ἔνι κατήμενον χρύσεον· καί οἱ τράπεζα μεγάλη [c] παρακέεται χρυσέη, καὶ τὸ βάθρον οἱ καὶ ὁ θρόνος χρύσεός ἐστι· καὶ, ὡς ἔλεγον οἱ Χαλδαῖοι, ταλάντων ὀκταχοσίων χρυσίῳ πεποίηται ταῦτα. ἔξω δὲ τοῦ νηοῦ, βωμός ἐστι χρύσεος. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος βωμὸς μέγας, ὅπου θύεται τὰ τέλεα τῶν προβάτων. ἐπὶ γὰρ τοῦ χρυσέου βωμοῦ οὐκ ἔξεστι θύειν, ὅτι μὴ [d] γαλαθηνὰ μοῦνα· ἐπὶ δὲ τοῦ μέζονος βωμοῦ καὶ καλαγίζουσι λιβανωτοῦ χίλια τάλαντα ἔτεος ἑκάστου οἱ Χαλδαῖοι, τότε ἐπεὰν τὴν ὀρτὴν ἄγωσι τῷ θεῷ τούτῳ. ἦν δὲ ἐν τῷ τεμένεϊ τούτῳ ἔτι τὸν χρόνον ἐκεῖνον καὶ ἀνδριὰς δυώδεκα πήχεων, χρύσεος, στερεός. ἐγὼ [e] μέν μιν οὐκ εἶδον· τὰ δὲ λέγεται ὑπὸ Χαλδαίων ταῦτα λέγω. τούτῳ τῷ ἀνδριάντι Δαρεῖος μὲν ὁ Ὑστάσπεος ἐπιβουλεύσας, οὐκ ἐτόλμησε λαβεῖν· Ξέρξης δὲ ὁ Δαρείου ἔλαβε, καὶ τὸν ἱρέα ἀπέκτεινε, ἀπαγορεύσαντα μὴ κινέειν τὸν ἀνδριάντα. τὸ μὲν δὴ ἱρὸν τοῦτο οὕτω κεκόσμηται. ἔστι δὲ καὶ ἴδια ἀναθήματα πολλά. Τῆς δὲ Βαβυλῶνος ταύτης πολλοὶ μὲν
74 καὶ ἄλλοι ἐγένοντο βασιλῆες, τοὺς ἐν τοῖσι Ἀσσυρίοισι λόγοισι μνήμην ποιήσομαι, οἳ τά τε τείχεά τε [f] ἐπεκόσμησαν καὶ τὰ ἱρά· σφῶν δὲ δὴ καὶ γυναῖκες δύο· ἡ μὲν πρότερον ἄρξασα, τῆς ὕστερον γενεῇσι [g] πέντε πρότερον γενομένη, τῇ οὔνομα ἦν Σεμίραμις. αὕτη μὲν ἀπεδεξαλόχμαλα ἀνὰ τὸ πεδίον ἐόντα [h] ἀξιοθέητα· πρότερον δὲ ἐῴθεε ὁ ποταμὸς ἀνὰ τὸ πεδίον πᾶν πελαγίζειν· [i] Ἡ δὲ δὴ δεύτερον γενομένη ταύτης βασίλεια, τῇ οὔνομα ἦν Νίτωκρις (αὕτη δὲ συνετωτέρη γενομένη τῆς πρότερον ἀρξά-

tatur habere consuetudinem: sicut etiam dei antistita Pataris Lyciæ civitate, quando adest numen. Neque enim oraculum ibi viget perpetuo: ubi autem fuerit, tunc antistita noctu intus in templum concluditur. Porro in Baby- 183
lonis templo aliud etiam est sacellum inferius, ubi magna inest Iovis statua aurea sedens, eique mensa magna aurea apposita, simul et gradus et thronus aureus: adeo ut Chaldæi octingentorum talentorum auri opus æstimarent. Extra sacellum altare est aureum: atque præter hoc, aliud altare ingens, in quo integræ ætatis pecudes immolantur; nam supra aureum illud non licet adolere, præterquam solas lactentes. Insuper in hoc maiusculo altari Chaldæi quotannis mille talenta thuris adolent tunc, quando festum huic deo celebrant. Eratque in hoc templo etiamdum illo tempore statua duodecim cubitorum e solido auro: quanquam ego hanc non viderim, sed ea refero, quæ a Chaldæis referuntur. Hanc statuam quidem Darius Hystaspis filius insidiose captans, non ausus tamen fuit auferre: sed eam postea Xerxes Darii filius abstulit, sacrifico, qui prohibuerat statuam loco movere, interempto. Atque illud templum hoc pacto fuit ornatum, etiamsi sint peculiaria multa donaria. Huius Babylonis multi quoque et alii 184
quondam reges extitere, quorum in exponendis rebus Assyriis mentionem faciam, qui et muros amplius ornaverunt et templa: et inter eos duæ feminæ. Harum prior, quæ quinque ætatibus ante posteriorem regnavit, vocata est SEMIRAMIS. Hæc per campum aggeres excitavit spectatu dignos, quum antehac flumen per eum omnem restagnare solitum esset. Secunda post hanc regina, NITOCRIS nomine, 185
extitit superiore solertior; cuius cum alia mo-

nu-

a Iidem, in Edd. γὰρ δὴ ἀεί. Mox συγκαταλλήεται *Ask.* vide *Gronov.* VII, 129. *b* Ἐν τῷ νηῷ *Med.*, ἐν τῷ νηῷ *Ask. Paris. B.*, *Aldus* & eum secuti ἐς τὸν νηόν *c* Παρακέαται *Ald.* *d* Exscripsit *Athen.* IX. p. 396. D. et ex eo *Eustath.* in *Hom.*. p. 1483, 53. *e* *Ald. Herv. Ask. Med.*, μέν νυν οὐκ vulgo. *f* Ἐκόσμησαν *Arcb.* *g* Abest πέντε in *Ask.* *b* Ἀξιοθήητα *Arcb.* tum mox ἔωθεν. *i* Ἡ δὲ δὴ ἡ δεύτ. *Arcb*ι, non male. Tum Νίτρωκις *Ask.*

1. Ἔσω ἐν τῷ νηῷ] Dedi scriptis Codd., ne negligerentur, etsi in re ipsa differitas nulla. *Iosephus* in Paullinae historia ἔνδον ἐν τῷ νεῷ. De statuto tempore, quo Apollo Patara invisebat *Servius* Aen. IV, 143. *nam constat, Apollinem sex mensibus hiemalibus, apud Patara, Lyciae civitatem, dare responsa, unde Pataraeus Apollo dicitur, et sex aestivis apud Delum.*

10. Λιβανωτοῦ χίλια τάλαντα] *Vallae* grandis dica inpingitur ob *centum millia talentorum*, quae olim in Latinis: verum eius causa melior est. Codex, quem secutus est, haec omnia, sicuti *Arch. Vind.*, praeteriit. Absunt etiam a *P. Phoenice*, hiatus alioqui versionis Laurentianae farciente. Debetur peccatum *Heresbachio.* Atque hoc visum fuit verbo monere, ut criminatio cesset. Supra καὶ τὸ βάθρον rectissime *Gronovius* vertit *gradum* exemplo *Curtii*, qui *Diodori* XVII, 66. τὸ κατὰ τὸν θρόνον ὑπόβαθρον *imum gradum* suo sermone expresit. Vide *B. Brissonium* R. Pers. I, 76. p. 104.

17. Ξέρξης δὲ ὁ Δαρείου] Redux ex infelice in Graecos expeditione, auctore *Arriano* Exp. Alex. VII, 17. Iunge *Diodorum* II, 9.

24. Τῆς ὕστερον γενεῇσι πέντε πρότερον &c.] *Quinque* hae *generationes* annorum circiter CLX. in varias angustias doctissimos coëgerunt viros. Ill. *Scaliger*, ut aliquis Ctesiam inter & Herodotum consensus esset, nec *Semiramidis* aetas tam sera haberetur, πέντε in πεντήκοντα mutavit in *Notis* ad *Fragmenta Vet.* p. 42. *Camp.* vero *Vitringa*, magnus et eruditus Theologus, alia ex caussa γενεῇσι ιέ sive δεκαπέντε *Comment.* in Iesaiam C. XIII. p. 484., quae quoque coniectura *Galei* Herodoto adscripta cernitur. Neutra opus est. Non agitur de Semiramide, Nini coniuge: Ninum certe *Herodotus* in Musis uxoremque eius nusquam depositi. Describitur regina Babylonis Semiramis, quae aggeribus obiectis restagnans flumen coërcuerit. Assyriam fuisse non meminit, nedum Babylonem condidisse. Errat enim *Stephan. Byzant.* in Βαβυλών, *Nostro* errorem exprobrans de Semiramide, quam struxisse illam urbem perhibuerit. Fuerunt, uti significavit, Babyloniorum reges plures: testatur eorumdem memoriam & nomina *Canon* Astronomicus sive *Ptolemaei:* sunt quoque in sacris nostris tabulis: horum uni centum & sexaginta annis ante Nitocrim Semiramis haec enupsit, operaque absolvit, de quibus heic loci. Plures autem reginas in Asia olim fuisse, quibus *Semiramidis* fuerit titulus, aliunde constat. Vide *Scaligerum* ad Chron. *Eusebii* A. DLXXXIII. et *Bouberii* Disert. Herodot. C. 2.

28. Τῇ οὔνομα ἦν Νίτωκρις] Vide II, 100. Quaeritur cui regum Babyloniorum, quos cognitos aliunde habemus, Nitocris uxor fuerit. Viri multo eruditissimi *Scaliger*, *N. Abramus*, *Vitringa*, *Bouberius* atque alii eam Nabuchodonosoro sive Nebucadnezari, elocarunt, fuisseque adeo aviam ultimi Babyloniorum regis Labyneti sive Nabonedi, h. e. *Beltzasaris* apud *Danielem.* Mihi, omnia perpendenti, uxor fuisse Evilmerodachi, Nebucadnezaris F., videtur, habeoque eius sententiae ex aliqua parte adstipulatorem V. Cl. *H. Venemam*, longo mihi amicitiae usu iunctissimum, in *Disert.* ad *Vaticinia Danielis* p. 119. Atque hoc belle, si *Beltzasar* regum fuerit Babyloniorum postremus nec diversus a *Nabonedo*, uti equidem opinor, dicto *Ieremiae* C. XXVII, 7., *Nebucadnezari*, *filio*, et *nepoti* dicto audientes, neque ultra, subactas gentes fore, conveniet: concordabit praeterea C. 188., quod Nitocrim Labyneto, regum Babyloniorum ultimo, matrem, non aviam, quae *N. Abrami* & *Vitringae* sententia, contribuit. Neque obficit quidquam mentio Nini a Medis occupatae; quippe revera a Medorum rege Cyaxare superioribus annis domitae ac pessumdatae, uti narratum C. 106. Necesse enim non est, nec exigunt *Nostri* verba, ut Nitocris reginae tempore subiugata urbs censeatur. Corruit proinde *Bouberii* suspicio & coniectura, Ninum bis in Medorum venisse ditionem, & potestatem, primum Cyaxaris auspiciis, deinde Astyagis *Disert. Herodot.* C. 21, 11. p. 240. Ruit etiam elegans Cl. *Pauii* emendatio, ἐν δὲ δὴ καὶ τὴν Ἰνώ, qua de urbe C. 179.

39. Ἀρδί-

numenta extiterunt, quæ ego memorabo, tum vero hoc; quod animadvertens imperium Medorum ingens ac non quiescens, subactaque ab his alia oppida, et inter hæc Ninum, præmunivit se omnibus quam potuit maxime. Ante omnia fluvium Euphratem, qui antea fluebat rectus, mediam ipsorum urbem interfluens, tortuosum reddidit, fossis superius depressis, adeo ut quendam Assyriæ pagum, nomine Ardericca, ter influat, et qui nunc e mari hoc per Euphratem Babylonem versus subvehuntur, ter ad hunc eundem pagum applicent, idque triduo. Et hoc quidem tale reddidit. Aggerem vero in utroque fluminis labro aggeravit visu mirandum: tantæ est et magnitudinis et sublimitatis. Multo supra Babylonem, exiguum quid deflectens a flumine, fodit paludi eluviem, profunditate quidem ad aquam usque semper effodiens, latitudine vero eius ad circuitum sumpta quadringentorum viginti stadiorum. Huius cavernæ fossitia humus per fluminis labra aggerendo impensa est. Quem locum ubi depressit, crepidinem ambitus eius lapidibus advectis duxit. Hæc duo, ut flumen flexuosum et tota fossa esset lacuna, ideo fecit ut fluvius per multas flexuras fractus, tardior mearet, et navigationes Babylonem versus essent tortuosæ, et ex ipsis navigationibus longus ambitus lacunæ exciperet. In ea vero parte regionis fecit hæc opera, ubi erant introitus in eam, et compendia ex Medis viæ, ne Medi commercio negotia sua co-
186 gnoscerent. Et hæc quidem ex profundo circumiecit. Ceterum ex eis tale fecit additamentum. Quum sit urbs in duas dirempta regiones, fluvio medium tenente, quoties aliquis ex altera in alteram regionem transire volebat sub regibus superioribus, is necesse habebat navigio transire: quod erat, ut reor, molestum. Huic autem etiam rei ista prospexit; siquidem ubi effodit effluvium paludi, aliud istud ex opere eodem monumentum reliquit. Lapides prælongos excidit; qui ubi parati fuerunt, et locus effossus, in locum ipsum quem effoderat, omnem fluminis cursum avertit. Qui locus effossus dum impleretur, interea pristino alveo arefacto, partim labia fluminis intra urbem, ac descensus, qui ex portulis ad flumen ferunt, eduxit coctis lateribus, ea-

ἀρξάσης) τοῦτο μὲν, μνημόσυνα ἐλίπετο τὰ ἐγὼ ἀπηγήσομαι· τῦτο δὲ, τὴν Μήδων ὁρῶσα ἀρχὴν μεγάλην τε καὶ ἐκ ἀτρεμίζυσαν, ἄλλα τε [a] ἀραιρημένα ἄστεα αὐτοῖσι, ἐν δὲ δὴ καὶ τὴν Νῖνον, προεφυλάξαλο ὅσα ἐδύναλο μάλιστα· πρῶτα μὲν τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν, [b] ῥέονλά πρότερον ἰθὺν, ὅς σφι διὰ τῆς πόλιος μέσης ῥέει, τῦτον ἀνωθεν διώρυχας ὀρύξασα, ὕτω δὴ τι ἐποίησε σκολιὸν, ὥστε δὴ τρὶς ἐς τ̃ τινα κωμέων τ̃ ἐν τῇ Ἀσσυρίῃ ἀπικνέεσθαι ῥέων. τῇ δὲ κώμῃ ὄνομά ἐστι, ἐς τὴν ἀπικνέεσθαι ὁ Εὐφρήτης, [c] Ἀρδέρικκα, καὶ νῦν οἱ ἂν κομίζωνται [d] ἀπὸ τῆσδε τ̃ θαλάσσης ἐς Βαβυλῶνα, καλαπλέοντες ἐς τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν, τρίς τε ἐς τὴν αὐτὴν ταύτην κώμην παραγίνονται, καὶ ἐν τρισὶ ἡμέρῃσι. τῦτο μὲν δὴ τοιῦτο ἐποίησε. χῶμα δὲ παρέχωσε παρ' ἑκάτερον τῦ πόλεμῦ τὸ χεῖλος, ἄξιον θωῦμάλος, μέγαθος καὶ ὕψος [e] ὅσον τί ἐστι. κατύπερθε δὲ πολλῷ Βαβυλῶνος ἄρυσσε ἕλυτρον [f] λίμνη, ὀλίγον τι παραλείνυσα ἀπὸ τῦ πόλεμῦ, βάθος μὲν ἐς τὸ ὕδωρ ἀεὶ ὀρύσσυσα, εὖρος δὲ τὸ περίμετρον αὐτῦ ποιεῦσα εἴκοσί τε καὶ τέτρακοσίων σταδίων· τὸν δὲ ὀρυσσόμενον χῶν ἐκ τύτυ τῦ ὀρύγμαλος ἀναισίμυ παρὰ τὰ χείλεα τῦ πόλεμῦ παραχέυσα. ἐπεί τε δέ οἱ ὤρυκτο, λίθυς [g] ἀγαγομένη, κρηπῖδα κύκλῳ περὶ αὐτὴν ἤλασε. ἐποίεε δὲ ἀμφότερα ταῦτα, τόν τε πόλεμον σκολιὸν, καὶ τὸ ὄρυγμα πᾶν, ἕλος, ὡς ὁ, τε πόλεμος βραδύτερος εἴη, περὶ καμπὰς πολλὰς ἀγνύμενος, καὶ οἱ πλόοι εὖσι σκολιοὶ ἐς τὴν Βαβυλῶνα· ἔκ τε τ̃ πλόων ἐκδέκῆλαι περίοδος τῆς λίμνης [h] μακρή· κατὰ τῦτο δὲ εἰργάζελο τῆς χώρης τῇ [i] ἄι τε ἐσβολαὶ ἦσαν, καὶ τὰ σύνλομα τῆς ἐκ Μήδων ὁδῦ, ἵνα μὴ ἐπιμισγόμενοι οἱ Μῆδοι ἐκμανθάνοιεν αὐτῆς τὰ πρήγμαλα. Ταῦτα μὲν δὴ ἐκ βάθεος περιεβάλετο· τοιήνδε δὲ ἐξ αὐτῶν παρενθήκην ἐποιήσαλο. τ̃ πόλιος ἐύσης δύο Φασσέων, τῦ δὲ πόλεμῦ μέσον ἔχονλος, ἦσι τ̃ [k] πρότερον βασιλέων ὄχως τις ἐθέλοι ἐκ τῦ ἑτέρυ Φάσσυς ἐς τὸ τέρεον διαβῆναι, χρῆν πλοίῳ διαβαίνειν. καὶ ἦν, ὡς ἐγὼ δοκέω, ὀχληρὸν τῦτο· αὕτη [l] δὲ καὶ τῦτο προσοῖδε. ἐπεί τε γὰς ὤρυσσε τὸ ἕλυτρον τῇ λίμνῃ, μνημόσυνον τόδε ἄλλο ἀπὸ τῦ αὐτῦ ἔργυ ἐλίπετο. ἐτάμνετο λίθυς περιμήκεας· ὡς δὲ οἱ ἦσαν οἱ λίθοι ἕτοιμοι, καὶ τὸ χωρίον [m] ὡρώρυκτο, ἐκτρέψασα τῦ ποταμῦ τὸ ῥέεθρον πᾶν ἐς τὸ ὤρυσσε χωρίον· ἐν τῷ ἐπίμπλατο τῦτο, ὁ τύτῳ [n] ἀπεξηρασμένῳ τῦ ἀρχαίυ ῥέεθρυ, τῦτο μὲν τὰ χείλεα τῦ ποταμῦ κατὰ τὴν πόλιν [o] καὶ τὰς καλαβάσιας τὰς ἐκ τ̃ πυλίδων ἐς τὸν πόλεμον φερύσας ἀνοικοδόμησε πλίνθοισι ὀπτῇσι καλὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῷ τεί-

a Ἀναιρημένα *Arch.* *b* *M. Ask. Rem.* ora *Steph.*, in aliis ἐόντα. Statim μέσα ῥέει *Arch.* *c* *M. Ask. Arch.*, vulgo Ἀρδερικά. Mox ἀγκομίζονται in *Arch.* *d* *M. Ask. Rem.*, ἀπὸ τῆς Edd. *e* Ὅσον abest *Arch.* *f* *Med. Ask.*, ceteri λίμνης. Tum παραπλίνασα ἀπὸ τοῦ *Arch. Vind.* *g* *Rem. M. Ask.*, in aliis ἀγομένη. *h* Μακρὰ *Rem. M. Ask.* *i* Ἀεί τε *Arch.*, et mox ἐκ Μήδου. Praeterea ἐπισμιγόμενοι *Ask.* *k* *M. Ask.*, *Aldus* cum *Arch.*, *Paris. B.* προτέρων. Paullo ante *Reisk.* τῆς Π. ἐόντων δύο. *l* Restitui καὶ, quod ex *Gronovii* Edito exulabat. *m* Ὀρώρυκτο *Arch. Ask.*, satis bene, ὡρώρυκτο *Med.* & alii. *n* Ἀποξηρασμένου *Paris.* unus, vulgo omnes ἀποξηραμένου. Paullo ante *Ald.* & *Edd.* ἐν τῷ, *Med. Ask. Arch.* ἐν ᾧ. *o* *M. Ask.*, vulgo καὶ κατὰ. In *Arch.* κατα βάσεις.

39. Ἀρδέρικκα] Simili titulo urbs est VI, 119., verum alio situ. Scio *S. Bochart* aliter visum esse, & miror: haec ad Euphratem habuit sedem, illa in regione Cisia uls amnem Tigrim. De vocabuli origine quae disputantur *Phaleg.* IV, 16., erudita sunt, sed controversiis obnoxia.

45. Ὦρυσσε ἕλυτρον λίμνῃ] Si λίμνης malis, ipse IV, 173. dabit ἕλυτρα τῶν ὑδάτων, et *Pausanias* ἕλυτρον κρήνης VII, 27. et II, 27. ex iusta *Sylburgii* correctione. Vide vero mihi *Suidam*. Scholiastes ad hunc locum, Ἕλυτρον, σκέπη, δέρμα, & bene, etsi parum ad rem. Ille posthabita voce, quae explananda fuerat, Σκέπη παρὰ Ἡροδότῳ, θήκη, δέρμα. Non vidi magis.

55. Ἔκ τε τῶν πλόων ἐκδέκηται &c.] Haec innuere videntur, absoluta flexuosa per varios fluvii anfractus navigatione, ventum tamdem fuisse in amplissimum lacum, et, eo circumnavigato, Babylonem. Quod & praecedentia, & C. 186. falsi arguunt. Prudens regina duo meditata est & peregit, tum ut fluvius esset σκολιὸς, tum ut τὸ ὄρυγμα πᾶν foret ἕλος. Prius, ut impetus fluvii variis flexuris frangeretur, et navigantes tardius procederent: hoc, ut lacuna obiiceretur Medis amplissima & ad amnis aquas recipiendas capacissima. Quae si vera sunt, uti mihi videntur, quid illud ἔκ τε τῶν πλόων; *Corn. de Pauw*, cuius animum eaedem difficultates agitarunt, in correctione remedium invenit, & quidem ἔκ τε τῶν πλεόνων sive πλεύνων *ex pluribus*, ex nimietate fluvii, *ut aquas lacus exciperet ingensi* Quo, qui volet, utatur: mihi non bene sapit. Quid si ἔκ τε τῶν πλόων tantumdem valeat ac ἔξω τε τῶν — & *praeter navigationes istas &c.*? Ita reginae consilio scriptoris oratio congruet. Sed viderint doctiores.

69. Ἐν τῷ ἐπίμπλατο] Non audio Codd. dialecti morem spernentes: pravum quoque, quod & *Kusterus* in *Clerici* Bibl. Vet. & Recent. commonefecit ἀπεξηραμένου. *Noster* ex *Med. Vind. Arch.* VII, 109. διαβὰς — τὸ ῥέεθρον ἀποξηρασμένον verum ostendit.

73. Ἀνοικοδόμησε πλίνθοισι ὀπτῇσι] Simile putares Comici in Pac. v. 99. τοὺς κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας πανταχῆ πλίνθοις ἀνοικοδομεῖν i. e. ut Scholiastes explicat, ἀποφρά-

et pons factus, cum sepulcro eius, et ludibrio in Darium. Huius reginæ filium invadit Cyrus. Cibus Persicus regi in expeditionem profecto, et aqua Choaspis.

τείχεϊ· τῦτο δὲ, κατὰ μέσην κυ μάλιστα τὴν πόλιν, τοῖσι λίθοισι τὺς ὠρύξαλο, οἰκοδόμεε γέφυραν, δέυσα τὺς λίθυς σιδήρῳ τε καὶ [a] μολίβδῳ. ἐπιτέτεσκε δὲ ἐπ' αὐτὴν, ὅκως μὲν ἡμέρη [b] γένοιτο, ξύλα τετράγωνα, ἐπ' ὧν τὴν διάβασιν ἐποιεῦντο τοὶ Βαβυλώνιοι· τὰς δὲ νύκτας τὰ ξύλα ταῦτα [c] ἀπαιρέεσκον, τοῦδε εἵνεκα, ἵνα μὴ [d] διαφοιτέοντες τὰς νύκτας κλέπτοιεν παρ' ἀλλήλων. ὡς δὲ τό, τε ὀρυχθὲν λίμνη πλήρης ἐγεγόνεε ὑπὸ τῦ ποταμῦ, καὶ τὰ περὶ τὴν γέφυραν ἐκεκόσμητο, τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν ἐς τὰ ἀρχαῖα ῥέεθρα ἐκ τῆς λίμνης [e] ἐξάγαγε· καὶ ὕτω τὸ ὀρυχθὲν ἕλος γενόμενον, ἐς δέον ἐδόκεε γεγονέναι, καὶ τοῖσι πολίτῃσι γέφυρα ἦν κατεσκευασμένη. Ἡ δ' αὐτὴ [f] αὕτη βασίλεια καὶ ἀπάτην τοιήνδε τινα ἐμηχανήσατο· ὑπὲρ τῶν μάλιστα [g] λεωφόρων πυλέων τῦ ἄστεος, τάφον ἑωϋτῇ κατεσκευάσατο μετέωρον ἐπιτωλῆς αὐτέων τῶν πυλέων. ἐνεκόλαψε δὲ ἐς τὸν τάφον γράμματα λέγοντα τάδε, ΤΩΝ ΤΙΣ ΕΜΕΥ ΥΣΤΕΡΟΝ ΓΙΝΟΜΕΝΩΝ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ, ΗΝ ΣΠΑΝΙΣΗι [h] ΧΡΗΜΑΤΩΝ, ΑΝΟΙΞΑΣ ΤΟΝ ΤΑΦΟΝ, ΛΑΒΕΤΩ ΟΚΟΣΑ ΒΟΥΛΕΤΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑ. ΜΗ ΜΕΝΤΟΙ ΓΕ ΜΗ ΣΠΑΝΙΣΑΣ ΓΕ, ΑΛΛΩΣ ΑΝΟΙΞΗι. ΟΥ ΓΑΡ ΑΜΕΙΝΟΝ. ὗτος ὁ τάφος ἦν ἀκίνητος, μέχρι ὗ ἐς Δαρεῖον περιῆλθε ἡ βασιληΐη. [i] Δαρείῳ δὲ καὶ δεινὸν ἐδόκεε εἶναι τῆσι πύλῃσι ταύτῃσι μηδένα [k] χρέεσθαι, καὶ χρημάτων κειμένων, καὶ αὐτῶν τῶν χρημάτων ἐπικαλεομένων, μὴ οὐ λαβεῖν αὐτά. τῆσι δὲ πύλῃσι ταύτῃσι οὐδεὶς ἐχρᾶτο τοῦδε εἵνεκα, ὅτι ὑπὲρ κεφαλῆς οἱ ἐγένετο ὁ νεκρὸς διεξελαύνοντι. ἀνοίξας δὲ τὸν τάφον, εὗρε χρήματα μὲν οὔ, [l] τὸν νεκρὸν δὲ, καὶ γράμματα λέγοντα τάδε, ΕΙ ΜΗ ΑΠΛΗΣΤΟΣ ΤΕ [m] ΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΣΧΡΟΚΕΡΔΗΣ, ΟΥΚ ΑΝ ΝΕΚΡΩΝ ΘΗΚΑΣ ΑΝΕΩΓΕΣ. αὕτη μέν νυν ἡ [n] βασίλεια, τοιαύτη τις λέγεται γενέσθαι. Ὁ δὲ δὴ Κῦρος ἐπὶ ταύτης τῆς γυναικὸς τὸν παῖδα ἐστρατεύετο, ἔχοντά τε τῦ πατρὸς τῦ ἑωϋτῦ τὔνομα [o] Λαβυνίτυ καὶ τὴν Ἀσσυρίων ἀρχήν. στρατεύεται δὲ [p] δὴ βασιλεὺς ὁ μέγας καὶ σιτίοισι εὖ ἐσκευασμένοισι ἐξ οἴκυ, καὶ προβάτοισι· καὶ δὴ καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῦ Χοάσπεω ποταμῦ ἅμα ἄγεται τῦ παρὰ Σῦσά ῥέοντος, τῦ [q] μόνυ πίνει βασιλεὺς, καὶ ἄλλυ οὐδενὸς ποταμῦ. τούτυ δὲ τῦ Χοάσπεω τῦ ὕδατος ἀπε-

eadem qua murum ratione; partim extruxit, circa mediam ferme urbem, pontem iis quos foderat lapidibus, ferro eos ac plumbo devinciens. Per hunc pontem sublices quadratas, per quas Babylonii transirent, interdiu extendebat, easdem noctu tollebant; hac videlicet caussa, ne per noctem transeuntes mutua furta exercerent. Ubi porro id quod effossum erat, facta fuit palus repleta ex flumine, et opus pontis exornatum, tunc fluvium Euphratem ex palude in pristinum alveum revocavit: atque ita palus quam effoderat, visa est decenter et utiliter facta, et pons in usum civium extructus. Hæc 187
eadem ipsa regina hunc etiam machinata est dolum: supra porta urbis celeberrima, loco edito atque in superficie istius portae, sepulcrum sibi extruxit, atque literas hæc significantes insculpsit: SI CVI REGVM BABYLONIS POST ME FVTVRORVM FVERIT PECVNIAE PENVRIA, APERTO SEPVLCRO SVMITO QVANTVMCVNQVE LIBVERIT PECVNIAE. NE TAMEN NON INDIGENS TEMERE APERITO. NON ENIM ID MELIVS. Hoc sepulcrum tamdiu fuit immotum, dum regnum pervenit ad Darium. Is indignum etiam esse ratus neque uti quippiam hac porta, neque sumere pecunias ibi positas, et eas quidem ipsas invocantes. Ideo autem non utebatur porta illa, quod supra caput ipsi transeunti mortuus esset. Hinc reseravit monumentum; in quo non quidem pecunias invenit, sed cadaver et literas hæc dicentes: NISI PECVNIAE ESSES INEXPLEBILIS ET TVRPIS LVCRI CVPIDVS, DEFVNCTORVM LOCVLOS NON APERVISSES. Talis extitisse hæc regina memoratur. Adversus cuius filium Labynitum, patris nomen et Assyriæ imperium habentem, Cyrus exercitum duxit. Ducit autem rex magnus exercitum probe domi comparata re cibaria atque pecuaria. Portatur etiam aqua ex flumine Choaspe, Susa præterfluente, ex quo uno rex potat et non ex alio flumine. Cuius Choaspis aquam decoctam,

76

188

a Μολύνδῳ *Arcb.*, tum *Ald.* & plures ἐπετελνεσκε· melius *M. Ask.* b Γένηται *Steph.* margo. Mox οἱ Βαβυλ. *Paris. B. Arcb. Vind.* c Ἀπαίρεσκον *M.* ora *Steph Ask.*, ἀπαιρέεσκον ceteri. d *M. Ask. Arcb.* margo *Steph.*, vulgo φοιτέοντες. e *Arcb. M. Ask.*, alii cum *Ald.* ἐξάγαγε. f *M. Ask.*, in aliis αὕτη defit. g Λεωφόρων *Ald Arcb. Vind.*, λαοφόρων *M. Ask.* h Χρήματα *Vind. Arcb.* Vid. *Spanhem.* ad *Comici* Nub. v. 1288. i Τῷ δὲ Δαρ. *Arcb.* k Χρῆσθαι *M. Ask. Arcb.*; *Ald.* & ceteri χρέεσθαι. l Τὸν δὲ *Ask. Arcb.* m *Med. Ask.*, in *Arcb.* ἔεις, vulgo ἔης. Spectavit hoc vetus scriptor in *Stob. Serm.* x, p. 131. *Max. Tyrius* Diss. xxvi, p. 319., *Plut.* t. ii, p. 173. B. et *Apostolius* Prov. xii, 90. n Βασιλήϊα *Arcb.* o Λαβυρίτου *Arcb.* p *M. Ask.*, δὴ ab aliis exulat. q Μοῦνος *Arcb. Vind.* sine caussa. Signavit haec *Athen.* ii. p. 45. B., *Eustath.* in Odyss. p. 1499. f. & ad *Dionysii* Perieg. v. 1073.

φράξαι, *obstruere*. Iverunt in eam quoque sententiam docti viri *Reiskius* et *Abresch.* Non nego, quod olim ad *Diodorum Siculum* insitiabar, ἀνοικοδομεῖν idem aliquando esse atque ἀποικοδομεῖν sive *aedificando obstruere*. Conlecta ab illo loca ad hanc verbi notionem sunt in *Comment. ad Constantin. de Caerimon.* p. 252., & ab hoc *Diluc. Thucyd.* p. 356., & possunt adcessione augeri. Verum hunc *Herodoti* sermonem idem requirere, non arbitror. Regina siccato fluvii alveo, labra sive margines eiusdem lateritio opere muniit, tum quoque gradus, quibus in flumen ex vicis descensus erat per portulas, de quibus C. 180, simili lapidum genere eduxit. De obstructione aut marginum aut descensus nihil hic, neque potuit referri, nisi absurde & contra matronae consilium. Adde C. 191. & fatebere τὰς πυλίδας non opere caementitio fuisse obstructas, sed arbitrio & commodo civium patere & claudi solitas.

79. Ταῦτα ἀπαιρέεσκον] Inprudenter littera verbo detracta est, uti & vii, 5. ποιέσκετο, quod vii, 119. scribitur rectius. Ποιέεσκε, Φοβέεσκε & hoc de genere plura in usu sunt.

81. Ὡς δὲ τό, τε ὀρυχθὲν λίμνη &c.] Elegans est Cl. *de Pauw* correctio τό, τε ὀρυχθὲν λίμνη πλῆρες ἐγεγόνεε —— *ubi illud, quod effossum lacui erat, repletum ex flumine fuit.* Geminum ἕλυτρον λίμνη, superius bis usurpatum. Ἐξάγαγε ob speciem Ionicam praetuli.

95. Οὐ γὰρ ἄμεινον] Vetus formula, qua potissimum utebantur, si quid noxium atque inutile fore, testarentur. *Hesiodus* Oper. v. 748.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γὰρ ἄμεινον,
Παῖδα δυωδεκαταῖον· ——

ubi vide *D. Heinsium*, et *Iac. Perizon.* ad *Aeliani* Var. xiii, 3., *Nostrum* praeterea iii, 71. & 82.

4. Ἄπληστός τε ἐας] Retineri potuerat ἔης, ut iii, 143. iv, 151. &c. Sed placet *Med. Noster* ii, 19. πρόθυμος δὲ ΕΑ τάδε —— πυθέσθαι· *Reiskius* superius corrigit καὶ αὐτῶν τὸν χρηίζοντα ἐπικαλεομένων, medicina arbitraria et superflua.

9. Λαβυνήτου] Scripsit Λαβυνίτου, uti C. 74. & 77. Nomen sola pronuntiandi mutatione discrepat a titulo *Nabonedi*, ultimi regis Babyloniorum, ut eruditi viri *Vitringa*, *Venema* atque alii ostenderunt. Opinor autem & patri, qui aliis Evilmerodachus, & avo Nebucadnezari honorarium hunc fuisse titulum, quales in Medorum, Persarum, Babyloniorum & Aegypti regibus varii.

15. Ἀμα-

coctam, et in argentea vasa diffusam, ferentia permulta plaustra quatuor rotarum, mulis trahentibus, assidue comitantur, quocunque ille proficiscitur. Cyrus igitur Babylonem tendens, ubi venit ad Gynden amnem (qui in Matienis ortus montibus, per Dardaneos fluens in Tigrim alterum amnem exit, qui Opin urbem præterlabens, Rubro infunditur mari) conabatur hunc traiicere, quum non posset nisi navibus traiici. Interim ei quidam e sacris equis candidis lascive ingressus fluvium transire conabatur. Hunc fluvius contorquens, submersum abripuit. Cyrus autem perquam ægre ferens hanc fluminis contumeliam, illi comminatus est, se sic redditurum eum tenuem, ut in posterum facile vel a mulieribus transiri posset, ne genua quidem tingentibus. Hæc minatus, expeditione in Babylonem intermissa, copias suas bifariam divisit. Dehinc alveos ad funem designavit centenos et octogenos, utrinque ad Gyndis labra omnimodo conversos; quos distributis copiis effodi iussit. Et opus quidem, ut quod a tanta multitudine fieret, perficiebatur; tamen istic in eo faciendo illam æstatem universam triverunt. Cyrus ergo quum Gynden mulctasset in trecentas et sexaginta fossas diductum, et alterum ver illuxisset, ita porro ire Babylonem pergit, Babyloniis eum educto exercitu præstolantibus. Qui, ubi propius urbem ille promovit, cum eo conflixerunt, prœlioque fugati, in oppidum compulsi fuerunt. Ii tamen, quia Cyrum iampridem animadverterant inquietum esse, viderantque omnes pariter gentes aggredientem, comportaverant permultorum annorum commeatus: ideoque tunc obsidionem

189

190

ἀπεψημένα πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι [a] ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀργυρέοισι ἀγγείοισι ἕπονται οἱ, ὅποι ἂν [b] ἐλαύνῃ ἑκάστοτε. Ἐπεί τε δὲ ὁ Κῦρος πορευόμενος ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα ἐγίνετο ἐπὶ Γύνδῃ ποταμῷ, τῦ αἱ μὲν πηγαὶ ἐν [c] Ματιηνοῖσι οὔρεσι, ῥέει δὲ [d] διὰ Δαρδανέων, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς ἕτερον ποταμὸν Τίγριν, ὁ δὲ παρὰ Ὦπιν πόλιν ῥέων ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν ἐκδιδοῖ· τῦτον δὴ τὸν Γύνδην ποταμὸν ὡς διαβαίνειν ἐπειρᾶτο ὁ Κῦρος, ἑόντα νηυσὶ περητὸν, ἐνθαῦτά οἱ τῶν τις ἱρῶν ἵππων τῶν λευκῶν ὑπὸ ὕβριος ἐσβὰς ἐς τὸν ποταμὸν, διαβαίνειν ἐπειρᾶτο. ὁ δὲ μιν [e] συμψήσας, ὑποβρύχιον οἰχώκεε Φέρων· [f] κάρτα τε δὴ ἐχαλέπαινε τῷ ποταμῷ ὁ Κῦρος τούτῳ ὑβρίσαντι· καί οἱ ἐπηπείλησε, οὕτω δή μιν ἀσθενέα ποιήσειν, ὥστε τῦ λοιπῦ καὶ γυναῖκάς μιν εὐπετέως, τὸ γόνυ [g] οὐ βρεχύσας διαβήσεσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀπειλὴν, μετεὶς τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνα στράτευσιν, διαίρεε τὴν στρατιὴν δίχα. διελὼν δὲ, κατέτεινε σχοινοτενέας ὑποδέξας διώρυχας ὀγδώκοντα καὶ ἑκατὸν, παρ' ἑκάτερον τὸ χεῖλος τοῦ Γύνδεω τεταμμένας πάντα τρόπον. διατάξας δὲ τὸν στρατὸν, ὀρύσσειν ἐκέλευε. οἷα δὲ ὁμίλῳ πολλῷ ἐργαζομένῳ, [h] ἤνεικε μὲν τὸ ἔργον, ὅμως μέντοι τὴν θερείην πᾶσαν αὐτοῦ ταύτῃ διέτριψαν ἐργαζόμενοι. Ὡς δὲ τὸν Γύνδην ποταμὸν ἐτίσατο Κῦρος, ἐς τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντά [i] μιν διώρυχας διαλαβών, καὶ τὸ δεύτερον ἔαρ [k] ὑπέλαμπε, οὕτω δὴ ἤλαυνε ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα. οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἐκστρατευσάμενοι, ἔμενον αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐλαύνων ἀγχῦ τῆς πόλιος, συνέβαλόν τε οἱ Βαβυλώνιοι, καὶ ἐσσωθέντες τῇ μάχῃ, [l] κατειλήθησαν ἐς τὸ ἄστυ. οἷα δὲ ἐξεπιστάμενοι ἔτι πρότερον τὸν Κῦρον ἐκ ἀτρεμίζοντα, ἀλλ' ὁρέοντες αὐτὸν παντὶ ἔθνεϊ ὁμοίως ἐπιχειρέοντα, [m] προεσάξαντο σιτία ἐτέων κάρτα πολλῶν. ἐνθαῦτα

15

20

25

30

35

40

45

οὕτως

[a] Ἡμιόνεαι *Vind. Arch.* Tum κομίζουσι *Rem.* [b] Ἐλαύνῃ *Arch. Vind.* et ὅπῃ ἄν Edd. ἐλαύνοι ex *Med. Ask.* ἐλαύνῃσι· Ἕποντάι οἱ, ὅποι, *Athen.* et *Eustath.*, bene. [c] *M. Ask.*, Μαντίοισι *V. Arch.*, vulgo Μαντιηνοῖσι [d] Διαρδανέων *Ask.* Mox Τίγρην *Arch.* [e] *Suidas* in v. [f] *Med. Ask.*, alii cum *Ald.* κάρτα δέ. [g] *Med. Ask.*, vulgo μή. [h] *Steph.* ora *Ask. Med.*, ceteri ἠνύετο. [i] Διώρυχάς μιν *Arch. Ask.* [k] Ὑπερέλαμπε male *Arch.* [l] Κατειλήφθησαν *Iungerm.* & *Galeus*, perperam. [m] *Med. Ask.*, in aliis προσάξαντο.

15. Ἅμαξαι — ἡμιόνειαι] Constans haec Codd. scriptura, si levem discrepantiam *Vind.* & *Arch.* praetervideas, *Athenaei* & *Eustathii* consensu magis roboratur. Cl. tamen *Reiskius* ἡμιολίαι reformat, qui *currus* fuerint *sescupli*, sive dimidio tanto maiores ordinariis plaustris: mulos enim esse tarda animalia, neque plaustris apta. Oblitus est *Homeri* Il. Ω, 266.

Ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν ἐΰτροχον, ἩΜΙΟΝΕΙΗΝ, Καλὴν, ——

tum τὰ ἑρικὰ sive ὀρεικὰ ζεύγη, quorum in *Platone*, *Isaeo*, *Demosthene*, *Aeschine* non infrequens memoria; ne quid addam ex rebus nostrae aetatis Hispanicis & Lusitanicis. De Choaspe & eius aqua *B. Brissonius* R. Pers. I, 82. p. 122. copiose.

17. Ὅποι ἂν ἐλαύνῃσι] Scribi poterit ἕπονταί οἱ, ὅποι ἀ. ἐ. ex *Athen.* II. p. 45. B. atque ita legit *Eustath.* ad Od. Δ, p. 173, 23. *Ctesias* apud *Athen.* ἰσορεῖ, ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ, καὶ ὅπως, ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, συμφέρεται τῷ βασιλεῖ. sic corrigendum puto vulgatum φέρεται· firmant emendationem *Brissonio* notata de R. P. p. 80. *aqua vasis recondita deportari solet quocumque se Rex moverit.* Scripserat, opinor, *Alex. Clemens*, omissis, quae feruntur intermedia, Paedag. II, p. 185, 10. ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι, καθάπερ καὶ τοὺς φίλους, οὕτω καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι· *ut amicos sic et aquam secum ducentes.* — Ceterum ad ἐλαύνῃσι mira scribit *Gronovius:* flexus est Ionicus pro ἐλαύνῃ· quem ab *Ibyci* sive Rheginorum norma scribendi distinguit *Heraclides Eustathii* ad Od. H, p. 281, 22. λάβῃσι, λάχῃσι — καὶ ὅσα τοιαῦτα οὐ Ῥηγίνων εἰσὶν, ἀλλὰ Ἰώνων· modum indicativum ita scripsisse perhibetur *Ibycus:* hinc Ἰβύκειον σχῆμα *Lesbonacti* p. 179. *Etymologo* p. 650, 11. — Sed quia, quantum memini, nuspiam alibi verbum sic scriptum legitur apud *Herod.* ego quidem vulgatum ἐλαύνοι non sollicitassem, nisi plures alterum Codices adfirmarent. VALKEN.

19. Διὰ Δαρδανέων] Δαρνέων *Chytraeus*, *H. Stephanus*, *Cellarius* probabiliter emendant, et favet aliquantisper *Cod. Ask.*; *Reisklus* Δαραέων maluit. Quorum hi ex oppido *Daras*, illi ex *Darna*, quae in *Ptolemaei* Geogr. VI, I. hoc locorum tractu, nomen habent. Dardani sive Dardanes in Mediae et Mesopotamiae oris ignorantur. Ἐν Ματιηνοῖσι uti in *Ask.*, & saepe alias hoc tono, iustum esse ex V, 52. et mox huius libri C. 202., adparebit. Non nescio *Strabonem* XI. p. 803. C. posteriore loco ἐκ Μαντιηνῶν legisse videri, cuius tamen libri in vocabuli scriptura sibi non constant, uti *Casaubonus* ad p. 796. admonuit. Quid dicemus de *Arch.* Τίγρην; solet hic amnis Τίγρης in Musis scribi V, 52. VI, 20., sed patrio casu Τίγριτος, *Eustathio* ad Dionys. v. 976. teste. De urbe Opi quaeremus L. VI, 20. Vide interea *Strabon.*

23. Τῶν τις ἱρῶν ἵππων τῶν λευκῶν] Confer VII, 55. Vertit haec de Gynde & hausto eius fluctibus equo *Seneca* de Ira III, 21. et *Orosius* II, 6., cuius haec adscribere libet: *Nam cum unum regiorum equitum, candore formaque excellentem, transmeandi fiducia persuasum — abreptum praecipitatumque merserat.* Sic, *Fabricio* indice, plures MSS., in aliis *regiorum equorum*, quo modo ex coniectura *I. Broukhusius* ad *Tibulli* IV, I, 141., et sua in editione *Havercampus.* Pati id possum; sed caussae, quibus inpelluntur viri doctissimi, nihil admodum urgent. *Equitem* de equo *Virgilium*, *A. Gellium*, *Minutium Felic.*, *Macrobium* & Ecclesiasticorum scriptorum plures usurpasse, quis ignorat? Mox *Sylburgius* ad *Brisson.* Reg. P. III, 98. legit τοῦτο ὑβρίσαντι, *qui istam ei fecerat iniuriam.*

35. Ἤνετο μὲν τὸ ἔργον] Optime *Med.* & *Gronov.* Idem dabunt schedae VIII, 71. Verbi usus olim tritissimus. Lege, si lubet, *Aeschyli* Choëphor. v. 797. *Apollon. Rh.* II, 496. III, 1339. & Poëtam Il. K, 251. quaeque ibi *Eustathius.*

46. Προεσάξαντο σιτία ἐτέων &c.] Vide *Gronovium.* Consentit *Xenophon*, ἔχοντες τὰ ἐπιτήδεια πλέον ἢ εἴκοσι ἐτῶν de Babyloniis, a Cyro obsessis, Instit. Cyr. VII. p. 190. C.

Aſtus Cyri ex die feſto & fluvio derivato, unde intrat urbem. Præſtantia Babylonis & Aſſyriæ.

οὗτοι μὲν λόγον εἶχον τῆς πολιορκίης οὐδένα. Κῦρος δὲ ἀπορίῃσι ἐνείχετο, ἅτε χρόνου τε [a] ἐγγινομένου συχνοῦ, ἀνωτέρω δὲ οὐδὲν τῶν πρηγμάτων προκοπτομένων. Εἴτε δὴ ὦν ἄλλος οἱ ἀπορέοντι ὑπεθήκατο, εἴ τε καὶ αὐτὸς ἔμαθε τὸ ποιητέον οἱ ἦν, ἐποίεε δὴ τοιόνδε· τάξας τὴν στρατιὴν ἅπασαν ἐξ ἐμβολῆς τῆ ποταμῷ, τῇ ἐς τὴν πόλιν ἐσβάλλει, καὶ ὄπισθε αὖτις τῆς πόλιος τάξας
77 ἑτέρους, τῇ [b] ἐξίει ἐκ τῆς πόλιος ὁ ποταμός· προείπε τῷ στρατῷ, ὅταν διαβαλὸν τὸ ῥέεθρον ἴδωνται γενόμενον, ἐσιέναι ταύτῃ ἐς τὴν πόλιν. [c] οὕτω τε δὴ τάξας, καὶ κατὰ ταῦτα παραινέσας, ἀπήλαυνε αὐτὸς σὺν τῷ ἀχρηίῳ τῆ στρατῆ. ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τὴν λίμνην, τάπερ ἡ τῆ Βαβυλωνίων βασίλεια ἐποίησε καλά τε τὸν ποταμὸν καὶ κατὰ τὴν λίμνην, ἐποίεε καὶ ὁ Κῦρος ἕτερα τοιαῦτα. τὸν γὰρ ποταμὸν διώρυχι εἰσαγαγὼν ἐς τὴν λίμνην ἐοῦσαν ἕλος, τὸ ἀρχαῖον ῥέεθρον διαβατὸν εἶναι ἐποίησε, ὑπονοστήσαντος τῆ ποταμῆ. γενομένῃ δὲ [d] ταύτῃ τοιαύτῃ, οἱ Πέρσαι οἵ περ ἐτετάχατο ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατὰ τὸ ῥέεθρον τῆ Εὐφρήτεω ποταμῆ, ὑποκατημένου [e] ἀνδρὶ ὡς ἐς μέσον μηρὸν μάλιστά κη, καλὰ τέσσερα ἐσήεσαν ἐς τὴν Βαβυλῶνα. εἰ μέν νυν προεπύθοντο [f] ἢ ἔμαθον οἱ Βαβυλώνιοι τὸ ἐκ τῆς Κύρου ποιεύμενον, [g] οὐδ' ἂν περιϊδόντες τοὺς Πέρσας ἐσελθεῖν ἐς τὴν πόλιν, διέφθειραν κάκιστα. [h] καταπλήσαντες γὰρ ἂν πάσας τὰς ἐς τὸν ποταμὸν πυλίδας ἐχούσας, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὰς αἰμασιὰς ἀναβάντες τὰς παρὰ τὰ χείλεα τῆ ποταμῆ ἑλιλαμένας, ἔλαβον ἂν σφέας ὡς ἐν [i] κύρτῃ. νῦν δὲ ἐξ ἀπροσδοκήτου σφι παρέστησαν οἱ Πέρσαι. ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῆς πόλιος, ὡς λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτῃ οἰκημένων, τῶν περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος ἁλισκομένων, τοὺς τὸ μέσον οἰκέοντας τῶν Βαβυλωνίων, οὐ μανθάνειν ἁλισκομένους, ἀλλὰ (τυχεῖν γάρ σφι ἑορτὴν οὖσαν) χορεύειν τε τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ ἐν εὐπαθείῃσι εἶναι. ἐς ὃ δὴ καὶ τὸ κάρτα ἐπύθοντο. καὶ Βαβυλὼν μὲν οὕτω [k] τότε πρῶτον ἁραίρητο. Τὴν δὲ δύναμιν τῶν Βαβυλωνίων πολλοῖσι μὲν καὶ ἄλλοισι δηλώσω ὅση τίς ἐστι, [l] ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε· βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ ἐς τροφὴν αὐτοῦ τε καὶ τῆς στρατιῆς διαραίρηται, πάρεξ τοῦ Φόρου, γῆ πᾶσα ὅσης ἄρχει· δυώδεκα ὧν μηνῶν ἑούσιον ἐς τὸν ἐνιαυτόν, τοὺς [m] τέσσερας μῆνας τρέφει μιν ἡ Βαβυλωνίη χώρη, τοὺς δὲ ὀκτὼ τῶν μηνῶν ἡ λοιπὴ πᾶσα Ἀσίη. οὕτω [n] τριτημοιρίη χώρη τῇ δυνάμει τῆς ἄλλης Ἀσίης, καὶ ἡ ἀρχὴ

nem nihili faciebant. Et Cyrus, quum, iam longo tempore peracto, nihil admodum res ipsius proficerent, inops consilii erat. Tandem, sive alius ei anxio suggesſit, sive ipsi in mentem venit, quid in rem esset, sic statuit faciendum: instructis universis copiis, partim qua fluvius urbem ingreditur, partim a tergo qua egreditur, præcipit, ut, quum cernerent alveum posse transiri, illac urbem invaderent. Ita instructis atque formatis suis, cum inutiliori exercitus parte abiit ad paludem. Eo ubi pervenit, quæ Babyloniorum regina fecerat circa flumen et circa paludem, eadem alia et ipse fecit. Nam fluvio per fossam inducto in paludem, quæ erat stagnum, alveum eius pristinum pervium reddidit subsidente aqua fluvii. Quod quum ita contingeret, Persæ, qui ad hoc ipsum instructi erant, per alveum, unde fluvius Euphrates abscesserat, ita ut vix medium femur transeuntis madefaceret, illac Babylonem introierunt. Quos Babylonii, si factum Cyri aut prius audissent aut sensissent, neque contemnentes Persarum ingressum, pessimo exitio affecissent. Nam obseratis omnibus, quæ ad flumen ferunt, portulis, conscensisque maceriis, quæ erant per labra fluvii ductæ, ipsi illos progressos veluti in nassa excepissent. Nunc ex inopinato eis Persæ astiterunt: et quum capti essent, qui extrema urbis incolebant Babylonii, propter eius tamen magnitudinem non sentiebant (ut fertur ab illis, qui istic habitabant) hi, qui circa medium habitabant, eos captos esse. Sed quod forte dies festus eis esset, exercendis choreis atque oblectationibus operam dabant, donec plane etiam hoc resciverunt. Atque ita primo tunc capta est Babylon. CUIUS civi- 192
tatis quanta sit potentia, cum ex aliis multis declarabo, tum vero ex hoc. Quum regi magno omnis plaga, cui imperat, sit distributa in ipsius atque exercitus eius alimentum, præter tributa, ex duodecim, quibus annus constat mensibus, per quatuor menses regio Babylonica, octo reliquis eum omnis Asia alit. Ita huius regionis potentia tertiam Asiæ alterius partem æquiparat, et eius præfectura, quam Satrapiam Per-

a Ἐγγιγνομένου *Arcb.* *b* *Med. Ask.*, ἐξήῃ *Ald. Paris. A., V. Arcb.*, nec prave. *c* *M. Ask.*, in ora *Steph.* οὕτω δὲ δὴ, ab aliis vox media abest. *d* *V. Arcb. M. Ask.*, vulgo τοῦ τοιούτου. *e* *Rem. Ask. M.*, in aliis ἀνδρείως. Vid. *Gronov.* *f* Οἱ Βαβ. ἢ ἔμαθον *Arcb.* *g* Οὐμὰν idem et *Aldus.* *b* Κατακλείσαντες *Arcb.* *i* Sumsit hinc *Pollux* X, 160., Κυρτῇῳ *Arcb.* *k* *M. Ask. Steph.* margo, vulgo οὕτω πρ. Tum ἁραίρητο *Paris.* unus. *Med.* & ceteri ἀναίρητο. *l* Ἐν *Arcb.*, sine caussa. *m* Τέσσερας τρέφει μιν *Arcb. Rem. Ask.*, vulgo μὲν, *M.* τέσσερας μῆνας & *Eustath.* ad *Dionys.* v. 1005. *n* Τριτημορίη *Ask.* Mox ἡ Ἀσσυρίη non est in *Arcb.* nec *Valla*, neque *Aldo* & *Hervag.* Tum Σατραπίην *Arcb.* Vulgo τριτημ. ἡ Ἀσσυρίη χωρ.

61. Εἰσαγαγὼν ἐς τὴν λίμνην, ἐοῦσαν ἕλος] Non multum aliter *Xenophon.* Sunt & in *Ieremiae* oraculis, quae Cyri hoc inventum & institutum manifesto praedixerunt. Vide *H. Grotium* ad eius Vatis C. LI, 32. & *Camp. Vitringam* Obs. Sacr. VI, 5. 298. Nota vero discrimen inter τὴν λίμνην & ἕλος, quorum hoc stagnum, terra undique inclusum, & exitu aquarum carens; λίμνη, in quam aut fluvius incurrit, aut ducta fossa cum eo coniungitur, atque iterum exit. Ita Nitocris τὸ πᾶν ὄρυγμα fecit ἕλος supra C. 185., & λίμνη palus est Maeotis C. 104., tum Ismaris ac Bistonis, quibus fluvii miscentur, VII, 109. Στομαλίμνη, quae orc mare excipit, in *Strabone* cum nota magni viri, L. IV, p. 280. Neque tamen, etsi faveat discrimini *Heliodorus* Aethiop. I. p. 10., certum hoc & constitutum est. Noster ἕλος receptui etiam magnorum fluminum dat I, 202. IV, 53. Iunge *Eustath.* Il. T, 220.

68. Οὐδ' ἂν περιϊδόντες] Demiror neglectui traditum fuisse *Aldi* & *Hervagii* οὐ μὰν, cui novum ex *Arcb.* robur adcesit. Adscripserat *St. Berglerus* ex Poëta Il. Δ, 512. Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεύς· ubi scholia οὐ μὴν οὖν. *Apollonius Rhod.* II, 48. Οὐ μὰν αὖτ' Ἄμυκος πειρήσατο, i. e. οὐ μὴν, ut Critici & *Hesychius* explicant. Adde *Euripid. Phoen.* v. 1612. et *Valkenarjum.* Equidem parum absum ab eius in integrum restitutione.

76. Τῶν περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος &c.] Clarius exprimi non possunt cursorum, occupatam regi urbem nuntiantium *Ieremiae* C. LI, 31. verba: namque עִיר מִקְצֵהָ divini vatis huc tendit, et τὰ περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος αὐτοῦ describit. De festo die, quo capta Babylon, non diversus abit *Xenophon*; nimius vero *Aristoteles* est Politic. III, 2., dum, capta iam tertium diem urbe, οὐκ αἴσθεσθαί τι μέρος τῆς πόλεως commemorat, notatus propterea saepe.

80. Οὕτω τότε πρῶτον ἁραίρητο] Videlicet a Persis, quorum rex Darius secunda eam vice occupavit L. III, 159. Ἀναίρητο, quod in Edd. omnibus, ab hoc *occupandi* usu adeo longe deflectit, ut mirer tam diu tolerari potuisse. *L. Kusterus* ex schedis *Parisinis* belle instauravit in *Clerici* Biblioth. V. & Rec. t. v. p. 409. Ecce tibi ex Musa nona C. 101. ὡς δὲ καὶ τὸ τεῖχος ΑΡΑΙΡΗΤΟ· et VII, 83. ἢ νούσῳ ἄλλος ἀνὴρ ἁραίρητο ex *Med. Arcb. Ask.*, quo quidem loco antea, ut hic, ἀναίρητο. De verbi formatione consulto taceo: qui *Herodotum* trivit, in ea non haesitabit. Post pauca cum tot schedis exsulent ἡ Ἀσσυρίη, et praecesserit ἡ Βαβυλωνίη, suspicio de emblemate non iniusta nata est.

Perſæ vocant, omnium Satrapiarum longe eſt optima, adeo ut Tritantæchmæ Artabazi filio, qui ab rege præfecturam hanc habebat, ſingulis diebus ſingulæ argenti plenæ artabæ penderentur. Artaba autem menſura Perſica capit, quam Attica medimnus, amplius tribus chœnicibus Atticis. Ad hæc erant ei peculiares equi, præter bello deſtinatos, admiſsarii octingenti, cum equarum, a quibus admittebantur, ſexdecim millibus; nam ſinguli mares a vicenis admittebantur. Præterea canum Indicorum tanta alebatur multitudo, ut ad præbenda eis cibaria, quatuor in eadem planitie magni vici attributi eſſent, aliorum tributorum immunes. Atque hæc
193 præſidi Babylonis eveniebant. Porro in Aſſyriorum terra parum pluit, et hoc eſt, quo enutritur radix frumenti, irrigatum quidem ex fluvio, et arvum fit pingue, provenitque frumentum, non ſicut in AEgypto, flumine ipso in arva aſcendente, ſed manibus atque tollenonibus irrigatum. Etenim Babylonica regio omnis, quemadmodum AEgyptiaca, diſſecta est in foſſas, quarum maxima navibus traiici potest, ad ſolem hibernum vergens: tendit autem ex Euphrate in alterum flumen, in Tigrim, ad quem urbs Ninus ſita erat. Hæc regio omnium, quas nos vidimus, longe optima est, duntaxat ferendo frumento. Nam alias arbores ferre, ficum, vitem, oleam, omnino ne conatur quidem; Cereris autem fructu proferendo tam commoda est, ut nusquam non ad ducena reddat: ubi autem bonitate ſeſe ipsa vincit, etiam ad tricena efferat. Quaternûm autem digitorum commode latitudo est tritici illic atque hordei foliis. Ex milio autem ac ſeſamo quantæ proceritatis arbor ſurgat, etsi mihi comperta, tamen memorare ſuperſedeo, probe ſciens, iis qui nunquam Babylonicam regionem adierunt, quæ de frugiferis dicta ſunt, perquam incredibi-

χὴ τῆς χώρης ταύτης, τὴν οἱ Πέρσαι Σατραπηίην καλέουσι, ἔστι ἀπασέων τῶν ἀρχέων πολλόν τι κρατίστη, ὅκου [a] Τριταιχμῆ τῷ Ἀρταβάζου ἐκ βασιλέως ἔχοντι τὸν νόμον τοῦτον, ἀργυρίου μὲν προσῄει ἑκάστης ἡμέρης ἀρτάβη μεστή· ἡ δὲ ἀρτάβη, μέτρον ἐὸν Περσικόν, χωρέει μεδίμνου [b] Ἀττικῆς πλεῖον χοίνιξι τρισὶ Ἀττικῇσι. ἵπποι δέ οἱ αὐτοῦ ἦσαν ἰδίη, πάρεξ τῶν [c] πολεμιστέων, οἱ μὲν ἀναβαίνοντες τὰς θηλέας, ὀκταχόσιοι· αἱ δὲ βαινόμεναι, ἑξακισχίλιαι καὶ μύριαι. ἀνέβαινε γὰρ ἕκαστος τῶν [d] ἐρσένων τούτων εἴκοσι ἵππους. κυνῶν δὲ Ἰνδικῶν τοσοῦτον δή τι πλῆθος ἐτρέφετο, ὥστε τέσσερες τῶν ἐν τῷ πεδίῳ κῶμαι μεγάλαι, τῶν ἄλλων ἐούσας ἀτελέες, τοῖσι κυσὶ προσετετάχατο σίλια παρέχειν. τοιαῦτα μὲν τῷ ἄρχοντι τῆς Βαβυλῶνος ὑπῆρχε ἐόντα. Ἡ δὲ γῆ τῶν Ἀσσυρίων ὕεται μὲν [e] ὀλίγῳ, καὶ τὸ ἐκτρέφον τὴν ῥίζαν τοῦ σίτου, ἐστὶ τοῦτο. [f] ἀρδόμενον μέντοι ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀδρύνεταί τε τὸ λήϊον, καὶ παραγίνεται ὁ σῖτος, οὐ κατάπερ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ἀναβαίνοντος ἐς τὰς ἀρούρας, ἀλλὰ χερσί τε καὶ [g] κηλωνηΐοισι ἀρδόμενος. ἡ γὰρ Βαβυλωνίη χώρη πᾶσα, κατάπερ ἡ Αἰγυπτίη, κατατέτμηται ἐς διώρυχας· καὶ ἡ μεγίστη τῶν διωρύχων ἐστὶ μυσὶ [h] περητὸς, πρὸς ἥλιον τεταμμένη τὸν χειμερινόν. ἐσέχει δὲ ἐς ἄλλον ποταμὸν ἐκ τοῦ Εὐφρήτεω, ἐς τὸν [i] Τίγριν, παρ' ὃν Νῖνος πόλις οἴκηλο· ἔστι δὲ χωρέων αὕτη ἁπασέων μακρῷ ἀρίστη, τὴν ἡμεῖς ἴδμεν, Δήμητρος καρπὸν ἐκφέρειν· τὰ γὰρ δὴ ἄλλα δένδρεα οὐδὲ πειρᾶται ἀρχὴν φέρειν, οὔτε συκέην, οὔτε ἄμπελον, οὔτε ἐλαίην. τὸν δὲ τῆς Δήμητρος καρπὸν ὧδε ἀγαθὴ ἐκφέρειν ἐστὶ, ὥστε ἐπὶ δικόσια μὲν τοπαράπαν ἀποδιδοῖ· [k] ἐπειδὰν ἄριστα [l] αὐτὴ ἑωυτῆς ἐνείκῃ, ἐπὶ τριηκόσια ἐκφέρει. τὰ δὲ φύλλα αὐτόθι τῆ τε πυρῶν καὶ τῇ κριθέων τὸ πλάτος γίνεται τεσσέρων [m] εὐπελέος δακτύλων. ἐκ δὲ κέγχρου καὶ σησάμου ὅσον τι [n] δένδρεον μέγαθος γίνεται, ἐξεπιστάμενος, μνήμην οὐ ποιήσομαι· εὖ εἰδὼς ὅτι τοῖσι μὴ ἀπιγμένοισι ἐς τὴν Βαβυλωνίην χώρην, καὶ τὰ εἰρημένα [o] καρπῶν ἐχόμενα, ἐς

[a] *Med.* Τριτανταίγμη, *Ask.* Τριτανταίχμη et *Euſtath.* in Hom. p. 1206, 17., *Aldus* Τριταίχμη et *Tzetzes* Chil. III. p. 305. Paullo ante ἀρχαίων *Ald.* [b] *M. Ask. Rem.*, ora *Steph.*, alii cum *Ald.* μέτρον ἐστὶ — χώρεον — Ἀττικοῦ. [c] *Ald. Arch. Vind. Euſtathius*, *Steph.* ora; alii πολεμιστηρίων. Statim θηλέας *Ask.*, θηλειας reliqui. Vide III, 85. [d] Ἀρσένων *Arch. Ask.* male. Tum mox τοσοῦτο iidem. [e] Ὀλίγον *Arch.* [f] *M. Ask. Rem. Steph.* ora, in *Edd.* ἀρδευόμενον. [g] *M. Ask.*, habet *Pollux* VII, 143. in *Arch.* χερσὶ ἰδίοσι ἀρδόμ., perperam. Vulgo κηλωνίοισι. [h] Πέριττος *Arch.* [i] Τίγρην *idem.* Tum ſtatim οἰκώκητο cum *Vind.*, οἱ ᾤκητο *M.* διώκητο *Remig.*: ora *Steph.* et *Ask.* οἴκητο, vulgo οἰκέται. [k] *M. Ask.*, in aliis ἐπεὰν δὲ. [l] Αὐτὴ plerique omnes. [m] *M. Rem. Ask. Arch.*, ora *Steph.* et *Vind.*, vulgo εὐπετέων. [n] *Arch. M. Ask.*, ſed μέγεθος *V. Arch.* [o] *Paris. duo* & *Arch.*, alii καρπόν.

91. Τριτανταίχμη] Sic praeſtat ob *Euſtath.* & VII, 82., ubi *Valla*, & plures Codd. ad eum modum, et 121., conſentientibus omnibus atque ipso *Mediceo*. Sitne vero idem *Tritantaechmes* Artabani F., non audeo, etsi confuſio in Ἀρταβάνου & Ἀρταβάζου titulis frequens, decernere. De *Artaba*, Perſarum menſura, ad *Diodorum* XX, 96. Μέδιμνον *Noſter*, ſicuti alii, maſculina nota ponit VII, 187.

95. Πάρεξ τῶν πολεμιστέων] Sic praeſtat. *H. Stephanus* mutavit, codicem fortaſſe manu exaratum ſecutus. De Bucephalo Alexandri πολεμιστὴς ἀγαθὸς *Strabo* XV. p. 1023., ἵπποι πολεμισταὶ *Diodor. Sic.* II, 41., neque ignotus est *bellator equus* Latini poëtae. Et haec quidem dubio carent. Quid vero fiet his *Euſtathii* in Il. T, 221. ἵπποι γὰρ αὐτῷ ἦσαν δίχα φησὶν (*Herodotus*) τῶν πολεμιστῶν, ὀκτακόσιοι μὲν ΚΗΛΩΝΕΣ· αἱ δὲ ἀναβαινόμεναι ἑξακισχίλιαι &c.? Illene hic κήλωνες invenit? *Tzetzes* hac eadem in re et bis quidem, κήλωνες ὀκτακόσιοι, χωρὶς τῶν ἐν πολέμοις Chil. IV. p. 331. Sunt ſane κήλωνες iidem ac οἱ ἀναβαίνοντες τὰς θηλείας. *Gloſſae*, Κήλων, ὁ ἐπιβαίνων ἵππους, *Admiſſarius*. In *Heſychio* ex correctione ὁ ὀχευτὴς ἵππος. Frequentius aſini equas inſcendentes ad mulorum feturam. *Philo* de Leg. Special. p. 784. B. ἵνους ὑπερμεγέθεις, οὓς προσαγορεύουσι ΚΗΛΩΝΑΣ, ἀνατρέφουσι. In *Archilochi* fragmento ἵνοι κήλωνες apud *Euſtath.* p. 1597, 28. Ego vero *Herodoto* κήλωνας, quippe *Euſtathii* & *Tzetzae*, etiam alia ex arbitrio demutantium, interpretamentum, nego.

8. Καὶ κηλωνηΐοισι] Laudo *Medic.*, tametsi *Pollux* κηλώνειον hinc habeat. Cur vero de vocis diverſa ſcriptura additum a viro Cl. nihil est? Omnes, excepto *Genevenſi* anni CIↃIↃCXVIII., ἀντλέεται μὲν κηλωνηΐῳ praeferunt Edd. VI, 119.; cui ſcriptioni conſentit *Etymolog. M.* p. 510., et *Moſchopulus* περὶ Σχεδ. p. 57., ſollicite κηλόνειον, τὸ κοινῶς γεράνιον i. e. *tollenonem* et κηλώνιον, τὸ τρεφόμενον ζῶον ἐπὶ ὀχείᾳ distinguentes. Facit cum illis *Libanius* Declam. XXXV. p. 799. C. Cauſa differitatis in diverſa vocabuli origine est, quam *Etymolog.* in κήλον *ligno*, alii in κήλων, quo de ſupra, invenerunt.

13. Νῖνος πόλις οἴκητο] Accedo *Bocharto*, *Marshamo*, *Reiskio* & aliis, hoc praeferentibus. τὸ οἱ, quamtumvis in MSS. quibusdam, quid huic loco proſit, non exputo. *Horreus* Aldinum οἰκέαται tuetur *Obſerv. in Herodot.* p. 116., ſed exemplis alienis. Si recordatus fuiſſet *Aldini* I, 151. ἐν Τενέδῳ δὲ μία οἰκέαται πόλις, vidiſſet de praeſente urbis ſitu agi, non vero praeterito & olim florente: verius tamen illic οἰκέεται.

18. Ἄριστα αὐτὴ ἑωῦτῆς ἐνείκῃ] Per leve est, ſi tamen vile ſit, quo ſuus veteri ſermoni cultus integratur: αὕτη male edebatur. *Noſter* C. 203. τῇ εὐρυτάτη ἐστὶ αὐτὴ ἑωῦτῆς· et II, 149. *Hippocrates* Aër. Aq. & Loc. p. 284, 37. ταῦτα μὲν ἄριστα αὐτὰ ἑωυτέων ἐστί. *Arrian.* Ind. C. 10. ἵναπερ μακρότατη αὐτὴ ἑωῦτῆς ᾖκισται. Alia ſciens praetereo et cupidos ad *Henr. Stephan.* de Dialect. p. 41. amando. *Strabo* de trecenteſimae frugis incremento, quod ager Babylonius reddebat, L. XVI. p. 1077. D. καὶ γὰρ τριακοσάχια λέγουσι. Voluit credo τριακόσια uti *Herodotus*, aut, quia in MSS. τριακοσάχοα, τριακοσιοντάχουν, quo uſu ἑκατοντάχουν et διακοσιοντάχουν poſuit ſuperiore libro p. 1063. C. et τριακοντάχουν VII. p. 478.

24. Καρπῶν ἐχόμενα] Sic iubent membranae, et iu-

ἐς ἀπιξίην πολλὴν ἀπῖχται. χρέωνται δὲ οὐδὲν ἐλαίῳ, ἀλλ' ἐκ τῶν σησάμων [a] ποιεῦντες. εἰσὶ δέ σφι Φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον, οἱ πλεῖστες [b] αὐτέων καρποφόροι· ἐκ τ' καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιεῦνται. τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσι τά τε ἄλλα, καὶ Φοινίκων, τοὺς ἔρσενας Ἕλληνες καλέουσι, τοῦτον τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν Φοινίκων, ἵνα πεπαίνηται σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύνων, καὶ μὴ ἀποῤῥέῃ ὁ καρπὸς ὁ τοῦ Φοίνικος. ψῆνας γὰρ δὴ [c] φορέουσι ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσενες, [d] καθάπερ δὴ οἱ ὄλυνθοι. Τὸ δὲ ἀπάντων θῶυμα μέγιστόν μοί ἐστι τῶν ταύτῃ, μετά γε [e] τὴν πόλιν αὐτὴν, ἔχομαι φράσων. τὰ πλοῖα αὐτοῖσι ἐστὶ τὰ κατὰ τὸν ποταμὸν πορευόμενα ἐς τὴν Βαβυλῶνα ἐόντα κυκλοτερέα, πάντα σκύτινα. ἐπεὰν γὰρ ἐν τοῖσι Ἀρμενίοισι [f] τοῖσι κατύπερθε Ἀσσυρίων οἰκημένοισι νομέας ἰτέης ταμόμενοι ποιήσωνται, περιτείνουσι τούτοισι διφθέρας γεγαμμένας ἔξωθεν, ἐδάφεος τρόπον, οὔτε πρύμνην ἀποκρίνοντες, οὔτε πρῴρην συνάγοντες, ἀλλ' ἀσπίδος τρόπον κυκλοτερέα ποιήσαντες, καὶ καλάμης πλήσαντες πᾶν τὸ πλοῖον [g] τοῦτο, ἀπιᾶσι καθὰ τὸν ποταμὸν φέρεσθαι, φορτίων πλήσαντες μάλιστα δὲ [h] βίκας φοινικηΐους κατάγουσι οἴνου πλέας. ἰθύνεται δὲ ὑπό τε δύο πλήκτρων, καὶ δύο ἀνδρῶν ὀρθῶν ἑστεώτων. καὶ ὁ μὲν ἔσω ἕλκει τὸ πλῆκτρον, ὁ δὲ ἔξω ὠθέει. ποιέεται δὲ καὶ κάρτα μεγάλα ταῦτα τὰ πλοῖα, καὶ ἐλάσσω· τὰ δὲ μέγιστα αὐτέων, καὶ πεντακισχιλίων ταλάντων γόμον ἔχει. ἐν ἑκάστῳ δὲ πλοίῳ ὄνος [i] ζωὸς ἔνεστι, ἐν δὲ τοῖσι μέζοσι πλεῦνες. ἐπεὰν [k] οὖν ἀπίκωνται πλέοντες ἐς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ διαθέωνται τὸν φόρτον, νομέας μὲν τοῦ πλοίου καὶ τὴν καλάμην πᾶσαν [l] ἀπεκήρυξαν· τὰς δὲ διφθέρας [m] ἐπισάξαντες ἐπὶ τὰς ὄνους,

dibilia visum iri. Oleo autem non utuntur nisi quod ex sesamis faciunt. Nascuntur eis per campum omnem palmæ, pleræque fructiferæ; ex quibus et panes et vinum et mel conficiunt, easque colunt ficuum more et tum in aliis, tum palmarum, quas Græci masculas vocant, quarum fructum circumligant iis palmis, quæ dactylos ferunt, ut illis maturet dactylum culex intrans, et non decidat fructus palmæ. Masculæ enim in fructu ferunt culices, quemadmodum caprifici. Venio ad id, 194
quod ex omnibus, quæ sunt in ea regione, secundum ipsam urbem, mihi summo miraculo est, disserendum. Navigia illorum secundo flumine commeantia Babylonem, sunt orbiculata atque omnia coriacea. Nam postquam in Armeniis, qui supra Assyrios incolunt, ex cæsis salicibus costas fecerunt, obducunt illis pelles tectorias extrinsecus in modum pavimenti, neque puppe discreta, neque prora acuminata, sed in speciem clypei orbiculata. Tale navigium omne stramento replentes fluvio deferendum permittunt, oneratum mercibus: sed maxime dolia ex palmis vino onusta deferunt, dirigentibus illud duobus plectris vel palis, totidemque viris rectis stantibus; quorum alter introrsus palum trahit, alter extra pellit. Fiunt autem navigia hæc et magna admodum et minora: quorum maxima ferunt quoque pondus quinque millium talentorum, singula singulos asinos vivos habentia, maiora etiam plures. Postquam igitur navigantes Babylonem pervenerunt, onusque distraxerunt, costas quidem navigii atque omnia stramenta venundant, sed pelles asinis imponunt,

79

[a] Ποιεῦνται *Arch.* [b] Αὐτῶν *M. Arch. Ask.* & *Athen.* XIV. p. 651. [c] Φορέουσι *Athen.*, et melius; φέρουσι *Edd.* Paullo ante *βαλάνην Arch.* & semper ἄρσενες. In *Athen. Codd.* MSS. ἔρσενες. [d] Κατάπερ δὴ οἱ *Arch. Vind. & Paris. B.* cum Edd. δὴ M. aberat. [e] Αὐτ. τὴν πόλιν *Ask. Arch.* [f] Hoc non legit *Arch.* [g] Τούτοισι *Arch. V.* Tum ἀπιεῖσι *M. Ask.*; *Aldo* plerique MSS. consentiunt. [h] Κίκους *Ask.* [i] Ζωὸς ora *Steph.*, ζωὸς *Ask.* ζῶς *Arch.* vulgo ζῶς. [k] *M. Ask. Arch.* vulgo οὖν. [l] Ἀπινεκήρυξαν in *Med.*, sed ν alia manu tertiae litterae superscripto, quo modo *Ask.*, in vulgato omnes *Parisini*, *V. Arch.* adquiescunt. [m] Habet hinc *Pollux* VII, 186.

stissime. Vid. I, 120. Novi haec varie mutari, qua opera in posterum supersedendum est. Statim ἐκ τῶν σησάμων ποιεῦνται qui volunt, auxiliatorem *Arch.* allegare possunt. Ego hoc patrono non utor.

29. Θεραπεύουσι· τά τε ἄλλα,] Hic voces istas non videtur legisse *Athenaeus* XIV, p. 650. C. quae in versum 31. reiectae suam mihi sedem viderentur recuperasse, si legeretur: τά τε ἄλλα, καὶ τὰ ἐρημένα καρπῶν ἐχόμενα. — Proxime sequentia hunc in modum, ex *Athenaeo* partim, restituenda iudico: τῶν γὰρ Φοινίκων, τοὺς ἔρσενας καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόρῃσι τῶν Φοινίκων, ἵνα πεπαίνῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύνων· καὶ μὴ ἀποῤῥέῃ ὁ καρπὸς ὁ τοῦ Φοίνικος· ψῆνας γὰρ δὴ Φορέουσι ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσενες, κατάπερ οἱ ὄλυνθοι. Huc pertinent Ψῆνες in *Glosf. Herod. Hesychius* in v. Ψηνίζων *animalculum* esse scribit, ὃ εἰσδύεται εἰς τοὺς ὀλύνθους τῶν σύκων, καὶ πεπαίνει αὐτούς. Vid. *Suidas* in Ἀνερίναξος. *Zenobius* II Prov. 23. ἐνδυόμενον εἰς τοὺς σφῆνας (legerim εἰς τοὺς ὀλύνθους ὁ Ψὴν) τὸ θηρίδιον σπερεῖ τούτους καὶ πεπαίνει· idem verbum πεπαίνειν in eadem re *Theophrastus* adhibuerat de Caus. Plant. II, c. XII. — Ut hic in Edd. sic & apud *Athen.* legitur ἵνα πεπαίνηται· perperam: fructus alligabantur, ἵνα ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύνων πεπαίνῃ, *ad maturitatem perduceret.* VALKEN.

29. Θεραπεύουσι τά τε ἄλλα, καὶ Φοιν.] Haec artius inter se aptavi, quo orationi nexus rediret, secutus iudicium *Salmasii* in *Solin.* p. 738., et qui eum exscripsit, *Bod. a Stapel* ad *Theophrasti* Hist. Plant. II, 9. p. 115. Idem *Corn. de Pauw*, et *Reiskio* in opinionem venit. Vide & haec quae *Bod. a Stapel* corrigenda cum *Salmasio* censuit, neque absurde, me arbitro. Primo τούτων τὸν καρπὸν, tum ἵνα πεπαίνῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν —. Quarum mutationum utraque exigua est, & ad sententiam necessaria. Et hactenus doctissimis viris libens calculum addo. Quod vero uterque *Pollucem* & *Hesychium* erroris postulant, quoniam ψῆνας, καρπὸν τῶν ἀῤῥένων Φοινίκων explicuerunt, vereor ut iusta sit actio. *Theophylactus* certe, illi si rei sint, in eodem luto haeret Epist. XVIII., in amore palmarum secutus *Achillem Tat.* L. I. de Clit. Amor. p. 57., neque omni a lapsu immunem. Maius est, quod *Herodoto* inpingitur: de culice, qui e mascula palma in feminae fructum intret, ut dactylum ad maturitatem perducat et is tenacius haereat, monstro simile esse: quod in caprificatione usus introduxerat, id Historicum transtulisse inprudenter ad palmas: audiendum esse *Theophrastum*, doctum sua in arte hominem. Gravis accusatio. Ego vero *Herodoto* patronum dabo virum eruditum *Iulium Pontederam*, qui *Bod. a Stapel* criminationes doctissime dispulit, ostenditque palmis per orientis plagas fructiferis, ne palmulas ante maturitatem amittant, per hos *culices*, sive τοὺς ψῆνας succurri. *Herodotum* testem fuisse oculatum, *Theophrastum* ex aliorum narrationibus de palmarum coniugio scriptitasse, *Antholog.* L. II, 32. p. 168.

40. Νομέας ἰτέης ταμόμενοι] Vide *I. Brodaeum* L. I. Miscell. C. 10. & *P. Leopardum* Emend. XIII, 13., qui *Baiffium* ac *Vallam* comiter in viam revocarunt. De futilibus navibus culte *Antiphilus* Anthol. I, 57. p. 116.

46. Βίκους φοινικηΐους — οἴνου] Adstipulor doctis viris, qui cum *Valla* φοινικηΐου corrigunt. Frequens in Oriente id vini genus. *Xenophon* Κύρου Ἀναβ. I. p. 54. *Ed. Hutchins.* οἶνον ἐκ τῆς βελάνου πεποιημένον τῆς ἀπὸ τοῦ Φοίνικος adpellat, *Noster* suo more Φοινικηΐου II, 86, III, 20. Supra ἀπιᾶσι cur deterius τῷ ἀπιεῖσι *Med.* habitum fuerit, non capio. Vide II, 86.

51. Ὄνος ζωὸς ἔνεστι] Sic oportuit. Ζῶς Graecae dialecti formam non habet. Si σῶς fuisset, servassem. *Noster* IV, 76. ἢν σῶς καὶ ὑγιὴς ἀπονοσήσῃ· et saepe Attici scriptores, *Sophocles* Oed. Colon. v. 1205., *Euripid.* Hecub. v. 994., *Plato* Phaedon. p. 87. B. Vide *Eustath.* in Homer. p. 957. et *Thomam M.* in Σῶς.

55. Ἀπενεκήρυξαν] Quantillum erat litera transposita scripsisse ἐπανεκήρυξαν· *insuper sub praecone vendebant:* postquam nempe διαθέωντι τὸν φόρτον, —— τὴν καλάμην πᾶσαν ἐπανεκήρυξαν. A *Gronovio* vulgatum cum

nunt, eosque in Armeniam agitant; adverso enim flumine navigari præ illius rapiditate nullo pacto potest. Propterea enim quoque non ex lignis, sed ex pellibus navigia fiunt. Iidem, ubi asinos agitando in Armeniam redierunt, alia ad eundem modum navigia consuunt. Et naves quidem eorum tales sunt.
195 Amictu autem tali utuntur: duabus amiciuntur tunicis, una linea usque ad pedes demissa, cui alteram laneam superinduit: postremo candidam pænulam circumiicientes, calceos gerunt gentis more, soleis Thebanis pæne similes. Capita habentes comata, mitris redimiunt, unguentis toto corpore delibuti. Anulum signatorium quisque gestat, et baculum manu factum, cui adest politum aut malum, aut rosa, aut lilium, aut aquila, aut aliud quid: nam absque insigni gestare sceptrum ipsis nefas. Atque hic eorum corporis est
196 cultus. Leges vero constitutæ ipsis hæ sunt: una quidem prudentissima, quantum ego sentio, qua Enetos, qui sunt ex Illyriis, audio uti. Per singulos pagos semel quotannis ista fiebant. Vbi virgines effectae essent nubiles, eas quum congregassent universas, unum in locum sic iunctas recipiebant, quas circumsistente virorum frequentia, surgens præco singulatim vendebat: primum quidem pulcherrimam omnium; secundum hanc, postquam illa multo vendita esset auro, aliam proclamabat, quæ post illam esset speciosissima. Vendebantur autem in connubium. Babylonii igitur, qui locupletes et iidem maturi nuptiis erant, licitando quisque alterum superantes mercabantur pulcherrimas quasque. At iis ex plebe qui essent parati ad nuptias, his non opus erat pulchra forma: immo isti pecunias simulque fœdiores virgines accipiebant. Nam præco, ubi virginum speciosissimarum peregisset venditionem, excitabat deformissimam, aut siqua illarum esset mutila, eamque proclamabat dicens; quisquis vellet quamminimo auri accepto eam in matrimonio habere, donec illi, qui minimo contentus esset, addiceretur. Aurum vero istud ex speciosis virginibus conficiebatur, et sic speciosæ elocabant

ὄνους, ἀπελαύνουσι ἐς τοὺς Ἀρμενίους. ἀνὰ τὸν ποταμὸν γὰρ δὴ οὐκ οἷά τε ἐστὶ πλέειν οὐδενὶ τρόπῳ, ὑπὸ τάχεος τοῦ ποταμοῦ. διὰ γὰρ ταῦτα καὶ οὐκ ἐκ ξύλων ποιεῦνται τὰ πλοῖα, ἀλλ' ἐκ διφθερέων. ἐπεὰν δὲ τοὺς ὄνους ἐλαύνοντες ἀπίκωνται ὀπίσω ἐς τοὺς Ἀρμενίους, ἄλλα τρόπῳ τῷ αὐτῷ ποιεῦνται πλοῖα. τὰ μὲν δὴ πλοῖα αὐτοῖσι ἐστὶ τοιαῦτα. Ἐσθῆτι δὲ τοιῇδε χρέωνται, χιθῶνι ποδηνεκέϊ λινέῳ· καὶ ἐπὶ [a] τοῦτον ἄλλον εἰρινέον χιθῶνα ἐπενδύνει, καὶ χλανίδιον λευκὸν
65 [b] περιβαλλόμενοι, ὑποδήματα ἔχουσι ἐπιχώρια, παραπλήσια τῇσι Βοιωτίῃσι ἐμβάσι. κομῶντες δὲ τὰς κεφαλὰς, μίτρῃσι ἀναδέονται, μεμυρισμένοι πᾶν τὸ σῶμα. σφρηγῖδα δ' ἕκαστος ἔχει, καὶ σκῆπτρον χειροποίητον· ἐπ' ἑκάστῳ δὲ σκήπτρῳ ἔπεστι πεποιημέ-
70 νον ἢ μῆλον, ἢ ῥόδον, ἢ κρίνον, ἢ αἰετὸς, ἢ ἄλλο τι. ἄνευ γὰρ ἐπισήμου σφι νόμος ἐστὶ ἔχειν σκῆπτρον. αὕτη μὲν δή σφι ἄρτισις περὶ τὸ σῶμά ἐστι. Νόμοι δὲ αὐτοῖσι ὧδε κατεστέαται· ὁ μὲν σοφώτατος ὅδε, κατὰ γνώμην τὴν ἡμετέρην, τῷ καὶ Ἰλλυριῶν Ἐνετοὶ
75 πυνθάνομαι χρῆσθαι· κατὰ κώμας ἑκάστας ἅπαξ τοῦ ἔτεος ἑκάστου ἐποιέετο τάδε· ὡς ἂν αἱ παρθένοι [c] γενοίατο γάμων ὡραῖαι, ταύτας ὅκως συναγάγοιεν πάσας, ἐς ἓν χωρίον ἐσάγεσκον ἁλέας· πέριξ δὲ αὐτὰς ἵστατο ὅμιλος ἀνδρῶν· ἀνιστὰς δὲ κατὰ [d] μίην ἑ-
80 κάστην κήρυξ πωλέεσκε, πρῶτα μὲν τὴν εὐειδεστάτην ἐκ πασέων· μετὰ δὲ, ὅκως αὐτὴ εὑροῦσα πολλὸν χρυσίον [e] πρηθείη, ἄλλην ἀνεκήρυσσε, ἣ μετ' ἐκείνην ἔσκε εὐειδεστάτη. ἐπωλέοντο δὲ ἐπὶ συνοικήσει. ὅσοι μὲν δὴ ἔσκον εὐδαίμονες τῶν Βαβυλωνίων ἐπίγαμοι, ὑ-
85 περβάλλοντες ἀλλήλους ἐξωνέοντο τὰς καλλιστευούσας· ὅσοι δὲ τοῦ δήμου ἔσκον ἐπίγαμοι, οὗτοι δὲ εἶδεος μὲν 80
οὐδὲν ἐδέοντο χρηστοῦ, οἷ δ' ἂν χρήματά τε καὶ αἰσχίονας παρθένους ἐλάμβανον. ὡς γὰρ δὴ οἱ ἐξέλθοι ὁ κήρυξ πωλέων τὰς εὐειδεστάτας τῶν παρθένων, ἀνίστη
90 ἂν τὴν [f] ἀμορφεστάτην, ἢ εἴ τις αὐτέων ἔμπηρος ἦε, καὶ ταύτην ἀνεκήρυσσε, ὅστις [g] θέλοι ἐλάχιστον χρυσίον λαβών, συνοικέειν αὐτῇ· ἐς ὃ τῷ τὸ ἐλάχιστον [h] ὑπιστάμενῳ προσέκειτο. τὸ δὲ ἀν' χρυσίον ἐγίνετο ἀπὸ τῶν εὐειδέων παρθένων. καὶ οὕτω αἱ εὔμορφοι τὰς ἀμόρφους
95 καὶ ἐμπήρους ἐξεδίδοσαν. [i] ἐκδοῦναι δὲ τὴν ἑωυτῆς θυγα-

a *Med. Ask. Remig.* alii *τούτῳ*. Mox *εἰρίνεον Ask.*, *ἐρίνεον Arch.*, in *Edd. ἠρίνεον*. *b* Περιβαλλόμενος — ἔχων *M. Ask.* in ceteris cum *Aldo περιβαλλόμενοι — ἔχουσι*, sed *Arch. εἶχον*. Tum statim *τοῖσι* Βοιωτίοισι *V. Arch.* *c* Γενοίατο *Arch.* et mox *συνάγοιεν*. *d* Μὴν omnes praeter *M. Ask.* *e* *M. Ask. V. Arch.*, alii *πραθείη*. *f* *M. Ask. Arch. Rem. Vind.* margo *Steph.*, *Eustath.* p. 1441, 10. Vide ad C. 133. *Gronov. ἀμορφοτάτην Edd.*; tum ἔμπειρος bis *Ald.*; praeterea pro ἦε *Ask.* ἤ, ἦν *Arch.* *g* *Med. Ask. Arch.*; *Aldus* & alii *θέλει*. Mox *βαλὼν M.* sicuti & *Aldus*. *h* *V. Rem. M. Ask. Arch.*, ceteri *ἐπισαμένῳ*. *i* Quinque quae sequuntur voces desunt *Arch.*

cum *ἀπεμπωλεῖν* comparabat Clar. *Abresch.* Diluc. *Thuc.* p. 584. *ἐγκηρύσσειν* tamen Graecum esse mecum, opinor, negaturus: *Thucydideum ἐπανεῖπον* e L. VI, c. 60. ab *Hesychio* & *Suida* enotatum, ad nostrum illud aptius respondet. *Maxima voce* utentes saepe dicuntur *ἀναφωνῆσαι*, *ἀνακηρύσσειν*, *ἀνειπεῖν*. De praecone res vendendas *proclamante ἀνακηρύσσειν* bis adhibuit *Herod.* I. c. 196. Nostro tamen loco si Codices conspirarent in *ἀπεκήρυξαν*, causae nihil esset cur repudiaretur verbum, interdum significans *per praeconem vendere*, vel vendenda *voci subiicere praeconis*, *ὑπὸ κήρυκος* vel *ὑπὸ κήρυκι πωλεῖν* velut apud *Demosth.* C. Aristocr. p. 436. §. 325. In versu Comici *Platonis*, qui sic scribi debuerat ap. *Harpocr.* in v. Σκευάρια δὴ κλέψας *ἀπεκήρυξ' ἐκφέρων* *Menandri ἀπεκήρυξεν Ammonius* in v. Κηρύξαι explicat *ὑπὸ κήρυκι ἐπώλησε*. *Lysiae* forte restituendum isto sensu verbum frequentat in Βίων *πράσει* *Lucianus*. VALKEN.

64. Εἰρίνεον *κιθῶνα*] Bene *Ask.*; scriptor ipse VII, 91. *καὶ κιθῶνας εἰρινέους ἐνδεδυκότες*. Adde *πίλους εἰρινέους* IV, 73. et 11, 81. Non adiungo, *Strabonem* omnia haec suo sermone repraesentasse L. XVI, p. 1082. A.; id monere debeo, restitutam in integrum *Aldi* & plurium schedarum scripturam esse. Quod *Medic.* dedit, hiulcum est, neque habet *περιβαλλόμενος* & *ἔχων* suum sibi fulcrum. Solet *Herodotus* creberrime a plurali ad singularem numerum pergere & ad priorem reverti, uti C. 197. Mos idem aliis. Ecce ex *Hesiodi* Aspid. v. 253. &c., de Parcis *ὧν δὲ πρῶτον μεμάποιεν* —— *ἀμφὶ μὲν αὐτῷ Βάλλ' ὄνυχας μεγάλους* —— *αἱ δὲ φρένας* ——. Quae huius loci structurae adcurate respondent. Poëtae deest *ἑκάστη*, cuiusmodi vox & hic ad sententiae complementum advocanda est, ac saepe alias.

76. Ὡς ἂν αἱ *παρθένοι* &c.] Legendum puto vel ὧν ἂν, aut, si quis illud praeferat, *τοῖσι ἂν αἱ παρθένοι γενοίατο γάμων ὡραῖαι*. Legitur L. II, c. 85. *τοῖσι ἂν ἀπογένηται ἐκ τῶν οἰκηίων ἄνθρωπος*. De puellarum hoc apud Assyrios mercatu *Nicolaus* agit *Damasc. Stobaei* p. 293, 16. *AElian.* vid. V. H. IV, p. 328. & *Perizonius*. Σαυρομάται περὶ πόσιν τὰς θυγατέρας πιπράσκουσι, *Zenobius* Prov. V, 25. VALKEN.

86. Ἐπίγαμοι, *οὗτοι δὲ εἶδεος* &c.] Duae si transponerentur voculae, meo quidem iudicio rectius ista cohaererent hunc in modum scripta: ὅσοι δὲ τοῦ δήμου ἔσκον ἐπίγαμοι, *οἳ δὴ εἴδεος μὲν οὐδὲν ἐδέοντο χρηστοῦ, οὗτοι αὖ χρήματά τε καὶ αἰσχίονας παρθένους ἐλάμβανον.* —— Quod sequitur, *ὡς γὰρ δὴ οἱ ἐξέλθοι ὁ κήρυξ πωλέων*, mihi certe non placet. VALKEN.

86. Ἐπίγαμοι, *οὗτοι*] Fluit multo lenior oratio, si coniecturam amplectaris. *Reiskius* maluit *ἐπίγαμοι, οὐ μέν τοι γ' εἶδεός οὐδὲν ἐ. χρηστοῦ, οἳ δ' αὖ χρήματα*. Statim corrigit idem, sicuti ante cum *St. Berglerus*, *ὡς γὰρ διεξέλθοι ὁ κήρυξ* —, quo sententia paullo fit expeditior.

puellis. Item de τριότις, sepultura, luctu, & purgatione post concubitum. Cultus Veneris

γατέρα ὅτεῳ βούλοιτο ἕκαστος, οὐκ ἐξῆν, οὐδὲ ἄνευ [a] ἐγγυητέων ἀπαγαγέσθαι τὴν παρθένον πριάμενον, ἀλλ' ἐγγυητὰς χρῆν καταστήσαντα, ἢ μὴν συναικήσειν αὐτῇ, οὕτω [b] ἀπάγεσθαι· εἰ δὲ μὴ συμφεροίατο, ἀποφέρειν τὸ χρυσίον ἔκειτο νόμος. ἐξῆν δὲ καὶ ἐξ ἄλλης ἐλθόντα κώμης τὸν βυλόμενον ὠνέεσθαι. οἱ μέν νυν κάλλιστος νόμος, οὗτός σφι ἦν· οὐ μέντοι νῦν γε [c] διετέλεσε ἐών. ἄλλο δέ τι ἐξευρήκασι νεωστὶ γενέσθαι, ἵνα μὴ ἀδικοῖεν αὐτὰς, μηδ' ἐς ἑτέρην πόλιν ἀγωνται. ἐπεί τε γὰρ ἁλόντες ἐκακώθησαν καὶ οἰκοφθορήθησαν, πᾶς τις τῷ δήμῳ [d] βίῃ σπανίζων καταπορνεύει τὰ θήλεα τέκνα. Δεύτερος δὲ σοφίῃ ὅδε ἄλλος σφι νόμος κατεστήκει· τοὺς κάμνοντας ἐς τὴν ἀγορὴν [e] ἐκφορέουσι· οὐ γὰρ δὴ χρέωνται ἰητροῖσι· προσίοντες ὦν πρὸς τὸν κάμνοντα, συμβυλεύουσι περὶ τῆς νούσου, εἴ τις καὶ αὐτὸς τοιοῦτον ἔπαθε, οἷόν [f] ἂν ἔχοι ὁ κάμνων, ἢ ἄλλον εἶδε παθόντα. ταῦτα προσιόντες συμβυλεύουσι, καὶ παραινέουσι [g] ἅσσα αὐτὸς ποιήσας ἐξέφυγε ὁμοίην νοῦσον, ἢ ἄλλον εἶδε ἐκφυγόντα. σιγῇ δὲ παρεξελθεῖν [h] τὸν κάμνοντα οὐ σφι ἔξεστι, πρὶν ἂν ἐπείρηται ἥντινα νοῦσον ἔχει. Ταφαὶ δέ σφι εἰσὶ μέλιτι. Θρῆνοι δὲ παραπλήσιοι τοῖσι ἐν Αἰγύπτῳ. ὁσάκις δ' ἂν μιχθῇ γυναικὶ τῇ ἑωυτοῦ ἀνὴρ Βαβυλώνιος, [i] περὶ θυμίημα καταγιζόμενον ἵζει, ἑτέρωθι δὲ ἡ γυνὴ τὠυτὸ τοῦτο ποιέει. ὄρθρου δὲ γενόμενοι, λοῦνται [k] καὶ ἀμφότεροι· ἄγγεος γὰρ οὐδενὸς ἅψονται πρὶν ἂν λούσωνται. ταυτὰ δὲ ταῦτα καὶ Ἀράβιοι [l] ποιεῦσι. Ὁ δὲ δὴ αἴσχιστος τῶν νόμων ἐστὶ τοῖσι Βαβυλωνίοισι ὅδε· δεῖ πᾶσαι γυναῖκα ἐπιχωρίην ἱζομένην ἐς ἱρὸν Ἀφροδίτης, ἅπαξ σὺ τῇ ζόῃ μιχθῆναι ἀνδρὶ ξείνῳ. πολλαὶ δὲ καὶ οὐκ ἀξιεύμεναι ἀναμίσγεσθαι τῇσι ἄλλῃσι, οἷα πλούτῳ ὑπερφρονέουσαι, ἐπὶ ζευγέων σὺ [m] καμάρῃσι ἐλάσασαι, πρὸς τὸ ἱρὸν ἐστᾶσι· θεραπηίη δέ σφι ἕπεται [n] πολλὴ ὄπισθεν. αἱ δὲ πλεῖπες ποιεῦσι ὧδε· σὺ τεμένεϊ Ἀφροδίτης κατέαται στέφανοι περὶ τῇσι κεφαλῇσι ἔχουσαι θώμιγγος πολλαὶ γυναῖκες. αἱ μὲν γὰρ προσέρχονται, αἱ δὲ ἀπέρχονται. σχοινοτενέες δὲ διέξοδοι πάντα τρόπον [o] ὁδὸν ἔχουσι διὰ τῶν γυναικῶν, δι' ὧν οἱ ξεῖνοι διεξιόντες ἐκλέ-

bant deformes ac mutilas. Elocare vero filiam ſuam cui quisque vellet, non licebat, nec cuiquam emptori fas erat ſine fideiuſoribus abducere puellam, ſed datis fideiuſoribus, certe ſe ducturum illam uxorem, ita demum abducere; ſi de hoc non conveniebat, lex erat ut aurum redhiberet. Quinetiam ex alio pago venienti licebat mercari ſi vellet. Hæc apud eos honeſtiſima lex erat, quæ tamen ad hoc tempus non perſeveravit. Sed noviſime aliud quiddam excogitaverunt, ne quis feminas iniuria afficiat, neve quis aliam in urbem abducat. Nam poſteaquam expugnati male accepti ſunt, et res domi fuit perdita, unusquisque plebeius, qui victus inopia premitur, filias ſuas adigit ad quæſtum corpore faciendum. Alte- 197
ram item ſapienter conſtitutam habent legem, qua ægrotos efferunt in forum: neque enim medicis utuntur; ut eum adeuntes, de languore conſulant, ſiquis et ipse eundem habuit morbum, aut alium vidit correptum. Hæc illi qui illuc adeunt conſulunt, hortanturque ad ea, quæ ipse faciendo effugerit ſimilem morbum, aut alium noverit effugiſſe. Nec fas est cuiquam ægrotantem præterire ſilentio, nec antequam exploraverit quonam ille morbo laboret. Sepul- 198
turæ eisdem in melle: luctus funebres AEgyptiacis perſimiles. Quoties autem cum uxore miſcetur vir Babylonius, ſuffitui conſecrato asſidet, et ex altera parte mulier idem facit. Sub diluculum etiam abluuntur ambo; nullum quippe vas priusquam ſe abluerint tangent. Eadem hæc et Arabes faciunt. Vna iisdem Babyloniis lex est 199
omnibus modis fœda; nempe quamque mulierem indigenam oportet ſemel in vita ad Veneris templum deſidentem, cum externo viro conſuetudinem habere. Ceterum multæ et dedignantes aliarum conſortia, utpote divitiis tumentes, hæ iumentis in camaris vehentes, ad templum ſtant, ſequuta interim a tergo magna famulitii turba. Pleræque etiam ſic faciunt. In fano Veneris ſedent coronam funiculi in capitibus gerentes multæ mulieres, e quibus aliæ accedunt, aliæ discedunt. Nam diverticula undecunque funiculis diſtincta viam præbent externis per mulieres illas,

81

a Ἐγγυήτεω *Ask. Arcb.* *b* *M.*, ἂν ἄγεσθαι *Ask.*, ἀγάγεσθαι *Vind.*, ἀνάγεσθαι *Edd.* *c* Διετέλεσε ora *Steph.* et *Rem.* διετέλεσσε *M. Ask.*, vulgo διετέλεε. *d* Abeſt βίου *Arcb.* *e* Ἐκφέρουσι *idem.* *f* Ἔχει tantum *Arcb.* *g* Ἅττα idem. *b* Duo haec omittuntur in *Arcb.* Mox οὔ σφι ut *M. Ask.* vulgo οὔπω. *i* *M. Arcb. Ask.* πυρὶ vulgo. *k* Copula venit ex *M. Ask.*, aliis abeſt. *l* *M. Ask.*, ποιέουσι ceteri. Quae ſequuntur, deſunt *V.* & *Arcb.* usque in C. 200., etiam *Vallae.* *m* Sumſit hinc *Pollux* X, 52. *n* Ὄπισθεν ἔπ. πολλὴ *Ask.* *o* Ὁδῶν idem.

99. Οὕτω ἀπάγεσθαι] Praeclare *Medic.*, quamquam et ſua venus est in lectione ſchedarum *Ask.*, a qua non multum *Aldus* recedit. Tritum est οὕτω in ſententiae conſecutione. Noſter II, 92. ἐν κλιβάνῳ διαφανεῖ πνίξαντες, ΟΤΤΩ τρώγουσι· quibus uſus est *Georg. Raphelius* ad *Act. Apoſt.* XX, II. Alia conduxit *Io. Taylor* in *Demoſthenis* Midianam p. 193.

2. Ὁ μέν νυν κάλλιστος νόμος &c.] *H. Stephanus* hic praepoſtere quaedam collocata in Graecis esſe exemplaribus putavit: ſenſum esſe: *Et haec quidem apud illos honeſtiſſima conſuetudo erat, ne iniuria illas afficerent, neque in aliam urbem abducerent. Verum ad haec usque tempora non permanſit.* Cum quo non facio. Graeca bene habent. Quae ſedem ille migraſſe opinatus est, ſua ſtatione everti non posſunt. Scripſerat, licuiſse ἐξ ἄλλης ἐλθόντα κώμης τὸν βουλόμενον ὠνέεσθαι. Itaque aliorſum emtae abduci poterant, ac ſic iniuriis adfici: praeterea occupata urbe ab inimicis, eius rei amplior copia. Quare tenuiores καταπορνεύειν τὰ θήλεα τέκνα maluerunt, prorſus uti Lydi I, 94.

7. Δεύτερος δέ] Haec apta & nexa ſunt C. 196. ὁ μὲν σοφώτατος ὅδε ——. Quali periodo longiore & alibi utitur. Post pauca *Reiskius* εἴ τις ἢ καὶ αὐτὸς — ἔπαθε· nulla gravi cauſſa. *Plutarchus* eadem in re εἴ τι πρόσφορον ἔχοι παθὼν αὐτὸς ἢ παθόντα θεραπεύσας T. II. p. 1128. E. Adde *Strabonem* XVI. p. 1082., *Noſtri* aemulatorem. Rudia medicae artis primordia tali ex veterum more haud pauci repetunt. Nominavit nonnullos *Almelovenius* ad *Strabonem*, alios *Daviſius* in *Max. Tyrii* Diſſ. XII. p. 540.

19. Περὶ θυμίημα καταγιζόμενον ἵζει] Etſi πυρὶ καταγίζειν II, 47. poſuerit, certae ſunt ſchedae veteres, et iuſta *Gronovii* opera. Alioqui locus Heinſianae coniecturae, qua παρὰ θυμίημα voluit, obportunus esſet. Dedit eam *Iungermannus* ad *Polluc.* I, 26. Adtigit & haec *Strabo* XVI. p. 1081. *Io.* autem *Spencerus* hunc & non diſſimilem luſtrationis in Hebraeorum iure ritum ex AEgypto arcesſit, ſuo tamen arbitrio & ſine teſte, *Leg. Hebraeor.* L. I, 8. p. 257. Egregie *Theano* rogata περὶ γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρεύει, ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, εἶπε, παραχρῆμα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου σὐδέποτε in *Stobaei* Serm. LXXII. p. 443. et *Diogen. Laërt.* VIII, 44. cum *Menagii* obſervatione.

31. Στέφανοι — θώμιγγος] *Strabo* θώμιγγι δ' ἑκάστη ἑκάστη hoc ex loco XVI. p. 1081. C. Referunt huc, neque iniuria, ex Epiſtola, quae *Ieremiae* tribuitur, verſum 43., αἱ δὲ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται. Conveniunt egregie & turpem harum muliercularum morem deſcribunt, uti copioſe docuit, *Nic. Bondt* V. C. in docta Diſſert. ad eam Epiſtolam, quam me ſuaſore ſcripſit & duce defendit. Θώμιγγες ſunt σχοινία· quod *Noſter* I, 26. de Epheſiis, urbem ſuam Dianae conſecrantibus, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νηοῦ σχοινίον ἐς τὸ τεῖχος, id *Polyaeno* VI, 50. θάμιγγας συνάψαι τοῖς κίοσι τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος, pariterque *AEliano* Var. III, 26. Mox πάντα τρόπον διανέχουσι i. e. διήκουσι Cl. *Reiskius*, quem ſua correctione frui patior.

46. Ὅσαι

las, quas transeuntes deligunt, Porro quum illic conſederit fœmina, non prius domum regreditur, quam externorum aliquis pecuniam in genua illi iniecerit, et cum eadem extra fanum abducta rem habuerit; illum autem qui iniicit, dicere oportet; Ego tibi deam Mylitta imploro. Mylitta enim Aſsyrii Venerem appellant; pecunia vero pretio est quantulacunque; non enim reiiciet; nec enim fas est, ſiquidem in ſacrum convertitur; quicunque pecuniam obiecerit primus, hunc illa ſequitur, neque quenquam repudiat: ubi congreſſa fuerit deæ conciliata domum revertitur; et ab hoc tempore haud ita magnum illi dederis, ut eam nanciſcaris. Iam, quotquot forma et proceritate eminent, cito discedunt: quæ vero deformes, diutius deſident, quia nequeunt legi facere ſatis. Fitque interdum ut nonnullas etiam triennio atque quadriennio expectare oporteat. Alicubi quoque in
200 Cypro ſimilis quædam lex est. Hæc ſunt Babyloniorum inſtituta; quorum tres ſunt tribus, quæ nullo alio niſi piſcibus victitant; quos captos ubi arefecerunt ad ſolem, hoc faciunt. In pilam coniiciunt, ac piſtillis mitigatos per ſindonem incernunt, unde quisquis illorum vult, velut placentam confectam habet; alius vero in mo-
201 dum panis torret. CYRO, post hanc quoque gentem ſubactam, incesſit cupido MASSAGETAS in ſuam poteſtatem redigendi. Quæ gens fertur et magna esſe et ſtrenua, ad auroram ſolisque ortus ſita, trans Araxem fluvium e regione Iſſedonum. Sunt etiam qui eam Scythicam natio-
202 nem esſe dicant. Araxes Iſtro maior et idem minor esſe memoratur; et in eo frequentes inſulæ Lesbo fere pares magnitudine: et homines qui illas incolunt, æſtate veſci radicibus quibuslibet, quas ipsi fodiunt; arborum autem fructus, quos maturos comperiunt, in cibum reponere, quo per hyemem veſcantur. Ab illis inventas etiam esſe arbores talem fructum ferentes, qui coniiciatur ab illis in ignem, quem
7 catervatim collecti accenderint: illi vero circumquaque adſidentes et olfacientes cremantem

35 ἐκλέγονται. ἔνθα ἐπεὰν ἵζηται γυνὴ, οὐ πρότερον ἀπαλλάσσεται ἐς τὰ οἰκία, ἤ τις οἱ ξείνων ἀργύριον ἐμβαλὼν ἐς τὰ γούνατα, μιχθῇ ἔξω τοῦ ἱροῦ. ἐμβαλόντα δὲ δεῖ εἰπεῖν τοσόνδε, „ Ἐπικαλέω τοι τὴν θεὸν Μύλιττα". Μύλιττα δὲ καλέουσι τὴν Ἀφροδίτην
40 Ἀσσύριοι. τὸ δὲ ἀργύριον, μεγαθός ἐστι ὅσον ἂν· ἀ γὰρ μὴ ἀπώσηται· ἀ γὰρ οἱ θέμις ἐστί· γίνεται γὰρ ἱρὸν τοῦτο τὸ ἀργύριον. τῷ δὲ πρώτῳ ἐμβαλόντι ἕπεται· οὐδὲ ἀποδοκιμᾷ οὐδένα· ἐπεὰν δὲ μιχθῇ, ἀπωσιωσαμένη τῇ θεῷ, ἀπαλλάσσεται ἐς τὰ οἰκία· καὶ τὸ
45 ἀπὸ τούτου οὐκ οὕτω μέγα τί οἱ δώσεις ὥς μιν λάμψεαι. ὅσαι μέν νυν εἶδός τε [a] ἐπαμμέναι εἰσὶ καὶ μεγάθεος, ταχὺ ἀπαλλάσσονται· ὅσαι δὲ ἄμορφοι αὐτέων εἰσὶ, χρόνον πολλὸν προσμένουσι, οὐ δυνάμεναι τὸν νόμον ἐκπλῆσαι· καὶ γὰρ τριέτεα καὶ τετραέτεα μετεξέτεραι
50 χρόνον μένουσι. ἐνιαχῇ δὲ καὶ τῆς Κύπρου ἐστὶ παραπλήσιος τούτῳ νόμος. Νόμοι μὲν δὴ τοῖσι Βαβυλωνίοισι οὗτοι [b] κατεστέασι. εἰσὶ δὲ αὐτέων πατριαὶ τρεῖς, αἱ οὐδὲν ἄλλο σιτέονται εἰ μὴ ἰχθῦς μοῦνον· τοὺς ἐπεί τε ἂν θηρεύσαντες [c] αὐήνωσι πρὸς ἥλιον, ποιεῦσι τάδε.
55 ἐσβάλλουσι ἐς ὅλμον, καὶ λεήναντες ὑπέροισι, σῶσι διὰ σινδόνος· καὶ ὃς μὲν ἂν βούληται αὐτέων, ἄτε μάζαν μαξάμενος ἔχει· ὁ δὲ, ἄρτους τρόπον ὀπτήσας. Ὡς δὲ τῷ Κύρῳ καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος κατέργαστο, ἐπεθύμησε [d] Μασσαγέτας ὑπ' ἑωυτῷ ποιήσασθαι· τὸ δὲ
60 ἔθνος τοῦτο, καὶ μέγα λέγεται εἶναι καὶ ἄλκιμον· οἰκημένον δὲ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς, πέρην τοῦ Ἀράξεω ποταμοῦ, ἀντίον δὲ Ἰσσηδόνων ἀνδρῶν. εἰσὶ δὲ οἵ τινες καὶ Σκυθικὸν λέγουσι τοῦτο τὸ ἔθνος εἶναι. Ὁ δὲ Ἀράξης λέγεται καὶ μέζων καὶ ἐλάσσων εἶναι τοῦ
65 Ἴστρου· νήσους δ' ἐν αὐτῷ Λέσβῳ μεγάθεα παραπλησίας συχνάς φασι εἶναι. ἐν δὲ [e] αὐτῇσι ἀνθρώπους, οἳ σιτέονται μὲν ῥίζας τὸ θέρος ὀρύσσοντες παντοίας. καρποὺς δὲ ἀπὸ δενδρέων ἐξευρημένους σφι ἐς φορβὴν καλαΐθεσθαι ὡραίους, καὶ τούτους σιτέεσθαι τὴν χειμερίην. ἄλλα δὲ
7 σφι ἐξευρῆσθαι δένδρεα καρποὺς τοιούσδε τινὰς φέροντα, 82
τοὺς, ἐπεί τε ἂν ἐς τωὐτὸ συνέλθωσι κατὰ [f] εἴλας, καὶ πῦρ ἀναλαύσωνται, κύκλῳ περιϊζομένους ἐπιβάλλειν ἐπὶ τὸ

a Med. Ask., in *Ald. Rem.* ἐπαγμέναι. Statim ἀπαλλάσσονται *Ask.*, vulgo ἀπαλλάττονται. *b Ald. Rem.* et *Edd.*; κατεσταῖσι *M. Ask.* Mox *Strabo* τρεῖς δ' εἰσὶ φρατρίαι ex hoc loco L. XVI. p. 1082. B., ſed verbis mutatis. *c* Ἀνήμωσι *Arcb.* Σῶσι, quod ſequitur, explicat *Etymol.* p. 710. 82. *d* Μασαγ. *Arcb.* Tum ὑπ' ἑωῦτῳ *M. Ask.*, ceteri ἑωῦτὸν. *e* Ἀυτοῖσι *Arcb.* *f* Ἕλας *Arcb.*

46. Ὅσαι μέν νυν εἶδός τε ἐπαμμέναι εἰσὶ] Vertebatur, *quotquot forma & proceritate potuerunt aliquos capere* ex ἐφάπτομαι, ſed qui id fieri posſit, fateor me ignorare: debuit ſane *Herodotus*, hoc ſi voluit, alia verborum ſtructura ſententiam declarare: praeterea VIII, 105. παῖδες εἶδος ἐπαμμένοι *pueri* ſunt *forma praediti*, quales & hae mulierculae. Laudo tamen *Medic.*, quem levi auxilio iuvabam olim, πεπαμένοι legens. Sunt εἶδος πεπαμένοι, quae pulcritudinis posſeſſionem, ut ſic dicam, habent, ſive forma elegante inſtructae. *Heſychius* πεπαμένος, κεκτημένος. Sic πεπαμένος νόσον de aegro *AEſchylo* Agam. v. 844., et φρόνημα παισὶ δύσθεον πεπαμένη Choëph. v. 189. In *Philoſtrato* v. Apoll. VIII, 26. p. 307. de Scythis οἰκίας τε ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν πέπανται, ſcribi oportuerat πέπανται· quae enim adſcripsit Cl. *Olearius*, aliena ſunt. Ἄνθρωπον πολλὰς οἰκίας πεπαμένον dabit *Themiſtius* Or. XXIV. p. 307. A. Neque ſuſpicioni diverſior nocebat caſus: Cui *Pempeli* ſuccurrebat fragmentum in *Stob.* Serm. LXXVII. p. 460. σεμνὸν γάρ τε καὶ ΘΕΙΑΣ ΦΤΣΙΟΣ ΠΕΠΑΜΕΝΟΝ ἀμῶν τὸ τῶν φυτησάντων ἵδρυμά ἐστιν. Nunc coniecturae non admodum indulgeo. Ἐφημμέναι ſive ἐπαμμέναι εἶδος vi verbi ἐφάπτομαι erunt formoſae, quae ſpeciem ſibi aptam & quaſi connexam habebant. Convenit, quod hac origine manavit *Coelum ſtellis fulgentibus aptum* ex *Ennio*, & *Lucretii* veſtis *purpurea, atque auro, ſignisque ingentibus apta.* Plura *Cario* in *Gellii* I, 15. Mox ἀπαλλάσσονται refinxi; ſic enim plerumque ſolet.

50. Καὶ τῆς Κύπρου &c.] In more illic habebant, ἑταιρισμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας ἀφοσιοῦν, uti *Athenaeus* loquitur L. XII, 3. p. 516. B. Non repeto, quae de Amathuſiis, Paphiisque *Io. Meurſius* conduxit, Cypri L. I, 8. & II, 15.

55. Σῶσι διὰ σινδόνος] *Incernunt per linteum*, ut recte cepit *P. Leopardus* Em. VII. c. XI. Huc reſpicieus *Etymologus* p. 710, 41. Ἡρόδοτος, inquit, τοῦ σῶ τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν Σῶσιν, ἀντὶ τοῦ σήθουσι. Reperiuntur & νῶσιν, ἀντὶ τοῦ νήθουσιν, & alia huius generis apud Atticos plurima. VALKEN.

62. Ἀντίον δὲ Ἰσσηδόνων] Confer L. IV, 26. Turpis error *Philoſtrati* est Heroic. C. 5. p. 704., ubi ἐλάσας γὰρ Κῦρος ὑπὲρ ποταμὸν Ἶστρον ἐπὶ Μασσαγέτας τε καὶ Ἰσσηδόνας &c., quaſi ultra Iſtrum atque in ipsa Europa Maſſagetarum et Iſſedonum ſedes fuisſet. Adde *Ammianum* XXIII, 6. in ſimili luto haerentem.

64. Καὶ μέζων καὶ ἐλάσσων εἶναι &c.] Neſcio quid Cl. *Reiskium* inpulerit, ut in priore καὶ nomen magni & clari fluvii abditum esſe, decreverit. Potest utique omne flumen certa quadam ratione minus alio & maius esſe. Verum id *Noſter* ſpectasſe non videtur: narrat diverſas discrepantium opiniones, quarum aliae maiorem Iſtro, minorem aliae Araxem perhibebant. Namque omnia, quae de eo amne prodidit, ex auditione accepit, minime fida, tametsi, uti videtur, ipsius *Araxes* sit *Rha* ſive *Volga*. Vide *Ionae Hanwaei* Itinera L. I, 10.

72. Πῦρ ἀναλαύσωνται] Herodoteum est πῦρ ἀναλαύσασθαι., Hinc, ut ſuſpicor, edoctus iſtum attigit Maſſagetarum morem *Max. Tyr.* XXVII, 6. νήσαντες πυρὰν, θυμιῶντες εὐώδεις βοτάνας, περικαθίσαντες ἐν κύκλῳ τῇ πυρᾷ, ὥσπερ κρατῆρι, εὐωχοῦνται τῆς ἑλμῆς &c. Ad quem locum

τὸ πῦρ· ὀσφραινομένους δὲ [a] καταγιζομένου τοῦ καρποῦ τῷ ἐπιβαλλομένῳ, μεθύσκεσθαι τῇ ὀδμῇ, καὶ ἅπερ Ἕλληνας τῷ οἴνῳ. πλεῦνος δὲ ἐπιβαλλομένου τοῦ καρποῦ, μᾶλλον μεθύσκεσθαι· ἐς ὃ ἐς ὄρχησίν τε ἀνίστασθαι, καὶ ἐς ἀοιδὴν ἀπικνέεσθαι. τούτων μὲν αὕτη λέγεται διαίτη εἶναι. ὁ δὲ Ἀράξης ποταμὸς ῥέει μὲν ἐκ [b] Ματιηνῶν, ὅθενπερ ὁ Γύνδης, τὸν ἐς τὰς διώρυχας τὰς ἑξήκοντά τε καὶ τριηκοσίας διέλαβε ὁ Κῦρος· στόμασι δὲ ἐξερεύγεται τεσσαράκοντα, τῶν τὰ πάντα πλὴν ἑνὸς, ἐς ἕλεά τε καὶ τενάγεα ἐκδιδοῖ. περὶ τοῖσι ἀνθρώπους [c] κατοικεῖσθαι λέγουσι ἰχθῦς ὠμοὺς σιτεομένους, ἐσθῆτι δὲ νομίζοντας χρᾶσθαι φωκέων δέρμασι. τὸ δὲ ἓν τῶν στομάτων τοῦ Ἀράξεω ῥέει διὰ καθαροῦ ἐς τὴν Κασπίων θάλασσαν. ἡ δὲ Κασπίη θάλασσα ἐστὶ ἐπ' ἑωυτῆς, οὐ συμμίσγουσα τῇ ἑτέρῃ θαλάσσῃ. τὴν μὲν γὰρ Ἕλληνες ναυτίλλονται [d] πᾶσαν, καὶ ἡ ἔξω στηλέων θάλασσα ἡ Ἀτλαντὶς καλεομένη, καὶ ἡ Ἐρυθρὴ, μία τυγχάνει οὖσα· ἡ δὲ Κασπίη, ἔστι ἑτέρη ἐπ' ἑωυτῆς, οὖσα μῆκος μὲν πλόῳ, εἰρεσίῃ χρεωμένῳ, πεντεκαίδεκα ἡμερέων· εὖρος δὲ, τῇ εὐρυτάτη ἐστὶ αὐτὴ ἑωυτῆς, ὀκτὼ ἡμερέων. καὶ τὰ μὲν πρὸς τὴν ἑσπέρην φέροντα τῆς θαλάσσης ταύτης ὁ Καύκασος παρατείνει, ἐὼν ὀρέων καὶ πλήθει [e] μέγιστον, καὶ μεγάθεϊ ὑψηλότατον. ἔθνεα δὲ ἀνθρώπων πολλὰ καὶ παντοῖα οἰκέει ἐωυτῷ ἔχει ὁ [f] Καύκασος· τὰ πολλὰ πάντα [g] ἀπ' ὕλης ἀγρίης ζώοντα. περὶ τοῖσι καὶ δένδρεα φύλλα τοιῆσδε ἰδέης παρεχόμενα εἶναι λέγεται, τὰ τρίβοντάς τε καὶ παραμίσγοντας ὕδωρ, ζῶα ἑωυτοῖσι ἐς τὴν ἐσθῆτα ἐγγράφειν· τὰ δὲ ζῶα οὐκ ἐκπλύνεσθαι, ἀλλὰ συγκαταγηράσκειν τῷ ἄλλῳ εἰρίῳ, κατάπερ [h] ἐνυφανθέντα ἀρχήν· μίξιν τε τούτων τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐμφανέα, καὶ ἅπερ τοῖσι προβάτοισι. Τὰ μὲν δὴ πρὸς ἑσπέρην

tem fructum perinde inebriantur odore iſto ac vino Græci: et eo vehementius, quo plus eius fructus fuerit iniectum, donec ad tripudiandum exſurgant et ad cantus veniant. Atque hæc fertur eorum eſſe vivendi conſuetudo. Araxes porro fluvius a Matienis quidem, unde et Gyndes, quem Cyrus in trecentos ac ſexaginta diduxit rivos, fluit; ſed per quadraginta ora erumpens, quæ omnia, uno excepto, in paludes eluviesque evolvuntur; ubi feruntur homines habitare, qui crudis victitent piſcibus, et pro veſtibus utantur phocarum pellibus. Reliquum illud inter oſtia Araxis per purum et ſolidum fluit in mare Caſpium, quod mare per ſeſe est, nec cum alio mari commiſcetur. Nam illud, quod Græci pernavigant omne, et id quod extra columnas est, Atlanticum dictum et Rubrum, idem est mare. Caſpium vero est alterum, ſeorſum in ſeipſo, longitudinis quindecim dierum, curſui navis quæ remis utatur: latitudinis, ubi ſpatioſiſſimum est, octo dierum. Est autem, qua ex parte ad veſperum vergit, Caucaſo prætentum monte, cuius cum maxima vaſtitas, tum ſumma est altitudo, multasque gentes atque omnigenas habet, ac plerasque omnes ab agreſti materia victitantes: ubi arbores folia talis naturæ proferentes dicuntur eſſe, quibus tritis et aqua dilutis illi animalia ſibi in veſte pingunt; eaque animalia non elui, ſed perinde prorſus ac ſi eſſent intexta, ſic cum reliqua lana veteraſcere. Horum quoque hominum concubitus, ſicuti pecoribus, in propatulo eſſe. Et huius quidem maris quod Ca-

a Med. Ask. in aliis καταγιαζομένου. *b M.* & *Ask. Remig.* cum *Stepb.* ora. Ματιονῶν *Arcb. Vind.*, vulgo Μαντιηνῶν, prave. Vide *Euſtatb.* in Dionyſ. v. 739. *c Ald. Vind. Arcb. Paris. B. C. Remig.*, κατοικῆσθαι *M. Ask.*, ſtatim ἰχθεῖς *Arcb.* & ſupra quoque. Tum φωκίων. *d Arcb. V. Rem.* tres *Paris. Aldus* & *Edd.*, πᾶσα *M.* & *Ask.* De Caſpio mari ex Noſtri praeſcripto *Euſtatb.* in Dionyſ. v. 721., et v. 48. *e M. Ask. V. Arcb. Rem.* ora *Stepb.*, vulgo μέγιστος & ὑψηλότατος. *f* Καυκάσιος *Arcb. g M. Ask.*, reliqui ἐξ ὕλης. *Gronov.* vide. *b* Ἐνυφαθέντα *Arcb.*

locum *Dionis Chryſ.* verba *Dan. Heinſius* excitavit p. 61. ſimilis quaedam Scytharum conſuetudo memoratur *Herod.* L. IV, c. 75. VALKEN.

73. Καταγιζομένου τοῦ καρποῦ] Optime *Med.* & *Ask.*; Vitium, quod *Aldinum* occuparat, odoratus *H. Stephanus* est in Vocib. Herodot., & *Iungermannus* ad *Polluc.* I, 26.; *Herodotus* ſecum conſentit, ſermonisque uſus adſtipulatur. *Aelianus* de Animal. X, 50. πολλῶν δὲ ἐπ' αὐτὸν καθαγιζομένων θυμάτων —— ἐξάπτεται· et XIII, 21. τοῦ δέρματος παρελὼν ὀλίγον καθήγισεν ἐπὶ πυρός. Iunge *Platonem* in Critia p. 119. fin., & agnoſces *Serranum* errare.

78. Ὁ δὲ Ἀράξης ποταμὸς ῥέει] Carpit haec *Strabo* XI. p. 803. C., quaedam *Noſtro* adfingens, quorum ille auctoritatem defugit. In *Araxis* fluvii ortu credibile fit, *Herodotum* esſe falſum. Si fontes fuerint in Matienis, oportet Mediae flumen illud detur. Longe vero extra Mediae fines Masſagetae, Iſſedones & Scythae, quos eiusdem amnis accolas *Diodorus* II, 43. ſtatuit, habitarunt: praeterea in omni Media nullum eiusmodi flumen, quod tot oſtiis Caſpio mari iungatur. Congruunt pleraque omnia, ſi *Matienos* montes excipias, fluvio *Volgae*, qui & amplisſimus & diverſis oribus in Caſpium mare exoneratur. Oſtia ad octoginta & amplius, quae inſulas ingentes incingunt, memorat Ampl. *Nic. Witſenius* in Tartariae Deſcriptione Belgica p. 700. Amnis olim *Ros*, *Ras*, *Aras* adpellabatur, unde Graecorum Ἀράξης, quo etiam titulo plures orientis fluvii inſignes ſunt, de quibus, ſicuti & de hoc Araxe ſive *Volga* Ampl. *Bouberius* Diſſ. Herodot. C. 18. p. 190. & prior eo *Th. Sig. Baierus* in *Origin. Scythic.* Commentar. Petropolit. T. I. p. 393. Id mirum accidit, animadverſam non eſſe verborum, in *Ariſtotelis* Meteorol. I, 13. transpoſitionem, factumque adeo, ut nunc ibi Araxes, cuius partem perhibet Tanaim, derivetur ex Indiae monte Parapomiſo, errore mirifico. Verum Philoſophi verba, καὶ ὁ Ἀράξης· τούτου δ' ὁ Τάναϊς ἀποσχίζεται μέρος ὢν εἰς τὴν Μαιῶτιν λίμνην, collocata olim fuerant post Caucaſi montis mentionem & amnium inde devolventium ante voces καὶ ὁ Φάσις. Poſtulare ſeriem rei & orationis eam verborum iſtorum migrationem, agnoſcet, qui Philoſophum conſuluerit. Mihi longiori esſe non licet.

85. Ῥέει διὰ καθαροῦ &c.] Inſolens haec dictio viſa nonnullis fuit, mihi nullo modo. Omnia amnis oſtia, praeter unum, in paludes & ſtagna lutoſa evolvebantur: illud διὰ καθαροῦ, videlicet τόπου, labebatur, minime turbidum & limoſum. Tale de Boryſtene IV, 53. ῥέει τε καθαρὸς παρὰ βολεροῖσι. Neque diſſimile, ſi dicendi genus adtendas, βῆναι ἐν καθαρῷ Sophocleum Oedip. Col. v. 1646., et *Homeri* Il. K, 199. ἐδριόωντο Ἐν καθαρῷ· tum Il. Ψ. 61. Reſtitutum in priſtinam ſtationem paullo ſupra est κατοικεῖσθαι. Vide *Horrei* Obſerv. Herod. p. 115.

85. Ἡ δὲ Κασπίη θάλασσα &c.] Veriſime *Noſter*, cui paria facit *Ariſtoteles* Meteorol. II, 1., & *Diodorus Sicul.* XVIII, 5. Ceteri fere omnes ex oceano ſeptemtrionali Caſpium mare influere tradiderunt, inprudenter horum ducum veſtigia deſerentes. Vid. *Caſaubon.* in *Strabon.* XI. p. 773. *Voſſium* ad *Melam* III, 5, 16. Πᾶσαν revocavi in ſuam ſedem.

94. Καὶ πλήθει μέγιστον] *Gronov.* bene. *Ariſtoteles* de Caucaſo Meteorol. I, 13. ὁ δὲ Καύκασος μέγιστον ὄρος —— καὶ ΠΛΗΘΕΙ καὶ ὕψει· tum post pauca τοῦ δὲ ΠΛΗΘΕΟΣ (σημεῖον) ὅτι πολλὰς ἔχει ἕδρας, ἐν αἷς ἔθνη κατοικεῖ πολλά. Quem philoſophi locum adſcripſerat & *Berglerus*. Nec convenit tamen omni ex parte. *Ariſtoteles* πλῆθος retulit ad incolentium multitudinem & ſedes. Noſter latisſimam eius amplitudinem & vaſtitatem ſpectavit. Mox C. 204. πεδίον ἐκδέκεται, ΠΛΗΘΟΣ ἄπειρον ἐς ἄποψιν· et IV, 123. Statim τὰ πολλὰ πάντα artisſime iunxi, uti L. II, 35.

99. Ζῶα ἑωυτοῖσι ἐς τὴν ἐσθῆτα ἐγγράφειν] *Herodoto*, ſicuti *Euſtatb.* monuit in *Iliad.* p. 626., ζῶα γράφειν & γράφεσθαι ex vetere more est *pingere*, uti IV, 88. Hoc ſi valeat, variis coloribus & picturis veſtes infecerunt Caucaſii. *Strabo* in eam ſententiam verba transtulit, τὴν δ' ἐσθῆτα ποικίλλουσιν ἐπιχρίσοις φαρμάκοις, δυσεξίτηλον ἔχουσι τὸ ἄνθος L. XI. p. 781. B. Sed dubito, an iure fecerit.

15. Τὸ-

Caspium vocatur, partem, quae ad vesperam vergit, Caucasus disterminat: qua vero parte vergit ad auroram orientemque solem, planities excipit prospectu immensae magnitudinis. Huius spatiosae planitiei non minimam partem Massagetae possident, quibus bellum Cyrus inferre cupiebat, quum multa eum ac magna extollerent incitarentque. Primum sua nativitas et origo, quod videbatur maius quiddam homine esse: secundo loco, felicitas qua fuerat usus in bellis: quocunque enim se ad bellandum Cyrus direxerat, ea
205 gens nullo pacto poterat evadere. Erat autem Massagetarum regina, defuncti mariti vidua, TOMYRIS nomine. Hanc per legatos procabatur Cyrus verbo, volens eam habere uxorem; at illa animadvertens, non se ab eo coniugem peti, sed regnum Massagetarum, accesu Cyro interdicit. Postea Cyrus, quum dolus illi non procederet, progressus ad Araxem, aperte infesto cum exercitu in Massagetas tendens, tum flumen pontibus iungit, quibus copias traiiciat, tum in navibus ad
206 transvehendum flumen turres aedificat. Ad quem in hoc labore occupatum, Tomyris caduceatorem misit, qui diceret: o Rex Medorum, desine incumbere in quae incumbis, nescius an ista, quae constituisti, tibi conducibilia erunt. Omisso incepto in tuis regna, et nos sine finium quorum sumus principes esse. Verum tu admonitionibus his uti noles, et omnia males quam quietem. Quod si tantopere affectas experiri Massagetas, age, quam sustines aerumnam in iungendo fluvio, omitte: quin tu nobis tridui itinere ab fluvio digressis, traiicito in nostram regionem: aut, si mavis nos excipere in vestram, tu hoc idem facito. Haec ubi Cyrus audivit, accitis Persarum primoribus coactisque, in medium rem proponit, consulens utrum ageret. Illorum in idem convenere sententiae, iubentium, recipi in ipsorum regionem cum suo exercitu
207 Tomyrin. Quam sententiam Crœsus Lydus, quum adesset, improbabat, contrarium disserens his verbis; Equidem tibi, o rex, etiam antea dixi, quandoquidem Iupiter tibi me tradidit, quicquid animadvertero offensae in tua domo, id omne me pro viribus aversurum;

ρην τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς Κασπίης καλεομένης ὁ
5 [a] Καύκασος ἀπέργει· τὰ δὲ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα, πεδίον [b] ἐκδέκεται, πλῆθος ἄπειρον ἐς ἄποψιν. τῷ ὦν δὴ πεδίῳ τῷ μεγάλῳ ὐκ ἐλαχίστην μοίρην μετέχουσι οἱ Μασσαγέται, ἐπ' ὓς ὁ Κῦρος [c] ἔσχε προθυμίην στρατεύσασθαι. πολλά τε γάρ μιν καὶ μεγάλα τὰ ἐπαείροντα καὶ ἐποτρύνοντα ἦν. πρῶτον μὲν ἡ γένεσις, τὸ δοκέειν πλέον τι εἶναι ἀνθρώπου· [d] δεύτερα δὲ, ἡ εὐτυχίη ἡ κατὰ τοὺς πολέμους γενομένη· ὅκη γὰρ ἰθύσειε [e] στρατεύεσθαι ὁ Κῦρος, ἀμήχανον ἦν ἐκεῖνο τὸ ἔθνος διαφυγέειν. Ἦν δὲ τῷ ἀνδρὸς ἀποθανόντος γυνὴ τῶν
15 [f] Μασσαγετέων βασίλεια· [g] Τόμυρις οἱ ἦν οὔνομα. ταύτην πέμπων ὁ Κῦρος ἐμνᾶτο τῷ λόγῳ, θέλων γυναῖκα ἣν ἔχειν. ἡ δὲ Τόμυρις [h] συνιεῖσα ὐκ αὐτὴν μιν μνώμενον, ἀλλὰ τὴν Μασσαγετέων βασιληίην, ἀπείπατο τὴν πρόσοδον. Κῦρος δὲ μετὰ τοῦτο, ὡς οἱ δόλῳ ὐ [i] προεχώρεε,
20 ἐλάσας ἐπὶ τὸν Ἀράξεα, ἐποιέετο ἐκ τοῦ ἐμφανέος ἐπὶ τοὺς Μασσαγέτας [k] στρατηίην, γεφύρας τε ζευγνύων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ. καὶ πύργους ἐπὶ πλοίων τῶν διαπορθμευόντων τὸν ποταμὸν οἰκοδομεόμενος. Ἔχοντι δέ οἱ τοῦτον τὸν πόνον, πέμψασα ἡ Τόμυρις
25 κήρυκα, ἔλεγε τάδε, „ Ὦ βασιλεῦ Μήδων, παῦσαι „ σπεύδων τὰ σπεύδεις· ὐ γὰρ ἂν εἰδείης εἴ τοι ἐς καιρὸν ἔσται ταῦτα [l] τελεύμενα· παυσάμενος δὲ, βασίλευε τῶν σεωυτοῦ, καὶ ἡμέας ἀνέχευ ὁρέων ἄρχοντας „ τῶν περ ἄρχομεν. ὐκων ἐθελήσεις ὑποθήκησι τῇσίδε
30 „ [m] χρέεσθαι, ἀλλὰ πάντως μᾶλλον ἢ δι' ἡσυχίης „ εἶναι; σὺ δὲ ἢν μεγάλως [n] προθυμέεαι Μασσαγετέων „ πυρηθῆναι, Φέρε, μάχθον μὲν, τὸν ἔχεις ζευγνὺς τὸν „ ποταμὸν, ἄφες. σὺ δὲ, ἡμέων ἀναχωρησάντων ἀπὸ „ τοῦ ποταμοῦ τριῶν ἡμερέων ὁδὸν, διάβαινε ἐς τὴν ἡμε-
35 „ τέρην. εἰ δ' ἡμέας [o] βέλεαι ἐσδέξασθαι μᾶλλον ἐς „ τὴν ὑμετέρην, σὺ τὠυτὸ τοῦτο [p] ποίεε." ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Κῦρος συνεκάλεσε Περσέων τοὺς πρώτους· συναγείρας δὲ τούτους, ἐς μέσον σφι προετίθεε τὸ πρῆγμα, συμβουλευόμενος ὁκότερα [q] ποιέοι. τῷ δὲ καλὰ τὠυτὸ αἰ-
40 γνῶμαι συνεξέπιπτον, κελευόντων ἐσδέκεσθαι Τόμυριν τε καὶ τὸν στρατὸν αὐτῆς ἐς τὴν χώρην. Παρεὼν δὲ, καὶ μεμφόμενος τὴν γνώμην ταύτην Κροῖσος ὁ Λυδὸς, ἀπεδείκνυτο ἐναντίην τῇ προκειμένῃ [r] γνώμῃ, λέγων τάδε; „ Ὦ βασιλεῦ, εἶπον μὲν καὶ πρότερόν τοι, [s] ὅτι ἐπεί με Ζεὺς ἔδωκέ τοι, τὸ ἂν ὁρῶ σφάλμα ἐὸν οἴκῳ τῷ [s] σῷ,

[a] Καυκάσιος *Arcb.*, tum ἀπείργει *Ask.* [b] *Ald. M. Ask.*, vulgo ἐκδέχεται. Mox Μασαγ. *Arcb.* [c] Ἔσχε male *Arcb.*, simile delictum in *Edd.* semel iterumque alibi. [d] *M.* & *Ask.*, in *Paris. B.*, *Arcb. Vind. Ald.* δεύτερον. Mox πολεμίους γινομένη. *Edd.* γεγενομένη· quod nunc est, venit ex *M. Ask.* [e] Στρατεύειν ὁ Κῦρος *Arcb.* Articulum alii non habent. [f] Μασαγετέων *Arcb.*, et hunc ad modum semper. [g] *Suidas* Τόμυρις & Τώμυρις ex hoc loco. Mox ταύτην πεμπ. *Arcb.* [h] *M. Ask.* bene; in aliis συνεῖσα. Tum οὐ κατ' αὐτὴν *Arcb.* [i] *Ask. Med.* & *Suid.* in Μνωμένη· vulgo προσεχώρεε, quod & in Grammatici Τόμυρις. [k] *Arcb. Ask.*, *Suid.* στρατείαν; sed sibi non constans; *Med.* & *Aldus* cum *Edd.* στρατὴν. Paullo ante Ἀράξην *Arcb. Vind.*; *Suidas* vulgatum probat. [l] *Aldus* & ora *Steph.*, τελεγόμενα *Arcb.*, ceteri cum *Edd.* τελεόμενα, non magna differentia. [m] Χρῆσθαι *Ask. Arcb.*, tum πάντων μαλ. margo *Steph.*, πάντα *Arcb.* [n] *Paris. A.*, in ceteris προθύμεαι. [o] Βούλεε εἰσδ. *Arcb.* [p] *Ald. Arcb. Vind. Paris.*, ποίει *M. Ask.* Mox συνεκάλεε non male *Arcb.* [q] *Remig.* et *Paris A.*, in aliis ποιέει aut ποιέῃ. [r] *Arcb. V. M. Ask. Rem. Steph.* ora. Editis γνώμῃ defit. [s] *M. Ask. Arcb.*; ὅτι *Edd.* aberat.

15. Τόμυρίς οἱ ἦν οὔνομα] Patet ex *Suida*, in reginae nominis principio scripturae constantiam non fuisse. *Lucian.* Contempl. C. 13. Τώμυρις ἐκείνη ἐστί, ubi praeclare hac de regina & nominis scriptione *T. Hemsterhusius.* Codd. *Herodoti* nihil variant; in *Iustini*, *Frontini*, *Valerii M.* schedis discordia viget, qua de *Oudendorpius* ad *Frontin.* II, 5, 5. Recte *P. Burmannus Secundus* Anthol. Latin. II. Epigr. 6. edidit, *Quam Tomyris turbata valet, cognovit in utre*, nimirum Cyrus.

20. Ἐποιέετο — στρατηίην] Ita oportuit. Κροῖσος — ἐποιέετο στρατηίην ἐς Καππαδοκίην I, 71. Verum crebro librarii inprudentes mutatum iverunt, veluti III, 3. 56. IV, 83. atque alibi, at contra tabulas.

28. Ἀνέχευ ὀρέων ἄρχοντας] Si οὐρέων esset, fors melius haberet. Docet *Strabo* Massagetarum plures loca montana habuisse L. XI. p. 780., Tomyrin praeterea Cyro posuisse in montibus insidias *Iustinus* auctor est I, 8. Hoc amplius, οὖρος, *terminus*, Ionibus ψιλοῦται, teste *Eustathio* ad Iliad. p. 149, 15. Sed nolo contra MSS. niti. Mox προθυμέεαι optime *Paris A.*; id postulat linguae genius ex προθυμέομαι. *Aldi* operae dederant προθυμέαι errantes: cuius ibi tonus verbi innuit in scripto libro προθυμέεαι fuisse. Ex *Aldo* error late ad omnes editos manavit; *L. Kusterο* in *Clerici* Bibl. V. & Nov. t. V. p. 407. bene monente.

32. Φέρε, μόχθον μὲν — ἄφες] Omnia ista *Reiskius* suo deposita loco negat: sedem olim habuisse et occupare rursus debere post σὺ τὠὐτὸ — ποίεε, atque hunc quidem ad modum, φέρε, ἡμέων ἀναχωρησάντων — σὺ — ποίεε, μόχθον δὲ, τὸν ἔχεις ζευγνὺς &c. Mihi opera displicet, quippe voluntaria & nimium audax. Bene Tomyris, omitti posse aerumnosum laborem iungendi struendique pontis, admonet: Se tridui itinere retro cessuram, facilemque adeo amnis traiectum ratibus & navigiis, citra eum laborem, Cyro fore. Mox ποιέοι ex schedis probavi.

„ σῷ, κατὰ δύναμιν ἀποτρέψειν. τὰ δέ μοι παθήμα-
„ τα τὰ ἐόντα [a] ἀχάριτα, μαθήματα γεγόνει. εἰ μὲν
„ ἀθάνατος δοκέεις εἶναι, καὶ στρατιῆς τοιαύτης ἄρ-
„ χειν, οὐδὲν ἂν εἴη πρῆγμα γνώμας ἐμέ σοι ἀποφαί-
„ νεσθαι· εἰ δ' ἔγνωκας ὅτι ἄνθρωπος καὶ σὺ εἶς, καὶ
„ ἑτέρων τοιῶνδε ἄρχεις, ἐκεῖνο πρῶτον μάθε, [b] ὡς κύ-
„ κλος τ' ἀνθρωπηίων ἐστὶ πρηγμάτων· περιφερόμενος
„ δὲ, οὐκ ἐᾷ ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς εὐτυχέειν. ἤδη [c] ὦν ἐγὼ
„ γνώμην ἔχω περὶ τοῦ προκειμένου πρήγματος τὰ ἔμ-
„ παλιν ἢ ἔτοι. εἰ γὰρ ἐθελήσομεν ἐσδέξασθαι τοὺς πο-
„ λεμίους ἐς τὴν χώρην, [d] ὅδε τοι σὺ αὐτῷ κίνδυνος ἔσι·
„ ἐσσωθεὶς μὲν, προσαπολλύεις πᾶσαν τὴν ἀρχήν. δῆ-
„ λα γὰρ δὴ, ὅτι νικῶντες Μασσαγέται, οὐ τὸ ὀπίσω
„ φεύξονται, ἀλλ' ἐπ' ἀρχὰς τὰς σὰς [e] ἐλῶσι. νικῶν
84 „ δὲ, οὐ νικᾷς τοσοῦτον, ὅσον εἰ διαβὰς ἐς τὴν ἐκείνων,
„ νικῶν Μασσαγέτας, ἕπεο φεύγουσι. τωὐτὸ γὰρ ἀν-
„ τιθήσω ἐκείνῳ, ὅτι νικήσας τοὺς [f] ἐναντιωμένους ἑλᾷς
„ ἰθὺς τῆς ἀρχῆς τῆς Τομύριος. χωρίς τε τοῦ ἀπηγη-
„ μένου, [g] αἰσχρὸν καὶ οὐκ ἀνασχετὸν, τὸν Κύρου γετὸν
„ Καμβύσεω γυναικὶ εἴξαντα ὑποχωρῆσαι τῆς [h] χώ-
„ ρης. νῦν ὦν μοι δοκέει, [i] διαβάντας προιέναι ὅσον δὴ
„ ἐκεῖνοι διεξίωσι· ἐνθεῦτεν δὲ τάδε ποιεῦντας, πειρᾶ-
„ σθαι ἐκείνων [k] περιγίνεσθαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι,
„ Μασσαγέται εἰσὶ ἀγαθῶν τε Περσικῶν ἄπειροι, καὶ
„ καλῶν μεγάλων ἀπαθέες. τούτοισι ὦν τοῖσι ἀνδράσι
„ τ' προβάτων ἀφειδέως πολλὰ καλαχόψαντας, καὶ
„ σκευάσαντας, προθεῖναι ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ ἡμετέ-
„ ρῳ δαῖτα· πρὸς δὲ, [l] καὶ κρητῆρας ἀφειδέως οἴνου
„ ἀκρήτου, καὶ σιτία παντοῖα. ποιήσαντας δὲ ταῦτα,
„ ὑπολειπομένους τῆς στρατιῆς τὸ [m] φλαυρότατον, τοὺς
„ λοιποὺς αὖτις ἐξαναχωρέειν ἐπὶ τὸν ποταμόν. ἢν γὰρ
„ ἐγὼ γνώμης μὴ ἁμάρτω, κεῖνοι ἰδόμενοι ἀγαθὰ πολ-
„ λὰ, τρέψονταί τε πρὸς αὐτὰ, καὶ ἡμῖν τὸ ἐνθεῦτεν
„ λείπεται ἀπόδειξις ἔργων μεγάλων. Γνῶμαι μὲν αὗ-
„ ται [n] συνέστασαν. Κῦρος δὲ, μεταλλεὶς τὴν πρόλεξιν γνώμην,

rum; nam mei casus, ingrati illi, extitere disciplinæ. Si tibi esse videris immortalis, et eiusmodi exercitui præesse, nihil est opus, ut tibi dicam sententias: sin vero te quoque agnoscis hominem esse, et aliis talibus præes, illud in primis discito, humanarum rerum orbem esse, qui, rotatus, semper eosdem fortunatos esse non sinit. Ideoque de hac quam proposuisti re, secus ego atque isti sentio. Si enim hostes in hanc terram volemus excipere, id tibi inde periculum erit, ne fugatus omne simul amittas imperium: quia haud dubie victores Massagetæ, non se retro fuga recipient, sed tua regna adorientur. Victor autem tu non perinde proficis, quantum si traiectu in terram illorum facto, victoria Massagetarum potitus instabis fugientibus. Hoc ipsum enim illi opponam, ut victis hostibus, recta pergas ad Tomyris regnum. Ac præter istud, quod est memoratum, turpe est atque intolerabile, Cyrum, Cambysis filium, mulieri cedentem cessisse regione. Nunc igitur mihi placet, traiectis copiis procedere tantum, quantum illi processerint: atque dehinc ista faciendo, dare operam ut illos superemus. Namque, ut ego audio, Massagetæ bonorum sunt Persicorum insueti, et magnorum commodorum experites; his ergo talibus viris propone in nostris castris lautam instructarum epularum copiam, magna vi pecorum mactata, cum crateribus etiam effuse vini meri, atque omnis cibariorum generis. Hoc ubi fecerimus, vilissimis quibusque militum ibi relictis, cum reliquis retro ad flumen nos recipiamus. Multis enim bonis conspectis illi, nisi me fallit opinio, se ad ea convertent: unde nobis supererit oportunitas egregiorum facinorum. Atque hæ quidem in medium ve- 208
nere sententiæ. Cyrus autem, priore repu-

τὴν diata,

a Arch. M. Ask., in aliis ἀχάρισα. *b* Habet *Stobaeus* Serm. cm. p. 563. *c* Sic *Arch.*, pronomen deerat *Edd.*, tum τὸ ἔμπαλιν idem. *d* Ὅδε τις ora *Steph.* *e* Citat *Thomas M.* in Ἐλάω. *f Ald.* & *Edd.* cum *Arch.* Ἀντιουμένους *M. Ask.* Mox Τομύριδος *Edd.* quod nunc est, venit ex *M. Ask.* *g* Iidem & *Arch.*, alii αἰσχρόν τε καὶ. *h* Μάχης *Paris. C. Rem. Arch. V. Valla* & *Edd.*, χώρης *M. Ask.* *i Med. Ask.*, διαβάντα plerique alii; προσελθεῖν *Vind.* *k Ald. Arch. Rem. Vind. Edd.*, περιγενέσθαι *Ask.* & *Med.* *l* Abest copula *Arch.* *m* Habet *Suid.* in *V.* *n* Συνέξαξαν *Arch.*

46. Παθήματα τὰ ἐόντα ἀχάριτα] Potuerat ἀχάρισα sedis possessionem tueri. *Homer.* Odyss. Θ, 236. ἐπεὶ οὐκ ἀχάρισα ῥεθ' ἡμῶν ταῦτ' ἀγορεύεις. i. e. ut in scholiis, ἀηδῆ. *Hesychius* Ἀχαρίστερον, ἀχαριτώτερον, quod firmat verbis poëtae Odyss. Υ, 392. Quia tamen potiores scripti ἀχάριτα praeferunt, eos non desero. Dant Codd. VII, 156. συνοίκημα ἀχαριτώτατον. Corrigit *Mos. Solanus* ὡς δὲ καὶ ἀχάριτός εἰμι suo periculo in *Luciani* Merced. Cond. C. 30., ubi ex margine *Aldinae* meae ἄχαρις praestiterat. Εὐχάριτος *Xenophontis*, *Appiani*, *Aeliani*, et praescripta *Hesychii* verba analogiam vocabuli roborant. Vide ad *Diodori* XVIII, 28.

51. Ὡς κύκλος τῶν ἀνθρωπηίων ἐστὶ &c.] *Aristoteles* Problem. Sect. 17. p. 129. haec spectasse videtur, καθάπερ καί φασι κύκλον εἶναι τὰ ἀνθρώπινα. Vidit hoc et *Herodoto* suo adscripsit *Schurzfleischius*, sicuti ex Cl. *Walchio* accepi. Amant hoc genus & Latini, sed varie. *Seneca* Cons. ad Marc. C. 15. *Sed videlicet it in orbem ista tempestas.* Aliter *Hilarius Pictav.* L. II. ad Constantium Imp. C. 4. *Orbem aeternum erroris et redeuntis in se semper certaminis circumtulerunt.* Vide *Gronovium.*

62. Ὅτι νικήσας τοὺς ἐναντιουμένους] *Hoc esse unicum in Herodoto exemplum huius sic compositi verbi: per reliqua non occurrere nisi simplex ἀντιόω*, adscripsit, ut *Medico* faveret, vir Celeb.; cuius illi memoria decreti utique evanuit, cum ἐναντιωθῆναι ex illo libro reposuit VII, 10, 3., motus Artabani verbis sect. 4. eiusdem capitis, εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναί τοι θέλει. Fugerunt eumdem ista VII, 149. Καὶ δή τοι οὐδενὸς ἐναντιευμένου. Quae satis sunt ad compositum retinendum, pariterque patefaciunt, quanta cautione, ne similis peccati rei evadamus, et quanta indulgentia, si quid ab aliis tali in re aberretur, uti, aequum sit. Quae haec antevertunt τωὐτὸ γὰρ ἀντιθήσω —— tangit verstatque *P. Horreus* Obs. Herod. C. 19.

65. Ὑποχωρῆσαι τῆς χώρης] Amplector *Mediceum.* Non sum nescius *Horreum* animose stetisse pro vetere τῆς μάχης Obs. Herod. C. 16. Verum, quod bene *Gronov.*, nihil de pugna praecesit liquido, neque eam Cyro Croesus suadet: immo vero, ut in reginae Massagetarum fines transeat, & positis insidiis ad flumen Araxen se recipiat. Obportunum est ad dictionis habitum *Demosthenis* celebre dictum pro Coron. p. 162., quo/tamquam emblemate *Diodorus* seriem scriptionis distinxit XVI, 85., τότε ἐγὼ τῷ Πύθωνι —— οὐκ εἶξα οὐδ' ὑπεχώρησα· neque alienus *Luciani* in Tox. locus C. 36., de quo *Abreschius* recte Lect. *Aristaen.* L. II. p. 186. Iam si cum viro Reverendo mox διαβάντα instauratum velis, non contentiose obnitar. Certe περιγίνεσθαι servari debuit.

71. Τῶν προβάτων — πολλά] Laurentius *magna vi pecorum mactata*; cuius versio moveri non debuerat. Πρόβατα olim πάντα τὰ τετράποδα dicebantur. Vid. Schol. in Il. Ξ, 124. *Herodoti* loca non adnumerabo, in quis saepe *oves* intelligunt, uti hic *Gronov.* De *Hippocratis* more multa *Galenus* in librum de Articul. p. 587., multa quoque *Eustachius* ad *Erotian.* p. 92. & *Foësius* in Oeconom. Haec tenuia videntur, nec recusant tamen adponi.

79. Γνῶμαι μὲν αὗται συνέστασαν] *In medium venere* in Latinis ex *Gronovii* opinione. Paene puto contrarias indicari, ut erant, sententias. Tales συνεστηκυῖαι γνῶμαι VII, 142., dissentiente *Porto.* Tale IV, 132. συνεστήκεε δὲ ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἡ Γοβρύεω in MSS. Tum VIII, 79. συνεστηκότων τῶν στρατηγῶν, *contra se consistentibus ducibus.*

84. Τῷ-

a et transgressus in fines Massagetarum prima nocte somniat de mutatione temporum. Hystaspe ab armis dimisso Cyrus astu cædit Massagetas.

diata, Crœsique probata sententia, indixit Tomyri ut retrocederet, utpote se ad illam traiecturo. Illa, quemadmodum primo sponderat, retrocessit. Cyrus in Cambysis filii sui, cui regnum tradebat, manus præbuit Crœsum, ac maiorem in modum ut hominem honore beneficiisque prosequeretur, præcepit, si sua adversus Massagetas traiectio non recte cederet. Hæc ubi præcepit, eosque remisit in Persidem, ipse cum copiis
209 suis flumen traiecit. Transmisso Araxe ubi nox advenit, vidit per quietem in terra Massagetide talem visionem: videbatur Cyrus in somno cernere maximum natu filiorum Hystaspis, habentem in humeris alas, quarum altera Asiam, altera Europam inumbraret. Hystaspi (qui Achæmenides erat, Arsamis filius) erat ex liberis natu maximus Darius, tunc ferme vicesimum ætatis annum agens, in Perside relictus, quod non maturus militiæ esset. Experrectus Cyrus de visu apud se cogitabat: qui quum ei magni momenti videretur, vocato Hystaspi remotis arbitris, inquit; Filius tuus, Hystaspes, mihi atque regno meo insidiari deprehensus est: hoc unde clare certeque noverim, ego indicabo. Dii mei curam gerunt, et quæcunque eventura sunt, mihi ostendunt. Igitur proxima nocte in quiete vidi liberorum tuorum natu maximum, in humeris habentem alas, quarum altera Asiam, altera Europam inumbraret. Ex quo viso nulla dubitatio est, quin ab illo mihi tendantur insidiæ. Quapropter tu quamprimum in Persidem revertere: facitoque ut quum ego subactis his illuc rediero, filium tuum mihi sistas ad caussam dicendam.
210 Et Cyrus quidem hæc loquutus est, sibi insidiari Darium suspicatus. At dæmon huic ipsi portendebat illum ibi mortem oppeturum, et eius regnum ad Darium esse perventurum. Respondens igitur illi Hystaspes, Absit, inquit, o rex, ut quispiam vir, genere Perses, tibi moliatur insidias: quod siquis sit, is primo quoque tempore morte mulctetur; tu enim Persas ex servis liberos effecisti; ex subiectis aliorum, omnibus imperantes. Quod siqua tibi visio filium meum indicat rebus novis contra te studere, ego tibi eum dedo pro tuo arbitratu tractandum. Hoc reddito responso, Hystaspes traiecto Araxe in Persidem contendit, Cyro filium suum Darium custodi-
211 turus. Cyrus autem ab Araxe progressus diei iter, quæ Crœsus admonuerat exequitur: relictaque illic inutili manu, mox cum integra et pura exercitus parte ad Araxem revertitur. Hos itaque relictos ex Cyri exercitu aggrediens tertia Massagetici exercitus pars, sese

τὴν Κροίσου δὲ ἑλόμενος, προηγόρευε [a] Τόμυρι ἐξαναχωρέειν, ὡς αὐτῷ διαβησομένῳ ἐπ' ἐκείνην. ἡ μὲν δὴ ἐξαναχώρεε, [b] κατὰ ὑπέσχετο πρῶτα. Κῦρος δὲ Κροίσου ἐς τὰς χεῖρας ἐσθεὶς τῷ ἑωυτοῦ παιδὶ Καμβύσῃ, τῷπερ τὴν βασιληίην ἐδίδου, καὶ πολλὰ ἐντειλάμενός οἱ τιμᾶν τε αὐτὸν καὶ εὖ ποιέειν, ἢν ἡ διάβασις ἡ ἐπὶ Μασσαγέτας [c] μὴ ὀρθωθῇ· ταῦτα ἐντειλάμενος, καὶ ἀποστείλας τούτους ἐς Πέρσας, αὐτὸς διέβαινε τὸν ποταμὸν, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ. Ἐπεί τε δὲ ἐπεραιώθη τὸν [d] Ἀράξεα, νυκτὸς ἐπελθούσης, εἶδε ὄψιν, εὕδων ἐν τῇ Μασσαγετέων τῇ χώρῃ, τοιήνδε. ἐδόκεε ὁ Κῦρος [e] ἐν τῷ ὕπνῳ ὁρᾶν τὸν Ὑστάσπεος παίδων τὸν πρεσβύτατον ἔχοντα ἐπὶ τῶν ὤμων πτέρυγας· καὶ τουτέων τῇ μὲν τὴν Ἀσίην, τῇ δὲ τὴν Εὐρώπην ἐπισκιάζειν. Ὑστάσπεϊ δὲ τῷ [f] Ἀρσάμεος, ἐόντι ἀνδρὶ Ἀχαιμενίδῃ, ἦν τῶν παίδων Δαρεῖος πρεσβύτατος, ἐὼν τότε ἡλικίην ἐς εἴκοσί κω [g] μάλιστα ἔτεα· καὶ οὗτος καταλέλειπτο ἐν Πέρσῃσι· οὐ γὰρ εἶχέ κω ἡλικίην στρατεύεσθαι. ἐπεὶ ὦν δὴ ἐξεγέρθη ὁ Κῦρος, ἐδίδου λόγον ἑωυτῷ περὶ τῆς ὄψιος· ὡς δέ οἱ ἐδόκεε μεγάλη εἶναι ἡ ὄψις, καλέσας Ὑστάσπεα, καὶ ἀπολαβὼν μοῦνον, εἶπε, „Ὑστάσπες, παῖς σὸς ἐπιβουλεύων
„ ἐμοί τε καὶ τῇ ἐμῇ ἀρχῇ ἑάλωκε· ὡς δὲ [h] ἀτρεκέως
„ ταῦτα οἶδα, ἐγὼ σημανέω. ἐμεῦ θεοὶ κήδονται, καί μοι
„ πάντα προδεικνύουσι τὰ ἐπιφερόμενα· ἤδη ὦν ἐν τῇ παροιχομένῃ νυκτὶ εὕδων, εἶδον τοῦ σοῦ παίδων τὸν πρεσβύταλον ἔχοντα ἐπὶ τῶν ὤμων πτέρυγας· καὶ τουτέων τῇ μὲν
„ τὴν Ἀσίην, τῇ δὲ τὴν Εὐρώπην ἐπισκιάζειν· ἐόντα ἐγὼ
„ μηχανὴ ἀπὸ τ' ὄψιος ταύτης [i] οὐδεμίη, τὸ μὴ κεῖνον
„ ἐπιβουλεύειν ἐμοί. σὺ τοίνυν τὴν ταχίστην πορεύεο ὀπίσω
„ ἐς Πέρσας, καὶ ποιέε ὅκως, ἐπεὰν ἐγὼ τάδε κατα-
„ στρεψάμενος ἔλθω ἐκεῖ, ὡς μοι καλαστήσῃς τὸν παῖδα
„ ἐς ἔλεγχον." [k] Κῦρος μὲν δοκέων Δαρείου οἱ ἐπιβουλεύειν, ἔλεγε τάδε· [l] τῷδε ὁ δαίμων προέφαινε ὡς αὐτὸς μὲν τελευτήσειν αὐτοῦ ταύτῃ μέλλοι, ἡ δὲ βασιληίη αὐτοῦ περιχωρέοι ἐς Δαρεῖον· [m] ἀμείβεσθαι ὦν δὴ ὁ Ὑστάσπης τοιοῖσδε, „Ὦ βασιλεῦ, μὴ εἴη ἀνὴρ Πέρσης γεγονὼς,
„ ὅστις τοι [n] ἐπιβουλεύσει. εἰ δ' ἔστι, ἀπόλοιτο ὡς τάχιστα· ὃς ἀντὶ μὲν δούλων, ἐποίησας ἐλευθέρους Πέρσας εἶναι· ἀντὶ δὲ ἄρχεσθαι ὑπ' ἄλλων, ἄρχειν ἁπάντων. εἰ δέ τίς τοι ὄψις [o] ἀπαγγέλλοι παῖδα τὸν
„ ἐμὸν νεώτερα βουλεύειν περὶ σέο, ἐγώ τοι παραδίδωμι
„ χρῆσθαι αὐτῷ τούτῳ ὅ, τι σὺ βούλεαι." Ὑστάσπης μὲν τούτοισι ἀμειψάμενος, καὶ διαβὰς τὸν [p] Ἀράξεα, ἦιε ἐς Πέρσας, φυλάξων Κύρῳ τὸν παῖδα Δαρεῖον. Κῦρος δὲ προελθὼν ἀπὸ τοῦ Ἀράξεω ἡμέρης ὁδὸν, ἐποίεε τὰς Κροίσου ὑποθήκας. μετὰ δὲ ταῦτα, Κύρου τε καὶ Περσέων τοῦ καθαροῦ στρατοῦ [q] ἀπελάσαντος ὀπίσω ἐπὶ τὸν Ἀράξεα, λειφθέντος δὲ τοῦ ἀχρηίου, ἐπελθοῦσα τῇ Μασσαγετέων [r] τριτημορὶς τοῦ στρατοῦ, τούς τε λειφθέντας τῆς Κύρου στρατιῆς ἐφόνευε ἀλεξομένους, καὶ τὴν προκειμένην

a Τόμυριν *Arcb.* *b* Καθὰ id. & mox Κροίσου. *c* Defit negans vox in eodem. *d* Ἀράξην idem. In *Rem.* mox εὕδων νυκτὸς ἐπελθ. ἐν τῶν Μασσ. *e* Tria haec non legit *Arcb.* *f* Ἀρσάκεος ora *Steph.*, Ἀρσάμενος *Arcb. Valla.* *g* Ἔτεα μάλ. *Arcb.* *b* Ταῦτα ἀτρεκέως *Ask. Arcb.* *i* *Ald. V. Arcb. Rem.*, οὐδεμία *Med. Ask.*, qui mox σύ νυν' in *Paris. A. B.*, & ceteris, quos nominavi, vulgatum. *k* Ὁ μὲν Κ. *Arcb.*, tum οἱ Δαρ. id. & *Ask.* *l* *Ald. Arcb. V. Rem.*, in *Med.* & *Ask.* τῷδε οἱ ὁ Δ., ſtatim τελευτῆσαι *Arcb.* *m* *Paris. A. Rem. Vind. Ald.*, ἀμείβεται οἱ *Arcb. M. Ask.*, tum τοῖσδε *Ask. Arcb.* *n* *M.* ora *Steph. Ask.*, ἐπιβουλεύσοι *Paris. A.* ἐπιβουλεύει *Arcb.*; *Ald.* ἐπιβουλεύοι. *o* Ἀπαγγέλλει in *Paris. B. C.* Tum αὐτῷ τοῦτο iidem & *Arcb.* *p* *M. Ask. Arcb.*, Ἀράξην, melius *Edd.*, ut ſaepe antea. *q* Ἐπελεύσαντος *Arcb. Vind. Ald.* & mox ἀπελθ.. *r* Citat *Pollux* IX, 66. et *Suidas* in Ἀλεξόμενος, ubi ἐπιληφθέντας.

84. Τῷπερ τὴν βασιληῖην ἐδίδου] Solebat rex Persarum bellum ingressurus, ob incertum expeditionum successum, ex lege successorem designare, uti est VII. 2. Neque hoc neglexit *Brisson.* R. P. 1, 9.

94. Τῷ Ἀρσάμεος] Sic bene. Vide VII, 11. et 224. In somnio Cyrus explicando nimius est. Vanae artis consultissimus *Artemidorus* censet id genus πλουσίοις καὶ τοῖς μέγα δυναμένοις ἀρχὰς περιποιεῖν Onirocrit. II, 72., uti Dario contigit.

13. Τῷδε ὁ δαίμων] *Exquisitum* illud et *delicatum*, quod ex *Med.* receptum erat, vix ulli adgnoscunt et sentiunt. Si τῷ δὲ, aut τῷδε δὲ cum *Reiskio.* & *Valken.* malueris, constabit oratio: praecessit Κῦρος μέν. Porro ἀμείβεται ὧν restitui. Neque enim simili in dictione casum tertium amant.

22. Χρῆσθαι αὐτῷ τούτῳ ὅ, τι &c.] Gelo in *AEliani* Var. XIII, 27. Καὶ δίδωμι χρῆσθαι ὅ, τι βούλεσθε. Scriptorum *Codd.* τοῦτο ὅ, τι σὺ βούλεαι animum advertit. An plenissimam dictionis structuram exhibere voluerunt? Mox C. 215. οὐδ' ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν. & II, 108. τούτῳ μὲν τάδε ἐχρήσατο. *Libanius* Or. X. p. 288. D. καὶ περὶ τοῦ τί χρήσεται τὸ σῶμα τοῦ πολεμίου σκοποῦντα. Ubi τῷ σώματι alius mallet fortasse. Sed lege *Hutchinson.* ad *Xenophont.* Agesil. p. 84.

μέν ἰδόντες δαῖτα, ὡς ἐχειρώσαντο τοὺς ἐναντίους, κλιθέντες [a] δαίνυντο· πλησθέντες δὲ φορβῆς καὶ οἴνου, εὗδον. οἱ δὲ Πέρσαι ἐπελθόντες πολλοὺς μὲν σφέων ἐφόνευσαν, πολλῷ [b] δ' ἔτι πλείονας ἐζώγρησαν, καὶ ἄλλους, καὶ τὸν τῆς βασιληίης [c] Τομύριος παῖδα, στρατηγέοντα Μασσαγετέων, τῷ οὔνομα ἦν Σπαργαπίσης. Ἡ δὲ, πυθομένη τά τε περὶ τὴν στρατιὴν γεγονότα καὶ τὰ περὶ τὸν παῖδα, πέμψασα κήρυκα παρὰ Κῦρον, ἔλεγε τάδε, „Ἄπληστε αἵματος Κῦρε, μηδὲν ἐπαρθῇς „τῷ γεγονότι τῷδε πρήγματι, εἰ ἀμπελίνῳ καρπῷ, „τῷ περ αὐτοὶ ἐμπιπλάμενοι μαίνεσθε οὕτω, ὥστε „κατιόντος τε οἴνου ἐς τὸ σῶμα, [d] ἐπαναπλέειν ὑ„μῖν ἔπεα κακά· τοιούτῳ φαρμάκῳ δολώσας, ἐκρά„τησας παιδὸς [e] τῆς ἐμῆς, ἀλλ' οὐ μάχῃ κατὰ τὸ „καρτερόν. νῦν ὦν μευ εὖ παραινεσάσης [f] ὑπόλαβε τὸν „λόγον. ἀποδούς μοι τὸν παῖδα, ἄπιθι ἐκ τῆσδε τ' „χώρης ἀζήμιος, Μασσαγετέων [g] τριημερίδι τῇ στρα„τοῦ κατυβρίσας. [h] εἰ δὲ ταῦτα οὐ ποιήσεις, ἥλιον 86 „ἐπόμνυμί τοι τὸν Μασσαγετέων δεσπότην, [i] ἢ μήν „σε ἐγὼ καὶ ἄπληστον ἐόντα, αἵματος κορέσω." Κῦρος μέν νυν, [k] τῶν ἐπέων οὐδένα τουτέων ἀνενειχθέντων ἐποιέετο λόγον. ὁ δὲ τῆς βασιληίης Τομύριος παῖς Σπαργαπίσης, ὡς μιν ὁ τε οἶνος ἀπῆκε, καὶ ἔμαθε ἵνα ἦν κακοῦ, δεηθεὶς Κύρου ἐκ τῶν δεσμῶν λυθῆναι ἔτυχε· ὡς δὲ ἐλύθη τε τάχιστα, καὶ τῶν χειρῶν ἐκράτησε, διεργάζεται ἑωυτόν· καὶ δὴ οὗτος μὲν τρόπῳ τοιούτῳ τελευτᾷ. Τόμυρις δὲ, [l] ὡς ὁ Κῦρος οὐκ ἐσήκουσε, συλλέξασα πᾶσαν τὴν ἑωυτῆς δύναμιν, συνέβαλε Κύρῳ. ταύτην τὴν μάχην, ὅσαι δὴ βαρβάρων ἀνδρῶν μάχαι ἐγένοντο, κρίνω ἰσχυροτάτην γενέσθαι, [m] καὶ δή καὶ πυνθάνομαι οὕτω τοῦτο γενόμενον. πρῶτα μὲν γὰρ λέγεται αὐτοὺς διστάντας [n] ἐς ἀλλήλους τοξεύειν· μετὰ δὲ, ὡς σφι τὰ βέλεα ἐξεληλόξευτο, συμπεσόντας τῇσι αἰχμῇσί τε καὶ τοῖσι ἐγχειριδίοισι συνέχεσθαι· χρόνον τε δὴ ἐπὶ πολλὸν συνεστάναι μαχομένους, καὶ οὐδετέρους ἐθέλειν φεύ-

sese defensantes interimit. Eadem, conspecto epularum apparatu, post adversariorum cædem, ad epulandum discumbit; refertaque cibo ac vino soporatur. Persæ supervenientes occidunt quidem multos horum, sed multo plures vivos capiunt, cum alios, tum vero ducem eorum, reginæ Tomyris filium, cui nomen erat SPARGAPISES. Tomyris, cognito exercitus ac filii sui casu, misso ad Cyrum caduceatore, ita inquit: Inexplebilis cruore Cyre, ne spiritus tollas ex hoc quod actum est. Si fructu vitino, quo ipsi distenti adeo desipitis, ut descendente in corpus vino mox improbis vos verbis expleamini, tali veneno fallens filium meum vicisti, non prœlio et viribus. Quare meum admitte consilium, bene nunc tibi consulentis: abi, reddito mihi filio, ex hac regione, ferens impune quod tertiæ Massagetarum parti insultavisti. Quæ nisi feceris, per Solem iuro Massagetarum dominum, fore ut ego te, etsi insatiabilem, cruore tamen satiem. Hæc verba ad se perlata Cyrus pro nihilo habuit. Filius reginæ Tomyris Spargapises, ubi a vino relaxatus didicit, quo in malo esset, exoravit Cyrum, ut vinculis solveretur; statimque quum solutus est ac manuum compos effectus, seipsum interimit: atque hic quidem talem obit mortem. Tomyris autem, quum Cyrus ipsi non auscultaret, contractis omnibus suis copiis ita conflixit cum Cyro, ut hanc pugnam ex omnibus, quæ ab barbaris viris editæ sunt pugnæ, acerrimam censeam extitisse. Eam autem ita gestam fuisse accipio: primum illos spatio distantes, sagittas in se invicem misisse: deinde sagittis absumptis concurrentes, lanceis et gladiis conflixisse: ac diu pugnantes confertim stetisse, neutris fugere volentibus: ad extremum

212

213

214

Mas-

[a] Ἐδαίνυντο *Ask.* δαίνυντο *Arcb.* in *Edd.* ἐδαίνυντο. [b] Δέ τοι *Ask.* [c] *M. Ask.* ora *Steph.*, Τομύριδος *Edd.* [d] Ἐπαναπνέειν *V. Arch. Ald.* ἀναπλώειν *Eustath.* p. 1156, 3. 1241, 5. 1857, 37. Adde *Athen.* princ. L. XIV. [e] Τοὐμοῦ *Arcb.* [f] *Thom. M.* in *V.* Mox ἄπελθε ἐκ τῆσδε *Rem.* [g] Τρίτην μερίδα *Arcb.* [h] Εἰ δὲ μὴ ταῦτα σὺ ποιήσεις. *Paris. B. C.* et *Edd.*, in *Arcb.* μὴ post σὺ· quod nunc est debetur *Med.* & *Ask.* [i] Citat *Etymol.* p. 416, 48. [k] *M. Arcb. Ask.*, ἐπέων τουτέων ἀνεν. οὐδ. ἐπ. λόγ. *Aldus*, *Paris. Rem.*, τούτων in prioribus. Mox Τομύριδος *Ald.* et alii. *Med. Ask.* ora *Steph.* vulgatum stabiliunt. [l] Ὡς; ὁ *Ald. Arcb. Herv. Edit. Genev.* CIↃIↃCXVIII. alii ὥς οἱ ὁ. Idem *Arcb.* πᾶσαν praeterit. [m] *Arcb. V. Rem. Paris. C. Ald.* et *Edd.*; *Medic.* & *Ask.* καὶ δὴ πυνθ. [n] Ἐπ' ἀλλ. *Remig.* Tum ἐξετοξεύετο *Ald. Vind.* imitatur haec *Zosimus* II, 18.

31. Κλιθέντες δαίνυντο] Verbi speciem Ionicam non repudio: sic Poëta Il. A, 468. In *Hesychio* δαίνυντο, εὐωχοῦντο, geminata, ut in *Ask.*, littera. De Istris simili paene in re cultissime *Livius* XLI, 2. *Ibi quum omnium rerum paratam expositamque copiam — invenissent, regulus accubans epulari coepit: mox idem ceteri omnes, armorum hostiumque obliti, faciunt: et, ut quibus insuetus liberalior victus esset, avidius vino ciboque corpora onerant.* Mitto *Iustinum* & *Polyaeni* aberrationes L. VIII, 28.

42. Ἐπαναπλέειν] Minus considerate *Ios. Wasse* ad *Thucyd.* p. 427. quod forsan in Cod. scripto repererat, ἐπαναπνέειν hic legendum esse putabat. Codicibus antiquior *Athenaeus* haec habet ut Herodotea XIV, p. 613. B. κατιόντος τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα, ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. *Eustath.* in Il. Σ, p. 1212, 12. ἀναπλώει ἔπεσι μαινομένῳ πρέποντα· bis alibi tangens illud dictum habet ἀναπλώει, in Il. Φ. p. 1330, 28. & in Od. T, p. 685, 16. Ionicum est & Herodoteum ἐπαναπλώειν. — In proximis recte legitur: τοιούτῳ φαρμάκῳ δολώσας ἐκράτησας παιδὸς τοῦ ἐμοῦ. *Galeo* non debuerat in mentem venire δηλήσας· δηλήσασθαι tantum admisit usus. Δολῶσαι, qua hic structura, legitur in *Xenophont.* K. Π. I, p. 20, 13. δολοῦν ὡς ἀγρίους πλέγμασι καὶ ὀρύγμασιν· & in *Euripidis* Iphig. Aul. v. 898. In seqq. νῦν ὦν μευ εὖ παραινεύσης, si Codicibus abesset, μευ non requireretur. VALKEN.

42. Ἐπαναπλέειν ὑμῖν ἔπεα κακά] *Laurentius* ad reginae mentem non absurde, *improba a vobis verba fundantur:* quae vir Celeb. correxit, ut vides, nescio quid spectans. Ἀναπλεῖν praeter alia dicuntur, quae in summa aqua fluitant. *Aelian.* Anim. XI, 22. de delphino, ex fundo maris emergente, καὶ αὖθις ἀφυπνισθεὶς τῇ κρούσει ἀναπλεῖ πάλιν· tum de sicca tussi, cum nihil egeritur, neque in ore fluitat XIV, 20. ἀναπλεῖν δ' αὐτῷ οὐδὲ ἕν· et mox ἀναπλεῖ δὲ οὐδέν. Indicat Tomyris ebriis sursum tendere & quasi in ore natare inproba verba. Non disparia *Abreschius* Diluc. Thucyd. p. 363. Ἐπαναπλώειν *Herodoti* sermoni melius congruebat. Vide VI, 33. 26. 116. &c.

48. Ἥλιον ἐπόμνυμί τοι τὸν Μασσ. δεσπότην] Frequens alibi locorum Solis titulus. Aegyptii ὦ δέσποτα ἥλιε καὶ θεοὶ πάντες ex *Euphanto* apud *Porphyrium* A. A. IV, 10. Hydaspes Aethiops ὦ δέσποτα ἥλιε καὶ σελήνη δέσποινα in extremo L. X. *Heliodori.* Neque id mirum cum diis omnibus tribuatur, uti Isthm. *Pindari* O. VI, 7., *Eurip.* Hippol. v. 88., *Aristoph.* Vesp. 870. Sed desino, nec tango sacras nostras litteras. Tu vide *Cuperum* Harpocr. p. 113. et *N. Heinsium* in *Ovidii* Heroid. IV, 12.

49. Ἦ μήν σε ἐγώ] Perverse scripta prostant in *Etymologico M.* p. 416, 48. *Sylburgius* alia contulit, quae leguntur infra c. 214. *Schol.* ad *Dion. Chrys.* P. 592. in *Morelli* Collect. τὴν Κύρου, inquit, ὑπὸ τῆς Μούριδος (ὑπὸ Τομύριδος) τῆς Μασθαγέτιδος σφαγὴν ὁ — Ἡρόδοτος ἀναγράφει· de Tomyri notans vir Magnus ad *Luciani* p. 508. hoc etiam Scholion excitat & corrigit. VALKEN.

57. Ὡς ὁ Κῦρος οὐκ ἐσήκουσε] Expuli inportunum οἱ, quod unde in hanc viciniam inmigraverit, non quaero sollicite. Mox καὶ δὴ καὶ in integrum restitui. Eiecit et *Gronov.* ex II, 154., *Medic.* suo obtemperans citra caussam urgentem. Vide I, 129. 165. VIII, 79. &c.

67. Αἰ-

Massagetæ superaverunt: ibique cum permagna exercitus Persici pars prostrata fuit; tum vero Cyrus ipse occumbit, quum undetriginta omnino regnasset annos. Cuius cadaver, inter cæsorum Persarum stragem Tomyris perquisitum, quum invenisset, caput in utrem demisit, quem humano cruore compleverat: et cadaver mutilans inquit: Tu quidem me viventem et in pugna victricem tui perdidisti, dum dolo cepisti filium meum: at ego te, prout interminata sum, cruore saturabo. Hæc de Cyri vitæ exitu, de quo multa referuntur, mihi maxime verisimilis videtur nar-
215 ratio. Massagetæ et amictum gerunt et victum habent Scythico similem. Ex equis præliantur, et pedites; utroque enim genere valent. Sagittarii item sunt atque hastati, sagares e more gestantes: in omnibus auro utentes et ære. Utuntur namque ære in omnibus, quæ ad hastas, ad sagittarum aculeos, ad secures pertinent: auro autem in cunctis, quæ ad capitis, ad balteorum, ad axillarum ornamentum spectant. Equorum itidem pectoribus æreos thoraces circumdant: circa habenas frenaque et phaleras aurum adhibent, ferro atque argento nihil prorsus utentes: nam quum in eorum regione immensa sit auri atque æris copia, ferri tamen
216 atque argenti nihil est. Moribus his utuntur: singuli quidem uxorem ducunt, sed ea communiter utuntur. Nam quod Græci memorant facere Scythas, id non Scythæ faciunt, sed Massagetæ; siquidem vir Massageta quoties cupidine capitur mulieris, suspensa pro plaustro pharetra, sine metu concumbit. Terminus ætatis nullis eis propositus est: sed ubi quis admodum senuit, convenientes propinqui omnes eum immolant, et cum eo aliquot pecora; quas carnes, ubi coxerunt, epulantur, et hæc quidem apud eos beatissima habentur: Languore et morbo extinctum

φεύγων· τέλος δὲ, οἱ Μασσαγέται περιεγωνέατο. ἡ τε δὴ πολλὴ τῆς Περσικῆς [a] στρατιῆς αὐτῇ ταύτῃ διεφθάρη· καὶ δὴ καὶ αὐτὸς Κῦρος τελευτᾷ, βασιλεύσας τὰ πάντα ἐνὸς δέοντα τριήκοντα ἔτεα. ἀσκὸν δὲ πλήσασα αἵματος ἀνθρωπηίου Τόμυρις, ἐδίζετο ἐν τοῖσι τεθνεῶσι τῶν Περσέων τὸν Κύρου νέκυν. ὡς δὲ εὗρε, [b] ἐνάπηκε αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸν ἀσκόν. λυμαινομένη δὲ τῷ νεκρῷ, [c] ἐπέλεγε τάδε, „ Σὺ μὲν „ [d] ἐμὲ ζῶσαν τε καὶ νικῶσάν σε μάχῃ ἀπώλεσας, „ παῖδα τὸν ἐμὸν ἐλὼν δόλῳ· σὲ δ' ἐγὼ, κατάπερ „ ἠπείλησα, αἵματος κορέσω." τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν Κύρου τελευτὴν τοῦ βίου, πολλῶν λόγων λεγομένων, ὅδε μοι ὁ πιθανώτατος εἴρηται. Μασσαγέται δὲ ἐσθῆτά τε ὁμοίην τῇ [e] Σκυθικῇ Φορέουσι, καὶ δίαιταν ἔχουσι. ἱππόται δέ εἰσι καὶ ἄμπποι· ἀμφοτέρων γὰρ μετέχουσι. καὶ τοξόται τε καὶ αἰχμοφόροι, [f] σαγάρεις νομίζοντες ἔχειν· χρυσῷ δὲ καὶ χαλκῷ τὰ πάντα χρέωνται. ὅσα μὲν γὰρ ἐς αἰχμὰς [g] καὶ ἄρδεις καὶ σαγάρεις, χαλκῷ τὰ πάντα χρέωνται. ὅσα δὲ περὶ κεφαλὴν, καὶ ζωστῆρας, καὶ μασχαλιστῆρας, χρυσῷ κοσμέονται· ὡς δ' αὕτως τῶν ἵππων τὰ μὲν περὶ τὰ στέρνα, χαλκέους θώρηκας περιβάλλουσι· τὰ δὲ περὶ τοὺς χαλινοὺς καὶ τόμια καὶ φάλαρα, χρυσῷ. σιδήρῳ δὲ οὐδὲ ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ σφί ἐστι ἐν τῇ χώρῃ· [h] ὁ δὲ χαλκὸς καὶ ὁ χρυσὸς, ἄπλετος. Νόμοισι δὲ χρέωνται τοιοῖσδε· γυναῖκα μὲν γαμέει ἕκαστος, ταύτῃσι δὲ [i] ἐπὶ κοινὰ χρέωνται· ὃ γὰρ Σκύθας Φασὶ Ἕλληνες ποιέειν, οὐ Σκύθαι εἰσὶ οἱ ποιέοντες, ἀλλὰ Μασσαγέται· τῆς γὰρ ἐπιθυμήσει γυναικὸς Μασσαγέτης ἀνὴρ, [k] τὸν φαρετρεῶνα ἀποκρεμάσας πρὸ τῆς ἁμάξης, μίσγεται ἀδεῶς. [l] οὖρος δὲ ἡλικίης σφι πρόκειται· ἄλλος μὲν οὐδεὶς, ἐπεὰν δὲ γέρων γένηται κάρτα, οἱ προσήκοντές οἱ πάντες συνελθόντες θύουσί μιν, καὶ ἄλλα πρόβατα [m] ἅμα αὐτῷ· ἑψήσαντες δὲ τὰ κρέα, κατευωχέονται· ταῦτα μὲν τὰ ὀλβιώτατά σφι γενό-

non

[a] *Arcb.*, αὐτοῦ στρατιῆς *Ald.* & alii; αὐτῷ margo *Steph.* [b] *Paris.* tres, *Arcb. Vind. Rem.*, *Valla*, *Edd.* cum *Aldo*; ἐναπῆπτε *M. Ask.* ora *Steph.* [c] Εἶτ' ἔλεγε τοιάδε *Priscian.* p. 1189. [d] *Rem. Ask. M.* et fragm. Cod. *Paris. Arcb. Vind.* sed μάχῃ, hi duo negligunt: vulgo erat ἐμεῦ ζώσης τε καὶ νικώσης ἐς μάχην. Spectavit haec *Aelian.* de Animal. VII, 11. [e] Περσικῇ *Rem.* & margo *Steph.* Paullo ante ὅδε μὲν ὁ πιθ. *Arcb.* [f] Σαγγάρεις *Ald. Arcb.* [g] Καὶ φαρέτρας καὶ σαγγ. *Vind. Arcb. Valla.* [h] Ὁ δὲ χρυσὸς καὶ χαλκ. *Arcb. Ask.* [i] Ἐπίκοινα *Ask.*, haud fortasse prave: vulgato patrocinatur *Procopius* Bell. Pers. I, 5. Ante haec ταῦτῃ δὲ *Arcb.* [k] Τῶν φαρετρέων ἀποκ. *Arcb.* male. [l] Idem, rectissime: οὖρος alii; vide supr. C. 172. & 206. [m] Σὺν αὐτ. *Arcb.*

67. Αὐτοῦ ταύτῃ] Apta haec & nexa recte voluit *Arcb.*, servato scriptoris more, ut VI, 16. et 30. & creberrime alias. In annis, quos Cyrus regnando transegit, magna apud veteres discordia intercedit. Adi *Simsonii* Chron. A. M. 3746. Bene pro mente Herodoti *Sulpicius Sever.* II, 9. *Cyrus undetriginta annis rerum potitus est:* sic enim scripsisse videtur. In Edd. *uno et triginta.* Quo quidem in dictionis genere non infrequens olim lapsus: *Fabii* Annal. IV. *duo et vicesimo*, Grammaticus *duo de vicesimo* correxit apud *Gellium* N. Att. V, 4. Lege *Vallae* & *Gronov.* adnotata *Livio* XXIII, 37. et Observ. meas I, 29.

72. Ἐναπῆκε αὐτοῦ τὴν κεφαλήν] Quid vir Celeb. pro *Medic.* conduxerit, adsumi facile potest: sumi quoque *Horrei* ambigua & operosa disputatio Obs. Herodot. C. 20. Potestne vero ἐναπῆπτε adsignificare, *adligavit superiori* utris *ori*, *ut modo posset demittere quasi ad potandum*, *modo rursus attrahere*, *ut interimeret?* ego non dixero. Quanto lenius & expeditius *Aldinum* totque Codd. ἐναπῆκε, *demisit!* Hoc reperisse videntur *Valer. Maxim.*, *Iustinus*, quos docti viri antestati fuerunt, & *Lucianus* Contempl. C. 14. Καὶ τὴν κεφαλήν γε ἀποτεμοῦσα αὕτη, Tomyris, τοῦ Κύρου, ἐς ΑΣΚΟΝ ΕΜΒΑΛΕΙ πλήρη αἵματος. Nec morabitur quemquam Ionicae monetae verbum. *Suidas* receptiore more, Ἐναφῆκαν, ἐνέβαλον. Ἐναφῆκαν τῇ δρυῒ σφῆνας, ὡς διασχίσῃ. Quae subiunguntur ab ultrice regina, Σὺ μὲν ἐμὲ ζῶσαν — egregie adserta & explicita sunt a Cel. *Gronovio.*

78. Ὅδε μοι ὁ πιθανώτατος] Par aliorum, *Nostri* tamen vestigia prementium, tragica exitus Cyri deploratio. Quam longe vero ab ea *Xenophon*, *Strabo*, *Lucianus*, ut plures ne adnumerem, deflectunt? Pro *Ctesia* eruditam observationem Cl. *Pelloutier* Histor. Acad. Scient. Berolin. T. X. p. 502. inseruit. Nec desunt, quibus *Xenophontis* potior videtur narratio. Vide *Camp. Vitringam* in *Iesaiae* C. XLV. 2. Ego in tanta discordia arbitrium recuso.

79. Τῇ Σκυθικῇ Φορέουσι] Non placet *Remig.* τῇ Περσικῇ, multo minus magni viri τῇ Σηρικῇ ad *Strabon.* XI. p. 781. Habuerunt Scythae suum sibi amiciendi modum, quo & aliae vicinarum gentium sese ornaverunt. De Androphagis IV, 106. ἐσθῆτα δὲ Φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην.

83. Καὶ ἄρδεις καὶ σαγάρεις] Scholiastes adleverat his ἄρδεις, Φαρέτραι· hinc scholion in *Vind.* et *Arcb.*; hinc *Suidas*, Ἄρδις πληθυντικῶς ἀντὶ τοῦ Φαρέτρας, etiam alii. Perperam omnes. Ἀρδὶς est sagittae cuspis. Ἄρδιν μίλην ἀπὸ τοῦ ὄϊστοῦ κομίσαι IV, 81. Δίκροον ἄρδιν reposuit in corrupto *Leschae* versu Ill. *Scaliger* ad *Euseb.* An. MCCCLX. p. 82. *Servius* Aeneid. XII, 404. *Hic forcipem dixit*, *quod Graeci* ΑΡΔΙΟΘΗΡΑΝ *dicunt*, *qua solent spicula vulneribus evelli*; ΑΡΔΙΑ *enim spicula sagittarum appellantur.* Ubi equidem ἄρδιες mallem, uti apud *Aeschylum* Prometh. v. 878. fine Arae II. *Dosiadae* et *Lycophr.* v. 914. Σαγάρεις ex Armenorum dialecto illustrant *Whistoni* fratres Praef. ad *Mosem Choronens.* p. 5.

95. Τὸν Φαρετρεῶνα —— πρὸ τῆς ἁμάξης] Vid. IV, 172. *Aelian.* Hist. An. VI, 160. Μασσαγέται μὲν; ὡς Ἡρόδοτος λέγει, τὸν Φαρετρεῶνα πρόγε ἑαυτῶν κρεμάσαντες. εἶτα μέντοι &c. Interpres *suspensa ad plaustrum pharetra:* unde suspicio iusta est, πρόγε ἅρματος, aut simile quid, legisse eum. Nupera *Aeliani* editio *Herodoti* oblita non est, de mendo silet: quae taciturnitas mihi in pravis eius scriptoris locis saepe displicuit.

νενόμιται. τὸν δὲ νούσῳ τελευτήσαντα οὐ [a] κατασιτέονται, ἀλλὰ γῇ κρύπτουσι, συμφορὴν ποιεύμενοι, ὅτι οὐκ ἵκετο ἐς τὸ [b] τυθῆναι. σπείρουσι δὲ οὐδέν, ἀλλ' ἀπὸ κτηνέων ζώουσι καὶ ἰχθύων· οἱ δὲ, ἄφθονοί σφι ἐκ τοῦ Ἀράξεω ποταμοῦ παραγίνονται· γαλακτοπόται δέ εἰσι. θεῶν δὲ μοῦνον ἥλιον σέβονται, τῷ θύουσι [c] ἵππους· νόμος δὲ οὗτος τῆς θυσίης· τῶν θεῶν τῷ ταχίστῳ, πάντων τῶν θνητῶν τὸ τάχιστον δατέονται.

non edunt, sed terra operiunt, loco damni putantes, quod ad immolationem non pervenerit. Nihil omnino serunt: sed pecoribus victitant, piscatuque, quem eis abunde Araxes fluvius suppeditat: lac autem potitant. Ex diis unum Solem venerantur, cui equos immolant. Lex autem hæc sacrificii; deorum pernicisssimo e mortalibus omnibus pernicissimum mactant.

a V. Arch. M. Ask. Rem. ora *Steph.* vulgo κάρτα σιτέονται. *b* Τιθεῖναι *Arch.* Vide *Strabon.* haec *Noſtri* aemulantem XI. p. 780. 781. *c* Ἵπποισι *Arch.*

1. Οὐ κατασιτέονται] Schedae veteres hoc sibi expoſtulant. Barbarum illum morem Masſagetarum & Derbicum illuſtravit *Io. Alb. Fabricius* ad *Sexti* Philoſophi Hypotyp. III, 24. p. 179. Cultisſime Fragm. Pythagor. p. 713. Ed. Gal. Μασσαγέται δὲ τὰς γονέας κατακόψαντες κατέσθουσι, καὶ τάφος κάλλιστος δοκεῖ ἡμεν, ἐν τοῖς τέκνοις τεθάφθαι.

8. Πάντων τῶν θνητῶν τὸ τάχιστον] Laurentius *e pecoribus omnibus pernicisſimum*, quaſi κτηνῶν legisſet, quae *H. Stephani* coniectura. In *Arch.* & *Vind.*, quibus ſimillimas ſchedas *Valla* verſavit, nihil eiusmodi. *Euſtathius* in Il. A. p. 36, 30. τὸ ἐν τοῖς πεζοῖς ταχύτατον. et p. 339, 41. τὸ ἐν ζώοις τάχιστον· quae poſteriora Herodoteis proxima ſunt. In eo Episcopus errat, quod equorum victimas ex *Herodoto* Perſis contribuat. Vera res est, citra tamen *Noſtri* teſtimonium. *B. Briſſonium* conſule Regn. Perſ. II, 5. p. 339.

HPO-

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΕΥΤΕΡΠΗ.

HERODOTI HALICARNASSEI HISTORIARUM LIBER SECVNDVS QVI INSCRIBITVR EVTERPE.

CYRO vita functo, regnum suscepit CAMBYSES, eius et Cassandanæ Pharnaspe genitæ filius: quam ante virum defunctam Cyrus ingenti luctu et ipse prosequutus est, et ceteris, quibus imperabat, eam ingenti luctu prosequi præcepit. His parentibus ortus Cambyses, quum Iones et AEolenses pro patriis servis haberet, adversus AEgyptios fecit expeditionem, comparato cum ex subiectis aliis, tum vero e
2 Græcis, quibus dominabatur, exercitu. (AEgyptii autem, priusquam apud eos regnaret PSAMMETICHVS, omnium hominum se primos extitisse arbitrabantur: verum Psammetticho regnum adepto, quem incesit cupido noscendi quinam primi hominum extitissent, ex eo tempore putaverunt, Phrygas quam se priores extitisse, se vero quam ceteros. Enimvero Psammetichus, quum sciscitando quinam primi hominum extitissent, nullam viam huius curæ invenire posset, huiusmodi rem machinatur: puerulos duos ex humilibus parentibus recens natos, tradit pastori inter pecora nutriendos hunc in modum: iubens neminem coram eis vocem ullam edere, sed in deserta casa

ΤΕΛΕΥΤΗΣΑΝΤΟΣ δὲ Κύρυ, 88
παρέλαβε τὴν βασιληίην Καμβύσης, Κύρυ ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρός· τῆς προαποθανούσης, Κῦρος αὐτός τε [a] πένθος μέγα ἐποιήσατο, καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι τῶν ἦρχε, [b] μέγα πένθος ποιέεσθαι. ταύτης δὲ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρυ Καμβύσης, Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρωίους ἐόντας ἐνόμιζε· ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην, ἄλλους τε παραλαβὼν τῶν ἦρχε, καὶ δὴ καὶ [c] Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτεε. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ [d] Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεῦσαι, ἐνόμιζον ἑωυτοὺς πρώτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων. [e] ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οἵ τινες γενοίατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας πρότερους γενέσθαι ἑωυτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωυτούς. Ψαμμήτιχος [f] δὲ ὡς οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα τούτῳ ἀνευρεῖν, οἵ γενοίατο πρῶτοι ἀνθρώπων, ἐπετεχνᾶτο τοιόνδε. παιδία δύο νεογιὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων [g] δίδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποίμνια τροφήν τινα τοιήνδε· ἐντειλάμενος [h] μηδένα ἀντίον αὐτέων μηδεμίην φωνὴν ἱέναι, οἰκέγη δὲ ἐρήμῃ ἐπ' ἑωυτῶν

VARIAE LECTIONES.

a Μέγα πένθ. *Ask. Arcb.* *b* Abest *μέγα Arcb. Ask.*, & potest abesse. *c* Ora *Steph. Arcb. Vind. Ask. M.*, Ἕλληνας *Ald.* & ceteri. Paullo superius *πατρώους Ask.* *d* Ψαμμήτιχον *Vind. Arcb.*, iuncta utraque vocis scriptura. *Aldus*, *Rem.* & *Paris.* Ψαμμήτιχον, *Med.* & *Ask.* Ψαμμήτιχος. *e M. Ask.* marg. *Steph.*, in *Aldo* & plerisque ἐπεὶ δέ. Tum Ψαμμήτιχος *Ask. Vind.* & mox iterum. *f M. Arcb. Ask.*, *Ald.* & alii γάρ. *g Arcb. Paris. C. Vind. Rem. Ald.*, δίδωσι *M. Ask. Rem.* & marg. *Steph. b Arcb. Rem. Ald. Vind. Paris. B. Valla*, *Med.* μηδὲν ἀντίον· μηδ' ἐναντίον *Ask.*

13. Πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σΦ. βασιλεῦσαι] Suum scriptor recepit. Sic. IV, 147. πρὶν ἢ θήραν ἐλθεῖν ἐκ Λακεδαίμονος, et C. 167. πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι τὴν στρατιήν. *Medicei* Ψαμμήτιχος Herodoteae facilitati & γλαφυρότητι pugnare, optime *D'Orvillius* monuit ad *Charitan.* I, 4. p. 52. Nam quae *P. Horreus* utramque in partem disputat, nimis docta & arcessita sunt Obs. Herod. C. 21. Ψαμμίτιχον superiore libro C. 105. vidimus: hoc vero Ψαμμήτιχος, Ψαμμήτιχος, Ψαμμίτιχος in membranis est. Par apud alios discrepantia. Mihi dubium nullum est, quin constitutum quid in eo nomine scriptor habuerit. Inclino in Ψαμμίτιχος.

20. Παιδία δύο νεογνά] *Pollux* II, 8. νεόγονα reperisse videtur: ἄμεινον δ' αὐτοῦ τὸ παρ' Ἡροδότῳ ΝΕΟΓΟΝΟΝ. ἀλλὰ καὶ τοῦτο Ἰωνικόν. Ubi doctissimus *Heringa* Obs. C. 3. hoc ex loco νεογνὸν refingit; contra ea Cl. *Pierson.* Verisim. II, 8. p. 234. νεογόνῳ vindicem dat *Euripid.* Cycl. v. 205. & Ion. v. 1001. Hactenus bene: quod insuper addit scriptum hic fuisse olim παιδία δύο νεογιλά, non adducor, ut credam. Certe praeter statuentis arbitrium non exputo causam. Obstant & *Codd.* omnes. Δίδοῖ locum recepit, quem *Horreus* in laboriosis ad huius libri principium disputationibus illi deferebat.

22. Μηδένα ἀντίον —— φωνὴν ἱέναι] *Mediceus* cum sequace *Ask.* aberravit. Nihil verius *Aldino*, tot schedarum patrocinio protecto: taceo de cespitante verborum ordine. Schol. *Apollon. Rh.* IV, 262. hac ipsa in re,

 Becos prima vox puerulorum. Phryges vetustiores AEgyptiis. Vulcanus in Memphi. Heliopolitæ solertissimi.

τῶν κέεσθαι αὐτὰ, καὶ τὴν ὥρην [a] ἐπαγινέειν σφίσι
89 αἶγας. [b] πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος, τἆλλα θυ-
πρήσσεσθαι. ταῦτα δ' ἐποιέετο καὶ ἐνετέλλετο ὁ
Ψαμμήτιχος, θέλων ἀκῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλ-
λαχθέντων τῶν ἀσήμων [c] κυζημάτων, ἥντινα φωνὴν
ῥήξεσι πρώτην. τάπερ ὧν καὶ ἐγένετο. ὡς γὰρ διέτης
χρόνος ἐγεγόνεε τούτοισι τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγον-
τι [d] τὴν θύρην, καὶ εἰσιόντι, τὰ παιδία ἀμφότερα
προσπίπτοντα [e] βεκὸς ἐφώνεον, ὀρέγοντα τὰς χεῖ-
ρας. τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας, ἠσυχίος ἦν ὁ ποιμήν.
ὡς δὲ πολλάκι φοιτέοντι καὶ [f] ἐπιμελεμένῳ πολλὸν ἦν.
τοῦτο τὸ ἔπος, ὅτε δὴ σημήνας τῷ δεσπότῃ, ἤγαγε
τὰ παιδία κελεύσαντος ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. ἀκούσας δὲ
καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμήτιχος, ἐπυνθάνετο οἵτινες ἀνθρώ-
πων βεκὸς τι καλέουσι; πυνθανόμενος δὲ, εὗρισκε Φρύ-
γας καλέοντας τὸν ἄρτον. οὕτω συνεχώρησαν Αἰγύπ-
τιοι, καὶ τοιούτῳ σταθμησάμενοι πράγματι, τοὺς Φρύ-
γας [h] πρεσβυτέρους εἶναι ἑωυτῶν. Ὧδε μὲν γενέσθαι τ
ἱρέων τοῦ [i] Ἡφαίστου ἐν Μέμφι ἤκουον. Ἕλληνες δὲ λέ-
γουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ, καὶ ὡς γυναικῶν τὰς
γλώσσας ὁ Ψαμμήτιχος ἐκταμών, τὴν δίαιταν οὕτως
ἐποιήσατο τῶν [k] παιδίων παρὰ ταύτῃσι τῇσι γυναιξί.
κατὰ μὲν δὴ τὴν τροφὴν τῶν παιδίων τοσαῦτα ἔλεγον.
ἤκουσα δὲ καὶ ἄλλα ἐν Μέμφι, ἐλθὼν ἐς λόγους τοῖσι
ἱρεῦσι τοῦ Ἡφαίστου· καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας τε καὶ ἐς Ἡ-
λιούπολιν [l] αὐτέων τούτεων εἵνεκεν ἐτραπόμην, ἐθέλων
εἰδέναι εἰ συμβήσονται τοῖσι λόγοισι τοῖσι ἐν Μέμφι. οἱ
γὰρ Ἡλιουπολῖται λέγονται Αἰγυπτίων εἶναι [m] λογιώ-
τατοι. τὰ μέν νυν θεῖα τῶν ἀπηγημάτων οἷα ἤκουον,
οὐκ εἰμὶ πρόθυμος ἐξηγέεσθαι ἔξω ἢ τὰ οὐνόματα αὐ-
τέων μοῦνον· νομίζων πάντας ἀνθρώπους ἴσον περὶ αὐτέων
ἐπίστασθαι· τὰ δ' ἂν ἐπιμνησθῶ αὐτέων, ὑπὸ τοῦ λό-
γου [n] ἐξαναγκαζόμενος ἐπιμνησθήσομαι. Ὅσα δὲ ἀν-
θρωπήια πράγματα, ὧδε ἔλεγον ὁμολογέοντές σφισι
πρό-

sa ambos seorsum locari, eisdemque suo tempore capras adducere: ubi autem lacte expleti forent, alia administrari. Hæc ideo faciebat iubebatque Psammetichus, quod quæ vox prima ex his puerulis erumperet, ubi inarticulate vagire desissent, audire cuperet: prout et contigit. Biennii exacto tempore, pastori, qui hæc administrabat, aperienti ianuam atque intranti, ambo pueruli porrectis manibus allabentes, *becos* clamabant. Quod primo audiens pastor obticuit: quum vero crebrius adeunti et curanti idem verbum frequentaretur, ita demum re domino indicata, iussus ab eo, puerulos attulit exhibuitque. Quos quum et ipse Psammetichus audisset, percontabatur, quinam homines *becos* quippiam appellarent? Hæc percontans comperit Phrygas panem appellare. Tali modo quum rem ponderavissent, AEgyptii Phrygas se vetustiores esse concesserunt.) Quod ita actum esse ex sacerdotibus Vulcani in urbe Memphi audiebam. Græci tamen cum alia multa inepta memorant, tum vero Psammetichum pueros nutriendos ita curasse apud mulieres, quarum linguas excidisset. Et talia de puerorum nutrimentis referebant. Alia quoque apud Memphin audivi ex Vulcani sacerdotibus, cum quibus in colloquium veni. Quin etiam harum ipsarum rerum gratia et Thebas et Heliopolin me contuli, animo cognoscendi, nunquid consentanea dicturi essent iis quæ Memphi dicerentur. Nam Heliopolitani feruntur AEgyptiorum esse solertissimi. Quas vero narrationes ad divina pertinentes audivi, eas non libenter in publicum enunciaverim, nisi ipsorum tantummodo nomina; existimans omnes homines idem novisse de his; quorum quicquid commemorabo, id oratione coactus commemorabo. QVAE autem humana negotia sunt, hæc ita referebant inter se convenientes.

Omnium

a Paris. *A. C. Rem. Vind. Ald.* & *Edd.*, ἐπαγινέην *Arcb.*, ἐπάγειν ora *Steph.*, et *M. Ask.* cum fragm. *Paris.* Tum σφι ambo priores. *b Paris.* tres, *Arcb. Vind. Rem. Aldus* cum *Edd.*, πλήσαντας *Med. Ask.* Mox ἐποιέετο *Paris. C. Arcb. V. Rem. Ald.*, quod restitui: εποίεέ τε *M. Ask.* *c* Habet *Suid.* in Voc., qui mox τριέτης χρ. in Βεκκεσέληνος. *d M. Ask.*, ceteri ἀνοιγ. τε τὴν θυρ., uti *Ald.* neque illi male. *e Med. Tzetzes* Chil. IV, 801. *Suid.*, *Hesych.* in *Ask.* & *Steph.* ora κεκὸς & mox iterum; βεκκὸς ceteri. *f* Ἐπιμελομένῳ *Ask.* *g* Ψαμμιήτιχος *Arcb. Vind.*, uti supra & mox. *h* Πρώτους *Vind. Arcb. Eton.* *i* Ἡφ. τοῦ ἐν Μέμφι *M. Ask.* marg. *Steph.*, articulum insertum alii non norunt, nec necessarius est. *k* Παίδων *Ask.* & ora *Steph.*, statimque denuo. *l M. Arcb. Ask.*, αὐτέων defit aliis & *Ald.* *m M. Ask. Rem.* ora *Steph. Paris. A. B.*, λογιμώτατοι *Arcb. Vind. Paris. C. Ald.* & *Eustath.* in Dionys. v. 232. Quae sequuntur, sunt in *Athenagorae* Legat. C. 24., non sine vitiis. *n M. Ask. Rem.* ora *Steph.*, ceteri ἀναγκαζόμενος. Paullo antea αὐτέων *Ald.*, alii αὐτῶν.

re, κελεύσαντα μηδένα μηδὲν αὐτοῖς φθέγγεσθαι. Ostendit praeterea *léναι* φωνὴν, quod etsi *Portus* Ἰωνικῶς καὶ Αἰολικῶς, vertit aspero in tenuem spiritum, putaverit dictum, praefero *léναι*; ut consuetudo fert. Habet Persen Ἑλλάδα γλῶσσαν ἱέντα IX, 16.

24. Ἐπαγινέειν σφίσι αἶγας πλήσαντα] Cogor ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ in omnia alia, ac vir Celeb., ire. Ἀγινέειν & ἐπαγινέειν, nemine obloquente, sunt Ionica; Et negabimus talia scriptori, hoc genus sectato? Πλήσαντας nexus orationis, ut errantis amanuensis peccatum, convellit, nec ferunt MSS. In *Tzetze* Ch. IV, 796., hanc historiam explicante, male legitur

Θηλάζειν προτρεψάμενος ἐκεῖνα τὰς μητέρας·

dederat ipse τὰς μηκάδας, *capras*.

29. Ὡς γὰρ διέτης χρόνος &c.] *Postquam enim ista pastor fecerat per biennium.* Perperam posita distinctio Herodoteam obscuraverat loquendi formam: L. I, c. 113. ὡς δὲ τρίτη ἡμέρη τῷ παιδίῳ ἐκκειμένῳ ἐγένετο· *triduo post infantem expositum.* L. III, c. 56. ὡς σφι τεσσεράκοντα ἐγεγόνεσαν ἡμέραι πολιορκέουσι Σάμον. L. IX, c. 38. ἡμέραι δέ σφι ἀντικατημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν ἑκτώ. Apud alios etiam hic illic similia prostant: *Thucydides* III, c. 29. ἡμέραι μάλιστα ἦσαν τῇ Μιτυλήνῃ ἑαλωκυίᾳ ἑπτὰ, ὅτε —. *Demosthenes* c. Mid. p. 341, §. 150. & p. 550, §. 42. ἡμέραι ἦσαν συχναὶ ἐπιδημοῦσι τούτοις· imitantur & hoc Atticistae. VALKEN.

32. Βέκος ἐφώνεον] Adsentior *Gronov.* Opus certe non fuerat, ut ex barbaro vocabulo eruditae rixae materies gigneretur. *Hipponax* in *Strabon.* VIII. p. 524. Κυπρίων ΒΕΚΟΣ φάγουσι καὶ Ἀμαθουσίων πυρόν. Plura Cl. *Albert.* in *Hesych.* & *P. Horreus* Obs. Herod. C. 31.

41. Πρεσβυτέρους εἶναι ἑωυτῶν] Supra C. 2. οἵ γενοίατο πρῶτοι ἀνθρώπων· et Φρύγας πρεσβυτέρους γενέσθαι ἑωυτῶν. Quae mihi suadere videntur, scholion haec occupasse, & ex tribus *Codd.* praestare πρώτους — ἑωυτῶν. *Suidam* in βεκκεσέληνος simili quid offerre, *Galeus* vere adscripsit. De structura securos nos esse *Aelian.* Anim. VIII, 12. iubet: οἱ πρῶτοί μου ταῦτα ἀνιχνεύσαντες. *Manetho* I, 329. βρεφέων γεννήτορα πρῶτον Μητέρος εἰς ἀΐδην πέμψει· quae ipsa iterat IV, 404. Alia hoc de genere *Georg. Herwartus* Chronol. C. 241., in quis haud pauca ἀπροσδιόνυσα, optime *I. Perizonio*, quo me olim doctore usum gratus testificor, docente *Disert. de Augusti. Orb. Descript.* §. 21, & meliora in medium collocante. Mox τοῦ resecui.

51. Αἰγυπτίων εἶναι λογιώτατοι] Disputari utramque hic in partem possunt multa; quo ego labore supersedebo. Laudo & amplector *Gronovii* iudicium. Λογιμώτατοι *Nostro* honoratissimi plerumque semper sunt & dicuntur, sive δοκιμώτατοι, uti ex MSS. III, 127. patefiet. Qui quidem titulus Heliopolitanis cur tandem erit praecipuus? Immo vero ceteris sollertia & eruditione priores erant. *Nic. Damascenus* in *Eusebii* Pr. Euang. IX, 16. καὶ συνῆν Αἰγυπτίων τοῖς λογιωτάτοις. Plura olim constipavi in *Diodori* II, 4. Nunc adstruo hoc *Iustini Martyr.* ex Dial. cum Tryph. p. 168. Ed. Thirbl. περιτέμνεσθε οὖν τὴν ἀκροβυστίαν τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ διὰ πάντων τούτων τῶν λόγων ἐξιοῦσι. Corrigit vir doctus οἱ προφῆται, ego λόγιοι τ. θεοῦ, & sacros prophetas intelligo.

60. Ἐκ

Annus et ejus partes eius inventa AEgyptia. Item Deorum nomina, arae, simulacra et delubra. Menas primus rex Thebaidis, praeter quam omnia erant palus. Latitudo AEgypti ad mare.

Omnium hominum primos AEgyptios annum re perisse, descriptis per eum duodecim temporum partibus. Et haec excogitavisse ex astris dicebant; tanto prudentius, me arbitro, hoc ducentes quam Graeci; quod Graeci quidem tertio quoque anno intercalarem adinducunt, temporum gratia: AEgyptii vero tricenorum dierum tenentes duodecim menses, adiiciunt cuique anno quinos dies extra numerum, unde eis circulus temporum constat eodem rediens. AEgyptios quoque primos, duodecim deorum cognomina in usu habuisse, et ab illis Graecos fuisse mutuatos. Item primos ipsos diis et aras et simulacra et delubra statuisse: quinetiam animalia in saxis sculpsisse: quarum rerum pleraque sic effecta opere demonstrabant. Praeterea primum in AEgypto mortalium regnasse Mena; ac sub eo omnem AEgyptum, praeter Thebaicam praefecturam, paludem fuisse: ex eaque nihil eorum quae nunc sunt infra stagnum Moerios, eminuisse: in quod stagnum a mari per flumen septem diebus navigatur. Atque de regione bene mihi dicere videbantur; manifestum enim est ei, qui, etsi antea non audierit, tamen inspexerit, modo sit solertia praeditus, AEgyptum in quam Graeci navigant, acquisitam AEgyptiis esse terram, ac fluminis donum: quinetiam loca quae supra stagnum hoc sunt, ad trium usque dierum navigationem; de qua non iam tale quicquam commemorabant. Est autem aliud tale AEgyptiacae regionis huiusce modi natura est: Iam primum adhuc adnavigans et distans ab ea diurno cursu, demissa bolide caenum attolles et eris in undecim orgyis vel profunditate quatuor et quadraginta cubitorum, quae res declarat ea-
6 tenus esse profusionem telluris. Porro autem ipsius AEgypti longitudo secundum mare est sexaginta schoenorum, quemadmodum nos AE-
90 gyptum esse distinguimus a sinu Plinthinete, usque

πρώτους Αἰγυπτίους ἀνθρώπων ἁπάντων ἐξευρεῖν τὸν ἐναυτὸν, [a] δυώδεκα μέρεα δασαμένους τῶν ὡρέων ἐς αὐτόν. ταῦτα δὲ ἐξευρεῖν ἐκ τῶν [b] ἄστρων ἔλεγον. ἄγυσι δὲ τοσῷδε σοφώτερον Ἑλλήνων, [c] ἐμοὶ δοκέειν, ὅσῳ Ἕλληνες μὲν διὰ τρίτου ἔτεος ἐμβόλιμον ἐπεμβάλλουσι, τῶν ὡρέων εἵνεκεν. Αἰγύπτιοι δὲ τριηκοντημέρους ἄγοντες τοὺς δυώδεκα μῆνας, ἐπάγουσι ἀνὰ πᾶν ἔτος πέντε ἡμέρας πάρεξ τοῦ ἀριθμοῦ. καὶ σφι ὁ κύκλος τῶν ὡρέων ἐς τὠυτὸ περιίων, παραγίνεται. δυώδεκά τε θεῶν ἐπωνυμίας ἔλεγον πρώτους Αἰγυπτίους νομίσαι, καὶ Ἕλληνας παρὰ σφέων ἀναλαβεῖν. βωμούς τε καὶ ἀγάλματα καὶ νηοὺς θεοῖσι ἀποτεῖμαι σφέας πρώτους, καὶ ζῶα ἐν λίθοισι ἐγλύψαι. καὶ [d] τουτέων μέν νυν τὰ πλέω ἔργῳ ἐδήλωσε οὕτω γενόμενα. βασιλεῦσαι δὲ [e] πρῶτον Αἰγύπτου ἀνθρώπων ἔλεγον Μῆνα. ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἕλος· καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν [f] ὑπερέχον τῶν νῦν ἐπιφθερόμενον τῆς Μοίριος ἐόντων· ἐς τὴν ἀνάπλωσι ἀπὸ θαλάσσης ἑπτὰ ἡμερέων ἐστὶ ἀνὰ τὸν ποταμόν. Καὶ εὖ μοι ἐδόκεον λέγειν περὶ τῆς χώρης· δῆλα [g] γὰρ δὴ καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δὲ, ὅς τίς γε σύνεσιν ἔχει, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἕλληνες ναυτίλλονται, ἐστὶ Αἰγυπτίοισι ἐπίκτητός τε γῆ; καὶ [h] δῶρον τοῦ ποταμοῦ· καὶ τὰ κατύπερθε [i] ἔτι τῆς λίμνης ταύτης, μέχρι τριῶν ἡμερέων πλόου, τῆς περὶ ἐκείνου οὐδὲν [k] ἔτι τοιόνδε ἔλεγον. Ἔστι δ' ἕτερον τοιοῦτον. Αἰγύπτου γὰρ Φύσις τῆς χώρης ἐστὶ τοιήδε. πρῶτα μὲν προσπλέων ἔτι, καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, καταῖς [l] καταπειρητῆρίην, πηλόν τε ἀνασειεις, καὶ εὑρήσεις ἐνδεκα ὀργυίησι ἐόσας. τοῦτο μὲν ἐπὶ τοσοῦτον δηλοῖ προχυσιν τῆς γῆς ἐοῦσαν. [m] Αὐτὴ δὲ αὐτῆς Αἰγύπτου ἐστὶ μῆκος τὸ παρὰ θάλασσαν, ἑξήκοντα [n] σχοῖνοι, κατὰ ἡμέας διαιρέομεν εἶναι Αἴγυπτον ἀπὸ τοῦ [o] Πλινθινήτεω κόλπου μέχρι Σερ-

[a] Δωδεκαμόρεα *Arcb.* [b] Ἀστέρων *Paris.* tres, *Arcb. Vind. Rem. Ald.*, ἄστρων *M. Ask.* Mox τὸ τῶραν σοφ. *Arcb. Vind.* [c] *M. Ask. Rem. Paris. A. C.*, in aliis ὡς ἐμοὶ δοκέει, ut *Ald.*, nec male. Vid. IV, 168. [d] *Arcb. V. R. Paris. Ald.*, τούτων *M. Ask.* [e] *M. Ask.*, πρῶτον Αἰγύπτου ἄνθρωπον *Rem.*, ceteri, ut *Ald.*, πρῶτον ἀνθρώπων ἐλ., in ora *Stepb.* δὲ Αἰγύπτου πρ. tum Μῆνα *Ald. Arcb. V. Rem. Paris. C. Valla*, Μεῖνα *Ask. M.* [f] Ὑπερέχων *Arcb.* Statim Μοίριος *M. Ask.*, Μύριος *Ald. Rem. V. Arcb. Paris. C.* et *Valla.* [g] *Paris. B. V. Arcb. Remig. Ald.*, uti IX, 11., δὴ negligit *M.* et *Ask.* [h] Citat *Arrian.* Ἀναβ. V, 6. saepe *Strabo* I. p. 53. et 61. &c. [i] Ἐπὶ *Ask.* ἐπὶ τῆς *Remig.* [k] Abest *Arcb. Vind.*, mox τοιοῦτον ille, *Ald. Vind. Remig.*, Vid. I, 107. τοιόνδε *M. Ask.* [l] Κατὰ πειρητ. *Ald. Ask.*, statim πυλῶν *Arcb.* [m] *Med. Ask. Rem.*, qui αὐτῆς ἐστὶ Αιγ., in *V. Arcb. Paris. C. Ald.* αὐτῆς δὲ τ. Αιγ. ἐπὶ μῆκος, fine αὖτις. [n] Habet *Suid.* in V., ubi *Kusteri* male. [o] *M. Ask.*, et *Passionei* Cardinalis, quo deinceps utar. Πλινθινήτεω *Paris. A. B. Arcb. V. Ald.* Mox Σελβωνίδος *Ald. V. Arcb.*

60. Ἐκ τῶν ἄστρων] Bene *Medic.* Quod additur διὰ τρίτου ἔτεος, id doctos exercuit viros, *Leonem Allatium* Mens. Temp. C. XV. p. 188., et *Alph. Caranzam*, *Leoni* consentaneum, Diatrib. C. 3. Decernit uterque, aliam innui intercalationem, ac I, 32., neque sibi in Graecorum anni forma bene consentire scriptorem. Verius *D. Petavius* Auctar. Doct. Temp. L. IV, 3. διὰ τρίτου ἔτεος *ineunte anno tertio* interpretatur. Proinde alternis fiebat, uti Musa prima significavit, intercalatio, quae et *H. Dodwelli* opinio Disc. I. de Cyclis p. 50.

64. Ἐπάγουσι — πέντε ἡμέρας] Has ἐπαγομένας, sive intercalares V. dies, non habuit insuper *Diodor.* I, 50., sicuti nec alii, quorum in Aegyptiorum anno occupata cura fuit, in quibus excellit sollertissima *Nic. Averanii* opera Disc. de Mensib. Aegypt. C. 4.

72. Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου &c.] Non erat ad sententiam valde necessaria Αἰγύπτου mentio, nec placuit eam hinc amoliri ob haec *Diodori* I, 45. μετὰ τοὺς θεοὺς τοίνυν πρῶτόν φασι βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, Μενᾶν. In regis nomine, qui primus ex hominibus, ut ea in regione perhibebant, principem egit, scribentium insignis discrepantia est. Μῆνα magno numero *Codd.* malunt, neque aliter suo in libro invenit *Eusebius* Chron. p. 14., *Nostrum* nominatim testem vocans. Μείνιος βασιλέως meminit *Plut.* Isid. et Osir. C. 8., ubi nonnulla *Sam. Sqire.* In Catalogo *Eratosthenis* apud *Syncellum* Μίνης Θηβαῖος ᾧ ὁ ἑρμηνεύεται Διόνυσος, ubi Μήνης et Διώνυσος ex indole veteris Copticae dialecti docte correxit *P. Ern. Jablonskius* adnotat. ad Catalog. istum in T. II. Chronol. *Vignolii* p. 736. Quare hoc amplexus sum, sicuti et Μοίριος: Vide C. 13. et *Diodor.* I, 51. et *Salmas.* de Ann. Climact. p. 567.

81. Καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ] Hoc, sive *Hecataei* sive *Herodoti* dictum, adprime multis placuit: probata et opinio est de recente inferioris Aegypti origine ex continuis Nili incrementis: Ποταμόχωστος propterea *Diodoro* I, 34. III, 3., a quo *Aristoteles* Meteorol. I, 14. non deflectit. Quae quidem opinatio, adeo olim recepta, ex earum est numero, quae post accuratum examen laudantur ab his, culpantur ab illis. Diligentissimus *Shaw* Observ. Geograph. Syriae et Aegypti p. 183. *Herodoti* patronicium profitetur, Niloque vindicat illum regionis, cui *Delta* nomen est, tractum. Alia Cl. *Freretus* et egregie erudita contra priscam istam suspicionem Comment. Acad. Inscript. T. XVI. p. 533. et XVIII, p. 188., quae, quin consensum auferant, nihil admodum impedit. Lege etiam *S. Bochartii* Phal. IV, 25. p. 261.

91. Ἀπὸ τοῦ Πλινθινήτεω κόλπου] Verum erit Πλινθινήτεω. Oppido nomen Πλινθίνη, quod lacui Mareotico, cui vicinum erat, nomen Πλινθινήτου dedit. *Scylax* Πλινθινον κόλπον vocat Peripli p. 106. ubi *Vossius* & *Holstenius* ad Ethnicographi Πλινθίνη videndi. Mox in possessionem, unde deiecerat *Medic.* auctoritas, τεῖνει rediit. Scriptor ita voluit, nam III, 5. μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν τὸ Κάσιον ὄρος TEINEI ἐς θάλασσαν. Et hac quidem in defensione *P. Horreo* adsensum non nego Obs. *Herod.* C. 42. Quae vero *Noster* eodem loco adiungit, Aegypti initia cum Serbonide palude ex Syria properantibus fuisse, liquido ea adfirmant, quae hic succedunt, et *Gronovii* explicationem.

Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν τὸ Κάσιον [a] ὄρος τείνει· ταύτης ὦν ἀπὸ οἱ ἑξήκοντα σχοῖνοί εἰσι· ὅσοι μὲν γὰρ [b] γεωπεῖναί εἰσι ἀνθρώπων, ὀργυῇσι μεμετρήκασι τὴν χώρην· ὅσοι δὲ ἧσσον γεωπεῖναι, σταδίοισι· οἱ δὲ πολλὴν ἔχουσι, παρασάγγῃσι· οἱ δὲ ἄφθονον λίην, σχοίνοισι. δύναται δὲ ὁ μὲν παρασάγγης τριήκοντα στάδια· ὁ δὲ σχοῖνος ἕκαστος, μέτρον [c] ἐὸν Αἰγύπτιον, ἑξήκοντα στάδια. οὕτω ἂν εἴησαν Αἰγύπτου στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι, τὸ παρὰ θάλασσαν. Ἐνθεῦτεν [d] μὲν καὶ μέχρι Ἡλιουπόλιος ἐς τὴν [e] μεσόγαιαν, ἔστι εὐρέα Αἴγυπτος, ἐοῦσα πᾶσα ὑπτίη τε καὶ ἄυδρος, καὶ ἰλύς. ἔστι δὲ ὁδὸς ἐς τὴν Ἡλιούπολιν ἀπὸ θαλάσσης ἄνω [f] ἰόντι, παραπλησίη τὸ μῆκος τῇ ἐξ [g] Ἀθηνέων ὁδῷ, τῇ ἀπὸ τῶν [h] δυώδεκα θεῶν τὸ βωμοῦ φερούσῃ ἔς τε [i] Πίσαν καὶ ἐπὶ τὸν νηὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου. σμικρόν [k] τι τὸ διάφορον εὕροι τις ἂν λογιζόμενος τῶν οὐδῶν τουτέων τὸ μὴ ἴσας [l] μῆκος εἶναι, οὐ πλέον πεντεκαίδεκα σταδίων. ἡ μὲν γὰρ ἐς Πίσαν ἐξ [m] Ἀθηνέων, καταδεῖ πεντεκαίδεκα σταδίων, [n] ὡς μὴ εἶναι πεντακοσίων καὶ χιλίων· ἡ δὲ ἐς Ἡλιούπολιν ἀπὸ θαλάσσης, πληροῖ ἐς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον. Ἀπὸ δὲ Ἡλιουπόλιος ἄνω ἰόντι, στεινή ἐστι Αἴγυπτος. Τῇ μὲν γὰρ τῆς Ἀραβίης ὄρος παρατέταται, φέρον ἀπ' ἄρκτου [o] πρὸς μεσαμβρίης τε καὶ νότου, αἰεὶ ἄνω τεῖνον ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην θάλασσαν· [p] ἐν τῷ καὶ λιθοτομίαι ἔνεισι, αἱ ἐς τὰς πυραμίδας κατατμηθεῖσαι τὰς ἐν Μέμφι. ταύτῃ μὲν λῆγον, ἀνακάμπτει ἐς τὰ εἰρηται, τὸ ὄρος. τῇ δὲ αὐτὸ ἑωυτοῦ ἐστι [q] μακρότατον, ὡς ἐγὼ ἐπυθανόμην δύο μηνῶν αὐτὸ εἶναι τῆς ὁδοῦ ἀπὸ [r] νοῦς πρὸς ἑσπέρην· τὰ δὲ πρὸς τὴν νοῦν, λιβανωτοφόρα αὐτοῦ τὰ τέρματα εἶναι. τοῦτο μέν νυν τὸ ὄρος τοιοῦτόν ἐστι. Τὸ δὲ πρὸς Λιβύης τῆς Αἰγύπτου ὄρος [s] ἄλλο πέτρων

usque ad paludem Serbonida, ad quam mons Caſius ſe porrigit. Itaque ab hac ſunt ſexaginta ſchœni. Etenim qui modicum terræ poſſident, menſi ſunt illam per orgyias vel menſuram quatuor cubitorum: qui minus inopes terræ, ſtadiis: qui multum poſſident, paraſangis: qui plurimum quantum, ſchœnis. Reſpondet autem paraſanga tricenis ſtadiis; ſchœnus, menſura AEgyptiaca, ſexagenis. Ita erat AEgyptus propter mare ſtadiorum trium millium ſexcentorum. Hinc quidem etiam ad Heliopolin mediterranea verſus AEgyptus lata est, ſupina omnis et aquarum inops ſimul ac limoſa. A mari autem verſus Heliopolin adſcendenti, iter est eiusdem ſpatii, cuius id quod ex Athenis ab ara duodecim deorum fert Piſam et ad delubrum Iovis Olympii: quæ itinera ſiquis computet, inveniat parum quiddam differre, quominus ſit par earum longitudo, non amplius quindecim ſtadiis. Nam viæ quæ ex Athenis Piſam fert, quindecim ſtadia deſunt, ut ſit mille et quingentorum ſtadiorum: at ea quæ a mari ad Heliopolin ducit, hunc numerum complet. Ab Heliopoli autem ſuperiora petenti AEgyptus angusta est; nam ab una parte mons Arabiæ prætentus est, ab aquilone ferens ad meridiem atque ad auſtrum, ſemper ſurſum tendens ad mare, quod rubrum vocatur. In eo ſunt lapidicinæ, ad pyramides, quæ ſunt apud Memphin, exciſæ. Ibi quidem deſinens mons reflectit, in quas dictum est. Qua vero longiſſimus ſui ipsius est, duorum ego audiebam id menſium itineris esſe ab aurora ad veſperam; et eius extrema quæ ad auroram vergunt, feracia thuris. Atque hic quidem mons talis est. Latus autem AEgypti verſus Africam alius mons ſaxeus ur-

[a] *Arcb. V. Ald. Paris.* tres, *Valla*, *Rem.*, τεῖνει deest *M. Ask.* Mox ταύτης ὦν οἱ ἑξ. plerique cum *Ald.*, ἀπὸ est ex *R. Ask. M.* [b] Γεωπῖναι *Arcb.* Aemulatur haec *Max. Tyr.* Diſſert. xxxix. p. 459., leviter lapsus. Vid. *Ruhnken.* ad *Timaei* Lexic. p. 49. ὀργυῇσι *Ask.* [c] Ἐὸν non male *Arcb. Ask.* [d] Ex *M. Ask.*, abest μὲν *Ald.* et aliis. [e] Μεσόγειαν *Arcb.*, qui ita ſaepe. [f] Ἀνιόντι *Arcb.*, non male. [g] *Ask. Paſſ.* ceteri Ἀθηναίων. [h] Δώδεκα *Arcb.* [i] *Arcb. Vall.* et mox, Πίσσαν *Ald. Paris. duo*, *R.*, Πεῖσαν bis *Med. Ask.* [k] *M. Ask. Rem.* ora *Steph.*, σμικ. τι διαφέρον *Ald. Arcb. Vind. Paris. C.*, ſtatim ὁδῶν *Arcb.*, ὁδῶν *Ask.* [l] *Ask. R. M.* marg. *Steph.* μῆκος vulgo deſideratur. [m] *Paſſ. Ask.*, alii omnes Ἀθηναίων, *Valla* fortaſſe excepto, quem editor *Genev.* 1618. expreſsit. [n] *Ald. Vind. Arcb. Paris. Rem.*, ὡς abest *M. Ask.* [o] *M. Ask. Rem.*, in marg. *Steph.* ἐς μεσαμβρίης. *Ald.* et ceteri πρὸς μεσαμβρίην τ. κ. νότον. [p] *Ald. V. Arcb. Paris. B. C. R.*, in *M.* et *Ask.* ἐν τῷ αἱ λιθ. Mox Μέμφῃ *Arcb.* ſolito ſibi more. [q] *M. Ask. Rem.* ora *Steph.*, μακρότερον *Ald.* et alii. [r] *Rem.* marg. *Steph. Ask. M.*, et mox ἠῶ. vulgo ἕω utrobique. Quod praecesſit τῆς ὁδοῦ deſit *Arcb.* qui ſtatim τέλματα. [s] Ἄλλο ὑπερτείνει *Rem. Paris. A. B.* margo *Steph.* etiam in ora *Paſſ.*, ex gloſſa.

99. Στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι] De diſcrepante in hac Aegypti menſura ſtadiorum apud *Diodorum* & *Strabonem* numero vir magnus in *Strabon.* xvii. p. 1135. De Paraſanga ſimilia v, 53. et *Agathias Schol.* ii, p. 43. D. ex *Noſtro*. Aliorum diſſenſum non praeteriit *Strabo* xi. p. 788. A., ſicuti nec τὸ ἄσσον τῆς σχοίνου μέτρον in diverſis Aegypti locis xvii. p. 1156. B.

4. Ἐξ Ἀθηναίων] Quod aliquoties auctoritate libri Medicei poſuit Gronovius, hic etiam debuerat ἐξ Ἀθηνέων, *Athenis*, vulgari: nimis ille frequenter vocem perperam ſcriptam reliquit, nimirum hic v. 49. p. 42, 16. p. 373, 24. 381, 24. 403, 49. 409, 21. 490, 33. 497, 49. 498, 43. 511, 11. 549, 15. quibus in locis ſimiliter Ἀθηνέων ſcribendum: Θῆβαι Ionice flectitur in Θηβέων, quod pro Θηβαίων poni debuerat p. 91, 35, 37. p. 109, 46. Recte ſcribitur ἀπὸ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων p. 279, 33. p. 110, 10. Huius generis Ionica cum toties in his recte ſcripta recurrant, cur ista tandem depravata relinquerentur? VALKEN.

4. Ἐξ Ἀθηνέων] Sic decuit, et ſtatim. Scripsi quoque Πίσαν, quorſum et *Mediceus*, leviter aberrans, ducit. Non ignoro, Πίσσαν ſaepius nobilem urbem pingi, propius tamen ad vocabuli originem illud est. Aram xii. deorum Athenis habet vi, 108., fuitque in foro, ab Hippia, Piſiſtrati F., olim dedicata apud *Thucydidem* vi, 54. Nam quod eam in via, qua Athenis Piſas ibatur, et xv. quidem ſtadiis ab urbe, ex *Herodoto* locat *Barbeyracius* Hiſtor. Foeder. Part. i. p. 72. id feſtinanti excidisſe opinor.

7. Τῶν οὐδῶν τουτέων τὸ μὴ ἴσας] Legebat ſcholiaſtes τὸ μὴ ἀνίσας· adſcripsit enim ἀνίσας, ἀνωμάλους, quod ἀνωμάλους ἴσας ſi cum *Abreſchio* formaveris, ceſſabunt *Corinthi* et aliorum ineptiae. Hic vero me properantem pauliſper moratur τῶν οὐδῶν ſcriptio. Τουτέων totiesque τῆς ὁδοῦ mentio recurrit, ſpecies Ionica hic & iii, 126. in ſede manſit. *Homer.* Odyſſ. P, 196. ἐπεὶ φάτ' ἀμισθαλέ' ἤμεναι οὐδόν. ubi *Euſtath.* et Etymolog. p. 615. Male nunc illis precarer, qui tantum ſibi iuris in mutanda ſcriptoris dialecto ſumſerunt: At quid proficies? Διαφέρον an διάφορον praeoptes, in libero arbitratu est. Poſteriori ſese addixit *P. Horreus* Obſ. Herod. C. 33.

10. Ὡς μὴ εἶναι] Inmigravit in locum ſuum ὡς, *Mediceo* odioſum. Non nego, citra damnum abesſe potuisſe: at vincit *Codd.* imperium. Potuerat etiam in his, ὡς ἐγὼ ἐπυνθανόμην — εἶναι, brevi ſecuturis, deſiderari: et *Reiskius* inductum voluit. Verum ſaepe locum tenet, quem ſine detrimento relinquere poterat. Vide *T. Hemſterh.* in *Luciani* D. Mort. xii, 1. et *Horreum* Obſ. H. C. 43. Porro ἐν τῷ καὶ λιθοτ., ſimilem ob cauſſam revocavi.

23. Τὸ δὲ πρὸς Λιβύης &c.] Verius erit τῇ δὲ πρὸς Λ. Pendent enim ex ſuperioribus τῇ μὲν γὰρ τῆς Ἀραβίης κ. λ., cuius quidem coniecturae ſuaſore utor Cl. *Pauw.* Quae vero conſequuntur de ſaxeo monte, in quo Pyramides, turbata vehementer ex *Medic.* ſunt. Probare poſſum ψάμμῳ κατειλυμένον, uti ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ *Odyſſ.* Ξ, 136., quamquam κατειλημένον ex εἰλέω non minus bonum. In *Philoſtrati* Heroic. C. 2. p. 693. Iupiter εἰλημένος κόπρῳ, qui εἰλυμένος *Gregor. Nazianz.* Stelit. i. p. 72. Ed. *Montac.* Φλογερῇ εἰλημένα χροιῇ — Φαλάγγια *Nicand.* Theriac. v. 754. Poſſum etiam, ſi qui κατειλιμμένον maluerit, uti *P. Horreus* Obſ. H. C. 44, pati. At aegre exilii poenam fero, quam τεταμένον *Medic.* decreto ſuſtinuit: facit enim orationem intri-

urget, in quo pyramides ſunt, ſabulo obvolutus, eodem modo porrectus, quo Arabici montis partes, quæ ad meridiem ferunt. Quod igitur ab Heliopoli patet, non ampla regio est, ut ſit AEgypti; ſed AEgyptus est anguſta, quatuor dierum navigationis. Horum quos dixi montium medium campeſtris est terra, ſtadiorum ferme (ut mihi videbatur) qua parte arctisſima est, non amplius ducentorum, e monte Arabico ad eum, qui dicitur Libyeus. 9 Illinc vero rurſus AEgyptus laxa est. Atque ita ſitus regionis huius natura comparatus est. Ab Heliopoli autem ad Thebas novem diebus ſurſum navigatur, ſpatio quatuor millium octingentorum et ſexaginta ſtadiorum, hoc est, unius et octoginta ſchœnorum: quæ AEgypti ſtadia compoſita, ſecundum quidem mare ſunt, prout a me ſuperius indicatum est, tria millia ſexcenta: quantum vero a mari ad mediterranea usque Thebas ſit, indicabo; ſunt enim ſex millia ac centum viginti ſtadia: a Thebis autem ad urbem nomine Elephantinam, octingenta et mille. 10 Huius igitur regionis, quæ a me dicta est, pleraque pars, ut ſacerdotes aiebant, etiam mihi ipsi esſe videbatur acquiſita AEgyptiis. Siquidem quod inter dictos montes, ſupra Memphin urbem poſitos, medium est, videbatur mihi ſinus maris aliquando fuiſſe, quemadmodum ea quæ ſunt circa Ilium, et Teuthraniam, et Epheſum, et Mæandri campum, ut hæc parva magnis comparare liceat: quoniam nullum eorum fluminum, quæ has regiones oblimaverunt, dignum est comparari uni ex quinque oſtiis Nili, reſpectu copiæ et multitudinis aquarum. Sunt et alii fluvii nequaquam magnitudine Nilum æquantes, qui magna opera ediderunt, quorum nomina poſſem referre; cum aliorum, tum vero non minimum Acheloi, qui per Acarnaniam fluens et emiſſus in mare Echinadum inſularum dimidiam partem fecit iam con- 11 tinentem. Est autem Arabicæ regionis, non

τεινον τείνει, ὃν τῷ αἰ πυραμίδες εἰσὶ, ψάμμῳ [a] κατειλυμένον, τεταμμένον αὐτὸν τρόπον τὸν καὶ τὴν Ἀραβίην τὰ πρὸς μεσαμβρίην φέροντα. τὸ μὲν δὴ ἀπὸ Ἡλιουπόλιος, οὐκέτι [b] πολλὸν χωρίον ἐὸν εἶναι Αἰγύπτου, ἀλλ' ὅσον τε ἡμερέων τεσσέρων ἀναπλόος στεινή ἐστι Αἴγυπτος ἐοῦσα. [c] τὸ δὲ οὐρέων τῶν εἰρημένων τὸ μεταξὺ, πεδιὰς μὲν [d] γῆ, στάδιοι δὲ μάλιστα ἐδόκεόν μοι εἶναι, τῇ στεινότατόν ἐστι, διακοσίων οὐ πλείους, ἐκ τοῦ Ἀραβίου οὔρεος ἐς τὸ Λιβυκὸν [e] καλεύμενον. τὸ δ' ἐνθεῦτεν αὖτις εὐρέα Αἴγυπτός ἐστι. Πέφυκε [f] μέν νυν ἡ χώρη αὕτη ὧδε. ἀπὸ δὲ Ἡλιουπόλιος ἐς Θήβας ἐστὶ ἀνάπλοος ἐννέα ἡμερέων. στάδιοι δὲ τῆς ὁδοῦ ἑξήκοντα καὶ ὀκτακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι, σχοίνων ἐνὸς καὶ ὀγδώκοντα ἐόντων. οὗτοι συντεθειμένοι στάδιοι Αἰγύπτου, τὸ μὲν παρὰ θάλασσαν, ἤδη μοι καὶ πρότερον δεδήλωται ὅτι ἑξακοσίων τέ ἐστι σταδίων καὶ τρισχιλίων· ὅσον δέ [g] τι ἀπὸ θαλάσσης ἐς μεσόγαιαν μέχρι Θηβέων ἐστὶ σημαντέον. στάδιοι γάρ εἰσι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἑξακισχίλιοι. τὸ δὲ ἀπὸ Θηβέων ἐς Ἐλεφαντίνην καλεομένην πόλιν, στάδιοι [h] χίλιοι καὶ ὀκτακόσιοί εἰσι. Ταύτης δὴ τῆς εἰρημένης ἡ πολλὴ, κατάπερ οἱ ἱρέες ἔλεγον, [i] ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἰγυπτίοισι. τῶν γὰρ οὐρέων τῶν εἰρημένων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ [k] μεταξὺ ἐφαίνετό μοι εἶναί κοτε κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ [l] γε τὰ περὶ Ἴλιον, καὶ Τευθρανίην, καὶ Ἔφεσόν τε, καὶ Μαιάνδρου πεδίον. [m] ὥστε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι συμβαλέειν. τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν, ἑνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νείλου ἐόντος [n] πεντασόμου, οὐδεὶς αὐτῶν πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναί [o] ἐστι εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ οὐ κατὰ τὸν Νεῖλον ἐόντες [p] μεγάθεα, οἵ τινες ἔργα ἀποδεξάμενοι μεγάλα εἰσί· τῶν ἐγὼ φράσαι ἔχω οὐνόματα, καὶ ἄλλων, καὶ οὐκ ἥκιστα Ἀχελῴου· ὃς ῥέων δι' Ἀκαρνανίης, καὶ [q] ἐξιεὶς ἐς θάλασσαν, τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμίσεας ἤδη ἤπειρον πεποίηκε. Ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρης,

92

Aἰ-

pro-

a Κατειλημμένον κατὰ τὸν αὐτ. *Rem.*, κατειλημμένον, τεταμμένον τὸν αὐτ. *Arcb.*, cui *Aldus* conſentit, ſed τεταμένον, et *V.* tum *Paris. A. B.*, *M.* κατειλυμένον et *Ask.* absque τεταμμένον, qui mox τρόπον τὸν καὶ. *b Ask. Paris. B. Pasſ.* πολλῶν χωρίων vulgo. *c* Τῶν δὲ οὐρ. *Ald. Vind. Arcb. Paris. C*, δὲ ommittit *M. Ask.* et alii. *d* Γῆς *Arcb.*, cui abest ſtatim εἶναι. *e* Καλεόμενον *Ask.* et *Eton.*, probante *Waſſe* in *Thucyd.* IV, 36. citra cauſſam. *f* Μὲν ὦν *Ald. Arcb. Vind.* *g* *Rem Ask. M.*, in *Steph.* ora ἐς μεσόγαιαν μ. Θ. ἐστι. praeterea Θηβέων *Rem. Pasſ.* vulgo τῇ ἀπ. θαλ. μέχρι Θηβαίων μεσόγαιά ἐστι. Θηβαίων omnes et mox. *h Med. Rem. Ask.*, εἴκοσι καὶ *Ald.* et ceteri. *i M. Ask.*, ἐδοκ. δὲ καὶ alii. *k* Μεταξὺ γ' ἐφ. *Ald.*, γε φαιν. *Arcb.*, negligit γὲ *M. Ask.* *l* Τά τε περὶ *Ald.* et *Edd.*, ex *Med.* vulgatum et *Ask.* *m* *R. Ask. M* marg. *Steph.*, ceteri ὡς. *n* *M. Ask.*, ἐπτασόμου *Ald. Arcb. Paris. A. B. Vind. Rem.* *o* Deſit *Vind.* *p* *M. Ask. Vind.*, μεγαθέσι *Arcb.*, vulgo μεγάθεες. Mox φράσων ἔχω *Arcb.* *q* *M. R. Ask.* ora *Steph.*, ἐξιὼν *Ald. Vind. Arcb.* et *Euſtath.* in *Dionys.* v. 431., qui ἐς θαλ. ſicuti *Ask. Rem. Pasſ.* ſine articulo, et bene.

tricatiorem et ſcriptorem ſibi contrarium; hoc enim de monte C. 12. καὶ ψάμμου μοῦνον Αἰγύπτου ὄρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον. Sabulo itaque obſitus non fuit mons Arabiae praetentus et in Erythraeum mare tendens, cuius contrarium *Medic.* auctoritas viro doctiſſimo extorſit. Quae quidem discordia deſinet, ubi ex Codd. conſenſu ψάμμῳ κατειλ., τεταμμένον τὸν αὐτ. τρόπον καὶ τοῦ Ἀραβίου κ. λ. redierit. Innuunt enim, montem hunc porrectum in meridiem verſus fuiſſe, quod de Arabio monte paullo ſuperius depoſuerat.

27. Οὐκέτι πολλὸν χωρίον] Hoc poſtulabat ſermonis ſeries et edunt membranae: Venerat etiam in coniecturam *Reiskii*. Quae ſtatim memorantur, de Aegypto in arctum ſpatio navigationis IV. dierum conſtricta, deinde vero laxiore, non placent *Ariſtidi* T. II. p. 343., eſſe enim contra veri fidem; ſeſe experiundo conperiſſe, in anguſtias tum magis et magis cogi: cui fere conſentit *B. Maillet* Deſcript. Aegypti p. 44.

40. Μέχρι Θηβέων] Belle *Remig.* ſchedae, Cl. *Gronovius* attigit haec ad *Arrian.* Ἀναβ. III, 5. p. 109., ex *Medic.* idem aſſerens *Herodoto*. Cur illam rem hic tacitam habuerit, non exputo. Libro III, 26. caute minus Θηβῶν ex eo *Cod.*, ubi Θηβέων legebatur rectiſſime, repoſuit.

47. Ἐφαίνετό μοι — κόλπος θαλάσσης] Expreſſit *Plinius* Hiſt. N. II, 85., *Herodoto quidem ſi credimus mare fuit ſupra Memphim usque ad Aethiopum montes; itemque a planis Arabiae. Mare et circa Ilium et tota Teuthrania, quaque campos intulerit Maeander.* Paria illis ex *Noſtro* et *Nearcho Strabo* XIII. p. 1013. A., et *Arrianus* Ἀναβ. V, 6. p. 203., *Herodoti* non oblitus. Mox *Thucydidis* exemplo tueri ſe ὡς potuit, ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι L. IV, 36.

54. Ἑπτὰ πεντασόμου] Notiſſimus *ſeptem geminus Nilus* ex *Virgilio*, ἑπτάπορος *Dionyſii* Perieg. v. 264., πολύστομος ſive, ut in ſcholiis, πολύσομος *Nicandri* Theriac. v. 175. Praetuliſſe ex *Med.* πεντασόμου titulum *Gronov.*, motus, opinor, verbis C. 17., ubi ἰθαγενέα στόματα Nili quinque, duo quae ſeptenarium numerum explent, manu facta, ὀρυκτά. *Euſtath.* optime, Ἡρόδοτος δὲ ΠΕΝΤΑΣΤΟΜΟΝ εἶναι λέγει τὸν Νεῖλον, δηλαδὴ κατὰ τὰ φυσικὰ στόματα, ὡς δύο τινῶν ὀρυκτῶν ὄντων ad *Dionyſ.* v. 226. Ad quae hominum opere effoſſa oſtia cum non attenderetur, convaluit de ſeptem amnis oſtiis longe didita, et tot ſcriptis *Codd.* recepta, fama, quae utique firmior foret, modo שִׁבְעָה נְחָלִים *Eſaiae* XI, 15. Nilum eiusque rivos declararent. Tu magni Theologi, *Camp. Vitringae*, commentarium conſule et de Nili oſtiis obſervata; tum *B. Maillet* Deſcript. Aegypti p. 49. Mox μεγάθεα bene *Gronov.*

58. Τῶν Ἐχινάδων νήσων &c.] Haec et ſequentia videntur obverſata *Thucydidi* II, c. 102. εἰσὶ τῶν νήσων αἳ ἠπείρωνται· ἐλπὶς δὲ καὶ πάσας οὐκ ἐν πολλῷ τινι ἂν χρόνῳ τοῦτο παθεῖν. ubi viri Docti non meminerunt huius loci.

VALKEN.

Arabici maris recessus, cui similis quondam AEgyptus, diversa ab vicinis terris.

Αἰγύπτῳ δὲ οὐ πρόσω, κόλπος θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς [a] καλεομένης θαλάσσης, μακρὸς οὕτω δή τι καὶ στενός, ὡς ἔχομαι Φράσων. μῆκος μὲν [b] πλόου, ἀρξαμένῳ ἐκ μυχοῦ διαπλώσαι ἐς τὴν [c] εὐρέην θάλασσαν, ἡμέραι ἀναισιμοῦνται τεσσεράκοντα, εἰρεσίῃ χρεωμένῳ· εὖρος δὲ, τῇ εὐρύτατός ἐστι ὁ κόλπος, ἥμισυ ἡμέρης πλόου. ῥηχίη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἄμπωτις [66] ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται. ἕτερον τοιοῦτον κόλπον [d] καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι κατὰ τὸν μὲν, ἐκ τῆς βορηΐης θαλάσσης κόλπον [e] ἐσχέοντα ἐπ' Αἰθιοπίης· τὸν δὲ, Ἀράβιον, τὸν ἔχομαι λέξων, ἐκ τῆς νοτίης Φερόμενα ἐπὶ Συρίης· σχεδὸν μὲν ἀλλήλοισι [f] συντετραίνοντας τοὺς μυχοὺς, ὀλίγον δέ τι παραλλάσσοντας τῆς χώρης. εἰ ὦν [g] ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει ῥέοντος τούτου [h] ἐκχωσθῆναι ἐντός γε δισμυρίων ἐτέων; ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαί γε [i] καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν κου γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον [k] ἢ ἐμὲ γενέσθαι, [l] οὐκ ἂν χωσθείη κόλπος, καὶ πολλῷ μέζων ἔτι τούτου, ὑπὸ τοσούτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτως ἐργατικοῦ; Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὦν, καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι, καὶ αὐτὸς [m] οὕτω κατὰ δοκέω εἶναι, ἰδών τε τὴν Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς, κογχύλιά τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι ὄρεσι, καὶ ἅλμην ἐπανθέουσαν ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλέεσθαι· καὶ [n] ψάμμον μοῦνον Αἰγύπτου ὄρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον. πρὸς δὲ, τῇ χώρῃ, οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρῳ ἐούσῃ, τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην, οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὴν οὐδὲ τῇ Συρίῃ, (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται) ἀλλὰ [o] μελάγγαιόν τε καὶ κατερρηγυμένην, ὥστε ἐοῦσαν ἰλύν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης [p] κατενηνειγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ.

oprocul tamen ab AEgypto, sinus maris, invergens ex eo mari, quod rubrum vocatur, ita longus atque arctus, ut disserendo ostendam. Longitudo quidem, inchoanti pernavigare ex recessu in amplum æquor, consumit quadraginta dies, si remigatio usurpetur: latitudo vero, ubi sinus amplissimus est, dimidatum diem navigationis. In quo sinu quotidie æstus et recessus est. Alium huiusmodi arbitror sinum etiam extitisse AEgyptum; ex quibus ille quidem, a mari septentrionali sinus infundens AEthiopiam versus: alter vero Arabicus (de quo a me sermo instituetur) ab austrino Syriam versus tendit: qui prope sibi invicem fauces recessus perforant, sed exiguo quodam terræ intervallo dirempti. Quod si in hunc Arabicum sinum Nilus volet alveum suum convertere, quid eum prohibebit isto fluente utique intra viginti millia annorum oblimatum iri? Ego enim credo etiam intra decem millia aggeratum et oblimatum alicubi esse in eo tempore, quod ante me natum transiit. Et non rursus oblimaretur sinus etiam, qui multo maior esset hoc Arabico, a tanto flumine atque ita operoso? Itaque quæ circa AEgyptum sunt, et dicentibus illa credo, et ipse ita habere valide existimo; quippe quum videam et AEgyptum procurrere extra vicinam regionem, et conchylia apparere in montibus, ac salsuginem efflorescere, ita ut etiam pyramides corrumpat: et hunc montem, qui in AEgypto est super Memphin, arenas solas habere. Præterea autem regione nec Arabiæ conterminæ AEgyptum adsimilem esse, neque Africæ, immo nec Syriæ (etenim Arabiæ maritimam oram Syrii incolunt) sed nigram terram et confractam, quippe quæ sit limus et proluvies, ex AEthiopia delata ab

---

a *R. M. Ask. Pars. Stepb.* margo. Vulgo καλεομένης, μακρ. b Πλοίου ἀρξαμένου *Ask. Rem.* tum ἐκ μάχου *Ald. Arch. Vind., Inachv Vall.* c *Arcb* , εὐρείην ceteri. d *M. Ask. R.*, καὶ ἐπὶ τὴν Ἀιγ. δοκ. γενέσθαι· τὸν *Ald. Vind. Arcb.*, mox βορηΐης *Ask.*, in ceteris βορέης. e *M. Ask.* ora *Stepb.*, ἔχοντα *Ald.*, ἐσέχοντα *Rem.*, ἐπὶ Αἰθιοπίην *Arcb.* et statim Συρίην. f *Med. Ask.*, συμπεραίνοντες *Paris. tres*, *Arcb. Ald. V. R.* g Εἰ ὦν δὴ ἐθελήσειε *Ald. R.*, et alii. h Χωρισθῆναι *Rem.*, ἐκχωσθῆναι *M. Ask.*, χωσθῆναι vulgo. i *M. R. Ask.*, alii καὶ non edunt. k Οἶμαι *Arcb.* l *Ald. Arcb. V Paris. C.*, ἀναχωσθείη *M. Ask.* ora *Stepb.*, ἀναχωρισθείη *Rem.* Sequor *Ald.* m Οὕτος καταδοκέω *Arcb.* n Βάμμον *id.* Praecedentia attigit *Eustath.* in Hom. p. 1509, 32. o Μελάγγεον *Ald. Arcb. Vind.* p *Med.*, κατενενειγμένην *Ald.*, κατενηνεγμένην *Ask.*, qui mox ἴσμεν. Paullo superius Σύριοι omnes. Vid. *Gronov.* II, 104. tum οὐ μὴν *Pars.* reliqui οὐ μέν.

60. Ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς &c.] Ex coniectura G. *Raphelius* in priorem *Petri* C. 11, 6. ἐσχέων, sed minime fideli. Supra I, 193. ἐσέχει δὲ ἐς ἄλλον ποταμὸν ἐκ τοῦ Εὐφρήτεω. et II, 158. ἐσέχει δὲ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν. *Aristides* T. II. p. 354. Ed. *Iebb.*, εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν τόπους ΕΣΕΧΕΙ θάλαττα, ἡ καλεῖται, Κασπία. Quae quidem efficiunt, ut post pauca ἐκ β. θάλ. κόλπον ἐσέχοντα paene ex *Remig.* admittam. Recepi sine haesitatione ἐς τὴν εὐρέην θ., *Arcb.* monente, ut C. 9. et sacpe.

66 Ῥηχίη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἄμπωτις] De aquarum isto in sinu fluxu et refluxu non dubia est res. Neque ignota calumnia vetus in Mosem et Iudaeos, Arabicum sinum transgressos. Scholiastes in *Ptolemaei* Tetrabibl. p. 83. ἀμπώτιδος γὰρ γενομένης φυγὰς παρῆλθεν ὁ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης Μώσης. Docte & animose pro divino Iudaeorum legislatore *Vignolius* Chronol. L. III, 1. p. 663. &c.

68. Ἐκ τῆς βορηΐης θαλάσσης] Bene *Ask.*, postulante dialecto. Sensit et *Reiskius*. Confer. II, 158. 159. IV, 37. 42. Ita vero mare mediterraneum, et quae illi iunguntur, nuncupat. Νοτίη θάλασσα est Erythraeum, cuius pars Arabicus sinus.

71. Σχεδὸν μὲν ἀλλήλοισι συντετραίνοντας τοὺς μύχους] Praeclara *Medic.* & *Ask.* scriptura, iure merito a viro Celeb. instaurata et defensa. Memini *Diodoro* III, 44. simile auxilium ferre et aliorum exemplis stabilire; quibus hoc *Aeschyli* adstruo Choephor. v. 449. δ' ὄτων σύντέτραινε μῦθον ἡσύχῳ φρένων βάσει, cothurno incedens, neque alienum tamen.

77. Πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι] Formularum *Herodoti* non incuriosus haud sane memini, sic alibi loquutum historicum: quod si Codicibus ista vetustis abessent, tum certe iudicarem alunde invecta ad ista scilicet explicanda, ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ. Totar fortasse periodus sic primitus scripta prodierat: ἐγὼ μέντοι ἔλπομαί γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν· ἦκου γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ οὐκ ἂν χωσθείη κόλπος καὶ πολλῷ μέζων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσούτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτως ἐργατικοῦ; In his solemne illud ἦκου vel *Herodoti* ἦκου γε δὴ non cadet in dubitationem quin genuinum sit, suumque indat interrogationi vigorem. VALKEN.

77. Πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι] Adhaereo ad hanc disputationem, neque me expedio. *Arcb.* οἶμαι non multum iuvat, nec *Reiskii* opera in *Miscell. Lips.* vol. VII. p. 629. Adscribam Cl. *Pauw* coniecturam, ut arbitrandi sit facultas. *Fors*, inquit, *una littera detracta, et distinctione leviter mutata, optime locus emendabitur:* ἐγὼ μὲν γὰρ —— χωσθῆναι ἄν κου γε ἢ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ — οὐκ ἂν χωσθείη κόλπος κ. λ. *Opinor intra* X. *annorum millia alicubi aggeratum esse: an sinus longe hoc Arabico maior non posset oppleri intra illud temporis spatium, quod ante nativitatem meam a rerum primordiis effluxit?* Haec ille.

83. Κογχύλιά τε φαινόμενα] Res vera est, fulta testimonio *Plut.* Isid. et Osir. C. 40. p. 102., sed aliunde derivanda. Altissimos Europae, Asiae atque Americae montium vertices varia conchyliorum genera insederunt, quae unde advenisse putes, si generalem inundationem, qualis Noachi tempore, recusses. Non nescio, inter philosophos necdum super illo negotio convenisse; neque id demiror. Quae enim inter eos in tanto dissentiendi et disputandi pruritu concordia? Adi *S. Bochartum* Phal. IV, 24. et *Freretum* Comment Acad. Inscript. T. XV. p. 342.

86. Πρὸς δὲ, τῇ χώρῃ, οὔτε κ. λ.] Laborabant haec mala punctione: πρὸς δὲ *praeterea*, sicuti ad I, 156. adscriptum est. Pendet sermo ex ἰδὼν, cui superius suus locus. Vidit hoc *Reiskius*, brevi post οὐ μὴν corrigens.

97. Ἀρ-

a b flumine. Nam Africam scimus humum magis rubram esse, et fere arenosiorem; Arabiam vero atque Syriam, argillosiorem ac suppetrosam. Quin etiam hoc magnum huius regionis
13 documentum mihi aiebant sacerdotes, sub rege Mœri fluvium, quoties octo minimum cubitos adscenderet, irrigasse AEgyptum quæ infra Memphin est; necdum ab obitu Mœrios nongenti erant anni, quum hæc ego a sacerdotibus audiebam. At nunc, nisi ad sedecim aut minimum ad quindecim cubitos adscendat fluvius, in regionem non supergreditur. Quæ regio, si proportione sic in altum furgat, et tantundem ad incrementum tendat, non restagnante in eam Nilo, videntur mihi AEgyptii, utique AEgyptiorum illi, qui infra paludem Mœrin incolunt, cum alia loca, tum vero eum qui vocatur Delta, idem pasturi omni futuro tempore AEgyptii, quod aiebant ipsi pasturos aliquando Græcos. Nam quum audirent omnem Græcorum terram pluvia perfundi, non rigari fluminibus, ut suam, dicebant fore ut Græci decepti aliquando magna spe, male esurirent. Qui sermo hoc dicere vult, Græcos, si nolit eis deus pluere, sed siccitatem immittere, fame extinctum iri, utpote quibus nullum sit remedium aquæ, nisi
14 tantum a Iove. Atque hæc quidem ab AEgyptiis in Græcos recte perpensa dicuntur; age, nunc vicissim dicam quomodo res ipsis AEgyptiis se habeant. Si, ut superius dicebam, quæ infra Memphin est regio, (hæc enim est quæ augescit) velit in altum crescere proportione præteriti temporis, aliud quam AEgyptiorum illi, qui istic incolunt, esuriant,

μοῦ. τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν, καὶ ὑπο-
ψαμμοτέρην· τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλω-
δεστέρην τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν, Ἔλεγον δὲ καὶ τόδε
95 μοι μέγα τεκμήριον περὶ τῆς χώρης ταύτης οἱ ἱρέες, ὡς 93
ἐπὶ [a] Μοίριος βασιλῆος, ὄκως ἔλθοι ὁ ποταμὸς ἐπὶ
ὀκτὼ πήχεας τὸ ἐλάχιστον, [b] ἄρδεσκε Αἴγυπτον τὴν
ὑπερθε Μέμφιος. καὶ [c] Μοίρι ἔτι ἐμοὶ ἦν ἔτεα ἐναχόσια τε-
τελευτηκότι, ὅτε τῶν ἱρέων ταῦτα ἐγὼ ἤκουον. νῦν δὲ
[d] εἰ μὴ ἐπ' ἑκκαίδεκα ἢ πεντεκαίδεκα πήχεας ἀναβῇ
1 τοὐλάχιστον ὁ ποταμὸς, οὐκ ὑπερβαίνει ἐς τὴν χώρην.
δοκέουσί [e] τέ μοι Αἰγυπτίων οἱ ὑπερθε τῆς λίμνης τῆς
Μοίριος, οἰκέοντες τά τε ἄλλα χωρία καὶ τὸ καλεόμε-
νον Δέλτα, ἦν οὕτω ἡ χώρη αὕτη κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ
5 ἐς ὕψος, καὶ τὸ ὅμοιον ἀποδιδοῖ ἐς αὔξησιν, μὴ καλα-
κλύζοντος αὐτὴν τῷ Νείλῳ, πείσεσθαι τὸν πάντα χρό-
νον [f] τὸν ἐπίλοιπον Αἰγύπτιοι, τό κοτε αὐτοὶ Ἕλλη-
νας ἔφασαν πείσεσθαι. [g] πυθόμενοι γὰρ ὡς ὕεται πᾶσα
ἡ χώρη τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ὑ ποταμοῖσι ἄρδεται, κα-
10 τάπερ ἡ σφετέρη, ἔφασαν Ἕλληνας ψευσθέντας κοτὲ
ἐλπίδος μεγάλης, κακῶς [h] πεισήσειν· τὸ δὲ ἔπος τοῦ-
το ἐθέλει λέγειν, ὡς εἰ μὴ [i] ἐθελήσει σφίσι ὕειν ὁ Θεὸς,
ἀλλ' αὐχμῷ διαχρᾶσθαι, λιμῷ οἱ Ἕλληνες [k] αἱρεθή-
σονται. ὑ γὰρ δὴ σφί ἐστι ὕδατος ὑδρηίη ἄλλη ἀπο-
15 τροφὴ, ὅτι μὴ ἐκ τοῦ Διὸς [l] μοῦνον. Καὶ ταῦτα μὲν ἐς
Ἕλληνας Αἰγυπτίοισι [m] ὀρθῶς ἔχοντα εἴρηται. Φέρε δὲ
νῦν καὶ αὐτοῖσι Αἰγυπτίοισι ὡς ἔχει φράσω. εἰ σφι [n] ἐ-
θελήσει, ὡς δὲ πρότερον εἶπον, ἡ χώρη ἡ ὑπερθε Μέμ-
φιος (αὕτη γάρ ἐστι ἡ [o] αὐξανομένη) κατὰ λόγον τοῦ
20 [p] παροιχομένου χρόνου ἐς ὕψος αὐξάνεσθαι, ἄλλο τι ἢ
οἱ ταύτῃ οἰκέοντες Αἰγυπτίων πείσωσι; εἰ [q] μήτε γε
ὕσι-

a M. Ask., perpetuo, in reliquis Μύριος plerumque semper. *b M. Ask. Pass.* vulgo ἀρδέσκε. *c Rem.*, sed Μύρι, *M. Ask. Paris. A.*. ceteri Μύριος τετελευτηκὼς cum *Ald.*, εἰνάκοσια est in *Ask.* et *Rem. Pass.* alii ἐνακ. *d* Ἦν *Arcb.* *e M. Ask.*, alii δὲ. *f* Duo haec absunt *Arcb.*, sed οἱ Αἰγ paullo supra ἐς ὕψος — ἀποδιδοῖ non habet *Ask.* *g Rem. Ask. M.* ora *Steph.*, *Ald.* πυθανόμενοι et alii. *h* Πονήσειν *Ald. Steph.* margo, *Paris. C.* *i* Ἐθελήσει *Ald.*; Ἐθελήσῃ σφιν *Arcb.* *k* Ἀναιρ. *idem.* *l* Μούνου *Paris. C.* *m* Desunt *Arcb.* et *Vind.* usque ὡς ἔχει, culpa scribae. *n* Θέλει *R.*, ἐθελήσει *Arcb.*, quem ducem habeo. ἐθελήσοι *Ald.* θέλοι *M. Ask.* *o* Αὐξομένη *Arcb.* *p Arcb. R.* ora *Steph. M. Ask. V.*, παρωχημένου vulgo. *q Rem. Ask. Med. Pass.* egregie. Vid. *Gronov.* vulgo μήτε γεύσεται —— χώρη τὰ ἀπὸ Διὸς μήτε.

97. Ἄρδεσκε Αἰγυπτου] *Medic.* ex Ionum consuetudine. *Abydenus* in *Eusebii* Pr. Euang. IX, 41. πύλας ἐπ-
έσησεν, τὰς ἀνοίγοντες ΑΡΔΕΣΚΟΝ τὸ πεδίον. Scripsi etiam εἰνακοσόσια, quemadmodum II, 145. *Homeri* εἶνατον, εἰνάνυχες nunc non attingo. Mire placet Gronoviana huius loci explanatio.

4. Κατὰ λόγου ἐπιδιδοῖ &c.] Dum quis ista nobis probabiliter interpretetur, suspicabor equidem ex interpretamentis nata, quae quis olim vicinis adposuerit. Certe nihil impedit hoc in loco Κατὰ λόγον per κατὰ τὸ ὅμοιον interpretari, et Ἐς ὕψος, εἰς αὔξησιν. Mea saltem opinione nihil distarent κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος· et κατὰ τὸ ὅμοιον ἐπιδιδοῖ ἐς αὔξησιν. Cap. seq. 14. Εἰ σφι ἐθελήσει (sic legerim.) —— ἡ χώρη ἡ ἔνερθε Μέμφιος —— κατὰ λόγον τοῦ παρωχημένου χρόνου ἐς ὕψος αὐξάνεσθαι. VALKEN.

4. Κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος &c.] Invenit et hic manifestam ταυτολογίαν Cl. *Reiskius*, sciolorum opera natam, *Miscell. Lips.* Vol. VII. p. 629. Putares quodammodo adstipulari schedas *Ask.*; in quis hiatus, sed ex scribae socorde negligentia: eadem verborum ἐπιδιδοῖ et ἀποδιδοῖ terminatio hominis oculos, ut in medio utriusque posita omitteret, praestrinxit. *Herodoti* dictiones bene constant: ἐς ὕψος alitudinem soli, ἐς αὔξησιν eiusdem incrementum, quo latius in vicinum mare protenditur, declarant. Ceterum XVI. aut XV. cubitos amnem adscendisse et arva inundasse olim, *argumento* est *Nili* figura XVI. *liberis circa ludentibus, per quos totidem cubita summi incrementi augentis se amnis intelliguntur* in *Plinii* H. Nat. XXXVI, 7. ubi *Harduinus*, cui iungendus *Shaw* Obs. Geogr. Syr. et Aegypti C. 5. p. 181., quantum aquis seriore tempore terra ea increverit, ex Arabibus docens.

14. Οὐδεμίη ἄλλη ἀποσροφὴ] *Valla* ἀποσροφὴν in versione neglexerat, sententia loci contentus. A *Gronovio* venit, *quibus nulla sit aversio aquae.* Praestare *aquae perfugium* sive *remedium*, *Portus* dudum monuit. *Noster* VIII, 109. ἵνα —— ἀποσροφὴν ἔχῃ pro quo ἀποσροφὴν καὶ καταφυγὴν ἔχειν *Plutarch.* t. II. p. 491. E. Et πάσης ἀποσροφῆς εἰργμένος, cui perfugii et salutis via est intercluса in *Philostr.* V. Apol. VIII, 13., tum ἀποσροφὴν ἐποιοῦντο τοῦ Ἀθηναίων δήμου de Vit. Soph. I, IV. p. 549., cuius praesidium et patrocinium rogabant. Hoc amplius de dira presfis fame *Liban.* Declam. XIX. p. 509. B. πᾶν γὰρ τὸ ἔμψυχον ἐκτείνετο —— τοῦτο ἦν αὐτοῖς ἀποσροφὴ τοῦ κακοῦ. Quae quidem de dictionis usu abunde erunt. Addo *Iosephum* B. I. II, 11, 4. ἀποσρο-
φὴν σωτήριον dixisse, quae *Thucydidi* ἀποσροφὴ σωτηρίας. Vide *Abreschii* Dilucid. Thucyd. p. 782. Μούνου *Paris. C.* minime malum videtur.

15. Ὅτι μὴ ἐκ τοῦ Διὸς μοῦνον] *Non enim certe habent aquam quae agros irriget, nisi pluviam duntaxat. Valla* dederat, *nisi tantum a Iove.* Romani quidem augures, pro *coelo fulgente, tonante* dicere sueverant, *Iove fulgente, tonante*, *Cicero* de N. D. II, c. 25. Coelum et Aethera *Iovem* nuncupabant: rarius illud Comici *Platonis*, quod sororis erat, marito tribuentis apud *Etymologum* in v. Εὔδιος· Ἀήρ, ὃν ἂν τις ὀνομάσειε καὶ Δία. Quaevis coeli tempestas Iovi contribuebatur: illud *Aristoph.* in Av. v. 1501. Τί γὰρ ὁ Ζεὺς ποιεῖ; recte cepit *Kuster. quel temps fait il? Theocritus* Eid. IV, v. 43. Χὠ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὗει e *Theognidis* v. 26. quem expresit etiam *Sophocles* in Polyxenae fragm. ap. *Stob.* p. 344, 4. *Orpheus* τὸν ὄμβρον dixerat Δάκρυα Διὸς teste *Epigene* ap. *Clem. Alex.* Strom. V, p. 676, 3. *aquam pluviam Plato* dixit τὰ ἐκ Διὸς vel παρὰ τοῦ Διὸς ὕδατα, τὰ ἐκ Διὸς ἰόντα νάματα, T. II, p. 761. A. 844. A. T. III, p. 111. C. Cum pluebat, elegantioribus ὁ Ζεὺς, vel ὁ θεὸς, ὕειν dicebatur, (quam formulam *Alcaeus* iam adhibuit Lyricus *Athen.* X, p. 430. A.) Atheuis vulgo ποιεῖν ὕδωρ attigit *Casaub.* ad *Theophr.* c. III, p. 32. Nondum in Socratis schola corrupti senis Attici piam persuasionem memorat *Aristoph.* Nub. v. 372. Καί τοι πρότερον τὸν Δί' ἀληθῶς ὄμ-
βην διὰ κοσκινοῦ οὐρεῖν. VALKEN.

ubertas ſine labore. Ionum inepta ſententia de AEgypto,

ὔσεται σφι ἡ χώρη, μήτε ὁ ποταμὸς οἷός τ' ἔσται [a] ἐς τὰς ἀρούρας ὑπερβαίνειν; ἢ γὰρ δὴ νῦν γε οὗτοι ἀπονητότατα καρπὸν κομίζονται [b] ἐκ γῆς, τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων, καὶ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων· οἳ οὔτε ἀρότρῳ ἀναρρηγνύντες αὔλακας, ἔχουσι πόνους, [c] οὔτε σκάλλοντες, οὔτε ἄλλο ἐργαζόμενον οὐδέν, τῶν ἄλλοι ἄνθρωποι περὶ λήϊον πονέουσι, ἀλλ' ἐπεάν σφι ὁ ποταμὸς αὐτόματος [d] ἐπελθὼν ἄρσῃ τὰς ἀρούρας, ἄρσας δὲ, ἀπολείπῃ ὀπίσω, τότε σπείρας ἕκαστος τὴν ἑωυτοῦ ἄρουραν, ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς. ἐπεὰν δὲ [e] καταπατήσῃ τῇσι ὑσὶ τὸ σπέρμα, ἀμητὸν τὸ ἀπὸ τούτου μένει. ἀποδινήσας δὲ [f] τῇσι ὑσὶ τὸν σῖτον, οὕτω κομίζεται. Εἰ ὧν βουλόμεθα γνώμῃσι [g] τῇσι Ἰώνων χρᾶσθαι περὶ Αἰγύπτου, οἵ φασι τὸ Δέλτα μοῦνον εἶναι Αἴγυπτον, ἀπὸ Περσέως [h] καλεομένης σκοπιῆς, λέγοντες τὸ παρὰ θάλασσαν εἶναι [i] αὐτῆς, μέχρι ταριχηΐων τῶν Πηλουσιακῶν, τῇδε τεσσεράκοντά εἰσι σχοῖνοι. τὸ δὲ ἀπὸ θαλάσσης λεγόμενον ἐς μεσόγαιαν τείνειν [k] αὐτὴν μέχρι Κερκασώρου πόλιος, κατ' ἣν σχίζεται ὁ Νεῖλος, ἐς τε Πηλούσιον ῥέων καὶ ἐς Κάνωβον, τὰ δὲ ἄλλα λεγόμενον τῆς Αἰγύπτου, τὰ μὲν Λιβύης, τὰ δὲ Ἀραβίης εἶναι· ἀποδεικνύοιμεν ἄν, τούτῳ τῷ λόγῳ χρεώμενοι, Αἰγυπτίοισι οὐκ ἐοῦσαν πρότερον χώρην. ἤδη γὰρ σφι τό γε Δέλτα, ὡς αὐτοὶ λέγουσι Αἰγύπτιοι, καὶ ἐμοὶ δοκέει, ἔτι καταῤῥυτόν τε, καὶ πηγὴ, ὡς λόγῳ εἰπεῖν, ἀναπεφηνός. εἰ τοίνυν σφι χώρη γε μηδεμίη ὑπῆρχε, τί [l] περιεργάζοντο δοκέοντες πρῶτοι ἀνθρώπων γεγονέναι; οὐδὲ ἔδει σφέας ἐς διάπειραν τῶν παρ' ἑωυτοῖσι

94

si neque pluviam accipiet regio, neque flumen exſpatiari valebit ſuper rura? Isti namque nunc tum ex aliis omnibus hominibus, tum ex reliquis AEgyptiis, maxime nullo partum labore percipiunt fructum, qui neque aperiendis aratro ſulcis operantur, neque ſubigendo ſolo, neque aliud quicquam operis faciendo; quod in arvo colendo cæteri mortales ſuſtinent: ſed postquam fluvius ſua ſponte ſuperveniens irrigavit rura, irrigataque reliquit rurſus, tunc in ſuum quisque rus iacto ſemine ſues immittit, et ſatis conculcato a ſuibus ſemine, meſſem deinde expectat: atque ubi ſuibus frumentum excuſſerit, ita demum percipit. Quod ſi vellem de AEgypto Ionum uti ſententiis, qui ſolum Delta AEgyptum eſſe aiunt, a Perſei appellata ſpecula, dicentes illius ſecundum mare eſſe ad Peluſiacas usque taricheas, ubi quadraginta ſchœni ſunt: partem vero a mari dicentium ad mediterranea pertinere usque ad Cercaſorum urbem, iuxta quam ſcinditur Nilus in Peluſium fluens et in Canobum; cetera vero dicentium AEgypti, partim eſſe Africæ, partim Arabiæ: oſtenderemus, hac ratione utentes, AEgyptiis primum non eſſe regionem. Iam quippe Delta eis, ut ipsi dicunt AEgyptii, et mihi videtur, fluctibus expoſita est, et quæ nuper, ut ſic dicam, apparuit. Itaque ſi nulla eis terra erat, quid curioſi erant, putantes ſe primos homines extitiſſe? neque in puerulorum oportuerat eos ire experimentum, quam primam lin-

a *M. R. Ask.*, ἐς τὰς alii ignorant. b *R. M. Ask.* ora *Steph. V.*, ἐκ τῆς *Arcb.*, vulgo ἐκτὸς τῶν. Statim πάντων *Ask.* c Duo haec non ſunt in *Arcb.*, tum ἄλλοι ſine ἄνθρωποι, οἱ ἄλλοι *Rem.* et *M.*, οἱ aliis abest. d *V. Rem.* ora *Steph. Ask. Arcb. M.*, ἐπανελθὼν alii. e *M. R. Ask. Steph.* margo, καταπατήσει ὑσὶ *V. Arcb.*, καταπαθητῇ τοῖσι, *Ald.* tum τὸν ἀμητὸν τὸ *idem:* et nonnulli: vulgatum ex *M. Ask. Arcb. Paſ.* f *M. Ask. Rem. Steph.* marg., alii τοῖσι. g *R. Ask. Med.*, τισὶν *Arcb.*, alii τοῖσι. Tum τὰ περὶ Αἰγ. tres priores et ora *Steph.* Αἰγυπτον *Ask.*, *Ald.* et alii τὰ damnant, ſicuti et ego. h *Arcb. M. V. Ask.* margo *Steph.* Vulgo καλεομένην. i Αὐτῆς *Rem. Ask.* ora *Steph.*, tum ταριχηΐων *Arcb.* in aliis ταριχειῶν et αὐτὴν. k *Ald. V. Arcb. Rem. Paris. C.*, αὐτῶν *M. Ask.*, μεσόγειαν *Arcb.* paſſim. l Περιειργάζοντο *Rem.* ora *Steph.*, περιεργάζοντο *M.*, vulgo περιεργάζονται. Mox ἄπειραν *V. Arcb.*

27. Τῶν ὄλλοι ἄνθρωποι] Debetur *Arcb.* Variant in vocis ſcriptura editi libri. ὄλλοι I, 48. 125. ᾧ ἄλλοι II, 51., ἄλλοι ex *Med.* bis II, 36. Schol. *Apollon.* Rhod. I, 1081. ὦ ἄλλοι μέν ῥα· ἡ τοιαύτη συναλοιφὴ τῆς νεωτέρας ΙΑΔΟΣ ἐστί. διὸ μέμφονται Ζηνοδότῳ εἰπόντι. ὦ ἄλλοι μέν ῥα θεοὶ καὶ ἀνέρες. (Iliad. B, 1.) οὐ κέχρηται γὰρ ταύτῃ Ὅμηρος. Paria ad v. 998. At III, 356. et 365. ὄλλοι, quod praeſtare opinor ob ſynaloephes indolem. De Homero quod critici produnt, falſae opinioni tribuit *Barneſ.* in *Iliad.* Λ, 288. Ceterum mirabilem hanc Aegypti ubertatem, quae ſine magno et ſollicito labore votis agricolae reſpondet, *Diodorus* I, 36. non praeteriit.

31. Ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς] *Galeo* deſignatus *Plutarchi* locus e L. IV. Symp. legitur p. 670. A. B. Rem ſane vix credibilem ſuo quoque teſtimonio confirmat *Eudoxus* apud *Aelianum* de N. A. X, c. 16. hanc reddens rationem cur a ſuibus mactandis abſtineant Aegyptii φειδόμενοι, ἐπεὶ τοῦ σίτου σπαρέντος, ἐπάγουσι τὰς ἀγέλας αὐτῶν· αἱ δὲ πατοῦσι τοὺς πυροὺς, καὶ εἰς ὑγρὰν τὴν γῆν ἀθοῦσιν, ἵνα μείνῃ ἔμβιος, καὶ μὴ ὑπὸ τῶν ὀρνίθων ἀναλωθῇ. Mihi quoque *ſues* hac in re non placent; ſed, ſi iumentorum gregem deſignare voluiſſet, ſcripſiſſet utique βοῦς· &, ἐπεὰν δὲ καταπατηθῇ τῇσι βουσὶ τὸ σπέρμα· neque tamen hanc fabulam ornandam eſſe cenſuerim; quam Herodoto deberi minime dubito, ſecundum quem ſuum in ſegetes immiſſorum ungulis e ſpicis grana debuerunt exteri: ita mihi captenda videntur iſta quae ſequuntur: ἀποδινήσας δὲ τῇσι ὑσὶ τὸν σῖτον οὕτω κομίζεται. *ſuum ungulis excuſſum frumentum convebit:* quod aliis diceretur ἀπαλώσας, *Herodoto* dicitur ἀποδινήσας. *aream Teleſilla* δῖνον vocaverat: *Athen.* XI. p. 467. F. Τελέσιλλα δὲ ἡ Ἀργεῖα καὶ τὴν ἅλω καλεῖ Δῖνον. hinc *Euſtath.* in Il. Υ. p. 1283, 4. *Aelianus* duobus in locis rariſſimo hoc uſu forſan alibi non obviam vocem adhibuit: vid. elegantiſſima Epiſt. Critica II. *D. Rubnkenii* p. 43. VALKEN.

31. Ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς] Adſentiuntur *Plutarchus* IV. Symp. C. 5. et *Eudoxus* in Animal. Hiſtor. *Aeliani* X, 16., quos olim *Galeo* non *ſues*, ſed boves intelligenti oppoſui ad *Diodorum.* Nec poenitet operae. τὰς enim ὗς boves indicare, quibus teſtibus probabitur unquam? Creant tamen ſues in illa ſementis et triturae conſuetudine moleſtiam. Si verum est, quod perhibetur, oportet diverſo fuerint ingenio per Aegypti agros atque alibi locorum, roſtrique uſum ruſticorum utilitati posthabuerint. At ſus ſui ſemper generis et indolis est, vorax pecus et gulae indulgens. Aegyptii praeterea boves, ut multae nationes, triturandis frugibus adhibuerint. *Cyrillus* in *Eſaiae* C. 28. Αἰγυπτίων μὲν παῖδες συνενέγκαντες ἐξ ἀγρῶν ἐπὶ τὴν ἅλωνα δράγματα, εἶτα ΒΟΥΣ ἐπαφιέντες αὐτοῖς, καὶ ἐν κύκλῳ περικομίζοντες καταλεπτύνουσι ταῖς χηλαῖς τὰς ἀσάχνας. Prudenter profecto: ſunt enim boves ad id negotium porcis multo aptiores. Conſidera praeterea, quod *Galeus* non neglexit, ſues ab Aegyptiis ſtudioſiſſime fuiſſe vitatos. Equidem, ni mihi obſtarent *Plutarchus* atque *Eudoxus*, veniſſe ex ſcriptoris calamo ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν βοῦς et τῇσι βουσὶ τὸ σπέρμα, tum ἀποδινήσας δὲ τῇσι βουσὶ arbitrarer. Quid enim ſi menda utriusque aetatem anteverterit? *Diodorus* generali vocabulo βοσκημάτων uti maluit, ſuibus fortaſſe hanc operam negans. Triturae autem illum in oriente atque alibi morem copioſe praeter alios exſequitur *Chriſt. Schoettgenius* Antiq. Tritur. Sect. IX. et AEgyptiorum *Fr. Lud. Norden* Itin. AEgypt. p. 58.

37. Τὸ παρὰ θάλασσαν εἶναι αὐτῆς] Non ſcripſit aliter. Agitur de regione Delta, cuius ad mare tractum, cum ea ſola Aegyptus haberetur, usque ad taricheas Peluſiacas eiusdem esſe lones cenſebant. Conſimile, quod ſequitur, τὰ μὲν Λιβύης, τὰ δὲ Ἀραβίης εἶναι. Poſtulat porro rei et orationis habitus, ne *Ald.* et plurium ſchedarum ἐς μεσόγαιαν τείνειν αὐτὴν pro quisquiliis putetur. Ταριχηΐων ſive ταριχηίων *Arcb* ſpecies est Ionica, neque ſpernenda. Fuere in Aegypto eo titulo loca conpluria. Vide II, 113. et *Steph. Byz.* in v. Nominis fortaſſe cauſa ex contumulatis ibi hominum animaliumque cadaveribus, quae more gentis diligenti cura condiebantur, uti C. 86. Ταριχείας τῶν ζώων dabit *Aelian.* de Animal. X, 29., νεκρῶν ταριχείαν *Diodor.* I, 91.

50. Τίνα

linguam proderent. Ego certe AEgyptios opinor neque cum loco, quem Delta Iones vocant, pariter extitiſſe, ſed ſemper eſſe ex quo genus humanum fuit, progreſſaque terra multos ex eis relictos fuiſſe, multos vero paulatim deſcendiſſe. Ideoque olim Thebæ AEgyptus vocabatur, cuius ambitus eſt ſta 16diorum ſex millium ac centum viginti. Itaque ſi nos de eis recte ſentimus, Iones non recte ſentiunt de AEgypto: ſin recte Iones ſentiunt, oſtendo Græcos et ipsos Iones ignaros computandi: qui aiunt tria membra totam eſſe terram, Europam, Aſiam, Africam; quartum enim membrum annumerare debent Delta AEgypti, ſi non ſit neque Aſiæ, neque Africæ. Nam ſecundum hanc rationem non eſt Nilus, qui Aſiam ab Africa diſterminat: quippe circa acumen illius Delta circumfrangitur Nilus, adeoque in medio Aſiæ 17et Africæ cenſenda erit. Sed nos Ionum ſententiam miſſam facientes, ita de his dicimus; AEgyptum quidem, eam omnem eſſe, quæ ab AEgyptiis incolitur, quemadmodum Ciliciam eam, quæ a Cilicibus, et Aſſyriam, quæ ab Aſſyriis. Sed Aſiæ et Africæ ſcimus recta ratione nullum eſſe terminum, niſi terminos AEgyptiorum. Si vero, quod Græcis perſuaſum eſt, ſequemur, ſentiemus omnem AEgyptum, quæ a Catadupis et Elephantina urbe incepit, biſariam dividi, et utrique cognomini adhærere: aliam enim eius partem eſſe Africæ, aliam Aſiæ. Quippe Nilus a Catadupis incipiens, mediam ſcindens AEgyptum, in mare fluit: usque ad Cercaſorum quidem urbem fluit unus plane Nilus; inde autem ſcindit triplices vias. Et quæ quidem ad auroram vergit, Peluſium oſtium: altera via ad veſperam tendens, Canobicum oſtium nominatum eſt. Recta autem viarum Nilo, talis eſt: Delatus ex ſuperioribus, ad acumen Delta pervenit; deinde medium Delta ſcindens, in mare exit: non minimam hanc aquæ portionem præbens, nec minime celebrem. Sebennyticum oſtium appellatur. A Sebennytico item duo alia diviſa exſtant oſtia, in mare ferentia, quibus hæc ſunt impoſita nomina, uni Sai-

50 Δίκην εἶναι, τίνα γλῶσσαν πρώτην [a] ἀπήσουσι. ἀλλ' οὕτω Αἰγυπτίους δοκέω ἅμα τῷ Δέλτα τῷ ὑπ' Ἰώνων καλεομένῳ γενέσθαι, αἰεί τε εἶναι, ἐξ οὗ ἀνθρώπων γένος ἐγένετο. προϊούσης δὲ τῆς χώρης, πολλοὺς μὲν τοὺς ὑπολειπομένους [b] αὐτέων γίνεσθαι, πολλοὺς δὲ τοὺς ὑποκαταβαίνοντας. τὸ δ' ὦν πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος [c] ἐκαλέετο· τῆς τὸ περίμετρον στάδιοί εἰσι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἑξακισχίλιοι. Εἰ ὦν ἡμεῖς ὀρθῶς περὶ αὐτέων γινώσκομεν, Ἴωνες οὐκ εὖ φρονέουσι περὶ Αἰγύπτου. εἰ δὲ ὀρθή ἐστι [d] ἡ τῶν Ἰώνων γνώμη, Ἕλληνάς τε καὶ αὐτοὺς Ἴωνας ἀποδείκνυμι οὐκ ἐπισταμένους λογίζεσθαι. οἵ φασι τρία μόρια [e] εἶναι γῆν πᾶσαν, Εὐρώπην τε καὶ Ἀσίην καὶ Λιβύην. τέταρτον γὰρ [f] σφέας δεῖ προσλογίζεσθαι Αἰγύπτου τὸ Δέλτα, εἰ μή τέ γέ ἐστι τῆς Ἀσίης, μήτε [g] Λιβύης. ὁ γὰρ δὴ ὁ Νεῖλός γέ ἐστι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὁ τὴν Ἀσίην ὁρίζων [h] τῆς Λιβύης. τοῦ Δέλτα δὲ τούτου κατὰ τὸ ὀξὺ περιρρήγνυται ὁ Νεῖλος· ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ Ἀσίης τε καὶ Λιβύης γίνοιτ' ἄν. Καὶ τὴν μὲν Ἰώνων γνώμην ἀπίεμεν· ἡμεῖς δὲ ὧδε καὶ περὶ τούτων λέγομεν. Αἴγυπτον μὲν πᾶσαν εἶναι [h] ταύτην τὴν ὑπ' Αἰγυπτίων οἰκεομένην, κατάπερ Κιλικίην, τὴν ὑπὸ Κιλίκων, καὶ Ἀσσυρίην, τὴν ὑπὸ Ἀσσυρίων. οὔρισμα δὲ Ἀσίης καὶ Λιβύης [i] οἴδαμεν οὐδὲν ἐὸν ὀρθῷ λόγῳ, εἰ μὴ τοὺς Αἰγυπτίων οὔρους. εἰ δὲ τῷ ὑπ' Ἑλλήνων νενομισμένῳ χρησόμεθα, νομιοῦμεν Αἴγυπτον πᾶσαν, ἀρξαμένην ἀπὸ Καταδούπων τε καὶ Ἐλεφαντίνης πόλιος, δίχα διαρρέεσθαι, καὶ ἀμφοτέρων τῶν ἐπωνυμιέων ἔχεσθαι. [k] τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς, εἶναι τῆς Λιβύης· τὰ δὲ, τῆς Ἀσίης. ὁ γὰρ δὴ Νεῖλος ἀρξάμενος [l] ἐκ τῶν Καταδούπων, ῥέει, μέσην Αἴγυπτον σχίζων, ἐς θάλασσαν. μέχρι μέν νυν Κερκασώρου πόλιος ῥέει εἷς ἐὼν ὁ Νεῖλος, τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης τῆς πόλιος σχίζεται τριφασίας ὁδούς· καὶ ἡ μὲν πρὸς ἠῶ τρέπεται, [m] τὸ καλέεται Πηλούσιον στόμα· ἡ δὲ ἑτέρη τῇ [n] ὁδῶν πρὸς ἑσπέρην ἔχει. τοῦτο δὲ Κανωβικὸν στόμα κέκληται. ἡ δὲ δὴ ἰθέα τῶν ὁδῶν τῷ Νείλῳ ἐστὶ ἥδε· ἄνωθεν φερόμενος, ἐς τὸ ὀξὺ τοῦ Δέλτα ἀπικνέεται. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, σχίζων μέσον τὸ Δέλτα, ἐς θάλασσαν ἐξίει, οὔτε ἐλαχίστην μοίρην τοῦ ὕδατος παρεχόμενος [o] ταύτην, οὔτε ἥκιστα ἐνομαστήν· τὸ καλέεται Σεβεννυτικὸν στόμα. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα διφάσια στόματα ἀπὸ τοῦ Σεβεννυτικοῦ ἀποσχισθέντα, φέροντα ἐς θάλασσαν. τοῖσι οὐνόματα κέεται

95

[a] *M. Arcb.* ſed πρῶτον, *Ask.* vulgo ἀπύσουσι. [b] *Ald. R. V.*, αὐτῶν *M. Arcb.* et mox. [c] Ἐκαλέοντο *R.* ora *Steph.* [d] Τν. τῶν Ἰώνων *Ask.* et *Arcb.*, verum ſine ἡ. [e] *M. Ask.*, in *Arcb.* εἶναι deest. Ceteri τὴν γῆν. [f] *M.*, δὴ εἰ ora *Steph.* In *Ald. Ask. Arcb.* σφέας δή, tum μή τι γε *R.* [g] Τῆς Λιβύης *Rem.* ceteri τῇ Λιβύῃ. [h] Abest *Arcb.* [i] *M. Arcb. Ask.*, οἶδα μεν *Ald.*, vulgo οἶδα μὲν. Mox ἐὸν deſit *Arcb. Vind.* [k] Undecim ſequentia non habet *Arcb.* [l] *M. Ask.*, ἀπὸ *Euſtath.* in *Dionys.* v. 226. *Ald.* et plures. Mox μέσον *Arcb.* [m] Articulum hunc *Ald.* et ceteri non norunt. Habet *M. Ask.* [n] Ὅλλων *Arcb.* [o] *M. Ask. Paſſ.* in reliquis ταύτῃ, excepto *Paris. A.*

50. Τίνα γλῶσσαν πρώτην ἀπήσουσι] Poſſet *Aldi* ἀπύσουσι patronos advocare *Euripid.* Oreſt. v. 1253., Hecub. v. 155. Supplic. v, 800., *Sophocl.* Aiac. v. 896. ut de *Pindaro* aliisque taceam. Verum membranarum potior ſententia, cui uſus reſpondet. *Aeſchylus* VII. Theb. v. 871. οἴμοι —— σηθέων ἥσειν ἄλγος. *Euripid.* Med. v. 1176. ἦκεν ὀλολυγῆς μέγαν κωκυτόν. Quod et in *Sophocl.* Aiac. v. 862. *Apollon. Rhod.* IV, 874. ἦκε δ' ἀϋτὴν σμερδαλέην· &c.

61. Τρία μόρια εἶναι γῆν πᾶσαν &c.] Vide IV, 42. In ea noſtri orbis partitione magnus olim diſſenſus. *Plerique in parte tertia Africam poſuere; pauci tantummodo Aſiam et Europam eſſe, ſed Africam in Europa*, ita *Salluſtius* B. Iug. C. 17. Sed veterum plures Aſiam duntaxat et Europam noviſſe, *Iſocratis*, *Hippocratis*, aliorumque teſtimoniis firmatur. Lege *Olympiodorum* ad *Ariſtotel.* I. Meteorolog. p. 23., Scholiaſt. in *Ptolemaei* Tetrabibl. p 58. et *Lucanum* IX, 411. Mox οὐρίζων τὴν Ἀσίην τῆς Λιβύης ex *Remig.* praefero, tacitam praepoſitionem adſciſcens.

65. Οὐρίζων τῇ Λιβύῃ] Nilus dici potest τὴν Ἀσίην οὐρίζων· ſed non item, ut arbitror, τὴν Ἀσίην οὐρίζων τῇ Λιβύῃ. Suſpicor adeo συνουρίζων ſcribendum. VALKEN.

66. Ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ τῆς Ἀσίης &c.] Emendata *Vallae* Latina, *ut ſit in eo id quod medium eſt Aſiae et Africae*, meras tenebras offundunt. Voluit, ἐν μεσογείῳ Aſiae et Africae Delta ea ex ſententia eſſe oportere, atque ita neutrius. Erant ſuper eius ſitu olim discordes. Schol. *Apollon. Rh.* IV, 1571. ἡ δὲ Αἴγυπτος κατὰ μέν τινας, τῆς Ἀσίας ἐστί. κατὰ δέ τινας, τῆς Λιβύης, et Auctor de Mundo, quem *Ariſtotelem* male vocant, C. 3.

79. Μέχρι μέν νυν Κερκασώρου πόλιος] Similia his C. 97. et *Mela* I, 9. Adſcribam *Achillis Tatii* verba Amor. L. IV. p. 245., ſanioris coloris indiga. ὁ Νεῖλος ῥεῖ μὲν ἄνωθεν ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔστιν ἐς τοσοῦτον βέων ἄχρι Μέμφεως, καὶ ἔστι μικρὸν κάτω κέρας. Σύρος ὄνομα τῇ κώμῃ πρὸς τῷ τέλει τοῦ μεγάλου ῥεύματος· ubi τέλος τ. μ. ῥεύματος haud aliud ac *Noſtri* ὀξὺ τοῦ Δέλτα ſive *acumen Deltae*, uti in *Pomponio* legunt. At quid Σύρος; *Salmaſius* Aegyptiacum tali nomine pagum legiſſe ſe negat, et negabunt alii cum ipso *Tatio*; qui quidem ad hunc forte modum dederat: καὶ ἔστι μικρὸν κάτω κώμη· Κερκάσωρος ὄνομα τῇ κώμῃ· πρὸς τῷ &c. Quae continuo ſubiunguntur de maiore amne ad hunc pagum in tres ſciſſo, in animo illi Herodotea fuiſſe, manifeſtant. Atque haec praecipua ex parte viro doctiſſimo *Steph. Berglero* debentur.

91. Τῇ

κέεται τάδε· [a] τῷ μὲν Σαϊτικὸν αὐτέων, τῷ δὲ, Μενδήσιον. τὸ δὲ Βολβίτινον τόμα καὶ τὸ Βουκολικὸν οὐκ ἰθαγενέα τόματά ἐστι, ἀλλ' ὀρυκτά. Μαρτυρέει δέ [b] μοι τῇ γνώμῃ ὅτι τοσαύτη ἐστὶ Αἴγυπτος, ὅσην τινὰ ἐγὼ ἀποδείκνυμι τῷ λόγῳ, καὶ τὸ Ἄμμωνος χρηστήριον γενόμενον· τὸ ἐγὼ τῆσι ἐμεωυτοῦ γνώμῃσι ὕστερον περὶ Αἴγυπτον ἐπυθόμην. [c] οἱ γὰρ δὴ ἐκ Μαρέης τε πόλιος καὶ Ἄπιος οἰκέοντες Αἰγύπτου τὰ πρόσουρα [d] Λιβύῃ, αὐτοί τε δοκέοντες εἶναι Λίβυες, καὶ οὐκ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀχθόμενοι τῇ περὶ τὰ ἱρὰ [e] θρησκίῃ, βυλόμενοι θηλέων βοῶν μὴ [f] εἴργεσθαι, ἔπεμψαν ἐς Ἄμμωνα, Φάμενοι οὐδέν σφίσι τε καὶ Αἰγυπτίοισι κοινὸν εἶναι. οἰκέειν τε γὰρ ἔξω τοῦ Δέλτα, καὶ [g] οὐκ ὁμολογέειν αὐτοῖσι· βυλέσθαί τε πάντων σφίσι ἐξεῖναι γεύεσθαι· ὁ δὲ θεὸς σφέας οὐκ ἐᾶ ποιέειν ταῦτα, Φὰς Αἴγυπτον εἶναι ταύτην τὴν ὁ Νεῖλος ἐπιὼν ἄρδει· καὶ Αἰγυπτίους εἶναι τούτους, οἳ ἔνερθε Ἐλεφαντίνης πόλιος οἰκέοντες, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τούτου πίνουσι. ὕτω σφι ταῦτα ἐχρήσθη. Ἐπέρχεται δὲ ὁ Νεῖλος, ἐπεὰν πληθύῃ, οὐ μόνον τὸ Δέλτα, ἀλλα καὶ τοῦ Λιβυκοῦ τε λεγομένου [h] χωρίος εἶναι, καὶ τῆς Ἀραβίης ἐνιαχῇ καὶ ἐπὶ δύο ἡμερέων ἑκατέρωθι ὁδὸν, καὶ πλεῖν ἔτι τούτου, καὶ ἔλασσον. τοῦ ποταμοῦ δὲ φύσιος πέρι, οὔτε τι τῶν ἱρέων, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς παραλαβεῖν ἐδυνάσθην. πρόθυμος δὲ ἔα τάδε παρ' αὐτέων πυθέσθαι, ὅτι κατέρχεται μὲν ὁ Νεῖλος πληθύων ἀπὸ τροπέων τῶν [i] θερινέων ἀρξάμενος ἐπὶ ἑκατὸν ἡμέρας· [k] πελάσας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν τελέων τῶν ἡμερέων ὀπίσω ἀπέρχεται, ἀπολείπων τὸ ῥέεθρον ὥστε βραχὺς τὸν χειμῶνα ἅπαντα διατελέει ἐών, μέχρι ἐς αὖτις τροπέων τῶν θερινέων. τουτέων ὦν περὶ οὐδενὸς οὐδὲν οἷός τ' ἐγενόμην παραλαβεῖν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων, ἱστορέων αὐτοὺς ἥντινα δύναμιν ἔχει ὁ Νεῖλος τὰ μεταλλα πεφυκέναι τῶν ἄλλων ποταμῶν. ταῦτά τε δὴ τὰ λεγόμενα βυλόμενος εἰδέναι, ἱστόρεον. καὶ ὅτι αὖρας ἀπο-

Saiticum, alteri Mendesium. Nam quod Bolbitinum et quod Bucolicum nominatur, non sunt nativa ostia, sed effossa. Huic meæ 18
opinioni, tantam esse AEgyptum, quantam sermone demonstro, testimonium etiam dat oraculum, quod ab Hammone est redditum: 95
quod ego posterius quam ita in animum induxeram, circa AEgyptum audivi. Nam qui ex urbe Marea et Apie incolunt AEgypti partes Africæ confines, qui et ipsi Afri, et non AEgyptii videntur, et perosi sacrorum ceremonias, etiam recusantes bobus feminis prohiberi, miserunt ad Hammonem, negantes quicquam cum AEgyptiis sibi esse commune. Habitare enim se extra Delta, nec esse eiusdem illis sententiæ, ac velle sibi fas esse omnia gustare. Hæc eos deus facere non permisit, inquiens AEgyptum esse eam, quam Nilus supergressus irriget: quique infra urbem Elephantinen incolentes, ex hoc flumine potarent, eos esse AEgyptios. Hæc illis ita oraculo responsa sunt. PORRO NILVS, ubi plurimus est, non 19
omodo Delta inundat, verum etiam aliquid eius plagæ, quæ dicitur Africana esse, et alicubi Arabicæ: idque utrobique duorum dierum iter, et amplius adhuc eo vel minus. De cuius fluminis natura neque a sacerdotibus quippiam, neque ab alio ullo percipere potui, sed promptissimo fui animo hæc ex illis cognoscere, cur Nilus aquis abundans defluat, inchoans ab æstivo solstitio, ad centum usque dies, et prope ad numerum horum dierum retrocedat, relinquens fluenta: ita ut per omnem hyemem tenuis esse perseveret ad solstitium rursus æstivum. De horum igitur nullo aliquid omnino potui percipere ab AEgyptiis sciscitando illos, quam vim Nilus haberet, ut natura diversus esset ab ceteris fluviis. Hæc ego quæ celebrata sunt noscendi cupidus, eos interrogabam, et cur

solus

a Τὸ μὲν *Arcb.*, et mox, tum *ἰθαγενέα*. b Δέ μου τῇ *Arcb. Ald. V.*, ex *M. Ask.* vulgatum. Statim *ὅσην* τινὰ ἐγὼ *Paris. tres*, *Arcb. V. R. Ald.*, τινὰ omittit *M.* cum *Ask.* c Excerpsit *Origen. C. Cels.* v, 34. p. 603. In praecedentibus *Reiskius* corrigebat *τῇ ἐμεωὐτοῦ γνώμῃ σύνεργον ὂν παρ' Αἰγυπτίων ἐπυθ.*. d Λιβύης *Rem.*, mox *καὶ οὐκ ἀχθόμενοι Ask. Pasc.* et in margine *Paris. B.* e Θρησκίῃ *Arcb.*, sed *τῇ περὶ τούτων θρησκ.* Vulgo *θρησκείῃ*. f Ἔργεσθαι *Ald.*, et alii: etiam in nupera *Origen.* editione, olim tamen *εἴγεσθαι*, ut *M. Ask.* g *Origen. M. Ask.* alii *καὶ οὐδέν*. h Ora *Steph. M. Ask.*, *χώρου* tres *Paris. Arcb. V. R. Ald.* Mox *ἑτέρωθι Arcb.* i *M. Ask.*, in aliis *θερινῶν*. k Πελάσας *Arcb. V. R. Paris. B. C.*, *Ald.* ceterique *Edd.*, *πέλας M. Ask. Pasc.* l *Arcb. V. Paris. tres*, *Rem. Pasc. Ald*, *λελεγμένα M. Ask.*

91. Τῷ μὲν Σαϊτικὸν] Τανιτικὸν corrigentes male agunt, neque a *Strabone* XVII. p. 1154. adiuvantur: siquidem illius *τὸ Τανιτικὸν στόμα, ὅ τινες Σαϊτικὸν λέγουσι* ex amne Bubastico sive Pelusio divergit: *Herodoti* vero ex Sebennytico. Credo rivo huic, quia praefecturam Saiticam radebat, nomen venisse. Addam *Platonis* ex *Timaeo* p. 21. E. verba, ad hanc rem opportuna. *Ἔστι τις κατ' Αἴγυπτον ἐν τῷ Δέλτα, περὶ ὃ κατὰ κορυφὴν σχίζεται τὸ τοῦ Νείλου ῥεῦμα, Σαϊτικὸς ἐπικαλούμενος νομός· τούτου δὲ τοῦ νομοῦ μεγίστη πόλις Σάϊς* quibus non male nectentur *Proclo* disputata p. 50. Confer *Cellarium* Geogr. IV, 1. p. 24., horum oblitum.

92. Καὶ τὸ Βουκολικὸν] Haud aliter *Eustath.* in Dionys. v. 226. *Nostrum* secutus. Apud alios de eo silentium. Non male conponitur cum Phatnitico *Diodori* 1, 33. XX, 76. Prope quod videntur *τὰ βουκόλια*, famosa latronum domicilia, fuisse, descripta eleganter abs *Heliodoro* I. p. 10., *Achille Tatio* IV. p. 250., tanquam loca palustria, ad struendas insidias et ad praedae receptacula commodissime posita. Etiam aliunde cognitum est, ad Phatniticum ostium pertinuisse regionem, cui a palustri situ Ἑλεαρχίας titulus, uti ad *Hieroclis* Synecdem. p. 726. significatum fuit. Quae quidem omnia persuadent, ostium Βουκολικὸν et Phatniticum non discrepare, nominisque caussam patefaciunt.

96. Τὸ ἐγὼ τῆσι ἐμεωὐτοῦ γνωμῇσι ὕστερον] Lenissima correctione sic ista mihi concinnanda videntur: *meam quoque firmat sententiam Ammonis oraculum: τὸ ἐγὼ τῆς ἐμωὐτοῦ γνώμης ὕστερον περὶ Αἰγύπτου ἐπυθόμην; quod postea demum intellexi, quam sic de Aegypto iudicare in animum induxissem.* Edixerat Amnion, Αἴγυπτον εἶναι ταύτην, *τὴν ὁ Νεῖλος ἐπιὼν ἄρδει.* In eamdem ferme sententiam L. II, c. 104. Colchi inquit, esse videntur Aegyptii: *νοήσας δὲ πρότερον αὐτὸς ἢ ἀκούσας ἄλλων λέγω.* Iam quod vulgatur, *τῆσι — γνώμῃσι ὕστερον*, prorsus esset insolens in *Herodoto*, *ὕστερον* iungente passim cum casu secundo. Praeterea, de sua solius ubicunque loquitur sententia, vicies minimum *γνώμην* ponit numero singulari. VALKEN.

100. Τῇ περὶ τὰ ἱρὰ θρησκίῃ] Maluissem, si MSS. exemplo praeivissent, *θρησκηΐῃ*. Quod *Arcb.* hic et C. 37. obtulit, in lucro putavi. Scholia a *Iohnstono* publicata in *Sophoclis* Electr. v. 996. *τῆς νεωτέρας Ἰλιάδος ἐφ' τὸ λέγειν τὴν προμήθειαν* ΠΡΟΜΗΘΙΑΝ, *καὶ τὴν εὐέπειαν* ΕΤΕΠΙΑΝ, *καὶ τὰ τοιαῦτα.* Mox *καὶ οὐκ ὁμολογέειν* de sermone videtur intellexisse; *ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδέν* in simili re I, 142.

17. Πελάσας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν &c.] *Medicei πέλας δ'* *Plinii* verbis munitur, non omnino congruis: *In totum autem revocatur intra ripas in Libra, ut tradit Herodotus, centesimo die.* Quid enim hic de *Libra* et *centesimo die*, quo intra ripas cogitur iterum, tametsi *πέλας δ'* probaveris? Haec et alia bene *Salmasius* in *Solin.* p. 310. Verum est, intra idem ferme spatium temporis, quo increverat, amnem decrescere. Culte *Aristides* T. II. p. 338. *σὺ τοίνυν μόνον αὔξεται* ΤΑΚΤΑ *ὁ Νεῖλος, ἀλλὰ καὶ ἀπολήγει τεταγμένως ὀπίσω, καὶ σχεδὸν οὐκ ἐν ἐλάττονι χρόνῳ καθίσταται εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς, ᾗ ἐν ὅσῳ προϊὼν ἐξεπλήρωσε. Diodorus* praeterea I, 38. Utrum vero idem *Noster* indicaverit, caussa dubitandi adest in disensu tot schedarum: habet quoque nescio quid scabri *πέλας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν τουτέων ἡμερ.*, quod detractum vulgato cernitur. Πελάσας paullo minus est ac πληρώσας *ἐς τὸν ἀριθμὸν* Cap. 7. In *Latinis* nihil mutavi, dubius tamen de *Laurentio*, cuius membranae, quod mihi liquido constat, persimiles *Arcb.* et *Vind.* fuere.

37. Πολ-

ſolus omnium amnium nullas efflantes auras præberet. De qua tamen aqua quidam Græcorum, quum inſignes vellent haberi ſapientia, trifariam diſſeruerunt; quarum opinionum duas ne mentione quidem dignas exiſtimo, niſi eatenus, ut illas tantum velim ſignificare. Earum una ait, ventos eteſias eſſe in cauſſa cur fluvius creſcat, prohibentes Nilum effluere in mare. Atqui crebro eteſiæ non ſpiraverunt, et tamen Nilus idem agit. Ad hæc ſi eteſiæ in cauſſa forent, oporteret aliis quoque fluminibus, quæcunque eteſiis adverſa fluunt, ſimiliter aliquid contingere, et idem quod Nilo, et eo adhuc magis, quo tenuiora quum ſint, imbecilliores fluctus exhibent. Sunt autem multa in Syria, multa in Africa flumina, quæ nihil tale patiuntur quale quid 21 etiam Nilus. Altera eſt inſipientior quidem, quam hæc quæ dicta eſt; ut tamen dicatur, quod res eſt, admirabilior, quæ ait illum, quod ab Oceano fluat, istud efficere: Oceanum vero circumfluere omnem terram. Tertia opinio, ut multo modeſtiſſima, ita longe falſiſſima eſt: quippe quæ et ipſa nihil dicit, inquiens e nive liqueſcente manare Nilum: qui quum ex Africa per medios AEthiopes fluens in AEgyptum evadat, ex locis calidiſſimis ad frigidiora, quomodo ab nive flueret? De quibus multa ſane ſunt, quæ quis ad talia validus conjectare poſſit, non eſſe probabile, eum manare de nive: primum ac maximum teſtimonium perhibentibus ventis, qui ab his regionibus calidi ſpirant. Secundum, quod ea plaga ſine imbribus et ſine glacie perpetuo eſt; ſuper nivem autem, quæ cecidit, neceſſe omnino eſt intra quinque dies pluere: quare ſi in his regionibus ningeret, etiam plueret. Tertium, homines ab æſtu nigri; et milvi, atque hirundines illic perennare non deſinunt; grues quoque, hyemem Scythicæ plagæ fugientes, ad hæc loca ſe conferunt hybernatum. Si igitur vel quantulumcunque ningeret in ea plaga, per quam fluit et ex qua fluere incipit Nilus, profecto nihil horum eſſet, 23 quemadmodum neceſſitas arguit. At is qui de Oceano loquutus fuit, ad occultum deferens fabulam, caret evictione. Neque enim ego ullum novi fluvium, qui ſit Oceanus, ſed hoc nomen opinor Homerum, aut aliquem an-

ἀποπνεύσας μοῦνος πάντων ποταμῶν οὐ παρέχεται.
Ἀλλὰ Ἑλλήνων μέν τινες ἐπίσημοι βουλόμενοι γενέσθαι 96
σοφίην, ἔλεξαν περὶ τοῦ ὕδατος τούτου τριφασίας ὁδούς·
τῶν τὰς μὲν δύο τῶν ὁδῶν οὐδ' ἀξιῶ μνησθῆναι, εἰ μὴ
ὅσον σημῆναι βουλόμενος μοῦνον. τῶν ἡ ἑτέρη μὲν λέγει
τοὺς [a] ἐτησίας ἀνέμους εἶναι αἰτίους πληθύειν τὸν ποτα-
μὸν, κωλύοντας ἐς θάλασσαν ἐκρέειν τὸν Νεῖλον· πολ-
λάκις δὲ ἐτησίαι μὲν οὐκων ἔπνευσαν, ὁ δὲ Νεῖλος τωὐ-
τὸ ἐργάζεται. πρὸς δὲ, εἰ ἐτησίαι αἴτιοι ἦσαν, [b] χρῆν
καὶ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς, ὅσοι τοῖσι ἐτησίῃσι ἀντίοι
ῥέουσι, ὁμοίως πάσχειν καὶ [c] κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ Νεί-
λῳ· καὶ μᾶλλον ἔτι τοσούτῳ, ὅσῳ ἐλάσσονες ἐόντες,
ἀσθενέστερα τὰ ῥεύματα παρέχονται. εἰσὶ δὲ πολλοὶ
μὲν ἐν τῇ Συρίῃ ποταμοὶ, πολλοὶ δὲ ἐν τῇ Λιβύῃ, οἳ
οὐδὲν τοιοῦτον πάσχουσι οἷόν τι καὶ ὁ Νεῖλος. Ἡ δ' ἑτέ-
ρη, [d] ἀνεπιστημονεστέρη μέν ἐστι τῆς λελεγμένης, λόγῳ
δὲ εἰπεῖν, θωυμασιωτέρη· ἡ λέγει ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ
ῥέοντα αὐτὸν ταῦτα μηχανᾶσθαι· τὸν δ' Ὠκεανὸν γῆν
περὶ πᾶσαν ῥέειν. Ἡ δὲ τρίτη τῶν ὁδῶν, [e] πολλὸν ἐπι-
πειρεστάτη ἐοῦσα, μάλιστα ἔψευσται. λέγει γὰρ δὴ
οὐδὲ αὐτὴ οὐδέν, φαμένη τὸν Νεῖλον ῥέειν [f] ἀπὸ τηκο-
μένης χιόνος· ὃς ῥέει μὲν ἐξ Λιβύης διὰ μέσων Αἰθιό-
πων, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς Αἴγυπτον. κῶς ὦν δῆτα ἐκ ῥέοι ἐκ
ἀπὸ χιόνος, ἀπὸ τῶν θερμοτάτων τόπων [h] ῥέων ἐς
τὰ ψυχρότερα; τῶν τὰ πολλά ἐστι ἀνδρί γε λογίσα-
σθαι τοιούτων πέρι οἵῳ τε ἐόντι, ὡς οὐδὲ εἰκὸς ἀπὸ
χιόνος μιν ῥέειν· πρῶτον μὲν καὶ μέγιστον μαρτύριον οἱ
ἄνεμοι παρέχονται, πνέοντες ἀπὸ τῶν χωρίων τουτέων
θερμοί· δεύτερον δὲ, ὅτι ἄνομβρος ἡ χώρη, καὶ [i] ἀ-
κρύστηλος διατελέει ἐοῦσα· ἐστὶ δὲ χιόνι πεσούσῃ, πᾶ-
σα ἀνάγκη ἐστὶ ὗσαι ἐν πέντε ἡμέρῃσι, ὥστε εἰ ἐχιόνιζε,
ὕοι' ἂν ταῦτα τὰ χωρία. [k] τρίτα δὲ, οἱ ἄνθρωποι
ὑπὸ τοῦ καύματος μέλανες ἐόντες· ἰκτῖνοι δὲ καὶ χε-
λιδόνες δι' ἔτεος ἐόντες οὐκ ἀπολείπουσι· γέρανοι δὲ
φεύγουσαι τὸν χειμῶνα τὸν ἐν τῇ Σκυθικῇ χώρῃ γενό-
μενον, φοιτῶσι ἐς [l] χειμασίην ἐς τοὺς τόπους τούτους·
εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε [m] εἰ καὶ ὀσονῶν ταύτην τὴν χώρην, δι'
ἧς τε ῥέει καὶ ἐκ τῆς ἄρχεται ῥέων ὁ Νεῖλος, [n] ἦν ἂν
τούτων οὐδὲν, ὡς ἡ ἀνάγκη ἐλέγχει. Ὁ δὲ περὶ τοῦ
Ὠκεανοῦ λέξας, ἐς ἀφανὲς τὸν μῦθον ἀνενείκας, οὐκ
ἔχει ἔλεγχον. οὐ γάρ τινα ἔγωγε οἶδα ποταμὸν
Ὠκεανὸν ἐόντα· Ὅμηρον δὲ, ἢ τινα τῶν πρότερον γε-
96

a Ἐτησίους *Arcb.*, et ſaepe ea forma. Adtigit haec *Ariſtides* in Aegyptio ſermone p. 331. b Χρῆναι *Aſk.* c *M.*, κατὰ αὐτὰ *Aſk.*, ceteri cum *Ald.* κατὰ ταυτὰ, levi discrimine. d Ἀνεπιστημοτέρη *Arcb.* Mox θωμασιωτ. *M. Aſk.*; *Aldus Arcb. V. Paris. C.* vulgatum malunt. e Πολλῷ *Rem.* f Ἀποτηκομένης *Aſk.* g Ῥέει *Arcb.* b Deſit *Aſk. Paſſ.* qui ψυχρότερα cum *M.* In *Paris. A. B.* ἀπὸ θερμοτάτων ῥέων, et ψυχρότατα, uti *Ald. Arcb. V.* Mox ἀνδρί γε *M. Aſk.*, encliticam plerique ſpernunt. i Ἀκρύσταλος *Arcb.* k *Id.* et *M.* cum *Aſk.*, τρίτον *Edd.* Porro ὕειν *Arcb.* paullo ante. l *Rem.*, qui γιγνόμενον in praecedentibus, ora *Steph. Arcb. Paſſ. V. M. Aſk.*, vulgo χειμαδίην. m *M. Aſk.*, in aliis καὶ tantum. n *M. Paſſ. Aſk. R.* ora *Steph.*, ἄν τι τοιοῦτον vulgo.

37. Πολλοὶ μὲν ἐν τῇ Συρίῃ ποταμοί] Sunt quibus haec displicent: eſſe enim plures in Syria fluvios, evolvi in mare mediterraneum, eorumque in ſolem occidentem oſtia tendere, non boream. Qui quidem ſi meminiſſent, eteſias non magis e ſeptemtrione quam occidentis plaga, ſive οὐδέν τι μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἄρκτου ἢπερ τῆς ἑσπέρας ſpirare, ut, post *Ariſtotelem* Meteorol. II, 6., *Diodorus* obſervavit I, 39., in alia utique ivisſent. De eteſiis autem, atque eorum in Nili, aeſtate exundantis, oſtia vehemente flatu, quae veterum nonnulli tradiderunt, a vero non recedunt. *Philo*, AEgypti incola, id faſſus ultro est Vit. Moſ. I. p. 620. A., et noſtra aetate, diu eadem in regione occupatus, *B. Maillet* Deſcript. AEgypti p. 55. Neque ea tamen unica increſcentis Nili cauſſa.

48. Ἀπὸ τῶν θερμοτάτων τόπων &c.] Ψυχρότερα conjectura adſecutus *Corn. de Pauw* fuit. Adpoſite *Ariſtides* t. II. p. 334. ὁρμᾶται μὲν γὰρ ἐκ τῶν θερμοτάτων τῆς οἰκουμένης ὁ Νεῖλος δήπου, καὶ προϊὼν εἰς ἧττον' ἀιεὶ θέρμην. Statim *Reiskius* τὰ ὦν τεκμήρια πολλά ἐστι —— ὡς· ego τῶν τὰ πολλὰ non moveo, et τεκμήρια ſive μαρτύρια ad ſententiam arceſſo. *Quorum*, paullo ante ſcriptorum, *indicia multa adſunt viro*, &c. Nec diſcrepat ſententia *Abreſchii*. Prudenter vero de Nili incrementis *Arrian.* Indic. Cap. 6.

55. Ὅσαι ἐν πέντε ἡμέρῃσι] *Tan. Fabri* L. I. Ep. 70. correctionem merito exploſit *Gronovius*, ſuffecta alia, minime meliore. *A. Gellius* N. Attic. VIII, 4. ſuper hoc loco disputaverat non ſine *Noſtri* taxatione, *quod ſcriptor hiſtoriae memoratiſſimus de aqua pluviali et nive rem non ſatis exploratam pro conperta poſuerit*, ſicuti praefert capitis IV. argumentum. Periit quod dolemus, disputatio; verba, quae ſuperant, idem tum in *Herodoto* fuiſſe, quod nunc examinamus, conmonſtrant. Ponunt enim de *nive et aqua pluviali rem pro conperta non ſatis exploratam:* neque usquam ulla in Muſa talis depoſita est. Vim proinde arceo, opinatus coeli habitum et clima, ſub quo ſcriptor aut Halicarnaſſi aut Thurii vitam transegit, paucis post nivem diebus pluviosum fuiſſe. Ut ut hoc fuit, per illud mihi mirum accidit, doctiſſimos viros Gelliana, adeo obportuna, neglectui habuiſſe. Quae conſequuntur de aduſto hominum colore et gruibus, *Seneca* non praeteriit Q. N. IV, 2., cui *Euripidis* cothurnum Helen. v. 1497. adcommoda.

65. Ποταμὸν Ὠκεανόν] De eodem iterum IV, 8. *Homeri*

Auctoris ſententia de Nili auctu, eumque venire ab ſole;

νομένων ποιητέων, δοκέω [a] τοὔνομα εὑρόντα ἐς τὴν ποίησιν ἐσενείκασθαι. Εἰ δὲ δεῖ μεμψάμενον γνώμας τὰς προκειμένας, [b] αὐτὸν περὶ τῶν ἀφανέων ἀποδέξασθαι, Φράσω διότι μοὶ δοκέει [c] πληθύεσθαι ὁ Νεῖλος τῦ θέρεος. τὴν χειμερινὴν ὥρην [d] ἀπελαυνόμενος ὁ ἥλιος ἐκ τῆς ἀρχαίης διεξόδυ ὑπὸ τῶν χειμώνων, ἔρχεται τῆς Λιβύης [e] τὰ ἄνω. ὡς μὲν νυν ἐν ἐλαχίστῳ δηλῶσαι, πᾶν εἴρηται· [f] τῆς γὰρ ἂν ἀγχοτάτω ᾖ χώρης οὗτος ὁ θεὸς, καὶ κατ' ἥν τινα, ταύτην οἰκὸς [g] διψῆν τε ὑδάτων μάλιστα, καὶ τὰ ἐγχώρια ῥεύματα μαραίνεσθαι τῶν ποταμῶν. Ὡς δὲ ἐν πλέονι λόγῳ δηλῶσαι, ὧδε ἔχει. διεξιὼν τῆς Λιβύης τὰ ἄνω ὁ ἥλιος, τάδε ποιέει, ἅτε διὰ παντὸς τῦ χρόνυ [h] αἰθρίης τε ἐόντος τῦ ἠέρος τῦ καλὰ ταῦτα τὰ χωρία, καὶ ἀλεεινῆς τῆς χώρης ἐύσης, [i] οὐκ ἐόντων ἀνέμων ψυχρῶν, διεξιὼν, ποιέει οἷόν περ καὶ τὸ θέρος εἰώθεε ποιέειν, ἰὼν τὸ μέσον τῦ οὐρανῦ. ἕλκει γὰρ ἐπ' ἑωυτὸν τὸ ὕδωρ· ἑλκύσας δὲ, ἀπωθέει ἐς τὰ ἄνω χωρία· ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ ἄνεμοι, καὶ διασκιδνάντες, τήκουσι· καὶ εἰσι [k] οἰκότως οἱ ἀπὸ ταύτης τῆς χώρης πνέοντες, ὅ, τε νότος, καὶ ὁ λίψ, ἀνέμων πολλὸν τῶν πάντων ὑετωτάτοι. [l] δοκέω δέ μοι οὐδὲ πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπέτειον ἑκάστοτε ἀποπέμπεσθαι τοῦ Νείλυ ὁ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ ὑπολείπεσθαι περὶ ἑωυτόν. πρηϋνομένυ δὲ τῦ χειμῶνος, ἀπέρχεται ὁ ἥλιος ἐς μέσον τὸν οὐρανὸν ὀπίσω· καὶ τὸ ἐνθεῦτεν ἤδη ὁμοίως ἀπὸ πάντων ἕλκει τὸ πλαμῶν. τέως δὲ [m] οἱ μὲν, ὀμβρίυ ὕδατος συμμισγομένυ πολλοῦ αὐτοῖσι, ἅτε ὑομένης τε τῆς χώρης καὶ κεχαραδρωμένης, ῥέυσι μεγάλοι· τῦ δὲ θέρεος τὸ τε ὄμβρων ἐπιλειπόντων αὐτὸς, καὶ ὑπὸ τῦ ἡλίυ ἑλκόμενοι, ἀσθενέες εἰσί. ὁ δὲ Νεῖλος, ἐὼν ἄνομβρος, ἑλκόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίυ, μοῦνος ποταμῶν τοῦτον τὸν χρόνον οἰκότως αὐτὸς ἑωυτοῦ ῥέει [n] πολλῷ ὑποδεέστερος ἢ τοῦ θέρεος. τότε μὲν γὰρ μετὰ πάντων [o] τῶν ὑδάτων ἴσον ἕλκεται, τὸν δὲ χειμῶνα, μοῦνος πιέζεται. οὕτω τὸν ἥλιον νενόμικα [p] τούτων αἴτιον εἶναι. Αἴτιος δὲ οὗτος οὗτος καλὰ [q] γνώμῃ τὴν ἐμὴν, καὶ τὸν ἠέρα ξηρὸν [r] τὸν ταύτῃ εἶναι, διακαίων τὴν διέξοδον [s] αὐτοῦ. οὕτω τῆς Λιβύης τὰ ἄνω θέρος αἰεὶ κατέχει. εἰ δὲ ἡ στάσις ἥλλαχτο τῶ ὡρέων, καὶ τοῦ οὐρανοῦ, τῇ μὲν νῦν ὁ βορέης τε καὶ ὁ χειμὼν ἑστᾶσι, ταύτῃ μὲν τῦ νότυ ἦν ἡ στάσις, καὶ τῆς μεσαμβρίης, τῇ δὲ ὁ νότος νῦν ἕστηκε, ταύτῃ δὲ ὁ βορέης· εἰ ταῦτα οὕτως εἶχε, ὁ ἥλιος ἂν ἀπελαυνόμενος ἐκ μέσυ τῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τῦ χειμῶνος καὶ τῦ βορέω, ἦιε ἂν τὰ ἄνω

antiquiorum poëtarum, quum invenisſet, in poëticam intulisſe. Quod ſi opiniones, quas 24
propoſui, improbantem me ipsum oportet de
illis occultis ferre ſententiam, dicam quare
mihi videatur abundare Nilus æſtate. Hy-
berno tempore ſol depulſus a vetere meatu
per hyemes incedit ſuperiora Africæ. Ut
quidem ergo brevisſime demonſtrando, to-
tum dictum est. Etenim deus hic cuicun- 25
que regioni proximus exiſtat, et circa quam-
cunque, eam maxime ſitire aquas credibile
est, et ſcaturigines indigenas amnium areſce-
re. Ut autem pluribus verbis demonſtre-
tur, ita habet. Sol Africæ ſuperiora per-
means, ea efficit; nam quum per omne tem- 80
pus ſit ſerenus aër in istis regionibus, et
ipsa regio calida, nec venti frigidi, peragrans
facit, quale æſtate facere conſuevit means
medium cœli; ad ſe enim trahit aquam, tra-
ctamque in ſuperna abigit loca; quam ſuſci-
pientes venti ac diſſipantes liquefaciunt; et 85
ſunt probabiliter ab hac regione flantes, au-
ſter et africus, multo ventorum omnium plu-
vioſisſimi. Quanquam mihi videtur non
omnem humorem annuum Nili ſol demitte-
re, ſed et penes ſeipſum reſervare. Idem,
mitigata hyeme, rurſus in medium cœlum
regreditur, atque illinc iam itidem ex cunctis 90
fluminibus trahit; quæ mox, multa illis plu-
viali aqua ex imbribus commixta, utpote
terra per pluvias madefacta et lacunoſa,
magna fluunt: at æſtate, quum deſtituantur
ab imbribus, et a ſole trahantur, imbecilla 95
ſunt. Nilus autem qui imbribus caret, ſed
qui trahitur a ſole, merito ſolus fluviorum
eo tempore fluit multo ſe exilior quam per æ-
ſtatem. Tunc enim peræque trahitur atque
omnes aquæ, per hyemem vero ſolus urge-
tur. Ita ſolem cenſui harum rerum esſe caus-
ſam. Idem iste, mea ſententia, auctor est 26
aëris ſicci in ea regione, dum perurit trans-
itum istius. Ita ſemper Africæ ſuperiora
æſtas obtinet. Quod ſi temporum ſtatio
immutaretur, et in qua cœli parte nunc a-
quilo ſitus est et hyems, ibi auſtri ſitus
esſet et meridiei: et ubi nunc auſter lo-
catus est, illic aquilo esſet: ſi hæc ita
haberent, profecto ſol amotus e medio cœ-
lo ab hyeme et aquilone, mearet ſuperna

Eu-

a *Arch. Ask.* alii τὸ οὔνομα. Mox τὴν iidem damnant ante ποιησιν. Tum ἤδη δὲ μεμψ. *Arch.* *b* *M. Arch. Ask. R.*, αὐτέων *Ald.* &c. *c* *M. Ask.*, πληθύνεσθαι reliqui. *d* Citat Schol. *Hermogenis* p. 390. et *Plut.* Placit. Philoſ. IV. 1. *e* *M. Ask.* et *Ariſtides* t. II. p. 341. in plerisque aliis ἐς τά. *f* *Ask. Med.*, ſed prior cum *Paſ.* τῆς γὰρ ἂν ἀγχ., et melius; ceteri τῆς γ. ἀχχ. γε χώρ. *g* Δίψην τε *Arch.* *h* *Ald. Paris.* tres cum *Arch. V. Rem.* ἐόντος non est in *M.* et *Ask.* Mox in *Paſ.* ἀλεεινῆς explicatur θερμῆς. *i* Οὐκ ὄντων ſive ἐόντων ἀν. *Arch.* et mox ἐιωθε· ceteri καὶ ἀνέμων. *k* *M. Ask.*, vulgo εἰκότως, et mox iterum. *l* Δοκέω *Arch.* Mox ὑπολείπεσθαι *Id. Paſ. Vind.* et ora *Steph.* alii ἀπολείπεσθαι. *m* Deſit οἱ *Arch.*, tum ὀμβ. τοῦ ὕδατος idem et *Paris. A. B. V.* Statim αὐτὸς, διά τε ὑομένης *Rem.* *n* *Arch. R. Ask. M.*, in aliis πολλὸν, nullo discrimine. *o* Abest *Arch.* *p* *M. Ask. Paſ.*, τούτου alii. Statim ἑωὐτὸς οὗτος *Arch.*, ὁ αὐτὸς *Ask. Paſ.*. *q* *Rem. Med. Ask.*, ora *Steph.*, in *Arch.* ἀυτὴ *Vind. Ald.* ξηρ. ταύτῃ tantum. Mox δικαίων *Arch.* et fortaſse *Valla.* *r* *Med. Ask.* αὐτῷ, alii omnes αὐτοῦ, excepto *Arch.*, cui abest. *s* Συνέσηκε *Arch.*, tum δὴ ὁ β.

meri Il. Ε, 245. ποταμοῖο ῥέεθρα Ὠκεανοῦ varie olim docti homines agitarunt, quemadmodum ex *Strabone* novimus L. I. p. 9. AEgyptii autem, ſiquidem *Diodoro* 1, 12. 36. et 96. adcredimus, Nilum ſuum pro Oceano cenſebant; alii ex mari Oceano amnis incrementa, quos *Seneca* in ordinem coëgit, derivabant. Confer *Libanium* in Baſilico p. 140., Herodotea haec amplexum.

74. Τῆς γὰρ ἂν ἀγχοτάτω ᾖ χώρης] Inpendit qualemcumque his operam G. *Raphelius* ad *Matth.* C. XII, 35., ſed uſus vetere Editione. *Mediceo* iure merito *Gronovius* obſecutus est, repulſa *T. Fabri* L. I. Ep. 7. correctione. Θεὸς de ſole tritisſimum: *Appian.* Praefat. ἀρχομένου τε καὶ δυομένου τοῦ ΘΕΟΥ. Quae autem *Noſter* de Nili auctis per aeſtatem aquis et earum cauſſa, aliena ſunt et ſaepe exploſa. Lege *Ariſtidem* t. II. p. 341. et *Diodorum* 1, 38.

81. Οὐκ ἐόντων ἀνέμων ψυχρῶν] Poſtulat ratio et rerum uſus, ut calidae regionis calidi ſint venti. Propterea *Pavius*, contraria contrariis adiuvanda et medicanda profeſſus, θερμῶν, quo etiam modo *Reisk.* in litteris ad me aut ξηρῶν, ſubſtituit. Scio eumdem Cl. virum, damnata ſuperiore ſententia, nihil mutatum velle, et turpem errorem ſcriptori inpingere. Mihi nulla hic aberratio placet, ſed quod ex *Arch.* provenit, et ſcriptor ipse adfirmat C. 22. Dedi et ſuam ſedem participio ἐόντος, quam amiſerat.

89. Ἀλλὰ καὶ ὑπολείπεσθαι] Verius hoc. Cui uſui autem illa circa ſolem relicta aqua? an ut illi alimento, quae plurium olim perſuaſio, cederet? Γελοῖοι πάντες, ὅσοι τῶν πρότερον ὑπέλαβον τὸν ἥλιον τρέφεσθαι τῷ ὑγρῷ graviter Philoſophus Meteorol. II, 2. Sequentia ad examen vocavit *Salmaſius* in *Solin.* p. 303.

3. Διακαίων τὴν διέξοδον αὐτοῦ] In adnotationibus *Gronov.* αὐτῷ *Med.* ſumitur, ac ſi ἀυτῷ ſive ἑωὐτῷ foret. Malo *Aldi* et plurium ſchedarum, atque ad aërem, qui ſolis transitu excandeſcat, referre. *Reiskius* in ſuperioribus καὶ τεῦ τὸν ἠέρα —— reponit.

14. Οὐκ

Europæ, quemadmodum nunc Africæ: peragransque omnem Europam, faceret, opinor, eadem in Istro, quæ nunc facit in Nilo.
27 De aura autem, quæ nulla efflat, hoc mea fert opinio: valde consentaneum esse, e locis fervidis nihil exspirare auræ: quippe quæ ab aliquo frigido flare gaudet. Verum hæc ita sint quemadmodum et sunt, et ab initio
28 fuere; Nili tamen fontes nemo neque AEgyptiorum, neque Afrorum, neque Græcorum, qui in colloquium mecum venerunt, se nosse professus est, præter scribam sacrarum Minervæ rerum in AEgypto, in urbe Saï: qui mihi iocari videbatur, affirmans se id procul dubio nosse. Sic autem dicebat, geminos esse montes, cacuminibus in acutum tendentibus, in medio Syenes urbis positos Thebaidis, et Elephantinæ: quorum uni nomen esset Crophi, alteri Mophi, et ex istorum montium medio Nili fontes abysſos, *hoc est, sine fundo*, fluere; cuius aquæ dimidium AEgyptum versus et ventum aquilonem flueret, reliquum dimidium AEthiopiam versus atque austrum. Quod autem abysſi forent fontes, aiebat Psammetichum AEgypti regem periculum huius rei fecisse: nam fune mensuræ, quæ quatuor cubitorum est, millenas plurimas continente nexo, ibi eum demisisse, tamen ad fundum non devenisse. Sic quidem scriba hic, si modo hæc, ut contingunt, dicebat, declarabat: ut ego opiner vortices quosdam illic esse validos, ac refluxum quippe aquæ insultantis montibus, unde nequeat funis ad explorandum demissus ire in fundum. Aliud
29 ab ullo quoquam audire non potui. Sed tale quidem aliud ad longissimum indagavi usque ad Elephantinam urbem ipse ad inspiciendum profectus; quod inde ulterius est, audiendo iam inquirens. Ab urbe Elephantina ad superiora eunti est locus acclivis, ubi necesse sit, navigio utrinque alligato, tanquam bove, pergere: et, si abrumpatur, abire navigium, raptum fluxus impetu. Abest autem hic locus quatuor dierum navigatione: estque ibi Nilus tortuosus veluti Mæander, et sunt hi duodecim schœni, quos hunc in modum enavigare oportet.

ἄνω τῆς Εὐρώπης κατάπερ νῦν [a] τῆς Λιβύης ἔρχεται: διεξιόντα δ' ἂν μιν διὰ πάσης Εὐρώπης, ἔλπομαι ποιέειν ἂν τὸν Ἴστρον τά περ νῦν ἐργάζεται τὸν Νεῖλον. Τῆς αὔρης δὲ περι, ὅτι οὐκ [b] ἀποπνέει, τήνδε ἔχω γνώμην, ὡς κάρτα ἀπὸ θερμῶν χωρέων, οὐκ οἰκὸς ἐστι οὐδὲν ἀποπνέειν. αὔρη δὲ ἀπὸ ψυχροῦ τινος Φιλέει πνέειν. Ταῦτα μέν νυν ἔστω ὡς ἔστι τε καὶ [c] ὡς ἀρχὴν ἐγένετο· 98
τοῦ δὲ Νείλου τὰς πηγὰς οὔτε Αἰγυπτίων, οὔτε Λιβύων, οὔτε Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἀπικομένων ἐς λόγους; οὐδεὶς ὑπέσχετο εἰδέναι, εἰ μὴ ὁ Αἰγύπτῳ [d] ὁ Σαΐ πόλει ὁ γραμματιστὴς τῶν ἱρῶν χρημάτων τῆς Ἀθηναίης. οὗτος δ' [e] ἐμοί γε παίζειν ἐδόκεε, φάμενος εἰδέναι ἀτρεκέως. ἔλεγε δὲ ὧδε· εἶναι δύο οὔρεα ἐς ὀξὺ τὰς κορυφὰς [f] ἀπιγμένα, μεταξὺ Συήνης τε πόλιος κείμενα τῆς Θηβαΐδος, καὶ Ἐλεφαντίνης· οὐνόματα δὲ εἶναι τοῖσι οὔρεσι, τῷ μὲν, [g] Κρᾶφι, τῷ δὲ, Μᾶφι. τὰς ὦν δὴ πηγὰς τοῦ Νείλου ἐούσας ἀβύσσους, ἐκ τοῦ μέσου τῶν οὐρέων [h] τετέων ῥέειν· καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ὕδατος, ἐπ' Αἰγύπτου ῥέειν, καὶ πρὸς βορέην ἄνεμον· τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ, ἐπ' Αἰθιοπίης τε καὶ νότου· ὡς δὲ ἄβυσσοί εἰσι αἱ πηγαὶ, ἐς διάπειραν ἔφη τούτου [i] Ψαμμήτιχον Αἰγύπτου βασιλέα ἀπικέσθαι. πολλέων γὰρ αὐτὸν χιλιάδων ὀργυιέων πλεξάμενον [k] κάλον, κατεῖναι ταύτῃ, καὶ οὐκ ἐξικέσθαι ἐς βυσσόν· [l] οὕτω μὲν δὴ ὁ γραμματιστὴς, εἰ ἄρα ταῦτα γενόμενα ἔλεγε, ἀπέφαινε ὡς ἐμὲ καταγνόεειν δίνας τινὰς ταύτῃ ἐούσας ἰσχυρὰς, καὶ παλιῤῥοίην [m] οἷα δὲ ἐμβαλόντος τοῦ ὕδατος τοῖσι οὔρεσι, μὴ δύνασθαι κατιέναι [n] καταπειρητηρίην ἐς βυσσὸν ἰέναι. Ἄλλα δὲ οὐδενὸς οὐδὲν ἐδυνάμην πυθέσθαι. ἀλλὰ τοσόνδε μὲν ἄλλο ἐπὶ μακρότατον ἐπυθόμην, μέχρι μὲν Ἐλεφαντίνης πόλιος αὐτόπτης ἐλθών, τὸ δ' ἀπὸ [o] τούτου; ἀκοῇ ἤδη ἱστορέων. ἀπὸ Ἐλεφαντίνης πόλιος ἄνω ἰόντι, ἀναντές ἐστι χωρίον· ταύτῃ ὦν [p] δεῖ τὸ πλοῖον διαδήσαντας ἀμφοτέρωθεν, κατάπερ βοῦν, πορεύεσθαι· ἢν δὲ ἀποῤῥαγῇ, τὸ πλοῖον [q] οἴχεται φερόμενον ὑπὸ ἰσχύος τοῦ ῥοῦ. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο ἔστι ἐπὶ ἡμέρας τέσσερας πλόος. σκολιὸς δὲ ταύτῃ, κατάπερ ὁ Μαίανδρός, ἐστι ὁ Νεῖλος. σχοῖνοι δὲ δυώδεκά εἰσι οὗτοι, τοὺς δεῖ [r] τούτῳ τῷ τρόπῳ διεκπλῶσαι. καὶ ἔπειτα ἀπ-

a Arcb. M. Ask. Pasſ. alii τὰ Λιβ. Statim διεξιὼν δ' ἂν ἡμῖν *Arcb. Vind*, *Ald.* διεξιόντα δέ μιν vulgatum ex *M. Ask. b M. Ask. Pasſ.* in aliis ἀποπνέει ἀπὸ τοῦ Νείλου, τήνδε. *c* Τὴν ἀρχὴν *Paris. C. Arcb. d* Habet hinc *Pollux* IV, 19. ſpectavit et *Ariſtid.* t. II. p. 343. *e M. Ask. Arcb. Pasſ.* alii γὲ negligunt. *f* Ἀπηγμένα *Arcb. g* Perſtringit haec inprudenter *Strabo* XVII. p. 1174. Κρωφὶ et Μωφὶ *Arcb. b* Τουτέειν *Arcb.* conflatis duabus vocibus, inperite. *i* Ψαμμιητ. *Arcb.*, ſuo more. *k* Κάλων *Ask.*, et ὀργυέων cum *Arcb. l* Οὕτος *Arcb. m* Sic omnes, exceptis *M. Ask*, in quo et ἐμβάλλοντος. *n M. Ask.*, alii καταπειρατ., κατιεμένην non habet *Arcb.* tum legit ἐς βυθὸν cum *Pasſ.* et *Ask.* male. *o M. Ask. Arcb.*, in aliis ἀπὸ τοῦδε, exigua differentia. Haec adtigit *Ariſtid.* t. II. p. 344. *p* Δεῖ *Paris. C.* cum *Laurentio*, δὴ alii omnes. Mox διαδήσαντες *Arcb.*, διαδήσαντα *Ald.* et alii, *Med. Pasſ.* melius. *q M. Ask.*, οἴξεται *Arcb.* vulgo ἴξεται. *r* τούτῳ τρ. *Ask.*

14. Οὐκ εἰκὸς ἐστι οὐδὲν ἀποπνέειν] Est cui οὐκ ἀπεικὸς ἐστι, aequius melius videtur. Repetita negatio, me arbitro, non nocet, uti neque VI, 87. Solusne Nilus nihil aurae exhalet, dubium est: *Noſtro* adſentiuntur *Diodor. Sicul.* I, 38., *Plinius* N. H. V, 9. *Ariſtides* p. 361. atque alii. Prudentior *Theophraſtus* de Ventis p. 407., quem hanc ad rem advocavit *Brodaeus* Miſcell. III, 30.

16. Καὶ ὡς ἀρχὴν ἐγένετο] Non pugnabo, si qui τὴν ἀρχὴν elegerint: usus neutrum proscribit. Passim idem est ac *prorsus*, quomodo ex emendatione Viri Celeb. Latina. Melius Laurentianum *ab initio*, nexu orationis postulante. Quem quidem in modum *Aeschines Socr.*, *Isocrates*, *Arrianus* aliique plures: de quibus eruditi viri ad *Ioannis* Ev. C. VIII, 25.

26. Τὰς ὦν δὴ πηγὰς τοῦ Νείλου] Multa huius disputationis redarguit *Ariſtides*, non ausus tamen diffiteri Syenen inter et Elephantinen ὡς ἀληθῶς esse πέτρας μεγάλας δύο, earumque medium ex AEgyptiorum opinione fontes continere: porro altitudinem fontium tantam esse, ut sub mensuram non cadat, καὶ τὸ βάθος γε οὐκ ἐφικτὸν εἶναι p. 345. Ex *Seneca* non multum discrepantia ad *Solin.* p. 312. adscripsit *Cl Salmaſius*. Cur ergo insultant scriptori, quae auditu exceperat, narranti?

34. Εἰ ἄρα ταῦτα γενόμενα ἔλεγε] Explicat *Ariſtides*, εἰ ἄρα ταῦτ' ἀληθῆ, δοκεῖν αὐτῷ δίνας ἐνταῦθα εἶναι καὶ παλιῤῥοίας τοῦ ποταμοῦ, et recte. Namque τὰ γενόμενα, non utique alia, quam quae sunt et reapse contingunt. Cl. *Reiskius* his curam insumsit Miscell. Lipsi. Vol. VII. p. 630., quam, si lubet, expende et considera.

36. Οἷα δέ] Qui voculam hinc eiecit, quia non meminerat additam voci οἷα, minuta talia cautius neglexisset. ὡς ἀετὸς θρίπας. Ut ἄτε, ἅτε δὲ, et ἅτε δὴ, sic et οἷα, sed frequentius οἷά δὲ, leguntur etiam apud Herod. hoc quidem eadem structura p. 23, 15. οἷα δὲ παίδων οἱ ὑπαρχόντων p. 76, 31. 160, 47. 169, 12. Nostro quoque loco voculam δὲ nexus necessariam monstrat. VALKEN.

43. Ταύτῃ ὦν δή] T. ὦν δεῖ legit *Valla*, quod vel absque Codd. debuerat restitui. Eadem menda multis in locis haeret. VALKEN.

49. Τοὺς δεῖ τούτῳ τῷ τρόπῳ διεκπλῶσαι] *Dionyſius Longinus* περὶ Ὕψ. Sect. 26. p. 152. narrationis Herodoteae elegantiam et perspicuitatem admiratus, ὁρᾷς, inquit, ὦ ἑταῖρε, ὡς παραλαβών σου τὴν ψυχὴν διὰ τῶν τόπων ἄγει, τὴν ἀκοὴν ὄψιν ποιῶν. Et sunt profecto adtendentibus longe cultissima. Ἀπίξεαι, iniuria in exilium abire iussum, praefert *Fabri Tolliique* editus *Longinus*: alii, neglecta forma Ionica, ἀφίξῃ.

[a] ἀπίξεαι ἐς πεδίον λεῖον, ἐν τῷ νῆσον περιῤῥέει ὁ Νεῖλος, [b] Ταχομψὼ οὔνομα αὐτῇ ἐστι. οἰκέουσι δὲ [c] τὰ ἀπὸ Ἐλεφαντίνης ἄνω Αἰθίοπες ἤδη, καὶ τῆς νήσου τὸ ἥμισυ· τὸ δὲ ἥμισυ, Αἰγύπτιοι. ἔχεται δὲ [d] τῆς νήσου λίμνη μεγάλη, τὴν περιοῖκοι νομάδες Αἰθίοπες νέμονται, [d] τὴν διεκπλώσας, ἐς τὸ Νείλου τὸ ῥέεθρον ἥξεις, τὸ ἐς τὴν λίμνην ταύτην ἐκδιδοῖ, καὶ ἔπειτα ἀποβὰς, παρὰ τὸν ποταμὸν ὁδοιπορίην ποιήσεαι ἡμερέων τεσσεράκοντα. σκόπελοί τε γὰρ ἐν τῷ Νείλῳ ὀξέες ἀνέχουσι, καὶ χοιράδες πολλαί εἰσι, δι' ὧν οὐκ οἷά τε ἐστὶ πλέειν. διεξελθὼν δὲ [e] ἐν τῇσι τεσσεράκοντα ἡμέρῃσι τοῦτο τὸ χωρίον, αὖτις ἐς ἕτερον πλοῖον [f] ἐμβὰς, δυώδεκα ἡμέρας πλεύσεαι· καὶ ἔπειτα [g] ἵξεαι ἐς πόλιν μεγάλην, τῇ οὔνομά ἐστι Μερόη. λέγεται δὲ αὕτη ἡ πόλις εἶναι μητρόπολις τῶν ἄλλων Αἰθιόπων. οἱ δ' ἐν ταύτῃ, Διὰ θεῶν καὶ Διόνυσον μούνους σέβονται, τούτους τε μεγάλως τιμῶσι· καὶ σφι μαντήϊον Διὸς κατέστηκε. στρατεύονται δ' ἐπεὰν σφέας ὁ θεὸς οὗτος κελεύῃ διὰ [h] θεσπισμάτων· καὶ τῇ ἂν κελεύῃ, ἐκεῖσε. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς πόλιος πλέων ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἄλλῳ, ἥξεις ἐς τοὺς Αὐτομόλους, ἐν ὅσῳπερ ἐξ Ἐλεφαντίνης ἦλθες ἐς τὴν μητρόπολιν [i] τὴν Αἰθιόπων. τοῖσι δὲ Αὐτομόλοισι τούτοισι οὔνομά ἐστι [k] Ἀσμάχ· δύναται δὲ τοῦτο τὸ ἔπος, καλὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, οἱ ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς παριστάμενοι βασιλέϊ. ἀπέστησαν δὲ αὗται τέσσερες καὶ εἴκοσι μυριάδες Αἰγυπτίων τῶν μαχίμων ἐς τοὺς Αἰθίοπας [l] τούτους, δι' αἰτίην τοιήνδε. ἐπὶ Ψαμμητίχου βασιλέος φυλακαὶ κατέστασαν ἔν τε Ἐλεφαντίνῃ [m] πόλι πρὸς Αἰθιόπων, καὶ ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι ἄλλη δὲ πρὸς [n] Ἀραβίων καὶ Σύρων, καὶ ἐν Μαρέῃ πρὸς Λιβύης ἄλλη. ἔτι δὲ ἐπ' ἐμεῦ καὶ Περσέων κατὰ ταυτὰ αἱ φυλακαὶ ἔχουσι, ὡς καὶ ἐπὶ Ψαμμητίχου ἦσαν· καὶ γὰρ [o] ἐν Ἐλεφαντίνῃ Πέρσαι φρουρέουσι, καὶ ἐν Δάφνῃσι. τοὺς ὦν δὴ Αἰγυπτίους τρία ἔτεα φρουρήσαντας ἀπέλυσε οὐδεὶς τῆς φρουρῆς· οἱ δὲ, βουλευσάμενοι, καὶ κοινῷ λόγῳ χρησάμενοι, πάντες ἀπὸ τοῦ Ψαμμητίχου ἀποστάντες, ἦισαν ἐς Αἰθιοπίην. Ψαμμήτιχος δὲ πυθόμενος, ἐδίωκε. ὡς δὲ κατέλαβε, ἐδέετο, πολλὰ λέγων, καὶ σφέας θεοὺς πατρῴους ἀπολιπεῖν οὐκ ἐᾶ, καὶ τέκνα, καὶ γυναῖκας τῶν

portet, et poſtea pervenire planum in campum, ubi ſit inſula Nilo circumflua, nomine Tachompſo. Ab Elephantina vero ſuperiora iam AEthiopes incolunt et dimidium inſulæ: nam alterum dimidium AEgyptii. Inſulæ contigua est ingens palus, accolentibus circum AEthiopibus paſtoribus: quam navigando traiiciens venies in Nili alveum, qui in paludem istam effunditur. Deinde egreſſus, itinere pedeſtri quadraginta dierum perges propter flumen; nam in Nilo acuti ſcopuli ſurgunt et ſaxa frequentia, per quæ navigare non licet. Peragrato in quadraginta diebus eo loco, alterum rurſus ingreſſus navigium, duodecim diebus ſubveheris, et poſtea venies in oppidum magnum nomine Meroën, quæ urbs fertur aliorum AEthiopum eſſe metropolis. Cuius incolæ ſolos deorum colunt Iovem et Liberum, eosque magnopere venerantur. Iovis etiam illis adest oraculum, cuius Dei reſponſis, poſteaquam iubentur, et quocunque iubentur, eo ſumunt expeditionem. Ab hac urbe, per alterum tantum temporis, quo ad ipsam AEthiopum metropolin ex Elephantina perveniſti, navigando pervenies ad Automolos, quibus Automolis nomen eſt Aſmach: quod verbum Græca in lingua idem pollet, quod ab ſiniſtra manu regi aſſiſtentes. Isti quum eſſent AEgyptii bellatores, ducenta et quadraginta millia, ad hos AEthiopas transiere hac de cauſſa. Sub rege Pſammetichо fuerant in præſidiis collocati, alii in urbe Elephantina adverſus AEthiopas, et ad Daphnas Peluſias alii adverſus Arabes et Syros, alii in Marea adverſus Africam. Mea adhuc ætate etiam per eadem loca Perſarum præſidia locantur, quemadmodum ſub rege Pſammetichо erant; nam et apud Elephantinam, et apud Daphnas Perſæ excubias agunt. Quum igitur triennium in præſidio fuiſſent AEgyptii, neque vices eorum aliqui exciperent, communi uſi conſilio, a Pſammetichо ad AEthiopiam ſibi transeundum omnes putaverunt. Quos, re audita, Pſammetichus inſequutus, et ubi est aſſequutus, multis verbis obſecrabat, dehortabatur

a Ald. Arch. R. V. Paris. C., in alio ἀπίξηαι, *Med.* ἀπίξαι, male. *b Steph.* in V. et Χόμψω. *c* Non est in *Arch.* *d* Τὴν δὴ ἐκπλ. ἐκ τοῦ N. ῥέεθρον ἥξεις, τὸ ἐκδιδ. ἐς τὴν λίμνην *Arch.* *e M. Ask. Paſ.* deest ἐν aliis. *f* Ἐσβὰς *Ask. Paſ.* *g Ald. R. V.*, ἥξεις *M. Ask. Arch.*, citra neceſſitatem. Spectavit haec *Steph.* in Μερόη. *h* Θεσπίσματος *Arch.* *i Ask. M. Paſ.*; τῶν Αἰθ. *Paris. A. B., Ald. Arch.*, levi differentia. *k Ald. Paris. tres, Arch. Vind. R., Steph. Byz.* in Αὐτόμολοι citat Ἀσμάχην. *M. Paſ. Ask.* ora *Steph.* Ἀσχάμ. Mox τὴν τῶν Ἑλλ. *Arch.*, tum χερὸς *Steph. B.* *l* Deest in *Arch.* qui mox βασιλέος, Ionum more. *m* Πόλι *Ask.*, πόλει vulgo. *n M. Ask.*, in plerisque aliis Ἀραβίων τε καί. Tum Σύρων *Arch. Valla*, Ἀσσυρίων vulgo. *o* Ἐλεφαντίνην *Arch.*

50. Ἀπίξαι] Ne Graecum quidem: ἀπίξεαι dubio vacabat, ubi in vicinis iſta legebantur: τὴν διεκπλώσας ἥξεις· et ἔπειτα —— ὁδοιπορίην ποιήσεαι. p. 99, 3. αὖτις — δυώδεκα ἡμέρας πλεύσεαι, καὶ ἔπειτα ἵξεαι· hoc etiam mutatum ivit in ἥξεις *Gronovius.* VALKEN.

62. Τῇ οὔνομά ἐστι Μερόη] Deſcribitur a *Diodoro* I, 33. et *Strabone* XVII. p. 1139., quorum is a Cambyſis matre, hic a ſorore ſive uxore eiusdem nomen ſortitam perhibet: *Ioſephus* in pari fere cauſſa est; et tamen ab eruditiſſimo viro *Phaleg.* II, 36. erroris propterea arguitur. Tu vide *Liban.* in Antiochico p. 343. A. &c.

71. Ἀσμάχ] Etſi nihil hoc de vocabulo conſtitutum habeam, *Steph. Byz.* et plurium ſchedarum iudicium ſequi libuit: fateor *Stephanum* non nihil diſſidere, ſed illi dudum e *Noſtro* medicinam *Hartungus* fecit Cent. I, 3. p. 641. Ἀσχὰμ *Medicei* cum ſimili Arabum vocabulo, ſiniſtram notante, contendit *Reiskius*, non neglectis *Auxumitis* et Aethiopum urbe *Auxumi*. Ex Hebraeorum ſermone Ἀσμὰχ arceſſivit *H. Relandus* Diſſ. de Coptica Ling. ad *David. Wilkins* p. 97. Alii alia, quae in re, ancipiti admodum, miſſa facio. Lege et *Diodor.* I, 67.

78. Καὶ ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι] Vide C. 107. In *Ald.* et aliis haec male interpuncta recte diſpoſuit et ordinavit doctiſſimus *Fr. Iunius* ad *Eſaiae* C. XXX, 3., delero, quod vocem ἄλλη excipit, δὲ, utique non neceſſario. *Daphnae*, uti idem et *Bochartus*, in ſacris Prophetarum Oraculis *Taphnes*, nec longe a Peluſio in *Itinerario Anton.* p. 163. Ceterum pro Aſſyriis, contra quos in *Edd.* praeſidium ad Daphnas, fortaſſe conſiſtent nonnulli, ſiquidem Pſammetichus, Aſſyriorum potentiam deiecturus, Azotum Syriae obſeſſum C. 157. ivit. Verum ea expeditione non inpedior, quo minus *Arch.* et *Vallae* accedam, et *Valkenarium* laudem.

78. Ἀραβίων καὶ Ἀσσυρίων] Saepenumero quidem, quod a *Relando*, *Spanhemio*, aliisque oſtenſum *Syria* et *Aſſyria*, *Syri* et *Aſſyrii* promiſcue Veteribus commemorantur; ſemper tamen *Herodotus Syrios* ab *Aſſyriis* distinguit; hic itaque corrigendum Συρίων· agit enim de cuſtodibus, quos ad Aegypti fines collocarit Pſammetichus: ad Orientem Aegypto ſunt obiecti Arabes et Syrii Palaeſtini: τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται L. II, c. 12. ubi mox iungit τὴν Ἀραβίην τε καὶ Συρίην. c. 116. ὁμουρέει ἡ Συρίη Αἰγύπτῳ. Conferri poſſent in re minime dubia L. II, c. 158. III, c. 5. c. 91. IV, c. 39. VIII, c. 89. VALKEN.

88. Οὐκ ἔα] *Vetabat*, *Valla*: *vetat lex*, ſive legiſlator, diciturque οὐκ ἐᾷν, *Iſaeo* p. 80, 44. *Demoſthen.* p. 143, 96. ſed apud *Herod.* οὐκ ἐᾷν nuſpiam est imperantis, at mitibus verbis *diſſuadentis*: hoc in loco fugitivos Pſammetichus *adſequutus multis verbis obſecrabat*, *Deosque Penates deſerere dehortabatur*: ἐδέετό τε (hoc interſero) πολλὰ λέγων, καὶ σφέας θεοὺς πατρῴους

turque patrios deos ac liberos uxoresque deſerere. Ibi quidam illorum fertur oſtenſo veretro dixiſſe, ubicunque id eſſet, illic etiam ſibi uxores et liberos fore. Hi posteaquam in AEthiopiam profecti ſunt, ſeſe AEthiopum regi tradiderunt: quos ille ita remuneratus est. Erant ei nonnulli AEthiopum diſſidentes, quos quum ſuſtuliſſent, terram illorum iuſſit istos incolere. AEthiopes, his colonis inter ſe collocatis, facti ſunt manſuetiores, moribus AE-
31 gyptiacis imbuti. Ad quatuor igitur menſium partim navigationem, partim iter, cognoſcitur Nilus, præter id quo fluit per AEgyptum. Tot enim menſes computanti reperiuntur impendi ab eo, qui ex Elephantina ad hos Automolos pergat. Fluit autem ab veſpera et ſolis occaſu: ultra quid ſit, nemo potest pro comperto narrare; est enim deſerta præ fervore
32 ea regio. Sed hæc quidem accepi ex quibusdam Cyrenæis, qui ſe ad Ammonis oraculum iſſe commemorabant, colloquutosque cum Etearcho Ammoniorum rege, et ex aliis ſermonibus devenisſe in confabulationem de Nilo, tanquam nemo noſceret eius fontes: Etearchumque narrasſe, aliquando quosdam ad ſe venisſe Naſamonas, quæ gens est Africana, Syrtim incolens, et oram Syrtis, quæ vergit ad auroram non multum. Eos, quum venisſent, interrogarenturque nunquid amplius haberent referre de Africæ deſertis, retuliſſe, apud ſe fuiſſe quosdam virorum præpotentium filios petulantes: eos, quum in virilem ætatem adoleviſſent, cum alia ſupervacua fuiſſe machinatos, tum vero ex ipsis quinque ſortito ſeparaviſſe ad inſpiciundas Africæ ſolitudines, et ſiquid amplius viſuri eſſent, quam ii qui longiſſima inſpexiſſent. Oram enim Africæ mari ſeptentrionali obverſam Libyes et Libyum multæ gentes ab AEgypto incipientes omnem prætexunt usque ad promontorium Soloëntem, quod Africæ extremum est, præter id quod aut Græci obtinent, aut Phœnices: at ſupra maritimam oram, et eos homines, qui ad mare pertinent, ab feris ulterior

a τῶν δέ τινα λέγεται δείξαντα τὸ αἰδοῖον εἰπεῖν, ἤν θά ἀν τοῦτο ᾖ, ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐνθαῦτα καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας. οὗτοί τε ἐπεί τε ἐς Αἰθιοπίην ἀπίκοντο, διδοῦσί b σφεας ἑωυτοὺς τῷ Αἰθιόπων βασιλέϊ. ὁ δὲ σφέας τῷδε ἀντιδωρέεται. ἦσαν οἱ διάφοροί τινες γεγονότες τῶν Αἰθιόπων· τούτους ἐκέλευε ἐξελόντας, τὴν ἐκείνων γῆν οἰκέειν. τούτων δὲ ἐσοικισθέντων ἐς τοὺς Αἰθίοπας, ἡμερώτεροι γεγόνασι Αἰθίοπες, ἤθεα μαθόντες Αἰγύπτια. Μέχρι μέν νυν τεσσέρων μηνῶν πλόῳ καὶ ὁδῷ, γινώσκεται ὁ Νεῖλος, πάρεξ τῷ ἐν Αἰγύπτῳ ῥεύματος. c οὗτοι γὰρ συμβαλλομένῳ μῆνες εὑρίσκονται ἀναισιμούμενοι ἐξ Ἐλεφαντίνης πορευομένῳ ἐς τοὺς Αὐτομόλους τούτους. ῥέει δὲ ἀπὸ ἑσπέρης τε καὶ d ἡλίου δυσμέων. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, οὐδεὶς ἔχει σαφέως φράσαι· ἔρημος γάρ ἐστι ἡ χώρη αὕτη ὑπὸ καύματος. Ἀλλὰ e τάδε μὲν ἤκουσα ἀνδρῶν Κυρηναίων, φαμένων ἐλθεῖν τε ἐπὶ τὸ Ἄμμωνος χρηστήριον, καὶ ἀπικέσθαι ἐς f λόγους Ἐτεάρχῳ τῷ Ἀμμωνίων βασιλέϊ· καί κως ἐκ λόγων ἄλλων ἀπικέσθαι ἐς λέσχην περὶ τοῦ Νείλου, ὡς οὐδεὶς αὐτοῦ οἶδε τὰς πηγάς· καὶ τὸν Ἐτέαρχον φάναι ἐλθεῖν κοτε παρ' αὐτὸν Νασαμῶνας ἄνδρας. τὸ δὲ ἔθνος τοῦτό ἐστι μὲν Λιβυκόν, νέμεται δὲ τὴν Σύρτιν τε καὶ τὴν g πρὸς ἠῶ χώρην τῆς Σύρτιος οὐκ ἐπὶ πολλόν. ἀπικομένους δὲ τοὺς Νασαμῶνας, καὶ εἰρωτεωμένους εἴ τι ἔχουσι πλέον λέγειν περὶ τῶν ἐρήμων τῆς Λιβύης, φάναι παρὰ σφίσι γενέσθαι ἀνδρῶν δυναστέων παῖδας ὑβριστάς· τοὺς ἄλλα τε μηχανᾶσθαι ἀνδρωθέντας περισσὰ, καὶ δὴ καὶ ἀποκληρῶσαι πέντε ἑωυτῶν, ὀψομένους τὰ ἔρημα τῆς Λιβύης, καὶ εἴ τι πλέον ἴδοιεν h τῶν τὰ μακρότατα ἰδομένων. τῆς γὰρ Λιβύης τὰ μὲν κατὰ τὴν i βορηίην θάλασσαν, ἀπ' Αἰγύπτου ἀρξάμενοι μέχρι Σολοέντος ἄκρης, ἣ k τελευτᾷ τῆς Λιβύης, παρήκουσι παρὰ πᾶσαν Λίβυες, καὶ Λιβύων ἔθνεα πολλά, πλὴν ὅσον Ἕλληνες καὶ Φοίνικες ἔχουσι. τὰ δ' ὑπὲρ θαλάσσης τε καὶ τῶν l ἐπὶ θαλάσσαν κατηκόντων ἀνθρώπων, τὰ κατύπερθε θηριώδης ἐστὶ ἡ Λιβύη· τὰ δὲ κατύπερθε τῆς θηριώδεος, ψάμμος τέ ἐστι, καὶ ἄυδρος δεινῶς, καὶ ἔρημος πάντων. ἐπεὶ

a Fragm. *Paris.*, in reliquis τὸν δέ. *b Arcb. Ask. M., Paſ.* alii σφέας αὐτούς· quod non inprobum. *V. Gronov.* I, 73. *c* Τωσούτῳ *V. Arcb. d* Non est in *Arcb. e Id. V. Paris. tres, R. Ald.*, in *Med.* et *Ask.* τὰ μέν. *f Ald. Arcb. Paris. A. B. V. Rem. Valla*, λογοὺς περὶ τοῦ Νείλου Ἐτ. *M. Ask. g* Προσηχώρην *Arcb.*, πρὸς ἕω *Ask. h M. Ask.*, alii τῶν μακρ., *Arcb.* μακροτάτων. *i* Βορῆϊν *Arcb.* Statim Σολόεντος *Ask. k* Τελευταὶ *Ask. l* Ἐπὶ θαλ. *Ald. Arcb. Paris. A. B., Vind. R.*, ὑπὲρ *M. Ask. Paſ.*

τρόφους ἀπολιπεῖν οὐκ ἔα. L. V, 96. atque alibi ter quaterve recurrit illud eodem ſemper molliori ſignificatu. Venuſte *Xenophon* K. A. VII, p. 240, 8. ἐπήρετο ὁ Σεύθης τὸν παῖδα, εἰ παίσειεν αὐτὸν ἀντὶ ἐκείνου, (τὸν ἐρασὴν ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου) οὐκ ἔια ὁ παῖς, ἀλλ' ἱκέτευε μηδὲ ἕτερον καταχαίνειν· *negabat puer; obſecrabatque neutrum ut interimeret.* L. II. Ἑλλ. p. 267, 8. tametsi de Cyro dicatur, οὐκ εἴα ναυμαχεῖν notat *debortabatur.* Apud *Thucyd.* VI, c. 72. cladem paſſos Syracuſanos ſuos Hermocrates ἐθάρσυνέ τε καὶ οὐκ εἴα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι. L. I, c. 28. VII, c. 48. οὐκ εἴα ἀπανίσασθαι. Veterum formulam repraeſentarunt imitatores. VALKEN.

89. Τῶν δέ τινα λέγεται] Sic poſtulat Scriptoris conſuetudo, quae Cl. *Reiskium* non latuit. Reſpice L. I, 85. Dictum Automolorum celebre eſt, obſcurius abs *Ariſtotele* poſitum Rhetor. III, 16. p. 149., manifeſtius in *Diodori* I, 67. et *Plutarchi* T. II. 601. D.

94. Τούτους ἐκέλευε ἐξελόντας] Cl. *Reiskius* ἐξέλοντας praeoptat ex vetere ἔλω *pello*; quod equidem Graecis non aufero; malo tamen, ſi quid novandum, ἐξελῶντας· nam magna in his confuſio, uti V, 63, III, 59. Verum mutandi nulla neceſsitas.

99. Οὕτω γὰρ συμβαλλομένῳ μῆνες] In menſium numero, quos ab Elephantine Meroën verſus et Automolos proficiſcentes conterunt, diſſentit *Ariſtides* Orat. Aegypt. p. 346. Cuius discordiae cauſsa, quod ambo ex aliorum narrationibus, ſaepe numero ambiguis, acceperunt. Statim auxilio *Arcb.* et *Vind.* τοσοῦτοι γὰρ συμβ., ſi volueris, haud erit pravum, quae et *Reiskii* coniectura.

3. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἤκουσα] Si *ſenſui* non *poſſit ſatisfacere*, poni non debuerat: *acrius* conſideranti *Gronovio* latere videbatur ἀλλ' ἅττα· ſed hoc aeque ſenſum relinqueret pendentem, Atticis pro ἅτινα frequentatum; non tamen *Herodoto*, ſemper Ionum more ἅσσα ſcribenti. Sincera mihi quidem videntur olim vulgata Ἀλλὰ τάδε μὲν — *ſed haec quidem*, quae nempe dicturus ſum, *a Cyrenaeis intellexi.* — Paullo post Herodotea *Gronov.* interpolavit, vocibus περὶ τοῦ Νείλου e MS. inculcatis. VALKEN.

5. Καὶ ἀπικέσθαι ἐς λόγους Ἐτεάρχῳ] Reſecui inportunum *Medicei* gloſsema: quisque videt, niſi ſi amore membranarum nimio coecutiat, ex ſequentibus in hanc viciniam migrasſe, et optime ex plerisque omnibus *Codd.* abeſse. Id quoque inmutavi, quod paullo ante *Florentia* dederat, opinorque ſuſpicionem de lacuna, qua de *Miſcell. Lipſienſia*, in ſpongiam abiiſse. Naſamonum in Lybia ſedem IV, 182. deſignat.

20. Ἡ τελευτᾷ τῆς Λιβύης] Male haec tinniunt. Scripſerat aut ἢ τελευταὶ τῆς Λιβύης, quorſum tendit *Ask.*, aut ἢ τελευτᾷ τὰ τῆς, quae *Reiskii* ſententia. Certum est, veterum opinione promontorium Soloënta, quod et IV, 43., Africae verſus occidentem ſolem cenſitum fuiſse terminum. Mox τῶν ἐπὶ θάλασσαν revocavi, ſcriptoris mori et *Codd.* auctoritati obſecundans. Adſolet ſane Africae in mediterraneum mare vergentes nationes τοὺς ἐπὶ θάλασσαν κατήκοντας, tum ὑπὲρ τούτων et ὑπὲρ θαλάσσης eas adpellare, quae regionis interiora καὶ θηριώδεα habent. Vide modo IV, 171. 181., et exemplorum abunde erit.

ἐπεὶ ὦν τοὺς νεηνίας ἀποπεμπομένους ὑπὸ τῶν ἡλίκων, [a] ὕδασί τε καὶ σιτίοισι εὖ ἐξηρτυμένους, ἰέναι ταπρῶτα μὲν διὰ τῆς οἰκεομένης· ταύτην δὲ διεξελθόντας, ἐς τὴν θηριώδεα ἀπικέσθαι· ἐκ δὲ ταύτης, τὴν ἔρημον διεξιέναι, τὴν ὁδὸν ποιευμένους πρὸς ζέφυρον ἄνεμον· διεξελθόντας δὲ χῶρον πολλὸν ψαμμώδεα, καὶ ἐν πολλῇσι ἡμέρῃσι, ἰδεῖν δή κοτε δένδρεα ἐν πεδίῳ πεφυκότα· καί σφεας προσελθόντας, ἅπτεσθαι τῶ ἐπέοντος ἐπὶ τῶν δενδρέων καρπῶ· ἁπτομένοισι δέ σφι ἐπελθεῖν ἄνδρας μικροὺς, μετρίων ἐλάσσονας ἀνδρῶν, λαβόντας δὲ ἄγειν σφέας· φωνῆς δὲ ὔτε τι τῆς ἐκείνων τοὺς Νασαμῶνας γινώσκειν, ὔτε τοὺς ἄγοντας τῶν Νασαμώνων. ἄγειν τε [b] δὴ αὐτοὺς δι' ἑλέων μεγίστων, καὶ διεξελθόντας ταῦτα, ἀπικέσθαι ἐς πόλιν, ἐν τῇ [c] ἅπαντας εἶναι τοῖσι ἄγουσι τὸ μέγαθος ἴσους, χρῶμα δὲ μέλανας. παρὰ δὲ τὴν πόλιν ῥέειν ποταμὸν μέγαν· ῥέειν δὲ ἀπὸ ἑσπέρης αὐτὸν πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα· φαίνεσθαι δὲ
101 ἐν αὐτῷ κροκοδείλους· Ὁ μὲν δὴ τοῦ Ἀμμωνίου Ἐτεάρχου λόγος ἐς τοῦτό μοι [d] δεδηλώσθω· πλὴν ὅτι ἀπονοστήσαί τε ἔφασκε τοὺς Νασαμῶνας, ὡς οἱ Κυρηναῖοι ἔλεγον· καὶ ἐς τοὺς ἥτοι ἀπίκοντο ἀνθρώπους, γόητας εἶναι πάντας. τὸν δὲ δὴ ποταμὸν τοῦτον τὸν παραῤῥέοντα καὶ Ἐτέαρχος συνεβάλλετο εἶναι τὸν Νεῖλον· καὶ δὴ καὶ ὁ λόγος [e] ὅτως αἰρέει. ῥέει γὰρ ἐκ Λιβύης ὁ Νεῖλος, καὶ μέσην [f] τάμνων Λιβύην· καὶ (ὡς ἐγὼ συμβάλλομαι, τοῖσι ἐμφανέσι τὰ μὴ γινωσκόμενα τεκμαιρόμενος) τῷ Ἴστρῳ ἐκ τῶν ἴσων μέτρων ὁρμᾶται. Ἴστρος τε γὰρ ποταμὸς ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν καὶ [g] Πυρήνης πόλιος, ῥέει μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην. οἱ δὲ Κελτοί εἰσι ἔξω Ἡρακληίων στηλέων ὁμουρέουσι δὲ Κυνησίοισι, οἳ ἔσχατοι πρὸς δυσμέων οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοικημένων. τελευτᾷ δὲ ὁ Ἴστρος ἐς θάλασσαν ῥέων τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου διὰ πάσης Εὐρώπης, τῇ [h] Ἰστριηνοὶ Μιλησίων οἰ-

rior Africa habetur: at ultra plagam a feris infesfam, arena est, vehementerque arida, ac prorsus vasta. Igitur eos iuvenes ab æqualibus dimissos, aquis atque cibariis probe instructos, primum per regionem ivisse habitatam; hanc permensos, in illam ferinam pervenisse; ex ea per solitudinem transivisse iter facientes ad ventum zephyrum; peragratoque multo spatio fabulosæ regionis et pluribus sane diebus, aspexisse demum arbores in planitie natas, et ipsos accessisse, ac fructum qui inerat decerpsisse; eisque inter decerpendum supervenisse quosdam infra mediocrem virorum staturam pusillos, arreptosque duxisse illos, quorum linguam Nasamones non cognoscebant, ut nec Nasamonum illi qui ducebant: et ab his ductos fuisse per maximas paludes: atque illas transgressos pervenisse in urbem, in qua universi forent æquali statura illis, qui duxissent, colore nigro: eam urbem præterlabi grande flumen, ab vespera ad orientem solem fluens, in quo conspicerentur crocodili. Hactenus a me sermo Ammonii Etearchi commemoratus sit: nisi quod is aiebat Nasamonas, ut Cyrenæi referebant, revertisse, et eos homines, ad quos illi pervenissent, omnes esse præstigiatores. Flumen autem quod præterfluebat, et Etearchus coniectabat Nilum esse, et ratio sic dictat. Ex Africa enim Nilus fluit, eamque mediam secat, et ut ego coniecto ex apertis ignota arguens, pari tractu atque Ister meat. Ister namque fluvius, incipiens a Celtis atque urbe Pyrene, mediam Europam scindit: Celtæ autem sunt extra columnas Herculis, Cynesiis finitimi, omnium in Europa ad occasum habitantium ultimi: totamque Europam permensus, qua Istriani Milesiorum coloni incolunt, in mare Euxini ponti influens finitur.

33

oi-

Et

[a] ἰδεῖν, ὕδατι vulgo. [b] Ask. M. Pasf. ceteri τε. [c] Solus ἅπαντας Med. [d] Δηλούσθω Arch., qui mox ὡς οἱ Κυρ. ἔλεγον omittit. In Ask. ὡς Κυρ. ἐλ. [e] Οὕτω Arch. Ask. [f] Τέμνει Arch. [g] Πυρήνης Arch. Valla, Ask. Πυρήνης alii. Superiora adtigit Eustath. in Dionys. v. 298. De Cynesiis sive Cinetis ad L. IV, 49. [h] Ἰσρίην οἱ Μιλησ. Ask., haud absurde; τὴν δι' Ἰσρίην οἱ Μιλησ. Arch.

27. Ἐπεὶ ὦν τοὺς νεηνίας] Corrigebat vir doctissimus scriptis ad me litteris, εἰπεῖν ὦν, ut respondeat superioribus φάναι παρὰ σφίσι γενέσθαι, aut potius εἶπον ὦν. Ego aliter censeo. Frequens in hoc scriptore, neque nesciebat vir Cl., ἐπεὶ atque ἐπεί τε, infinita oratione sequente: similes structurae IV, 10. VII, 3. 150. VIII, 11. dicta adfirmant, et quae *H. Stephanus* de Dialect. p. 138.

35. Ἄνδρας μικροὺς, μετρίων ἐλάσσονας] Pygmaei sunt, prudentius, quam poëtarum in fabellis, hic descripti; a quorum pictura non longe abit *Nonnosi*, qui eos in Aethiopiae finibus vidit, narratio. Sic *Photius* ex eo Cod. III. Biblioth. p. 8. ἐνέτυχε γάρ τισι μορφὴν μὲν καὶ ἰδέαν ἔχουσιν ἀνθρωπίνην, βραχυτάτοις δὲ τὸ μέγεθος, καὶ μέλασι τὴν χρόαν, ὑπὸ δὲ τριχῶν δεδασυμένοις διὰ παντὸς τοῦ σώματος. Itaque in fabulis, si illa fide fulciuntur, putari non debent. Idem nempe, bene *Is. Vossius*, efficiunt aestus et frigus intensissimum, quamvis diversa ratione: nam qui nimio sole coquuntur, illi breves sunt et exiles, praesertim in siticulosis regionibus, ad *Melam* III, 8., quibus iungi possunt a *Iobo Ludolfo* disputata Comment. in Histor. *Aethiop.* p. 70.

51. Καὶ μέσην τάμνων Λιβύην· καί] Aut haec aut superior, quippe lenem orationis cursum turbans, inducenda copula est. Mediam autem Africam permeare Nilum, si destricte adfirmetur, vero non erit simile. Quare Ampl. *Bouberius* Disert. Herod. C. 18. p. 190. confusionem amnium Nili et eius, cui *Niger* nomen, hic invenit; fortasse citra ius. Haud sane aliter haec accipi possunt, quam quae de Istro, μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην· quae quidem si arte presseris, simili laborabunt difficultate.

54. Καὶ Πυρήνης πόλιος] Nollem dicam *Laurentio* a Viro Cl. inpactam, ex non geminata canina littera: secutus est suas schedas, quibus aliae consentiunt, praeterque omnes *Aristoteles* Meteorol. I, 13. Isthic autem Philosophus montem signavit, *Noster* urbem, quo titulo in Celtis cum nulla sit, *Guil. Stukius* ad Peripl. Pont. Euxin. p. 164. Πυρήνης ὄρους sive ὄρεος, vel aliud quid huiusmodi, legendum coniicit esse: cui paria non facio. *Herodotus* ex auditu haec deponit, in omnibus non fallente. Monuit *Glareanus* et *Stukius* ex eo, non longe ab Istri fontibus duo amnes *Brygen* seu *Pregen* scaturire et cum eo misceri, vicinamque illis regionem *Preginam* sive *Pryginam* adpellari: fieri potuisse, ut Πυρήνη inde gigneretur. Gemina illis *Dalecampius* ad *Plinium* H. Nat. IV, 12., in eo reprehendendus, quod Πυρηνίης χώρης *Nostro* obtrudat.

55. Κελτοί εἰσι ἔξω Ἡρακληίων στηλέων] Corrigunt doctissimi viri *Io. Clericus* et *Bouberius* Diss. Herodot. C. 19. ἔσω — στηλέων, siquidem Celtae, sub quorum nomine Hispani continentur, extra columnas istas censeri nequeant. At haec vide. Ad Calpen fixae credebantur columnae; unde diversa ratione cis et uls columnas multa considerari poterant. Omnia extra Herculis fretum in Oceanum versa ἔξω στηλῶν Ἡρακλείων *Straboni* I. p. 82. B. et seq., cui et pars extima Lusitaniae, sese vehementer porrigens ac incurvans, τὸ ἐκτὸς Ἡρακλείων στηλῶν κύρτωμα τῆς Εὐρώπης p. 112. B. Praeterea ἐντὸς στηλῶν insulae contra Hispaniam in mediterraneo mari, ἔξω δὲ στηλῶν, τὰ Γάδειρα sive *Gades* L. III. p. 256. Iam Celtae ad flumen Anam et Lusitaniae promontorium Sacrum et Nerium, cui et Celtico nomen, sedes olim habuerunt, eodem teste L. III. p. 230. B. Atque his dudum scriptis adfertur *Biblioth. Germ.* T. XXIV. pars II., in qua Cl. *Pellouterii* Responsio ad Cel. *Schoepflini* dubia, de situ Celtarum in Hispania eadem tradens p. 396.

58. Ῥέων — διὰ πάσης Εὐρώπης] Hae quidem voces orationis Herodoteae lenem cursum impediunt, Criticisque furcillis hinc videntur eiiciendae, si vera suspicor, sic olim ad oram positae:

τελευτᾷ δὲ ὁ Ἴστρος ἐς θάλασσαν	ῥέων
τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου	διὰ πάσης
τῇ Ἰστριηνοὶ Μιλησίων οἰκέουσι ἄποικοι	Εὐρώπης

Repeti poterant e L. IV, c. 49. ubi ῥέει διὰ πάσης Εὐρώπης ὁ Ἴστρος (ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν, οἳ ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μετὰ Κύνητας οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ) ῥέων δὲ διὰ

34 Et Ister, fluit enim per terram habitatam, a multis cognoſcitur: de Nili vero fontibus nemo habet quod referat, utpote Africa, per quam fluit, inhabitata ac deſerta. De eius fluxu, quam potuit longiſſime inquirendo perveniri, dictum eſt; exit autem in AEgyptum. Porro AEgyptus montanae Ciliciae fe-
65 re oppoſita iacet. Hinc ad Sinopen in ponto Euxino ſitam, quinque dierum est rectum iter viro expedito. Sinope autem Istro mare irrumpenti ex adverſo est ſita. Ita Nilus totam permeans Africam, videtur mihi æquiparandus Istro. Hactenus de Nilo di-
35 ctum ſit. VENIO ad plura de AEgypto referenda; quoniam plurima mirabilia habet, quam alia omnis regio, et ſupra omnem regionem exhibet opera relatu maiora. Horum gratia plura de ea memorabuntur. AE-
75 gyptii pro cœlo, quod apud eos est alterius modi, et flumine diverſam ab aliis fluminibus naturam oſtendente, ita ipsi pleraque omnia a ceteris hominibus diverſa conſtituerunt, ſeu mores ſeu iura reſpicias. Apud hos feminae quidem in foro
80 agunt cauponanturque, viri autem intra domos texunt. Alii vero texentes villum ſubtegminis deſuper tramant, AEgyptii ſubter. Onera viri capitibus, feminae humeris baiulant. Feminae erectae mingunt; viri ſedentes. Domi ventrem exonerant, foris in viis comedunt: reddentes rationem,
85 quae

60 οἰκέουσι ἄποικοι. Ὁ μὲν δὴ Ἴστρος, ῥέει γὰρ δι' [a] οἰκευμένης, πρὸς πολλῶν γινώσκεται· περὶ δὲ τῶν τῦ Νείλυ πηγέων οὐδεὶς ἔχει λέγειν. ἀοίκητός τε γάρ ἐστι καὶ ἔρημος ἡ Λιβύη, δι' ἧς ῥέει. περὶ δὲ τῦ ῥεύματος αὐτῦ, ἐπ' ὅσον μακρότατον ἱστορεῦντα ἦν ἐξικέσθαι, εἴρηται· 65 ἐκδιδοῖ δὲ ἐς Αἴγυπτον. ἡ δὲ Αἴγυπτος τῆς ὀρεινῆς Κιλικίης μάλιστά κη ἀντίη κέεται. ἐνθεῦτεν δὲ, ἐς Σινώπην τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ πέντε ἡμερέων ἰθεῖα ὁδὸς εὐζώνῳ ἀνδρί. ἡ δὲ Σινώπη τῷ Ἴστρῳ ἐκδιδόντι ἐς θάλασσαν [b] ἀντίον κέεται. οὕτω τὸν Νεῖλον δοκέω διὰ 70 πάσης τῆς Λιβύης διεξιόντα ἐξισοῦσθαι τῷ Ἴστρῳ. Νείλυ μέν νυν περὶ τοσαῦτα εἰρήσθω. Ἔρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτυ μηκυνέων τὸν λόγον, ὅτι [c] πλέω θωϋμάσια ἔχει ἢ ἄλλη πᾶσα χώρη, καὶ ἔργα λόγυ μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην· τούτων εἵνεκα πλέω περὶ 75 αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἅμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἑτεροίῳ, καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ, τὰ πολλὰ πάντα ἐμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐσήσαντο ἤθεά τε καὶ νόμυς. ἐν τοῖσι, αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζυσι καὶ καπη- 80 λεύυσι· οἱ δὲ ἄνδρες, κατ' οἴκυς ἐόντες, ὑφαίνυσι. ὑφαίνυσι [d] δὲ οἱ μὲν ἄλλοι, ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες· Αἰγύπτιοι δὲ, κάτω. τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλέων φορέυσι, αἱ δὲ γυναῖκες, ἐπὶ τῶν ὤμων. οὐρέυσι, αἱ μὲν γυναῖκες, ὀρθαί· οἱ δὲ ἄνδρες, κατήμενοι. 85 [e] εὐμαρίη χρέωνται ἐν τοῖσι οἴκοισι, ἐσθίυσι δὲ ἔξω τῆσι ὁδοῖσι· ἐπιλέγοντες, ὡς τὰ μὲν αἰσχρὰ, ἀναγκαῖα

[a] Οἰκευμένης *Arcb.*, ceteri οἰκεομ. [b] *Rem. Vind. M. Ask. Paſ.* margo *Steph.*, ἀντίη *Ald. Arcb.* [c] *Ald. V. Arcb. R. Paris. A. B*, πλεῖσα θωμάσια *M. Ask. Paſ.* [d] *M. Arcb. Ask.*, in aliis δὲ non reperitur. [e] Εὐμαρίη *Ask. Paſ. Arcb. Suid.* Voc. Vide IV, 113. Quae ſequuntur, exſcripſit *Stobaeus* Serm. XLI. p. 247.

διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ἐς τὰ πλάγια τῆς Σκυθίης ἐσβάλλει. Hic ista post parentheſin Herodoteo more requirebatur repetitio: noſtro loco paulo dixerat ante de Danubio V. 12, ῥέει μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην. Istis, quae dicebam, reiectis nihil hic remanet impediti. Locorum praeterea monſtrat comparatio, quomodo capiendum ſit μετὰ Κύνητας L. IV, c. 49. *exceptis* nempe *Cyneſiis*. Hi ultimi habitabant ad Occidentem Europae; Celtae paene ultimi: in Celtarum regione ponit *Herodotus* Danubii fontes, illinc per Europam fluentis, ſeſeque tandem in Pontum Euxinum circa Istriam exonerantis. VALKEN.

65. Ἡ δὲ Αἴγυπτος —— κέεται] Haec alienisſimo loco legi contendit *T. Faber*, atque in L. IV. reducenda: *quid enim*, inquit I Epist. p. 29, *ad comparationem Nili cum Danubio ſitus Aegypti, qua Ciliciae montana aſpicit, facere potest?* Mea ſententia L. IV. prorſus ista locum non invenirent; hic autem pernecesſaria apte reſpondent ad argumentationem *Herodoti*, haud ſanequam comparantis *longitudinem Nili per AEgyptum cum curſu Danubii per Europam fluentis*, quod putabat *Faber*: nihil minus. Oſtendere nititur, τὸν Νεῖλον τῷ Ἴστρῳ ἐκ τῶν ἴσων μέτρων ὁρμέεσθαι p. 101, 10. Tractum ille duntaxat curſumque Nili atque Istri comparat ab Occidente verſus Orientem fluentium. Ad quaeſtionem a *Fabricio* ſibi poſitam altius Herodotea retractare debuerat *Faber*. Nilus ſecundum *Herod.* (L. II, c. 22.) Libyam permeans et AEthiopiam ἐκδιδοῖ ἐς Αἴγυπτον. Quousque ſupra AEgyptum Nili fontes perſequuti dicantur, narrat cap. 29, et ſeqq. ſupra AEgyptum fluit ab Occidente, (p. 100, 1.) ῥέει ἀπὸ ἑσπέρης τε καὶ ἡλίου δυσμέων. Tum narrationem interſerit, qua per Libyae deſerta quam longiſſime progreſſi flumen invenisſe magnum dicuntur, ῥέειν δὲ (p. 100, 47.) ἀπὸ ἑσπέρης αὐτὸν πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα· *Nilum* fuisſe coniicit *Herodotus*: tandem hunc Nili curſum comparans cum curſu Danubii. Nilus ipsi dicitur μέσην τάμνων Λιβύην· Ister μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην. Nilus fluit ab Occidente Libyae; Ister ab Occidentali parte Europae: Ister τελευτᾷ ἐς θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου, τῇ Ἰστριηνοὶ —— οἰκέουσι. Nilus ἐκδιδοῖ ἐς Αἴγυπτον. AEgyptus terminus est Orientalis, ad quem ab Occidente Libyam pervadens pertingit Nilus: hanc curſu mutato mediam ſecans effluit in mare. Iam vero monſtrandum erat, AEgypto obiectum reſpondere locum, quo ſe Danubius in Pontum exoneraret Euxinum: AEgypto, inquit, oppoſita est Cilicia montana: hinc recta via pergendo quinque diebus perveniri potest Sinopem, ad Pontum Euxinum ſitam: Sinope obiacet Istro, ſe in illud mare exoneranti. Tandem e dictis concludit: οὕτω τὸν Νεῖλον δοκέω, διὰ πάσης τῆς Λιβύης (*per totam Africam*; ut Danubius *per totam Europam*:) διεξιόντα, ἐξισοῦσθαι τῷ Ἴστρῳ. VALKEN.

69. Ἀντίον κέεται] *Gronovium* vide, nimis argutantem. Uſus ἀντίην patrio caſui iungit, quemadmodum ſcuti Heſiodei V, 434. 444.; adnectit idem dandi inflexioni ἀντίον VI, 77. in ſcriptis Codd. Hoc ſi nolis, quidni ἀντίη retinebitur? Mox πλέω θωϋμάσια, ſedem priſtinam recepit. Lege tamen Cl. *Abreſch* Dilucid. Thucyd. p. 514.

78. Ἤθεά τε καὶ νόμους] Quinimo ἤθεά τε καὶ νόμους habebant AEgyptii, quae pleraque prorſus eſſent aliorum populorum moribus atque inſtitutis contraria: Ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας θακοῦσιν ἱστουργοῦντες· αἱ δὲ σύννομοι Τὰ ἔξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' ἀεί, *Sophocles* Oed. in Col. v. 331. *Herodotus* αἱ μὲν γυναῖκες, inquit, ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι. Secundum *Nymphodorum* ἐν τῷ ῆ̄ ſive ἐν τῷ γ̄ τῶν Βαρβαρικῶν apud *Schol. Soph.* muliebria munia viris in AEgypto primus adſignavit Seſostris; quod, ſi fidem invenit, Rex bellicoſisſimus cenſendus est conſtituisſe, poſteaquam plurimas gentes ſubiugasſet, ἀποστήσας τὰ πλήθη ἀπὸ τῶν πολεμικῶν ἔργων, *Diodor. Sic.* I, c. 56., qui his ſimillima de Amazonum maritis probabilius narrat II, c. 45. III, c. 53. Ceterum e *Nymphodori* fragmento Herodoteum ἀγοράζουσι interpretari debuerant ἐν ἀγορᾷ περιπατοῦσιν, aut διατρίβουσι· quo ſignificatu ſemper verbum ἀγοράζειν *Herodotus*, (III, c. 137. c. 139. IV, c. 78. et c. 164.) veteres etiam Attici praeſertim adhibuerunt, quorum uſum Grammatici reſpiciunt Atticiſtae: quia rariſsimum erat *emendi* ſenſu apud oratores antiquos, in *Hyperidis* Deliaca, Ἀγοράσαι ἀντὶ τοῦ ὠνήσασθαι, poſitum adnotavit *Harpocration*: orationis ista pars ſuperest *Scholiis* in *Hermogenem* excitata *Caſaubono* in *Athen.* X, c. VI. et *d'Orvillio* Exercit. Deliaca p. 110. VALKEN.

79. Αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι] Tractavit haec ill. *Ez. Spanhemius* ad Iulian. Or. I. p. 142. Sed ἀγοράζειν hoc loco idem est atque in foro agere et verſari, ſicuti III, 137. Recte *Nymphodorus* in Schol. Oed. Colon. *Sophocl.* v. 350. αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ἀγορᾷ περιπατοῦσι καὶ καπηλεύουσι de AEgyptiis; tum οἱ δὲ ἄνδρες κατὰ τὴν οἰκίαν ὑφαίνουσι, at nihil de texendi more, quem clariſsima luce *Salmaſius* ad *Vopiſci* Aurelian. c. 46. p. 564. et post eum *Io. Braunius* Veſtit. Sacerdot. Hebr. L. I, 16. p. 267. &c. circumfudit.

καῖα δὲ, ὦ ἀποκρύφῳ ἐστὶ ποιέειν χρεών· τὰ δὲ μὴ αἰσχρὰ, ἀναφανδόν. [a] ἱρῆας γυνὴ μὲν οὐδεμίη οὔτε ἔρσενος θεοῦ, οὔτε θηλέης· ἄνδρες δὲ, πάντων τε καὶ πασέων. τρέφειν τοὺς τοκέας τοῖσι μὲν παισὶ οὐδεμίη 90
ἀνάγκη, μὴ βυλομένοισι· τῇσι δὲ θυγατράσι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ μὴ βυλομένῃσι. Οἱ ἱρέες τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ [b] κομέυσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυρέυνται. τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κηδεῖι κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς, τοὺς μάλιστα ἰκνέεται· Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς 95
θανάτους ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι, τάς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενείῳ, τέως ἐξυρημένοι. τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων δίαιτα ἀποκέχριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμῶ θηρίοισι ἡ δίαιτά ἐστι. ἀπὸ [c] πυρέων καὶ κριθέων ὦλλοι ζώουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι· ἄλλα ἀπὸ ὀ- 1
λυρέων ποιεῦνται σιτία, [d] τὰς ζειὰς μελεξέτεροι καλέουσι. Φυρῶσι τὸ μὲν σαῖς τοῖσι ποσὶ, τὸν δὲ πηλὸν τῇσι χερσὶ, [e] καὶ τὴν κόπρον ἀναιρέονται. τὰ αἰδοῖα ὦλλοι μὲν ἐῶσι ὡς ἐγένοντο, πλὴν ὅσοι ἀπὸ τούτων ἔμαθον· Αἰ- 5
γύπτιοι δὲ περιτάμνονται. εἵματα, τῇ μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο. τῶν δὲ γυναικῶν ἓν ἑκάστη. τῇ ἱστίον τοὺς [f] κρίκους καὶ τοὺς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. γράμματα γράφουσι, καὶ λογίζονται ψήφοισι Ἕλληνες μὲν, ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν 10
ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα· Αἰγύπτιοι δὲ, ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ ποιεῦντες ταῦτα, αὐτοὶ μέν φασι ἐπὶ [g] τὰ δεξιὰ ποιέειν, Ἕλληνας δὲ ἐπ' ἀριστερά. διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν, ἱρὰ, τὰ δὲ, δημοτικὰ καλέεται· Θεοσεβέες 15
δὲ περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων, νόμοισι [h] τοισίδε χρέωνται. ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι, διασμέωντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην· οὐ χὁ μὲν, ὁ δ' οὔ, ἀλλὰ πάντες. εἵματα δὲ λίνεα φορέουσι αἰεὶ νεόπλυτα, ἐπιτηδεύοντες τοῦτο μάλιστα. τά τε αἰδοῖα περιτάμνον- 20
ται, καθαριότητος εἵνεκεν· προτιμῶντες καθαροὶ εἶναι

quæ sunt turpia, sed necessaria, ea in occulto fieri debere; palam vero, quæ non sunt turpia. Mulier neque dei neque deæ ulla sacerdos est, sed viri deorum omnium et dearum. Alendi parentes filiis nulla, nolentibus; filiabus, etiamsi nolint, summa necessitas est. Deorum sacerdotes alibi 36
comati sunt, in AEgypto rasi. Apud alios ritus est, statim in funere capita tonsa geri ab illis, quos maxime tangit; AEgyptii sub mortes sinunt capitis crines immitti, tum in capite, tum in mento antea rasi. Apud ceteros mortales victus a ferarum secretus est consortio; AEgyptii cum feris vivunt. Alii tritico atque hordeo victitant: AEgyptio, qui ex iis vitam sectatur, maximo probro est; sed cibos e farre conficiunt, quos quidam siliginem appellant. Farinam aqua madefactam pedibus, lutum manibus subigunt et stercus tollunt. Virilia alii talia relinquunt prout nata erant, præ ter eos qui ab istis didicerunt; AEgyptii circumcidunt. Viri binas vestes habent, feminæ singulas. Alii velorum ansulas et funes extrinsecus asuunt, AEgyptii intrinsecus. Græci literas scribunt et calculis computant a sinistro in dextrum manum ferentes; AEgyptii a dextro in sinistrum; et hoc facientes aiunt se in dextrum, Græcos facere in sinistrum. Literis duplicibus utuntur, quarum unas 37
cras vocant, populares alteras. In deos affatim supra omnes homines religiosi sunt, talibus moribus utentes: aheneis in poculis potant, singulis ea diebus extergentes, non hic neque ille, sed universi. Linea ferunt vestimenta semper recens lota, hanc rem præcipue curantes. Virilia circumcidunt munditiæ gratia, pluris facientes se mundos esse quam decoros.

Sa-

---

a Ἱρά τε *Arcb.* *b* Κομέωσι *Arcb.*, tum ξηρῶνται· ξυρῶνται *Ask. Pasc.*, ξυροῦνται *M.* olim ξηρεῦνται, errore librariorum. *c* *Ald. Vind. Parisini*, *Rem.*, πυρῶν *Ask. M. Arcb.*, in quo et κριθῶν. Tum statim ἄλλοι *Id.* et *Vind.*, ex *M.* et *Ask. Paris. B.* vulgatum. *d* Excerpsit *Erotianus* in Μετεξέτεροι et *Galenus* in *Hippocr.* p. 312. t. IV., in *Basil.* et *Charterii* edito mire vitiosus, sed facili auxilio curandus; *Arcb.* ὀλλυρέων et ζειὰς, quomodo *Erot.* et *Galen.* *e* Quatuor haec non legit *Valla* et desunt *Arcb. Vind.*, qui denuo ἄλλοι· ᾧ 'λλοι *Ald.*, τὰ δὲ αἰδοῖα *Ask.* Praecedentia citat *Strabo* XVII. p. 1179. *f* Κρίσκους *Ask.* *g* Articulum non habet *Arcb.* *b* *M. Ask. Pasc.* reliqui τοισιδε. Mox διασμῶντες *Arcb. M. Ask.*, in *Ald. Paris. A. Rem. Vind.* vulgatum. Adtigit *Athen.* L. VI. p. 231. D.

92. Τῇ μὲν ἄλλῃ κομέουσι] Nihil muto. Κομόωσι *Arcb.*, sic enim habet, non κομόουσι, uti *Galeus*, librario debetur, ad notam Ionicam offenso: indidem ξυροῦνται et ξυρῶνται venerunt, salvo meliore C. 37. Non negavit his Cl. *Salmasius* operam de Com. p. 542., talia derivans, quae sine controversia inde confici non possunt, bene observante Cl. *Dukero* in *Thucydid.* 1, 6.

95. Τοὺς μάλιστα] A poëtis omittitur interdum in talibus praepositio; addit *Herodotus*; qui et hic scripsisse videtur: ἐς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, nempe τὸ κῆδος· *qui* quidem *genere sint proximi*, atque id circo ταφῆες et κηδεσταὶ. L. VI, c. 57. δικάζειν πατρούχου παρθένου πέρι, ἐς τὸν ἱκνέεται ἔχειν. conf. c. 109. *ad aliquem venire* dicitur *pecunia* vel *haereditas*. *Solon*: μὴ ἐπιτροπεύειν εἰς ὃν ἡ οὐσία ἔρχεται τῶν ὀρφανῶν τελευτησάντων, apud *Diogen. Laërt.* 1, 56. cui legi *Charondae* contrariam explanans *Diodorus Sic.* XII, c. 15. τῆς οὐσίας, inquit, εἰς ἐκείνους καθηκούσης. *Iis esse adiuncta Sacra*, scribit *Cicero* II. de LL. c. 19. *ad quos* patris familias *morte pecunia venerit.* VALKEN.

99. Ἀπὸ πυρέων] Et hoc instauravi; αὐτέων, Θεσσαλέων, Σουσέων aliaque hoc de genere adhibuit; et haec terminatio recusabitur? Melius successisset, si in Latinis *frumenti* loco *triticum*, et ζειὰς *Hieronymi* exemplo *spelram* vertisset. Belle de his *Ol. Celsius* Hierobotan. P. II. p. 101. et 122.

3. Τὸν δὲ πηλὸν τῇσι χερσί.] Huc praeter *Strabonem* XVII, p. 1179. C. spectat *Anonym.* in *Pythag.* reliquiis p. 714. τὸν παλὸν δεύειν ταῖς χερσὶ, τὸν σῖτον τοῖς ποσὶ, τήνοις καλὸν, ἀλλ' ἡμῖν τὸ ἐναντίον. Qui quidem meminerit *vinum* secundum Grammaticos Ionice dictum πηλὸν, et οἶνον πατεῖν *Hybriae* ap. *Athen.* XV, p. 696. A. hic forsan per πηλὸν, *uvas* intelligat pressas in torculari: sed *vinum* nusquam ita vocat *Herodotus*, secundum quem vitibus etiam caruit AEgyptus: vid. Celeberr. *Wesseling.* ad *Diodor.* T. 1, p. 19. VALKEN.

6. Εἵματα τῶν μὲν ἀ. ἕ. ἔχει δύο.] Hinc in *Schol.* ad *Sopb.* Oed. in Col. v. 331. corrigendus est *Nymphodorus*: τοῖς μὲν δύο ἱμάτια περιέβαλε, ταῖς δὲ ἕν· vulgatur, ταῖς μὲν δ. ἵ. π. τοῖς δὲ ἕν. Huc Sesostris ista dicitur in usum introduxisse, ὑπολαμβάνων ἅμα τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκθηλύνεσθαι· ὃ καὶ Λυδοῖς ὕστερον συμπεσεῖν φασίν. Lydi cum a Cyro defecissent, κέλευέ σφεας, inquit Croesus apud *Herod.* 1, c. 155. κιθῶνας —— ὑποδύνειν τοῖσι εἵμασι· quod *Polyaenus* dixit ζολὴν γυναικεῖαν φορεῖν, VII, c. 6, 4. De Cyro Lydisque narrata transtulit in Xerxen et Babylonios *Plutarch.* T. II, p. 173. c. De AEgyptiis conf. *Herod.* II, c. 81. VALKEN.

14. Διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται] De AEgyptiorum litteris docte et prudenter Cl. *Warburton* Divin. Legat. Mosis L. IV. sect. 4. Usi olim fuerunt sacris sive Hieroglyphicis, quales in obeliscis aliisque monumentis cernuntur: usi etiam δημοτικοῖς, quas populares et *currentes* adpellare licebit. Memini aetate superiore in cimeliarchio Auriaci Principis, monstrante *Hemsterbusio*, eruditissimi patris egregio filio, lintea videre huiusmodi litteris obpleta: habet similes fascias et lintea texta Ill. Comes *Caylus* in *Recueil des Antiquites* t. 1. p. 70., adspersis praeclarissimis observationibus, quas ut consideres, auctor suasorque sum.

20. Τά τε αἰδοῖα περιτάμνονται] De sacerdotibus recte: neque enim omnibus AEgyptiis illa circumcisionis, nisi si mysteriis initiari et ad sacras scientias admitti vellent, necessitas. Docuit *Huetius*, Vir Cl., in *Origen.* ad Genes. p. 16. et in Homil. V. in *Ierem.* p. 159.

Sacerdotes tertio quoque die totum corpus radunt, nequis pediculus deos colentibus aut aliud quid ſordidum omnino adſit. Iidem veſtem tantummodo lineam, calceos byblinos gestant: nec aliam vestem aut alios calceos ſumere eis fas est. Lavantur quotidie bis frigida, item noctu bis. Alias praeterea ceremonias ut ita dicam infinitas exercent. Qui etiam non paucis afficiuntur commodis; nam neque e re domeſtica aliquid conterunt, neque impendunt, ſed ipsis cibi ſacri cocti præſto ſunt, et carnis anſerinæ et bubulæ copia quædam ingens quotidie unicuique adest. Vinum quoque ex vite presſum illis datur. De piſcibus gustare nefas est illis. Fabas AEgyptii in ſua terra nec admodum ſerunt, nec eas, quæ provenerint, aut crudas aut in aqua coctas, edunt. Sacerdotes vero ne aſpicere quidem eas ſustinent, arbitrantes haud mundum illud legumen esſe. Sacerdos fit non unus cuiusque deorum, ſed multi, quorum unus est maximus; ubi quis defunctus est, filius eius ſubro-
38 gatur. Boves mares Epaphi esſe ſtatuunt; eaque de re hunc in modum eos explorant. Si pilum nigrum adesſe vel unum viderit, nequaquam mundum esſe cenſet. Explorat autem hæc ſacerdotum aliquis ad id conſtitutus, pecude cum ſtante erecta, tum etiam reſupinata: lingua etiam exerta, an pura ſit ab iis ſignis quæ propoſita ſunt, quæ ego alio referam in libro. Inſpicit et caudæ pilos, nunquid eos habeat ſe-

ἢ εὐπρεπέστεροι. οἱ δὲ ἱρέες [a] ξυρέονται πᾶν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρης, ἵνα μήτε φθεὶρ, [b] μήτε ἄλλο μυσαρὸν μηδὲν ἐγγίνηται σφι θεραπεύουσι τοὺς θεούς. ἐσθῆτα δὲ φορέουσι οἱ ἱρέες λινέην μούνην, καὶ ὑποδήματα βύβλινα· ἄλλην [c] δὲ σφι ἐσθῆτα οὐκ ἔξεστι λαβεῖν, οὐδὲ ὑποδήματα ἄλλα. λοῦνται δὲ δὶς τῆς ἡμέρης ἑκάστης ψυχρῷ, καὶ δὶς ἑκάστης νυκτός. ἄλλας τε [d] θρησκίας μυρίας ἐπιτελέουσι, ὡς εἰπεῖν λόγῳ. πάσχουσι δὲ καὶ ἀγαθὰ οὐκ ὀλίγα· οὔτε τι γὰρ τοὺ οἰκηίων τρίβουσι, οὔτε δαπανέωνται, ἀλλὰ καὶ σιτία σφι ἕστι ἱρὰ [e] πεσσόμενα, καὶ χηνέων καὶ βοέων κρεῶν πλῆθός τι ἑκάστῳ γίνεται πολλὸν ἑκάστης ἡμέρης. δίδοται δέ σφι καὶ οἶνος ἀμπέλινος. ἰχθύων δὲ οὐ σφι ἔξεστι [f] πάσασθαι. κυάμους δὲ οὔτε τι μάλα σπείρουσι Αἰγύπτιοι ἐν τῇ χώρῃ, τούς τε γενομένους οὔτε τρώγουσι, οὔτε ἕψοντες [g] πατέονται. οἱ δὲ δὴ ἱρέες, οὐδὲ 103
ὀρέοντες ἀνέχονται, νομίζοντες σὐ καθαρόν μιν εἶναι ὄσπριον. ἱρᾶται δὲ οὐκ εἷς ἑκάστου τῶν θεῶν, ἀλλὰ πολλοί, τῶν εἷς ἐστι [h] ἀρχιέρεως· ἐπεὰν δέ τις ἀποθάνῃ, τούτου ὁ παῖς ἀντικατίσταται. τοὺς δὲ βοῦς τοὺς ἔρσενας τοῦ Ἐπάφου εἶναι νομίζουσι, καὶ τούτου εἵνεκα δοκιμάζουσι αὐτοὺς ὧδε. τρίχα ἢν καὶ μίην ἴδηται [i] ἐπεοῦσαν μέλαιναν, οὐ καθαρὸν εἶναι νομίζει. δίζηται δὲ ταῦτα ἐπὶ τοῦτο τεταγμένος τῶν τις ἱρέων, καὶ ὀρθοῦ ἑστεῶτος τοῦ κτήνεος καὶ ὑπτίου, καὶ τὴν γλῶσσαν ἐξειρύσας, εἰ καθαρὴ τὰ προκειμένων σημηίων, τὰ ἐγὼ ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἐρέω. κατορᾷ δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς οὐρῆς, εἰ κατὰ φύσιν ἑκὰς πεφυκυίας. ἢν δὲ τοὺτέων [k] πάντων ἡ καθαρὸς, σημαίῃ

a Ξυρῶνται *Arcb. Ask.* *b M. Ask.*, μήτ' ἄλλο *Arcb.*, *Edd.* μή τε τι ἄλλο nec male. Tum ἐγγίγνηται σφι θεραπεύοντες *Arcb.* *c Ald. Arcb. V. Rem. Paris. A. B.*, δέ σφισι *M. Ask.*, levi discrimine. Mox βαλέειν, loco λαβεῖν *Ald. Arcb.* et ſtatim ἡμέρης ἑκάστης χυθρῷ, καὶ *Arcb.* ſine ὕδατι, quod et *M.* et *Ask.* abest, adest *Edd.* *d* Θρησκίας *Arcb.*, θρησκείας ceteri. Vide ſupra C. 18. *e* Πασσόμενα *Arcb.*, tum καὶ κρεῶν βοέων καὶ χην. cum *Ask.* et *Valla.* *f* Πάσασθαι *Arcb.* et οὔτε μάλα· quo modo et Codex *Io. Windeti*, quem vide de Vit. Funct. ſtatu C. 5. *g M. Ask.* ora *Steph. Paſ.*, addita gloſſa γεύονται ceteri δατέονται. *h Ask. M. Paſ.* vulgo ἀρχιερεύς. Mox τούτου παῖς *Arcb.*, inſerunt alii ὁ. *i Paſ.*, ἐνεοῦσαν *Arcb.*, neque ille male, ἐπιοῦσαν reliqui. Post pauca δίζηται *Id.* et *Ask. Paſ.*, alii δίζεται. *k* Deſit *Arcb.*

p. 159. Ed. Nov. multoque uberius amicus meus, olim ſtudioſiſſimus auditor, *C. V. Vonckius*, vir Ampliſſ., Obſ. Miſcell. C. 1. p. 60. Causſam ritus, quam *Noſter* adſert, ridiculam ait *Guiliel. Iameſon* Spicil. Antiq. AEgypt. C. 14. p. 339.; potuisſe enim ſacerdotes munditiae et ſalubritati conſulere ſine circumciſione. Fateor id ultro. Vitione tamen cedere ſcriptori debet, ſi, quem obtendebant AEgyptii colorem, ſignet? *Philonem* Iud. de Circumciſ. p. 810. C. Vir. Cl. in conſilium ubi miſisſet, potuisſet ſapere. Addit doctisſimus Iudaeorum, non aliam ob rationem ſacerdotes corpus adcuratisſime radere, et *Syneſius* Encom. Calvit. p. 70. D. cum *Petavii* obſervatis.

27. Λοῦνται δὲ δὶς τῆς ἡμέρης] Valla *interdiu ter*, quaſi τρὶς τῆς — esſet. Mihi iſtud, modo ſcripti Codd. addicerent, non displiceret. Vide hoc *Porphyrii* ex *Chaeremone* A. An. IV, 7. ΤΡΙΣ δὲ τῆς ἡμέρας ἀπελούοντο ΨΥΧΡΩι, ἀπό τε κοίτης, καὶ πρὸ ἀρίστου, καὶ πρὸς ὕπνον. Quae et *Medic.* et aberranti *Arcb.*, auctoritatem conciliant. Porro ἐσθῆτα βαλέειν *Aldi* et *Arcb.* habet quidpiam ſingulare, cui fidere non audeo.

33. Δίδονται — οἶνος ἀμπέλινος] Eum in modum C. 60. At C. 77. uſum AEgyptiis οἶνον ἐκ κριθέων ſive *vini ex hordeo* largitur, quoniam vites regioni deesſent: quod quidem an diſtricte verum ſit, alias quaeremus. *Plutarchus* post Pſammetichi aetatem, aditu Graecis intra regionem patefacto, vini potum regibus et ſacerdotibus placuisſe, de Iſid. et Oſir. C. 6., antea pestiferi quid illi adesſe opinatis, innuit. Ut ut fuit, οἴνου οἱ μὲν οὐδ' ὅλως, οἱ δὲ ὀλίγιστα ἐχρῶντο *Chaeremon* in *Porphyr.* A. A. IV, 6. Conſer Muſam III, 6. *P. Ern. Iablonskii* Panth. Aegypt. II, 1. p. 131., et nota Cl. *Salmaſium*, ἀμπέλινον de foliis, ἀμπέλινον, in vino uſurpari adſervantem ad *Achillem Tat.* L. II. p. 67.

35. Οὔτε τρώγουσι] *Cl. Pauw* corrigebat φρύγουσι, *frigunt*, vulgatum vitii damnans, quoniam qui fabas ἕψοντες δατέονται, eas τρώγουσι, quod *Noſter* infitiatur: paſsim ἕψειν et φρύγειν contra ſe poni, neque τρώγειν *crudas edere* indicare. Speciem ea habent, nihil amplius. Debuisſet ſcriptor, ſi vero niterentur, οὔτε φρύγοντες οὔτε ἕψοντες —— dare. At veritas deest. Τρώγειν de crudis olim placuit unice: teſtantur τρωκτὰ et τρώξιμα, quae ὠμὰ ἐσθιόμενα exponit *Galenus*: accedit verbi in his libris uſus I, 71. II, 92. Bene, quamquam generalius, *Plutarchus* Symp. VIII, 8. οὔτε γὰρ σπείρειν, οὔτε σιτεῖσθαι κύαμον Αἰγυπτίους, ἀλλ' οὐδὲ ὁρῶντας ἀνέχεσθαί φησιν ὁ Ἡρόδοτος. Egregio *Medicei* et *Paſ.* πατέονται alius erit locus. Nunc notemus eorundem τῶν εἷς ἐστι ἀρχιέρεως ſingulare prorſus. Potuisſet illi fideiusſorem Vir Celeb. addere *Dionem Caſſium*, cui ὁ ἀρχιέρεως, τῷ ἀρχιέρεῳ, τὸν ἀρχιέρεων seſe probarunt. Lege Cl. *Reimari* obſervata in *Dionis* LIII. p. 712.

41. Καὶ τούτου εἵνεκα δοκιμάζουσι αὐτοὺς ὧδε] Non expedio hanc conſecutionem: Boves mares Epaphi cenſentur: Epaphus non alius ac Apis II, 153. III, 28.; propterea hunc in modum boves explorant. Haeccine conſequens oratio? Saltem qualitatem aliquam aut coloris aut rei alius adiunxisſet. Aegyptii *rufos boves* τοὺς πυῤῥοὺς βοῦς tantummodo inmolabant, uſi prius examine pilorum ſuperſtitioſisſimo, ὥστε κἂν μίαν ἔχῃ τρίχα μέλαιναν ἢ λευκὴν, ἄθυτον ἡγεῖσθαι, *ut ſi vel pilum unum nigrum albumve haberet, mactari non posſe arbitrarentur*, testantibus *Plutarch.* Iſid. et Oſir. p. 363. B. et *Diodoro* I, 88. In *Noſtri* animo, etsi verba nunc non praeferant, verſatum ſimile quid videtur. Cl. *Pauw* planisſima fore cenſebat omnia, modo βοῦς τοὺς ἐρεμνοὺς *nigros boves* refingeretur: hos enim Epaphi ſive Apidis, itidem nigricantis coloris, fuisſe. Quod quidem ſi probetur, cur atros candidosque pilos tanta ſuperſtitione bubus evulſerunt, quibus ipse Apis inſignis erat? mitto vocem Herodoteam non videri. Ne longum faciam, adſtipulor Viro doctisſimo aut menda turpatam aut voce aliqua defectam esſe orationem. Fac fuisſe τοὺς δὲ καθαροὺς βοῦς τοὺς ἔρσενας — et nexus erit ſermoni; quam mihi ſuſpicionem ſtabilire ſequentia videntur et quae principio C. 41. tum *Porphyrius* A. A. II, 55. Sed hoc doctiores perpendant. Statim ἐνεοῦσαν ex *Arcb.* ſcripsisſem, niſi *Paſ.* dedisſet conmodius, quod et in *Abreſchii* coniecturam Dilucid. Thucyd. p. 350. venerat. *Reiskio*, post pauca εἰ καθαρὴ τῶν — convertenti in εἰ κατορᾷ τι τῶν, *num conſpiciat horum quidpiam*, arbitrariam emendandi rationem lubens relinquo.

vel in immolando, imprecatio in caput. Capita detestabilia. Ieiunium ante sacrificium, in hoc verberatio.

μαίνεται βύβλῳ περὶ τὰ κέρια[a] εἰλίσσων· καὶ ἔπειτα γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας, ἐπιβάλλει τὸν δακτύλιον. καὶ οὕτω ἀπάγουσι. ἀσήμαντον δὲ θύσαντι θάνατος ἡ ζημίη ἐπικέεται. δοκιμάζεται μέν νυν τὸ κτῆνος τρόπῳ τοιῷδε. Θυσίη δέ σφι ἥδε καλέεται. [b] ἀγαγόντες τὸ σεσημασμένον κτῆνος πρὸς τὸν βωμὸν, ὅκου ἂν [c] θύωσι, πυρὴν καίουσι. ἔπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῦ οἶνον καλὰ τῇ ἱρηίῃ ἐπισπείσαντες, καὶ ἐπικαλέσαντες τὸν θεὸν, σφάζουσι· σφάξαντες δὲ, ἀποτάμνουσι τὴν κεφαλήν· σῶμα μὲν [d] δὴ τῇ κτήνεος δείρουσι· κεφαλῇ δὲ [e] κείνῃ πολλὰ καταρησάμενοι, φέρουσι τοῖσι μὲν ἂν [f] ἦ ἀγορὴ, καὶ Ἕλληνές σφισι ἔωσι ἐπίδημοι ἔμποροι, οἵδε φέροντες ἐς τὴν ἀγορὴν, ἀπ' ὧν ἔδοντο· τοῖσι δὲ ἂν μὴ παρέωσι Ἕλληνες, οἷσ' ἐκβάλλουσι ἐς τὸν ποταμόν. καταρέονται δὲ, τάδε λέγοντες τῇσι κεφαλῇσι, εἴ τι μέλλοι ἢ σφίσι τοῖσι θύουσι, ἢ Αἰγύπτῳ τῇ συναπάσῃ κακὸν γενέσθαι, ἐς κεφαλὴν ταύτην τραπέσθαι. κατὰ μέν νυν τὰς κεφαλὰς τῶν θυομένων κτηνέων, καὶ τὴν ἐπίσπεισιν τοῦ οἴνου, πάντες Αἰγύπτιοι νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται ὁμοίως ἐς πάντα τὰ ἱρά. καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ νόμου, [g] οὐδὲ ἄλλου οὐδενὸς ἐμψύχου κεφαλῆς γεύσεται Αἰγυπτίων οὐδείς. Ἡ δὲ δὴ ἐξαίρεσις τῶν ἱρῶν, καὶ ἡ καῦσις, ἄλλη περὶ ἄλλο ἱρόν σφι κατέστηκε. τὴν δ' ὦν μεγίστην τε δαίμονα ἡγηνται εἶναι, καὶ μεγίστην οἱ ὀρτὴν ἀνάγουσι, ταύτην ἔχομαι ἐρέων. ἐπὴν προσηγεύσωσι τῇ [h] Ἴσι, καὶ ἐπὴν καλεύξωνται θύουσι τὸν βοῦν, καὶ ἀποδείραντες, κοιλίην μὲν ἐκείνην πᾶσαν ἐξ ὧν εἶλον, σπλάγχνα δὲ αὐτῆς λείπουσι ἐν τῷ σώματι καὶ τὴν πιμελήν· σκέλεα δὲ ἀποτάμνουσι, καὶ τὴν ὀσφὺν ἄκρην, καὶ τοὺς ὤμους τε καὶ τὸν τράχηλον. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, τὸ ἄλλο σῶμα τοῦ βοὸς πιμπλᾶσι ἄρτων καθαρῶν, καὶ μέλιτος, καὶ [i] ἀσταφίδων, καὶ σύ- 104
κων, καὶ λιβανωτοῦ, καὶ σμύρνης, καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων. πλήσαντες δὲ τούτων, καταγίζουσι, ἔλαιον ἄφθονον καταχέοντες· προσηγεύσαντες δὲ, θύουσι· καιομένων δὲ τῶν ἱρῶν, τύπτονται πάντες. ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται, δαῖτα προτίθενται, τὰ ἐλίποντο τῶν ἱρῶν.

Τοὺς

secundum naturam procreatos. Eum, si fuerit his omnibus mundus, notat circumvolvens cornibus byblum; deinde adfingens terram sigillarem, anulum imprimit, et sic abducunt. Nam immolanti eo sigillo non notatam, pœna mors sancita est. Et hunc quidem in modum pecus explorantur. Sacrificandi autem is eis est ritus. Pecude, quæ signata est, ad aram 39
ubi immolant adducta, pyram incendunt: deinde supra aram circa hostiam libato vino, ac deo invocato, mactant: mactatæ caput amputant, et reliquum corpus excoriant. Capiti autem illi multa imprecati, asportant illi, quibus ius est forum celebrare, et eis Græci negotiatores adfuerint; illi igitur ferentes in forum vendunt: quibus si non adfuerint Græci, in flumen abiiciunt. Execrantur autem capita in hæc verba, ut siquid mali aut ipsis immolantibus aut universæ AEgypto futurum sit, id in caput hoc vertatur. Eosdem porro hos ritus circa capita pecudum immolatarum, et vini libationem omnes pariter AEgyptii ad omnia sacra obſervant. Atque ex hoc ritu fit, ut nemo AEgyptiorum de capite ullius alterius animantis degustet. At 40
tamen sacrorum exemptio et crematio alia circa aliud sacrum ab eis instituta. Quam igitur deam maximam esse censent, et cui maximum festum celebrant, iam nunc dicam. Posteaquam ieiunio Isidis vacarunt et precati sunt, bovem immolant, detractoque corio, alvum illam totam extrahunt, viscera autem eius in corpore adipemque linquunt, crura amputant, et extremam coxam armosque, ac cervicem. His actis, reliquum bovis corpus stipant panibus puris, et melle, et uvis passis, et ficis, et thure, et myrrha, atque aliis odoribus, Ubi hæc infarserunt, adolent, multum olei adfundentes: ieiunio tamen ante servato sacrificant. Dum sacrificium ardet, omnes sese verberant. Posteaquam plangere desierunt, dapem ex sacrificii reliquiis pro-

[a] *M. Ask.*, *Pasc.* vulgo ἐλίσσων. [b] Ἀπαγόντες non male *Rem.* [c] Θύσωσι *Ald. Arcb. Paris. B. Vind.*, θύωσι *Pasc. M. Ask.* et *Paris.* duo. [d] *Ald. Paris. A. B. Arcb. Vind. Rem.*, δὴ non adgnoscunt *M. Ask. Pasc.*, mox δέρουσι *Arcb.* [e] *M. Ask. Pasc.* alii ἐκείνου· tum πολλὰ non legit *Arcb*, sed καταρησάμενοι cum *Steph.* marg. *Ask. Vind. Pasc.*, alii κατηισατ. [f] Εἰν ἀγορῇ *Arcb* Mox ἐπίδημοι *Paris. A. B. Arcb. Ald., V. R.*, ἐπιδήμιοι *M. Pasc.* [g] Duo haec *Arcb.* absunt. Paullo ante ἐπίπασιν οἴνου ex *Arcb.* citat *Galeus*, sed ille mutat nihil. [h] Sic *Paris.* tres, *Arcb. V. Rem.*, sed *Arcb.* τῆσι καὶ ἐπὴν cum *Aldo*, qui cum *Edd.* τὴν βῶν, et ἔξω εἶλον, ceteris minime neglectis. In *M. Pasc. Ask.* ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὸν βοῦν κατευξάμενοι, κοιλίην μ. ἐκ. π. ἐξ ὧν εἶλον. Paullo supra τὴν δ' ὡς μεγίστην *Arcb.* [i] Ἀσαφίδων *Arcb.* bene, ἀσαφίδος vulgo. Idem *Arcb.* mox θωϋμάτων, male. Habet *Thom. M.* in V. tum καταχέαντες *Arcb.* Ἀποτύψωνται explicat *Hesychius* in Voc.

50. Γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας] Contendit *P. Victorius* Variar. XIV, 4. hanc σημαντρίδα cum *Ciceronis* Orat. pro Flacco C. 16. *creta Asiatica*. In *Salmasium* ad *Solin.* p. 157., non dissimilia opinatum, *Gronovius* calamum strinxit. Quam ego litem meam non facio. Cui enim bono? *Plutarchus* τοὺς σφραγῖδας τῶν ἱερέων et figilli caelaturam Isid. et Osir. loco supra citato, sive C. 31., expingit: tetigit et Cl. *Steph. le Moyne* ad *Polycarpi* Epist. p. 410., *Nostro* talia contribuens, quae recusat.

55. Ἔπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῦ οἶνον] Torsit ἐπ' αὐτοῦ Cl. *Reiskium*, non perspicientem, quid hoc loco velit: substituit ἔπειτα δὲ παῦρον οἴνου, aut κύαθον, βυτὸν, νασμὸν, σπονδὴν, ut eligendi sit facultas. Verum abundantior ea est copia. *Corn. Pauw* ἔπειτα et ἐπ' αὐτοῦ visum fuit ἐκ παραλλήλου idem esse, ac *dein, post hoc, statim.* Equidem *postea*, *deinde* Latinorum, et αὖθις αὖ pulcre recordor, ἐπ' αὐτῷ itidem; de isto nunc quidem addubito, in versione *Gronoviana* adquiescens. Recepi praeterea κατηρησάμενοι libris et indole sermonis requirentibus. Consentit *Plutarchus* Isid. et Osirid. C. 31. Quae de devotione victimae piacularis, et manibus capiti eius inpositis, exponuntur, in rem suam vertit *Spencerus* Leg. Hebraeor. Dissert. VIII. p. 1466.

73. Ἐπὴν προσηγεύσωσι τῇ Ἴσι &c.] Induxit haec *Medic.* imperio *Gronovius*; ego vero plurium *Codd.* iussu veterem reduxi in sedem. Quid virum Cl. inpulerit, adnotationes ostendent; in quis tamen conplura, non magni roboris. Negat Herodoteum esse βῶν, quam ipse vocem non movit VI, 67., quamque *Parisienses* scripti atque alii hoc non habent loco: urguet, bis sine caussa idem dici, repetique brevi intervallo προσηγεύσαντες δὲ, θύουσι. Atqui de Aegyptiorum circumcisione, ut uno tantum utar exemplo, iteratio similis C. 36. 37. Quod illi vero validissimum argumentum ex ratione dictionis ἐξ ὧν εἶλον, pro instauratis aeque firmum stat. Iam vide verborum cohaerentiam: significat *Noster* maximam se deam et festum eius maximum descripturum: habent utrumque suam in possessionem restituta; quae si auferas cum *Medic.*, ex parte sermo truncus incedit. Adde consprirantem tot *MSS.* consensum. Id ignorare me fateor, *Vallam* quid tandem, ut κατευξώνται *obdormierunt* redderet, adegerit. An καθεύδωνται invenit? Quod si reperit, cautione utique fuerat opus.

84. Ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται] Obversabantur ista docto nugatori, cuius Ionicum de Syria Dea libellum inter *Lucianea* retulerunt, T. III, p. 454. ubi Adonin ab apro interemptum in sua regione ferebant Byblii, καὶ κατὰ (sic legerim) μνήμην τοῦ πάθεος τύπτονταί τε ἐκάστου ἔτεος, καὶ θρηνέουσι· — ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται καὶ ἀποκλαύσωνται. Optime *Hesych.* Herodoteum Ἀποτύψωνται interpretatur παύσωνται τοῦ τύψασθαι, *ubi plangere desierint. Leopard.* VII. Em. c. XII. qui Lucianea quoque comparavit. Vt in his τύψασθαι et ἀποτύψασθαι, ap. *Herod.* II, c. 73. πειρᾶσθαι αὐτὸ φορέοντα· ἐπεὰν δὲ ἀποπει-

41 proponunt. Mundos quidem igitur mares boves, ac vitulos univerſi AEgyptii immolant: at feminas eis immolare non licet, utpote Iſidi conſecratas. Nam Iſidis ſimulacrum muliebre bubulis præditum est cornibus, quemadmodum Io Græci pingunt; bovesque femi-90nas ſimiliter AEgyptii omnes venerantur ex omnibus pecudibus longe plurimum: ideoque nemo vir AEgyptius AEgyptiave mulier Græcum virum aut ore ſuavietur, aut cultro, vel verubus, vel olla illius utetur, aut puri bovis carnem Græco cultro diſſecti gustabit. Boves, qui demortui ſunt, hunc in modum ſepeliunt: Feminas quidem in flumen demittunt, maſculos autem in ſuburbanis ſinguli defodiunt, uno cornu aut utroque extante, ſigni gratia. Vbi computruit, et ſtatum tempus advenit, præſto est ad ſingulas urbes navis ex inſula nominata Proſopitide, quæ est in Delta, habetque novem ſchœnorum ambitum. In hac igitur Proſopitide inſula cum aliæ ſunt frequentes urbes, tum ea unde proficiſcuntur naves ad oſſa boum tollenda, nomine Atarbechis, ubi templum Veneris ſanctum extructum est; ex qua urbe alii multi vagantur in alias urbes. Vbi autem effoderunt oſſa, asportant, eaque uno in loco cuncti ſepeliunt. Quem porro in modum boves, in eundem defuncta alia pecora ſepeliunt; ita enim apud eos circa hæc legibus comparatum est; nam ne hæc quidem
42 interimunt. Ceterum qui Iovis Thebani templum incolunt, aut Thebanæ præfecturæ ſunt, ii omnes ab ovibus abſtinentes, capras immolant. Non enim eosdem deos ſimiliter colunt univerſi AEgyptii, præter Iſin et Oſirin, quem Bacchum eſſe aiunt; hos peræque univerſi colunt. Qui vero Mendetis templum obtinent, ſive Mendeſiæ præfecturæ ſunt, hi capris abstinentes, immolant oves. Itaque Thebani, et quicunque propter illos ovibus parcunt, a-20iunt ideo ſibi conditam hanc legem, quod Iupiter, quum ab Hercule cernere eum volente, cerni nollet, tandem quia orando inſtabat Hercules, hoc commentus ſit, ut amputato arietis capite, pelleque villoſa quam illi detraxerat, induta ſibi, ita ſeſe Herculi oſtenderit: et ob id AEgyptios inſtituiſſe Iovis ſimulacrum facere arietina facie: et ab AEgyptiis Ammonios accepiſſe, qui ſunt AEgyptiorum atque AEthiopum coloni, et linguam ex utrisque

[a] Τοὺς μὲν νυν καθαροὺς βοῦς τοὺς ἔρσενας καὶ τοὺς μόσχους οἱ πάντες Αἰγύπτιοι θύουσι· τὰς δὲ θηλέας οὐ σφι ἔξεστι θύειν, ἀλλὰ ἱραί εἰσι τῆς Ἴσιος· τὸ γὰρ τῆς [b] Ἴσιος ἄγαλμα ἐὸν γυναικήιον, βούκερών ἐστι, κατάπερ Ἕλληνες τὴν Ἰοῦν γράφουσι· καὶ τὰς βῦς τὰς θηλέας Αἰγύπτιοι πάντες [c] ὁμοίως σέβονται προβάτων πάντων μάλιστα μακρῷ. τῶν εἵνεκα οὔτ' ἀνὴρ Αἰγύπτιος, οὔτε γυνὴ ἄνδρα Ἕλληνα φιλήσειε ἂν τῷ στόματι, οὐδὲ μαχαίρῃ ἀνδρὸς Ἕλληνος χρήσεται, οὐδ' ὀβελοῖσι, οὐδὲ λέβητι, οὐδὲ κρέως καθαροῦ βοὸς διατετμημένου Ἑλληνικῇ μαχαίρῃ [d] γεύσεται. θάπτουσι δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας βοῦς, τρόπον [e] τόνδε· τὰς μὲν θηλέας ἐς τὸν ποταμὸν ἀπιᾶσι· τοὺς δὲ ἔρσενας κατορύσσουσι ἕκαστοι ἐν τοῖσι προαστείοισι, τὸ κέρας τὸ ἕτερον ἢ καὶ ἀμφότερα ὑπερέχοντα, σημηίου [f] εἵνεκεν· ἐπεὰν δὲ σαπῇ, καὶ προσίῃ ὁ τεταγμένος χρόνος, ἀπικνέεται ἐς ἑκάστην πόλιν βάρις ἐκ τῆς Προσωπίτιδος [g] καλευμένης νήσου. ἡ δ' ἔστι μὲν ἐν τῷ Δέλτα, περίμετρος δὲ αὐτῆς εἰσὶ σχοῖνοι ἐννέα. ἐν [h] ταύτῃ ὦν τῇ Προσωπίτιδι νήσῳ ἔνεισι μὲν καὶ ἄλλαι πόλιες συχναί· ἐκ τῆς δὲ αἱ βάριες παραγίνονται ἀναιρησόμεναι τὰ ὀστέα τῶν βοῶν· οὔνομα τῇ [i] πόλι Ἀτάρβηχις. ἐν δ' αὐτῇ Ἀφροδίτης ἱρὸν ἄγιον ἵδρυται. ἐκ ταύτης τῆς πόλιος πλανέονται πολλοὶ ἄλλοι ἐς ἄλλας [k] πόλις· ἀνορύξαντες δὲ τὰ ὀστέα ἀπάγουσι, καὶ θάπτουσι ἐς [l] ἕνα χῶρον πάντες. καλὰ ταῦτὰ δὲ τοῖσι βυσὶ καὶ τἆλλα [m] κτήνεα θάπτουσι ἀποθνήσκοντα. καὶ γὰρ περὶ ταῦτα οὕτω σφι νενομοθέτηται. κλείουσι γὰρ δὴ καὶ δὲ ταῦτα. Ὅσοι μὲν δὴ Διὸς [n] Θηβαιέος ἵδρυνται ἱρὸν, ἢ νομῷ τῷ Θηβαίῳ εἰσὶ, οὗτοι [o] μὲν νυν πάντες οἰῶν ἀπέχομενοι, αἶγας θύουσι. Θεοὺς γὰρ δὴ οὐ τοὺς αὐτοὺς ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι σέβονται, πλὴν Ἶσίός τε, καὶ [p] Ὄσιρις· τὸν δὴ Διόνυσον εἶναι λέγουσι. τούτους δὲ ὁμοίως ἅπαντες σέβονται· [q] ὅσοι δὲ τῷ Μένδητος ἔκτηνται ἱρὸν, ἢ νομῷ τῷ Μενδησίῳ εἰσὶ, οὗτοι δὲ αἰγῶν ἀπέχόμενοι, οἷς θύουσι. Θηβαῖοι μέν νυν, καὶ ὅσοι διὰ τούτους οἰῶν ἀπέχονται, διὰ τάδε λέγουσι τὸν νόμον τόνδε σφι τεθῆναι. Ἡρακλέα θελῆσαι πάντως ἰδέσθαι τὸν Δία, καὶ τὸν οὐκ ἐθέλειν ὀφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· τέλος δὲ, ἐπεί τε λιπαρέειν τὸν Ἡρακλέα, τὸν Δία 105
μηχανήσασθαι, κριὸν ἐκδείραντα [o] προέχεσθαί τε τὴν κεφαλὴν ἀποταμόντα τοῦ κριοῦ, καὶ ἐνδύντα τὸ νάκος, οὕτω οἱ ἑωυτὸν [t] ἐπιδέξαι. ἀπὸ τούτου, κριοπρόσωπον τῶν ἄγαλμα τοῦ Διὸς ποιεῦσι Αἰγύπτιοι· ἀπὸ δὲ Αἰγυπτίων, Ἀμμώνιοι, ἐόντες Αἰγυπτίων τε καὶ Αἰθιόπων ἄποικοι, καὶ

a *Athenagor.* Legat. pro Christ. C. 24. *Paſ. M. Ask. Arch.*; *Edd.* καθαρ. ἔρσενας τῶν βοῶν. *b* Ἴσιδος *Athenag.*, qui et alia mutavit. Statim *βουκερὸν Arch.* *c* Deſit *Arch.* *d* Χρήσεται *Id.* *e* *M. Arch. Ask. Paſ.*, vulgo *τοιόνδε*. *f* *M. Ask. Paſ.*, ἕινεκα alii. *g* *Paſ. Ask. M.*, ceteri *καλεομένης*· tum *χώρης* in ora *Steph. b Arch. M. Ask. Paſ.*, ταύτῃ δὴ ὧν alii. Paullo ante *περίμετρον Paſ. Ask.* *i* *Ask.*, *πόλει* vulgo. Vid. *Steph. Byz.*, cui Ἀταρβίχις. et Cl. *Iablonskii* Diſſ. de Remphah p. 77. *k* *M. Ask. Paſ.*, *πόλιας* in reliquis. *l* Ἐν *χωρίον Arch.* *m* *Arch. Med. Ask. Paſ.*, alii *κτην. ἅπαντα.* *n* *Ald. Arch. V. Paris. B., R.*, Θηβαίου marg. *Steph.*, *Ask. M. Paſ.* *o* *Paſ. M. Ask.*, *νὺν* alii praetereunt. *p* *Ald. Arch. Pariſ. A. B. V. R.*, Ὀσίριδος *Paſ. M. Ask.* *q* *Arch.* vulgo ὅσοι μὲν δὴ, aut ſine μὲν, ut *Med.* Quod recepi in coniecturam *Reiskii* incidit. Reſpicit ſuperius ὅσοι μὲν δὴ. Statim *κέκτηνται Arch.* *r* *M. Ask. Arch.*, ceteri δὲ omittunt, male. Vid. *Gronov.* *s* *M. Ask. R. Paſ.* ora *Steph.*, *προεκθέσθαι Ald. Arch. V.* Νάκος explicatur δέρμα in *Paſ.* *t* *M. Ask. Paſ.* in aliis ἐπιδεῖξαι contra Ionum morem. Mox *τὸ ἄγαλμα Arch.*

πεπειρυθῇ, Dantur huius generis plura: Ἀποφοιτᾶν *Euſtathius* interpretatur *παύσασθαι φοιτῶντα*. vid. Clariſ. *Pierſoni* Anim. in *Moerid.* Attic. p. 400. τῆς σχολῆς ἐκφοιτήσας est apud *Diogen. Laërt.* X, 6. VALCKEN.

87. Τὰς δὲ θηλέας οὐ σφι ἔξεστι θύειν] *Porphyrius* A. A. II, 11. his conſimilia, non ſine naturali quadam inſtituti cauſſa. Duravit Aegyptiis ea ſuperſtitio in Conſtantii Imp. tempora. De bucula, hortos rigante, ἐπεχείρησαν θῦσαι καὶ ἔθυσαν ἄν, εἰ μὴ θῆλυ τοῦτο ἦν. τὰ τοιαῦτα γὰρ ἔλεγον ΜΗ ΕΞΕΙΝΑΙ παρ' αὐτοῖς θύεσθαι *Athanaſius* Hiſtor. Arianor. ad Monach. C. 56. p. 378. Iſidis ſimulacrum bubulis cornibus dabit *Plutarch.* Iſid. et Oſir. C. 19., et *Noſtri* imitator *Libanius* ἡ γὰρ δὴ Ἶσις, τὸ βουκερὼν ἄγαλμα, τὸ Αἰγύπτιον Antiochici p. 353. C.

99. Ἢ καὶ ἀμφότερα ὑπερέχοντα] Potuiſſet ὑπερέχοντας, ſtructura vulgatiore, At *Gronovium* conſule in C. 66. huius libri. *Antigonus Caryſt.* Hiſt. Mirab. C. 23. οἷον ἐν Αἰγύπτῳ τὸν βοῦν ἂν κατορύξῃς — ὥστε αὐτὰ τὰ κέρατα τῆς γῆς ὑπερέχειν &c.

13. Ὅσοι μὲν δή] Fortaſſe ſcribendum ὅσοις μὲν δὴ Διὸς Θηβαιέος ἵδρυται ἱρὸν et paulo inferius, ὅσοι δὲ δὴ τοῦ Μένδητος ἔκτηνται ἱρόν· voculas δὲ δὴ ſic ſaepenumero coniungit *Herod.*, qui C. 44. εἰρόμην, ait, ὁκόσος χρόνος εἴη ἐξ οὗ σφι τὸ ἱρὸν ἵδρυται. VALCKEN.

13. Διὸς Θηβαιέος] Rediit Iovi ſolemnis titulus, quo I, 182. II, 54. IV, 181. ſuperbit, Ἵδρυνται ἱρὸν in *Vallae* Latinis *templum incolunt*, verius *ſacrum* ſive *aedem conſtituunt*, ut C. 41. 44. et *Diodor. Sic.* I, 15. Rediit quoque Ὀσίριος, cui *Med.* Ionicam formam, hic inconſulte detractam, reddidit II, 157.

25. Προέχεσθαί τε τὴν κεφαλήν] Pati hoc poſſum, ſi tamen opera levi fieret προεσχέσθαι, ſequentibus melius congrueret, quae et Cl. *Reiskii* opinatio. Νάκος de arietis vellere Grammatici recuſant, merito reprehenſi

Hercules AEgyptium numen ac nomen. Inde perveni ad Græcos. Propria templi Herculis in Tyro,

καὶ Φοίνικι μεταξὺ ἀμφοτέρων νομίζοντες. [a] δοκέειν δ' 30
ἐμοὶ, καὶ τοὔνομα Ἀμμώνιοι ἀπὸ τοῦδε σφι τὴν ἐπωνυμίην ἐποιήσαντο· [b] Ἄμμωνα γὰρ Αἰγύπτιοι καλέουσι τὸν Δία. τοὺς δὲ κριοὺς οὐ θύουσι Θηβαῖοι, ἀλλ' εἰσί σφι ἱροὶ διὰ τοῦτο. μιῇ δὲ ἡμέρῃ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ὀρτῇ τοῦ Διὸς, κριὸν ἕνα κατακόψαντες, καὶ ἀποδείραντες, 35
κατὰ τὠυτὸ ἐνδύουσι τύφαλμα τοῦ Διός· καὶ ἔπειτα ἄλλο ἄγαλμα [c] Ἡρακλέος προσάγουσι πρὸς αὐτό. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, τύπτονται οἱ περὶ τὸ ἱρὸν [d] ἅπαντες τὸν κριὸν, καὶ ἔπειτα ἐν ἱρῇ θήκῃ θάπτουσι αὐτόν. Ἡρακλέος δὲ πέρι τόνδε τὸν λόγον ἤκουσα, [e] ὡς 40
εἴη τῶν δυώδεκα θεῶν· τοῦ ἑτέρου δὲ πέρι Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες οἴδασι, οὐδαμῇ Αἰγύπτου ἐδυνάσθην ἀκοῦσαι. καὶ μὴν ὅτι γε ὑπ' Ἑλλήνων ἔλαβον τοὔνομα τοῦ Ἡρακλέος Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ Ἕλληνες μᾶλλον παρ' Αἰγυπτίων, καὶ Ἑλλήνων οὗτοι οἱ θέμενοι τῷ 45
Ἀμφιτρύωνος γόνῳ οὔνομα Ἡρακλέα, πολλά μοι καὶ ἄλλα τεκμήρια ἔστι τοῦτο οὕτω ἔχειν, ἐν [f] δὲ δὴ καὶ τόδε· ὅτι τε τοῦ Ἡρακλέος τούτου οἱ γονέες ἀμφότεροι ἦσαν Ἀμφιτρύων καὶ Ἀλκμήνη, γεγονότες τὸ ἀνέκαθεν ἀπ' Αἰγύπτου· καὶ διότι Αἰγύπτιοι οὔτε Ποσειδέωνος 50
οὔτε Διοσκούρων τὰ οὐνόματα φασὶ εἰδέναι, οὐδέ σφι θεοὶ οὗτοι ἐν τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι ἀποδεδέχαται. καὶ μὴν εἴ γε παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον οὔνομα τοῦ δαίμονος, τούτων οὐκ ἥκιστα ἀλλὰ μάλιστα ἔμελλον μνήμην ἕξειν, εἴπερ καὶ τότε ναυτιλίῃσι ἐχρέωντο, καὶ ἦσαν 55
Ἑλλήνων τινὲς ναυτίλοι, ὡς ἔλπομαί τε καὶ ἐμὴ γνώμη αἱρέει. ὥστε τυτέων ἂν καὶ μᾶλλον τῶν θεῶν τὰ οὐνόματα ἐξεπίστατο Αἰγύπτιοι ἢ τῶ Ἡρακλέος. ἀλλά τις [g] ἀρχαῖός ἐστι θεὸς Αἰγυπτίοισι Ἡρακλέης· ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, ἔτεά ἐστι ἑπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς 60
Ἄμασιν βασιλεύσαντα, ἐπεί τε ἐκ τῶν ὀκτὼ θεῶν οἱ [b] δυώδεκα θεοὶ ἐγένοντο, τῶν Ἡρακλέα ἕνα νομίζουσι. Καὶ θέλων δὲ τούτων πέρι σαφές τι εἰδέναι, ἐξ ὧν οἷόν τε ἦν, ἔπλευσα καὶ ἐς Τύρον τῆς Φοινίκης, πυθόμενος αὐτόθι εἶναι ἱρὸν Ἡρακλέος ἅγιον· καὶ ἰδὼν πλου- 65
σίως κατεσκευασμένον ἄλλοισί τε πολλοῖσι ἀναθήμασι, καὶ ἐν αὐτῷ ἦσαν στῆλαι δύο, ἡ μὲν, χρυσοῦ ἀπέφθου· ἡ δὲ, [i] σμαράγδου λίθου, λάμπουσα τὰς νύκτας μέ- 106
γα-

que mixtam usurpantes. Qui etiam mihi videntur nomen Ammonios ex hoc sibi pro cognomine posuisse, quod AEgyptii Iovem appellant Ammoun. Arietes vero non mactantur a Thebanis, sed eis ob hanc rem sacri sunt. Vno tantum die quotannis in festo Iovis, unum arietem obtruncant, cuius pellem detractam eundem in modum Iovis simulacro induunt: ad illudque deinde aliud adducunt Herculis simulacrum. Hoc acto, cuncti qui circa templum sunt, arietem verberant, deinde in sacro eundem loculo sepeliunt. De Hercule 43
autem hunc ego audivi sermonem, eum esse ex diis duodecim; nam de altero Hercule, quem Græci norunt, nulla in parte AEgypti quippiam potui audire. Et sane eius nomen non AEgyptios a Græcis accepisse, sed Græcos potius ab AEgyptiis, et eos quidem Græcos, qui hoc nomen filio Amphitryonis imposuere, cum multa alia mihi indicia sunt id ita se habere; tum vero istud, quod huius Herculis uterque parens, Amphitryon et Alcmena, fuerunt olim ab AEgypto oriundi: et quod AEgyptii negant, se aut Neptuni aut Dioscurorum nomina nosse: neque hi dei inter ceteros ab illis admissi fuerunt. Quod si nomen dæmonis ullius a Græcis mutuati essent, non minime, imo vel maxime istorum memoriam fuissent habituri: si quidem etiam tunc navigationes exercebant, et nonnulli Græcorum navicularii erant, ut credo, et mea fert opinio: ut AEgyptii istorum potius deorum nomina quam Herculis percepissent. Atqui vetustus quidam deus est apud AEgyptios Hercules, et, ut ipsi aiunt, septem et decem annorum millia sunt ad Amasin regem, ex quo duodecim dii ex octo diis exstiterunt, quorum Herculem unum arbitrantur. Quibus ego de rebus certior fieri 44
annitens, a quibus possem, in Tyrum Phœnices *urbem* navigavi, quod ibi templum Herculis sanctum esse audirem: quod et vidi opulenter exornatum cum aliis multis donariis, tum vero duobus cippis, altero ex auro excocto, altero ex lapide smaragdo, maiorem in modum splendente

a Δοκέει δέ μοι *Arch.* *b* Ἀμεῦν *Eustath.* in *Dionys.* v. 211., ubi haec citat. *c* *Ald. Paris. A. B. V. Arch. R. Ask. Pasq.* perpetuo. Ἡρακλέους *Med.* quater. *d* Πάντες *Arch.* *e* *Ald. Arch. V. Rem. Paris. B.*, ὅτι *M. Ask. Pasq.*, mox τὸ οὔνομα *Ask.* saepe et *Pasq.* δὴ omittunt: ceteri habent. Statim Διοσκόρων *Arch.* rectissime ex *Pbrynichi* sententia: sic et VI, 127. idem. *g* Ἐστὶ Αἰγ. ἀρχ. θεὸς *Arch.* *b* Δώδεκα *Arch.* *i* *M. Ask. Pasq.* μαράγδου, *Ald.* et ceteri omnes, uti editum.

a *S. Bochart* Hierozoic. P. I. C. 42. L. II. De titulo Ammonis χριοπροσώπου nihil addam, nisi recurrere IV, 181. et in *Luciani* Astrol. C. 8. et *Proclo* in Timaeum p. 30.

30. Φωνῇ — νομίζοντες] Adridere posset φωνῇ ob IV, 117. Φωνῇ — νομίζουσι Σκυθικῇ. Sed illud aeque probum. Sic I, 142. γλῶσσαν δὲ οὐ τὴν αὐτὴν οὗτοι νενομίκασι. Alia hoc de genere *Portus* subpeditabit, quibus ex *Dione Cassio*, si quae necessitas, magna foret accessio. In *Cononis* Narrat. 44. ὃς τὴν ἀιχμάλωτον γυναῖκα ἐνόμισε καὶ τὸν παῖδα αὐτῇ ἔθετο mutatum ivit *Th. Galeus*, non citra iniuriam.

32. Ἀμμοῦν γὰρ Αἰγύπτιοι] Verius videtur *Eustathii* hoc ex loco Ἀμοῦν. Namque ita Aegyptii: *Plutarch.* Is. et Osir. C. 9. Ἴδιον παρ' Αἰγυπτίοις ὄνομα τοῦ Διὸς εἶναι ΑΜΟΥΝ. ὃ παραγαγόντες ἡμεῖς ΑΜΜΩΝΑ λέγομεν. Hinc ex lapide inter epigrammata *Muratorii* Th. Inscript. p. 73. ΜΕΓΑΣ ΟΒΡΙΜΟΣ ΑΜΩΝ, quamquam AMMT in *Rich. Pocockii* Antiq. Inscript. p. 30. Convenit אמן *Amun* et המון *Hamon Ierem.* XLVI, 25. *Ezech.* XXX, 15. Vide doctissimi *Iablonskii* Pantheon Aegypt. L. II, 2., et Aegyptiorum mysticas has fabellas docte explanatas advertes.

38. Τύπτονται τὸν κριὸν] *Arietem verberant* Laurentius. Ex usu verbi, *plangunt*, *semet verberant* oportuerat. *Lucianus* D. Syr. C. 6. καὶ μνήμην τοῦ πάθους τύπτονταί τε ἑκάστου ἔτεος. Poëta in *Hephaestione* p. 34. κατττύπτεσθε κόραι καὶ κατερείκεσθε χιτῶνας. Habet de hoc vocabuli usu plura *Gronovius*, admixtis tamen alienis, infra C. 61.

47. Ἓν δὲ δὴ καὶ τοῦτο] Haud scio an sit ἓν δὲ δὴ deterius. *Lucian.* Astrol. C. 4. ἐν δὲ καὶ οὐνόματα αὐτέοισι ἐπέθεσαν· quod sollicitatum a viris doctis nollem. *Noster* III, 39. ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους — εἶλε. et V, 95. Adde *Gronov.* in I, 18. Aliter *Aldus* et ceteri pingunt, e quibus δὴ restituo; *Medic.*, et hic *Arch.*, illi se infestum praebuit, sicuti et III, 15., placatior alibi. *Aeliani* Var. XIV, 38. πολλὰ καὶ ἄλλα οἶδα, ἐν δὴ τοῖς καὶ τόδε paullo diversius abit.

56. Ὡς ἔλπομαί τε] Correxerat vir eruditus in *Miscel. Lipsiens.* ὡς πέπυσμαί τε, quod merito in litteris ad me spernit. ἡ ἐμὴ γνώμη αἱρέει amplius est quam ἔλπομαι, et sententiam rationibus nixam exprimit, sicuti λόγος αἱρέει, quod sanior ratio persuadet, III, 45. IV, 127. et in *Platonis* Critone p. 48. C. *Arriano*, Imp. *Antonino* atque aliis. Lege *Uptoni* adnotationes in *Arriani* Disert. L. I, 29. p. 155. et *Abreschii* Dilucid. Thucyd. p. 385.

59. Ἀρχαῖός ἐστι θεὸς — Ἡρακλέης] Dubio res caret. Habuerunt Aegyptii suum sibi numen, cui Graeci *Herculis* titulum inpegerunt: nulla illi natalium origo ex Iovis et Alcmenae amoribus, verum *Nilo genitus* tradebatur, *Cicerone* doctore Nat. Deor. III, 16. Ordines deorum in ista gente varii: primi VIII., hinc XII. inde alii, ut est C. 145. ex secundis fuit *Hercules*. Legendus est Cl. *Iablonskius* Praefat. Panth. sect. 28. et L. II, 3., neque enim moram in his nectere libet.

68. Ἡ δὲ, σμαράγδου] Non me fugit, quid patrocinii μάραγδος ex *Athenaei* III, 14. auferre queat, sed locuples esse dubito. *Noster* vulgatum, nullo MSS. dis-

dente per noctem: veniensque in colloquium cum dei sacerdotibus, percontabar quantum temporis foret, ex quo id templum fuisset extructum: sed comperi ne hos quidem congruere cum Græcis, quippe dicentes cum urbe condita fuisse dei templum pariter extructum: esse autem, a Tyro ab ipsis habitata, annorum duo millia ac trecentos. Vidi præterea Tyri etiam aliud Herculis templum cognomine Thasii. Quinetiam in Thasum profectus sum, ubi inveni templum Herculis a Phœnicibus conditum, qui ad investigandam Europam navigantes, Thasum condiderunt: quod vel quinque virorum ætatibus prius fuit, quam Hercules Amphitryonis in Græcia existeret. Hæc quidem igitur investigata plane declarant Herculem vetustum deum esse; eoque mihi videntur hi rectissime facere e Græcis, qui duplicia Herculi templa ædificata obtinent; uni quidem, ut immortali, cognomen Olympio, immolantes: alteri vero, ut heroi, parentantes. Alia quoque multa inconsiderate Græci loquuntur, quorum et haec inepta fabula est, quam de Hercule ferunt: Eum, quum in AEgyptum pervenisset, ab AEgyptiis redimitum, tanquam Iovi immolandum, cum pompa fuisse eductum, ac illum tantisper se continuisse; sed quum illi ad aram eum consecrarent, ibi ad vim conversum, omnes illos interemisse. Quæ quum dicunt Græci, videntur mihi se et naturæ AEgyptiorum et morum ignaros prorsus ostendere. Quippe quibus nullam pecudem fas est immolare, præter sues, præterque boves mares, et vitulos, dummodo mundos, et anseres: ii qua ratione

ἀγαθος. ἐς λόγους δὲ ἐλθὼν τοῖσι ἱρεῦσι τοῦ θεοῦ, εἰρόμην ὁκόσος χρόνος [a] εἴη ἐξ οὗ σφι τὸ ἱρὸν ἵδρυται. εὗρον δὲ οὐδὲ τούτους τοῖσι Ἕλλησι συμφερομένους. ἔφασαν γὰρ, ἅμα Τύρῳ οἰκιζομένῃ καὶ τὸ ἱρὸν τοῦ θεοῦ [b] ἱδρυθῆναι· εἶναι δὲ ἔτεα ἀφ' οὗ Τύριοι οἰκέουσι, τριηκόσια καὶ δισχίλια. εἶδον δὲ ἐν τῇ Τύρῳ καὶ ἄλλο ἱρὸν Ἡρακλέος, ἐπωνυμίην ἔχοντος Θασίου εἶναι. [c] ἀπικόμην δὲ καὶ ἐς Θάσον, ἐν τῇ εὗρον ἱρὸν Ἡρακλέος ὑπὸ Φοινίκων ἱδρυμένον, οἳ, κατ' Εὐρώπης ζήτησιν ἐκπλώσαντες, Θάσον ἔκτισαν· καὶ ταῦτα [d] καὶ πέντε γενεῇσι ἀνδρῶν πρότερά ἐστι ἢ τὸν Ἀμφιτρύωνος Ἡρακλέα ἐν τῇ Ἑλλάδι γενέσθαι. τὰ μέν νυν ἱστορημένα δηλοῖ σαφέως παλαιὸν θεὸν [e] τὸν Ἡρακλέα ἑόντα. καὶ δοκέουσι δέ μοι ὅτοι ὀρθότατα Ἑλλήνων ποιέειν, οἳ δισσὰ Ἡράκλεια ἱδρυσάμενοι ἔκτηνται· καὶ τῷ μὲν, ὡς ἀθανάτῳ, Ὀλυμπίῳ δὲ ἐπωνυμίην, θύουσι· τῷ δ' ἑτέρῳ, ὡς ἥρωϊ, ἐναγίζουσι. λέγουσι δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα ἀπερισκέπτως οἱ Ἕλληνες· εὐήθης δὲ αὐτέων καὶ ὅδε ὁ μῦθός ἐστι, [f] τὸν περὶ τοῦ Ἡρακλέος λέγουσι· ὡς αὐτὸν ἀπικόμενον ἐς Αἴγυπτον στέψαντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὑπὸ πομπῆς ἐξῆγον ὡς θύσοντες τῷ Διΐ· τὸν δὲ, τέως μὲν ἡσυχίην ἔχειν· ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ πρὸς τῷ βωμῷ κατάρχοντο, ἐς ἀλκὴν τραπόμενον, πάντας σφέας καταφονεῦσαι. ἐμοὶ μέν νυν δοκέουσι ταῦτα λέγοντες, τῆς Αἰγυπτίων φύσιος καὶ τῶν νόμων πάμπαν [g] ἀπείρως ἔχειν οἱ Ἕλληνες. τοῖσι γὰρ οὐδὲ κτήνεα ὁσίη θύειν ἐστὶ, χωρὶς ὑῶν, [h] καὶ ἐρσένων βοῶν, καὶ μόσχων, ὅσοι ἂν καθαροὶ ἔωσι, καὶ χηνέων· κῶς ἂν οὗτοι ἀνθρώπους θύσειαν; ἔτι δὲ ἕνα [i] ἑόντα τὸν Ἡρα-

a Εἰκ' *Ask.* b *Pasf. M. Ask. Arcb.*, ἱδρυνθῆναι *Paris. A. B. Ald. R. V.*, mox ἴδων *Arcb.* c *M. Pasf. Arcb. Ask. Valla*, vulgo ἀπικόμενος δὲ κ. ἐς θ. εὗρον. Respicit haec *Eustath.* in *Dionys.* v. 517. d Haec copula est ex *Pasf. M.* et *Ask.*, ceteri non norunt. e Defit *Pasf. Arcb.*, qui mox τῶν Ἑλλ. f Omittit articulum *Arcb.* sed mox cum *Vind.* ἐπεὶ δὲ αὐτοὶ πρὸς τῷ. g Ἀπείρως *Arcb. V.* h Καὶ σέων *Arcb.* errans. i *Arcb.*, ὄντα reliqui, male.

disfensu, probavit III, 41. Stat et pro eodem Cl. *Wasse* in *Thucyd.* IV, 13. Latinos *Zmaragdum* maluisse, cognitissimum est, quo de *Ian. Broukhusius* in *Propert.* II, 13, 43., et ab eo cumulatim citati. Μέγαθος, quod continuo succedit, insolentius videtur: hinc *T. Fabri* μεγάλως, a *Gronovio* castigatum: indidem *Reiskii* μέγα φῶς, non magno utique molimine. Ego in *Laurentii* et *Porti* partes eo; nam Gronoviana explicatio minime se probat.

73. Τριηκόσια καὶ δισχίλια] Fuit Tyrus post Sidonem μεγίστη τῶν Φοινίκων καὶ ἀρχαιοτάτη πόλις in *Strabon.* XVI. p. 1097., et, illo longe potiore, *Esaia* Propheta C. XXIII, 7. Negari tamen haud potest, nimium priscam hic perhiberi, quod praeter alios egregius Vatis eius explanator *Camp. Vitringa* condocefecit. Fieri potest, ut *Nostrum*, antiquitatis suae iactatores, sacerdotes Herculis circumscripserint. Quod enim *Vignolius* Chronol. L. IV, 1. p. 33. τριηκόσια καὶ χίλια rescripsit, id in coniectura, incerta et fallace, deputandum est. Non addo, et ea ratione Tyri initia iusto antiquiora constitui.

78. Πέντε γενεῇσι] Δέκα γενεῇσι corrigit *Mausacus* ad *Harpocr.* p. 144. edoctus a *Scaligero* ad *Euseb.* p. 37. Mendae patebit origo, si sic voces censeantur olim collocatae: καὶ ταῦτα δὴ γενεῇσι *I* (id est δέκα) πρότερά ἐσι. Nonnunquam numerum voci γενεὴ subiicit etiam *Herodot.* I, c. 185. γενεῇσι πέντε πρότερον γενομένη· et IV, c. 147. VALCKEN.

78. Καὶ πέντε γενεῇσι ἀνδρῶν πρότερά ἐσι] Et haec exercuerunt eruditorum studia. *Mausacum* sanna *Gronovius* repulit, chronologica difficultate nihil admodum motus: belle noverat ex *Scaligero* ad *Euseb.* Chron. p. 37. a Thaso et Cadmo plus quinque generationibus ad Herculem abiisse: neque nescibat *Berkelii* ad *Stephan.* in Θάσος conatus: et pertinax tamen silentium. Ego vero non ambigo de menda vocabuli πέντε. Quid fuerit olim, coniectando vestigandum est. *Mausaci* δέκα γενεῇσι nimium videtur: addit enim in seriem maiorum Herculis Belum, cuius ratio hic nulla. Beli F. Aegypto aequales fuerunt Cadmus et Thasus; ab Aegypto ad Herculem octo numerantur descendentes in *Stephani* Θάσος, qui quidem, uti *Aldus* et prisci Editi, Ἡ δὲ γενεαὶς Ἡρακλέους καὶ Θάσος παλαίτερος h. e. *octo vero generationibus Hercule antiquior Thasus est.* Mutavit fateor *Berkelius* posuitque δέκα, quod scriptus liber I δὲ γενεαῖς praeferret: at offendit eumdem ad lapidem, ad quem *Mausacus.* Iam generationum ordo et numerus in Herculem usque cum constet, adstipulor Ampl. *Bouberio* Disc. Herodot. C. II. p. 128. ὀκτὼ γενεῇσι reponenti. Discrepant, neque nego, ὀκτὼ et πέντε scriptura, quae differentia notae fortasse numerali; obscurius pictae, aut erranti amanuensi in acceptum referenda est.

84. Ὡς ἥρωϊ, ἐναγίζουσι] Sugillat *Plutarchus* de Malign. Herodoti p. 857. D., cavillandi studio abreptus. Herculem, Amphitryonis F., Heroum olim ritu ac superstitione Graecos devenerari solitos testata res atque a *Diodoro* IV, 39. copiosius explicita est. Non repeto quae illi adscripta sunt.

95. Χωρὶς ὑῶν] Miror equidem hoc uno in loco tradi, fas fuisse Aegyptiis *sues* immolare; et tamen rerum Aegypti peritissimis viris locum de menda non fuisse suspectum. Lenissima mutatione corrigi poterit ὄϊων· ut nullas mactasse pecudes dicantur *praeter oves*, boves mares vitulosque, et hos duntaxat qui solemni ritu fuerint explorati signoque notati. In nomo tamen habitantes Thebano ὄϊων ἀπεχόμενοι αἴγας θύουσι, Mendesii contra, αἰγῶν ἀπεχόμενοι, ὄϊς θύουσι, uti scribit c. 42. Sed sues abominati vulgo ne tangebant quidem Aegyptii, c. 47. uno tantum festo die Lunae ὖς θύσαντες πατέονται τῶν κρεῶν· ἐν ἄλλῃ δὲ ἡμέρῃ οὐκ ἂν ἔτι γευσαίατο. Rem adfirmant *Plutarch.* de Is. et Osir. §. 8. et *Aelianus* H. A. X, c. XVI. hic sua probabiliter idoneo testi debet *Eudoxo*, qui citatus ibidem φησὶ φειδομένους τοὺς Αἰγυπτίους τῶν ὑῶν μὴ θύειν αὐτάς. Aegyptiorum ad Graeca comparans instituta *Anaxandrides* apud *Athen.* VII, p. 299. F. Οὐκ ἐσθίεις ὗεϊ, ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι Μάλιστα τούτοις. Graecis excipiendi Cretenses secundum *Agathoclem* ὑὸς τῶν κρεῶν οὐ δαίσαντο· *Athen.* IX, p. 376. A. Qui populi praeter Aegyptios sues averfati sint, enumerantur *Bochart.* Vid. Celeberr. *Wesf.* ad *Diodor.* T. I, p. 380. VALCKEN.

97. Κῶς ἂν οὗτοι ἀνθρώπους θύσειεν;] Legitima foret conclusio, ni aliunde de inpia hac gentis religione ex-

sed absurda Panis cultus. Mendes apud AEgyptios Pan et hircus: Mendesiorum honor erga capras. Suis aversatio, et nonnisi plenilunio immolatio Lunæ ac Baccho.

Ἡρακλέα, καὶ ἔτι ἄνθρωπον, ὡς δή φασι, κῶς φύσιν ἔχει πολλὰς μυριάδας φονεῦσαι; καὶ περὶ μὲν τούτων τοσαῦτα ἡμῖν εἰποῦσι καὶ παρὰ τῶν θεῶν καὶ παρὰ τῶν ἡρώων [a] εὐμένεια εἴη. Τὰς δὲ δὴ αἶγας καὶ τοὺς τράγους τῶνδε εἵνεκα οὐ θύουσι Αἰγυπτίων οἱ εἰρημένοι. τὸν Πᾶνα τῶν ὀκτὼ θεῶν λογίζονται εἶναι οἱ Μενδήσιοι. τοὺς δὲ ὀκτὼ θεοὺς τούτους, προτέρους τῶν δυώδεκα θεῶν φασι γενέσθαι. γράφουσί [b] τε δὴ καὶ γλύφουσι οἱ ζωγράφοι [c] καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ τὸν Πανὸς τὤγαλμα, κατάπερ Ἕλληνες, αἰγοπρόσωπον καὶ τραγοσκελέα· οὔτι τοιοῦτον νομίζοντες εἶναί μιν, ἀλλ'
107 ὅμοιον τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι. ὅτευ δὲ εἵνεκα τοιοῦτον γράφουσι αὐτόν, οὔ μοι ἥδιόν ἐστι λέγειν. σέβονται δὲ πάντας τοὺς αἶγας οἱ Μενδήσιοι, καὶ μᾶλλον τοὺς ἔρσενας τῶν [d] θηλέων. καὶ τούτων οἱ αἰπόλοι τιμὰς μέζονας ἔχουσι· ἐκ δὲ τούτων εἷς μάλιστα, ὅστις ἐπεὰν ἀποθάνῃ, πένθος μέγα παντὶ τῷ [e] Μενδησίῳ νομῷ τίθεται. καλέεται δὲ ὅ, τε τράγος καὶ ὁ Πὰν Αἰγυπτιστὶ, Μένδης. ἐγένετο δ' ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ἐπ' ἐμεῦ τοῦτο τὸ τέρας· γυναικὶ τράγος ἐμίσγετο ἀναφανδόν. τοῦτο ἐς [f] ἐπίδειξιν ἀνθρώπων ἀπίκετο. Ὑὶ δὲ Αἰγύπτιοι μιαρὸν ἡγήσαντο θηρίον εἶναι, καὶ τοῦτο μέν, ἤν τις φαύσῃ αὐτῶν παριὼν υἱὸς, αὐτοῖσι [g] ἱματίοισι [h] ἀπ' ὧν ἔβαψε ἑωυτὸν, βὰς ἐπὶ τὸν ποταμόν· τοῦτο δὲ, οἱ συβῶται, ἐόντες Αἰγύπτιοι ἐγγενέες, ἐς ἱρὸν οὐδὲν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐσέρχονται μοῦνοι πάντων· οὐδέ σφι ἐκδίδοσθαι θυγατέρα οὐδεὶς ἐθέλει, οὐδ' ἄγεσθαι ἐξ αὐτέων· ἀλλ' [i] ἐκδίδονταί τε οἱ συβῶται, καὶ ἄγονται ἐξ ἀλλήλων. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι θεοῖσι θύειν ὗς οὐ δικαιοῦσι Αἰγύπτιοι· Σελήνῃ δὲ καὶ Διονύσῳ μούνοισι,

tione immolarent homines? aut quomodo Hercules, quum unus esset, et adhuc, ut aiunt, homo, par esset ad multa millia virorum interimenda? Hæc tamen tot quæ de his diximus, sint et a diis et ab heroibus in bonam partem accepta. Porro capras et hircos ea de caussa 46
ii, quos diximus, AEgyptiorum non mactant, quod Pana inter octo deos Mendesii numerant, quos octo aiunt priores duodecim diis extitisse. Panos autem simulacrum et pingunt et sculpunt pictores et statuarii, quemadmodum Græci, caprina facie, hircinisque cruribus: haudquaquam existimantes eum esse talem, sed similem ceteris diis. Qua tamen eum caussa talem pingant, non est mihi relatu iucundum. Verum Mendesii omnes capros venerantur, et acrius mares quam feminas. Et caprarii præcipuo honore afficiuntur, et ex capris unus maxime: qui quum decesit, ingens toti Mendesiæ præfecturæ luctus ponitur. Vocatur autem et hircus et Pan AEgyptiace, Mendes. In hac regione contigit hoc mea memoria prodigium: hircus cum muliere coiit propalam, quod in ostentationem hominum pervenit. Suem autem AEgyptii spurcam belluam esse 47
arbitrantur, unde et siquis istorum eam vel transeundo contigerit, cum ipsis vestimentis demersit se abiens ad flumen; et ideo soli omnium subulci, AEgyptii indigenæ, nullum in AEgypto ingrediuntur templum: nemoque aut filiam illis nuptum dare vult, aut cuiuspiam eorum filiam ducere: sed ipsi inter se subulci dant accipiuntque filias. Aliis diis immolare sues ius AEgyptiis non est, præterquam Lunæ et Baccho: quibus quum per tempus plenilunii sues

a Εὐμενέα *Arcb. Vind.* b *M. Arcb. Pasi.*, δὲ δὴ *Ald. Paris. B. Arcb. V. R.* c Ζωγράφοι καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ τοῦ Παν. *Ald. Paris. B. V. Arcb. R. Pasi.* et *Valla*, in *M. Ask.* καὶ ἀγαλματο. absunt; ambo vero τὤγαλμα κατ. Ἕλληνες cum *Pasi. V. Arcb.*, in ceteris τἄγαλμα adhaeret αἰγοπρόσωπον voci. d *Arcb.*, uti IV, 2. et saepe alias: θηλεῶν *Edd.* Vid. *Eustath.* in *Hom.* p. 546, 42. Paullo ante πάντες τοὺς Ed. *Harvagii.* e *Arcb.*, ceteri Μενδησίων. f *Ask. Pasi.*, reliqui ἐπίδειξιν. g *Vind.* et *Arcb.* vulgo τοῖσι ἱματ. h *M. Ask. Pasi.*, alii ἀπιών. Mox idem *M.* et *Pasi.* ἐπὶ τὸν, vulgo ἐς τὸν ποτ. i *Arcb. V. Med. Rem. Ask. Pasi.*, ceteri τε negligunt.

ploratum haberemus. Adpellavi ad *Diodori* I, 88. *Manethonem*, *Plutarchum*, *Porphyrium* testes; adiungo *Seleucum*, cuius liber ab *Athenaeo* IV, 21. p. 172. περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ΑΝΘΡΩΠΟΘΥΣΙΑΣ, laudatur. Sustulit crudeles aras rex Amosis, humanarum victimarum loco placentis in usum vocatis. Quod cum diu ante *Nostri* aevum valuerit, inde illi hoc argumenti genus. Alia *Iablonskius* Panth. III, 3. p. 75. Ἐόντα, quo modo et MS. *Baroccianus*, teste *Wasse*, ex *Arcb.* locum inpetravit.

1. Ἐυμένειά εἴη] Voluitne *Arcb.* et *Vind.* εὐμενέα, uti εὔσομαι et alia hoc de genere? *Heliodori* similis formula Aeth. IX. p. 424. τοῦτό τε καὶ ἡμῖν ΕΤΜΕΝΕΙΑ μὲν ΕΙΗ τῶν εἰρημένων, τὰ μυστικώτερα δὲ ἀῤῥήτῳ σιγῇ τετιμήσθω. Post pauca ἀγαλματοποιοὶ possessionem, unde *Medic.* opera exciderant, recipefarunt. Γλύφειν et γράφειν artis sunt diversae, nec memini sub ζωγράφοις *quoscunque opifices ad effigies parandas* comprehendi. Ceteroqui in ordinatione verborum viro Cl. accedo.

10. Οὔ μοι ἥδιόν ἐστι λέγειν] Ionicam *Herodoti* formam loquendi aliquoties adhibuerunt *Aelianus* et veterum castigatissimus imitator *Aristides*: in huius T. I, p. 20. τὴν θεῶν μάχην οὐχ ἥδιον ἐμοὶ γοῦν λέγειν· *S. Iebb.* οὐ ῥάδιον scribendum sulpicabatur; ego contra οὐχ ἥδιον etiam reponendum arbitror T. I, p. 624. Quod habet p. 632. ἐμοὶ μὲν οὐκ εὐπρεπέστερόν ἐστι λέγειν· mutuatus etiam est ab *Herodoto*, in cuius legitur proximo C. 47. *Io. Stobaeus* egregiam praebet *Heracliti* sententiam p. 48, 13. ἀνθρώποις γίγνεσθαι ὁκόσα θέλουσιν οὐκ ἄμεινον. Verum οὐκ ἄμεινον, οὐ λῷον, οὐ χεῖρον, οὐ κάκιον, multo magis frequentantur. VALCKEN.

12. Καὶ τούτων οἱ αἰπόλοι &c.] Si ἕνεκα in auxilium voces, uti oportet, nihil hic inconcinni. Caprarios potiore loco censebant, ob caprorum praestantiam. Hoc indicat. Verum quae subduntur ἐκ δὲ τούτων εἷς μάλιστα — spectantne eumdem caprarium? Id volunt docti interpretes; qui quidem si considerassent hirci Mendesii venerationem, paene incredibilem, ista in natione utique ἐκ δὲ τούτων εἷς non ad caprarium, sed hircos retulissent, eumque in primis, qui vulgo θμουϊτῶν τράγος. Hoc mortuo, sicuti in *Apidis* decessu alibi, omnis Mendesiorum tractus luctui indulgebat, haud sane obitu caprarii. Notavit hanc interpretum inconsiderantiam Cl. *de Pauw*. Τῷ Μενδησίῳ νομῷ ex *Arcb.* legitimum est, venitque in opinionem *Gronovii*.

15. Καὶ ὁ Πὰν Αἰγυπτιστὶ, Μένδης.] Sequuntur *Nostrum* plerique omnes. Qui Coptici sermonis usum habent, infitiantur, praeterque ceteros *Iablonskius* Panth. II, 7. p. 273. Vide vero mihi haec *Plutarchi* If. et Osir. c. 73. οἷόν ἐστιν Ἶβις — καὶ αὐτὸς ὁ Ἄπις· οὕτω δὴ γὰρ τὸν ἐν Μένδητι τράγον καλοῦσι· Sentisne scriptum fuisse καὶ αὐτὸς ὁ Πάν; neque enim Apis et Pan idem, nedum hircus Mendesius usquam Apis. Vnum adpello *Herodotum*. Nihil addo de turpissimo et detestabili hirci mulierum amore: dixi ad *Diodorum*, et conduxit conplura vir excellenti eruditione *S. Bochartus* P. I. Hierozoic. L. II, 53. Ecce tamen istud *Clementis Alex.* Protrept. p. 27. de libidinoso love: ἐνεπίμπλατο γοῦν γυναικῶν, οὐχ ἧττον ἢ αἰγῶν ὁ Θμουϊτῶν τράγος, in quo ἀιγῶν vox aliena est atque ex scholio. Hirci omnes in capras ruunt, non solus Mendesius: huius proprium fuit, uti Iovis, in feminas insanire.

20. Αὐτοῖσι ἱματίοισι] Articulum eieci, MSS. obsecundans. *Euripides* Suppl. v. 926. Θεοὶ ζῶντ' ἀναρπάσαντες — Ἀυτοῖς τεθρίπποις. *Sophocles* Aiac. v. 26. ἐφθαρμένας —— εὐρίσκομεν — αὐτοῖς ποιμνίων ἐπισάταις. Noster III, 126. ἀποκτείνας δέ μιν, ᾐφάνισε αὐτῷ ἵππῳ. Retinetur tamen contra morem III, 45. Confer *Davisium* in *Maximum* Tyr. Diss. VII. p. 520. *Medicei Passioneique* ἀπ' ὧν ἔβαψε egregie nitet.

25. Οἱ συβῶται, ἐόντες] Non spernerem, si voculam καὶ Codices praeberent interiectam: οἱ συβῶται, καὶ ἐόντες Αἰγύπτιοι ἐγγενέες, *tametsi sint indigenae*, ἐς ἱρὸν οὐδὲν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐσέρχονται μοῦνοι πάντων. Saepius in talibus καὶ ponitur pro καίπερ, et apud *Herod.* VII, c. 46. αἱ συμφοραὶ — καὶ βραχὺν ἐόντα μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι τὸν βίον. Inter septem genera Aegyptiorum memorantur et συβῶται *Herodoto* L. II, c. 163. Suum greges quem in finem aluerint, *Eudoxus* tradidit apud *Aelian.* de N. A. X, 16. VALCKEN.

29. Τοῦ

sues immolarunt, carne vescuntur. Cur autem aliis diebus festis sues oderint, at in isto mactent, de hac re ab AEgyptiis est quidem narratio relata: sed quam mihi notam decorum magis est non referre. Sacrificium autem de suibus Lunæ hunc in modum fit. Immolata sue, extremam eius caudam, et lienem, et omentum simul componens, adipe omni, qui circa alvum pecudis existat, ea operuit, ac deinde igni adolet: reliquis carnibus plenilunii die vescuntur, quo die sacra fecerint; alio die non amplius gustarent. Qui sunt ex eis inopes, propter tenuitatem victus fictas ex farina sues postquam coxerunt, immolant.
48 Baccho quoque in festi convivali cœna porcum pro foribus mactans quisque auferendum præbet ipsi subulco, qui illum vendiderat. Reliquum festum Baccho AEgyptii celebrant exceptis choris, fere per omnia eadem Græcis. Sed loco phallorum sunt ab eis excogitatæ aliæ statuæ circiter cubitales nervis mobiles, quas feminæ circumferunt per pagos, veretro nutante, quod non multo minus est cætero corpore; et tibia præeunte, quam feminæ, Bacchum canentes, sequuntur. Cur autem veretrum habeat maius et solum in corpore agitet, de eo est sacra narratio,
49 quam habent. Iam igitur Melampus Amytheonis filius non imperitus huius sacri, sed gnarus fuisse mihi videtur. Siquidem Melampus fuit, qui Græcis Bacchi, et nomen et sacrificium, et pompam phalli interpretatus fuit, non tamen omnem plane rationem complexus aperuit. Verum ii qui post hunc extiterunt sapientes, rem magis explicaverunt. Itaque phallum, qui in pompa Bacchi exhibetur, Melampus induxit: a quo edocti Græci faciunt ea quæ faciunt. Ego quidem igitur Melampodem virum fuisse sapientem aio, artemque divinandi sibi comparasse: eundemque ab AEgypto accepta cum alia multa Græcis enarrasse, tum vero illa de Baccho pauca in illis mutantur, porcis depulsis: sunt sane in Atticorum Dionysiis chori cognitissimi, unde color *Medic.* scripturae. Vbi tamen omnia perpendo, *Aldinum* et aliorum *Codd.* πλὴν χοίρων aequius melius opinor. *Porcorum* in Lunae et Bacchi sacris iterata praecessit mentio: additur aliis AEgyptiorum Dionysia a Graecorum Bacchanalibus vix differre eademque videri πλὴν χοίρων. Quae belle procedunt. Reliqui tamen *Mediceum*, ne illi infestior, quod nolim, habear. *Pasquaeus* consentit.

47. Ἀγάλματα νευρόσπαστα] Gemina his Lucianea D. Syr. C. 16. καλέονται δὲ τάδε νευρόσπαστα· quae quidem nervis cum moverentur, ea propter νεῦον τὸ αἰδοῖον. Scio *Corn. de Pauw* σεῦον maluisse, *Reiskium* νεύοντα τὸ —, quibus carere licet. *Gronov.* consule in huius Musae C. 66. et *Plutarchum* Isid. et Osir. C. 36. Duravit Phallorum turpis superstitio in *Athanasii* aevum, quo protervus iuvenis, in sacram Christianorum aedem ingressus, eorum ostentatione et iactatione usus traditur: καὶ ἕτερος δὲ μετὰ ΦΑΛΛΩΝ εἰσελθών, καὶ ὡς Ἕλλην ΚΙΝΩΝ αὐτὰ τῇ χειρὶ καὶ χλευάζων, ἐυθὺς ἐσκοτώθη Histor. Arian. ad Monach. p. 379. Nunc ibi μετὰ ΘΑΛΛΩΝ errore describentis: iustum esse, quod repraesentavi, praeclare docuit vir eruditus in Praefat. *Montfauconii* ad *Cosmam Indicopleustem* p. 19. Sed quid ego de Athanasii aetate? Supersunt in templorum ruinis, tabula *Bembina*, aliisque Aegyptiorum monumentis clarissima Φαλλοφορίας vestigia, de quibus Cel. *de la Croze* Hist. Christianismi Indor. L. VI. p. 431. doctissime.

67. Ὁμό-

---

30 a μὲν τῇσι ἄλλῃσι ὀρτῇσι ἀπεσυγήκασι, ἐν δὲ ταύτῃ θύουσι, ἔστι μὲν λόγος περὶ αὐτοῦ ὑπ' Αἰγυπτίων λεγόμενος· ἐμοὶ μέντοι ἐπισταμένῳ οὐκ εὐπρεπέστερός ἐστι λέγεσθαι. Θυσίη δὲ ἥδε τ ὑῶν τῇ Σελήνῃ ποιέεται· ἐπεὰν θύσῃ, τὴν ὑρὴν ἄκρην, καὶ τὸν σπλῆνα, καὶ τὸν ἐπίπλοον συνθεὶς ὁμοῦ, κατ' ὧν ἐκάλυψε πάσῃ τῇ κτήνεος τῇ πιμελῇ τῇ περὶ τὴν νηδὺν γινομένῃ· καὶ ἔπειτα καλαγίζει πυρί· τὰ δὲ ἄλλα κρέα σιτέονται ἐν τῇ πανσελήνῳ, ἐν τῇ ἂν τὰ ἱρὰ b θύσωσι· ἐν ἄλλῃ δὲ ἡμέρῃ οὐκ c ἔτι γευσάμενοι· οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ὑπ' ἀσθενείης
40 d βίου, ταρίχινας πλάσαντες ὗς, καὶ ὀπτήσαντες ταύτας, θύουσι. Τῷ δὲ Διονύσῳ τῆς ὀρτῆς e τῇ δορπίῃ χοῖρον πρὸ τῶν θυρέων σφάξας ἕκαστος, δίδοι ἀποφέρεσθαι τὸν χοῖρον αὐτῷ τῷ ἀποδομένῳ τῶν συβωτέων, τὴν δὲ ἄλλην ἀνάγουσι ὀρτὴν τῷ Διονύσῳ οἱ Αἰγύπλιοι,
45 πλὴν f χορῶν καὶ ταυτὰ σχεδὸν πάντα Ἕλλησι. ἀντὶ δὲ φαλλῶν, ἄλλα σφί ἐστι ἐξευρημένα ὅσον τε πήχυια ἀγάλματα νευρόσπαστα, τὰ περιφορέουσι καὶ κώμας g γυναῖκες, νεῦον τὸ αἰδοῖον, ὑ πολλῷ τέῳ ἔλασσον ἐὸν τοῦ ἄλλου σώματος· προηγέεται δὲ h αὐλός.
50 καὶ δὲ ἕπονται ἀείδουσαι τὸν Διόνυσον. διότι δὲ μέζον τε ἔχει τὸ αἰδοῖον, καὶ κινέει μοῦνον τοῦ σώματος, ἔστι λόγος περὶ αὐτοῦ i ἱρὸς λεγόμενος. Ἤδη ὦν δοκέει μοι Μελάμπους ὁ Ἀμυθέωνος τῆς θυσίης ταύτης οὐκ εἶναι ἀ- 108
φαὴς, ἀλλ' ἔμπειρος. Ἕλλησι γὰρ δὴ Μελάμπους ἐστὶ
55 ὁ ἐξηγησάμενος τοῦ Διονύσου k τό τε οὔνομα, καὶ τὴν θυσίην, καὶ τὴν πομπὴν τοῦ φαλλοῦ· ἀτρεκέως μὲν ὦ πάντα συλλαβὼν τὸν λόγον ἔφηνε· ἀλλ' οἱ ἐπιγενόμενοι τούτῳ σοφισαὶ μείζονως ἐξέφηναν. τὸν σὺ ὦν φαλλὸν τὸν τῷ Διονύσῳ πεμπόμενον Μελάμπους ἐστὶ ὁ l κατηγησάμενος· καὶ ἀπὸ τούτου μαθόντες ποιεῦσι τὰ m ποιεῦσιν Ἕλληνες. ἐγὼ μέν νυν Φημι Μελάμποδα γενόμενον ἄνδρα σοφὸν, μαντικήν τε ἑωυτῷ συστῆσαι· καὶ πυθόμενον ἀπ' Αἰγύπτου, ἄλλα τε πολλὰ n ἐσηγήσασθαι Ἕλλησι, καὶ τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, ὀλίγα o αὐτῶν πα-

---

a Arch. V. μὲν non habent; tum ἀποσυγ. *Arch.* *b M. Ask. Pasq.* ora *Steph.*, vulgo θύωσι. *c* Ἐπιγευσαλατὸ *Rem.* *d* Βιούς τε τινὰς *Ald. Arch. Vind.* Vide *H. Steph.* p. 741. Ed. *Gron.* *e* Τῆς τῇ *Arch.* τῆς τε *Vind.*; mox τῷ ἀδυμένῳ τῶν *Rem.*, scribae socordia. *f* Χοίρων *Ald. R. Paris. B. Valla*; χαίρων *Arch. V.*, χορῶν *M. Ask. Pasq.* *g Arch. V. M. Ask. Pasq.*, vulgo ταὶ γυναῖκες. Vide *Gronov.* I, 1. *h* Ὁ αὐλ. *Arch.* *i* Abest ab eodem. *k M. Ask. Pasq.*, alii τοὔνομα aut τὸ οὔνομα· spectat haec *Plut.* de Malign. p. 857. *l* Iidem et margo *Steph.* in ceteris ἀπηγησ. *m Ald. V. Arch. R. Paris. B.*, ποιεῦσι *M. Ask. Pasq.* *n Arch. V. M. Pasq. Ask.*, *Steph.* ora, alii ἀπηγησ. *o* αὐτὸν *Arch.*

---

29. Τοῦ αὐτοῦ χρόνου, τῇ αὐτῇ πανσελήνῳ] Emendabat sequentia τοὺς ἔρσενας ὗς Cl. *Reiskius*, nulla, uti opinor, urgente caussa: rectius admonet, verba praescripta bene habere atque innuere, Lunae et Baccho eodem tempore et plenilunio, totius anni uno eodemque, sues inmolatos fuisse. Adiungere potuisset *Plutarchi* et *Aeliani* testimonia, quorum posterior de Animal. X, 16. θύουσιν αὐτῇ *Lunae* ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ὗν· ille Isid. et Osir. c. 8. θύοντες ἅπαξ ὗν ἐν ΠΑΝΣΕΛΗΝΩι καὶ καταθυόντες. Ea enim explanationem dubio eximunt. Verum adnectitur post nonnulla θυσίη —— τῶν ὑῶν τῇ Σελήνῃ ποιέεται, nulla Bacchi habita ratione, in quis πανσελήνῳ oportuisse, Cl. *de Pauw* opinio est. Equidem, etsi idem sacrorum genus adgnosco, nihil demuto. Lunae unice meminit, siquidem eius honori praecipua erat illa festivitas; quare et *Aelianus* solam nominavit.

39 Ὑπ' ἀσθενείης βίου] *Aldinum* βίους τε τινὰς *H. Stephanus* in Prolegom. secundae Editionis scribendum docuit βαιοὺς, voluit certe: at non recordatus fuit, ἀσθενείην *Nostri* usu *morbum* esse, ἀσθενείην βίου egestatem et victus tenuitatem, ut IV, 135. VIII, 51. Maneat proinde dictionis genus. Σταιτίνας ὗς posuit, sicuti *Plutarchus* in Lucullo p. 498. A. οἱ μὲν Cyziceni ἡπτέρυν βοὸς μελαίνης πρὸς τὴν θυσίαν καὶ ΣΤΑΙΤΙΝΗΝ πλάσαντες τῷ βώμῳ παρέστησαν. Quorum, morem eiusmodi adfirmantium, *St. Berglero* indicium debeo. Porro τῆς ὀρτῆς τὴν δορπίην ex Apaturiorum festo Ionum die huc derivavit.

45. Πλὴν χορῶν] Larga *Gronovii* dissertatio *chorea*

Cadmo edoctus. Dii Græci ab AEgyptiis et Pelasgis. Neptunus ab Afris. Heroes ignoti AEgypto. Pelasgorum Samothracia.

παραλλάξαντα. ὑ γὰς δὴ συμπεσέειν γε φήσω τά τε ἐν Αἰγύπτῳ ποιεύμενα τῷ θεῷ, καὶ τὰ ἐν τοῖσι Ἕλλησι. [a] ὁμότροπα γὰς ἂν ἦν τοῖσι Ἕλλησι, καὶ οὐ πως [b] ἐσαγμένα. οὐ μὴν οὐδὲ φήσω ὅκως Αἰγύπτιοι παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον ἢ τοῦτο, ἢ ἄλλο κυ τι νόμαιον. πυθέσθαι δέ μοι δοκέει [c] μάλιςα Μελάμπυς τὰ περὶ τὸν Διόνυσον παρὰ Κάδμυ τε τῦ Τυρίυ, καὶ τ σὺν αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ἀπικομένων ἐς τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην χώρην. Σχεδὸν δὲ καὶ [d] πάντα τὰ ὀνόματα τ θεῶν ἐξ Αἰγύπτυ ἐλήλυθε ἐς τὴν Ἑλλάδα. διότι μὲν γὰς ἐκ τ βαρβάρων [e] ἧκει, πυθανόμενος ὕτω εὑρίσκω ἐὸν. δοκέω δ' ὧν μάλιςα ἀπ' Αἰγύπτυ ἀπῖχθαι. ὅτι γὰς δὴ μὴ Ποσειδέωνος, καὶ Διοσκούρων, ὡς καὶ πρότερόν μοι ταῦτα εἴρηται, καὶ Ἥρης, καὶ Ἱςίης, καὶ [f] Θέμιος, καὶ Χαρίτων, καὶ Νηρηΐδων, [g] τ ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι αἰείκοτε τὰ οὐνόματά [h] ἐσι ἐν τῇ χώρῃ. λέγω δὴ τὰ λέγυσι αὐτοὶ Αἰγύπτιοι· τ δὲ οὔ φασι θεῶν γινώσκειν τὰ οὐνόματα, οὗτοι δέ μοι δοκέυσι ὑπὸ Πελασγῶν ὀνομασθῆναι, πλὴν Ποσειδέωνος· τῦτον δὲ τὸν θεὸν παρὰ Λιβύων ἐπύθοντο. [i] οὐδαμοὶ γὰς ἀπ' ἀρχῆς Ποσειδέωνος οὔνομα ἔκτηνται, εἰ μὴ Λίβυες· καὶ τιμέουσι τὸν θεὸν τοῦτον αἰεί. Νομίζυσι δ' ὧν Αἰγύπτιοι [k] ὑδ' ἥρωσι οὐδέν. Ταῦτα μέν νυν, καὶ ἄλλα πρὸς τύτοισι, τὰ ἐγὼ φράσω, Ἕλληνες ἀπ' Αἰγυπτίων νενομίκασι. τοῦ δὲ Ἑρμέω τὰ ἀγάλματα ὀρθὰ ἔχειν τὰ αἰδοῖα [l] ποιεῦντες, ὐκ ἀπ' Αἰγυπτίων μεμαθήκασι, ἀλλ' ἀπὸ Πελασγῶν, πρῶτοι μὲν Ἑλλήνων ἀπάντων Ἀθηναῖοι παραλαβόντες, παρὰ δὲ τύτων ὡ ἄλλοι. Ἀθηναίοισι [m] γὰς ἤδη τηνικαῦτα ἐς Ἕλληνας τελέυσι Πελασγοὶ σύνοικοι ἐγένοντο ἐν τῇ χώρῃ· ὅθεν περ καὶ Ἕλληνες ἤρξαντο νομισθῆναι. ὅςις δὲ τὰ Καβείρων ὄργια 109 μεμύηται, τὰ Σαμοθρήικες ἐπιτελέυσι [n] παραλαβόντες παρὰ Πελασγῶν, οὗτος ὠνὴ οἶδε τὸ λέγω. τὴν γὰς Σαμοθρήικην οἴκεον πρότερον Πελασγοὶ οὗτοι, [o] τοί περ Ἀθηναίοισι σύνοικοι ἐγένοντο, καὶ παρὰ τύτων Σαμοθρήικες τὰ ὄργια παραλαμβάνυσι. ὀρθὰ ὧν ἔχειν

tantem. Neque enim dixerim, quæ in AEgypto fiunt huic deo, casu congruere cum iis, quæ in Græcia; nam simili modo ea fuissent Græcis, non autem recens inducta. Neque tamen dicam AEgyptios a Græcis fuisse mutuatos aut hoc aut aliud quippiam ad ritus pertinens. Videtur autem mihi Melampus, quæ ad Bacchum pertinent, audisse ex Cadmo Tyrio et illis, qui cum eo e Phœnice venerunt in terram nunc Bœotiam appellatam. Ac omnia fere deorum nomina ex AEgypto in Græciam venerunt. Nam ex barbaris venisse scisitatus ita esse comperio. Reor igitur ex AEgypto præcipue venisse. Nam præter Neptuni, et Castorum, quemadmodum a me superius dictum est, et Iunonis, et Vestæ, et Themidis, et Gratiarum, et Nereidum, nomina aliorum deorum fuerunt perpetuo AEgyptiis in regione. Dico autem quæ ipsi dicunt AEgyptii. Quorum vero deorum negant se noscere nomina, isti videntur mihi a Pelasgis fuisse nominati, præter Neptunum; hunc quippe Deum ab Afris audierunt. Etenim Neptuni ab initio nulli obtinuerunt nomen, nisi Afri, qui semper hunc deum in honore habent. Sed heroas AEgyptii nullo cultu prosequuntur. Hos itaque ritus et alios præterea, quos ego referam, Græci sunt ab AEgyptiis mutuati. Sed ut Mercurii statuas facerent rectis cum veretris, non ab AEgyptiis, sed a Pelasgis didicerunt, primi quidem ex omnibus Græcis Athenienses nacti, et ab his alii. Nam Atheniensibus iam ea tempestate inter Græcos descriptis, contiguas domos in ea regione Pelasgi habuerunt, unde etiam pro Græcis incepere existimari. Hoc quod dico, quisquis Cabirorum sacra initiatus est, quæ Samothraces peragunt a Pelasgis accepta, novit. Nam Samothraciam prius incolebant hi Pelasgi, qui cum Athenienses habitaverunt, et ab illis orgia Samothraces accipiunt. Itaque primi e Græ-

[a] Ὁμότροπα *Arch. Vind.*, tum, uti *Ald.* γὰρ ἦν. *Mediceo Pasi.* et *Ask.* debetur editum. [b] *M. Ask. Pasi.*, ἐσηγμένα *Paris. B. Rem.*, ἐσηγημένα ora *Steph. Ald. Vind. Arch.*, qui mox οὐ μέν. [c] Desit *Arch.*, qui cum *Vind.* statim Τύρεω. [d] Πάντων τῶν θ. τὰ οὐν. *Arch. Vind.* [e] Ἥκε *Arch.* [f] Θέμιδος *Pasi. Ask.* et Νηρηΐδων posterior. [g] *Med.* et *Ask. Pasi.*, ceteri cum *Edd.* καὶ τῶν ἄλλων· perperam. [h] Εἰσὶ *Arch.* [i] *Ask. M. Pasi.* in aliis οὐδαμῇ. Mox κέκτηνται *Arch. Pasi. Ask.* [k] Οὐ δὴ δρῶσιν *Arch. V. Valla.* Paullo supra *Ask.* τοῦτον εἶναι. [l] Ποιεῦνται *Arch. Vind.* [m] Ex *Med.* et *Ask. Pasi.*, γὰρ δὴ *Ald.*, in *Arch.* et *Vind.* δὴ desideratur. Porro ὡ ἄλλοι plerique hic omnes. [n] *M. Ask. Arch. Pasi.*, λαβόντες vulgo. Mox τὸ λέγω iidem, alii τά. Tum Σαμοθρήκην *V. Arch. Ask.* [o] *Ald. R. Vind.*, οἵ περ *M. Ask. Arch. Pasi.*, neglecto Ionismo.

67. Ὁμότροπα γὰρ ἂν ἦν τοῖς Ἕλλησι] Desiderant in his docti viri multa. Signum extulit Cl. *de la Barre* Hist. Acad. Inscript. T. VI. p. 274., omnia haec sequentibus, ut ratiocinium cohaereat, subnectens: coniunctionis γὰρ mirificam saepe positionem ait esse; poni nonnunquam periodi principio, cuius fini accedere debeat: corrigi oportere ὁμότροφα γὰρ ἂν ἦν. Velle scriptorem, *Non dicam etiam Aegyptios a Graecis sacrorum ritus esse mutuatos: neque enim tum Graecis fuissent recentes ac novissime introducti, sed una cum ipsis exstitissent quasi congeniti.* Sic ille. Ego vero desidero stabilitam voculae γὰρ talem consuetudinem, nec fero conmutatam verborum explanationem, nedum ὁμότροφα. Recte dixeris ὁμότροφα ἀνθρώποισι θηρία, sicuti II, 66., quae una cum hominibus aluntur et victitant, sive ὁμοῦ τρεφόμενα apud *Xenophontem:* de cerimoniis credam, ubi exempli fuerit copia. Aliud sectatus est Cl. *Reiskius*, excidisse ante haec scisens, οὐδὲ λαβεῖν αὐτὰ παρ' Αἰγυπτίων Ἕλληνας· *nolo quoque adseverare ab Aegyptiis haec sacra Graecos accepisse.* ὁμοιότροπα γὰρ ἂν ἦν —. Quae mihi negare videntur, quod *Herodotus* saepissime insinuat, Graecos ab Aegyptiis sacrorum plures ritus sumsisse: tum ὁμότροπα leviter mutantur, quae sua scriptor agnoscit: memorant certe Athenienses ἤθεά τε ὁμότροπα, quae cum reliquis Graecis conmunia et consimilia in Sacris observabant VIII, 144. suntque ὁμότροποι in *Theophrasti* Charact. c. 26., quorum iidem mores, idem vitae institutum. Vt paucis absolvam: negat *Herodotus* casu fortuito quadrasse Dionysia Aegyptiorum et Graecorum: tum enim in omnibus gemina germana, quod secus erat, neque noviter in Graeciam invecta esse debuisse. Itaque aliunde advenisse, sed in paucis transmutata.

70. Μελάμπους τὰ περὶ τὸν Διόνυσον &c.] Haec *Diodoro* obversata suspicor I, 97., Melampodem tamen in Aegyptum deducenti. De *Nicephoro*, cui Αἰγυπτίων ἱερογραμματεὺς καὶ ἱεροφάντης Melampus, non repeto dicta.

79. Τῶν ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι] Sic iuncta procedere debent. *Gronovius* copulam, his olim praefixam, iustissime induxit: turbabat scriptoris sententiam. Scripsi praeterea τῶν δὲ, distracta voce, quod et *Reiskio* libuit. Neptunum vero Afrorum habet IV, 188. atque hinc *Eustath.* in Homer. p. 1386, 38.

88. Ἀπ' Αἰγυπτίων νενομίκασι] Explent locutionis formulam, adscito et intellecto ex sequentibus μαθόντες. Vide *Abreschii* Dilucid. Thucyd. p. 493. et de Mercurii Graecorum obscoenius excitata et inprobiore natura *Kuhnium* in *Pausaniae* L. IV, 26. p. 518. Est autem *Nostri* plausibilis suspicio, siquidem Hermetis Aegyptii paullo diversior habitus et indoles in Panth. *Iablonskii* L. V, 5. Iam cur ἤδη τηνικαῦτα *acrius multo* quam δὴ τηνικ. sit, causa nulla est, nisi ex deliciis *Medicei.* Auctor ipsemet *Aldinum* modo, modo illud maluit, sicuti alii. Inspice I, 63. VI, 53., *Sophoclem* Oed. Colon. v. 436. *Procopium* B. Vandal. II, 4.

99. Τοί περ Ἀθηναίοισι] Hoc melius. Confer I, 57. In Samothracum mysteriis ex Pelasgorum sermone Mercurius Κασμίλου titulo censebatur, quod scholia ad *Apoll. Rh.* I, 917. testantur. Mox τὰ ἐν τοῖς ἐν Σαμ. idem censendum ac κατὰ τὰ, sive ὡς.

9. Ὅτι

Et hi deos non distinctos nominibus habuerunt; quæ mox ab AEgypto. Dodonæ unum oraculum Græciæ. Hesiodus et Homerus 400. annis ante auctorem.

Græcis Athenienſes a Pelasgis edocti, ſtatuas Mercurii ut erecta pudenda haberent fecerunt. De qua re Pelasgi ſacrum quendam ſermonem retulerunt, qui in Samothraciæ my-
52 ſteriis declaratus est. Isti Pelasgi antea diis vota facientes omnia immolabant, quemadmodum ego apud Dodonam audiendo cognovi; nulli autem eorum cognomen neque nomen imponebant, quippe non audierant uspiam. Deos autem cognominaverunt eos ob id, quod cum ornatu poſuerint omnes res atque omnes distributiones. Multo deinde progreſsu temporis quum aliorum deorum nomina reſciverunt ex AEgypto digreſsa, post multo nomen Bacchi intellexerunt. Itemque aliquanto post de nominibus in Dodona oraculum petiverunt. Namque hoc oracullum ex eis, quæ apud Græcos ſunt, oraculorum vetustisſimum eſse existimatur, atque adeo ſolum erat ea tempeſtate. Conſulentibus igitur Pelasgis apud Dodonam, nunquid nomina, quæ a barbaris advenirent, adſciſcerent, oraculum redditum est, ut illis uterentur. Atque ita ex eo tempore ſacrificaverunt, deorum nomina nuncupantes, et ea deinceps ab Pelasgis Græci
53 exceperunt. Vnde autem unusquisque deorum extiterit, an vero cuncti ſemper fuerint, aut qua ſpecie, ignorarunt usque prius et heri, ut ſic dicam. Nam Heſiodus atque Homerus, quos quadringentis, et non amplius, annis ante me opinor extitiſse, illi fuere qui Græcis theo-

Εἶχεν τὰ αἰδοῖα τἀγάλματα τῦ Ἑρμέω, Ἀθηναῖα πρῶτοι Ἑλλήνων [a] παρὰ Πελασγῶν μαθόντες, ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Πελασγοὶ ἱρόν τινα λόγον περὶ αὐτοῦ ἔλεξαν, τὰ ἐν τοῖσι ἐν Σαμοθρηίκῃ μυστηρίοισι δεδήλω-
5 ται. Ἔθυον [b] δὲ πάντα πρότερον οἱ Πελασγοὶ θεοῖσι ἐπευχόμενοι, ὡς ἐγὼ ἐν Δωδώνῃ οἶδα ἀκούσας· ἐπωνυμίην δ' οὐδ' οὔνομα ἐποιεῦντο οὐδενὶ αὐτέων· οὐ γὰρ [c] ἀκηκόεσάν κω· θεοὺς δὲ προσωνόμασάν σφεας ἀπὸ τοῦ τοιῦτο, ὅτι [d] κόσμῳ θέντες τὰ πάντα πρήγματα καὶ πάσας νομὰς εἶχον. [e] ἐπεί τε δὲ χρόνῳ πολλῷ διεξελθόντος, ἐπύθοντο ἐκ τῆς Αἰγύπτου [f] ἀπικόμενα τὰ οὐνόματα τῶν θεῶν τῶν ἄλλων, Διονύσου δὲ ὕστερον πολλῷ ἐπύθοντο· καὶ μετὰ χρόνον ἐχρηστηριάζοντο περὶ τῶν οὐνομάτων ἐν Δωδώνῃ. τὸ γὰρ δὴ μαντήϊον τοῦτο [g] νενόμισται ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἕλλησι χρηστηρίων εἶναι· καὶ ἦν τὸν χρόνον τοῦτον μοῦνον. ἐπεὶ ὦν ἐχρηστηριάζοντο ἐν τῇ Δωδώνῃ οἱ Πελασγοὶ εἰ ἀπέλωνται τὰ οὐνόματα [h] τὰ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἥκοντα, ἀνεῖλε τὸ μαντήϊον χρᾶσθαι. ἀπὸ μὲν δὴ τούτου τοῦ χρόνου ἔθυον, τοῖσι οὐνόμασι τῶν θεῶν χρεώμενοι. παρὰ δὲ Πελασγῶν Ἕλληνες [i] ἐξεδέξαντο ὕστερον. Ἔνθεν δὲ ἐγένετο ἕκαστος τῶν θεῶν, [k] εἴτε δ' ἀεὶ ἦσαν πάντες, ὁκοῖοί τέ τινες τὰ εἴδεα, οὐκ ἠπιστέατο μέχρι οὗ [l] πρώην τε καὶ χθὲς, ὡς εἰπεῖν λόγῳ. Ἡσίοδον γὰρ καὶ Ὅμηρον ἡλικίην τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μευ πρεσβυτέρους γενέσθαι, καὶ οὐ πλέοσι. οὗτοι δέ εἰσι οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι, καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς

a Mxb. παρ. Πελάσγων *Pasſ. Arcb. Ask. V.* *b* Omittunt iidem et *M.* καὶ, quod vulgo ante δέ. Paullo ſuperius τοῖσι Σκμοθρ. ſine praepoſitione *Ald. V. Arcb.* *c* Ἀκηκόασιν ἂν κόθεν, οὓς δὲ *Arcb. V. Valla.* *d* Κοσμωθέντες *Arcb. V.*, tu vide *Euſtath.* Il. A. p. 19, 2. *e* *Pasſ. M. Ask.*, ἔπειτα δὲ *Aldus* et alii. Lege notas *Gronov.* 1, 19.; mox διελθόντος plures. Ex *M. Pasſ.* vulgatum. *f* Ἀπηγμένα *Ald. Arcb. V. R.*, unde in ora *Steph.* ἀπηγμένα non male, uti C. 58., et ἀπικόμενα, quod in *Pasſ. M.* *g* *Pasſ. M. Ask. Arcb.*, νενόμισο *Ald.* et alii. *b* Deſit *Arcb.* *i* *R. Ask.* ora *Steph. M.*, ἐδέξαντο ceteri. Mox ὅθεν δὲ *Ald. V. R.*, quod non damno: ἔνθεν *M. Pasſ Ask.*, qui ἐγένοντο cum *Arcb.* *k* *M. Ask. Pasſ.*, alii ſpernunt δέ. *l* *Ald. Arcb. R. V. Paris. B. C. Athenagoras* Apol. C. 14., qui haec citat, ſicuti *Cyrillus* in *Iulian.* III. p. 76. πρίν τε *M. Pasſ.*

9. Ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πάντα] Putes haec *Clementi Alex.* in mente fuisſe, cum fine *Stromat.* primi, Θεὸς δὲ παρὰ τὴν θέσιν εἴρηται, καὶ τάξιν, καὶ τὴν διακόσμησιν· namque *Protrept.* p. 22. derivationem *Platonis* Cratyl. p. 397. amplectitur. Prisci illi θεοὺς ex θῶ, unde τίθημι natales accepit, formarunt. Θεὸς itaque ὁ πάντα τιθεὶς καὶ ποιῶν *Euſtathio* in Hom. p. 1148., eamdem ibi originationem probanti: namque alibi ſequitur aliud, quae et *Etymologi* fluctuatio. Sed his non immoror. Quae ſupra depoſita ſunt, πάντα πρότερον ἔθυον *Laurentius* verterat *in deorum invocatione omnia immolabant*, ſecutusque ex parte *Gronov.* est. *Palmerius* vero, *quid ſibi vult ea verſio? num etiam ſtercus et feces diis immolabant?* Πάντα, ut ſaepiſsime, idem esſe ac πάντως, vertendumque *primi omnium ſacrificavere.* Tu intellige θύσιμα, quod tali in dictione adſciſci oportere, ſupra vidimus.

17. Εἰ ἀνέλωνται] Vereor ut ſe tueri queat: ad normam uſitatam corrigi facile poterit: εἰ ἀνέλοιντο, ſive, εἰ ἀνελοίατο τὰ οὐνόματα τὰ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἥκοντα, *num in uſum reciperent* ſciſcitantibus, reſponſum fuit χρέεσθαι. L. VIII, c. 49. εἰ νικηθέωσι, quod adoptavit *Gronovius*, ferri nequit. VALCKEN.

23. Μέχρι οὗ πρώην] Recte dederat Valla: *ignoratum est niſi nuper atque heri, ut ſic dicam.* Quod his ſubſtitutum fuit, *ut vere dicam*, congruit *Thucydideo* ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, VI, c. 12. ubi contra res minus accurate videtur finienda, formulam adhibet *Thucyd.* ὡς εἰπεῖν· idem est *Herodoteum* ὡς εἰπεῖν λόγῳ, *Luciani* Timon. §. 8. οὕτωσὶ μὲν εἰπεῖν, quodque multo frequentius occurrit, ὡς ἔπος εἰπεῖν, *ut ita dicam.* Hoc quum in Epiſt. ad Hebr. VII, 9. legeretur, exemplorum congeſserunt affatim. Utramque *Herodoti* formulam iunxit *Plato* de LL. III, p. 677. D. ὡς ἔπος εἰπεῖν χθὲς καὶ πρώην γεγονότα· nuspiam in ista paene proverbiali formula, de qua *Gataker.* egit ad *M. Antonin.* X, 7. reperietur πρὶν, quod hic perperam a *Gronovio* poſitum *Weſſelingius* V. C. iam monuerat ad *Diodor.* T. I, p. 118. VALCKEN.

23. Μέχρι οὗ πρώην τε καὶ χθές] Magni facio *Mulic.* et illi conſentaneos. Sed intra modum. Exemplum ſimilis locutionis, etsi *Gronovii* ſollers fuerit opera, nusquam ſe obtulit. Contra receptisſimum et proverbii inſtar πρώην τε καὶ χθὲς, quod *Athenagoras* hic reperit et tot MSS. ratum habent. Dedi ex *Demoſthene* et *Diodoro* ad eum ſcriptorem II, 5. quaedam; quibus adcumulo *Ioſephi* adv. Apion. I, 2. παρὰ τοῖς Ἕλλησι ἅπαντα νέα, καὶ χθὲς καὶ πρώην, ὡς ἂν εἴποι τις, εὑρήσεις γεγονότα· tum II, 2. de Pythagora οὐκ ἐχθὲς καὶ πρώην γεγονότος. et C. 15. ὡς ἐχθὲς δὴ καὶ πρώην· porro *Libanium* T. II. p. 124. C. et ea abunde ſunt.

25. Τετρακοσίοισι ἔτεσι] Clasſicus locus est de Homeri et Heſiodi aetate, neque ad verum incongruus. Herodotus natus est ex *Pampbilae* iudicio apud *Gellium* XV, 23, exeunte Olymp. LXXIV., paullo ante famoſam Xerxis in Graecos expeditionem: hinc in ſuperiora tempora ſi retrocedas, iustus ad Lycurgi et Iphiti aetatem progreſsus erit. Homerum vero utrique fuisſe aequalem, plures olim cenſuerunt, docente *Marsbamo* Canon. Chronic. p. 437. et *Dodwello* Diſs. de Cycl. III. p. 153. Hactenus itaque res bene haberet. At ubi calcem *Vit. Homeri*, quae *Noſtro* tribuitur, inſpexeris, alia omnia videbuntur dicenda; adnumerantur anni istic IOCXXII. ab Homeri aevo ad Xerxis expeditionem, inſigni discrimine; cui quidem medetur Ill. *Scaliger* ad *Euſeb.* Chron. p. 102. ibi legendo ἔτεά ἐστι τετρακόσια εἴκοσι δύο· Sic ſane discordia nulla. Contra venit *Bouberius* Diſs. Herodot. C. XI, p. 124. nihil isto in calculo inmutandum, ſed his in numeris, pertendens: ſcribendum esſe ἡλικίην ἑπτακοσίοισι ἔτεσι —— πρεσβυτέρους, *ſeptingentis annis mea aetate ſuperiores esſe.* Addit talia, ſi de Troia capta ſermo esſet, quae colore et ſpecie non carent. Conſtant hic numeri *Codd.* omnium conſpiratione, nec viderunt diverſos hoc loco *Athenagoras* et *Cyrillus.* Sitne *Noſter* Vitae Homeri ſcriptor in controverſia haeret; quae ſi vel ſecundum Herodotum pronuncietur, erit fortasſe expeditior difficultatis ratio, uti ſuo loco declarabitur.

27. Οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι] Inventores Theogoniae, antea Graecis ignotae, Homerum et Heſiodum fuisſe, ſi ſignificarit, aut erroris aut reus erit inprudentiae. Uterque poëta, quae de Diis canunt, non ut nova et a ſe primum excogitata perhibent, ſed cognita et a maioribus accepta. Tetigit eam rem *Io. Clericus* ad princ. Theogon. *Heſiodi* et ad v. 211. At alia verborum ſententia; indicant primos verſibus de-

τὰς ἐπωνυμίας δόντες, καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες, καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες. οἱ δὲ [a] πρότεροι ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γενέσθαι, ὕστερον, [b] ἐμοί γε δοκέειν, ἐγένοντο τούτων. καὶ τὰ μὲν πρῶτα αἱ Δωδωνίδες ἱρήιαι λέγουσι· [c] τὰ δὲ ὕστερα, τὰ ἐς Ἡσίοδόν τε καὶ Ὅμηρον ἔχοντα, ἐγὼ λέγω. Χρηστηρίων δὲ περὶ [d] τοῦ τε ἐν Ἕλλησι καὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ τόνδε Αἰγύπτιοι λόγον λέγουσι. ἔφασαν οἱ ἱρέες τοῦ Θηβαιέος Διὸς, δύο γυναῖκας ἱρηίας ἐκ [e] Θηβέων ἐξαχθῆναι ὑπὸ Φοινίκων· καὶ τὴν μὲν αὐτέων πυθέσθαι ἐς Λιβύην πρηθεῖσαν, τὴν δὲ, ἐς τοὺς Ἕλληνας. ταύτας δὲ τὰς γυναῖκας εἶναι τὰς ἱδρυσαμένας τὰ μαντήια πρώτας ἐν τοῖσι εἰρημένοισι ἔθνεσι. εἰρομένου δέ μευ ὁκόθεν οὕτω ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγουσι, ἔφασαν πρὸς ταῦτα ζήτησιν μεγάλην ἀπὸ σφέων γενέσθαι τῶν γυναικῶν τουτέων· καὶ ἀνευρεῖν μέν σφεας οὐ δυνατοὶ γενέσθαι· πυθέσθαι δὲ ὕστερον ταῦτα περὶ αὐτέων τάπερ δὴ ἔλεγον. Ταῦτα μέν νυν τῶν ἐν Θήβῃσι ἱρέων ἤκουον. [f] τάδε δὲ Δωδωναίων Φασὶ αἱ προμάντιες, δύο πελειάδας μελαίνας ἐκ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων ἀναπταμένας, τὴν μὲν αὐτέων ἐς Λιβύην, τὴν δὲ παρὰ σφέας ἀπικέσθαι. ἱζομένην δέ μιν ἐπὶ φηγόν, αὐδάξασθαι φωνῇ [g] ἀνθρωπηίῃ, ὡς χρεὼν εἴη μαντήιον αὐτόθι Διὸς γενέσθαι. καὶ αὐτοὺς ὑπολαβεῖν θεῖον εἶναι τὸ ἐπασγελλόμενον αὐτοῖσι, καὶ σφεας ἐκ τούτου ποιῆσαι. τὴν δὲ ἐς τοὺς Λίβυας οἰχομένην πελειάδα, λέγουσι Ἄμμωνος χρηστήριον κελεῦσαι τοὺς Λίβυας ποιέειν· ἔστι δὲ καὶ τοῦτο Διός. [h] Δωδωναίων δὲ αἱ ἱρήιαι, τῶν τῇ πρεσβυτάτῃ οὔνομα ἦν Προμένεια, τῇ δὲ [i] μετὰ ταύτην, Τιμαρέτη, τῇ δὲ νεωτάτῃ, Νικάνδρη, ἔλεγον ταῦτα. συνωμολόγεον δέ σφι καὶ οἱ ἄλλοι Δωδωναῖοι οἱ περὶ τὸ

theogoniam fecerunt, deisque et cognomina dederunt honoresque et artificia separaverunt, et figuras eorum designaverunt. Quibus viris qui poëtæ feruntur extitisse priores, posteriores, ut ego opinor, illis fuerunt. Et prima quidem illa Dodonides sacerdotes memorant: posteriora autem ad Hesiodum et Homerum spectantia, ego refero. At de oraculis sive illo, quod habent Græci, sive illo, quod in Africa est, talia AEgyptii commemorant. Narrabant sacerdotes Iovis Thebæensis, duas feminas, quæ essent sacerdotes, Thebis a Phœnicibus fuisse abductas: et se audisse harum unam in Africam fuisse venundatam, alteram in Græcos: atque has feminas esse, quæ primæ apud dictas gentes oracula constituissent. Percontantique mihi unde id commemorarent, tanquam sic plane compertum habentes, ad hæc responderunt, maiorem in modum se institisse vestigare de his mulieribus, nec tamen unquam invenire potuisse, sed postea hæc quæ dicebant de eis audisse. Hæc quidem igitur Thebis e sacerdotibus audivi. Antistites autem Dodonæorum hæc aiunt: Geminas Thebis AEgyptiis columbas evolantes, utramque nigram, unam quidem in Africam venisse, alteram ad ipsos: quæ fago insidens humana voce eloquuta sit, fatum esse, ut eo loci Iovis oraculum condatur: et ipsos interpretatos esse, quod ipsis annunciaretur id fieri divinitus, et inde se ita fecisse: eam vero quæ ad Afros abisset columbam, dicunt iussisse illos Ammonis oraculum condere; quod et ipsum Iovis est. Ita referebant Dodonæorum sacerdotes, quarum vetustissimæ nomen erat Promeneæ: proximæ, Timaretæ: minimæ natu, Nicandræ; et his consentiebant reliqui Dodonæi, qui circa templum in

[a] Πρότεροι *V.* et ora *Steph.* [b] *M. Ask.*, ἐμ. δοκέειν *Ald.*, δοκέει *Arch.* [c] *M. Pasi.* ceteri τὰ δὲ ὕστερον. [d] *Ask. Arcb. Pasi.*, *Medic.* quoque sed sine ἐν' vulgo καὶ τῶν τε ἐν Ελ. [e] Θηβαίων omnes, prave. Paullo ante ἱέρειαι *Ask. Pasi.* [f] *M. Ask. Pasi.*, in ceteris τὰ δὲ duntaxat. Δωδωνέων *Arch. Vind.* tanquam ex Δωδῶναι apud *Steph. Byz.* et statim Θηβαέων, tum Αἰγυπτιέων cum *Pasi. Ask.*, Αἰγυπτίων vulgo. Confer *Theon.* Progymn. p. 90. Porro ἀναπταμένας *Ald. Arch. V. R. Paris B.*, *Eustath.* in Odyss. p. 1760, 50. ubi haec tangit; ἀναπτομ. *Pasi. M. Ask.* [g] *Ask. Pasi.*, ἀνθρωπίνῃ *Ald.* et *Edd.* [h] Δωδώνεων *Arch.* et ἱρήιαι sine articulo. [i] *Eustath. Arch. V. R. Paris. B.* et *Ald.*, ταύτην *M. Pasi.* et statim οἱ ἄλλοι cum *Ask.*, articulus aliis abest.

scripisse atque ornasse. Simile *Diogenis Laërt.* praef. §. 3. de Musaeo ποιῆσαι δὲ θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον. h. e. *scriptis versibus exposuisse.* Memini magnum nostra aetate virum aliter *Diogenem* explicuisse, de quo *Miscell. Obs.* Amstel. Vol. III. p. 346. Sed ποιῆσαι hoc significatu tritum. Tale Musae III, 38. καὶ ὀρθῶς μοι δοκέει Πίνδαρος ποιῆσαι· nec diversum ambiguum istud *Sophoclis* Περικλῆς ΠΟΙΕΙΝ μὲν ἔφη με, στρατηγεῖν δὲ οὐκ ἐπίστασθαι in *Athenaei* XIII. p. 604. D., quem quoque vide XIV. p. 627. D. et animadversionem *Casauboni*, *Platon.* in Lysida p. 205. A. et de Rep. II. p. 379. A. Merito autem ob turpes de diis fabulas ambo taxantur ab *Isocrate* Laudat. Busirid. p. 229. *Ed. Steph.*

34. Περὶ τοῦ τε ἐν Ἕλλησι &c.] In praepositionis absentia singularis est *Mediceus.* Supra C. 51. cum *Aldo* pauci τὰ ἐν τοῖσι Σαμοθρηίκῃ μυστηρίοισι. Non nescio praepositionis, ubi eam consuetudo requirebat, neglectum. Quo ex more Σπάρτῃ ξυνοῖκει τῷ πατρὸς ξυνευνέτῃ *Eurip.* Iph. Taur. v. 524. et v. 538. ἄλλως λέκτρ' ἔγημεν Αὐλίδι, quod utique ἔγημ' ἐν Αὐλίδι conmodum fuerat. *Sophocles* Trachin. v. 176. ὡς —— αὐδῆσαί ποτε Δωδώνι. *Plato* Menex. p. 245. τὰ τρόπαια τά τε Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς. Sunt ad manum consimilia, quae sicubi consensus conspiret MSS., auxilio esse poterunt. Sed et saepe elisa videtur scribarum inconsiderantia. Sit *Philostratus* exemplo Heroic. II. p. 694. quum de Ulysse διαφυγόντα δὲ αὐτὸν τὰ ἐκεῖ πάθη, ἀπώλεσεν αὐτῇ Ἰθάκῃ ὕστερον· dederat ἐν αὐτῇ Ἰθ. neque enim Neptunus Ulyssem una cum insula Ithaca, quae Graecorum eorum sententia, sustulit: devoravit ἐν praecedentis terminatio. Hoc *Herodoti* loco vincunt schedae, citra quarum adstipulationem, re postulante, Θηβέων recepi.

36. Γυναῖκας ἱρηίας ἐκ Θηβαίων] Quia supra scribit C. 35. ἱρᾶται μὲν οὐδεμιῆ οὔτε ἔρσενος θεοῦ οὔτε θηλέης· ἄνδρες δὲ πάντων τε καὶ παιδέων· non ἱρηίας, *sacerdotes*, illas fuisse censeo, sed *sacras*, sacerdotumque ministras; atque adeo scribendum: γυναῖκας ἱρὰς ἐκ Θηβέων ἐξαχθῆναι. Cap. 56. legitur: εἰ ἀληθέως οἱ Φοίνικες ἐξήγαγον τὰς ἱρὰς γυναῖκας, quarum alteram paulo dicit inferius ἀμφιπολεύσασαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διός· monstrat illud, fuisse mulieres ἱρὰς sive ἱεροδούλους. In templo Syriae Hierapolitano praeter sacerdotes fuisse ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων ἱρῶν scribit *Auctor.* lib. de Syria Dea §. 43. istius generis ἱεροδούλους *Strabo* vocat ἱερὰ σώματα VI, p. 418. B.

VALCKEN.

47. Ἐκ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων] Dialecti ratio ut hoc admitterem, perpulit. Πασέων, ἀλλέων, ἀπασθεισέων, ne alia advocem, praesidio sunt. *Theo*, detracta Ionica forma, ὅτι παρθένοι τινὲς ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων ἦσαν ἱέρειαι, ubi *Nostri* praescripto ἦχθησαν oportuerat: sunt et alia refingenda ibidem, quae missa facio. Ἀναπτομένας *Aristophanis* et *Hesychii* auctoritate servavissem, nisi *Eustathius*, quem magni, quando ex usu est, vir Celeb. aestimat, et tot membranae contraivissent.

50. Αὐδάξασθαι φωνῇ ἀνθρωπηίῃ] *Io. Iac. Wetstenius* ad secundam *Petri* Apostoli C. II, 16. plura coacervavit, quae ἀνθρωπίνῃ, si omnium eadem esset dicendi species, auxilio forent. Belle *Pasi.* et *Ask.*, pro quo *Gronov.* ad C. 57. prudenter.

56. Δωδωναίων δὲ αἱ ἱρήιαι] Haec et quae anteverterunt sacris Dodonaeis feminas fuisse antistites, liquido conmonstrant. *Strabo* autem L. VII. p. 506. B. primitus ἄνδρες ἦσαν οἱ προφητεύοντες ait, deinde τρεῖς γραῖαι, in mulierum numero consentiens. Unde sumserit *mares* istos *propbetas*, an ex ὑποφητῶν *Homeri* voce, an aliunde, quaerunt docti viri, praeter ceteros *Gronovius* Exercitat. de *Dodona* p. 23. Προμένεια *Eustathii* patronum, non locupletem tamen, habet.

57. Προμένεια] Graece non dicitur προμενὴς, sed πρευμενὴς et πρευμένεια· scripserat fortasse, Πρευμενίη vel Πρευμενηίη. *Benevolam* nomen illud designaret.

VALCKEN.

63. Δω-

56 in usu erant. De quibus ita mea fert opinio. Si re vera Phœnices eduxerunt feminas sacras, et earum alteram, ut in Africam, alteram, ut in Græciam exportarentur, vendiderunt: videtur mihi ista ipsa femina venundata esse in Thesprotos nunc dictæ Græciæ, antea vero Pelasgiæ vocatæ; deinde ancillans ibidem, condidisse sub fago ibi nata fanum Iovis; ut erat probabile, solitam Thebis tueri Iovis templum, quo processit, memoriam illic eius habere: atque hinc oracullum ab ea fuit institutum; et post linguam Græcam apprehensam, dixisse, sororem suam in Africa ab eisdem Phœnicibus, ut
57 ipsa fuisset, venundatam. Quod autem mulieres a Dodonæis columbæ vocatæ sunt, ob id mihi videtur factum, quia barbaræ essent; simile quid avibus sonare ipsis videbantur. Interiecto deinde tempore columbam humana voce loquutam aiunt, postquam quæ ipsi intelligerent, mulier loquebatur; tamdiu volucris modo sonare visa, quamdiu barbare loquebatur; nam columba quomodo humanam vocem sonaret? nigram autem columbam esse dicentes,
58 AEgyptiam feminam significant. Suntque similia inter se oracula, et illud apud Thebas AEgyptias, et hoc apud Dodonam; estque divinandi in templis ratio ex AEgypto oriunda. Ipsi certe AEgyptii extiterunt principes conventuum sacrorum et pomparum et adductionum, et ab eis Græci didicerunt. Cuius rei hoc apud me argumentum est, quod illa constet ab multo quodam tempore factitata, Græ-
59 canica vero recenter facta sunt. Nec vero semel quotannis conventum publicum celebrant AEgyptii, sed frequentes illos, præcipue quidem ac studiosissime ad urbem Bubastin, in ho-

56 τὸ ἱρόν. Ἐγὼ δ' ἔχω περὶ αὐτέων γνώμην τήνδε· εἰ ἀληθέως οἱ Φοίνικες ἐξήγαγον τὰς ἱρὰς γυναῖκας, καὶ τὴν μὲν αὐτέων ἐς Λιβύην, τὴν δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπέδοντο, [a] δοκέει ἐμοὶ ἡ γυνὴ αὕτη τῆς νῦν Ἑλλάδος, πρότερον δὲ Πελασγίης καλευμένης τῆς αὐτῆς ταύτης, [b] πρηθῆναι ἐς Θεσπρωτούς. ἔπειτα δουλεύουσα αὐτόθι, ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρόν· ὥσπερ ἦν οἰκὸς, [c] ἀμφιπολεύουσαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διὸς, ἔνθα ἀπίκετο, ἐνθαῦτα μνήμην αὐτοῦ ἔχειν. ἐκ δὲ τούτου, χρηστήριον κατηγήσατο, ἐπεί τε συνέλαβε τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, Φάναι δὲ οἱ ἀδελφεὴν ἐν Λιβύῃ πεπρῆσθαι ὑπὸ τῶν αὐτῶν Φοινίκων, ὑπ' ὧν καὶ αὐτὴ ἐπρήθη. Πελειάδες δέ μοι δοκέουσι κληθῆναι πρὸς Δωδωναίων ἐπὶ τῷδε αἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι ἦσαν· [d] ἐδόκεον δέ σφι ὄμοια ὄρνισι φθέγγεσθαι. μετὰ δὲ χρόνον τὴν πελειάδα [e] ἀνθρωπηίῃ φωνῇ αὐδάξασθαι λέγουσι, ἐπεί τε τὰ συνετά σφι ἤυδα ἡ γυνή· ἕως δὲ ἐβαρβάριζε, [f] ἐδόκεέ σφι ὄρνιθος τρόπον φθέγγεσθαι. ἐπεὶ τέῳ τρόπῳ ἂν πελειάς γε ἀνθρωπηίῃ φωνῇ φθέγξαιτο; μέλαιναν δὲ λέγοντες εἶναι τὴν πελειάδα, σημαίνουσι ὅτι Αἰγυπτίη ἡ γυνὴ ἦν. Ἡ δὲ μαντηίη, ἥ τε ἐν Θήβῃσι [g] τῆσι Αἰγυπτίῃσι καὶ ἐν Δωδώνῃ, παραπλήσιαι ἀλλήλῃσι τυγχάνουσι ἐοῦσαι. ἔστι δὲ καὶ τῶν [h] ἱρῶν ἡ μαντικὴ ἀπ' Αἰγύπτου ἀπιγμένη. [i] πανηγύρις δὲ ἄρα καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς πρῶτοι ἀνθρώπων [k] Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες μεμαθήκασι. τεκμήριον δέ μοι τούτου, τόδε· αἱ μὲν γὰρ φαίνονται ἐκ πολλοῦ του χρόνου ποιεύμεναι, αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ νεωστὶ ἐποιήθησαν. Πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐχ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, [l] πανηγύρις δὲ συχνάς. μάλιστα μὲν καὶ προθυμότατα [m] ἐς Βούβαστιν πόλιν, τῇ

Ag-

[a] Δοκέει *Arch. V.*, δοκέειν ceteri. [b] Προσθῆναι *Rem.* cum δουλεύσαι *Vind. Arch.*, δουλεύσασα *Ask.* [c] *M. V. Arch. Ask. Pasi.*, alii cum *Ald.* ἀμφιπολεῦσαν. Statim ἔνθα ἀπικ. *Paris. B. C. Ald. Arch. V. R.*, ἐνθαῦ. *Medic.* [d] *Eustath. Arch. V. Ask. Pasi.* et Scholiastes *Sophocl.* Trachin. v. 176., alii cum *Ald.* et *M.* ἔδοκεε. Porro ὄμοια *Vind.*, vulgo ὁμοίως. [e] *M. Ask. Pasi.*, ἀνθρωπίῃ *Arch. V.*, in aliis ἀνθρωπίνῃ. [f] Ὅρν. τροπ. ἔδοκεέ σφι φθέγγεσθαι *Pasi. Arch. V. Ask.*, non inconmode. [g] Τοῖσι Αἰγυπτίοισι *Vind.* [h] Ἱρῶν *Rem. Ald. Paris. B. C., V. Arch.*, ἱρέων *Pasi. M. Ask.*. [i] *Ask.*, πανηγύρεις *M.*, ceteri πανηγυρίας. Lege *Gron.* notas ad C. seq., et confer *Plut.* de Malign. p. 857. haec taxantem. Praecedens ἀπηγμένη in *Arch. Vind.* [k] Deest hoc *Arch.* [l] *M. Ask.*, πανηγύριας *Ald.* et alii. [m] Τὰ ἐς Βούβαστιν *Arch. V.*, ἐς Βούβαστιν ceteri, Βούβαστον *M. Ask.*; Vide *Steph. Byz.* Voc.

63. Δοκέει ἐμοὶ ἡ γυνὴ] Hoc praetuli; sunt γνώμην ἔχω et δοκέειν ἐμοὶ eiusdem paene potestatis, nec concinne conponuntur. Scripti *Codd.* in verbi scriptura passim variant, adtentique lectoris expostulant iudicium. Mecum facit *Reiskius.* Formulam eiusque usum illustrant *Reitzius* ad *Lucian.* Astrolog. C. 9. et *Abreschius* Diluc. Thucyd. p. 5. Quod sequitur de parte Graeciae, olim *Pelasgia*, ratum ex *Homero* et certum ponit *Thucydides* I, 3.

65. Ἔπειτα δουλεύουσα] Voce transposita hunc in modum ista commode scribi posse suspicor, ut altera mulierum videatur πρηθῆναι ἐς Θεσπρωτοὺς δουλεύουσα· ἔπειτα αὐτόθι ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ εὖ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρόν· ὥσπερ ἦν οἰκὸς, ἀμφιπολεύσασαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διὸς, ἔνθα ἂν ἀπίκετο, ἐνταῦθα μνήμην αὐτοῦ ἔχειν· *vendita, ut in Thesprotiam abduceretur servitutem servitura; postea illic sub procera quercu Iovis constituisse sacrarium, ut erat rationi congruum, quae Thebis in templo Iovis fuisset ministra, quo pervenisset illic eius colere memoriam.* VALCKEN.

67. Ἀμφιπολεύουσαν] Non multum refert, hoccine an *Aldin.* potius censeas; sapit tamen eius ἀμφιπολεῦσαν non nihil ex Ionia. Vide adscripta *Diodoro* XVI, 70. Mox ἔνθα ἀπίκετο mutari haud debuerat. Aliud ἐνθαῦτα et hic incongruum.

70. Ἐν Λιβύῃ πεπρῆσθαι] Nisi Codices iterum coniecturis obniterentur, paulo ante scribi malim χρηστηρίου κατηγήσατο· hic autem, ἐς Λιβύην π. Non quid evenisset in Africa, sed illud noverat mulier, comitem suam a Phoenicibus *fuisse venditam ut in Libyen abduceretur:* hoc vero saepe dicitur *Herodoto* ἐς Λιβύην πεπρῆσθαι vel πρηθῆναι. *Herod.* VIII, c. 105. παῖδας — ἐπώλεε ἐς Σάρδις τε καὶ Ἔφεσον. *Demosth.* p. 708, 23. πραθεὶς εἰς Λευκάδα· ob locum *Lucae* Act. VII, 9. similia quaedam fuere collecta: vid. Celeberr. *T. H*, in *Miscell. Obs.* VI, p. 344. Huc refero rarius illud Λακεδαίμονα γράμματα πεμφθέντα ἐάλωσαν ἐς Ἀθήνας· et de Periandro *Diogenis Laërt.* I, 94. τὸν παῖδα ἀπεκήρυξεν εἰς Κερκύραν, quaeque dantur similia. VALCKEN.

74. Ἐδόκεον δέ σφι ὄμοια &c.] Mira hominum studia; quod uni ridet, alteri accidit ingratum: si quid innoves aut coneris, in promtu acriora iudicia; quae equidem uti nec valde metuo, ita, prudentium ubi fuerint, non recuso. Hic allego novationis auctores Grammaticos ac schedas veteres, nexumque sermonis. Non nescio, quo fulcro ἔδοκεε niti queat: neque non intelligo, ὁμοίως probum multis videri. Ostendit Cl. *Hemsterhusius* utriusque usurpandi morem ad *Luciani* Somn. C. 2., adseruitque Ionibus ὅμοια τοῖς —. Edidit *Aldus* III, 35. ὅμοια τοῦσι πρώτοισι· mutavit *H. Stephanus*; et sic tamen eiusdem Musae c. 8. et 57. VII, 120. Quae autem fabulae origo atque unde antistites Dodonaeae πελειάδες, post doctissimorum virorum *Bochartī*, *Gronovii*, *Triglandii*, aliorumque suspiciones et coniecturas nondum in expedito versatur. *Valckenarium* adi ad *Tragici* Phoenisс. v. 1475.

82. Ἔστι δὲ καὶ τῶν ἱρῶν ἡ μαντικὴ] Sic ex *Florentino* vir Clarisс., *divinandi per sacerdotes rationem* intelligens; cuius explicationi pugnat C. 83., ubi ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσκέεται ἡ τέχνη sive *divinatio.* Alii ἱρῶν sive ἱρέων de victimarum extis interpretantur, et ad haruspicinam referunt: ἱρέων non aliud esse ac ἱρείων, sicuti χηνέα et βοέα, de anserum boumque carne, quae aliis χηνεῖα, βοεῖα: haec *Corn. de Paauw* et *Reiskii* opinio, qua ratione sacerdotum ars, quam illis scriptor negat, maneret. Mihi τῶν ἱρῶν μαντικὴ divinatio in templis, quae et responsis et signis absolvebatur, placet. Προσαγωγὰς explicat *Gronovius* et ad *Pauli* Epist. Roman. V, 2. Ephes. II, 18. docti interpretes.

90. Ἐς Βούβαστιν πόλιν] *Stephan. Byz.* Βούβαστος, πόλις Αἰγύπτου, ἣν Ἡρόδοτος Βούβαστιν φησι, διὰ τρῦ α.

Ἀρτέμιδι· δεύτερα ἐς Βούσιριν πόλιν τῇ Ἴσι ἐν ταύτῃ γὰρ δὴ τῇ [a] πόλι ἐστὶ μέγιστον Ἴσιος ἱρόν· ἵδρυται δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Αἰγύπτου ἐν μέσῳ [b] τῷ Δέλτα· Ἶσις δέ ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν Δημήτηρ. τρίτα δ' ἐς Σάϊν πόλιν τῇ Ἀθηναίῃ πανηγυρίζουσι· τέταρτα δὲ ἐς Ἡλιούπολιν τῷ Ἡλίῳ· πέμπτα δὲ ἐς Βουτῦν πόλιν τῇ Λητοῖ. ἕκτα δὲ ἐς [c] Πάπρημιν πόλιν τῷ Ἄρεϊ. Ἐς μὲν νυν [d] Βύβαστιν πόλιν ἐπειὰν κομίζωνται ποιεῦσι [e] τοιάδε. πλέουσί τε γὰρ δὴ ἅμα ἄνδρες γυναιξί, καὶ πολλόν τι πλῆθος ἑκατέρων ἐν ἑκάστῃ βάρι. αἱ μέν τινες τῶν γυναικῶν, κρόταλα ἔχουσαι, κροταλίζουσι· οἱ δὲ αὐλέουσι κατὰ πάντα τὸν πλόον· αἱ δὲ λοιπαὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀείδουσι, καὶ τὰς χεῖρας κροτέουσι· ἐπειὰν δὲ πλέοντες κατά τινα πόλιν ἄλλην γένωνται, ἐγχρίμψαντες τὴν βάριν τῇ γῇ, ποιεῦσι τοιάδε· αἱ μέν τινες τῶν γυναικῶν [f] ποιεῦσι τάπερ εἴρηκα, αἱ δὲ τωθάζουσι, βοῶσαι τὰς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γυναῖκας· αἱ δ' ὀρχέονται, αἱ δ' ἀναστύρονται ἀνιστάμεναι· ταῦτα παρὰ πᾶσαν πόλιν παραποταμίην ποιεῦσι. ἐπειὰν δὲ ἀπίκωνται ἐς τὴν [g] Βύβαστιν, ὀρτάζουσι μεγάλας ἀναγωγὰς θυσίας· καὶ οἶνος ἀμπέλινος ἀναισιμοῦται πλέων ἢ ἐν τῇ ὀρτῇ ταύτῃ ἢ ἐν τῷ ἄπαντι ἐναυτῷ τῷ ἐπιλοίπῳ. [h] συμφοιτέουσι δὲ ὅσοι τε ἀνὴρ καὶ γυνή ἐστι, πλὴν παιδίων, καὶ ἐς ἑβδομήκοντα μυριάδας, ὡς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ ποιέεται. Ἐν δὲ Βουσίρι πόλι ὡς ἀνάγουσι τῇ Ἴσι τὴν ὀρτήν, εἴρηται πρότερόν μοι. τύπτονται [i] μὲν γὰρ δὴ μετὰ τὴν θυσίην πάντες καὶ πᾶσαι, μυριάδες κάρτα πολλαὶ ἀνθρώπων. [k] τὸν δὲ τύπτονται, οὔ μοι ὅσιόν ἐστι λέγειν· ὅσοι δὲ Καρῶν εἰσι ἐν Αἰγύπτῳ οἰκέοντες, οὗτοι δὲ τοσούτῳ ἔτι πλέω [l] ποιεῦσι τούτων, ὅσῳ καὶ τὰ μέτωπα κόπτονται μαχαίρησι· καὶ τούτῳ εἰσὶ δῆλοι ὅτι εἰσὶ ξεῖνοι καὶ οὐκ Αἰγύπτιοι. Ἐς Σάϊν δὲ πόλιν ἐπειὰν [m] συλλεχθέωσι τῇσι θυσίῃσι ἔν τε νυκτὶ, [n] λύχνα καίουσι πάντες πολλὰ ὑπαί-

honorem Dianæ; ſecundo loco ad urbem Buſirin in honorem Iſidis. In hac enim urbe maximum est templum Iſidis, ipsa autem urbs in medio Delta AEgypti ſita. Est autem Iſis quæ Græca lingua dicitur Δημήτηρ, *Ceres*. Tertio celebrant conventus publicos ad urbem Sain, in honorem Minervæ; quarto ad Heliopolin, in honorem Solis; quinto ad urbem Buton, in honorem Latonæ; ſexto ad urbem Papremin, in honorem Martis. Ceterum quum ſe confe- 60
runt in urbem Bubastin, hæc faciunt: Navigant viri pariter et mulieres, magnaque est in unaquaque navi utrorumque multitudo. Inter navigandum asſidue mulieres aliquot, crepitacula tenentes ſtrepunt, viri tibiis canunt: ceteri ceteræque modulantur, manusque complodunt. Atque ut ad quamque aliam urbem perveniunt navigando, talia agunt. Appulſa ad terram navi, mulierum aliæ ea quæ dixi faciunt, aliæ compellantes eius urbis feminas, ingerunt probra, aliæ ſaltant, aliæ erectæ attrahunt vestem. Talia in ſingulis civitatibus ad flumen 1
poſitis agunt. Quum ad urbem Bubastin perventum est, festum celebrant magnis hostiis offerendis; quo in festo plus vini ex vite abſumitur quam in reliquo univerſi anni tempore. Commeant illuc, ut indigenæ aiunt, virorum ac mulierum, præter pueros, etiam ad ſeptin- 15
genta millia. Atque hæc quidem illic fiunt. 61
At in urbe Buſiri quomodo festum Iſidi agant, ſuperius a me dictum est. Plangunt enim post ſacrificium cuncti et cunctæ, multa ſane hominum decem millia: quem autem propter verberent ſe, non est mihi fas dicere. Sed 20
quotquot Cares AEgyptum incolunt, hi vero tanto plus in talibus faciendis excellunt, ut gladiis quoque frontes concidant. Ex quo facto datur intelligi eos hospites esſe, non AEgyptios. Vbi vero in Sain urbem ſacrifi- 62
catum noctu convenerunt, ſub dio circum do- 25
mos

[a] Πόλι ſolus *Ask.*, πόλεϊ alii. [b] Τῷ *Arcb. Vind. Paſ.*, τοῦ *Edd.* [c] Πατρήμιν *Arcb.*, Πρήμιν *Vind.* Vid. ad C. 71. [d] Βούβαστον πόλιν *M. Ask. Paſ.*, ceteri omnes Βούβαστιν ἐπειάν. [e] *M. Arcb. Ask. Paſ. Vind.*; *Ald.* et alii πόδε. Post pauca idem quinque *Codd.* tum ἐγχρίψαντες *Arcb.* et glosſator cum *Suida* in V. [f] *Ask. Arcb. Ald. V. Paris. B.*, ποιέουσι *M.* [g] Βούβαστον ἑορτάζουσι *M. Ask.* [h] Συμφοιτῶσι *Arcb. V. Ask. Paſ.* [i] *M. Ask. Paſ.*, μὲν deſit aliis, etiam *Athenagorae* Legat. C. 25. p. 114. [k] *M. Ask. Paſ.*, τὸ ᾧ δὲ *Arcb. V.*, τῷ δὲ *Ald.* et alii. *Athenagoras* τὸν δὲ τύπτονται τρόπον. [l] Ποιέουσι *V. Arcb.* [m] *M. Paſ. Ask.*, recte. Vide VI, 58. In reliquis συλλεχθῶσι et τῇ νυκτί. [n] Habet hinc *Pollux* X, 115. *Athen.* XV. p. 701. et *Heſych.* in V.

Quae Ethnicographi cum *Gronovio* non laterent, vicit *Medic.* ſpectatisſima, uti fertur, fides, ut ἐς Βούβαστον obtrudi poſſet. *Bubaſtis*, exemplo *Noſtri* II, 67. et 137., dicitur *Pomp. Melae*, aliis *Buboſtus*, Βούβαστος. Mox ex *Arcb. Vind. Paſ.* ἐν μέσῳ τῷ Δέλτα non omnino abſurdum. Μέσον τὸ Δέλτα ſcripsit ſupra C. 17. Ceterum templi Iſidis, quod olim in urbe Buſiride, reſtant ſplendidisſimae ruinae, elegantisſimis optimi marmoris columnis, cultis hominum animaliumque figuris ac litteris hieroglyphicis ſpectabiles, deſcriptae cum cura a *Sicardo*, curioſo ex Ieſuitarum familia peregrinatore, in Novis Memor. Legationum eius ad Orientem ſocietatis T. II. p. 118.

98. Ἐπειὰν κομίζωνται] Nihil habebat cauſae cur hic ſcribi mallet *Galeus* κωμάζωνται, ignotum *Herodoto* verbum; apud quem, ut hic, frequenter alibi κομίζεσθαι notat *nave vehi* vel *deferri* L. IV, c. 76. V, c. 43. VII, c. 49. Quae *Galeo* obverſabantur, Aegyptiorum κωμασίας attigit vir Magnus ad *Diodor. Sic.* T. I, p. 177. VALCKEN.

5. Ἐγχρίμψαντες τὴν βάριν τῇ γῇ] Placet *Arcb.* ἐγχρίψαντες, quem ille in modum III, 86., et *Aldus* IX, 97., nec tamen conſtanter. Antiquisſimi uſus fuit χρίπτειν et ἐγχρίπτειν, χρίμπτειν recentioris: quae cauſa perpetuae in Edd. et ſcriptis discordiae. In *Sophoclis* Elect. v. 901. Μή πού τις ἡμῖν ἐγχὸς ΕΓΧΡΙΠΤΗι βροτῶν· at v. 723. ἔχριμπτ' ἀεὶ σύριγγα, ubi MSS. veterem ſequuntur morem. *Baccbylides* Eclog. Phyſ. *Stob.* p. 11. ἀλλ' ἐπιχρίπτει νέφος ἄλλοτε —, ſchedae, teſte *Grotio*, ἐπιχρίμπτει. Mitto alia, et harum cupediarum aestimatores ad Cl. *Rubnkenium* in *Timaei* Lexic. p. 76., et *Euſtachium* ad *Erotian.* in v. amando.

19. Τὸν δὲ τύπτονται] Quod in *Athenag.* Legat. pro- ſtat p. 114. τὸν δὲ τύπτονται τρόπον mihi quoque ſciolo videtur contribuendum; qui Herodoteum, τὸν δὲ τύπτονται, a *Gronovio* egregie adfirmatum, minus intellexerit, ſignificans id ipsum quod uſitatius Graecis diceretur τῷ δὲ τύπτονται, *quemnam inflictis ſibi verberibus lugeant*. Scripti tamen Codices ſi plerique praeferrent τῷ δὲ τύπτονται, *cui ſe verberent*, ſive, *in cuiusnam Dei honorem*; cum vicinis illud conſpiraret: ἐς Σάϊν πόλιν τῇ Ἀθηναίῃ πανηγυρίζουσι· ἐς Ἡλιούπολιν τῷ ἡλίῳ, ſimilibusque: *Herodoti* locum IV, c. 34. ad *Pauſaniae* I, p. 104. verba docte contulit *Leopardus* X, Em. c. 24. σεφανοῦσθαι τῷ θεῷ *Xenoph.* E. IV, p. 304, 26. πηλοῦνται τῷ θεῷ *Ariſtid.* T. I, p. 543. Achillis τὰς κόμας Πατρόκλῳ τιμηθείσας *Philoſtr.* de V. A. VII, c. 36. vid. *T. H.* in Add. ad *Luciani* p. 850. et *F. L. Abreſcb* in Diluc. *Thucyd.* p. 452. VALCKEN.

19. Τὸν δὲ τύπτονται] Plena manu *Gronov.*, in patiente verbi poteſtate inprudentior: agentem et formae, quae media dici adſolet, requirit, indicante *d'Orvillio* ad *Chariton.* III. p. 347. *Cod. Bodleianus*, ſicuti Cl. *Waſſe* teſtificatur Indic. *Thucydid.* v. Ὅσια, τῷ δὲ τῷ τύπτονται praeferebat, quorſum *Vind.* et *Arcb.* ſcriptura ducere videtur: nec abſona eius ſententia. *Bardeſanes* in Praep. Euang. *Euſebii* p. 279. D. ἐν τῇ Συρίᾳ —— ἀπεκόπτοντο πολλοὶ τῇ Ῥέᾳ· *in honorem Opis ſibi virilia amputabant*. Equidem in vulgato adquieſco.

25. Λύχνα καίουσι] Si Grammaticos, quos adpellavi, conſuleris, notatum τὰ λύχνα, tanquam rarum et inſigne, advertes. Gloſſae San. Germanenſes: λύχνα οὐδετέρως· Ἡρόδοτος B., Εὐριπίδης Κύκλωπι (v. 512.) Est ex Ionum conſuetudine. Schol. *Apoll. Rbod.* III, 137. Ἰωνικῶς δὲ τὰ κύκλα, ἀντὶ τοὺς κύκλους· ὡς ΛΤΧΝΑ καὶ ἅλφα, quibus non diſſimilia Critici in *Nicandri* Theriac.

mos universi frequentes lucernas accendunt, vascula scilicet sale et oleo plena; in superficie adest ipsum ellychnium, quod tota ardet nocte. Cui festo nomen impositum est, Accensio lucernarum. Ad hunc conventum quicunque AEgyptiorum non ierint, observantes sacrificii noctem, et ipsi universi lucernas accendunt: atque ita accenduntur lucernæ non in Sai modo, sed etiam per universam AEgyptum. Qua vero gratia nox hæc lumen et honorem sortita sit, de eo sacer sermo commemoratur.
63 Ad Heliopolin et ad Butun qui veniunt, tantum sacrificant. In Papremi vero, quemadmodum alibi, et sacrificia et res divinas peragunt. Sed quando sol fit declivis, pauci sacerdotes circa simulacrum operati sunt: plures eorum tenentes ligneas clavas stant in ingressu templi; alii plus mille virorum, qui vota exequuntur: cum singulis fustibus frequentes alia ex parte consistunt. Porro simulacrum in parvo ligneo sacello deaurato exportant pridie in aliud sacrum habitaculum, paucis illis, qui ministerio simulacri relicti sunt, trahentibus plaustrum quatuor rotarum, quo vehitur sacellum cum simulacro quod intus est. Hos ingredi prohibent ii qui in anteforibus stant. At ii qui vota exequuntur, opitulantes deo, percutiunt hos, sese ipsi defensantes. Hic vehemens existit fustuaria pugna mutuo capita contundentium: multique ex vulneribus, ut ego opinor, pereunt, etsi AEgyptii quem-
64 quam mori negant. Aiunt autem indigenæ conventum hunc inde institutum: Templum id incolere matrem Martis, et Martem alibi educatum, venisse virili ætate, eo proposito,

ὑπαίθρια περὶ τὰ δώματα κύκλῳ. τὰ δὲ λύχνα ἐστὶ ἐμβάφια ἔμπλεα ἁλὸς καὶ ἐλαίου· [a] ἐπιπολῆς δὲ ἔστι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον, καὶ τοῦτο καίεται παννύχιον, καὶ τῇ ὀρτῇ οὔνομα κέεται [b] λυχνοκαΐη. οἱ δ' ἂν μὴ ἔλθωσι τῶν Αἰγυπτίων ἐς τὴν πανήγυριν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν νύκτα τῆς θυσίης, καίουσι καὶ αὐτοὶ πάντες τὰ λύχνα. καὶ οὕτω οὐκ ἐν Σάϊ μούνῃ καίεται, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ πᾶσαν Αἴγυπτον. ὅτευ δὲ ἕνεκα φῶς ἔλαχε καὶ τιμὴν ἡ νὺξ αὕτη, ἔστι ἱρὸς περὶ αὐτῆς λόγος λεγόμενος. Ἐς δὲ [c] Ἡλίου πόλιν καὶ Βουτῶ θυσίας μούνας ἐπιτελέουσι φοιτέοντες. ἐν δὲ [d] Παπρήμι θυσίας μὲν καὶ ἱερὰ, κατάπερ καὶ τῇ ἄλλῃ, ποιεῦσι. εὖ τ' ἂν [e] δὲ γίνηται καταφερὴς ὁ ἥλιος, ὀλίγοι μέν τινες τῶν ἱρέων περὶ τὸ ἄγαλμα πεποίηται, οἱ δὲ πολλοὶ αὐτέων, [f] ξύλων κορύνας ἔχοντες, ἑστᾶσι τῇ ἱρῇ ἐν τῇ εἰσόδῳ. ἄλλοι δὲ εὐχωλὰς [g] ἐπιτελέοντες πλεῦνες χιλίων ἀνδρῶν, ἕκαστοι ἔχοντες ξύλα, καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς ἑτέρους [h] ἁλέες ἑστᾶσι. τὸ δὲ ἄγαλμα ἐὸν ἐν νηῷ μικρῷ ξυλίνῳ κατακεχρυσωμένῳ, προεκκομίζουσι τῇ [i] προτεραίῃ ἐς ἄλλο οἴκημα ἱρόν. οἱ μὲν δὴ ὀλίγοι οἱ περὶ τὤγαλμα λελειμμένοι ἕλκουσι τετράκυκλον ἅμαξαν, ἄγουσαν τόν τε νηὸν καὶ [k] τὸ ἐν τῷ νηῷ ἐνεὸν ἄγαλμα· οἱ δὲ ἐκ ἐῶσι, ἐν τοῖσι προπυλαίοισι ἑστεῶτες, [l] ἐσιέναι· οἱ δὲ εὐχωλιμαῖοι, τιμωρέοντες τῷ θεῷ, παίουσι αὐτοὺς [m] ἀλεξόμενοι. ἐνθαῦτα μάχη ξύλαισι καρτερὴ γίνεται, κεφαλάς τε συναράσσονται, καὶ, ὡς ἐγὼ δοκέω, πολλοὶ καὶ ἀποθνήσκουσι ἐκ τῶν τραυμάτων· [n] οὐ μέντοι οἵ γε Αἰγύπτιοι ἔφασαν ἀποθνήσκειν αὐτέων. Τὴν δὲ πανήγυριν ταύτην ἐκ τῆσδε νομίσαι φασὶ οἱ ἐπιχώριοι, οἰκέειν ἐν τῷ ἱρῷ τούτῳ τῷ Ἄρεος τὴν μητέρα, καὶ τὸν Ἄρεα ἀπότροφον γενόμενον, [o] ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον,

a Ἐπὶ πολλῆς *Arch.* et *Valla*. *b* Citat *Pollux* VII, 178. *c* *M. Ask. Pasc.*, vulgo Ἡλίου τε π. *d* Παπρήμι ora *Steph. Arch. Vind.*, et mox *ποιεῦσι* *M. Pasc. Ask.* vulgatum dant. *e* *Ald.* et ceteri; δὴ *M.* et *Ask.* tum *τῶγαλμα V. Arch.* *f* Ἐκ ξύλων *Paris. B. C. Ald. Arch. V. Rem.*, qui quidem non male: praepositionem negligit *M. Pasc. Ask.* qui et *αὐτῶν*. *g* Ἀποτελέοντες *Arch. Vind.*, statim ἕκαστος ora *Steph.* *h* *Eustath.* in Hom. p. 179, 20. *i* Προτέρῃ *Arch. V.* *k* Articulus abest *Arch.*. *l* Προσιέναι *Id.* *m* Ἀλεξομένους idem cum *Vind.* nec male, uti I, 211. *n* *Ask. Arch. Vind. Pasc.*, vulgo οὐ μέντοι γε οἵ τε. *o* Haec duo in *Med.* margine tantum.

riac. V. 591. Recurrunt τὰ λύχνα C. 133. et apud *Themistium* et *Procopium*, studiosos *Nostri*, saepe. Mox ἔμπλεα σέατος καὶ ἐλαίου, *plena partim adipe, partim oleo* coniecit *Reiskius*, quod sal ad lampades nihil faciat: cui non subscribo. Frequentissimus olim in sacris usus salis aliud suadet; et quamquam vulgo sal crepitet magis et exsiliat in igne, quam luceat, satis erat si acetabulorum fundum peteret, oleo supernatante. Vide *Plin.* H. N. XXXI, 7.

29. Οὔνομα κέεται λυχνοκαΐῃ] Habuit haec ante oculos *Themistius* principio Orat. ad Constantium Imp. p. 49., quod *Hemsterhusium*, docto Oratori egregie opitulantem, in *Polluc.* X, 115. minime fugit. Spectavit et has lucernarum accensiones *Iosephus*, Apioni insultans et aliis suae gentis osoribus, λύχνου γὰρ οὐδέπω — ἐωράκασιν, οἱ τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας ΛΥΧΝΟΚΑΙΑΣ ἐπιτελοῦντες contr. Apion. II, 9. p. 478., numero multitudinis electo, quandoquidem et Deorum aliis hunc habebant honorem in *Achillis Tatii* Amoribus p. 277.

38. Εὖτ' ἂν δὲ γίνηται καταφερὴς &c.] Rediit δὲ in pristinum locum, praecedente μὲν flagitante. *Is. Vossius*, V. Cl., adscripserat codici suo κατωφερὴς, nescio an motus *Hesychii* κατωφερὴς, κάτω φερόμενος. Novandi caussa urgens non est. Καταφερὴς gaudet eadem notione. *Dionysius Halicarn.* T. II. p. 187. καὶ ΚΑΤΑΦΕΡΗΣ ἡ ῥύσις τῆς λέξεως, ὥσπερ κατὰ πρανοῦς φερόμενα χωρίου σώματα, translata quidem, sed manifesta declivitatis sententia. *Polybius* II, 68. εἰς τὸ τὴν φυγὴν ἐπὶ πολὺ ΚΑΤΑΦΕΡΗ καὶ χρημνώδη γενέσθαι, *quoniam per declivia et abrupta hostibus erat fuga.* Alibi, sicuti et *Appianus*, χωρία κατωφερῆ III, 55., nec stabili scriptura.

43. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἐὸν ἐν νηῷ μικρῷ ξυλίνῳ] Unde *Valla* acceperit *ligneum simulacrum*, dicere non habeo. Optime eum *Gronovius* in ordinem revocavit; dudum etiam ante G. *Cuperus* in Harpocrate p. 104. Multa istic vir longe doctissimus de hoc et similibus Aegyptiorum institutis ex *Diodoro* I, 97. atque aliis.

53. Οὐ μέντοιγε οἵτε] Una de particulis orationi nocet, sic tollenda, ut scribatur: οὐ μέντοι οἵγε Αἰγύπτιοι ἔφασαν. Hic etiam mos scribendi Herodoteus: p. 19, 32. p. 32, 46. οὐ μέντοι οἵγε Λυδοὶ δειλοὶ ἦσαν p. 118, 6. 28. &c. atque isthoc ordine voculas istas passim collocat *Thucydides*. VALCKEN.

56. Ἀπότροφον γενόμενον] Haec et vicina perverti *Valla*, quae hunc vel similem in modum converti potuerant Latine: *Templum illud incoluisse matrem Martis; hunc educatum alibi, quum ad virilem pervenisset aetatem, colloqui cum matre voluisse; sed matris administros quem ante non viderant haud ingredi passos abegisse.* In his Editorum culpa perperam scribitur ματρὶ et ματρός. Ἀπότροφον *Hesychius* recte reddidit μακρὰν τεθραμμένον. De *commercio familiari* sive *colloquio* frequentatur συμμίξαι. *Herod.* VIII, c. 79. Aristides adversarium Themistoclem ἐξεκαλέετο θέλων αὐτῷ συμμίξαι· recte *Valla*, *colloquendi gratia*. *Xenoph.* E. III, p. 283, 37. ξυμμίξας τῷ Διερυλλίδᾳ. *Demosth.* p. 234. §. 282. συνεμίξαμεν τῷ Προξένῳ. in *Aristoph.* Ἐκκλ. V. 512. Οὐδεμία γὰρ δεινοτέρᾳ σου ξυμμίξασ' οἶδα γυναικί. sic scribendum ante *Danesium* vidit *T. Faber*. Suspicor tamen et hic in ambiguo ludere voluisse *Herodotum*; puerumque ἀνδριζόμενον aliud quid isto captasse *colloquio*: διαλέγεσθαι et ὁμιλεῖν frequenter inserviunt istiusmodi lusibus: est et ubi sic adhibetur ἐς λόγους ἐλθεῖν. Propter ea certe quae sequuntur, τὸ μὴ μίσγεσθαι γυναικὶ ἐν ἱροῖσι, in istum equidem sensum ceperim τὸ ἐσελθεῖν vel ἐλθεῖν παρὰ τὴν μητέρα, cum *Gronovio*, qui hanc in rem valde collegit opportuna, et Herodotea quidem diligentissime ad p. 130, 5. VALCKEN.

56. Ἀπότροφον γενόμενον] Plurima hic turbavit neglectus sermonis habitus. Ἀπότροφος non est *nutrimentis depulsus*, quomodo Latina *Gronovii*, sed *procul a parentibus educatus*, uti *Portus* bene. *Hesychius* Ἀπότροφος, μακρὰν τεθραμμένος. *Plutarcho* propterea T. II. p. 973. B. luscinae, nidis ereptae atque in caveis altae, ἀπότροφοι τῶν μητέρων, *Aristoteli*, quem Chaeronensis advocat, ἐν ἀπότροφα γένωνται, de iisdem avi culis.

Sacra et profana vulgo non discreta; ab AEgyptiis incepisse, ut circa bestias,

τοι, ἐθέλοντα τῇ μητρὶ συμμίξαι, καὶ τοὺς [a] προπόλους τῆς μητρὸς, οἷα οὐκ ὀπωπότας αὐτὸν πρότερον, ἐᾶν περιοράειν παριέναι, ἀλλ' ἀπερύκειν· τὸν δ' ἐξ ἄλλης πόλιος ἀγαγόμενον ἀνθρώπους, τούς τε προπόλους τρηχέως περισπεῖν, καὶ ἐσελθεῖν παρὰ τὴν μητέρα. ἀπὸ τούτου τοῦ Ἄρεϊ ταύτην τὴν πληγὴν ἐν τῇ ὁρτῇ νενομικέναι φασί. καὶ τὸ μὴ μίσγεσθαι γυναιξὶ ἐν ἱροῖσι, μηδὲ ἀλυτους ἀπὸ γυναικῶν ἐς ἱρὰ ἐσιέναι, οὗτοί εἰσι οἱ πρῶτοι θρησκεύσαντες. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι σχεδὸν πάντες ἄνθρωποι, πλὴν Αἰγυπτίων καὶ Ἑλλήνων, [b] μίσγονται ἐν ἱροῖσι· καὶ ἀπὸ γυναικῶν ἀνιᾶμενοι, ἄλυτοι ἐσέρχονται ἐς ἱρὸν, νομίζοντες ἀνθρώπους εἶναι κατάπερ τὰ ἄλλα κτήνεα. καὶ γὰρ τὰ [c] ἄλλα κτήνεα ὁρᾶν καὶ ὀρνίθων γένεα ἐχευόμενα ἔν τε τοῖσι νηοῖσι τῶν θεῶν καὶ ἐν τοῖσι [d] τεμένεσι. εἰ ὦν ἦν τῷ θεῷ τοῦτο μὴ φίλον, οὐκ ἂν οὐδὲ τὰ κτήνεα ποιέειν. οὗτοι μέν νυν τοιαῦτα [e] ἐπιλέγοντες ποιεῦσι, ἐμοί γε οὐκ ἀρεστά. Αἰγύπτιοι δὲ θρησκεύσι περισσῶς τά τε ἄλλα περὶ τὰ ἱρά, καὶ δὴ καὶ τάδε. ἐοῦσα δὲ Αἴγυπτος ὅμορος τῇ Λιβύῃ, οὐ μάλα θηριώδης ἐστί. τὰ δὲ ἐόντα σφι, [f] ἅπαντα ἱρὰ νενόμισται· καὶ τὰ μὲν, σύντροφα αὐτοῖσι [g] τοῖσι ἀνθρώποισι, τὰ δὲ, οὔ· τῶν δὲ [h] εἵνεκεν αἰνῆται τὰ ἱρὰ, εἰ λέγοιμι, καταβαίνει ἐν τῷ λόγῳ ἐς τὰ θεῖα πρήγματα, τὰ ἐγὼ φεύγω μάλιστα ἀπηγέεσθαι· τὰ δὲ καὶ εἴρηκα αὐτῶν ἐπιψαύσας, [i] ἀναγκάιῃ καταλαμβανόμενος εἶπον. νόμος δέ ἐστι περὶ τῶν θηρίων ὧδε ἔχων. μελιδωνοὶ [k] ἀποδιδέχαται τῆς τροφῆς χωρὶς ἑκάστων, καὶ ἕρσενες καὶ θήλεαι τῶν Αἰγυπτίων, τῶν παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδέκεται τὴν τιμήν. οἱ δὲ ἐν τῇσι πόλισι ἕκαστοι εὐχὰς τάσδε σφι ἀποτελέουσι· εὐχόμενοι τῷ θεῷ τῷ ἂν ᾖ τὸ θηρίον, [l] ξυρῶντες τῶν παιδίων ἢ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν, ἢ τὸ ἥμισυ,

to, ut cum matre sermones misceret: quem maternos ministros, ut qui eum antea non viderant, non per negligentiam sinere ingredi, sed abigere; hunc, ex alia civitate adductis hominibus, illos famulos aspere mulcare, et ad matrem fuisse ingressum. Et ab ea re hanc verberationem aiunt solennem fuisse Marti die festo, et institutum, ne in templo cum feminis coiretur, neve illoti a Venere templa adirent. Hi sunt qui primi ceremoniis vacaverunt; nam ceteri fere omnes mortales, præter AEgyptios ac Græcos, coëunt in templis: et ab uxoribus surgentes, illoti introëunt templum, putantes hominem esse ut ceteras animantes. Etenim videre et pecudes alias et volucrum turbas coëuntes in deorum templis atque in fanis; quod si non esset deo gratum, ne pecudes quidem id esse facturas. Et hi quidem talia prætexentes faciunt, quæ mihi non probantur. AEgyptii porro cum in aliis ad sacra pertinentibus, tum vero in his superstitiose agunt. AEgyptus, quum sit Africæ finitima, non tamen admodum bestiis abundat: quæ vero illic sunt, eæ omnes pro sacris habentur, partim alumnæ ipsorum hominum, partim non. Qua autem causa pro sacris habentur, si dixero, ad res divinas oratio mea descendet, quas ego in primis enarrare devito; quarumque quicquid dixi delibando, id necessitate coactus dixi. Consuetudo, quæ de bestiis est, ita habet. Eas seorsum singulas educandi curam et viri et feminæ AEgyptiorum susceperunt; in quo honore filius patri succedit. His bestiis singuli, qui in urbibus sunt, vota persolvunt, hunc in modum: supplicantes illi deo, cuius illa bestia est, derasis liberorum capitibus aut in totum, aut ex media,

a *M. Ask. Rem. Pasf. V.* ora *Steph.* Schol. *Herodoti* cum *Suida*, et mox plerique: προστ. *Ald.* et alii: statim μητρὸς sicuti μητρὶ paullo ante *Ask. Pasf.*; ματρὸς et ματρὶ vulgo omnes, contra dialecti morem. *b* Spectavit haec *Clem. Alex. Strom.* I. p. 361. In *Arcb.* ἄλουτοι ἀνιᾶμενοι. *c* Πάντα *Arcb. V.*, tum ὀρνίθων τέλεα *Arcb.* duo alii Britannici apud *Wasse* in *Thucyd.* p. 151. *Valla* quoque. *d* *V. Arcb. Pasf. Ask. M.* cum Ed. Genev. 1618., τεμένοισι *Ald.* et eum secuti. Mox ὧν εἶναι *Pasf. Ask. Arcbi V.* haud utique prave. *e* *M. Pasf. Ask.* ora *Steph.*, ceteri ποιεῦντες ἐπιλέγουσι non magno discrimine. *f* Ἱρὰ ἅπαντα *Arcb. Vind.* *g* Defit utrique. *h* *Arcb. Pasf. M. Ask.* εἵνεκα vulgo. In *Arcb.* εἰ λέγοιμι ἀν. τὰ ἱρά. *i* *Paris. B. Arcb. V. R. Ald.*, ἀνάγκῃ *Pasf. M. Ask.* *k* Vid. *Suidam* in Μελεδωνός. Glossa *Pasf.* φροντισαί. Ἀποδέχαται *V. Arcb. Valla*, et statim ἑκάστου. *l* Ξυρῶντες *Arcb. V. Pasf. Ask.*

Ad hoc, ἐξανδρωμένος prave redditur *viriliter inpulsus*, multoque peius ob *Medic.* abesse posse decernitur. *Suidas* ἐξανδρούμενος, τὴν ἡλικίαν ἔχων εἰς ἄνδρα h. e. *adultus.* Denique τῇ μητρὶ συμμίξαι *colloquium* requirit *matris*, *coitum* nunquam. De Xerxe ἐθέλων σφι συμμίξαι *desiderans cum illis colloqui* VIII, 67. et *Aristide* C. 79. θέλων αὐτῷ συμμίξαι *colloquium eius cupiens.* Plura *Valckenarius.* Quibus quidem, uti aequum fuit, animadversis, sententia scriptoris elucescit, neque patitur, primitus fuisse γενόμενον ἀπαλλάττεσθαι, μετὰ δὲ, ἐξανδρωμένον — uti arbitremur: corrumpent enim additiones bene dicta.

64. Μηδὲ ἀλούτους] *Clemens Alex.* I Strom. p. 361, 19. Αἰγύπτιοι, inquit, πρῶτοι — ἐν ἱεροῖς μίσγεσθαι γυναιξὶν ἐκώλυσαν, μηδ' εἰς ἱερὰ εἰσιέναι ἀπὸ γυναικὸς ἀλούτους ἐνομοθέτησαν. Attigit *Marshamus* Can. Chron. p. 222. Egregius *Porphyrii* est locus in *Euseb.* Praep. v. p. 197. D. venustissimus *Theocriti* Eid. v, 147. VALCKEN.

68. Νομίζοντες ἀνθρώπους εἶναι κατάπερ &c.] Diogenes Cynicus simili disputatione ad foedas conmixtiones probandas abutebatur: abutebatur et Chrysippus perstricti ex merito abs *H. Grotio* Iur. B. et Pac. II, 5, 3. Ecce tibi Stoici nostris ita respondentia verba, ut hoc fonte hausta diceres: καὶ τὸ φαγεῖν τι, καὶ προελθεῖν ἀπὸ ΛΕΧΟΤΣ ἢ θανάτου πρὸς ἱερὸν, ἀλόγως διαβέβληνται· ἐπὶ τὰ ΘΗΡΙΑ φησὶ δεῖν ἀποβλέπειν· tum animantium mutorum exemplis liquere, τὸ μήτε ΣΤΓΓΙΝΟΜΕΝΑ, μήτε ΓΕΝΝΩΝΤΑ — ἐν τοῖς ἱεροῖς μιαίνειν τὸ θεῖον in *Plutarchi* Stoicor. Repugnant p. 1044. F. Quae homo locutuleius contentionis fervore et disputatrice virtute, si ea tamen virtus, atque ut alios premeret, iecisse dicendus est. Sed hunc rixosum relinquamus. Mox ὀρνίθων τέλεα ex Codd. Britannicis adeo blandiuntur, ut a probandis non longe absim. Si qui interpretamentum putarint, *Eustathium* uti adeant, auctor sum, et considerent τέλος et τέλεα in catervis sedem habere VII, 211. 223. IX, 20.

70. Ὀρνίθων γένεα] Τέλεα, quod in Codd. scriptis invenere *Galeus* et *Wasseus*, (vid. ad *Thucyd.* p. 151.) vix a correctoribus exspectandum; si Codices etiam exhibent alibi, ubi vulgantur ὀρνίθων γένεα, genuinum videri poterit: τέλος saepius periphrasi servit: mihi tamen nihil huius occurrit simillimum. VALCKEN.

79. Ἀνεῖται τὰ ἱρά] Non, *pro sacris habentur*, ut vertit *Valla*, verum significarent ista, *consecrata sunt templa*, quod hinc alienissimum est: vid. *Observ. Miscell.* III, p. 94. Sententia poscit: τῶνδε εἵνεκεν ἀνεῖται τὰ θηρία εἰ λέγοιμι· *quibus autem de causis ferae sint consecratae, si dicerem. Herodotum* tamen suo scribendi more dedisse suspicor: ἀνεῖται vel ἀνέεται ἱρὰ εἶναι εἰ λέγοιμι· literasque nonnullas partim male repetitas, partim neglectas. εἶναι saepe tanquam superfluum adiicitur ab *Herodoto*, πλεονασμῶν καὶ παραλληλισμῶν studiosissimo. De rebus *consecratis* vel *consecrandis* satis vulgata sunt ἀνιέναι vel ἀνειναι, et ἀνεῖσθαι· rarius illud *Xenophontis* de amabili suo secessu Scillunteo: ὁ χῶρος ἀνεῖται ἱερὸς εἶναι· in *Socrat.* Epist. XIX. ad *Aeschinem* fortasse scripta, quem multo maioris faciebat *Xenophon*, quam *Plato.* VALCKEN.

79. Ἀνεῖται τὰ ἱρά] Abundabit articulus, nisi αὐτὰ ἱρὰ fuerit. Superstitiosae animalium consecrationes et in Graecia et Romae notissimae fuerunt; exemplorum affatim in *Casauboni* notis ad *Sueton.* Caes. C. 81. Aegyptiorum ritus dabit *Diodorus* I, 83., *Nostri* vestigia premens. Ἀναγκαίῃ, quod commutatum fuerat, forma sua iterum splendet, uti II, 182. IV, 180. &c.

96. Ὃς

dia, aut ex tertia parte, appendunt crines in lance ad argentum; quod traxerit, id tradunt curatrici bestiarum. Illa pro hoc concisos pisces præbet bestiis escam; talis enim cibus illis præbetur. Quarum si quam quis necaverit, si volens, morte mulctatur: si invitus, plectitur ea mulcta, quam sacerdotes statuerint. Quisquis tamen ibin aut accipitrem necaverit, sive volens sive invitus, necessario morte af-
66 ficitur. Quum autem multæ bestiæ una cum hominibus victitent, multo tamen plures essent, nisi hoc accideret felibus. Feles postquam sunt enixæ, non amplius adeunt masculos: eas isti coëundi gratia indagantes, tamen potiri nequeunt: ergo contra id talia comminiscuntur. Raptos et subductos earum fetus occidunt, non tamen occisos edunt. Illæ fetibus orbatæ, cupiditate aliorum, amantissima enim fetum bestia est, ita demum ad mares se conferunt. Felem incendio orto divina res occupat; nam AEgyptii, per intervalla dispositi ignem extinguere negligentes custodias felium agunt. At illæ aut intercurrendo, aut transiliendo ipsos homines in ignem insiliunt. Hoc dum contingit, ingenti luctu afficiuntur AEgyptii. Quibuscunque autem in domibus felis sine manu hominum oppetit mortem, earum habitatores cuncti sola supercilia radunt: totum autem corpus et caput, in quorum domibus *moritur*
67 canis. Abducuntur autem feles mortuæ ad sacra tecta, ubi salitæ sepeliuntur in urbe Bubasti. Canes feminas in sua quisque urbe tumulant, sacratis in loculis. Eodem modo quo canes feminæ, ichneutæ (*vestigatores*) sepeliuntur. Mygalas, et accipitres in urbem Butum asportant, ibides vero Hermopolin; ursas autem, quæ raræ sunt, et lupos non multo vulpibus grandiores, eo
68 loci sepeliunt ubi iacentes inveniuntur. At crocodilis inest talis natura. Quatuor mensibus

συ, ἢ τὸ τρίτον μέρος τῆς κεφαλῆς, ἱστᾶσι σταθμῷ πρὸς ἀργύριον τὰς τρίχας· τὸ δ' ἂν ἑλκύσῃ, τοῦτό [a] τῇ μελεδωνῷ τῶν θηρίων διδοῖ. ἡ δ' αὐτ' αὐτῇ τάμνουσα ἰχθῦς, παρέχει βορὴν τοῖσι θηρίοισι. τροφὴ μὲν δὴ αὐτοῖσι τοιαύτη ἀποδέδεκται. τὸ δ' ἄν τις τῶν θηρίων τούτων ἀποκτείνῃ, ἢν μὲν ἐκὼν, θάνατος ἡ ζημίη· ἢν δὲ [b] ἀέκων, ἀπολίνει ζημίην τὴν ἂν οἱ ἱρέες τάξωνται. ὃς δ' ἂν [c] ἶβιν ἢ ἴρηκα ἀποκτείνῃ, ἢν τε ἐκὼν, ἢν τε ἀέκων, τεθνάναι ἀνάγκη. Πολλῶν δὲ [d] ἐόντων ὁμοτρόφων τοῖσι ἀνθρώποισι θηρίων, πολλῷ ἂν ἔτι πλέω ἐγίνετο, εἰ μὴ κατελάμβανε τοὺς [e] αἰελούρους τοιάδε. ἐπεὰν τέκωσι αἱ θήλεαι, οὐκέτι φοιτέουσι παρὰ τοὺς ἔρσενας· οἱ δὲ, διζήμενοι μίσγεσθαι [f] αὐτῇσι, οὐκ ἔχουσι. πρὸς ὧν ταῦτα σοφίζονται τάδε· ἁρπάζοντες ἀπὸ τῶν [g] θηλέων καὶ ὑπαιρεόμενοι τὰ τέκνα, κτείνουσι, κτείναντες μέντοι, οὐ [h] πατέονται· αἱ δὲ, ζητεομένων τῶν τέκνων, ἄλλων δὲ ἐπιθυμέουσαι, οὕτω [i] δὴ ἀπικνέονται παρὰ τοὺς ἔρσενας. Φιλότεκνον [k] δὲ τὸ θηρίον· πυρκαϊῆς δὲ [l] γενομένης, θεῖα πρήγματα καταλαμβάνει τοὺς αἰελούρους· οἱ μὲν γὰρ Αἰγύπτιοι διαστάντες φυλακὰς ἔχουσι τῶν αἰελούρων, ἀμελήσαντες σβεσύνας τὸ καιόμενον· οἱ δὲ αἰέλουροι, διαδύντες, καὶ ὑπερθρώσκοντες τοὺς ἀνθρώπους, [m] ἐσάλλονται ἐς τὸ πῦρ. ταῦτα δὲ γινόμενα, πένθεα μεγάλα τοὺς Αἰγυπτίους καταλαμβάνει. ἐν [n] δὲ οἰκίοισι αἰέλουρος ἀποθανὼν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, οἱ ἐνοικέοντες πάντες ξυρέονται τὰς ὀφρύας μούνας· παρ' οἰκίοισι δ' ἂν κύων, πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλήν. Ἀπάγονται δὲ οἱ αἰέλουροι ἀποθανόντες ἐς ἱρὰν στέγας, ἔνθα θάπτονται ταριχευθέντες ἐν Βουβάστι πόλι· τὰς δὲ κύνας ἐν τῇ ἑωυτῶν ἕκαστοι πόλι θάπτουσι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. [o] ὡς δ' αὕτως τῇσι κυσὶ οἱ ἰχνεῦται θάπτονται. τὰς δὲ μυγαλὰς καὶ τοὺς ἴρηκας ἀπάγουσι ἐς Βουτοῦν πόλιν· [p] τὰς δὲ ἴβις ἐς Ἑρμέω πόλιν. τὰς δὲ ἄρκτους ἐούσας σπανίας, καὶ τοὺς λύκους, οὐ πολλῷ τέῳ ἐόντας ἀλωπέκων μείζονας, αὐτοῦ θάπτουσι τῇ ἂν εὑρεθέωσι κείμενοι. Τῶν δὲ κροκοδείλων φύσις ἐστὶ τοιήδε· τὰς

a Τῷ *Arcb.* b Ἄκων *Arcb.*, tum ἀποτίνει cum *Pasf. M. Ask.*, *Aldum* secuti ἀποτίνειν. c Ἴβην *V. Arcb.* d *Pasf. M. Ask.*, alii ὄντων. e *M. Ask. Pasf.* semper, vulgo αἰλούρους. Paullo ante ἐγένετο *Arcb.* f Αὐτοῖσι idem male. g *Arcb. V.*, alii θηλεῶν non ex scriptoris more. h *Iidem* cum *Ald. Rem. Paris. B.*, δατέονται *Pasf. M. Ask.* et ora *Stepb.* i Omittunt *Arcb. V.* k Desiderantur in *Arcb.* haec quatuor. *Med.* et *Ask.* δὲ τὸ, alii γὰρ τὸ cum *Aldo.* l Γενομένης *Ask. Pasf. Arcb. V.*, γινομένης *Ald. M.* m *Ald. Arcb. V. Paris. B. Rem.* bene: ἄλλονται *M. Ask.*, qui cum *Pasf.* mox ταῦτα δὲ γινόμενα, ceteri, quos nominavi, τούτων et γινομένων. Vide *Gronov.* n *M. Arcb. Pasf. Ask. V.*, alii ὀτέῃσι — οἰκίῃσι. Mox τὰς ὀφρῦς *Ask.*, ficuti supra ἰχθῦς. o *Arcb. Ask. Pasf.*, ceteri ὡσαύτως δέ. Paullo ante θήβῃσι *Arcb. V.* p Sex ista vocabula desunt *Ald. Arcb.* et aliis: debentur *Pasf. M. Ask.* et margini *Stepb.* q *Iidem* vulgo ἱράς.

96. Ὃς δ' ἂν ἶβιν ἢ ἴρηκα &c.] Eadem *Diodorus*, sed *vulturis* loco *felem* nominans. Accipitrem sive vulturem Iones olim ἴρηκα sonabant, quemadmodum saepe poëta princeps. *Eustathius* Iliad. N. p. 920, 44. τὸ δὲ ἴρηξ, Ἰωνικῶς ψιλοῦται, εἰ καὶ τὸ ἱέραξ δασύνεται. Neque dubito de *Herodoto*: scribae minuta huiuscemodi negligunt, et qui MSS. conparant, non semper acutum cernunt. *Cicero* I. Nat. D. c. 29. *Ne fando quidem auditum est crocodilum, aut ibim, aut felem violatum ab Aegyptio*: quibus paria *Quaest. Tuscul.* V, 27. cum *Davisii* observatis.

99. Τοὺς αἰελούρους] Praeclare *Pasf.* et *Mediceus.* Αἰέλουρος Ἀττικῶς, ἄλλουρος Ἑλληνικῶς *Moeris.* Explicat eamdem vocem *Etymologus* p. 31. Non addo plura. Otium fecit meditanti *Io. Piersonus* in erudito conmentario ad *Moeridem* p. 36.

4. Κτείναντες μέντοι οὐ πατέονται] Haec olim alio pertinere videbantur; sed felium mares designari manifestum est ex *Aeliano* N. A. VI, c. 27. Πατέονται mutari non debuerat: bis terve *gustandi edendive* significatu posuit Ionicum πατέεσθαι *Herodotus*, *Hesychio* restitutum a *T. Fabro* et *Berkelio*. *Agathocles Cyzicen.* ap. *Athen.* XIV, p. 650. A de fructu quodam, ἐπὴν, ait, αὐανθῇ, ποιεῦσιν ἐξ αὐτοῦ ἕλευρα, καὶ πατέονται ταῦτα, vulgatur πατέοντι redditurque *pedibus calcant*: Ionice scribit *Agathocles*; ignorant autem Iones Doricum istum verborum flexum, saepius obliteratum, etiam in Epistola *Aristippi*, *Socrat.* IX, ubi περιβλέποντας transmutandum est in περιβλέποντι. VALCKEN.

4. Οὐ πατέονται] Male abiit in δατέονται, cuius in adtribuendo et dividundo potestas I, 216. Itaque rectissime *Florentinus* supra C. 37. οὔτε ἐφῶντες πατέονται, expulso inportuno δατέονται. Iunge IV. 186. *Hesychius*, adiutore *Guieto*, πατίεται, ἐσθίεται. πατέοντες, ἐγεύοντο. Felium autem hanc indolem et φιλοτεκνίαν describit *Aelian.* de Animal. VI, 27.

16. Ἐς ἱρὰς στέγας] De his, quod quidem recordor, nihil alibi distinctius; nam quae C. 148. et 175. aliorsum spectant. Explicat *Diodorus* I, 83. φέρουσιν εἰς τὰς ταριχείας· ἔπειτα θεραπευθέντων αὐτῶν κεδρίᾳ —— θάπτουσιν ἐν ἱεραῖς θήκαις. Statim ὡς δ' αὕτως ob I, 215. VII, 86. IX, 80. Ἰχνευταὶ sunt *ichneumones*, eodem *Diodoro* indice: firmantque *Nicander* Theriac. v. 195. et *Hesychius*, quibus *Cl. Salmasius* ad Solin. p. 317. testibus dextre usus fuit. *Phrynichus* Biblioth. Coislin. p. 467. Ἰχνευταὶ, οἱ κατ' Αἴγυπτον κάλουμενοι, voce truncatus, sed facile instauranda.

21. Τὰς δὲ ἴβις ἐς Ἑρμέω πόλιν] Scribarum aberrans oculus haec praeterviderat. Bene vir Celeb. ex *Med.* et aliis iustum illis locum dedit: sunt enim, ne ratio ibidis nulla sit, opportuna et necessaria. Hermopolis *parva*ne an *magna*, his titulis duae Mercurii in Aegypto urbes distinguebantur, intelligenda sit, certo constitui haud potest: forte posterior in Thebaide propter *Ibii* sive *Ibiu* mansionem, non longe ab urbe seiunctam. Ptiner. *Antonini* p. 157. Liquidiora videntur, de ursis lupisque prodita, propter consensum *Prosp. Alpini* Hist. Nat. Aegypti IV, 9.

29. Τῇ

τοὺς χειμεριωτάτους μῆνας τέσσερας ἐσθίει οὐδέν· ἐὸν δὲ τετράπουν, χερσαῖον καὶ λιμναῖόν ἐστι· τίκτει μὲν γὰρ ὠὰ ἐν γῇ, καὶ ἐκλέπει· καὶ τὸ πολλὸν τῆς ἡμέρης διατρίβει ἐν τῷ ξηρῷ, τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ἐν τῷ ποταμῷ· θερμότερον γὰρ δή ἐστι τὸ ὕδωρ [a] τῆς τε αἰθρίης καὶ τῆς δρόσου. πάντων δὲ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν θνητῶν, τοῦτο ἐξ ἐλαχίστου μέγιστον γίνεται. τὰ μὲν γὰρ [b] ὠὰ, χηνέων οὐ πολλῷ μέζονα τίκτει· καὶ ὁ νεοσσὸς κατὰ λόγον τοῦ ὠοῦ γίνεται· αὐξανόμενος δὲ, [c] γίνεται καὶ ἐς ἑπταικαίδεκα πήχεας, καὶ μέζων ἔτι. ἔχει δὲ ὀφθαλμοὺς μὲν ὑός, ὀδόντας δὲ μεγάλους καὶ χαυλιόδοντας, κατὰ λόγον τοῦ σώματος· γλῶσσαν δὲ μοῦνον [d] θηρίων οὐκ ἔφυσε· οὐδὲ τὴν κάτω [e] κινέει γνάθον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μοῦνον θηρίων τὴν ἄνω γνάθον προσάγει τῇ κάτω: ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας καρτεροὺς, καὶ δέρμα λεπιδωτὸν ἄρρηκτον ἐπὶ τοῦ νώτου· τυφλὸν δὲ ἐν ὕδατι, ἐν δὲ τῇ αἰθρίῃ ὀξυδερκέστατον. ἅτε δὴ ὢν ἐν ὕδατι δίαιταν ποιεύμενον, τὸ στόμα ἔνδοθεν φορέει πᾶν μεστὸν [f] βδελλέων. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὄρνεα καὶ θηρία φεύγει μιν· ὁ δὲ [g] τροχίλος εἰρηναῖόν οἱ ἐστι, ἅτε ὠφελεομένῳ πρὸς αὐτοῦ· ἐπεὰν γὰρ ἐς τὴν γῆν ἐκβῇ ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ κροκόδειλος, καὶ ἔπειτα χάῃ, ([h] ἐώθεε γὰρ τοῦτο ὡς ἐπίπαν ποιέειν πρὸς τὸν ζέφυρον) ἐνθαῦτα ὁ τροχίλος ἐσδύνων ἐς τὸ στόμα αὐτοῦ, κατατρώγει τὰς βδέλλας· ὁ δὲ, [i] ὠφελεύμενος ἥδεται, καὶ οὐδὲν σίνεται τὸν τροχίλον. Τοῖσι μὲν δὴ τῶν Αἰγυπτίων ἱροί εἰσι οἱ κροκόδειλοι, τοῖσι δ' οὔ, ἀλλ' ἅτε πολεμίους περιέπουσι. οἱ δὲ περὶ τε Θήβας καὶ τὴν [k] Μοίριος λίμνην οἰκέοντες καὶ κάρτα ἡγηνται αὐτοὺς εἶναι ἱρούς. ἐκ πάντων δὲ ἕνα ἑκάτεροι [l] τρέφουσι κροκόδειλον, δεδιδαγμένον εἶναι χειροήθεα· ἀγτήματά τε [m] λίθινα χυτὰ καὶ χρύσεα ἐς τὰ ὦτα ἐνθέντες, καὶ [n] ἀμφιδέας περὶ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, καὶ σιτία ἀποτακτὰ διδόντες, καὶ ἱρήια, καὶ περιέποντες ὡς κάλλιστα ζῶντας· ἀποθανόντας δὲ [o] ταριχεύοντες, θάπτουσι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. οἱ δὲ περὶ Ἐλεφαντίνην πόλιν οἰκέοντες, καὶ ἐσθίουσι αὐτοὺς, οὐκ ἡγεόμενοι ἱροὺς εἶναι. καλέονται δὲ οὐ κροκόδειλοι, ἀλλὰ χάμψαι. κροκοδείλους δὲ Ἴωνες ὠνόμασαν, εἰκάζοντες αὐ-

que amicus trochilo. Crocodilus Ionica appellatio, AEgyptiis champsa.

bus maxime hybernis nihil omnino edit: et, quum sit quadrupes, tamen terrestre et paludosum est. Nam ova parit in terra, excluditque: et plerumque diei in sicco agit, sed totam noctem in flumine, quippe calidiore tum aqua subdivo sereno et rore. Ex omnibus quæ novimus animalibus, hoc maximum existit ex minimo; siquidem ova quod attinet, gignit haud multo maiora anserum, et proportione ovi fetus excluditur: at crescens, ad septendecim et amplius cubitos pervenit; oculos habet suillos, dentes magnos proportione corporis, et prominentes, cui ex omnibus bestiis soli lingua innata non est. Idem inferiorem maxillam non movet, sed etiam solum ex animalibus superiorem inferiori admovet. Vngues quoque robustos habet, pellemque squamatam circa tergum infractam. Inter aquas cæcus, sub dio perspicacissimus. Itaque quod in aqua vitam degat, os fert introrsum hirudinibus refertum. Quumque eum ceteræ volucres ac bestiæ fugiant, solus trochilus pacem cum eo agit, utpote a quo percipiat utilitatem. Etenim postea quam crocodilus ex aqua in terram egressus est, ac deinde hiavit (semper enim fere hoc ad zephyrum facere solet) tunc in eius os trochilus penetrans, deglutit illas sanguisugas. Qua utilitate delectatus, nihil omnino trochilum lædit. Quibusdam sane AEgyptiorum crocodili sacri sunt, quibusdam non sunt, sed veluti hostes exagitant. Sacros admodum esse eos, existimant qui circa Thebas et Mœrios stagnum incolunt; quorum utrique unum ex omnibus crocodilis alunt edoctum manu tractari, appendentes eius auribus inaures, nempe lapillos fusiles aureosque, et primores pedes catenulis aut annulis cingentes; cibaria quoque statuta ac sacrificia præbentes, et curantes ut quam pulcherrime vivant; at ubi mortem obierunt, condientes sacris in loculis sepeliunt. At qui circa Elephantinam urbem incolunt, quod sacros esse non censeant, etiam comedunt.) Neque vero crocodili vocantur, sed champsæ: verum Iones appellavere crocodilos, illi

[a] Τῆς τε αἰθρ. *Paris. B. Ald. R. Arch. V.*, τῆς αἰθρ. *M. Ask.* [b] Ὠιὰ *Arch. V.*, qui paullo ante ἴδμεν habent et μέγιστον negligunt: ὠιὰ *Pasi.* Mox μέζω *Paris. B. Ald. Arch. V.*, μέζονα *Pasi. M. Ask.*, exigua differentia. [c] Γίγνεται *Arch.* [d] Hoc abest *Arch. V.* [e] Κινέει *Ask.*, vulgo omnes κινεῖ. Statim θηρίων *Arch. Vind.* [f] Βδελλέων *Arch.* et mox. Ὀξυδερκέστατον excerpsit *Pollux* II, 51. [g] Τροχίλος *V. Arch. Corinthus*, qui haec exscripsit. [h] *Arch. Vind.*, alii ἔωθε. [i] *M. Ask.*, ceteri ὀφελεόμενος. [k] Μύριος *Arch. V.* [l] *M. Ask. Pasi.*, ἐκτρέφουσι *Ald.* et alii. [m] Λιθωτὰ *Arch. Vind.* et mox ἐσθέντες cum *Aldo* atque aliis: ἐνθέντες *M. Ask.* [n] Habet *Suid.*, tum προσθίους *Ask. Pasi.* [o] *M. Ask. Pasi.*, ταριχεύσαντες *Ald.* et ceteri.

29. Τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίης &c.] Optime haec *Cl. Salmasius*, vir summus, Exercit. *Solin.* p. 314. ex *Aristotele* et *Plinio* de crocodili nocturna in aquis mora, ratione et causa teporis; quibus equidem nihil a *Gronovio* fuisse rescriptum mallem. Non libet in disputationis eius examen, ne quid praeter opinionem acerbius effluat, memet inmergere. Sola *Philosophi* verba, hinc clarissime derivata, ex Hist. Animal. II, 10. adponam, tantoque magis, quoniam praecipua haec in rem voce defecta repraesentantur. Sic scribit: τὴν μὲν οὖν ἡμέραν ἐν τῇ γῇ τὸ πλεῖστον διατρίβουσι, τὴν δὲ νύκτα, ἐν τῷ ὕδατι· ἀλεεινότερον γάρ ἐστι τῆς αἰθρίας. Quid his disertius? Negare fluviatilem aquam in Aegypti aliisque orientis plagis tepidiorem noctu esse roscida et subdivali statione, pugnat veritati, et aestivae his in oris experientiae. Sed absisto.

36. Γλῶσσαν δὲ μοῦνον θηρίων &c.] Eadem *Aristoteles*, in expingendo crocodilo *Herodotum*, quod verbo monui, uti is *Hecataeum*, auctore *Porphyrio* apud *Euseb.* P. E. X. p. 466. aemulatus: inspice Hist. Anim. I, 11. II, 10. V, 33. et post Philosophum plures Graecorum Latinorumque. Multa tamen in crocodili hac descriptione diligentissimi superioris et nostrae aetatis naturalis speculatores historiae desiderant, *Rondeletius*, *Bellonius*, *Gesnerus*, *Bochartus*, praeterque ceteros, *Aristoteli* paullo magis, quam oportebat, iratior *Ol. Borrichius* Hermet. Aegypt. C. 10. p. 270.

44. Ὁ δὲ τροχίλος] Habent ex *Herodoto*, et nominatim, *Aristoteles* Rhetor. ad Eudem. VII. p. 189. et *Aelianus* de Animal. VIII, 25., ubi dictione nonnihil mutata, εἰρηναῖα καὶ ἔνσπονδά ἐστι· quemadmodum de apibus V, 11. πρὸς μὲν τοὺς μὴ ἐνοχλοῦντας — εἰρηναῖα αὐτοῖς καὶ ἔνσπονδά ἐστι. et XII, 15. Ceterum tonus vocabuli apud *Aristotelem*, *Aelianum* et alios variat: Τροχίλον scribunt, ex eo more, quo nomina huiusmodi terminationis paroxytona esse solent, docente *Gesnero* Histor. Anim. IV. p. 301. Atque ita scripti codices. Ἐώθεε bene habet, *Florentini*que auctoritate III, 33. IV, 33. rediit.

50. Οὐδὲν σίνεται] Τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι τὸν τρόχιλον λογίζεταί οἱ μισθὸν, *Aelianus*, enarrans Herodotea de Trochilo N. A. III, c. 11. et hanc partem designans VIII, c. 25. citat *Herod.* ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς λόγοις. Sed quae narrat *Herod.* cap. seq. alio fonte derivata tractat *Aelian.* X, c. 21. VALCKEN.

55. Λίθινα χυτὰ] Sive hoc, seu λιθωτὰ malueris, fusi et factitii lapilli designantur: *Reiskius* vitrum describi opinatur. Vitri conditoriorum cipporumque ἐξ ὑέλου mentio erit III, 24., ad quod an adludat, non adfirmo. Faveret suspicioni *Epinicus* apud *Athen.* X, 9. p. 432. C,

Ἐσμὸν μελίσσης τῆς ἀκροχόλου γλυκὺν
Συγκυρκανήσας ἐν σκύφῳ ΧΥΤΗΣ ΛΙΘΟΥ·

modo vitrum, quae *Dalecampii* sententia, intellexisse liqueret: ut ut est, commodissimus poëtae locus est. Ἀρτήματα et ἀμφιδέας illustrant docti viri ad *Hesychium*, inque primis *Gronovius* in adnotat.

61. Ἄλλὰ χάμψαι] Durat Coptorum in libris hoc illis nomen, nec multum discordat titulus monstri fluvia-

illi generi crocodilorum, quod apud eos in sepibus gignitur, ipsorum formam comparan-
70 tes. Hos capiendi quum sint multa et omnimoda genera, hoc, quod maxime mihi dignum relatu videtur, scribo. Vbi tergum suillum ad illecebras hamo circumdederit, permittit in medium flumen, ipse in labro fluminis porcellum, quem vivum tenet, verberat; cuius vocem crocodilus audiens, versus illam tendit, nactusque tergum devorat; illi vero trahunt. Et posteaquam in terram attractus est, ante omnia eius oculos venator cœno opplet. Hoc acto, cetera facile sane comprehenditur;
71 sin, cum labore. Fluviatiles vero equi in plaga Papremitana sacri sunt, in cetera AEgypto non sacri; talem speciem naturamque habentes. Quadrupes est, bifidis pedibus, ungulis bovinis, simo naso, equina iuba, exertos dentes ostentans, equina cauda et voce, magnitudine maximi tauri, tam crasso corio,
72 ut ex eo arefacto fiant iacula rasa. Gignuntur præterea in fluvio lutræ, quos sacratos esse arbitrantur. Arbitrantur etiam sacrum esse ex omnibus piscibus, qui vocatur squamosus, atque etiam anguillam. Hos pisces aiunt sacros Nili esse: ex volucribus vero
73 vulpanseres. Est et alia volucris sacra, nomine phœnix, quam equidem non vidi nisi in pictura; etenim perrara ad eos commeat, quingentis, ut aiunt Heliopolitani, annis, et tunc demum quum pater ei decesserit. Is si picturæ assimilis est, talis tantusque est. Pennæ coloris partim aurei, partim rubei, maxima ex parte cum habitu tum magnitudine simillimus aquilæ. Eum aiunt, quod mihi non fit verisimile, hoc excogitare; ex Arabia proficiscentem in templum Solis gestare patrem, quem myrrha obvolvit, et in Solis templo humare; sic autem gestare: primum myrrhæ ovum fingere quantum ipse ferre possit: deinde ferendo illud experiri: hoc satis expertum, ita demum ovum excavare, atque in illud parentem ponere: et qua parte

αὐτῶν τὰ εἴδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι χροκοδείλοισι [a] τοῖσι ἐν τῇσι αἰμασιῇσι. Ἄγραι δὲ σφεων πολ-
65λαὶ κατεργάσαι, καὶ παντοῖαι· ἡ δ' ὧν [b] ἐμοί γε δοκέει ἀξιωτάτη ἀπηγήσιος εἶναι, ταύτην γράφω· ἐπεὰν νῶτον [c] ὗος δελεάσῃ περὶ ἄγκιστρον, μετίει ἐς μέσον τὸν ποταμόν· αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ χείλεος τῦ ποταμῦ ἔχων δέλφακα ζωὴν, ταύτην τύπτει· ἐπακούσας δὲ τῆς φω-
70νῆς ὁ κροκόδειλος, ἴεται κατὰ τὴν φωνήν· ἐντυχὼν δὲ τῷ νώτῳ, καταπίνει· [d] οἱ δὲ ἕλκουσι. ἐπεὰν δὲ ἐξελκυσθῇ ἐς γῆν, πρῶτον ἁπάντων ὁ [e] θηρευτὴς πηλῷ κατ' ὦν ἔπλασε αὐτῦ τὼς ὀφθαλμούς. τῦτο δὲ ποιήσας, χάρτα εὐπετέως τὰ λοιπὰ χειροῦται· μὴ ποιή-
75σας δὲ τοῦτο, σὺν πόνῳ. Οἱ δὲ ἵπποι οἱ ποτάμιοι νομῷ μὲν τῷ [f] Παπρημίτῃ ἱροί εἰσι, τοῖσι δὲ ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι οὐκ ἱροί· Φύσιν δὲ παρέχονται ἰδέης τοιήνδε· τετράπεδα ἐστὶ, δίχηλα, ὁπλαὶ βοός, σιμὸν, λοφιὴν ἔχον ἵππου, [g] χαυλιόδοντας φαῖνον, ὀρὴν ἵππου, καὶ
80φωνὴν μέγαθος, ὅσον τε βῦς ὁ μέγιστος· τὸ δέρμα δ' αὐτῦ οὕτω δή τι παχύ ἐστι, ὥστε αὖον γενόμενον, ξυστὰ [h] ποιέεσθαι ἀκόντια ἐξ αὐτῦ. Γίνονται δὲ καὶ ἐνύδριες ἐν τῷ πόταμῳ, τὰς ἱρὰς ἡγηνται εἶναι. νομίζουσι δὲ [i] καὶ πάντων ἰχθύων τὸν καλεύμενον λεπιδωτὸν, ἱρὸν εἶναι,
85καὶ τὴν ἔγχελυν. ἱρὺς δὲ τύτυς [k] εἶναι τῦ Νείλυ φασί· καὶ τῶν ὀρνίθων τὺς χηναλώπεκας. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὄρνις ἱρὸς, τῷ ὄνομα Φοίνιξ. ἐγὼ μέν μιν οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον γραφῇ· καὶ γὰρ δὴ καὶ σπάνιος ἐπιφοιτᾷ σφι, δι' ἐτέων, ὡς Ἡλιοπολῖται λέγουσι, πεντακοσίων. [l] Φοι-
90τᾷν δὲ τότε φασὶ, ἐπεὰν οἱ ἀποθάνῃ ὁ πατήρ. [m] ἔστι δὲ, εἰ τῇ γραφῇ παρόμοιος, τοσόσδε καὶ τοιόσδε· τὰ μὲν αὐτοῦ χρυσόκομα τῶ [n] πτερῶν, τὰ δὲ, ἐρυθρά· ἐς τὰ μάλιστα [o] αἰετῷ περιήγησιν ὁμοιότατος, καὶ τὸ μέγαθος. τῦτον δὲ λέγουσι μηχανᾶσθαι τάδε, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ
95λέγοντες ἐξ' Ἀραβίης ὁρμεώμενον, ἐς τὸ ἱρὸν τῦ Ἡλίυ κομίζειν τὸν πατέρα, ἐν σμύρνῃ ἐμπλάσσοντα, καὶ θάπτειν ἐν τῷ Ἡλίυ τῷ ἱρῷ. κομίζειν δὲ ὧδε· πρῶτον, [p] τὸ σμύρνης ᾠὸν πλάσσειν ὅσον τε [q] δυνατός ἐστι φέρειν· μετὰ δὲ 116
πειρᾶσθαι αὐτὸ φορέοντα· ἐπεὰν δὲ ἀποπειρηθῇ, οὕτω δὴ κοιλήναντα τὸ ᾠὸν, τὸν πατέρα ἐς αὐτὸ ἐντιθέναι· σμύρνῃ δὲ

a Deest *Arch. V.* *b* Ἐμοίγε *Arch. V. Ald. Rem.* recte. Vide *Gronov.* supra C. 53. ἔμοι δοκ. *M. Ask. Pasc.* *c* *Idem*, νῶτος ὑὸς *Arch. V.*, συὸς *Ald. Paris. B.* *d* Tria haec omittunt *V. Arch.*, qui et ἑλκύσθη. *e* *M. Ask. Pasc.* ora *Steph.*, θηρευτὴρ *Ald.* et *Arch. Vind. R.* *f* *Ald. R. Vind. Paris. B.* cum *Edd.*, Παπριμίτῃ *M. Ask.*, Πατρημίτῃ *Arch.* *g* Χαυλιόδοντα, φαῖνον οὐρ. *Arch.* *h* *M. Ask. Pasc.*; *Ald.* et ceteri ποιέεται. *i* *Ask. M.*, vulgo alii καὶ τῶν ἰχθ. *k* Τοῦ N. Φασ. εἶναι *Pasc. V. Ask. Arch.* *l* Φοιτᾷν *Ald. Arch. V. Rem.*, Φοιτᾶν *Pasc. M. Ask.* Superiora adtigit *Themistius* Or. XXXIII. fine. *m* *Rem. Vind. Valla*; ἔστι δὲ οἱ *Arch.*, vulgo ἔστι δὲ ἐν τῇ- *n* Πτερύγων *Arch.* *o* Ἀιετῶν *Arch. Vind.* *p* Τῇ σμύρνῃ *Arch.* τῆς σμύρνης *Vind.* *q* *Ald. V. R. Arch.* et *Paris. B.*, δυνατὸς εἶναι *M. Ask. Pasc.*

viatilis Arabicus. Lege *Iablonskii* Panth. L. v, 2. p. 70. Κροκοδείλους autem Ionibus fuisse lacertas, sive χερσαίους κροκοδείλους, uti IV, 192., testatissima confirmataque res est a *S. Bochart* Hierozoic. P. 1. Lib. III, 1. p. 1060.

76. Τῷ Παπρημίτῃ] Iustum est; neque enim ex Πέπρημις C. 59. Παπριμίτης flecti potest: melius ipso in *Med.* C. 165. Παπρημίτης. Iam Πατρήμις et Πατρημίτης *Arch.* et *Vind.* ex adsimilitudine litterarum descenderunt, quemadmodum *Stephani* Πάπριμις πόλις Αἰγύπτου· ὁ πολίτης Παπριμίτης. Debet et hanc Hippopotami sicuti et Phoenicis descriptionem *Herodotus*, perhibente *Porphyrio* in *Eusebii* P. Eu. X. p. 466. C. *Hecataeo.*

79. Οὐρὴν ἵππου] *Aristoteles* κέρκον δ' ὑὸς Histor. Animal. II, 7., *Achilles Tat.* IV. p. 223. οὐρὰν βραχεῖαν, quibuscum alii conspirant et peregrinatorum observata. Mox ξυστὰ ἀκόντια, ut *rasae hastilia virgae* Latini poëtae. *Aristoteles* ὥστε δόρατα ποιεῖσθαι ἐξ αὐτοῦ. Confer *S. Bochartii* Hieroz. P. II. L. V, 14. et de λεπιδωτῷ adnotationes *Gronovii.*

87. Οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον γραφῇ] Tentari non debebant *Euripidis* ista in Hippol. V. 1005. Οὐκ οἶδα πράξιν τήνδε, πλὴν λόγῳ κλύων Γραφῇ τε λεύσσων. Idem Troasin v. 682. Γραφῇ δ' ἰδοῦσα καὶ κλύουσ' ἐπίσταμαι. Euripidea quoque libenter imitatur *Herodotus.* VALCKEN.

90. Ἔστι δὲ, εἰ τῇ γραφῇ παρόμοιος] Nullam status quaestionem vulgatis, cum tot doctissimi viri operam avi fabulosae insumserint, motam fuisse demiror. Negavit, et prudenter infitiatus est, phoenicem a se visum, et tamen ἔστι δὲ ἐν τῇ —. Quae apta et bene iuncta non erant. Χρυσόκομα τῶν πτερῶν ab iniuriis protecta et defensione viri Celeb. et *Codd.* auctoritate sunt. Eum adi. Quod si vero lis de voce cesset, in avis pictura consensio reperietur. Κεκέρασται μὲν τὰ πτερὰ χρυσῷ καὶ πορφύρᾳ *Achilles Tat.* III. p. 215. *Aquilae narratur magnitudine, auri fulgore circa colla, cetera purpureus* ex *Nostri* praescripto *Plinius* H. Nat. X, 2. Aliorum loca nunc nihil moror. Περιήγησις formam et diligentem eius descriptionem exprimit ex usu verbi περιηγεῖσθαι, quo de *Cl. Salmasius* in Solin. p. 68., et multo adcuratius *T. Hemsterhusius* ad D. Mort. XX. p. 412. *Luciani.*

98. Ὅσον τε δυνατός ἐστι φέρειν] Illud perquam politum, quod in *Medicei* δυνατὸς εἶναι inesse decernebatur, sermonis indoles respuit. Obstant praeterea scriptae membranae conplures. Confer *L. Kusterum* in Clerici Bibl. N. et Vet. T. V. p. 404. *Achilles Tat.* eadem in re, φέρει τὸ χάσμα γηΐνῳ χώματι, ἐπὶ τὸν Νεῖλον οὕτως ἵπταται τὸ ἔργον φέρων, sed prave culpa librariorum: fuerat φύρει τὸ χάσμα — καὶ ἐπὶ τὸν Νεῖλον —. Obstruere ingesta terra cavum, quod phoenix rostro fecerat, *Herodotum* deserens indicat. De *Taciti* Ann. VI, 28. *sublato murrhae pondere*, vide amicam *N. Heinsii* et *Graevii* disputationem Syllog. Epistol. T. IV. p. 512. &c.

De ſerpentibus volucribus et horum oſſibus circa Butun et pugna cum ibiſin, quæ duplices deſcribuntur.

[a] δὲ ἄλλῃ ἐμπλάσσειν τῦτο, καθότι τῷ ὠῷ ἐγκοιλήναντι ἐνέθηκε τὸν πατέρα. [b] ἐσκομέντα δὲ τῷ πατρὸς, γίνεσθαι τωὐτὸ βάρος· ἐμπλάσαντα δὲ, [c] κομίζειν μιν ἐπ' Αἰγύπτιν ἐς τὸ Ἡλίου τὸ ἱρόν. ταῦτα μὲν τοῦτον τὸν ὄρνιν λέγουσι ποιέειν. Εἰσὶ δὲ περὶ Θήβας ἱροὶ ὄφιες, ἀνθρώπων [d] οὐδαμῶς δηλήμονες· οἱ μεγάθεϊ ἐόντες μικροὶ δύο κέρεα Φορέουσι, πεφυκότα ἐξ ἄκρης τῆς κεφαλῆς. τοὺς ἀποθανόντας θάπτουσι ἐν τῷ ἱρῷ τῦ Διός· τούτους γάρ σφεας τῦ θεοῦ φασι εἶναι ἱρούς. Ἔστι δὲ χῶρος τῆς Ἀραβίης καλὰ Βουτοῦν πόλιν μάλιστά κη κείμενος· καὶ ἐς τοῦτο τὸ χωρίον ἦλθον πυνθανόμενος [e] περὶ τῶν πτερωτῶν ὀφίων· ἀπικόμενος δὲ, εἶδον ὀστέα ὀφίων, καὶ ἀκάνθας· πλήθεϊ μὲν ἀδύνατα ἀπηγήσασθαι· σωροὶ δὲ ἦσαν ἀκανθέων καὶ μεγάλοι, καὶ ὑποδεέστεροι, καὶ ἐλάσσονες [f] ἔτι τούτων· πολλοὶ δὲ ἦσαν οὗτοι. ἔστι δὲ ὁ χῶρος οὗτος, [g] ὁκόσῳ τῷ αἱ ἄκανθαι καλαχεχύαται, τοιόσδε τις· ἐσβολὴ ἐξ ὀρέων στεινῶν ἐς πεδίον μέγα· τὸ δὲ πεδίον τοῦτο συνάπτει τῷ Αἰγυπτίῳ πεδίῳ. λόγος δέ ἐστι, ἅμα τῷ ἔαρι πτερωτοὺς ὄφις ἐκ τῆς Ἀραβίης πέτεσθαι ἐπ' Αἰγύπτιν· τὰς δ' ἴβις τὰς ὄρνιθας ἀπαντώσας ἐς τὴν ἐσβολὴν ταύτης τῆς χώρης, οὐ παριέναι τοὺς ὄφις, ἀλλὰ κατακτείνειν. καὶ τὴν ἴβιν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον τετιμῆσθαι λέγουσι [h] Ἀράβιοι μεγάλως πρὸς Αἰγυπτίων. ὁμολογέουσι δὲ καὶ Αἰγύπτιοι διὰ ταῦτα τιμᾶν τὰς ὄρνιθας ταύτας. Εἶδος δὲ [i] τῆς μὲν ἴβιος τόδε· μέλαινα δεινῶς πᾶσα, σκέλεα δὲ Φορέει γεράνου, πρόσωπον δὲ ἐς ταμάλιστα ἐπίγυπτον, μέγαθος [k] ὅσον κρέξ. τῶν μὲν δὴ μελαινέων τῶν [l] μαχομενέων πρὸς τοὺς ὄφις, ἤδ' ἰδέη. τῶν δ' ἐν ποσὶ μᾶλλον εἰλευμένων τοῖσι ἀνθρώποισι, (δίξαι γὰρ [m] δὴ εἰσὶ αἱ ἴβιες) [n] ψιλὴ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὴν δειρὴν πᾶσαν· λευκὴ πτεροῖσι, πλὴν κεφαλῆς, καὶ [o] τοῦ αὐχένος, καὶ ἄκρων τῶν πτερύγων, καὶ τοῦ πυγαίου ἄκρου· ταῦτα δὲ τὰ εἶπον πάντα, μέλανά ἐστι δεινῶς· σκέλεα δὲ καὶ πρόσωπον, ἐμφερὴς τῇ ἑτέρῃ. τοῦ δὲ ὄφιος ἡ μορφὴ, οἵη περ τῶν ὕδρων. πτίλα δὲ οὐ πτερωτὰ φορέει, ἀλλὰ τοῖσι τῆς νυκτερίδος πτεροῖσι μάλιστά κη ἐμφερέστατα. τοσαῦτα μὲν θηρίων πέρι ἱρῶν εἰρήσθω. Αὐτῶν δὲ δὴ Αἰγυπτίων, οἱ μὲν περὶ τὴν σπειρομένην Αἴγυπτον οἰκέουσι, μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα, λογιώτατοί εἰσι μακρῷ τῶν ἐγὼ ἐς

parte ovi exinaniti patrem intulit, eam partem alia myrrha farcire: et quum tantundem ponderis impoſito parente effectum ſit, obſtructo rurſus foramine, baiulare illud verſus AEgyptum in templum Solis. Hæc facere hanc avem commemorant. At circa Thebas ſunt ſacri ſerpentes, nihil omnino hominibus noxii, puſillo corpore, binis præditi cornibus, e ſummo capite enatis: quos defunctos in Iovis æde ſepeliunt; huic enim deo ſacros illos eſſe prædicant. Est autem Arabiæ locus, ad Butun urbem fere poſitus: ad quem locum ego me contuli inquirens de ſerpentibus volucribus. Eo quum perveni, oſſa ſerpentum aſpexi et ſpinas, multitudine ſupra modum ad enarrandum; ſpinarum quippe acervi erant etiam magni, et his alii atque alii minores, ingenti numero. Est autem hic locus, ubi ſpinæ effuſæ iacebant, huiuscemodi: ex arctis montibus introitus in vastam planitiem AEgyptiæ contiguam. Fertur ex Arabia ſerpentes alatos ineunte ſtatim vere in AEgyptum volare, ſed eis ad ingreſſum illius planitiei occurrentes aves ibides, non permittere, ſed ipsos interimere: et ob id opus ibin magno in honore ab AEgyptiis haberi Arabes aiunt, confitentibus et ipsis AEgyptiis, idcirco ſe his avibus honorem exhibere. Eius avis ſpecies talis est. Nigra tota vehementer est, cruribus inſtar gruis, roſtro maximum in modum adunco, eadem qua crex magnitudine. Et hæc quidem ſpecies est nigrarum, quæ cum ſerpentibus pugnant. At earum, quæ ante pedes hominibus verſantur magis, (nam duplices ibides ſunt) nudum caput ac totum collum, pennæ candidæ, præter caput cervicemque, et extrema alarum et natium; hæc omnia quæ dixi ſunt vehementer nigra; crura vero et roſtrum alteri conſentanea. Serpentis porro figura qualis hydrarum: alas non pennatas gerit, ſed alis veſpertilionis valde ſimiles. Hactenus de ſacris beſtiis dictum ſit. Ipsorum autem AEgyptiorum ii, qui circa partem AEgypti ſeminari ſolitam habitant, memoriam omnium hominum maxime exercentes, ſunt fere eorum, in quorum ego veni experientiam, excel-

74

75

76

77

[a] Abest *Arcb. V.*, mox ἐκκοιλήνας *Ask.* margo *Steph.* et κατ' ὅτι *Ask.* neutrum male. [b] *M. Ask. Paſ.*, ἐγκειμ. *Paris. B. Ald. Arcb. V. Rem.* [c] *Med. Ask. Paſ.*, μὲν *Ald.* et alii non habent. [d] *Ask. M. Arcb. Paſ. V.*, οὐδαμᾶ vulgo. [e] Τῶν πτερωτῶν ὀφ., ſine praepoſitione *Arcb. Vind.*, in *Med.* πτερωτῶν deſit et *Ask.*, quod *Paſ.* et alii bene ſervant cum *Aldo.* Mox ἀπικνόμενος et ἴδον *Arcb.* [f] *M. Ask. Rem. Paſ. Arcb. Steph.* marg., ἐπὶ *Ald.* et *Edd.* [g] *M. Paſ. Ask.*, alii ἐν ᾧ· tum κατακεχύδαται *Arcb. V.* quod quidem notabile. [h] Deſit *Arcb.*, ſed habet margo. [i] *M. Paſ. Arcb. Ask. V.*, ex aliis μὲν exulat. [k] Citat *G. Corinthus.* [l] *Arcb. V. Ald. R.*, μαχομένων *Paſ. Med.* [m] Abest et mox αἰ *Arcb. Vind. Paſ.* [n] *Ald. V. Arcb. Rem.* et recte. ἡ ψίλη *M. Ask. Paſ.* [o] *Ask. M. Paſ.*, τοῦ deſit *Ald.* et aliis, etiam ante πυγαίου. Vide *Theon.* Progymn. p. 122.

7. Δύο κέρεα Φορέουσι] Fuerunt ex ceraſtarum genere, nec tamen δηλήμονες ἀνθρώπων, ut reliqui apud *Diodorum* III, 50. aliosque ibi citatos. Auctor *Aelianus* est de Animal. XI, 17. ἐν Μελίτῃ τῆς Αἰγύπτου draconem ſacrum in veneratione fuisſe, adſirmans gentilem eam anguium ſuperſtitionem. Puto ἐν Μετήλει ſcripsisſe, quae Aegypti urbs, non Μελίτη.

10. Κατὰ Βουτοῦν πόλιν] Alia haec atque ea Butus, quae Latonae oraculo cenſebatur, quippe Arabiae adfinis: longe inde Sebennyticum Nili oſtium, radens Butum illam atque adluens C. 155. Πτερωτῶν ſerpentium titulum male praeterierunt *Florentiae:* quae enim ſequuntur, illo carere non poſſunt. Res etiam ipsa a fabularum indole abhorret. Namque angues volucres, ex AEthiopum Arabumque finibus in AEgyptum irruentes, veterum monumenta ita celebrant, ut dubii nihil esſe debeat. Ipse vates *Eſaias* C. XXX, 6. dat שְׂרָף מְעוֹפֵף *bydrum* ſive *chersbydrum volantem* AEgypto. Plura qui deſiderat, ex eruditisſimi *Bochartî* copiis Hierozoic. P. II. L. III, 12. p. 423. mutuari poterit, atque illis hoc *Pauſaniae* IX, 21., cautisſimum ſane, adnectere: *Quo circa neque ad adſentiendum proclivior quisquam esſe debet, neque ſe omnino incredulum ad ea, quae ſint rariora,* τὰ σπανιώτερα, *praebere: ἐπεί τοι καὶ ἐγὼ* ΠΤΕΡΩΤΟΥΣ ὄφεις οὐ θεασάμενος πείθομαι, διότι ἀνὴρ Φρὺξ ἤγαγεν ἐς Ἰωνίαν σκόρπιον ταῖς ἀκρίσιν ὁμοιότατα πτερὰ ἔχοντα. Porro σωροὶ ἀκανθέων omnibus in libris, non exceptis *Ask.* et *Paſ.* Bene Critici in *Apollonium Rb.* IV, 150. τὰ τῶν ὄφεων ὀστᾶ ΑΚΑΝΘΑΙ λέγεται. Amanuenſis Mediceus in errore verſabatur.

27. Πρόσωπον — ἐπίγυπτον] *Straboni* πελαργώδης κατὰ σχῆμα *ciconiae ſimilis* L. XVII. p. 1179., quae tamen ſimilitudo ad roſtrum ſeſe non porrigit, quod avi incurvum et aduncum. Figuram habet *Middletonus* Antiquit. Monument. p. 129. et conplura de volucre. Crex, ex ſono, quem continuo iterat, nomen indepta, deſcribitur a *Belonio* Obſerv. II, 32. cum cura.

31. Ψιλὴ τὴν κεφαλήν] Suſtuli articulum ſchedarum iuſſu: reſpicitur ἤδ' ἰδέη, ut bene *Reiskius.* Hanc autem *Strabo* ὅλην μελαίνην facit, prudentior *Herodotus*, etsi non ſine lapsu: nam pars circa nates tota alba est; τὸ γὰρ πυγαῖον ὅλον λευκόν ἐστι, ſi fides *Theoni.*

40. Μνήμην ἀ. πάντων] *Vallae* verſio plurimos decepit: mentem hiſtorici perſpexit *Reiskius.* AEgypti ſuperioris incolae longe fuisſe dicuntur diſertisſimi, utpote μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα, *prae omnibus aliis memoriam excolentes:* illuc enim pertinet μάλιστα, non ad ſequentia. *Herod.* II, c. 37. ἐσσεβέες περι-

excellentissimi. Tali autem vitae genere utuntur. Singulis mensibus triduo continenti purgant se, vomitibus atque clysteribus venantes sanitatem, existimantes omnes languores hominibus oriri ex cibis quibus aluntur. Nam sunt alioqui AEgyptii omnium hominum, secundum Afros, maxime salubri corpore, tempestatum anni, ut mihi videtur, beneficio, quae non immutantur: ex illis enim mutationibus tum aliarum rerum, tum praesertim tempestatum anni, praecipue existunt in hominibus morbi. Panibus vescuntur quos ex farre conficiunt, eosque cylleſtes nominant. Vino utuntur facto ex hordeo: neque enim illis sunt in regione vites. Victitant quoque tum piscibus, partim crudis ad solem arefactis, partim salsugine conditis; tum avibus crudis, prius tamen sale conditis, coturnicibus anatibusque et parvis avibus; ceteris autem vel volucribus vel piscibus, praeter illos, qui ab eis sunt recepti pro sacris, partim assis, partim
78 elixis vescuntur. Apud locupletes eorum in conviviis, quum a coena discessum est, circumfert aliquis in loculo mortuum e ligno factum, sed pictura et opere maxime imitantem,

ἐς διάπειραν ἀπικόμην. τρόπῳ δὲ ζόης τοιῷδε δή [a] χρέωνται. συρμαΐζουσι τρεῖς ἡμέρας ἑπτέης μηὸς ἑκάστου, ἐμέτοισι θηρώμενοι τὴν [b] ὑγιείην καὶ κλύσμασι, νομίζοντες ἀπὸ τῶν τρεφόντων σιτίων πάσας τὰς νόσους τοῖσι ἀνθρώποισι γίνεσθαι. εἰσὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλως Αἰγύπτιοι μετὰ Λίβυας [c] ὑγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων, τῶν ὡρέων ἐμοὶ δοκέειν, εἵνεκεν, ὅτι οὐ μεταλλάσσουσι αἱ ὧραι. ὑπὸ γὰρ τῆσι μεταβολῆσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίνονται, [d] τῶν τε ἄλλων πάντων, καὶ δὴ καὶ τῶν ὡρέων μάλιστα. ἀρτοφαγέουσι δὲ ἐκ τῶν [e] ὀλυρέων πυρῶν ἄρτους, τοὺς ἐκεῖνοι κολλῆτις ὀνομάζουσι. οἶνῳ δ' ἐκ κριθέων πεποιημένῳ διαχρέωνται. οὐ γὰρ σφι εἰσὶ ἐν τῇ χώρῃ ἄμπελοι. ἰχθύσι δὲ τοὺς μὲν, πρὸς ἥλιον αὐήναντες ὠμοὺς σιτέονται, τοὺς δ', ἐξ ἅλμης [f] τεταριχευμένους. ὀρνίθων δὲ τοὺς τε ὄρτυγας, καὶ τὰς νήσσας, καὶ τὰ σμικρὰ τῶν [g] ὀρνιθίων ὠμὰ σιτέονται, προταριχεύσαντες. τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ἢ ὀρνίθων ἢ ἰχθύων ἐστί σφι ἐχόμενα, χωρὶς ἢ ὁκόσοι σφι ἱροὶ ἀποδεδέχαται, τοὺς λοιποὺς ὀπτοὺς καὶ ἑφθοὺς σιτέονται. Ἐν δὲ τῇσι συνουσίῃσι τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων, ἐπεὰν ἀπὸ δείπνου [h] γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν σορῷ ξύλινον πεποιημένον, [i] μεμιμημένον ἐς τὰμάλιστα καὶ γραφῇ καὶ ἔργῳ

117

a Med. Ask. Pasſ., in reliquis διαχρέωνται, leve discrimen est. *b Arcb. Vind. M. Ask. Pasſ.*, ὑγιὴν *Ald.* et *Edd.* *c Pasſ. M. Ask.*, ὑγιερέστεροι *Arcb. V. Euſtatb.* in *Dionys.* v. 262. ὑγιέστατοι *Ald.* et πάντων ἀνδρῶν cum *Arcb. V. Euſtatb. Paris. B.*, ἀνθρώπων *Med. Ask. Pasſ.*, εἵνεκα *M. Ask.* *d* Τῶν τε — μάλιστα non habet *Arcb. V. Valla.* εἵνεκα πάντων *Ald.* et *Edd.*; *Pasſ. M. Ask.* εἵνεκα abest. *e* Ἀλλυρέων *Arcb. Vind.*, tum κυλλήσις cum *Valla M. Ask. Pasſ.*, κολλήσις *Edd.*, κολλῆς ora *Steph.* Vid. *Athen.* III, 10. p. 114. *f Rem. Arcb. V. Pasſ. M. R. Steph.* margo; vulgo τεταριχευκότες. *g Ald. Arcb. V. Rem.*, ὀρνίθων *M. Ask. Pasſ.* Porro σμικρὰ *Arcb.* Herodoti more. *b M. Ask. Arcb. Vind. Pasſ. Ald.*, γένονται vulgo operarum peccato. Paullo ante εὐδαίμοσι sine τοῖσι *Arcb.*, quomodo et in *Gronovii* editione, nescio an eius culpa. *i* Sic omnes, μεμιγμένον errore manifesto Editi nonnulli.

περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων. Etrusci τὰ περὶ τὴν κεφαλογνωμονίαν μάλιστα πάντων ἀνθρώπων ἐξειργάσαντο, *Diodor. Sic.* v. c. 40. de Pythagora *Heraclitus Ephesius*, ἱστορίην ἤσκησεν ἀνθρώπων μάλιστα πάντων, ap. *Diogi Laërt.* VIII, 6. ipsius fuit *Pythagorae* praeceptum, μνήμην ἀσκεῖν. Literarum inventum suum veluti memoriae subsidium commendanti Theuth dixisse fertur Rex AEgypti Thamus, σὺ πατὴρ ὢν γραμμάτων δι' εὔνοιαν τοὐναντίον εἶπες ἢ δύναται· τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει, μνήμης ἀμελετησίᾳ, &c. in *Phaedro Platonis* T. III. p. 275. A. hunc, ni fallor, locum respexit *Quinctilian.* I. O. XI, c. 2. p. 985. *Invenio apud Platonem obstare memoriae usum literarum; videlicet quod illa, quae scriptis reposuimus, velut custodire desinimus, et ipsa securitate dimittimus.*

VALCKEN.

40. Μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκ. μάλιστα] Laborabant haec ex mala interpunctione; quo non animadverso morbo, ἀνθρωπίνων πάντων *rerum humanarum* suspicabatur *Corn. de Pauw*: mutavit dein sententiam; μάλιστα a sequentibus, sicuti oportebat, avulso; neque alia mens aut voluntas *Reiskio*. Nempe hominum omnium maxime AEgyptii memoriam exercebant, propterea quae praeter ceteros excellebant. Bene *Proclus* in Timaeum p. 31. Αἰγυπτίοις δὲ ἔτι καὶ τὰ γεγονότα διὰ τῆς ΜΝΗΜΗΣ ἀεὶ νέα πάρεστιν, ἡ δὲ ΜΝΗΜΗ διὰ τῆς ἱστορίας, αὕτη δὲ ἀπὸ τῶν στηλῶν κ. λ.

47. Τγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων] Non intercedo, quo minus ὑγιηρότατοι serventur: quo de genere alia I, 133. in medium fuerunt collocata. Schedarum mirus olim hic disensus. *Glossator* Sangermanensis, Τγιηρότατος, Ἡρόδοτος Β., ad quem modum IV, 187. Plures ὑγιέστεροι cum *Eustathio*. Hippocrateum vero τὰς μεταβολὰς τῶν ὡρέων μάλιστα τίκτειν νούσους egregie explicuit *Galenus* T. V. p. 253. et cum *Nostro* comparavit *H. Mercurialis* Var. Lect. II, 3. Iam si αἱ ὧραι a periodo extrema abessent, sermonis cursus lenius laboretur. Verum multa sibi priva scriptor habet.

51. Ἀρτοφαγέουσι] Quae hic leguntur, eadem propemodum ex *Hecataeo Milesio* bis tradidit *Athenaeus* X, p. 447. C. Ἑκαταῖος ἐν δευτέρᾳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων, ὡς ἀρτοφάγοι εἰσὶν, ἐπιφέρει, τὰς κριθὰς εἰς τὸ πόμα καταλέουσι, *mola frangunt*: sic scribendum cum *Causab.* pro καταλεύουσιν· vid. *Herod.* IV, c. 172. et *Athen.* p. 418. E. Alibi quoque prostant *Hecataei* nonnulla, Herodoteorum simillima, quae probabile reddant, quod *Porphyrius* prodidit apud *Euseb.* Praep. X, p. 466. B. ὡς Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ πολλὰ Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου κατὰ λέξιν μετήνεγκεν ἐκ τῆς περιηγήσεως, βραχέα παραποιήσας· postremum illud explanat Celeberr. *Wesseling.* ad *Diodori* T. I. p. 89. Sed ista Asiae περιηγήσις *Herodoto* fortasse fuit recentior; *Callimacho* certe non videbatur *Hecataei Milesii* genuinum opus, ut liquet ex *Athen.* II, p. 70. B. Praeterea quod narrat *Porphyrius*, *Herodoto* nuspiam obiicit *Plutarchus*, Hecataeum τὸν λογοποιὸν acerbe notanti L. II, c. 143. et L. VI, c. 137. cuius etiam mentionem facit L. V, c. 36. et c. 125.

VALCKEN.

52. Τοὺς ἐκεῖνοι κυλλήσις ὀνομάζουσι] Inspice *Gronovii* adnotationes. Admonuit Cl. *Wasse* in *Thucydidis* I, 126. κυλλάδεις ex Cod. *Lambethano* melius videri, siquidem ita *Hesychius*. At oblitus est speciei Ionicae. *Athenaeus* X. p. 418. E. Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι ΚΥΛΛΗΣΤΙΑΣ ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς ποτὸν καταλεαίνοντας. Quae quidem indicio sunt, et hic *Herodotum* vestigia *Hecataei* pressisse: nam de potu ex hordeo clara eius verba, qui πόμα ἀπὸ τῶν κριθέων *Aretaeo* I. Morb. Acut. C. 9.. ἐκ κριθῶν μέθυ *Aeschylo* Supp. v. 900., *Diodoro* ἐκ κριθῶν πόμα, ὃ καλοῦσι ζύθος I, 34. Quod autem subiicitur, vites AEgypto deesse, generatim si sumitur, cum veritate disconvenit. Mosis aevo in parte AEgypti vites depangebantur, quod querelae Israëlitarum *Numer.* C. XX, 5. significant abunde: creverunt quoque laetissime in praefectura Heracleopolitana apud *Strabon.* XVII. p. 1163. Quae omnia operosius Cl. *Jablonskius* Dissert. de Terra Gosen p. 28.

57. Τὰ σμικρὰ τῶν ὀρνιθίων] *Aristophanis* ὀμικρὸν ἀργυρίδιον, Comici *piscículi minuti* et *minutae interrogatiunculae* Oratoris, Latini satis haec protegunt. Ὠμὰ autem σιτέονται concoquere haud valuit Cl. *de Pauw* ob ea, quae de piscibus praescripta fuerunt, et quoniam succedit προταριχεύσαντες· neque enim aves, sale antea bene conditas, *crudas*, ὠμὰς, posse censeri. Ἑφθὰ *elixas* dedisse *Herodotum*, et eo esse nihil adcommodatius. Mihi de gustu AEgyptiorum disputatio absona, at certa lectio censetur. Cur quaeso additum voluit τοὺς λοιποὺς ὀπτοὺς ἢ ἑφθοὺς σιτέονται *reliquos partim assos, partim elixos comedunt*, si nil dispar scripsisset superius?

63. Μεμιμημένον ἐς ταμάλιστα] Est cui μεμιμημένον praecedentis glossa censetur, cui non subscribo. Suadent aliud producta a *Gronovio* exempla, reique series. Adde *Plutarchum* Isid. et Osir. C, 17. et doctos interpretes *Petronii* Satyr. C. 34. tum *Tzetzae* Chil. III. v. 387. ubi satis absurde,

ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος ὁ παῖς ὁ τοῦ Ὀξύλου.

Voluit, debuit certe, ὁ τοῦ Ἀύξεω.

ἔγγυ· μέγαθος ὅσον τε πάντη πηχυαῖον, ἢ [a] δίπηχυ· δικνὺς δὲ ἑκάστῳ τῶν συμποτέων, λέγει, „ Ἐς τοῦτον „ ὁρέων, πῖνέ τε καὶ τέρπευ· ἔσεαι γὰρ ἀποθανὼν „ τοιοῦτος." ταῦτα μὲν παρὰ τὰ συμπόσια ποιεῦσι. Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι, ἄλλον οὐδένα ἐπικτέωνται· τοῖσι ἄλλα τε [b] ἐπάξιά ἐστι νόμιμα, καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἔνεστι [c] Λῖνος, ὅσπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμός ἐστι καὶ ἐν Κύπρῳ, [d] καὶ ἄλλῃ. κατὰ μέντοι ἔθνεα οὔνομα ἔχει. συμφέρεται δὲ ὠυτὸς εἶναι τὸν οἱ Ἕλληνες Λῖνον ὀνομάζοντες ἀείδουσι· ὥστε πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀποθωυμάζειν με τῶν περὶ Αἴγυπτον ἐόντων, [e] ἐν δὲ δὴ καὶ τὸν Λῖνον ὁκόθεν [f] ἔλαβον τοὔνομα. Φαίνονται δὲ ἀεί κοτε τοῦτον ἀείδοντες· ἔστι δὲ Αἰγυπτιστὶ ὁ Λῖνος καλεύμενος ὃ Μανέρως. ἔφασαν δέ μιν Αἰγύπτιοι τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος [h] Αἰγύπτου παῖδα μουνογενέα γενέσθαι, ἀποθανόντα δ' αὐτὸν [i] ἄωρον, θρήνοισι τούτοισι ὑπ' Αἰγυπτίων τιμηθῆναι· καὶ ἀοιδήν τε [k] ταύτην πρώτην καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι. Συμφέρονται δὲ καὶ τόδε ἄλλο Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι. οἱ πρεσβύτεροι αὐτέων τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες, εἴκουσι τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐκτράπονται· καὶ ἐκεῖσοι, ἐξ ἕδρης ὑπανι-

tem, longitudine cubitali omnino, aut bicubitali, oſtendensque ſingulis convivarum, ait; In hunc intuens pota et oblectare; talis enim post mortem es futurus. Hæc illi inter convivia faciunt. Contenti vero hymnis patriis, nullum alium iis aſciſcunt. Et alia quædam laudabilia ſunt inſtituta, tum vero etiam cantilena uſurpatur Linus, quæ et in Phœnice decantata est et in Cypro, et alibi; quæ tamen nomen pro differentia gentium habet. Eadem tamen congruit cum ea, quam Græci cantant, appellantes Linum; ut ego admirer cum alia multa, quæ ſunt in AEgypto, tum vero, unde id nomen Linum acceperit, quem ſemper quodammodo decantare cognoſcuntur. Vocatur autem Linus AEgyptiace Maneros: quem AEgyptii tradiderunt, quum filius unicus extitisſet primi AEgypti regis, præmaturaque morte deceſsisſet, his lamentis ab AEgyptiis fuiſse decoratum; et cantilenam hanc primam eamque ſolam ipsos habuiſse. Congruunt præterea in hoc cum ſolis Græcorum Lacedæmoniis AEgyptii, quod minores maioribus natu obvii cedunt via, ac deflectunt, advenientibusque e ſedili aſſurgunt. At-

[a] Δίπηχυ *Ald. Paris. B.*, διπλοῦν *Arcb. V.*, δίπηχυν *Paſſ. Med. Ask.* [b] Ἐπάξιά ἐστι *Arcb. Vind. Valla* et *Paris. A. B.*, πολλὰ ἐπάξιά ἐστι *Edd.*, ἅπαξ ἅ ἐστι *Paſſ. M. Ask.* [c] Deſit Λῖνος *Arcb. V. Valla*, tum ὥσπερ et ἀοίδιμόν τι. [d] Καὶ ἄλλῃ bene *Ask. Arcb. Vind. Paſſ.* addunt ἐν alii. [e] Ἐν *Arcb.*, male. [f] *M. Arcb. Ask. V. Kem. Paſſ.* ora *Steph.*, ſed τὸ οὔνομα medii tres. Vulgo ἔλαβε. [g] Μανερῶς marg. *Steph.* et *Ask.*, Μάνερος *Arcb. V.* [h] *M. Ask. Paſſ.*, alii Αἰγυπτίων. [i] Ἄωρον *Arcb.* [k] *M. Ask. Paſſ.*, αὐτὴν καὶ μούνην σφίσι *Arcb. Vind. Valla*: vulgo ταύτην μούνην εἶναι κ. πρ. σφ. γινέσθαι.

69. Τοῖσι α. τ. πολ. ἐπάξια] In loco perdifficili, quem magis etiam obſcuravit *Gronovius*, ista vetus fuit Edd. lectio. Suſpicor in his, ἐπάξιά ἐστι νόμιμα, vocem latere ſoli *Herodoto* frequentatam, ἀξιαπηγητότατα, *commemoratu dignisſima*: tale quid poſtulare ſententiam attendenti facile patet, ſenſitque *Reiskius*, corrigens: τοῖσι ἄλλα τε ἀπηγήσιος ἄξια ἔνεστι. In proximis etiam, minus ſinceris, nihil vetat periculum feciſse: Codicum quorumdam *Galeo* memoratis lectionibus inſtructus integram hanc pericopam ista ratione ſcribi poſse iudico: Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτέωνται· τοῖσι ἄλλα τε πολλὰ ἀξιαπηγητότατα νόμεια, καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἔν ἐστι Λῖνος, ὅσπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμός ἐστι καὶ ἐν Κύπρῳ, καὶ ἄλλῃ. Aegyptiorum Μανέρων ſive Μανέρωτα attigerunt *Pauſan.* IX, p. 766. et *Plutarch.* de Iſ. et Oſir. §. 18. Proxima quaedam *Herodoti* deſcripsit *Euſtath.* ad *Hom.* Il. Σ. p. 1223, 4. legitque prout ante *Gronovium* vulgabantur: ἐν δὲ δὴ καὶ τὸν Λῖνον ὁκόθεν ἔλαβε τοὔνομα. De Lino Graecorum non protrita leguntur in Scholio ad *Homer.* inedito, quae huius non ſunt loci. VALCKEN.

69. Τοῖσι ἄλλα τε ἐπάξιά ἐστι νόμιμα, καὶ δή] Quod uni datur, id alii, in pari ſi cauſa fuerit, ſine iniuria negari non potest. Poſtulant *MSS.* loci quandam innovationem. Quid vir celeberrimus ex *Mediceo* tentaverit, docebit ipse. Coniecturis indulgent alii, qualis Cl. *Reiskii* in litteris ad me ἄλλα, τὰ ἅπαξ σφί ἐστι νόμιμα, καὶ δὴ καὶ ἀεὶ μένει. τοῖσι ἄλλα τε πολλὰ ἐπαίνου ἀξιά ἐστι, καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἔνεστι, operoſa profecto et periculi plena. Mihi ſchedae viam planiorem, uti opinor, monſtrarunt. Non hic agitur de legibus, quas nec Graecas neque aliarum nationum AEgyptios adſciviſſe unquam C. 91. perhibet demum. *Hymnos* ſive *cantilenas*, quod *Galei* animum optime advertit, ſcriptor ſpectat; hos patrios habere, nullosque illis peregrinos addere, et eam rem ex *Manerote*, qui Graecorum *Linus*, cognoſci poſſe. Videt quisque aptiſſimam ſermonis cohaerentiam, nec deſiderabitur, ut νόμους et ἐπάξια locis conſimilibus adfirmem. Νόμους qui *cantilenas* eſſe dubitat, rarus erit, et ablegandus, ſi haeſitet, ad *Suetonii* Neron. C. 20. doctasque *Salmaſii* et *Burmanni* animadverſiones. Ἔπαξίου voci locus VII, 96. dabitur. Hactenus, niſi mihi blandior, bene habet. Quae ſequuntur, variis modis turbata ſunt. Dicam ingenue, quid in mentem multa agitanti venerit. Primo Λῖνος ſubſiſtere haud potest, recte a *Valla*, *Arcb. Vind.* praeteritus. Docet ipse canticum AEgyptium, quod *Maneros* gentili dialecto, idem videri ac Graecorum *Linum*, hinc ſcioli arripuerunt. Scribatur itaque καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἔν ἐστι, ὅπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμόν ἐστι —— *tum vero etiam cantilena una est, quae et in Phoenice cantatur* —. Iuvat *Arcb.*, levi auxilio adiutus, praeterea ἀοιδὴ πρώτη καὶ μούνη in fine Capitis. Deinde συμφέρεται δὲ τωὐτὸ εἶναι τὸ οἱ Ἕλληνες Λῖνον —. *Pauſanias* IX, 29. καλοῦσι δὲ τὸ ἄτμα Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ ΜΑΝΕΡΩΝ, bene *Sylburgius*. Tandem καὶ τὸν Λῖνον ὁκόθεν ἔλαβον· φαίνονται — aut certe ἔλαβον νόμον· φαίνονται —. Non diffiteor, praeter morem aliam plura induere formam. Verum vara uti vibiam ſequitur, ita *Linus* ſemel intruſus conturbavit reliqua. Tu ſi aliter ſentis, fruere arbitrio. Meis a partibus ſtat doctiſsimus *de Pauw*, et *Herodoti* disputatio. De *Manerote* AEgyptiorum *Plutarchus* Iſ. Oſir. C. 17. *Pauſaniasque*. Nam Linum notandorum anguſtiae nunc excludunt.

82. Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι] Adludebat *Euſtath.* in Iliad. A. p. 176, 18. et p. 1484, 37., ubi memoriae labentis vitium doctiſsimo episcopo nocuit. Certum est, Spartae *magnam* fuiſse *quondam capiti reverentiam cano* ex *Gellio* N. Attic. II, 15. et *Plutarcho* T. II. p. 235. C., et maiorem, quam corruptis moribus alibi. Olim Athenis καὶ τῶν θάκων τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίϛασθαι προσιοῦσι laudi cedebat in Comici Nubib. v. 989., quam ſuis etiam in diis venerationem poëta Il. A. 533. praedicat, meritoque, iisdem paene verbis, quibus *Herodotus*, Heroic. XI. p. 719. *Philoſtratus*. Plura *Gabr. Palaeotus* de Bono Senect. Part. III. p. 236. Mox τόδε μέντοι ἄλλο Ἑλλ. non damnaſſem, niſi praeiiſſent ſchedae et *Aldus*. Sententia vix discrepat.

84. Εἴκουσι τῆς ὁδοῦ] Quod Graecorum ſolis Lacedaemoniis *Herodotus*, Graecis in univerſum tribuit *Nymphodorus* in *Schol.* ad *Soph.* Oed. in Col. v. 329. Socrates *Xenophontis* Ἀπομν. II, p. 434, 25. οὐ γὰρ καὶ ὁδοῦ παραχωρῆσαι τὸν νεώτερον πρεσβυτέρῳ συντυγχάνοντι πανταχοῦ νομίζεται, καὶ οὐ καθήμενον ὑπανασῆναι, [καὶ κοίτῃ μαλακῇ τιμῆσαι, ista Graeculo ludimagiſtro quam Socrate digniora cenſeo, atque eiicienda:] καὶ λόγῳ ὑπείξαι· ubi corrigi debet λόγων. In K. II. VIII, p. 139, 9. ſe puerum didiciſse teſtatur Cyrus, τοῖς πρεσβυτέροις —— καὶ ὁδῶν καὶ θάκων καὶ λόγων ὑπείκειν. ſemper in talibus caſus adhibetur ſecundus, praepoſitione plerumque ſuppreſsa: vid. *Xenoph.* ſymp. p. 516, 28. p. 533, 1. *Ariſtoph.* B. v. 175. 802. *Philoſtr.* p. 719, 12. Plene *Tyrtaeus* in *Stobaeo Grot.* p. 195., v. 41. Πάντες δ' ἓν θώκοισι — νέοι — Εἴκουσ' ἐκ χώρης. *Ariſtoph.* N. v. 989. Καὶ τῶν θάκων τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίϛασθαι προσιοῦσι. *Herodotus obviam*, ait, *occurrentibus decedunt de via*, καὶ ἐκιοῦσι ἐξ ἕδρης ὑπανιϛέαται. Recta esſe ista et honeſta noverant, ſed facere nolebant Attici; et nuspiam ſenecturi honeſtius fuit domicilium quam Spartae. Quam *Cragius* et *Meurſius* vix attigerunt, Lycurgi legem humaniſsimam exhibet *Aelianus* de N. A. VI, c. 68. tangunt idem *Aelian.* VII, c. 15. *Ariſtides* T. III. p. 505. (ubi ἀμαθῶς temere videtur adiectum:) et *Euſtathius* ad Il. A. p. 110, 26. VALCKEN.

89. Θυ-

81 Attamen in hac re cum nullis aliis Græcorum conveniunt. In viis pro ſalutatione mutua adorant, genu tenus demiſſa manu. Veſtibus amiciuntur lineis, circa crura fimbriatis, quas calaſires appellant, ſuper quas candida ferunt amicula lanea ſuperiniecta. Laneæ tamen veſtes neque in ædes ſacras inferuntur, neque una cum cadavere ſepeliuntur: profanum enim est. Conſentanea vero hæc ſunt iis, quæ Orphica appellantur et Pythagorea. Nam harum quoque ceremoniarum participem laneis in veſtibus humari religioſum est; de quibus ſacra
82 redditur narratio. Alia inſuper ſunt ab AEgyptiis excogitata, quis menſis diesve cuius deorum ſit, et quo quis die genitus qualia ſortietur, et quam mortem obibit, et qualis exiſtet. Quibus rebus Græci qui in poëſi verſati ſunt, uſi fuerunt. Plura quinetiam ab eis prodigia reperta ſunt, quam a ceteris omnibus hominibus; nam quum prodigium extitit, ſcribunt id, obſervantes quomodo eveniat: et, ſi quando postmodum huius ſimile extiterit, ex-
83 emplo prioris putant eventurum. Divinatio apud eos ita est conſtituta, ut eius artificium nulli mortalium vendicetur, ſed certis diis. Siquidem Herculis illic oraculum est, et Apollinis, et Minervæ, Dianæque ac Martis, et Iovis, et quod præcipuo honore colunt ex omnibus oraculis, Latonæ est in urbe Buto. Verum hæc vaticinia non eodem modo ſunt omnia
84 inſtituta, ſed differenter. Iam vero medicina apud eos hunc in modum est distributa, ut ſingulorum morborum ſint medici; non pluriums itaque omnia referta ſunt medicis. Alii enim ſunt oculorum, alii capitis, alii dentium, alvi
85 alii, alii morborum occultorum. Luctus eorundem ac ſepulturæ tales ſunt. Quibuscunque aliquis ex domeſticis decesſit, cuius aliquod momentum ſit, ibi omnes feminæ illius familiæ caput ſibi aut etiam vultum oblinunt luto; deinde relicto domi cadavere, ipsæ per-
ur-

85 ὑπαντιάσας. τόδε μέντοι [a] ἄλλοισι Ἑλλήνων ὁδαμοῖσι συμφέρουσαν· ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν [b] τῇσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι, κατιέντες μέχρι τῦ γούνατος τὴν χεῖρα. Ἐνδεδύκασι δὲ λινέας λινέους, περὶ τὰ σκέλεα [c] θυσανωτούς, οὓς καλέουσι καλασίρις· ἐπὶ τούτοισι δὲ 90 εἰρίνεα εἵματα λευκὰ ἐπαναβληδὸν φορέουσι. οὐ μέντοι ἔς γε τὰ ἱρὰ ἐσφέρεταί εἰρίνεα, οὐδὲ συγκαταθάπτεται σφι· οὐ γὰρ ὅσιον. [d] ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Πυθαγορείοισι. ἔστι γὰρ τούτων τῶν ὀργίων μετέχοντα, ὅσιόν ἐστι ἐν εἰρινέοισι εἵμασι 95 [e] θαφθῆναι. ἔστι δὲ περὶ αὐτῶν ἱρὸς λόγος λεγόμενος. Καὶ τάδε ἄλλα Αἰγυπτίοισί ἐστι ἐξευρημένα· μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη θεῶν ὅτευ ἐστί· καὶ τῇ ἕκαστος ἡμέρῃ γενόμενος, [f] ὁτέοισι ἐγκυρήσει, καὶ ὅκως τελευτήσει, καὶ ὁκοῖός τις ἔσται. καὶ τούτοισι τῶν Ἑλλήνων οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι ἐχρήσαντο. τέρατά τε πλέω σφι ἢ ἀνέρηται ἢ τοῖσι ἄλλοισι ἅπασι ἀνθρώποισι. γενομένου γὰρ 1 τέρατος, φυλάσσουσι γραφόμενοι τῷ προβαίνει· καὶ ἤν κοτε ὕστερον παραπλήσιον τούτῳ γένηται, κατὰ τὠυτὸ νομίζουσι ἀποβήσεσθαι. Μαντικὴ δὲ αὐτοῖσι ὧδε διακέεται. ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσκέεται ἡ τέχνη, τῶν δὲ θεῶν μετεξετέροισι. καὶ γὰρ Ἡρακλέος μαντήιον αὐτόθι ἐστί, καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ [h] Ἀθηναίης, καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ [i] Ἄρεος, καὶ Διός, καὶ ὅγε μάλιστα σέ- τιμηὲ ἄγονται πάντων τῶν μαντηίων, Λητοῦς ἐν [i] Βου- 10 τοῖ πόλι ἐστί. οὐ μέντοι αἵγε μαντήιαί σφι κατὰ τὠυτὸ ἐσάσι, ἀλλὰ διάφοροί εἰσι. Ἡ δὲ ἰητρικὴ κατὰ τάδε σφι δέδαται. μιῆς νούσου ἕκαστος ἰητρός ἐστι, καὶ οὐ πλεόνων· πάντα δ' ἰητρῶν ἐστι πλέα. οἱ μὲν γὰρ, ὀφθαλμῶν ἰητροί κατεστέασι· οἱ δὲ, κεφαλῆς· οἱ δὲ, 15 ὀδόντων· οἱ δὲ, [k] τῶν κατὰ νηδύν· οἱ δὲ, τῶν ἀφανέων νούσων. Θρῆνοι δὲ καὶ ταφαί σφεων, εἰσὶ ἄιδε· τοῖσι ἂν ἀπογένηται ἐκ τῶν οἰκηίων ἄνθρωπος, τοῦ τις καὶ λόγος ἦ, τὸ θῆλυ γένος πᾶν τὸ ἐκ τῶν [l] οἰκηίων τού- των κατ' ὧν ἐπλάσατο τὴν κεφαλὴν πηλῷ ἢ καὶ τὸ 20 πρόσωπον. κάπειτα ἐν τοῖσι [m] οἰκίοισι λιπόυσαι τὸν νε-

κρὸν

[a] *Paſ. Arcb. V. Ask. M. Ald.*, ἄλλο *Edd.* [b] *M. V. Arcb. Ask. Paſ.*, et Edit. Genev. CIↃIↃCXVIII., τοῖσι vulgo perperam. [c] Θυσανωτούς *Vind. Arcb. Ask.*, alii θυσσαν. [d] Ὁμολογέει *Vind. Arcb.*, tum καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι καὶ Πυθαγ. cum *Paris. B. Rem. Ald.*, καὶ Βακχ. ε. δ. Αἰγυπτίοισι non ſunt in *Paſ. M. Ask.* Πυθαγορείοισι *Arcb. V.* [e] Ταφῆναι *Arcb. V.* male. Lege *Euſtath.* in Homer. p. 519, 41. [f] *Paris. B. C. Arcb. V. Ald.* quod praeſtat; τίσει *M. Ask.*, tum ἐγγυρήσει *Arcb.* [g] Σφὶ εὕρηται *Paris. B. Arcb. V. Ald.*, σφὶν ἀνεύρηται *Paſ. M. Ask.* ora *Stepb.* [h] *Ald. Paris. B. Arcb. V. R.*, Ἀθήνης *M. Paſ. Ask.*, male. Vide *H. Stephanum* de Dial. p. 236. [i] Βουτοπόλι *Ask.* Βουτοῖσι *Ald.* [k] Τῶν κατὰ *Ald. Arcb. Paris. B. V. R.*, τῶν non habent *Med. Ask.* [l] Οἰκίων *Paſ. Ask.* tum mox πηλῷ ἢ καὶ τὸ *Idem*, *Paſ.* et *Med.*, ἢ reliqui non habent. [m] Οἰκίοισι *Ask. Paſ. Arcb. Vind. Valla*, vulgo οἰκηΐοισι.

89. Θυσανωτούς] Hoc melius. Θυσσάνους et θυσσανωτοὺς metri modulo Poëtae nonnunquam. Tu vide IV, 189. et *Homerum* Il. Ξ., 181. &c. Quae post pauca *Medicei* iudicio *Gronovius* aliorſum relegavit, in exilio relinquo.

96. Μείς τε καὶ ἡμέρη — θεῶν ὅτευ ἐστί] Verum est de menſibus et ſeptimanae diebus, adgnoſcitque *Dio Caſſius* XXXVII. p. 123. Planetarum autem et dierum AEgyptia nomina, *Dioni* ex *Kircheri* Prodromo C. 5. adſcripta a Cl. *Reimaro*, non eſſe, quod praeclari viri *Spencerus* et *Vitringa* ſuſpicati fuerunt, bonae fidei, erudite expoſuit *Iablonskius* in Remphah AEgypt. p. 36.

98. Ὁτέοισι ἐγκυρήσει] Expreſſit, hunc locum imitando ſcriptor Epiſtol. *Phalarid.* 38. ὅσοις μέλλει δυσκόλοις ἐγκυρήσειν παρὰ τὸν βίον. Verbum Ionicum praeter *Herodot.* adhibuere *Democritus*, *Euſebius Stobaei* p. 191, 18. *Heraclitus* ap. *Clem. Alex.* p. 432, 27. emendatus *Gataker* ad *M. Antonin.* p. 128. C. *Archilochi* nobilisſimam nobis *Aeſchines Socr.* ſervavit ſententiam II, p. 66. Καὶ φρονεῦσι τοῖ' ὁκοίοις ἐσκυρέωσιν ἔργμασι· poſtremum praebet *Stobaeus* p. 512, 51. ἔργματα corrigendum in isto trochaico monuit me olim amicisſimus *T. H.* praeterea legerim: Καὶ φρονεῦσι τοῖ' ὁκοίως ἐγκυρέωσιν ἔργματα· ut ſenſus ſit: καὶ τοιὰ εἶσι τὰ ἔργματα, ὁκοίως φρονεῦσι ἐγκυρέωσι· ſententiam ex *Euripidis* atque aliunde illuminare huius non est loci.

VALCKEN.

14. Ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστέασι] Salutarem artem mos AEgyptius in partes ſecuerat, quam ſeriore tempore *Maximus Tyrius* ante oculos ponit διαλαχοῦσαν τοῦ σώματος τὰ χωρία, ἄλλην ἄλλο τι, τὴν μὲν ὀφθαλμούς, τὴν δὲ νῶτα, τὴν δὲ ἄλλο τι μόριον, ubi cum *Marklando* τὴν δὲ ὦτα, ut ordo naturae ſervetur, malim, Diſſert. XXXIV, 1. p. 403. Mox τῶν κατὰ νηδὺν ob *Codd.* et ſermonis indolem ſperni non debuerat. Nam quod *Hieron. Mercurialis* Var. Lect. II, 8. ἢ τῶν ἀφανέων corrigit, ut particula ἢ expoſitiva fit, id quidem neceſſarium non videtur, ſicuti ipsemet fatetur: iunge *Gronovio* dicta.

19. Κατ' ὧν ἐπλάσατο τ. κ. πηλῷ] Quando ſupra c. 70. capti crocodili et in terram attracti primum ὁ θηρευτὴς πηλῷ κατ' ὧν ἔπλασε αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, *opplet oculos luto*, ut alibi, deprehenditur et in his *Herodotus* utramque verbi formam accurate discrevisſe. Forſan hic quoque variabunt Codd., ſicut apud *Diodor. Sic.* de iisdem AEgyptiis in luctu publico privatoque loquentem L. I, p. 83, 37. et p. 101, 90. ubi Codicum lectio, καταπεπλασμένοι τὰς κεφαλὰς πηλῷ, et, καταπλαττόμενοι πηλῷ τὰς κεφαλὰς, propterea vulgatis videri poſſet anteponenda; quia κόνις quidem πάσσεται et καταπάσσεται· ſed πηλὸς, *lutum*, rectius dicetur καταπλάσσεσθαι. Pulvere adſperſo vultum foedare, ſatis erat vulgo; καταπλάσσεσθαι τὴν κεφαλὴν πηλῷ καὶ τὸ πρόσωπον, AEgyptiacum est et Orientale. VALCKEN.

20. Ἐν τοῖσι οἰκίοισι] Ita decuit. Reſpice I, 109. Στρωφώμεναι ex *Vind.* poſſet adſumi, neque in reiiculis forent ἐπεζωόμεναι et ὑποζωόμεναι ex priſca linguae conſuetudine, qua de *Suidas* in Σέσωσαι. *Reiskius* ἀπεζωσμέναι et mox ἀπεζωσμένοι, ſiquidem ſine cingulo fuc-

κρὸν, αὗται ἀνὰ τὴν πόλιν [a] στροφώμεναι, τύπτονται ἐπεζωσμέναι, καὶ φαίνουσαι τοὺς μαζούς· [b] σὺν δὲ σφι αἱ προσήκουσαι πᾶσαι· ἑτέρωθεν δὲ οἱ ἄνδρες τύπτονται, [c] ἐπεζωσμένοι καὶ οὗτοι. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ὕτω ἐς τὴν παρίχευσιν κομίζουσι. Εἰσὶ δὲ οἱ ἐπ' αὐτῷ [d] τούτῳ καλέαται, καὶ τέχνην ἔχουσι ταύτην. ὅτοι ἐπεὰν σφι κομισθῇ νεκρὸς, [e] δεικνύασι τοῖσι κομίσασι παραδείγματα νεκρῶν ξύλινα, τῇ γραφῇ μεμιμημένα. καὶ τὴν μὲν
119 σπουδαιοτάτην αὐτέων φασὶ εἶναι, τοῦ οὐκ ὅσιον ποιεῦμαι [f] τὸ οὔνομα ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι ὀνομάζειν· τὴν δὲ δευτέρην [g] δεικνύασι ὑποδεεστέρην τε ταύτης καὶ εὐτελεστέρην· τὴν δὲ τρίτην, εὐτελεστάτην. Φράσαντες δὲ, πυθάνονται παρ' αὐτέων καλὰ ἤν τινα βούλωνται σφι σκευασθῆναι τὸν νεκρόν. οἱ μὲν δὴ ἐκποδὼν μισθῷ ὁμολογήσαντες, ἀπαλλάσσονται· οἱ δὲ ὑπολειπόμενοι ἐν οἰκήμασι, ὧδε τὰ σπουδαιότατα ταριχεύουσι. πρῶτα μὲν σκολιῷ σιδήρῳ διὰ τῆς [h] μυκτῆρος ἐξάγουσι τὸν ἐγκέφαλον, τὰ μὲν αὐτοῦ ὕτω ἐξάγοντες, τὰ δὲ [i] φάρμακα ἐγχέοντες. μετὰ δὲ, λίθῳ Αἰθιοπικῷ ὀξέϊ παρασχίσαντες παρὰ τὴν λαπάρην, ἐξ ὧν εἶλον τὴν κοιλίην πᾶσαν. ἐκκαθήραντες δὲ αὐτὴν, καὶ διαθήσαντες οἴνῳ φοινικηίῳ, αὖτις διαθέουσι θυμιήμασι [k] τετριμμένοισι. ἔπειτα τὴν νηδὺν σμύρνης [l] ἀκηράτου τετριμμένης, καὶ κασίης, καὶ τῶν [m] ἄλλων θυωμάτων, πλὴν λιβανωτοῦ, πλήσαντες, συῤῥάπτουσι ὀπίσω. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ταριχεύουσι [n] λίτρῳ, κρύψαντες ἡμέρας ἑβδομήκοντα· πλεῦνας δὲ τουτέων οὐκ ἔξεστι ταριχεύειν. ἐπεὰν δὲ παρέλθωσι αἱ [o] ἑβδομήκοντα, λούσαντες τὸν νεκρὸν, κατειλίσσουσι πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα σινδόνος [p] βυσσίνης τελαμῶσι καταπεπασμένοισι, ὑποχρίοντες τῷ [q] κόμμι, τῷ δὴ ἀντὶ

urbem vagantes lamentantur succinctæ et ostendentes mammas, et eum eis propinquæ omnes. Altera ex parte viri, et ipsi succincti se verberant. His actis, ita demum ad condiendum portant. Sunt autem certi ad86
hoc ipsum constituti, qui hoc artificium factitant: qui, quum ad ipsos cadaver portatum est, ostendunt iis, qui portaverunt, exemplaria cadaverum lignea, pictura assimilata. Et earum unam accuratissimam esse eius aiunt, cuius nomen nuncupare fas non puto in hac materia: alteram illa inferiorem ostendunt ac vilioris pretii: tertiam, vilissimi. Quibus expositis scisscitantur ab iis, ad quam picturam velint effingi ipsis mortuum. Isti ubi de pretio convenerunt, illinc abeunt. At hi relicti in ædibus, hunc in modum diligentissime condiunt. Ante omnia incurvo ferro cerebrum per nares educunt, partim quidem ita educentes, partim medicamenta infundentes. Dehinc acuto lapide AEthiopico circa ilia conscindunt, atque illac omnem alvum protrahunt: quam ubi expurgarunt, ac vino palmeo perluerunt, rursus odoribus tritis proluunt: tum alvum complentes trita myrrha pura, et casia, et aliis, excepto thure, odoribus, postea consuunt. Vbi hæc fecere, saliunt nitro abditum septuaginta dies; nam diutius salire non licet. Exactis septuaginta diebus cadaver ubi abluerunt, sindonis byssinæ fasciis incisis universum eius corpus involvunt, gummi sub-
li-

a Στροφώμεναι *V.* στροφόμεναι *Arcb.*, tum ὑπεζωσμέναι. b Sex hae voces exulant de *Arcb.* c Ἐπεζωμένοι *Arcb. V.* d Κατατετάχαται *Arcb. Valla.* Mox νεκρὸς sine articulo *Ask. Arcb. V. Pasi. Athenagoras* Legat. C. 25. p. 115., ubi his utitur; aliis ὁ νεκρός. e *M. Ask. Athenag. Pasi., Thom. M.* in Ζευγνύασι. *Ald.* et alii δεικνύουσι. f Non est in *Vind. Arcb. Athenagor.* g *Pasi. M. Ask.*, δεικνύουσι ceteri. h Μυκτήρων *Arcb. V.* i Ἔγχ. Φαρμ. *Pasi. Ask. V. Arcb.* k *M. Pasi. Arcb. Ask. V. Rem.* ora *Steph.*, vulgo περιστρίμ. l Ἀκράτου *V. Arcb.* m *Ald. Rem. Paris. B. V. Arcb. R. Eustath.* in Hom. p. 1488, 16. *Thom. M.* in Voc., θυμιημάτων *M. Ask. Pasi.* et *Steph.* margo. n *Pasi. M. Ask.* plerique omnes νίτρῳ in *Pasi.* tanquam scholion. o Ἑβδομηκ. *Vind.* et mox. p Συσσίνης *V. Arcb.* q Κόμμιδι Schol. Sangermanensis.

fuerint. Non audeo sequi, amiciendi AEgyptiorum et vestitus habitum ignorans. Vide *Diodorum* I, 91.

25. Εἰσὶ δὲ οἱ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέαται] In aliis forsan Codicibus invenietur, quod in suo legisse videtur *Valla*, κατατετάχαται· mihi placet vulgatum κατέαται. *In re qualibet occupati*, inprimis ἐπιδέξιοι τεχνίται (vid. *Diodorus* L. I, p. 101, 1) dicuntur ἐπὶ τινὶ καθῆσθαι *Aristidi* T. III, p. 720. Ἐὰν ἀφέντες ἐφ' ᾧ, κάθηνται περιέρχωνται *Xenoph.* Oecon. p. 482, 18. In Pluto v. 533. fortasse dederat *Aristophanes*: Τὸν χειροτέχνην ὥσπερ δέσποιν' ἐπαναγκάζουσα καθῆσθαι, — ζητεῖν θ' ὁπόθεν βίον ἕξει· comparari possunt paulo diversae loquendi formulae, ἐπ' ἰχθῦσι κατῆσθαι, et frequentior illa, ἐπ' ὄρνισι καθέζεσθαι. VALCKEN.

25. Ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέαται] Multo mihi elegantius atque Ionum sermoni κατατετάχαται convenientius videbatur; publica certe lege designati fuerunt, quibus funerandi illa cura, *Diodoro* I, 91. teste. Simile erat L. I, 191. οἱ Πέρσαι, οἵπερ ΕΤΕΤΑΧΑΤΟ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, *Persae, qui ad hoc ipsum constituti erant.* Sed novationis nimiae criminationem reformido.

29. Σπουδαιοτάτην] Σπουδαιοτάτην, et paulo post σπουδαιέστατα libri forte dabunt fideliores, quales custodiverunt supra τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων L. I, c. 8. et c. 133. ubi notat. *Gronov.* Huius moduli multa collegerunt *Eustathius* ad Od. B. p. 89. et *Athen.* X, p. 424. D. Conf. *Etymolog.* in v. Αἰδοιέστατος· Ἀνιηρέστερος· et in Ἤδυμος. Apud *Eustathium* hoc reperitur haud aspernandum *Hecataei* fragmentum: οἱ Βιαντίδαι ἄνδρες σπουδαιέστατοι ἐγένοντο. VALCKEN.

38. Λίθῳ Αἰθιοπικῷ] Paria *Diodorus* I, 91. Adde *Exodi* C. IV, 25., *Iosuae* C. V, 2. et Pentecont. *Ramirezii de Prado* C. 4. Habet *Middletonus* Monument. Antiq. p. 262. descriptas ex condito cadavere AEgyptio, *Mumiam* vocare solent, figuras in quibus παρασχίσης lapidem eiuscemodi manu tenens; iungi etiam *Io. Nardii* Adnotat. in *Lucretium* p. 650. possunt, adcuratiorem conditurae picturam sistentes. Paullo superius μισθὸν ὁμολογήσαντες *Reiskius*, dubito urgentene causa. Vide tamen *Themist.* Or. XXII. p. 288. D.

43. Καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων] Hoc praefero. Non damno θυμιήματα, sicubi praesidio et consensu Codd. roborantur. Secus hic habet, neque *Herodotus* suum diffitetur III, 113. et supra C. 40. In *Simonidis* fragmento κηλειφόμην μύροισι καὶ θυώμασι apud *Athen.* XV, 12. mutavit aut *Clemens Alex.* ipse, aut eius scribae καὶ θυμιάμασι Paedag. II. p. 207. Adiunge his Cl. *Trillerum* ad *Thom. M.* De myrrha, casia, aliisque aromatibus pretiosioribus, quibus cadavera curata conditaque fuerint, dubia res medicis nostrae superiorisque aetatis est. *Io. Nardius*, qui diligentissime *Mumias*, quas adpellant, ad *Lucretium* p. 636. excussit atque examinavit, regum et regiae familiae cadaveribus funerationem aromaticam auferre non audet, vulgo negat: nihil certe se, post inpensissimum examen, praeter concretas bituminis glebulas in ventre cadaverum et parte calvariae observasse. Non dissimilia *Middletonus* et *Io. Gravius* Piramidogr. p. 49. Sed *Mumiae*, quae in aetatem nostram perseverant, pleraeque omnes *Herodoto* longe posteriores videntur.

45. Ταριχεύουσι λίτρῳ] *Moeris* λίτρου Ἀττικῶς, νίτρου Ἑλληνικῶς; hinc ψευδολίτρου in *Comici* Ranis apud *Pollux.* et *Eustath.* Vide not. *Piersoni.* Male ergo νίτρου post pauca. Multa sibi, ut fert querela, librarii adrogarunt olim, quaeque non bene habebant cognita, aliam in formam verterunt. Tale fortasse ὑποχρίοντες τῇ κόμμιδι. *Glossae Sangerman.* Κόμμιδι, ἡ δοτικὴ, Ἡρόδοτος B.; *Commis Alexandrina* est in *Scribonio Largo* Compos. 72. Habet *Plinius* Nat. Hist. XIII, 20., et saepe quidem eo genere. *Alpinaque commis* citatur a *Nonio:* qua de *P. Leopardus* Emend. XVIII, 30. Tamen κόμμι ἐσί Cap. 96.

48. Σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι] Sic VII, 181. in vulnerum ligamentis. Inpendit his operam vir doctissimus *Steph. le Moyne*, et errantem *Vallam* adiuvit Observ. ad *Polycarpi* Epistol. p. 301. Contulit quoque *Valckenarius* ad *Euripid.* Phoenisс. v. 1663., quae his adplicari queunt. Id alienum haud erit ex *Athanasio* adiungere, funerationis et ταριχεύσεως hoc genus ipsos servasse Christianos, propterea que, quod supra significa-

linentes: quo AEgyptii glutinis loco plerunque utuntur, Eo deinde recepto, propinqui ligneum hominis effigie typum faciunt, in qua mox inferunt mortuum, inclusumque ita, reponunt in conclavi loculis talibus dicato, statuentes rectum ad parietem. Sic quidem
87 sumptuosissimo modo curant cadavera. Eos autem qui mediocria volunt, nimium fugientes sumptum, ita apparant: post clysteres unguine quod e cedro gignitur completos, mox eodem alvum mortui implerunt, ipsum neque scindentes neque intranea extrahentes, sed per secessum infercientes et impedientes lavationem eadem via relabi, propositis diebus condiunt; quorum dierum ultimo cedrinum unguen, quod prius ingesserant, ex alvo egerunt: quod tantam habet vim, ut una secum alvum atque intestina tabefacta educat. Nitrum autem carnes tabefacit, mortuique tantum cutis et ossa relinquuntur. Vbi ista fecere, sic reddidere mortuum,
88 nihil amplius negocii suscipientes. Tertia conditura hæc est, qua adornantur mortui, qui tenuiori sunt fortuna. Ablutione ubi ventrem percolaverunt, condiunt septuaginta per dies, deinde sic tradunt reportandum.
89 Vxores tamen insignium virorum, non statim vita defunctas tradunt condiendas, nec quotquot formosæ valde et maioris pretii feminæ fuerunt, sed triduo atque quatriduo post mortem tradunt his unctoribus; ea de caussa facientes ita, ne cum feminis isti coëant. Deprehensum enim quendam aiunt coëuntem cum recenti cadavere muliebri, delatumque
90 ab eiusdem artificii socio. Quisquis autem vel ipsorum AEgyptiorum vel externorum deprehendatur, sive a crocodilo raptus, sive ab ipso flumine mortuus, necessarium prorsus est ei civitati, ad quam eiectus est, condire, et quam honestissime comparantes sepelire in sacris loculis; quem ne contingere quidem fas est alteri aut propinquorum aut amicorum, sed eum ipsi Nili sacerdotes, utpote maius quiddam quam hominis cadaver manibus tractantes
91 sepeliunt. Græcanicis institutis uti recusant, et, ut semel dicam, nullorum hominum aliorum institutis uti volunt. Et hoc quidem ceteri AEgyptii observant. Est autem Chemmis op-

ἀντὶ κόλλης ταπολλὰ χρέωνται Αἰγύπτιοι. ἐνθεῦτεν δὲ παραδεξάμενοί μιν οἱ προσήκοντες, ποιεῦνται ξύλινον τύπον ἀνθρωποειδέα· ποιησάμενοι δὲ, [a] ἐσεργνῦσι τὸν νεκρόν· καὶ κατακλήισαντες ὕτω, θησαυρίζουσι ἐν οἰκήματι [b] θηκαίῳ, ἱστάντες ὀρθὸν πρὸς τοῖχον. ὕτω μὲν τὰ τὰ πολυτελέστατα σκευάζουσι νεκρούς· Τοὺς δὲ τὰ μέσα βουλομένους, τὴν δὲ [c] πολυτελείην φεύγοντας, σκευάζουσι ὧδε. ἐπεὰν [d] τοὺς κλυστῆρας πλήσωνται τῷ ἀπὸ τῆς κέδρου ἀλείφατος γινομένου, ἐν ὧν ἔπλησαν τῷ νεκρῷ τὴν κοιλίην, οὔτε ἀναταμόντες αὐτὸν, ὕτε ἐξελόντες τὴν νηδύν· κατὰ δὲ τὴν ἔδρην ἐσηθήσαντες, καὶ ἐπιλαβόντες τὸ κλύσμα τῆς ὀπίσω ὁδοῦ, ταριχεύουσι τὰς προκειμένας ἡμέρας· τῇ δὲ τελευταίῃ ἐξιεῖσι ἐκ τῆς κοιλίης τὴν [e] κεδρίην, τὴν ἐσῆκαν πρότερον· ἡ δὲ ἔχει τοσαύτην δύναμιν, ὥστε ἅμα ἐωυτῇ τὴν νηδὺν καὶ τὰ σπλάγχνα κατατετηκότα ἐξάγει· τὰς δὲ σάρκας τὸ νίτρον κατατήκει· καὶ δὴ λείπεται τῷ νεκρῷ τὸ δέρμα μοῦνον, καὶ τὰ ὀστέα. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ἀπ' ὧν ἔδωκαν ὕτω τὸν νεκρὸν, οὐδὲν ἔτι πρηγματευθέντες. Ἡ δὲ τρίτη ταρίχευσίς ἐστι ἥδε, [f] ἣ τοὺς χρήμασι ἀσθενέστερους σκευάζει. συμαίη διηθήσαντες τὴν κοιλίην, ταριχεύουσι [g] τὰς ἑβδομήκοντα ἡμέρας, καὶ ἔπειτα ἀπ' ὧν ἔδωκαν ἀποφέρεσθαι. Τὰς δὲ γυναῖκας τῶν ἐπιφανέων ἀνδρῶν, ἐπεὰν τελευτήσωσι, οὐ παραυτίκα διδοῦσι ταριχεύειν, οὐδὲ ὅσας ἂν ὦσι εὐειδέες κάρτα καὶ λόγου [h] πλεύνος γυναῖκες· ἀλλ' ἐπεὰν τριταῖαι ἢ τεταρταῖαι γένωνται, ὕτω παραδιδοῦσι τοῖσι ταριχεύσι. τοῦτο δὲ ποιέουσι οὕτω τοῦδε [i] εἵνεκα, ἵνα μὴ σφι οἱ ταριχευταὶ [k] μίσγωνται τῇσι γυναιξί. λαμφθῆναι γάρ τινά φασι μισγόμενον νεκρῷ προσφάτῳ γυναικός· [l] κατειπεῖν δὲ τὸν ὁμότεχνον. Ὅς δ' ἂν ἢ αὐτῶν Αἰγυπτίων ἢ ξείνων ὁμοίως ὑπὸ κροκοδείλου ἁρπαχθεὶς, ἢ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ φαίνηται [m] τεθνηὼς, κατ' ἣν ἂν πόλιν ἐξενειχθῇ, τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ταριχεύσαντας αὐτὸν, καὶ πεμπτείλαντας ὡς κάλλιστα, θάψαι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. οὐδὲ ψαῦσαι ἔξεστι [n] αὐτοῦ ἄλλον οὐδένα οὔτε τῶν προσηκόντων, οὔτε τῶν φίλων· ἀλλά μιν οἱ ἱρέες αὐτοὶ οἱ τοῦ Νείλου, ἅτε πλέόν τι ἢ ὁ ἀνθρώπου νεκρὸν, χειραπτάζοντες θάπτουσι. Ἑλληνικοῖσι δὲ νομαίοισι [p] φεύγουσι χρᾶσθαι· τὸ δὲ σύμπαν εἰπεῖν, μηδ' ἄλλων μηδαμῶν ἀνθρώπων νομαίοισι. οἱ μέν νυν ἄλλοι Αἰγύπτιοι οὕτω τοῦτο φυλάσσουσι. [q] Ἔστι δὲ Χέμμις πόλις μέ-

a Ἐσεργνύουσι *Arch. Vind.* *b* Θηβαίῳ *Ask.*, in *Arch. V.* ἐν οἰκήματι — νεκροὺς desiderantur. Mox βουλομένους *Vind.*, alii βουλευομ. *c* Πολυτελείην *Arch. V. Ask.*, tum φεύγοντας *Pasf.* cum *M.* et ora *Steph.*; vulgo ἐκφεύγοντας. *d* *Med. Ask. Pasf.*, ceteris articulus abest. Vide *Polluc.* x, 150. Statim ἀπὸ κέδρου *Ask. Arch. Vind. Pasf.* *e* Κέδρην *V. Arch.* *f* Defit ἣ *Arch. V.*, συρμαίην habet hinc *Pollux* I, 247. et *Suidas* Voc. *g* *M. Ask. Pasf.*, τὰς omittunt alii. *h* Πλεῦνες *Arch.* *i* Εἵνεκεν *Pasf. Ask.* tum λαφθῆναι *Pasf.* *k* Μίσγοντσι *V. Arch.* *l* *M. Ask. Pasf.*, κατεῖπε *Vind. Arch.*, κατεῖπαι *Ald. Paris. B.* et alii. *m* Τεθνεὼς *Ask.* *n* Αὐτῷ *Arch. V.* *o* *Pasf. M. Ask.*, qui mox χειραπάζοντες, prave. Vulgo ἄνθρωπον. *p* Non legit *Arch.* nec *Vind.*, nec mox μηδαμῶν. *q* Ἔτι *V. Arch.*, tum Χέμις, *Ask.* πόλις abest.

ficavi *Mumias* tantae omnes vetustatis non videri, ac censentur pasim. Οἱ Αἰγύπτιοι scribit τὰ τῶν τελευτώντων σπουδαῖων σώματα, καὶ μάλιστα τῶν ἁγίων μαρτύρων, φιλοῦσι μὲν θάπτειν καὶ περιελίσσειν ὀθονίοις· μὴ κρύπτειν δὲ ὑπὸ γῆν, ἀλλ' ἐπὶ σκιμποδίων τιθέναι, καὶ φυλάττειν ἔνδον παρ' ἑαυτοῖς, vitae S. Antonii C. 90. p. 862.

53. Ἐν οἰκήματι θηκαίῳ] Ne *Salmasius* quidem alibi, opinor, legerat οἴκημα θήκαιον, quod mihi oppido mirum videtur. Fac in antiqua membrana reperiri οἰκηματηκαίῳ· litera interserta legem ego quam vocant Criticam migrarem, atque ignotae notissimam vocem substituendo legerem: ἐν οἰκήματι καινῷ ἱστάντες ὀρθὸν πρὸς τοῖχον· neque aliter legisse suo tempore suspicor *Diodorum Siculum*, cuius eadem de re verba sunt L. I, c. 92. καινὸν οἴκημα ποιοῦσι κατὰ τὴν ἰδίαν οἰκίαν, καὶ πρὸς τὸν ἀσφαλέστατον τῶν τοίχων ὀρθὴν ἱστᾶσι τὴν λάρνακα· hanc dixerat *Herodotus* ξύλινον τύπον ἀνθρωποειδέα· οἴκημα more satis usitato vocant *conclave*. VALCKEN.

55. Τὰ μέσα βουλομένους] Sequor *Vindob.*; nam *Porti* commentum, βουλευμένους *Poët. et Ionic. pro communi* βουλομένους, fundamento destituitur. Cognitissima est confusio utriusque verbi VI, 66. atque alibi. Supra C. 86. κατὰ ἥν τινα ΒΟΥΛΟΝΤΑΙ σφι σκευασθῆναι &c. Mox τὴν τε πολυτελείην praeferrem. Hoc amplius, *T. Fabri* emendationem καὶ ἐπιβαλόντες τὸ κλύσμα contudit represitque *Gronovius*, cuius observatis adstrue *Abreschii* Dilucid. Thucyd. p. 468.

81. Τπὸ κροκοδείλου ἁρπαχθείς] Exploratum si foret, abreptos a crocodilo capacem eius in ventrem semper et statim demergi, prorsus haec intricata atque inplicita durarent, quorsum doctissimi viri observatio porrigitur Miscell. Lips. Vol. VII. p. 634. At id nec liquet, nec fit vero adsimile. *Iosephi* iusta defensio est, huc pertinens, *Nos asinis*, ait, *neque bonorem — damus, sicut Aegyptii crocodilis et aspidibus: quando eos, qui ab istis mordentur, et a CROCODILIS RAPIUNTUR,* ἁρπαχθέντες ὑπὸ κροκοδείλων, *felices et deo dignos arbitrantur* C. Apion. II, 7. p. 475.

91. Ἔστι δὲ Χέμμις πόλις] *Hesychio* Κέμμις, πόλις Αἰγύπτου. Eadem, quae Πανὸς Graecis πόλις, teste *Diodoro* I, 18. Superest urbs, nec multum discrepat titulus *Achmin* sive *Ichmin*, quo nota nunc est apud *Golium* ad Alfergan. p. 102., et uberius in Pantheo AEgypt. *Iablonskii* L. II, 7. 294. Mox πέριξ δὲ αὐτὸ tueri se potest I, 196. II, 29.

Origo Perſei. Coniugium probant AEgyptii. Loti uſus, et bybli.

μεγάλη νομῷ τῷ Θηβαϊκῷ, ἐγγὺς Νέης πόλιος. ἐν ταύτῃ τῇ πόλι ἐστὶ [a] Περσέος τοῦ Δανάης ἱρὸν τετράγωνον· πέριξ δὲ [b] αὐτὸ φοίνικες πεφύκασι, τὰ δὲ πρόπυλα τοῦ ἱροῦ λίθινά ἐστι, χάρτα μεγάλα· ἐπὶ δὲ αὐτοῖσι ἀνδριάντες δύο ἑστᾶσι λίθινοι μεγάλοι. ἐν δὲ τῷ περιβεβλημένῳ τούτῳ νηός τε ἔνι, καὶ ἄγαλμα ἐν αὐτῷ ἐνέστηκε Περσέος. οὗτοι οἱ [c] Χεμμῖται λέγουσι τὸν Περσέα πολλάκι μὲν ἀνὰ τὴν γῆν φαίνεσθαί σφι, πολλάκι δὲ ἔσω τοῦ ἱροῦ· σανδάλιόν τε αὐτοῦ πεφορημένον εὑρίσκεσθαι, εἰὸν τὸ μέγαθος, δίπηχυ. τὸ ἐπεὰν φανῇ, [d] εὐθηνέειν ἅπασαν [e] Αἴγυπτον. ταῦτα μὲν λέγουσι. ποιεῦσι δὲ τάδε Ἑλληνικὰ τῷ Περσέϊ· ἀγῶνα γυμνικὸν τιθεῖσι διὰ πάσης ἀγωνίης ἔχοντα· παρέχοντες ἆεθλα, κτήνεα, καὶ χλαίνας, καὶ δέρματα· εἰρομένῳ δέ μεν ὅτι σφι μούνοισι ἔωθε ὁ Περσεὺς ἐπιφαίνεσθαι, καὶ ὅτι κεχωρίδαται Αἰγυπτίων τῶν ἄλλων, ἀγῶνα γυμνικὸν τιθέντες; ἔφασαν τὸν Περσέα ἐκ τῆς ἑωυτῶν πόλιος γεγονέναι. τὸν γὰρ Δαναὸν καὶ τὸν Λυγκέα, ἐόντας Χεμμίτας, ἐκπλῶσαι ἐς τὴν Ἑλλάδα. ἀπὸ δὲ τούτων γενεηλογέοντες, κατέβαινον ἐς τὸν Περσέα. ἀπικόμενον δὲ [f] αὐτὸν ἐς Αἴγυπτον, κατ' [g] αἰτίην, τὴν καὶ Ἕλληνες λέγουσι, οἴσοντα ἐκ Λιβύης τὴν Γοργοῦς κεφαλήν, ἔφασαν ἐλθεῖν καὶ παρὰ σφέας, καὶ ἀναγνῶναι τὰς συγγενέας πάσας· ἐκμεμαθηκότα δέ μιν, ἀπικέσθαι ἐς Αἴγυπτον, τὸ τῆς [h] Χέμμιος οὔνομα πεπυσμένον παρὰ τῆς μητρός· ἀγῶνα δέ οἱ γυμνικὸν αὐτὸν κελεύσαντος, ἐπιτελέειν. Ταῦτα μὲν πάλαι οἱ καλύπερθε τῶν ἑλείων οἰκέοντες Αἰγύπτιοι νομίζουσι. οἱ δὲ δὴ ἐν τοῖσι [i] ἕλεσι κατοικημένοι, τοῖσι μὲν αὐτοῖσι νόμοισι χρέωνται τοῖσι καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι· καὶ τἆλλα, καὶ γυναικὶ μὴ ἔξεστι ἑκάστου αὐτέων συνοικέειν, κατάπερ Ἕλληνες. ἀταρ πρὸς [k] εὐτελείην τῶν σιτίων τάδε σφι ἄλλα ἐξεύρηται· [l] ἐπεὰν πλήρης γένηται ὁ ποταμὸς, καὶ τὰ πεδία πελαγίσῃ, φύεται ἐν τῷ ὕδατι κρίνεα πολλὰ, τὰ Αἰγύπτιοι καλέουσι λωτόν. ταῦτ' ἐπεὰν [m] δρέψωσι, αὐαίνουσι πρὸς ἥλιον· καὶ ἔπειτα τὸ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ λωτοῦ, [n] τῇ μήκωνι ἐὸν ἐμφερὲς, πτίσαντες, ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί· ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ λωτοῦ τούτου ἐδώδιμος καὶ [o] ἐσγλύσσει, ἐπικείμενος ἐὸν τροχύλου, μέγαθος κατὰ μῆλον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κρίνεα ῥόδοισι ἐμφερέα, ἐν τῷ ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα· ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένῃ ἐκ τῆς [p] ῥίζης γίνεται κηρίῳ σφηκῶν ἰδέην ὁμοιότατον. ἐν τούτῳ τρωκτὰ ὅσον τε πυρὴν ἐλαίης ἐγγίνεται συχνά. τρώγεται δὲ καὶ ἁπαλὰ ταῦτα καὶ αὖα. τὴν δὲ βύβλον τὴν ἐπέτεον γινομένην, ἐπεὰν [q] ἀνασπάσωσι ἐκ τῶν ἑλέων, τὰ μὲν ἄνω αὐτῆς ἀποτάμνοντες, ἐς ἄλλο τι τράπουσι· τὸ δὲ [r] κάτω λελειμμένον ὅσον τε ἐπὶ πῆχυν, τρώγουσι, καὶ πω-

oppidum grande Thebaicæ regionis, prope Neapolin: quo in oppido est templum Perſei, Danaæ filii, quadratum ac palmeto circumdatum; antefores huius templi ſunt e ſaxis, valde magnæ; in his ſtant duæ grandes e lapide ſtatuæ. In hoc ambitu est templum, et in eo ſimulacrum Perſei: quem Chemmitæ memorant ſibi apparere frequenter intra templum: eiusque ſandalium, quod geſtabat, inveniri, bicubitali magnitudine: quod postquam apparuerit, exuberare omnem AEgyptum. Hæc quidem aiunt. Celebrant autem Perſeo Græcanica hæc; gymnicos ludos faciunt per omne certandi genus, propoſitis præmiis tum pecorum, tum palliorum, tum pellium. Percontanti autem mihi, cur eis ſolis conſuevisſet apparere Perſeus, et cur ab AEgyptiis aliis discreparent edendo gymnico certamine, aiebant, Perſeum ex ipsorum civitate esſe oriundum: Danaum enim et Lynceum, qui esſent Chemmitæ, enavigasſe in Græciam: a quibus originem posteritatis recenſentes deveniebant ad Perſeum. Hunc in AEgyptum profectum eam ob cauſsam, quam et Græci dicunt, laturum ex Africa caput Gorgonis, aiebant venisſe quoque ad ipsos, ac cognatos omnes agnovisſe; venisſe vero edoctum, Chemmis ex matre audito nomine, in AEgyptum; et ſe ei, quod iuſsisſet, gymnicum certamen celebrare. Hæc omnia AEgyptii qui ſupra paludes incolunt pro inſtitutis habent. Qui vero in paludibus, utuntur eisdem quidem, quibus ceteri AEgyptii, legibus, et tum alia, tum quod unusquisque ducit unam uxorem, quemadmodum Græci: ceterum ad victus facilitatem alia hæc ſunt eis excogitata. Siquidem quum fluvius est pleniſsimus et campi ſunt inſtar æquoris, in ipsa aqua oritur ingens vis liliorum, quæ loton AEgyptii vocant. Ea ubi demesſuerunt, ad ſolem exſiccant: deinde quod medium loti est, papaveri asſimile, postquam pinſerunt, ex eo faciunt panes aſsos igne. Est autem huius loti radix quoque eſculenta, etiam temperate edulcat, orbiculatum, mali magnitudine. Sunt et alia lilia roſis ſimilia, et ipsa in flumine naſcentia: quorum fructus in alio folliculo adnaſcente ex radice, ſimillimus ſpecie est favo veſparum. In eo bellaria inſtar nuclei olivæ innaſcuntur denſa, quæ et tenera comeduntur et arefacta. Iam vero byblum annuam ubi e paludibus extraxerunt, ſuperiorem eius partem amputantes in aliud quiddam convertunt; quod relictum est inferius, longitudine cubitali, id edunt, ac ve-

[a] Τοῦ Περσ. *Ask. Pasſ.* [b] Αὐτὸ *Arcb. V.* [c] Χεμῖται et iterum *Ask. Arcb. V.* Confer *Stepb. Byz.* in Voc., ubi his utitur, moxque πολλάκις cum *Pasſ. Arcb. V.* et brevi post. [d] Εὐθυνέειν *Ald.* Paullo ante σανδάλιον citat hinc *Pollux* VII, 86. [e] *Vind. M. Ask. Arcb. Pasſ.*, ceteri τὴν Αἰγ. [f] Ἐς Αἰγ. αὐτὸν *Arcb.* [g] *Arcb. V. Rem. Paris. B. Aldus*, αὐτίην ἣν *M. Ask. Pasſ.* [h] Χέμιος *Ask.* mox πεπέσμ. *Arcb.*. prave. [i] Ἕλλησι *Vind.* [k] Ἐυτελέην *Arcb. Vind.* [l] Exſcripsit *Euſtatb.* ad *Hom.* p. 1616, 46. [m] *Arcb. V. Rem.* ora *Stepb. Pasſ. M. Ask. Euſtatb.*, vulgo δρέψωνται· vide *Gronov.* Mox ἐκ μέσου *V. Pasſ. Arcb.*, ceteri ἐκ τοῦ μ. Lege II, 97. [n] *Arcb. Ald. V. R. Euſtatb.*, τῷ *M. Pasſ. Ask.*, tum πτίσαντες *V.* et *Euſtatb.* loco indicato et Il. Δ. p. 481, 30., πτύσαντες *Arcb.*, reliqui cum Edd. ὀπτήσαντες. [o] *Pasſ. M. Ask.* et *Heſych.* ἐγγὺς εἰ *Arcb. V.*, ἐγγλύσει cum *Ald. Paris. C.* Schol. *Pasſ.* ἐγγλυκάζει. [p] Γῆς *V. Arcb. Valla.* [q] Σπάσωσιν *Arcb. V.* [r] Καταλελ. *Arcb.*

100. Σανδάλιόν τε αὐτοῦ] Veri fidem menſura longe excedit, et par tamen Herculei pedis modulus III, 81. Quo quidem in genere quid ſibi veteres indulſerint, poëtae declarant, nec opus indicio est. αὐτοῦ *Reiskius* αὐτῷ esſe iubet, quod equidem, ſi ſchedae addicerent, non recuſarem.

5. Καὶ δέρματα] Legebat vir doctus δέβραια *torques*, incertus dubiusque de torquibus et pellibus, quae certantibus praemia victoriae fuerint. Succurret, ne δέρματα male oleant, *Homerus* Il. X, 159.

——— ἐπεὶ οὐκ ἰερῆϊον οὐδὲ BOEIHN
Ἀρνύσθην, ἅ, τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται ἀνδρῶν·

In quae *Scholiaſtes* a *Valckenario* editus, τὸ γὰρ παλαιὸν ἐν ἀγῶνι ΒΤΡΣΑΣ ἐδίδουν ἔπαθλον. Superiora διὰ πάσης ἀγωνίας ἔχοντα haud ſcio an verti debeant, *in omni certaminum genere eminentes*, quo modo διὰ πάντων τῶν βασιλήων VI, 63. et διὰ πάντων φασμάτων VIII, 37. Tale et διὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων μάλιστα *Dionis Chryſ.* Or. XXXVII. p. 458., male ſollicitatum a *Seldeno*.

28. Τῇ μήκωνι ἐὸν ἐμφερές] Atticorum et Ionum est ἡ μήκων auctore *Dionyſio* in *Euſtatb.* Conment. p. 1390, 50. Optime *Salmaſius* et eius exemplo *Bod. a Stapel* ad *Theophraſti* Hiſt. Plant. IV, 4. p. 447. πτίσαντες ποιεῦνται, quomodo in MSS. et *Euſtathius*. Prius certe est pinſere, quam panem coquere, neque locum hic habet mos torrendi farris, priusquam panis ex eo fiat.

41. Ἐς

venundant: et ſiqui admodum utili byblo uti cupiunt, in luculento furno torrefactam ita comedunt. Sunt præterea ex eis, qui ſolis piſcibus victitant; quos ubi ceperunt, exenteratos ad ſolem ſiccant, ſiccatisque deinde
93 vescuntur. In fluminibus non fere gignuntur pisces gregales; ſed qui nutriuntur in ſtagnis, hæc faciunt. Simulac incesſit eis libido gignendi, gregatim in mare enatant, ducibus maſculis genituram ſpargentibus, quam feminæ conſectantes abſorbent, et ex ea concipiunt. Eædem ubi repletæ in mari ſunt, remeant ſinguli rurſus ad loca ſibi conſueta, non amplius iisdem anteeuntibus, ſed feminarum est ducatus. Gregatim autem præeuntes, faciunt quemadmodum fecerant mares, ova fundentes inſtar milii parva, quæ mares ſequentes deglutiunt. Sunt autem ea milii grana, piſces: quum ex granis, quæ manent integra, nec abſorbentur, ſed ubi ſunt nutrita, piſces fiant. Ex his piſcibus qui capiuntur, dum in mare exeunt, capitum ſiniſtram partem attriti apparent: qui autem retro remeantes, dextram habent attritam; idque ea de cauſſa patiuntur, quod in mare tendunt, a ſiniſtra terram legentes; et rurſus revertentes, eandem oram ſtringunt, incurſantes tangentesque validiſſime, ne itinere aberrent propter aquæ decurſum. Nilo incipiente augeſcere, in primis cava terræ et lacunæ fluvio proximæ impleri incipiunt, percolante aqua ex flumine, et tum hæc ſtatim plena fiunt, tum continuo cuncta piſciculis minutis opplentur. Vnde autem veriſimile fit eos gigni, hoc mihi videor intelligere; ſuperiore anno postquam Nilus abscesſit, piſces qui ova in cæno pepererant, una cum postrema abeunt aqua: circumacto rurſus tempore, ubi aqua reſtagnavit, protinus ex his ovis gignuntur piſces.

πωλέυσι. [a] οἱ δὲ ἂν καὶ χάρτα βύλωνται χρηςὴν τῇ βύβλῳ χρᾶσθαι, ὀ[b] κλιβάνῳ διαφανεῖ [c] πήξαντες, οὕτω τρώγυσι. οἱ δέ τινες αὐτῶν ζῶσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων μόνων· τοὺς ἐπειὰν λάβωσι, καὶ ἐξέλωσι τὴν κοιλίην, ἀναίνυσι πρὸς ἥλιον, καὶ ἔπειτα αὖυς ἑόντας σιτέονται. Οἱ δὲ ἰχθύες οἱ ἀγελαῖοι [d] ὧν μὲν τοῖσι ποταμοῖσι οὐ μάλα γίνονται· τρεφόμενοι δὲ ἐν τῇσι λίμνῃσι, τοιάδε [e] ποιεῦσι. ἐπεάν σφεας ἐσίῃ οἶςρος κυίσκεσθαι, ἀγεληδὸν ἐκπλώυσι ἐς τὴν θάλασσαν· ἡγέονται δὲ οἱ ἔρσενες, ἀποῤῥαίνοντες τοῦ θοροῦ· αἱ δὲ, ἐπόμεναι [f] ἀναχάπτουσι, καὶ ἐξ αὐτοῦ κυίσκονται· ἐπειὰν δὲ πλήρεες γένωνται ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀναπλώυσι ὀπίσω ἐς ἤθεα τὰ ἑωυτῶν ἕκαστοι· ἡγέονται μέντοι γε ὐκέτι οἱ αὐτοὶ, ἀλλὰ τῶν [g] θηλέων γίνεται ἡ ἡγεμονίη. ἡγεύμεναι δὲ ἀγεληδὸν, ποιεῦσι οἷόν περ ἐποίευν οἱ ἔρσενες. τῶν γὰρ ὠῶν ἀποῤῥαίνουσι κατ' ὀλίγυς τῶν κέγχρων· οἱ δὲ [h] ἔρσενες καταπίνυσι ἑπόμενοι. εἰσὶ δὲ οἱ κέγχροι οὗτοι, ἰχθύες. ἐκ δὲ τῶν περιγινομένων καὶ μὴ καταπινομένων κέγχρων οἱ τρεφόμενοι ἰχθύες γίνονται. οἱ δ' ἂν αὐτέων ἁλῶσι ἐκπλώοντες ἐς θάλασσαν, φαίνονται τετριμμένοι τὰ ἐπαριςερὰ τῶν κεφαλέων. οἱ δ' ἂν ὀπίσω ἀναπλώοντες, τὰ ἐπιδεξιὰ τετρίφαται. πάσχυσι δὲ ταῦτα διὰ τόδε· ἐχόμενοι τῆς γῆς ἐπ' ἀριςερὰ καταπλώυσι ἐς θάλασσαν, καὶ ἀναπλώοντες ὀπίσω, τῆς αὐτῆς ἀντέχονται ἐγχριμπτόμενοι, καὶ ψαύοντες ὡς μάλιςα, [i] ἵνα μὴ ἁμάρτοιεν τῆς ὁδῦ διὰ τὸν ῥόον. ἐπειὰν δὲ πληθύεσθαι ἄρχηται ὁ Νεῖλος, τά τε κοίλα τῆς γῆς, καὶ τὰ τέλματα, [k] τὰ παρὰ τὸν ποταμὸν, πρῶτα ἄρχεται πίμπλασθαι, διηθέοντος τῦ ὕδατος ἐκ τῦ ποταμῦ· καὶ αὐτίκα τε πλέα γίνεται ταῦτα, καὶ παραχρῆμα ἰχθύων σμικρῶν [l] πίπλαται πάντα. κόθεν δὲ εἰκὸς αὐτὺς γίνεσθαι, ἐγώ μοι δοκέω καταυοεῖν τῦτο. τῷ πρότερα ἔτεος ἐπειὰ ἀπολίπῃ ὁ Νεῖλος, οἱ ἰχθύες [m] ἐκτεκόντες ἀὰ ἐς τὴν ἰλὺν, ἅμα τῷ ἐσχάτῳ ὕδατι ἀπαλλάσσονται· ἐπειὰν δὲ περιελθόντος τῦ χρόνυ πάλιν ἐπέλθῃ τὸ ὕδως,

[a] Οἱ δὲ ἐὰν *Ask. Paſ.*, οἱ δὲ καὶ ἂν βουλ. κάρτα *Vind. Arch.*, tum βύβλῳ ſine τῇ. [b] *Euſtath.* p. 975, 52. et *Athen.* III. p. 110. C. [c] *Heſych.* in voce; mox μοῦνον *Arch. V.* [d] Haec quatuor ignorat *Arch.* [e] *M. Ask. Paſ.*, ποιέοντι *Arch.*, ποιέουσι *Edd.* cum *Paris. B.*, ſtatim ἱερος *V. Arch.* [f] Ἀναλάμπτουσι *Ald.* et *Rem.* Gloſſa *Paſ.* κατεσθίουσι· vide *Ariſtotel.* III. Gener. Anim. C. 5. [g] *V. Arch.* et ἡγεύμενοι. θηλεῶν *Ald.* et *Edd.* [h] Ἔρσενες *Arch.* ἔρνεες *V.*, tum ἐρχόμενοι cum *Ald.* et *Paris. B. C.* Editum est *Med. Ask. Paſ.* Mox omnes *Edd.* ἐπ' ἀριςερὰ et ἐπὶ δεξιὰ, disiunctim. [i] *M. Ask. Paſ.*, ceteri ἵνα δὴ μὴ. Statim πλήθεσθαι *Arch. V.* haud male. [k] Τὰ deſit *Arch. V. Paſ.* tum πίπλασθαι *M.*, at πίμπλασθαι *Paſ. Ask. V. Arch. Ald. Paris. B.*, et mox. [l] Ὅθεν δεύτερον εἰκ. *Arch. Vind.* [m] Ἐντεκόντες *Ask.*, οἱ τεκόντες *Arch. V.*

41. Ἐν κλιβάνῳ διαφανεῖ] Interpres *in furno luculento*, i. e. bene candente et ignito. Λίθους ἐκ πυρὸς διαφανέας habemus IV, 73., διαπύρους καὶ διαφανεῖς in *Plut.* Opuſc. p. 1006. Ed. *H. Steph.* Haec *Reiskius*. In gloſſis *Erotiani* διαφανέσι, διαπύροις, ac ſaepe *Hippocrates*. Vetus ſcriptor in Τηκτὰ *Suidae*, καὶ τὴν σιδηρῖτιν γῆν, ἣν πυρὶ πολλῷ ΔΙΑΦΑΝΗ ἐργασάμενοι. Tantilla res neglecta conturbavit viri egregii rationes, commentantis, *in furno* διαφανεῖ *quod quid ſit neſcio, niſi dicamus intelligi vitrea ista vaſa, quibus radices, fructus, flores, herbae, deſtillantur, quae vulgo dicuntur Alambica* Obſervat. in *Polycarp.* Epiſt. p. 611. Πνίξαντες, ad quod itidem adhaeſit, recte in *Heſychio* ὀπτήσαντες.

49. Ἐπόμεναι ἀνακάπτουσι] *Aldinum* et *Remig.* ἀναλάμπτουσι natum est ex ἀναλάπτουσι, quod etsi rei non male reſpondeat, poſterius vulgato manet. *Ariſtoteles*, explodens hanc in piſcium generatione fabellam, τὸν ἐνηθη λόγον — ὅνπερ καὶ Ἡρόδοτος ὁ μυθολόγος, ὡς κυϊσκομένων τῶν ἰχθύων ἐκ τοῦ ΑΝΑΚΑΠΤΕΙΝ τὸν θορόν. Editur ἀνακάμπτειν, quod *Laurentio* et hic repertum fraudi fuit: ſcripturae in Philoſopho vitium *Sylburgius* non neglexit.

49. Ἀνακάπτουσι] Legitur Ἀνακάψαι in *Ariſtoph.* Av. v. 580. et in *Schol.* ad v. 1550. reſtitui poterit *Hermippo*: Ἐγὼ δ' ἀνέκαψα, λαθών γε τὴν διφθόρον· niſi quis ἐνέκαψα cenſeat praeferendum: vulgata, ſenſu caſſa; Ἐγὼ δ' ἕνεκα ψαλάθων τὴν διφθόρον *Meurſium* non videntur offendiſſe in Panathen. p. 40. Si forte legeretur in Cod. *Herodoti* ἅμα τε κάπτουσι καὶ ἐξ αὐτοῦ κυίσκονται, hoc vulgato non poſtponerem; quia de piſcibus ſimplex ferme tantum κάπτειν adhibetur: in *Gloſſ. Herod.* vulgatur Κάπτοντες, ἀποδεχόμενοι. Κάψει πίνειν, e *Plinio*, *morſu bibere Caſaub.* interpretabatur Anim. in *Athen.* p. 669. Eximia notavit *Tib. Hemſterhuſius* ad *Ariſtoph.* Plut. p. 314. et ſeqq. *Sophron Athen.* VII, p. 286. D. et 323. A. Κέρραι βότιν κάπτουσαι. In *Eratoſthenis* Cataſt. c. 38. ὁ μέγας —— ἰχθὺς, ὃν καὶ πιεῖν —— coëant literae male distractae: ὃν κάπτειν λέγουσι τὸ ὕδωρ τῆς τοῦ ὑδροχόου ἐκχύσεως· non aliter in ſuis reperere libris *Theon* et interpretes Latini: vid. *Schol.* in *Arati* Phaen. v. 386. ubi pro κάμπτειν recte κάπτειν iam ſcribebat *Scaliger* ad *Manil.* p. 62. *Hygin.* P. A. II, c. 41. *Hic videtur ore aquam excipere a ſigno aquarii. Schol. German.* p. 134. *Piſcem dicunt aquarii urnae habere* (l. *bibere*) *effuſionem.* VALCKEN.

55. Κατ' ὀλίγους τῶν κέγχρων] Putes hanc ad formam eſſe IV, 181. τρύφεα κατὰ χόνδρους μεγάλους. Certe minuta et pauca grana, quae mox piſculos interpretatur, femellas eructare docetur. Quae ſubduntur autem de piſcibus in mare nantibus et redeuntibus, verum et in thynnis, Pontum verſus pergentibus quodammodo apud *Athen.* VII. p. 301. E. ex *Ariſtotele* Hiſt. Anim. VIII, 13. Mox *Reiskius* οἱ δ' αὖ ὀπίσω praefert. Ego vero fidenter cum *Valckenario* ἐπαριςερὰ τῶν κεφαλέων et τὰ ἐπιδεξιὰ recepi ex IV, 191. Nam ἐπ' ἀριςερὰ et ἐπὶ δεξιὰ, ut edebatur, hic non quadrat, et error est ſcribarum. Non diſſimilis confuſio VI, 32.

70. Πίπλαται πάντα] Probo *Medic.*, cui plerique adſentiuntur I, 212., et IV, 72. Solent alioqui in verbi ſcriptura, ſicuti notum, discordes eſſe. De piscium ſubita, aquis Nili increſcentibus, origine alii aliter. *Arch.* οἱ ἰχθύες, οἱ τεκόντες ἀὰ —— paene iustum et legitimum opinor.

Sillicypria præbent materiam lucernis pro oleo. Retia adversus culices. Naves vectoriæ fabrica.

ὕδωρ, ἐκ τῶν ὠῶν τούτων παραυτίκα γίνονται [a] οἱ ἰχθύες. καὶ περὶ μὲν τοὺς ἰχθῦς οὕτω ἔχει. Ἀλείφατι δὲ χρέωνται Αἰγυπτίων οἱ περὶ τὰ ἕλεα οἰκέοντες, ἀπὸ τοῦ σιλλικυπρίων τοῦ καρποῦ, τὸ καλεῦσι μὲν Αἰγύπτιοι [b] κίκι· ποιεῦσι δὲ ὧδε· παρὰ τὰ χείλεα τοῦ τε ποταμῶν καὶ τῶν λιμνέων σπείρουσι τὰ σιλλικύπρια ταῦτα, [c] τὰ ἐν Ἕλλησι αὐτόματα ἄγρια φύεται. ταῦτα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ σπειρόμενα, καρπὸν φέρει πολλὸν μὲν, δυσώδεα δέ. [d] τοῦτον ἐπεὰν συλλέξωνται, οἱ μὲν κόψαντες ἀπιπτοῦσι· οἱ δὲ καὶ φρύξαντες ἀπέψυσι, καὶ τὸ ἀποῤῥέον [e] ἀπ' αὐτοῦ συγκομίζονται. ἔστι δὲ πῖον, καὶ οὐδὲν ἧσσον τοῦ ἐλαίου τῷ λύχνῳ πρόσφορον· ὀδμὴν δὲ βαρέαν παρέχεται. Πρὸς δὲ τοὺς κώνωπας ἀφθόνους ἐόντας τάδε σφί ἐστι μεμηχανημένα· τοὺς μὲν τὰ ἄνω τῶν ἑλέων οἰκέοντας οἱ πύργοι ὠφελέουσι, ἐς οὓς ἀναβαίνοντες [f] κοιμέονται· οἱ γὰρ κώνωπες ὑπὸ τῶν ἀνέμων οὐκ οἷοί τέ εἰσι ὑψοῦ πέτεσθαι. τοῖσι δὲ περὶ τὰ ἕλεα οἰκέουσι τάδε ἀντὶ τῶν πύργων ἄλλα μεμηχάνηται. πᾶς ἀνὴρ αὐτέων ἀμφίβληστρον [g] ἕκτηται, τῷ τῆς ἡμέρης μὲν ἰχθῦς ἀγρεύει, τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ· περὶ ταύτην ἵησι τὸ ἀμφίβληστρον· καὶ ἕπεστα ἐνδὺς ὑπ' αὐτῷ, καθεύδει· οἱ δὲ κώνωπες, ἢν μὲν ἐν ἱματίῳ [h] ἐνελιξάμενος εὕδῃ, ἢ σινδόνι, διὰ τούτων δάκνουσι· διὰ δὲ τοῦ δικτύου οὐδὲ πειρῶνται [i] ἀρχήν. Τὰ δὲ δὴ πλοῖά σφι, τοῖσι φορτηγέουσι, ἔστι ἐκ τῆς ἀκάνθης ποιεύμενα, τῆς ἡ μορφὴ μέν ἐστι [k] ὁμοιοτάτη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ· τὸ δὲ δάκρυον, κόμμι ἐστί. ἐκ ταύτης ὦν τῆς ἀκάνθης [l] κοψάμενοι ξύλα ὅσον τε διωρύχεα, πλινθηδὸν συντιθεῖσι, [m] ναυπηγεύμενοι τρόπον τοιόνδε· περὶ γόμφους πυκνοὺς καὶ μακροὺς περιείρουσι τὰ διωρύχεα ξύλα· ἐπεὰν δὲ τρόπῳ τούτῳ ναυπηγήσωνται, ζυγὰ ἐπιστολῆς 123 [n] τείνουσι αὐτῶν· νομεῦσι δὲ οὐδὲν χρέωνται· ἔσωθεν δὲ τὰς [o] ἁρμονίας ἐν ὧν ἐστάκτωσαν τῇ βύβλῳ πηδάλιον δὲ

ces. Et circa piſces quidem ita ſe res habet. Porro AEgyptii qui paluſtria accolunt, unguento utuntur ex fructu ſillicypriorum, quod appellant AEgypti KIKI, hunc in modum conficientes. Sillicypria hæc, quæ apud Græcos ultro agreſtia naſcuntur, ad labra fluminum ſtagnorumque AEgyptii ferunt, eaque in AEgypto multum quidem fructum ferunt, ſed graveolentem. Hunc ubi collegerunt, alii tuſum exprimunt, alii frictum coquunt, et quod ex eo defluit excipiunt, pingue quiddam, et non minus ad lucernam idoneum quam oleum, ſed graveolentiam exhibens. Sunt autem adverſus culices, quorum magna vis est, hæc ab eis excogitata. Illos quidem qui ſupra paludes incolunt, iuvant turres, quas dormituri ascendunt; nam culices ventus prohibet in alto volare. At qui circa paludes habitant, alia turrium vice ſunt machinati, hæc videlicet: ſinguli ſuum habent rete, quo per diem piſces capiunt, eodem noctu utuntur ad cubile, in quo requieſcunt. Circundant illud reti: deinde ingreſſi ſub illo ſomnum capiunt; qui ſi in veste involuti aut in ſindone dormirent, eos per ista culices morderent: per retia vero omnino nec conantur. Naves eorum vectoriæ ſunt factæ e ſpina, cuius figura ſimillima est loto Cyrenæo, et cuius lacryma gummi est. Ex hac igitur ſpina ligna cædentes fere bicubitalia, more laterum componunt, hoc modo navem fabricantes: ligna hæc bicubitalia circum denſos ac longos ſtipites circumnectunt; ubi hunc in modum compegerunt, deſuper transtra in illis tendunt. Coſtis nequaquam utuntur, ſed introrſum compages byblo inferciunt. Gubernaculum unum

[a] *Paſſ. M. Ask. Arcb. V.*, qui tamen ambo ἰχθύες οὗτοι, uti *Ald.*, in quo praeterea περὶ μὲν τῶν ἰχθύων, ut *Edd.* alii. Mox Αἰγύπτιοι οἱ *Arcb. V.* [b] *Arcb. V. Rem. Paris. C. Ald.* et hoc ex loco *Strabo* XVII. p. 1179., τήκι *Paſſ. M. Ask.* [c] *M. Ask. Vind. Paſſ. Arcb.*, ſed qui ἐν ἕλεσι· vulgo τὰ γὰρ ἐν. [d] Τούτων *Arcb. V.* ita tum ora *Stepb.* ἀπειτοῦσι, ἀπητοῦσι *Ask.* [e] *Med. Paſſ. Ask.*, ἀπ' deest aliis. Porro συγκομίζουσι *Arcb. Vind.* [f] *Ald. Paris. B. Rem.* cum *Edd.*, alii ut *M. Ask. Arcb.* κοιμῶνται ſpecie Ionica ſpreta. [g] Κέκτηται *M. Paſſ.*, in aliis ἔκτηται cum *Aldo*; tum τῆς μὲν ἡμ. *Paſſ. Ask. Arcb. V.* in aliis cum *Ald.* ἡμέρης μὲν. [h] *Paſſ. M. Ask.*, ἐλιξάμενος *Ald. Paris. B. Vind.*, ἑιλιξ. *Arcb.*, et paullo ante ὑπ' αὐτὸ ſicuti *V.* [i] Τὴν ἀρχ. in *Arcb. V. Arcb. Stepb.* ora, *Paſſ. M. Ask.* Vulgo ὁμοίη. [l] Διπήχεια *Arcb.* et mox. [m] Ἀπηγεύμενοι *Ask.* tum τοιοῦτονδε *V. Arcb.* Mox τῷ τρόπῳ *Ask. Paſſ.* [n] *Ald. V. Rem. Arcb. Paris. B. C.*, τίνουσι *M. Ask. Paſſ.*, perperam. Ἐπὶ πολλῆς *V. Arcb.* [o] *Euſtath.* in Odyſſ. p. 1532, 56. et *Heſych.* Ἐπάκτωσαν.

78. Καλεῦσι μὲν Αἰγύπτιοι κίκι] Nimia admiratio *Medic.* eiusque τήκι abſtulit a tramite *Gronovium*. Ecquis τὸ τήκι memoravit? Mitto *Codd.* concordem, ſi *Ask.* et *Paſſ.* ſeponas, a *Florent.* diſſenſum: praetereo medicos, κίκι et expreſſum inde oleum ſaepe numero adhibentes: tum *Diodorum*, *Plinium*, etiam שמן קיק *oleum Kik*, et קיקיון Hebraeorum; quae a *Scaligero*, *Salmaſio* atque aliis depoſita in medium ſi nihili duxit, ut ſane flocci fecit Vir Cl., morari eum debuerat, omnibus *Codd.* prior, *Strabo*, illis, quae veriſſime de AEgypto *Noſter* prodidit, accenſens καὶ τὸ κίκι ſive κίκει, καρπὸς, verba eius ſunt, τὶς σπειρόμενος ἐν ἀρούραις XVII. p. 1179. Sed hoc habet. Incredibilis paene praeiudicatarum opinionum vis est, quae, niſi caute et conſulto agas, aciem ingenii et obfuscabit et obtundet. *Sillicypria*, ſive *Silicypria* explicat *Salmaſ.* in *Solin.* p. 704. Quod autem *Arcb.* τὰ ἐν ἕλεσι conſiderationem meretur. Supra C. 92. ἐν τοῖσι ἕλεσι ſcribit *Vindobon.* ἐν τοῖσι Ἕλλησι, prave citra dubium. Alibi eadem ſcriptionis converſio, qua de pluribus olim ad *Hieroclis* Synecdem. p. 726.

81. Αὐτόματα ἄγρια] Apollonius *Philoſtrati* p. 27. f. ἥδιόν μοι, εἶπε, τὰ ἄγρια καὶ αὐτόματα λάχανα τῶν ἠναγκασμένων· neque tamen putem, *Herodotum* absque copula dediſſe duas voces, quarum altera prorſus eſſet ſuperflua: mihi videtur ad αὐτόματα aliquis interpretamenti loco adpoſuiſſe ἄγρια. Quae ſic ſponte ſua naſcerentur αὐτόματα φύεσθαι dicuntur VIII, c. 138. III, c. 100. Olim, ni fallor, voce aliter collocata, ſic L. IV, c. 74. legebantur ista: Ἔστι δὲ σφι κάνναβις αὐτομάτη φυομένη ἐν τῇ χώρῃ· — ταύτης δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις αὕτη, ἡ καὶ σπειρομένη φύεται. VALCKEN.

83. Κόψαντες, ἀπιποῦσι] Laurentius *alii contuſum ad ignem — coquunt*. Melius *Salmaſius* in *Solin.* p. 686. *alii contuſum exprimunt, alii frictum excoquunt.* Ἀπιποῦν est *exprimere*, uti ἐξιποῦν *Dioscoridi* V, 85. et 89. καὶ ἐξιπώσας ἀνελεῖν τὸ ἀποῤῥύεν. Ἰπεῖν et ἐιπεῖν non diſſimili gaudent poteſtate; *Comici* Equ. v. 920. ἰπεύμενος ταῖς εἰσφοραῖς docte illuſtravit *Hemſterh.* ad *Plutum* v. 816. Scholiastes *Paſſion.* ἀπιποῦσι bene explicuit ἐκπιέζουσι.

94. Τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται] *H. Steph.* in Prolegom. p. 741. aliter interſtinguit, non diſſentiente admodum *Gronovio*, quem vide. Malim quoque cum *Abreſchio* καὶ ἐπ. ἐνδὺς, ὑπ' αὐτῷ —. Conopeum operis erat reticulati, inſtarque ἀμφιβλήστρου. *Paullus Silentiarius*:

Καλλιγάμοις λέκτροις περικίδναμαι· εἶμι δὲ κεδνῆς
Δίκτυον οὐ Φοιβῆς, ἀλλ' ἀπαλῆς Παφίης,

culte, *Florileg.* IV, 32, 2.

3. Περὶ γόμφους πυκνούς] *Denſos et longos ſtipites* Interpres. Ego *clavos* cenſebam, quibus utique in navium conpage ſuus uſus. Notum Poëtae Γόμφοισιν δ' ἄρα τήν γε —— ἄρμενον Odyſſ. E, 248. et *Nonni* XL. p. 1044, 10. φράξατε λεπταλέοισι σεσηρότα δούρατα γόμφοις· unde ipsae naves πλοῖα γομφωτὰ *Strabon.* XVI. p. 1076. B.

7. Ἐν ὧν ἐπάκτωσαν] Ignotum vulgo hinc debuerat enotari verbum ἐμπακτῶσαι, ſignificans γομφῶσαι vel συγγομφῶσαι. *Galeo* verſus obverſabatur *Homeri* ex Od. E. 248. Γόμφοισι δ' ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρμενον. Saepe verbum πακτοῦν, ſemel attigit *Euſtathius* hunc *Herodoti* locum ad Od. E. p. 220, 27. velut Herodoteum excitans, πακτοῦσι τὰς ἁρμονίας βύβλῳ, quod interpretatur κατασφαλίζονται, ſignificatum *Ariſtophaneis* adfirmans, et his *Sophoclis*, καὶ δῶμα πάκτου· quae ſic emen-

unum faciunt, * et hoc per carinam traiicitur. Malo etiam spineo, et velis ex byblo utuntur. Hæc navigia quidem flumen subire non possunt, nisi luculentus ingruat ventus, verum e terra propter trahuntur. Cum decursu autem hoc pacto feruntur: est crates ex myrica facta, vimine arundinum consuta, et lapis perforatus duorum fere talentorum pondo; ex his cratem fune ligatam, in anteriore parte navis sinit inferri; lapidem vero alio fune ab tergo. Ita crates impetu aquæ incidente, celeriter meat et trahit barim: hoc enim his navigiis est nomen. Lapis autem dum a tergo trahitur, fundo admotus dirigit cursum. Horum navigiorum ingens apud illos est copia, quorum quædam vehunt multa millia talentorum pondo.

97 Quum regionem supergressus est Nilus, solæ urbes apparent extantes, insulis AEgæi maris fere assimiles. Nam cetera AEgypti pelagus sunt: ipsæque urbes solæ extant. Nec iam, quum hoc contingit, per alveos fluminis, sed per medium campi transmittuntur. Ex Naucrati quidem si ascendas Memphin versus, iuxta pyramides ipsas fit navigatio: sed etiam hæc tunc nulla est, verum iuxta acumen Delta et urbem Cercasorum. A mari autem et Canobo Naucratin versus per campum navigans ad Anthyllam urbem

98 venies, et illam, quæ vocatur Archandri. Harum urbium Anthylla, quæ est insignis, datur peculiaris in calceamenta uxori semper eius, qui in AEgypto regnat; quod factum est, ex quo AEgyptus fuit ditionis Persarum. Altera videtur mihi nomen habere ab Archandro Danai genero, Phthii filio, Achæi nepote. Archandri enim urbs nominatur. Sit forsitan

δὲ ἐν ποιεῦνται, καὶ τοῦτο διὰ τῆς τρόπις [a] διαβύνεται. ἐς ᾧ δὲ ἀχανθίνῳ χρέωνται, ἐς ἰσίοισι δὲ βυβλίνοισι. οταῦτα τὰ πλοῖα ἀνὰ μὲν τὸν ποταμὸν οὐ [b] δύνανται πλέειν, ἢν μὴ λαμπρὸς ἄνεμος ἐπέχῃ, ἐκ γῆς δὲ ῥυμουλκέεται. κατὰ ῥόον δὲ κομίζεται ὧδε· ἔστι ἐκ μυρίκης πεποιημένη θύρη, κατερραμμένη [c] ῥιπεϊ καλάμων, καὶ λίθος τετρημένος διτάλαντος μάλιστά κη σταθμόν· τούτων τὴν μὲν θύρην δεδεμένην κάλῳ ἔμπροσθε τοῦ πλοίου ἀπίει ἐπιφέρεσθαι, τὸν δὲ λίθον ἄλλῳ κάλῳ ὄπισθε· ἡ μὲν δὴ θύρη, τοῦ ῥόου ἐμπίπτοντος, χωρέει ταχέως, καὶ ἕλκει τὴν βάριν· (τοῦτο γὰρ δὴ οὔνομά ἐστι τοῖσι πλοίοισι τούτοισι) ὁ δὲ λίθος ὄπισθεν [d] ἑλκόμενος, καὶ ἐὼν ἐν βυσσῷ, καθιθύνει τὸν πλόον. ἔστι δὲ σφι τὰ πλοῖα ταῦτα πλήθεϊ πολλὰ, καὶ ἄγει ἔνια πολλὰς χιλιάδας ταλάντων. Ἐπεὰν δ' ἐπέλθῃ ὁ Νεῖλος τὴν χώρην, αἱ [e] πόλις μοῦναι φαίνονται ὑπερέχουσαι, μάλιστά κη ἐμφερέες τῇσι ἐν τῷ Αἰγαίῳ [f] πόντῳ νήσοισι. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῆς Αἰγύπτου, πέλαγος γίνεται· αἱ δὲ πόλις μοῦναι [g] ὑπερέχουσι. πορθμεύονται ὦν, ἐπεὰν τοῦτο γένηται, οὐκέτι κατὰ τὰ ῥέεθρα τοῦ ποταμοῦ, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ πεδίου. ἐς μέν γε Μέμφιν ἐκ Ναυκράτιος ἀναπλώοντι, παρ' αὐτὰς τὰς πυραμίδας γίνεται ὁ πλόος. ἔστι δὲ [h] οὐδ' οὗτος, ἀλλὰ παρὰ τὸ ὀξὺ τοῦ Δέλτα, καὶ παρὰ Κερκάσωρον πόλιν· ἐς δὲ [i] Ναύκρατιν ἀπὸ θαλάσσης καὶ Κανώβου διὰ πεδίου πλέων, ἥξεις κατ' Ἀνθυλλάν τε πόλιν, καὶ [k] τὴν Ἀρχάνδρου καλευμένην. Τυτέων δὲ ἡ μὲν Ἀνθυλλα, ἐοῦσα λογίμη πόλις, ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος δίδοται τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτου τῇ γυναικί· τοῦτο δὲ γίνεται, ἐξ οὗ ὑπὸ Πέρσῃσί ἐστι Αἴγυπτος. ἡ δ' ἑτέρη πόλις δοκέει μοι τὸ οὔνομα ἔχειν ἀπὸ τοῦ Δαναοῦ γαμβροῦ Ἀρχάνδρου τοῦ Φθίου, τοῦ Ἀχαιοῦ· καλέεται γὰρ δὴ Ἀρχάνδρου πόλις,

εἴη

a *Pasf. Ald. M. Ask.*, διαδύνεται *Arcb. Vind.*, alii διαβαίνεται. Supra εὖ ποι. *Arcb. Vind. Valla.* *b* *M. Ask.* ora *Stepb. Pasf.*, vulgo cum Edd. alii δύναται. *c* Ῥιπιδαλάμῳ *Arcb. V.* Confer *Suid.* in V. Porro mox τετριγμένος *V.*, et μάλ. κη σταθμῷ διταλ. *Arcb.* cum priore. *d* *Pasf. M. Ask.*, *Ald. Arcb. V. Paris. B.* ἐπελκόμενος. *e* *Ald. Rem. Paris. B.*, πόλεις *M. Arcb. Ask.*, prius Iones malunt. *f* *M. Arcb. Ask. Pasf. Vind.* ora *Stepb.*, alii κόλπῳ. Mox γὰρ deest *Arcb.* *g* Ὑπερέχουσαι πορθμεύονται ἐπεὰν ὦν τ. *Valla Arcb. V.* *b* Οὐκ *iidem.* *i* Νυκράτιν *Arcb.* Νηυκράτιν *Vind.* *k* Defit *Arcb. V.*, vid. *Stepb. Byz. V.*, post pauca ἐξ ὅτου ὑ. Περσ. *Arcb.* De Anthylla ex hoc loco idem *Stepb.* in Voce.

emendate scripta bis terve alibi etiam adhibet: tametsi autem ita scribendum dudum monuisset *H. Stephanus* Annot. in *Soph.* p. 13. et *If. Casaubon.* in prima Edit. notarum in *Diog. Laërt.* p. 172. perversa tamen scriptio, καὶ δῶμ' ἀπάκτου, per editiones *Sophoclis* Ai. v. 579. propagata, *Suida* potissimum auctore, verbum nobis peperit minime Graecum, ἀπακτοῦν. VALCKEN.

8. Διαβύνεται] *Ald.* et *Meaic.* bene, atque hinc *Gronov.*, cui iungetur haud male *Kusteri* observatio ad *Hesychii* Διαβύσσει. Quod insequitur δύνανται retineo. Frequens ea structura optimo cuique, ut II, 125. Adde *Diodorum* V, 8. et illic congesta.

13. Κατερραμμένη ῥιπεϊ καλάμων] *Reisk.* ῥιπεῖ ἢ καλάμῳ, cui non adstipulor. ῥιπεσι *Homeri* Odyss. E, 256. *Hesych.* et *Eustath.* interpretantur, πλέγμασιν ἐκ καλάμων. *Dioscorides* I, 55. ῥῖπον ἐκ καλάμου dabit; et ῥίπους ἐκ φοινίκων *Agatharchides* p. 47. Ed. *Hudf.*, quo genere *AEneas* in Tactic. C. 30. et 37., cum *Casaub.* scholiis. Usu feruntur ῥὶψ, ῥιπὶς, quod glossator huic loco adscripsit, τὸ ῥῖπος, unde *Homeri* et *Nonni* ῥιπεσι, et ὁ ῥῖπος. At hinc abeo. Θύρη crates illa dicitur, quoniam eius figuram et formam praeferebat, quae *Porti* iusta opinio.

18. Τοῦτο γὰρ δὴ οὔνομά ἐστι &c.] Grammaticorum natio βάριν Ionici commatis censet. *Phavorinus*, βάρεις, τὰς ναῦς λέγουσιν οἱ Ἴωνες. *G. Corinthus* consimiliter. Hinc βαρβάρους βάριδας *Euripides* Iphig. Aul. v. 297. *Ionicas*, quod gens illa pro barbara putaretur, ridicule explicat *Ios. Barnesius*. Spectavit enim AEgyptios *Aeschyli* exemplo, qui Suppl. v. 880.

Αἰγυπτίαν δὲ βάριν οὐχ ὑπερθορῇ.

24. Τῇσι ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ νήσοισι] *Diodorus* ὁμοῖα γίνεται ταῖς Κυκλάσι νήσοις I, 36. ubi plura. Πόντος de mari AEgaeo recurret semel iterumque, quo de alias. Nunc considerandae quae de navigatione produntur, ἔστι δὲ οὐδ' οὗτος, ἀλλὰ παρὰ ——. Sunt enim, si Latina interpretis amplectaris, a vero alieniora. A Naucrati urbe commoda navigatio, per eum alveum, qui Canobicus C. 17., quocunque erat tempore Memphim versus: agris Nili inundatione mersis praeter ipsas Pyramides pergebatur cursu extraordinario. Itaque *Reisk.*, ἔστι δὲ οὐ τῇδε οὗτος, *ordinaria autem navigatio illuc non fert*, uti vertit; *Pauw* vero, ἔστι δὲ οὐδ' οὗτος, ἀλλὰ καὶ —— *neque sola haec navigatio est, verum etiam iuxta* —, ut μοῦνος, quae vox tali verborum ordine saepe defit, intelligatur. Res ipsa verissima est, coniecturarum arbitrium mihi nunc non sumo.

35. Ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος] Ἐξαιρέτως quod legitur apud *Stephanum* v. Ἄνθυλλα, si Codices exhiberent scripti, hoc uno forsan in loco videri posset vulgatae voci praeferendum, ut data diceretur Anthylla *praesertim in calceos* τοῦ ἀεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτου τῇ γυναικὶ, *uxoribus Regum AEgypti, qui sibi invicem succederent:* formulae sunt usitatissimae. οἱ ἀεὶ βασιλεύοντες· οἱ ἀεὶ δικάζοντες· οἱ ἀεὶ ἄρχοντες· in lapide Cretensi οἱ ἀεὶ κόσμοντες memorantur. Recte monuit *Galeus*, ap. *Athen.* I, p. 33. F. Anthyllam datam dici Reginis εἰς ζώνας· quod sane legitur in talibus frequentius: vid. *B. Brisonius* de R. Pers. p. 100. et 133. et *P. Wesseling.* ad *Diodor.* T. I. p. 62. Quae *Gellio* sunt adscripta p. 428. et *Xenophontis* K. A. p. 40. ab *Hutchinsono*, aliis debentur: usum istum praepositionis εἰς attigit *Hemsterhus.* ad *Aristoph.* Plut. v. 1013. VALCKEN.

35. Ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος δίδοται] Persarum istum morem explicuit *B. Brisonius* R. Pers. I, 108., non neglecto *Athenaeo* I, 25., qui de *Anthylla*, sive, ut scribitur *Antylla*, ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς, Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι, ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας, non exiguo, uti adparet, discrimine. Archander autem neposne Achaei an filius sit habendus, dubium videtur. Vir Celeb. nepotem putat, *Pausanias* filium. Ἄρχανδρος, scribit VII, 1. p. 522. Ἀχαίου καὶ Ἀρχιτέλης ἐς Ἄργος ἀφίκοντο ἐκ τῆς Φθιώτιδος· ἐλθόντες δὲ ἐγένον-

εἴη δ' ὦν καὶ ἄλλος τις Ἀρχάνδρος· οὐ μέντοι γε Αἰγύπτιον τὸ οὔνομα. Μέχρι μὲν τούτου, ὅψις τε [a] ἐμὴ καὶ γνώμη, καὶ ἱστορίη ταῦτα λέγουσά ἐστι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, Αἰγυπτίους ἔχομαι λόγους ἐρέων, κατὰ τὰ ἤκουον, [b] προσέσται δὲ αὐτοῖσί τι καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος. Τὸν [c] Μῆνα, τὸν πρῶτον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου, οἱ ἱρέες ἔλεγον [d] τοῦτο μὲν [e] ἀποσεφυρῶσαι τὴν Μέμφιν. τὸν γὰρ ποταμὸν πάντα ῥέειν παρὰ τὸ ὄρος τὸ [f] ψάμμινον πρὸς Λιβύης· τὸν δὲ Μῆνα ἀνωθεν, ὅσον τε ἑκατὸν σταδίους ἀπὸ Μέμφιος, [g] τὸν πρὸς μεσαμβρίης ἀγκῶνα προσχώσαντα, τὸ μὲν ἀρχαῖον ῥέεθρον ἀποξηράναι, τὸν δὲ ποταμὸν ὀχετεῦσαι, τὸ μέσον τῶν οὐρέων ῥέειν. ἔτι δὲ καὶ νῦν ὑπὸ Περσέων ὁ ἀγκὼν οὗτος τοῦ Νείλου, [h] ὃς ἀπεργμένος ῥέει, ὑπ' Φυλακῇσι μεγάλῃσι ἔχεται, Φρασσόμενος ἀνὰ πᾶν ἔτος. εἰ γὰρ [i] ἐθελήσει ῥήξας ὑπερβῆναι ὁ ποταμὸς ταύτῃ, κίνδυνος πάσῃ Μέμφι κατακλυσθῆναί ἐστι. [k] ὡς δὲ τῷ Μῆνι τούτῳ τῷ πρώτῳ γενομένῳ βασιλέϊ χέρσον γεγονέναι τὸ ἀπεργμένον, τοῦτο [l] μὲν, ὑπ' αὐτῷ πόλιν κτίσαι ταύτην, ἥτις νῦν Μέμφις καλέεται. ἔστι γὰρ καὶ ἡ Μέμφις ἐν τῷ στενῷ τῆς Αἰγύπτου· ἔξωθεν δὲ αὐτῆς [m] περιορύξαι λίμνην ἐκ τοῦ πλαμοῦ πρὸς βορέην τε καὶ πρὸς ἑσπέρην. τὸ γὰρ πρὸς τὴν ἠῶ αὐτὸς ὁ Νεῖλος ἀπέργει. τοῦτο δὲ, τῇ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν ἱδρύσασθαι ἐν αὐτῇ, ἐὸν μέγα τε καὶ ἀξιαπηγητότατον. Μετὰ δὲ τοῦτον, κατέλεγον οἱ ἱρέες ἐκ [n] βύβλου ἄλλους βασιλέων τριηκοσίους τε καὶ τριήκοντα ὀνόματα. ὑπὸ [o] τοσαύτησι δὲ γενεῇσι ἀνθρώπων, ἑκκαιδέκα μὲν Αἰθίοπες ἦσαν, μίη δὲ γυνὴ ἐπιχωρίη· οἱ δὲ ἄλλοι, ἄνδρες Αἰγύπτιοι. τῇ δὲ γυναικὶ οὔνομα ἦν, ἥτις ἐβασίλευσε, [p] τόσσῃ τῇ Βαβυλωνίῃ, Νίτωκρις. τὴν ἔλεγον τιμωρέουσαι [q] ἀδελφεῷ, τὸν Αἰγύπτιοι βασιλεύοντα σφέων ἀπέκτειναν· ἀποκτείναντες δὲ, οὕτω ἐκείνῃ ἀπέδοσαν τὴν βασιληίην· τούτῳ τιμωρέουσαν, πολλοὺς Αἰγυπτίων διαφθεῖραι δόλῳ· ποιησαμένη γάρ μιν οἴκημα περίμηκες, ὑπόγαιον

sitan et alius quis Archander; nequaquam tamen AEgyptium nomen est. Hactenus quae vidi, quae novi, quae interrogando percepi dicta sunt: hinc pergam disserere sermones AEgyptios, quos audivi, addens et aliquid quod ipse viderim. MENEM, qui primus apud AEgyptum regnavit, aiebant sacerdotes pontibus separavisse quoque Memphin; nam fluvium totum praeterlabi montem fabulosum Africam versus; hunc ergo regem supra Memphin centum circiter inde stadia anfractum fluminis meridiem versus aggesta humo arefecisse quidem pristinum alveum; sed flumen facto alveo duxisse, ut per medium montium flueret. Adeo nunc quoque sub Persis iste anfractus Nili, qui coërcitus fluit, magnis praesidiis custoditur, quotannis obseptus. Quod si refringens flumen velit ea parte redundare, omnis Memphis adibit periculum ne aquis operiatur. Ab hoc Mene, qui primus extitit rex, quum id, unde abactus erat fluvius, facta esset continens, partim eidem urbem hanc condidisse, quae nunc Memphis appellatur; est enim quoque Memphis in angustiis AEgypti sita; et extra eam aquilonem versus et vesperum ex flumine circumfodisse stagnum; nam ab aurora ipse Nilus abigit; partim in ea urbe extruxisse templum Vulcani magnum et memoratu dignissimum. Post hunc recensebant e libro sacerdotes nominatim alios trecentos ac triginta reges. In quibus tot aetatibus hominum, octo et decem fuissent AEthiopes, et una mulier indigena: ceteri, viri AEgyptii. Mulieri quae regnavit, fuit nomen idem quod Babyloniae NITOCRIS. Quam dicebant ultam fuisse fratrem, ab AEgyptiis, apud quos regnabat, interemptum: quum eo interempto, regnum ad hanc detulisset; ultam autem fratrem, multis AEgyptiorum dolo absumptis. Nam extruxisse eam perlongum

99 100

a *V. M. Pasf. Ask. Arcb.*, ἐμοὶ alii. b *M. Ask. V. Arcb.*, sed qui προσεσται vulgo προ. δέ τοι καὶ αὐτοῖσι. Paullo ante κατὰ τὰ ἤκ. *Paris. B. Ask. Arcb. Pasf. Vind.* vulgo τὰ deest. c *Ald. R.* cum *Edd.*, Μῆνα *M. Ask. Arcb.* et bis quidem; tum *Arcb. Vind.* τὸν πρῶτον βασ. Vulgo τὸν omittunt. d Τοῦτο *Arcb. Pasf. V. Ask.* alii τοῦτον. e *Ald. Vind. R. Arcb.*, καὶ τὴν *M. Ask.* f Ora *Steph. Pasf. Ask. M.*, ψίμμινον *Vind. Arcb.*, alii ψάμμων cum *Aldo.* g Deest *Arcb. Vind.* h Ὡς *Ald. Ask. Arcb. Vind.*, tum φρασόμενος brevi post ambo. i Ἐθελήσει *V. Arcb.* alii ἐθελήσαι. k Τῷ δὲ M. *iidem.* l Μὲν ἐν αὐτῷ *Paris. B. C. Ald. Arcb. Vind.*, ἐν deest *Pasf. Med. Ask.* nullo iure. m Περιόρυξε *Arcb.*, tum πρὸς ἑσπέρην *M. Vind. Ask. Pasf.*, ceteri praepositionem non habent. n Βύβλων *Ald.* et ora *Steph.* nec male, βίβλων *Arcb.*, et βασιλήων recte, βασιλέων vulgo. o Τωυτῇσι δὲ γ. *idem* et *Vind.* alii δὲ ignorant. p *Ald. Paris. B. C. R. Vind. Arcb.*, τόπερ ἐν τῇ *Pasf. Med. Ask.* Vide *Iosepb.* Antiq. VIII, 6, 2. q Ἀδελφεὸν *Arcb.* et βασιλεύσαντα.

το Δαναοῦ γαμβροί. Quare Φθίος Archander ex loco, unde venerat. Memini Φθίον τοῦ Ἀχαίου ex *Stephano* in Ἑλλάς, Archandri patrem *Phthium* minime. Quem tandem sequemur *Pausaniam*, an *Gronovium?*

43. Κατὰ τὰ ἤκουον] Non erat cur hoc spernerem. Tale κατὰ τὰ ὥρα ex schedis IV, 76.; tale κατὰ τὰ συνεθήκαντο VI, 88., et in MSS. V, 112. nec diversum erat κατὰ τὰ εἴλοντο V, 12., quod *Medic.* mutavit. Scripsi quoque τὸν Μῆνα, τὸν πρ. βασιλ., obsecutus membranis, et narrationi C. 4.

45. Οἱ ἱρέες ἔλεγον τοῦτο μὲν ἀποσεφυρῶσαι] Et hic ducibus utor MSS., qui incongruo, quod vulgata post se trahebat, bene medentur. Probe novi τοῦτο μὲν post pauca recurrere, quae repetitio non insolita, sicuti VI, 114. 122. 126. atque alibi. Maior difficultas τὸ ἀποσεφυρῶσαι urget; cui tollendae quid *Gronovius* inpenderit, notata patefaciunt. Pontes, quibus Memphim rex separaverit, non bene disputationi narrationique conveniunt. Quam ob rem *Reiskius* ex *Medicei* inserto καὶ deficere quaedam opinatus, τοῦτο μὲν refingit ἀπό τε θυρῶσαι τὸν ποταμὸν καὶ κτίσαι τὴν Μέμφιν, *oggesta mole, velut foribus oppositis, fluvium exclusisse et Memphin condidisse.* Verum copula illa sublestae fidei est, damnata a plerisque libris, et propterea inducta. *Hesychii* ἀποθυρούμενος, ἀποκεκλεισμένος, *foribus exclusum*, quales in Comoediis saepe comissatores, indicat, et insolente translatione amni adcommodatur: mitto citra necessitatem et schedas addita alia, nec aegre fero doctam istam operam. Mihi lenior conmodiorque videbatur medicina in ἀποσενυγρῶσαι. Docuit *Galenus* in *Hippocrat.* de Morb. Vulgar. p. 456. σενυγρὸν lonibus tantumdem esse ac σενὸν, et σενυγρῶσαι *humorum vias occludere et arefacere*, συναχυγεῖν τῶν ὑγρῶν τὰς διεξόδους καὶ ξηρᾶναι, nec discrepat *Erotiani* iudicium; σενυγρῶσαι esse ait ἀποσεγνῶσαι καὶ πυκνῶσαι τόπον τινὰ, ἐν ᾧ ὑγρασία ἐστί. Erit itaque ἀποσενυγρῶσαι τὴν Μέμφιν eam sicciorem abducta aqua reddere et in artum quodammodo cogere. Quorum utrumque abs AEgyptio rege inchoatum et absolutum fuisse, scriptor exponit. Verat, ut sollicitis plura solent, et ἀποταφρεῦσαι τὴν Μέμφιν in calamum et mentem. Sed nolo coniecturis indulgere nimium. Viderint peritiores et *Diodorum* I, 50. addant. Mox ὃς ἀπεργμένος ῥέει negante adposita voce ab eodem V. C. οὐ ῥέει scribitur.

66. Ἐν τοσαύτῃσι δὲ γενεῇσι ἀνθρώπων] Hoc placuit *Reiskius*, damnatis, quae *Miscell. Lipsiensia* habent, refingit, addito pronomine, ὧν ὀκτωκαίδεκα, labore, ut ego quidem censeo, frustraneo. Verius est, τόπερ τῇ Βαβυλωνίῃ turbari non oportuisse. De *Iosepho* vero quid dicemus aliud, quam haec negligentissime versasse, reginaeque *Nicaulae* sive *Nicaulis* inpegisse nomen, quo usa numquam fuit: non exagitabo hominem, satis poenarum doctissimo *S. Bocharto Phalegi* II, 26. dantem.

69. Τόπερ ἐν τῇ] Ferri nequit: pristina lectio, τόπερ τῇ Βαβυλωνίῃ, revocabitur; nisi forte plures libri scripti Mediceo concinant: tum commode scribi poterit: οὔνομα ἦν, — τόπερ τῇ ἐν Βαβυλῶνι, Νίτωκρις. VALCKEN.

75. Κατ-

gum ædificium ſubterraneum, per cauſſam quidem novi operis, animo autem aliud agitantem: et convocatis ad convivium multis, quos præcipue noverat fraternæ cædis autores, per occultum magnum canalem immiſiſſe flumen discumbentibus. Hæc quidem de illa referebant, atque inſuper quum id feciſſet eam iecisse ſe in conclave cineris plenum, quo impunita eſſet. Aliorum autem regum, non enim referebant aliquam operum ſpectationem, nullum eſſe ſplendorem, niſi unius, qui poſtremus horum extitit MOERIS. Hunc enim monumenta exſtruxisse Vulcani antefores, ad ventum aquilonem vergentes: et ſtagnum fodiſſe, cuius ambitus quot ſit ſtadiorum, poſterius aperiam: et pyramides in eo erexisse, de quarum magnitudine ſimul cum ipso lacu mentionem faciam. Hunc itaque tantum operum edidiſſe: alios autem nihil prorſus. Istos ergo prætergreſſus, eius, qui his ſucceſſit, regis nomine SESOSTRIS mentionem habebo. Istum dicebant ſacerdotes, primum quidem longis navibus ex Arabico ſinu profectum, rubri maris accolas in ſuam poteſtatem redegisse: usque dum progrediens longius, venit in mare non iam navigabile vadis. Illinc ubi retro ſe in AEgyptum recepiſſet, ſecundum ſacerdotum commemorationem, coacto ingenti

75 101 102

ὑπόγαιον, καινῶν τῷ λόγῳ, νόῳ δὲ ἄλλα μηχανᾶσθαι· [b] καλέσασαν δέ μιν Αἰγυπτίων, τοὺς μάλιστα μεταιτίους τῆ φύσι [c] ἥδεσι, πολλοὺς ἑστιᾶν· δαπυμένοισι δὲ ἐπεῖναι τὸν ποταμὸν δι' αὐλῶνος χρυσέου μεγάλου. ταύτης μὲν περὶ τοσαῦτα ἔλεγον· πλὴν ὅτι [d] αὐτήν μιν, ὡς τοῦτο ἐξέργαστο, ῥίψαι ἐς οἴκημα [e] στοδοῦ πλέον, ὅκως ἀτιμώρητος γένηται. Τῶν δὲ ἄλλων βασιλέων, ἐ γὰρ ἔλεγον οὐδεμίην ἔργων ἀποδέξιν, καὶ οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος, πλὴν ἑνὸς τοῦ ἐσχάτου αὐτέων [f] Μοίριος. τοῦτον δὲ ἀποδέξασθαι μνημόσυνα, τοῦ Ἡφαίστου τὰ πρὸς βορῆν ἄνεμον τετραμμένα προπύλαια, λίμνην τε ὀρύξαι, τῆς ἡ [g] περίοδος ὅσων ἐστὶ σταδίων ὕστερον δηλώσω· πυραμίδας τε ἐν αὐτῇ οἰκοδομῆσαι, τοῦ μεγάθεος πέρι, ὁμοῦ αὐτῇ τῇ λίμνῃ ἐπιμνήσομαι. τοῦτον μὲν τοσαῦτα ἀποδέξασθαι· τῶν δὲ οὐδένα ἄλλων οὐδέν. Παραμειψάμενος ὦν τούτους, τοῦ ἐπὶ τούτοισι γενομένου [h] βασιλέος, τῷ οὔνομα ἦν Σέσωστρις, τούτου μνήμην ποιήσομαι· τὸν [i] ἔλεγον οἱ ἱρέες πρῶτον μὲν πλοίοισι μακροῖσι ἐρεσσόμενον ἐκ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τοὺς [k] παρὰ τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν κατοικημένους καταστρέφεσθαι. ἐς ὃ πλέοντά μιν πρόσω, ἀπικέσθαι ἐς θάλασσαν, [l] οὐκέτι πλωτὴν ὑπὸ βραχέων. ἐνθεῦτεν δὲ, [m] ὡς ὀπίσω ἀπίκετο ἐς Αἴγυπτον, καλέσαντα τῶν ἱρέων τὴν Φάτιν, στρατιὴν [n] πολλὴν λαβόντα ἄλασ-

75 80 85 90 95 125

a Ὑπόγειον, καὶ νῦν *Arch. V.* Explicat *Suidas* in V. et ſchol. *Paſſ.* b *M. Ask.* et ora *Steph. Paſſ.*, καλέσαντα *V. Arch.*, καλεοῦσαν *Ald.* et *Edd.* c Ἥδε *Arch. V.* d *M. Ask. V. Arch.*, alii cum *Ald.* αὐτὴν μέν. Tum ἐξεργάσατο *Arch.* ἐξέργατο *V.* e Σπονδῆς *Arch.* f Μύριος *V. Arch.* Mox recte *Paſſ.* βορῆν, ceteri *βορέην* Vid. II, 149. g *M. Arch. Ask. Paſſ. Vind.*, ἡ περίμετρος vulgo. h *Ald. Arch. Ask.*, alii *βασιλέως*· tum ἦν iidem cum *Vind.* i Omittunt verbum *V. Arch.* k *M. Ask. Arch. V. Paſſ.* ora *Steph.*, alii περὶ τὴν cum *Ald.* l *Arch. Ask. V. M. Paſſ.*, μηκέτι *Edd.* m Iidem cum *Rem.* et *Ald.* ὡς vulgo abest. n *Arch. V. Paris.* C., ceteri πολλὴν τῶν λαβ., mox ἐμπεδὸν *Arch.* et *Vind.*

75. Καινοῦν τῷ λόγῳ] Mirifica peperit verbum illud commenta: ſi et ego aberravero, peccabitur intra ſpem veniae. Legitur in Gloſſ. *Herod.* Καινοῦν, *τὸ χρήσασθαι λόγῳ καινῷ*· hinc ſua transſumſit *Suidas*, cuius interpres: Καινοῦν *ap. Herod. ſignificat novo quodam* (τῷ) *ſermone uti*, absurde. Utilior *Heſychii* nota: Καινίσαι, καινῷ χρήσασθαι, καὶ ἐγκαινίσαι. De Perillo, qui, Phalaridis iuſſu tauro incluſus, *artis ſuae opus teterrimum primus auſpicatus est*, ut ſcribit *Valer. Max.* IX, C. 2. ex. 9. *Callimachus* fragm. CXIX. Πρῶτος ἐπεὶ τὸν ταῦρον ἐκαίνισεν. Ab *Herodoto* potuit Καινοῦν in eumdem ſenſum adhiberi, ſcribique: *ποιησαμένην γάρ μιν οἴκημα περίμηκες ὑπόγαιον καινοῦν μὲν λόγῳ, νόῳ δὲ ἄλλα μηχανήσασθαι, quod fieri curaverat ſpatioſum conclave ſubterraneum verbo quidem auſpicatam, ſed revera alia fuiſse meditatam.* Alibi apud *Herod.* opponuntur *πρόσχημα μὲν ποιεύμενος*, et *ἐν νόῳ δ' ἔχων*. *Thucyd.* VI, 76. *ἥκουσιν ἐς τὴν Σικελίαν, προφάσει μὲν, ἢ πυνθάνεσθε, διανοίᾳ δὲ, ἣν πάντες ὑπονοοῦμεν* in quibus διανοίᾳ proximum accedit ad Herodoteum *νόῳ*. In talibus ubique permutantur *πρόφασις* et *λόγος*. Pervulgatae ſunt formulae, ut apud Latinos *verbo* et *revera*, *λόγῳ μὲν* ſive *λέγων μὲν*, *βουλόμενος δὲ· λόγῳ μὲν, τὸ δ' ἀληθές· προφάσει*, vel *πρόφασιν μὲν, τὸ δ' ἀληθές*· postremum illud *Maximo Tyrio* reſtitutum voluit accuratiſſimus *Marklandus* XXVII, 8. ubi minori molimine ſcribi poterit: *ἐρᾷν φησι μὲν τοῦ ὁρωμένου, τὸ δ' ἀληθὲς ἐρᾷ κάλλους ἀληθεστέρου.* VALCKEN.

75. Ὑπόγαιον, καινοῦν τῷ λόγῳ] Praeſtetne *ὑπόγειον* an vulgatum, in Grammaticorum eſt controverſiis. Operoſe litem examinaverat *Coprogenius*, quo de *Suidas* in Ἀγώγεσι. Hic moleſtum magis eſt *καινοῦν τῷ λόγῳ*· *H. Stephani* *κενοῦν* alienum prorſus videtur: alii aut *ἐγκαινίζειν* praeferunt, aut *καινίσαι μὲν λόγῳ*, quem fere in modum *Sophocles* Trachin. v. 877. *καί τι καινίζει σέβη*. Edito patrocinatur Scholiaſtes *Paſſion.* et Λέξεων Herodoti auctor Voc. *καινοῦν*, adſcribentes, *τὸ χρήσασθαι λόγῳ καινῷ*, et ex illis *Suidas*: praetexuiſſe videlicet aedificio reginam novi quidpiam, ut AEgyptios videndi ſtudio adliceret, quorſum etiam vergit *Abreſchii* ſententia Diluc. Thucyd. p. 67. Fortaſſe invenietur, cui *καινὸν τῷ λόγῳ*, ſi color recepto conſtare non poterit, probabitur. Vide *Berglerum* in *Alciphron.* I, 9.

80. Ῥίψαι ἐς οἴκημα στοδοῦ πλέον] Non diſſimile Perſarum ſupplicium ex *Cteſiae* Perſic. C. 47. 50. 51., his admoverunt *Corn. Pauw* et *Abreſch.* At illud atrox admodum et crudele, vitae finem adferebat: Regina in cineres inſiliit, *ὅκως ἀτιμώρητος γένηται, quo eſſet impunita.* An ut poenam, quae ab AEgyptiis imminebat, voluntaria morte vitaret? an ut ſeſe abderet? alterutrum ſane malim, quam cum Cl. *Pauw* ἐς ὄχημα *in vehiculum cinere plenum* ſufficere. Redolet enim recentius quidpiam.

82. Κατ' οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος] *Platonis* Politic. p. 188. F. *οἱ περὶ τὰ πολιτικὰ κατ' οὐδὲν γινώσκοντες* ex parte convenit, non omnino. Tentabat *Reiskius κατ' οὐδὲν εἶναι λαμπρότητας*, aut potius *λαμπρότητος ἐχόμενόν τι*. Quale quidem fulcrum ſi ad explendam ſtructuram adſciſceretur, non obluctarer. Potest certe dictio locum tueri, etsi rarior, huiuscemodi praeſidio. Lege *Abreſchii* Diluc. Thucyd. p. 690.

90. Τοῦ ἐπὶ τούτοισι γενομένου βασιλέος] Trecentos et XXX. reges intelligit, quos ex commentariis nominatim ſacerdotes adnumerabant, quorumque postremus Moeris. *Diodorus* quidem *Sicul.* I, 53. ἑπτὰ γενεαῖς, VII. *generationibus*, Seſoſtrin Moeride recentiorem ſtatuit, ſecutus alios, ſed *Noſtri* potior fides et auctoritas, quippe multo vetuſtioris ac ſeriem regum et ſucceſſorum Seſoſtris ita nectentis, ut bene procedat. Pertinet huc elegans et operoſa disputatio Ampl. *Bouberii* Diſſert. Herod. C. 7. Iam cum Moeris annis ferme nongentis prius mortem cum vita commutaverit, quam Herodotus in AEgyptum fuit profectus C. 13., abierint praeterea anni circiter octingenti a bello Troiano ad eiusdem usque tempora C. 145., et ab Hercule Alcmenae F. fere nongenti; conſequitur his ex narratis manifeſto, Seſoſtrin ne integro quidem ſeculo ante bellum Troianum vixiſſe, aequalem Herculi Alcmenae F. vel paullo inferiorem. Plura *Iac. Perizonius* Orig. AEgypt. C. 16.

98. Στρατιὴν πολλὴν τῶν] Aut e contextu τῶν videtur eiiciendum, aut in ἀσῶν transmutandum, quod malim. Ἀσοὶ, ἐγγενέες etiam dicti et ἐγχώριοι, *Herodoto* ſunt *indigenae* L. II, C. 172. III, 99. IV, C. 33. et C. 68. Opponuntur ἀσοὶ et ξεῖνοι L. II, C. 160. et L. III, C. 8. Potuerat Seſoſtris et in istam expeditionem nobiliſſimam ξείνους conſcribere, nam iam ante ſibi ſubiecerat Arabas et Libyas ſecundum *Diodor. Sic.* I, C. 53. et postea certe peregrinis uſus est ad aedificanda templa, quibus inſcribi voluit: *ὡς οὐδεὶς ἐγχώριος εἰς αὐτὰ μεμόχθηκε*, eodem teſte *Diodoro* I, C. 56. VALCKEN.

98. Στρατιὴν πολλὴν λαβών] Ab *Aldo* venit πολλὴν τῶν λαβὼν, deditque anſam doctis viris varia machinandi; quorum ego conſilium laudare poſſum, opera non uti. Inſititium vocabulum est et nulli uſui, meritoque

Eiusdem expeditio terrestris et felix usque Scythas et Thracas, ac cippi passim positi. Colchi progenies AEgyptia. Circumcisa virilia.

διὰ τῆς ἠπείρου, πᾶν ἔθνος τὸ ἐμποδὼν καταστρεφόμενος· ὁτέοισι μέν νυν αὐτέων ἀλκίμοισι ἐνετύγχανε, [a] καὶ δεινῶς γλιχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης, τούτοισι μὲν στήλας [b] ἐνίστη ἐς τὰς χώρας, διὰ γραμμάτων λέγουσας τό, τε ἑωυτοῦ οὔνομα, καὶ τῆς πάτρης, καὶ ὡς [c] δυνάμι τῇ ἑωυτοῦ κατεστρέψατό σφεας· ὁτέων δὲ ἀμαχητὶ καὶ εὐπετέως παρέλαβε τὰς [d] πόλις, τούτοισι δὲ ἐνέγραφε ἐν τῇσι στήλῃσι κατὰ ταυτὰ καὶ τοῖσι ἀνδρηίοισι τῶν ἐθνέων γενομένοισι· καὶ δὴ καὶ αἰδοῖα γυναικὸς [e] προσενέγραφε, δῆλα βυλόμενος ποιέειν ὡς [f] εἴησαν ἀνάλκιδες. Ταῦτα δὴ ποιέων, διεξῄιε τὴν ἤπειρον· ἐς ὃ ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Εὐρώπην διαβὰς, τούς τε Σκύθας κατεστρέψατο καὶ τοὺς Θρήικας. ἐς τούτους δέ μοι δοκέει καὶ οὐ προσώτατα ἀπικέσθαι ὁ Αἰγύπτιος [g] στρατός. ἐν μὲν γὰρ τῇ τούτων χώρῃ φαίνονται στᾶθεῖσαι αἱ στῆλαι· [h] τὸ δὲ προσωτέρω τούτων, οὐκέτι. ἐνθεῦτεν δὲ ἐπιστρέψας ὀπίσω ἤιε· καὶ ἐπεί τε ἐγένετο ἐπὶ [i] Φάσι ποταμῷ, οὐκ ἔχω [k] τὸ ἐνθεῦτεν ἀτρεκέως εἰπεῖν εἴτε αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Σέσωστρις ἀποδασάμενος τῆς ἑωυτοῦ στρατιῆς μόριον [l] ὁσονδὴ, αὐτοῦ κατέλιπε τῆς χώρης οἰκήτορας· εἴτε τῶν τινες στρατιωτέων [m] τῇ πλάνῃ αὐτοῦ ἀχθεσθέντες, περὶ Φάσιν ποταμὸν κατέμειναν. Φαίνονται μὲν γὰρ ἐόντες [n] οἱ Κόλχοι Αἰγύπτιοι· νόησας δὲ πρότερον αὐτὸς, ἢ ἀκούσας ἄλλων, λέγω· ὡς δέ μοι ἐν Φροντίδι ἐγένετο [o] εἰρόμην ἀμφοτέρους, καὶ μᾶλλον οἱ Κόλχοι ἐμεμνέατο τῶν Αἰγυπτίων, ἢ οἱ Αἰγύπτιοι τῶν Κόλχων. νομίζειν δ' ἔφασαν Αἰγύπτιοι τῆς Σεσώστριος στρατιῆς εἶναι τοὺς Κόλχους· αὐτὸς δὲ εἰκάσα τῇδε, καὶ ὅτι [p] μελάγχροές εἰσι καὶ οὐλότριχες· καὶ τοῦτο μὲν ἐς οὐδὲν [q] ἀνήκει· εἰσὶ γὰρ καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι. ἀλλὰ τοῖσι [r] δὴ καὶ μᾶλλον, ὅτι μοῦνοι πάντων ἀνθρώπων Κόλχοι καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Αἰθίοπες περιτάμνονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ καὶ [s] Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ αὐ-

genti exercitu per continentem perrexisse; omnesque gentes, quæ occurrerent subegisse. Et quascunque earum nanciscebatur fortes et vehementer studiosas libertatis, in earum regionibus cippos statuebat, indicantes per litteras suum nomen et patriam, et quemadmodum ipse illas suis viribus subegisset: quarum vero urbes nullo prœlio et facile cepisset, harum cippis inscripsit eadem, quæ scripserat eis gentibus, quæ viriles extiterant; atque etiam adscripsit muliebria genitalia, planum facere volens, illas imbelles extitisse. Hæc 103
faciendo peragrabat continentem, donec ex Asia in Europam transgressus, Scythas subegit et Thraces; ad quos usque et non ulterius mihi videtur AEgyptius exercitus pervenisse, quoniam in istorum terra tituli positi apparent, non ultra. Hinc digressus retro abiit, et posteaquam ad Phasin flumen subsedit, quid inde contigerit, non habeo liquide dicere, utrum ipse rex Sesostris, diviso suo exercitu, partem qualemcunque reliquerit ad eam regionem incolendam, an aliqui militum pertæsi peregrinationis errorem circa fluvium Phasin substiterint. Nam 104
Colchi videntur AEgyptii esse: quod ipse prius cogitatum quam ex aliis auditum refero. Cuius rei quum mihi cura incessisset ut utrosque percontarer, magis Colchi reminiscebantur AEgyptiorum, quam AEgyptii Colchorum. Dicebant autem AEgyptii se opinari Colchos e Sesostris esse exercitu. Ipse autem ex hoc coniectabam, quod atro colore sunt et crispo capillo, tametsi hoc pro nihilo putari posset, quum et alii sint huiuscemodi, sed magis etiam inde, quod soli omnium hominum Colchi et AEgyptii et AEthiopes ab initio pudenda circumcidunt. Nam et Phœnices et Syri, qui sunt in Palæstina, di-

[a] Copulam non habet *Arcb.* nec *V.* [b] *M. Pasf. Ask. V.*, ἀνίστη ceteri. [c] *Iidem*, vulgo δυνάμει. [d] *Paris. B. V. Rem. Ald.*, πόλιας *Pasf. M. Ask.*, πόλεις *Arcb. V.* Vide C. 108. 121. 177. [e] *M. Vind. Ask. Pasf.*, προσανέγραφε *Ald.* et alii cum *Eustath.* in *Hom.* p. 688, 42., προσανέγραψε *Arcb. Vind.* [f] *Pasf. M. Ask.*, ἦσαν *Ald. Arcb. V.* et ceteri; mox ταῦτα δὲ *Ask.* [g] Σέσωσρις *Arcb.*, nec male. Vide C. 107. Paullo superius καὶ προσώτατα fine οὐ *Pasf.* [h] Τῷ *Arcb.* [i] Φάσει *V. Arcb.* [k] Ἀτρεκ. τὸ ἐνθ. *iidem.* [l] Ὅσον *iidem*, abest et αὐτοῦ· rum χώρου praeferunt. Porro κατέλιπε *Ald. V. Arcb. Paris. B. C. Rem.*, quod malui; καταλείπει *M. Ask.* [m] *Ald. Arcb. M. Ask. Pasf.* optime; vulgo ἐν τῇ. Tum ἀχθέντες *V. Arcb.*. [n] Articulus non est in *Vind.*, ἐόντες τῇ χρείῃ Αἰγ. *Arcb.* Citat haec *Theo* Progymnasm. p. 49. [o] *Arcb. Vind.*, alii omnes ἠρόμην contra morem. [p] Μελάχροες *V. Arcb.*, οὐλότριχες hinc MSS. *Pollucis* II, 23. *Eustath.* in *Dionys.* v. 689. [q] Ἀφήκει *Arcb.* [r] Δὲ *Ask. Arcb.*, καὶ, quod sequitur est ex *Pasf. M. Ask.*, ceteri non legunt. [s] *Pasf. M.*, Σύριοι *Ask.* et ceteri cum *Iosepho* Ant. VIII, 10, 31. et *Cont. Apion.* I, 21. p. 453. Ἀσσύριοι *Africanus* in *Euseb.* Praep. Euang. X, 10. p. 490.

toque schedarum iudicio damnatum. Mox δεινῶς γλιχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης corrigitur a *Reiskio* μαχομένοισι, sicuti περὶ ἐλευθερίης μαχεσάμενοι I, 95.; neque enim γλίχεσθαι περί τινος in sermonis usu versari. Atque hoc ego non nego: imo vero τῆς ἐλευθερίης γλιχόμενοι sunt in *MS. Ask.* VIII, 143. Nec verbum tamen muto, aut praepositionem detraho: potest enim idem videri ac περιγλίχεσθαι, et sunt aliorum, eiusdem notionis verborum, similes structurae, ab *Abreschio* conductae ad *Pb. Cattieri* Method. p. 86. et Diluc. Thucyd. p. 722.

1. Γλιχομένοισι] Tueri voluit in hac sede vir eruditione clarus et humanitate: mihi, quod ipsius pace dictum sit, dudum placuit altera coniecturarum *Reiskii*, genuinumque videtur, δεινῶς μαχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης· quae consueta *Herodoto* est aliisque scribendi ratio, verbo μάχεσθαι similibusque praepositionem περὶ hunc in sensum passim adiungentibus: de multis pauca ponam *Herodoti*: L. VII, c. 135. εἰ ἐλευθερίης πειρήσαιο, οὐκ ἂν δόρασι συμβουλεύσις ἡμῖν περὶ αὐτῆς μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέκεσι. L. V, c. 2. ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων· optime *Valla*: *pro libertate strenue pugnantes*: egregium de Graecis Persa testimonium dicit L. VIII, c. 26. οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται, ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς. *Anaximenes*, Ion certe, apud *Diogen. Laërt.* II, 5. μέλλουσι δὴ ἀμφὶ τῆς ἐλευθερίης ἁπάντων Ἴωνες Μήδοις καθίσασθαι ἐς πόλεμον. Si quando constiterit, quod vix opinor futurum, γλίχεσθαι περὶ τῆς ἐλευθερίης etiam alibi reperiri, levis erit huius chartae iactura. Ceterum in gentium bellicosarum regionibus, quas statuit Sesostris, columnae fortitudinis ipsorum indicem habuerunt insculptum αἰδοῖον ἀνδρός· quod, a *Diodoro* monitum I, c. 55., non adnotavit *Herodotus*, memorans tantum τὰ γυναικὸς imbellium columnis indita. VALCKEN.

7. Καὶ δὴ καὶ αἰδοῖα γυναικὸς προσενέγραφε] *Iosepho* placuit haec narratio, plura inde derivanti, quam necesse erat, L. VIII. Ant. C. 10, 3. Ferebant olim Margaretham, Danorum fortissimam reginam, simili exemplo in dedecus gentis Sueonum, veluti socordiam exprobrando viris, ea parte, quam in seminis natura tectam voluit, numum signavisse. Quam fabulam docte exposuerunt *Pontanus* Rer. Danic. L. IX. p. 544. et *Elias Brennerus* Thes. Num Sueogoth. p. 20.

20. Τῇ πλάνῃ αὐτοῦ ἀχθεσθέντες] Aliter *Valer. Flaccus* V, 420, quo de dissensu ad *Diodori* I, 55. Quae continuo sequuntur, ut ambigua admodum examinavit *Theo*, ἐπὶ δὲ εὐθείας, scribens, ὡς παρ' Ἡροδότῳ ἐν τῇ ΠΡΩΤΗι· εἰσὶ δὲ καὶ Αἰγύπτιοι Κόλχοι, varie aberrans. De *libro primo* taceo; potest enim amanuensis esse peccatum. Magna culpa haeret in mutato vocabulorum ordine.

32. Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι] Lege *Gronovii* doctam observationem de discrimine τῶν Σύρων καὶ Συρίων. *Iosephus*, Σύρους τοὺς ἐν Παλαισίνῃ populares suos intelligens, criminandi occasionem multis obtulit. Nota sunt certamina *Ramiresii de Prado*, *Marshami*, *Spencer*ique pro AEgyptiis eorumque circumcidendi more antiquissimo,

didicisse ab AEgyptiis et ipsi confitentur. Syrii vero qui fluvium Thermodontem et Parthenium accolunt, et horum contermini Macrones, a Colchis se nuper didicisse aiunt. Hi enim ex hominibus soli sunt qui circumciduntur: et apparet eos hoc facere more eodem AEgyptiis. Ipsi vero AEgyptii atque AEthiopes, non queo dicere utri ab utris didicerint; nam videtur esse aliquid antiquum. Sed quod ex AEgypto, qui illic commercium haberent, didicerint, magnum mihi coniectanti robur est, quod Phœnices quotquot cum Græcis commercium habent, non amplius circa virilia imitantur AEgyptios, sed eorum qui nascuntur, virilia non circumci-
105 dunt. Agedum et aliud de Colchis dicam, quemadmodum sint similes AEgyptiorum. Hi soli atque AEgyptii linum, et quidem eadem ratione elaborant: omnisque utrorumque vita et lingua similis est. Linum autem Colchicum a Græcis Sardonicum appellatum est, quum illud, quod ab AEgypto venit, appelletur AE-
106 gyptium. Cipporum quos Sesostris rex AEgypti per regiones erexit, plerosque iam patet non superesse; quosdam vero in Syria Palæstina ipse vidi superstites, et inscriptos, tum quibus dixi litteris, tum mulieris genitalibus. Circa Ioniam quoque duæ huius viri figuræ visuntur in petris incisæ: una quidem qua ex Ephesio agro Phocæam itur, altera vero, qua e Sardibus Smyrnam versus. In utraque insculptus est vir magnitudine quinûm palmorum, dextra spiculum tenens, sinistra arcus, ceteramque item armaturam et AEgyptiam et AEthiopicam gestans: et ex humero ad alterum humerum pertinent per pectora sacræ litteræ

αὐτοὶ ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι· Σύριοι δὲ οἱ περὶ Θερμώδοντα [a] καὶ Παρθένιον ποταμὸν, καὶ Μάκρωνες οἱ τούτοισι ἀστυγείτονες ἐόντες, ἀπὸ Κόλχων Φασὶ νεωστὶ μεμαθηκέναι· οὗτοι γάρ εἰσι [b] οἱ περιταμνόμενοι ἀνθρώπων μοῦνοι· καὶ οὗτοι Αἰγυπτίοισι 126
Φαίνονται ποιεῦντες κατὰ [c] ταυτά. αὐτῶν δὲ Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιόπων οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ὁκότεροι παρὰ τ' ἑτέρων ἐξέμαθον, ἀρχαῖον γὰρ δή τι φαίνεται ἐόν· ὡς δ' ἐπιμισγόμενοι Αἰγύπτῳ ἐξέμαθον, μέγα μοι καὶ τόδε [d] τεκμήριον γίνεται. Φοινίκων ὁκόσοι τῇ Ἑλλάδι ἐπιμίσγονται, οὐκέτι Αἰγυπτίους μιμέονται κατὰ τὰ αἰδοῖα, [e] ἀλλὰ τῶν ἐπιγινομένων οὐ περιτάμνουσι τὰ αἰδοῖα. [f] Φέρε νυν καὶ ἄλλο εἴπω περὶ τῶν Κόλχων, ὡς Αἰγυπτίοισι προσφερέες εἰσί. [g] λῖνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγύπτιοι [h] ἐργάζονται κατὰ ταυτά· καὶ ἡ ζόη πᾶσα καὶ ἡ γλῶσσα ἐμφερής ἐστι ἀλλήλοισι. [i] λῖνον δὲ τὸ μὲν Κολχικὸν, ὑπὸ Ἑλλήνων Σαρδονικὸν κέκληται· τὸ μέντοι ἀπ' Αἰγύπτου ἀπικνεύμενον, καλέεται Αἰγύπτιον. [k] Τὰς δὲ στήλας, τὰς ἵστα κατὰ [l] τὰς χώρας ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς Σέσωστρις, αἱ μὲν πλεῦνες οὐκέτι φαίνονται περιεοῦσαι· ἐν δὲ τῇ Παλαιστίνῃ Συρίῃ αὐτὸς [m] ὄρεων ἐούσας, καὶ τὰ γράμματα τὰ εἰρημένα ἐνεόντα, καὶ γυναικὸς αἰδοῖα. εἰσὶ δὲ καὶ περὶ Ἰωνίην δύο τύποι ἐν πέτρησι ἐγκεκολαμμένοι τύπου τοῦ ἀνδρὸς, τῇ τε ἐκ τῆς Ἐφεσίης [n] ἐς Φώκαιαν ἔρχονται, καὶ τῇ ἐκ Σαρδίων ἐς Σμύρνην. [o] ἑκατέρωθι δὲ ἀνὴρ ἐγγέγλυπται, μέγαθος πέμπτης σπιθαμῆς, τῇ μὲν δεξιῇ χειρὶ ἔχων αἰχμὴν, τῇ δὲ ἀριστερῇ [p] τόξα, καὶ τὴν ἄλλην σκευὴν ὡσαύτως· καὶ γὰρ Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιοπίδα ἔχει. ἐκ δὲ τοῦ ὤμου ἐς τὸν ἕτερον ὦμον διὰ τῶν στηθέων γράμματα ἱρὰ Αἰ-

[a] Ποταμὸν καὶ Παρθένιον *Arcb. V.*, nec disſentit *Euſtath.* in *Dionys.* v. 772. p. 243., modo καὶ τὸν Παρθ. ſcribatur, ut voluit: *Ioſeph.* editum ſervat. Μάκρωνες hinc tetigit Criticus in *Apoll. Rh.* I, 1024. [b] Ἀνθρώπων οἱ περιτ. μοῦνοι *V. Arcb.* et ſtatim Αἰγύπτιοι. [c] Τὰ αὐτὰ *Vind.* [d] *M. Ask. Paſ.* ora *Steph.*, μαρτύριον alii; ex gloſſa alterutrum. [e] Haec deſunt *Paris. A.* usque φέρε, errore ſcribae. [f] *M. Ask. V. Arcb. Paſ.* marg. *Steph.*, φέρε δὴ vulgo. [g] Spectavit *Strabo* XI. p. 762. A. *Euſtath.* in *Dionys.* v. 689. p. 232. Schol. *Apoll. Rh.* IV, 277. [h] Ἐργάζονται κατὰ τὰ αὐτὰ *Arcb. V. Paris. C.*, καὶ κατὰ ταυτὰ *M. Ask. Paſ.*, copulam alii non habent. [i] Λίνων *Paris. B.* Quae ſequuntur exſcripsit *Pollux* V, 26. in quo lege Ἡρόδοτος δὲ τὸ Κολχικὸν, ὅπερ ἐστὶ Φασιανὸν, ὑφ' &c. Σαρδωνικὸν ſcribit *Arcb.* [k] Τὰς δὲ στήλας *Arcb. V.*, alii αἱ δὲ στῆλαι. [l] *M. Arcb. Vind. Ask.* ora *Steph. Paſ.*, ceteri κατὰ χώραν. [m] Ὄρεον *Arcb.* Vid. II, 150. ὥρων *Ask.*, ὥρον *Paſ.*, vulgo ὄρεον. [n] *M. Ask. Vind. Paſ.*, ἐφ' ὃ καὶ ἀνέρχονται, non disſentiens admodum *Arcb.*, vulgo κατέρχονται. [o] *M. Ask. Paſ.*, ceteri ἑκατέρωθεν. [p] *Ask. Arcb. V. M. Paſ.*, in aliis τόξον· tum κατασκευὴν *Arcb. V.* Explicat ὁπλισμὸν gloſſa *Paſ.*

mo, et pro Iudaeis *Th. Gatakeri*, *Herm. Witſii*, *Chriſt. Wormii* de Corrupt. Antiq. Hebr. Veſtigiis L. II, 10. p. 128. et *P. Ern. Iablonskii* Prolegom. Panth. AEgypt. Sect. VII. p. 13. Est sane *Wormii* disputatio in carpendo *Herodoto* nimia, neque ad redarguendum, si requiratur, difficilis. Nec absolvo tamen *Noſtrum*, quem Iudaeorum familiarem usum habuisse, expiscari non potui. Phoenices Syrosque Palaestinos non neglexit, eos innuens, qui loca regionis maritima habuerunt, quales *Philiſtaei*: at hos genitalia circumcidisse, a veritate alienum videtur. Lege *Samuel.* L. I. c. XVIII, 25. et 27., quaeque ibi *Io. Clericus*. Hic vero strigilem criticam, asperrime *Herodotum* radentem et lancinantem, *Guil. Iameſoni* ex Spicil. Antiq. AEgypt. C. 14. non posthabuissem, si modum servasset. Falli possunt scriptores atque in fraudem ab aliis indui. Dolo malo qui agunt, et consulto, ut alios circumscribant, mentiuntur, boni viri nomine digni non sunt. Herodotum falsa narrantem et rumore deceptum cognovi, mendacem nondum. Eos ego non laudo, quibus volupe est, mortuos rodere, criminationibusque partim falsis, partim incertis, ut mendacii teneantur crimine, adurgere.

40. Ἀρχαῖον γὰρ δή τι φαίνεται ἐόν] Idem atque superius ἀπ' ἀρχῆς, *ab antiquiſſima aetate:* quod verum esse constat. In AEthiopibus censebantur Troglodytae, qui omnes παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοις circumcidebantur, teste *Diodoro* III, 32. Usi et *Homeritae* in Arabia eodem fuerunt ritu, ex quibus hodierni AEthiopes sive Habessini. Vide *Iobi Ludolfi* Histor. AEthiop. L. III, 1. et eiusdem Commentarium. Ἐπιμισγόμενοι Αἰγύπτῳ alii sunt, non AEthiopes.

46. Λῖνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγ.] Multa *Gronov.* pro *Herodoto*. Si liqueret, AEgyptios in lino elaborando, carminando, nendo diversum quid a ceteris nationibus observasse, uti in textura C. 35., argumenti pondus caussam magis premeret. Validius est, quod de consimili vitae instituto et sermone additur. Nollem autem, καὶ κατὰ ταυτὰ καὶ ἡ ζόη πᾶσα καὶ —— vir Celeb., sublata distinctione, aptasset arte. Perit ita vis ratiocinii ex lino, nec verum est, solos AEgyptios et Colchos linum tractasse.

51. Τὰς δὲ στήλας, τὰς ἵστα &c.] Sic praestat ex scriptis. Mutarunt scribae, quod ordo verborum insolentior videretur. Sic tamen V, 103. καὶ γὰρ ΤΗΝ ΚΑΤΝΟΝ, πρότερον οὐ βουλομένην, συμμαχέειν —— τότε σφι καὶ ΤΗΝ ΑΤΤΗ προσεγένοντο. *Sophocles* Trachin. v. 287.

—— ΤΑΣΔΕ δ', ἅσπερ εἰσορᾷς
Ἐξ ὀλβίων ἄζηλον ΕΤΡΟΤΣΑΙ βίον,
Χωροῦσι πρός σε ——

Plura doctissimi viri *I. Fr. Gronovius* in *Senecam* de Benef. IV, 32. et *Io. Daviſius* ad *Cicer.* Disp. Tuscul. I, 24.

62. Ἐκ δὲ τοῦ ὤμου ἐς τὸν ἕτερον] Corrigitur ἐκ δὲ τοῦ εὐωνύμου ὤμου, me invito: mox quoque ὅπλοισι τοῖσι ἐμοῖσι ex *Diodoro* I, 55. a *Galeo*, *Pawio*, *Reiskio*. Tu vide Sophocleum hoc Trachin. v. 1057. Ὦ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ καὶ λόγῳ κακὰ Καὶ χερσὶ καὶ ΝΩΤΟΙΣΙ μοχθήσας ἐγώ· vertebat *Cicero* liberius Tuscul. Disp. II, 8. *O multa dictu gravia, perpeſsu aſpera, Quae corpore exantlata atque animo pertuli.* Nam ut in *Sophocle* καὶ νόοισι μοχθήσας, quae *Daviſii* coniectura, legerit, vix credo. Ecce aliud et propius quidem *Claudiani* Bell. Gildon. v. 115.

Ast ego, quae terras HUMERIS pontumque ſubegi,

Quod

male intellectos de Memnone. Periculum Seſoſtri a fratre in reditu. Seſoſtris fratrem punit. Captivi trahunt lapides ad templum Vulcani et foſſis ſecant regionem.

Αἰγύπτια δήκει ἐγκεκολαμμένα, λέγοντα τάδε, ΕΓΩ ΤΗΝΔΕ ΤΗΝ ΧΩΡΗΝ [a] ΩΜΟΙΣΙ ΤΟΙΣΙ ΕΜΟΙΣΙ ΕΚΤΗΣΑΜΗΝ. ὅστις δὲ καὶ ὁκόθεν ἐστὶ, ἐνθαῦτα μὲν ϑ' δηλοῖ, ἑτέρωθι δὲ δεδήλωκε. τὰ [b] δὴ καὶ μετεξέτεροι τῶν ϑεησαμένων, Μέμνονος εἰκόνα εἰκάζουσί μιν εἶναι, πολὺ τῆς ἀληθηίης [c] ἀπολελειμμένοι. Τοῦτον δὴ τὸν Αἰγύπτιον Σέσωστριν ἀναχωρέοντα, καὶ ἀνάγοντα [d] πολέας ἀνθρώπους τῶν ἐθνέων τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, ἔλεγον οἱ ἱρέες, ἐπεί τε [e] ἐγένετο ἀναχομιζόμενος ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι, τὸν ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ, τῷ ἐπέτρεψε Σέσωστρις τὴν Αἴγυπτον, τοῦτον ἐπὶ ξείνια αὐτὸν καλέσαντα; καὶ πρὸς αὐτῷ τοὺς παῖδας, [f] περιϑῆσαι ἔξωθεν τὴν οἰκίην ὕλῃ· περιϑησάντα δὲ, ὑποπρῆσαι. τὸν δὲ ὡς μαθεῖν τοῦτο, αὐτίκα συμβουλεύεσθαι τῇ γυναικί. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτὸν ἅμα ἄγεσθαι. τὴν δέ οἱ συμβουλεῦσαι, τῶν παίδων ἐόντων ἓξ, [g] τοὺς δύο ἐπὶ τὴν πυρὴν ἐκτείναντα, γεφυρῶσαι τὸ καιόμενον, αὐτοὺς δ' [h] ἐπ' ἐκείνων ἐπιβαίνοντας ἐκσώζεσθαι. ταῦτα ποιῆσαι τὸν Σέσωστριν· καὶ δύο μὲν τῶν παίδων καταχαῆναι τρόπῳ [i] τοιούτῳ· τοὺς δὲ λοιποὺς ἀποσωϑῆναι ἅμα τῷ πατρί. Νοστήσας δὲ ὁ Σέσωστρις ἐς τὴν Αἴγυπτον, καὶ τισάμενος τὸν ἀδελφεὸν, τῷ μὲν ὁμίλῳ, τὸν ἐπηγάγετο, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, τούτῳ μὲν τάδε ἐχρήσατο· τοὺς τε οἱ λίϑους τοὺς ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέος κομισθέντας ἐς τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν, ἐόντας μεγάϑεϊ περιμήκεας, οὗτοι ἦσαν οἱ ἑλκύσαντες· καὶ τὰς διώρυχας τὰς νῦν ἐούσας ἐν Αἰγύπτῳ, πάσας οὗτοι ἀναγκαζόμενοι [k] ὤρυσσον. ἐποίεῦν τε οὐκ ἐκόντες Αἴγυπτον, τοπρὶν ἐοῦσαν ἱππασίμην, καὶ ἁμαξευομένην πᾶσαν, ἐνδεᾶ τούτων. ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ χρόνου Αἴγυπτος, ἐοῦσα πεδιὰς πᾶσα, ἄπιπος καὶ ἀναμάξευλος γέγονε. αἴτιαι δὲ τούτων αἱ διώρυχες γεγόνασι, ἐοῦσαι πολλαὶ, καὶ παντοίους τρόπους ἔχουσαι. καλέεται δὲ τοῦδε ἕνεκα τὴν χώρην ὁ βασιλεύς· ὅσοι τῶν Αἰγυπτίων μὴ ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἔκτηντο [l] τὰς πόλις, ἀλλ' ἀναμέσους, οἵτινες ὄκως τε ἀπίοι ὁ πολεμὸς σπανίζοιεν ὑδάτων, πλαλυτέροισι [m] ἐχρέωντο τοῖσι πόμασι ἐκ φρεάτων χρεώμενοι. Τούτων μὲν δὴ εἵνεκα κατετμήθη [n] ἡ Αἴγυπτος· ἱκα-

teræ AEgyptiæ inſculptæ hæc indicantes: HANC EGO REGIONEM MEIS OBTINVI HVMERIS. Quis tamen aut cuias fuerit, hic quidem non indicat, ſed indicavit alibi. Ea quidam conſpicati, Memnonis imaginem eſſe coniectant, multum a veritate relicti. Hunc igitur Seſoſtrin AEgyptium ſacerdotes 107
dicebant, redeuntem, multosque mortales earum gentium, quarum regiones ſubegerat, adducentem, eundem posteaquam ad Daphnas Peluſias revertens venerat, fuiſſe a fratre ſuo, quem AEgypto Seſoſtris præfecerat, ad hospitalia officia invitatum una cum liberis: et quum ille domum exterius materia circumſtipaſſet, ſtruemque incendiſſet, re hunc intellecta extemplo cum uxore deliberaſſe, nam et uxorem ſimul duxerat, et ea ſuadente, ut duos e ſex liberis ſuper pyram extendens, pontem imponeret parti ardenti, ſuper quos ipsi transeuntes evaderent, ita feciſſe: et duobus filiis ita combuſtis, ceteros una cum patre fuiſſe ſervatos. Seſoſtrin in AEgyptum reverſum, ultionem 108
de fratre ſumpſiſſe: quam vero multitudinem e terris in poteſtatem redactis abduxerat, ea uſum in hæc fuiſſe. Nempe isti fuerunt, qui ſub hoc rege immenſæ longitudinis lapides in templum Vulcani portatos traxerunt, quique divortia aquarum, quæ nunc in AEgypto ſunt, cuncta fodiebant neceſſitate adacti, faciebantque non volentes, ut AEgyptum, totam prius equis et plauſtris agendis ubique idoneam, rederent his carentem. Nam ab eo tempore AEgyptus, quæ omnis campeſtris est, inequitabilis et plauſtris inhabilis extitit, propter multiplices foſſas et omnigenis modis ductas. Sic autem terram rex ſcindendam putavit, quia civitates, quæ non accolerent flumen, ſed in medio AEgypti eſſent, refluente flumine laborantes penuria aquarum denſioribus utebantur potionibus e puteis. Propter hæc AEgyptus inciſa est; et ab hoc 109
rege

a Νόμοισι *Arcb.*, in *Vind.* ὤμοισι, ſyllabae priori litera ϖ ſuperpoſita. *b* Δὲ et mox θεησάμενοι *Arcb.*, θεησαμένων *V.* *c* Ἀπολελυμμένοι *Vind.* *d* Πολέας *Arcb. Ald. Rem.* cum *Edd.*; πολλοὺς *M. Ask. V.* *e* Ἐγίνετο *Ask. Arcb. V. Paſ.* *f* Περινῆσαι et περινήσαντα *Ask.* et *Paſ.*, cuius gloſſa σωρεῦσαι· vide 1, 50.; tum ὕλην *Arcb.* *g* Τὰς *Arcb. V.* et ἐκτείνοντα. *b Ask. Vind.*, alii ἐφ' ἐκ· paullo ante κεόμενον *Arcb. Vind.* *i M. Ask. Arcb. V. Paſ.*, vulgo τοιῷδε. Mox τισάμενος explicatur τιμωρησάμενος in *Paſ.* *k M. Ask. Paſ.* ora *Steph.*, διώρυξαν *Remig.*, ὤρυξαν *Ald.* et ceteri. Mox ἐποιεῦν *Ask.* et ἱππασίην *Arcb. V.*, *Edd.* ἐποίεον. *l Ask. M. Arcb. Paſ. V.*, articulum reliqui praetereunt. Paullo ſuperius οὗτος ὁ βασιλ. *Rem.*, nec male. *m* Ἐχρέοντο et χρεόμενοι *Arcb. Vind.* quem in modum ſaepe *Hippocrates.* *n* Abest ἡ *Ask.*

Quod idem est ac ſi *lacertis* dixiſſet. Non certe ex neceſſitate *Rubenius* et *Gebbardus* ſcribebant *numeris*, neque *iuvenis*, uti *Barthius*. Tuitus *Claudianum* est *Noſtri* verbis, quae poëtae in animo fuerunt, vir magnus *I. Fr. Gronovius* Diatrib. in *Papin. Statium* C. 23. p. 128. Nunc video, Cl. *P. Burmanno* non admodum Gronoviana placere, nec muto dicta.

68. Μέμνονος εἰκόνα εἰκάζουσι] Antiquiſſima haec et prima ſtatuae Memnonis, Thebis erectae, mentio, qua de *P. Ern. Iablonskius* ſingulari Syntagmate pererudite p. 30. Eam vero Seſoſtris coloſſum eſſe, *Pauſanias* auditu etiam acceperat Atticor. C. 42. p. 101. Negat *Noſter*, nec ſine ratione. Πολὺ τῆς ἀληθηίης ἀπολείπεσθαι, ſive τοῦ ἀληθοῦς hinc habent *Procopius* B. Perſ. 1, 6. et *Agathias Scb.* II. p. 38. B. Placuit et *Lyſiae* Or. 1, 5. *Euripidique* Helen. v. 1262. &c. Id vero tacitum habere non debeo, πολέας, ſpecimen Ionicae dialecti, *Homero* toties frequentatum, rediiſſe priſtinam in poſſeſſionem.

80. Τοὺς δύο ἐπὶ τὴν πυρὴν ἐκτείναντα] Anilis haec AEgyptiorum fabula. *Diodorus* inſidias regi ad Peluſium ſtructas a fratre, inſuper haud habuit, de regiis liberis, ſupra pyram extenſis, prudenter tacens 1, 57. Ἐπ' ἐκείνων ex indole Ionica *Vind.* et *Ask.*

86. Τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο] Haec ſi abeſſent, neceſſaria non cenſerem. Gloſſam redolent, ex ſuperiore capite huc invectam. Eadem *Pauwii* ſuſpicio. ἐς τάδε ἐχρήσατο *Reiskius*, quae praepoſitio in ſimili verborum ordine ſaepe reticeri ſolet.

86. Τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο] Totidem atque eadem paulo ſuperius leguntur verba c. 107. quo Seſoſtrin dixerat ἀνάγοντα πολέας ἀνθρώπους τῶν ἐθνέων, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο. Conf. *Diodor. Sic.* 1, c. 55. v. 58. Hic prudentiſſimum Regem in vindicta de fratre ſumenda ſcribit uſum τῷ ὁμίλῳ τὸν ἐπηγάγετο· quae ſane ſufficiebant: mihique adeo multo videtur veriſimilius, quae his proſtant ſubiecta, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, e praecedenti capite repetita a lectore, quam ab ipso *Herodoto*: ſed, quae ſcripti Codices tuentur, in hoc quidem hiſtorico ſaepius luxuriante perpaucis videbuntur in marginem reiicienda. VALCKEN.

100. Πλατυτέροισι ἐχρέωντο τοῖσι πόμασι] *Salſioribus.* Πλατὺ, ἁλμυρὸν, *Heſychius*. Quam voci poteſtatem ex *Ariſtotele* atque aliis docte vindicavit *Iſ. Caſaubonus* in *Athen.* II, 4. De Chalcide *Dicaearchus* C. 13. haec: ὕδατα ἔχουσα, τὰ μὲν πολλὰ, ἁλυκά· ἓν δὲ ἡσυχῇ μὲν ΤΟΠΟΛΑΤΤ, τῇ δὲ χρείᾳ ὑγιεινὸν καὶ ψυχρόν· *Subſalſam aquam* verborum ſeries et uſus postulat. Namque *H. Stephanum*, ὑποπλατὺ corrupte legi atque ὑποταχὺ esſe debere opinantem, ratio fugit.

1. Ἐκ φρεάτων χρεώμενοι] Ne hoc quidem, ἐχρέοντο —— χρεώμενοι, videtur Herodoteum, verum potius natum ex errore proclivi deſcribentis: ἐκ φρεάτων ἀρυόμενοι vel ἀρυτόμενοι, *ex puteis haurientes*, forſitan ſcriptum

rege, ut dicebant, regio in omnes AEgyptios dispartita, soli quadrati æqua portione viritim per sortem data; atque hinc proventus instituti, imposita pensione, quam illi quotannis solverent. Quod si cuius portionem alluvione flumen decurtasset, is adiens regem, rei quæ contigerat certiorem faciebat; rexque ad prædium inspiciendum mittebat, qui metirentur quanto minus factum esset, ut ex residuo pro portione taxatum vectigal penderetur: atque hinc geometria orta mihi videtur in Græciam transcendisse. Nam polum et gnomonem, et duodecim diei partes a Babyloniis Græci didicerunt.
110 Solus hic AEgyptius rex imperio potitus est AEthiopiæ: monumentum quoque reliquit ante ædem Vulcani, lapideas statuas, duas quidem tricenum, se et uxorem; quatuor autem filios, vicenum singulas cubitorum. His statuis longo post tempore quum Darii Persæ statua anteponeretur, non tulit id sacerdos Vulcani, negans eum tales res gessisse, quales gessisset Sesostris AEgyptius: quippe qui cum alias nationes non pauciores quam Darius, tum vero Scythas subegisset; Darium autem Scythas vincere non potuisse, eoque iniquum esse, eum, qui rebus gestis non supergrederetur, sisti ante illius donaria. Hæc loquuto sacerdoti tamen ignovisse Darium
111 ferunt. Defuncto Sesostre, regnum suscepisse PHERON eius filium aiebant, et hunc quidem nullam sumpsisse expeditionem, sed ei contigisse, ut luminibus caperetur; idque hac de caussa. Quum flumen eo tempore copiosissimum descenderet ad octo et decem cubita, ita ut rura transcenderet, vento ingruente, magnos fluctus ciere fluvius incepit. Ferunt hunc regem facinus admisisse, quod

κατανεῖμαι δὲ τὴν χώρην Αἰγυπτίοισι ἅπασι τοῦτον ἔλεγον τὸν βασιλέα, κλῆρον ἴσον ἑκάστῳ τετράγωνον διδόντα· καὶ ἀπὸ τούτου τὰς προσόδους ποιήσασθαι, ἐπιτάξαντα ἀποφορὴν [a] ἐπιτελέειν κατ' ἐνιαυτόν· εἰ δέ τινος τοῦ κλήρου ὁ ποταμὸς [b] τι παρέλοιτο, ἐλθὼν ἂν πρὸς αὐτὸν, ἐσήμαινε τὸ γεγενημένον· ὁ δὲ, ἔπεμπε τοὺς ἐπισκεψομένους, καὶ ἀναμετρήσοντας ὅσῳ ἐλάσσων ὁ χῶρος [c] γέγονε, ὅκως τοῦ λοιποῦ κατὰ λόγον τῆς τεταγμένης ἀποφορῆς τελέοι· δοκέει δέ μοι ἐνθεῦτεν γεωμετρίη εὑρεθεῖσα, ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθεῖν. πόλον μὲν γὰρ, καὶ γνώμονα, καὶ τὰ δυώδεκα μέρεα τῆς ἡμέρης παρὰ Βαβυλωνίων ἔμαθον οἱ Ἕλληνες. Βασιλεὺς [d] μὲν δὴ οὗτος μοῦνος Αἰγύπτιος Αἰθιοπίης ἦρξε· μνημόσυνα δὲ ἐλίπετο πρὸ τοῦ Ἡφαιστείου, ἀνδριάντας λιθίνους· δύο μὲν, τριήκοντα πήχεων, ἑωυτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα· τοὺς δὲ παῖδας ἐόντας τέσσερας, εἴκοσι πήχεων ἕκαστον· [e] τῶνδε δὴ ὁ ἱρεὺς τοῦ Ἡφαίστου χρόνῳ μετέπειτα πολλῷ Δαρεῖον τὸν Πέρσην οὐ [f] περιεῖδε ἱστάντα ἔμπροσθεν ἀνδριάντα, φὰς οὔ [g] οἱ πεποιῆσθαι ἔργα οἷάπερ Σεσώστρι τῷ Αἰγυπτίῳ [h] Σέσωστριν μὲν γὰρ ἄλλα τε κατασρέψασθαι ἔθνεα οὐκ ἐλάσσω ἐκείνου, καὶ δὴ καὶ Σκύθας· [i] Δαρεῖον δὲ οὐ δυνασθῆναι Σκύθας ἑλεῖν· οὐκων δίκαιον εἶναι [k] ἱστάναι ἔμπροσθεν τῶν ἐκείνου ἀναθημάτων, μὴ οὐκ ὑπερβαλλόμενον [l] τοῖσι ἔργοισι. Δαρεῖον μέν νυν λέγουσι πρὸς ταῦτα συγγνώμην ποιήσασθαι· 128
Σεσώστριος δὲ τελευτήσαντος, ἐκδέξασθαι ἔλεγον τὴν βασιληίην τὸν παῖδα αὐτοῦ [m] Φερῶν· τὸν ἀποδέξασθαι μὲν οὐδεμίην στρατηίην, συνενειχθῆναι δέ οἱ τυφλὸν γενέσθαι, διὰ τοιόνδε πρῆγμα. τοῦ ποταμοῦ κατελθόντος μέγιστα δὴ τότε ἐπ' ὀκτωκαίδεκα πήχεας, ὡς ὑπερέβαλε τὰς ἀρούρας, πνεύματος ἐμπεσόντος, κυματίης ὁ ποταμὸς ἐγένετο· τὸν δὲ βασιλέα λέγουσι τοῦτον ἀτασθαλίῃ χρησάμενον, λαβόντα αἰχμὴν, βαλέειν

a Ald. Arcb. Vind. Paris. B. Rem. vide *Portum*, ἀποτελέειν *M. Ask. Pasf.* *b* Desideratur in *Arcb. V.* *c* γεγονέναι *iidem.* *d Arcb. M. Ask. Pasf.*, δὴ οὗτος δὴ vulgo: tum supra οἱ Ἕλληνες *Eustath.* in *Dionys.* v. 988. cum *Ask. V.*, quod malui. Alii οἱ omittunt. *e* Τῶνδε δὴ *Arcb. V.*, bene. Vulgo τῶν δή. *f* Περιῖδε *Arcb. V.* *g* Abest *V.* et *Arcb.*, tum Σεσώστρι *iidem* et *Ask.*, alii Σεσώστριϊ. *b* Ὁ μὲν γὰρ Σέσωστρις *Arcb. V.* *i* Haec quinque non habent *Arcb. V.* et *Valla.* *k M. Ask. Arcb. V. Pasf.*, alii στάναι. *l M. Arcb. V. Ask. Pasf.*, vulgo τοῖσι ἐκείνου ἔργοισι, male. *m* Ora *Steph. Pasf. M. Ask.*, Φέρωνα ceteri. Statim στρατὴν *Arcb. V.* tum κυματίης ut Ionicum citat *Eustath.* Hom. p. 827, 49.

ptum fuerat olim. Dubium est, quam verbi formam adhibuerit: L. VI, c. 119. vulgatur ἀρδύσονται ἐξ αὐτοῦ, nempe τοῦ φρέατος, ubi ἀρύσονται, aut ἀρύτονται scribi potuit. Quid sint πλατύτερα πώματα, vel ὕδατα πλατύτερα, disci potest e *Casaub.* Anim. in *Athen.* II, c. 4. De AEgypto loquens *Plutarch.* de Is. et Os. §. 40. πᾶσαι, inquit, πηγαὶ καὶ φρέατα πάντα —— ἁλμυρὸν ὕδωρ καὶ πικρὸν ἔχουσιν· memorat et *Diodorus* ὕδατα —— πικρᾶς ἁλμυρίδος ἔχοντα γεῦσιν L. III, c. 39. VALCKEN.

5. Ἀποφορὴν ἀποτελέειν] *Diodori* Sesosis devictos AEthiopas coëgit φόρους τελεῖν, ceteras, quas subiugavit, gentes quotannis κατὰ δύναμιν δωροφορεῖν, sed de AEgyptiorum ἀποφορᾷ tacet *Diodor.* Herodotei Codd. si variant, vix, opinor, constitui poterit, utrum scribendum sit ἀποφορὴν οἱ τελέειν, an ἀποφορὴν ὑποτελέειν, an quod Mediceus praebet, ἀποτελέειν· quando singula reperiuntur in talibus. Huc pertinet in Glossar. *Herod.* Ἀποφορήν· quod hic *tributum* notat, τὸ ὑπὸ τῶν ὑπηκόων τοῖς ἄρχουσιν ὑποτελούμενον. Vox quidem Atticis satis est usitata: nam Athenis sic *merces* dicebatur, *quam beris praestabant servi*; quam in rem sufficiunt *Valesio* notata ad *Harpocrat.* nunquam tamen, quantum recordor, Scriptoribus Atticis ἀποφορὰ *tributum* illud vocatur, quod Athenienssium reipublicae quotannis pendebant οἱ σύμμαχοι, quos vocabant, sive αἱ πόλεις, vocabulo minus invidioso dictum σύνταξις. Hoc quum hominibus harum rerum gnaris sit notissimum, mirum est apud *Harpocrat.* in V. Σύνταξις ab *Aldo* usque per editiones ista fuisse propagata: ἔλεγε δὲ ἑκάστους φόρους σ. quae prostant et apud *Suidam*: quum absque controversia hunc in modum corrigi debuerant: ἔλεγον δὲ καὶ τοὺς φόρους Συντάξεις· atque ita scribendum etiam apud *Etymologum.* Sensit vitium *Andr. Dounaeus*, cuius vid. Praelect. in *Demosth.* Philipp. de Pace p. 118. VALCKEN.

10. Δοκέει δέ μοι — γεωμετρίη &c.] Duce hac in re *Herodoto* plerique utuntur, quos *Menag.* ad *Diogen. Laërt.* VII, 11. adnumeravit. *Suidas* in V. edoctos eam AEgyptios ait ἐκ τοῦ ἁπλέτου τῆς γῆς καὶ τῆς διαιρέσεως τῶν χώρων, qui si ἀσάτου τῆς γῆς, aut simile quid scripsisset, rectum fortasse tenuisset. *Inventa* enim *haec ars est, tempore, quo Nilus, plus aequo crescens, confudit terminos possessionum; ad quos innovandos adhibiti sunt Philosophi, qui lineis diviserunt: inde Geometria dicitur.* Sic *Servius* in Eclog. *Virgilii* III, 40.

11. Πόλον μὲν γὰρ καὶ γνώμονα καὶ &c.] Non imprudenter haec ursit *Leo Allatius* de Mensur. Temp. C. IV. p. 34., ut τῶν ὡρῶν *horarum* usum et nomen antiquius esse vinceret, ac vulgo doctissimi viri censuerunt. De voce πόλου alia lis. *Pollux* IX, 46. πόλον et ὡρολόγιον nonnullis idem fuisse, significat. Itaque πόλος prius dicebatur, quod postea ὡρολόγιον. Hoc placet *Scaligero* et firmatur ad *Manilium* III, 434. In alia abit longa et ambigua disputatione *Cl. Salmasius* ad Solin. p. 448. Ego cum *Scaligero* facio.

14. Μνημόσυνα δὲ ἐλίπετο] Ut donarium forent et monumentum vitati periculi in C. 107. Sic *Diodorus* I, 57., qui de Dario et mota illi ἀπὸ τοῦ ἱρέος Vulcani controversia non dissentit. Certe in *Coisl.* Diodori et *Mutinensi* Cod. ἱερεὺς, in aliis ἀρχιερεὺς, frequenti mutatione neque iniusta, ut alibi monitum.

28. Τὸν παῖδα αὐτοῦ Φερῶν] Hoc an Φερῶνα malueris, parum refert. *Eusebio* dicitur Φαραὼ Chron. p. 7., *Diodoro* Sesostris, titulo paterno. Si verum est, quod aliunde constat, regum AEgyptiorum commune nomen fuisse פַּרְעֹה / *Pharao*, uti in Hebraeo codice scribitur, sive ΦΟΤΡΟ aut ΦΕΡΟ, quomodo Coptorum vetere sermone, nuncupari utique *Pharao Sesostris* potuit, sicuti Pharao Neco, et Pharao Hophra, qui *Necos* et *Apries* hac in Musa C. 158. 161.

Visum ita post XI annos recipit, quo omnes fœminæ probantur adulteræ præter unam. Succesſit Proteus. Helena Venus hoſpita. Paris Alexander delatus in AEgyptum. Heſculis AEgypti templum

λέειν ἐς μέσας τὰς δίνας τῦ ποταμοῦ· μετὰ δὲ, αὐ-
τίκα καμόντα αὐτὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τυφλωθῆναι·
δέκα μὲν δὴ ἔτεα εἶναί μιν τυφλόν· ἑνδεκάτῳ δὲ ἔτεϊ
[a] ἀπικέσθαι οἱ μαντήϊον ἐκ Βυτοῦς πόλιος, ὡς ἐξήκει
τέ οἱ ὁ χρόνος τῆς ζημίης, καὶ ἀναβλέψει, γυναικὸς
οὔρῳ νιψάμενος τὼς ὀφθαλμούς, ἥτις παρὰ τὸν ἑωυτῆς
ἄνδρα μοῦνον πεφοίτηκε, ἄλλων ἀνδρῶν ἐοῦσα ἄπειρος.
καὶ τὸν πρώτης τῆς ἑωυτοῦ γυναικὸς πειρᾶσθαι· μετὰ
δὲ, ὡς οὐκ [b] ἀνέβλεπε, ἐπεξῆς πασέων πειρᾶσθαι·
ἀναβλέψαντα δὲ, συναγαγεῖν τὰς γυναῖκας τῶν ἐπυ-
ρήθη, πλὴν ἢ τῆς τῷ οὔρῳ νιψάμενος ἀνέβλεψε, ἐς μίην
πόλιν, ἣ νῦν καλέεται Ἐρυθρὴ βῶλος· ἐς ταύτην συν-
αλίσαντα, ὑποπρῆσαι πάσας σὺν αὐτῇ τῇ πόλι. τῆς
δὲ νιψάμενος τῷ οὔρῳ ἀνέβλεψε, ταύτην δὲ εἶχε αὐτὸς
γυναῖκα. ἀναθήματα δὲ, ἀποφυγὼν τὴν πάθην τῶν
ὀφθαλμῶν, ἄλλα τε ἀνὰ τὰ ἱρὰ πάντα τὰ λόγιμα
ἀνέθηκε, καὶ [c] τοῦγε λόγου μάλιστα ἄξιόν ἐστι ἔχειν,
ἐς τοῦ Ἡλίου τὸ ἱρὸν ἀξιοθέητα ἀνέθηκε ἔργα, ὀβελοὺς
δύο λιθίνους ἐξ ἑνὸς [d] ἐόντα ἑκάτερον λίθου, μῆκος μὲν
ἑκάτερον πήχεων ἑκατὸν, εὖρος δὲ ὀκτὼ [e] πήχεων.
Τούτου δὲ ἐκδεξάσθαι τὴν βασιληΐην ἔλεγον ἄνδρα Μεμ-
φίτην, τῷ κατὰ [f] τὴν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν οὔνομα
Πρωτέα εἶναι· τοῦ νῦν τέμενός ἐστι ἐν Μέμφι κάρτα κα-
λόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, τοῦ [g] Ἡφαιστείου πρὸς νό-
τον ἄνεμον κείμενον. περιοικέουσι δὲ τὸ τέμενος τοῦτο
Φοίνικες Τύριοι· καλέεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος ὁ συνάπας,
Τυρίων στρατόπεδον· ἔστι δὲ ἐν τῷ τεμένεϊ τοῦ Πρωτέος
ἱρὸν, τὸ καλέεται ξείνης Ἀφροδίτης· συμβάλλομαι δὲ
τοῦτο τὸ [h] ἱρὸν εἶναι Ἑλένης τῆς Τυνδάρεω· καὶ τὸν λέ-
γον ἀκηκοὼς, ὡς [i] ἐδιαιτήθη Ἑλένη παρὰ Πρωτέϊ καὶ
δὴ καὶ ὅτι ξείνης Ἀφροδίτης [k] ἐπωνύμιόν ἐστι ὅσα [l] γὰρ
ἄλλα Ἀφροδίτης ἱρά ἐστι, [m] οὐδαμῶς ξείνης ἐπικαλέεται.
129 Ἔλεγον δέ μοι οἱ ἱρέες ἱστορέοντι τὰ περὶ Ἑλένην
γενέσθαι ὧδε Ἀλέξανδρον ἁρπάσαντα Ἑλένην ἐκ Σπάρ-
της, ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωυτοῦ· καί μιν ὡς ἐγένετο ἐν
τῷ Αἰγαίῳ, ἐξῶσαι ἄνεμοι ἐκβάλλουσι ἐς τὸ [n] Αἰγύ-
πτιον πέλαγος· εὐθεῦτεν δὲ (ὑ γὰρ ἀνίει τὰ πνεύματα)
ἀπικνέεται ἐς Αἴγυπτον, [o] καὶ Αἰγύπτῳ ἐς τὸ νῦν
Κανωβικὸν καλεύμενον στόμα τῦ Νείλου, καὶ ἐς Ταρι-
χείας· ἦν δὲ ἐπὶ τῆς [p] ἠϊόνος, ὃ καὶ νῦν ἐστι, Ἡρακλέος
ἱρόν· ἐς τὸ ἢν καταφυγὼν οἰκέτης ὅτεῳ ἀνθρώπων ἐπι-

quod ſumptum ſpiculum in medios fluminis vortices contorſerit: ſtatimque postea laborasſe ex oculis, ac viſum amiſisſe, decennioque cæcum fuisſe. Vndecimo autem anno ex urbe Buto ei oraculum advenisſe, jam exactum esſe illi tempus calamitatis; viſumque ei rediturum, ſi oculos abluisſet lotio mulieris, quæ ad ſuum ſolius virum accesſisſet, aliorum virorum expers. Eum ergo ante omnes urinam uxoris ſuæ expertum, quum nihil amplius cerneret, omnium deinceps urinam expertum, tandem vidisſe. Tumque omnes mulieres, quas fuisſet expertus, præter eam cuius lotio lotus viſum recepisſet, unam in urbem coëgisſe, quæ Erythrebolos, *rubra gleba*, nunc dicitur, et eas illic coactas cum ipsa urbe omnes concremasſe: at eam, cuius lotio lotus viſum recepisſet, uxorem duxisſe. Hac oculorum clade liberatus cum alia in omnibus templis fama celebratis donaria poſuit, tum cuius maxime æquum est mentionem facere, in templo Solis digna ſpectaculo poſuit, geminos ſaxeos obelos, ex uno utrumque lapide, centenum cubitorum longitudinis, octonum latitudinis. Huic in regno ſuccesſisſe aiebant virum Mem- 112
phiten, cui nomen esſet lingua Græca PROTEVS, cuius nunc apud Memphin viſitur ſanum, decorum valde ac ſane adornatum, ad auſtralem partem templi Vulcani poſitum, circumquaque Phœnicibus Tyriis habitantibus: qui locus plane omnis castra Tyriorum appellatur. In hoc ſano Protei est ædes ſacra, quæ vocatur Veneris hospitæ: quam coniicio esſe Helenæ Tyndari filiæ; tum quia apud Proteum fuisſe diverſatam audivi, tum etiam quod cognomine Veneris hospitæ appellatum est. Nam quæcunque ſunt alia Veneris templa, neutiquam hospitæ appellantur. Et ſane percontanti mihi 113
ſacerdotes de Helena, referebant ita rem esſe gestam: Alexandrum, rapta Helena e Sparta, quum renavigaret domum, in AEgæo ab expulſoribus ventis curſu excusſum in AEgyptium pelagus: atque illinc, non remittentibus flatibus appulſum in AEgyptum, et quidem ad oſtium Nili, quod nunc vocatur Canobicum, atque ad Taricheas. Erat in eo litore, templum Herculis, quod nunc quoque est: ad quod ſiquis cuius-

a Ἀναπικέσθαι *iidem.* *b* *M. Paſſ. Ask.* margo *Steph.*, ceteri ἀνέβλεψε. Mox συναυλίσαντα *Vind.* *c* Τόγε λόγου et σχεῖν *Arch.*, poſterius etiam *Vind.* *d* *M. Ask. Paſſ.*, vulgo ἐόντας. *e* *Paſſ. M. V. Ask. Arch.*, alii vocem hanc ignorant. *f* *Paſſ. M. Ask.*, ab aliis τῶν abest. Reſpexit *Euſtath.* in Odyſſ. p. 1500, 35. *g* Ἡφαιείου *Ask.* *h* *M. Ask. Arch. V. Rem. Paſſ.*, εἶναι praeteritur ab aliis. *i* *Iidem*; vulgo διαιτήθη cum *Paſſ.* *k* *Paſſ. M. Ask.*, ἐπώνυμον *Paris. B. C.*, *V. Arch. Ald.* *l* *M. Ask. V. Paſſ.* ceteri γὰρ ἄλλη ἄλλης Ἀφ. *m* Ora *Steph. M. Ask. Arch. V. Paſſ.*, οὐδαμᾶ in ceteris, differentia levi. *n* *Arch. Vind. Vall.*, vulgo Αἰγυπτίων. *o* Duo haec deſunt *Vallae* et *Arch.* *p* χώνος *Arch. V.*

46. Ἐρυθρὴ βῶλος] Habet hinc *Steph. Byz.* in V. *Diodoro* ἱερὴ βῶλος et κώμη, five *vicus*, ipsiusne an librarii culpa, in dubio est. Minime vero ambiguum, ſumſisſe omnem istam fabellam L. I, 59. hoc ex loco.

58. Τοῦ Ἡφαιστείου] Disputabant Grammatici περὶ τῶν τεμενικῶν, utrum Ἡφαίσειον an Ἡφαίστιον, quod in *Ask.*, melius esſet, dignaque res viſa *Eugenio*, aequali Imp. Anaſtaſii, ut ſingulari commentario illuſtraretur apud *Suidam* in V. In Edd. ac ſcriptis Graecorum libris discordia obſervatur inſignis, modo Διονύσειον, nunc Διονύσιον, et hoc de genere alia. Copiam ingentem congesſit ad *Dion. Caſſii* L. IV. p. 606. vir eruditisſimus. *Caſtra* autem *Tyriorum* non neglexit *Gronov.*, quibus ſimilia *Iudaeorum caſtra* in Auguſtamnica AEgypti provincia *Notit. Imp. Orient.* p. 204., ſive στρατόπεδον Ἰουδαίων *Ioſephi* Antiq. XIV, 8, 2. Adde infra C. 154.

64. Καὶ δὴ καὶ ὅτι ξείνης —— ἐπωνύμιόν] Si foret ὅτι οἱ ξείνης —, uti *Reiskius* coniicit, ἐπώνυμον protectius esſet, idemque ac ἐπωνυμία. Alioqui ἐπώνυμον, de quo praeclare *Stanleius* in *Aeſch.* VII. Theb. V. 138. et *Hemſterhuſius* ad *Luciani* D. Mort. IX, 1., non movendum. Potuisſet et διαιτήθη ſe tueri Ionum, augmenta ſaepe ſpernentium, adſuetudine. Cetera omnia ſervo, nihil demutans. Vide tamen *Miſcell. Lipſ.* Vol. VII. p. 639.

70. Ἐς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος] Emendat vir doctus ἐς τὸ Κυπρίων πέλαγος· id Sidonem fluctibus adſpergere, de qua C. 116., neque aliud ac Sidonium esſe mare. Factum nollem. *AEgyptium mare Plinio* H. Nat. II, 68. et *Noſtro* illud est, quod AEgyptum, et utrimque vicinas oras adluit. Neque *Strabo* disſentit, *Carpathium* Aegyptio committens, huic Creticum et Libycum L. X. p. 748. A., et II. p. 187. in *Iſſico et Pamphylio ſitam esſe Cyprum*, συνάπτουσαν τῷ Αἰγυπτίῳ πελάγει. Addit p. 182. D. maris Aegaei ſinum συγκείμενον esſe ἐκ τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους, καὶ τοῦ Παμφυλίου καὶ τοῦ Ἰσσικοῦ. Quae quidem pro *Herodoto* abunde ſunt.

73. Ταριχείας] Ionico flexu Ταριχηΐας dabunt forte Codd. ſupra c. 15. μέχρι Ταριχηΐων legebatur in MS. *Galei*. Quando nomen est urbis, Ταριχέα ſcribendum cenſebat *Salmaſius*. VALCKEN.

74. Ἡρακλέος ἱρόν] Canobi ſuburbio *Heraclium*, ab Herculis hoc templo, nomen est in *Strabonis* XVII. p. 1153. A. Ipse Hercules in oraculi reſponſo Κανωβεὺς apud *Pauſan.* Phocic. C. 8. p. 830., et eius cultus in *Taciti* Ann. II, 60. Iam quae conſequuntur, ſervos eius

iuscunque hominis servus confugiens inponi sibi curet sacras notas, sese deo tradens, eum nefas est tangere. Quae sanctio ab initio ad meam usque aetatem similiter non mutata perseveravit. Eam templi legem mancipia Alexandri quum audissent, ab eo profugerunt: sedentesque numinis supplices, Alexandrum insimulabant, ei nocere volentes: remque omnem exponebant, ut citra ea Helenam gesta erat, et illatam Menelao iniuriam. Insimulabant autem de his apud sacerdotes, et apud huius ostii praefectum, nomine Thonin.

114 His auditis, Thonis quam raptissime Memphin ad Proteum mittit nuncium, his verbis. Peregrinus venit genere Teucer, qui rem nefariam in Graecia perpetravit: quippe decepit hospitis uxorem, quam ducens cum multis admodum opibus, in hanc terram ventis appulsus est: utrumne sinemus ergo eum abire illaesum, an ea quae attulit secum eripiemus? Ad haec remisit Proteus qui diceret. Virum istum, quicunque is sit, qui rem nefariam in hospitem suum perpetravit, comprehensum ad me deducite, ut quidnam dicturus

115 sit sciam. Hoc ubi accepit Thonis, Alexandrum comprehendit, navesque eius detinet: dehinc illum Helenamque cum opibus, atque etiam supplices Memphin duxit. Quibus omnibus allatis, Proteus percontatus est Alexandrum quisnam esset, et unde incepisset navigare? Alexander illi et genus suum commemoravit, et patriae nomen, et unde navigationem instituisset. Sed interrogante Proteo, unde Helenam accepisset, titubantem in loquendo ac obscurantem quod res erat, coarguebant ii, qui erant supplices, exponentes omnia quae in scelere admittendo gesta essent. Tandem Proteus eis hanc sententiam tulit, inquiens. Ego, nisi magni interesse arbitrarer, nullum peregrinum interficere, quotquot iam ad terram meam venerunt ventis appulsi, supplicium pro Graeco illo de te sumerem, qui, o virorum deterrime, hospitii fidem adeptus, sceleratissimum facinus admisisti. Ad hospitis tui uxorem intravisti: neque sane his contentus fuisti, sed cum eam ex-

[a] ἐπιβάληται σήγματα ἱρά, ἑωυτὸν διδὺς τῷ θεῷ, ὑπ' ἕξεσι τούτου ἅπτεσθαι. ὁ νόμος οὗτος διατελέει ἐὼν [b] ὁμοίως μέχρι ἐμεῦ τῷ ἀπαρχῆς τοῦ ὧν δὴ Ἀλεξάνδρου ἀπισταται θεράποντες, πυθόμενοι τὸν περὶ τὸ ἱρὸν ἐόντα νόμον ἱκέται δὲ ἱζόμενοι τοῦ θεοῦ, κατηγόρεον τοῦ Ἀλεξάνδρου, βουλόμενοι βλάπτειν αὐτόν· πάντα λόγον ἐξηγεύμενοι ὡς εἶχε περὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὴν ἐς Μενέλεων ἀδικίην· κατηγόρεον δὲ ταῦτα πρός τε τοὺς ἱρέας καὶ τὸν τοῦ στόματος [c] τούτου φύλακον, τῷ οὔνομα ἦν Θῶνις. Ἀκούσας δὲ τούτων ὁ Θῶνις, πέμπει τὴν ταχίστην ἐς Μέμφιν παρὰ Πρωτέα ἀγγελίην, λέγουσαν τάδε, Ἥκει ξεῖνος, γένος μὲν Τεῦκρος, ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι [d] ἐξεργασμένος· ξείνου γὰρ τοῦ ἑωυτοῦ ἐξαπατήσας τὴν γυναῖκα, αὐτήν τε ταύτην ἄγων ἦκει, καὶ πολλὰ κάρτα χρήματα, ὑπὸ ἀνέμων [e] ἐς γῆν ταύτην ἀπενεχθείς· κότερα δῆτα τοῦτον ἐῶμεν ἀσινέα ἐκπλέειν, ἢ ἀφελώμεθα τὰ ἔχων ἦλθε; ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ὁ Πρωτεὺς λέγοντα τάδε, Ἄνδρα τοῦτον, ὅστις κοτὲ ἐστὶ ἀνόσια [f] ἐργασμένος ξεῖνον τὸν ἑωυτοῦ, συλλαβόντες, ἀπάγετε παρ' ἐμέ, ἵνα [g] εἰδῶ ὅτι κότε καὶ λέξει. Ἀκούσας δὲ [h] ταῦτα ὁ Θῶνις, συλλαμβάνει τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ τὰς νέας αὐτοῦ κατίσχει· μετὰ δὲ, αὐτόν τε τοῦτον [i] ἀνήγαγε ἐς Μέμφιν, καὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα· πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἱκέτας· [k] ἀναχορισθέντων δὲ πάντων εἰρώτα τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεὺς, τίς εἴη, καὶ ὁκόθεν πλέοι; ὁ δέ οἱ καὶ τὸ γένος κατέλεξε, καὶ τῆς πάτρης εἶπε [l] τοὔνομα· καὶ δὴ καὶ τὸν πλόον ἀπηγήσατο ὁκόθεν πλέοι. μετὰ δὲ, ὁ Πρωτεὺς εἰρώτα αὐτὸν ὁκόθεν τὴν Ἑλένην λάβοι· πλανωμένου δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐ λέγοντος τὴν ἀληθηίην, ἤλεγχον οἱ γενόμενοι [m] ἱκέται, ἐξηγεύμενοι πάντα λόγον τοῦ ἀδικήματος· τέλος δὲ [n] δὴ σφι λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεὺς, λέγων, ὅτι, [o] Ἐγὼ εἰ μὴ περὶ πολλοῦ ἡγεύμην μηδένα ξείνων κτείνειν, ὅσοι ὑπ' ἀνέμων ἤδη [p] ἀπολαμφθέντες ἦλθον ἐς χώρην τὴν ἐμὴν, ἐγὼ ἄν σε ὑπὲρ τοῦ [q] Ἕλληνος ἐτισάμην· [r] ὃς, ὦ κάκιστε ἀνδρῶν, ξεινίων τυχὼν, ἔργον ἀνοσιώτατον ἐργάσαο· [s] παρὰ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες· [t] καὶ μάλα ταῦτά τοι οὐκ ἤρκεσε, ἀλλ'

a Ἐπιλάβηται *Arch.* b Ὁμοιος τὸ μέχρι ἐμεῦ ἀπαρχ. *V. Arch.*, μέχρι etiam *Pasf.* et *Ask.*, μέχρις vulgo. Mox ἱκέται ἱζόμενοι *M. Pasf. Vind. Ask.*, alii ἑζόμενοι, nec illi male. c *Euftath.* in Odyss. p. 1500. τούτου deest *Arch. V.* d *M. Ask. Pasf.*, ἐργασάμενος *V. Arch.*, ex *Aldo* ἐργασμένος. e *M. Pasf. Ask.*; ἐς γῆν τὴν σὴν, neque prave, *Ald. Arch. V. Paris. B. C.*, qui posteriores ἀπενειχθεὶς cum *Pasf.* et *Ald.* f *M. Ask. Pasf.*, ἐξεργασμένος *Ald. Paris. B. C. V. Arch.*, non magno discrimine. Vid. *Gronov.* Mox ἀπαγάγετε *Arch.* Paullo ante λέγοντας τάδε *Arch. V.* g *Pasf. Arch. V. M. Ask.*, ἰδῶ, tum τί κοτε *Ald. Paris. B. C.*, posterius et *Arch. V.* h *M. Pasf. Ask.*, τοῦτο vulgo. i *M. Pasf. Arch.*, ἀνῆγε alii. k Sic omnes cum *Ald.* et *Camerario*, ἀναχορμισθέντας ex *Steph.* editione et operarum peccato manavit. Tum οἰκέτας *Arch.* et *Valla* et εἰρώτα cum *Pasf.* et *V.*, quod lonum, teste *Corinthо*; ἠρώτα alii, et statim denuo. Porro τίς εἴη *M. Arch. V. Pasf.*, τίς τε εἴη *Ald.* l Τὸ οὔνομα *Arch. Pasf. V.* m Οἰκέται *Arch.* n Ex *M. Ask. Pasf.*, δὴ defit aliis. o *Pasf. Ask. Arch. M. V.*, vulgo pronomen male negligunt. p Ἀπολαφθ. *Pasf.*, in *V. Arch.* δὴ ἀπολαμφθ. q Ὅσον κάκ. *Arch. V.*, ξείνων legebat *Valla*. Mox ἔργον ἀνόσιον *Arch. V.* r *Pasf. V. Arch. Ask. M. Paris. A. B.*, ab *Aldo* erat περὶ τοῦ — γυναῖκα, τὴν ἔχων ἦλθ., τὴν ἔχων sive ἣν etiam *Arch. V.* et *Paris. C.* s *M. Pasf. Ask.*, in *Vind.*, καὶ λα ταῦτα —, *Arch.* μάλα non habet: vulgo καὶ μάλα οὐκ ἤρκ. τοι συγγενέσθαι αὐτῇ, ἀλλ'.

eius in tutela fuisse docent, quorsum et Hebraeos refert, dira AEgyptiorum servitute pressos olim, *Paul. Ern Iablonskius* Disc. Ultima de terra Gosen p. 101., coniectura admodum incerta. Illud autem ὅτεῳ ἀνθρώπων converti in ὅτευ, uti *MSS.* L. IX, 82. plures, posset, nisi tertium *Noster* casum in similibus adamasset. Loca Herodoti studiosum fugere non possunt, et coacervavit doctissimus *Raphelius* ad Epistol. *Paulli* Ephes. I, 3. Porro ἐπιλάβηται *Arch.* non est absurdum.

84. Τῷ οὔνομα ἦν Θῶνις] *Homero* Θών, Θῶνος. AEgypti rex Θῶνις est *AEliano* H. Anim. IX, 21. et Criticis in *Nicandri* Ther. v. 312., poëtae Θώνιος ἐν ψαμάθοισιν ἀθρήσατο explicantibus de serpente haemorrhoo, cui Θώνιος a loci rege titulus fuerit. Multo rectius, ut ego quidem censeo, Θώνιος patrius erit casus, et ψάμαθοι Θώνιος arenosus *Thonidis* praefecturae tractus.

96. Ἵνα εἰδῶ ὅτι κότε καὶ λέξει] Nolo tot membranis obniti. Alioqui ἵνα ἰδῷ — defendi potuisset. Tale *Sophoclis* Oed. Colon. v. 943. λέξαθ', ὡς ΙΔΩ τὸ πᾶν σ' ὦ χάριν δευρ' ἥξα θᾶσσον· et *Ciceronis* pro Arch. C. 8. *vidi hunc dicere.* Critici praeterea ad *Nicandri* Theriaca ὁρῶ οἷα λέγεις, exemplum ἀισθήσεως ἀντὶ ἀισθήσεως ponunt, non neglectum a *Barthio* in *Statii* Theb. II, 100. Adde Cl. *Oudendorpium* ad *Lucani* I, 255.

11. Ὅσοι ὑπ' ἀνέμων ἤδη ἀπολαμφθέντες] In simili fluctuum et ventorum procella receptius ὑπολαμβάνεσθαι est. Sic VIII, 118. πλέοντα δέ μιν ἄνεμων Στρυμονίην ΠΟΛΛΑΒΕΙΝ· et VII, 170., quibus hanc ad rem locum contribuit Cl. *d'Orvillius* in *Chariton.* p. 269. Aliud *Platoni* placuit *Phaedon.* p. 58. B. ὅταν τύχωσιν οἱ ἄνεμοι ΑΠΟΛΑΒΟΝΤΕΣ αὐτούς· et *Philostrato* Heroic. C. 19. p. 741. κἂν ἄνεμοι τὴν ναῦν ΑΠΟΛΑΒΩΣΙ· ubi *Salm.* et *Gruter.* ἀποβάλωσι, nulla urgente caussa. Vide ibid. p. 748. et Uraniam *Nostri* C. 108.

14. Παρὰ τοῦ] Hic egregia Codicis est Medicei lectio, παρὰ τοῦ σεωὐτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες. Placet etiam

Helenæ adventum in AEgyptum novit Homerus, et eas non perspicue indicaverit.

» ἀλλ' ἀναπλερώσας αὐτὴν, [a] οἴχεαι ἔχων ἐκκλέψας. » καὶ οὐδὲ ταῦτά τοι μοῦνα ἤρκεσε, ἀλλὰ καὶ τὰ » [b] οἰκία τοῦ ξείνου κεραίσας ἧκεις· τῶν ὦν ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ἤγημαι μὴ ξεινοκτονέειν, γυναῖκα μὲν ταύτην καὶ τὰ χρήματα οὔ τοι προήσω ἀπάγεσθαι, ἀλλ' αὐτὰ ἐγὼ τῷ Ἕλληνι ξείνῳ φυλάξω, ἐς ὃν [c] αὐτὸς ἐλθὼν ἐκεῖνος ἀπαγαγέσθαι ἐθέλῃ· αὐτὸν δέ σε καὶ τοὺς σοὺς συμπλόους τριῶν ἡμερέων προαγορεύω ἐκ τῆς ἐμῆς γῆς ἐς ἄλλην τινὰ [d] μετορμίζεσθαι· εἰ δὲ μή, ἅτε πολεμίους περιέψεσθαι. Ἑλένης μὲν ταύτην ἄπιξιν παρὰ Πρωτέα ἔλεγον οἱ ἱρέες γενέσθαι· δοκέει δέ μοι καὶ Ὅμηρος τὸν λόγον τοῦτον πυθέσθαι· ἀλλ' οὐ γὰρ ὁμοίως ἐς τὴν ἐποποιΐην εὐπρεπὴς ἦν τῷ ἑτέρῳ, τῷπερ ἐχρήσατο· ἐς ὃ μετῆκε αὐτὸν, δηλώσας ὡς καὶ τοῦτον [e] ἐπίσταιτο τὸν λόγον· δῆλον δὲ, κατὰ γὰρ ἐποίησε [f] ἐν Ἰλιάδι, καὶ οὐδαμῇ ἄλλῃ ἀνεπόδισε ἑωυτὸν, πλάνην τὴν Ἀλεξάνδρου, ὡς ἀπηνείχθη ἄγων Ἑλένην· τῇ τε δὴ [g] ἄλλῃ πλαζόμενος, καὶ ὡς ἐς Σιδῶνα τῆς Φοινίκης ἀπίκετο· ἐπιμέμνηται δὲ αὐτοῦ ἐν Διομήδεος ἀριστείῃ· λέγει δὲ τάδε ἔπεα [h] οὕτω.

extulisses abisti retinens per furtum. Ac ne sic quidem satis conscelleratus, etiam compilata hospitis domo venis. Itaque quoniam magni momenti esse duco non necare hospitem, mulierem hanc atque opes tibi ut abducas non permittam, sed ego hæc Græco hospiti servabo, dum ille ipse veniens constituerit reportare. Tibi vero ipsi, tuisque convectoribus, ut e mea terra in aliam triduo transfretetis, præcipio, alioqui vos pro hostibus persequuturus. Hunc Helenæ ad Protea adventum fuisse sacerdotes referebant. Quam famam videtur mihi et Homerus accepisse: sed quia non perinde ad carminis formam decora erat, ac ista, qua est usus; qua propter eum neglexit, declarans se hanc famam notam habuisse. Id manifestum est ex eo, quod in Iliade facit mentionem eiusdem erroris Alexandri: nec usquam alibi retractat, Alexandrum abducentem Helenam, cum alibi fuisse errabundum, tum etiam Sidonem Phœnices applicuisse. Meminit enim huius rei in eo loco, ubi est virtus Diomedis: ita autem versus inquiunt; 116

» Ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν » Σιδονίων, [i] τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς » Ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον, » Τὴν ὁδὸν ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν·

Picturata inerant ibi pallia, facta puellis Sidoniis, quas ipse Paris formosus ab urbe Sidonia duxit, sulcans freta lata carinis, Quum retulit magnis Helenam natalibus ortam.

ἐπιμέμνηται δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείῃ, ἐν [k] τοισιδὲ τοῖσι ἔπεσι,

» Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα, » Ἐσθλὰ, τά οἱ Πολυδάμνα πόρεν [l] Θῶνος παράκοιτις » Αἰγυπτίη· τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα » Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά·

Meminit quoque in Odyssea his versibus,

Hoc habuit Iove nata probum præsensque venenum, Quod Polydamna sibi Thonis donaverat uxor AEgypti, cui terra ferax fert plurima mixtim, Multa quidem proba, multa autem damnosa venena.

καὶ τάδε ἕτερα πρὸς Τηλέμαχον [m] Μενέλεως λέγει,

» Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι » [n] Ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τελήεσσας ἑκατόμβας·

Hæc quoque alia ad Telemachum Menelaus inquit,

Huc etiam AEgypto dii me tenuere reverti Conantem, quibus haud tuleram solennia sacra.

ἐν τούτοισι τοῖσι ἔπεσι δηλοῖ, ὅτι ἠπίστατο τὴν ἐς Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρου πλάνην· [o] ὁμορέει γὰρ [p] ἡ Συρίη Αἰγύπτῳ· οἱ δὲ Φοίνικες, τῶν ἐστι ἡ Σιδὼν, ἐν τῇ Συρίῃ οἰ-

131

In his carminibus fatetur Homerus se nosse errationem Alexandri in AEgyptum. Est enim Syria AEgypto contermina, et Phœnices, quorum Sidon est, in Syria incolunt. Ita-

a M. Pasf. Ask. Rem. οτα *Steph.*, οἴχεται ἔχων *V.*, *Aldus* et alii οἴχου λαβὼν. *b Arcb. V. Eustath.* in Homer. p. 356, 22. τὰ desit aliis. *c* Αὐτὸς ἐκεῖνος ἐλθὼν *Pasf. Arcb.*, mox θέλῃ *Arcb. V. d* Μετεωρίζεσθαι *Arcb.*, μετωρίζεσθαι *V.*, in *Arcb.* deest quoque ἐς ante ἄλλην. *e* Ἐπίσαται *Ask. f* Ἰλιάδα in *Arcb.*, Ἰλιάδι fine praepositione *Vind. g* Ἄλλῃ *Arcb. b M. Ask. Pasf.*, ὧδε plerique cum *Ald.* atque ita VI, 77. VII, 220. *i Hom.* Il. Z, 295. *Ald. V. Arcb. Rem. Paris. B.*, ἃς *Pasf. M. Ask. Strabo* I. p. 69. *k* Τοίσιδε *Arcb.*, sic uti II, 197. V, 92, 2. τοῖσδε vulgo. *l* Θωνὸς *Arcb. V.* Vide Odyss. Δ, 228. *m Arcb. V.* uti C. 119. Μενέλαος *Ald.* et *Edd.*, Μενέλεος *M. Pasf. n* Ἴσχον *Pasf.*, mox βέξας *Arcb.*, ῥέξα *V.*, male. Vid. Odyss. Δ, 352. *o* Ὁμουρέει *Arcb. p* Duo haec deficiunt *Arcb. Vind.*, ἡ Σιδ. *Ask. Pasf.*; in ceteris articulus desideratur.

etiam in proximis elegans *Reiskii* coniectura legentis, ἀναπτερώσας αὐτὴν οἴχεαι λεχέων ἐκκλέψας. Initio capitis sequentis 116., syllaba repetita, scriberem: Ἑλένης μὲν ταύτην τὴν ἄπιξιν παρὰ Πρωτέα ἔλεγον οἱ ἱρέες γενέσθαι. Helenam *Euripidis* legerat, ni fallor, *Herodotus*; Herodotea certe *Philostrato* obversabantur de Helena scribenti, tum alibi, tum praesertim in Heroicis p. 694. VALCKEN.

16. Οἴχεαι ἔχων ἐκκλέψας] Potuerat medium vocabulum sine damno abesse, uti C. 118. τὰ οἴχεται κλέψας, si per *MSS.* stetisset. Cl. *Reiskius* οἰκίων aut λεχέων eius in locum sufficit, non utique ignarus *Herodoto* verbi et participii istius usum in deliciis fuisse. Memini ad superiorem librum nonnulla posuisse: Vide nunc *Alcidamantis* Declam. in *Palamed.* p. 186. In praecedentibus erudita *Gronovii* exstat opera.

24. Ἐς ἄλλην τινὰ μετορμίζεσθαι] *Arcb.* μετεωρίζεσθαι singulare est, neque recordor de navigatione, aliorsum instituenda, simpliciter collocari. Μετεωρισθεὶς ἐν τῷ πελάγει *Thucyd.* VII, 16. et μετεωρίσαι τὴν ναῦν εἰς τὸ πέλαγος *Philostrati* V. Apoll. VI, 12. p. 250. et alia de hoc genere, non bene respondent. Μεθορμίζεσθαι haud sprevit *Euripides* Medeae v. 255. et 443., sententia tamen translata.

29. Ἐς ὃ μετῆκε αὐτόν] *Vallae* Latina, *in quem*, sive ex *Gronovii* correctione, *in quod eum transtulit*, incongrua sunt, et turbas cient. *Reiskius* ἐς ὃ aut delendum, aut in ἐς τέλος conversum voluit, me invito. Verti debuerat, *quare eum misfum fecit* sive *neglexit*: supra I, 115. οὗτος δὲ — λόγον εἶχε οὐδένα· ἐς ὃ ἔλαβε τὴν δίκην, *quapropter poenas dedit.* Porro idem V. Cl. distinguit mox, scribitque: δῆλον δὲ· κάρτα γὰρ ἐποίησε ἐν Ἰλιάδι (καὶ οὐδαμῇ — ἑωῦτὸν) πλάνην —, cui de punctione non admodum refragor. *Guil. Budaeo* Comment. Gr. L. p. 418. eadem fuit animi sententia. Agnosco praeterea κάρτα et κατὰ in membranis permisceri nonnunquam, cuius nullum hic quidem vestigium. Mihi κατὰ ex Ionum et *Nostri* sermone non diversum aliudve ac καθὰ. Id si probes, non eget tali auxilio *Herodotus*, nedum ut dictum intelligas, pro κατάδηλον δὲ ἐποίησε &c., uti *Abreschius* Dilue. Thucyd. p. 794. suspicabatur.

35. Ἐν Διομήδεος ἀριστείῃ] Auctoritate Codicum destituto non requirerentur ista. Sunt subiecti versus ex Il. Z, 289. et seqq. Διομήδους ἀριστεία vocabatur a Grammaticis Ilias E. in qua meminit in transcursu Poëta Alexandri, naviumque architecti Pherecli: sed hoc nihil ad *Herodotum* facit, *Homerum* etiam alibi com-

me-

117 Itaque cum hi verſus, tum vero hic locus, non minimum, imo maxime probant, Cyprios verſus, non Homeri, ſed cuiuspiam alterius eſſe: in quibus dicitur Alexander Helenam ducens, triduo Ilium ex Sparta pervenisſe, ſecundo vento uſus ac tranquillo mari: quum in Iliade dicat illum, quum Helenam duceret,
118 errasſe. Sed Homerus et Cypria carmina valeant. Ceterum, nunquid Græci vana quæ circa Ilium geſta memorarent necne, percontanti mihi, ſacerdotes ita reſpondebant, ſe cognovisſe ex ipso Menelao, rapta Helena magnas Græcorum copias auxilio venisſe Menelao in Teucrida: quæ in terram egresſæ, locoque communito, miſerunt Ilium nuncios, cumque eis et ipsum Menelaum isſe. Hos, postquam ingresſi ſunt mœnia, tum Helenam, opesque, quas Alexander furto ſibi abſtulisſet, repoposcisſe, tum iniuriarum pœnas postulavisſe. Teucros autem et tunc et postea eadem narrasſe, vel iuratos vel iniuratos, non habere ſe Helenam, neque opes, de quibus arguerentur, ſed ea in AEgypto esſe omnia: neque ſe iuste reatum ſustinere earum rerum, quas Proteus AEgyptius rex teneret: Græcos, quum ſe ab illis derideri arbitrarentur, ita obſedisſe Ilium, donec expugnaverunt. Vrbe capta, quum Helena non appareret, et eandem orationem quam prius audirent: ita demum habita prioribus verbis fide, Græci
119 Menelaum ipsum ad Proteum mittunt. Hic ubi in AEgyptum pervenit, et Memphin nave aſcendit, expoſita rei gestæ veritate, honorificentisſime hospitio exceptus, Helenam malorum immunem recepit, et inſuper omnes pecunias ſuas. Et quum hæc aſsequutus esſet Menelaus, tamen iniurius in AEgyptios extitit; nam quum proficisci conaretur, nec per ventos poſset; idque iam diu, rem

οἰκέυσι. Κατὰ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα καὶ τόδε τὸ χωρίον οὐκ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα δηλοῖ, ὅτι οὐκ Ὁμήρου τὰ Κύπρια [a] ἔπεά ἐστι, ἀλλ' ἄλλου τινός. ἐν μὲν γὰρ τοῖσι Κυπρίοισι εἴρηται ὡς τριταῖος ἐκ Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὸ Ἴλιον ἄγων τὴν Ἑλένην, [b] εὐαέϊ τε πνεύματι χρησάμενος καὶ θαλάσσῃ λείῃ· ἐν δὲ Ἰλιάδι λέγει ὡς ἐπλάζετο ἄγων αὐτήν. Ὅμηρος μέν νυν καὶ τὰ Κύπρια ἔπεα χαιρέτω· εἰρομένῳ δέ μευ τοὺς ἱρέας εἰ μάταιον λόγον λέγουσι οἱ Ἕλληνες τὰ περὶ Ἴλιον γενέσθαι, ἢ οὔ; ἔφασαν πρὸς ταῦτα τάδε, ἱστορίῃσι φάμενοι εἰδέναι παρ' αὐτοῦ Μενέλεω· [c] ἐλθεῖν μὲν γὰρ, μετὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν, ἐς τὴν Τευκρίδα γῆν Ἑλλήνων στρατιὴν πολλὴν [d] βοηθεῦσαν Μενέλεῳ. ἐκβᾶσαν δὲ ἐς γῆν καὶ ἱδρυθεῖσαν τὴν στρατιὴν, πέμπειν ἐς τὸ Ἴλιον ἀγγέλους· σὺν δέ σφι ἰέναι καὶ αὐτὸν Μενέλεων· τοὺς δ' ἐπεί τε ἐσελθεῖν ἐς τὸ τεῖχος, ἀπαιτέειν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα, τά [e] οἱ οἴχετο κλέψας Ἀλέξανδρος, τῶν τε ἀδικημάτων δίκας αἰτέειν· τοὺς δὲ Τεύκρους τὸν αὐτὸν λόγον λέγειν τότε καὶ μετέπειτα, καὶ ὀμνύντας, καὶ ἀνωμοτί, [f] μὴ μὲν ἔχειν Ἑλένην, μηδὲ τὰ [g] ἐπικαλεύμενα χρήματα, ἀλλ' εἶναι αὐτὰ πάντα ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δίκας ὑπέχειν, ἃ Πρωτεὺς ὁ Αἰγύπτιος βασιλεὺς ἔχει· οἱ δὲ Ἕλληνες καταγελᾶσθαι δοκέοντες ὑπ' αὐτῶν, ἕως δὴ ἐπολιόρκεον, ἐς ὃ ἑξεῖλον· ἑλοῦσι δὲ τὸ τεῖχος ὡς οὐκ ἐφαίνετο ἡ Ἑλένη, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῷ πρότερῳ ἐπυνθάνοντο, ἕως δὴ πιστεύσαντες τῷ λόγῳ τῷ πρώτῳ οἱ Ἕλληνες, αὐτὸν Μενέλεων ἀποστέλλουσι παρὰ Πρωτέα. Ἀπικόμενος δὲ ὁ Μενέλεως ἐς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀναπλώσας ἐς τὴν Μέμφιν, εἶπας τὴν ἀληθηίην τῶν πρηγμάτων, καὶ ξεινίων ἠνήσατο μεγάλων, καὶ Ἑλένην ἀπαθέα κακῶν ἀπέλαβε· πρὸς δὲ, καὶ τὰ ἐωυτοῦ χρήματα πάντα· τυχὼν μέντοι τούτων, ἐγένετο [h] Μενέλεως αὖτις ἄδικος ἐς Αἰγυπτίους· ἀποπλέειν γὰρ ὡρμημένον αὐτὸν ἴσχον ἄπλοιαι· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο

[a] Defit *Arcb.* [b] Εὐαέϊ τε *Euſtatb.* in Homer. p. 643, 3. *Paris. B. V. Arcb. Rem. Ald.*, quos ſequor. Encliticam ignorant alii. Paullo ante ἐκ Σπ. Ἀλ. ἀπίκετο *Ask. Arcb. V. Pasſ.*, vulgo Ἀλ. ἀπ. ἐκ Σπ. Omittit et τὴν ante Ἑλεν. *Pasſ.* et *Ask. V.* [c] *Paris. B. Arcb. Ald. Vind. Rem.*, μὲν negligunt *Pasſ. Ask. M.*, mox Τευκ. γῆν *Arcb.* alii τήν. [d] Citat G. *Corinthus*. Sumſit autem hinc argumentum orationis *Libanius* T. I. p. 189. [e] *M. Ask. Pasſ.*, οἱ abest ceteris. [f] Habet *Corinthus* ex hoc loco. [g] Ἐπικελ. *Pasſ.* [h] *Pasſ. Ask. V. Arcb.*, ἀν. Μεν. ceteri.

memorantem, nuspiam tamen appellationes, quibus Homerei carminis diverſas inſignivere partes Grammatici. Primus forte *Plato* meminit Νεκυίας Odyſseae in Minoë p. 319. D. Ceterum in AEgypto permanſisſe Menelaum cenſuit *Dion. Chryſ.* Or. XI, p. 188. C. atque id ipsum obſcurius indicatum ab *Homero*.

VALCKEN.

54. Κατὰ ταῦτα] Cum his non cohaeret δηλοῖ. Lineola tantum adiecta ſcribi posſet: Κατὰ ταῦτα —— δῆλον, ὅτι οὐκ Ὁμήρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστι· *ex istis verſibus, poſtremo potisſimum loco, manifeſtum est:* δηλοῖ ſervari poterit, ſi ſcribatur: Καὶ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα, καὶ τόδε τὸ χωρίον. Sed nimis forte ſuſpicioſus in *Herodoto* miror equidem τὸ χωρίον. Veterum loca quae dicimus, recentiores inprimis Philologi Graeci non tantum ῥήσεις, et χρήσεις, et μαρτύρια dicebant, ſed etiam χωρία, vel τόπους. Sic ſaepe *Scholiaſtae* et *Euſtathius*: *Athen.* XV, p. 671. F. Ἀρίσταρχος ἐξηγούμενος τὸ χωρίον. *Lucian.* T. II. p. 17. τὸ χωρίον τῆς γραφῆς, *libri, quem ſcripſerat, locum*: in A. A. *Lucae* VIII, 32. ἡ περιοχὴ τῆς γραφῆς, *locus* est de istis, quae γραφικὰ χωρία, *S. S. loca* vocantur in Epist. *Ignatio* inſcripta p. 99. τόπον habet et alibi *Lucas* Eu. IV, 17. Sed neutrum hunc in uſum adhibitum inveni apud Scriptores, qui rebus Graecorum florentibus viguerunt, ubi Poëtarum excitant antiquorum loca, praeterquam hic ap. *Herod.* et in uno loco *Xenophontis* Ἀπομν. II. p. 429, 35. illic *Epicharmi* trochaico: Τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγαθ' οἱ θεοί. (quo modo ſcribendum e *Stobaeo* p. 198, 48.) Subiiciuntur ista: καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ τόπῳ φησὶν, Ὦ πονηρὲ, μὴ τὰ μαλακὰ μώου, μὴ τὰ σκληρ' ἔχῃς· quae, nimium vexata, trochaicum etiam optimum efficiunt. Sed ſi qui Socratis ſuperſunt amatores, hos rogo, *Socrati*ne congruant ista vel *Xenophonti*, an recentioris aevi Philologo, qui ad priora totam illam periocham καὶ ἐν ἄλλῳ δ. τ. φ. Ὦ. π. retulerit? VALCKEN.

58. Εὐαέϊ τε πνεύματι χρησάμενος] Videtur poëtae τῶν Κυπρίων dictionem expresſisse. Notisſimum est *Sophoclis* iucundum illud Philoct. v. 822. Ὅτιν' ὀδύνας ἀδαὴς, ὕπνε δ' ἀλγέων ΕΤΑΗΣ ἡμῖν ἔλθοις. Belle vero *Noſter* concludit, *Homero* τὰ Κύπρια ἔπεα perperam transſcribi, quod factum ab aliis novimus. Verus auctor in dubio est: *Ariſtoteles* Poët. Art. C. 16. *Dicaeogeni* τὰ Κύπρια tribuit, alii *Staſino*, quemadmodum Schol. ad *Il.* A, 5., aut *Hegeſiae*, vel *Halicarnaſſenſi* cuidam, ſicuti apud *Athenaeum* XV, 9., qua de re docte *Th. Rykius* Diſsert. de Italiae Colon. Prim. C. X. p. 446. et eo duce uſus *Iac. Perizonius* ad *Aeliani* V. Hiſtor. IX, 15. Sitne Ἰλιὰς Ἐλάσσων vitae *Hom.* C. 16. idem ac τὰ Κύπρια poëma, quaeremus obportuniore tempore.

65. Ἐς τὴν Τευκρίδα γῆν] Sic melius ex ſcriptoris more et *Corinthо* quoque: τὴν Μιλυάδα γῆν I, 173. τὴν Μηδικὴν γῆν IV, 12., τὴν Αἰολίδα γῆν *Edd.* VI, 8., τὴν Ἰλιάδα γῆν VII, 42., ut plura ne congeram, dixit.

73. Μὴ μὲν ἔχειν Ἑλένην] Est cui μὴ μὲν adridet, quo modo in *Theophylacto Simoc.* L. II, 16. ὠχύρου ὅρκῳ τὸν Βουβᾶν περισώζειν, μὴ μὴν ἀναιρεῖν. Neque deſit, μή μιν ἔχειν corrigens. Neutrum neceſse erit, ſi, quod G. *Corinthius* adſeverat, μὴ μὲν Ionici ſit commatis, ſicuti est II, 179.

84. Καὶ Ἑλένην ἀπ. κακῶν ἀπέλαβε] De Helena, Troiamne fuerit aſportata ab Alexandro, an in AEgyptum, magna inter veteres discordia. Cum *Euripide* Elect. v. 1280., *Herodotus* quadam ex parte facit, Πρωτέως γὰρ ἐκ δόμων Ἥκει λιποῦσ' Αἰγυπτον οὐδ' ἦλθε Φρύγας. Adduntur de ſimulacro Helenae, quae hic praeteriit, uberiusque enarrantur in Tragici *Helena*. Quare veritas non prorſus conſtat obſervationi περὶ τοῦ εἰδώλου τῆς Ἑλένης *Euſtathianae*, τούτων εἷς ἂν καὶ Ἡρόδοτος ἐν *Il.* Γ. p. 397, 45.

[a] τῦτο ἐπὶ πολλὸν τοιῦτο ἦν, ἐπιτεχνᾶται πρῆγμα ὐκ ὅσιον· λαβὼν γὰς δύο παιδία ἀνδρῶν [b] ἐπιχωρίων, ἔντομά σφεα ἐποίησε· μετὰ δὲ, ὡς ἐπάϊστος ἐγένετο τῦτο ἐργασμένος, μισηθείς τε καὶ διωκόμενος, οἴχετο φεύγων τῆσι νηυσὶ [c] ἐπὶ Λιβύης· τὸ ἐνθεῦτεν δὲ [d] ὅκου ἔτι ἐτράπελο, ὐκ εἶχον εἰπεῖν Αἰγύπτιοι· τῶν δὲ τὰ μὲν ἱστορίησι ἔφασαν ἐπίστασθαι, τὰ δὲ, παρ' ἑωυτοῖσι γενόμενα, ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγειν. Ταῦτα μὲν Αἰ-
132 γυπτίων οἱ ἱρέες ἔλεγον· ἐγὼ δὲ τῷ λόγῳ τῷ περὶ Ἑλένης λεχθέντι καὶ αὐτὸς προστίθεμαι, τάδε ἐπιλεγόμενος· εἰ ἦν Ἑλένη ἐν Ἰλίῳ, ἀποδοθῆναι [e] ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἕλλησι, ἤτοι ἑκόντος γε ἢ ἄκοντος Ἀλεξάνδρυ. [f] ὐ γὰρ δὴ ὕτω γε Φρενοβλαβὴς ἦν ὁ Πρίαμος, ὐδὲ οἱ ἄλλοι προσήκοντες αὐτῷ, ὥστε τοῖσι σφετέροισι σώμασι καὶ τοῖσι τέκνοισι καὶ τῇ [g] πόλι κινδυνεύειν ἐβύλοντο, ὅκως Ἀλέξανδρος Ἑλένῃ συνοικέῃ· εἰ [h] δέ τοι καὶ ἐν τοῖσι πρώτοισι χρόνοισι ταῦτα ἐγίνωσκον, ἐπεὶ πολλοὶ μὲν τ' ἄλλων Γρώων, ὁκότε συμμίσγοιεν τοῖσι Ἕλλησι, [i] ἀπώλλυντο· αὐτῦ δὲ Πριάμυ ὐκ ἔστι [k] ὅτε ὐ δύο, ἢ τρεῖς, ἢ καὶ ἔτι πλείυς τῶν παίδων μάχης γινομένης ἀπέθνησκον, εἰ [l] χρή τι τοῖσι ἐποποιοῖσι χρεώμενον λέγειν· τῶν δὲ τοιῦτων συμβαινόντων, ἐγὼ μὲν ἔλπομαι, εἰ καὶ αὐτὸς Πρίαμος συνοίκεε Ἑλένῃ, ἀποδῦναι ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἀχαιοῖσι, μέλλοντά γε δὴ τῶν παρεόντων κακῶν ἀπαλλαγήσεσθαι· ὐ μὲν οὐδὲ ἡ βασιληΐη ἐς Ἀλέξανδρον περιῆϊε, ὥστε γέροντος Πριάμυ ἐόντος, [m] ἐπ' ἐκείνῳ τὰ πρήγματα εἶναι, ἀλλὰ Ἕκτορος, καὶ πρεσβύτερος, καὶ ἀνὴρ ἐκείνυ μᾶλλόν γ' ἐών, ἔμελλε αὐτὴν Πριά-
μυ ἀποθανόντος [n] παραλάμψεσθαι, τὸν οὐ προσῆκε ἀδικέοντι τῷ ἀδελφεῷ ἐπιτρέπειν, καὶ ταῦτα, μεγάλων κακῶν δι' αὐτὸν συμβαινόντων, ἰδίῃ τε [o] καὶ αὐτῷ, καὶ τοῖσι ἄλλοισι πᾶσι Γρωσί· ἀλλ' ὐ γὰς εἶχον Ἑλένην ἀποδῦναι, ὐδὲ λέγυσι αὐτοῖσι τὴν ἀληθηίην ἐπίστευον οἱ Ἕλληνες· ὡς μὲν ἐγὼ γνώμην ἀποφαίνομαι, τῷ δαιμονίῳ παρασκωάζοντος, ὅκως παναλεθρίῃ ἀπολό-

rem nefariam excogitavit. Sumptis enim duobus pueris quorundam indigenarum filiis, exsectisque, haruspicinam fecit. Quod ubi eum fecisse rescitum est, invisus et exagitatus fugiens navibus in Africam abiit. Inde quo se ulterius contulerit, non poterant referre AEgyptii. Atque horum alia sese inquirendo comperisse dicebant, alia ut apud ipsos gesta, sese liquide habere cognita. Et hæc quidem aiebant AEgyptiorum sacerdotes. Ego vero ad ea, quæ de Helena commemorata sunt, et ipse deferor, hoc adiiciens, Si intra Ilium fuisset Helena, utique fuisset Græcis tradita, sive volente Alexandro sive invito. Neque enim ita desipiebat Priamus, aut alii eius propinqui, ut suis ipsorum corporibus ac liberis, atque etiam urbe periclitari vellent, quo Alexander Helenæ nuptiis potiretur. Quod si etiam inter initia ita sensissent, tamen, posteaquam conflictibus contra Græcos habitis cum multi aliorum Troianorum, tum vero Priami filiorum duo tresve aut plures perierant prœliantes, siquid referentibus credi verificatoribus debet: hæc, inquam, talia quum contigissent, ego crediderim, Priamum, vel si ipse contubernalem Helenam habuisset, Achæis redditurum fuisse, cupiditate præsentia mala devitandi. Neque vero regnum ad Alexandrum pertinebat, ut iam sub eo res essent, seniore Priamo, quum Hector et natu maior et virtute præstantior quam ille, regnum esset defuncto Priamo susceptu-
rus: quem haudquaquam decuisset fratri iniuste agenti indulgere, quum præsertim tanta mala propter eum, tum privatim ipsi, tum ceteris Troianis omnibus evenirent. Sed nec poterant reddere Helenam, nec verum dicentibus eis Græci fidem habebant, numine, ut quod sentio dicam, disponente, ut funditus eversi planum facerent hominibus, magna-

rum

[a] Τὸ πολλὸν τοιοῦτον ἦν *V. Arcb*, tum ἐπιτεχν. γὰρ, et paullo superius ὁρμημ. *Vind.*, non male. [b] Ἐγχωρίων *iidem*, tum μισωθεὶς δέ. [c] Ἰθὺ ἐπὶ legisse videtur *Plut.* Malign. p. 857. [d] Ὅκου ἔτι ἐτρ. *Med. Pasf. Ask.* ora *Stepb.*, ἐτράπετο ἔτι οὐκ *Valla*, *V. Arcb.*, qui posterior ἐιπεῖν negligit; ὅκου ἐτράπετο, οὐκέτι εἶχον *Paris. B.* cum *Ald.* &c. Sequor priores. [e] Abest *V. Arcb.* [f] Citat *Eustatb.* in Hom. p. 397. fin. et 1500, 38. [g] *Ald.*, πόλει vulgo. [h] Δέ τι *Arcb.* [i] Ἀπόλοιντο *id.* [k] *Paris. B. Arcb. Vind. Rem. Ald.*, ὅτε ἢ *M. Ask. Pasf.* [l] *M. Ask. Pasf.*, alii τὶ non habent. [m] Τπ' ἐκ. *V. Arcb.*, tum ἀλλὰ καὶ Ἕκτ. Paullo ante οὐ μὴν *Reisk.* [n] Παραλάμψασθαι *iidem*. Superius Ἕκτωρ ἐκείνου μαλ. ἐὼν, omissis aliis, *Ask. Med.*, ἀνὴρ μᾶλ. ἐκείνου ἐὼν *Arcb. V.* [o] *M. Ask. Pasf.*, καὶ negligitur a ceteris, neque necesarium est.

90. Ἔντομά σφεα ἐποίησε] *Plutarcbus* de Malign. ἐντομὰς ἐποίησε, quod in Lexica translatum durat: at error *Plutarchi* aut librariorum est. Simili *Noster* in re, atque ut venti placarentur, VII, 191. τέλος δὲ, ἔντομά τε ποιεῦντες —. *Valla* de *haruspicina*, quae exsectione fieret, accepit. Et multis sane in sacris ἐντομὰς ad sanguinem eliciendum, frequentabant superstitiosi veteratores: In *Luciani* Asin. C. 37. circumforanei deae Syriae sacerdotes τοῖς ξίφεσιν ἐτέμνοντο τοὺς πήχεις. Talis venefica anus τὸν βραχίονα ἐντεμοῦσα *Heliodori* Aeth. VI. p. 293., et antistites Baalis I. *Reg.* XVIII, 28., praeterque ceteros fanaticus, sive *Dianaticus*, graphice a *Maximo Taurinensi* Serm. XXXII. Tom. IV. Anecd. *Muratorii* p. 100. descriptus. At scelerosum magis, humanasque victimas puto innui. Quae quidem religio, inpia et horribilis, in AEgypto ἀνόσιος erat Cap. 45. Apud Graecos non insolita: *Virgilii* Aen. II, 116. quis ignorat? *Sanguine placastis ventos et virgine caesa. Sanguine quaerendi reditus.* Quibus et *H. Stephanus* mecum sentiens, usus fuit Thes. T. III. p. 1401. Aliis ἔντομα et ἐντέμνειν de inferiis; quorsum Critici *Apollon. Rb.* I, 587. a *Porto* haud neglecti, respexerunt.

92. Ἐπὶ Λιβύης] Ἰθὺ ἐπὶ Λιβύης legitur in Herodoteis *Plutarchi* T. II. p. 857. B. Utrumvis scribi potuit, οἴχεσθαι φεύγοντα νηυσὶ ἐπὶ Λιβύης, vel ἰθὺ Λιβύης· hoc, quia Herodoteum est, sincerum arbitror; alterum natum ex interpretamento; licet ἐπὶ cum casu secundo magis etiam in motu frequentet *Herodotus*, quam alterum ἰθύ. VALCKEN.

6. Οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο, ἢ τρεῖς] Cultius hoc: alioqui et prius οὐκ subprimendum, fatente viro Celeb. Monuit etiam *Reiskius*. Ceterum hanc *Herodoti* disputationem examini *Ang. Maria Riccius* submisit, modesto et placido, *Diss.* XL. in *Homer.* p. 217. Tom. II. Est in omni eo genere, cum prisci scriptores in partes abeunt, libera arbitrandi optio, atque id, quod unicuique propius vero censetur, amplectendi. Habet *Herodotus* veterum haud paucos consentaneos, in his maxima ex parte, uti obiter monitum, *Euripidem*; neque illi adsensum *Libanius* negavit Declam. I. p. 189.; Secuti et alii fuerunt, ad testimonium a *Io. Alb. Fabricio* vocati in *Sexti Empirici* L. VII. adv. Mathem. p. 427. Plures *Homeri* amor et studium in diversa conpulit. Controversia ipsa in ambiguo haeret, incertis fulta coniecturis. De *Chrysostomo Dione* dico nihil: discrepat eius causa.

14. Καὶ πρεσβύτερος καὶ ἀνήρ] Exsulant haec e *Med.* et *Ask.*, quorum negligens silentium *Gronovio* persuasit, ut pro subpositiciis ferrentur. Mea multum dissidet sententia: namque luxa et hians erit oratio, ea si auferantur; vetant praeterea MSS., in quis *Passionei Cardinalis* codex, par *Mediceo*. Hectorem autem natu et virtute Alexandro fuisse priorem, qui *Homerum* novit, obliviscetur nunquam; neque latuit eruditissimo viro, cupide nimis, quod in mores abierat, Schedis *Florentinis* faventi.

22. Ὅκως παναλεθρίῃ] Deo minus indignam opinionem suam *Herodotus* oppositit sententiae *Poëtae* veterrimi, qui cecinerat τὰ Κύπρια ἔπη· quemque supra c. 117. *Homerum* esse negabat. Istius Poëtae Iupiter, ut Terram incolarum onere praegravatam levaret, ἐν πυκιναῖς πραπίδεσσιν Σύνθετο κουφίσαι ἀνθρώπων πυμβώτορα γαῖαν, Ῥιπίσας πολέμου μεγάλην ἔριν Ἰλιακοῖο· in *Schol.* ad *Hom.* Il. A, 5. Hanc et alibi sententiam sequutus est

rum iniuriarum magnas a diis etiam venire ultiones. Et hæc quidem, ut mihi videntur, dicta ſunt. Protei autem regnum dicebant ſuscepiſſe RHAMPSINITVM, qui monumenta reliquit antefores ad occaſum ſpectantes templi Vulcani; et e regione iſtarum ſtatuit duo ſimulacra quinum et vicenum cubitorum magnitudinis: quorum quod verſus aquilonem ſtat, AEgyptii AEſtatem vocant; quod verſus auſtrum, Hiemem: et quod quidem vocant AEſtatem, id adorant et placant; Hiemem vero quod vocant, vice verſa in eo conſulunt. Huic regi ingentem etiam pecuniarum vim fuiſſe, quam nemo regum, qui deinceps AEgyptum tenuerunt, ſuperare potuerit, ac ne proxime quidem accedere. Et quum in tuto eam pecuniam collocare vellet, ædificium exſtruxiſſe lapideum, cuius parietum unus in exteriorem ædium partem pertinebat; ſed ſtructorem inſidiantem hæc fuiſſe machinatum: unum e lapidibus ita ſtruxiſſe ut e pariete facile eximi a duobus viris, etiam ab uno poſſet; ædificio abſoluto, regem in eo pecuniam repoſuiſſe: interiecto tempore, ſtructorem illum, quum eſſet circa vitæ finem, vocaſſe ad ſe filios, nam duo huic erant, eisque narraſſe, ſe illis proſpicientem, ut copioſum victum haberent, aſtu uſum fuiſſe in ædificando regis theſauro; denique plane omnia illis expoſuiſſe, quæ pertinerent ad lapidem eximendum, etiam dediſſe menſuras eius ac dixiſſe, illos hæc obſervantes, regis pecuniarum quæſtores fore. Patre vita functo, haud in longum filios rem diſtuliſſe; noctu enim ad regiam accedentes, lapidem in ædificio inventum nullo negocio amoviſſe, multumque pecuniæ extuliſſe. Quum autem rex forte aperuiſſet ædificium, videretque vaſa

121

2

λόμενοι, καταφανὲς τοῦτο τοῖσι ἀνθρώποισι [a] ποιήσωσι, ὡς τῶν μεγάλων ἀδικημάτων μεγάλας εἰσὶ καὶ αἱ τιμωρίαι παρὰ τῶν θεῶν· καὶ ταῦτα μὲν, τῇ ἐμοὶ δοκέει, εἴρηται. Πρωτέος δὲ ἐκδέξασθαι τὴν βασιληίην Ῥαμψίνιτον ἔλεγον· ὃς μνημόσυνα ἐλίπετο τὰ προπύλαια, τὰ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένα τοῦ [b] Ἡφαιστείου· ἀντίους δὲ τῶν προπυλαίων ἔστησε ἀνδριάντας δύο, ἐόντας τὸ μέγαθος πέντε καὶ [c] εἴκοσι πήχεων· τῶν Αἰγύπτιοι τὸν μὲν πρὸς [d] βορέω ἑστεῶτα καλέουσι Θέρος· [e] τὸν δὲ πρὸς νότον, χειμῶνα· καὶ τὸν μὲν καλέουσι Θέρος, [f] τοῦτον μὲν προσκυνέουσί τε καὶ εὖ ποιέουσι· τὸν δὲ χειμῶνα καλεύμενον, τὰ ἔμπαλιν τούτων ἔρδουσι· πλοῦτον δὲ τοῦτο τῷ βασιλέϊ γενέσθαι ἀργύρου μέγαν, τὸν οὐδένα τῶν ὕστερον [g] ἐπιτραφέντων βασιλέων δύνασθαι ὑπερβαλέσθαι, οὐδ' ἐγγὺς ἐλθεῖν· βουλόμενον δὲ αὐτὸν ἐν ἀσφαληίῃ τὰ χρήματα θησαυρίζειν, [h] οἰκοδομέεσθαι οἴκημα λίθινον· τοῦ τοίχων ἕνα ἐς τὸ ἔξω μέρος τῆς οἰκίης ἔχειν. τὸν δὲ ἐργαζόμενον ἐπιβουλεύσαι, τάδε μηχανᾶσθαι· τῶν λίθων παρασκευάσασθαι ἕνα ἐξαίρετον εἶναι ἐκ τοῦ τοίχου ῥηϊδίως καὶ ὑπὸ δύο ἀνδρῶν καὶ ὑπ' ἑνός· ὡς δὲ [i] ἐπελελέσθη τὸ οἴκημα, τὸν μὲν βασιλῆα θησαυρίσαι τὰ χρήματα ἐν αὐτῷ· χρόνου δὲ περιιόντος, τὸν οἰκοδόμον περὶ τελευτὴν τοῦ βίου ἐόντα, ἀναπαλέσασθαι τοὺς παῖδας (εἶναι γὰρ αὐτῷ δύο) τούτοισι δὲ ἀπηγήσασθαι, ὡς ἐκείνων [k] προορέων, ὅκως βίον ἄφθονον ἔχωσι, τεχνάσαιτο οἰκοδομέων τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλῆος· σαφέως δ' αὐτοῖσι πάντα ἐξηγησάμενον τὰ περὶ [l] τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ λίθου, δοῦναι τὰ μέτρα αὐτοῦ, λέγοντα ὡς ταῦτα διαφυλάσσοντες, ταμίαι τοῦ βασιλῆος χρημάτων ἔσονται· καὶ τὸν μὲν τελευτῆσαι τὸν βίον, τοὺς δὲ παῖδας αὐτοῦ οὐκ ἐς [m] μακρὸν ἔργου ἔχεσθαι· [n] ἐπελθόντας δὲ ἐπὶ τὰ βασιλήια νυκτὸς, καὶ τὸν λίθον ἐπὶ τῷ οἰκοδομήματι εὑρόντας ῥηϊδίως μεταχειρίσασθαι, καὶ τῶν χρημάτων πολλὰ ἐξενείκασθαι· ὡς δὲ τυχεῖν τὸν βασιλῆα ἀνοίξαντα τὸ

133

a *M. Ask. Pasſ.* ora *Stepb. Arcb. V.*, ποιήσωνται vulgo. Mox ἐμοὶ ante δοκέει deſideratur in *V. Arcb.* *b* Ἡφαιείου *Ask.*, ſupra Ἡφαιηίου Edd. melius. Ῥαψίνιτον *Arcb. V.* regem vocant. *c* *V. Arcb.*, εἴκοσι vulgo. *d* *M. Ask. Pasſ. Arcb.*, in aliis βορέην. *e* *M. Ask. Pasſ.* ora *Stepb.*, vulgo θέρος, τοῦτον μὲν προσκυνέουσι καὶ εὖ ποιεῦσι, τὸν δὲ πρὸς νότον, χειμ. καλεύμενον. *f* Haec ſeptem non legunt *Arcb. V. Val.* *g* Ἔτι γραφέντων *Arcb. Vind. Paris. C.*, ἐπιγραφέντων *Ald.* et *Edd.* Vulgatum debetur *Rem. M. Ask. Pasſ.* *b* Οἰκονομέεσθαι *Arcb. Vind.* *i* Ἐτελέσθη *Arcb. Vind.* *k* Προορῶν *Pasſ. Ask. Arcb.*, male. *l* Exſcripsit *Euſtatb.* ad Hom. p. 119, 35. *m* *M. Pasſ. Ask. Rem.* margo *Stepb.*, μαχρὴν *Ald. V. Arcb.* parum refert, hoc an illud velis. *n* Ἐλθόντας *Arcb. V.*

est *Euripides* et in Helena v. 39, 40. Quae habet Euripidea ſimilis argumenti *Strabo* IV, p. 279. A. ſuſpicor e deperdito dramate repetita. *Euripidis* ſtudioſiſſimo *Chryſippo* Philoſopho non displicuit ista ratio, cuius e L. III. de Diis, verba quaedam exhibet *Plutarch.* T. II. p. 1049. B. Homines Iupiter iste tanti faciebat, quanti Appii illius caeci filia, quae, *Gellio* teste N. A. X, c. 6. *utinam, inquit, reviviſcat frater, aliamque claſſem in Siciliam ducat, atque istam multitudinem perditum eat, quae me male nunc miſeram convexavit.* VALCKEN.

30. Πέντε καὶ εἴκοσι πήχεων] Hoc malui, non ignarus poëtarum uſu, ſed metri ob leges, εἴκοσι celebrari. Recurret II, 130. 134. 175. invitis Codd. tabulis. At hoc perquam leve. Protei regis ſucceſſor *Diodoro Rempbis* I, 62. audit, *Rbamſes*, ſi *Marſbami* valeat opinio, *Tacito* Ann. II, 60. Verum quae de Rhamſe *Tacitus* et eius per Africam Aſiamque expeditionibus et ablatis inde manubiis, in Rampſinitum non quadrant, in *Seſoſtrim* optime, quem quoque in Ramſe latere, *H. Valeſius* et *Iac. Perizonius* Orig. AEgypt. C. XVII. p. 348. coniecerunt. Duo autem illa Rhampſiniti ſimulacra et ſcriptoris orationem *Gronov.* praeclare illuſtravit.

35. Τῶν ὕστερον ἐπιτραφέντων] Videlicet τὴν ἀρχὴν aut τὸ σκῆπτρον, ſicuti III, 142. Etſi autem egregii hoc in verbo MSS. ſint *Med. Ask.* et *Pasſ.*, maiore in laude forent, ſi ἐπιτραφθέντων obtuliſſent, quemadmodum I, 7. Adſolet enim *Noſter*, popularium ſuorum adſuetudine, in pasſivis hunc modulum, quamquam ſono asperiorem, praeferre. Lege *Euſtath.* in *Homer.* p. 519, 41.

41. Ἕνα ἐξαίρετον] Hinc corrigi fortaſſe poterit *Charax* apud *Schol. Ariſtoph.* ad Nub. v. 508. ubi *Agamedes et Trophonius in Elide* ταμιεῖον χρυσοῦ κατεσκεύασαν Αὐγείᾳ, ᾧ καταλείψαντες ἁρμὸν λίθου· ſcripſeratne ἐν ᾧ καταλείψαντες ἀνάρμοστον λίθον, νυκτὸς εἰσιόντες ἔκλεπτον τῶν χρημάτων; ut ἀνάρμοστον dixerit lapidem *non coagmentatum*, τὸν ἐξαίρετον ῥηϊδίως *Herodoti*, vel εὐεξαίρετον, in eadem historia *Pauſan.* IX, p. 785. ἐποίησαν ἐνταῦθα τῶν λίθων εἶναι ἕνα σφίσιν ἀφαιρεῖν κατὰ τὸ ἐκτός. Quae narrantur apud utrumque ſimillima ſunt in univerſum fabulae Herodoteae de theſauro Rhampſiniti; qui, *Diodoro* Ῥέμφις dictus, ob opes ſordide coacervatas οὐ βασιλεὺς ἀλλ' οἰκονόμος ἀγαθὸς audiebat? Ex *Herodoto* videntur a Graeculo quodam repetita atque in Agameden Trophoniumque translata, e quo ſua hauſerint *Charax* et *Pauſanias*. Hi nihil habent, quo paulo post τὰ μέτρα illuſtrentur: *inſtrumenta* filiis pater probabiliter dedit, quibus lapis ſic potuerit ceteris interponi, ut coagmentatus videretur; qualia dici potuerunt ἅρμοστρα. Quod ſcribit *Herod.* V. 26. πάγας — περὶ τὰ ἀγγήϊα — ζῆσαι, *Characis* Daedalus, qui in Elide degebat exul (αὐτόσε legerim pro ἔκτοσε) παγίδας ἔστησεν. *Pauſaniae* Hyrieus ἵστησιν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων πάγας. Furum alterum *Herod.* τῇ πάγῃ ſcribit ἐνέχεσθαι· Agameden *Pauſaniae* ὁ δεσμὸς κατεῖχε. *Characis* παγίσι περιπεσὼν Ἀγαμήδης ἀναιρεῖται. Clar. *Erneſti* reponit αἱρεῖται. Tandem ob eamdem, quam tradit *Herod.* rationem apud *Pauſaniam* et *Characem* furto proximus illaqueati fratris caput amputat. VALCKEN.

50. Δοῦναι τὰ μέτρα αὐτοῦ] In *Miſcell. Lipſiens.* Vol. VII. p. 640. convertuntur τὰ μέτρα in τὰ τεκμήρια ſive *indicia* et lapidis notas. Non arbitor, neceſſe fuiſſe. Callidus et furax ſenex exemtilis lapidis indolem, ſtumque liberis expoſuit, tum, ne errarent, quae eius menſura, et qui termini. Ita μέτρα βαλάσσης in Oraculo I, 47. et paſſim alia.

62. Πλ-

Cuius ærarium filii fabri compilant, quorum unus laqueo captus truncatur capite ab fratre. Sulpensum fratris cadaver et ab excubiis custodium astute furati rehgit et aufert.

τὸ οἴκημα, [a] θωϋμάσαι, ἰδόντα τῶν χρημάτων καταδεᾶ τὰ ἀγγήια· οὐκ ἔχειν δὲ ὅν τινα ἐπαιτιᾶται, τῶν τε σημάντρων ἐόντων σώων, καὶ τοῦ οἰκήματος [b] κεκλειμένου· ὡς δὲ αὐτῷ καὶ δὶς καὶ τρὶς ἀνοίξαντι, [c] ἀεὶ ἐλάσσω φαίνεσθαι τὰ χρήματα (τοὺς γὰρ κλέπτας οὐκ [d] ἀνιέναι κεραΐζοντας) ποιῆσαί μιν τάδε· πάγας προστάξαι ἐργάσασθαι, καὶ ταύτας περὶ τὰ ἀγγήια ἐν τοῖσι τὰ χρήματα ἐνῆν, [e] ἧσαι· τῶν δὲ φωρῶν ὥσπερ ἐν τῷ πρότου χρόνῳ ἐλθόντων, καὶ [f] ἐνδύντος τοῦ ἑτέρου αὐτῶν, ἐπεὶ πρὸς τὸ ἄγος προσῆλθε, ἰθέως τῇ πάγῃ ἐνέχεσθαι· ὡς δὲ γνῶναι αὐτὸν ἐν οἵῳ κακῷ ἦν, ἰθέως καλέειν τὸν ἀδελφεόν, καὶ δηλοῦν αὐτῷ τὰ παρεόντα, καὶ κελεύειν τὴν ταχίστην ἐσδύντα, [g] ἀποτάμνειν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν· ὅκως μὴ αὐτὸς ὀφθεὶς, καὶ γνωρισθεὶς ὃς εἴη, [h] προσαπολέσει καὶ ἐκεῖνον· τῷ δὲ δόξαι εὖ λέγειν, καὶ ποιῆσαί μιν πεισθέντα ταῦτα· καὶ καταρμόσαντα τὸν λίθον, ἀπιέναι ἐπ' οἴκου, [i] φέροντα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφεοῦ, ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο. ἐσελθόντα τὸν βασιλῆα ἐς τὸ οἴκημα, ἐκπεπλῆχθαι, ὁρέοντα τὸ σῶμα τοῦ φωρὸς ἐν τῇ πάγῃ ἄνευ τῆς κεφαλῆς ἐόν· τὸ δὲ οἴκημα, ἀσινὲς, καὶ οὔτε ἔσοδον, οὔτε ἔκδυσιν οὐδεμίην [k] ἔχον· ἀπορεύμενον δέ μιν, τάδε ποιῆσαι· τοῦ φωρὸς τὸν νέκυν καλὰ τοῦ τείχεος καλαχρεμάσαι· φυλάκους δὲ αὐτοῦ [l] καταστῆσαντα, ἐντείλασθαί σφισι, τὸν ἂν ἴδωνται ἀποκλαύσαντα, ἢ κατοικτισάμενον, συλλαβόντας ἄγειν πρὸς ἑωυτόν· ἀναχρεμαμένης δὲ τοῦ νέκυος, τὴν μητέρα δεινῶς φέρειν· λόγους δὲ πρὸς τὸν περιεόντα παῖδα ποιευμένην, προστάσσειν αὐτῷ, ὅτεῳ τρόπῳ δύναται [m] μηχανᾶσθαι, ὅκως τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφεοῦ
134 καταλύσας κομιεῖ· εἰ δὲ τούτων ἀμελήσει, διαπειλέειν [n] αὐτὴν, ὡς ἐλθοῦσα πρὸς τὸν βασιλῆα, μηνύσει αὐτὸν ἔχουσα τὰ χρήματα· ὡς δὲ χαλεπῶς [o] ἐλαμβάνετο ἡ μητὴρ τοῦ περιεόντος παιδὸς, καὶ πολλὰ πρὸς αὐτὴν λέγων οὐκ ἔπειθε, ἐπιλεχήσασθαι τοιάδε μιν· ὄνους καλασχευασάμενον, καὶ ἀσκοὺς πλήσαντα οἴνου, ἐπιθεῖναι ἐπὶ τῶν ὄνων, καὶ ἔπειτα ἐλαύνειν αὐτούς· ὡς δὲ κατὰ τοὺς Φυλάσσοντας ἦν [p] τὸν χρεμάμενον νέκυν, ἐπισπάσαντα τῶν ἀσκῶν δύο ἢ τρεῖς ποδεῶνας αὐτὸν λύειν [q] ἀπαμμένους· ὡς δὲ ἔρρεε ὁ οἶνος, τὴν κεφαλὴν μιν κόπτεσθαι μεγάλα βοῶντα, ὡς οὐκ ἔχοντα πρὸς ὁκοῖον τῶν ὄνων πρῶτον τράπηται· τοὺς δὲ Φυλάκους, ὡς ἰδεῖν πολὺν ῥέοντα τὸν οἶνον, συνδρέχειν

vasa pecuniarum imminuta, obstupuisse: nec habuisse quem insimularet, quum et signa salva et ædificium obseratum esset. Vbi autem iterum ac tertio aperienti minor assidue pecunia apparebat, (nam fures non desinebant diripere) hoc fecisse: laqueos fieri imperavisse, et eos circa vasa in quibus pecuniæ inerant collocasse: fures, quemadmodum superiori tempore, quum venissent, et alter eorum penetrans ad vas recta perrexisset, eum fuisse laqueo innexum; et ubi agnovit quo in malo esset, protinus fratrem vocasse, et præsentis conditionis suæ certiorem fecisse; iussisseque ut quam celerrime introgressus sibi caput abscinderet, ne ipse conspectus agnitusque quis esset, etiam illius vitam perderet. Qui quum visus esset probe dicere, fratrem ei obsequentem ita fecisse: et adaptato lapide domum abisse, fratris caput asportantem. Vbi dies illuxit, ingressum in ædificium regem expavisse, cernentem corpus furis in laqueo sine capite, et ædificium incorruptum, nullumque neque ingressum neque egressum habens. Ita quum hæreret, faciendum statuisse, ut furis cadaver e muro suspenderet: custodesque illic apposuisse, iussos ut siquem plorantem aut miserantem animadvertissent, eum apprehensum ad se ducerent. Suspenso cadavere matrem indigne tulisse, alloquutamque filium qui superarat, imperasse ut quacunque ratione machinari posset, corpus fratris resolveret asportaretque: id si negligeret, minatam se regem esse adituram ad eum deferendum, quod pecunias haberet. Adversus hanc quum filius multa verba faceret, nec persuaderet, quod illa eum graviter accipiebat, eum talem rem fuisse commentum: instructis asinis utres vino plenos imposuisse: et postquam agendo asinos iuxta custodes suspensi cadaveris fuit, attractis petiolis ipsum duobus tribusve utrium, solvisse pendentes, et quum vinum flueret, tum caput sibi cædentem, vehementer vociferatum esse, tanquam nescientem ad quem prius asinorum se converteret. Custodes quum multum vini fluere viderent, concurrisse

a Θωμάσαι *Arcb. V.* et mox ἀπαιτιᾶσθαι, tum σημαντόρων prior. *b M. Pasf.*, κεκλεισμένου *Arcb. V. Ask.*, vulgo κατακεκλεισμένου. *c* Ἀεὶ ἐλ. *Arcb. Paris. A. B.*, *Vind. Rem. Ald.*; imitatur *Pausanias* IX, 37. ἀεὶ desit sine caussa *M. Pasf. Ask. d* Glossa *Pasf.* ἐνδιδοῦναι. Respexit κερκίζειν *Eustath.* Hom. p. 364, 22. *e* Στῆναι *Arcb. Vind. f* Ἐσδύντος *Arcb.*, haud prave, qui mox ἰθέως cum *M. Pasf. Ask. Vind.*, vulgo εὐθέως. *g* Ἀποταμεῖν *Pasf. b* Προσαπολέσει *Arcb.* in aliis προσαπολεσῃ· tum κἀκεῖνον *Pasf. Ask.* Porro τῷ δὲ δόξαν *Arcb. i M. Ask. Pasf.* ora *Stepb.*, alii cum *Ald.* ἀπάγοντα. *k* Ἔχοντε πορευόμενον *Arcb.*, ἔχοντα πορευόμενον δέ μιν τάδε, τάδε ποι. *Vind. l* Καταστῆσαι, ἐντείλασθαί τέ σφι, τὸν *Arcb. Vind.* in *M.* ἐντ. σφισι, mox ἐπικλαύσαντα *Ask.* et marg. *Stepb.* Vide III, 14. *m* Μηχανήσασθαι et statim κομίσῃ *Arcb. V. n M. Pasf. Ask. V. Arcb.*, sed ἀπειλέειν posteriores duo: αὐτῷ *Edd. o Iidem* omnes, ἐπελαμβάνετο vulgo. *p* Ἴσον τὸν κεμαμ. sic *Arcb. V.*, et mox τὸν ἀσκὸν *prave. q Arcb. V. Ald. Paris. B. C. Rem.*, ἀφαμμ. *M. Ask.*, glossator *Pasf.* κρεμαμένους.

62. Πάγας προστάξαι ἐργάσασθαι] Simili in narratione *Pausanias* IX, 37. p. 784. ἴσηισιν οὖν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων — πάγας. Sic enim tono mutato oportebat, et bene *Kuhnius*. Ipsa vero illa de Agamede et Trophonio fabella adeo Herodoteis respondet, ut eius struendae ansam praebuisse videantur. Certe *Pausanias*, ut saepe adsuevit, *Nostri* dictionem expresit. Adde Schol. in *Comici* Nub. v. 508.

70. Ὅκως μὴ αὐτὸς —— προσαπολέσει] Hoc melius. Solet ὅκως et ὅπως ita instrui, quamquam correctoribus saepe aliud placuit, sicuti paullo inferius: et C. 120. Habet, quae hoc adfirmant, *Rich. Dawes* Miscell. p. 228. Mox τῷ δὲ δόξαν *Arcb.*, non inprobum. Inferius C. 148. δόξαν δέ σφι — et frequenter apud alios. *Euripides* Suppl. v. 129. ἰδίᾳ δοκῆσάν σοι τόδε. et *Heraclid.* v. 187.

78. Ἀπορεύμενον δέ μιν, τάδε ποιῆσαι] Errarunt librarii *Arcb.* et *Vind.*, *Vallamque* in praecipitia egerunt. Nam quod *Vind.* edit, id mihi hic fuisse olim ἀπορεύμενον δέ μιν τάδε, τάδε —— innuit: repetitum enim vocabulum, ut subprimeretur alterum, occasionem dare potuit. Sane Euripideum ἠπόρημαι τάδε, ab *Henr. Stephano* productum adsimile est. Vide eius Thes. T. III. p. 169.

88. Ὡς δὲ χαλεπῶς ἐλαμβάνετο] Tot scriptis obniti non sum ausus, tantoque minus quod λαμβάνεσθαι *reprehendendi* notionem haud reculet. Ut nihil tamen dissimulem, paene adcedo Abbati *Geinozio*, verba omnia ἡ μήτηρ τοῦ περισέντος παιδὸς ex glossa derivanti. Posuit paullo ante τὸν περιεόντα παῖδα. Cui bono haec iteratio? Turbatur praeterea insiticiis ordo et structura sermonis, filium spectantis: tum autem ὡς χαλεπῶς ἐλαμβάνετο passiva erit potestate, *cum acerbius acciperetur*. Verum omnibus contra euntibus membranis, haec tango magis, quam adsevero.

94. Ποδεῶνας αὐτὸν, λύειν ἀπαμμένους] Inprudenter Ionicam speciem ultimo detraxerunt *Med.* et *Pasf.* Vide I, 199. IV, 98., quae *Gronovii* tamen acumen flectere haud valuerunt. Ποδεῶνας ἀσκῶν *Valla* verterat *pedes*. Sunt hic et in oraculo, quod regi AEgeo quondam redditum traditur, utrium petioli sive prominulae partes: ὃ τοῦ ἀσκοῦ προέχει, Schol. in *Euripid.* Medeam v. 679. explicant. At haec occupavit eruditissimus *Paull. Leopardus* Emend. VII, 13.

5. Ἐπι-

risse cum vasis in viam: et id quod effusum esset lucrifacientes comportasse. Istum simulata iracundia omnibus maledixisse, aliquantoque post illis consolantibus, finxisse se mitigatum, et ab irascendo desisse. Tandem exegisse a via asinos atque reparavisse: et quum plura verba inter eos fierent, et quidam faceto dicto hominem lacessseret, ut risum eliceret, donasse illis unum ex utribus. Atque eos illic, ut erant, discumbentes, potare constituisse, prehensantes hominem ac iubentes ut secum ad compotandum maneret: atque istum obsequutum remansisse, et quum inter potandum comiter acciperetur, insuper donasse alium utrem. Ita se vino ingurgitantes custodes, admodum temulentos esse factos, somnoque oppressos, ibidem ubi potaverant obdormisse. Istum, ubi multum noctis erat, tunc corpus fratris dissolvisse, et custodum malas dextras in contumeliam derasisse, et asinos impositio cadavere domum versus agitasse, exequutumque imperia matris. Regem, ubi ei renunciatum est furis cadaver surreptum, acerbe tulisse: et quum vellet quoquomodo invenire quinam esset ista machinatus, hoc fecisse, quod apud me caret fide: filiam suam domi prostituisse, iussam omnes indifferenter excipere: sed priusquam coirent, adigere ad sibi dicendum quidnam in vita esset actum a se solertissimum ac sceleatissimum: et qui narraret quæ circa furem acta essent, eum comprehenderet, neque exire permitteret. Quum itaque filia patris imperia faceret, furem, quum audisset quamobrem ista fierent, ac vellet superare versutia regem, hoc egisse: recentis mortui amputatam ex humero manum sub pallio ferentem isse, atque ingressum ad filiam regis, quum interrogatus esset eadem quæ cæteri, enarrasse, hoc se sceleatissimum perpetrasse, quod fratris in the-

χειν ἐς τὴν ὁδὸν, ἀσγήϊα ἔχοντας, [a] καὶ τὸν ἐκκεχυμένον οἶνον συγκομίζειν, ἐν κέρδεϊ ποιευμένους· τὸν δὲ διαλοιδορέεσθαι πᾶσι, ὀργὴν προσποιεύμενον· παραμυθευμένων δὲ αὐτὸν τῶν Φυλάκων, χρόνῳ πρηΰνεσθαι προσποιέεσθαι, καὶ [b] ὑπίεσθαι τῆς ὀργῆς. τέλος δὲ, ἐξελάσαι αὐτὸν τοὺς ὄνους ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ καλασκευάζειν. ὡς δὲ λόγους τε πλείους ἐγγίνεσθαι, καί τινα καὶ σκῶψαί μιν, καὶ ἐς γέλωτα [c] προαγαγέσθαι, ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν ἕνα· τοὺς δὲ αὐτοῦ ὥσπερ εἶχον κατακλιθέντας πίνειν διανοέεσθαι, καὶ ἐκεῖνον παραλαμβάνειν, καὶ κελεύειν μετ' ἑωϋτῶν μείναντα συμπίνειν· τὸν δὲ πεισθῆναί τε [d] δὴ, καὶ καταμεῖναι· ὡς δέ μιν παρὰ τὴν πόσιν φιλοφρόνως ὑποδέζασθαι, ἐπιδοῦναι [e] αὐτοῖσι καὶ ἄλλον τῶν ἀσκῶν· δαψιλέϊ δὲ τῷ ποτῷ χρησαμένους τοὺς Φυλάκους, ὑπερμεθυσθῆναι· καὶ κρατηθέντας ὑπὸ τοῦ ὕπνου, αὐτοῦ ἐνθάπερ ἔπινον [f] καλακοιμηθῆναι· τὸν δὲ, ὡς πρόσω ἦν τῆς νυκτὸς, τό, τε σῶμα τοῦ ἀδελφεοῦ κατελύσαι, καὶ τῶν Φυλάκων ἐπὶ λύμῃ [g] πάντων ξυρῆσαι τὰς δεξιὰς [h] παρηΐδας· ἐπιθέντα δὲ τὸν νέκυν ἐπὶ τοὺς ὄνους, ἀπελαύνειν ἐπ' οἴκου, ἐπιτελέσαντα τῇ μητρὶ τὰ προσταχθέντα· τὸν δὲ βασιλέα, ὡς αὐτῷ [i] ἀπηγγέλθη τοῦ φωρὸς ὁ νέκυς ἐκκεκλεμμένος, δεινὰ ποιέειν· πάντως δὲ βυλόμενον εὑρεθῆναι ὅστις κοτὲ εἴη ὁ ταῦτα μηχανώμενος, ποιῆσαί μιν τάδε, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστά· [k] τὴν θυγατέρα τὴν ἑωϋτοῦ κατίσαι ἐπ' οἰκήματος, ἐντειλάμενον πάντας τε ὁμοίως προσδέχεσθαι· καὶ πρὶν συγγενέσθαι, ἀναγκάζειν λέγειν αὐτῇ ὅ, τι δὴ ἐν τῷ βίῳ ἐργασται αὐτῷ σοφώτατον καὶ ἀνοσιώτατον· ὃς δ' ἂν [l] ἀπηγήσηται τὰ περὶ τὸν φῶρα γεγενημένα, τοῦτον συλλαμβάνειν, καὶ μὴ ἀπιέναι ἔξω· ὡς δὲ τὴν παῖδα ποιέειν τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς προσταχθέντα, τὸν φῶρα πυθόμενον τὰ εἰνεκά ταῦτα ἐπρήσσετο, βυληθέντα πολυπροπίῃ τῇ βασιλῆος περιγενέσθαι, ποιέειν τάδε· νεκροῦ προσφάτου ἀπολαμόντα [m] ἐν τῷ ὤμῳ τὴν χεῖρα, ἰέναι αὐτὸν ἔχοντα αὐτὴν ὑπὸ τῷ ἱματίῳ· ἐσελθόντα δὲ [n] ὡς τῇ βασιλῆος τὴν θυγατέρα, καὶ εἰρωτώμενον τάπερ καὶ οἱ ἄλλοι, ἀπηγήσασθαι

[a] Copulam et οἶνον non legit *Arch.* [b] *Ask. Rem. Pasf. M.* ora *Stepb.*, in aliis ὑπίσχεσθαι· vid. *Gronovi* t Προσαγεῖν *Arch. V.*, προσαγαγέσθαι *Pasſion.* cum *Edd.*, προαγαγέσθαι *M. Ask.*, tum ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν ἕνα *Pasf. Ask. V. Arch.*, ἐπιδ. σφι τ. ἀσκ, ἕνα αὐτοῖσι *M. Ald. Edd.*, ſequor priores. *Plut.* de Malign. p. 866. C. haec traducit, neque advertit Interpres. [d] Δεῖ *V.*, cui et *Arch.* φιλοφρόνως abest. [e] *Pasf. Ask. Arch. V. Paris. B. C.* cum *Ald.*, αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν *M.*, vulgo καὶ ἄλλων τῶν ἀσκ. [f] Κοιμηθῆναι *Arch. V.*, qui mox κατακλύσαι perperam. [g] Deest *Vind.* [h] Παρηΐδας *Arch. V.*, ſtatim ἐπελαύνειν *Rem.* [i] Ἀπηγγέλη *iidem.* [k] Omnes τὴν, ſed τήνδε *M. Pasf. Ask.* [l] Ἀπηγήσεται *Arch.* [m] *Idem* et *V. Pasf. Ask.*, τ. χεῖρα ἐν τ. ὤμῳ *M.* et *Edd.* Πρόσφατον hinc explicat *Euſtath.* in Hom. p. 564, 10. [n] *M. Pasf. V. Arch. Ask.*, ἐς τοῦ *Ald. Paris. B. Rem.*

5. Ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν ἕνα] Bene memini ἀνάξιά σφεων αὐτῶν I, 73.; hic locus aliam seriem postulat. Προαγαγέσθαι in ea schedarum discordia potius habetur. *Pausanias* IX, 5. καθελθὼν δὲ ἐς διαφορὰν προήχθη. et C. 8. προήχθησάν ποτε ὑπὸ μέθης ἐς ὕβριν, saepeque alias. Iunge Vit. Homeri C. 21. Post pauca *Aldinum* καὶ ἐπιδ. αὐτοῖσι καὶ ἄλλον τῶν ἀσκῶν, satis utique protectum nunc, haud sprevi. Idem, *Aldum* tamen praetereuntes, viri doctissimi *Corn. de Pauw*, *Reiskius* et *Abreschius* coniectando divinarant.

15. Τῶν Φυλάκων ἐπὶ λύμῃ — ξυρῆσαι] Sic ἐπὶ λύμῃ, *contumeliae causa* III, 14. et *Sophocl.* Elect. v. 1201. Similem ignominiam legatis regis Davidis inposuit Ammonitarum regulus Chanun belloque occasionem dedit II. Samuel. 10, 4. Durat in hanc aetatem apud Arabes et Turcas contumeliosum poenae et iniuriae genus, quo aut barba vellitur aut ex parte raditur. De Arabibus testem fero *Abulpharaium* Hist. Dynast. IX. p. 186.; Turcarum consuetudines exponit *Ism. Bullialdus* ad Hist. Byz. *Ducae* C. 15.

22. Κατίσαι ἐπ' οἰκήματος] Hic et c. 126. errantem *Vallam* corrigit *L. Bos* Obs. Crit. c. II. vid. Anim. in *Ammon.* p. 177. Saepenumero peccarunt interpretes in hac voce, velut in Charmide *Platonis* T. II, p. 163. B. *Isaei* Or. V. p. 58, 15. ubi καθῆσο ἐν οἰκήματι et ἀπὸ τοῦ οἰκήματος ἀνίσασθαι redduntur ab interprete p. 457., *domi mansit*, et *e domo discesit*: in *Dionis Chrys.* Or. XL. p. 494. C. et Or. VII. p. 127. D. paulo ante facta mentio fuerat οἰκημάτων ῥυπαρῶν· ut μιαρῶν οἰκημάτων ap. *Athen.* V. p. 220. D. οἴκημα πορνικὸν dixit interpres *Ezech.* XVI, 24. In *Origene* c. *Celſ.* I, p. 50. scribendum puto, ἀπὸ οἰκήματος αὐτὸν μετήγαγεν, deleta voce nihili ἑτέρου, nata e στέγους vel τέγους, quam vocem adscripserant e L. III, p. 152. locum tentarunt, *Boherellus*, *Menag.* et *Davisius*: recentioribus τὸ οἴκημα passim τέγος dicitur vel στέγος· de puero cuias esset interrogatus *Diogenes*, acerbo lusu Τεγεάτης ἔφη: *Laërt.* VI, 61. VALCKEN.

22. Κατίσαι ἐπ' οἰκήματος] Ex *Vallae* Latinis *domi*: oportuerat *in lupanari*, ut C. 126, ubi par eiusdem lapsus, notatus a *Io. Taylor* ad Marm. Sandvicense p. 59. et pridem a *Th. Galeo*. Censui autem *Aldinum* atque aliorum τὴν sufficere, neque accessionis incremento ex *Med.* indigere.

30. Ἀποταμόντα ἐν τῷ ὤμῳ τὴν χεῖρα] Postulant hunc ordinem scripti *Codd.*; χεὶρ pro brachio ponitur, ab humero in extimos digitos porrecto, sicuti apud *Homerum* et brevi post. Amplius est, neque alienum tamen, de Scytharum crudelibus victimis τῶν — ἀνδρῶν τοὺς δεξιοὺς ὤμους πάντας ἀποταμόντες σὺν τῇσι χερσὶ ex L. IV, 62.

32. Ὡς τοῦ βασιλῆος τὴν θυγατέρα] Non recuso eam hic formulam, alibi fortasse. *Aristoph.* Plut. V. 242. ἦν δ' ὡς παραπλῆγ' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω· *Iosepb.* Antiq. XVIII, 8, 4. *Iudaei* εἰσίασιν ὡς τὸν Πετρώνιον· et *Alciphron.* I, 28. cum *Bergleri* obsservatis. Iam quod *Gronov.* ad II, 115. Ἐσελθόντα δὲ ἐς τοῦ βασ. τὴν θυγατέρα eo nomine proscribit, quod eo nihil magis obscoenum videatur: laudare non possum. Adeone sui oblitus *Polybii* fuit, qui XV, 24. εἰς τούτους εἰσῆλθε μετὰ τοῦ βασιλέως.

donec fit regius gener. Festum AEgyptium ob aleam Rhampsiniti et Cereris, et in eo ritus. Anima immortalis primum dicta ab AEgyptiis.

σθαι ὡς ἀνοσιώτατον μὲν εἴη ἐργασμένος, ὅτε τοῦ ἀδελφεοῦ ἐν τῷ θησαυρῷ τοῦ βασιλῆος ὑπὸ πάγης ἁλόντος ἀποτάμοι τὴν κεφαλήν· σοφώτατον δὲ, ὅτι τοὺς φυλάκους καταμεθύσας, [a] καταλύσει τοῦ ἀδελφεοῦ κρεμαμένου τὸν νέκυν· τὴν δὲ, ὡς ἤκουσε, ἅπτεσθαι αὐτοῦ· τὸν δὲ φῶρα ἐν τῷ σκότεϊ προτεῖναι αὐτῇ τοῦ νεκροῦ τὴν χεῖρα· τὴν δὲ, ἐπιλαβομένην ἔχειν, νομίζουσαν αὐτοῦ ἐκείνου τῆς χειρὸς ἀντέχεσθαι· τὸν δὲ φῶρα προέμενον [b] αὐτῇ, οἴχεσθαι διὰ θυρέων φεύγοντα· ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἐς τὸν βασιλέα [c] ἀνενείχθη, ἐκπεπλῆχθαι μὲν ἐπὶ τῇ πολυφροσύνῃ τε καὶ τόλμῃ τἀνθρώπου· τέλος δὲ, διαπέμποντα ἐς πάσας τὰς [d] πόλις, ἐπαγγέλλεσθαι ἄδειάν τε δώσειν καὶ μεγάλα ὑποδεκόμενον ἐλθόντι ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ· τὸν δὲ φῶρα, πιστεύσαντα, ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν· Ῥαμψίνιτον δὲ μεγάλως θωϋμάσαι, [e] καί οἱ τὴν θυγατέρα ταύτην συνοικίσαι, ὡς πλείστα ἐπισταμένῳ ἀνθρώπων. Αἰγυπτίους μὲν γὰρ τῶν ἄλλων προκεχρίσθαι, ἐκεῖνον δὲ, Αἰγυπτίων. Μετὰ δὲ ταῦτα, [f] ἔλεγον τοῦτον τὸν βασιλέα ζωὸν καταβῆναι κάτω ἐς τὸν οἱ Ἕλληνες Ἀΐδην νομίζουσι εἶναι, καὶ κεῖθι συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι· καὶ τὰ μὲν, νικᾶν αὐτὸν, τὰ δὲ, ἐσσοῦσθαι ὑπ' αὐτοῦ· καί μιν [h] πάλιν ἀπικέσθαι δῶρον ἔχοντα παρ' αὐτῆς χειρόμακτρον χρύσεον· ἀπὸ δὲ τῆς Ῥαμψινίτου καταβάσιος, ὡς πάλιν ἀπίκετο, ὁρτὴν δὴ ἄγειν Αἰγυπτίους ἔφασαν, τὴν καὶ ἐγὼ οἶδα ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐπιτελέοντας αὐτούς· [i] οὐ μέντοι εἴτε δι' ἄλλο τι, εἴτε διὰ ταῦτα ὁρτάζουσι, ἔχω λέγειν· Φάρος δὲ αὐτημερὸν [k] ἐξυφήναντες οἱ ἱρέες, κατ' ὧν ἔδησαν ἑνὸς αὐτῶν μίτρῃ τοὺς ὀφθαλμούς. ἀγαγόντες δέ [l] μιν ἔχοντα τὸ φάρος ἐς ὁδὸν φέρουσαν ἐς [m] ἱρὸν Δήμητρος, αὐτοὶ ἀπαλλάσσονται ὀπίσω· τὸν δ' ἱρέα τοῦτον καταδεδεμένον τοὺς ὀφθαλμούς, λέγουσι ὑπὸ δύο λύκων ἄγεσθαι ἐς τὸ ἱρὸν τῆς Δήμητρος, ἀπέχον τῆς [n] πόλιος εἴκοσι σταδίους· καὶ αὖτις ὀπίσω ἐκ τοῦ ἱροῦ ἀπάγειν μιν τοὺς λύκους ἐς τώυτὸ χωρίον. Τοῖσι μέν νυν ὑπ' Αἰγυπτίων λεγομένοισι χράσθω ὅτεῳ τὰ τοιαῦτα πιθανά ἐστι· ἐμοὶ δὲ παρὰ πάντα τὸν λόγον ὑπόκειται, [o] ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ' ἑκάστων ἀκοῇ γράφω. ἀρχηγετεύειν δὲ τῶν κάτω Αἰγύπτιοι λέγουσι [p] Δήμητρα καὶ Διόνυσον· πρῶτοι δὲ καὶ [q] τόνδε τὸν λόγον Αἰγύπτιοί [r] εἰσι οἱ εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι· τοῦ σώματος δὲ [s] καταφθίνοντος, ἐς ἄλλο

thesauro regis laqueo capti caput amputasset: solertissimum autem, quod custodibus ebriis factis cadaver fratris suspensi resolvisset. Illam, quum hæc audisset, manum in hunc iniecisse: eique furem in tenebris manum mortui porrexisse; quam mulier quum apprehendisset, manum se huius tenere rata, istum per fores se proripuisse, muliere deluſa. Post- 6
quam et hæc renunciata sunt regi, stuporem incussisse tum astutiam, tum audaciam hominis. Ad extremum, dimissis per omnes urbes nunciis, regem edixisse, non modo veniam sed etiam magna munera manere furem, si in conspectum ipsius veniret; ita furem, fide habita, ad eum venisse, eique Rhampsinitum, magna viri admiratione ductum, filiam suam collocasse, tanquam ex omnibus mortalibus plurima scienti: nam AEgyptios quidem ceteris, hunc autem AEgyptiis antecellere. Post hæc aiebant re- 122
gem hunc descendisse vivum sub terram, eo ubi Græci opinantur sedes infernas esse, et ibi cum Cerere alea ludere; et aliquando victorem, aliquando victum fuisse: et sursum iterum fuisse reversum, munus ab ea obtinentem mantile aureum. Quod tempus a Rhampsiniti descensu ad reditum, dicebant feriatum esse apud AEgyptios. Idque ego ad meam memoriam scio observatum. Sed utrum ob aliud quid, an ob ista ipsa ferientur AEgyptii, asseverare non possum. Sacerdotes autem pallium postquam uno illo die detexuerunt, uni ex suis oculos mitra alligant: quem gestantem pallium ubi in viam deduxerunt, quæ fert ad Cereris templum, ipsi retro discedunt. Hunc autem sacerdotem oculos obstrictos habentem aiunt a geminis lupis duci ad Cereris templum, quod ab urbe viginti stadia abest: et postea rursus ex templo in eundem locum a lupis reduci. Hæc quidem ab 123
AEgyptiis relata sic cuique placeant, prout credibilia videntur; mihi autem in omni sermone constitutum est ea scribere, quæ auditu ex singulis cognovi. Inferorum principatum tenere Cererem et Liberum AEgyptii aiunt. Hi denique primi extiterunt qui dicerent, animam hominis esse immortalem; sed exolescente corpore subinde in aliud animal, quod as-

a Καταλύσει *V. Arcb.*, et κρεμάμενον cum *Ald.* et *Paris. B.*; editum probant *M. Ask. Pasſ.* *b* Αὐτὴν *Arcb.* *c* Ἀνηνείχθαι *id.* et *Vind.* *d* Πόλιας *iidem.* *e* Οἱ καὶ *Vind. Arcb.*, tum hic Ῥαμψίνητον, et mox. *f* Exscripsit, neglecta Ionica specie, *Athen.* extr. L. IX. p. 410. E. *g* Schol. *Pasſionei* συνταυλίζειν, sive συνταβλ. et καὶ κεῖθι cum *Ask.* *h* Πάλιν ἄνω ἀπ. *Vall. Arcb. V.* *i* Οὐ μὲν εἴγε διὰ ταῦτα ἑορτ. *V. Arcb. Vall.*, οὐ μέντοι εἴγε διὰ ταῦτα ὁρτ. *Pasſion.* in *Med.* itidem, sed εἴτε, in cuius margine omissae voces: habet *Ald. Rem. Ask.* cum *Edd.* *k* Ἐξυφάναντες *V. Arcb.* *l* Omittit *Arcb. V.* *m* Etiam hoc. *n* *Vind. Arcb. Pasſ. Ask.* tum hic et duo priores εἴκοσι· alii πόλεως εἴκοσι. *o* Abest *V. Arcb.*, tum hic ἀκοῇ γράφειν et ὑπ' ἑκάστου. In *Vind.* ὑπὲρ ἑκάστων. *p* *M. Ask. Pasſ. V. Arcb.* ora *Steph.*, Δήμητραν *Edd.* *q* Τοῦτον τὸν *Arcb.* *r* *Vind. Ask. Pasſ. M.*, οἱ omittitur ab aliis. *s* Καταφθίναντος *Vind. Arcb.*

Apollodori II, 4, 3. de Perseo εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα, et S. *Lucae* Actor. XVI, 40. εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυδίαν de Paullo Apostolo et Sila? Lege adnotationes ad illa *Lucae* Cl. *Alberti.*

54. Τὰ μὲν νικᾶν αὐτήν] Haec et vicina, ingeniose tractata, in Iosephi Pharaonem accommodare tentat Iuvenis Eruditus *Dan. Szathmari*, in Dissertat. Franequerae nuper divulgata de Pharaonibus; alea cum Cerere ludere, eamque vincere vel ab illa vinci nihil aliud esse iudicans, *quam Cererem almam et fautricem, vel vicissim inimicam experiri.* VALCKEN.

55. Καί μιν πάλιν ἀπικέσθαι] Cum scripserit in praegressis τὸν βασιλῆα ζωὸν καταβῆναι ΚΑΤΩ, quidni recipimus ex *MSS.* πάλιν ΑΝΩ ἀπικέσθαι; Mihi, ne redeat, inpedimento *Athenaeus* est, vocem negligens: tacent etiam schedae aliae. Quae vero post nonnulla in *Codd.* οὐ μὲν εἴγε sive εἴτε, διὰ ταῦτα ὁρτ., mediis neglectis, specimen sunt aberrantium ob iteratas easdem voces librariorum, neque morari Virum Cl. debuerant.

63. Ἐς ἱρὸν Δήμητρος] Mox denuo τὸ ἱρὸν τῆς Δήμητρος, quod cupidum non retrahet, quo minus ex *Vind.* et *Arcb.* ἐς Δήμητρος recipiat. Specta laetitiam *Gronovii* ob *Medic.* ἐς Ἀμφιάρεω VIII, 134., et hoc Comici Thesmoph. v. 231, ἐς τὸ τῶν Σεμνῶν θεῶν. Alia sciens praetereo. Id ex *St. Bergleri* indicio obportunum est: in Darsania, Indiae urbe, mulieres stamen vestis in iugali extendere, detexere et desecare uno die: *Dionysius* in Basaricis, Ἐνθάδε πέπλα γυναῖκες — Αὐτῆμαρ κροκόωσιν, ἐφ' ἱστοπέδων τανύουσαι Αὐτῆμαρ δ' ἐτάμοντο, καὶ αὐτῆμαρ ἐφύσαντο· sic postrema, in *Steph.* Δαρσάνια manca, explevit *Falkenburgius* ad *Nonnum* eleganter: aliter *Salmasius* in *Capitolini* Pertinac. C. 8.

74. Ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι] Eodem AEgyptios honore *Clemens Alex.* mactat Strom. VII. p. 752. *Ciceronem* si audimus *Pherecydes Syrius primum dixit animos esse hominum sempiternos* Disput. Tusc. L. I, C. 16. quo de philosopho plane diversa, uti *Ciceroni* adscripsit *Davisius*, litteris *Tatianus* prodidit Orat. ad Graec. C. 41. Et nunc certe eius oratio illud praefert. Ego vero non dubito de transpositis amanuensium errore *Tatiani* verbis. Scripserat de Pythagora Εὔφορβος γε-

γενῆ-

asſidue naſcitur, immigrare. Atque ubi per omnia ſe circumtuliſſet, terreſtria, marina, volucria, rurſus in hominis corpus, quod gigneretur, introire; atque hunc ab ea circuitum fieri intra annorum tria millia. Hanc rationem ſunt e Græcis, qui uſurpaverint velut propriam ipſorum, alii prius, alii poſterius; 124 quorum ego nomina ſciens, non ſcribo. Ad Rhampſinitum usque regem aiebant in AEgypto viguiſſe ſane legum præſtantiam et præclare omni copia eam floruiſſe. Post hunc autem, qui in regno ſucceſſit, CHEOPEM in omnem pravitatem fuiſſe prolapſum. Omnibus namque eum templis obſeratis, primo AEgyptiis ne ſacrificarent interdixiſſe: deinde iuſſiſſe, ut ſibi laborarent omnes AEgyptii: aliis aſſignando, ut ex lapicidinis Arabici montis ſaxa exciderent, et ad Nilum traherent: aliis, ut transmiſſo navibus flumine, illa acciperent, et ad montem qui dicitur Libycus traherent. Faciebant autem opus hominum centum millia, ternis ſemper menſibus ſingula. Tempus autem, quo populus attritus fuit, fuiſſe decennale circa viam, per quam traxerunt ſaxa, quam ſtruxerunt; opus, ut mihi videtur, non multo minoris molitionis, quam ipſa pyramis. Cuius longitudo eſt quinque ſtadiorum, latitudo cubitorum quadraginta; altitudo, ubi altiſſima ipſa ſui eſt, triginta duo cubitorum, lapide polito et animalibus inſculptis. Illi decem annos fuiſſe inſumptos tum illis,

ἄλλο ζῶον αἰεὶ γινόμενον ἐσδύεται· ἐπεὰν δὲ περιέλθῃ 136
πάντα τὰ χερσαῖα καὶ τὰ θαλάσσια καὶ τὰ [a] πετεινά, αὖτις ἐς ἀνθρώπου σῶμα γινόμενον [b] ἐσδύνειν· τὴν περίπλυσιν δὲ αὐτῇ γίνεσθαι ἐν τρισχιλίοισι ἔτεσι· τούτῳ τῷ λόγῳ εἰσὶ οἱ Ἑλλήνων ἐχρήσαντο, οἱ μὲν, πρότερον, οἱ δὲ, [c] ὕστερον, ὡς ἰδίῳ ἑωυτῶν ἐόντι· τῶν ἐγὼ εἰδὼς τὰ οὐνόματα, οὐ γράφω. Μέχρι μέν νυν Ῥαμψινίτεω βασιλῆος εἶναι [d] σφι Αἰγύπτῳ πᾶσαν εὐνομίην ἔλεγον, καὶ εὐθηνέειν Αἴγυπτον μεγάλως· μετὰ δὲ τοῦτον, [e] βασιλεύσαντά σφεων Χέοπα, ἐς πᾶσαν κακότητα ἐλάσαι· [f] κατακληίσαντα γάρ μιν πάντα τὰ ἱρὰ, πρῶτα μέν σφεας ἐ θυσιέων ἀπέρξαι· μετὰ δὲ, ἐργάζεσθαι ἑωυτῷ κελεύειν πάντας Αἰγυπτίους· τοῖσι μὲν δὴ ἀποδεδέχθαι, ἐκ τῶν [h] λιθοτομιέων τῶν ὀρῶν τῷ Ἀραβίῳ οὔρεϊ, ἐκ τουτέων ἕλκειν λίθους μέχρι τοῦ Νείλου· διαπεραιωθέντας δὲ τὸν ποταμὸν πλοίοισι τοὺς λίθους ἑτέροισι ἔταξε ἐκδέχεσθαι, καὶ πρὸς τὸ Λιβυκὸν καλεύμενον ὄρος, πρὸς τοῦτο ἕλκειν· [i] ἐργάζοντο δὲ κατὰ δέκα μυριάδας ἀνθρώπων αἰεὶ τὴν τρίμηνον ἑκάστην· χρόνον δὲ [k] ἐγγενέσθαι τριβομένῳ τῷ λαῷ, δέκα μὲν ἔτεα τῆς ὁδοῦ [l] κατὰ τὴν εἵλκον τοὺς λίθους, τὴν ἐδείμαν, ἔργον ἐὸν οὐ πολλῷ τέῳ ἔλασσον τῆς πυραμίδος, ὡς ἐμοὶ [m] δοκέειν· τῆς μὲν γὰρ μῆκός [n] εἰσι πέντε στάδιοι· εὖρος δὲ, δέκα ὀργυιαί· ὕψος δὲ, τῇ ὑψηλοτάτη ἐστὶ αὐτὴ ἑωυτῆς, ὀκτὼ ὀργυιαί· λίθοι [o] τε ξεστοὶ καὶ ζώων ἐγγεγλυμμένων· ταύτῃ δὲ [p] δὴ τὰ δέκα ἔτεα γενέσθαι καὶ τῶν

a M. Ask. Pasſ. Arcb. V. margo *Stepb.*, vulgo πτηνά. *b* Ἐσδύνει *Pasſ. Ask.*, et γινομένῃ *Stepb.* ora. Statim περίκλυσιν *Ask.*, περιείλυσιν *Vind.*, περιείλησιν *Ald.* et *Edd.*, quod nunc est, venit ex *M. Pasſ. Arcb. Rem.*; Gloſſa *Pasſ.* ἔφοδον, περίκλυσιν. *c* Δεύτερον *Vind.* *d* Abest praepos. *V. Arcb.*, mox εὐθυνέειν *Ald.* *e* Βασιλεύοντα *Arcb. Vind.* *f* Κατακληϊσαντα *Ask. V.*, κατακλείσαντα *Arcb.* *g* Θυσιέων ἀπέρξαι *V. Arcb.*, fine medio τουτέων, quod in plerisque *Editis* et *Ald.* 1 mox ἐργάζεσθαι ἑωϋτοῦ *iidem.* *h* Λιθοτομέων *Pasſ.* *i* Εἰργ. *Arcb. V. Ask.* *k* Ἐπιγενέσθαι *Arcb. V. Paris. C.* mox τῷ ἄλλῳ *Pasſ. M. Paris. C. Ask.*, reliqui et recte τῷ λαῷ. *l* Solus *Ask.*, ceteri κατ' ἣν· tum εἵλκοντο τοὺς *Arcb.* εἵλκηντο *Vind.* *m* Δοκέει *Arcb.* *n* Εἰσὶ *Arcb. Pasſ. Ask. V.*, ſed hoc ordine in *Arcb. V.* τῆς γ. μῆκος μέν εἰσι· vulgo μῆκός ἐστι· tum ὀργυῖαι *iidem.*, tali tono. *o* Δὲ *Arcb. V.* *p* Deſit iisdem.

γενῆσθαί φησιν, τοῦ Φερεκύδεος δόγματος κληρονόμος ἐών· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τῆς ψυχῆς διαβάλλει τὴν ἀθανασίαν. Liquida res est ex C. 5., ubi Pythagorae Φερεκύδους ſive *Pherecydis* τὴν περὶ τὸ δόγμα κληρονομίαν contribuit, nusquam Ariſtoteli, ne quidem apud alios. Atque haec *Tatiani* cauſſa.

78. Τὴν περιήλυσιν δὲ αὐτῇ &c.] Optime MSS. et *Gronov.*; Περιείλησις *Edd.* exprimere apta eſt, nugas Iudaeorum recentioris aevi, plus quam poëticas, גלגול נשמות ſive *animarum rotationes* perque cavernas *volutationes* apud *Buxtorfium* Lex. Thalm. p. 439. et *Windetum* de Vita Funct. Statu Sect. v. p. 80.; quae nihil ad Graecos et AEgyptios, quod equidem ſciam. Notabilius *Ask.* περίκλυσιν praebebit ſpecimen, ſiquidem apud *Stobaeum* idem ſemet reperiſſe et περικύκλησιν eſſe poſſe, *Iſ. Voſſius* ad libri ſui marginem monuit. Non ſane κύκλησιν, ἀνακύκλησιν, κύκλον in animarum ista transmigratione ſpernebant. Mihi tamen *Stobaei* amatori et Herodoteorum veſtigatori, locus ille latet. De codicis *Ask.* ſcriba adſeverare poſſum, περιήλυσιν voluiſſe, ε et η ſaepius conmutante. Recte autem *Noſter* AEgyptiorum et Graecorum, eiusdem opinionis popularium, ſententiam explanavit, nuper ab amico et diſcipulo *Ger. Guil. ab Ooſten de Bruyn* V. Cl. Diſſert. de Philoſoph. Gentil. Doctrina Morali p. 104. egregie explicitam adſertamque. Id porro admonitione non eget, ex Graecis Pherecydem et Pythagoram a *Noſtro* ſpectari potiſſimum, architectos in ea gente μετεμψυχώσεως. Conf. *Nemeſium* de Nat. Homin. C. 3. p. 82. *Edit. Oxon.*

87. Πρῶτα μέν σφεας θυσιέων ἀπέρξαι] Quod olim legebatur θυσιέων τουτέων, merito displicuit. Cl. *Reiskius* πασέων ſuffecit, *Abreſchius* θυτέων. Ego ſchedis iubentibus induxi. Fortaſſe variatum in vocibus fuit, his θυσιέων, illis τουτέων, videlicet ἱρῶν, edentibus. Similes διττογραφίαι paſſim ſe produnt. Ceterum in regum ſucceſſione *Diodorus* 1, 63. in alia abit, et hunc Cheopem adpellat *Chemmin* ſive *Chembim.*

90. Τουτέων] Mendoſam fuiſſe ſuſpicor ſinceram vocis θυσιέων ſcriptionem; quae contextu debuerat expelli, altera recepta. Mycerinus postea dicitur c. 129. τά τε ἱρὰ ἀνοῖξαι, καὶ τὸν λεὼ — ἀνεῖναι πρὸς ἔργα τε καὶ θυσίας. VALCKEN.

98. Τῆς μὲν γὰρ μῆκός εἰσι &c.] Hoc verius arbitror: Superius C. 41. περίμετρος δὲ αὐτῆς εἰσι σχοῖνοι ἑννέα· et 1, 163. ἡ περίοδος οὐκ ὀλίγοι στάδιοί εἰσι. tum 1, 93. IV, 85. &c. Omnia autem haec viam, qua lapides clivum verſus trahebantur, ſignant. Bene memini, *Diodorum* aggeris eius veſtigia 1, 64. nulla agnoscere et *Io. Gravium* opinionis conſortem habere *Pyramidographi.* p. 119. ſed et hunc manifeſti erroris et negligentiae nuper culpam ſuſtinuiſſe, inpactam a *Fr. L. Norden* Itin. AEgypt. p. 95., de Pyramidibus multa ſolerter conmentato. At ea quaeſtio huc unice non pertinet.

2. Ταύτῃ δὲ δὴ τὰ δέκα ἔτεα γενέσθαι] *Aggeri* ſive *viae:* namque ad Pyramidem qui referunt, longe a vero deflectunt. Quae his apta et nexa ſunt, καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου — in *Laurentii* Latinis turbata mire ſunt: dederat, *Illic decem annos fuiſſe etiam conſumtos in ſubterraneis conclavibus in colle, ſupra quem Pyramides ſtant.* Sed purgari ista poterunt, modo cetera bene habeant. Rem paucis luſtremus: docetur extremo C. 126. multum temporis in caedendis lapidibus, multum in trahendis fuiſſe contritum: praeterea καὶ τὸ ὑπὸ γῆν ὄρυγμα ἐργάζοντο οὐκ ὀλίγον χρόνον, ſive *cavernas ſubterraneas haud exiguum temporis ſpatium abſtuliſſe.* Conſequens inde eſt, ut decem anni ſtruendo aggeri ſint inpenſi. Iam τὰ ἐπὶ τοῦ λόφου opera indicant, eius clivi ſolo et ſuperficiei admota, ut tantae molis Pyramides ſolidius fundarentur et haererent: ad hoc, τὰ ὑπὸ γῆν οἰκήματα cavernae ſive conclavia ſunt, deſtinata regis Cheopis conditorio C. 127. Quae quidem ſi veritati, uti mihi perſuadeo, reſpondeant, manca haec narratio et defecta videtur. Deest temporis intervallum, quod molitiones illae deſiderabant. Id vero ſine *MSS.* praeſidio quis finire auſit? Scriptor ipse his machinationibus οὐκ ὀλίγον χρόνον, conſtitutorum annorum forte ignarus, contribuit. Atque haec mihi ſatis ſunt liquida. Malo nunc, quid aliis in mentem venerit, interponere. *Corn. de Pauw* coniicit, καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου —— καὶ τῶν ὑπὸ γῆν οἰκημάτων, τὰς —— τοῦ N. ἐσαγὼν ΕΤΕΑ ΟΥΚ ΟΛΙΓΑ. Sic orationem belle decurrere, et genitivos καὶ τῶν ἐπὶ — καὶ τῶν ὑπὸ — conmode. uti ſuperius, δέκα μὲν ἔτεα τῆς ὁδοῦ, procedere. *Io. Iac. Reiskii* coniectura est: ταύτῃ δὲ δὴ τὰ δέκα ἔτεα γενέσθαι, χωρὶς τῆς ἀναβιβάσεως τῶν λίθων ἐπὶ

et pyramis. Impenſæ in eam factæ, quibus exhauſtus filiam proſtituit;

τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου, [a] ἐπ' οὗ ἑστᾶσι αἱ πυραμίδες, τῶν ὑπὸ γῆν οἰκημάτων, τὰς ἐποιέετο θήκας ἑωυτῷ ἐν νήσῳ, διώρυχα τοῦ Νείλου ἐσαγαγών. τῇ δὲ πυραμίδι αὐτῇ χρόνον γενέσθαι εἴκοσι ἔτεα ποιευμένη, τῆς ἐστι παντακῇ μέτωπον ἕκαστον ὀκτὼ πλέθρα, ἐούσης τετραγώνου, καὶ ὕψος ἴσον· λίθου δὲ ξεστοῦ τε καὶ ἀρμοσμένου ταμάλιστα· οὐδεὶς τῶν λίθων τριήκοντα ποδῶν [b] ἐλάσσων. Ἐποιήθη δὲ ὧδε αὕτη ἡ πυραμὶς ἀναβαθμῶν τρόπον, τὰς μετεξέτεροι κρώσσας, οἱ δὲ [c] βωμίδας ὀνομάζουσι· τοιαύτην τοπρῶτον ἐπεί τε ἐποίησαν αὐτὴν, ἤειρον τοὺς ἐπιλοίπους λίθους μηχανῇσι ξύλων βραχέων πεποιημένῃσι· [d] χαμάθεν μὲν ἐπὶ τὸν πρῶτον στοῖχον τῶν ἀναβαθμῶν ἀείροντες· ὅκως δὲ [e] ἀνίοι ὁ λίθος ἐπ' αὐτὸν, ἐς ἑτέρην μηχανὴν ἐτίθετο, ἑστεῶσαν ἐπὶ τοῦ πρώτου στοίχου· ἀπὸ [f] τούτου δὲ ἐπὶ τὸν δεύτερον εἵλκετο στοῖχον, ἐπ' ἄλλης μηχανῆς· ὅσοι γὰρ δὴ στοῖχοι ἦσαν τῶν ἀναβαθμῶν, τοσαῦται καὶ μηχαναὶ ἦσαν· εἴτε καὶ τὴν αὐτὴν μηχανὴν ἐοῦσαν μίην τε καὶ εὐβάστακτον μετεφόρεον ἐπὶ στοῖχον ἕκαστον, ὅκως τὸν λίθον ἐξέλοιεν· [h] λελέχθω ἡμῖν ἐπ' ἀμφότερα, κατάπερ λέγεται· ἐξεποιήθη δ' ὦν τὰ ἀνώτατα αὐτῆς πρῶτα· μετὰ δὲ, τὰ ἐπόμενα τούτων ἐξεποίευν· τελευταῖα δὲ, αὐτῆς τὰ [i] ἐπίγαια καὶ τὰ κατωτάτω ἐξεποίησαν· σισήμανται δὲ διὰ γραμμάτων Αἰγυπτίων ἐν τῇ πυραμίδι, ὅσα ἐς τε [k] συρμαίην καὶ κρόμμυα καὶ σκόροδα ἀνασιμώθη τοῖσι ἐργαζομένοισι· καὶ, ὡς ἐμὲ εὖ μεμνῆσθαι τὰ ὁ ἑρμηνέυς μοι, [l] ἐπιλεγόμενος τὰ γράμματα, ἔφη, ἑξακόσια καὶ χίλια τάλαντα ἀργυρίου τετελέσθαι· εἰ δ' ἔστι οὕτως ἔχοντα ταῦτα, κόσα εἰκὸς ἄλλα δεδαπανῆσθαι ἔστι ἐς τε σίδηρον, τῷ ἐργάζοντο, καὶ σιτία καὶ ἐσθῆτα τοῖσι ἐργαζομένοισι; ὀκότε χρόνον μὲν οἰκοδόμεον τὰ ἔργα τὸν εἰρημένον· ἄλλον δὲ, ὡς ἐγὼ δοκέω, ἐν τῷ τοὺς λίθους ἔταμνον, καὶ [m] ἄγον, καὶ τὸ ὑπὸ γῆν ὄρυγμα ἐργάζοντο, οὐκ ὀλίγον χρόνον. Ἐς τοῦτο δὲ ἐλθεῖν Χέοπα κακότητος, [n] ὥστε χρημάτων δεόμενον, τὴν θυγατέρα τὴν ἑωυτοῦ, κατίσαντα ἐπ' οἰκήματος, προστάξαι [o] πρήσσεσθαι ἀργύριον ὁκόσον δή τι· ἐπάγας δὴ τοῦτό γε ἔλεγον· τὴν δὲ, τά τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς ταχθέντα πρήσσεσθαι· ἰδίῃ δὲ καὶ αὐτὴν διαλ-

illis, quae in clivo, ſupra quem pyramides ſtant, et ſubterraneis ædibus, quas fecit ſibi repoſitoria in inſula, introducens Nili foſſam. Verum in ipsa pyramide hac facienda annos viginti abſumptos: cuius ſingulæ frontes, nam est formæ quadratæ pari altitudine, ſunt octingentorum pedum, ſaxo dolato accuratiſſimeque coagmentato, in quo nullum est minus triginta pedum. Fuit autem ſic extructa 125
hæc pyramis in ſpeciem graduum, quas quidam ſcalas, quidam arulas vocant. Posteaquam eam primo talem fecerant, attollebant reliquos lapides machinis factis e brevibus lignis ab humo in primum ordinem graduum levantes. Vbi ad hunc lapis aſcenderat, alteri machinæ imponebatur, quæ in ipso primo ordine ſtabat. Ab hoc deinde in alterum ordinem trahebatur, ſuper alteram machinam. Nam quot erant ordines graduum, totidem quoque machinæ erant, ſive etiam eandem machinam, quæ erat una et facilis ad ferendum, transferebant ad unumquemque ordinem, quoties ſaxum exemerant. Dictum esto a nobis in utrumque, ſicut dicitur. Effecta ſunt igitur ita prima eius quæque altiſſima: deinde ſequentia abſolverunt: noviſſima vero, quæ ſolo ſunt iuncta et infima, peregerunt. In ipsa pyramide per litteras AEgyptiacas ſignatum est, quantum in raphanum, cæpas, et allia erogatum ſit operantibus, et quod interpres earum litterarum, postquam legerat, ut probe reminiſcor, aiebat in ſumma mille et ſexcenta talenta pecuniæ esſe. Quod ſi ita ſe habet, quot alia credibile est fuiſſe conſumpta, vel in ferrum, quo operabantur, vel in cibos, vel in vestem operantium? quando per id quod dixi tempus opera extruebant; per aliud, ut ego opinor, lapides exciderunt atque vexerunt, et per aliud non exiguum effecerunt ſubterraneum cavum. Quin et eo flagitii venisſe 126
Cheopem, ut pecunia defectus, filiam ſuam in lupanari proſtituerit, imperans quantumcunque faceret quæſtum; non enim dicebant quantum: eamque cum patris iuſſa fecisſe, tum vero privatim de relinquendo monumento cogi-

137

a Ἐφ' οὗ *Arcb. V. Paſſ. Ask.*, contra Ionum morem; mox quoque πανταχῇ *Ask. V.* b Ἐλάσσω *Arcb. V.* Paullo ſuperius ἐούσης τραχώνου *Vind.* c Explicat *Heſychius* in Voc. d *M. Arcb. V. Ask. Paſſ.*, χαμόθεν *Ald.* &c. e Ἂν εἴη *V. Arcb.* f Τούτου δ' ἂν ἐπὶ *Arcb. Vind.* Mox ἧλκετο *M. Ask. Paſſ.*, cuius in margine εἵλκετο, quo modo *Ald. Arcb. V. Rem. Paris. B. C.*, et bene. g Καὶ μηχ., ſine articulo, qui non neceſſarius, *V. Arcb.*, αἱ μηχ. alii. h *M. Ask. Paſſ.*, λελέχθην ἡμῖν *Arcb. V.*, alii γὰρ interſerunt. i Ἐπίγεα *V. Arcb.* k Gloſſa *Paſſ.* uti *Med.*, εἶδος πλακοῦντος καθαρτικοῦ. l In eodem explicatur ἀναγινωσκόμενος. m Ἦγον *M. Arcb. V. Paſſ.*, ἄγον *Paris. B. Rem. Ald. Edd.*, ex Ionum more. Tum εἰργάζοντο mox *V. Arcb.* n Sic *Arcb. Paſſ. Vind. Ask.*, vulgo ὥστε τ. θυγ. τ. ἑωϋτοῦ, χρ. δεόμενον. o Πρήσασθαι *V. Arcb.*

τὸν λόφον — καὶ τῶν ὑπὸ γῆν —— *Ibi*, in via paranda, *conſumtos eſſe decem annos, absque opera lapides in illum clivum — attollendi, et absque ſtructuris ſubterraneis.* Equidem, ut adparuit, animi pendeo. In partes eundi ſi quae neceſſitas adſit, mallem minore molimine, πάρεξ καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου — καὶ τῶν ὑπὸ γῆν, et eam quidem in ſententiam, quae ſuperius poſita fuit. Statim τὰ ἐποιέετο θήκας Cl. *Pauw*, cui non adſtipulor.

3. Τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου] Sed ἐπὶ τοῦ λόφου ſtabant ipsae pyramides, in quarum maximam anni ſunt inſumpti viginti. Nullus etiam nexus apparet inter ista et τῶν ὑπὸ γῆν οἰκημάτων. Scribi potuit ab *Herodoto*: τῶν ὑπὸ τὸν λόφον, ἐπ' οὗ ἑστᾶσι αἱ πυραμίδες, οἰκημάτων· et ad ista, τῶν ὑπὸ τὸν λόφον, adiici, τῶν ὑπὸ γῆν· e ſequentibus, ubi de Chephrenis agens Pyramide c. 127. οὔτε, inquit, ὕπεσι οἰκήματα ὑπὸ γῆν, οὔτε ἐκ τοῦ Νείλου διώρυξ ἥκει ἐς αὐτήν. VALCKEN.

11. Τὰς μετεξέτεροι κρώσσας] *Aldus* et ſcripti *Codd.* hunc in modum: *Homero* et grammaticis κρόσσαι. Fuerintne ſcalae murales, in urbium expugnationibus muris adponi ſolitae, apud poëtam, magna rixa est. Vide *Heſychium* in Voc., *Tzetzen* ad *Lycophron.* v. 291. p. 38. et *Euſtath.* in *Iliad.* p. 903. Hic ſunt Pyramidum quaedam eminentiae, graduum formam repraeſentantes, ſive ἀναβαθμοὶ, quod *H. Stephani* non fugit ſollertiam Theſ. t. IV. p. 1300. Mox χαμάθεν iustisſimum est. *Moeris* χαμάθεν Ἀττικῶς, χαμόθεν Ἑλληνικῶς· ubi docte vir praeclarus, nuper tristi fato, florente aetate, raptus, *Io. Pierſonus* p. 409., *Plutarchi.* Quaeſt. Gr. p. 296. E. χαμαῖθεν ad eam etiam normam refingens.

23. Ἐξεποιήθη δ' ὦν τὰ ἀνώτατα αὐτῆς] Displicuerunt hoc ordine ſcripta *Corn. de Pauw*: maluit ἐξεποιήθη δ' ὧν τὰ ἐπίγαια, καὶ τὰ κατώτατα αὐτῆς πρῶτον· μετὰ —— non ſine errore. Ἐκποιηθῆναι *Noſtri* ſcriptoris ac aliorum conſuetudine perhibentur, quibus ornandis et abſolvendis ultima manus inponitur. Primum itaque Pyramidis ſuperiora, tum deſcendentes reliqua perpoliverunt. Antea I, 164. τὸ μὲν δὴ τεῖχος —— ἐξεποιήθη. et II, 175. V, 62. *Dio Caſſ.* de Statilio Tauro et eius amphitheatro LI. p. 527. καὶ ἐξεποίησε τοῖς ἑαυτοῦ τέλεσι. *Philoſtrat.* Heroic. XIX, 4. p. 732. καὶ ὅπλα ἐξεποίησε αὐτῷ.

27. Ὅσα ἔς τε συρμαίην] Supra C. 88. συρμαίη raphanorum ſuccus ad ventrem purgandum: hic *raphani* ſunt, *Plinio* Hiſt. N. XXXVI, 12. praeeunte. Vide ad *Diodori* I, 64., et *Herodotum* ab eo expreſſum cognoſces. Post nonnulla ἄγον reſtitui, ut I, 70. atque alias: interpunxi praeterea levius; nam ἄλλον δὲ adhaeret τῷ οὐκ ὀλίγον χρόνον artiſtimo nexu, ut quisque videt.

45. Ἐν

gitasſe; itaque ſingulos ad ſe intrantes orasſe, ut ſibi ad opera ſingulos lapides donarent. Ex his lapidibus aiebant extructam fuisſe pyramidem, quæ ſtat in medio trium, ante pyramidem magnam, cuius unumquodque latus centum et quinquaginta est pedum. Quinqua-
127 ginta annos regnasſe hunc Cheopem AEgyptii dicebant: eoque defuncto excepisſe regnum fratrem eius CHEPHRENEM: et hunc eodem alteri inſtituto uſum cum in aliis, tum vero in facienda pyramide, non tamen quæ ad menſuram fraternæ accederet; eas namque et nos ſumus dimenſi. Nam ſubterranea non ſubſunt conclavia, neque foſſa derivatur, in eam ex Nilo, quemadmodum in alteram, fluens; ſed extructo canali introrſum inſulam circumluit, in qua ſitum esſe ipsum Cheopem aiunt. Sed quum primam compagem ex AEthiopico lapide verſicolore ſtruxisſet, quadraginta pedes degresſus, alterius eandem magnitudinem, contiguam magnæ fabricæ. Stant autem ambæ ſuper eundem tumulum, centum fere pedes celſum. Porro quinquaginta ſex annos re-
128 gnasſe Chephrenem aiebant. Hi centum et ſex anni ſupputantur, quibus AEgyptii in omni pravitate verſati ſunt, et templa tanto tempore occluſa non licuit aperiri. Hos reges AEgyptii præ odio ne nominare quidem volunt, ſed eorum pyramidas vocant paſtoris Philitidis, qui ea tempeſtate pecudes per hæc
129 loca paſcebat. Post hunc regnasſe in AEgypto dicebant MYCERINVM Cheopis filium, eumque paterna peroſum facta, et templa reſerasſe, et populo ad ultimum calamitatis afflicto dediſse veniam eundi ad opera et ſacrificia: quinetiam ſuper omnes reges iuſtitiam ipsis exercuisſe. Quo nomine ex univerſis regibus hunc AEgyptii maxime prædicant, tum ob alia, quæ bene iudicabat, tum vero quod

διανοηθῆναι [a] μνημήϊον καταλιπέσθαι· καὶ τοῦ ἐσιόντος πρὸς αὐτὴν ἑκάστου δέεσθαι, ὅκως ἂν αὐτῇ ἕνα λίθον τοῖσι ἔργοισι δωρέοιτο· ἐκ τούτων δὲ τῶν λίθων ἔφασαν τὴν πυραμίδα οἰκοδομηθῆναι, τὴν δὲ μέσῳ τῶν τριῶν ἑστηκυῖαν, ἔμπροσθεν τῆς μεγάλης πυραμίδος· [b] τῆς ἐστι τὸ κῶλον ἕκαστον, ὅλου καὶ ἡμίσεος πλέθρου. Βασιλεῦσαι δὲ τὸν Χέοπα τοῦτον Αἰγύπτιοι [c] ἔλεγον πεντήκοντα ἔτεα· τελευτήσαντος δὲ τούτου, ἐκδέξασθαι τὴν βασιληΐην τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ [d] Χεφρῆνα· καὶ τοῦτον δὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ διαχρᾶσθαι τῷ ἑτέρῳ τά τε ἄλλα, καὶ πυραμίδα ποιῆσαι, ἐς μὲν τὰ ἐκείνου μέτρα οὐκ ἀνήκουσαν. ταῦτα γὰρ δὴ καὶ ἡμεῖς ἐμετρήσαμεν· οὔτε γὰρ ὑπέστι οἰκήματα ὑπὸ γῆν, οὔτε ἐκ τοῦ Νείλου διώρυξ ἥκει ἐς αὐτὴν, ὥσπερ [e] ἐς τὴν ἑτέρην, ῥέουσα· διοικοδομημένου δὲ αὐλῶνος ἔσω νῆσον περιῤῥέει, ἐν τῇ αὐτὸν λέγουσι κεῖσθαι Χέοπα. [f] ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰθιοπικοῦ ποικίλου, τεσσεράκοντα πόδας ὑποβὰς, τῆς ἑτέρης ταὐτὸ μέγαθος, ἐχομένην τῆς μεγάλης οἰκοδομῆς· ἑστᾶσι δὲ ἐπὶ λόφου τοῦ αὐτοῦ ἀμφότεραι, μάλιστα ἐς ἑκατὸν πόδας ὑψηλαί. βασιλεῦσαι δὲ ἔλεγον [g] Χεφρῆνα ἓξ καὶ πεντήκοντα ἔτεα. Ταῦτα ἓξ τε καὶ ἑκατὸν λογίζονται ἔτεα, ἐν τοῖσι Αἰγυπτίοισί τε πᾶσαν εἶναι κακότητα, καὶ τὰ ἱρὰ χρόνου τοσούτου [h] καλαχληϊσθέντα οὐκ ἀνοιχθῆναι. τούτους ὑπὸ μίσεος οὐ κάρτα θέλουσι Αἰγύπτιοι ὀνομάζειν, ἀλλὰ καὶ τὰς πυραμίδας καλέουσι ποιμένος [i] Φιλίτιος, ὡς τοῦτον τὸν χρόνον ἐνέμε [k] κτήνεα κατὰ ταῦτα τὰ χωρία. Μετὰ δὲ τοῦτον, βασιλεῦσαι Αἰγύπτου [l] Μυκερῖνον ἔλεγον, Χέοπος παῖδα· τῷ τὰ μὲν τοῦ πατρὸς ἔργα ἀπαδεῖν· τὸν δὲ τά τε ἱρὰ ἀνοῖξαι, καὶ τὸν [m] λαὸν τετραμμένον ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ, ἀνεῖναι πρὸς ἔργα τε καὶ θυσίας· δίκας δέ σφι πάντων βασιλέων δικαιοτάτας κρῖναι. καὶ τοῦτο μέν νυν τὸ ἔργον, ἀπάντων ὅσοι ἦδη βασιλέες ἐγένοντο Αἰγυπτίων, αἰνέσαι μάλιστα τοῦτον· τά τε ἄλλα

a *M. Ask. Paſ. V. Arcb.* ora *Steph.*, μνημόσυνον *Ald.* *b* *Rem. M. Ask. V. Paſ. Arcb.*, vulgo τῆς τό. Mox ὅλου καὶ *Arcb. V.* *c* *Arcb. V. M. Ask. Paſ.*, λέγουσι *Ald.* *d* Χεβρηῖνα *Arcb. V.* *e* Ἐς ἑτέρη *iidem*, et mox ἐλῶνος et in ſolo *Arcb.* περιῤῥέει, nam vulgo περιῤῥέειν. *f* Ὑποδμὰς *idem.* *g* Χεβρηῖνα *Arcb.*, Χεβριῆνα *Vind.* *b* Κατακληθ. *V.*, κατακλεισθέντα *Paſ. Arcb. Ask.*, ex *Med.* et *Ald.* vulgatum. Mox καταθέλουσι pro κάρτα θέλ. *V. Arcb.* *i* *M. Paſ. Arcb. Ask. Valla*, Φιλιώντιος *Vind.*, Φιλιτίωνος *Ald.* et *Paris. B.* Conf. *Gronov.* *k* Defit *Arcb. Vind.* *l* Reſpexit *Heſychius* in Μυκερῖνα. *m* *Arcb.* ora *Steph. Vind.*, λεὼ *M. Paſ. Ask.*, λαὸν *Ald. Edd.*, tum τετρυγμένον *Arcb.* qui et paullo ante ἐπάδειν loco ἀπαδ.

45. Ἐν τοῖσι ἔργοισι] Suſpicor ἐν male repetitum e ſyllaba praecedenti, ſcribendumque: ὅκως ἂν αὐτῇ ἕνα λίθον τοῖσι ἔργοισι δωρέοιτο, pro εἰς τὰ ἔργα· quomodo loquitur etiam alibi: nam neminem futurum puto, qui ἔργα nobis e quaeſtu mulieris voluerit interpretari: ταλαιπωρεῖν ἐν τοῖς ἔργοις eximie dicuntur, qui in pyramidibus exercebantur fabricandis. VALCKEN.

51. Χεφρῆνα] *Diodoro* Κεφρήν· addit aliorum ſententia non fratrem, ſed filium fuisſe, nomine Χαβρῦϊν, ſive ut MSS. Χαβρύην, Χαβρευείν. Quae mihi ſcriptionis discrepantia non longe ab *Arcb.* et *Vind.* recedens, digna animadverſione est. Utra verior et melior ſit, dicere non poſſum, ut nec *Perizonius* valuit Origin. AEgypt. C. 14. p. 270.

56. Ὥσπερ ἐς τὴν ἑτέρην, ῥέουσα &c.] His ſanitas non conſtat. Id conſtat, canalem deſcribi, per quem Nili aqua, interiores pyramidis magnae ſive Cheopis cavernas influens, inſulam, in qua regis eius ſepulcrum, circumluebat ambituque ſuo efficiebat. Redibit fortasſe ſuus verbis color, ſi punctione adhibita ac molli auxilio corrigatur, ῥέουσα δι' οἰκοδομημένου αὐλῶνος ἔσω νῆσον περιῤῥέει, *fluens per ſtructum canalem introrſum inſulam circumfluit*, cui favet emendationi *Arcb.* et *Valla*, et C. 29. ἐν τῷ νῆσον περιῤῥέει ὁ Νεῖλος. Stat et hac a parte *Reiskius*. Alio uſus est remedio *Pavius*, qui quidem ῥέουσα διοικοδομημένου δι' αὐλῶνος, νῆσον περιῤῥέειν· ut poſterius finem indicet, in quem canalis erat ſtructus et aqua ſub Pyramidem deducta: ſi quis malit tamen δι' οἰκοδομημένου αὐλ., huic obniti detrectat. Ego in ſupra depoſitis adquieſco.

59. Τεσσεράκοντα πόδας ὑποβὰς, τῆς ἑτέρης &c.] Participia ὑποδείμας et ὑποβὰς carent ſuo verbo, quod quidem aderit, ubi οἰκοδόμησε formabitur ex οἰκοδομῆς cum *H. Stephano*: haerebit tamen labes quaedam et macula in τῆς ἑτέρης τοὔτο μέγαθος· namque haec Chephrenis Pyramis haud aequabat magnitudinem alterius ſive Cheopis, quod ſupra ſcripsit clariſſime. Elui mihi menda poſse videbatur olim, hoc modo: τεσσερ. πόδας ὑποβὰς τῆς ἑτέρης τὸ μέγαθος, ἐχομένην —— οἰκοδόμησε, XL *pedes infra alterius magnitudinem degreſſus, contiguam magnae* Pyramidi *exſtruxit*. Nunc in dictionis genere adhaereo, vereorque, ut a lacuna locus ſit immunis. *Reiskius* mihi de omiſſione concors, τῆς ἑτέρης κατὰ τὸ μέγαθος *ratione magnitudinis minorem altera faciens*, malebat: *Corn. de Pauw* τεσσερ. π. ὑποβᾶσαν τὴν ἑτέρην, τοῦτο μέγαθος, ἐχομένην —— οἰκοδόμησε, *Pyramidem alteram, quadraginta pedibus depreſſiorem, ista magnitudine, exſtruxit &c.* τοῦτο μέγαθος locutionem esſe, genium *Herodoti* ex asſe reſpirantem. Ego vero dubito, nec perſequor cetera.

72. Καὶ τὸν λεὼν τετρυμένον] Scripſit L. 1, 22. καὶ τὸν λεὼν τετρύσθαι ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ, et hic cur improbemus? Produxit *Mattaire* ex *Dionyſii* Ant. Rom. 1. p. 75, 16. τὸν λεὼ, quo de ibi *Sylburgius*. Τετρυγμένον *Arcb.* originem habet ex τρύχω, nec altero, etsi *G. Corinthus*, in quo vitioſe τετρυγημένον, idem legerit, praeſtantius est. In *Polybio* τετρυμμένον saepius, ſed contra *Codd.*, uti *Boecleri* excerpta oſtendunt. *Appianus* ſimili pasſim in luto haeret, quem ad modum et alii. Diverſa poëtarum conſuetudo, metri legibus parens, hinc τετρυμένα γούνατα *Apoll. Rb.* 1, 1174. An vero τετριμμένη κυοφορίαις *mulier* in Oeconomicis *Hieroclis* ap. *Stobaeum* Serm. LXXXIII. p. 491. fuerit τετρυμένη disputari poterit; certe τετριμμένος τε ἐν κυνηγεσίοις καὶ πολέμοις in Excerpt. *Nic. Damaſceni* p. 425. ab omni innovandi periculo liber manet.

Cuius filiæ ſepulchrum ſingulare, et ideo fabulosum; Cerimoniæ circa bovem.

[a] ἄλλα γάρ μιν κρίνειν εὖ, καὶ δὴ καὶ τῷ ἐπιμεμφομένῳ ἐκ τῆς δίκης παρ' ἑωυτῦ διδόντα ἄλλα, ἀποκιμπλάναι αὐτῦ τὸν θυμόν. ἐόντι δὲ ἠπίῳ τῷ Μυκερίνῳ κατὰ τὸς πολίητας, καὶ ταῦτα ἐπιηδεύοντι, πρῶτον κακῶν ἄρξαι τὴν θυγατέρα ἀποθανεῦσαν αὐτῦ, τὴν μοῦνόν οἱ εἶναι ἐν τοῖσι [b] οἰκίοισι τέκνον· τὸν δὲ, ὑπεραλγήσαντά τε τῷ περιπεπλώκεε πρήγματι, καὶ βυλόμενον περισσότερόν τι τ ἄλλων θάψαι τὴν θυγατέρα, ποιήσασθαι [c] βῦν ξυλίνην κοίλην, καὶ ἔπειτα καταχρυσώσαντά μιν ταύτην, ἔσω ἐν αὐτῇ θάψαι [d] ταύτην δὴ τὴν ἀποθανεῦσαν θυγατέρα. Αὕτη ὦν ἡ βῦς γῇ οὐκ ἐκρύφθη, ἀλλ' ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν φανερὴ ἐν Σάι μὲν [e] πόλι ἐῦσα, κειμένη δὲ ἐν τοῖσι βασιληίοισι, ἐν οἰκήματι ἠσκημένῳ· [f] θυμιήματα δὲ παρ' αὐτῇ παντοῖα καταγίζυσι ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην· νύκτα δὲ ἑκάστην πάννυχος λύχνος παρακαίεται· ἀγχῦ δὲ τῆς βοὸς ταύτης ἐν ἄλλῳ οἰκήματι εἰκόνες τῶν παλλακέων ἕστασι τῶν Μυκερίνου, ὡς ἔλεγον οἱ ἐν Σάι πόλι ἱρέες· ἑστᾶσι μὲν γὰρ ξύλινοι κολοσσοὶ, ἐῦσαι ἀριθμὸν ὡς εἴκοσι μάλιστά κη, γυμναὶ [h] ἐργασμέναι· αἵ τινες μέντοι εἰσὶ, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, πλὴν ἢ τὰ λεγόμενα. [i] Οἱ δέ τινες λέγυσι περὶ τ βοὸς ταύτης, καὶ τ κολοσσῶν, τόνδε τὸν λόγον. ὡς Μυκερῖνος ἠράσθη τ ἑωυτῦ θυγατρὸς, καὶ ἔπειτα ἐμίγη [k] οἱ ἀεκυσίῃ· μετὰ δὲ, λέγυσι ὡς ἡ παῖς ἀπήγξατο ὑπὸ ἄχεος· ὁ δέ μιν ἔθαψε ἐν τῇ βοΐ ταύτῃ· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς τ ἀμφιπόλων τ προδυσέων τὴν θυγατέρα τῷ πατρὶ ἀπέταμε τὰς χεῖρας· καὶ νῦν τὰς εἰκόνας αὐτέων εἶναι πεπονθυίας [l] τὰ περ αἱ ζωαὶ ἔπαθον· ταῦτα δὴ [m] λέγυσι Φλυηρέοντες, ὡς ἐγὼ δοκέω, τά τε ἄλλα, καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὰς χεῖρας τῶν κολοσσῶν· ταῦτα γὰρ ὦν καὶ ἡμεῖς ὁρέομεν, ὅτι ὑπὸ χρόνυ τὰς χεῖρας ἀποβεβλήκασι, αἳ ἐν ποσὶ αὐτέων [n] ἐφαίνοντο ἐῦσαι [o] ἔτι καὶ ἐς ἐμέ· Ἡ δὲ βῦς τὰ μὲν ἄλλα κατακέκρυπται φοινικέῳ εἵματι· τὸν αὐχένα δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν φαίνει κεχρυσωμένα παχέϊ κάρτα χρυσῷ· μεταξὺ δὲ τῶν κεράων, ὁ τῇ· ἡλίυ κύκλος μεμιμημένος ἔπεστι χρύσεος· ἕστι δὲ ἡ βῦς οὐκ ὀρθὴ, ἀλλ' ἐν [q] γυνάσι κειμένη· μέγαθος δὲ ὅσσπερ μεγάλη βῦς ζωή· ἐκφέρεται δὲ ἐκ τῆ οἰκήματος ἀνὰ πάντα τὰ ἔτεα· ἐπεὰν τύπτωνται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν οὐκ ὀνομαζόμενον θεὸν ὑπ' ἐμεῦ ἐπὶ τοιύτῳ πρήγματι, τότε ὦν καὶ τὴν βῆν ἐκφέρυσι ἐς τὸ φῶς· φασὶ [r] γὰρ δὴ αὐτὴν δεηθῆναι τῆ πατρὸς Μυκερίνυ ἀποθνήσκυσαν, ὡς τῷ ἐνιαυτῷ ἅπαξ μιν τὸν ἥλιον κατιδεῖν· Μετὰ δὲ τῆς θυγατρὸς τὸ πάθος, δεύτερα τύτῳ τῷ βασιλέϊ τάδε

quòd conquerenti de ipsius ſententia, de ſuo donans indignationi hominis ſatisfecerit. Quum autem eſſet in cives clemens Mycerinus, atque ita ageret, principium ei malorum contigiſſe obitum filiæ, quæ domi unica ſuboles erat. Qua clade ſupra modùm quum doleret, velletque filiam excellentiori aliquo genere ſepelire quam ceteri, fecisſe ligneam bovem cavam, quam quum inaurasſet, in ea filiam istam defunctam ſepelisſe. Neque humo bos hæc condita est, ſed ad meam usque memoriam erat conſpicua, in urbe Sai, in regia, in conclavi exornato posita. Cui ſingulis diebus omnigenæ odores adolentur; noctibus autem ſingulis pernox inœnſa lucerna aſtat. In altero conclavi prope illam bovem imagines ſtant concubinarum Mycerini, ut in urbe Sai ſacerdotes aiebant. Stant enim coloſſi lignei, numero circiter viginti, nudi facti: qui quarum ſint mulierum, non posſum dicere, præterquam quæ narrantur. Sunt qui de hac bove et coloſſis hæc referant: Mycerinum amore filiæ ſuæ captum, vim ei invitæ intuliſſe; deinde illam quum præ mœrore ſe ſtrangulaviſſet, patrem in hac bove ſepeliſſe: matrem autem manus miniſtrarum, quæ filiam patri prodidiſſent, præcidiſſe: et nunc earum hæc ſimulacra paſſa eſſe id malum quod vivæ ſuſtinuerant. Hæc, ut ego opinor, dicunt nugantes, ut alia, ita et de manibus coloſſorum: quippe quas ipsi videbamus temporis diuturnitate delapſas, quæ, ad me usque, ad pedes eorum ſtratæ viſebantur. Bos quoque cum ceterum corpus operta est purpureo pallio, tum vero cervicem et caput craſſo admodum inducta auro: et inter media cornua ſolis circulus ad ſimilitudinem factus adest aureus. Neque erecta est bos, ſed ingeniculata, magnitudine quanta est grandis vacca viva. Effertur autem e conclavi quotannis. Quando AEgyptii ſemet verberant propter deum quendam, in tali negocio non mihi nominandum, tunc et bovem in lucem proferunt. Aiunt enim eam morientem orasſe patrem Mycerinum, ut quotannis ſemel ſol eam intueretur. Huic regi, post calamitatem filiæ, istud ſecundum accidiſſe: ex urbe Buto

a Ἄλλα γάρ μιν *Paſſ. V. Arcb. Ask.*, quod ſequor: vulgo γάρ μιν ἀλλ. b *Arcb. Paſſ. V. Ask.*, alii cum *M.* οἰκηΐοισι, male: vide ad 1, 109. tum τὸ μοῦνον εἶναι *Vind. Arcb.* c Omittit *Arcb. Vind.* d *M. Ask. Paſſ. V. Arcb.*, θάψαι τὴν *Edd.* cum *Aldo.* e *Ask.* et *Vind.* in aliis πόλεϊ. Paullo ante ἀλλὰ καὶ, fine ἔτι *V. Arcb.* f Θυμιάματα et παρ' αὐτὴν *iidem.* g Τοῦ *Arcb.*, tum πόλι *V. Ask.*, alii πόλεϊ. Mox κολοσσοὶ explicantur ἀγάλματα a glosſatore *Paſſ.* h *M. V. Arcb. Paſſ. Ask.* ora *Steph.*, in *Edd.* κείμεναι. Superius εἴκοσι *V. Ask. Arcb.*, ἐείκοσι *Ald. M. &c.* i Εἰ δὲ *Arcb. V.*, et mox ἐράσθη *Vind.*, non male. k Οἷα ἐκ:ύσῃ *Arcb.* l *Paſſ. Ask. V. Arcb.*, ab aliis αἱ abest. m Λέγοντες φλυηρέουσι *Arcb.* n Φαίνοντο ſine augmento *V.*, φαίνονται *Arcb.* o *V. Arcb. M. Ask. Paſſ.* margo *Steph.*, ἔτι ἐς ἐμέ *Edd.* cum *Aldo.* p Ἱμάντι *Arcb.* ἵματι *V.*, mox φχίνει defit *Arcb. Vind.*, qui ἐνικεχρυσωμένα, ἐγκεχρ. *Arcb.* q Γόνασι *Paſſ. Ask.*, mox ζωὴ explicatur gloſſ. *Paſſ.* Σῶσα· tum πάντα ἔτεα *id.* et *Arcb.* r *V. Arcb.*, δὴ defit aliis.

77. Τῷ ἐπιμεμφομένῳ ἐκ τῆς δίκης] *Ob latam ſententiam*, vel *post iudicium.* Adſcripserat *Abreſcbius* ὡς δὲ ἐκ τῆς θυσίης ἐγένετο L. 1, 50., nonnihil discrepans. *Diodorus* Mycerinum 1, 64. ſolitum ait κατὰ χρηματισμοὺς *in iure dicundo* magnam vim pecuniae inſumere, διδόντα δωρεὰς τῶν ἐπιεικῶν τοῖς δοκοῦσιν ἐν ταῖς κρίσεσι μὴ κατὰ τρόπον ἀπαλλάττειν, *Herodoti* ſermonem commentans.

89. Ἐν οἰκήματι ἠσκημένῳ] Recurrit πασὰς ἠσκημένη σύλοισι II, 169., et Παρίῳ λίθῳ ἠσκημένα III, 57. *Abydenus* ap. *Euſeb.* Praepar. Eu. IX, 41. τά τε βασιλήϊα δένδροις ἤσκησε. Quae ornandi vim verbo inſinuant, ſicuti et Cl. *Reitzio* obſervata ad *Luciani* Deam Syr. C. 31. Vide nunc hoc *Philonis* Iud. de ſuae gentis pontifice Leg. Cai. p. 1033. D. ὁπότε ἀσκηθείη τῇ ἱερᾷ στολῇ, et mirare conſilium *Th. Mangey*, ἐνσκευασθείη reponentis. Idem tamen Iudaeus p. 1003. B. de inſano Imp. Caio ὁπότε ἀσκοῖτο εἰς Διοσκούρυς et καὶ νεβρίσιν εἰς Διόνυσον ἠσκεῖτο· ubi cautior vir doctus et merito. *Aeſchylus* Perſ. v. 182. ἡ μὲν πέπλοισι Περσικοῖς ἠσκημένη. Sed deſino.

99. Ὡς ἡ παῖς ἀπήγξατο ὑπὸ ἄχεος] Obtinuerunt haec locum in famoſa noſtrae aetatis lite περὶ τοῦ ἀπάγχεσθαι. *Iac. Gronovius* illis aciem inſtruxit in Defenſione Exercitat. de Pernicie Iudae p. 62., contra acriter venit *Iac. Perizonius* Diſſ. de Morte Iudae C. 9. p. 74. Amavi utrumque V. Cl. ob eximias ingenii et eruditionis dotes, rixa ipsa, etiamnum iuveni, viſa fuit modum excesſisſe. *Gronovium* laudo, eius hic iteratione abſtinentem.

14. Ἐπεὰν τύπτωνται οἱ Αἰγύπτιοι] Fortasſe Oſiris est. *Plutarchus* Iſ. et Oſir. C. 39. καὶ βοῦν διάχρυσον ἱματίῳ μέλανι περιβάλλοντες ἐπὶ πένθει τοῦ θεοῦ δεικνύουσι —— ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐξῆς· differunt ea in paucis, nec tamen aliena videntur. Convenit optime tabula, bovem hanc repraeſentans, a *Io. Pricaeo* ad *Apuleii* Apolog. p. 148. primum publicata, et Herodoteis bono conſilio, ut ſpectaculo foret, a *Gronovio* adpoſita.

22. Πέμψαι

ἔνδον πατρικὴν
ϛοργὴν φέρω

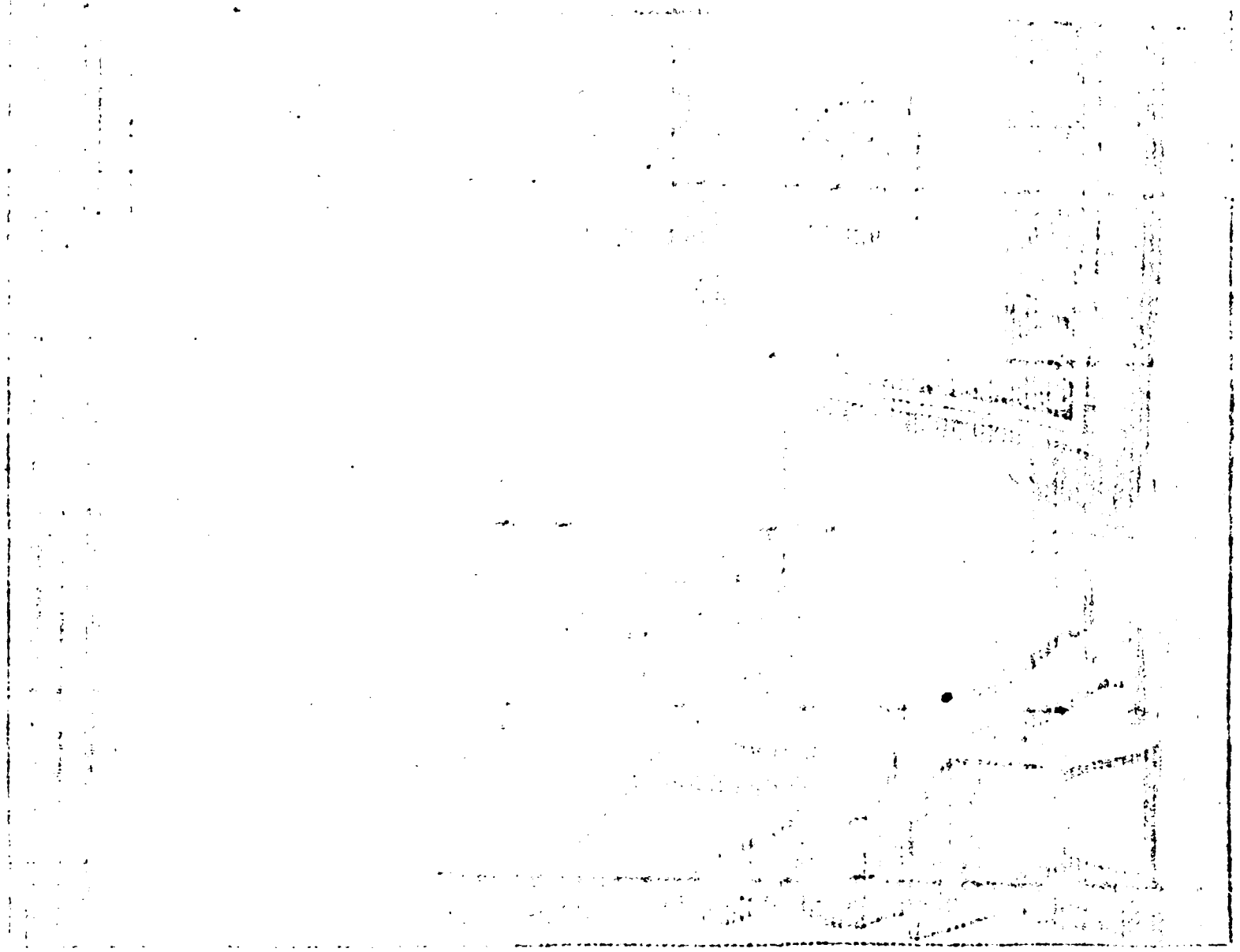

Buto veniſse ipsi oraculum, fore ut sex omnino annos viveret, septimo defuncturus. Id hunc ægre ferentem, vicissim misisse ad oraculum contumelioſas deo querimonias, exprobrantem, quod, quum pater suus et patruus, qui et templa claudi iusserant et deos non curaverant, hominesque perdiderant, diu vixissent, ipse pietatem colens tam cito foret moriturus. Ei venisse altera ex oraculo responsa, eapropter ipsum propere vitam finiturum, quod non id faceret quod deberet. Oportuisse enim AEgyptum centum quinquaginta annis affligi: idque duos, qui ante eum fuissent, reges didicisse, ipsum vero nequaquam. Hæc ubi accepit Mycerinus, se iam a numinibus damnatum, lucernas fecisse permultas, quibus quum noctesceret accensis, potaret ac se oblectaret; neque die neque noctu intermittens per paludes perque nemora vagari, et ubi cognosceret voluptaria diverticula esse aptissima. Hac autem idcirco excogitarat, quod vellet oraculum convincere mendacii, ut duodecim pro sex fierent anni, diebus factis ex
134 noctibus. Pyramidem et hic reliquit longe minorem paterna, vicenis pedibus breviorem, omni latere trecentorum pedum et quadrangularem, AEthiopico ex lapide ad medium usque. Hanc quidam Græcorum volunt esse Rhodopis mulieris meretricis, non recte sentientes: qui ne nosse quidem mihi videntur quænam fuerit Rhodopis de qua loquuntur. Neque enim talis pyramidis structuram ad illam retulisse, in qua talentorum

δὲ γενέσθαι· ἐλθεῖν οἱ μαντήϊον ἐκ Βυτοῦς [a] πόλιος, ὡς μέλλοι ἓξ ἔτεα μοῦνον βιοὺς, τῷ ἑβδόμῳ τελευτήσειν· τὸν δὲ, δεινὸν ποιησάμενον, πέμψαι ἐς τὸ μαντήϊον τῷ θεῷ ὀνείδισμα, [b] ἀντιμεμφόμενον ὅτι ὁ μὲν αὐτοῦ πατὴρ καὶ πάτρως, [c] ἀποκληίσαντες τὰ ἱρὰ, καὶ θεῶν οὐ μεμνημένοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους [d] φθείροντες, ἐσῴωσαν χρόνον ἐπὶ πολλόν· αὐτὸς δ' [e] εὐσεβὴς ἐὼν, μέλλοι ταχέως οὕτω τελευτήσειν· ἐκ δὲ τοῦ χρηστηρίου αὐτῷ δεύτερα ἐλθεῖν λέγοντα, τούτων εἵνεκα καὶ συντάχυνεν [f] αὐτῷ τὸν βίον· ἐ γὰρ παῦσαί μιν τὸ χρέων [g] ἦν ποιέειν· δεῖν γὰρ Αἴγυπτον κακοῦσθαι ἐπ' ἔτεα πεντήκοντά τε καὶ ἑκατόν· καὶ τοὺς [h] μὲν δύο τοὺς πρὸ ἐκείνου γενομένους βασιλέας, μαθεῖν τοῦτο, κεῖνον δὲ οὔ· [i] ταῦτα ἀκούσαντα τὸν Μυκερῖνον, ὡς κατακεκριμένων ἤδη οἱ τούτων, λύχνα ποιησάμενον πολλὰ, [k] ὅκως γίνοιτο νὺξ, ἀνάπτοντα αὐτὰ, πίνειν τε καὶ εὐπαθέειν, οὔτε ἡμέρης, οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα, [l] ἔς τε τὰ ἕλεα καὶ τὰ ἄλσεα πλανώμενον, καὶ ἵνα πυθάνοιτο εἶναι [m] ἐνηβητήρια ἐπιτηδεώτατα· ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο, θέλων τὸ μαντήϊον ψευδόμενον [n] ἀποδέξαι, ἵνα οἱ δυώδεκα ἔτεα ἀντὶ ἓξ ἐτέων γένηται, αἱ νύκτες ἡμέρας ποιεύμεναι. Πυραμίδα [o] δὲ καὶ οὗτος ἀπελίπετο πολλὸν ἐλάσσω τοῦ πατρὸς εἴκοσι ποδῶν καταδέουσαν, κῶλον ἕκαστον τριῶν πλέθρων, ἐούσης τετραγώνου· λίθου δὲ ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ· τὴν δὴ μετεξέτεροί φασι Ἑλλήνων Ῥοδώπιος [p] ἑταίρης γυναικὸς εἶναι, οὐκ ὀρθῶς λέγοντες· οὐδὲ ἂν οὐδὲ εἰδότες μοι φαίνονται λέγειν οὗτοι ἥτις ἦν ἡ Ῥοδῶπις· [q] ἐ γάρ οἱ πυραμίδα ἀνέθεσαν ποιήσασθαι τοιαύτην, ἐς τὴν [r] ταλάντων χιλιάδες ἀναρίθμητοι, ὡς λόγῳ εἰπεῖν, ἀναισίμωνται.

[a] *Pasſ. Ask. V. Arcb.*, πόλεως alii. Porro μέλλει ſtatim *Arcb.* [b] Καὶ ἀντιμεμφ. *Arcb. Vind.* ſtatim πάτρως gloſſ. *Pasſ.* ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφός. [c] Ἀποκλήσαντος *Ask. V.*, ἀποκλείσαντος *Arcb.* [d] Φθείραντες *id. Vind.* [e] Εὐσεβέων *iidem*, tum μέλλοι *M. Pasſ. Ask. V.*, μέλλει vulgo. [f] Αὐτὸν *Ask. Pasſ. V.*, ora *Steph.* [g] *M. Pasſ. Arcb. Ask. V.*, in aliis εἴη. [h] Μὲν πρότερον τοὺς δύο marg. *Steph.* ex *Aldo*, mox τοῦτον, κἀκεῖνον *V. Arcb.* [i] *Pasſ. Ask. V. M. Arcb.*, ceteri ταῦτα δέ. Porro κατακεκιρμένων *Ald. Camer. Paris. tres*, *Ask.*, κατακεκριμένον *Edd.* recentiores cum *Arcb. M. V.* [k] Gloſſ. *Pasſ.* ὁπότε. Exſcripsit haec *Athen.* x. p. 438. [l] Habet hinc *Euſtath.* in Hom. p. 1624, 8. ſeu potius ex *Athenaeo:* uterque νεμόμενον loco πλανώμ. perperam, in *Vind.* πλανόμενον. [m] Schol. *Paſſion.* εὐωχητήρια, uti et *Suidas* in Voc., *Corinthus* legit ἡβητήρια. Porro ἐπιτηδεότατα *idem* et *Vind.*, ἐπιτηδειότατα *Arcb.* [n] Ἀποδεῖξαι *Ask. Arcb. V.*, contra morem. [o] *Arcb. V. Paris. C. Ald. Rem.*, καὶ deest *Med. Ask. Pasſ.* Porro εἴκοσι *Ask. V. Arcb.*, in aliis ἐείκοσι. [p] Ἑτέρης *Arcb. V.*, vulgari errore. [q] *Pasſ. M. Ask.*, οὐ γὰρ ἂν *Ald. Paris. B. V. Arcb. Rem.* quod potuerat retineri. [r] Τάλαντα *V. Arcb.*

22. Πέμψαι — τῷ θεῷ] *Deo?* verum, quod memini, Dei nullus fuit in urbe Buto μαντήϊον. Praeterea valde videbatur insolens, ὀνείδισμα ἀντιμεμφόμενον. Si Dei cuiuspiam, Apollinis ex gr. cuius in ea urbe templum fuit, oraculum designaretur, scriberem: τῷ θεῷ ὀνειδίσαντι μεμφόμενον. Nunc censerem potius corrigendum: πέμψαι ἐς τὸ μαντήϊον τῇ θεῷ ὀνειδίσασῃ μεμφόμενον. Dea erat Latona Graecis dicta, Apollinis Isidis filii nutrix, cuius maxime omnium nobilitatum erat in urbe Buto oraculum: τόγε μάλιστα ἐν τιμῇ ἄγονται πάντων τῶν μαντηίων Λητοῦς ἐν Βουτοῖ πόλι ἐσῖ· *Herod.* II, c. 83. Misisse c. 152. Psammitichus dicitur legatos ἐς Βουτοῦν πόλιν ἐς τὸ χρηστήριον τῆς Λητοῦς, ἔνθα δὴ Αἰγυπτίοισι ἔστι μαντήϊον ἀψευδέστατον. De Dea eiusque oraculo *Iablonskius* egit Panthei L. III, c. 4. Hunc *Herodoti* locum respicit *Aelianus* V. H. II, c. 41. VALCKEN.

27. Ἐκ δὲ τοῦ χρηστηρίου αὐτῷ &c.] In his nihil desidero. μαντήϊα reticuit et intellecta voluit: geminum superius est, ἐλθεῖν οἱ μαντήϊον ἐκ Βουτοῦς πόλιος. *Cl.* tamen *Reiskio* blanditur, ἐκ δὲ τοῦ, χρηστήρια αὐτῷ —— *ex eo inde tempore, venisse illi secunda Oracula.* Post pauca, retineri et per editiones propagari ὡς κατακεκριμένον ἤδη οἱ τούτων potuisse demirarer, nisi et *MSS.* praeberent: quorum quidem lapsus ut pravus est, ita turpior in tot editis. Spectavit autem insanientem Mycerini sapientiam *Libanius* in Vitae suae Historia p. 20. B., ignaro et propterea errante *Morello:* adtigit et *AElianus* Var. II, 41.

37. Ἐνηβητήρια] In Leidensi Cod. *Gregorii* de Dialectis, ut Herodotea, prostant ista: ἵνα πυνθ. εἶναι τῆς ἐνηβητήρια ἐπιτ. Scripserat Grammaticus, et, ut equidem puto, *Herodotus*, ἵνα πυνθάνοιτο εἶναι γῆς ἐνηβητήρια ἐπιτηδεώτατα· *in quacunque parte regionis secessus intelligeret esse iucundissimos.* ἵνα γῆς, οὗ γῆς, et similia frequentat inprimis *Sophocles. Herod.* p. 86, 5. ἵνα ἦν κακοῦ. *Soph.* Ai. v. 386. ἵν' εἶ κακοῦ. Duo sufficient *Herodoti* loca, quae ad hunc locum apte respondeant: L. I, c. 98. Deioci aedificia exstruxerunt, ἵνα αὐτὸς ἔφρασε τῆς χώρης, *qua destinarat regionis parte.* L. II, c. 172. quam fieri curarat Amasis statuam ἵδρυσε τῆς πόλιος ὅκου ἦν ἐπιτηδεώτατον. Herodotea negligentius descripsit *Athen.* x. p. 438. B. Ἐνηβητήρια Grammatici reddunt ἐυευωχητήρια. Parum distant quae *Diodorus Sic.* vocat κωθωνισήρια L. V, c. 19. in quibus ἐκωθωνίζοντο, quod legitur in Graecis *Esther.* III, 15. binis etiam in locis ἐμβιωτήριον praebet *Diodorus* T. I. p. 345, 59. et T. II, p. 518, 59. Sunt Ἐνηβητήρια loca πρὸς ἄνεσιν καὶ ἀπόλαυσιν εὖ πεφυκότα· in notis ad Excerpta e *Dione Cocc. H. Valesius* p. 96, 97. interpretatur *amoena diversoria et secessus.* Apud *Aelian.* de N. A. XI, c. X. p. 617. in urbe Memphi Apidi dicuntur esse τὰ φίλα ἤθη καὶ τρίβαι κεχαρισμέναι καὶ ἐνηβητήρια. VALCKEN.

37. Ἐνηβητήρια] *Loca voluptaria*, apud *Sallustium* B. Catilin. C. XI. et *Plautum* Poenul. III, 2, 25., ἐμπαθεῖς τόποι in *Gregorii* Nysseni Epist. de Itin. Hierosolym. p. 10. Ἡβητήρια *Plutarcho* et *Athenaeo*, quorum verbis lucem vir eruditissimus *Pet. Faber* Agonist. III, 27. p. 345. adsperſit.

41. Εἴκοσι ποδῶν καταδέουσαν] Haec altitudinem an latitudinem Pyramidis designent, in quaestione est. τῷ δὲ μεγέθει λειπόμενον τοῦτο τὸ ἔργον τῶν προειρημένων de ea scribit I, 62., controversiam non dirimens, *Diodorus.* At *Plinius* Hist. Nat. XXXVI, 12. *tertia minor quidem praedictis, sed multo spectatior, Aethiopicis lapidibus, assurgit* CCCLXII. *pedibus inter angulos*, quibus utique ampliorem, quam *Herodotus*, singulis lateribus latitudinem tribuit. Hinc πεντακοσίων ποδῶν hic fuisse olim arbitrantur, numeris, ut equidem opinor, multo quam oportebat, auctioribus. Cum tamen superiore πολλὸν haec fuerit ἐλάσσων, si ad altitudinem referas, XX. pedes nimis quam pauci erunt. Lege *Io. Gravii* Pyramidograph. p. 112. &c.

51. Τῶν

sub Amasi. AEsopus servus Iadmonis. Charaxus frater Sapphus. Donarium Rhodopis in templo Delphico.

ταῦ· πρὸς δὲ, ὅτι κατὰ Ἄμασιν βασιλεύοντα ἦν ἀκμάζουσα Ῥοδῶπις, ἀλλ' οὐ κατὰ τοῦτον· ἔτεσι γὰρ χάρτα πολλοῖσι ὕστερον τετέων τῶν βασιλήων τῶν τὰς πυραμίδας ταύτας [a] λιπόντων, ἦν Ῥοδῶπις γενεὴν μὲν, ἀπὸ Θρηίκης· δούλη δὲ ἦν Ἰάδμονος τοῦ Ἡφαιστοπόλιος, ἀνδρὸς Σαμίου, σύνδουλος δὲ Αἰσώπου τοῦ λογοποιοῦ· καὶ γὰρ οὗτος Ἰάδμονος ἐγένετο, ὡς δι' ἐδέξε τῆδε οὐκ ἥκιστα· ἐπεί τε γὰρ πολλάκις κατὰ χρυσοῦν τῶν Δελφῶν ἐκ [b] θεοπροπίου, ὃς βούλοιτο ποινὴν τῆς Αἰσώπου ψυχῆς ἀνελέσθαι, ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἐφάνη, Ἰάδμονος δὲ παιδὸς παῖς ἄλλος Ἰάδμων ἀνείλετο· οὕτω καὶ Αἴσωπος Ἰάδμονος ἐγένετο· Ῥοδῶπις δὲ ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο, Ξάνθεω τοῦ Σαμίου [c] κομίσαντος· ἀπικομένη δὲ κατ' ἐργασίην, ἐλύθη χρημάτων μεγάλων ὑπ' ἀνδρὸς Μιτυληναίου Χαράξου, τοῦ Σκαμανδρωνύμου παιδὸς, ἀδελφεοῦ δὲ Σαπφοῦς τῆς μουσοποιοῦ· οὕτω δὴ ἡ Ῥοδῶπις ἐλευθερώθη, καὶ κατέμεινέ τε ὀν Αἰγύπτῳ, καὶ χάρτα ἐπαφρόδιτος γενομένη, μεγάλα ἐκτήσατο χρήματα, ὡς ἂν εἶναι Ῥοδῶπα, ἀτὰρ [d] οὐκ ὥς γε ἐς πυραμίδα τοιαύτην ἐξικέσθαι· τῆς γὰρ τὴν δεκάτην τῶν χρημάτων ἰδέσθαι ἔστι ἔτι καὶ ἐς τόδε παντὶ τῷ βουλομένῳ, οὐδὲν δεῖ μεγάλα οἱ χρήματα ἀναθεῖναι· ἐπεθύμησε γὰρ Ῥοδῶπις μνημήιον [e] ἑωυτῆς ὀν τῇ Ἑλλάδι καταλιπέσθαι, ποίημα ποιησαμένη τοῦτο, τὸ μὴ τυγχάνει ἄλλῳ ἐξευρημένον καὶ ἀναχείμενον ὀν ἱρῷ, τοῦτο ἀναθεῖναι ἐς Δελφοὺς μνημόσυνον ἑωυτῆς.

rum infinita, ut ita dicam, millia consumpta sunt. Ad hæc, non istius sed Amasis regis temporibus Rhodopis floruit. Multis enim post hos reges, qui istas pyramides reliquerunt, annis Rhodopis extitit, genere Thracia, ancilla Iadmonis, cui pater Hephæstopolis, viri Samii, conserva AEsopi fabularum scriptoris; nam et hic Iadmonis fuit, ut non minime hinc demonstravit: siquidem quum sæpenumero Delphi ex oracuło pronunciarent, siquis sumere pœnas vellet animæ AEsopi, alius nullus extitit, sed Iadmonis ex filio nepos, alius Iadmon sumsit; ita et AEsopus Iadmonis fuit. Rhodopis autem in AEgyptum abiit, a Xantho Samio transportata. Et quum eo ad quæstum faciendum venisset, magnis pecuniis fuit redempta a viro Mitylenæo, Charaxo Scamandronymi filio, Sapphus poëtriæ fratre. Hunc in modum Rhodopis libertatem nacta est, et in AEgypto remansit; et venusta vehementer ingentes opes comparavit, ut esset Rhodopis, sed non quæ ad talem pyramidem ascenderet. Cuius enim opum decimam partem cuicunque volenti etiam nunc cognoscere licet, magnam illi pecuniam attribuere nihil oportet. Quum enim Rhodopis illa optaret memoriam sui in Græcia relinquere, faciendo opere, quod ab alio excogitatum non est, neque in templo dedicatum, id dedicavit in templo Delphico monumentum sui. E decima igitur sua-

a Ἦν λειπομένη Ῥοδ. *Eton. Pass. Ask. Ald.*, ἦν λιπομένων Ῥοδ. *Arch. V. Rem.* Quae sequuntur *Suidas* adtigit in Ῥοδῶπις. b Νεοτροπίου *Arch. Vind.*, et πρινὴν loco ποινὴν *iid.* c *M. Pass. Ask.*, alii κομίσαντός μιν. d Οὐκ ὥς γε *Ask.* bene. Vulgo οὔκως γε. Statim τυραννίδα *Ald.* et ora *Steph.* ex eo. Paullo ante ὡς ἀνεῖναι *Arch. V.* e *Arch. Vind.*, vulgo ἀυτῆς.

51. Τῶν τὰς — λιπόντων, ἦν Ῥοδῶπις] Nihil his inesse, quod offendat, videtur: et tamen esse, *Codd.* discors scriptura declarat: alii πυραμίδας — λιπομένων ἦν Ῥοδ. fortasse voluerunt agente usu, ut καταλιπέσθαι, ἀπολιπέσθαι et λιπέσθαι C. 147. atque alibi saepius; alii λιπόντων, λειπομένη ἦν Ῥοδ. *posterior erat Rhodopis*, pari structura, quae in *Diodori* proxime descriptis verbis, atque in Euripideis Oreст. v. 1085. ἦ που λέλειψαι τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. At tum, quod scripti mordicus retinent, ὕστερον in exilium ire debebit. Atque hoc admonuisse satis est. Ecce aliud. *Herodotus* disputatione circumspecta meretriculae Rhodopidi Pyramidis aedificationem aufert: antiquum rumorem amplectuntur *Diodorus*, *Strabo*, *Plinius*, commentariis certe inferunt. Hoc amplius Rhodopidem *Aelian.* Var. XIII, 33. elocat regi Psammeticho, qui Amaside, cuius aetate feminam floruisse *Noster* adseverat, annis ferme quinquaginta prior est. Unde erroris aut *Herodotus* aut *Aelianus* culpa tenetur: neque ille ea liberabitur, si duas fuisse Rhodopides statueris, easque ab *Herodoto*, *Strabone* et *Plinio* confusas: alteram proprie sic dictam, ex meretrice uxorem Psammetichi et sepultam in Pyramide, alteram Aesopi conservam et Charaxi, fratris Sapphus, amicam, quae tempore Amasidis floruerit. Haec Celeb. *Iac. Perizonius* ad stabiliendam Aeliani fidem, quae, si negentur, incertissimae coniecturae, etsi olim alia fui opinione, locum obtinebunt. *Aelianus* fabellam ex *Strabone* XVII. p. 1162., aut aliunde, hausit. Geographus regis nomen tacitum habet, de suo *Aelianus* Psammetichi titulum inpingit. Herodotus duas Rhodopides non novit, et Amasidis Aesopi illam contubernalem tempore viguisse distincte adfirmat. Utri credemus?

54. Τοῦ Ἡφαιστοπόλιος] Adhaerescunt ad virile hoc nomen doctissimi viri. *G. Cuperus* Obs. IV, 4. p. 58. haec se capere negat, nisi dicatur, latere hic nomen patris, vel urbem eo nomine in Samo fuisse, vel Iadmonem, origine Samium, Hephaestopoli in AEgypto habitasse, scribique debere τοῦ ἐκ Ἡφαιστοπόλιος. *Gronovii* similes sunt fluctuationes ad *Arriani* Ἀναβασ. III, 5. p. 109.; quibus vehementer offensus *Corn. de Pauw* correctum voluit τοῦ Ἡφαιστοπόλου, nova voce, sed, ut censet, perelegante, quae *Vulcani ministrum* denotet, et Iadmonis patrem, vel fabrum ferrarium insignem, vel Vulcani potius sacerdotem fuisse doceat. Mihi, ut absolvam verbo, inventum non placet. In propriis Graecorum nominibus mira multa: ΣΩΠΟΛΙΣ est in Epigramm. XVIII. *Callimachi*, ΑΜΦΙΠΟΛΙΝ habet marmor a *Buberio* editum, feminam ΝΙΚΟΠΟΛΙΝ dabit aliud, et numus Abderitarum ΑΝΑΞΙΠΟΛΙΝ· neque ignoti Ἀγησίπολις et Κρατησίπολις sunt. Quae Ἡφαιστόπολιν abunde defendunt. Confer Comitis *Cayl. Recueil d'Antiquit.* T. II. p. 265.

55. Ἰάδμονος ἐγένετο] Apud *Demosthen.* p. 729, 30. Νέαιρα Νικαρέτης ἦν. Pseudolus *Plauti* II, 3, 24. *Quia lenonis me esse dixi:* alibi dicitur *Amphitryonis Sosia*, ut *Phereclis servulus Lydus*, *Andocidi* Λυδὸς ὁ Φερεκλέους, p. 3, 24. *Lysias* p. 256. ἐγένετο ὁ Εὐμάρης οὗτος Νικοκλέους καὶ Ἀντικλέους· recte cepit ista *Marklandus* V. C. sed nomen Εὐμάρης genuinum esse vel *Theocritus* monstrabit Eid. V, 10. 73. τὴν Στρυμοδώρου Θρᾴτταν *Aristoph.* Ἀ. V. 272. —— Quod mox legitur, ὃς βούλοιτο ποινὴν τῆς Αἰσώπου ψυχῆς ἀνελέσθαι, *Plutarchus* interpretatur T. II, p. 557. A. τὸν βουλόμενον ὑπὲρ Αἰσώπου δίκην λαβεῖν παρ' αὐτῶν· ubi tandem etiam Samius venisse dicitur Ἰάδμων (vulgatur Ἰδμων) γένει μὲν οὐδὲν Αἰσώπῳ προσήκων, ἀπόγονος δὲ τῶν πριαμένων αὐτὸν ἐν Σάμῳ γεγονώς. VALCKEN.

64. Τῆς Μουσοποιοῦ] *Fulvii Ursini* ad Carm. Nov. Illust. Feminar. p. 23. μελοποιοῦ fallenti memoriae debetur. Sappho μουσοποιὸς quemadmodum Pindarus in Orat. II. p. 25. C. *Dionis Chrysost.* et Hipponax *Theocrito* Anthol. III. p. 392. Quod Athenaeus autem ignorantiae labem *Herodoto* adfricat, Charaxique amicam, non Rhodopin, sed Doricen, sive Dorichen vero nomine fuisse contendit, id sibi habeat. Nosse debuerat, non Doriches tantum, sed et Rhodopidis cognomine meretriculam fuisse celebrem ex *Strabone* XVII. p. 1162. A.

67. Ῥοδῶπιν] Ῥοδώπιος vicina paene videntur postulare: μεγάλα — ὡς ἂν εἶναι Ῥοδώπιος, *opes magnas, ut Rhodopidis scilicet. Aelian.* de N. A. IV, c. 54. παῖδα ὡραῖον, ὡς ἂν Αἰγύπτιον. *Cicero* de Senect. c. 4. *multae etiam, ut in homine Romano, litterae.* Notissimum illud, *satis exercitatum in dicendo, ut Thebanum scilicet*, sumsit *Nepos* a *Thucydide*, qui de Brasida p. 287, 56. ἦν οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς Λακεδαιμόνιος, εἰπεῖν. VALCKEN.

67. Ὡς ἂν εἶναι Ῥοδῶπιν] Lipsiae in *Miscellan.* addebatur κατὰ Ῥοδ. εἶναι. Amplecterer, si verba correctionem requirerent, ὡς ἂν εἶναι Ῥοδώπιος. Credo vim et elegantiae cultum, ut saepe alias, proprio inesse nomini. *Magna*, scriptor inquit, *sibi bona quaesivit, ut Rhodopis esse potuerit*, populi videlicet prostibulum et vilis conditionis. Ceteroqui ex praemissis κτήσασθαι advocari non inconmode poterit. Rectius ὥς γε, dissecta priore voce, maluit *Reiskius*. Postulat enim sententia et probat Cod. Cl. *Aikeuw.*

79. Ἐν

suarum opum parte quum multa e ferro verua ad boves transfigendos fecisset, quantum sufficeret decima ipsi, Delphos misit: quæ nunc quoque posita sunt e regione templi, post aram, quam Chii donaverunt. Solent autem quodammodo in Naucrati prostibula esse venusta; nam et hæc, de qua nunc mentionem habeo, partim nobilitata est fama, ut nemo Græcorum non edidicerit Rhodopis nomen: partim alterius, quæ posterior fuit, nomine Archidicæ fama per Græciam celebris extitit, sed minus quam prior in circulis garrientium iactata. Charaxus vero postquam cum redemta Rhodopi Mitylenen rediit, in carminibus crebro Sappho conviciis eum fuit insectata; at
136 de Rhodope quidem hactenus. Post Mycerinum autem AEgypti regem fuisse dicebant sacerdotes ASYCHIN, eumque fecisse Vulcano antefores ad solem orientem, longe pulcherrimas longeque maximas. Habere enim illas ubique cum figuras concinne sculptas, tum alium infinitum ædificiorum conspectum; has vero etiam multo maxime. Sub hoc rege fuisse factum dicunt, ut quum vehementer laboraretur inopia pecuniæ, et hinc abstinentia esset a commerciis, lex AEgyptiis promulgata fuerit, ut ita demum quis pecuniam mutuam acciperet, si cadaver patris pignori traderet. Hoc item ad hanc legem adiectum fuisse, ut penes creditorem esset potestas omnis sepulcri debitoris, utque hæc irrogaretur mulcta pignus illud supponenti, si dissolvere æs alienum recusaret, fas ne esset illi ipsi sepeliri aut in isto paterno aut ullo in alio sepulcro: ac ne alium

τῆς· τῆς ὧν δεκάτης τῶν χρημάτων ποιησαμένη ὀβελοὺς [a] βυπόρους πολλοὺς σιδηρέους, ὅσον ἐνεχώρεε ἡ δεκάτη οἱ, ἀπέπεμπε ἐς Δελφούς· οἱ καὶ νῦν ἔτι [b] συνεύεται, ὄπισθε μὲν τοῦ βωμοῦ, τὸν Χῖοι ἀνέθεσαν, ἀντίον δὲ αὐτοῦ τοῦ νηοῦ. Φιλέουσι δέ κως [c] ἐν τῇ Naυκράτι ἑταιραφρόδιτοι γίνεσθαι αἱ ἑταῖραι· τοῦτο μὲν γὰρ αὕτη, τῆς πέρι λέγεται ὅδε [d] ὁ λόγος, οὕτω δή τι κλεινὴ ἐγένετο, ὡς [e] καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες Ῥοδώπιος τοὔνομα ἐξέμαθον· τοῦτο δὲ, ὕστερον ταύτης, τῇ οὔνομα ἦν Ἀρχιδίκη, ἀοίδιμος ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐγένετο, [f] ἧσσον δὲ τῆς ἑτέρης περιλεσχήνευτος. Χάραξος δὲ ὡς λυσάμενος Ῥοδῶπιν ἀπενόστησε [g] ἐς Μιτυλήνην, ὁ μέλεϊ Σαπφὼ πολλὰ κατεκερτόμησέ μιν· Ῥοδώπιος μέν νυν πέρι πέπαυμαι. Μετὰ δὲ Μυκερῖνον γενέσθαι Αἰγύπτου βασιλέα ἔλεγον οἱ [h] ἱρέες Ἄσυχιν, τὸν τὰ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ποιῆσαι τῷ Ἡφαίστῳ προπύλαια, ἐόντα πολλῷ τε κάλλιστα καὶ [i] πολλῷ μέγιστα· ἔχει μὲν γὰρ καὶ τὰ πάντα προπύλαια τύπου τε [k] εὖ γεγλυμμένους, καὶ ἄλλην ὄψιν οἰκοδομημάτων μυρίην, ἐκεῖνα δὲ καὶ [l] μακρῷ μάλιστα· ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος, ἔλεγον ἀμιξίης ἐούσης πολλῆς χρημάτων, γενέσθαι νόμον Αἰγυπτίοισι, ἀποδυσχυίνητα ἐνέχυρον τῷ πατρὸς τὸν νέκυν, οὕτω λαμβάνειν τὸ χρέος· [m] προστεθῆναι δὲ ἔτι τούτῳ τῷ νόμῳ τόνδε, τὸν διδόντα τὸ χρέος, καὶ ἁπάσης κρατέειν τῆς τοῦ λαμβάνοντος θήκης· τῷ δὲ [n] ὑποτιθέντι τοῦτο τὸ ἐνέχυρον τήνδε ἐπεῖναι ζημίην, [o] μὴ βουλομένῳ ἀποδοῦναι τὸ χρέος, [p] μηδὲ αὐτῷ ἐκείνῳ τελευτήσαντι εἶναι ταφῆς κυρῆσαι μήτ' ἐν ἐκείνῳ τῷ πατρῴῳ τάφῳ, μήτ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ, μήτ' ἄλλον μηδένα [q] τῶν ἑωυτοῦ ἀπογενόμενον θάψαι.

141

a In *Suida* βοπόρους hoc ex loco. Mox πολλοὺς σιδηρέους omittit *Arcb.* Paullo supra τοῦ ἀναθεῖναι corrigebat *Pavius*, i. e. ἕνεκα τοῦ ἀν. *b* Συνέαται *Arcb. Vind.* in *Rem.* ἐπισυνέαται conf. *Etymolog.* p. 599. Scholiastes *Pasc.* συνηγμένοι, συνειλεγμένοι explicat. Mox ἀντίοι *Arcb. Vind.* Vide II. 34. *c* *Athen.* XIII. p. 596. haec respexit. *d* Deest articulus *Pasc. Ask.* *e* *Arcb. V. Ask. Pasc.*, *Med.* οἱ πάντες. Vulgatis articulus abest. *f* Κρέσσων *Arcb. V.*, tum περὶ λέσχην οὗτος *iidem*: explicat *Hesych.* in Voc., ubi περιβόητος cum *Abreschio* mallem. *g* *Arcb. V. Ask. Ald. Rem. Paris. B.*, ὡς *Med. Pasc.* *b* *M. Pasc. Ask. Vind.*, ἱρέες γενέσθαι Ἀσ. *Ald.* et alii, male. *i* Πολλῶν *Arcb. Vind.* *k* Ἐγγεγλυμένους *iidem.* *l* Glossa *Pasc.* πολλῷ. Mox ἀμαξίης *Arcb.*, absurde. *m* Προσθεῖναι *Arcb.* et mox τόδε. *n* Ὑποθέντι *ld.* *o* *M. Arcb. V. Pasc. Ask.*, in aliis καὶ μή. *p* Μήτ' αὐτῷ *Arcb. Vind.* *q* Τῶν *Ald. Vind. Camer. Paris. B.*, ceteri τόν· prius conmodius et verius.

79. Ἐν τῇ Ναυκράτι ἑταιραφρόδιτοι &c.] Hoc de numero quatuor scortilla in *Archiae* Epigrammate Veneri donaria dedicant, interque alia

Ἁλικες ἄγλαα δῶρα, γαμοσόλε, σοὶ τάδε, Κύπρι
Ὧπασαν, ἀιγιαλῶν Ναυκράτιδος ναέται.

Integrum dabit *L. Kusterus* ad *Suid.* V. Κερκύφαλον· vulgavit et *Reiskius* Anthol. *Cephalae* p. 25., quaedam inmutans, quae non mutari fuerat potius. Naucratis ripae Nili adcubabat, florens conmerciis et scortorum celebritate, ut Corinthus, Puteoli et plures ex littoralibus urbibus. Quid in acta patrarent, si *Cicero* L. v. in Verrem C. 25. tacuisset, ex AEgyptiorum et Syrorum Maiumis cognosci potuerat. Archidices memoria durat in *Athen.* et *Aelian.* Var. XIII, 68.

85. Ἧσσον δ. ε. περιλεσχήνευτος] *Archidice minus altera fuit famosa:* hinc petita vox Ionica Περιλεσχήνευτος redditur ab *Hesychio* περιβόητος, περιλάλητος· sic pro περιποίητος fuit emendatum in Anim. ad *Ammon.* p. 65. Reperiuntur et περίφημος et περιαδόμενος. Cyclici οἱ περιηχημένοι in *Philone Byblio Euseb.* Praep. p. 39. D. Apud *Etymol.* legitur: Δημολάλητος, περιβόητος. Permutantur apud *Herodotum* locutiones ἀπικέσθαι ἐς λέσχην et ἐς λόγους. Rarius illud L. IV, c. 4. ὡς προλελεσχηνευμένων αὐτῷ ἀποστάσιος πέρι. VALCKEN.

86. Ὡς Μιτυλήνην] Sic dedit e MS. *Gronov.* si vel in aliis etiam Codicibus inveniretur, probandum tamen foret ἐς Μιτυλήνην, quia nunquam a veteribus ὡς iungitur quarto casui in talibus, nisi ubi πρὸς locum invenit. In his nonnunquam a librariis, sed multo frequentius ab hominibus eruditis fuit peccatum, quos in tantilla re nominari necesse non est. Norma scribendi *Thucydides* L. IV, c. 79. ἀφίκετο ὡς Περδίκκαν καὶ ἐς τὴν Χαλκιδικήν. Idem P. 148, 48. ἐς τὴν Ἀσίαν ὡς βασιλέα. P. 524, 92. ἀπέπλευσαν ἐς Φωκαίαν καὶ Κύμην ὡς Ἀσύχον. P. 527, 36. ναῦς ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὡς Φαρνάβαζον πέμπειν. P. 553, 37. Paulo exercitatior facile sentiet, in his similibusque voculas ὡς et ἐς non posse transponi. Eadem in omnibus obtinet scriptoribus Atticis veteribus, quin et in Atticistis accuratioribus ratio; e quibus priorum simillima, etiam in quibus utrumque reperiretur, plurima possent expromi. Ceterum ex hac non magni momenti observatione multa veterum loca corrigi poterunt; nam librariorum delictis recta ratio praeferenda est. VALCKEN.

86. Ἀπενόστησε ἐς Μιτυλήνην] Suum scriptor recepit: neque enim ἐπὶ ἀφύχου veteres, sive regionum urbiumque nominibus ὡς adstruebant. *Thom. M.* ἄπαξ ἐπὶ ἀψύχου uno in *Thucydide* invenit, et loco adhucdum controverso. Egerunt hac de structura docte *T. Hemsterh.* Miscell. Observ. Vol. v. tom. 3. p. 56. et *Valcken.* ad *Euripid.* Phoenisc. p. 475. Mox κατεκερτόμησέ μιν ambigue dicitur. Potest Charaxum, potest Rhodopin indicare; hanc Sappho ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου νοσφισαμένην, *multa Charaxi intervertentem et furatam*, si fides *Athenaeo*, taxavit inusta nota. Nec puto fratrem probavit, in casses meretriculae demersum. Vide Ampl. *Cuperi* Observ. IV, 4.

93. Εὖ γεγλυμμένους] Laurentius *figuras insculptas*, ἐγγεγλυμμένους; sicuti *Arcb.* et *Vind.* Haesito in electione. Vulgatum videtur perconmodum et singularius: *Vallae* scriptoris patrocinatur consuetudo, qua II, 124. καὶ ζώων ἐγγεγλυμμένων· talis quoque C. 138. αἱμασίῃ ἐγγεγλυμμένῃ τύποισι· tum τύπων ἐγγεγλυμμένων πλέοι C. 148. Libera itaque optio est. In sequentibus vertendis *Valla* aberraverat, in viam ab *H. Stephano* comiter revocatus.

4. Τὸν ἑωὐτοῦ ἀπογενόμενον] In Codd. fortasse reperietur, τῶν ἑ. ἀπογενομένων· prouti *Vallam* in suo legisse Latina manifestant; *ac ne alium quidem ex se ipso progenitorum sepulturae mandare.* Quae prostant in Ed. *Gronov.* commodum vix admittunt sensum. *Ex se ipso progeniti*, vereor ut Graece dici possint οἱ ἑωῦτοῦ ἀπογενόμενοι. Praeterea *fato functi Herodoto* quoque dicuntur aliquoties ἀπογενόμενοι· qua significandi virtute hic illud videtur capiendum. Qui patris cadaver,

Pyramis latericia. Anysis successor, cœcus et latens in paludibus. Sabaco AEthiops regnante, et lapidem. Bubastis templum.

θάψαι· ὑπερβαλέσθαι δὲ βυλόμενον τοῦτον τὸν βασι-
λέα τὸς πρότερον ἑωυτῦ βασιλέας γενομένους Αἰγύπτυ,
μνημόσυνον πυραμίδα λιπέσθαι ἐκ πλίνθων ποιήσαντα·
ἐν τῇ γράμματα ἐν λίθῳ ἐγκεκολαμμένα [a] τάδε λέ-
γοντά ἐστι, ΜΗ ΜΕ ΚΑΤΟΝΟΣΘΗΙΣ ΠΡΟΣ
ΤΑΣ ΛΙΘΙΝΑΣ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ· ΠΡΟΕΧΩ ΓΑΡ
ΑΥΤΕΩΝ ΤΟΣΟΥΤΟΝ, ΟΣΟΝ Ὁ ΖΕΥΣ
ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΘΕΩΝ· ΚΟΝΤΩι ΓΑΡ ΥΠΟΤΥ-
ΠΤΟΝΤΕΣ ΕΣ ΛΙΜΝΗΝ, Ο', ΤΙ [b] ΠΡΟΣΧΟΙ-
ΤΟ ΤΟΥ ΠΗΛΟΥ ΤΩι ΚΟΝΤΩι, ΤΟΥΤΟ ΣΥΛ-
ΛΕΓΟΝΤΕΣ, ΠΛΙΝΘΟΥΣ ΕΙΡΥΣΑΝ· ΚΑΙ
ΜΕ ΤΡΟΠΩι ΤΟΙΟΥΤΩι ΕΞΕΠΟΙΗΣΑΝ. τὸν
μὲν τοσαῦτα ἀποδέξασθαι. Μετὰ δὲ τοῦτον, βα-
σιλεῦσαι ἄνδρα τυφλὸν ἐξ Ἀνύσιος [c] πόλιος, τῷ οὔνο-
μα Ἄνυσιν εἶναι· ἐπὶ τούτυ βασιλεύοντος, ἐλάσαι [d] ἐπ'
Αἴγυπτον χειρὶ πολλῇ Αἰθιόπας τε καὶ Σαβακῶν τὸν
Αἰθιόπων βασιλέα· τὸν μὲν δὴ τυφλὸν τῦτον οἴχεσθαι
φεύγοντα ἐς τὰ ἕλεα· τὸν δὲ Αἰθίοπα βασιλεύειν Αἰ-
γύπτυ ἐπ' ἔτεα πεντήκοντα· ἐν τοῖσι αὐτὸν τάδε ἀ-
ποδέξασθαι· ὅκως τῶν τις Αἰγυπτίων ἁμάρτοι [e] τι,
κτείνων μὲν αὐτῶν οὐδένα ἐθέλειν· τὸν δὲ, κατὰ μέγα-
θος τοῦ ἀδικήματος [f] ἑκάστῳ δικάζειν, ἐπιτάσσοντα
χώματα χοῦν πρὸς τῇ ἑωυτῶν πόλι, ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν
ἀδικεόντων· καὶ οὕτω ἔτι αἱ πόλιες ἐγένοντο ὑψηλό-
τεραι· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, ἐχώσθησαν ὑπὸ τῶν τὰς
διώρυχας [h] ὀρυξάντων, ἐπὶ Σεσώστριος βασιλέος· δεύ-
τερα δὲ, ἐπὶ τῦ Αἰθίοπος [i] καὶ κάρτα ὑψηλαὶ ἐγέ-
νοντο· ὑψηλέων δὲ καὶ ἑτέρων [k] τασσομένων ἐν τῇ Αἰ-
γύπτῳ πολίων, ὡς ἐμοὶ δοκέει, [l] μάλιστα μὲν Βυβάστι
πόλι ἐξεχώσθη, ἐν τῇ καὶ ἱρόν ἐστι Βυβάστιος ἀξιαπ-
ηγητότατον· μέζω μὲν [m] γὰρ ἄλλα, καὶ πολυδα-
πα-

alium quemquam e suis mortuum sepeliret. Hunc praeterea regem superiores ipso reges AEgypti antecellendi cupidum, reliquisse memoriam sui pyramidem latericiam, incisis saxo litteris in haec verba; NE ME AD SAXEAS PYRAMIDES EXIGENDO DIMINVERIS, QVAE TANTVM ILLIS PRAECELLO, QVANTVM IVPITER CETERIS DIIS. NAM FVNDVM LACVS CONTO VERBERANTES, QVICQVID LVTI CONTO ADHAERESCEBAT, ID COLLIGENTES, LATERES DVXERVNT, ET ME ISTO MODO ELABORARVNT; atque ista opera hunc regem edidisse. Post hunc regnasse cœcum 137
quendam ex urbe Anysi, nomine ANYSIN: atque eo regnante, excurrisse in AEgyptum magna cum manu AEthiopas et SABACVM AEthiopum regem; et quum cœcus hic fuga se in paludstria proripuisset, illum AEthiopem regnasse in AEgypto quinquaginta annos; idque intra tempus ista edidisse: quoties AEgyptiorum quisquam aliquid deliquisset, neminem voluisse morte afficere: sed pro sui quemque delicti magnitudine, damnare ad aggerendum aggerem ad urbem, unde quisque delinquentium erat. Atque ita urbes sunt adhuc sublimiores effectae; nam primum aggestae fuerant sub rege Sesostre ab iis, qui canales effoderunt: iterum sub rege AEthiope etiam valde sunt factae excelsae, cum ceteras, quae in AEgypto sunt, tum vero, ut mihi videtur, Bubasti urbi praecipue quidem adaggeratum est. In qua urbe templum est Bubastis dignissimum memoratu. Quo etsi 138
alia sunt tum grandiora, tum sumptuosiora,
nul-

[a] Ἐξὶ τάδε λεγ. *Arcb. Vind.*, mox κατονοσθῇς *M. Ask. Pasc.*, cuius glossa καταμέμφοιο., κατονοθῇς *Ald. Rem. Paris. B.* et *Edd.* priores, κατονομασθῇς *V. Arcb.* [b] Προσέχοιτο ambo illi, πρὸς σχοῖτο *Pasc.* [c] *Arcb. Vind. Ask.*, πόλεως *Ald. etc.* [d] Ἐς Αἰγ. *Ald. V. Arcb. Rem. Paris. B.*, profecto non male; ἐπ' Αἰγ. *M. Pasc. Ask.*, tum Αἰθιοπά τε καὶ Σαβακὼν *Arcb. V.* [e] Desit *Arcb. V.* et αὐτὸν οὐδ. [f] Ἑκάσου *Pasc. Ask.* [g] Οἰκεόντων *Arcb. V. Valla.* [h] Deest *Arcb. V.* [i] *M. Ask. Pasc. V. Arcb.* et ora *Stepb.*, vulgatis copula aberat. [k] Γενομένων *Arcb. V. Valla.* Statim πολίων *Ask.*, πολήων vulgo, sed male. [l] Μάλιςα ἡ ἐν Βυβάςι πόλις *Arcb. V. Paris. A. B. Rem. Ald.*, editum debetur *M. Ask. Pasc.* vide *Gronov.* [m] *Iidem* et *Vind.*, alii γὰρ καὶ ἄλ.

quod pignori oppositum erat, expuncto debito non redemerat, hunc legislator etiam ipsum sepultura censuerat indignum, nolueratque ut suos ipse liberos fato functos isto dignaretur honore: μήτε ἄλλον μηδένα τῶν ἑωυτοῦ ἀπογενόμενον θάψαι· sic scribendum arbitror: *neque alium quemquam suorum fato functum.* De his tacet legem commemorans *Diodorus* T. I, p. 104, 93. In talibus Ἀπογενέσθαι idem est ac ἀποβιῶναι vel ἀποθανεῖν, ter quaterve adhibitum *Herodoto:* vid. Clar. *Alberti* ad *Hesych.* in Ἀπογενόμενοι. Hoc sensu mea quidem sententia debuerat illud in Attica lege accipi apud *Demosth.* c. Macart. p. 608, 88. τοὺς δ' ἀπογινομένους ἐν τοῖς δήμοις, ὡς ἂν μηδεὶς ἀναιρῆται· *quorum in pagis mortuorum nemo cadavera tollat.* Quamque legem ad Leges de Sepultura referre debuerat, quia forte legebatur aliis interiecta, retulit ad φονικοὺς νόμους *S. Petitus* in LL. Att. p. 624. Latine vertens, *si quis in aliquo populo caesus sit. Alciphroni* p. 80. mecum restituit *A. Heringa:* ἐπειδὴ Κρίτων αὐτῷ ὁ γεννήσας ἀπεγένετο. VALCKEN.

4. Τῶν ἑωῦτοῦ ἀπογενόμενον] Non exputo, cur *Ald.* et *Camerarii* hanc scripturam mutatum ierint, tutam Codd. auctoritate. Ἀπογινόμενος hoc non est loco *progenitus*, sed fato functus, uti II, 85. IV, 4. et apud *Thucydidem*, monitore Schol. ad *Demosthen.* Or. de Cherson. p. 59. Quod legem adtinet, de qua agitur, ea et in *Diodori* I, 92. Quanto vero humanius Imp. Iustinianus, *nulli esse licentiam corpora defunctorum debiti gratia destinere, aut impedimentum facere eorum sepulturae* Novell. CXV, 5. edixit. Porro κατονοσθῇς *Gronovii* praefert editio; in adnotatione κατωνοσθῇς esse ait in optimo Codice, forsan errore operarum. Nam *Pasion.* et *Ask.* prius edunt, a quo alienus non sum. Κατόνοντο τὸν Ἄμασιν Αἰγύπτιοι inferius C. 172. *Vallae*, vertentis *compares*, lapsum redarguit *H. Stephanus* in Prolegom. Edit. secundae p. 742., ut mirer valde *Corn. de Pauw* κατανοῆς, ex Latinis istis formantem.

9. Μή με κατονοσθῇς πρὸς τ.] Ex diversis hanc sinceram puto lectionem. Quando primum interpretabatur *Valla*; *ne me caeteris pyramidibus compares:* non ille quidem aliud hic verbum legit, sed minus dextre praegnantem phrasin intellexit, significantem: *ne me sic vilipendas, ut unam censeas ceterarum*; sive: *ignominiosa cum ceteris pyramidibus instituta comparatione.* Ionicum ὀνόσασθαι (*Herod.* II, c. 172.) κατονόσασθαι notabat ἐκφαυλίσαι et καταμέμψασθαι. Quid sit in proximis ὑποτύπτειν monuit vir summus in nota *L. Kusteri* ad *Aristoph.* Av. v. 1145. VALCKEN.

18. Ἐξ Ἀνύσιος πόλιος] Hinc νομὸς Ἀνύτιος C. 166., verum contra tabulas. Non praeteriit urbem *Stephan. Byzant.*, estque eius longe antiquior memoria in his *Esaiae* C. XXX, 4. ומלאכיו חנם יניעו / *et legati eius Chanes* h. e. Anysin, *adtigerint.* Vocis apud Hebraeos pronunciatio differt, urbs eadem. Nam quae *Iunius* et alii de Daphnis Pelusiis, sive *Taphnes*, minime congruunt. Tetigit verbo *Thom. Pinedo* ad Ethnicographum, uberius vero et distinctius Celeb. *Camp. Vitringa* Comment. in eum Vatem p. 168. T. II. Reges Asychin et Anysin *Diodorus* non novit, Bocchorin ante Sabacum AEgypto inponens I, 65.

32. Καὶ ἑτέρων τασσομένων] Levi opera τασσομένων, uti factum scio, refingi posset. Quo vero successu? πάσσειν, ἐμπάσσειν de insperfis, ornatus etiam caussa, non refugit usus. In urbibus, altius eductis, neutrum novi. Facit *Codd.* tamen discordia ambiguum, sitne τασσομένων an γινομένων genuinum: alterutrum sane ex glossa venit. Quae sequuntur, a Cl. *Gronovio* bene constituta et docte explanata sunt. De Bubasti, quae Graecorum Ἄρτεμις sive *Diana*, nihil addo. Repetit *Herodotus* C. 156., quod hic professus fuit, et explicat copiose *Iablonskius* Panth. AEgypt. III, 3. Hoc adcedat, placuisse mihi olim ἡδονὴ δ' ἰδέσθαι, blanditumque *Abreschio:* movebar *Nostri* verbis VII, 160. εἰ δὲ ὑμῖν ΗΔΟΝΗ τοῦ κατὰ θάλασσαν ἡγεμονεύειν. Qui in vulgato adquieverunt, auxilium ex *Car. Daubuz* de Testim. Christi apud Ioseph. L. II, 12. inpetrabunt.

36. Ἥδε-

nullum tamen est aſpectu iucundius. Bubaſtis autem in ſermone Græco est Artemis, *Diana*. Templum eius ita habet: cetera præter accesſum inſula est: nam e Nilo fluenta inſinuant; nec confluunt, ſed ad ingresſum usque fani utrumque immittitur, alterum hac circumfluens, alterum illac, centum in unoquoque pedum latitudine, arboribus inumbrata. Eius antefores, quadraginta cubita ſublimes, figuris ſenum cubitorum memoratu dignis adornantur. Id templum in media urbe ſitum, undique circumeuntium oculis ſubiicitur; nam quum urbs ſit in altum aggerata, templum non motum, ſicut fuit a principio conditum, patet conſpectui. Illud maceria figuris inſculpta ambit. Intus, ingens maximarum arborum manu conſitarum lucus ambit templum, in quo ſtatua est. Latitudo et longitudo templi quoquoverſus est ſtadii. Ad eius ingresſum via ſtrata lapide est, tria circiter ſtadia, quæ fert per forum orientem verſus quadringentorum pedum latitudinis, utrinque arboribus conſitis in cœlum euntibus; et fert ad Mercurii templum. Atque hunc quidem in modum templum
139 habet. Verum ſe ita ad extremum liberatos AEthiope referebant, quod ille, per quietem oblata ſibi viſione, fugæ ſe mandaverit. Viſus est ſibi videre quendam ſubito oblatum, qui ſuaderet ipsi, ut congregatos cunctos AEgypti ſacerdotes diſſecaret medios. Hac eum viſione conſpecta dixisſe, videri ſibi deos demonſtrare hanc occaſionem, ut piaculo in ſacra commisſo, aliquid cladis aut a diis aut ab hominibus acciperet; ſe vero nequaquam ista facturum, ſed nempe ſibi exceſsiſse tempus, quantum oracula cecinerant regno AEgypti posſesſo exiturum. Etenim quum in AEthiopia ageret, oracula, quibus utuntur AEthiopes, reſponderant, fore ut is in AEgypto quinquaginta regnaret annos. Id tempus quum exceſsiſſet, et viſo inſomnii perturbatus eſſet, ul-
140 tro ex AEgypto discesſit Sabacos. Eo profecto ex AEgypto, rurſus cœcum e paluſtribus egresſum accepisſe imperium: ubi quinquaginta annos habitavit inſulam cinere atque humo aggeſtam. Nam ut quique AEgyptiorum iusſi illuc ibant portantes frumentum, eis ſingulis mandabat, ut clam AEthiope ad ſe dono etiam cinerem ferrent. Hanc inſulam nemo ante Amyrtæum in-

παινότερά ἐστι ἱρά· ἡδονῇ δ' ἰδέσθαι οὐδὲν τούτῳ μᾶλλον· ἡ δὲ Βούβαστις, [a] κατ' Ἑλλάδα γλῶσσάν ἐστι Ἄρτεμις. Τὸ δ' ἱρὸν αὐτῆς ὧδε ἔχει· πλὴν τῆς ἐσόδου, τὸ ἄλλο νῆσός ἐστι· ἐκ γὰρ τοῦ Νείλου διώρυχες ἐσέχουσι, οὐ συμμίσγουσαι ἀλλήλῃσι, ἀλλ' ἄχρι τῆς ἐσόδου τοῦ 142
ἱροῦ ἑκατέρη ἐσέχει· ἡ μὲν, τῇ περιῤῥέουσα, ἡ δὲ, τῇ· εὖρος ἐοῦσα ἑκατέρη ἑκατὸν ποδῶν, δένδρεσι κατάσκιος. τὰ δὲ προπύλαια, ὕψος μὲν δέκα ὀργυιέων ἐστὶ, τύποισι δὲ ἐξαπτήχεσι ἐσκευάδαται ἀξίοισι λόγου· ἐὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ πόλι τὸ ἱρὸν, κατορᾶται πάντοθεν περιιόντι· ἄτε γὰρ τῆς [b] πόλιος μὲν ἐγκεχωσμένης ὑψοῦ, τοῦ δ' ἱροῦ οὐ κεκινημένου, ὡς ἀρχῆθεν ἐποιήθη, [c] ἔσοπτόν ἐστι· περιθέει δ' αὐτὸ αἰμασιὴ ἐγγεγλυμμένη τύποισι· ἔστι δ' [d] ἔσωθεν ἄλσος δενδρέων μεγίστων πεφυτευμένων περὶ νηὸν μέγαν, ἐν τῷ δὴ τὤγαλμα ἕνι· εὖρος δὲ καὶ μῆκος τοῦ ἱροῦ, [e] πάντη σταδίου ἐστί· καλὰ μὲν δὴ τὴν ἔσοδον, ἐστρωμένη ἐστὶ ὁδὸς λίθου ἐπὶ σταδίους τρεῖς μάλιστά κη, διὰ τῆς ἀγορῆς φέρουσα ἐς τὸ πρὸς ἠῶ· εὖρος δὲ, ὡς τεσσέρων πλέθρων· τῇ δὲ καὶ τῇ τῆς ὁδοῦ, δένδρεα οὐρανομήκεα πέφυκε· Φέρει [f] δ' ἐς Ἑρμέω ἱρόν· τὸ μὲν δὴ ἱρὸν τοῦτο οὕτω ἔχει. Τέλος δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ Αἰθίοπος ὧδε ἔλεγον γενέσθαι· ὄψιν οἱ τῷ ὕπνῳ τοιήνδε ἰδόντα αὐτὸν, οἴχεσθαι φεύγοντα· ἐδόκεέ οἱ ἄνδρα ἐπιστάντα, συμβουλεύειν [g] τοὺς ἱρέας τοὺς ὁν Αἰγύπτῳ συλλέξαντα πάντας, μέσους [h] διαταμέειν· ἰδόντα δὲ τὴν ὄψιν ταύτην λέγειν αὐτὸν, ὡς πρόφασίν οἱ [i] δοκέοι ταύτην τοὺς θεοὺς προδεικνύναι, ἵνα ἀσεβήσας περὶ τὰ ἱρὰ, κακόν τι πρὸς θεῶν ἢ πρὸς ἀνθρώπων λάβοι· οὔκων ποιήσειν ταῦτα· ἀλλὰ γάρ οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν χρόνον, [k] ὁκόσον κεχρῆσθαι ἄρξαντα Αἰγύπτου ἐκχωρήσειν· ἐν γὰρ τῇ Αἰθιοπίῃ ἐόντι αὐτῷ τὰ μαντήια, τοῖσι χρέωνται Αἰθίοπες, ἀνεῖλε, [l] ὡς δέοι αὐτὸν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι ἔτεα πεντήκοντα· ὡς ὦν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήιε, καὶ αὐτὸν ἡ ὄψις τοῦ ἐνυπνίου ἐπετάρασσε, ἐκὼν ἀπαλλάσσεται ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὁ [m] Σαβακῶς. Ὡς δ' ἄρα οἴχεσθαι τὸν Αἰθίοπα ἐξ Αἰγύπτου, αὖτις τὸν τυφλὸν ἄρχειν ἐκ τῶν ἑλέων ἀπελθόμενον· ἔνθα πεντήκοντα ἔτεα νῆσον χώσας σποδῷ τε καὶ γῇ, οἴκεε· ὅκως γάρ οἱ φοιτᾷν σῖτον ἄγοντας Αἰγυπτίων, ὡς ἑκάστοισι προστετάχθαι [n] σιγῇ τοῦ Αἰθίοπος ἐς δωρεὴν κελεύειν σφέας καὶ [o] σποδὸν κομίζειν· ταύτην τὴν νῆσον οὐδεὶς πρότερον ἐδυνάσθη Ἀμυρταίου ἐξευρεῖν· ἀλλὰ ἔτεα ἐπὶ πλέω ἢ ἑπτακόσια ἐκ οἶδ'

a Κατὰ Ἑλλ. *Pasſ. V. Arcb. Ask. b V. Arcb. Ask.*, πόλεως *Ald.* et ſtatim ἐκκεχυμένης cum ora *Steph.*, ἐγκεχωσμ. *Arch. V. c M. Ask. Pasſ. Arch.* optime. ἔσοπτρον *Ald.* et alii. *d* Ἔσωθεν μὲν ἀλ. *Arch. Vind. e* Πάντα *Arch. f* Δ' ἐς Ἑρμ. *Ald. Arch. V. Paris. B. R.* cum *Edd.*, ἐς *M. Ask. Pasſ.* deſit. *g* Citat *Corinthus*; non ſine vitio. *h M. Ask. Pasſ.*, alii διαταμεῖν. *i* Δοκέειν *Pasſ. Ask.* neque prave. *k* Ὅσον *Arch. V.*, tum ἄρχοντα et ἐκχωρήσειν, quod et in *M. Ask. Pasſ.* et *Steph.* ora. ἐκχωρέειν *Edd. l* Ὁ θεὸς οἱ ἀντ. *Arch. Vind. m* Σαβακὸς *iidem. n* Exſcripsit *Thomas. M.* in Σιγῇ. *o* Σπονδὸν *Arch.*

36. Ἡδονῇ δ' ἰδέσθαι] Hic ſi Codices vulgatis concinunt, paulo tamen ſuperius dabunt, ut autumo, πολίων· qua in re tantilla Codicum non exſpectasſem conſenſum. Quicquid huius fuerit, *Herodotum* ſcripsisſe ſuſpicor: ἧσσον δ' ἰδέσθαι οὐδὲν τούτου μᾶλλον· alibi ſuo more ſcribentem ἄμεινον μᾶλλον· μᾶλλον ὀλβιώτερος· et αἱρετώτερα μᾶλλον· ἡδίους μᾶλλον *Chryſippus* dixit apud *Athen.* IX, p. 373. A. ἧδιον — μᾶλλον forſan *Iſocrates* in Aeginet. p. 393. D. ἐκ πολιας ἂν οἰκίας ἴδιον υἱὸν εἶδεν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα μᾶλλον, ἢ ταύτης — in quibus, mutata tantum pronunciatione, ἧδιον corrigo pro ἴδιον· nam ἴδιον υἱὸν — εἰσποιηθέντα quis tandem dixerit? Comparativis iunctae vocis μᾶλλον pleonasmum exemplis adfirmarunt *H. Stephanus*, *St. Bergle-rus*, *F. L. Abreſchius*, aliique. VALCKEN.

55. Φέρει δ' ἐς Ἑρμέω ἱρόν] Rediit expulſa praepoſitio. Qui eiecit, pulcre noverat, non haec ad τὰ δένδρεα pertinere: retulit ad viam, quae Mercurii templum ferret, per utique inconmode, eum totus aggeris tractus et tenor ad Mercurii aedem ducat. De *decoro*, quod obtenditur, id vero nihil est. Sufficit, *Herodoto* eum verborum ordinem adriſisse. Non memoro *Codd.* ſcriptos, neque uſum dictionis. Virgilianum, *Hinc via, Tartarei quae fert Acherontis ad umbras* Aen. VI, 295. omnes norunt. Dedit *Gronovius* ex *Noſtri* copiis nonnulla, facile, ſi res postularet, ex *Polybio*, *Diodoro* et *Pauſania* in primis adaugenda: Conf. doctos viros in *Act. Apoſt.* C. XII, 10.

56. Τέλος δὲ τῆς ἀ.] Τὴν ἀπαλλαγὴν forte dicere potuisſet ἀπαλλαγῆς τέλος, ut *mors* dicitur θανάτου τέλος, *caedes* φόνου τέλος. Paulo post, ubi in ſomnio Rex dicitur iusſus τοὺς ἱρέας μέσους διαταμεῖν· (Conf. *Diodor.* I. p. 75. ult.) neque illud, nec διαταμεῖν, ſed διατάμνειν legit *Gregorius* de Dial. Ion. MS. Τὸ τέμνειν Τάμνειν λέγουσιν. Ἡρόδοτος ἐν β', τοὺς ἱρέας —— μέσους διατάμνειν. Ionice, ut τάμνειν, ſcribebatur τράφειν et τρώπειν· ſed Dorica ſunt, ut puto τράφειν et τρέχειν· hoc rarius, et Grammaticis tantum obſervatum. VALCKEN.

60. Μέσους διατάμεειν] Adiungit *Diodorus* καὶ διὰ μέσων αὐτῶν διελθεῖν μετὰ θεραπείας, et *per medios ſectos cum adminiſtris transire* I, 65., cuiusmodi triſte ſectionis exemplum in Pythii F., natu maiorem, Xerxes repraeſentasſe legitur *Muſae* VII, 39. Ceterum Oracula, quae AEthiopes conſulebant, ſignavit ſupra C. 29.

78. Ἀλλὰ ἔτεα ἐπὶ πλέω ἢ κ. λ.] Omne hoc comma ineptae tautologiae, ex inperiti hominis gloſſemate ortae,

οἷοί τε ἦσαν αὐτὴν ἀνευρεῖν οἱ πρότεροι γενόμενοι βασιλῆες Ἀμυρταίου· οὔνομα δὲ ταύτῃ τῇ νήσῳ [a] Ἐλβώ· [b] μέγαθος δ' ἐστὶ πάντῃ δέκα σταδίων. Μετὰ δὲ τοῦτον, βασιλεύσαι τὸν ἱρέα τοῦ Ἡφαίστου, τῷ οὔνομα εἶναι [c] Σεθῶν, τὸν ἐν ἀλογίῃσι ἔχειν παραχρησάμενον τ̃ μαχίμων Αἰγυπτίων, ὡς οὐδὲν δεησόμενον αὐτῶν· ἄλλα τε δὴ ἄτιμα ποιεῦντα ἐς αὐτὸν, καὶ σφέας ἀπελόεσθαι τὰς ἀρούρας, τοῖσι ἐπὶ τῶν προτέρων βασιλέων δεδόσθαι [d] ἐξαιρέτους ἑκάστῳ δυώδεκα ἀρούρας· μετὰ δὲ, ἐπ' Αἴγυπτον ἐλαύνειν στρατὸν μέγαν Σαναχάριβον βασιλέα Ἀραβίων [e] τε καὶ Ἀσσυρίων· ἄχων δὴ ἐθέλειν τοὺς μαχίμους τῶν Αἰγυπτίων βοηθέειν· τὸν δὲ ἱρέα ἐς ἀπορίην ἀπειλημμένον, ἐσελθόντα ἐς τὸ μέγαρον, πρὸς τῷ γαλμα [f] ἀποδύρεσθαι οἷα κινδυνεύει παθέειν· ὀλοφυρόμενον δ' ἄρα μιν ἐπελθεῖν ὕπνον, καὶ οἱ δόξαι ἐν τῇ ὄψι ἐπιστάντα τὸν Θεὸν θαρσύνειν ὡς ὐδὲν πείσεται ἀχαρι, ἀντιάζων τὸν Ἀραβίων στρατόν· αὐτὸς γάρ οἱ [h] πέμψειν τιμωρούς· τούτοισι [i] δὴ μιν πίσυνον τοῖσι ἐνυπνίοισι, παραλαβόντα Αἰγυπτίων τοὺς βουλομένους οἱ ἕπεσθαι, στρατοπεδεύσασθαι ἐν Πηλουσίῳ· ταύτῃ γάρ οἱ εἶσι αἱ ἐσβολαί· ἕπεσθαι δέ οἱ τῶν μαχίμων μὲν οὐδένα ἀνδρῶν, καπήλους δὲ καὶ [k] χειρώνακτας, καὶ ἀγοραίους ἀνθρώπους, ἐνθαῦτα ἀπικομένους, τοῖσι ἐναντίοισι αὐτοῖσι ἐπιχυθέντας νυκτὸς μυῶν [l] ἀγραίων, κατὰ μὲν φαγέειν τοὺς φαρετρεῶνας αὐτέων, κατὰ δὲ τὰ τόξα· πρὸς δὲ, τῶν ἀσπίδων τὰ ὄχανα, ὥστε τῇ ὑστεραίῃ φευγόντων σφέων [m] γυμνῶν ὅπλων, πεσέειν πολλούς. καὶ σὺν

invenire potuit, ſed ſeptingentis et amplius annis ſuperiores Amyrtæo reges nequierunt eam invenire: cui inſulæ nomen est Elbo, decem undiquaque ſtadiorum magnitudinis. Post hunc regnasſe ſacerdotem Vulcani, nomine SETHON: eumque bellatoribus AEgyptiis abuſum fuisſe, contemptui habentem, tanquam ſibi non fore opportunos, et cum aliis ignominiis eos affecisſe, tum vero aruras, *vel arva C. cubiturum* abstulisſe, quas eximias a ſuperioribus regibus dono acceperant ſinguli duodenas. Postea, quum Sanacharibus Arabum Asſyriorumque rex cum magnis copiis invaſisſet AEgyptum, noluerunt bellatores AEgyptiorum ei opitulari. Tunc ſacerdotem conſilii inopem, in delubrum ſe contulisſe; et apud ſimulacrum complorasſe quanta pati periclitaretur: eique inter lamentationem obrepſisſe ſomnum: et in quiete viſum venisſe deum exhortantem, quippe nihil eum moleſti paſſurum, ſi copiis Arabum obviam iret: ſe enim auxiliarios ei miſsurum. His inſomniis fretum ſacerdotem, ſumptis AEgyptiorum iis, qui ſequi vellent, caſtra in Peluſio poſuisſe; hac enim ſunt ingreſſus; nec eum fuisſe quempiam bellatorum ſequutum, ſed inſtitores, et operarios, et forenſes homines. Eo quum pervenisſent, noctu infuſam in ipsos hoſtes vim agreſtium murium, qui illorum tum pharetras, tum arcus, tum ſcutorum habenas ambederunt, ita ut poſtera die hoſtes nudi armis fugam ſumentes, multos amiſe-

141 143

a Ἐλχὼ *Pasſ.* et *Eton.* male uterque: vide *Steph. Byz.* in Voce, ubi hunc locum indicat. *b V. Pasſ. M. Ask. Arcb.*, aliis δὲ abest. *c* Σέθων *Arcb.*, Σεθῶν *Ask.* *d* Ἐξαιρέτως *Arcb.*, editum adgnoſcit *Euſtatb.* in Hom. p. 210, 1. Paullo ante τὰς ἐπὶ *Reisk.* neque inconmode, tum τῶν πρόσθεν βχσ. *Vind. Arcb.* mox ἐπ' Ἀγύπτου *Pasſ.* ex emendatione. *e Ioſeph. Ant.* x, 1, 4. haec non legit: habet *Euſtatb.* in Il. A. p. 35, 2. *f M. Ask. Pasſ., Ald. V. Arcb.* et alii ἀποδύρασθαι. *g M. Pasſ. Ask.*, alii ἔψει. *h* Πέμψει *Pasſ. Ask.* *i Iidem* cum *M. V. Arcb.*, in *Ald.* et aliis μὲν δὴ πίσυνον· tum ſtatim τοῖσι Αἰγυπτίοισι *Arcb. V.*, perperam. *k* Χειρόνακτας *V. Arcb.* *l* Ἀρουραίους *iidem.* *m Vind. Arcb. Ald. Rem. Paris. B.* cum *Euſtatb.* p. 35. 4., γυμνῶν ἀνόπλων *M. Pasſ. Ask.*, male.

tae, damnat *Iac. Perizonius* V.Cl.Or. AEgypt. C. XI. p. 002. Nollem factum. Fluunt ex abundantiore ſcriptoris ſermone, ſuntque frequentes huiusmodi iterationes, uti bene obſervavit *Iac. Gronovius.* Quod addit autem, cetera *Perizonii* ſe *tangere dedignari*, ἄῤῥητον ἄμεινον. Viam ille oſtenderat ad turpem errorem huic loco adimendum, non ſane cum dedecore ſpernendam. Rem vide. Dicit *Herodotus* inſulam, Anyſis tempore in paludibus aggestam, ſeptingentis atque amplius annis fruſtra ab inſecutis regibus ad Amyrtaeum usque fuisſe quaeſitam. Amyrtaeus, quod *Thucydidis* I, 110. teſtimonio novimus, eas in paludes, cum Perſis Longimanus Artaxerxes imperaret et Herodotus floreret, ſecesſit: ab utroque ad Achazi aut Hiskiae, Principum ludaeorum, aevum, in quod Anyſis et Sabaco incurrunt, intervallum est annorum paullo plus trecentorum. Hinc ut Chronologiae ratio conſtaret, *Perizonius* ἔτεα ἐπὶ πλέω ἢ τριηκόσια· *trecentis et amplius annis*, coniectura plauſibili. Mendam notae genuerunt numerorum, perperam pietae, quem ad modum Ampl. *Bouberius*, eiusdem coniecturae patronus, Diſs. Herod. C. VII. p. 71. conmonefecit praeclare.

83. Τῶν μαχίμων] Nec ſatis apte congruunt ista cum παραχρησάμενον, neque phraſi ἐν ἀλογίῃσι ἔχειν· nam nihil huc facit locus L. IV, c. 159. f. Scribi potuit τῷ μαχίμῳ, ſive τὸ μάχιμον, ut corrigit *Abreſchius* Diſ. *Thuc.* p. 63. ſive etiam τὸ τῶν μαχίμων, ut *Reiskius*, nempe γένος. Inter AEgyptiorum ἑπτὰ γένεα —— οἱ μὲν μάχιμοι κεκλέαται, *Herod.* II, c. 163. *Diodoro* commemorantur τὸ μάχιμον ἔθνος, p. 106, 48. et οἱ μάχιμοι καλούμενοι p. 85, 1. quocum loco deſiderarem equidem in concordiam poſſe redigi ſupra *Diodoro* narrata p. 53, 1. Indorum collata, quam alibi tradit, πολιτείᾳ. Sed in Herodoteis mihi ſane videtur inſolens ἐν ἀλογίῃσι· horum vice ſi legeretur ἀλογίην, in vicinis quidpiam novari nihil esſet neceſse. Scribi certe commode potuit: τὸν ἀλογίην ἔχειν παραχρησάμενον τῶν μαχίμων Αἰγυπτίων. Sic *Herod.* L. IV, c. 150. ἀλογίην εἶχον τοῦ χρηστηρίου, *oraculi nullam habuerunt rationem.* Alibi ſcripsit ἐν ἀλογίῃ τι ποιέεσθαι, et II, c. 172. Amaſin ἐν οὐδεμιῇ μοίρῃ μεγάλῃ ἦγον. Apud alios, pro *deſpicatui habere*, dicitur ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἔχειν, vel ἄγειν, vel τίθεσθαι. *Stobaei Tyrtaeus* p. 353. *imbellem* Οὔτ' ἂν μνησαίμην, οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην· praeferrem τιθείμην quod habet *Plato* de LL. I, p. 629. A. II, p. 660. E. hinc *Iamblich.* in Protrept. p. 112. A Stobaeano diverſum exhibens animoſum *Tyrtaei* carmen *Lycurgus* c. Leocr. p. 162. de Lacedaemoniis v. 25. καὶ περὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς οὐδένα λόγον ἔχοντες περὶ τούτου οὕτω σφόδρα ἐσπουδάκασιν. *Scaliger* et *Io. Taylor* περὶ τοῦτον recte corrigunt; vereor ut eruditiſsimi viri legerint alibi, περὶ τινὰ λόγον ἔχειν. Corrige, ſodes: καίπερ τοὺς ἄλλους ποιητὰς ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἔχοντες περὶ τοῦτον —. Ab his parum diſtat illud *Euripidis* Androm. v. 209. τὴν δὲ Σκῦρον οὐδαμοῦ τίθης, vel τίθῃ. Scriptor non inelegans II *Macc.* VII, 12. ἐν οὐδενὶ ἐτίθετο. VALCKEN.

89. Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων] *Ioſephi* codicem postremis caruisſe, ſignificarunt *Palmerius*, *Marshamus*, *Vitringa:* quam tamen rem dubiam relinquunt ludaei ſcriptoris membranae. Quod ſi vere abſentiam earum vocum animadvertit, Ἀραβίων στρατὸς, qui brevi ſequetur, *Ioſephum* quadamtenus iuvabit; nam et illi non adcenſentur *Aſſyrii.* Sed praeſtat, quod res et ſchedae omnes adprobant, defendere. Certe Senacheribo et Arabum, quibus trans Iordanem et in Petraea ſedes, amplus numerus, et Aſſyrii dicto audientes fuerunt. Quod autem vir eruditus *Ioſepho* Ant. X, 1, 1., Senacheribum βασιλέα μέγαν nominanti, adpoſuit *Herodotum* eumdem τὸν μέγαν Σαναχάριβον βασιλέα nuncupasſe, ſecus habet. Mox ἐς ἀπορίην ἀπειλημένου oportuerat. Vidimus Arionem ἀπειληθέντα ἐς ἀπορίην I, 24., et erunt deinceps alia.

1. Ἐνθαῦτα ἀπικομένους] *Corn. de Paauw* ἀπικομένου aut ἀπικομένων, poſita post ἀνθρώπους maiore στιγμῇ. Prius etiam *Reiskius.* Nolo refragari: qui voluerit, patronum arceſſet *Gronovium* II, 66. De muribus agreſtibus quae prodebantur, tantopere *Polemonis* narrationi et grammaticorum apud *Euſtathium* de Troadis incolis, mures venerantibus, ὅτι τὰς νευρὰς τῶν πολεμίων διέτρωγον τόξων, congruunt, ut eodem fabulari fonte manasſe diceres. Namque aliam Aſſyriorum cladis causſam et locum fuisſe, ex *Eſaia*, qui ea vixit aetate, C. XXXVII, 36. exploratum habemus. Lege ibi, ſi vacat, *Camp. Vitringae* Obſervationes.

5. Γυμνῶν ὅπλων] *Medic.*, et illi conſentanei, ſi γυμνῶν καὶ ἀνόπλων, ſicuti *Plutarchus*, *Appianus*, *Polyaenus*

ſerint. Eoque nunc iste rex in templo Vulcani lapideus ſtat, manu murem tenens, atque hæc per litteras dicens, IN ME QVIS INTVENS,
142 PIVS ESTO. Ad hunc usque narrationis locum et AEgyptii et ſacerdotes referebant, demonſtrantes a primo rege ad Vulcani ſacerdotem hunc, qui postremus regnavit, generationes vel ætates hominum fuisſe trecentas quadraginta unam, et totidem interea ſacerdotes maximos totidemque reges. Trecentæ autem generationes decem millia annorum æquant. Nam tres virorum generationes, centum anni ſunt; una et quadraginta, quæ reliquæ ſunt ultra trecentas, ſunt anni mille trecenti quadraginta. Ita intra undecim millia trecentosque inſuper et quadraginta annos, negabant ullum deum forma humana extitisſe: ſed neque aut prius aut posterius in reliquis AEgypti regibus aliquid tale dicebant fuisſe: ſed intra hoc tempus quater ſolem extra ſedes ſuas fuisſe ortum; bis denuo illinc exortum, ubi nunc occidit; bis autem unde nunc oritur, illic occidisſe: nec tamen ſub hæc aliquid in AEgypto esſe immutatum, nec ea quæ ex terra, nec ea quæ e flumine ipsis proveniunt, nec quæ ad morbos aut quæ ad mortes pertinent.
143 Atque antea Hecatæo hiſtoriæ ſcriptori, apud Thebas originem generis recenſenti, ac propagationem familiæ ſuæ referenti ad ſextumdecimum deum, ſacerdotes Iovis tale quiddam fecerant, quale et mihi quid non recenſenti familiam meam. Introducto in templum intus grande, enumerabant monſtrando tot e ligno colosſos quot dixi. Ibi namque quisque ſummus ſacerdos ponit ſuam imaginem dum vivit; numerantes itaque et monſtrantes ſacerdotes, oſtendebant mihi unumquemque filium patris ipsum

νῶν οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔστηκε [a] ἐν τῷ ἱρῷ τῦ Ἡφαίστυ λίθινος, ἔχων ἐπὶ τῆς χειρὸς μῦν· λέγων διὰ γραμμάτων τάδε· ΕΣ ΕΜΕ ΤΙΣ ΟΡΕΩΝ, ΕΥΣΕΒΗΣ ΕΣΤΩ. Ἐς μὲν τοσόνδε τοῦ λόγυ Αἰγύπτιοί τε καὶ
10 [b] οἱ ἱρέες ἔλεγον, ἀποδεικνύντες, ἀπὸ τοῦ πρώτυ βασιλέος, ἐς τοῦ Ἡφαίστυ τὸν ἱρέα τῦτον τὸν τελευταῖον βασιλεύσαντα, μίν τε καὶ τεσσεράκοντα καὶ τριηκοσίας ἀνθρώπων γενὰς γενομένας, καὶ ἐν ταύτῃσι ἀρχιρέας καὶ βασιλέας ἑκατέρυς τοσούτυς γενομένυς· καί
15 τοι τριηκόσιαι μὲν [c] ἀνδρῶν γενεαὶ δυνέαται μύρια ἔτεα· γενεαὶ γὰρ τρεῖς ἀνδρῶν, ἑκατὸν ἔτεά ἐστι· μῖης δὲ καὶ τεσσεράκοντα ἔτι τῶν ἐπιλοίπων [d] γενεέων, αἱ ἐπῆσαν τῇσι τριηκοσίῃσι, ἔστι τεσσεράκοντα καὶ τριηκόσια καὶ χίλια ἔτεα· οὕτω ἐν μυρίοισί τε ἔτεσι καὶ χιλίοισι
20 [e] καὶ πρὸς, τριηκοσίοισί τε καὶ τεσσεράκοντα ἔλεγον θεὸν ἀνθρωποειδέα ἐδένα γενέσθαι· ἐ [f] μέντοι οὐδὲ πρότερον, οὐδὲ ὕστερον ἐν τοῖσι ὑπολοίποισι Αἰγύπτυ βασιλεῦσι γενομένοισι, ἔλεγον [g] ταὐτῦτον οὐδέν· ἐν τοίνυν τύτῳ τῷ χρόνῳ τετράκις ἔλεγον ἐξ ἠθέων τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι· ἔνθα τε νῦν καλαδύεται, ἐνθαῦτα δὶς ἐπαντεῖλαι· καὶ ἔνθεν νῦν [h] ἀνατέλλει, ἐνθαῦτα δὶς [i] καταδῦναι, καὶ
ἐδὲν τῶν κατ' Αἴγυπτον ὑπὸ ταῦτα ἑτεροιωθῆναι, οὔτε 144
τὰ [k] ἐκ τῆς γῆς, οὔτε τὰ ἐκ τοῦ ποταμῦ σφι γινόμενα, οὔτε τὰ ἀμφὶ νύσυς, οὔτε τὰ κατὰ τοὺς θανάτυς. Πρότερον δὲ Ἑκαταίῳ τῷ λογοποιῷ ἐν Θήβῃσι γενηλογήσαντι [l] ἑωϋτὸν, καὶ ἀναδήσαντί τε τὴν πατρὴν ἐς ἑκκαιδέκατον θεὸν, ἐποίησαν οἱ ἱρέες τῦ Διὸς, οἷόν τι καὶ ἐμοὶ [m] ἐ γενηλογήσαντι ἐμεωϋτόν· ἐσαγαγόντες ἐς τὸ μέγαρον ἔσω ἐὸν μέγα, ἐξηρίθμεον δεικνύντες κολοσσοὺς ξυλίνυς τοσούτυς ὅσυς περ εἶπον· ἀρχιρεὺς γὰρ ἕκαστος αὐτόθι [n] ἵστᾶσι ἐπὶ τῆς ἑωϋτῦ ζόης εἰκόνα ἑωϋτῦ ἀριθμέοντες ἂν καὶ δεικνύντες οἱ ἱρέες ἐμοὶ ἀπέδειξαν παῖδα πατρὸς [o] ἑωϋτῶν ἕκαστον ἐόντα, ἐκ τῦ

ἀγ-

a Defit *V.* et *Arch.* *b* Omittunt *iidem.* *c* Γεν. ἀνδ. ſic *Paſ. Arch. V. Ask.* Vid. *Euſtath.* in Hom. p. 97, 31. *d* *Iidem* cum M., γενεῶν alii: brevi ante ἐπὶ τῶν ἐπελ. *Paſ. Ask.* *e* Καὶ πρὸς, τριηκ. *Arch. V.* ceteris πρὸς abest. *f* Μὲν οὐδ. *iidem.* *g* Οὐδὲν τοιοῦτο aut τοιοῦτον *Paſ. Ask. V. Arch.* Quae ſequuntur, exſcripsit *Thom. M.* in Voc. Ἐξ. Praeterea ἔνθα τε usque καὶ ἔνθεν omiſit negligens ſcriba *Arch. V.* *h* *M. Paſ. Ask. V. Arch.*, ἀντέλλει *Ald.* et *Edd.* *i* *Iidem* cum *Steph.* ora, καταβῆναι *Ald.* *k* Ἀπὸ γῆς *Arch.* *l* Quatuor haec deſunt *Arch. V.* *m* *Valla*, *M. Paſ. Ask. Rem. V. Arch.*, margo *Steph.* rectiſsime, συγγενεαλογήσαντι *Ald.* et *Edd.* *n* *M. Paſ. Ask.*, ἱστᾷ *Arch. Vind. Paris. B.*, *Ald.* *o* *Paſ. Ask. V. Arch.* ora *Steph.* vulgo ἕκαστον ἑωϋτόν.

nus et alii, praebuisſent, anſam praecidisſent querelae. Ecquis unquam γυμνῶν ἀνόπλων aptavit? Quanto melius *Aldus*, *Euſtathius*, ſchedaeque plures. Ita *Xenophon* Κυρ. Παιδ. V. p. 140. γυμνὰ ὅπλων σκευοφόρα. *Galenus* de Uſu Part. p. 368. ἄνθρωπος δ' ὥσπερ τὸ σῶμα ΓΥΜΝΟΣ ΟΠΛΩΝ, οὕτω καὶ τεχνῶν τὴν ψυχὴν ἔρημος. Alia mitto.

16. Γενεαὶ τρεῖς ἀνδρῶν &c.] Haud disſimilia *Clemens Alex.* Strom. I. p. 401. et Homerici ſcholiaſtae. Alii aut brevius aut amplius temporis ſpatium τῇ γενεᾷ contribuunt, uti *Theod. Rykius* Diſſert. de Prim. Ital. Colon. C. 4. et *Io. Alberti* ad *Heſychii* Γενεὰ docuerunt. *Noſter* non ſemper ſibi in annorum γενεᾶς ambitu reſpondet et congruit, quod I, 7., ſi ſana isthic omnia, teſtabitur. Alibi praeterea de *ſingulis hominibus* ſive *regibus* ſine ulla finiti temporis notatione vocem adhibet, veluti VI, 98. Confer *Iac. Perizon.* Orig. AEgypt. C. XI. p. 215. Scripsi ex *Arch.* et *Vind.* post pauca καὶ πρὸς, τριηκοσίοισι elegantius quam ſcribarum pro ingenio ratus. Dixi I, 156. quibus *Euripid.* Heracl. v. 961. et Helen. 641. *Iſaeum* de Hagn. Hered. p. 89. adſtrue.

24. Ἐξ ἠθέων τὸν ἥλ. ἀνατεῖλαι] Neque hoc debuerat tentari. Alium reſpicit locum *Suidas*, quando Ἐξ ἠθέων interpretatur ἐκ τῶν συνήθων τόπων· hunc *Thomas M.* ἐξ ἠθέων optime reddens ἔξω τῆς συνηθείας, in v. Ἐξ. Ἰσέον, inquit, ὅτι ἡ Ἐξ ἔστιν ὅτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἔξω τίθεται. Ea ſaepenumero latet in compoſitis vis, velut in ἔκμετρος, ἔκδικος, ἔκθεσμος, ἔξαθλος, ſimilibusque; in ἐκδῆσαι ἐκφρέψαι· ἐξοικεῖν· apud *Ariſtid.* I, p. 175. ἐξοικεῖν τῆς οἰκουμένης idem est ac ἐκτετοπίσθαι. *Ariſtoph.* Nub. v. 88. Ἔκφρεψον ὡς τάχιστα τοὺς σαυτοῦ τρόπους. In *Thucyd.* III, c. 55. ἐκπρεπέστερον Schol. reddit ἔξω τοῦ πρέποντος. VALCKEN.

24. Τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι] Corrigunt *Miſcell. Lipſien.* τὸν ἥλιον ἀναπῆλαι, *ſolem reſiliiſſe e ſedibus ſuis*, *velut pila in murum illiſa* ἀνατέλλει, *reſultat.* Non credo, nec ea verbo poteſtas. Haud multum huic fabellae disſimilis Platonica Politic. p. 269. A. ὡς ἄρα, regis Atrei aetate, ὅθεν μὲν ἀνατέλλει νῦν, εἰς τοῦτον τότε τόπον ἔδυ-το, ἀνέτειλε δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου in ortu ſolis et occaſu aliorumque ſiderum mutato. Ill. *Scaliger.* III. Emend. Temp. p. 198., quod et *Galeus* adſcripsit, veri quandam umbram in AEgyptiis his nugis quaeſivit et invenit.

36. Ἕκαστος αὐτόθι ἵσταται — εἰκόνα] Suum defendere videtur IV, 103. ἐπὶ ξύλου μεγάλου ἀνατείρας ἱστᾷ· etiam *Demoſthen.* περὶ Συντ. p. 100. μὰ Δί', οὐ χαλκοῦς ἱστᾶσαν, οὐδ' ὑπερηγάπων. *Alciphron.* I, 30. cum animadverſione *Bergleri.* Quae ſuccedunt, δυξιόντες διὰ πασέων &c. ſcripti libri ſuſpecta reddunt. Nec ſunt, quod *Gronovius* adpoſuit, ad ſententiam adprime neceſsaria, ſed Herodoteae tamen redundantiae minime contraria.

38. Πατρὸς ἕκαστον ἑωϋτόν] Ἑωϋτοῦ ſcribendum censeo: *ἀπεδείκνυσαν παῖδα πατρὸς ἕκαστον ἑωϋτοῦ ἐόντα*, *ſibi quemque patris filium esſe demonſtrabant*; e ſimilitudine nimirum imaginis τοῦ ἄγχιστα ἀποθανόντος. Sed unusquisque tum illorum πατρὶ ἐοικὼς Παῖς ἀγαπητὸς ἐγεντο. Deos et heroas ſui generis auctores arroganter iactantibus Graeculis ſuos quidem Reges, qui hominibus imperasſent, omnes homines fuisſe ſacerdotes comprobabant ex hominibus natos: Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γεγονέναι — καὶ οὔτε ἐς θεὸν οὔτε ἐς ἥρωα ἀνέδησαν αὐτούς. *Homo* πίρωμις AEgyptiace dicebatur; Herodoti καλὸν κἀγαθὸν luſum esſe etymologicum monuit Iablonskius Prolegom. in Pantheon p. 38. Ἐς θεὸν ἀναδῆσαι et ἀναδῆσαι τὴν πατριὴν vulgo Graecis dicebatur, τὸ γένος εἰς θεὸν ἀναφέρειν· et, voce γένος omiſsa, ἀνέφερεν ἐς Θαμοῦν. Proximum accedit ἀνάψαι τὸ γένος εἰς Δία· et γένος ἀρχαῖον καὶ τῶν οἰκιῶν ἀνημμένον in Philoſtr. de V. A. I, c. 4. Quod ſequitur in *Herod.* caput 144. totum

ἄγχιστα ἀποθανόντος τῆς εἰκόνος, [a] διεξιόντες διὰ πασέων, ἕως οὗ ἀπέδεξαι ἁπάσας αὐτάς. Ἑκαταίῳ δὲ γενεηλογήσαντι ἑωυτὸν, καὶ ἀναδήσαντι ἐς ἐκκαιδέκατον Θεὸν, ἀντεγενεηλόγησαν ἐπὶ τῇ ἀριθμήσει, οὐ δεκόμενοι παρ' αὐτοῦ, ἀπὸ Θεοῦ γενέσθαι ἄνθρωπον· ἀντεγενεηλόγησαν δὲ ὧδε, Φάμενοι [b] ἕκαστον τῶν κολοσσῶν Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γεγονέναι· [c] ἐς ὃ τοὺς πέντε καὶ τεσσεράκοντα καὶ τριηκοσίους [d] ἀπέδεξαν κολοσσοὺς, Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον, καὶ οὔτε ἐς Θεὸν, οὔτε ἐς ἥρωα ἀνέθησαν αὐτούς. Πίρωμις δέ ἐστι κατ' Ἑλλάδα γλῶσσαν, καλὸς κἀγαθός. Ἤδη ὦν τῶν αἱ εἰκόνες ἦσαν, τοιούτους ἀπεδείκνυσάν σφεας πάντας ἐόντας, Θεῶν δὲ πολλὸν [e] ἀπαλλαγμένους· τὸ δὲ πρότερον τῶν ἀνδρῶν τούτων, Θεοὺς εἶναι τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἄρχοντας, [f] οὐκ ἐόντας ἅμα τοῖσι ἀνθρώποισι· καὶ τούτων αἰεὶ ἕνα τὸν [g] κρατέοντα εἶναι· ὕστατον δὲ αὐτῆς βασιλεῦσαι Ὧρον τὸν Ὀσίριος παῖδα, τὸν Ἀπόλλωνα Ἕλληνες ὀνομάζουσι· τοῦτον [h] καταπαύσαντα Τυφῶνα, βασιλεῦσαι ὕστατον Αἰγύπτου. Ὄσιρις δέ ἐστι Διόνυσος κατ' Ἑλλάδα γλῶσσαν. Ἐν Ἕλλησι μέν νυν νεώτατοι τῶν Θεῶν νομίζονται εἶναι [i] Ἡρακλῆς τε καὶ Διόνυσος καὶ Πάν· παρ' Αἰγυπτίοισι δὲ, Πὰν μὲν, ἀρχαιότατος, καὶ τῶν ὀκτὼ [k] τῶν πρώτων λεγομένων [l] Θεῶν· Ἡρακλῆς δὲ, τῶν δευτέρων, τῶν δυώδεκα λεγομένων [m] εἶναι· Διόνυσος δὲ, τῶν τρίτων, οἳ ἐκ τῶν δυώδεκα Θεῶν ἐγένοντο. Ἡρακλέϊ μὲν δὴ ὅσα αὐτοὶ Αἰγύπτιοί φασι εἶναι ἔτεα ἐς Ἄμασιν βασιλέα, δεδήλωταί μοι πρόσθε. Πανὶ δὲ ἔτι τούτων [n] πλέονα λέγεται εἶναι, Διονύσῳ δὲ ἐλάχιστα τούτων· καὶ τούτῳ πεντακισχίλια καὶ μύρια λογίζονται εἶναι ἐς Ἄμασιν βασιλέα· καὶ ταῦτα Αἰγύπτιοι ἀτρεκέως φασὶ ἐπίστασθαι, αἰεί τε [o] λογιζόμενοι, καὶ αἰεὶ ἀπογραφόμενοι τὰ ἔτεα. Διονύσῳ μέν νυν τῷ ἐκ Σεμέλης τῆς Κάδμου λεγομένῳ γενέσθαι, κατὰ ἑξακόσια ἔτεα καὶ χίλια μάλιστά ἐστι ἐς ἐμέ· Ἡρα-

ipsum esse ex imagine eius, qui proxime esset mortuus, eundo per imagines eorum, donec omnes illas exposuerant. Hecatæo igitur originem suam recensenti, et ad sextumdecimum deum alliganti, occurrebant simili ratione per numerationem, non admittentes id, quod ab illo diceretur, hominem generari e deo. Occurrebant autem repetenda progenie hunc in modum, dicentes unumquemque colossorum fuisse Piromin ex Piromi genitum, donec trecentos quadraginta quinque colossos commemorarent, Piromin ex Piromi progenitum: eosque referentes nec ad deum nec ad heroa. Est autem Piromis Græca lingua expositum *bonestus et bonus*. Eos itaque, quorum imagines erant, demonstrabant tales omnes extitisse, sed multum a diis distantes. Tempore autem hos viros antecedente fuisse deos in AEgypto principes, non agentes cum hominibus, et eorum semper unum extitisse dominatorem: et postremum illic regnasse Orum Osiridis filium, quem Græci Apollinem nominant. Hunc, postquam evertit Typhonem, regnasse in AEgypto postremum. Osiris autem Græca lingua est, *Liber*. Atqui apud Græcos novissimi deorum esse censentur Hercules, Liber et Pan: at apud AEgyptios Pan vetustissimus est, etiam ex octo diis, qui primi dicuntur: Hercules, ex secundis, qui dicuntur duodecim esse: Liber, ex tertiis, qui ab illis duodecim diis sunt procreati. Herculi autem quantum annorum ad Amasin regem esse ipsi AEgyptii dicant, superius a me patefactum est: Pani autem plus adhuc annorum esse dicitur; minimum horum Libero; quamquam huic ad Amasin regem quindecim millia annorum esse supputentur. Et haec AEgyptii liquide asseverant se scire, et assidue supputando, et semper annos describendo. Baccho quidem certe, qui ex Semele Cadmi genitus fertur, ad meam ætatem sunt anni ferme mille sex-

[a] Deest *V. Arch.*, in *Med. Pass. Ask.* sequentia usque Ἑκαταίῳ absunt. [b] Ἑκάστῳ *Arch. Vind. Valla.* [c] Ἐς ἑωϋτοὺς *Arch. V.* [d] Ἀπηρίθμησαν αὐτοὺς, Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον *Arch. V. Valla*; vulgo Πίρωμιν ἐπονομαζόμενον. [e] Ἀπηλλαγμένους *Aiben.* Legat. C. 24., ubi haec citat, *Arch. V.*; superius πάντας ante ὄντας negligit *Athenag.* [f] Οἰκέοντας ἅμα *Arch. V. Valla.* [g] Κρατίοντα *Arch. V.*, tum ὕστερον ora *Steph.* et *Athenagor.* [h] Expressit *Eustath.* ad Hom. p. 346, 17. et p. 629, 39. [i] Vellicat haec *Plut.* Malign. p. 857. Spectavit et *Arrian.* Ἀναβ. II, 16. [k] Tria haec praetereunt *Arch. V.* [l] *M. Arch. Ask. Pass. Vind.*; *Aldus* λεγομ. εἶναι. Ἡρ. [m] *Iidem*; εἶναι hic *Ald.* et aliis aberat. [n] Πλείονα *Pass.* et *Ask.*, saepe dialecti speciem negligentes. [o] Schol. *Pasion.* ψηφιζόμενοι.

exhibet *Athenagoras* Legat. §. 24. Tradit isto cap. *Herod.* antequam homines regnassent in AEgypto, Deos fuisse ἄρχοντας οὐκ ἐόντας ἅμα τοῖσι ἀνθρώποισι. Qui hic nobiscum studia tractat literarum vir ingeniosus *Ioann. le Febvre* corrigendum suspicabatur, οἰκέοντας ἅμα τ. ἀ. atque ita legisse *Vallam*, vertentem, *una cum hominibus habitantes*. VALCKEN.

47. Πίρωμιν ἐπονομαζόμενον, καὶ οὔτε ἐς &c.] Inepta haec sunt, et orationem interturbant. *Henr. Stephanus*, ut asperitas tolleretur, Πίρωμις ἐπονομαζομένους *Piromidas cognominatos*, emendavit, *Reiskius* Πίρωμιν ἐπονομάζοντες. Quorum ego conatus non aspernor. Quanto tamen praestantius *Laurentii* et Codd. illud Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον *Piromin, ex Piromi progenitum*. Ausus sum, nec puto damnabili consilio, id scriptori reddere, siquidem superiora id et ratum habent et sibi postulant. Belle *Gronovius* hanc maiorum in AEgypto computandorum rationem ex *Synesio* I. de Provid. p. 93. D. firmavit, gratias sine dubio *Mediceo* acturus, si quid huiusmodi dedisset: et erat tamen a *Galeo* in medium depositum. Iam, si fides *Kircbero*, ΠΙΡΩΜΙ Coptis est *vir fortis et Heros* Suppl. Lex. Copt. C. 7., sive, ut *Nester*, καλὸς κἀγαθός. At certa non est: namque illi in Prodromo Copto p. 295. ac alibi ΠΙΡΩΜΙ *vir* aut *homo* est, sine ullo boni malive additamento. Inspice *H. Relandi* Dissert. de Copt. Ling. p. 108. et *Iablonskii* Prolegom. Panth. AEgypt. p. 38.

53. Οὐκ ἐόντας ἅμα ἀνθρώποισι] Magnum Theologiae AEgyptiae, quam docte digesserit, praesidium *Iablonskius* in his reperit, sed meo iudicio infirmum et haud quaquam locuples. Quid enim, si semper deorum unus AEgypti fuerit dominator, si suos sibi successores habuerit, artes invenerit, formarit legibus et institutis civium mores, gesserit bella, vitaeque finem et suum sibi sepulcrum habuerit, negandusne erit cum hominibus egisse? Nullum quidem fabularis illa doctrina θεὸν ἀνθρωποειδέα adgnovit, nec sustulit eorum inter homines et cum mortalibus commercia ἐν ἱερῶν ζώων μορφαῖς. Testes fero *Diodorum* I, 12. et *Plutarchum* Is. et Osir. C. 18. Atque haec faciunt, ut verisimum putem, οἰκέοντας ἅμα τοῖσι ἀνθρώποισι *habitantes cum hominibus*, quomodo *Valla* et schedae quaedam. Convenit egregie istud fabulis gentis et scriptoris sententiae. Obstat, neque dissiteor, *Athenagoras*, quem si dixero, codice emendatissimo caruisse, nihil ponetur, quod a vero abeat. Sed placet his in conmutationibus τὸ ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ.

56. Τοῦτον καταπαύσαντα] In Latinis a *Valla* venerat *postquam exstinxit Typhonem*. Scio bello superatum periisse Typhonem apud *Diodorum* I, 88., nec non, quae *Plutarch.* Is. et Osir. C. 19. litteris mandavit, et *Stephan. Byz.* in V. Ἡρώ. At *Herodotus* nihil tale. Significat regno, quod fratri per scelus eripuerat, deiectum ab Horo fuisse. Simile est τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας ὁ Μαρδόνιος VI, 43., quos ille abdicare coëgerat. VII, 105. τὸν δὲ ὑπὸ Δαφείου ϛαθέντα καταπαύσας· et II, 162. De Oriside, ceterisque AEgyptiorum diis et eorum ordinibus parco scribere. Cl. *Iablonskii* hic campus fuit Prolegom. Panth. p. 75., in paucis ab *Herodoti* mente aberrantis.

73. Κατὰ ἑξακόσια ἔτεα καὶ χίλια κ. λ.] In numeris latet error. Ab Hercule ad Herodotum abierunt anni fer-

ſexcenti: Herculi autem Alcmenæ filio, prope nongenti anni: Pani autem Penelopes, ex hac enim et Mercurio Pan genitus dicitur a Graecis, minus annorum est quam a bello
146 Troiano, octingenti fere ad me anni. Vtrum horum quæ dicuntur probabilius ſibi videtur, eo quisque utatur licet; mihi autem de his opinio demonſtrata est. Nam ſi et isti in Græcia cum celebres fuisſent, tum ſenuisſent, quemadmodum Hercules ex Amphitryone genitus, atque etiam Bacchus ex Semele, et Pan ex Penelope natus, dixerit aliquis et hos viros natos habere illorum deorum nomina, qui prius geniti fuerant: nunc vero Græci aiunt et Bacchum, ſtatim, ut editus fuit, ab Iove inſutum femori, portatumque in Nyſam, quæ est ſupra AEgyptum in AEthiopia: de Pane ne habent quidem quod dicant, quonam a partu ſit delatus; ex quo fit mihi manifeſtum, Græcos audivisſe poſterius horum, quam aliorum deorum nomina: et ex eo tempore, quo de iis audierant, illorum nativitatem recenſuisſe; atque hæc quidem ipsi AEgyptii
147 aiunt. QVAE vero ceteri homines, et AEgyptii conſentientes illis aliis memorant in hac regione fuisſe geſta, haec iam explicabo; aliquid etiam his quod ego vidi admiſcebitur. Post Vulcani ſacerdotis regnum AEgyptii libertatem adepti, duodecim reges, nullo enim tempore poterant ſine rege vivere, deligunt, in totidem portiones omni AEgypto diſtincta. Isti iuncti inter ſe affinitatibus regnabant, pactionibus his initis, ne ſe invicem tollerent, neve alius plus alio quippiam obtinere quæreret, ſed ut esſent quam amicisſimi. Atque ea de cauſa has pactiones inierunt valide circummunientes, quod eis inter initia, ſimulatque tyrannides invaſerunt, reſponſum oraculo fuerat, qui eorum in templo Vulcani ærea phiala libasſet, eum totius AEgypti regno potiturum: per omnia enim templa congrega-
148 bantur. Etiam placitum est eis relinquere communiter monumenta: ex eoque placito fecerunt labyrinthum, paulo ſupra ſtagnum Mœ-

Ἡρακλεῖ δὲ τῷ Ἀλκμήνης, κατὰ [a] ἐναχόσιά ἔτεα· Πανὶ δὲ τῷ ἐκ Πηνελόπης (ἐκ ταύτης γὰρ καὶ Ἑρμέω λέγεται γενέσθαι ὑπὸ Ἑλλήνων ὁ Πὰν) ἐλάσσω ἔτεά ἐστι τῶν Τρωικῶν, [b] καὶ τὰ ὀκτακόσια μάλιστά ἐς ἐμέ. Τούτων ὦν ἀμφοτέρων πάρεστι χρᾶσθαι τοῖσι τὶς πείσεται λεγομένοισι μᾶλλον· ἐμοὶ δ' ὦν ἡ περὶ αὐτέων γνώμη ἀποδέδεκται· εἰ μὲν γὰρ φανεροί τε ἐγένοντο, καὶ κατεγήρασαν καὶ οὗτοι ἐν τῇ Ἑλλάδι, κατάπερ Ἡρακλέης ὁ ἐξ Ἀμφιτρύωνος γενόμενος, καὶ δὴ καὶ Διόνυσος ὁ ἐκ Σεμέλης, καὶ Πὰν ὁ ἐκ Πηνελόπης γενόμενος, ἔφη ἄν τις καὶ τούτους ἄλλους γενομένους ἄνδρας ἔχειν τὰ ἐκείνων οὐνόματα τῶν προγεγονότων θεῶν· νῦν δὲ Διόνυσόν τε λέγουσι οἱ Ἕλληνες ὡς αὐτίκα γενόμενον, ἐς τὸν μηρὸν [c] ἐνερράψατο Ζεὺς, καὶ ἤνεικε ἐς Νύσαν τὴν ὑπὲρ Αἰγύπτου ἐοῦσαν ἐν τῇ Αἰθιοπίῃ· καὶ Πανός γε περὶ οὐκ ἔχουσι εἰπεῖν ὅκη ἐτράπετο γενόμενος· δῆλά [d] μοι ὦν γέγονε ὅτι ὕστερον ἐπύθοντο οἱ Ἕλληνες τούτων τὰ οὐνόματα, ἢ τὰ τῶν ἄλλων θεῶν· ἀπ' οὗ δὲ ἐπύθοντο χρόνου, ἀπὸ τούτου γενεηλογέουσι αὐτέων τὴν γένεσιν· ταῦτα μέν νυν αὐτοὶ Αἰγύπτιοι λέγουσι. Ὅσα δὲ [e] οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ Αἰγύπτιοι λέγουσι, ὁμολογέοντες τοῖσι ἄλλοισι κατὰ ταύτην τὴν χώρην γενέσθαι, ταῦτ' ἤδη Φράσω· προσέσται δέ τι [f] αὐτοῖσι καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος. Ἐλευθερωθέντες Αἰγύπτιοι μετὰ τὸν ἱρέα τοῦ Ἡφαίστου βασιλεύσαντα, (οὐδὲν γὰρ χρόνου [g] οἷοί τε ἦσαν ἄνευ βασιλῆος διαιτᾶσθαι) ἐστήσαντο δυώδεκα βασιλέας, [h] ἐς δυώδεκα μοίρας δασάμενοι Αἴγυπτον πᾶσαν· οὗτοι ἐπιγαμίας ποιησάμενοι ἐβασίλευον, νόμοισι [i] τοῖσιδε χρεώμενοι, μήτε κατελεῖν ἀλλήλους, μήτε πλέον τι δίζησθαι ἔχειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου· εἶναί τε φίλους ταμάλιστα· τῶνδε δὲ εἵνεκα τοὺς νόμους τούτους ἐποιεῦντο, [k] ἰσχυρῶς περιστέλλοντες· ἐκέχρηστό σφι κατ' ἀρχὰς αὐτίκα ἐπιστᾶσι τοῖσι ἐς τὰς τυραννίδας, τὸν χαλκέην φιάλῃ σπείσαντα αὐτέων [l] ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου, τούτου ἁπάσης βασιλεύσειν Αἰγύπτου· [m] ἐς γὰρ δὴ τὰ πάντα ἱρὰ συνελέγοντο. Καὶ δή σφι μνημόσυνα ἔδοξε λιπέσθαι κοινῇ· δόξαν δέ σφι, ἐποιήσαντο λαβύρινθον, ὀλίγον ὑπὲρ τῆς λίμ-

a M. Ask. Pasſ. ἔτεα alii non legunt. Mox τῷ Πενελ., ſine praepoſitione *Arcb. Vind.*, habet *Euſtath.* in Hom. p. 14, 35, 57. *b Pasſ. Ask. M., Aldo, Paris. B. V. Arcb.* τὰ deest. *c* Ἀνερράψατο *Arcb. Euſtath.* in Dionyſ. v. 1153. p. 217., ἐβάψατο *Ask.*, tum Νύσαν *Arcb. V. Pasſ. Ask.*, non tamen *Euſtath.*, qui Νύσσαν cum *Edd.* *d* Ὧν μοι *Arcb. V.* *e Med. Ask. Pasſ.*, alii οἵτε ἄλλοι. *f Iidem*, vulgo αὐτοῖς. *g* Ὅσιά τε *Vind.* *b* Abest illi et *Arcb.* *i M. Arcb. V. Pasſ. Ask.*, vulgo τοῖςδε. *k* Ἰσχυροὺς *Arcb. V.* tum ἐκέχρηντο ambo. *l* Ἂν *iid.* *m* Ὡς *Arcb.*, ὃς *Vind.*

ferme nongenti: ergo, ſi in his nihil fuit admiſſum, a Dionyſo, Cadmi nepote, ad eumdem anni circiter ſeptingenti: ergo Bacchum istum inter et Herculem generationes, γενεαὶ, plusquam viginti. Atqui non plus quinque generationibus Bacchus et Hercules diſiuncti fuerunt, ſicuti ex *Apollodoro*, *Diodoro* et aliunde cognitum habemus. Quinque generationes, ſiquidem tres centum dederunt, quod C. 142. adſeruit, centum fere et ſexaginta conſummant annos. Vnde conſequens est, ut, *κατὰ ἑξήκοντα ἔτεα καὶ χίλια anni ferme mille et ſexaginta*, reformetur. Vidit hoc ac recte urſit *Th. Lydiatus* in Oxon. Marm. p. 25., probavit etiam *Bouberio* Diſſ. Herod. C. XI. p. 131. Animadverterat mendam *Palmerius* quoque Exercit. ad Graec. Auct. p. 12., finxeratque *ἐννακόσια ἢ χίλια μάλιστα*, *nongenti aut mille ad ſummum*, nimium a rei veritate et priſca loci lectione deſciſcens.

84. Ἔφη ἄν τις καὶ τούτους ἄλλους &c.] Mallem τοὺς ἄλλους. Hoc videtur voluiſſe, ſi Hercules, Dionyſus et Pan, in Graecia nati et educti, priſcorum Deorum nomina et titulos invaſerint, etiam alios humanae originis, pro diis ſuperſtitione Graecorum habitos, dici non iniuria poſſe, illud ipsum in ſemet expertos esſe. Quae ſane ſuſpicio ex earum est genere, quibus veritatis character detrahi non debet. Unde enim tot Joves, Apollines, Neptuni et omnis fere ille *συμφετὸς οὐρανιώνων*; De Mercurio Maiae F., τοῦ Ἑρμοῦ aut AEgyptio Thoyth aut Samothraciae *Cadmili* titulos et officia occupante, teſtantur conplures: τοὺς Τυνδαρίδας δέ φασι τὴν τῶν Διοσκούρων δόξαν ὑπελθεῖν, πάλιν (immo πάλαι, ut *Hemſterbuſius*) νομιζομένων εἶναι θεῶν, verisſime *Sextus Empir.* IX. p. 557. Caſtor enim et Pollux, Tyndari et Ledae filii, Dioſcurorum, qui inter Cabiros Samothracum, nomen et honores vulgi et veteratorum artibus inpetraverunt, et diu ſervarunt; quod *Hemſterbuſius* V. Cl., tanta eruditionis variae copia ad *Luciani* D. Deor. XXVI. p. 282. patefecit, ut nihil ſupra. *Herodoti* non iniuſtum de ſimilibus arbitrium.

87. Καὶ ἤνεικε ἐς Νύσαν τήν &c.] Adtigit AEthiopiae hanc urbem III, 97., Νύσαν, non ut Edd. Νίσσαν; adpellans: quod et hic ſequor codicum imperio. Alii alibi locant et Νύσσαν ſcribunt, de quibus ad *Diodori* I, 15. Nihil praeterea interest, utrum ἐς μηρὸν ἐνερράψατο an ἐβράψατο optaveris. ἐβράψάμενος τῷ μηρῷ eadem in fabula *Ariſtides* princ. Laud. Dionyſi T. I. p. 29., ἐνέβαψε τῷ μηρῷ *Apollod.* III, 4, 3. μηρῷ ἐγκατεράψαο *Orpheus* Hymn. XLVII, 3.

6. Ἐκέχρηστό σφι κατ' ἀρχάς] Notabile eſt, neque displicet, ἐκέχρητο *Arcb.* et *Vind.*; quem in modum iidem II, 151. III, 64. VII, 220., conſentiente isthic *Med. Ask.* et *Pasſ.* Tale etiam δεικαίνων τὸν κεχρημένον θάνατον IV, 164. Iam ſupra quod poſuit, post Sethonis excesſum, ſive μετὰ τὸν ἱρέα τοῦ Ἡφαίστου, XII. principes lectos fuisſe, inſuper *Marshamus* habuit, *Anyſin* cœcum et *Sethonem* catalogo XII. regum ſatis inprudenter inſerens Can. Chron. p. 538.

12. Τῆς

λίμνης τῆς [a] Μοίριος, κατὰ κροκοδείλων καλεομένην πόλιν μάλιστά κη κείμενον· τὸν ἐγὼ ἤδη ἴδον λόγου
146 μέζω· εἰ γάρ τις τὰ ἐξ Ἑλλήνων τείχεά τε καὶ [b] ἔργων ἀπόδεξιν συλλογίσαιτο, ἐλάσσονος πόνου [c] τε ἂν καὶ δαπάνης φανείη ἐόντα τοῦ λαβυρίνθου τούτου· καίτοι ἀξιόλογός γε καὶ ὁ ἐν Ἐφέσῳ [d] ἐστὶ νηὸς, καὶ ὁ ἐν Σάμῳ· ἦσαν μέν νυν καὶ αἱ πυραμίδες λόγου μέζονες, καὶ πολλῶν ἑκάστη αὐτέων Ἑλληνικῶν ἔργων καὶ [e] μεγίστων ἀνταξίη· ὁ δὲ δὴ λαβύρινθος καὶ τὰς πυραμίδας ὑπερβάλλει· τοῦ γὰρ δυώδεκα μέν εἰσι αὐλαὶ κατάστεγοι, ἀντίπυλοι ἀλλήλῃσι· ἓξ μὲν πρὸς βορέω, ἓξ καὶ πρὸς νότον τετραμμέναι συνεχέες· τοῖχος καὶ [f] ἔξωθεν ὁ αὐτός σφεας περιέργει· οἰκήματα δ' ἔνεστι δίπλα, τὰ μὲν, ὑπόγαια, τὰ δὲ, μετέωρα [g] ἐπ' ἐκείνοισι τρισχίλια, ἀριθμὸν πεντακοσίων καὶ χιλίων ἑκάτερα· τὰ μέν νυν μετέωρα τῶν οἰκημάτων αὐτοί τε [h] ὠρέομεν διεξιόντες, καὶ αὐτοὶ θεησάμενοι λέγομεν· τὰ δὲ αὐτέων ὑπόγαια λόγοισι ἐπυνθανόμεθα· οἱ γὰρ ἐπεστεῶτες τῶν Αἰγυπτίων δεικνύναι αὐτὰ οὐδαμῶς ἤθελον, Φάμενοι θῆκας αὐτόθι εἶναι τῶν τε ἀρχὴν τὸν λαβύρινθον [i] τούτων οἰκοδομησαμένων βασιλήων, καὶ τῶν ἱρῶν κροκοδείλων· ὕστω τῶν μὲν κάτω περὶ οἰκημάτων ἀκοῇ παραλαβόντες λέγομεν· τὰ δὲ ἄνω, μέζονα ἀνθρωπηίων ἔργων αὐτοὶ [k] ὠρέομεν· αἵ τε γὰρ ἔξοδοι διὰ τῶν [l] στεγέων, καὶ οἱ ἑλιγμοὶ διὰ τῶν αὐλέων ἐόντες παντοιότατοι, θώυμα μυρίον παρέχοντο, ἐξ αὐλῆς τε ἐς τὰ οἰκήματα διεξιοῦσι, καὶ ἐκ τῶν οἰκημάτων ἐς στέγας [m] ἑτέρας ἐκ τῶν στεγάων, καὶ [n] ἐς αὐλὰς ἄλλας ἐκ τῶν οἰκημάτων· ὀροφὴ δὲ πάντων τούτων λιθίνη, κατάπερ οἱ τοῖχοι· [o] οἱ δὲ τοῖχοι, τύπων ἐγγεγλυμμένων πλέοι· αὐλὴ δὲ [p] ἑκάστη περίπτυλος, λίθου λευκοῦ ἀρμοσμένου ταμάλιστα· τῆς δὲ γωνίης τελευτῶντος τοῦ λα-

Mœrios, maxime urbem verſus, quæ dicitur crocodilorum: quem ego iam aſpexi fama maiorem. Si quis enim omnium caſtellorum aut operum Græcorum ſpeciem conſideret, minori labore et ſumptu deprehendentur ſtetisſe, quam fuit huius labyrinthi. Tametsi enim istud in urbe Epheſo templum est memoratu dignum, et in Samo; etiam pyramides erant narratione maiores, quarum ſingulæ multis ac maximis operibus Græcis æquiparandæ ſunt. At vero eas quoque labyrinthus ſuperiacit. Etenim duodecim eius aulæ ſunt tecto opertæ, portis oppoſitis altrinſecus: ſex ad aquilonem, totidem ad auſtrum vergentes contiguæ, eodem extrinſecus muro præcluſæ. Duplicia in eo ſunt domicilia, ſubterranea, et ſuperna illis impoſita, numero tria millia, in ſingulis mille quingenta. Quorum ea quæ ſuperna ſunt, ipsi peragrantes videbamus, et quæ aſpeximus enarramus; ſubterranea vero auditu didicimus. Nam præpoſiti AEgyptiorum nolebant ullo pacto illa monſtrare, quod dicerent illic loculos eſſe tum eorum regum, qui penitus ædificaverunt labyrinthum istum, tum ſacrorum crocodilorum. Ita de infernis ædificiis auditu cognita referimus. Superna ipsi perſpiciebamus humanis operibus maiora; nam egreſſus per tecta, et anfractus per aulas diverſisſimi, infinita me admiratione afficiebant: et ex aula in ædificia transitur, ex ædificiis in cubicula, et e cubiculis in ſolaria et tecta alia, et ex ædificiis in alias aulas. Horum omnium lacunar, quemadmodum parietes, lapideum est; parietes ſculptilibus paſsim figuris ornati. Singulæ aulæ columnarum ambitu redimitæ lapide arctisſime iuncto albo. Angulo

[a] Μύριος *Arcb. V.*, tum κροκοδείλου *Arcb.* male. Conf. *Steph. Byz.* in Voc., haec citantem. [b] Ἔργα *Arcb.* vid. *Euſtatb.* in Iliad. p. 286, 38. [c] Τὸ ἂν V. τὰ ἂν *Arcb.* [d] Νεώς ἐστι *Arcb. Vind.* [e] Μεγάλων *Ask. Paſ. Vind. M.*, μεγίστων *Ald. Paris. B. Rem. Arcb.* [f] Deſit *Arcb. V.* paullo ſuperius πρὸς βορέω *M. Paſ. Ask.*, alii βορέην. [g] *Rem. M. Vind. Paſ. Ask.* optime, alii ὑπὸ ἐκείνῃσι. [h] Ὀρέωμεν *Arcb.*, ὁρῶμεν *Paſ. Ask.* [i] *M. Paſ. Ask.*, τοῦτον ceteri. [k] Ὁρῶμεν *V. Arcb.* [l] Γέων *iidem* voce decurtata. Mox ἑλιγμένοι *Paſ. Ask.* [m] Ἐσεγασμένας ἄλλως, ἐκ τῶν παρ. δὲ ἐς αὐλὰς *Arcb*, ἐσέγασαι *Vind.* [n] Sic *Edd.* et *MSS.* omnes, praeter *Vind.*, qui ἄλλας non habet, aberat etiam a *Gronov.* edito, operarum peccato. [o] Haec tria omittunt *Vind. Arcb.*, tum τύπων γεγλ. ambo. [p] Omnia ista ad γωνίης negligunt *V. Arcb.*, ſatis ſocordes.

12. Τῆς Μοίριος κατὰ Κροκοδείλων — πόλιν] In *Stephano Byz.* quem huc reſpexisſe *L. Holſtenius* aliique monuerunt, mendam reliquerunt intactam: Κροκοδείλων πόλις ſita fuisſe dicitur ἐν τῇ Μοιριδι τῇ λίμνῃ ἐν Αἰγύπτῳ. corrigendum ſine dubio: ἐν τῇ Μοίριδος λίμνῃ· neque enim lacus iste nobilisſimus *Moeris*, Μοῖρις, dicebatur, ſed *Moeridis*: Μοίριος λίμνη ſemper Herodoto, Μοίριδος λίμνη Diodoro ceterisque. Herodotei non meminerat loci *Conr. Geſnerus*, *Maream* vel *Mareotida* paludem deſignari ſuſpicatus *Aeliano* de N. A. VI, c. 7. Ἐν τῇ Αἰγύπτῳ περὶ τὴν λίμνην τὴν καλουμένην Μύριδος, ὅπου Κροκοδείλων πόλις· ſcribi praeſtat Μοίριδος· quod in *Diodoro* probavit et Cl. *Weſſelingius*. Duae ſunt a ſe invicem longe disſitae paludes, Alexandriae vicina Μάρεια, et iuxta quam Labyrinthus erat, inter nomon Arſinoiten et Memphiten Μοίριδος λίμνη. Veteres admirandum lacum Regis Moeridis iuſſu χειροποίητον fuisſe conſentiunt: vid. *Weſſ.* ad *Diodor.* I, p. 61. contra teſtis oculatus *Ariſtides* Maream et lacum Moeridis et paludes inferioris AEgypti Nili κόλπους fuisſe iudicabat in AEgyptiaca T. III. p. 591. ἥτε γὰρ Μοίριδος λίμνη, καὶ αἱ πρὸς τοῖς ἕλεσι (ſic egregie corrigit vir ſummus *P. Weſſelingius* ad *Hierocl.* Synecd. p. 726.) καὶ ἡ Μάρεια ἐξ ἀρχῆς εἰσι τοῦ Νείλου κόλποι. In Moeridis lacu nuper Iovis μηρὸν quaeſivit Eruditisſ. *Schmidtius*: cui ſub Bacchi et Oſiridis fabulis *Nilus* latere videtur. Caeterum urbium AEgypti, quae quidem nobis innotuerunt, AEgyptiaca nomina ſaepe latent: indigenis *crocodili* vulgo Χάμψαι appellabantur: *Herodoti* teſtimonium L. II, c. 69. firmat *Iablonskius* Panth. P. III, p. 70. illinc probabiliter ductum genuinum fuit *urbi Crocodilorum* nomen. Quae Graeci nobis tradiderunt AEgyptiaca nomina, de his plerisque credi par est, quod de nomine *Canobi*, obſervat *Ariſtides* T. III, p. 608. Αἰγύπτια καὶ δυσγράμματα nomina in ſonum mutata faciliorem ori ſuo accommodarunt. Hoc facile ferendum: ſed ſaepenumero nullius ingenii lumine disſipandas tenebras offudit hiſtoriae veteri illud ipsum, quod in nominibus AEgyptiacis Solonem fecisſe Critias narrat *Platonis* T. III. p. 113. A. διαπυνθανόμενοι τὴν τῶν ὀνομάτων δύναμιν εἰς τὴν ἑαυτῶν φωνὴν μετενηνόχασι. Hac in re frequenter etiam peccarunt *Philo Byblius* et antiqui Foederis *Interpretes* Graeci. Ne nunc quidem deſunt imitatores istius hiſtorici, quem notat *Lucianus* de hiſtoria ſcribenda T. II. p. 29. vid. *Plutarch.* de Fort. Rom. p. 322. F. VALCKEN.

14. Τὰ ἐξ Ἑλλήνων τείχεα] Non alia ſunt ac πάντα τὰ Ἑλλήνων τείχεα, ſive, quidquid ſubſtructionum operumque Graeci condiderunt. Ad quem modum τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα apud *Platonem*, τὰ ἐξ ἀνθρώπων κακὰ *Dionis Caſſii*, τὰ ἐξ ἀνθρώπων χρήματα in *Heliodoro*, pluraque alia, docte explicita a Cl. *Abreſchio* Animadv. in *Aeſchyl.* I, 20. p. 140. Ἔργων ἀπόδεξις de egregiis facinoribus I, 207. II, 101. et alias obvia est. Verum proinde, quod *Aldus* dederat, et codices non plane inprobant, Ἑλληνικῶν ἔργων καὶ μεγίστων· aliud placuit ob *Medic.* viro Celeb.

34. Αὐτοί τε ὠρέομεν] Ionum ore idem ὁρέω atque aliorum ὁράω ſonuisſe *G. Corinthus* et hoc de grege monuerunt alii. Scriptis in libris mira variatio: haud pauci Ionicam ſpeciem, ut *Paſ. Ask. Vind.*, prorſus recuſant. Ὁρέωμεν *Arcb.*, natum ex ὁρέομεν, neglecta αὐξήσει videtur, quod et II, 106. ſervavit, et in Edd. occurrit V, 40. Sic *Heraclitus* θάνατός ἐστι, ὁκόσα ἐγερθέντες ὁρέομεν in *Clement. Alex.* Strom. III. p. 520. Par discordia ὁρέοντας inter et ὁρέωντας, quamquam illius, uti aequum erat, frequentior uſus. Sunt hae minutiores curae, et res geſtas veſtigantibus fortasſe taedioſae, conſiderandae tamen Ionicum ſcriptorem verſanti. Superbum autem Labyrinthi opus *Mela* I, 9. *Plinius* Hiſt. N. XXXVI, 13., *Strabo* XVII. p. 1165. non praeterierunt, in deſcriptione non usque quaque concordes.

49. Εἰσὶ

gulo quo finit labyrinthus, adhæret pyramis centum sexaginta cubitorum, in qua grandia sunt insculpta animalia, in quam iter sub terra
149 factum est. Et quum talis sit hic labyrinthus, tamen stagnum Mœrios, ad quod labyrinthus ædificatus est, plus adhuc præbet admirationis. Cuius in circuitu mensura trium millium et sexcentorum stadiorum est, schœnorum sexaginta, quanta et ipsius AEgypti ad mare latitudo est. Iacet autem stagnum longo situ aquilonem versus austrumque: altitudine, ubi eius profundissimum est, ducentorum cubitorum. Quod autem manu facta sit ac depressa, ipsa indicat; nam in eius fere me medio stant duæ pyramides, cubita ducenta ex aqua extantes, altero tanto ædificii aquis tecto. Super quarum utraque lapideus est colossus in solio sedens: ita pyramides sunt quadringentorum cubitorum. Tot autem cubita iusta sunt stadium sexcentorum pedum. Orgyia quidem mensurata sex pedum et quatuor cubitorum: pedibus quidem, quatuor palmorum; cubito autem, sex palmorum. Aqua stagni nativa non est, utpote solo illo admodum arido, sed e Nilo per rivum inducta, et sex quidem mensibus in stagnum influit, totidem retro in Nilum; illisque sex mensibus, quibus ex eo effluit, ditans regium fiscum talentis argenti singulis, in singulos dies, proventu piscium; quum aqua influit, viginti mi-
150 nis. Hoc stagnum dicebant etiam indigenæ evadere in Syrtin Africæ sub terram, versum in mediterranea ad occidentem, secundum montem qui est supra Memphin. Verum quum humum e fossa illa egestam nusquam viderem, hoc enim mihi indagare curæ erat, percontabar proximos accolarum, ubinam esset humus illinc effossa? Illi mihi dixere, quo fuerit exportata; et facile persuadebant: quippe qui aliud tale factum apud Ninum quoque urbem Assyriorum auditu cognoveram. Siquidem fures magnam vim pecuniæ Sardanapalli, qui Nini rex

λαβυρίνθῳ ἔχεται πυραμὶς τεσσεραχοντόργυιος, ἐν τῇ
45[a] ζῶα μεγάλα ἐγγέγλυπται, ὁδὸς δ' ἐς [b] αὐτὴν ὑπὸ γῆν πεποίηται. Τῇ δὲ λαβυρίνθῳ τούτῳ ἑόντος τοιούτου, θῶυμα ἔτι μέζον παρέχεται ἡ Μοίριος καλεομένη λίμνη, παρ' ἣν ὁ λαβύρινθος ἔστος οἰκοδόμηται. τῆς τὸ περίμετρον τῆς περιόδου εἰσὶ στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισ-
50 χίλιοι, σχοίνων ἐξήκοντα ἑόντων, ἴσοι καὶ αὐτῆς Αἰγύπτου τὸ παρὰ θάλασσαν. κέεται δὲ μακρὴ ἡ λίμνη πρὸς [c] βορῆν τε καὶ νότον, εὖσα βάθος, τῇ βαθυτάτῃ αὐτὴ ἑωυτῆς, πεντηκοντόργυιος. ὅτι δὲ χειροποίητός ἐστι καὶ ὀρυκτὴ, αὐτὴ δηλοῖ. ἐν γὰρ μέσῃ τῇ λίμνῃ μάλι-
55 στά κη ἑστᾶσι δύο πυραμίδες, τοῦ ὕδατος ὑπερέχουσαι πεντήκοντα ὀργυιὰς ἑκατέρη· καὶ τὸ κατ' ὕδατος οἰκοδόμηται ἕτερον τοσοῦτον· καὶ ἐπ' ἀμφοτέρῃσι ἕπεστι κο- 147
λοσσὸς λίθινος, κατήμενος ἐν θρόνῳ. [d] εἶτω αἱ μὲν πυραμίδες εἰσὶ ἑκατὸν ὀργυιέων, αἱ δ' ἑκατὸν ὀργυιαὶ [e] δίκαιαί εἰσι στάδιον ἐξαπλέθρον. ἐξαπέδου μὲν τῆς ὀργυιῆς
60 μετρεομένης καὶ τετραπήχεος, τῶν ποδῶν [f] μὲν τετραπαλαίστων ἑόντων, τοῦ δὲ πήχεος, ἑξαπαλαίστου. τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ λίμνῃ, αὐθιγενὲς μὲν οὐκ ἐστι· (ἄνυδρος γὰρ δὴ δεινῶς ἐστι ταύτη) ἐκ τοῦ Νείλου δὲ κατὰ διώρυχα ἐσῆκται· καὶ ἐξ μὲν μῆνας ἔσω ῥέει ἐς
65 τὴν λίμνην, ἐξ δὲ μῆνας ἔξω ἐς τὸν Νεῖλον αὖτις. καὶ ἐπεὰν μὲν ἐκρέῃ ἔξω ἥδε, τότε τοὺς ἐξ μῆνας ἐς τὸ βασιλήϊον καταβάλλει ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ τάλαντον ἀργυρίου ἐκ τῶν ἰχθύων· ἐπεὰν δὲ ἐσίῃ τὸ ὕδωρ
70 ἐς αὐτὴν, εἴκοσι μνέας. Ἔλεγον δὲ οἱ ἐπιχώριοι καὶ ὡς ἐς τὴν Σύρτιν τὴν [g] ἐς Λιβύην ἐκδιδοῖ ἡ λίμνη αὕτη ὑπὸ γῆν, τετραμμένη τὸ πρὸς ἑσπέρην ἐς τὴν μεσόγαιαν παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὑπὲρ Μέμφιος. ἐπεί τε δὲ τοῦ ὀρύγματος τούτου οὐκ ὤρεον τὸν χοῦν οὐδα-
75 μοῦ ἐόντα, ἐπιμελὴς γάρ δή μοι ἦν, [h] εἰρόμην τοὺς ἄγχιστα οἰκέοντας τῆς λίμνης ὅκου εἴη ὁ χοῦς ὁ ἐξορυχθείς; οἱ δὲ ἔφρασάν μοι ἵνα ἐξεφορήθη. καὶ εὐπετέως ἐπείθοντο· ἤδεα γὰρ λόγῳ καὶ ἐν Νίνῳ τῇ Ἀσσυρίων πόλι γενόμενον [i] ἕτερον τοιοῦτο. τὰ γὰρ Σαρ-
80 δαναπάλλου τοῦ Νίνου βασιλῆος χρήματα ἑόντα με-

γάλα

[a] Ζῶϊα *Arch. V. Pasf.* [b] Et haec *iidem* praetereunt in μέζον usque, tum *Arch.* πάρεστιν ἡ Μόριος, *Vind.* πάρ τε ἡ Μύριος, absurde. [c] Βορὴν *Arch. Vind.*, ceteri βορέην. [d] Τούτῳ *Arch. Vind.* [e] Deest utrique, mox ἑξαπέδου cum *M.* ora *Steph. Pasf. Ask.* vere: ἑξαπόδου *Ald.* et alii. [f] Δὲ *Arch.* [g] *M. Pasf. Ask.*; ἐν Λιβύῃ *V. Arch. Paris. B. Ald.*, mox μεσόγεαν *Arch. Vind.* [h] Εἰρήμην *V. Arch.*, voluerunt εἰρόμην, ut scriptor solet, vulgati ἠρόμεν. [i] *M. Ask. Pasf.* qui τοιοῦτον, sicuti *Arch.* et *Vind.*, a quo et τὶ omittitur; ἕτερόν τι τοι. *Ald.*, mox Σαρδαναπάλλου *M. Ask. Pasf. Paris. B.*, alii Σαρδαναπάλου· tum ἑόντα μεγ. χρήμ. *Pasf. Ask. Arch. Vind.*

49. Εἰσὶ στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι] Omnia haec uncis includit *Cl. Pauw*, praetereaque ἴσοῖ καὶ αὐτῆς —. *cuius ambitus — aequat AEgypti partem maritimam.* Neutrum adsciscо. Nam τὸ περίμετρον — εἰσὶ στάδιοι — suum adgnoscere Scriptorem C. 124. et illi adposita firmabunt; ἴσοι τὸ παρὰ θάλασσαν ea sumendum est consuetudine, qua μὴ ἴσας μῆκος εἶναι II, 7. Cetera, quae de AEgypti ad mare latitudine, ibidem C. 6. explanavit. Neque opus erit, ut Moeridis amplitudinem lacus examinem. Factum alias ad *Diodor.* I, 51. Hoc vide: denuo enim λεπτολογητέον superiore capite πρὸς βορέω ex *Med.* et aliis locum occupavit, πρὸς βορέην, quod hic se obfert, mutato. Posfum id ferre et pati, siquidem βορέω contractum ex βορέεω docetur ab *Eustath.* in Homer. p. 994, 37., sicuti est, et repetitur III, 102. Quid itaque impediet, quo minus πρὸς βορῆν ex *Arch.* et *Vind.* in sedem redeat? Habent Edd. I, 6. III, 97. VII, 189., membranae creberrime.

50. Ἴσοι] Quod forte noluisset adeo diligenter observatum *Herodotus*, in numeris amplificandis saepe modum excedens, id a Lectore primum ad oram libri positum fuisse suspicor: ἴσον καὶ αὐτῆς Αἰγύπτου τὸ παρὰ θάλασσαν· qui quidem eorum meminerat, quae supra leguntur L. II, c. 5. αὐτῆς Αἰγύπτου ἐστὶ μῆκος τὸ παρὰ θάλασσαν ἑξήκοντα σχοῖνοι, κατὰ ἡμέας διαιρέομεν. De orae maritimae latitudine *Wesselingius* egit ad *Diodor. Sic.* I, p. 36. cui hic tradita aeque videntur ac *Is. Vossio* parum credibilia. VALCKEN.

59. Ὀργυιαὶ δίκαιαι] Perperam ultimum quibusdam in MSS. negligitur. *Aelianus* H. Anim. XV, 9. μῆκος μὲν οὖν προήκων εἰς πεντεκαίδεκά που πόδας μεμετρημένους δικαίῳ μέτρῳ. Alexandrini interpretes *Levit.* XIX, 36. ζυγὰ δίκαια καὶ σταθμία δίκαια; et aliis saepe in locis. In illis autem, ἄνυδρος γὰρ δὴ δεινῶς — mira se balbuties *Corn. de Pauw* prodidit: fuisse olim, ἄνυδρος γὰρ γῆ, aut γὰρ δὴ γῆ δεινῶς· quorum alterutrum si schedae dedissent, expellendi defuisset caussa. Nunc si ad loci sententiam adsumatur, satis erit.

68. Τὸ βασιλήϊον] *Regium fiscum*, Valla: *aulam regiam* designat Herod. etiam ubi thesauros commemorat. *Fiscum Principis* vel *Imperatoris* βασιλικὸν vocant in *Diogene Laërt.* VII, 181. recte cepit *Menagius*. Frequentat hoc sensu τὸ βασιλικὸν *Diodorus Sic.* L. II, c. 40. τετάρτην εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι. c. 41. L. XI, c. 67. damnatorum bona Hieron εἰς τὸ β. ἀνελάμβανε, *in fiscum referebat.* XX, c. 4. Agathocles τὰς οὐσίας εἰς αὐτὸν ἀνέλαβε. Plene legitur in Eclogis p. 592, 89. εἰς τὸ βασιλικὸν ταμεῖον τὰς οὐσίας ἀνέλαβε· conf. *H. Vales.* in Exc. *Peiresc.* p. 96. Ceterum vectigal illud e piscibus lacus Mœridis Reginae datum scribit *Diodor.* πρὸς μύρα, καὶ τὸν ἄλλον καλλωπισμὸν, L. I, c. 52. VALCKEN.

79. Σαρδαναπάλλου] Una haec luxuriosi et perditi regis in Musis mentio: fuisset alibi uberior, ni temporum iniuria λόγους *Nostri* Ἀσσυρίους invidisset. Nomen hominis sic expressi, ut MSS. ostentant plures. *Scaliger*, quod profitetur ad *Euseb.* Chron. p. 63., in omnibus Chronici Codd. *Sardanapallum* invenit. In *Iustino* et *Orosio* animadverterunt alii. *Maximus Tyr.* Σαρδάπαλλον adpellat Diss. X, 9. cum *Davisii* adnotatione: *Philo* etiam *Iudaeus* Tom. II. p. 536. *Ed. Mang.* Fuit et in *Luciani* Dea Syr. C. 40., si schedis credimus. Ipsum autem hoc exemplum, quod incredibilem subterraneam fossam, qua lacus Mœridis aqua cum Syrti committitur, illustrare debet, longe discrepat.

ut terra effossa non prodat. Regum regumenta capitis. Psammitichi fatorum varietas;

γάλα, καὶ Φυλασσόμενα ἐν θησαυροῖσι [a] κατεγαίοισι, ἐπενόησαν κλῶπες ἐκφορῆσαι. ἐκ δὴ ὧν τῶν σφετέρων [b] οἰκίων ἀρξάμενοι οἱ κλῶπες, ὑπὸ γῆν [c] σταθμεώμενοι ἐς τὰ βασιλήϊα οἰκία ὄρυσσον. τὸν δὲ χοῦν τὸν [d] ἐκφορεόμενον ἐκ τοῦ ὀρύγματος, ὅκως [e] γένοιτο νύξ, ἐς τὸν Τίγρην ποταμόν, παραῤῥέοντα τὴν Νῖνον, ἐξεφόρεον· ἐς ὃ κατεργάσαντο ὅ, τι ἐβούλοντο. τοιοῦτον ἕτερον ἤκουσα καὶ τὸ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ λίμνης ὄρυγμα γενέσθαι· πλὴν οὐ νυκτὸς, ἀλλὰ μετ' ἡμέρην ποιεύμενον· ὀρύσσοντας γὰρ τὸν χοῦν τοὺς Αἰγυπτίους, ἐς τὸν Νεῖλον φορέειν· ὁ δὲ, ὑπολαμβάνων, ἔμελλε διαχέειν. ἡ μέν νυν λίμνη αὕτη ἔτι λέγεται ὀρυχθῆναι. Τῶν δὲ δυώδεκα βασιλήων δικαιοσύνῃ χρεωμένων, ἀνὰ χρόνον ὡς ἔθυσαν ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου, τῇ ὑστάτῃ τῆς ὁρτῆς μελλόντων κατασπείσειν, ὁ ἀρχιρεὺς [f] ἐξέφαινέ σφι φιάλας χρυσέας, τῇσιπερ ἐώθεσαν σπένδειν, ἁμαρτὼν τοῦ ἀριθμοῦ, ἕνδεκα, δυώδεκα ἐόντες. ὀθαῦτα ὡς οὐκ εἶχε φιάλην ὁ ἔσχατος ἐστὼς αὐτέων [g] Ψαμμίτιχος, περιελόμενος τὴν κνημίην ἐοῦσαν χαλκέην, ὑπέσχε τε καὶ ἔσπενδε. κνημέας [h] δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες ἐφόρεόν τε βασιλῆες, καὶ ἐτύγχανον τότε ἔχοντες. 1
148 Ψαμμίτιχος [i] μὲν νυν οὐδενὶ δολερῷ νόῳ χρεώμενος, ὑπέσχε τὴν κνημίην· οἱ δὲ, [k] ὀφρενὶ λαβόντες τό, τε πρόσθεν ἐκ Ψαμμιτίχου, καὶ τὸ χρηστήριον, ὅτι [l] ἐκέχρηστό σφι, τὸν χαλκέην σπείσαντα αὐτῶν φιάλῃ, τοῦτον βασιλῆα ἔσεσθαι μούνον Αἰγύπτου· ἀναμνησθέντες τοῦ [m] χρησμοῦ, κλεῖναι μὲν οὐκ ἐδικαίωσαν Ψαμμίτιχον, ὡς ἀνεύρισκον βασανίζοντες ἐξ οὐδεμιῆς προφοίης αὐτὸν ποιήσαντα· ἐς δὲ τὰ ἕλεα ἔδοξέ σφι διῶξαι, ψιλώσαντας τὰ πλεῖστα τῆς [n] δυνάμιος· ἐκ δὲ τῶν ἑλέων [o] ὁρμεώμενον μὴ ἐπιμίσγεσθαι τῇ ἄλλῃ Αἰγύπτῳ. Τὸν δὲ Ψαμμίτιχον τοῦτον πρότερον [p] Φεύγοντα τὸν Αἰθίοπα Σαβακῶν, ὃς οἱ τὸν πατέρα [q] Νεκὼν ἀπέκτεινε, τοῦτον Φεύγοντα τότε ἐς Συρίην, ὡς ἀπαλλάχθη ἐκ τῆς [r] ὄψιος τοῦ ὀνείρου ὁ Αἰθίοψ. κατήγαγον Αἰγυπτίων οὗτοι, οἳ ἐκ νομοῦ Σαΐτεώ εἰσι. μετὰ δὲ, βασιλεύοντα τοδεύτερον πρὸς τῶν ἑνδεκα βασιλέων καταλαμβάνει μιν διὰ τὴν κνημέην [s] Φεύγειν ἐς τὰ ἕλεα. ἐπιστάμενος ὦν ὡς περιυβρισμένος εἴη πρὸς αὐτῶν, [t] ἐπενόεε τίσασθαι τοὺς διώξαντας. πέμψαντι

rex erat, in thesauris subterraneis custoditam, compilare quum constituissent, a suis igitur domibus exorsi, dimensi viam sub terra ad regias ædes foderunt, eamque humum e cuniculo egestam, ubi nox aderat, in flumen Tigrim, qui Ninum præterfluit, exportabant, donec id quod optabant perfecere. Eodem modo audivi in AEgypto hanc alteram fuisse factam lacunam, præterquam quod non noctu hæc, sed interdiu est facta: AEgyptios enim humum quam effodiebant, in Nilum extulisse, quam ille acceptam dissiparet. Et hic quidem lacus ita fertur fuisse depressus. Duo- 151
decim autem reges quum iuste degerent, et interiecto tempore in templo Vulcani sacrificassent, et ultimo festi die libaturi essent, porrexit eis summus sacerdos aureas phialas, quibus libare consueverant, aberrans numero, undecim, quum essent ipsi duodecim. Ibi PSAMMITICHVS, qui postremus eorum stabat, quum non haberet phialam, detractam sibi æram galeam tenuit, libavitque. Ferre autem solebant et ceteri omnes reges, et tunc quoque gestabant galeas. Nullo quidem igitur dolo malo usus Psammitichus galeam tenuit. Ceteri tamen mente advertentes id factum Psammitichi et simul oraculum, quod ipsis cecinerat, qui eorum ærea in phiala libasset, eum solum regem AEgypti futurum; eius igitur reminiscentes non censuerunt quidem æquum esse, Psammitichum morte mulctari, postquam rimando compererunt non id illum fecisse industria aliqua; sed maxima potentiæ parte exutum in palustria relegandum, ex quibus ne egressus, reliquæ AEgypto se immisceret. Hunc Psammitichum, quum antea 152
fugiens Sabacum AEthiopem, qui patrem eius Necon interemerat, hunc exulem tunc in Syria, postquam AEthiops ex insomnii visione abiit, reduxerunt ii AEgyptii qui sunt e regione Saiti: deinde regnanti secunda vice ab undecim regibus contigit ei, ut in exilium iret propter illam galeam in paludes. Igitur intelligens quam ignominiose tractatus ab illis esset, statuit ultum ire qui ipsum per-

se-

τι

a Κατεγέεσι *Arcb. V.* *b* Οἰκίων, ut mox, recte in *Arcb.* et *V.*, vulgo διαῶν vid. I, 109. *c* Σταθμεόμενοι *Ask. Vind. Arcb.* *d Med. Ask. Pasf.* bene: in aliis ἐκφερόμενον. Paullo ante ὄρυσσον sine augmento *Arcb. V.* *e* Γίνοιτο *Arcb. V.* *f* Ἐξήνεικε *Arcb. V.*, tum ἐώθησαν. *g Arcb. Vind. Pasf.* et deinceps semper, nonnunquam et *Ask.*, Ψαμμήτιχος. *h M. Arcb. V.* margo *Steph. Pasf. Ask. V.*, γὰρ καὶ *Ald.* et sequaces. *i* Iidem omnes; vulgo δέ νυν. Paullo ante τε non legunt *V. Arcb.* *k* Defit ἐν *Arcb. V.* et abesse potest. *l* Ἐκέχρητο *Vind. Arcb.* vid. II, 147. *m* Χρηστηρίου *Arcb.*, tum οὐδεμ. ἐστιῆς id. *Vind.* ex scholio. *n Vind. Arcb. Pasf. Ask.*, alii δυνάμεως. *o Ald. Rem.*, alii ὁρμώμενον. *p* Deest *Arcb. Vind.*, qui et Σάβακον. *q Arcb. Vind. Vall.*, Edd. posteriores, ἐκὼν ora *Steph. Ald. Camer. Rem. Paris.* duo; Ἔκων *Med. Pasf.*, ἑκὼν *Ask.* *r Pasf. Arcb. Vind. Ald.*, ὄψεως Edd. cum *M.* mox Σαϊτέων *Ask. Pasf.*, sine caussa; vide II, 172. *s Pasf. M. Ask. Rem.* ora *Steph. V.* alii φεύγοντα cum *Ald.* *t* Ἐπενόησε *Arcb.*, ἐπενόει *M. Pasf. Ask.*, vulgatum est in *Vind. Paris. B. Rem. Ald.*

96. Φιάλας χρυσέας] *Galeo* dicitur *miris modis hanc historiam pervertisse Athenaeus*, VI, p. 231. Sed in *Athenaeum* ista vix cadere potest incuria, hominem in excerpendis veterum scriptis accuratissimum. Quae prostant loco citato tanquam Herodotea, lectoris potius inepti conficiunt emblema, ab instituto *Athenaei* prorsus alienum, quodque non videtur legisse, qui vicina dedit *Eustathius* ad Il. Λ. p. 815. VALCKEN.

98. Ψαμμίτιχος] Haesitavi in regis nomine. Ψαμμήτιχον ex *Codd.* scripsissem, si semper conspirassent. Lege ad Musam superiorem C. 105. et II. 2. *Athenaeus*, Herodotea haec adtingens, multa admiscet aliena, et scriptoris sententiae contraria, fortasse memoriae peccato, VI, 4. p. 231. D.; paullo prudentior *Diodorus* I, 66.

10. Ψιλώσαντες τὰ πλεῖστα τῆς δυνάμιος] Convenit *Xenophontis* K. παιδ. IV. p. 105. B. ἔπεμπεν ἐπὶ τοὺς Μήδους, ὡς ΨΙΛΩΣΩΝ αὐτὸν, *ut Cyrum potentia exueret*; et *Dionis Cassii* XL. p. 167. ἢ μηδ' ἐκεῖνον ΨΙΛΩΣΑΝΤΑΣ, αὐτὸν ταῖς δυνάμεσι —— ἐκδοῦναι. Maioris est momenti, quod consequitur. *H. Stephanus* ὃς οἱ τὸν πατέρα Νεκὼν ἀπέκτεινε publicarat, adscripto, si vulgatum ἐκὼν sequamur, verti posse, *volens*, i. e. *non per imprudentiam, occiderat*: nec discrepat *Paull. Leopardus* Emend. VII. 12. Quae quidem censura non placuit *Pavio*, ἔχων ἀπέκτεινε praeferenti. *Gronovius* Ἔκων ex *Med.* et aliis potius censuit, Νεκὼν non plane spernens. Equidem id retentum maluissem, tum quia regis nepos eodem fuit nomine, qui priscorum mos, tum ob *Stephani* Codd., quibus paria sentiunt alii. Valeant itaque coniecturae incertae et ex arbitrio natae.

17. Βασιλεύοντα τοδεύτερον &c.] Certum ratumque est, Psammitichum AEthiopicam cladem fuga evitasse: τὸ δεύτερον vero quorsum referetur? Dices a Saïtis revocatum et regno admotum, neque refragabor. Ergone bis regni curam suscepit, iam ante exilium, regis Sabaconis tempore, eadem dignitate conspicuus? Id vero consistere nequit cum C. 147. Quare τὸ δεύτερον secundam fugam indicat, qua, pressus a collegis regibus, saluti suae consuluit. Mox ὄψιος, ἐπενόεε, μαντηΐων recepi, quippe Ionici commatis. Quod et alias facio, solo MSS. indicio contentus: cui enim bono repetitae iterum iterumque admonitiones? *Herodotum* qui versant, dictionis eiusdem callent genus.

27. Κα-

ab aereis tandem viris ſtabilita. Eius opera in ornando templo Vulcani. Caſtra Ionum et Carum in AEgypto. Graeci unde peritiam rerum AEgypti.

ſequuti eſſent. Itaque ex oracuło Latonæ, quod in urbe Buto apud AEgyptios veraciſſimum eſt, ad quod ipſe miſerat, venit reſponſum, venturam ultionem e mari, quum viri ærei apparuiſſent. Quod reſponſum ei magnam incredulitatem ſuffudit, viros æreos ipſi in auxilium venturos. Non longo tempore interiecto, Iones quosdam et Cares prædandi gratia navigantes, neceſsitas compulit applicare ad AEgyptum. Hi quum in terram exiſſent ære armati, AEgyptiorum quidam nuncium fert Pſammiticho ad paludes, ut qui nunquam viderat viros ære armatos, appulſos e mari æreos viros campeſtria populari. Ille agnoſcens oraculum eſſe impletum, amicitiam cum Ionibus et Caribus facit: eosque magnis pollicitationibus hortatur ad ſuas partes fovendas. Ubi perſuaſit, ita demum una cum iis AEgyptiis, qui ſecum ſentiebant, cumque auxiliariis, reges fuſtu-
153 lit. Omni potitus AEgypto, fecit in Memphi Vulcano antefores ad ventum auſtrum vergentes, et aulam exſtruxit Api, in qua Apis educatur, quum apparuerit, adverſus antefores undique columnis cinctam, ac figuris refertam: cui aulæ ſtant ſuppoſiti loco columnarum coloſſi duodenum cubitorum. Apis autem Græcorum lingua Epaphus est.
154 His Ionibus Caribusque, quibus fuerat uſus adiutoribus, Pſammitichus dedit ad habitandum oppoſita invicem prædia, Nilo medio dirempta, quibus nomina poſita ſunt Caſtra. Et cum hæc eis loca dedit, tum vero cetera quæ fuerat pollicitus omnia tradidit. Pueros quinetiam AEgyptios illis commiſit lingua Græca imbuendos, a quibus linguam iſtam edoctis orti ſunt nunc in AEgypto interpretes. Incoluerunt autem Iones et Cares hæc loca longo tempore, et ſunt ea prope mare, paullum infra urbem Bubaſtin, ad oſtium Nili quod dicitur Peluſiacum. Unde postea Amaſis rex educens, Memphin eos tranſtulit in ſui tutelam adverſus AEgyptios. Post ſedes ab istis in AEgypto collocatas, nos Græci cum illis ita commixti res circa AEgyptum a Pſammiticho rege exorſi, et quæ deinceps extiterunt, omnia liquide cognita habemus. Hi enim primi AEgyptum, qui alterius linguæ eſſent, incoluerunt. Atque ex quibus locis demigrarunt, ibi et veſtigia navalium, et domorum rudera, ad meam

τὶ δέ [a] οἱ ἐς Βυτοῦν πόλιν ἐς τὸ χρηστήριον τῆς Λητοῦς, ἔνθα δὴ Αἰγυπτίοισί ἐστι [b] μαντήϊον ἀψευδέστατον, ἦλθε χρησμὸς, ὡς τίσις ἥξει ἀπὸ θαλάσσης χαλκέων ἀνδρῶν ἐπιφανέντων. καὶ τῷ μὲν δὴ ἀπιστίη μεγάλη ὑπεκέχυτο, χαλκέους οἱ ἄνδρας ἥξειν ἐπικούρους· χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἀναγκαίη κατέλαβε Ἰωνάς τε καὶ Κᾶρας ἄνδρας, κατὰ [c] λῃΐην ἐκπλώσαντας, ἀπενεχθῆναι ἐς Αἴγυπτον· ἐκβάντας δὲ ἐς γῆν, καὶ ὁπλισθέντας χαλκῷ, ἀγγέλλει τῶν τις Αἰγυπτίων ἐς τὰ ἕλεα ἀπικόμενος τῷ Ψαμμιτίχῳ, (ὡς οὐκ ἰδὼν πρότερον χαλκῷ ἄνδρας [d] ὁπλισθέντας) ὡς χάλκεοι ἄνδρες ἀπιγμένοι ἀπὸ θαλάσσης λεηλατεῦσι τὸ πεδίον. ὁ δὲ, μαθὼν τὸ χρηστήριον ἐπιτελεύμενον, Φίλα τε τοῖσι Ἴωσι καὶ Καρὶ ποιέεται· καί σφεας, μεγάλα ὑπισχνεύμενος, πείθει μετ' ἑωυτοῦ γενέσθαι· ὡς δὲ ἔπεισε, ὕστερον ἅμα τοῖσι μετ' ἑωυτοῦ βουλομένοισι Αἰγυπτίοισι, καὶ τοῖσι ἐπικούροισι, καταιρέει τοὺς βασιλέας. Κρατήσας δὲ Αἰγύπτου πάσης ὁ Ψαμμίτιχος, ἐποίησε τῷ Ἡφαίστῳ προπύλαια ἐν Μέμφι, τὰ πρὸς νότον ἄνεμον τετραμμένα· αὐλήν τε τῷ Ἄπι, ἐν τῇ τρέφεται ἐπεὰν φανῇ ὁ Ἄπις, οἰκοδόμησε, [e] ἐναντίον τῶν προπυλαίων, πάσάν τε περίστυλον ἐοῦσαν, καὶ τύπων πλέην· ἀντὶ δὲ κιόνων, ὑπεστᾶσι κολοσσοὶ [f] δυωδεκαπήχεες τῇ αὐλῇ. ὁ δὲ Ἄπις κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν ἐστὶ Ἔπαφος. Τοῖσι δὲ Ἴωσι καὶ τοῖσι Καρὶ τοῖσι [g] συγκατεργασαμένοισι αὐτῷ, ὁ Ψαμμίτιχος δίδωσι χώρους οἰκῆσαι ἀντίους ἀλλήλων, τῇ Νείλου τὸ μέσον ἔχοντος· τοῖσι ὀνόματα ἐτέθη [h] Στρατόπεδα. τύτους τε δὴ σφι τοὺς χώρους δίδωσι, καὶ τἄλλα τὰ ὑπέσχετο πάντα ἀπέδωκε. [i] καὶ δὴ καὶ παῖδας παρέβαλε αὐτοῖσι Αἰγυπτίους, τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἐκδιδάσκεσθαι. ἀπὸ δὲ τούτων ἐκμαθόντων [k] τὴν γλῶσσαν, οἱ νῦν ἑρμηνέες ἐν Αἰγύπτῳ γεγόνασι· οἱ δὲ Ἰωνές τε καὶ οἱ Κᾶρες τούτους τοὺς [l] χώρους οἴκησαν χρόνον ἐπὶ πολλόν· εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ χῶροι [m] πρὸς θαλάσσης ὀλίγον ἔνερθε Βουβάστιος πόλιος, ἐπὶ τῷ Πηλουσίῳ [n] καλεύμενῳ στόματι τοῦ Νείλου· τύτους μὲν δὴ χρόνῳ ὕστερον βασιλεὺς Ἄμασις ἐξαναστήσας, ἐνθεῦτεν κατοίκισε ἐς Μέμφιν, φυλακὴν ἑωυτοῦ ποιεύμενος πρὸς Αἰγυπτίων. τύτων δὲ οἰκισθέντων ἐν Αἰγύπτῳ οἱ Ἕλληνες ἅτε ἐπιμισγόμενοι τούτοισι, τὰ περὶ Αἴγυπτον γινόμενα, ἀπὸ Ψαμμιτίχου βασιλῆος ἀρξάμενοι, πάντα καὶ τὰ [o] ὕστερον ἐπιστάμεθα ἀτρεκέως. πρῶτοι γὰρ ἔτοι ἐν Αἰγύπτῳ ἀλλόγλωσσοι κατοικίσθησαν. ἐξ ὧν δὲ [p] ἐξανέστησαν χώρων, ἐν τούτοισι δὴ οἵ τε ὁλκοὶ τῶν

149

a Abest ab *Arch. V.*, qui ἔν ῃ τὰ χρ. ſtatim. *b Arch. V. Ask.* alii μαντεῖον, quod *Ald.* plane omiſit. *c* Citat *Corinthus*, in quo male λῃΐαν, tum χαλκέους ἄνδρας ex praecedentibus habet *Euſtath.* in *Hom.* p. 1031, 16. et *Libanius* in Baſilico T. II. p. 120. *d* Ὁπλισμένους *Rem. e* Ἀντίον *Paſ. f Ald.* et *Camerar.* vulgo δυώδεκα πήχεες, prave. *g* Συγκατεργασμένοι *Paſ. h* Τὰ Στρατ. *Arch. V. i Arch. V. Ald. Paris. B. Rem.*, poſterius καὶ praetereunt *M. Ask. Paſ.* male; vid. VIII, 79. et 130., etiam *Gronov.* VII, 10. tum παρέλαβεν *Arch. V. k M. V. Paſ. Arch. Ask.*, alii τὴν Ἑλλάδα γλ. *l* Χρόνους et mox χῶρον *Arch.*, male. *m Paſ. Arch. V. Paris. B. C.*, vulgo πρὸς ὀλίγον θαλ. mox πόλιος *Ask. V. Arch. Paſ.*, alii πόλεος. *n Arch. V.* ut C. 156. καλεομένῳ *M. Paſ.* &c. *o* Ὕστερα *Arch. V.*, et Ψάμμητ. *p M. Paſ. Ask. Arch. V. Rem.*, ἀνέστησαν vulgo.

27. Κατὰ λῃΐην ἐκπλώσαντας] Cares erant λῃστρικοὶ et paſsim μισθοῦ στρατεύοντες in *Strabonis* XIV. p. 978. A. Par Graecorum olim et Ionum prava conſuetudo, teſte *Thucydide* I, 5. Hinc in lege *Solonis*, a *Gaio* ſervata *L.* 4. *D. de Colleg.*, ΟΙ ΕΠΙ ΛΕΙΑΝ ΟΙΧΟΜΕΝΟΙ, *ſociati ut praedatum eant.* Vere enim doctiſſimi viri *Palmerius*, *Heraldus*, *Bynkershoekius* ita correxerunt, obliti verborum *Herodoti*, ad eam ſententiam adprime utilium.

44. Δυωδεκαπήχεες] *Aldinum* contemni haud debuerat, quippe unice legitimum: vidit et *Reiskius*; *Diodorus* I, 67. conſentit. Quod ſubditur, ὁ δὲ Ἄπις κατὰ τὴν Ἑλλ. γλ. ἐστὶ Ἔπαφος, vereor, ut *Herodoti* ſit. Commodam ſedem habet III, 27. 28., hic fortaſse additicium, minus certe neceſsarium. De Epapho gemina *Aelian.* Hiſt. An. XI, 10. et Graecorum alii.

55. Πρὸς θαλάσσης, ὀλίγον ἔνερθε Βουβ.] In Latinis erat *prope exiguum maris*, vulgato πρὸς ὀλίγον θαλάσσης reſpondens. Neutrum bene. *Reiskius* ex illo ὀλίγον πρόσω θαλάσσης, *tantillum remoti a mari.* Veriora edunt MSS., quibus *Diodorus* adſtipulatur I, 67. Statim idem Vir Cl. κατοίκισε ἐς Μέμφιν, iustiore cauſa, quam *Herodotus* brevi adprobabit ipse. Mendae genus per est frequens. Tale in *Strabonis* X. p. 685. B. ὁ μὲν τὴν Ἐρετρίαν φησὶ et p. 734. εἶτ' Ἀχαιοὶ καὶ Λάκωνες συνῴκησαν. Tale Muſa VI, 33. VII, 170. Cares autem μέρος τι τῆς Μέμφεως incoluiſſe, Καρομέμφιτας adpellatos, est in *Polyaeno* VII, 3. et *Steph. Byz.* Voc. Καρικόν.

65. Ὁλκοὶ τῶν νεῶν] Laurentius *Veſtigia navalium*, et C. 159.; *H. Stephanus* obscurius, *canales quibus naves deducebantur.* Malo *navalia* cum *Porto.* Ὁλκοὺς δυνάμεις *Philo Iud.* Leg. ad Caium p. 1030., alibi ὁλκικὰς, eas ait, quae adiciunt. Nautica in re ὁλκοὶ rudentes

Oraculum Latonae in urbe Buto, et Chemmis insula natans. Fabula de natante insula. Typhon.

τῶν νεῶν καὶ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκημάτων τὸ μέχρι ἐμεῦ ἦσαν. Ψαμμίτιχος μέν νυν οὕτω [a] ἔσχε τὴν Αἴγυπτον. Τοῦ δὲ χρηστηρίου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ πολλὰ ἐπεμνήσθην ἤδη καὶ [b] δὴ λόγον περὶ αὐτοῦ ὡς ἀξίου ἐόντος ποιήσομαι. τὸ γὰρ χρηστήριον [c] τοῦτο τὸ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐστὶ μὲν Λητοῦς ἱρὸν, ἐν πόλι δὲ μεγάλῃ ἱδρυμένον, καὶ ἀντὶ τὸ Σεβεννυτικὸν καλεόμενον στόμα τοῦ Νείλου, ἀναπλέοντι ἀπὸ θαλάσσης ἄνω. οὔνομα δὲ τῇ πόλι ταύτῃ, [d] ὥκισε τὸ χρηστήριόν ἐστι, Βουτὼ, ὡς καὶ πρότερον οὐνόμασταί μοι. ἱρὸν δέ ἐστι καὶ τῇ Βουτοῖ ταύτῃ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος. καὶ ὁ γε νηὸς τῆς Λητοῦς, ἐν τῷδε τὸ χρηστήριον ἐστὶ, αὐτός τε τυγχάνει ἐὼν μέγας, καὶ τὰ προπύλαια ἔχει ἐς ὕψος δέκα ὀργυιέων. τὸ δέ μοι τῶν φανερῶν [e] θωῦμα μέγιστον παρεχόμενον φράσω. ἔστι ἐν τῷ τεμένεϊ τούτῳ Λητοῦς νηὸς, ἐξ ἑνὸς λίθου πεποιημένος, ἔς τε ὕψος, καὶ [f] ἐς μῆκος· καὶ τοῖχος ἕκαστος τούτοισι ἴσος· [g] τεσσεράκοντα πήχεων τυτέων ἕκαστόν ἐστι. τὸ δὲ [h] κατασέγασμα τῆς ὀροφῆς, ἄλλος ἐπικέεται λίθος, ἔχων τὴν παρωροφίδα τετράπηχυν. Οὗτος μέν νυν ὁ νηὸς τῶν φανερῶν μοι τῶν περὶ τοῦτο τὸ ἱρόν ἐστι [i] θωῦμαστότατον· τῶν δὲ δευτέρων, νῆσος [k] ἡ Χέμμις καλευμένη, ἔστι μὲν ἐν λίμνῃ βαθέῃ καὶ πλατέῃ κειμένη παρὰ τὸ ἐν Βουτοῖ ἱρὸν, λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων [l] αὕτη ἡ νῆσος εἶναι πλωτή. αὐτὸς μὲν ἔγωγε οὔτε πλέουσαν, οὔτε κινηθεῖσαν [m] εἶδον. τέθηπα δὲ ἀκούων εἰ νῆσος ἀληθέως ἐστὶ πλωτή· ἐν δὲ ταύτῃ νηός τε Ἀπόλλωνος μέγας ἔνι, καὶ βωμοὶ τριφάσιοι ἐνιδρύονται. [n] ἐμπεφύκασι δὲ ἐν αὐτῇ φοίνικες συχνοὶ, καὶ ἄλλα δένδρεα, καὶ καρποφόρα καὶ ἄφορα πολλά. λόγον δὲ [o] τόνδε ἐπιλέγοντες οἱ Αἰγύπτιοι, φασὶ εἶναι [p] αὐτὴν πλωτήν· ὡς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ οὐκ ἐούσῃ πρότερον πλωτῇ, Λητὼ, ἐοῦσα τῶν ὀκτὼ θεῶν τῶν πρώτων γενομένων, οἰκέουσα δὲ ἐν Βουτοῖ πόλι, ἵνα δὴ οἱ τὸ χρηστήριον τοῦτό ἐστι, Ἀπόλλωνα παρὰ Ἴσιος παραιαταθήκην δεξαμένη, διέσωσε κατακρύψασα ἐν τῇ νῦν πλωτῇ λεγομένῃ νήσῳ· [q] ὅτε τὸν πᾶν διζήμενος ὁ Τυφὼν ἐπῆλθε, θέλων ἐξευρεῖν τὸν [r] Ὀσίριος τὸν παῖδα. Ἀπόλλωνα δὲ, καὶ Ἄρτεμιν, Διονύσου καὶ Ἴσιος λέγουσι εἶναι παῖδας· [s] Λητοῦς δὲ, τροφὸν αὐτοῖσι καὶ σώτειραν γενέσθαι. Αἰγυπτιστὶ δὲ Ἀπόλλων μὲν, [t] Ὧρος· Δημήτηρ δὲ, Ἶσις· Ἄρτεμις δὲ, Βούβαστις. ἐκ τούτου δὲ τοῦ λόγου καὶ ὐδενὸς ἄλλου, Αἰσχύλος ὁ [u] Εὐφορίωνος ἥρπασε τὸ ἐγὼ

meam usque ætatem ostendebantur. Atque hunc quidem in modum Psammitichus AEgypto potitus est. De oraculo autem quod est in AEgypto, cum feci multa verba, tum faciam, utpote quod dignum est. Etenim oraculum hoc in AEgypto, sacrum est Latonæ, positum in magna urbe, cui nomen est, ut superius a me nominatum est, Buto, ad ostium Nili, quod Sebennyticum appellatur, ab mari flumen subeuntibus. In hac urbe templum est Apollinis Dianæque; et illud Latonæ, in quo redduntur oracula, tum ipsum grande est, tum antefores habet ad quadraginta cubitorum altitudinem. Ubi quid mihi ex iis, quæ in aperto erant, maximo miraculo fuerit, referam: Est in hoc fano Latonæ ædes ex uno facta lapide, quod ad longitudinem attinet ac altitudinem; et cuius paries quilibet his æqualis; unumquodque ex his est quadragenum cubitorum; cuius lacunari pro tecto impositus est alius lapis quatuor cubitorum per oras crasitudinis. Itaque eorum, quæ circa templum hoc sunt in propatulo posita, maxime admirabilis apud me fuit ista ædes. Secundo loco insula; quæ vocatur Chemmis, in lacu profundo ac spatioso sita propter templum, quod Buto est; quæ insula ab AEgyptiis fertur innare. Ego tamen eam neque innantem vidi, neque motam: sed hoc audire admiratus sum, si quæ vere est insula natans. In hac igitur templum Apollinis magnum, et aræ triplices extructæ sunt, et palmæ frequentes in eadem enatæ: aliæque multæ partim fructiferæ, partim steriles arbores. Cur autem ea natans sit, hanc AEgyptii rationem reddunt: quod in hac insula olim non natante, Latona, quæ ex octo numinibus, quæ prima extiterunt, unum est, quum in urbe Buto, ubi hoc eius oraculum est, habitaret; Apollinem ab Iside instar depositi accipiens, occultavit in ea iam natante insula, ac sospitem reddidit; quo tempore Typhon, omnia indagans ut Osiris filium inveniret, advenisset. Nam Apollinem et Dianam aiunt Bacchi et Isidis liberos esse; Latonam vero, nutricem horum ac servatricem. Et Apollo quidem AEgyptiace Orus, Ceres autem Isis, Diana vero Bubastis. Atque ex hac narratione, non aliunde, AEschylus Euphorionis filius, ra-

a *Arcb.*, ceteri ἔσχε Αιγ. b Desit *Arcb.* c Τοῦτο τὸ ἐν *Arcb. V. Ald. Paris. B.* cum *Edd.*, τὸ non erat in *M. Pasf. Ask.* d Ὅπου *Arcb. V.*, tum ὠνόμασαι *V. Pasf.* e *Arcb. V. Ald. Paris. B.*, θῶμα *M. Pasf. Ask.* f Abest praepositio *V. Arcb.* g *Pasf.*, in ceteris τεσσαράκοντα contra morem; conf. *Gronov.* I, 14. h Habet hinc *Pollux* VII, 123. statim ἐπικέεται, *Ald. Rem. Paris. B. C.*, ceteri ἐπίκειται neglecta dialecto; tum παρόροφ. *Arcb.* i *Arcb.*, θωμασότατον *Ask. M. Pasf.*, θωϋμασότερον *Ald.* et *Edd.* k Ἔχεμις καλευμένη *Arcb. V.* et *Eustath.* in Odyss. p. 1644. fin., posterius etiam *M. Pasf. Ask.*, alii καλεομένη. l Εἶναι αὕτη ἡ νῆσος πλ. sic *Pasf. Ask. V. Arcb.* m Ἰδὼν *Arcb. V.* n *Vind. Arcb.* ἐμπεφύασι, tum φοίν. τε συχνοί. o *M. Pasf. Ask. V. Arcb.* margo *Steph.*, τοιόνδε *Ald.* et alii. p Ταύτην *Arcb.* et mox οἰκεούσῃ loco οὐκ οὔσῃ id. q Ὅτε δὴ τὸ *Arcb.* r *M. Ask. Pasf. V. Arcb.*, Ὀσίριδος male alii. Quae sequuntur excerpsit *Athenagor.* Leg. C. 24. s *Ald. Arcb. V. Rem.*, vere, Λητὼ *M. Pasf. Ask.* ora *Steph. Athenagor.* t Ὥρας *Arcb. Vind.* absurde. u Εὐφορίονος *Arcb. V.*

dentes sunt ad naves trahendas. Schol. *Thucydidis* III, 25. οἱ ὁλκοὶ, ἔργανά εἰσι, οἷς αἱ νῆες ἕλκονται· tum navalia. *Hesychius* ὁλκοὺς, ναυσάθμους, τὰς ἕλξεις τῶν πλοίων. *Suidas* paria, fortasse hoc ex loco.

84. Τὴν παρωροφίδα τετράπηχυν] *Pollux* I, 81. τὸ μεταξὺ τοῦ ὀρόφου καὶ τοῦ στέγους, παρωροφίς· cuius descriptio, Latinis *Vallae* non congruit. Nisi aberro, videtur prominentiam τοῦ κατασεγάσματος, sive quod παρὰ τὸν ὄροφον porrigebatur, indicare. Huiusmodi autem tecta ex uno lapide, μονόλιθα, non praeterita a *Strabone* XVII. p. 1165. neque *Nostro* II, 175., ostentant in hunc diem AEgyptiorum parietinae a *Frid. Lud. Norden* Itin. AEgypt. p. 187. cum cura descriptae. Θῶϋμα, θωϋμαστότατον cur receperim, dictum alias fuit.

87. Νῆσος ἡ Χέμμις καλευμένη] *Eustathii* et *Arcb.* Ἐχεμις probari a *Th. Galeo* haud debuerat: nata est ex διττογραφίᾳ. *Mela* I, 9. et *Stephan. Byz. Nostrum*, excitans, *Chemmin* tuentur atque *Hecataeus* apud eumdem. Nam quae C. 91. Chemmis, longe diversa urbs est. Insulas, quas miratur *Herodotus*, fluitantes AEgypti et μεγάλας σφόδρα, dabit *Theophrastus* Histor. Plant. IV, 13., etiam prope Orchomenum Boeotiae; Italiae nonnullas *Seneca*, Q. Nat. III, 25., plures *Plinius* H. Nat. II, 95., quorsum *Labeonis* verba in *L.* 65. §. 2. *D. de Adquir. R. Dom.* recte referunt. Conf. *Sotionis* Eclogarum finem.

93. Ἐμπεφύκασι δ' ἐν αὐτῇ] *Homeri* περὶ δ' ἄιγειρος πεφύασιν *Th. Gale* ad *Arcb.* et *Vind.* ἐμπεφύασι amplectendum pertraxit, pellicit et me. Priorem tamen formam *Hippocrates* et *Aretaeus Cappadox* non spreverunt, neque *Noster* I, 193. II, 91.

8. Αἰσχύλος] Cereris filiam Dianam dixerat, opinor, in dramate deperdito. *Pausan.* VIII, p. 676. Δήμητρος Ἄρτεμιν θυγατέρα εἶναι καὶ οὐ Λητοῦς, ὅτι Αἰγυπτίων

rapuit quod dicam: ut ſolus omnium qui poëtæ antecesſerunt, fecerit Dianam Cereris filiam: ideo vero inſulam redditam eſſe natan-
157 tem. Hæc quidem ſic aiunt. Pſammitichus vero in AEgypto quatuor et quinquaginta regnavit annos: per quorum undetriginta magnam Syriæ urbem obſidens oppugnavit, donec cepit. Hæc est Azotos, quæ diutisſimam inter omnes urbes, quas novimus, ſu-
158 ſtinuit obſidionem. Pſammitichi filius, qui et regnum AEgypti ſuſcepit, extitit NECVS, qui foſſam in rubrum mare ferentem primus aggreſſus est, quam Darius Perſes ſecundo loco depreſsit, longitudinis quidem quatuor dierum navigationis; latitudinis, ut per eam duæ poſſent ſimul agi triremes. Aqua quæ in hanc e Nilo deducta est, paulo ſupra Bubaſtin urbem, iuxta oppidum Arabiæ Patumon deducitur, pertinens in mare rubrum. Initium fodiendi ſumptum est a planitie AEgypti Arabiam verſus, cui planitiei ſupra contiguus est extenſus prope Memphin mons, in quo lapicidinæ ſunt. Itaque iuxta huius montis radices ducta est foſſa ab occidente orientem verſus longo tractu: et deinde pertinet ad divortia, quæ ab monte ad meridiem et ventum auſtrum fert in ſinum Ara-

ἐγὼ φράσω, μῦνος δὴ [a] ποιητέων τῶν προγενομένων. ἐποίησε γὰρ Ἄρτεμιν εἶναι θυγατέρα Δήμητρος. τὴν δὲ νῆσον διὰ τοῦτο γενέσθαι πλωτήν. ταῦτα μὲν οὕτω λέγουσι. Ψαμμίτιχος δὲ ἐβασίλευσε Αἰγύπτου τέσσερα καὶ πεντήκοντα ἔτεα· τῶν τὰ ἑνὸς δέοντα τριήκοντα, [b] Ἄζωτον τῆς Συρίης μεγάλην πόλιν, προσκατήμενος ἐπολιόρκεε, [c] ἐς τὸ ἐξεῖλε· αὕτη δὲ ἡ Ἄζωτος ἁπασέων πολίων ἐπὶ πλεῖστον χρόνον [d] πολιορκευμένη ἀντέσχε, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. Ψαμμιτίχεω δὲ Νεκὼς παῖς ἐγένετο, καὶ ἐβασίλευσε Αἰγύπτου, ὃς τῇ διώρυχι ἐπεχείρησε πρῶτος τῇ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν Φερούσῃ· τὴν Δαρεῖος ὁ Πέρσης δεύτερα διώρυξε· τῆς [e] μῆκος μέν ἐστι πλόος ἡμέρας τέσσερες· [f] εὖρος δὲ ὡρύχθη, ὥστε τριήρεας δύο πλέειν ὁμοῦ [g] ἐλαστρευμένας. ἧκται δὲ ἀπὸ τοῦ Νείλου τὸ ὕδωρ ἐς αὐτήν. ἧκται δὲ κατύπερθε ὀλίγον Βουβάστιος πόλιος παρὰ Πάτουμον τὴν Ἀραβίην πόλιν. ἐσέχει δὲ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν. ὀρύχεται δὲ πρῶτον μὲν τοῦ πεδίου τοῦ Αἰγυπτίου τὰ πρὸς Ἀραβίην ἔχοντα· ἔχεται δὲ κατύπερθε τοῦ πεδίου τὸ κατὰ Μέμφιν τεῖνον ὄρος, [h] ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι εἰσί. τοῦ ὦν δὴ ὄρεος τούτου παρὰ τὴν [i] ὑπωρέην ἧκται ἡ διώρυξ ἀπ' ἑσπέρης μακρὴ πρὸς τὴν ἠῶ· καὶ ἔπειτα τείνει ἐς διασφάγας [k], φέρουσα ἀπὸ τοῦ ὄρεος πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ νότον ἄνεμον, ἐς τὸν κόλ-

a Ποιητέων λεγομένων *Arcb. V.* et *valla.* *b* Ἔζωτον *Arcb.* et mox. *c* Ἐς ὃ *Arcb. V. Suidas*, et *Med.* male. *d Vind. Arcb.*, πολιορκεομένη vulgo; tum Ψαμμήτ. iidem: citat Suidas in Ψαμμήτιχος. *e V. Arcb.*, ceteri μῆκός ἐστι. *f* Novem haec vocabula non legit *Arcb.* neque *Vind.* *g Ald. Rem. Paris. B. Euſtatb.* p. 1167, 27. ἐλατρευομένας *M. Ask. Paſ.* *b* Ἐν ᾧ, tum μὲν ἔνεισι *V. Arcb.* *i* Ὑπωρείην idem. *k Paſ. Ask. Paris.* C. tum μεσημβρ.; vulgo φερούσας, etiam *Med.*

πτίων τὸν λόγον, Αἰσχύλος ἐδιδαξεν ὁ Εὐφορίωνος τοὺς Ἕλληνας· ſua deſumſiſſe ex *Herodoto* merito videbatur *Jablonskio* Panth. III, c. 4. §. 4. Quae praecedunt Herodotea de Latona, liberorum Διονύσου καὶ Ἴσιος Apollinis et Dianae nutrice ac ſervatrice proſtant in *Scholiis* ad *Ciceron.* I. in Verr. c. 18. mendoſisſime ſcripta; nam voces, Ἴσιος λέγουσι, in has deformatae ſunt ΗΣΙΟΔΟΣ ΔΕ ΤΟΤΣΕΙΝ magis mirum Λητοῦν in τοῦσιν degenerasſe: ſed hunc locum video deſignatum *Gronovio*; qui frustra Λητὼ ſcribi maluit quam Λητοῦν. *Euſtath.* ad Od. E. p. 212. E. τὴν Καλυψὼ καὶ τὴν Ἰὼ, Καλυψοῦν καὶ Ἰοῦν οἱ πλείονες Ἰώνες γράφουσι· habet Ionicum κακεσοῦν *Heſychius*, εὐεσοῦν ſcripſit *Democritus.* VALCKEN.

10. Ἐποίησε γὰρ Ἄρτεμιν εἶναι &c.] Oculis et animo *Pauſaniae* haec obſervata fuisſe, ex VIII, 37. nemini non adparebit. Satis vero hic ambiguum, τὴν δὲ νῆσον διὰ τοῦτο — quorſum tendant: an ad *Aeſchylum*, an aliorſum? Cl. *Pauw* Tragico transſcribit, et propterea τὴν δὲ Δῆλον διὰ τοῦτο γενέσθαι πλωτὴν, *ideoque Delum redditam eſſe natantem*, corrigendum pertendit. Fabula ex *Callimachi* Hymno in Delum abunde nota est, huic tamen loco non bene adcommodata. Continuatur, quod de fluitante inſula Chemmi poſitum ante fuerat, adſeriturque πλωτὴν tum esſe factam, quum Apollo et Diana Typhonis in ea inſidias vitarent. Pendent omnia ex ſuperioribus φασὶ εἶναι αὐτὴν πλωτὴν, et arguunt ſequentia. Deerat σιγμὴ post Δήμητρος, prudente Cl. *Reiskii* conſilio adſcripta.

12. Ἐβασίλευσε —— τέσσερα καὶ πεντήκοντα] Redit in memoriam acerba criminatio, qua *Herodotum* ſuo more perſtrinxit G. *Iameſon* Spicileg. Ant. AEgypt. C. VI, 6. Negat vera esſe, quae de Pſammeticho, Scythis, Cyaxare L. I, 105. litteris prodita ſunt. Neque *enim Pſammetichum obviam ire Scythis potuisſe, quia debitum naturae perſolverat: namque* XLII. *annis ante Cyaxarem regnum inchoasſe.* Quid tum porro? Regni munera per annos LIV. Pſammetichus obiit; potuit ergo, ſi verum foret annis XL. et duobus ante Cyaxarem regnum inchoasſe, plurium ſpatio annorum isti Medorum regi, quod *Herodotus* et *Strabo* XVII. p. 1153., aliunde doctus, adfirmavit, aequalem habere aetatem. At hoc perpende: mortem cum vita commutavit Amaſis anno Periodi Iulianae 4187.; a cuius obitu ad Pſammetichi initia anni ſunt, ſicuti *Iameſonus* bene putavit, centum circiter et quadraginta ſex. Ergo principia Pſammetichi conveniunt anno Per. I. 4042. Cambyſes ſub annum regni quintum in AEgyptum arma vertit, hoc est, P. Iul. 4188. anno. Hinc ad Cyaxaris regni exordium reperiuntur anni ferme centum et octo, non inficiante docto viro: quare regnare is anno eiusdem Periodi 4079. coepit. Conſequens inde est, ut Cyaxares et Pſammetichus reges ſe ultra XV. annos videre et venerari poſſerint. I nunc, et criminatori auſculta. Ego vero ἐς τὸ, quod in ἐς ὃ crebro abiit, non movi, atque ex ſermonis indole πολιορκευμένη, et ἐλατρευμένας ex ſchedis recepi, *Euſtathii* iudicium ſecutus.

21. Τῆς μῆκος μέν ἐστι] Bene MSS. ob ſequens δέ. Est de hac foſſa Cl. *Micb. Roſſalli* ſchediasma, quo ex *Ariſtotele* I. Meteorol., C. 14. et *Strabone* eius initia Seſostridi vindicantur. Verum Geographus XVII. p. 1157. incertus haeret, *Herodoti Ariſtotelis*que opinionem recenſens, alibi I., p. 65. confidentior, ubi *Caſaubonus* doctisſime. *Noſtro* planisſime adcedit *Diodorus* I, 33. plura de egregio isto opere, modo inconcusſum manſisſet, quam alii, conmentatus. Hoc addere, ferente occaſione, debeo, *Ioſephum* Bell. I. V, 9. p. 347. Pharaoni, qui Abrahamo uxorem Saram abduxit, Νεχαὼς cognomen indidisſe: quod unde acceperit, nescire me fateor, probe alioqui gnarus, eam Iudaei ſcriptoris peroratione multa ſtolidae iactantiae argumenta conplecti.

22. Ἐλατρευμένας] Adfirmat etiam *Euſtath.* ad Il. Σ. p. 1219, 24. Ὅτι καὶ ἐπὶ νεῶν ἐλαυνομένων τὸ Ἐλατρεῖν λέγεται Ἡρόδοτος δηλοῖ ἐν τῷ, τριήρεις ἐλατρευμένας. Multo frequentius olim formam istam in libris veterum lectam, quam a nobis, monſtrant diverſa Grammaticorum interpretamenta, ex uſu multiplici verbi ἐλαύνειν atque origine facile illuſtranda. VALCKEN.

28. Τὸ κατὰ Μέμφιν τεῖνον ὄρος] Admotam his medicam a *Reiskio* manum, τὸ παρὰ Μέμφιν τεῖνον *Memphim praetendens*, aut τὸ κ. Μ. στεῖνον, *angustus apud Memphim mons*, Scriptor deprecatur. Maluit II, 8. hoc de monte τεῖνον ἐς τὴν Ἐρυθρὴν —— ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι, uti hic: tum C. 175. ἐκ τῶν κατὰ Μέμφιν ἐουσέων λιθοτομιέων. Mox ex ſchedis φέρουσα ſententiam ornat. Nam *divortia* ſive διασφάγες ab indicato monte non protendebantur, ſed ipsa foſſa, ab eo in meridiem et ſinum Arabicum ferens. Iam Arabiae Urbs Πάτουμος praeterita a *Steph. Byz.* non est, eadem, ut viri eruditi arbitrantur, ac פִּתֹם *Pithom* Hebraeorum *Exodi* C. I, 11.; quae quidem Ἡρώων πόλις, et Coptorum ſermone ⲡⲓⲑⲱⲙ ſive πεθωμ cum deinde fuerit nuncupata, et extimo ſinus Arabici angulo adcubuerit, nulla mihi dubitatio est, quin Herodotea distinguenda ſint ὀλίγον — πόλιος· παρὰ Πάτουμον — πόλιν ἐσέχει ἐς τὴν ——. Certe ad Patumum foſſa ſinui Arabico iungebatur, longe ab urbe Bubasti ſeiuncta. Illis autem δὲ ſi deforet, equidem non revocarem.

 Gesta regis Neco, cuius successor filius Psammis. Consultatum de Olympiis Eleorum.

χόλπον τὸν Ἀράβιον. τῇ δὴ ἐλάχιστόν ἐστι καὶ συντομώτατον ἐκ τῆς Βορηίης θαλάσσης ὑπερβῆναι ἐς τὴν Νοτίην καὶ Ἐρυθρὴν [a] τὴν αὐτὴν ταύτην καλεομένην, [b] ἀπὸ τοῦ Κασίου οὔρεος τοῦ οὐρίζοντος Αἴγυπτόν τε καὶ Συρίην, ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδιοι χίλιοι ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον. τοῦτο μὲν τὸ συντομώτατον· ἡ δὲ διώρυξ 151
πολλῷ μακροτέρη, ὅσῳ σκολιωτέρη ἐστί· τὴν ἐπὶ Νεκὼ βασιλῆος [c] ὀρύσσοντες Αἰγυπτίων ἀπώλοντο δυώδεκα μυριάδες. Νεκὼς μέν νυν μεταξὺ ὀρύσσων ἐπαύσατο, μαντηίῃ ἐμποδίῃ γενομένῃ τοιῇδε, τῷ βαρβάρῳ αὐτὸν [d] προεργάζεσθαι. βαρβάρους δὲ πάντας οἱ Αἰγύπτιοι καλέουσι τοὺς [e] μὴ σφι ὁμογλώσσους. Παυσάμενος δὲ τῆς διώρυχος ὁ Νεκὼς, ἐτράπετο πρὸς στρατηίας· καὶ τριήρεες, αἱ μὲν, ἐπὶ τῇ Βορηίῃ θαλάσσῃ ἐποιήθησαν, αἱ δ' ἐν τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ, ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν· [f] τῶν ἔτι οἱ ὁλκοὶ ἐπίδηλοι. καὶ ταύτῃσί τε ἐχρᾶτο ἐν τῷ δέοντι· καὶ ἐπὶ Σύροισι πεζῇ ὁ Νεκὼς συμβαλὼν ἐν Μαγδώλῳ ἐνίκησε· μετὰ δὲ τὴν μάχην, [h] Κάδυτιν πόλιν τῆς Συρίης ἐούσαν μεγάλην εἶλε. ἐν τῇ δὲ ἐσθῆτι ἔτυχε ταῦτα κατεργασάμενος, ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι, πέμψας [i] ἐς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων. μετὰ δὲ, ἐκκαίδεκα ἔτεα [k] τὰ πάντα ἄρξας, τελευτᾷ, τῷ παιδὶ Ψάμμι παραδοὺς τὴν ἀρχήν. Ἐπὶ τούτου [l] δὴ τὸν Ψάμμιν βασιλεύοντα Αἰγύπτῳ ἀπίκοντο [m] Ἠλείων ἄνδρες ἄγγελοι, αὐχέοντες δικαιότατα καὶ [n] κάλλιστα τιθέναι τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα πάντων ἀνθρώπων· καὶ δοκέοντες παρὰ ταῦτα εὑρήσειν τοὺς σοφωτάτους ἀνθρώπων Αἰγυπτίους οὐδὲν ἐπεξευρεῖν. ὡς δὲ ἀπικόμενοι ἐς τὴν Αἴγυπτον οἱ Ἠλεῖοι ἔλεγον τῶν εἵνεκα ἀπίκοντο, ἐνθαῦτα ὁ βασιλεὺς οὗτος συγκαλέσας Αἰγυπτίων τοὺς λεγομένους εἶναι σοφωτάτους. συνελθόντες δὲ οἱ Αἰγύπτιοι, ἐπυνθάνοντο τῶν Ἠλείων, λεγόντων ἅπαντα τὰ [o] κατήκει σφέας ποιέειν περὶ τὸν ἀγῶνα· ἀπηγησάμενοι δὲ τὰ πάντα, ἔφα-

Arabicum. Qua sane brevissimus et maxime compendiarius est a mari septentrionali transitus ad australe et idem hoc rubrum vocatum; a monte Casio, qui AEgyptum Syriamque disterminat, stadia mille sunt in Arabicum sinum. Et hoc quidem brevissimum est: verum fossa multo longior, scilicet quanto est magis inflexa. In qua fodienda sub rege Neco centum viginti millia AEgyptiorum perierunt. Inque eius medio opere Necos destitit, hoc interpellatus oraculo, eum id opus barbaro præmunire. AEgyptii autem barbaros omnes vocant, qui non ipsorum lingua loquuntur. Superfedens itaque a 159
facienda fossa Necos, ad militares expeditiones se convertit; et naves bellicæ partim ad mare septentrionale, partim in sinu Arabico ad rubrum mare sunt perfectæ: quarum adhuc vestigia navalium clara. Et his, ubi opus fuit, utens, ac terrestri quidem acie congressus Necos cum Syris in Magdolo, victoria potitus est, et post prœlium, Cadyti, magna Syriæ urbe. Vestem autem, in qua id peregit, Apollini dicavit, et ad Branchidas Milesiorum misit. Post id perfectis septem et decem omnino imperii sui annis decessit, tradito imperio PSAMMI filio. Ad eum in AEgypto regnantem, nuncii qui- 160
dam Eleorum advenerunt, iactantes in Olympia iustissime ac pulcherrime inter mortales omnes proponi certamen, ita ut existimarent ne AEgyptios quidem hominum sapientissimos aliquid ultra hæc invenisse. Isti ubi in AEgyptum venientes ea exposuerunt, quorum gratia venerant, ibi tum iste rex convocavit ex AEgyptiis eos, qui sapientissimi haberentur. Qui quum convenissent, et Eleos audissent omnia commemorantes, quæ par erat ab ipsis fieri in edendo certamine,

et

a Desunt duo haec *Arcb.* *b* *M. Arcb. Pasf. Ask. V.* ora *Steph.*, *Aldus* ἀπὸ Κασ., mox ὁρίζοντος *Arcb. Vind.* etiam *Eustath.* in *Dionys.* v. 260., spreta Ionica specie. *c* *M. Pasf. Ask. Arcb. V.*, ὀρύσσοντος cum *Aldo* ceteri. *d* *M. Ask. Pasf. Vind. Valla*, alii προσεργ., male; vid. *Gronov.* *e* Iidem cum *Arcb.*, σφισὶ, in reliquis μὴ σφι, levi discrimine. *f* *M. Ask. Pasf.*, vulgo ὧν. statim εἰσὶ δῆλοι *Arcb. Vind.* *g* Συρίοισι Iidem *h* Κάλυτις ex hoc loco *Steph. Byz.*; similitudo litterarum Δ et Λ errorem progenuit. *i* *Porphyrius* Q. Homer. VIII. exscripsit. *k* Desit articulus *Arcb.* · *l* Omittit idem et *Vind.* *m* Ἠλείων ἄγγελοι *M. Ask. Pasf. V. Arcb. Paris. B.*, alii Ἠλ. ἄνδρες ἄγγελοι cum *Aldo*, et fortasse rectius; amat enim hunc pleonasmum, ut I, 90. et 141. *n* Μάλιστα *Arcb. V.* *o* Ἥκει Iidem.

46. Ἐπὶ τῇ Βορηίῃ θαλάσσῃ] Instruxit triremes, in septemtrionale et australe mare, sive Oceanum Orientis, mittendas: eadem Ἐρυθρὴ hoc loco θάλασσα, ac νοτίη, sicuti C. 158., tum IV, 42., ubi memorandum regis huius circa omnem Africam in Herculeum fretum et mare mediterraneum, sive boreale, navigandi studium. Quod autem in duobus *Codd.* οἱ ὁλκοί εἰσι δῆλοι, pro iusto potest putari.

50. Ἐν Μαγδόλῳ ἐνίκησε] Hac de urbe quanti disputationum aestus? Officii ratio, ne nihil moneatur, expostulat. Paucis defungar. Sunt doctissimi homines, quibus *Magdolus* ea est, quam XII. M. P. *Antonini* Itinerar. p. 171. Pelusio seiungit. Convenit nomen, congruere et situs videtur. Ego vero studiosius consideratum vellem, urbem eam ex *Herodoti* finitione II, 6. III, 5. AEgypti fuisse: in quam Syros se, quicunque fuerint, hoc rege, adeo opibus et militaribus copiis florente, penetrasse, creditu difficile fit: praesertim cum ora Syriae maritima ad Azotum ultraque, eius fuerit in ditione, sicuti narratum C. 157. Adeone supinos arbitrabimur Syros, qui, vitare cum possent, in anceps discrimen et certam perniciem se mergere voluerint? Mihi imperatorum artes et cauta consilia replicanti, id quidem probabile non accidit. Ubi ergo *Magdolus?* Inventa ab eruditissimis viris est in urbe Manassitidis tribus, *Megiddo*, cuius vicina in valle egregius princeps Iosias profligatus *Chronic.* II. XXXV, 22. *Reg.* II. XXIII, 29. hoc abs rege fuit. Neque illis ego refragabor. Nominis discrepantia non moratur. Ex *Megiddo*, AEgyptii, unde haec *Herodotus*, suo ore *Magdolum*, ut in similibus accidit saepius, formarunt. Et si moratur, adsciscí poterit *Magdiel*, non longe hinc disitus vicus, apud *Hieronymum* in Onomast., unde *Magdolus* commodo gignetur. Nec obficiunt *Syri*, suo vocabulo, sumto latius, Iudaeos, in AEgypto multimodis detestabiles, complexi. Mitto alia, quae *H. Relandi* Palaest. L. III. p. 894. et *Iac. Perizonii*, etsi in quibusdam dissentientis, Origin. AEgypt. C. 23. p. 471. subpeditabunt.

51. Κάδυτιν πόλιν τῆς Συρίης] Recurrit urbs III, 5., nec diversa, seu eius amplitudinem sive situm examines, videtur. *Herodotus* aliam si voluisset, addita notae significatione utique secrevisset. Qui *Carcemischum*, quorsum Necos victo Iosia *Chronic.* II. XXXV, 20. properavit, esse pertendunt, in quis Cl. viri, *Simsonius* et *Galeus*, ad id animum non adverterunt. Nam cum *opinantur* Κάδυτιν *primo vocatam hanc urbem, deinde Cerchemischum a clade*, ea profitentur, quae ubi negaveris, in spongiam ultro abibunt. Idem de suspicione *Cl. Pauw*, quae Carcemischum primis temporibus Κιρκήσιον et Κίρκησιν nominat, atque hinc Κίρκυτιν et Κέρκυτιν, et tandem Κάδυτιν negligentia scribarum format, iudicium esto. *Quibus enim indicibus, quo teste probatur?* De Cadyti suo loco.

53. Ἐς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων] *Porphyrii* aetate idem exemplaria praeferebant, sicuti I, 92., ubi *Gronovius* bene, haec tamen docti scriptoris adspernatus. καὶ γενόμενος ἐπὶ τέλει τῆς Αἰγυπτιακῆς βίβλου, ἥτις ἐστὶ δευτέρα τῇ τάξει, ἐυρίσκω πάλιν κατὰ τὴν αἰτιατικὴν πτῶσιν εἰπόντα τὸν Ἡρόδοτον, ΑΝΕΘΗΚΕ ΕΣ ΒΡΑΓΧΙΔΑΣ ΤΑΣ ΜΙΛΗΣΙΩΝ· οὐκέτι οὖν ἥμην ἁμάρτημα εἶναι γραφικὸν, Ἰωνικὸν δὲ μᾶλλον ἰδίωμα. Quae hunc locum occupare debent, quo inportunam τοὺς Μιλ. corrigentium vim in posterum arceant.

78. Ἠλείων

et se venisse dicentes scisciatum numquid possent AEgyptii reperire iustius, habito inter se consilio, interrogarunt Eleos numquid apud eos certarent cives. Et illis respondentibus, sine discrimine et suorum et ceterorum Græcorum cuicunque volenti certare fas esse. Atqui, inquiunt, illos quum tale certamen proponerent, ab omni iure recessisse. Nullo etenim pacto posse fieri, quin civi certanti cives faverent, facientes iniuriam peregrino. Sed si vellent iuste ponere, et eius gratia venissent in AEgyptum, iusserunt peregrinis certatoribus ponere cer-
161 tamen, nullo Eleorum certare permisso. Hæc AEgyptii Eleos submonuerunt. Psammis autem, quum sex tantum regnasset annos in AEgypto, facta in AEthiopiam expeditione, mox vita defunctus est. Cuius regnum APRIES filius accepit, qui post Psammitichum proavum suum, beatissimus extitit omnium ad eam ætatem regum, quinque et viginti dominatus annos. Quod intra tempus et bellum Sidoni intulit, et cum Tyrio pugna navali dimicavit. Sed quum deberet illi improspere cedere, contigit ab occasione, quam ego pluribus, dum res Libycas exsequar, exponam, paucis contentus in præsenti. Quum enim adversus Cyrenæos Apries exercitu misso magnam cladem accepisset, id ei imputantes AEgyptii rebellaverunt, opinati se ab illo in apertam perniciem consulto fuisse dimissos: ut his internecione deletis, ipse ceteris AEgyptiis imperitaret securius. Hæc perquam graviter ferentes tum ii, qui redierunt, tum eorum qui interierant amici, pa-
162 lam desciverunt. Id ubi rescivit Apries, mittit ad eos verbis sedandos Amasin. Qui quum per-

ἔφασαν ἥκειν ἐπιμαθησόμενοι εἴ τι ἔχοιεν Αἰγύπτιοι τούτων δικαιότερον ἐπιξευρεῖν. οἱ δὲ, βουλευσάμενοι, ἐπηρώτων τοὺς Ἠλείους [a] εἰ σφι οἱ πολῖται ἀγωνίζοιντο. οἱ δὲ ἔφασαν καὶ σφίσιν [b] καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὁμοίως τῷ βουλομένῳ ἐξεῖναι ἀγωνίζεσθαι. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφασαν, σφέας [c] ἄτε τιθέντας, παντὸς τοῦ δικαίου ἡμαρτηκέναι. οὐδαμῶν γὰρ εἶναι μηχανὴν ὅκως οὐ τῷ ἀστῷ ἀγωνιζομένῳ προσθήσονται, ἀδικέοντες τὸν ξεῖνον. ἀλλ' εἰ δὴ βούλονται δικαίως τιθέναι, καὶ τούτου εἵνεκα ἀπικοίατο ἐς Αἴγυπτον, ξείνοισι [d] ἀγωνιστῇσι ἐκέλευον τὸν ἀγῶνα τιθέναι, Ἠλείοισι δὲ μηδενὶ [e] εἶναι ἀγωνίζεσθαι. ταῦτα μὲν Αἰγύπτιοι Ἠλείοισι ὑπεθήκαντο. Ψάμμις δὲ ἓξ ἔτεα μοῦνον βασιλεύσαντος Αἰγύπτου, [f] καὶ στρατευσαμένου ἐς Αἰθιοπίην, καὶ μετὰ ταῦτα τελευτήσαντος, [g] ἐξεδέξατο Ἀπρίης ὁ Ψάμμιος. ὃς μετὰ Ψαμμίτιχον τὸν ἑωυτοῦ πρόπατορα ἐγένετο εὐδαιμονέστατος τῶν πρότερον βασιλέων, ἐπ' ἔτεα πέντε καὶ εἴκοσι ἄρξας. ἐν τοῖσι ἐπί τε Σιδῶνα στρατὸν ἤλασε, καὶ ἐναυμάχησε τῷ Τυρίῳ. ἐπεὶ δέ οἱ ἔδοξε κακῶς γενέσθαι, [h] ἐγένετο ἀπὸ προφάσιος, τὴν ἐγὼ μείζονας μὲν ἐν τοῖσι Λιβυκοῖσι λόγοισι ἀπηγήσομαι, μετρίως δὲ ἐν τῷ παρεόντι· ἀποπέμψας γὰρ στρατιὴν ἐπὶ Κυρηναίους, μεγάλοισι προσέπλασε. Αἰγύπτιοι δὲ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ, δοκέοντες τὸν Ἀπρίην ἐκ προνοίης αὐτοὺς ἀποπέμψαι ἐς φανερὸν κακόν, ἵνα δὴ σφέων φθορὴ γένηται, αὐτὸς δὲ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων ἀσφαλέστερον [k] ἄρχοι. ταῦτα δὲ δεινὰ ποιεύμενοι ἔτοί τε οἱ ἀποστήσαντες, καὶ οἱ τῶν ἀπολομένων φίλοι, ἀπέστησαν ἐκ τῆς ἰθείης. Πυθόμενος [l] δὲ ὁ Ἀπρίης ταῦτα, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Ἄμασιν καταπαύσοντα λόγοισι. ὁ δὲ, ἐπεί τε ἀπικόμενος

[a] *Arch. V. Paris. B. Ald.* et Edd., *εἴ σφιν M. Ask. Pasi.*, qui paullo ante *ἐπειρώτων* rectius; *ἐπηρώτων* reliqui. [b] *M. Ask. Pasi.*, *σφέων τῶν ἀλλ. Arch.*, reliqui *τῶν* praetereunt; mox *ὁμοίως Arch. V.* [c] *Τοῦτο Arch.* [d] *Ἀγωνισθεῖσι* idem cum *Vind.* Mox *ἐβούλευον Ask.* [e] Iidem et *M. Ask. Pasi.*, *ἐξεῖναι Ald.* et Edd., tum *ἀγωνίσασθαι Arch. V.* [f] Haec quatuor non legit *Arch.* [g] *M. V. Pasi. Ask. Arch.*, in aliis ut saepissime scriptor, *ἐξεδ. τὴν βασιληΐην Ἀπρ.*, pro quo *Ald. Πρίης* hic. [h] *Arch. V.* quemadmodum IV, 79. vulgo *ἐγίνετο.* [i] Abest *Vind. Arch.* tum *στρατ. μέγα Ἀπρίης* in *Med. Pasi. Ask.* non legitur *μέγα*, cui suus locus in *Ald. Paris. A. B. Rem.* Porro *μεγάλως* tantum *Vind.* et *Arch.*, *μεγάλως τι Ask.* [k] *M. Ask. Pasi.*, *ἀρχῇ Paris. A. B. Ald. Vind. Arch.* [l] *Δὲ ὁ Ἀπ. Arch. Ald.* abest vulgo articulus: *Arch. Ἄμασιν* semper et *καταπαύσαντα.*

78. *Ἠλείων δὲ μηδενὶ*] Apud *Diodor. Sic.* L. I, c. 95. Eleorum legatis interrogantibus, *πῶς ἂν γένοιτο δικαιότατος*; (*δ' Ὀλυμπικὸς ἀγών.*) respondisse traditur Amasis, *ἐὰν μηδεὶς Ἠλείων ἀγωνίζηται.* Amasi, Regi Graecorum studiosissimo, haud sane disconveniunt, quae sub Psammi scribit evenisse *Herod.* quantumvis ab aevo iam Psammitichi, qui Psammi fuit avus, exercere commercia cum AEgyptiis coeperint Graeci, postquam is in AEgypto Ionibus et Caribus quibusdam sedes adsignasset. Definitum Hellanodicarum sorte lectorum numerum Indus culpabat Iarchas, quo iudice *πολλῷ σοφώτερον ἐφρόνουν ἐν Ἠλείοι, ἀριθμῷ μὲν ἄλλοτε ἄλλοι ἐόντες, δικαιότητι δὲ οἱ αὐτοί Philostr.* V. A. III, c. 30. Sibi quales hoc in certamine constituendo viderentur *Apollonius* declarat IV, c. 29. ubi corrigendum videtur, *ὡς ἐπεμελοῦντο τῶν ἀγώνων*, pro *τῶν αὐτῶν.* Ne rebus quidem Graeciae prolapsis Eleorum in his ludis administrandis aequitatis desunt exempla; quale subministrat *Dion Chrys.* in Rhod. p. 344. c. Olim tamen etiam, ut sunt humana, nonnunquam ad gratiam et libidinem suam potius spectarunt, quam quid ius et aequum postularent. VALCKEN.

78. *Ἠλείων δὲ μηδενὶ εἶναι ἀγωνίζεσθαι*] *Diodorus*, Psammin silentio tramittens, Eleorum legatos ad Amasim ducit I, 68. 95. *Plutarchus* in Quaest. Platon. p. 1000. A. AEgyptiorum responsum sophistarum uni tribuit, qui, si Eleis id inculcavit, istos dicti auctores habuit.

88. *Ἐν τοῖσι Λιβυκοῖσι λόγοισι*] Vero simile est, quod *Bouherius* Dissert. Herodot. C. I. et *G. Raphelius* Annot. ex Herodoto ad S. Script. p. 96. coniecerunt, non indicari singularem de rebus Libycis commentarium, abs Historico digestum, sed eam Musae IV. partem, res Africanas continentem. Habet ea C. 159. militum hanc rebellionem et infelicem Apriae regis exitum: neque veterum ullus est, qui *λόγους Herodoti Λιβυκοὺς*, ab isto distinctos libro, vel verbulo adtigerit. Obstare putes, quod minime *μεζόνως*, sed prorsus *μετρίως* et tenuitur de Aprie illic agatur; cuius mutati instituti rationes habere plures, nunc incognitas, potuit. Res sane Africanas operose et tanta cura persecutus isthic est, ut uberiorem et aliam illis operam inpendisse, non videatur.

91. *Αἰγύπτιοι δὲ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι*] Interiectum articulum non spernerem: *Αἰγύπτιοι δὲ οἱ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ.* Primum enim ab Aprie defecisse narrantur, qui redierant e clade Cyrenaica, eorumque qui perierant amici, c. 162. dicti *τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἀπεστεῶτες.* Tandem, postquam ducem AEgyptium contumeliose tractasset Apries, *οἱ λοιποὶ τῶν Αἰγυπτίων, οἳ ἔτι τὰ ἐκείνου ἐφρόνεον, ἀπίστεατο πρὸς τοὺς ἑτέρους.* vs. 44. Quoniam non una fuit defectionis causa, *Herod.* L. IV, c. 159. *ἀντὶ τούτων*, inquit, *Αἰγύπτιοι, καὶ κατὰ τοιαῦτα* (sic legerim) *ἐπιμεμφόμενοι Ἀπρίῃ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ.* Infortunii originem plenius enarrat isto loco *Herodotus* tractans Libyca vel Cyrenaica: atque hi sunt *Λιβυκοὶ λόγοι Herodoti*, hoc cap. 161. memorati, quos viri Doctissimi sibi periisse persuaserant: vidit hoc monuitque primus *G. Raphelius* Annotat. in S. S. T. I, p. 85. Libyca tractans L. III, c. 62. *Diodorus Siculus*, sua citat ipsius *Αἰγυπτιακά.* VALCKEN.

99. *Ὁ δὲ, ἐπεί τε ἀπικόμενος* &c.] Anomalam horum structuram animadvertit *G. Raphelius* in Epist. *Paulli* ad Galat. II, 6., estque notabilis, nec insolita. Non repeto, quae vir doctus conduxit. De *κυνῇ galea*, nihil mirum, quippe regiae auctoritatis apud AEgyptios, ut deinde apud Graecos *διάδημα*, insigne, C. 151. At quid facias *Iulio Africano*, in hac Amasis, *Ἀμώσεως* perperam pingit, ab Aprie defectione, Israëlitarum,

μενος κατελάμβανε τὸς Αἰγυπτίους, ταῦτα μὴ ποιέειν λέγοντος αὐτῷ, τῶν τις Αἰγυπτίων ὄπισθε σφεας περιέθηκε [a] οἱ κυνέην· καὶ περιτιθεὶς, ἔφη ἐπὶ βασιληΐῃ περιτιθέναι. καὶ [b] τῷ οὕκως ἀεκήσιον ἐγένετο τὸ ποιεύμενον, ὡς διεδείκνυε. ἐπεί τε γὰς ἐς ἡσαντό μιν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἀπεςεῶτες, παρεσκευάζετο ὡς [c] ἐλῶν ἐπὶ τὸν Ἀπρίην. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ἀπρίης, ἔπεμπε ἐπ' Ἄμασιν ἄνδρα δόκιμον τῶν [d] περὶ ἑωϋτὸν Αἰγυπτίων, τῷ οὔνομα ἦν Πατάρβημις· ὑτειλάμενος αὐτῷ, ζῶντα Ἄμασιν ἀγαγεῖν παρ' ἑωϋτόν. ὡς δὲ ἀπικόμενος [e] ὁ Πατάρβημις, τὸν Ἄμασιν ἐκάλεε. [f] ὁ Ἄμασις, ἔτυχε γὰς ἐπ' ἵππου κατήμενος, ἐπάρας ἐ ἀπεματαίσε· καὶ τοῦτό μιν ἐκέλευσε Ἀπρίῃ ἀπάγειν· ὅμως δὲ αὐτὸν ἀξιοῦν τὸν Πατάρβημιν, [h] βασιλέος μεταπεμπομένου, ἰέναι πρὸς αὐτόν· τὸν δὲ αὐτῷ [i] ὑποκρίνεσθαι ὡς ταῦτα πάλαι παρεσκευάζετο ποιέειν, καὶ αὐτῷ οὐ μέμψασθαι Ἀπρίην, παρέσεσθαι γὰς καὶ [k] αὐτὸς, καὶ ἄλλους ἄξων. τὸν δὲ Πατάρβημιν [l] ἔκ τε τῶν λεγομένων οὐκ ἀγνοεῖν τὴν διάνοιαν· καὶ παρασκευαζόμενον ὁρέοντα σπουδῇ ἀπιέναι, βουλόμενον τὴν ταχίστην βασιλεῖ δηλῶσαι [m] τὰ πρησσόμενα. ὡς δὲ ἀπικέσθαι αὐτὸν πρὸς τὸν Ἀπρίην οὐκ [n] ἄγοντα τὸν Ἄμασιν, οὐδένα [o] λόγον αὐτῷ δόντα, ἀλλὰ περιθύμως ἔχοντα, περιταμεῖν προστάξαι αὐτοῦ τά τε ὦτα καὶ τὴν ῥῖνα. ἰδόμενοι δὲ οἱ λοιποὶ τῶν Αἰγυπτίων, οἳ ἔτι τὰ ἐκείνου ἐφρόνεον, ἄνδρα τὸν δοκιμώτατον ἑωϋτῶν οὕτω αἰσχρῶς λύμῃ διακείμενον, οὐδένα δὴ χρόνον ἐπισχόντες, ἀπίσταντο πρὸς τοὺς ἑτέρους, καὶ ἐδίδοσάν σφεας αὐτοὺς [p] Ἀμάσι. Πυθόμενος δὲ καὶ ταῦτα ὁ Ἀπρίης, ὡπλίζε τοὺς ἐπικούρους, καὶ
153 ἤλασε ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους. εἶχε δὲ περὶ ἑωϋτὸν Κᾶράς τε καὶ Ἴωνας, ἄνδρας ἐπικούρους [q] τρισμυρίους. ἦν δὲ οἰ τὰ βασιλήια ἐν Σάϊ πόλι μεγάλα ἐόντα, καὶ ἀξιοθέητα· καὶ οἵ τε περὶ τὸν Ἀπρίην ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἦσαν, καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄμασιν, ἐπὶ τοὺς ξείνους. ἔν τε [r] δὴ Μωμέμφι πόλι ἐγένοντο ἀμφότεροι, καὶ πειρήσεσθαι ἔμελλον ἀλλήλων. Ἔστι δὲ Αἰγυπτίων

pervenisset, reprehendensque dissuaderet ne talia facerent, quidam AEgyptiorum ei a tergo stans galeam circumdat: eaque circumdata, inquit se illam ob regnum imposuisse. Neque id eo invito factum fuit, ut ostendit: nam simulatque ab iis qui desciverant AEgyptiis declaratus est rex, sese apparabat tanquam adversus Aprien moturus. His cognitis Apries mittit ad Amasin ex iis qui secum erant AEgyptiis, spectatum quendam hominem, nomine Patarbemin, iussum ut ad se vivum Amasin perduceret. Hic ubi pervenit, Amasin ad se vocat. Amasis (sedebat enim in equo) elevans crus pepedit, et hoc iubet hunc adducere ad Aprien, et quum tamen Patarbemis eum rogaret, ut regem adiret accitus, respondit se iamdudum dare operam ut id ageret: nec de se Aprien esse questurum; se enim illi praesto futurum et alios ducturum. Patarbemis non ignarus sententiae illius ex oratione, etiam apparatum quem curabat videns, abiit, statuens quam celerrime regem rerum quae agerentur facere certiorem. Huic redeunti, quod Amasin non duceret, nullo verbo edito Apries ira percitus praecidi aures nasumque iussit. Id intuentes ceteri AEgyptii, qui cum eo adhuc senserant, virum inter eos probatissimum ita foede indigneque affectum, ne tantisper quidem differentes ad ceteros transeunt, seseque Amasi tradunt. His quo- 163
que auditis Apries armatis auxiliariis (habebat autem auxiliariorum circa se ex Ionibus et Caribus triginta millia) in AEgyptios tendit. Erat autem ei regia, in urbe Sai, ingens ac spectatu digna. Itaque utrique adversus alteros tendebant, Apries cum suis contra AEgyptios, Amasis cum suis adversus peregrinos; et in Momemphi urbe constiterunt tentaturi invicem. Sunt autem AEgyptiorum septem genera: quorum

alii

---

a Defit *Arch. V.* b Adposuit Schol. *Pasf.* Ἀμάσιδι, et mox ἐγίνετο cum *Ask.* c Ἑλὼν *Ask.*, ἑλθὼν, quod ex *Arch. Galeus*, in eo non est, sed ἑλῶν. d Παρ' αὐτῶν *Arch. V.* tum statim Ἄμαχιν ἄγειν. e Τὸν Ἀμ. ἐκ. ὁ Πατηρβ. sic *Pasf. Ask. V. Arch.* f *M. Pasf. Ask. V. Arch.*, vulgo ὁ δὲ Ἀμ. g Schol. *Pasf.* ἐματαιολόγησεν, ἐμώρανεν· distinctius explicat *Plutarch.* de Malign. p. 866. C. Porro ἐκέλευε mox *Vind. Arch.* h *Arch. V. Ask.* vulgo βασιλέως. i *M. Ask. Pasf.* ora *Steph.*, ὑποκρίνασθαι *Arch. V. Ald.*, tum post pauca παρασκευάζεται non absurde *Vind. Arch.* k Αὐτὸν *Arch.* prave l Ἐκ τῶν τε λόγων id. et *Vind.* cum *Valla.* m *Pasf. V. Arch. M. Ask.* Marg. *Steph.*, τὸ πρησσόμενον *Paris. A., Ald.* &c. n *Pasf. M. Arch. V. Ask.* et in ora *Steph.*, vulgo ἔχοντα. o *Ask. Pasf. Arch.*, in aliis αὐτῷ λόγον. Mox περιθύμως explicat Schol. *Pasf.* πάνυ ὀργίλως. p Ἀμάσιι *Pasf.* q *Pasf. Ask.* et alii omnes. In *Med.* deerat. Notat *Galeus* in *Arch.* non ἐπικούρους, sed Κᾶρας legi, longe errans: consentit ille Edd. r Solus *Arch.* δήμῳ Μέμφι vitiose quidem, sed levi auxilio curandus. *Valla* recte *Momemphi* et *Steph.* in *V.* Μώμεμφις ex his *Herodoti*. Ceteri omnes cum *Med.* Μέμφ., tum ἐγίνοντο *Arch.*

liarum, Mose duce, abs AEgyptio rege discessionem inveniente atque hoc ex loco extundente? Fallit profecto et fallitur bonus vir apud *Eusebium* Praep. E. x, 10. p. 490. C. *Athenaei* caussa discrepat, *Hellanicum*, a *Nostro* dissentientem, secuti, L. xv, 7. p. 680. B.

10. Ἐπάρας ἀπεματαίσε] Hinc derivatum *Phavorini* in *Stobaei* Serm. cxii. p. 586. de sene, qui lxx. annis maior casu in thesaurum inciderat, ἐπάρας τὸ σκέλος ἀπεματαίωσε *sublato crure pepedit.* Eadem de re πτωσμοὺς ματαίσμους *Seleucus* in *Athen.* iii, 4. Quae eruditissimos viros *P. Leopardum* Emend. vii, 13. *Ios. Scaligerum* ad *Catulli* Epigr. l. et *Is. Casaubonum* non latuerunt.

21. Οὐδένα λόγον αὐτῷ δόντα, ἀλλά] Male *Laurentius.* Scripserat αὐτῷ aut ἑωϋτῷ potius, nulla nempe regem ratione rei usum, sed ira percitum iussisse. Huc ἀλλὰ ducit, et constans usus. De Cyro i, 209. ὁ Κῦρος ἐδίδου λόγον ἑωϋτῷ περὶ τῆς ὄψιος· *de somnio apud se prudenter cogitabat.* iii, 25. οὔτε λόγον ἑωϋτῷ δοὺς, *neque secum ratione inita.* viii, 86, 1. ἐμεωϋτῷ λόγους διδοὺς, *apud me ipsum animo putans.* Simile iv, 102. οἱ δὲ Σκύθαι δόντες σφίσι λόγον, ὡς οὐκ —— ubi in Latinis aberratur, sicuti v, 138. *Plutarchus* Defect. Oracul. p. 419. C. καὶ διδόντας ἑαυτοῖς λόγον, εἴτε ποιῆσαι βέλτιον εἴη &c.

30. Ἄνδρας ἐπικούρους τρισμυρίους] Nimium inputatur schedis *Medic.*; habet postremam vocem *Pasionei* Cardinalis codex, *Mediceo* antiquitate et dignitate par, legunt omnes alii, praeterque eos *Diodorus* i, 68., cuius consensus cum dispellitur, disputatio nascitur iniqua et longe ab illis deflectens, quae ad *Stephani* Μώμεμφις adscripta fuerunt. Mox ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἦσαν *Edd.* plerique omnes: ᾖσαν verum est. Grammaticus in Lexic. Coislin. p. 600. οἱ δὲ Ἴωνες, ᾖσαν καὶ ἦσαν, non sine vitio: voluit ᾖισαν καὶ ἦσαν. Ecce alium p. 234. οἱ γοῦν Ἴωνες ᾖια λέγουσι, καὶ ᾖισαν., et brevi post οἱ Ἴωνες ἦεσαν καὶ ἦσαν. Sic i, 62. iii, 77. ix, 5.

34. Ἔν τε δὴ Μωμέμφι] Mox C. 169. ἐς Μώμεμφιν, sive iuxta eam: ἐν Καρπάθῳ πλέοντες iii, 45. et ἐν τῇ Σαλαμῖνι viii, 86. eiusdem sunt usus et complura alia. Μωμέμφι coniecturam secutus *Gronovius*, et C. 169. membranas, bene refinxit. *H. Stephano* in opinionem illud ipsum venerat ad *Diodori* i, 66., qui ambo Laurentianae versionis prisca exemplaria si adhibuissent, non eam suspicionem sed veritatem pronuntiassent. Bonus *Valla* ob lapsus nonnullos audiit male; hinc ille contemtus: δήμῳ Μέμφι *Arch.*, si quid dubii restet, eximit universum.

41. Ἐρ-

ex his Calasiries et Hermotybies bellici incolunt certos nomos. Iactantia militarium, et vilitas opificum. Arura. Cubitus AEgyptius.

alii sacerdotes, alii pugnatores appellantur, alii bubulci, alii subulci, alii institores, alii interpretes, alii gubernatores navales.
164 Tot sunt AEgyptiorum genera, quibus a suis artibus sunt data nomina: sed ex iis pugnatores vocantur Calasiries, et Hermotybies, qui horum nomorum sunt: nam in in nomos, *plagas*, distincta est omnis AE-
165 gyptus. Hermotybium quidem hæ sunt plagæ, Busiritis, Saitis, Chemmitis, Papremitis, insula Prosopitis quæ vocatur, Natho ex dimidia parte. Ex his tractibus Hermotybies, quum plurimi, centum ac sexaginta millia sunt: quorum nemo quippiam opificii quæstuarii didicit, sed omnes rei mili-
166 tari vacant. Calasirium hæ aliæ plagæ sunt, Thebana, Bubastitis, Aphthitis, Tanitis, Mendesia, Sebennytis, Athribitis, Pharbæthitis, Thmuitis, Onuphitis, Anysia, Myecphoritis. Hæc plaga insulam incolit ex adverso Bubastis urbis. Hæ plagæ Calasirium, qui quum ad plurimos redacti sunt, ducenta quinquaginta millia virorum sunt: quibus nec ipsis licet ulli arti operam dare, sed solum rei militari, filio discente a pa-
167 tre. Hoc ab AEgyptiisne mutuati sint Græci, non possum liquide diiudicare, quum videam et apud Thracas et Scythas Persasque et Lydos, denique apud omnes fere barbaros haberi pro ignobilioribus civibus eos, qui artificia discunt, eorumque posteros: generosiores autem eos, qui a manuariis operibus abstineant, præsertim qui secernuntur ad bellum. Hoc itaque cum ceteri Græci omnes didicerunt, tum præcipue Lacedæmonii. Corinthii autem minime con-
168 temnunt opifices. His solis AEgyptiorum præter sacerdotes hoc eximii honoris habebatur, ut singulis duodecim aruræ essent exemptæ et immunes; est autem arura centum cubitorum AEgyptiorum quoquoversus. AEgyptius vero cubitus Samio par est. Hæc tamen universis illis exempta erant: istis ve-

ἐπὶ γένεα· καὶ τούτων οἱ μὲν, ἱρέες, οἱ δὲ, μάχιμοι κεκλέαται· οἱ δὲ, βυκόλοι· οἱ δὲ, συβῶται· οἱ δὲ, κάπηλοι· οἱ δὲ, ἑρμηνέες· οἱ δὲ, κυβερνῆται. γένεα μὲν Αἰγυπτίων τοσαῦτά ἐστι· οὐνόματα δέ σφι κεῖται ἀπὸ τῶν τεχνέων. οἱ δὲ μάχιμοι αὐτέων καλέονται μὲν Καλασίριές τε καὶ Ἑρμοτύβιες· ἐκ νομῶν δὲ τῶνδέ εἰσι· κατὰ γὰρ δὴ νομοὺς Αἴγυπτος ἅπασα [a] διαραίρηται. Ἑρμοτυβίων μὲν οἵδε εἰσὶ νομοί· Βουσιρίτης, Σαΐτης, Χεμμίτης, [b] Παπρημίτης, νῆσος ἡ Προσωπῖτις καλεομένη, Νάθω τὸ ἥμισυ. ἐκ μὲν τούτεων τῶν νομῶν Ἑρμοτύβιές εἰσι γενόμενοι, ὅτε ἐπὶ πλείστους [c] γενοίατο, ἑκκαίδεκα μυριάδες. καὶ τούτων βαναυσίης οὐδὲὶς δεδάηκε οὐδέν, ἀλλ' [d] ἀνέονται ἐς τὸ μάχιμον. Καλασιρίων δὲ οἵδε ἄλλοι νομοί εἰσι· Θηβαῖος, Βουβαστίτης, Ἀφθίτης, Τανίτης, Μενδήσιος, [e] Σεβεννύτης, Ἀθριβίτης, Φαρβαιθίτης, [f] Θμουίτης, Ὀνουφίτης, [g] Ἀνύσιος, Μυεκφορίτης· οὗτος ὁ νομὸς ἐν νήσῳ οἰκέει, [h] ἀντίον Βουβάστιος πόλιος. οὗτοι δὲ οἱ νόμοι Καλασιρίων εἰσὶ γενόμενοι, ὅτε ἐπὶ πλείστους ἐγενέατο, πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδες ἀνδρῶν. οὐδὲ τούτοισι ἔξεστι τέχνην ἐπασκῆσαι οὐδεμίην, [i] ἀλλὰ τὰ ἐς πόλεμον ἐπασκέουσι μοῦνα, παῖς παρὰ πατρὸς [k] ἐκδεκόμενος. Εἰ μέν νυν καὶ τοῦτο παρ' Αἰγυπτίων μεμαθήκασι οἱ Ἕλληνες, ἐκ ἔχω ἀτρεκέως κρῖναι· ὁρέων καὶ Θρήϊκας καὶ Σκύθας καὶ Πέρσας καὶ Λυδοὺς, καὶ σχεδὸν πάντας [l] τοὺς βαρβάρους, ἀποτιμοτέρους τῶν ἄλλων [m] ἡγημένους πολιητέων τοὺς τὰς τέχνας μαθάνοντας, καὶ τοὺς ἐκγόνους τούτων· τοὺς δὲ ἀπαλλαγμένους τῶν [n] χειρωναξίων, γενναίους [o] νομιζομένους εἶναι, καὶ μάλιστα τοὺς ἐς τὸν πόλεμον ἀνειμένους. μεμαθήκασι δ' ὦν τοῦτο πάντες οἱ Ἕλληνες, καὶ μάλιστα Λακεδαιμόνιοι ἥκιστα δὲ Κορίνθιοι ἔνεστι τοὺς χειροτέχνας. Γέρεα δέ σφι ἦν τάδε ἐξῃρημένα μούνοισι Αἰγυπτίων πάρεξ τῶν ἱρέων· [p] ἄρουραι ἐξαίρετοι δυώδεκα ἑκάστῳ ἀτελέες. ἡ δὲ ἄρουρα ἑκατὸν πηχέων ἐστὶ Αἰγυπτίων πάντη. ὁ δὲ Αἰγύπτιος [q] πῆχυς τυγχάνει ἴσος ἐὼν τῷ Σαμίῳ. ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι ἅπασι ἦν ἐξῃρημένα· τάδε [r] δὲ οὐ πε-

μτρο-

a Διήρηται *Arcb. Vind.* *b* Πάτρημ. *Arcb.* vide ad C. 71., Παπρηβίτης *Ask.* *c* *Arcb. V. Paris. A. B. Rem. Ald.*, ἐγένοντο ora *Stepb. M. Pasf. Ask.* *d* Schol. *Pasf.* ἀνίενται. Mox Καλασυρίων *Arcb.* et iterum. Lege *Steph. Byz. V.*, haec spectantem. *e* *Arcb. V.*, vulgo Σεβεννίτης, male. *f* Θουΐτης, Κουφίτης *Vind. Arcb.*, posterius et *Valla.* *g* Ἀνόσσιος *Arcb. V.* proxime ad verum. *Anysia* bene *Valla:* vulgo Ανύτιος· tum Μιεκφορ. *Arcb.* et *Valla.* *h* Ἀντίον οἱ Βουβ. *Arcb.* *i* Ἀλλά τε ἐς *id.* *k* *M. Ask. Pasf. V. Arcb. Stepb.* margo, recte. Sic 1, 7. *Diodor.* II, 21. *Arrian.* Indic. C. 8. p. 321. ἐκδεκόμενοι *Paris. A. Aldus* &c. *l* Defit *Arcb. Vind.* *m* Iidem, *M. Ask. Pasf. Steph.* ora, ἡγευμένους *Paris. B. Ald.* Ἀποτιμοτέρους explicat *Hesychius.* *n* Citat *Pollux* II, 151., χειρωναξίων *Vind. Arcb.* *o* *M. Arcb. Vind. Pasf. Ask.* margo *Steph.*, νομίζοντας *Ald. Paris. A. B.* *p* Habet hinc *Eustath.* in Hom. p. 411, 38.; paullo supra δέ σφι τάδε ἐξαιρημ. *Arcb. V.* *q* Deest *Arcb.*, male: vide ad 1, 178. *r* Δὴ *Arcb.* voluit fortasse τὰ δὲ δὴ, ut saepe.

41. Ἑρμοτύβιες] *Aristagorae* apud *Stephan. Byz.* Ἑρμοτυμβιεῖς, et, *Ethnicographo* explanatore, μοῖρα τῶν μαχίμων ἐν Αἰγύπτῳ. Vox eadem, sed invitante pronuntiandi consuetudine varians, monstrante *Hemsterhusio* ad Comici *Plutum* v. 729. Addit *Stephanus*, οἱ αὐτοὶ καὶ Λαβαρεῖς, quod, nusquam alibi lectum, Ampl. *Cuperus* in litteris ad *N. Heinsium* Syllog. Epist. T. II. p. 690. οἱ αὐτοὶ καὶ Καλασίριες corrigit. Erant utrique ἐκ τῶν μαχίμων, sed non iidem, neque iuvat IX, 31., quippe ibidem, sicuti hic, distincti. Revocavi Ionicum γενοίατο, toties in *Porti* Lexicum ex Musis depositum: mallem tamen, si per MSS. liceret, ἐγενέατο, quod brevi se dabit.

48. Ἀλλ' ἀνέονται] Verius fortasse ἀνέωνται, uti ἀφέωνται. Sic *H. Stephan.* in Recensione Voc. Herodoteorum. Alioqui ex ἀνέομαι erit, quae *Porti* sententia. Rediit praeterea Σεβεννύτης ex C. 155. et *Stephano Byz.*, tum Ἀνύσιος, ut C. 137., pro quo Ἀνυσίτης Ethnicographus. Illud autem ὁ νομὸς ἐν νήσῳ οἰκέει, *Praefectura in insula sita est*, ad Homericum Il. B, 626. Νήσων, ἃι ναίουσι πέριν ἁλὸς adcedit, expressum, quod *Eustath.* advertit, a *Sophocle* Aiac. v. 604., et *Apollon. Rhod.* I, 831. III, 1091. Huiusmodi *Isocratis* Laud. Busir. p. 214. E. τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κώμας ΟΙΚΟΤΣΑΝ ἐς ταυτὸν συναγαγών· et *Phocylidae* πόλις ἐν σκοπέλῳ, κατὰ κόσμον ΟΙΚΕΤΣΑ σμικρὴ in *Dionis Chrysost.* Boristhenit. p. 441. A.

52. Ἀνύτιος] Aliunde nota sunt quae praecedunt: *Stephano* quoque *nomus* memoratur Ἀφθίτης· Ἀνύτιος alibi forsan non invenietur, et ad priorum normam in Ἀνυσίτης videtur refingendum: *Stephanus Byz.* Ἄνυσις, πόλις Αἰγύπτου· τὸ ἐθνικὸν Ἀνυσίτης· ὡς Ὄασις, Ὀασίτης. *Anysis* urbs memoratur *Herod.* L. II, c. 137. Nostri quoque loci meminit ad *Steph. L. Holstenius.* VALCKEN.

66. Ἧκισα δὲ Κορίνθιοι ἔνεστι τοὺς χειροτέχνας] Laurentii *Corinthii quoque minimi faciunt opifices*, multos in fraudem induit, magnum etiam virum *Thom. Reinesium*, docte de opificibus et eorum collegiis disserentem, Inscript. Class. I, 105. p. 144. Contrarium de Corinthiis, eos nequaquam minimi facere opifices, traditur, ut vere *Henr. Steph.* Prolegom. p. 742. Ed. *Gronov.*; Et quis est, qui Κορινθιουργῆ χαλκώματα, *vasa Corinthia*, τορεύματα ὀστράκινα, tanta ambitione et studio a Romanis olim expetita, non recordatur? In urbe, mercatura celebri, opificum studia in pretio erant: Ἀνδρῶντε ἠυπόρηκεν, *Strabo* scribit, ἀγαθῶν εἴς τε τὰ πολιτικὰ, καὶ εἰς τὰς τέχνας τὰς δημιουργικὰς L. VIII. p. 586. A. ubi *Casaub.*

Victus prælio Apries captusque et brevi post strangulatus. Sepulchra Regum AEgypti. Mysteria.

ριτροπῆ ἐκαρατῶντο, καὶ ὐδαμᾶ [a] ὠυτοί· Καλασιρίων χίλιοι, καὶ Ἑρμοτυβίων, ἐδορυφόρεον ἑωυτὸν [b] ἕκαστοι τὸν βασιλέα· τούτοισι δ' ὧν τάδε πάρεξ τῶν ἀρυρέων ἄλλα ἐδίδοτο ἐπ' ἡμέρῃ [c] ἑκάστῃ· ὀπτοῦ εἴτε σταθμὸς πέντε [d] μνέας ἑκάστῳ, κρεῶν βοέων δύο μνέας, οἴνου τέσσερες ἀρυστῆρες. ταῦτα τοῖσι αἰεὶ δορυφορέουσι ἐδίδοτο. Ἐπεί τε δὲ [e] συνιόντες, ὅ, τε Ἀπρίης, ἄγων τοὺς ἐπικούρους, καὶ ὁ Ἄμασις πάντας τοὺς Αἰγυπτίους, ἀπίκοντο ἐς [f] Μάμεμφιν πόλιν, συνέβαλον· καὶ ἐμαχέσαντο μὲν εὖ οἱ ξεῖνοι, πλήθεϊ δὲ πολλῷ ἐλάσσονες ἐόντες, κατὰ τοῦτο [g] ἐσσώθησαν. Ἀπρίεω δὲ λέγεται εἶναι ἥδε ἡ διάνοια, μηδ' ἂν θεόν μιν [h] μηδένα δύνασθαι παῦσαι τῆς βασιληίης· οὕτω ἀσφαλέως ἑωυτῷ ἱδρύσθαι ἐδόκεε. καὶ δὴ τότε συμβαλὼν ἐσσώθη· καὶ ζωγρηθεὶς, ἀπήχθη ἐς Σάϊν πόλιν, ἐς τὰ ἑωυτοῦ [i] οἰκία πρότερον ἐόντα, τότε δὲ Ἀμάσιος ἤδη βασιληία. ἐνθαῦτα δὲ [k] τέως μὲν ἐτρέφετο ἐν τοῖσι βασιληίοισι, καί μιν Ἄμασις εὖ περιεῖπε· τέλος δὲ, μεμφομένων Αἰγυπτίων ὡς [l] ποιοῖ δίκαια, τρέφων τόν σφισί τε καὶ ἑωυτῷ ἔχθιστον, οὕτω δὴ παραδιδοῖ τὸν Ἀπρίην τοῖσι Αἰγυπτίοισι. οἱ δέ μιν ἀπέπνιξαν, καὶ ἔπειτα ἔθαψαν ἐν τῇσι πατρῴῃσι ταφῇσι, αἱ δὲ εἰσὶ ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης, ἀγχοτάτω τοῦ μεγάρου, ἐσιόντι ἀριστερῆς [m] χερός· ἔθαψαν δὲ Σαΐται πάντας τοὺς ἐκ τοῦ νομοῦ τούτου γενομένους βασιλέας ἔσω ἐν τῷ ἱρῷ. καὶ γὰρ [n] τὸ τοῦ Ἀμάσιος σῆμα, ἑκαρτέρω μέν ἐστι τοῦ μεγάρου [o] ἢ τὸ τοῦ Ἀπρίεω καὶ τῶν τούτου προπατόρων. Ἔστι μέντοι καὶ τοῦτο ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἱροῦ, παστὰς λιθίνη μεγάλη, καὶ ἠσκημένη σύλοισί τε Φοινικηίοισι τὰ δένδρεα μεμιμημένοισι, καὶ τῇ ἄλλῃ δαπάνῃ. ἔσω δὲ ἐν τῇ [p] παστάδι δίξα θυρώματα ἔστηκε· ἐν δὲ τοῖσι θυρώμασι ἡ θήκη ἐστί. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ταφαὶ τοῦ ἐν ὅσιον ποιεῦμαι ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι ἐξαγορεύειν τοὔνομα, ἐν Σάϊ, ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης, ὄπισθε τοῦ [q] νηοῦ, παντὸς τοῦ τῆς Ἀθηναίης ἐχόμεναι τοίχῳ· καὶ ἐν τῷ τεμένεϊ ἀβελοὶ ἑστᾶσι μεγάλοι λίθινοι· λίμνη [r] τέ ἐστι ἐχομένη, λιθίνῳ κρηπῖδι κεκοσμημένη, καὶ [s] ἐργασμένη εὖ κύκλῳ, καὶ μέγαθος, ὡς ἐμοὶ ἐδόκεε, ὅση περ ἡ ἐν Δήλῳ, [t] ἡ τροχοειδὴς καλεομένη. Ἐν δὲ τῇ λίμνῃ ταύτῃ τὰ [u] δείκηλα τῶν παθέων αὐτοῦ νυκτὸς ποιεῦσι, τὰ καλέουσι μυστήρια Αἰγύπτιοι. περὶ μέν [x] νυν τούτων, εἰδότι μοι ἐστὶ πλέον ὡς ἕκαστα αὐτέων ἔχει, [y] εὔσομα κεύ-

ro per vices in orbem fruebantur, et nequaquam iidem. Calasirium milleni et Hermotybium per annos circa regem fungebantur singuli satellitum munere. Istis igitur præter aruras dabantur quovis die alia, panis tosti pondo quinæ minæ unicuique, carnis bubulæ binæ, vini sextarii quaterni. Hæc semper satellitibus præbebantur. Vbi igitur e diverso 169
venientes, Apries cum auxiliariis, Amasis cum universis AEgyptiis ad urbem Momemphin pervenere, congressi sunt. Et peregrini quidem egregie pugnaverunt; tamen quod erant multo inferiores numero, ea parte victi sunt. Fertur Apries ea fuisse persuasione, ne deum quidem quemquam posse sibi adimere regnum: adeo videbatur sibi illud in stabili positum esse. Et tamen tunc congressus, prælio victus est, vivusque captus ad urbem Sain ductus in ædes, quæ ipsius antea fuissent, tunc autem iam Amasis regia. Ibi aliquamdiu in regia alebatur, eumque Amasis honeste asservavit. Tandem incusantibus AEgyptiis non iuste agere, qui ipsorum et suum inimicissimum aleret, ita illis Aprien tradidit. Eum isti ubi strangulavere, paternis in monumentis sepelierunt, quæ sunt in templo Minervæ, proxime ædem ad lævam manum intranti. Saitæ autem cunctos, qui ex illa sua præfectura fuere reges, intra templum sepelierunt. Etenim Amasis sepulchrum magis procul est ab æde, quam illud Apriæ eiusque progenitorum. In eius tamen templi aula hoc quoque est, ingens cubiculum lapideum, tum columnis excultum palmas arbores imitantibus, tum alio sumptu. Intra id cubiculum 170
gemini postes stant, in quibus loculus est. Sunt etiam illius sepulcra, cuius nomen nuncupare hac in re, haud sanctum opinor, in urbe Sai in templo Minervæ post ædem, contigua toti parieti Minervæ: atque in fano stant ingentes ex lapide obeli, lacusque adest contiguus lapidea crepidine adornatus, et circumquaque probe elaboratus, magnitudine, ut mihi videbatur, quanta in Delo, qui dicitur orbicularis. In hoc 171
lacu imagines casuum eius noctu faciunt, quæ vocant AEgyptii mysteria: de quibus quum plurimum ego norim, quo pacto habeant singula,

a Ἑωϋτῶν id., ἑωϋτοὶ *Vind.*, mox Καλασυρ. δὲ χιλ. *Arch.* *b* Ora *Steph. M. Pasf. Ask.* a quibus et ἄλλοι post Ἑρμοτ. desunt; habent alii uti et ἕκαστον *V. Arch. Ald.* *c* Ἑκάστῳ *Arch.* *d* Schol. *Pasf.* ἑκατὸν δραχμαὶ τοιοῦσι μνᾶν μίαν. *e* Συνιέντες *Vind. Arch.* *f* *M. Pasf. Ask. Vind. Valla.* Μέμφιν ceteri cum *Aldo.* *g* Ἔσωθ. et brevi post *Arch.* *h* Non legit *Rem.* *i* Οἰκεῖα *Arch.* *k* Ἕως id. et *Vind.* *l* *M. Ask. Pasf.*, ποιεῖ *Arch. V. Ald.* *m* Χειρὸς *Pasf. Ask. Arch. V.* *n* Desit τὸ, et mox σῆμα minus obportune, tum ἑκατέρω *Vind. Arch.* *o* Ἢ *Pasf.* et Schol. ὅπου. *p* Δαπάνῃ *Arch.* perperam. *q* Νηὸς *Arch.* Exscripsit haec *Athenag.* Legat. C. 25. mox ἐχόμεναι τοίχου *Arch. V.* et Cod. *Gesneri*, Edit Genev. ɔɪɔɪɔcχvɪɪɪ, in *Paris. C.* ἐχομένου τοίχ., alii cum *Athenag.* et *Aldo* ἐχόμενον. *r* Δέ ἐστιν *Athenag.* Mox λίθινη *Ald.* et Edd., bene *Gronov.* et *Athenag.* *s* Ἁρμοσμένη *Arch.* fortasse ex vero. Vide supra p. 176, 43. *Athenag.* καὶ ἐργασμ. omittit. *t* Desideratur *Arch. Vind.*, in *Athenag.* ὅση περ ἐν Δ., ἡ τροχ. conmodius. *u* Schol. *Pasf.* εἴδωλα, ὁμοιώματα. *x* Abest *Arch. Vind.* *y* Citat *Plutarch.* de Malign. p. 857. atque alias. *Thom. Mag.* in Εὐσωμεῖν, et *Suidas.*

84. Μηδ' ἂν θεὸν μιν μηδένα &c.] Plena stultissimae iactantiae oratio et per illi similis, quae eius, eumdem enim Aprien et *Hophram* esse convenit, effreni ex ore profertur *Ezechiel.* xxix, 3., ubi *H. Grotius* et *G. Rapbelius* horum obliti non sunt, neque neglexit magnus *Scaliger* ad *Eusebii* Chronic. *Aiacis*, *Mezentii*, *Capanei* stolidas gloriationes et consimiles aliorum conduxit *La Cerda* ad Aeneid. x, 773. Verum omnium iudex et superbiae ultor μεγάλης γλώσσης κόμπους ὑπερεχθαίρει, uti *Sophocles*; καὶ ἀντιτάσσεται τοῖς ὑπερηφάνοις, belle *Petrus Apost.* Epist. I. v, 5.

3. Ἐν δὲ τοῖσι θυρώμασι] *Postes, in quibus urna* sive *loculus est*, Valla. Ego vero postes tanta crassitie et amplitudine non novi. Scribit III, 16. Amasim ἐπὶ τῇσι θύρῃσι ἐντὸς τῆς ἑωϋτοῦ θήκης mortuum quemdam *ad fores intra conditorium suum* sepeliisse, semet vero collocari ἐν μυχῷ τῆς θήκης ὡς μάλιστα *in intimo eius penetrali* iussisse. Quae postibus παστάδος quo congruent modo? Sunt hic θυρώματα tabulata, ad fores deposita et conditorio apta. *Diotogenes* in Serm. XII. p. 251. *Stobaei* τὰς δὲ νόμως οὐκ ἰκνήμασι καὶ θυρώμασι ἐνῆμεν δεῖ, quae et in *Archytae* fragmento p. 269. Verque ad tabulata, quibus leges inscriptae promulgabantur, spectavit. Restitui post pauca τοῦ τῆς Ἀθην. ἐχόμεναι τοίχου, postulante sententia et MSS. Idem divinaverat *Cl. Pauw*, et eo prior Editor Genevensis, sed iusto audacior.

11. Ἡ τροχοειδὴς καλεομένη] De Phoebi natalibus et excellentia *Theognis* v. 7.

Ἀθανάτων κάλλιστον ἐπὶ ΤΡΟΧΟΕΙΔΕΙ λίμνῃ.

Callimacho τροχόεσσα λίμνη Hymn. Del. v. 261. ubi *Annae Fabri*, doctissima matronarum, et *Ios. Barnes.* in *Euripid.* Iphigen. Taur. v. 1104. Durant hunc in diem paludis in Delo argumenta apud *Sponium* Itin. T. I. p. 136.

14. Εὔσομα κείσθω] Saepe *Plutarchus* εὔσομα κείσθω καθ'

gula, tamen absit ut proloquar. De Cereris quoque initiatione, quam Graeci thesmophoria vocant *a ferendis legibus*, absit ut eloquar, nisi quatenus sanctum est de illa dicere. Danai filiae ritum hunc ex AEgypto extulerunt, eoque Pelasgiotidas feminas imbuerunt. Sed deinde omni Peloponneso a Doriensibus excita ritus ille abolitus est, a solis Arcadibus, qui ex Peloponnensibus reli-
172 cti sunt et non exciti, conservatus. Aprie sic sublato, (regnavit AMASIS e praefectura Saitica, et urbe cui nomen est Siuph. (Eum inter initia AEgyptii contemnere, nec ullius sane momenti ducere, ut qui plebeius paulo ante fuisset, nec insigni familia ortus. Eos vero postea Amasis solertia, non asperitate, conciliavit. Erant ei cum alia bona infinita, tum vero pelvis aurea, in qua tam ipse quam omnes convivae identidem pedes abluebant: hanc ille confregit, ex eaque daemonis statuam fecit, et in appositissimo urbis loco statuit. AEgyptii simulacrum adeuntes, magnopere venerari. Id Amasis fieri a popularibus edoctus, convocatis AEgyptiis aperit, ex illa pelvi, in qua prius AEgyptii evomere immingereque, et in qua pedes abluere consuesent, factum esse simulacrum, quod tunc tantopere venerarentur. Itaque suum aiebat idem atque pelvis esse fatum: etsi enim antehac fuisset plebeius, in praesenti tamen esse ipsorum regem, eoque iubere, ut sibi honor haberetur atque reverentia. Hunc in modum ad se traduxit AEgyptios, ita ut aequum censerent ei servire.) Idem hoc usus est in re-
173 bus agendis instituto: ab aurora usquedum refertum esset forum, accurate negocia oblata

15 κείσθω. καὶ τῆς Δήμητρος τελετῆς πέρι, τὴν οἱ Ἕλληνες Θεσμοφόρια καλέουσι, καὶ ταύτης [a] μοι πέρι εὔστομα κείσθω, [b] πλὴν ὅσον αὐτῆς ὁσίη ἐστὶ λέγειν. αἱ Δαναΐδαι θυγατέρες ἦσαν αἱ τὴν τελετὴν ταύτην 155
ἐξ Αἰγύπτου ἐξαγαγοῦσαι, καὶ διδάξασαι [c] τὰς Πε-
20 λασγιώτιδας γυναῖκας· μετὰ δὲ, ἐξαναστάσης πάσης Πελοποννήσου ὑπὸ Δωριέων, ἐξαπώλετο ἡ τελετή· οἱ δὲ ὑπολειφθέντες Πελοποννησίων, καὶ οὐκ ἐξαναστάντες Ἀρκάδες, διέσωζον αὐτὴν μούνοι. Ἀπρίεω δὲ [d] ὧδε καταραιρημένου, ἐβασίλευσε Ἄμασις, νομοῦ μὲν Σαΐτεω
25 ἐών· ἐκ τῆς δὲ ἦν [e] πόλιος, οὔνομά οἱ ἐστι Σιούφ. τὰ μὲν δὴ πρῶτα [f] κατώνοντο τὸν Ἄμασιν Αἰγύπτιοι, καὶ οὐκ ὑδεμιῆ μοίρῃ μεγάλῃ ἦγον, ἅτε δὴ δημότην ἐκ τοιῆδε ἐόντα, καὶ οἰκίης οὐκ ἐπιφανέος· μετὰ δὲ, σοφίῃ αὐτὸς ὁ Ἄμασις, οὐκ [h] ἀγνωμοσύνῃ προσηγάγετο· ἦν [i]
30 οἱ ἄλλα τε ἀγαθὰ μυρία, ὃ δὲ καὶ ποδανιπτὴρ χρύσεος· ἐν τῷ αὐτός τε ὁ Ἄμασις καὶ οἱ δαιτυμόνες οἱ πάντες τοὺς πόδας ἑκάστοτε [k] ἐναπονίζεατο· τοῦτον καὶ
ὧν κόψας, ἄγαλμα δαίμονος ἐξ αὐτοῦ ἐποιήσατο, καὶ ἵδρυσε τῆς [l] πόλιος ὄκου ἦν ἐπιτηδεώτατον· οἱ δὲ Αἰγύ-
35 πτιοι φοιτέοντες πρὸς τὤγαλμα, ἐσέβοντο μεγάλως· μαθὼν δὲ ὁ Ἄμασις τὸ ἐκ τῶν ἀρχῶν ποιεύμενον, συγκαλέσας Αἰγυπτίους, ἐξέφηνε, φὰς ἐκ τοῦ ποδανιπτῆρος τὤγαλμα γεγονέναι, ἐς τὸν πρότερον [m] μὲν τοὺς Αἰγυπτίους ἐνεμεῖν τε καὶ ἐνυρέειν, καὶ πόδας ἐναπονίζε-
40 σθαι, τότε δὲ μεγάλως σέβεσθαι. ἦδη ὦν ἔφη λέγων ὁμοίως αὐτὸς τῷ ποδανιπτῆρι πεπρηγέναι· εἰ γὰρ πρότερον [n] εἶναι δημότης, ἀλλ' ἐν τῷ παρεόντι εἶναι αὐτέων βασιλεύς· καὶ τιμᾶν τε καὶ προμηθέεσθαι [o] ἑωυτοῦ ἐκέλευε. τοιούτῳ μὲν τρόπῳ προσηγάγετο τοὺς Αἰ-
45 γυπτίους, ὥστε δικαιοῦν δουλεύειν. [p] Ἐχρᾶτο δὲ κατασάσει πρηγμάτων τοιῇδε· τὸ μὲν ὄρθριον, μέχρι οὗτου [q] πληθώρης ἀγορῆς, προθύμως ἔπρησσε τὰ προσφερόμε-

a Εἰδότι μοι *Arch.* recte opinor. Congruit Herodoteae consuetudini. *b* Haec quinque idem negligit, tum λέγεται ὡς ἀι Δ. *c* Τὰς γιωτίδας *Arch.*, mox Πελοποννήσου atque iterum *Vind.* *d* Abest ab utroque. *e* *Arch. Ask. Pasf. V.*, πόλεος vulgo. *f* Κατόνοντο neglecto augmento, neque male, *Vind. Arch.* Haec exscripserat Plutarch. Nobilit. in *Wolfii* Anecdot. T. IV. p. 186. *g* *M. V. Arch. Pasf. Ask.* ora *Steph.*, τὸ πρότερον *Ald.* et sequaces. *b* Iidem omnes cum *Valla* et fragm. *Paris.*; in *Rem.* ἐγνωμοσύνῃ· vulgo ἐυγνωμοσύνῃ. *i* Ἄλλα τέ οἱ *V. Arch.*, ποδανιπτὴρ citat hinc *Pollux* X, 78. *k* Ἐναπονιζ. *Arch.* *l* Id. et *Vind.* alii πόλεος, tum Ἄμασις semper *Arch.* *m* Non est in *Arch. Vind.*, qui ἐσουρέειν et ἀπονίζεσθαι. *n* *M. Pasf. Ask. V.* margo *Steph.* et *Arch.*, vulgo ἦεν. Vid. *Gronov.* *o* Ἑωῦτὸν *Arch.* et ἐκέλευσεν *Vind.* *p* *M. Pasf. Ask.*, ἐχρῆτο *Vind. Ald. Paris. A. B. Arch. Rem.* nec male: vid. *Valken.* ad Phoenisf. *Eurip.* v. 961. *q* *Arch. Vind.* Vulgo πληθούσης. Quae sequuntur respexit *AElian.* Var. II, 41.

καθ' Ἡρόδοτον, *AElianus*, *Porphyrius*, *Themistius*, *Synesius*. Fuit enim paroemiae instar. Taxarunt nonnulli. Sic Critici ad *Sophoclis* εὔστομ' ἔχε παῖ Philoct. v. 200. τὸ δὲ τοιοῦτο κεχίασαι, inquiunt, ὅτι Ἑλλανικός ποτε ἀναγινώσκων τὰ Ἡροδότου ἔλεγε ΠΕΡΙ ΤΩΝΔΕ ΜΟΙ ΕΤΣΤΟΜΑ ΚΕΙΣΘΩ· οὐ διαιρῶν ὡς δύο λέξεις, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἴποι, ταῦτα ἔσω εὔστομα. h. e. *ori ac palato iucunda*. Hoc si intendit Hellanicus, risui dictum elegans exposuit. Valde autem dubito, an εὖ στόμα, distracta voce, ut Grammatici innuunt, scribi legique oporteat.

29. Οὐκ ἀγνωμοσύνῃ] Quomodocunque vox capiatur, nemo dici potest, *quempiam* ἀγνωμοσύνῃ προσαγαγέσθαι, quod si vel plures habuerint Codd. ut lectum etiam fuit *Vallae*, tamen alteri lectioni postponendum censeo. *AEgyptios* Amasis σοφίῃ, — οὐκ εὐγνωμοσύνῃ προσηγάγετο, *callido potius consilio, quam lenitate et clementia sibi conciliavit.* Hominis AEgyptii σοφίαι hic est, ut alibi saepe, *calliditas*. *Plato* de LL. v. p. 747. C. τὴν καλυμένην ἂν τις πανουργίαν ἀντὶ σοφίας ἀπεργασάμενος λάθοι, καθάπερ Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας καὶ πολλὰ ἕτερα ἀπειργασμένα γένη νῦν ἔστιν ἰδεῖν. Qui *sibi* studet *populum conciliare* viri Principes dicuntur alios ξυνους κατασκευάσαι· ἐξιδιοποιήσασθαι· sed inprimis προσαγαγέσθαι, variis artibus *allicere* et *ad studium sui perducere*: attigit *Andr. Dounaeus* in *Demosth.* p. 98. Dicuntur autem *populum* προσαγαγέσθαι ἐπαγγελίαις· χρήμασι καὶ δωρεαῖς· ἀρετῇ· οἴκτῳ· ἐπιεικείᾳ· πραότητι· εὐεργεσίαις· etiam ἀπάτῃ· ut Amasis *Herodoti* σοφίῃ. *Thucyd.* III, c. 43. ἀπάτῃ προσάγεσθαι τὸ πλῆθος. III, c. 48. *Lenitate et clementia* προσαγαγόμενοι τοὺς Ἕλληνας, *Isocrates* in Plataica p. 304. B. Τιμαῖς καὶ δωρεαῖς ἔτι δ' ἐπαγγελίαις προσαγόμενος, *Diodor. Sic.* XV, c. 8. cuius Sesosis, expeditiones suscepturus, ne quid absente se rerum novarum molirentur, subditos πάντας ταῖς ὁμιλίαις καὶ τῇ τῶν τρόπων ἐπιεικείᾳ προσηγάγετο, I, c. 54. Atque ob eamdem, quae movit Amasin, rationem Darius Hystaspidis, quum ad imperium pervenisset, dicitur χρήμασι καὶ δωρεαῖς τὸν Περσῶν δῆμον προσαγόμενος, *Platoni* de LL. III. p. 695. D. VALCKEN.

28. Οὐκ ἀγνωμοσύνῃ] Non reluctor tot *Codd.*, putoque idem esse atque οὐκ ἀνοήτως, et praecedens magis explicare. *Severitati* locus non convenit, sed callidae sollertiae et astutiae, uti regii actus innuunt. Solet Scriptor ἀγνωμοσύνην in inperitia et fastu frequentare VI, 10. IX, 3. Solent alii, *Euripides* Bacch. v. 884., *Sophocles* Trachin. v. 1273. Neque absurde Schol. *Demosthenis* Olynth. II. p. 17. οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε explanat ἀνοήτως· *Harpocratio*, ἀλογίστως καὶ ἀβούλως.

37. Ἐκ τοῦ ποδανιπτῆρος τὤγαλμα] In Octavio *Minucii Felic.* C. 23. *et deus aereus vel argenteus de inmundo vasculo, ut saepius factum AEgyptio regi, conflatur.* Quae, nisi scribentis memoriae error obrepserit, rectius procederent, si *deus aureus*, et, *ut accepimus factum* scriptum prostaret. Prius in mentem venit doctissimo *Th. Gatakero*, insuper, *ut legimus* vel *scimus factum*, divinanti Adverss. Miscell. XIX. p. 371. Pelvim, τὸν ποδανιπτῆρα Amasidis, personatus Chilon prudente monitu tangit in *Plutarchi* Conviv. VII. sapient. p. 151. E.

47. Πληθώρης ἀγορῆς] Vulgatum πληθούσης ἀγορῆς doctissimi viri *Casaubonus*, *Heraldus*, *Duckerus*, quos testes ad *Diodor.* XIII, 48. adpellavi, ea in luce posuerunt, ut desideres nihil. Debueram et ego in eo ad-

fæpe remissior. et quare. Facinorosus in iuventute. Distinctio oraculorum.

να πρήγματα· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ἔπινέ τε καὶ κατέσκωπτε τοὺς συμπότας· καὶ ἦν μάταιός τε καὶ [a] παιγνήμων. ἀχθεσθέντες δὲ τούτοισι οἱ Φίλοι αὐτοῦ, σφεας ,, θέτεον αὐτὸν, τοιάδε λέγοντες, Ὦ βασιλεῦ, οὐκ ,, ὀρθῶς σεωϋτοῦ προέμηκας, ἐς [b] τὸ ἄγαν φαῦλον ,, προάγων σεωϋτόν· σὲ γὰς [c] ἐχρῆν ἐν θρόνῳ σεμνῷ σε- ,, μνὸν θωκέοντα, δι' ἡμέρης πρήσσειν τὰ πρήγματα· ,, καὶ οὕτω Αἰγύπλιοί τ' ἂν [d] ἐπις έατο ὡς ὑπ' ἀνδρὸς ,, μεγάλου ἄρχοιλο, καὶ ἄμεινον σὺ [e] ἂν ἤκουες· νῦν δὲ ,, ποιέεις ὐδαμῶς βασιλικά." ὁ δ' ἀμείβετο [f] τάσιδε αὐτούς, ,, Τὰ τόξα οἱ κεκλημένοι, ἐπεὰν μὲν δέωνται ,, χρᾶσθαι, σιαπύωσι· [g] ἐπεὰν δὲ χρήσωνλαι, ἐκ- ,, λύωσι. εἰ γὰς δὴ τὸν πάντα χρόνον σιετεαμένα εἴη, ,, ἐκραγείη ἄν· ὥς τε ἐς τὸ δέον μὴ ἂν ἔχοιεν αὐτοῖσι [h] ,, χρῆσθαι. ὕτω δὴ καὶ ἀνθρώπου κατάς ασις· εἰ ἐθέλοι ,, κατεσπουδάσθαι αἰεὶ, μηδὲ ἐς παιγνίην τὸ μέρος ἐωϋ- ,, τὸν ἀπέναι, λάθοι ἂν ἢ τοι μανεὶς, ἢ [i] ὄγε ἀπόπλη- ,, κλος γενόμενος· τὰ ἐγὼ ἐπις άμενος, μέρος ἑκατέρῳ 156 ,, νέμω." ταῦτα μὲν τοὺς Φίλους ἀμείφατο. Λέγεται δὲ ὁ Ἄμασις, [k] καὶ ὅτε ἦν ἰδιώτης, ὡς Φιλοπότης [l] ἐὼν καὶ Φιλοσκώμμων, καὶ ὐδαμῶς κατεσπουδασμένος ἀνήρ· ὅκως δέ μιν [m] ἐπιλείποι πίνοντά τε καὶ εὐπα- θέοντα τὰ ἐπιτήδεια, κλέπλεσκε ἂν περιιών. οἱ δ' ἂν μὴ Φάμενοι ἔχειν τὰ σφέτερα χρήματα, ἀγεύμενον ἄγε- σκον ἐπὶ μαντήιον, ὅκου [n] ἑκάς οισι εἴη. πολλὰ μὲν δὴ κατηλίσκετο ὑπὸ τῶν μαντηίων, πολλὰ δὲ καὶ

lata agebat: deinde potabat, et inter compotores iocabatur, morionem agens ac scurram. Quibus rebus offensi amici, talibus eum verbis monebant, Rex, dicentes, non e dignitate tua te contines, qui ad nimiam te proiicis nequitiam. Nam deberes, venerando in solio sedens venerabilis, totum diem res administrare; ita et AEgyptii scirent a magno se viro regi, et tu melius audires. Nunc haudquaquam facis regia. His ille respondit; arcus illi qui obtinent, quum debent uti, intendunt; sed quando sunt usi, remittunt: si enim perpetuo intendantur, rumperentur, nec possent eis, quum res exigeret, uti: ita et hominis conditio est; si assiduo laborare studio, nec vicissim ad lusum vacare velit, pedetentim aut mente captus erit aut membris. Quod ego intelligens, utrique rei partem impertio. Hæc amicis respondit. Etenim fertur Amasis, quum privatus foret, fuisse potandi iocandique per dicteria studiosus, et vir neutiquam serius: et quum eum potantem ac voluptates sectantem necessaria defecissent, solitus circumeundo furari: illi vero dicentes eum ipsorum habere pecunias, negantem adducebant ad oraculum quodcunque eo in loco erat. Frequenter ab oraculis convictus, frequenter absolutus. Postquam 174

a *Athenaeus* p. 261. b Τὸν *Arcb.* tum *ἀπάγων Vind.* c *M. V. Arcb. Pasf. Ask.*, ceteri χρῆν, uti, II, 179. III, 65. VII, 39. Porro *σεμνῷ σεμνὸν Arcb. Pasf. Ask. Valla.* σεμν. σεμνῶς Fragm. Cod. *Paris.* vulgo *σεμνὸν σεμνῷ.* d Ἥπις. *Arcb.* e Omittunt *V. Arcb.* f *M. Pasf. Ask.* et Fragm. *Paris.*, alii τοῖςδε. g Haec quatuor desiderantur in *M. Pasf. Ask. Valla*, habent *V. Arcb.* Fragm. *Paris. Ald. Rem.* h Χρᾶσθαι *V. Arcb.*, qui mox *ἐθέλει.* i Ὅτε *Arcb.* k Ora *Stepb. M. V. Ask. Arcb.* Fragm. *Paris.* copula deest aliis. l Ἐὼν Fragm. *Paris. Ask. Pasf.* alii ἦν Spectavit haec et adtigit *Athen.* VI. p. 261. C. m Ἐπιλίπει *V. Arcb.* n Ἑκάστοτε et *κατηλίσκετο* iidem.

adquiescere, nisi cultius obtulissent MSS.; Ionum est πληθώρη in omni rerum abundantiore copia. *Eusebius* apud *Stobaeum* Serm. X. p. 130. verissime, *τὸν δὲ ἀεὶ ἐπιθυμέοντα προσκτήσασθαι, καὶ* ΠΛΗΘΩΡΗΝ *μηδέ ποτε τοιούτου λαμβάνοντα —— πένητα καλέω·* neque de tempore, quo forum completur, recusant, *χρόνον ἐπισχὼν, ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα* ΠΛΗΘΩΡΗΝ *προσοδὸν ἐποιέετο* habet Auctor, suum adferens, Musa VII, 223.

49. Ἦν *μάταιός τε καὶ παιγνιήμων*] Secundum *Vallam morionem agebat* Amasis *ac scurram.* Postquam ille seria tractaverat, ut animum relaxaret, in vino *petulantioribus indulgebat iocis:* sic interpretor Herodotea. Quia compotoribus ipsis lusus isti Regis persona minus viderentur digni, *μάταιος* fuisse dicitur et *παιγνιήμων.* Permutantur *ματαΐζειν* et *ἀσχημονεῖν* et fortasse solita sibi castimonia *Herodotus* turpe quid ambigua voce velavit, ut ne ab obscoenis quidem abstinuisse iocis significaretur. Deïaniram Nessus Ψαύει *ματαίαις χερσὶν*, in *Soph.* Trach. v. 574. Nam *τὸ παιγνιῶδες* privatae sortis convivis laudi ducebatur; *παιγνιήμων* dicebatur *ingeniosus* et *εὐφυὴς*, *qui iocis urbanis indulgeret.* Placebat *Vel cavillator facetus, vel conviva commodus* qui dicitur *Plauto* Mil. Glor. III, I, 47. *Aristoph.* Vesp. v. 1205. *προσμάνθανε Ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός. Luciano* I, p. 552. *συμβιῶναι δεξιὸς, καὶ συμπιεῖν ἱκανός.* Talis fuit *Aeschines*, hac etiam in parte aquae potoris *Demosthenis* adversarius: vid. *Philostratus* de V. S. I, p. 507. Talis ab *Euripidis* ingenio diversissimus *Sophocles: Euripides* Ἦν *μισογέλως, καὶ τωθάζειν οὐδὲ παρ' οἶνον μεμαθηκὼς*, teste *Alexandro AEtolo* ap. *Gellium* N. A. XV, c. 20. AEqualis *Ion Chius* ap. *Athen.* XIII, p. 603. F. Σοφοκλεῖ, inquit, *συνήντησα ἀνδρὶ παιδιώδει ἐν οἴνῳ καὶ δεξιῷ·* ubi scribi quoque potuit *παιγνιώδει·* permutantur enim a librariis ista: vid. *Xenoph.* Symp. p. 512, 37. et *Suidas* in Παιγνία· *τὰ παιγνιώδη παρὰ Ξενοφῶντι* legit *Pollux* II, 20. ubi commodum *Iungermann.* advocat *Xenophontem* Ἑ. II, p. 276, 6. miratum, Therameni iam iam morituro *μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.* VALCKEN.

54. Δι' ἡμέρης πρήσσειν] Non satis ad AEgyptiorum mentem est *interdiu:* totum diem insumtum volebant. Bene I, 97. *τοῖσι πέλας δι' ἡμέρης δικάζειν, totum diem dirimendis litibus impendere.* VII, 210. ἐγίνετο δὲ συμβολὴ δι' ἡμέρης iterum *interdiu*, sed contra gestae rei seriem. Talia *διὰ νυκτὸς Aristophanis*, recte ab *Athenaeo* acceptum VII. p. 276., *δι' ἔτεος* supra II, 22., *δι' ἐνιαυτοῦ, ἀντὶ τοῦ διὰ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ Harpocratio.* Mox *σὺ ἂν ἤκουες* non debuerant truncare *Vind.* et *Arcb.* Fert repetitum ἂν sermonis usus. Iterant ipsi IX, 27., geminatque *Euripid. Helen.* v. 955. et 1017. *Sophocles* Oedip. Tyr. v. 610. et Oed. Colon. v. 1524.; alterum ἂν iniuria utrobique viro docto delente, *Platone* Alcib. II. p. 142. c. Iunge, si videbitur, *Ios. Barnes.* in *Euripid.* et *Davis.* ad *Iustin. Martyr.* p. 442. Ed. *Thirlb.*

59. Ἐπεὰν δὲ χρήσωνται ἐκλύουσι] Haec, etsi *Med.* et sequaces exemplum praebeant, auferre non audeo. Vetant *Codd.* alii, suntque et vera, neque inconmoda. Vtrum autem scribarum oculos deceperint terminata iisdem litteris verba, quae creberrima omittendorum occasio, non habeo dicere. *Erasmus*, hoc Amasidis neglecto, paroemiam dicto Dionysii Siculi ex *Plutarchi* de Sen. Rempubl. Administr. p. 792. C. illustravit, quem consule.

67. Ὡς φιλοπότης ἐών] Hoc praefero. *Athenaeus*, uti multi solent, dialecti inmutavit speciem. Κατεσπουδασμένος *Nostri* aemulatione *Procopius* Bell. Pers. II, 8. Antiocheni *εἰσὶ οὐ κατεσπουδασμένοι* et Bell. Vand. II, 4. ἦν δὲ οὗτος δραστήριός τε καὶ λίαν κατεσπουδασμένος de Phara praefecto. Quo probo atque elegante orationem et alibi distinxit.

73. Κατηλίσκετο] Si vel in omnibus legatur Codd. leni medela corrigendum est absque ulla controversia, *καὶ ἡλίσκετο·* adeo constans veterum usus Codicum auctoritati semper in talibus anteponi debet: nam quod in Lexicis *καταλίσκομαι* redditur *convincor*, hoc unico nititur loco, infirmo sanequam tibicine. Scripserat *Herodotus: πολλὰ μὲν δὲ καὶ ἡλίσκετο ὑπὸ τῶν μαντηίων, πολλὰ δὲ καὶ ἀποφεύγεσκε, saepe quidem ab oraculis etiam furti convincebatur, sed frequenter etiam absolvebatur:* postremum *Herod.*, ut alia millena, *Wesselingio* debebit. • Imperium ingressus Amasis templa Deorum negligebat, qui quidem ipsum olim *ἀπέλυσαν μὴ φῶρα εἶναι·* magni contra faciebat illorum oracula, *ὅσοι μιν κατέδησαν φῶρα εἶναι*, id est, a quibus ἥλω vel ἔαλω φὼρ ἐών, *qui ipsum furti convicerant:* in eumdem sensum adhibetur etiam *καταδῆσαι* L. IV, c. 68. utrobique temere tentatum. Hoc rarius est atque Herodoteum; reliqua, Ἁλίσκεσθαι, Ἀποφεύγειν et Ἀπολῦ-

σαι

quam vero etiam asſequutus est regnum, ista egit: quicunque dii eum furti abſolverant, horum templa neque curæ habuit, neque ulla re ad refectionem donavit, neque adiens ſacrificavit, tanquam nihil mererentur, quod obtinerent falſa oracula; quicunque autem eum alligaverant furti crimine, hos tanquam vere deos, nec mendacia reddentes oracula, maxime coluit. Itaque partim in Sai Minervæ fecit antefores, opus admirandum longe ſuperans omnes tum ſublimitate, tum magnitudine, et quantorum est magnitudo lapidum atque qualium eorum: partim ingentes coloſſos, et immanes androſphingas poſuit. Alia quoque ſaxa prægrandia ad reficiendum curavit, ducta partim e lapicidinis, quæ iuxta Memphim ſunt, partim utique quæ maximæ molis ſunt, ex urbe Elephantina, quæ Sai diſtat viginti dierum navigatione. Adhæc, quod non minime, ſed maxime omnium admiror, attulit ædificium ex ſolido ſaxo ab urbe Elephantina, in quo afferendo triennium conſumpſerunt duo millia ductorum virorum, qui omnes erant gubernatores. Huius autem tecti extrinſecus est unius et viginti cubitorum longitudo: quatuordecim, latitudo: octo, altitudo. Hæc est dimenſio exterior tecti ex uno lapide. Introrſum autem duodeviginti cubitorum et xx digitorum est longitudo: latitudo vero cubitorum duodecim, quinque ſublimitas. Tectum hoc ad ingreſſum templi collocatum est; nam ob id aiunt in templum non fuiſſe pertractum ab architecto, quod quum ſuſpirasſet ille dum istud adtraheretur, utpote pertæſus diutini temporis operæ, id advertens Amaſis non permiſit

καὶ [a] ἀποφύγεσκε. ἐπεί τε δὲ καὶ ἐβασίλευσε, ἐποίησε [b] τοιάδε· ὅσοι μὲν αὐτὸν τῶν θεῶν ἀπέλυσαν μὴ φῶρα εἶναι, τούτων μὲν τῶν ἱρῶν οὔτε ἐπεμέλετο, οὔτε ἐς ἐπισκευὴν ἐδίδου οὐδέν· οὐδὲ φοιτέων ἔθυε· ὡς οὐδενὸς ἐοῦσι ἀξίοισι, ψευδέά τε μαντήια κεκλημένοισι· ὅσοι δέ μιν κατέδησαν φῶρα εἶναι, τούτων δὲ ὡς [c] ἀληθέως θεῶν ἐόντων καὶ ἀψευδέα μαντήια παρεχομένων, τὰ μάλιστα ἐπεμέλετο. Καὶ τοῦτο μέν, ὁ Σάϊ τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια θωϋμάσιά οἱ ἐξεποίησε, πολλὸν πάντας ὑπερβαλλόμενος τῷ τε ὕψεϊ καὶ τῷ μεγάθεϊ, ὅσων τε τὸ μέγαθος λίθων ἐστὶ, καὶ οἱοίων τέων· τοῦτο δὲ, κολοσσοὺς μεγάλους καὶ ἀνδρόσφιγγας περιμήκεας ἀνέθηκε· λίθους τε ἄλλους ἐς ἐπισκευὴν ὑπερφυέας τὸ μέγαθος ἐκόμισε· ἠγάγετο δὲ τετέων τοὺς μὲν, ἐκ τῶν κατὰ Μέμφιν ἐουσέων λιθοτομιέων, τοὺς δὲ ὑπερμεγάθεας, ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος, πλόον [d] καὶ εἴκοσι ἡμερέων ἀπεχούσης ἀπὸ Σάϊος. τὸ δὲ οὐκ ἧκιστα αὐτέων, ἀλλὰ μάλιστα θωϋμάζω, ἔστι τόδε· οἴκημα μονόλιθον ἐκόμισε ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος· καὶ τοῦτο [e] ἐκόμιζον μὲν ἐπ' ἔτεα τρία, διςχίλιοι δέ οἱ προσετετάχατο ἄνδρες ἀγωγέες, καὶ οὗτοι [f] ἅπαντες ἦσαν κυβερνῆται. τῆς δὲ στέγης ταύτης τὸ μὲν μῆκος ἔξωθέν ἐστι, εἴκοσί τε καὶ εἴκοσι πήχεες· εὖρος δὲ, τεσσερεσκαίδεκα· ὕψος δὲ, ὀκτώ. ταῦτα μὲν τὰ μέτρα ἔξωθεν τῆς στέγης ἐστὶ τῆς μονολίθου ἐστί. ἀτὰρ ἔσωθεν τὸ μῆκος, ὀκτωκαίδεκα πήχεων, καὶ [h] πυγόνος· τὸ δὲ εὖρος, δυώδεκα πήχεων, τὸ δὲ ὕψος, πέντε πήχεων ἐστί. αὕτη τοῦ ἱροῦ κεῖται παρὰ τὴν ἔσοδον· ὅσον γάρ μιν ἐς τὸ ἱρὸν φασὶ τῶν σφι ἑωυτοῦ ἕνεκα οἷόν [i] τε ἐσιλκύσαι τὸν ἀρχιτέκτονα, αὐτῆς ἑλκομένης τῆς στέγης, ἀναφυσιάξαι, οἷά τε χρόνου ἐκγεγονότος πολλοῦ, καὶ [k] ἀχθόμενον τῷ ἔργῳ· τὸν δὲ Ἄμασιν, ὀθυμιστὸν ποιεύμενον, οὐκ ἐᾶν

a Ἀπέφευγε *M. Pasſ. Ask.* ora *Steph.* ὑποφεύγεσκε *Arch. V.*, ὑπέφευγε *Ald.* &c. *b V. Arch. M.* Fragm. *Paris. Pasſ. Ask.*, τάδε *Ald. Paris. A. B. c* Ἀληθῶς ſive ἀληθέως θεῶν ἐόντων *V. Arch. Valla*, vulgo ἀληθέων ἐόντων. *d V. Arch. Ask. M. Pasſ.*, aliis copula deſit. Porro δίκοσι *Arch. Ask. Vind.* vulgo εἰκοσι. *e Rem.* margo *Steph. M. Ask. Pasſ.*, ἐκόμιζε *Ald. V. Arch. f* Πάντες *Arch. g* Τοῦ μουνολ. *Rem. Paris. B.* non male; mox ἀ γὰρ ἔσωθ. *Arch. b* Πηγόνος id. ſed prave. Quinque ſequentia non ſunt in *M. Ask. Pasſ. Paris. B. Valla*; ſervant *Arch. V. Ald.* et alii; δυώδεκα *Arch.* ut ſaepe in Muſis, δώδεκα vulgo. *i* Ἐσελκύσαι τὸν ἀρχιτέκτονα, ſic bene diſtinguit *Paris. B.*, vulgo στιγμὴ cernitur post ἀρχιτέκτονα. *k* Καὶ ἀχθομ. *Arch.*, et mox ἐυθυμ. in Edd. καταχθόμενον.

σει ſenſu forenſi pervulgata ſunt. Vbi ſcripserat Noſter L. VI, c. 82. ἀπέφυγε πολλὸν τοὺς διώκοντας· perperam poſuit *Gronov.* διέφυγε. *Accuſator* in Attico foro dicebatur διώκειν, *perſequi*; *accuſatus* φεύγειν· *condemnatus* ἁλῶναι vel ἐαλωκέναι· *abſolutus*, Ἀποφεύγειν, *criminibus elapſus Ciceroni* in Verr. II, c. 58. VALCKEN.

74. Καὶ ἀποφεύγεσκε] Inſtauravi Ionicam ex discrepante ſchedarum ſcriptura formam. Κλέπτεσκε, ἄγεσκον, et ſimilia conplura, veram praeſtabunt. Mihi liquido adparuit, nimios, ſicuti in aliis, etiam in ea conmutanda temerarios fuiſſe ſcribas. Eadem fortuna Cl. *Valckenarii* καὶ ἠλίσκετο, quo nihil certius, obtigiſſet merito, ni novationis metus, iuſto fortaſſe gravior, obſtitiſſet. Quid enim tritius ista vocum converſione? Extremo C. 175. καταχθόμενον pingit optime *Arch.* καὶ ἀχθόμενον, valetque in aliis.

79. Ὡς ἀληθέως θεῶν ἐόντων] Dedi MSS., ne inter variantes, quas vocant, lateret. Quisque videt multo id grandius atque ad ſententiam obportunius esſe. Κατέδησαν φῶρα non debebat abire in κατέφησαν *pronuntiarant*, uti *Laurentius* Latine dederat. Iucunda est in ἀπολῦσαι et καταδῆσαι disſimilitudo, repetita IV, 68. Convenit quodam modo τοὺς δὲ ἄλλους —— κατέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ V, 72. Mox θωϋμάσια οἷα ἐξεπ. divinavit Cl. *Abreſchius*. Quid ſi duplici in dativo amplior vis inſit? Amaſis *ol ἐξεποίησε ſibi* in Minervae honorem abſolvit; ita πολλὸν πάντας ὑπερβαλλόμενος per conmode ſequitur, alioqui ob πάντας inplicatius. Eadem Cl. *de Pauw* opinio.

85. Ἀνδρόσφιγγας] Huc ſpectare *Heſychianum* Ἀνδροφῆτες monuit *H. Valeſius*; et corrigendum Ἀνδρόσφιγγες iam fuerat obſervatum in Miſcell. Obſ. VIII. p. 170. Scripſiſſe praeterea videtur *Heſychius*: σύνθετον σῶμα ἐξ ἀνδρὸς καὶ Σφιγγὸς, atque huic voci corruptae ſibi notam ſubstituiſſe librarius. Coquum, aenigmata magnifice loquentem, Σφίγγ' ἑβρέναι ſenex nuncupabat Atticus in Comoedia apud *Athen.* IX. p. 382. B. Vulgo tamen et apud AEgyptios facie Sphinges virginea fingebantur: vid. *AElian.* de N. A. XII, c. 7. *Origen.* c. Celſ. I, p. 32. Cur Sphingum figuras ante templa ſtatuerint AEgyptii, tradunt *Plutarch.* de Iſ. et Oſir. §. x, et *Clem. Alexandr.* Strom. v. p. 664, 20. et p. 671, 8. ubi Sphinx τὸ μὲν σῶμα dicitur πᾶν λέοντος, τὸ πρόσωπον δὲ ἀνθρώπου ἔχουσα. VALCKEN.

99. Τὸ δὲ εὖρος, δυώδεκα πήχεων] Inest difficultatis quoddam ſpecimen in his, a Cl. *Gronovio* ſtudioſe quaeſitum et expenſum, quod tolli univerſum ſi nequeat, nemo, niſi iniquus, aegre feret. In rem praeſentem ire non datur, adparetque abunde, interiorem τοῦ μουνολίθου longitudinem, latitudinem et altitudinem fuiſſe contractiorem, nec longe cubitorum discrepare rationem. Cur verba fuerint omiſſa, cauſſa in aperto est, additionis nulla. Negligi autem non debuiſſe, per ſe adtento liquet, ſiquidem nota latitudinis necesſaria est.

2. Οὐκ ἐσελκύσαι τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτῆς] Interpunxiſſem ita in *Codd.* ſilentio ſaepe miratus inſuper habitum. Advertit *Corn. de Pauw.* Inſeri praeterea μὲν debet: τὸν μὲν ἀρχ. ob ea, quae ſuccedunt. Ceterum χρόνου ἐκγεγονότος πολλοῦ inſolens videtur; χρόνου ἐγγινομένου I, 190. et II, 124., ubi ἐπιγενέσθαι ſchedae, uti I, 27., χρόνου διαγενομένου *Act. A.* XXVII, 9. et *Diodor.* III, 64. χρόνου γενομένου XX, 109. atque alii apud *Hemſterhuſium* in *Luciani* Dial. Mort. VII, 1. Vidit verbi istam inſolentiam Cl. *Abreſch.* Ego vero non cohibeor, quin καὶ ἀχθόμενον ex *Arch.* ex ſtructurae nexu et *Herodoti* more reformetur: ὁ δὲ Ἄμασις τῇ δυνάμει τῶν Περσέων ἀχθόμενος III, 1. οἷα ἀχθόμενόν τε τῇ Πεισιστράτου ἀρχῇ VI, 35. iunge *Gronovii* obſervata II, 103.

5. Ἐνθυμιστὸν] Aut fallor, aut aliunde non poterit

Templorum dona. Floret AEgyptus: urbes 20000. Lex de vita Athenas translata. Phileilen, et Græcis concessa Naucratis.

ἐᾷν ἔτι προσωτέρω ἑλκύσαι· [a] ἤδη δέ τινες λέγουσι ὡς ἄνθρωπος διεφθάρη ὑπ' αὐτῆς τῶν τις αὐτὴν μοχλευόντων, καὶ [b] ἀπὸ τούτου οὐκ ἐσελκυσθῆναι. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ὁ τοῖσι ἄλλοισι ἱροῖσι ὁ Ἄμασις πᾶσι τοῖσι ἐλλογίμοισι ἔργα τὸ μέγαθος ἀξιοθέητα· [c] ὁ δὲ καὶ ὁ
157 Μέμφι, τὸν ὕπτιον κείμενον κολοσσὸν, τοῦ Ἡφαιστείου ἔμπροσθε· τοῦ πόδες πέντε καὶ ἑβδομήκοντά εἰσι τὸ μῆκος· ἐπὶ δὲ τῷ αὐτῷ βάθρῳ ἑστᾶσι, [d] Αἰθιοπικοῦ ἐόντος λίθου, δύο κολοσσοὶ, εἴκοσι ποδῶν τὸ μέγαθος ἑὼν ἑκάτερος· ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δ' ἔνθεν τοῦ μεγάρου. ἔστι δὲ λίθινος ἕτερος τοσοῦτος καὶ ὁ Σάϊ, κείμενος κατὰ τὸν [e] αὐτὸν τρόπον τῷ ὁ Μέμφι. [f] τῇ Ἴσι τε τὸ ὁ Μέμφι ἱρὸν Ἄμασίς ἐστι ὁ ἐξοικοδομήσας, ἐὸν μέγα τε καὶ ἀξιοθεητότατον. Ἐπ' Ἀμάσιος δὲ βασιλέος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα δὴ τότε εὐδαιμονῆσαι, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρης τοῖσι ἀνθρώποισι. καὶ πόλις [g] ὁ αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἀπάσας τότε δισμυρίας τὰς οἰκεομένας. νόμον τε Αἰγυπτίοισι τόνδε Ἄμασίς ἐστι ὁ καταστήσας ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου τῷ [h] νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων, ὅθεν [i] βιοῦνται· μηδὲ ποιεῦντα ταῦτα, μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζόην, ἐθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαβὼν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον τὸν νόμον, Ἀθηναίοισι ἔθετο· τῷ ἐκεῖνοι ἐς αἰεὶ χρέωνται, ἐόντι ἀμέμπτῳ νόμῳ. Φιλέλληνα δὲ γενόμενος ὁ Ἄμασις, ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεξετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖσι [k] ἀπικνευμένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν οἰκῆσαι· τοῖσι δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτέων [l] οἰκέειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι, ἔδωκε [m] χωρίοις ἱδρύσασθαι βωμοὺς καὶ τεμένεα θεοῖσι. τὸ μέν νυν μέγιστον αὐτέων τέμενος, καὶ ὀνομαστότατον ἐὸν καὶ χρησιμώτατον, καλεύμενον

misit ulterius trahere. Nonnulli aiunt quendam ex iis, qui vectibus tectum agebant, ab illo fuisse oppressum, ideoque non introductum. Donavit præterea operibus ob ma- 176
gnitudinem spectatu dignis cum alia omnia templa insignia, tum in Memphi colosso supino ante templum Vulcani posito, longitudinis quinque et septuaginta pedum. Superque idem fundamentum gemini colossi stant ex AEthiopico lapide, vicenum pedum magnitudinis quilibet, hinc et hinc ædi illi assistentes: quorum instar est alter in Sai lapideus, eodem, quo hi in Memphi, habitu iacens. Illud etiam quod in Memphi est templum Isidis ingens et spectatu dignissimum, Amasis est qui exædificavit. Sub A- 177
masi rege dicitur AEgyptus fuisse maxime tunc beata, in iis quæ vel regioni ex flumine, vel hominibus ex regione proveniunt, et urbes, quæ incolerentur tunc, fuisse omnes numero illic viginti millia. Amasis quoque extitit, qui legem hanc AEgyptiis præscripsit, ut singulis annis apud regionis præsidem AEgyptii omnes demonstrarent unde viverent: et qui aut hoc non faceret, aut non demonstraret legitimam vitam, is morte afficeretur. Quam legem Solon ab AEgypto mutuatus, Athenienſibus tulit, quam illi, quod sit irreprehensa, assidue usurpant. A- 178
masis porro, quoniam Græcorum erat studiosus, cum alia in quosdam Græcos officia contulit, tum iis, qui in AEgyptum concederent, dedit facultatem Naucratin urbem incolendi; qui vero eorum nollent illic habitare, sed navigandi commercio frui, fecit potestatem certis locis aras et fana diis inædificandi. Et maximum quidem eorum fanum ac præcipue

fa-

[a] Οἱ δὲ τινὲς *Arcb.* et *Valla*, non utique absurde; tum ὑπ' αὐτῆ. [b] Διὰ τουτὸ *id.* [c] Haec quinque omittit *Arcb.* cum *Valla*. Mox ἓν δὲ καὶ *Arcb.* [d] *Arcb. V. Valla*: in Edd. τοῦ αὐτοῦ ἐόντος. Mox εἴκοσι *Ask. V. Arcb.*, alii ἑείκοσι. [e] Abest *Arcb. V.* [f] Λέγουσί τε τὸ ἐν Μέμφι iidem. [g] Haec tria post οἰκεομένας ponit *Arcb.* Habet hinc *Eustath.* in *Iliad.* B. p. 314, 38. [h] Νομάρχῳ *Arcb.*, mox Αἰγύπτιον id. et *Vind.* [i] *Ald. V. Arcb. Rem. Paris. A. B.* cum *Suida*, qui Βιοῦται ἀντὶ τοῦ ζῇ, οὕτως Ἡρόδοτος· βεβαιοῦται *M. Pasf. Ask.*, post pauca ζωὴν *Arcb. V.* [k] Ἀπικευμ. *Arcb.* [l] Ἐνοικέειν *Vind.* ἐσοικέειν *Pasf.*, αὐτοῦ οἰκέειν *Rem.* [m] Χωρίοις *M. Pasf. Ask.*, χώρους *Ald. Arcb. V. Paris. A. B. Rem.*

adfirmari, nisi dubia Grammaticorum auctoritate: Ἐνθύμιον in *Suidae* Lex. redditur ὕποπτον et *Pollux* legisse videtur in *Thucydidis* V, c. 32. ἐνθυμιζόμενοι τὰς ἐν ταῖς μάχαις ξυμφοράς· ubi, quod Codices praebent et Edd. ἐνθυμούμενοι, *Polluci* quoque restituendum putabat *Iungermannus*. In ἐνθύμιον Herodotei Codd. si conspirarent, ego sane vulgatae vocem anteferrem in talibus usitatam, etiam *Herodoto* VIII, c. 54. εἴτε καὶ ἐνθύμιον ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρόν· de qua forma loquendi egerunt *Aem. Portus* Dict. Ion. in v. *Duker.* in *Thucyd.* VII, c. 18. et in Ind. *Thucyd. Wasseus. Ammonio* p. 53. citatus *Antiphon* ἐν τοῖς φονικοῖς ἐπὶ τοῦ προσποιαίου vocem adhibuit p. 119, 6. p. 125, 2. p. 121, 2. ubi legi posset: αὐτῷ μὲν οὐκ ἐνθύμιον. VALCKEN.

13. Αἰθιοπικοῦ ἐόντος λίθου] Spectabilius hoc quam pro scribarum ingenio. Quid illi de lapide AEthiopico? Marmoris eius in Pyramidum et Propylaeorum substructionibus frequens in AEgypto usus. Mycerini Pyramis λίθου ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ fuit C. 134. *Inter alias spectatior AEthiopicis lapidibus* scribit *Plinius* N. Hist. XXXVI, 12. Lapidi color erat niger, aut varius, ποικίλος C. 127., sed magna durities laborem operi reddebat sumtuosiorem: δυσέργαστος πολυτελῆ τὴν πραγματείαν παρέσχε in *Strabon.* XVII. p. 1161. D. Αὐτοῦ, quod in aliis, ex scripturae compendio restat. Mox Laurentius, *binc et binc magno illi adsistentes* ex libri sui ὁ δ' ἔνθεν τοῦ μεγάλου i. e. *colossi*, supra descripti: cui scripturae, alioqui notabili, *Codd.* calculum negant. Cl. *de Pauw* potiorem censuit.

22. Καὶ πόλις ἐν αὐτῇ &c.] Lege *Diodorum* I, 31. AEgypti felicitatem, Amasidis tempore, praedicatam tantopere, ex gentis sacerdotibus accepit, multa dissimulantibus, et ultima eius regis nimium quantum augentibus. Certiora et longe diversiora *Ieremiae* et *Ezechielis* oracula docent, de quibus docte *Iac. Perizonius*, V. Cl., Origin. AEgypt. C. ultimo.

26. Ὅθεν βεβαιοῦται] Me quidem iudice ferri nequit: si plures dant Codd. scripsisse forsan videbitur: ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου —— ὅθεν (isthoc anno nimirum) βεβίωται· vid. Cl. *D'Orvillius* in *Charit.* p. 190. Commode quoque cum *Reiskio* legi posset ὅθεν οἱ βιοῦνται, sive ὅθεν βιοῦνται, *quonam quaestu sustentaretur*: ἀποδεικνύντα ὅθεν ζῇ, habet de re eadem loquens *AElianus* V. H. IV, p. 328. λόγον δώσοντα, πόθεν —— διαζῇ, *Diogen. Laërt.* VII, 168. ἀπὸ τίνων ἕκαστος πορίζεται τὸν βίον, *Diodor. Sic.* I, p. 88, 40. Τὰ τῇ βιοτῇ ἀναγκαῖα *Homero* dicuntur Βίοτος, teste *Porphyrio* Schol. ad Il. X. v. 431. et usitatius τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸν βίον, βιοτεύειν dicebatur. Quid AEgyptium moverit ad utilissimam hanc legem ferendam, *Iac.* docet *Perizonius* V. C. ad *AEliani* V. H. X, c. 14. Quam ex AEgypto petitam civibus suis tulisse traditur *Solon*, lex *Draconi* potius videtur contribuenda velut auctori: vid. Cl. *Wesseling* ad *Diodori* I, p. 88. et *Io. Taylor* Lect. *Lys.* p. 707, 708. Eamdem apud alios etiam populos viguisse ante *Perizon.* ostenderat *Nic. Abramus* ad *Ciceron.* Or. pro P. Sextio C. 48. Miror adeo quod scribit *Aristides* T. II, p. 157. νόμος παρ' ὑμῖν (Athenienses adloquitur), ὡς ἐγὼ νομίζω, μόνοις ἐξὸν, ὁ γραφὰς πεποιηκὼς ἀργίας. VALCKEN.

33. Ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν] *Eusebius* Chron. urbis initia inmani anachronismo in Olymp. VI, 4. refert, notatus ab Ill. *Scaligero* Animadv. p. 73. *Strabo* vero XVII. p. 1153. *Milesii*, inquit, καταναυμαχήσαντες Ἴναρον πόλιν ἔκτισαν Ναύκρατιν. Inarus res AEgyptias conturbavit Artaxerxis Longimani tempore. Sic multis annis Amasidis regno urbs erit posterior. Qui dissensus, si Κτίσις Ναυκράτεως *Apollonii Rb.* superesset, discuti posset commodius. Ἔδωκε χώρους non utique inprobum, certe mutantis ratio praegnans non est.

43. Καὶ

famigeratum atque celeberrimum vocatur Hellenium, *Græcum*: civitates autem, quæ communiter illud extruxerunt, ſunt, Ionum quidem, Chius, Teus, Phocæa, Clazomenæ: Dorienſium autem, Rhodus, Cnidus, Halicarnaſſus, Phaſelis: AEolenſium vero, una Mitylene. Harum civitatum hoc fanum est, et ab his præfecti emporii præbentur. Ceteræ civitates, quæ conſortes huius rei eſſe volunt, rem ad ipsos minime pertinentem vindicant. Separatim tamen ædificaverunt AEginetæ fanum Iovis; et Samii aliud, Iunonis; Mileſii quoque Apollinis. Nam emporium erat antiquitus ſola Naucratis: præter hoc in AEgypto aliud nullum. Quod ſiquis in aliud aliquod Nili oſtium applicuiſſet, is neceſſe habebat deierare ſe veniſſe non volentem, datoque iureiurando eadem navi ad Canobicum navigare: et, ſi id minus per contrarios ventos poſſet, onera fluvialibus navigiis circumagere circa Delta, donec perveniret Naucratin; ita Naucratis in honore erat. Iam vero quum Amphictyones templum, quod nunc Delphis est, trecentis talentis conſtruendum locaſſent: nam illud prius ſua ſponte deflagraverat; Delphis autem imperata erat locationis quarta pars: tum Delphi, circa civitates vagi, et dona colligentes, non minimum ex AEgypto retulerunt; nam Amaſis quidem eis mille talenta aluminis, Græci autem, qui AEgyptum incolebant, vicenas minas donaverunt. Cyrenæis quoque amicitiam ſocietatemque inter ipsos conſtituit, ita ut illinc uxorem etiam putaret ſibi eſſe ducendam, ſive feminæ Græcæ amore captus, ſive alias ob benevolentiam Cyrenæorum. Vxorem quam duxit, alii volunt filiam fuiſſe Batti, alii Arceſilai, alii Critobuli, inter ſuos populares viri ſpectati, nomine Ladicen: cum qua, dum Amaſis in toro cubaret, coire non poterat, quum tamen aliis mulieribus uteretur. Id quum diu fieret, ad eam nomine Ladicen Amaſis, Tu vero, inquit, uxor veneficio me læſisti: ideoque nullo pacto vales effugere, quominus inter omnes

179

180

181

νον δὲ Ἑλλήνιον· αἵδε [a] πόλις εἰσὶ αἱ ἱδρυμέναι κοινῇ, Ἰώνων μὲν, Χῖος, καὶ Τέως, καὶ Φώκαια, καὶ [b] Κλαζομεναί· Δωριέων δὲ, Ῥόδος, καὶ [c] Κνίδος, καὶ Ἁλικαρνησσὸς, καὶ Φάσηλις· Αἰολέων δὲ, ἡ Μιτυληναίων μούνη. τετέων μέν ἐστι [d] τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προσάτας τοῦ ἐμπορίου αὗται αἱ πόλις εἰσὶ αἱ παρέχουσαι. [e] ὅσαι δὲ ἄλλαι πόλις μετάποιεῦνται, [f] οὐδέν σφι μετεὸν μετάποιεῦνται. χωρὶς δὲ, Αἰγινῆται ἑωῦτῶν ἱδρύσαντο τέμενος Διός· καὶ ἄλλο Σάμιοι, Ἥρης· καὶ Μιλήσιοι, Ἀπόλλωνος. Ἦν δὲ τοπαλαιὸν μούνη [g] ἡ Ναύκρατις ἐμπόριον, καὶ ἄλλο οὐδὲν Αἰγύπτου. εἰ δέ τις ἐς τῶν τι ἄλλο [h] στομάτων τοῦ Νείλου ἀτσίχοιτο, χρῆν ὀμόσαι, μὴ μὲν ἑκόντα ἐλθεῖν. ἀτομόσαντα δὲ, τῇ νηῒ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικόν· ἢ εἰ μή γε οἵα τε εἴη πρὸς ἀνέμους αὐτίους πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι οὗ ἀπίκοιτο ἐς Ναύκρατιν. οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις [i] ἐτετίμητο. Ἀμφικτυόνων δὲ μισθωσάντων τὸν νῦν ἐόντα νηὸν τριηκοσίων ταλάντων [k] ἐξεργάσθαι· ὁ γὰρ πρότερον ἐὼν αὐτόθι, αὐτομάτως κατεκάη· τοὺς Δελφοὺς δὲ ἐσέβαλε τεταρτημόριον τῶν μισθωμάτων παρασχεῖν· πλανώμενοι δὲ οἱ Δελφοὶ περὶ τὰς πόλις, ἐδωτίναζον· ποιεῦντες δὲ τοῦτο, οὐκ [l] ἐλάχιστα ἐξ Αἰγύπτου ἠείραντο. Ἄμασις μὲν γάρ σφι ἔδωκε χίλια [m] συντηρίης τάλαντα· οἱ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ οἰκέοντες Ἕλληνες, εἴκοσι μνέας. Κυρηναίοισι δ' [n] ἐς ἀλλήλους φιλότητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. ἐδικαίωσε δὲ καὶ γῆμαι [o] αὐτόθεν, εἴτ' ἐπιθυμήσας Ἑλληνίδος γυναικὸς, εἴτε καὶ ἄλλως φιλότητος Κυρηναίων εἵνεκα. γαμέει δ' ὦν, οἱ μὲν λέγουσι Βάττεω, [p] οἱ δὲ Ἀρκεσίλεω θυγατέρα, οἱ δὲ, Κριτοβούλου, ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν δοκίμου· τῇ οὔνομα ἦν [q] Λαδίκη. τῇ ἐπεί τε συγκλίνοιτο ὁ Ἄμασις, μισγεσθαι οὐκ οἷός τε ἐγένετο· τῇσι δὲ ἄλλῃσι γυναιξὶ ἐχρᾶτο. ἐπεί τε δὲ πολλὰ τοῦτο ἐγίνετο, [r] εἶπε δὴ ὁ Ἄμασις πρὸς τὴν Λαδίκην ταύτην καλεομένην, „ Ὦ γύναι, κατά με ἐ„ φάρμαξας, καί [s] ἐστί τοι οὐδεμία μηχανὴ μὴ „ οὐκ

158

a *M.* et mox *Ask. Paſ.*, πόλιες *Ald.* &c. *b* Κληζομ. *Arch.* Κλιζ. *Vind.* Citat *Euſtath.* p. 314, 38., ſed varie errans. Vide *Berkel.* ad *Steph. Byz.* in Ἔφεσος. *c* Χίος *Paſ. Ask.*, male. Κύισος *Arch. Vind.* tum Ἁλικαρνησσὸς *V. Valla.* Conf. I, I. *d* Sic *Paſ. Arch. Ask. V.*, vulgo τὸ τέμενος τοῦτο. *e* Αἱ δὲ *Arch. Vind.* *f* Quatuor haec librariorum ſocordia deſunt *Paſ. Ask.* *g* Deſit ἡ *V. Arch. Ask.* *h* Στόμα *Ask.* στόμα τῶν *Paſ.* στόματε *Arch.* *i* Ἐτέτμητο *Ask. Paſ.* *k* Ἐξεργάσασθαι *Ald. Arch. V. Paris. B. Rem.*, quod *M. Ask. Paſ.* ἐξεργᾶσθαι non poſterius; mox ἀυτόματος *Arch. V.* nec male. *l* Ἐλάχις' ἂν *Arch.* *m* *Arch. V. Ald. Rem. Paris.* *tres*, *Paſ. Ask.*, συρίης ex ſcribendi compendio *Med.* *n* Omittunt haec duo *Vind. Arch.*, tum Ἄμασις φιλότητα cum *Aldo* et *Paris. B.* *o* Ora *Steph. M. Ask. Paſ. Arch. Vind. Rem.*, alii αὐτόθι. *p* Τοῦ Ἀρκεσίλεω *Valla*, *Arch. Vind.* *q* Δαδίκη *Arch.* ſemper, tum mox δ' Ἀμ. cum *Vind.*, articulum vulgo negligunt. *r* Εἶπε δ *M. Ask.*, conplures εἶπε δὴ ὁ uti *Ald.*, δὲ ὁ *V.* ſequor priores. *s* *Arch. Paſ. Vind. Paris. C.*, ἔστι τι *M. Ask.*, vulgo olim ἔστι οὐδ., tum ἀπολωλέναι *Ald. Paris. B. C. V. Rem. Arch.*, ὑπολωλέναι edidit *Gronov.* ex *M.*; cui *Paſ.* et *Ask.* conſentiunt, ſed prave. Statim γυναικέων *Arch.* in aliis γυναικῶν.

43. Καὶ προσάτας τοῦ ἐμπορίου] Naucratitae inter civitatis rectores ſuum ſibi Τιμοῦχον habuerunt apud *Athen.* IV, 13., ab his emporii praefectis, modo ne fallat Cl. *Edm. Chiſhull* coniectura Antiq. Aſiat. p. 100., titulo tenus discrepantem. Ego dubito. Quam reipublicae partem Naucrati et Teii Τιμοῦχοι et Τιμουχέοντες curaverint, decerni non potest. Προσάται τοῦ ἐμπορίου, PRAEFECTOS MERKATORVM ex *Reines.* lapide Cl. V, 16. dicere liceat, conmuni plurium civitatium ſuffragio legebantur, ut negotiatorum rebus adtenderent, et arbitri eſſent litium, quales recentior aetas in portubus et emporiis, deſcriptos in *Conſolato del Mare* C. I. et ſeq., vidit et habet plures; fortaſſis etiam ſuperior. Fuit olim in Delo ΣΤΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΤΤΡΙΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΑΤΚΛΗΡΩΝ ap. *Sponium* Miſcell. Erud. Antiq. p. 344., cui ſuus utique praefectus. Athenis decem ἐπιμεληταὶ τοῦ ἐμπορίου quibus rebus curam inpenderint, docemur ab *Ariſtotele* apud *Harpocrationem* in Voc.

58. Ὁ γὰρ πρότερον —— κατεκάη] Suſtuli inutilem parentheſeos, his circumdatam, notationem. Satis est iusta punctio. Coniiciunt docti viri ſtatim *Pavius* πλανώμενοί τε οἱ Δελφ., *Reiskius* οἱ δὲ, οἱ Δ. De Delphico fano, ab Alcmaeonidis inſtaurato, inferius V, 62. *Pauſan.* X, 5. et per erudite *Dion. Petavius* in *Themiſtii* Or. IV. p. 391. Στυπτηρίης τάλαντα certa praeſtant Codd. conſenſiones, quibus *Medic.* compendioſa lectio melior cenſeri non debuerat. Vide ad *Diodori* V, 10.

69. Βάττεω, οἱ δ' Ἀρκεσίλεω] Verius puto Βάττεω τοῦ Ἀρκεσίλεω, *Batti Arceſilai F.*, quem in modum *Arch. Vind. Vall.* Res et tempus congruunt optime, ſiquidem Battus ille aequales habuit Aprien et Amaſin, *Noſtro* auctore IV, 159., Batti F. Arceſilaum minor aetas excludit. Filiam *Ladicen*, Amaſidis coniugem, Λαοδίκην aut Λευδίκην vir eruditus ſcriptam cupiebat. At nomen idem est, tantum modo contractius. Habet *Luc. Holſtenius* LADICON numum ad *Stephan. Byz.*; ΛΑΔΙΚΕΤΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΤΚΟΝ est in *Gudii* vetere lapide: urbem LAVDICIAM et LADICIAM pingunt MSS. *Itinerarii Antonini.*

76. Καί ἐστί τοι οὐδεμία μηχανὴ] Incommodum, quo *Med.* ἔστι τι premebatur, ceſſat: neque amplius offendet ὑπολωλέναι, quod olim operarum vitium opinabar, ſed

Statuæ Dearum in Græciam missæ pro dono. Dardi filiæ Lindi. Cyprus capta.

„ οὐκ ἀπολωλέναι κάκιστα γυναικέων πασέων." ἡ δὲ Λαδίκη, ἐπεί τε οἱ ἀρτευμένη ὑδὲν [a] ἐγένετο πρηΰτερος ὁ Ἄμασις, εὔχεται ἐν [b] τῷ νηῷ τῇ Ἀφροδίτῃ, ἢν οἱ ἐπ' ἐκείνην τὴν νύκτα μιχθῇ ὁ Ἄμασις, τοῦτο γάρ οἱ κακὸν εἶναι μῆχος, ἄγαλμά οἱ ἀποπέμψειν ἐς Κυρήνην. μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν αὐτίκα οἱ ἐμίχθη ὁ Ἄμασις· καὶ τὸ ἐνθεῦτεν [c] ἤδη ὁκότε ἔλθοι πρὸς αὐτὴν, ἐμίσγετο· καὶ κάρτα μιν ἔστεξε μετὰ τοῦτο. ἡ δὲ Λαδίκη ἀπέδωκε τὴν εὐχὴν τῇ Θεῷ. ποιησαμένη γὰρ ἄγαλμα, ἀπέπεμψε ἐς Κυρήνην, τὸ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν [d] σόον, ἔξω τετραμμένον τῆ Κυρηναίων ἄστεος. ταύτην τὴν Λαδίκην, ὡς ἐπεκράτησε Καμβύσης Αἰγύπτου, καὶ ἐπύθετο αὐτῆς [e] ἥ τις εἴη, ἀπέπεμψε ἀσινέα ἐς Κυρήνην. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ [f] Ἄμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα· τοῦτο μέν, ἐς Κυρήνην ἄγαλμα ἐπίχρυσον Ἀθηναίης, καὶ εἰκόνα ἑωυτοῦ γραφῇ εἰκασμένην· τοῦτο δὲ, τῇ ἐν Λίνδῳ Ἀθηναίῃ δύο τε ἀγάλματα λίθινα, καὶ θώρηκα [g] λίνεον ἀξιοθέητον· τοῦτο δή, ἐς Σάμον τῇ Ἥρῃ εἰκόνας ἑωυτοῦ διφασίας ξυλίνας, αἳ ἐν τῷ νηῷ τῷ μεγάλῳ ἱδρύατο ἔτι καὶ τὸ μέχρις ἐμεῦ, ὄπισθε τῶν θυρέων. ἐς μέν νυν Σάμον ἀνέθηκε κατὰ ξεινίην τὴν ἑωυτοῦ τε καὶ Πολυκράτεος τοῦ Αἰάκεος· ἐς δὲ Λίνδον, ξεινίης μὲν οὐδεμιῆς εἵνεκεν· ὅτι δὲ τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Λίνδῳ τὸ τῆς Ἀθηναίης λέγεται τὰς τοῦ Δαναοῦ θυγατέρας [h] ἱδρῦσθαι προσχούσας, ὅτε ἀπεδίδρησκον τοὺς Αἰγύπτου παίδας. ταῦτα μὲν ἀνέθηκε ὁ Ἄμασις. εἶλε δὲ Κύπρον πρῶτος ἀνθρώπων, [i] καὶ κατεστρέψατο ἐς φόρου ἀπαγωγήν.

omnes mulieres teterrima pereas morte. Ladice, quum pernegando nihilo placatiorem redderet Amasin, vovit in templo Veneri, si ea nocte secum coiret Amasis, hoc enim sibi mali esse remedium, statuam Cyrenas se illi missuram. Facto autem voto, coiit statim cum ea Amasis, ac deinceps quoties adiret, cum ea coibat: ac postmodum eam perquam dilexit. Et Ladice votum deæ persolvit, facta statua Cyrenasque missa, quæ ad meam usque memoriam incolumis erat, extra urbem Cyrenensem posita. Hanc Ladicen Cambyses, posteaquam AEgypto potitus est, cognito quænam esset, Cyrenas illæsam remisit. Dicavit item Amasis dona in Græciam: partim quidem Cyrenas, statuam Minervæ inauratam, et sui imaginem picturа adsimulatam: partim autem Minervæ Lindi duo lapidea simulacra, et thoracem lineum spectaculo dignum: sed et in insulam Samum, Iunoni duplices sui imagines ligneas, quæ magno in templo erectæ erant post ianuas, ad meam usque ætatem. Samum quidem, propter hospitium, quod inter ipsum erat et Polycratem AEacis filium: Lindum autem, nullius quidem hospitii gratia, sed quia templum quod Lindi est Minervæ feruntur extruxisse Danai filiæ, illuc appellentes, quum filios AEgypti fugerent. Hæc quidem donaria dedicavit Amasis, primusque mortalium Cyprum cepit, et compulit ad tributi solutionem.

182

a Ἐγίνετο *Arcb. Pasſ. V.*, tum ὁ Ἄμ. *Arcb. V.*, quem articulum spernunt alii. *b Med. Ask.*, τῷ νοῷ *Paris. A. B. Arcb. V. Ald.*, τῷ νῷ *Pasſ.* *c* Δὴ *Arcb. V.*, tum Ἄμασις in utroque et *Valla* desideratur, estque repetitio ingrata: antea ἔλθοι Ἄμασις πρός. *d* Σόον *Ask. V. Pasſ.*, bene, σῶον vulgo; mox ἱδρύμενον τοῦ Κυρ. *Arcb. V. Valla.* quod notabile. *e* Εἴ τι *Arcb. V.* *f M. Ask. Pasſ.*, ceteri Ἄμασις πέμψας cum *Aldo.* *g* Abest ab *Arcb. V.* Confer L. III, 47. *h* Ἱδρῦσθαι *M. Pasſ. Ask.*, ἱδρύσασθαι *Paris. A. B. Vind. Ald. Arcb. Rem.*, tum τὰς Δαν. *Vind. Arcb.* *i* Exscripsit *Eustath.* in Hom. p. 827, 27.

sed *Medic.*, etsi tacitum habuerit vir Celeb., debetur. Iam γυναικέων *Arcb.* si cui scabrum tinniat, χιλιαδέων, μυριαδέων, ἀνδρέων, et quae alia *Portus* stipavit, recordetur. Ἐν τῷ νηῷ in re dubia nolui sollicitare, adposito paene, cuius se auctorem profitetur *Gronovius*, cultissimo Epigrammate.

87. Ἐς ἐμὲ ἦν σόον] Non excidit memoria καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν σῶαι I, 66. Puto Ionici et veteris usus vocabulum redire in possessionem debere. Reddunt schedae V, 96. VI, 86, I. VIII, 39. Ἔξω τετραμμένον in Latinis *extra urbem Cyrenensem posita* ex Laurentio, qui ἱδρυμένον invenit. Si τετραμμένον locum non migrabit, statuam notabit, vultu extra urbem verso, sive spectantem loca suburbana. Verum in talibus saepe anceps electio.

1. Τὰς τοῦ Δαναοῦ θυγατέρας] Ipsi Danao dedicationem tribuit *Callimachus* apud *Euseb.* Pr. Euang. III, 8. in Epigrammate, quo de ad eius Poëtae fragmenta *R. Bentleius*, V. Cl., p. 357. Cyprum, ab Amaside occupatam, non praeteriit *Diodor.* I, 68. Quod autem librum terminat ἐς φόρου ἀπαγωγήν, advertimus supra semel atque iterum, frequentissime apud *Priscum Patric.* in Exc. *Hoescb.* p. 22. 26. &c., *Procopium* B. Goth. I, 5. p. 10. 23. &c. *Agathiam* I. p. 13. C., veterum studiosos imitatores.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ
ΤΟΥ
ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΡΙΤΗ
ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΘΑΛΕΙΑ.

HERODOTI
HALICARNASSEI
HISTORIARVM
LIBER TERTIVS
QVI INSCRIBITVR THALIA.

ADVERSVS hunc Amasin CAMBYSES Cyri filius, comparato cum ex aliis quibus imperabat, tum ex Græcis Ionibus AEolensibusque exercitu, bellum movit ob hanc caussam. Misso in AEgyptum legato, Cambyses petiit ab Amasi filiam; et petlit consilio cuiusdam AEgyptii, qui Amasi erat infensus, quod se potissimum ex omnibus AEgypti medicis Amasis ab uxore et liberis abstraxisset, amandando in Persas, quo tempore Cyrus ad Amasin miserat petitum ocularium medicum, omnium qui in AEgypto essent præstantissimum. Ob id infensus Amasi ille AEgyptius, institit suadere Cambysi, ut ab Amasi filiam peteret; ut ille aut mœrore afficeretur data filia, aut non data, Cambysi redderetur invisus. Amasis Persarum potentiam exosus horrensque, eam nec dare audebat, nec abnuere; nam Cambysem intelligebat non ha-

ΕΠΙ τοῦτον δὴ τὸν Ἄμασιν Καμβύσης ὁ Κύρου ἐστρατεύετο, ἄγων [a] καὶ ἄλλους, τῶν ἦρχε, καὶ Ἑλλήνων Ἰωνάς τε καὶ Αἰολέας, δι' αἰτίην τοιήνδε. Πέμψας Καμβύσης ἐς Αἴγυπτον κήρυκα, αἴτεε Ἄμασιν θυγατέρα· αἴτεε δὲ ἐκ [b] συμβουλίης ἀνδρὸς Αἰγυπτίου, ὃς μεμφόμενος Ἄμασιν, ἔπρηξε ταῦτα, ὅτι μιν ἐξ ἁπάντων τῶν ὑπ' Αἰγύπτῳ ἰητρῶν ἀποσπάσας ἀπὸ γυναικός τε καὶ τέκνων, ἔκδοτον ἐποίησε ἐς Πέρσας, ὅτε Κῦρος πέμψας παρὰ Ἄμασιν αἴτεε ἰητρὸν ὀφθαλμῶν, ὃς εἴη ἄριστος τῶν ὑπ' Αἰγύπτῳ. ταῦτα δὴ ἐπιμεμφόμενος ὁ Αἰγύπτιος, ὑπῆγε τῇ [c] συμβουλίῃ, κελεύων αἰτέειν τὸν Καμβύσεα Ἄμασιν θυγατέρα· ἵνα ἢ δοὺς ἀνιῷτο, ἢ μὴ δοὺς, Καμβύσῃ ἀπέχθοιτο. ὁ δὲ Ἄμασις τῇ δυνάμει τῶν Περσέων ἀχθόμενος καὶ ἀρρωδέων, οὐκ εἶχε οὔτε δοῦναι οὔτε ἀρνήσασθαι. [d] εὖ γὰρ ἠπίστατο, ὅτι οὐκ ὡς γυναῖκά μιν ἔμελλε Καμβύσης ἕξειν,

159

VARIAE LECTIONES.

a Ἄλλους τε τῶν *Arch. Vind.* *b* Iidem, *Ald.* βουλίης, vulgo βουλῆς; *Theo* Progymn. p. 56., ubi haec considerat, συμβουλῆς. *c* *Ald. Paris. A. B. Rem.*, συμβουλῇ bra *Stephb. M. Ask. V. Arch.* *d* Ἐπίστατο γὰρ *V. Arch.*, mox οὐκ *Ask. Arch.*, ceteri οὐχ cum *Ald.*; tum παλαιὴν *Pass.*

14. Ὑπῆγε τῇ συμβουλίῃ] Servo *Aldinum*, in cuius codice supra βουλίης, hinc calami errore natum testantur *Arch. V.* et *Theo*. Solet scriptor hanc in consiliis vocem frequentare. Loca notavit *Portus*. Συμβουλὴ sicubi conspiciatur, dubiae fidei est, uti VI, 109. et I, 157.; Alibi MSS. damnant mutantque, quemadmodum *Med. Pass. Ask.* VII, 15. VIII, 101. 102. Non nescio in *Platone*, *Xenophonte*, *Demosthene*, *Dinarcho* multisque aliis συμβουλὴν sese legentibus obferre, sed eos nunc moror nihil.

15. Ἵνα ἢ δοὺς ἀνιῷτο, ἢ μὴ δούς] Ista scribens et vicina, οὐκ εἶχε οὔτε δοῦναι οὔτε ἀρνήσασθαι memineras forsan *Euripidis* in Iphig. Aul. v. 56. Tyndarei sollicitudine distractum in diversa animum, quum tot nobilissimi filiam ambirent proci: Δοῦναί τε, μὴ δοῦναί τε, τῆς τύχης ὅπως Ἄψαιτ' ἄθραυστα: ista vulgatae vocis ἄριστα correctio, a nullis Codicibus, ut equidem arbitror, exspectanda, debetur ingenio *Ti. Hemsterhusii*, locum explanantis ad *Hesych.* in Ἄθραυστα. *Euripides* illic suum imitabatur *AEschylum* Suppl. v. 385. ἀμηχανῶ —— Δράσαι τε, μὴ δράσαι τε· καὶ τύχην ἐλεῖν. VALCKEN.

Causæ belli inter Cambysem et Amasin creditæ. Cassandane mater Cambysis.

ἔξειν, ἀλλ' ὡς παλλακήν. ταῦτα δὴ ἐκλογιζόμενος, ἐποίησε [a] τάδε. ἦν Ἀπρίεω τοῦ πρότερον βασιλέος θυγάτηρ κάρτα μεγάλη τε καὶ [b] εὐειδὴς μούνη τοῦ οἴκου λελειμμένη· οὔνομα δέ οἱ ἦν Νίτητις. ταύτην δὴ τὴν παῖδα ὁ Ἄμασις κοσμήσας [c] ἐσθῆτί τε καὶ χρυσῷ, ἀποπέμπει ἐς Πέρσας ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα. μετὰ δὲ χρόνου ὡς μιν ἠσπάζετο, 160 πατρόθεν οὐνομάζων, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ παῖς, „ [d] Ὦ βασιλεῦ, διαβεβλημένος ὑπὸ Ἀμάσιος οὐ „ μανθάνεις, ὃς ἐμὲ σοὶ κόσμῳ ἀσκήσας ἀπέπεμ„ ψε, ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα δίδους, ἐοῦσαν τῇ ἀ„ ληθείῃ Ἀπρίεω· τὸν ἐκεῖνος ἐόντα ἑωυτοῦ [e] δεσπό„ τεα, μετ' Αἰγυπτίων ἐπαναστὰς ἐφόνευσε." τοῦτο δὴ τὸ ἔπος καὶ αὕτη ἡ αἰτίη [f] ἐγγενομένη ἤγαγε Καμβύσεα τὸν Κύρου, μεγάλως θυμωθέντα, ἐπ' Αἰγυπτίους. ὥστε μέν νυν λέγουσι Πέρσαι. Αἰγύπτιοι δὲ [g] οἰκηϊεῦνται Καμβύσεα· φάμενοί μιν ἐκ ταύτης [h] δὴ τῆς Ἀπρίεω θυγατρὸς γενέσθαι· Κῦρον γὰρ εἶναι τὸν πέμψαντα παρὰ Ἄμασιν ἐπὶ τὴν θυγατέρα, ἀλλ' οὐ Καμβύσεα. λέγοντες δὲ ταῦτα, οὐκ ὀρθῶς λέγουσι. οὐ μὴν οὐδὲ λέληθε αὐτοὺς (εἰ γάρ τινες καὶ ἄλλοι, τὰ Περσέων νόμιμα [i] ὀρθῶς ἐπιστέαται καὶ Αἰγύπτιοι) ὅτι πρῶτα μὲν νόθον οὐ σφι νόμος ἐστὶ βασιλεῦσαι, γνησίου παρεόντος· [k] αὖτις δὲ, ὅτι Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρὸς ἦν παῖς Καμβύσης, ἀνδρὸς Ἀχαιμενίδεω, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Αἰγυπτίης. ἀλλὰ παρατέπουσι τὸν λόγον, προσποιεύμενοι τῇ Κύρου οἰκίῃ συγγενέες εἶναι. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε ἔχει. Λέγεται δὲ καὶ [l] ὅδε ὁ λόγος, ἐμοὶ μὲν οὐ πιθανός· ὡς τῶν Περσίδων γυναικῶν [m] ἐσελθοῦσά τις παρὰ τὰς Κύρου γυναῖκας, ὡς εἶδε τῇ Κασσανδάνῃ παρεστῶτα τέκνα εὐειδέα τε καὶ μεγάλα, πολλῷ ἐχρᾶτο τῷ ἐπαίνῳ, [n] ὑπερθωυμάζουσα. ἡ δὲ Κασσανδάνη, ἐοῦσα τοῦ Κύρου „ γυνὴ, εἶπε [o] τάδε· Τοιῶνδε μέντοι ἐμὲ παίδων μη„ τέρα ἐοῦσαν Κῦρος οὐ τιμῇ ἴσον· τὸν δ' ἀπ' Αἰ„ γύπτου ἐπίλητον οὐ τιμῇ τίθεται." τὴν μὲν ἀ- 55 χθομένην τῇ [p] Νιτήτι εἰπεῖν ταῦτα. τῶν δέ οἱ παίδων τὸν πρεσβύτερον εἰπεῖν Καμβύσεα, [q] „ Ταγάς τοι, „ ὦ μῆτερ, ἐπεὰν ἐγὼ γένωμαι ἀνὴρ, Αἰγύπτου τὰ „ μὲν

habiturum illam uxoris loco, sed pellicis. Hæc reputans, ita sibi faciendum statuit. Erat Apriæ superioris regis filia, nomine Nitetis, unica domus relicta, grandis admodum atque speciosa. Hanc puellam Amasis, vestitu pariter et auro exornatam, pro sua filia in Persas dimittit. Quam quum post aliquantum tempus Cambyses salutassset illam Amasis appellans, ipsa ad eum, Rem, inquit, rex, ignoras, ab Amasi elusus, qui me ornatu comptam tibi transmisit, tradens pro sua filia, quum revera sim Apriæ filia, quem ille dominum suum cum AEgyptiis rebellans interemit. Hic sermo et haec causa exorta Cambysem Cyri filium vehementer indignatum impulit adversus AEgyptum. Atque ita quidem memorant Persæ. AEgyptii autem Cambysem suum vendicant asseverantes, ex hac Apriæ filia illum esse genitum: Cyrum enim fuisse, qui ad Amasin miserit super filia, non Cambysem. Quod quum dicunt, non recte dicunt. Equidem eos hoc non latet (nam siqui alii, profecto et AEgyptii recte norunt mores Persarum), apud eos primo vetari lege spurium regnare, si adsit legitimus. Præterea Cassandanes filius erat Cambyses, Pharnaspe viro Achæmenida genitæ, non mulieris AEgyptiæ. Sed AEgyptii historiam invertunt, fingentes sibi cum Cyri familia intercedere cognationem. Et hæc quidem ita habent. Ceterum ille etiam sermo iactatur, mihi quidem non probabilis; mulierem quandam Persidem ad uxores Cyri introgressam, quum liberos Cassandanæ assistentes forma ac statura egregia conspicaretur, supra modum admirabundam magnis tulisse illam laudibus: eique Cassandanen Cyri uxorem ita dixisse; Me, quae talium filiorum sum mater, Cyrus contemptui habet, illam vero ex AEgypto adquisitam æstimat. At illam infensam Niteti ista dixisse, et maiore natu filium Cambysen ei subiecisse, Ego vero, mater, quum in virilem ætatem adolevero, summa AEgypti red-

[a] *M. Pasf. Ask. Arcb. V.*, ταῦτα *Aldus* &c. [b] Adtigit Glosf. *Sangermanenſis* hinc et ex Musa I. [c] *M. Pasf. Ask. Arcb. V.*, alii ἐσθῆτι καὶ tantum. [d] Citat G. *Corinthus.* [e] Δεσπότην *Arcb.* sine ratione [f] *Ask. Arcb. Paris. A. B.*, γενομένη *V.*, ἐγγιν. *M. Pasf. Ald.* [g] *Arcb.* optime; ἰκειοῦνται *Ask.*, ἰκειεῦνται *Ald. M. Pasf.* [h] Defit *Vind.* inox καὶ γὰρ Κῦρον *Arcb.* [i] Deest *Pasf. Ask.* [k] Αὖτις *Arcb.*, alii αὖθις, bene *Arcb.* et Ἰωνικῶς· tum Κασσανδάνης *M. Ask. Pasf. Arcb. V.* semper, Κασανδάνης *Ald.* cum vulgo. [l] *Arcb. Vind.* Fragm. *Paris.*, ὅδε λόγος *Paris. B.*, alii ὧδε. Recurre ad I, 52. [m] *Ald. Rem. V. Arcb, Paris. A. B.*, εἰσελθ. *Med. Pasf. Ask.* contra morem. [n] Ἀποθωῦμ. *Arcb.* [o] Τοιαῦτα *Arcb.*, τοιάδε *Vind.* [p] Νικήτι *Arcb.* et statim τὸν πρεσβύτατον cum *Valla* et *Vind.* non absurde. [q] *Med. Pasf. Ask.* Fragm. *Paris.*, alii, uti *Ald.*, ταγὰρ, ὦ μ.

22. Μεγάλη τε καὶ εὐειδής] Glosfator S. Germani Εὐειδὴς· οὕτως φασὶν ἀδόκιμον εἶναι τὸ ὄνομα· ἀλλ' ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἀπομνημονευμάτων Γ. (p. 783. E.) Ἡρόδοτος Α. δὶς καὶ τρὶς, καὶ ἀπειράκις οἱ Κωμικοί. Qui inprobant, litem de differente usu τοῦ καλοῦ, εὐμόρφου et εὐειδοῦς in *Ammonio* et *Thoma M.* spectarunt. Τέκνα εὐειδέα τε καὶ μεγάλα habet C. 3. Ego vero speciosam Niteti formam non nego, miror tamen. Erat unica Apriae filia, quem ante hos XLIV. annos Amasis exstinxerat, fato functus, sicuti C. 10. perscribitur, in auspiciis huius Persicae expeditionis. Consequens est, ut plures annis XL, quum in Cambysis amplexus veniret, numerarit.

28. Διαβεβλημένος ὑ. Ἀ. οὐ μανθάνεις] *Ab Amasi deceptus esse nescis*, pro *te deceptum*. Quam L. I, c. 5. recte converterat *Valla*, hic formam loquendi minus apte interpretabatur, Poëtis etiam Latinis notam, quorum ubi loca collegit *Io. Davies.* ad *Ciceron.* Tusc. IV, c. 15. rectius omisisset ad mentem *Bentleii*. Optimi quique veterum, Tragici praesertim, amant verbis γνωριστικοῖς in istum sensum rectos adiungere casus participiorum. Pro οὐ μανθάνεις hic quoque scribi potuerat οὐ γινώσκεις vel οὐκ αἰσθάνῃ. De multis ista quadrant Herodoteis: *Sopb.* Antig. v. 538. οὐδ' ἐμάνθανον πρέσφω δύ' ὄντα. Ai. v. 818. Ἔγνωκα μὲν δὴ φωτὸς ἠπατημένη, &c. *Pausan.* II, p. 157. ὡς ἔγνωσαν ἀπατώμενοι. VII, p. 557. ἐπεὶ ἀπατώμενοι συνῆκαν. *Eurip.* Med. v. 26. ἐπεὶ πρὸς ἀνδρὸς ἔσθετ' ἠδικημένη. *Xenophon* Ἐ. VII, p. 359, 41. οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατώμενοι. *Thucyd.* II, c. 51. ὁπότε τις αἴσθοιτο κάμνων· vertit *Lucretius* VI, 1229. *ubi se quisque videbat Implicitum morbo.* Graecismus fuisset: *ubi quis sentiebat morbo implicitus: Sensit medios delapsus in hostes*, Virgilius. VALCKEN.

35. Οἰκηϊεῦνται Καμβύσεα] *Dinon* in Persicis, et *Lynceas Naucratites* in AEgyptiacis τὴν Νειτῆτιν Κύρῳ πεμφθῆναί φασιν ὑπὸ Ἀμάσιδος, ἐξ ἧς γεννηθῆναι τὸν Καμβύσεα· ap. *Athen.* XIII. p. 560. F. ubi quae narrata fuerant e *Cteſia*, de Neitetide, ad Cambysen missa, pleraque concinunt Herodoteis. In Νειτῆτις, Νίτωκρις, aliisque nominibus AEgyptiacum latere *Minervae* Νεῖτ vel Νηῖθ, vidit *Iablonskius*, monuitque plus semel. VALCKEN.

35. Αἰγύπτιοι δὲ οἰκηϊεῦνται Καμβύσεα] *Herodoti* haec manus. Vide I, 4. 94. AEgyptiorum de Cambysis matre Niteti opinionem, sicuti *Athenaeus* ostendit XIII, I. p. 560., *Dino* in *Persicis* et *Lynceas* Naucratites *AEgyptiacorum* L. III. amplexi fuerunt, quos *Polyaenus* Strateg. VIII, 29. sequitur. *Nostri* disputatio an valida sit, nunc quaerere omitto: adprobavit suo eam calculo *Cteſias*.

58. Αἰγύπτου τὰ μὲν ἄνω &c.] Non dissimiles minae,

reddam ima, et ima ſumma: eaque dixiſſe ipsum circiter decem natum annos, adhuc rantibus mulieribus. Et quum in virilem adolevisſet ætatem, et regnum obtinuiſſet, huius rei memorem, AEgypto bellum intu-
4 liſſe. Accesſit huc et aliud quiddam ad hanc ſumendam expeditionem. Erat quidam auxiliariorum Amaſis, nomine Phanes, ge-
65 nere Halicarnaſſenſis, vir conſilio præſtans, et in re bellica ſtrenuus. Hic Phanes nescio quid Amaſi ſuccenſens, navigio profugit ex AEgypto, volens in colloquium venire Cambyſis. Eum Amaſis, quod inter auxiliares non parvi momenti eſſet, quodque de re-
70 bus AEgypti nihil non compertiſſimum haberet, inſequi ſtatuit, adhibita diligentia aſſequendi. Itaque ad hominem inſequendum mittit cum triremi eunuchorum fidiſſimum, qui Phanem aſsequutus in Lycia cepit, ſed ne ſic quidem reduxit in AEgyptum; astu enim illum circumvenit Phanes. Nam postquam inebriaverat cuſtodes, abiit in Perſas, Cambyſemque molientem adverſus AEgyptum expeditionem, et quo pacto carentia aquis loca transmitteret ambigentem, adiit;
80 eique cum alias Amaſis res expoſuit, tum vero quæ ad transmittendum pertinebant, ſuadens, ad regem Arabum mitteret ora-
5 tum, ut ſibi tutum præberet transitum. Hac enim duntaxat patet ingreſſus in AEgyptum. Nam a Phœnice usque ad fines Cadytis urbis, *regio* Syrorum, qui Palæſtini vocantur: ab urbe Cadyti, non multo minore,

„ μὲν ἄνω, κάτω θήσω· τὰ δὲ κάτω, ἄνω." ταῦ-
60 τα εἰπεῖν αὐτὸν ἔτεα ὡς δέκα κου γεγονότα, καὶ τὰς γυναῖκας ἐν θυμάτι γενέσθαι· τὸν δὲ, διαμνημονεύοντα, οὕτω δὴ, ἐπεί τε ἀνδρώθη, καὶ ἔσχε τὴν βασιληίην, ποιήσασθαι τὴν ἐπ' Αἴγυπτον [a] στρατηίην. Συνήνεικε δὲ καὶ ἄλλο τι τοιόνδε πρῆγμα γενέσθαι ἐς
65 τὴν [b] ἐπιστράτευσιν ταύτην. ἦν τῶν [c] ἐπικούρων τῶν Ἀμάσιος ἀνὴρ γένος μὲν [d] Ἁλικαρνησσεὺς, οὔνομα δὲ οἱ Φάνης, καὶ γνώμην ἱκανὸς, καὶ τὰ [e] πολέμια ἄλκιμος. οὗτος ὁ Φάνης μεμφόμενός κού τι [f] Ἄμασι, ἐκδιδρήσκει πλοίῳ ἐξ Αἰγύπτου, βουλόμενος Καμβύσῃ ἐλ-
70 θεῖν ἐς λόγους. [g] οἷα δὲ ἐόντα αὐτὸν ἐν τοῖσι ἐπικούροισι λόγου οὐ σμικροῦ, ἐπιστάμενόν τε τὰ περὶ Αἴγυπτον ἀτρεκέστατα, μεταδιώκει ὁ Ἄμασις, σπουδὴν 161
ποιεύμενος [h] ἑλεῖν· μεταδιώκει δὲ, τῶν εὑρέχων τὸν πιστότατον ἀποστείλας [i] τριήρεϊ κατ' αὐτὸν, ὃς αἱρέει
75 μιν ἐν Λυκίῃ, ἑλὼν δὲ, οὐκ ἀπήγαγε ἐς Αἴγυπτον· σοφίη γάρ μιν περιῆλθε ὁ Φάνης. [k] καταμεθύσας γὰρ τοὺς φυλάκους, ἀπαλλάσσετο ἐς Πέρσας. ὡρμημένῳ δὲ Καμβύσῃ στρατεύεσθαι ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἀπορέοντι τὴν ἔλασιν ὅκως τὴν ἄνυδρον διεκπερᾷ, ἐπελ-
80 θὼν φράζει [l] μὲν καὶ τἆλλα τὰ Ἀμάσιος πρήγματα· ἐξηγέετο δὲ καὶ τὴν ἔλασιν, ὧδε παραινέων· πέμψαντα παρὰ τὸν Ἀραβίων βασιλέα δέεσθαι, τὴν διέξοδόν οἱ ἀσφαλέα παρασχεῖν. Μούνη δὲ ταύτῃ εἰσὶ φανεραὶ ἐσβολαὶ ἐς Αἴγυπτον. ἀπὸ γὰρ Φοινίκης μέ-
85 χρι ὑρέων τῶν Καδύτιος πόλιος, ἥ ἐστι [m] Σύρων τῶν Παλαιστίνων καλεομένων· ἀπὸ δὲ Καδύτιος, ἐούσης πόλιος,

a Vind. praeclare; στρατείην *Paris.* Fragm., vulgo στρατιήν. *b M. Arch. V. Ask. Paſ.* ora *Steph.* Gloſſae *Sangerman.*, στράτευσιν. *Ald.* *c* ἐπικούρων τῶν Ἀμάσιος *Arch. V.*, ceteri τῶν negligunt. *d* Ἁλικαρνησσεὺς iidem; tum οἱ ἦν Φάν. haud male. *e Arch. Vind. Rem. Ald.*, πολεμικὰ *Med. Ask. Paſ.* ſine cauſſa. *f* Ἄμασιν διαδιδρήσκει *Arch.* *g* Ὁ δὲ *V. Arch.*, tum οὐ σμικροῦ *Vind.* ex Ionum more; μικροῦ vulgo. *h* Ἑλθεῖν *Arch.* *i* Τριήρει *Ald. Paris. A. B. Vind. Rem.*, τριήρεϊ ἐς ταυτὸν *Arch.*, τριήρη *M. Paſ. Ask.* *k* Θύσας *Arch. Valla.* *l* Μὲν *Vind. Arch.* *m M. Ask. Paſ.* et mox denuo, Συριων utrobique alii plerique cum *Aldo*, tum Καυδύτιος bis *Arch.*

nae, neque fugit *Berglerum*, Carthaginienſium, alio tamen gestu declaratae, in *Plutarchi* Timol. p. 240. E. Cambyſis dictum, et haud paullo ſignificantius, convenit Platonico in Phaedon. p. 90. C. ἀλλὰ πάντα τὰ ὄντα ἀτεχνῶς, ὥσπερ ἐν Εὐρίπῳ, ΑΝΩ καὶ ΚΑΤΩ στρέφεται· et *Demoſthen.* adv. Ariſtogit. I. p. 492. ὅταν τὸ δίκαιον — ἡττᾶται τοῦ φθόνου, τότε ΑΝΩ καὶ ΚΑΤΩ πάντα χρὴ νομίζειν ἐσταφθαι. Rurſus περὶ στεφ. p. 156. Τῶν μὲν οὖν λόγων, οὓς οὗτος ΑΝΩ καὶ ΚΑΤΩ διακυκῶν ἔλεγε. Quo ille de genere ſaepe plura, atque eius exemplo *Dio* uterque, *Ariſtides*, *Libanius* &c. Neque id mirum, populare enim. Mox τὴν ἐπ' Αἴγυπτον στρατηίην repoſui, ut I, 206.

63. Τὴν ἐπ' Αἴγυπτον στρατιήν] Apud *Athen.* XIII. p. 560. F. tradidiſſe dicuntur *Dinon*, et *Lynceas*, Καμβύσην ἐκδικοῦντα τῇ μητρὶ, [τὴν] ἐπ' Αἴγυπτον ποιήσασθαι στρατείαν. Suum hic atque alibi recuperabit *Herodot.* στρατηίην cui *exercitus* dicitur στρατιὴ, *expeditionem ſuſcipere*, στρατηίην ποιέεσθαι, III, c. 39. V, c. 77. Vt *Herodotus*, στρατείαν et στρατιὰν tanquam diverſa ſemper distinxerunt *Thucydides*, *Xenophon*, ceterique ſcriptores antiqui. In his itaque corrigendis ſequerer iudicium *H. Stephani*, *Sylburgii*, *Hemſterhuſii*, *Taylori*, *Marklandi*, *Rubnkenii*. VALCKEN.

67. Καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος] Poſſunt τὰ πολεμικὰ apud alios valere, ſaepe citra ius inculcata. *Herodotus* non admittet, niſi vi coactus, qui οὐδαμῶν ἧσσαν τὰ πολέμια ἀμείνους V, 78. et τὰ δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος eodem libro C. III., ſive, uti ibi ſcriptus codex, τὰ πολεμήϊα· tum ἄριστοι τὰ πολέμια VII, 9, 3., ἀγαθοὶ τὰ πολέμια VII, 238., πρῶτοι τὰ πολέμια IX, 57. ſed manum conprimo. Confer ad *Diodor.* I, 54. et *Abreſchii* Dilucid. Thucyd. p. 196.

74. Ἀποστείλας τριήρεϊ] Bene *Arch.*; Τριήρη *Med.* et aliorum turbat orationem, et Scriptoris morem, quo VI, 39. ἐπὶ Χερσονήσου ἀποστέλλουσι τριήρεϊ οἱ Πεισιστρατίδαι· et V, 85. μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσαλῆναι τριήρεϊ μιῇ· tum III, 44. ἀπέπεμπε τεσσεράκοντα τριήρεσι· accedat, quod *Reiskius*, V. Cl., admovit, στείλας πλοίῳ ἐς Κέρκυραν III, 52. ex *Med.* in πλοῖον converſum.

76. Καταμεθύσας γὰρ τοὺς φυλάκους] *Mactatis cuſtodibus* Laurentius ex Cod. ſui θύσας, conſentiente *Arch.* Non arbitror ex vero. Commodius multo est vulgatum. Quod de Cambyſe ſequitur καὶ ἀπορέοντι τὴν ἔλασιν, exercuit doctiſſimum virum *Miſcell. Lipſ.* Vol. VIII. p. 87., exercuit alios. Deſit κατὰ, quod orationem fulcire, etſi tacitum, debet, ut ſaepe numero. Simile in *Vindob.* II, 121, 3.

85. Ἥ ἐστι Σύρων τῶν Παλαιστινῶν] Principem harum vocum *Iac. Perizonius* Orig. AEgypt. C. 23. p. 475. nullo iure ſuſtulit. Pingi debet aut ἡ ἐστὶ, ſublato tono, aut γῆ ἐστι, quae *Iac. Gronovii* plauſibilis divinatio. In Phoenice Sidon et Tyrus fere ultimae erant II, 44. et C. 116. Phoenicen excipiebat Syria Palaestina, iuxta mediterranei maris litus ad AEgyptum usque protenſa. Τῆς Συρίης τοῦτο τὸ χωρίον καὶ τὸ μέχρι Αἰγύπτου πᾶν, Παλαιστίνη καλέεται ſcribit VII, 89. Paria his, ἀπὸ τῆς Φοινίκης, *a Phoenice porrigitur propter hoc mare illud litus* παρά τε Συρίην τὴν Παλαιστίνην, καὶ Αἴγυπτον, ἐς τὴν τελευτᾷ IV, 39. Sic de tractu regionis maritimo generatim: hic explanatur, quorum ditionis ſit, diſtinctius. A Phoenice ad fines urbis Cadytis, male *μέχρι οὔρων ad montes* vertunt, quod *H. Stephan.* et *Gronovius* pulcre viderunt, Palaeſtinorum cenſebatur: hinc emporia ad mare, nam ἐπὶ iuſtum est, lenyſum usque regis Arabis, τοῦ Ἀραβίου recte *Arch.* et *Vind.*, inde vero ad Serbonidem lacum omnia iterum Syrorum Palaeſtinorum. Haec, puto, aperta et vera ſunt. Conſequens videtur, ut *Cadytis* et Hieroſolyma longe discrepent. Illa erat regionis maritimae ac Philiſtaeae, haec a mari remotior, et mediterraneis montibus inpoſita, Iudaeae. Et quis Hieroſolyma Κάδυτιν adpellavit? *Sanctam* aiunt קדושה ſive קדישה fuiſſe nuncupatam viri eruditiſſimi, a quorum ego opinione olim non abhorrui, inde et קדותא Κάδυτιν, formatam. Fac vero, Iudaeos *Sanctam* religionis ſuae metropolin habuiſſe et vocaſſe, ut ſane dixerunt, etiamne Philiſtaei et vicinorum alii, gentis Iudaicae oſores maximi? Qua porro dialecto קדותא *Caduta*, cum קדש apud omnes ſibilantem litteram ſervet conſtanter? Inpulit

Typho ubi obtutus. Cambyſis pactum cum rege Arabum.

λιος, ὡς ἐμοὶ δοκέει, Σαρδίων ὑ πολλῷ ἐλάσσονος. ἀπὸ ταύτης τὰ ἐμπόρια τα[a] ἐπὶ θαλάσσης μέχρι Ἰηνύσου πόλιός ἐστι τῆ Ἀραβίη· ἀπὸ δὲ [b] Ἰηνύσου, αὖτις Σύρων μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν [c] δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν. ἀπὸ δὲ Σερβωνίδος λίμνης, ἐν τῆ [d] δὴ λόγος τὸν Τυφῶ κεκρύφθαι, ἀπὸ ταύτης [e] δὴ Αἴγυπτος· τὸ δὴ μεταξὺ [f] Ἰηνύσου πόλιος, καὶ Κασίου τε ὄρεος καὶ τῆς Σερβωνίδος λίμνης, ἐὸν τοῦτο οὐκ ὀλίγον χωρίον· ἀλλ' ὅσον τε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδὸν, ἄυδρόν ἐστι δεινῶς. Τὸ δὲ [g] ὀλίγοι τῶν ἐς Αἴγυπτον ναυτιλλομένων συνεάκασι, τοῦτο ἔρχομαι Φράσων. ἐς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάσης, καὶ πρὸς, [h] ἐκ Φοινίκης, κέραμος ἐσάγεται πλήρης οἴνου [i] δὶς τοῦ ἔτεος ἑκάστου· καὶ ἓν κεράμιον οἰνηρὸν ἀριθμῷ· [k] κείμενον οὐκ ἔστι, ὡς λόγῳ εἰπεῖν, [l] ἰδέσθαι. κῶς δῆτα, εἴποι τις ἄν, ταῦτα [m] ἀναισιμοῦται; ἐγὼ καὶ τοῦτο Φράσω· δεῖ τὸν μὲν δήμαρχον ἕκαστον [n] ἐκ τῆς ἑωυτοῦ πόλιος συλλέξαντα πάντα τὸν κέραμον, ἄγειν ἐς Μέμφιν· τοὺς δὲ ἐκ Μέμφιος ἐς ταῦτα δὴ τὰ ἄυδρα τῆς Συρίης κομίζειν, πλήσαντας ὕδατος. Οὕτω ὁ ἐπιφοιτέων κέραμος, καὶ ἐξαιρεόμενος ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ [o] τὸν παλαιὸν κομίζεται ἐς Συρίην. Οὕτω μέν νυν Πέρσαι εἰσὶ οἱ τὴν ἐσβολὴν ταύτην παρασκευάσαντες [p] ἐπ' Αἴγυπτον, κατὰ δὴ τὰ εἰρημένα [q] σάξαντες ὕδατι, ἐπεί τε τάχιστα παρέλαβον Αἴγυπτον· τότε δὲ οὐκ ἐόντος [r] κω ὕδατος ἑτοίμου, Καμβύσης πυθόμενος τοῦ [s] Ἁλικαρνησσῆος ξείνου, πέμψας παρὰ τὸν [t] Ἀράβιον ἀγγέλους, καὶ δεηθεὶς τῆς ἀσφαλείης ἔτυχε; πίστις δέ τε καὶ δεξάμενος παρ' αὐτοῦ. Σέβονται δὲ Ἀραβίοι πίστις ἀνθρώπων ὅμοια [u] τοῖσι μάλιστα. ποιεῦνται δὲ αὐτὰς τρόπῳ τοιῷδε· τῶν βουλομένων τὰ πιστὰ ποιέεσθαι, ἄλλος ἀνὴρ ἀμφοτέρων αὐτῶν ὁ μέσῳ ἑστεὼς, λίθῳ ὀξέϊ τὸ [x] ἔσω τῶν χειρῶν παρὰ τοὺς δακτύλους τοὺς μεγάλους ἐπιτάμνει τῶν ποιευμένων τοὺς πίστις· καὶ ἔπειτα λαβὼν ἐκ τοῦ ἱματίου ἑκατέρου [y]

nore, ut mea fert opinio, quam Sardes, ab hac, inquam, emporia ad mare usque ad urbem Ienysum Arabicæ ditionis sunt. Ab urbe Ienyso rursus Syriacæ, usque ad paludem Serbonidem iuxta quam Casius mons pertinet ad mare. A Serbonide palude, in qua Typho fertur occultatus, ab illa plane AEgyptus est. Hoc tamen intercapedinis, quod est inter urbem Ienysum et montem Casium et paludem Serbonidem, non exiguus tractus est, sed itineris instar trium dierum, vehementer aridus. Verum quod pauci eorum qui in AEgyptum navigant, notum habent, hoc dicere institui. Ex omni Græcia, et præterea ex Phœnice, portatur in AEgyptum bis quotannis testa vini plena: et tamen ibi ne unum quidem numero, ut sic dicam, dolium vinarium aspici iacens potest. Vbinam ergo, dicat aliquis, hæc vasa consumuntur? hoc quoque ego depromam. Præfectus populi necesse habet ex sua quisque urbe colligere vasa testacea omnia, quæ Memphin portentur: eadem incolæ Memphis aquæ referta portare in hæc arida Syriæ loca. Ita testa adveniens et exempta in AEgypto, ad veterem in Syriam portatur. Atque hoc modo Persæ fuerunt, qui transitum hunc in AEgyptum apparaverunt, secundum ea, quae narrata sunt, aquam stipantes, simulatque AEgypto potiti sunt. Sed tunc, quum alicubi parata aqua non esset, Cambyses, audito hospitis Halicarnassensis consilio, missis ad regem Arabum nunciis, tutum iter precatus, obtinuit, data acceptaque ab eo fide. Servant autem fidem Arabes inter homines ut qui maxime, quam hunc in modum paciscuntur: quoties fœdus inire volunt, alius vir medius inter utrosque stans, acuto lapide secat volam iuxta maiores digitos eorum, qui fœdus ineunt. Deinde sumpto flocco ex utrius-

a *Ald. Arcb. Paris. A. Rem.*, ἀπὸ ora *Steph. V. M. Pasſ.*, ſed ἐμπόρια non habet *Arcb.*, qui et Ἰηνύσου cum *Valla.* praeterea τοῦ Ἀραβίου cum *Vind.* bellè: τῆς Ἀρ. vulgo. *b* Ἰηνύσου πόλιος Συρίων *Vind.*, in *Arcb.* Ἰηνύσου πόλιος Συρίων, ſine αὖτις, perperam. *c* Δὲ *Vind.*, et ἐπὶ θάλασσαν *Arcb.* *d* Omittit *V. Arcb.* *e* *M. Pasſ. Arcb.*, ἤδη *Ald. V. Arcb. Paris. A. B.* *f* Ἰκνύσου *Arcb. V. Valla: Steph. Byz.* Ἰυσσὸς hoc ex loco. Mox Σερβωνίτιδος *Vind.* Spectavit haec *Plinius* H. Nat. v, 13. *g* Ὀλίγον *Arcb.*, et ſtatim ἐνενοήκασι *Vind.*, tum φρέσσων *Pasſ.* *h* *M. Ask. Pasſ.* ora *Steph.*: in *Arcb. Vind.* νῦν καὶ πρὸς ἐκ Φοινίκης, vulgo ἐκ Φοινίκων. *i* Δι' ἔτεος *Arcb.* *k* Κενὸν *Arcb. Vind. Valla*, οἰνηρὸν κεράμιον citat hinc *Pollux* VII, 161. et *Gloſſ. Sangerm.* *l* *Ald. M. Ask. Pasſ.*, ἐδέσθαι *Arcb.*, ἰδέσθαι ceteri. *m* *M. Pasſ. Ask.*, ἀναισιμοῦνται nec male *Ald.* et alii. Mox τῶν μὲν δημάρχων ἕκ. eleganter *Reiskius.* *n* Sic *Pasſ. Arcb. V. Ask.*, vulgo συλλ. ἐκ τ. ἑωϋτοῦ παλ. *o* *M. Arcb. Pasſ. Ask. V.*, τῶν παλαιῶν vulgo. *p* *M. Ask. Pasſ.*, in aliis ἐς Αἰγ. *q* Σάξαντες *Arcb.*, tum ἐπὶ τὸ χασὰ reliqui ἕλξαντες. *r* *Arcb. Pasſ. Ask. V.* ora *Steph. Rem.*, alii cum *M.* κου. *s* Ἁλικαρνασσῆος *Arcb.*, Ἁλικαρνησσέος *Ask. Pasſ.*, alii cum vulgo Ἁλικαρνασσ. Maluit πειθόμενος τοῦ Cl. *Abrescb.* *t* Ἀράβιον βασιλέα *Arcb. Vind.* *u* Τίσι *Arcb.* *x* *Pasſ. Arcb. Vind.*, vulgo εἴσω. *y* Ἑκάστου κροκίδα *Arcb. V.*, ἑκατέρου κροκύδα *Rem. M. Pasſ. Ask.* ora *Steph. Pollux* VII, 63., alii κροκύδ.

ea res V. Cl. *Thom. Hyde*, ut Κάδυσιν ſuperiore libro atque hic Καδύσιος corrigeret ad *Itiner. Mundi Abr. Peritzol* p. 19., callide quidem, ſed contra tabulas. Atque haec de *Cadytis* ſitu paucis: qua in disputatione ex parte quadam conſortes *Perizonium*, *Relandum* et doctum iuvenem, dignum, ſi fata ſivisſent, vita prolixiore, *Iſac. Touſſaint* Diſſert., ante hos XXII. annos Franequerae ſcripta, *de Cadyti Herodotea*, habui. Anceps nunc et difficilis reſtat ex urbibus electio eius tractus, quibus *Scaligeri* et *Perizonii*, quippe in Arabiae mediterranea atque a mari rectratior, *Cades Barnea* inſeri non potest. *Gaza* Diſſertationis *Touſſaint*, foret opportuna, modo nomen congrueret. *H. Relandi* Philiſtaeorum *Gath*. unde Κάδητις et Κάδυτις naſci potuerit, non inprudenter huc advocata fuit. Mihi, quod in vetere formula, N. L. In *Ienyſo* nihil quoque habeo conſtitutum, niſi ex trium dierum eam inter et Caſium montem intervallo videri prope Rhaphiam fuiſſe. De Serbonide palude et Typhone demerſo in eam *Apollon. Rbod.* II, 1215. cum Criticis veteribus.

10. Σάξαντες ὕδατι] Divinus hic *Arcb.* liber est. Ἕλξαντες ὕδατι quis intelligit? nec melius erit ἐλπίσαντες ὕδατι, quod *Pauvii* extudit ingenium; namque κατὰ δὴ τὰ εἰρημένα, *ſecundum ea, quae dicta ſunt*, ſpem istam, ut ne de Codd. dicam, excludunt. Vaſa innuuntur vinaria, quae aqua ſtipabantur, ut ſitientibus potum in Arabiae illis arenis praeberent: hoc σάξαντες ὕδατι, ſive, ut proxime, πλήσαντες ὕδατος. Cl. *Reiskius*, cui idem in opinionem incidit, ut verbo liquidis in rebus uſus adpareret, ex *Clementis Alex.* Paedag. II. p. 219. ἀποσσαγμένους τρόφαις, et *Athen.* VII. p. 322. τυρῷ τε σάξας· tum *Polybii* Excerpt. p. 1489. σάττουσιν εἰς ἄγγεια adpoſuit, neque oblitus, prorſus opportunum, ἀγγηΐων ὕδατι σεσαγμένον *Luciani* Deae Syr. C. 48. Adcedit *Cercidae* verſus in *Stobaei* Serm. IV. p. 54. ἀνέρες, ὧν τὸ κέαρ Παλῷ σέσαχται καὶ δυσεκπίπτῳ τρυγί. *Quibus omne luto*, ſeu *vino*, uti opinor, *Cor ſordet atque faece non purgabili* ex verſione ſummi *Grotii*. Nam αἵματί τε καὶ σαρξὶν διασάττειν *Galeni* Protrept. p. 5. praetereo. Neque enim in dubio res manet. Latina in fraudem alios ne induere pergant, correctione gaudebunt.

22. Κροκύδα] Corrigenti docto viro κροκίδα ſavent *Arcb.* et *Vindob.*, non certior uſus. Κροκὸς est in *Polluce*, quin ipsa haec Herodotea ex *Falkenburgii* Codice. Κροκίδας reliquiſse *Heſychium* vocum ſeries monſtrat. Κροκυδίζειν in floccis legendis poſuit *Aretaeus*: ha-

triusque veſtimento, inungit eo ſanguine ſeptem lapides in medio poſitos, inter inungendum invocans Bacchum et Vraniam. Hoc per istum acto, is qui facit fœdus, amicis vadatur hospitem aut etiam civem, ſi cum cive res agitur. Amici vero et ipsi fidem colere iustum cenſent. Bacchum unum Deum, et Vraniam esſe arbitrantur. Et capillorum tonſuram tonderi dicunt, quemadmodum Bacchum ipsum tonſum fuisſe: tondentur autem in rotundum tempora ſubradentes. Appellant vero Bacchum quidem 9 Vrotal, Vraniam Alilat. Igitur postquam fœdus cum nunciis a Cambyſe misſis iniit Arabs, talem rem commentus est: Camelos omnes posteaquam utribus camelinis aqua completis oneravit, egitque ad loca humore carentia, ibi Cambyſis exercitum opperiebatur. Et iis quæ narrantur, hoc quod dixi, propius fidem est; tamen id quoque, quod minus credibile est, quandoquidem refertur, commemorare debeo. Est magnum in Arabia flumen nomine Corys, exiens in mare quod dicitur Rubrum: ab hoc flumine fertur Arabum rex canalem ex bovinis aliisque crudis coriis conſutum, tanta longitudine produxisſe, ut ad loca arida per illum aquam produceret: inque ipso arido ſolo ingentes cisternas fodisſe, quibus recepta aqua ſervaretur: et quum ſit a flumine ad hanc aridam duodecim dierum via, per tres canales in tres regiones aquam ducere. Ceterum apud Nili ostium, quod dicitur Peluſium,

τέρυ κροκύδα, ἀλείφει τῷ αἵματι ὁ μέσῳ κειμένους λίθους ἑπτά· τοῦτο δὲ ποιέων, ἐπικαλέει τόν τε Διόνυσον καὶ τὴν Οὐρανίην. [a] ἐπιτελέσαντος δὲ τούτου ταῦτα, ὁ τὰς πίστις ποιησάμενος τοῖσι φίλοισι παρεγγυᾷ τὸν ξεῖνον, ἢ καὶ τὸν ἀστόν, ἢν [b] πρὸς αὐτὸν ποιέηται. οἱ δὲ φίλοι, καὶ αὐτοὶ τὰς πίστις δικαιεῦσι σέβεσθαι. Διόνυσον δὲ θεὸν μοῦνον καὶ τὴν Οὐρανίην [c] ἡγεῦνται εἶναι· καὶ τῶν τριχῶν τὴν κυρτὴν κείρεσθαί φασι, κατάπερ αὐτὸν τὸν Διόνυσον κεκάρθαι· κείρονται δὲ [d] περιτρόχαλα, περιξυρεῦντες τοὺς κροτάφους. ὀνομάζουσι δὲ τὸν μὲν Διόνυσον, [e] Οὐροτάλ· τὴν δὲ Οὐρανίην, Ἀλιλάτ. Ἐπεὶ ὦν τὴν πίστιν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι παρὰ Καμβύσεω ἀπιγμένοισι ἐποιήσατο ὁ Ἀράβιος, ἐμηχανᾶτο τοιάδε· ἀσκοὺς καμήλων πλήσας ὕδατος, [f] ἐπέσαξε ἐπὶ τὰς ζωὰς τῶν καμήλων πάσας· τοῦτο δὲ ποιήσας, ἤλασε ἐς τὴν ἄνυδρον, καὶ ὑπέμενε ἐνθαῦτα τὸν Καμβύσεω στρατόν. ἔστι μὲν ὁ πιθανώτερος τῶν λόγων εἰρημένος· δεῖ δὲ καὶ τὸν ἧσσον πιθανὸν, ἐπεί γε δὴ λέγεται, ῥηθῆναι. ποταμός ἐστι μέγας ἐν τῇ Ἀραβίῃ, τῷ οὔνομα Κόρυς· ἐκδιδοῖ δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην θάλασσαν· ἀπὸ τούτου δὴ ὦν τοῦ ποταμοῦ λέγεται τὸν βασιλέα τῶν Ἀραβίων, [g] ῥαψάμενον τῶν ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων ὀχετὸν μήκεα ἐπικρεύμενον ἐς τὴν ἄνυδρον, ἀγαγεῖν διὰ δὴ [h] τούτου τὸ ὕδωρ· ἐν δὲ τῇ ἀνύδρῳ μεγάλας δεξαμενὰς ὀρύξασθαι, ἵνα δεκόμεναι τὸ ὕδωρ [i] σώζωσι· ὁδὸς δ' ἐστὶ δυώδεκα ἡμερέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς ταύτην τὴν ἄνυδρον. ἄγειν δέ μιν διὰ [k] ὀχετῶν τριῶν ἐς τριχῇ χωρία. Ἐν δὲ τῷ Πηλουσίῳ κεῖ-

a Arch. M. V. Paſ. Ask. Rem. optime, *ἐπικαλέσαντος Ald.* &c. *b* Πρὸς αὐτὸν *Arch. Vind. c. Arch. Vind.*, *ἡγέονται* ceteri. *d* Περὶ τρόχαλα *Arch.*, *περιτρόχαλα Vind.* et *Photius* in Lex. ex hoc loco; *ὑποτρόχαλα* vulgo. *e* Ὁροτὰλ *Arch. V. Valla*, et Cod. *Bodleianus*, in alio Ὁροτάλατ, teste *Pocockio*, tum Ἀλιὰτ Vulgo Οὐροτάλτ' Ὁροτάλτ *Ask. Paſ. f* Citat Gloſſ. Sangerman., post pauca *ὑπέμενε Paſ. g Ald. Arch. Vind. Rem. Paris. A. B.*, *ἁψάμενον τῶν ὠμ. M. Paſ. Ask.*, mox *καὶ ἄλλων Arch. Vind. h* Τούτου *Arch. V.*, *τούτων* vulgo reliqui. *i* Ποτίζωσι *Arch. V. Valla. k Ald. Arch. V. Rem. Paris. B.*, quos ſequor: *τριῶν* non legit *M. Paſ. Ask.*

habet *Aëtius* L. III. C. 161. *περὶ κροκύδων*. In *Theophraſti* Charact. C. 2. vetuſtiſsimi MSS. *ἀπὸ τοῦ ἱματίου ἀφελεῖν κροκύδα*. *Hippocratis* et *Galeni* libri variant, ſicuti *Foëſius* in Oeconomia docuit. Quae ſi ſatis non faciunt, obſervata *Salmaſio* in Solin. p. 283. adcedere poterunt.

31. Τπτροχαλα, περιξυροῦντες] Περιτρόχαλα recipiet e Codd. *Herod.* vid. Diſſ. *Herod.* p. 100. Praebet illud *Plutarch.* T. II. p. 261. F. *περιτρόχαλα κείρεσθαι* Athenis, quod ex *Heſych.* conſtat, *σκαφίον* dicebatur: ad *Harpocr.* in Σκαφίον notat *H. Valeſ.* plura dedit *H. Iunius* de Coma c. VI. Potuerunt autem ista, *κείρονται περιτρόχαλα τοὺς κροτάφους* commode reddi *περιξυροῦνται*. Sed pro *περιξυροῦντες*, quae forma certe non est Ionica, fortaſse cui ſcripſisſe ſuo more videbitur *Herodotus πέριξ ξυρεῦντες τοὺς κροτάφους*· mihi tamen vulgatum potius ex interpretamento videretur natum. VALCKEN.

31. Κείρονται δὲ περιτρόχαλα] Verum hoc praeſtant veteres ſchedae et ſermonis conſuetudo. *Pollux* de tonſurae generibus, κουρᾶς δὲ ἴδιαι, κῆπος, —— περιτρόχαλα, ex *Salmaſii* in *Tertulliani* Pall. p. 266. certa emendatione, II, 29. Conſentit *Heſychius* in Σκάφιον. Hinc Ariſtodemus tyrannus in *Plutarchi* T. II. p. 261. F. τὰς δὲ θηλείας, bene ita *Salmas.*, ἠνάγκαζε ΠΕΡΙΤΡΟΧΑΛΑ κείρεσθαι *in orbem tonderi*. Talis εὐείμων ille καὶ ἀποκειράμενος τὴν κεφαλὴν ΠΕΡΙΤΡΟΧΑΛΑ in *Priſci* Excerpt. Legat. p. 45. Tales Franci *περίτροχον κειρόμενοι Agathiae* L. I. p. 11. C. Arabum olim idem tonſurae modulus, propterea que *Ieremiae* C. IX, 26. קצוצי פאה *circumcisi capitis angulos* ſeu in rotundum capitis comam adtonſi. Plura *Salmaſii* Epiſt. de Coma p. 50. et *Vitringae* Commentarius in *Eſaiae* C. XV. p. 463.

32. Ὀυροτάλ] Dedi *S. Bochart* Phal. II, 19. p. 110. et *Reiskio* Miſcell. Lipſ. T. VIII. p. 88. hanc ex Codd., niſi Ὁροτὰλ quis maluerit, ſcripturam: nam Ὀυροτὰλτ ultimam ex ſequente articulo ſibi ſociavit. Deſignantur duo totius Orientis praecipua numina, Sol et Luna. In Ὀυροτὰλ princeps ſyllaba manifesto Hebraeorum et Arabum אור / ſolem lumenque indicans, ſe prodit: deſit enim praegnans cauſsa, ut Ὁλοτὰλ cum *Pocockio* Specim. Hiſt. Arab. p. 107. formetur. Pars vocis extima in ambiguo haeret. *Reiskius* אורטל *Urotal* h. e. *lux et umbra*. Qua quidem ratione ſonus et litterae voci constant, haud ſcio an et Arabum atque Orientis Theologia. *Lux* illorum in disciplina boni origo, *umbra* et tenebrae mali; ex bono et malo eidem numini cognomen inpingere, incongrui quidpiam habet. Manet tamen ſuum ſpecimen coniecturae. Aliam dabit *Io. Clericus* ad *Iobi* C. XXXI, 26. Mihi quoque ſuborta alia fuit, cuius in re ancipiti fidem prodigere nolo. *Luna*, ſive Coeleſtis Venus Arabum I, 131. Ἀλίττα perhibebatur; unde, niſi binominis fuerit, alterutrum vitioſum videri poſſet. Sed puto neutrum. Ἀλιλὰτ, quod Ill. *Scaliger* ad Fragment. Graec. p. 27. iam pridem docuit, Arabum est הלאלה *Halala*, *Alila*, ſive *Luna μηνοειδὴς et crescens*. *Bochartus* plura.

44. Ῥαψάμενον τῶν ὠμοβοέων &c.] *Aldi* et aliorum, etiam *Arch.*, e quo ἁψάμενον *Gaisus*, longe errans, produxit, potior lectio. Conſui profecto prius coria ista bubula, ut canalem ſcorteum darent, debuerunt, quam variis ex partibus aptari inter ſe nectique. Non nego ῥάπτειν in Muſis iterari, nec adſpernantur tamen ἐς τὸν μῆρον ἐνερράψατο II, 146. Amnis *Coryx* Arabum Geographo נהרי אלקרי / *torrens Core*.

47. Τὸ ὕδωρ σώζωσι] Nihil in his quod offendat: parantur cisternae, ut aquam ſervent. Nonne quoque, ut potum ſitientibus dent? Hoc poſtulant *Valla* et ſchedae, quae ἵνα δεκόμεναι τὸ ὕδωρ ποτίζωσι, *ut aquam recipientes potum praebeant*. Lubens fateor, me Laurentio adſentiri, ſiquidem plenior ita ſurgit ſententia. Nolui tamen orationi, ne videar modum excedere, inſerere; qua formidine praepeditus non ſum in revocata τριῶν voce et ἐστρατοπεδεύετο. Levia admodum ſunt, quibus contra utramque pugnatur. Nam *de locis tam arctis et difficilibus* quod obponitur, ipse Vir Celeb. V, 116. profligavit. Ἐν Πηλουσίῳ στόματι, *ad Peluſium ostium* bene *Valla*. Στρατεύεσθαι praeterea et στρατοπεδεύεσθαι permiscentur V, 14. Sed quid multa? στρατοπεδεύσασθαι ἐν Πηλουσίῳ habetur II, 141.

Pſammeniti caſtra, Amaſis mœſtus. Pluit Thebis. Phanis liberi occiſi, et ſanguis vino et aqua mixtus pro potu fuit. AEgyptii victi, quorum crania duriora Perſicis,

καλεομένῳ στόματι τοῦ Νείλου [a] ἐστρατοπέδευετο Ψαμμήνιτος ὁ Ἀμάσιος παῖς, ὑπομένων Καμβύσεα. Ἄμασιν γὰρ οὐ κατέλαβε ζῶντα Καμβύσης ἐλάσας [b] ἐπ' Αἴγυπτον· ἀλλὰ βασιλεύσας ὁ Ἄμασις τέσσερα καὶ τεσσεράκοντα ἔτεα, ἀπέθανεν. ἐν τοῖσι οὐδὲν [c] οἱ μέγα ἀνάρσιον πρῆγμα συνεπέχθη. ἀποθανὼν δὲ, καὶ ταριχευθεὶς, ἐτάφη ἐν τῇσι ταφῇσι τῇσι ἐν τῷ ἱρῷ, τὰς αὐτὸς [d] οἰκοδομήσατο. ἐπὶ Ψαμμήνιτος δὲ τοῦ Ἀμάσιος [e] βασιλεύοντος Αἰγύπτῳ, φάσμα Αἰγυπτίοισι μέγιστον [f] δὴ ἐγένετο· ὕσθησαν γὰρ Θῆβαι ἐν Αἰγύπτῳ, ὅτε πρότερον ἠδαμᾶ ὑσθεῖσαι, ὅτε ὕστερον τομέχρι ἐμεῦ, ὡς λέγουσι αὐτοὶ Θηβαῖοι. ἡ γὰρ δὴ ἄνεται τὰ ἄνω τῆς Αἰγύπτου τοπαράπαν· ἀλλὰ καὶ τότε ὕσθησαι αἱ Θῆβαι [h] ψακάδι. Οἱ δὲ Πέρσαι, ἐπεί τε διεξελάσαντες τὴν ἄνυδρον, ἵζοντο πέλας τῶν Αἰγυπτίων, ὡς [i] συμβαλέοντες, ἐνθαῦτα οἱ ἐπίκουροι οἱ τῇ Αἰγυπτίῃ, ἐόντες ἄνδρες Ἕλληνές τε καὶ Κᾶρες, μεμφόμενοι [k] τῷ Φάνῃ, ὅτι στρατὸν ἤγαγε ἐπ' Αἴγυπτον ἀλλόθροον, μηχανῶνται πρῆγμα ἐς αὐτὸν τοιόνδε· ἦσαν τῷ Φάνῃ παῖδες ἐν Αἰγύπτῳ καταλελειμμένοι· [l] τοὺς ἀγαγόντες ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἐς ὄψιν τῇ πατρὸς, κρητῆρα ἐν μέσῳ ἔστησαν ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων· μετὰ δὲ, ἀγινέοντες κατὰ ἕνα ἕκαστον τῶν παίδων, [m] ἔσφαζον ἐς τὸν κρητῆρα. διὰ πάντων δὲ διεξελθόντες τῶν παίδων, οἶνόν τε καὶ ὕδωρ ἐσιφόρεον ἐς αὐτόν. ἐμπιόντες δὲ τοῦ αἵματος πάντες οἱ ἐπίκουροι, ὅτω δὴ συνέβαλον. μάχης δὲ γενομένης καρτερῆς, καὶ πεσόντων [n] ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων πλήθεϊ πολλῶν, ἐτράποντο οἱ Αἰγύπτιοι. Θώϋμα δὲ μέγα [o] εἶδον πυθόμενος παρὰ τῶν ἐπιχωρίων· τῶν γὰρ ὀστέων περιεχυμένων χωρὶς ἑκατέρων τῶν ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ πεσόντων (χωρὶς μὲν γὰρ τῶν Περσέων [p] ἐκέετο τὰ ὀστέα, ὡς ἐχωρίσθη κατ' ἀρχὰς, ἑτέρωθι δὲ, τῶν Αἰγυπτίων) αἱ μὲν τῶν Περσέων κεφαλαὶ εἰσὶ ἀσθενέες ὅτω, ὥστε εἰ θέλεις ψήφῳ μούνῃ βαλέειν, διατετρανέεις· αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτω δή τι ἰσχυραί, [r] μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαρρήξεις· αἴτιον δὲ τόδε ἔλεγον, καὶ ἐμέ γ' εὐπετέως ἔπειθον, ὅτι Αἰγύπτιοι μὲν, αὐτίκα ἀπὸ παιδίων ἀρξάμενοι,

sium, castra habebat PSAMMENITVS Amasis filius, Cambysem opperiens. Nam Amasin Cambyses in AEgyptum progressus vivum nactus non est, sed defunctum, quum quatuor et quadraginta annis regnasset: per quos nihil admodum magnæ calamitatis est expertus, defunctusque et conditus sepultus fuit in sepulchris in templo, quæ ipse ædificaverat. Sub eius autem filio Psammenito iam regnante maximum extitit AEgyptiis portentum: apud Thebas AEgyptias (quod neque prius unquam neque postea ad meam usque ætatem contigit, ut ipsi Thebani aiunt) pluit. Nam superiora AEgypti penitus pluviam non sentiunt, attamen Thebis tunc pluit guttis. Persæ porro ubi ficca
163 transmissa subsedere vicini AEgyptiis, tanquam congressuri; ibi AEgyptiorum auxiliatores Græci et Cares, Phani, qui externum exercitum in AEgyptum adduxisset, exprobrantes, hoc rei in illum sunt machinati: filios, qui erant a Phane relicti in AEgypto, in castra perduxerunt, atque in conspectum patris, positoque in medio duorum exercituum cratere; dehinc productos singulos puerorum super craterem obtruncaverunt. Omnibus interfectis, vinum et aquam in craterem intulerunt: hunc sanguinem quum bibissent omnes auxiliatores, ita conflixerunt. Acri prœlio commisso, perquam multis utrinque cadentibus, in fugam vertuntur AEgyptii. Ibi ego rem mirandam vidi, ab indige
12 nis edoctus: ossa utrorumque, qui in acie ista ceciderunt, quum seorsum iacerent circumfusa, ut ab initio distincta fuerant, seorsum erant Persarum, aliorsum AEgyptiorum: sed Persarum capita adeo fragilia sunt, ut si velis ferire vel solo calculo, perforare possis: AEgyptiorum autem ita firma, ea vix ictu lapidis perfringes. Cuius rei caussam hanc illi reddebant, facile mihi persuadentes, quod AEgyptii statim a pueris radere capita incipiunt,

[a] Ἐστρατοπεδεύετο *Ald. V. Arcb. Paris. A. B. Rem.*, ἐστρατεύετο *M. Pasſ. Aſk.*, tum Ψαμίνητος *Arcb.* et mox; nam *Th. Gale* fallitur. [b] Ἐς *Arcb. Vind.* mox τέσσερα καὶ in *Arcb. Vind.* deſiderantur. [c] *M.* ora *Steph. V. Arcb. Pasſ. Aſk.*, alii οἱ ἀνάρσιον. [d] Οἰκονομ. *Arcb.* [e] *Arcb. V.* bene, βασιλεύσαντος *Ald.* et alii. [f] Deſit *Arcb. V.*; quae ſequuntur adtigit *Suid.* in Βουλήσεται et Ἄσθης. [g] Οὔτε γὰρ ὕεται *Arcb. Vind.* [h] *M. Aſk. Pasſ.* ψεκάδι *Arcb. Euſtatb.* in *Dionyſ.* v. 248., ψεκάσι *Ald. Paris. A. Rem. V.* praeterea οἴσθησαν *Med.* [i] Συγκαλ. *Ald.* [k] Τὸν Φάνεα *Arcb.* et ἐπ' Αἰγύπτου. [l] Τούτους *id. Vind.* [m] Decem ſequentia vocabula neglexit ſocordia *Arcb.*, mox ἐφόρεον cum *Vind.* [n] Deest *V. Arcb.* [o] Ἶδον *uterque*, tum τῶν ὀς. κεχυμένων. [p] Κέεται ambo. [q] Spectavit haec *Syneſius* Encom. Calvit. p. 77. Paullo ante εἰ θέλοις *Arcb.* [r] *M. Pasſ. Arcb. V. Aſk.*, ceteri ὡς μόγις, tum διαῤῥήξεις *M. Pasſ. Aſk.*, διαράξειας *Vind.*, διαῤῥήξειας *Arcb. Paris. A. B. Ald. Rem.* non utique male.

64. Ἄσθησαν αἱ Θῆβαι ψακάδι] Hoc mihi quoque sincerius videtur ante vulgato ψεκάσι. Veteris erant Atticismi, *Moeridi* adnotatae formae: Ψακὰς, Ψίαθος, Ἄταλος, Σίαλον· eundem sonum in nonnullis alteri praetulerunt Iones. Numerum adfirmabit *Aristides* T. III. p. 567. τὰ κάτω τῆς Αἰγύπτου λαμπρῶς (λαμπρῷ forte scribendum:) πολλάκις ὕεται, ψεκάδι μὲν γὰρ καὶ τὰ ἄνω· quod multo verius Herodoteis proximis: οὐ γὰρ δὴ ὕεται τὰ ἄνω τῆς Αἰγύπτου τὸ παράπαν· vid. *Weſſeling.* ad *Diodori* I, p. 84. *Pluvia irrigari* vel *bumectari* est Ἄσθαι. Recte restituit e MS. *Gronov.* L. II, c. 14. εἰ μήτε γε ὕσεταί σφι ἡ χώρη. Assyria ὕεται ὀλίγῳ I, c. 193. hieme Scythia, IV, c. 50. ὕεται ταῦτα τῆς Λιβύης, IV, c. 198. In excerptis ex Indicis *Cteſiae* scribendum p. 655, 11. οὐχ ὕεται, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ποτίζεται ἡ Ἰνδική· contra scribit *Philoſtr.* Indiam θαμὰ ὕεσθαι· *AElianus* N. A. XV, c. 6. ὕεται Ἰνδῶν γῆ διὰ τοῦ ἤρος μέλιτι ὑγρῷ. VALCKEN.

64. Ἄσθησαν αἱ Θῆβαι ψακάδι] Sequor *Med.*, etsi patroni ψεκάδι non desint; at scribi demiror, augeri sic magnitudinem miraculi, *quod ubique obſervata eodem tempore fuerit lapſa ex aëre una gutta, et mox ceſſaverit, non geminando lapſu:* eoque magis, quod venerint ex calamo viri eruditi. Vide hoc *Ariſtidis* in AEgypt. p. 339. τὰ κάτω τῆς Αἰγύπτου λαμπρῶς πολλάκις ὕεται· ΨΕΚΑΔΙ μὲν γὰρ καὶ τὰ ἄνω πολλάκις ὡς ἐν χρόνοις· ubi si posterius πολλάκις tollatur, uti aequum est, nihil utique indicatur aliud, quam minutam subinde in superiore AEgypto pluviam cadere, sive, uti *AElian.* de Anim. VI, 41., ῥανίσι δεύειν λεπταῖς τὸν θεόν. Mitto νιφετὸν ΨΕΚΑΔΙ λεπτῇ μεμιγμένον *Plutarchi* Socr. Gen. p. 596. C., et κατὰ νεφῶν ψεκάδας ὕεσθαι *Heracliti* Allegor. p. 466.

78. Πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων] Male praepositionem ab *Arcb.* et *Vind.* exilio tradi, supra 1, 76. significatum est. Inmani autem barbariei, qua sanguinem humanum, vino mixtum, in pateris circumtulerunt, per ea est similis Apollodori Cassandrensis Tyranni in *Diodori* T. II. p. 563., ubi olim plura.

82. Χωρὶς μὲν τὰ Περσέων &c.] Omnia ista, uncinis incincta, ex Grammatici scholio derivat Cl. *Abreſchius.* Non audeo accedere. Abeunt minime ab abundantiore *Noſtri* in scribendo more, habuitque suo *Syneſius* in libro, tantum in regis Psammeniti nomine lapsus. Cur autem AEgyptiorum capita fuerint duriora, fragiliora Persarum, disputavit praeter alios *Mercurialis* Var. Lect. I, 21.

95. Ἀσ-

piunt, et os ad solem redditur compactum. Quæ eadem caussa est non calvescendi; nam ex omnibus hominibus paucissimos quis AEgyptios calvos videat. His igitur hoc caussæ est cur robusta capita gestent. At Persis cur fragilia sint capita, id in caussa est, quod a principio assuefiunt in umbra nutriri, gestantes pileos tiaras. Hæc ergo quidem talia vidi. Vidi item alia istis similia in Papremi, eorum qui una cum Achæmene filio Darii ab Inaro Afro sunt cæsi.

13 AEgyptii quoque postquam ex acie terga dederunt, nullo ordine fugam capessunt. Ad quos, quum se recepissent Memphin, misit Cambyses per flumen navim Mitylenæam cum caduceatore viro Persa, qui illos ad pactionem hortaretur. Isti ubi navim ingredi Memphin vident, frequentes ex castello effusi, navim corruperunt, virosque instar carnis dilaniatos in castellum afferunt. Et AEgyptii quidem post hæc obsessi tandem in deditionem venerunt. Afri vero finitimi, ea quæ AEgypto contigissent veriti, sese citra pugnam dediderunt, tributumque descripserunt ac dona miserunt. Cyrenæi quoque ac Barcæi itidem ut Afri timentes; similia et ipsi fecere. Cambyses munera, quæ ab Afris venere, perbenigne accepit: quæ autem a Cyrenæis, succensens, ut opinor, quod exigua erant; quingentas enim minas argenti miserant, quas sua manu prehensas

14 dispersit in milites. Decimo autem die quam castellum in urbe Memphi cepisset Cambyses, Psammenito AEgyptiorum rege, qui sex omnino regnarat menses, collocato in suburbio ignominiæ gratia, cum AEgyptiis aliis, hoc fecit ut eius animum experiretur: filiam illius, vestitu servili indutam, cum hydria ad aquam emisit; et cum ea similiter indutas alias, quas delegerat, primorum viro-

οἱ, [a] ξυρεῦνται τὰς κεφαλὰς, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον πα-
χύνεται τὸ ὀστέον. τῷὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ τῷ μὴ Φαλα-
κρῶσθαι αἴτιόν ἐστι. Αἰγυπτίων γὰρ ἂν τις ἐλαχίστους
ἴδοιτο Φαλακροὺς πάντων ἀνθρώπων· τούτοισι μὲν δὴ
τοῦτό ἐστι αἴτιον ἰσχυρὰς Φορέειν τὰς κεφαλάς. τοῖσι δὲ
Πέρσῃσι, ὅτι ἀσθενέας Φορέουσι [b] τὰς κεφαλὰς, αἴτιον
τόδε· σκιητροφέουσι ἐξ ἀρχῆς, πίλους [c] τιάρας Φορέον-
τες. ταῦτα μέν νυν [d] τοιαῦτα ἐόντα εἶδον· εἶδον δὲ καὶ
ἄλλα ὅμοια τούτοισι ἐν [e] Παπρήμι, τῶν ἅμα Ἀχαι-
μένεϊ τῷ Δαρείου διαφθαρέντων ὑπὸ [f] Ἰνάρου τοῦ Λί-
βυος. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἐκ τῆς μάχης ὡς ἐτράποντο,
ἔφευγον ὁδοῖσι χόσμῳ. κατειληθέντων δὲ ἐς Μέμφιν,
ἔπεμπε ἀνὰ ποταμὸν Καμβύσης νέα Μιτυληναίην κή-
ρυκα ἄγουσαν ἄνδρα Πέρσην, ἐς ὁμολογίην προκαλέσ-
μενος Αἰγυπτίους· οἱ δὲ, ἐπεί τε τὴν νέα [g] εἶδον ἐσελη-
θοῦσαν ἐς τὴν Μέμφιν, ἐκχυθέντες ἀλέες ἐκ τοῦ τείχεος,
τήν τε νέα διέφθειραν, καὶ τοὺς ἄνδρας κρεουργηδὸν δια-
σπάσαντες, ἐφόρεον ἐς τὸ τεῖχος· καὶ Αἰγύπτιοι μὲν
μετὰ ταῦτα πολιορκεύμενοι, χρόνῳ παρέσχον· οἱ δὲ
προσεχέες Λίβυες, δείσαντες τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον
γενόμενα, παρέδοσάν σφεας αὐτοὺς ἀμαχητί· καὶ 164
Φόρον τε ἐτάξαντο, καὶ δῶρα ἔπεμπον· ὡς δὲ Κυρηναῖοι
καὶ Βαρκαῖοι, δείσαντες ὁμοίως [h] ἃ καὶ οἱ Λίβυες, τοι-
αῦτα ἐποίησαν. Καμβύσης δὲ τὰ μὲν παρὰ Λιβύων
ἐληλάτα δῶρα, [i] φιλοφρόνως ἐδέξατο· τὰ δὲ παρὰ
Κυρηναίων ἀπικόμενα μεμφθείς, ὡς ἐμοὶ δοκέει, ὅτι ἦν
ὀλίγα, ἔπεμψαν γὰρ δὴ πεντηκοσίας μνέας [k] ἀργυρίου
οἱ Κυρηναῖοι· ταύτας δρασσόμενος, αὐτοχειρίῃ διέσπειρε
τῇ στρατιῇ. Ἡμέρῃ δὲ δεκάτῃ, ἀπ' ἧς παρέλαβε τὸ
τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ πρό-
αστιον ἐπὶ λύμῃ τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ψαμμή-
νιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν
ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι, [l] διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς,
ποιέων [m] τοιάδε· στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆ-
τι [n] δουλίῃ, ἐξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν ὑδρήϊον· συν-
έπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν
πρω-

a Ξυρῶνται *Pasf. Ask. Arch.* *b M. Ask. Arch. V.*, ceteri τὰς κεφαλὰς praetereunt. *c M. Ask. Pasf. Arch.*, τιάρας τε Φορ. *Paris. A. B. Ald. Rom.* *d* Τοιαῦτα ἐόντα εἶδον. εἶδον aut ἴδον *Vind. Arch. Valla*: prius εἶδον et ἐόντα vulgo desideratur. *e* Παπρήμι *Arch.*, mox τοῦ Δαρ. *Vind.* *f* Ἰνάρου *Arch. Vind.* tum Ἀχαιμένεϊ, ut VII, 7. Vid. Cl. *Duker.* ad *Thucyd.* I, 105. *g* Ἴδον ἐλθ. *V. Arch.* *h* Ὡς *Arch. V.*, et ἄτερα τοιαῦτα ἐπ. *i* Φιλοτίμως *Rem.* et *Steph.* margo. *k* Abest *Arch.* et mox τῇ στρατιῇ in *Pasf.* πεντηκοσ. recte: vulgo πεντακ. *l* Διεπειράτο *Arch.* notabiliter. *m* Ora *Steph. Arch. M. Pasf. Ask. V.* Fragm. *Paris.*, vulgo τάδε. *n* Δουλίῃ *Arch.*, a quo ἐπ' ὕδωρ abest: ἐς ὕδωρ Fragm. *Paris.*

95. Ἀσθενέας Φορέουσι τὰς κεφαλάς] Persae, quia σκιητροφέουσι, πίλους τιάρας τε Φορέοντες. Horum recordabatur forte *Plato*, quando de LL. XII. p. 942. D. τὴν τῆς κεφαλῆς, inquiebat, καὶ ποδῶν δύναμιν μὴ διαφθείρειν, τῇ τῶν ἀλλοτρίων σκεπασμάτων περικαλυφῇ τὴν τῶν οἰκείων ἀπολλύντας πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν· hoc in loco πῖλοι *capitis* sunt *tegumenta*: *pedum involucra* πῖλοι *Platoni* dicuntur in Sympos. p. 220. B. quod *Pollux* adnotavit VII, 172. *Platonis* locum respicit *Musonius Io. Stobaei* p. 17, 53. Non protrita *Graevius* dedit ad *Hesiodi* Ἔ. κ. Ἡ. v. 542. VALCKEN.

96. Πίλους τιάρας Φορέοντες] *Synesius* πίλους duntaxat, sed multa alia suo sermone mutans. Ego cum *Gronovio* sentio, cui *Strabo* ex parte adstipulatur, τιάρας περικείμενοι πιλωτὰς de Persis XV. p. 1066. *Iornandes* Getic. C. XL. de Diceno, *nomen illis Pileatorum constradens, ut reor, qui opertis capitibus TIARIS, quos PILEOS alio nomine appellamus, litabant*: quasi omnes pilei fuissent tiarae, quod secus habet. Mox ἐόντα εἶδον ex schedis restitui, inhaerens vestigiis Auctoris, IX, 54. VI, 109. &c. Confer *Gronov.* IV, 23.

98. Ἀνὰ ποταμὸν] *Cambyses navem Memphin versus misit.* Hic non requiritur articulus, recte etiam omissus IV, c. 14. ἔπλεον κατὰ ποταμὸν — ἐς θάλασσαν· hoc est *secundo flumine* navigare; illud, *adverso*: κατὰ ῥόον et ἀνὰ ῥόον similiter adhibentur. In iisdem formulis saepe requiritur articulus adiectus: de Euphrate L. I, c. 194. ἀνὰ τὸν ποταμὸν, *adverso flumine navigari nequit prae rapiditate.* II, c. 96. in *Nilo* baris ἀνὰ μὲν τὸν ποταμὸν οὐ δύναται πλέειν — κατὰ ῥόον δὲ χωμίζεται L. IV, c. 18. πλόον ἀνὰ τὸν Βορυσθενέα. *Secundo flumine vehi*, κατὰ τὸν ποταμὸν καταπλεῖσθαι *Thucyd.* IV, c. 107. *AEschini* de Fals. Leg. p. 44, 30, 38. Contra *adverso Eridano* navigare *Luciano* est ἀναπλεῖν κατὰ τὸν Ἠριδανὸν, T. II, p. 88. *adverso Nilo*, ἀναπλεῖν κατὰ τὸν Νεῖλον, T. III, p. 536. In his similibusque verbo praefixa praepositio phrasin determinat. Sed qui Alexandria profecti nave petebant AEthiopiam, nisi fallor, *Diodoro Siculo* I, p. 200, 59. non κατὰ, sed ἀνὰ τὸν Νεῖλον πλέοντες dici debuerunt; prouti legitur p. 272, 55. et 300, 90. VALCKEN.

6. Καὶ τοὺς ἄνδρας κρεουργηδὸν] Opinor in his aliquid esse commissum. Apparet satis nautas indicari, eadem Mitylenaea navi vectos. Sed bene si *Herodotum* novi, non neglexit de numero eorum, debuit certe, addere. Studiose adscribit C. 14., AEgyptiorum ad bis mille supplicio fuisse destinatos ultimo de regiorum iudicum sententia, et eorum quidem in vicem, qui cum navi Mitylenaea ad Memphin crudeliter fuerant absumti, denis singulorum loco computatis: obtruncati ergo ducenti sunt. Lege nunc καὶ διηκοσίους ἄνδρας —— et ratio et oratio constabit. In τοὺς latent numerales ΗΗΣ notae διηκοσίων. Si κρεουργηδὸν desideretur, *Eunapius* in AEdes. p. 45. dabit.

8. Χρόνῳ παρέσχον] Laurentii Latina, *obsessi aliquamdiu restiterunt*, correxerat bene *H. Stephanus*, inconsulto spretus. Viam muniverat Scriptor VI, 99. ἐνθαῦτα τούτους ἐπολιόρκεον —— ἐς ὃ καὶ οἱ Καρύστιοι παρέσχοσαν, *donec Carystii in deditionem venerunt.* Porro Cap. ult. ἐπολιορκέοντο, ἐς ὃ καὶ οὗτοι ΠΑΡΕΣΤΗΣΑΝ· tum V, 56. ΠΑΡΕΣΤΗΣΑΝ δὲ ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκνοισι Non addo aliunde plura. Lege notas Cl. *Io. Taylor.* ad *Demosthenis* Androt. p. 244. et *Abreschii* Dilucc. Thucyd. p. 328.

27. Παρὰ

πρώτων, ὁμοίως ἐϛαλμένας τῇ τῦ βασιλέος· ὡς δὲ βοῇ τε καὶ κλαυθμῷ [a] παρήϊσαν αἱ παρθένοι κατὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι [b] πατέρες ἀνεβόων τε καὶ [c] ἀντέκλαιον, ὁρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα· ὁ δὲ [d] Ψαμμήνιτος, προϊδὼν καὶ μαθὼν, ἔκυψε ἐς τὴν γῆν. [e] παρεξελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερά οἱ τὸν παῖδα [f] ἔπεμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἐχόντων· τοὺς δὲ αὐχένας κάλῳ [g] δεδεμένους, καὶ τὰ ϛόματα ἐγκεχαλινωμένους. ἤγοντο δὲ ποινὴν τίσοντες Μιτυληναίων τοῖσι ὑπὸ Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηΐ. ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασιληΐοι δικαϛαὶ, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἑκάϛου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι· ὁ δὲ, ἰδὼν παρεξιόντας, καὶ μαθὼν τὸν παῖδα [h] ἠγεόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων [i] καὶ δεινὰ ποιεύντων, τωὐτὸ ἐποίησε [k] τὸ καὶ ἐπὶ τῇ θυγατρί· παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συμπεσὼν ὡς τε τῶν συμποτέων οἱ ἄνδρα ἀπηλικιέϛερον, ἐκπεπλωκότα ἐκ τῶν ἑωυτῦ, ἔχοντά τε οὐδὲν, εἰ μὴ ὅσα πλωχὸς, καὶ προσαιτέοντα τὴν ϛρατιὴν παριέναι, [l] Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἀμάσιος, καὶ τοὺς ὑπ' τῷ προαϛείῳ κατημένους [m] τῶν Αἰγυπτίων. ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα, καὶ καλέσας [n] ὀνόματι τὸν ἑταῖρον, ἐπλήξατο τὴν κεφαλήν· ἦσαν δ' ἄρα [o] αὐτῦ φύλακοι, οἱ τὸ ποιεύμενον [p] πᾶν ἐξ ἐκείνυ ἐπ' ἑκάϛῃ ἐξόδῳ, Καμβύσῃ ἐσήμαινον. Θωϋμάσας δὲ ὁ Καμβύσης [q] τὰ ποιεύμενα, πέμψας ἄγγελον, εἰρώτα αὐτὸν, λέγων τάδε, „ Δεσπότης σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, „ εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὁρέων κεκακω- „ μένην, καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον [r] ϛείχοντα, 165 „ οὔτε ἀνέβωσας, οὔτε ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πλω- „ χὸν, οὐδέν σευ προσήκοντα, ὡς ἄλλων [s] πυνθά- „ νεται, ἐτίμησας; ” ὁ μὲν δὴ ταῦτα [t] ἐπειρώτα. ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε, „ Ὦ παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰ- „ κήια ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥϛε ἀνακλαίειν· τὸ δὲ „ τοῦ

rorum filias virgines. Quæ ubi ad patres pervenerunt cum eiulatu ploratuque, ceteri quidem patres omnes conſpectis filiabus tam male acceptis, vociferati ſunt atque fleverunt: Pſammenitus autem proſpiciens atque intelligens, humi vultum demiſit. Prætergreſſis puellis aquam ferentibus, ſecundo loco Cambyſes ante oculos Pſammeniti miſit filium eius cum duobus millibus AEgyptiorum æqualis ætatis, vinctas fune cervices et frenata ora habentibus. Ducebantur autem luituri pœnas his Mitylenæis, qui cum navi fuerant ad Memphin obtruncati. Ita enim cenſuerant regii iudices, pro ſingulis ſuorum interfectis denos primorum AEgyptiorum interficiendos. Pſammenitus præter ſe exeuntes intuens, et filium animadvertens duci ad mortem, aliis AEgyptiis, qui circum ſedebant complorantibus, et gravia ſibi accidere dolentibus, ipse idem quod et in filia fecit. His quoque prætergreſſis, accidit ut quidam compotorum eius natu grandior, priſtinis bonis elapſus, ac nihil habens niſi quæ inops mendicus, obiret exercitum mendicans, nec non Pſammenitum Amaſis filium aliosque AEgyptios in ſuburbio conſidentes. Quem ut conſpexit Pſammenitus erumpente ingente fletu, compellans nomine amicum, caput ſuum cædebat. Aderant autem ei obſervatores, qui ut quicquid ab illo fiebat in unoquoque exitu, Cambyſi renunciarent. Ea quæ fiebant admiratus Cambyſes, miſſo nuncio percontatus eum est, inquiens; herus te Cambyſes, Pſammenite, interrogat, quamobrem tu, qui viſa filia malo affecta, viſo etiam filio ad mortem eunte, neque eiulaſti neque fleviſti, ſed pauperem tanti feceris, tibi, ut ab aliis audivit, non propinquum. Et ille quidem ita interrogavit. Pſammenitus autem his verbis reſpondit: o fili Cyri, domeſtica mala erant maiora, quam ut poſſem

ea

a Παρῄεσαν *V. Arcb.*, tum *παρὰ τοὺς M. Paſſ. Ask.*, alii *κατὰ τοὺς* cum *Aldo*, qui *παρῆσαν* cum ceteris: *κατὰ* rediit. b Πρὲς *Arcb.*, *πατέρες Vind. Valla*, bene; *πάντες* vulgo. c *V. M. Paſſ. Ask. Arcb.* Fragm. *Paris.*, *ἀνέκλαιον Ald.* et alii. d Ψαμίνητος *Arcb.*, tum *προσιδὼν* cum *Vind.* ſatis conmode. e Παρεξελθουσέων *Arcb. Vind.* bene: Edd. *παρελθουσίων*. f *Med. Paſſ. Ask. V.*, *ἐξέπεμπε Ald.* cum vulgo. g Fragm. *Paris. M. Paſſ. Ask.*, *δεδεμένους ἦγον Arcb. V. Ald. Paris. A. B.* Mox *ἄγοντο Ald.*, ceteri *ἤγοντο*. h *M. V. Arcb. Paſſ. Ask.* ora *Steph.*, *ἀγεόμενον Ald. Rem. Paris. A.* i *M. Paſſ. V. Ask. Arcb.* margo *Steph.*, a ceteris absunt haec tria. k *Ald. V. Arcb. Rem. Paris. B.*, *καὶ* non habet *M. Paſſ. Ask.* neſcio quare. l Ψαμίνητον *Arcb.* et mox. m Τῶν Ἀγγ. Fragm. *Paris.*, quod ſequor; aliis abest articulus. Mox *ὡς ἶδεν Arcb.* n Ὀνόματι *Arcb.* recte, est enim Ἰωνικὸν· alii *ὀνομαϛὶ*. o *V. Arcb.* Fragm. *Paris. M. Paſſ. Ask.*; vulgo *αὐτοῦ τρεῖς Φυλ.* p Ἅπαν ἐπ' ἐκείνου ἐξ *V. Arcb.*; arripit hinc *ἅπαν* ad *Thucydid.* p. 94. Cl. *Waſſe.* q Ora *Steph. Arcb. V. M. Ask. Paſſ.*, *τὸ ποιεύμενον Ald.* et alii. Mox *εἰρώτα* et *εἰρωτᾷ Paſſ.*, vulgo *ἠρώτα* et *ἐρωτᾷ*. r Στιχόντα *Arcb.*, tum *ἀπέκλαυσας* ora *Steph. V. Arcb. Ask. Paſſ. Rem.*, ab *Aldo* est *ἀνέκλαυσας* et *Med.* s *M. Paſſ. Ask. V. Arcb. Valla*, *πυνθάνομαι Ald. Paris.* tres, *Rem.*: praeterea *τιμήσας τούτοισι* non absurde *V. Arcb.* t *Arcb. Paſſ.*, vulgo *ἐπῆρ.*

27. Παρὰ τοὺς πατέρας] Servanda fuerat, opinor, altera lectio, *κατὰ τοὺς πατέρας· quum puellae plorantes illac praeteribant, ubi parentes erant collocati.* Κατὰ ſignificat in talibus *ex adverſo, contra. Herod.* p. 134, 7. ὡς δὴ κατὰ τοὺς Φυλάσσοντας ἦν. p. 195, 28. p. 364, 11. *Thucyd.* VIII, c. 86. ἐπειδὴ ἐγένοντο πλέοντες κατ' Ἄργος. *Xenoph.* Ἑ. IV. p. 302, 5. κατὰ Λακεδαιμονίους ἐγένοντο. *Demoſth.* c. Conon. p. 689, 12. παρέρχεται Κτησίας κατὰ τὸ Λεωκόριον· mox iterum, ἡμῖν συμβαίνει —— πάλιν κατ' αὐτό πως τὸ Λεωκόριον εἶναι. VALCKEN.

28. Παρῄεσαν αἱ παρθένοι] Pingi potuerat *παρῆσαν* aut *παρῄϊσαν*, de quo II, 163. At placuit ſcriptorum fidem ſequi. Offerent ſeſe ἧεσαν ὁρόμῳ III, 77., ἧεσαν ἐπὶ τὴν οἰκίην IX, 5. ubi ἤϊσαν tamen ſcripti. *Etymologus* p. 121, 42. καὶ ἐν συνθέσει ἀπῄειν καὶ παρῄειν καὶ ἐξῄειν· τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν —— ΑΠΗΙΕΣΑΝ. Rediit praeterea οἱ μὲν ἄλλοι ΠΑΤΕΡΕΣ, quod ex ſcriptionis conpendio vitiatum ſeries poſtulat. Denique *παρέξελθουσέων*, cui rarior uſus, quo minus in ſede illibatum haereret, nocuit. Τὸ δὲ *Φάσμα τοῦτο ἐωῦτὸν μὲν* ΠΑΡΕΞΕΛΘΕΙΝ VI, 117. *Sophocles* Antig. v. 933. *πρίαν* ΠΑΡΕΞΕΛΘΟΥΣΑ δαιμόνων δίκην.

39. Τὸν παῖδα ἠγεόμενον ἐπὶ θάνατον] Tametſi bonae fidei *Codd.* ſic velint, vereor, ut recte valeat. Vetus *ἀγεόμενον* rarum videtur, minime tamen genio ſermonis pugnans: convenit *συμβαλλεόμενος τοὺς μῆνας* VI, 63.; uſus reſpondet: mox certe *τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον ϛείχοντα* de eodem regio iuvene poſuit: adcedit, lapsus leviter, *Ariſtoteles* Rhetor. II, 8. p. 78. διὸ καὶ Ἄμασις, ἐπὶ μὲν τῷ υἱεῖ ΑΓΟΜΕΝΩι ἐπὶ τὸ ἀποθανεῖν, οὐκ ἐδάκρυσεν, ὥς φασιν, ad haec adludens. Quod ſi tamen *ἠγεόμενον* defendi debeat, refingi *ἠγεόμενον τὴν ἐπὶ θάνατον* poterit, ut dux eorum fuerit, qui fatale illud iter ingrediebantur. Τὴν ὁδὸν ἡγέοντο IX, 15., *τὴν ἐπὶ θανάτῳ* ſupra.

56. Οὔτε ἀπέκλαυσας] Praecesſit *ἀνακλαύσας μέγα* et ſequetur. Nunc ſchedae aliud probant, idque conmodum aeque: *τὸν ἂν ἴδωνται* ΑΠΟΚΛΑΤΣΑΝΤΑ II, 121, 3. *AEſchylus* Prometh. v. 638. Ὡς ΑΠΟΚΛΑΤΣΑΙ *κἀποδύρεσθαι τύχας*. *Sophocles* Oed. Tyr. v. 1466. Philoct. v. 709. et frequentiſſime *Procopius*, ſollers priscorum aemulator.

60. Ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥϛε ἀνακλαίειν] Saepius omiſſum non requirerem ſi Codicibus abeſſet ὥϛε· a Codicibus adfirmatum haud ſanequam repudiarem, quippe quod in eadem ſaepe ſoleat exprimere ſtructura *Xenophon*, ſicuti Ἀπομν. III, p. 448, 30. *μεῖζον ἢ ὥϛε φέρειν δύνασθαι κακόν* idem paucis dixit *Eurip.* Hec. v. 1114. *κρεῖσσον' ἢ φέρειν κακά· μεῖζον ἢ φέρειν*, *Soph.* Oed.

ea deflere: at lamentatio amici digna lacrymis fuit, qui e multis ac fortunatis opibus evolutus ad inopiam recidit, in limine senectutis. Hæc ubi delata ab hoc, sibi videri illa recte dicta esse; ut vero ab AEgyptiis fertur, Crœsum, quippe hic quoque adscitus erat ab Cambyse in expeditionem AEgyptiacam, illacrymasse, item qui aderant Persæ, ipsique Cambysi commiserationem subiisse, ut protinus iusserit, et filium ex his qui morti addicti essent liberari, et patrem e suburbio excitum ad se duci. Sed filium quidem qui adierunt, non iam superstitem invenerunt, sed primo loco trucidatum: ipsum vero Psammenitum adsumtum ad Cambysem duxerunt: ubi reliquum vitæ vixit, nihil violentum passus. Qui si compertus etiam fuisset non affectasse res novas, accepisset AEgyptum ut eam procuraret. Nam consueverunt Persæ in honore habere filios regum; quorum si qui etiam ab eis defecerint, tamen illorum filiis restituunt principatum. Quod eos ita facere consuesse, cum aliis permultis potest probari documentis, tum vero hoc, quod Thannyras Inari Afri filius recepit, quem pater obtinuerat, principatum: quodque Pausiris Amyrtæi filius et ipse paternum recuperavit imperium: quamvis Inaro et Amyrtæo infestius

„ τοῦ [a] ἑταίρου πένθος, ἄξιον ἦν δακρύων· ὃς ἐκ πολ-
„ λῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσὼν, ἐς [b] πλωχηΐην ἀπ-
„ ῖκλεα, ἐπὶ γήραος ἤδη." καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου, [c] εὖ δοκέειν οἱ εἰρῆσθαι. ὡς δὲ λέγεται ὑπ' Αἰγυπτίων, δακρύειν μὲν Κροῖσον, ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος [d] ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον, δακρύειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας. αὐτῷ τε Καμβύσῃ [e] ἐσελθεῖν οἶκτόν τινα· καὶ αὐτίκα κελεύειν τόν τε οἱ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σώζειν, καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστίου ἀναστήσαντας, ἄγειν παρ' ἑωυτόν. Τὸν μὲν δὴ παῖδα [f] εὗρον οἱ μετιόντες, οὐκέτι περιεόντα, ἀλλὰ πρῶτον κατακοπέντα· αὐτὸν δὲ Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες, ἦγον παρὰ Καμβύσεα· ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο, ἔχων οὐδὲν βίαιον. ἦν δὲ καὶ ἐπιτήθη μὴ πολυπρηγμονεῖν, ἀπέλαβε ἂν Αἴγυπτον, ὥστε ἐπιτροπεύειν [h] αὐτῆς. ἐπεὶ τιμᾶν ἐώθασι Πέρσαι τῶν βασιλέων τοὺς παῖδας· τῶν, εἰ καί σφεων ἀποστέωσι, ὅμως τοῖσί γε παισὶ αὐτῶν ἀποδιδοῦσι τὴν ἀρχήν. πολλοῖσι μέν νυν καὶ ἄλλοισί ἐστι γεγωμάσασθαι, ὅτι τοῦτο οὕτω νενομίκασι ποιέειν· [i] ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε, τῷ Λίβυος Ἰνάρῳ παιδὶ Θαμύρᾳ, ὃς ἀπέλαβε τὴν οἱ ὁ πατὴρ εἶχε ἀρχήν· καὶ τῷ Ἀμυρταίου Παυσίρι· καὶ γὰρ οὗτος ἀπέλαβε τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχήν. καίτοι [k] Ἰνάρῳ τε καὶ Ἀμυρταίῃ [l] οὐδαμοί κω Πέρ-

a *M. Pasſ. Arcb. V. Rem. Ask.*, vulgo ἑτ. πάθος· tum ἑτέρου π. *V. Arcb.* Vid. Cl. *Gronov.*, cui in tanto *Codd.* consensu non obluctor. *b* *Pasſ. Arcb. Vind. M.*, alii cum *Aldo*, πτωχην. *c* *Ald. M.*, εὖ δοκέειν σφι εἰρῆσθαι *Pasſ. Ask. Arcb. V.* Fragm. *Paris.* ora *Stepb. Valla*, εὐδοκέει σφιν *Remig.* *d* *Paris. A. C.* et Fragm., ἐπισπώμενος *Ald.* et ceteri. *e* Ἐπελθεῖν *Rem.* aeque ex usu. Vid. *Hemsterbuſ.* ad *Luciani* Prometh. T. I. p. 26. *f* *M. Pasſ. Ask.* Fragm. *Paris.*, εὕρον ἀυτοῦ οἱ *Ald. V. Arcb. Paris. A. B. Rem.* *g* Ἐπισήθη *Arcb.*; tum πολυπραγμονῶν cum *Vind.*, πολυπρηγμονεῖν *Ask.*, vulgo πολυπραγμ. *h* Αὐτὴν *Arcb. V.* post pauca τῶν, ἣν καὶ *Rem. Paris. A. B. Arcb. V. Ald.*, in *Med.* τῶν, εἰ καί. *i* *Ald. Rem.*, δὴ *M.* et plerique alii negligunt: mox τῷδε τῷ Λίβυος Ἰν. *Ald. Valla*, *Arcb. Vind. Rem.*, ab *Ask. Pasſ. M.* τῷ Λίβυος abest. *k* Ἰνάρῳ γε *Pasſ. Ask.*, qui Ἴναρω, *Arcb.* Ἰναρῶ, etiam superius. *l* Absunt haec duo *Arcb.*, mox πλέα *Ald. Arcb. V. Rem.*, πλέω *M.* et *Ask. Pasſ.*

Oed. T. v. 1302. In Eumenisin *AEschyli* forte restitui poterit v. 473. Τὸ πρᾶγμα μεῖζον ἢ τιν' ὀιεσθαι τόδε Βροτὸν δικάζειν. Quae primum occultaverat amorem, *Stratonicae* τὸ κακὸν μέζον ἠσυχίης ἐγένετο, in libello de Dea Syria p. 469. Censebat *Herodoti* Psammenitus, eam cladis esse domesticae gravitatem, quae fletu levari recusaret; quique adeo flenda pateretur leviora perpessum: τὰ οἰκηΐα ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν. Ista *Ios. Wasseus* conmodum admovit *Thucydidis* VIII, c. 75. μείζω ἢ κατὰ δάκρυα πεπονθότας. In *Stobaei* Flor. T. 121, p. 612. exstat illud *Bacchylidis*, μεῖζον ἢ πενθεῖν κακόν. *Quae verbis exprimi nequeunt* prae magnitudine, κρεῖσσον' ἢ λέξαι λόγῳ Τολμήματ' *Eurip.* dixit Supplic. v. 844. Illud Eiusdem apud *Strabon.* VIII, p. 563. B. Ἀρετὴν ἐχούσης μείζον' ἢ λόγῳ φράσαι· et vicina suspicor equidem ob historiam Messeniacam e Cresphonte petita. Herodoteum ὥστε vel ὡς, in talibus occurrit in dicto *Simonidis Plutarch.* II, p. 15. c. apud *Philon. Iud.* p. 884. E. *Pausan.* I, p. 48. IV, p. 325. VALCKEN.

61. Πένθος] Πάθος melius. Eiusdem originis voces, (quales βάθος et βένθος,) atque a Grammaticis saepe permutatae, veterum tamen usu distinguuntur. — Quod sequitur Homereum ἐπὶ γήραος οὐδῷ, *Plato*, *Lycurgus*, et *Hyperides* adhibuerunt: vid. *Io. Taylor* V. C. in Or. *Lycurgi* p. 328. quem tamen oratorem p. 153, 5. ad normam Atticam scripsisse suspiceris, ἐπὶ γήρως ὀδῷ· prouti *Lysiam* dedisse liquet ex *Harpocr.* in Ὀδός. *Aeneum limen*, χάλκεος οὐδὸς in oraculo dictum, *Sophocli* vocatur Oed. in Col. v. 57. χαλκόπους ὀδός· neque enim ὀδὸς vulgari debuerat: vid. v. 1586. et *Schol.* Ὀδὸν adfirmant *Suidas* et *Eustathius*. VALCKEN.

63. Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα] *Procopius* B. Vand. I, 6. ταῦτα ἐπεὶ ἀπενειχθέντα ὁ Φάρας ἔγνω. et Belli Pers. II, 24. Id mirum accidit, tot membranas εὖ δοκέειν σφι εἰρῆσθαι prae se ferre: quae mihi spectasse regium videntur consilium; nam Cambysi plures adfuisse procerum, rerum cohaerentia patefacit. Sic *ipsis videri recte illa dicta*, haud utique sine colore et specie veri. Certum praestant ἐπισπόμενος Καμβύσῃ scripti libri, sicuti I, 91. indicatum.

74. Ἦν δὲ καὶ ἠπισήθη] Nolui hoc movere, quantumvis *Arcb.* ἐπισήθη concinnius tinniat. Quaerunt, positne ἠπισήθη ex ἐπίσαμαι formari? negavit *H. Stephanus*, satis acerbe, etsi tectius, a *Porto* propterea in Lex. Ion. perstrictus. Accipe haec ex litteris Cl. *Abreschii*: *H. Stephan. in Collectione Verbor., quorum Themata sunt Anomala, audiendos esse negat, qui ab ἐπίσαμαι repetant ἠπισήθην, quod tempus tantum sit τοῦ ἐπίσταμαι. Verum fallitur haud dubie vir doctus. Saepe eo utitur Plato in Conviv.* p. 321. A. ἐπισηθεὶς *Phaedr.* p. 357. D. ἐπισηθῇ III. *Legg.* p. 589. B. ἠπισήθη *ibid.* Hactenus Vir amicissimus. Ego vero mallem ἠπισήθη aut ἐπισήθη μὴ πολυπρηγμονῶν ex more supra I, 77. firmato.

81. Ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε τῷ Λίβυος &c.] Revocavi sollemnem formulam ἐν δὲ δὴ, quemadmodum II, 43.: tum Inaro, iubentibus schedis, non negavi ex patria nomen, quo C. 12. VII, 7. et in *Thucydidis* I, 103. insignitur, ubi Λίβυς, βασιλεὺς Λιβύων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ. In *Ctesiae* Excerpt. p. 644. Ἰνάρου Λυδίου ἀνδρὸς nunc ex prava, at dudum ab egregiis viris correcta scriptura legi, Celeb. *Dukerus* tacitum non habuit. Veram *Liban.* T. I. p. 420. C. servavit etiam. Iustum itaque τῷ Λίβυος Ἰνάρῳ παιδὶ. Quod autem Persarum in more fuisse docetur, rebellantium regulorum liberis principatum non auferre, eius contrarium recentiores Persae, victis gentibus parcentes, nunquam regiae familiae, observarunt apud *Agathiam* L. IV. p. 94. *Ed. Venet.*

83. Τῷ Ἀμυρταίου Παυσίρι] De Amyrtaeo II, 140. Conficiunt his ex verbis viri eruditi, praeterque ceteros Ampl. *Bouberius* Disc. Herod. C. I, Herodotum vitam in tempora Darii Nothi, Persarum regis, prorogasse: descivisse enim Amyrtaeum anno eius secundo, regnumque tenuisse sex annos, ex *Syncelli* fide, Chronograph. p. 205. *Ed. Venet.* At ea, quum opinionis ducem non testatus sit, fallax est. Ex *Thucydide* I, 110. *Diodoro* XI, 71. et *Ctesiae* Excerptis liquere, circa Olymp. LXXIX. Inarum et Amyrtaeum Persarum excussisse iugum, videtur: certe utriusque defectionem bello Peloponnesiaco fuisse priorem. Tutatus fortasse se, cum in paludibus AEgypti latitans Amyrtaeus ad deditionem adigi difficulter posset, in id usque bellum fuit; *Syncelli* tamen auctoritas validius fulcrum desiderat. Stat meis a partibus *H. Dodwellus*, V. Cl., Annal. Thucyd. p. 99.

Cadaver Amasis laniatum. Cambyses violat manes ex opinione Persica et AEgyptia An Amasis cadaver fuerit.

Πέρσας κακὰ πλέω ἐργάσαντο· νῦν δὲ μηχανώμενος κακὰ ὁ Ψαμμήνιτος, ἔλαβε τὸν μισθόν· ἀπιστὰς γὰρ Αἰγυπτίους ἦλω. ἐπεί τε δὲ ἐπαίστος ἐγένετο ὑπὸ Καμβύσεω, αἷμα ταύρου πιὼν, ἀπέθανε παραχρῆμα. οὕτω δὴ οὗτος ἐτελεύτησε. Καμβύσης δὲ ἐκ Μέμφιος ἀπίκετο ἐς Σάϊν πόλιν, βουλόμενος ποιῆσαι τὰ [a] δὴ καὶ ἐποίησε· ἐπεί τε γὰρ ἐσῆλθε ἐς τὰ τοῦ Ἀμάσιος οἰκία, αὐτίκα ἐκέλευε ἐκ τῆς ταφῆς τὸν Ἀμάσιος νέκυν ἐκφέρειν ἔξω. ὡς δὲ [b] ταῦτά οἱ ἐπιτελέα ἐγένετο, μαστιγοῦν ἐκέλευε, καὶ τὰς τρίχας ἀποτίλλειν, καὶ [c] κεντοῦν τε, καὶ τἆλλα πάντα λυμαίνεσθαι. ἐπεί τε δὲ καὶ ταῦτα ἔκαμον ποιεῦντες, (ὁ γὰρ δὴ νεκρὸς, ἅτε τεταριχευμένος, ἀντεῖχέ τε καὶ οὐδὲν διεχέετο) ἐκέλευσέ μιν ὁ Καμβύσης κατακαῦσαι, ἀντιστελλόμενος οὐκ ὅσια. Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσι εἶναι [d] τὸ
166 πῦρ· τὸ ὦν κατακαίειν [e] τε τοὺς νεκροὺς, οὐδαμῶς ἐν νόμῳ οὐδετέροισί ἐστι, Πέρσῃσι μὲν, [f] δι' ὅπερ εἴρηται, θεῷ οὐ δίκαιον εἶναι [g] λέγοντες νέμειν νεκρὸν ἀνθρώπου· Αἰγυπτίοισι δὲ νενόμισται τὸ πῦρ θηρίον εἶναι ἔμψυχον· πάντα δὲ αὐτὸ κατεσθίειν [h] τἆπερ ἂν λάβῃ· πλησθὲν δὲ αὐτὸ τῆς βορῆς, συναποθνήσκειν τῷ κατεσθιομένῳ. οὔκων [i] θηρίοισι νόμος [k] οὐδαμῶς σφί ἐστι τὸν νέκυν διδόναι· καὶ διὰ ταῦτα ταριχεύουσι, ἵνα μὴ κείμενος ὑπὸ σκωλήκων καταβρωθῇ. [l] οὕτω δὴ ὑδετέροισι νομιζόμενα ἐπετέλλετο ποιέειν ὁ Καμβύσης. ὡς μέντοι Αἰγύπτιοι λέγουσι, οὐκ Ἄμασις ἦν ὁ ταῦτα παθὼν, ἀλλὰ ἄλλος [m] τῶν τις Αἰγυπτίων, ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίην Ἀμάσι. ᾧ λυμαινόμενοι Πέρσαι, ἐδόκεον [n] Ἄμασιν λυμαίνεσθαι· λέγουσι γὰρ ὡς πυθόμενος ἐκ μαντηίου ὁ Ἄμασις τὰ περὶ ἑωυτὸν [o] ἀποθανόντα μέλλοντα γίνεσθαι, οὕτω δὴ ἀχε-

festius nunquam ulli Persis mala intulerint. Nunc Psammenitus male cogitans, mercedem accepit; nam ad defectionem AEgyptios inducere deprehensus est; ac deinde a Cambyse convictus, epoto cruore taurino, statim expiravit. Atque hunc in modum iste decessit. Cambyses autem e Memphi in urbem Sain abiit, animo faciendi quæ fecit. Etenim simulatque in ædes Amasis ingressus est, statim imperavit cadaver Amasis e conditorio efferri: deinde prolatum verberibus cædi ac pilos avelli, et stimulis pungi, omni denique contumelia infestari. Quod facientes postquam defatigati erant, nam cadaver utpote conditum resistebat, nec quicqam diffundebatur, jussit cremari: haudquaquam sancta iubens; quia Persæ deum ignem esse arbitrantur. Quin apud neutros etiam moris est cremare cadavera: apud Persas quidem, propter id quod dictum est, quia nefas esse aiunt deo pascere cadaver hominis: apud AEgyptios autem, quia persuasum habent ignem animatam beluam esse, et omnia, quæ nanciscitur devorare, et postquam devorando fuerit expleta, una cum ipsa re devorata emori. Non esse vero apud eos consuetudinem mortuum beluis tradendi; et ideo condiunt, ne iacens et humatus devoretur a vermibus. Ita neutris licitam rem iussit agere Cambyses. Quanquam, ut ipsi aiunt AEgyptii, non Amasis fuit, qui ista passus est, sed alius quidam AEgyptius eadem qua Amasis ætate; quem Persæ Amasin arbitrantes vexaverunt. Memorant enim, Amasin, quum ex oraculo audisset quæ circa se defunctum futura essent, hoc modo rei

[a] Non est in *Arcb.* et brevi post *οἰκηΐῃ*. [b] *Ταῦτά οἱ ἐπιτ. Arcb. Vind.*, ab aliis media vox exulat. Statim *τὸν νέκυν* non norunt *Pasf. Ask.*, et recte. Vulgo *μαστιγ. τὸν νέκυν*. [c] *Κεντοῦν τε καὶ Pasf. Ask.*, *τε* vulgo abest: in *Arcb. κεντροῦν*, etiam in *Dion. Chryf.* Or. xxxvii. p. 467. A., male tamen. [d] *Pasf. V. Arcb. Ask. τὸ* non habent. [e] *M. Pasf. Ask.*, encliticam praetereunt alii. [f] *Διότι περ Arcb.*, *δι' ὅτι περ Vind.* [g] *M. Arcb. Pasf. Ask. V.*, *λέγουσι Ald. Rem.* et *Stobaeus* Serm. cxxii. p. 614. qui vere *τὸ πῦρ* aliis articulus desit. [h] *Τὰ ἂν περ Stob. Arcb. Vind.*, tum *πλησθέντα* —— *αὐτὸν Stob.* male. [i] *Θηρίῳ* idem. [k] *Ald. V. Arcb. Paris. B. Stobaeus*, in *Med. οὐδαμῶς φησὶν ἐστι*, *Ask. οὐδαμῶς φισιν*. [l] *Οὕτω δὴ Arcb. V.*, uti post nonnulla: alii *δὴ* non habent. [m] *Arcb. V.*, vulgo *τὶς τῶν*, tum *ἔχων τε τήν*. [n] *M. Ask. Pasf.*, *Ἀμάσιν Aldus*, *V. Arcb. Rem.*, *Gronov.* consule. [o] *Μέλλοι ἀποθανόντα γίγνεσθαι V. Arcb.* non male.

94. *Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπιτελέα ἐγένετο*] Ita praestat augeri. Inferius C. 141. *ταῦτά οἱ ποιέειν ἐπιτελέα·* et ad I, 117. Sustuli quoque *τὸν νέκυν*, ex praecedentibus inconsulto repetitum. *Dio Chryfoftomus* Corinth. p. 466. hinc orationem distinxit: quod Amasin autem *ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ ὑπολαβεῖν* oratio ostentat, id manifesto claudicans, *ὑποβαλεῖν* doctissimus *Berglerus* recte instauravit.

1. *Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσι εἶναι τὸ πῦρ*] *Ioannes Chryfoft.* iisdem paene verbis T. II. p. 54. B. *θεὸς παρὰ Πέρσαις νομίζεται τὸ πῦρ.* Alia plura *Brisfon.* Regn. Pers. II, 14. et *Sam. Tenullius* Disfert. Histor. de Igne C. 9. p. 48. Quae Persis ignem deum cum obtrudunt, nimis stricte urgenda non sunt: *ἱερὸν* illis *πῦρ* erat, quem *sacrum ignem* mortuo rege et summo in luctu studiosissime exstinguebant apud *Diodorum* XVII, 114., quod citra impietatem et religionis contemtum fieri profecto non potuit, si ignis Deus esset. Neglexit hoc *Th. Hyde*, multa pro Persis disputans, de Relig. Pers. C. I. et 6., abreptus tamen nimio gentis studio: nam ignis in ea natione cultum plus quam civilem fuisse, ex edicto regis *Saporis* in *Asfemani* Orient. Biblioth. T. I. p. 191. liquet apertissime. At hoc nunc non agitur. Recte Cl. *Gronovius* in sequentibus *οὐ δίκαιον εἶναι λέγοντες* ex *Med.* admisit: postulant id ipsum alii; neque nocet hilum *Stobaeus*, orationem *Herodoti* immutans. Adsunt praeter ea, quae vir Celeb. advocavit, similis structurae plura VI, 13. VII, 144. &c.

5. *Πῦρ θηρίον εἶναι*] Qui requiritur articulus vel e *Stobaeo* p. 614, 48. potuisset interseri: *τὸ πῦρ θηρίον εἶναι ἔμψυχον·* ut paulo ante: *Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσι εἶναι τὸ πῦρ·* atque alibi passim articulo subiectum insignitur orationis. Paulo post tolerari nequit invectum a *Gronovio φησὶν*, pro *σφὶ*, vel *σφὶν*, ut est apud *Stobaeum*. Verum in istis: *οὔκων θηρίοισι νόμος οὐδαμῶς σφί ἐστι τὸν νέκυν διδόναι* pro *τὸν ν.* suspicor olim fuisse scriptum, *ἀνὸν*, sive *ἀνθρώπου νέκυν*, *hominis cadaver*: *τὸν νέκυν* venerat olim in mentem; nunc placet alterum. Superius paulo scripsit *νεκρὸν ἀνθρώπου*, et II, c. 90. *muliebre cadaver* dixit *νεκρὸν γυναικὸς*, II, c. 89. *pueri*, *παιδίου νέκυν*, I, c. 113. saepius alibi loquitur ad eandem rationem, non secedens ab usu, quem alii quoque receperunt: *uxoris cadaver* Δάμαρτος *νέκυν*, *Eurip.* dixit Or. v. 1623. *ἀνδρὸς νεκρὸν*, *Sopb.* El. v. 1488. *τὸν Ἕκτορος νεκρὸν*, *Athenaeus* XV, p. 688. D. Vid. *Platonis* Gorgias p. 524. C. *Euftath.* ad Il. I, p. 682, 49. In *Herodoto* magis etiam adfirmabunt *ἀνθρώπου νέκυν* ista *Antonini* VI, 13. *νεκρὸς οὗτος ἰχθύος*, *οὗτος δὲ νεκρὸς ὄρνιθος*, *ἢ χοίρου*. VALCKEN.

8. *Οὐδαμῶς σφί ἐστι*] Miror *οὐδαμῶς φησὶν ἐστι* amplecti ex *Mediceo* Cl. Virum: nihil enim eius errore ineptius. *Σφίσιν* voluit, quorsum *Ask.*, si praecedentis ultima admoveatur, ducit. AEgyptios autem vulgarem ignem *θηρίον ἔμψυχον* censuisse, non abhorret a vero: alioqui inter eorum numina ΦΘΑΣ sive *Vulcanus*, ignis et plerarumque artium inventor, ap. *Diodorum* I, 12. et 13. Iunge *Nicandri* Alexiph. v. 175. et *Plut.* Sympos. VII, 4. p. 703.

12. *Οὐκ Ἄμασις ἦν ὁ ταῦτα παθών*] Cambysis insaniam, et popularem AEgyptiorum in hac tegenda contumelia sollicitudinem iure merito ridet, Sinopensis *Diogenis* admirator, *Dion. Chryfoft.* Or. 37. p. 466. D. 467. A. et praeter cetera, *οἱ Αἰγύπτιοί τε*, ait, *καὶ Καμβύσης, εἴτε ἄλλος τις ἦν ὁ ταῦτα παθὼν, εἴτε αὐτὸς Ἄμασις ἦν, τύπος ἦν ἀναιμος, ὄσαρκος, ἄψυχος*. Hoc quoque stultissimum Regis facinus in libro Historiarum deperdito narraverat *Diodorus*, quod liquet ex Eclog. de Virt. et Vitiis p. 556. VALCKEN.

36. *Ἐπὶ-*

rei venturæ medendum putaſſe, ut hunc hominem, qui flagellatus erat, mortuum ad fores ſepeliret intus conditorii ſui, ſe autem in conditorii maxime intimo receſſu collocari filio mandaret. Mihi tamen penitus non videntur hæc Amaſis fuiſſe mandata de ſua ſepultura et isto homine, ſed vane ab AE-
17 gyptiis adornata. SECVNDVM hæc Cambyſes conſtituit triplex movere bellum, adverſus Carthaginienſes, adverſus Ammonios, adverſus AEthiopes macrobios, *id est, longævos*, qui Africam ad auſtrale mare incolunt: et adverſus quidem Carthaginienſes, nauticas copias; adverſus autem Ammonios, e peditatu excerptos; adverſus vero AE-
18 thiopes, primo exploratores mittere, ſpectatum illic menſam, quæ celebrabatur, Solis, nunquid revera eſſet: ſimulque res AEthiopicas inſpecturos; interim per ſpeciem dona laturos illorum regi. Solis autem menſa talis eſſe memoratur: est in ſuburbio pratum, omnium quadrupedum aſſa refertum carne, quam per noctem ſinguli civium magiſtratus properant ponere; ad eamque, ubi illuxit, cuilibet epulatum licet accedere. Hæc autem ipsa a terra reddi aſſidue indigenæ aiunt. Et menſa quidem, quæ Solis vocatur, talis eſſe fertur. Cambyſes autem ubi
19 ſtatuit exploratores mittere, continuo ab urbe Elephantina arceſſit ex Ichthyophagis gnaros AEthiopicæ linguæ. Interea dum istos arceſſitum eunt, navales copias Carthaginem verſus navigare iubet, verum hæc exequuturos ſe Phœnices negaverunt, eſſe enim magnis fœderibus ſe devinctos; neque facturos ſancte, ſi adverſus liberos ſuos militarent. Phœnicibus autem ire recuſantibus, ceteri ad pugnandum haud idonei erant. Ita Carthaginienſes ſervitutem Perſarum evaſerunt: quoniam Cambyſes haud æquum ducebat vim afferre Phœnicibus, qui ſe ipsos Perſis dediderant, et ex quibus nauticus omnis pendebat exercitus. Sed et Cy-
20 prii, qui ſeſe ipsi dediderant Perſis, adverſus AEgyptum in militia erant. Porro Cambyſes posteaquam ex Elephantina advenerunt Ichthyophagi, eos ad AEthiopes miſit, iusſ-

ἀκούμενος τὰ ἐπιφερόμενα, τὸν [a] μὲν ἄνθρωπον τοῦτον τὸν μαστιγωθέντα, ἀποθανόντα ἔθαψε [b] ἐπὶ τῇσι θύρῃσι σὺτὸς τῆς ἑωὑτοῦ θήκης, ἑωὑτὸν δὲ σὺνετέλατο τῷ παιδὶ σὺ μυχῷ τῆς θήκης ὡς μάλιστα θεῖναι. αἱ μέν νυν ἐκ τοῦ Ἀμάσιος σὺντολαὶ αὗται, αἱ [c] ἐς τὴν ταφήν τε καὶ τὸν ἄνθρωπον ἔχουσαι, ὡ μοι δοκέουσι ἀρχὴν γενέσθαι, [d] ἀλλ' ἄλλως δὴ αὐτὰ Αἰγύπτιοι σεμνοῦσι.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐβουλεύσατο τριφασίας στρατηίας, ἐπί τε Καρχηδονίους, καὶ ἐπὶ Ἀμμωνίους, καὶ ἐπὶ τοὺς μακροβίους Αἰθίοπας, οἰκημένους δὲ Λιβύης ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ. βουλευομένῳ δέ οἱ ἔδοξε, ἐπὶ μὲν Καρχηδονίους τὸν ναυτικὸν στρατὸν ἀποστέλλειν· ἐπὶ δὲ Ἀμμωνίους, τοῦ πεζοῦ ἀποκρίναντα· ἐπὶ δὲ τοὺς Αἰθίοπας, κατόπλας [e] πρῶτον, ὀψομένους τε τὴν σὺ τούτοισι τοῖσι Αἰθίοψι λεγομένην εἶναι ἠλίου τράπεζαν, εἰ ἔστι ἀληθέως, καὶ πρὸς ταύτῃ τὰ ἄλλα κατοψομένους· δῶρα δὲ τῷ λόγῳ φέροντας τῷ βασιλεῖ αὐτέων. Ἡ δὲ τράπεζα τοῦ ἠλίου τοιήδε τις λέγεται εἶναι· λειμών ἐστι σὺ τῷ προαστείῳ, ἐπίπλεος κρεῶν ἑφθῶν πάντων τῶν τετραπόδων· [f] ἐς τὸν τὰς μὲν νύκτας ἐπιτηδεύοντας τιθέναι τὰ κρέα τοὺς σὺ τέλεϊ ἑκάστους ἑόντας τῶν ἀστῶν, τὰς δὲ ἡμέρας δαίνυσθαι προσιόντα τὸν βουλόμενον· φάναι δὲ τοὺς ἐπιχωρίους ταῦτα τὴν γῆν αὐτὴν ἀναδιδόναι ἑκάστοτε. ἡ μὲν δὴ τράπεζα τοῦ ἠλίου καλεομένη, λέγεται εἶναι τοιήδε. [g] Καμβύσῃ δὲ ὡς ἔδοξε πέμπειν τοὺς κατασκόπους, αὐτίκα μετεπέμπετο ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος, τῶν Ἰχθυοφάγων ἀνδρῶν τοὺς ἐπισταμένους τὴν Αἰθιοπίδα γλῶσσαν· [h] σὺ δ' ἐν ᾧ δὲ τούτους μετῆσαν, σὺ τούτῳ ἐκέλευε ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα πλέειν τὸν ναυτικὸν στρατόν. Φοίνικες δὲ οὐκ ἔφασαν ποιήσειν ταῦτα· ὁρκίοισί τε γὰρ μεγάλοισι σὺνδεδέσθαι, καὶ οὐκ ἂν ποιέειν [i] ὅσια ἐπὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἑωὑτῶν στρατευσάμενοι. Φοινίκων δὲ οὐ βουλομένων, οἱ λοιποὶ οὐκ ἀξιόμαχοι ἐγίνοντο. Καρχηδόνιοι μέν νυν οὕτω δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων. Καμβύσης γὰρ βίην οὐκ ἐδικαίου προσφέρειν Φοίνιξι, ὅτι σφέας τε αὐτοὺς [k] ἐδεδώκεσαν Πέρσῃσι, καὶ πᾶς ἐκ Φοινίκων ἤρτητο ὁ ναυτικὸς στρατός· δόντες δὲ καὶ Κύπριοι σφέας αὐτοὺς Πέρσῃσι, ἐστρατεύοντο ἐπ' Αἴγυπτον. Ἐπεί τε δὲ τῷ Καμβύσῃ ἐκ τῆς Ἐλεφαντίνης ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, ἔπεμπε αὐτοὺς ἐς τοὺς Αἰθίοπας, [l] σὺντελέμε-

[a] Desideratur in *Arcb. V.* [b] *M. Paſ. Ask. Vind.*, alii ἐν τῇσι, uti *Ald. Paris. A. B.*; ad hoc ἐκτὸς τῆς *Arcb. V. Valla.* verum prave. Vide II, 170. [c] Sic *Ask. V.*, alli εἰς, contra morem, tum proximum αἱ deest *Arcb.*, et τὴν ταφὴν *M. Paſ. Ask.*, quem articulum ſpernit *Ald.* et plures alii. [d] Ἀλλ' ἄλλως *Arcb. V. Valla*, prius vocabulum ceteri non adgnoſcunt; ego in integrum reſtitui. [e] Πρώτους *Vind. Arcb.* [f] Ἐς ὃν *V. Arcb.* prave, qui ſtatim χρέατα. [g] Καμβύσῃς *Arcb. V.*, ceteri Καμβύσῃ, utrimque bene. [h] Quinque ſeq. ambo illi omittunt. [i] Ὅσιον *Arcb.* [k] *Paſ. Arcb. V. Rem.* ora *Steph.*, ἐκδεδώκεσαν *M. Ald. Ask.* [l] Ἐντελ. τε τὰ *Arcb. V.*, alii encliticam non norunt.

36. Ἔπλεος — πάντων τῶν τετραπόδων] Sic *Acta Ap.* X, 12. De *Menſa* hac *Solis Pauſan.* VI, 26. et ibi *Kuhnius:* at uberius multo *Aldus* in docta Praefatione, *Philoſtrati* Latinae interpretationi praefixa, *Hieronymi* μνημονικὸν ἁμάρτημα in ea menſa erudite et modeste caſtigans. Addo, *Libanium* Orationi Antioch. T. II. p. 385. hinc colorem dedisſe.

45. Ἐν ᾧ δὲ τούτους μετῆσαν] *Usque dum isti veniunt: Valla.* Herodoteo more (ᾖσαν et ἀπῖσαν alibi leguntur Ionice ſcripta:) ſcribendum μετῑσαν vertendumque: *dum ad istos arceſſendos proficiſcebantur.* Infra c. 28. quem adduci iusſerat Apin μετῆσαν ἄξοντες. Atticum est μετῆσαν· μετῑσαν Ionicum. *Ire quid petitum*, ἐλθεῖν ἐπί τι, Poëtis et in veteri Lingua dicebatur μετά τι: hinc ista vis ſignificandi haesit in μετελθεῖν, μετιέναι, μεθήκειν, ſimilibusque. *Eurip.* Andr. v. 561. Οὐ γὰρ μᾶς σε κλυδόνος πρόθυμος Μετῆλθον, ἀλλὰ μυρίων ὑπ' ἀγγέλων. *Sopb.* Phil. v. 343. Ἦλθόν με νῆ ποικιλοστόλῳ μέτα· huius generis quaedam proſtant ad *Eurip.* Phoen. p. 446. In *Ariſtoph.* Eq. v. 602. μετῆσαν στρώματα, *ibant petitum ſtragula*, prout optime cepit *L. Kuſterus*, qui domo aberat, ista ſcribens ad *Ar.* Eccleſ. v. 530. Μετῆλθε] *Id est, accerſitum venit: ſic enim ſcribendum est pro μεθῆκε.* Vulgatum verbum iure tuetur *Steph. Bergler.* in notis, quas unius *P. Burmanni Sec.* debemus munificentiae, ad literas elegantiores amplificandas atque in Belgio tutandas nati. VALCKEN.

45. Ἐν ᾧ δὲ τούτους μετῆσαν] Negligi haec non debuerant. Similia C. 28. οἱ μὲν δὴ μετῆσαν ἄξοντες. At utrobique oportuerat μετῆσαν, refinxique adeo. Refer huc C. 15. τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον οἱ μετιόντες, ubi *arceſſendi* potestas potior. *Strabo* XIV. p. 950. A. καὶ ἀλλαχόθεν μετιόντες ἀεί τινας ἀξίους τῆς τοιαύτης προσοδείας; *et ſemper aliunde arceſſentes* &c. tum XV. p. 1501. B. ἀναστρέψαι πάλιν ἐπ' οἶκου, μετιόντος τε αὐτὸν, κελεῦσαι ἥκειν· *arceſſente eum, iuſſiſſe venire.* Vulgo isthic aliter.

49. Οὐκ ἂν ποιέειν ὅσια ἐπὶ τοὺς παῖδας &c.] *Themiſtocles* ad Iones οὐ ποιεῖτε δίκαια ἐπὶ τοὺς πατέρας στρατευόμενοι IX, 22., ex ſimili ratione: Iones Athenienſium erant coloni, Phoenicibus originem acceptam ferebant Poeni, filii ergo illorum, quemadmodum Athenienſium Iones: nec aliam ob cauſam *Tyrus* בת צידון *filia Sidonis Eſaiae* XXIII, 12. Maior patria colonias pro liberis putabat: unde apud Locros in Graecia tabulae foederis cum Italicis hoc exordio ὡς γονεῦσι πρὸς τέκνα in *Polybio*, ad cuius Excerpt. p. 49. egregie *Henr. Valeſius.* et *Fronto Ducaeus* ad *Io. Chryſoſt.* T. II, p. 832. Statim δεδώκεσαν ob ſchedas et ſequentia non recuſavi

ιος τά τε λέγειν [a] χρῆν, καὶ δῶρα φέροντας, πορφύρεόν τε εἶμα, καὶ χρύσεον στρεπτὸν περιαυχένιον, καὶ [b] ψέλια, καὶ μύρου ἀλάβαστρον, καὶ [c] Φοινικήιου οἴνου κάδον· οἱ δὲ Αἰθίοπες οὗτοι, ἐς τοὺς [d] ἀπέστειλε ὁ Καμβύσης, λέγονται εἶναι μέγιστοι καὶ κάλλιστοι ἀνθρώπων πάντων· νόμοισι δὲ καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι [e] αὐτοὺς καὶ κεχωρισμένοισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ δὴ [f] καὶ κατὰ τὴν βασιληίην τοιῷδε· τὸν ἂν τῶν ἀστῶν [g] κρίνωσι μέγιστόν τε εἶναι, καὶ κατὰ τὸ μέγαθος ἔχειν τὴν ἰσχύν, τοῦτον ἀξιοῦσι βασιλεύειν. Ἐς τούτους δὴ ὦν τοὺς ἄνδρας ὡς ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, διδόντες [h] τὰ δῶρα τῷ βασιλέϊ αὐτέων, ἔλεγον τάδε, „ Βασιλεὺς ὁ Περσέων Καμβύσης, βουλόμενος „ Φίλος [i] τοι καὶ ξεῖνος γενέσθαι, ἡμέας τε [k] ἀπέ„ πεμψε, ἐς λόγους τοι ἐλθεῖν κελεύων, καὶ δῶρα „ ταῦτά τοι δίδοῖ, τοῖσι καὶ αὐτὸς μάλιστα ἥδεται „ χρεώμενος." ὁ δὲ Αἰθίοψ, μαθὼν ὅτι [l] κατόπται ἥκοιεν, λέγει πρὸς αὐτοὺς τοιάδε, „ Οὔτε ὁ Περ„ σέων βασιλεὺς δῶρα ὑμέας ἔπεμψε φέροντας, προ„ τιμῶν πολλοῦ ἐμοὶ ξεῖνος γενέσθαι· οὔτε ὑμεῖς λέγε„ τε ἀληθέα· ἥκετε γὰρ κατόπται τῆς ἐμῆς ἀρχῆς, „ οὔτε ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐστὶ δίκαιος· εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, οὐκ „ ἂν [m] ἐπεθύμησε χώρης ἄλλης ἢ τῆς ἑωυτοῦ· οὐδ' „ ἂν ἐς δουλοσύνην ἀνθρώπους ἦγε ὑφ' ὧν μηδὲν ἠδίκη„ ται· νῦν δὲ αὐτῷ τόξον τόδε διδόντες, τάδε ἔπεα „ λέγετε, [n] Βασιλεὺς ὁ Αἰθιόπων συμβουλεύει τῷ „ Περσέων βασιλέϊ, [o] ἐπειὰν οὕτω εὐκοπίης ἕλκωσι „ τὰ τόξα Πέρσαι ἐόντα μεγάθεϊ τοσαῦτα, τότε „ ἐπ' Αἰθίοπας τοὺς μακροβίους πλήθεϊ ὑπερβαλλό„ μενον στρατεύεσθαι. μέχρι δὲ [p] τούτου, θεοῖσι εἰδέναι „ χάριν, οἳ οὐκ ἐπὶ νόον τρέπουσι Αἰθιόπων παισὶ γῆν „ ἄλλην [q] προσκτᾶσθαι τῇ ἑωυτῶν." Ταῦτα δὲ εἰπὼν, καὶ ἀνεὶς τὸ τόξον, παρέδωκε τοῖσι ἥκουσι· λαβὼν δὲ τὸ εἶμα τὸ πορφύρεον, [r] εἰρώτα ὅ, τι εἴη, καὶ ὅκως πεποιημένον. εἰπόντων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὴν ἀληθείην περὶ τῆς πορφύρης καὶ τῆς βαφῆς, δολερούς μιν τοὺς ἀνθρώπους ἔφη εἶναι, δολερὰ δὲ αὐτέων τὰ εἱ-

168 ματα·

iuſſos cum ea dicere quæ oporteret, tum dona ferre, amiculum purpureum, aureumque torquem ad cervicem, et armillas, ac unguenti alabaſtrum, cadumque vini Phœnicei. AEthiopes autem ii, ad quos misit Cambyſes, feruntur eſſe maximi omnium hominum atque pulcherrimi: legibus autem et aliis uti eos, et ſeparatis ab aliorum hominum legibus; tum vero et hac circa regnum, quod quem e popularibus maximum et pro magnitudine validum iudicant, hunc regem deligendum cenſent. Ad hos itaque viros Ichthyophagi postquam venerunt, offerentes eorum regi munera, ita loquuti ſunt; Cambyſes, Perſarum rex, cupiens amicus tibi fieri atque hospes, nos misit, iubens ut in ſermonem tuum veniremus, tibique hæc dona dat, quorum ipse uſu maxime delectatur. Ad hos AEthiops, gnarus ad explorandum venisſe, talia reſpondit: neque rex Perſarum vos ideo cum donis misit, quod magni faciat hoſpitii mei fœdus, neque vos vera loquimini, quippe qui ad explorandum meum imperium veniſtis: neque iustus ille vir est, ſi enim iustus foret, non alienam regionem affectaret, ſed eſſet ſua contentus, nec homines a quibus nihil læſus est in ſervitutem redigeret. Ei nunc vos hunc arcum date, ita dicentes, Rex AEthiopum regi Perſarum conſilium dat, quando Perſæ tam facile adducent tantæ magnitudinis arcus, tunc adverſus macrobios AEthiopes copiis exſuperans moveat bellum: interim diis gratias habeat, qui non dant mentem filiis AEthiopum, ut præter ſuam velint aliam comparare regionem. Hæc loquutus, arcum laxavit, eisque qui venerant dedit. Tum ſumpto purpureo amiculo, rogavit quidnam eſſet et quomodo confectum, et quum Ichthyophagi veritatem de purpura deque tinctura dixiſſent, dolooſos inquit eſſe homines, doloſa illorum veſti-

a Χρῆν καὶ *Ald. Rem. Paris. A. B.*, χρῆναι δῶρα *Arcb. V.*, χρὴ καὶ *M. Ask. Paſ.* *b* *M. Paſ. Ask. V. Arcb. Paris. B.* et continuo. Ψέλλια utrobique *Ald.* et *Edd.* *c* Citat *Pollux* x, 75. Φοινικίου praeferens, melius *Athen.* xi. p. 473. in priscis certe Editis; nam *Dalecampii* aberrat. Vid. i, 194. ii, 86. *d* *Arcb. V. M. Paſ. Ask. Rem.*, ἀπέπεμψε *Ald.* Quae ſequuntur excerpsit *Euſtath.* in *Dionyſ.* v. 218. *e* *M. Paſ. Ask.*, in *Arcb. V.* αὐτοὺς φασι, vulgo αὐτοὺς κεχωρ. cum *Ald.* et *Paris. A.* *f* Deſit hoc *Arcb. V.*, male. *g* Abest hic utrique, ſed mox ἰσχὺν κρίνωσι, τοῦτον βασιλεύειν, ſine ἀξιοῦσι. *h* Δὲ δῶρα *V. Arcb.* *i* Non legunt iidem, φίλος καὶ ξεῖνός τοι *Paſ. Ask.* *k* *M. Paſ. Ask. V. Arcb.*, ἀπέπεμε *Ald.* et alii. Conf. *Gronov.* *l* Hinc *Pollux* ii, 59. *m* Ἐπεθύμεε *Arcb. V.* non male. *n* Βασ. Αἰθιόπ. iidem. *o* *M. Ask. Paſ. Arcb. V.* Fragm. *Paris.*, ἐπειδὰν *Ald. Paris. A. B.* *p* *Arcb. V. M. Paſ. Ask. Paris.* Fragm. vulgo τούτων. *q* Κτᾶσθαι πρὸς τῇ *V. Arcb.* *r* *Arcb. Paſ. V.*, et mox, ἠρώτα *Ald.* et alii. Statim εἰπάντων *V. Arcb.* quod malui, et mox: Ἰανὸν enim, teste *Corintho*; εἰπόντων vulgo. Paullo ante παρέδωκε Περσέων τοῖσι Fragm. *Paris.*

59. Τά τε λέγειν χρῆν] *Medic.* conſentaneique non ſibi conſtant. Vide inferius C. 65. vii, 39. χρῆναι *Arcb.* et *Vind.* ex χρῆν καὶ natales accepit. Recepi et ψέλια, ſicuti C. 22. iv, 168. ix, 79., quia MSS. iubent et Grammatici. Habet praeterea τὸν μύρου ἀλάβαστρον *Euſtath.* in Homer. p. 946, 53., *Herodotum* nominatim non excitans: ſed *Suidas* in Λήκυθος illi τὸν ἀλάβαστρον tribuit. Haud ſcio an recte: quamquam ſi *Codd.* offerrent, pro legitimo procederet facile. Hoc addere iustum est, Perſarum regibus placuiſſe hoc genus munera, aliis mittenda et dividenda in *Xenophontis* Κυρ. Π. viii. p. 209. C.

63. Καὶ κάλλιστοι ἀνθρώπων πάντων] Itane omnium, quotquot ſunt, hominum? Displicet ista exaggeratio Cl. *Corn. de Pauw*, ſuſpicanti Αἰθιόπων πάντων de *Macrobiis* ſermonem continuari, atque eos cunctos inter AEthiopas proceritate et elegantia formae eminuiſſe. At reſpuunt id auxilium membranae, quibuscum *Euſtath.* facit: averſatur ſcriptor ipse, de AEthiopibus εὐλάτατον τρίχωμα ἔχουσι ΠΑΝΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ vii, 70. Differt id non nihil, ſed eum toties repetita, ſcribere ſe τὰ ἤκουσε, excuſabit profeſſio.

64. Νόμοισι δὲ καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι] His proxima ſi iungerentur in Codd. κεχωρισμένοισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, voculas intermedias, αὐτοὺς καὶ, hanc certe natam e ſyllaba ſequenti, non deſiderarem. AEthiopes isti Μακρόβιοι, Solenſi *Bioni* in AEthiopicis Ἀθάνατοι dicti ap. *Athen.* xiii, p. 566. C. ſecundum *Herodotum* conſtituiſſe Regem narrantur, cuius corporis proceritati fortitudo reſponderet, quo patre natus eſſet parum curantes. Huc pertinere ſuſpicor fragmentum ex eiusdem *Bionis* AEthiop. L. i, Αἰθίοπες τοὺς βασιλέων πατέρας οὐκ ἐκφαίνουσιν, ἀλλ' ὡς ὄντας υἱοὺς Ἡλίου παραδιδόασιν. ista vulgavit e Cod. MS. Celeberr. *Io. Alberti* in Append. ad Gloſſ. in N. F. p. 213. *AEthiopum* τὰς μὲν βασιλείας ἐγχειρίζουσιν οἱ μὲν ὑπερπεπτώκοτας, τύχης ἡγούμενοι δῶρα ἀμφότερα, τήν τε μοναρχίαν καὶ τὴν εὐπρέπειαν, *Diodor. Sic.* L. iii, c. 9. ubi notat *P. Weſſ.* VALCKEN.

66. Τὸν ἂν τῶν ἀστῶν &c.] Nolo diſſimulare, elegantiora mihi, quae *Arcb.* et *Vindob.* ſubminiſtrarunt, adparere. Loca κρίνωσι, hinc ablatum, post τὴν ἰσχὺν et τοῦτον βασιλεύειν tantum admitte; ecquid ad cultam et perfectam deſiderabitur ſententiam? Sed qui me paſim, ne quid audacius moveatur, et hic incesſit timor. Adſumant ergo, quibus volupe est. Regum autem istam ex magnitudine et virium robore in AEthiopibus electionem, hinc *Ariſtoteles*, *Bio*, *Nic. Damascenus* et *Strabo* derivarunt, de quibus ad *Diodori* iii, 9.

94. Δολερούς μὲν τοὺς ἀνθρώπους &c.] *Plutarchus* de Malign. p. 863. D. ex *Noſtro* AEthiopum regem dixiſſe,

ſtimenta. Secundo loco de aureo ſciſcitatus ad cervicem torque atque armillis, ornatum eius rei exponentibus Ichthyophagis, riſit, atque exiſtimans vincula eſſe, inquit robuſtiora apud ſe vincula eſſe. Tertio ſciſcitatus de unguento, quum illi de confectura ungendique ratione dixiſſent, idem dixit quod de veſtimento. Vbi ad vinum pervenit, eiusque conficiendi rationem audivit, maiorem in modum delectatus potu, percontatus est, quibusdam rebus veſceretur rex, et quod longiſſimum tempus vir Perſa viveret. Isti dixerunt veſci regem pane, expoſita tritici natura, plenumque et longiſſimum vivendi ſpatium homini proponi octoginta annos. Ad hæc AEthiops, nihil ſe mirari inquit, ſi ſtercore veſcentes, paucis viverent annis, nam ne tot quidem annis victuros, niſi potu commiſcerent: Ichthyophagis indicans vinum; hoc enim 23 ipsos a Perſis ſuperari. Interrogato vicisſim rege ab Ichthyophagis de vita et victu, plerosque illorum ad centum viginti annos pervenire, nonnullos vero etiam hos transcendere: cibum eis eſſe carnem coctam; et potum, lac. Et quum exploratores de numero annorum mirarentur, ad fontem quendam eos duxiſſe, a quo loti efficiebantur magis nitentes, perinde atque olei foret; ab eodem olere, ac ſi violarum. Eam aquam aiebant exploratores adeo invalidam, ut in ea nihil innatare poſſet, ne lignum quidem, et quæ leviora ſunt ligno: ſed omnia peſſum ire in profundum. Hæc aqua ſi vere apud illos est, qualis commemoratur, ideo macrobii, *id est longævi*, existunt, quod ea per omnia utuntur. Deinde a fonte digreſſos istos regem ad carcerem duxiſſe, ubi viri omnes aureis vinculis erant alligati;

ματα· δευτέρᾳ δὲ, τὸν χρυσοῦν [a] εἰρῶτα περιτιθέναι τὸν περαυχένιον, καὶ τὰ ψέλια· ἐξηγεομένων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὸν κόσμον [b] αὐτέων, γελάσας ὁ βασιλεὺς, καὶ νομίσας εἶναι [c] σφεα πέδας, εἶπε ὡς παρ' ἑωυτοῖσί εἰσι ῥωμαλεώτερα τετέων πέδαι. [d] τρίτα δὲ, εἰρόμενα τὸ μύρον· ἐπιτάντων δὲ τῆς ποιήσιος πέρι καὶ ἀλείψιος, τὸν αὐτὸν λόγον [e] τὸν καὶ περὶ τοῦ εἵματος εἶπε· ὡς δὲ ἐς τὸν οἶνον ἀπίκετο, καὶ ἐπύθετο αὐτοῦ τὴν ποίησιν, ὑπερηθεὶς τῷ πόματι, ἐπείρετο ὅ, τι τε σιτέεται ὁ βασιλεὺς, καὶ χρόνον ὁκόσον μακρότατον ἀνὴρ Πέρσης ζώει. οἱ δὲ, σιτέεσθαι μὲν τὸν ἄρτον [f] εἶπαν, ἐξηγησάμενοι τῶν πυρῶν τὴν φύσιν· ὀγδώκοντα δὲ ἔτεα ζόης πλήρωμα ἀνδρὶ μακρότατον προκεῖσθαι· πρὸς ταῦτα ὁ Αἰθίοψ ἔφη, οὐδὲν θωυμάζειν εἰ σιτεόμενοι κόπρον, ἔτεα ὀλίγα ζώουσι· οὐδὲ γὰρ ἂν τοσαῦτα δύνασθαι ζώειν σφέας, εἰ μὴ τῷ πόματι τῷδε [g] ἀνέφυρον, Φράζειν τοῖσι Ἰχθυοφάγοισι τὸν οἶνον· τοῦτο γὰρ ἑωυτοὺς ὑπὸ Περσέων ἐσσοῦσθαι. Ἀντειρομένων δὲ [h] τὸν βασιλέα τῶν Ἰχθυοφάγων τῆς ζόης καὶ διαίτης πέρι, ἔτεα μὲν [i] ἐς εἴκοσί τε καὶ ἑκατὸν τοὺς πολλοὺς αὐτέων ἀπικνέεσθαι, ὑπερβαλλέειν δέ τινας καὶ ταῦτα· σίτησιν δὲ εἶναι κρέα τε ἑφθὰ, καὶ πόμα, γάλα. Θώυμα δὲ ποιευμένων τῶν κατασκόπων περὶ τῶν ἐτέων, ἐπὶ [k] κρήνην σφι ἡγήσασθαι, ἀπ' ἧς λουόμενοι, λιπαρέες [l] ἐγίνοντο, κατάπερ εἰ ἐλαίου εἴη· ὄζειν δὲ ἀπ' αὐτῆς ὡσεὶ ἴων· ἀσθενὲς δὲ τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης ταύτης εἶναι· δή τι ἔλεγον εἶναι οἱ κατάσκοποι, ὥστε μηδὲν οἷόν τε εἶναι [m] ἐπ' αὐτῇ ἐπιπλέειν, μήτε ξύλον, μήτε τῶν ὅσα [n] ξύλου ἐστὶ ἐλαφρότερα. ἀλλὰ πάντα σφέα χωρέειν ἐς βυσσόν· τὸ δὲ ὕδωρ τοῦτο, εἰ σφί ἐστι ἀληθέως οἷόν τι [o] λέγεται, διὰ τοῦτο ἂν εἶεν, τούτῳ τὰ πάντα χρεώμενοι, μακρόβιοι. ἀπὸ τῆς κρήνης δὲ ἀπαλλασσομένων, [p] ἀγαγεῖν σφέας ἐς δεσμωτήριον ἀνδρῶν, ἔνθα τοὺς πάντας ἐν πέδῃσι χρυσέῃσι δεδέσθαι· ἔστι δὲ

[a] *M. Paris.* Fragm. *Pasſ. Ask.*, χρυσὸν *Arcb. V. Ald.*, tum ἡρώτα *Ald.* et ψέλλια. [b] Αὐτοῦ ora *Stepb.* Fragm. *Paris.* et *Ask.* [c] Εἶναι σφεας *V. Arcb.* [d] Τρίτα codex *Bodleianus*, quo de *Waſſe* ad *Thucyd.* Indic. voc. ἔλεγχος· vulgo τρίτον. [e] Τὸν ἐπὶ τοῦ *Arcb. V.* [f] Εἶπαν iidem, alii εἶπον. [g] Ἀναφέρων *Arcb.*, ἀνάφερον *Vind.* ἀνέφερον *Pasſ.* πόματι τῷδε ἀνέφερον Fragm. *Paris.*, tum φρ. τοῖσι Πέρσαις et τούτῳ γάρ. In *Edd.* τῷδε aberat. [h] Duo ista deſiderantur in *V. Arcb.* qui mox ζωῆς καὶ τῆς αὐτῶν διαίτης. [i] Ἐς εἴκοσί τε καὶ *V. Arcb.*, ἐς εἴκοσι καὶ *Paris. A. B. Ald. Rem.*, εἰκοσι καὶ *M. Pasſ. Ask.* ſtatim ὑπερβάλλειν *Pasſ. Ask. Arcb.* Adtigit ſequentia *Euſtatb.* ad *Dionyſ.* v. 218. [k] Κρήνην τινὰ σφισι *Vind. Arcb. Vall.*, haud prave. Habet hinc *Sotio* in Collect. p. 157. Ed. *Boëſſi.* [l] Γίνονται *Arcb.* γίγνονται *Vind. m Med. Arcb. V. Pasſ. Ask. Vall.*, ἀπ' αὐτοῦ *Ald.* et *Paris. A. Rem.* Adi *Gronov.* [n] Ξύλων *Arcb.* tum ἐς βυθὸν cum *Vind.*, contra morem, Schol. in Comici Ran. v. 138. Ἴωνες τὸν βυθὸν βυσσὸν λέγουσι. [o] Λέγεται ἐστι *Pasſ. Ask.* [p] Ἄγειν *Arcb. V.*

ſe, ὡς ὀλερὰ μὲν τὰ χρώματα, immo vero ἀλείμματα ex Cl. *Reiskii* correctione, ὀλερὰ δὲ τὰ εἵματα τῶν Περσέων ἐστι perhibet. Iterum Sympos. II. p. 646. B. ὡς ὀλερὰ εἵματα καὶ χρίσματα, κατὰ τὴν βαρβάρου φωνήν. Quorum poſterius non ſine excuſatione erit, prius, *Herodotum* cum adpellavit, nequaquam. Decepit doctum criminatorem memoria fallax. Convenit AEthiopico ex parte quadam dictum, integrum Lacedaemoniis, de purpura et unguentis talia profeſſis, debetur: cuius rei testem fero *Clementem Alex.* Strom. I. p. 344. Post pauca τρίτα δὲ, quod in Cod. *Bodleian.*, ex Cl. *Waſſe* et *Gronovii* II, 22. iudicio.

11. Εἰ μὴ τῷ πόματι τῷδε ἀνέφυρον] Adceſſit penultimum vocabulum ex ſchedis. Legiſſe Laurentium ἀνέφερον, dudum *P. Leopardus* Emend. VII, 14. et *H. Stephanus* animadverterunt. Utrum praestet, in ambiguo latet. Si vulgatum probetur, plenum exibit *εἰ μὴ τὸν ἄρτον*, ſive, ut AEthiops, *τὸν κόπρον, τῷ πόματι τῷδε ἀνέφυρον*, *niſi panem*, ſeu *ſtercus* ex AEthiopis contemtu, *hoc potu miſcerent*. Et poterit, ubi advocata admittantur, ſententia procedere. Cultiorne tamen et praeſtantior, ſi ἀνέφερον valeat, evadet? Abſurdum in AEthiopis ore non erit ſane, *εἰ μὴ τῷ* —— *ἀνέφερον*, *niſi hoc ſe vini potu recrearent*. Sic accesſiones vocabulorum non deſiderabuntur, et ſermoni uſus et ratio conſtabit. *Dio Caſſius* LVI, p. 680. ὥστε μηδένα ἔτι τρόπον ἀνενεγκεῖν δυνηθῆναι· *ut nullo modo vires recipere ac recreari poſſit.* Tale *AEliani* H. Animal. XIII, 12. ἀναφέροντες ἑαυτοὺς ἀνεβιώσκοντο. Non adiungo in re frequente plura. Quae quidem commentari, ut arbitrandi ius integrum omnibus maneret, cum maxime libuit. Mox τούτῳ γὰρ —— ἐσσοῦσθαι pro vero poſſet cenſeri. Vide tamen C. 106.

15. Ἔτεα μὲν ἐς εἴκοσί τε καὶ ἑκατόν &c.] Sequor veteres editos et ſcriptos codices, adpoſita duntaxat ex his enclitica. In *Medic.* et ſimilibus ἐεικοσι, quod alias damnant, praepoſitionem, fortaſſe male pictam, abſorbsit: certe ad *Medic.* tutamen producta a Cl. Viro non admodum urgent. Meliora *Portus* ſubpeditabit abunde. Ecce *Valer. Maximum* VIII, 13. Ext. 5. *Huius regis* (Arganthonii) *conſummationem annorum minus admirabilem faciunt AEthiopes, quos HERODOTVS ſcribit centeſimum et vigeſimum annum transgredi.* Scribit ſane *Herodotus*, ſed non tam laxe.

29. Ἐν πέδῃσι χρυσέῃσι δεδέσθαι] Hinc ſua deſumsit *Dion. Chryſ.* Or. 79. p. 664. B. Postquam dixiſſet, apud AEthiopas τοὺς ἄνω aurum rem cenſeri viliſſimam, ſubdit ista: καὶ φασιν αὐτόθι τοὺς κακούργους ἐν παχείαις δεδέσθαι πέδαις· addendum omnino χρυσαῖς· quod cur monere neglexerit *Theod. Canter.* Var. Lect. I, c. 5. cauſae nihil erat. Auro ſic abutebantur isti, quibus ὁ χαλκὸς, ut ait *Herod.* σπανιώτατον καὶ τιμιώτατον. Notum *Platonis* illud in Euthydemo p. 304. B. Τὸ σπάνιον, ὦ Εὐθύδημε, τίμιον· τὸ δὲ ὕδωρ εὐπορώτατον, ἄριστον δή, ὡς ἔφη Πίνδαρος. In his, alia longe populo διὰ τὸ σπάνιον τίμια, alia ſapientiae verae cultoribus.

VALCKEN.

29. Ἐν πέδῃσι χρυσέῃσι δεδέσθαι] Tetigerunt haec AEthiopum ex auro vincula plures veterum, a *Theod. Cantero* Var. Lect. I, 5. ad teſtimonium excitati. In *Dione Chryſoſt.*, haec Herodotea aemulante, Or. LXXIX. p. 664. B. καὶ φασιν αὐτόθι τοὺς κακούργους ἐν παχείαις δε-

mensam Solis, et sepulchra. Imprudentia Cambysis in expeditione contra AEthiopes,

ὀν τούτοισι τοῖσι Αἰθίοψι πάντων ὁ χαλκὸς σπανιώτατον καὶ τιμιώτατον. Θεησάμενοι δὲ καὶ τὸ δεσμωτήριον, [a] ἐθήσαντο καὶ τὴν τοῦ Ἡλίου λεγομένην τράπεζαν. Μετὰ δὲ ταύτην, τελευταίας ἐθήσαντο τὰς θήκας αὐτέων, αἳ λέγονται σκευάζεσθαι ἐξ [b] ὑάλου, τρόπῳ τοιῷδε. ἐπεὰν τὸν νεκρὸν ἰσχνήνωσι, εἴτε δὴ κατάπερ Αἰγύπτιοι, εἴτε ἄλλως κως, γυψώσαντες ἅπαντα αὐτὸν, γραφῇ κοσμέουσι, [c] ἐξομοιοῦντες τὸ εἶδος ἐς τὸ δυνατόν· ἔπειτα δὲ οἱ περιϊστᾶσι στήλην ἐξ ὑάλου πεποιημένην κοίλην· ἡ δὲ σφι πολλὴ καὶ [d] εὐεργὸς ὀρύσσεται· ἐν μέσῃ δὲ τῇ στήλῃ ὁ νέκυς διαφαίνεται, οὔτε ὀδμὴν εὐδεμίην ἄχαριν παρεχόμενος, οὔτε ἄλλο 169 ἀεικὲς οὐδέν· καὶ ἔχει πάντα φανερὰ ὁμοίως αὐτῷ τῷ νέκυϊ· ὀνομαστὸν μὲν δὴ ἔχουσι τὸν στήλην ἐν τοῖσι οἰκίοισι οἱ [e] μάλιστα προσήκοντες, πάντων τε ἀπαρχόμενοι, καὶ θυσίας οἱ προσάγοντες· μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκομίσαντες, [f] ἱστᾶσι περὶ τὴν πόλιν. Θεησάμενοι δὲ τὰ πάντα οἱ κατάσκοποι, [g] ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω· ἀπαγγελάντων δὲ ταῦτα τούτων, αὐτίκα ὁ Καμβύσης [h] ὀργὴν ποιησάμενος, ἐστρατεύετο ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας· οὔτε παρασκευὴν σίτου ἐδεμίην παραγγείλας, οὔτε λόγον ἑωυτῷ δοὺς, ὅτι ἐς τὰ [i] ἔσχατα τῆς γῆς ἔμελλε στρατεύεσθαι. [k] οἷα δὲ ἐμμανὴς τε ἐὼν καὶ οὐ φρενήρης, ὡς ἤκουε τῶν Ἰχθυοφάγων, ἐστρατεύετο· Ἑλλήνων μὲν τοὺς παρεόντας [l] αὐτῇ ταύτῃ τάξας ὑπομένειν, τὸν δὲ πε-

gati; est enim apud hos AEthiopes omnium rarissimum ac pretiosissimum æs. Inspecto etiam carcere, inspexerunt et mensam, quæ dicitur Solis. Post hanc ad extremum inspexere eorum conditoria, quæ dicuntur e vitro esse constructa, hunc in modum: posteaquam mortuum sive AEgyptiorum sive alio quodam more extenuarunt, totum gypso inducunt, picturaque exornantes, exhibent, quoad fieri potest, effigiem eius: deinde cippum ei cavum e vitro, quod apud illos multum et labori aptum effoditur, circumdant: in cuius medio mortuus perlucet, nihil neque odoris ingrati, neque fœditatis ullius præbens, sed omnia conspicua ipsi illi cadaveri similiter habens. Hunc cippum qui maxime sunt propinqui, intra ædes annum tenent, offerentes ei omnium rerum primitias, hostiasque: post talia efferunt, circaque urbem statuunt. Omnibus exploratores inspectis reversi sunt. Qui quum ista renunciassent Cambysi, continuo ira percitus adversus AEthiopes exiit in expeditionem, neque rei frumentariæ apparatu indicto, neque secum ipso ratione inita, quod in extrema terrarum faceret expeditionem: sed veluti vesanus, nec mentis compos, simulatque Ichthyophagos audiit, profectus est cum omni peditatu, Gra-

a Ἐθεήσαντο *Arcb. Ask.* et infra. Confer not. ad I, 10. Glossa, etiam mox, ubi iterum uterque ξύλου· olim ὑέλου. b Τάλου *V. Arcb.* ξύλου *Ask. Pasc.*, qui ὑέλου pro Glossa hinc habet, *Nostri* usus testimonio. c Ἐξομοιούμενοι *Arcb.* d Ἐυεργετῶς *Arcb. V.*, *Diodorus* e Μαλ αὐτῷ τῷ νέκυϊ *Rem.*, mox πάντων τε *V. Arcb.*, vulgo desit enclitica. f *M. V. Ask. Pasc. Arcb.*, ἑστῶσι *Ald.* et *Paris. B.* g Ἀπαλλάσσονται *Arcb. V.* h Ἀρχὴν iidem, perperam. i Ἔσχ. τῆς γῆς ambo illi: articulus aliis abest. k Οἷά τε *Pasc. Ask.*, tum ἐὼν ambo cum *M. Arcb. Vind.* rectissime: ὢν *Ald.* l Αὐτοῦ *Paris. A. B. Pasc. Ask.*, αὐτοῦ ταύτῃ *Arcb.* et *Valla*; αὐτῷ *M. Ald. V.*

δεδέσθαι πέδαις, scribi ἐν χρυσαῖς aut παχείαις χρυσοῦ omnino decuit, quod *Steph. Berglerum*, V. Cl., non fugit: opportune *Heliodor.* AEthiop. IX. p. 40. καὶ τά τε δέσμια ἀμείβειν καὶ ΧΡΥΣΑ ἐπιβάλλειν· ὅσα γὰρ σίδηρος παρ' ἄλλοις εἰς τὰς χρείας, ταῦτα παρ' Αἰθίοψιν ὁ ΧΡΥΣΟΣ νενόμισται.

34. Αἳ λέγονται σκευάζεσθαι ἐκ ὑάλου] Ionum et Atticorum veterum adsuetudo ὕαλον praetulit. Docte *T. Hemsterhusius* ad *Thom. Mag.* Τάλος. Rem ipsam ad *Diodori* III, 15. examinavi, non praeterita *Ctesiae* iniqua et loliginis plena in *Herodotum* criminatione. Electrum sive succinum *Th. Gatakerus* fuisse, non ὕαλον *vitrum*, divinavit ad *Antonini* Imp. IV. p. 133., quam opinionem erudite nuper Celeb. *Io. Matth. Gesnerus* illuminavit, Commentar. Soc. Reg. Gotting. T. III. p. 92. De *vitro* utrique non refragor. Cum tamen *Herodotus* electrum, ex ultima advectum Europa, quod C. 115. huius libri manifestat, bene noverit, ad credendum erit difficile, ὑάλου vocabulo hic *succinum* indicasse. At fac intellexisse; unde in AEthiopibus tam uber electri copia, ut cippis ingentibus, intra cavum recepturis integra mortuorum cadavera, suffecerit, neque uni, sed generatim omnibus totius nationis? Veri ea fidem superiaciunt. *Diodorum*, *Strabonem*, *Lucianum* narrationem memini, quamquam discordes, amplecti, quorum auctoritas, in *Herodotum* aut *Ctesiam* reditura, nullatenus iuvat. Mihi, si quid iusti fabulae inest, *salis fossilis* et εὐεργοῦ indoles et copia, ex *Iobi Ludolfi* AEthiopicis ad *Diodorum* exposita, hac ὑάλῳ innui probabile manet.

38. Περιϊστᾶσι στήλην ἐξ ὑάλου] Parum caute duci suo nimium fidit *Diodorus*, non inspecto volumine *Herodoti* sententiam, prout illam *Ctesias* retulerat, enarrans L. III, c. 15. ταριχεύσαντες τὰ σώματα, καὶ περιχεύσαντες αὐτοῖς πολλὴν ὕελον, ἱστᾶσιν ἐπὶ στήλης, ὥστε τοῖς παρισῦσι φαίνεσθαι διὰ τῆς ὑέλου τὸ τοῦ τετελευτηκότος σῶμα, καθάπερ Ἡρόδοτος εἴρηκε. Tuitus est contra *Ctesiam* Historicum suum *Wess.*, suam forsan ille χρυσῆν εἰκόνα, in quam primum incluserint cadaver, confinxit ex AEgyptiacis *Herodoti*, in quibus legerat L. II, c. 86. ποιεῦντα ξύλινον τύπον ἀνθρωποειδέα, ποιησάμενοι δὲ ἐσεργνῦσι τὸν νεκρόν. VALCKEN.

42. Καὶ ἔχει πάντα φανερὰ &c.] Haec τὴν στήλην sive *cippum* signant: nam si cum *Laurentii* Latinis ad mortui cadaver referas, absurdum erit ὁ νέκυς — ὁμοίως αὐτῷ τῷ νέκυϊ· quibus etiam offensus Cl. *de Pauw*, ἔχει —— ὁμοίως αὐτῷ ὁ νέκυς coniectavit, nimis confidenter. Quid si αὐτῷ τῷ νέκυϊ alienum nunc occupent locum, olim, uti in Cod. *Remigii*, οἱ μάλιστα αὐτῷ τῷ νέκυϊ προσήκοντες scripta? Loquendi formulam scriptor non renuet, quippe οἴχεσθαι ἀγγέλλοντα τοῖσι ΠΡΟΣΗΚΟΤΣΙ ΤΩι ΝΕΚΡΩι IV, 14. At nihil decerno.

49. Ὀργὴν ποιησάμενος ἐστρατεύετο] Quandoquidem ὥρμητο στρατεύεσθαι, et similia frequenter occurrunt, non miror ὁρμὴν viro cuidam docto venisse in mentem: verum ὀργὴν ποιησάμενος idem est ac ὀργισθείς, *iratus*. *Herodoti* Xerxes VII, c. 105. οὐκ ἐποιήσατο ὀργὴν οὐδεμίην, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο. *Thucydidi* dicuntur Athenienses IV, c. 124. ὀργὴν ποιούμενοι, (c. 123. ὀργισθέντες·) εἰ καὶ οἱ ἐν ταῖς νήσοις ἤδη ὄντες ἀξιοῦσι σφῶν ἀφίστασθαι. Huius similimae *Herodoto* formae sunt loquendi; θώυμα ποιούμενοι, *mirati*; λήθην ποιεύμενος, *oblitus*; καταστροφὴν ἐποιήσατο, *debellavit*; VIII, c. 74. 1, c. 127. VI, c. 28. Ab his distant istae, *Herodoto* aliisque frequentatae, δεινὸν ποιεῖσθαι, μέγα, et συμφορὴν ποιεῖσθαι· in quibus ἡγεῖσθαι, τίθεσθαι, et ποιεῖσθαι eidem usui inserviunt. VALCKEN.

52. Ἐμμανὴς τε ἐὼν καὶ οὐ φρενήρης] *Sophocli* praesertim adamatum hoc quoque genus παραλληλισμῶν frequentat *Herodotus*, cuius attigere quaedam viri docti; illud etiam e L. V, c. 42. ἦν οὐ φρενήρης, ἀκρομανής τε· iungit et III, c. 34. παραφρονέειν καὶ οὐκ εἶναι νοήμονα. IX, c. 54. μαινόμενον καὶ οὐ φρενήρεα. Unum hoc satis est, e quo fiat de reliquis coniectura: de re eadem *Soph.* Antig. v. 498. Λυσσῶσαν αὐτὴν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν. Elect. v. 474. *Antiphon* Or. III, p. 117, 5. ἐσωφρόνουν, καὶ οὐκ ἐμαίνοντο, τὴν σωτηρίαν τοῦ κέρδους προτιμῶντες. In talibus, ad exemplum *AEschyli*, *Sophocle* multo parcior fuit *Euripides*: in *Herodoto* longe frequentiores istiusmodi, rei propemodum eiusdem, sub alio nomine repetitiones, quam apud *Thucyd.* et *Xenoph.*; invenientur tamen apud quosvis veteres; apud Oratores etiam; sed in certis tantum locutionibus, qualis est ista: φράσω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι, *Demosth.* 196, 6. ἐρῶ καὶ οὐ σιωπήσομαι, Eidem restituenda p. 632, 116. VALCKEN.

54. Τοὺς παρεόντας αὐτοῦ ταύτῃ &c.] Optime *Arcb.*; aliorum αὐτοῦ, si tacuisset is, fuisset probum: sed est istud Herodoteum, ut I, 214. ostensum, et a *Gronovio* IV, 135. Haud quoque scio, repudiarine debeat πάρεσμεν ἐγένετο ἐν Θήβῃσι, ut toties repetitum στρατεύ-

σθαι

Græcis qui aderant, illic manere iussis. Vbi ad Thebas est ventum, delegit de exercitu quinquaginta circiter millia, quibus præcepit ut Ammonios diriperent, deinde oraculum Iovis incenderent: ipse cum reliquis copiis adversus AEthiopes contendit. Sed antequam itineris partem quintam confecissent, exercitum eius protinus commeatus omnis, quem secum habebat, defecerat: mox et iumenta ad vescendum defecerunt. Quibus rebus cognitis Cambyses si resipuisset ac retroduxisset exercitum, post id quod prius admiserat peccatum, vir sapiens extitisset: nunc autem nihil pensi habens, assidue processit ulterius. Milites, quamdiu quod de terra sumerent habuerunt, herbis victitaverunt: at ubi ad sabulum pervenere, ibi nonnulli diram rem perpetraverunt; nam sortiti ex seipsis decimum quemque comederunt. Id audiens Cambyses, veritus suorum mutuam depastionem, intermissa adversus AEthiopes expeditione, retro rediit, Thebasque pervenit, multis de exercitu amissis. Et quum e Thebis descendisset Memphin, Græcos misos fecit, ut illinc abnavigarent. Et expeditio qui-
26dem adversus AEthiopes ita cessit. Copiæ autem, quæ adversus Ammonios missæ erant, e Thebis moventes, itineris duces sequebantur: ac visæ sunt usque ad urbem Oasin pervenisse, quam incolunt Samii ii, qui feruntur e tribu AEschrionia esse, septem dierum per arenas itinere distantem Thebis: quæ regio vocatur lingua Græca *μακάρων νῆσοι, beatorum insulæ*; in hunc locum dicitur pervenisse exercitus. Deinceps quid de eo actum sit, præter ipsos Ammonios, et eos qui

πεζὸν πάντα ἅμα ἀγόμενος· ἐπεί τε δὲ [a] στρατευόμενος ἐγένετο ὁ Θήβῃσι, ἀπέχρινε τῷ στρατῷ ὡς πέντε μυριάδας· καὶ τούτοισι μὲν ὑπετέλλετο, Ἀμμωνίους ἐξανδραποδισαμένους τὸ χρηστήριον [b] τὸ τοῦ Διὸς ἐμπρῆσαι· αὐτὸς δὲ τὸν λοιπὸν ἄγων στρατὸν, ἦϊε ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας. πρὶν δὲ τῆς ὁδοῦ τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι τὴν στρατιὴν, αὐτίκα πάντα αὐτοὺς τὰ εἶχον σιτίων ἐχόμενα, ἐπετελείωτο· μετὰ δὲ τὰ σιτία, καὶ τὰ ὑποζύγια [c] ἐπέλιπε κατεσθιόμενα· εἰ μέν νυν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχεε, καὶ ἀπῆγε ὀπίσω τὸν στρατὸν ἐπὶ τῇ ἀρχῇθεν γενομένῃ ἁμαρτάδι, [d] ἦν ἂν σοφὸς ἀνήρ· νῦν δὲ ὑδέν λόγον ποιεύμενος, ἦϊε αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω· οἱ δὲ στρατιῶται, ἕως [e] μέν τι εἶχον ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν, ποιηφαγέοντες διέζωον· ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν ψάμμον ἀπίκοντο, δεινὸν ἔργον αὐτέων τινὲς ἐργάσαντο· ἐκ δεκάδος γὰρ ἑνὰ σφέων αὐτέων [f] ἀποκληρώσαντες, κατέφαγον· πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης, δείσας τὴν ἀλληλοφαγίην, ἀπεὶς τὸν ἐπ' Αἰθίοπας [g] στόλον, ὀπίσω ἐπορεύετο· καὶ ἀπικνέεται ἐς Θήβας, πολλοὺς ἀπολέσας τῷ στρατῷ· ἐκ [h] Θηβέων δὲ καταβὰς ἐς Μέμφιν, τοὺς Ἕλληνας ἀπῆκε ἀποπλέειν· ὁ μὲν ἐπ' Αἰθίοπας στόλος οὕτω ἔπρηξε. Οἱ δ' αὐτέων ἐπ' Ἀμμωνίους ἀποσταλέντες στρατεύεσθαι, ἐπεί τε ὁρμηθέντες ἐκ τῶν [i] Θηβέων, ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγοὺς, ἀπικόμενοι μὲν φανεροί εἰσι ἐς Ὄασιν πόλιν, τὴν ἔχουσι μὲν Σάμιοι τῆς Αἰσχριωνίης [k] Φυλῆς λεγόμενοι εἶναι· ἀπέχουσι δὲ ἑπτὰ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Θηβέων διὰ ψάμμου· ὑνομάζεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος κατὰ Ἑλλήνων γλῶσσαν, Μακάρων [l] νῆσοι· ἐς μὲν δὴ τοῦτον τὸν χῶρον λέγεται ἀπικέσθαι τὸν στρατόν· τὸ δ' ἐνθεῦτεν δὲ, ὅτι μὴ αὐτοὶ Ἀμμώνιοι, καὶ οἱ τούτων [m] ἀκούσαντες, ἄλ-

a Πορευόμενος *Arch. V. Valla.* *b* Τὸ non habet *Arch.*, et potest deleri. *c* Ἐπελήπετο *Rem.* *d* Ἦν ἀνὴρ σοφὸς *Arch.*, ἦν ἂν ἀν. σοφὸς *Pasf.* et *Ask.* *e* Μέν τοι *Arch. Vind.* tum ποιηφαγ. *Arch.*, sed ambo διέζων. *f* Ἀποκληρωθέντες *Arch.* *g* Citat *Tb. Mag.* in Voc. *b Pasf. Ask. Paris. B. Rem.* et Edit. *Iungermani*, Θηβάιων *Arch. V. Ald.* etiam brevi post, Θηβῶν *Med.*, male: tum addit *Ald.* δὲ ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγοὺς καὶ καταβ., quae *M. Arch. Ask. V. Pasf.* non norunt. *i* Θηβαίων *Ald. V. Arch.*, melius *Ask.* et *Pasf.* *k* Φυγῆς *Arch.* *l* Νῆσοι *Arch. V. Valla*, *Olympiodorus* ap. *Photium* Bibl. p. 191. *Eustath.* in *Hom.* p. 1509, 30. Νῆσος vulgo. Citat *Steph.* in Ἄνασις. *m* Ἀκούοντες *V. Arch.*

θαι vitetur. Nihil certe urget, cur mox ἐξανδραποδισαμένοις cum docto viro pingatur: adhaeret sequenti verbo, et recurrit alias.

68. Ἕως μέν τι εἶχον ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν &c.] Vertebat *Seneca* liberius III. de Ira C. 20. *Sustinebant famem primo tenerrima frondium et cacumina arborum, tum coria igne mollita et quidquid necessitas cibum fecerat: postquam inter arenas radices quoque et herbae defecerant, apparuitque TALIVM solitudo, decimum quemque sortiti, alimentum habuerunt fame saevius.* Sic loco *animalium* bene *Gronovius*, plaudente *Herodoto* et probante. Corruptissima sunt *Libanii* Declam. XIX. Tom. I, p. 507. de Potidaeatis semet ipsos, dum obsiderentur, depastis: οὐδὲ Καμβύσης εἰς τοσοῦτον ἦλθε κἀκεῖνον· ἐξ Αἰθιόπων ἐπανήγαγεν ἀρχόμενον τούτων τῶν κακῶν. Suspicor fuisse εἰς τοσοῦτον ἦ κἀκεῖνοι ἐμάνη· ἐ. Αἰθ. ἴσαν ἀρχομένων &c. Neque *adeo Cambyses, atque illi, insaniit: abduxit ex AEthiopum finibus copias, cum malorum eiusmodi*, h. e. ἀλληλοφαγίας, *initium esset.*

77. Οὕτω ἔπρηξε] *Adeo cessit infeliciter* adversus AEthiopas suscepta expeditio. Nonnunquam utuntur in designanda calamitate verbo πρᾶξαι simpliciter posito, mali ominis voce κακῶς omissa. Postquam triste fatum narrasset Anacharsidis, *Herod.* IV, c. 77. οὗτος μὲν, inquit, οὕτω δὴ ἔπρηξε de Syracusanis navali praelio superatis *Thucyd.* VII, c. 24. κατὰ τὴν ναυμαχίην οὕτως ἐπεπράγεσαν. *Demosth.* pro Cor. p. 172. εἰ μετὰ τῶν Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις οὕτως εἴμαρτο πρᾶξαι· ubi *Schol.* πρᾶξαι recte reddidit δυσνοῆσαι. VALCKEN.

80. Σάμιοι τῆς Αἰσχριωνίης Φυλῆς] Narrat apud *Etymologum* p. 160, 22. *Themistagoras*, cum colonis Samum profectos Proclem et Tembriona, facta cum Caribus societate, Samum in duas tribus divisisse, quarum unam de fluminis nomine Σχησίαν dixerint; alteram de nomine urbis Ἀσυπαλαίαν. Hoc unico loco *A. Berkelius* inductus, *evidentissimum esse* scribit ad *Steph. Byz.* in Ἄνασις, *in Herodoto reponi debere*, Σάμιοι τῆς Σχησίης Φυλῆς λεγόμενοι εἶναι, aut τῆς Σχησιονίης. Neutra coniectura probabilis videbitur: Codex *Etymologici* MS. Χήσιον et Χησίαν exhibet, quam sinceram esse scriptionem contendit, *Etymologi* locum docte pertractans, *Henr. Vales.* in Exc. ex *Dionys. Halic.* p. 75. Una de duabus tribubus, ut a flumine Χησία, sic ab altero coloniae duce *Tembrione* Τεμβριωνία denominari potuit: sed hoc, litteras vulgatas propius accedens, aeque est incertum. Tribus, in quas populi quidam fuere descripti, si Atticas excipias, raro memorantur veteribus. —— Vbi paulo post regio vocata dicitur κατὰ Ἑλλήνων γλῶσσαν Μακάρων νῆσοι forsan articulum Codices agnoscent interiectum: κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν scribi solet ab *Herodoto:* p. 99, 16. 239, 5. sed κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν p. 256, 34. p. 365, 25. Vulgatur in *AEliani* V. H. IX, c. 16. αὐτὸ τοὔνομα (Μάρης) εἰς τὴν Ἑλλάδα, φασὶν, ἱππομυῖης δύναται. Ex *Scaligeri* Castig. in *Propert.* p. 287. dudum recipi potuisset emendata lectio: εἰς τὴν Ἑλλάδα φράσιν. Scaligerana semper digna sunt, quae consideratius exigantur a literatoribus. VALCKEN.

81. Τῆς Ἀισχριωνίης Φυλῆς] *Berkelius* in *Steph. Byz.* Ἄνασις scribi iubet τῆς Σχησίης, aut si forma vocabuli possit pati, Σχησιονίης, cuius emendationis auctorem fideiussoremque obtrudit *Themistagoram*, profitentem apud *Etymol.* p. 160. duas Samiorum tribus *Schesiam* et *Astypalaeam* fuisse tantum. Verum *Themistagoras* non Samiis, aucta eorum civitate et copiis florente, negat plures tribus; de primis initiis, cum Graecorum coloni Caribus, insulam possidentibus, miscerentur, memoravit. Qua re *AEschrioniae* tribui, etsi alibi vix proditae, nihil officit. Confer *Nicandri* Alexiph. v. 151. et Scholia, et infra C. 89. Θηβίων cur reddierit,

Arena obruus exercitus prandens. Apis apparet, unde ei festo AEgyptii, tangente Cambyse et occidente proceres.

170 ἄλλοι ὐδένες ὐδὲν ἔχυσι εἰπεῖν περὶ αὐτέων· οὔτε γὰρ ἐς τοὺς Ἀμμωνίους ἀπίκοντο, ὕτε ὀπίσω ἀπόρησαν. λέγεται δὲ [a] τάδε ὑπ' αὐτέων Ἀμμωνίων· ἐπειδὴ ἐκ τῆς Οἀσιος ταύτης ἰέναι διὰ τῆς ψάμμου ἐπὶ σφέας, γενέσθαι τε αὐτοὺς μεταξύ κου μάλιστα αὐτέων τε καὶ τῆς Οἀσιος· [b] ἄριστον αἱρεομένοισι αὐτέοισι ἐπιπεῦσαι νότον μέγαν τε καὶ ἐξαίσιον, φορέοντα δὲ ϑῖνας τῆς ψάμμου, καταχῶσαί σφεας, καὶ τρόπῳ τοιούτῳ ἀφανισθῆναι. Ἀμμώνιοι μὲν οὕτω λέγουσι γενέσθαι περὶ τῆς στρατιῆς ταύτης. Ἀπιγμένου δὲ Καμβύσεω ἐς Μέμφιν, ἐφάνη Αἰγυπτίοισι [c] ὁ Ἆπις, τὸν Ἕλληνες Ἔπαφον καλέουσι· ἐπιφανέος δὲ τούτου γενομένου, αὐτίκα οἱ Αἰγύπτιοι [d] εἵματά τε ἐφόρεον τὰ κάλλιστα, καὶ ἦσαν ἐν ϑαλίῃσι· ἰδὼν δὲ ταῦτα τοὺς Αἰγυπτίους ποιεῦντας ὁ Καμβύσης, πάγχυ σφέας καταδόξας, ἐωϋτῷ κακῶς πρήξαντος, χαρμόσυνα ταῦτα ποιέειν, [e] ἐκάλεε τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Μέμφιος· ἀπικομένους δὲ ἐς ὄψιν, εἴρετο, ὅτι πρότερον μὲν ἑόντος αὐτῷ ἐν Μέμφι [f] ἐποίευν τοιοῦτον ὐδὲν Αἰγύπτιοι, τότε δὲ, [g] ἐπεὶ αὐτὸς παρείη τῆς στρατιῆς πλῆθός τι ἀπωβαλών. οἱ δὲ ἔφραζον ὡς σφι [h] ϑεὸς εἴη φανεὶς, διὰ χρόνου πολλοῦ ἐωθὼς ἐπιφαίνεσθαι· καὶ ὡς ἐπεὰν φανῇ, τότε πάντες οἱ Αἰγύπτιοι κεχαρηκότες ὀρτάζοιεν. ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, ἔφη ψεύδεσθαί σφεας, καὶ ὡς ψευδομένους, ϑανάτῳ ἐζημίου. Ἀποκλείνας δὲ τούτους, δεύτερα τοὺς ἱρέας ἐκάλεε ἐς ὄψιν. λεγόντων δὲ κατὰ [i] τὰ αὐτὰ τῶν ἱρέων, ὡ λήσειν ἔφη αὐτὸν, εἰ ϑεός τις χειροήϑης ἀπιγμένος εἴη Αἰγυπτίοισι. τοσαῦτα δὲ εἰπὰς, [k] ἐπάγειν ἐκέλευε τὸν Ἆπιν τοὺς ἱρέας. οἱ μὲν δὴ μετῆσαν ἄξοντες. ὁ δὲ Ἆπις [l] ἔστος ὁ Ἔπαφος, γίνεται μόσχος ἐκ βοὸς, ἥτις ὐκέτι οἵη τε γίνεται ἐς γαστέρα ἄλλον [m] βάλλεσθαι γόνον. Αἰγύπτιοι δὲ λέγουσι σέλας ἐπὶ τὴν βοῦν [n] ἐκ τοῦ ὐρανοῦ κατίσχειν, καὶ μιν ἐκ τούτου τίκτειν τὸν Ἆπιν. ἔχει δὲ ὁ μόσχος οὗτος ὁ Ἆπις καλεόμενος σημήια τοιάδε· ἐὰν [o] μέλας, ἐπὶ μὲν τῷ μετώπῳ λευκὸν [p] τετράγωνον· ἐπὶ δὲ τοῦ νώτου, αἰετὸν εἰκασμένον· ἐς δὲ

qui ab his audierunt, nulli alii habent quicquam de illis dicere. Nam neque ad Ammonios pervenerunt, neque retro reversi sunt. Ab ipsis autem Ammoniis hoc fertur, quum illi ex urbe ista Oasi per arenam iter adversus ipsos facerent, iamque medio fere spatio inter Oasin et Ammonios pranderent, ingruisse magnum ac validum austrum, et ingestis arenæ cumulis eos obruisse, atque hunc in modum illos e conspectu sublatos: ita actum esse de hoc exercitu Ammonii memorant. Cambyse autem 27
Memphin regresso, Apis, quem Græci vocant Epaphon, apparuit. AEgyptii, quum Apis extitisset, vestimenta quampulcherrima ferebant, et celebrando festo operam dabant. Id tunc facientes AEgyptios Cambyses intuens, et omnino ratus illos ob res a se male gestas esse in his gaudiis; præpositos arcessebat urbis Memphis; quos, ubi præsto fuerunt, interrogabat, quid ita, quum antea se apud Memphin agente, nihil tale fecissent, tunc vero, posteaquam ipse rediisset parte copiarum amissa. *Illi* dixere, ipsis deum adesse conspicuum, longo autem temporis intervallo apparere solitum, et quum id fit, tunc omnes AEgyptios solennem celebrare lætitiam. Hæc ubi audiit Cambyses, mentiri eos respondit, ac tanquam mentientes morte muctavit. His in- 28
teremptis, mox iussit sacerdotes in conspectum venire, quibus eadem referentibus, dixit: si quis deus mansuetus ad AEgyptios veniret, fore ut se non lateret. Hæc loquutus iussit sacerdotes adducere Apin: illi ad eum ducendum perrexerunt. Est autem hic Apis, idemque Epaphus, e vacca iuvencus genitus, quæ nullam dum aliam potest admittere genituram: eamque AEgyptii aiunt fulgure ex cœlo tangi, et ictam parere ex eo Apin. Habet autem hic vitulus, qui appellatur Apis, hæc signa; est bene niger, in fronte album figuræ quadratæ: in tergo effi-

a Arch. Valla. In vulgatis καὶ τάδε. *b M. Ask. Pasf. V. Arch.*, tum αὐτέοισι *M. Pasf.*, quod abest ab *Ask.*, vulgo ἄριστον δὲ et αὐτοῖσι. *c* Articulum *Arch.* non legit. *d* Εἵματά τε ἔφερον *Arch. Vind.* τε abest aliis. *e* Ἐκάλεε *Arch. V.*, quod praestat: ita mox denuo. Vulgo ἐκάλεσε· tum ἀπικομένων *Vind.* *f* Ἐποιεῦντο *Arch. g* Ἐπειδὴ *Arch. V. b M. Arch. V. Pasf. Ask.*, παρείη *Ald. Paris. A. Rem. i* Ταυτὰ *Ask. k* Ἀπάγειν *Paris. B. Rem. Pasf. Ask.*, ἄγειν *Arch. V. l* Non est in *Arch. V. m* Βαλέσθαι iidem. *n* Habet hinc *Eustath.* in *Homer.* p. 133, 24. *o M. Arch. V. Pasf. Ask. Valla*, μέγας *Ald. Paris. A. Rem.* male. *p M. Arch. Pasf. Ask.*, ceteri τετραγ. φορέει· ἐπί.

dierit, non eget indicio. In Μακάρων νῆσοι ob *Olympiodorum* et *Eustath.*, nominatim *Herodotum* adpellantes, non haesitavi: solent ita de his insulis Graeci, in quis *Plato* Menex. p. 235. atque alii. Μακάρων tamen νῆσος *Steph. Byz.* sed convertuntur apud *Suidam* et *Hesychium* voces istae.

88. Λέγεται δὲ τάδε ὑπ' αὐτ. Ἀμμων.] Delevi copulam: nihil praecedit, quod eam aut requirit aut tueri potest. Displicuit et Cl. *Pauw.* Eleganter *Seneca* Q. Nat. II, 30. *Aliquando Cambyses ad Ammonem misit exercitum: quem arena Austro mota, et more nivis incidens texit, deinde obruit.*

13. Οὐ λήσειν ἔφη αὐτόν] *Non clam se fore dicebat, si manu tractabilis venisset ad AEgyptios Deus.* Χειροήϑης, *mansuetis*, τὰς χεῖρας προσφέροντα ὑπομένων, *Xenophonti*, p. 438, 29. movit mihi olim suspicionem, scriptum fuisse primum: Ψαύσειν ἔφη αὐτοῦ, *contrectaturum se* Deum manu tractabilem. Ista quum dixisset, ἐπάγειν ἐκέλευε τὸν Ἆπιν. —— Deinceps tradit *Herod.* e quali vacca nasci crederetur facer iste vitulus; non e tauro, sed divinitus conceptus, genitali *lumine de coelo in vaccam delapso:* Αἰγύπτιοι λέγουσι, σέλας ἐπὶ τὴν βοῦν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατίσχειν, καὶ μιν ἐκ τούτου τίκτειν τὸν Ἆπιν. Ob rariorem usum τοῦ Κατίσχειν excitat *Herodoti* verba *Eustath.* ad Il. A. p. 100, 40. Cl. *Abresch.* Dil. *Thuc.* p. 460. —— Signa, quibus Apis a cultoribus agnoscebatur, hic etiam enarrata, variis disserendi praebuere materiem: videndus inprimis *Iablonskius* Panthei L. IV, c. 2. quocum, ὑπὸ δὲ τῇ γλώσσῃ κάνθαρον, corrigit et *Wesseling.* Diss. *Herod.* p. 175. merito laudans Illustris Galli coniecturam, pro λευκὸν τετράγωνον, corrigentis λευκόν τι τρίγωνον. Apin Nili fuisse atque AEgypti foecunditatis symbolum *Iablonski* docuit: utrumque τρίγωνον illud expinxit. AEgypti figura traditur esse τρίγωνον et δελτωτὸν, *Eratosthenis* Catast. c. XX. *Theoni* ad *Arati* Phaen. v. 235. de foecunditatis imagine *Porphyrius Eusebii* Praep. III, p. 98. D. σπορᾷ καὶ γενέσει (ἀπένειμαν) Φάλητα, καὶ τὸ Τρίγωνον σχῆμα, διὰ τὸ μόριον τῆς ϑηλείας. VALCKEN.

18. Ἐς γαστέρα ἄλλον βάλλεσθαι γόνον] Hoc probare se *Pavio* non potuit: λαβέσθαι divinavit, forte animo volvens *Lucae* Eu. C. I, 31. καὶ ἰδοῦ συλλήψῃ ἐν γαστρί, quod ibi iustissimum, neque istud hic damnabile. Adsolet alias ἀναιρέεσθαι illa in re usurpare: cum tamen βάλλεσθαι ἐς ϑυμὸν probaverit, et *Codd.* consipirent, dictioque absurdi habeat nihil, cur mutanti obsequemur?

22. Ἐὼν μέλας] Summo iure *Gronov.* ex *Med.*, cui plures adsentiuntur, recepit, locumque, expulso inutili verbo, instauravit. *AElianum* de Anim. XI, 10. *Strabonem* et alios adiungere dedignatus est. Restat λευκὸν τετράγωνον, quod τι τρίγωνον sive *triquetrum* esse debebit, si Apidis ex aere figurae, quarum frontibus triangulus inscriptus, non fallunt. Vidi ipse tales, et conplures Comes *Caylus*, τρίγωνον refingens, in *Recueil d'Antiquit.* T. I. p. 43. Porro de notis sacri huius bovis *Plinius* VIII. H. Nat. C. 46. *Nodus sub lingua, quem cantharum adpellant.* Etiam *Porphyrius* apud *Euseb.* Pr. Euang. III, 13. Ἡλίου δὲ σημεῖον, τὸ ΜΕΛΑΝ τοῦ σώματος, καὶ ΤΠΙΟ τῇ γλώττῃ ΚΑΝΘΑΡΟΣ. Qui

effigiem aquilæ, in cauda duplices pilos, in
29 lingua ſcarabeum. Posteaquam Apin ſacerdotes duxere, Cambyſes veluti vecordior, educto gladiolo quum vellet ferire ventrem eius, femur percusſit, cachinnansque ad ſacerdotes inquit, o capita nequam! huiuscemodi dii existunt, ſanguine atque carne præditi, et ferrum ſentientes? dignus ni-
mirum AEgyptiis hic deus; vos certe me ludibrio habuiſſe non iuvabit. Hæc loquutus imperavit iis, quorum hoc munus erat, ut ſacerdotes quidem acriter flagris cæderent; ceteros autem AEgyptios ut quemque feſto deditum adipiſcerentur, occide-
rent. Ita feſtum ſane ſolutum est AEgyptiis, ſacerdotes mulcati; Apis ſauciatus femur, in templo iacens extabuit; quem e vulnere extinctum tumulavere ſacerdotes
30 clam Cambyſe. Ob hoc ſcelus, ut AEgyptii aiunt, continuo Cambyſes inſaniit: qui ne antea quidem compos mentis fuerat. Et primo quidem pravum impetum vertit in Smerdin, ex eisdem parentibus fratrem, quem ex AEgypto remiſerat in Perſas, livore commotus, quod ille Perſarum ſolus arcum, quem Ichthyophagi ab AEthiope tulerant, ad duos fere digitos adduceret: quod nemo alius e Perſis poterat. Smerdi igitur in Perſidem profecto, hanc vidit in ſomnis Cambyſes viſionem: nuncius quidam e Perſis veniens, ei nunciare est viſus, Smerdin in regio ſedentem ſolio cœlum contigiſse vertice. Ob id Cambyſes ſibi metuens, ne ſe necato a fratre occuparetur imperium, ad illum interimendum mittit in Perſas Prexaſpem, ſibi ex Perſis virum fidelisſimum. Hic ubi Suſa aſcendit, Smerdin necandum curavit, ut quidam aiunt, quum eduxisſet venatum: quidam, quum ad mare Rubrum duxisſet, de-
31 merſisſe. Et hoc quidem initium malorum Cambyſis extitisſe ferunt. Secundum autem

δὲ τῇ ὑρῇ, τὰς τρίχας διπλᾶς, ἐπὶ δὲ τῇ γλώσσῃ, κάνθαρον. Ὡς δὲ ἤγαγον τὸν Ἆπιν οἱ ἱρέες, ὁ Καμβύσης, οἷα ἐὼν ὑπομαργότερος, σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον, θέλων τύψαι τὴν γαστέρα τοῦ Ἄπιος, παίει τὸν μηρόν· γελάσας δὲ, εἶπε πρὸς τοὺς ἱρέας, „Ὦ κα-
„ καὶ κεφαλαί, [a] τοιοῦτοι θεοὶ γίνονται ἔναιμοί τε καὶ
„ σαρκώδεες, καὶ [b] ἐπαΐοντες σιδηρίων; ἄξιος [c] μὲν
„ Αἰγυπτίων οὗτός γε ὁ Θεός· ἀτάρ τοι ὑμεῖς γε ἐ
„ χαίροντες, γέλωτα ἐμὲ θήσεσθε." ταῦτα εἴπας, ἐπετίλατο τοῖσι ταῦτα πρήσσουσι, τοὺς μὲν ἱρέας [d] ἀπομαστιγώσας, Αἰγυπτίων δὲ τῶν ἄλλων τὸν ἂν λάβωσι ὀρτάζοντα κλείειν. ὀρτὴ [e] μὲν δὴ διελέλυτο Αἰγυπτίοισι· οἱ δὲ ἱρέες ἐδικαιεῦντο· ὁ δὲ Ἆπις πεπληγμένος τὸν μηρὸν, ἔφθινε ἐν τῷ ἱρῷ κατακείμενος· καὶ τὸν μὲν, τελευτήσαντα ἐκ τοῦ τρώματος, ἔθαψαν οἱ ἱρέες λάθρῃ Καμβύσεω. Καμβύσης δὲ, ὡς λέγουσι Αἰγύπτιοι, [f] αὐτίκα διὰ τοῦτο τὸ ἀδίκημα ἐμάνη, ἐὼν οὐδὲ πρότερον φρενήρης· καὶ πρῶτα μὲν τῶν κακῶν ἐξεργάσατο τὸν ἀδελφεὸν Σμέρδιν, ἐόντα πατρὸς καὶ μητρὸς τῆς αὐτῆς· τὸν ἀπέπεμψε [g] ἐς Πέρσας φθόνῳ ἐξ Αἰγύπτου, ὅτι [h] τὸ τόξον μοῦνος Περσέων ὅσον τε ἐπὶ δύο δακτύλους εἵρυσε, [i] τὸ παρὰ τοῦ Αἰθίοπος ἤνεικαν οἱ Ἰχθυοφάγοι· τῶν δὲ ἄλλων Περσέων οὐδεὶς οἷός τε ἐγένετο· ἀποιχομένου ὦν ἐς Πέρσας τοῦ Σμέρδιος, ὄψιν εἶδε ὁ Καμβύσης [k] ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε· ἔδοξέ οἱ ἄγγελον ἐλθόντα ἐξ Περσέων ἀγγέλλειν ὡς ἐν τῷ θρόνῳ τῷ βασιληίῳ ἱζόμενος Σμέρδις, τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσειε· πρὸς ὦν ταῦτα, δείσας περὶ ἑωυτῷ μή μιν ἀποκτείνας ὁ ἀδελφεὸς [l] ἀρχὴν, πέμπει Πρηξάσπεα ἐς Πέρσας, ὃς οἱ ἦν ἀνὴρ Περσέων πιστότατος, [m] ἀποκτενέοντά μιν· ὁ δὲ, ἀναβὰς ἐς Σοῦσα, ἀπέκτεινε Σμέρδιν· οἱ μὲν λέγουσι, ἐπ' ἄγρην ἐξαγαγόντα· οἱ δὲ, ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν προσαγαγόντα καταποντῶσαι. Πρῶτον μὲν δὴ λέγουσι Καμβύσην τῶν κακῶν ἄρξαι τοῦτο. δεύτερα δὲ, ἐξεργάσατο τὴν ἀδελ-

φεήν,

[a] *Ald. Arcb. Vind. Paris. B. Rem. Valla.* In *M. Pasſ.* et *Ask.* οὗτοι cl. [b] Ἐσαΐοντες *Arcb.* [c] Μὲν Αἰγ. οὗτός γε ὁ θεὸς *V. Arcb.* In *Med. Pasſ. Ask.* μέν γε — οὗτός γε ὁ· posterius γε non habet *Ald.* [d] Ἀπομαστιγώσειν *Arcb.* [e] *Ald. M. Arcb. V. Pasſ. Ask.*, δὴ excidit operarum negligentia in aliis. Mox ἐδικεῦντο *Arcb. V.*, prave. [f] *Pasſ. Ask. V. Arcb.*, vulgo διὰ τ. τὸ ἀδ. αὐτίκα. [g] Exulant haec duo ex *Arcb.* [h] *M. Pasſ. Ask. Arcb. V.*, τὸ *Ald.* non habet. [i] *Ald. Paris. A. B. Rem.*, ὁ *M.* et ſequaces cum *Arcb.*, male. [k] Tria ista absunt *V. Arcb.* ſine cauſſa. Vid. II, 139. [l] *Arcb. V.* ora *Steph. Pasſ. Ask.*, ἀρχὴ *M.* et alii: mox ἐς Πέρσας non novit *Arcb. V.* [m] Haec ſeptem negligens librárius *Ask.* praeteriit.

Qui *Herodotum* ſtudioſe cum verſaverint, utique hic ὑπὸ δὲ τῇ γλώσσῃ κάνθαρον invenisſe cenſendi ſunt: atque haec plauſibilis coniectura *Iablonskii* Panth. IV, 2. p. 183.

27. Παίει τὸν μηρόν] E vulnere contabuit et mortuus est tandem; ut Apin Cambyſes occidisſe dicitur *Plutarcho* de Is. et Os. §. 44. *AEliano* V. H. VI, c. 8. Postea temporis inſaniam Cambyſis ſuperavit, ſacro vitulo mactato, Artaxerxes Ochus; quem contemtum quum *aſinum* dicaces vocarent AEgyptii, ὁ μέντοι ὄνος οὗτος, inquibat, ὑμῶν κατευωχήσεται τὸν βοῦν, atque ita ἔθυσε τὸν βοῦν, narrante *Plutarcho* §. 31. e Perſicis *Dinonis*, e quibus, ſicut alia plurima quae nobis aliunde non innotuiſſent, ſua hauſit *AElianus* V. H. IV, c. 8. conf. Idem de N. A. X, c. 28. et *Maximus Tyr.* XXXV. §. 1. Cambyſis inſanum facinus detestatus, utroque vir multo melior, Darius Hyſtaſpis, populari ſuperſtitione ſcienter uſus, AEgyptiorum ſic ſibi favorem conciliavit, ut illum unum omnium Regum maxime coluerint et vivum et fato functum, teste *Diodoro Sic.* L. I, c. 95. vid. *Polyaen.* VII, c. X, 7. VALCKEN.

29. Τοιοῦτοι θεοὶ γίνονται &c.] Multo hoc ſignificantius quam *Medic.* οὗτοι οἱ. Addunt auctoritatem ſchedae veteres. In ſequentibus ſecutus *Arcb.* et *Vind.* ſum, non oblitus γε in Poëtis bis ſaepe uno in verſu collocari, quibus urguens adesse cauſa ſolet metri. Confer Cl. *Valckenarium* ad Tragici Phoeniſſ. v. 557. p. 209.

44. Τὸ τόξον μοῦνος —— ἐπὶ δύο δακτύλους εἵρυσε] Damnat haec, futilia arbitratus, Cl. *de Pauw*; neque enim arcui tam inflexibile robur, ut Perſarum nemo intendere valuerit, adfuiſſe: aliud, modo verba, ut oportet, ſcribantur, indicari: *Herodoti* manum esſe ὅσον τε ἐπὶ δύω δακτύλοισι εἵρυσε, h. e. ἐπείρυσε, praepoſitione interpoſitis aliis a verbo diſtracta, *duobus fere digitis*, indice nempe et maximo, *arcum tenderet*. Quod ego commentum exagitare nolo. De ingente arcus rigore teſtatur rex AEthiops C. 22., vires eum tendendi haud obscure negans Perſis: inest praeterea emendationi tale loquendi genus, cui par deſidero.

51. Τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσειε] Induit hoc, iterum iterumque hac in narratione repetitum, proverbii ſpeciem. *Ariſtaenetus* L. I. Ep. XI. καὶ τὸ λεγόμενον δὲ τοῦτο, ἐδόκει τῇ κεφαλῇ ψαύειν τοῦ οὐρανοῦ. *AElianus* Var. XII, 41. ὁ πόνος αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσειε, recte ſic *Faber* et *Perizonius*. Parum diſcrepat *Eunapii* Vit. AEdeſii p. 48. καὶ ἡ δόξα τῶν ἄστρων ἔψαυε· *Libanii* quoque Tom. II. p. 115. B. καὶ πατέρων ἀρεταὶ ψαύουσαι τῆς οὐρανίας ἀψῖδος. Cultum utrumque, atque hoc de fonte manans, ſicuti Horatianum, *ſublimi feriam ſidera vertice*. Vide *Barth.* in *Statii* Theb. III, 155. Mox ἀρχὴν, cui ſchedae decus et auctoritatem conciliant, recuperavit locum, quem duobus istis ἐς Πέρσας cum *Arcb.* et *Vind.* ſi recuſaveris, non oblucta-bor.

56. Ἐπ' ἄγρην ἐξαγαγόντα] *Redit ad* Σμέρδιν, *exeuntem*, ἐξελάυνοντα. *Malim tamen* ἐξαγαγὼν, *ut ad Prexaſpem redeat. Quid ſibi velit* προσαγαγόντα, *non video. Forte* πρὸς ἁλιείην ἀγαγόντα *ad piscationem.*

Soror uxor eius. Iudices Regii in Persis. Prudentia eorum circa Cambysem, ut sororem ducat contra morem, cui secundam adit in AEgypto occasionem.

φὴν, [a] ἐπισπομένην οἱ ἐς Αἴγυπτον, τῇ καὶ συνοί-
κεε, καὶ ἦν οἱ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀδελφεή· ἔγημε δὲ
αὐτὴν ὧδε· ὑδαμῶς γὰρ ἐώθεσαν πρότερον τῆσι ἀδελ-
φεῇσι συνοικέειν [b] οἱ Πέρσαι· ἠράσθη μιῆς τῶν ἀδελφεῶν
Καμβύσης· καὶ ἔπειτα βουλόμενος αὐτὴν γῆμαι, ὅτι
ἐκ ἐωθότα ἐπινόεε ποιήσειν, εἴρετο καλέσας τοὺς
[c] βασιληΐους δικαστὰς, εἴτις ἐστὶ κελεύων νόμος τὸν
βουλόμενον ἀδελφεῇ συνοικέειν· οἱ δὲ βασιλήιοι δικα-
σταὶ, κεκριμένοι ἄνδρες γίνονται Περσέων, ἐς ὃ ἀπο-
θάνωσι, [d] ἤ σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτου· οὗτοι
δὲ [e] τοῖσι δίκας δικάζουσι καὶ ἐξηγηταὶ τῶν πατρίων
θεσμῶν γίνονται, καὶ πάντα ἐς τούτους [f] ἀνακέαται·
εἰρομένου ὦν τοῦ Καμβύσεω, [g] ὑπεκρίνοντο αὐτῷ οὗτοι
καὶ δίκαια καὶ ἀσφαλέα· φάμενοι, νόμον οὐδένα
172 ἐξευρίσκειν, ὃς κελεύει ἀδελφεῇ συνοικέειν ἀδελφεόν·
ἄλλον μέν τοι ἐξευρηκέναι νόμον, τῷ βασιλεύοντι
Περσέων ἐξεῖναι ποιέειν [h] τὸ ἂν βούληται· οὕτω οὔτε
τὸν νόμον ἔλυσαν, δείσαντες Καμβύσεα· ἵνατε μὴ
αὐτοὶ ἀπόλωνται τὸν νόμον περιστέλλοντες, παρεξ-
εῦρον ἄλλον νόμον σύμμαχον τῷ θέλοντι γαμέειν
ἀδελφεάς. τότε μὲν δὴ ὁ Καμβύσης ἔγημε τὴν [i] ἐ-
ρωμένην· μετὰ μέντοι οὐ πολλὸν χρόνον ἔσχε ἄλλην
ἀδελφεήν· τουτέων [k] δὴ τὴν νεωτέρην ἐπισπομέ-
νην οἱ ἐπ' Αἴγυπτον κτείνει. Ἀμφὶ δὲ τῷ θανάτῳ αὐτῆς δίξὸς, ὥσπερ περὶ Σμέρδιος, [l] λέγεται
λόγος. Ἕλληνες μὲν γὰρ λέγουσι Καμβύσεα [m] συμ-
βαλέειν σκύμνον λέοντος σκύλακι κυνός· θεωρέειν δὲ
καὶ τὴν γυναῖκα ταύτην· νικωμένου δὲ τοῦ σκύ-
λακος, ἀδελφεὸν αὐτοῦ ἄλλον σκύλακα, ἀπορ-
ρήξαντα τὸν δεσμὸν, παραγενέσθαι οἱ· δύο δὲ γε-
νομένους οὕτω δὴ τοὺς σκύλακας ἐπικρατῆσαι τοῦ
σκύμνου· καὶ τὸν μὲν Καμβύσεα ἥδεσθαι θεώμε-
νον· τὴν δὲ παρημένην δακρύειν. Καμβύσεα δὲ μα-
θόντα τοῦτο, ἐπείρεσθαι διότι [n] δακρύοι· τὴν δὲ
εἰπεῖν, ὡς ἰδοῦσα τὸν σκύλακα τῷ ἀδελφεῷ τι-
μωρήσαντα, δακρύσαι, μνησθεῖσά τε Σμέρδιος,
[o] καὶ μαθοῦσα ὡς κείνῳ οὐκ εἴη ὁ τιμωρήσων. Ἕλ-
ληνες μὲν δὴ διὰ τοῦτο τὸ ἔπος φασὶ αὐτὴν ἀπολέ-
σθαι

tem perpetravit in sorore, in AEgyptum eum sequuta: quae et uxor et ex eisdem parentibus erat soror; quam hunc in modum duxerat. Antehac enim Persae nequaquam consueverant sorores in matrimonium accipere. Cambyses, unius sororum amore captus, cupidusque deinde ducendi illam uxorem, quum rem insolitam cogitaret efficere, arcessit eos qui regii iudices nominantur. Hos Cambyses percontatur, num qua lex sit, quae iubeat volentem cum sorore contrahere matrimonium. Hi autem regii iudices, probati e Persis viri, suntque perpetui, donec moriantur, aut iniustum aliquid in illis compertum fuerit. Isti apud Persas inter litigantes et legum patriarum sunt interpretes, et ad eos omnia referuntur. Percunctanti igitur Cambysi et iuste et caute illi respondebant, negantes ullam se invenire legem, quae iubeat fratrem ducere sororem: tamen invenisse aliam legem, qua liceat regi Persarum facere quicquid libeat. Ita neque legem solverunt metu Cambysis: et ne legem tuentes ipsi perirent, aliam adinvenerunt adiutricem eius, qui sorores in matrimonium ducere vellet. Tunc itaque Cambyses eam quam amabat accepit uxorem, et post non multum temporis habuit alteram. Harum iuniorem, quae ipsum in AEgyptum comitata est, interemit. Cuius mors, quemadmodum illa Smerdis, anceps refertur. Graeci siquidem aiunt, dum Cambyses duos catulos, alterum leonis, alterum canis, committit, hanc interfuisse spectaculo: et quum caninus catulus superaretur, alterum catulum huius fratrem abrupto loro supervenisse; et quum duo essent, ita superiores catulos leunculo extitisse. Et Cambyse, dum id cernit, capiente voluptatem, hanc ei asidentem illacrymasse. Ea re animadversa, Cambysem interrogasse quidnam lacrymaretur: et mulierem dixisse, se viso catulo suppetias fratri ferente, ideo flere, quod subierit memoria Smerdis, cuius sciret neminem fore ultorem. Ob hoc dictum Graeci

a Ἑπομένην margo *Steph. Ask. Pasc.* ex glossa, *ἐπισπωμ. Arch. V. Ald.*, prave. b Defit articulus *Ask. Arch. Pasc.* c Βασιλ. *καλεομένους δικας. Arch. Valla, Vind.* Obversata haec fuerunt *Hesychio* in Βασιλεῖς. d *M. Arch. Pasc. Ask.*, alii *ἤν σφι μὴ παρευρ.*, tum *μέχρι τούτου Vind. Arch.*, *τούτων Ald. Med.* &c. e Τοῖσι Πέρσῃσι *δικάζουσι V. Arch. Valla.* f *Ald.*, alii *ἀνακέεται* aut *ἀνακεῖται.* g *M. Pasc. Ask.*, *ὑπεκρίναντο Vind. Arch. Ald.* Exscripsit haec Schol. *Luciani* de Sacrif. T. 1, p. 530., nonnulla mutans. h Τὸ *ἂν Pasc. Ask. Arch. V.* ora *Steph.*, *τὰ ἂν Med. Ald.* Mox *Reiskius δείσαντές τε Καμβύσεα, ἵνα μὴ αὐτοί.* i Εἰρημένην *V. Arch. Valla*, tum *μετὰ δὲ χρόνον* ceteris omissis iidem. k Δὴ τὴν *Arch. V.* et *ἐπισπωμ.* cum *Aldo.* l Ora *Steph. Arch. V. Ask. Pasc. Rem.* Fragm. *Paris.*, *ἐκφέρεται λόγος Ald. M.*, mox *μὲν γὰρ λεγ.* plerique, a *Med. Pasc. Ask. γὰρ* abest. m Non legit *Arch.*, sed mox *κυνὸς βαλέειν μάχεσθαι.* n Δακρύει *V.* Fragm. *Paris.* o Καὶ *καταμαθ. Arch. Vind.*, tum *ἐκείνῳ* cum *Pasc.* et *Ask.*

Haec vir doctissimus in *Miscell. Lipsiens.*; verum enim vero *προσαγαγόντα καταποντῶσαι* cum Prexaspem signent, aliumne praecedentia postulabunt? Adduxit infelicem Smerdin ad Rubrum mare, sive *Persicum sinum*, (nam is innuitur, uti 1, 189. VI, 20.) Prexaspes, sed quo obtentu proditum non est.

65. Εἴρετο τοὺς βασιληΐους δικαστάς] In *Schollis* ad *Lucian.* de Sacrif. 1, p. 530. responsum exhibetur iudicum ad Regis quaestionem. De Regiis his iudicibus agens *Brissonius* de R. P. 1, p. 119. eosdem fuisse censuit apud Persas τοὺς περιχώρους δικαστὰς et τοὺς βασιλικοὺς, quos diversis his appellationibus distinguit *AElian.* V. H. 1, c. 34. isthoc cap. tribusque praecedentibus Persica tradens haud certe protrita: sed iudices περιχώρους, sive *Dinon*, seu alius vocasse videtur, qui regionem peragrantes ius dicendo leviores forte controversias in pagis dirimebant; quales olim in Attica Κατὰ Δήμους δικασταὶ dicti, οἳ περιόντες κατὰ δήμους τὰ μέχρι δραχμῶν δίκα ἔδικαζον, teste *Aristotele* ap. *Harpocr.* et *Poll.* VIII, 100. In *Demosthenis* Or. c. Timocratem lectum olim Κατὰ δήμους δικασὴς, non inventum *Valesio*, restitui debet p. 463. §. 176. ubi vulgatur *κατὰ νόμους δ.* VALCKEN.

66. Βασιληΐους δικαστάς] Interponi *καλεομένους* ex *Valla* et Codd. poterit, ubi necessitas, quam nullam video, urserit. Supra C. 14. et VII, 194. *βασιλήϊοι δικασταὶ* tantum. Multa de illis *Barn. Brissonius* R. Pers. 1, 132. p. 187. et docti interpretes ad *AEliani* Var. Hist. 1, cap. ult. et in *Hesychium*, quibus ex *Heliodori* AEthiop. VIII. p. 482. adstrui possunt: τούς τε δυνάστας Περσῶν, οἳ τὸ βουλεύεσθαι ὑπὲρ τῶν κοινῶν, καὶ δικάζειν καὶ τιμωρίας ὁρίζειν ἰσχὺν εἶχον. Adferunt enim illis amplius ornamentum.

69. Ἤ σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον] Cl. *Gronov.* iure ita. Firmatur casu Sandocis, quem *regium iudicem* Darius, ὅτι ἐπὶ χρήμασι ἄδικον δίκην ἔδικασε, in crucem tolli iussit VII, 194. Scripsi *μέχρι τούτου*, sicuti C. 21. Nam quae *Valla* et *Arch.* mox liberaliter offerunt, illis non utor. Cum *Aldino ἀνακέαται* secus habet: male *Stephanus* mutavit, quippe Ἰακὸν et genuinum, uti 1, 14. et alias.

80. Ἔγημε τὴν ἐρωμένην] Nihil demuto. Atossam intelligit, indice Schol. *Luciani*, idque liquet ex C. 88. huius Musae. Sororum Cambysis alteram, comitem in AEgyptum et deinceps uxorem *Libanius* Antioch. p. 343. et Or. XXXII. p. 668. D. *Merobn* indigetat, haud scio unde edoctus. Mox λέγεται λόγος ex Membranis placuit. Τῆς πέρι ΛΕΓΕΤΑΙ ὅδε ΛΟΓΟΣ II, 135. et C. 47. Ἔστι μὲν λόγος περὶ αὐτοῦ λεγόμενος &c.

99. Θρί-

Græci illam a Cambyſe fuiſſe interemptam memorant: AEgyptii vero ob id, quod, quum ad menſam discumberetur, mulier lactucam ſumpsit, eiusque decerptis foliis, virum interrogavit, utrum discerpta lactuca an denſa pulchrior foret: quum hic reſpondiſſet, denſam; hanc, inquit, lactucam aliquando imitatus es, qui Cyri domum denudaſti. Ibi Cambyſem indignatione percitum, inſiluiſſe calcibus in prægnantem, eamque abortu edito decesſiſſe. Ita Cambyſes in domeſticis
33 inſaniit, ſive id propter Apin, ſive aliunde, qualia multa humanis mala contingere ſolent. Etenim fertur Cambyſes ab ipsis natalibus grandi quodam laborasſe morbo, quem quidam ſacrum nominant: ut haud ab fide fuerit, quum corpus magna infirmitate correptum eſſet, eius nec mentem ſanam
34 fuiſſe. At (in alios) quoque Perſas hæc inſanivit; narratur enim dixiſſe Prexaſpi, quem præcipuo honore proſequebatur, et qui ad eum nuncios perferebat: et cuius filius pincerna Cambyſis erat, qui honos et ipse non parvus est. Fertur autem dixiſſe ista; o Prexaſpes, quemnam virum Perſæ me eſſe cenſent? aut qualem de me ſermonem habent? Et iste reſpondiſſe, o Domine, cetera quidem omnia in te magnis laudibus ferunt; ſed nimis te vino deditum aiunt eſſe. Hæc ille de Perſis dicebat. Quibus ille indignatus, Siccine, reſpondit, me Perſæ aiunt vino deditum deſipere, nec mentis eſſe compotem? ergo in eo, quod prius dixerunt, non veri fuere. Nam Perſas conſiliarios ſuos, in qui-

σθαι ὑπὸ Καμβύσεω. Αἰγύπτιοι δὲ, ὡς τραπέζῃ περικατημένων, λαβοῦσαν [a] θρίδακα τὴν γυναῖκα περιτῖλαι· καὶ ἐπανείρεσθαι τὸν ἄνδρα, [b] κότερον περιτετιλμένη ἡ δασεῖα ἡ θρίδαξ εὖουσα εἴη καλλίων· καὶ τὸν φάναι, [c] δασείαν· τὴν δ' εἰπεῖν, „ Ταύτην „ [d] μέν τοί ποτε σὺ τὸν Κύρου οἶκον ἀποψιλώσας" τὸν δὲ θυμωθέντα, ἐμπηδῆσαι αὐτῇ ἐχούσῃ ἐν γαστρὶ, καί μιν ἐκτρώσασαι ἀποθανεῖν. Ταῦτα μὲν ἐς τοὺς [e] οἰκηίους ὁ Καμβύσης ἐξεμάνη, εἴτε [f] δὴ διὰ τὸν Ἆπιν, εἴτε καὶ ἄλλως, οἷα πολλὰ ἐώθεε ἀνθρώπους κακὰ καταλαμβάνειν· καὶ γάρ τινα [g] ἐκ γενεῆς νοῦσον μεγάλην λέγεται ἔχειν ὁ Καμβύσης, τὴν ἱρὴν ὀνομάζουσί τινες· οὔ νύν τοι ἀεικὲς οὐδὲν ἦν, τοῦ σώματος νοῦσον μεγάλην νοσέοντος, μηδὲ τὰς φρένας ὑγιαίνειν. Τάδε δ' ἐς τοὺς ἄλλους Πέρσας ἐξεμάνη· [h] λέγεται γὰρ εἰπεῖν αὐτὸν πρὸς Πρηξάσπεα, τὸν ἐτίμα τε μάλιστα, καί οἱ τὰς ἀγγελίας ἐφόρεε οὗτος, τούτου τε ὁ παῖς [i] οἰνοχόος ἦν τῷ Καμβύσῃ; [k] τιμὴ δὲ καὶ αὕτη οὐ σμικρή· εἰπεῖν δὲ λέγεται τάδε, „ Πρήξασπες, κοῖόν „ με τίνα νομίζουσι Πέρσαι εἶναι ἄνδρα; τίνας τε „ λόγους περὶ [l] ἐμέο ποιεῦνται; τὸν δὲ εἰπεῖν, Ὦ „ δέσποτα, τὰ μὲν ἄλλα πάντα μεγάλως ἐπαι- „ νέσαι, τῇ δὲ [m] Φιλοινίῃ σέ φασι πλεόνως προσ- „ κέεσθαι" τὸν μὲν δὴ λέγειν ταῦτα περὶ Περσέων· τὸν δὲ θυμωθέντα, [n] τοιάδε ἀμείβεσθαι, „ Νῦν „ ἄρα μέ [o] φασι Πέρσαι οἴνῳ προσκείμενον παρα- „ φρονέειν, καὶ οὐκ εἶναι νοήμονα· οὐδὲ ἄρα σφέων „ οἱ πρότεροι λόγοι ἦσαν [p] ἀληθέες." πρότερον γὰρ δὴ ἄρα Περσέων οἱ συνέδρων ἐόντων, καὶ Κροί-

[a] Citat Gloſſ. Sangerman. et *Phrynichus*. Mox περιτεῖλαι *M. Paſſ. Ask.*, vulgatum habet *Ald. Arcb. V. Rem. Paris. A. B.* cum Fragm. [b] *Arcb. M. Paſſ. Ask. V.*, κότερα *Ald.*, ſtatim περιτετιλμ. ἡ δασεῖα ἡ θρίδαξ ἐοῦσα εἴη καλλίων *Arcb. Vind.*; ultimum καλλίων etiam in *M. Ask. Paſſ.* Fragm. *Paris.*; ἀμείνων *Ald.*, olim erat ἡ θρίδαξ· ἡ δασεῖα, εἴη καλ. [c] *Arcb. V. Paſſ. Ask.* ora *Steph.*, alii cum *M.* δασεῖα. [d] *M. V.* Fragm. *Paris. Paſſ. Ask.*, μὲν δή ποτε *Ald. Paris. A. Rem.*; tum διεμιμήσαο Fragm. *Paris.*, ἐμιμήσω *Arcb. V.* [e] Οἰκειοτάτους *V. Arcb. Valla*, qui οἰκηιώτατους ſi obferrent, quod hac in re C. 65., laudem mererentur. [f] *Arcb. Ask. V. Paris. A. B. Ald.*, quod revocavi, in aliis δέ. [g] Καὶ ἐκ γεν. *Arcb. V.*, paullo ſuperius κακὰ non habet *Paſſion.* tum ἐώθεε *M. Paſſ. Ask.*, vulgo ἔωθε cum *Ald. Arcb. V.* [h] Quatuor haec omittit Fragm. *Paris.*, ſed πρὸς δὲ Πρ. [i] Οἰνοχόει Καμβ. idem. [k] *M. Ask. Paſſ. V. Arcb.*, καὶ in aliis non invenitur. [l] Ἐμεῦ *Arcb. V.* [m] *M. Paſſ. Ask. Arcb. V. Valla*, Fragm. *Paris.*, in quo μεγάλως προσκ., Φιλονεικίῃ *Ald.* et *Edd.* prior. cum *Paris. A.* [n] Fragm. *Paris. M. Ask. Paſſ.*, ceteri τοῖσδε, levi differentia. [o] *Paſſ. Ask. Arcb.*, ſed προσκεισάμενον neglecto οἴνῳ *V.*, *Valla*, ora *Steph.*, Πέρσαι aliis absunt. [p] Ἀληθέες, αὐτίκα δὴ εἶσιν πρότερον Fragm. *Paris.*

99. Θρίδακα τὴν γυναῖκα περιτῖλαι] Remittimur ad exploſum ἀποτείλας Muſae Primae C. 123., ut περιτεῖλαι *Med.* ſtabiliatur. Error est ſcribarum, ſimplicem vocalem et diphthongum, ut ſaepiſſime in MSS., confundentium. Iam quod in *Arcb.* et *Vind.* ἡ δασεῖα ἡ θρίδαξ ἐοῦσα Herodoteum quodammodo redolet genium; prorſus autem, ubi δασέη foret. Verum multorum in ſimilibus grasſata licentia est. Θρίδαξ ex Grammaticorum decreto Ionum tantum est, θριδακίνη Atticorum, cui docti viri non adſurgunt. Lege eorum animadverſiones ad *Thom. Mag.* Θριδακίνη.

1. Ἡ δασεῖα εἴη καλλίων] Interpretamentum videtur, quod in Codd. inventum a *Galeo* et *Gronov.* καλλίων· ab *Herodoto* ſcriptum: κότερα περιτετιλμένη ἡ θρίδαξ, ἢ δασεῖα ἐοῦσα (hoc e Codd. reciperem), εἴη ἀμείνων· καὶ τὸν φάναι, δασεῖαν. Hoc in loco Ἀμείνων reddi potuit καλλίων, ut Ἄμεινον, κάλλιον *Heſychio*, non vice verſa. Quam περιτετιλμένην *Herod.* θρίδακα ἀπολελεμμένην dixit *Epicharmus Athen.* II, p. 68. F. VALCKEN.

10. Τὴν ἱρὴν ὀναμεάζουσί τινες] Vulgus nimirum et ſuperſtitioſi, quorum credulitatem et fraudes explodit Cous Senex in elegante conmentario περὶ τῆς ἱερῆς νούσου, cuius ex p. 308., diſciplina certe, fluxit veriſima ſequens ſcriptoris obſervatio.

19. Περὶ ἐμέο ποιεῦνται] Rarior pronominis flexio in Muſis, obvia libro I, 126. VI, 86, I. &c. uti σέο C. 9. &c. Contra ea σεῦ et ἐμεῦ, quod hic in *Arcb.* et *Vind.*, creberrima. Vir Cl. *Corn. de Pauw* in Praefatione galeata, *Phrynicho* praefixa, non dubitat, amanuenſes errasſe, et pro σέο et μέο ſcripsisſe σεῦ et μεῦ· haec enim Dorica esſe, non Ionica. *Etymologum* auctorem in Ἐμεῖο et *Phavorinum* in V. Ἐγὼν advocat hanc ad rem, non malos quidem, at non locuples-

tes. Gravior multo *Apollonius Dyſcolus* in Excerptis est et apud *Salmas.* in *Solin.* p. 591., ubi Ἐμεῦ κοινὴ Ἰώνων καὶ Δωριέων· ἐμεῦ δ' ἔλετο μέγαν ὅρκον· ex *Homero*, cui *Pherecyden* et *Democritum* addit, quos omnes una cum *Herodoto* a ſcribis in his depravatos, etſi *Pavius* confidenter adſerit, haud facile obtinebitur. Equidem non inprobo ἐμέο, ſicubi *Codd.* adest auctoritas, nec ἐμεῦ.

21. Φιλοινίῃ —— προσκέεσθαι] Optime reſtituit *Gronovius*: *Herod.* I, c. 134. de Perſis: Οἴνῳ κάρτα προσκέαται. *Athen.* X. p. 433. B. Φίλοινός ἐστιν ὁ πρὸς οἶνον ἕτοιμος· —— Νέστωρ προσέκειτο τῶν ἄλλων μᾶλλον τῷ οἴνῳ. Eamdem reſpiciens hiſtoriam, ſua tamen aliunde repetiit, *Seneca* de Ira III, c. 14. *Cambyſen regem nimis deditum vino* (Φιλοινίῃ προσκείμενον) *Prexaſpes unus ex carisſimis monebat, ut parcius biberet; turpem esſe dicens ebrietatem in Rege, quem oculi omnium auresque ſequerentur.* Ex *Herodoto* hiſtoriam ſumſisſe *Seneca* videbatur *Io. Hartungo* Locor. Memorab. Decur. II, c. 2, 20. VALCKEN.

23. Νῦν ἄρά με Φασὶ Πέρσαι] Hoc MSS. repoſitum volunt, estque opportunum. Post pauca πρὸς τὸν πατέρα Κῦρον Fragm. *Paris.* ex Graecorum more. *Lucianus* Tim. C. 42. οὐδὲν ἄρα ἦτε ὡς πρὸς Τίμωνα. *Plutarch.* Solert. Anim. p. 963. B. καί τοι τὸ μηδὲν ἐν τούτοις πρὸς ἐλέφαντα καὶ κάμηλον ὄντες. In quibus ſimilibusque aliis πρὸς comparationi ſervit. Sed *Cod.* ille ſolitarius incedit: πρὸς τὸν πατ. τελέσαι Κῦρον *Reisk.* et *Abresch.* ὥςτε τελέσαι accipiunt recte, ut ad patris exemplar perveniat, ſive eum aequiparet. Namque *ad patrem conſummandum*, quod pro Laurentiano *adaequandum* Latina acceperunt, obſcurum et alienum est.

Κροίσου, εἴρετο Καμβύσης κοῖός τις [a] δοκέοι ἀνὴρ εἶναι πρὸς τὸν πατέρα τελέσαι Κῦρον· οἱ δὲ ἀμείβοντο ὡς εἴη ἀμείνων τοῦ πατρός· τά τε γὰρ ἐκείνου πάντα ἔχειν αὐτὸν, καὶ [b] προσεκτῆσθαι Αἴγυπτόν τε καὶ τὴν θάλασσαν. Πέρσαι [c] μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγον. Κροῖσος δὲ παρεών τε καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος [d] τῇ κρίσει, εἶπε πρὸς τὸν Καμβύσεα τάδε, „ Ἐμοὶ μέν νυν, ὦ παῖ „ Κύρου, σὺ δοκέεις ὅμοιος εἶναι τῷ πατέρι· οὐ γάρ κω „ τοι ἔστι υἱὸς οἷόν σε ἐκεῖνος κατελίπετο." ἥσθη τε [e] ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, καὶ ἐπαίνεε τὴν Κροίσου κρίσιν. Τούτων δὴ ὦν ἐπιμνησθέντα, ὀργῇ λέγειν πρὸς τὸν Πρηξάσπεα, „ Σὺ νῦν [f] μάθε αὐτὸς, „ εἰ λέγουσι Πέρσαι ἀληθέα, εἴτε αὐτοὶ [g] λέγοντες „ ταῦτα παραφρονέουσι· εἰ μὲν γὰρ τῦ παιδὸς τῦ σῦ „ τόνδε ἑστεῶτος [h] ἐν τοῖσι προθύροισι βαλὼν „ μέσης τῆς καρδίης, Πέρσαι φανέονται λέγοντες οὐδέν· „ ἢν δὲ ἁμάρτω, φάναι [i] Πέρσας τε λέγειν ἀληθέα, „ καί με μὴ σωφρονέειν· ταῦτα [k] δὲ εἰπόντα, καὶ διατείναντα τὸ τόξον, βαλέειν τὸν παῖδα· πεσόντος δὲ τῦ παιδὸς, ἀνασχίζειν αὐτὸν κελεύειν, καὶ σκέψασθαι τὸ βλῆμα· ὡς δὲ ἐν τῇ καρδίῃ εὑρεθῆναι ἐνεόντα τὸν [l] οἰκεῖον, εἰπεῖν πρὸς τὸν πατέρα τῦ παιδὸς, γελάσαντα, καὶ περιχαρέα γενόμενον, „ Πρήξασπες, ὡς „ μὲν ἔγωγε οὐ μαίνομαι, Πέρσαι τε [m] παραφρονέουσι „ δῆλά τοι γέγονε· νῦν δέ μοι εἰπὲ, τίνα οἶδες ἅπαντα πάν- „ των ἀνθρώπων ἥτις ἐπίσκοπα τοξεύοντα." Πρηξάσπεα δὲ ὁρέοντα ἄνδρα οὐ φρενήρεα, [n] καὶ περὶ ἑωυτῷ δειμαίνοντα, εἰπεῖν, „ Δέσποτα, οὐδ' ἂν αὐτὸν „ ἔγωγε δοκέω τὸν θεὸν οὕτω ἂν καλῶς βαλέειν" τότε μὲν ταῦτα ἐξεργάσατο· ἑτέρωθι δὲ Περσέων ὁ ὅμοια τοῖσι πρώτοισι δυώδεκα ἐπ' οὐδεμιῇ αἰτίῃ ἀξιόχρεῳ ἕλων, ζώοντας ἐπὶ κεφαλὴν κατώρυξε. Ταῦτα δὲ μὲν ποιεῦντα ἐδικαίωσε Κροῖσος ὁ Λυδὸς νουθετῆσαι τοιόνδε τοῖσι ἔπεσι, „ Ὦ βασιλεῦ, μὴ πάντα ἡλικίῃ καὶ „ θυμῷ ἐπίτρεπε· ἀλλ' ἴσχε καὶ καταλάμβανε „ σεωυ-

quibus et Crœſum, antea interrogarat Cambyſes, qualis ipse videretur esse vir ad patrem Cyrum consummandum. Et illi responderant, eum patre esse præstantiorem; qui et omnia illius haberet, et AEgypti ac maris accesionem adiecisset. Hæc quidem Persæ dicebant. Sed Crœsus qui aderat, displicente ei quæ dicebatur sententia, ad Cambysem inquit, Mihi tu quidem, Cyro genite, non videris adæquandus esse patri: nondum enim tibi est filius, qualem ille te reliquit. Hoc audito Cambyses delectatus, Crœsi sententiam approbavit. Quorum nunc reminiscens, ad Prexaspem iratus inquit: intelligе nunc ipse, nunquid Persæ vera dicant, an hæc dicentes ipsi desipiant. Nam si filii tui, qui in anteforibus stat, medium cor non frustrato ictu percusero, constabit nihil Persas dicere: sin aberravero, constabit Persas vera loqui, et me esse male sanum. Hoc loquutus, intendit arcum, puerumque percusit: atque eum collapsum iussit discindi, et inspici ictum, quumque in corde sagitta esset inventa, ob id lætabundus atque cachinnans, ad patrem pueri inquit: Prexaspes, facta est tibi fides non me insanire, sed Persas delirare. Verum nunc mihi dicito, quemnam ex omnibus hominibus iam noris ita ad destinatum emittere sagittas. Prexaspes hominem advertens esse vesanum, et de se timens, Here, inquit, ego ne deum quidem arbitror tam probe sagittare.) Et tunc quidem hoc perpetravit. Alibi duodecim Persarum primores similiter ob nullum dignum crimen necavit, vivos in caput defodiens. Hæc eum facientem Crœsus Lydus censuit his verbis admonendum: o rex, cuncta noli ætati atque iræ indulgere: sed cohibe et compesce teipsum. Conducit tibi te providum

[a] *Med. Arcb. V. Ask. Pasſ.*, δοκέει *Ald.* et *Edd.*, mox τελέσαι non habet *Paris.* Fragm.; καλέσαι *Rem.* [b] Προσκτήσασθαι *Arcb. V.* [c] *Arcb.*, δὴ omittitur a plerisque aliis. [d] Τῇ γινομένῃ κρ. *V. Arcb.*, non absurde, post pauca τάδε non habent. [e] *Paris. A. B. Ald. Arcb. V.* Fragm. *Paris. Rem.*, a *Med. Pasſ. Ask.* ἀκούσας exulat. [f] Μάθε αὐτὸς, εἰ *Arcb. V. Valla*, quod significantius, αὐτὸς deſit aliis. [g] Λέγουσι — παραφρονέοντες· ἢν μὲν *Arcb.*, posterius et in *V.* [h] Τύχω *Arcb. V.*, et fine τῆς. [i] *Ask. Pasſ. V. Arcb. Paris. B.* et Fragm., alii τε Πέρσ. [k] Deſunt haec duo *V. Arcb.* [l] Margo *Steph. Arcb. V. Ask.*, ἴσον *Pasſ. Remig.*, vulgo ἰὸν. [m] Ταῦτα παραφρ. Fragm. *Paris.* [n] Quatuor haec non leguntur in eodem. [o] *Ald.*, ὁμοίους *Arcb. V. Pasſ. Ask.*, ὁμοίως vulgo. Mox τοίσιδε τοῖσι ἔπ. *Ald.* non τοῖςδε, ut *Edd.*

36. Ἥσθη τε ταῦτα] Ἀκούσας addendum omnino; quod perperam eiecerat e contextu *Gronovius: istis auditis laetatus est.* Verbis ἥδεσθαι, τέρπεσθαι, χαίρειν, quaeque his significatum habent contrarium, ἄχθεσθαι, λυπεῖσθαι, χαλεπῶς φέρειν, sic solent adiungi participia: *Sopb.* Phil. v. 879. ἥδομαι μέν σ' εἰσιδών. v. 673. Οὐκ ἄχθομαί σ' ἰδών τε καὶ λαβὼν φίλον. *Diphilus Athen.* II. p. 47. B. τέρπομαι γυμνοὺς ὁρῶν τοὺς ὀξυπείνους. *Lyſias* p. 153, 6. ἀκούων ἠχθόμην. *AEſchini*, atque eo etiam adhibitum *Demoſtheni*, dictum *Euripidis* e Phoenice: Ὅσις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνὴρ, — Tyranni secundum *Xenoph.* in Hierone p. 531, 34. τοὺς ξένους δυνατωτέρους τῶν πολιτῶν ποιοῦντες ἥδονται. VALCKEN.

36. Ἥσθη τε ταῦτα ἀκούσας] Occupavit veterem sedem ἀκούσας. In Musis ἥσθη (neque *Gronov.* latuit, et *Georg. Arnaldus* Animadv. C. 29. ursit vehementer) tertium sibi sociat casum, alibi quartum, inprudenter erudito iuvene negante. *Menander* in Legation. Excerpt. p. 135. ὡς ἥδεται καὶ αὐτὸς τὴν εἰρήνην· ubi τῇ εἰρήνῃ vir doctus. Sed *Menandrum* Comicus tuetur, *Acharnensium* principio ter ita locutus, et *Scholia* in Il. I, 77.

47. Ἀνασχίζειν αὐτὸν κελεύειν] Apud *Senecam* de Ira III, c. 14. *Cambyſes intendit arcum, et ipsum cor adoleſcentis (id enim se petere dixerat) figit, reciſoque* — (Rectius scribetur, et respondebit aptius ad verbum Graecum, *reſciſoque*) *pectore haerens in ipso corde ſpiculum ostendit; ac reſpiciens patrem interrogavit, ſatisne certam haberet manum? At ille negavit Apollinem potuisse certius dimittere.* Dixisse patrem refert *Herod.* Δέσποτα, οὐδ' ἂν αὐτὸν ἔγωγε δοκέω τὸν θεὸν οὕτω ἂν καλῶς βαλέειν. Subdit istis Philosophus: *Dii illum male perdant, animo magis quam conditione mancipium: κακὸς κακῶς ὄλοιτο τῇ ψυχῇ μᾶλλον δοῦλος ἢ τῇ τύχῃ.* VALCKEN.

48. Ἐνεόντα τὸν οἰκεῖον] Nulla τὸν ἰὸν controversia turbasset, ni eam scripti movissent Codd. Τὰ βλῆμα, cui supra locus, *H. Stephanus* apud classicum auctorem exstare non arbitrabatur, Thes. T. I. p. 666., deposuit et *Euripides* in Suppl. v. 330. et *Philo Iud.* de Exsecrat. p. 932. E. Ceterum multis tragicam et furentem hanc Cambysis crudelitatem et turpem servilemque Prexaspis adulationem luminibus ornavit *Seneca* III. de Ira C. 14. Ἐπίσκοπα, quod sequitur, *Hesychius* Glossis inseruit, explicuitque Cl. *Io. Alberti* et *Cl. Salmasius* ad *Achillem Tatium* Amor. Clitoph. p. 578.

57. Ὅμοια τοῖσι πρώτοισι] In tanta scribarum discordia, promtus ad *Aldum*, haud iuste ab *H. Stephano* desertum, reditus fuit: causam ad superioris libri C. 57. produxi. Par sententia *Bergleri*. Fuit autem Persis in variis suppliciorum generibus recepta et sollemnis viventium crudelissima defossio, *Noſtro* indice VII, 114., quam quidem ex Abrahami, filium divino iussu immolaturi, exemplo derivans *Th. Hyde* Reliq. Pers. C. 2, p. 30., a vero longe deflectit. Quantum enim distant *immolare* et *humi* suppliciі causa *defodere*? Quin si aris mactatos inposuissent Persae, nihil ad Abrahamum, quippe Isacum non immolantem, quod variis nationibus inpia olim suasit religio.

62. Καταλάμβανε σεωυτόν.] Bene σεαυτὸν pingunt *Pauw*, *Reisk.*, *Abresch*, et ante eos *Valla*. Ἀγαθόν τι ex *Reiskii* correctione, aut ἀγαθόν τι, ut MSS., praestat.

dum esse: sapientis est prospicere: tu vero viros interficis tuos populares ob nullam dignam caussam, interficis pueros: qualia si multa facies, considera ne abs te deficiant Persæ. Enimvero pater tuus Cyrus, etiam atque etiam mandans, mihi præcepit, ut te commonefacerem, subiiciendo quicquid boni comperirem. Hoc illi Crœsus benevolentiam præ se ferens consulebat. Adquem Cambyses respondens, Etiam mihi tu, inquit, dare consilium audes, tanquam bene aut tuam ipsius patriam administraris, aut patri meo consulueris, iubens eum traiecto flumine Araxe tendere adversus Massagetas, quum illi vellent transire in terram nostram? Imo et teipsum male præsidentem patriæ tuæ, et Cyrum tibi credentem perdidisti, sed ob id nequaquam gaudens; quia olim iam debebam captare in te occasionem. Cum hoc dicto arcum corripiebat velut eum confixurus, at Crœsus cursu se foras proripuit. Hic ubi non poterat sagittare, mandat ministris ut illum comprehensum interimant. Ministri, qui mores eius nossent, Crœsum abdiderunt: hac ratione, ut si Cambyses facti pœnitens requireret Crœsum, eo producto donis afficerentur, quod illum servassent: si non pœniteret, nec desideraret, tunc hominem interficerent. Nec ita multo post quum Cambyses desideraret Crœsum, ministri hoc animadvertentes, enunciant ei hominem superesse. Cambyses se quidem inquit Crœso superstiti adgaudere, sed iis, qui illum servassent, veniam non daturum, 37 sed mortem allaturum: prout et fecit. Multa huiusmodi tam in Persas quam in socios, Cambyses insanivit, Memphi desidens, et vetusta recludens sepulcra, mortuosque inspi-

„ σεωϋτόν· [a] ἀγαθόν τι πρόνοον εἶναι· σοφὸν δὲ ἡ προ-
„ μηθίη· σὺ δὲ κλείεις μὲν ἄνδρας σεωϋτοῦ [b] πολίτας
„ ἐπ' ὑδμιῇ αἰτίῃ ἀξιόχρεῳ ἑλών, κλείεις δὲ παῖ-
„ δας· ἢν δὲ πολλὰ τοιαῦτα ποιέῃς, ὅρα ὅκως μή σευ
„ ἀποστήσονται Πέρσαι· ἐμοὶ δὲ πατὴρ σὸς Κῦρος 174
„ [c] ἐνετέλλετο πολλὰ κελεύων σε νυθετέειν, καὶ ὑπο-
„ τίθεσθαί ὅ, τι ἂν εὑρίσκω ἀγαθόν." ὁ μὲν δὴ εὔνοιαν
φαίνων συνεβούλευέ οἱ ταῦτα· ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε,
„ Σὺ καὶ ἐμοὶ τολμᾷς συμβουλεύειν, [d] ὡς χρηστῶς μὲν
„ τὴν σεωϋτῇ πατρίδα ἐπετρόπευσας, εὖ δὲ τῷ πα-
„ τρὶ τῷ ἐμῷ συνεβούλευσας, κελεύων αὐτὸν [e] Ἀράξεα
„ ποταμὸν διαβάντα, ἰέναι ἐπὶ Μασσαγέτας, βου-
„ λομένων ἐκείνων διαβαίνειν ἐς τὴν ἡμετέρην; καὶ ἀπὸ
μὲν σεωϋτὸν ὤλεσας, τῆς σεωϋτῇ πατρίδος κακῶς
„ προσᾶς, ἀπὸ δὲ ὤλεσας Κῦρον, πειθόμενόν σοι
„ ἀλλ' [f] οὕτι χαίρων· ἐπεί τοι καὶ πάλαι ἔς σε πρό-
„ φασίς του ἐδεόμην [g] ἐπιλαβέσθαι." ταῦτα δὲ εἶ-
πας, ἐλάμβανε τὸ τόξον ὡς κατατοξεύσων αὐτόν. Κροῖσος δὲ ἀναδραμὼν ἔθεε ἔξω· ὁ δέ, ἐπεί τε τοξεῦσαι οὐκ εἶχε, ὑπετείλατο τοῖσι θεράπουσι [h] λαβόντας μιν ἀποκτεῖναι· οἱ δὲ θεράποντες, ἐπιστάμενοι τὸν τρόπον αὐτοῦ, κατακρύπτουσι τὸν Κροῖσον· ἐπὶ τῷδε τῷ λόγῳ, ὥστε εἰ μὲν μεταμελήσοι τῷ Καμβύσῃ, καὶ [i] ἐπιζητήσοι τὸν Κροῖσον, οἱ δὲ, ἐκφήναντες [k] αὐτόν, δῶρα λαμψονται ζωάγρια Κροίσου. ἢν δὲ μὴ μεταμελῇ-ται, [l] μηδὲ ποθῇ μιν, τότε καταχρῆσθαι· ἐπόθησέ τε δὴ ὁ Καμβύσης τὸν Κροῖσον ὑ πολλῷ μετέπειτα χρόνῳ ὕστερον, καὶ οἱ θεράποντες μαθόντες τοῦτο, [m] ἐπηγγέλλοντο αὐτῷ ὡς περιείη. Καμβύσης δὲ Κροίσῳ μὲν συνήδεσθαι ἔφη περιεόντι, ἐκείνους μέντοι τοὺς περιποιήσαντας ὑ [n] καταπροίξεσθαι, ἀλλ' ἀποκτενέειν· καὶ ἐποίησε ταῦτα. Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα πολλὰ ἐς Πέρσας τε καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐξεμαίνετο, μένων ἐν Μέμφι· καὶ θήκας τε παλαιὰς ἀνοίγων, καὶ σκεπτόμενος

a Ἀγαθόν τι πρ. *Arch. V.*, ἀγαθόν τε *M. Ask. Pasf.*, in *Ald.* ἀγαθῶν τε et *Paris.* duobus. Mox προμηθίη *Arch. Ask. Vind.*, vulgo προμηθείη. *b M. Ask. V. Arch. Pasf.*, πολητῶς *Ald. Edd.*, porro ἑωϋτοῦ πολ. *V. Arch.* Mox ὅκως —— ἀποσήσονται aequius melius. *c* Ἐνετελλατο *Arch. V.* *d* lidem cum *Valla*; ὃς vulgo. *e Ald. Arch. Rem.*, Ἀράξην *M. Pasf. Ask.*, male. *f M. Ask. Pasf.*, οὔ τι χαίρω *Arch. V.*, vulgo ex *Ald.* οὕτοι χαίρων. *g* Hae tres voces absunt a *Med. Pasf. Ask.*, statim τὰ τόξα *Arch. Vind. b* Λαμβάνοντας *Rem.* et *Steph.* ora. *i V. Arch.* quos sequor; ἐπιζητῇ *M. Ask. Pasf.*, ἐπιζητοίη *Ald. Paris. A. k* Omittunt *Arch. V.*, qui mox λήψονται, male; tum ἢ δὲ μή· in *Med.* ἦν δὲ μή· *Ald.* et *Paris. A.* cum Edd. ἦν μὲν δὴ μή. *l* Μηδέποτε, τότε *Arch. V. m* Ἐπήγγελον iidem. *n* Καταπροΐζεσθαι *Arch.*

stat. Notum est Latini poetae *Triste lupus stabulis.* Noster διαβολὴ γάρ ἐστι δεινότατον VII, 10, 7. et plenius III, 53. φιλοτιμίη κτῆμα, aut χρῆμα, variant enim *Codd.*, σκαιόν. Porro προμηθίη dialecto debetur, uti II, 18. Scriptor ipse I, 88. καὶ κάρτα ἐν πολλῇ ΠΡΟΜΗΘΙΗι εἶχε· *Euripides* Hecub. v. 795., *Sophocles* Philoct. v. 558. ubi προμηθείας contra Atticorum poëtarum morem, de quo copiose et docte *Valcken.* ad Phoenisc. p. 496.

71. Ὡς χρηστῶς μὲν τὴν &c.] Ironia in ὃς χρηστῶς frigebat admodum: melius est in bonae fidei Codd., qui quoque κελεύων τὸν Ἀράξεα; uti I, 205. 210. 211. Male vero de iussu κελεύων accipiunt; suasorem monitoremque requirit, sicuti supra πολλὰ κελεύων et passim alia.

78. Ἀλλ' οὕτι χαίρων] Ex diversis ista lectionibus est genuina. Eadem verba legerat, e praecedentibus explenda, *Herodotus* in *Euripidis* Oreste v. 1595. Supra I, c. 128. ἀλλ' οὐδ' ὡς ὁ Κῦρός γε χαιρήσει. *T. H.* in Miscell. Obs. VI, p. 343. *Formula*, inquit, *loquendi, quamquam in speciem lenior, gravem habet magnique mali comminationem:* nonnulla collegit *D'Orvillius* in *Chariton.* p. 641. Hic quoque dici potuerat: Ἀλλ' οὕτι χαίρων ταῦτα τολμήσεις λέγειν, sive συμβουλεύειν. In Messenicis *Paus.* p. 332. egregius ille patriae defensor Theoclus: Ἀλλ' οὗτοι τὸν πάντα γε χρόνον χαίροντες καρπώσεσθε τὰ Μεσσηνίων· vera vatem praedixisse demonstravit Spartanis Epaminondas. VALCKEN.

78. Ἀλλ' οὕτι χαίρων] Nihil formula certius. *Sophocles* Philoct. v. 1293. ἀλλ' οὔτι χαίρων, ἣν τόδ' ὀρθωθῇ βέλος. Oedip. Tyr. v. 372. ἀλλ' οὔτι χαίρων, δίς γε κημωνὰς ἑρεῖς. *Euripid.* Orest. v. 1593. &c. Ceterum trium vocum in *Med.* et aliis defectus, absentiaque a *Vallae* libro vocabulorum ταῦτα δὲ εἶπας, esse quidpiam hic superflui manifestat. Si cum *Gronovio* adsentiri *Medic.* libebit, orationis habitus Cambysem, ira praecipitem, exprimet haud male. Eum adi.

93. Οὐ καταπροΐξεσθαι] Pro οὐκ ἀνατεὶ, vel οὐκ ἀτιμωρητί, *non impune*, veteres etiam dixerunt οὐ πρόϊκα, Iones οὐ πρόϊκα, id est οὐκ ἀμισθί, vel οὐκ ἀζημίως· *poena*, τιμὴ, *merces* erat flagitiis debita. Hinc Ionica manavit forma loquendi, οὐ καταπροΐξεσθαι; *non impune laturum.* Miror cur in notis ad Equites *Aristophanis* sub *Casauboni* nomine vulgatis, dicatur illud *Atticis scriptoribus familiare verbum*; quod apud nullum, quantum recordor, invenitur nisi *Aristophanem.* Quinimo plebs Attica duntaxat transsumsisse videtur in quotidianas iurandi formulas illud Οὕτοι καταπροΐξει· non nisi a iurantibus adhibitum invenietur: *ut tu istud*, ita me Iupiter amet, *non impune feceris*, vel *dixeris*, οὕτοι καταπροΐξει τοῦτο δρᾶν· aut λέγουσα ταυτί· vid. *Arist.* Vesp. v. 1357. Thesm. v. 573. Eq. v. 433. In eumdem sensum apud *Herod.* semper verbum iungitur participii L. III, c. 156. οὐ δὴ ἐμέγε ὧδε λωβησάμενος καταπροΐξεται· *non sanequam impune feret quod me sic mutilavit:* L. V, c. 105. VII, c. 17. Participii loco nominis pronominisve secundus casus accedens verbo vim indit *irridendi, insultandi*ve, atque adeo etiam *despicatui habendi:* mulier indignabunda Vespis *Ar.* v. 1387. Οὗτοι, μὰ τὰ θεὼ, καταπροΐξει Μυρτίας· *Berglerus* interpretatur: *Ita me divae ament, ut tu non impune illuseris Myrtiae*, et in Nub. v. 1242. *Scholiastes* ad Eq. v. 433. optime cepit, οὐ καταγελάσεις μου χωρὶς ζημίας· adferens in eam rem *Herodotea* quaedam, et iambum *Archilochi*, restituendum ex *Etymologo* p. 689, 3. Ἐμεῦ δ' ἐκεῖνος οὐ καταπροΐξεται· *non ille me* sic *impune spreverit*, infidus forte Lycambes. VALCKEN.

μενος τοὺς νεκρούς· [a] ἐς δὲ δὴ καὶ τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν ἦλθε, καὶ πολλὰ [b] τῷ γάλματι κατεγέλασε· ἔστι γὰρ τοῦ Ἡφαίστου τῴγαλμα τοῖσι [c] Φοινικηίοισι Παταϊκοῖσι ἐμφερέστατον, τοὺς οἱ Φοίνικες ἐν τῇσι [d] πρῴρῃσι τῶν τριήρεων περιάγυσι· ὃς δὲ τοῦτο μὴ ὁπώπεε, [e] ἐγὼ δέ οἱ σημανέω· πυγμαίου ἀνδρὸς μίμησίς ἐστι· ἐσῆλθε [f] δὲ καὶ ἐς τῶν Καβείρων τὸ ἱρόν, ἐς τὸ οὐ θεμιτόν ἐστι εἰσιέναι ἄλλον γε ἢ τὸν ἱρέα· ταῦτα δὲ τὰ γάλματα καὶ ἐνέπρησε, πολλὰ κατασκώψας· ἔστι δὲ καὶ ταῦτα [g] ὅμοια τοῦ Ἡφαίστου· τοῦτον δέ σφεας παῖδας λέγουσι εἶναι. [h] Πανταχῇ ὦν μοι δῆλά ἐστι, ὅτι ἐμάνη μεγάλως ὁ Καμβύσης· οὐ γὰρ ἂν ἱροῖσί τε καὶ [i] νομαίοισι ἐπεχείρησε καταγελᾶν· εἰ γάρ τις [k] προθείη πᾶσι ἀνθρώποισι ἐκλέξασθαι κελεύων νόμους τοὺς καλλίστους ἐκ τῶν πάντων νόμων, διασκεψάμενοι [l] ἂν ἑλοίατο ἕκαστοι τοὺς ἑωυτῶν· οὕτω νομίζουσι πολύ τι καλλίστους τοὺς ἑωυτῶν νόμους ἕκαστοι εἶναι· οὔκων [m] οἰκός ἐστι ἄλλον γε δὴ ἢ μανόμενον ἄνδρα γέλωτα [n] τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι· ὡς δὲ οὕτω νενομίκασι τὰ περὶ τοὺς νόμους πάντες οἱ ἄνθρωποι, πολλοῖσί τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σταθμώσασθαι, ἐν δὲ δὴ [o] καὶ τῷδε· Δαρεῖος ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ἀρχῆς καλέσας Ἑλλήνων τοὺς παρεόντας, εἴρετο ἐπὶ [p] κόσῳ ἂν χρήματι βουλοίατο τοὺς πατέρας ἀποθνήσκοντας κατασιτέεσθαι· οἱ δὲ ἐπ' οὐδενὶ ἔφασαν ἔρδειν ἂν [q] τοῦτο. Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα καλέσας Ἰνδῶν τοὺς καλεομένους [r] Καλατίας, οἳ τοὺς γονέας κατεσθίουσι, εἴρετο, παρεόντων τῶν Ἑλλήνων, καὶ δι' ἑρμηνέος μανθανόντων τὰ λεγόμενα, ἐπὶ τίνι χρήματι δεξαίατ' ἂν τελευτέοντας τοὺς πατέρας κατακαίειν πυρί· οἱ δὲ, ἀμβώσαντες μέγα, [s] εὐφημέειν μιν ἐκέλευον· [t] οὕτω μέν νυν

spiciens. Ipsum vero etiam templum Vulcani adiit, multo derisu simulacrum illius quoque cavillatus est, siquidem statua Vulcani simillima est Pataicis Phœniciis, quos in triremium proris Phœnices circumferunt: quos qui non vidit, ego ei indicabo, esse illos Pygmæi viri imagine. In templum quoque Cabirorum, inaccessum alteri quam sacerdoti, ingressus est: et quæ illic erant simulacra, multis in ea iocatus verbis, concremavit. Sunt autem et hæc Vulcani similia, huius autem illos aiunt esse filios. Vndique igitur mihi clarum esse videtur Cambysem vehementer insanisse; non enim tentasset templa ac ritus habere ludibrio. Nam siquis universis hominibus præbeat facultatem optimas ex omnibus leges eligendi, profecto cunctas singuli rimati, suas eligerent. Ita existimant quique longe pulcherrimas esse suas leges. Non igitur credibile est alium virum quam dementem, talia ludibrio habere. At ita de suis omnes homines legibus sentire, licet cum multis aliis coniecturis colligere, tum etiam hac: Darius accitos qui in sua ditione erant Græcos percontatus est, quanta pecunia vellent defunctis parentibus vesci: illis negantibus ulla se pecunia hoc esse facturos, Darius dehinc Græcis præsentibus, et quæ dicebantur per interpretem discentibus, vocatos ad se eos Indos, qui Calatiæ nominati vescuntur parentibus, rogavit, quantum accipere pecuniarum vellent, ut patres defunctos igne comburerent. Indi vehementer reclamantes, meliora illum ominari iubebant. Atque ita moribus comparatum est

175

a Ὡς δὲ δὴ καὶ ἐς τὸ Ἡφαίς. ἱρὸν *Med.*, τοῦ Ἡφ. τὸ ἱρὸν *Pasf. Ask.*, ceteroqui *Med.* consentanei, ἐς δὲ δὴ καὶ τοῦ Ἡφ. τὸ *Arcb. V.*, τοῦ *Ald. Paris. A.* non habent. b Τῷ ἀγ. *Arcb. V. Pasf. Ask.* c Φοινικοῖσι *Arcb. V.* d Πρώτῃσι *Pasf.* e *Ald. Rem. Paris. A. B.*, ὧδε σημαν. *M. Ask. Pasf.*, in *Arcb. V.* ἐγὼ σημ., mox πυγμαίῳ ἀν. cum *Arcb. Ald.* f Defit *Arcb. V.*; *Strabo* haec citavit x, p. 725. A. g *M. Ask. Pasf.* et *Thom. M.* in Ὅμοια. Alii τοῖσι τοῦ Ἡφ. cum *Ald. Paris. A. B. Arcb. Vind.* tum paullo ante ἔστι γὰρ καὶ *Arcb. V.* non male. h Πολλαχοῦ *Arcb.*, πολλαχῇ Eton., haud prave. i Νομίμοισι *Arcb. V.*, sine caussa. k *Pasf. Arcb. M. Stob.* Serm. XXIII. p. 190., *Origen.* c. Celf. v. p. 603. προσθείη· vulgatum est *Ald.* et *Edd.* l Ἀνελοίατο *Stob.* ex *Gesneri* cura, non ita editio princeps. m *Med. Ask. Pasf.*, εἰκὸς *Orig. Ald. Arcb.* &c. Mox ἄλλον γε δὴ ἢ *Arcb.*, ἄλλον γε ἢ *Orig.* cum *Valla*, ἄλλο γε ἢ *Ald.* et *Edd.* n *Paris. A. B. V. Arcb. Origen.* recte satis; τὰ non est in *Med. Ask. Pasf.*, mox πάντες οἱ ἀνθ. *Arcb. V. Orig.*, οἱ defit aliis. o Sic omnes: male *Gron.* καὶ ἐν τῷδε ad 1, 18. p *M. Ask. Pasf. V. Orig.*; vulgo πόσῳ, statim πατέρας non habet *Arcb. V.* q Ταῦτα *V. Arcb.* r *V. Arcb. Valla*, Καλλατ. alii, etiam *Orig.* s Εὐφημέειν *Orig.* bene. εὐφημεῖν ceteri. t *Paris. A. B. Arcb. Ald. V. Orig.*, οὕτω νυν *M. Pasf. Ask.*, citra ius.

97. Ἐς δὲ δὴ καὶ τοῦ Ἡφ. τὸ ἱρόν] Longe hoc suavius ambitioso *Medic.* ὡς δὲ δὴ καὶ ἐς —. Cui enim bono dictionis illud principium? Geminum vulgato est ἐσῆλθε δὲ καὶ ἐς τῶν Καβ. τὸ ἱρόν, quod consequitur. De Pataicis Phoeniciis egregie post *Scaligerum* et *Bochartum* ad *AEschyli* VII. C. Theb. v. 214. *Stanleius.* In triremium proris locatos *Noster* adseverat, ἐν ταῖς πρύμναις sive *puppibus* Scholiastes, nescio unde. An ἐν τῇσι πρύμνῃσι suo in Codice vidit? Id suspicari proclive foret, nisi plura eaque absona, uti alias patefiet, adscripsisset saepe. Scholiasten *Suidas* solito more excerpsit, fortasse et *Hesychius.* Uterque Pataicos in puppe navium ponit, acriter correptus a *Io. Swintono* Disert. de Num. Samaritan. et Phoenic. p. 60., ubi Sidoniorum in numo, modo vir doctus recte perspexerit, navis prora deos tutelares, sive Pataicos, ostentat.

2. Ἐγὼ δέ οἱ σημανέω] Mutari *Aldinum* haud debuerat. Ex *Medicei* scriptura τῷδε σημανέω, *illi declarabo*, formavit *Abresch.* Vide hoc I, 75. τὴν ἐγὼ — συμανέω. et IV, 99. ἐγὼ δὲ ἄλλως δηλώσω. Alia non stipo. Id adiungere alienum non erit, πυγμαίου ἀνδρὸς μίμησιν *Tob. Gutberlethum* de Myst. Deor. Cabir. C. VI, p. 43. vertisse *fortis* sive *robusti viri imaginem*, caussa ex comparatione cum Vulcano, fabro, et propterea robusto admodum, sumta, tum quod πυγμαῖοι in Graecis *Ezechiel.* XXVII, 11. sint viri membris torosis. Verum Vulcani statuae fuerintne ea, quam fingit, *Herodoti* aevo forma, quis docebit? nam πυγμαῖοι ex *Ezechiele* nihil ad istos homunciones. *Aquila*, doctus interpres, sed verbum verbo reddere suetus, גמדים *Gammadim* Prophetae, quia גמד *cubitus*, πυγμαίους fecit, secutique Latini sunt, praebita multis errandi ac cavillandi ansa.

9. Εἰ γάρ τις προθείη] Haec et seqq. suum in Florileg. recepit *Stobaeus* Tit. περὶ φιλαυτίας, p. 190. Respicit, ut *Herodoti* plura, Sophista, Diss. περὶ καλοῦ καὶ αἰσχροῦ, in Fragm. *Pythag.* p. 715. docens, *non eadem omnibus esse honesta atque turpia, sed omnia maiorum institutis iudicari*, sicuti loquitur *Corn. Nepos.* Quibus adsuevimus usu diuturno, natale solum, patriae leges, atque instituta maiorum, prae aliis pulcra videntur hominibus, ut naturae, sic receptarum consuetudinum tenacissimis. Vel hoc solum, *Herodoto* iudice, Cambysen argueret dementiae, quod AEgyptiorum sacris violatis religiosos ritus habuerit ludibrio. VALCKEN.

9. Εἰ γάρ τις προθείη] Hoc locum merito tuetur, rei et sententiae unice congruens. Solent amanuenses utrumque modo litera auctius, brevius modo pingere, sed damno orationis. Exempla dabunt *Diodorus* I, 2., *Lysias* Orat. de Caed. Eratosth. p. 12. cum nota Cl. *Taylor*, et *Dionysius Halicarn.* Ant. x. p. 662. A. et quae ibi *Sylburgius.* Si quem tamen *Origenes*, *Stobaeus* et MSS. aliorsum trahant, utatur observatis *Gronovii.* Hoc addo, ἄλλον γε δὴ ex *Origene* et *Arcb.* pristinam in sedem rediisse.

22. Τοὺς καλεομένους Καλατίας] *Hecataeus* nationis huius Indicae nomen eodem scribit modo apud *Steph. Byz.* in Voc. At infra C. 97. Καλαντίαι, sive ex MSS. Καλλισίαι. Gentes, parentes suos vorantes, produntur plures. Conf. *Sextum Empiric.* Hypotyp. III, 24. p. 184. cum *Fabricii* observatis.

29. Νό-

est: rectèque mihi videtur Pindarus in carmine fecisse ut diceret, Legem omnium esse regem. CETERVM dum Cambyses in AEgypto bella gerit, Lacedæmonii quoque intulere bellum Samo et Polycrati AEacis filio, qui Samum vi occupatam habebat, et urbem inter initia trifariam partitus erat cum fratribus, Pantagnoto et Syloſonte: quorum deinde altero necato, altero, qui erat iunior, Syloſonte eiecto, totam obtinebat Samon, et inito fœdere hoſpitii cum Amaſi rege AEgypti, mittens munera, vicisſimque ab eo accipiens: brevique ſtatim tempore res eius adeo proceſserunt, ut per Ioniam ceteramque Græciam celebrarentur. Quocunque enim bellare intenderet, cuncta ei proſpere cedebant, quum haberet centum naves quinquaginta remorum, mille ſagittarios, invadens omnes ſine ullo cuiusquam discrimine: quod diceret, ſe magis gratificaturum amico, ſi ei quæ abſtulisſet redderet, quam ſi nihil omnino auferret. Multas itaque hic inſulas, multa etiam in continente oppida capiebat. Sic etiam Leſbios cum omnibus copiis opem Mileſiis ferentes navali prœlio vicit cepitque, qui omnem foſſam mœnia Sami ambientem vincti foderunt. Atque res Polycratis tantopere ſecundas eſſe non latuit Amaſin, cui hoc curæ erat. Sed quum aſſidue forent multo ſecundiores, Amaſis libellum Samum mittit

νὴν ταῦτα νεμόμιζαι· καὶ ὀρθῶς μοι δοκέει Πίνδαρος ποιῆσαι, νόμον πάντων βασιλέα φήσας εἶναι, Καμβύσεω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου, ἐποιήσαντο καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατηΐην ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα τὸν Αἰάκεος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς· καὶ τὰ μὲν πρῶτα τριχῆ δασάμενος τὴν πόλιν, τοῖσι ἀδελφεοῖσι Πανταγνώτῳ καὶ Συλοσῶντι [a] ἔνεμε· μετὰ δὲ, τὸν μὲν αὐτέων ἀποκτείνας, τὸν δὲ νεώτερον Συλοσῶντα ἐξελάσας, ἔσχε πᾶσαν [b] τὴν Σάμον· ἴσχων δὲ, [c] ξεινηΐην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτιω βασιλέι συνεθήκατο, πέμπων τε δῶρα, καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεος τὰ πρήγματα αὔξετο, καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην, καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρεε εὐτυχέως· [d] ἕκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν, καὶ χιλίους τοξότας· ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων οὐδένα. τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαρίεσθαι μᾶλλον ἀποδιδοὺς τὰ ἐλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών· συχνὰς μὲν δὴ τῶν νήσων εἵρηκε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἠπείρου ἄστεα· ὃς δὲ δὴ καὶ Λεσβίους παντρατιῇ βοηθέοντας Μιλησίοισι, ναυμαχίῃ κρατήσας εἷλε, οἳ τὴν τάφρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὤρυξαν. Καὶ κως τὸν [e] Ἄμασιν εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλά οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. πολλῷ [f] δὲ ἔτι πλεῦνός οἱ εὐτυχίης γινομένης, γράψας ἐς βύ-

a Διένειμε *V. Arcb.* b Abest pronomen utrique et *Ask. Paſ. Arcb.*, qui ἔχων ξεινίην. c *M. Ask. Paſ.*, Φιλίην ora *Steph.*, ξεινίην alii. Porro Αἰγύπτου *Rem.* margo *Steph. Arcb. V. M. Paſ. Ask.*, Αἰγυπτίων ceteri: denique Φιλίην συνεθήκ *Ask. Med. Paſ.*, quam vocem alii non norunt. d *Paris. A. B. Ald. Rem.*, quod Ἰακόν. Vid. II, 108. et *Euſtath.* Hom. p. 759, 41. ἐκέκτητο *M. Paſ. V. Arcb.* Brevi post ἔφερε δὲ καὶ &c. habet *Euſtath.* Hom. p. 573, 18. e Ἄμασιν ſolito ſibi more *Arcb.* f *Ask. M. Paſ. Arcb. V.*, δέ τοι *Ald.* et alii.

29. Νόμον πάντων βασιλέα φήσας] *Pindari* petitum e carmine perdito dictum primus e noſtris ſcriptoribus adhibuit post *Herodotum Plato* Gorgia p. 484. B. atque hinc etiam criminandi *Platonis* arripuit occaſionem *Ariſtides* in altera orationum, quas oppoſuit Gorgiae T. III, p. 89. Meminisſe debuerat Sophiſta, ſæpius in Politicis de Lege graviter disputantem *Platonem* ista tamen *Pindari* nuſpiam alibi laudasſe, praeterquam in Gorgia; hic autem non e ſua vel *Socratis* ſententia loquentem Philoſophum, adverſarium, quem refutat, *Calliclem* ista facere dicentem; ut et alia, a quibus *Machiavellus* et *Hobbeſius* non valde diſſentirent. *Pindari* locus, e Scholiis aliquando ſupplendus ab Editore, in *Platone* ſic mea poterit opinione partim ex *Ariſtide* reſtitui: Νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς, θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων, ἄγει δικαιῶν τὸ βιαιότατον ὑπερτάτῃ χερί. Τεκμαίρομαι ἔργοισιν Ἡρακλῆος, ἐπεὶ ἀπριάτας [nempe Γηρυόνου βόας ἀπήλασεν.] Quae dici poſſent in hanc ſententiam locus non admittit. Suſpicor illa *Calliclem* atque alios etiam abusos, omisſis, quae Poëta, laudator aequi bonique, his adiecerat vicina. Priora *Pindari* verba, Νόμος πάντων βασιλεὺς, aut his paulo plura, forſan e *Platone* petita, adhibuerunt *Chryſippus*, *Plutarchus*, *Dion Chryſ.*, *Clemens Alex.* et *Iamblichus*, quorum mihi loca haec ſcribenti verſantur ob oculos. Verius Pythagoreis *Lex* aeterna *naturae*, ſive *recta ratio*, dicebatur πατὴρ καὶ ἡγεμὼν τῶν γεγραμμένων νόμων atque amplisſimi nominis honore dignus Βασιλεὺς, νόμος iisdem vocabatur ἔμψυχος. Talem humanis Legibus ſuperiorem in ſua civitate deſiderabat *Plato*, qui hinc in Politico p. 294. A. ἄριστον, ait, οὐ τοὺς νόμους ἐᾶν ἰσχύειν, ἀλλ' ἄνδρα τὸν μετὰ φρονήσεως βασιλικὸν, qualem isthoc dialogo, e fonte Pythagorae petito, deſcribit; quippe qui poſſet, ubi res ita poſtularet, imitatus optimum univerſi Regem Deum, τάξει πρόσθεν ἡγεῖσθαι δίκης, ut loquitur *Euripides* in Eclogis *Stob. Grot.* p. 125. ſive τῷ ἐπιεικεῖ λεγομένῳ δικαίῳ τὴν αὐστηρὰν τῶν νόμων φωνὴν παραμυθεῖσθαι· ut inquit *Sopater* in aureis illis de magiſtratu bene adminiſtrando praeceptis, *Stob.* Flor. p. 314.

VALCKEN.

29. Νόμον πάντων βασιλέα] Poëtae hoc ſcito nihil celebrius. *Plutarchus*, *Ariſtides*, *Clemens Alex.*, *Iamblichus*, et hoc de genere alii laudarunt frequenter. Eorum exſcribere verba ſuperſedeo: habent docti viri ad *Clement.* Strom. I. p. 427., *Io. Iac. Wetſten.* in *S. Iacobi* Epiſt. C. II, 8. et *Io. Alberti* ad *Heſych.* Νόμος. Non omnium tamen, qui utuntur, idem ſenſus, idemque inſtitutum. *Herodotus* mores longa adſuetudine valentes et dominantes, quantumvis pravos et inhumanos, intelligit. *Pindarus*, ſi *Platonem* in Gorg. p. 484. audimus, isto ὁ νόμος πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων voluit aliud, et quidem, aeterna lege immortales mortalesque conſtringi, cedereque adeo debiliores robuſtioribus, ſuperioribus inferiores oportere. Refer huc elegantem Abbatis *Fraguerii* diſſertationem Hiſtor. Acad. Inſcript. T. III. p. 165.

37. Ξεινηΐην Ἀμάσι] Sitne ξεινηΐη Ionici ſermonis, haereo. Πτωχηΐης, cum hac voce a viro Celeb. I, 80. conpoſitae, ratio est diverſior, ſicuti εὐσεβηΐης, ἀληθηΐης, στρατηΐης et ſimilium. Unquamne φιλὴ Ionum ore φιληΐη ſonuit? Ξεινίην *Herodoti* Muſae norunt duntaxat. Sed hoc, quum πολεμήϊα, ξυνήϊα, de quibus *Euſtath.* in Hom. p. 233, 29., poëtae non refugerint, urguere detrecto. Non placet ξεινηΐην — βασιλεῖ Φιλὴν συνεθήκατο ex *Med.* et conſortibus. *H. Stephanus*, neſcio quo ex codice, φιλίην Ἀμάσι — συνεθήκατο dedit, gloſſam receptae vocis ξεινίης. *Mediceus* eamdem, ſed loco admiſit alieno: Copulam ſi adiungas ex viri Cl. divinatione, decurret oratio utcunque, neque ſcopae erunt diſſolutae. At quanto melius interpretamentum tot a membranis damnatum, reciditur? Herodotea ſunt, I, 27. καὶ οὕτω — Ἴωσι ξεινίην συνεθήκατο. Rurſum II, 181. φιλότητα τὲ καὶ συμμαχίην συνεθήκατο, &c.

45. Ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας] Callidum et iniquius Polycratis commentum *Polyaenus* deſcribit I, 23, 1. Ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ κατάγοι κατὰ τῶν φίλων, ὃς εἰ ἀπαιτούμενα λαμβάνοιεν φιλοτέρους ἕξει· οὐδὲν δὲ λαβὼν, οὐκ ἂν οὐδ' ἀποδοῦναι δύναιθ' Sed verbis non usque quaque ſanis. *Steph. Berglerus* ex *Caſauboni* coniecturis εἰ φέροι καὶ ἄγοι τὰ τῶν φίλων, ut Herodoteis congruant adripit et defendit. Lenior et ſalubrior longe *H. Valeſii* et *Masvicii* medicina est, εἰ κατάγοι καὶ τὰ τῶν — *ſi amicorum bona ſuos in portus devehere*t. Κατάγειν τὰ πλοῖα docte *Harpocratio* explicuit, κατάγειν τοὺς ἐμπόρους et τὰ τῶν πόλεων *Valeſius* ad istius Lexicon p. 43. et *Dounaeus* Praelect. Demoſth. p. 184. Ceterum fratres Polycratis *Polyaenus* Syloſonta et Παντάγνωτον nominat.

55. Ἄμασ-

βιβλίον τάδε, ἐπέστειλε ἐς Σάμον „ [a] ΑΜΑΣΙΣ
„ ΠΟΛΥΚΡΑΤΕΙ ΩΔΕ ΛΕΓΕΙ. Ἡδὺ μὲν
„ πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα·
176 „ ἐμοὶ δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκου-
„ σι, [b] ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν· καί κως
„ βούλομαι καὶ αὐτὸς καὶ τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ
„ μέν τι εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ πρόσ-
„ πταίειν· καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα, ἐναλ-
„ λὰξ πρήσσων, ἢ [c] εὐτυχέειν τὰ πάντα· οὐδένα
„ γάρ κω λόγῳ οἶδα ἀκούσας, [d] ὅστις ἐς τέλος οὐ
„ κακῶς ἐτελεύτησε πρόῤῥιζος, εὐτυχέων τὰ πάν-
„ τα· [e] σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος, ποίησον πρὸς
„ τὰς εὐτυχίας τοιάδε· φροντίσας τὸ ἂν [f] εὕρῃς
„ ἐόν τοι πλείστου ἄξιον, καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομέ-
„ νῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπό-
„ βαλε οὕτω, ὄφρα μηκέτι [g] ἥξει ἐς ἀνθρώπους· ἢν
„ τε μὴ ἐναλλὰξ ἤδη [h] τώπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι
„ τοι τοιούτοισι πάθεσι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ
„ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο." Ταῦτα ἐπιλεξάμενος
ὁ Πολυκράτης, [i] καὶ νόῳ λαβὼν ὡς οἱ εὖ [k] ὑπετί-
θετο

misit in hæc verba ſcriptum, AMASIS POLYCRATI ITA INQVIT, Mihi quidem, feliciter agi cum viro amico et hoſpite, audire voluptati eſt: tamen tuæ magnæ proſperitates mihi non placent, qui intelligo quam invidum numen ſit. Quod ad me attinet, velim tum memet, tum eos, qui mihi curæ ſunt, in rebus quibusdam proſperos eſſe, in aliis offendere, et ita ævum traducere mutua vicisſitudine, quam in omnibus felices agere. Nec enim adhuc de quoquam audiſſe me puto, qui quum in omnibus felix fuiſſet, non tandem male perierit funditus. Tu itaque mihi obtemperans, hoc adverſus proſperitates agito: diſpice, quid tibi ſit quod plurimi facias, et in quo amiſſo maxime ſis animo doliturus; id ubi inveneris, ita abiicito ut nunquam ad homines veniat. Quod ſi proſpera tua deinceps iam non fuerint talibus variata adverſis, medeare tu tibi ſubinde eo modo quem tibi ſubieci. Hæc quum legiſſet Polycrates, et in animum demiſiſſet, tanquam

a Exſcripsit epiſtolam hanc *Stob.* Serm. CXI. p. 583. b Ἐπισ. τὸ θεῖον *Stob. Arch. V.*, ſicuti 1, 32. vulgo τὸ θ. ἐπισ. c *Stob.* margo *Steph. V. Arch.*, εὐτυχέων *Ald. Med. Ask. Paſ.* Quae ſtatim ſequuntur οὐδένα γὰρ — σὺ ὦν *Valla* non vertit. d *Stob. Paris. A. B. V. Arch. Ald.*, ὅστις ἕτερος οὐ *Med. Paſ. Ask.* e *Paris. A. B. Stob. Ald. Arch. V.*, σὺ νῦν *M. Ask. Paſ.* nulla omittendi cauſſa. Mox πυθόμενος *V. Arch.* Porro ποίησον aberat a *Med.* in cuius tamen margine. Conf. *Gronov.* f *M. Ask. Arch. V. Paſ.*, in aliis εὕροις. g *Paſ. Arch.*, bene. Vide inferius C. 135. et *Rich. Dawes* Miſcell. p. 293. ἥξῃ *Ald. Med.* &c. h Τὸ ἀπὸ *Arch. V.*, tum αἱ εὐτ. τοι., in *Ask.* τώπὸ, qui in ordine vocabulorum *Med.* et *Paſ.* conſentit, τοι plane neglecto, quod reſtitui. Vulgo erat ἤδη αἱ εὐτ. τοι τώπὸ τοῦδε αὐτοῖσι πάθεσι· ſed αὐτοῖσι πάθεσι ora *Steph.* in *Ask. M. Paſ.* vulgatum, ταῖς πάθαις *Arch. Vind.* i Καὶ ἐν νόῳ *Arch. V.* quod blandiri poſſet. At vide infra C. 143. k *Med. Ask. Paſ.*, ὑποτιθοῖτο *Ald.*, ὑποτιθεῖτο *Arch.*, qui ἐδίζητο cum *Ask.*, recte: ἐδίζετο *Ald.* et alii.

55. Ἄμασις Πολυκράτει] Graecorum ſtudioſiſſimus literas forte dederit Amaſis in Graeciam: Polycrates Amaſi *Pythagoram* epiſtola ſcripta commendaſſe traditur *Diogeni Laërt.* VIII, 3. ſed quam velut AEgyptii Regis ad Biantem ſcriptam exhibet *Plutarchus* in Convivio VII. Sap. p. 151. B. illa aeque cenſeri poterit Amaſis epiſtola, atque haec apud *Herodotum*, per τὸ ἐξ Αἰγύπτου νουθέτημα deſignata *Maximo Tyr.* XXXV, 2. in qua ſic parum conſiderate fingitur loquens Amaſis, ac ſi Solonem audiiſſet in aula Croeſi verba facientem. Mihi, inquit *Amaſis Herodoti*, *nimia felicitas tua non placet*, τὸ θεῖον ἐπισαμένῳ ὡς ἐστι φθονερόν. Eiusdem *Solon* 1, c. 32. ſe dicit ἐπισάμενον τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν. *In omnibus rebus ante fortunatum neminem ſe noviſſe* narrat *Amaſis*, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόῤῥιζος· *omnium finem reſpiciendum Solon* monebat, πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς πρόῤῥιζους ἀνέτρεψε. Qui *Solonis* illud cum Croeſo colloquium, hanc etiam conſinxit Epiſtolam *Herodotus*, ab illis hoc nomine non facile reprehendendus, qui hiſtoriae curſum orationibus interiectis ſibi libenter patiuntur ab hiſtoricis Graecis et Latinis interrumpi; quibus excipi prorſus hac in parte poſſet Sicilienſis *Diodorus*, ſi per Meſſenios Cleonnin et Ariſtomenem, Nicolaum et Theodorum Syracuſanos liceret. VALCKEN.

56. Ὧδε λέγει] Nihil ſimplicius et per Orientem olim probatius hac in epiſtolis et regum edictis formula. ΟΡΟΙΤΗΣ ΠΟΛΥΚΡΑΤΕΙ ΩΔΕ ΛΕΓΕΙ C. 122. huius Muſae. Xerxes in *Thucyd.* 1, 129. Ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυσανίᾳ. Rabſaces ad Hieroſolymitanos 2. *Reg.* XVIII, 31. כה אמר מלך אשור / τάδε λέγει βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, ſicuti IX, 140. Μαρδόνιος τάδε λέγει. Quam dictionis ſimplicitatem *H. Steph.* et *G. Raphelius* inlaudatam noluerunt.

59. Τὸ θεῖον — ἐστι φθονερόν] Veriorem huic ſententiam *Platonis* oppoſuit atque egregia notavit Cl. *Weſſeling.* ſupra p. 15. Istius modi Hiſtoricorum dicta minus etiam videbuntur invidioſa cogitanti, τὸ θεῖον *Deum* eſſe *ultorem*, φθόνον *vindictam* divinam, vulgo dictam νέμεσιν· quos Deus ſequitur ultor, ſuperbis videtur diciturque φθονερός· talis Croeſo videri poterat, quando hunc ἔλαβε ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη, 1, c. 34. vid. finis L. IV. Permutantur in quibusdam ista duo locutionibus. Qui ſuſpicionem amoliebantur arrogantiae, ut notum, οὐ νέμεσις dicebant, vel οὐ φθόνος· vid. *Iac. Elſner.* in *S. Iacobi* Ep. IV, 5. προσκυνῶ τὴν Νέμεσιν, ſive τὴν Ἀδράστειαν. *Bergler.* ad *Alciphr.* p. 139. et *D'Orvill.* in *Charit.* p. 332. Rarius illud *Sophoclis* Phil. V. 773. Ἰδού, δέχου παῖ, τὸν φθόνον δὲ πρόσκυσον. apud *Livium* L. V, c. 21. M. Furius Camillus *dicitur precatus eſſe, ut ſi cui Deorum hominumque nimia ſua fortuna populique Rom. videretur, ut eam invidiam lenire ſuo privato incommodo, quam minimo publico populi Rom. liceret.* In eiusdem L. X, c. 13. Q. Fabius Maximus ſe dicebat *Fortunam ipsam vereri, ne cui Deorum nimia iam in ſe, et conſtantior, quam velint humanae res, videatur. Diodor. Sic.* XIII, c. 21. προσκυνοῦντες τὴν Τύχην μηθὲν ὑπὲρ ἄνθρωπον πράξητε. XI, c. 92. τὴν Τύχην καὶ τὴν Νέμεσιν τῶν θεῶν ἐντρέπεσθαι. Superbiae atque arrogantiae vindex in talibus vocatur non tantum ἡ Νέμεσις, ἡ Ἀδράστεια, ὁ Φθόνος, ἡ Τύχη, ſed et ἡ Δίκη, ὁ Θεὸς, ſive τὸ θεῖον. *Ariſtidi* T. II. Ed. *Iebb.* p. 436. Νέμεσις καὶ Δίκη dicuntur οὐκ ἐῶσαι μεῖζω τῆς Φύσεως φρονεῖν, (*ſupra hominis fortunam ſe efferre:*) ἀλλὰ ῥᾳδίως μικροὺς ἐκ μεγάλων ποιοῦσαι· id ipsum ὁ θεὸς facere dicitur Iaſoni Theſſalo *Xenophontis* Ἑ. VI, p. 350, 9. Conf. Κ. Π. V, p. 70, 29. Κ. Ἀ. VI, p. 223, 3. Nicias in *Thucyd.* VII, c. 77. εἴτω θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. vid. *Herodot.* VIII, c. 13. VALCKEN.

63. Ἢ εὐτυχέων τὰ πάντα] Paulo post ista ſic ſcripta recte leguntur, et c. 43. Hic in aliis etiam invenietur Codd. ἢ εὐτυχέειν τὰ π. quod praebent *Stobaeus* p. 583, 14. Epiſtolarum Gr. Ed. quae nomen praefert *Cuiacii*, margo Edd. *H. Steph.* et *Valla.* Perverſe *R.* corrigere tentabat μὴ εὐτυχέων. *Herodotus*, *Homerum* ſuum imitatus, ſcripsit: βούλομαι —— τὸ μέντι εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, —— ἢ εὐτυχέειν τὰ πάντα. Huius quidem in istius modi locutionibus voculae μᾶλλον, et *magis*, omisſae exempla, ſaepius e Graecis et Latinis ſcriptoribus accumulata, non requirent *Herodoti* Lectores: hic tamen, quod fatendum est, μᾶλλον verbo βούλεσθαι ſaepius adiecit; neque loci recordor, in quo ſupplendum illud reliquerit: nam generis est paulo diverſi L. IX, c. 29., ἡμέας δίκαιον ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας, ἤπερ Ἀθηναίους· quale hoc *Plauti* Rud. IV, 4, 70. *Tacita bona est mulier ſemper quam loquens.* quaeque dedit ad *Livii* L. V, c. 21. *I. F. Gronovius.* VALCKEN.

63. Ἢ εὐτυχέειν τὰ πάντα] Veriſime *Stobaeus* et ſcripti codices: vulgata ſtare non potest, niſi ſi οὐκ aut μὴ εὐτυχέων, quae et docti viri correctio, pingatur. Rem vidit Cl. *Pauw.* Quod autem ex *Medic.* in hanc Amaſidis epiſtolam inmigraverat, ὅστις ἕτερος οὐ κακῶς — miror placere potuiſſe, quippe ſententiae hic nullius, et multo magis cavillationes, ad ἐς τέλος vellicandum ſparſas. Ἐς τοῦτο ἐτελεύτησαν huius libri C. 125. inconcuſſum manet, et ἐς τέλος κακῶς ἐτελεύτησε πρόῤῥιζος futile et nulli rei habebitur? Ἐις τέλος *tandem* aut παντελῶς tritum ſatis. Conf. ad *Diodori* III, 40. p. 207.

75. Τὴν

quam bene sibi ab Amasi præcepta; disquirebat quodnam suorum ornamentorum esset, quo amisso maxima ipse molestia afficeretur; atque hoc tandem quæritando invenit. Erat ei gemma signatoria smaragdus, quam gestabat, auro vincta, opus Theodori Samii, Telecle geniti: hanc ubi abiiciendam statuit, ita faciebat. Quinquaginta remorum navem viris instructam conscendit, et mox in altum provehere iubet. Et postquam ab insula procul aberat, detractum sibi sigillum, iis qui una navigabant inspectantibus, ab-42iecit in pelagus: hoc acto renavigavit. Reverso domum, quum ex iactura afficeretur, quinto sextove quam hæc acta sunt die, hoc ei casu evenit. Piscator quidam captum a se piscem, grandem sane ac pulchrum, putavit dignum quo Polycratem donaret; eum ad fores quum attulisset, dixit se in conspectum Polycratis ire velle: a ianitore permissus, donans Polycrati piscem, o Rex, inquit, hunc ego quem cepi piscem, etsi operis manuariis vitam tolero, tamen non iudicavi ferendum a me esse in43 forum, sed te tuaque potentia dignum. Eum itaque affero tibi, donoque. His verbis iste delectatus, ita respondit, Tu vero probe, nec facto solo, sed etiam oratione apud me inisti gratiam: ad cœnamque te vocatum volo. Hæc magni faciens piscator domum abiit. Piscem ministri scindentes, offendunt in eius alvo sigillum Polycratis. Quod ubi viderunt sumpseruntque, ad Polycratem lætabundi quam celerrime tulerunt. Eoque illi reddito, referebant quo pacto fuisset inventum. Polycrates, quum illi subvenisset divinam rem esse, singula quæque a se gesta retulit in libellum, et qualia accidissent ipsi. Hæc ubi scripsit, in Ægyptum misit. Amasis perlectis tabellis quæ

75 θετο Ἄμασις, ἐδίζητο ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν [a] ἀσηθείη ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων· διζήμενος δὴ εὗρισκε τόδε· [b] ἦν οἱ σφρηγὶς τὴν ἐφόρεε χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, [c] ἔργον δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου· ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλέειν, ἐποίεε [d] τοιάδε· πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν, ἐσέβη ἐς αὐτήν· μετὰ δὲ, ἀναγαγεῖν [e] ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἱκὰς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγῖδα, πάντων ὁρεόντων τῶν συμπλόων, ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος· τοῦτο δὲ ποιήσας [f] ἀπέπλεε· ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία, συμφορῇ ἐχρᾶτο. Πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων, τάδε οἱ συνήνεικε γενέσθαι· ἀνὴρ ἁλιεὺς, λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν, ἠξίου μιν Πολυκράτει δῶρον δοθῆναι· φέρων δὲ ἐπὶ τὰς θύρας, Πολυκράτεϊ ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν· χωρήσαντος δέ οἱ τούτου, ἔλεγε, δίδοὺς τὸν ἰχθῦν, „ Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε „ ἐλὼν, οὐκ ἐδικαίωσα φέρων ἐς ἀγορὴν, [h] καίπερ „ γε ἐὼν ἀποχειροβίωτος, ἀλλά μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δή μιν φέρων δίδωμι·" ὁ δὲ, ἡσθεὶς τοῖσι ἔπεσι, ἀμείβεται [i] τοῖσδε· „ Κάρτα τε εὖ ἐποίησας· καὶ χάρις διπλέη τῶν τε „ λόγων καὶ τοῦ δώρου· καί σε ἐπὶ δεῖπνον καλέο„ μεν·" ὁ μὲν δὴ ἁλιεὺς, [k] μέγα ποιεύμενος ταῦτα, ἤιε ἐς τὰ οἰκία· τὸν δὲ ἰχθῦν τάμνοντες οἱ θεράποντες, εὑρίσκουσι ἐν τῇ γαστρὶ αὐτοῦ σφρηγῖδα· ὡς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον, τάχιστα ἔφερον [l] κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα· διδόντες δέ οἱ τὴν σφρηγῖδα, ἔλεγον ὅτεῳ τρόπῳ [m] εὑρέθη· τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον [n] εἶναι τὸ πρῆγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ποιήσαντά μιν, οἷα [o] καταλελαβήκεε· γράψας δὲ, ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον

177

τὸ

a Ald. V. Arcb. Paris. A. B. Rem., ἀσθηίη *M. Pasf. Ask.* *b* Ἦν ἡ σφ. *Arcb. Vind.*, mox χρυσόδετος ἀπολεσθῆ satis absurde *Arcb.* *c* Sic *V. Arcb. Pasf. Ask.*, alii ἦν δὲ ἔργον, tum Θεοδώρου τοῦ Τιμεκλέος *Arcb.* τοῦ Τημαχλέος *Vind.*, *Temeclis Valla.* *d M. Arcb. Vind. Pasf. Ask.*, τάδε vulgo. *e* lidem: *Ald.* et alii ἐκέλευσε. *f* Ἐπεπλ. *Arcb.* *g* Δὴ ora *Steph. Arcb. V.*, qui mox θέλειν, olim δέ. *h* Καίπερ γε *V. Arcb.* quod praestat: γε defit aliis. *i* Τοιάδε *Vind.* *k* Μεγάλα idem cum *Arcb.* *l M. Ask. Pasf.*, κεχαρηκότες *Paris. A. B. Arcb. Ald. V.*, quod *Herodotus* mavult. *m* Εὑρέθη *Arcb. V. Rem. Ask. Pasf.* ora *Steph.* quod placet, εὑρεθεῖεν *Ald. Med.* *n* Abest *V. Arcb.* *o* Καταλελαβήκεε *Ask. Pasf.* in Edd. καταλελάβηκε.

75. Τὴν ψυχὴν ἀσηθείη] Non puto ἀσθῆναι τὴν ψυχὴν dixisse Graecorum quempiam. Ἀσᾶν et ἀσᾶσθαι saepe *Hippocrates* de fastidio et tristitia: ἀνιᾶται καὶ ἀσᾶται παρὰ καιρὸν Morbi Sacr. p. 209., quae repetuntur, sed hinc sumta, in Fragmento περὶ Μανίης p. 1286. *Theognis* v. 659. Μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ΑΣΩ ΦΡΕΝΑ· *ne crucia mentem difficilibus.* Iterum versu 983. ὅταν τὸν ΘΥΜΟΝ ΑΣΗΘΗΣ, *ubi tristi fueris animo.* Debentur *Theognidis* haec *Georg. Arnaldo* Animadv. C. XXIX. p. 161., quem vide.

78. Σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα] *Plinius* de gemma N. Hist. XXXVII, C. I. *Sardonycbem eam gemmam fuisse constat: ostenduntque Romae, si credimus, Concordiae delubro, cornu aureo Augusti domo inclusam.* Sequitur *Solinus*, uti solet, C. 33., sed, quod *Salmasius* et *Bochartus* docuerunt, errantem. *Herodotum* hac aemulatur in re *Pausanias* VIII, 14. p. 629. et *Tzetzes* Chil. VII. Hist. 121., recte Theodorum *Teleclis* filium perhibentes, qui *Rhoeci* F. aliis; uti *Diodoro* extremo libro primo. *P. Leopardus* Emend. X, 25. bene de veterum hoc disensu.

78. Ἔργον Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέους] In MS. *Galei*, patris nomen perverse scribitur: *Teleclem* duobus in locis *Pausanias* adfirmabit L. X, p. 896. et VIII, p. 629. ubi haec respicit Herodotea: Θεοδώρου δὲ ἔργον ἦν καὶ ἐπὶ τῆς λίθου τῆς σμαράγδου σφραγὶς, ἣν Πολυκράτης ὁ Σάμου τυραννήσας ἐφόρει τε τὰ μάλιστα, καὶ ἐπ' αὐτῆς (L. αὐτῇ) περισσῶς δή τι ἠγάλλετο. *Rhoecus* istis in locis *Pausaniae* memoratus, amicus Theodori, filiis suis indidisse videtur nomina *Teleclis* et *Theodori:* atque hos esse suspicor *Diodoro* L. I, c. 98. aliisque memoratos: vid. *P. Wesel.* ad *Diod.* et *Franc. Iunius* in Catal. Artif. p. 210. VALCKEN.

89. Ἠξίου μιν Πολυκ.] Excidisse μὲν iusta *Reiskii* suspicio foret, si φέρων δὴ MSS. ignorarent. *Valla* liberius χωρήσαντος δέ οἱ τούτου *a ianitore permissus* expresit: nam συγχωρήσαντος δέ οἱ τοῦ πυλουροῦ in schedis offendisse, si quidem nullum in *Arcb.* et *Vind.* talis scripturae vestigium, ad credendum difficile est. Χωρεῖν et προχωρεῖν de feliciore successu Musae amant V, 62. VII, 10, 2. VIII, 102. &c.

99. Μέγα ποιεύμενος ταῦτα] Rapitur animus in partes, hoccine retineat, an *Arcb. Vind.* μεγάλα ποιεύμενος, cui IX, 110., ipsis dissentientibus, locus est. Dedit II, 121, 4. τὴν κεφαλὴν μιν κόπτεσθαι ΜΕΓΑΛΑ βοῶντα. Habet *Polyaenus* VII, 10, 8. p. 629. καὶ ΜΕΓΑΛΑ ἀναγελάσας. Poëta *Il.* N. 282. Ἐν δέ τί οἱ κραδίῃ ΜΕΓΑΛΑ φρονέοντι πατάσσει. Tum *Euripid.* Androm. v. 188. οἱ γὰρ πνέοντες ΜΕΓΑΛΑ —. Quae dictionem satis adfirmant. Egit Cl. *D'Orvillius* super eadem ad *Chariton.* L. VII. p. 595.

7. Οἷα καταλελάβηκε] Una litera verbum auctius hic non spernerem: τὰ ποιήσαντά μιν οἷα καταλελαβήκεε; *quae facienti qualia sibi accidissent:* exempla praebet *Portus* in εε. Alibi λελάβηκε et καταλελάβηκε recte leguntur apud *Herod.* III, C. 65. VIII, C. 122. IX, 59. Flexus est Ionicus: *Pherecydes Laërt.* I, 122. τοῦτό με καταλελάβηκε· προσλελάβηκας habet *Eusebius Stobaei*, p. 309, 48. ubi γενόμενος mutandum est in πενόμενος. Λελάβημαι frustra quaeras in *Euripidis* Bacchis, designatis in Bibl. *Coislin.* p. 482. *Archimedes* in Arenarii fine, τοῖς μεταλελαβηκόσσιν opponit τοὺς μὴ κεκοινηκότας τῶν μαθημάτων, quibus veracissima sua decreta negat εὔπιστα Φανήσεῖσθαι· sic enim scribendum est pro Φανήσειν ut λαμψεῖσθαι pro λαμψεῖν· ὃ δὴ in *Ocello Lucano Stobaei* Ecl. p. 45, v. 2. VALCKEN.

τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἦκον, ἔμαθε ὅτι [a] ἐκνομίσας τε ἀδύνατον εἴη ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος, καὶ [b] ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλει Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα· ὃς καὶ τὰ ἀποβάλλεται, εὑρίσκει· πέμψας δέ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον, διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην· τοῦδε εἵνεκα ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ αὐτυχίης δυνῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούσης, αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν, ὡς [c] περὶ ξείνου ἀνδρός. Ἐπὶ τοῦτον δὴ ὦν τὸν Πολυκράτεα εὐτυχέοντα τὰ πάντα, ἐστρατεύοντο Λακεδαιμόνιοι, ἐπικαλεσαμένων, τῶν μετὰ ταῦτα Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ κτισάντων Σαμίων. [d] Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβύσεα τὸν Κύρου, συλλέγοντα στρατὸν ἐπ' Αἴγυπτον, ἐδεήθη ὅκως οἱ καὶ παρ' [e] ἑωυτὸν πέμψας ἐς Σάμον, δέοιτο στρατοῦ. Καμβύσης δὲ ἀκούσας τούτων, προθύμως [f] ἔπεμπε ἐς Σάμον, δεόμενος Πολυκράτεος στρατὸν ναυτικὸν ἅμα πέμψαι ἑωυτῷ ἐπ' Αἴγυπτον· ὁ δὲ, ἐπιλέξας τῶν ἀστῶν τοὺς ὑποπτεύων μάλιστα ἐς ἀπαίστασιν, ἀπέπεμπε τεσσεράκοντα τριήρεσι, ἐντειλάμενος Καμβύσῃ ὀπίσω τούτους μὴ ἀποπέμπειν. Οἱ μὲν δὴ λέγουσι τοὺς ἀποπεμφθέντας Σαμίους [g] ὑπὸ Πολυκράτεος, οὐκ ἀπικέσθαι ἐς Αἴγυπτον· ἀλλ' ἐπί τε ἐγένοντο ὦν Καρπάθῳ πλέοντες, δῦναί σφι λόγον, καὶ σφι ἀδῆν τὸ πρόσωτερω μηκέτι πλέειν· οἱ δὲ λέγουσι ἀπικομένους τε ἐς Αἴγυπτον καὶ Φυλασσομένους, ἐνθεῦτεν αὐτοὺς ἀποδρῆναι· καταπλέουσι δὲ ἐς τὴν Σάμον Πολυκράτης νηυσὶ ἀντιάσας, ἐς μάχην κατέστη· νικήσαντες δὲ οἱ κατιόντες, ἀπέβησαν ἐς τὴν νῆσον· πεζομαχήσαντες δὲ ὦν αὐτῇ, [h] ἐσσώθησαν· καὶ οὕτω δὴ ἔπλεον ἐς Λακεδαίμονα· εἰσὶ δὲ, οἳ λέγουσι τοὺς ἀπ' Αἰγύπτου νικῆσαι Πολυκράτεα· λέγοντες, ἐμοὶ δοκέειν, οὐκ ὀρθῶς. εὖ γὰρ ἴδεσφέας Λακεδαιμονίους [i] ἐπικαλέεσθαι, εἵνεκα αὐτοὶ ἱκανοὶ ἦσαν Πολυκράτεα παραιρήσασθαι. πρὸς δὲ [k] τούτοισι, εὖ δὲ λόγος αἱρέει, τῷ [l] ἐπίκουροι μισθωτοὶ καὶ τοξόται εἰ-

quæ a Polycrate venerant, intellexit fieri non posse, ut homo alterum hominem casui eventuro eripiat; et Polycratem non bene moriturum esse, qui per omnia fuisset felix, adeo ut ea quoque reperiret quæ abiecisset. Misso itaque Samum caduceatore, dixit se ius cum illo hospitii solvere. Quod ideo fecit, ne in tristem aliquem gravemque casum incidente Polycrate, animi dolorem veluti de hospite ipse contraheret. Adversus hunc igitur Polycratem in omnibus feliciter agentem, Lacedæmonii sumpsere expeditionem, acciti ab iis Samiis, qui post hæc Cydoniam in Creta condiderunt. Polycrates, misso ad Cambysem Cyri filium, adversus AEgyptum copias comparantem, oravit ut nunciis etiam ad se in Samum missis, rogaret aliquid copiarum. Quod audiens Cambyses, libenter in Samum misit ad rogandas a Polycrate nauticas copias, quas secum iste mitteret in AEgyptum. Polycrates, delectos quos maxime suspicabatur ex urbanis ad rebellionem spectare, quadraginta triremibus misit, Cambysi mandans ne retro eos dimitteret. Et alii quidem negant Samios a Polycrate missos, in AEgyptum pervenisse: sed quum in Carpathio mari cursum tenerent, inter se colloquutos decrevisse ne ulterius tenderent. Alii vero aiunt pervenisse in AEgyptum, ac retentos inde fugam fecisse: et in Samum redeuntibus Polycratem cum classe occurrentem pugnavisse; sed illos, qui redirent, superasse, atque in insulam exisse: ubi mox pugna pedestri commissa victi sint, atque ita Lacedæmonem navigarunt. Sunt, qui dicant eosdem ab AEgypto redeuntes adversus Polycratem victoria potitos fuisse: non recte dicentes mea opinione. Neque enim oportuisset illos adsciscere Lacedæmonios, si per se satis ad expellendum Polycratem validi erant. Præterea nec ratio dictat, ut cui permulti aderant, cum

a Ἐκνομίζειν *Arcb.* *b* *M. Pasſ. Ask. V. Arcb.*, vulgo ὅτι ὡς οὐκ, male: tum μέλλοι *V. Arcb.* *c* Iidem et *M. Pasſ. Ask.* margo *Stepb.*, ἀνδρὸς *Ald.* et aliis deest. *d* *Ask. M. Pasſ.*, πέμψας δὲ κήρυκα λάθρη Σαμίων Πολυκ. παρὰ *Paris. A. B. Arcb. V. Ald. Rem.* et tolerari potuerat: Conf. *Gronov.* *e* Αὐτὸν *Arcb. V.* *f* Ἔπεμψε — δεόμενος *Stepb.* ora cum *Pasſ. Ask.*, posterius reposui: in Edd. δεησόμενος. *g* Duo ista deficiunt in *M. Pasſ. Ask.* *b* Ἐσώθησαν *Arcb.* *i* Ἐπικαλέσασθαι id. et *Vind.* *k* Τούτῳ iidem. *l* *M. Pasſ. Ask.* ἐπίκουροί τε μισθ. *Ald. Arcb. V. Paris. A. B.*

7. Οἷα καταλελαβήκεε] Stabiliunt κεχωρήκεε, ἀναβεβήκεε, ἐξευρήκεε et innumera alia, de quorum apud Ionas flexione *Etymologus* p. 386, 28. Ἐς Αἴγυπτον ἐπίθηκε, videlicet τὴν ἐπιστολὴν aut γράμματα. Sic enim plenius alii. *Thucydides* I, 129. ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν ἀνεπετίθει αὐτῷ. Vide *Suidam* in Ἐπιθεὶς et Ἐπιθήσειν, et ad L. V, 95.

7. Γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπίθηκε] Reddi debet: *tradidit epistolam in AEgyptum perferendam*, sive *traditam misit in AEgyptum*. Commodum *Harpocration* in Ἐπιδέτους ἑορτάς· λέγειν, inquit, ἦν εἰθισμένον, Ἐπίθηκεν ἐπιστολὴν, ἀντὶ τοῦ παρέδωκεν, *Cratinum* excitans testem et *Demosth.* pro Chrysippo: postrema *Suidas* et *Etymol.* omiserunt. in Demostheneis illud non invenerat *H. Vales.* olim lectum p. 542, 41. οὐ τὰς ἐπιστολὰς ἀπέδωκας αὐτοῖς, ἃς ἡμεῖς (*ego et frater*:) ἀπεδώκαμεν· nam dubium erit nemini, quin ex *Harp.* corrigendum sit ἃς ἡμεῖς ἐπεθήκαμεν· *quas nos tibi* in Bosporum *deferendas dederamus*. Supra p. 540, 11. venit εἰς τὸν Βόσπορον *Phormio* ἔχων ἐπιστολὰς, ἃς δίδωσιν αὐτῷ ἀπενεγκεῖν τῷ παιδὶ τῷ ἐμῷ, παραχειμάζοντι ἐκεῖ. Contractam loquendi formam *Pausanias* explicuit IV, p. 334. ubi heroum optimi consilia proditorum inter Graecos exemplar Aristocrates ἐγγράψας βιβλίῳ καὶ τὸ βιβλίον ἐπιθεὶς τῶν οἰκετῶν fidissimo πρὸς Ἀνάξανδρον ἀπέστελλεν ἐς Σπάρτην· paulo post scribendum putem τὰ ἀντεπεσαλμένα· quae dici quoque possent Ἀντεπιτεθειμένα· vid. *Harpocr.* in Ἀντεπιτίθησιν et notas ad *Thom. Mag.* in Ἐπίθηκά τινι ἐπιστολήν. VALCKEN.

14. Τοῦδε εἵνεκα] Τοῦδε δὲ εἵνεκα *Abreſchius*, neque incommode. *Synesius* Amasidis institutum haud probans, id laudat, quod Polycratis calamitati, si ei amicitiae renunciationem antevertisset, lacrymas non fuisset negaturus, κήρυκα πέμψας τὴν φιλίαν ἀπείπατο, δῆλον ἐποίησεν, ὅτι κἂν ἐδάκρυσεν, εἰ προὔλαβεν ἡ συμφορὰ τὴν ἀπόῤῥησιν· Epist. XLVI.

30. Τπὸ Πολυκράτεος] Non intercedo, quo minus haec deleantur; quamquam tales περισσολογίαι in Musis geminae conplures. Ἐν Καρπάθῳ Laurentius *in Carpathio mari* rectissime: nihil certe est cur ἐν Καρπαθίῳ reperisse eum putemus cum *Corn. de Pauw.* Tritum dicendi genus viri Cl. *Perizonius*, *Gronovius*, *Dukerus* abunde declararunt. Ecce tibi hoc *Diogenis Laërtii* I, 81. χρόνῳ δ' ἐν ΤΑΙΣ ΑΘΗΝΑΙΣ —— τοῦ τρίποδος εὑρεθέντος ὑπὸ τῶν ἁλιέων h. e. in mari, quod Athenas alluit, περὶ τὴν Ἀθηναίων θάλασσαν scripsit Sect. 31. *Strabo* de Caesaraugusta II. p. 246. B. ἣν ἔφαμεν ἐν τῷ Ἰβήρι ἱδρύσθαι ubi vir magnus ἐπὶ τῷ —— scriptore in praecedentibus praeeunte. At idem I. p. 64. C. οὔτε γὰρ ἐν ΤΗι καθ' ἡμᾶς ΘΑΛΑΤΤΗι οἰκοῦσί τινες Αἰθίοπες, mare nostrum sive mediterraneum non accolunt AEthiopes. Sed manum, quod dici solet, de tabula.

42. Πολυκράτεα παρασήσασθαι] Laxius est *ad expellendum*. *Thucydidis* καὶ πολιορκίᾳ ΠΑΡΕΣΤΗΣΑΝΤΟ Schol. recte explicant ἐδούλωσαν I, 98. et 124. *Suidas* in Παρίσημι ex *Procopio*, ut opinor, ὧν τὰ μὲν βίᾳ ἦρει, τὰ δὲ ὁμολογίᾳ ΠΑΡΙΣΤΑΤΟ. Is certe B. Vand. I, 3. ἔπειτα οὐδὲ βίᾳ, οὐδὲ ὁμολογίᾳ — ΠΑΡΑΣΤΗΣΑΣΘΑΙ οἷά τε ἦσαν. Lege Schol. in *Sophoclis* Oedip. Colon. v. 909. et Cl. *Wasse* Addend. *Thucyd.* p. 667.

cum auxiliarii mercede conducti, tum domestici sagittarii, is a Samiis redeuntibus numero paucis fuerit superatus; eorum vero qui sub ipso erant civium liberi atque uxores Polycrates in navalia coactos tenebat paratos, ut si ii eum redeuntibus aliis prodidissent, una cum ipsis navalibus comburet.

46 Posteaquam vero Samii qui a Polycrate exacti erant, Spartam venerunt, introducti ad principes multa sane, qualia supplices, commemorabant. Quibus illi primo congressu responderunt, eorum quæ isti dixissent, priorum quidem oblitos esse, posteriora vero non intelligere. Secundo deinde congressu nihil isti dixerunt, nisi allato panario, illud pane indigere. Quibus iidem responderunt panario curiose actum fuisse. I-

47 taque opem ferendam eis censuerunt. Ac postea instructi Lacedæmonii, cum exercitu in Samum se contulere, referendæ gratiæ caussa, ut Samii aiunt, quia illis aliquando Samii adversus Messenios navibus auxilio fuissent: ut vero Lacedæmonii aiunt, non tam ut tutarentur precantes Samios, militavisse, quam ut ulciscerentur rapinam crateris, quem Crœso portabant, et thoracis ab Amasi rege AEgypti ipsis muneri missi. Interceperant enim Samii priore quam craterem anno, thoracem quoque, lineum quidem, et frequentibus animalium figuris intextis, sed ornatum auro lanisque ex xylo:

οἰκήϊοι ἦσαν πλήθεϊ πολλοὶ, [a] τοῦτον ὑπὸ τῶν κατιόντων Σαμίων ἐόντων ὀλίγων ἐσσωθῆναι· [b] τῶν δὲ ὑπ' ἑωυτῷ ἐόντων πολιητέων τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ὁ Πολυκράτης ἐς τοὺς νεωσοίκους συνειλήσας, εἶχε ἑτοίμους, ἢν ἄρα προδιδῶσι οὗτοι πρὸς τοὺς κατιόντας, ὑποπρήσαι αὐτοῖσι νεωσοίκοισι. Ἐπεί τε δὲ οἱ [c] ἐξελαθέντες Σαμίων ὑπὸ Πολυκράτεος ἀπίκοντο ἐς τὴν Σπάρτην, καταστάντες ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, ἔλεγον πολλὰ, οἷα κάρτα δεόμενοι. οἱ δὲ σφι τῇ πρώτῃ καταστάσει ὑπεκρίναντο, τὰ μὲν πρῶτα λεχθέντα [d] ἐπιλελῆθέναι, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνιέναι· μετὰ δὲ ταῦτα, δεύτερα καταστάντες, ἄλλο μὲν εἶπον οὐδέν, θύλακον δὲ φέροντες, ἔφασαν [e] τὸν θύλακον ἀλφίτων δέεσθαι. οἱ δέ σφι ὑπεκρίναντο, τῷ θυλάκῳ [f] περιεργάσθαι· βοηθέειν δὲ ὧν ἔδοξε αὐτοῖσι. Καὶ ἔπειτα παρασκευασάμενοι ἐστρατεύοντο Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ Σάμον· ὡς μὲν Σάμιοι λέγουσι, εὐεργεσίας [g] ἐκτίνοντες ὅτι σφι πρότεροι αὐτοὶ νηυσὶ ἐβοήθησαν ἐπὶ Μεσσηνίους· ὡς δὲ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, [h] οὐκ οὕτω τιμωρήσαι δεομένοισι Σαμίοισι ἐστρατεύοντο, ὡς τίσασθαι βουλόμενοι τοῦ κρητῆρος τῆς ἁρπαγῆς, τὸν ἦγον Κροίσῳ, καὶ τοῦ θώρηκος τὸν αὐτοῖσι Ἄμασις ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς ἔπεμψε δῶρον. καὶ γὰρ θώρηκα ἐληίσαντο τῷ πρότερῳ ἔτεϊ ἢ τὸν κρητῆρα, οἱ Σάμιοι· ἐόντα μὲν λίνεον, καὶ ζώων ἐνυφασμένων [i] συχνῶν, κεκοσμημένον δὲ χρυσῷ καὶ εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου· τῶνδε εἵνεκα θωυμάσαι

a Τούτων *Arcb.* b Excerpsit *Suidas* in Νεώσοικοι, legitque εἶχε ἑτοίμως et αὐτοῖσι νεωσοίκοισι recte, vulgo αὐτοῖσι τοῖσι. c Ἐξελασθέντες *M. Pasſ. Ask.*, vulgatum *Ald. V. Arcb.* et ceteri probant. Vide I, 168. d Quatuor sequentes voces tantum in margine *Med.*, ἐπιλελῆθέναι *V. Arcb.* et ὕστερα belle utrumque. Vulgo ἐπιλελῆσθαι et ὕστατα. e *M. Pasſ. Ask. V. Arcb. Rem. Paris. A. B.* ora *Steph.*, τὸν ἀλφίτων *Ald.* f Περιεργάσασθαι *V. Arcb.* et ex glossa *Pasſ.* g Ἐκτείνοντες *Arcb. Ald.* h *M. Arcb. V. Ask. Pasſ. Paris. A. B.*, vulgo οὔκω τι τιμωρ., porro δεόμενοι *Arcb.* Citat *Plut.* et carpit de Malign. p. 859. B. i Tres proximas voces negligit *Arcb. Vind.*, tum ἐρίοισι uterque.

49. Ἦν ἄρα προδιδῶσι οὗτοι] *Vallam*, cuius Latina durant, legisse hic προῖωσι aut προσάγωσι, suspicatur doctus vir in litteris ad me, neutro contentus, ut nec vulgato. De Laurentio omnia alia pronuntiare debeo; in schedis *Arcb.* discrepantia nulla, nulla in *Vind.*, quibus *Vallam* simillimas versasse, constat. Προδιδῶσι πρὸς τοὺς —— idem est, ac inita proditione transfugiant. Congruit ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης VI, 100. et de Thespiensibus αὐτέων ἐκλελοιπότων ἐς τὴν Πελοπόννησον· quibus citra talem ellipsin tenax gratia non perseverabit. Mox *Suida* duce et genio Sermonis αὐτοῖσι νεωσοίκοισι amplecti libuit. Vide ad Librum superiorem C. 46.

54. Τὰ μὲν πρῶτα λεχθέντα] Nervos Laconico dicto *Med.*, prorsus sine auxiliatore, incidit, propterea que vituperium, non laudem meritus. Si *Plutarcho* fides, responderunt Samiis Lacones, τὰ μὲν πρῶτα ΕΠΙΛΕΛΑΘΑΜΕΣ, τὰ δὲ ΤΣΤΕΡΑ οὐ ΣΤΝΗΚΑΜΕΣ, διὰ τὸ τὰ πρῶτα ἐπιλελᾶσθαι Laconic. p. 232. D., quorum postrema Spartanam fortasis breviloquentiam dedecorant, reliqua pondus addunt atque auctoritatem scripturae Codd. *Arcb.* et *Vind.*, defenduntque probantem.

57. Τὸν θύλακον ἀλφίτων δέεσθαι] Quod aliunde *Steph.* enotarat, e *Med.* recepit *Gronov.* Melior meo iudicio vetus est lectio: τὸν (id est τοῦτον) ἀλφίτων δέεσθαι, aut, quod hic praetulerim, τόνδε· δεικτικῶς, *buncce, quem digito monstrabant, saccum inanem farina indigere*, atque adeo tacendo dicentes: Ὡς ἄλφιτ' οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ θυλάκῳ. Illud τόνδε et τουτονὶ sic in primis comoedia frequentat: in *Aristoph.* Nub. v. 1145. τουτονὶ πρῶτον λαβέ· *Bergler. istum saccum farinae prius accipe. Schol.* θύλακον ἀλφίτων δίδωσιν αὐτῷ· vulgatur in Av. v. 443. Μήτ' ὀρχίτεδ' ἕλκειν, μήτ' ὀρύττειν. X. Οὔτι που Τὸν, οὐδαμῶς. Quibus non est ignota comoediae petulantia, Τόνδ' οὐδ' scribendum esse fatebuntur. Neque in Comicis tantum Tragicisque, sed et in Oratoribus et Historicis multa pendent ab actione animo repraesentanda. Exemplo sit notum illud, quod perhibent statuae monumenti Sardanapali inscriptum: ἔσθιε, πῖνε, παῖζε, ὡς τἄλλα τούτου οὐκ ἄξια· ap. *Athen.* XII, p. 530. C. qui ad τούτου recte scribit, τοῦ ἀποκριτηματος ἔοικε λέγειν· *cetera huius non facio, digitorum crepitus* nimirum: quae leguntur alibi istius τούτου sunt interpretamenta: vid. Ill. *Boubier Disſ. sur Sardanapale* p. 384. Ista prostant in App. *Vatic.* Prov. p. 312. τὸ ἐφεσὸς τῷ μνήματι ἄγαλμα, ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔχον τὰς χεῖρας, πεποίηται ὡς ἀναπολήχοῦν τοῖς δ. corrigo: ὥς τινα ἀποτελοῦν ἦχον τοῖς δακτύλοις. Eadem hac opera in *Schol.* ad *Arist.* Ran. v. 944. γρύξοντας οὐδὲ τουτί· emendari poterit: εἰκὸς αὐτὸν ἀποκροτοῦντα τῷ δακτύλῳ δεικνύειν τὸ, οὐδὲ τουτί· vulgatur ἀπρακτοῦντα. VALCKEN.

59. Τῷ θυλάκῳ περιειργάσθαι] Frustra *H. Stephanus* ad haec adhaesit, mutila arbitratus. Diogenes, luxum Socrati exprobrans, περιειργάσθαι γὰρ καὶ τῷ οἰκιδίῳ καὶ τῷ σκιμποδίῳ, *nimium fuisse* aiebat *in parva domo et lectulo* ap. *AElian.* Var. IV, 11. Non alia Laconum sententia. Samii panarium, et vacuum quidem, in medium collocarant: addiderant, τὸν θύλακον ἀλφίτων δέεσθαι. Id Spartani dictum nimiae loquacitatis damnant: satis enim fuisse ostensum panarium. Res manifesta ex *Sexto Empir.* est L. II. Adv. Mathemat. p. 293., ubi Chiorum legatus, cum alius in petendo ob multum loquentiae frumento repulsam Lacedaemone tulisset, κενὸν θύλακον porrigens insuper, ἀλφίτων αὐτὸν δεῖσθαι, prorsus ut Samii, adiungit. At illi oratorem reprehendunt ὡς ἀδολέσχην, *tanquam nimis garrulum.* ἀποχρώντως γὰρ κενὸς δειχθεὶς ὁ θύλακος ἐσήμηνε τὴν τῶν Χίων αἴτησιν. Sic *Sextus.*

64. Οὐκ οὕτω τιμωρῆσαι] Recte restituit *Gronov.* pro οὔκω τι e *Med.* cui plures forte Codd. suffragabuntur. Vellem praeterea praeberent: οὐκ οὕτω τιμωρίης δεομένοισι Σαμίοισι ἐστρατεύοντο, ὡς τίσασθαι βουλόμενοι, *non adeo Samiis, ut vindictae sumendae cupidis auxiliarentur, quam ut ipsi vindicarent iniuriam sibi illatam,* apud *Plutarch.* II, p. 859. C. dixisse feruntur Lacedaemonii, ὡς οὐ βοηθοῦντες, οὐδ' ἐλευθεροῦντες, ἀλλὰ τιμωρούμενοι Σαμίους ἐστρατεύσαντο. *Auxilium alteri ferre in iniuria propulsanda* dicitur τιμωρεῖν, ἀμύνειν, et ἀρήγειν· sed τιμωρεῖσθαι, τίσασθαι, ἀμύνεσθαι, et ἀλέξασθαι significant *sibi illatam vindicare.* Illud *Herodoti* haud tritissimum, οὐκ εὖτω —— ὡς βουλόμενοι quantillum fuisset *Gronovio*, lectoribus commendasse simillimis aliquot locis designatis e p. 206, 24. p. 350, 15. p. 366, 46. οὐ κατὰ ἐυνοίην οὕτω, ὡς βουλόμενοι. VALCKEN.

70. Καὶ ζώων ἐνυφασμένων] Haec redarguunt *Plinius*

sociis Corinthiis, qui infesti Samiis. Inimicitia Corcyræorum et Corinthiorum;

μάσαι ἄξιον, [a] ἀσπεδόνη ἑκάστη τοῦ θώρηκος ποιέει· ἐοῦσα γὰρ λεπτὴ, ἔχει ἀσπεδόνας ἐν ἑωυτῇ τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα, πάσας φανερὰς· τοιοῦτος ἕτερός ἐστι καὶ τὸν ἐν Λίνδῳ ἀνέθηκε τῇ Ἀθηναίῃ Ἄμασις. [b] Συνεπελάβοντο δὲ τοῦ στρατεύματος τοῦ ἐπὶ Σάμον ἅτε γενέσθαι, καὶ Κορίνθιοι προθύμως· ὕβρισμα γὰρ καὶ ἐς τούτους εἶχε ἐκ τῶν Σαμίων γενόμενον γενεῇ πρότερον τοῦ στρατεύματος τούτου, κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ κρητῆρος τῇ ἀσπαγῇ γεγονός. Κερκυραίων γὰρ παῖδας [c] τριηκοσίους ἀνδρῶν τῶν πρώτων, Περίανδρος ὁ Κυψέλου ἐς Σάρδις ἀπέπεμψε παρὰ Ἀλυάττεα [d] ἐπ' ἐκτομῇ· προσχόντων δὲ ἐς τὴν Σάμον τῶν ἀγόντων τοὺς παῖδας Κορινθίων, πυθόμενοι οἱ Σάμιοι τὸν λόγον, [e] ἐπ' οἷσι ἀγοίατο ἐς Σάρδις, πρῶτα μὲν τοὺς παῖδας ἐδίδαξαν ἱροῦ ἅψασθαι Ἀρτέμιδος· μετὰ δὲ, οὐ περιορέοντες ἀπέλκειν τοὺς ἱκέτας ἐκ τοῦ ἱροῦ, σιτίον δὲ τοὺς παῖδας ἐργόντων Κορινθίων, ἐποιήσαντο οἱ Σάμιοι ὁρτὴν, τῇ καὶ νῦν ἔτι χρέωνται κατὰ [f] ταυτά· νυκτὸς γὰρ ἐπιγενομένης, ὅσον χρόνον [g] ἱκέτευον οἱ παῖδες, ἵστασαν χορούς [h] παρθένων τε καὶ ἠθέων· ἱστάντες δὲ τοὺς χορούς, τρωκτὰ σησάμου τε καὶ μέλιτος ἐποιήσαντο νόμον φέρεσθαι· ἵνα ἁρπάζοντες οἱ τῶν Κερκυραίων παῖδες ἔχοιεν τροφήν. [i] ἐς τοῦτο δὲ τόδε ἐγένετο, ἐς ὃ οἱ Κορίνθιοι τῶν παίδων οἱ Φύλακοι [k] οἴχοντο ἀπολιπόντες· τοὺς δὲ παῖδας ἀπήγαγον ἐς Κέρκυραν οἱ Σάμιοι. Εἰ μέν νυν Περιάνδρῳ τελευτήσαντος τοῖσι Κορινθίοισι [l] φίλα ἦν πρὸς τοὺς Κερκυραίους, οἱ δὲ ἐκ ἐν συνελάβοντο τοῦ στρατεύματος τοῦ ἐπὶ Σάμον ταύτης [m] εἵνεκεν τῆς αἰτίης. νῦν δὲ αἰεὶ ἐπεί τε ἔκτισαν τὴν νῆσον, εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι ἐόντες ἑωυτοῖσι· τούτων ὦν εἵνεκεν ἀπεμνησ-

lo: ob id admiratione dignum faciunt thoracis licia: nam quum ea tenuia et exilia, tamen in se habeant trecenta ac sexagena licia, singulaque conspicua. Qualis alter est, quem in Lindo Minervæ idem Amasis dedicavit. Adiuverunt autem hanc expedi- 48
tionem contra Samios, ut fieret, admodum prompte Corinthii. In quos etiam Samiorum extabat iniuria ætate, quæ præcessit hanc expeditionem, circa idem tempus facta, quo crater interversus est. Nam quum Periander Cypseli filius, Sardes ad Alyattem castrandos mitteret trecentos primorum in Corcyræis liberos, Corinthiique qui illos ducebant, Samum appulsi essent, audita Samii caussa cur Sardes ducerentur, primum edocuere pueros, ut templum Dianæ tangerent: deinde non negligentes abstrahere supplices a templo, quum arcerent Corinthii eos alimentis, ipsi Samii diem solennem egerunt, quem nunc quoque per eadem facta celebrant. Quum enim nox advenerat, quamdiu pueri supplicabant, exercebant choros virginum atque adolescentium, et interea dum choros exercent, ritum instituerunt ferendi esculenta ex sesamo ac melle, ut ea Corcyræorum filii rapientes, alimenta haberent; id eousque factum est, dum Corinthii puerorum custodes, illis omissis, abierunt. Ita Samii pueros Corcyram reduxerunt. Quod si defuncto Perian- 49
dro, Corinthiis cum Corcyræis amicitia extitisset, illi non fuissent portio expeditionis huius contra Samum propter hanc causam: nunc ab ipsis insulæ originibus, Corinthii semper cum Corcyræis discordes mutuo fuere.

a Sumsit hinc *Pollux* VII, 31., mox τοῦ θώρηκος omittit *Arcb.*, legitque τριηκοσίους *Med.* *b* Συνεπελάβοντο sine augmento *V.*, *Plut.* exscripsit p. 859. E. *c* *Pasf. Ask. Paris. A. B. Vind. Plutarch. Valla*; τριηκοσίων vulgo. Praeterea Κερκυρέων *Arcb. V.* et iterum. *d* Ἐπ' ἐκτ. *V. Arcb.*, bene. Vid. *Wasse* Addend. *Thucyd.* p. 668. ἐπὶ vulgo, et statim πρὸς τὴν Σ. *e* Ἐπεὶ συνάγοιντο iidem, tum consentiunt *M. Pasf. Ask.* in omissione vocum οἱ παῖδες, quas *Ald.* post ἀγοίατο habet et *Edd.* *f* Τοῦτο *Arcb. Vind.* *g* Ἱκετεύσντο iidem, neque male. *h* Octo sequentia neglexit socors librarius *Arcb.* *i* Ἐς τοῦτο δὲ τόδε ἐγένετο (ἐγίνετο *Pasf. Ask.*) ἔτι ἐς τώὔτὸν, ἐς ὃ *Arcb. Vind.* in Edd. ἐς τοῦτο δέ οἱ. *k* *Ask. M. Pasf.*, ᾤχοντο *Arcb. V.*, οἴχοιντο *Ald.* et alii. *l* Φιλία *V. Arcb.* *m* Iidem et *M. Pasf. Ask.*, ἕνεκα vulgo, etiam mox.

na H. Nat. VIII, 48. *Plurimis vero liciis texere, quae Polymita appellant, Alexandria instituit.* Magis etiam *Is. Vossii* coniecturas de Iudaeis Alexandrinis, talis ὑφαντικῆς auctoribus, et monstra fabulosaque animalia, *cuiusmodi erant Cherubini et Seraphini*, ut scribit, intexentibus: ad *Catull.* p. 196. Ars enim in AEgypto Alexandria multo vetustior, et, quae Iudaeis adfricantur, sine locuplete teste. Verum ista huius non sunt temporis et loci. Meliora *Plinii* de thorace Amasidis, Minervae sacrato, L. XIX, 1. et *AElian.* H. An. IX, 17., in quo Ἄμασιν ex ἄσμασιν praeclare *Trillerus* extudit.

81. Παῖδας τριηκοσίους] Inmanem hanc crudelitatem *Plinius* N. Hist. IX, 25. et *Diogenes* I, 95. obliti non sunt, de nobilium numero puerorum nihil. *Plutarchus* et MSS. in trecentis acquiescunt, a quibus nihil dissentio.

95. Ἐς τοῦτο δέ οἱ] Literis duabus repetitis legerim: ἐς τοῦτο τόδε σφι ἐγένετο, ἐς ὃ οἱ Κορίνθιοι, τῶν παίδων οἱ φύλακοι, οἴχοιντο· si correctioni favent Codd. ut favere videtur MS. *Arcb.* tantilla forte non displicebit. VALCKEN.

95. Ἐς τοῦτο δὲ τόδε ἐγένετο] Vulgata ἐς τοῦτο δέ οἱ excusatione caret: τοῦτο δέ σφι, ne sententia labaret, *Reiskius* reposuit; ego MSS. sequor *Arcb.* et *Vind.*, diversas Codd. scripturas edentes. Quod autem φίλα ἦν πρὸς —— mutatum ierunt, non laudo. Herodotea sunt φίλα ποιέεσθαι, εἰρηναῖά οἱ ἦν et consimilia.

1. Εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι ἐόντες ἑωϋτοῖσι] Praeferunt haec insoliti quidpiam. Est, cui placet ἑόντες οἱ ὦϋτοὶ h. e. αὐτοὶ, *quamvis iidem sint*, quippe ex Corinthiorum metropoli et eius propago, me non invidente. *Herodotus* II, 7. ΕΣΤΙ εὑρέα Αἰγυπτος ΕΟΥΣΑ ἰκτίη. Iterum IV, 46. ἀλλὰ φερέοικοι ΕΟΝΤΕΣ πάντες ΕΩΣΙ ἱπποτοξόται· tum V, 95. αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφεύγει. Alia prudens negligo. De tempore deductae in Corcyram coloniae, non eadem omnium opinio: *Eusebium* si sequi consultum fuerit, Olymp. XVIII. a Corinthiis occupata est: cuius quidem sententiam dum Ill. *Scaltger* testimonio *Diodori* V, 16. stabilire voluit, a vero aberravit. Pityusae isthic initia describuntur, nulla Corcyrae. *Strabo* VI, p. 414. Echecratem, Corcyrae conditorem, comitem Archiae, colonos Syracusas deducenti, adiungit sub Olymp. XI.; *Timaeus* vero in Scholiis *Apollonii Rb.* IV, 1216. sexcentis ab eversa Troia annis constitutam ait, gravissime, modo Critici verba eius bene expresserint, lapsus: foret enim his ex calculis colonia Cypselo et Periandro posterior. Ut ut fuit, si *Echecrates*, coloniae auctor, aut ira percitus aut ignominia notatus, Corintho excesit, quod *Timaeus* significat, certa manent, quae de Corcyraeorum et Corinthiorum inimicitiis hic produntur. Adde antiquissimum tota Graecia navale, hos inter pugnatum, praelium apud *Thucydidem* I, 13.

2. Διάφοροι ἐόντες ἑωϋτοῖσι] Nota quidem Graeca locutio, διάφοροι ἐτύγχανον ἔντες· sed nondum exputo, quid sibi velint ista: εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι ἐόντες ἑωϋτοῖσι. Ponuntur ab *Herodoto* valde vicina, ἔσι —— ἐοῦσα ἦν —— ἐὼν, et similia; sed de rebus tamen diversis: p. 237, 15. 20. 268, 26. 278, 5. L. VI, c. 52. de Eurysthene et Procle, τούτους, inquit, ἀνδρωθέντας, αὐτούς τε ἀδελφεοὺς ἐόντας, λέγουσι διαφόρους εἶναι τὸν πάντα χρόνον τῆς ζόης αὐτέων ἀλλήλοισι. Ad istam rationem si hic legeretur, νῦν δὲ αἰεὶ, ἐπείτε ἔκτισαν τὴν νῆσον, εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι, ἐόντες —— συγγενέες, vel ὁμογενέες, vel simile quid, nihil hic esset impediti: nam revera Corcyraei cum Corinthiis eiusdem fuere generis atque originis participes, Corinthiorum quippe coloni; sed, quae maioribus suis debebant, habentes neglectui, opibus etiam elati, marique potentes,

re. Huius igitur rei memores Corinthii, exulcerato in Samios animo erant. Mittebat autem Periander ad castrandrum Sardes primorum Corcyræorum delectos pueros, ulciscendi gratia, quia Corcyræi priores nefandum facinus in eum admiserant. Nam posteaquam uxorem suam Melissam necavit Periander, accidit, ut ad superiorem calamitatem hæc quoque altera illi accederet. Erant ei ex Melissa filii duo, unus septem et decem, et alter duodeviginti natus annos, hos avus maternus Procles, Epidauri tyrannus, ad se accitos, ea prosequebatur charitate qua par erat nepotes ex filia sua. Quos ubi remittendos statuit, deducens illos, Scitis, inquit, pueri, quis matrem vestram interemerit? Hoc dictum, ei qui maior natu erat, nullius momenti habitum est: at minor, cui nomen erat Lycophroni, ita hoc audito doluit, ut reversus Corinthum, patrem neque salutaverit, neque colloquentem vicissim alloqui, ac ne interroganti quidem sermonem aliquem dederit. Eum Periander tandem sane indignatus a laribus
51 eiecit. Quo eiecto, maiorem natu percontatur quænam cum ipsis avus esset colloquutus. Ille narrare ut ipsos avus amantissime accepisset: non tamen recordari dicti illius quod Procles in eis dimittendis dixisset, quippe quod in mentem non admiserat. Periander dicere, nulla ratione fieri posse quin aliquid illis ab avo sit suggestum: itaque percontando instare. Tunc adolescens in memoriam rediens, id quoque narravit. Quod Periander etiam animo attendens, tamen nolens aliquid concedere mollius, mittit illuc apud quos filius ab ipso expulsus degebat, prohibens ne adolescentem in domum excipiant. Iste postquam eiectus in alteram se domum conferebat, ab hac quoque abigebatur; et Periandro iis qui acceperant comminante, atque ut arcerent imperante, expulsus in aliam sodalium domum se contulit. Illi etsi formidantes, tamen quod esset Periandri filius, hominem excipiebant.
52 Ad postremum Periander per præconem edici iussit, quisquis hunc in domum recipere, aut alloqueretur, eum sacram mulctam Apollini debiturum, quantam ipse nuncupans. Ad hoc edictum quum nemo affari, nemo illum

μησικάκεον τοῖσι Σαμίοισι οἱ Κορίνθιοι· [a] ἀπέπεμπε δὲ ἐς Σάρδις ἐπ' ἐκτομὴ Περίανδρος, τῶν πρώτων Κερκυραίων ἐπιλέξας τοὺς παῖδας, τιμωρεύμενος. [b] πρότεροι γὰρ οἱ Κερκυραῖοι ἦρξαν ἐς αὐτὸν πρῆγμα ἀτάσθαλον ποιήσαντες. Ἐπεί τε γὰρ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν Περίανδρος ἀπέκτεινε, συμφορὴν τοιήνδε οἱ ἄλλη συνέβη πρὸς τῇ γεγονυίῃ γενέσθαι· ἦσάν οἱ ἐκ Μελίσσης δύο παῖδες, ἡλικίην ὁ μὲν ἑπταικαίδεκα, ὁ δὲ, ὀκταικαίδεκα [c] ἔτεα γεγονώς· τούτους ὁ μητροπάτωρ Προκλῆς, ἐὼν Ἐπιδαύρου τύραννος, μεταπεμψάμενος παρ' ἑωυτὸν, [d] ἐφιλοφρονέετο, ὡς εἰκὸς ἦν, θυγατρὸς ἐόντας τῆς ἑωυτοῦ παῖδας· ἐπεί [e] τε δέ σφεας ἀπεπέμπετο, εἶπε προπέμπων αὐτούς, „Ἆρα ἴστε, ὦ παῖδες, ὃς „ὑμέων τὴν μητέρα ἀπέκτεινε;" τοῦτο τὸ ἔπος ὁ μὲν πρεσβύτερος αὐτῶν οὐ οὐδενὶ λόγῳ ἐποιήσατο· ὁ δὲ νεώτερος, τῷ οὔνομα ἦν Λυκόφρων, ἤλγησέ τε ἀκούσας οὕτω, ὥστε ἀπικόμενος ἐς τὴν Κόρινθον, ἅτε Φονέα τῆς μητρὸς τὸν πατέρα οὔτε [f] προσεῖπε, διαλεγομένῳ τε [g] οὔτε προσδιελέγετο, ἱστορέοντί τε λόγον οὐδένα ἐδίδου· τέλος δέ μιν [h] περιθύμως ἔχοντα ὁ Περίανδρος ἐξελαύνει ἐκ τῶν οἰκίων. Ἐξελάσας δὲ τοῦτον, ἱστόρεε τὸν [i] πρεσβύτερον τὰ σφι ὁ μητροπάτωρ διελέχθη. ὁ δέ οἱ ἀπηγέετο ὡς σφέας Φιλοφρόνως ἐδέξατο. ἐκείνου δὲ τοῦ ἔπεος τὸ σφι ὁ Προκλῆς ἀποστέλλων εἶπε, ἅτε οὐ νόῳ λαβών, οὐκ ἐμέμνητο. Περίανδρος δὲ οὐδεμίην μηχανὴν ἔφη εἶναι μὴ οὐ σφι ἐκεῖνον ὑποθέσθαι τι· ἐλιπάρεέ τε ἱστορέων· ὁ δὲ, ἀναμνησθεὶς, εἶπε καὶ τοῦτο· Περίανδρος δὲ νόῳ λαβὼν καὶ τοῦτο, καὶ μάλακὸν οἱ δοκέοντα βουλόμενος οὐδὲν, ἢ ὁ [k] ἐξελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ παῖς δίαιταν ἐποιέετο, ἐς τούτους πέμπων ἄγγελον, ἀπηγόρευε μή μιν δέκεσθαι οἰκίοισι· ὁ δὲ, ὅκως ἀπελαυνόμενος ἔλθοι ἐς ἄλλην οἰκίην, ἀπελαύνετο· ἐν καὶ ἀπὸ ταύτης, [l] ἀπειλέοντός τε τοῦ Περιάνδρου τοῖσι δεξαμένοισι, καὶ ἐξείργειν κελεύοντος· [m] ἀπελαυνόμενος δὲ ἦιε ἐπ' ἑτέρην τῶν ἑταίρων· οἱ δὲ, ἅτε Περιάνδρου ἐόντα παῖδα, καίπερ δειμαίνοντες, ὅμως ἐδέκοντο. Τέλος δὲ, ὁ Περίανδρος κήρυγμα ἐποιήσατο, ὃς ἂν [n] ἢ οἰκίοισι ὑποδέξηταί μιν, ἢ προσδιαλεχθῇ, ἱρὴν ζημίην τοῦτον τῷ Ἀπόλλωνι ὀφείλειν, ὅσην δὴ εἶπας· πρὸς ὧν δὴ τοῦτο τὸ κήρυγμα, οὔτε τὸς διαλέγεσθαι, οὔτε οἰκίοισι δέκεσθαι ἤθελε· πρὸς δὲ, οὐδὲ

180

a Pasf. Ask., ἀπέπεμπεν *M.*, ἔπεμπε *Ald. V. Arcb.*, ἔπεμψε ora *Steph.* *b* Πρότερον *V. Arcb.*, tum quae γὰρ excipiunt, socordia scribae desunt *Arcb.* usque τὴν Μέλισσαν. *c* Abest *Arcb.* *d Rem. M. Ask. Pasf.* ora *Steph.*, ἐφιλοφρόνεε τε *Ald. Arcb. V.* *e* Omittunt *V. Arcb.* *f* Προεῖπε *Arcb. Valla.* *g V. Arcb. Steph.* margo, alii ὁυ. *h* Περιθύμως *Arcb.*, περὶ θύμῳ reliqui cum Edd., statim ἐξελαύνει οἱ ἐκ idem. *i* Πρεσβύτατον in ora *Steph. Pasf. Ask.* *k* Ἐξελασθεὶς *M. Ask. Arcb.*, qui quidem cum *Vind.* ὑπὸ ἑωϋτοῦ. Vulgatum debetur *Aldo* et aliis. *l* Ἐπιλέγοντος *Arcb.* *m M. Ask. Pasf.*, in *Ald.* aliisque ἀπελαυνόμενος δ' ἄν. *n M. Ask. Arcb. Pasf. V.*, ἢ deerat *Ald.*, οἰκίῃσι *Paris. A.*

tentes, ab antiquissimis usque temporibus in sua viscera saevientes bella gesscre cum Corinthiis, vicinis Athenienssibus, discordiam foventibus, dum suas inter se vires colliderent, utilissima. VALCKEN.

4. Ἐπ' ἐκτομῇ] Sardes misit τῶν πρώτων Κερκυραίων τοὺς παῖδας. Cap. 48. dicitur eum in finem misisse παῖδας τριηκοσίων ἀνδρῶν τῶν πρώτων· ubi rectius τριηκοσίους videtur legisse *Plutarch.* II, p. 859. F. Hic et in seqq. narrata *Diogen. Laërt.* adtigit I, 94. 95. ubi notat *Menagius.* VALCKEN.

12. Προκλῆς] Sic omnes. *Th. Gale* ex *Arcb.* Πατροκλῆς eruit, deceptus linea, qua προκλης in codice ornatur: habet eandem Περίανδρος, et, quae propria dicuntur, nomina. *Diogenes*, I, 100., *Athenaeus* XIII. p. 589. F. tyranni nomen parili modo scribunt; *Pausaniae* II, 28. Πατροκλῆς est, frequentissima utriusque tituli ex compendiariae scriptionis lege commutatione.

23. Τέλος δέ μιν περιθύμως ἔχοντα] Quod edebatur περὶ θυμῷ ἔχόμενος docti viri per tmesin disfectum censuerunt: mihi περιέχεσθαι creberrime se in Musis offert, nusquam, quod quidem recordor, tali usu. Περιθύμως dabit *AEschylus* Choëph. v. 38. Περιθύμως, quod in *Arcb.*, ἔχων *Nostcr* II, 162. et ὀργῇ ἐχόμενος I, 141., etiam *Procopius* B. Goth. I, 10. qui quoque C. 7. καὶ θυμῷ πολλῷ ἤδη ἐχόμενος, et C. 18. θυμῷ μεγάλῳ ἐχόμενος· tum, quod paullo audacius, C. ult. θυμῷ τε πολλῷ καὶ κραυγῇ ἐχόμενοι.

38. Ἀπελαυνόμενος ἂν ἦιε] Eleganter ἂν ἦιε Cl. *Reiskius*. Quid si ἂν istud παροπλησιαστικὸν sit, ut profecto paullo superius est? Porro ἐπ' ἑτέρην τῶν ἑταίρων vitiose scriptum Cl. *de Pauw* censetur: nam *sodalium*, inquit, *aedes si adiisset Lycophron, non recepissent eum, quia Periandri erat filius, sed quoniam amicus et sodalis: praestare* ἐπ' ἑτέρην τῶν ἑτέρων. Sic ille, argute magis, opinor, quam solide. *Sodalium* τῶν ἑταίρων abesse non potest mentio. Ceterum a Periandri edicto Oedipi verba ap. *Sophoclem* Oed. Tyr. v. 347. μήτ' εἰσδέχεσθαι, μήτε προσφωνεῖν τινα, non abirent multum, ni uberiorem ea quae sequuntur, sanctionem complecterentur.

inter patrem et filium. Periander Epidaurum expugnat et Proclem capit. Filia Periandri.

οὐδὲ αὐτὸς ἐκεῖνος ἐδικαίευ πειρᾶσθαι ἀπειρημένου, ἀλλὰ διακαρτερέων ἐν τῇσι [a] στοῇσι ἐκαλινδέετο· τετάρτῃ δὲ ἡμέρῃ ἰδών μιν ὁ Περίανδρος ἀλουσίῃσί τε καὶ ἀσιτίῃσι συμπεπλωκότα οἰκτείρας· ὑπείς δὲ τῆς ὀργῆς, ἤιε ἄσσον, καὶ ἔλεγε, „ Ὦ παῖ, κότερα τῶν „ σειο, ἢ τὴν τυραννίδα, καὶ [b] τὰ ἀγαθὰ τὰ νῦν „ ἐγὼ ἔχω, ταῦτα, ἐόντα τῷ πατρὶ ἐπιτήδεον, „ παραλαμβάνειν; ὃς ἐὼν ἐμός τε παῖς, καὶ Κορίνθου „ τῆς εὐδαίμονος βασιλεὺς, ἀλήτην βίον εἵλευ· ἀντι„ στατέων [c] τε καὶ ὀργῇ χρεώμενος ἐς τόν σε ἥκιστα „ ἐχρῆν· εἰ γάρ τις συμφορὴ ἐν αὐτοῖσι ἐγεγόνεε ἐξ „ ἧς ὑποψίην ἐς ἐμὲ ἔχεις, [d] ἐμοί τε αὕτη γέγονε, „ καὶ ἐγὼ αὐτῆς τὸ πλεῦν μέτοχός εἰμι, [e] ὅσῳ αὐ„ τός σφε ἐξεργασάμην· σὺ δὲ μαθὼν [f] ὅσῳ φθονέεσθαι „ κρέσσον ἐστὶ ἢ οἰκτείρεσθαι, ἅμα τε ὀχοΐου [g] τι ἐς „ τοὺς τοκῆας καὶ ἐς τοὺς κρέσσονας τεθυμῶσθαι, „ ἄπιθι ἐς τὰ οἰκία.“ [h] Περίανδρος μὲν τούτοισι αὐτὸν κατελάμβανε· ὁ δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀμείβεται τὸν πατέρα, ἔφη δέ μιν ἰρὴν ζημίην ὀφείλειν τῷ θεῷ, ἑωυτῷ ἐς λόγους ἀπικόμενον. μαθὼν δὲ ὁ Περίανδρος ὡς ἄπορόν τι τὸ κακὸν εἴη τοῦ παιδὸς καὶ ἀνίκητον, ἐξ ὀφθαλμῶν μιν ἀποπέμπεται, στείλας [i] πλοίῳ ἐς Κέρκυραν· ἐπεκράτεε γὰρ καὶ ταύτης· ἀποστείλας δὲ τοῦτον ὁ Περίανδρος, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὸν πενθερὸν [k] Προκλέα, ὡς τὸν παρεόντων [l] οἱ πρηγμάτων ἐόντα αἰτιώτατον· καὶ εἷλε μὲν τὴν Ἐπίδαυρον, εἷλε δὲ αὐτὸν Προκλέα, καὶ ἐζώγρησε. Ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ προβαίνοντος, ὅ, τε Περίανδρος παρηβήκεε, καὶ συνεγινώσκετο ἑωυτῷ οὐκέτι εἶναι δυνατὸς τὰ πρήγματα ἐπορᾶν τε καὶ διέπειν, [m] πέμψας ἐς τὴν Κέρκυραν, [n] ἀπεκάλεε τὸν Λυκόφρονα ἐπὶ τὴν τυραννίδα· ἐν γὰρ δὴ τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν παίδων εὗρε [o] ἐνεώρα, ἄλλα οἱ κατεφαίνετο εἶναι νωθέστερος· ὁ δὲ Λυκόφρων οὐδὲ [p] ἀνακρίσιος ἠξίωσε τὸν Φέροντα τὴν ἀγγελίην. Περίανδρος δὲ, περιεχόμενος τοῦ νεηνίεω, δεύτερα ἀπέστειλε ἐπ' αὐτὸν τὴν [q] ἀδελφὴν, ἑωυτοῦ δὲ θυγατέρα· δοκέων μιν μάλιστα [r] ταύτῃ ἂν πείθεσθαι· ἀπικομένης δὲ [s] ταύτης, καὶ λεγούσης, „ Ὦ παῖ, βούλεαι τὴν τε
181 „ τυραννίδα ἐς ἄλλους πίπτειν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πα„ τρὸς διαφορηθέντα μᾶλλον, ἢ αὐτός σφε ἀπελθὼν „ ἔχειν;

lum in domum recipere vellet, etiam ipse ille non putavit rem illicitam esse tentandam: sed sustinens in porticibus assidue versabatur. Quem die quarta Periander illuvie et inedia enectum cernens, misertus est, depositaque ira propius accedens, Fili, inquit, utrum est optabilius, istud quod cum maxime toleras, an tyrannidem atque opes, quas ego nunc habeo, accipere patri obtemperantem? qui quum sis et meus filius et beatæ Corinthi rex, præoptasti mendicam vitam, obsistendo atque irascendo illi cui minime debebas. Nam si quid calamitatis in iis accidit, unde suspicionem in me habes, id mihi accidit, eiusque ego particeps eo magis sum, quod ipse id perpetravi. Tu vero, edoctus quanto satius sit invideri quam miserabilem esse, et simul quid sit in parentes et in maiores irasci, abi domum. Periander quidem his verbis filium corripiebat: ille autem nihil patri respondit, nisi ipsum sacram mulctam deo debere, quod in ipsius colloquium venisset. Ibi Periander animadvertens malum filii desperatum esse et insuperabile, ab oculis eum amandavit, navigio in Corcyram missum, nam et huic imperitabat. Eo autem amandato, bellum socero Procli intulit, tanquam præcipuo harum rerum autori: expugnataque Epidauro, Proclem cepit, quem tamen vivum servavit. Intercesso deinde tempore quum senuisset Periander, sibique esset conscius se non esse amplius parem administrandis obeundisque rebus, mittit Corcyram arcessitum Lycophronem ad tyrannidem. Nam in maiore filio nihil animadvertebat, hebetiorque esse ei videbatur. Lycophron ne interrogatione quidem est dignatus eum, qui sibi nuncium afferebat. At Periander in amorem adolescentis propensus, rursus ad eum misit sororem filiam suam, sperans fore ut ille huic præcipue auscultaret. Hæc, ubi venit, o puer, inquit, mavis tyrannidem recidere in alios, et domum patris dispergi potius, quam tu ipse habere illuc reversus? Redi

a Στοιῇσιν *Arch. V.* *b* Abest articulus *Pasf. Arch. V.* *c* Ἐμοὶ καὶ ὀργῇ *Arch.*, haud ineleganter. *d* Ἐμή τε id. *e* Ὅσον id., ὅσῳ ἂν *Rem.*, tum ἐξειργασ. *Med. Pasf.*, vulgatum *Ald. V. Arch. Rem. Paris. A. B.* servant. *f* Ὅσον *Stob.* Serm. III. p. 42. *g* Defit in *Stob.*, addit *Arch.* ἐστὶν ἐς· tum τοκέας id. et *Ask.* *h* Ὁ μὲν Περ. *Arch.* *i* Πλοῖον *M. Ask. Pasf.*, editum est in *Ald. R. Arch.* Conf. supra C. 4. *k* Προκαλέα *Ask.* *l* Non est in *Arch. V.* *m* Πέμπων iid. *n* *M. Pasf. Ask. Arch.*, Edd. ἔπεκ. *o* *Ald. Arch. V. R. Paris. A. B.*, οὔκων ἐώρα *M. Ask. Pasf.*, mox νωθρέστερος *Ask.* *p* Ἀποκρίσιος *Arch. V. Valla*, ut I, 49., et forte verius, nisi ὑποκρίσιος ex lonum consuetudine malueris. *q* *M. Pasf. Ask. Arch. V.*, ἀδελφὴν *Ald.* et alii, male. *r* Ταυτῆς *Arch.* *s* Αὐτῆς id.

57. Ἐν αὐτοῖσι] *Hesychius*: Ἐναντιότης, ἔρις· καὶ Ἐναντίοι, ἀλλήλοις ἐρίζοντες· hoc si verum est, ἐναντίοισι hic scribi potuit pro ἐρίζουσιν· εἰ γάρ τις συμφορὴ ἐναντίοισι ἐγεγόνεε, ἐξ ἧς ὑποψίην ἐς ἐμὲ ἔχεις· suum sic tegit irati crudele facinus Periander, qui uxorem Melissam interfecerat, ὑπὸ ὀργῆς βαλὼν ὑποβάθρῳ, ἢ λακτίσας τὴν γυναῖκα ἔγκυον οὖσαν, ut scribit *Diog. Laërt.* I, 94. Quid Periandrum crudelem reddiderit narrat *Parthen.* π. Ἐ. Π. c. 17. VALCKEN.

57. Ἐν αὐτοῖσι ἐγεγόνεε] Fuit, qui ἐν οἰκείοισι emendaret: neque enim αὐτοῖσι, si ad ἀγαθὰ referatur, consistere posse. Hoc verum quidem. At ἐν αὐτοῖσι modo tacitum πρήγμασι intelligatur, bene procedit. *Reiskio* ἐν αὐτοῖσι, aut αὐτοῖσι idem est atque ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, *si quae calamitas nobismet ipsis contigit.* In celebri et passim cunctis probato ὅσον φθονέεσθαι κρέσσον —— ex *Stobaeo* si qui praeoptaverint, non repugnabo. Brevius ΚΡΕΣΣΟΝ ΟΙΚΤΙΡΜΩΝ ΦΘΟΝΟΣ *Pindarus* extr. Ode I. Pythion.

71. Ἐόντα αἰτιώτατον] Perbrevis exstat apud *Diogen. Laërt.* I, 100. epistola Dorica velut a *Periandro* scripta ad socerum *Proclem*, cuius pars sic vulgari debuerat: Ἀμῖν μὲν ἀκούσιον τᾶς δάμαρτος τὸ ἄγος· τὺ δὲ ἑκών, τῷ παιδὶ ἦν ἀπὸ θυμοῦ με ποιήσαις, ἀδικεῖς. ἦ ὤν, παῦσον τὰν ἀπήνειαν τῷ παιδὸς, ἢ ἐγὼ τὺ ἀμυνοῦμαι· pro τοὶ Dorismus τὺ, id est σὲ, postulabat. Uxoris cadaver Epidaurum ad Proclem misisse videri posset e *Pausania* Periander, qui Melissae quoque μνῆμα prope Epidaurum invenit II, p. 177. VALCKEN.

78. Οὐκ ἐνεώρα] Tot schedis obluctari temerarium censeo, eoque magis, quod dictio *Herodoti* genium spiret. Εἰ γὰρ ΕΝΩΡΩΝ τοῦτο ἐν ὑμῖν scripsit VIII, C. 140, 2. et I, 38. οὔτε ἄλλο —— παριδών τοι. Ex *Medic.* οὔκων ἐώρα finxit docte οὐ νόον ἐώρα *Reiskius*, quo uti non licet. Nomen iuveni, quod hic signatum non est, Nobil. *Palmerius* Exercit. p. 15. ex *Aristotelis* Politic. L. V, 12. *Gordium*, cuius filius *Psammetichus* Periandro successerit, indidit. Verum Gordius ille sive Gorgias potius, Periandrum non agnovit patrem, sed fratrem, utpote Cypselo progenitus. *Plutarcho* utor teste et auctore, Conviv. VII. Sapient. p. 160.

86. Ἡ αὐτός σφε ἀπελθὼν ἔχειν] *Illa* σφέα saepe dixit *Herod.* forsan et hic, ἢ αὐτός σφεα ἀπελθών, ubi poni quoque potuit tanquam de exule κατελθών. Duo memorarat puella, τήν τε τυραννίδα ἐς ἄλλους πεσέειν, καὶ τὸν

Sororis sermo et pondus apud fratrem, quem occidunt Corcyræi. Laconum irrita expeditio contra Samum. Archiæ,

Redi quæso ad penates, desine tibimet officere. Ambitio est possessio sinistra: noli malum medicari malo. Multi iustis manfuetiora præponunt, multi iam et materna quærentes, paterna amiserunt. Lubrica res est tyrannis, cuius multi sunt amatores. Pater senex iam est provectæque ætatis: tua ipsius bona ne aliis tradas. His illa verbis ad inducendum maxime appositis fratrem alloquebatur, a patre edocta. Cui iste respondens, negat se iturum Corinthum quoad patrem superesse audiret. Hoc quum mulier renunciasset, tertio Periander caduceatorem mittit, qui dicat se quidem in Corcyram velle concedere, sed ut hic Corinthum proficiscatur ad tyrannidis successionem. Id approbante filio, Periander Corcyram ipse veniebat, iuvenis Corinthum. Hæc omnia edocti Corcyræi, ne ad ipsorum regionem Periander accederet, adolescentem interimunt. Ob hæc igitur Periander de Corcyræis ultionem sumebat.
54 Lacedæmonii ingenti cum classe ubi pervenere, Samum obsederunt, succedentesque muro, turrem mari imminentem in suburbio transcenderunt. Sed mox cum magna manu suppetias ipso ferente Polycrate, reiecti sunt. Sed quum a superiore turri, quæ tergo montis imposita erat, erupissent tum auxiliarii, tum ipsorum Samiorum permulti, et aliquantisper Lacedæmonios sustinuissent ipsi, retro fugam fecerunt, insequentique ab hoste cædebantur. Quod si
55 Lacedæmonii qui aderant, Archiæ et Lycopæ similes extitissent eo die, capta Samus fuisset. Siquidem Archias et Lycopes soli cum Samiis intra murum simul irruentes, intercluſa ad redeundum via, intra urbem

„ ἔχειν; [a] ἄπιθι ἐς τὰ οἰκία, παῦσαι σεωυτὸν ζη-
„ μιῶν; Φιλοτιμίη, [b] κτῆμα σκαιόν· μὴ τῷ κακῷ
„ τὸ κακὸν ἰῶ· πολλοὶ τῶν δικαίων τὰ ἐπιεικέστερα
„ [c] προτιθέασι· πολλοὶ δὲ ἤδη τὰ μητρῷα διζήμε-
„ νοι, τὰ πατρῷα [d] ἀπέβαλον· τυραννὶς, χρῆμα
„ σφαλερόν· πολλοὶ δὲ αὐτῆς ἐρασταί εἰσι· ὁ δὲ, γέ-
„ ρων τε ἤδη καὶ παρηβηκώς· μὴ δῶς τὰ [e] σεωυτοῦ
„ ἀγαθὰ ἄλλοισι." ἡ μὲν δὴ τὰ ἐπαγωγότατα δι-
δαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἔλεγε πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ,
[f] ὑποκρινάμενος, ἔφη οὐδαμᾶ ἥξειν ἐς Κόρινθον, ἐς ὃ
πυνθάνηται περιόντα τὸν πατέρα· ἀπαγγελάσης δὲ
ταύτης ταῦτα, τὸ τρίτον [g] ὁ Περίανδρος κήρυκα
πέμπει, βουλόμενος αὐτὸς μὲν ἐς Κέρκυραν ἥκειν,
ἐκεῖνον δὲ ἐκέλευε ἐς Κόρινθον ἀπικόμενον, διάδοχον
[h] γίνεσθαι τῆς τυραννίδος· καταινέσαντος δ' ἐπὶ τού-
τοισι τοῦ παιδὸς, ὁ μὲν Περίανδρος ἐστέλλετο ἐς τὴν
Κέρκυραν, ὁ δὲ [i] παῖς οἱ ἐς τὴν Κόρινθον· μαθόντες δὲ
οἱ Κερκυραῖοι τούτων [k] ἕκαστα, ἵνα μή σφι Περίανδρος
ἐς τὴν χώρην ἀπίκηται, κτείνουσι τὸν νεηνίσκον. ἀντὶ
τούτων μὲν Περίανδρος Κερκυραίους ἐτιμωρέετο. Λα-
κεδαιμόνιοι δὲ στόλῳ μεγάλῳ ὡς ἀπίκοντο, ἐπολιόρ-
κεον Σάμον· προσβαλόντες δὲ πρὸς τὸ τεῖχος, τοῦ
μὲν πρὸς θαλάσσῃ ἑστεῶτος πύργου κατὰ τὸ προά-
στειον τῆς πόλιος [l] ὑπερέβησαν· μετὰ δὲ, αὐτοῦ βοη-
θήσαντος Πολυκράτεος χειρὶ πολλῇ, [m] ἀπηλάθησαν·
κατὰ δὲ τὸν ἐπάνω πύργον τὸν ἐπὶ τῆς ῥάχιος τοῦ
οὔρεος ἐπεόντα ἐπεξῆλθον οἵ τε ἐπίκουροι καὶ αὐτῶν
Σαμίων συχνοί· δεξάμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπ'
ὀλίγον χρόνον, ἔφευγον ὀπίσω· οἱ δὲ, [n] ἐπισπόμενοι,
ἔκτεινον. Εἰ μέν νυν οἱ παρεόντες Λακεδαιμονίων ὅμοιοι
ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην Ἀρχίῃ τε καὶ Λυκώπῃ,
[o] αἱρέθη ἂν Σάμος. Ἀρχίης γὰρ καὶ Λυκώπης μοῦνοι
συνεσπεσόντες φεύγουσι ἐς τὸ τεῖχος τοῖσι Σαμίοισι,
καὶ ἀποκληισθέντες τῆς ὀπίσω ὁδοῦ, ἀπέθανον ἐν τῇ
πόλι

[a] Ἄπελθε ex Scholio *V. Arch.*, et mox ἡ φιλοτ.; exscripsit *Stob.* Serm. XXIII. p. 190. [b] Χρῆμα *Rem.*, tum τῷ κακῷ τὸ κακὸν *Stob. V. Arch. Ask. Pasq.*, τὸ κακ. τῷ κακῷ vulgo. [c] Ex *Stob.*, in Edd. προτιθεῖσι. [d] *Stob. Paris. A. R. Ald. V. Arch.*, μετέβαλον *M. Ask. Pasq.* Quae sequuntur habet *Stob.* Serm. XLVII. p. 345. [e] Ἑωῦτοῦ *Arch.*, paullo ante ἤδη omittens. [f] *M. V. Arch. Pasq.*, alii ὑποκρινόμενος. [g] Articulus abest *Arch. Pasq. Ask.* [h] *V. Pasq. Ask.*, vulgo γενέσθαι, mox καταρξαντος δὲ καὶ *Arch.*, copulam habet etiam *V.* [i] Παῖς ἐς *Arch. V.* [k] Ἕκαστον *Arch.* [l] Ἐπέβησαν *Arch. V.* [m] *Ald. Paris. A. Rem. Vind.*, ἀπηλάσθησαν *M. Arch. Pasq.* [n] Ἐπισπόμενοι *Paris. B.*, ἐπισπώμενοι ceteri, tum ἐκτείνοντες Λακεδ., omissis mediis *Arch.* [o] Αἱρέθησαν Σαμίους id., mox συμπεσόντες *Vind.* cum *Corintho.*

τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς διαφορηθέντα μᾶλλον, ἢ —— *imperium*, et *bona paterna*, quae sic in Attico quoque foro dicebantur. VALCKEN.

88. Φιλοτιμίη κτῆμα σκαιόν.] Nihil verius: at Periandri Lycophron non φιλότιμος, sed erat φιλόνεικος et *pervicax*. Quandoquidem tamen nimia φιλοτιμία et φιλονεικία vitia sunt adfinia, sic ut saepe iungantur φιλότιμος ἄγαν καὶ φιλόνεικος· quin dici nonnunquam videtur veteribus φιλοτιμία, quae propria potius adpellatione vocanda esset φιλονεικία, nihil et hic novandum censerem; si scripti libri vulgatae lectioni concinunt. Hanc praefert et *Stobaeus* T. 23. p. 190. ubi sequentes quoque leguntur Herodoteae Periandrines egregiae sententiae, nisi fallor, e poëtis expressae. Primam harum *Sophocli* debet *Herod.*, postremam, τυραννὶς χρῆμα σφαλερόν, πολλοὶ δὲ αὐτῆς ἐρασταί εἰσι, forsan *Euripidi*. *Euripidea Stobaei* p. 343. Ἡ γὰρ τυραννὶς πάντοθεν τοξεύεται Δεινοῖς ἐρῶσιν, ἧς φυλακτέον πέρι· sic scripta retulit *Grotius* in Exc. p. 184. οἷς pro ἧς posito. Πέρι commutetur in περ, id est πάτερ, frequens in fine senariorum *Euripidae*. Locum sincerum praestabo, sic a me dudum emendatum:

Ἡ γὰρ τυραννὶς πάντοθεν τοξεύεται
Δεινῶς ἐρῶσιν, οὓς φυλακτέον, πάτερ.

Regnum undique petitur misere amantium insidiis, quae, mi pater, praecavendae sunt. VALCKEN.

88. Μὴ τῷ κακῷ &c.] Melior hic ordo et probatior. *Sophocles* in *Stob.* Serm. IV. p. 54. ΚΑΚΟΙΣ ὅταν θέλωσιν ἰᾶσθαι ΚΑΚΑ. *Apollon. Rh.* IV, 1081. σχεδόθεν δὲ ΚΑΚΩ ΚΑΚΟΝ —— ἀκεσομένη. *Appian.* I. B. Civ. p. 601. Σύλλας κακῷ τὸ κακὸν ἰώμενος. *Libanium*, *Io. Chrysostomum*, *Palladium*, *Proclum*, ipsumque *Thucydid.* V, 65., etsi alia ordinatione usum, nunc omitto. Qui quidem cum κακῷ articulum negent, nec hic necessarius erit. Vid. *Duker.* ad *Thucydidem* et *Vincent. Riccardum* ad *S. Procli* Or. XVII. p. 505. Προτιθέασι, quod sequitur, dialectus, et ἀπέβαλον *Stob.*, MSS. atque usus rata habent.

2. Περίανδρος ἐστέλλετο ἐς τὴν Κέρκ.] Male Laurentius *Periander Corcyram ipse veniebat, iuvenis Corinthum.* Conatus et consilium itineris indicantur, quo de more ad I, 68. Nex Lycophronis, ni fallat Schol. *Thucydid.* I, 13., ansam dedit certamini Corinthiorum et Corcyraeorum navali, quo nullum tota Graecia prius. Si *Thucydidem* audimus ipsum, pugna ista CCLX. ante finem belli Peloponnesiaci annis pugnata fuit. Age, amputentur anni CCLX. a Period. Iul. An. 4310., quo bellum istud terminatum fuit, et praelium in annum eiusdem Periodi 4050. incidet: at eo Cypselus, Periandri pater, necdum Corintho, Bacchiadis obpressis, potitus erat. Itaque errat Scholiastes. Probe memini, Ampl. *Bouberium* in CCLX. *Thucydidis* annis vitium animadvertisse Disertum. Herodot. C. XV. atque ex CCLX., annos fecisse CLX., unde consequens esset, ut naumachia contigerit An. Per. Iul. 4150., quo, si *Diogeni Laërtio* et *Eusebio* credimus, Periander rebus humanis dudum exemtus erat. At hinc abeo. Satis est, egregie a *Thucydide* firmari, inimicitias Corcyraeorum et Corinthiorum citissime ortas et propagatas fuisse, quo de superius.

10. Ὑπερέβησαν] Reliqui sua in sede, haud incommodum ἐπέβησαν *Arch.* et *Vind.* arbitratus. Sic IX, 69. ἐπέβησαν Ἀθηναῖοι τοῦ τείχεος. Cur mox ἀπηλάθησαν et ἐπισπόμενοι, quod *Portus* coniiciendo adsecutus fuerat, reformaverim, significarum saepe antea est.

22. Αὐ-

πόλι τῇ Σαμίων· τρίτῳ δὲ ἀπ' Ἀρχίεω τούτου γεγονότι ἄλλῳ Ἀρχίῃ τῷ Σαμίου τοῦ Ἀρχίεω, αὐτὸς ἐν Πιτάνῃ συνεγνώμην· [a] δήμου γὰρ τούτου ἦν· ὃς ξείνων πάντων μάλιστα [b] ἐτίμα τε Σαμίους, καὶ οἱ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοὔνομα τεθῆναι, ὅτι [c] οἱ ὁ πατὴρ Ἀρχίης ἐν Σάμῳ ἀριστεύσας ἐτελεύτησε· τιμᾶν δὲ Σαμίους ἔφη, διότι ταφῆναί οἱ τὸν πάππον δημοσίῃ [d] ὑπὸ Σαμίων εὖ. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς σφι τεσσεράκοντα ἐγεγόνεσαν ἡμέραι πολιορκέουσι Σάμον, ἐς τὸ πρόσω τε οὐδὲν προεκόπτετο τῶν πρηγμάτων, 182 ἀπαλλάσσοντο [e] ἐς Πελοπόννησον· ὡς δὲ ὁ ματαιότερος λόγος ὧδε μηται, λέγεται Πολυκράτεα ἐπιχώριον νόμισμα κόψαντα πολλὸν [f] μολύβδου, καταχρυσώσαντα, δοῦναί σφι· τοὺς δὲ, δεξαμένους, οὕτω [g] δὴ ἀπαλλάσσεσθαι· [h] ταύτην πρώτην στρατιὴν ἐς τὴν Ἀσίην Λακεδαιμόνιοι Δωριέες ἐποιήσαντο. Οἱ δ' ἐπὶ τὸν Πολυκράτεα στρατευσάμενοι Σαμίων, ἐπεὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι αὐτοὺς ἀπολείπειν ἔμελλον, καὶ αὐτοὶ ἀπέπλεον ἐς Σίφνον· χρημάτων γὰρ ἐδέοντο· τὰ δὲ τῶν Σιφνίων πρήγματα ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ πεντηκοντόρων μάλιστα ἐπλούτεον, ἄτε ἐόντων αὐτοῖσι ὁ

urbem Samiorum occubuerunt. Equidem ipse cum tertio ab hoc Archia alio Archia, qui Archiæ nepos, Samii filius, congressus sum apud Pitanen, huius enim populi erat, qui ex omnibus hospitibus maxime Samios honorabat, dicente patri suo nomen Samio fuisse inditum, quod ei pater Archias strenue pugnans in Samo mortem oppetisset: se vero ideo Samiis honorem habere, quod avus suus fuisset a Samiis publica affectus sepultura egregie. Lacedæ- 56
monii, quadraginta diebus in obsidendo absumptis, quum in suscepta re nihil admodum proficerent, in Peloponnesum redierunt. Fertur, Polycratem, ut rumor quidam temerarius emanavit, magnum numerum monetæ patriæ e plumbo percusisse, eamque auro induxisse, ac Lacedæmoniis dedisse: atque ea accepta illos recessisse. Hanc primam expeditionem Lacedæmonii Dorienses in Asiam susceperunt. Samii, qui Polycrati 57
bellum intulerant, posteaquam a Lacedæmoniis se relictum iri vident, et ipsi transmiserunt in Siphnum, deficiebant enim pecuniæ. Vigebant autem ea tempestate Siphniorum res, erant-

[a] Δήμου τ' αὐτοῦ ἦν *V. Arch.*, δήμου τούτου τοῦ ἦν *Corinthus*, qui plura ex hoc capite mutua sumsit. [b] Ἐτιμᾶτο Σαμ. *Ask. Pasc.*; *Plutarch.* de Malign. p. 160. C. haec taxat. Mox οὔνομα τεθ. *Arch. V.* [c] Οἱ ὁ πατὴρ *Arch. V. Ask. Pasc. Paris. B.*, ὁ deerat aliis. [d] Εὖ ὑπὸ Σαμ. in *Arch.*, ὑπὸ Σαμ. εὖ *Ald. V. Paris. A. B. Rem.*, εὖ *Med. Pasc. Ask.* abest. [e] *M. Ask. Pasc. Arch. V.*, τὴν Πελοπ. *Ald.* et alii. [f] *Pasc. Arch.*, μολίβδου *M. Ask. Ald.* [g] Abest *Arch. V.* [h] *Ald. Arch. V. Paris. A. B. Valla Rem.*, ταυτὴν τὴν *M. Ask. Pasc.*, tum Λακεδαιμόνιοι Δωριέες iidem. In prioribus Λακεδαιμονίοισι Δωρ. Porro στρατείαν Editio Gen. CIↃIↃCXVIII. Vulgo στρατιήν.

22. Αὐτὸς ἐν Πιτάνῃ συνεγενόμην] Quae sequuntur, δήμου γὰρ τούτου ἦν· *huius enim erat oppidi civis*, in ipsius Codice perverse scripta rectius non attigisset in libello de Dial. *Gregorius*, quem *Corinthum* vocant. Δῆμον sive *demum* dicamus, seu *oppidum*, sive *curiam*, singula *Ciceronis* adfirmari possunt auctoritate. Non apud Athenienses tantum, sed et alibi *pagi* vel *oppida minora* dicebantur δῆμοι· neque tamen promiscue de quibusvis ista fuit adhibita appellatio; nihil minus. Quando e pagis diversis, vel minoribus oppidis, cives, seu sponte, aut etiam inviti coaluerant in unam civitatem; tum dicebantur isti pagi δῆμοι singulorum cives, in suam singuli veluti *curiam* transcripti, *curiales* et δημόται. Singula ista oppida sua sibi sacra habuerunt non tantum, sed et suos Magistratus, suum δῆμον, sive *popularem regiminis formam*. Ea de re forte dicam aliquando explicatius in *Diatribe de demis Atticis*; in quibus eamdem nominis rationem fuisse iudico, atque alibi locorum; et in hac ipsa Pitana, uno e minoribus oppidis Laconicis, duro Spartanae civitatis imperio parentibus. Erat Archias *Herodoti* demo Pitanates, et Lacedaemonius. Videtur autem illo familiariter usus *Herod.* et, ut saepe humana fuit passus, propterea hanc avi huius Archiae collaudandi captasse occasionem: fecit idem in aliis. Verum hac etiam in parte a *Thucydide* diversissimi: ἡ Ἡροδότου διάθεσις ἐν ἅπασιν ἦν ἐπιεικὴς, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς συνηδομένη, ut vere civis eius iudicabat *Dionysius*. VALCKEN.

23. Δήμου γὰρ τούτου ἦν] Nulla status his foret controversia, ni MSS. et G. *Corinthus* dissentirent. Schedae *Vind.* et *Arch.* longius, me iudice, aberrant: in *Corintho*, ut passim editur, est, quod inprobo. *Aldus* vulgaverat Anno CIↃIↃXII. αὐτὸς μὲν ἐπὶ τόνους συνεγενόμην δήμου τοῦ ἦν, ἀντὶ οὗ ἦν, vitiose citra dubium. Si scripseris, αὐτὸς ἐν Πιτάνῃ συνεγενόμην, δήμου τοῦ ἦν, videbitur Herodoteum. Ita *Corinthus* certe opinatus est. Verum uberius hoc doctissimus iuvenis *Gisb. Koen*, cui *Corinthi* de Dialectis Eclogas, culte tractatas, brevi debebimus, examinabit. De Pitanae δήμῳ ad Eurotam Laconico *Gronov.* et *Io. Meursius* Miscell. Lac. IV, 9.

28. Ὑπὸ Σαμίων εὖ.] Malui MSS. plures sequi. Fateor publice contumulatos, *bene* εὖ plerumque fuisse sepultos, an semper, ignoro. Sane εὖ publicae sepulturae amplius quoddam decus addit. Vocula ipsa saepe orationem terminat in *Herodoto*, C. 82., monitore *Gronov.*, in *Perictiones* Fragm. ap. *Stob.* p. 488. ἀνδάνει ταῖς γιγνομέναισιν εὖ. Ego vero non ambigo, quin διότι ταφθῆναι *Noster* nationis et dialecti consuetudine exaraverit. Conf. *Eustath.* in *Homer.* p. 519, 41.

32. Λόγος ὧρμηται, λέγεται] Apte nexa haec non sunt: saltem λέγεται γὰρ —. Praestaret ὧρμηται λέγεσθαι, Πολυκράτεα —. Sic adsolet enim. Ὁ λόγος ὅδε ΩΡΜΗΤΑΙ ΛΕΓΕΣΘΑΙ IV, 16. Iterum VI, 86, 4. Statim μολύβδου, *Ael. Dionysio* ap. *Eustath.* in *Homer.* p. 1340, 30. obtemperans, amplexus sum. Vid. ad *Diodorum* L. II, p. 125.

35. Ταύτην πρώτην στρατιὴν] Egregius, nimius tamen, *Medic.* est in Λακεδαιμόνιοι Δωριέες. Postremum satis fuerat. Alia prave mutat. Vagum et generale nimis, quod et G. *Arnaldus* Animadv. C. 29. vidit, ubi πρώτην induxeris, sententiae nascitur genus. Primam fuisse signat, ut eiusmodi in Asiam expeditionum initia constarent. Finxi praeterea στρατιὴν ex coniectura, quam perpetuus Scriptoris mos certissimam praestat. Praeivit quadam ex parte *Editor Genevensis*.

36. Λακεδαιμόνιοι Δωριέες] *Istam primam expeditionem in Asiam dicuntur suscepisse*, ταύτην πρώτην στρατιὴν· sic enim scripserat: perperam *Gronovium* obliterasse vocem πρώτην, monuerat G. *Arnaldus* Anim. p. 162. Precibus Ionum Asiaticorum excitati iam ante Spartani rebus se miscuerant Asiaticis, *Herod.* I, c. 152. sed haec prima illorum erat στρατεία, vel ἔξοδος, in Asiam: imitator *Herodoti Pausanias* de primo loquens bello Messenico IV, p. 292. ταύτην, inquit, Λακεδαιμόνιοι πρώτην ἐπὶ Μεσσηνίους ἔξοδον ἐποιήσαντο —. Scientem historiae Graecae neminem sanequam offenderent alibi Λακεδαιμόνιοι Δωριέες· sed hoc in loco *Lacedaemonios* e proximis notissimos nemo requireret, si Δωριέες in Codicum nominarentur contextu, voce Λακεδαιμόνιοι in marginem reiecta. Alia longe res est in his Atheniensis Euphemi apud *Thucyd.* VI, 82. imperio recusamus esse subditi ἡμεῖς, (Ἀθηναῖοι,) Ἴωνες ὄντες, Πελοποννησίοις, Δωριεῦσι, respondentis ad ista Syracusani Hermocratis, c. 80. ἐπιβουλεύμεθα μὲν ὑπὸ Ἰώνων, ἀεὶ πολεμίων, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν, Δωριεῖς Δωριέων· apud *Pausan.* VII, p. 537. bellis Persicis Achaei Λακεδαιμονίους Δωριεῖς ἀπηξίουν σφίσιν ἡγεῖσθαι. Hoc nominis honore superbi praesertim Heraclidae Spartani se libenter Δωριέας nuncupabant; Asiaticos non tantum, sed Athenienses vel in primis per contemtum Ἴωνας: vid. *Thucydides* p. 323, 72. 426, 51. 450, 46. 482, 21. 483, 66. 520, 56. Propter ista horumque similia, plerique tanquam Herodotea hic etiam utrumque censebunt retinendum. VALCKEN.

41. Καὶ νησιωτέων μάλιστα ἐπλούτεον] Quod *Corinthus* hinc adfert κατ' ἀρχὰς νησιωτέων —— unde acceperit, iuxta

erantque inter insulares locupletissimi, ut quibus in insula essent auraria et argenti metalla, unde tantum pecuniae redibat, ut ex decimis eius reponeretur apud Delphos thesaurus locupletissimo cuique par. Siphnii autem ipsi pecuniam, quae quotannis conficiebatur, distribuebant. Qui dum thesaurum parabant, nunquid diu permanere possent ipsis praesentia bona, consuluere oraculum. Eis ita Pythia respondit,

Quum tamen in Siphno fuerint prytaneia cana,
Cana fori facies, tunc vir vafer adsit oportet,
Qui notet e ligno agmen, legatumque rubentem.

Erant eo tempore Siphniis forum et prytaneium Pario lapide exculta. Hoc autem oraculum Siphnii neque tunc statim, neque post adventum Samiorum intelligere potuerunt. Nam Samii quum primum ad Siphnum adplicuissent, miserunt ad urbem cum legatis unam e navibus. Veteri autem instituto naves omnes erant rubrica delibutae: atque hoc erat quod Siphniis Pythia praedixit, ut observarent ligneum agmen ac rubrum legatum. Nuncii igitur ubi pervenere, decem sibi talenta mutuari Siphnios precabantur. Negantibus Siphniis se mutua daturos, Samii eorum agros populabantur. Id audientes Siphnii, continuo occurrentes, commissa pugna fugati sunt, eorumque multi ab urbe a Samiis intercluſi, a quibus postea centum talenta exegerunt. Ab Hermionensibus insulam Samii pecuniarum loco acceperunt, Hydream, Peloponneso adiacentem, quam Troezeniis obligaverunt: ipsi Cydoniam in Creta condiderunt, quum illuc non ea de causa navigassent, sed ut Zacynthios ex insula summoverent. In hac quinquennium degentes, ita rem bene gesserunt,

ὀ τῇ νήσῳ χρυσέων καὶ ἀργυρέων μετάλλων οὕτω, ὥστε ἀπὸ τῆς δεκάτης τῶν γινομένων [a] αὐτόθεν χρημάτων, θησαυρὸς ὀ Δελφοῖσι ἀνακέεται, [b] ὅμοια τοῖσι πλουσιωτάτοισι· αὐτοὶ δὲ τὰ γινόμενα [c] τῷ ἑωυτῷ ἑκάστῳ χρήματα διενέμοντο· ὅτε ὧν ἐποιεῦντο τὸν θησαυρὸν, ἐχρέωντο τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἷά τέ ἐστι πολὺν χρόνον παραμένειν· ἡ δὲ Πυθίη ἔχρησέ [d] σφι τάδε,

Ἀλλ' ὅταν ὀ Σίφνῳ πρυτανήϊα λευκὰ γένηται,
Λευκοφρύς τ' ἀγορὴ, τότε δὴ δεῖ φράδμονος ἀνδρὸς,
[e] Φράσσασθαι ξύλινόν τε λόχον κήρυκά τ' ἐρυθρόν.

τοῖσι δὲ Σιφνίοισι τότε ἦν ἡ ἀγορὴ καὶ τὸ πρυτανήϊον Παρίῳ λίθῳ ἠσκημένα. [f] Τοῦτον τὸν χρησμὸν οὐκ οἷοί τε ἦσαν γνῶναι, οὔτε τότε [g] ἰθὺς, οὔτε τῶν Σαμίων ἀπιγμένων· ἐπεί τε γὰρ τάχιστα πρὸς τὴν Σίφνον [h] προσέσχον οἱ Σάμιοι, ἔπεμπον τῶν νεῶν μίαν πρέσβεας ἄγουσαν ἐς τὴν πόλιν. τὸ δὲ παλαιὸν ἅπασαι αἱ [i] νῆες ἦσαν μιλτηλεφέες· καὶ ἦν τοῦτο τὸ ἡ Πυθίη προηγόρευε τοῖσι Σιφνίοισι, [k] φυλάξασθαι τὸν ξύλινον λόχον κελεύουσα, καὶ κήρυκα ἐρυθρόν. [l] ἀπικόμενοι δὴ ὧν οἱ ἄγγελοι ἐδέοντο τῶν Σιφνίων, δέκα τάλαντά σφι χρῆσαι· οὐ φασκόντων δὲ χρήσειν τῶν Σιφνίων αὐτοῖσι, οἱ Σάμιοι τοὺς χώρους αὐτῶν ἐπόρθεον· πυθόμενοι δὴ [m] ἰθὺς ἦκον οἱ Σίφνιοι βοηθέοντες, καὶ συμβαλόντες αὐτοῖσι, ἐσσώθησαν· καὶ αὐτῶν πολλοὶ ἀπεκληίσθησαν τοῦ ἄστεος [n] ὑπὸ τῶν Σαμίων· καὶ αὐτοὺς μετὰ ταῦτα ἑκατὸν τάλαντα ἔπρηξαν. Παρὰ δὲ Ἑρμιονέων νῆσον ἀντὶ χρημάτων παρέλαβον, [o] Ὑδρέην τὴν ἐπὶ Πελοποννήσῳ, καὶ αὐτὴν Τροιζηνίοισι παρακατέθεντο· αὐτοὶ δὲ Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ ἔκτισαν· οὐκ ἐπὶ [p] τοῦτο πλέοντες, ἀλλὰ Ζακυνθίους ἐξελεῶντες ἐκ τῆς νήσου· ἔμειναν δὴ ὧν ἐν ταύτῃ καὶ εὐδαιμόνησαν

---

[a] Αὐτόθι *Arcb.* [b] Ὅμοιος idem, et ex coniectura *S. Bochartus*, sed prava. [c] Ἐν τῷ ἑν. *Arcb. V.* [d] Non habent iidem. [e] Φράσασθαι ambo. [f] Τοῦτον γὰρ τὸν iid. [g] Ἰθὺς Ionum usu *Arcb. V.*, εὐθὺς *Ald.* et reliqui. [h] Προσίσχον *Pasf. Ask.* neque male. Vide VI, 99. &c. [i] Νέες *V.*, mox μιλτηλοιφέες *Arcb.* [k] Φυλάσσεσθαι *Arcb. Vind.* [l] Ἀπικ. ὧν ἀγγ. *Pasf. Ask.* [m] Ἰθὺς *Arcb. V.*, εὐθὺς vulgo. [n] Ἀπὸ iidem. [o] Θύρεαν *Ask. Pasf.*, Τδρέαν τὴν ἐπὶ Πελ. *Arcb. Vind.*, Θυρέην *Ald. M.* &c. [p] Τούτῳ *Arcb. V.*

iuxta cum illis scio, qui ignorant: est quoque inutile. Siphniorum metalla et pecuniae veterem abundantiam, nam seriore aevo nihil illis tenuius, ex *Nostro*, *Suida* et *Phavorino* in luce *S. Bochartus* posuit de Phoenic. Colon. L. I, 14., quibus accedere *Pausanias*, Siphniorum apud Delphos thesaurum atque opes memorans, L. X, 11. p. 823., obportune potuerat.

47. Εἰ *αὐτοῖσι*] In *Gregorii* de Dialectis lib. MS. legitur: ὡς *αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἷά τε ἐς πολὺν χρόνον παραμένειν.* Si qui forte Codd. adfirmarent, illud ὡς considerari mereretur, pro πῶς, *quomodo*, Tragicis aliisque frequens. —— Siphniis datum oraculum soli debemus, opinor, *Herodoto*, quo iubentur *φράσσασθαι ξύλινόντε λόχον, κήρυκά τ' ἐρυθρόν.* Huius *ξυλίνου λόχου* fieri potest, ut Themistocles fuerit recordatus, dum Delphici vatis *τεῖχος ξύλινον* civibus ille suis utiliter interpretabatur: *φράζεσθαι*, in oraculis verbum usitatissimum, significans *animo considerare*, saepius etiam notat *considerata cavere*, *φυλάξασθαι*. Apud *Plutarch.* T. I, p. 597. C. et T. II, p. 399. B. *φράζεο δὴ Σπάρτη, —— Μὴ σέθεν ἀρτίποδος βλάψῃ χωλὴ βασιλεία.* Vates Diopithes in *Xenoph.* Ἐ. III, p. 289, 6. *εἶπεν ὡς Ἀπόλλωνος χρησμὸς εἴη, φυλάξασθαι τὴν χωλὴν βασιλείαν·* utrumque iunxit in Agesilao *Plutarch.* I, p. 612. E. *εἴλοντο χωλὸν καὶ πεπηρωμένον ὃ παντὸς μᾶλλον αὐτοὺς ἐδίδασκε φράζεσθαι καὶ φυλάττεσθαι τὸ δαιμόνιον.* Deo Delphico rectius obsecundassent Spartani; nam egregius Imperator Agesilaus immoderato in Thebanos odio suaque dominandi cupidine patriam pessumdedit. VALCKEN.

62. Αἱ *νῆες ἦσαν μιλτηλεφέες*] Grammaticis si fides manet, Ἰαὼν erit *τὸ νέες* ex *Vindob.*; in Musis, quod supra admonitum, mira valet inconstantia, nulla scriptoris culpa. Naves *μιλτοπάρῃοι Homeri* versibus celebrantur: *μιλτηλεφέας* qui adpellarit, novi neminem. *Eustathius* de conpositis ex ἀλείφω huiusmodi, *διὰ δὲ τοῦ Φ̄, μόνον τὸ ἰῶτα ἔχουσιν· οἷον* ΑΝΗΛΙΦΗΣ *νᾶυς, ἡ μὴ ἠλιφεῖσα πίσσῃ, καὶ* ΠΕΣΣΑΛΙΦΗΣ, *ἡ πεπισσωμένη* in *Odyss.* p. 1561, 8. Paria *Etymolog.* p. 61, 5.; quorum quidem ex scito *μιλτηλιφέες* levi opera fingentur. Mihi *Arcb. μιλτηλοιφέες* vehementer blandiuntur. Ξηραλοιφεῖν, *μυραλοιφεῖν* suppetias ferunt.

73. Τδρέαν *τὴν ἐπὶ Πελοποννήσῳ*] Praeclara *Arcb.* et *Vind.* laus ex instaurata insula. Θυρέη *Thyrea* in mediterraneis Argolidis et Laconicae finibus in numero insularum locum capesivit nunquam, neque potuit. Venit in ditionem ea post acre certamen, de quo I, 82., Spartanorum, a quibus humanissime AEginetis exulibus contributa fuit colenda et habitanda, *Pausania* auctore L. II, 29. et 38. Nihil proinde iuris in eam Hermionensibus. Contra ea, ut Cl. *Askew* belle animadvertit, *Hydrea* insula e regione Hermiones in sinu Saronico situm habebat, eodem *Pausania* Corinth. C. 34. p. 192. testificante. Est quidem in *Steph. Byz.* Τδρέα, *νῆσος πρὸς τῇ Τροιζῆνι*, sed stabilit insulae posituram: vicinae enim Hermione et Troezen; unde et Samii pecunia redemtam Troezeniis certa lege tradiderunt. Atque hinc fortasis *πρὸς τῇ Τροιζῆνι* in *Stephano*, quoniam eius in civitatis potestatem devenerat.

76. Ζακυνθίους *ἐξελοῦντες*] Omnes ita. *Herodoto* sollemnia sunt *ἐξελῶντες*, *ἐξελᾶν*, *ἐλῶν*, IV, 148. V, 63. IX, 88., ad quam formam et hic *ἐξελῶντες* scripsisse, credibile est. Eadem *Io. Pierſoni* sententia ad *Moerid.* p. 146.

Naves mutilatas consecrant AEginetæ Dianæ suæ. Amphicrates rex. Samii tribus illustribus operibus insulam suam ornarunt. Magi fratres rebellant contra Cambysem.

183 σαν ἐπ' ἕτεα πέντε, ὥστε τὰ ἱρὰ τὰ ἐν Κυδωνίῃ ἐόντα νῦν, οὗτοί εἰσι οἱ ποιήσαντες, [a] καὶ τὸν τῆς Δικτύνης νηόν· ἕκτῳ δὲ ἔτεϊ Αἰγινῆται αὐτοὺς [b] ναυμαχίῃ νικήσαντες, ὑπεραπεδίσαντο μετὰ [c] Κρητῶν· καὶ τῶν νηῶν καπρίους ἐχουσέων τὰς πρῴρας ἠκρωτηρίασαν, καὶ ἀνέθεσαν ἐς τὸ ἱρὸν τῆς Ἀθηναίης ἐν Αἰγίνῃ. ταῦτα δὲ ἐποίησαν ἔγκοτον ἔχοντες Σαμίοισι Αἰγινῆται· [d] πρότεροι γὰρ Σάμιοι ἐπ' Ἀμφικράτεος βασιλεύοντος ἐν Σάμῳ, στρατευσάμενοι ἐπ' [e] Αἴγιναν, μεγάλα κακὰ ἐποίησαν Αἰγινήτας, καὶ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνων· ἡ μὲν αἰτίη αὕτη. Ἐμήκυνα δὲ περὶ Σαμίων μᾶλλον, ὅτι σφι τρία ἐστὶ μέγιστα ἁπάντων Ἑλλήνων ἐξεργασμένα, οὔρεός τε [f] ὑψηλοῦ ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀργυιάς· [g] τούτου τὸ ὄρυγμα κάτωθεν ἀρξάμενον, ἀμφίστομον. τὸ μὲν μῆκος τῷ ὀρύγματος, ἑπτὰ στάδιοί εἰσι· τὸ δὲ ὕψος καὶ εὖρος, ὀκτὼ ἑκάτερον πόδας. διὰ παντὸς δὲ αὐτῷ ἄλλο ὄρυγμα εἰκοσίπηχυ βάθος [h] ὀρώρυκται, τρίπουν δὲ τὸ εὖρος, [i] δι' οὗ τὸ ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλήνων, παραγίνεται ἐς τὴν πόλιν ἀγόμενον ἀπὸ μεγάλης πηγῆς· ἀρχιτέκτων δὲ [k] τοῦ ὀρύγματος τούτου ἐγένετο Μεγαρεὺς Εὐπαλίνου Ναυστρόφου· τοῦτο μὲν δὴ ἓν τῶν τριῶν ἐστι· δεύτερον δὲ περὶ λιμένα χῶμα ἐν θαλάσσῃ, βάθος κατὰ εἴκοσι ὀργυιέων· μῆκος δὲ τοῦ χώματος, μέζον δύο σταδίων. τρίτον δέ σφι [l] ἐξέργασται νηὸς μέγιστος πάντων νεῶν τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· τοῦ ἀρχιτέκτων πρῶτος ἐγένετο Ῥοῖκος Φίλεω ἐπιχώριος. τούτων εἵνεκε μᾶλλόν τι περὶ Σαμίων ἐμήκυνα. Καμβύσῃ δὲ τῷ Κύρου, χρονίζοντι περὶ Αἴγυπτον, καὶ παραφρονήσαντι, ἐπανίστανται [m] ἄνδρες μάγοι δύο ἀδελφεοί· τῶν τὸν ἕτερον καταλελοίπεε [n] τῶν οἰκίων μελεδωνὸν ὁ Καμβύσης. οὗτος δὴ ὦν οἱ ἐπανέστη μαθών τε τὸν Σμέρδιος θάνατον, ὡς κρύπτοιτο γενόμενος, καὶ ὡς ὀλίγοι [o] τε ἦσαν οἱ ἐπιστάμενοι αὐτὸν Περσέων, οἱ δὲ πολλοὶ περιεόντα μιν εἰδείησαν· πρὸς ταῦτα βουλεύσας τάδε, ἐπεχείρησε τοῖσι βασιληίοισι. ἦν οἱ ἀδελφεὸς τὸν [p] εἰπά οἱ συνεπανεστήκεε, οἰκὼς μάλιστα τὸ εἶδος Σμέρδι τῷ Κύρου, τὸν ὁ Καμβύσης ἐόντα ἑωυτοῦ ἀδελφεὸν ἀπέκτεινε. ἦν τε δὴ ὅμοιος [q] εἶδος τῷ Σμέρδι, καὶ δὴ καὶ ὄνομα

ferunt, ut templa quæ nunc in Cydonia visuntur, isti fecerint, et Dictynnæ præterea delubrum. Sexto eos anno AEginetæ navali prælio victos cum Cretensibus subegerunt in servitutem, ac naves aprugnis proris instructas, rostratas, mutilaverunt, easque apud Minervæ templum in AEgina dedicaverunt. Hæc AEginetæ Samiis fecere, infensi quod illi antea sub Amphicrate Sami rege, bello AEginæ illato, magnis cladibus illos affecerant, et invicem affecti fuerant, et hæc quidem fuit caussa. Protraxi autem sermonem de Samiis ob hoc magis, quod tria sunt apud eos opera Græcanicorum omnium maxima. Unum montis in centum quinquaginta orgyias editi; fossa ab eius imo incipiens habet duplex os, longitudinis fossæ septem stadiorum; celsitudinis autem ac latitudinis, utriusque octonum pedum. Item per eum totum altera fossa depressa est viginti cubitorum altitudinis, trium pedum latitudinis, per quam derivata a magno fonte aqua, fistulis diffusa in urbem deducitur. Huius fossæ architectus extitit Megarensis Eupalinus Naustrophi filius. Hoc primum e tribus operibus est. Alterum agger circa portum in mari, ad viginti orgyias altitudinis, duobus amplius stadiis longitudinis. Tertium opus est templum omnium quæ nos vidimus amplissimum, cuius architectus primus extitit Rhœcus, Philei filius, indigena. Horum operum gratia sermonem aliquanto magis de Samiis extendi. CAMBYSE Cyri circa AEgyptum moras trahente, ac desipiente, duo magi iidemque fratres contra eum insurrexerunt: quorum alterum Cambyses reliquerat rei domesticæ curatorem. Hic cognita Smerdis nece, quæ occultabatur, paucisque Persarum erat nota, plerisque eum vivere arbitrantibus, hæc in consilium istud adhibens inhiavit regiis opibus. Erat ei frater, quem dixi una cum illo contra eum conspirasse, corporis habitu quam simillimus Smerdi, Cyri filio, quem Cambyses fratrem suum interemit: nec specie tantum corporis Smerdi assimilis, sed etiam nomen ha-

a Quinque has voces omittit *Arcb.* *b* Ναυμαχίῃσι margo *Steph.* et *Remig.* *c* Κρητῶν νεῶν Κυπρίους *Arcb. Vind.*, tum καὶ ἠκρωτ. *Arcb.* *d* *M. Ask. Pasc. Arcb.*, πρότερον sine μὲν, ut *Ald. Camer.*, *Vindob.* Conf. doctissimum *Wasse* in *Thucyd.* Indice πρότερος. *e* Ἀγίνην *Arcb. V.* *f* *Arcb. V. M. Ask. Vall. Eustatb.* in *Dionys.* v. 533. p. 214., vulgo ὑψηλοῦ ὄρυγμα ἐς. *g* Τούτου ὀρ. *Arcb. Vind.*, τοῦ τὸ ὀρ. *Eustatb.*, in Edd. τοῦτο τὸ. Paullo supra ἑκάτερος πόδας *Ask. Pasc.* *b* *Ald. Paris. A. B. Rem.*, ὄρυκται *Med. Arcb. Pasc. V.*: porro τριπλοῦν δὲ *Vall. Arcb. Vind.* *i* Δι' οὗ ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλ. *Arcb. V. Eustatb.*, ὀχετευόμενον etiam *Ask. Pasc.* vulgo μετοχευόμενον διὰ τῶν σωλ. *k* Τούτου τοῦ ὀρ. *Arcb.* *l* Ἐξειργ. id. *m* Ἐπανισταται *Ald. Camer.* *n* Οἰκίων *Pasc. Arcb.*, vulgo οἰκηίων. *o* Abest *V. Arcb.* *p* Εἶπα συνεπαν iidem. *q* Desit *Arcb.*

79. Τῆς Δικτύνης] Sic omnes, etiam *Valla.* Δικτύννῃ *Dictynnam* creberrime alii, ut notum omnibus scribunt. In numis Cretensium apud *Mediobarbum* ΔΙΚΤΙΝΑ, in *Cornuto* N. Deor. C. 34. Δίκτυνα et Δίκτινα. Multa de ea *Diodorus* v, 76. et Ill. *Spanhemius* ad *Callim.* H. in Dian. v. 205. Prorarum insignia, *capros*, *arietes*, *tauros*, *apros*, *leones*, viri longe doctissimi, *Scaliger*, *D. Heinsius*, *Stanleius*, ea ornarunt eruditionis copia, ut tacere consultum sit. Accedat *Iungermannus* ad *Polluc.* I, 83. Nam Κυπρίους *Arcb.* et *Vind.*, nisi lapsus offendentis fuerit calami, non intelligo.

84. Ἔγκοτον ἔχοντες] *H. Stephani* praeiudicio *Prolegom.* Edit. Secundae, exemplaris *Gronov.* p. 736. ἐν κότον ἔχοντες scribendum ubique: solum verum esse κότον ἐνέχειν ex L. I. C. 18., quod per tmesin, ut *Herodoti* plura, disiunctum ἐν κότον ἔχειν praebuerit; ἔγκοτον praeterea in adiectivis locum semper habere. Ego vero bene reminiscens ἔγκοτον ζύγος *AEschyli* Choëph. v. 391. et *Homeri* κότον ἔχειν *Il.* A, 82., in viri doctissimi iudicio non adquiesco. Vetant Scholiastes, *Timaeus* et *Suidas* et Scriptor ipsemet, siquidem VIII, 29. τουτέων δή σφι ἀμφοτέρων ἔχοντες ἔγκοτον· et IX, 109. ταύτῃ οὐκ ἔχε ΕΓΚΟΤΟΝ· in quibus tmesi nulla occasio.

90. Οὔρεός τε ὑψηλοῦ ἐς πεντ.] *Gronovium*, semper in *Medic.* proclivem, nihil hic demutasse, mirum accidit. Verissima sunt, quae amplectimur. Ὄρυγμα ex insecutis insertum inprudenter fuit. Iustum praeterea τούτου τὸ ὄρ. ex schedis, videlicet *montis*; nec alia Cl. *Reiskii* suspicio.

94. Διὰ παντὸς δὲ αὐτοῦ] Fossa erat ἀμφίστομος, duplici instructa ore. Quare διὰ παντὸς non aliud vult, ac per eumdem montem et iuxta priorem fossam excavatam fuisse alteram, quae aquae ductus vicem praeberet. Prior hominibus transitum dabat, ut, si quid aquae ductui labis fieret, sarciretur: unde et latior et celsior altera erat: nam τριπλοῦν *Vallae* et Codd. manifesto aberrat. Mecum faciunt Cl. de *Pauw* et *Reiskius*. Ὀρώρυκται, etsi ὄρυκται II, 158., possessionem recepit: illud enim et C. 186. Musae primae atque alias. Placuit quoque ὀχετευόμενον διὰ σωλ. ex Codd. consensione.

8. Τῶν οἰκίων μελεδωνὸν] Servari οἰκηίων μελ. potuerat, ni Scriptori placuisset prius. Μελεδωνὸν τῶν οἰκίων C. 63. et ἐπίτροπον τῶν οἰκίων C. 65. fuisse Magum scribit. Mitto perpetuam in his librariorum aberrationem. Conf. I, 109. Recte *Manasses* in Annalibus, Οἱ τῶν δωμάτων φύλακες τῶν βασιλείων Μάγοι de his fratribus.

habebat Smerdin. Hunc virum, quum magus Patizithes ei perſuaſisſet, ſe illi omnia peracturum, in regio ſolio collocavit. Hoc acto, caduceatores cum alia in loca, tum vero unum in AEgyptum dimittit ad exercitum, qui ediceret, ut Smerdi Cyri filio
62 deinceps obedirent, non Cambyſi. Hæc caduceatores alii alibi edixere. Is quoque qui ad AEgyptum delegatus erat, invenit autem Cambyſem atque exercitum in Ecbatanis Syriæ agentem, ſtans in medio, præcepta magi expoſuit. Hæc audiens Cambyſes, vera loqui caduceatorem ratus, ſeque a Prexaſpe eſſe proditum, quod miſſus ad occidendum Smerdin, rem non peregisſet, intuens in eum, Prexaſpes, inquit, ita rem mihi exequutus es, quam iniunxeram? Ad quem ille, Ista, o here, ait, haudquaquam vera ſunt, ut aut frater tuus aliquando rebellaverit in te, aut quippiam ex illo viro certaminis exiſtat magni exiguive, quippe quum ego ipse exequutus, quæ tu mihi imperaſti, cum humarim meis ipsius manibus. Quod ſi defuncti reſurgunt, expecta ut tibi etiam Aſtyages Medus inſurrecturus ſit: ſin autem ita habet ut antea, nullum tibi ex illo novum malum amplius germinabit. Igitur mihi videtur curare, ut reprehendamus

ὄνομα [a] τωὐτὸ εἶχε Σμέρδι. τοῦτον τὸν ἄνδρα ἀναγνώσας ὁ μάγος Πατιζείθης, ὡς οἱ αὐτὸς πάντα διαπρήξει, εἶσε ἄγων [b] ἐς τὸν βασιλήιον θρόνον. ποιήσας δὲ τοῦτο, κήρυκας [c] διέπεμπε τῇ τε ἄλλῃ καὶ δὴ καὶ ἐς Αἴγυπτον, [d] προερέοντα τῷ στρατῷ ὡς Σμέρδιος τοῦ Κύρου ἀκουστέα εἴη τοῦ λοιποῦ, ἀλλ' ὁ Καμβύσεω. Οἵ τε δὴ ὦν ἄλλοι κήρυκες προηγόρευον ταῦτα, καὶ δὴ [e] καὶ ὁ ἐπ' Αἴγυπτον ταχθεὶς, εὗρε γὰρ Καμβύσεα καὶ τὸν στρατὸν ἐόντα τῆς Συρίης ἐν Ἀγβατάνοισι, προηγόρευε [f] στὰς ἐς μέσον τὰ ἐντεταλμένα ἐκ τοῦ μάγου. [g] Καμβύσης δὲ ἀκούσας ταῦτα ἐκ τοῦ κήρυκος, καὶ ἐλπίσας μιν λέγειν ἀληθέα, αὐτός τε προδεδόσθαι ἐκ Πρηξάσπεος, πεμφθέντα γὰρ αὐτὸν ὡς ἀποκτενέοντα Σμέρδιν, ὁ ποιήσας ταῦτα, βλέψας ἐς τὸν Πρηξάσπεα, [h] εἶπε, „ Πρήξασπες, „ οὕτω μοι διεπρήξαο τὸ τοι προσέθηκα πρῆγμα; ὁ „ δὲ εἶπε, Ὦ δέσποτα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθέα, ὅκως „ κοτέ σοι Σμέρδις [i] ἀδελφεὸς ὁ σὸς ἐπανέστηκε, „ οὐδὲ ὅκως τι ἐξ ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς [k] νεῖκός τοι ἔσται „ μέγα ἢ σμικρόν· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς, ποιήσας τὰ σύ με „ ἐκέλευες, ἔθαψά μιν χερσὶ τῇσι ἐμεωυτοῦ· εἰ μέν „ νυ οἱ τεθνεῶτες ἀνίστανται, προσδέχεό τοι καὶ Ἀ„ στυάγεα τὸν Μῆδον ἐπαναστήσεσθαι· εἰ δ' ἔστι ὥσπερ πρότερον, οὐ μήτι τοι ἔτι ἐκείνου νεώτερον [l] ἀνα„ βλαστήσει· νῦν ὦν μοι δοκέει, μεταδιώξαντες τὸν „ κή-

[a] Τωὐτὸν id. et *Vind.*, tum Σμέρδι cum *Paris. A. B.*, Σμέρδις *Ald.*, Σμέρδιν *M. Pasſ. Ask.* Prius ego mallem: ſed *Gronov.* vide et I, 96. Addit Schol. *Pasſ.* Διονύσιος ὁ Μιλήσιος Πατιζείθην ὀνομάζεσθαι τοῦτον λέγει. [b] *V. Ask. Pasſ.*, articulum alii non habent. Vide mox C. 64., tum εἰσαγει ἐς βασιλ. *Valla* cum *Arch.* [c] Τῇ τε ἄλλῃ διέπ. *Ask. Arch. Pasſ.*, non male. [d] Προελθόντες *Arch.* et ſtatim τὸ λοιπόν. [e] *Arch. Ask. Pasſ. M. Vind. Ald.*, ὁ neglexerunt alii. Mox in *Acbatanis Syriae* Laurentius optime. Ἐκβατάνοις *Edd.* [f] *M. Arch. V. Pasſ. Ask.*, vulgo στὰς ἐν μέσοισι. [g] Ἀκούσας δὲ ταῦτα *Arch.* et mox cum *Vind.* προδίδοσθαι. [h] Πρήξασπες, ἔφη, οὕτω μοι διέπρηξας *Arch. V. Vall.*, in *Paris. A. B. Rem.* οὕτω μοι διεπρήξω. Cum interrogandi nota post πρῆγμα, ceteris non mutatis, idque rectiſsime. Vulgo οὕτι μοι. [i] Ἀδελφ. σὸς ſine articulo *Pasſ. Ask.* [k] *M. Ask. Pasſ.*, in aliis νεῖκός τι. *Aldus* ὅκως τοι — νεῖκός τι aeque commode. Statim ἐκελεύσας *Vind.* [l] Ἀναβλαστήσει id. cum *Arch.*, quorum prior κακὸν non habet, nec *Valla*: mox νῦν ὦν μοι μεταδιώξας τὸν *Arch.* olim νεώτερον κακὸν et ἀναβλάστῃ.

18. Ὁ μάγος Πατιζείθης] Notabile *Pasſ.* Codicis ex *Dionyſio Mileſio* Scholion ob diverſam nominis Magi ſcripturam. Κατιζίθης *Zonarae* ex *Herodoto*, ſed corrupte. Alii longius abeunt, de quibus *Ian. Rutgerſius* Var. Lect. I, 8. et III, 10. *Vallae* Latina, tanquam ambigua, *Stephanus* olim in Voc. Herodoti Recenſione caſtigavit. Et erant ſane, tametsi quadam tenus congrua *Arch.*, non bona.

21. Προερέοντα —— ὡς Σ. ἀκουστέα εἴη] Quando paulo legitur inferius: οἱ κήρυκες προηγόρευον ταῦτα· lectio Cod. *Arch.* abiici debuerat a *Galeo*, non tentari. De *praecone* praeſertim frequentata πρoειπεῖν, προαγορεύειν, προερεῖν ſignificant *proclamando edicere* vel *denuntiare.* Προσειπεῖν quum forte legeretur in Attica lege *Demoſth.* c. Macart. p. 607, 83. in errorem induxit *S. Petitum* in LL. Att. p. 623. Scribi debuerat: προειπεῖν τῷ κτείναντι· et apud eumdem *Dem.* p. 647, 98. ὀνομασὶ μὲν οὐδενὶ μὴ προαγορεύειν, τοῖς δεδρακόσι δὲ καὶ κτείνασι. Doctis notum eſt quid in Attico foro diceretur πρόρρησις et προαγόρευσις. *Herodoti* Magus edici iuſsit exercitui, ὡς Σμέρδιος τοῦ Κύρου ἀκουστέα εἴη. *Sophoclis* eſt in Elect. v. 340. τῶν κρατούντων ἐσὶ πάντ' ἀκουστέα. Istam quidem ſcribendi formam noſter alibi, quantum memini, non adhibuit; qua *Thucyd.* utitur et I, c. 86. οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐσὶν, οὐδὲ δίκαις καὶ λόγοις διακριτέα, — ἀλλὰ τιμωρητέα ἐν τάχει. Illa Tragicis, Comicis, *Platoni* ceterisque Atticis eſt multo uſitatior forma, qua docet amabilis ille morum magiſter in *Xenoph.* Ἀπομν. II, p. 430, 27. *quo modo* θεραπευτέον τοὺς θεοὺς, τοὺς φίλους εὐεργετητέον, τὴν πόλιν ὠφελητέον. Ab utraque diſtant Herodoteum, οὐκ ἂν ἦν βιώσιμα ἀνθρώποισι, et ſimilia. VALCKEN.

26. Ἐν Ἀγβατάνοισι] *Stephanus Byz.*, haec *Herodoti* ista in Voce advocans, ſic iubet; *Laurentius* in ſuis invenit ſchedis. At nullum gravius urget imperium, quam Scriptoris, C. 64. urbem non aliter exarantis. Adde L. I. C. 98. Quae autem Syriae illa *Ecbatana* ſive *Agbatana*, decernere non ſtricte queo. Memorat *Ioſephus* Vit. C. 12. p. 6. Ἐκβάτανα in Galilaeae tractu, ſed male habita et vitioſa, quod *Spanhemius* et *Relandus* viderunt. In *Plinii* H. Nat. V, 19. de Carmelo, *et in monte oppidum eodem nomine, quondam ECBATANA dictum.* Id huc pertinere, probabile eſt.

32. Οὕτι μοι] Perplacet: Οὕτω μοι διεπρήξαο τό, τοι προσέθηκα πρῆγμα; *itane mihi rem executus es, quam tibi iniunxeram?* Sic ista dum vertebat *Valla*, οὕτω ſe reperiſſe demonſtrat in ſuo Cod. enotatum a *Galeo* ex *Arch. Vallae* verſio, homihis ut erant tum tempora perdocti, centies minus cogitate fuit a correctoribus interpolata. Quid in ſuis invenerit *Zonaras*, decerni nequit. — Quod infra legitur, οὔ — τι — ἢ μέγα ἢ σμικρὸν, (conf. p. 327, 4.) ſignificans *nihil prorſus*, frequentatur apud Oratores etiam Atticos. VALCKEN.

40. Νεώτερον κακὸν] Qui dixerit, novi neminem: novi qui κακὸν vel κακὰ ἀναβλαστεῖν et ἀναφύεσθαι eodem ſenſu poſuerint; plurimos autem, qui pro κακὸν per εὐφημισμὸν ſcripſerint νεώτερον· ut adeo, ſi κακὸν omitteretur in Codd. ex interpretamento fluxiſſe videretur: *Pauſan.* IV, p. 367. οὐδὲ ἐκ τῶν Μεσσηνίων —— ἐγένετο οὐδὲν ἐς αὐτοὺς νεώτερον· idem illud ſic adhibuere *Herod.* V, c. 19. c. 35. c. 93. VIII, c. 142. *Thucyd.* p. 85, 34. *Eurip.* Rheſo v. 590. *Ariſtoph.* Ἐκ. v. 338. Λέγειν τι νεώτερον est in *Eurip.* Or. v. 1331. ut in *Platonis* Protag. p. 310. μήτι νεώτερον ἀγγέλλεις; οὐδέν γ', ἦ δ' ὅς, εἰ μὴ ἀγαθά γε. Inſidiis alteri ſtructis *res novas moliri*, νεώτερα βουλεῦσαι dicitur *Herodoto* I, c. 210. cuius est in L. VIII, c. 21. ἦν τι καταλαμβάνῃ νεώτερον τὸν πεζόν· huius vice *Thucyd.* VII, c. 64. dum ſcribit, εἰ ξυμβήσεταί τι ἄλλο, ſecundum *Schol.* εὐφημότατα ᾐνίξατο τὴν ἧτταν. Sola quoque vocula τι mala quaevis bellica deſignantur in *Eurip.* Phoen. v. 642. Κἄν τί σοι πόλις γένηται. VALCKEN.

40. Νεώτερον ἀναβλαστήσει] Quod in verbo auſus ſum, ſchedae excuſabunt; excuſabunt etiam κακὸν in exſilium actum, a *Vindob.* et *Valla* merito proſcriptum. Νεώτερόν τι ποιεῖν habet V, 19. et alias, expreſſum κακὸν non deſiderans. Immo vero plura credo in hac vicinia mutationem ſubiiſſe, fuiſſeque primitus, uti *Codd.* praeeunt, νῦν ὦν μοι μεταδιώξας τὸν κήρυκα ἐξετάζειν παρ' ὅτευ —. Convenit Scriptoris elegantiae, qua inferius C. 134. σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι. Sunt, quae iuvare poſſunt, et alia. Hoc ce-

ab Prexaspe interrogatus rem aperuit. Cambysis sed pœnitentia parricidii, vulnusque

„ κήρυκα, ἐξετάζειν εἰρατεῦντας παρ' ὅτευ ἥκων προ-
„ αγορεύει ἡμῖν Σμέρδος βασιλῆος ἀκούειν." Ταῦτα
[a] εἶπαντος Πρηξάσπεος, ἦρσε γὰς Καμβύσῃ, αὐ-
τίκα μεταδίωκτος γενόμενος ὁ κῆρυξ ἦκε· ἀπιγμένον
δέ μιν εἴρετο ὁ Πρηξάσπης τάδε, „ Ἄνθρωπε, φὴς
„ γὰς ἥκειν παρὰ Σμέρδιος τοῦ Κύρου ἄγγελος· νῦν
„ ὦν εἶπας τὴν ἀληθηίην, ἀπιθι χαίρων· κότερα αὐ-
„ τός τοι Σμέρδις Φανόμενος [b] ἐς ὄψιν ἐτετέλλετο
„ ταῦτα, ἢ τῶν τις ἐκείνου ὑπηρετέων· ὁ δὲ εἶπε,
„ Ἐγὼ Σμέρδιν μὲν τὸν Κύρου ἐξ ὅτου βασιλεὺς Καμ-
„ βύσης ἤλασε [c] ἐς Αἴγυπτον, [d] οὐκω ὄπωπα· ὁ δέ
„ μοι μάγος, τὸν Καμβύσης ἐπίτροπον τῶν [e] οἰκίων
„ ἀπέδεξε, οὗτος ταῦτα ἐτετέλατο, φὰς Σμέρδιν
„ τὸν Κύρου εἶναι τὸν ταῦτα [f] ἐπιθέμενον εἶναι πρὸς
„ ὑμέας." ὁ μὲν δὴ σφι ἔλεγε, [g] οὐδὲν ἐπικατεψευ-
σμένος. Καμβύσης δὲ εἶπε, „ Πρήξασπες, σὺ μὲν,
„ οἷα ἀνὴς ἀγαθὸς, ποιήσας τὸ κελευόμενον, αἰτίην
„ ἐκπέφευγας· ἐμοὶ δὲ τίς ἂν [h] εἴη Περσέων ὁ ἐπα-
„ νεςεὼς, [i] ἐπιβατεύων τοῦ Σμέρδιος ὀνόματος; ὁ
„ δὲ εἶπε, Ἐγώ μοι δοκέω συνιέναι τὸ γεγονὸς τοῦ-
„ το, ὦ βασιλεῦ· οἱ μάγοι εἰσί τοι [k] οἱ ἐπανεςεῶ-
„ τες, τόν τε ἕλιπες μελεδωνὸν τῶν οἰκίων, Πατι-
„ ζείθης, καὶ ὁ [l] τούτου ἀδελφεὸς Σμέρδις." Ἐν-
θαῦτα ἀκούσαντα Καμβύσεα τὸ Σμέρδιος ὄνομα,
ἔτυψε ἡ ἀληθηίη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ ὀνείρου·
ὃς ἐδόκεε ἐν τῷ ὕπνῳ [m] ἀπαγγεῖλαί τινά οἱ,
ὡς Σμέρδις ἱζόμενος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον, ψαύ-
σειε τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ· μαθὼν δὲ ὡς μάτην ἀπο-
λωλεκὼς εἴη τὸν ἀδελφεὸν, ἀπέκλαιε Σμέρδιν.
185 ἀποκλαύσας δὲ, καὶ περιμεκτήσας τῇ ἁπάσῃ συμ-
φορῇ, ἀναθρώσκει ἐπὶ τὸν ἵππον, ἐν νόῳ ἔχων τὴν
ταχίστην ἐς Σῦσα ςρατεύεσθαι ἐπὶ τὸν μάγον· καί οἱ
ἀναθρώσκοντι ἐπὶ τὸν ἵππον, τοῦ [n] κολεοῦ τοῦ ξί-
φεος ἡ μύκης ἀποπίτλει· γυμνωθὲν δὲ τὸ ξίφος παίει
τὸν μηρόν· ςωματισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο [o] τῇ αὐ-
τὸς πρότερον τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ἆπιν ἔπλη-
ξε,

hendamus caduceatorem, et percontando indagemus, a quo veniens nobis denunciet, Smerdin regem audire. Hæc loquentis Prexaspis Cambysi audienti quum placuissent, confestim reprehensus caduceator venit. Eum, ubi rediit, Prexaspes his verbis interrogavit, o homo, quandoquidem te ais a Smerdi Cyri filio venire nuncium, dicito veritatem, qua dicta, abito sospes. Utrum Smerdis ipse in conspectum datus tibi ista mandavit, an quispiam eius ministrorum? Tum ille, Equidem, inquit, ego Smerdin Cyri filium, ex quo Cambyses rex in AEgyptum fecit expeditionem, nunquam conspexi: sed magus, quem Cambyses rerum suarum fa- miliarium procuratorem constituit, is mihi ista mandavit, dicens, Smerdin Cyri filium esse, qui imperet hæc apud vos dicere. Hæc ille loquutus fuit, nihil ementitus. Tum Cambyses, Prexaspes, inquit, tu quidem ut vir bonus, facto quod imperatum erat, culpam effugisti: verum quisnam e Persis mihi insurrexerit, occupato Smerdis nomine? Ad quem Prexaspes, Ego, inquit, o rex, hoc quod actum est mihi, videor intelligere. Magi sunt qui adversus te insurrexerunt, Patizithes, quem tu rerum familiarium curatorem reliquisti, et frater eius Smerdis. Ibi Cambysem, quum Smerdis audisset nomen, percussit veritas sermonis, ac somnii, qui visus fuerat videre in somno aliquem ipsi nunciare, Smerdin regio insidentem solio, cœlum tangere vertice. Agnoscens itaque sine caussa fratris interemptorem se fuisse, deflebat Smerdin. Quem ubi deflevit, ut erat omni clade afflictus, in equum insiluit, habens in animo, quam raptissime Susa versus exercitum ducere in magum. Insilienti in equum, fungus vaginæ gladii excidit, unde nudatus gladius percussit femur. Vulneratus in ea parte, in qua prius ipse AEgyptiorum deum Apin per-

63

64

65

70

75

a Ἀκούσας *V. Arcb. Valla.* *b* Ἐς ὄψιν *Rem. Arcb. V. Pasf. Ask.* ora *Steph.*, vulgo ἐν ὄψει. Paullo ante αὐτός τοι Σμ. *Arcb. V.*, in aliis *Edd.* αὐτός τι, perperam. *c* Ἐπ' Αιγ. *Arcb. Vind.*, nec prave. *d M. Pasf. V. Ask. Arcb. Ald.*, οὐκ ὄπωπα venit a *Steph.* in Edd. *e Ask. V. Arcb.*, vulgo οἰκηΐων. *f* Εἰποντα ἐρέειν πρὸς *Arcb.* *g* Οὐδὲν ἐπικαταψευσάμενος id. et *Vind.* *b* Εἴη ἀνὴρ Περσ. *Arcb.* *i* Citat *Pollux* II, 200. *k* Deest οἱ *Arcb. V.* *l* Hoc quoque in *Arcb.* *m* Ἀγγεῖλαι *Vind.*, mox ἐζόμενος *Ald.*, satis bene. Vide *Gronov.* IV, 165. *n* Κολεοῦ *Pasf. Arcb.* Citat haec *Eustath.* in *Hom.* p. 290, 2. exscripsitque *Zonaras* in Annalibus. tum μύκις *Ald.* *o Med. Pasf. Ask. V. Arcb.*, olim αὐτὸς τῇ. Praeterea τὸν τῶν Αιγ. *Pasf. Ask. Paris. A. B.*, τὸν Αιγ. *V. Arcb.*, in Edd. τῶν tantum.

lare iniustum foret, glosatorem S. Germani ἐτάζειν hic reperisse. Sic enim Ἐτάζειν· τὸ ἐξετάζειν, Ἡρόδοτος Γ.

48. Αὐτός τοι Σμέρδις] Vere libri veteres: labat ceteroqui oratio, quod *Reiskium* non latuit. Ἐς ὄψιν, postulantibus MSS., cur recusarem, nihil erat: ἔρχεσθαι εἰς ὄψιν praebebit *Diodorus*, Φαίνεσθαι εἰς ὄψιν alii, quos in re nota non fatigabo. Vide tamen VII, 6.

60. Ἐπιβατεύων τοῦ Σμέρδιος ὀνόματος] Recurrit C. 67. et IX, 94. Singulare et rarum *Pollux* habuit: itaque plures, tanquam emblema, ornandae orationi inseruerunt. Tale *Iamblichi* ἵνα μὴ καὶ ἑτέρα τις τοῦ τῆς Σινωνίδος ἐπιβατεύσῃ ὀνόματος apud *Phot.* Biblioth. p. 248. *Procopio*, aemulatori Herodoteo, mire arrisit: οὔτε τοῦ ὀνόματος ἐπιβατεύσαι ἠξίωσεν B. Goth. I, 1. et B. Pers. I, 25., tum *Vandal.* I. II. &c.

71. Τῇ ἁπάσῃ συμφορῇ] Corrigitur τῇ ἀπαντεώσῃ *occurrente*: Verum ἁπάσῃ *summa totaque* recte erit, sicuti docti norunt monentque. Maiorem movet litem τοῦ κουλεοῦ τοῦ ξίφεος ὁ μύκης, sive, ut *Gronov.* in Latinis, *fungus vaginae gladii*. Estne summa an ima vaginae pars? *Eustathius* et Grammaticorum plures prius optant et τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους interpretantur: quibus favet *Portus*. Contra *Pavius*, quod capulus sit obtusior et ad vulnus inferendum ineptior, μύκητα esse *illud ferrum, quod in ima parte mucronem ambit et ipsius est mucronis theca*. Satis speciose. Mihi forma gladii apud Persas et Graecorum priscos non explorate est cognita, potior tamen Criticorum causa. Similitudo μύκητος *fungi* manubrio gladii propior est, quam extimae vaginae. *Nicandri* praeterea Alexiph. v. 103. μύκης ὄθι κάππεσιν ἄρπης vaginae extrema indicare nequeunt; bene Schol. μύκης κυρίως τὸ ἀκρὸν τοῦ ξίφους, τὸ κατακλεῖον τὴν θήκην. Eadem *Etymolog.* p. 594., leviter in prima voce vitiosus: minime vero *Plutarchi* de Flumin. p. 63. ἐξέπεσεν αὐτοῦ τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους ὁ μύκης· illis enim nihil ad hanc rem clarius.

74. Τοῦ κουλεοῦ τοῦ ξίφεος ὁ μύκης] *Eustathio*, ubi excitat Herodotea, in Il. B. p. 219, 27. Μύκης minus accurate fuisse dicitur ἡ λαβὴ τοῦ ξίφους· cautius *Zonaras* Ann. IV, p. 127. D. ipsa transscripsit *Herodoti* verba, τοῦ κουλεοῦ τοῦ ξίφους ὁ μύκης ἐξέπεσε. Recte, credo, definitur ab aliis τὸ κατακλεῖον τὴν θήκην τοῦ ξίφους· fungo namque cadente Cambysis acinaces vagina fuit nudatus: loca Grammaticorum collegit *Abr. Berkel.* ad *Steph.* v. Μυκᾶναι. Huius non meminerat historiae interpres *Pausaniae*, quem huc respexisse minime dubito I, p. 70. Λέγεται καὶ ἄλλα τῶν ἀψύχων αὐτόματα ἐπιθεῖναι σὺν τῷ δικαίῳ τιμωρίαν ἀνθρώποις· ἔργον δὲ κάλλιστον καὶ δόξῃ φανερώτατον ὁ Καμβύσου παρέσχετο ἀκινάκης· nihil sanequam fecit ista res *ad Athenienssium gloriam: τί γὰρ* Καμβύσῃ καὶ Ἀθηναίοις ἦν πρῆγμα; Illud vero mirabile, quod Cambysi, idem evenisse Annibali secundum *Pausan.* VIII, p. 623. Poenum deceperat Iupiter Ammon nomine Λιβύσσης· Cambysen Latona, nomine Ἐκβατάνων. Figura ex ambiguo coelestibus istis valde fuit adamata.

VALCKEN.

78. Ὡς

percusserat; postquam visa fuit ipsi plaga letalis, Cambyses, quodnam illi oppido nomen esset, interrogavit. Illi aiunt Ecbatana. Et iam antea erat illi redditum ex urbe Buto oraculum, eum in Ecbatanis decessurum: et ipse quidem interpretabatur se in Ecbatanis Mediæ, ubi res eius omnis erat, senem vita functurum; at oraculum in Ecbatanis Syriæ utique loquebatur. Tunc postquam scisscitatus rescivit oppidi nomen, præ calamitate tum ex mago perculsus, tum ex vulnere, resipuit, et oraculum expendens, Hoc in loco, inquit, fatale est Cambysem Cyri decedere. Hactenus tunc quidem. Vicesimo dehinc die accitis Persarum qui aderant præstantissimis, ita inquit; Quod maxime occultum volebam, Persæ, id apprehendit me, ut apud vos efferam, ego enim quum in AEgypto agerem, inter quietem visum vidi, quod utinam minime vidissem! Videbatur mihi nuncius quidam domo adveniens, nunciare Smerdin in regio sedentem solio, cœlum capite contingere. Ex quo veritus, ne a fratre exuerer principatu, properantius quam prudentius feci; neque enim in hominis natura situm est avertere quod eventurum est. Itaque vanus ego Prexaspem Susa ad Smerdin interimendum mitto. Quo tanto malo perpetrato securius degebam, nequaquam coniectans fore, ut Smerdie sublato, alius quispiam mortalium in me exsurgeret. Verum prorsus in futuro frustratus, et parricida fratris quod non debuerat fieri, nec opus erat, extiti, et nihilominus regno exutus sum, nam Smerdis magus erat is, quem dæmon mihi per quietem præmonstravit in me arma sumpturum. Hoc opus quum ego perpetrarim, iam vobis Smerdin Cyri non superesse existimetis, sed magi vobis regnum occuparunt: quorum alterum rerum domesticarum procuratorem reliqueram, alter eius frater est Smerdis. Quem igitur decebat præcipue vicem meam ulcisci, si indigna a magis passus fuissem, is impia morte a proximis suis affectus est. Quum vero ille non sit amplius, secundum ex reliquis mihi est vobis, o Persæ, maxime necessarium mandare, quæ e vita exiens effici mihi volo. Ergo vobis hæc præcipio, regios deos obtestans cum omnibus vobis, tum maxime Achæmenidis, qui adestis, ne negligatis imperium rursus circumire ad Medos. Sed si dolo occupatum illud tenent, dolo per vos surripiatur; sin vi aliqua præreptum, vi, prout poteritis, recuperetis. Hæc vobis facientibus, et tellus

ξυ, ὡς οἱ καιρίη ἔδοξε τετύφθαι; εἴρετο ὁ Καμβύσης ὅ, τι τῇ πόλι ὄνομα εἴη· οἱ δὲ [a] εἶπαν ὅτι Ἀγβάτανα· τῷ δὲ ἔτι πρότερον [b] ἐκέχρητο ἐκ Βυτοῦς πόλιος ὑπ' Ἀγβατάνοισι [c] τελευτήσειν τὸν βίον· ὁ μὲν δὴ ὑπὸ τοῖσι Μηδικοῖσι Ἀγβατάνοισι ἐδόκεε τελευτήσειν γηραιὸς, ὑπὸ τοῖσί οἱ ἦν πάντα τὰ πρήγματα· τὸ δὲ χρηστήριον τοῖσι ὑπὸ Συρίῃ Ἀγβατάνοισι ἔλεγε ἄρα· καὶ δὴ ὡς τότε [d] ἐπειρεόμενος ἐπύθετο τῆς πόλιος τὸ ὄνομα, ὑπὸ τῆς συμφορῆς τῆς τε ἐκ τοῦ μάγου ἐκπεπληγμένος, καὶ τοῦ τρώματος, ἐσωφρόνησε· συλλάβων δὲ τὸ θεοπρόπιον, εἶπε, „ Ἐνθαῦτα Καμβύσεα τὸν „ Κύρου ἐστὶ πεπρωμένον τελευτᾶν." Τότε μὲν τοσαῦτα· ἡμέρῃσι δὲ ὕστερον [e] ὡς εἰκοσι μεταπεμψάμενος Περσέων τῶν παρεόντων τοὺς λογιμωτάτους, ἔλεγέ σφι τάδε, „ Ὦ Πέρσαι, [f] καταλελάβηκέ με, τὸ „ πάντων μάλιστα [g] ἐκκωτίλιον πρηγμάτων, τοῦτο ἐς „ ὑμέας ἐκφῆναι· ἐγὼ γὰρ ἐὼν ἐν Αἰγύπτῳ, εἶδον „ ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ τὴν μηδαμᾶ ὄφελον ἰδεῖν· ἐδόκεον „ δέ μοι ἄγγελον ἐλθόντα ἐξ οἴκου ἀγγέλλειν, „ ὡς Σμέρδις [h] ἱζόμενος ἐς τὸν βασιληίου θρόνου, ψαύσειε „ τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ· δείσας δὲ μὴ ἀπαιρε„ θέω τὴν ἀρχὴν πρὸς τοῦ ἀδελφεοῦ, ἐποίησα τάχυ„ τερα ἢ σοφώτερα· ἐν τῇ γὰρ ἀνθρωπηίῃ Φύσει οὐκ „ ἔστι ἄρα τὸ μέλλον γίνεσθαι ἀποτρέπειν· ἐγὼ δὲ ὁ „ μάταιος Πρηξάσπεα ἀποστέλλω ἐς Σοῦσα ἀπο„ κτενέοντα Σμέρδιν· ἐξεργασθέντος δὲ κακοῦ τοσού„ του, ἀδεῶς διαιτάμην, οὐδαμᾶ ἐπιλεξάμενος μή „ κοτέ τίς μοι, Σμέρδιος [i] ὑπαραιρημένου, ἄλλος „ ἐπαναστὰς ἀνθρώπων· παντὸς δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσε„ σθαι ἁμαρτὼν, [k] ἀδελφεοκτόνος τε οὐδὲν δέον γέγο„ να, καὶ τῆς βασιληίης οὐδὲν ἧσσον ἐστέρημαι. Σμέρ„ δις γὰρ δὴ ἦν ὁ μάγος, τόν μοι ὁ δαίμων προέφαι„ νε ἐν τῇ ὄψει ἐπαναστήσεσθαι· τὸ μὲν δὴ ἔργον „ [l] ἐξέργασταί μοι, καὶ Σμέρδιν τὸν Κύρου μηκέτι „ ὑμῖν ἐόντα λογίζεσθε· οἱ δὲ ὑμῖν μάγοι [m] κρατέουσι „ τῶν βασιληίων, τόν τε ἕλιπον ἐπίτροπον τῶν οἰκίων, „ καὶ ὁ ἐκείνου ἀδελφεὸς Σμέρδις· τὸν μέν νυν μάλιστα 186 „ χρῆν ἐμεῦ αἰσχρὰ πρὸς τῶν μάγων πεπονθότος τι„ μωρέειν ἐμοὶ, οὗτος μὲν ἀνοσίῳ μόρῳ τετελεύτηκε „ ὑπὸ τῶν ἑωυτοῦ οἰκηιοτάτων· τούτου δὲ μηκέτι „ ἐόντος, δεύτερα τῶν λοιπῶν ὑμῖν ὦ Πέρσαι γίνε„ ταί μοι ἀναγκαιότατον ἐντέλλεσθαι, τὰ θέλω „ μοι γενέσθαι, τελευτῶν τὸν βίον· καὶ δὴ ὑμῖν τά„ δε ἐπισκήπτω, θεοὺς τοὺς βασιληίους ἐπικαλέων, „ καὶ πᾶσιν ὑμῖν, καὶ μάλιστα Ἀχαιμενιδέων τοῖσι „ παρεῦσι, μὴ [n] περιιδεῖν τὴν ἡγεμονίην αὖτις ἐς Μή„ δους περιελθοῦσαν· ἀλλ' εἴτε δόλῳ ἔχουσι αὐτὴν κλη„ σάμενοι, δόλῳ [o] ἀπαιρεθῆναι ὑπὸ ὑμέων· εἴτε καὶ „ [p] σθένεϊ τέῳ κατεργασάμενοι, σθένεϊ κατὰ τὸ καρ„ τερὸν ἀνασώσασθαι· καὶ ταῦτα μὲν ποιεῦσι ὑμῖν γῆ „ τε

a Iidem cum *Rem.*, sed ὅτι *Arch. V.* negligunt, nec male: olim εἶπον. Porro Ἀγβάτανα *Vall. Vind. Arch*, Ἀχβάτανα *Med. Pasf. Ask.*, et in seqq. modo Ἀγβ., modo Ἀχβ. *Paris. A. B.* *b* Ἐκέχρητο *Arch. V.* Confer II, 147. *c* Undecim sequentes voces negligens *Arch.* scriba praetervidit. *d* Ἐπειρόμενος *Arch. V. Paris. A. B.* *e* Omittunt *V. Arch.* ὡς. *f* Κατέλαβε *Arch.* male. Vulgatum hinc in *Photii* Lexico est. *g* Ἔπρησσον *Arch.* *h* Ἑξόμενος *Arch.*, mox ψαύσει *Pasf. Ask.* *i* *Pasf.*, παραιρημένου *Arch. V. Paris. A. B.*, vulgo ὑπεραιρ. *k* Ἀδελφοκτόνος *Arch. V.*; Habet *Pollux* hoc ex loco. *l* *M. Pasf. Ask. V. Arch.*, olim cum *Ald.* et *Paris. A. B.* ἔργασαι. *m* Κραταίουσι vitio scripturae *Arch.* *n* Παριδεῖν *Arch.* *o* Ἀπαιρεθῆναι ora *Steph. V. Arch.*, ἀφαιρεθῆναι *Pasf. Ask.*, ὑπαιρεθῆναι Edd. *p* *M. Ask. Pasf. V. Arch.*, vulgo σθένεϊ τῷ· tum κατεργασμένοι *Steph.* marg.

78. Ὡς οἱ καιρίη ἔδοξε τετύφθαι] *Laurentius* male vertebat. *Palmerius*, quem ducem *Gronov.* habuit, melius Exercitat. p. 16., non neglectis Syriae Ecbatanis. Non repeto causas, quibus Ἀγβάτανα ex MSS. restitui; *Iosephum* Antiq. XI, 2, 2., Cambysis obitum Damasci contigisse scribentem, miror, nec minus *Ctesiam*, qui Babylone.

5. Ὑπεραιρημένου] Sive cum *Reiskio* scribendum ὑπαραιρημένου· seu ὑπεξαραιρημένου, *Smerde submoto*, vel *sublato:* hoc praebet L. VII, c. 8. §. 3. *Portus* in Ἀπαιρημένος nostrum illud non attigit. VALCKEN.

5. Ὑπαραιρημένου] *Gronovii* coniecturam firmat *Pasf.* codex. Παραιρημένου, ut plures schedae hic et C. 126., praesidium ex *Demosthenis* Philipp. II. p. 46. et eius Scholiaste, quem *Suidas* descripsit, nanciscl posset, nisi vulgatum dialecto congrueret aptius.

25. Ἀπαιρεθῆναι] Membranae hoc desiderant, scriptore consentiente. Paullo ante δείσας μὴ ἀπαιρεθέω τὴν ἀρχήν. Rursus I, 69. ὡς ἀπαιρεθείησαν ὑπὸ Σαμίων. Denique III, 126. ὑπὸ Μήδων ἀπαιρημένους τὴν ἀρχήν.

Cambysis mors, quum sermo eius careret fide. Prexaspes negat filium Cyri a se occisum.

„ τε καρπὸν ἐκφέροι, καὶ γυναῖκές τε καὶ [a] ποί-
„ μνας τίκτοιεν ἐῦσι ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον ἐλευθέροι-
„ σι· [b] μὴ ἀνασωσαμένοισι δὲ τὴν ἀρχὴν, μηδ' ἐπι-
„ χειρήσασι ἀνασώζειν, τὰ ἐναντία τούτοισι [c] ἀρέο-
„ μαι ὑμῖν γενέσθαι· καὶ πρὸς ἔτι τούτοισι, τὸ τέλος
„ Περσέων ἑκάστῳ ἐπιγενέσθαι οἷον ἐμοὶ ἐπιγέγονε."
[d] Ἅμα τε εἰπὰς ταῦτα ὁ Καμβύσης, ἀπέκλαιε πᾶ-
σαν τὴν ἑωυτοῦ πρῆξιν. Πέρσαι δ' ὡς τὸν βασιλέα εἶ-
δον ἀνακλαύσαντα, πάντες τά τε ἐσθῆτος ἐχόμενα
εἶχον, ταῦτα [e] κατηρείκοντο καὶ οἰμωγῇ ἀφθόνῳ διε-
χρέωντο· μετὰ δὲ ταῦτα, ὡς ἐσφακέλισέ τε τὸ ὀστέον,
καὶ ὁ μηρὸς τάχιστα ἐσάπη, ἀπήνεικε Καμβύσεα τὸν
Κύρου, βασιλεύσαντα μὲν τὰ πάντα ἐπὶ ἔτεα καὶ
μῆνας πέντε, ἄπαιδα δὲ τὸ παράπαν ἐόντα ἔρσενος
καὶ θήλεος γόνου. Περσέων δὲ τοῖσι παρεῦσι ἀπιστίη
πολλὴ ὑπεκέχυτο, τὸν μάγον ἔχειν τὰ πρήγματα· [f] ἀλλ' ἠπιστέατο ἐπὶ διαβολῇ εἰπεῖν Καμβύ-
σεα, τὰ εἶπε περὶ τοῦ Σμέρδιος θανάτου, ἵνα ὁι ἐκ-
πολεμωθῇ πᾶν τὸ Περσικόν· οὗτοι μέν νυν [g] ἠπιστέα-
το Σμέρδιν τὸν Κύρου βασιλέα ἀνεστεῶτα· δεινῶς γὰρ
καὶ [h] ὁ Πρηξάσπης ἔχαρνος ἦν μή μιν ἀποκτεῖναι
Σμέρδιν· ὡς γὰρ ἦν οἱ ἀσφαλὲς, Καμβύσεω τετε-
λευτηκότος, φάναι τὸν Κύρου υἱὸν ἀπολωλεκέναι αὐ-
τοχειρίῃ. Ὁ δὲ δὴ μάγος, τελευτήσαντος Καμβύ-
σεω,

lus fructum efferat, uxoresque et pecua pariant in omne tempus libertate fruentibus: secus facientibus, et neque recuperantibus imperium neque aggredientibus recuperare, contraria his quæ dixi vobis fieri imprecor; et præterea unicuique Persarum eum finem qualis mihi contigit. Simul hæc loquutus Cambyses, deflevit omnem suam condicionem. Persæ, ut regem lamentantem consperxere, universi tum vestimenta rescindere, tum effuso ploratu uti. Post hæc ubi os vitiatum est, femurque celerrime computruit, Cambysi vita erepta est, Cyri filio, quum regnasset septem omnino annos et menses quinque, nulla prorsus prole suscepta virili femineave. At Persis qui aderant magna suffusa est incredulitas, rerum potiri magos, interpretantibus potius, Cambysem, quæ de nece Smerdis dixisset, ea dixisse criminose, ut sic omne illi nomen Persicum redderetur hostile. Itaque pro certo habebant Smerdin Cyri exsurrexisse regem, utpote etiam Prexaspe usque pernegante a se fuisse Smerdin interfectum. Neque enim tutum ei erat post Cambysis obitum fateri, ipsius manu filium Cyri interemptum. MAGVS defuncto Cambyse, simu-

a M. Pasf. Ask., πείμνια *Ald. Paris.* duo, *Rem. V.*, in *Arch.* καὶ πείμνιχ deficiunt. *b* Μὴ ἀνασωσάμενοι δὲ τὴν ἀρχ. *V. Arch.* in Edd. μηδ' ἀνασωσαμένοισι ἀρχὴν. *c* Haec fex neglexit focors *Arch.* librarius. *d* Ἅτα τε *Arch.* *e Arch.* et *Vind.*, κατήρικόν τε *Med.*, κατήρεικόν τε *Pasf.*, vulgo κατείρεικον τε. *f* Ἀλλὰ *Arch. V.* *g* Ἐπις. *Arch.* *h* Abest artic. *Arch.*, tum μή μιν id. et *Vind.*, in Edd. μή μέν.

30. Μὴ ἀνασωσαμένοισι δὲ τὴν ἀρχὴν] Et hoc, iisdem postulantibus, iustum est. Vide C. 75. Diras, quas rex inprecatur, ex saxo Aphrodisiensi illustravit *Gronovius:* geminae Teiorum sunt in Antiq. Asiatic. p. 98. *Edm. Chisbull;* longe vero dirius in Israëlitas, ni saperent, carmen *Deuteron.* XXVIII, 16. &c.

31. Τὰ ἐναντία τούτοισι ἀρέομαι] Ista *Sophoclis:* Καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν εὔχομαι θεοὺς Μή τ' ἄροτον αὐτοῖς χῆν ἀνιέναι, τινὰ Μή τ' οὖν γυναικῶν παῖδας· ex Oed. Tyr. v. 277. forte respexit *Herod.* qui L. VI, c. 139. hanc Pelasgis memorat in Lemno divinitus inflictam poenam: οὔτε γῆ καρπὸν ἔφερε, οὔτε γυναῖκές τε καὶ ποίμνια ὁμοίως ἔτικτον ὡς καὶ πρότου. conf. *Philostr.* V. A. III, c. 20. In veteribus imprecationum formulis ista talia leguntur saepenumero; in recentioribus etiam absurdissima. VALCKEN.

37. Κατήρεικόν τε] Superfluum τε leniter in το mutatum dabit κατηρείκοντο· quod, si vel omnes Codices alterum praeferrent, harum rerum peritis sincerum videbitur. In Regis non optimi, Regis tamen, luctu Persarum proceres obsecundabant consuetudini, lugentiumque sibi personam induebant: πάντες τότε ἐσθῆτος ἐχόμενα εἶχον ταῦτα κατηρείκοντο. καὶ οἰμωγῇ ἀφθόνῳ διεχρέωντο· non *aliis* vestes illi *diripiebant*, non κατερρήγνυον, sive κατήρεικον, sed κατηρείκοντο, *suas discindebant.* Praeterea praebet id ipsum, hinc enotatum probabiliter, *Hesychius:* Κατηρείκοντο, κατεσχίζοντο· κατασχίσασθαι τοὺς πέπλους est apud *Pollucem* VII, 50. ex interpretamento *Xenophontei* καταῤῥήξασθαι· sicut ap. *Diodor. Sic.* T. I, p. 83, 34. ad Κατερρήττοντο Codd. scholion adiiciunt καὶ ἐσχ. sive κατεσχίζοντο. Vir D. in Miscell. Obs. Nov. T. I, p. 73. ad *Hesychium* comparans *AEschyli* locum e Pers. v. 537. in *Herodoto* tamen κατήρεικον scribendum credidit. Quid differant περιῤῥῆξαι τὴν ἐσθῆτα et περιῤῥήξασθαι Praeceptores mei docuerunt in Miscell. Obs. V, 3, p. 64. et ad *Diodor. Sic.* T. II, p. 186. Quibus ista fuerint explorata, nec non cura scribendi Herodotea; hi minime dubitabunt, quin verum sit κατηρείκοντο, inprimis AEschylea considerantes, ubi Persides in publico luctu: Πολλαὶ δ', ἀπαλαῖς χερσὶ καλύπτρας Κατερεικόμεναι, διαμυδαλέοις Δάκρυσι κόλπους Τέγγουσι' ἄλγους μετέχουσαι· quae fortasse respexit *Herod.* et, ubi de eodem, de quo *Aeschylus*, luctu loquitur L. VIII, c. 98. τοὺς κιθῶνας κατερρήξαντο πάντες, βοῇτε καὶ οἰμωγῇ ἐχρέωντο ἁπλέτῳ. *Xenophontis* Tigranes K. Π. III, p. 38, 26. περιεσπάσατο τὴν τιάραν καὶ τοὺς πέπλους κατερρήξατο· quod recte tuetur *H. Steph. Diodorus* L. I, c. 72. de AEgyptiis, *Rege*, inquit, *mortuo omnes communi ἀνηροῦντο πένθος, καὶ τὰς ἐσθῆτας κατερρήττοντο. Herodotus* in horum locorum primo ponere quoque potuisset κατηρείξαντο, pro κατερρήξαντο. Ἐρείκειν a Grammaticis redditur σχίζειν et ῥηγνύειν· vid. *Hesych.* in Ἐρίκει et in Διήρικον· neque tantum ἐρείκειν, sed et ἐρεῖξαι usu fuisse receptum monstrant *Aristophanis* κατερεῖξαι in Vesp. v. 647. et *Hesychii* Διερείξας· ex eodem discimus, τὰ κατερρωγότα ἱμάτια alicubi fuisse dicta Κατερικτά· apud *Hephaestion.* p. 34. Καττύπτεσθε κόραι, καὶ κατερείκεσθε χιτῶνας· cum Editore legit *Wesseling.* ad *Herod.* p. 124, n. 38. VALCKEN.

37. Κατηρείκοντο] Aldinum κατείρεικον τε *Sylburgius* ad *Brisson.* R. Pers. II, 205. p. 563. κατήρεικον, *Gronovius* ex *Med.* κατήρικον reposuit. Nihil verius admisso. *Hesychius*, hoc fortasse e loco, κατηρείκοντο, κατεσχίζοντο. Forma verbi unice quadrat. Vetus poëta in Enchirid. *Hephaestionis* p. 34. καττύπτεσθε κόραι καὶ ΚΑΤΕΡΕΙΚΕΣΘΕ χιβῶνας (sic *Io. Corn. de Pauw* egregie): *AEschylus* Pers. v. 537. πολλαὶ δ' ἁπαλαῖς χερσὶ καλύπτρας ΚΑΤΕΡΕΙΚΟΜΕΝΑΙ· quo Tragici versu in Miscellan. Observ. Nov. T. I. p. 72. usus etiam vir doctus est.

38. Ὡς ἐσφακέλισέ τε τὸ ὀστέον] Multa *Foësius* Oecon. p. 603. Opportune vero *Galenus* in *Hippocr.* Aphorism. p. 323., postquam γάγγραιναν medicorum, aliis Graecorum σφάκελον dici monuisset, οὕτω γοῦν μοι δοκεῖ καὶ ὁ Ἡρόδοτος τὸν μηρὸν εἰρηκέναι τοῦ Καμβύσου σφακελίζεσθαι, sed memoria lapsus. De Miltiade ad eum modum VI, 136. Adde *Cononem* Narr. XVIII. ipsumque *Galenum* p. 546., ubi Herodoteis adsimilia.

45. Ἵνα ὁι ἐκπολεμωθῇ πᾶν τὸ Περσικόν] *Gronovii* Latina, *ut sic ab eo omne nomen Persicum ad hostilem iram concitaretur* non sunt bona: *Vallae* praestantiora et propterea restituta. Notissima verbi potestas est, spreta saepe. Noster V, 73. ἠπιστέατο γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους — ἐκπεπολεμῶσθαι. *Iosephus* B. Iud. VII, 10, 2. οὔ γὰρ Ἀντιόχῳ μὲν ἔτι μᾶλλον ἐκπεπολεμώσεσθαι τοὺς Ἰουδαίους. Confer doctissimos *Ammonii*, *Moeridis* et *Thom. Mag.* in πεπολέμωται commentatores. Mox μή μιν ex scriptis malui: eadem *Reiskii* divinatio.

47. Βασιλέα ἀνεστεῶτα] In sacris frequens, Ἀνέστη (קם) βασιλεὺς, his in libris non puto reperiri; nisi si forte quis ad vitam crederetur revocatus: quo modo legitur supra c. 62. ὁ ὢν saepe dicitur κατεστεὼς, *Herodoto* κατεστεώς· ἐνεστεὼς de Rege, quasi τῷ θρόνῳ ἐνεστεώς· L. I, c. 120. στέο δ' ἐνεστεῶτος βασιλέως, ἐόντος πολιήτεω, καὶ ἄρχομεν τὸ μέρος. Hic itaque legi non nolim ἐνεστεῶτα· et pro ἀνισάμενος infra c. 67. ἐνισάμενος ἐς τὴν ἀρχὴν, *ingressus imperium.* VALCKEN.

53. Ἑπτὰ

simulando se Smerdin esse Cyri filium, qui ipsi fuerat cognominis, securus regnavit menses septem, qui reliqui erant ad implendum octavum annum regni Cambysis: per quos menses in subiectos omnes munificentiam permagnam exhibuit, adeo ut eius defuncti magnum ceperit desiderium omnes Asiaticos, ipsis Persis exceptis. Nam missis ad singulas, quibus imperabat, nationes edictis, magus immunitatem tributorum ac vacationem militiæ in triennium tribuit: atque hoc quidem statim adeptus imperium edixit. Octavo autem mense, quisnam esset compertus est hunc in modum. Erat Otanes Pharnaspis filius, sed genere atque opibus primo cuique Persarum par. Hic Otanes magum non esse Smerdin filium Cyri, primus suspicatus est, sed eum qui erat, hac coniectura, quod neque ex arce progrediebatur, neque Persarum procerum quempiam ad conspectum suum vocabat. Itaque eum suspectum habens, hoc fecit. Habuerat filiam eius nomine Phædymam Cambyses, eamque ipsam tunc magus tenebat eiusque consuetudine utebatur, ut aliarum omnium Cambysis uxorum. Otanes mittens ad eam scisitabatur, quocum homine cubaret, utrum cum Smerdie Cyri, an cum alio quopiam. Illa remisit negans se scire, quippe quæ nec Smerdin filium Cyri vidisset unquam, nec eum, cum quo cubaret, nosset, quisnam esset. Altera vice mittit Otanes, inquiens, Si ipsa Smerdin Cyri non habes cognitum, tu vero scisitare ab Atossa, quocum viro tu atque illa cubitetis, omnino enim illa suum ipsius novit fratrem. Filia ad hoc respondit, Ne in Atossæ quidem colloquium venire possum, aut ullam aliam cernere considentium mulierum. Namque hic vir, quisquis est, quum primum adeptus est regnum, nos dispersit, aliam alibi collocans. Audienti hæc Otani res est visa manifestior, itaque tertio nuncium ad eandem mittit in hæc verba, Filia, decet te bonis ortam natalibus, suscipere periculum, quod te subire pater hortatur. Si enim iste Smerdis, filius Cyri non est, sed is quem ego suspicor, non de-

ασιν, αὐτὸς ἐβασίλευσε, ἐπιβατεύων τῇ ὁμωνύμῳ Σμέρδιος τοῦ Κύρου μοίρας ἐστὰ τὰς ἐπιλοίπους [a] Καμβύσῃ ἐς τὰ ὀκτὰ ἔτεα τῆς πληρώσιος· ὃ τοῖσι ἀπεδέξατο ἐς τοὺς ὑπηκόους πάντας εὐεργεσίας μεγάλας, ὥστε ἀποθανόντος αὐτοῦ πόθον ἔχειν πάντας τοὺς ὑπ' τῇ Ἀσίῃ, πάρεξ αὐτῶν Περσέων· διαπέμψας γὰς ὁ μάγος ἐς πᾶν ἔθνος τῶν ἦρχε, προεῖπε [b] ἀτελείην εἶναι στρατιῆς καὶ φόρου ἐπ' ἔτεα τρία· προεῖπε μὲν δὴ ταῦτα αὐτίκα [c] ἐνιστάμενος ἐς τὴν ἀρχήν. Ὀγδόῳ δὲ μηνὶ ἐγένετο [d] κατάδηλος τρόπῳ τοιῷδε· Ὀτάνης ἦν Φαρνάσπεω μὲν παῖς, γένεϊ δὲ καὶ χρήμασι [e] ὁμοίους τῷ πρώτῳ Περσέων· [f] οὗτος ὁ Ὀτάνης πρῶτος ὑπώπτευσε τὸν μάγον, ὡς οὐκ εἴη ὁ Κύρου Σμέρδις, ἀλλ' ὅστις ἦν· τῇδε συμβαλλόμενος, ὅτι τε οὐκ ἐξεφοίτα ἐκ τῆς ἀκροπόλιος, καὶ ὅτι οὐκ ἐκάλεε ἐς ὄψιν ἑωυτῷ οὐδένα τῶν λογίμων Περσέων· ὑποπτεύσας δέ μιν, ἐποίεε τάδε. ἔσχε αὐτοῦ ὁ Καμβύσης θυγατέρα, [h] τῇ οὔνομα ἦν Φαιδύμη· τὴν αὐτὴν [i] δὴ ταύτην εἶχε τότε ὁ μάγος, καὶ [k] ταύτῃ τε συνοίκεε, καὶ τῇσι ἄλλῃσι πάσῃσι τῇσι τοῦ Καμβύσεω γυναιξί. πέμπων δὴ ὧν ὁ Ὀτάνης [l] παρ' αὐτὴν τὴν θυγατέρα, ἐπυνθάνετο παρ' ὅτεῳ ἀνθρώπῳ κοιμῴτο, εἴτε μετὰ Σμέρδιος τοῦ Κύρου, εἴτε μετὰ ἄλλου τευ· ἡ δέ οἱ ἀντέπεμπε, Φαμένη οὐ γινώσκειν· οὔτε γὰς τὸν Κύρου Σμέρδιν [m] ἰδέσθαι οὐδαμᾶ, οὔτε ὅστις ποτὲ εἴη ὁ συνοικέοι αὐτῇ εἰδέναι. ἔπεμπε δεύτερα [n] ὁ Ὀτάνης, λέγων, „Εἰ μὲν αὐτὴ Σμέρδιν τὸν Κύρου οὐ γινώσκεις, σὺ δὲ παρὰ Ἀτόσσης πύθευ ὅστις τε ὁ τούτῳ συνοικέει αὐτή τε ἐκείνη, καὶ σύ· „πάντας γὰς δή σου τόν γε ἑωυτῆς ἀδελφεὸν γινώσκειν." ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ἡ θυγάτης, „Οὔτε Ἀτόσσῃ δύναμαι ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὔτε ἄλλην οὐδεμίην ἰδέσθαι τῶν συγκατημένων γυναικῶν· ἐπεί τι γὰς τάχιστα οὗτος [p] ἄνθρωπος, „ὅστις κοτέ ἐστι, παρέλαβε τὴν βασιληΐην, διέσπειρε ἡμέας, ἄλλην ἄλλῃ τάξας." Ἀκούσαντι δὲ ταῦτα τῷ Ὀτάνῃ, μᾶλλον κατεφαίνετο τὸ πρῆγμα· τρίτῃ δὲ ἀγγελίῃ ἐσπέμπει παρ' αὐτὴν, λέγουσαν ταῦτα, „Ὦ θύγατες, δεῖ σε γενναίην εἶναι, κίνδυνον ἀναλαβέσθαι τὸν ἂν ὁ πατὴς ὀπόδῃσι [q] κελεύῃ· ἢν γὰς δὴ μὴ ἔστι ὁ Κύρου Σμέρδις, ἀλλ'

187

a Καμβύσεω *Arch.* *b* Ἀτελίην et στρατίης *Arch. V.*, male. *c Vind. Arch.*, ceteri ἀνισάμενος, prave. *d* Κατάδηλα *Rem.*, καταδήλως, ὃς ἦν *V. Arch. Valla*, non, si quis malit, inutiliter. *e* Ὅμοιος *Arch.* *f M. Ask. Pasi. V. Arch.*, alii οὗτος ὤν, tum ὑποστ. neglecto augmento, ut solent Iones, *Arch. V. Pasi.* *g* Ὅτεῳ *Arch.* et mox συμβάλλομ. cum *Vind. Pasi.* *h* Absunt *Arch.* quatuor ista, tamen in margine, sed Φαιδίμη. *i* Et haec quatuor negligit idem. *k M. Pasi. Arch.*, ceteri enclitica non norunt. *l* Παρ' αὐτὸν *Med. Pasi. Ask.*, παρὰ ταύτην τὴν *Arch. Vind.*, παρ' αὐτὴν *Ald.* &c. *m* Εἰδέσθαι *Arch.* *n* Abest *Arch.* *o* Non habet *Vind.* Paullo ante τὸν Κύρου οὐ γιν. *Arch.* recte. Vid. VI, 87. aberat οὐ. *p* Ὤνθρωπος *Pasi. Arch. V.* et *Ald.*, ὦνθρωπος *Paris. C. Ask.*, vulgo ἄνθρωπος. *q M. Pasi. Ask.*, κελεύει *Arch.*, olim κελεύοι. Mox ἦν γὰρ δὴ μὴ ora *Steph. Ask. M. V. Rem. Pasi.*, δὴ Edd. aberat.

53. Ἐπὶ τοὺς ἐπιλοίπους Καμβύσῃ &c.] Ordo confusior turbas civit. Bene *Abreschius* τοὺς ἐπιλοίπους Καμβύσῃ τῆς πληρώσιος ἐς τὰ —. Alibi ἐπὶ μὲν τέσσερα ἔτεα πλήρεα VII, 20. *Reiskius* corrigebat ἐς τῶν ὀκτὼ ἐτέων τὴν πλήρωσιν, sine plausu.

60. Ἐνισάμενος ἐς τὴν ἀρχήν] Hoc dederat, offeruntque schedae. ἐκέχρησό σφι —— αὐτίκα ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΟΙΣΙ ἐς τὰς τυραννίδας II, 147. et VI, 59. ἐπεὶν —— ἄλλος ἐνίστηται βασιλεύς. Atque hic non obliviscor *Alexandrin.* Interpretum et *Paulli* Apostol. Epist. ad *Roman.* XV, 12. καὶ ἀνισάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, quod multum discrepat, et alius est indolis.

63. Ὁμοίους τῷ πρώτῳ II.] Sic ista recte *Zonaras* interpretatur Ann. IV. p. 127. E. Ὀτάνης ἦν γένει καὶ πλούτῳ Περσῶν τοῖς πρώτοις ἐναμιλλος. Dedit et ad initium somnii *Lucianei Hemsterhusius*, quae vix ab alio poterant exspectari. *Thucydidae* locum, huius imitator frequens, forsan et hunc *Herodoti*, respexit scriptor Epist. *Phalaridis* Ep. XXI. ὅμοια τοῖς πρώτοις Σικελιωτῶν πεπλούτηκεν· ubi paulo post corrigendum censeo, τυραννοκτόνοι Φαλάριδος ἀκούειν, pro ἀκουσθῆναι. VALCKEN.

63. Ὁμοίους τῷ πρώτῳ Περσέων] *Abbas Geinozius* ex coniectura ὅμοιος, quod in *Arch.* Idem Lipsiae expressit *Io. Fridericus* in Magophonia. At perinde est. Ὅμοιαι, ὁμοίως, ὅμοιος frequentantur in talibus. *Pausanias* I, 9, p. 22. καὶ Μακεδόνων ὁμοίως τοῖς ἀρίστοις ἦγεν ἐν τιμῇ. Lege *T. Hemsterhusio* observata ad *Luciani* Somn. C. 2. Scripsi ὑπάρξασι, ne semper in his dialecti ratio contemneretur.

73. Παρ' αὐτὴν τὴν θυγ.] Clarisf. *Gronov.*, quia *Med.* παρ' αὐτὸν, nescire se scribit *an quid lateat*: Latet omnino nihil, nisi error amanuensium, *Med.* et huic nationi non insuetus: quamquam melius, opinor, ut *Arch.*, παρὰ ταύτην τὴν θυγατέρα.

85. Τῶν συγκατημένων γυναικῶν] Committit hanc dictionem vir Celeb. cum Latino *stare in lupanari*, non iniuria *D'Orvillio* ad *Chariton.* L. V, 9. p. 489. improbante. In gynaeceis Medorum et Persarum plures morabantur feminae, quod ex reginae *Esthera* historia atque aliunde cognitissimum: hae iuxtim sedebant, pensa trahentes aut texentes, quemadmodum eas inter Sardanapallus in *Diodori* II, 23. *Aldinum* ἄνθρωπος rediit in veterem possessionem.

98. Ἄφυκ-

„ ἀλλὰ [a] τὸν καταδοκέω ἐγὼ, εἴτοι μιν σοί τε
„ συγκοιμώμενον, καὶ τὸ Περσέων κράτος ἔχοντα,
„ δεῖ χαίροντα ἀπαλλάσσειν, ἀλλὰ δῦναι δίκην.
„ νῦν ὦν ποίησον τάδε· ἐπεάν σοι συνεύδῃ, καὶ μά-
„ θῃς αὐτὸν καλυπτωμένον, [b] ἄφασσον αὐτῷ τὰ ὦτα.
„ καὶ ἢν μὲν Φαίνηται ἔχων ὦτα, νόμιζε σεωυτὴν
„ Σμέρδι τῷ Κύρου συνοικέειν· ἢν δὲ μὴ ἔχων, σὺ δὲ
„ τῷ μάγῳ Σμέρδι" ἀντιτίμωσαι πρὸς ταῦτα. [c] ἡ
Φαιδύμη, Φαμένη κινδυνεύσειν μεγάλως ἢν ποιῇ ταῦ-
τα. [d] ἢν γὰρ δὴ μὴ τυγχάνῃ τὰ ὦτα ἔχων, [e] ἐπί-
λαμπτος δὲ [f] ἀφάσσουσα ἔσαι, εὖ εἰδέναι ὡς αἰτώ-
σεται μιν· ὅμως μέντοι ποιήσειν [g] ταῦτα. ἡ μὲν δὴ ὑπε-
δέξατο ταῦτα τῷ πατρὶ [h] κατεργάσεσθαι· τοῦ δὲ
μάγου τούτου τοῦ Σμέρδιος Κῦρος ὁ Καμβύσεω ἄρχων
τὰ ὦτα ἀπέτεμε ἐπ' αἰτίῃ δή τινι οὐ σμικρῇ. ἡ ὦν
188 δὴ [i] Φαιδύμη αὕτη, ἡ τοῦ Ὀτάνεω θυγάτηρ, πάν-
τα ἐπιτελέουσα τὰ ὑπεδέξατο τῷ πατρὶ, ἐπεί τε
[k] αὐτῇ μέρος ἐγίνετο τῆς ἀπίξιος παρὰ τὸν μάγον,
ἐν περιήγησι γὰρ [l] δὴ αἱ γυναῖκες Φοιτέουσι τοῖσι Πέρ-
σῃσι, ἐλθοῦσα παρ' αὐτὸν ηὐδέτο. ὑπνωμένου δὲ καρτερῶς
τοῦ μάγου, [m] ἤφασσε τὰ ὦτα. μαθοῦσα δὲ οὐ χαλε-
πῶς, ἀλλ' εὐπετέως [n] οὐκ ἔχουσα τὸν ἄνδρα ὦτα, ὡς
ἡμέρη τάχιστα ἐγεγόνεε, πέμψασα ἐσήμηνε τῷ πα-
τρὶ τὰ γενόμενα. Ὁ δὲ Ὀτάνης παραλαβὼν [o] Ἀσπα-
θίνην καὶ Γωβρύην, Περσέων [p] τε πρώτους ἐόντας καὶ
ἑωυτῷ ἐπιτηδεωτάτους ἐς πίστιν, ἀπηγήσατο πᾶν τὸ
πρῆγμα· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἄρα [q] ὑπώπτευον οὕτω τοῦ-
το ἔχειν. ἀνευρίσκοντος δὲ τοῦ [r] Ὀτάνεω τοὺς λόγους,
ἐδέξαντο· καὶ ἔδοξέ σφι ἕκαστον ἄνδρα Περσέων προσ-
ταιρίσασθαι τοῦτον, [s] τῷ πιστεύει μάλιστα. Ὀτάνης
μὲν νυν εἰσάγεται Ἰνταφέρνεα· [t] Γωβρύης δὲ Μεγάβυζον·
Ἀσπα-

debet tua fruens conſuetudine, et potentiam Perſarum obtinens, hinc lætus abire, 95
ſed pœnas luere. Nunc igitur hoc agito: quum tecum cubabit, animadvertesque ſomno vinctum, palpa eius aures: quas ſi habentem compereris, cum Smerdie filio Cyri te cubare exiſtima: ſin minus, cum Smerdie mago. Ad hæc Phædyma remittit, ſe, ſi id faciat, magnum adituram diſcrimen, quoniam probe ſcit, ſi ille careat auribus, et ipsa in palpando deprehendatur, fore ut ipsa ab illo trucidetur: tamen ſe id facturam. Et Phædyma quidem recipit, ſe patri hoc perfecturam. Huic autem Smerdi mago Cyrus, quum regnaret, aures præciderat, non exigua de cauſſa. Ergo Phædyma hæc Otanis filia, quæcunque receperat patri, exequuta est, nam ubi vices eius fuerunt adeundi magum, etenim uxores Perſarum per circuitum ad illos pergunt, adiens magum, una cubuit, eiusque, dum vehementi ſomno correptus esſet, aures palpavit: quibus carere hominem, non difficulter ſed facile ſane deprehendit. Vbi illuxit, celerrime patrem certiorem rei geſtæ facit. Iste, ſumptis Aſpathine et Gobrya, Perſarumque primoribus, et ad fidem ſibi ſervandam accommodatiſſimis, rem omnem exponit, qui et ipsi rem ita ſe habere ſuſpicabantur, eoque verba quæ Otanes attulerat, admiserunt: conſtitueruntque, ut ſinguli ſibi ſingulos in ſocietatem deligerent e Perſis quibus maxime confiderent. Adſcivit itaque ſibi Otanes Intaphernem, Gobryas Megabyzum,

Aſpa-

[a] *Arch. V. M. Paſſ. Ask.*, olim τὸν ἐν. [b] *Suidas* in V. ex hoc loco: olim ἄφασον. [c] Ἡ Φαιδιμὴ et mox κινδυνεύειν cum *Vind. Arch.* [d] Εἰ et τυγχάνει *Arch. Vind. Paſſ.* [e] *Paſſ. Ask.* et *Paris.* unus, alii omnes ἐπίλαμπος, prave. [f] *M. Arch. Paſſ. Ask.*, ἀφάσουσα *Ald.* et ſequaces. [g] Τοῦτο *Arch. V.* [h] *Med. Paſſ. Ask.*, κατεργάσασθαι *V. Arch. Ald. Paris. A.* crebra variatione. [i] Φαιδυμὴ *M. Arch. Paſſ.* [k] Αὐτῇς *Ask.* ora *Steph. Paſſ.*, mox τῆς ἀπάξιος *V. Arch.* [l] Iidem cum *M. Paſſ.* et *Ask.*, ἀι olim aberat. [m] Ἧφασσε *Arch. Paris. B.*, vulgo ἤφασε. [n] Ὡς οὐκ *Arch.* [o] Ἀσπαθίνην *Arch. V.* et brevi post. [p] Τοὺς πρ. *Arch.* [q] Ὑπόπτευον denuo *Vind.* ſine αὐξήσει. [r] *Ald. Arch. V. Paris. A. B.*, Ὀτάνεος *M. Paſſ.* [s] Τῷ *V. Arch.*, ὅτῳ *Ald.* et reliqui: mox id. Ἰνταφρένεα cum *Valla.* [t] *M. Ask. Paſſ.*, in *Ald.* atque aliis δ δὲ Γωβρ.

98. Ἄφασσον αὐτοῦ τὰ ὦτα] *Suidas* Ἀφάσων, ψηλαφῶν· Ἡρόδοτος: quod *Steph. Berglerus* in ἄφασσον, ψηλάφησον non inconſulte transmutat. Spectavit utique grammaticus haec *Noſtri*, in conſequentibus verbi ſibilantem literam ſemper geminantis. Eadem aliis conſuetudo: de *Hippocrate* liquido *Erotianus* et in eum *Euſtachius* p. 50.

3. Ἐπίλαμπτος δὲ] Capitalis inſtauratio. *Suidas*, *Scholiaſtes*, *Phavorinus*, et hoc de genere alii, nugantur, κατάδηλος et καταφανὴς ex Ionum more, ut adſeverant, interpretati. Nihil futilius. Qui communiter Graecis ἐπιληπτὸς, uti *Antigono Caryſt.* C. 45., is Ionum lingua ἐπίλαμπτος, cuiusmodi et καταλαμπτέος III, 127. Viderunt verum et in clariſſima poſuerunt luce Cl. *Kuſterus* et *Alberti* ad Ἐπιλήπτους *Heſychii.*

3. Ἐπίλαμπτος] Tolletur ut opinor, menda vetus e Codd. ἐπίλαμπτος δὲ ἀφάσσουσα ἔσαι reſtituit e Codd. Paris. *L. Kuſter.* ad *Heſych.* ubi Ἐπίληπτος redditur καταφανής. Attice diceretur: αὐτὴ δὲ ληφθῇ vel φωραθῇ vel ἁλῷ ψηλαφῶσα, ſive ψαύουσα *deprehendatur*: ſolent ista, ſicut alia huius generis, adiungi participiis. — Eiusdem formae, cuius est ἐπίλαμπτος, pro φοιβόληπτος poſitum, φοιβόλαμπτος legitur in *Herod.* IV, c. 13. Sunt autem Ionici flexus istius verbi aliunde notiſſimi: conſtanter in Alexandrino Codice V. T. κήμψεσθαι, λημφθῆναι, et ſimilia ſcripta reperiri monuit et alibi *Io. Ern. Grabius* et in Proleg. ad Vol. I, c. 2. §. 7. Vid. *Kuſter.* Praef. ad Ed. N. T. *Io. Millii* p. 9. Sed a quibusvis Graecis literam μ. ſuperfluam in multis, tum verbis tum nominibus, praeſertim propriis, labialibus emolliendis praefigi tametsi conſtet, ſaepenumero tamen tentantur a correctoribus minime corrigenda. VALCKEN.

8. Ἡ ὦν δὴ Φαιδύμη] Paucis interiectis orationem interruptam ſolemnibus voculis redorſus non neceſſe quidem habebat *Herod.* iterum nobis narrare, quo patre ſata esſet Phaedyme; ſed ſic ſtudet ille ſuaviloquus narrationes ſuas in animos inſinuare legentium, ut addere malit ſuperflua, quam obſcurus esſe verborum aliquot parſimonia: addidit itaque, αὕτη ἡ τοῦ Ὀτάνεω θυγάτηρ. Utilis istius luxuriae, qua ſua ipsius explanat *Noſter*, centum forte poſſent exempla proferri. Hoc eo dico, ne quis olim ista talia intempeſtive obiiciat hic illic voculam velut Scholion proſcribenti —. Quod paulo post legitur diverſi generis, μαθοῦσα οὐ χαλεπῶς, ἀλλ' εὐπετέως· pleonasmus est aliis etiam istius ferme aetatis ſcriptoribus optimis ſatis uſitatus: *Antiphontis* est, οὐκ ἐλάσσω, ἀλλὰ πολὺ μείζω, p. 118, 24. *Lyſiae*, οὐ βουλόμενος, ἀλλ' ἄκων, p. 319. *Iſaei*, οὐ μικρὰ, ἀλλὰ μεγάλα, p. 67, 4. VALCKEN.

10. Ἐπεί τε αὐτῇ μέρος ἐγίνετο] Graecus interpres *Eſtherae* C. II, 12. καὶ ὅταν ᾖ καιρὸς χορασίου ἐπελθεῖν πρὸς βασιλέα· quae verſio non est, ſed expoſitio. Hebraea ita, ובהגיע תר נערה לבוא אל המלך / *et quum veniret ordo*, τὸ μέρος, *puellae*, *ut ad regem accederet.* Gemina ſunt atque eadem de re.

21. Τοῦ Ὀτάνεω] Tametsi Ὀτάνεος ſequenti redeat capite, *Gronov.* ſequi auſus non ſum. Ὀτάνῃ vocandi caſu C. 72., ἀπὸ Ὀτάνεω et τῷ Ὀτάνῃ C. 84. Multa in talibus admiſſa ſunt; Τσάσπεος et Τσάσπεω pari variatione, quamquam Τσάσπεω apud *Agathiam.* Quem vero Ἰνταφέρνεα plerique ſcribunt, is *Arch.* et *Vallae* ſemper Ἰνταφρένης ſicuti Ἀρταφρένης pluribus in *Codd.* V, 25. et *AEſchyli* Perſ. v. 780. Paullo ante τοῦτον, τῷ legitimum est.

24. Εἰσάγεται Ἰνταφέρνεα] *Introducit?* quo tandem *introducebat?* Idem fere ſignificari debet, quod in proximis dicitur προσεταιρίσασθαι, *conſpirationis ſibi ſocium adſciſcere* vel *conciliare.* Corrigendum ἐπάγεται, *parat ſibi ſasiώτην*, vel *in partes ſuas adlicit.* Hariolor id ipsum in Codd. adſervari, ſicut in ſuo *Zonaras*

Aspathines Hydarnem. Hi quum sex forent, advenit Susa Darius Hystaspis ex Persis veniens; nam his pater eius præerat. Qui quum advenisset, placuit sex Persis Darium
71 quoque in societatem adsciscere. Qui quum septem essent, congressi fidem mutuo dederunt et colloquuti sunt. Quumque ad Darium ordo dicendæ sententiæ venisset, ita apud ceteros verba fecit: Equidem mihi videbar ego solus nosse magum regnare, et Smerdin, filium Cyri, mortem oppetiisse; atque ob id ipsum dedita opera huc me contuli, ad necem mago comparandam. Verum quandoquidem contigit, ut vos quoque rem sciatis et non solum ego, videtur mihi confestim esse peragendum neque differendum, neque enim id melius. Ad hæc Otanes, Fili, inquit, Hystaspis, et patre egregio ortus es, et te nihilo inferiorem esse patre tuo videris præferre: noli tamen ita properare ad rem aggrediendam inconsulto, sed considerantius illam capesse: oportet enim ita eam aggredi quum plures fuerimus. Tum Darius, Viri, inquit, qui adestis, si eo quem Otanes dixit utemini modo, sciatis vos teterrime perituros, aliquis enim privati lucri ratione habita rem ad magum deferet. Et vos quidem debebatis maxime in vos solos rem suscipientes exequi: sed quoniam statuistis ad plures referendum et me adhibendum, aut hodie conficiamus, aut scitote, vobis si hodiernus elabatur dies, non alium occupaturum, ut me accuset, sed ipse ego vos deferam
72 ad magum. Ad hæc Otanes, quum cerneret Darium properare, Quoniam, inquit, nos una maturare compellis, nec finis differre, age, expone ipse quonam pacto regiam introire posimus, et illos aggredi: excubias namque dispositas esse, ipse quoque, etsi non visu, certe auditu nosti: quas qua ratione transibimus? Cui respondens Darius, Certe multa sunt, inquit, Otanes, quæ nequeunt oratione declarari, sed facto: alia, quæ oratione quidem possunt, sed unde nihil clari operis existit. Vos vero nostis, excubias quæ dispositæ sunt, haudquaquam difficiles esse ad transeundum. Partim enim nos, qui tales sumus, nemo non, quisquis ille sit, cedet nobis, vel ob reverentiam,

Ἀσπαθίνης δὲ, Ὑδάρνεα· γεγονότων δὲ τούτων ἓξ, παραγίνεται ἐς τὰ Σοῦσα Δαρεῖος ὁ [a] Ὑστάσπεος, ἐκ Περσέων ἄγων· τούτων γὰρ δὴ ἦν οἱ ὁ πατὴρ ὕπαρχος· ἐπεὶ ὦν [b] αὐτὸς ἀπίκετο, τοῖσι ἐξ τῶν Περσέων ἔδοξε καὶ Δαρεῖον προσελαίρισασθαι. [c] Συνελθόντες δὲ ὅτε ἐόντες ἑωϋτοὶ, ἐδίδοσάν σφισι πίστις καὶ λόγους. ἐπεί τε [d] δὲ ἐς Δαρεῖον ἀπίκετο γνώμην ἀποφαίνεσθαι, ἔλεγέ σφι τάδε· „ Ἐγὼ ταῦτα [e] ἐδόκεον μὲν αὐτὸς μοῦνος ἐπίστασθαι, ὅτι τε ὁ μάγος εἴη ὁ βασιλεύων, καὶ Σμέρδις ὁ Κύρου τετελεύτηκε· καὶ [f] αὐτῷ τούτῳ εἵνεκεν ἥκω σπουδῇ, ὡς συστήσων ἐπὶ τῷ μάγῳ θάνατον· ἐπεί τε δὲ συνήνεικε, ὥστε καὶ ὑμέας εἰδέναι, καὶ μὴ μοῦνον ἐμὲ, ποιέειν αὐτίκα μοι δοκέει, καὶ μὴ [g] ὑπερβάλλεσθαι· ὑ γὰρ ἄμεινον.” εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ὀτάνης, „ Ὦ παῖ Ὑστάσπεος, εἰς τε παλοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἐκφαίνειν ἔοικας σεωϋτὸν [h] ἐόντα τοῦ παλοῦ ὐδὲν ἧσσω· τὴν μέντοι ἐπιχείρησιν [i] ταύτην μὴ ὕτω συντάχυνε ἀβούλως, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ σωφρονέστερον αὐτὴν λάμβανε· δεῖ γὰρ πλεύνας γενομένους, ὕτω ἐπιχειρέειν.” λέγει πρὸς ταῦτα Δαρεῖος, „ Ἄνδρες οἱ παρεόντες, τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἐξ Ὀτάνεος [k] εἰ χρήσισθε, ἐπίστασθε ὅτι ἀπολέεσθε κάκιστα. ἐξοίσει γάρ τις πρὸς τὸν μάγον, ἰδίῃ περιβαλλόμενος [l] ἑωϋτῷ κέρδεα· μάλιστα μέν νυν [m] ὀφείλετε ἐπ᾽ ὑμέων αὐτῶν βαλόμενοι ποιέειν ταῦτα· ἐπεί τε δὲ ὑμῖν ἀναφέρειν ἐς πλεύνας ἐδόκεε, καὶ ἐμοὶ [n] ὑπερέθεσθε, ἢ ποιέωμεν σήμερον, ἢ ἴστε ὑμῖν ὅτι ἢν [o] ὑπερπέσῃ ἡ νῦν ἡμέρη, ὡς ὐκ ἄλλος φθὰς ἐμεῦ κατήγορος ἔσται, ἀλλά σφεας [p] αὐτὸς ἐγὼ κατερέω πρὸς τὸν μάγον.” Λέγει πρὸς ταῦτα Ὀτάνης; ἐπειδὴ ὥρα σπερχόμενον Δαρεῖον, „ Ἐπεί τε ἡμέας συλαχύνειν ἀναγκάζεις, καὶ ὑπερβάλλεσθαι οὐκ ἐᾷς, ἴθι [q] ἐξήγεο αὐτὸς ὅτεῳ τρόπῳ πάριμεν ἐς τὰ βασιλήια, καὶ ἐπιχειρήσομεν αὐτοῖσι. Φυλακὰς γὰρ δὴ διεστώσας [r] οἶδας κου καὶ αὐτὸς, εἰ μὴ ἰδών, ἀλλ᾽ ἀκούσας, ὡς τέῳ τρόπῳ [s] περήσομεν;” ἀμείβεται Δαρεῖος τοῖσδε· „ Ὀτάνη, [t] ἦ πολλά ἐστι τὰ λόγῳ μὲν ὐκ οἷά τε δηλῶσαι, ἔργῳ δέ· ἄλλα δ᾽ ἐστὶ τὰ λόγῳ μὲν οἷά τε, ἔργον δὲ ὐδὲν ἀπ᾽ αὐτῶν λαμπρὸν γίνεται· ὑμεῖς δὲ ἴστε Φυλακὰς τὰς καλεστώσας, ἐούσας οὐδὲν χαλεπὰς παρελθεῖν· τοῦτο μὲν γὰρ, ἡμέων ἐόντων [u] τοιῶνδε, ὐδεὶς ὅστις ὐ παρήσει· τὰ μέν κου καταιδεόμενος ἡμέας, τὰ δὲ

189

[a] Ὑστάσπεω *Arch.* etiam mox. [b] Οὗτος id. et *Vind.* [c] In his desinit Codex *S. Remigii*: mox ἐδίδοσάν σφισι *M. Pasc.*, in *Arch. V.* λόγους καὶ πίστις. [d] Omittitur a *Vind.* tum ἔλεγέ σφισι. Vulgatum amant Ionnes. [e] *M. Arch. Pasc. Ask. V.*, μὲν deerat Edd. [f] Αὖ τούτου *M. Ask.*, αὐτοῦ τούτου *Ald. V. Arch. Paris. B.* [g] Ὑπερβάλλεσθαι *Vind.* bene, ut C. 76., ὑπερβαλέσθαι olim. De formula sequente ad L. 1. C. 187. [h] *V. M. Pasc. Ask.*, articulum negligunt alii. [i] Non legunt ταύτην *V. Arch.* [k] Duo haec absunt *Arch. Ald.* [l] Ἑωϋτοῦ id. cum *V.* [m] Ὠφείλετε *V.* et mox βαλόμενοι uti *Arch. M. Pasc. Ask.*, in *Aldo* et prioribus *Edd.* βουλόμενοι. [n] Ὑπεραίρεσθε ora *Steph.* [o] Ἤπερ πέσῃ *Arch.* περιπέσῃ *V.* [p] *Arch. V. Pasc. Ask.*, αὐτοὺς *Ald. M.* &c. [q] Ἐξηγέω *Arch. Ald.*, verius editum ex Ionum consuetudine, de qua *Portus.* [r] Οἶδά κου ora *Steph.*, et statim ἀκούων *Arch. V.* [s] Περιήσομεν *Ald. Arch. V.* [t] Abest *Vind.* [u] Τοίωνδε *Arch. V.*, bene. Vide VIII, 62. vulgo τοίων tantum. Supra ὑμέων *Ald.*

naras invenit, qui Ann. IV, p. 128. B. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς καὶ ἑτέρους προσεταιρίσασθαι, καὶ Ὀτάνης μὲν ἐπέγεται Ἰνταφέρνην· vid. *Andr. Dounaei*, viri Graece perdocti, Praelect. in *Demosth.* Philipp. p. 99. VALCKEN.

35. Καὶ αὖ τούτου εἵνεκεν ἦκω] Invexit iterum *V. C.* manifestam Codicis corruptelam. Venerat in urbem Regiam Darius αὐτοῦ τούτου εἵνεκεν, *ob id ipsum*, sive *solius istius rei gratia. Pausan.* I, p. 54. πολλοῖς, αὐτῶν τούτων εἵνεκα, ἐς λόγους ἦλθον. *Thucyd.* p. 544, 6. ἄλλο μὲν οὐδὲν, αὐτὸ δὲ τοῦτο et p. 91, 19. *Xenoph.* p. 326, 26. αὐτὸ τοῦτ᾽ ἔφη, προσήκει σκοπεῖν elegantiorem usum *Iac. Perizon.* intellexit in *AEliani* V. H. II, c. 29. Videtur idem, neque est tamen, pervenustum illud Iovis *Lucianei* T. I, p. 210. Ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς ἐστι, καὶ ἁπλοῦς, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο παῖς ἔτι. VALCKEN.

35. Καὶ αὐτοῦ τούτου εἵνεκεν ἦκω] Ex *Medic.* αὖ τούτου si valeret, vis et vigor sermonis Darii flaccescret. Scriptor ipse L. II. C. 3. καὶ ἐς Ἡλιούπολιν αὐτέων τουτέων εἵνεκεν ἐτραπόμην· alias etiam, et quis non?

49. Μάλιστα μέν νυν ὀφείλετε] Non indigemus *Vindob.* ὠφείλετε idem est vulgatum et Ἰωνών. Verti *debetis* haud convenit, sed *debebatis*, ut olim *Valla*: languet alioqui inpetus Darii. Βαλόμενοι rectissime expedivit Cl. *Gronovius.* In *Libanii* Declam. II, p. 204. D. καὶ ὁ μὲν ἐφ᾽ ἑαυτοῦ βαλλόμενος, ἔπραττε τὸ τερπνόν. Notat *Morellus* ex MSS. ἐφ᾽ ἑαυτοῦ et λαβόμενος ac βουλόμενος, quorum ultima corruptelae, verissimum prius, et inprudenter ab eo spretum.

52. Ὅτι ἢν ὑπερπέσῃ ἡ νῦν ἡμέρη] Non placet ὑπερπέσῃ. Multo cultius et suavius *Arch.* ἤπερ πέσῃ nec muto tamen, quod displicet, ne nimium novator censear. Nemo tamen erit, quin ἀλλά σφεας αὐτὸς ἐγὼ — ex schedis restitutum adprobet.

» δέ κε καὶ δυμαίνων. τοῦτο δὲ, ἔχω αὐτὸς σκῆ-
» ψιν εὐπρεπεστάτην, τῇ [a] πάρμεν· Φὰς ἄρτι τε70
» ἥκειν ἐκ Περσέων, καὶ βούλεσθαί τι ἔπος παρὰ
» τοῦ πατρὸς σημῆναι τῷ βασιλέϊ· [b] ἔνθα γάρ τι
» δεῖ ψεύδος λέγεσθαι, λεγέσθω· τοῦ γὰρ αὐτοῦ
» γλιχόμεθα οἵ τε ψευδόμενοι καὶ οἱ τῇ ἀληθείῃ
» διαχρεώμενοι· οἱ μέν γε ψεύδονται τότε, ἐπεάν τι75
» μέλλωσι [c] τοῖσι ψεύδεσι πείσαντες, κερδήσεσθαι·
» οἱ δ' [d] ἀληθίζονται, ἵνα τι τῇ ἀληθείῃ ἐπισπάσον-
» ται κέρδος·· [e] καί τι μᾶλλόν σφισι ἐπιτράπηται.
» [f] οὕτω ὦν ταῦτα ἀσκέοντες, [g] τὠυτῷ περιεχό-
» μεθα· εἰ δὲ μηδὲν κερδήσεσθαι μέλλουσι, ὁμοίως80
» ἂν ὅ, τε ἀληθιζόμενος, ψευδὴς εἴη, καὶ ὁ ψευ-
» δόμενος, ἀληθής· ὃς ἂν μέν νυν τῶν πυλωρῶν ἐ-
» κὼν [h] παρείη, αὐτῷ οἱ ἄμεινον ἐς χρόνον ἔσται·
» ὃς δ' ἂν ἀντιβαίνειν πειρᾶται, [i] δεικνύσθω ἐν-
» θαῦτα ἐὼν πολέμιος, καὶ ἔπειτα ἀσάμενοι ἔσω,85
» ἔργε [k] ἐχώμεθα." Λέγει Γωβρύης μετὰ ταῦτα,
» Ἄνδρες φίλοι, ἡμῖν κοτε κάλλιον [l] παρέξει ἀνα-
» σώσασθαι τὴν ἀρχὴν, ἢ, εἰ γε μὴ οἷοί τε ἐσόμεθα
» αὐτὴν ἀναλαβέειν, ἀποθανέειν. [m] ὅτε γε ἀρχόμε-
» θα μὲν, ἐόντες Πέρσαι, ὑπὸ Μήδου ἀνδρὸς μάγου,90
» καὶ τοῦτο ὦτα οὐκ ἔχοντος· ὅσοι τε ὑμέων Καμ-
» βύσῃ νοσέοντι παρεγένοντο, πάντως κε μέμνησθε τὰ
» ἐπέσκηψε Πέρσῃσι τελευτῶν τὸν βίον, μὴ πειρεω-
» μένοισι ἀναχλᾶσθαι τὴν ἀρχήν· τὰ τότε οὐκ ἐπεδε-
» κόμεθα, ἀλλ' ἐπὶ διαβολῇ ἐδοκέομεν εἰπεῖν Καμ-95
» βύσεα· νῦν ὦν τίθεμαι ψῆφον πείθεσθαι Δαρείῳ,
» καὶ μὴ διαλύεσθαι ἐκ τοῦ συλλόγου τοῦδε [n] ἄλ-
» λοθι ἰόντας ἢ ἐπὶ τὸν μάγον ἰθέως." ταῦτα εἶ-
πε Γωβρύης· καὶ πάντες [o] ταῦτα αἶνεον. Ἐν ᾧ δὲ
οὗτοι ταῦτα ἐβουλεύοντο, ἐγίνετο κατὰ συντυχίην

rentiam, vel ob timorem; partim habeo ipse prætextum accommodatissimum propter quem transeamus: siquidem modo e Persis venire me dicam, ac velle quædam a patre mandata regi nunciare. Vbi enim oportet mendacium dicere, dicatur, nam idem optamus, quique mendacium dicimus, quique veritatem: quippe quum illi mentiantur tunc, quum persuadendo sunt quippiam lucri facturi: et illi verum dicant, ut verum dicendo aliquod lucrum attrahant: et magis aliquid illis committatur. Sic igitur ista factitantes, idem tamen obtinemus, quod si nihil lucri facturi sunt, peræque et verax foret mendax, et mendax verax. Quod autem ad ianitores attinet, siquis eorum volens prætermittat, melius ei sequenti tempore erit: siquis resistere conabitur, ibi tunc pro hoste habeatur: et deinde intro irrumpentes, rem transigamus. Post73 hæc Gobryas, Viri amici, inquit, nobis pulchrius erit recuperare imperium, aut, si recuperare non poterimus, mortem oppetere, quum quidem, qui sumus Persæ, ab viro Medo regamur, eoque aures non habente; et quicunque vestrum Cambysi ægrotanti adfuerunt, memoria teneatis omnes, quæ ille, dum vita excederet, Persis imprecatus est, imperium recuperare non tentantibus: quæ nos tunc non admittebamus, sed per calumniam dici a Cambyse existimabamus. Nunc igitur calculum pono in Darii sententiam, neque ex hoc cœtu dissolvi aliorsum euntes, quam recta adversus magum. Hæc dicta a Gobrya omnes comprobarunt. Interea vero dum ab istis con-74 sultatur,

[a] Πάρειμι *Arcb.*, tum φὰς γὰρ ἥκειν id. et *Vind. Stath.* in Hom. p. 188. et 628, 8. vulgatis congruit. [b] Exscripsit *Stob.* Serm. XII. p. 141. sed καὶ ψεῦδος. [c] *Pasc. V. Arcb. Ald. Paris. A. B.*, τοῖσι omittit *Med.* [d] Ἀληθίζονται, ἵνα τι τῇ *Arcb.*, τι abest *Pasc. Ask.* antea ἀληθ. τι, ἵνα [e] *M. Pasc. Ask.*, in ceteris τις, male, tum μᾶλλόν σφιν *V. Arcb.*, et τράπηται *Pasc. Ask.* cum *Steph.* marg. [f] Οὕτω οὐ ταὐτὰ *Arcb. V. Valla*; οὖν *Ask. Pasc.* [g] *M. Arcb. Ask. Pasc. V.*, in aliis τῶὐτῷ perperam. [h] Παρίῃ *V. Arcb.* satis conmode. [i] Διαδεικν. iidem. [k] Ἐχόμεθα *Arcb.* tum λέγει non habet, quod abesse potest. [l] *M. Pasc. Ask. Arcb. Valla:* olim παρέξειν male. Statim ἀναλαβέειν et ἀποθανέειν *Arcb. V.* ex Ionum more. ἀναλαβεῖν et ἀποθανεῖν vulgo. [m] Ὅτε γε *Arcb.* [n] Ἄλλ' ἰόντας ἐπὶ τὸν omissis ceteris *Arcb. V. Valla.* [o] Ταῦτα iidem, olim ταύτῃ.

72. Ἔνθα γάρ τι δεῖ ψεῦδος &c.] Laxissima haec de mendacio professio, verumque fallaciloquentiae fuscitabulum. Genio Ulysis interroganti Neoptolemo, Οὐκ αἰσχρὸν ἡγῇ δῆτα τἀ ψευδῆ λέγειν; responsum Οὐκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέρει conveniebat belle in *Sophoclis* Philoct. v. 107. Discrepant nonnihil *Heliodori* Aeth. I, p. 50. Καλὸν γάρ ποτε καὶ τὸ ψεῦδος, ὅταν ὠφελοῦν τοὺς λέγοντας, μηδὲν καταβλάπτῃ τοὺς ἀκούοντας· neque enim mendacium adprobat, sed fictum, citra alterius ius et detrimentum, sermonem, quem *falsiloquium* nova voce adpellant. Utrumque scriptoris locum enotaverat *Steph. Berglerus*, nec praeterierat in doctis de Mendacio et Verit. libris *Nicol. Abramus*, longe plura admensus L. I, 17. p. 465.

77. Οἱ δ' ἀληθίζονται, ἵνα τι] Verius hoc. Quae sequuntur optime *Gronovius* inlustravit. At illa οὕτω ὦν ταῦτα ἀσκέοντες intacta miror. Qui mentiuntur et qui veraces sunt, eademne exercent? Utrique, si *Nostro* creditur, lucrum spectant, in loquendo longe dissimiles. Cohaerebit oratio aptior, modo cum *Valla* et *Arcb.*, οὕτω δὴ ταὐτὰ ἀσκέοντες, probetur.

84. Δεικνύσθω ἐὼν πολέμιος] *Pro hoste habeatur:* verbi corrector *Reiskius* quae sunt huius generis paulo rariora non habebat in numerato. Δεικνύσθω ἐών, sive dicatur φανερὸς γενέσθω πολέμιος ὑπάρχων, seu ἔνδηλος, eodem sententia recidit: *pateat illum nobis hostem esse*; atque adeo tanquam talis *confodiatur*, συγκεντεέσθω, quod verbum infra legitur, ubi *obviis interfectis*, ut scribit *Iustinus*, *ad Magos perveniunt:* intelligitur itaque id ipsum, quod suo more Vir D. exprimi volebat. In *Lysiae* p. 90. φανερός ἐσι ποιησάμενος, *patet eum fecisse*, *Marklandus* interpretatur; communivit exemplis aliquot *Io. Taylor*, V. C. *Eurip.* Bacch. v. 47. αὐτῷ θεὸς γεγὼς ἐνδείξομαι. *Andocid.* p. 31, 34. ἐνδείκνυται —— ὑμᾶς τοῖς αὐτοῦ τρόποις ἀκολουθεῖν ἀξιῶν. *Herod.* II, c. 119. ἐπαίτιος ἐγένετο τοῦτο ἐργασμένος. *Xenoph.* Ἑ. III, p. 291, 36. μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο. II, p. 275, 14. *Thucyd.* II, c. 64. μὴ ἔνδηλοι ἔσε τοῖς παροῦσι πόνοις βαρυνόμενοι. *Soph.* Trach. v. 679. ἀθυμῶ δ' εἰ φανήσομαι τάχα Κακὸν μέγ' ἐκπράξασα. In *Xenoph.* K. Ἀ. V, p. 211, 8. si Codex scriptus praeferret: ἠξίουν Ἕλληνας ὄντας Ἕλλησι τούτῳ πρῶτον καλῶς δείκνυσθαι, τῷ εὔνους εἶναι· ego quidem vulgatum verbum huic postponerem. VALCKEN.

84. Δεικνύσθω ἐνθαῦτα ἐὼν πολ.] Varie tentantur haec. Est cui διακνάσθω, *confodiatur*, *lanietur*, non magna molitione, unice placet. Alius δεικνύσθω ἐνθαῦτα νεκρὸς, ἐὼν πολέμιος, *interimatur*, *quippe hostis*, praeoptat. Quorum equidem institutum sequi non audeo. Dictio rarior est, signatissima tamen. Δεικνύσθω πολέμιος aut, si velis, ex *Arcb.* διαδεικνύσθω *ostendatur* sive *manifestus hostis sit*, eaque, quae in hostem licet, patiatur: ὑπὸ τραυμάτων νεκρὸν δείξας est in *Diodori* Excerptis, aliud in *Libanii* Epist. CIX., quorum tamen utrumque diversus abit.

87. Κάλλιον παρέξει] Optime *Gronovius*. Ex Aldino *Corn. de Pauw* idem aut etiam παρέχει formaverat. Mox ὅτε γε ἀρχ. ex schedis, ut *Reiskius* divinarat, potius est visum: habet particula suam sibi in talibus vim et elegantiam, qua de Cl. *Valckenar.* ad Tragici Phoenisc. p. 209.

97. Ἄλλοθι ἰόντας ἢ ἐπὶ τόν] Si, quod sentio, dicere liceat, et quid ni? multo Gobryae sententia et ardor incenditur, ubi ἀλλ' ἰόντας ἐπὶ τὸν μάγον ἰθέως, *sed in magum statim et recta pergentes*, probabitur. Secutus hoc *Valla* est, et praeferunt membranae. Mox ταῦτα αἶνεον postulabat sermonis et Scriptoris usus: τὴν Δαρείου πάντες αἶνεον γνώμην· C. 76. et IV, 80. ὁ δὲ Ὀκτομασάδης καταινέει ΤΑΤΤΑ.

ſultatur, ſorte hoc contigit, ut magi inito inter ſe conſilio ſtatuerent conciliandum ſibi amicum Prexaſpem, quod indigna paſſus a Cambyſe eſſet, occiſo eius filio ictu ſagittæ, et ſolus mortem Smerdis Cyro geniti noſſet; quem ipſe ſuapte manu interemiſſet: quod præterea apud Perſas in maxima eſſet exiſtimatione. His de cauſſis accitum hominem, ſibi amicum comparabant; accipientes fidem, ac iureiurando, certe fallaciam, quæ ab ipſis in Perſas facta eſſet, apud ſe habiturum, neque cuiquam mortalium patefacturum, pollicitantes omnia innumera ſe ei daturos. Recipiente Prexaſpe facturum ſe quæ magi ſuaſerant, iterum illi dicere, in animo ſe habere omnes Perſas ſub caſtellum regium convocare: ideoque iubere hunc conſcenſa turri prædicare, a Smerdie Cyri Perſis imperari, et ab alio nemine. Hæc illi ſic præcipiebant, veluti homini ſummæ apud Perſas autoritatis, et qui ſæpenumero aſſeveraſſet ſuperesſe Smerdin Cyri, ac cædem a ſe factam pernegas-
75 ſet. Hæc quoque Prexaſpe ſe paratum exequi dicente, magi, convocatis Perſis, hominem in turrim perductum iubent habere orationem. Prexaſpes ea, quæ ab istis oratus fuerat, ſponte obliviſcitur: exorſusque ab Achæmene, ſeriem familiæ Cyri recenſet: et ubi devenit ad hunc, tandem commemoravit Cyri in Perſas beneficia. His expoſitis, promsit veritatem, cauſſatus ideo ſe antehac occultaſſe, quod ſibi tutum non fuiſſet proferre rem geſtam, ſed in præſens ab neceſſitate deprehenſum proferre: dixitque ſe a Cambyſe adactum Smerdin Cyri quidem occidiſſe, et magos eſſe qui regnent. Multis quoque verbis Perſas quum devoviſſet, niſi rurſus imperium recuperarent, ac magos ulciſcerentur, ſeſe in caput a turri præcipitem dedit. Hunc in modum Prexaſpes, vir per omne tempus vi-
76 tæ ſpectatus, occubuit. At ſeptem Perſæ, ubi conſtituerunt aggredi protinus magos, neque rem differre, deos comprecatum ierunt,

Ἰτάδε· τοῖσι μάγοισι ἔδοξε βουλευομένοισι Πρηξάσπεα 190
Φίλον προσθέσθαι, ὅτι τε ἐπεπόνθεε πρὸς Καμβύσεω ἀνάρσια, ὃς οἱ τὸν παῖδα τοξεύσας ἀπολωλέκεε· καὶ [a] διότι μοῦνος ἠπίστατο τὸν Σμέρδιν τοῦ
5 Κύρου θάνατον, αὐτοχειρίῃ μιν ἀπολέσας· πρὸς δ' ἔτι, εἰόντα ὁ [b] αἴνῃ μεγίστῃ τὸν Πρηξάσπεα ὁ Πέρσῃσι· τούτων δή μιν εἵνεκα καλέσαντες, Φίλον προσεκτέωντο [c] πίστι τε λαβόντες, καὶ ὁρκίοισι, ἢ μὴν ἕξειν παρ' ἑωυτῷ, μηδ' [d] ἐξοίσειν μηδενὶ ἀνθρώπων τὴν ἀπὸ
10 Ὀφρέων ἀπάτην ἐς Πέρσας γεγονυῖαν· ὑπισχνεύμενοι τὰ πάντα οἱ μυρία δώσειν· [e] ὑποδεχομένου δὲ τοῦ Πρηξάσπεω ποιήσειν ταῦτα, ὡς ἀνέπεισάν μιν οἱ μάγοι, δεύτερα προσέφερον, αὐτοὶ μὲν Φάμενοι Πέρσας πάντας [f] συγκαλέειν ὑπὸ τὸ βασιλήιον τεῖχος, κεῖνον
15 δ' ἐκέλευον ἀναβάντα ἐπὶ πύργον ἀγορεῦσαι, ὡς ὑπὸ τοῦ Κύρου Σμέρδιος ἄρχονται, καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου· ταῦτα δὲ οὕτω ἐπετέλλοντο, ὡς πιστότατα δοκοῖ εἶναι αὐτοῦ σὺν Πέρσῃσι, καὶ [g] πολλάκις ἀποδεξαμένου γνώμην ὡς περιείη ὁ Κύρου Σμέρδις, καὶ ἐξαρνησα-
20 μένου τὸν Φόνον αὐτοῦ. Φαμένου δὲ καὶ ταῦτα ἑτοίμου εἶναι ποιέειν τοῦ Πρηξάσπεω, συγκαλέσαντες [h] Πέρσας οἱ μάγοι, ἀνεβίβασαν αὐτὸν [i] ἐπὶ πύργον, καὶ ἀγορεύειν ἐκέλευον· ὁ δὲ, τῶν [k] μέν τοι ἐκείνοι προσεδέοντο αὐτοῦ, τούτων μὲν ἐκὼν [l] ἐπελήθετο. ἀρξάμενος
25 δὲ ἀπ' Ἀχαιμένεος, ἐγενεηλόγησε τὴν πατρὴν τοῦ Κύρου· μετὰ δὲ, ὡς ἐς [m] τοῦτον κατέβη, τελευτῶν ἔλεγε ὅσα ἀγαθὰ Κῦρος Πέρσας [n] πεποιήκοι· διεξελθὼν δὲ ταῦτα, ἐξέφαινε τὴν ἀληθηίην, Φάμενος πρότερον μὲν κρύπτειν· [o] γάρ οἱ εἶναι ἀσφαλὲς λέγειν τὰ γε-
30 νόμενα· ὁ δὲ τῷ παρεόντι ἀναγκαίην μιν καταλαμβάνειν Φαίνειν· καὶ δὴ ἔλεγε, τὸν μὲν Κύρου Σμέρδιν ὡς αὐτὸς ὑπὸ Καμβύσεω ἀναγκαζόμενος ἀποκτείνειε, τοὺς μάγους δὲ βασιλεύειν. Πέρσῃσι δὲ πολλὰ ἐπαρησάμενος, εἰ μὴ ἀνακτησαίατο ὀπίσω τὴν ἀρχὴν, καὶ τοὺς
35 μάγους τισαίατο, ἀπῆκε ἑωυτὸν ἐπὶ κεφαλὴν φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ πύργου κάτω. Πρηξάσπης μέν νυν ἐὼν τὸν πάντα χρόνον αἰνὴς δόκιμος, οὕτω ἐτελεύτησε. Οἱ δὲ δὴ ἑπτὰ τῶν Περσέων, ὡς ἐβουλεύσαντο αὐτίκα ἐπιχειρέειν τοῖσι μάγοισι, καὶ μὴ ὑπερβάλλεσθαι, ἧσαν

a Ὅτι *Arcb. V.* b Αἰτίῃ *Arcb. Valla.* c Πίσει aut πίσι τε καὶ *Ald. V. Arcb. Paris. A. B.*, πίσις τε καὶ *M. Paſſ. Ask.* mox ἢν μὲν *Ask.* d *M. Arcb. Paſſ. Ask.*, παρὰ μηδενὶ in aliis et *Ald.* e *Arcb. Vind. Eton. Valla*; olim ὑποσχομένου, quae gloſſa excuſi. Conf. II, 125. ſtatim Πρηξάσπεος *Paſſ. Ask.* f Συγκαλέσειν *Arcb.* g Πολλάκις τε id. h *M. Arcb. Paſſ. Ask.*, alii τοὺς Πέρσ. i Iidem et *V.*, τὸν πύργον vulgo; tum ἀναχορεύειν *Arcb. V.* k Μέν τοι ambo illi et *Paris. B.* in reliquis μέν τι. l Ἀπελάθετο ora *Steph.*, porro ἀπὸ Ἀχ. *Arcb. V.* Praeterea ἐγενεηλόγει *Steph.* margo. m Τοῦτον *V. Arcb. Valla*: olim τοῦτο. n Πεποιήκει *Ask.* o Ἐπιῤῥέειν *Arcb.*, ſtatim ἦισαν *Paſſ.* bene, nec inuſitatum ἧεσαν.

4. Μοῦνος ἠπίστατο] Supra c. 61, noverat fraudator Magus, τὸν Σμέρδιος θάνατον — ὡς ὀλίγοι ἦσαν οἱ ἐπιστάμενοι Περσέων· et ap. *Zonaram* p. 127. B. dicitur γνοὺς ὁ Κατιζείθης (Πατιζείθης) ὡς ὀλίγοις ὁ ἐκείνου θάνατος ἔγνωσται. Prae paucis istis unicus Prexaſpes ea de re planiſſime erat perſuaſus, quippe qui iuſſus Cyri Smerdin remotis arbitris e vita ſuſtuliſſet. Collectanea *Io. Iac. Weſtenii*, ad Euang. *Ioann.* XVII, 3. ὅλῳ τῷ θυλάκῳ excuſa, digna ſunt quae conſiderentur. VALCKEN.

6. Ἐόντα ἐν αἴνῃ μεγίστῃ] Futile eſt *Vallae* et *Arcb.* ἐν αἰτίῃ. Prexaſpes ὡς πιστότατος ἐὼν ἐν Πέρσῃσι, ſicuti mox perhibetur, non *flagrabat invidia* et odio, ſed omnium laudibus ferebatur, quippe maximo in honore. De Themiſtocle ὡς εἴη ἐν αἴνῃ μεγίστῃ τῶν στρατηγῶν L. VIII, 112. *Arrian.* Indic. C. 27. τῶν ἐν αἴνῃ — ὧν Μακεδόνων. Atque hoc quidem extra periculum. Quod ſuccedit πίσι τε λαβόντες καὶ ὁρκίοισι *Gronovio* ſe non probavit, contra ex *Med.* πίσις τε —, ſiquidem λαβεῖν πίσι ferri nequeat. Scriptor tamen ipſe L. IX, 105. πίσι καταλαβόντες καὶ ὁρκίοισι· quomodo ὅρκιος δεινοτάτοις καταλαβὼν *Procopius* B. Goth. I, II. Hiſt. Arc. C. 2. et *Zoſimus* ex certiſſima *Sylburgii* emendatione L. IV, C. 26. Fac vero πίσι λαβόντες καὶ — eadem in re importune, quod ego quidem non largior, necti, nonne utroque in ſermone verbum, uni rei aptum, pluribus iungitur? Tetigit hanc figuram Scholiaſtes ad *Sophocl.* Electr. v. 438. Quid porro πίσις τε λαβόντες, καὶ ὁρκίοισι; unde pendebit poſterius? Succurrit Cl. *Abreſcb* Diluc. Thucyd. p. 425. ὁρκίοισι, mutata diſtinctione, ſequenti ὑπισχνεύμενοι adſtruens, quod, ſi πίσις τε λαβόντες valere debeat, certiſſimum auxilium.

11. Ὑποσχομένου] Interpretamentum genuino locum cedet ὑποδεκομένου, quod in tribus inventum Codd. e *Galeo* iam conſtitit. Si mox praebent et ἀνέγνωσαν, hinc quoque deturbabitur ἀνέπεισαν, quod ſaepius ſede, quam occupat, non ſua dejectum iri, monſtrat Diſſ. *Herod.* p. 40. 41. *Zonaras*: καταβεμένου δ' ἐκείνου ποιήσειν ταῦτα, προσεπῆγον· hoc poſuit pro προσέφερον *Herodoti*, cuius ille veſtigia ſolius perſequitur in his enarrandis; ſicut in aliis *Xenophontea*. VALCKEN.

23. Τῶν μέν τοι ἐκεῖνοι προσεδ.] Multis non ſine ratione diſplicuit infelix τι: aut eraſerunt, aut τε eſſe voluerunt. *Abreſcbius* μέν τοι, addicentibus ſchedis, e quibus post nonnulla ὡς ἐς τοῦτον κατέβη, *ad hunc*, *Cyrum* nempe. Non me fugit, neutrum τοῦτο locum capeſſere C. 82., ſed vicit *Codd.* imperium.

38. Αὐτίκα ἐπιχειρέειν] Litem his moveo nullam. Notabile *Arcb.* ἐπιῤῥέειν, *Herodoto* in confluente plurium multitudine non inſuetum IX, 87. Tale *Theocriti* Idyll. XV, 59. σπεύδωμες· ὄχλος πολὺς ἄμμιν ἐπιῤῥεῖ. De invadendi impetu, qualis horum in magos principum, non reminiſcor.

et hinc inutilis Persarum convocatio a magis facta. Darius fervet re statim agenda. Augurio firmati aggrediuntur regiam, ubi in aulam admissi coguntur omnia gladiis efficere.

ἧισαν εὐξάμενοι τοῖσι θεοῖσι, τῶν περὶ Πρηξάσπεα πεπρηχθέντων εἰδότες οὐδέν· ἔν τε δὴ τῇ ὁδῷ μέσῃ [a] σχόντες ἐγίνοντο, καὶ τὰ περὶ Πρηξάσπεα γεγονότα ἐπυνθάνοντο· ὀθαῦτα ἐκστάντες τῆς ὁδοῦ, ἐδίδοσαν [b] αὐτοῖσί σφισι λόγους· οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Ὀτάνην, πάγχυ κελεύοντες [c] ὑπερβαλέσθαι, μηδὲ οἰδοῦσιν τῶν πρηγμάτων, ἐπιτίθεσθαι· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δαρεῖον, αὐτίκα τε ἰέναι, καὶ τὰ δεδογμένα ποιέειν, μηδ' ὑπερβάλλεσθαι· ὡθιζομένων δ' αὐτῶν, ἐφάνη ἱρήκων ἑπτὰ ζεύγεα, δύο αἰγυπιῶν ζεύγεα διώκοντα [d] τε καὶ τίλλοντα καὶ ἀμύσσοντα· ἰδόντες δὲ ταῦτα οἱ ἑπτὰ, τήν τε Δαρείου πάντες αἴνεον γνώμην, καὶ ἔπειτα [e] ἧισαν ἐπὶ τὰ βασιλήια τεθαρρηκότες τοῖσι ὄρνισι. [f] Ἐπιστᾶσι δὲ ἐπὶ τὰς πύλας ἐγίνετο οἷόν τι Δαρείῳ ἡ γνώμη ἔφερε· καταιδεόμενοι γὰρ οἱ Φύλακοι ἄνδρας τοὺς Περσέων πρώτους, καὶ οὐδὲν τοιοῦτον ὑποπτεύοντες ἐξ αὐτῶν ἔσεσθαι, παρίεσαν, θείῃ πομπῇ χρεωμένους· οὐδ' ἐπειρώτα οὐδείς· ἐπεί τε δὲ καὶ παρῆλθον ἐς τὴν αὐλήν, ἐξεκύρσαν τοῖσι τὰς ἀγγελίας ἐσφέρουσι εὐνούχοισι, οἵ σφεας ἱστόρεον ὅ, τι θέλοντες ἥκοιεν· καὶ ἅμα ἱστορέοντες τούτους, τοῖσι [h] πυλωροῖσι ἀπείλεον, ὅτι σφέας παρῆκαν· ἴσχον τε βουλομένους τοὺς ἑπτὰ ἐς τὸ πρόσω παριέναι· οἱ δὲ, διακελευσάμενοι, καὶ σπασάμενοι τὰ ἐγχειρίδια, τούτους μὲν τοὺς ἴσχοντας αὐτῶ ταύτῃ συγκεντέουσι· αὐτοὶ δὲ ἧισαν δρόμῳ ἐς τὸν ἀνδρεῶνα. Οἱ δὲ μάγοι ἔτυχον ἀμφότεροι τηνικαῦτα [i] ἔοντες τε ἔσω, καὶ τὰ ἀπὸ Πρηξάσπεω γενόμενα ἐν βουλῇ ἔχοντες· ἐπεὶ ὦν εἶδον τοὺς εὐνούχους τεθορυβημένους τε καὶ βοῶντας, ἀνά τε ἔδραμον πάλιν ἀμφότεροι, καὶ ὡς ἔμαθον τὰ ποιεύμενα, πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο· ὁ μὲν δὴ αὐτέων φθάνει τὰ τόξα κατελόμενος· ὁ δὲ, πρὸς τὴν αἰχμὴν ἐτράπετο· [k] ὀθαῦτα δὲ συνέμισγον ἀλλήλοισι· τῷ μὲν δὴ τὰ τόξα ἀναλαβόντι αὐτέων, ἐόντων τε [l] ἀγχοῦ τῶν πολεμίων, καὶ προσκειμένων, οὐ χρηστὰ ἐγένετο· ὁ δ' ἕτερος τῇ αἰχμῇ ἠμύνετο· καὶ τοῦτο μὲν, [m] Ἀσπαθίνην παίει ἐς τὸν μηρόν· τοῦτο δὲ, [n] Ἰνταφέρνεα ἐς τὸν ὀφθαλμόν· καὶ ἐξερήνη μὲν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκ τοῦ τρώματος ὁ Ἰνταφέρνης, οὐ μέντοι ἀπέβαλέ γε τῶν μιν δὴ μάγων [o] ὅτερος τραυματίζει τούτους· ὁ δὲ ἕτερος, ἐπεί τε οἱ τὰ τόξα οὐδὲν [p] χρηστὰ ἐγένετο, ἐς γαῦλον δὴ θάλαμος ἐσέχων ἐς τὸν ἀνδρεῶνα, ἐς τοῦτον καταφεύγει,

191

40 orunt, omnino ignari eorum quæ circa Prexaspem acta essent: sed hæc inter eundum in medio itineris audierunt: eoque a via secedentes inter se colloquuti sunt. Et Otanes quidem censuit propositum prorsus differri, neque tumescentibus rebus aggredi: Darius vero confestim ire, et quod decretum esset peragere, neque cessare. Eis concertantibus apparuerunt septem accipitrum paria, insectantium duo paria vulturum, eosque vellicantium atque infestantium. Quod intuentes illi septem, sententiam Darii omnes comprobarunt; et mox freti avibus ad regiam cum fiducia perrexerunt. Vbi ad portas adfuerunt, prout 77
Darius senserat, ita evenit, nam custodes reveriti Persarum primarios, nec aliquid huiusmodi suspicantes ex his fore, admiserunt missione divina instinctos; neque vel interrogavit quisquam. Vbi in aulam introgressi sunt, offendunt eunuchos qui erant a nunciis; et hos qua gratia venirent interrogaverunt; simulque inter percontandum ianitoribus minitabantur, quod istos ingredi permisissent: atque ulterius pergere volentes eosdem prohibebant. Isti se mutuo cohortati, eductis gladiis, eos a quibus arcebantur, ibidem simul trucidant; iidemque cursu in conclave contendunt. In eo tunc forte ambo magi agebant, et de iis quæ a Prexaspe erant acta consultabant. Qui quum vidissent tu- 78
multuantes eunuchos atque vociferantes, recurrerunt uterque: et quod fiebat animadvertentes, ad vires conversi sunt: quorum unus occupat arcum, alter lanceam sumit, atque inde adoriuntur invicem. Verum arcus ei qui illum sumpserat, quum hostes iuxta essent, et arriperent, nulli usui fuit: alter qui se lancea tuebatur, tum Aspathinis femur percussit, tum oculum Intaphernis; oculoque ex vulnere Intaphernes, non tamen et vita privatus est. Hos igitur alter magorum vulneravit; alter vero, quando arcus ei nulli usui erat, in thalamum, qui erat conclavi contiguus, se proripuit, fores occlusurus. Sed il-

a Paris. A. B. Arch. V. Ald., εἶχοντες Med. Ask. b Αὖτις Arch. V. c Arch. V. Ald. Paris. A. B. Eustath., ὑπερβαλέεσθαι M. Ask. Pasc., commode minus. Mox μὴ δὲ Ask., in Arch. μὴ δὲ οἱ δεόντων Ald. Arch., meliora Eustath., haec adtingens, in Odyss. p. 1441, 61. d Omittit Ask., sed τίλλοντά τε cum Pasc. αἰγυπτῶν habet ex praecedentibus Suidas. e Arch. V. Pasc. et mox, ἧεσαν Ald. et alii: tum τεθαρσηκ. Arch. V. f Ἐπισάντες Arch. V. g Iidem cum Pasc., in aliis ἐπειρώτα. Paullo supra παρείσεσαν Ald. h M. Pasc. Ask., πυλαφοῖσι Ald. et Arch. V. i M. Pasc. Ask. Arch. V., qui duo ἴσω: vulgo enclitica deficiebat et εἶσω legebatur. Statim Πρηξάσπεος Ask. k Ἔσθα Arch. V. l M. Arch. Ask. V. Pasc., olim ἐγχοῦ αὐτῷ τῶν. m Ἀσπαθίνην Arch., Ἀσπαθίμην Pasc. Ἀσπαθίνην Vind. et Valla. n Ἰνταφέρνεα Arch. V. o Ὁ ἕτερος iidem. p Χρήσιμα iidem ex glossa cum marg. Step.

43. Ἐδίδοσαν αὐτοῖσι σφισι λόγους] Mire blanditur Arch. et Vind. αὖτις, ut iterum rem secum reputarint, quo modo IV, 102. et superiore libro C. 162. Abstinui a mutatione, arbitrio aliis relicto. Aliquam μὴ δὲ οἱ δεόντων — publicantem H. Stephan. Recens. Voc. Herod. p. 731. comiter in viam reduxit. Vide infra C. 127.

45. Ὑπερβαλέεσθαι] Si teritur usu, quam vim hic tempus haberet futurum non exputo. Ὑπερβαλέσθαι hinc excitat, et sequentia, καὶ μὴ οἰδοῦντων τῶν πρηγμάτων ἐπιτίθεσθαι, Eustathius ad Od. B, p. 90, 43. verum minus apte τὸ Ὑπερβάλλεσθαι hic interpretabatur per διατρίβειν. Volunt Otanes *oportunitatem exspectare rei gerendae*, ὑπερβάλλεσθαι, quod frequentius dicitur ὑπερτίθεσθαι, secundum Ammonium significans, τὸ ἐπιμένειν τὸν ἐπιτήδειον καιρὸν τῶν πράξεων, neque censult consilium, quod ceperant, exsequendum, *dum res* adeo *essent turbidae* — Ἐπιτίθεσθαι τοῖς πράγμασι nimirum, hic non est *insidiari*, sed *res aggredi*: τοῖς πράγμασιν ἐπιχειρεῖν ἀδυνάτοις ἐπιθέσθαι πράγμασιν, Isocratis est ad Philipp. p. 90. A. et Xenoph. Ἀπομν. III, p. 453, 29. Longino περὶ Ὕψ. XV, 6. ἐπιτίθεσθαι φαυλαις οὐκ ἀνολμος dicitur Euripides; Αἰσχύλου φαυλαις ἐπιτολμῶντος ἡρωϊκωτάτοις, ibid. §. 11. Ἐπιθέσθαι τῇ ποιήσει dixit Eupolis, in luculenta parte parabasis, ut puto, quam nobis servavit Stobaeus Floril. p. 53. Nihil vetat illinc duo tresve decerptos trochaicos hic ponere scriptos emendatius, quam vulgo solent, aut etiam leguntur in Exc. Grotii p. 31. Ἢν δέ τις τῶν ἐνδὰδ' ἀσῶν, μηδὲ ἓν χεῖρον φρονῶν, Συνεπιθῆται τῇ ποιήσει, πάνυ δοκεῖ κακῶς φρονεῖν, Μαίνεσθαί τε καὶ παραπλεῖ τῶν φρενῶν, τῷ σῷ λόγῳ. Cetera fortasse non cadent in controversiam: ad παραπλεῖ *Hesychius* comparetur, et *Theocriti* δ πάραπλος τῆνος, ex Eid. XV, 8. Schol. ὁ ἀνάρμοστος, καὶ μάταιος, ἐκ μεταφορᾶς τῶν παρήρων ἵππων· imo τῶν παραπόρων. VALCKEN.

56. Θείῃ πομπῇ χρεωμένους] Laurentius *Pompa*. Instinctum et divinum impulsum scriptor voluit, uti L. I, 62. IV, 152. *Aeschylus* Agam. v. 757. πομπᾷ Διὸς ξενίου. Apud *Suidam* in Ἀνακάθησαν scriptor incertus θηρίον αὐτοῖς πομπῇ χρείσαν ἐκτυγχάνειν· quo de loco *Abreschius* ad *Aeschylum* Lib. I, 23.

81. Θέλων

et res facessit. Capita magorum ludibrio sunt. Hinc odium in ceteros magos ac cædes in festo hoc die. Post dies quinque deliberatum de imperio.

illuc duo de septem cum eo simul irrumpunt, Darius et Gobryas: quum autem Gobryas esset amplexus magum, Darius adstans atque hærens, utpote in tenebris, præcavebat ne Gobryam feriret. Eum cernens Gobryas ociosum adstantem, interrogavit cur non uteretur manu. Respondenti Dario, Sollicitus de te, ne feriam, Tu vero, inquit Gobryas, vel per utrumque exige gladium. Cui Darius obtemperans, pugionis ictu adacto magum casu
79 percusit. Interfectis magis et capitibus eorum amputatis, eos qui saucii ex suis erant illic relinquunt, tum quod invalidi essent, tum arcis tuendæ caussa; quinque eorum habentes magorum capita foras currunt cum vociferatione ac strepitu: ceterosque Persas compellando, rem gestam exponebant, capita ostentantes: et simul quicunque magorum ipsis occurrebat mactabant. Persæ, cognito quod actum ab septem istis erat ac dolo magorum, et ipsi facienda sibi alia eiusmodi censuerunt; eductisque gladiis, ubicunque reperiebant magum, interficiebant, et, nisi noctis interventu cohibiti fuissent, neminem magum reliquissent. Hunc diem Persæ maxime solennem publice observant, et in eo ingens celebrant festum, vocantes id Μαγοφόνια, *id est*, *magorum cædem*, quo die nulli mago fas est prodire in lucem, sed cuncti ma-
80 gi se intra domum continent. Vbi resedit tumultus, diesque quinque excessere, ii, qui magos invaserant, de omni rerum statu consultabant. Quorum orationes etsi apud nonnullos Græcorum fide carent, tamen huiusmodi fuerunt: Otanes hortabatur, ut rem Persicam in medium deponerent, ita inquiens; Unum e nobis principem solum amplius fieri mihi non videtur: neque e-

γει, θέλων αὐτοῦ [a] προσθεῖναι τὰς θύρας· καὶ οἱ συνεσπίπτουσι τῶν ἑπτὰ δύο, Δαρεῖός τε καὶ Γωβρύης· [b] συμπλακέντος δὲ Γωβρύεω τῷ μάγῳ, ὁ Δαρεῖος [c] ἐπεσχεὼς ἦπόρει, οἷα ἐν σκότεϊ, προμηθεόμενος μὴ πλήξῃ τὸν Γωβρύην· ὁρέων δέ μιν ἀργὸν [d] ἑπεσχῶτα ὁ Γωβρύης, εἴρετο ὅτι οὐ [e] χρῆται τῇ χερί· ὁ δὲ εἶπε, „ Προμηθεόμενος σέο, μὴ πλήξω." Γωβρύης δὲ ἀμείβετο, „ Ὦθει καὶ δι' ἀμφοτέρων τὸ ξίφος." Δαρεῖος δὲ [f] πειθόμενος, ὦσέ τε τὸ ἐγχειρίδιον, καὶ ἔτυχέ
90 κως τοῦ μάγου. Ἀποκτείναντες δὲ τοὺς μάγους, καὶ ἀποταμόντες αὐτέων τὰς κεφαλὰς, τοὺς μὲν τρωματίας ἐωϋτῶν αὐτοῦ λείπουσι, καὶ ἀδυνασίης εἵνεκεν, καὶ Φυλακῆς τῆς ἀκροπόλιος· οἱ δὲ πέντε αὐτέων ἔχοντες τῶν μάγων τὰς κεφαλὰς, [g] ἔθεον ἔξω, βοῇ
95 τε καὶ πατάγῳ χρεώμενοι· καὶ Πέρσας τοὺς ἄλλους 192
ἐπεκαλέοντο, ἐξηγεόμενοί τε τὸ πρῆγμα, καὶ δεικνύοντες τὰς κεφαλάς· καὶ ἅμα ἔκτεινον πάντα τινὰ τῶν μάγων τὸν ἐν ποσὶ γινόμενον· οἱ δὲ Πέρσαι, μαθόντες [h] τότε γεγονὸς ἐκ τῶν ἑπτὰ, καὶ τῶν μάγων τὴν ἀπάτην, ἐδικαίευν καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦ-
1 τα ποιέειν· σπασάμενοι δὲ τὰ ἐγχειρίδια, ἔκτεινον ὅκου τινὰ μάγον εὕρισκον· εἰ δὲ μὴ νὺξ ἐπελθοῦσα ἔσχε, ἔλιπον ἂν οὐδένα μάγον· ταύτην τὴν ἡμέρην θεραπεύουσι Πέρσαι κοινῇ μάλιστα τῶν ἡμερέων·
5 καὶ ἐν [i] αὐτῇ ὀρτὴν μεγάλην ἀνάγουσι, ἣν καλέου-σι ὑπὸ Περσέων [k] μαγοφόνια· ἐν τῇ μάγον οὐδένα ἔξεστι φανῆναι ἐς τὸ φῶς, ἀλλὰ κατ' οἴκους ἑωϋτοὺς οἱ μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην. Ἐπεὶ τε δὲ κατέστη ὁ θόρυβος, καὶ [l] ἐκτὸς πέντε ἡμε-
10 ρέων ἐγένετο, ἐβουλεύοντο οἱ ἐπαναστάντες τοῖσι μάγοισι περὶ τῶν πρηγμάτων πάντων· καὶ ἐλέχθησαν λόγοι ἄπιστοι μὲν ἐνίοισι Ἑλλήνων, ἐλέχθησαν δ' ὦν. Ὀτάνης μὲν ἐκέλευε ἐς μέσον Πέρσῃσι καταθεῖναι τὰ πρήγματα, λέγων τάδε, „ Ἐμοὶ δο-
15 „ κέει, ἕνα μὲν ἡμέων [m] μούναρχον μοῦνον μηκέτι

nim

„ γε-

[a] Exscripsit *Suidas* in *V.* et *Photius* in Lexic. mox συνεμπίπτ. *Arcb.*, συνεκπίπτουσι *Ask.*, συνεκπίπτουσι Frag. *Paris.* [b] Συμπλεκέντος *Arcb. Pasi.* [c] Ἔτι ἐσεὼς *Arcb. Pasi.*, tum οἷον ἐν *Arcb. V.*, ἐν σκότει, ἠπόρει οἷα Fragm. *Paris.* [d] Ἐσεῶτα *Arcb.* [e] Χρᾶται *Arcb. Pasi. Ask. V.* [f] *V. Valla* et Fragm. et *Paris. B.*, in aliis cum *Aldo* πυθόμενος Mox ὥσε τὸ *M. Pasi. Ask.*, ὥσέ τε τὸ *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.* quod malui. [g] Ἔθειν ἔξω *V. Arcb. Valla*, vulgo ἔξω desit. [h] Τότ' τε γεγον. *Ask.*, τὸ γεγον. alii. [i] *M. Pasi. Ask. V. Arcb. Paris. B.*, quorum tres ultimi ἄγουσι cum *Aldo*, quomodo I, 147. VIII, 65., ἀνάγουσι ceteri. olim ἐν αὐτῇ κοινῇ ὀρτὴν. [k] *Med.* ora *Steph. Pasi. Ask. Arcb. V.*, Μαγοφονίαι *Ald.* et Edd. [l] *Arcb. V. Valla*, olim ex *Aldo* ἐντός. [m] Μούναρχον μηκέτι ora *Steph. Arcb. Vind. Pasi.*

81. Θέλων αὐτοῦ προσθεῖναι τὰς θύρας] Nimis sollicite quaesivit *Portus*, utrum αὐτοῦ an αὐτῷ, in quod pronior est, scriptum fuerit olim. Neutrum locum habuit; thalami fores signantur. Bene *Kubnius* auxilio *Nostri* defendit *Diogen. Laërt.* II, 105. ἀλλὰ τὸ ΘΥΡΙΟΝ ΠΡΟΣΤΙΘΕΙΣ μετεῖχε Σωκράτους. Iungere potuerat ex *Lysiae* Or. de Caed. Eratosthen. p. 8. *Ed. Britan.* ἐκείνη δὲ ἀναςᾶσα καὶ ἀπιοῦσα ΠΡΟΤΙΘΗΣΙ τὴν ΘΥΡΑΝ. Atque hoc hactenus. Mox *Codd.* discors voluntas. ambiguum τὸ συνεσπίπτουσι efficit, quod *Zonaras*, haec describendo imitatus, praetulit, et prior eo *Plutarch.* T. II, p. 50. E.

81. Προσθεῖναι τὰς θύρας] His commodum usus *Ioach. Kubnius* aliis non intellectum explicuit *Diogen. Laërt.* II, 105. eo nomine laudatus *Kustero* ad *Arist.* Ἐκ. V. 420. E neutro *Pollux* enotasset X, 25. sed προσθεῖναι (τὰς πύλας) invenerat apud *Thucyd.* IV, c. 67. Ad illud *Lysiae* (Or. I, p. 8.) προσίθησι τὴν θύραν — καὶ τὴν κλεῖν ἐφέλκεται· comparat *Salmas.* hoc *Petronii* e cap. 94. *adduxit repente ostium cellae*, — *exemitque raptim clavem. Lucian.* de Paras. T. II, p. 878. τὴν θύραν τοῦ δωματίου προσίθησι. *Pausan.* II, p. 195. ἀναπεταμένας ἔχοντες — προσθέσαν τὰς θύρας. *Adducere ostium* Graece dicebatur συναγαγεῖν τὴν θύραν· *opponere ianuam*, vel *adponere* (si tamen hoc Romanis fuit in usu,) προσθεῖναι. VALCKEN.

88. Δαρεῖος δὲ πειθόμενος] Vel coecus videat, πυθόμενος consistere hac in vicinia non posse. Laudo *Io. Friderichum*, illud in Magophonia secutum. Non male, etsi laxius, *Iustinus* I, 9. *Quorum alterum Gobryas medium amplexus, cunctantibus sociis, ne ipsum pro mago transfoderent, quia res obscuro loco gerebatur, vel per suum corpus adigi mago ferrum iussit.* Consimilia alii, omnes uno ex fonte. Quod vero mox narrationem voce ἔξω auxerim, excusabunt schedae et rerum series. Certe ἔθειν ἔξω principes, cum foras se proriperent, ut populo, quid magis factum fuisset, ostentarent.

6. Μαγοφόνια] Optime *Gronovius* ex *Medi.*, addicentibus aliis. Postulabat regula, praescripta L. I. C. 148., *Agathias*que L. II, p. 47. A. Utrique *Io. Friderichus* paruit. Quod brevi sequetur, καὶ ἐντὸς πέντε ἡμερέων —— nimis est angustum, nihilque certi finit: sequor scriptorum fidem.

12. Ἐλέχθησαν δ' ὦν] *Nibilominus: ουδὲν ἧσσον* ab aliis adhibetur in talibus; aut etiam in fine periodi, ἐλέχθησαν δὲ diceretur, vel ἐλέχθησαν δ' ὅμως· sed ita solet *Herodotus*, praesertim ubi rem narrat minus credibilem, vel incertam: IV, c. 5. ἐμοὶ μὲν οὐ πιθανὰ λέγοντες, λέγουσι δ' ὦν. IV, c. 82. Ἔλεξε, οὔτε εἰ ψευδόμενος οὔτε εἰ ἀληθέα λέγων ἔχω σαφηνέως εἰπεῖν, ἔλεξε δ' ὦν. Qui *Herodotum* tanquam *fabulatorem* traducunt, suam quisque Helenam mirati, saepe minus attendunt ad minutas istas loquendi formulas; quas diligenter expresit *Pausanias*, fabulis, quas enarrat, minime fidem adhibens. VALCKEN.

15. Μούναρχον μοῦνον] Ad exemplum scripsit *Homeri*, ut erat Ὁμηρικώτατος *Herodotus*. Qualia saepius attigerat, multa collegit Homerea huius generis *Eustath.* ad Od. T. p. 699. *Eustathii* commentariis usus *Henr. Stephanus* diligentissime in Append. de D. A. nonnulla dedit p. 87. In sermone quoque quotidiano vis nativa saepius in compositis negligebatur: huc pertinent ζώπυρα πυρὸς· IV. *Maccab.* VIII, 12. Βουλὴν βοῶν,

» γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἡδὺ, οὔτε ἀγαθόν· εἴδετε μὲν γὰρ τὴν Καμβύσεω ὕβριν ἐπ' ὅσον [a] ἐπεξῆλθε, » μετεσχήκατε δὲ καὶ τῆς τοῦ μάγου ὕβριος· κῶς δ' » ἂν εἴη χρῆμα κατηρτημένον μοναρχίη, τῇ ἔξεστι » [b] ἀνευθύνῳ ποιέειν τὰ βούλεται; καὶ γὰρ ἂν τὸν » ἄριστον ἀνδρῶν πάντων στάντα [c] ἐς ταύτην τὴν ἀρ» χὴν, ἐκτὸς τῶν ἐωθότων νοημάτων [d] στήσει· ἐγ» γίνεται μὲν γάρ οἱ ὕβρις ὑπὸ τῶν παρεόντων ἀ» γαθῶν, Φθόνος δὲ ἀρχῆθεν [e] ἐμφύεται ἀνθρώπῳ· » δύο δ' ἔχων ταῦτα, ἔχει πᾶσαν κακότητα· τὰ » μὲν γὰρ ὕβρει κεχορημένος ἔρδει πολλὰ καὶ ἀ» τάσθαλα, τὰ δὲ, Φθόνῳ· καίτοι ἄνδρα γε τύ» ραννον, [f] ἄφθονον ἔδει εἶναι, ἔχοντά γε πάντα τὰ » ἀγαθά· τὸ δ' ὑπεναντίον [g] τούτου ἐς τοὺς πο» λίτας πέφυκε· Φθονέει γὰρ τοῖσι ἀρίστοισι περι» εοῦσί τε καὶ ζώουσι, χαίρει δὲ τοῖσι κακίστοι» σι τῶν ἀστῶν· διαβολὰς δὲ [h] ἄριστος ὑποδέκεσθαι· » [i] ἀναρμοστότατον δὲ πάντων· ἢν τε γὰρ αὐτὸν » μετρίως θωυμάζῃς, [k] ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα » θεραπεύεται· ἢν τε θεραπεύῃ τις κάρτα, ἄχθε» ται ἅτε [l] θωπί· τὰ δὲ δὴ μέγιστα ἔρχομαι ἐ» ρέων· νόμαιά τε κινεῖ πάτρια, καὶ βιᾶται γυ» ναῖκας, κτείνει τε [m] ἀκρίτους· πλῆθος δὲ ἄρ» χον, πρῶτα μὲν, οὔνομα πάντων κάλλιστον ἔχει, » ἰσονομίην· δεύτερα [n] δὲ, τούτων τῶν ὁ μούναρ» χος, ποιέει οὐδέν· [o] πάλῳ μὲν ἀρχὰς ἄρχει, » ὑπεύθυνον δὲ ἀρχὴν ἔχει· βουλεύματα δὲ πάντα » ἐς τὸ κοινὸν ἀναφέρει· τίθεμαι ὦν γνώμην, μετέ» τας ἡμέας μουναρχίην, τὸ πλῆθος ἀέξειν· ἐν γὰρ » τῷ πολλῷ ἔνι τὰ πάντα." Ὀτάνης μὲν δὴ ταύ» την τὴν γνώμην ἐσέφερε. Μεγάβυζος δὲ ὀλιγαρχίην ἐκέ-

nim id aut iucundum est, aut bonum. Nam et inſolentiam Cambyſis noviſtis, quo proceſſerit, et partem ſenſiſtis inſolentiæ. Quomodo autem res apta habeatur monarchia, cui licet pro libidine agere quæ vult impune? quæ virum, etiamſi optimus omnium fuerit, tamen, quum in illa poſitus est, extra conſuetos abiecerit ſenſus? Quippe quum præter invidiam ab initio ingenitam homini, ingeneretur ex præſentibus bonis inſolentia. Itaque hæc duo habens, omnem malitiam habet; partim enim ſatiatus inſolentia, multa et atrocia committit; partim per invidiam. At enim vir tyrannus, ut qui omnia bona obtineat, debebat ſine livore eſſe: verum contrario modo is comparatus est erga populares ſuos, ſiquidem eorum optimis quibusque, qui ſuperſtites ſunt atque vivunt, invidet, deterrimis civium delectatur: calumnias etiam admittere optimus est. Hoc autem omnium indecentiſſimum est. Nam ſive mireris eum modeſte, offenditur quod non effuſe colatur, ſive effuſe colat quis, offenditur, quippe adulatorem exiſtimans. Et ut exequar dicendo quæ maxima ſunt, iura patriæ labefactat, feminis vim affert, et indemnatos interimit. At quum dominatur multitudo, primum quidem nomen obtinet omnium pulcherrimum, iuris æquabilitatem: deinde vero nihil eorum agit, quæ unus omne imperium tenens, nam magiſtratus ſorte regit, tum adminiſtrationum rationem reddit: omnia denique conſilia in commune refert. Itaque dico pro ſententia nobis monarchiam ſeponentibus multitudinem auctum ire, in multo enim inſunt omnia. Otanes quidem hanc ſententiam dixit. Megabyzus autem

a Ἐξῆλθε marg. *Steph. V. Arch.*, tum *μετέσχετε V. Arch.* ſequentem orationem exſcripsit *Stob.* Serm. XLVII. p. 545. b *M. V. Paſ. Ask. Stob.*, olim *ἀνευθύνως*. c *Stob. Arch. Vind. Ald.*, in *Medic. Paſ. Ask. τὴν ἀρχὴν* non ſunt. d Στήσει *Arch. V.* e *Paſ. Ask. Stob.*, in *Med. ἐνφύεται* ita ut literae *ν*. ſit ſuper poſita littera *μ*., ab *Aldo* venit *ἐνεμφύεται* absurde: in *Arch.* hiatus est, negligentia ſcribae. f Citat *Thom. Mag.* in *V.*, *ἄφθονον Arch.* ignorat. g Τούτῳ *Vind. Arch.* h Ἄριστος *Arch.*, et *ἐκδέχεσθαι Gesnerus* ad marg. *Stobaei*: Vulgo *ἄριστον* quod addebatur *ἡγέεται Stob.* non novit, nec *Ald. Arch. Paſ. Med.*; olim erat *ἐνδέχεσθαι ἡγέεται*. i Ἀναρμοστότατον *Arch.*, *ἀναρμόστατον Stob.* Edit. Venetae. k Ἀπέχθεται ora *Steph.* ex *Aldo*. l Θωπείαν. *τὰ Paſ. Ask. M. Stob. Arch.* tres *Paris.*, ab *Aldo* venit *θωπείαν ἡγούμενος*. Verum in *Stobaei* prima editione *ἅτε θωπὶ* et *Arch.*, forſan etiam *Valla*. m *V. Paſ. Ask. Stob.*, *ἀκρίτως Ald.* et alii: in *Arch.* deſideratur. Mox *ἰσοτιμίην Stobaeus*. n Omittit *Arch.* o *M. Stob. Paſ. Ask.*, alii *πάλῳ μὲν γάρ*.

βοῶν, *Idyll.* I, 18. *σαρκοφαγοῦσι σάρκας Diodori Sic.* V, c. 39. Nonnihil hinc diſtant ista eiusdem *Diodori*, *σαρκοφαγεῖν ἀνθρώπους· θρεμματοτροφεῖν ἀγέλας βοσκημάτων· σιδηροφορεῖν πελέκεις.* VALCKEN.

22. Κῶς δ' ἂν εἴη χρῆμα κατηρτημένον] Scribi quoque potuit *κατηρτυμένον* vel *κατηρτισμένον*. Quae hinc ſequuntur Otanis Herodotei deſcripsit *Stobaeus* p. 345. *Herodotus* de tribus rerum publicarum ſpeciebus, *quae populi, quae paucorum, quae unius poteſtate regerentur*, ut loquitur *Quinctilianus*, ea facit Otanem, Megabyzum, Dariumque dicentes, quae pro ſingulis dici poſſe viderentur, aut ab aliis dicta meminiſſet. VALCKEN.

22. Κῶς δ' ἂν εἴη χρῆμα &c.] Elegans, ſed communis de tyrannide disquiſitio, nihil cedens Euripideis in Suppl. v. 428. Οὐδὲν τυράννου δυσμενέστερον πόλει Ὅπου τὸ μὲν, et quae ſuccedunt. Iuſtiſſimum mox τῇ ἔξεσι ἀνευθύνῳ —. De Romanorum dictatore ap. *Dionyſium* Antiq. VI. p. 370. ὃς ΑΝΕΥΘΥΝΩ χρώμενος ἐξουσίᾳ καὶ βουλὴν καὶ δῆμον ἀναγκάσει· et in *Suidae* Ἀνεύθυνος· nam ad dictatorem fragmentum pertinere, credibile fit. Statim *στάντα ἐς ταύτην τὴν ἀρχὴν* Herodoteum videri, *Stobaeus* et MSS. oſtendunt. Ceterum haec disputatio in oculis *Plutarchi* fuit T. II, p. 826. E.

28. *Φθόνος δὲ ἀρχῆθεν ἐμφύεται*] Facilitatem Cl. Viri miror. Vidit verum; tenere, *Herodoto* ſaltem reddere, noluit. Invidia inſita plerisque mortalium est et adquiritur amplior. Alia in re *Euſebius* ap. *Stob.* Serm. XLI, p. 270. ὅκως μὴ — ὀλιγωρίη καὶ ἀνασκασίη ἀρετῆς ψυχαῖς τῶν κατὰ πόλιν ΕΜΦΥΤΗ. Inſolentiam autem ſive ὕβριν tyrannidis ſuſcitabulum et fomentum haberi, *Sophocles* Oed. Tyr. v. 883. Ὕβρις φυτεύει Τύραννον, ὕβρις κ. λ., ne alios adnumerem, teſtimonio est, uſusque firmat.

36. Διαβολὰς δὲ ἄριστος ἐνδέκεσθαι] Saepe de librariorum editorumque perverſo iudicio querela iteratur. Nunc inſigne licentiae ſpecimen, ut *Plautinum* uſurpem, ſpecitur. *Ald.*, *Camerarius*, *Stobaeus* et ſchedae habebant *ἄριστον ἐνδέκεσθαι*, de ſuo *H. Steph.* admenſus est *ἡγέεται*. Quanto lenius et elegantius *Arch.*, *ἄριστος ἐνδ.* ſine inutili fulcimento? Porro plures MSS. *ἄχθεται ἅτε θωπείαν*, cui *Aldus ἡγούμενος* adſtruxit. Additamentis nunc locus nullus. Cui enim bono? Eccum aliud: *Stobaei* et *Arch. ἅτε θωπὶ*, itidem in *θωπείαν* inperite flexerunt. Habet in more *Herodotus ἄχθεσθαι τῇ ἀρχῇ* et hoc de genere alia ſtruere, uti II, 103. et 175. Θεὸν ἀσεσήτορ blandus est, cuius et *λόγοι θῶπες* ex *Euripidis* Syleo *Philoni Iud.* Adv. Flacc. p. 979. E. Legat. ad Cai. p. 1015. D., *θῶπες καὶ ἀπατηλοὶ Procopio* B. Perſ. II, 30. Rem ipsam ſi velis, conſentiet *Dio Chryſoſt.* Or. VI, p. 97. Denique *κτείνει ἀκρίτους* ſincerum *Codd.* praeſtant. Culta profecto ſunt quae ſimili in disquiſitione conduxit *Theophylactus* Παιδ. Βασιλικῆς C. 8. et 9.

44. Ἰσονομίην] Erunt fortaſſe, qui *Stobaei ἰσοτιμίην* eligent, *Herodoto* vetante. Otanes ὁ Πέρσαι ΙΣΟΝΟΜΙΗΝ σπεύδων ποιῆσαι C. 83. et Maeandrius ad Samios ΙΣΟΝΟΜΙΗΝ ὑμῖν προαγορεύω C. 142. In populari ſtatu laudatur iuris inter omnes aequabilitas. *Euripid.* Suppl. v. 433. ὅ, τ' ἀσθενὴς, Ὁ πλούσιός τε τὴν δίκην ἴσην ἔχει· et *Hyperides* ex verſione *Rutilii Lupi* L. II. de Figur. Sentent. p. 7. *Non ſimile est vivere in aequa civitate, ubi ius legibus valeat: et devenire ſub unius tyranni imperium, ubi ſingularis libido dominatur. Livii* memorabilia L. II, 3. non exſcribo. Praeclare erudita ſunt quae *Valckenarius* noſter ſuper hac ἰσότητι ad Tragici Phoeniſſ. v. 541. p. 199.

53. Τὰ

tem imperio paucorum monebat permittere, his verbis; Quæ Otanes dixit de abolenda tyrannide, ea ſint dicta a me quoque: ſed quatenus hortabatur potentiam deferri ad multitudinem, ab optima erravit ſententia. Etenim inutili cœtu nihil eſt neque inſipientius, neque inſolentius. Itaque eos qui tyranni inſolentiam fugiunt, ad intemperantis plebis recidere inſolentiam, nequaquam tolerandum eſt. Nam tyrannus, ſiquid facit, intelligens facit: at plebi hoc adeſt, ut nihil intelligat, quo enim pacto intelligat, qui neque edoctus eſt, neque quidquam honeſtum novit, neque domeſticum? et qui incidens pellit negotia ſine mente torrenti flumini ſimilis? Quare ſiqui male conſultum Perſis cupiunt, ii ſtatu populari utantur: nos vero conventu virorum optimorum delecto, ad eos imperium deferamus, nam inter eos et ipsi erimus, et ex optimis viris credibile eſt optima exiſtere conſilia. Hanc Megabyzus ſententiam dixit.
82 Tertio loco ſuam Darius, inquiens, Quæ Megabyzus dixit, quatenus ad ſtatum popularem pertinent, recte mihi videtur dixiſſe: quatenus autem ad ſtatum paucorum, non recte, propoſitis enim tribus ſtatibus, et his omnibus optimis, ut optime imperet populus, optime pauci, optime unus, inter hæc multo antecellere hoc poſtremum ſentio, imperio enim unius viri qui optimus ſit, nihil melius queat eſſe. Hoc enim animo utens ſine reprehenſione multitudinem po-

ἐκέλευε ἐπιτράπειν, λέγων τάδε, „ Τὰ μὲν Ὀτάνης εἶπε, τυραννίδα παύων, λελέχθω κἀμοὶ ταῦτα· „ τὰ δ' ἐς τὸ πλῆθος [a] ἄνωγε φέρειν τὸ κράτος, „ γνώμης τῆς ἀρίστης ἡμάρτηκε· ὁμίλῳ γὰρ ἀχρηίῳ „ οὐδέν ἐστι ἀξυνετώτερον, οὐδὲ [b] ὑβριστότερον· καί „ τοι τυράννου ὕβριν φεύγοντας ἄνδρας, ἐς δήμου „ ἀκολάστου ὕβριν πεσέειν, ἐστὶ οὐδαμῶς ἀνασχετόν· „ ὁ μὲν γὰρ, εἴ τι ποιέει, γινώσκων ποιέει· τῷ „ δὲ [c] οὐ γινώσκειν ἔνι· πῶς γὰρ ἂν γινώσκοι, ὃς „ οὔτ' ἐδιδάχθη, οὔτε οἶδε καλὸν οὐδέν, οὐδ' οἰ„ κήϊον· ὠθέει τε ἐμπεσὼν τὰ πρήγματα ἄνευ νόου „ χειμάρρῳ ποταμῷ ἴκελος· δήμῳ μέν νυν οἱ Πέρ„ σῃσι [d] κακὸν νοέουσι, οὗτοι χράσθων· ἡμεῖς δὲ „ ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἐπιλέξαντες ὁμιλίην, τούτοι„ σι [e] περιθέωμεν τὸ κράτος· ἐν γὰρ δὴ τούτοι„ σι καὶ αὐτοὶ ἐσόμεθα· ἀρίστων δὲ ἀνδρῶν εἰ„ κὸς ἄριστα βουλεύματα γίνεσθαι." Μεγάβυζος [f] μὲν δὴ ταύτην γνώμην ἐσέφερε. Τρίτος δὲ Δα82 ρεῖος [g] ἀπεδείκνυτο γνώμην, λέγων, „ Ἐμοὶ δὲ „ τὰ μὲν εἶπε Μεγάβυζος, ἐς τὸ πλῆθος ἔ„ χοντα, δοκέει ὀρθῶς λέξαι· τὰ δ' ἐς ὀλιγαρ„ χίην, οὐκ ὀρθῶς· τριῶν γὰρ προκειμένων, καὶ „ πάντων τῶν λέγω ἀρίστων ἐόντων, δήμου τε ἀ„ ρίστου, καὶ ὀλιγαρχίης, καὶ [h] μουνάρχου, πολ„ λῷ τοῦτο προέχειν λέγω· ἀνδρὸς γὰρ ἑνός του „ ἀρίστου οὐδὲν ἄμεινον ἂν φανείη· γνώμῃ γὰρ τοι„ αὐτῇ χρεώμενος, ἐπιτροπεύοι ἂν ἀμωμήτως τοῦ„ πλήθεος· [i] σιγῶτό τε ἂν βουλεύματα ἐπὶ δυσ„ με-

a Ἄνωγε κελεύων φέρειν *Arcb. V. b M. Arcb. Paſſ. Ask.* et gloſſator San-Germanenſis: ὑβριστικώτερον *Ald. V.* et tres *Paris.*; tum *xxi τοι τυρ. Arcb.* optime: τοὶ aberat Edd. *c Ald. M. Arcb. Paſſ. Ask.*, οὐδὲ γινώσκ. *Paris. B. V.* et Edd. ſuperiores. *d* Κακῶς *V. Arcb.*, et poſterior νοεέουσι. *e* Περιθείομεν *Ald. f* Μὲν νυν ora *Stepb.*, in *Arcb. V.* μὲν ταύτην ἐσεφ., poſterius etiam *Paſſ. Ask.*, olim εἰσεφ. *g* Ἀπεδείκνυτο *Vind. Arcb.*; Quae ſequuntur *Stobaeus* Serm. XLV. p. 524. deſcripſit. *h* Μουναρχίης *Arcb. i* Σιγῶ τότε *Ask. Ald. Stob.*, errore ſcribentium.

53. Τὰ δὲ —— ἄνωγε φέρειν] Quia praeceſſit τὰ μὲν —— τυραννίδα παύων, maluit Cl. *Pauw* ἀνώγων φέρειν. Qui ſi in MSS. ἄνωγε κελεύων — latere noviſſet, ſibi fuiſſet haud dubie gratulatus. Id ego arbitrio legentium trado, non utique prorſus futile, neque vulgato detraho. De plebis multitudine δῆμος συνοίκημα ἀχαριστότατον VII, 157. Apud *Suidam* οὐδὲν ΤΒΡΙΣΤΙΚΩΤΕΡΟΝ ἔχλου· quo prior adſirmari huius loci ſcriptio videbatur; at praeſtantior nova. Ipse Grammaticus in Ὑβριστέρους testem adpellat *Xenophontem* K. Παιδ. V, p. 147. C.

58. Τῷ δὲ οὐ γινώσκειν ἔνι] Celeb. viri adnotationem confuſiorem animadverto. *Aldus* et *Camerarius* id, quod legitur, vulgaverunt: a *Stephano* eſt οὐδὲ γινώσκ. De plebis in adminiſtrandis rebus inſcitia non diſſimilia *Euripides* Suppl. v. 417. *AEſchines* Δῆμος γὰρ, ἀχάριστον, ἀψίκορον, ὠμὸν, βάσκανον, ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, Dial. III, 17. Non addo alia elogia, ſed haud efficacem καλὸν inter et δικηΐον obpoſitionem haberi.

60. Οὔτε οἶδε καλὸν οὐδὲν, οὐδ' οἰκηΐον] Sic ſcripta commodam vix admittunt interpretationem. Saepius opponuntur εἰδέναι, ſive νοῆσαι, et διδαχθῆναι ut ap. *Xenopb.* Ἐ. V, p. 334, 14. ἢ αὐτὸς νοήσας ἢ διδαχθεὶς ὑπό του. *Sopb.* Oed. T. v. 714. *Pauſan.* V, p. 410. ἐξευρόντα αὐτὸν, ἢ καὶ ὑπ' ἄλλου διδαχθέντα: ſicut ap. *Platonem* plus ſemel, *Archytas Stobaei* p. 270, 8. Δεῖ ἢ μαθόντα παρ' ἄλλου ἢ αὐτὸν ἐξευρόντα — ἐπιστάμονα γενέσθαι eadem *Archytae* et plura dedit *Iamblichus* MS. περὶ τῆς κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης. Huc pertinet et nobile *Heſiodi* dictum Ἔ. καὶ Ἡ. v. 291. quod interpretantur *Cicero* pro A. Cluent. c. 31. atque ita *Livius* XXII, c. 29. *eum primum eſſe virum, qui ipse conſulat quid in rem ſit; ſecundum eum qui bene monenti obediat: qui nec ipse conſulere, nec alteri parere ſciat, eum extremi ingenii eſſe.* In poſtremam claſſem populus Megabyzo videretur reiiciendus, ὃς οὔτε — ἐδιδάχθη, οὔτε οἶδε καλὸν οὐδὲν, οὐδ' οἰκηΐον, *qui nihil pulcri honeſtique novit aut ab aliis edoctus, aut a ſe ipse quod ſit proprium.* Literis aliquot, quae male fuerant repetitae, reiectis, ſic ista capienda iudico; atque οἶδε οὐδὲν οἰκηΐον, idem eſſe ac οὐδεν οἶδεν οἴκοθεν, id est ἐξ αὐτοῦ. Quando tamen tres quatuorve iunguntur interdum negationes, ne litera pereat, forſan erit qui hic ſcribi malit: οὔτε οἶδε καλὸν, εὖδ' οὐδὲν οἰκ. advocato *Platone* in Theaet. p. 180. A. ἧττον αὐτοῖς ἔνι ἢ τὸ μηδὲν· μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ' οὐδέν. VALCKEN.

62. Χειμάῤῥῳ π. ἴκελος] Ὁ δῆμος ὠθέει ἐμπεσὼν· τὰ πρήγματα ἄνευ νόου. Talis *Populus* illis omnibus videri debuit, quibus inconſulta concionum innotuerat Graeciae temeritas, Oratoribus in primis quotidie concionem habentibus, aut agentibus cum populo; qui ad iudicandum impetu temerario ductis ſaepe cedendum, atque ex Antigone *Sopboclis* (v. 727.) didicerant: παραβρείθροισι χειμάρροις ὅσα Δένδρων ὑπείκει κλῶνας ὡς ἐκσώζεται. *Cicero* Herodoteis inſtar erit commentarii in Or. pro Cn. Plancio, toto cap. 4. ibid. c. 6. *illae*, inquit, *undae comitiorum, ut mare profundum et immenſum, ſic efferveſcunt quodam quaſi aeſtu, ut ad alios accedant, ab aliis autem recedant.* Sicut isto loco, ter alibi *Cicero*, pro L. Murena c. 17. de Provinc. Conſul. c. 16. pro Milone c. 2., inſignem locum reſpexit, qui *Camerarium* et *Abramum* non latuit, *Demoſthenis* c. Aeſch. Falſae Legat. p. 229. ubi videri voluit non ipse dicere, quid ſibi de ſuperbis dominis videretur, ſed ſuam ipsius ſententiam artificioſe Philippo contribuit, quem oſores Atticae libertatis docerent: ὡς ὁ μὲν δῆμός ἐστιν ὄχλος, ἀσαθμητότατον πρᾶγμα τῶν ἁπάντων, καὶ ἀσυνθετώτατον, ὥσπερ ἐν θαλάττῃ κῦμα ὡς ἂν τύχοι κινούμενον, κ. τ. λ. ſic ista, partim ab aliis adiutus, legenda cenſeo. Praeter ceteros, *Demoſthenis* locum expreſſerunt oratores ſuo aevo nobiliſſimi, *Ariſtides* T. III, p. 78. et *Dion Chryſ.* Or. III, p. 44. C. Eiusdem quoque meminerat *S. Ioannes Chryſ.* Oper. T. III, p. 50. B. De multis unicum ponam incerti *Comici* dictum ex *Dione Chryſ.* p. 368. δῆμος ἄσατον κακὸν, Καὶ, θαλάσσῃ πάνθ' ὅμοιον, ὑπ' ἀνέμου ῥιπίζεται. VALCKEN.

74. Πολλῷ τοῦτο προσέχειν] Cave τοῦτον melius opineris. Adſolent in ſimilibus ita. Δῆμος, ἀχάριστον — *AEſchines*, videlicet χρῆμα. Mox καὶ ἐν τούτῳ — ὅστῳ ἐστὶ τοῦτο ἄριστον i. e. *Monarchia.* et C. 83. ὡς ἡ μουναρχίη κράτιστον, tum τὸ τοιοῦτο περισέλλειν. Quae continuo ſuccedunt σιγῶτό τε ἂν — morari *H. Stephanum* non debuerant. In monarchia ſemper tectiora in hoſtes conſilia et expeditiora; quae multitudini committuntur, plenae rimarum, hac atque illac perfluunt, uti Comicus. Vide *S. Puſendorfium* L. N. et Gent. VII, 5.

81. Αὖ-

Mala democratiæ, bona monarchiæ. Otanes odit regnum, nec se suosve vult regnari, idque cum honore impetrat.

„ μενέας ἄνδρας οὕτω μάλιστα· ὅτ᾽ δὲ ὀλιγαρ-
„ χίη, πολλοῖσι ἀρετὴν ἐπασκέουσι ἐς τὸ κοινὸν, 80
„ ἔχθεα [a] ἴδια ἰσχυρὰ φιλέει ἐγγίνεσθαι· αὐτὸς γὰρ
„ ἕκαστος βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι, γνώμῃσί τε
„ νικᾶν, ἐς ἔχθεα μεγάλα ἀλλήλοισι ἀπικνέον-
„ ται· ἐξ ὧν στάσις ἐγγίνονται· ἐκ δὲ τῶν στα-
„ σίων, φόνος· ἐκ δὲ τοῦ φόνου, ἀπέβη ἐς μου- 85
„ ναρχίην· καὶ ὅτ᾽ τούτῳ διέδεξε [b] ὅσῳ ἐστὶ τοῦ-
194 „ το ἄμεινον· δήμου τε αὖ ἄρχοντος ἀδύνατα μὴ
„ οὐ κακότητα [c] ἐγγίνεσθαι· κακότητος τοίνυν ἐγ-
„ γινομένης ἐς τὰ κοινὰ, ἔχθεα μὲν οὐκ ἐγγίνε-
„ ται [d] τοῖσι κακοῖσι, φιλίαι δὲ ἰσχυραί· οἱ γὰρ 90
„ κακοῦντες τὰ κοινὰ, [e] συγκρύπτοντες ποιεῦσι·
„ τοῦτο δὲ τοιοῦτο γίνεται, ἐς ὃ ἂν [f] προστάς τις
„ τοῦ δήμου τοὺς τοιούτους παύσῃ· ἐκ δὲ αὐτῶν
„ θωϋμάζεται οὗτος δὴ ὑπὸ τοῦ δήμου· θωϋμα-
„ ζόμενος [g] δὲ ἐν ὧν ἐφάνη μούναρχος ἐών· καὶ ὅτ᾽ 95
„ τούτῳ δηλοῖ καὶ οὗτος ὡς ἡ μουναρχίη κράτι-
„ στον· ἐνὶ δὲ ἔπει πάντα συλλαβόντα εἰπεῖν, πό-
„ θεν ἡμῖν ἡ ἐλευθερίη ἐγένετο; καὶ τεῦ δόντος;
„ κότερα παρὰ δήμου, ἢ ὀλιγαρχίης, ἢ [h] μου-
„ νάρχου; ἔχω τοίνυν γνώμην, ἡμέας ἐλευθερω- 1
„ θέντας διὰ ἕνα ἄνδρα, τὸ [i] τοιοῦτο περιστέλ-
„ λειν· χωρίς τε τούτου, πατρίους νόμους μὴ λύειν
„ ἔχοντας εὖ· οὐ γὰρ ἄμεινον." Γνώμαι μὲν δὴ τρεῖς
αὗται [k] προεκέατο· οἱ δὲ τέσσερες τῶν ἑπτὰ ἀν-
δρῶν προσέθεντο ταύτῃ· ὡς δὲ ἐσσώθη τῇ γνώ- 5
μῃ ὁ Ὀτάνης, „ Πέρσησι ἰσονομίην στεύδων ποιῆ-
„ σαι, ἔλεξε ἐς μέσον αὐτοῖσι τάδε, "Ἀνδρες στα-
„ σιῶται, δῆλα γὰρ δὴ ὅτι δεῖ ἕνα γέ τινα ἡ-
„ μέων βασιλέα γενέσθαι ἤ τοι κλήρῳ γε [l] λα-
„ χόντων, ἢ ἐπιτρεψάντων τῷ Περσέων πλήθεϊ 10
„ τὸν ἂν [m] ἐκεῖνοι ἕλωνται, ἢ ἄλλῃ τινὶ μηχα-
„ νῇ· ἐγὼ μέν νυν ὑμῖν οὐκ ἀναγωνεῦμαι· οὔτε γὰρ
„ ἄρχειν οὔτε ἄρχεσθαι [n] ἐθέλω· ἐπὶ τούτῳ δὲ
„ ὑπεξίσταμαι τῆς ἀρχῆς, ἐπ᾽ ᾧ τε ὑπ᾽ οὐδε- 1
„ νὸς ὑμέων [o] ἄρξομαι, οὔτε αὐτὸς ἐγὼ, οὔτε οἱ
„ ἀπ᾽ ἐμεῦ αἰεὶ γινόμενοι" τούτου εἰπαντος [p] ταῦτα
ὡς συνεχώρεον οἱ ἑξ ἐπὶ τούτοισι, οὗτος μὲν δὴ σφι
οὐκ

populi curet, taceanturque sic præcipue consilia in viros infestos capta. At in statu paucorum, quum plures virtuti incumbant in publicum, vehementia privata odia excitari consuerunt, quum enim quisque princeps esse optet, et consiliis vincere, ad ingentes inter se inimicitias evadunt. Ex quibus seditiones existunt, e seditionibus cædes, e cædibus ad unius imperium devenitur, et hac re monstravit, quantum sit hoc præstantissimum. Iam vero, plebe imperante, fieri non potest, quin malitia intret: ingressa malitia in rempublicam malis quidem illis odia non existunt, sed amicitiæ validæ, qui enim rempublicam corrumpunt, mutuo se occultant: idque tamdiu fit, dum aliquis populo præpositus tales homines compescat; quem propter ista populus admiratur. Hic quum admirationi est, tunc vere monarchus ostenditur, declarans etiam in hoc monarchiam esse præstantissimum. Atque ut uno verbo omnia comprehendens dicam, unde nobis libertas extitit? et a quo data? a populone, an oligarchia, an monarcho? Ego igitur sentio, nos per unum virum liberatos, debere illud ipsum complecti; et præter hoc leges patrias bene constitutas non disolvere: non enim melius. Hæ tres dictæ fuerunt sententiæ, et ex septem illis quatuor huic assenserunt. Otanes, qui iuris æquabilitatem facere Persis studebat, ubi ipsius sententia reiecta est, apud eos ita in medium loquutus est, Viri socii, videlicet necesse est unum aliquem e nobis regem fieri, sive sorte sortiamur, sive permittamus Persarum multitudini quem illi elegerint, sive qua alia ratione; equidem ego inter vos non contendam, quippe qui neque præesse volo, neque regnari. Et hac lege cedo imperio, ut a nullo vestrum regner aut ipse ego, aut ullus unquam meorum posterorum. Otane hæc loquuto, postquam ceteri sex eius postulatis assenserunt, ita hic in aliis non contendens, e me-

a Abest ab *Arcb.* et *Valla*, mox αὐτῶν γὰρ marg. *Steph.* *b* *Stob. Arcb. V. Pasf. Ask. Paris. B.*, ὅσων *Ald.* et Edd., levi differentia: sed sequor. *c* *Arcb. V. Stob.*, ἐγγενέσθαι alii: paullo ante ἀδύνατον *Stob.* *d* *M. Arcb. Stob. Pasf. Ask. V.*, ab aliis κακοῖσι aberat. *e* Συγκρίψ. *Arcb.*, συγκύψαντες egregie *Stob.* ex Edit. prima. *f* Προσάτις *Stob.* *g* Δὲ *Steph.* ora, *Arcb. Ask. V.* In *Stob.* οὗτος δὴ ὑπὸ τοῦ δήμου θαυμαζ., ἐφάνη ἐὼν μούν., *Ask.* vero et *Pasf.* ἐφάνη ὁ μούναρχος sive ἐών. *b* Μουναρχίης *Arcb.* tum παρὰ δήμου sine τοῦ idem et *V. Stob.*, quibus accedo. *i* Τοιοῦτον *Arcb.* *k* *M. Ask. Pasf.*, προσεκέατο *Arcb.*, προσκέατο *Ald. Paris. A.* *l* Λαχόντα *Vind. Arcb.* bene. *m* Ἐκεῖνο ἕληται ora *Steph. V. Pasf. Ask.*, ἐὰν ἐκεῖνος ἕληται *Arcb.*; tum ἢ ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ iidem omnes cum *Paris. A. B.*, vulgo ἢ ἄλλην τινὰ μηχανήν. *n* Θέλω *Arcb. V.* *o* Ἄρχεσθαι iidem, haud prave. *p* *M. Pasf. Ask.*; ταῦτα omittunt *Arcb. V.*, alioqui consentanei.

81. Αὐτὸς γὰρ ἕκαστος] Noxium αὐτῶν γὰρ *Stobaei* etiam margini *Gesnerus* adlevit. Αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος est VIII, 10. et C. 123. αὐτὸς ἕκαστος δοκέων ἄριστος γενέσθαι. Eum in modum *AEneas* Tactic. C. 4., levi macula spurcus, ὡς πρὸς φίλους ΑΥΤΟΣ ΕΚΑΣΤΟΣ δοκῶν ὕστερον παραγίνεσθαι. Quid dederit, cuilibet adparet; sequens quoque multitudinis numerus molestus recordato Sallustiani *coepere se quisque magis extollere* et L. VII, 144. non erit.

91. Συγκρύψαντες ποιεῦσι] Hoccine idem ac *mutuo se occultant?* Non opinor. Obtegunt fortasis furta, rapinas, flagitia, technasque. Saltem *occultantes faciunt.* At aliud voluit, a *Stobaeo*, MSS., qui nunc durant, antiquiore, fideliter custoditum: *συγκύψαντες ποιεῦσι*, *in idem incumbentes* et consentientes *faciunt*, uti VII, 145. εἰ ΣΥΓΚΥΨΑΝΤΕΣ τῶὐτὸ πρήσσοιεν πάντες. *Aristophanes* Equit. v. 850. τοῦτο δ᾽ εἰς ἓν ἐσι ΣΥΓΚΕΚΤΦΟΣ· ubi Critici bene, ὁμονοοῦσιν ἑαυτοῖς καὶ συντείνουσι. Venit hoc quoque in ingeniosam Cl. *Abreschii* coniecturam. Quod apud eumdem autem *Stobaeum* προσάτις τοῦ δήμου, fuit olim προσάτης, quo *Plato* in demonstratione, ὡς μεταβαίνει τύραννις ἐκ δημοκρατίας, saepius utitur L. VIII. Rep. p. 566.

93. Ἐκ δὲ αὐτῶν] Scripserat forsan: ἐκ δὲ αὖ τῶνδε θωϋμάζεται οὗτος δὴ ὑπὸ τοῦ δήμου· θωϋμαζόμενος δὲ ἐν ὧν ἐφάνη μούναρχος ἐών. Ut praepositio ἀνὰ a verbo ἐφάνη, vocula ὧν interiecta, per tmesin usitatam *Herodoto* fuerit seiuncta: ἐκ τῶνδε significaret *postea*, noto praepositionis usu, de quo dedit egregia perdoctus Theologus *Io. Pearsonus* in Vind. *Ignat.* p. 372. VALCKEN.

9. Ἤ τοι κλήρῳ γε λαχόντων] *Sive sorte sortiamur* Latina, quae metuo ut ex Graecis bona sint. Hoc *AEschyli* vide Eumen. v. 33. ἴτων πάλῳ λαχόντες, ὡς νομίζεται. *Eant sorte lecti.* Rursus VII. C. Theb. v. 128. *Philo Iud.* Constit. Princip. p. 722. Οὐ τοίνυν προσήκει δεσπότας — ἀποφαίνειν τοὺς ΚΛΗΡΩι ΛΑΧΟΝΤΑΣ. Iam sorte legi plures, ut regnarent haud poterant, verum unus duntaxat, Otane liquido significante. Quidni ergo ex *Arcb.* et *Vind.* κλήρῳ γε λαχόντα *sorte adeptum* probamus? Ita IV, 94. τὸν πάλῳ λαχόντα ἀιεὶ σφέων αὐτέων ἀποπέμπουσι. *AEschylus* VII. C. Theb. v. 55. ὡς πάλῳ λαχὼν ἕκαστος ——. At hoc alii viderint. Quae in MSS. turbantur statim, ex generis et numeri enallage, satis obvia et proposita ad *Diodori* II, 19., natales acceperunt. Placet ἢ ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ ex formula, cui saepe repetitum *Lysiae* μήτε τέχνῃ, μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ concinit.

18. Ἀλλ᾽

e medio abiit alio sesum. Atque ad hunc usque diem sola hæc familia inter Persas libertatem retinet, et in tantum regnatur, quantum ipsa vult, leges Persarum non
84 transgrediens. Ceteris autem istorum septem de rege iustissime deligendo consultantibus, visum est, si ad aliquem ex ipsorum numero regnum perveniret, Otanem donari debere peculiariter eiusque deinceps universos posteros tum Medica quotannis veste, tum omni alio magnificentiæ genere apud Persas honorificentissimo. Quæ ideo decreverunt ei donanda, quod primus rem agitaverat, et ipsos in cœtum coëgerat. Et hæc quidem decora Otani decreverunt: illa vero in commune, ut regiam introire unicuique e septem sine internuncio liceret, nisi forte cum uxore cubaret rex: neve regi fas esset aliunde quam e familia coniuratorum uxorem ducere. De regno autem hunc in modum; ut sub ortum solis conscensis equis, dum in suburbio vectarentur, cuius equus sonum
85 primus edidisset, is regnum obtineret. Erat autem Dario equiso, vir solers, nomine OEbares: ad quem Darius, postquam e cœtu digressi sunt, ita inquit. OEbares, de regni negocio sic inter nos convenit: cuius equus sub ipsum solis ortum equis conscensis sonum primus ediderit, is regno potiatur. Nunc igitur siquid solertiæ habes, commisce re, ut nos obtineamus hoc decus, et nemo alius. Respondet OEbares, o Here, si in hoc versatur tibi ut rex sis vel non, de hoc ne esto sollicitus, et bonum habeto animum; certe ante te rex nemo futurus est, eiusmodi habeo medicamenta. Si igitur, inquit Darius, habes istiusmodi commentum, adest tempus eo utendi, nec differendi rem, utpote crastino die nobis est certamen. Hæc ut audivit OEbares, ita facit: Vbi nox advenit, unam equarum quam equus Darii maxime adamabat, istam in suburbium adductam alligat: tum equum Darii inducit: eumque sæpius circumduxit prope equam identidem feminæ appropinquans, ac

οὐκ ἐπηγανίζετο, ἀλλ' ἐκ τῦ μέσου καθῆτο· καὶ νῦν αὕτη ἡ οἰκίη διατελέει μούνη ἐλευθέρη ἐοῦσα Περσέων,
20 [a] καὶ ἄρχεται τοσαῦτα ὅσα αὐτὴ θέλει, νόμους οὐκ ὑπερβαίνουσα τοὺς Περσέων. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἑπτὰ ἐβουλεύοντο ὡς βασιλέα δικαιότατα ϛήσονται· καί σφι ἔδοξε, Ὀτάνῃ μὲν καὶ τοῖσι ἀπὸ Ὀτάνεω αἰεὶ γινομένοισι, ἢν ἐς ἄλλον τινὰ τῶν ἑπτὰ [b] ἔλθῃ ἡ βα-
25 σιληίη, ἐξαίρετα δίδοσθαι ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ἔτεος ἑκάϛου καὶ τὴν πᾶσαν δωρεὴν ἣ γίνεται ὑπ' Πέρσῃσι τιμιωτάτη· [c] τοῦδε δὲ εἵνεκεν ἐβουλεύσαντό οἱ δίδοσθαι ταῦτα, ὅτι ἐβούλευσέ τε πρῶτος τὸ πρῆγμα, καὶ συνέϛησε αὐτούς· ταῦτα μὲν δὴ Ὀτάνῃ ἐξαίρετα· τά-
30 δε δὲ ἐς τὸ κοινὸν ἐβούλευσαν, παριέναι ἐς τὰ βασιλήια πάντα τὸν βουλόμενον τῶν ἑπτὰ ἄνευ ἐσαγγελέος, ἢν μὴ τυγχάνῃ εὕδων μετὰ γυναικὸς βασιλεύς· γαμέειν δὲ μὴ ἐξεῖναι ἄλλοθεν τῷ βασιλέϊ ἢ ἐκ τῶν [d] συνεπαναϛάντων· περὶ δὲ τῆς βασιληίης 195
35 ἐβουλεύσαντο τοιόνδε· ὅτευ ἂν ὁ ἵππος ἡλίῳ [e] ἐπανατέλλοντος πρῶτος φθέγξηται ἐν τῷ προαστείῳ, αὐτῶν ἐπιβεβηκότων, τοῦτον ἔχειν [f] τὴν βασιληίην. Δαρείῳ δὲ ἦν ἱπποχόμος, ἀνὴρ σοφὸς, τῷ οὔνομα ἦν Οἰβάρης· πρὸς τοῦτον τὸν ἄνδρα, ἐπεί τε διελύθη-
40 σαν, ἔλεξε Δαρεῖος τάδε, „ Οἴβαρες, ἡμῖν δέδοκται „ περὶ τῆς βασιληίης ποιέειν [g] κατὰ τάδε· ὅτευ ἂν ὁ „ ἵππος πρῶτος φθέγξηται ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι, „ αὐτῶν ἐπαναβεβηκότων, τοῦτον ἔχειν τὴν βασιληίην. „ νῦν ὦν εἴ τινα [h] ἔχεις σοφίην, μηχανῶ ὡς ἂν ἡμεῖς σχῶ-
45 „ μεν τοῦτο τὸ γέρας, καὶ μὴ ἄλλος τις." Ἀμείβεται Οἰβάρης τοῖσδε, „ Εἰ μὲν δὴ, ὦ δέσποτα, ἐν τού- „ τῳ τοί [i] ἐϛι ἡ βασιλέα εἶναι ἢ μὴ, θάρϛει τούτου „ εἵνεκα, καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθόν· ὡς βασιλεὺς ὐδεὶς „ ἄλλος πρὸ σεῦ ἔϛαι· τοιαῦτα ἔχω φάρμακα." λέγει
50 Δαρεῖος, „ Εἰ τοίνυν τι τοιοῦτον ἔχεις σόφισμα, ὥρη „ μηχανᾶσθαι, καὶ μὴ ἀναβάλλεσθαι· ὡς τῆς ἐπι- „ ούσης ἡμέρης [k] ὁ ἀγὼν ἡμῖν ἐϛί· ἀκούσας ταῦτα ὁ Οἰβάρης, ποιέει τοιόνδε· ὡς ἐγίνετο ἡ νὺξ, τῶν θηλέων ἵππων μίην, τὴν ὁ Δαρείου ἵππος ἔϛεργε μάλιϛα,
55 ταύτην ἀγαγὼν ἐς τὸ προάϛειον, κατέδησε, καὶ ἐπήγαγε τὸν Δαρείου ἵππον· καὶ τὰ μὲν πολ- λὰ [l] περιήγαγε ἀγχοῦ τῆ ἵππῳ, [m] ἐγχρίμπτων τῇ

a Καὶ οὔτε ἄρχεται πλὴν τοσαῦτα *Arch. Vind.* *b* Ἔλθοι *Pasi. Ask.*, et Ὀτάνεος supra *Vind.* et *Ald.* *c* Τούτου δὲ *Arcb. V.*, tum ἐβουλεύσαντό οἱ quod malui: olim ἐβούλευσάν οἱ. *d* Συναναϛάντων *Arcb. V.*, et ἐβουλεύσαντο alii ἐβούλευσαν. *e* Ἐπαναπειλαντος *iidem.* *f* Τὴν Καμβύσεω βασ. *Valla* cum *Arcb. V.* *g* Abest *Vind.* *b M. Pasi. Ask. Arcb.*, in *Ald.* et aliis ἔχοις, mox ἡμεῖς ἔχωμεν *Arcb. V.* *i* Ἐϛὶ ἡ βασιληίη, θάρϛει ora *Steph.* *k* Defit articulus *Arcb.* *l* Περιῆγεν id. et *Vind.* *m* Ἐγχρίπτων τῇ θελέῃ *Arcb.*, posterius et *Pasi. Ask.* cum *Corintho.* Vulgo τῇ θηλεῖ.

18. Ἀλλ' ἐκ τοῦ μέσου καθῆϛο] Simillimum L. I. C. 46.; κατῆϛο, ἐκατέατο et κατήμενος Ionum sunt. Dictio ipsa non vult *ex medio abire alio sesum*, sed e medio secedere et partium esse neutrarum, qui usus opportunius alibi valebit. Elegans est *Arcb.* et *Vind.* καὶ οὔτε ἄρχεται, πλὴν τοσαῦτα —. Nec cultum minus, cui suus supra locus, ἐπ' ᾧ τε — ἄρχεσθαι. At manum abstineo.

26. Καὶ τὴν πᾶσαν δωρεήν] Haec recurrunt extremo hoc libro. Cuiusmodi autem dona fuerint, docte *Barn. Brisonius* Regn. Pers. 1, 144. examinavit. *Medicam* vestem, Acanthiis honoris ergo a Xerxe datam L. VII. c. 116. habet.

31. Ἄνευ ἐσαγγελέος] Expresit hunc locum *Scriptor* libelli de Syr. Dea p. 472. ubi Rex ad Combabum: ἀπίξεαι παρ' ἡμέας ἄνευ ἐσαγγελέος, οὐδέ τις ἀπέρξει σε ἡμετέρης ὄψιος, οὐδ' ἢν γυναικὶ ἅμα ἐυνάζωμαι· hanc Proceres Herodotei constituerant exceptionem: ἢν μὴ τυγχάνῃ εὕδων μετὰ γυναικὸς βασιλεύς. VALCKEN.

35. Ἐβούλευσαν τοιόνδε] Sermonis studiosissimo hic quidem certe syllaba debet restitui, quam describentis praetermisit incuria: ἐβουλεύσαντο τοιόνδε, *re inter se deliberata constituerunt:* ponitur enim pro βουλευσαμένοις ἔδοξεν αὐτοῖς, vel συνεθήκαντο, prout legitur c. 86. *Iustinus: pactique inter se sunt, ut,* —— *cuius equus inter solis ortum binnitum primus edidisset, is rex esset.* In his convenisse *Ctesiae* videtur cum *Herodoto*; forsan ex *Hellanico*, multum diversa traduntur in *Scholiis* ad *AEschyli* Pers. v. 776. VALCKEN.

35. Ἐβουλεύσαντο τοιόνδε] Hoc utilius et genio linguae congruentius in constitutione de regno, sicuti et paullo superius. Conf. I, 73. VIII, 101. Videntur autem matutinum legisse tempus, quod solem orientem Persae venerarentur. Εἶναι γὰρ αὐτοῖς νόμοι τὰς τοῦ ἡλίου ἀνατολὰς προσκυνεῖν ἑκάϛῃ ἡμέρᾳ in *Procopii* B. Pers. I. C. 3.

46. Εἰ — ἐν τούτῳ τοί ἐϛι] Sententiam expresit *Zonaras* p. 129. A. θάῤῥει, ὦ δέσποτα, ἔφη, ὡς σὴ ἔσαι ἡ βασιλεία· apud *Iustinum* Dario *de regno sollicito equi custos ait, si ea res victoriam moraretur, nihil negotii superesse. Herodoti* formam loquendi, εἰ — ἐν τούτῳ τοί ἐϛι ἡ βασιλέα εἶναι, ἢ μή proximum accedit hoc *Eurip.* Iphig. Taur. v. 1057. τἄμ' ἐν ὑμῖν ἐϛιν, ἢ καλῶς ἔχειν, Ἢ μηδὲν εἶναι. *Herod.* VI, c. 109. ἐν σοὶ νῦν Καλλίμαχέ ἐϛι, ἢ καταδουλῶσαι Ἀθήνας, ἢ ἐλευθ. Paulo plenius *Andocides* de Myst. p. 6, 18. ὅπως ἐν ἐκείνῳ εἴη ὅντινα βούλοιτο Ἀθηναίων φάναι τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶναι, ὅντινα δὲ μὴ βούλοιτο λέγειν ὅτι οὐκ ἦν *Lysias* p. 20: ἐν ὑμῖν δ' ἐϛὶ, πότερον χρὴ τούτους ἰσχυροὺς ἢ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. VALCKEN.

50. Ὥρη μηχανᾶσθαι καὶ μὴ &c.] Sumtum fortasse ex nobili *Bacchylidae* Οὐχ ἕδρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολᾶς. Sicuti ὡς —— ὁ ἀγὼν ἡμῖν ἐϛι ad Proverbii modulum, Νῦν γὰρ ἐς ἀγών aut πλησίον ὁ ἀγών· de quibus nunc nihil, nisi culte a magno viro, *Is. Casaubono* explicita esse ad *Suetonii* Neron. C. 45.

57. Ἐγχρίμπτων τῇ θηλέῃ] *Arcb.* ἐγχρίπτων non spre-

τῇ θηλέῃ· τέλος δὲ, ἐπῆκε ὀχεῦσαι [a] τὴν ἵππον. Ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφαυσκούσῃ, οἱ ἑξ, κατὰ συνθήκας τοιάσδε, [b] παρῆσαν ἐπὶ τῶν ἵππων· διεξελαυνόντων δὲ κατὰ τὸ πρόσθιον, ὡς κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον [c] ἐγένοντο ἵνα τῆς παροιχομένης νυκτὸς κατεδέδετο ἡ θήλεα ἵππος, ἐνθαῦτα ὁ Δαρείου ἵππος προσδραμὼν ἐχρεμέτισε· ἅμα δὲ τῷ ἵππῳ τοῦτο ποιήσαντι, ἀστραπὴ ἐξ [d] αἰθρίης καὶ βροντὴ ἐγένετο· ἐπιγενόμενα δὲ ταῦτα τῷ Δαρείῳ, ἐτελέωσέ μιν, ὥσπερ ἐκ συνθέτου τινὸς γενόμενα· οἱ δὲ, καταθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων, προσεκύνεον τὸν Δαρεῖον ὡς βασιλέα. Οἱ μὲν δὴ Φασὶ τὸν Οἰβάρεα ταῦτα μηχανήσασθαι· οἱ δὲ, τοιάδε· καὶ γὰρ ἐπ' ἀμφότερα λέγεται ὑπὸ Περσέων, ὡς τῆς ἵππου ταύτης τῶν ἄρθρων ἐπιψαύσας τῇ χειρὶ, [f] ἔχει αὐτὴν κρύψας ἐν τῇσι αἰδοίοισι· ὡς δὲ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι [g] ἀπίεσθαι μέλλειν τοὺς ἵππους, τὸν Οἰβάρεα τοῦτον [h] ἐξείραντα τὴν χεῖρα, πρὸς τῦ Δαρείου ἵππου τοὺς μυκτῆρας προσενεῦκαι· τὸν δὲ, αἰσθόμενον, [i] φριμάξασθαί τε καὶ χρεμετίσαι. Δαρεῖός τε δὴ ὁ Ὑστάσπεος βασιλεὺς ἀπεδέδεκτο, καὶ οἱ ἦσαν ἐν τῇ Ἀσίῃ πάντες κατήκοοι, πλὴν Ἀραβίων, Κύρου τε καταστρεψαμένου, καὶ ὕστερον αὖτις Καμβύσεω. Ἀράβιοι δὲ οὐδαμᾶ κατήκουσαν [k] ἐπὶ 196 δουλοσύνῃ Πέρσῃσι, ἀλλὰ ξεῖνοι ἐγένοντο, παρέντες Καμβύσεα ἐπ' Αἴγυπτον· ἐσχόντων γὰρ Ἀραβίων, οὐκ ἂν [l] ἐσβάλλειν Πέρσαι ἐς Αἴγυπτον· γάμους τε τοὺς

ac tandem permisit ascendere. Postero die, 86 quum illucesceret, sex Persæ ex convento adfuerunt equis insidentes, et quum in suburbio ultro citroque vectarentur, ubi ad locum istum pervenerunt, ubi superiore nocte equa fuerat alligata, ibi Darii equus accurrens hinnitum edidit: et equo id exsequuto protinus fulgur sereno cœlo tonitruque extitit. Hæc quum Dario supervenissent, eum inaugurarunt, tanquam ex composito quodam evenientia, nam ceteri ex equis desilientes Darium ut regem adoraverunt. Sunt qui hoc dicant OEbarem fuisse machinatum, sunt qui illud, utroque enim modo refertur a Persis. Volunt namque OEbarem attrectatis manu huius equæ genitalibus, ipsam manum intra subligacula tenuisse abditam: et sub ipsum statim solis ortum, quum equi digressuri essent, eam extulisse, et naribus equi Darii admovisse, eumque ad odoris sensum infremuisse atque hinnisse. DARIVS itaque, Hystaspis filius, declaratus est rex: eique omnes Asiani audientes dicto fuerunt, præter Arabas, a Cyro et postea rursus a Cambyse subacti; Arabes vero a Persis nunquam in servitutem redacti sunt, sed hospites extiterunt, transmittentes Cambysem in AEgyptum: quippe quibus invitis haudquaquam invasissent Persæ AEgyptum. Da-

87

88

a Τὸν *V. Arcb. Ask. Pasi.*, mox διαφανεσ. *V. Arcb.*, alii διαφωσκ. b Παρῆισαν iidem et διελαυνόντων. c Ἐγίνετο ora *Steph. V. Arcb. Pasi. Ask.*, vulgo ἐγέν. d Ἄιθρης *Arcb.* e *M. Ask. Pasi. V. Arcb.*; *Aldus* et alii προσέκυνεόν μιν male: porro ὡς βασιλέα negligunt *Arcb. V. Pasi. Valla.* f *Ald. Paris. A. B. V. Arcb.*, in *Med. Pasi. Ask.* ἔχοι, sine causa. g Ἀπίσθαι *Arcb.* h Ἐξείραν τ. χ. προσένεικε πρὸς *Arcb.* i Habet hinc *Suidas* in *V.*, sed *Arcb.* φριμᾶσθαι. k *Eustath.* in *Dionys.* v. 933. l Ἐσβάλοιεν *Arcb. V.*

vimus ad superioris Musæ C. 60. *Portus* τῇ θηλέῃ habet in Ἐγχρίμπτειν ex coniectura, sed bona: nam θηλέην amat dialectus I, 192. II, 41. III, 102. VII, 58, neque aut *Eustathio* in Hom. p. 546, 42. aut *G. Corinthо* latuit.

59. Ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφωσκούσῃ οἱ ἑξ] *Postero die ubi primum illuxit sex illi* ——. *Zonaras*: Ἔωθεν δὲ τῶν ἑπτὰ παραγενομένων· dare quoque debuerat τῶν ἑξ, sed alterum posuit, eorum immemor quae de Otane legerat olim in excerpendo praetermissa: *Platonem* mirarer, cur de LL. III. p. 695. D. scripsisset, πάλιν εἰς Πέρσας ἐλθεῖν τὴν ἀρχὴν διὰ Δαρείου καὶ τῶν ἑπτά· dare potuerat διὰ Δαρείου αὐτοῦ ἑβδόμου· dederat forte καὶ τῶν ἕξ —. In ista formula legitur infra L. IX, c. 44. ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφαυσκούσῃ. Codices si variant, vix constitui poterit, utrum dederit Noster: ad *Diodori Sic.* XIII, c. 18. τῆς ἡμέρας ὑποφωσκούσης, vid. *Wesselingius*. Aliorum in his fuere locutiones, ὡς ἡμέρα, vel ὡς ἕως ὑπέφαινε· *prima luce*, *primo luci*, et *ubi primum dilucularet*: vid. *Gellius* N. A. II, 29. p. 200. 201. *Io. Fr. Gronov.* et VII, c. 1. ubi *noctis* legitur *extremo*, *priusquam dilucularet*: ὄρθρου βαθέος· tempus memorat *Plato* ἀπ' ὄρθρου μέχρι περ ἂν ὁ ἥλιος ἀνίσχῃ, LL. XII. p. 951. D. VALCKEN.

59. Ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφαυσκούσῃ] Sic ἅμα ἡμέρῃ διαφαυσκούσῃ L. IX, 44., ἥλιος ἐπιφαύσκων doctus *Iobi* interpres C. XXXI, 26. Apud alios ἡμέρας ὑποφωσκούσης, aut τῇ ἐπιφωσκούσῃ *Matth.* C. XXVIII, 1., nec concordi ubique scriptura, de qua ad *Diodori* XIII, 18. Quod praeterea in Codd. παρήισαν ἐπὶ τῶν — vulgato concedit nihil. Ἥκειν ἐπ' ἵππου IX, 43., *Sophocl.* Oedip. Col. v. 305. Ἀιτναίας ἐπὶ πώλῳ βεβῶσα. Talia urbem *albis equis introiit* in Neron. *Suetonii*, et poëtae *per medias in equis itque reditque vias*. Plura Cl. *Burmannus* ad *Ovidii* Art. Am. L. I, 214.

66. Ἐτελέωσέ μιν] Laurentius *compotem voti fecit*; Quod nunc in Latinis, debetur viro celeberrimo. Simile Auctoris *Epist. ad Hebr.* C. II, 10. τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων ΤΕΛΕΙΩΣΑΙ *Th. Beza* recte accepit. Statim e MSS. quae exsulant ὡς βασιλῆα, si consensus foret, posset illic relinqui: Sollemnis certe principum προσκύνησις accessione illa non egebat. At vide *Polyaen.* VII, 9. et *Valer. Maxim.* VII, 3. Ext. 2.

72. Ἔχει αὐτὴν κρύψας] Recte cepit *Zonaras*, cui dicitur OEbares τὴν χεῖρα κρύπτειν ἐν τῇ ἀναξυρίδι. Κρύψας ἔχει ponitur pro κρύπτει, vel ἔκρυψεν, in *Euripidis* Danaë V, 40. Hec. V, 1012. πέπλων ἐντὸς ἢ κρύψασ' ἔχεις; *Hesiodus* Ἔ. κ. Ἡ. V, 42. Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι. *Pausan.* V, p. 408. ἔχειν ἀποκρύψαντα ὑπὸ τὴν ψάμμον. X, p. 832. ὁμοῦ τῷ χρυσίῳ κατακρύψαντα ἔχειν αὐτόν· sed in his tamen ἔχειν suam quoque vim exserit; in multis huius generis non item, de quibus ad Phoen. V, 712. VALCKEN.

76. Φριμάξασθαι τ. κ. χ.] Eadem verba retinuit *Zonaras*: Φριμάξασθαι hinc enotatum in *Glosс. Herod.* et *Suida* redditur per φρυάξασθαι· quod usitatius erat *de equo*; cum alterum eximie *de birco* diceretur. VALCKEN.

76. Δαρεῖός τε δὴ ὁ Ὑστάσπεος] Cl. *Abreschius* Δαρεῖός γε δή — *Darius quidem certe*. Arabes, quum omnis Asia a Cyro et Cambyse domaretur, aut illi domandi in conatu essent, illorum in ditionem non venerunt, *Diodoro* L. II, 1. concordante. Atque illud est, quod olim Deus O. M. Ismaëli et posteris recepit *Genes.* C. XVI, 11, 12., cuius illi fructum promissi uberrimum abstulerunt habentque, liberi, sui iuris, ἐλεύθεροι. Prorsus eximie eruditi Britanni et cum cura super ea nationis libertate Tom. XVII. p. 829. Historiae Catholicae *Ed. Belg.*

83. Γάμους τε τοὺς πρώτους ἐγάμεε] Quatuor hic memorat uxores Darii; duas, praeter illas, alibi: vere tamen, opinor, scriptum fuit *Iustino* I, c. 10. *Principio regni Cyri Regis filiam in matrimonium recepit, regalibus nuptiis regnum firmaturus, ut non tam in extraneum translatum, quam in familiam Cyri reversum videretur.* De duabus unius tantum meminit *Atossae*, cuius, prae ceteris uxoribus, altera etiam Cyri filia, mulieris in aula Darii potentissimae, praecipua semper habita fuit ratio; quod variis documentis demonstrat *Herod.* et VII, c. 3. ἡ Ἄτοσσα, inquit, εἶχε τὸ πᾶν κράτος, *regnum obtinebat Atossa*. Ibid. c. 2. traditur, antequam pervenisset ad imperium Darius, ex filia Gobryae *tres* suscepisse filios; Rex factus Persarum, ex Atosa *quatuor*. Hoc loco motus *Schol.* ad *AEschyli* Pers. V, 719., Ἡρόδοτος, ait, ζ' φησὶ Δαρείου παῖδας εἶναι· addens, Ἑλλάνικος δὲ ιά. Atqui totidem ille apud *Herod.* reperire potuisset, quin imo XII, in transcursu plerosque memoratos Darii filios. Praeter pellices, sex habuit Darius uxores legitimas, atque ex his singulis liberos etiam mares procreavit; praeterquam ex Otanis filia *Phaedyma*, quae Magi fraudem patefecerat. Ex *Gobryae filia* tres suscepit filios Darius: natu maximus fuit Ἀρ-

τα-

Darius matrimonia primaria ex Perſis auſpicatus est, ductis duabus Cyri filiabus, Atoſſa, quæ ante Cambyſi fratri et postea mago nupſerat, et Artyſtona virgine. Præterea alteram Smerdis, filii Cyri, filiam, nomine Parmyn, nec non filiam Otanis duxit, quæ magum prodiderat. Idem, viribus omni ex parte ſtabilitis, ante omnia effigiem fecerat quam lapideam ſtatuit, cui inerat animal, vir eques, inſcriptis in hæc verba litteris, DARIVS, HYSTASPIS FILIVS, TVM EQVI VIRTVTE, (cuius nomen legebatur) TVM OEBARIS EQVISONIS, PERSARVM REGNVM ADEPTVS EST. His apud Perſas actis, viginti provincias, quas ipsi ſatrapeias vocant, conſtituit: earumque ſingulis præſides præfecit, deſcriptis quæ ei penderentur tributis per nationes, et nationibus finitimos adtribuens, et ſupergrediens vicinos, remotiores gentes alias aliis dividens. Provincias autem et tributorum reditus annuos hunc in modum diſtribuit. Aliis quidem argentum afferentibus iniungebatur Babylonico pondere talentum adferre: qui aurum, Euboico. Valet autem Babylonicum talentum ſeptuaginta minas Euboicas. Etenim ſub Cyro atque deinde ſub Cambyſe nihildum fuerat circa tributa inſtitutum, ſed munera afferebantur. Ob hanc tributi ordinationem

τοὺς πρώτους ἐγάμεε Πέρσῃσι ὁ Δαρεῖος, Κύρου μὲν δύο θυγατέρας, Ἄτοσσάν τε καὶ Ἀρτυστώνην· τὴν μὲν Ἄτοσσαν, προσυναχήσασαν Καμβύσῃ τε τῷ ἀδελφεῷ καὶ αὐτὶς τῷ μάγῳ· τὴν δὲ Ἀρτυστώνην, παρθένον· ἑτέρην δὲ Σμέρδιος τοῦ Κύρου θυγατέρα ἔγημε, τῇ οὔνομα [a] ἦν Πάρμυς· ἔσχε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ὀτάνεω θυγατέρα, ἣ τὸν μάγον κατάδηλον ἐποίησε· δυνάμιός τε πάντα οἱ ἐπιπλέατο, πρῶτον μέν νυν τύπον ποιησάμενος λίθινον, ἔστησε, ζῶον δέ οἱ ἐπῆν, ἀνὴρ ἱππεύς· ἐπέγραψε [b] δὲ γράμματα λέγοντα τάδε, ΔΑΡΕΙΟΣ Ὁ ΥΣΤΑΣΠΕΟΣ ΣΥΝ ΤΕ ΤΟΥ ΙΠΠΟΥ ΤΗ ΑΡΕΤΗ, τὸ οὔνομα λέγων, ΚΑΙ ΟΙΒΑΡΕΟΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΟΜΟΥ, ΕΚΤΗΣΑΤΟ ΤΗΝ ΠΕΡΣΕΩΝ ΒΑΣΙΔΗΙΗΝ. Ποιήσας δὲ ταῦτα ὁ Πέρσῃσι, ἀρχὰς κατεστήσατο εἴκοσι, τὰς αὐτοὶ καλέυσι σατραπηίας· καταστήσας [c] δὲ τὰς ἀρχὰς, καὶ ἄρχοντας ἐπιστήσας, ἐτάξατο Φόρυς οἱ προσιέναι κατὰ ἔθνεά τε, καὶ πρὸς τοῖσι ἔθνεσι τοὺς πλησιοχώρυς προστάσσων, καὶ ὑπερβαίνων τοὺς προσεχέας, [d] τὰ ἑκαστέρω ἄλλοισι ἄλλα ἔθνεα νέμων· ἀρχὰς δὲ καὶ Φόρων πρόσοδον τήνδε [e] ἐπέτειον κατὰ τάδε διεῖλε· τοῖσι μὲν αὐτέων ἀργύριον ἀπαγινέυσι εἵρητο Βαβυλώνιον σταθμὸν τάλαντον ἀπαγινέειν· τοῖσι δὲ χρυσίον ἀπαγινέυσι, [f] Εὐβοεικόν· τὸ δὲ Βαβυλώνιον τάλαντον δύνατον Εὐβοίδας ἑβδομήκοντα μνέας· ἐπὶ γὰρ Κύρυ ἄρχοντος, καὶ αὐτὶς Καμβύσεω, ἦν [g] κατεστηκὸς οὐδὲν Φόρυ πέρι, ἀλλὰ δῶρα ἀγίνεον· διὰ δὲ ταύτην τὴν ἐπίταξιν τῦ Φόρυ,

a Abest *Ask.*, in *Arcb.* et *Vind.* Πάρμυς ἐλέγετο δὲ καὶ· ſtatim ἐπιπλέχτο et ποιησ. λίθον *Med. Paſſ. Ask.*, ἐπιμπλέατο et λίθινον *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.* b Δὲ οἱ *Arcb.* c Δὲ ἀρχ. ſine τὰς idem et *V.* d Ἀλλοισιν ἄλλα τὰ ἑκατέρω ἔθνεα νέμων *Arcb.* e Ἐπέτεον idem. f Εὐβοϊκὸν *V. Arcb. Ask.* g Κατεστεὼς *Arcb.*

τοβαζάνης (VII, c. 2.) memoratur et Ἀριαβίγνης (VII, 97.) Tertii nomen non memini me legere: ſed ſuſpicor matris olim factam mentionem VII, c. 68. quae ſi iuſta ſuſpicio, fuerit is Ἀρσαμένης· et certe *Plutarcho* aliisque filius ex uxore Darii prima vocatur Ἀριαμένης· vid. ad *Iuſtinum* notata II, c. 10. Ex *Atoſſa* Cyri filia, praeter *Xerxen* Darii ſucceſſorem, nati fuerunt Μασίστης, Ἀχαιμένης, et, fratribus minus nobilitatus, Τιγάνης· vid. *Herod.* VII, 82, 97, 64. Ex *Artyſtone*, altera Cyri filia, quam virginem duxit uxorem, (Atoſſam iam ante habuerant frater Cambyſis, et Magus Smerdis:) Ἀρτάμης et Γωβρύης, VII, 69, 72. Ex *Parmy*, Cyri nepte, filia Smerdis, unicus memoratur natus Ἀριόμαρδος, VII, c. 78. Tandem VII, c. 224. ex *Phratagyne*, filia fratris Artanis, nati dicuntur Ἀβροκόμης et Ὑπεράνθης. Postrema duo nomina hoc equidem miror, quod inter centena ſorte Perſica *Herodoti*, praeter *Phaedymae* nomen, ſola ſunt planisſime Graeca. Adtigit illa *Hemſterbuſius* ad initium *Xenoph. Ephes.* Quid *Iac. Palmerius* velit in Exercit. p. 38. non ſatis liquet. In hiſtoria Perſica recentiori non ſane miror nomina Perſarum Graeca, neque adeo *Abrocomam* ſive *Acrocomam* ſatrapam, prout *Isocrati* dicitur p. 69. D. ſed in Darii filiorum nominibus flexus Graecos mirabar ut inexſpectatos. VALCKEN.

90. Δυνάμιός τε πάντα οἱ ἐπιπλέατο] Apoſtoli ad *Ephes.* III, 16. δυνάμει κραταιοῦσθαι et *Ariſtidis* T. I. p. 326. δυνάμεως ἐμπίπλασθαι μετὰ κουφότητος cum his conpoſuit *Abreſchius*. Ego vero meis ex libris atque *Aldo* τύπον ποιησάμενος λίθινον malui, opinatus aliorum λίθον ex ſcripturae eſſe conpendio. Belle χρυσέους τύπους, τύπους λιθοκολλήτους, et χρυσέων ξοάνων τύπους *Euripidis* et aliorum novi, τύπον λίθον nequaquam. De Darii equo iucunde *Oppianus* Cyneget. I, 234. et *Rittersbuſius*. Nam quod *Thom. Hyde* Relig. Perſ. C. 23. omnem de equo narrationem ex Perſarum vocabulo, ſed male expreſſo, *Ghesbtaſp*, i. e. *factus equo*, propagatam pertendit, a vero abhorret.

98. Ἀρχὰς κ. εἴκοσι] In ſequentibus *viginti* recenſentur istae ſatrapiae, quaeque ſingulis ſubiectae fuerint regiones; ſingulorum enim imperio plures ſuberant, exceptis praefectis Ciliciae atque Indiae. Videant homines eruditi, quo pacto haec *Herodoti* cum aliis poſſint in concordiam redigi; a quibus longius etiam diſtat, quod, undecunque tandem repetitum, duobus in locis *Plato* tradidit, quorum locorum alter notus fuit *Briſſonio* de R. P. I, p. 148. e LL. III, p. 695. c. Δαρεῖος βασιλέως οὐκ ἦν υἱὸς, παιδείᾳ τε οὐ διατρυφῶσῃ τεθραμμένος· ἐλθὼν δ' εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ λαβὼν αὐτὴν ἕβδομος, διείλετο ἑπτὰ μέρη τεμόμενος· quarum partium ſingulas, regiones amplisſimas, ſingulis e ſex coniurationis ſociis regendas attribuerit: hoc *Platonem* voluisſe liquet ex ipsius Epiſt. VII, p. 332. A. ubi Sicilienſem Dionyſium, qui paene *nemini ſe credebat*, (*Cicero* Tuſc. V, 20.) neque uxoribus nec filiabus, hac etiam parte multo fuisſe ſcribit deteriorem Dario, ὃς οὐκ ἀδελφοῖς πιστεύσας, οὐδ' ὑπ' αὐτοῦ τραφεῖσι, κοινωνοῖς δὲ μᾶλλον τῆς τοῦ Μήδου τε καὶ εὐνούχου χειρώσεως, διένειμέ τε μέρη μείζω ἕκαστα Σικελίας πάσης ἑπτὰ, καὶ πιστοῖς ἐχρήσατο τοῖς κοινωνοῖς, καὶ οὐκ ἐπιτιθεμένοις οὔτε αὐτῷ οὔτε ἀλλήλοις· verboſa, quam ſuo more ſcribit in hunc locum, adnotatione parum extricat *H. Steph.* recte per *Medum et Eunuchum* eumdem intelligens; in cuius nomine quantum fuerit variatum docuit *Iac. Nic. Loënſis* Miſcell. Epiphyll. I, c. 21. Prior *Platonis* locus atque integra ista disputatio Κύρου παιδείᾳ fuit oppoſita *Xenophontis*, quem virum optimum, ut et alios e *Socratis* palaeſtra, oderat *Plato*. VALCKEN.

5. Βαβυλώνιον σαθμὸν τάλαντον] Refingitur ταλάντου a docto viro. Contra L. I, 51. τὰ δὲ ἄλλα — σαθμὸν διτάλαντα· et ἕλκουσαν σαθμὸν τάλαντα δέκα. *AElianus* V. Hiſt. X, 17. Θεμιστοκλέα τρία τάλαντα ἔχειν τὴν οὐσίαν τὴν πατρῴαν. Atque ita ſolent Graeci Latinique, docente ſummo viro *Io. Fr. Gronovio* de Pecun. Vet. L. I, c. 6. Iam ſive Εὐβοεικὸν ſeu Εὐβοϊκὸν probetur, parum referet: illud *Steph. Byz.*, hoc *Polybius*, *Strabo*, *Appianus*, maluerunt. Maioris momenti minae ſunt ſeptuaginta Euboïcae in talento Babylonio: aliter *AElianus* Var. I, 22., Atticas minas ſeptuaginta et duas illi talento tribuens. In primis autem, ſiquidem hoc auctore doctisſimus *De la Barre* Hiſtor. Acad. Inſcription. T. VI, p. 355. ἑβδομήκοντα καὶ δύο μνέας *Herodoto* operoſa reddit disputatione, cui calculum addere nondum audeo. Arcent auctaria ſchedae veteres, conſpiratque *Pollux* IX, 86., minis ſeptuaginta talentum Babylonium aequiparans: dubiae praeterea fidei *AEliani* locus est, et acriter oppugnatus a *Willebrodo Snellio* de Re Nummar. p. 41. Quin ſi fides illi conſtet, Atticas minas conplectitur duntaxat. Conf. *Panelium* de Ciſtophoris p. 110. &c.

ρυ, καὶ παραπλήσια ταύτῃ ἄλλα, λέγυσι Πέρσαι ὡς Δαρεῖος μὲν ἦν κάπηλος· [a] Καμβύσης δὲ, δεσπότης· Κῦρος δὲ, πατήρ· ὁ μὲν, ὅτι ἐκαπήλευε πάντα τὰ [b] πρήγματα· ὁ δὲ, ὅτι χαλεπός τε ἦν καὶ ὀλίγωρος· ὁ δὲ, ὅτι ἤπιός τε, καὶ [c] ἀγαθά σφι πάντα ἐμηχανήσατο. Ἀπὸ μὲν δὴ Ἰώνων, καὶ Μαγνήτων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ Αἰολέων, καὶ Καρῶν, καὶ Λυκίων, καὶ [d] Μιλυέων, καὶ Παμφύλων, εἰς γὰρ ἦν οἱ τεταγμένος Φόρος οὗτος, [e] προσήιε τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου· [f] ὁ μὲν δὴ πρῶτος οὗτός οἱ νομὸς κατέστηκεε· ἀπὸ δὲ Μυσῶν, καὶ Λυδῶν, καὶ [g] Λασονίων, καὶ Καβαλίων, καὶ [h] Ὑγεννέων, πεντακόσια [i] τάλαντα· νομὸς δεύτερος οὗτος. ἀπὸ δὲ Ἑλλησποντίων τῶν ἐπὶ δεξιὰ ἐσπλέοντι, καὶ Φρυγῶν, καὶ Θρηίκων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ Παφλαγόνων, καὶ [k] Μαριανδυνῶν, καὶ Συρίων, ἐξήκοντα καὶ τριηκόσια ἦν τάλαντα Φόρος· νομὸς τρίτος οὗτος· ἀπὸ δὲ Κιλίκων, ἵπποι τε λευκοὶ ἑξήκοντα καὶ τριηκόσιοι, ἐπάγης ἡμέρης εἰς γινόμενος, καὶ τάλαντα ἀργυρίου πεντακόσια· τούτων [l] δὲ τεσσεράκοντα καὶ ἑκατὸν ἐς τὴν Φρυρέουσαν ἵππον τὴν Κιλικίην χώρην [m] ἀναισιμοῦτο, τὰ δὲ τριηκόσια καὶ ἑξήκοντα Δαρείῳ ἐφοίτα· νομὸς τέταρτος οὗτος. Ἀπὸ δὲ [n] Ποσειδηίου πόλιος, τὴν Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρεω οἴκισε ἐπ' [o] ὁρίοισι τοῖσι Κιλίκων τε καὶ Σύρων, ἀρξάμενον ἀπὸ ταύτης μέχρι Αἰγύπτου, [p] πλὴν μοίρης τῆς Ἀραβίων, ταῦτα γὰρ ἦν ἀτελέα, πεντήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα Φόρος ἦν· ἔστι δὲ ὁ

tionem et alia huiusmodi, Perſæ aiunt Darium fuisſe inſtitorem: Cambyſem autem, dominum: Cyrum vero, patrem, quoniam Darius res omnes quæſtui habebat: Cambyſes, aſper erat ac negligens: Cyrus mitis, et bona illis omnia aggreſſus fuit. Ab Ionibus igitur et Magnetibus qui in Aſia incolunt, et AEolenſibus et Caribus et Lyciis et Milyis et Pamphylis, unum enim erat illi poſitum hoc tributum, pendebantur quadringenta argenti talenta. Hæc erat ab eo prima præfectura inſtituta. A Myſis et Lydis et Laſoniis et Cabaliis et Hygennenſibus quingena talenta. Secunda portio hæc erat. Ab Helleſpontiis, qui ad dextram illuc innavigantium ſiti ſunt, et Phrygibus et Thracibus qui Aſiam incolunt, et a Paphlagonibus et Mariandynis et Syriis, trecenta et ſexaginta talenta erant tributum. Hæc tertia portio. A Cilicibus, equi albi trecenti ſexaginta in dies ſingulos ſinguli, nec non talenta argenti quingenta: quorum centum et quadraginta erogabantur in equitatum qui Ciliciæ regionem pro præſidio cuſtodiebat: trecenta autem et ſexaginta Dario obveniebant: Hæc quarta portio. Ab urbe Poſideio, quam Amphilochus Amphiarai filius exſtruxit in finibus Cilicum ac Syrorum, ab hac ad AEgyptum usque, præter Arabum partem, hæc enim erat immunis, trecenta et quinquaginta talenta erat tri-

197 91

[a] Citat *Suid.* in Κῦρος et *Euſtath.* in *Hom.* p. 317, 18. [b] Χρήματα *Steph.* margo. [c] *Ald. Arcb. V. Paris. A. B.* ἀγαθά σφι τὰ ἐμηχ. *M. Ask. Pasſ.* [d] *Arcb.*, olim Μηλωέων. [e] Προσήιε id. et *Vind.*, προσείη *Pasſ.* antea προσῆει. [f] *Med. Ask. Pasſ.*, οὗτος μὲν δὴ πρ. οἱ νομ. *Ald. V. Arcb. Paris. A. B.* [g] Λασονίων *Arcb. V.*, olim Ἀλυσονίων. [h] Αὐτενέων iidem et *Valla*, Ἀυγενέων *Eton.* [i] *Med. Arcb. Vall. Pasſ. Ask. Vind.*, vulgo τάλαντα ἀργυρίου. [k] *Arcb. Pasſ. Valla*, olim Μαριανδηνῶν contra verum. [l] Deſit *Arcb. V.*, ſed mox τεσσερ. μὲν καὶ uti *Ald.* et *Paris. A. B.*, μὲν non legit *M. Pasſ. Ask.* Porro τὴν Φορέουσαν *Arcb. V. Valla.* [m] *Arcb. V. M. Pasſ. Ask.*, ἀναισιμοῦντο *Ald. Paris. A. B.* [n] Ποσιδ. *Arcb.*, tum πόλιος cum *V. Pasſ. Ask.*, πόλεος olim. [o] *M. Arcb. V. Pasſ. Ask. Valla*; οὔρεσι *Ald.*; Porro Κιλικίων *Pasſ. Ask.* [p] Haec quatuor omittit *Arcb.*, et mox τάλαντα.

12. Δαρεῖος μὲν ἦν κάπηλος] Signatiſſima ea ſunt et aliorum commentationibus frequenter ornatus intexta cauſſa, *Dionis Chryſoſtomi*, *Libanii*, *Iuliani*, *Themiſtii*, quorum loca *Spanhem.* ad *Iuliani* Or. I. p. 9. et *Daviſius* in *Maximi Tyr.* Diſſ. IV, p. 508. anteſtati illuſtrarunt docte. Conmodum minus de tributo, a Dario primum deſcripto et inſtituto, hic et a *Polyaeno* VII, 10, 3. traditum, cenſeri poſſet, ſiquidem magi ἀτελείην στρατιῆς καὶ ΦΟΡΟΥ *in triennium* Perſis tribuerunt C. 67. huius Muſae. At bene habet: nam *tributum* continuum hic loci, poſteriore, quod in tempus et belli uſum, ac doni inſtar erat, tangi per bene amicus meus *Herm. Venema* Diſſert. ad *Daniel.* Vaticinia p. 161. animadvertit. De *Strabone* L. XV, p. 1068. tributorum, τοῦ φόρου, in Perſis primordia Artaxerxi Longimano aſſerente, conſulto taceo.

12. Δεσπότης· Κῦρος δὲ πατήρ] Adtigit poſtrema *Weſſ.* ad *Diodori* T. I, p. 275. T. II, p. 553. Reliqua transſcripsit etiam *Euſtath.* Homerea tractans de Rege dicta, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν, Od. B, v. 57. ubi leguntur et ista: Κῦρος δὲ πατὴρ, —— ὅτι ἤπιος, καὶ ἀγαθά σφισιν ἐμηχανήσατο· quae lectionem adfirmant, a *Gronovio* non absurde mutatam. Praeſtantem bellica virtute virum, Philopoemenem, Meſſenii vere nuncupabant πλέον τι ἢ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πατέρα. *Pauſan.* VIII, p. 704. *Herodoti* meminit agens de Rege *Dion Chryſ.* p. 5. C. &c. opponens πατέρα et δεσπότην quae appellatio Graecis ſemper viſa fuit invidioſa: alibi *Dio* reſpicit et τὸν κάπηλον Darium: vid. *Io. Daviſius* in *Max. Tyr.* p. 508. De Dario, istiusmodi quoque καπήλων osor acerrimus, longe iudicabat aliter *Plato* Epiſt. VII, p. 332. B. ἔδειξε παράδειγμα, οἷον χρὴ τὸν νομοθέτην καὶ βασιλέα τὸν ἀγαθὸν γίγνεσθαι· hic titulus quam ſit amplus et magnificus docebit *Platonis* Politicus. VALCKEN.

15. Ὅτι ἤπιός τε] Erat elucubrantis in animo Homericum ex Odyſſea πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν, quo nihil in laudem praeclarius dici de rege potest, egregie *Sopatro* ap. *Stobaeum* Serm. XLIV, p. 312. monſtrante. Dabit conplura alia doctiſſimus *Gataker*us ad *Antonini* L. I, 9. p. 11. Ceterum ἀγαθά σφι τὰ ἐμηχανήσατο *Medic.* et conſentaneorum, tinnit ſcabrum et radit aures. Suavius multo et ad ſententiam gravius ἀγαθά σφι πάντα —, quomodo *Ald.* et plures.

18. Καὶ Μιλυέων] *Arcb.* optime et mox Μαριανδυνῶν. Sic veteres nuncupant omnes, ac Scriptor ipse, illos I, 173., hos I, 28. VII, 72. Reduxi quoque Λασονίων nomen, quoniam ita VII, 77. In Cabaliis ſive Cabalenſibus, qui eadem ſeptima Muſa Καβηλεῖς, nulla haeſitatio: incolis quippe regionis *Cabaliae* apud *Plinium*, ſeu Καβαλίδος, in *Stephano Byz.* ex *Strabone* cum *L. Holſtenii* obſervatis. Qui vero *Hygennenſes*, *Autenenſes*, *Augenenſes*, talis enim in ſchedis diſcordia, fruſtrata quaeſivi opera. Placuerat Lycaoniae regio *Obigene*, cui fidere non libet. Eccum tamen *Plinii* Hiſt. Nat. L. V. C. 32. verba: *Attingit Galatia et Pamphyliae CABALIAM et MILTAS.* —— *Item Lycaoniae partem OBIGENEN. Valckenarii* elegans hariolatio conſideranda est.

22. Καβαλίων καὶ Ὑγεννέων] Coniecturam ponam, quam ante aliquot annos cum *Weſſelingio* communicavi, quaeque etiam nunc videtur probabilis. Quandoquidem Τγεννέες, ſive Ττεννέες, quos hic in ſuo Codice *Stephanus* invenisſe videtur, aliunde ſunt ignoti, ſuſpicor literas, ΚΑΙΤΓΕΝΝΕΩΝ, in ΚΑΛΕΤΜΕΝΩΝ esſe transmutandas, et ſcriptum antiquitus fuisſe: Λασονίων τῶν (hoc facile potuit elidi:) καὶ Καβηλέων καλευμένων. Fundus coniecturae locus est *Herodoti*, Xerxis copias recenſentis L. VII, c. 77. Καβηλέες δὲ οἱ Μήονες, Λασόνιοι δὲ καλεύμενοι. Sed et haec et quae ſequuntur Geographica praeſtiterit intacta viro ſummo reliquisſe. VALCKEN.

30. Ἐς τὴν Φρυρέουσαν ἵππον] Omnia videntur plana. Laurentii, *in ea Ciliciae regione, quae equos producebat*, reſpondent *Arcb.* et *Vind.*; Cilicia fuit optimorum equorum altrix, ut vicina Cappadocia: Φορέουσα ἵππος notare potest τὰς φοράδας, ſicuti *Gregor. Nazianzenus* et *Baſilius M.* adpellant. Tum τῆς Κιλικίης χώρης praeſtaret; quod ego in re dubia adfirmare non ſuſtineo. Docte ἐπ' οὔρεσι defendit *Th. Pinedo* ad Ποσίδειον *Stephani*, et participium inperſonale ἀρξάμενον *Georg. Raphelius* verbis *Lucae* Euang. C. XXIV, 47.

42. Ἐκα-

tributum: Quinta portio hæc, cui annumeratur Phœnice omnis et Syria quæ dicitur Palæstina, et Cyprus. Ab AEgypto et Afris AEgypto conterminis, et Cyrene et Barce, in portione namque AEgyptia istæ ordinantur, septingenta proveniebant talenta, præter pecuniam e piscario proventu lacus Mœris. Extra hanc pecuniam mensurati quoque frumenti septingenta talenta obveniebant. Nam ad centum viginti millia etiam illis Persis, qui in Albo muro Memphitico habitant, admetiuntur et eorum auxiliariis. Sexta portio hæc. Sattagydæ et Gandarii et Dadicæ et Aparytæ, in idem coniuncti, centum et septuaginta talenta pendebant: Septima portio hæc. A Susis et cetera Cisiorum regione, trecenta: Octava hæc
92portio. A Babylone vero ceteraque Assyria mille talenta argenti proveniebant, et præterea pueri castrati quingenti: Nona portio hæc. Ab Ecbatanis et ab reliqua Medica et Paricaniis et Orthocorybantiis, quadringenta et quinquaginta talenta: Decima portio hæc. Caspii et Pausicæ et Pantimathi et Daritæ simul conferentes, ducenta talenta afferebant: Undecima hæc portio. A Bactrianis ad AEglos usque, trecentorum et sexaginta talentorum erat tributum: Portio duodeci-
93ma hæc. A Pactyica et Armeniis, eorumque conterminis, Euxino tenus ponto, talenta quadringenta: Tertiadecima hæc portio. A Sagartiis et Sarangeis et Thamanæis et Utiis et Mycis, et iis qui rubri maris insulas incolunt, ubi rex eos qui Relegati vocantur collocat: ab his omnibus sexcentorum talentorum proveniebat tributum: Quartadecima portio hæc. Sacæ et Caspii ducenta et quinquaginta talenta afferebant: Quintadecima portio hæc. Parthi Chorasmiique et Sogdi et Arii, trecen-
94ta talenta: Sextadecima portio hæc. Paricanii

ὁ τῷ νομῷ τούτῳ Φοινίκη τε πᾶσα, καὶ Συρίη ἡ Παλαιστίνη καλεομένη, καὶ Κύπρος· νομὸς πέμπτος οὗτος· ἀπ' Αἰγύπτου δὲ, καὶ Λιβύων τῶν προσεχέων Αἰγύπτῳ, [a] Κυρήνης τε καὶ Βάρκης, ἐς γὰρ τὸν Αἰγύπτιον νομὸν αὗται [b] ἐκεκοσμέατο, ἑπτακόσια προσήϊε τάλαντα, πάρεξ τοῦ ἐκ τῆς [c] Μοίριος λίμνης γινομένου ἀργυρίου, τὸ ἐγίνετο ἐκ τῶν ἰχθύων· τούτου τε δὴ χωρὶς τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ [d] μετρεμένου σίτου προσήϊε ἑπτακόσια τάλαντα· πρὸς γὰρ δύο καὶ δέκα μυριάσι Περσέων τε τοῖσι ὀν τῷ Λευκῷ τείχεϊ τῷ ὀν Μέμφι κατοικημένοισι καταμετρέουσι, καὶ τοῖσι τούτων ἐπικούροισι· νομὸς ἕκτος οὗτος. [e] Σατταγύδαι δὲ, καὶ Γανδάριοι, καὶ Δαδίκαι τε καὶ Ἀπαρύται, ἐς τωὐτὸ τεταγμένοι, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν τάλαντα προσέφερον· [f] νομὸς δὲ οὗτος ἕβδομος· ἀπὸ Σούσων δὲ, καὶ τῆς ἄλλης Κισσίων χώρης, τριηκόσια· νομὸς ὄγδοος οὗτος. Ἀπὸ Βαβυλῶνος δὲ, καὶ τῆς λοιπῆς [g] Ἀσσυρίης, χίλιά οἱ προσήϊε τάλαντα ἀργυρίου, καὶ παῖδες ἑκτομίαι πεντακόσιοι· νομὸς εἶνατος οὗτος· ἀπὸ δὲ [h] Ἀγβατάνων, καὶ τῆς λοιπῆς Μηδικῆς καὶ Παρικανίων, καὶ Ὀρθοκορυβαντίων, πεντήκοντά τε καὶ τετρακόσια τάλαντα· νομὸς δέκατος οὗτος. Κάσπιοι δὲ καὶ [i] Παυσίκαι, Παντίμαθοί τε καὶ Δαρεῖται, ἐς τωὐτὸ συμφέροντες, διηκόσια τάλαντα ἀπαγίνεον· νομὸς ἑνδέκατος οὗτος· ἀπὸ [k] Βακτριανῶν δὲ μέχρι Αἰγλέων, ἑξήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα Φόρος ἦν· νομὸς [l] δυωδέκατος οὗτος. Ἀπὸ Πακτυϊκῆς δὲ, καὶ Ἀρμενίων, καὶ τῶν προσεχέων μέχρι τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου, τετρακόσια τάλαντα· νομὸς τρίτος καὶ δέκατος οὗτος· ἀπὸ δὲ [m] Σαγαρτίων, καὶ Σαραγγέων, καὶ Θαμαναίων, καὶ Οὐτίων, καὶ [n] Μύκων, καὶ τῶν ὀν τῇσι νήσοισι οἰκεόντων τῶν ὀν τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, ὀν τῇσι τοὺς Ἀνασπάστους καλεομένους κατοικίζει βασιλεὺς, ἀπὸ τούτων πάντων ἑξακόσια τάλαντα ἐγίνετο Φόρος· νομὸς [o] τέταρτος καὶ δέκατος οὗτος. Σάκαι δὲ καὶ Κάσπιοι πεντήκοντα καὶ διηκόσια [p] ἀγίνεον τάλαντα· νομὸς πέμπτος καὶ δέκατος οὗτος. Πάρθοι δὲ, καὶ Χορασμιοι, καὶ Σογδοί τε
198
καὶ [q] Ἄρειοι, τριηκόσια τάλαντα· νομὸς ἕκτος καὶ δέκατος

τος

a Καὶ Κυρ. id. et *V.* *b Arcb. V. Ald. Paris. A. B.*, ἐκοσμέατο *M. Pasf. Ask.* Mox προσήϊε *Arcb. V.* et ſtatim, olim προσήει. Illud Ἰακὸν. *c M. Pasf. Ask.*, alii Μύριος. *d* Ἐπιμετρουμένου *Paris. A. B. Vind. Arcb. Ald.*, μετρουμένου *M. Pasf. Ask.*, qui et πρὸς γὰρ δύο καὶ δέκα, in aliis σίτου γὰρ δυώδεκα ut *Paris. A. B. Ald. Arcb. V.* Conf. *Gronov.* *e* Σατταγύται *Arcb.*, Σατταγύδαι *Pasf. Ask. Paris. A. B. Vind. Ald.*, in *Med.* Σατγαγύδαι, tum Δάδκαι *Arcb.* *f Arcb. M. Pasf. Ask.*, vulgo νόμος ἑβδ. οὗτος· δὲ tamen non novit *Ask. Arcb.* *g M. Vind. Arcb. Pasf. Ask.*, alii Ἀσσυρίης χώρης. *h M. Arcb. Ask. Pasf. Paris. A. B. Valla*, olim Ἐκβάτ. Vide I, 98.; mox Παραικανίων *Arcb. V.*, Παρικ. *Pasf. Ask.*, tum Ὀρθοκορυβάντων ora *Steph. Arcb. Vind.* olim Παρυκανίων. *i* Παυσὶ καὶ Παντιμαθεῖται καὶ *Arcb.* *k* Βάκτρων μέχρι Λίγδων *Arcb. V. Valla. l Ald. V. Arcb. Paris. A.*, δωδέκ. *M. Ask. Pasf.*, tum Πακτυκῆς *Arcb. V.* *m* Σαγαρτίων *Valla*, *Arcb. V. Ald. Paris. A.*, in *M. Ask. Pasf.* Σαργατίων· tum Σαραγγέων *Vind. Arcb.*, qui posterior Θαμανέων καὶ Οὐτέων. Conf. *Steph.* in Θαμαναῖοι, haec citantem. olim Σαραγγαίων. *n Pasf. Ask. Vind. Arcb.*, Μέκων vulgo. *o* Τεσσαρεσκαιδέκατος marg. *Steph. Ask. Pasf.* *p M. Pasf. Ask.*, ἀπαγίνεον *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.* quod aeque bonum: mox πεντεκαιδέκατος ora *Steph. Pasf. Ask.* Quae sequuntur habet *Steph.* in Χορασμίη.

42. Ἐκεκοσμέατο] Mutari non debuerat. Sic L. I, 100. et IX, 30. ἐπί τε τάξις πλεῦνας ἐκεκοσμέατο, pro quo κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν VII, 212., fortasse ex scholio. Κεκοσμέατο est in *Arriani* Indicis p. 321. Praeoptavi quoque προσήϊε ob Ionicam speciem et verbi in Musis frequentiam. De pecuniae ex Moeridis lacu proventu II, 149. Cetera *Gronovius* optime expedivit.

44. Τὸ ἐγίνετο ἐκ τῶν ἰχθύων] In alio scriptore viderentur ista lectoris emblema: in *Herodoto* caute versandum est: vid. L. II, c. 149. *Diodor.* I, c. 52. τὴν ἐκ τῆς λίμνης ἀπὸ τῶν ἰχθύων γινομένην πρόσοδον ἔδωκε (Rex AEgypti, atque AEgyptiorum ad exemplum Persa:) τῇ γυναικὶ πρὸς μύρα καὶ τὸν ἄλλον καλλωπισμόν· hinc ratio liquet exceptionis hoc in loco. VALCKEN.

49. Σατταγύδαι] Gentem non novi: nomen ita exaratum ex MSS. placuit; nam *Med.* et *Arcb.* una in littera aberrarunt. *Aparytas* frustra quaerendo vestigavi. *Gandarii* et *Dadicae* recurrunt VII, 66., neque aliis sunt ignoti.

57. Παρικανίων] Ad eum modum *Steph.* in Παρικάνη et alii cum *Nostro* VII, 86. Sunt autem hi *Paricanii* ab illis diversi, qui AEthiopibus iunguntur C. 94. *Orthocorybantii* an *Orthocorybantes* rectius pingantur decernere haud valeo. Παυσίκαι, si *Is. Vossii* non fallit coniectura, Παισίκαι erunt. Eum vide ad *Melam* III, 5.

62. Μέχρι Ἀιγλῶν] *Steph. Byz.* Ἄιγηλοι, ἔθνος Μηδικόν· quam nationem eamdem atque *AEglorum* suspicabatur *Luc. Holstenius*, et ante eum *Ortelius.* ΑΙΓΔΩΝ, quomodo *Valla* et *Arcb.*, et ΑΙΓΛΩΝ vocabulum idem: error est alterutra in scriptione, incertum qua. Habet L. VII, 72. Λιγύων in hac vicinia gentem, quae Λιγυέων et Λίγυες *Arcb.* Eadem Λιβύες et Bactris contermina C. 86. eiusdem libri. Qua quidem in discordia, cum auxilii spes aliunde deficiat, ἐπέχειν consultum est.

66. Σαγαρτίων καὶ Σαραγγέων &c.] *Sagartii* memorantur a *Steph. Byz.*, *Ptolemaeo* et Nostro I, 125. VII, 85., tuenturque nomen suum. *Sarangae*, Σαράγγαι, Σαραγγέων VII, 67., unde Σαραγγαίων absurde finxerunt, quo lapsu voces Ἀθηναίων, Θηβαίων locum Ἀθηνέων, Θηβέων invaserunt. De *Mycis* nulla deinceps haesitatio: adstipulantur *Holstenio* et *Berkelio*, titulum nationis Ethnicographi praescripto instaurantibus, schedae veteres et VII, 68.

Ratio thesauri Persici. Persia immunis ab tributo. AEthiopes ab Cambyse subacti.

τος ὗτος. Παρικάνιοι δὲ, καὶ Αἰθίοπες οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης, τετρακόσια τάλαντα ἀπαγίνεον· νομὸς ἕβδομος καὶ δέκατος ὗτος. [a] Ματιηνοῖσι, καὶ Σάσπειρσι, καὶ Ἀλαροδίοισι διηκόσια ἐπετέταχτο τάλαντα· νομὸς ὄγδοος καὶ δέκατος ὗτος. Μόσχοισι δὲ, καὶ Τιβαρηνοῖσι, καὶ Μάκρωσι, καὶ [b] Μοσυνοίκοισι, καὶ Μάρδοισι, τριηκόσια τάλαντα προείρητο· νομὸς εἴνατος καὶ δέκατος ὗτος. Ἰνδῶν δὲ πλῆθός τε πολλῷ πλεῖστόν ἐστι πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ἀνθρώπων, καὶ Φόρον ἀπαγίνεον πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους, ἑξήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα ψήγματος· νομὸς εἰκοστὸς ὗτος. Τὸ μὲν δὴ ἀργύριον τὸ Βαβυλώνιον πρὸς τὸ [c] Εὐβοϊκὸν συμβαλλόμενον τάλαντον, εἶναι τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσια καὶ εἰνακισχίλια τάλαντα· τὸ δὲ χρυσίον τρισκαιδεκαπλάσιον [d] λογιζόμενον, τὸ ψῆγμα εὑρίσκεται ἐὸν Εὐβοεικῶν ταλάντων ὀγδώκοντα καὶ ἑξακοσίων καὶ τετρακισχιλίων· τούτων ὧν πάντων συντιθεμένων τὸ πλῆθος, Εὐβοεικὰ τάλαντα συνελέγετο ἐς τὸν ἐπέτειον Φόρον Δαρείῳ, μύρια καὶ τετρακισχίλια καὶ πεντακόσια καὶ ἑξήκοντα· τὸ δ' ἔτι τούτων ἔλασσον ἀπιεὶς, οὐ λέγω. Οὗτος Δαρείῳ [e] προσήϊε Φόρος ἀπό τε τῆς Ἀσίης, καὶ τῆς Λιβύης ὀλιγαχόθεν· [f] προϊόντος μέντοι τοῦ χρόνου, καὶ ἀπὸ νήσων προσήϊε ἄλλος Φόρος, καὶ τῶν οἳ τὴν Εὐρώπην μέχρι Θεσσαλίης [g] οἰκημένων· τοῦτον τὸν Φόρον θησαυρίζει ὁ βασιλεὺς τρόπῳ τοιῷδε· ἐς πίθους [h] χεραμίνους τήξας κατακχέει· πλήσας δὲ τὸν ἄγγος, [i] περιαιρέει τὸν κέραμον· ἐπεὰν δὲ δεηθῇ χρημάτων, κατακόπτει τοσοῦτον ὅσου ἂν ἑκάστοτε δέηται. [k] Αὗται μέν νυν ἀρχαί τε ἦσαν, καὶ Φόρων ἐπιτάξιες· ἡ Περσὶς δὲ χώρη μούνη μοι οὐκ εἴρηται δασμοφόρος· ἀτελέα γὰρ Πέρσαι νέμονται χώρην· οἵδε δὲ Φόρον μὲν οὐδένα ἐτάχθησαν Φέρειν, δῶρα δὲ [l] ἀγίνεον· Αἰθίοπες οἱ πρόσουροι Αἰγύπτῳ, τοὺς Καμβύσης ἐλαύνων ἐπὶ τοὺς Μακροβίους Αἰθίοπας κατεστρέψατο· οἳ περί τε [m] Νύσην τὴν ἱρὴν κατοίκηνται, καὶ τῷ Διονύσῳ ἀνάγουσι τὰς ὁρτάς· οὗτοι οἱ Αἰθίοπες καὶ οἱ πλησιόχωροι τούτοισι, σπέρματι μὲν χρέωνται [n] τῷ αὐτῷ τῷ καὶ οἱ

ricanii et qui ex Asia sunt AEthiopes, quadringenta talenta: Septimadecima portio hæc. Matienis et Saspiribus et Alarodiis ducenta iuncta talenta erant: Duodevicesima portio hæc. Moschis et Tibarenis et Macronibus et Mosynœcis et Mardis trecenta talenta præcepta erant: Undevicesima hæc portio. Indi, ut sunt multitudine multo numerosissimi inter omnes quos novimus mortales, ita tributum ad omnes ceteros afferebant trecenta sexaginta talenta auri ramentorum: Vicesima portio hæc. Quod si Babylonica pecunia ad talentum Euboicum redigatur, fiunt novies millena quingenaque et quadraginta talenta. Aurum vero si tredecies multiplicatum computetur ad argentum, ramentum reperitur ad rationem Euboicam esse quatuor millia talentorum sexcentaque et octoginta. Quibus in unum contractis, Euboica talenta colligebantur in summam annui tributi a Dario, quatuordecim millia quingenta et sexaginta. Minorem his summam omittens non refero. Hoc tributum Dario ex Asia obveniebat, et ex Africae paucis locis: ceterum procedente tempore et ab insulis obvenit aliud tributum, et ab iis qui Europam Thessalia tenus incolunt. Id tributum rex hunc ad modum in thesauris reponit. Liquefactum in fictiles fidelias defundit: expleta autem fidelia subinde testam aufert: ex eoque, quoties pecunia indiget, tantum decidit quantum usus postulat. Atque hæ quidem provinciæ erant ac tributorum taxationes. Sola autem regio Persis tributaria a me dicta non est, quod immunem regionem Persæ colunt. Isti autem ad ferendum ullum tributum non adigebantur, sed dona portabant. AEthiopes AEgypto contermini, quos Cambyses in expeditione contra Macrobios AEthiopes sumpta subegit; quique sacram Nysam incolunt, et Baccho dies festos agunt; isti AEthiopes eorumque

[a] *Ask. Arcb. Vind.*, Μαντιηνοῖσι *M. Pasf. Ald.*, tum Σάσπειρσι *Vall. Arcb.* recte; in Edd. Σαρπειροῖσι. Σάρπειροῖ *Vind Pasf.*, Ἀλαροδίους habet hinc *Stepb. Byz.* [b] Μοσυν. *Ask.*, mox Μάρσυσι ora *Steph.*, Μαροσῖοι *Arcb. Pasf. Ask. Vind.* [c] Εὐβοϊκὸν *Arcb. Ask.* et statim eadem forma, tum mox γίνεται ὀγδώκοντα καὶ ὀκτακόσια καὶ *Arcb.* ita tamen, ut ὀγδώκοντα et ὀκτακόσια sint in rasura: ad marginem literae ΘΩΠ numerales. [d] Defit *Arcb.* [e] Προσῆϊε id. et ἀπὸ τῆς τε et *Ask.* [f] Προσιόντος id. [g] *M. Pasf. Arcb. Ask.*, οἰκεομένων vulgo. [h] *M. Arcb. Pasf. Ask. Vind.*, κεραμέους *Ald. Paris. B.*, tum κατεγχέει. *Vind.* haud absurde. Paullo supra ὁ βασιλ. *Arcb.*, aliis ὁ abest. [i] Καὶ περιαιρέσας *Arcb.* δὲ statim omittens. [k] *Ald. V. Arcb.*, defit νυν *M. Pasf.* [l] *Arcb. V. Ald. Pasf. Paris. A. B.*, ἀγίεον *Med.*, ridicule. [m] *Pasf. Arcb. Vind. Valla*, in aliis Νίσσην, male. Vid. supra L. II, 146. [n] Τούτῳ τῷ οἱ Καλλιείαι *Arcb. V. Valla* et mox κεκτ. κατάγεα.

78. Ματιηνοῖσι] Adsolent ad hoc vocabulum et *Saspires*, tanquam ad scopulum offendere scribae. Vide L. I. C. 189. et C. 110. Μοσσύνοικοι *Ask.* et L. VII, 78. Codd. plurium, haud male. Μόσσυνες gentili dialecto turres, quas quoniam incolebant, inde nomen in *Diodori* L. XIV, 30. Μάρδοισι ex *Is. Vossii* ad *Melam* L. I. C. 2. correctione Μαρσί. Certe Μάρες ap. *Stephanum* Mosynoecorum perhibentur vicini, suntque infra L. VII, 79., nec longe ab illa viri docti divinatione MSS. distant.

89. Τρισκαιδεκαπλάσιον] Auri ad argentum ratio varia pro minore et maiore eius abundantia. Quae hic τρισκαιδεκάσιος, ea aetate *Platonis* in Hipparch. p. 231. D. *duodecupla* sive δυωδεκασάσιος. *Menandri* Comici aevo *decupla* δεκαπλάσιος ap. *Polluc.* IX, 76. Adtigit hanc rem *Car. Arbuthnotius* Tabul. Antiq. Numm. C. 6. Est quoque in conparatione talenti Babylonici et Euboici, et utriusque inter se iusta proportione anceps disputatio et difficilis, iam olim ab egregio viro *Guil. Budaeo* de Asse L. IV, p. 87. prudenter instituta et nuper a Cl. *de la Barre* Histor. Acad. Inscript. T. VI. p. 355. docte iterata.

7. Δῶρα δὲ ἀγίνεον] Futile ἀγίεον superstitiosae *Florentini* Codicis admirationi, oculos clarissimi viri nimium praestinguenti, debetur. Nolo factum traducere, miror tamen, cum toties totiesque ἀγινέειν et ἐπαγινέειν in hac tributi descriptione deponantur. Sequentia exscripsit *Eustath.* ad Odyss. p. 1386, 8.

12. Σπέρματι μὲν χρέωνται] Paucis, ut solet ὁ πάνυ, lectionis vulgatae monstravit absurditatem in Diss. *Herod.* p. 174, 175. monuitque consuetudinem respici memoratam c. 38., qua solebant τοὺς πατέρας ἀποθνήσκοντας κατασιτέεσθαι, pro σπέρματι docte corrigens ἔργματι· cogitanti mihi, H saepius in Π mutatum a librariis, venerat in mentem σήματι (id est τάφῳ) μὲν χρέωνται τῷ αὐτῷ, τῷ καὶ οἱ Καλατίαι Ἰνδοὶ, οἰκήματα δὲ ἔκτηνται κατάγαια. Potuit utraque domus simul commode memorari. Vid. *Diodor.* T. I, p. 60, v. 69. Mos ipse vix alibi narratur, ubi hac in re dissimillimae variarum gentium recensentur consuetudines *Nicolao Damascено Stobaei*, *Diodoro Sic.*, *Plutarcho*, *Ciceroni*, ceterisque; quo scilicet hi Indi atque AEthiopes secundum *Herodotum viva* parentum suorum erant *sepulcra*, quorum illi cadavera visceribus suis ingesta condebant, et ἔμψυχοι τάφοι dici possent Γοργιάζοντι· vid. erudita collectanea *Th. Gatakeri* ad *M. Antonin.* IV, 21. et *Iac. Tollius* ad *Longin.* III, 6. Ad hanc consuetudinem accedebat prope illa Massagetarum ap. *Herod.* L. I, c. ult. atque hinc *Anonymo* memorata, cuius dissertationibus inter Pythagoreorum reliquias locum non dederim, p. 713. Μασσαγέται τοὺς γονέας (non quosvis:) κατακόψαντες κατέσθουτι, καὶ τάφος

rumque finitimi, eodem quo Indi Calantiæ ſemine utuntur, ſubterraneasque habent domos: horum utrique tertio quoque anno portabant, portantque ad meam usque memoriam, binos chœnicas auri non igniti, et ducentas trabes ebeni, et quinque AEthiopes pueros, et viginti grandes elephanti dentes. Colchi quoque ad donationem ipsi ordinabant, eorumque finitimi ad montem usque Caucaſum. Ad hunc enim montem imperitatur a Perſis, nam qui ad aquilonem Caucaſi habitant, eorum iam nulli Perſas curant. Isti igitur dona ſibi imperata, etiam ad meam usque ætatem, quinto quoque anno afferebant, centum pueros, totidemque virgines. Afferebant et Arabes mille quotannis talenta thuris. Hæc quidem isti dona, præ-
98ter tributum, regi portabant. Sed Indi id aurum tam multum, unde ramenta, quæ dixi, regi afferunt, hac ratione comparant. Indicæ regionis id quod ad ſolem orientem vergit, ſabuloſum est, nam ex illis quos ſcimus, de quibus aliquid pro certo narratur, primi ſunt hominum in Aſia ad auroram et ſolis ortum habitantes Indi. INDORVM enim tractus qui auroram ſpectat, propter arenam vaſtus est. Eorum autem complures ſunt gentes, atque eæ lingua inter ſe diſſonæ: et eorum alii ſunt dediti rei pecuariæ, alii non: item alii in paludibus fluvii habitant, crudis victitantes piſcibus, quos aggreſſi ex arundineis navigiis captant. Singula autem navigia e ſingulis arundinis genubus fiunt. Isti quidem ex Indis gerunt veſtem e libro; quam ubi e flumine meſſuerunt phleum contuderuntque, plectentes in modum ſtoreæ, tanquam thoracem induunt.
99Alii Indorum, ad istorum auroram habitantes

οἱ Καλαντίαι Ἰνδοί· οἰκήματα δὲ ἔκτηνται κατάγαια· οὗτοι συναμφότεροι διὰ τρίτου ἔτεος ἀγίνεον; ἀγινέουσι δὲ καὶ τὸ μέχρι ἐμεῦ, δύο χοίνικας ἀπύρου χρυσίου, καὶ διηκοσίας [a] Φάλαγγας ἐβένου, καὶ πέντε παῖδας Αἰθίοπας, καὶ ἐλέφαντος ὀδόντας μεγάλους εἴκοσι. Κόλχοι [b] δ' ἐτάξαντο ἐς τὴν δωρεήν, καὶ οἱ πρόσεχέες μέχρι τοῦ [c] Καυκάσιος οὔ- 199
ρεος· ἐς τοῦτο γὰρ τὸ οὖρος ὑπὸ Πέρσῃσι ἄρχεται· τὰ δὲ πρὸς βορέην ἄνεμον τοῦ Καυκάσιος, Περσέων οὐδὲν ἔτι φροντίζει· οὗτοι ὦν δῶρα τὰ ἐτάξαντο, ἔτι καὶ ἐς [d] ἐμὲ διὰ πεντετηρίδος ἀγίνεον, ἑκατὸν παῖδας, καὶ ἑκατὸν παρθένους. Ἀράβιοι δὲ χίλια τάλαντα ἀγίνεον λιβανωτοῦ ἀνὰ πᾶν ἔτος· ταῦτά [e] μὲν οὗτοι δῶρα πάρεξ τοῦ Φόρου βασιλέϊ ἐκόμιζον. Τὸν δὲ χρυσὸν τοῦτον τὸν πολλὸν οἱ Ἰνδοὶ; [f] ἀπ' οὗ τὸ ψῆγμα τῷ βασιλέϊ τὸ εἰρημένον κομίζουσι, τρόπῳ [g] τοιῷδε κτέωνται· ἔστι τῆς Ἰνδικῆς χώρης [h] τὸ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ψάμμος· τῶν γὰρ ἡμεῖς ἴδμεν, [i] τῶν καὶ περὶ ἀτρεκές τι λέγεται, πρῶτοι πρὸς ἠῶ καὶ ἡλίου ἀνατολὰς οἰκέουσι ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ [k] Ἀσίῃ Ἰνδοί. Ἰνδῶν γὰρ τὸ πρὸς τὴν ἠῶ ἐρημίη ἐστὶ, διὰ τὴν ψάμμον· ἔστι δὲ πολλὰ ἔθνεα Ἰνδῶν, καὶ οὐκ ὁμόφωνά σφισι· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν, νομάδες εἰσὶ, οἱ δὲ, οὔ· οἱ δὲ, ἐν τοῖσι ἕλεσι οἰκέουσι τοῦ ποταμοῦ· καὶ ἰχθύας σιτέονται ὠμούς, τοὺς αἱρέουσι ἐκ πλοίων καλαμίνεων ὁρμεώμενοι· [l] καλάμου δὲ ἐν γόνυ πλοῖον ἕκαστον ποιέεται· οὗτοι μὲν δὴ τῶν Ἰνδῶν Φορέουσι ἐσθῆτά τε [m] Φλοΐνην· [n] ἣν ἐπεὰν ἐκ τοῦ ποταμοῦ Φλοῦν ἀμήσωσι, καὶ κόψωσι, τὸ εἰδεῦτεν Φορμοῦ τρόπον καταπλέξαντες, ὡς θώρηκα εἰδυνέουσι. Ἄλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν πρὸς ἠῶ οἰκέοντες τούτων, [o] νομά-
δες

[a] Citat *Euſtath.* in *Hom.* p. 469, 21. et *Plinius* Hiſt. N. XII, 4. ἐβένου ſcribit *Paſſ.* [b] *Arch. Vind.*, olim Ἐταξάν οἱ ἐς. [c] Καυκάσοιο *Arch. V.* [d] *V. Arch. Paſſ. Ask.*, in *Ald. M.* ἐμεῦ. Quae ſequuntur habet *Euſtath.* in *Dionyſ.* v. 933. [e] *M. Ask. V. Arch. Paſſ.*, alii cum *Ald.* μὲν ὦν. [f] Ἀπ' ὧν *Arch.*, mox κομίζουσι non habent *M. Paſſ. Ask.* [g] Τοιῷδε δεκτῶνται *M.*, τοιῷ δεκτῶνται *Ask. Paſſ.*, cum quibus conſentiunt, τοιῷδε tamen pingentes, *V.* et *Arch.*, κτέωνται *Ald.* et alii, melius. [h] Τὰ *Arch.* [i] *Paris. A. B. Arch. V. Ald.*, καὶ non legit *Med. Ask.* [k] *Arch. Ald. V. Paris. A. B. Valla*, ex Scriptoris more: Ἀσίῃ. Ἰνδῶν *M. Paſſ. Ask.* [l] *Euſtath.* ad Perieges. v. 1107. excerpsit, et *Plinius* H. N. XII, 17. [m] Φλοιΐνην *V. Arch.* Vid. *Polluc.* VII, 76. X, 178. [n] *M. V. Ask. Arch. Paſſ.*, ἣν ἐπεὰν *Ald. Paris. A. B.* Praeterea ἀμήσωνται *Arch. Vind.* [o] Μονάδες *Arch.* Mox ὠμῶν omittens.

φος κάλλιστος δοκεῖ ἦμεν ἐν τοῖς τέκνοις τεθάφθαι *in liberorum viſceribus conditum esſe, boneſtiſſimum videtur ſepulcrum.* Conf. *Herod.* III, 99. VALCKEN.

12. Σπέρματι μὲν χρέωνται &c.] Superius C. 38. Καλατίαι, veriore titulo. Quod autem hic de *ſemine*, ἐπέρματι, quo eodem AEthiopes et Indi Calatiae utebantur, expediri non potest. Nusquam quidquam Scriptor illo de ſemine. Contra prodit, Indos istos τοὺς γονέας κατεσθίειν, *parentes ſuos vorare.* Idem hi AEthiopes, uti verba requirunt, ſi factitarint, ὀπέρματι inſinuata est penitisſime labes, nec melius leniusve, niſi erro, detergenda, quam ἔργματι μὲν — *eodem facinore defunguntur, quo Indi Calatiae*, ſcribendo. Ita ſecum non pugnabit *Herodotus* et ſermo procedet recte. Ἔργματα καλὰ ſunt in *Periſtionae* fragmento ap. *Stobaeum* p. 487. *Euripides* Orest. v. 160. Ὦ μέλεος, ἐχθίστων θεόθεν ΕΡΓΜΑΤΩΝ.

16. Καὶ διηκοσίας Φάλαγγας ἐβένου] *Plinius* hoc ex loco *in tributi vicem regibus Perſidis e materie eius*, ebeni, *CENTENAS phalangas tertio quoque anno penſitasſe AEthiopas*; quibus, niſi memoriae ludibrium debuerit, longe minorem phalangarum ſe numerum invenisſe, declarat. Idem L. VIII, 3. *quae Iuba cornua appellat, Herodotus tanto antiquior, et conſuetudo melius, DENTES.* Conf. ad *Diodori* L. II, 19. ſtatim Κόλχοι δ' ἐτάξαντο ἐς ——, *Colchi ipsi ad donationem ordinarunt*, ex ſcriptis. Fert ita mos in ultronea tributi et donorum collatione. Ipse post pauca οὗτοι ὦν δῶρα τὰ ἐτάξαντο. et C. 13. καὶ Φόρον τε ἐτάξαντο. Rurſus L. IV, 35. ἀντὶ τοῦ ὠκυτόκου τὸν ἐτάξαντο Φόρον· tum C. 165. eiusdem Melpomenes.

19. Τοῦ Καυκάσιός] Agnoſcit, *Stepb. Byz.*, alioquſi Καύκασος mons ille aut Καυκάσιος L. I, 203. Quod ex *Aldo* venerat ἐς ἐμεῦ, bene L. I, 66., ubi idem olim, decurtarat *H. Stepb.*, hic praetervidit. Ἐς ἐμὲ genius ſermonis flagitat, et uſus L. IV, 125. V, 45. &c.

26. Πάρεξ τοῦ Φόρου] Arabes ἀτελέες ſive a tributo erant inmunes Cap. 91. Par et memoratarum paullo ante nationum conditio. Dona ferebant ultro, nullum tributum. Conſequens est, ut πάρεξ τοῦ Φόρου eas non ſpectet, ſed deſcriptum aliis et imperatum tributum. Geminum dabit C. 117. Iam κομίζουσι, cui in *Med.* et ſequacibus locus negatur, exſulare potest, *Gronovio* probe admonente: ſatis autem est τοιῷδε κτέωνται.

38. Ἐκ πλοίων καλαμίνων ὁρμεώμενοι] Diſplicuit ſemper ultimum vocabulum: nam quid? inſiliebantne ex navigiis Indi in piſces magno inpetu, ut manibus deprehenſos raperent? Id dicendum, ſi vulgato vigor adſit. Coniiciebam ὁρμενόμενοι. Apud *Heſych.* Ὁρμευτὴς est ἁλιεύς, hamo piſces captans, formatus utique ex ὁρμεύω. Video nunc ſimile in opinionem Cl. *Pauli* venisſe, ſcribentis ὁρμώμενοι, ex ὁρμιὰ, ſive *linea hamoque*, unde ὁρμιάομαι. Foret ſane alterutrum ad ſententiam utile, Indosque ex navigiis hamo piſcibus exhiberet inſidiantes. At deest verbo auctoritatis uſus, favet analogia. Pro vulgato *Abreſchius* ad Thucyd. p. 297. Naves ex arundinis in India internodiis non neglexit *Diodor.* II, 17.

40. Ἐσθῆτά τε Φλοΐνην] *Ex libro* vir Cl., ſpreto Salmaſiano *ex phleo*, quod verius multo. Atticis φλέως, Ionibus φλοῦς herba paluſtris, ſcirpi inſtar, auctore *Polluce* X, 178. Ἐσθὴς φλοΐνη ſcirpea ſive ex phleo, etiam *Pauſan.* L. VIII, 22. p. 641. Conf. ad *Solin.* p. 702. et *B. a Stapel* in *Theophr.* L. IV. H. Plant. p. 463. Articulum ἣν ultima praecedentis ſyllaba in Codd. quibusdam devoravit, quae crebra omiſſionum cauſa.

45. Πο-

arena, varietas gentium, navigia, vestis, mors violenta et immanis.

δὲς εἰσὶ, κρεῶν ἐδεσταὶ ὠμῶν· καλέονται δὲ Παδαῖοι· [a] νόμοισι δὲ τοιοῖσιδε λέγονται χρᾶσθαι· ὃς ἂν κάμῃ τῶν ἀστῶν, [b] ἢν τε ἀνὴρ, ἢν τε γυνὴ, τὸν μὲν ἄνδρα ἄνδρες οἱ μάλιστά οἱ ὁμιλέοντες κτείνυσι, φάμενοι αὐτὸν, τηκόμενον τῇ νούσῳ, τὰ κρέα σφίσι [c] διαφθείρεσθαι· ὁ δὲ, ἀπαρνεόμενός ἐστι μὴ μὲν νοσέειν· οἱ δὲ, οὐ συγγινωσκόμενοι, [d] ἀποκτείναντες κατευωχέονται· [e] ἢν δὲ γυνὴ κάμῃ, ὡσαύτως αἱ ἐπιχωρέουσαι μάλιστα γυναῖκες ταὐτὰ τοῖσι ἀνδράσι ποιεῦσι· τὸν γὰρ δὴ ἐς γῆρας [f] ἀπικόμενον θύσαντες, κατευωχέονται· [g] ἐς δὲ τούτου λόγον οὐ πολλοί τινες αὐτέων ἀπικνέονται· πρὸ γὰρ [h] τοῦ τὸν ἐς νοῦσον πάντα πίπτοντα κτείνουσι. Ἕτερον δὲ ἔστι Ἰνδῶν ὅδε ἄλλος τρόπος· οὔτε κτείνουσι οὐδέν, ἔμψυχον, [i] οὔτε τι σπείρουσι, οὔτε οἰκίας νομίζουσι ἐκτῆσθαι· ποιφαγέουσι δὲ, καὶ αὐτοῖσί ἐστι ὅσον κέγχρος τὸ μέγαθος ἐν κάλυκι, αὐτόματον ἐκ τῆς γῆς γινόμενον· τὸ συλλέγοντες, [k] αὐτῇ κάλυκι ἕψησί τε καὶ σιτέονται· ὃς δ' ἂν ἐς νοῦσον αὐτέων πέσῃ, ἐλθὼν ἐς τὴν ἔρημον κέεται· φροντίζει δὲ οὐδεὶς ὅτ' ἀποθανόντος, ὅτε κάμνοντος. Μίξις δὲ τούτων τῶν Ἰνδῶν τῶν κατέλεξα πάντων, ἐμφανὴς ἐστι, κατάπερ τῶν προβάτων, καὶ τὸ χρῶμα Φορέουσι ὅμοιον πάντες καὶ παραπλήσιον Αἰθίοψι· ἡ γονὴ δὲ αὐτῶν, τὴν ἀπίενται ἐς τὰς γυναῖκας, ὑ, κατάπερ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἐστὶ λευκὴ, ἀλλὰ μέλαινα, κατάπερ τὸ χρῶμα· τοιαύτην δὲ καὶ Αἰθίοπες ἀπίενται θορήν. οὗτοι μὲν τῶν Ἰνδῶν ἑκατέρω τῶν Περσέων οἰκέουσι, καὶ πρὸς νότου ἀνέμου· καὶ Δαρείου βασιλῆος ὑδαμᾶ ὑπήκουσαν. Ἄλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν Κασπατύρῳ τε πόλι καὶ τῇ Πακτυϊκῇ χώρῃ εἰσὶ [l] πρόσοικοι, πρὸς ἄρκτου τε καὶ [m] βορέω ἀνέμου κατοικημένοι τῶν ἄλλων Ἰνδῶν, οἱ Βακ-

tes sunt pecuarii, carnibus crudis vescentes, nomine Padæi, qui talibus uti moribus narrantur: Quicunque civium seu vir seu fœmina ægrotat, virum quidem sui maxime familiares interimunt; quod dicant illum morbo tabescentem, carnes ipsis corrumpere: et licet se neget ille ægrotare, nihilominus isti non ignoscentes necant eum, epulanturque. Mulier vero si ægrotet, suæ maxime necessariæ fœminæ, idem quod viri faciunt. Qui enim ad senium pervenit, eo mactato pascuntur. Sed in huius rationem non multi eorum perveniunt; nam ante id unumque, qui in morbum incidit, necant. Est aliorum Indorum hæc diversa consuetudo, ut nihil animatum interimant, utque nihil serant, nec domos possidendas existiment, atque herba victitent. Estque eis quoddam milii instar magnitudine, sua sponte nascens e terra, suo in calyce: quod cum ipso calyce lectum coquunt, eduntque. Eorum quisquis in morbum incidit, is in locum desertum pergit, ibique decumbit, eius vel defuncti vel decumbentis curam gerente nemine. Horum omnium quos recensui Indorum coitus in propatulo est, sicut pecorum: color similis ac proximus AEthiopico, genitura quam in mulieres emittunt, non alba, quemadmodum ceterorum hominum, sed atra, ut color corporis: quale virus AEthiopes quoque emittunt. Hi Indi longius a Persis absunt, et ventum austrum versus: eoque Dario neutiquam obtemperaverunt. Alii vero Indorum Caspatyro urbi et Pactyicæ regioni contermini sunt, versus septentrionem et ventum aquilonem habitantes aliorum Indorum, qui proximam

[a] Νομαίοισι ora *Steph.* τοιοῖσιδε *Arch.* vulgo τοιοῖσδε. Vide II, 37. [b] Ἢν τε γ. ἢν τε ἀν. *Arch. V. Pasf. Ask.* [c] *M. Ask. Pasf.*, διαφθείρειν *V. Arch. Paris. A. B.* cum *Aldo*, mox ἄπαρνός ἐστι ora *Steph. V. Arch.*, qui posterior μὴ νοσέειν. Corrigunt docti viri μὴ μὴν, contra *Herodoti* adiuetudinem. [d] *M. V. Arch. Pasf. Ask.* olim ἀποκτείνοντες. [e] Ἢ δὲ ἂν γυνὴ marg. *Steph. V. Arch. Ask.* [f] Ἀπικνεόμενον *V. Arch.* [g] *M. Arch. V. Pasf. Ask.*, olim ex *Ald.* et *Paris. A. B.* ἐκ δὲ τούτου τοῦ λόγου. Conf. *Gronovium.* [h] Τούτου τὸν *Arch. V.* Statim ὅδε ἄλλος *Ald. Arch. V. Pasf.*, vulgo erat ὅτε ἄλλ., prave. [i] *Med. Pasf. Ask.*, ceteri cum *Aldo* illud τι non norunt. [k] Solus *Arch.* sed vere. Vide II, 46. alii αὐτῇ τῇ καλ. [l] Πρόσοικοι *Arch. V.* [m] *Arch. V. M. Pasf. Ask.*, olim βορέου, tum *Arch.* κατοικ. τῶν ἄλλων. Vulgo καὶ τῶν et Βακτροίσι *Arch.*

45. Παδαῖοι] *Broukhusius* aliique dudum viderunt, huc respexisse *Tibullum* IV, 1, 144. *Impia nec saevis celebrans convivia mensis, Ultima vicinus Phoebo tenet Arva Padaeus.* Gentis nomen, auctoritate *Tibulli* satis munitum, restituendum videtur *Nicolao Damasc.* ap. Stob. p. 105, 31. hinc in Excerptis *N. Cragii* et *H. Valesii* p. 514. similiter scriptum: ἐν Παιδαλοις Ἰνδικῷ ἔθνει οὐχ ὁ θύων, ἀλλ' ὁ συνετώτατος τῶν παρόντων κατάρχεται τῶν ἱερῶν· αἰτεῖται δ' ἀεὶ παρὰ θεῶν οὐδὲν ἄλλο πλὴν δικαιοσύνης. Corrigebam ἐν Παδαίοις· nam inhumana gentis consuetudo nihil impedit, quominus solam a Diis *virtutem*, sive *iustitiam*, expetendam esse censuerint. VALCKEN.

45. Καλέονται δὲ Παδαῖοι] Haesitat *Cl. Salmasius* an forsan Πανδαῖοι *Pandaei* sit legendum ad *Solin.* p. 700., quasi a *Pandaea*, Herculis F., de qua *Arrian.* Indic. C. 9., genus duxerint. Sed de gentis nomine nihil dubitandum. *Tibullus*, quod vir summus fatetur, hinc L. IV, 1, 145.

Impia nec saevis celebrans convivia mensis
Ultima vicinus Phoebo tenet arva Padaeus.

ubi *Pandaeus* metri modulum depravabit. Quod et *Cellarium* V. Cl. Geogr. Ant. L. III, 23. p. 872. observasse conperior. Νομαίοισι ex *Steph.* marg. Herodoteum dictionis colorem ostentare, norunt omnes. Unde accesserit, ignoro.

50. Μὴ μὲν νοσέειν] Hic forte legendum suspicabatur vir Clar. μὴ μὴν, vereor ut uspiam illud inveniatur in talibus: ἦ μὴν in iurandis frequentat et *Herod.* Quod hoc uno loco *R.* dimisit intactum, saepe sollicitavit, velut in his II, c. 179. χρῆν ὀμόσαι, μὴ μὲν ἐκόντα ἐλθεῖν· III, c. 66. ἔξαρνος ἦν μὴ μὲν ἀποκτεῖναι Σμέρδιν· V, c. 106. θεοὺς ἐπόμνυμι μὴ μὲν πρότερον ἐκδύσασθαι. Sana nunc videbuntur, quae suis singula locis censebantur vitiosa: amat hanc etiam voculam μὲν traiicere in alium locum *Herodotus.* VALCKEN.

58. Κτείνουσι οὐδὲν ἔμψυχον] Gentis Indicae nomen praebet *Nicol. Damasc. Stob.* p. 66, 38. Ἀρίτουσι τῶν ἐμψύχων οὐδὲν ἀποκτείνουσι· τὰ δὲ κεράμεα τῶν χρησηρίων ἐν χρυσοῖς ἐλύτροις φυλάττουσι· *Nic. Cragii*, *Conr. Gesnerum* sequuti, corrigit errorem *Henr. Vales.* in Exc. *Peiresc.* p. 74. et τὰ κεράμεα τῶν χρησηρίων, (aliis dicta τῶν σκευῶν τὰ κεράμεα,) recte interpretatur: conf. *I. G. Graevius* in *Hesiodi* Ἔ. κ. Ἡ. vs. 402. dudum ante *Vales. Nicolai* locum iam explicuerat *Casaub.* in *Athen.* p. 20. vid. *Leopardus* Em. XIII, c. 6. VALCKEN.

70. Ἀλλὰ μέλαινα, κατάπερ τὸ χρῶμα] *Aristoteles* hanc assertionem falsi, neque sine ratione, coarguit H. Anim. III, 22. p. 82. et Generat. Animal II, 2. p. 207. Causa Indorum AEthiopumque nigredinis *Onesicritum* et *Theodecten* sollicitos habuit ap. *Strabonem* XV, p. 1019., non insulse decernentem, in utero κατὰ σπερματικὴν διάθεσιν tales fieri, quales sunt, qui genuerunt. Sed haec erudite Cl. *Bern. Sigef. Albinus* Disert. de Colore AEthiop. p. 10.

76. Κατοικημένοι τῶν ἄλλων Ἰνδῶν] Copula nexum et seriem sermonis conturbabat: scripsisse, *Corn. de Pauw* coniectura est, κατοικημένοι μετὰ τῶν ἄλλων Ἰνδῶν, οἱ —— *habitantes cum aliis Indis, qui Bactriorum more vivunt*, nam Indos, aurum colligentes, ex istis fuisse, qui Bactriorum moribus utebantur. Atque haec tolerari utcunque potuerant, ni καὶ, fide MS., bonam eiurasset copiam. Πρὸς ἄρκτου —— κατοικημένοι τῶν ἄλλων Ἰνδῶν, οἱ —— *Versus septemtrionem —— incolentes aliorum Indorum, qui* &c. Tale IV, 7. πρὸς βορῆν —— ἄνεμον τῶν ὑπεροίκων τῆς χώρης, *ad boream eorum, qui superioris regionis incolae sunt.* Caspatyro Κασπάπυρος *Steph. Byz.*, opportunior opera L. IV, 44. veniet.

78. Εἰσὶ

mam Bactrianis vitam degunt; hi et pugnacissimi in eis sunt, et qui ad aurum mittuntur, hi sunt. Circa hanc enim plagam vasta sunt propter arenam loca, in ea igitur solitudine arenosa formicæ gignuntur, canum quidem magnitudine minores, vulpium vero maiores. Earum quippe nonnullæ et apud regem Persarum visuntur, hinc venatu captæ. Hæ formicæ in faciendis sub terra domiciliis egerunt arenam, ut apud Græcos formicæ, atque eodem modo, ipsa etiam specie corporis simillima. Ea autem quæ egeritur arena, aurea est: ad quam in desertum mittuntur Indi; ternis singuli camelis iunctis, ut utrinque funales mares trahant, femina in medio, in quam ipsi ascendunt: data opera ut a recentissimis fetibus abstractas iungant. Etenim istæ apud eos cameli nihilo sunt minori pernicitate quam equi, separatim vero ad feren-
103 da onera multo valentiores. Qualem autem habeat camelus speciem, Græcis, utpote scientibus, non conscribo: sed quod de eo animali nescitur, id dicam. Camelus in posterioribus cruribus gerit quatuor femora, et totidem genua, et veretra per posterio-
104 ra crura caudam versus spectantia. Hunc in modum iunctis camelis, Indi ad aurum tendunt dinumerate, ut quum ferventissimi fuerint æstus, sint in rapina, siquidem præ æstu formicæ sub terra se occultas tenent. Est autem illis hominibus sol ardentissimus matutinus, non quemadmodum allis meridie, eousque capitibus imminens dum tempus est a foro discedendi: per quod spatium multo magis urit quam meridianus Græciam, adeo ut dicantur illi tum in aqua se madefacere. Meridies vero fere Indos urit peræque atque alios homines: de-
105 clinante meridie, talis est illic sol qualis alibi matutinus: ac deinceps magis ac magis frigescens, dum ad occasum perveniens præcipue friget. Vbi ad locum Indi pervenere, culeis quos attulere, arena completis, quamprimum retro se recipiunt. Protinus

Βακτρίοισι παραπλησίην ἔχουσι δίαιταν· οὗτοι καὶ μαχιμώτατοί εἰσι Ἰνδῶν· [a] καὶ ἐπὶ τὸν χρυσὸν στελλόμενοι εἰσὶ οὗτοι· κατὰ γὰρ τοῦτό ἐστι [b] ἐρημίη διὰ τὴν ψάμμον· ἐν δὴ ὦν τῇ ἐρημίῃ ταύτῃ καὶ τῇ ψάμμῳ γίνονται μύρμηκες, μεγάθεα ἔχοντες κυνῶν μὲν ἐλάσσονα, [c] ἀλωπέκεων δὲ μέζονα· εἰσὶ γὰρ [d] αὐτέων καὶ παρὰ βασιλέϊ τῶν Περσέων, συνθεῦτες θηρευθέντες· οὗτοι ὦν οἱ μύρμηκες ποιεύμενοι [e] οἴκησιν ὑπὸ γῆν, ἀναφορέουσι τὴν ψάμμον κατάπερ οἱ ἐν τοῖσι Ἕλλησι μύρμηκες, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον· εἰσὶ δὲ καὶ εἶδος [f] ὁμοιότατοι αὐτοί· ἡ δὲ ψάμμος ἡ ἀναφερομένη ἐστὶ χρυσῖτις· ἐπὶ δὴ ταύτην τὴν ψάμμον στέλλονται ἐς τὴν ἔρημον οἱ Ἰνδοί, ζευξάμενος ἕκαστος καμήλους τρεῖς, [g] στρηφόρου μὲν ἑκατέρωθεν ἔρσενα παρέλκειν, [h] θήλεαν δὲ, ἐς μέσον· ἐπὶ ταύτῃ δὴ αὐτὸς ἀναβαίνει, ἐπιτηδεύσας ὅκως ἀπὸ τέκνων ὡς νεωτάτων [i] ἀποσπάσας ζεύξῃ· αἱ γάρ σφι κάμηλοι ἵππων οὐκ ἧσσονες ἐς ταχύτητά εἰσι· χωρὶς δὲ, ἄχθεα δυνατώτεραι [k] πολλὸν φέρειν. Τὸ μὲν δὴ εἶδος ὁκοῖόν τι ἔχει ἡ κάμηλος, ἐπισταμένοισι τοῖσι Ἕλλησι [l] οὐ συγγράφω· τὸ δὲ μὴ ἐπιστέαται αὐτῆς, τοῦτο φράσω· κάμηλος γὰρ τοῖσι ὀπισθίοισι σκέλεσι ἔχει τέσσερας μηροὺς, καὶ γούνατα τέσσερα· τὰ δὲ αἰδοῖα, διὰ τῶν ὀπισθίων σκελέων, πρὸς τὴν οὐρὴν τετραμμένα· Οἱ δὲ δὴ Ἰνδοὶ τρόπῳ τοιούτῳ καὶ ζεύξει τοιαύτῃ χρεώμενοι, ἐλαύνουσι ἐπὶ τὸν χρυσὸν λελογισμένως, [m] ὅκως ἂν καυμάτων τῶν θερμοτάτων ἐόντων ἔσονται ἐν τῇ ἁρπαγῇ· ὑπὸ γὰρ τοῦ καύματος οἱ μύρμηκες ἀφανέες γίνονται [n] ὑπὸ γῆν· θερμότατος δέ ἐστι ὁ ἥλιος τούτοισι τοῖσι ἀνθρώποισι τὸ ἑωθινόν· ὑπερ κατάπερ τοῖσι ἄλλοισι ὁ μεσαμβρίης, ἀλλ' ὑπερτείλας μέχρις ἐς ἀγορῆς διαλύσιος· [p] τοῦτον δὲ τὸν χρόνον καίει πολλῷ μᾶλλον ἢ τῇ μεσαμβρίῃ τὴν Ἑλλάδα· οὕτως ὥστε ἐν ὕδατι λόγος αὐτούς ἐστι βρέχεσθαι τηνικαῦτα· μεσοῦσα δὴ ἡ ἡμέρη σχεδὸν παραπλησίως καίει τούς τε ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τοὺς Ἰνδούς· [q] ἀποκλινομένης δὲ τῆς μεσαμβρίης, γίνεταί σφι ὁ ἥλιος κατάπερ τοῖσι ἄλλοισι [r] ὁ ἑωθινός· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἐπιὼν ἔτι μᾶλλον ψύχει, ἐς ὃ ἐπὶ δυσμῇσι ἐὼν, καὶ τὸ κάρτα ψύχει. Ἐπεὰν δὲ ἔλθωσι ἐς τὸν χῶρον οἱ Ἰνδοὶ, ἔχοντες θυλάκια, ἐμπλήσαντες ταῦτα τῆς ψάμμου, τὴν ταχίστην ἐλαύνουσι ὀπίσω· αὖ-

201

a *M. Pasf. Ask.*, καὶ οἱ reliqui. *b* Ἐρήμη et ſtatim *Arcb.*, ἐρήμῳ *V.* *c* *M. Pasf. Ask.*, olim ἀλωπέκων. *d* lidem cum *Arcb. V.* ſed αὐτῶν, alii γὰρ ἐξ αὐτέων. *e* Οἴκημα *Arcb. V.* et ἀναφέρουσι ψαμ.. *f* *M. Pasf. Ask.*, in aliis ὁμοιότατοι οὗτοι, quod pronomen non legunt *Arcb. V.* *g* *M. Arcb. Pasf. Ask. V.*, vulgo στρεφόρου. *b* *Arcb. V.* bene. Conf. ſuperius C. 85.; θήλειαν *Pasf. Ask.*, alii θήλεα ut *Ald.* et *Edd.* *i* Abest *Arcb.* *k* *M. Arcb. V. Ask. Pasf.*, olim ex *Ald.* πολλῷ. *l* lidem omnes, οὐ γράφω *Ald.* &c. Quae ſuccedunt, hinc ſe derivaſſe *AElian.* de Anim. x, 3. fatetur. *m* Ὅπως αὐτῶν θερμοτάτων ἐόντων *Arcb. V.* *n* Ὑπὸ τὴν γῆν *Vind.* *o* Μεσημβρ. id. *Arcb. Pasf. Ask.* *p* Τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ ora *Steph.* Mox τὴν Ἑλλάδα οὕτως· ὥς· ἐν non male diſtinguit *Aldo* praeeunte Cl. *Abresch.* *q* *Pasf.* recte. Sic. C. 114. alii ἀποκλινομ. *r* Defit ὁ *Arcb. V.*, tum ἐπὶ μᾶλλον *prior.*

86. Εἰσὶ δὲ καὶ εἶδος ὁμοιότατοι αὐτοὶ] Sequi ſi libuerit *Arcb.* et *Vind.*, οὗτοι ex priſtina ſcriptura eradentes; nihil erit, quod moleſtiam creabit. Similes noſtris quantum ad formam deſignantur. Ut nunc est, καὶ εἶδος αὐτοῖσι —— maluit *Cl. Reiskius*, cui *Dio Chryſoſt.*, Noſtri veſtigia premens, Or. xxxv. p. 436. B. favet, οὗτοι δέ εἰσι ἀλωπέκων μείζονες· τἄλλα δὲ ὅμοιοι τοῖς παρ' ὑμῖν. Quae *Strabo* xv. p. 1032. et *Arrianus* Indic. C. 15. de formicis ex *Nearcbo* et *Megaſthene*, prudens negligo. Omnes videntur, ut vere *Arrianus*, ἐκὼν ἀφηγέεσθαι, nec ipsas vidisse. Habet ex *Busbequii* Epiſt. iv. magnus *Thuanus* L. xxiii, p. 461. animal, cui formicae Indicae nomen ex quadam ſimilitudine inpoſitum, quod ad ſtabiliendam hanc rem Nobil. *Palmerius* Exercit. in Graec. Auct. p. 16. aptiſſimum cenſuit.

94. Δυνατώτεραι πολλόν] *Gronovio* et meliorum Coddd. conſpirationi, etſi multiplex πόλλον inter et πολλῷ converſio, obniti recuſavi. Editur L. vii, 7. Ἀργυρίου πᾶσαν πολλῷ δουλοτέρην ποιήσας, invitis membranis, πολλόν oſtentantibus. Sed talium meſis uberrima. De camelis taceo. Animal ex *Herodoto* doctiſſimi viri *Conr. Gesnerus*, *Bochartus*, *Shaw* atque alii illuſtrarunt.

97. Κάμηλος] *AElianus*, quando de N. A. x, c. 3. Ἡρόδοτος, inquit, λέγει, τὰς καμήλους ἐν τοῖς ὀπισθίοις σκέλεσιν ἔχειν τέτταρας μηροὺς, καὶ μέντοι καὶ γόνατα τοσαῦτα, τὰ δὲ ἄρθρα διὰ τῶν σκελῶν τῶν κατόπιν ἐς τὴν οὐρὰν τετράφθαι αὐταῖς· dubites ἄρθρα legerit, an αἰδοῖα· quae ſic non *Herodoto* tantum, ſed etiam *AElia no* frequentius quam aliis ἄρθρα vocantur, de animalibus loquenti, L. i, c. 17. iii, 47. vi, 27. ix, 48. ad quorum locorum primum nonnulla notat *Trillerus*. Secundum *Solbnii* tabulam, ὡς ὁ ἄξων φησὶν, *Lucian.* T. ii, p. 358. *obtruncare* licebat Athenis *moecbum*, quem *Plautus* vocat (Bacchid. iv, 8, 77.) *manifeſtarium*, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχοντα. *Petit.* in LL. Att. p. 463. VALCKEN.

13. Ἐπιὼν ἔτι μᾶλλον] Quod ſcriptus offert liber ἐπὶ μᾶλλον, damnabile non est. Haud diſſimili in negotio L. iv, 181. ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἰὸν ἐς τὸ θερμόν ——: etiam i, 94. *Pbetecydes* ap. *Diogenem* i, 122. τῇδε νούσῳ πιεζόμενος ἐπὶ μᾶλλον. Pulcre propterea Cl. *Reimarus* cauſſam infitiatur esse, cur *Dionis Caſ.* L. lxvii. p. 507. *Ed. Nov.* ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἢ πρὶν ἐνεωτέρων abeant in ἔτι μᾶλλον.

Camelus mas tardior in cursu, quam femina. Extremi orbis feliciora, quam media. Equi Nisæi.

αὐτίκα γὰρ οἱ μύρμηκες ὀδμῇ, ὡς δὴ λέγεται ὑπὸ Περσέων, μαθόντες διώκουσι· εἶναι δὲ ταχύτητα ὐδενὶ ἑτέρῳ [a] ὁμοίων οὕτω, ὥστε εἰ μὴ προλαμβάνειν τῆς ὁδοῦ τοὺς Ἰνδοὺς ὦν ᾧ τοὺς μύρμηκας συλλέγεσθαι, οὐδένα ἂν σφέων ἀποσώζεσθαι· τοὺς μέν νυν ἔρσενας τῶν καμήλων, εἶναι γὰρ ἥσσονας θεῖν τῶν θηλέων, [b] καὶ παραλύεσθαι ἐπελκομένους, οὐκ ὁμοῦ ἀμφοτέρους· τὰς δὲ θηλέας ἀναμιμνησκομένας τῶν ἔλιπον τέκνων, [c] οὐδόναι μαλακὸν οὐδέν· τὸν μὲν δὴ πλέω τοῦ χρυσοῦ [d] φασὶ τῶν οἱ Ἰνδοὶ κτῶνται, ὡς Πέρσαι φασί· ἄλλος δὲ σπανιώτερός ἐστι ὦν τῇ χώρῃ ὀρυσσόμενος. Αἱ δ' ἐσχατιαί κως τῆς οἰκεομένης τὰ κάλλιστα ἔλαχον, κατάπερ ἡ Ἑλλὰς τὰς ὥρας πολλόν τι [e] κάλλιστα κεκραμένας ἔλαχε· τοῦτο μὲν γὰρ πρὸς τὴν ἑω ἐσχάτη τῶν οἰκεομένων ἡ Ἰνδικὴ ἐστι, ὥσπερ [f] ὀλίγον πρότερον εἴρηκα· ὦν ταύτῃ τοῦτο μὲν, τὰ ἔμψυχα τετράποδά τε καὶ τὰ [g] πετηνὰ πολλῷ μέζω ἢ ὦν τοῖσι ἄλλοισι χωρίοισί [h] ἐστι, πάρεξ τῶν ἵππων· τοῦτο δὲ ἐσσοῦνται ὑπὸ τῶν Μηδικῶν, Νισαίων δὲ καλευμένων ἵππων· τοῦτο δὲ χρυσὸς ἄπλετος αὐτόθι ἐστὶ, ὁ μὲν, ὀρυσσόμενος· [i] ὁ δὲ, καταφορεύμενος ὑπὸ ποταμῶν· ὁ δὲ, ὥσπερ ἐσήμανα, ἁρπαζόμενος· τὰ δὲ δένδρα [k] τὰ ἄγρια αὐτόθι φέρει καρπὸν εἶρια καλλονῇ τε προφέροντα, καὶ ἀρετῇ [l] τῶν ἀπὸ τῶν οἰῶν· καὶ ἐσθῆτι οἱ Ἰνδοὶ ἀπὸ τούτων τῶν δενδρέων χρέωνται. Πρὸς δ' αὖ μεσαμβρίης ἐσχάτη Ἀραβίη τῶν οἰκεομένων [m] χωρίων ἐστί· ὦν δὲ ταύτῃ λιβανωτός τε [n] ἐστι μούνῃ χωρέων πασέων φυόμενος, καὶ σμύρνη, καὶ [o] κασίη, καὶ κινάμωμον, καὶ λήδανον· [p] ταῦτα πάντα πλὴν τῆς σμύρνης, εὐπετέως κτέωνται οἱ Ἀράβιοι· τὸν μέν γε λιβανωτὸν

tinus enim illos formicæ, ut a Persis fertur, olfactu perceptos insequuntur tanta pernicitate ut nulli alii sit similis; ita ut nisi viam interim dum formicæ congregantur, anticipent Indi, nemo sit ipsorum inde evasurus. Ideoque camelos mares, quod impares feminis sunt in currendo, etiam plane resolvi attractos, non pariter utrosque: feminas vero, pullorum quos reliquerunt memores, nihil remittere. Isti Indi maiorem auri partem possident, ut Persæ memorant, nam quod effoditur in eadem regione aurum, rarius est. Et sane pulcherrima quo- 106
dammodo extremæ orbis habitati partes sortitæ sunt, quemadmodum Græcia tempestates optime temperatas nacta est. Nam, ut paulo ante dixi, ultima plagarum quæ ad orientem vergentes habitantur, Indica est: in qua tum animantes tam quadrupedes quam volucres, multo sunt grandiores quam ceteris in locis, præterquam equi, nam quod I.
ad eam partem attinet, ab equis Medicis vincuntur qui Nisæi vocantur; tum infinita vis auri illic est, partim effossi, partim per flumina devecti, partim ut indicavi surrepti. Præterea agrestes arbores illic pro fructu lanam ferentes, ovillæ tum pulchritudine tum bonitate præcellentem: et ab his arboribus veste Indi utuntur. Porro 107
ad meridiem ultima e regionibus quæ habitantur, Arabia est: in qua sola omnium terrarum nascuntur thus, myrrha, casia, cinnamomum, et ledanum, cuncta hæc facilia Arabibus ad nanciscendum, præter myr-

[a] *M. Pasf. V. Ask. Arcb.* Vide *Gronov.* ὁμοίαν οὕτω ora *Steph.*, vulgo ὁμοίαν τούτῳ, ὥστε. Porro τοὺς Ἰνδοὺς τῆς ὁδοῦ *Ask. Pasf. V. Arcb.* [b] Καὶ omittit ante παραλ. *Arcb.* et *Valla*, ceteri retinent. [c] *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.*, et Schol. in *Aristoph.* Plut. v. 488., διδόναι *M. Pasf.* [d] Οὕτως Ἰνδοὶ *Arcb.*, οὕτω οἱ Ἰνδοὶ *Ald. Paris. A. B.* cum *Vind.*, οὗτοι οἱ *M. Pasf. Ask.* [e] Κάλλιστον κεκριμ. *V. Arcb.*, qui paullo ante ἐσχατοί κως et οἰκημένης *Ask. Pasf.* [f] *M. Ask. Pasf.*, ὀλίγῳ *Paris. A. B. Ald. Arcb. V.* [g] *M. Pasf. Ask.*, πετεινὰ reliqui omnes. [h] *Arcb. V. Pasf. Ask.*, εἰσὶ *Ald. Med.*, tum τοῦτο δὲ ἐσσ. *Ald. Arcb. M. Pasf.*, alii οὗτοι γὰρ ἐσσ. Porro Νυσαίων *Arcb. Valla*, Νησ. *Pasf.* [i] Tria ista non legit *Arcb.*, mox ἐσήμηνα id. et *Vind.* [k] Defit utrique. [l] *M. Arcb. Ask. Pasf.*, olim ex *Ald.* τῇ ἀπὸ. [m] Χωρέων *Arcb. V. Pasf.* neque absurde: mox δὲ non est in duobus prioribus. [n] *Med. Pasf. Ask.*, in aliis καὶ μούνῃ. [o] Semper *Arcb. Pasf. Valla, Eustath.* in Dionys. v. 933., qui et κινεν. Conf. L. II, 86., olim κασσίη. [p] *M. Arcb. Pasf. Ask.*, ταῦτα γὰρ *Ald.*, mox δυσπετέως κτέωνται *Arcb.*

22. Καὶ παραλύεσθαι ἐπελκομένους &c.] Inest his ingrati quidpiam ob sequentia. Cl. *de Pauw* καὶ παραλ. ἐπελκομένους κου ὁμοῦ ἀμφοτέρους *et deficere attractos aliquando duos pariter*, levi mutatione. Maius est molimen docti viri in *Miscell. Lipsiensibus* Vol. VII. p. 93. Mihi copula non placet, proscripta in *Arcb.* et inducta: tum dubium est, debeatne παραλύεσθαι de virium resolutione, an vinculorum sumi. Quorum in posterius saepe declivis fui. Mares cameli erant σειρηφόροι *funales*: in pernici cursu cum feminis pares haud essent, *attracti exsolvebantur*, sed οὐκ ὁμοῦ ἀμφότεροι, *non ambo pariter*, prior fortasse dexter, tum sinister, aut contra. Hoc si valeat, cessabit fortasse difficultas. Certius est, διδόναι μαλακὸν pugnare fermonis genio et ex schedarum macula venisse. *Hemsterhusium* fugere hoc ad Comici *Plutum* non potuit, cuius monito adiungenda *Elsneri* observata Sched. Critici p. 10. Praestat praeterea οὕτω Ἰνδοὶ aut οἱ Ἰνδοὶ ex *Aldo* et aliis. Sic C. 109. οὕτω κτῶνται Ἀράβιοι.

24. Ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδὲν] Virum Clar. notavit *T. H.* ad *Schol.* in *Ar.* Plut. v. 488. ubi haec *Herodoti* commodum admovit Grammaticus Aristophaneis, μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν· similia quaedam collegere *L. Kuster.* et in Schediasm. Crit. se longe doctiorum satis superbus censor *Iac. Elsnerus*. Quid haec sibi velint non est obscurum; *femellas* nempe *camelorum desiderio pullorum, a quibus fuerant abstractae, gradu currere concitatissime, maribus sua quoque natura velociores.* Sed mihi non plane liquet, quid in proximis dixerit de duobus maribus *funariis*: σειρηφόρους fuisse novimus ex Cap. 102. *insidens femellae babebat Andus* σειρηφόρον ἑκατέρωθεν ἔρσενα παρέλκειν. VALCKEN.

27. Ὀρυσσόμενος] Omissum non requirerem: Hic satis erat dixisse: ἄλλος δὲ σπανιώτερος ἐν τῇ χώρῃ. Flumina etiam erant aurifera: Cap. 106. χρυσὸς ἄπλετος αὐτόθι ἐστὶ, ὁ μὲν ὀρυσσόμενος· ὁ δὲ καταφορεύμενος ὑπὸ ποταμῶν· ὁ δὲ —— ἁρπαζόμενος. Haec *Is. Casaubonus*, quaeque participium ὀρυσσόμενος sequuntur, αἱ δ' ἐσχατιαὶ κως τῆς οἰκουμένης τὰ κάλλιστα ἔλαχον, adhibuit in *Athen.* VI, c. 4. ad ista p. 233. D. ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυσοῦ καταφέρει· quae, ni fallor, *Posidonii* verba, *Eustathio* etiam excitata ad Od. Δ. p. 153, 42. Celtarum, quos vocabant, flumina potissimum spectant. Eidem *Posidonio* sua hac de re debet *Diodorus Siculus* V, c. 27. ut pleraque, quae de Hispanis, Gallis, et finitimis populis nobis tradidit. Hunc quoque fontem *Diodori*, praeter ceteros, aperuit eruditio *Wesselingii*. VALCKEN.

39. Καὶ ἀρετῇ τῶν ἀπὸ τῶν οἰῶν] Nihil verius. Idem ingenii remigio *Pavius* adsecutus fuit. Larga de hoc arborum genere *Palmerii* disputatio Exerc. in Gr. Script. p. 18. plantam, gossypii feracem, excludit, arborem *gossampinum* praeferens *Plinii*. Quae *Belloni* Observ. II, 6., *Prosp. Alpinus* de Plant. AEgypt. C. 18. et popularis meus *Io. Veslingius* Observ. in Alpin. C. 18., ea disputanti adsentiunt cum *Bod. a Stapel* ad *Theophrast.* H. Plant. L. V, C. 9. p. 427.

45. Εὐπετέως] Solam itaque *myrrham* sibi comparabant χαλεπῶς et σὺν πόνῳ; haec enim apud nostrum opponuntur τῷ εὐπετέως: cur ergo de illa tacet, multis enarrans quomodo colligerent λιβανωτὸν, κασσίην, κινάμωμον, λήδανον; sic ut dici potius debuisse videantur ταῦτα πάντα κτᾶσθαι οὐκ εὐπετέως, vel δυσπετέως· postremum praebet Cod. *Arcb.* teste *Galeo*. VALCKEN.

45. Πλὴν τῆς σμύρνης εὐπετέως κτέωνται] Velle haec videntur, myrrham difficulter comparari, de qua et eius colligendi modo, in aliis aromatibus studiose occupatus, nihil scriptor. Thus, casiam, cinnamomum non

myrrham. Thus quidem Arabes styrace suffientes colligunt, ea quam Phœnices ad Græcos exportant: hanc suffientes thus capiunt. Etenim thuriferas illas arbores servant colubri subalati, exiguo corpore, discolori specie, permagno numero circa singulas arbores; iidem videlicet qui adver-
108sus AEgyptum facto exercitu tendunt. Nec ullo alio ab arboribus quam styracis fumo submoventur, universam terram oppleturi, ut Arabes aiunt, nisi, ut iidem narrabant, simile quiddam istis contingeret ei quod novimus contingere viperis, idque, ut credere debemus, solerti divinitatis prudentia, nam quæ et timido animo sunt et esculenta, ea omnia fetuosa fecit, ne assiduo esu deperirent: contra, quæ sæva et maligna sunt, parum fetuosa. Unde fit ut lepus, quem venatur omnis fera, ales, homo, tam ferax sit: solaque ex omnibus bestiis, quum gravida est, denuo se impleri patiatur, et alium fetum in utero gestet pilis vestitum, alium nudum, alium tantum quod formatum: alium concipiat. Et lepus quidem talis est. At leæna validissimum ferocissimumque animal, semel in vita unum parit, nam una cum fetu uteros emittit. Cuius rei caussa est hæc, quod scymnus leoninus, ubi moveri in utero

νωτὸν συλλέγουσι, τὴν σύραξα θυμιῶντες· τὴν ἐς Ἕλληνας Φοίνικες ἐξάγουσι· ταύτην θυμιῶντες λαμβάνουσι· τὰ γὰρ δένδρεα [a] ταῦτα τὰ λιβανωτοφόρα, ὄφιες ὑπόπτεροι, μικροὶ τὰ μεγάθεα, ποικίλοι τὰ εἴδεα, φυλάσσουσι, πλήθεϊ πολλοὶ περὶ δένδρον ἕκαστον· οὗτοι οἵπερ [b] ἐπ' Αἴγυπτον ἐπιστρατεύονται, οὐδενὶ δὲ ἄλλῳ ἀπελαύνονται ἀπὸ τῶν δενδρέων, ἢ τῆς σύρακος τῷ καπνῷ. Λέγουσι δὲ καὶ τόδε Ἀράβιοι, ὡς πᾶσα ἂν γῆ [c] ἐπίμπλατο τῶν ὀφίων 202
τούτων, εἰ μὴ γίνεσθαι κατ' [d] αὐτοὺς οἷόν τι κατὰ ἐχίδνας ἠπιστάμην γίνεσθαι· καί κως τοῦ θείου ἡ προνοίη, ὥσπερ καὶ [e] οἰκός ἐστι, ἐοῦσα σοφή· [f] ὅσα μὲν γὰρ ψυχήν τε δειλὰ καὶ ἐδώδιμα, ταῦτα μὲν πάντα πολύγονα πεποίηκεν, ἵνα μὴ ἐπιλίπηται κατεσθιόμενα· ὅσα δὲ σχέτλια καὶ ἀνιηρά, ὀλιγόγονα· τοῦτο μὲν, ὅτι ὁ [g] λαγὸς ὑπὸ παντὸς θηρεύεται θηρίου, καὶ ὄρνιθος, καὶ ἀνθρώπου· οὕτω [h] δή τι πολύγονόν ἐστι· ἐπικυίσκεται μοῦνον πάντων θηρίων· καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρὶ, τὸ δὲ, ψιλόν· τὸ δὲ, [i] ἄρτι ἐν τῇσι μήτρῃσι πλάσσεται· τὸ δὲ, [k] ἀναιρέεται· τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτό ἐστι· [l] ἡ δὲ δὴ λέαινα, ἐὸν ἰσχυρότατον, καὶ θρασύτατον, ἅπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκτει ἕν· τίκτουσα γὰρ, συνεκβάλλει τῷ τέκνῳ τὰς μήτρας· τὸ δὲ αἴτιον τούτου ἐστί· ἐπὰν ὁ σκύμνος ἐν τῇ μήτρῃ ἐὼν ἄρχηται διακινέ-
μενος,

non sine periculo Arabes sibi quaerebant, in ledano fortassis non tantum discriminis et laboris. Qui ergo εὐπετέως de omnibus? Cl. *de Pauw* πλὴν hic alt includere, non, ut plerumque semper, excludere: verti debuisse; *praeter myrrham illa omnia facile parant Arabes:* non unam enim myrrham, sed omnia illa aromata in promtu et parato esse. Mihi dubius voculae talis usus, praestabiliusque *Arcb.* δυσπετέως *difficulter* censetur. Myrrha sine magna colligebatur aerumna, reliqua δυσπετέως periculoso opere; quod in thure, casia et cinnamomo certum ipse praestat. Styracem autem ad serpentes fugandas, in odoriferis silvis frequentissimas, Arabes urere Nostri exemplo *Plinius* H. Nat. XII, 17. Serpentes habet Musa secunda C. 75. et *Diodorus* L. III, 47.

60. Ἀνιηρὰ] *Quae* cutem *pungunt* aut etiam animum, dicuntur ἀνιαρὰ, *molesta. Muscae, crabrones, pulices* atque id genus animalcula hominibus sunt ἀνιαρά· ἀνιαρόν εἰσιν αἱ μυῖαι. *Leaenae, viperae*, de quibus acturus est, me iudice dici vix possunt ἀνιηρά. Non de nihilo est, quod legitur in Cod. *Arcb.* ἀνιητά· parum distans ab ἄνικτα. Corrigendum arbitror: ὅσα δὲ σχέτλια, καὶ ἄμικτα, ὀλιγόγονα. Non ferae tantum istiusmodi, sed ferinis etiam moribus populi saepe dicuntur ἄμικτοι. Aristogiton, ὄφις ἢ σκορπίος dictus *Demosthenis*, vocatur eidem ἄμικτος, p. 489, 74. Centauros, θῆρας, *Soph.* vocat ἄμικτον φρατὸν, Trach. v. 1111. Obponuntur ap. *Herod.* ὅσα ψυχήν τε δειλὰ καὶ ἐδώδιμα. VALCKEN.

61. Ὁ λαγωὸς] Quae de *lepore* tradit, ex *Athen.* IX, p. 400. F. *Eustath.* in *Hom.* Il. M. p. 869, 16. et aliunde hunc in modum videntur integranda: ὁ λαγὸς ὑπὸ παντὸς θηρεύεται καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολυγονόν ἐστι· ἐπικυΐσκεταί τε μοῦνον πάντων θηρίων· καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρὶ, τὸ δὲ ψιλὸν, τὸ δὲ ἄρτι ἐν τῇσι μήτρῃσι πλάσσεται, τὸ δὲ ἐπαναιρέεται. Mitto reliqua, quae vulgatis procul dubio sunt meliora. Formam Ionicam λαγὸς dat Codex *Arcb.*, λαγοῦ legitur et alibi ap. nostrum: Λαγὸς, ὁ Ἴων, *Phrynichus* p. 78. *Eustath.* in Il. χ, p. 1372, 47. *H. Stephan.* App. de Dial. A. p. 148, 149, 193. — Postremum ἐπαναιρέεται est ex *Eustathio*, qui illud explicat: ἐπαναλαμβάνεται, καὶ ἐπὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ τελευτέροις κυήμασι σπερματικῶς συλλαμβάνεται. *Herodotea* comparans cum *Plinianis Salmas.* in *Solin.* p. 283, praeferre videtur ἐπαναίρεται, quod *Athenaei* praebet editum exemplar. Ἀναιρέεσθαι *Herodoteum* est: L. VI, c. 69. ad Demaratum mater: ἐν — σε τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἀναιρέομαι id est συλλαμβάνω· vid. Cl. *Abresch* ad lib. *Cattierii* p. 66. Lepus vero, quae *super priores foetus alium adhuc concipit*, ἐπαναιρέεται. Idem est paulo ante Ἐπικυΐσκεται· adiecto τε formam praetuli mediam vulgatae in *Athenaeo* et *Eust.* ἐπικυΐσκει τέ· memineram, bis apud *Herodotum* legi κυΐσκεσθαι, L. II, c. 93. *pisces* ἐπεὰν ἐσίῃ οἶστρος κυΐσκεσθαι. L. IV, c. 30. ἐπεὰν προσίῃ ἡ ὥρη κυΐσκεσθαι τὰς ἵππους· quin etiam ἐπικυΐσκεται apud *Clem. Alex.* reperiri Paedag. II, p. 223, 17. de leporis agentem salacitate: ὀχεύει πᾶσαν τὴν ὥραν ὁ λαγώς· —— κυεῖ δὲ κατὰ μῆνα καὶ ἐπικυΐσκεται· ὀχεύεται καὶ τίκτει· τεκοῦσα δὲ εὐθὺς ὀχεύεται ὑφ' οὗ ἂν τύχῃ λαγωοῦ· καὶ συλλαμβάνει πάλιν ἔτι θηλαζομένη. Paria de lepore tradiderunt *Xenophon* Cyneg. p. 572, 33. *Aristoteles* de Gen. Anim. IV, c. 5. *AElianus* de N. A. II, c. 12. Ex *Theone* partim, ad *Arati* Phaenom. v, 338. sic redintegrari poterit cap. 34. Catasterism. *Eratosthenis:* Λαγωὸς ἐστιν ἐν τῇ καλ. κυνηγίᾳ εὖ τεθεὶς· διὰ δὲ τὴν ταχύτητα τοῦ ζώου καὶ τὴν πολυγονίαν —— μόνον γὰρ τῶν τετραπόδων δοκεῖ κύειν πλείονα, ὧν τὰ μὲν τίκτει, τὰ δ' ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ. VALCKEN.

62. Οὕτω δέ τι πολύγονόν ἐστι] Praeclare MSS.; nam insititium τὸ vitiabat sermonem. Πολυγονος *Arcb.* relinquo. *Oppianus* fin. Cyneget. III., Ἔξοχα γὰρ τόδε φῦλον ὅσ' ἄπλετος ἔτρεφεν αἶα Πολύγονον τελέθει et reliqua hoc ex fonte artis luminibus culte colorata. Ἐπικυΐσκει τε *Athenaei* et *Eustath.*, nihil, me iudice, melius. Usus utrique auctoritatem dat. Placet etiam inpense ἀναιρέεται, rediturum L. VI, 69. Possem hic *Olearii* lapsum ad *Philostr.* Icon. p. 772. et *Steph. Monachii* in *Barnab.* Epistol. p. 813. perstringere. Sed cui bono?

66. Ἡ δὲ δὴ λέαινα] Herodotea de *Leaena* semel in vita unicum catulum pariente, hinc attigerunt *Antigonus Caryst.* c. 25. et *A. Gellius* N. A. XIII, 7. hic quidem, quam *Plinius* vocat *deliram fabulam*, refutans *Homeri* et *Aristotelis* auctoritate: gravioribus testibus advocatis quidquid in eam rem dici posset praecepit *S. Bochartus* P. I. Hieroz. L. III, c. 8. VALCKEN.

μενος, ὁ δὲ, ἔχων ὄνυχας θηρίων πολλὸν πάντων ὀξυτάτους, ἀμύσσει τὰς μήτρας· [a] αὐξανόμενός τε δὴ πολλῷ μᾶλλον [b] ἐπικνέεται καταγράφων· πέλας τε δὴ ὁ τόκος ἐστὶ, καὶ τοπαράπαν λείπεται αὐτέων ὑγιὲς οὐδὲ ἕν. Ὡς δὲ καὶ [c] αἱ ἔχιδναί τε καὶ οἱ ὀφ' Ἀραβίοισι ὑπόπτεροι ὄφιες, εἰ ἐγίνοντο ὡς ἡ φύσις αὐτοῖσι ὑπάρχει, οὐκ ἂν ἦν βιώσιμα ἀνθρώποισι· νῦν δ' ἐπεὰν [d] θορνύωνται κατὰ ζεύγεα, καὶ ὀφ' αὐτῇ ἡ ὁ ἔρσην τῇ ἐκποιήσει, ἀπιεμένου αὐτοῦ τὴν γονὴν, ἡ θήλεα ἅπτεται τῆς δειρῆς, καὶ ἐμφῦσα, οὐκ ἀνίει [e] πρὶν ἂν διαφάγῃ· ὁ μὲν δὴ ἔρσην ἀποθνήσκει τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ· ἡ δὲ θήλεα τίσιν τοιήνδε ἀποτίνει τῷ ἔρσενι· τῷ γονεῖ τιμωρέοντα ἔτι ὀφ τῇ γαστρὶ ἐόντα τὰ τέκνα, [f] διεσθίει τὴν μήτραν· διαφαγόντα δὲ τὴν νηδὺν αὐτῆς, οὕτω τὴν ἔκδυσιν ποιέεται· οἱ δὲ ἄλλοι ὄφιες, ἐόντες ἀνθρώπων οὐ δηλήμονες, τίκτουσί τε ὠὰ, καὶ ἐκλέπουσι πολλόν τι χρῆμα τῶν [g] τέκνων· αἱ μὲν δὴ νυν ἔχιδναι κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσι· οἱ δὲ ὑπόπτεροι ἐόντες, ἀθρόοι εἰσὶ ὀφ τῇ Ἀραβίῃ, καὶ ὑδαμῇ ἄλλῃ· [h] κατὰ τοῦτο δοκέουσι πολλοὶ εἶναι. Τὸν μὲν δὴ λιβανωτὸν τοῦτον οὕτω κτῶνται Ἀράβιοι· τὴν δὲ [i] κασίην, ὧδε· ἐπεὰν καταδήσωνται βύρσῃσι καὶ δέρμασι ἄλλοισι πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον, πλὴν αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν, ἔρχονται ἐπὶ τὴν κασίην· ἡ δὲ ὀφ λίμνῃ φύεται οὐ βαθείῃ· περὶ δὲ αὐτὴν καὶ ὀφ αὐτῇ αὐλίζεται κυθηρία πτερωτὰ, τῇσι νυκτερίσι [k] προσείκελα μάλιστα· καὶ τέτριγε δεινὸν, καὶ ἐς ἀλκὴν ἄλκιμα· τὰ

tero incipit, quum habeat ungues longe acutiſſimos ex omnibus feris, uteros lacerat, augeſcensque multo magis ungues imprimendo exulcerat: ita ut ad poſtremum, quum partus inſtat, nihil eorum relinquatur incolume. Sic quoque ſi viperæ et alati Arabiæ ſerpentes gignerentur ut ipsis natura fert, non eſſet hominibus vivendi facultas: nunc autem, quum libidine agitantur, et per paria coëunt, femina collum maris in emittenda genitura comprehendit, et innexa non prius dimittit quam devoraverit, et mas quidem hoc modo perit. Femina vero talem luit maſculo pœnam: quod fetus dum adhuc intra ventrem ſunt, patrem ulciſcentes uterum ambedunt: eiusque alvo ambeſa, ita partum faciunt. Ceteri ſerpentes qui non ſunt hominibus pernicioſi, ova pariunt et magnam vim fetuum excludunt. Porro viperæ per univerſum orbem terrarum exiſtunt: alati vero denſi in Arabia et nusquam alibi, ideo videntur frequentes eſſe. Thus vero illud hunc in modum Arabes comparant. Caſiam autem ſic: Poſtquam et totum corpus, et faciem præter ſolos oculos obligaverunt coriis aliisque pellibus, ad caſiam pergunt. Ea naſcitur in palude non alta, circa quam et in qua degunt feræ alatæ, veſpertilionibus ſimillimæ, ſtridore diro, et vi-

a Αὐξόμενος marg. *Steph.*, δὴ mox praeterit *Ask.* b Ἐσικνέεται *Arch. V. Paſ. Ask. Steph.* ora, praeterea καταγνάφων *Arch.* c Abest *Arch.*, tum Ἀραβίῃσι *Vind.* Alludit ad haec *Ariſtides* T. II. p. 313. d Θορνύονται id. et *Arch.* e *Arch. Ald. Vind. Paris. A. B.*, ἂν ſine cauſſa praetermittunt *M. Paſ.*; ſuperius δέρης *Arch. V.* f Διαφθείρει ora *Steph.* et τὴν μητέρα *Arch. Valla*; bene *AElianus* de *Herodoteis* his H. An. XV, 16. g Id. *V.* ora *Steph.* olim ὀφίων· ſtatim αἱ μὲν δὴ νυν *Arch. V.*, δὴ ab Edd. aberat. h Καὶ κατὰ *Arch.* bene ſatis. i Κασίην *Arch. Paſ. V.* et post pauca. k Προσίκ. *Arch.*, et τέτριγε *V. Paſ.*, vulgo τέτρυγε.

73. Ἐπικνέεται καταγράφων] Blanditur ἐσικνέεται, tot Codicibus protectum, ex quo *AEſchyl.* Suppl. v. 565. ἐισικνουμένη βέλει βουκόλου πτεροέντος. Sed locum illi, quoniam in dubio, ſitne vulgatum, Ionum more, ex ἐπικνᾶσθαι, non conceſſi; certe καταγράφων optime tum adhaereſcet, etſi et ſua venus in *Arch.* καταγνάφων. Hoc conſiderent, quibus volupe fuerit. De eiecto leaenae utero falſa omnia et dudum a Philoſopho exploſa Hiſt. An. VI, 31. Adoptavit tamen *Baſilius M.* Homil. IX. in Hexaëm. p. 85. B., et ita quidem, ut hanc de providentia, animalibus timidae indolis, ferocioribus, leporibus et ceteris diſquiſitionem ſuam fecerit. Vide ibi *Front. Ducaeum.* Post pauca Cl. *Reisk.* εἰ διεγένοντο ὡς ἡ —, h. e. εἰ διετέλουν, *ſi perſeverarent.*

73. Ἐπικνέεται καταγράφων] Mihi ſincera videtur lectio Cod. *Arch.* ἐσικνέεται καταγνάφων, *unguibus* obſtantia *lacerando penetrat.* Si nuſpiam etiam alibi legeretur illud καταγνάφειν (de altero ἐσικνέεται non contenderim:) ſuo ſe tamen colore hic facilius multo tueretur, quam in Troaſin *Euripidis* v. 1251. ex origine parum diſtans ſignificatu a verbis uſitatioribus, καταμύσσειν, et καταξαίνειν. *Spinas, quibus* adverſarium Croeſus *laceratum perdidit*, κνάφον vocat *Herod.* I, c. 92. *Tribulis lacerare Plato* dixit ἐπ' ἀσπαλάθων κνάπτειν, de Rep. X, p. 616. A. contulit *T. H.* ad *Heſych.* p. 1359. diverſas etiam verbi memorans lectiones. Ex eodem diſci potest *T. Hemſterhuſio* in Miſc. Obs. V, p. 21. verba τάφειν et θάπτειν non niſi forma differre: par est in ſimilibus ratio, ut et in Γνάφειν et Γνάπτειν, Κνάφειν et Κνάπτειν. Dedit in iisdem Miſcell. multa *D'Orvillius* IX, p. 118. et ſeqq. quae, ſi Grammaticus tractaretur, examinari merentur. Recte *Herodianus Euſtathii*: ἐκ τοῦ Κνάω λέγει καὶ τὸ Κνάπτειν γίνεσθαι. VALCKEN.

77. Οὐκ ἂν ἦν βιώσιμα] Hunc, ut puto, locum *Ariſtides* alludebat T. III. p. 521. εἰ μὴ τῇ καλῇ τῆς Φύσεως αὐτῶν καὶ τοῖς πονηρεύμασιν ἀσθένειαν καὶ ἀνανδρίαν ὁ θεὸς προσῆψεν, ἅπαντ' ἂν ἀοίκητ' ὑπ' αὐτῶν ἦν, ὥσπερ Ἡρόδοτος περὶ τῶν ὄφεων ἔφη. Ichneumon niſi crocodilorum ova contereret, διὰ τὸ πλῆθος τῶν γεννωμένων θηρίων ἄβατον ἂν γενέσθαι τὸν ποταμὸν, ſcribit *Diodorus Sic.* T. I, p. 97, 34. huc etiam reſpiciens, quod vicina maniſeſtant. —— Quae ſequuntur *Herodoti* citat *AElianus* de N. A. XV, c. 16. conf. I, c. 24. VALCKEN.

84. Διεσθίει τὴν μήτραν] Nec haec ſuperioribus fide, etſi veterum plures adſciverint, antecellunt. Culti verſus ſunt, ex Herodoteis ficti et politi, *Nicandri* Ther. v. 130. praeſertim, ἐπεὶ διὰ μητρὸς ἀρχὴν γαστέρ' ΑΝΑΒΡΩΣΑΝΤΕΣ, ἀμήτορες ἐξεγένοντο. Memini *Galenum* Theriac. ad Piſon. p. 461. γαστέρ' ἀναβρήξαντες legere, ſed ex gloſſa, quam *Herodotus* et Critici in *Euripidis* Oreſt. v. 479. iugulant. Ἀμήτορες viperae ſimili de cauſſa *Philoſtrato* Vit. Apoll. II, 14. p. 66., ubi *Olearius* bene multa. Statim χρῆμα τῶν τέκνων cum *Galeo* praeoptavi: poſuit ſaepe antea nec refugiunt in animalibus, ut ſuperius C. 105. Ἀλίας γραβήλου τέκνον *Sophocles* ap. *Athen.* III, p. 86.

87. Πολλόν τι χρῆμα τῶν ὀφίων] Τῶν τέκνων e Codicibus reciperem: avium *pulli*, νεοσσοὶ Poëtis, ad imitationem *Homeri*, ſaepe τέκνα dicuntur: quod exemplis excitatis *Rittersbuſius* et *Gatakerus* oſtenderunt: vid. quae notat, primarium literarum noſtrarum decus, *Io. Alberti* ad *Heſychii* Γύρινον· contra *liberi* parentum dicuntur νεοσσοὶ, ſuo more *Plato* venuſte ἀκυρολογεῖ, de Rep. VIII, p. 548. A. Propria Graecis erat in his forma patronymica in δεὺς, λύκου τέκνα Λυκιδεῖς dicebantur: *Theocritus* V, 38. Θρέψαι δὴ λυκιδεῖς· τέκνα λαγωοῦ, Λαγιδεῖς· Reperiuntur et Λεοντιδεῖς· Πυθηκιδεῖς· Ἀλωπεκιδεῖς· Χηνιδεῖς· Περδικιδεῖς· Ἱερακιδεῖς· Περιστεριδεῖς· quae cauſae nihil erat, cur in Lexicis omitterentur pleraque. VALCKEN.

96. Τῇσι νυκτερίσι] Syllaba quoque repetita legerim: τὰ, τῇσι νυκτερίσι προσείκελα μάλιστα, καὶ τέτριγε δεινὸν, καί ἐσιν ἐς ἀλκὴν ἄλκιμα. Dabunt ſaltem Codd. τέτριγε, ſicuti IV, c. 183. in Cod. *Arch.* et ap. *Euſtathium* ad *Dionyſii* Perieg. v. 180. legitur, τετρίγασι, κατάπερ αἱ νυκτερίδες. Alter ſonus τρύζειν *turturis* est: νυκτερὶς τρίζει. *Euſtath.* in Il. B. p. 173, 44. ἔστι Τρίζειν τὸ λεπτὸν ἠχεῖν κατὰ τὰς νυκτερίδας· τὸ μέντοι Τρύζειν, ἀφ' οὗ ἡ τρυγὼν, τραχυφωνότερόν ἐστι· quae collegerat omnia dedit *Io. Iac. Wetstenius* in Ev. *Marci* IX, 18. VALCKEN.

97. Καὶ τέτριγε δεινὸν] Similiter L. IV, 183. ſcripti Codd. *Homer.* Odyſſ. Ω, 5. Ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο, Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες —— Τρίζουσαι ποτέονται· ubi plura *Euſtathius.* Ex Noſtro *Plinius*, tanquam fabuloſe nar-

viribus prævalentibus: quas ab oculis ar-
111 centes Arabes, ſic caſiam metunt. Cinnamomum etiam quam ſuperiora mirabilius colligunt, nam aut ubi naſcatur aut quæ terra nutriat illud, nequeunt dicere: niſi quod probabili ratione utentes quidam narrent id gigni in iis regionibus ubi Bacchus educatus est: et ipsas feſtucas, quas nos ab Phœnicibus edocti vocamus cinnamomum, afferri a grandibus quibusdam alitibus ad nidos e luto conſtructos in præruptis montium et homini inacceſſis. Ad ista igitur Arabes hæc excogitaverunt: boum aſinorumque defunctorum et aliorum jumentorum membra conciſa quam maxima in ea loca portant: et ubi iuxta nidos poſuere, procul inde abſcedunt. Ad hæc fruſta delapsæ volucres, ad nidos carnem iumentorum apportant: cui ſuſtinendæ impares nidi, dirupti ad terram labuntur: tunc Arabes accedentes ita colligere cinnamomum; quod hac ratione collectum illinc in alias re-
112 giones dimittitur. At ledanum, quod Arabes ladanum vocant, etiam cinnamomo mirabilius comparatur: quippe quod in graveolentiſsimo loco naſcens, tamen fragrantiſsime olet. Nam in barbis caprarum hircorum invenitur innatum, veluti mucor ligni, cum ad conficienda multiplicia unguenta utile, tum præcipue ad ſuffitionem
113 qua Arabes utuntur. Hactenus de thymiamatis dictum ſit. Redolet Arabica regio mirifice iucundo quodam odore. Suntque in ea ovium duo genera admiratione digna, quæ nusquam alibi ſunt. Quorum unum caudas habet longas, trium cubitorum, non bre-

τα δὴ ἀπαμυνομένυς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, οὕτω δρέπειν τὴν κασίην. Τὸ δὲ δὴ κινάμωμον ἔτι τούτων θωϋμασ-ότερον συλλέγυσι· ὄκυ μὲν γὰς γίνεται, καὶ
1 ἥτις μὲν γῆ ἡ τρέφυσά ἐστι, οὐκ ἔχυσι εἰπεῖν, πλὴν 203
ὅτι λόγῳ εἰκότι χρεώμενοι, ὡς τοίσιδε χωρίοισί Φασί τινες αὐτὸ Φύεσθαι, ὡς τοῖσι ὁ Διόνυσος ἐτράφη· ὄρνιθας δὲ λέγυσι μεγάλας Φορέειν ταῦτα τὰ κάρφεα,
5 [a] τὰ ἡμεῖς ἀπὸ Φοινίκων μαθόντες κινάμωμον καλέομεν· Φορέειν δὲ [b] τὰς ὄρνιθας ἐς νεοσσιὰς [c] προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ πρὸς ἀποκρήμνοισι οὔρεσι, ἔνθα πρόσβασιν [d] ἀνθρώπῳ οὐδεμίην εἶναι· πρὸς ὧν δὴ ταῦτα τοὺς Ἀραβίυς σοφίζεσθαι τάδε· βοῶν τε καὶ
10 ὄνων τῶν ἀπογινομένων καὶ τῶν ἄλλων ὑποζυγίων τὰ μέλεα [e] διαταμόντας ὡς μέγιστα, κομίζειν ἐς ταῦτα τὰ χωρία· καὶ σφεα θέντας ἀγχοῦ τῶν [f] νεοσσιέων, ἀπαλλάσσεσθαι ἐκὰς αὐτέων· τὰς δὲ ὄρνιθας καταπετομένας, αὐτῶν τὰ μέλεα τῶν ὑποζυγίων ἀ-
15 ναφορέειν ἐπὶ τὰς νεοσσιάς· τὰς δὲ, οὐ δυναμένας ἴσχειν, καταῤῥήγνυσθαι [g] ἐπὶ γῆν· τοὺς δὲ, ἐπιόντας, συλλέγειν [h] οὕτω μὲν τὸ κινάμωμον· συλλεγόμενον δὲ ἐκ τούτων ἀπικνέεσθαι ἐς τὰς ἄλλας χώρας. Τὸ δὲ δὴ λήδανον, τὸ Ἀράβιοι καλέυσι λά-
20 δανον, [i] ἔτι τούτου θωϋμασιώτερον γίνεται· ὡς γὰς δυσοδμοτάτῳ γυόμενον, εὐωδέςατόν ἐστι· τῶν γὰς αἰγῶν τῶν τράγων ὡς τοῖσι πώγωσι εὑρίσκεται ἐγγινόμενον, οἷον γλοιὸς ἀπὸ τῆς ὕλης· χρήσιμον δ' ἐς πολλὰ τῶν μύρων ἐστί· θυμιῶσί τε μάλιςα τοῦ-
25 το Ἀράβιοι. Τοσαῦτα μὲν [k] θυωμάτων πέρι εἰρήσθω· ἀπόζει δὲ τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης θεσπέσιον ὡς ἡδύ· δύο δὲ γένεα οἴων σφί ἐστι [l] θωύματος ἄξια, τὰ οὐδαμόθι ἑτέρωθί ἐστι· τὸ μὲν αὐτέων ἕτερον ἔχει τὰς οὐρὰς μακράς, [m] τριῶν πηχέων οὐκ ἐλάσσονας·

τὰς

[a] Excitat *Etymologus* p. 514. pr. *Euſtath.* in Dionys. v. 939. [b] Τοὺς *Pasſ.* [c] *M. Pasſ. Ask. V. Arcb.*; ora *Stepb.* προσεκπεπλασμένας. Vulgo πεπλασμένας πηλῷ. *Aldus* ἐκ πηλῷ. [d] Ἀνθρώπων *Arcb. V.* [e] Διατέμοντες iid. [f] Νεοσσῶν *Arcb.* Νεοσσιῶν *V.*, tum mox καταπταμένας, τὰ τῶν ὑποζυγ. μέλεα ἀναφ. uterque: quod haud proſcribo. [g] Ἐς γῆν *Stepb.* margo, *Arcb. V.*, ἐπὶ τὴν γῆν *Ald. Ask.*, τὴν *Med. Pasſ.* non norunt, ἐπὶ ſervantes: haud refert multum. [h] *M. Pasſ. Ask.* οὕτω τὸ, ceteri οὕτω μὲν τὸ *V. Arcb. Ald. Paris. A. B.*; quod ob ſequens δὲ melius. [i] Ἔτι τούτου *Arcb. V. Paris. A. B. Valla*, ἐκ τούτου *M. Pasſ. Ald.*; de ledano hinc *Euſtaib.* Hom. p. 1147, 3. [k] Θωμάτων *Pasſ. M.*, in cuius margine θυωμάτων, vulgo θυμιαμάτων. [l] Θώματος *Arcb. Pasſ.*, mox ἑτέρωθι abest *Arcb. V.*, tum αὐτέων *Arcb.*, αὐτῶν alii. [m] Ora *Stepb. Arcb. V.*; τριπήχεων *Ald.* τριπήχεας *M. Ask.*

narratum, *item caſiam circa paludes propugnante unguibus diro veſpertilionum genere, aligerisque ſerpentibus* Hiſt. N. XII, 19. Scripsi perpetuo κασίην iuſſu ſchedarum, quomodo L. II, 86.; alii ſibilantem geminare maluerunt, ex dubia vocis Phoenicum קציעה pronuntiatione. In *Heliodori* X. p. 494. Φύλλου τε τοῦ θυώδους καὶ ΚΑΔΑΣ καὶ κιναμώμου mentio: rectius *Vat. Pal.* et *Vind.* καὶ κασσίας. Κινναμώμου *Vind.*

5. Τὰ ἡμεῖς ὑπὸ Φοινίκων μαθόντες] Dum alium vellicat, in turpem ipse errorem induitur *Plinius* N. H. XII. C. 19. *Cinnamomum et caſias fabuloſe narravit antiquitas, princepsve Herodotus, avium nidis, et privatim PHOENICIS, in quo Liber Pater educatus eſſet, ex inviis rupibus arboribusque decuti.* Nihil *Herodotus* de ave phoenice, ſed Phoenicibus. Intactum id non dimiſit *Salmas.* in *Solin.* p. 283. Habet narratio multum fabuloſi, a Phoenicibus ad Graecos propagati, inque ipsis Sinenſium finibus diu probati, bene ex *Garzia ab Horto* L. I. Arom. C. 15. enotante *Barthio* ad *Statii* Theb. VI, 61.

19. Τὸ Ἀράβιοι καλέουσι λαδανον] Vere ſcribit: לראן *Ladan* illis dicitur. Vid. *Ol. Celſii* Hierobotan. Parte I. p. 284. Iustum, fatente Cl. *Gronovio*, ἔτι τούτου θωϋμασκώτερον, quomodo ſupra de cinnamomo ἔτι τούτων θωϋμασότερον συλλέγουσι. Vellem praeterea τῶν αἰγῶν καὶ τῶν τράγων ſchedae darent aut alterutrum abeſſet. Prius *Salmaſius*, *Pavius*, *Reiskius* decreverunt, habentque conſenſum *Dioſcoridis* L. I. C. 128. τὰ φύλλα —— νεμόμεναι αἱ αἶγες καὶ τράγοι —— ἀναλαμβάνουσι τῷ πώγωνι. Alioqui minore molimine τῶν τε τράγων, ex coniectura egregii iuvenis *Mein. Tydemanni.*

25. Ταῦτα μὲν θυωμάτων πέρι] Non potui ab hoc inſtaurando temperare, ſiquidem membranae viam muniunt et Iones volunt. Dictum ſupra II, 86. Ad ſequens ἀπόζει δὲ —— alludit *Lucian.* D. Syr. C. 30. et nominatim II. Ver. Hiſt. C. 5., quod et *Diodoro* in animo fuit L. III, 46.

26. Ἀπόζει —— τῆς Ἀραβίης θεσπέσιον ὡς ἡδὺ] Paria dabit de Arabia Felice, utriusque Noſtri *Schultenſii* deliciis, *Diodorus Sic.* III, c. 46. ubi vid. n. 59. *Weſſ.* *Alexander* Sophiſta apud *Philoſtr.* p. 575. οὐδὲ Φύλλου Ἀράβιον ἐκβαλεῖς, οὐδὲ κάρφος ἀποῤῥίψεις οὐδὲν ἐκεῖ Φυὲν, τοσοῦτον ἡ περὶ τοὺς ἱδρῶτας εὐτυχεῖ. VALCKEN.

29. Τριῶν πηχέων οὐκ ἐλάσσονας] Multimodis praeferendum dictionis habitus ſuadet, et, cui ſuo haec adumbrare libuit ſermone, *AElian.* H. An. X, 4. Sic enim, τὰς μὲν αὐτῶν οὐρὰς ἔχειν μηκίσας, ὡς εἶναι μετρήσαντι καὶ ΤΡΙΩΝ ΠΗΧΩΝ οὐκ ἐλάσσονας. Addit continuo, ἀσπεροῦν εἰ ἐφή τις ἐπισύρειν, ἑλκοῦσθαι ἂν αὐτὰς πάντως, nitide omnia adfirmans, quae ex Codd. *Herodoto* redierunt. Eadem viderat *Abreſchius* felice coniectura. Penſemus nunc operam et *AEliano* vicem reddamus: τοὺς νομέας δὲ εἶναι ἀγαθοὺς χειρουργεῖν, οὕπερ ἂν —— τῶν ἀμαξίδων ſcribit de ploſtellis et paſtorum ſollertia, quam librarii foedarunt. Voluit ὑπεράνω τῶν —. Callidos eſſe Paſtores in caudis ovium ſuper ploſtella, ne tractae per aſpreta convulnerentur, conponendis.

29. Τριπήχεας] Τριπήχεων vulgabatur ante *Gronovium*: τριῶν πηχέων, genuinum praebent *Valla*, margo *Steph.* Cod. *Arcb.* et *AElianus* N. A. X, c. 4. de ovibus Arabicis enarrans *Herodoto* tradita. —— In proximis forſan etiam Codd. variabunt in ἐπῇει· ego quidem literas tranſponendas arbitror, ut ſcribatur: τὰς εἴτις ἐπείη σφι ἀπέλκειν, vel ἐπέλκειν potius: *quas caudas ſi quis illas ſiverit per terram trahere: AElianus:* ἅσπερ εἰ ἐφή τις ἐπισύρειν, ἑλκοῦσθαι ἂν αὐτὰς πάντως παρατριβομένας πρὸς τὸ δάπεδον. VALCKEN.

mirae aut longis aut latis caudis. AEthiopia extrema ad mare. Europæ extrema ignota. Casiteridis insulæ et Eridanus. Auri copia

τὰς εἴ τις [a] ἐπείη σφι ἐπέλκειν, ἕλκεα ἂν ἔχοιεν, [b] ἀνατριβομενέων πρὸς τῇ γῇ τῶν οὐρέων· νῦν δὲ ἄπας τις τῶν ποιμένων ἐπίσταται ξυλουργέειν ἐς τοσοῦτο· ἀμαξίδας γὰρ ποιεῦντες, ὑποδέουσι αὐτὰς τῇσι οὐρῇσι, ἑνὸς ἑκάστου κτήνεος τὴν οὐρὴν ἐπὶ ἁμαξίδα ἑκάστην καταδέοντες· τὸ δὲ ἕτερον γένος τῶν οἰῶν τὰς οὐρὰς [c] πλατέας φορέουσι, καὶ ἐπὶ πῆχυν πλάτος. [d] Ἀποκλινομένης δὲ μεσαμβρίης, παρήκει πρὸς δύοντα ἥλιον ἡ Αἰθιοπίη χώρη, ἐσχάτη τῶν οἰκεομένων· αὕτη δὲ χρυσόν τε φέρει πολλὸν, καὶ ἐλέφαντας ἀμφιλαφέας, καὶ δένδρεα [e] πάντα ἄγρια, καὶ ἔβενον, καὶ ἄνδρας μεγίστους καὶ καλλίστους καὶ μακροβιωτάτους. Αὗται μέν νυν ἔν τε τῇ Ἀσίῃ [f] ἐσχατιαί εἰσι καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ· περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν πρὸς ἑσπέρην ἐσχατιέων ἔχω μὲν οὐκ ἀτρεκέως λέγειν· οὔτε γὰρ ἐγώγε ἐνδέκομαι Ἠριδανόν τινα καλέεσθαι πρὸς βαρβάρων ποταμὸν, ἐκδιδόντα ἐς θάλασσαν τὴν πρὸς [g] βορῆν ἄνεμον, ἀπό του τὸ ἤλεκτρον φοιτᾷν λόγος ἐστὶ, οὔτε νήσους οἶδα [h] κασσιτερίδας ἐούσας, ἐκ τῶν ὁ κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ· τοῦτο μὲν γὰρ, ὁ Ἠριδανὸς αὐτὸ κατηγορέει τὸ οὔνομα, ὡς ἔστι Ἑλληνικὸν, καὶ [i] οὐ βαρβαρικόν· ὑπὸ ποιητέω δέ τινος ποιηθέν· [k] τοῦτο δὲ, οὐδενὸς αὐτόπτεω γενομένου οὐ δύναμαι ἀκοῦσαι τοῦτο [l] μελετῶν, ὅκως θάλασσά ἐστι τὰ ἑπέκεινα τῆς Εὐρώπης· [m] ἐξ ἐσχάτης δ' ὧν ὅ τε κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ, καὶ τὸ ἤλεκτρον. Πρὸς δὲ ἄρκτου τῆς Εὐρώπης [n] πολλῷ πλεῖστος χρυσὸς φαίνεται ἐών·

breviores: quas si quis eas trahere permittat, ulcera habeant certe, dum ad terram atteruntur: nunc vero unusquisque pastorum hactenus est doctus arte fabrili, ut plostella faciant, quæ singula singularum ovium caudis subligent, superque plostella caudas ipsas alligent. Alterum genus ovium ad cubitalem latitudinem caudas gerit. Huic, 114
qua parte meridies ad solem occidentem vergit, contermina est AEthiopia, terrarum habitatarum ultima. Hæc et auri multum fert, et vastos elephantes, prominentibus utrinque dentibus: et cum agrestes omnes arbores, tum vero ebenum, nec non viros maximos pulcherrimosque et ævi longissimi. Atque hæc quidem extrema sunt Asiæ Afri- 115
cæque. De extremitatibus autem Europæ ad vesperam quod pro comperto referam non habeo, neque enim assentior fluvium quendam Eridanum a barbaris vocitari, qui exit in mare ad septentrionem spectans, unde electrum venire narratur. Ne Casiteridas quidem novi insulas, unde ad nos venit casiteros, *stannum*, nam vel ipsum coarguit nomen Eridanus, quod Græcum est, et non barbarum, ab aliquo poëta fictum. Sed etsi hoc studiose quæsivi, a nemine qui ipse viderit accipere possum, quomodo se habeat mare ad illam Europæ partem. Ab extrema itaque ad nos venit stannum electrumque. Ceterum ad septentrio- 116
nem Europæ quam plurimam auri vim esse con-

a Ἔστοιεν σφι ἐπέλκειν *Arcb.*, ἐπείῃ et ἐπέλκειν *Pasi.*, posterius etiam *V.* et marg. *Stepb.* cum *Ask.*, vulgo ἐπῇεν σφι ἀπέλκειν. b *Arcb.*, ceteri ἀνατριβομένων. c Πλατῆους φορέει *Arcb.*, ultimum etiam *V.* d Ἀποκλινομ. margo *Stepb.*, *Arcb. V.* e Ἅπαντα *Arcb.*, non male. f Ἔσχαται *M. Pasi.*, vulgatum reliqui. g *Arcb. V.*, βορέην olim, tum Ἠριδανὸν τινα *Arcb. Valla:* quos sequor. τινὰ alii non habent. h Κασσιτερίνας in *Stepb.* ora. Quae sequuntur *Eustath.* in *Dionys.* v. 561. i Οὐ βάρβαρον *Arcb. V.* ora *Stepb. Valla*, *Eustath.* in *Dionys.* v. 14., οὔτι βαρβαρικὸν *Ald.*, οὔτε *M. Pasi. Ask.*, statim ποιήτεω recte *Arcb. Vind.*, alii ποιητοῦ. k *Arcb. Vind.*, vulgo οὔτε δὲ omnes. Mox οὐ desit *Arcb.* et non est necesarium. l Με λέγειν *Arcb.*, melius mox τῆς Εὐρ., quem articulum negligunt alii. m Ἐξ ἐσχάτων ora *Stepb.*, ἐσχάτου *Arcb.* et ὅ τε κασ. cum *Vind.*, enclitica abest ceteris. n Πολλῷ τι *Arcb. Pasi.*, pro quo τοι *Ald.*, neutrum habet *M. Ask.*

42. Ἔσχατιαί εἰσι] Non moveo, neque infitior, ἐσχατιὰς convenire posse *agris et minoribus regionum partibus*, quod docte, ut solet, *Hemsterbusius* in Timon. *Luciani* C. 30. stabilivit. Verum propterea haud spernitur in ultimis terrae habitabilis tractibus. En tibi ex C. 106. αἱ δ' ἐσχατιαὶ πως τῆς οἰκουμένης τὰ κάλλιστα ἔλαχον. Rursus C. 116. αἱ δὲ ὦν ἐσχατιαὶ οἴκασι —. Mitto quod statim in oculos incurret legenti et alia. Superius ἀπὸ κλινομένης *Reisk.* maluit, et ἐσχάτη τῶν οἰκομενέων *Schurtzfleischius.*

45. Ἠριδανόν τινα καλέεσθαι] Electrum sive *succinum* auditione acceperat in ultimo septemtrione erui ad flumen, cui *Eridano* nomen, atque hinc in Graeciae et Asiae oras importari. Id recipere se negat, quoniam amnis titulus Graecum quid redoleat: haud quidem inprudenter in illa ultimae Europae tum caligine. Nec male tamen mercatores, sive Phoenices illi, seu aliunde fuerint, de amne. In ore illis erat flumen *Rhodaune*, quod Vistulae haud longe Gedano miscetur: Succini isthic esse uberem copiam, quae in Prussiae maritimis adhuc dum redundat. Fluvii, varie pronuntiatum nomen, dedit Ἠριδανὸν, terminatione Graeca, non natalibus. Id fugere sollertissimum potuit. Egregie viri eruditissimi *Ph. Cluverius* G. Antiq. L. III, 34. p. 634., *Io. M. Gesnerus* de Electro T. III. Comment. S. R. Gotting. p. 88. et *Th. S. Baierus* de Eridano T. VII. Comment. Acad. Petropol. p. 350., cui in amne *Duna*, qui *Marciani Heracleotae* fit Ῥοῦδων, non adstipulor: ad eum enim succini proventus nullus. De *stanno* iidem mercatores multa, falsa minime, sed conmodi sui causa obscurius. Hinc *Nostri* et plurium olim in *Cassiteridibus* sive *Stannariis* insulis hallucinatio. Inspice *Diodorum* L. V, 38. p. 361.

50. Ὁ Ἠριδανὸς] Auctor an lector adiecerit decerni non poterit: satis certe notum erat e proximis nomen *Eridani*, in quo veterum adtigit errores, Herodotea citans paulo aliter scripta quam vulgantur, *I. P. Mausac.* in Disc. Crit. p. 402. Non nescio quo pacto possit hac in fede defendi ὁ Ἠριδανός· sed satis erat dixisse: τοῦτο μὲν γὰρ αὐτὸ κατηγορέει τὸ οὔνομα, ὡς ἔστι Ἑλληνικὸν, καὶ οὔτι, sive, quod praetulerim, καὶ οὐκὶ βαρβαρικόν· ubi deterior mihi videtur Codicum lectio βάρβαρον· quod alteri *Gronovius* antetulit VIII, c. 19. monitorum magni Patris fui semper immemor, dum tractabat *Herodotum*. Ἑλληνικὰ καὶ βαρβαρικὰ apud *Xenoph.* Ε. V, p. 331, 1. *Theopompum Longini* π. Τ. XLII, 5. et apud quosvis alios frequenter opponuntur. VALCKEN.

52. Τοῦτο δὲ οὐδενὸς αὐτόπτεω &c.] Nulla hic causae opus est dictione. Scriptorem qui norunt, formulam probabunt cupide; οὐ βάρβαρον repudiabunt fortasse, tametsi eius in usu varietur. Conf. doctos *Thomae M.* explanatores et *H. Stephan.* in Criton. *Platon.* p. 52. Inutile certe οὔτε erat, melius ex *Reiskii* correctione οὔ γε.

52. Οὔτε δὲ] Quando praecesserat, τοῦτο μὲν, *partim quidem*, sequi debebat usitato more τοῦτο δὲ, *partim vero:* hoc, vel absque Codicibus mea opinione restituendum, praebet Cod. *Arch.* Τοῦτο δὲ οὐδενὸς αὐτόπτεω γενομένου δύναμαι ἀκοῦσαι τοῦτο μελετῶν. —— Postremum, si sincerum est, idem propemodum significabit ac πυθέσθαι δὲ σπουδῇ πάνυ ἐθελήσας, quod ego reponendum arbitror in *Pausaniae* IV, p. 282. m. pro vulgatis π. δέ που δὴ πάνυ ἐ. neque tamen μελετᾷν sic adhibitum recordor; et με λέγειν Cod. *Arch.* μοι λέγοντος praebet Cod. *Eton.* pro μελετῶν. Venit in mentem haec scribenti haerens in eadem voce vitium apud *Isocratem:* ista leguntur in Archidamo p. 122. E. ὅπως δὲ τοῦ δικαίου χρὴ ποιεῖσθαί τι προυργιαίτερον, (τὸ συμφέρον,) οὐδεὶς ἂν μελετῶν πείσειεν· non aliter nuper Londini vulgarunt Vol. II. p. 27. Nemo monitus dubitabit, quin castigatissimus orator dederit: οὐδεὶς ἄν με λέγων πείσειεν, *nemo verbis mihi persuaserit. Isocrat.* p. 354. c. ταῦτ' —— οὐδεὶς ἂν ὑμᾶς λέγων ἔπεισε. *Aristoph.* Lys. v. 1231. Ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἐγὼ πείσω λέγων· apud *Aristidem* T. III. p. 313. Themistocles τὸν Εὐρυβιάδην ὡς οὐκ ἔπειθε λέγων, Eurybiadem *quum minus quam vellet moveret: Cornel. Nep.* Themist. c. IV. VALCKEN.

58. Λε-

conſtat: ſed quomodo acquiratur, ne hoc quidem pro comperto dicere queo. Dicuntur tamen id a gryphibus auferre Arimaſpi, viri unoculi, quod nec ipsum crediderim, ut viri naſcantur unoculi, ceteram naturam habentes aliis hominibus parem. Porro extremitates terrarum videntur circumcludere aliam regionem, intusque cohibere ea quæ nobis pulcherrima eſſe putantur et habere
117 rariſſima istæ. Est in Aſia planities undique cincta monte quinque in locis interciſo, quæ aliquando fuit Chorasmiorum, in finibus ſita Chorasmiorum ipsorum et Hyrcaniorum et Parthorum et Sarangenſium et Thamanæorum: ſed posteaquam Perſæ rerum potiti ſunt, facta est regis. Ex hoc igitur

ἐών· ὅκως μὲν γινόμενος, οὐκ ἔχω οὐδὲ τοῦτο ἀτρεκέως εἰπεῖν· λέγεται δὲ [a] ὑπ' ἐκ τῶν γρυπῶν ἁρπάζειν Ἀρίμασπους, ἄνδρας μονοφθάλμους· πείθομαι δὲ οὐδὲ τοῦτο, ὅκως [b] μονόφθαλμοι ἄνδρες φύονται, φύσιν ἔχοντες τὴν ἄλλην ὁμοίην τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι· αἱ δὲ ὧν ἐσχατιαὶ [c] οἴκασι περιεχέειν τὴν ἄλλην χώρην, καὶ σφέτερα ἀπέργουσαι τὰ κάλλιστα δοκέοντα ἡμῖν εἶναι, καὶ σπανιώτατα ἔχειν
65 [d] αὗται. Ἔστι δὲ πεδίον ἐν τῇ Ἀσίῃ [e] περικεκλῃμένον οὔρεσι πάντοθεν· διασφάγες δὲ τοῦ οὔρεός εἰσι πέντε· τοῦτο τὸ [f] πεδίον ἦν μέν κοτε [g] Χορασμίων, ἐν οὔρεσι ἐόντων Χορασμίων τε αὐτέων καὶ Ὑρκανίων, καὶ Πάρθων, καὶ [h] Σαραγγέων, καὶ Θαμαναίων· ἐπεὶ
70 δὲ Πέρσαι ἔσχον τὸ κράτος, ἔστι τοῦ [i] βασιλῆος ἐν

a Arch. V. Valla, alii ὑπὲρ τῶν. *b* Μονόφθ. *Arch. Pollux* II, 62. *c* Εἴκασι *Arch.* *d* Αὐτὰ *Arch. V.* cui primas prae Edito defero. *e* Περικεκλημένον *Pasſ.*, pro περικεκλῃμένον, quod verum: alii περικεκλεισμ. *f* Χωρίον *Ask.* male. Habet *Steph.* in Χορασμίη, ſed errat *Pinedo.* *g* Quatuor ſequentia absunt *M. Pasſ. Ask.* *h M. Pasſ. Ask.*, vulgo Σαραγγαίων καὶ Θωμαναίων, pro quo Θωμανάιων *M. Pasſ. Ask.*, Θαμαναίων *Arch. V. Valla*, tum αὐτέων, recte, pro αὐτῶν. Vid. ſupr. C. 93. *i Arch.*, βασιλέος reliqui. Mox περικλήοντος *Ask.*

58. Λέγεται ὑπ' ἐκ τῶν γρυπῶν &c.] Arimaſpos aſſidue circa metalla cum gryphis bellantes, et aurum, mira cupiditate, feris cuſtodientibus, illis rapientibus, ex *Herodoto* tacitos noluit *Plinius* N. Hiſt. VII, 2. Si ὑπὲρ τῶν γρυπῶν valeat, ut in honore fuit, nihil ſimile *Herodotus*. Fama ferebat ultra Arimaſpos χρυσοφύλακας eſſe γρύπας L. IV, 13. et 27. At aurum ὑπὲρ τῶν γρυπῶν quis aſsequetur? Liquidum et clarum ὑπ' ἐκ dant MSS., quod ſcriptor Ὁμηρικώτατος Poëtae exemplo Il. Π, 353. Odyſſ. Α, 37. &c. depoſuit.

67. Χορασμίων, ἐν οὔρεσι ἐόντων] *Florentiae*, *Romae* atque alibi feſtinantes ſcribarum oculi haec inconſulte tranſilierunt. In vocibus ἐν οὔρεσι ἐόντων citra dubium error, cui detergendo doctorum cura ſubvenit, ſucceſſu diverſo. Cl. *de Pauw* ἐν οὔρεσι ἐὸν τῶν —— facillima medela, ſed quae planitiem montibus inponit, monte incinctam tantum. *Reiskio* in elegante Schediasm. de *Sail* Ol Aram *Alcorani* p. 7. viſum verius ἐν κράτεϊ ἐόντων Χορασμίων, *cum ſui iuris Chorasmii erant ipsi et* ——, tum de *Sarangenſibus* nonnulla et *Thamanaeis*, quae ſecundis curis inprobabit ipse. *Abreſchio* ſuperiora Dilucid. Thuc. p. 75. conſideranti nimiae ſunt correctionis, leniora multo, ſi mutata diſtinctione, pro αὐτῶν ſcribatur αὐτονόμων, hoc modo, τοῦτο τὸ πεδίον ἦν μέν κοτε Χορ. ἐν οὔρεσι, ἐόντων Χορ. τε αὐτονόμων καὶ ——. Qua ratione Chorasmii planis ex locis in montana deducuntur, nolente, ni fallor, *Herodoto*, et novantur, quae ſalva linqui debuerant. Quantum ego quidem perſpicio, haec mens et ſententia Scriptoris: planitiem illam, monte incluſam, olim Chorasmiorum fuiſſe, ſitam ipsorum *in finibus* et Hyrcaniorum ac Parthorum ——: poſtea vero Perſarum ditionis. Finge ergo mecum τοῦτο τὸ —— ἦν μέν κοτε Χορασμίων, ἐν οὔρεσι ἐὸν τῶν Χορασμίων τε αὐτέων καὶ —— et oratio et ratio nihil ſibi deſiderabit. Plura non adiungo, hoc tamen, *Vallam* ἐν οὔρεσι invenisſe, cuius *in finibus* Latina receperunt, gloſsis *Stephani Gronoviique* expulſis. Amnis autem Ἄχης an Ἄχις vero nomine fuerit, ignoro. Siculus *Acis* ex *Theocrito* nihil iuvat. De conſenſu Cl. *Valckenarii*, quem his dudum ſcriptis animadverto, laetor.

67. Ἐν οὔρεσι ἐόντων] Voce ἐόντων in duas ἐὸν τῶν diſtracta, locum, qui videbatur difficillimus, leni molimine facilem me puto reddidiſse, vere emendando: ἐν οὔρεσι ἐὸν τῶν Χορασμίων τε αὐτῶν, καὶ Ὑρκανίων, καὶ Πάρθων· ſenſu planiſsimo: *Planities ista Chorasmiorum quidem erat olim; in finibus ſita et ipsorum Chorasmiorum, et Hyrcaniorum, et Parthorum et Sarangarum*, (ſive *Drangarum*:) *et Thamanaeorum: ſed, a quo tempore penes Perſas est imperium*, nunc *in ditione Regis est*. In οὔρεσι *finibus*, et in ἐὸν adfirmandis tempus non teram; nam, ut ominor, utrumque ſatis certum illis ipsis videbitur, quibus hic locus gravioris erat mendae ſuſpectus. Vulgavit ante hos annos ferme XII. Lipſiae Clar. *Reiskius* doctam Diſſertationem de Arabum Epocha vetuſtiſsima, in qua hunc quoque tractans *Herodoti* locum pro ἐν οὔρεσι ἐ. corrigere tentabat ἐν κράτεϊ ἐόντων, *eo tempore quo adhuc ſui iuris eſſent et ibi ipsi Chorasmici et caeterae vicinae ipsis gentes*: ſic ille. In eumdem ſenſum *lenius* fore *remedium* videbatur Clar. *Abreſchio* Diluc. *Thuc.* p. 76. *ſi mutata diſtinctione pro αὐτῶν ſcriberetur αὐτονόμων, hoc modo*: ἦν μέν κοτε Χορ. ἐν οὔρεσι, ἐόντων Χορασμίων τε αὐτονόμων, καὶ ——. Si verum, ut est, ἐν οὔροισι ἐὸν τῶν Χορασμίων τε αὐτῶν, καὶ —— neceſse non erit, ut istae refutentur virorum eruditorum coniecturae. Duo hic tradit *Herod.* in quarum gentium finibus ista ſita fuerit planities, quinque gentibus contermina: praeterea docet, in quorum illa fuerit olim ditione, quorumque eſſet imperio ſuo tempore ſubiecta: ἦν μέν κοτε Χορασμίων —— (νῦν δὲ) ἔστι τοῦ βασιλέως· *olim quidem erat Chorasmiorum, nunc vero Regis est*, ſive *Regis in ditione*, vel *ſub Rege*, ἔστι ὑπὸ τῷ βασιλεῖ, vel ὑπὸ τὸν βασιλέα· permutantur enim ista inter ſe. Sicut autem Herodotus, loquuntur paſsim Graeci Latinique; praeſertim in foederum formulis: ex. gr. *Livius* XXIX, c. 12. *ut Parthini* &c. — *Romanorum eſſent*; *Atintanie* — *Macedoni accederet*, *Thucyd.* VIII, c. 18. ὑπόσην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει — βασιλέως ἔξω· cap. 37. utraque foederis forma diſplicebat Lichae c. 43. tertia vid. c. 58. apud *Xenoph.* Ἑ. IV, p. 313, 36. dicebat Dercyllidas, ὅτι καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἢ ἐξ ἀρχῆς βασιλέως ἐστὶ, καὶ Τῆμνος καὶ Λῆμναι εἰσὶ (ſic legerim:) — οὐχ ὑπήκοα ὄντα βασιλέως. Graeca libertate pacis indignae conditiones, ab Antalcida concitore denominatae, ferebant τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις βασιλέως εἶναι· inſularum tres ſolas, ut fuerant olim, εἶναι Ἀθηναίων, *Xenoph.* Ἑ. V, p. 322, 1. hanc formulae partem, ab Artaxerxe praeſcriptae, ſuo iure notabat *Iſocrates* Paneg. p. 68. E. p. 78. B. Panathen. p. 254. E. de multis unius ſuccedat locus *Dionis Chryſ.* p. 324. ult. *ſi quis quaerat*, τίνος ἐστὶν ἡ νῆσος; ἢ, τίνος ἡ Καρία; Φήσουσι Ῥοδίων· ἐὰν δὲ ἄλλως ἐρωτᾷς, τουτὶ τὸ χωρίον; ἢ τὸν ἀγρόν; δῆλον ὅτι πεύσῃ τοῦ δεσπότου τὸ ὄνομα ——. Ceterum Aſiaticae gentes, hic *Herodoto* commemoratae, aliunde ſatis innotuerunt, tum temporis obſcura Graecis nomina, *Parthi*, *Hyrcani*, et *Chorasmii*. Χοράσμιοι etiam memorantur *Herod.* III, c. 93. VII, c. 66. *Hecataeo* in Aſiae periegeſi ap. *Athen.* II, p. 70. B. Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Χοράσμιοι οἰκοῦσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὔρεα· horum partem *Stephanus* excitat *Byz.* in v. Χορασμίη ubi quae cenſebantur eiusdem eſſe *Hecataei*, verba ſunt *Herodoti* his vicina, quae ſuo nunc poterunt reſtitui parenti. Meminit et *Chorasmiorum* in Macrobiis *Lucian.* III, p. 210. ubi nomen ſcribitur prima producta, ſicut in *Dionyſii* Periegeſi: vid. *Cellarii* G. A. III, c. 21, 18. — Multo ſunt minus noti Σαράγγαι et Θαμαναῖοι· et in his variant etiam Codd. Σαραγγαίων καὶ Θωμανίων legit in ſuis *Valla*; Σαραγγέων καὶ Θωμανίων, *Gronovius* ex *Med.* ſupra legitur III, c. 93. Σαραγγαίων καὶ Θαμαναίων· infra VII, c. 67. Σαράγγαι· hinc Ionica fit flexione Σαραγγέων· demamus primam nomini literam, Ἀράγγαι nulli ſunt, ſed noti ſatis Δράγγαι. Veri valde videtur ſimile, barbaricum unius gentis nomen a Graecis diverſimode, fuiſſe pronunciatum, Σδράγγας, Δράγγας, Σαράγγας· quod et ſuſpicatus est *Fabricius* ad *Iſidor. Charac.* Pro καὶ Θαμανίων ſi qui Codd. darent καὶ μανίων, cuivis facile Καρμανίων nomen hic ſubnaſceretur: ſed hariolationum deſino; poſtremas, ſi nimis forte diſplicent, earum prima peritis redemisſe iudicabor. VALCKEN.

2. Ἔστι

quam inundat Aces. Intaphernes pacto de licentia adeundi regis abulus vincitur cum filio et cognatis.

ἐκ δὴ ὧν τοῦ περικληίοντος οὔρεος τούτου ῥέει ποταμὸς μέγας, οὔνομα δέ οἱ ἐστι [a] Ἄκης· οὗτος πρότερον μὲν ἄρδεσκε διαλελαμμένος πανταχοῦ τῶν εἰρημένων τούτων τὰς χώρας, διὰ διασφάγος ἀγόμενος ἑκάστης ἑκάστοισι· ἐπεί τε δὲ ὑπὸ τῷ Πέρσῃ εἰσὶ, πεπόνθασι τοιόνδε· τὰς διασφάγας τῶν ὀρέων ἐνδείμας ὁ βασιλεὺς, πύλας ἐπ' ἑκάστῃ διασφάγι ἔστησε· ἀποκεκλῃμένου δὲ τοῦ ὕδατος τῆς [b] ἐξόδου, τὸ πεδίον τὸ ἐντὸς τῶν ὀρέων, πέλαγος γίνεται, ἐνδιδόντος μὲν τοῦ ποταμοῦ, ἔχοντος δὲ ὑδαμῇ ἐξήλυσιν· οὗτοι ὦν [c] οἱ πρὸς ἑσπέρης ἐόντες ἐμπροσθεν ἐώθεσαν χρᾶσθαι τῷ ὕδατι, οὐκ ἔχοντες αὐτῷ χρᾶσθαι, συμφορῇ μεγάλῃ διαχρέωνται· τὸν μὲν γὰρ χειμῶνα ὕει σφι ὁ θεὸς, ὥσπερ καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι· τοῦ δὲ θέρεος σπείροντες [d] μελίνην, καὶ σήσαμον, χρῄζουσι τὸ τῷ ὕδατι· ἐπεὰν ὦν μηδέν σφι παραδίδωται τοῦ ὕδατος, ἐλθόντες ἐς τοὺς Πέρσας αὐτοί τε καὶ γυναῖκες, ἑστῶτες κατὰ τὰς θύρας τοῦ βασιλέος, βοῶσι ὠρυόμενοι· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖσι δεομένοισι [e] αὐτέων μάλιστα ἐντέλλεται ἀνοίγειν τὰς πύλας τὰς ἐς τοῦτο Φερούσας· ἐπεὰν δὲ διάκορος ἡ γῆ σφέων γένηται πίνουσα τὸ ὕδωρ, αὖται μὲν αἱ πύλαι ἀποκλῄονται, ἄλλας δ' ἐντέλλεται ἀνοίγειν ἄλλοισι τοῖσι δεομένοισι μάλιστα τῶν λοιπῶν· ὡς [f] δ' ἐγὼ οἶδ' ἀκούσας, χρήματα μεγάλα πρησσόμενος ἀνοίγει, πάρεξ τοῦ Φόρου· ταῦτα μὲν δὴ ἔχει οὕτω. Τῶν δὲ τῷ μάγῳ ἐπαναστάντων ἑπτὰ ἀνδρῶν, ἕνα αὐτῶν [g] Ἰνταφέρνεα κατέλαβε ὑβρίσαντα τάδε, ἀποθανεῖν· αὐτίκα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ἤθελε ἐς τὰ βασιλήια [h] ἐσελθὼν χρηματίσασθαι τῷ βασιλέϊ· καὶ γὰρ [i] δὴ καὶ ὁ νόμος οὕτω εἶχε, τοῖσι ἐπαναστᾶσι τῷ μάγῳ ἔσοδον εἶναι παρὰ βασιλέα ἄνευ ἀγγέλου, ἢν μὴ γυναικὶ [k] τυγχάνῃ μισγόμενος ὁ βασιλεύς· οὐκων δὴ Ἰνταφέρνης ἐδικαίευ ἐνδένα οἱ ἐσαγγεῖλαι· ἀλλ' ὅτι ἦν τῶν ἑπτὰ, [l] ἐσιέναι ἤθελε· ὁ δὲ πυλωρὸς καὶ ὁ ἀγγελιηφόρος ἐν περιώρεον, Φάμενοι τὸν βασιλέα γυναικὶ μίσγεσθαι· ὁ δὲ Ἰνταφέρνης, δοκέων σφέας ψεύδεα λέγειν, ποιέει [m] τοιάδε· σπασάμενος τὸν ἀκινάκεα, ἀποτάμνει αὐτῶν τά τε ὦτα καὶ τὰς ῥῖνας· καὶ ἀείρας [n] περὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου, περὶ τοὺς αὐχένας σφέων ἔδησε, καὶ ἀπῆκε· οἱ δὲ τῷ βασιλέϊ [o] δεικνύασι ἑωυτοὺς, καὶ τὴν αἰτίην εἶπον, δι' ἣν πεπονθότες εἶησαν. Δαρεῖος δὲ, [p] ἀρρωδήσας μὴ κοινῷ λόγῳ οἱ ἑξ πεποιηκότες ἔωσι ταῦτα, μεταπεμπόμενος ἕνα ἕκαστον, ἀπεπειρᾶτο γνώμης, εἰ συνέπαινοί εἰσι τῷ πεποιημένῳ· ἐπεί τε δὲ [q] ἐξέμαθε ὡς ἐὸν σὺν ἐκείνοισι εἴη ταῦτα πεποιηκώς, ἔλαβε αὐτόν τε τὸν Ἰνταφέρνεα, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰκηίους πάντας· ἐλπίδας πολλὰς ἔχων,

igitur circumclaudente monte ingens amnis profluit, nomine Aces: qui quondam per ſingulas undique interciſiones ductus ac diſtributus, totidem quas dixi gentium regiones irrigabat: ubi vero in Perſæ poteſtatem venerunt, hoc ab illo ſunt paſſæ, quod ſectionibus montium ab rege obſtructis, et ad earum ſingulas portis poſitis, aqua ab exitu intercluſa eſt; et planities quæ intra montes erat, pelagus facta, quum fluat in interiora amnis, ſed nulla ex parte exitum habeat: atque ita ipſæ gentes priſtino aquæ uſu fraudatæ afficiuntur magno detrimento. Nam hyberno tempore deus illis, quemadmodum aliis hominibus, pluit: ſed æſtate quum ſerunt panicum et ſeſamum, aquam deſiderant. Igitur quum nihil eis aquæ tribueretur, ad Perſas venerunt viri atque mulieres: ſtantesque ad fores regis, cum eiulatu vociferabantur. Tunc rex iis qui maxime indigebant portas referari iuſſit, utique eas quæ ad illud ferrent: easdem, quum illorum terra humore hauſto ſatiata eſſet, rurſus obſerari; alias vero, ut quique ceterorum populorum maxime aqua indigerent, iubet aperire, id faciens, quantum ego auditu cognovi, magnam pecuniam exigit præter tributum. Atque hæc quidem ita ſe habent. CETERVM unum e ſeptem viris qui adverſus magum conſpiraverunt, Intaphernem, accidit per inſolentiam ita perire: ſtatim post oppreſſos magos regiam ingreſſus, volebat admitti ad colloquium regis: etenim hac etiam lege conventum erat inter magi oppreſſores, ut eis ad regem foret aditus ſine internuncio, niſi cubantem cum uxore. Itaque non oportere ſibi intervenire nuncium cenſens Intaphernes, quia foret unus e ſeptem, introire utique volebat, ſed quum ianitor et qui a reſponſis erat introire non ſinerent, quod regem dicerent rei uxoriæ dare operam, eos mentiri ratus, educto acinace, aures utrique naresque præcidit, et annectens circa frenum equi cervicibus ipſorum circumdedit hominesque dimiſit. Qui quum ſe ſe regi exhibuiſſent et cur id paſſi fuerant expoſuiſſent, Darius ſingulatim unoquoque arceſſito, veritus ne id communi ſex ſociorum conſilio factum eſſet; exploravit numquid id quod actum foret comprobarent. Vbi comperit ſine horum conſenſu Intaphernem hæc feciſſe, hominem comprehendit eiusque filium atque omnem familiam; multis de cauſſis credens, illum cum

a Ἄκις *Arcb.* *b M. Paſſ. Ask.*, διεξόδου *Ald.* et *Arcb. V.* *c* Οἱ πρόσθεν *Arcb.*, et ἐώθεσαν cum *Paſſ. V.*, alii praeter morem ἐιώθεσαν. Mox διαχρέωνται *Aldus*, et ſic ſaepe antea, non διαχρέονται. Vide *Portum.* *d* Μελίνην *Arcb.*; ſpectavit *Suid.* in *V.* *e Arcb.*, αὐτῶν vulgo. *f* Δὲ ἐγὼ οἶδα *V. Arcb.*, διάκορος citat *Thom. M.* in *V.* *g* Ἰνταφρένεα *Arcb.* ſemper. Locum recte cepit Cl. *Bos* Obs. Critic. C. 2. p. 8. *b* Ἐλθὼν *id.* *i M. Paſſ. Ask.*, in *Ald. Paris. B.* ſequens καὶ deſideratur, et in *Arcb. Vind.* δὴ. Mox ἐπαναστᾶσι τῶν φίλων τῶν ora *Stepb.* *k* Τύχῃ *Arcb. V.* *l* Iidem cum *Paſſ. Ask.*, olim ἤθελε ἐσιέναι· mox ὁ ante ἀγγελιηφ. abest *Paſſ. Ask.* *m M. Ask. Paſſ. Vind.*, ceteri τάδε. *n Arcb. Paſſ. M. Ask.*; Conf. Cl. *Gronovium*, vulgo περὶ τὸν omittunt. *o M. Paſſ. Ask.*, δεικνύουσι *Ald.* &c. *p* Ὀρρωδ. *Arcb.*, et mox ἐπειρᾶτο cum *Vind.* *q* Ἔμαθε *Arcb.*, tum σὺν ἐκείνοισι *Id.* et *Valla:* olim συγκειμένοισι. Mox καὶ τὸν παῖδα *M. Ask. Paſſ.* Vulgatum ſervant *Ald. V. Arcb. Paris. A. B.* et Fragm.

2. Ἔσοδον εἶναι παρὰ βασιλέα] Haud percipio, quorſum docti viri animadverſio, qua εἶναι non aliud ac ἰέναι, tendat. Non neſcio in Codd. utrumque ſaepe permutari; at hic εἶναι naturalem uſum deponere non poterit. Rem ſupra C. 84. commemoravit.

17. Ὡς οὐ συγκειμένοισι] Non absurdam profecto dat lectionem Codex *Arcb.* ὡς οὐ σὺν ἐκείνοισι, ſi plures dant οὐ σὺν κείνοισι dignum illud quod paulo ſpectetur conſideratius: σὺν τινὶ et ἄνευ τινὸς interdum notant *conſcio* et *inſcio.* —— Postea v. 30. in κλαίεσκε ἂν καὶ ὠδύρετο, incommoda mihi viſa fuerat vocula ἂν· et ἀνωδύρετο placuerat: tuentur voculam Codd. ut liquet ex Diſſ. *Herod.* p. 144. et praebent κλαίεσκε ἂν καὶ ὀδυρέσκετο. VALCKEN.

17. Ὡς οὐ σὺν ἐκείνοισι εἴη ταῦτα &c.] Ex coniectura σὺν κείνοισι olim, cui auctoritatem *Arcb.* liber et *Valla* conciliant: τὰ συγκείμενα, τὸ συγκείμενον in pactis conventis teruntur; ſed οὐ συγκειμένοισι ποιῆσαι, *non ex compacto agere*, haud recordor. Mox καὶ τοὺς παῖδας dediſſe ſcriptorem, clarius, quam cum ſudum est. Sequitur enim continuo τὸν ἄνδρα τε καὶ ΤΑ ΤΕΚΝΑ ἐγκαταλιποῦσα, ne plura advocem.

23. Κλαίεσκε

cum ſuis propinquis rebellionem fuiſſe moliturum: hos comprehenſos ad necem vinciri iuſſit. Tunc uxor Intaphernis ad regias fores accedens, plorabat atque lamentabatur. Id aſſidue faciendo ad ſui miſericordiam Darium quum adduxiſſet, miſſo ad eam nuncio, rex inquit, Mulier, offert tibi Darius unius electionem ex vinctis domeſticis tuis quem velis liberare. Illa postquam ſecum deliberavit, ita reſpondit, Si quidem unius animam rex mihi gratificatur, eligo ex omnibus fratrem. Hæc audiens rex, miratus huius orationem, miſſo nuncio, inquit, Percontatur te rex, qua de cauſſa, viro filiisque prætermiſſis, fratrem delegeris, ut ſuperesſet, qui et remotiore abs te est gradu quam filii, et minus iucundus quam maritus. Cui illa reſpondens, o rex, inquit, maritus mihi alius, ſi dæmon voluerit, atque alii liberi, ſi hos amiſero, eſſe poſſunt: alius frater, parentibus meis iam vita defunctis, nulla ratione potest eſſe. Hanc ſequuta cauſſam, ita loquuta est, viſaque est mulier Dario probe dixiſſe, itaque ea re delectatus, et eum quem mulier optaverat miſſum fecit, et filiorum natu maximum, ceteris omnibus interfici iuſſis. Ita unus e ſeptem ſtatim eo modo, quo dixi, occubuit. Enimvero illud fere circa Cambyſis infirmitatem contigit: Erat Sardibus præſes quidam a Cyro præfectus, nomine Orœtes, Perſa, cui nefariæ rei cupido incesſit: ſiquidem Polycratem Samium, a quo nullo nec facto nec dicto quantulocunque læſus eſſet, quemque ne vidiſſet quidem unquam, tamen concupivit capere ad interimendum, ob hanc, ut plerique aiunt, cauſſam: Quum aliquando

ἔχων μετὰ τῶν συγγενέων μιν ἐπιβουλεύειν οἱ ἐπαναστάσιν· συλλαβὼν δὲ σφέας, ἔδησε τὴν ἐπὶ [a] θανάτῳ· ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ἰνταφέρνεος φοιτέουσα ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ [b] βασιλῆος, κλαίουσα καὶ ὀδυρέσκετο· ποιεῦσα δὲ αἰεὶ τωὐτὸ τοῦτο, τὸν Δαρεῖον [c] ἔπεισε οἰκτεῖραί μιν· πέμψας δὲ ἄγγελον, ἔλεγε τάδε, „ Ὦ „ γύναι, βασιλεύς τοι Δαρεῖος δίδοι ἕνα τῶν δεδε„ μένων οἰκηίων ῥύσασθαι, τὸν βούλεαι ἐκ πάντων·" ἡ δὲ, [d] βουλευσαμένη, ὑπεκρίνατο τάδε, „ Εἰ μὲν δή „ μοι δίδοῖ βασιλεὺς [e] ἑνὸς τὴν ψυχὴν, αἱρέομαι ἐκ „ πάντων τὸν ἀδελφεόν·" πυθόμενος δὲ Δαρεῖος ταῦτα, καὶ θωϊμάσας τὸν λόγον, πέμψας ἠγόρευε, „ Ὦ „ γύναι, εἰρωτᾷ σε βασιλεὺς, τίνα ἔχουσα γνώ„ μῃ, τὸν ἄνδρα τε καὶ τὰ τέκνα ἐγκαταλιποῦ„ σα, τὸν ἀδελφεὸν εἵλευ [f] περιεῖναί τοι· ὃς καὶ ἀλ„ λοτριώτατός τοι τῶν παίδων, καὶ ἧσσον κεχαρισμέ„ νος τοῦ ἀνδρός ἐστι·" ἡ δὲ ἀμείβετο τοῖσδε, „ Ὦ „ βασιλεῦ, ἀνὴρ μέν μοι ἂν ἄλλος [g] γένοιτο, εἰ δαί„ μων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα [h] ἀπο„ βάλοιμι· πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς οὐκ ἔτι μευ [i] ζωόν„ των, ἀδελφεὸς ἂν ἄλλος ὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο·" ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρεωμένη, [k] ἔλεξε ταῦτα· εὖ τε δὴ ἔδοξε τῷ Δαρείῳ εἰπεῖν ἡ γυνὴ, καί οἱ ἀπῆκε τοῦτόν 206 τε τὸν παραιτέετο, καὶ τῶν παίδων τὸν πρεσβύτατον, ἁπλοῦς αὐτῇ· τοὺς δὲ ἄλλους ἀπέκτεινε πάντας· τῶν μὲν δὴ ἑπτὰ εἷς αὐτίκα τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἀπολώλεε. Κατὰ δέ κου μάλιστα τὴν Καμβύσεω νοῦσον [l] ἐγένετο τάδε· ὑπὸ Κύρου καταστάθεὶς ἦν Σαρδίων ὕπαρχος Ὀροίτης, ἀνὴρ Πέρσης· οὗτος ἐπεθύμησε πρήγματος οὐκ ὁσίου· οὔτε γάρ τι παθὼν οὔτε ἀκούσας μάταιον [m] ἔπος πρὸς Πολυκράτεος τοῦ Σαμίου, οὔτε ἰδὼν πρότερον, ἐπεθύμεε λαβὼν αὐτὸν ἀπολέσαι· ὡς μὲν οἱ πλεῦνες λέγουσι, διὰ τοιήνδε τινὰ αἰτίην· ἐπὶ τῶν

[a] βα-

[a] Θανάτου *Arch.* [b] Idem, βασιλέος in aliis: mox ὀδυρέσκετο *V. Ask.*, κλαίουσα καὶ ὀδυρέσκετο *Arch.* κλαίουσα ἂν καὶ ὠδύρετο *M. Ald.* &c. [c] Ἔπειθεν *Arch. V.* [d] Βουλομένη *Arch.*, tum ὑπεκρίνατο *Paſ.* Frägm. *Paris.*, quod placet, ὑπεκρίνετο alii. [e] *Arch. Ask. Paſ.*, τὴν negligunt cum *Ald.* plures. [f] Περιεῖναι *Paſſ. Ask.*, mox τοι non habet *Arch.*, ſed τὸ καὶ ἀλλοτριώτατον — κεχαρισμένον. [g] Γένηται et ἂν μοι ἄλλος id. [h] Ἀποβάλοιμι *Arch.* Fragm. *Paris.* olim ἀποβάλλοιμι. [i] Ἐόντων *Clemens Alex.* [k] Fragm. *Paris. Vind. Valla*, ἐξέλεξε *Arch.*, ἔλεξα *M. Paſ.*, ἐξέλεξα *Ald.* Edd. [l] Ἐγίνετο *Arch. V. Paſ.* ora *Stepb.*, mox ταχθεὶς tantum *Arch. V.* [m] Deſideratur in *Arch.*, qui ſtatim ἐπεθύμησε cum *V.*, tum ὡς οἱ μέν.

23. Κλαίουσα καὶ ὀδυρέσκετο] Inconmodum ἂν *Abreſchius* ἄν corrigit, ego inductum ex *Arch. Vind.* malo. Ὀδυρέσκετο, ſicuti ποιεέσκετο L. VII, 119., oſtentat ſpeciem, *Herodoto* olim frequentiſſimam; nunc rariorem. Vid. *Etymolog.* p. 624. fin. Quod *Galeus* autem ex ſchedis *Arch.* καὶ ὠδύρεσκε, id illae non norunt.

36. Ἡ δὲ ἀμείβετο] Cum memorabili mulieris reſponſo comparavit et *Sophoclea* ex Antigone v. 924. Celeberr. *Weſeling.* Diſſ. *Herod.* p. 176. In continuis quatuor verſibus tanta cum Herodoteis est ſimilitudo, ut alter alterius velut interpres cenſeri queat, et, ut equidem puto, Sophoclea *Herodotus* dederit ad verbum propemodum expreſſa. Non me praeterit, homines eruditos et *Iac. Tollium* in Fortuitis c. 4. ſic ſtatuere, ut Herodotea potius videri deberet *Sophocles* imitatus: ego vero, quod pace fiat illorum, aliter cenſeo; et cur id adeo in animum induxerim, habeo rationes forte non adſpernandas, quae hic commode non poſſunt explicari. Qui *Longino* dicitur Ὁμηρικώτατος, XIII, 7. *Herodotus, Homerum*, quem *Polemo* (*Laërt.* IV, 20.) vocabat *Tragicum*, Homereae certe magnificentiae proximum *Sophoclem* habuit in deliciis. Verum, haec ut unde ſint ducta liqueat, ſingula ponam ſeorſim: *Sophocles:* Πόσις μὲν ἂν μοι, κατθανόντος, ἄλλος ἦν· *Herodotus.* Ἀνὴρ μέν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι. —— *Soph.* Καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτὸς, εἰ τοῦδ' ἥμπλακον· *Herod.* Καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτ' ἀποβάλλοιμι· —— *Soph.* Μητρὸς δ' ἐν ᾅδου καὶ πατρὸς κεκευθότοιν, Οὐκ ἔς' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλαστοῖ ποτέ. *Herod.* Πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς οὐκ ἔτι μευ ζωόντων, ἀδελφεὸς ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο. Poſteriores duo verſus, quales minus ſincere ſcriptos legerat apud *Clem. Alex.* p. 747. velut ex deperdito dramate petitos *Grotius* poſuit in Excerptis p. 153. levem errorem correxit *Gatakerus* A. M. P. c. x. Novator *Sophoclis* pro κεκρύφθαι vel κρυφθῆναι adhibuit τὸ Κεκεῦθέναι· haec est ratio, cur inſolentius, genuinum tamen, κεκευθότοιν, in alia fuerit mutatum: *Sophocles* Oed. T. v. 977. θανὼν Κεύθει κάτω δὴ γῆς. *Scholiaſta:* Κεύθει ἀντὶ τοῦ κεύθεται, κρύπτεται, καὶ ἐν Ἀντιγόνῃ, Μητρὸς δ' ἐν ᾅδου καὶ πατρὸς κεκευθότοιν. —— Ab Antigones autem Sophocleae, et Intaphernis uxoris Herodoteae iudicio non valde diſſidet illud Abauchae Scythae, qui, uxore liberisque tenellis post ſe relictis, aegrotantem amicum ex incendio ſervavit, narrante Toxari *Lucianeo* T. II. p. 565. rogatusque cauſſam, ἀλλὰ παῖδας μὲν, ἔφη, καὶ αὖθις ποιήσασθαί μοι ῥᾴδιον, καὶ ἄδηλον εἰ ἀγαθοὶ ἔσονται οὗτοι· φίλον δὲ οὐκ ἂν εὕροιμι ἄλλον ἐν πολλῷ χρόνῳ τοιοῦτον, οἷος Γυνδάνης ἐστί. VALCKEN.

39. Οὐκ ἔτι μευ ζωόντων] *Clementem Alex.* Strom. L. VI. p. 747. et *Plut.* περὶ φιλαδ. p. 481. E. οὐκ ἔτι μευ ἐόντων, quem in modum ſupra C. 65. et ſaepe alii, invenisſe, plura ni mutasſent, putares. *Clemens* matronae dictum cum Sophocleo Antig. v. 925., velut hinc derivato, comparavit, operoſius *Iac. Tollius* Fortuit. C. 4. Quae his autem apta et nexa, non ex mulieris oratione, ſed narratoris esſe videntur, etſi diſcrepet librariorum iudicium. *Tollius*, feminae tribuens, ἐξέλεξα τοῦτον, *fratrem* videlicet, emendabat, cui non accedo.

48. Ὀροίτης] Satrapae nomen unius literae diſcrimen apud alios, Ὀρόντην adpellantes, habet: ex *Noſtri* exemplo inſtauratur a *P. Victorio* in *Cicerone* Var. L. II, 4. et *Io. Daviſio* ubique ad *Maximum Tyr.* Diſſ. V, p. 511., non ſine ratione, modo hoc ex fonte, ſicuti *AElian.* H. An. VIII, 11., hauſerint; quae quidem dubia res Cel. *Hemſterhuſio* ad *Luciani* Contempl. C. 14.

Occasio Orœtem instigans ad perdendum Polycratem; Anacreon Teius. Minos Cnosius.

[a] βασιλῆος Δυρέων κατήμενον τόν τε Ὀροίτην καὶ ἄλλον Πέρσην τῷ οὔνομα εἶναι [b] Μιτροβάτεα, νομοῦ ἄρχοντα τοῦ ὑπ' Δασκυλείῳ, τούτους ἐκ λόγων ἐς νείκεα συμπεσεῖν· χρωμένων δὲ περὶ ἀρετῆς, εἰπεῖν τὸν Μιτροβάτεα τῷ Ὀροίτῃ προφέροντα, „ Σὺ γὰρ ὑπ' „ [c] ἀνδρὸς λόγῳ, ὃς βασιλέϊ νῆσον Σάμον πρὸς τῷ „ σῷ νομῷ [d] προσκειμένην οὐ προσεκτήσαο, οὐδέ δή τι „ ἐοῦσαν εὐπετέα χειρωθῆναι, τὴν τῶν τις ἐπιχωρίων „ πεντεκαίδεκα ὁπλίτῃσι ἐπαναστὰς ἔσχε, καὶ νῦν „ αὐτῆς τυραννεύει;" οἱ μὲν δὴ μίην Φασὶ τοῦτο ἀκούσαντα, καὶ ἀλγήσαντα τῷ ὀνείδεϊ, ἐπιθυμῆσαι ἐκ οὕτω τὸν εἴπαντα ταῦτα τίσασθαι, ὡς Πολυκράτεα πάντως ἀπολέσαι, [e] δι' ὅν τινα κακῶς ἤκουσε. Οἱ δὲ ἐλάσσονες λέγουσι πέμψαι Ὀροίτεα ἐς Σάμον κήρυκα ὅτευ δὴ χρήματος δεησόμενον· [f] οὐ γὰρ ἂν δὴ τοῦτό γε λέγεται· καὶ τὸν Πολυκράτεα τυχεῖν κατακείμενον ἐν ἀνδρεῶνι· παρεῖναι δέ οἱ καὶ Ἀναχρέοντα τὸν Τήϊον· καί κως εἴτ' ἐκ προνοίης αὐτὸν κατηλογέοντα [g] τὰ Ὀροίτεω πρήγματα, εἴτε καὶ συντυχίη τις τοιαύτη ἐπεγένετο· τόν τε γὰρ κήρυκα τὸν Ὀροίτεω παρελθόντα διαλέγεσθαι, καὶ τὸν Πολυκράτεα, τυχεῖν γὰρ [h] ἐπεστραμμένον πρὸς τὸν τοῖχον, οὔτε τι μεταστραφῆναι, [i] οὔτε ὑποκρίνασθαι. Αἰτίας μὲν δὴ αὕτας διφάσιας λέγονται τοῦ θανάτου τοῦ Πολυκράτεος γενέσθαι, πάρεστι δὲ πείθεσθαι ὁκοτέρῃ τις βούλεται αὐτέων· ὁ δὴ ὧν Ὀροίτης, ἰζόμενος ἐν Μαγνησίῃ [k] τῇ ὑπὲρ Μαιάνδρου ποταμοῦ οἰκημένῃ, ἔπεμπε Μύρσον τὸν Γύγεω ἄνδρα Λυδὸν ἐς Σάμον ἀγγελίην Φέροντα, μαθὼν τοῦ Πολυκράτεος τὸν νόον. Πολυκράτης γάρ ἐστι πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Ἑλλήνων, ὃς Θαλασσοκρατέειν ἐπενοήθη, πάρεξ [l] Μίνωός τε τοῦ Κνωσσίου, καὶ εἰ δή τις ἄλλος πρότερος τούτου ἦρξε τῆς θαλάσσης· τῆς δὲ ἀνθρωπηίης [m] λεγομένης γενῆς Πολυκράτης [n] ἐστὶ πρῶτος, ἐλπίδας πολλὰς ἔχων Ἰωνίης

do ad fores regis considerent Orœtes et alter quidam Persa nomine Mitrobates, præfectus gentis, quæ est in Dascylio, e verbis ad iurgia pervenerunt. Et quum de virtute disceptaretur, Mitrobates obiiciens Orœti, inquit, Tune in pretio virorum es, qui insulam Samum tuæ provinciæ adiacentem, regi non acquisivisti, ita facilem captu, ut quidam e popularibus quindecim armatis fretus occuparit, eiusque tyrannide nunc potiatur? Hoc iurgium audienti Orœti adeo doluisse quidam aiunt, ut affectaverit non de obiurgante vindictam, sed Polycratem prorsus occidere, propter quem male audisset. Alii, sed pauciores, inquiunt, caduceatorem in Samum ab Orœte missum cuiusdam rei rogandæ caussa: cuius autem, non dicitur, Polycratem autem tunc forte in conclavi virili cubantem fuisse, assistente ei Anacreonte Teio, sive id consulto, quod res Orœtis contemptui haberet, sive forte aliqua huiusmodi factum sit, ad quem quum accedens Orœtis caduceator, eius mandata exponeret; Polycratem neque se ad hominem convertisse, erat enim ad parietem versus, neque quicquam respondisse. Hæ duplices caussæ mortis Polycratis fuisse memorantur, quarum utrilibet accommodare fidem quis potest. Itaque Orœtes in *urbe* Magnesia degens, quæ est super Mæandrum flumen sita, misit Myrsum Lydum, Gygis filium, cum nuncio in Samum ad Polycratem, cuius animum noverat. Etenim Polycrates primus extitit Græcorum, quos novimus, secundum Minoëm Cnossium, et siquis alius isto prior maris imperio potitus est, qui in animum induxerit ut mari potiretur: sed quod ad generationem et ætatem attinet, quæ humana vocatur, primus est Polycrates, qui multam conciperet spem Ioniæ

[a] *Arcb.*, alii βασιλέος. [b] Μιτραβ. *Pasf.* [c] Ἀνδρῶν *Arcb. Pasf. V. Ask.* marg. *Steph.*, ἀνδρὸς *M. Ald.* &c. [d] Κειμένην ora *Steph. Pasf.* [e] *Arcb. V. Paris. A. B. Steph.* margo: ὃν non habet *Med.* et *Pasf.*, in Edd. olim διά τιν' ἄ. [f] Septem haec praeteriit *Arcb.*, γὲ addit ex *M.* Gronov., quod et in *Ask. Pasf.* [g] Non est in *Arcb. V.* [h] Ἀπεστρ. *Arcb.* [i] Οὔτε τι id. [k] Γῇ *Arcb.* et Μαιάνδρου ποταμοῦ sine τοῦ cum *Pasf.*, satis bene; tum, ut ex *Med.*, οἰκημένῃ ipse *Pasf. V. Ask.*, οἰκεομένῃ antea: denique ἔπεμψε *Arcb. V.* [l] Μίνω τε *Arcb. V.* quod non spernendum. Vid. *Etymolog.* p. 588, 28. [m] Νῦν λεγ. *Arcb.* [n] *Arcb. V. Valla*, πρῶτος etiam *Steph.* marg. et *Pasf.*, in reliquis μοῦνος tantum.

57. Σὺ γὰρ ἐν ἀνδρὸς λόγῳ] Simili saepe in formula multitudinis numerus, qui tot in MSS., probatur: post pauca C. 125. ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ποιεύμενος εἶχε, quo *Procopius* modo B. Pers. 1, 7. καὶ τοὺς περιόντας ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ποιεῖται, et L. II, 5. eiusdem belli. Tale ἐν συμμάχων λόγῳ Musae VIII, 68. et alia ap. *Portum*. Nec diversum de Gelimere, ultimo Vandalorum rege, καὶ νῦν ἐν αἰχμαλώτων λόγῳ ἦκαν *Procopii* B. Vand. L. 1, 7.

57. Σὺ γὰρ ἐν ἀνδρὸς λόγῳ] Minus adtendenti blandiri posset lectio Codd. ἀνδρῶν mihi genuinum videtur vulgatum ἀνδρός. *Viri* quidem *praestantes* εἶναι dicuntur ἐν λόγῳ (οἵπερ εἰσὶν ἐν λόγῳ restituerem in *Euripidis* Rhesо v. 149.) *quique nullo sunt numero*, οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ· verum εἶναι ἐν ἀνδρῶν λόγῳ hoc sensu vereor ut Graecis fuerit in usu. Nisi fallor, σὺ γὰρ ἐν ἀνδρὸς λόγῳ; tantundem est ac σὺ γὰρ ἀνήρ; *tune vir fortis*, vel *egregius censereris?* sive σὺ γὰρ ἐν ἀνδρὸς μοίρᾳ vel μέρει. *Platoni* in Menex. p. 249. dicitur civitas bello defunctis ἐν κληρονόμου καὶ υἱέος μοίρᾳ παθεσηκυῖα· ἐν πολεμίου μοίρᾳ, *Demosth.* p. 412, 92. *Tanquam privatae sortis hominem degere*, ἐν ἰδιώτου μέρει διάγειν, *Isocrat.* Euag. p. 193. C. *Eusebius Stobaei* p. 567., 9. ὅδε μὲν καὶ ὅδε ἄρχουσι καὶ τετιμέκασι· τὸ δ' ἐμὸν ἐν ἰδιωτέῳ λόγῳ καὶ ἀτίμου· eadem est *Herodoti* forma scribendi. VALCKEN.

65. Δι' ὅν τινα κακῶς ἤκουσε] Stat *H. Stephani* fides, ab omni in posterum suspicione inmunis. Certe commodissimum, agnoscente *Gronovio*, quod rediit. Cl. *Reiskio* διά τινα idem prorsus ac δι' ὅν τινα *propter quem*, ob veterum exempla, *Miscell. Lips.* Vol. IX, p. 312. sedulo conducta, quibus uti nunc non licet.

69. Καὶ Ἀνακρέοντα τὸν Τήϊον] AEtas hominis hinc constituta manet. Amores et Polycratis familiaritatem non persequor. Multa *P. Baelius* post alios in *Lexico*, verum copiosior, quam res postulabat, in scriptorum disensu ventilando. Vixit Musarum, Veneris Bacchique corculum Cyro, Cambyse et Dario, Persarum regibus: haec discrepantiae origo. Ipsa autem commemoratio haec *Herodoti*, verborum seriem et structuram si consideres, inplicatior atque ex interpositis parenthesibus paullo inpeditior est: hinc variae coniecturae et mutationes, quas doctis auctoribus relinquo. Pendent omnia ex οἱ δὲ ἐλάσσονες λέγουσι &c.

79. Μύρσον τὸν Γύγεω] Genusne Myrsus ex Gyge, Lydorum rege, derivarit, non habeo, etsi veri specie defectum non sit, dicere. Nomen Lydum esse, Myrsi et Myrsili, Lydiae regum tituli L. 1, 7. nitide declarant. Recurret homo L. V, 122., ubi mendose et contra fidem Codd. huc usque Μύρσης.

82. Πάρεξ Μίνωός τε τοῦ Κνωσσίου] De Minoë fatentur *Thucydid.* 1, 4., *Diodorus* IV, 60. V, 54. et ibidem nominati. Minoëm inter et Polycratem tamen plures θαλασσοκρατοῦντας *Africanus* et *Eusebius* in Chronicis recensuerunt, a summis viris *Casaubono* in *Polyb.* p. 192. et *Seldeno* de Mar. Clauso L. 1, 10. ordine digestos et temporibus divisos. Sed hic reges et tyranni nominantur. Nam aut Democratici aut Aristocratici formula imperii gubernabantur fere Graeci illi, penes quos dominium marinum toties, ut ap. *Eusebium* et *Africanum* traditur, variabatur, bene *Seldenus:* vere quoque *Scaliger* ἀνθρωπηΐην γενεὴν esse tempus historicum, et opponi τῇ μυθικῇ L. III. C. Isagog. p. 278. Aliis ἀνθρωπίνη γενεὰ et ἀνθρώπειος spatium vitae humanae XXX. annorum aut etiam pauciorum, uti *Artemidoro*, *Porphyrioque*, quos *Berglerus*, huc non pertinentes, advocavit.

85. Πολυκράτης ἐστὶ πρῶτος,] Hiabat sermo, nunc le-

nis-

Ioniæ atque insulis dominandi. Hoc igitur eum in animo habere certior Oroetes factus, misit nuncium in hæc verba, OROETES POLYCRATI ITA INQVIT, Audio te res ingentes agitare animo, sed proposito rem pecuniariam non suppetere. Quod si ita feceris ut suadeo, prospexeris et tibi et saluti meæ. Nam rex Cambyses, ut mihi pro comperto renunciatur, de me interficiendo cogitat, nunc igitur me ipsum recipito, atque pecunias, earum partem tibi habiturus, partem mihi permissurus: et ipsarum pecuniarum beneficio omni Græciæ imperaturus. De quibus si mihi fidem non habes, mittito quempiam tibi fidissi-
123 mum, cui ego monstrabo. Quo audito Polycrates gavisus est, atque obsequi volebat, maiorem enim in modum pecuniam avebat. Mittit itaque prius ad rem inspiciendam e popularibus Mæandrium Mæandrii filium, scribam suum: qui non longo post hæc tempore ornatum conelavis Polycratis spectatu dignum templo Iunonis omnem dicavit. Hunc Oroetes quum cognovisset speculatorem esse exspectandum, ita sibi agendum putavit: Octo arcas lapidibus quum implevisset, præter admodum parvam partem circa ipsas oras, ac superficiem lapidum aurum iniecit: easque arcas alligatas in expedito habet. Quas adveniens Mæandrius quum inspexisset, Poly-
124 crati renunciavit. At ille dehortantibus multum tum vatibus, multum quoque amicis, profectus illuc est, quum etiam filia in somnio vidisset hoc visum. Videbatur sibi cernere patrem in aëre sublimem esse, qui a Iove quidem lavaretur, a sole autem unc-

Ἰωνίης τε καὶ νήσων ἄρξειν· μαθὼν ὦν [a] ταῦτά μιν διανοεύμενον ὁ Ὀροίτης, πέμψας ἀγγελίην, ἔλεγε
„ τάδε, ΟΡΟΙΤΗΣ ΠΟΛΥΚΡΑΤΕΙ ΩΔΕ ΛΕ-
„ ΓΕΙ· Πυθάνομαι ἐπιβουλεύειν σε πρήγμασι με-
„ γάλοισι, [b] καὶ χρήματά τοι οὐκ εἶναι κατὰ τὰ
„ Φρονήματα· [c] σὺ νῦν ὧδε ποιήσας, ὀρθώσεις μὲν
„ σεωυτόν, σώσεις δὲ καὶ ἐμέ· [d] ἐμοὶ γὰρ βασιλεὺς
„ Καμβύσης ἐπιβουλεύει θάνατον, καί μοι τοῦτο
„ ἐξαγγέλλεται σαφηνέως· σὺ νῦν ἐμὲ ἐκκομίσας αὐ-
„ τόν, καὶ χρήματα, τὰ μὲν, [e] αὐτέων αὐτὸς
„ ἔχε, τὰ δὲ, ἐμὲ ἔα ἔχειν· [f] εἵνεκέν τε χρημά-
„ των, ἄρξεις ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος· εἰ δέ μοι ἀπι-
„ στέεις τὰ περὶ τῶν χρημάτων, πέμψον ὅστις τοι
„ πιστότατος τυγχάνει ἐών, τῷ ἐγὼ [g] ἀποδέξω."
Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πολυκράτης, ἥσθη τε καὶ ἐβούλετο·
1 καί κως, ἱμείρετο γὰρ χρημάτων μεγάλως, ἀπο-
πέμπει πρῶτα κατοψόμενον [h] Μαιάνδριον Μαιανδρίου,
ἄνδρα τῶν ἀστῶν, ὃς οἱ ἦν γραμματιστής· ὃς χρόνῳ
πολλῷ ὕστερον [i] τετέων, τὸν κόσμον τὸν ἐκ τοῦ ἀν-
5 δρεῶνος τοῦ Πολυκράτεος ἐόντα ἀξιοθέητον ἀνέθηκε πάν-
τα ἐς τὸ Ἡραῖον· ὁ δὲ Ὀροίτης, μαθὼν τὸν κατάσκο-
πον ἐόντα [k] προσδόκιμον, ἐποίεε τοιάδε· λάρνακας
ὀκτὼ πληρώσας λίθων, πλὴν κάρτα βραχέος [l] τοῦ
περὶ αὐτὰ τὰ χείλεα, ἐπικολλᾷ τῶν λίθων, χρυσὸν
10 ἐπέβαλε· καταδήσας δὲ τὰς λάρνακας, εἶχε ἑτοί-
μας· ἐλθὼν δὲ ὁ Μαιάνδριος, [m] καὶ θησάμενος, ἀπ-
ήγγειλε τῷ Πολυκράτεϊ. Ὁ δὲ, πολλὰ μὲν τῶν
[n] μαντίων ἀπαγορευόντων, πολλὰ δὲ τῶν φίλων, ἐ-
στέλλετο [o] αὐτόσε· πρὸς δὲ, καὶ ἰδούσης τῆς θυγα-
15 τρὸς ὄψιν συμπίπτειν τοιήνδε· ἐδόκεέ οἱ τὸν πατέρα ἐν τῷ
ἠέρι μετέωρον ἐόντα, λοῦσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ Διός,
χρίεσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου· ταύτην ἰδοῦσα τὴν ὄψιν,
πα-

a *M. Pasſ. Ask. Arcb. V.*, vulgo μὲν aberat, mox ἐς ἀγγελ. *Arcb.* *b* Χρήμ. δέ τοι *Arcb. V.* *c* Σὺ νῦν *Ask.* ora *Stepb.* *d* *Arcb. M. Pasſ. Ask. V.*, in aliis ἐμοὶ μὲν γ. *e* Abest *Ask.* et mox τάδ' ἔα *Arcb. V.* sine pronomine. *f* *M. Arcb. Ask. Pasſ.*, εἵνεκα *Ald.*, statim τῆς ἀπάσ. *V. Arcb.*, ἀπάσ. τῆς *M. Ask. Pasſ.*, articulum ceteri non norunt. *g* Sic omnes illi: ὑποδέξω *Ald.* et Edd. tum ὁ Πολ. bene *Arcb.*; deerat ὁ *Edd.* *h* Iidem omnes cum *Valla* et *Luciano* Contempl. C. 14 vulgo Μαίανδρον et mox. *i* *Arcb.*, τούτων *Ald.* &c. *k* Δόκιμον *Arcb.* male: statim consentit *M. V. Ask. Pasſ.* τοιάδε, nam τάδε *Ald.* Edd. *l* Defit *Arcb.* *m* Duo haec desunt eidem. *n* *M. Ask. Pasſ.*, μαντηΐων *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.* *o* Αὐτὸς ἰέναι *Arcb.* αὐτ. ἀπιέναι *Vind.*

nisime labens. Πρῶτος ob praecedentia placuit. Quod de *Ionia* sequitur, ridiculum Cl. *de Pauw* et plane absonum est. Non ea enim fuisse Polycratem potentia, ut Ioniam posset Persarum regi eripere: imperium maris et insularum animo agitasse, id hic innui; repetendum ex superioribus et considerandum ac si θαλάσσης Ἰωνίης foret. Sic vir doctus. Verum ut amantes sibi somnia fingunt, haud aliter ambitiosi. Polycrates mari, quod Ioniam adspergit, iam dominabatur in Musae huius C. 39. Crevit habendi cupido, et hominem in perniciem detrusit, vana se spe lactantem.

85. Πολυκράτης μοῦνος] Quomodo tandem *solus?* quum tam multi memorentur in historia veteri θαλασσοκράτορες. *Vallae* vetus et vera lectio fuit iterum a correctoribus obliterata: vertebat *Valla: Primus, inquam extitit ex eo genere, quod humanum vocatur* (opposite ad *heroicum:*) *qui multam conciperet spem Ioniae atque insulis dominandi.* Legit itaque, quod ex *Arcb.* Cod. dedit *Galeus:* Πολυκράτης ἐς πρῶτα (vel πρῶτος) ἐλπίδας πολλὰς ἔχων Ἰωνίης τε καὶ νήσων ἄρξειν· quod, mea quidem sententia, paene significat idem atque illud de eodem Polycrate paulo ante dictum *Herodoto:* πρῶτος — Ἑλλήνων — θαλασσοκρατέων ἐπενοήθη. *Thucydidi* dicitur insulas sibi subiecisse Polycrates ναυτικῷ ἰσχύων, I, c. 13. *Straboni*, fuisse δυνάμει λαμπρὸς, ὥστε καὶ θαλαττοκρατῆσαι, XIV, p. 945. B. Qui maris tenuere mediterranei partem Graeci, superbo θαλασσοκρατούντων insignes titulo, in aliquot insulas AEgaei maris exercebant imperium, sic satis interdum violentum; nam obniti quidem noverant dominationem affectantibus, sed moderate imperandi artem ignorabant Graeci. Insulas, quarum imperium erat τὸ θαλασσοκρατεῖν, per contemptum νησύδρια Thessalus vocabat Iason apud *Xenoph.* Ἑ. VI, p. 340, 8. Nobis ista nunc nota sunt, quae forsan ignorasremus, absque *Casauboni* fuisset in *Polybium* commentario p. 97. qui pag. 192. et seqq. sequutus *Eusebii* ductum populos θαλασσοκράτορας recensuit, huius Herodotei tum forte loci non memor; nam quod de Minoë tradit Noster, enotavit e L. IV, c. 60., *Diodori Siculi*, idem illud de Minoë ter quaterve tradentis alibi.
VALCKEN.

2. Μαιάνδριον Μαιανδρίου] Restituit e *Med. Gronov.* accedunt *Valla*, *Arcb.* et saepius in c. 142. et seqq. *Herodoto* dicitur Μαιάνδριος. Praeter *Perizon.* vid. *Hemsterh.* ad *Luciani* p. 478, 510. Patris nomen filio fuit inditum, more minus inter Graecos usitato: Persas id ipsum fecisse nonnunquam, Herodotei demonstrant Ἀρταφέρνης ὁ Ἀρταφέρνεος· et Τδάρνης ὁ Τδάρνεος. In duobus *Demosthenis* locis p. 144, 98. et p. 744, 191. quinque memorantur patribus cognomines, Cephisophon, Cleon, ipse Demosthenes, Hippocrates, Diophanes, omnes eiusdem aetatis Attici: hoc aevo multo fuit illud usitatius quam olim.
VALCKEN.

7. Λάρνακας δ. πληρώσας λίθων] *Amphoras complures complens plumbo, summas operiens auro et argento,* Gortynios dum callide ludificabatur Annibal, ut a Graecis alia, hoc forte ceperat ex *Herodoto* consilium; nam Graece Poenum scientem *nonnihil* etiam *temporis tribuisse literis* constat. Ut Polycratem Oroites, catos illos Athenienses non immeritos deceperunt Egestaei apud *Thucyd.* VI, c. 46. *Diodor.* XII, c. 83. *Polyaen.* VI, c. 21. Fraus dissimilis, qua Syracusanus Pythius bonum illum equitem Romanum circumvenit, *Ciceroni* venuste narratur, de Off. III, c. 14.
VALCKEN.

παντοίη ἐγένετο μὴ ἀποδημῆσαι τὸν Πολυκράτεα παρὰ τὸν Ὀροίτεα· καὶ δὴ καὶ ἰόντος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν [a] πεντηκόντερον ἐπεφημίζετο· ὁ δέ οἱ ἠπείλησε, ἢν σῶς ἀπονοστήσῃ, πολλὸν μιν χρόνον παρθενεύεσθαι· ἡ δὲ ἠρήσατο ἐπιτελέα ταῦτα γενέσθαι· βούλεσθαι γὰρ παρθενεύεσθαι πλέω χρόνον ἢ τοῦ πατρὸς ἐστερῆσθαι. Πολυκράτης δὲ, πάσης συμβουλίης ἀλογήσας, ἔπλεε παρὰ τὸν Ὀροίτεα, ἅμα ἀγόμενος ἄλλους τε πολλοὺς τῶν [b] ἑταίρων, ὀνῆσι δὲ δὴ καὶ Δημοκήδεα τὸν Καλλιφῶντος, Κροτωνιήτην, ἄνδρα ἰητρόν τ' ἐόντα, καὶ τὴν τέχνην [c] ἀσκέοντα ἄριστα τῶν κατ' ἑωυτόν· ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν Μαγνητίην ὁ Πολυκράτης, διεφθάρη [d] κακῶς, οὔτε
208 ἑωυτοῦ ἀξίως οὔτε τῶν ἑωυτοῦ φρονημάτων· ὅτι γὰρ μὴ οἱ [e] Συρηκουσίων γενόμενοι τύραννοι, οὐδὲ εἷς τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν τυράννων ἄξιός ἐστι Πολυκράτεϊ μεγαλοπρεπείην συμβληθῆναι· ἀποκτείνας δέ μιν οὐκ [f] ἀξίως ἀπηγήσιος Ὀροίτης ἀνεσταύρωσε· τῶν δὲ οἱ ἑπομένων ὅσοι μὲν [g] ἦσαν Σάμιοι, ἀπῆκε, κελεύσας σφέας ἑωυτῷ χάριν εἰδέναι, ἐόντας ἐλευθέρους· ὅσοι δὲ ἦσαν ξεῖνοί τε καὶ δοῦλοι τῶν ἑπομένων, οἰ ἀνδραπόδων λόγῳ ποιεύμενος εἶχε. Πολυκράτης δὲ ἀναχρεμάμενος, [h] ἐπετέλεε πᾶσαν τὴν ὄψιν τῆς θυγατρός· ἐλοῦτο μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Διὸς ὅκως ὕοι, ἐχρίετο δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἀνιεὶς αὐτὸς ἐκ τοῦ σώματος ἰκμάδα. Πολυκράτεος μὲν δὴ αἱ πολλαὶ εὐτυ-

ungeretur. Hanc visionem conspicata, instabat omni modo disuadere, ne a patria proficisceretur ad Orœtem: quinetiam ad navem L remorum eunti male ominabatur. Cui quum ille minitaretur, si sospes rediret, fore ut hæc perdiu maneret virgo: ipsa ut ita contingeret, sibi imprecata est, malle enim se diutius virginem esse quam patre orbari. Polycrates omne consilium pro nihilo habens, ad Orœtem navigavit, cum alios multos familiarium secum ducens, tum vero Democedem Calliphontis filium, Crotoniensem medicum, qui eam artem optime omnium suæ ætatis exercebat. Vbi Magnesiam pervenit Polycrates, tetra morte est affectus, nec digna vel sua persona vel cogitationibus: nam præter illos qui Syracusis tyranni extiterunt, ne unus quidem aliorum Græcorum tyrannorum ullus est magnificentia cum Polycrate comparandus. Eum Orœtes, postquam, indigno, qui referatur, modo occiderat, cruci suffixit: ex illis vero qui illum comitabantur, Samios quidem dimisit, iubens eos gratiam sibi habere quod liberi essent: peregrinos autem atque servos eorum qui comites fuerant, pro mancipiis sibi vendicans, retinuit. Polycrates ergo suspensus omnem filiæ visionem explevit, nam ab Iove quidem, quum plueret, lavabatur; a sole autem ungebatur, dum ipse ex corpore humorem emitteret. Hunc exitum habuerunt tot prosperæ res Polycratis, quem ante

[a] Πεντηκόντερον *Pass.*, alii *πεντηκόντορον* statim *ἐφημίζετο M. Pass. Ask.*, vulgatum habent *Eustath. V. Arcb. Paris. A. B. Ald.* et Edd. [b] Ἑτέρων *Vind.* [c] *Steph.* ora, *Pass. Arcb. V.*, vulgo *ἐπασκ.* [d] Κῶς *Arcb.* ex scribendi compendio. [e] Σαρακοσ. *Arcb. V.*, tum *γεν. τύραννοι* cum *Ald. Paris. A. B. Valla*, in *M. Ask. Pass. τύραννοι* non sunt, neque eos laudo. [f] ἀξίω *Arcb.* [g] Ἦσαν *Arcb. V. Ask. Pass.*, male, et mox iterum. [h] *Arcb. Ask. Pass.* ora *Steph.*, alii *ἐπετέλεσε.*

18. Παντοίη ἐγένετο μὴ ἀποδ.] Cl. *Reiskius* τὸ μὴ ἀποδημῆσαι. Explicatur phrasis L. VII, 10, 3. τότε ΠΑΝΤΟΙΟΙ *ἐγένοντο* Σκύθαι ΔΕΟΜΕΝΟΙ Ἰώνων λῦσαι τὸν πόρον. Iam quod Polycratis filiae per quietem obiectum dicitur somnium, id ipsum vidisse tyrannum et recitasse, cum Persarum regis iussu in crucem tolleretur, *Philo Iud.* prodidit ap. *Euseb.* Pr. Euang. L. VIII, 13., alios fortasse secutus. Vid. *Mangeium* Oper. *Philon.* T. II. p. 639.

18. Παντοίη ἐγένετο μὴ] In *Xenophonteis* semel, ut puto, reperietur: ἐν παντὶ ἦσαν, μὴ —— p. 334, 8. hinc diversum illud *Herodoti* significat: *in omnes se formas vertebat obsecrans Polycratem, domo ne abiret:* δεομένη namque subaudiendum, additum ab *AEliano* N. A. XV, c. 21. παντοῖοι ἐγένοντο οἱ Ἰνδοὶ δεόμενοι τοῦ Ἀλεξάνδρου μηδένα ἐπιθέσθαι τῷ ζώῳ· quod saepe facit, *Herodotum* imitabatur *AElianus*, cuius ista sunt VII, p. 385, 2. παντοῖοι ἐγένοντο Σκύθαι δεόμενοι Ἰώνων λῦσαι τὸν πόρον. Neutrum horum *Portus* adtigit. Quocunque *vehementiore mentis motu subito concitati, terrore* praesertim, seu *metu*, dicuntur παντοῖοι γενέσθαι· uxorem metuens Xerxes *Herod.* IX, c. 108. παντοῖος ἐγένετο, *in omnes se formas vertebat*, ut ne dare cogeretur, quod amata sibi petierat Artaynte: vid. *Luciani* T. I. p. 268. p. 725. T. II. p. 358. et p. 378, 78. ubi reperias παντοίους ὑπ' εὐφροσύνης γενομένους. VALCKEN.

20. Ἐπεφημίζετο] *Gronovio*, compositum hoc proscribenti, satis, puto, faceret *Eustath.* in Il. A. p. 28, 27. Σημειώσαι δὲ ὅτι τὸ παρ' Ἡροδότῳ ΕΠΙΦΗΜΙΖΕΣΘΑΙ, οὐ ταυτόν ἐστι τῷ ἐπευφημεῖν· ἀλλὰ μαντικὴ λέξις ἐστὶ, δηλοῦσα προφοράν τινα μαντείας δι' ἀναμνήσεως ἐνυπνίου. Quorum quidem recordatio si animum non subiisset, aderat *Hesychii* Ἐπιφημίσμασιν, οἰωνίσμασιν, potuerantque in promtu esse *Thucydidis* et *Iosephi* verba, a Grammatico explicita. At homines sumus et specie deludimur. Tu vide *Albertium* ad Lexicographum. Restitui πεντηκόντερον, scriptore praeunte.

28. Καὶ τὴν τέχνην ἀσκέοντα] Minimi refert, utrum eligatur: parendum tamen Codd. imperio. Ἀσκεῶν πεντάεθλον IX, 32. pro quo ἐπάσκησας VI, 92. ἀσκεῖν χρησότητα *Eurip.* Suppl. v. 872., κακότητα ἀσκεῖν *AEschyl.* Prometh. v. 1064. Superius Κροτωνιήτην ἄνδρα, ἰητρὸν fortasse voluit, ut C. 122. Μύρσον —ἄνδρα Λυδὸν, nisi scribenti in oculis fuerit *Homeri* Ἰητρὸς γὰρ ἀνήρ—.

31. Ὅτι γὰρ μὴ οἱ Συρηκουσίων] Horum corruperat sensum *Valla*, qui eiectam a *Gronovio* reperit et in suo Cod. vocem τύραννοι. Per *Syracusanorum Tyrannos*, quorum μεγαλοπρέπεια cum illa posset Polycratis Samii componi, nullos, ut puto, designare potuit *Herodotus*, nisi nobilissimum illud par fratrum, *Gelonem*, et *Hieronem*; nam primus etiam *Hiero* paulo ante iam illuc abierat, quam historiam suam conderet *Herodotus*; quo tempore Syracusis imperium fuit penes suum dominum, Populum. Utrumque cum excellenti viro Pisistrato comparans *Plutarchus* de Sera Num. Vind. p. 551. F. *Gelonem*, inquit, *novimus, et Hieronem, Sicilienses, et Pisistratum*, ὅτι πονηρίᾳ κτησάμενοι τυραννίδας ἐχρήσαντο πρὸς ἀρετὴν αὐτῆς, καὶ, παρανόμως ἐπὶ τὸ ἄρχειν ἐλθόντες, ἐγένοντο μέτριοι καὶ δημοφελεῖς ἄρχοντες. *Gelo* certe, libertatis amantissimis civibus post obitum etiam desideratus, clementiae fuit, et moderationis, et propemodum Regis, qualem fingebant in umbra Philosophi, verum exemplar, civibus dictus εὐεργέτης, καὶ σωτὴρ, καὶ βασιλεὺς, *Diodor.* XI, c. 26. Ad illum non aequiparandus frater *Hiero*, eruditorum istius aevi hominum studiosissimus cultor, *Simonidis*, *Pindari*, *Bacchylidis*, *AEschyli*, ceterorumque (*AElian.* V. H. IV, c. 15.) eo dignus vel inprimis fuit *Herodoto* visus, qui huius laudis ornaretur titulo. Sed his longe recentioris *secundi Hieronis*, (cum *primo* saepe confusi,) sub Romanorum umbra Regis fortunatissimi, mihi multo notior est μεγαλοπρέπεια. VALCKEN.

34. Οὐκ ἀξίως ἀπηγήσιος &c.] Tentata haec varie sunt, frustraneo successu: explicatione indigent, nulla correctione. Significatur, Polycratem, postquam indigno modo, qui narretur, fuisset ab Oroeta occisus, in crucem sublatum. Modus supplicii, quem negat relatu dignum *Herodotus*, aliquod sine dubio crudelitatis insigne exemplum habuit. Solebant Persae cruci suffigendis capita amputare, ut Histiaeo VI, 30. et Leonidae VII, 238., aut pellem detrahere; qua fortasse excoriatione, ut multum in tollendis iis, quorum corpora in propatulo postea ponebant, abusi etiam fuerunt in Polycrate. De Bagapate *Ctesias* Eclog. Pers. C. 58. τὸ δέρμα περιαιρεθὲν ἀνεσταυρώθη. Haec magnus *Casaubonus*, atque, ut opinor, verissime, Exercit. XVI. ad Annal. *Baronii* p. 541.

47. Καὶ

ante vaticinatus ei fuerat Amaſis rex AE-
126gypti. Verum non multo post tempore Polycratis manes ab Orœte pœnas petiverunt, quippe post Cambyſis obitum et uſurpationem a magis regni, Orœtes quum maneret Sardibus, nihil de Perſis, qui a Medis imperio frauda tierant, bene meritus est: ille vero in ea rerum conturbatione Mitrobatem Daſcylii præfectum, qui illi de Polycrate exprobraverat, interemit, et eius filium Cranapem, ſpectatos in Perſis viros: et cum alia quoque generis omnis flagitia commiſit, tum quendam e nunciis, qui ad ipsum a Dario venerat, quod parum iucunda nunciaſſet, trucidandum in via curavit, ſummisſis qui redeuntem aggrederentur; trucidatumque
127cum ipso equo occultavit. Darius, ubi principatu potitus est, Orœtem ulciſci cum ob alia ſcelera, tum præcipue ob Mitrobatem filiumque, cupiebat: ſed adverſus eum directo mittere copias conſilii non erat, utique rebus nondum ſatis tranquillis, et imperio recens parto: quum præſertim audiret Orœtem multa vi nixum, quum mille Perſarum ſatellitio ſtipatus eſſet, nam ſuæ provinciæ habebat Phrygiam, Lydiam, Ioniam. Itaque Darius adverſus hæc hanc rationem inivit: Accitis Perſarum laudatiſſimis, eos alloquutus est his verbis, Perſæ, quis hoc veſtrum mihi repromittat, exequuturus et prudentia duntaxat, et nulla vi; nullisque copiis? Vbi enim opus prudentia est, ibi vi agere nihil attinet. Ergo quis veſtrum mihi Orœtem vel ducat vivum, vel interficiat? qui de Perſis nihil omnino bene meruit, ſed cum alia multa ſcelera admiſit, tum hæc duo: unum, quod duos e nobis, Mitrobatem eiusque filium interemit; alterum, quod a me miſ-

τυχίαι ἐς τοῦτο ἐτελεύτησαν; [a] τῇ οἱ Ἄμασις ὁ Αἰγύπτιος βασιλεὺς προεμαντεύσατο. Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ Ὀροίτεα Πολυκράτεος τίσις μετῆλθον· μετὰ γὰρ τὸν Καμβύσεω θάνατον, καὶ τῶν μάγων τὴν βασιληίην, μένων ἐν τῇσι Σάρδισι Ὀροίτης, [b] ὠφέλει μὲν οὐδὲν Πέρσας, ὑπὸ Μήδων ἁπαραιρημένους τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ταραχῇ κατὰ μὲν ἔκτεινε [c] Μιτροβάτεα τὸν ἐκ Δασκυλείου ὕπαρχον, ὃς οἱ ἀπιδόσι τὰ ἐς Πολυκράτεα ἔχοντα· κατὰ δὲ, τὸν Μιτροβάτεω παῖδα [d] Κρανάπην, ἄνδρας ἐν Πέρσῃσι δοκίμους· ἄλλα τε ἐξύβριζε παντοῖα, καί τινα [e] ἀγγαρήιον Δαρείου ἐλθόντα παρ' αὐτὸν, ὡς ἐπὸς ἡδονὴν οἱ ἦν τὰ ἀγγελλόμενα, [f] κτείνει μιν ὀπίσω κομιζόμενον, ἄνδρας οἱ ἕ ὑπείσας κατ' ὁδόν· ἀποκτείνας δέ μιν, ἠφάνισέ αὐτῷ ἵππῳ. Δαρεῖος δὲ ὡς ἔσχε τὴν ἀρχὴν, [h] ἐπεθύμεε τὸν Ὀροίτεα τίσασθαι, πάντων τε τῶν ἀδικημάτων εἵνεκε, καὶ μάλιστα Μιτροβάτεω, καὶ τοῦ παιδός· ἐκ μὲν [i] δὴ τῆς ἰθείης στρατὸν ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἐδόκεε πέμπειν, ἅτε οἱ [k] οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων, καὶ νεωστὶ ἔχων τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸν Ὀροίτεα [l] μεγάλην τὴν ἰσχὺν πυνθανόμενος ἔχειν· τὸν χίλιοι μὲν Περσέων ἐδορυφόρεον· εἶχε δὲ νομὸν τόν τε Φρύγιον, καὶ Λύδιον, καὶ Ἰωνικόν· πρὸς ταῦτα δὴ ὦν ὁ Δαρεῖος τάδε ἐμηχανήσατο· συγκαλέσας Περσέων τοὺς [m] δοκιμωτάτους, ἔλεγέ σφι τάδε, „ Ὦ „ Πέρσαι, τίς ἂν μοι τοῦτο ὑμέων [n] ὑποσχὰς ἐπιτε„ λέσειε σοφίῃ, καὶ μὴ βίῃ τε καὶ ὁμίλῳ· ἔνθα γὰρ „ σοφίης δέει, βίης ἔργον οὐδέν· ὑμέων δὴ ὦν τίς μοι „ Ὀροίτεα ἢ [o] ζώοντα ἀγάγοι, ἢ ἀποκτείνειε· ὃς „ ὠφέλησε μέν κω Πέρσας οὐδέν, κακὰ δὲ μεγάλα „ ἔοργε· τοῦτο μὲν, δύο ἡμέων ἥιρεσε, Μιτροβά- 209
„ τεά τε καὶ τὸν παῖδα [p] αὐτοῦ· τοῦτο δὲ, τοὺς
„ ἀνα-

[a] Septem has voces non agnoſcit *Arcb. V.* [b] *Paſſ. Arcb.*, alii omnes ὠφέλει, ſtatim παραιρημένους *Arcb. V.* Vid. ſupra C. 65.; mox ἐν ταύτῃ τῇ ταραχῇ *Vall.* et *Arcb.*, ceteri τῇ ἀρχῇ. [c] Μιτροβάτεω παῖδα καὶ αὐτὸν Μιτροβάτεα κρανάτους ἄνδρας ἐν *Arcb.* [d] Κρανάσπην *Stepb.* margo, Κρανάτην *Vind. Vall.* [e] Ἀγγαρήιον *Vind.* et *Arcb.* ap. *Galeum:* in meis excerptis ἀγγελιηφόρον ἑλθ. Δαρείου· quod excuſum, est *Arcb.* [f] *M. Arcb. V. Paſſ. Ask.*, ἔκτεινε *Ald.* et alii. [g] Τπεὶς *V. Arcb.*, mox ὁδὸν iidem cum *Paſſ. Ask.* [b] *M. Arcb. Paſſ. Ask. Vind.*, olim ἐπεθύμησε· ſtatim πάντων τε *Arcb.*, quam voculam omittunt reliqui. [i] Γὰρ *Arcb. V.*, ἰθείως ap. *Suid.* in Ἰθύ. [k] Ora *Stepb. Arcb. V.*, οἱ δεόντων *Paſſ.*, οἰδούντων *Suid.* in Ὀιδοῦσαν. Vulgo οἰδαινόντων. tum ἐπὶ τῶν *Arcb.* [l] Non legunt μεγάλην *M. Ask. Paſſ.*, habent alii omnes. [m] Λογιμωτάτους ora *Stepb. V. Arcb.*, atque ita III, 65. IX, 15. et 24. Vulgatum gloſſa videtur. [n] *Euſtath.* in Hom. p. 222, 12. ſed τελέσειεν· mox σοφίῃ ſine enclitica *Arcb. Paſſ.*, bene. σοφίῃ τε alii. [o] Καὶ ζῶντα *Ask.* [p] Non est in *Paſſ. Ask.*

47. Καὶ τῶν Μάγων τὴν βασιληίην] Hic iterum, ſi non fuisſet interpolata, *Vallae* verſio, *post Cambyſis obitum, occupato a Magis regno*, demonſtrasſet attendenti, καὶ in κατὰ debere transmutari: μετὰ γὰρ τὸν Καμβύσεω θάνατον κατὰ τῶν Μάγων τὴν βασιληίην· neceſſariam correctionem esſe ſciens hiſtoriae Perſicae nemo diffitebitur: vid. *Herod.* III, c. 61. et c. 67. Per ſeptem menſes Medus ille Smerdis regnavit cum fratre fraudis architecto: κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ evenerunt hic narrata: ut paſsim ab aliis κατὰ ſic etiam adhibetur ab *Herodoto* I, c. 67. κατὰ τὸν κατὰ Κροῖσον χρόνον, καὶ τὴν Ἀναξανδρίδεώ τε καὶ Ἀρίστωνος βασιληίην ἐν Λακεδαίμονι· vid. *P. Leopard.* Em. XI, c. 5. — Paulo post, ut legit *Valla*, ſcribendum: ὁ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ταραχῇ κατὰ μὲν ἔκτεινε· —— adfirmant illud Cod. *Arcb.* et *Herod.* infra c. 150. ἐν ὅσῳ ὅ, τε μάγος ἦρχε καὶ οἱ ἑπτὰ ἐπανέστησαν, ἐν τούτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ καὶ τῇ ταραχῇ. VALCKEN.

49. Ὠφέλει μὲν οὐδὲν Πέρσας] Coniiciendo adtigerunt *Pavius* et *Reiskius*. Post pauca C. 127. de Oroeta ὃς ΩΦΕΛΗΣΕ μέν κω οὐδέν. Succedit ἐν ταύτῃ τῇ ἀρχῇ —, ſuum ſibi inconmodum habens; neque enim bene adhaereſcit antea poſitis. Equidem proclivior ſum in *Vallae* et *Arcb.* ἐν ταύτῃ τῇ ταραχῇ, *in illa post Cambyſis fata, rerum conturbatione.* Vide adnotationes *Galei*, quibus Cl. *Schurtzfleiſchius* calculum addidit.

55. Καί τινα ἀγγαρήιον Δαρείου] Exquiſitius hoc est quam pro ſcribarum ingenio. Ἀγγελιηφόρους in Muſis ignorat nemo. Ἀγγαρήιος Perſarum voce idem. Teſtes ἄγγαροι, toties apud alios obvii, tum ἀγγαρεύειν, docte illuſtratum a *Vinc. Riccardo* ad Homil. *Procli* XVIII. p. 523. et *Balth. Stolbergio* Exercit. Ling. Gr. p. 152. *Herodotus* Ionica ſpecie ἀγγαρήιον extulit, quando de Perſarum vehiculari curſu τοῦτο τὸ δρόμημα τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι ΑΓΓΑΡΗΙΟΝ L. VIII. C. 98., liquido docens, in regum nunciis, ſive pedibus ſeu curru eant, voci ſedem esſe. Statim κτείνει μὲν ὀπίσω —— iuſtisſime docti viri *Pauw*, *Reisk.*, *Abreſcb.*, ἀποκτείνας δέ μιν —— ita poſtulat.

58. Τπείσας] Bis terve reperitur ap. Noſtrum Τπελς, p. 63, 41. p. 180, 12. et hoc loco praebet idem *Arcb.* ſi vel plures darent, ſervandum tamen rarius illud Ionicum iudicarem ὑπείσας· ut hic ἄνδρας οἱ ὑπείσας, legitur VI, c. 103. νυκτὸς ὑπείσαντες ἄνδρας. Formam, Grammaticis ferme ignotam, ut Ιones, veteres etiam adhibuerunt Attici, ἀφεῖσα ἀφεῖσαν est in *Thucyd.* V, c. 81. et alibi. VALCKEN.

63. Οὐκ ἐδόκεε πέμπειν] In his requiritur vocula, quae in vicinis est ſuperflua. Scripſiſſe adeo Noſtrum arbitror: στρατὸν ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἐδόκεε οἱ πέμπειν, ἅτε οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων· neque enim οἰδεόντων, ſi plures dant Codices, alteri οἰδαινόντων postponerem: legitur et L. III, c. 76. μηδὲ, οἰδεόντων τῶν πρηγμάτων, ἐπιτίθεσθαι. *Platonis* imago non multum diſtat, πάλιν et ἀρχὴν φλεγμαίνουσαν memorantis de Rep. II, p. 372. E. de LL. II, p. 691. E. VALCKEN.

63. Ἅτε οἱ οἰδεόντων &c.] Praeivit Scriptor Thaliae C. 76. μηδὲ ΟΙΔΕΟΝΤΩΝ τῶν πρηγμάτων. *Aldus* ibi, ut hic *Paſſ.*, οἱ δεόντων. Quod ipsum in *Suidae* Ἰθὺ fuit; *Kuſterus*, quum οἰδεόντων debuisſet, reſcripsit hoc ex loco οἰδαινόντων, oblitus *H. Stepb.*, dudum in Recens. Voc. Herod. verum tenuisſe. Οἰδαίνειν in irae fermento *Procopius* B. Perſ. I, 21. et Vand. I, 4. Mox μεγάλην τὴν ἰσχὺν non ſollicito.

„ ἀναχαλέσαντας αὐτὸν, καὶ [a] πεμπομένους ὑπ' ἐμεῦ, „ κτείνει, ὕβριν ἐκ ἀνασχετὸν φαίνων· πρός τι ὧν „ μέζον ἐξεργάσασθαί μιν Πέρσας κακὸν, [b] κατα- „ λαμπτέος ἐστὶ ἡμῖν θανάτῳ." Δαρεῖος μὲν ταῦ- τα [c] ἐπειρώτα, τῷ δὲ ἄνδρες τριήκοντα [d] ὑπέστησαν, αὐτὸς ἕκαστος ἐθέλων ποιέειν ταῦτα· ἐρίζοντας δὲ Δαρεῖος κατελάμβανε, κελεύων πάλλεσθαι· παλ- λομένων δὲ, λαγχάνει ἐκ πάντων Βαγαῖος ὁ Ἀρ- τόντεω· λαχὼν δὲ ὁ Βαγαῖος, ποιέει [e] τοιάδε· βι- βλία γραψάμενος πολλὰ, καὶ περὶ πολλῶν ἔχον- τα πρηγμάτων, σφρηγῖδά σφι ἐπέβαλε τὴν Δα- ρείου· μετὰ δὲ ἦιε ἔχων ταῦτα ἐς τὰς Σάρδις· ἀπι- κόμενος δὲ, καὶ Ὀροίτεω ἐς ὄψιν ἐλθὼν, τῶν βι- βλίων ἓν ἕκαστον περιαιρεόμενος, ἐδίδου τῷ γραμμα- τιστῇ τῷ βασιληίῳ ἐπιλέγεσθαι· γραμματισταὶ δὲ βασιληίων οἱ πάντες ὕπαρχοι ἔχουσι· ἀποπειρεώμε- νος δὲ τῶν δορυφόρων, ἐδίδου τὰ βιβλία ὁ Βαγαῖος, [f] εἰ ἐνδέξαιατο ἀπόστασιν ἀπὸ Ὀροίτεω· ὁρέων δέ σφεας τά τε βιβλία σεβομένους μεγάλως, καὶ τὰ λεγόμενα ἐκ τῶν βιβλίων ἔτι μεζόνως, διδοῖ ἄλλο, ἐν τῷ οἱ ἦεν ἔπεα [g] τάδε, „ Ὦ Πέρσαι, Βασιλεὺς „ Δαρεῖος ἀπαγορεύει ὑμῖν μὴ δορυφορέειν Ὀροίτεα· οἱ δὲ, ἀκούσαντες [h] τούτων, μετῆκάν οἱ τὰς αἰχ- μάς· ἰδὼν δὲ τούτῳ σφέας ὁ Βαγαῖος πειθομένους τῷ βιβλίῳ, ἐνθαῦτα [i] δὴ θαρσήσας, τὸ τελευταῖον τῶν βιβλίων διδοῖ τῷ γραμματιστῇ, ἐν τῷ ἐγέγραπτο, „ Βασιλεὺς Δαρεῖος Πέρσῃσι τοῖσι ἐν Σάρδισι ἐν- „ τέλλεται κτείνειν Ὀροίτεα." οἱ δὲ δορυφόροι ὡς ἤκουσαν ταῦτα, σπασάμενοι τοὺς ἀκινάκας, κτεί- νουσι παραυτίκα μιν· ἔπειτα δὴ Ὀροίτεα τὸν Πέρσην Πολυκράτεος τοῦ Σαμίου τίσιες μετῆλθον. Ἀπικο- μένων δὲ καὶ ἀναχομισθέντων τῶν Ὀροίτεω χρημά- των ἐς τὰ Σοῦσα, συνήνεικε χρόνῳ ὑστέρῳ πολλῷ Βασιλέα Δαρεῖον, ἐν ἄγρῃ [k] θηρῶν ἀποθρώσκοντα ἀπ' ἵππου, τραφῆναι τὸν πόδα καὶ κως ἰσχυροτέ- [l] ρως ἐστράφη· ὁ γὰρ οἱ ἀστράγαλος ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων· νομίζων δὲ καὶ πρότερον περὶ ἑωυτοῦ ἔχειν Αἰγυπτίων τοὺς δοκέοντας εἶναι πρώτους τὴν ἰητρι- κὴν, τούτοισι [m] ἐχρᾶτο· οἱ δὲ, στρεβλοῦντες καὶ βιώ- μενοι

misſos ad ſe arceſſendum necat, inſolen- tiam non tolerandam exhibens, ideoque priusquam maiora in Perſas mala admit- tat, occupandus est nobis nece. Hæc 128 Darius interrogabat; et triginta extite- runt qui repromitterent, ſinguli volentes ipsi id exequi. Quos invicem contenden- tes Darius reprehendens, ſortiri iuſsit, id quum feciſsent, ſors Bagæum Arton- tis filium ex omnibus contigit. Hic ſor- te delectus, hac ratione uſus est: Com- plures litteras variis de rebus ubi ſcripsit, ſigillumque Darii impreſsit, eum his pro- fectus est Sardes. Eas, posteaquam in conſpectum Orœtis venit, dedit ſepara- tim recitandas regio ſcribæ, regios autem ſcribas cuncti præſides habent. Reddebat autem ſeparatim Bagæus litteras, explo- randi gratia animos ſatellitum, numquid annuerent ad deficiendum ab Orœte. Quos animadvertens magnopere venerari litte- ras, et ea, quæ in illis dicerentur, et- iam vehementius, reddidit aliam epiſto- lam in hæc verba; Perſæ, Darius rex interdicit vobis ne apud Orœtem fungami- ni ſatellitum officio. His illi auditis lan- ceas depoſuerunt. Tunc Bagæus cernens illos obtemperantes huic epiſtolæ, ſump- pta fiducia reddidit ſcribæ ultimum libel- lum in hæc verba ſcriptum; Rex Darius mandat Perſis, qui Sardibus ſunt, ut Orœ- tem interimant. Id ubi audiere ſatellites, eductis acinacibus ſine mora Orœtem in- teremerunt. Ita vindicta Polycratis Sa- mii Orœtem Perſam inſequuta est. Tra- 129 ductis atque comportatis Suſa bonis O- rœtis, contigit non diu post, ut in ve- natu ferarum Darius rex, dum ab equo deſilit, pedem torſerit. Et ſane tortus fuit vehementius, nam talus e iuncturis exactus est. Se itaque exiſtimans, ut et- iam prius, habere ex AEgyptiis eos qui primi putarentur arte medicinæ, eorum opera utebatur. At isti retorquendo pe-

dem

a Τοὺς ἐκπεμπομ. *Arcb. Vind.*, tum ἐμεῦ posterior et *Pasſ.*, recte: ἐμοῦ vulgo. *b* Καταλαμπτέον ἐσὶ μιν *Arcb.* *c* *Arcb. V. Pasſ.*, in *Ald.* et aliis ἐπηρ., mox τῶν δὲ *Arcb. V.* *d* Ἐπέσησαν ora *Stepb.* ex *Ald.* tum θέλων *Arcb. V.* *e* Τάδε *Pasſ. Ask.* et *Stepb.* marg., frequente conmutatione. *f* *M. Pasſ. Ask.*, reliqui omnes εἴ οἱ ἐνδεξ. *g* Iidem cum *Arcb. V.*, *Ald. Paris. A. B.* τοιάδε. *b* Τοῦτο ora *Stepb.* *i* Abest *Arcb.* *k* Θηρίων *V. Arcb.*, *Suidas* haec exſcripsit in Δημοκήδης, vulgato conſentiens. Statim ἀπὸ ἵππ. id. et *Arcb. Vind.* *l* Omittit *Suid.*, ſine cauſsa. *m* Ἐχρᾶτο *V. Arcb.*

83. Παλλομένων δὲ λαγχάνει] In his etiam fuit erra- tum. Idem ſaepe dicitur κληρουμένων δὲ λαγχάνει· nam quod Ionice πάλλειν et πάλλεσθαι, vulgo κληροῦν dice- batur et κληροῦσθαι· quae duo ſane differunt ſignifican- di dote. Sive *praefectus ſortitioni*, ſeu *ſortes* in alio- rum gratiam *coniiciens in galeam*, *ſitellam*, vel *ur- nam*, a *concuſsione* πάλλειν κλήρους et πάλλειν dice- batur ſimpliciter, vulgo κληροῦν. Πάλλεσθαι et κληροῦ- σθαι, *qui ſortiebantur*, ſive *rem inter ſe ſorti commit- tebant*. *Quem* ex his *tangebat ſors*, ſive *cuius ſorte nomen excidebat*, is λαχεῖν dicebatur, vel κλήρῳ λαχεῖν, *Herodoto* πάλῳ λαχεῖν, et *AEſchylo* Sept. c. Theb. v. 55. Κληρουμένους δ' ἔλειπον, ὡς πάλῳ λαχὼν Ἕκαστος αὐ- τῶν ——. In *Soph.* Elec. v. 711. agoniſtas Brabeutae Κλήρεις ἔπηλαν· hoc activo verbo Κληροῦν est et *Ari- ſtophani* Eccl. v. 678. Contra *Callim.* H. I. v. 64. ἐπ' ἰσάλῃ γὰρ ἔοικε Πήλασθαι. *Homerus* H. O. v. 191. Ἦτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεὶ Παλλομένων· hoc et κληρουμένων λαγχάνει, *Xenoph.* p. 22, 28. *Ly- ſiae* p. 105. *Demoſthenes* p. 322, 22. κληρουμένων πρῶ- τος αἱρεῖσθαι τὸν αὐλητὴν ἔλαχεν. Turpe mendum, ut alia non pauca, reliquerunt in *Harpocrat.* Πνάκια, τὰ καθιέμενα ἀντὶ κλήρων ὑπὸ τῶν κληρονόμων· corrige κλη- ρουμένων. *H. Valeſius*, vir ſummis, κληρούντων dum ſcri- bebat, Attici forte moris non recordabatur. VALCKEN.

94. Εἰ ἐνδεξαίατο ἀπόστασιν] Miſellum εἴ οἱ placere non potuit, quoniam ἐνδεξαίατο ex ἐνδέχεσθαι repeti- tum iverunt. Fac Ionum more ab ἐνδείξασθαι deſcen- dere, et voculae tuta erit ſtatio. *Diodori* ſunt, καὶ μὴ βάρβαρον ὠμότητα πρὸς ἡμερωτὰς ἀνθρώπους ἐνδεί- ξασθαι L. XIII, 27. et in Excerpt. T. II. p. 631. με- γάλην ὕβριν τῇ πρεσβείᾳ ἐνεδείξατο. Nobile *Paulli* est *Apoſt.* Ἀλέξανδρος πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο 2. Tim. IV, 14. Alia prudens negligo. Artibus autem Bagaei ad Oroetem peſsumdandum conveniunt Macronis technae in Ael. Seiano ap. *Dionem Caſs.*, et Olym- pii ſive Honorii Imp. in Stilicone opprimendo ap. *Zo- ſimum*.

12. Ἀστράγαλος ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων] De Dario καταπεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου ἐν κυνηγεσίοις, τοῦ ἀστραγάλου ΕΚΧΩΡΗΣΑΝΤΕΣ *Dio Chryſoſt.* Or. XIV. p. 231. ex *Herodoto*, diſsenſu exiguo, iterato Or. LXXVII. p. 652. πεσόντι ἀπὸ τοῦ ἵππου ΜΕΤΑΧΩΡΗΣΑΣ ὁ ἀστράγαλος· maior est in medici nomine, quem Δημοδόκου, incer- tum ſuane an aliorum culpa, adpellat. Fieri potuit, ut Δημοδόκος, quo de *Ariſtoteles* Eth. ad Nicom. VII, 8. in Oratoris animo fuerit. In *Himerii* Eclog. p. 71. *Ed. Steph.* Δημοκήδης ὁ Κροτωνιάτης, etiam ap. *Photium* Biblioth. p. 1142. ubi Sophiſtae verba *Hue- ſchelii* adiumento correctiora leguntur.

15. Στρεβλοῦντες καὶ βιώμενοι] Haec et vicina obver- ſabantur *Dioni Chryſ.* Or. XIV, p. 231. B. et LXXVII, p. 652. D. et 653. ubi Chirurgi εἰς ἀγυμνίας τε καὶ ἀλγηδόνας *Darium* ἐνέβαλον, ἕλκοντες καὶ βιαζόμενοι τὸ ἄρθρον, tum tangit laudabile Democedis facinus, invi- dos Medicos AEgyptios e praeſentiſsimo liberantis pe- riculo,

Democedes avellus Susa agnoscitur et adhibetur ad pedem Darii extortum restituendum. et restituit, unde aureis donis ab rege et eius fœminis ditatus fuit.

dem ac violenter tractando malum augebant; adeo quidem, ut septem dies totidemque noctes Darius, præ molestia qua afficiebatur, transegerit insomnes. Octavo die eidem male habenti quidam Democedis Crotoniatæ mentionem apud eum facit; cuius de artificio prius iam inde Sardibus audisset. Darius hominem quam celerrime arcessi ad se iubet. Ille, ut inter servos Orœtis fuit inventus, ubi pro neglecto habebatur, in medium adductus est, sicut erat trahens compedes ac pannosus. In medio positum Darius interrogavit numquid eam nosset artem. Democedes non promittere, veritus ne si se proderet, usquequaque Græcia privaretur, sed tamen visus fuit Dario dissimulandi artes bene nosse; unde iussit eos qui hominem duxerant, verbera et stimulos afferre in medium. Tunc ille dissimulatione missa, se plane quidem scire artem illam negavit, sed aliquantulum, ob eam consuetudinem quam cum medico habuisset. Factaque ei potestate curandi, Græcis medicamentis utens, et lenia post acria admovens, Darium compotem somni fecit, et brevi tempore incolumem reddidit, nequaquam amplius sperantem sibi integrum fore usum pedum. Ob quam curationem postea quum eum Darius duobus aurearum compedum paribus donasset, interrogavit Democedes numquid ideo se duplici malo ex industria mactaret, quod ipsum sospitem fecisset. Hoc dicto Darius delectatus, ad suas uxores hominem misit. Eunuchi vero qui eum deduxerunt ad feminas, dicebant hunc esse, qui restituisset animam re-

μενοι τὸν πόδα, κακὸν μέζον ἐργάζοντο. [a] ἐπ' ἑπτὰ μὲν δὴ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας ὑπὸ τοῦ παρεόντος κακοῦ ὁ Δαρεῖος [b] ἀγρυπνίῃσι εἴχετο· τῇ δὲ δὴ ὀγδόῃ ἡμέρῃ ἔχοντι οἱ Φλαύρως, [c] παρακύσας τις πρότερον ἔτι ἐν Σάρδισι τοῦ Κροτωνιήτεω Δημοκήδεος τὴν τέχνην, [d] ἀγγέλλει τῷ Δαρείῳ· ὁ δὲ ἄγειν μιν τὴν ταχίστην παρ' ἑωυτὸν ἐκέλευσε· τὸν δὲ ὡς ἐξεῦρον ἐν τοῖσι Ὀροίτεω ἀνδραπόδοισι [e] ὄκου δὴ ἀπημελημένον, παρῆγον ἐς μέσον, πέδας τε ἕλκοντα, καὶ ῥάκεσι ἐσθημένον. Σταθέντα δὲ ἐς μέσον; [f] εἰρώτα ὁ Δαρεῖος τὴν τέχνην εἰ ἐπίσταιτο· ὁ δ' οὐκ ὑπεδέκετο, ἀρρωδέων μὴ ἑωυτὸν ἐκφήνας, τοπαράπαν τῆς Ἑλλάδος ἢ ἀπεστερημένος· κατεφάνη τε τῷ Δαρείῳ τεχνάζειν ἐπισάμενος· καὶ τοὺς ἀγαγόντας αὐτὸν, ἐκέλευσε μάστιγάς τε καὶ κέντρα παραφέρειν ἐς τὸ μέσον· [g] ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ὧν ἐκφαίνει, φὰς, ἀτρεκέως μὲν οὐκ ἐπίστασθαι, ὁμιλήσας δὲ ἰητρῷ, Φλαύρως ἔχειν τὴν τέχνην· μετὰ δὲ, ὡς οἱ ἐπέτρεψε, Ἑλληνικοῖσι [h] ἰήμασι χρεώμενος, καὶ ἤπια μετὰ τὰ ἰσχυρὰ προσάγων, ὅπου τέ μιν λαγχάνειν ἐποίεε, καὶ ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ ὑγιέα μιν ἐόντα ἀπέδεξε, οὐδαμᾶ ἔτι ἐλπίζοντα ἀρτίποδα ἔσεσθαι· δωρέεται δέ μιν μετὰ ταῦτα ὁ Δαρεῖος ποδέων χρυσέων δύο [i] ζεύγεσι· ὁ δέ μιν ἐπείρετο, εἴ οἱ διπλήσιον τὸ κακὸν ἐπίτηδες νέμει, ὅτι μιν ὑγιέα ἐποίησε· ἡσθεὶς δὲ τῷ ἔπει ὁ Δαρεῖος, ἀποπέμπει μιν παρὰ τὰς ἑωυτοῦ γυναῖκας· παραγόντες δὲ οἱ εὐνοῦχοι, ἔλεγον πρὸς τὰς γυναῖκας ὡς βασιλέϊ οὗτος εἴη ὃς τὴν ψυχὴν ἀπέδωκε· ὑποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη [k] φιάλην τοῦ

[a] Abest illis haec praepositio. [b] Ἀγρυπνίῃ συνείχετο *Suid.* [c] Οἷα δὴ παρακ. *Arch. V.* [d] Ἐσαγγέλλει iidem. [e] *M. Pasi. Ask. Suid.*, ὅκου δή ποτε *Ald. V. Arch. Paris. A. B.* [f] *Arch. V. Pasi.*, olim ἠρ. [g] Ὁ δ' ἐν ἑωυτῷ δὴ ὢν *Suidas* perperam; tum ἀνεκφαίνει *Arch. V.* [h] Ῥήμασι vitiose *Suid.*; mox ἤπια μετὰ τὰ ἰσχυρὰ *Arch. V. Paris. A. B. Valla*, φάρμακα τὰ ἰσχυρὰ *Suid.* ἠπιάματα τὰ ἰσχυρὰ antea. [i] Ora *Steph. Arch. V. Pasi. Ask.*, ζεύγεα olim. Paullo ante δή μιν, tum in sequentibus ψυχὴν ἀπέδωκε, sine οἱ medio *Arch. Ask. Pasi. V.* et recte. Vulgo ψυχήν οἱ ἀπ. [k] *M. Ask. Pasi.*, alii φιάλην τοῦ, mox χρυσοῦ τὴν θήκην *Arch.* et Δημοκήδεα sine τὸν id. *Pasi. Ask.*

riculo, narratum *Herodoto* c. 132. Bis in *Dione* medicus Crotoniata dicitur Δημοδόκος, qui fuit Δημοκήδης, et *Democedes* etiam vocatur *Timaeo* ap. *Athen.* XII, p. 522. B. *AEliano* V. H. VIII, c. 17. VALCKEN.

18. Ἀγρυπνίῃσι εἴχετο] *Suidas* male. Herodotea ἔχεσθαι ἀπορίῃ et ἐν ἀπορίῃσι IV, 131. IX, 97., ἀμφιβολίῃ ἐχόμενος V, 74., *AEliani* Var. XIII, 35. φαλαγγίων κνήσμασιν ἐχόμενος, *Luciani* Scyth. C. 2. τῷ λοιμῷ ἐχόμενος abunde Grammatici redarguunt. Dignum magis consideratione παρακούσας τὴν τέχνην, studiosissime in Lexica, ut ἀκούειν et παρακούειν, contra compositionis indolem, idem habeatur, receptum. Consilio non favebit *Herodotus*, si, quod schedae offerunt, οἷα δὴ παρακούσας — dederit, tantum indicans, oscitanter et negligenter hominem Sardibus pridem audientem Dario nunc tandem Democedis artem indicasse.

28. Κατεφάνη — τεχνάζειν ἐπισάμενος] *Vallae* Latina, *visus Dario fuit notitiam artis perite didicisse*, mala sunt, damnataque ab *H. Stephano* Thes. T. III. p. 1437., *Suidae* interprete et *Reiskio*. Dolos et strophas noverat Democedes, ut artis medicae peritiam dissimularet. Id τεχνάζειν. Ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ὁρέων αὐτὸν τεχνάζοντα *dissimulandi artibus utentem*, infra L. VI, 1.

33. Τὴν τέχνην] Praeferrem, si Codices subministrarent φλαύρως ἔχειν τῆς τέχνης· quo modo saepe loquuntur veteres: μακαρίως ἔχεις φρενῶν. Θράκης παρόδου χρηστίμως ἔχειν· οὕτως εὐνοίας ἔχων· ἀὐχμηρῶς εἶχε τοῦ προσώπου· οὐ γὰρ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης. Horum primum est *Dionysii* Tyr. ap. *Stobaeum* p. 531, 14. Postremum *Platonis* ita transtulit Latine *Cicero*: *cum ignorem quam sit doctus, quam vir bonus?* Tusc. V, c. 12. — Paulo post suum *Herodoto* restitutum iri, καὶ ἤπια μετὰ τὰ ἰσχυρὰ προσάγων, monstrat Disc. *Herod.* p. 81. Sic *Laurentium* legisse monuerat, qui primus ni fallor, omnium exactius expendere coepit monumenta veterum, Graeca praesertim; *P. Leopardus* Em. VII, c. 14. VALCKEN.

35. Καὶ ἤπια μετὰ τὰ ἰσχυρὰ] Series rerum MSS. adstipulatur. AEgyptii medici regem diu torserant et continuatis aeruminis somno prohibuerant. Democedes lenibus post acria illorum usus medicamentis Darii insomniam discutit, reddita sanitate. *Valla* verum perspexit, nactus *Morelli* ad *Dion. Chrys.* p. 72. et aliorum calculum. ΗΠΙΑ φάρμακα Poëta Il. Δ, 218., ΗΠΙΑ ἀκέσματα *AEschyli* Prometh. v. 481. loquendi genus adfirmant. *Hier. Mercurialis* Var. Lect. L. IV, 3. intacta non reliquit Herodotea.

45. Ὑποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη] *Stephani* ὑποκύπτουσα probarunt Ampl. *Cuperus* Ep. ad *Graev.* Syllog. *Burman.* T. II. p. 690. *Pavius*, *Geinozius*, merito inprobante *Gronovio*, sed vulgatum, in quod Codd. magna consensione conspirant, infeliciter explicante. Indiget locus interpunctione, bene a Cl. *Reiskio* picta, et ex *Arch.* τὴν θήκην, arca sive repositorio aureorum numorum. Donarunt regiae mulieres Democedem stateribus, cumulatim adeo in phiala coacervatis, ut plures deciderent. Singulae τοῦ χρυσοῦ τὴν θήκην *arcam*, ut numos phiala eruerent, concusserunt et subverberarunt: id ὑποτύπτειν II, 136. VI, 119., habetque iunctum utrobique sibi, quod quid egeritur, instrumentum, etiam in Comici Avib. v. 1145., ubi *Hemsterhusius* praeclare. Lege mecum, Ὑποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη φιάλην τοῦ χρυσοῦ τὴν θήκην ἐδωρέετο τὸν Δημοκήδεα οὕτω δή τι δαψιλεῖ δωρεῇ, ὡς —. *Earum unaquaeque phiala thecam* sive *auri arcam concutiendo eruens Democedem tam luculento munere donavit, ut servus* —, et plana via erit. *Tzetzes*, laxius explanatione usus, χρυσαῖς φιάλαις τὸν ἐπέχεον ἐκείνῳ, *Democedi*, Chil. III. p. 314.

45. Ὑποτύπτουσα] Tentamina prostant *H. Stephani*, *Palmerii*, *Gronovii*, *Reiskii*. Qui hic Theologica potissimum tractat iuvenis Gallus *Io. le Febure* hunc in sensum accipiebat Herodotea: *chacune, d'elles vuidant une fiole pleine d'or dans une caisse, la donnérent a Democéde avec la caisse.* Reliquis mea quoque succedat coniectura, τὸν χρυσὸν tantum scribentis pro τοῦ χρυσοῦ. *Herodoti* verba, ὑποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη φιάλην, τὸν χρυσὸν σὺν θήκῃ ἐδωρέετο τὸν Δημοκήδεα· sic im-

τοῦ χρυσοῦ σὺν θήκῃ ἐδωρέετο τὸν Δημοκήδεα· οὕτω δή τι [a] δαψιλέϊ δωρεῇ, ὡς τοὺς ἀποπίπτοντας ἀπὸ τῶν Φιαλέων στατῆρας [b] ἑπόμενος ὁ οἰκέτης, τῷ οὔνομα ἦν Σκίτων, ἀπελέγετο, καί οἱ χρῆμα πολλόν τι χρυσοῦ συνελέχθη. Ὁ δὲ Δημοκήδης οὗτος, ὧδε ἐκ Κρότωνος ἀπιγμένος, Πολυκράτεϊ ὡμίλησε· [c] πατρὶ συνείχετο [d] ἐν Κρότωνι, ὀργὴν χαλεπῷ· τοῦτον ἐπεί τε οὐκ ἐδύνατο φέρειν, ἀπολιπὼν, οἴχετο ἐς Αἴγιναν· κατασὰς δὲ ἐς ταύτην, τῷ πρώτῳ ἔτεϊ ὑπερέβαλετο τοὺς [e] πρώτους ἰητροὺς, ἀσκευής περ ἐών, καὶ ἔχων οὐδὲν τῶν ὅσα περὶ τὴν τέχνην [g] ἐστὶ ἐργαλήϊα· καί μιν δευτέρῳ ἔτεϊ ταλάντῳ Αἰγινῆται [f] δημοσίῃ μισθεῦνται· τρίτῳ δὲ ἔτεϊ Ἀθηναῖοι, ἑκατὸν μνέων· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ Πολυκράτης [h] δυῶν ταλάντων· οὕτω μὲν ἀπίκετο ἐς τὴν Σάμον· καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἥκιστα Κροτωνιῆται ἰητροὶ εὐδοκίμησαν· ἐγένετο γὰρ ὧν τοῦτο [i] ὅτε πρῶτοι μὲν Κροτωνιῆται ἰητροὶ ἐλέγοντο ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι, δεύτεροι δὲ, Κυρηναῖοι· κατὰ τὸν αὐτὸν [k] δὲ χρόνον καὶ Ἀργεῖοι ἤκουον μουσικὴν εἶναι Ἑλλήνων πρῶτα. Τότε δὴ ὁ Δημοκήδης ὁ τοῖσι Σούσοισι ἐξωσάμενος Δαρεῖον, οἰκόν τε μέγιστον εἶχε, καὶ ὁμοτράπεζος Βασιλεῖ ἐγεγόνεε· πλήν τε ἑνὸς [l] τοῦ ἐς Ἕλληνας ἀπιέναι, πάντα τἄλλα οἱ παρῆν· καὶ τοῦτο μὲν, τοὺς Αἰγυπτίους ἰητροὺς, οἳ βασιλέα πρότερον ἐῶντο, μέλλοντας [m] ἀνασκολοπιεῖσθαι, [n] διότι ὑπὸ Ἕλληνος ἰητροῦ ἐσσώθησαν, τούτους, βασιλέα παραιτησάμενος,

regi, tunc earum unaquæque subverberans auri phialam cum theca Democedi donavit tam amplo munere, ut famulus nomine Sciton qui sequebatur, excidentes ex phialis stateres colligens, prorsus grandem auri summam coëgerit. Hic Demo- 131
cedes hunc in modum e Crotone profectus cum Polycrate consuetudinem habuit. In Crotone continebatur ab patre, sane difficili; quem cum gravaretur, eo relicto abiit in AEginam: ubi commoratus, primo anno superavit primos medicos etsi imparatus, et nihil instrumentorum habens, quæ ad artem medicinæ pertinerent. Ex quo factum est, ut insequenti anno AEginetæ publice conduxerint eum talento, Athenienses tertio anno centum minis, Polycrates quarto anno talentis duobus, ita Samum profectus est. A quo viro non minimum medici Crotoniatæ inclaruerunt. Tunc enim id factum est, quando primi quidem Crotoniatæ medici celebrarentur per Græciam, secundi Cyrenæi. Qua etiam tempestate Argivi ceteris Græcis præstare musica ferebantur. Tunc itaque Democedes Dario sa- 132
211 hato Susis maximas ædes obtinebat, et cum rege mensam communem habebat, omnibus rebus affluens, præter hanc unam quod in Græciam redire non poterat. Quin etiam AEgyptios medicos regem antea curare solitos, quum essent patibulis suffigendi, quod a Græco medico superati forent, impetrata ab rege

[a] Δαψιλῇϊ *Vind.* haud contra dialectum. [b] Defit *Arcb.*, cui servus Σκίτων. [c] Πατρὶ συνείχ. *M. Pasf. V. Arcb. Valla*, alii ὃς interponunt. [d] *Ask. Pasf.*, olim τῇ Κρ. [e] Ἄλλους *Pasf.* et *Stepb.* margo. [f] Non legit *Arcb.* et *V.* [g] Neque hoc *Arcb.* nec *Valla:* ambo male: olim medici publice conducebantur, indice *Strabone* L. VII, p. 273. cum scholio *Casaub.* [h] *M. Ask. Pasf. Vind. Arcb.*, olim δυοῖν ταλάντοιν. [i] Ὅτε *V. Arcb.*, mox πρῶτοι defit *Ask.*, at *Arcb.* ἰητροὶ εὐδοκίμησαν καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλ. εὐφημίζοντο, δεύτεροι. [k] *M. Ask. Pasf.*, δὲ τοῦτον χρ. *Paris. A. B. Arcb. V. Ald.* Quae sequuntur adtigit *Eustath.* in *Dionys.* v. 419. [l] Τούτου τοὺς Ἕλλ. *Arcb.* [m] Ἀνασκολοπίζεσθαι id. et *Vind.* Generosam Democedis hanc deprecationem recte laudat *Dio. Chrys.* Or. LXXVII. p. 653. A. [n] Ὅτι ora *Steph. Ask. Pasf.*

interpretor: *earum autem singulae phiala eruentes, (aureos stateras*, ex arca videlicet:) *auro et phiala donabant Democeden:* atque ita verum me reperisse arbitror; probe tamen sciens veritatis saepe nos decipi simulacris. Primum egestos ex arca stateras continens *phiala*, auri erat θήκη. Deinde, τὸν χρυσὸν — ἐδωρέετο τὸν Δημοκήδεα, qua ante structura, δωρέεταί μιν Δαρεῖος π. χ. δύο ζεύγεα. Quid tandem sit Ὑποτύπτειν ante hos 50 annos *Kusterum* docuit venerandus ille nobis *Hemsterhusius:* vid. ad *Aristoph.* Av. v. 1145. *Kuster.* dedit et *Bergler.* Herodotea ex L. II, c. 136. ubi κοντῷ ὑποτύπτοντες ἐς λίμνην notat: *conto in paludem immisso egerentes quod adhaerebat luti:* omisere locum *Herod.* VI, c. 119. p. 370, 37. ὑποτύψας τοὔτῳ ἀντλέει. *Aristophanis* anseres, latis pedibus usi *velut palis*, ὥσπερ ἄμαις, lutum *eruentes*, ὑποτύπτοντες, in pelves ἐνέβαλον. Similiter uxores Darii quaeque dicuntur ὑποτύπτουσα φιάλῃ, tanquam palis usae *phialis:* nec mirum; *phialarum* enim ampla quidem erat capacitas, sed lata figura *palarum* instar: vocem idcirco Hebraeam יעים/ qua *palae* designantur, φιάλας interpretantur Numer. IV, 14. In *Homero* φιάλην exponunt χαλκεῖον ἐκπέταλον λεβετῶδες· vid. *Athen.* XI, p. 468. E. p. 501. A. *Eustath.* ad Il. Ψ. p. 1412, 30. et *Wetsten.* ad *Ioannis* Apoc. V, 8. *Vas* sive *poculum* ἐκπέταλον amplum est, atque *expansum instar folii* vel *laminae: Athen.* XI, p. 485. E. 494. E. 496. A. *Harpocrat.* in v. Τριπτῆρα. —— Istarum itaque Darii uxorum unaquaeque donabat Democeden (fortasse regio more προποτωκυῖα·) Λαβοῦσα πλήρη χρυσίων [μεσόμφαλόν γε] φιάλην· sic ap. *Athen.* XI, p. 502. A. scribendus est *Theopompi* Com. tetrameter, ex Althaea sumtus. VALCKEN.

52. Πατρὶ συνείχετο ἐν Κρότωνι] Insulsum ὃς damnavit *Gronovius*, nec induxit, *Reiskio* merito demirante. Tolerari non debuit. Simile erit *Homeri* Il. Z, 396. Τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἕκτορι —— si ad structuram animus se verterit, et VI, 12. τῇ παφσούσῃ (δουλιῇ) συνέχεσθαι *conflictari.*

59. Ἀθηναῖοι, ἑκατὸν μνέων] Polycratem non miror de male quaestis adeo munificum in medico fuisse remunerando; sed mirarer equidem AEginetarum, atque istius temporis Athenienstum munificentiam; nisi suspicarer, ut alibi numeros, hic summam quoque pecuniae nimium ab *Herodoto* amplificatam. Dum opibus etiam Athenienstum civitas erat potentissima, legatis in diem, *Aristophanis* aevo, duae dabantur drachmae: vid. *Arist.* v. 66. centum drachmae unam duntaxat minam conficiunt, quales minas centum annuas dedisse Democedi: huc adde, medicis vix ullam tum publicitus datam fuisse mercedem: Pluti versus est 408. Τίς δῆτ' ἰατρός ἐστι νῦν ἐν τῇ πόλει; Οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς οὐδέν ἐς', οὔθ' ἡ τέχνη. Sed ante bella Persica cuperem equidem edoceri, unde tanta fuerit in Athenienstum aerario pecuniae vis, ut peregrino Medico annuum adsignare commode potuerint salarium talentum et minas quadraginta, sive, secundum nostram putandi rationem, tria millia Carolinorum. Illud adeo, vix credibile, si verum est, oportet iste Democedes ad rem valde fuerit attentus, qui minas, ad centum, viginti tantum adiicienti Tyranno suam maluerit operam addicere, quam Athenienstibus in libera civitate. Quibus exploratae sunt Athenienstum opes diversis temporum articulis, Herodotea mecum, credo, mirabuntur. VALCKEN.

63. Κροτωνιῆται ἰητροὶ ἐλέγοντο] Voluitne *Arcb.* librarius ἰητροὶ ἐλέγοντο, καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα εὐφημίζοντο; sententia non erit mala, fortasse etiam nonnullis speciosa, mihi tamen ex critici interpretamento nata. Democedes et Crotoniatae Medici plura scholae Italicae videntur debuisse: Pythagoras, artis non inperitus, tum temporis Crotone docebat. Milo, Democedis socer, testis erit C. 137. Ut taceam illustrem in Pythagorae rebus memoriam Democedis ap. *Iamblichum* Vit. Pyth. C. 35. Conf. *Dan. Clericum* Hist. Medic. L. II, 2. p. 79.

ge venia liberavit: item vaticinum quendam Eleum, qui Polycratem ſequutus fuerat et inter mancipia pro neglecto relictus. Denique maximi apud regem momenti Democedes erat. Interiecto deinde brevi tempore,
133 inter alia contigit, ut Atosſæ Cyri filiæ, quæ erat Darii uxor, in mamilla ulcus exoriretur, deinde diruptum porro ſerperet; quod ista, quoad fuit exiguum, præ pudore occultans, nemini indicavit: ſed ubi male iam ſe habebat, arcesſito Democedi rem oſtendit. Ille ſe redditurum ſanam affirmans, iureiurando adigit eam, ut ſibi viciſſim ipſa inſerviat in eo quod oraverit, oraturum autem nihil, unde dedecus redun-
134 daret. A quo posteaquam medicis remediis curata est, edocta ab eodem, Darium, dum cum eo cubat, his verbis alloquuta est, o rex, quum tantum tu habeas copiarum, deſides, nullam neque gentem neque potentiam Perſis acquirens, atqui par est virum et iuvenem et magnarum opum dominum, aliquid operis edendo ſe oſtendere, quo etiam Perſæ cognoſcant ſibi virum præeſſe. Quod ut facias, duabus de cauſis interest, ut Perſæ et eum qui ipsis præest, virum eſſe intelligant, et bello atterantur: ne otium agentes tibi inſidias tendant. Nunc ergo aliquod opus edas quoad in ætate iuvenili es: nam augeſcente corpore ingenium quoque pariter augeſcit,

ρος, ἐῤῥύσατο· τοῦτο δὲ, μάντιν Ἠλεῖον Πολυκράτεϊ [a] ἐπισπώμενον, καὶ ἀτιμελημένον ἐν τοῖσι ἀνδραπόδοισι, ἐῤῥύσατο· ἦν δὲ μέγιστον πρῆγμα Δημοκήδης [b] τῷ βασιλέϊ. Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ μετὰ ταῦτα, τάδε ἄλλα συνήνεικε γενέσθαι· Ἀτόσσῃ τῇ Κύρου μὲν θυγατρὶ, Δαρείου δὲ γυναικὶ, ἐπὶ τοῦ μαστοῦ ἔφυ φῦμα· μετὰ δὲ, ἐκραγὲν, ἐνέμετο πρόσω· ὅσον μὲν δὴ χρόνον ἦν ἔλασσον, ἡ δὲ, κρύπτουσα καὶ αἰσχυνομένη, ἔφραζε οὐδενί· ἐπεί τε δὲ ἐν κακῷ ἦν, μετεπέμψατο τὸν Δημοκήδεα, καί οἱ [c] ἐπέδεξε· ὁ δὲ, Φὰς ὑγιέα ποιήσειν, [d] ἐξορκοῖ μιν, ἢ μήν οἱ ἀντιπρήξειν ἐκείνῃ τοῦτο τὸ ἂν αὐτῆς δεηθῇ· δείσεσθαι δὲ οὐδενὸς τῶν ὅσα [e] αἰσχύνῃ ἐστὶ Φέροντα· Ὡς δὲ ἄρα μιν μετὰ ταῦτα ἰώμενος ὑγιέα [f] ἀπέδεξε, ἐνθαῦτα δὴ διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δημοκήδεος ἡ Ἀτόσσα, προσέφερε ἐν τῇ κοίτῃ Δαρείῳ λόγον τοιόνδε, „ Ὦ βασιλεῦ, ἔχων δύναμιν τοσαύτην κά„ τησαι, οὔτε τι ἔθνος προσκτώμενος, οὔτε δύναμιν „ Πέρσῃσι· εἰκὸς δέ ἐστι ἄνδρα, καὶ νέον, καὶ χρη„ μάτων [g] μεγάλων δεσπότην, Φαίνεσθαί τι ἀπο„ δεικνύμενον, ἵνα καὶ Πέρσαι ἐκμάθωσι ὅτι ὑπ' ἀν„ δρὸς ἄρχονται· ἐπ' ἀμφότερα δέ τοι [h] Φέρει ταῦ„ τα ποιέειν, καὶ ἵνα σφέων Πέρσαι ἐπισέωνται ἄν„ δρα εἶναι τὸν προστέωτα, καὶ ἵνα τρίβωνται πο„ λέμῳ, μηδὲ σχολὴν ἄγοντες, ἐπιβουλεύωσι τοι„ σὶν· γὰρ ἄν τι καὶ ἀποδέξαιο ἔργον, ἕως νέος εἰς ἡ„ λικίην· [i] αὐξανομένῳ γὰρ τῷ σώματι συναύξονται „ καὶ

a Sic *Codd.*, excepto *Vallae* libro; verum est ἐπισπόμενος. *b* Deest articulus *Arcb. Paſ.*, et abesſe potest. *c Arcb. V.*, ἐπέδειξε alii cum *Suid.* in Δημοκήδης. *d M. Ask. Paſ. Suid.*, ἐξορκεῖ *Ald. Arcb. V.*, mox ἢ μὲν *V. Arcb. Ask. Paſ.* *e M. Paſ. Ask. Suid.* ἐς αἰσχ. Praepoſitionem damnant *Ald. V. Arcb. Paris. B. f Steph.* marg., *Arcb. V. Paſ. Ask.*, olim ἀπεδέξατο ex *Ald.* et *Med.* *g Arcb. V. Paſ. Ask.*, δεσπ. μεγάλ. alii. *b* Συμφέρει *Ask.* ora *Steph.* *i* Ἀυξομένῳ cadem, et *Euſtath.* in *Odyſ.* p. 1447, 28., ſed συναυξάνονται, quo quoque modo Schol. *Od. B.*, 315.

80. Ἔφυ φῦμα] Generalius *Athen.* XII, 4. p. 522. B. τὸν μαστὸν ἀλγήσασα. *Vomicae morbum* φῦμα explicat *Plin.* N. Hiſt. VII. C. 50. eadem ſpectans, quae *Plutarchus* de Iaſone Pheraeo T. II. p. 89. C. ἔπαισε τῷ ξίφει τὸ ΦΥΜΑ καὶ διεῖλεν οὕτως, ὥστε σωθῆναι τὸν ἄνθρωπον —— τοῦ φύματος ΡΑΓΕΝΤΟΣ. Sed tyranno profuit ruptum tuber, Atosſae inconmodum auxit.

84. Ἐξορκοῖ μιν] Vide VI, 74. Alias monui, ἐς αἰσχύνην —— ſcribi, neceſſe non videri. Suſtuli nunc Codd. imperio praepoſitionem. *Euripid.* Hecub. v. 1241. καὶ γὰρ αἰσχύνην φέρει Πράγμα ——. *Plato* Menex. p. 247. A. ἡ νίκη αἰσχύνην φέρει. Quod autem ὑγιέα ἀπέδεξε ex ſchedis repoſui, res ipsa et ſcriptor, quum C. 130. ὑγιέα μιν ἐόντα ἀπέδεξε, adprobabunt.

86. Ὅσα ἐς αἰσχύνην ἐστὶ Φέροντα] Reſtituit etiam *Gronov.* I, C. 10., παρὰ βαρβάροισι καὶ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν, ἐς αἰσχύνην μεγάλην φέρει· quam ex *Med.* Cod. praepoſitionem ἐς adiecit, illam merito non neceſſariam iudicabat, quo humaniorem in *Herodoto* poliendo ſucceſſorem ne optaſſe quidem tacitis votis potuit *Gronovius*: *Thucyd.* I, C. 5. οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην τούτου τοῦ ἔργου, Φέροντος δέ τι καὶ δόξης μᾶλλον. *AElian.* V. H. I, C. 21. οὐ μὴν ἔδρασεν οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν αἰσχύνην Φερόντων. *Quae habent* vel *adferunt ignominiam* dicuntur αἰσχύνην ἔχοντα, vel Φέροντα· in his valde dubitari potest an locum ſuum ἐς poſſit tueri: ſaepenumero quidem iisdem verbis ἔχειν et Φέρειν adiicitur ab *Herodoto* praepoſitio; ſed in diverſiſſimis loquendi formis, in quibus illa ſignificant *ſpectare* vel *pertinere*: τὰ ἐς Ἡσίοδόν τε καὶ Ὅμηρον ἔχοντα, II, C. 53. IX, C. 42. τὸν χρησμὸν, τὸν M. εἶπε ἐς Πέρσας ἔχειν. IX, C. 32. οὐκ ἐς γυμνικοὺς ἀλλ' ἐς ἀρηίους ἀγῶνας Φέρον τὸ —— μαντήϊον· VIII, C. 137. ἐπῆλθέ οἱ αὐτίκα, ὡς εἴη τέρας, καὶ Φέροι ἐς μέγα τι. Talia, *Herodoto* frequentata, parcius alibi reperientur, praeterquam apud eius imitatores, quos inter eminet, in his etiam adhibendis, *Pauſanias*: huius VIII, p. 701. legitur Φέρειν ἐς ἐκεῖνον τὸ ἄσμα· et X, p. 842. L. I, p. 104. τοῦτο τὸ ἔπος ἐς τοὺς τεθνεῶτας ἔχειν νομίζοντες· II, p. 133. τὸ ἐπίγραμμα ἐς γυναῖκας ἄλλας εἶχε. V, p. 380. ἐς τοῦτον τὸν ἄνδρα ἔχει τὸ μάντευμα. V, p. 417. ista ἐν τοῖς ἔχουσιν ἐς Ἀργείους ἐδήλωσε· p. 427. τῆς ὑπονοίας τὸ πολὺ ἐς Εὔμηλον τὸν Κορίνθιον εἶχεν ἡμῖν· cum poſtremis comparari potest hoc, diverſum tamen, *Antiphontis* Or. IV, p. 119, 7. τὰ ἴχνη τῆς ὑπονοίας εἰς τοῦτον Φέροντα· et p. 120, 8. τὰ ἴχνη τοῦ φόνου οὐκ εἰς ἐμὲ Φέροντα. Haec ad manum non erant *G. Arnaldo* ſcribenti Var. Conieƈt. p. 210. et p. 416. Monſtret mihi quis in *Herodoto* vel aliis ſcriptoribus optimis, τὰ εἰς δειλίαν, vel βλασφημίαν, vel εἰς ὄνειδος Φέροντα, fatebor etiam dici potuiſſe τὰ ἐς αἰσχύνην Φέροντα· ſed quae diverſi ſunt generis mihi non incognita, quod nimis fit frequenter, permiſceri nolim. VALCKEN.

100. Αὐξανομένῳ γὰρ τῷ σώματι &c.] Ex *Democrito* habet *Stob.* Serm. CXV. p. 592. Αὐξανομένου γὰρ τοῦ σώματος, συναύξονται Φρένες· γηράσκοντος δὲ συγγηράσκουσι ——, quae his ita reſpondent, ut eodem fonte manarint. Saepe opinatus ſum, perperam *Democriti* nomen fragmento ap. *Stobaeum* adpingi, debuiſſe enim *Herodoti*. Nunc, cum ambo eiusdem fuerint temporis et aequales, philoſopho et medico dictum, ipsius ſententiis bene congruens, nolo auferre. *Galeni* ſimilem ap. *Euſtathium* profeſſionem non miror, quippe τὴν κρᾶσιν, ſive corporis temperamentum, humanam animam arbitrati. Nec *Ariſtotelicum* Polit. L. II. C. 7. Ἔστι γὰρ, ὥσπερ καὶ σώματος καὶ διανοίας γῆρας. Notae Philoſophi ſunt de mente humana fluƈtuationes. Bene obſervavit *Hier. Mercurialis* Var. Leƈt. L. IV, 3. tolerari utcunque ea poſſe, ſi de operationibus animae, quatenus ex inſtrumentis corporis pendent, accipiantur. Mihi ſeſe probavit hoc *Heraclidae Pont.* Allegor. p. 485. ὅσον ἡ τοῦ σώματος ἰσχὺς ὑποφθίνει, τοσοῦτον ἡ τῆς διανοίας αὔξεται ῥῶσις.

100. Αὐξανομένῳ γὰρ] Sub nomine *Democriti* Herodotea legi ap. *Stobaeum* monitum fuit in Diſſ. *Herod. Weſſ.* p. 177. Suo tributa parenti proſtant in Scholiis ad *Hom.* Od. B, v. 315. Dixiſſe fertur *Antipater Tarſenſis* L. II. de anima, ſecundum decreta Stoicorum: ὅτι συναύξεται τῷ σώματι ἡ ψυχὴ, καὶ πάλιν συμμειοῦται. Traditur hoc in Scholiis *Homeri* Leidenſis ad Il. A, 115. quod neque ex *Euſtathio* conſtat, nec *Diogene Laërtio*, neque aliunde forſan didiciſſemus. Verborum ſententia neque *Democrito* diſconvenit: *cum corpore, Lucret.* III, 447. *Creſcere ſentimus pariterque ſeneſcere mentem.* —— *Post ubi iam validis quaſſatu 'st viribus aevi Corpus, et obtuſis ceciderunt viribus artus; Claudicat ingenium, delirat linguaque, mens-*

Quindecim Persæ mittuntur in Græciam speculatores cum Democede,

„ καὶ αἱ Φρένες, γηράσκοντι δὲ συγγηράσκουσι, καὶ
„ ἐς τὰ πρήγματα πάντα ἀπαμβλύνονται." ἡ μὲν
δὴ ταῦτα ἐκ [a] διδαχῆς ἔλεγε· ὁ δ' ἀμείβεται τοῖσδε,
„ Ὦ γύναι, πάντα ὅσα περ αὐτὸς ἐπινοέω ποιή-
„ σειν, εἴρηκας· ἐγὼ γὰρ βεβούλευμαι, [b] ζεύξας
„ γέφυραν, ἐκ τῆσδε τῆς ἠπείρου ἐς τὴν ἑτέρην ἤπει-
„ ρον, ἐπὶ Σκύθας στρατεύεσθαι· καὶ ταῦτα ὀλίγῳ
„ χρόνῳ ἔσται τελεύμενα· [c] λέγει Ἄτοσσα τάδε,
„ Ὅρα νυν, ἐς Σκύθας μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον,
„ οὗτοι γὰρ, ἐπεὰν σὺ βούλῃ, ἔσονταί τοι, σὺ δέ
„ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι· ἐπιθυμέω γὰρ,
„ λόγῳ πυνθανομένη, Λακαίνας τέ μοι γενέσθαι θε-
„ ραπαίνας καὶ Ἀργείας καὶ [d] Ἀττικὰς καὶ Κορω-
„ θίας· ἔχεις δὲ ἄνδρα ἐπιτηδειότατον ἀνδρῶν πάντων
„ [e] δέξαι τε ἕκαστα τῆς Ἑλλάδος καὶ κατηγήσα-
212 „ σθαι, τοῦτον ὃς σεο τὸν πόδα ἐξίησατο· ἀμείβεται
„ Δαρεῖος, Ὦ γύναι, ἐπεὶ τοίνυν τοι δοκέει τῆς Ἑλ-
„ λάδος ἡμέας πρῶτα ἀποπειρᾶσθαι, κατασκόπους
„ μοι δοκέει [f] Περσέων πρῶτον ἄμεινον εἶναι ὁμοῦ τούτῳ
„ τῷ σὺ λέγεις, πέμψαι ἐς αὐτούς· οἱ μαθόντες καὶ
„ ἰδόντες [g] ἕκαστα αὐτῶν, ἐξαγγελέουσι ἡμῖν· καὶ ἔπει-
„ τα ἐξεπιστάμενος, ἐπ' αὐτοὺς τρέψομαι." Ταῦτα
εἶπε· καὶ [h] ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργον ἐποίεε· ἐπεί τε
γὰρ τάχιστα ἡμέρη ἐπέλαμψε, καλέσας Περσέων ἄν-
δρας δοκίμους πεντεκαίδεκα, ἐνετείλατό σφι, ἑπομέ-
νους Δημοκήδεϊ, διεξελθεῖν τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑλ-
λάδος· ὅκως τε μὴ [i] διαδρήσονταί σφεας ὁ Δημοκήδης,
ἀλλά μιν πάντως ὀπίσω ἀπάξουσι· ἐντειλάμενος δὲ
τούτοισι ταῦτα, δεύτερα καλέσας αὐτὸν Δημοκήδεα,
ἐδέετο αὐτῷ ὅκως ἐξηγησάμενος πᾶσαν καὶ ἐπιδέξας
τὴν Ἑλλάδα τοῖσι Πέρσῃσι, ὀπίσω ἥξει· δῶρα δέ μιν
τῷ πατρὶ καὶ τοῖσι ἀδελφεοῖσι ἐκέλευε πάντα [k] τὰ
ἐκείνου

geſcit, et conſeneſcente conſeneſcit, et ad res omnes hebetatur. Hæc Atoſſa ex admonitu Democedis. Ad quam Darius reſpondens, Quæ, inquit, uxor, ipse facere deſtinaveram, ea omnia dixisti, ego enim conſtitui Scythis bellum inferre, iuncto mari e noſtra hac continente in alteram ponte: et hæc brevi tempore perficientur. Ad eum Atoſſa, Animadverte, inquit, nunc; omitte primum Scythis bellum inferre, qui, quandocunque voles, tui erunt: adverſus Græciam mihi tu eas in expeditionem, concupiſco enim Lacænas et Argivas et Atticas et Corinthias, fando cognitas, mihi fieri ancillas. Et ad hoc virum habes ex omnibus maxime idoneum ad demonſtrandas Græciæ res atque exponendas, hunc qui pedem tuum ſanavit. Cui Darius, Quandoquidem, inquit, uxor, tibi videtur nos primum Græciam tentare debere, mihi videtur ſatius ante omnia mittere illuc exploratores Perſas, una cum isto quem dicis, qui percepta omnia illic et viſa renuncient: et mox ego ab illis edoctus, adverſus Græcos tendam. Hæc loquutus Darius, et ſtatim, quod dictum, factum quoque: namque ubi primum illuxit, accitis quindecim viris Perſarum ſpectatis, præcepit ut ſequentes Democedem omnia Græciæ maritima loca colluſtrarent, neve committerent ut Democedes ab illis aufugeret, ſed rurſus eum omnino reducerent. Hæc illis ubi præcepit, ſecundo loco Democedem ipsum arceſitum orat, ut peragrata atque monſtrata Perſis omni Græcia, rurſus redeat: iubetque eum dona ferre patri ac fratribus

135

a Habet *Suid.* in *V.* hoc ex fonte: διαδοχῆς *Arcb. V.*, qui mox ἀμείβετο. *b Paſ. Arcb. V.* ora *Steph. Paris. A. B.*, vulgo ζεῦξαι γέφυραν, ἐκ δὲ τῆς. *c M. Arcb. Paſ. Ask.*, alii λέγει δὲ Ἀτ., mox ἐς Σκύθ. *M. Ask. Paſ.*, ἐπὶ Σκ. *Ald. Paris. A. B. Arcb. V.*, levi diſcrimine. *d* Ἀττικάς τε *Arcb.* *e* Δεῖξαι *Arcb. Paſ. V.* *f* Περσ. μὲν *Arcb.* *g* Ἐξαγγ. ἕκαστα αὐτῶν *Ask. Arcb. Paſ.* *b* Ἅμα τ' ἔπος ἔφα (ἔφατο *Ask.*) *M. Paſ.*, ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργ. *Arcb. V. Valla*, ἅμα ἔπος τ' εἶπε καὶ *Ald. Edd.* *i* Διαδρήσεται et ἀπάξουσι *Arcb. V.* *k* Deſit *Arcb.*

menſque: γηράσκοντι δὲ συγγηράσκουσι (καὶ αἱ φρένες,) καὶ ἐς τὰ πρήγματα πάντα ἀπαμβλύνονται. Quintilianus in re diverſa l. O. x, c. 5. *neceſſe eſt*, inquit, *ipse ille mucro ingenii quotidiana pugna retundatur.* Quod, ut puto, ſumſerat ex *Herodoto Livius* v, c. 23, L. Furium facit *iuvenibus bella data*, dictitantem (*Herod. νῦν γὰρ ἄν τι καὶ ἀποδέξαιο ἔργον, ἔωγ νέος εἰς ἡλικίην· Homer.* Il. χ, 71.) *et cum corporibus vigere et defloreſcere animos:* petebant ista Camillum: is *exactae iam aetatis erat; ſed vegetum ingenium in vivido pectore vigebat.* Tales fuere ſemper, et ſunt etiam nunc, de quibus idem dici queat, quod ſcribit *Livius* de M. Furio Camillo. Materiae, quam tractabat, ubique memor *Longinus π. Τ.* IX, 29., magnifice, γῆρας, ait, διηγοῦμαι, γῆρας δ' ὅμως Ὁμήρου, Odyſseae conditoris, atque in illa ſimilis ἡλίῳ καταδυομένῳ· moriens Cyrus *Xenophontis* K. Π. VIII, p. 138., de ſe ipse teſtabatur: τούμὸν γῆρας οὐδεπώποτε ἠσθόμην τῆς ἐμῆς νεότητος ἀσθενέστερον γενόμενον· quae libenter adhibet *Cicero* Cato maior de Sen. c. IX. Qui ferunt eſſe *Xenophon*, quando ſecedit a Xenophonteis ex hiſtoria Graeca ad verbum deſcribendis, frigidus Ageſilai laudator et ſophiſta, p. 86. ed. *Hutchins.* Δοκεῖ δ' ἔμοιγε καὶ τόδε μάνος ἀνθρώπων ἐπιδεῖξαι, ὅτι ἡ μὲν τοῦ σώματος ἰσχὺς γηράσκει, ἡ δὲ τῆς ψυχῆς ῥώμη τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀγήρατός ἐστιν· qui libellum istum olim tamquam Xenophonteum adhibuere, vel videntur adhibuiſse, horum mihi teſtimonia plerorumque opinor, ſunt in numerato. VALCKEN.

5. Ζεύξας γέφυραν ἐκ τῆσδε τῆς] Poſteriora ad eum modum certatim formarunt docti viri, et recte: rei indoles et MSS. teſtantur, nec minus, iuſtum videri, quod inſuper mutatum. Infra L. IV, 117. *Darius* γέφυραν ΖΕΤΞΑΣ — διαβέβηκε ἐς τήνδε τὴν ἤπειρον. De ancillis Atticis, ab Atoſſa ſibi expetitis, et belli Perſici origine, *AElian.* Hiſt. An. XI, 27. *Claudian.* credo L. II. in Eutrop. v. 200. ad eas alluſiſſe: *Felices — quibus Argivae, pulcraeque miniſtrant Theſſalides, famulas et quae meruere Lacaenas.*

23. Καὶ ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργον ἐποίεε] Solens *Homerum* imitatur *Il.* Τ, 241.

Ἀυτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην τετέλεστο δὲ ἔργον.

Quod dudum animadvertentem *Euſtathium* p. 1182, 30., operae eſt audire. Τοῦτο δὲ ὅμοιόν ἐστι τῷ ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον ἅπερ Ἡρόδοτος ζηλώσας φησί· ταῦτα εἶπε καὶ ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργον ἐποίεε. Nolo dicere, Theſſalonicenſem praeſulem MSS. ad amuſim convenire, id ſolum, ceſſare post haec fluctuationes de veriore ſententiae ſcriptura debere. Patronum Cl. *Valckenarius* ſuae opinionis allegare Cod. *Ask.* potest.

23. Καὶ ἅμα τ' ἔπος ἔφα] Vulgabatur ante *Gronov.* καὶ ἅμα ἔπος τ' εἶπε. In aliis Codd. nec reperitur εἶπε, neque ἔφα· hoc, Doricum, ferri nequit: ſed Herodotea ſunt, ἔφατο· ἐφάμην· φάμενος· extra poëtas illa quidem rariſſima, niſi quod *AElianus* in Var. Hiſtoria ἔφατο, II, c. 2., et frequenter adhibuerit alibi. *Herodotum* itaque ſcripsisſe ſuſpicor: ταῦτα εἶπε· ἅμα τε ἔπος ἔφατο καὶ ἔργον ἐποίεε· *ista dixit, et ſimul atque dixiſſet rem aggrediebatur:* ſive, *nec dicta res morata*, ut loquitur *Iuſtinus* II, c. 3. Solet et noſter ita loqui p. 47, 2. ἅμα δὲ ταῦτα ἔλεγε, —— καὶ ἀπεδείκνυε· p. 269, 41. ἅμα τε ἔλεγε ταῦτα καὶ ἐδείκνυε. p. 461, 41. Homereum illud, ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον, in ſermone quotidiano dicebatur de re *dicto* paene *citius* confecta, ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον, *Zenob.* I. Prov. 77. Quando ad ἔργον adiecit *Herod.* ἐποίεε, putem et ἔπος ἔφατο non ſpernendum; praeſertim ubi membrana Flor. ἔφα oſtentat. In *Euripidis* Bacch. v. 1080. Καὶ ταῦθ' ἅμ' ἡγόρευε, καὶ πρὸς οὐρανὸν καὶ γαῖαν ἐσήριζε φῶς· hoc tempus (non ἐσήριξε) poſcit uſus *Euripidis* et ratio locutionis: vid. Elec. v. 788. *Plutarch.* T. II, p. 782. C. *Chariton* VII, p. 122. *Ez. Spanhem.* in *Callim.* H. I. v. 87, et v. 92. *Homerus* Il. Τ, 242. Αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον· est ſane ſublime dictum, quidquid diſputent viri docti, notum illud: εἶπεν ὁ θεὸς, γενέσθω, καὶ ἐγένετο. VALCKEN.

38. Δεῖ-

tribus omnia ſua inſtrumenta, quæ ſecum ſumeret, affirmans ſe alia multo copioſiora illi in vicem donaturum, ac præter ea conferre illi ait ad dona vehenda onerariam navim, omnigenis bonis refertam, quæ cum eo eſſet navigatura. Quæ Darius nullo doloſo conſilio, ut mea fert opinio, promittebat: ille tamen veritus ne ſe Darius tentaret, non involans cuncta ſibi oblata accepit: ſed ſua quidem ſe illic velle ait relinquere, ut ea reverſus haberet: verum navim onerariam quam ſibi Darius promitteret ad donationem fratribus, accipere reſpondit. Darius postquam hæc etiam Democedi præcepit, homines ad mare demiſit. Isti, 136 quum in Phœnicen deſcendiſſent, et Phœnices urbem Sidonem, confeſtim duas triremes nautis impleverunt, et ſimul ingentem onerariam omnigenis bonis; comparatisque omnibus in Græciam traiiciunt, et quum appuliſſent adeuntes maritima eius loca intuebantur atque deſcribebant. Donec pleraque ac celeberrima Græciæ loca contemplati, in Italiam Tarentum transmiſerunt. Ibi Ariſtophilides Tarentinorum rex, ex indulgentia Democedis, gubernacula Medicarum navium reſolvit, pariter et ipsos Perſas detinuit, tanquam certos exploratores. Interea dum isti patiuntur hæc, Democedes Crotonem abiit. Quo digreſſo et iam reverſo ad domum ſuam, Ariſtophilides Perſas miſſos fecit, reſtitutis iis quæ de navibus ab- 137 ſtuliſſet. Illinc Perſæ navigantes, ac Democedem perſequentes, Crotonem perveniunt: nactique in foro Democedem prehendunt. Eum Crotoniatarum quidam, res Perſicas reformidantes, tradere parati erant: quidam iniectis e diverſo manibus, fuſtibus cæ-

ἐκεῖνα ἔπιπλα λαβόντα ἄγειν, φὰς ἄλλα οἱ [a] πολλαπλήσια ἀντιδώσειν· πρὸς δὲ, ἐς τὰ δῶρα, [b] ὁλκάδα οἱ ἔφη συμβαλλέεσθαι, πλήσας ἀγαθῶν παντοίων, τὴν ἅμα οἱ [c] πλεύσεσθαι. Δαρεῖος μὲν δὴ, δοκέειν ἐμοὶ, ἀπ' ἐόντος δολερῆ νόῳ ἐπαγγέλλετό οἱ ταῦτα. Δημοκήδης δὲ, δείσας μὴ εὖ ἐκπειρῷτο Δαρεῖος, οὔτι ἐπιδραμὼν [d] πάντα τὰ διδόμενα ἐδέκετο· ἀλλὰ τὰ μὲν ἑωυτοῦ, κατὰ χώρην ἔφη [e] καταλείψειν, ἵνα ὀπίσω σφέα ἀπελθὼν ἔχοι· τὴν μέν τοι ὁλκάδα, [f] τήν οἱ Δαρεῖος ἐπαγγέλλετο ἐς τὴν δωρεὴν τοῖσι ἀδελφεοῖσι, δέκεσθαι ἔφη· ὑποτελάμενος δὲ καὶ τούτῳ ταῦτα ὁ Δαρεῖος, [g] ἀπος[τ]έλλει αὐτοὺς ἐπὶ θάλασσαν. Καταβάντες δ' οὗτοι ἐς Φοινίκην, καὶ Φοινίκης ἐς Σιδῶνα πόλιν, αὐτίκα μὲν τριήρεας δύο ἐπλήρωσαν, ἅμα δὲ [h] αὐτῇσι καὶ γαυλὸν μέγαν, παντοίων ἀγαθῶν· παρεσκευασμένοι δὲ πάντα, ἔπλεον ἐς τὴν Ἑλλάδα· προσίσχοντες δὲ [i] αὐτῆς τὰ παραθαλάσσια ἐθηεῦντο, καὶ ἀπεγράφοντο· ἐς ὃ, τὰ πολλὰ αὐτῆς καὶ [k] οὐνομαστὰ θεησάμενοι, ἀπίκοντο τῆς Ἰταλίης ἐς Τάραντα· ἐνθαῦτα δὲ ἐκ [l] ῥηγώνης τῆς Δημοκήδεος, Ἀριστοφιλίδης τῶν Ταραντίνων ὁ βασιλεὺς, τοῦτο μὲν, τὰ πηδάλια παρέλυσε τῶν Μηδικέων νεῶν, τοῦτο δὲ, αὐτοὺς τοὺς Πέρσας [m] ἔρξε, ὡς κατασκόπους δηθὲν ἐόντας· ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἔπρασσον, ὁ Δημοκήδης ἐς τὴν Κρότωνα ἀπικνέεται· ἀπιγμένου δὲ [n] ἤδη τούτου ἐς τὴν ἑωυτοῦ, ὁ Ἀριστοφιλίδης ἔλυσε τοὺς Πέρσας, καὶ τὰ παρέλαβε τῶν νεῶν, ἀποπέδωκέ σφι. Πλέοντες δὲ ἐνθεῦτεν οἱ Πέρσαι, καὶ διώκοντες Δημοκήδεα, ἀπικνέονται ἐς τὴν Κρότωνα· εὑρόντες δέ μιν ἀγοράζοντα, ἔπιαστο αὐτοῦ· τῶν δὲ Κροτωνιητέων οἱ μὲν, καταῤῥαδέοντες τὰ Περσικὰ πρήγματα, προῖεναι ἕτοιμοι ἦσαν· οἱ δὲ ἀντάπτοντο 213

a Πολλαπλήσια *V. Paſ. Ask.*, παραπλήσια *Arch.* b Citat *Euſtath.* Hom. p. 741, 63. c Πλεύσασθαι *Arch.* paullo ante ἀγαθ. πάντων *Paſ. Ask.* d Ora *Steph. Arch. V. Paſ. Ask.*, πάντων *Med.* πάντως *Ald.* e Καταλείπειν *Arch. V.* f Τὴν δ *Paſ. Arch.* margo *Steph. V. Ask.* g Ἀπέστελλεν *Arch. V.* mox οὕτω ἐς Φοιν. *Paſ. Ask.* et ἐκ Φοιν. *Arch. Valla.* h *M. Arch. Paſ. Ask.*, olim αὐτοῖσι. i *M. Arch. V. Paſ. Ask. Valla*, αὐτῇ, τὰ *Ald.*, paullo ſuperius παρασκευασάμενοι *Arch.* qui cum *Vind.* ſtatim θειεῦντο. k Ὀνομαστότατα iid. l Κρότωνος iidem cum *Valla*, Κρησώνης *Ald. M. Paſ.* ῥησώνης *Ask.* m Εἶρξε *Arch. V. Ask. Paſ.* ſine cauſſa. n Abest a *Paſ.*

38. Δείσας μὴ εὖ ἐκπειρῷτο] Tametſi εὖ Euripideo *Phoeniſſ.* v. 998. ὡς εὖ ΠΑΤΡΟΣ ἐξεῖλον φόβον, κλέψας λόγοισι conparetur, claudicabit ſermo: *Stephan.* μὴ ἐ. coniecit, minime εὐσόχως. *Pavius* μὴ οὖ, *Reiskius* μὴ εὖ, lenisſima medicina. Quae autem his iugata adhaerent, ſuum ex Codd. recuperarunt colorem. Indicant, Democedem non cupide involantem donata accepiſſe cuncta, ſicuti iidem perſpexerunt optime. Nam Latina, *nihil omnium offendens oblata ſibi accepit*, iure damnantur. Ἐπιτρέχειν ſignificatum requerit: *Ariſtides* T. II. p. 401. *Ed. Iebb.* εἰ σοι περὶ παίδων εὐχομένῳ, τῶν θεῶν εἴποι τις, ὡς ἔσονται μὲν —— οὐκ ἐν δέξαιοι; οἷμαι μὲν καὶ ΕΠΙΔΡΑΜΟΙΣ· *imo vero cupide accurreres et arriperes.* Cuius ego loci indicinam *Abreſchio*, verisſime addenti, *Io. Chryſoſtomo* in deliciis illud ipsum fuisſe, debeo. Vide *Noſtrum* L. VIII, 32.

44. Καὶ τούτῳ ταῦτα] Non intercedam, ſi qui cum *Reiskio* ταυτὰ pinxerit. Mallem etiam καταβάντες δ' οὕτω ἐς Φοινίκην ex MSS., quippe venuſtius. Γαύλον μέγαν neglectui habere, ut Grammaticorum quorundam ſocordia ne occultetur, nequeo. *Etymologus* p. 222, 28. λέγεται δὲ καὶ τριήρης ΓΑΥΛΟΣ, διὰ τὸ πλεῖσα δέχεσθαι, ὡς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν. In MS. *Traiectino* διὰ τὸ κοῖλον καὶ πλεῖσα δέχεσθαι. *Cyrilli* Lexic. MS. eadem, indicio Cl. *Alberti* ad *Heſychii* Γαυλός. Splendidae ſunt nugae, quod *Gronov.* non fugit. Γαυλὸς et ὁλκὰς eadem navis ſive *oneraria*, minor trireme. Vox est Phoenicum L. VIII, 92. ex גל *gol*, *gaul*, ob curvam rotunditatem, auctore *S. Bocharto.*

53. Ἐνθαῦτα δὲ ἐκ ῥησώνης τῆς Δημ.] Vulgata ἐκ Κρησώνης nullis defendi machinis potest: nam nulla unquam in Italia urbs *Creſtone.* Habet τὴν ὑπὲρ Τυρσηνῶν Κρησῶνα πόλιν L. I, 57., quae utrum Italica fuerit, diſputavimus uberius. At demus dubia in re eam Italiae, huc ſane referetur perperam, ſiquidem in mediterranea regione ſedem occupans, *Corton* est ſive *Cortona*, modo ne fallat *Dionyſius Halicarn.* Quid porro ἐκ Κρησώνης τῆς Δημοκήδεος; neque enim Creſtonaeus domo et origine Democedes, verum Crotoniates. Atque haec virum Celeb. nihil esſe morata, merito demiror. Retinuit *Vallae*, Latina *ibi Ariſtophilides Tarentinorum rex, et ipse Crotonienſis*, ad ipsius Graeca, οὐδὲν πρὸς Διόνυσον. Laurentii liber ἐκ Κρότωνος τῆς ——, ſicuti *Vind.* et *Arch.* Quae quidem ſi adiuves, et ὁ ἐκ Κρότωνος — reponas, tolerabilis, ſed durior erit ſententia: *Ibi vero, qui ex Crotone Democedis, Ariſtophilides.* Nec liquet aliunde Ariſtophiliden, Tarentinorem regem, Crotone natales accepiſſe. Mihi cum locus hic novationem effugere nequeat, blanditur cum maxime editum ἐκ ῥησώνης *ex indulgentia*, ῥαθυμία, *facilitate*que Democedis, Tarentino regi in exarmanda navi et Perſis vinciendis nimium concedentis. Addunt novanti conſenſum MS. *Ask.* et eruditiſſimi viri *Hemſterhuſius*, *Geinozius*, *Valckenarius.*

53. Ἐκ Κρησώνης] Mihi quoque dudum venerat in mentem ἐκ ῥησώνης· quod viros inſignes adſequutos coniectura liquet ex *Weſſ.* Diſſ. *Herod.* p. 31. Memineram olim in *Herodoto* vulgatum ἐς Σάβας, pro ἐς Ἄβας et contrario vitio ſcribi ἐς Ἰνδοὺς, et ἐς Κῶλον· ubi ἐς Σινδοὺς et ἐς Σκῶλοι exhibebit Editio *Weſſelingi*, cui hanc correctionem adfirmandam relinquo: multa mihi quidem in mundo ſunt, quibus uſus varii vocis ῥασώνη posſent adfirmari; perpauca tamen ad ſententiam apte reſpondentia, quam hic locus me iudice poſtulat. VALCKEN.

Unde frustra eripere conatos et in Iapygia servos factos ad regem reducit Gillus; speransque temere per eum restitui in patriam. Samus ab Dario capta

τάπτοντό [a] τε καὶ τοῖσι σκυτάλοισι ἔπαιον τοὺς Πέρσας, προϊσχομένους ἔπειτα τάδε, „Ἄνδρες Κροτωνιῆται, ὁρᾶτε τὰ ποιέετε· ἄνδρα βασιλέος δρηπέτην „γενόμενον ἐξαιρέεσθε; [b] κῶς ταῦτα βασιλέϊ Δαρείῳ „ἐκχρήσει περιϋβρίσθαι; κῶς δὲ [c] ὑμῖν τὰ ποιεύμε-„να ἔξει καλῶς, ἢν ἀπέλεσθε ἡμέας; ἐπὶ τίνα δὲ „[d] τῆσδε προτέρην στρατευσόμεθα πόλιν; τίνα δὲ „προτέρην ἀνδραποδίζεσθαι πειρησόμεθα; [e] ταῦτα λέγοντες, τοὺς Κροτωνιήτας οὐκων ἔπειθον· ἀλλ' ἐξαιρεθέντες τε τὸν Δημοκήδεα, καὶ τὸν γαυλὸν τὸν ἅμα [f] ἤγοντο ἀπαιρεθέντες, ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην, ὡδ' ἔτι ἐζήτησαν τὸ προσωτέρω τῆς Ἑλλάδος ἀπικόμενοι ἐκμαθεῖν, ἐστερημένοι τοῦ ἡγεμόνος· τοσόνδε μέντοι ὑπετείλατό σφι Δημοκήδης, ἀναγομένοισι κελεύων εἰπεῖν ἐς Δαρείῳ σφέας, ὅτι ἅρμοσαι τὴν Μίλωνος θυγατέρα Δημοκήδης γυναῖκα· τοῦ γὰρ δὴ παλαιστέω Μίλωνος ἦν οὔνομα πολλὸν παρὰ βασιλέϊ· κατὰ δὴ τοῦτό μοι δοκέει σπεῦσαι τὸν γάμον τοῦτον, τελέσας χρήματα μεγάλα Δημοκήδης, ἵνα φανῇ πρὸς Δαρείου ἐὼν καὶ ὑπὸ τῇ ἑωυτοῦ δόκιμος.

Ἀναχθέντες δὲ ἐκ τῆς Κρότωνος οἱ Πέρσαι, [h] ἐκπίπτουσι τῇσι νηυσὶ ἐς Ἰηπυγίην· καί σφεας δουλεύοντας ὑπαὐτὰ, Γίλλος ἀνὴρ Ταραντῖνος φυγὰς ῥυσάμενος, ἀπήγαγε παρὰ βασιλέα Δαρεῖον· ὁ δὲ ἀντὶ τούτων ἕτοιμος ἦν διδόναι τούτῳ ὅ, τι βούλοιτο αὐτός. Γίλλος δὲ αἱρέεται κατοδὸν οἱ ἐς Τάραντα γενέσθαι, προαπηγησάμενος τὴν συμφορήν· ἵνα δὲ μὴ συνταράξῃ τὴν Ἑλλάδα, ἢν δί [i] αὐτὸν στόλος μέγας πλέῃ ἐπὶ τὴν Ἰταλίην, Κνιδίους μούνους ἀποχρᾶν οἱ ἔφη τοὺς κατάγοντας γίνεσθαι· δοκέων ἀπὸ τούτων ἑόντων τοῖσι Ταραντίνοισι φίλων [k] μάλιστα δὴ τὴν κατοδὸν οἱ ἔσεσθαι. Δαρεῖος δὲ ὑποδεξάμενος ἐπετέλεε· πέμψας γὰρ ἄγγελον ἐς Κνίδον, κατάγειν σφέας ἐκέλευε Γίλλον ἐς Τάραντα· πειθόμενοι δὲ Δαρείῳ Κνίδιοι Ταραντίνους οὐκων ἔπειθον, βίην δὲ ἀδύνατοι ἦσαν προσφέρειν· ταῦτα μέν νυν οὕτω [l] ἐπεχείρηθη· οὗτοι δὲ πρῶτοι ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀσίης ἀπίκοντο Πέρσαι, καὶ οὗτοι διὰ τοιόνδε πρῆγμα κατάσκοποι ἐγένοντο. Μετὰ δὲ ταῦτα, Σάμον βασιλεὺς Δαρεῖος αἱρέει, πολίων πασέων πρώτην [m] Ἑλληνίδων καὶ βαρβάρων, διὰ τοιήνδε τινὰ αἰτίην· Καμβύσεω τοῦ Κύρου στρατευομένου ἐπ' Αἴγυπτον, ἄλλοι τε συχνοὶ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπίκοντο Ἑλλήνων, οἱ μὲν, ὡς εἰκὸς, κατ' ἐμπορίην, [n] οἱ δὲ στρατευόμενοι, οἱ δέ τινες, καὶ αὐτῆς τῆς χώρης

cædebant Persas, hæc verba proferentes; Viri Crotoniatæ, considerate quid faciatis, qui hominem regis fugitivum eripitis. An ex usu erit vobis hanc iniuriam regi Dario intulisse, ac vobis bene cedet ista fecisse, si nos spoliaveritis? Cui enim prius quam huic urbi bellum inferemus? aut quam priorem diripere conabimur? Hæc dicendo Crotoniatis plane non persuaserunt, quinimo non modo Democede, sed etiam oneraria navi quam una duxerant, privati sunt; atque in Asiam reversi, omisso iam studio discendi ulteriora Græciæ, quod duce essent fraudati. Quibus tamen in digressu Democedes mandavit ut Dario dicerent, Democedem duxisse uxorem Milonis filiam, erat enim apud regem celebre nomen Milonis luctatoris. Quas nuptias videtur mihi eo tempore properasse magna erogata pecunia, ut ipsum etiam in patria sua spectatum esse Dario appareret. Profecti Cro- 138
tone Persæ, ad Iapygiam navibus suis cursu excidentes venerunt: a quibus in servitutem redactos Gillus quidam Tarentinus exul redemit, et ad regem Darium reportavit. Ob quod meritum quum rex paratus esset donare ei quicquid vellet, optavit se in patriam reduci, exposita prius sua calamitate; sed ne omnem Græciam conturbaret, si classis ingens ipsius caussa in Italiam mitteretur, aiebat solos Cnidios pares fore ad ipsum reducendum: existimans, pro amicitia quæ Cnidiis erat cum Tarentinis, sibi præcipue reditum paratum iri. Id Darius pollicitus effecit, nam misso Cnidum nuncio iussit ut Gillum Tarentum reducerent. Cnidii Dario obsequentes, id tamen a Tarentinis non impetraverunt: nam ad vim inferendam invalidi erant. Atque hæc hunc in modum administrata sunt, hique Persæ primi extitere, qui ex Asia in Græciam traiecerunt explorandi gratia, et ob hanc rem. SAMVM vero post hæc 139
rex Darius omnium urbium, tam Græcarum quam barbararum primam, capit, ob hanc caussam. Dum Cambyses in expeditione adversus AEgyptum ageret, permulti se illuc Græcorum conferebant, partim, ut credibile est, negotiandi, partim militandi, partim ipsius regionis spe-

[a] Defit *Ask. Pasf.*, mox τῇσι σκυτάλῃσι *Ald. Vind. Paris. A. B.* et glossa; editum dant *M. Pasf. Ask. Arcb.* [b] Καὶ κῶς *Arcb. V.* tum βασιλῆϊ, et iterum, vulgo βασιλέϊ· mox περιϋβρίσθαι *Ald. V. M. Ask. Pasf.*, alii περιϋβρίζεσθαι. [c] Desunt haec quatuor *Arcb.* [d] *M. Arcb. V. Pasf. Ask.*, olim ταύτης. [e] *M. Ask. Pasf.*, alii ταῦτα δέ· tum ἔπιθον *Arcb. V.* [f] *V. M. Arcb. Ask. Pasf.*, ἄγοντο neglecto augmento *Ald.* Statim οὐδ' ἔτι *Ask.*, non, ut Edd., iunctim. [g] ΣΦ. Δαρ. *Pasf. Ask. Arcb.* [h] *M. V. Arcb. Ask. Pasf.*, ἐμπίπτουσι *Ald.* et Edd. [i] *Arcb. Pasf. Vall. Paris. B.*, ἀυτῶν vulgo. Mox μούνους *Pasf.*, μόνους alii omnes, contra morem. [k] Μαλ. δὴ τὴν *Arcb.*, alii δὴ non habent. [l] Ἐσάθη *Arcb. V.*, tum ἐκ τῆς Ἀσίης negligit *Arcb.* In *Ask. Pasf.* ἐκ τῆς Ἀσ. ἐς τὴν Ἑλλ. [m] Ἑλληνίδα *Arcb.* et *Ald.* [n] *Arcb. Valla*, ceteris οἱ δὲ absunt.

66. Καὶ τοῖσι σκυτάλοισι] Constat librariorum dissensus. Glossator MS. σκυτάλοις, Editus ab *Aldo* stat, quod levis momenti. *Athenaeus* de Persis et Democede paria ferme, sed alio ex fonte L. XII, 4. p. 522. Quod Persae autem ad Crotoniatas, πῶς ταῦτα βασιλῆϊ Δαρείῳ ἐκχρήσει — in Latinis bona non sunt. Verti debuerant, *an regi Dario sufficiet banc a vobis iniuriam perpeti?* Cui eorum dicto pondus ex *MSS.* accedet καὶ πῶς ταῦτα ——. Mentem quiritantium *Pavius*, *Reiskius*, *Abreschius* perceperunt. Scriptor ipse L. VIII, 70. οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη, satis illis dies non erat.

93. Ἦν δί' αὐτὸν στόλος μέγας] Fuit, cui ἦν δι' αὐτῶν idem ac *si propter haec*. Equidem oblitus haud sum observationis *Th. Bezae* in Epist. ad *Rom.* VI, 4. et *Hugonis Grotii* ad *Hebr.* I, 2. de simili praepositionis usu parum, profecto stabili et certo. Potior Codd. auctoritas, quae ex Ionum sermone μούνους et μάλιστα δὴ tuebitur. Negligi hic non debet, *Apuleio* Florid. p. 351. auctore, Pythagoram, Cambysis olim captivum, *a quodam GILLO Crotoniensium principe reciperatum.* Gillus, Philosophi liberator, non alius atque hic videtur. Respondet aetas; nec officit, quod *Crotoniensium princeps* audiat, multum. Quid enim, si duplicem, ut plures olim, habuerit patriam, et exsul Crotone confederit aliquantisper? Consentiunt, etsi discordes in Pythagorae vita et tempore, magni viri *R. Bentleius* Diss. de Epist. *Phalarid.* p. 70. et *H. Dodwellus* Exercit. de aetat. *Pythag.* p. 250.

9. Οἱ δὲ στρατευόμενοι] Auxi ex *Arcb.* hiulcam orationem: idem *Th. Galeus* tentavit, tacito schedarum nomine, unde Cel. viri adsensum auferre non potuit; et viam tamen muniverat *Valla.* Cognitissimum ex hoc et superiore libro, multos mercaturae caussa, alios militatum in AEgyptum ivisse, haud paucos, ut regionis et Nili amnis indolem explorarent.

9. Στρατευόμενοι] Quando vertit *Valla*, *partim negotiandi*, *partim militandi gratia*, legisse videtur, quod

ſpectandæ gratia. E quibus fuit Syloſon AEacis filius, Polycratis germanus, extorris patria. Huic Syloſonti felicitas huiusmodi contigit: ſumpto hic amiculo rutilo ac ſibi circumdato, in foro Mempheos ſpatiabatur: quem quum vidisſet Darius, Cambyſis ſatelles, nullius etiamnum auctoritatis vir, captus deſiderio amiculi, adit hominem ut mercetur amiculum. Syloſon, animadvertens Darium magnopere amiculum cupere, divina fortuna uſus, Ego, inquit, amiculum hoc nulla pecunia vendo, ſed tibi largior, ſi hoc prorſus modo debet esſe. Hæc approbans Darius, accepit indumentum. Syloſon, qui putarat ſibi illud ſtulte perisſe, interiecto tempore, quum Cambyſes decesſisſet, et ſeptem illi magum oppresſisſent, et ex ſeptem illis Darius regnum adeptus esſet, ubi certior factus est ad eum virum pervenisſe regnum, cui ipse roganti dedisſet in AEgypto illud amiculum, Suſa aſcendit, ſedensque ad antefores regiæ, ait, ſe eum esſe qui de Dario ſit bene meritus, hæc audiens ianitor, regi nunciavit: et admirabundus rex, ſecum; Et quis, inquit, Græcorum est beneficus, cui ego re-

ὁρῆς θεηταὶ, τῶν ἦν καὶ Συλοσῶν ὁ [a] Αἰάκεος, Πολυκράτεός τε ἐὼν ἀδελφεὸς, καὶ φεύγων ἐκ Σάμου· τοῦτον τὸν Συλοσῶντα κατέλαβε εὐτυχίη [b] τις τοιήδε· λαβὼν χλανίδα καὶ περιβαλόμενος [c] πυῤῥὴν ἠγόραζε ἐν τῇ Μέμφι· ἰδὼν δὲ αὐτὸν Δαρεῖος, δορυφόρος τε ἐὼν Καμβύσεω, καὶ λόγου οὐδενός κω μεγάλου, [d] ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος, καὶ αὐτὴν προσελθὼν ὠνέετο· ὁ δὲ Συλοσῶν ὁρέων τὸν Δαρεῖον μεγάλως ἐπιθυμέοντα τῆς χλανίδος, θείῃ τύχῃ χρεώμενος, λέγει, „ Ἐγὼ ταύτην πωλέω μὲν οὐδενὸς χρήματος· δίδωμι δὲ ἄλλως, εἴ περ οὕτω δεῖ [e] γενέσθαι πάντως τοι.“ αἰνέσας ταῦτα ὁ Δαρεῖος, παραλαμβάνει τὸ εἷμα. [f] Ὁ μὲν δὴ Συλοσῶν ἠπίστατό οἱ τοῦτο ἀπολωλέναι δι' εὐηθίην· ὡς δὲ τοῦ χρόνου προβαίνοντος Καμβύσης τε ἀπέθανε, καὶ τῷ μάγῳ ἐπανέστησαν οἱ ἑπτὰ, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ Δαρεῖος τὴν βασιληίην ἔσχε, πυνθάνεται ὁ Συλοσῶν ὡς ἡ βασιληίη περιελήλυθοι ἐς τοῦτον τὸν ἄνδρα τῷ κοτε αὐτὸς ἔδωκε ἐν Αἰγύπτῳ δεηθέντι τὸ εἷμα· ἀραβὰς δὲ ἐς τὰ Σοῦσα, ἵζετο ἐς τὰ πρόθυρα [g] τῶν βασιλέος οἰκίων, καὶ ἔφη Δαρείου εὐεργέτης εἶναι· [h] ἀγγέλλει ταῦτα ἀκούσας ὁ πυλουρὸς τῷ βασιλέϊ· ὁ δὲ, θωυμάσας λέγει πρὸς [i] ἑωυτὸν, „ Καὶ „ τίς 214

a M. Arch. Ask. Pasſ. V. Valla, verisſime: Ἀιαχαῖος *Ald.* *b Arch. Ask. Pasſ. V.*, vulgo τοιηδέ τις. Vide *Suid.* in Χλαμὺς, mox περιβαλλόμενος *Ald. Arch.* *c* Πυρὴν *Arch.* *d* Ἐπιθυμέου *Med.* aberrans. *e* Γενέσθαι πάντως τοι. Sic diſtinguunt *Ald. Arch. V. Paris. A. B.* et *Fragm. Valla*, tum *Arch.* ἀνέσας δὲ cum *Vind.* vulgo γενέσθαι. παντ. τοι ἀιν. *f M. Arch. Pasſ. Ask.*, ὁ μὲν ὦν *Ald.*, tum εὐηθίην *Arch. V.*, quod placet, εὐηθείην alii. *g* Τῶν τοῦ βασ. Fragm. *Paris.*; paullo ſuperius ὡς τοῦτον τὸν *M. Ask. Pasſ.*; alii omnes ἐς τοῦτον cum *Ald.*, et rectius. *h M. Arch. Pasſ. Ask. V.*, ἀναγγ. *Ald. Paris. A.* *i Arch. V. Pasſ. Ask.* Fragm. *Paris.* ἑυτὸν, *M. Ald.* ἑωϋτὸν.

quod et in Codd. invenisſe *Galeus*, οἱ δὲ στρατευόμενοι. Inſolenter vulgata corrigens, praeterquam ex *inviolatae*, quem vocat, *bonitatis codice*, hic tamen ista variis modis pertractat. κατ' ἐμπορίην, στρατευομένοις· non esſet etiam absurda lectio; posſet et alicui incidere κατ' ἐμπορίην στραγγευόμενα· mihi correctoris esſe videtur illud οἱ δὲ, et στρατευόμενοι male iam olim a librario repetitum, cuius vox ista paulo ante descripta adhuc inhaereret memoriae: nam hoc aevo cui tandem sponte ſua Graeci militatum venisſent in AEgyptum? Perſis? milite quidem Graeco Perſae recentioris aevi libenter utebantur; de Cambyſis tempore nihil tale conſtat. VALCKEN.

10. Συλοσῶν ὁ Αἰάκεος] Recte: nam filius Syloſontis *AEaces* vocatur VI, c. 13. Αἰάκης — παῖς Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκεος. Sami tyrannus ille patri ſucceſſerat *Syloſonti*, de quo multis hic agens *Herod.* illud non tradit, acerbum in ſubditos exercuisſe imperium: πικρῶς ἦρξεν, inquit *Strabo* XIV, p. 945. D. ὥσε καὶ ἐλειπάνδρησεν ἡ πόλις· et *Zenob.* III. Prov. 90. Uterque ſenarium nobis ſervavit Ionici cuiusdam Poëtae ſuavisſimum: Ἔστι Συλοσῶντος εὐρυχωρίη. cuius auctor reſpexisſe potius videtur *Herodoto* narrata C. 149. —— Antiquiora tempora ſpectat, tyrannidem nempe Polycratis, *Anaximenis* quae fertur Epiſtola apud *Diogen. Laërt.* II, 5. ad *Pythagoram* ſcripta, Εὐβουλότερος εἶς ἡμέων, μεταναστὰς ἐκ Σάμου ἐς Κρότωνα· ἐνθάδε εἰρηνεύεις· οἱ δὲ Αἰάκεος παῖδες [ἄλλοις τὰ] κακὰ ἔρδουσι· uncis a me incluſa quomodo ſananda ſint, non liquet: ſcribi potuit ἄλγισα κακὰ, vel μέγισα· quod alicui primum forſan incidat, ἀλλήλους, vel ἄλλος ἄλλον· illi ſe non probaret, qui in obtinenda tyrannide Polycrati fratres Syloſontem et Pantagnoſtum adiutores fuisſe didicisſet ex *Polyaeno* I, c. 23, 2. Hi tres, niſi fallor, ſunt οἱ Αἰάκεος παῖδες in *Anaximenis* epiſtola; in qua hoc tamen liquet, pro ἐπέχοι, ſcribendum ἔτι ἔχοι· κῶς ἂν οὖν Ἀναξιμένης ἐν θυμῷ ἔτι ἔχοι αἰθερολογέειν. VALCKEN.

13. Λαβὼν χλανίδα —— πυῤῥὴν] Eruditisſ. *Reiskius* Τυρίην, Tyria infectam purpura, nulla neceſsitate. *Tzetzes* Chil. III. p. 312. Babylone Darium a Syloſonte amiculum inpetrasſe errans ſcribit, ἐκ Συλοσῶντος δὲ λαβὼν δῶρον ΠΤΡΡΑΝ ΧΛΑΜΤΔΑ· neque id ex vero: Laena fuit, non chlamys. At eius opinionis conſortes habuit *Suidam* in Χλαμὺς et Append. *Prov. Vatic.* p. 281.

16. Ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος] Hic maiori iure, quam ſupra C. 127. ex perverſa ſcriptione Med. Cod. ἐπιθυμέου, poni potuerat ἐπεθύμεε, commendatum a vicino ὠνέετο. Cambyſis ſatelles chlamydem ἐπεθύμεε ὠνέεσθαι. *Herodotus* in istum ſenſum ſcribit ſimpliciter ὠνέετο, ſicuti I, c. 69. χρυσὸν ὠνέοντο Lacedaemonii; quod aurum Croeſus ὠνεομένοισι ἔδωκε δωτίνην. vid. Clar. *Weſseling.* ad P. 34. n. 12. Mirum hic toties cur dicatur χλανὶς, quae fuerit χλαμύς· voces librariis frequenter inter ſe permutantur. Graecis, ἐπὶ τῶν ἀλλοζονευμένων ἐπὶ ἐσθῆτι, instar proverbii adhibebatur ἡ Συλοσῶντος χλαμὺς, *Diogen.* V. Prov. 14. *AEliano* V. H. IV, c. 5. dicitur Darius accepisſe Syloſontis ἱμάτιον· sic, ut notum, eximie *pallium* vocabant: initio I. de Rep. *Plato*, καί μου, inquit, ὄπισθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου. *Lucian.* T. III, p. 255. *Terent.* Phorm. V, 6, 23. *puer ad me accurrit Mida: Pone adprehendit pallio.* VALCKEN.

20. Δεῖ γενέσθαι πάντως τοι.] *Aldinam* et tot Codd. diſtinctionem aſpernari temerarium: ἄλλως διδόναι *gratis donare*, ponitur contra χρήματος πωλέειν. Dicit Syloſon gratis ſe, ſi prorſus ita fieri oporteat, amiculum illi dare. Statim εὐηθίην recepi, ut alia ad L. II, 18., ſimplicitatem quandam et facilitatem in donando intelligens, non ſtultitiam. Iunxisſe *Demoſthenem* φιλανθρωπίαν καὶ εὐήθειαν indicavit *Thom. M.* verisſime: sic Orat. in Timocr. p. 451., πραότητα καὶ εὐήθειαν habet Falſ. Leg. p. 213., alia ex *Erotico* misſa facio. Vide *Galen.* in *Hippocr.* Progn. p. 154. et doctisſimos Viros *Waſse* et *Duker.* ad *Thucyd.* III, 83.

27. Ὡς τοῦτον] Quinimo ἐς τοῦτον alterum illud ab *Herodoto* ſcriptum, quod unus Codex docuit virum Clar. mihi ne decem quidem perſuaderent: *regnum in aliquem devolutum* dicitur περιελθεῖν, aliisve verbis eiusdem poteſtatis, εἰς τινὰ, nunquam πρὸς τινὰ, neque adeo etiam ὡς in talibus locum invenit: vid. notata in L. I, c. 120. et L. II, c. 135. VALCKEN.

32. Λέγει πρὸς ἑωϋτὸν] Dubitavi, ſequererne MSS. plures, an in vulgato acquieſcerem. Si faſtui Perſico, quae *Pavii* ſuſpicio, poſterius reſpondeat accuratius, maneat in poſseſsione: mihi conſpirans tot Codd. concordia non ſine laude cenſetur. Omni autem dubio caret, ᾧ ἐγὼ προαιδεῦμαι, iam ſupra non ſine plauſu L. I, 61. tractatum. *Reiskius* reponebat, οὗ ἐγὼ προδεδέημαι, *quo ego viro unquam habuerim opus*, istam damnaturus fortaſse operam. Syloſon autem cum Darium, νεωστὶ τὴν ἀρχὴν ἔχοντα, convenerit, colloquium congruet principio Olymp. LXV.

„ τίς ἐστι Ἑλλήνων εὐεργέτης, [a] ᾧ ἐγὼ προαιδεῦ-
„ μαι, νεωστὶ μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχων; ἀναβέβηκε [b] δ᾽
„ ἤ τις ἢ οὐδείς κω παρ᾽ ἡμέας αὐτῶν· ἔχω δὲ
„ χρέος [c] εἰπεῖν οὐδὲν ἀνδρὸς Ἕλληνος· ὅμως δὲ αὐ-
„ τὸν [d] παράγετε ἔσω, ἵνα εἰδέω τί θέλων λέγει
„ ταῦτα.” παρῆγε ὁ πυλωρὸς τὸν Συλοσῶντα· στάντα
δὲ ἐς μέσον [e] ἠρώτευν οἱ ἑρμηνέες τίς τε εἴη, καὶ τί ποι-
ήσας, εὐεργέτης φησὶ εἶναι βασιλῆος; εἶπε ὧν ὁ Συλο-
σῶν πάντα τὰ περὶ τὴν χλανίδα γενόμενα, καὶ ὡς
αὐτὸς εἴη κεῖνος ὁ δούς· ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Δα-
ρεῖος, „ Ὦ γενναιότατ᾽ ἀνδρῶν, σὺ κεῖνος εἰ, ὃς ἐμοὶ
„ εὐδεμίην ἔχοντί κω δύναμιν ἔδωκας; εἰ καὶ σμικρὰ,
„ ἀλλ᾽ ὦν ἴση γε ἡ [f] χάρις ὁμοίως ὡς εἰ νῦν κοθέν
„ τι μέγα λάβοιμι· ἀνθ᾽ ὧν τοι χρυσὸν καὶ ἄργυρον
„ ἄπλετον δίδωμι, ὡς μή κοτέ τοι μεταμελήσῃ Δα-
„ ρεῖον τὸν Ὑστάσπεος εὖ ποιήσαντι.” λέγει πρὸς
ταῦτα ὁ Συλοσῶν, „ Ἐμοὶ μήτε χρυσὸν ὦ βασι-
„ λεῦ μήτε ἄργυρον δίδυ, ἀλλ᾽ [g] ἀνασωσάμενός μοι
„ δὸς τὴν πατρίδα Σάμον· τὴν νῦν, ἀδελφεοῦ [h] τοῦ
„ ἐμοῦ Πολυκράτεος ἀποθανόντος ὑπὸ Ὀροίτεω, ἔχει
„ δοῦλος ἡμέτερος· [i] ταύτην μοι δὸς ἄνευ τε φόνου
„ καὶ ἐξανδραποδίσιος.” Ταῦτα ἀκούσας Δαρεῖος,
[k] ἀπέστειλε στρατιήν τε καὶ στρατηγὸν Ὀτάνεα, ἀν-
δρῶν τῶν ἑπτὰ γενόμενον· ἐντειλάμενος ὅσων ἐδέηθη ὁ
215 Συλοσῶν, ταῦτά οἱ ποιέειν ἐπιτελέα· καταβὰς δ᾽
ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὁ Ὀτάνης, ἔστελλε τὴν στρατιήν.
Τῆς δὲ Σάμου Μαιάνδριος ὁ Μαιανδρίου εἶχε τὸ κράτος, [l] ἐπιτροπαίην παρὰ Πολυκράτεος λαβὼν τὴν
ἀρχήν· τῷ δικαιοτάτῳ ἀνδρῶν βουλομένῳ γενέσθαι,
οὐκ ἐξεγένετο· ἐπειδὴ γάρ οἱ ἐξαγγέλθη ὁ Πολυκρά-
τεος θάνατος, ἐποίεε τοιάδε· πρῶτα μὲν, Διὸς Ἐ-
λευθερίου βωμὸν ἱδρύσατο, καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν οὖ-
ρισε [m] τοῦτο, τὸ νῦν ἐν τῷ προαστίῳ ἐστί· μετὰ δὲ
ὡς οἱ ἐπεποίητο, ἐκκλησίην συναγείρας πάντων τῶν
ἀστῶν, [n] ἔλεξε τάδε, „ Ἐμοὶ, ὡς ἴστε καὶ ὑμεῖς,
„ σκῆπτρον καὶ δύναμις πᾶσα ἡ Πολυκράτεος ἐπι-
„ τέτραπται, καί μοι παρέχει νῦν ὑμέων ἄρχειν·
„ ὁ [o] ἐγὼ δὲ τὰ τῷ πέλας ἐπιπλήσσω, αὐτὸς κα-
„ τὰ δύναμιν ὑ ποιήσω· οὔτε γάρ μοι Πολυκράτης
„ ἤρεσκε δεσπόζων ἀνδρῶν ὁμοίων ἑωυτῷ, οὔτε ἄλ-
„ λος ὅστις τοιαῦτα ποιέει. Πολυκράτης μέν νυν ἐξέ-
„ πλησε μοίρην τὴν ἑωυτοῦ· ἐγὼ δὲ ἐς μέσον τὴν
„ ἀρχὴν τιθεὶς, ἰσονομίην ὑμῖν προαγορεύω· τοσάδε
„ μέντοι δικαιῶ γέρεα ἐμεωυτῷ γενέσθαι· ἐκ μέν γε
τῶν

reverentiam ante debeam, recens regno potitus? Etiamnum aut aliquis aut nullus eorum ad nos ascendit: nec ullius Græci viri mutuum dicere habeo: tamen hominem introducite, ut sciam, quid hæc dicendo velit sibi. Vbi a ianitore introductus est Syloson, ac stetit in medio, interrogatur ab interpretibus quisnam esset, aut quo facto beneficus in regem extitisset? Ipse rem omnem gestam circa amiculum refert, seseque illum esse qui id donasset. Ad hæc respondens Darius, o, inquit, virorum generosissime, tune ille es, qui mihi nullamdum potentiam habenti donasti ea, quamvis parva, tamen perinde grata, acsi nunc aliquid magnum acciperem? Quam ob rem immenso te auro argentoque remuneror, ut nunquam pœniteat te liberalem in Darium Hystaspis filium extitisse. Ad quæ Syloson, Mihi, inquit, o rex, neque aurum neque argentum dederis, sed patriam meam da Samum, ubi eam servaveris; quam nunc post necem fratris mei Polycratis ab Oræte interfecti, occupat servus noster: hanc mihi donato citra cædem atque direptionem. His 141 Darius auditis, misit exercitum duce Otane uno e septem viris, iusso ut quæ Syloson rogasset, ea effecta redderet. Otanes ad mare descendens, contrahebat exercitum. At Sami imperium obtinebat Mæandrius 142 Mæandrii filius, acceptum a Polycrate, ut illud procuraret. Cui, iustissimo virorum volenti esse, non licuit: nam ubi de Polycratis interitu allatus est nuncius, fecit ista: ante omnia Iovi Liberatori statuit aram, eique fanum in circuitu designavit, quod nunc quoque in suburbanis extat. Deinde ubi hoc perfecit, advocata omnium civium concione, ita verba fecit; Mihi sceptrum atque omnis potentia Polycratis, ut vos etiam nostis, demandata fuit; et mihi nunc suppeditat vobis dominari: sed quæ in propinquo reprehendo, ipse quoad potero non faciam. Nam neque Polycrates placebat mihi, in viros sibi ipsi pares dominatum habens, neque alius quispiam talia faciens. Et Polycrates quidem fatum suum explevit: ego autem, posito in medium dominatu, iuris æquabilitatem vobis pronuncio: postulans tamen iure optimo mihi ipsi hos honores concedi,

a Valla ora *Steph. Arcb. V. Pasf. Ask.*, ὃν *Ald. M.*, tum προσδεῦμαι *Ask.* *b M. Ask. Pasf.*, δέ τις *Arcb. V. Ald. Paris. B.* *c* Ὡς εἰπεῖν *Ald. Arcb. V. Paris. A. B.* et Fragm. *Valla:* ὡς negligit *M.* cum *Pasf. Ask.* Vid. *Gronov.* *d* Παράγαγε *Paris.* *e Pasf.*, εἰρώτων *Ask. V. Arcb.*, ἠρώτευν *Ald. M.* *f* Χάρις ἢ νῦν *Arcb.* omisis reliquis. *g* Ἀνασωσ. μοι τὴν πατρ. absque δὸς *Valla Arcb. V.* *b* Abest τοῦ utrique. *i* Hæc octo negligens scriba *Arcb.* praeteriit. *k* Ἀπέστελλε *Pasf. Arcb. Vind.* tum statim ἄνδρα τῶν ἑπτ. margo *Steph.* *l* Ora *Steph. V. Arcb. Paris. A.* et in margine *B.*, ἐπιτροπεύειν *Ald.*, ἐπιτροπέειν *M.* cum *Pasf.* *m* Desit *Arcb.* *n* Ἔλεγε id. et *V.* statim ὁμοίως ἴσε καὶ *Ald.* male. *o* Ἐγὼ τ᾽ ἀυτῷ πελ. iidem.

35. Ἤ τις ἢ οὐδείς κω] Recte suam ex *Med.* formam recepit venustum illud, ἤ τις ἢ οὐδείς, *nullum*, vel *ferme neminem* significans. Proverbio dicebatur, εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνήρ. Cyrus *Xenoph.* K. Π. VII, p. 115, 12. τούτων τῶν περιεσηκότων ἢ τινα ἢ οὐδένα οἶδα· ista sollicitantis *H. Stephani* conatus, hominis Graece perdocti, monstrat formulae rarissimum usum: advocato etiam *Aristide* (T. I. p. 285.) loca *Xenophontis* et *Herod.* comparavit G. *Canter.* N. L. VII, c. 6. *Aeliano* sophistae hoc adeo visum fuit elegans, ut quater minimum adhibuerit de N. A. V, c. 50. VI, c. 58., ἴσασιν Αἰγυπτίων ἤ τις ἢ οὐδείς· VII, c. 8., θαυμάζει τις (ἤ τις) ἢ οὐδείς· et XIV, c. 26. Ad tantilla quoque *Conr. Gesnerum* adtendisse, indicant Doctissimi viri Prolegomena. VALCKEN.

50. Ἀνασωσάμενός μοι δὸς τὴν &c.] Paene adsentior δὸς negligentibus Codd.; quisque sine eo Sylosontis intelligit desiderium: facit insuper eius absentia petitionem quodam modo significantiorem. Ἀνασώσασθαι τὴν ἀρχὴν, τὴν πατρίδα, et hoc de genere plura, *Herodoti* studiosum fugere non possunt. Darii munificentiam *Valer. Maxim.* laudavit L. V, c. 2.

60. Ἐπιτροπαίην παρὰ —— ἀρχὴν] Suum esse L. IV, 147. docet, ubi ΕΠΙΤΡΟΠΑΙΗΝ εἶχε ὁ Θήρας τὴν ἐν Σπάρτῃ βασιληΐην. Mox βωμὸν et τέμενος exemplo *Hom.* iunxit Il. Θ, 48. *Vallae* τέμενος *fanum*, si *Livii* L. X, 37. modo, non absurde. Aream arae aut templo undique circumdatam *Pausan.* designat L. VI, 6. p. 467. τέμενός τε ἀποτεμνομένους οἰκοδομήσασθαι νεών. *Iosephus* quoque B. Iud. L. I, 21, 2., marmor Aphrodisiense Antiq. Asiat. *Ed. Chisbul* p. 154., *Philo Iud.* Leg. C. I. p. 1014. Et quis non?

70. Τὰ τῷ πέλας ἐπιπλήσσω] Volueruntne *Arcb.* et *Vind.* ἐγὼ τὰ αὖ τῷ πέλας &c. Si ita, non sequor. Maeandrius bene, pariterque Xerxes, αὐτὰς δὲ, τὰ ἐκείνοισι ἐπιπλήσσει, ταῦτα οὐ ποιήσειν L. VII, 136.

76. Γέρεα ἐμεωὐτῷ γενέσθαι] Aldinum ἐμεωὐτῷ γεγενῆσθαι Vir Cel., etsi Florentiae nihil enotarit, praeoptat: causas dant adnotationes, minus, ut, quod sentio, profitear, validas. Equidem ex MSS. excerptum

cedi, ut e pecunia Polycratis ſex talenta eximia mihi cedant; et præterea Iovis Liberatoris, cui ego templum exſtruxi, ſacerdotium, tam mihi ipsi, quam meis in perpetuum poſteris; et ſic libertatem vobis reſtituo. Hæc Mæandrius a Samiis poſtulabat. Tunc quidam ſurgens, Tu vero, inquit, indignus es qui nobis imperes, tu qui malus extitiſti, et es funeſtus, ſed dignus potius qui pecuniarum, quas intervertiſti, rationem reddas. Hæc Teleſarchus, ita enim vocabatur, dixit, inter cives ſpectatus.
143 Quæ Mæandrius animo accipiens, reputansque fore, ut ſi ipse dominatum deponeret, alius quispiam in eius locum tyrannus conſtitueretur, non deponendum ſibi dominatum ſtatuit: ſed in arcem regreſſus, accitum unumquemque eorum, tanquam rationem pecuniarum redditurus, comprehendit, et in carcerem miſit. Post hæc, dum hi in vinculis ſunt, Mæandrius morbo corripitur: quem deceſſurum credens frater, nomine Lycaretus, quo facilius Sami rerum potiretur, omnes vinctos interemit; neque
144 enim, ut videbatur, liberi eſſe volebant. Igitur ubi Samum venere Perſæ, Syloſontem reducentes, nihil prorſum adverſus eos manum levavit, et ii qui eiusdem Mæandrio factionis erant, ſe paratos eſſe ad ſe ſubmittendum data fide dixerunt; et ipse Mæandrius ex inſula diſcedere. Approbante hæc Otane, atque inito fœdere, eminentiſſimi quique Perſarum poſitis ſellis e regione ar-
145 cis ſedebant. Erat autem Mæandrio frater ſubvecordior, nomine Charileus, qui ob quodcunque delictum in ſubterraneo loco erat alligatus. Hic quum audiſſet quæ agebantur, et per ſpecum ſuſpiciens vidiſſet Perſas tranquille ſedentes, vociferando dicebat velle ſe in colloquium venire Mæandrii. Eum audiens Mæandrius, iuſſit ſolutum ad ſe adduci, ubi adductus est, confeſtim conviciando maledicendoque illi ſuadebat, ut impetum daret in Perſas: hæc inquiens, Me tu, o deterrime virorum, qui ſum tuus frater, quique nihil vinculis dignum peccavi, in ſubterraneo carcere alligandum putaſti: Per-

„ τῶν Πολυκράτεος χρημάτων, [a] ἐξαίρετα ἓξ τάλαντά μοι γενέσθαι· [b] ἱροσύνην δὲ πρὸς τούτοισι αἱρεῦμαι αὐτῷ τ' ἐμοὶ καὶ τοῖσι ἀπ' ἐμεῦ
„ αἰεὶ γινομένοισι, τοῦ Διὸς τοῦ Ἐλευθερίου· τῷ αὐτός τε ἱρὸν ἱδρυσάμην, καὶ τὴν ἐλευθερίην [c] ὑμῖν
„ περιτίθημι." ὁ μὲν δὴ ταῦτα τοῖσι Σαμίοισι [d] ἐπαγγέλλετο· τῶν δέ τις ἐξαναστὰς εἶπε, „ Ἀλλ'
„ οὐδ' ἄξιος εἶ σύ γε ἡμέων ἄρχειν, γεγονώς τε κακὸς, καὶ ἐὼν ὄλεθρος· ἀλλὰ μᾶλλον ὅκως λόγον δώσεις τῶν μετεχείρισας χρημάτων·" ταῦτα εἶπε, ἐὼν ὁκ τοῖσι ἀστοῖσι δόκιμος, τῷ οὔνομα ἦν [e] Τελέσαρχος. Μαιάνδριος δὲ νόῳ λαβὼν ὡς εἰ μετήσει τὴν ἀρχὴν, ἄλλος τις ἀντ' αὐτοῦ τύραννος
90 καταστήσεται, [f] οὐ δή τι ὁ νόῳ εἶχε μετιέναι αὐτήν· ἀλλ' ὡς ἀνεχώρησε ἐς τὴν ἀκρόπολιν, μεταπεμπόμενος ἕνα ἕκαστον ὡς δὴ λόγον τῶν χρημάτων δώσων, συνέλαβέ σφεας, καὶ κατέδησε· οἱ μὲν δὴ ἐδεδέατο. Μαιάνδριον δὲ μετὰ ταῦτα κατέλαβε
95 νοῦσος· ἐλπίζων δέ μιν ἀποθανέεσθαι ὁ ἀδελφεὸς, τῷ οὔνομα ἦν [g] Λυκάρητος, ἵνα εὐπετεστέρως κατάσχῃ τὰ ὁκ τῇ Σάμῳ πρήγματα, καταχτείνει τοὺς δεσμώτας πάντας· οὐ γὰρ δὴ, ὡς [h] ὤικασι, ἐβουλέατο εἶναι ἐλεύθεροι. Ἐπειδὴ ὦν ἀπίκοντο ἐς τὴν Σάμον οἱ Πέρσαι, κατάγοντες Συλοσῶντα,
1 [i] οὔ τέ τίς σφι χεῖρας ἀνταείρεται, ὑπόσπονδοί τε ἔφασαν εἶναι [k] ἕτοιμοι οἱ τοῦ Μαιανδρίου φασιῶται, καὶ αὐτὸς Μαιάνδριος, ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς νήσου· κα- 216
τανεύσαντος δ' ἐπὶ τούτοισι [l] Ὀτάνεω, καὶ σπευσαμένου, τῶν Περσέων οἱ πλείστου ἄξιοι θρόνους θέμενοι, κατεναντίον τῆς ἀκροπόλιος ἑκάτεατο. Μαιανδρίῳ δὲ τῷ τυράννῳ ἦν ἀδελφεὸς ὑπομαργότερος, τῷ οὔνομα ἦν [m] Χαρίλεως· οὗτος ὅτιδὴ ἐξαμαρτὼν, ὁ γοργύρη ἐδέδετο· καὶ δὴ τότε ἐπακούσας τε τὰ
10 πρηγσόμενα, καὶ διακύψας διὰ τῆς γοργύρης, ὡς εἶδε τοὺς Πέρσας εἰρηναίους κατημένους, ἐβόα τε καὶ ἔφη λέγων, Μαιανδρίῳ θέλειν ἐλθεῖν ἐς λόγους· ἐπακούσας δὲ ὁ Μαιάνδριος, λύσαντας αὐτὸν ἐκέλευε ἄγειν παρ' ἑωυτόν· ὡς δὲ ἄχθη τάχιστα λοιδορέων τε καὶ χακίζων μιν,
15 ἀνέπειθε ἐπιθέσθαι τοῖσι Πέρσῃσι, λέγων τοιάδε, „ Ἐμὲ „ μὲν, ὦ κάκιστε ἀνδρῶν, ἐόντα σεωυτῦ ἀδελφεὸν, καὶ „ ἀδικήσαντα οὐδὲν ἄξιον δεσμῷ, [n] δήσας γοργύρῃς „ ἠξίω-

a Abest *Arch.* ſuperius γεγενῆσθαι *Ald.* *b* Ἱερωσύνην τε id. et *V.*, non δὲ, ut alii. *c* Αὐτὸς ὑμῖν *Arch. V.* *d* Ἐπαγγέλλετο *Paſ.*, ἐπηγγέλλετο *V. Arch.*, ἐπαγγέλετο vulgo. Mox τῶν δέ τις ambo poſteriores cum *Valla*, recte; alii τῷ δὲ· *Euſtath.* Hom. p. 1429, 26. ob μεταχειρίσας. *e M. Arch. Ask. Paſ. Valla*, alii Τελεσέαρχος. *f* Οὐδ' ἔτι *Arch.* non absurde. *g* Λυκάρητος *Steph.* ora et *Ask.* *h Arch. V. Paſ. Ask.*, ἐοίκασι *M. Ald.* &c. *i Paſ. Paris. B.*, αἰεί τέ τις χεῖρά σφισιν ἀνατ' εἵρετο *Arch. V.*, vulgo οὐ τέ τι. *k* Negligit vocem ora *Steph.* cum *Arch. V.* Mox φρατιῶται *Steph.* marg. et *Paſ.* *l* Ὀτάνεος *Arch. Paſ. Ask.* *m* Χάριλλος *Vind.* Χαρίλαος *Arch.* et mox cum *Vind.* *n* Δῆσαι γοργύρῃ *Arch. V.*, prius etiam *Ald. Paris. A.*, δήσας *M. Paſ. Ask.*; Γοργύρην hinc habet *Harpocratio* in Voc.

ptum non animadverto, *Stephanoque* mutanti adſtipulor. Valde autem miror, in ἱεροσύνην coniurasſe plerosque. Saltem ἱερωσύνην, quod in *Arch.* et *Vind.*, nam *Herodotus* ἰρωσύνην, ut L. IV, 161., maluit. Porro ἐπαγγέλλετο et τῶν δέ τις videlicet Σαμίων, eiusdem ſunt. Vide II, 137. VI, 75.

78. Ἱεροσύνην] Per tot Edd. non debuerat propagari: ἱερωσύνην ſcribunt vulgo Graeci; ἰρωσύνην ſuo more dedit *Herod.* In centenis nominibus *o* μικρὸν praecedit istam terminationem; in perpaucis ω μέγα· ſed in his paucis est ἱερωσύνην· utraque ſcriptio certa nititur ratione. *ſacerdos* ἱερώμενος et ἱερωμένη dicebatur, *Dei Deaeve ſacerdos*, ἱερᾶσθαι θεῷ. VALCKEN.

99. Ἐβουλέατο εἶναι ἐλεύθεροι] Non detrectabant Samii libertatem, ſed talem, quae pactio esſet ſervitutis. Cl. *de Pauw* hariolabatur, ἐβουλέατο εἶναι ἀνελεύθεροι *nolebant carere libertate: ἀνελεύθερον libertatis* esſe *expertem:* Gloſſas *Labbei*, ἀνελεύθερος, *illiberatus*, *inliber*, offerre; *inliberum* Tyranno parere; hoc iugum Samios recuſasſe. Poſterius admitto, cetera minime. Gloſſae nihil ad hanc rem, quarum *inliber* idem atque *illiberalis*. Verius οὔ τέ τίς σφι, divinavit cum *D'Orvillio* ad *Chariton.* III, 8. p. 721. Minimi quoque refert, utrum φασιῶται an φρατιῶται probentur. Erant omnes eiusdem factionis, Maeandrii ἐπίκουροι C. 146.

7. Ὑπομαργότερος] Petulantior et propemodum vecors. Cleomenem Spartanum, inſania correptum, ἐόντα καὶ πρότερον ὑπομαργότερον proponit L. VI, 75., ſimilique ornat titulo Cambyſem huius Muſae C. 29. Talis Ceſtius ΤΠΟΜΑΡΓΟΤΕΡΟΣ, bello Peruſino domum incendens et in flammam ſe praecipitans *Appiano* B. Civil. L. V. p. 1112. *Suidae* ὑπερμαργότερος in Μάργος et voce ipsa ὑπερμαινόμενος, indignante *H. Stephano* de Dialect. p. 40. neque inmerito.

17. Δήσας γοργύρης ἠξίωσας] Cum praecesſerit ἐν τῇ γοργύρῃ ἐδέδετο, non carebit ſua venere δῆσαι γοργύρῃ ex ſcriptis. Sed *Gronovium* laudo. Fabulabantur olim *Gorgyram*, Acherontis uxorem. *Porphyrius* ap. *Stob.* Ecl. Phyſ. L. I. p. 119. ΓΟΡΓΥΡΑΝ δὲ τοῦ Ἀχέροντος γυναῖκα προσανέπλασαν, ἀπὸ τοῦ γοργῶς φαίνεσθαι τοῖς πολλοῖς τὰ ἐν ᾅδου. Quae tituli indigetatio philoſophica et arceſita longius est. Carcerem inferorum ſubterraneum, δεσμωτήριον ὑπόγειον Gloſſae *Herodoti*, cognominis auctores ſpectarunt unice.

31. Πε-

„ ἠξίωσας; ὁρέων δὲ τοὺς Πέρσας ἐκβάλλοντάς τέ σε
„ καὶ ἄνοικον [a] ποιεῦντας, ἐ τολμᾷς τίσασθαι, οὔ-
„ τω δή τι ἐόντας εὐπετέας χειρωθῆναι; ἀλλ' εἴ τί
„ σύ σφεας καταῤῥώδηκας, ἐμοὶ δὸς τοὺς ἐπικούρους,
„ καί σφεας ἐγὼ τιμωρήσομαι τῆς σεθάδε ἀπίξιος·
„ αὐτόν [b] τέ σε ἐκπέμψαι ἐκ τῆς νήσου ἕτοιμός εἰ-
„ μι" ταῦτα [c] δὲ ἔλεξε ὁ Χαρίλεως. Μαιάνδριος δὲ
ὑπέλαβε τὸν λόγον, ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο
ἀφροσύνης ἀπικόμενος, ὡς δόξαι τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν
περιέσεσθαι τῆς [d] βασιλῆος, ἀλλὰ φθονήσας μᾶλλον
Συλοσῶντι, εἰ ἀπονητὶ ἔμελλε [e] ἀπολάμψεσθαι ἀκέ-
ραιον τὴν πόλιν· ἐρεθίσας ὦν τοὺς Πέρσας, ἔθελε [f] ὡς
ἀσθενέστατα ποιῆσαι τὰ Σάμια πρήγματα, καὶ οὕτω
παραδιδόναι· εὖ ἐξεπισάμενος ὡς παθόντες οἱ Πέρσαι,
[g] προσεμπικρανέεσθαι ἔμελλον τοῖσι Σαμίοισι· εἰδώς τε
ἑωυτῷ ἀσφαλέα ἔκδυσιν ἐοῦσαν ἐκ τῆς νήσου τότε, ἐπ-
εὰν αὐτὸς βούληται· ἐπεποίητο γάρ οἱ κρυπτὴ διώρυξ
ἐκ τῆς ἀκροπόλιος φέρουσα ἐπὶ θάλασσαν· αὐτὸς μὲν
δὴ ὁ Μαιάνδριος ἐκπλέει ἐκ τῆς Σάμου· τοὺς δὲ ἐπι-
κούρους πάντας ὁπλίσας ὁ Χαρίλεως καὶ ἀναπετάσας
τὰς πύλας, ἐξῆκε ἐπὶ τοὺς Πέρσας, οὔτε προσδεκο-
μένους τοιοῦτο οὐδέν, δοκέοντάς τε δὴ πάντα συμβεβά-
ναι· ἐμπεσόντες δὲ οἱ ἐπίκουροι, τῶν Περσέων τοὺς
[h] διφροφορευμένους τε καὶ λόγου πλείστου ἐόντας ἔκτει-
νον· καὶ οὗτοι μὲν ταῦτα ἐποίευν, ἡ δὲ ἄλλη στρατιὴ
ἡ Περσικὴ ἐπεβοήθεε· [i] πιεζεύμενοι δὲ οἱ ἐπίκουροι ὀπί-
σω κατειλήθησαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν. Ὀτάνης δὲ ὁ στρα-
τηγὸς, ἰδὼν πάθος μέγα Πέρσας πεπονθότας, ἐντο-
λάς τε τὰς [k] Δαρεῖος ἀποστέλλων ἐπετέλλετο, μήτε
κτείνειν μηδένα Σαμίων, μήτε ἀνδραποδίζεσθαι, ἀπ-
αθέα τε κακῶν ἀποδοῦναι τὴν νῆσον Συλοσῶντι, του-
τέων μὲν τῶν ἐντολέων μεμνημένος ἐπελανθάνετο· ὁ δὲ
παρήγγειλε τῇ στρατιῇ πάντα τὸν ἂν λάβωσι, καὶ
217 ἄνδρα καὶ παῖδα, ὁμοίως [l] κτείνειν· ὀρθαῦτα τῆς στρα-
τιῆς οἱ μὲν τὴν ἀκρόπολιν ἐπολιόρκεον, οἱ δὲ ἔκτεινον
πάντα τὸν ἐμπορὸν γινόμενον, ὁμοίως ἔν τε ἱρῷ καὶ
ἔξω ἱροῦ. Μαιάνδριος δ' ἀποδρὰς ἐκ τῆς Σάμου, ἐκ-
πλέει ἐς Λακεδαίμονα· ἀπικόμενος δ' ἐς αὐτὴν, καὶ
[m] ἀνενεικάμενος τὰ ἔχων ἐξεχώρησε, ἐποίεε τοιάδε·
ὅκως ποτήρια ἀργύρεά τε καὶ χρύσεα προθεῖτο, οἱ μὲν
θεράποντες αὐτῷ [n] ἐξέσμων αὐτά· ὁ δ' ἐν τοῦτον
τοῦτον τῷ Κλεομένεϊ τῷ Ἀναξανδρίδεω ἐν λόγοισι ἐὼν,
βασιλεύοντι Σπάρτης, προῆγέ ἐς τὰ ο οἰκία· ὅκως δὲ
ἴδοιτο Κλεομένης τὰ ποτήρια, [p] ἀποθωύμαζέ τε καὶ
ἐξε-

Perſas autem, quos cernis te expellentes atque extorrem facientes, ulciſci non audes, tam faciles ad capiendum? Quos ſi tu reformidas, præbe mihi auxiliares, ut istos ob ſuum huc adventum ulciſcar: paratus etiam te ipsum ex inſula emittere. Hæc Charileus. Quem ſermonem Mæandrius ſuſcepit, quantum ego ſentio, non quia eo inſipientiæ venisſet, ut putaret ſuas vires regiis ſuperiores esſe: ſed invidens Syloſonti, ſi civitatem integram ſine labore esſet accepturus. Irritatis igitur Perſis maluit res Samias debilitare, atque ita tradere, probe intelligens, Perſas, ſi quid ipsis accideret, ſævituros esſe in Samios, et ſibi tutum ſciens ex inſula excesſum esſe quandocunque vellet: foderat enim ſibi occultum cuniculum, ex arce ferentem ad mare, itaque ipse quidem Mæandrius e Samo enavigavit. Charileus autem, armatis cunctis auxiliariis, patefactisque portis egreditur in Perſas nihil tale expectantes, ſed omnia convenisſe existimantes. Hos Perſas, qui ſellis geſtabantur, et plurimi momenti erant, dato impetu auxiliarii occiderunt. Dum hæc isti agunt, ceteræ Perſarum copiæ auxilio veniunt; a quibus repulſi auxiliarii, rurſus in arcem ſe recipiunt. Otanes imperator, cernens tantam cladem illatam Perſis, memor præceptorum quæ Darius, eum mittens dederat, ne quem Samiorum aut occideret aut caperet, inſulamque immunem malorum Syloſonti traderet: horum dico præceptorum reminiſci neglexit, iusſitque milites, ut quemque Samium adipiſcerentur, occiderent, virum pariter et puerum. Tunc pars copiarum arcem obſidebat, pars obvium quemque ſine diſcrimine trucidabat, tam in delubro quam extra delubrum. Mæandrius e Samo profugiens, Lacedæmonem navigavit. Eo ubi pervenit, ac devexisſet quæ ſecum habens excesſerat, id egit; postquam pocula argentea et aurea propoſuit, ſervi in eo erant, ut ea extergerent: interea ipse Cleomenem, Anaxandridæ filium, Spartæ regem, colloquendo deducit ad ædes ſuas. Cleomenes ubi pocula vidit, præ admiratione attonitus erat. Mæan-

146 147 148

a Arch. V., alii ποιέοντας. *b* Δέ σε iid. *c* Defit *Arch. V.* Mox ὑπέλαβε adtigit *Thom. M.* in *V.* *d Arch.*, olim βασιλέος. *e M. Paſ. Ask.*, in ceteris ἀπολάμψασθαι. *f* Ἐς ἀσθεν. *Arch. V.* *g* Κακῶς πάρος ἐμπικρανέεσθαι *Arch. V.* et in margine *Paris. B.*, κακῶς προσεμπικραινέεσθαι *Paris. A. B.* et *Ald.*, κακῶς non esti in *Med. Paſ. Ask.* *h Suid.* in Διφροφόρος. *i M. Ask. Paſ. Arch.* optime: πιεζόμενοι antea. *k* Δαρεῖός οἱ ἄπος. *Paris. A. B. V. Arch. Ald.*, οἱ *Med. Ask. Paſ.* non legunt. *l* Κτείνειν plerique. *m* Ἐνεγκ. *Arch. V.* perperam. *n* Hinc *Heſychii* gloſſa. *o Paſ. Ask. Arch. V. Valla*, vulgo οἰκίᾳ, male. Ἴδοιτο, ut rarius notavit Gloſ. *Sangermanenſis*. *p Paris. A. B. V. Arch.* Fragm. *Paris. Ald.*, ἐπεθωμ. *M. Ask. Paſ.*

31. Παθόντες οἱ Πέρσαι, προσεμπικρανέεσθαι] Moratur Codd. diſcordia. Si *Arch.* et *Vind.* Παθόντες — κακῶς πάρος, ἐμπικρανέεσθαι —— attentionem mereatur, mens erit, malum ante perpesſos Perſas, exacerbatiore in Samios fore animo; uti ἐμπικραινόμενος Ἀθηναίοισι Hippias L. v. C. 62. γυναικείως ἐμπικραινόμενος *Euſebius Stobaei* Serm. XLIV. p. 310. Talis Fulvia, Ciceronis amputato capiti, καὶ ἐμπικραναμένη οἱ καὶ ἐμπτύσασα in *Dionis Caſſ.* L. XLVII. p. 378. Quae quidem ſchedis illis, et κακῶς mordicus tenentibus patrocinabuntur, eoque amplius, quod προσεμπικρανέεσθαι nimium explicet. At haec *Galei* et Codd. cauſa. Cenſebunt haud dubie alii πάρος ex πρὸς esſe progenitum.

40. Τοὺς διφροφορευμένους] *Qui ſellas attulerant* —— *Valla*. Verius Scholiaſtes, Φορείοις φορουμένους, *Heſychio* et *Suida* ſequentibus. *Etymologus* p. 279. Ἡρωδιανὸς τοὺς Πέρσας Φορείοις Φερομένους ΔΙΦΡΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥΣ. Scripserat, uti bene Cl. *Alberti*, Ἡρόδοτος τοὺς ——. Error conpendiariae debetur ſcripturae, ſaepius recurrens. Perſarum locupletiores ſellis ſive lecticis geſtabantur, ſuccollantibus διφροφόροις ap. *Athen.* L. XI, 2. p. 514. Conſidebant ipsi θρόνους θέμενοι C. 145. *Kuhnius* plura ad *AElian.* Var. IV, 22.

58. Ἐξέσμων] *Vallae* non intellectum, utpote rarius, hinc exceptum Ἐξέσμων, ἐσμηχον, *Heſychius* interpretatur. *Herod.* II, c. 37. ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι διασμέοντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην· hoc vulgo erat σμήχειν τὰ ἐκπώματα, *Clem. Alex.* Paed. III, p. 268, 23. *ſmegmate abſtergere*. *Athen.* IX, p. 409. C. ἐχρῶντο εἰς τὰς χεῖρας ἀποκλύοντες αὐτὰς καὶ σμήγματι ἀπορύψεως χάριν. *Vallam* ſuſpicor IX, c. 109., σμέεται invenisſe, ſinceram lectionem, ſed illic adiuvandam interpretatione conmoda. VALCKEN.

60. Ἐς τὰ οἰκία] Sic decuit, nec minus ἀπεθωύμαζε, in Muſis, quod *Portus* oſtendit, creberrimum: MSS. iubent potiores. Mox ὁ δὲ ἂν, ſicuti et paullo ſuperius, Cl. *Abreſchius*.

65. Ὡς

Mæandrius eum iubere, quæcunque liberet, illinc asportare: idque quum bis et ter Mæandrius diceret, tamen Cleomenes virorum iustissimus extitit, qui ea quæ sibi donabantur, recipienda non putavit. Sed quum didicit eadem aliis civium Mæandrium elargientem habiturum patrocinium, aditis ephoris, dixit satius esse Spartæ hospitem Samium e Peloponneso ablegari, ne aut ipsi aut alii cuipiam Spartanorum persuaderet fieri malum. Illi, Cleomeni obsequentes, Mæandrio indixe-
149 runt abitum. Persæ ubi occupavere Samum, Syloson tradiderunt viris desolatam. Inter-

ἐξεπλήσσετο· [a] ὁ δὲ ἂν ἐκέλευε αὐτέων ἀποφέρεσθαι αὐτὸν ὅσα βούλοιτο· τοῦτο καὶ δὶς καὶ τρὶς εἰπάντος Μαιανδρίου, ὁ Κλεομένης δικαιότατος ἀνδρῶν γίνεται· [65b] ὃς λαβεῖν μὲν δίδόμενα οὐκ ἐδικαίευ· μαθὼν δὲ ὡς ἄλλοισι [c] δίδοὺς τῶν ἀστῶν εὑρήσεται τιμωρίην, βὰς ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, ἄμεινον εἶναι ἔφη τῇ Σπάρτῃ, τὸν ξεῖνον τὸν Σάμιον ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἵνα μὴ ἀναπείσῃ [d] ἢ αὐτὸν, ἢ ἄλλον τινὰ Σπαρτιη- [70] τέων, κακὸν γενέσθαι· οἱ δ' ὑπακούσαντες [e] ἐξεκήρυξαν Μαιάνδριον. Τὴν δὲ Σάμον σαγηνεύσαντες οἱ Πέρσαι, παρέδοσαν Συλοσῶντι, ἔρημον ἐοῦσαν ἀνδρῶν· τοῦτον μέν-

a Ὃς *Pasf. Ask.* tum αὐτὸν ἀποφ. αὐτῶν aut αὐτέων iidem cum *Arcb. V.*, porro δοῦσα βουλ. Fragm. *Paris.* b Καὶ λαβ. *Arcb. V.* c Διαδιδοῖ *Arcb.* d Defit *Pasf.* e Ἐξώθησαν *Eton.* ἀπέπεμπον *Arcb.* et Μαιάνδριον omittens: tum οἱ δὲ Πέρσαι παρέδοσαν Συλ. Σάμον id., σαγηνεύσαντες itidem negligens. Vulgo παρέδωσαν Edd.

65. Ὡς ἄλλοισι διδοὺς] Opinor διαδιδοὺς voluisse *Arcb.* scribam, quo hac eadem in re usus *Plutarchus* est. Εὑρήσεται τιμωρίην *Stepban.* male *punitum* aut *multatum iri:* nihil hic de poena; Cleomenes animadvertens, Maeandrium largitionibus sibi auxilium parare, ad Ephoros rem refert. Τιμωρίην εὑρίσκεσθαι ex *Thucydide* verisime *Portus* explanavit.

66. Εὑρήσεται τιμωρίην] Cleomenes in Apophthegm. Lacon. *Plutarchi* p. 224. A. ἔλαβε μὲν οὐδέν, εὐλαβούμενος δὲ, μὴ ἑτέροις τισὶ τῶν ἀστῶν διαδῷ, πορευθεὶς ἐπὶ τοὺς Ἐφόρους —— ἔφη, &c. quae sumpta sunt ex hoc *Herodoti* loco, cuius sententiam et *Valla* et versionis antiquae correctores perverterunt; adsequutus est *Aem. Portus* in Τιμωρίη. Idem erat in usu loquendi Τιμωρεῖν ac βοηθεῖν, Τιμωρία ac βοήθεια. Ut iam ante Spartam Samii venerant exules auxilia petitum (*Herod.* III, c. 46.,) sic et Maeandrius ope Lacedaemoniorum Samum se sperabat recuperaturum; Cleomenes, quem ille donis frustra fuerat aggressus, facile tamen intelligebat, in donis Maeandrii repellendis alios se minus fore constantes; atque eo dicitur *Herodoto* μαθὼν, ὡς ἄλλοισι διδοὺς τῶν ἀστῶν εὑρήσεται τιμωρίην, id est τιμωροὺς vel βοηθοὺς ἑτοιμάσεται, *aliis civium illa largiendo auxilia sibi comparaturum, auxiliares*, nota forma loquendi, Graecis et Latinis dicuntur *auxilia*; ut *servitia*, servi; legati, *legationes*; remiges, *remigium Livio*; exules, φυγὴ *Thucydidi: sibi parare*, ἑτοιμάσασθαι, frequentissime licet dicatur εὑρέσθαι, hoc saepe tamen pessime fuit conversum. Unum nunc tantum ponam locum *Thucyd.* I, c. 58. ἐλθόντες Potidaeatae ἐς τὴν Λακεδαίμονα μετὰ Κορινθίων ἔπρασσον, ὅπως ἑτοιμάσαιντο τιμωρίαν, ἣν δέῃ, id est ὅπως εὕροιντο (εὑράμην multo est usitatius quam εὐράμην) βοήθειαν, *ut auxilia sibi compararent:* mox idem ἐξ Ἀθηναίων, ait, οὐδὲν εὕροντο ἐπιτήδειον· pro ἐκ, παρὰ saepius huic verbo iungitur. VALCKEN.

67. Τὸν ξεῖνον τὸν Σάμιον] Legitur apud *Plutarchum* l. c. τὸν ξένον ἑαυτοῦ Σάμιον· monitus nemo Graece sciens dubitabit, quin vere correxerim, τὸν ξένον ἐᾷν τὸν Σάμιον ἀπαλλάττεσθαι τῆς Πελοποννήσου, ἵνα μὴ πεισῃ τινὰ τῶν Σπαρτιατῶν κακὸν γενέσθαι· illud ἐᾷν etiam simpliciter positum saepe significat *missum facere:* iam vero quis tandem negaret in *Plutarchi* verbis articulum requiri? Cleomenis autem fuisse Maeandrium ξένον eximie sic dictum, neque ex hac liquet historia, nec aliunde; quin abhorret ab omni verisimilitudine, Spartiatae quippe Regis Samii Tyranni cuiusdam ministrum, quem, ut erat, *servum* suum fratrisque vocabat Syloson, *Herod.* c. 140. VALCKEN.

70. Ἐξεκήρυξαν Μαιάνδριον] Lenius est ἀπέπεμπον *Arcb.*, sed Scholion, *Galeo* observante, quale et *Etonen.* Codicis. *Plutarchus* Nostrum describens Lacon. Apophtheg. p. 224. A. οἱ δὲ ὑπακούσαντες ΕΞΕΚΗΡΥΞΑΝ τὸν Μαιάνδριον αὐτῆς ἡμέρας, i. e. edicto publice proposito civitate et Peloponneso eiecerunt. Tales πανταχόθεν ἐκκηρυττόμενοι Athenienses tyrannorum et Spartanorum decretis ap. *Lysiam* c. Eratosth. C. 23. et paullo ante ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως. —— Ceterum σαγηνεῦσαι Herodotei sermonis *Strabo* X. p. 687., leviter, ut alias adparebit, lapsus, agnoscit, nitidissime explicitum L. VI, 31. In Samo, viris vacua, dissensus exstat Geographi L. XIV. p. 945.

70. Ἐξεκήρυξαν Μαιάνδριον] *Plutarchus*, οἱ δὲ, inquit, ὑπακούσαντες ἐξεκήρυξαν τὸν Μαιάνδριον αὐτῆς ἡμέρας· legeratne in hac etiam historia, *Platoni* frequentatum, ἀυθημερόν; *Laërt.* II, 43. ἐτριθημήσαντα ἀυθημερόν ἐξεκήρυξαν. Ista reperitur doctissimi *Galei* nota ad „ Ἐξεκήρυξαν] *Cod. Arcb.* ἀπέπεμπον. *Cod. Eton.* ἐξώ„ θησαν. *Haec autem glossemata sunt.*" ἐξώθησαν forma prodit: sed ipsis etiam monachis notissimum ἐξεκήρυξαν quis tandem et quamobrem fuisset interpretatus per ἀπέπεμπον; Postremum illud invenit in suo quoque Cod. *Valla*; vertit enim *ablegarunt*; atque ita verbum Ἀποπέμπειν conversum viderat in Lexico; veteri Lat. Gr. quod scriptum adhibuit in hac adornanda versione; Glossarium vocant *Philoxeni.* Si vel in aliis non observatum fuisset Codd. mihi tamen Ἀπέπεμπον videretur Herodoteum; huiusque interpretamentum ἐξεκήρυξαν, et ἐξέωσαν, vel ἐξώθησαν. Ionum more, dirissima quaevis emollientium lenitate verborum, in re molesta satis erat *Herodoto* verbum ἀπέπεμπον adhibuisse. Qui cum uxore faciebant divortium, vulgo dicebantur illam *exigere* (ἐξάγειν Athenis etiam notabat *expellere:*) ἐκβάλλειν; Athenienses rem per se satis invidiosam tegebant verbis ἀποπέμπειν et ἐκπέμπειν, *emittendi* vel *dimittendi: Demosth.* vel alius c. Neaer. p. 733, 81. *iratus* ἐκβάλλει τὴν ἄνθρωπον, non reddens dotem peccabat in hanc legem: ἐὰν ἀποπέμπῃ τὴν γυναῖκα, ἀποδιδόναι τὴν προῖκα. p. 738, 129. τὴν ἄνθρωπον ἀποπέμψω ἐκ τῆς οἰκίας. *Lysias* p. 286. *Hipponicus* ἐξέπεμψεν αὐτοῦ γυναῖκα. *Isaeus* de Pyrrhi haer. p. 41, 28. Res ipsa ἐκπορπὴ dicta et ἀπόπεμψις. *Antipho Stobaei* p. 422, 1. χαλεπαὶ μὲν ἐκπομπαί. Uxoris *repudium* Ἔξεσις, *emissio*, dicitur *Herodoto* V, c. 40. Παρὰ τῷ Ἡροδότῳ Ἔξεσις ἀπόπεμψιν δηλοῖ γυναικὸς, ἤτοι διαζύγιον, *Eustath.* in Od. K, p. 410, 5. et Φ. p. 746, 22. Tandem et hoc considerari velim, in civitatibus bene moratis illos praesertim ἐκκεκηρύχθαι, qui graviorum censebantur criminum rei, atque adeo digni hac publica contumelia, qua praeconis voce regione exterminabantur: Arthmium Zeliten Athenienses ἐξεκήρυξαν, Socratis accusatorem Heracleotae; alios alii; Spartanis satis erat Maeandrium ἀποπέμπειν. VALCKEN.

71. Σάμιον σαγηνεύσαντες] Morem Persarum, minus dextre *Brissonio* explicitum de R. P. III, p. 432. *Herodotus* enarrat VI, c. 31. ubi ex insulis Chio, Lesbo, Tenedo, ἐσαγήνευον τοὺς ἀνθρώπους. Mirabar quod scribit *Strabo* X, p. 687. B. de Eretria, τὴν μὲν οὖν ἀρχαίαν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, σαγηνεύσαντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τοὺς ἀνθρώπους· neque enim hoc de Eretriensibus, quod memini, tradidit alibi *Herod.* nec certe suo loco VI, c. 102. Sed legerat ista *Strabo Platonis* de LL. III, p. 698. D. *nunciatum*, ὡς οὐδεὶς Ἐρετρίέων αὐτὸν ἀποπεφευγὼς εἴη, συνάψαντες γὰρ τὰς χεῖρας σαγηνεύσαιεν πᾶσαν τὴν Ἐρετρικὴν οἱ στρατιῶται τοῦ Δάτιδος. *Platonis*, vel alterius habet epigramma *Diogenes Laërt.* III, 33. *in Eretrienses* τοὺς σαγηνευθέντας, quibus in Asiam traductis in Cissia Darius clementer sedes adsignavit: Eretrienses illos Apollonius aiebat *Philostrati* I, c. 23. ἰχθύων πάθει περὶ τὴν ἅλωσιν χρήσασθαι σαγηνευθῆναι γὰρ καὶ ἁλῶναι πάντας. De captis Eretriensibus id ipsum adhibuerunt *Aristides* T. I, p. 213. 385. et *Maximus* Tyr. XXXIX, 6. ubi Ἐρετρία σαγηνεύεται a *Dan. Heinsio* verti non debebat, *Eretria obsidetur*, sed, *velut evetriculo capiuntur Eretrienses*, nullo scilicet sexus aut aetatis facto discrimine. Longius aberravit a vero interpres *AEliani* de N. A. XV, cap. quinti fine. Quod his acciderat, sibi notius, vicini magis disseminarunt Athenienses, a Persis illata Graecis mala pro ingenio suo cupide amplificantes. VALCKEN.

μέντοι χρόνῳ καὶ [a] συγκατοίκισε αὐτὴν ὁ στρατηγὸς Ὀτάνης, ἔκ τε ὄψιος ὀνείρου, καὶ νούσου ἣ μιν κατέλαβε νοσῆσαι τὰ αἰδοῖα. Ἐπὶ δὲ Σάμον [b] στρατεύματος ναυτικοῦ οἰχομένου, Βαβυλώνιοι ἀπέστησαν, [c] χάρτα εὖ παρεσκευασμένοι· ὡς ὅσῳ χρὸς ὅ, τε μάγος ἦρχε καὶ οἱ ἑπτὰ ἐπανέστησαν, ὡς τούτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ καὶ τῇ ταραχῇ ἐς τὴν πολιορκίην [d] παρεσκευάσαντο· καί κως ταῦτα πριεῦντες ἐλάνθανον· ἐπεί τε δὲ ἐκ τοῦ ἐμφανέος ἀπέστησαν, ἐποίησαν τοιόνδε· τὰς μητέρας ἐξελόντες, γυναῖκα ἕκαστος μίην προσεξαιρέετο, [e] τὴν ἐβούλετο ἐκ τῶν ἑωϋτοῦ [f] οἰκίων· τὰς δὲ λοιπὰς ἁπάσας συναγαγόντες, ἀπέπνιξαν· τὴν δὲ μίην ἕκαστος σιτοποιὸν ἐξαιρέετο· ἀπέπνιξαν δὲ αὐτὰς, ἵνα μὴ σφέων τὸν σῖτον [g] ἀναισιμώσωσι. Πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Δαρεῖος, καὶ συλλέξας ἅπασαν τὴν ἑωϋτοῦ δύναμιν, ἐστρατεύετο ἐπ' αὐτούς· ἐπελάσας δὲ ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα, ἐπολιόρκεε, φροντίζοντας οὐδὲν τῆς πολιορκίης· ἀναβαίνοντες γὰρ ἐπὶ τοὺς προμαχεῶνας τοῦ τείχεος οἱ Βαβυλώνιοι, κατωρχέοντο, καὶ κατέσκωπτον Δαρεῖον καὶ τὴν στρατιὴν αὐτοῦ· καί τις αὐτῶν εἶπε τοῦτο τὸ ἔπος, „ Τί κάτησθε [h] ὀνθαῦτα ὦ Πέρσαι, ἀλλ' οὐκ „ ἀπαλλάσσεσθε; τότε γὰρ αἱρήσετε ἡμέας ἐπεὰν 218 „ ἡμίονοι τέκωσι·" τοῦτο εἶπε [i] τῶν τις Βαβυλωνίων, οὐδαμᾶ ἐλπίζων [k] ἂν ἡμίονον τεκεῖν. Ἑπτὰ δὲ μηνῶν καὶ ὁσιαυτοῦ διελελυθότος ἤδη, ὁ Δαρεῖός τε [l] ἤσχαλλε, καὶ ἡ στρατιὴ πᾶσα, οὐ δυνατὴ οὖσα ἑλεῖν τοὺς Βαβυλωνίους· καί τοι πάντα σοφίσματα καὶ πάσας μηχανὰς ἐπεποιήκεε ἐς αὐτοὺς Δαρεῖος· ἀλλ' οὐδ' ὡς ἐδύνατο [m] ἑλεῖν σφεας· ἄλλοισί τε σοφίσμασι πειρησάμενος, καὶ δὴ καὶ τῷ Κῦρος εἷλε σφεας, καὶ τούτῳ ἐπειρήθη· ἀλλὰ γὰρ δεινῶς ἔσαν οἱ φυλακῆσι οἱ Βαβυλώνιοι, οὐδὲ σφεας οἷός τε ἦν ἑλεῖν. Ἐνθαῦτα εἰκοστῷ μηνὶ Ζωπύρῳ τῷ [n] Μεγαβύζου τούτου, ὃς τῶν ἑπτὰ ἀνδρῶν ἐγένετο, τῶν τὸν μάγον κατελόντων, τούτῳ τῷ Μεγαβύζου παιδὶ Ζωπύρῳ ἐγένετο τέρας τόδε· τῶν οἱ σιτοφόρων [o] ἡμιόνων μίη ἔτεκε· ὡς δέ οἱ ἐξαγγέλθη, καὶ ὑπὸ ἀπιστίης αὐτὸς ὁ Ζώπυρος

teriecto tamen tempore etiam Otanes imperator frequentem incolis effecit, tum e viſione inſomnii, tum ex morbo, quo laboravit circa pudenda. CETERVM, dum Samum nauticus proficiſcitur exercitus, Babylonii rebellaverunt, rebus probe admodum comparatis: nam quamdiu magus imperavit, et ſeptem inſurrexerunt, per hoc omne tempus et per turbationem ſe ad ferendam obſidionem inſtruxerunt, et in his apparandis usque latuerunt: verum ubi e profeſſo deſciverunt, hæc ſibi facienda ſtatuerunt: Matribus exceptis mulierum unam, quam ſibi quisque voluit, e domeſticis deligit; ceteras omnes contractas ſtrangularunt: illam vero unam quisque ad panem pinſendum eligebat; ſtrangularunt autem eas, ne frumentum ipsorum abſumerent. His rebus cognitis Darius collectis omnibus copiis adverſus eos contendit: et postquam pervenit, urbem obſidione cingit. Sed illi nihili pendere obſidionem: nam conſcenſis muri propugnaculis, tripudiare probraque ingerere Dario atque exercitui eius; quorum quidam ita inquit, Quid hic deſidetis Perſæ? quin potius abſceditis, quippe tunc expugnaturi nos, quum pepererint mulæ. Hoc quidam Babyloniorum dicebat, credens nunquam parere mulam. Anno ac ſeptem menſibus in obſidione conſumptis, iam Darium, atque univerſum exercitum, tædere quod Babylonios expugnare non poſſet; etſi adverſus illos omnia machinamenta atque omnes inſidias expertus, cum alias, tum illas quibus eosdem Cyrus expugnaverat. Omnia hæc fruſtra fuerunt, quia Babylonii vehementer excubiis incumbebant. Sed quum ne ſic quidem capi poſſent, viceſimo quam circumvallati ſunt menſe, Zopyro, Megabyzi filio, unius e ſeptem viris qui magum ſuſtulerunt, hoc contigit portentum, ut quædam mularum eius quæ frumentum ſubvectabant, pareret. Quod ubi

ei

a Συγκατοίκησε id., ſed male. *b* Τοῦ στρατ. *Arcb.* *c* Abest *V. Arcb.* *d* In ora *Steph.* καὶ παρεσκ. et παρεσκευάζοντο cum *Paſ. Arcb. V.* *e* *M. V. Arcb. Paſ. Ask.*, τὴν ἂν vulgo. *f* *Paſ. Ask. V. Arcb.*, οἰκηΐων olim. *g* Sumſit hinc *Suidas* in *V.* et *Euſtath.* p. 1595, 10. *h* Ὦ Πέρσ. ἐνθ. ſic *Arcb. Paſ. Ask.* *i* Tria haec deſunt Fr. *Paris.* *k* *M. Arcb. V. Paſ. Ask.*, ab *Ald.* ἂν aberat. *l* *Paſ. V. Arcb.*, alii ἤσχαλε. *m* Λαβεῖν ex ſcholio *Paſ.* *n* Μεγαβύξου, ὃς *Ask.* omiſſo τοῦ, etiam *Paſ.*, τούτου, ὃς *V. Arcb. Ald. Paris. A. B.*, τοῦ ὃς *Med.* *o* *Arcb. V. Paſ. Ask. Paris. B.*, ἡ μίη *Ald. M.*

76. Βαβυλώνιοι ἀπέστησαν.] Interea temporis, dum ſub nomine fratris Cambyſis latitans Magus Smerdis rerum potiretur, defectionem a Perſis iam fuerant Babyloniorum viri principes meditati, οἱ κορυφαῖοι *Herodoto* III, c. 159. Deſpicatui, ni fallor, habebant Imperantem propter ipsius inuſitatam lenitatem, quippe qui imperium ingreſſus (III, c. 67,) προεῖπε ἀτελείην εἶναι στρατιῆς καὶ φόρου ἐπ' ἔτεα τρία. In hac turbatione rerum, dum libertas inſolita miſceret adſuetas iugo civitates Orientis, animos ſibi ſumentes, ſimul atque Darius eſſet admotus regno, videntur omnia ſibi clam Perſas parasſe Babylonii, quae ad oppugnationem diu tolerandam arcendamque eſſent neceſſaria; clam dico Perſas; nam ταῦτα ποιεῦντες ἐλάνθανον. Hoc tandem tempore ἐκ τοῦ ἐμφανέος ἀπέστησαν, *palam defecere*: quo tandem tempore? dum clasſis in gratiam Syloſontis Samum verſus proficiſceretur: hanc vero clasſem miſit Darius, νεωστὶ τὴν ἀρχὴν ἔχων· vid. p. 214, 26, 47. Circa haec itaque tempora una tantum *Herodoto* Babyloniorum a Perſis memoratur defectio. Differunt utique *bellum aperte gerere*, et *agitare in animo bellum*, ſive *tacitis animis iram ad bellandum concipere*: norunt ſuum ſibi vexatum Philologi θυμομαχεῖν. Atque haec eo dixi, ut labefactarem optimo viro *Georg. Raphelio* diſputata, in *terra* מרתים *duarum rebellionum*, *Ierem.* L, 21. hinc explicanda *Herodoto* potiſſimum auctore nitenti. Quanto rectius *duas defectiones*, alteram a Dario, a Xerxe alteram, *Ieremiae* vati praedictas cenſet vir Clar. et honorifici nominis titulo dignus *Herm.* noſter *Venema*. VALCKEN.

81. Ἐκ τοῦ ἐμφανέος] Nemini tantopere haec placuit dictio quam *Procopio*, creberrime utenti, L. I. Bel. Goth. I, 11. 12. &c. *Pauſan.* IX, 1. ἐκ μέν γε ἐμφανοῦς πόλεμος —— οὐκ ἦν συνεσηκώς. Sequentia τὰς μητέρας ἐξελόντες Laurentius *matres expellunt*, ἐξελῶντες opinatus. *Reiskius* eadem verborum ſententia ἐξέλοντες ex priſco ἐξέλω, unde ἐξελάω fluxerit. Mihi Latina *Gronovii* optima ſunt: ἐξελόντες propaginem τοῦ ἐξαιρεῖν, quae his cohaerent, monſtrant. Selegerunt matres Babylonii, praeter quas quisque unam ſibi mulierem προσεξαιρέετο et quidem ἐκ τῶν ἑωϋτοῦ οἰκίων, *ex illis, quas domi alebat*. Nam ſic ex ſchedis praeſtat. Elegit autem σιτοποιὸν, quale mulierum olim officium. Vide VII, 187. et hoc Polyxenae, πρόθεις δ' ἀνάγκην ΣΙΤΟΠΟΙΟΝ ἐν δόμοις ex *Tragici* Hecuba, v. 363.

6. Μεγαβύζου τούτου, ὃς] Singularis et ſine ſocio *Med.* est. Vetus ſcriptura confirmatur extremo hoc libro, ſaepeque alias. Statim ἡμιόνων ἡ μίη *unicam* Zopyro σιτοφόρον *mulam* relinquit, quod in locuplete Perſa tenue nimis et vix credibile. Suſtuli propterea articulum magna MSS. conſpiratione iugulatum. Mularum partus in Italia et Babylone portentum erat, in Africa, Cappadocia aliisque orbis tractibus minime: quae pariebat, *animal ſui generis* erat, ut *Plinius* ex *Theophraſto* Hiſt. Nat. L. VIII, 44. Inſpice *S. Bochart* Hieroz. L. II, 20.

ei renunciatum fuit, non credens, fetum ipse inspicere voluit; simulque vetans servos, cuipiam rem aperire, consultabat, et ad illius Babylonii verba, qui inter initia dixerat, postquam mulæ peperisſent, fore ut murus expugnaretur: ad hoc omne a Zopyro visa est expugnabilis Babylon: divino enim numine et illum loquutum et sibi mulam peperis-
154 se. Igitur ubi visum est fatale esse iam Babylonem capi, adiens Darium, scisitatus est, numquid perquam magni faceret expugnare Babylonem? Audiens perquam magni ab illo fieri, aliud consultat, quomodo ipse foret urbis expugnator, et suum hoc esset opus: bene gesta enim apud Persas permultum ad incrementa magnitudinis valent. Alio quidem nullo opere illam se imperio subdere posse cogitabat, quam si a seipso mutilatus ad illos transfugeret. Tum igitur parvi pendens se ipsum insanabili mutilatione afficit, quippe nasum sibi præcidit auresque, comamque deformiter circumtondit, et se flagris cecidit: atque ita ad Darium perre-
155 xit. Quem ille intuens, virum videlicet spectatissimum mutilatum, adeo graviter tulit, ut exiliens e solio exclamaret, interrogando quis eum et ob quod facinus mutilasset? Ad eum respondens Zopyrus, Nemo, inquit, ille vir est præter te, cuius tanta potentia est, ut ita me possis afficere, neque alienus quispiam, o rex, hæc mihi

ρος εἶδε τὸ βρέφος, ἀπείπας τοῖσι [a] δούλοισι μηδενὶ φράζειν τὸ γεγονὸς, ἐβουλεύετο· καί οἱ πρὸς τὰ τοῦ Βαβυλωνίου ῥήματα, ὃς κατ' ἀρχὰς ἔφησε, ἐπεάν περ ἡμίονοι τέκωσι, τότε τὸ τεῖχος ἁλώσεσθαι, πρὸς ταύτην τὴν [b] Φήμην Ζωπύρῳ ἐδόκεε [c] ἁλώσιμος εἶναι ἡ Βαβυλών· σὺν γὰρ θεῷ ἐκεῖνόν τε εἰπεῖν, καὶ ἑωυτῷ τεκεῖν τὴν ἡμίονον. Ὡς δέ οἱ ἐδόκεε μόρσιμον εἶναι ἤδη [d] τῇ Βαβυλῶνι ἁλίσκεσθαι, προσελθὼν [e] Δαρείῳ ἀπεπυνθάνετο, εἰ περὶ πολλοῦ κάρτα ποιέεται τὴν Βαβυλῶνα ἑλεῖν; πυθόμενος δὲ ὡς πολλοῦ τιμῷτο, ἄλλο [f] ἐβουλεύετο, ὅκως αὐτός τε ἔσται ὁ ἑλὼν αὐτὴν, καὶ ἑωυτοῦ τὸ ἔργον ἔσται· κάρτα γὰρ σὺν τοῖσι Πέρσῃσι αἱ [g] ἀγαθοεργίαι ἐς τὸ πρόσω μεγάθεος τιμῶνται· ἄλλῳ [h] μέν νυν οὐκ ἐφράζετο ἔργῳ [i] δυνατὸς εἶναί μιν ὑποχειρίην ποιῆσαι, εἰ δὲ ἑωυτὸν λωβησάμενος αὐτομολήσειε ἐς αὐτούς· σφαῦτα δὴ ἐλαφρῷ ποιησάμενος ἑωυτὸν [k] λαβεῖται λώβῃ ἀνήκεστον· ἀποταμὼν γὰρ ἑωυτοῦ τὴν ῥῖνα καὶ τὰ ὦτα, καὶ τὴν κόμην κακῶς περικείρας, καὶ μαστιγώσας, ἦλθε παρὰ Δαρεῖον. Δαρεῖος δὲ κάρτα βαρέως [l] ἤνεικε, ἰδὼν ἄνδρα δοκιμώτατον λελωβημένον· [m] ἔκ τε τοῦ θρόνου ἀναπηδήσας, ἀνέβωσέ τε καὶ εἴρετό μιν, ὅστις εἴη ὁ λωβησάμενος, καὶ ὅ, τι ποιήσαντα; ὁ δὲ εἶπε, „ Οὐκ ἔστι οὗτος [n] ὠνὴρ ὅτι μὴ σὺ, τῷ ἔστι δύνα„ μις τοσαύτη ἐμὲ δὴ ὧδε [o] διαθεῖναι· οὔτε τις ἀλ„ λοτρίων, ὦ βασιλεῦ, τάδε [p] ἔργασται, ἀλλ' αὐ„ τὸς

a Arcb. V. Vall., ἰδοῦσι olim. *b* Φῆμιν *Arcb.* *c* Εἶναι ἁλώσ. *Arcb. Pasſ. Ask.* *d* Τὴν Βαβυλῶνα *Arcb.* *e* Δαρεῖον *Arcb. V.*, Δαρείου margo *Stepb. Pasſ. Ask.* non male ſi ſequenti aptetur. *f* Βουλεύεται *Vind. Arcb.*, mox deſit τε utrique et *Pasſ.* *g Arcb. V.*, ἀγαθουργίαι vulgo. *b* Ora *Stepb. Arcb. V.*, μὲν γὰρ *Ald.*, μὲν οὐκ tantum *M. Ask. Pasſ.* *i* Idem tres cum *Arcb. V.*, δυνατὸν antea. Porro ὑποχειρίην *Stepb.* marg. *Pariſ. B. Arcb. V.*, alii ἀυτοχειρίῃ, aut ἀυτοχειρίην cum *M.* *k* Citat *Nonnus* in *Gregor.* Stelit. II, p. 161. *l Arcb. V.*, olim ἤνεγκεν. *m* Καὶ ἐκ *Arcb. V.* tum πηδήσας *Euſtath.* Hom. p. 288, 15. et *Vind.* *n* Ἀνὴρ *Arcb. V. Euſtath.*, ὠνὴρ *Ald.* Sequentia tangit *Euſtath.* p. 1559, 35. *o* Διαφθεῖναι *Arcb.*, pro διαφθεῖραι. *p* Εἴργασται *Ask. Pasſ.*

11. Εἶδε τὸ βρέφος] Sequitur Poëtam. Scholiastes *San-Germanenſis*: *βρέφος ἐπὶ ἀλόγου ζώου, Ἡρόδοτος Γ. ὁ Ποιητής· βρέφος ἡμίονον κυέουσαν Il. Ψ*, 266. Sequitur eundem *Oppian.* Halieut. V, 464. Σκύμνος ἀεχθεὶς ὀλίγον βρέφος ——, ubi felix memoria *Rittersbuſium* deſtituit. *βρέφος ἐλάφου*, ſeu *ἐλέφαντος* potius, *AElian.* Hiſt. An. XI, 25. Ἀπείπας τοῖσι δούλοισι illaudatum esse non debet: ſervis Zopyrus taciturnitatem iniungere, non temere omnibus, qui pullum viderant, potuit. Ἰδοῦσι ex laxiore venit interpretamento.

11. Τοῖσι ἰδοῦσι] Corrector antiquae verſionis e *Valla* δούλοισι rectius obtuliſſet lectoribus, adfirmatum a Cod. *Arch.* quodque ſi plures praeferunt, *Herodoto* fortaſſe reſtituetur. —— Quod ſequitur Babylonii dictum, *urbem expugnatum iri, quando parerent mulae*, Zopyro videbatur ominoſum, *nec ſine numine* prolatum, *σὺν γὰρ θεῷ ἐκεῖνον εἰπεῖν*· idem illud *Herodoto* dicitur IX, c. 90., *κατὰ συντυχίην, θεοῦ ποιεῦντος, forte fortuna, Deo rem dirigente: ἔκ τινος δαιμονίου συντυχίας, Iamblich.* V. P. §. 115. nam ſecundum veteres providae Dei curae ſuberat etiam, quae *Fors* dicebatur, ſive *Fortuna*, Τύχη. *Herod.* p. 225, 1. 320, 21, *arridebat puerulus θείῃ τύχῃ, forte quadam divinitus Livio* I, c. 4. ubi vid. *I. F. Gronov.* Graecis in eumdem teruntur uſum formulae *κατὰ θεὸν, κατὰ θεῖον, κατὰ δαίμονα, κατὰ τύχην*· poſtremum dederat corrector in Cod. *Cant. Lucae* Ev. X, 31. pro *κατὰ συγκυρίαν, forte fortuna*, quam inhumano Deus obtulerat ſacrificulo: *κατὰ δαίμονα Herod.* I, c. 3. *κατὰ τύχην τινὰ καὶ δαίμονα, Demoſth.* p. 652, 31. *κατὰ θεῖον, Ariſtoph.* Eq. V. 147. *non ſine numine, Bergler.us: κατὰ θεὸν γάρ τινα ἔτυχον καθήμενος*, est in *Platonis* Euthyd. p. 272. E. *σὺν θεῷ* prae aliis frequentat Dei reverentiſsimus *Xenophon*; an et in hunc alicubi ſenſum adhibeat nunc non commemini. VALCKEN.

22. Αἱ ἀγαθοεργίαι] Ita dederat. Infra C. 160. Ζωπύρου δὲ οὐδεὶς ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΗΝ Περσέων ὑπερεβάλετο. Licham τῶν ἀγαθοεργῶν Spartanorum laudavit L. I, 67. Mox *Reisk.* ἄλλῳ μὲν ὧν οὐκ ——. Mihi ἄλλῳ μέν νυν οὐκ —— ex ſchedis, longe est potius.

23. Ἄλλῳ μέν] Quum et nexus orationis illam requirat, et duo ſaltem Codices ſubminiſtrent, vocu-

lam ſuam recipiet *Herod.* ex aliis praeterea Codd.; quod ex Diſ. conſtat *Herod.* p. 103. Ἄλλῳ μὲν νῦν οὐκ ἐφράζετο ἔργῳ δυνατὸν εἶναί μιν ὑποχειρίην ποιῆσαι. Prorſus ista perverterat *Valla*, non animadverſo, quantum ab ἔφραζε ſignificandi virtute diſtaret ἐφράζετο. Diverſa *Portus* bene diſparavit. Φράζεσθαι notat *conſiderare*, vel *animadvertere*, Grammaticis vulgo redditum σκοπεῖν, *Euſtathio*, βουλευτικῶς σκέπτεσθαι. Poëtis illud uſitatum est quibusvis; non item Scriptoribus orationis ſolutae, niſi Ionica utentibus Dialecto. Φράσασθαι et φρασθῆναι, ἐπιφράσασθαι, ἐπιφρασθῆναι et καταφρασθῆναι in eumdem paene ſenſum adhibentur *Herodoto*; cuius illud etiam venuſtum est quod ſequitur —. Ἐν ἐλαφρῷ ποιησάμενος. Contra I, c. 118., θυγατρὶ τῇ ἐμῇ διαβεβλημένος οὐκ ἐν ἐλαφρῷ ἐποιεύμην, *apud filiam male me audire moleſte ferebam*; est enim idem ac χαλεπῶς ἔφερον [ἀπεξερημένος *Xenoph.* p. 286, 30.] Apud elegantiores occurrunt ſimiles locutiones ἐν εὐμαρεῖ, *in facili*, et *non in facili*, οὐκ ἐν εὐμαρεῖ· hoc in Theſeo poſuit *Eurip.* illud in Iph. A. V. 969. ἐν ἀσφαλεῖ, Hec. V. 980. Οὐκ ἐν ἀσφαλεῖ, Hippol. V. 785. *Thucydidea* ἐν ἀσφαλεῖ et ἐν ἐπικινδύνῳ, *in tuto* et *in periculo* vertit *Nepos. Theocrito* XXII, V. 212. iam olim reſtitui: Οὕτω Τυνδαρίδαις πολεμισδέμεν οὐκ ἐν ἐλαφρῷ. VALCKEN.

24. Δυνατὸς εἶναί μιν ὑποχειρίην ποιῆσαι] Recte de Prexaſpe C. 66. τὸν Κύρου υἱὸν ἀπολωλεκέναι ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΗι, et C. 74. ἀυτοχειρίῃ μιν ἀπολέσας, qui ſuis manibus Smerdim obtruncarat. Verum urbem ἀυτοχειρίῃ aut ἀυτοχειρίην ποιῆσαι quis in ea occupanda ſcripſit unquam? Noſter L. I, 106. καὶ τοὺς Ασσυρίους ΤΠΟΧΕΙΡΙΟΤΣ ἐποιήσαντο· et magno numero alii. Merito conſentiunt ſcriptis libris viri docti.

30. Βαρέως ἤνεικε] Formam verbi Ionicam *Herodoti* agnoſcent ſtudioſi, nec minus ἔκ τε τοῦ θρόνου πηδήσας *Vind.* et *Euſtathii*: id ſane commendare ſe potest et conpoſiti auctoritatem deprimere, ſi quae neceſsitas. *Plutarchi τῶν παιδίων τὸ πρεσβύτερον ἀποπηδῆσαν — ἀπὸ τοῦ τέγους — ἔῤῥιψεν ἑαυτὸ* T. II. p. 823. A. recepto accedit. Quam vero magnus Poëtae explanator in οὐκ ἔστι οὗτος adumbrationem *Odyſſ.* Z, 201. animadvertit; arceſsita videtur.

 Zopyrus cum Dario formam propositi sui dolum;

„ τὸς ἐγὼ ἐμεωυτόν· δεινόν τι ποιεύμενος Ἀσσυ-
„ ρίους Πέρσῃσι καταγελᾶν" ὁ δ' ἀμείβετο, „ Ὦ
„ σχετλιώτατε ἀνδρῶν, ἔργῳ τῷ αἰσχίστῳ οὔνομα
„ τὸ κάλλιστον ἔθευ, φὰς διὰ τοὺς [a] πολιορκευμέ-
219 „ νους σεωυτὸν ἀνηκέστως διαθεῖναι· τί, ὦ μάταιε,
„ λελωβημένου σεῦ, θάσσον οἱ πολέμιοι παραστή-
„ σονται; [b] κῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν, σεωυ-
„ τὸν διαφθείρας;" ὁ δὲ εἶπε, „ Εἰ μέν τοι ὑπερετί-
„ θεα τὰ ἔμελλον ποιήσειν, οὐκ ἄν [c] με περιεῖδες·
„ νῦν δ' ἐπ' ἐμεωυτοῦ βαλλόμενος, ἔπρηξα· ἤδη ὧν
„ ἦν μὴ τῶν σῶν δέησῃ, αἱρέομεν Βαβυλῶνα· ἐγὼ
„ μὲν γὰρ ὡς ἔχω, αὐτομολήσω ἐς τὸ τεῖχος, καὶ
„ φήσω πρὸς αὐτοὺς ὡς ὑπὸ σεῦ τάδε [d] ἔπαθον,
„ καὶ δοκέω, πείσας σφέας ταῦτα ἔχειν οὕτω,
„ τεύξεσθαι στρατιῆς· σὺ δὲ, ἀπ' ἧς ἂν ἡμέρης ἐγὼ
„ ἐσέλθω ἐς τὸ τεῖχος, ἀπὸ ταύτης ἐς δεκάτην ἡμέ-
„ ρην τῆς [e] σεωυτοῦ στρατιῆς, τῆς οὐδεμίη ἔστω ὥρη
„ ἀπολλυμένης, [f] ταύτης χιλίους τάξον κατὰ τὰς
„ Σεμιράμιος καλεομένας πύλας· μετὰ δὲ, αὖτις
„ ἀπὸ τῆς δεκάτης ἐς ἑβδόμην, ἄλλους μοι τάξον
„ δισχιλίους κατὰ τὰς [g] Νινίων καλεομένας πύλας·
„ ἀπὸ δὲ τῆς ἑβδόμης [h] διαλιπὼν εἴκοσι ἡμέρας,
„ καὶ ἔπειτα ἄλλους κάτισον, ἀγαγὼν κατὰ τὰς
„ [i] Χαλδαίων καλεομένας πύλας, τετρακισχιλίους·
„ ἐχώ-

mihi fecit, sed ipse ego: quod indigno animo fero Asyrios Persis illudere. Cui respondit, o virorum miserrime, turpissimo facto pulcherrimum nomen imposuisti, inquiens propter eos qui obsidentur, temetipsum indigne lacerasse. Numquid, o demens, te mutilato hostes citius deditionem facient? quomodo non te ipsum lanians mente excidisti? Ad eum Zopyrus, Siquidem, inquit, prodidissem, quae eram facturus, tu mihi non permisisses: nunc memet ego adhibens, id feci. Itaque iam Babylonem capimus, nisi tu tuis deeris, ego enim ita uti sum ad murum pro transfuga ibo, dicamque illis me haec abs te esse passum: et opinor, ubi persuasero illis haec ita habere, militiae fiam particeps. At tu decimo die quam murum fuero ingressus, mille milites ex eo genere, cuius iactura nihil admodum damni fiat, colloca ad portas quae vocantur Semiramis: rursus interiectis septem diebus, colloca mihi alia duo millia ad portas, quae dicuntur Niniorum: atque tertio, viginti diebus interiectis, e regione portarum, quae dicuntur Chaldaeorum, alios statue, numero quatuor millia: sed ne-

a Ald. V. Arcb., πολιορκεομένους *M. Ask. Pasi.*, prius congruit dialecto: mox τί δ' ὦ *Ald. V. Arcb. Paris. B.*, in *Med.* τί ὦ et *Ask.* *b* Κῶς *Arcb. V.*, recte. alii πῶς· porro ἐξάμβλωσας τῶν Φρ. *V. Arcb.*, vulgatum habet *Suid.* in *V.* *c* Μα *Arcb.* *d* Πέπονθα id. et *Vind.* *e* Ἑωϋτοῦ iid., tum μηδεμία uterque, et τῇ οὐδεμ. *Ald.* *f V. Arcb. M. Pasi.*, vulgo ταύτῃ male. *g* Νινίχης *Suid.* in Νῖνος. *h* Διαλείπειν ora *Step. Arcb. V.* *i Arcb. V. Pasi. Ask.* ora *Steph. Valla*, antea Χαλκιδέων.

37. Δεινόν τι ποιεύμενος] Vertamus ista in aliam phrasin idem significantem: *αἰσχρὸν ἡγούμενος* vel *χαλεπὸν, εἰ Ἀσσύριοι Περσῶν καταγελάσουσι.* Rogo, non illos vulgatarum lectionum semper defensores, sed genii sermonis peritos atque utentes in his libertate moderata Criticos; an hic dici possit *αἰσχρόν τι ἡγούμενος* vel *τιθέμενος*; Qui negabunt, eamdem hic esse rationem fatebuntur, literamque π sequentem hic atque alibi peperisse minus commodum illud τι. Δεινὸν vel δεινὰ ποιήσασθαι, sequente vel infinitivo, vel *εἰ*, *Herodoto* frequentissimum, invenitur apud quosvis Scriptores Atticos; horum loca quibus fuerint ad manum, negabunt et illud, in *Thucydide* recte scribi *οἱ Ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποίουν*, p. 343, 29. in *Luciano* δεινὰ ἐποίει ἀδικεῖσθαι, T. II, p. 542, 21. ἐποιοῦντο et ἐποιεῖτο requirit usus. VALCKEN.

43. Κῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν Φρενῶν] Videbatur olim Codd. ἐξάμβλωσας patronum habere *Aristophan.* Nub. v. 137. καὶ Φροντὶδ' ΕΞΗΜΒΛΩΚΑΣ ἐξευρημένην· at parum iuvat. Ridetur a Comico Socrates eiusque mater ob cogitationem quasi per abortum mente expulsam. Darius vero motam Zopyro rationem exprobrat, stultitiae caussam. Ἐξαμβλῶσαι τῶν φρενῶν in animi et sapientiae abortu, audacius dictum. Vulgati translatio receptior. *Suidas* in Καταχόρδησεν. Εἶτα τῶν Φρενῶν ΕΞΕΠΛΕΤΣΕ. Quae Cleomenem fortasse tangunt, derivata ex *Theopompi* Epitoma *Herodoti*, ut dicam alias. *Noster* L. VI, 12. οἵτινες παραφρονήσαντες καὶ ΕΚΠΛΩΣΑΝΤΕΣ ἐκ τοῦ νόου. Iterum ap. *Suid.* οἱ δὲ ΕΚΠΛΕΤΣΑΝΤΕΣ τῶν φρενῶν. Vide et Ἐκπλεύσειν. Tales dictionum e re nautica figurae in maritimis civitatibus, qualis Ioniae potior pars et Attica, nunc Britannorum et Belgarum, creberrimae. Conf. L. V, 92, 6.

43. Κῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν Φρενῶν;] *Sanumne te credis esse* (Terentiana sunt) *qui facie foede deformata sic te ipse laceraveris?* Prima forte specie minus attento placere poterat *Galeo* laudata Codicum lectio ἐξάμβλωσας. Suum etiam solus facile tueretur Noster VI, c. 12. ubi de se Ionas ipsi παραφρονήσαντες καὶ ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου· hi quidem a teneris adsueti mari personae convenienter loquuti; de Dario, quem sic facit hoc tempore loquentem, dubitari potest. Ab *Herodoto* mutuatus, de Spartiata Cleomene dixit *Pausan.* in Lacon. p. 211. ult. ἐξώρμει τὰ πολλὰ ἐκ τοῦ νοῦ· vid. *Kubn. Suidas* duo servavit incerti fragmenta, in Ἐκπλεύσαντες, ἔξω γενόμενοι· Οἱ δὲ ἐκπλεύσαντες τῶν φρενῶν εἶτα ἐνεοὶ ἐγένοντο· &c. *Demosth.* de Falsa Legat. p. 244. ἔξω δ' αὐτῆς οὖσα —— ἡ γυνή. *Cicero* de Div. II, c. 55. *a mente atque a se ipse discesserit*, ἐξέσῃ. vid. Tusc. III, c. 5. et IV, c. 36. *iratos* (ira furor brevis est:) *proprie dicimus exisse de potestate, id est — de mente. Ex mente avolare*, propius accedit Herodoteum *enavigare: Theocritus* II, 19. Θέσυλι δειλαία, πᾷ τὰς Φρένας ἐκπεπότασαι; *quis te malus abstulit error?* Idem Eid. XI, 72. Ὦ Κύκλωψ, Κύκλωψ, πᾷ τὰς Φρένας ἐκπεπότασαι; *O Corydon, Corydon, quae te dementia cepit? Virgil.* Ecl. II, 69. In his memini cum me paene decepisset *Homericum*, in Od. Σ, v. 326., σὺ γέ τις Φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί. Herodoteum ἐξέπλωσας τῶν Φρενῶν forte cui moveat suspicionem in *Theocrito* scribendum: πᾷ τὰς Φρενὸς ἐκπεπότασαι; ego vulgatum retinuerim: *Eurip.* Elec. v. 175. Οὐκ ἐπ' ἀγλαΐαις, Φίλαι, Θυμὸν —— ἐκπεπόταμαι. VALCKEN.

53. Τῆς οὐδεμίη ἔστω ὥρη] Ad huius scribendi normam idem esset: τῆς μηδεμίην ὥρην ἔξεις, aut οὐδεμίην ὥρην ποιήσεαι· *rem parvi pendere*, vel *nihili* sic dicebatur Ionice: Ὥρη et veteribus Atticis ὥρα *curam* notabat: veteres dico, neque enim apud alios illud invenietur, et ne apud horum quidem imitatores elegantiores *Aristiden* aut *Lucianum*; nam non sunt, non certe videntur esse, *Luciani* libelli de Astrologia et de Syria Dea, in quibus etiam occurrit illud Ionicum T. II, p. 372. T. III, p. 466. vid. *P. Leopard.* Em. VI, c. 21. *Bergler.* ad *Alciphr.* p. 112. *Theocritus* IX, 20. ἔχω δέ τοι οὐ τόσσον ὥρην χείρατος. *Soph.* Oed. in Col. v. 377. *Putasne* ἐμοῦ θεοὺς Ὥρην τιν' ἔξειν. v. 292., Ἡ Φροντὶς ἔξειν correctionis eget vers. 270. Saepius a librariis depravatum latet hinc factum Πολυωρεῖν· contrarium dicitur ὀλιγώρως ἔχειν *Isaeo*, *Lysiae*, ceterisque; ἐν ὀλιγωρίᾳ ποιεῖσθαι, *Thucydidi* p. 240, 77. Athenis dum dirissime pestis grassabatur p. 131, 83., ὑπερβιαζομένου τοῦ κακοῦ, οἱ ἄνθρωποι —— ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων· *Lucretius* expressit VI, v. 1274. *Nec iam religio, Divum nec numina magni Pendebantur; enim praesens dolor exsuperabat:* nec mirum; nam et in tali calamitate Νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν, οὐδὲ τιμᾶσθαι θέλει. VALCKEN.

58. Διαλιπὼν εἴκοσι ἡμέρας] Haud scio an διαλείπειν MSS. edito posterius sit: quae consequuntur illi favent. Hoc certius κατὰ τὰς Χαλδαίων —— Scriptoris fuisse. Quid enim *Chalcidenses* ad Babylonem? Adfines Babyloniis Chaldaei, hinc portae nomen. Fons erroris ex librariorum, Χαλκιδέας et Χαλδαίους permiscentium, turpi licentia, qua de querelae *Rutgers.* Var. L. V, 6., *Vosc.* ad *Catull.* p. 210., *Alberti* in *Hesych.* Βούδιος, *Kuster.* ad *Iamblich.* Vit. Pythag. p. 128., tum in *Diodor.* T. I. p. 664. Optime eorum lapsum *Casaubonus*, *Pavius*, *Reiskius* adnotarunt.

71. Τάδε

neque priores neque posteriores habeant quo se defendant, præter gladios: hoc tantum sinas eos habere. Post diem vicesimum reliquas copias iube recta muros undique subire. Verum ad portas quæ Belides ac Cisiæ vocantur Persas mihi statuito: etenim, ut ego arbitror, Babylonii mihi, qui magna opera ediderim, committent cum alia, tum vero portarum claves: illinc mihi atque Persis curæ erit o-
156 peram navare. Hæc ubi mandavit, ad portas perrexit, subinde respectans tanquam vere perfuga. Eo conspecto qui in turribus ad id dispositi erant, deorsum decurrerunt, et alteram portam aliquantulum reclinantes, sciscitabantur quisnam esset, et cuius rei indigens veniret. Quumque hic dixisset se Zopyrum esse, et se ad illos transfugere, eum ad Babyloniorum magistratus deduxerunt. Ante quos ubi stetit Zopyrus, condicionem suam miserabatur, referens a Dario se passum quæ a semetipso passus erat; idque ob eam causam quod suasisset illi discedere cum exercitu, quoniam nulla via ostenderetur urbis expugnandæ. At nunc, inquit, ad vos venio, Babylonii, futurus vobis maximo bono, Dario autem et copiis et Persis maximo malo. Neque enim quod ita me mutilavit feret impune, quum habeam exploratas omnes consiliorum eius vias. Hæc
157 Zopyrus commemorabat. Quem Babylonii virum apud Persas spectatissimum cernentes naso atque auribus privatum, vibicibus ac sanguine conspersum, existimantes omnino vera eum loqui, et ad ipsos venire socium, parati erant ad committenda ei quæcunque postulabat. Postulabat autem copias militum: quod ubi ab illis accepit, perfecit ea quæ cum Dario constituerat. Siquidem decimo die eductis Babyloniorum copiis, mille Persas, quos collocari primos Dario mandarat, circumventos trucidavit. Eum Babylonii animadvertentes consentanea verbis facta præstare, maiorem in modum lætabantur, parati omni in re homini parere. Iste rursus interiectis diebus de quibus erat conventum, cum delectis Babyloniorum egressus, duo millia Darii militum interfecit. Babylonii cernentes hoc etiam opus, nihil aliud quam Zopyrum in ore omnes

„ ἐχόντων δὲ μήτε οἱ πρότεροι μηδὲν τῶν ἀμυνούν-
„ των, μήτε οὗτοι, πλὴν ἐγχειριδίων· τοῦτο δὲ ἐᾷν
„ ἔχειν· μετὰ δὲ τὴν εἰκοστὴν ἡμέρην, ἰθέως τὴν μὲν
„ ἄλλην στρατιὴν κελεύειν πέριξ προσβάλλειν πρὸς
„ τὸ τεῖχος· Πέρσας δέ μοι τάξον κατά τε τὰς
„ Βηλίδας καλεομένας [a] πύλας καὶ Κισσίας· ὡς
„ γὰρ ἐγὼ δοκέω, ἐμέο μεγάλα ἔργα ἀποδεξα-
„ μένῳ, τά τε ἄλλα [b] ἐπιτρέψονταί ἐμοὶ Βαβυ-
„ λώνιοι, καὶ δὴ καὶ τῶν πυλέων τὰς βαλανάγ-
„ γας· τὸ δ' ἐνθεῦτεν, ἐμοί τε καὶ Πέρσῃσι με-
„ λήσει τάδε ποιέειν". Ταῦτα ἐντειλάμενος ἦιε
[c] ἐπὶ τὰς πύλας, ἐπιστρεφόμενος ὡς δὴ ἀληθέως
αὐτόμολος· [d] ὁρέοντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ κατὰ
τοῦτο τεταγμένοι, κατέτρεχον κάτω· καὶ ὀλίγον
[e] τι παραχλίναντες τὴν ἑτέρην πύλην, [f] εἰρώτεον τίς
τε εἴη, καὶ ὅτευ δεόμενος ἥκοι· ὁ δέ σφι ἠγόρευε ὡς
εἴη τε Ζώπυρος, καὶ αὐτομολέοι ἐς ἐκείνους· ἦγον δή
μιν οἱ πυλωροὶ, ταῦτα ὡς ἤκουσαν, ἐπὶ τὰ κοινὰ
τῶν Βαβυλωνίων· καταγὰς δὲ ἐπ' αὐτὰ, κατοικτί-
ζετο, φὰς ὑπὸ Δαρείου πεπονθέναι τὰ [g] ἐπεπόνθεε
ὑπ' ἑωυτοῦ· παθέειν δὲ ταῦτα διότι συμβουλεύσαι οἱ
ἀπαναστάντα τὴν στρατιὴν, ἐπεί τε δὲ οὐδεὶς πόρος
ἐφαίνετο τῆς ἁλώσιος. „ Νῦν τε, ἔφη λέγων, ἐγὼ
„ ὑμῖν, ὦ Βαβυλώνιοι, ἥκω μέγιστον ἀγαθὸν, Δαρείῳ
„ δὲ καὶ [h] στρατιῇ καὶ Πέρσῃσι μέγιστον κακόν· ἐμὲ γὰρ
„ δὴ, ἐμέ γε ὧδε λωβησάμενος, [i] καταπροΐξεται·
„ ἐπίσταμαι δ' αὐτῷ πάσας τὰς διεξόδους τῶν βου-
„ λευμάτων·" ταῦτα ἔλεγε. Οἱ δὲ Βαβυλώνιοι
[k] ὁρέοντες ἄνδρα τῶν σὺ Πέρσῃσι δοκιμώτατον ῥινός τε
καὶ ὤτων ἐστερημένον, μάστιξί τε καὶ αἵματι ἀναπε-
φυσμένον, πάγχυ ἐλπίσαντες λέγειν μιν ἀληθέα, καὶ
σφι ἥκειν σύμμαχον, ἐπιτραπέσθαι ἕτοιμοι ἦσαν τῶν
ἐδέετο σφέων· ἐδέετο δὲ στρατιῆς· ὁ δὲ, ἐπεί τε αὐ-
τέων τοῦτο παρέλαβε, ἐποίεε τὰ πρὸς τῷ Δαρείῳ
συνεθήκατο· ἐξαγαγὼν γὰρ τῇ δεκάτῃ ἡμέρῃ τὴν
στρατιὴν τῶν Βαβυλωνίων, καὶ κυκλωσάμενος τοὺς
χιλίους, τοὺς πρώτους [l] ἐντείλατο Δαρείῳ τάξαι,
τούτους κατεφόνευσε· μαθόντες δέ μιν οἱ Βαβυλώνιοι
τοῖσι ἔπεσι τὰ ἔργα παρεχόμενον ὅμοια, πάγχυ
περιχαρέες ἐόντες, πᾶν δὴ ἕτοιμοι ἦσαν ὑπηρετέειν· ὁ δὲ,
διαλιπὼν ἡμέρας τὰς συγκειμένας, αὖτις ἐπιλεξά-
μενος τῶν Βαβυλωνίων, ἐξήγαγε καὶ κατεφόνευσε τῶν
Δαρείου στρατιωτέων τοὺς δισχιλίους· ἰδόντες δὲ καὶ
τοῦτο τὸ ἔργον οἱ Βαβυλώνιοι, πάντες Ζώπυρον εἶχον
ὡς

220

a Defit *Pasf.*, καὶ Κισσ. πύλας *Arch. V. Ask.* *b* Ἐπιτρέψονται *Arch. V.* *c* Πρὸς *Arch. V.* *d* Ὁρέοντες iid., olim ὁρέωντες. *e* Defit utrique. *f* *Pasf.*, εἰρώτων *Arch. V. Ask.*, ἠρώτεον *Ald. M.* *g* *Arch. V. M. Pasf. Ask.*, olim πεπόνθεε· mox παθέειν *Arch.* recte, vulgo παθεῖν. Vid. *Suid.* in Κατοικτίζετο· tum ſtatim ἐπεί τε οὐδεὶς *Ald. Edd.*, ex *Medic. Pasf.* vulgatum. *h* Τῇ στρ. *Arch.*, omittens καὶ Πέρσῃσι cum *Vind. Valla.* *i* Citat Schol. in *Ariſtoph.* Equit. v. 433. et ex eo *Suid.* in *V.* *k* *Arch.*, tum τὸν ἐν Π. id. *Vind.*, vulgo ὁρέωντες. *l* Τοὺς ἐνετ. *Arch.*

71. Τάδε ποιέειν] Quorſum τάδε illud? an ad ipsius αὐτομολίαν; verum eius in consortionem Persae non venerunt. Scripsisse τὰ δεῖ arbitror, aut cum *Abreſchio* τὰ δέη ποιέειν, *quae ut fiant, res requiret.* Sic bene Zopyri oratio pergit et unius est mutatio aut accesio litterae. Formulam illustrat *Hemsterhuſ.* ad *Luciani* Timon. C. 43. Ὁρέοντες cur redierit, dictum II, 148.

71. Τάδε ποιέειν] Hic unicam saltem liceat adiicere lineolam, ut legatur τὰ δεῖ ποιέειν· τὸ δ' ἐνθεῦτεν ἐμοί τε καὶ Πέρσῃσι μελήσει τὰ δεῖ ποιέειν. — In proximis, ἐπιστρεφόμενος ὡς δὴ —— postrema vocula notat *ſcilicet*; viris doctis saepe neglecta fraudi fuit. Veterum interpreti attendendum est et ad minutissimas fibrillas, quippe quae suam singulae vim indant orationis membris. De Zopyro *Polyaenus* VII, c. 12. ἦκεν αὐτόμολος, ὡς ταῦτα δὴ ὑπὸ Δαρείου παθών. VALCKEN.

74. Ὀλίγον τι παραχλίναντες] Portae valvarum alteram aliquantulum aperientes, ut adulterae in Comici Εἰρ. v. 981. καὶ γὰρ ἐκεῖναι παραχλίνασαι — παρακύπτουσι. Solet hoc et ἀναχλίνειν, Poëtae *Il.* E, 752. exemplo, in foribus patefaciendis versari, ut Vit. Hom. C. 33. Mox τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωνίων *magiſtratus Valla*, *curiam* Portus, exiguo discrimine. Senatus populusque Babyloniorum innuitur.

79. Ἐπ' αὐτὰ] Scribi malim, κατασὰς δὲ ἐς αὐτὰ, id est ἐς μέσον αὐτῶν, *ſtans in concilio* vel *curia Babyloniorum.* Dicuntur enim deduxisse Zopyrum ἐπὶ τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωνίων. *Ciceroni* sic usurpantur *commune Milyadum*, *commune Siciliae* &c. ut Graecis τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων, τῶν Θετταλῶν &c. *commune concilium Aſiae Gellio* N. A. II, c. 6. *commune Graeciae concilium*, τὸ κοινὸν συνέδριον τῶν Ἑλλήνων, ab Amphictyonum concilio probe distinguendum, variis fuit in urbibus, dum pro re communi bella gerebant. Recentioris est aevi illud nobile συνέδριον Ἀχαϊκὸν, et τὸ Αἰτωλικὸν. Rarius est in talibus κοινὸν βουλευτήριον, quod habet *Demoſthen.* p. 151. et 152. Secundum *Herod.* I, c. 170. prudentis consilii *Thales* fuit Ionibus auctor, quo suadebat, ut Iones constituerent ἓν βουλευτήριον. VALCKEN.

4. Εἶχον ἐν ϛόμασι αἰνέοντες] Ultimum noli redun-

Darium per duas portas recepit, qui muris eversis e proceribus crucі adfixis, novum genus per vicinas mulieres urbi dedit.

σι γόμασι αἰνέοντες· ὁ δὲ, αὖτις διαλιπὼν τὰς [a] συγ-
κειμένας ἡμέρας, ἐξήγαγε ἐς τὸ προειρημένον· καὶ κυ-
κλωσάμενος κατεφόνευσε τοὺς τετρακισχιλίους· ὡς δὲ
καὶ τοῦτο [b] κατέργαστο, πάντα δὴ ἦν ἐν τοῖσι Βα-
βυλωνίοισι Ζώπυρος, καὶ στρατάρχης [c] τε οὗτός
σφι καὶ τειχοφύλαξ ἀπεδέδεκτο. Προσβολὴν δὲ Δα-
ρείῳ κατὰ τὰ συγκείμενα ποιευμένῳ πέρι τὸ τεῖχος,
ἐνθαῦτα δὴ πάντα τὸν δόλον ὁ Ζώπυρος ἐξέφαινε·
οἱ μὲν γὰρ δὴ Βαβυλώνιοι ἀναβάντες ἐπὶ τὸ τεῖ-
χος, ἠμύνοντο τὴν Δαρείου στρατιὴν προσβάλλουσαν· ὁ
δὲ Ζώπυρος τάς τε Κισσίας [d] καὶ Βηλίδας καλεομέ-
νας πύλας ἀναπετάσας, ἐσῆκε τοὺς Πέρσας ἐς τὸ
τεῖχος· τῶν δὲ Βαβυλωνίων οἱ μὲν εἶδον τὸ ποιηθὲν,
οὗτοι ἔφευγον ἐς τὸ Διὸς τοῦ Βήλου τὸ [e] ἱρόν· οἱ δὲ
οὐκ εἶδον, ἔμενον ἐν τῇ ἑωυτοῦ [f] τάξι ἕκαστος, ἐς ὃ
δὴ καὶ οὗτοι ἔμαθον προδεδομένοι. Βαβυλὼν μέν νυν
οὕτω τοδεύτερον αἱρέθη. Δαρεῖος δὲ ἐπεί τε ἐκράτη-
σε τῶν Βαβυλωνίων, τοῦτο μὲν, σφέων τὸ τεῖχος πε-
ριεῖλε, καὶ τὰς πύλας πάσας ἀπέσπασε· τὸ γὰρ
πρότερον ἑλὼν Κῦρος τὴν Βαβυλῶνα, ἐποίησε τοῦτέων
οὐδέτερον· τοῦτο δὲ, ὁ Δαρεῖος τῶν ἀνδρῶν τοὺς κο-
ρυφαίους μάλιστα ἐς τρισχιλίους ἀνεσκολόπισε, τοῖσι
δὲ λοιποῖσι Βαβυλωνίοισι ἀπέδωκε τὴν πόλιν οἰκέειν·
ὡς δ' ἔξουσι γυναῖκας οἱ Βαβυλώνιοι, ἵνα σφι [g] γένεα
ὑπογίνηται, τάδε Δαρεῖος προϊδὼν ἐποίησε· τὰς γὰρ
ἑωυτῶν, ὡς [h] καὶ κατ' ἀρχὰς δεδήλωται, ἀπέπνι-
ξαν οἱ Βαβυλώνιοι, τῷ σίτῳ προορέοντες· ἐπέταξε
τοῖσι περιοίκοισι ἔθνεσι [i] γυναῖκας ἐς Βαβυλῶνα κατι-
στάναι, ὁσασδὴ ἑκάστοισι ἐπιτάσσων, ὥστε πέντε [k] μυ-
ριάδων τὸ κεφαλαίωμα τῶν γυναικῶν συνῆλθε· ἐκ του-
221 τέων δὲ τῶν γυναικῶν οἱ νῦν Βαβυλώνιοι γεγόνασι. Ζω-
πύρῳ δὲ οὐδεὶς ἀγαθοεργίην Περσέων [l] ὑπερεβάλετο
παρὰ Δαρείῳ κριτῇ, οὔτε τῶν ὕστερον γενομένων, οὔτε
τῶν πρότερον, ὅτι μὴ Κῦρος μοῦνος· τούτῳ γὰρ οὐδεὶς
Περσέων ἠξίωσέ κω ἑωυτὸν συμβαλέειν· πολλάκις δὲ
[m] Δαρεῖον λέγεται γνώμην τήνδε ἀποδέξασθαι, ὡς βού-
λοιτο

mnes habere, laudibus tollere. Hic rursus conſtitutis diebus ſuperſedens ad id quod prædixerat copias educit, circumventaque quatuor millia occidit: quo et ipso opere edito, Zopyrus omnia apud Babylonios erat, adeo ut et dux exercitus et murorum cuſtos declararetur. Vbi vero e compoſito Darius copias undique muris admovit, ibi Zopyrus dolum omnem patefecit: nam quum Babylonii conſcenſo muro copias Darii adorientes arcerent, ipse apertis portis quas Ciſſias ac Belidas vocant, Perſas intra murum introduxit. Ex Babyloniis, qui id factum videbant, alii quidem in templum Iovis Beli fugerunt: qui non videbant, hi in ſuo quisque loco permanſerunt, donec et ipsi ſe proditos intellexerunt. Ita Babylon iterum capta est; qua potitus Darius et muros eius circumevertit, et portas omnes detraxit: quorum neutrum Cyrus fecerat prius eidem a ſe captæ. Babyloniorum quoque procerum tria millia patibulis affixit, data ceteris venia urbem incolendi. Atque ut iidem uxores haberent unde ſuccreſceret ſuboles, providit; nam feminas proprias Babylonii, ut ſuperius demonſtratum est, rei frumentariæ conſulentes, ſtrangulaverant. Itaque Darius vicinis circum populis negocium dedit, ut feminas Babylone exhiberent, iniungens ſingulis numerum. In ſumma igitur quinquaginta millia feminarum convenerunt, ex quibus qui nunc ſunt Babylonii originem duxerunt. Zopyri autem factorum præſtantiam nemo Perſarum, Darii iudicio, ſupergreſſus est, neque eorum qui prius, neque eorum qui poſterius extiterunt, præter unum Cyrum: cui comparari nullus unquam Perſarum dignum ſe exiſtimavit. Ferturque Darius hoc dictum ſæpenumero uſurpaſſe,

158 159 160

λοιτο præo-

[a] Συγκειμένας marg. *Steph. Arcb. V. Paſ.*, ἐγκειμένας vulgo. [b] Κατεργάσατο *V. Arcb.* [c] *Ald. Arcb. V.*, in *M. Paſ. Ask.* στρατιάρχης, tum ἀπεδέκετο mox *Arcb. V.*, prave. [d] Καὶ τὰς *Arcb.*, ſupra δὴ ante Βαβυλ. non habent *V. Paſ.* [e] *Ald. M. Ask. V.*, male ἱερὸν vulgo: tum οὗτοι μὲν ἐφ. *V. Arcb.* [f] *M. Paſ. Ask.*, in aliis τάξει. [g] Γένη *Ask. Paſ. Vind.*, in *Arcb.* ὑπογένηται. [h] Deſit copula *V. Arcb.* [i] Γυναῖκα *Ask. M. Paſ.*, mox ὁσασδὴ poſteriores duo omittunt. [k] Μυριάδες *Arcb.* [l] Ὑπερεβάλλετο *Vind.* [m] Non habent *Paſ. Ask. Med.*

dans arbitrari. Miltiadem, Paro reducem, ἔσχον ἐν στόμασι Athenienſes, non utique laudantes, L. VI. C. 136. Ἐγκειμένας ἡμέρας alii explicent. Sequor quod MSS. liberaliter offerunt neque ſcriptori diſplicet.

8. Πάντα δὴ ἦν ἐν τοῖσι &c.] Dictionem istam uberrime docti viri *Des. Heraldus* in *Martial.*, L. I. Ep. 69., *Berglerus* ad *Alciphron.* L. II. p. 236. et illorum copiis adiutus *Io. Iac. Wetſten.* in *S. Paulli* I. ad *Corinth.* XV, 26. explanarunt. Στρατάρχης munitus *Herodoti* est praeſidio L. VIII, 44., *Medic.* nihil illic novante, *Aeſchyli* ap. *Athen.* I. p. 11. καὶ ταξιάρχας, καὶ ΣΤΡΑΤΑΡΧΑΣ, καὶ λόχους Ἔταξα, optime poſtrema *Valcken.* ad Phoenisſ. v. 549., *Philonis Iud.* C. Flacc. p. 981. *Pindarus* Iſthm. Od. V, 30. στράταρχον habet et στραταρχίας *Philo* in Fragm. T. II. p. 644. Στρατιάρχην tamen maluit *Baſilius Seleuc.* Mirac. S. Theclae L. II, 4. Diverſior vocabuli origo hanc peperit variationem.

24. Ἐποίησε τουτέων οὐδέτερον] *Beroſus*, Cyrum τὰ ἔξω τῆς πόλεως τείχη κατασκάψαι ap. *Ioſeph.* C. Apion. I. C. 20. adfirmans, in errore haerebit, ſi τείχη *moenia*, quae urbem incingebant ſtupendi operis, ſignavit. Poſſunt alioqui τείχη τὰ ἔξω τῆς πόλεως, arces extra urbem munitiores, iuſſu Cyri diſiectas, indicare. Ex *Xenophonte* et *Herodoto* adparet, Babylonios victoris Cyri clementiae debuisſe multa: acerbiorem ob rebellionis conſilium expertos esſe Darium, paullatimque urbem, ſed lento gradu, deveniſſe in perniciem, toties divino inpulſu ab *Eſaia*, *Ieremia* et Prophetarum aliis in oraculis propoſitam. Erudita ſunt et digna cognitu Cl. *Camp. Vitringae* obſervata in *Ieſaiae* C. XIII, 19. p. 419.

32. Γυναῖκας ἐς Βαβυλῶνα κατιζάναι] Quod ſi uſus τὴν γυναῖκα poneret, quem ad modum τὴν ἵππον pro *equitatu*, in *Florent.* et aliorum ſcripturam ire fortaſſe poſſem: at is deficit. Haud vero ſcio, an prorſus inconcinnum *Arcb.* ὥστε πέντε μυριάδες τὸ —— ſit. Solent enim ita: *Lyſias* Or. Parent. C. 7. Xerxes ἔσχε πέντε ΜΥΡΙΑΔΑΣ στρατιάν. Simile *Ioſephi* Bel. I. IV, 11, 3. πᾶσα δὲ στρατιὰ ΜΥΡΙΑΔΑΣ τρεῖς ἀνδρῶν· nec diſcrepat *Epiſt.* ad *Hebr.* C. XII, 22. ἀλλὰ προσεληλύθατε —— καὶ ΜΥΡΙΑΣΙΝ ἀγγέλων πανηγύρει· ubi μυριάδων qui legunt, ut *Spencerus* in *Origene*, cauſſa cadunt. Vid. L. VII. C. Celſ. p. 714. et L. IV. II. Ἀρχ. p. 183.

40. Γνώμην τήνδε] Dictum celebre et praeclarum, ſed varie habitum. *Polyaenus* L. VII, 12. conſentit. *Plutarchus* Apophthegm. p. 173. ἑκατὸν Βαβυλῶνας, *Lucianus* Iov. Trag. C. 53. μυρίας, totidem Codex Proverb. Vaticanus ap. *Schottum* ad *Zenob.* Cent. IV, 9. Ita crevit eundo.

40. Γνώμην τήνδε] Veri nominis Rege dignam ſententiam ad mentem expreſsit *Herodoti Polyaenus* VII, c. 12. ubi capta Babylone Darius ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· ἀλλ' οὐδὲ εἴκοσι Βαβυλῶνας ἔχειν ἐβουλόμην ἄν, ἐφ' ὅτε ὁρᾶν τοιαῦτα παθόντα Ζώπυρον. Comica licentia Iupiter in fine Iovis Trag. *Lucianeo* T II, p. 701. egregium illud de Zopyro Darii dictum collaudans, talem, inquit, ego quoque mallem unum habere defenſorem, qualis est Damis, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας ὑπάρχειν. Quae de diverſis dicta legerat Dariis *Plutarchus*, ut opinor, olim eodem in loco adnotata, postea veluti de uno eodemque Zopyro prolata (hinc ſaepius erravit:) depoſuit in Apophthegm. p. 173.

præoptaturum se, Zopyrum nihil esse cladis passum, quam viginti sibi Babylones ultra illam quam haberet acquirit. Egregie vero eum remuneratus est, cum dando quotannis dona, quæ apud Persas sunt honorificentissima, tum tradita Babylone immuni, quoad viveret, in peculiarem portionem; sed et alia multa insuper dedit. Huius Zopyri filius fuit Megabyzus, qui dux exercitus extitit in AEgypto adversus Athenienses et socios: atque huius Megabyzi filius Zopyrus ille, qui ad Athenienses transfugit a Persis.

λατο δὲ Ζώπυρον εἶναι ἀπαθέα τῆς [a] ἀεικείης μᾶλλον, ἢ Βαβυλῶνάς οἱ εἴκοσι πρὸς τῇ ἐούσῃ προσγενέσθαι· ἐτίμησε δέ μιν μεγάλως· καὶ γὰρ δῶρά οἱ [b] ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐδίδου ταῦτα τὰ Πέρσῃσί ἐστι τιμιώτατα, καὶ τὴν Βαβυλῶνά οἱ ἔδωκε ἀτελέα νέμεσθαι μέχρι τῆς ἐκείνου ζόης· καὶ ἄλλα πολλὰ [c] ἐπέδωκε· Ζωπύρου δὲ [d] τούτου γίνεται Μεγάβυζος, ὃς ἐν Αἰγύπτῳ ἀντία Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων ἐστρατήγησε· Μεγαβύζου δὲ τούτου γίνεται Ζώπυρος, ὃς ἐς Ἀθήνας [f] ἀποστομώλησε ἐκ Περσέων.

a Αἰκίης *Arcb.* *b* Ἀν' ἕκαστον id. et τοῦτα omittens. *c* *M. Ask. Arcb. Paſ.*, alii ἀπέδωκε perperam. *d* Deſit *Ask.*, qui mox Μεγάβυξος. *e* Τούτου δὲ τοῦ Μεγ. *Arcb.* *f* Αὐτομ. id. *Vind.*

p. 173. A. Illud de granis mali granati, quot numero *Megabyzos*, sive milites egregios atque Imperatores, sibi Darius optabat, reperitur apud *Herod.* IV, c. 143. Tot *Zopyros*, sive viros consilio praestantes, non desiderasset Darius. VALCKEN.

47. Ὃς ἐν Αἰγύπτῳ] Sub Olymp. LXXX., regis Artaxerxis tempore, quod *Thucyd.* L. I, 109. et *Diodorus* L. XI. C. 74. et 76. docent. Idem Megabyzus Polymn. C. 82. inter Xerxis duces. Filius Zopyrus Xerxe rege virili erat aetate L. IV, 43. Fugisse Athenas, damnata Artaxerxis obedientia, non multis ab Athenienſium in AEgypto clade et inpetrata abeundi a Megabyzo venia annis videtur: hinc illi cum Athenienſibus amicitiae consociatio. Lege *Ctesiam* Excerpt. C. 42.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ.

HERODOTI HALICARNASSEI HISTORIARVM

LIBER QVARTVS,

QVI INSCRIBITVR MELPOMENE.

222 ΜΕΤΑ δὲ τὴν Βαβυλῶνος αἵρεσιν ἐγένετο ἐπὶ Σκύθας αὐτοῦ Δαρείου ἔλασις· ἀνθεύσης γὰρ τῆς Ἀσίης ἀνδράσι, καὶ χρημάτων μεγάλων συνιόντων, ἐπεθύμησε ὁ Δαρεῖος τίσασθαι Σκύθας, ὅτι ἐκεῖνοι [a] πρότεροι ἐσβαλόντες ἐς τὴν Μηδικὴν, καὶ νικήσαντες μάχῃ τοὺς ἀντιουμένους, [b] ὑπῆρξαν ἀδικίης· τῆς γὰρ ἄνω Ἀσίης ἦρξαν, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, Σκύθαι ἔτεα ὀκτὼ δέοντα τεσσεράκοντα. [c] Κιμμερίους γὰρ ἐπιδιώκοντες ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀσίην, καταπαύσαντες τῆς ἀρχῆς Μήδους· οὗτοι γὰρ, πρὶν ἢ Σκύθας ἀπικέσθαι, ἦρχον τῆς Ἀσίης· τοὺς δὲ Σκύθας ἀποδημήσαντας ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἔτεα, καὶ δὴ χρόνου τοσούτου κατιόντας ἐς τὴν σφετέρην, ἐξεδέξατο οὐκ ἐλάσσων πόνος τοῦ Μηδικοῦ· εὗρον γὰρ ἀντιουμένην σφι στρατιὴν οὐκ ὀλίγην· αἱ γὰρ τῶν Σκυθέων γυναῖκες, ὡς σφι οἱ ἄνδρες ἀπῆσαν χρόνον πολλὸν, ἐφοίτεον παρὰ τοὺς δούλους. [d] Τοὺς δὲ δούλους οἱ

POST Babylonis expugnationem, ipse Darius adversus Scythas expeditionem fecit. Nam quum floreret viris Asia et magno pecuniæ proventu, cupido incesſit ei Scythas ulciſcendi: quippe qui priores iniuriam intuliſſent, quum Mediam ingreſſi eſſent, et eos qui reſtiterant, prœlio vicisſent. Etenim Scythæ, quemadmodum et ſuperius a me dictum est, duodetriginta annos ſuperiori Aſiæ imperitaverunt, ſiquidem perſequentes gentem Cimmeriam, ingreſſi Aſiam, abrogarunt imperium Medis, qui ante ipsorum adventum Aſiam obtinuerant. Sed Scythas, quum octo et viginti annos peregre abfuiſſent, et post tantum temporis in patriam reverterentur, excepit non minor, quam Medicus fuerat, labor: offenderunt enim non exiguam militarem turbam ſibi occurrentem. Uxores namque eorum, in diuturna virorum abſentia cum ſervis conſueverant. Occœcant au-

VARIAE LECTIONES.

a Πρῶτον ἐμβαλόντες ora *Steph. Paſſ. Ask.* *b* Citat *Suid.* in *V.* *c* Spectavit haec Schol. *Odyſſ.* Λ, 12., ſed errans. *d* Οὓς Σκύθαι τυφλ. π. *Arch.* Vid. *Nonn.* in *Gregor. Naz.* p. 152.

9. Ὑπῆρξαν ἀδικίης] Docte et large hoc de genere *Valcken.* ad *Phoeniſſ.* Tragici p. 533. Verba Hiſtorici ex interpoſitis pluribus videntur turbatiora, conſideranda aptandaque ὑπῆρξαν ἀδικίης, καταπαύσαντες τῆς ἀρχῆς Μήδους, ut ſtructura procedat. Rem L. 1, 103. et 105. expoſuit.

20. Ἐφοίτεον παρὰ τοὺς δούλους] *Longa exſpectatione virorum feſſae — ſervis ad cuſtodiam pecorum relictis nubunt: Iuſtinus* II, c. 5. ſicuti *mulieres* παρὰ ἄνδρας, *viri* φοιτᾶν dicuntur *Herodoto* παρὰ γυναῖκας· huius generis collegit Herodotea Clar. *Gronov.* ad P. 130, 5. Quae hinc tamen diſtent, ſimilia quaedam leguntur apud alios: Iſchomachus *Xenoph.* Oecon. p. 487, 17. uxor, inquit, vix annos nata quindecim ἦλθε πρὸς ἐμέ· irata marito Iuno noluit φοιτᾶν εἰς τὸ αὐτὸ, ut ſcribit *Plutarch. Euſebii* Praep. III, p. 85. D. *Pauſan.* X, p. 868. γυναικῶν ὀπόσαις ἐς τὸ αὐτὸ Ἡρακλέα ἀφικέσθαι λέγουσιν. VALCKEN.

21. Οἱ

autem Scythæ servos omnes lactis gratia, quod potant, ita id facientes: Sufflatoria ossa fistulis simillima sumuntur, eaque genitalibus equarum impositа ore inflantur, aliis inflantibus, alii equas emulgent. Hoc ideo se facere aiunt, quod venæ equarum sufflatæ implentur et uber demittitur. Posteaquam emulxere lac, in cava vasa lignea diffundunt: et compungentes ad illa vasa cæcos lac agitant, cuius quod summum est delibatur, pretiosiusque habetur: vilius autem, quod subsidit. Huius rei gratia Scythæ quemcunque capiunt, visu orbant, non enim 3 agricolæ sunt, sed pastores. Ex his igitur servis et uxoribus Scytharum educata est iuventus, quæ suorum natalium condicione cognita, obviam perrexit iis quum reverterentur a Medis. Et primum quidem regionem interseperunt ducendo latam fossam, quæ a Tauricis montibus pertinebat ad Mæotin paludem maximam: deinde Scythis introire conantibus castris contra positis repugnabant. Sæpe commissa pugna, quum nihil tamen Scythæ pugnando proficerent, unus ex eis inquit, Quidnam rei facimus, viri Scythæ? cum nostris ipsorum servis dimicantes, dum interficimur, pauciores efficimur: et illos interficiendo, paucioribus deinceps imperabimus. Mihi videtur spiculis arcubusque omissis sumenda cuilibet flagella, quibus equos verberamus, et ad illos propius eundum. Nam quoad vident nos arma habentes, arbitrantur se similes nobis, atque e similibus esse: ubi nos pro armis verbera tenere viderint, tunc se nostros servos esse

οἱ Σκύθαι πάντας τυφλοῦσι, τῆ γάλακτος εἵνεκε, τῆ πίνουσι, ποιεῦντες ὧδε· ἐπεὰν [a] Φυσητῆρας λάβωσι ὀστέινους, αὐλοῖσι προσεμφερεῖς ἄτους, τούτους ἐσθέντες ἐς τῶν θηλέων ἵππων τὰ ἄρθρα, φυσῶσι [b] τοῖσι μὲν στόμασι· ἄλλοι δὲ ἄλλων φυσεόντων [c] ἀμέλγουσι· φασὶ δὲ τῆδε [d] εἵνεκα τοῦτο ποιέειν· [e] τὰς φλέβας τε 223
πίμπλασθαι φυσεωμένας τῆς ἵππου, καὶ τὸ οὖθαρ κατίεσθαι· ἐπὰν δὲ [f] ἀμέλξωσι τὸ γάλα, ἐσχέαντες ἐς ξύλινα ἀγγήϊα κοῖλα, καὶ [g] περιστάντες κατὰ τὰ ἀγγήϊα τοὺς τυφλοὺς, δονέουσι τὸ γάλα· καὶ τὸ μὲν αὐτῆ ἐπιστάμενον ἀπαρύσαντες, [h] ἡγεῦνται εἶναι τιμιώτερον· τὸ δ' ὑπιστάμενον, ἧσσον τῆ ἑτέρη. Τούτων μὲν εἵνεκα ἅπαντα τὸν ἂν λάβωσι [i] οἱ Σκύθαι, ἐκτυφλοῦσι· ἐπεὰ γὰρ ἀρόται εἰσὶ, ἀλλὰ νομάδες. Ἐκ τουτέων δὴ ὧν σφι τῶν δούλων καὶ τῶν γυναικῶν [k] ἐτράφη νεότης· οἱ ἐπεί τε ἔμαθον τὴν σφετέρην γένεσιν, ἀντιοῦντο [l] αὐτοῖσι κατιοῦσι ἐκ τῶν Μήδων· καὶ πρῶτα μὲν τὴν χώρην ἀπετάμοντο, [m] τάφρον ὀρυξάμενοι εὐρέαν, κατατείνουσαν ἐκ τῶν Ταυρικῶν ὀρέων ἐς τὴν Μαιῶτιν λίμνην, ἥπερ ἐστὶ μεγίστη· μετὰ δὲ, πειρωμένοισι ἐσβάλλειν τοῖσι Σκύθησι [n] ἀντικατιζόμενοι ἐμάχοντο· γινομένης δὲ μάχης πολλάκις, καὶ δυναμένων οὐδὲν πλέον ἔχειν τῶν Σκυθέων τῇ μάχῃ, εἷς αὐτῶν εἶπε τάδε, „ Οἷα ποιεῦμεν, ἄνδρες Σκύθαι; δού„ λοισι τοῖσι ἡμετέροισι μαχόμενοι, [o] ἐλάσσονες κτεί„ νόμενοι γινόμεθα, καὶ ἐκείνους κτείνοντες ἐλασσό„ νων τολοιπὸν ἄρξομεν· νῦν ὦν μοι δοκέει αἰχμὰς „ μὲν καὶ τόξα μετεῖναι, [p] λαβόντα δὲ ἕκαστον „ τῷ ἵππῳ τὴν μάστιγα, ἰέναι ἐπ' αὐτούς· μέ„ χρι μὲν γὰρ ὥρεον ἡμέας ὅπλα ἔχοντας, οἱ δὲ „ σφόμιζον ὁμοιοί τε καὶ ἐξ ὁμοίων ἡμῖν εἶναι· ἐπεὰν „ δὲ ἴδωνται μάστιγας ἀντὶ ὅπλων ἔχοντας, μαθόν„ τες

a Φυσητῆρας *Arcb.* *b* Duo haec omittunt *Arcb. V.* *c* Ἀμέλγουσι *Ask. Pasf. V. Arcb. Ald. Paris. B.*, ἀμέλγωσι *Med.* prave. *d* Ἕνεκα *Pasf. Ask.*, τῶδε ποι. *Arcb.* *e* Τοῦ τὰς *Arcb.* et mox ἐμπίμπλ.; ἐμπίπλ. *Vind.* non citra exemplum, φυσωμ. quoque cum *Ask.* In *Athen.* IX. p. 399. φυσσεωμένης. *f* Ἀμέλγωσι *Pasf. Ask.* *g* Περισίξαντες *M. Pasf.*, περισήξαντες *Ald. Ask.*, περισήσαντες *V. Arcb. Paris. A. B.* et *Editi* priores: sed κατὰ negligitur in *Arcb. V.* *b* *M. Pasf. Ask.*, reliqui ἡγέονται. *i* Abest a *Pasf. Ask.* *k* Ἐπετράφη *Arcb.*, ἐπετράφη *Vind.*, eleganter. *l* *M. Arcb. V. Pasf. Ask.*, olim τοῖσι. *m* *Steph. Byz.* Τάφραι et *Eustath.* in *Dionys.* v. 163. mox ὀρέων *Arcb. V.* *n* Ἀντικατιζεύμενοι *Ald.*, ἀντικαθεζόμενοι *Arcb.* ἀντικατιζόμενοι *V.* ἀντικατισύμενοι *M. Pasf. Ask.* *o* *M. Pasf. Ask.* et Fragm. *Paris.*, a quo et *Ask. Pasf.* κτεινόμενοι abest; in *Arcb. V. Paris. A. B. Ald.* αὐτοί τε ἔλασσ. κτειν., satis utique ex Scriptoris more. *p* Λαβόντας δὲ τοῦ, neglecto ἕκαστον, *Valla*, *V. Arcb.*

21. Οἱ Σκύθαι πάντας τυφλοῦσι] Grammatici *Aristophanis* Μολγοὺς interpretantur τυφλοὺς, finguntque Scythicam ex *Herodoto* nationem, his eius verbis ad *Equit.* v. 957. abusi. *Plutarchus* alludit T. II, p. 440. A. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, Scythae, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τοὺς οἰκέτας ἐκτυφλοῦσιν, ὅπως παραδῶσιν αὐτοῖς· quorum ultima sine dubio sunt corrupta: *Guil. Canterus* Nov. Lect. L. IV, 25. ὅπως παραμένωσιν aut ὅπως γάλα δονῶσιν reponit: posterius a *Turnebo* probatum non mihi iniustum videtur, si quidem ita post pauca.

27. Φυσσεωμένας] Scribi malim, φυσσεωμένης τῆς ἵππου· ex *Athen.* IX, p. 399. C. ob vocem οὖθαρ haec citante: *Leopardus* adtigit Em. VI, c. 20. —— Proxima, mihi quidem satis obscura, respicit *Plutarch.* T. II. p. 440. A. ὁ μὲν τῶν ἄλλων ἀπολείπων τεχνῶν μάθησιν, ἀρετῆς δὲ ἀναιρῶν, τοὐναντίον ἔοικε τοῖς Σκύθαις ποιεῖν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τοὺς οἰκέτας ἐκτυφλοῦσιν, ὅπως παραδῶσιν αὐτοῖς· quae proftant in *Plut.* diversae lectiones, *Turnebi* sunt et *Vulcobii* pleraeque coniecturae; hic melior illa videtur *G. Canteri* N. L. IV, c. 25., corrigentis, ὅπως παραμένωσιν αὐτοῖς. —— Quae paulo sequuntur inferius, οὐ γὰρ ἀρόται εἰσὶ, ἀλλὰ νομάδες, quid hic adeo sibi velint nondum exputo; nam fuerunt et secundum Herod. Scythae Ἀροτῆρες dicti, et saepe distinguuntur Scythae Νομάδες, et Γεωργοί. VALCKEN.

29. Καὶ περισίξαντες] In diversissima describentium opinione περισήσαντες, invectum ab *H. Stephano* ex MSS., omnium planissimum: *ad multitralia coecos collocantes.* Tale alia in re L. II, 121. καὶ ταύτας περὶ τὰ ἀγγήϊα, ἐν τοῖσι τὰ χρήματα ἐνῆν, σῆσαι. *Aldinum* περισήξαντες et aliorum περισίξαντες idem, sed confusis pro more vocalibus. Qui prius *circumpositos* verterunt, in errore haeserunt; aliud requiritur, et περισήκω dubiae est sanitatis. Περισίξαντες *Gronov.* varie explicat: *compungentes ad vasa* non intelligo. Valere si debet, non aliud ac περιχυκλώσαντες *circumdantes* et *collocantes*, et quidem ex περισίχειν ob *Hesychium.* Iuvat ad speciem περιέσιξε καὶ τούτοισι τὸ τεῖχος L. IV, 202. *Reiskius* ex περισίζειν arcessit, *in orbem ponendi* notione, originatione usus et exemplis, mihi, admodum dubiis, ad Imp. *Constantini Porphyrog.* Cerimon. p. 150.

42. Ἀντικατιζόμενοι] Quoniam infestiores experitur *Aldin.* ἀντικατιζεύμενοι plures, etsi ex ἴζω propagari potuerit, et similis haud pauca formae exstent in Musis, illud ex *Vind.* praetuli, recursurum L. V, 1. Ἀντικατισύμενοι ex *Medic.* futuri potestate non quadrat. Alibi ἀντίοι ἵζοντο τοῖς κατιοῦσι L. VI, 77. IX, 26. De fossa, qua regionis aditum servi interseperunt, nonnulla Ampl. *Bouberius* Disc. Herodot. C. 6., minus accurata. Vide huius libri C. 20. et 28. et Imp. *Constantinum Porphyrog.*, qui terra oppletam suo fuisse tempore testatur, de *Administr. Imper.* C. 42.

49. Λαβόντα δὲ ἕκαστον τοῦ ἵππου &c.] *Polyaenum* et *Iustinum* non sollicito. Culte *Claudianus* in Eutrop. L. I, v. 506. —— *non est iaculis hastisque petendus Conscia succumbent audito verbere terga, Ut Scytha* &c. ubi bene *Claverius.* Similes Turxanthi in rebelles minae ap. *Menandrum* Eclog. Leg. p. 137. *Ed. Hoesch.* εἶγε τὴν κατ' ἐμὲ ΙΠΠΕΙΑΝ ἐσκληρήσουσι ΜΑΣΤΙΓΑ, ὡς αὐτοὺς ἐκπεμφθεῖσαν, ἐς τὰ κατώτατα φεύξονται τῆς γῆς. Sic ea scribenda ex monitu magni *Valesii.*

53. Μάστιγας ἀντὶ ὅπλων] *Eustath.* respicit ad *Dion.* v. 364. Nostri vestigia sequutus est *Trogus. Iustin.* II, c. 5.

Origines Scytharum, qui se censent gentem novissimam. Aurum sacrum:

„ τε ὡς εἰσι ἡμέτεροι δοῦλοι, καὶ συγγνόντες τοῦτο, „ οὐκ ὑπομενέουσι." Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Σκύθαι, ἐποίευν ἐπιτελέα· οἱ δὲ ἐκπλαγέντες [a] τῷ γινομένῳ, τῆς μάχης τε ἐπελάθοντο, καὶ ἔφευγον· οὕτω οἱ Σκύθαι τῆς τε Ἀσίης ἦρξαν, καὶ [b] ἐξελαθέντες αὖτις ὑπὸ Μήδων, κατῆλθον τρόπῳ [c] τοιούτῳ ἐς τὴν σφετέρην· τῶνδε εἵνεκα ὁ Δαρεῖος τίσασθαι βουλόμενος, συνήγειρε ἐπ' αὐτοὺς στράτευμα. Ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι, νεώτατον ἁπάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον· τοῦτο δὲ γενέσθαι ὧδε· ἄνδρα γενέσθαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐούσῃ ἐρήμῃ, τῷ οὔνομα εἶναι Ταργίταον· [d] τοῦ δὲ Ταργιτάου τούτου τοὺς [e] τοκέας λέγουσι εἶναι, ἐμοὶ μὲν οὐ [f] πιστὰ λέγοντες, λέγουσι δ' ὦν, Δία τε καὶ Βορυσθένεος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα· γένος μὲν τοιούτου δή τινος γενέσθαι τὸν Ταργίταον· τούτου δὲ γενέσθαι παῖδας τρεῖς, [g] Λιποξαΐν, καὶ Ἀρπόξαϊν καὶ νεώτατον Κολάξαϊν· ἐπὶ τούτων [h] ἀρχόντων, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμενα χρύσεια ποιήματα, ἄροτρόν τε καὶ ζυγὸν καὶ σάγαρν καὶ φιάλην, πεσεῖν [i] ἐς τὴν Σκυθικήν· καὶ [k] τὸν ἰδόντα πρῶτον τὸν πρεσβύτατον ἅσσον
224 ἐόναι, βουλόμενον αὐτὰ λαβεῖν· τὸν δὲ χρυσὸν, ἐπιόντος καίεσθαι· ἀπαλλαχθέντος δὲ τούτου, προσιέναι τὸν δεύτερον· καὶ τὸν αὖτις ταυτὰ ποιέειν· τοὺς μὲν δὴ καιόμενον τὸν χρυσὸν [l] ἀπώσασθαι· τρίτῳ δὲ τῷ νεωτάτῳ ἐπελθόντι [m] κατασβῆναι, καί μιν ἐκεῖνον κομίσαι ἐς ἑωυτοῦ· καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἀδελφεοὺς πρὸς ταῦτα συγγνόντας, τὴν βασιληίην πᾶσαν παραδοῦναι τῷ νεωτάτῳ. Ἀπὸ μὲν δὴ [n] Λιποξάϊος γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἱ Αὐχάται γένος καλέονται· ἀπὸ δὲ τοῦ [o] μέσου Ἀρποξάϊος, οἱ Κατίαροί τε καὶ [p] Τράσπιες καλέονται· ἀπὸ δὲ τοῦ νεωτάτου αὐτέων, τοὺς βασιλῆας, οἱ καλέονται Παραλάται· σύμπασι δὲ εἶναι οὔνομα Σκολότους, τοῦ βασιλῆος [q] ἐπωνυμίην· Σκύ-

esse intelligentes, atque id agnoscentes, non perstabunt. Hoc Scythæ quum audis- 4
sent, ita sibi faciendum putaverunt. Qua ex re perculsi illi, pugnæ immemores, fugam capesserunt. Ita Scythæ imperio fuerant Asiæ potiti: et rursus a Medis eiecti, ad patriam hunc in modum reversi. Hac de caussa Darius ulciscendi cupidus, compa- 5
ravit contra eos exercitum. Scythæ gentem suam omnium novissimam esse aiunt, idque hoc modo extitisse. Virum quendam in hac terra, quum deserta esset, primum fuisse, nomine Targitaum, et eius parentes dicunt esse, mihi quidem non credenda dicentes, dicunt tamen, Iovem, Borysthenisque fluvii filiam. Tali quidem genere ortum Targitaum: eiusque tres liberos fuisse, Lipoxain, Arpoxain, et novissimum Colaxain. His regnantibus, ex cœlo in Scythicam regionem cecidisse ex auro facta, aratrum, iugum, securim, phialam. Quæ quum primus omnium vidisset natu maximus, accessisse prope animo illa sumendi: sed eo accedente, aurum arsisse: hoc digresso, secundum accessisse, et itidem aurum arsisse. Ambobus ab ardenti auro summotis, quum minimus natu accederet tertius, aurum constitisse, et ab illo asportatum ad domum illius, eaque re maiores fratres animadversa, totum regnum ad minimum detulisse. Et a Lipoxai quidem progenitos 6
esse Scythas, quorum genus Auchatæ appellatur: ab Arpoxai vero, qui medius fuit, eos qui Catiari et Traspies nominantur: a minimo autem natu, reges qui Paralatæ vocantur. Omnibus autem nomen esse Scolotis, regis cognomen, sed Scythas

---

a Ἐπὶ τῷ *Ald. V. Arch. Paris. A. B.* praepositio defit *M. Pass. Ask.* b *Ald.*, ἐξελασθέντες *Med.* et alii. c *M. Pass. Ask. Arch. V.*, in aliis τοιῶδε. d Ταργιτάου δὲ τούτου *Arch.* e Τοκέας ora *Steph. V. Arch. Pass. Ask.*, quos sequor. γονέας *M. Ald.* f Πιθανὰ *V. Arch.* mox Βαρυσθ. *Pass.* et *Valla.* g Νιτόξαϊν *Arch. V. Valla.* h Defit iisdem. i Ἐς γῆν τὴν Σκ. uterque. k Τῶν *Arch.*, tum statim εἶναι ἄσσον αὐτῶν βουλομενον cum *Vind.* l Ἀπαλλάσσεσθαι *V. Arch.* m Κατασβῆναι *Ald. Valla*, *Arch. V. Paris. A. B. Eustath. Hom.* p. 513, 11., κατασχῆναι *M. Ask. Pass.* n Νιτοξάϊος *Vall. Arch. V.* o Defit *Arch.* p Τράπιοι *Valla Arch. V.*, Τράπιες *Ask.* q Ὁμωνυμίην margo *Steph. Ask. Pass.*

admonentur Scythae — verbera in aciem non tela adferenda, omisoque ferro, virgas ac flagella ceteraque servilis metus paranda instrumenta. Probato (Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Σκύθαι ἐποίευν ἐπιτελέα· *Herod.*) *omnes consilio instructi, sicut praeceptum erat, — inopinantibus verbera intentant.* Sed *Herodoti* Scythae fatebantur, νεώτατον ἁπάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον· secundum *Iustin.* II, c. 1. inter Scythas atque AEgyptios de generis fuit vetustate contentio. VALCKEN.

61. Ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι] Emendabat *Cor. de Pauw* Οἱ δὲ Σκύθαι, oblitus Herodoteae consuetudinis, copiose a *Porto* in Ὡς Lex. Ion., ne *Stephanum* de Dialect. p. 138. advocem, declaratae. Numerant Scythae a Targitao, primo nationis suae rege, mille annos ad Darii expeditionem C. 7. Illa anno Per. Iul. 4206. congruit. Consequitur, ut gentis in Israëlitarum ex AEgypto abitum primordia incurrant circiter.

69. Λειποξαΐν] Sitne hoc an Νιτόξαϊν verius, dicere non habeo: barbara mihi, forsan et aliis sunt. Prorsus autem credibile fit, *Colaxem* Scytham *Valer. Flaccum* L. VI, 48. hinc adsciviss̄e, uti et *Vossio* visum. Mox ἐς τὴν γῆν τὴν Σκυθ. non male schedae veteres. Memini antea ostendere, Scriptorem in similibus hunc morem plerumque sequi. Conf. C. 8. et 99.

77. Τὸν χρυσὸν ἀπώσασθαι:] Nimium hoc videtur. Schedarum ἀπαλλάττεσθαι non displiceret, modo καιομένου τοῦ χρυσοῦ scripsissent. Certius manet, κατασβῆναι *Herodoti* fuisse. Aurea illa ποιήματα, coela lapsa, adeuntibus regiis iuvenibus ardoris speciem praebuerunt et flammae: prodigio perculsi abeunt: tertio accedenti cessat flamma, exstinguiturque. Haec clara. Κατασβῆναι si velis, oportet liquefacta diffluxerint prius: ubi tum *aratri*, *iugi*, *securis*, *phialae* figura?

77. Καιόμενον τ. χ. ἀπώσασθαι] Ἀπαλλάσσεσθαι, Codd. MSS. teste *Galeo*; *Valla: ambobus ab ardenti auro summotis:* legisse videtur *Valla*, scripsisse autem *Herod.* τοὺς μὲν δὴ καιομένου τοῦ χρυσοῦ ἀπαλλάσσεσθαι· et mox, τρίτῳ δὲ, τῷ νεωτάτῳ, ἐπελθόντι κατασβῆναι. VALCKEN.

85. Τοὺς βασιλῆας] Ingeniose *Io. le Febvre* corrigebat τοῦ βασιλῆος. Dixerat *Herod.* ἀπὸ μὲν δὴ Λειποξάϊος γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἱ Αὐχάται γένος καλέονται· a medio fratrum ortos, οἱ Κατίαροί τε καὶ Τράσπιες καλέονται· tandem addiderat secundum istam haud aspernandam lectionem, ἀπὸ δὲ τοῦ νεωτάτου αὐτέων, τοῦ βασιλῆος, (*Regis* videlicet, cui maiores natu fratres ut digniori regiam concesserant dignitatem:) οἱ καλέονται Παραλάται, nempe γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἱ κ. Π. saepenumero sic loqui solet Noster. VALCKEN.

86. Σκολότους] *Is. Vossius* Σκολοπίτους ob *Iustini* II, 4. regium iuvenem *Scolopitum*, *Reiskius* Σκίτους. *Iustini* codices in regii iuvenis nomine variant, conspirant *Herodoti*. Qui *Scotos* ante Christi natales memorarit, nemo est. *Senecae* et *Flori* in *Spartiani* Hadriano verba qua lite agitentur, quis ignorat? Vero similius est in praecedentibus fuisse primitus ἀπὸ δὲ τοῦ νεωτάτου, τοὺς βασιλῆους ——, *regios* Scythas, de quibus C. 56. Nam gentis reges non a Colaxae, sed Herculis F. Scytha genus derivarunt C. 10. Non fugit hoc Cl. *de Pauw* sollertiam. Additur, Σκύθας δὲ Ἕλληνες ὠνόμασαν, non utique ob tituli Graecam originem, quae nulla: sed quod Graeci, qui in coloniis Ponticis inter eos degebant, cum admirabilem illorum in sagittando industriam et artem cernerent, sagittariosque audirent dici *Scythas*, id cognominis toti nationi contribuerint. Durat adhuc vocabulum in Scythicae originis linguis, docte a *Theoph. Sig. Bayero* Disc. de Origine Scyth. T. I. Comment. Acad. Petropol. p. 391. illustratum.

94. Μετ-

thas Graeci appellavere. Hunc in modum se extitisse Scythae memorant, et ex quo extiterunt, a primo rege Targitao, usque ad Darii adversus ipsos transitum, annos omnino mille non amplius, sed totidem fuisse. Aurum vero illud sacrum accuratissime custoditur a regibus, placantesque magnis sacrificiis, adeunt quotannis et qui aurum sacrum habens, die festo dormierit sub die, is ab Scythis nunquam perennare fertur: et ob id dari ipsi tantum soli quantum uno die vectus equo circumire potest. Quum autem regio sit ingens, Colaxaïn constituisse triplex filiis suis regnum: et in his unum maximum, ubi aurum asservatur. Quae autem ad ventum aquilonem, ultra eos, qui supremi incolae regionis sunt, dicunt non posse ulterius neque prospicere neque transire, propter fusas pennas. Pennis enim tum terram, tum aërem oppletum esse: et has praepedire visum. Haec Scythae pariter de seipsis ac de regione superiore narrant. At Graeci qui Pontum incolunt, ad hunc modum: Herculem, Geryonis vaccas agentem, in hanc pervenisse terram, quae deserta esset, quam nunc Scythae incolunt. Geryonem autem habitasse extra Pontum, incolam insulae, quam Graeci Erythiam vocant prope Gades, quae sunt extra columnas Herculis in Oceano. Oceanum vero, ab ortu solis incipientem, circumfluere terram omnem, verbis quidem affirmant, sed re tamen non demonstrant. Herculem illinc in regionem quae nunc Scythia vocatur venisse, adducta sibi pelle leonis obdormisse, deprehenderat

Σκύθας δὲ Ἕλληνες ὠνόμασαν. Γεγονέναι μέν νυν σφέας ὧδε λέγουσι οἱ Σκύθαι· ἕτεα δέ σφι, ἐπεί τε γεγόνασι, τὰ σύμπαντα λέγουσι εἶναι ἀπὸ τῦ πρώτυ βασιλῆος Ταργιτάω ἐς τὴν Δαρείυ διάβασιν τὴν ἐπὶ σφέας, χιλίων ἐπ πλέω, ἀλλὰ τοσαῦτα· τὸν δὲ [b] χρυσὸν τοῦτον τὸν ἱρὸν Φυλάσσυσι οἱ βασιλῆες ἐς ταμάλιξα, καὶ θυσίησι μεγάλῃσι ἱλασκόμενοι μετέρχονται ἀνὰ πᾶν ἔτος· ὃς δ' ἂν ἔχων τὸν χρυσὸν τὸν ἱρὸν ἐν τῇ ὁρτῇ ὑπαίθριος κατακοιμηθῇ, οὗτος λέγεται ὑπὸ Σκυθέων [c] οὐ διενωυτίζειν· διδόσθαι δέ οἱ διὰ τῦτο ὅσα ἂν ἵππῳ ἐν ἡμέρῃ μιῇ περιελάσῃ αὐτός· τῆς δὲ χώρης ἐῦσης μεγάλης τριφασίας τὰς βασιληΐας τοῖσι παισὶ τοῖσι ἑωῦτῦ καταστήσασθαι Κολάξαϊν· καὶ τῦτέων μίην μεγίστην ποιῆσαι, ἐν τῇ τὸν χρυσὸν φυλάσσεσθαι· τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς [d] βορῆν λέγουσι ἄνεμον τῶν ὑπεροίκων τῆς χώρης, ὑπ οἷά τε εἶναι ἔτι προσωτέρω οὔτε ὁρᾶν, οὔτε διεξιέναι, ὑπὸ πτερῶν κεχυμένων· πτερῶν γὰρ καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν ἠέρα εἶναι πλέον, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ἀποκληίοντα τὴν ὄψιν. Σκύθαι μὲν ὧδε ὑπὲρ σφέων τε [e] αὐτέων, καὶ τῆς χώρης τῆς κατύπερθε λέγουσι. Ἑλλήνων δὲ οἱ τὸν Πόντον [f] οἰκέοντες, ὧδε· Ἡρακλέα ἐλαύνοντα τὰς [g] Γηρυόνεω βῦς, ἀπικέσθαι ἐς γῆν ταύτην ἐῦσαν ἐρήμην, ἣν τινα νῦν Σκύθαι νέμονται. [h] Γηρυόνεα δὲ οἰκέειν, ἔξω τῦ Πόντυ, κατοικημένον, τὴν οἱ Ἕλληνες λέγουσι Ἐρύθειαν νῆσον, τὴν πρὸς Γηδείροισι τοῖσι [i] ἔξω Ἡρακληίων στηλέων ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ· τὸν δὲ Ὠκεανὸν λόγῳ μὲν λέγουσι ἀπὸ ἡλίυ ἀνατολέων ἀρξάμενον, γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν, [k] ἔργῳ δὲ οὐκ ἀποδεικνῦσι· [l] ὁθεῦτεν τὸν Ἡρακλέα ἀπικέσθαι ἐς τὴν νῦν Σκυθίην χώρην καλεομένην· καταλαβεῖν γὰρ αὐτὸν χειμῶνά [m] τε καὶ κρυμόν· ἐπειρυσάμενον δὲ τὴν λεοντῆν,

[a] *M. Arcb. V. Pasf. Ask.* olim οὕτω. [b] Χρόνον *Pasf.* mox τὰ μάλιστα sine ἐς *Arcb. V.* [c] Οὐ δ' ἐνιαυτίζειν *Ask.*, διενωυτίζειν *Arcb.* [d] *V. Arcb.*, βορέην alii. [e] Iidem: olim αὐτῶν. [f] Οἰκέουσι *Arcb. V.* [g] Γηρυόνεω βόας iidem, et ἐπικ. [b] Γηρυόνην *Arcb. V.* Mox τὴν οἱ Ἑλλ. iid., alii οἱ non habent. [i] *Arcb. V. Paris. A. B.*, ἔξω ἐπὶ Ἡρ. antea. [k] Tangit *Euſtath.* in *Dionyſ.* v. 41. [l] Ἔνθεν τε τὸν *Arcb.*, ἐνθένδε. Mox ὡς ἀπικ. et Σκυθικὴν *Arcb.* atque ita plerumque semper Scriptor et MSS. [m] Omittunt τε *Arcb. V.*; tum prior κρύμμον.

94. Μετέρχονται ἀνὰ πᾶν ἔτος] Scytharum regna tria erant, quorum in maximo fatale aurum sollicite asservabatur: curam reges inpendebant ipsi: Singulis tamen annis et festo quidem die ex sacrario efferebatur: id periculum eius ostendit, qui festo die aurum habens sub dio dormiret. Quae si, uti opinor, intendit, *μετέρχονται ἀνὰ πᾶν ἔτος reges arcessunt quotannis*, videlicet in suum quisque regnum. Ceteroqui *θυσίῃσι μεγάλῃσι μετέρχονται* fuisset satis, uti *ἐπὶ τέ με λιτῇσι μετέρχεαι* L. VI, 69. *Hesychium* iunge in Μετέρχομαι.

1. Τὰ κατύπερθε πρὸς βορῆν &c.] Frustra in his corrigendis sudatur: alius *νεμόντων ὑπεροίκων* —— nimis officiose: alius *τῶν ὑπερβορέων τῆς χώρης*, etsi de Hyperboreis, ut infra testificabitur, nihil dicerent Scythae. Desit nihil omnino. Nectenda sunt *πρὸς βορῆν ἀν. τῶν ὑπερόικων*, quemadmodum *τὰ πρὸς βορῆν τῆς ἠπείρου*, aliaque ad L. III, 102. Πτερὰ κεχυμένα explicantur infra C. 31.

13. Τοῖσι ἔξω Ἡρακ. στηλέων] Inutile ἐπὶ Codd. voluntate induxi; feci quoque satis *Bouberio* et *Clerico*, viris praeclaris, *τοῖσι ἔσω* —— corrigentibus ad L. II, 35. *Erythiae* situm longe a Gadibus et Oceano removit *Hecataeus* in *Arrian.* Ἀναβ. II, 16., *Scylax* et *Aristoteles* ob Epigramma, vitiosum admodum et variantibus coniecturis vexatum a *Salmasio*, *Is. Vossio*, *Bouberio*, cuius super eo Epistola in Illustr. *Scipion. Maffei* Gall. Antiq. p. 162. In Oceano iteratur error L. II, 23.

13. Τοῖσι ἔξω ἐπὶ] Equidem illud ἐπὶ librario contribuerim, cuius oculus describentis aberravit ad vicina. Forsan quis Codex scriptus voce carebit, quae mea sententia hac in sede ferri nequit. Recte quoque *Valla* dederat: *Gades, quae sunt extra columnas Herculis in Oceano:* ne scilicet egregium illud omitteretur, corrector voculam *ad* his interiecit. Non insulae duntaxat extra fretum Herculeum sitae, sed terra quoque continens Europae et Africae, quae hoc freto magis versus Occidentem vergeret, fuisse dicuntur *extra columnas Herculis*; etiam *Herodoto* ἔξω Ἡρακληΐων στηλέων· quales Cynesii Celtaeque L. II, c. 33, ubi notat *Wesf.*, n. 55. memorat IV, c. 196., *Λιβύης χῶρόν τε καὶ ἀνθρώπους ἔξω Ἡρακληΐων στηλέων κατοικημένους*. Insulam Κέρνην ἔξω οὖσαν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν dixerat *Palaeph.* π. Ἀ. c. 32. emendatus ad *Diodori Sic.* T. I, p. 222. idem saepe dicitur de Tartesso, etiam in App. *Vatic.* I Prov. 35. Conf. *Herod.* IV, c. 152. Praebent id ipsum formae loquendi proverbiales, *Isocrat.* Panathen. p. 285. c. *Aristid.* in AEgypt. T. III, p. 597. πῶς οὐκ ἀληθῶς ἔξω στηλῶν καὶ Γαδείρων φήσει τις ἐπισκώπτων εἶναί σοι τὸν νοῦν; *Extra orbem terrarum circumfusam Oceano insulam* Gades dicebat P. Scipio *Livii* XXVIII, c. 32. *Herod.* Ἐρύθειαν, quam Geryones scilicet incoluerit, insulam fuisse scribit πρὸς Γηδείροισι τοῖσι ἔξω Ἡρακληΐων στηλέων ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ. De Erythia, Gadibus, et vera Geryonis in Epiro sede, cuius eximias boves Hercules abegerit Graecus, a Phoenicio, qui columnas erexit, diversissimus, pro eruditione sua *Sam.* egit *Bochartus* G. S. Part. II, L. I, c. 34. VALCKEN.

17. Καταλαβεῖν γὰρ αὐτὸν] Prout in versione *Vallae* collocavit, vir Doctus ad ordinis ista nativi necessitatem redacta voluit: dissidet ab huius iudicio *Herod.*, qui centies minimum ex isto naturali situ verba distraxit, seu ut illa confusa rerum accommodaret perturbationi, sive ut suo singula loco posita gratius aures acciderent; ut adeo mirum sit qui *Herodotum* triverint ista talia velle mutata. Ubi *Longino* Sect. 22. §. 1. Ὑπέρβατον esse dicitur *λέξεων ἢ νοήσεων ἐκ τοῦ κατ' ἀκολουθίαν κεκινημένη τάξις, καὶ οἱονεὶ χαρακτὴρ ἐναγωνίου πάθους ἀληθέστατος*, verborum ordinis commutati primum ponit exemplum Herodotea Phocaeensis Dionysii verba e L. VI, c. 11. Quae consueto scribendi more sequi debebat, ratio *Herodoto* sic saepissime reliquis praemittitur. VALCKEN.

τῆν, κατυπνῶσαν τὰς δὲ οἱ ἵππους τὰς [a] ἀπὸ τῦ ἅρματος νεμομένας ὁ τύτῳ τῷ [b] χρόνῳ, ἀφανισθῆναι θείῃ τύχῃ. Ὡς δ' ἐγερθῆναι τὸν Ἡρακλέα, δίζησθαι [c] πάντα δὲ τὰ τῆς χώρης ἐπεξελθόντα, τέλος ἀπικέσθαι ἐς τὴν Ὑλαίην [d] καλεομένην γῆν· ὀνθαῦτα δὲ αὐτὸν εὑρεῖν ὁ ἄντρῳ [e] μιξοπάρθενόν τινα Ἐχιδνὰν διφυέα· τῆς τὰ μὲν ἄνω ἀπὸ τῶν γλυτέων, εἶναι γυναικός· τὰ δὲ ἔνερθεν, ὄφιος· ἰδόντα δὲ καὶ θωϋμάσαντα, ἐπείρεσθαί μιν εἴ κυ ἴδοι ἵππους πλανωμένας· τὴν δὲ φάναι ἑωυτὴν ἔχειν, καὶ ὐκ ἀποδώσειν ἐκείνῳ [f] πρὶν ἢ οἱ μιχθῆναι· τὸν δὲ Ἡρακλέα μιχθῆναι ἐπὶ τῷ μισθῷ τύτῳ· κείνην τε [g] δὴ ὑπερβαλέσθαι τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἵππων, βυλομένην ὡς πλεῖστον χρόνον συνεῖναι τῷ Ἡρακλέϊ· καὶ τὸν, κομισάμενον, ἐθέλειν ἀπαλλάσσεσθαι· τέλος δὲ, ἀποδιδῦσαν αὐτὴν εἰπεῖν, „ Ἵππυς μὲν [h] δὴ ταύτας ἀπιγμένας ὀνθάδε, ἔσω„ σά τοι ἐγὼ· σώτρά [i] τε σὺ παρέσχες· ἐγὼ γὰρ ἐκ „ σεῦ τρεῖς παῖδας ἔχω· τούτους, ἐπεὰν γένωνται „ [k] τρόφιες, ὅ, τι χρὴ ποιέειν, ἐξηγέο σύ· εἴτε αὐ„ τῦ κατοικίζω, χώρης γὰρ τῆσδε ἔχω τὸ κράτος „ αὐτὴ, εἴτε ἀποπέμπω παρὰ σέ" τὴν μὲν δὴ ταῦ„ τα ἐπειρωτᾷν· τὸν δὲ λέγυσι πρὸς ταῦτα εἰπεῖν, „ Ἐπεὰν ἀνδρωθέντας ἴδηαι τοὺς παῖδας, τάδε ποι„ εῦσα ὐκ ἂν ἁμαρτάνοις· τὸν μὲν ὃν ὁρᾷς αὐτέων „ τόδε [l] τὸ τόξον ὧδε διατεινόμενον, καὶ τῷ ζωστῆρι „ τῷδε [m] κατὰ τάδε ζωννύμενον, τῦτον μὲν τῆσδε „ τῆς χώρης οἰκήτορα ποιεῦ· ὃς δ' ἂν τυτέων τῶν ἔρ„ γων τῶν [n] ὐτέλλομαί λίπηται, ἔκπεμπε ἐκ τῆς „ χώρης· καὶ ταῦτα ποιεῦσα, αὐτή τε [o] εὐφρανέεαι, „ καὶ τὰ ὐτεταλμένα ποιήσεις." Τὸν μὲν δὴ εὑρύσαντα τῶν τόξων τὸ ἕτερον, δύο γὰρ δὴ Φορέειν τέως Ἡρακλέα, καὶ [p] τὸν ζωστῆρα προσδείξαντα, παραδῆναι τό τόξον τε καὶ τὸν ζωστῆρα, [q] ἔχοντα ἐπ' ἄκρης τῆς συμβολῆς φιάλην χρυσέην· [r] διδόντα δὲ, ἀπαλ-

rat enim eum hiemans tempestas et gelu, et equas eius a curru pascentes medio tempore divina sorte non comparuisse. Eas experrectus quum indagaret, omnem regionem perlustrans, tandem in terram quæ dicitur Hylæa devenisse; ibique in antro quandam invenisse virginem mixtæ naturæ, Echidnam geminam: superne quidem, natium tenus, feminam; inferius autem, serpentis. Eam conspicatum Herculem atque admiratum, interrogasse nuncubi equas errabundas vidisset; Illamque respondisse, Se illas habere, sed non prius reddituram ei, quam cum ipsa coiisset; Herculem pro ea mercede cum illa concubuisse. Sed quum illa differret reddere equas, cupida diutissime cum Hercule concumbendi, at hic cuperet receptis equis abire, ad postremum illis redditis eam dixisse, Has ego tibi equas, quæ huc venerant, servavi: tu earum servatarum pretium solvisti. Concepi enim ex te filios tres: qui ubi adoleverint, expone quid facere debeam; utrum hic præbeo domicilium, nam sola huius regionis imperium teneo, an ad te mitto? Hæc percontatæ respondisse, Posteaquam eos in virilem ætatem adolevisse videris, si ita facies non delinques: quem animadverteris eorum hunc arcum ita tendentem, et hoc balteo ita præcinctum, eum tu huius regionis incolam effice: qui autem his operibus, quæ mando, non erit par, eum hinc ablegabis. Hæc exequendo et ipsa lætaberis, et præceptis meis obtemperabis. Atque ita quidem Herculem, postquam adduxit alterum arcum, duos enim hucusque gestabat, et balteum insuper monstrasset, illi tradidisse et arcum et balteum, qui balteus in extre-

ma

a Ἀπὸ τοῦ *Paris. B.* *b* *M. Arcb. Pasi. Ask. Valla*, alii χώρῳ. Conf. *Gronov.* *c* Τὰ πάντα δὲ τῆς *Arcb. V.*, τὰ omittunt *Pasi. Ask.* tum διζησθαι *Arcb. Ask. Pasi.*, vulgo δίζεσθαι. *d* Duo haec negligunt *Arcb. V.* *e* Citat *Eustatb.* in *Dionys.* v. 310. Mox τινὰ non habent *V. Arcb.* *f* *V. Arcb. Ald. Paris. A. B.*, tum μιχθῆ *Arcb. V.*, πρίν οἱ μιχθῆναι *M. Pasi. Ask.* sed sibi non constantes. Vid. inf. C. 147. 167. *g* Abest *Arcb. V.*, ὑπερβάλλεσθαι *Pasi.* *b* Defit *Arcb.* mox ἐνθαῦτα id. et *Vind.* *i* Δὲ iidem, et ἔχω γὰρ ἐκ σέο π. τρ. satis apte. *k* Spectavit *Eustatb.* Hom. p. 1468. *l* Non habet *Pasi.* tum διατεινάμενον *Arcb.* *m* Κατὰ τάδε ζωνν. *Arcb. V. Valla*, alii καταζωνν. *n* *Ald. Pasi.*, ἐνετέλλομαι Edd. absurde. *o* Εὐφράνεαι *Arcb. V. Pasi.* *p* Τῷ ζωστῆρι προδείξ. *Arcb.*, posterius etiam *V.*, *Herodoti* fuit προσδέξαντα, uti L. 1, 60. *q* Φέροντα *Pasi.* *r* Δόντα *Arcb. V.*

24. Ἐχιδνὰν διφυέα] *Eustatb.* ad Periegesin non nominat διφυέα, adquiescens in μιξοπαρθένῳ Ἐχιδνᾷ. Scripti Codd. mordicus tenent omnes, Herodoteae abundantiae congruens. Tale *Libanii* de Chirone, Achillis nutritore, καὶ κενταύρου σῶμα ΔΙΦΤΕΣ καὶ τροφέα ΜΙΞΑΝΘΡΩΠΟΝ καὶ τροφὴν ἐξηγριωμένην in Basilico T. II. p. 108. Pertinet huc ex marmore Farnesiano ap. *Donium* Clas. I. p. 34. ΟΤΤΩ ΔΕ, Hercules, ΕΠΙ ΣΚΤΘΙΑΝ ΔΙΑΒΑΣ ΑΡΑ . . . ΜΑΧΑΙ ΕΝΙΚΑΣΕ ΤΑ ΔΕ ΘΤΓΑΤΡΙ ΑΤΤΟΤ ΣΤΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΕΧΙΔΝΑ ΤΙΟΤΣ ΑΓΑΘΤΡΣΟΝ ΕΘΕΤΟ ΚΑΙ ΣΚΤΘΑΝ. Sic scribenda, quae a *Sponio*, *Donio*, *Muratorio* mendose publicata. In plerisque utor consensu magni viri *Tb. Reinesii* Inscript. Cl. IV, 12. p. 349., et quod nunc conperio, *Ed. Corsini*, cuius eruditus in Lapidem commentarius exstat. Quod ille autem mancum ΑΡΑ . . . aut, ut in *Blanchini* schedis, ΑΡΑΣΑΤ .., ΑΓΑΘΤΡΣΟΝ pingit, non laudo. Quis docuit Echidnae patrem fuisse *Agathyrsum?* Latet verum regis nomen; cetera de *Echidna*, *Agathyrso* et *Scytha*, eius et Herculis filiis, ab *Herodoto* abesse non debuerunt.

24. Ἐχιδνὰν διφυέα] Coniecturam nonneminis, vocem διφυέα proscribentis, *Eustathio* praetermissam ad Dionys. v. 310., suo iure reiecit *Wesseling.* in Diss. *Herod.* p. 25. Et certe Sphingis memor eruditulus μιξοπάρθενον aeque addere potuerat ad Herodotea, εὑρεῖν ἐν ἄντρῳ τινὰ Ἐχιδνὰν (cur non ἐχίδνην scriberetur aut Ἐχιδνήν') διφυέα, τῆς τὰ μὲν ἄνω ἀπὸ τῶν γλουτέων εἶναι γυναικὸς, τὰ δὲ ἕνερθεν, ὄφιος. *Cecropem* ad eamdem rationem crediderunt dictum διφυῆ, atque equis commissos permixtosque *Centauros* Διφυῆ τ' ἄμικτον ἱπποβάμονα φρατὸν, *Soph.* Trach. v. 1110. Herodoteae memor fabulae *Diodorus* filio patrem supponit L. II, c. 43. μυθολογοῦσι Σκύθαι γηγενῆ παρ' αὐτοῖς γενέσθαι παρθένον, ταύτην δ' ἔχειν τὰ μὲν ἄνω μέρη τοῦ σώματος μέχρι τῆς ζώνης γυναικεῖα· τὰ δὲ κατώτερα ἐχίδνης· ταύτῃ δὲ Δία μιγέντα γεννῆσαι παῖδα Σκύθην ὄνομα. *Mela* II, c. 1. *Basilidis ab Hercule et Echidna generis principia* sunt. *Herod.* c. 10. a Scythia Herculis γενέσθαι ait τοὺς αἰεὶ βασιλῆας γινομένους Σκυθέων. Plus semel οἱ καλεόμενοι Βασιλήϊοι Σκύθαι memorantur. VALCKEN.

36. Ἐπεὰν γένωνται τρόφιες] *Homeri* κῦμα Τρόφι tractans *Eustath.* in Od. Γ. p. 128, 17. attulit et Herodotea: Τρόφιες in istis redduntur τέλειοι ἄνδρες· ipse mox *Herod.* interpretatur, ἐπεὰν ἀνδρωθέντας ἴδηαι τοὺς παῖδας. *Platonis* est in Menex. T. II, p. 249. Λ. ἐπειδὰν εἰς ἀνδρὸς τέλος ἴωσιν. *Bionis* Eid. II, 14. ἢν δ' ἀνέρος ἐς μέτρον ἔλθῃς. Herodoteum proprius accedit Μωσῆς μέγας γενόμενος, Ep. ad *Hebr.* XI, 24. μέγας ὢν in *Aristoph.* N. v. 69. *Andocidis* p. 16, 38. Τρόφις est μέγας et παχὺς, *Hesych.* Τροφιοῦται, παχύνεται. Τρέφειν proprie notabat *comprimere*, *condensare*; *caseus*, lac condensatum et presum, τροφλὸς. γάλα τρεφόμενον τυρὸν ἐργάζεσθαι κάλλιστον, scribit *AElian.* N. A. XVI, c. 32. *Theocrit.* XXV, 106. τρέφε πίονα τυρόν. In *Galeni* gloss. Τρόφις redditur εὔτροφος, παχύς· apud *Hesych.* εὐτεθραμμένος. Nostro loco Τρόφιες sunt ἀνατεθραμμένοι. VALCKEN.

44. Κατὰ τάδε ζωννύμενον] Viri docti, quibus ζωστῆρι τῷδε ὧδε καταζων. blandiebatur, hoc in posterum praeferent. Non dissimile se dabit C. 76. huius Musae. Omnia hic Hercules δεικτικῶς, tum in arcu, tum balteo. Porro dedecus editorum priorum ἐνετέλλομαι deterst.

56. Τῆς

ma commissura haberet auream phialam: et his donatis abiisse. Illam pueris natis quum in virilem ætatem adoleverunt, partim nomina imposuisse, uni, Agathyrso; sequenti, Gelono; minimo, Scythæ: partim eandem mandatorum memorem illa peregisse: et duos quidem filiorum, Agathyrsum ac Gelonum, qui proposito certamini non sufficisisent, a matre ablegatos e regione excesisse: Scytham vero minimum natu qui rem complesset, ibidem remansisse: et ab illo Scytha Herculis *filio* progeneratos, qui deinceps fuerint reges Scytharum: ab illa autem phiala, Scythas ad hanc usque ætatem phialas in balteis ferre: et id solum Scythæ matrem excogitasse. Hæc Græci
11qui habitant in Ponto referunt. Fertur et alius sermo ita habens, cui ipse præcipue assentior: Scythas Nomadas, qui Asiam incolunt, quum a Massagetis bello vexarentur, Araxe transmisso, in Cimmeriam abiisse, nam regio quam nunc Scythæ incolunt, ea fertur olim fuisse Cimmeriorum. Sed invadentibus Scythis Cimmerios, quum deliberarent, tanquam magno irruente exercitu, in sententia diversos fuisse; utraque quidem rigida, sed regum meliore, nam populum quidem sensisse consultius fore, si excederent, neque quod precabantur, contra plures periclitarentur: at reges, pro regione cum invasoribus dimicandum. Ita quum neutris alteri obtemperare vellent, et populus consilium caperet sine prœlio demigrandi, tradita invadentibus regione; reges vero, in sua potius patria occumbentes iacere, nec una cum plebe fugiendum censuisse, quot bona habuissent, et quot mala evidentia habituri essent patria profugi, reputantes: hæc illos sentientes,

ἀπαλλάσσεσθαι· τὴν δ', ἐπεί οἱ γενομένους τοὺς παῖδας ἀνδρωθῆναι, τοῦτο μέν σφι ὀνόματα [a] θέσθαι· τῷ μὲν, Ἀγάθυρσον, αὐτέων· τῷ δ' ἑπομένῳ, Γελωνόν· Σκύθην δὲ, τῷ νεωτάτῳ· τοῦτο δὲ, τῆς [b] ἐπιστολῆς μεμνημένην αὐτὴν, ποιῆσαι τὰ ἐτετάλμενα· καὶ [c] δὴ δύο μὲν τῶν παίδων τόν τε Ἀγάθυρσον καὶ τὸν Γελωνὸν οὐκ οἵους τε γενομένους ἐξικέσθαι πρὸς τὸν προκείμενον ἆεθλον, οἴχεσθαι ἐκ τῆς χώρης, ἐκβληθέντας ὑπὸ τῆς γεναμένης· τὸν δὲ [d] νεώτατον αὐτέων Σκύθην ἐπιτελέσαντα, καταμεῖναι ἐν τῇ χώρῃ· καὶ ἀπὸ μὲν Σκύθεω τοῦ Ἡρακλέος γενέσθαι τοὺς αἰεὶ βασιλῆας γινομένους Σκυθέων· ἀπὸ δὲ τῆς Φιάλης, [e] ἔτι καὶ ἐς τόδε Φιάλας ἐκ τῶν ζωστήρων Φορέειν Σκύθας· [f] τὸ δὴ μοῦνον μηχανήσασθαι τὴν μητέρα Σκύθῃ. Ταῦτα δὲ Ἑλλήνων οἱ τὸν Πόντον 226
οἰκέοντες λέγουσι· ἔστι δὲ καὶ [g] ἄλλος λόγος ἔχων ὧδε· τῷ μάλιστα λεγομένῳ αὐτὸς προσκειμαι· Σκύθας τοὺς νομάδας, οἰκέοντας ἐν τῇ Ἀσίῃ, πολέμῳ [h] πιεσθέντας ὑπὸ Μασσαγετέων, οἴχεσθαι διαβάντας ποταμὸν [i] Ἀράξεα ἐπὶ γῆν τὴν Κιμμερίην· τὴν γὰρ νῦν νέμονται Σκύθαι, αὕτη λέγεται τοπαλαιὸν εἶναι Κιμμερίων· τοὺς δὲ Κιμμερίους, ἐπιόντων Σκυθέων, βουλεύεσθαι, ὡς στρατῷ ἐπιόντος μεγάλου· καὶ δὴ τὰς γνώμας σφέων κεχωρισμένας, ἑτέρους μὲν [k] ἀμφοτέρας, ἀμείνω δὲ τὴν τῶν βασιλέων· τὴν μὲν γὰρ [l] δῆμον φέρειν γνώμην, ὡς ἀπαλλάσσεσθαι [m] πρῆγμα εἴη, μηδὲ πρὸς πολλοὺς δεόμενον κινδυνεύειν· τὴν δὲ τῶν βασιλέων, διαμάχεσθαι περὶ τῆς χώρης τοῖσι ἐπιοῦσι· οὐκων δὴ ἐθέλων πείθεσθαι οὔτε τοῖσι [n] βασιλεῦσι τὸν δῆμον, οὔτε τῷ δήμῳ τοὺς βασιλῆας· τοὺς μὲν δὴ ἀπαλλάσσεσθαι βουλεύεσθαι ἀμαχητί, τὴν χώρην [o] παραδόντας τοῖσι ἐπιοῦσι· τοῖσι δὲ βασιλεῦσι δόξαι ἐν τῇ ἑωυτῶν [p] κέεσθαι ἀποθανόντας, μηδὲ συμφεύγειν τῷ δήμῳ· λογισαμένους ὅσα τε ἀγαθὰ πεπόνθασι, καὶ ὅσα φεύγοντας ἐκ τῆς πατρίδος κακὰ ἐπίδοξα καταλαμβάνει· [q] ὡς δὲ δόξαι

a Θεῖναι iid. *b V. Arcb. Pasſ.*, vulgo ἐπιτολῆς. *c* Δὴ Abest *V. Arcb.*, tum μὲν οἱ iid. *Ald. Paris. B.*, οἱ non est in *M. Pasſ. Ask.*, porro παίδων τούτων Ἀγ. *Arcb.* *d M. V. Ask. Pasſ.*, νεώτερον olim. *e M. Arcb. Ask. Pasſ.*, alii ἔτι δὲ. *f* Τὸν *Ald.*, τὸ et μηχανήσασθαι ora *Stepb. Arcb. V. Paris. A. B.* et Σκύθῃ omnes illi codices et *Valla*: τὸ *Pasſ. Ask. M.* quoque: vulgo μηχανᾶσθαι et Σκύθην. *g* Ἄλλος *Valla*, marg. *Stepb. Arcb. V. Pasſ. Ask.*, vulgo ἄτερος. *b M. Arcb. V. Pasſ. Ask*, πιεσθ. alii, tum Μασσαγ. *V. Arcb. Valla*, vulgo Μασαγ. *i Ald. V.*, Ἀράξην ceteri. Mox ἐπὶ τὴν Κιμμ. *Arcb. V.* *k* Ἀμφοτέρους *Arcb. V.* *l* Abest *V. Arcb.* *m* Πρῆγμα εἰ μὴ δὲ πρὸς πολλοὺς δεόμενον *Arcb.*, quorum tria poſtrema *Vind.* ora *Stepb. Paris. A. B.*, δεόμενον etiam *Ald.*; πρὸς πολλοῦ γινόμενα *Pasſ.*, πρὸ πολλοῦ δεόμενα *M. Ask.* *n* Βασιληῦσι *Arcb.* bene. *o M. Ask. Pasſ.*, ceteri παραδιδοντας. *p* Κεῖσθαι *Pasſ. V. Arcb. Ask.* *q* Ὡς δ' ἔδοξε *Arcb. V.*

56. Τῆς ἐπιστολῆς μεμν.] Suum recipit. ἔλεγε δὲ ταῦτα ἐξ ΕΠΙΤΣΟΛΗΣ τῆς Δημαρήτου L. VI, 50. *Sophocles* Aiac. v. 793. Πέμπει με σοὶ φέροντα τάς γ' ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ Τεύκρος φυλάσσειν. Iterum Trachin. v. 500. ὡς λόγων τ' ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ φέρῃς. Alia consulto ob copias *Stanleii* ad *AEschyli* Prometh. principium missa facio.

66. Τὸ δὴ μοῦνον μηχανήσασθαι &c.] Schedarum vestigia premo, ac vicem *Stephani*, iniuria taxati, doleo. Mira Codd. conspiratione τὸ repraesentant, et illi ex restituto dica nascetur? Cl. viri de his iudicium respice et mirare. Mihi *Vallae* Latina conmoda erunt, modo μοῦνον femineo genere, ut in scriptis L. VII, 225., putetur. Τὸ δὴ, id, quod supra deposuit, matrem solam Scythae F. parasse atque excogitasse.

71. Πιεσθέντας] Hanc ego formam si hic et alibi Codd. adfirmarent, altera non mutarem: Attice quidem πιέζειν, Dorice per *α* scribebatur et Ionice: τράπειν, σράφειν, τάμνειν, Dorica non tantum sunt, sed et Ionica. VALCKEN.

78. Ὡς ἀπαλλάσσεσθαι πρῆγμα εἴη] Opus ac utile fore. Sic L. I, 79. εὕρισκέ πρῆγμά οἱ εἶναι ἐλαύνειν —. et VII, 12. πάγχυ εὕρισκε οἱ οὐ πρῆγμα εἶναι στρατεύεσθαι. Sequentia noluit intacta *Abreschius* Diluc. Thucyd. p. 488., cui πρῆγμαι εἶναι et δεόμενον idem. *Herodoto* δεόμενος est *rogitans* L. IX, 110. et saepe alias. *Gronovii* emendatio longe abit, et criminationem habet in inmerentem *Stephanum* atrocem. Scripsi ex ea librorum discordia, quod plurium nititur consensu, in verborum sententia haesitans. Quod si δεόμενον aut δεόμενα exsularet, nihil moraretur. Videlicet abeundum esse, neque contra plures periclitandum. At vetant membranae. Ergone δεομένου formandum, ut ex superiore δήμου pendeat, aut δεομένων cum *Reiskio?* Fieri potest: nam ad absolutam non temere structuram vergo. Verum haec doctiores viderint.

79. Μηδὲ πρὸ πολλοῦ] Procul dubio mendosa variis sunt coniecturis tentata; quibus nova succedat, non illa quidem verax, fortasse tamen ad veritatis investigationem profutura; nemo diffitebitur, opinor, ἀπαλλάσσεσθαι πρῆγμα εἴη, μηδὲ πρὸς πολλοὺς οὐδὲν δέον μένοντας κινδυνεύειν, *ita rem esse comparatam, ut optimum videretur excedere regione, neque manendo atque adversus exercitum numerosum pugnando frustra se obiicere periculo.* VALCKEN.

88. Κακὰ ἐπίδοξα] Laurentii *mala evidentia* peccant. *Futura* sunt, quaeque exspectantur. *Antiphon* Ἐξαπολογ. p. 120. ἐκ γὰρ τῶν μεταβολῶν ἐπίδοξος ἡ δυσπραγία —. *Lycurgus* c. Leocrat. p. 148. μήτε ἐν τοῖς μέλλουσιν ἐπίδοξον εἶναι. Ex *Herodoto* plura *Portus*, *Alberti* in *Hesych.* et fortasse ad L. VI, 12.

88. Κακὰ ἐπίδοξα] Non sane sunt *mala evidentia*; sed ὅσα φεύγοντας ἐκ τῆς πατρίδος κακὰ ἐπίδοξα καταλαμβάνειν, *quot calamitates ex patria profugis probabiliter supervenirent.* Vim verbi καταλαμβάνειν in malis sitam, quae nos subito corripiunt et opprimunt, explicuit *T. H.* ad *Luciani* Somn. §. 12. Τὰ προσδόκιμα dicuntur

at horum multi per seditionem occisi et sepulti prope Tyren. Cimmerii migrarunt in Chersonesum ad Sinopen. Scythae invadunt Mediam Confinium gentium turbae.

ξαι σφι ταῦτα, διαστάντας, καὶ ἀριθμὸν ἴσους γενομένους, μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλους· καὶ τοὺς μὲν ἀποθανόντας πάντας ὑπ' ἑωυτῶν, θάψαι τὸν δῆμον τῶν Κιμμερίων παρὰ ποταμὸν Τύρην· καὶ σφέων ἔτι δῆλός ἐστι ὁ τάφος· θάψαντας δὲ, οὕτω τὴν [a] ἔξοδον ἐκ τῆς χώρης ποιέεσθαι. Σκύθας δὲ ἐπελθόντας, λαβεῖν ἐρήμην τὴν χώρην. Καὶ νῦν ἔστι μὲν ἐν τῇ Σκυθικῇ Κιμμέρια τείχεα, ἔστι δὲ Πορθμήϊα Κιμμέρια· ἔστι δὲ καὶ [b] χώρη οὔνομα Κιμμερίη· ἔστι δὲ Βόσπορος, Κιμμέριος καλεόμενος· Φαίνονται δὲ οἱ Κιμμέριοι Φεύγοντες ἐς τὴν Ἀσίην τοὺς Σκύθας, καὶ τὴν Χερσόνησον κτίσαντες, ἐν τῇ νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς [c] οἴκισται· Φανεροὶ δέ εἰσι καὶ οἱ Σκύθαι διώξαντες αὐτοὺς, καὶ [d] ἐσβαλόντες ἐς γῆν τὴν Μηδικὴν, ἁμαρτόντες τῆς ὁδοῦ· οἱ μὲν γὰρ Κιμμέριοι αἰεὶ τὴν παρὰ θάλασσαν ἔφευγον· οἱ δὲ Σκύθαι, ἐν δεξιῇ τὸν Καύκασον ἔχοντες, ἐδίωκον· [e] ἐς ὃ ἐσέβαλον ἐς τὴν Μηδικὴν γῆν, ἐς [f] μεσόγαιαν τῆς ὁδοῦ τραφθέντες. Οὗτος δὲ ἄλλος ξυὸς Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων [g] λεγόμενος λόγος εἴρηται· ἔφη δὲ Ἀριστέης ὁ Καυστροβίου, ἀνὴρ Προκοννήσιος, ποιέων ἔπεα, ἀπιχέσθαι ἐς Ἰσσηδόνας, [h] φοιβόλαμπτος γενόμενος· [i] Ἰσσηδόνων δ' ὑπεροικέειν Ἀριμασποὺς, ἄνδρας μονοφθάλμους· ὑπὲρ δὲ τούτων, τοὺς χρυσοφύλακας γρύπας· τούτων δὲ, τοὺς Ὑπερβορέους, κατήκοντας ἐπὶ θάλασσαν· τούτους ὦν πάντας πλὴν Ὑπερβορέων, ἀρξάντων Ἀριμασπῶν, αἰεὶ τοῖσι πλησιοχώροισι ἐπιτίθεσθαι· καὶ ὑπὸ μὲν Ἀριμασπῶν ἐξωθέεσθαι ἐκ τῆς χώρης Ἰσσηδόνας· ὑπὸ δὲ Ἰσσηδόνων, Σκύθας. Κιμμερίους δὲ οἰκέοντας ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ, ὑπὸ Σκυθέων πιεζομένους,

tes, disfedisse et inter se decertasse, utrosque numero pares: et omnes qui ab popularibus essent occisi, fuisse a populo Cimmeriorum sepultos ad flumen Tyren: et eorum adhuc sepulcrum manifestum est. Sepultis his, illum e regione migrasse: quam desertam supervenientes Scythas occupavisse. Extantque adhuc in 12
Scythia tum muri Cimmerii, tum Porthmia Cimmeria, tum regio nomine Cimmeria est, et Bosporus, qui Cimmerius appellatur. Constat autem Cimmerios in Asiam fugisse Scythas, et Chersonesum condidisse, ubi nunc Sinope Graeca urbs sita est. Apparet etiam Scythas in persequendis illis Mediam intrasse, via aberrantes, nam Cimmerii quidem fugientes, iter semper iuxta mare tenebant: Scythae autem ad dexteram Caucasum habentes, eos insequebantur, donec ingressi sunt Mediam, itinere in mediterranea converso. Alia quoque fertur communis Graecorum 13
barbarorumque narratio: Aristeas quidam Proconnesius, versificator, Caustrobii filius, memoravit se Phoebo instinctum venisse ad Issedonas: supra hos incolere Arimaspos, viros unoculos: et item supra hos esse grypas, qui aurum asservent: ac super hos esse Hyperboreos, ad mare pertinentes. Hos autem omnes, praeter Hyperboreos, Arimaspis autoribus, assidue finitimis bellum inferre, et ab Arimaspis exterminari Issedones, ab Issedonibus Scythas: a Scythis autem vexatos Cimmerios, qui ad australe mare incolebant, regionem re-

227

a Διέξοδον *Arcb.* *b* Τῷ χώρῳ *Arcb. V. Valla* et Κιμμέρια et Βοοσπ. *c* Οἴκηται *Vind.* et *Eustath.* Perieg. *Dion.* v. 772. et supra χερονν. *Arcb. Valla.* *d* Ἐμβαλ. *Arcb. V.*, et statim ἁμαρτάνοντες. *e* Ἐς τ' ἐσεβ. *V. Arcb.*, ἐς ὃ *Ald. Paris. A. Ask.*, ἐς οὗ *M.* *f* Μεσογέαν solito sibi more *Arcb. V.* tum τραφέντες. *g* Ora *Stepb. Arcb. V. Pasf. Paris. B.*, alii γενόμενος. *b* Φοιβόλητος *Arcb.* *i* Ἰσσηδ. δὲ *Ask. Arcb. V. Ald. Paris. A. B.*, adversativam *M.* et *Pasf.* non norunt.

tur et Ἐπίδοξα. *Quae* tanquam futura *probabiliter possunt exspectari*, ἐπίδοξα ὄντα γενέσθαι vel γενήσεσθαι. Postremum pro γεγενῆσθαι restituendum est *Lycurgo* c. Leocr. p. 148, 42. διὰ τὸ μὴ ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις γεγενῆσθαι τοιοῦτον μηδὲν, μήτε ἐν τοῖς μέλλουσιν ἐπίδοξον εἶναι γενήσεσθαι. *Antipbon*, ἐπίδοξον ὄντα παθεῖν ἔτι μεῖζω, p. 115, 22. vid. et p. 120, 12. *AEschines* Orator p. 77, 19. frequentat in primis *Isocrates*: apud *Athen.* I, p. 17. B. ex *Eustathio* sic supplenda sunt *Apionis* verba: εὔελπιν εἶναι τῷ γάμῳ, ἐπίδοξον ὄντα λαβεῖν τὴν βασιλείαν. *Herod.* I, c. 89. τάδε τοι ἐξ αὐτέων ἐπίδοξα γενέσθαι· VI, c. 12. πολλοὶ ἐπίδοξοι τωὐτὸ τοῦτο πείσεσθαι εἰσί. In Glosse. *Herod.* Ἐπίδοξος redditur προσδόκιμος· hunc etiam usum attigerunt *Ammon. Phryn. Thomas.* VALCKEN.

92. Καὶ σφεων] Praemissam his voculam non spernerem si legeretur: τῇ καί σφεων ἔτι δῆλός ἐστι ὁ τάφος, *qua parte regionis eorum etiam adhuc exstat sepulcrum.* Forsan quis vocem malit Herodoteam, quae facilius a syllaba potuit absorberi proxima, ἵνα καί σφεων — *ubi.* VALCKEN.

96. Ἔστι δὲ Πορθμήϊα Κιμμέρια] Vici nomen fuit ad Maeotidis ostium. *Stepban. Byz.* Πόρθμια, κώμη ἐπὶ στόματι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. Auctor Peripli Ponti Euxini, ab *Is. Vossio* vulgatus, modo Πορθμίον, modo Πορθμιτίδα κώμην, τὴν ἐν τῷ στομίῳ τῆς Μαιώτιδος λίμνης p. 141. et 147. Atque optime hoc Ampl. *Bouberius* Diss. Herodot. C. 18. p. 199., in eo nimius, quod ex *Stephano* Nostrum corrigit. Πορθμήϊα Ionibus placuerunt. Forte et χώρῳ *Arcb.* et *Vind.* opportuna erit statio. Idem certe Peripli scriptor Κιμμερίδα πόλιν, ἀπὸ Κιμμερίων βαρβάρων κεκλημένην memoravit.

100. Πόλις Ἑλλὰς οἴκισται] Non longe absum ab οἴκηται aut οἰκέεται, quod in *Vind.* et *Eustath.* Sollemne *Herodoto*, sicuti L. I, 193. adscriptum. Ἁμαρτόντες τῆς ὁδοῦ suspectum citra causam fuit. Spectantur, quae cum cura fuerunt perscripta L. I, 103. Statim ἐς τὸ si scriba *Arcb.* voluit patronus non deerit L. II, 157. Ceteroqui perpetua in ἐς ὃ et ἐς οὗ commutatio, sicuti IV, 160. 166. &c.

6. Τραφθέντες] Vulgata deterior est lectio *Arcb.* τραφέντες· melior videretur, si qui darent Codd. ἐκτραφθέντες. De recta via *deflectere* passim dicitur ἐκτρέπεσθαι, etiam *Herodoto* II, c. 80. εἴκουσι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτράπονται· VI, c. 34. ἐκτράπονται ἐπ' Ἀθηνέων· et huius imitatori *Pausaniae*, p. 106. ἐκτραπέντα ἐκ τῆς ὁδοῦ· p. 107. p. 714. ὀλίγον τῆς εὐθείας ἐκτραπεῖσιν ἐς δεξιά· abunde multa convexit *Wesselenius* in Ep. I. ad *Tim.* I, 5. Lenius aures accidit ἐκτραπέντες quam ἐκτραφθέντες· et leniora saepius Ionum more consectatur Noster; verum tamen in his formas Iones usurparunt asperiores, ut et veteres Attici. *Herodoto* frequentantur συλλεχθῆναι· καταλεχθέντα· ἀπαλλαχθέντες· (vid. ad *Eurip.* Phoen. nota p. 357.) et similia: adhibentur et κατεσράφθησαν· ἐπιτραφθέντων· θαφθῆναι· ἀρπαχθείς· κλεφθέντων· συμμιχθέωσι· forma lenior in his adamata fuit recentioribus Atticis. VALCKEN.

8. Λεγόμενος λόγος εἴρηται] Eum in modum C. 77. ἤκουσα λόγου ἄλλου ὑπὸ Πελοποννησίων ΛΕΓΟΜΕΝΟΝ. et L. II, 47. ἔστι μὲν λόγος περὶ αὐτοῦ —— ΛΕΓΟΜΕΝΟΣ· tum C. 48. Patrem Aristeae Proconnesii *Calistrobium* vertit *Valla*, codicis scriptura deceptus. *Tzetzes* Chil. II. et VII. et *Suidas* rectius.

8. Ἀριστέης — ποιέων ἔπεα] Τὰ νῦν ὑπ' Ἑλλήνων Ἀριμάσπεα καλέεται, c. 14. Insulsi, quod condidisse credebatur ille praestigiator, poëmatis enarrat etiam argumentum *Pausan.* I, p. 58. qui meminit eiusdem V, p. 392. Hoc veluti fonte Scythica *Herodotum* non pauca derivasse suspicari licet ex istis, quae dedit ex hoc fabulatore *Gellius* N. A. IX, c. 5. *Franc. Portus* haud absurde putabat ad lacunam explendam interfertos huius carminis aliquot versus *Longino* π. Τ. χ, 7. Ante *Meursium* et *I. A. Fabricium* accurate suo more de Aristea, magnus iam egerat *Vossius* de Hist. Gr. IV, c. 2. VALCKEN.

18. Ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ] Hyperboreos Aristeas pertinere aiebat ἐπὶ θάλασσαν, mare illud nullo titulo ornans. Voluit fortasse *septemtrionale*, quo nomine *Herodotus* aut mediterraneum aut Pontum Euxinum signat C. 37. et 42. Quae porro νοτίη θάλασσα; Nostro non aliud, quam quod aliis *rubrum* mare, dictis locis, ac L. II, 158. Cimmerios vero, etsi de eorum sede

relinquere. Itaque ne Aristeas quidem cum
14 Scythis de ea regione consentit. Qui unde fuerit, qui haec retulit, dictum est: sed a me dicetur item, quidnam de eodem viro in Proconneso et Cyzico audierim. Aristeam enim aiunt, quum nullo suae civitatis esset inferior genere, ingressum in Proconneso fullonicam officinam, decessisse: fullonemque occlusa officina, abisse denunciatum rem propinquis defuncti. Dissipatoque iam per urbem rumore Aristeam esse vita functum, in quaestiones hoc affirmantibus quendam venisse Cyzicenum, ex urbe Artace profectum, qui diceret sibi occurrisse eunti Cyzicum, ac fuisse colloquutum. Et quum id iste contendendo asseveraret, propinquos mortui ad fullonicam praesto fuisse, habentes quae ad efferendos homines expediunt: sed aperta domo, Aristeam nec mortuum nec vivum comparuisse; septimoque deinde anno, quum in Proconneso comparuisset, eos versus fecisse, qui nunc a Graecis Arimaspei vocantur; quibus conditis, rursus e-
15 vanuisse. Haec quidem istae civitates commemorant: sed haec ego novi evenisse Metapontinis, qui sunt in Italia, trecentis et quadraginta annis post secundum recessum Aristeae, quemadmodum coniiciens et in Proconneso et apud Metapontinos inveni. Metapontini enim aiunt ipsum Aristeam, quum in regione ipsorum apparuisset, iussisse aram Apollini exstrui, et iuxta eam erigi statuam, quae cognomen Aristeae Proconnesii haberet: dixisse enim ipsis Italiotarum solis Apollinem in regionem venisse, et se illum assectari, qui nunc Aristeas esset; tum vero quum deum assectaretur, corvum fuisse: et istum haec loquutum evanuisse.

Eoque

ζομένους, [a] ἐκλείπειν τὴν χώρην· ὕτω δὴ [b] οὐδὲ οὗτος
20 συμφέρεται περὶ τῆς χώρης ταύτης Σκύθησι. Καὶ ὅθεν μὲν ἦν Ἀριστέης ὁ ταῦτα [c] εἶπας, εἴρηται· τὸν δὲ περὶ αὐτῆ ἤκουον λόγον ἐν Προκοννήσῳ καὶ Κυζίκῳ, λέξω. Ἀριστέην γὰρ λέγουσι, ἐόντα τῶν ἀστῶν οὐδενὸς [d] γένος ὑποδεέστερον, ἐσελθόντα ἐς κναφήϊον ἐν
25 Προκοννήσῳ, ἀποθανεῖν· καὶ τὸν κναφέα κατακλήσαντα τὸ ἐργαστήριον, οἴχεσθαι ἀγγελέοντα τοῖσι προσήκουσι τῷ νεκρῷ· ἐσκεδασμένου δὲ ἤδη τοῦ λόγου ἀνὰ τὴν πόλιν ὡς [e] τεθνηὼς εἴη ὁ Ἀριστέης, ἐς [f] ἀμφισβασίας τοῖσι λέγουσι [g] ἀπικνέεσθαι ἄν-
30 δρα Κυζικηνὸν, ἥκοντα ἐξ Ἀρτάκης πόλιος· Φάντα συντυχεῖν τέ οἱ [h] ἰόντι ἐπὶ Κυζίκου, καὶ ἐς λόγους ἀπικέσθαι· καὶ τοῦτον μὲν ὀστεταμένως ἀμφισβητέειν· τοὺς δὲ προσήκοντας τῷ [i] νεκρῷ ἐπὶ τὸ κναφήϊον παρεῖναι, ἔχοντας τὰ πρόσφορα, ὡς ἀειρο-
35 σομένους· ἀνοιχθέντος δὲ τοῦ οἰκήματος, οὔτε τεθνεῶτα, οὔτε ζῶντα φαίνεσθαι Ἀριστέην· μετὰ δὲ, ἑβδόμῳ ἔτεϊ φανέντα αὐτὸν ἐς Προκόννησον, ποιῆσαι τὰ ἔπεα ταῦτα τὰ νῦν ὑπ' Ἑλλήνων [k] Ἀριμάσπεα καλέεται· ποιήσαντα δὲ, ἀφανισθῆναι [l] τοι-
40 δεύτερον. Ταῦτα μὲν αἱ πόλιες [m] αὗται λέγουσι· τάδε δὲ οἶδα Μεταποντίνοισι τοῖσι ἐν Ἰταλίῃ συγκυρήσαντα μετὰ τὴν ἀφάνισιν τὴν δευτέρην [n] Ἀριστέα ἔτεσι τριηκοσίοισι καὶ [o] τριήκοντα, ὡς ἐγὼ συμβαλλόμενος ἐν Προκοννήσῳ τε καὶ [p] Μεταπον-
45 τίῳ εὕρισκον. Μεταποντῖνοι [q] φασὶ αὐτὸν Ἀριστέην φανέντα σφι ἐς τὴν [r] χώρην, κελεῦσαι βωμὸν Ἀπόλλωνι ἱδρύσασθαι, καὶ Ἀριστέω τοῦ Προκοννησίου ἐπωνυμίην ἔχοντα ἀνδριάντα παρ' αὐτὸν [s] ἱστάναι· Φάναι γάρ σφι τὸν Ἀπόλλωνα Ἰταλιωτέων μούνοισι δὴ
50 ἀπικέσθαι ἐς τὴν χώρην, καὶ αὐτός οἱ ἕπεσθαι ὁ νῦν ἐὼν Ἀριστέης· τότε [t] δὲ ὅτε εἵπετο τῷ θεῷ, εἶναι κόρακα· καὶ τὸν μὲν, [u] εἰπόντα ταῦτα, ἀφανισθῆναι·

[a] Ἐκλιπεῖν *V. Arch.* [b] Οὕτω δὴ ildem: aberat aliis δή. [c] Ποιήσας εἶπεν ora *Steph. Ask. Pasf.* [d] *M. Pasf. Ask. V. Arch.*, γένεος *Ald.* et *Origen.* c. *Celf.* L. III. p. 463. [e] Τεθνεὼς *Arch. V. Orig.* non prave, τεθνηκὼς *Ald. Ask. Paris. A. B.*, vulgatum est *Med. Pasf.* [f] Ἀφισβασίας *Paris. B. Med.*, ἀμφισβ. *Pasf. Ask. Orig.*, verius: ἀμφιβασ. olim. [g] Ἀπικέσθαι *V. Arch. Orig.*, mox Ἀρταικῆς *Arch. Valla* et *Euſtath.* in Hom. p. 1650, 54. Ceteri Ἀρτάκης. [h] Ἐόντι *Arch.* male. [i] Νέκυϊ *Orig.* et ſupra ἀμφισβατέειν. [k] Ἀριμάσπια *Tzetz.* Chil. II. p. 301. Ἀριμάσπεια *Orig.* [l] Abest *Ask. Pasf. Med.* ſervant alii omnes, etiam *Tzetzes.* [m] Αἵδε *Arch. V. Vall.*, mox τάδε δὲ *Arch. Orig.*, recte: poſterius, δὲ deest aliis. [n] *M. Arch. Ask. V. Pasf. Orig.* Vulgo Ἀριστέω τοῦ Προκοννησίου. [o] Διηκοσίοισι ora *Steph. Pasf.* et olim *Origen.* cum *Tzetza* et *AEnea Gazaeo* Theophraſti p. 77. [p] Μεταποντίνοισι *Arch. V. Valla*, *Origen.* haud male. [q] *M. Arch. Ask. Pasf.*, γάρ φασι *Orig. Ald. Vind.*, ſtatim σφι deſit *Ask.* [r] Id. *Pasf. Arch. V. Orig. Valla*, ora *Steph.*, rectiſſime. πόλιν *M. Ald.* [s] Στῆσαι *Arch. V.* [t] Δὲ οἱ *Arch.* [u] *V. Arch.*, εἰπόντα vulgo: tum τὸν μὲν *Origen.* bene aberat aliis μὲν.

de diſcordia ingens, quis ad Oceanum orientis locavit? Si Caſpium intelligas aut Pontum, habita Oceani ſeptemtrionalis ratione, uſus impediet. Fabulator Ariſteas in his ineptus tenetur. Iam MSS. ὁ ταῦτα ποιήσας, εἰρηκα, a Scriptoris more non abludit. Mox C. 16. ἐν τοῖσι ἔπεσι ποιέων Ariſteas. Tale ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος ἐν μέλεϊ ΠΟΙΗΣΑΣ L. V, 95. Plura ad L. II, 53.

20. Καὶ ὅθεν μὲν ἦν Ἀριστέης] Hinc orſus quae ſequuntur in cap. 14. et 15. deſcripſit *Origenes* III. c. *Celſ.* p. 125. 126. ubi proſtant nonnulla melius ſcripta quam in Edd. vulgantur *Herodoti*; qualia ſunt γ. 14, et 21. τῷ νέκυϊ (mendoſum ἀγγελλέοντα Pariſiis in Ed. ſplendida *Orig.* non debuerat iterari:) γ. 16. τεθνεώς· et ἀμφισβασίας et γ. 20. ἀμφισβατέειν· γ. 28. τάδε δὲ οἶδα pro τάδε· γ. 34. ἐς τὴν χώρην, quod praebet etiam MS. γ. 40. καὶ τὸν μὲν, εἰπόντα ταῦτα ——. *Herodotum* ſequutus fabulam de Ariſtea *Tzetzes* enarrat Hiſt. Chil. II, v. 724 — 735. ex *Origene* repetitam, quod e *Pindari* mentione liquet, *AEneas Gazaeus* in Theophr. 77. —— Qui ſicut Ariſteas post mortem revixiſſe crederentur, plures commemorantur apud veteres. Luculenta quaedam ex hiſtoria Graeca recentiori producit exempla, quaeque alibi non temere reperias, *Proclus* in ista parte commentarii in L. X. de Rep. *Platonis*, quam ex MS. Flor. *Alex. Morus* evulgavit in notis ad Ev. *Ioann.* XI, 39., prodidit, occaſione venuſtae *Platonis* de Ere Pamphylio fabulae narratae p. 614. cuius ſimilem de Theſpeſio Solenſi dabit *Plutarch.* T. II. p. 563. De Mare quodam fabulabantur, ὅτι τοὺς ἀποθανόντων ἀνεβίω τρεῖς; *AElian.* V. H. IX, c. 16. VALCKEN.

29. Ἐς ἀμφισβασίας] Error calami ἀφισβασίας dedit *Suidae* ſi fides, ἀγχιβατεῖν et ἀγχιβασίην Ione dixerunt, inque illis *Heraclitus*; Muſae istud non norunt, quarum in ſcriptis Codd. λόγων ἀμφισβασίη L. VIII, 81., et ἀμφισβατέων L. IX, 73., unde auctoritas *Origenis*, quod enotatum, ἀμφισβατέειν. Placuit ἐξ Ἀρταικῆς πόλεος. *Apollon. Rhod.* I, 957. κρήνῃ ὑπ' Ἀρταικῇ, ubi Schol. Ceterum *Tzetzes* Chil. II, 726. aut mendoſus est, aut hiſtoriam vitiavit, Ariſteam ex *Herodoto* εἰς χαλκεῖον deducens; tum Κλείσας δ' εὐθὺς ὁ χαλκεὺς ἐκεῖνο τὸ χαλκεῖον. Stabit, ubi κναφεὺς et κναφεῖον ſcriptum fuerit, verſui modulus.

43. Καὶ τριηκοσίοισι] Non dicit, ad ſuum aevum tot abiiſse annos: nam ſtolide *Tzetzes* Ἐξ' Ἡροδότου γέγονε καὶ πάλιν ἀνεφάνη, acſi eius tempore Ariſteas, evolutis illis annis, adparuiſſet. Multa *G. Io. Voſſius* de Ariſteae, coniecta in Olymp. L. aetate, quae his adverſantur. Sive enim maiorem, ſeu minorem ex MSS. diſſenſu annorum numerum adoptaveris, ſuperabit primam Olympiadem. *Strabo*, *Iatianus*, *Euſtathius*, quos *Meurſius*, *Fabricius*, viri Cl., excitarunt, Homero priorem et praeceptorem ex quorundam traditione perhibent. Noſtro, modo ratio temporis ducatur, fere conſentiente. Iunge *H. Dodwelli* Diſſ. III. de Cycl. p. 130. disputationem.

59. Παρ'

Isedones terminus notitiæ harum gentium Callipidæ; Græci Scythæ, Alazones, Scythæ aratores, Neuri:

σθῆναι· σφέας δὲ Μεταποντῖνοι λέγουσι ἐς Δελφοὺς πέμψαντας, τὸν θεὸν ἐπειρωτᾶν ὅ, τι τὸ φάσμα τῷ ἀνθρώπῳ εἴη· [a] τήν τε Πυθίην σφέας κελεύειν πείθεσθαι τῷ φάσματι· πειθομένοισι δὲ, ἄμεινον συνοίσεσθαι· [b] καὶ σφέας δεξαμένους ταῦτα, ποιῆσαι ἐπιτελέα· καὶ νῦν [c] ἕστηκε ἀνδριὰς ἐπωνυμίην ἔχων Ἀριστέω, παρ' αὐτῷ τῷ ἀγάλματι τοῦ Ἀπόλλωνος· [d] πέριξ δὲ αὐτῶν δάφναι ἑστᾶσι· τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν τῇ ἀγορῇ ἵδρυται. Ἀριστέω μέν νυν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω· τῆς δὲ γῆς, τῆς πέρι [e] ὅδε ὁ λόγος ὥρμηται λέγεσθαι, ἐπὶ ἀτρεκὲς [f] οὐδεὶς οἶδε ἀτρεκὲς ὅ, τι τὸ κατύπερθέ ἐστι· ἐπὶ ἑνὸς γὰρ δὴ αὐτόπτεω εἰδέναι φαμένου δύναμαι πυθέσθαι· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης, [g] τοὔπερ ὀλίγῳ πρότερον τούτων μνήμην ἐποιεύμην, οὐδὲ οὗτος προσωτέρω Ἰσσηδόνων, [h] ἐν αὐτοῖσι τοῖσι ἔπεσι ποιέων, ἔφησε ἀπικέσθαι· ἀλλὰ τὰ κατύπερθε ἔλεγε [i] ἀκοῇ, φὰς Ἰσσηδόνας εἶναι τοὺς ταῦτα λέγοντας· ἀλλ' ὅσον μὲν ἡμεῖς ἀτρεκέως ἐπὶ μακρότατον οἷοί τ' ἐγενόμεθα [k] ἀκοῇ ἐξικέσθαι, πᾶν εἰρήσεται. Ἀπὸ τοῦ Βορυσθενειτέων ἐμπορίου, τοῦτο γὰρ τῶν παραθαλασσίων μεσαίτατόν ἐστι πάσης τῆς [l] Σκυθίης· ἀπὸ τούτου πρῶτοι Καλλιπίδαι νέμονται, ἐόντες [m] Ἕλληνες Σκύθαι· ὑπὲρ δὲ τούτων, ἄλλο ἔθνος, οἱ [n] Ἀλαζώνες καλέονται· οὗτοι δὲ καὶ οἱ Καλλιπίδαι τὰ μὲν ἄλλα κατὰ ταὐτὰ Σκύθῃσι ἐπασκέουσι· [o] σῖτον δὲ καὶ σπείρουσι, καὶ σιτέονται καὶ κρόμμυα καὶ [p] σκόρδα καὶ φακοὺς καὶ κέγχρους· ὑπὲρ δὲ [q] Ἀλαζώνων οἰκέουσι Σκύθαι ἀροτῆρες, οἱ οὐκ ἐπὶ σιτήσει σπείρουσι [r] τὸν σῖτον, ἀλλ' ἐπὶ πρήσει· [s] τουτέων δὲ κατύπερθε οἰκέουσι Νευροί. Νευρῶν δὲ τὸ πρὸς [t] βορῆν ἄνεμον, ἔρημος ἀνθρώπων, ὅσον

Eoque aiunt Metapontini se Delphos misisse sciscitatum ex Deo, quodnam illud hominis esset spectrum, sibique præcepisse Pythiam ut dicto audientes illi essent, melius enim cum ipsis actum iri, si parerent. Se igitur hæc admittentes perfecisse. Et nunc statua extat cognomine Aristeæ, iuxta statuam ipsam Apollinis, in foro exstructam, circumstantibus in orbem lauris. Hæc de Aristea hactenus. Regione autem, de qua hic sermo dicere instituit, quidnam sit ulterius, nemo exploratum habet, neque enim id inquirere ab aliquo potui, qui se diceret nosse quod ipse vidisset; sicut nec ullum Aristeas, cuius paulo ante ista feci mentionem, neque iste in iis quos fecit versibus, ait se ultra Isedones processisse: sed ulteriora fatebatur auditu, testatus Isedones illa commemorare. Verum a nobis, quoad longissime auditu penetrare liquide potuimus, omne refertur. Ab emporio Borysthenitarum, hoc enim ex maritimis totius Scythiæ est maxime medium, ab eo primi incolunt Callipidæ, qui sunt Græci Scythæ, super hos alia gens, qui vocantur Alazones. Horum utrique in ceteris servant ritum Scytharum; sed frumentum serunt, eoque vescuntur, et cæpe et allio et lente et milio. Supra Alazones autem incolunt Scythæ aratores, qui non ad edendum serunt triticum, sed ad vendendum. Supra hos incolunt Neuri: quorum tractus qui ad aquilonem vergit, quantum

nos

[a] Τὴν δὲ *Arcb.* [b] Σφέας δὲ id. et ποιῆσαι ταῦτα. [c] *Ald. M. Pasf. Ask. V. Arcb. Orig.*, ἕστησε olim. [d] Margo *Stepb. Arcb. V.*, ceteri περὶ, tum αὐτῶν *Arcb.*, alii αὐτὸν. [e] Ὅδε ὁ λόγ. *Ask. Arcb. Pasf.*, ὁ λέγ. ὅδε alii. [f] Ἀτρεκὲς ὅ, τι *Arcb. V. Paris. A. B.*, prius etiam in marg. *Stepb. Pasf. Ask.*, ἀτρεκέως ὡς ὅ, τι *Med.* et alii. [g] Τοῦ πέρι *Arcb. V.* satis bene; et ὀλίγον *Arcb.* uti III, 106. et saepe. Paullo ante οὐδὲ γὰρ *Arcb. V. Paris. A.*; οὐδενὸς γὰρ *M. Pasf. Ask. Ald.* [h] Αὐτὸς ἐν τοῖσι *Arcb. V.* [i] Deest *Pasf. Ask.* [k] Desit *Arcb. V. Med.*, prave. [l] Σκυθικῆς iid. [m] Ἑλληνόσκυθαι *V. Vall.* statim αὐτέων et *Arcb.* [n] Ἀλιζώνες *Arcb. V. Valla.* alii Ἀλαζόνες. Vid. *Strabon.* XII. p. 827. haec carpentem. [o] Κατὰ ταῦτα δὲ *V. Arcb. Valla.* [p] Omnes, exceptis *M. Ask.*, qui σκόρδα. [q] Ἀλιζώνων *Valla* et *Arcb.* [r] Abest *Arcb. Ask.* [s] *Arcb.*, τούτων olim. [t] Id. et *V.*, etiam mox, βορέην reliqui. tum τὰ πρὸς iid. et ἔρημος ἀνθ. vulgo ἔρημον.

59. Παρ' αὐτῷ τῷ ἀγάλματι] *Iuxta aram*, τῷ βωμῷ, cuius solius antea mentio, statuae nulla, *Valla.* Verum *Laurentio* schedae reluctantur cunctae, suo Marte aram ex praemissis formanti. Videntur Metapontini Aristeae statuam et aliam Apollini cum ara dedicasse: huc *Arcb.* πέριξ αὐτῶν —— *circum utramque* statuam, vergit. Rediit illud, ad rem per necessarium. Lauros autem, aram et imagines circumstantes, ex aere fuisse, *Athenaei* indicio L. XIII. p. 605. C. novimus.

60. Περὶ δὲ αὐτὸν] In Codd. inventum praestat: πέριξ δὲ αὐτὸν δάφναι ἑστᾶσι· quia nempe Herodoteum est: IV, c. 79. τὴν πέριξ λευκοῦ λίθου Σφίγγες —— ἕστασαν· c. 52. c. 180. πέριξ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκέουσι· c. 152. πέριξ αὐτὸ pro αὐτοῦ recte dedit *Gronov.* III, c. 158. πέριξ τὸ τεῖχος· quod alibi dicit κύκλῳ τοῦ τείχεος. VALCKEN.

63. Οὐδεὶς οἶδε ἀτρεκὲς ὅ, τι τὸ &c.] Litem schedae τῷ ἀτρεκέως intentant, satis ceteroqui frequentato: quod offerunt, redibit L. V, 9. Iure quoque ὡς, cui suus olim locus post ἀτρεκέως, in exsilium agunt. Aldinum porro et scriptorum quorundam οὐδενὸς γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης, Celeb. *Gronovius* non male explicuit ratumque voluit, oblitus οὐδὲ γὰρ οὐδὲ virtutem addere orationi. *Lucianus* Q. Scrib. Hist. C. 51. Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνοι χρυσὸν· —— tum Nigrin. C. 6. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ καταφρονεῖν αὐτῶν οἷμαι θέμις· ubi *Hemsterh.* plura.

65. Οὐδενὸς γὰρ οὐδὲ] Ista lectio Medicea nullo se pacto poterit tueri: quae ante obtinebat, nihil habet illa quod *Herodoti* lectorem offendere debuisset, quem scripisse puto: οὐδενὸς γὰρ δὴ, αὐτόπτεω εἰδέναι φαμένου, δύναμαι πυθέσθαι· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης, (τοῦ πέρι (sic *Arcb.*) ὀλίγῳ πρότερον τούτων μνήμην ἐποιεύμην,) οὐδὲ οὗτος προσωτέρω Ἰσσηδόνων —— ἔφησε ἀπικέσθαι. Quorum primum his concinit e L. III, c. 115. οὐδενὸς αὐτόπτεω γενομένου δύναμαι ἀκοῦσαι. *Herodoti* miror Editorem offensum eadem negandi vocula sic repetita, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης· ad quae cum parenthesi quaedam interiecisset, suo more posuit iterum οὐδὲ οὗτος ——. *Homero* frequentatum illud οὐδὲ γὰρ οὐδὲ auferri non debuerat τῷ Ὁμηρικωτάτῳ. In *Platonis* legitur Soph. p. 251. Ε μηδενὶ μηδὲν (μηδὲ) μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν κοινωνίας εἰς μηδέν· in Theaet. p. 180. A. περαινεῖς οὐδέποτε οὐδὲν πρὸς οὐδένα αὐτῶν. VALCKEN.

71. Ἀκοῇ ἐξικέσθαι] Perperam vox prior proscribitur; quam si noluisset, ὅσον ἡμεῖς ἱστορεῦντες ἐπὶ μακρότατον οἷοί τ' ἐγενόμεθα ἐξικέσθαι scripsisset sine dubio, uti C. 192. et II, 33. Quid multa? Ὅσον καὶ ἐγὼ δυνατός εἰμι ἐπὶ μακρότατον ἐξικέσθαι ΑΚΟΗι posuit ipse L. I, 171.

75. Οἱ Ἀλαζώνες καλέονται] Praecipue *Stephani Byz.* monitum et Codd. C. 52. amplector. Sic in Ἀλαζὼν Ethnicographus, ὀξύνεται διὰ τὸ ἐπιθετικὸν καὶ φυλάττει τὸ ω πρὸς ἀντιδιαστολήν. Ex *Homero* Il. B, 856. sumserunt Ἀλιζώνας librarii, quibus commoda in Poëta sedes, non hic. Multa *Strabo* XII. p. 827., primo adspectu *Vallae* et *Arcb.* favens, sed re curatius introspecta minime. Verba ibi haerent in medio, lenissima *Holstenii* ad *Stephanum* medicina sanitati reddita.

78. Καὶ σκόρδα] Iungunt Alexandrini Interp. τὰ κρόμμυα καὶ τὰ σκόρδα *Numer.* XI, 5. In Geoponicis L. XII, 30. crebra τὰ σκόρδα, etiam apud alios Graeciae labentis scriptores in *Du Cangii* Glossario. Quod nunc cernitur, *Herodoti* et veterum est L. II, 125.

82. Τὸ πρὸς βορῆν ἄνεμον, ἔρημος &c.] Nullus dubitavi ita ex scriptoris adsuetudine refingere et hic et deinceps. Ecce tibi ex C. 20. Μελαγχλαίνων δὲ τὸ κατύπερθε —— ἔρημός ἐστι ἀνθρώπων· et C. 185. τὸ πρὸς νότον —— ἔρημος —— καὶ ἄξυλός ἐστι χώρη· tum C. 191. τὸ πρὸς ἐσπέρης ὀρεινή τε χάρτα καὶ δασέα καὶ θηριώδης. Pauca haec de multis. Consentit de Neurorum situ *Scymnus Chius*, optime adiutus ab *Is. Vossio* ad Peripl. Pont. Euxin. p. 135. *Edit. Gronov.* Mox de

Bo-

nos scimus, ab hominibus desertus est. Atque hæ quidem nationes iuxta flumen Hypanin colunt, ad occidentalem partem Bo-
18 rysthenis. Verum transmisso Borysthene a mari prima est Hylæa: dehinc habitant Scythæ agricolæ, quos Græci, qui ad Hypanin incolunt, Borysthenitas appellant, ipsi vero se Olbiopolitas. Hi igitur agricolæ Scythæ colunt quidem quod patet ad auroram, trium dierum iter, pertinentes ad flumen nomine Panticapem: quod vero ad ventum aquilonem, undecim dierum navigatione per Borysthenem: tractus autem ulterior his, in multum sane spatii desertus est. Ultra quam solitudinem habitant Androphagi, *id est*, *vi-*
rorum carne vescentes, separata natio, ac nequaquam Scythica. At supra hos deserta iam procul dubio omnia, nec ulla hominum
19 gens, quantum nos scimus. Quæ vero ad latus orientale horum Scytharum, qui agricolæ sunt, plaga adiacet, transmisso flumine Panticape, Scythæ iam Nomades, *id est*, *pastorii*, incolunt, neque serentes quicquam neque arantes. Nuda autem arboribus est omnis hæc plaga præter Hylæam. Nomades autem isti incolunt spatium quatuordecim dierum itineris, auroram versus,
20 ad Gerrhum usque flumen. Trans Gerrhum autem sunt ea quæ vocantur regia, et Scythæ optimi pariter et plurimi, et qui suos servos esse ceteros Scythas arbitrantur; a meridie quidem ad Tauricam regionem pertinentes, ab aurora vero ad fossam quam duxerunt illi qui e cæcis geniti fuerunt: et ad emporium paludis Mæotidis, quod vocatur Cremni, sed eorum alia ad flumen Tanain porriguntur. At superiora ad ventum aquilonem Scythis regiis, ea incolunt Melanchlæni, alia gens non Scythica; et supra Melanchlænos paludes

ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν· ταῦτα μὲν παρὰ τὸν [a] Ὑπανὶν ποταμόν ἐστι ἔθνεα πρὸς [b] ἑσπέρης τοῦ Βορυσθένεος. Ἀ-
85 τὰρ διαβάντι τὸν Βορυσθένεα ἀπὸ θαλάσσης πρῶτον μὲν [c] ἡ Ὑλαίη· ἀπὸ δὲ ταύτης, ἄνθρωποι οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοί· τοὺς Ἕλληνες οἱ οἰκέοντες [d] ἐπὶ τῷ Ὑπάνι ποταμῷ καλέουσι Βορυσθενείτας· σφέας δὲ αὐτοὺς, Ὀλβιοπολίτας· οὗτοι ὦν οἱ γεωρ-
90 γοὶ Σκύθαι νέμονται τὸ μὲν πρὸς τὴν [e] ἕω, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδοῦ κατήκοντες ἐπὶ ποταμὸν τῷ οὔνομα κεῖται [f] Παντικάπης· τὸ δὲ πρὸς βορῆν ἄνεμον, πλόον ἀνὰ τὸν Βορυσθένεα ἡμερέων ἕνδεκα· [g] ἤδη δὲ κατύπερθε τούτων [h] ἔρημός ἐστι ἐπιπολλόν· μετὰ δὲ
95 τὴν ἔρημον Ἀνδροφάγοι οἰκέουσι, ἔθνος ἐὸν ἴδιον, καὶ οὐδαμῶς Σκυθικόν· τὸ δὲ τούτων κατύπερθε, [i] ἔρημος ἤδη ἀληθέως, καὶ ἔθνος ἀνθρώπων οὐδέν, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν. Τὸ δὲ πρὸς τὴν ἕω γεωργῶν τούτων Σκυθέων, διαβάντι τὸν Παντικάπην ποταμὸν, Νομάδες ἤδη Σκύθαι νέμονται, οὔτε τι σπεί-
1 ροντες οὐδέν, οὔτε ἀροῦντες· ψιλὴ δὲ δενδρέων [k] πᾶσα αὕτη [l] γῆ, πλὴν τῆς Ὑλαίης· οἱ δὲ Νομάδες [m] οὗτοι τὸ πρὸς τὴν ἕω, ἡμερέων τεσσέρων καὶ δέκα ὁδὸν νέμονται χώρην κατατείνουσαν ἐπὶ ποτα-
5 μὸν Γέρρον. Πέρην δὲ τοῦ Γέρρου ταῦτα δὴ τὰ καλεύμενα Βασιλήϊά ἐστι, καὶ Σκύθαι [n] οἱ ἄριστοί τε καὶ πλεῖστοι· καὶ τοὺς ἄλλους νομίζοντες Σκύθας, δούλους σφετέρους εἶναι· [o] κατοικοῦσι δὲ οὗτοι τὸ μὲν πρὸς μεσαμβρίην, ἐς τὴν Ταυρικήν· τὸ δὲ πρὸς [p] ἠῶ,
10 ἐπί τε τάφρον, τὴν δὴ οἱ ἐκ τῶν τυφλῶν γενόμενοι ὤρυξαν, καὶ ἐπὶ τῆς λίμνης τῆς [q] Μαιήτιδος τὸ ἐμπόριον, τὸ καλέεται Κρημνοί· τὰ δὲ αὐτῶν κατήκουσι ἐπὶ ποταμὸν Τάναϊν. Τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς [r] βορῆν ἄνεμον τῶν βασιληίων Σκυθέων οἰκέυ-
15 σι Μελάγχλαινοι, ἄλλο [s] ἔθνος, καὶ οὐ Σκυθικόν. Μελαγχλαίνων δὲ τὸ κατύπερθε, λίμναι,

229

καὶ

a Τοπ. *V. Arch.* *b Id. M. Pasf. Ask. V.*, ἐσπέρην alii. *c* Omittit artic. *Arch.* *d* Πρὸ τῷ id. et *V. Valla.* *e* Ἣῳ *Arch. V.*, mox ὁδοῦ omittit *Arch.* *f* Παντικάπις id. et mox βορῆν νέμονται πλ. *g* Ἡ δὲ id. *Vind.* *h* Deest ἡ utrique. *i* Iid. bene; antea ἔρημον. *k* Defit *Arch.* et bene, ἡ πᾶσ. alii. *l* Omittunt duo sequentia *Pasf. Ask. M.* nulla iusta caussa. Vide modo C. 76. *m* Non est in *V. Arch.*, mox ἠῷ iid., frequente mutatione. *n* Defit *Arch. V.* *o* Κατήκουσι *Ald. Arch. V.* tres *Paris.*, quod rectius puto. κατοικοῦσι *M. Pasf. Ask.* *p* Ἑῶ *Vind.* *q* Μαιώτιδος *M. Arch. Pasf. Ask.* et mox. *r Arch. Vind.* plerumque semper ex vero: βορέην alii. *s* Γένος ora *Steph. Paris. A.*

Borysthenitis male MSS. ὑπὸ τῷ Τπάνι ποταμῷ. Posita urbs πρὸς τῷ Τπάνιδι fuit in *Dion. Chrys.* Borysthen. p. 437., et ap. *Scymnum*, prave quoque C. 53. huius Musae.

86. Ἄνθρωποι οἰκέουσι Σκύθαι] Causae nihil, opinor, adferri poterit, cur hi soli dicerentur ἄνθρωποι Σκύθαι γεωργοί. Ut correctionem meam minus etiam peritis adprobem, ponam primum in *Philostrato* vulgata de V. A. VII, c. 2. Ἡρακλείδης καὶ Πύθων, οἱ Κότυν ἀποκτείναντες τὸν Θρᾶκα, ἀνθρωπίῳ μὲν ἤστην ἄμφω· Corrigendum absque ulla dubitatione Αἰνίῳ μὲν ἤστην ἄμφω· *erant quidem ambo Aenii*, sive ex urbe *Aeno* orti: librarii crediderunt esse vocem ἀνθρωπίω in ἄνιω usitato more scribendi contractam. Similis hoc in loco *Herodoti* peperit errorem ratio: ἄνοι in ἄνω transmutandum arbitror atque adeo legendum ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνω οἰκέουσι Σκύθαι Γεωργοί· *abhinc longius a mari remoti Scythae habitant Georgi:* proxima praecedunt, διαβάντι τὸν Βορυσθένεα ἀπὸ θαλάσσης πρῶτον μὲν ἡ Τλαίη· commode succedunt emendata, ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνω οἰκέουσι Σκύθαι Γεωργοί. Sic loqui solet: II, c. 7. ὁδὸς ἐς τὴν Ἡλιούπολιν ἀπὸ θαλάσσης ἄνω ἰόντι· c. 155. ἀναπλέοντι ἀπὸ θαλάσσης ἄνω· ad istam rationem ἡ ἄνω Ἀσία et ἡ κάτω memorantur; *Herodoto* τῆς Ἀσίης τὰ κάτω, et τὰ ἄνω αὐτῆς. *Mari vicini*, οἱ κάτω, et οἰκεῖν κάτω dicuntur; ἄνω οἰκεῖν et οἱ ἄνω, qui *a mari* sunt *remotiores:* eiusdem gentis atque urbis distinguuntur οἱ ἄνω et οἱ κάτω. Similia quaevis ad istam rationem sunt intelligenda: *Thucyd.* II, c. 83. οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω Ἀκαρνᾶνες· c. 98. τὴν ἄνω Μακεδονίαν· I, c. 137. μετὰ τῶν κάτω Περσῶν τινὸς πορευθεὶς ἄνω· VIII, c. 5. Dario στρατηγὸς ἦν τῶν κάτω· II, c. 100. ἀπὸ τῶν ἄνω ξυμμάχων. Distinguit *Diodorus Sic.* τὰς παραθαλαττίους πόλεις, τὴν μεσόγειον, et τοὺς ἄνω τόπους, XX, c. 59. πόλεις τὰς ἄνω et πλησίον θαλάσσης opponit *Xenophon.* K. Π. VII, p. 106. 28. et alibi: *Philostrato* memoratur V. A. V, c. 24. ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ Αἴγυπτος ἡ ἄνω. Smyrnaei οἱ ἄνω et οἱ ἐπὶ θαλάττῃ, de V. S. p. 531. Praeter alios pagus fuit Attices eiusdem nominis duplex teste *Harpocr.* Λαμπτραὶ, αἱ μὲν παράλιαι, αἱ δὲ κατύπερθεν· illinc ortus quis in *Aristophanis* Amphiarao, Λαμπτρεὺς ἔγωγε τῶν κάτω. Herodotea propius accedit finis L. V. *Pausaniae:* οἰκοῦσι δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω τῆς πρὸς Σάνῃ πόλει· contrarium κάτω οἰκεῖν praebet *Thucyd.* I, c. 7. ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ᾤκουν· quod ibi sequitur, καὶ μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνωκισμένοι εἰσὶ, non debebat tentari; idem significans ac ἄνω οἰκοῦσι, atque adeo ἀπὸ θαλάσσης· hinc explicandum ἀνοικίζεσθαι ἐς τὸν Δαφνοῦντα, VIII, c. 31. et *Aristoph.* Pace V. 206. In *Pausan.* X, p. 838. scripserim: ἀνῳκίσαντο ἐς τὰ ὑψηλὰ καὶ οὗτοι τῆς νήσου. VALCKEN.

93. Ἤδη κατύπερθε τούτων ἔρημος &c.] Indueret pristinum colorem, deformior antea, oratio, modo ἤδε δὴ scriberetur. Talem suo tempore *Scymnus* considerauit, talem schedae. De Androphagis C. 106. uberiora. Adde observata his de locis *Th. S. Bayero* Comment. Acad. Petropol. T. XI, p. 337.

5. Τὰ καλεύμενα Βασιληΐά ἐστι] Sic regionem Scytharum regiorum, βασιληΐων, adpellat; nam *Stephanus* explicans *regias domos* longe erravit. Res ex sequentibus et C. 56. constat. Nomen paludis *Maeotidis* lonicum cum mox mutatum Codd. eunt, pravum urguent institutum, iam C. 3. inceptum. Recte Μαιῆτις, I, 104., et hac Musa creberrime. Dabunt MSS. τῆς Ἰσιαιήτιδος —— κώμας, quae aliis Ἰσιακώτιδος L. VIII, 23. Statim Cl. *Reiskius* τοὶ δὲ αὐτῶν h. e. τινές.

καὶ ἔρημός [a] ἐστι ἀνθρώπων, κατόσον ἡμεῖς ἴδμεν. Τάναϊν δὲ ποταμὸν διαβάντι, οὐκέτι Σκυθικὴ, ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη τῶν [b] λαξίων, Σαυροματέων ἐστὶ, οἳ ἐκ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενοι τῆς Μαιήτιδος λίμνης, νέμονται [c] τὸ πρὸς βορέην ἄνεμον, ἡμερέων πεντεκαίδεκα ὁδὸν, πᾶσαν ἐοῦσαν ψιλὴν καὶ ἀγρίων καὶ ἡμέρων δενδρέων· ὑπεροικέουσι δὲ [d] τουτέων δευτέρην λάξυ ἔχοντες Βουδῖνοι, γῆν νεμόμενοι πᾶσαν δασέην ὕλῃ παντοίῃ. Βουδίνων δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν, ἔστι πρώτη μὲν ἔρημος, ἐπ' ἡμερέων ἑπτὰ ὁδὸν· μετὰ δὲ τὴν ἔρημον [e] ἀποκλίναντι μᾶλλον πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον, νέμονται [f] Θυσσαγέται, ἔθνος πολλὸν καὶ ἴδιον· ζώουσι δὲ ἀπὸ θήρης· συνεχέες δὲ τούτοισι ἐν τοῖσι αὐτοῖσι τόποισι [g] καλοικημένοι εἰσὶ τοῖσι οὔνομα κεῖται Ἴυρκαι· καὶ οὗτοι ἀπὸ θήρης ζώοντες τρόπῳ τοιῷδε· λοχᾷ ἐπὶ δένδρεον ἀναβάς· τὰ δὲ ἐστι πυκνὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώρην· ἵππος δὲ [h] ἑκάστῳ δεδιδαγμένος ἐπὶ γαστέρα κεῖσθαι, ταπεινότητος εἵνεκα· ἕτοιμός [i] ἐστι καὶ κύων· ἐπεὰν δὲ ἀπίδῃ τὸ θηρίον ἀπὸ τοῦ δενδρέου, τοξεύσας, [k] ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον, διώκει· καὶ ἡ κύων [l] ἕχεται· ὑπὲρ δὲ τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἠῶ [m] τετραμμένον οἰκέουσι Σκύθαι ἄλλοι, ἀπὸ τῶν βασιληίων Σκυθέων ἀποστάντες, καὶ οὕτω ἀπικόμενοι ἐς τοῦτον τὸν χῶρον. Μέχρι μὲν δὴ τῆς τούτων τῶν Σκυθέων χώρης, ἔστι ἡ καταλειχθεῖσα πᾶσα, [n] πεδιάς τε γῆ καὶ βαθύγειος· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, λιθώδης τ' ἐστὶ καὶ [o] τρηχέη· διεξελθόντι δὲ καὶ τῆς τρηχέης [p] χῶρον πολλὸν, οἰκέουσι ὑπώρεαν εὑρέων ὑψηλῶν ἄνθρωποι λεγόμενοι εἶναι πάντες Φαλακροὶ ἐκ [q] γενεῆς γινόμενοι, καὶ ἔρσενες καὶ θήλεαι ὁμοίως, καὶ σιμοὶ· καὶ γένεια ἔχοντες μεγάλα· φωνὴν δὲ ἰδίην ἱέντες· ἐσθῆτι δὲ χρεώμενοι Σκυθικῇ· ζῶντες δὲ ἀπὸ δεν-

des ſunt, et deſerta hominibus regio, quantum nos ſcimus. Trans flumen autem Tanain non amplius regio Scythica, ſed prima quidem portionum est Sauromatarum, qui a recesſu Mæotidis paludis incipientes, incolunt tractum qui ſpectat aquilonem, iter dierum quindecim, vacuum prorſus arboribus tam agreſtibus quam mitibus. Supra hos habitant ſecundam portionem tenentes Budini, terram colentes totam omni arborum genere ſpiſsam. Supra Budinos ad aquilonem ſtatim excipit ſolitudo octo dierum itineris. Post hanc ſolitudinem declinanti magis ad ventum ſubſolanum, incolunt Thyſſagetæ, natio copioſa et propria, et e venatu victitans. His contigui, in eisdem habitantes locis ſunt, quibus nomen inditum est Iyrcæ, et ipsi e venatione victitantes, hunc in modum: Conſcenſis arboribus, quæ per omnem regionem frequentes ſunt, inſidiantur, ſingulis autem adest equus, in ventrem procumbere edoctus, humilius ſubſidendi gratia: est in promptu et canis. Vbi quis igitur ab arbore feram viderit, ſagittaque percuſserit, conſcenſo equo illam perſequitur, et canis adhæret. Super hos regionem auroram verſus incolunt alii Scythæ, qui a regiis Scythis deficientes, ita in hunc locum pervenerunt. Ad hos usque Scythas regio omnis Scythica est campeſtris, et profundi ſoli: reliqua dehinc lapidoſa atque ſalebroſa. Cuius regionis magno transmiſso ſpatio, incolunt ad excelſorum montium radicem homines, qui ab ipso natali dicuntur esſe calvi, mares pariter et feminæ, ſimis quoque naribus, et ingenti mento; propriam vocem edentes, ſed Scythicam geſtantes veſtem: ex arboribus victitantes, cui arbori

[a] Abest *Arcb. V.*, nec male. [b] Tangit hinc *Suid.* in *V.* [c] *M. Paſſ. Vind. Ask.*, alii τὰ πρὸς. [d] *Arcb. V.*, τούτων *Paris. A. B.* ora *Stepb.*, vulgo τούτοισι. [e] Ἀποκλίνοντι margo *Stepb. Paſſ. Ask.* [f] *Stepb. Byz.* in *V.* [g] *M. Paſſ. Ask.*, vulgo κατοικημένοισί εἰσι, quorum ultimum non legunt *Arcb. V.* [h] Ἑκάστῳ ἐστὶ δεδ. *Arcb.* [i] Deſit *Arcb.*, mox ἐπεὰν *M. Paſſ. Ask.*, in aliis ἐπειδάν. [k] Καὶ ἐπιβ. *Arcb. V.* [l] *M. Ask. Paſſ.*, reliqui ἕπεται pari ſententia. Statim τουτέων *Arcb. V.*, olim τούτων, et tum τάξιν. [m] Ἀποκλίνοντι ora *Stepb. Paſſ. Ask.*, ἀποκλίναντι *Arcb. V.*, τετραμμένον *Ald. Med.* [n] Duo ſequentia non habet *Arcb.*, tum βαθύγεος. [o] Τρηχέη *Paſſ. Ask.* et mox, τρηχεῖα *Arcb. V.*, alii τρηχείῃ. [p] Χῶρον *Arcb. V.*, alii χώρης. [q] Γενεῆς *Arcb. V.*, γενετῆς ceteri.

19. Ἡ μὲν πρώτη τῶν λαξίων] *Heſychio* haec erant ob oculos, λαξίων, λήξεων, κληρώσεων· *Suidae* λᾶξιν, μίξιν, μερισμὸν, vitioſum, et ex Gloſsis *Herodoti*, quales manu exaratas posſideo, derivatum est: λᾶξιν ſcripſerat Criticus. Inſpice eruditisſimi *P. Leopardi* Emend. L. VII, 16., *Laxios Vallae* lenisſime, ſicuti decet, corrigentis. Et *Laxios* tamen, tanquam Scythicam nationem, Theſauro ſuo addit *Abr. Ortelius*. Nollem *Bayerus*, vir doctisſimus, Hiſtoriarum patrem erroris poſtulasſet, quo *Lazios*, gentem Scythicam, in adpellativum converterit nomen. Nimium indulſit ſuſpicaci ingenio. *Lazos* ſeu *Laxios* ſerior novit aetas, neque eo loci, quem ſcriptor ſignat, ſed ad Phaſim amnem ap. *Procopium* Bel. Perſ. L. II. C. Immo vero ipse verborum ordo, quod attendenti liquidum, docto viro refragatur. Perpende dicta eius Comment. Acad. Petrop. T. I, p. 421. Scripsi autem ſchedarum iuſsu ὑπεροικέουσι δὲ τουτέων —. Poſtulabat ſermonis indoles, qua C. 13. Ἰσσηδόνων ὑπεροικέειν Ἀριμάσπους· et C. 37. ΤΟΤΤΕΩΝ δ' ὑπεροικέουσι —— Μῆδοι.

30. Ἴυρκαι] In his equidem ſimilibusque obſcuriorĭbus iudicium ſequerer *Pintiani*, ex *Herodoto Melam* corrigentis I, c. 19, 140. *Tbyſſagetae Iurcaeque vaſtas ſylvas occupant aluntur que venando*; ζώουσι ἀπὸ θήρης, *Herod.* Pro ſua pietate bonus *A. Schottus* hinc quoque *Turcas* expulſos esſe laetabatur. Non alibi fortaſse Ἴυρκαι niſi cum *Tbyſſagetis* etiam *Plinio* memorantur H. N. VI, c. 7. Θυσσαγέται ut hic, ſic infra c. 123. atque hinc *Stephano Byz.* VALCKEN.

37. Τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τετραμμένον] Scholion veram peſsum dedit vocem. Fuit olim πρὸς τὴν ἠῶ ἀποκλίναντι, uti paullo antea ΑΠΟΚΛΙΝΑΝΤΙ μᾶλλον πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον, et ſtatim διεξελθόντι δὲ καὶ —— οἰκέουσι. Atque hoc manu ſcripti profitentur, qui, ſi τὸ eraſisſent etiam, me ad reſtitutionem adegisſent. In praecedentibus ἀσύνδετον non laudo: melius καὶ ἐπιβὰς ſchedarum.

43. Καὶ τῆς τρηχέης χῶρον πολλόν] Offendunt ad πολλὸν τῆς χώρης, ſubſtituto πολλήν. Codices iuſtius, tum quoque ἐκ γενεῆς. *S. Ioannis* Euang. C. IX, 1. τυφλὸν ἐκ γενετῆς non neſcio, neque ἐκ γενετῆς κωφὸν *Sexti Empirici* L. XI, p. 733., nedum *Heſiodi* Theog. v. 271. Noſtri diverſior ratio, qua huius Muſae C. 33. καὶ γάρ τινα ἐκ ΓΕΝΕΗΣ νοῦσον —— λέγεται ἔχειν. De calvis istis et cauſsa calvitii *Zenobius* Cent. V, 25. εἰσὶ δὲ Φαλακροὶ διὰ τὴν Φύσιν τοῦ ὕδατος, οὐ πίνουσι, καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ex ſcripto, quod, absurdum minime, unde acceperit, non vacat quaerere.

45. Φαλακροὶ ἐκ γενετῆς] *Et feminis et maribus nuda ſunt capita*, *Mela* I, c. 19. f. de iisdem Argippaeis: verum adeoque quod ſcribit *Plinius* H. N. VII, c. 13. *capillus iuxta feminis virisque in probro exiſtimatur*: a duce ſuo ſecedentem *Solinum* reprehendit *Salmas.* p. 209. De Myconiis quid tradiderint veteres e *Stephano* notum in v. Μύκονος —. Quae de hac gente praeterea dedit *Mela*, derivavit omnia ex *Herodoto*: *bis iuſtiſsimi mores; nemora pro domibus; alimenta baccae: —— ſacri itaque habentur; adeoque ipsos nemo de tam feris gentibus violat, ut aliis etiam ad eos confugisſe pro aſylo ſit:* poſtrema de his paene converſa: τούτους οὐδεὶς ἀδικέει ἀνθρώπων· ἱροὶ γὰρ λέγονται εἶναι —— ὃς δ' ἂν καταφύγῃ ἐς τούτους ὑπ' οὐδενὸς ἀδικέεται· eadem *Plinius* expreſsit. Sacris autem his inviolatisque ſive Scythis, ſeu Scytharum vicinis, iuſtitiae cultoribus atque humanitatis, eximie congruunt quae in laudem Scytharum occaſione loci Homerei prodidit *Strabo* VII, p. 455. B. p. 460. D. quaeque habet *Iuſtinus* II, c. 2. *continentia illis morum quoque iuſtitiam edidit nihil alienum concupiſcentibus. —— Plus in illis proficit vitiorum ignoratio, quam in bis* (Graecis) *cognitio virtutis.* VALCKEN.

51. Τοῦτο

bori nomen est Ponticum, magnitudo fere eadem quæ fico, fructus fabæ inſtar, nucleum habens. Id ubi maturuerit, veſtibus excolant, et quod ab eo crasſum et nigrum defluit, nomine aſchy, id et lingunt, et lacte commixtum potant, ex ipsius quoque crasſitudine fæcis masſas componunt et edunt. Neque enim multum est eis pecorum, utpote non ſunt ibi paſcua ſerio culta. Sub arbore quisque habitat: per hyemem quidem, ubi arborem pileo albo firmoque contexerint; per æſtatem vero, ſine hoc pileo. His nemo mortalium iniuriam infert, ſacri enim dicuntur esſe: nihilque Martiorum armorum posſident. Et partim quidem hi ſunt, qui finitimorum controverſias dirimunt; partim vero quisquis exulans ad eos confugit, is a nemine læditur. Nomen eis est Argippæi. Ad hos usque calvos ingens circumcirca proſpectus est regionis et gentium, quæ in anterioribus ſunt. Nam et Scytharum nonnulli ad eos commeant, quos non difficile est ſciſcitari; atque etiam Græcos ex emporio Borysthenis atque aliis Ponticis emporiis. Ex Scythis vero qui ad eos commearint, per ſeptem interpretes totidemque linguas ſua peragunt. Horum tenus notitia rerum habetur, at quod ſupra illos calvos est, nemo pro comperto referre potest, nam montes editi inacceſſi præcidunt, et eos nemo tranſcendit. Isti tamen

δενδρέων. [a] Ποντικὸν μὲν οὔνομα τῷ δενδρέῳ ἀπὸ τοῦ ζῶσι, μέγαθος δὲ κατὰ συκέην μάλιστά κη· καρπὸν δὲ φορέει κυάμῳ ἴσον, πυρῆνα δὲ ἔχει· τοῦτο ἐπεὰν 230
γένηται πέπων, [b] σακκέουσι ἱματίοισι· ἀπορρέει δὲ ἀπ' αὐτοῦ παχὺ καὶ μέλαν· οὔνομα δὲ τῷ ἀπορρέοντί ἐστι [c] ἄσχυ· [d] τοῦτο καὶ λείχουσι, καὶ γάλακτι συμμίσγοντες πίνουσι· καὶ ἀπὸ τῆς παχύτητος αὐτοῦ τῆς τρυγὸς [e] παλάθας συντιθέασι, καὶ ταύτας σιτέονται· πρόβατα γάρ σφι οὐ πολλά ἐστι· οὐ [f] γάρ τι σπουδαῖαι νομαὶ αὐτόθι εἰσί· ὑπὸ δενδρέῳ δὲ ἕκαστος κατοίκηται, τὸν μὲν χειμῶνα, ἐπεὰν τὸ δένδρεον περικαλύψῃ πίλῳ τριγνῷ λευκῷ· τὸ δὲ θέρος, ἄνευ πίλου· τούτους οὐδεὶς ἀδικέει ἀνθρώπων· ἱροὶ γὰρ λέγονται εἶναι· οὐδέ τι ἀρήϊον ὅπλοισι ἐκτέαται· καὶ τοῦτο μέν, τοῖσι περιοικέουσι οὗτοί εἰσι οἱ τὰς διαφορὰς διαιρέοντες· τοῦτο δὲ, ὃς ἂν [h] καταφεύγων καταφύγῃ ἐς τούτους, ὑπ' οὐδενὸς ἀδικέεται· οὔνομα δέ σφι ἐστὶ [i] Ἀργιπταῖοι. Μέχρι μέν νυν τῶν Φαλακρῶν τουτέων, πολλὴ περιφάνεια τῆς χώρης ἐστὶ, καὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐθνέων· καὶ γὰρ Σκυθέων τινὲς ἀπικνέονται ἐς αὐτοὺς, τῶν οὐ χαλεπόν ἐστι πυθέσθαι, καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐκ Βορυσθενέος τε ἐμπορίης καὶ τῶν ἄλλων Ποντικῶν ἐμπορίων. Σκυθέων δὲ οἱ ἂν ἔλθωσι ἐς αὐτοὺς, δι' ἑπτὰ ἑρμηνέων καὶ δι' ἑπτὰ γλωσσέων διαπρήσσονται. Μέχρι μὲν δὴ τουτέων γνώσεται· τὸ δὲ τῶν Φαλακρῶν κατύπερθε οὐδεὶς [k] ἀτρεκέως οἶδε φράσαι· οὔρεα γὰρ ὑψηλὰ ἀπότομοι ἄβατα, καὶ [l] οὐδεὶς σφεα ὑπερβαίνει· οἱ δὲ Φα-

[a] Ποντικὸν sine μὲν *Arcb. V.*, tum ἀπὸ τοῦ optime: alii ἀπ' οὗ. spectavit haec *Athen.* L. II, C. 16. [b] Σακέουσι *Suid.* in *V.* [c] Ἄγχυ *Arcb. Valla.* [d] *Arcb. V. M. Pasſ. Ask.*, τοῦτο δὲ vulgo. [e] Παλάθας *Arcb.*, olim πάλλ. [f] *M. Ask. Pasſ.*, οὐ γάρ σφι *Arcb. V.*; olim οὐ γάρ τοι σπ. αἱ νομαί. [g] Ἔκτηται *Arcb.* [h] *M. Pasſ. Ask. Ald.*, φεύγων κατaφ. *Arcb.*; ab aliis participium abest. [i] Ὀργιεμπαῖοι *Arcb. V.* [k] Ἀτρεκὲς id. Vid. ſupra C. 16. mox ὀρεά τε γὰρ uterque. [l] *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.*, οὐδ. σφεας *M. Ask. Pasſ.*

51. Τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον] Planisſima lectio *Caſauboni*, τοῦτον, ἐπεὰν γένηται πέπων, σακκεύουσι foret, ſi membranae addicerent. At ſaepe ſequius genus *Herodotum* amplecti, notum est. Vide magni viri Animadv. L. II, 16. Σακέουσι *Suidae* offertur etiam ab *Aelio Dionyſio* ap. *Euſtath.* ad *Homer.* p. 940, 18., estque ex priſcorum more, quo σάκος et σακεύειν praeferebant, in *Moeride*, *Thoma M.* et aliis. Σακκεύειν tamen, uti Codd., Glosſator San-Germanenſis. De ſuſpicione defectus, quam vir doctus in *Miſcell. Lipſienſ.* movit, nihil, niſi hiſtoricos non omnia minutatim perſequi, dico: nihil quoque, cur παλάθας reddiderim. *Suidas* hinc hauſit, ſeu potius ex Lexico Herodoteo, cuius *L. Kuſterus* inmemor ſincera Grammatici incruſtavit.

52. Σακκέουσι ἱματίοισι] Tentare non auſim: ἠθανίοισι venerat alicui in mentem: ſicut ἠθμὸν, ἠθάνιον inter pocula quoque recenſet *Athen.* Secundum *Etymologum* erat Ἠθμὸς καὶ Ἠθάνιον, ἐργαλεῖον διατετρημένον πολλαῖς ὀπαῖς, δι' οὗ τὸ ὑγρὸν εἰώθασι διακρίνειν τῶν παχυτέρων sic ista p. 422, 34. Codex exhibet ſcriptus, ubi paulo post pro Ἔργωνᾷ ponendum, ἐν Ἔργων α, *operum libro primo.* Haec reſpiciens *Suidas* habet: Σακεύουσι, τὸ ὑλίζουσι, παρ' Ἡροδότῳ· *percolant:* ex *Aelio Dionyſio* praebet eamdem ſcriptionem *Euſtath.* in Il. N, p. 914, 10. ab Attico σάκος, pro vulgari σάκκος, derivante Σακεύειν *Herodoti:* Σακέειν et Σακίζειν veteres, recentiores dixisſe videntur σακκεῖν et σακκίζειν, *ſaccare:* vid. *Salmas.* in *Solin.* p. 209. A. quique explicat vicina *Caſaub.* in *Athen.* II, c. 16. VALCKEN.

56. Παλάθας] Ad hunc modum exitmenda voci litera est ſuperflua: Παλάθας Auctor Glosſarii *Herod.* hic recte interpretatur τὰ ἐκ τρυγὸς πλάσματα. Quae ſic masſae vulgo dicerentur docuit *Weſſeling.* ad *Diodori* T. II, p. 212. VALCKEN.

60. Πίλῳ τριγνῷ λευκῷ] Pro *pileo* tegmen mallem coactile ex lana, quemadmodum C. 73. *Erotianus* Πίλοι καλοῦντι πρὸ Λάκωσι τὰ σκεπάσματα σκιᾶς χάριν πεποιημένα. Explicuit, monente *Foeſio*, Hippocratea de tegumento curruum Scythicorum, αὗται δὲ ΠΙΛΟΙΣ περιπεφραγμέναι, *muniti ſunt coactilibus ex lana* Lib. de Aëre, Aq. p. 291. Additur continuo, currus fabrefactos ὥσπερ οἰκήματα esſe, et ταῦτα δὲ καὶ τρηχέα πρὸς ὕδωρ, καὶ πρὸς χιόνα καὶ τὰ πνεύματα, in Latinis, *ipſque in anguſtum coarctati adverſus omnes aquarum, nivis ac ventorum iniurias:* quae rei non conveniunt. Στενὰ doctisſimos homines in errorem induerunt, τρηχνὰ, *firma* contra eas iniurias, reliquerat *Hippocrates.* Sed hoc occupavit *Hemſterhuſius* noſter ad Comici *Plutum.*

64. Τὰς διαφορὰς διαιρέοντες] Quia finitimorum dirimebant controverſias velut *arbitri*, non absurde quis ſuſpicabatur, Ionicum διαιτέοντες in uſitatius illud fuisse demutatum: ſed qui litigantes dirimit, ὁ τὰ ἀμφισβητήσιμα διαιρῶν, *Polluci* VIII, 8. διαιρεῖν τὰ ἀμφίλογα dicitur *Xenophonti* p. 538, 26. *Ariſtoph.* Ran. v. 1132. —— In proximis vera videtur lectio *Arch.* Ὃς ἂν φεύγων καταφύγῃ ἐς τούτους ὑπ' οὐδενὸς ἀδικέεται. *Plinius* H. N. VI, c. 13. *ſacros haberi narrant inviolatosque,* —— *nec ipsos modo, ſed illos etiam, qui ad eos perfugerint.* VALCKEN.

65. Καταφεύγων καταφύγῃ] Optime hoc ſuam in ſedem, modo iniquior afuisſet criminatio, reſtitutum. *Th. Galeus* vere φεύγων ex *Arch.* enotavit, neque id futile prorſus. *Homer.* Il. Ξ, 81. ὃς φεύγων προφύγῃ κακόν. *Herodotus* V, 95. αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφεύγει. Gentis nomen Ἀργιππαῖοι examinavit *Salmaſius* ad Solin. p. 147., attigerunt alii ap. *Gronovium.* Schedae *Arch.* et *Vind.* vulgato dicam ſcribunt, pariterque Ὀργιέμπεοι in *Zenobii* Cent. V, 25., quem non extrico. Mox πολλὴ περιφάνεια χώρης non *proſpectus est regionis*, ſed certa eius notitia. Quo uſu *Iſaeus* Or. de Apollodori Herod. p. 66.

76. Καὶ οὐδεὶς σφεα ὑπερβαίνει] Manifeſtus mutantium ſchedarum hic lapsus, dignus contemtu. Stolidior earumdem audacia contra αἰγίπεδας ἄνδρας. Nihil proſunt Cyrenaei τετριππόβατοι L. V, 77., multoque minus equi ἱππόβατοι *Strabonis* L. VIII, p. 595. Quid enim in illis inſolens? et cur ſibi οὐ πίστα profiteretur? Non inepte quidem rem putarunt ridiculam, *homines capripedes*, ea enim novandi videtur causſa fuisse, verum his in fabellis ſuum cuique relinquendum. De ſimilibus naturae, fictis tamen, portentis *Strabo* L. I, p. 73.

de viris capripedibus, et ſenos menſes dormientibus. Iſſedones: ipſorum ritus, patre mortuo. Arimaſporum etymologia. Sævitia hiemis Scythicæ.

Φαλακροὶ οὗτοι λέγουσι, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, οἰκέειν τὰ οὔρεα [a] αἰγίποδας ἄνδρας· ὑπερβάντι δὲ τούτους, ἄλλους ἀνθρώπους, [b] οἳ τὴν ἑξάμηνον καθεύδουσι· τοῦτο δὲ οὐκ ἐπιδέκομαι [c] τὴν ἀρχήν· ἀλλὰ τὸ μὲν πρὸς ἠῶ τῶν Φαλακρῶν [d] γινώσκεται ὑπὸ Ἰσσηδόνων οἰκεόμενον· τὸ μέν τοι κατύπερθε πρὸς βορῆν ἄνεμον, οὐ γινώσκεται, οὔτε τῶν Φαλακρῶν, οὔτε τῶν Ἰσσηδόνων, εἰ μὴ ὅσα αὐτέων τυτέων λεγόντων. Νόμοισι [e] δὲ Ἰσσηδόνες τοιόισιδε λέγονται χρᾶσθαι· ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνοι πατὴρ, οἱ προσήκοντες πάντες προσάγουσι πρόβατα· καὶ ἔπειτα ταῦτα θύσαντες, καὶ κατατεμόντες τὰ κρέα, κατατέμνουσι καὶ τὸν τοῦ δεκομένου τεθνεῶτα [f] γονέα· ἀναμίξαντες δὲ πάντα τὰ κρέα, δαῖτα προτίθενται· τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ ψιλώσαντες καὶ ἐκκαθήραντες, [g] καταχρυσοῦσι· καὶ ἔπειτα [h] ἅτε ἀγάλματι χρέωνται, θυσίας μεγάλας ἐπετείους ἐπιτελέοντες· παῖς δὲ πατρὶ τοῦτο ποιέει, κατάπερ οἱ Ἕλληνες τὰ γενέσια· ἄλλως δὲ δίκαιοι καὶ οὗτοι λέγονται εἶναι· ἰσοκρατέες δὲ ὁμοίως καὶ γυναῖκες τοῖσι ἀνδράσι· γινώσκονται μὲν δὴ καὶ οὗτοι. Τὸ δὲ ἀπὸ [i] τυτέων τὸ κατύπερθε, Ἰσσηδόνες εἰσὶ οἱ λέγοντες [k] μουνοφθάλμους ἀνθρώπους καὶ χρυσοφύλακας γρύπας εἶναι· παρὰ δὲ τυτέων Σκύθαι παραλαβόντες λέγουσι· παρὰ δὲ Σκυθέων ἡμεῖς οἱ ἄλλοι νενομίκαμεν, καὶ οὐνομάζομεν [l] αὐτοὺς Σκυθιστὶ Ἀριμασπούς· ἄριμα γὰρ ἓν καλέουσι Σκύθαι, σπροῦ δὲ τὸν ὀφθαλμόν. Δυσχείμερος δὲ αὖτη ἡ καταλειχθεῖσα πᾶσα χώρη οὕτω [m] δή τί ἐστι· ἔνθα τοὺς μὲν ἐκτὸς τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἷός γίνεται χρυμὸς, ὀ τοῖσι ὕδωρ ἐκχέας, πηλὸν οὐ ποιήσεις· πῦρ δὲ ἀνακαίων, ποιήσεις πηλόν. [n] ἡ δὲ θάλασσα πήγνυται, καὶ ὁ Βόσ-

men calvi referunt, quæ apud me fidem non habent, incoli montes ab viris capripedibus: quos ubi tranſieris, eſſe alios qui ſenos menſes dormiant, quod ego omnino non admitto. Sed tractum illum qui ad auroram calvis est, ab Iſſedonibus habitari ſine ambiguitate compertum est. Ille vero ſuperior vergens ad aquilonem ventum non cognoſcitur vel ab Iſſedonibus vel ab calvis, niſi quatenus isti ipsi dicunt. Iſſedones porro talibus moribus uti feruntur: Quoties pater alicui decesſit, omnes propinqui pecora adducunt; quæ ubi mactaverunt, concideruntque carnes, concidunt et mortuum patrem illius, a quo excipiuntur, commixtisque omnibus carnibus convivium exhibent. Caput autem eius depilatum expurgatumque inaurant, eoque pro re ſacrata utuntur, peragentes quotannis magna ſacrificia. Hæc filius patri facit, quemadmodum Græci emortuali die. Alioqui dicuntur et illi iuſti eſſe, et ipsorum uxores peræque fortes ac viri. Hi et ipsi cognoſcuntur. Quod ab his ſupernum est, ibi aiunt Iſſedones eſſe homines unoculos, et grypes auri cuſtodes. Hoc ab eis nacti Scythæ narrant, a Scythis nos ceteri pro vero habuimus, et Scythice eos appellamus Arimaſpos, nam *arima* Scythæ unum vocant, *ſpu* vero oculum. Omnis autem quæ dicta est regio, adeo infeſtatur hyberna ſævitia, ut octo menſibus intolerabile ſit illic gelu; in quibus ſi aquam effundas, non facias lutum, facies autem, ſi illic ignem accenderis. Mare compingitur, et omnis Cim-

a Ἱπποβάτας *Ask. Med. Paſ.*, mox ὑπερβάντας *Arcb.* *b* *Arcb. V. M. Ask. Paſ.*, alii ἄνδρ. εἶναι, οἳ Conf. *Euſtath.* in *Dionyſ.* v. 581. *c* Abest articulus *Arcb. V.* *d* Γινώσκ. ἀτρεκέως ὑπὸ *Paris. A. Ald. Arcb. V. Valla*, adverbium deſit *M. Ask. Paſ.*, ſine gravi causſa. Statim βορῆν *Arcb. V.* *e* Non est in *Arcb.*, qui et τοιόισιδε, et mox ἀποθάνῃ cum *Vind.* Conf. L. II, 37. III, 99. olim τοῖσιδε. *f* Γενῆα *Arcb.* *g* Καταχρυσοῦσι *Vind. Arcb.*, antea ἀποχρυσοῦσι· tum καὶ καθῃρ. ambo illi. ἐκκαθάραντες *Paſ. Ask.* *h* Non est in *Arcb. V.* Statim παῖς δὲ πατρὸς *Ald.* *i* Τούτεων *Arcb.*, vulgo τούτων. *k* Τοὺς μουν. et τοὺς χρυσοφ. *Arcb. V.*, ſtatim εἶναι negligunt *M. Paſ.* ſoli. *l* Non habet *Arcb. V.*; quae ſequuntur citat *Euſtath.* in *Dionyſ.* v. 31. *m* Δή τι *Arcb.*, recte: Confer III, 12. IV, 52. δή τοι alii. Vide *Euſtath.* ad *Dionyſ.* v. 669., ubi ſequentia deſcribuntur. *n* Taxat *Macrob.* Sat. VII, 12. ex *Gellio.*

90. Τὴν δὲ κεφαλὴν] Aut diverſa confudit *Plato*, aut alium habuit quem ſequeretur auctorem in Euthyd. p. 299. E. ista ſcribens: θαυμασιώτερόν γε ἔτι ὅτι καὶ πίνουσιν (οἱ Σκύθαι) ἐκ τῶν ἑαυτῶν κρανίων κεχρυσωμένων, καὶ ταῦτα καθορῶσι, τὴν ἑαυτῶν κεφαλὴν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντες. Secundum *Herod.* IV, c. 65. non parentum aut amicorum craniis utebantur Scythae tanquam poculis, ſed hoſtium quos interfecisſent, aut inimicorum ſaltem; Iſſedones ſoli parentum ſuorum crania deaurata cuſtodiebant, et velut ἀγάλματα venerabantur; postquam cadaverum carnes cum alia commixtas comediſſent: qua de re *Daviſius* egit ad *Ciceron.* Tuſc. I, c. 48. p. 118. *Platonis* forte non recordabatur *Salmas.* in *Solin.* p. 192. *Strabo* quoque Scytharum fecit mentionem τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων, VII, p. 458. A. et p. 460. B. Apud *Livium* XXIII, c. 24. Galli Boii *caput ducis* (Poſtumii) *praeciſum ovantes templo —— intulere: purgato inde capite, ut mos iis est, calvam auro caelavere: idque ſacrum vas iis erat, quo ſolennibus libarent; poculumque idem ſacerdoti esſe ac templi antiſtitibus.* VALCKEN.

91. Ἐκκαθήραντες καταχρυσοῦσι] Per incommodum ἀποχρυσοῦσι inaurandi ſignificatione. Iunxit *Artemidorus* Onir. L. I. 52. ἵνα ἀπαργυρωθῇ καὶ ἀποχρυσωθῇ de ſervo, qui aere venditur. Verum MSS. praeſtant. Tale L. II, 130. καὶ ἔπειτα ΚΑΤΑΧΡΤΣΩΣΑΝΤΑ μιν ταύτην —. Gemina in re in Fragm. Pythagor. p. 713. τὸ δ' ὀστέον χρυσώσας καὶ ἀργυρώσας, πίνει ἐξ αὐτοῦ· et Noſter L. IV, 65. ἔσωθεν δὲ περιχρυσώσας, οὕτω χρᾶται ποτηρίῳ· ubi in ſcriptis καταχρυσώσας. *Mela* Herodotea de Iſſedonibus ad hunc modum: *capita ubi fabre expolivere, auro vincta pro poculis gerunt*, ἄγαλμα, ut apud *Homerum* et alios, ſupellectilem intelligens, haud profecto inficete: ἅτε ἀγάλματι χρέωνται tale poſtulat. *Is. Voſſius* aliter ad *Pomponium.* Τὰ γενέσια Gloſſ. *San-German.* non neglexerunt, optime declarata ab *Ammonio.* Non ſunt *natalitia*, quae in *Vallae* Latinis erant.

1. Σκυθιστὶ Ἀριμασπούς] Proxime ſequentia, Ἄριμα γὰρ ἕν, primus, opinor, ſic corrigenda cenſuit *Io. Hartungus* Theſ. Crit. T. II, p. 636. Ἄρι μὲν γὰρ ἕν (L. τὸ ἓν) καλέουσι Σκύθαι, Μασπὸς δὲ τὸν ὀφθαλμόν· prout legisſe videtur in ſuis Codd., quos habuit plures, *Euſtathius*: vid. ad *Dionyſ.* Perieg. v. 31. idem ferme probavit *G. Sopingius* ad *Heſych.* in Ἀριμάπους· ubi docta proſtat adnotatio Cl. noſtri *Albertii.* De Arimaſpis quae huc ſpectent e *Tzetze* dedit et *Gellio Stanleius* ad *AEſchyli* Prom. V. v. 803., memorantis τὸν μουνῶπα κρατὸν Ἀριμασπὸν ἱπποβάμονα. Cyclopes *unoculi* μονῶπες dicuntur, μονόμματοι, et μονόγληνοι. In Reges Macedoniae, Philippum Amyntae, et Antigonum, qui fuerunt ἑτερόφθαλμοι, frigida leguntur hic illic atque inſulſa Graeculorum dicteria; hoc in Philippum *Ariſtidis* apud *Philoſtratum* de V. S. p. 584., quo τοὺς Ἀριμασποὺς (τοὺς μονομμάτους) ἔφη ξυγγενεῖς εἶναι τοῦ Φιλίππου. VALCKEN.

2. Ἄριμα γὰρ ἓν καλέουσι Σκύθαι] *Euſtath.* in *Dionyſ.* Arimaſpos ex *Herodoto* et causſam nominis explicans, ἀρὶ μὲν γὰρ τὸ ἓν Σκυθιστὶ, μασπὸς δὲ, ὁ ὀφθαλμός· nec multum diverſa Schol. in *AEſchyli* Pometh. v. 804. Quae quidem hoc fonte ſi fluxerunt, turbidus admodum erit. Ea mens *Io. Hartungi* Decur. I. C. 2. p. 636., Herodotea ex *Euſtathio* reformantis. Conſilium non laudo neque inſtitutum, Codd. conſpiratione damnatum: eoque minus, ſiquidem, obſervante *Io. Georg. Wachtero*, in reliquiis Scythici ſermonis *Spu* oculus, *arim* unus. Abit ergo in ſpongiam *Euſtathii*, unde unde arcesſita originatio. Vide docti Viri Praefat. Gloſſar. Germ. Sect. XIII. et Cl. *Alberti* ad *Heſych.* Ἀριμάπους.

7. Ἡ δὲ θάλασσα πήγνυται &c.] Genuinum his infregit *Taurus* Philoſophus ap. *A. Gellium* XVII, 8, *Tam-*

Cimmerius Bosporus: superque glaciem qui intra fossam incolunt Scythæ militant, et plaustra agunt trans eam usque ad Sindos. Ita vis hyberna octo mensibus perstat, quatuor tamen mensibus reliquis frigora illic sunt. Indoles autem huius hyemis diversa est ab illis, quae ceteris in regionibus contingunt omnibus; nam quum tempus pluendi est, nihil ibi quod sit ullius momenti, pluit: æstate pluere non cessat. Quin etiam tonitrua quando alibi fiunt, tum ibi nulla existunt, per æstatem vero densa: hyeme si fiat tonitru, pro ostento in admiratione est; sicut terræ motus si existat seu æstate seu hyeme in Scythica regione, prodigium creditur. Eam vim hyemis equi sustinentes ferunt, muli asinique prorsus non ferunt: quum tamen alibi stantes in gelido equi tabefiant, asini vero ac muli durent. Et hæc mihi videtur esse causa, cur omnino cornua bovino generi illi mutilo istic non nascantur: astipulante sententiæ meæ Homeri carmine in Odyssea, quod ita habet,

Et Libyen, ubi sunt cornuti protinus agni.

Quod recte dictum est, in locis calidis festine cornua adnasci; at in vehementibus frigoribus aut non oriuntur omnino pecoribus cornua, aut si oriuntur, vix oriuntur. In Scythia itaque haec propter frigora contingunt. Quo magis miror, (ab initio enim oratio mea accessiones indagabat) cur

Βόσπορος πᾶς ὁ Κιμμέριος· καὶ ἐπὶ [a] τοῦ κρυστάλλου οἱ ἐντὸς τάφρου Σκύθαι κατοικημένοι στρατεύονται, καὶ τὰς ἁμάξας ἐπελαύνουσι πέρην ἐς [b] τοὺς Σινδούς· οὕτω μὲν δὴ τοὺς ὀκτὼ μῆνας διατελέει χειμὼν ἐών· τοὺς δὲ ἐπιλοίπους τέσσερας ψύχεα αὐτόθι ἐστί· κεχώρισται δὲ [c] οὗτος ὁ χειμὼν τοὺς τρόπους πᾶσι τοῖσι ἐν ἄλλοισι χωρίοισι γινομένοισι χειμῶσι· ἐν τῷ τὴν μὲν ὡραίην οὐκ ὗει λόγου ἄξιον οὐδέν· τὸ δὲ θέρος, [d] ὕων οὐκ ἀνίει· βρονταί [e] τε ἦμος τῇ ἄλλῃ γίνονται, τηνικαῦτα μὲν οὐ γίνονται, [f] θέρεος δὲ ἀμφιλαφέες· ἢν δὲ χειμῶνος βροντὴ γένηται, ὡς τέρας [g] θωϋμάζεται· ὡς [h] δὲ ἢν σεισμὸς γένηται ἤν τε θέρεος ἤν τε χειμῶνος ἐν τῇ Σκυθικῇ, τέρας [i] νενόμισται· ἵπποι δὲ ἀνεχόμενοι φέρουσι τὸν χειμῶνα τοῦτον, ἡμίονοι δὲ [k] οὐδὲ ὄνοι ἀνέχονται τὴν ἀρχήν· τῇ δὲ ἄλλῃ ἵπποι μὲν ἐν κρυμῷ ἑστεῶτες ἀποσφακελίζουσι, ὄνοι δὲ καὶ ἡμίονοι ἀνέχονται. Δοκέει δέ μοι καὶ τὸ γένος τῶν βοῶν [l] τὸ κόλον διὰ ταῦτα οὐ φῦναι κέρεα αὐτόθι· μαρτυρέει [m] δέ μοι τῇ γνώμῃ Ὁμήρου ἔπος ἐν Ὀδυσσείῃ, ἔχον ὧδε,

Καὶ Λιβύην, ὅθι τ' ἄρνες ἅφαρ κεραοὶ τελέθουσι.

ὀρθῶς εἰρημένον, ἐν τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίνεσθαι τὰ κέρεα· ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ [n] φύει κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχήν, ἢ φύοντα φύει μόγις. Ἐνθαῦτα μέν νυν διὰ τὰ ψύχεα γίνεται ταῦτα· θωϋμάζω δὲ, (προσθήκας γὰρ δή μοι ὁ λόγος ἐξ ἀρχῆς [o] ἐδίζητο)

[a] Τούτου τοῦ κρυός. *Arcb.*, et mox τάφρης cum *Vind.* non prave. Vide C. 201. [b] Τοὺς Ἰνδοὺς cunctis. [c] Abest *V. Arcb.*, tum ἄλλῃσι χώρῃσι *Arcb.*, χώροισι *Vind.* [d] Ὕων *Arcb.*, ὗον vulgo. [e] Δὲ id. [f] Θέρος *Arcb. Pasf.* haud male. [g] Θωϋμάζεται tantum, et in margine ὡς τέρας νενόμισαι *Paris. B.* vulgo νενόμισαι θωϋμάζεσθαι. [h] *M. Pasf. Ask.*, in ceteris δὲ καὶ. [i] *M. Ask. Pasf.*, alii θωϋμάζεται, aut θωμάζ. [k] Καὶ ὄνοι οὐκ ἀνεχ. *Arcb. V.* et ex parte *Pasf.*, qui οὐκ ἀνεχ., quod nullus inprobo. Mox ἀρχὴν tantum *Arcb. V. Ask.* [l] *M. Pasf. Ask.*, reliqui τοκαθόλου. [m] *M. Pasf. Ask.*, plures cum *Ald.* δέ μου τ. γ. καὶ Ὁμ. Citat *Eustath.* ad *Odyss.* p. 1485, 10. [n] Φύει *Arcb. Vind. Eustath.* et mox. Satis bene, uti opinor: φύειν ante utrobique. [o] *Arcb. V.*, olim ἐδίζετο: in ora *Steph. Ask. Pasf.* ἐζήτησε ex glossa.

Tametsi, inquiens, *Herodotus historiarum scriptor, contra omnium ferme, qui haec quaesiverunt, opinionem, scribit, mare Bosporicum, quod et Cimmerium appellatur*, &c. Nihil enim, quantumvis *Gellii* simia *Macrobius*, paria, criminosius atque alienius. Philosopho, si non habuit perspecta, quae sub extimo Septemtrione homines experiuntur, Virgiliana recordari consultum fuerat, Georgic. III, 360., *Senecae* Herc. Fur. v. 536. quaeque *Strabo* L. VII, p. 472. Statim πέρην ἐς τοὺς Σινδοὺς non fallace coniectura *L. Holstenius* ad Σινδὸς *Stephani*. Indi longe hinc disparati, vicini vero et trans Bosporum Sindi. Scriptionis peccatum est: posterior articuli littera deglutiit sequentem, uti τῆς Ἰνδικῆς vice Σινδικῆς C. 86., et ἐς Κῶλον loco ἐς Σκῶλον L. IX, 15. Contra huius Musae C. 33. τοὺς Σούρους *Arcb.*, ubi τοὺς οὔρους oportuerat. Habet, quae huc pertinent, iusto circumspectior, V. C. *Freretus* Comment. Acad. Inscript. T. VI, p. 363. Ego re extra dubium posita restitui.

7. Ἡ δὲ θάλασσα πήγνυται] Graecis hoc videbatur incredibile, qui mare ferme tantum experti noverant medium, τὴν ἔσω θάλασσαν, quique didicerant in scholis, *omne mare esse incongelabile*. Philosophus itaque *Taurus*, *Gellii* N. A. XVII, c. 8. *Herodotus, inquit, historiarum scriptor contra omnium ferme, qui haec quaesiverunt, opinionem scripsit, mare Bosporicum, quod et Cimmerium appellat, earumque partium mare omne, quod Scythicum dicitur, id gelu constringi et consistere.* Sic exhibet Gelliana *Macrobius* Saturn. VII, c. XII, p. 621. quae his ille subdit, e *Plutarcho* fusius transumta. Praeter flumina, Maeotin, et Bosporum, et Ponti partem *brumali rigore durare* recte statuit et *Mela* I, c. 19. Ubi Herodotea dat *Eustath.* in *Dionys.* v. 669. hinc scribendum πηλὸν οὐ ποιήσεις. Lectorum his ἀπιστίᾳ *Diodorus Sic.* occurrit III, c. 34. conf. V, c. 25. ubi Gallorum gelu durata flumina καὶ στρατοπέδων μυριάδες μετὰ σκευοφόρων καὶ ἁμαξῶν γεμουσῶν ἀσφαλῶς περαιοῦνται· quae sicut et priora forsan apta videbuntur adfirmando verbo στρατεύονται in *Herodoti* proximis: *in glacie* στρατεύονται καὶ τὰς ἁμάξας ἐπελαύνουσι πέρην ἐς τοὺς Σινδούς· nam *Indi*, quos hinc inauditos effinxit *Hutchinsonus*, in *Sindos* recte transmutati sunt; ut et infra pro τῆς Ἰνδικῆς vete corrigunt viri Docti Σινδικῆς. Mihi videbatur in istis στρατεύονται minus sincerum: ἁμαξεύονται, vel ἱππεύονται, vel simile quid nobis isto videretur accommodatius. VALCKEN.

16. Τῶν οὐκ ἀνίει] *Portus*, vulgati ὗον patronus, adscivit θεῖον. Iustum est, quod cernitur. Nota sunt, et superius adhibita, Διὸς ὕσαντος, θεοῦ ὕσαντος. *Appian. Alex.* B. Civil. L. II. p. 740. αἵματά τε γὰρ ἔδοξεν ὁ θεὸς ὗσαι. *Herodot.* III. C. 117. τὸν μὲν — ὗσαι σφι ὁ θεός. Quod continuo insequitur, ὡς τέρας νενόμισαι θωϋμάζεσθαι nimium est. Suadet scriptoris mos et verborum ordo, pro vero putandum esse ὡς τέρας θωϋμάζεται, uti *Paris. B.*, et νενόμισαι venisse ex glossa: et eo quidem magis, quod iuncta verba sententiam simplicissimam inquinent. Libuit Codici obedire in re manifesta.

25. Τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ κόλον] Egregii hic *Med.* et sequaces, laudoque *Gronovium* inpense, ex *Eustathio* addens, κόλον lonum esse et κυριολεκτεῖσθαι in arietibus et bubus, cornibus defectis, ad *Il.* Π, p. 1049, 17. Opportune *Hippocrates* de Scytharum curribus, τὰς δὲ ἁμάξας ἕλκουσι ζεύγεα —— βοῶν ΚΕΡΩΣ ΑΤΕΡ. οὐ γὰρ ἔχουσι κέρατα ὑπὸ ψύχεος de *Aër. Aq.* et *Loc.* p. 291. Mox iidem μαρτυρεῖ δέ μοι τῇ —— non pari, ut opinor, gratia. Exempla L. I, 86. adposita, ad quae amandamur, non faciunt satis: neque Tragicorum, ὦ τέκνον μοι *Eurip.* Iph. Aulid. v. 613., ὦ τροφεῖς ἐμοὶ *Sophocl.* Aiac. v. 874., quippe alius naturae.

25. Τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ κόλον] Hanc etiam Codici debemus *Med.* lectionem. *Homeri* versui Od. Δ, 85. subiecta sic fortasse legit in suo Cod. *Eustath.* ὀρθῶς εἰρημένον· ἐν τοῖσι θερμοῖσι γὰρ ταχὺ παραγίνεται τὰ κέρεα· ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύει κέρεα τὰ κτήνεα τὴν ἀρχὴν, ἢ φύοντα φύει μόγις· nisi quod in excerpendo φύοντα omiserit: φύει legit et *Valla*. Sua *Strabonem* VII, p. 471. c. *Herodoto* debere monstrant Herodotea quaedam e vicinis quae adhibet verba, ἄπασα δ' ἡ χώρα δυσχείμερός ἐστι. VALCKEN.

Elis non gignit mulos. Pennis aër obductus dicitur. Hyperborei. Sacra ab his delata

το) ὅτι ἐν τῇ Ἠλείῃ πάσῃ χώρῃ οὐ δυνέαται γίνεσθαι ἡμίονοι, οὔτε ψυχροῦ τοῦ χώρου ἐόντος, οὔτε ἄλλου φανεροῦ αἰτίου οὐδενός· φασὶ δὲ αὐτοὶ Ἠλεῖοι ἐκ [a] κατάρης τευ οὐ γίνεσθαί σφι ἡμιόνους· ἀλλ' ἐπεὰν [b] προσίῃ ἡ ὥρη κυΐσκεσθαι τὰς ἵππους, ἐξελαύνουσι ἐς [c] τοὺς πλησιοχώρους αὐτάς· καὶ ἔπειτα σφι ἐν τῇ τῶν πέλας ἐπιεῖσι τοὺς ὄνους, ἐς οὗ ἂν [d] σχῶσι αἱ ἵπποι ἐν γαστρί· ἔπειτα δὲ ὀπίσω ἀπελαύνουσι. Περὶ δὲ τῶν πτερῶν, τῶν Σκύθαι λέγουσι ἀνάπλεων εἶναι τὸν ἠέρα, καὶ τουτέων εἵνεκα οὐκ [e] οἷά τε εἶναι οὔτε ἰδεῖν τὸ πρόσω τῆς ἠπείρου, [f] οὔτε διεξιέναι, τήνδε ἔχω περὶ αὐτέων τὴν γνώμην· τὰ κατύπερθε ταύτης τῆς χώρης αἰεὶ νίφεται, ἐλάσσονι δὲ τοῦ θέρεος ἢ τοῦ χειμῶνος, ὥσπερ καὶ εἰκός· ἤδη ὦν ὅστις ἀγχόθεν χιόνα ἀδρὴν πίπτουσαν [g] εἶδε, οἶδε τὸ λέγω· ἔοικε γὰρ ἡ χιὼν πτεροῖσι· καὶ διὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐόντα τοιοῦτον [h] ἀνοίκητα τὰ πρὸς βορῆν ἐστι τῆς ἠπείρου ταύτης· τὰ μὲν πτερὰ, εἰκάζοντας τὴν χιόνα, τοὺς Σκύθας τε καὶ τοὺς περιοίκους [i] δοκέω λέγειν· ταῦτα μέν νυν τὰ λέγεται, μακρότατα εἴρηται. Ὑπερβορέων δὲ πέρι ἀνθρώπων οὔτε τι Σκύθαι [k] λέγουσι, οὔτε τινὲς ἄλλοι τῶν ταύτῃ οἰκημένων, εἰ μὴ ἄρα Ἰσσηδόνες· ὡς δ' ἐγὼ δοκέω, οὐδ' οὗτοι λέγουσι οὐδέν. ἔλεγον γὰρ ἂν καὶ Σκύθαι, [l] ὡς περὶ τῶν μονοφθάλμων λέγουσι· ἀλλ' [m] Ἡσιόδῳ μέν ἐστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ ἐόντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε. [n] Πολλῷ δὴ πλεῖστα περὶ αὐτέων Δήλιοι λέγουσι, Φάμενοι ἱρὰ [o] ἐνδεδεμένα ἐν καλάμῃ πυρῶν, ἐξ Ὑπερβορέων Φερόμενα, ἀπικνέεσθαι ἐς Σκύθας· ἀπὸ δὲ Σκυθέων ἤδη δεκομένους αἰεὶ τοὺς πλησιοχώρους ἑκάστους, κομίζειν αὐτὰ τὸ πρὸς ἑσπέρης ἑκαστάτω ἐπὶ τὸν Ἀδρίην· ἐνθεῦτεν [p] δὴ πρὸς μεσαμβρίην προπεμπόμενα

cur in omni Eleo agro muli nequeant gigni, quum neque locus sit frigidus, neque ulla alia causa appareat. Aiunt Elei ipsi ex imprecatione quadam non gigni sibi mulos, sed quum tempus conceptus equarum adest, ad finitimos illas educunt; ibi postquam admiserint asinos, usque dum conceperint, tunc rursus eas reducunt. De 31
pennis autem, quibus aiunt Scythæ oppletum 232
esse aërem, et idcirco non posse prospici longinquiora continentis, nec transiri, de illis hæc est mea sententia: Quæ super eam regionem sunt, assidue nix in ea cadit, et, ut credibile est, minus æstate quam hyeme: iam igitur cuilibet cominus intuenti cadentem nivem copiosam liquet, quod dico, nix enim pennis assimilis est: et propter hanc talem hyemem inhabitabilia sunt eius continentis loca quæ ad aquilonem spectant. Eoque opinor, pennas nivem esse interpretantes Scythas ac circumiectas gentes, ita loqui. Hæc quidem igitur, quæ dicuntur, longissime dicta sunt. De Hyperboreis autem hominibus 32
neque Scythæ quippiam, neque alii ulli illic incolentium memorant, præter Issedones: ne ipsi quidem, ut mihi videtur, dicentes aliquid, dicerent enim et Scythæ de hoc, quemadmodum de unoculis dicunt. Quamquam et ab Hesiodo de Hyperboreis mentio fit: quinetiam ab Homero in Epigonis, si tamen Homerus re vera fecit hos versus. Sed multo 33
plurima de his Delii memorant, narrantes sacra illigata in triticea stipula ex Hyperboreis delata venisse ad Scythas, a Scythis deinceps finitimos accepisse, gradatimque per quoslibet vicinos remotissime ad Adriam, atque illinc meridiem versus deducta, a primis

Græ-

---

a Arcb. V. Paris. A. B., *Eustath.* in *Dionys.* v. 409., omittunt τευ *Ald. M. Pas. Ask.* *b V. Arcb. Ald.* et *Edd.*, ex *M. Pas. Ask.* προσῇ· tum ὥρη κυήσεσθαι sine articulo *Arcb. V.* *c* Τὰς πλησιοχ. *Arcb. V.* *d* Ἔχωσιν iidem. *e Arcb. V.* vere, uti C. 7. et 53., antea οἷοί τε. *f* Οὐδὲ iid. *g* Οἶδεν *Arcb.* *h M. Ask. Pas. V. Arcb.*, olim ἀοίκητα. *i* Desit *Arcb.* *k* Λέγουσι οὐδὲν *Arcb. V. Paris. A. B. Ald. Edd.*, οὐδὲν non norunt *M. Pas. Ask.* *l M. V. Ask. Pas.*, in *Arcb.* ὥσπερ τῶν· vulgo ὡς καὶ περὶ. *m* Ἡσιόδου et mox Ὁμήρου *Arcb.* tum ἐόντι id. vere, ὄντι olim. *n* Πολλῷ δ' ἔτι *Arcb. V. Paris. A. B. Ald.* Satis utique conmode. Quod nunc est, venit ex *M. Ask. Pas.* *o* Ora *Steph. Arcb. Pas. V. Ald. Valla:* ἐνδεδυμένα *Steph. M. Ask.* *p* Δὲ *Arcb. Vind.*

35. Ἐν τῇ Ἠλείῃ πάσῃ] Quod hinc didicerat, suo quoque tempore verum deprehendit *Pausan.* Eliac. priori p. 384. θαυμάσαι δ' ἄν τις —— καὶ ὅτι ἐν τῇ ὑπερορίᾳ, καὶ οὐκ ἐντὸς τῆς χώρης, αἱ ἵπποι σφίσιν ἐκύισκον ἐκ τῶν ὄνων· καὶ τούτου μὲν κατάραν τινὰ ἐλέγετο γενέσθαι αἴτιον· idem narrat p. 396. Vel ex his liquet, vocula m τευ male eiectam Herodoteis, φασὶ δὲ αὐτοὶ Ἠλεῖοι, ἐκ κατάρης τευ οὐ γίνεσθαί σφι ἡμιόνους· quam legere *Pausan.* et *Eustath.* ad *Dionys.* v. 409. ἐκ τινὸς κατάρας, ὡς φησιν Ἡρόδοτος. VALCKEN.

38. Ἐκ κατάρης τευ] Optime *Stephan.* ex schedis, quibuscum plures consentiunt. *Pausanias* hoc ipso de negotio, καὶ τούτου μὲν ΚΑΤΑΡΑΝ ΤΙΝΑ ἐλέγετο γενέσθαι αἴτιον Eliac. Prior. C. 5. Auctor inprecationis Oenomaus apud *Plutarchum* T. II, p. 303. B., cuius ἐνδοὺς ἵππους non intelligo, nisi ἐνθόρους, ut in *Nicandri* Ther. v. 99., reliquerit. Adde *Antigon. Carystium* Hist. Mir. C. 13. Mutari praeterea προσῇ non debuerat, cuius in talibus certa statio: ἐπεὰν —— προσίῃ ὁ τεταγμένος χρόνος L. II, 41.

52. Εἰκάζοντες τὴν χιόνα] *Comparantes nivem*, avium plumis, dum depluit, quodam modo adsimilem. *Plinius* propterea *regionem Pteropboron* L. IV. Hist. Nat. C. 12. hoc terrae in tractu memorat. Iucundum est *Arnobii* L. II, p. 105. ex parili figura, *poteftis —— scientissime monstrare, quid nivem in PLVMEAS subaperiat crustulas.* Eiusdemque elegantiae שלג כצמר, *qui nivem instar carminatae lanae dat*, in *Psalm.* CXLVII, 16. Conf. *La Cerdam* in *Virgilii* Georg. I, 397.

54. Οὔτε τι Σκύθαι λέγουσι] Damnatum οὐδὲν, cui praesidia non desunt, in exilio relinquo. De Hyperboreis circumspecte *Herodotus*. Largae super illis doctissimorum virorum *Godoyni*, *Banerii*, *Frereti* in Commentar. Academiae Inscript. disquisitiones. Posterioris coniectura, dictos ita videri, quoniam ultra montem *Boram* incolebant, blanditur primo obtutu. *Livius* L. XLV, 19. in Macedoniae et Paeoniae finibus *Boram* locat, sed solus. *Diodoro Siculo* T. II, p. 664. mons iste ex *Polybio* Βέρμος est, Nostro L. VIII, 138. Βέρμιος, et veriore titulo. Ita perit mons et quod illi inaedificatur. Quod autem ad *Diodori* L. II, 47. opinabar, Hyperboreos Graecae fuisse originis, ex coloniis ad Ponti oram borealem deductis, necdum displicet. Graeci ritus, cultus Apollinis Delii, vestigia sermonis in nominibus propriis, huc ducunt. Mecum sentit *Th. Sig. Bayerus* Disc. de Hyperboreis T. XI. Comment. Acad. Petropol. p. 334. &c.

62. Ἱρὰ ἐνδεδεμένα] In Codd. discensu utrum praestat, ἐνδεδυμένα an ἐνδεδεμένα; Animose pro priore vir Celeb., refragatori iratior, consistit. Ἐνδεδεμένα tamen probantem plures adiuvant manu exarati, optimeque conspirantes libri: nec nocent *sacra occultata in fascibus mergitum*, quae *Servii* de his verba in *AEneid.* XI, 532. Nedum αἴθρια σέφη *Cratini* ap. *Hesychium* et *Suidam*. Super haec sermonis succurrit usus, et librariorum, voces istas temere miscentium, mos. Offerunt *Pausaniae* Cod. L. X, 30. λίθου σφραγῖδα ἐνδεδυμένην χρυσῷ, ubi *Sylburgius* ἐνδεδεμένην, bene: firmat *Diodorus*, δακτυλίους ἐνδεδεμένους λίθοις describens L. XIX, 94. Mihi, non diffitebor enim, placet posterius. Sacra ipsa optime *Salmasius* in *Solin.* p. 147. illustravit.

62. Ἱρὰ ἐνδεδυμένα] Restituetur, opinor hic et infra vetus Codicum atque Edd. lectio, ἐνδεδεμένα· Suam quisque sequutus Edit. *Salmas.* in *Solin.* p. 208. habet ἐνδεδυμένα· ἐνδεδεμένα *Spanbem.* in *Callim.* p. 493, 495. qui recte mea quoque sententia *frugum primitias* intelligit *spicarum fascibus illigatas.* VALCKEN

67. Πρώ-

Græcorum Dodonæis esse accepta, et ab his descendisse ad Melienſem sinum, pervasisseque in Eubœam, et oppidatim usque ad Carystum; ab hac vero reliquisse Andrum. Carystios enim esse qui in Tenum portarint, Tenios vero in Delum: atque ita hæc sacra in Delum aiunt pervenisse. Sed primum Hyperboreos misisse duas puellas, quæ ferrent hæc sacra, quas Delii nominant esse Hyperochen et Laodicen, et cum his tutelæ gratia quinque viros e suis popularibus, qui eas deducerent, nunc Perpherees vocatos in Delo, ubi in magno honore habentur. Sed quum isti ab Hyperboreis missi retro non redirent, indigne ipsos tulisse, si id continue ipsis accideret, ut eos quos mitterent non reciperent; ita ferentes ad fines suos sacra in stipula tritici illigata, mandavisse vicinis, iubentes illos deducere ad aliam nationem: atque ita hæc gradatim missa, aiunt devenisse in Delum. His ego sacris simile quiddam fieri animadverti a feminis Thraciis atque Pæoniis, quæ in sacrificando Regiæ Dianæ non sine stipula triticea habent sacra: atque
34 ipse vidi eas hæc facientes. Ceterum his virginibus Hyperboreis vita functis in Delo, parentant puellæ ac pueri Deliorum, tonsis utrique crinibus: puellæ quidem ante nuptias spiram abcisam fuso circumvolutam, in monumento ponunt. Monumentum autem

μενα πρώτους Δωδωναίους Ἑλλήνων δέχεσθαι· ἀπὸ δὲ τουτέων καταβαίνειν ἐπὶ τὸν [a] Μηλιέα κόλπον; καὶ διαπορεύεσθαι ἐς Εὔβοιαν· [b] πόλιν δ' ἐς πόλιν πέμπειν, μέχρι Καρύστου· τὸ δ' ἀπὸ ταύτης, ἐκλιπεῖν Ἄνδρον. Καρυστίους γὰρ εἶναι τοὺς κομίζοντας ἐς Τῆνον· Τηΐους δὲ, ἐς Δῆλον· [c] ἀπικνέεσθαι μέν νυν ταῦτα τὰ ἱρὰ οὕτω λέγουσι ἐς Δῆλον· πρῶτον δὲ τοὺς Ὑπερβορέους πέμψαι Φερούσας τὰ ἱρὰ δύο κόρας; τὰς ὀνομάζουσι Δήλιοι εἶναι Ὑπερόχην τε καὶ Λαοδίκην· ἅμα δὲ [d] αὐτῇσι ἀσφαλίης εἵνεκεν πέμψαι τοὺς Ὑπερβορέους τῶν ἀστῶν ἄνδρας πέντε, πομποὺς τότε, οἳ νῦν [e] Περφερέες καλέονται, τιμὰς μεγάλας ἐν Δήλῳ ἔχοντες· ἐπεὶ δὲ τοῖσι Ὑπερβορέοισι τοὺς ἀποπεμφθέντας ὀπίσω οὐκ ἀπονοστέειν, δεινὰ ποιευμένοις εἴ σφεας αἰεὶ καταλάμψεται, ἀποστέλλοντας μὴ [f] ἀποδέχεσθαι, οὕτω δὴ φέροντας ἐς [g] τοὺς οὔρους τὰ ἱρὰ ἐνδεδεμένα ἐν πυρῶν καλάμῃ, τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκήπτειν, κελεύοντας [h] προπέμπειν σφέα ἀπ' ἑωυτῶν ἐς ἄλλο ἔθνος· καὶ ταῦτα μὲν οὕτω προπεμπόμενα, ἀπικνέεσθαι λέγουσι ἐς Δῆλον· Οἶδα δὲ αὐτὸς τούτοισι τοῖσι ἱροῖσι τόδε ποιεύμενον προσφερές· τὰς [i] Θρήσσας καὶ τὰς Παιονίδας γυναῖκας, ἐπεὰν θύωσι τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Βασιλείῃ, οὐκ ἄνευ πυρῶν καλάμης [k] ἐχούσας τὰ ἱρά· καὶ [l] ταῦτα μὲν δὴ οἶδα ταύτας ποιεύσας. Τῇσι δὲ παρθένοισι ταύτῃσι τῇσι ἐξ Ὑπερβορέων τελευτησάσῃσι ἐν Δήλῳ, κείρονται καὶ αἱ κόραι καὶ οἱ παῖδες οἱ Δηλίων· αἱ μὲν, [m] πρὸ γάμου πλόκαμον ἀποταμνόμεναι, καὶ περὶ ἄτρακτον εἰλίξασαι, ἐπὶ τὸ σῆμα τιθεῖσι· τὸ δὲ σῆ-

233

a Μηλειέα *Arch.* *b* Πόλιν τε *Vind.* tum Καρίστου *Arch.* *c* Haec decem connexa vocabula scribae socordia desunt *M. Pasſ. Ask.* *d* *Arch. M. Pasſ. Ask.*, in aliis ἀυτοῖσι· tum ἀσφαλίης *Vind.*, vulgo ἀσφαλείης. Vid. ad L. II, 18. *e* *M. Pasſ. Ask.*, Περφέρες *Arch.* et *Heſych. Valla*, Περιφερέες *Ald.* et alii. *f* Ὑποδέκ. *Arch.* *g* Τοὺς σούρους *Arch.*, et ἐνδεδεμένα cum *V. Pasſ. Valla*; ἐνδεδυμ. *M. Ask. Ald.* et *Edd.* *h* Σφέα *V. Arch.*, olim σφέας. *i* Θρηικίας ora *Steph.*, Θρηικίας *Pasſ. Ask.*, tum Παιωνίδας *Arch.* et θύσωσι cum *V.* *k* *M. Pasſ. Ask.*, θύουσας *V. Arch. Ald. Paris. A. B.* *l* Ταῦτα μὲν δὴ iidem, μὲν abest *M. Pasſ. Ask.* *m* Duo haec *Valla* non vertit.

67. Πρώτους Δωδωναίους Ἑλλ. δέχεσθαι] *Callimachus* Hymn. in Del. v. 284. gemina: diversa *Pausanias* L. I, 31., ex ambitiosis Athenienſium narrationibus. Verum his inmorari intempestivum: *Ezech.* enim *Spanhemius*, Vir Ill. et egregius, ad Poëtae Cyrenaei versum molientibus plura otium dedit.

67. Πρώτους Δωδωναίους] Quae de Hyperboreis apud veteres legerat Eruditiss. *Ez. Spanhemius* digesta protulit in Callim. p. 489. 493. et seqq. Quando de his canens sacris in Delum delatis *Callimachus* h. in Del. v. 283. &c. solius paene videtur *Herodoti* persequutus vestigia, unius adferam cum his collatos versus aliquot *Callimachi*. *Sacra* scribit *Herod.* πρώτους Δωδωναίους Ἑλλήνων δέχεσθαι. *Callimachus*, ἃ Δωδώνηθε Πελασγὶ Τηλόθεν ἐκβαίνοντα (καταβαίνειν *Herod.*) πολὺ πρώτισα δέχονται. —— *Herod.* ἀπὸ δὲ τουτέων καταβαίνειν ἐπὶ τὸν Μηλιέα κόλπον καὶ διαπορεύεσθαι ἐς Εὔβοιαν. *Callim.* Δεύτερον ἱερὸν ἄγυ καὶ οὔρεα Μηλίδος αἴης Ἔρχονται· κεῖθεν δὲ διαπλώουσιν Ἀβάντων Εἰς ἀγαθὸν πεδίον Λημνάντιον. —— Sequentia *Herodoti* sic contraxit in pauca *Callim.* οὐδ' ἔτι μακρὸς Ὁ πλόος Εὐβοίηθεν· ἐπεὶ σέο γείτονες ὅρμοι. —— Tum duas memorat Noster puellas, quae primae sacra detulerint ex Hyperboreis in Delum, quibuscum illi velut virginum custodes miserint τῶν ἀστῶν πέντε πομπούς· *Callim.* Πρῶται τοι τάδ' ἔνεικαν ἀπὸ ξανθῶν Ἀριμασπῶν, —— Θυγατέρες Βορέαο, καὶ ἄρσενες οἱ τότ' ἄριστοι Ἡιθέων· quod addit: οὐδ' οἵγε παλιμπετὲς οἶκαδ' ἵκοντο· dixerat *Herod.* τοῖσι Ὑπερβορέοισι τοὺς ἀποπεμφθέντας ὀπίσω οὐκ ἀπονοστέειν. Plura supersunt ex eodem fonte petita. Ceterum huius ne honoris essent expertes, fabulam Athenienses videntur commenti, quam nobis *Pausan.* narrat in Att. p. 77. sacra ex Hyperboreis per Graecos ad Prasias fuisse perlata, φέρεσθαι διὰ Ἑλλήνων ἐς Πρασιάς. Ἀθηναίους δὲ εἶναι τοὺς ἐς Δῆλον ἄγοντας. Situm autem pagum in Attices Orientali latere paene ex adversa Euboeae liquet e *Thucyd.* VIII, c. 95. VALCKEN.

84. Τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκήπτειν, κελεύοντας] Sunt, quibus τοῖς πλησιοχώροις, siquidem ἐπισκήπτειν in Musis tertium sibi nectit casum, allubescit. *Abreschius* verborum ordinem struit, κελεύοντας ἐπισκήπτειν τοὺς πλησιοχώρους προπέμπειν ——. Ἐπισκήπτειν *Hesychio* auctore esse προνοεῖσθαι· rogare itaque et monere, ut contermini sacra ulterius deducant. Certum est προπέμπειν σφέα, videlicet ἱρὰ, de quibus proxime.

88. Τὰς Θρήσσας] Dederat Θρήσσας, uti *Sophocles* Antig. v. 595. Θρήσσαις πνοαῖς, et *Valer. Flacc.* II, 132. *Carasque toris inducere Thresſas.* Aliorum Θρηικίας vel Θρηϊκίας firmare Θρηϊκίη τε Σάμος *Homeri* et Θρήκιος ξένος *Euripidis* posset, si quae necessitas. Mallem ex luculento Codd. iudicio θυούσας τὰ ἱρὰ, si quidem, quidquid in contrarium disputatur, ἐχούσας τὰ —— scriptoris sententia respuit. Male quoque *Valla* in sequentibus πρὸ γάμου inter vertendum, nam schedis eius afuisse non puto, neglexit; Adesse enim oportet. De Megarensium puellis *Pausanias* solere ad Iphinoës tumulum inferias προσφέρειν ΠΡΟΓΑΜΟΥ καὶ ἀπάρχεσθαι τῶν τριχῶν, καθὰ καὶ τῇ Ἑκαέργῃ καὶ Ὥπιδι, sic optime *Camerarius*, αἱ θυγατέρες ποτὲ ἀπεκείραντο αἱ Δηλίων L. I, 43. p. 104. *Callimachus* H. in Del. v. 296. illud ipsum requirit. Porro οἱ δὲ παῖδες redierunt, ne αἱ μὲν solitariae starent.

91. Τῇσι δὲ παρθένοισι ταύτῃσι] Atque adeo quos Delii vocabant Ὑπερόχην et Λαοδίκην. Hic ab *Herodoto* secedunt *Callim.* et *Pausan.* hic quidem nupturas Deliorum puellas tradit comae dedicasse primitias nobilioribus illis *Hecaërgae* atque *Opidi*; collato *Herod. Pausaniae* locum in Att. p. 104. primus emendavit *P. Leopard.* Em. X, c. 24. iam tum suspicatus apud *Herod.* restituendum nomen Ἑκαέργην· idem aliis postea venit in mentem, probatum in primis *Spanhemio*, de his puellis more suo docte notanti p. 503, 504. Duabus tertiam adiungens, forsan ut versum impleret, *Callim.* his istum honorem a Deliis canit virginibus attributum; pueros vero Deliorum primam dedicasse lanuginem iuvenibus Hyperboreis, qui venerant olim puellarum comites: Ἦτοι Δηλιάδες μὲν, ὅτ' εὐήγεϊ ὑμέναιος Ἥβης κουράων μορμύσσεται, ἥλικα χαίτην Παρθενικαῖς· παῖδες δὲ θέρος τὸ πρῶτον ἰούλων Ἄρσενες ἠϋθέοισιν ἀπαρχόμενοι φερέουσιν· venustos versus ita legendos e Cod. MS. docuit Clar. noster *Ruhnken.* in Epist. Crit. II, p. 35. VALCKEN.

1. Καὶ

σῆμά ἐστι ἔσω ἐς τὸ Ἀρτεμίσιον [a] ἐσιόντι ἀριστερῆς χειρός· ἐπιπέφυκε δέ οἱ ἐλαίη· οἱ δὲ παῖδες τῶν Δηλίων, περὶ χλόην τινὰ εἰλίξαντες τῶν τριχῶν, [b] τιθεῖσι καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸ σῆμα αὗται μὲν δὴ ταύτην [c] τὴν τιμὴν ἔχουσι παρὰ τῶν Δήλιων οἰκητόρων. Φασὶ δὲ οἱ [d] αὐτοὶ καὶ τὴν [e] Ἄργην τε καὶ τὴν Ὦπιν ἐούσας παρθένους ἐξ Ὑπερβορέων, κατὰ τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνθρώπους πορευομένας, ἀπικέσθαι ἐς Δῆλον, ἔτι πρότερον Ὑπερόχης τε καὶ [f] Λαοδίκης· ταύτας μέν νυν τῇ [g] Εἰλειθυίῃ ἀποφερούσας ἀντὶ τοῦ ὠκυτόκιου τὸν ἐτάξαντο φόρον ἀπικέσθαι· τὴν δὲ Ἄργην τε καὶ τὴν Ὦπιν ἅμα αὐτοῖσι τοῖσι θεοῖσι ἀπικέσθαι λέγουσι· καί σφι τιμὰς ἄλλας δεδόσθαι πρὸς σφέων· καὶ γὰρ ἀγείρειν σφι τὰς γυναῖκας, ἐπονομαζούσας τὰ οὐνόματα ἐν τῷ ὕμνῳ, τόν σφι Ὠλὴν ἀνὴρ Λύκιος ἐποίησε· παρὰ δὲ σφέων μαθόντας νησιώτας τε καὶ Ἴωνας, ὑμνέειν Ὦπίν τε καὶ Ἄργην, ὀνομάζοντάς τε καὶ ἀγείροντας· οὗτος δὴ ὁ Ὠλὴν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιοὺς ὕμνους ἐποίησε ἐκ Λυκίης ἐλθών, τούς ἀειδομένους ἐν Δήλῳ· καὶ τῶν μηρίων καταγιζομένων ἐπὶ τῷ βωμῷ τὴν [h] σποδὸν, ταύτην ἐπὶ τὴν θήκην τῆς Ὦπιός τε καὶ Ἄργης ἀναισιμοῦσθαι ἐπιβαλλομένην· ἡ δὲ θήκη αὐτέων ἐστὶ ὄπισθεν τοῦ Ἀρτεμισίου, πρὸς νότου τετραμμένη, [i] ἀγχοτάτω τοῦ Κηίων ἱστιητορίου· Καὶ ταῦτα μὲν Ὑπερβορέων πέρι εἰρήσθω· τὸν γὰρ περὶ Ἀβάριος λόγον τοῦ λεγομένου εἶναι [k] Ὑπερβορέω οὐ λέγω, λέγων ὡς τὸν ὀιστὸν

tem intra Dianæ templum ad ſiniſtram eſt intranti, oleaque ſupra ipſum nata: pueri autem Deliorum, ad quandam herbam partes crinium circumvolutas et ipſi imponunt ſepulchro. Hoc honore ab incolis Deli afficiuntur hæ virgines. Aiunt vero iidem, Argen et Opin virgines ex Hyperboreis eorundem hominum ætate in Delum veniſſe, etiam priores Hyperoche et Laodice: et has quidem veniſſe ad reddendum Lucinæ tributum, quod pro partu maturato inſtituerant: Argen vero et Opin una cum ipſis deis advenisſe, hosque illis alios honores donasſe. Illis enim colligere mulieres agnominantes nomina in hymno, quem Olen vir Lycius fecit: et ab illis edoctos inſulanos et Iones hymno celebrare Opin et Argen, nominantes et colligentes. Hic Olen e Lycia profectus, alios quoque vetuſtos fecit hymnos, qui cantantur in Delo; et femorum, in ara exuſtorum, cinerem ſupra capulum Opis et Arges conſumi iectum. Est autem capulus earum post Artemiſium, ad auroram ſpectans, proxime Ceiorum cœnaculum. Hactenus de Hyperboreis dictum ſit. Nam de fabula Abaris, qui fertur eſſe Hyperboreus, nihil dico; qui ſagittam dicitur per univerſam terram circumtuliſſe, nihil comedens. Quod

a Ἰόντι *Arcb. V.* mox οἱ δὲ παῖδες *Paris. A. B. Ald. Arcb. V. Edd.*, ὅσοι δὲ *M. Paſ. Ask.*, non bene. b Προτιθεῖσι *Arcb. V. Valla.* c Duo ista negligit *Arcb.* d Deſit οἱ *Arcb. V.*, αὐτοὶ οὗτοι marg. *Stepb. Paſ. Ask.* e Ἄργην *Arcb. V. Paſ. Ask.* ora *Stepb. Valla*, et mox: in eadem ora Ἐκκέργην, neſcio unde. Ἄργιν et Ἄργιος olim ex *Aldo.* f Λαοδίκης omnes, praeter *M. Paſ. Ask.* g Ἐιλειθ. *Arcb. V.*, Ἐιλιθ. *Paſ.*, Ἐιληθ. alii. h Σπονδὸν ſolito more *Arcb.*, ἔποδον *Paſ. Ask.* quod notabile. *Valla* in his vertendis miriſicus est. i Ἀγχοτάτη et ἑστιητορίου *Arcb. V.* k Ὑπερβορέου *Arcb.*, mox πᾶσαν γῆν *Arcb. V. Paſ. Ask.* Citat *Euſtath.* in Perieg. v. 31.

1. Καὶ τὴν Ἄργην] Bene inpetum Ἐκαέργην corrigentium repreſſit vir Celeb.; cui, ſi Λαοδίκης ſe probare potuiſſet nomen, amplior laus. Quanto equidem magis in his occupor, multa labantis humani ingenii et iudicii argumenta animadverto. Supra C. 33. Ὑπερόχην τε καὶ ΛΑΟΔΙΚΗΝ integram et illibatam *Florentiae* reliquerunt, et hic calami lapsus barbari quiddam cognomini Λαοδόκης adſperget? Cur tandem? Omnia proſecto, quae de Hyperboreis prodita litteris, Graecam eorum ſapiunt originem. Addo *Clementem Alexandr.* Protrept. p. 39. Ὑπερόχην καὶ ΛΑΟΔΙΚΗΝ iunxiſſe, et Ἄργην praeoptatam ob conſenſionem tot manu exaratorum, ita et Ἄργης concorditer et ubique pingentium. Iam κατὰ τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνθρώπους πορευομένας referri ad τοὺς πομποὺς, qui Deliis *Perpberees*, et Hyperochen et Laodicen debebit: citius quidem Arge et Opis in Delum, ſed in comitatu Apollinis et Dianae, pervenerunt.

4. Τῇ Εἰλειθυίῃ] Non obliviſcor *Heſychii* Ἐιληθυίας neque *Pauſaniae* Ἐιληθυίας L. II, 5., a viris doctis cupide mutatas. Manet in *Callimacho* H. in Del. v. 132. κάλει μόνον Ἐιλήθυιαν, forte ſimilem in modum formandum, quo H. lov. v. 12. κεχρημένον Ἐιλειθυίης. Potuit in peregrinae vocis origine ſonus variare, paſſim tamen *Homerus*, *Diodorus*, *Pauſanias* illi adſtipulantur, cui primae datae. Quod autem Cl. *Reiskius* ἀντὶ ὠκυτοκίου *ob acceleratum* ſive *citum partum* elegit, modo ὠκυτόκιον eo foret in uſu, non ſpernerem. Belle novit, ὠκυτόκιον in medicamine ad maturandum partum ſedem ſibi vindicare, cui inconmodus hic locus.

10. Ὠλὴν ἀνὴρ Λύκιος] Ne hoc quidem praetermiſit *Callim.* D. v. 304. Οἱ μὲν ὑπαείδουσι νόμον Λυκίοιο γέροντος, Ὅν τοι ἀπὸ Ξάνθοιο θεοπρόπος ἤγαγεν Ὠλήν· de eodem mulier Delpha, quae civibus hymnum condidit, *Boeo* ap. *Pauſan.* X, p. 810. Ὠλήν θ' ὃς γένετο πρῶτος Φοίβοιο προφάτας, Πρῶτός τ' ἀρχαίων ἐπέων τεκτήνατ' ἀοιδάν· de hymnis *Olenis* egerunt Ill. *Spanbem.* ad *Call.* p. 509. et *I. A. Fabricius* B. G. I, c. 17. *Olene* recentior *Pamphus* Athenienſibus τοὺς ἀρχαιοτάτους ὕμνους ἐποίησεν, *Pauſan.* VII, p. 577., eidem ſaepe laudatos, quos et ſuo ſeculo ſuperſtites a Daducho quodam Attico *Pauſanias* accepiſſe ſe tradit legendos IX, p. 762. Sub *Orpbei* nomine legit is hymnos, quos habemus ſuperſtites; atque in his merito verſuum etiam miratur elegantiam. VALCKEN.

12. Καὶ ἀγείροντας] Inprudenter ἐγείροντας *Tb. Galeus.* Ἀγείρειν eorum est, qui ſtipem in ſpecum diis, reapse ſibi, ut mos olim et nunc variis in locis, efflagitant. *Herodotus*, modo vitae Homeri auctor fuerit, C. 33. ᾤδετο δὲ ταῦτα ἐν τῇ Σάμῳ — ὅτε ΑΓΕΙΡΟΙΕΝ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀπόλλωνος. Abarim Hyperboreum ἀγείροντα, et τὸν ἀγερθέντα ab illo χρυσὸν τῷ θεῷ repraeſentat *Iamblichus* Vit. Pyth. Sect. 91. et 141. Sed vide Cl. *Rubnkenium* ad *Timaei* Λέξεις p. 6.

21. Οὐ λέγω, λέγων ὡς τὸν &c.] Ita ſolet. Mox C. 43. ἔλεγε, φὰς τὰ —. et V, 36. ἔφη λέγων· tum ἔφησε ἐν τοῖσι λόγοισι λέγων L. VI, 137. Coniectura *Diſſertationis Herodoteae* ὡς τὸν ὀϊστὸς περιέφερε —— οὐδὲν σιτεόμενον nondum diſplicet: ratam enim fabula habet, Abarim exhibens *ſagitta circum omnem terram vectum* nihilque *comedentem*, ὀϊστῷ ἐποχούμενον, ποταμούς τε καὶ πελάγη καὶ τὰ ἄβατα διαβαίνειν in *Iamblichi* Vit. Pythag. C. 19. et 28. *Himerius* Biblioth. *Photii* p. 1131. de eodem, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν ἦλθεν ὁ Σκύθης ὑπὲρ τοῦ βέλους ὀχούμενος. Obſtat ſuſpicioni *Euſtathius*, favet, quod olim ſcire non poteram, *Corn. de Pauw*, ὡς τοῦτον — legens. Ceterum quae his nectuntur, εἰ δέ εἰσί τινες Ὑπερβόρεοι — *Eratoſthenes* cavillo ſugillat apud *Strabonem* L. I. p. 106., notatus propterea a *Caſaubono*. Si Ὑπερβόρεοι ſint, quod Lycius Olen ap. *Pauſaniam* prodidit, οἱ ὑπὲρ τὸν ἄνεμον οἰκοῦντες βορέαν, conſecutio bene habebit. *Strabo* Hyperboreos τοὺς βορειοτάτους explicat ſive *maxime boreales*, non illi, quos *Herodotus* ſibi propoſuit.

21. Λέγων, ὡς τὸν ὀϊστός] Videri poſſet λέγων e praecedenti voce repetitum; neque tamen Homerica me latent, quibus uti poterunt vulgatae lectionis defenſores. Vera mihi videtur *Weſſelingii* correctio in Diſſ. *Herod.* poſita p. 34. ὡς τὸν ὀϊστὸς περιέφερε κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν οὐδὲν σιτεόμενον. Praeter *Iamblichum*, inſignem ſane fabulatorem, de V. P. Sect. 91. et 136. fabulam de Abari *Celſus* enarrat *Origenis* III, p. 129. vid. *H. Vales.* in notas *Mauſſ.* ad *Harpocr.* p. 206. — Quae ſequuntur Herodotea, εἰ δέ εἰσί τινες Ὑπερβόρειοι ἄνθρωποι, εἰσὶ καὶ ὑπερνότιοι ἄλλοι· nonnihil immutata, tanquam σόφισμα repellit ridetque *Eratoſthenes* in *Strabonis* L. I, p. 106, 107. VALCKEN.

28. Ποιε-

Quod si qui sunt Hyperborei, *id est superaquilonares*, sunt et alii Hypernotii, *id est superaustrales*. Nempe rideo iam multos videns descripsisse ambitus terræ, et nullum habentes in exponendo sensum, qui Oceanum scribunt circumfluere, et terram esse orbiculatam tanquam a torno, Asiam quoque faciant Europæ parem. Nam ego singularum magnitudinem brevi patefaciam, et quanta sint singula ad describendum.
37 VBI Persæ incolunt, id ad australe pertinet mare, quod dicitur Rubrum. Super hos ad ventum aquilonem habitant Medi, super Medos Saspires, super Saspires Colchi, ad septentrionale pertinentes mare, in quod influit flumen Phasis. Hæ quatuor nationes a mari ad mare incolunt.
38 Dehinc vesperam versus ab ea duæ oræ terrarum ad mare procedunt, quas ego exponam. Hinc quidem ora una aquilonem versus a Phasi incipiens porrecta est ad mare iuxta Pontum et Hellespontum, usque ad Sigeum Troicum: sed australem versus, eadem ista ora a sinu Mariandico, qui Phœnicæ adiacet, tendit in mare ad promontorium usque Triopium. Incolunt autem in ora hac hominum nationes triginta: talis quidem est una ora.
39 Altera vero, a Persis incipiens porrigitur ad Rubrum mare, ipsa Persica regio et gradatim Assyria, atque inde Arabia: desinitque non desinens, nisi iure, in sinum Arabicum, in quem Darius e Nilo rivum induxit. A Persis ad Phœnicen tractus amplus est ac multus. A Phœnice quod sequitur, hæc ora tendit per hoc mare præter Syriam Palæstinam et AEgyptum, in qua terminatur: in qua tres sunt modo nationes. Atque hæc sunt quæ a Persis versus occasum Asiæ continentur. Quæ supra Persas sunt et Medos et Sapires et Colchos, auroram versus et solem orientem, hinc mari Rubro

ὁϊητὸν περιέφερε κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, οὐδὲν σιτεόμενος· εἰ δέ εἰσί τινες [a] Ὑπερβόρεοι ἄνθρωποι, εἰσὶ καὶ ὑπερνότιοι ἄλλοι· γελῶ δὲ [b] ὁρέων γῆς περιόδους γράφαντας πολλοὺς ἤδη, καὶ οὐδέτα νοον ἔχοντας ἐξηγησάμενον· οἳ Ὠκεανόν τε ῥέοντα γράφουσι πέριξ, τὴν τε γῆν εὐοῦσαν [c] κυκλοτερέα ὡς ἀπὸ τόρνου, καὶ τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ [d] ποιεύντων ἴσην· ὀλίγοισι γὰρ ἐγὼ δηλώσω μεγάθός τε ἑκάστης αὐτέων, καὶ [e] ὅση τίς ἐστι ἐς γραφὴν ἑκάστη. Πέρσαι οἰκέουσι κατήκοντες ἐπὶ τὴν νοτίην θάλασσαν, τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην· τουτέων δ' ὑπεροικέουσι πρὸς [f] βορέω ἀνέμου, Μῆδοι· Μήδων δὲ; [g] Σάσπειρες· Σασπείρων δὲ, Κόλχοι, κατήκοντες ἐπὶ τὴν βορηίην θάλασσαν, ἐς τὴν Φάσις 234
ποταμὸς ἐκδιδοῖ· ταῦτα τέσσερα ἔθνεα οἰκέει ἐκ θαλάσσης ἐς θάλασσαν. Ἐνθεῦτεν δὲ τὸ πρὸς [h] ἑσπέρης ἀκταὶ διφάσιαι ἀπ' αὐτῆς κατατείνουσι ἐς θάλασσαν, τὰς ἐγὼ ἀπηγήσομαι· ἔνθεν μὲν ἡ ἀκτὴ ἡ ἑτέρη [i] τὰ πρὸς βορῆν ἀπὸ Φάσιος ἀρξαμένη, παρατέταται ἐς θάλασσαν παρά τε τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, μέχρι Σιγείου τοῦ Τροϊκοῦ· τὰ δὲ πρὸς [k] νότου, ἡ αὐτὴ [l] αὕτη ἀκτὴ ἀπὸ τοῦ Μαριανδικοῦ κόλπου, τοῦ πρὸς Φοινίκῃ κειμένου, τείνει τὰ ἐς θάλασσαν μέχρι Τριοπίου ἄκρης· οἰκέει δ' ἐν τῇ ἀκτῇ ταύτῃ ἔθνεα ἀνθρώπων τριήκοντα· αὕτη μέν νυν ἡ ἑτέρη τῶν ἀκτέων. Ἡ δὲ δὴ ἑτέρη, ἀπὸ Περσέων ἀρξαμένη, παρατέταται ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν· ἥ τε Περσικὴ, καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης [m] ἐκδεκομένη Ἀσσυρίη· καὶ ἀπὸ Ἀσσυρίης, ἡ Ἀραβίη· λήγει δὲ [n] αὐτὴ οὐ λήγουσα, εἰ μὴ νόμῳ, ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον, ἐς τὸν Δαρεῖος ἐκ τῆς Νείλου διώρυχα ἐσήγαγε· μέχρι μέν νυν Φοινίκης ἀπὸ Περσέων, χῶρος [o] πλατὺς καὶ πολλός ἐστι· τὸ δ' ἀπὸ Φοινίκης παρήκει διὰ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἡ ἀκτὴ αὕτη παρά τε [p] Συρίην τὴν Παλαιστίνην, καὶ Αἴγυπτον, ἐς τὴν τελευτᾷ· ἐν τῇ ἔθνεά ἐστι τρία μοῦνα· ταῦτα μὲν ἀπὸ Περσέων τὰ πρὸς [q] ἑσπέρης τῆς Ἀσίης ἔχοντά ἐστι. Τὰ δὲ κατύπερθε Περσέων, καὶ Μήδων, καὶ [r] Σαπείρων, καὶ Κόλχων, τὰ πρὸς ἠῶ τε καὶ [s] ἥλιον ἀνα-

a Tangitur ap. *Strabon.* I, p. 106, et Schol. *Apoll. Rh.* II, 677. *b Arch. V.*, vulgo ὁρῶν. *c* Habet *Eustath.* Perieg. v. 1. et *Strab.* I, p. 83. *d M. Arch. Pas. Ask. V.*, olim ποιεῦσι. Statim ἐν ὀλίγῳ *Arch.* *e M. Ask. Pas.*, sed posteriores ὅση τε· οἵη *Arch. Paris. A. B. V. Edd.* *f* Βορέω ἀνέμου *Arch. V.*, recte. Βορέην ἄνεμον vulgo. *g* Σάσπειρες· Σασπείρων ora *Steph. Ask.*, alii Σάπειρες· Σαπείρων. Vid. III, 94. *h M. Pas. Ask.*, olim ἐσπέρην. *i* Τὰ et βορῆν *Arch. V.*, βορέην ceteri. *k Pas. Ask. M.*, νότου alii levi differentia. *l* Defit *Arch. V.*, qui cum *Valla* Μαριανδικοῦ. In *M. Pas.* et *Ask.* Μαριανδύων, olim ab *Ald.* Μαριανδηνῶν. Porro Φοινίκῃ *M. Pas. Ask.*, Φοινίκην ceteri cum Edd. *m* Ἐκδεδομένη *Arch.*, perperam, mox ἀπὸ τῆς Α. *n* Καὶ αὕτη *Arch.* *o* Πολλ. καὶ πλατὺς idem. *p M. Arch. Pas. Ask. V.*, vulgo Συρ. τὴν παρὰ τὴν Παλ. male. Conf. *Gronov.* *q M. Pas. Ask.*, in aliis ἑσπέρην: tum ἔχοντά ἐστι *Paris. A. B. Arch. V. Ald.* Edd., verbum substantivum negligunt *M. Pas. Ask.* *r* Consentiunt Codd. *s* Ἥλιον *Arch. V.* et mox iterum.

28. Ποιεύντων ἴσην] Lege *Gronovii*, docte haec illustrantis, observationes. De terrae figura *Eratosthenes*, haec Nostri innuens, ὅτι σφαιροειδὴς ἡ σύμπασα, εὐκ ὡς ΕΚ ΤΟΡΝΟΤ δὲ, in *Strab.* I. p. 83., ante quem non dissimilia *Aristotel.* Meteorol. II, 5. Quantum vero laboris et curae nostro aevo doctissimi et sollertissimi homines subierint, ut terrarum orbi sua figura et nobis constaret, multa solidaque eruditione V. C. *Io. Lulofs* C. I. *Inductionis ad Natur. et Mathem. Orbis terrae conspectum* persecutus est.

37. Ἀπ' αὐτῆς] Praestaret ἀπ' αὐτέων, quod et Cl. *Pavio* in opinionem venit. Ἀπ' αὐτῆς spectare debebit Pontum, sive mare boreale, in quod Phasis evolvitur. Ab eo vero minime procedunt duae ἀκταὶ orae sive *peninsulae*, uti docte *Is. Vossius* ad *Scylacem*; Persis, quae orarum altera, a mari australi, quod et Erythraeum, porrigebatur occidentem versus; a Phasi altera sumebat originem, terminata partim ad Sigeum Troicum, tum ad promontorium Triopium, omnem complexa minorem, quam vocamus, Asiam. Quae clara cum sint in Scriptoris disputatione, propositum ἀπ' αὐτέων h. e. θαλασσέων, aut, si mavis, ἐθνέων, quae proxime memorabantur, non carere videtur ratione.

42. Ἡ αὐτὴ αὕτη ἀκτὴ ἀπὸ τοῦ Μαριανδικοῦ] Priorem Asiae minoris ἀκτὴν orsus a Phasi et tractu fuit boreali: alterius initium ab austro sinuque Myriandrico, porrectae ad Triopium: haec attendenti apertissima. *Vossius* tamen ad *Scylac.* p. 7. ἀπὸ τοῦ Μαριανδυνῶν κόλπου, μέχρι τοῦ πρὸς Φοινίκην κειμένου —— nec discrepat, multum *Pavii* disputatio. Fefellit utrumque sinus corruptum nomen. *Sinus Mariandynus*, cui Sangarius amnis miscetur, ap. *Plinium* N. Hist. L. VI. 1., pars erat Ponti Euxini, adeoque ad boream Asiae, de qua sermo, ac nihil ad hanc descriptionem. Bene *Stephanus* Μυριανδρος, πόλις Συριας πρὸς τῇ Φοινίκῃ. Additur τὸ κτητικὸν, ΜΥΡΙΑΝΔΡΙΚΟΣ κόλπος, hinc fortasse, cum sanitas loco manebat, repetitum. Quod ex scripto reposui, ab integritate propius abest, quam Μαριανδύων *Med.*; Μυριανδρηνῶν *Holstenii* et *Berkelii* rem patefacit, non veram vocis scripturam.

57. Καὶ Σαπείρων] Passim in libris Σάσπειρες. *Apollonii Rhod.* II, 397. et *Steph. Byz.* Σάπειρες nomine conveniunt, situs aliquantum discrepat. In omni autem hac Herodotea disquisitione ἐρυθρὴ θάλασσα varia est notione: modo Oceano australi, nunc sinui Persico aut etiam Arabico pro vario regionum habitu convenit, neque inconmode, cum sinus ambo mari isti iungantur et eius sint divergia et partes. Qui maritimam superioris Asiae Arabiaeque oram bene callent, non adhaerescent.

et Africæ. Auctor cenſet male terram diſtinctam in tria. Triennio Phœnices ex mari rubro navigarunt ad Herculis columnas. Sataſpis Perſæ

ἀνατέλλοντα, ἔνθεν μὲν ἡ Ἐρυθρὴ παρήκει θάλασσα· πρὸς βορέω δὲ ἡ Κασπίη τε θάλασσα, καὶ ὁ Ἀράξης ποταμὸς, ῥέων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα· μέχρι δὲ τῆς Ἰνδικῆς οἰκέεται Ἀσίη· τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, [a] ἔρημος ἤδη τὸ πρὸς τὴν ἠῶ, οὐδ' ἔχει οὐδεὶς Φράσαι οἷον δή τί ἐστι. Τοιαύτη μὲν καὶ τοσαύτη ἡ Ἀσίη ἐστί· ἡ δὲ Λιβύη [b] ἐν τῇ ἀκτῇ ἑτέρῃ ἐστί· ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου Λιβύη ἤδη ἐκδέκεται· κατὰ μέν νυν Αἴγυπτον ἡ ἀκτὴ αὕτη [c] στενή ἐστι· ἀπὸ γὰρ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν, δέκα μυριάδες εἰσὶ ὀργυιέων· αὗται δ' ἂν εἶεν χίλιοι στάδιοι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ στενοῦ τούτου, χάρτα πλατέα τυγχάνει ἐοῦσα ἀκτὴ, ἥτις Λιβύη κέκληται. [d] Θωϋμάζω ὦν τῶν διειρισάντων καὶ διελόντων Λιβύην τε καὶ Ἀσίην καὶ Εὐρώπην· οὐ γὰρ [e] σμικρὰ τὰ διαφέροντα αὐτέων ἐστί· μήκεϊ μὲν γὰρ [f] παρ' ἀμφοτέρας παρήκει ἡ Εὐρώπη· εὖρος δὲ πέρι, [g] οὐδὲ συμβαλέειν ἀξίη φαίνεταί μοι εἶναι. Λιβύη μὲν γὰρ δηλοῖ ἑωυτὴν, ἐοῦσα περίῤῥυτος, πλὴν ὅσον αὐτῆς πρὸς τὴν Ἀσίην [h] οὐρίζει· Νεκὼ τοῦ Αἰγυπτίων [i] βασιλεὺς πρώτου τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, καταδέξαντος· ὃς ἐπεί τε τὴν διώρυχα ἐπαύσατο ὀρύσσων τὴν ἐκ τοῦ Νείλου [k] ἔχουσαν ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον, ἀπέπεμψε Φοίνικας ἄνδρας πλοίοισι, διατελάμενος ἐς τὸ ὀπίσω δι' [l] Ἡρακληίων στηλέων ἐκπλέειν ἕως ἐς τὴν βορηίην θάλασσαν, καὶ οὕτω ἐς Αἴγυπτον ἀπικνέεσθαι· ὁρμηθέντες ὦν οἱ Φοίνικες ἐκ τῆς [m] ἐρυθρῆς θαλάσσης, ἔπλεον τὴν νοτίην θάλασσαν· ὅκως δὲ [n] γένοιτο φθινόπωρον, προσχόντες ἂν σπείρεσκον τὴν γῆν, ἵνα ἑκάστοτε τῆς Λιβύης πλέοντες [o] γενοίατο, καὶ μένεσκον τὸν ἀμητόν· θερίσαντες δ' ἂν τὸν σῖτον, ἔπλεον· ὥστε δύο ἐτέων διεξελθόντων, τρίτῳ ἔτεϊ κάμψαντες Ἡρακλήας στήλας, ἀπίκοντο ἐς Αἴγυπτον· καὶ ἔλεγον ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ, ἄλλῳ [p] δὲ δή τέῳ, ὡς περιπλώοντες τὴν Λιβύην, τὸν ἥλιον ἔσχον ἐς τὰ δεξιά· οὕτω μὲν αὕτη ἐγνώσθη τὸ πρῶτον. Μετὰ δὲ, Καρχηδόνιοί εἰσι οἱ λέγοντες, ἐπεὶ [q] Σατάσπης γε ὁ Τεάσπιος, ἀνὴρ Ἀχαιμενίδης, ὡς περιέπλωσε Λιβύην, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πεμφθείς ἀλ-

bro alluuntur; aquilonem autem verſus; a mari Caſpio et flumine Araxe, qui contra ſolem orientem fluit. Porro India tenus habitatur Aſia. Illinc iam auroram verſus deſerta ſunt: nec qualia ſint dicere quiſpiam potest. Et Aſia quidem talis et tanta est. Africa autem in altera 41
ora est, ab AEgypto enim iam Africa excipit. Hæc ipsa ora circa AEgyptum iam anguſta est, nam ab hoc mari ad Rubrum intercapedo est centum millium orgyiarum, quæ efficiunt mille ſtadia. Ab his deinceps anguſtiis ſpatioſa valde ora est, quæ Africa dicitur. Itaque admiror eos, qui diſtermina- 42
runt atque diſtinxerunt Africam, Aſiam, Europam: inter quas non parum est differentiæ. Siquidem Europa longitudine præter utramque extenditur, latitudine vero non videtur mihi comparari digna, nam Africa ſe ipsam manifeſtat, circumflua mari, excepto duntaxat ubi Aſiæ contermina est, Neco AEgyptiorum rege, eorum quos novimus primo in hoc demonſtrando. Is postquam deſtitit a deprimenda foſſa a Nilo ad Arabicum ſinum, miſit navibus quosdam viros Phœnices, præcipiens ut evecti per columnas Herculeas penetrarent ad ſeptentrionale usque mare, atque ita ad AEgyptum remearent. Phœnices igitur e rubro mari ſolventes, abierunt in mare auſtrale: qui quum autumnus advenisſet, applicitis ad terram navibus ſementem faciebant, ubi identidem navigantes in Africa forent, ac meſſem expectabant, deinde meſſo frumento navigabant. Ita biennio conſumpto, anno tertio quum flexisſent Herculeas columnas in AEgyptum remearunt, referentes quæ apud me fidem non habent, ſed forte apud aliquem alium: circumnavigantes Africam, ſe habuiſſe ſolem ad dextram. Atque hunc in modum Africa primum est cognita. Secundo loco (Carthagi- 43
nienſes ſunt qui dicunt) postquam Sataſpes, Teaſpis filius, vir Achæmenides, Africam non cir-

a Ἔρημος marg. *Steph. Paſ. Arch. V. Ask.*, ſed ſine ſequente τὸ *Arch. V.*, quod abesſe potest. Vid. ſupra C. 17., ἔρημον olim et τὸ πρός. b Decem ſequentia ſocors *Ask.* ſcriba praetervidit: mox ἀκτῇ τῇ abest *Arch. e Arch. Ald. V. Paris. A. B.* Edd., in *M. Ask. Paſ.* ἐστὶ ἢ ἐστι. d Θωμ. *Arch. Ask.*, mox, Λιβύην τε *Arch.* abest τε aliis. e Μικρὰ id. *Vind.* f Deſit utrique, male. g Οὐ συμβ. *Arch.* b Οὐρ. *Arch.* alii οὐρ. i *Arch.*, βασιλέος vulgo. k *M. Paſ. Ask.*, διέχουσαν cum *Aldo* reliqui. Vid. *Gronov.* et ad L. II, 11. l Ἡρακλεῶν διεκπλ. *Arch.*, prius etiam *Ask.* m *M. Arch. Ask. Paſ. V.*, ἐρυθρ. καλεομένης *Ald.* Edd. n Γίνοιτο ora *Steph. V. Paſ. Arch.*, tum προσίσχοντες *V. Arch.*, non male. o Γινοίατο *Arch. V.* p Δὲ τεῳ *Arch. V.*, δὲ δή τεῳ *Ask.*, ſtatim conſentiunt *M. Paſ.*, unde editum: *Eton.* πλώσαντες τὴν Λιβ., olim περιπλ. ἐς τὴν Λιβ., mox ἠέλιον *Arch.* q Σατάπης *Steph.* margo et *Ask.*, tum Τεάπιος, Τεάσπειος *Arch.*

66. Αὕτη στεινὴ ἐστι] Vitio humani ingenii contingit, ut omnibus eadem raro placeant. Spectantur res diverſis modis et variante animi inclinatione. Mihi, quod rediit, verisſimum, alii aliud. Sequitur continuo, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ στενοῦ τούτου· ubi vero illud, verum ni fuerit vulgatum? Supra L. II, C. 158. de eopse isthmo, τῇ ἐλαχιστόν ἐστι καὶ συντομώτατον ἐκ τῆς βορηίης θαλάσσης ὑπερβῆναι ἐς τὴν νοτίην ——, quod brevisſimum et maxime conpendiarium ſpatium, plane uti hic, ſtadiorum mille. Non excito *Plinium* L. II, 68., quo hanc ipsam in rem uſus est V. C. *Is. Caſaubonus* ad *Strabon.* I. p. 114., neque diſſimulo *Mediceum* αὕτη ἐστὶ ἢ ἐστι, *iam est, qua est*, nihil coloris ducere poſſe e C. 50. huius libri. Verum propere hinc diſcedo.

76. Δηλοῖ ἑωὐτὴν] Mirum ni ſcripserit, more veterum ſuoque, Λιβύη μὲν γὰρ δηλοῖ ἑοῦσα περίῤῥυτος· id est ἑαυτὴν οὖσαν· in eundem ſenſum infra capienda ista: αὕτη ἐγνώσθη τὸ πρῶτον, nempe περίῤῥυτος ἑοῦσα, πλὴν ὅσον ——. Δηλοῦν hac adhibetur ſtructura *Sopb.* Ai. V. 471., δηλώσω — γεγώς. Antig. V. 20. Τί δ' ἐστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος· ἐδήλωσε τῶν νόμων καταφρονῶν Alcibiades, *Andocidi* p. 30, 44. ἐδήλωσαν οὐ βελήσαντες, *Pauſan.* III, p. 216. δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες, *Herod.* VI, c. 21. VALCKEN.

80. Φοίνικας ἄνδρας] Phoenices, ubi maritimam Syriae oram occuparant, ναυτιλίῃσι μακρῇσι ἐπιτίθεσθαι ſcripſit L. I, 1. An ſtatim ex ſinu Arabico, unde digreſſi erant, in Oceanum auſtralem et Atlanticum, merito dubitatur. Quam vero Salomoni, ludaeorum regi, in nobili navigatione ex eo ſinu operam praeſtiterant I. *Reg.* IX, 27., eandem aliis et regi AEgyptio addixerunt, uſu maritimae peregrinationis exercitati. His ergo debetur et regi Neconi Africa primum circumnavigata, quam multis post ſeculis Luſitani diverſiore progreſſu feliciter cognoverunt mari ferme circumfluam.

93. Καρχηδόνιοί εἰσι οἱ λέγοντες] Ex hariolatione Cl. *Pauw* οἱ πλέοντες. Carthaginienſes enim ſimilibus defunctos navigationibus tentaſse oras Africae, Atlantico mari adſperſas: de Sataſpe nihil eos noviſse. Quae docti viri coniectura habet, quo ſe commendet. Aliud *Nic. Abramus* Phari V. Teſt. L. III. p. 92. μετὰ δὲ Καρχηδόνιοί εἰσι —— fine commate legens vertensque, *postea quidem Carthaginienſes, ut quidem ipsi dicunt*, praeſtitiſe nimirum ſe, quod Sataſpes navigando haud abſolverat. Quae verbis istis indicari, dubito vehementer. Hannonem a Gadibus ad fines Arabiae circumvectum *Plinius* tradit L. II, 67., an ante Herodoti aetatem, necdum certum. Et quid inpedit, cur Poeni inaudire de fruſtraneo Sataſpis conatu nihil potuerint, Xerxi foederibus iuncti, et mercandi ſtudio ad omnia, uti ſolent, circumſpecti? Saepe praeterea narrationes Carthaginienſium advocantur in Libyae rebus C. 195. 196.

9. Τῷ

circumnavigavit ad hoc ipsum misſus; ſed cum navigationis longitudine, tum terræ ſolitudine deterritus retro rediit, non impleto labore, quem ei mater iniunxerat. Etenim vitiaverat filiam virginem Zopyri, neptem Megabyzi, quem ob hanc cauſam a Xerxe rege ſuffigendum cruci mater Sataſpis, quæ erat Darii ſoror, liberavit: quod diceret ſe maius illi ſupplicium irrogaturam quam rex, quippe neceſſe ei fore circumnavigare Africam, dum perveniret eam circumnavigans ad Arabicum ſinum. His annuente Xerxe, Sataſpes in AEgyptum abiit, ſumptaque illinc nave ac nautis, navigavit ad columnas Herculeas: quibus transmiſſis, flectens Africæ promontorium, cui nomen Soloes, in meridiem curſum tenebat. Emensusque permultum maris intra complures menſes, quum aſſidue pluri tempore opus eſſet, converſo curſu in AEgyptum rediit. Et illinc ad regem Xerxem regreſſus, aiebat in remotiſſimis homines puſillos praeternavigaſſe, rubra utentes veſte, qui, quum ipsi terræ navim applicarent, ad montes ſe fuga proriperent relictis urbibus; ipsos autem nihil illis injuriæ intuliſſe ingreſſos, pecora tantum illinc accepiſſe. Quod autem totam Africam non circumnavigaſſent, hanc cauſſam afferebat, quod navigium ulterius procedere non poſſet, ſed retineretur. Hunc Xerxes negans loqui vera, et quod operam ipsi propoſitam non abſolviſſet, in crucem ſuſtulit, irrogata vetere pœna. Huius Sataſpis eunuchus, audita domini nece, Samum celerrime cum magna pecunia profugit, quam Samius quidam intervertit: cuius nomen
44 quum ſciam, volens obliviſcor. Ceterum

ἀλλὰ δείσας τό, τε μῆκος τοῦ πλόου καὶ τὴν ἐρημίην, ἀπῆλθε ὀπίσω, οὐδ' ἐπετέλεσε τὸν ἐπέταξέ οἱ ἡ μήτηρ ἆεθλον· θυγατέρα γὰρ [a] Ζωπύρου τοῦ Μεγαβύζου παρθένον ἐβιήσατο· ἔπειτα μέλλοντος αὐτοῦ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην ἀνασκολοπιεῖσθαι ὑπὸ Ξέρξεω βασιλῆος, ἡ μήτηρ τοῦ Σατάσπεος, ἐοῦσα Δαρείου ἀδελφεὴ, [b] παρητήσατο, φᾶσά οἱ αὐτὴ μέζω ζημίην ἐπιθήσειν ἢπερ ἐκεῖνον. Λιβύην γάρ οἱ ἀνάγκην ἔσεσθαι περιπλώειν, ἐς ὃ ἂν ἀπίκηται, περιπλέων αὐτὴν, ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον· συγχωρήσαντος δὲ Ξέρξεω ἐπὶ τούτοισι, ὁ [c] Σατάσπης ἀπικόμενος ἐς Αἴγυπτον, καὶ λαβὼν νέα τε καὶ ναύτας παρὰ ταύτεων, ἔπλεε [d] παρὰ Ἡρακληίας στήλας· διεκπλώσας δὲ, καὶ κάμψας τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λιβύης, τῷ οὔνομα [e] Σολόεις ἐστὶ, ἔπλεε πρὸς μεσαμβρίην· περήσας δὲ θάλασσαν πολλὴν ἐν πολλοῖσι [f] μησὶ, ἐπεί τε τοῦ πλεῦνος αἰεὶ ἔδεε, ἀποστρέψας ὀπίσω, ἀπέπλεε ἐς Αἴγυπτον· ἐκ δὲ ταύτης ἀπικόμενος [g] παρὰ βασιλῆα Ξέρξεα, ἔλεγε, Φὰς τὰ προσωτάτω ἀνθρώπους μικροὺς παραπλέειν, ἐσθῆτι Φοινικηίῃ [h] διαχρεωμένους· οἳ, ὅκως σφεῖς καταγοίατο τῇ νηΐ, Φεύγεσκον πρὸς τὰ οὔρεα, [i] λείποντες τὰς πόλιας· αὐτοὶ δὲ ἀδικέειν οὐδὲν [k] ἐσιόντες, πρόβατα δὲ μοῦνα ἐξ αὐτέων λαμβάνειν· τοῦ δὲ μὴ περιπλῶσαι Λιβύην παντελῶς, αἴτιον τόδε [l] ἔλεγε· τὸ πλοῖον τοπρόσω οὐ δυνατὸν [m] ἔτι προβαίνειν, ἀλλ' ἰσχεσθαι. Ξέρξης [n] δὲ οὐ οἱ συγγινώσκων λέγειν ἀληθέα, οὐκ ἐπιτελέσαντά τε τὸν προκείμενον ἆεθλον, ἀνεσκολόπισε, τὴν ἀρχαίην δίκην [o] ἐπιτιμῶν· τούτου δὲ τοῦ Σατάσπεος εὐνοῦχος ἀπέδρη ἐς Σάμον, ἐπεί τε 236
ἐπύθετο τάχιστα τὸν δεσπότεα τετελευτηκότα, ἔχων χρήματα μεγάλα, τὰ Σάμιος ἀνὴρ κατέσχε· τοῦ ἐπιστάμενος τὸ οὔνομα, ἐκὼν [p] ἐπιλήθομαι. Τῆς δὲ

Ἀσίης

a Hoc ordine *Arch. Paſ. Ask.*, olim Ζωπ. ἐβιήσατ. τοῦ Μεγαβ. παρθ. *b* Παρητήσατο *V.* Mox ἐς ὃ ἀφίκηται *M. Ask.*, contra morem: iuſtum est in reliquis vulgatum. *c Arch. Paſ. Valla:* vulgo Σατάσπις prave. *d* Ἐπὶ *Vind. Arch.*, forte verius. *e Arch. V. Eton. Paſ.* ora *Steph. Valla:* alii Συλόεις. *f* Μήνεσιν *Arch.* notabiliter. Sic et *Vind.* VIII, 51. *g* Ἐς βασιλῆα *Arch.*, βασιλέα olim: tum ἔλεγέ σφεας τὰ προσώτατα. *h* Χρεωμένους idem et *Vind.* *i M. Ask. Arch.*, καταλιπόντες *Ald. Arch. V. Paris. A. B.* aeque bene. *k Valla, Arch. V.* ora *Steph.*, olim σίνοντες, βρωτὰ δὲ μοῦνα. *l* Ἔλεγε *Arch. Valla Vind.*, ceteri ἐλέγετο. *m* Ἔτι (ἐᾶν *Arch.*) εἶναι προβ. *V. Ald. Paris. A.*, abest verbum ſubſtantivum *M. Paſ. Ask. n M. Ask. Paſ.*, in aliis omnibus δέ οἱ οὐ. *o* Habet *Thom. M.* in Ἐπίτιμος. Paullo ſuperius ἐπιτελέσαντά γε Cl. *Reiskius. p* Ἐπιλήσομαι *Arch. V.*, quod laudo.

9. Τῷ οὔνομα Σολόεις] Sic ſcripserat L. II, 32. Σολόεντα ἄκραν aut Λιβυκὸν ἀκρωτήριον *Hanno* et *Scylax* in Periplis, πύματον Σολοέντα *Crinagoras* in Epigrammate, de quo *D'Orvillius* ad *Chariton.* p. 424. et *Reiskius* in Anthol. p. 188. Ceterum memoria *Poſidonium* decepit, ex *Herodoto*, a Dario miſſos τελέσαι τὸν περίπλουν Africae, aſſeverantem in *Strabon.* L. II. p. 155. C. Tale hic nihil.

13. Παρὰ βασιλέα] Ἐς βασιλέα Ξέρξεά, quod nobis e MS. *Galeus* obtulit, ſi dant plures, fortaſſe tanquam rarius probandum videretur: ἐς aliquoties adhibuit in talibus *Herod.* Ut verum tamen fatear, ne loci quidem unius recordor, in quo legatur ἀφικέσθαι εἰς τινὰ, cui plurima ſunt ad manum, in quibus ἐλθεῖν et εἰσελθεῖν εἰς τινά. —— Paulo post duabus fortaſſe literis repetitis ſcribi commode poſſet: οἳ, ὅκως ὣς σφεας καταγοίατο τῇ νηΐ, Φεύγεσκον πρὸς τὰ οὔρεα. —— Deinceps, quia σίνεσθαι etiam frequentatur *Herodoto*, σίνειν non adhibetur ab antiquis, veram paene lectionem coniectando fueram adſequutus, corrigens, αὐτοὶ δὲ ἀδικέειν οὐδὲν ἐπιόντες· memor *Herod.* V, c. 74. ἐσίνοντο ἐπιόντες χώρους τῆς Ἀττικῆς. Itaque laetus excepi quam Diſſ. *Herod.* p. 167., ſubminiſtravit Codicum lectionem, ἐσιόντες, πρόβατα δὲ μοῦνα· hoc aptius reſpondet ad πάλιας· χώρας ἐπελθεῖν et ἐπεῖναι χώρους adhibentur. VALCKEN.

18. Ἀδικέειν οὐδὲν ἐσιόντες, πρόβατα &c.] Multum meo iudicio ex membranis potius, ἀδικέειν οὐδὲν ἐσιόντες, πρόβατα δὲ μοῦνα· *ipsos* urbes *ingreſſos nihil iniurioſum patraſſe, pecora duntaxat inde accepiſſe.* Plenior ita oratio, ſuperfluo et inſueto σίνοντες inpoſterum caritura. Utcunque ea ſuper Codd. lectione ſtatuetur, non recuſabitur iisdem e ſchedis αἴτιον τόδε ἔλεγε, *cauſſam hanc dicebat* Sataſpes: huius enim ad regem ſermo. Cauſſam, quam Xerxi non probavit, dederunt venti, ex oriente ad conſtitutum isthic flantes, et navis praepedientes curſum ex probabili *Marshami* et *Palmerii* ſententia.

20. Αἴτιον τόδε ἐλέγετο] *Hanc cauſſam afferebat, Valla:* legit itaque αἴτιον τόδε ἔλεγε, nempe Sataſpes. Sequens τὸ peperiſſe potuit ἐλέγετο. In proximis pro, Ξέρξης δέ οἱ οὐ φ. collatis *Vallae* Latinis, *hunc Xerxes negans locutum vera, Io. le Febure* ſuſpicabatur ſcribendum, Ξέρξες δὲ ὃν (pro αὐτὸν vel ἐκεῖνον) οὐ συγγινώσκων λέγειν ἀληθέα· in iuvene praeſertim huius ſeculi Gallo conatum laudo: οἱ minus in his commodum eſſe fatendum etiam illi, cui Herodoteus est exploratus uſus verbi: συγγνόντες ἀδικῆσαι· συγγνόντες ποιέειν σε δίκαια· et ſimilia dantur apud hunc plurima; a quibus illud diſtat L. V, c. 91., σύγγνωσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὖ ποιήσασι ὀρθῶς· in quibus etiam ſcribi potuiſſet οὐ ποιήσαντες ὀρθῶς, ſub qua duplici ſtructura idem ſignificans adhibetur συνειδέναι. *Diphili* verſus est: Συνειδὸς αὐτῷ φαῦλα διαπεπραγμένῳ. *Quinctilian.* I. O. III, c. 6. *Non ſuſtineo eſſe conſcius mihi diſſimulanti. Sophocles:* Ἦ δεινὸν ἄρ' ἦν, ἡνίκ' ἂν τις ἐσθλὸς ὢν Αὐτῷ συνειδῇ. Herodoteo verbo *Lyſias* p. 164. συνέγνωσαν αὐτοῖ σφισιν ὡς ἠδικηκόσι. VALCKEN.

28. Ἑκὼν ἐπιλήθομαι] *Arch.* Cod. ἐπιλήσομαι quod non deterius: in re ſimili, cuius auctoris mentio poſteris minus fuiſſet honorifica, conſiderate *Herod.* I, c. 51., τῶν τις Δελφῶν, —— τοῦ ἐπιστάμενος τὸ οὔνομα οὐκ ἐπιμνήσομαι. L. II, c. 123., τῶν (Graecorum) ἐγὼ εἰδὼς τὰ ὀνόματα οὐ γράφω· ſimiliter in ſacris arcano ſilentio tegendis *Pauſan.* II, p. 117., τὸν δὲ λόγον ἐπιστάμενος οὐ γράφω· I, p. 71. λεγόμενον καὶ ἄλλον λόγον εἰδὼς ὑπερβήσομαι. VALCKEN.

Scylax cum aliis ex Indo fl. venerunt in mare rubrum xxx menſibus. Crocodili in Indo. Europæ extrema ignota, et cauſa diviſionis terræ ac nominum trium.

Ἀσίης τὰ πολλὰ ὑπὸ Δαρείου ἐξευρέθη· ὃς βουλόμενος Ἰνδὸν ποταμὸν, ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος ποταμῶν πάντων παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι τῇ ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, πέμπει πλοίοισι [a] ἄλλους τε τοῖσι ἐπίστευε τὴν ἀληθηίην ἐρέειν, καὶ δὴ καὶ [b] Σκύλακα ἄνδρα Καρυανδέα· οἱ δὲ, ὁρμηθέντες ἐκ [c] Κασπατύρου τε πόλιος καὶ τῆς Πακτυϊκῆς γῆς, ἔπλεον [d] κατὰ ποταμὸν πρὸς ἠῶ τε καὶ ἠλίου ἀνατολὰς ἐς θάλασσαν· διὰ θαλάσσης δὲ πρὸς ἑσπέρην πλέοντες, τριηκοστῷ μηνὶ ἀπικνέονται ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, ὅθεν ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς τοὺς Φοίνικας, τοὺς πρότερον εἶπα, ἀπέστειλε περιπλώειν Λιβύην· μετὰ δὲ τούτους περιπλώσαντες, Ἰνδοὺς τε κατεστρέψατο Δαρεῖος, καὶ τῇ θαλάσσῃ ταύτῃ ἐχρᾶτο· [e] οὕτω καὶ τῆς Ἀσίης, πλὴν τὰ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, τὰ ἄλλα ἀνεύρηται ὁμοία [f] παρεχομένη τῇ Λιβύῃ. Ἡ δὲ Εὐρώπη πρὸς οὐδαμῶν φανερή ἐστι γινωσκομένη, οὔτε τὰ πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα, οὔτε τὰ πρὸς [g] βορῆν, εἰ περίῤῥυτός ἐστι· μήκεϊ δὲ γινώσκεται παρ' ἀμφοτέρας παρήκουσα· οὐδ' ἔχω συμβαλέσθαι, [h] ἐπ' ὅτευ μιῇ εὐσῃ γῇ, οὐνόματα τριφάσια κέεται, ἐπωνυμίας ἔχοντα γυναικῶν· καὶ οὐρίσματα αὐτῇ Νεῖλός τε ὁ Αἰγύπτιος ποταμὸς ἐτέθη, καὶ Φάσις ὁ Κόλχος· οἱ δὲ Τάναϊν ποταμὸν, τὸν [i] Μαιήτην καὶ Πορθμήϊα τὰ Κιμμέρια λέγουσι· οὐδὲ τῶν διορισάντων τὰ οὐνόματα πυθέσθαι, καὶ ὅθεν ἔθεντο τὰς ἐπωνυμίας· ἤδη γὰρ Λιβύη μὲν [k] ἐπὶ Λιβύης λέγεται ὑπὸ τῶν πολλῶν Ἑλλήνων ἔχειν τοὔνομα γυναικὸς αὐτόχθονος· ἡ δὲ Ἀσίη, ἐπὶ τῆς Προμηθέος [l] γυναικὸς τὴν ἐπωνυμίην· καὶ τούτου μὲν μεταλαμβάνοντα τοῦ [m] οὐνόματος Λυδοὶ, φάμενοι ἐπὶ [n] Ἀσίεω, τοῦ Κότυος, τοῦ

Aſiæ bona pars a Dario perveſtigata est. Is cupidus cognoſcendi ubinam Indus, qui ſecundus omnium fluviorum crocodilos præſtat, mare influat, miſit navibus cum alios quosdam, quos vera renunciaturos confidebat, tum Scylacem virum Caryandenſem. Isti e Caſpatyro urbe et terra Pactyica ſolventes, ſecundo flumine auroram verſus atque ſolem orientem navigantes in mare, dehinc per ipsum mare occaſum verſus, triceſimo demum menſe tenuerunt eum locum, unde rex AEgyptiorum eos Phœnices, quos antea dixi, miſerat ad Africam circumnavigandam. Post horum circumnavigationem Darius Indos ſubegit, et eo mari potitus est. Ita Aſiæ, præter eam, quæ orientem ſolem ſpectat, reliqua compertum est ſimilia Africæ ſuppeditare. At Europa a nullis inveſtigata est, neque qua ad orientem neque qua ad aquilonem vergit, an circumflua ſit. Longitudine tamen cognoſcitur præter utramque accedere. Neque posſum coniectura colligere, unde, quum una ſit terra, triplicia ſint ei nomina indita e mulierum cognominibus: eiusque fines ponantur Nilus fluvius AEgyptius, et Phaſis Colchus: alii aiunt Tanain, Mæetam, Porthmiaque Cimmeria: ſed neque ſciſcitari nomina eorum qui diſtinxerunt, et unde nomina ſumpserint. Iam enim Libya, Africa, quidem a pleriſque Græcorum fertur ſortita nomen a Libya muliere indigena: Aſia vero, ab uxore Promethei, quamquam Lydi hoc ſibi nomen participant, dicentes ab Aſie filio Cotys, ne-

[a] Ἄλλοισί τε *Arcb.* et ſupra ἐσδιδοῖ *Vind.* [b] Καὶ δὴ καὶ *Arcb. V. Ald.* et tres *Paris.*, ultima copula deſit *M. Paſ. Ask.*, male. Vide L. II, 154. [c] Κασαπύρου *Arcb.* [d] Κατὰ τὸν ποτ. *V. Arcb.* [e] Οὕτω, aut οὕτως *Arcb. Paris. A. B. Valla:* olim οὗτος: mox ἠέλιον *Vind. Arcb.* [f] Παρεχομένη *Paris. A. B. Arcb.*, olim παρεχομέννην. [g] *Ask.*, ceteri βορέην. [h] Habet *Heſych.* Imitatur *Dionys.* Perieg. v. 7., monente *Euſtatbio:* mox *Procop.*, his uſus, τριφάσια κέαται, non male. tum καὶ Μαιῶτιν. [i] *Maeotidem*, Μαιήτιν, *Valla.* [k] *Med. Ask. Paſ.*, ἀπὸ cum *Ald. Arcb. V. Paris. A.*, et mox ſemel iterumque. [l] Μητρὸς *Euſtatb.* in Perieg. v. 270. [m] *Vind. Ask.*, vulgo ὀνόμ. [n] Ἄσεω ora *Steph.* ex *Aldo*, male. Vide *Euſtatb.* Perieg. v. 620. tum τοῦ Βότυος *Arcb. Vind.*, abest *Vallae* Latinis.

34. Ἐκ Κασπατύρου] Vitioſum *Arcb.* Καπαπύρου accedit quodammodo ad *Hecataei* ap. *Steph.* Καππάπυρος. Situs urbis et regionis Pactyicae certo non potest finiri. *Hecataei* πόλις erat Γανδαρική. Gandarii in extimis Perſarum locantur finibus, contermini Sogdis Bactriisque L. III, 91. VII, 66. Quorum ſi Caſpatyrus fuit, ab Indo, ſicuti hic innuitur, afuiſse non videtur. Excuſari certe *H. Dodwellus* nequit, urbem Gangi adponens, ipsumque *Herodoti* Indum *Diſſert. de Scylace* C. I. et Gangem confundens. Amnium enim ſolus Indus praeter Nilum ex priſcorum ſententia crocodilos alebat: ſic Noſter, et quem in Examine Diſſert. *Dodwelli* optime *Iac. Gronovius* excitavit, *Arrianus* Ἀναβ. L. VI, I., cui teſtis accedere opportunus poterit *Pauſanias* L. IV, 30. Iure propterea *Gronovius* pro Indo conſiſtit. Nam *Th. Hyde* divinatio in Argumento C. 23. Relig. Veter. Perſar. κατὰ ποταμὸν, quo ſecundo Scylax et comites in mare devenerunt, Hydaſpem ſignare, in Zaradrum influentem, qui ſe Indo, cuius oſtia erant exploranda, miſcet, dubiae admodum et fallacis est fidei.

43. Οὕτω καὶ τῆς Ἀσίας &c.] Receptum antea οὗτος tueri ſe nequit: ſchedae melius. Sequentia habent quid ſcabri et varie tentantur. Praetuli ex Codd. ὅμοια παρεχομένη, videlicet Ἀσίη. Non quidem συντάξεως procedit ordo, cuius in hoc et aliis veterum ratio non ſemper ducitur: utut est, puto de ſcabritie non nihil deminutum. Maioris momenti coniectura Ampl. est *Bouberii*, fini huius periodi conplura ex ſecuturis nectentis, hunc in modum, ὅμοια παρεχομένη τῇ Λιβύῃ· καὶ οὐρίσματα αὐτῇ Νεῖλός τε ὁ Αἰγύπτιος —— τὰ Κιμμέρια λέγουσι. De Aſia haec, quod verisſimum, cuncta ſcribi: ubi nunc ſunt, orationis nexum ſcindere et turbare, cui, istis in hunc locum migrantibus apta, copulatio et adhaeſio. Mihi, tametſi *Procopii* aevo eadem, quae in MSS. et editis, ſeries, inventum non videtur inconcinnum. Vide *Bouber.* Diſſ. Herodot. C. 18. p. 119.

52. Τὸν Μαιήτην] Tanain Maeëtam explicant ut Phaſin Colchum, quod ex hoc Maeotarum tractu labatur. At diſcrepat cauſa; Tanais influit in Maeotin paludem, longe ſupra eam lacu erumpens. Fuit olim, quae eiusdem *Bouberii* ſuſpicio, τὴν Μαιήτιν, ſeu verius καὶ τὴν ——. *Vallae* Latina huc vergunt, et liquidisſime, quod vir Ampl. non vidit, *Procopius* B. Goth. L. IV, 6. *Herodotea* exſcribens, οἱ δὲ Τάναϊν ποταμὸν, καὶ Μαιῶτιν καὶ Πορθμ. ——. Qui cum Μαιῶτιν adpellat, ſuo utitur more, ut Ionico Noſter. Vid. C. 20. et de Porthmiis Cimmeriis C. 12. *Melpomenes.*

56. Γυναικὸς αὐτόχθονος] Iovis ex Epapho neptis *Iſocrati* Laud. Buſir. p. 223. Mox *Euſtatb.* ἀπὸ τῆς Προμηθ. μητρὸς —, cui in Aſia, Promethei matre, *Apollodorus* Bibl. I, 2, 3. et Schol. *Apollonii Rb.* I, 444. adſtipulantur. *Herodoti* alia ſententia, quae et in *Stephani Byz.* Ἀσία. Est *Euſtathius* in his paullo audacior, etiam ἐπὶ Ἀσίεω, τοῦ Ἄτυος —. Fuit Manis filius *Atys* I, 94. quem praeter et Cotyn genuit, indice *Etymol.* in Ἀσίω, et, cuius auctoritas excellentior, *Dionyſio Halic.* L. I. Ant. R. p. 21. Vide *H. Vales.* ad *Nicol. Damaſc.* p. 68. Utique inprudenter in *Euſtathii* partes Ampl. *Bouberius* Diſſ. Herod. C. 5. transiit.

59. Ἐπὶ Ἀσίεω, τοῦ Κότυος, τοῦ Μάνεω] Non alibi Κότυος fit apud *Herod.* mentio; quod nomen, in antiqua Ed. *Vallae* verſionis omiſſum, primo quidem adſpectu potius videtur Thracicum: Ἄτυς certo nomen est Lydiacum; praeter Regem, ſic Croeſi filium nominat *Herod.* et patrem ditisſimi illius Pythii, tempore Xerxis nobilitati. Accedit ad haec, Lydiaca narrantem *Herodotum* L. I, c. 94. (non ſanequam ex *Xantho Lydo*, quod *Galeus* putabat; quippe qui οὔτε Τυῤῥηνὸν ὀνόμακεν οὐδαμοῦ τῆς γραφῆς, δυνάστην Λυδῶν, οὔτε ἀποικίαν Μιλήσιων εἰς Ἰταλίαν κατασχοῦσαν ἐπίσταται, teſte

nepote Manis, Asiam appellatam: non ab Asia Promethei: unde et Sardibus tribum esse vocatam Asiadem. Europa autem an sit mari circumflua, ab nullis hominibus noscitur; neque unde hoc nomen acceperit, neque quis nominis autor extiterit, compertum est: nisi dicamus ab Europa Tyria nomen accepisse regionem; ante vero, sicut ceteræ, erat sine nomine. Tamen illam ex Asia fuisse constat, neque in hanc commeasse terram, quæ nunc a Græcis vocatur Europa, sed e Phœnice tantum in Cretam, et e Creta in Lyciam. Hæc hactenus dicta sint, nam illis quæ existi-
46 mata sunt de his, utemur. PONTVS autem Euxinus, in quem Darius fecit expeditionem, nationes exhibet regionum omnium imperitissimas, Scythica excepta, neque enim nationem earum quæ sunt intra Pontum, aliquam sapientiæ causa comparare possumus, neque virum eruditum fuisse novimus, præter Scythicam gentem et Anacharsin. Ab gente autem Scythica unum quidem maximum rerum humanarum, quas

60 τοῦ Μάνεω, κεκλῆσθαι τὴν Ἀσίην· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς Προμηθέος Ἀσίης· [a] ἀπό του καὶ τὴν ἐν Σάρδισι Φυλὴν κεκλῆσθαι Ἀσιάδα· ἡ δὲ δὴ Εὐρώπη [b] ὕτε εἰ περίῤῥυτός ἐστι γεώσχετα πρὸς οὐδαμῶν ἀνθρώπων· οὔτε ὁκόθεν τὸ οὔνομα ἔλαβε τοῦτο· οὔτε ὅς τίς οἱ ἦν ὁ θέμε-
65 νος φαίνεται, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς [c] Τυρίης φήσομεν Εὐρώπης λαβεῖν τὸ οὔνομα τὴν χώρην· πρότερον δὲ [d] ἦν ἄρα ἀνώνυμος, ὥσπερ αἱ ἕτεραι· ἀλλ' αὕτη γε ἐκ τῆς Ἀσίης τε φαίνεται ἐοῦσα, καὶ οὐκ ἀπικομένη ἐς
70 τὴν γῆν ταύτην ἥτις νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων Εὐρώπη καλέεται, ἀλλ' ὅσον ἐκ Φοινίκης, ἐς Κρήτην· ἐκ Κρήτης δὲ, ἐς [f] Λυκίην· ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· τοῖσι γὰρ νομιζομένοισι αὐτέων χρησόμεθα. Ὁ δὲ πόντος 237
ὁ Εὔξεινος, ἐπ' ὃν ἐστρατεύετο [g] Δαρεῖος, χωρέων πασέων παρέχεται, ἔξω τοῦ Σκυθικοῦ, [h] ἔθνεα ἀμαθέ-
75 στατα· οὔτε γὰρ ἔθνος τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου οὐδὲν ἔχομεν [i] προβαλέσθαι σοφίης πέρι, οὔτε ἄνδρα λόγιον οἴδαμεν γενόμενον [k] πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος, καὶ Ἀναχάρσιος· τῷ δὲ Σκυθικῷ γένεϊ ἓν μὲν τὸ μέγιστον τῶν ἀνθρωπηίων πρηγμάτων σοφώτατα πάντων ἐξεύρηται,

a Ἐπ' ὅτευ *Arcb.* uti superius. Retineo vulgatum, quod L. I, 7. III, 115. &c. *b* Οὔτε εἰ id et *Vind.*, in aliis οὐδ' εἰ. *c* Iidem, marg. *Step. Valla Eton. Paris. A. B.*, olim Συρίης. *d* Defit *Arcb.* *e* Et hic articulus in eod. et *V.* *f M. Pasc. Ask.* praeclare. Λιβύην vulgo. *g* Ὁ Δαρ. *Pasc.* *b Eustath.* in Perieg. 669. p. 230. *i Arcb. V. Pasc. Ask. Paris. B.* ora *Steph.*, in *M. Ald.* et *Paris. A. C.* παραβαλέσθαι. Mox λόγιμον —— λεγόμενον *Arcb. V.* marg. *Steph.*, satis bene. ἐλλόγιμον *Eustath.* *k Etymol.* in Voc. citat.

teste *Dionys. Halic.* A. R. I, p. 22, 15.) *Herodotum*, inquam, non ut hic *Mani* filium dare Κότυν, sed Ἄτυν· ἐπὶ Ἄτυος, τοῦ Μάνεω, βασιλῆος. Tandem Ἀσίεω, τοῦ Ἄτυος, hic legisse videtur *Eustathius*; cuius ista extant ad *Dionysii* Perieg. v. 270. Ἡρόδοτος δέ φησι τὰ τρία τῆς γῆς τμήματα ἐπωνυμίας ἔχειν γυναικῶν ——. Λυκόφρων δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ ἀπὸ Ἀσίεως τοῦ Ἄτυος καλεῖσθαί φησιν αὐτήν· ἀφ' οὗ καὶ ἐν Σάρδεσι φυλὴ τις καλεῖται Ἀσία· imo καλεῖται Ἀσιάς· sunt enim et postrema *Herodoteis* vicina: ἀπό του καὶ τὴν ἐν Σάρδισι Φυλὴν κεκλῆσθαι Ἀσιάδα. Hoc minime cunctanter statuo, in his Eustathianis nomina *Herodoti* et *Lycophronis* esse transponenda: Herodotea sunt, quae tribuuntur *Lycophroni*; quae *Herodoto*, sunt sine dubio *Lycophronis*, quodque bene observavit accuratissimus Editor *Ed. Twaites*, ab ipso *Eustathio* huic velut auctori contributa ad v. 620. ubi legitur etiam ἀπὸ Ἀσίου, τοῦ Ἄτυος. Tandem pro Ἀσίεως scribendum ut apud *Herod.* Ἀσίεω· forma vulgari dare quoque potuerat Ἀσίω· *Asias* enim Ἀσίας, Ἀσίου, Ionice flectitur Ἀσίης, Ἀσίεω. Atque ob has forte rationes videri posset hoc in loco *Herodoti* nomen Κότυος in illud Ἄτυος convertendum. Ille tamen ego, qui toties in *Herodoto* levioribus de causis forte suspicax perhibebor et novator, hic nihil novandum iudico servandumque Κότυος nomen. Primum *Asien Cotyis* filium dictum veteribus legerat *Eustath.* in Il. B. p. 192, 51. τὸν μὲν Ἀσίαν Κότυος ἱστοροῦσιν υἱόν. Deinde multo plus habet ponderis auctoritas *Dionysii Halic.* I. A. R. p. 21. scribentis, Τυῤῥηνὸν dici quintum a Iove; Iovis enim filium *Manen* primum istius fuisse regionis Regem; τούτου δὲ γεννηθῆναι Κότυν· τῷ δὲ Κότυϊ δύο γενέσθαι παῖδας Ἀσίην καὶ Ἄτυν· ἐκ δὲ Ἄτυος Λυδὸν φῦναι καὶ Τυῤῥηνὸν, quorum hic cum colonis in Italiam abierit; ille manserit regni paterni haeres: de Atyë, huiusque duobus filiis *Lydo Tyrrbenoque* paria scribit *Strabo* V, p. 335. C. utrumque dedit et Atyi filium *Herodotus*, solum quidem memorans duntaxat Τυρσηνὸν, I, c. 94. sed et meminit Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος, I, c. 7. VII, c. 74. a quo Maeones traxerint *Lydorum* nomen. *Xanthus Lydus*, cui credendum potius in rebus patriis, quam Graecis recentioribus, Tyrrhenum prorsus ignorans, Ἄτυος παῖδας γενέσθαι λέγει Λυδὸν καὶ Τόῤῥηβον. Ut regionibus urbibusque dare posset conditores, nomina Graeci plurima sunt commenti. VALCKEN.

60. Ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς Π. Ἀ.] Ista quidem verba, si sunt, ut esse videbuntur, *Herodoti*, signis saltem tanquam παρενθήκη sunt a vicinis separanda. Haec sola si dedisset, per *Asiam Prometbei*, filiam, uxorem, an matrem intellexisset, maneret incertum; sed paulo superius uxorem dixit Promethei, quam cum aliis matrem habuit *Lycophron* Cass. v. 1412. Οὐ μὴν ὑπείξει γ' ἡ Ἰπιμηθέως τοκάς. *Schol.* ἡ Ἀσίας· Ἀσίας γὰρ καὶ Ἰαπετοῦ Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεύς. vid. Doctiss. *Twaites* ad *Eustath.* l. c. et ad v. 620. VALCKEN.

65. Ἀπὸ τῆς Τυρίης] Hoc verius ob L. I, 2. et MSS. decretum. Non nego *Syriam* potuisse Europam dici. Quaeritur de *Herodoti* manu, cuius prudens de matronae nomine observatio. Notae sunt coniecturae *S. Bocharti*, V. C. super Libyae, Asiae et Europae titulis ex Phoenicum lingua elegantes L. IV. Canan. C. 33.

76. Ἔχομεν προβαλέσθαι] Nulla hic comparatio: negat se habere huius orae nationem, quam producat et in medio collocet: id προβαλέσθαι, quo modo manu exorati libri, e quibus si qui velint ἄνδρα λόγιμον —— λεγόμενον, non obluctabor. Nihil in Codd. magis obvium, quam λόγιμον et λόγιον, λεγόμενον ac γενόμενον convertere, sicuti L. II, 3. et IV, 13. De Scytharum sapientia multi nimis praeclare: σοφίη prudens est sollertia, qualis L. III, 127., qua semet bello temere lacessentes, veluti Cyrum, inpunitos haud dimittebant, quaque, si nolint inveniri, deprehendi nequeant, quod Dario usu venit. Alioqui barbari moribus omnique disciplina; bene Noster, τὰ μέν τοι ἄλλα οὐκ ἄγαμαι.

77. Πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος] Olim vocula mihi πάρεξ sic visa fuerat transponenda, ut legeretur: οὔτε ἄνδρα λόγιμον οἴδαμεν γενόμενον ἐκ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος πάρεξ Ἀναχάρσιος. Quum vero considerarius ad vulgata haec exigerem *Eustathii* ad *Dionys.* v. 669., ex *Herodoto* narrantis ὅτι ὁ Εὔξεινος παρέχεται ἔθνη ἀμαθέστατα, καὶ ἐξ οὐδενὸς τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου ἀνὴρ ἐλλόγιμος λέγεται, πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ, ὅθεν ὁ Ἀνάχαρσις, coepi animadvere nihil in istis esse quod mutari deberet. Si scripsisset, πάρεξ Ἀναχάρσιος, καὶ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος, figura hic obtineret, quam Χιασμὸν vocant Grammatici, multis explicitam *Eustathio* ad *Hom.* Il. Γ, v. 108. Οἵσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκὸν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν, Γῇ τε καὶ ἠελίῳ· ista nativam haberent perspicuitatem sic scripta: οἵσετε ἄρνε δύο, λευκὸν καὶ μέλαιναν, Ἠελίῳ καὶ Γῇ, ut sua sibi singula subiiciantur velut ἐν τετραγώνῳ καταγραφῇ. Ad hanc normam *Herod.* hic primum duo ponit diversa; prius, οὔτε γὰρ ἔθνος τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου οὐδὲν ἔχομεν προβαλέσθαι (sic MSS.) σοφίης πέρι· alterum, οὔτε ἄνδρα λόγιμον οἴδαμεν λεγόμενον. Tum duo diversa sequuntur: prioris membri haec est exceptio, πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος· haec, alterius, πάρεξ Ἀναχάρσιος. Sunt mihi similes ad manum aliorum structurae. Ceterum his *Herodoti* vexandis occasionem arripuerunt viri Docti ex Ep. *Pauli* ad *Colos.* III, v. 11. Primus, credo, *Salmasius* abusus est in Osil. Ling. Hellen. p. 359., cui se primus opposuit, amicus et admirator viri maximi, *Alex. Morus* in notis ad N. F. p. 231. et seqq. VALCKEN.

ρηται, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· τὰ μέντοι ἄλλα οὐκ ἀγαμαι· τὸ δὲ μέγιστον οὕτω σφι ἀπεύρηται ὥστε ἀποφυγέειν τε μηδένα ἐπελθόντα ἐπὶ σφέας· μὴ βουλομένους τε ἐξευρεθῆναι, καταλαβεῖν μὴ οἷόν τε εἶναι· τοῖσι γὰρ μήτε ἄστεα μήτε τείχεα ἢ ἐκτισμένα, ἀλλὰ [a] Φερέοικοι ἐόντες πάντες, ἐωσι ἱπποτοξόται, ζῶντες μὴ [b] ἀπ' ἀρότου, ἀλλ' ἀπὸ κτηνέων, οἰκήματά τέ σφι ἢ ἐπὶ ζευγέων, κῶς οὐκ ἂν εἶησαν οὗτοι ἄμαχοί τε καὶ ἄποροι [c] προσμίσγειν; Ἐξεύρηται δέ σφι ταῦτα, τῆς τε γῆς ἐούσης ἐπιτηδέης καὶ τῶν ποταμῶν ἐόντων σφι συμμάχων· ἥ τε γὰρ γῆ ἐοῦσα πεδιὰς αὕτη, [d] ποιώδης τε καὶ εὔυδρός ἐστι· ποταμοὶ δ' αὐτῆς ῥέουσι οὐ πολλῷ τέῳ ἀριθμὸν ἐλάσσονες τῶν ἐν Αἰγύπτῳ διωρύχων· ὅσοι δὲ οὐνόματοί τέ εἰσι αὐτέων, καὶ προσπλωτοὶ ἀπὸ θαλάσσης, τούτους ἐνομανέω. Ἴστρος μὲν, πεντάστομος· μετὰ δὲ, Τύρης τε καὶ [e] Ὕπανις, καὶ Βορυσθένης, καὶ Παντικάπης, καὶ Ὑπάκυρις, καὶ [f] Γέρρος, καὶ Τάναϊς· ῥέουσι [g] γὰρ οἵδε κατὰ τάδε. Ἴστρος μὲν ἐὼν μέγιστος [h] ποταμῶν πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἴσος αἰεὶ αὐτὸς ἑωυτῷ ῥέει καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος· πρῶτος δὲ τὸ ἀπ' ἑσπέρης τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ ῥέων κατὰ τοιόνδε μέγιστος γέγονε, ποταμῶν καὶ ἄλλων ἐς αὐτὸν [i] ἐκδιδόντων· εἰσὶ δὲ οἵδε οἱ μέγαν αὐτὸν ποιεῦντες· διὰ [k] μέν γε τῆς Σκυθικῆς χώρης, πέντε μὲν οἱ ῥέοντες· τόν τε Σκύθαι [l] Πόρατα καλέουσι, Ἕλληνες δὲ Πυρετόν· καὶ ἄλλος Τια-

quas nos ſcimus, ſapientiſſime omnium excogitatum eſt, at cetera non admiror. Quod maximum ab eis excogitatum, id eſt, ut neque quiſpiam qui eos bello invaſerit, aufugere, neque illi ubi nolint inveniri, poſſint deprehendi. Siquidem nullæ ſunt eis urbes, nulla mœnia exſtructa: ſed domos ferentes ſinguli, equeſtres ſunt ſagittarii, non ab aratione victitantes, ſed ab pecoribus: etiam domicilia ſunt ad iuga iumentorum: quidni tales invicti ſint et ad commiſcendum difficiles arduique? Hæc autem 47
ſunt ab eis inventa, cum opportunitate terræ, tum fluminum commilitio: nam hæc terra, quum ſit campeſtris, herbida, et aquis rigua, eamque interfluant flumina non multo pauciora numero quam in AEgypto foſſæ. Quorum quæ ſunt celebria nomine et a mari adnavigabilia, ea recenſebo. Iſter, quinque oſtia habens, post hunc Tyres et Hypanis et Boryſthenes et Panticapes et Hypacyris et Gerrhus et Tanais. Iſti hunc in modum fluunt. Iſter, omnium 48
quos novimus fluviorum maximus, ſemper ſibi ipſi par, tam æſtate quam hyeme fluit, ab occaſu primus omnium, qui ſunt in Scythia, ob id omnium maximus, quod alii in eum influunt, qui ipſum ingentem reddunt; per Scythiam quidem delapſi, numero quinque, unus, quem Porata Scythæ appellant, Græci Pyreton: alius,

Tia-

a Φέροικοι *V. Arcb.*, qui poſterior ἐόντες locat ante ἱπποτοξ. b *M. Paſ. Ask. Arcb.*, qui cum *V. Valla* ἀπ' ἄρτου. In marg. *Stepb.* ἀπ' ἀρότου· vulgo ζώοντές τε μὴ ἀπ' ἀρότρου. c *M. Ask. Paſ. Arcb. Paris. A.*, antea προσμίγειν. d *Arcb. Paſ. M. Ask. Paris. A. B.*, alii πιώδης, male: ſtatim ἔνυδρος *Arcb. V.* e Ὕσπ. *Arcb.* f Γέρβις id. *V. Valla.* g Δὲ οὗτοι iidem. b Ποταμὸς ἀπάντων ambo illi. i Ἐσδιδ. *Arcb. V.*, frequenti mutatione, mox οἵδε ignorant. k Μέν τοι τῆς *Arcb.*, quod non inprobo. l Τώρατα *Arcb.* prave.

85. Ζῶντες μὴ ἀπ' ἀρότου] Hic etiam haerebat olim alterius vice ſaepius a librariis ſcripta vox ἀρότρου. Qualia de veteribus *Herod.*, de ſui quoque temporis Scythis ſcribit *Strabo* VII, p. 460. C. *Iuſtinus* II, c. 2. *Hominibus inter ſe nulli fines; neque enim agrum exercent: nec domus illis ulla, aut tectum, aut ſedes est, armenta et pecora ſemper paſcentibus, et per incultas ſolitudines errare ſolitis: uxores liberosque ſecum in plauſtris vehunt: Φερέοικοι ἐόντες Herodoto*; ſaepe *Strabo* dicti Νομάδες καὶ Ἀμάξοικοι. *Melae* II, c. 1. *amaxobium* ſi Poëtae nomen ſincere ſcriptum in *Strabon.* p. 463. c. *Heſiodus* iam meminerat ἀπήνας οἰκί' ἐχόντων. Apud *Philoſtr.* V. A. VII, c. 26., ſcribendum utique, οἰκίας ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν πέπανται, *poſſident, habent*, pro πέπτανται. Saepius in verbo πεπᾶσθαι erravit *Olearius*, et p. 246. bonam lectionem perverſa corrupit interpretatione. VALCKEN.

86. Οἰκήματά τέ σφι ἢ ἐπὶ &c.] Nulla cauſſa viro docto κτήματά τε —— refingendi. Φερέοικοι ἐόντες explicatur liquidius. Mitto *multivagas* Scytharum *domos* ex *Seneca* et eorumdem *futilem domum* ap. *Valer. Flaccum.* Accommodatum *AEſchyli* Prometh. v. 708. οἱ πλεκτὰς στέγας Πεδάρσιοι ναίουσ' ἐπ' εὐκύκλοις ὄχοις, et praeter cetera *Hippocratis* Aer. Aq. et Loc. p. 291. ἐνταῦθα καὶ οἱ Σκῦθαι διαιτεῦνται, Νομάδες δὲ καλεῦνται, ὅτι ΟΥΚ ἔσι ΟΙΚΗΜΑΤΑ, ἀλλ' ἐν ἁμάξῃσι οἰκεῦσι, quos currus graphice expingit deinde.

87. Κῶς οὐκ ἂν εἶησαν οὗτοι ἄμαχοι;] Nullam nec in Europa, neque in Aſia gentem, ἔθνος, eſſe ſcribit *Thucyd.* II, c. 97., ὅ, τι δυνατὸν Σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν ἀντισῆναι. *Herodoto* non adeo videbantur invicti propter corporum vires hominumque multitudinem, quam propter mores atque inſtituta: hac mente *Ephorus* ap. *Strabon.* VII, p. 463, 464. ταῖς διαίταις εὐτελεῖς ὄντες καὶ οὐ χρηματισαὶ —— πρὸς τοὺς ἐκτὸς ἄμαχοί εἰσι καὶ ἀνίκητοι, οὐδὲν ἔχοντες ὑπὲρ οὗ δουλεύσουσι. *Iuſtin.* II, c. 3. *Perpetuo ab alieno imperio aut intacti aut invicti manſere. —— gens et laboribus et bellis aſpera; vires corporum immenſae; nihil parare, quod amittere timeant.* De Cyro Darioque narratis *Iuſtino* quod ad rei ſummam attinet ſatis concinit *Herod.*, quaeque de Seſoſtris in Europam usque narrantur expeditione, qui Scythas ſubegerit et Thraces, illa dubia ſatis fide nituntur. Vagi Scythae non poterant inveniri: hoc unum metuebat Mytilenaeus Coës *Herodot.* IV, c. 97. VALCKEN.

91. Πεδιὰς αὕτη, ποιώδης τε] Optime *Gronovius* ex *Medic.*, in quo ſi ἔνυδρος, quod alii praeferunt, fuiſſet, nihil fortaſſe requireretur. *Hippocrates* de Scytharum regione, πεδιάς ἐστι καὶ λειμακώδης καὶ ψιλὴ καὶ ΕΝΤΑΡΟΣ μετρίως· ποταμοὶ γάρ εἰσι μεγάλοι, οἱ ἐξοχετεύουσι τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν πεδίων. Cuius λειμακώδης idem ac ποιώδης, *Galeno* explanante. *Heſychius*, Λείμακες, νότεροι καὶ ποιώδεις, male antea πιώδεις, τόποι, ſpectans *Euripid.* Iph. Aul. v. 1544. Λειμακέσεροι in *Suida* nullo iure *Kuſterus* mutat, quippe ex Coo ſene ap. *Erotianum*. Confer *Sophoclem* Philoct. v. 1449. Ego his non inmoror, ἔνυδρος reliquens ob L. IX, 25.

95. Πεντάστομος] Paria *Arrian.* Ἀναβ. V, 3. et *Scymnus*. Nilus itidem πεντάστομος II, 10. Sed quod huic evenit, ut minora et manu facta in cenſum oſtia venirent, idem Iſtro: *tantum Nilo minor*, verba *Melae* II, 1, 56., *totidem quot ille oſtiis, ſed tribus tenuibus, reliquis navigabilibus, effluit.* Quod autem post pauca *Voſſius* ad *Melam* II, 1, 26. καὶ Τπάκυρις reponit, non probo. Infra C. 55. et 56. ſcripti libri vulgatum ſtabiliunt. In *Pomponio* diſſenſus est; *Plinii* corruptus *Pacyris* L. II, 12. ad verum inclinat amnis nomen.

5. Πέντε μὲν οἱ ῥέοντες] Coniecturas elegantes doctiſſimorum virorum, *Valckenarii* μόνοι ῥέοντες, *Reiskii* οἵδε ῥέοντες, laudare equidem, ſequi non poſſum. Amnis Πόρατα in *Arcb.* prave Τώρατα, nec *Mela* inde L. I, 19, 87. *Toreatas*, quae *Galei* opinio, finxit: longe enim illi ab hoc fluvio. Nunc *Pruth.* Reliquorum titulos et cognomina, quibus noſtro aevo adpellantur ista flumina, adſcribere non vacat. Cupidi expoſita, non ſine differitate tamen, videbunt a *Stukio* ad *Arriani* Peripl. p. 178., *Bouberio* Diſſ. Herodot. p. 204. et *Bayero* Comment. Acad. Petropolit. T. I. p. 409.

5. Πέντε μὲν οἱ ῥέοντες] E tantum in O converſo legerim, πέντε μόνοι ῥέοντες. Confluentes in Iſtrum fluvii erant longe plurimi; διὰ μέν γε τῆς Σκυθικῆς πέντε μόνοι ῥέοντες, quos ſuis ſingulos deſignat nominibus. His recenſitis multo plures enumerat aliunde ortos, qui in Iſtrum itidem confluxerint: haec est ratio, cum illi priores, αὐτιγενέες ποταμοὶ Σκυθικοὶ, eſſe dicantur πέντε μόνοι· quod vicinum etiam commendat μέν γε.

VALCKEN.

19. Καὶ

Tiarantus: tertius, Ararus: quartus, Naparis: quintus, Ordesſus. Horum primo loco dictus fluvius, magnus est, et ad auroram fluens cum Istro aquam communicat: minor et secundus est Tiarantus, ad occasum magis vergens. In medio horum euntes Ararus, Naparis et Ordesſus, in Istrum infunduntur. Hi sunt vernaculi Scy-
49 thiæ amnes, qui illum augent. Ex Agathyrsis autem fluens unus, Maris, Istro se immiscet: ex Hæmi vero iugis tres alii ingentes ad aquilonem ventum, Atlas et Auras et Tibisis: per Thraciam vero et Crobyzos Thraces, Athrys et Noes et Artanes influunt in Istrum: at ex Pæonibus ac monte Rhodope, medium interscindens Hæmum, Cius in ipsum erumpit. Quin ex Illyriis in aquilonem tendens Angrus, planitiem Triballicam interfluens, Brongum intrat, Brongus iste Istrum, ita utrumque magnum Ister excipit. Præterea ex regione quæ est supra Umbricos, Carpis, et alius ad ventum aquilonem fluvius Alpis, in Istrum exeunt. Omnem enim Europam Ister emetitur sumpto ex Celtis initio, qui omnium in Europa ad solis occasum extremi sunt
50 post Cynetas, totamque permensus Europam, latera ingreditur Scythiæ. His quæ recensui fluminibus, et aliis multis aquas suas conferentibus, Ister fit omnium fluviorum maximus: nam si alterius cum alterius aqua comparetur, profecto Nilus copia aquæ anteeellit, quod in eum nullus

[a] Τιάραντος, καὶ Ἄραρός τε καὶ Νάπαρις, καὶ [b] Ὀρδησσός· ὁ μὲν πρῶτος λεχθεὶς τῶν ποταμῶν, μέγας, καὶ πρὸς ἠῶ ῥέων, ἀναχωσῦται τῷ Ἴστρῳ τὸ ὕδωρ· ὁ δὲ δεύτερος λεχθεὶς Τιάραντος, πρὸς ἑσπέρης τε μᾶλλον, καὶ ἐλάσσων· ὁ δὲ δὴ Ἄραρός τε καὶ ὁ Νάπαρις καὶ ὁ Ὀρδησσὸς, διὰ μέσου τούτων [c] ἰόντες, ἐσβάλλουσι ἐς τὸν Ἴστρον· οὗτοι μὲν [d] αὐτηγενέες ποταμοὶ Σκυθικοὶ συμπληθύουσι αὐτόν. Ἐξ δὲ [e] Ἀγαθύρσων Μάρις ποταμὸς ῥέων συμμίσγεται τῷ Ἴστρῳ· ἐκ δὲ τοῦ Αἵμου τῶν κορυφέων τρεῖς ἄλλοι μεγάλοι ῥέοντες πρὸς [f] βορέην ἄνεμον, ἐσβάλλουσι ἐς αὐτὸν, Ἄτλας, καὶ [g] Αὔρας, καὶ Τίβισις· διὰ δὲ Θρηίκης καὶ Θρηίκων τῶν Κροβύζων ῥέοντες, 238
[h] Ἄθρυς, καὶ Νόης, καὶ [i] Ἀρτάνης, ἐκδιδοῦσι ἐς τὸν Ἴστρον· ἐκ δὲ Παιόνων, καὶ ὄρεος Ῥοδόπης, [k] Κῖος ποταμὸς μέσον σχίζων τὸν Αἷμον, ἐσδιδοῖ ἐς αὐτόν· ἐξ Ἰλλυριῶν δὲ ῥέων πρὸς [l] βορέην ἄνεμον Ἄγγρος ποταμὸς, ἐσβάλλει ἐς πεδίον τὸ [m] Τριβαλλικὸν, καὶ ἐς ποταμὸν Βρόγγον· ὁ δὲ Βρόγγος ἐς τὸν Ἴστρον· ἔστω ἀμφοτέρους ἐόντας μεγάλους ὁ Ἴστρος [n] δέκεται· ἐκ δὲ τῆς κατύπερθε χώρης Ὀμβρίκων, [o] Κάρπις ποταμὸς, καὶ ἄλλος Ἄλπις [p] ποταμὸς πρὸς βορέην ῥέοντες ἄνεμον, καὶ οὗτοι ἐκδιδοῦσι ἐς αὐτόν· ῥέει γὰρ δὴ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ὁ Ἴστρος, ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν, οἵ ἔσχατοι πρὸς ἠελίου δυσμέων [q] μετὰ Κύνητας οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ· ῥέων δὲ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης, ἐς τὰ πλάγια τῆς [r] Σκυθίης ἐσβάλλει· τετέων ὦν τῶν καταλεχθέντων, καὶ ἄλλων [s] πολλῶν συμβαλλομένων τὸ σφέτερον ὕδωρ, γίνεται ὁ Ἴστρος ποταμῶν μέγιστος· ἐπεὶ ὕδωρ γε, ἓν πρὸς ἕν συμβάλλειν, ὁ Νεῖλος πλήθει [t] ἀποκρατέει· ἐς γὰρ δὴ

[a] Τισάραντος *Pasſ. Ask.* et ſtatim. [b] *M. Pasſ. Ask. Valla*, Ὀρδησὸς *Arcb.* et mox. Vulgo Ὀρδισσος. [c] *M. Pasſ. Ask.*, ceteri ῥέοντες, aeque conmode. [d] Αὐθιγεν. *Arcb.*, αὐθιγεν. *Ask.* [e] Ἀγαθύρσου *Arcb.* [f] *Arcb. V. Ask. Pasſ.*, antea βορέην. [g] Λύρας καὶ Τίβισις *Arcb. V.*, poſterius et *M. Ask. Pasſ. Valla*: olim Τίβησις· tum Θρήκης *Vind.* Θρήκ. *Ask. Arcb.* [h] *Arcb. M. V. Pasſ. Ask. Valla*, alii Ἄθρης. Statim καὶ Νοίας *V. Arcb. Vall.* [i] *V. M. Pasſ. Ask. Vall.*, Ἀρτανις *Arcb.*, alii Ἀτάρνης. Porro ἐσδιδ. *Arcb. V.* [k] Σκίος *Arcb. Vall.* Mox μέσος *M. Ask. Pasſ.*, μέσου *Paris. A. B. Arcb. V. Ald.* Edd. *Vall.* tum ἐκδιδοῖ ora *Steph. Arcb. V.* [l] *Ask. Arcb.* et mox iterum. βορέην alii. [m] *Arcb. Valla*, olim Τριβαλικὸν. [n] *M. Arcb. Pasſ. V. Ask.*, optime: alii διαδέχεται. [o] Κάρμις *V. Arcb. Vall.* [p] Omittunt vocem *V. Arcb. Ald.*, venit ex *M. Ask. Pasſ.*, at mox πρὸς βορῆν ἀν. καὶ οὗτοι ῥέοντες *Arcb. Pasſ. Ask. V.*; neutrum damno, tum ἐσδιδ. *M. Pasſ. Ask.*, ceteri ἐκδιδ. [q] *Steph. Byz.* in *V.* Paullo ante πρὶν ἡλίου δυσ. *M. Pasſ.*, absurde. [r] Σκυθικῆς *Arcb. V.*, bene. [s] Ποταμῶν *Arcb.* [t] *M. Pasſ. Ask.*, ἐπικρατέει *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.*, cui locus relinqui potuerat. Vide *Abreſchium* ad *Cattierium* p. 68. Spectavit *Euſtath.* in Perieg. v. 226.

19. Καὶ Νόης] Solus, quod quidem reminiscor, amnem *Valerius*, *Flacc.* memoravit, Alazonas tamen propius illi, quam situs gentis patitur, adiungens, L. VI, 100. *Hiberni qui terga Noae, gelidumque ſecuri Eruit, et tota non audit Alazona ripa:* ubi V. C. *Heinſius* et *Burmannus*. Mox μέσον σχίζων τὸν Αἷμον praestat: Nilus μέσην Αἴγυπτον σχίζων L. II, 17. et C. 33. Idem μέσην τάμνων Λιβύην et Ister μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην. Verius quoque Τριβαλλικὸν, quomodo *Iſocrates*, *Demoſthenes*, *Steph. Byz.*, alii.

30. Πρὸς ἡλίου δυσμέων μετὰ Κύνητας] Scripsit L. II, 33. de *Cyneſiis*, qui non alii ac *Cynetes*, *Stephano* auctore, οἵ ἔσχατοι πρὸς δυσμέων οἰκέουσι. Consimilia *Herodorus*, Nostri aemulus, οἱ ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις οἰκοῦντες τὰ πρὸς δυσμέων Κύνητες ὀνομάζονται ap. *Steph.* in Ἰβηρία. *Feſto Avieno* quoque *Populi Cynetum, Cyneticum iugum*, in *alte tumeſcenti ditis Europae extimo.* Celtae quidem, sicuti ad L. II, 33. monstratum, extra Herculis columnas in ultima Europae vergebant, sed non *post Cynetas*, quod *Vallae* Latina dant: sic sibi et rei *Herodotus* pugnaret. Μετὰ Κύνητας vertendum *praeter Cynetas*, sive exceptis illis, quemadmodum Poëtae *Odyſſ.* Λ, 468. μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα. Vide nunc et mirare stolidam *Georgii Carletoni* confidentiam, Κυνησίους sive Κύνητας in Britanniae *Cantios* convertentis, doctissimoque *Cambdeno* longa epistola obtrudentis, quae octogesima inter Camdenianas. Hi fructus nimii in patriam studii.

30. Ἐκ Κελτῶν, οἵ ἔσχατοι] De his hoc uno loco si tantum egisset *Herodotus*, cadere forsan posset in dubitationem, utrum *bos* an *Cynetas* ultimos Europae statuisset ad Occidentem incolas. *Celtas* ultimos collocasse, multis nuper allaboravit ostendere vir Erudit. in libello Gallice scripto, quo, praeter cetera, specimen exhibet errorum Lex. Geograph. *Martinierii* p. 290. et seqq. atque in eadem fuisse videtur opinione Ill. *Spanhem.* in *Callim.* p. 436. Omissus *Spanhemio* alter *Herodoti* locus e L. II, c. 33., mea quidem sententia planissime monstrat, secundum *Herodotum* ultimos *Cynetas*, paene ultimos fuisse, quos vocat Κελτούς· illic agens de Istri fonte veluti profluentis ἐκ Κελτῶν καὶ Πυρήνης πόλιος, οἱ δὲ Κελτοὶ, inquit, ὁμουρέουσι Κυνησίοισι (hoc legit *Steph. Byz.* noster et hic dare potuit Κύνησι, οἵ) οἵ ἔσχατοι πρὸς δυσμέων οἰκέουσι τῶν ἐν Εὐρώπῃ κατοικημένων· vertit ista vir egregius: *Celtae —— finitimi sunt Cyneſiis, qui (qui Celtae*, non *qui Cyneſii*) ultimi &c. mihi quidem ista vix videtur. *Cynetes* sunt ultimi; *Celtae* ultimi μετὰ Κύνητας, id est *exceptis Cyneſiis*, vel *post Cynetas*, omnium primos in ultima Hesperia. *Avienus* in Ora Marit. v. 200., *adiacent Populi Cynetum; tum Cyneticum iugum*, (*Qua ſideralis lucis inclinatio est*,) *Alte tumeſcens ditis Europae extimum, In belluoſi vergit Oceani ſalum.* Docta dedit *Is. Vosſ.* ad *Melae* III, c. C. 1, 51. Veritatem adfirmat memorabilis, quem comparavit *Wesſ.* in Disſ. *Herod.* p. 21., *Herodori* locus ap. *Steph. Byz.* in Ἰβηρίαι quo Πρῶτον μὲν, ait, οἱ ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις (τῆς Ἰβηρίας) οἰκοῦντες τὰ πρὸς δυσμέων Κύνητες ὀνομάζονται· (ut hic ap. *Herod.* Κελτοὶ ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μετὰ Κύνητας·) ἀπ' ἐκείνων δὲ ἤδη πρὸς βορέαν ἰόντι Γλῆτες· μετὰ δὲ Ταρτήσιοι. Ex eiusdem *Herodori* L. X. gestorum Herculis *Stephano* Γλῆτες, memorantur, ἔθνος Ἰβηρικὸν μετὰ τοὺς Κύνητας. *Tartesſiorum* vicini in Philippicis *Theopompi* eadem fuerant Γλητῶν adpellatione insigniti. Hinc liquet, *Cynetas* postremos Europae habitatores ad Occidentem fuisse secundum *Herodorum* ac *Herodotum*. VALCKEN.

34. Ἓν πρὸς ἓν συμβάλλειν] Ut saepius in talibus omittuntur verba, potuisset omitti συμβάλλειν· additur ut hic, a *Phoenicide* Com. ap. *Athen.* XIV, p. 652.

E

 nullus fons aut fluvius augeat. Tyres et Tyritæ. Hypanis et mater eius.

δὴ τοῦτον οὔτε ποταμὸς, οὔτε κρήνη οὐδεμίη ἐσδιδοῦσα, ἐς πλῆθός [a] οἱ συμβάλλεται· ἴσος δὲ αἰεὶ ῥέει ἔν τε θέρεϊ [b] καὶ χειμῶνι ὁ Ἴστρος, κατὰ τοιόνδε τι, ὡς ἐμοὶ δοκέει· τοῦ μὲν χειμῶνός ἐστι, ὅσοσπέρ ἐστι· [c] ὀλίγῳ τε μέζων τῆς ἑωϋτοῦ φύσιος γίνεται· ἔτεα γὰρ ἡ γῆ αὕτη τοῦ χειμῶνος πάμπαν [d] ὀλίγῳ· νιφετῷ δὲ πάντα χρᾶται· τοῦ δὲ θέρεος ἡ χιὼν ἡ ἐν τῷ χειμῶνι [e] πεσοῦσα ἐοῦσα ἀμφιλαφὴς, τηκομένη πάντοθεν ἐσδιδοῖ ἐς τὸν Ἴστρον· αὕτη τε δὴ ἡ χιὼν ἐσδιδοῦσα ἐς αὐτὸν, συμπληθύει, καὶ ὄμβροι πολλοί τε καὶ λάβροι σὺν αὐτῇ· ὕει γὰρ δὴ τὸ θέρος· ὅσῳ δὲ πλέων ἐπ' ἑωϋτὸν ὕδατος ὁ ἥλιος ἐπέλκεται ἐν τῷ θέρεϊ ἢ ἐν τῷ χειμῶνι, τοσούτῳ τὰ συμμισγόμενα τῷ Ἴστρῳ, πολλαπλήσιά ἐστι τοῦ θέρεος [f] ἤπερ τοῦ χειμῶνος· ἀντιτιθέμενα δὲ ταῦτα, ἀντισήκωσις γίνεται, ὥστε ἴσον μιν αἰεὶ φαίνεσθαι ἐόντα. Εἷς μὲν δὴ τῶν ποταμῶν [g] τοῖσι Σκύθῃσι ἐστὶ ὁ Ἴστρος· μετὰ δὴ τοῦτον, Τύρης· ὃς ἀπὸ βορέω μὲν ἀέμου ὁρμᾶται, [h] ἄρχεται δὲ ῥέων ἐκ λίμνης μεγάλης, ἣ οὐρίζει τήν τε Σκυθικὴν [i] καὶ τὴν Νευρίδα γῆν· ἐπὶ δὲ τῷ στόματι αὐτοῦ κατοίκηνται Ἕλληνες, οἱ [k] Τυρῖται καλέονται. Τρίτος δὲ Ὕπανις ποταμὸς ὁρμᾶται [l] μὲν ἐκ τῆς Σκυθικῆς, ῥέει δὲ ἐκ λίμνης μεγάλης, τὴν περιξ νέμονται ἵπποι ἄγριοι λευκοί· καλέεται δ' ἡ λίμνη αὕτη ὀρθῶς, [m] μήτηρ Ὑπάνιος· ἐκ ταύτης ὦν ἀνατέλλων ὁ Ὕπανις ποταμὸς ῥέει· ἐπὶ μὲν πέντε ἡμερέων πλόον [n] βραχὺς καὶ γλυκύς ἐστι· ἀπὸ δὲ τούτου, πρὸς θαλάσσης τεσσέρων ἡμερέων πλόον, πικρὸς [o] αἰνῶς· ἐκδιδοῖ γὰρ ἐς αὐτὸν κρήνη πικρὴ, ἥτις δή τι ἐοῦσα πικρὴ,

lus neque fluvius neque fons ingrediens, ad incrementum aquæ confert. Quod autem Ister sibi semper par fluit tam æstate quam hyeme, ob id fit, ut mihi videtur, quod hyeme est quantus est, et parvulo maior fit sua natura: nam per hyemem penitus paululum in ea regione pluit, sed ubique ningit. AEstate vero nix, quæ sub hyemem decidit permulta, undique liquefacta in Istrum dilabitur. Sic et ipsa hæc nix in eum immissa, simul auget, cumque ea imbres multi atque vehementes: quippe per æstatem pluit: quo tempore quanto plus aquæ sol ad se attrahit quam hyeme, tanto magis multiplicantur Istro immixta æstate quam hyeme. Ita, quum paria faciat Ister datis aquis et acceptis, fit ut semper videatur sibi esse similis. Ex fluviis ergo qui apud Scythas sunt, unus est Ister. Post hunc Tyres, qui ab aquilone means, ortum trahit ex ingenti palude, quæ Scythicam terram a Neuride separat: ad ostium huius incolunt Græci, qui Tyritæ vocantur. Tertium flumen est Hypanis ex Scythia veniens, et ex magna palude profluens, circum quam pascuntur equi silvestres candidi: rectèque vocatur hæc palus, mater Hypanis. Ex hac igitur ortus amnis Hypanis fluit fere quinque dierum navigatione, brevis, et dulcis, sed inde quatuor a mari dierum navigatione sanequam amarus, propter amarum, qui in eum fluit, fontem: adeo, inquam, amarum, ut quum

a *M. Pasſ. Arcb. V. Ask.*, antea οἱ συμβάλλεταί οἱ. b Καὶ ἐν χειμ. *Arcb. Vindd.*, uti post pauca: tum τοιόνδε τι cum *Paris. A. B. Ald.*, olim τοι. c Ὀλίγος *Arcb.* d Ὀλίγου id. et mox χρᾶται cum *V.*, satis belle. e Πεσοῦσα ἐοῦσα ἀμφ. ora *Steph. Arcb. V. Pasſ. Ask.*, ἐοῦσα deerat Edd. *Ald. M.* f Εἴπερ *Arcb.* Mox ἀντισήκωσ *Ask.* tantum. g Abest *M. Ask. Pasſ.*, habent ceteri. h Ἄρχεται *Arcb. V.*, olim ἔρχεται. i Καὶ τὴν *V. Arcb. V.*, aberat artieulus. k Τυρῆται *Arcb.* l Μὲν ἐκ *Arcb. V. Pasſ. Ald. Paris. A. B.*, μὲν non habet *M. Ask.* m *Eustath.* in Perieg. v. 1143. *Steph.* in *V.*, ubi Μητρόδωρος mutandus cum *Holstenio* in Ἡρόδοτος. Ὕστ. *Arcb.* semper. n *Athen.* L. II, p. 43. *Pausan.* IV, 35. haec respexerunt. o *Arcb. V.*, olim δεινῶς.

E. omittitur *Thucydidi* p. 163, 48. οὐδ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνος, ἓν πρὸς ἓν —— quo loco proxima respicit *Herodoti.* —— In seqq. mihi quoque placet ἀποκρατέει· huic verbo subiecta citat *Eustath.* in *Dionys.* v. 226. VALCKEN.

40. Ὀλίγῳ τε μέζων τῆς &c.] Est, cui haec displicent: μείων sive ἔσσων fuisse, et scriptum quidem, ὅσοσπέρ ἐστι, ἢ ὀλίγῳ γε, aut ὀλίγον τι μείων τῆς —— *aut paullo minor* ——. Nihil ego novo. Pleraque omnia flumina hibernis imbribus solent intumescere: in Istro diversum quid observat, quippe hieme, qualis quantusque est, manente: paullum tamen increscere, ex pauciore illic coelesti aqua. Haec Scriptor. Elegans νιφετῷ δὲ πάντα χρᾶται explicuit *Hesychius*, Χρᾶται, μολύνεται, verisime: idem enim ac χραίνεται, *nive omnia inficiuntur* et *sordent.* Convenit, nec Cl. *Pavium* fugit, *Callimachi* venator Epigr. XXXIII. Στίβῃ καὶ νιφετῷ κεχρημένος, *pruina et nive madidus coloratusque.* Nam κεχαρημένος *R. Bentleii*, viri sagacissimi, praeter inventum non habet, cur recepto excellentius putetur. Porro ἐοῦσα ἀμφιλαφὴς rediit in stationem, unde ob similitudinem praecedens participium everterat.

53. Ἄρχεται δὲ ῥέων] Herodotea sunt, ὁ γὰρ δὴ Νεῖλος ἀρξάμενος —— ῥέει L. II, 17. et C. 33. Ἴστρος τε γὰρ ποταμὸς ἀρξάμενος —— ῥέει. Tum huius libri C. 49. ὁ Ἴστρος ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν —— ῥέει δέ ——. Recte hinc MSS. Amnis Tyres sive Tyras aliis, uti *Hesychio*, Τύρις· hinc accolae, qui Τυρῆται, ut in *Arcb.*, esse debebant, Τυρῖται. Non neglexit hoc *Stephanus.*

60. Μήτηρ Τπάνιος] Hinc *Mela* II, c. 1, 62. *Hypanis ex grandi palude oritur, quam matrem eius accolae appellant*, *Eustath.* in *Dionys.* v, 1143. *Herod.* IV, c. 86. Μαιῆτις καλέεται καὶ Μήτηρ τοῦ Πόντου. *Dionys.* Perieg. v, 165., —— καλέουσι δὲ Μητέρα Πόντου· *Avienus* in Descript. Orb. v, 245. *Scytha* —— *matrem ponti cognominat undam*: de Oceano idem in Ora Marit. v, 393., *hic parens nostri moris. Plinius* H. N. VI, c. 7., *Maeotin Temerinda* (Scythae vocant,) *quod significat matrem maris*: sua *Dionysium* et *Melam*, *Herodoto* debere non recordabatur vir Doctiss. *Iac. Nic. Loensis* Miscell. Epiphyll. VI, c. 21. VALCKEN.

63. Πικρὸς αἰνῶς] *Hesych.*, Αἰνῶς, δεινῶς καὶ χαλεπῶς. *Apollon. Rb.* III, 15. ὑπερφίαλος πέλει ΑΙΝΩΣ· et v. 480. ἀλλὰ μαλ' αἰνῶς Δείδω. Scriptor suum agnovit, cum de Scythica regione ΑΙΝΩΣ ἀξύλου ἐούσης post pauca C. 61. Bene ergo *Galeus.* De amne et amaro fonte *Iornandes* quaedam, sed inperite confusa, Rer. Getic. C. 5. *Danubius autem ortus grandi palude, quasi ex mari profunditur.* Melius paullo Codd. scripti, *Danaper* et *quasi ex matre*, tum, *sed ubi fit Ponto vicinior, parvum fontem suscipit, cui ex Ampheo cognomen est.* Verius iidem *Exampheo.* Cetera lutulenta fluunt. Praeclare *Vitruvius* L. VIII, 3. Nostri verba οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρὴ, ἡ μεγ. —— varium tentantur in modum: *Pavius*, ὡς μεγάθεϊ σμικρὴ ἐοῦσα κιρνᾷ· —— non praeter *Herodoti* morem: *Reiskius*, οὔτ' ὀλίγον τι ἐοῦσα πικρὴ, ἢ —— Neutri Codd. addicunt, conparationis adverbium reticentes.

63. Ἐκδιδοῖ γ. ἐ. α. κρήνη πικρὴ] Si firmant illam Codd. postremam vocem non reiecerim. Dicitur κρήνη οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρὴ, ἢ, μεγάθεϊ σμικρὴ ἐοῦσα, κιρνᾷ τὸν Ὕπανιν, ἐόντα ποταμὸν ἐν ὀλίγοισι μέγαν. Est qui uni litterae ἢ duas velit voces suppositas, ὥστε αὐτὴ μεγάθεϊ· unum si saltem ὡς posuisset, potuerat exemplis illud Herodoteis tueri ex I, c. 163., προσφιλέες οὕτε δή τι —— ὡς —— ἐκέλευε· IV, c. 184., ὑψηλὸν οὕτω δή τι, —— ὡς οὐκ οἷά τε εἶναι ἰδέσθαι. Sed ut hic, loquitur etiam alibi: III, c. 120., νῆσον —— ὧδε δή τι ἐοῦσαν εὐπετέα χειρωθῆναι, τὴν —— ἔσχε· IV, c. 28., δυσχείμερος χώρη οὕτω δή τι ἐστὶ· ἔνθα —— οὐ ποιήσεις. Nihil itaque novandum. Secundum *Herod. Fons* (Exampeus) *adeo erat amarus, ut, quum exiguus esset, Hypanin flumen in paucis magnum vitiaret amaritidinem suam miscendo:* sic acceperim hoc loco τὸ κιρνᾷ vel κιρνῇ· quod ipse explicat infra c. 81., ἄποτον ποιέει. Ex *Herodoto* plures meminerunt: unius ponam *Melae* verba ex II, c. 1., *Hypanis non longe a mari ex parvo fonte, cui Exampeo cognomen est, adeo amaras aquas accipit, ut ipse quoque iam sui dissimilis et non dulcis*

hunc

quum ſit exiguus magnitudine, inficiat Hypanin flumen, in paucis magnum. Est autem hic fons in finibus regionis Scytharum aratorum et Alazonum, eodem nomine quo locus unde emanat, Scythice quidem Exampæus, Græca autem lingua, *Ἱραὶ ὁδοί*, *id est*, *ſacræ viæ*. Apud Alazonas autem contrahunt terminos ſuos Tyres et Hypanis: mox deinde in diverſum abeuntes, mediam intercapedinem laxant. Quar-
53 tus fluvius est Boryſthenes, ſecundum Iſtrum maximus illorum, et noſtra ſententia, non modo Scythicorum fluviorum longe uberrimus, ſed etiam ceterorum omnium, præter Ægyptium Nilum, cum quo non licet alium comparare. Ceterorum autem uberrimus est Boryſthenes, paſcua præbens amœniſſima et accommodatiſſima pecoribus, nec non optimorum excellenter plurimorum piſcium affatim: idem ad potandum ſuaviſſimus, limpidus inter turbidos fluens; iuxta quem ſementis optima fit, et herba, ubi non ſeritur regio, altiſſima. In huius quoque oſtio ingens vis ſalis ſua ſponte concreſcit. Præbet idem ingentia cete ad ſalſuram, ſpinis carentia, quæ antacæos appellant. Alia præterea præſtat admiratione digna. Porro quadraginta quidem dierum navigatione usque ad locum Gerrhum, cognoſcitur ab aquilone vento fluere: at ſuperiora per quæ fluit, nemo hominum eloqui potest: videtur tamen fluere per ſolitudinem ad Scy-

χρὴ, ἡ μεγάθεϊ σμικρὴ ἐοῦσα, χιρνᾷ τὸν Ὕπανιν, 239
ἐόντα ποταμὸν ὀλίγοισι μέγαν· ἔστι δὲ ἡ χρήνη αὕτη ὁ [a] οὔρεσι χώρης τῆς τε ἀροτήρων Σκυθέων καὶ Ἀλαζώνων· οὔνομα δὲ τῇ χρήνῃ, καὶ ἄδατι ῥέοντι τῷ χώρῳ, Σκυθιστὶ μὲν, [b] Ἐξαμπαῖος· κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, Ἱραὶ ὁδοί· συνάγουσι δὲ τὰ τέρματα ὅ, τε Τύρης καὶ ὁ Ὕπανις κατὰ Ἀλαζώνας· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, ἀποστρέψας ἑκάτερος ῥέει εὐρύνων τὸ μέσον. Τέταρτος δὲ, [c] Βορυσθένης ποταμὸς, ὅς ἐστι μέγιστός τε μετὰ Ἴστρον τετέων καὶ πολυαρκέστατος, κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας· οὔτι μοῦνον τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, πλὴν Νείλου τοῦ Αἰγυπτίου· τούτῳ γὰρ οὐκ οἷά τέ ἐστι [d] συμβαλέειν ἄλλον ποταμόν· τῶν δὲ λοιπῶν Βορυσθένης ἐστὶ πολυαρκέστατος, ὃς νομάς τε καλλίστας καὶ [e] εὐκομιδεστάτας κτήνεσι παρέχεται, ἰχθύας τε ἀρίστους διακριδὸν [f] καὶ πλείστους· πίνεσθαί τε ἥδιστός ἐστι· ῥέει τε καθαρὸς παρὰ θολεροῖσι· σπόρος τε παρ' αὐτὸν ἄριστος γίνεται· ποίη τε, τῇ οὐ σπείρεται ἡ χώρη, βαθυτάτη· ἅλες τε ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ αὐτόματοι πήγνυνται ἄπλετοι· [g] κήτεά τε μεγάλα ἀνάκανθα, τὰ ἀντακαίους καλέουσι, παρέχεται ἐς ταρίχευσιν, ἄλλα τε πολλὰ θωϋμάσαι ἄξια· μέχρι μέν νυν [h] Γέρρου χώρου, ἐς τὸν τεσσεράκοντα ἡμερέων πλόος ἐστὶ, γνώσκεται ῥέων ἀπὸ βορέω ἀνέμου· τὸ δὲ κατύπερθε δι' ὧν ῥέει ἀνθρώπων οὐδεὶς ἔχει φράσαι· φαίνεται δὲ ῥέων δι' ἐρήμου

a Οὔρεσι *Arcb.* more Ionum ap. *Euſtath.* ad Homer. p. 149, 15. tum Ἀλαζώνων et mox. Vide C. 17., alii Ἀλαζόνων, prave. *b* Ἀμαξάμπεος *Paſ.* ora *Steph.* *c* Deſit *Ask. Arch. Paſ.* articulus, ὁ Βορ. vulgo, tum ὅς ἐστι μέγ. τε *Arch. V.*, ὅς ἐστί τε μέγ. τε *Paris. A. B. Ald.* ὃς omittunt *M. Paſ. Ask.*, ſed ἐστί τε μέγιστός τε. Sequor *Arch. V.*, locum ſanantes. *d* Συμβάλλειν *Arch. V.* Citat *Euſtath.* Perieg. v. 311. *e M. Paſ. Ask.*, εὐνομιδεστάτας *Ald. Arch. V. Paris. A.*, mox ἰχθῦς *Arch. V.*, uti 1, 202. *f Ald. Arch. V. Paris. A. B.*, copulam ignorant *M. Paſ. Ask.* *g* Κτήνεα *Ask.*, κάτηα *Arch.* *h* Γέρρου τε *Vall. V. Arch.* Γερρέων *Paſ. Ask.* marg., *Steph.* olim Γερρέου.

hunc defluat. Herodotea contraxit *Euſtath.* in *Dionyſ.* v, 1143., χρήνη ἐκδίδωσιν εἰς αὐτὴν (L. αὐτὸν) οὕτω πικρᾶ, ὥσε χιρνᾷ τὸν Ὕπανιν· horum partem quaeque praecedunt ſub *Herodoti* nomine profert *Athen.* II, p. 43. c. 11. Rationem dat *Pauſan.* IV, p. 371., cur de hoc fonte narrata nemini debeant eſſe ſuſpecta. Tandem de hoc fonte dicta c. 81., excitat *Steph. Byz.* v. Ὕπανις· ubi Μητρόδωρος recte ſuit in *Herodotum* converſus a *L. Holſtenio*: contra *Herodotum* ſuſpicor in *Metrodorum* convertendum apud *Diogen. Laërt.* IX, c. 34. ubi *Democrito* puero Xerxes praeceptores Perſas dicitur reliquiſſe, ut eius patri gratificaretur, ἡνίκα ἐξενίσθη παρ' αὐτοῦ, κατὰ φησὶ καὶ Ἡρόδοτος· hic nihil de *Democrito*, eiusve patre: ſed Μητρόδωρος, *Metrodorus* egerat etiam de *Democrito*, *Epicuri* ſui doctore. VALCKEN.

79. Βορυσθένης ἐστὶ πολυαρκέστατος] Quae de Boryſthene ſequuntur *Melam* paene convertisſe II, e. 1, 53. ab aliis monitum, et a *Chriſt. Cellario* G. A. II, c. 6, 10. —— Primum Boryſthenes νομάς τε καλλίστας καὶ ἐ —— εστάτας κτήνεσι παρέχεται. *Mela*, *alit laetiſſima pabula*: εὐνομιδεστάτας, quod dabant Edd. recte reiecit *Gronov.* deditque e *Med.* Cod. ſpectabilem ſane lectionem εὐκομιδεστάτας· cui praetulit a ſe excogitatum *G. Arnaldus* εὐδοκιμεστάτας in Anim. p. 164. Veram nobis forte vocem dabunt Codd. Perplacent interim Latina *Vallae*: *paſcua praebens amoeniſſima, et accommodatiſſima pecoribus.* Reperit in *Gloſario* veteri, quod MS. habuiſſe ſuſpicor *Laurentium*: *Accommodatiſſimum*, ἐπιτηδειότατον· an et in Herodoteo ſuo Cod. legit ἐπιτηδειεστάτας; hoc equidem omnium iudicarem accommodatiſſimum. Notus etiam ille flexus antiquus nominum: apud *Herodotum* occurrunt σπουδαιέστερα· et ὑγιηρέστατοι p. 117, 6. ἀμορφεστάτην recte dedit *Gronov.* p. 80, 5. Ex *Alemane* nobis ἡδυμέστατον ſervavit *Etymol.* p. 420, 50. Inter alia huius generis *Democriteam* habet formam ἐπιτηδειέστατον *Euſtath.* ad *Hom.* Od. B. 89. VALCKEN.

80. Εὐκομιδεστάτας] Bene *Gronovius* ex *MSS.*; Aldinum finxerat *Pavius* εὐνομωδεστάτας, e *Med.* εὐδοκιμεστάτας *Georg. Arnaldus* Animadv. C. 30., opera inutili. Revocavi καὶ πλείστους· maxime optimos et plurimos ait piſces flumen praebere. *Heſychius*, Διακριδὸν, ἐν διακρίσει ἄριστος ex *Homero*, vere corrigentibus *Kuſtero* et *Albertio*. Diverſius, τοῦτο δὴ διακριδὸν Ζεὺς ἀνδράσι μέγιστον ὤπασεν κακὸν *Simonidis* ap. *Stob.* LXXI. p. 436.

83. Ῥέει τε καθαρὸς παρὰ θολεροῖσι] *Mela*: *Turbidis aliis liquidiſſimus defluit; placidior quam ceteri, potarique pulcherrimus*: πίνεσθαί τε ἥδιστός ἐστ hoc ſaepius aliis, πίνειν ἡδὺ πιεῖν ὕδωρ· οἶνος ἡδίων πιεῖν. Ubi proſtant et alia hinc excerpta, legitur apud *Euſtath.* in *Dionyſ.* v, 311. πίνεσθαι ἥδιστος, ῥέων καλὸς παρὰ θολεροῖς· pro καλὸς ſcribendum καθαρὸς· hoc enim invenit ap. *Herodot.* et opponi noverat τοῖς θολεροῖς. Araxis unum oſtium ῥέει διὰ καθαροῦ I, c. 202. Ideo Boryſthenes piſces alebat optimos: *Pauſan.* IV, p. 363., διάφοροι τὸ εἶδος μάλιστα ἰχθῦς ἀναθέουσιν ἐς τὸν Πάμισον, ἅτε ἐς ὕδωρ καθαρόν· ubi mox meminit ποταμῶν τῶν θολερωτέρων. Quando componuntur καθαρὸν ὕδωρ, et ἦθος καθαρὸν, opponi ſolent ἤθη τεταραγμένα καὶ θολερὰ, velut apud *Dion. Chryſ.* p. 402. D. et in Epiſt. *Lyſidis*: *Ioann. Chryſ.* T. II. p. 448. A. θολερὰ ῥεύματα dixit, et καθαρὰς πηγάς. VALCKEN.

85. Ἅλες τε ἐπὶ τῷ ς.] Quod hinc didicerat, ſuo ipsius oculati teſtis adfirmat indicio *Dion. Chryſ.* init. Orat. Boryſtheniticae p. 437. D. —— Κήτεά τε, inquit *Herod.* μεγάλα ἀνάκανθα, τὰ Ἀντακαίους καλέουσι, παρέχεται ἐς ταρίχευσιν· *alit*, ſecundum *Melam*, *magnos piſces*, *quibus et optimus ſapor et nulla oſſa ſunt*: comparat *Salmaſ.* in *Solin.* p. 187. D. Τάριχος Ἀνταίων bis memorat *Antiphanes Athenaei*, apud quem in *Lyncei* ſenario ſcribendum: Ὁ δ' Ἀνταίων μικρόν· vid. ad *Heſych.* notata in Ἀνταῖοι. VALCKEN.

87. Τὰ ἀνταίους] Sintne antacaei *buſones*, egregie a Comite *Marſilio* in opere Danubiali T. IV. p. 31. expicti, quaerunt naturae ſcrutatores. Culta ſuper eo ſunt V. C. *Io. Matth. Geſneri* obſervata in *Act. Soc. Latin. Ienens.* Vol. II. p. 20. Mox Γέρρου verum unice. Sic C. 56. οὔνομα δὲ ἔχει τόπερ ὁ χῶρος αὐτὸς, Γέρρος· etiam *Steph. Byz.*

ἐρήμου ἐς τῶν [a] γεωργῶν Σκυθέων τὴν χώρην· οὗτοι γὰρ οἱ Σκύθαι παρ' αὐτὸν ἐπὶ δέκα ἡμερέων πλόον νέμονται· μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ ποταμοῦ καὶ Νείλου ἐκ95 ἔχω φράσαι τὰς πηγάς· δοκέω δὲ, [b] ἐδὲ ὑδεὶς Ἑλλήνων· ἀγχοῦ τε δὴ θαλάσσης ὁ Βορυσθένης ῥέων γίνεται, καὶ οἱ συμμίσγεται ὁ Ὕπανις [c] ἐς τωὐτὸ ἕλος ἐκδιδούς· τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ποταμῶν τουτέων ἐὸν ἔμβολον τῆς χώρης, [d] Ἱππόλεω ἄκρη καλέεται· ἐν δὲ αὐτῷ ἱρὸν Μητρὸς εἵδρυται· πέρην δὲ τοῦ ἱροῦ ὑπὸ I τῷ Ὑπάνι [e] Βορυσθενεῖται κατοίκηνται· ταῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τουτέων τῶν ποταμῶν. Μετὰ δὲ τούτους πέμπτος ποταμὸς ἄλλος, τῷ οὔνομα Παντικάπης· [f] ῥέει μὲν γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ [g] βορέω τε καὶ ἐκ λί-5 μνης, καὶ τὸ μεταξὺ τούτου τε καὶ τοῦ Βορυσθένεος νέμονται οἱ γεωργοὶ Σκύθαι· ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὴν Ὑλαίην· [h] παραμειψάμενος δὲ ταύτην, τῷ Βορυσθενείῃ συμμίσγεται. Ἕκτος δὲ [i] Ὑπάκυρις ποταμὸς, ὃς ὁρμᾶται μὲν ἐκ λίμνης, διὰ μέσων δὲ τῶν νομάδων Σκυ-10
240 θέων ῥέων, ἐκδιδοῖ κατὰ [k] Καρκινῖτιν πόλιν, ἐς [l] δεξιὴν ἀπείργων τήν τε Ὑλαίην καὶ τὸν Ἀχιλλήιον καλεόμενον Δρόμον. Ἕβδομος δὲ [m] Γέρρος ποταμὸς ἀπέσχισται μὲν ἀπὸ τοῦ Βορυσθένεος, κατὰ τοῦτο τῆς χώρης ἐς ὃ γινώσκεται ὁ Βορυσθένης· ἀπέσχισται μέν-15 την ἐκ τούτου τοῦ χώρου· οὔνομα δὲ ἔχει τόπῳ ὁ χῶρος αὐτὸς, Γέρρος· ῥέων δ' ἐς θάλασσαν, [n] ὁρίζει τήν τε τῶν Νομάδων χώρην, καὶ τὴν τῶν βασιληίων Σκυθέων· ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὸν [o] Ὑπάκυριν. Ὄγδοος δὲ δὴ Τάναϊς ποταμὸς, ὃς ῥέει [p] τἀνέκαθεν ἐκ λίμνης με-20 γάλης ὁρμεώμενος, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς μέζω ἔτι λίμνην καλεομένην Μαιῆτιν, ἣ οὐρίζει Σκύθας τε τοὺς βασι-

Scytharum agricolarum plagam, nam hi Scythæ decem dierum navigatione accolunt hoc flumen. Cuius tantum ac Nili fontes nec ipse possum, nec ullum Græcorum reor posse, dicere. Idem Borysthenes prope ad mare accedit, et Hypanis cum eo miscetur eundem in lacum egrediens. Quod inter hos amnes interest rostrum regionis, Hippolai promontorium vocitatur, ubi delubrum Matris exstructum est. Ultra quod delubrum ad Hypanin incolunt Borysthenitæ. Hactenus quæ ab his fluviis. Post hos 54
alius, qui quintus est, nomine Panticapes, et ipse ab aquilone fluens e palude: inter quem et Borysthenem incolunt Scythæ agricolæ. Idem in Hylæam ingreditur, qua transmissa, Borysthenem immiscetur. Sextus est Hy- 55
pacyris, qui e palude manans, mediosque Scythas nomadas perfluens, in mare volvitur, iuxta Carcinitin oppidum, ad dexteram coercens Hylæam, et Dromon qui dicitur Achillis. Se- 56
ptimus est Gerrhus, nomen a loco obtinens, qui a Borysthene dirimitur circa ea loca, apud quæ Borysthenes cognoscitur: cui loco nomen est Gerrho; fluens autem ad mare disterminat regionem Scytharum nomadum ac regiorum, et in Hypacyrin dilabitur. Octavus Ta- 57
nais, qui superius e vasta palude profluens, in aliam vastiorem diffunditur, nomine Mæotin, quæ discludit regios Scythas

a

a Γεωργ. Σκυθέων *Arcb.*, τῶν interponunt vulgo. b Abest ab *Arcb. V.* c Ἐς τὸ ἕλος ora *Steph. Pasc. Ask.*, τωὐτὸ τέλος ceteri. d Ἱπολέω cum *Valla* et ἐν δὲ ἱρὸν *Arcb. V.*, etiam Δήμητρος cum *Ald. Paris. A. Valla*: μητρὸς *M. Pasc. Ask.*, olim Ἱππολέων. e Βορυσθενεῖται *Arcb.* bene: βορυσθενῖται alii. f Ῥέει δὲ καὶ *Arcb. V.* g *Ald. V. Arcb. Paris. B. Edd.*, quod verius opinor, καὶ non est in *M. Pasc. Ask.* h Παραμείψας *Arcb. V.* i *Pasc. Arcb. V.* marg. *Steph.*, olim Ὑπάκαρις. Vide C. 47. k Καρκινῆτιν *M. Pasc.* Καρκινῆτιν *Arcb.* male. l Δεξιὴν δ' ἀπ. *Arcb.* De *Achillis Dromo* ad *Strabon.* L. VII, p. 473. *Casaubonus.* m Γέρρις *Arcb.* et mox. n Οὐρ. *Arcb.* plerumque. o *Arcb. V. Pasc.* marg. *Steph.*, alii Ὑπάχαριν non bene. Sequentia spectavit *Arrian.* Ἀναβ. L. III. fin. p Τὰ ἀν. *Arcb. Ask. V.*

93. Ἐς τῶν γεωργῶν Σκυθέων] Supra ἀροτήρων Σκυθέων, νομάδων Σκυθέων, tum οἱ γεωργοὶ Σκύθαι· quae quidem deletum articulum adprobant. In numero ἐπὶ δέκα ἡμερέων aut hic, aut C. 18., ubi ἕνδεκα ἡμερέων, menda haeret, cui nulla ex libris manu exaratis medicina. Fontes Borysthenis in Sendomirensi agro scaturire, *Matth. Miechovius*, *Stanislaus Sarnicius* et alii docuerunt. Conf. *Stukium* ad *Arrian.* Peripl. Ponti p. 156., praetereaque *Paul. Piasecium* Chron. p. 45.

93. Τῶν γεωργῶν τῶν Σκυθέων] Ex syllaba male repetita natum, delendum secundum illud τῶν. Minus bene ceperunt quae proxima praecedunt: ἀνθρώπων οὐδεὶς iungi non debuerant: interpungendum, δι' ὧν ῥέει ἀνθρώπων, οὐδεὶς ἔχει φράσαι· nam hinc distat *fluvii φράσαι τὰς πηγὰς*, quod ex ipsius sententia οὐδεὶς poterat Ἑλλήνων. Φαίνεται, inquit, ῥέων δι' ἐρήμου ἐς τῶν Γεωργῶν Σκυθέων τὴν χώρην, qui iuxta hunc fluvium ἐπὶ δέκα ἡμερέων πλόον νέμονται· supra IV, c. 18., memorantur aliquoties οἱ Γεωργοὶ Σκύθαι, quos Graeci, *Olbiopolitae*, adpellent *Borysthenidas*; ubi pro δέκα ἡμερέων legitur ἡμερέων ἕνδεκα. Nunquam *Herodoto* dicuntur nisi οἱ Γεωργοὶ Σκύθαι· cap. 55. Hypacaris dicitur διὰ μέσων τῶν Νομάδων Σκυθέων ῥέων. Aliis similiter saepius opponuntur οἱ Νομάδες Σκύθαι, et οἱ Γεωργοὶ, *Nomades* et *Georgi*: sic enim vocandi sunt etiam Graecorum interpreti. *Mela* p. 125., *Panticapes Nomadas Georgosque disterminat.* p. 131., *vagi Nomades pecorum pabula sequuntur, atque ut illa durant ita diu statam sedem agunt; colunt Georgi exercentque agros.* vid. *Strabo* VII, p. 478. c. 479. B. ubi Georgi ἡμερώτεροί τε ἅμα καὶ πολιτικώτεροι νομίζονται εἶναι. VALCKEN.

98. Ἐς τωὐτὸ ἕλος] Pulcre recordor τοῦ Ἀισήπου τέλος *Strabon.* L. XIII, p. 898., distinctum ab eiusdem ἀρχῇ. Nihil tamen certius revocato, cui oculatus testis *Dio Chrysostom.* pondus addit principio Orat. Borysthenitic*ae*. *Herodot.* VII, 127. ἐς τωὐτὸ ῥέεθρον τὸ ὕδωρ συμμίσγοντες· et L. I, 202. Idem *Chrysostomus* de urbe Borysthene, κεῖται δὲ πρὸς τῷ Τπάνιδι —— οὐ πολὺ ἄνωθεν τῆς ΙΠΠΟΛΛΟΥ καλουμένης ἄκρας, nitidissime veterem et suae aetatis habitum civitatis explanans, et, quod *Th. Gale* non insuper habuit, Ἱππόλεω ἄκρη *Arcb. Vallae*que. Videri certe Orator posset ab Herodoto omnem eam descriptionem mutuatus, nisi liquido constaret ἀπὸ τῆς αὐτοψίας rei ipsum notitiam habuisse, optime in Diatriba *Casaubonus.*

100. Ἱππόλεων ἄκρη] *Hippolai promontorium.* Genuinam nominis formam *Hippoleo* Latina iam dederant *Vallae*, quae postea transiit in Ἱπολέων. *Dionis Chrys.* locus, *Galeo* citati, legitur p. 437. B. ubi ἡ Ἱπολάου καλουμένη ἄκρα dicitur esse τῆς χώρας ὀξὺ καὶ φερὲν ὥσπερ ἔμβολον, περὶ ὃ συμπίπτουσιν οἱ ποταμοί· vocem posuit *Herodoti*, qui, τὸ μεταξὺ, inquit, τῶν ποταμῶν τουτέων, ἐὸν ἔμβολον τῆς χώρης, Ἱππόλεω ἄκρη καλέεται. Sequentia *Dionis* firmant ἕλος in vicinis restitutum in Disc. *Herod.* p. 99. Ut Ἱππόλεως, εω, occurrunt et ap. *Herod.* Μενέλεως· Χαρίλεως· Ἀρκεσίλεως· Ἀναξίλεως· sed qui saepius est ἀρχιμεὺς, cur semel ἀρχιέρεως diceretur? VALCKEN.

1. Ἱρὸν Μητρὸς] Multa pro *delubro Matris* ex religioso Scytharum cultu Vir Celeb., oblitus Olbiopolitas Graecae fuisse originis, patriaeque religionis tenaces: ἱρὸν Δήμητρος relinqui in sede potuerat. Vide C. 18., e quo ἐπὶ τῷ Τπάνι iustius erit. Sunt urbis incolae Βορυσθενεῖται C. 17. et 78. et seqq., quomodo et *Arcb.*, parum adiutus, hoc loco. *L. Holstenius* ad *Steph.* idem optaverat. In *Dionis Chrysost.* Orat. Borysthen. saepe Βορυσθενῖται, cuius dispar sermo.

1. Τπὸ τῷ Τπάνι] Versionis *Vallae* corrector ad *Hypanin*; recte: sed tum scribi quoque debuit ἐπὶ τῷ Τπάνι· ut IV, 18., οἱ οἰκεόντες ἐπὶ τῷ Τπάνι *sub montem* habitantes οἰκεῖν dicuntur ὑπ' ὄρεϊ· *qui flumen accolunt*, ἐπὶ ποταμῷ, *Herod.* II, c. 108. apud quem in istum sensum occurrunt ἐπὶ τῷ Ἴστρῳ ἐπὶ ποταμῷ Ὄαρῳ· ἐπὶ τῷ Μαρσύᾳ· ubique reperientur similia: vulgatum in *Pausan.* p. 483., ὑπὸ τῷ Εὐρίπῳ, ἐπὶ τῷ Εὐ. corrigit Graece perdoctus *Fr. Sylburg.* VALCKEN.

27. Ἐπι-

a Sauromatis. In hunc Tanain alius in-
58 fluit, nomine Hyrgis. His celeberrimis amnibus ita Scythæ præditi sunt. Gramen quod in Scythia germinat, omnium quæ nos novimus germinum amarissimum est: quod ita se habere dissectis pecoribus licet
59 discernere. Et sic quidem maxima apud eos abundant, cetera autem ad ritus et leges hoc modo sunt eis instituta. Deorum hos solos placant, Vestam ante omnes, deinde Iovem ac Tellurem; existimantes Tellurem Iovis coniugem esse. Post hos Apollinem, et cœlestem Venerem, et Herculem, et Martem. Hos cuncti Scythæ deos arbitrantur. Sed qui regii Scythæ vocantur, etiam Neptuno sacrificant. Appellatur autem Scythice Vesta Tabiti: Iupiter, Papæus mea sententia rectissime: Tellus, Apia: Apollo, Oetosyrus: cœlestis Venus, Artimpasa: Neptunus, Thamimasadas.

λῆας καὶ Σαυρομάτας· [a] ἐς δὲ Τάναϊν τοῦτον ἄλλος ποταμὸς ἐσβάλλει τῷ ὄνομά ἐστι Ὕργις. Τοῖσι μὲν δὴ ὀνομαστοῖσι ποταμοῖσι οὕτω δή τι οἱ Σκύθαι ἐσκευάδαται· τοῖσι δὲ κτήνεσι [b] ἡ ποίη ἀναφυομένη ὁκοίη τῇ Σκυθικῇ, ἐστὶ [c] ἐπιχολωτάτη πασέων ποιέων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· ἀναγομένοισι δὲ τοῖσι κτήνεσί ἐστι καθμώσασθαι, ὅτι τοῦθ' οὕτως ἔχει· τὰ μὲν δὴ μέγιστα οὕτω σφι εὐπορά ἐστι· τὰ δὲ λοιπὰ νόμαια κατὰ τάδε σφι διακέεται· θεοὺς μὲν μούνους τούσδε ἱλάσκονται, Ἱστίην μὲν μάλιστα, ἐπὶ δὲ, Δία τε καὶ Γῆν, [d] νομίζοντες τὴν Γῆν τοῦ Διὸς εἶναι γυναῖκα· μετὰ δὲ τούτους, Ἀπόλλωνά τε καὶ οὐρανίην Ἀφροδίτην, καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἄρεα· τούτους μὲν πάντες οἱ Σκύθαι νενομίκασι· [e] οἱ δὲ βασιλήιοι Σκύθαι καὶ τῷ Ποσειδέωνι θύουσι· [f] ὀνομάζεται δὲ Σκυθιστὶ, Ἱστίη μὲν, Ταβιτί· Ζεὺς δὲ ὀρθότατά κατὰ γνώμην γε τὴν ἐμὴν [g] καλέεται Παπαῖος· Γῆ δὲ, [h] Ἀπία· Ἀπόλλων δὲ, [i] Οἰτόσυρος· οὐρανίη δὲ Ἀφροδίτη, [k] Ἀρτίμπασα· Ποσειδέων δὲ, Θαμιμασάδας·

a Ἐς δὲ τὸν T. *Arcb.* *b* Defit *V. Arcb.* *c* Ἐπιχωλοτ. *Arcb.* ἐπιχολωτ. *Ald. Paſſ. V.*, ἐπιχυλωτάτη *Aſk.*, mox ποιέων non legitur in *Arcb. V.* Ἀνοιγομένοισι habet hinc *Suid.* Ἀνοίγει. *d* Exſcripsit *Euſtath.* Hom. p. 978, 18. *e* Οἱ δὲ καλεόμενοι *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.*, ultimum, quod abesse potest, non habent *M. Paſſ. Aſk.* *f* Iidem tres cum *Aldo*; reliqui οὐνομάζονται, aut ὀνομ. *g* Καλέεται *Aſk.*, olim καλεόμενος. Citat *Euſtath.* in *Hom.* p. 565, 7., tum Παπαῖος *Orig.* adv. Cels. L. v, p. 609. *h* Ἀπὶ *V. Arcb.* *i* Γογγόσυρος *Orig.* p. 661. L. v. cont. Cels., Γοιτόσυρος *Heſych.*, ubi Cl. *Alberti.* *k* Ἀρτίμπασα *Ald. Arcb. V. Heſych.*, Ἀργίμπασα *Origen. Vall.*, Ἀριππασὰ *M. Paſſ. Aſk.* Mox Θαγίμασὰ *V. Arcb. Valla*: Θαγιμασάδα *Orig.*, Θαμιμασάδης *Ald. Edd.*, Θαμιμασάδας *M. Paſſ. Aſk.*

27. Ἐπιχολωτάτη] Unde ἐπιχυλωτάτη venerit, indictum; forte ex *Mediceo*, si quidem in *Aſk.* idem. Ex *Fabri* εὐχιλοτάτη refingitur ἐπιχιλώτατη. Poterat pari iure ἐπιχυλοτάτη ob νομὰς εὐχύλους *paſcua ſucci pleniſſima* in *Clement. Alex.* Paedag. I. p. 127. Ego vero addubito. Testatur ex inspectis animalium visceribus, nam ut ἀναγομένοισι, *aliorſum abductis*, corrigatur, caussae nihil, prohibetque *Suidas*; testatur, inquam, ex apertis potuisse de herbarum certa qualitate cognosci: succi plenissimae si designarentur, earum virtus ac bonitas ex boum palearibus, armorum crassitudine ac pinguedine spectari, citra sectionem aut alias in terras circumvectionem, abunde poterat. An ergo ἐπιχολωτάτη *bilis pleniſſima* et *ad eam generandam aptiſſima?* Ἐπίχολος habuit hanc notionem, translatam ad eos, quorum in pectore bilis intumescit: ὀργῆς ἐπιχόλους *Plutarch.* dabit T. II, p. 129. Talis Sophista Philagrus θερμότατος καὶ ἐπιχολώτατος *Philoſtrato* Vit. Sophist. L. II, 8. p. 578. Talis Pan πρᾶος τὴν ῥῖνα καὶ τὸ ἐπίχολον αὐτῆς λειαίνων Icon. L. II. p. 828. Insuper dubio vacat, herbas huius Ponticae orae mire amaras fuisse ex *Ovidio*, cuius ap. *Portum* versus: praeterea varias regiones admodum bilioſa generasse animalia. *Aristoteles*, quem mihi doctissimus *Berglerus* ostendit, in Naxo Πάντα τὰ τετράποδα tanta fellis copia instruit, ὥστε ἐκπλήττεσθαι τοὺς θύοντας τῶν ξένων. H. An. I, 17. p. 24. Atque haec efficiunt, ut *Aldi* et aliorum ἐπιχολωτάτη prorsus ne damnetur. *Porti* non dispar opinio, nec *Reiskii* olim in *Miscell. Lipsienſ.*, nunc ἐπιχυλωτάτη unice illi proba.

27. Ἐπιχυλωτάτη π. ποιέων] In aliis est Edd. ἐπιχολωτάτη. *T. Fabro* tribuitur εὐχυλωτάτη a *Gronovio*, cui placet ἐπιχιλωτάτη. Neutrum admittit accuratior scribendi modus; cum in χιλὸς prima producatur, vox *Fabro* recte scribitur εὐχιλοτάτη, in Epist. I, p. 47. In *Herodis* Attici priori inscriptione versus est 24. Ἣ πόλιν χιλῷ εὐαλδεῖ χλωρὰ θέουσαν. Est mihi ad manum Ed. *Herodoti Hervag.* ad cuius oram vir D. adscripsit, ἐπιχυλοτάτη *videtur omnino legendum*· hoc rectum arbitror; aut, si quis ita mavelit, εὐχυλοτάτη, ut sic herbam dixerit, *quae ſuccum optimum praeberet.* Vocem de oleribus aliisque fructibus medicus frequentat Siphnius *Diphilus*, cui opponuntur εὐχυλότερος et κακοχυλότερος apud *Athen.* II, p. 68. F. et corpori salubris malva dicitur εὔχυλος, p. 58. E. —— Proxima *Herodoti*, ἀνοιγομένοισι δὲ τοῖσι κτήνεσι ἔστι καθμώσασθαι, ὅτι τοῦθ' οὕτως ἔχει· partim excitat *Suidas* in Ἀνοίγει, et Ἀνοιγομένοις interpretatur σχιζομένοις· De Socrate Alcibiades in *Platonis* Symp. p. 216. D. τὸ σχῆμα, inquit, Σειληνῶδες ἔξωθεν περιβέβληται, —— ἔνδοθεν δὲ ἀνοιχθεὶς πόσης, ὦ ἔσθ', γέμει σωφροσύνης· quae ex aliis eiusdem Symp. locis sunt explicanda. VALCKEN.

37. Ζεὺς ὀρθότατα —— καλ. Παπαῖος] Non aliam, opinior, ob rationem Iupiter videri potuit *Herodoto* Scythis *rectissime* dictus Παπαῖος, nisi quod crediderit hoc nomine Scythis etiam *patrem* fuisse designatum. Homereum illud de Deorum Rege, πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, Philosophis etiam merito perplacuit, et *Platoni*, et, quos expressit *Plato*, *Pythagoreis*: *Siebaei Diotogeni* p. 332, 16. Deus summus dicitur χρᾶσθαι διὰ τὸ εὐεργετικός τε ἦμεν καὶ ἀγαθοδότας, ὅπως δὴ καὶ λέγεται ὑπὸ τῶ Ἰωνικῶ ποιητᾶ (sic *Timaeo* quoque *Locro* dicitur in fine libelli:) ὥς κ' εἴη πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. vide ap. eumdem *Sopater* p. 312, 46. *Dio Chryſ.* p. 556. C. Certe nondum articulate fantibus pueris Scythis sonus idem ac in Graecia primum excidit, utpote facillimus enunciatu, ἀπ, πα, παπά, quibus syllabis *Patrem* a balbutientibus designari statuerunt ab ultima hominum memoria Graeci: recte grammaticus *Aristoph.* tanquam eiusdem generis προσφωνήσεις παιγνιωδεστέρας consideravit voculas ἄππα, πάππα, μάμμα, τέττα, ἄττα, similesque ap. *Euſtath.* ad Il. P. p. 1159. secundum quem ad Il. E. p. 428., *Pater* non tantum Πάπας, Παπίας, Πάππας, sed et Πᾶς (imo Πᾶ) dicebatur ut mater Μᾶ. Non vulgaria, Linguarumque origines vestigantibus utilia, notavit *H. Steph.* in App. de D. A. p. 223. et seqq. In *AEſchyli* Suppl. legitur v, 897., μᾶ, γᾶ, v, 901., ὦ βᾶ γᾶς παῖ Ζεῦ· scripserat in ora libri sui *Scaliger*: βᾶ, βασιλεὺς, *ut* μᾶ, μᾶτερ· de veteri atque inde ducto recentiorum usu *Pearsonus* egit in Vind. Ignat. p. 345. nonnulla dederat *Io. Rod. Wetſten.* in Epist. *Origenis* ad *Afric.* Tandem ex *Arriani* docet Bithyniacis *Euſtath.* in Il. E. p. 429, 1. Iovem Bithynis dictum Πάπαν· et ex his *Herodoti*, Scythis Παπαῖον· attigere *Spanhem.* ad *Callim.* p. 129. *Weſs.* in *Diodor.* III, 58. VALCKEN.

38. Παπαῖος] Bithyni Iovem Πάπαν parili ratione invocarunt, *Arriano* ap. *Euſtath.* auctore. ΘΕΟΥ ΠΑΠΑΙΟΥ in Lapide Persico, modo valeat Ampl. *Cuperi* Epist. ad *Lacrozium* IX, p. 29. suspicio. Convenit, qui Nostri in animo fuit, *Homeri* Πάππας. Nullum profecto *patris* πρεσβυτέρου ἀνθρώποις ὄνομα, vere *Sopater* ap. *Stobaeum*: nullum tribui Deo excellentius et grandius potuit. Haud annumero, quod nobis Christianis quotidie ore teritur iteraturque: ΠΑΤΡΙ ΑΜΜΩΝΙ, si non fallit arae inscriptio, in Indis iuxta amnem Hyphasidem, *Philoſtr.* V. Apoll. L. II, 43. Ex *Livii Andronici* Odyssea, *Pater noſter Saturni filie*, servavit *Priscianus* L. VII, p. 741.

40. Ἀρτίμπασα] Lapidum epigrammata et Codd. numerus sic volunt: ΑΡΓΙΜΠΑΣΑ ex scripturae errore in *Origene* et *Valla*. Non repeto, quae viri doctissimi *Sopingius*, *Kusterus*, *Alberti* ad *Hesychium*. Indicandae *Io. Scheſſeri* hariolationes *Upsaliae Antiq.* C. 8. p. 98., quibus Ἄρτι πᾶσα sive Ἄρτη πᾶσα secatur, ut *tota terra* sit et Germanorum *Hertha*, et Ἀπία sit Παπίη, quia Iupiter *Papaeus*, cuius uxor terra. Sa-

σάδας· ἀγάλματα δὲ καὶ βωμοὺς καὶ ηοὺς ὐ νομίζωσι ποιέειν, πλὴν Ἄρηϊ τούτῳ δὲ νομίζωσι. Θυσίη δὲ ἡ αὐτὴ πᾶσι κατέστηκε περὶ πάντα τὰ ἱρὰ ὁμοίως, [a] ἑσδομένη ὧδε· τὸ μὲν ἱρήϊον αὐτὸ ἐμπεποδισμένον [b] τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἕστηκε· ὁ δὲ θύων, ὄπισθεν τοῦ κτήνεος ἑστεὼς, σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου, καταβάλλει μιν· πίπτοντος δὲ τοῦ ἱρηίου, ἐπικαλέει τὸν θεὸν τῷ δὲ θύῃ· καὶ ἔπειτα βρόχῳ [c] περὶ ὧν ἔβαλε τὸν αὐχένα· σκυταλίδα δὲ ἐμβαλὼν περιάγει, καὶ ἀποπνίγει· οὔτε πῦρ ἀναπτύσας, οὔτε [d] καταξάμενος, οὔτ' ἐπισπείσας· ἀποπνίξας δὲ καὶ ἀποδείρας, τρέπεται πρὸς ἕψησιν. Τῆς δὲ γῆς τῆς Σκυθικῆς αἰνῶς ἀξύλου ἐούσης, ἐξεύρηται σφι ἐς τὴν ἕψησιν τῶν κρεῶν [e] ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὰ ἱρήϊα, γυμνοῦσι τὰ ὀστέα τῶν κρεῶν· [f] ἔπειτα ἐσβάλλουσι ἢν μὲν τύχωσι ἔχοντες λέβητας ἐπιχωρίους, μάλιστα [g] Λεσβίοισι κρητῆρσι προσεικέλους, χωρὶς ἢ ὅτι πολλῷ μέζονας· ἐς τούτους [h] ἐσβάλλοντες, ἕψουσι ὑποκαίοντες τὰ ὀστέα τῶν ἱρηίων· ἢν δὲ μὴ σφι παρῇ λέβης, οἱ δὲ ἐς τὰς γαστέρας τῶν ἱρηίων ἐσβάλλοντες τὰ κρέα πάντα, καὶ παραμίξαντες ὕδωρ, ὑποκαίουσι τὰ ὀστέα· τὰ δὲ αἴθεται κάλλιστα· αἱ δὲ γαστέρες χωρέουσι εὐπετέως τὰ κρέα ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων· καὶ οὕτω βοῦς τε ἑωυτὸν ἐξέψει, καὶ [i] τἆλλα ἱρήϊα ἑωυτὸ ἕκαστον· ἐπεὰν δὲ ἑψηθῇ τὰ κρέα, ὁ θύσας, τῶν κρεῶν καὶ τῶν σπλάγχνων ἀπαρξάμενος, ῥίπτει ἐς τὸ ἔμπροσθεν· θύουσι δὲ καὶ [k] τἆλλα πρόβατα, καὶ ἵππους

mimasadas. Simulacra et aras et delubra facere non statuunt, præterquam Marti; huic probant facere. Idem sacrificium prorsus omnibus apud omnia templa fieri eodem modo est institutum, quod tale est: Victima ipsa primoribus implicita pedibus sistitur, cuius a tergo stans qui sacrificat, tracto principio funis, pecudem deiicit, eaque concidente deum invocat, cui illam mactat: deinde circumdat laqueum collo, tum iniecto baculo circumagit, ac strangulat non incenso igni, non prosecans, non adspergens; sed ubi pecudem strangulavit, et pellem detraxit, ad coquendum se vertit. Verum quum Scythica regio lignorum sit admodum inops, hoc ab illis ad carnem coquendam excogitatum est. Vbi victimas pelle nudarunt, nudant quoque ossa carnibus, dehinc iniiciunt, si ad manum habeant, lebetes indigenas, Lesbiis crateribus maxime assimiles, nisi quod sunt multo capaciores; in hos iniicientes succensis ossibus hostiarum, coquunt. Si autem non adfuerit lebes, omnes carnes hostiarum in alvos illarum iniicientes aqua admixta, ossa succendunt. Quibus acerrime ardentibus, et alvis facile capientibus carnes ossibus separatas, ita fit ut bos se ipse excoquat: et item cetera sacrificia unumquodque se ipsum. Coctis carnibus, is qui immolavit, earum atque intestinorum prosicias sumens ante se porricit. Immolant autem et alia pecora, tum præcipue equos. Et

a *M. Ask. Arcb. Pasc.*, alii δὲ ὧδε. In *Arcb. ἑρδομ.* b *M. Arcb. Ask. Vind. Pasc.*, vulgo τοὺς δύο πόδας τοὺς ἐμπρ. Porro ἐμπεποδισμένος solus *M.* Vide *Gronov.* c Περὶ ὧν *Paris. B.*, olim περιών. d Κατευξάμενος *Paris. A. B. Arcb. V.* ora *Steph. Valla.* e Ἐπειδὰν *Pasc. Ask.* f *M. Pasc. Ask.*, alii ἔπειτα δ' ἐσ. g Λεβίοισι *M.* solus. h Βάλλοντες *Arcb. Vind.*, mox ὁ λέβης *Ask. Pasc.* i Τὰ ἄλλα *Arcb. V.* k *Schol. Sangerman.* et *Eustath.* Hom. p. 1649, 6. ubi τὰ ἄλλα et ἵππους δὲ μάλ. sine copula.

tis est indicium. In Scythico Neptuni titulo discordia amanuensium electionem moratur. Θαγιμασάδας arripi, ubi libitum fuerit, ex illo potest dissensu. Post pauca περὶ πάντα τὰ ἱρὰ in *Vallae* Latinis *apud omnia templa*. Atqui nulla simulacra, nullas aras, neque templa Scythae, uti praescriptum, dedicabant; nisi uni Marti. Ἱρὰ non hic *fana*, sed res sacrae sacrorumque ritus sunt, qui iidem quotiescunque immolabant; non reticuit Laurentii peccatum Cl. *Pauw.*

46. Σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου] *Attracto capite loramenti*, recte nostras *L. Dos* interpretatur Obs. Crit. c. 2. Permutantur phrases, σπάσαι τὸν χαλινὸν, et ἀνελκύσαι τὰς ἡνίας. *Funis extremitas*, τὸ ἄκρον τοῦ δεσμοῦ, *Herodoto* est ἀρχὴ τοῦ στρόφου. *Euripides* Hippol. v, 772. Μυννυχίου δ' ἐπ' ἀκταῖς ἐκδήσαντο Πλεκτὰς πεισμάτων ἀρχάς· *tortas funium extremitates* nuper explicuit vir eximius *Ier. Marklandus*, cuius notas in Hippol. praeter cetera debemus elegantissimo *Musgravio*: ἀρχὴν σχοινίου dixit *Diodor. Sic.* I, p. 109, 71. τὰς τῶν δεσμῶν ἀρχὰς, *Lucian.* T. III, p. 83. Optimo S. S. interpreti *Marklando* non poterat omitti *Lucaneum* A. A. X, 11., *coelo demissum instar lintei* σκεῦος τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον. *Plato* de Rep. X. p. 616. C, κατὰ μέσον τὸ φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄκρα τῶν δεσμῶν αὐτοῦ τεταμένα. Ista *Lucae* dimiserunt intacta Philologi: multa tamen saepe disputantur, de quibus nemo dubitat. —— In proximis vera *Petavii* et *Reiskii* est coniectura, περὶ ὧν ἔβαλε, Codicum etiam auctoritate munita. VALCKEN.

48. Βρόχῳ περὶ ὧν ἔβαλε] Nitet oratio Ionum consuetudine, qua περὶ ὧν ἔβαλε idem atque περιέβαλε, sicuti ἀπ' ὧν ἔβαψε ἑωυτὸν L. II, 47., κατ' ὧν ἐπλάσατο τὴν κεφαλὴν C. 85. et C. 86. ἐξ ὧν εἶλον τὴν κοιλίην. Plura *Herodoti* cultorem effugere nequeunt. Recte priscum περιὼν ἔβαλε eum in modum disiunxerunt *Dion. Petavius*, correcto quoque *Vallae* lapsu, ad *Epiphanium* p. 10. *Pavius* et *Reiskius*. Iam οὔτε κατευξάμενος nollem a *Galeo* vulgato praelatum: precum facta ante mentio est; οὔτε καταρξάμενος subdit, quoniam Graecorum in victimis constantissimum τὸ κατάρξασθαι. Lege *L. Kuster.* ad Comici Av. V, 960. et *Valcken.* in *Eurip.* Phoenis. V, 576. Redibit similis verborum confusio C. 103.

53. Αἰνῶς ἀξύλου ἐούσης] Hinc *AElianus* de N. A. XII, c. 34., Σκύθαι, ξύλων ἀπορίᾳ, ἄτινα ἂν καταβύσωσι, τοῖς αὐτῶν ὀστέοις ἕψουσι. *Mela* II, c. 1. f. *lignorum egentes ignes ossibus alunt: ignes sacros* intelligit *Is. Vosc.* ex *Herodoto* et *AEliano*: conf. *Salmas.* in *Solin.* p. 186. —— Ubi mox λέβητας memorat ἐπιχωρίους, μάλιστα Λεσβίοισι κρητῆρσι προσεικέλους· exspectabimus qui nos doceat, quales isti fuerint Λέσβιοι κρητῆρες; mihi etiam aliunde ignoti. In *Athenaico* quidem Poculorum catalogo Λέσβιον etiam invenitur, sed qua hunc usum adfirmat, auctoritas *Hedyli*, illa hac in re nulla est: vid. *Casaub.* Anim. XI, c. 11. VALCKEN.

56. Λέβητας ἐπιχωρίους] In *Erratis* vir Celeb. ἐς λέβητας scribi iubet, quod festinanti excidisse opinor: ego praepositionem, utique inutilem, nusquam in schedis animadverti. Fecisset quoque operae pretium, si *Mediceo* Λεβίοισι quid indicetur, non celasset. Λέβια *Hesychii* nulli hic usui. *Lesbium, genus vasis coelati, a Lesbiis inventum* habet *Festus*; Λέσβιον ποτηρίου εἶδος *Athen.* L. XI, p. 488. A.

60. Ἐς τὰς γαστέρας] Sunt in *AEliani* N. A. L. XII, C. 34. hinc derivata. In pellibus coquendi morem Arabes Beduinos probasse Cl. *Reiskius* significavit, Scotos olim etiam *Barnesius* ad Euripid. Cyclop. V, 359., et hunc usque in diem Tartarorum plures a-Ampl. *Nic. Witsen* in Tartariae Descript. p. 659.

68. Τἆλλα πρόβατα] Generale quadrupedum priscis nomen. Πρόβατα, πάντα τὰ τετράποδα Ἡρόδοτος Δ. Schol. *San-Germ.*, et *Iliad.* Ξ, 124., *Galenus* in *Hippoc.* περὶ Ἄρθρ. p. 589. in Musis saepissime, ubi passim *oves* verterunt. Ex scriptis Codd., quod vir doctus voluit, interpunxi τῷ δὲ Ἄρηϊ ὧδε· κατὰ νομοὺς —— Fuit Scythia in praefecturas descripta, quibus singulis suus νομάρχης C. 66. Hos per regionis tractus dispersa ἀρχήϊα erant et sarmentorum strues, mirae longitudinis et latitudinis, quarum neutram sollicito. Nonne tamen inconmodum et otiosum, tribus stadiis congeriem istam fuisse minorem, adscribere? Quis tam alte eductum cumulum exspectare posset aut suspicari? Videtur omnino certus pedum cubitorumve modus, quo minorem illam exaggerationem scripserat, deficere. Sic D. *Petavius* ad *Epiphan.* p. 10.,

62 Et aliis quidem diis hunc in modum et tales pecudes immolant: Marti vero sic. Per præfecturas singulis in curiis ab eis struitur tale templum: Sarmentorum fasces congeruntur trium in longum latumque stadiorum, minoris tamen sublimitatis: desuper quadrata planities efficitur: tria latera prærupta sunt, quartum acclive, per quod adscendatur. Eo quotannis comportant centum quinquaginta plaustra sarmentorum, nam semper propter cœli atrocitatem illa marcescunt. Super hanc congeriem ferreus acinaces a singulis vetustus statuitur. Idque est Martis simulacrum, cui annuas hostias offerunt pecudum et equorum; et sane plura his sacrificant quam ceteris diis. Ex hostibus captivis centesimum quemque immolant, non eodem, quo et pecora modo, sed diverso: nam ubi capitibus vinum libaverunt, ipsos in vas iugulant: dehinc in congeriem sarmentorum sublatum acinaci cruorem invergunt. Hunc quidem supra ferunt: inferius autem prope templum ista faciunt: Virorum interemptorum omnes humeros dextros præcidunt una cum manibus et in aërem iaciunt: et ceteris deinde solennibus confectis abeunt: quo autem ceciderit ma-
63 nus, ibi iacet, ac seorsum cadaver. Et sa-

πὺς μάλιστα. Τοῖσι μὲν δὴ ἄλλοισι τῶν θεῶν οὕτω θύουσι, καὶ ταῦτα τῶν κτηνέων· τῷ [a] δὲ δὴ Ἄρηϊ ὧδε· κατὰ νομοὺς ἑκάστοισι τῶν [b] ἀρχηίων ἐσίδρυταί σφι Ἄρεος ἱρὸν τοιόνδε· Φρυγάνων φάκελοι [c] συννέαται ὅσσον τ' ἐπὶ σταδίους τρεῖς μῆκος καὶ εὖρος, ὕψος δὲ ἔλασσον· ἄνω δὲ τέτρε, τετράγωνοι [d] ἄπεδον ποιεῦνται· καὶ τὰ μὲν τρία τῶν κώλων ἐστὶ ἀπότομα, κατὰ δὲ τὸ ἓν, ἐπιβατόν· ἔτεος δὲ ἑκάστου ἀμάξας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐπινέουσι Φρυγάνων· ὑπονοστέει γὰρ δὴ αἰεὶ ὑπὸ τῶν χειμώνων· ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ [e] ὄγκου ἀκινάκης σιδήρεος ἵδρυται ἀρχαῖος ἑκάστοισι· καὶ τοῦτ' ἔστι τοῦ Ἄρεος τὸ ἄγαλμα· τούτῳ δὲ τῷ [f] ἀκινάκεϊ θυσίας ἐπετείους προσάγουσι προβάτων καὶ ἵππων· καὶ δὴ καὶ τοῖσδ' ἔτι πλέω θύουσι ἢ τοῖσι ἄλλοισι θεῖσι· ὅσους δ' ἂν τῶν πολεμίων ζωγρήσωσι, ἀπὸ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν ἄνδρα [g] ἕνα θύουσι; τρόπῳ οὐ τῷ αὐτῷ, ᾧ καὶ τὰ πρόβατα, ἀλλ' ἑτεροίῳ· ἐπειὰν γὰρ οἶνον ἐπισπείσωσι κατὰ τῶν κεφαλέων, [h] ἀποσφάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐς ἄγγος· καὶ ἔπειτα ἀνελίξαντες ἄνω ἐπὶ τὸν ὄγκον τῶν Φρυγάνων, καταχέουσι τὸ αἷμα τοῦ ἀκινάκεος· ἄνω μὲν δὴ [i] Φορέουσι τοῦτο· κάτω δὲ παρὰ τὸ ἱρὸν ποιεῦσι τάδε· τῶν ἀποσφαγέντων ἀνδρῶν τοὺς δεξιοὺς ὤμους πάντας ἀποτάμνοντες σὺν τῇσι χερσὶ, ἐς τὸν ἠέρα ἰεῖσι· καὶ ἔπειτα καὶ τὰ ἄλλα [k] ἀπέξαντες ἱρήια ἀπαλλάσσονται· χεὶρ δὲ τῇ ἂν πέσῃ [l] κέεται, καὶ χωρὶς ὁ

a quo non dissentio. Adde *Reiskii* de hac prodigiosa struice iudicium *Miscell. Lips. Vol.* VIII, p. 105.

68. Καὶ τἆλλα πρόβατα] *Et alias oves, tum praecipue equos:* ista dedit corrector antiquae versionis. Optime dederat *Valla: immolant autem tum alia pecora, tum praecipue equos.* Veteris usus et *Hippocratei* medicus immemor haec quoque voluit mutata. Τὰ ἄλλα πρόβατα sunt, quae dicuntur in vicinia τὰ ἄλλα ἱρήϊα, et τὰ ἄλλα τῶν κτηνέων, uti legit *Valla*, cui concinit Cod. *Arch.* Veteribus utique *quaevis pecora*, inter edendum etiam quatuor pedibus προβαίνοντα, Πρόβατα dicebantur: eam in rem haec etiam advocat *Eustathius Herodoti* in Od. 15. p. 384, 14. et multa tradit, aliunde ignota, ex *Aristophane* Gramm. ad Il. Λ. p. 828. *Herod.* VII, c. 171. λιμόν τε καὶ λοιμὸν γενέσθαι καὶ αὐτοῖσι καὶ τοῖσι προβάτοισι· *Xenoph.* Ἑ. VI, p. 356, 29. χρήματα καὶ πρόβατα διηρπάκασι· vid. *Foesii* Oecon. *Hipp.* v. Πρόβατα, *Spanhem.* in *Call.* h. Apoll. v, 51. VALCKEN.

71. Κατὰ νομοὺς] Dum vertunt, *prisco ritu* vel *legitimo ritu*, ad eumdem offendunt lapidem, ad quem saepius interpretes in rebus AEgyptiacis: multos indicavit errores *Leopard.* Em. VII, c. 18. Κατὰ νομοὺς converti debet, *in singulis nomis*, sive *praefecturis*. Sunt nobis multo quidem notiores νομοὶ, *praefecturae*, in quas divisa fuit AEgyptus; neque tamen dubito quin hic Scythiae nomi designentur: ut in AEgypto nomi suos habebant *Praetores*, quos Νομάρχας adpellant Graeci, sic se rem in Scythia habuisse vel ista demonstrant *Herodoti* c. 66. Ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ὁ Νομάρχης ἕκαστος ἐν τῷ ἑωυτοῦ (sic lego:) Νομῷ κιρνᾷ κρητῆρα οἴνου, ἀπ' οὗ πίνουσι τῶν Σκυθέων ὅσοις —. Quae sequuntur ap. *Herod.* Φρυγάνων φάκελοι συννενέαται· sine Scriptoris nomine leguntur in *Etymologico M.* p. 599, 23. parenti suo tributa ap. *Eustath.* ad Il. H. p. 566, 17. ubi vocem φάκελοι litera onerat superflua: μέγαν φάκελον ξύλων dixit *Eurip.* Cycl. V, 241. *fasces virgarum*, φακέλους ῥάβδων, *Herod.* IV, c. 67. φακέλους ὕλης ἀγρίας, *Thucydid.* ap. *Ammon.* in v. φάκελος. VALCKEN.

78. Ὑπὸ τῶν χειμώνων] Cl. *Pavius* ὑπὸ χιόνων. Receptum, ipsas *nives* suo ambitu conplexum, probatius. Fortasse non deerunt, quibus ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ σηκοῦ blandietur. Ego Scholion censeo: mox iterum ἐπὶ τὸν ὄγκον τῶν Φρυγάνων. Qui autem gladii olim Scythis cultus, idem *Hunnis: Ammian.* L. XXXI, 2. p. 673. *Nec templum apud eos visitur aut delubrum* —, *sed gladius barbarico ritu humi figitur nudus, eumque ut Martem* — *colunt*, ubi docte et copiose *Lindenbrog.* et *Vales.* Id observo, καὶ δὴ καὶ τοῖσδ' acinaces, quos singulos in regionibus depositos plus venerabantur, quam ceteros suae nationis deos, monstrare. Quae uti vera sunt, prohibent omnem verborum novationem.

79. Ἀκινάκης] Martis bellive symbolum, Scythis cultum *Ensem* nihil habebant causae cur riderent Graeculi Romanique, rudes lapides et ligna male dedolata pro Deabus amplexantes; vide *Luciani* Iup. Trag. T. II, p. 690. *Brodaei* Miscell. V, c. 6. *Melae* verba dedit *Salmas.* in *Solin.* p. 188. Apud *Suidam* ex *Herod.* profertur Ὠκινάκης, et τὸν ὠκινάκην· ὁ ἀκινάκης contrahi potuit in ὠ 'κινάκης· qualia sunt et apud Nostrum plurima. — Paulo post *Vallam* legisse suspicabatur *Io. le Febure*, καὶ δὴ καὶ τῷδ' ἔτι πλέω θύουσι ἢ τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι· quae mihi quoque vulgata multo melior videtur lectio. VALCKEN.

93. Καὶ τὰ ἄλλα ἀπέρξαντες ἱρήϊα] Persane tritum in Musis ἀπέργειν, usu longe diverso. *H. Stephan.* Thes. App. p. 484. Ἀπέργω, *ab ἔργω significante facio. Affertur ex Herodoto* ἀπέρξαντες —. *Pro ubi cetera sollemnia confecerint.* Amplius nihil. Neque ego prospicio, si menda desit, quae melior adsumi notio queat. Placuit Cl. *de Pauw* ex *Steph.* margine ἀπάρξαντες, quo ad ἐξάργματα veterum, cum particulae interfectorum corporibus desecabantur, relato, vertit, *et dein alias victimas mutilantes abeunt*, ad sententiam non male. Verum sermonis obstat consuetudo, qua ἀπαρξάμενοι τῶν ἱρηίων L. III, 24. IV, 62. *Homer. Od.* Γ, 446. Sunt et aliena ἐξάργματα, sicuti a Criticis explicantur ad *Apoll. Rh.* IV, 478. Equidem, si quid in voce maculae, ἀπαράξαντες h. e. ἀποκόψαντες, *amputantes* et *mutilantes*, praeferrem. Vid. *Iliad.* II, 116. et hoc *Synesii* Provid. p. 118. B. Ἐφίσταται δέ τις Σκύθης τὴν κοπίδα σπασάμενος, ὡς ἀπαρξάμενος τῆς ἀνθρώπου τὴν κεφαλήν. At ea hariolatio. Iustum est κέεται, siquidem κέαται, et eius modulí alia pleraque, in his libris numerum dant pluralem. *Lucianus*, modo is auctor *Astrologiae* et *D. Syriae* ab Ionum eo more desciv it. Confer Cl. *Reitzium* ad *D. Syriam* C. 32.

a Δὲ δὴ *Arcb.*, ceteri δὴ negligunt: tum ὧδε κατὰ νομοὺς ἐκ. *Paris. A. B.*, olim ὧδε κατὰ νόμους ἐκ. b Ἀρχαίων ἵδρυται *Arcb. Vind.* c Συννέαται *Arcb.*, male. Citat *Etymolog.* p. 599, 24. *Eustath.* in *Hom.* p. 689, 12. d Ἐπίπεδον ora *Steph. Arcb. Vind. Paris. A. B.*, ex glossa. Vide *Hesych.* e Σηκοῦ *Pasf. Ask. Steph.* margo, tum ὑπὸ τοῦ in *Arcb.* et *Valla.* f Ἀκινάκῃ *Ask. Pasf. Arcb.* g Omittunt hanc vocem *M. Pasf. Ask.* b Σφάζουσι *Vind. Arcb.* i Ἀναφέρουσι ταῦτα *Arcb. V. Valla.* k Ἀπάρξαντες *Steph.* marg. *V.*, ἐπάρξαντες *Arcb.* l Κέεται *Ald. Ask. Paris. A. B.*, κεῖται *Arcb. V.*, κέαται *Med. Pasf.*

Aversatio summa. Coria humana ad varios usus, et capite pocula; iactantia in bibendo.

νεκρός. Θυσίαι μέν νυν αὗται σφι κατεστέασι· ὑσὶ δὲ 95 sacrificia quidem hæc eis sunt instituta. Sues
οὗτοι οὐδὲν νομίζουσι, οὐδὲ τρέφειν [a] τοσαράπαν ἐν τῇ vero illi nihil morantur, quas nec alere omni-
χώρῃ θέλουσι. Τὰ δ' ἐς πόλεμον ἔχοντα ὧδέ σφι no in regione volunt. Quæ vero ad bellum 64
[b] διακέεται· ἐπεὰν τὸν πρῶτον ἄνδρα καταβάλῃ ἀνὴρ attinent, hunc in modum sunt eis comparata.
Σκύθης, τοῦ αἵματος [c] ἐμπίνει· ὅσους δ' ἂν φονεύσῃ ἐν Quem primum virum deiecerit vir Scytha,
τῇ μάχῃ, τουτέων τὰς κεφαλὰς ἀποφέρει τῷ [d] βα- eius sanguinem potat: quoscunque in prælio
σιλῆϊ· ἀπενείκας μὲν γὰρ κεφαλὴν, τῆς λητης μετα- 1 interemerit, eorum capita regi offert: nam
λαμβάνει τὴν ἂν λάβωσι· μὴ ἐνείκας δὲ, οὔ· [e] ἀπο- capite allato, fit prædæ quamcunque ceperint
δείρει δὲ αὐτὴν τρόπῳ τοιῷδε· περιταμὼν κύκλῳ περὶ particeps, alioqui expers. Caput hoc modo
τὰ ὦτα, καὶ λαβόμενος τῆς κεφαλῆς, [f] ἐκσείει· με- pelle nudat: In orbem illud amputat cir-
242 τὰ δὲ, σαρκίσας βοὸς πλευρῇ, δέψει τῇσι χερσί· 5 ca aures, verticeque sumpto excutit, dein-
[g] ὀργήσας δὲ αὐτὸ, ἅτε χειρόμακτρον ἕκτηται· ἐν δὲ de carnem costa bovilla detergens, mani-
τῶν χαλινῶν τοῦ ἵππου [h] τὸν αὐτὸς ἐλαύνει, ἐν τού- bus subigit ac mollitum, tanquam mantile
τῳ ἐξάπτει, καὶ ἀγάλλεται· ὃς γὰρ ἂν πλεῖστα posidet, eoque ex habenis equi quem a-
[i] δέρματα χειρόμακτρα ἔχῃ, ἀνὴρ ἄριστος οὗτος κέ- gitat, appenso gloriatur: ut quisque enim
κριται· πολλοὶ δὲ αὐτέων ἐκ τῶν [k] ἀποδερμάτων καὶ 10 coria mantilia plurima habet, ita vir iu-
χλαίνας ἐπείνυσθαι ποιεῦσι, συρράπτοντες κατάπερ dicatur præstantissimus. Sunt quoque multi
βαίτας· πολλοὶ δὲ ἀνδρῶν ἐχθρῶν τὰς δεξιὰς χέρας qui ex corii huius frustis lænas densari cu-
νεκρῶν ἐόντων ἀποδείραντες [l] αὐτοῖσι ὄνυξι, καλύ- rant, consarcinantes tanquam sisyras pa-
πτρας τῶν φαρετρέων ποιεῦνται· δέρμα δὲ ἀνθρώπου storias. Multi etiam occisorum hostium
καὶ παχὺ καὶ λαμπρόν, ἦν ἄρα σχεδὸν δερμάτων 15 manus dextras cum ipsis unguibus exco-
πάντων [m] λαμπρότατον λευκότητι· πολλοὶ δὲ καὶ riant, opercula hæc pharetrarum habentes.
ὅλους ἄνδρας ἐκδείραντες, καὶ διατείναντες ἐπὶ ξύ- Est autem inter omnia coria humanum fere
λων, ἐπ' ἵππων περιφέρουσι· ταῦτα μὲν δὴ οὕτω σφι et crassum maxime et candore splendidum.
νενόμισται. Αὐτὰς δὲ τὰς κεφαλὰς, [n] ὅτι πάντων, Multi etiam totos homines excoriatos, et
ἀλλὰ τῶν ἐχθίστων, ποιεῦσι τάδε· ἀποπρίσας ἕκα- 20 super ligna extentos, in equis circumfe-
στος πρὼν τὸ ἔνερθεν τῶν ὀφρύων, [o] ἐκκαθαίρει· καὶ ἢν runt. Hæc ab illis ita sunt recepta. Ipsis 65
μὲν ἡ πένης, ὅδ' ἔξωθεν ὠμοβοέῃ μούνῃ περιτείνας, autem capitibus non utique omnium, sed
οὕτω χρᾶται· ἢν [p] δὲ ἡ πλούσιος, τὴν μὲν ὠμοβοέῃ inimicissimorum hæc faciunt; quisque ubi
περιτείνει· ἔσωθεν δὲ [q] περιχρυσώσας, οὕτω χρᾶται omne, quod infra supercilia, serra abci-
ποτηρίῳ· ποιεῦσι δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν οἰκηίων, ἢν 25 sum, prorsus expurgat: et crudo tantum
σφι διάφοροι [r] γένωνται, καὶ ἢν ἐπικρατήσῃ αὐτοῦ bovis corio, si pauper sit; sin dives,
παρὰ τῷ βασιλέϊ· ξείνων δέ οἱ ἐλθόντων τῶν ἐν λό- non modo exterius inducit bovino corio,
γον ποιέηται, τὰς κεφαλὰς ταύτας παραφέρει, καὶ verum etiam interius inaurat, et sic u-
ἐπιλέγει, ὡς οἱ ἐόντες οἰκήϊοι πόλεμον [s] προσεθήκαντο, terque pro poculo utitur. Idem agunt de
καὶ familiaribus, si inter eos exiterint discor-
diæ, et alter eorum apud regem victoria
sit potitus. Hæc capita hospitibus, qui
ad eum veniunt alicuius apud ipsum existi-
mationis, exhibet: refertque illos, quum es-
sent

a Ἐν τῇ χώρ. τοπαράπαν θέλ. *Pasf. Ask. Arcb.*, quod *Galeus* ex *Arcb.* νομίζουσι χρέεσθαι, in meis non est excerptis. *b* Διακέεται *Ald. Arcb. V. Paris. A. B.*, quod probum: διακέαται *Med. Ask. Pasf.* *c* Ἐκπίνει *Arcb.* *d* Idem: alii βασιλέϊ: mox λείης *Arcb. Vind.* *e* Ἀποφέρει *Arcb.* *f* Ἐκσείει id., margo *Medic.* et *Valla. Pollux* σαρκίσαι hinc L. II, 233., reliqui ἐξίει. *g* Ὀργάσας ex *Porti* emendatione editor *Geneu.* CIↃIↃCXVIII., ὀργήσας *Arcb. Vind.*, olim ὀργίσας. *h* *M. Ask.*, itidem *Arcb. V. Pasf. Ald.*, sed ἐλαύνει· vulgo, *Paris. A. B. Edd.* τὸν ἄν et ἐλαύνῃ, quod posterius et in *M. Ask.* *i* Omittunt vocabulum *Arcb. V.*, qui ἔχῃ cum *Pasf. Ask. Med.*, antea ἔχοι. *k* Ἀποδαρμάτων *Pasf. Ask.*, tum ἐπέννυσθαι *Arcb. V.*, debuerant ἐπιέννυσθαι, quod optimum et verum. *l* Καὶ διατείναντες αὐτοῖσι *Ald. Arcb. Edd.*, ex *Med. Pasf. Ask. Vind. Valla* receptum. Lege *Gronov.* adnotat. *m* Καὶ λαμπρ. *Valla*, *Vind. Arcb.* idem et *Pasf. M. Ask.*, antea οὗτοι. *o* Καθαίρει *Vind.* *p* *M. Pasf. Ask.*, ceteris ἢ desit. *q* Καταχρυσώσας ora *Steph. Arcb. V.*, uti C. 26. *r* Γένωνται iidem recte, γίνωνται ante: mox ἦν ἐπικρ. *Arcb. Med. Pasf. Ask.*; *Ald. Vind. Edd.* ἤν τις ἐπικρ. Statim αὐτῶν corrigit Cl. *Reiskius.* *s* Προσεθήκ. *Vind.*, reliqui προσεθήκ.

4. Καὶ λαβόμενος τῆς κεφαλῆς] Bona sunt, non infitiante, qui ante mutaverat, *Reisk.* Legitimum praeterea ἐκσείει Codd. auctoritate, tum maxime σαρκίσας; a quo vim, modis illatam variis, *Pollux* arcet: Ἡρόδοτος δὲ, Σαρκίσαι, τὸ τοῦ δέρματος τὴν σάρκα ἀφελεῖν. Quae, cum Grammaticus omnium versetur manibus et *Iungermanni* exstet admonitio, latere potuisse, mirum accidit. *Aem. Portus* a veritate proxime afuit, ὀργάσας itidem ex futili ὀργίσας fingens. *Suidas*, Ὀργάσας, μαλάξας ex Glosс., ut opinor, Herodoteis, unde gemina in Lexic. *Timaeus.* Melius tamen schedarum ὀργήσας, unde originem ὀργίσας accepit, ex ὀργάω. *Ruhnkenius* ad *Timaeum* p. 130. praeclare. Scythicum institutum sic auctor inter Fragm. Pythagorea explicat p. 713. τοὶ δὲ Σκύθαι καλὸν νομίζοντι, ὃς ἄνδρα κατὼν, ἐκδείρας τὰν κεφαλὰν, τὸ μὲν κόμιον πρὸ τοῦ ἵππου φορεῖ. Cui scriptori κόμιον, qua forma προκόμιον alii, pars est pellis, capiti detractae, crinibus vestita, quae Nostro χειρόμακτρον, *mantile.* Atque haec paucis: nam ut doctorum in coniecturas grassor, nec libet, nec licet. Mutata *Vallae* et aliorum Latina sententiam habent sinceriorem.

5. Σαρκίσας βοὸς πλευρῇ] Perperam Latine vertunt, aut etiam tentant. Si quid novandum, scriberem, σαρκήσας· quod esset a σαρκᾶν, sicut vicissim ὀργήσας ab ὀργᾶν· vide *Ruhnken.* ad *Tim.* p. 130. et *Wesseling.* Dissc. *Herod.* p. 155. horum loco frequentiora sunt ὀργάζειν et σαρκάζειν· hoc notat *carnem detrahere*, et Herodoteum verbum (scriptum ibidem quoque σαρκίσαι) *Pollux* exponit τοῦ δέρματος τὴν σάρκα ἀφελεῖν, II, 233. Scytha *bovis costa carne detracta corium manibus subigit, atque emollito utitur tanquam mantili:* σαρκήσας βοὸς πλευρῇ δέψει τῇσι χερσὶ, ὀργήσας δὲ αὐτὸ ἅτε χειρόμακτρον ἕκτηται. Ἀποσκυβίζειν, *pellem detrahere*, cum his comparat *Salmas.* in *Solin.* p. 827. VALCKEN.

21. Πᾶν τὸ ἔνερθεν τῶν ὀφρύων] Haud inconcinnum τὸ ὕπερθεν τῶν —— Cl. *de Pauw.* Calvam Scythae purgabant, ut poculum esset, non quod infra supercilia. Eadem tamen, ubi nihil mutes, sententia. Serra postquam abscideram, quod infra supercilia, expurgabant capitis calvam: ἐκκαθαίρει non spectat proxima, sed κεφαλὰς aut κεφαλὴν. Barbaram consuetudinem, ad Hunnos, Langobardos, Avares, Bulgaros tramissam, habet *Strabo* L. VII. p. 460., atque alii, de quibus C. 26.

29. Πόλεμον προσεθήκαντο] *Vindob.* προεθήκαντο venit in *Abreschii* coniecturam. Conveniret πένθος μέγα προεθήκαντο L. VI, 21. nisi προσεθήκαντο plures illic schedae: par discordia in *Thucydidis* ἔχθραν οἱ προθεῖτο L. VIII, 85.; Laudo tamen. Mox hiulca esse verba, explendaque, οἱ δέ οἱ συγχαίρουσι, ταύτην τὴν ἀνδραγαθίαν λεύσσοντες opinatur *Reiskius.* Quo semel admisso

ſent domeſtici, et ad pugnam lacesſiſsent, ab ipso esſe ſuperatos: id ſtrenuitatis loco ponentes. Semel autem quotannis quilibet regionis princeps ſua in regione miſcet vini craterem, de quo bibunt Scythæ, a quibus hoſtes ſublati ſunt; at non inde guſtant qui nihil tale ediderint, ſed ſine honore ſeorſum ſedent: quæ res apud eos maximæ est ignominiæ. Qui vero illorum complures cædes fecerunt, hi duobus pariter quos habent calicibus potant. Apud eosdem multi ſunt vaticinatores, qui pluribus virgis ſalignis divinant, ad hunc modum: Grandes virgarum faſces quum attulerunt, humi poſitos diſsolvunt, ac ſeparatim ponentes illarum ſingulas, fata prædicunt, et dum ista dicunt, vice verſa virgas convolvunt, ac rurſus ſigillatim componunt. Hæc est illis tradita a maioribus divinatio. Sed Enarees, qui ſemiviri, aiunt ſibi a Venere tradi divinationem. Tiliæ igitur cortice vaticinantur. Tiliam ubi quis trifariam ſciderit, digitis ſuis eam implicans ac reſolvens vaticinatur. Horum tres maxime probatos arcesſit rex Scytharum, quoties ægrotat, eo modo quo dixi vaticinantes; et ſemper fere hi dicunt talia, nempe hunc aut illum civem, indicant autem hominem de quo loquuntur, peierasſe per regia ſolia: est autem Scythis mos plerunque iurandi per regia ſolia, quum maximum volunt interponere iusiurandum, protinusque is, quem dixerint peierasſe, adductus, coarguitur ſcientia divinandi, tanquam compertus falſo deierasſe per regia ſolia, et ob id regem ægrotare. Si ille inficiatur ſe dicens non peierasſe, atque indignatur, rex duplum nu-

καὶ σφέων αὐτὸς ἐπικράτησε, ταύτην τὴν ἀνδραγαθίην [a] λέγοντες. Ἅπαξ δὲ τοῦ ἑνιαυτοῦ ἑκάστου [b] ὁ νομάρχης ἕκαστος ἐν τῷ [c] ἑωυτοῦ νομῷ κρηνάσας κρητῆρα οἴνου, ἀπ' οὗ πίνουσι τῶν Σκυθέων [d] ὅσοις δὴ ἄνδρες πολέμιοι ἀραιρημένοι ἔωσι· τοῖσι δ' ἂν μὴ κατεργασμένοι ᾖ τοῦτο, οὐ γεύονται τοῦ οἴνου τούτου, ἀλλ' ἠτιμωμένοι ἀποκατέαται· ὄνειδος δέ σφι ἐστὶ μέγιστον τοῦτο· ὅσοι [e] δὲ αὐτῶν καὶ κάρτα πολλοὺς ἄνδρας [f] ἀναιρηκότες ἔωσι, οὗτοι δὲ σύνδυο κύλικας ἔχοντες, πίνουσι ὁμοῦ. Μάντιες δὲ Σκυθέων εἰσὶ πολλοί, οἱ μαντεύονται ῥάβδοισι [g] ἰτείνῃσι πολλῇσι ὧδε· ἐπεὰν φακέλους ῥάβδων μεγάλους ἐνείκαντες, θέντες χαμαὶ, διξελίσσουσι αὐτούς· καὶ ἐπὶ μίαν ἑκάστην ῥάβδον τιθέντες, θεοπίζουσι· ἅμα τε λέγοντες ταῦτα, συμλέουσι τὰς ῥάβδους ἐπίσω, καὶ αὖτις κατὰ μίαν συντιθεῖσι· αὕτη [h] μέν σφι ἡ μαντικὴ πατρωίη ἐστί· οἱ δὲ [i] Ἐναρέες, οἱ ἀνδρόγυνοι, τὴν Ἀφροδίτην σφι λέγουσι μαντικὴν δοῦναι· Φιλύρῃ ὦν Φλοιῷ μαντεύονται, ἐπεὰν τὴν Φιλύρην [k] τρίχα σχίσῃ διαπλέξαν ἐν τοῖσι δακτύλοισι τοῖσι ἑωυτοῦ, καὶ διαλύσῃ, χρᾷ. Ἐπεὰν δὲ βασιλεὺς ὁ Σκυθέων κάμῃ, μεταπέμπεται τῶν [l] μαντίων ἄνδρας τρεῖς τοὺς εὐδοκιμέοντας μάλιστα, οἱ τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ μαντεύονται· καὶ λέγουσι οὗτοι ὡς τοσπίπαν μάλιστα τάδε, ὡς τὰς βασιληίας ἑστίας ἐπώμοσε ὀμόσαι καὶ ὃς λέγοντες τῶν ἀστῶν τὸν ἂν δὴ λέγωσι· τὰς δὲ βασιληίας ἑστίας νόμος Σκύθῃσι ταμάλιστά ἐστι ὀμνύναι τότε ἐπεὰν τὸν μέγιστον ὅρκον [m] ἐθέλωσι ὀμνύναι· αὐτίκα δὲ διαλελαμμένος ἄγεται [n] ἔτος τὸν ἂν δὴ φῶσι ἐπιορκῆσαι· ἀπιγμένον δὲ ἐλέγχουσι οἱ μάλιες ὡς ἐπιορκήσας φαίνεται ἐν τῇ μαντικῇ τὰς βασιληίας ἑστίας, καὶ διὰ ταῦτα ἀλγέει ὁ βασιλεύς· ὁ δὲ ἀρνέεται, οὐ φάμενος ἐπιορκῆσαι, καὶ [o] δικολογίστας· ἀρνεομένῳ δὲ τούτῳ, ὁ βασιλεὺς μεταπέμπεται ἄλλους δύο

243

misſo conſilio, veterum commentariis inculcari plura poſsunt et prorſus arbitraria. Ego cum *Gronovio* facio.

36. Ὄνειδος δέ σφι] *Mela* fere convertit II, c. 1, 108. *Ut quisque plures interemerit, ita apud eos habetur eximius; ceterum expertem esſe caedis inter opprobria vel maximum.* Qui plurimos interfecere, οὗτοι σύνδυο κύλικας ἔχοντες πίνουσι ὁμοῦ. Sequentia *Melae* verba tentat *Salmas.* in *Solin.* p. 192, 193., ad Herodotea accommodare, quibus *bibiſse* dicuntur *duobus poculis iunctis, quae combinata tenerent.* Ita loquebantur Graeci, dicentes σύνδυο, σύντρεις, σύμπεντε· neque enim cum Criticorum infelicisſimo *Sam. Petito* ad LL. Att. p. 358, 359., ſollicitarem *Hyperidis* verba apud *Harpocrat.* in Συμμορίαι· σὺν πέντε καὶ ἓξ τριηραρχοῦντες· *ego*, inquit *Demoſth.* c. Mid. p. 362., ἐτριηράρχουν, ὅτε σύνδυο ἦμεν οἱ τριήραρχοι, *quum bini communi ſumtu triremem inſtruebamus:* σύνδυο ἔδοξε χορηγεῖν, archonte Callia, ſecundum *Ariſtot.* in *Schol.* ad *Ariſt.* Ran. v. 406. *Machon Athenaei* VIII, p. 337. D. Καὶ τοὺς θεοὺς φάσκουσιν οἰκεῖν σύνδυο· idem adhibent *Plato* T. III, p. 282. E. *Xenophon* p. 222, 2. σύνδυο καὶ σύντρεις est apud *Lucian.* T. III, 506. *Iamblich.* de V. P. p. 82. Κατὰ δύο et κατὰ τρεῖς adhibentur eodem ſenſu. VALCKEN.

40. Ῥάβδοισι ἰτείνῃσι] Non neſcio, quid pro vetere ἰτείνῃσι adferri queat. Placet MSS. duces ſequi. Ligna ἰτέινα habet *Theophraſtus* H. Plant. L. v, 4. et alibi. Vaticinandi Scythicum hoc genus ex *Herodoto* attigit Schol. *Nicandri* Ther. v, 612., aliarum nationum ῥαβδομαντείας non neglecta. Fuit enim plurimis per orientis occidentisque plagas ſimilis divinatio. De Chaldaeis Propheta *Ezech.* C. XXI, 21., ubi Ill. *Grotius* erudite et *Ed. Pocockius* Specim. Hiſt. Arab. p. 328. Adde, quae *Caſaubon.* in *Strabon.* L. XV, p. 1065, *Lindenbrogius* ad *Ammian.* L. XXXI, 2. *Bulengerus* Divinat. L. III, 26., et nihil deſiderabis amplius.

46. Οἱ δὲ Ἐναρέες, οἱ ἀνδρόγυνοι] Niſi Codd. copulam inducerent, ſcribi cum viro docto *οἱ καὶ* — potuerat. Ἐναρέες etiam L. 1, 105., ubi θηλέη eorum νοῦσος, cui hic ἀνδρόγυνοι *effeminati* et *molles*, clariſsime exponit. Statim τρίχα bene habet, offertque *virgulae divinatoriae*, a *Vallemontio* et vulgi credula ſuperſtitione mire laudatae, quoddam genus. Credulitatis enim ſuperſtitioſae propagines laete ſemper ſurgunt, et ab radicibus everti renuunt.

47. Καὶ οἱ ἀνδρόγυνοι] *Enaries, qui ſunt androgyni; Valla:* legit itaque, quod et *H. Steph.* animadvertit: Ἐνάριες, οἱ καὶ ἀνδρόγυνοι· atque ita cepit ista *Iac. Tollius* ad *Longin.* p. 163., ubi multis pertractant *Longino* viſum ἀμίμητον τὸ τοῦ Ἡροδότου, θήλειαν νοῦσον, I, c. 105. adpellantis, ut opinor, quod *Faber* et *Boileavius* putabant deſignari, nempe τὰ γυναικεῖα· ſive αἱμορροΐδας, forſan velut in mulieribus μηνιαίας. Hoc ſtatis temporibus recurrente fluxu debilitati fiebant εὐνοῦχοι, et ἀνδρόγυνοι, ſive ἡμιάβρενες, et, ut in griphо veteri dicuntur, ἄνδρες οὐκ ἄνδρες. VALCKEN.

58. Διαλελαμμένος] Schol. in *Ariſtoph.* Eccleſiaz. 2. v, 1082. μέσος εἰλημμένος, bene, ſicuti C. 94. Iuſiurandum *per ſolium regis* hinc abiit multorum in commentationes, etſi apud Scythas nullum. Ἑστίην, *Veſtam, regios*que *Lares*, in intimis regiae penetralibus coli ſolitos, deierantes adpellabant. Παρὰ πᾶσι σχεδὸν ἀνθρώποις ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ſollemnis ea religio erat ap. *Diodor.* L. V, 68. Scythae Veſtam inter numina locarant, Ἑστίην τὴν Σκυθέων βασιλείαν dictitantes infr. C. 127. *Vallae* Latinis error debetur.

65. Ἣν

a M. Ask. Paſs., in *Arch. Ald. Vind. Edd.*, λέγεται. *b Arch. Paſs. Med. Ask.*, quibus ὁ ſi abeſset, non adderem. Vulgo οὐνομάρχης. *c* Ἑαυτοῦ aut ἑωϋτοῦ, veriſsime. *Paſs. Ask.*, alii ἑωϋτῷ. Statim κρηνᾶται *Arch. V.* *d* Ὅσοι *Arch.*, τοῖσι ora *Steph. Paſs.*, mox πολέμιοι deſunt *Vind. Arch.*, ſcribit autem *Ask.* ἀναιρημένοι. *e M. Ask. Paſs.*, alii cum *Aldo Arch. V.*, δὲ ἂν. αὐτ. *f* Ἀραιρηκότες *Paſs.*, quod minime diſplicet. *g* Ἐτεῖνοισι πολλοῖσι *Arch.*, ἰτεΐνῃσι *Paſs.* ἰτεήνῃσι *Ask.*, olim ἰτείῃσι. *h Arch. V. M. Paſs. Ask.*, antea μέν τοι et πατρωΐη σφί ἐστι. *i* Νάρεες οἱ ἀνδρόγ. *Arch.*, ἐνάρεες οἱ ἀνδρόγ. *Vind.* etiam *Valla.* Vulgo ἐνάριες καὶ οἱ ἀνδρόγ. *k* Τρίχα *M. Ask. Paſs.* *l* Μαντηίων *Arch.* et bis in ſeqq. *m* Θέλωσι id. et *Vi* *n* Abest *Arch.*, et mox δὴ ipsi et *Vi* *o Pollux* II, 124.

διπλησίους μάντιας· καὶ ἢν μὲν καὶ οὗτοι ἐσορέωντες ἐς τὴν μαντικὴν, καταδήσωσι ἐπιορκῆσαι, τοῦδε ἕνεκα τὴν κεφαλὴν ἀποτάμνυσι, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ διαλαγχάνουσι οἱ πρῶτοι τῶν μαντίων· [a] καὶ ἢν δὲ οἱ ἐπιλεχθέντες μάντιες ἀπολύσωσι, ἄλλοι πάρεισι μάντιες, καὶ μάλα ἄλλοι· ἢν ὦν οἱ πλεῦνες τὸν ἄνθρωπον ἀπολύσωσι, δέδοκται τοῖσι πρώτοισι τῶν μαντίων αὐτοῖσι ἀπόλλυσθαι. Ἀπολλῦσι [b] δὴ τὰ αὐτοὺς τρόπῳ τοιῷδε· ἐπεὰν [c] ἅμαξαν καμάρης φρυγάνων πλήσωσι, καὶ ὑποζεύξωσι βοῦς, [d] ἐμπεδήσαντες τοὺς μάντιας, καὶ χέρας ὀπίσω δήσαντες, καὶ φιμώσαντες, [e] κατειργνῦσι ἐς μέσα τὰ φρύγανα· ὑποπρήσαντες δὲ αὐτὰ, ἀπιεῖσι φοβήσαντες [f] τοὺς βοῦς· πολλοὶ μὲν δὴ συγκαταχαίονται τοῖσι μάντισι βόες, πολλοὶ δὲ περιεκαυμένοι ἀποφεύγουσι, ἐπεὰν αὐτέων ὁ ῥυμὸς καταχαυθῇ· καταχαίουσι δὲ τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας τοὺς μάντιας, ψευδομάντιας καλέοντες. Τοὺς δ' ἂν [g] ἀποκτείνῃ βασιλεὺς, τουτέων οὐδὲ τοὺς παῖδας λείπει, ἀλλὰ πάντα τὰ ἔρσενα κτείνει, τὰ δὲ θήλεα οὐκ ἀδικέει· ὅρκια δὲ ποιεῦνται Σκύθαι ὧδε, πρὸς τοὺς ἂν ποιέωνται· ἐς κύλικα μεγάλην κεραμίνην οἶνον [h] ἐγχέαντες, αἷμα συμείσγουσι τῶν τὰ ὅρκια ταμνομένων, τύψαντες ὑπέατι

numerum vaticinorum arcesſit: qui inſpecta divinandi ratione, ſi et ipsi hominem periurii convicerint, ſine mora caput abſcidunt; eiusque facultates inter ſe partiuntur primi vaticini. Sin vero illi qui ſupervenerunt vaticini homines abſolverint, alii atque alii præſto ſunt: quorum ſi plures abſolverint, decretum est primis illis vaticinis eſse pereundum. Eosque hunc in modum necant. Plauſtrum concameratum ubi ſarmentis referſerunt, bobusque iunxerunt, vaticinos pedibus implicatis, et manibus post tergum revinctis, atque ore obſtructo, infulciunt in medium ſarmentorum: incenſisque ſarmentis illis territando agitant boves, quorum boum multi cum vaticinis concremantur, multi ambuſti, cremato illorum temone, aufugiunt. Hoc quem dixi modo comburunt vaticinos, etiam ob alias cauſſas, appellantque falſos vates. Sed quos morte rex afficit, eorum nec liberos linquit, ſed univerſos mares interficit, feminis nihil læſis. Fœdera cum quibuscunque ineunt Scythæ, hoc modo ineunt: Infuſo in grandem calicem fictilem vino, commiſcent eorum ſanguinem qui feriunt fœdus, percutientes

a Ἦν δὲ *Arcb. V. Ald. Paſſ.*, καὶ ἢν δὲ *Med. Ask.* b *M. Paſſ. Ask.*, in *Arcb. V. Ald. Paris. A.* δὲ. *Ald. V. Arcb.* d Ἐμποδίσαντες *Arcb. V.* ora *Stepb. Paſſ.*, ex ſcholio. e Κατατείνουσι *Arcb. V.* f Τοὺς *Arcb. V. Paſſ. Ask.* ora *Stepb.*; vulgo τὰς, male ob ſequentia. g *M. Arcb. Paſſ. Ask. V.*, antea ἀποκτείνοι. h Ἐσχέαντες *Vind.*, mox τὸ ὅρκιον marg. *Stepb. Ask. Paſſ.*, *Pollux* κεραμίνην κύλικα hinc habet L. x, 190.

65. Ἦν —— *καταδήσωσι ἐπιορκῆσαι*] Athenis atque alibi quorumdam criminum in iudicio convictos manebat ὁ δεσμός· variis enumeratis, *ἅπασιν*, inquit, *Demoſth.* C. Timocr. p. 453., οἱ μὲν ὑπάρχοντες νόμοι δεσμὸν προλέγουσιν· ὁ δὲ σὸς λελῦσθαι δίδωσιν· *Xenoph.* Ἀπομν. I, p. 419, 3. κατὰ νόμον ἐξεῖναι παρανοίας ἑαλωκότι καὶ τὸν πατέρα δῆσαι. Vel ista ſola monſtrant, qua figura loquendi Καταδῆσαι ponatur pro *καταδικάσαι*, *convictum condemnare*: ſunt eximie iudicis ista καταδικάσαι, et ἀπολῦσαι, *abſolvere*. *Antipbon* frequenter opponit ἀπολῦσαι et καταλαβεῖν, p. 119, 34. p. 123, 43. 126, 37. ἀπολύσιμον et καταληψιμον, 129, 4 ſimiliter apud *Herodot.* hic opponuntur, ἢν μὲν καταδήσωσιν ἐπιορκῆσαι· —— ἢν δὲ ἀπολύσωσι· atque ita L. II, c. 174. ὅσοι μὲν αὐτὸν —— ἀπέλυσαν μὴ Φῶρα εἶναι, et ὅσοι δέ μιν κατέδησαν Φῶρα εἶναι. *Reiskius* utroque loco κατέφησαν ſcribendum opinabatur: ſi fori non habebat Graeci perſpectam rationem, illud tamen noverat, καταδῆσαι et ἀπολῦσαι etiam in aliis rebus opponi velut contraria: in Magicis *defigere* καταδῆσαι, defixum *liberare* atque *abſolvere* dicebatur ἀπολῦσαι· de captivis legerat adhibita ἐλευθερῶσαι et καταδῆσαι. Si placebat adeo καταφήσωσι et κατέφησαν, cur non in vicinia ſcribebat etiam ἀποφήσωσι et ἀπέφησαν; Quae tandem isthaec est ſincera quaevis incruſtandi voluptas? Nonnunquam tamen coniecturas propoſuit, quibus multa redimit, incogitanter atque ita ſcripta, ut Doctorum hominum non ſatis illum reverentem esſe adpareat. VALCKEN.

72. Ἅμαξαν καμάρης] An hinc, Καμάρης, δέσμης, Heſychianum? Hoc ſi illud fonte manavit, de inſolentiore ſtructura nulla amplius querela: apta erunt et nexa πλήσωσι καμάρης φρυγάνων *faſce cremiorum*. Haec Cl. *Abreſchius* Dil. Thucyd. p. 243.; cui nullus refragarer, modo de vocis uſu omnia esſent liquida. Καμάρας in curribus novit *Herodot.* L. I, 199. et ex eo *Pollux*. Καμαρωτὸν ἅρμα *Athenaeus* L. IV, 7. Quo de curruum genere erudita plura *T. Hemſterbuſius* ad Comici *Plut.* p. 369., ἁμάξης καμάρην longe vulgato praeferens: *Heſychii* καμάρα, quae vera magni viri emendatio, ἡ ἐπὶ τῆς ἁμάξης σκηνὴ per hic accommodata. Equidem, ſi quid mutandum, huc irem; quamquam, ut quod ſentio, dicam, καμάρης vox, damnata a Codd., irreptitia videtur. Mox ἐμπεδήσαντες probum, et φιμώσαντες idem ac φιμώσαντες, *os obturantes*, ſicuti ad ſupplicium trahendis ſolebat. Conf. *Schottum* ad Append. Prov. Vatic. p. 273.

72. Ἅμαξαν καμάρης] Dabit forſan olim Codex ſcriptus ἁμάξης καμάρην· quod placebat *Hemſterbuſio* ad *Schol.* in *Ar.* Plut. p. 369. Quod vir Clar. ex *Heſychio* Καμάρης hic interpretatur δέσμης, ut dici cenſeatur ἅμαξα *ſarmentorum* impleta *faſciculis*; primum cuperem edoceri, quo modo *faſcis ſarmentorum* dici posſit καμάρη φρυγάνων; unius *Heſychii* perexigua est in talibus auctoritas: deinde qualis faſcis ille fuerit ἁμαξοπλήθης; *ſarmentorum faſces Herodoto* quoque ſunt φρυγάνων Φάκελοι, φρυγάνων δέσμαι *Heſychio*, in Ἀγκαλίδες, ut alibi δέσμαι δραγμάτων· δέσμας δικανικῶν λόγων dixit *Ariſtot.* apud *Dionys. Halic.* T. II, p. 163. —— In proximis, ἐμπεδήσαντες τοὺς μάντιας καὶ χέρας ὀπίσω δήσαντες, variabunt forte Codd. utitur certe *Valla* eodem verbo, quo ſupra c. 60., in istis ἐμπεποδισμένον τοὺς ἐμπροσθίους πόδας. Συμποδίσας redditur συνδήσας τοὺς πόδας in *Schol.* ad *Ar.* Ran. V, 1560. συμποδίσαντες χεῖράς τε καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν, *Plato* de Rep. x. p. 615. E. Sed *Herodoteum* est ἐμπεδῆσαι, pro πέδαις ἐνδῆσαι, *compedibus conſtringere*: VI, c. 23., Scythen Hippocrates πεδήσας —— ἐς Ἴυκκον πόλιν ἀπέπεμψε. *Homericum AEſchylus* aliique adhibuere. VALCKEN.

83. Ὅρκια δὲ ποιεῦνται Σ. ὧδε] Ubi de Scythis *Mela* II, c. 1, 112. *Sauciant ſe qui paciſcuntur, exemtumque ſanguinem ubi permiſcuere deguſtant*; illuſtrat *Is. Voſſ.* barbaris gentibus uſitatum morem, duo tractans *Herodoti* loca, hunc quidem altero felicius; nam docte corrigit in his, τύψαντες ὀπέατι ἢ ἐπιταμόντες μαχαίρῃ σμικρὸν τοῦ σώματος· ſed minus bene interpretatur ista e L. I, c. 74., ἐπεὰν τοὺς βραχίονας ἐπιτάμωνται ἐς τὴν ὁμοχροιΐην, τὸ αἷμα ἀναλείχουσι ἀλλήλων. Vera interpretationis vocis ὁμοχροιΐη, quam dedit ad *AEſch. Socrat.* vir D., auctor est *Mer. Caſaubonus* in notis ad istum *M. Antonini* locum, quem ultimum excitat: *Postquam brachiorum ſummam cutem ſecuerunt, mutuum ſanguinem delingunt*: ad haec noſtrum ille locum commode comparat; ſed ad *Antonini* ſui ἀψικάρδιον aptius compoſuisset *Theocritea* ex Eid. I, 35., τὰ δ' οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτὰς. *Eurip.* Hec. V, 241., οὐ γὰρ ἄκρας καρδίας ἔψαυσέ μου. *Lucian.* Nigrino §. 36., ἄκρου μὲν ἐπιλίγδην ἅπτεται, βαθεῖαν δὲ οὐκ ἐργάζεται πληγήν· οὐ δὲ ἅπτεται ταῦτα τῆς ὁμοχροίας. Quod illic τὴν ὁμοχροιΐην, *ſummam cutis ſuperficiem*, hic vocat *Herod.* σμικρὸν τοῦ σώματος· ad quem praeter *Voſſiana* conferri posſunt verba *Poſidonii* ap. *Athen.* II, p. 45. F. VALCKEN.

86. Τύψαντες ὑπέατι] Placet ὀπέατι *Voſſii* ad *Melam* L. II, 1. et *Hemſterbuſii* in *Polluc.* x, 141.; nam reſcripta, valida minus ſunt, nec vocabulo lucem adſpergunt. Ὄπεας et ὀπήτιον ſervavit *Pollux*, ὖπεας

tes cultello aut incidentes gladio paululum corporis, deinde in calice tingunt acinacem, sagittas, securim, iaculum. Hæc ubi fecerunt, multa apprecantur: postea vinum epotant non modo ii, qui fœdus faciunt, sed etiam comitum ii, qui sunt ma-
71 ximæ dignitatis. Regum autem sepulchra in Gerrhis sunt. Ubi Borysthenes iam navigabilis est, ibi, quum rex eis decessit, ingentem in terra scrobem fodiunt forma quadrata, hoc ubi præpararunt, suscipiunt cadaver, corpore incerato, alvo discisa atque expurgata, quam silere contuso et thymiamate apiique semine et anisi quum expleverunt, consuunt rursus, et in plaustro ad aliam gentem ferunt. Qui vero delatum cadaver excipiunt, eadem agunt quæ regii Scythæ: auris aliquid decidunt, crinem circumtondent, brachia circumcidunt, frontem nasumque consauciant, sinistram manum sagittis traiiciunt. Postmodum regis cadaver in plaustro ferunt ad aliam gentem cui imperitant, quæ ipsos comitatur ad eos unde primum venerant. Ubi iam mortuum ferentes, lustraverunt universas gentes, in Gerrhis extrema habitantibus sunt gentium, quibus imperant, et in his sepulchris. Quem postquam in loculis posuerunt super torum, mucronibus hinc atque hinc defixis, desuper ligna extendunt, ac deinde salignis ramis contegunt. In reliqua loculi spatiositate aliquam eius pallacam strangulatam sepeliunt, et pincernam, et cocum, et equisonem, et ministrum, et internuncium, nec non equos et aliarum rerum omnium primitias, quinetiam phialas aureas: nam argentum aut æs in usu non habent. His actis, humum certatim atque avide iniiciunt, cupientes tumulum quam maximum efficere.
72 Circumacto anno, rursus hoc agunt: E famulis reliquis aptissimos sumunt: sunt autem his indigenæ Scythæ; illi enim serviunt,

ἢ [a] ἐπιταμόντες μαχαίρῃ σμικρὸν τοῦ σώματος· καὶ ἔπειτα ἀποβάψαντες ἐς τὴν κύλικα ἀκινάκεα, καὶ ὀϊστοὺς, καὶ [b] σάγαριν, καὶ ἀκόντιον· ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, κατεύχονται πολλὰ, καὶ ἔπειτα ἀποπίνουσι αὐτοί τε οἱ τὸ ὅρκιον ποιεύμενοι, καὶ τῶν ἑπομένων οἱ πλείστου ἄξιοι. Ταφαὶ δὲ τῶν βασιλήων ἐν Γέρροισι εἰσί· ἐς ὃ ὁ Βορυσθένης ἐστὶ πρόσπλωτος, ἐνθαῦτα ἐπεάν [c] σφι ἀποθάνῃ ὁ βασιλεὺς, ὄρυγμα γῆς μέγα ὀρύσσουσι τετράγωνον· ἕτοιμον δὲ τοῦτο ποιήσαντες, ἀναλαμβάνουσι τὸν νεκρὸν, [d] κατακεκηρωμένον μὲν τὸ σῶμα· τὴν δὲ νηδὺν ἀνασχισθεῖσαν, καὶ καθαρθεῖσαν, πλέην κυπέρου κεκομμένου, καὶ θυμιήματος, καὶ σελίνου σπέρματος, καὶ [e] ἀνήσου, συνεῤῥαμμένην ὀπίσω, καὶ κομίζουσι ἐν ἁμάξῃ ἐς ἄλλο ἔθνος· οἱ δ' ἂν παραδέξωνται κομισθέντα τὸν νεκρὸν, ποιεῦσι τάπερ οἱ βασιλήιοι Σκύθαι· τοῦ ὠτὸς ἀποτάμνονται, [f] τρίχας περικείρονται, βραχίονας περιτάμνονται, μέτωπον καὶ ῥῖνα καταμύσσονται, διὰ [g] τῆς τε ἀριστερῆς χειρὸς ὀϊστοὺς διαβυνέονται· ἐνθεῦτεν δὲ κομίζουσι [h] ἐν ἁμάξῃ τὸν νέκυν τοῦ βασιλέος ἐς ἄλλο ἔθνος τῶν ἄρχουσι· οἱ δέ σφι ἕπονται, ἐς τοὺς πρότερον ἦλθον· ἐπεὰν δὲ πάντας περιέλθωσι τὸν νέκυν κομίζοντες, [i] ἐν Γέρροισι ἔσχατα κατοικημένοισί εἰσι τῶν ἐθνέων τῶν ἄρχουσι, καὶ [k] ἐν τῇσι ταφῇσι· καὶ ἔπειτα ἐπεὰν θέωσι τὸν νέκυν ἐν τῇσι θήκῃσι [l] ἐπὶ σμάδος, παραπήξαντες αἰχμὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ νεκροῦ, ξύλα ὑπερτείνουσι, καὶ ἐπεῖτα ῥιψὶ καταστεγάζουσι· ἐν δὲ τῇ λοιπῇ εὐρυχωρίῃ τῆς θήκης, τῶν [m] παλλακέων τε μίην ἀποπνίξαντες θάπτουσι, καὶ τὸν οἰνοχόον, καὶ μάγειρον, καὶ ἱπποκόμον, καὶ διήκονον, καὶ ἀγγελιηφόρον, καὶ ἵππους, καὶ τῶν ἄλλων [n] ἁπάντων ἀπαρχὰς, καὶ φιάλας χρυσέας· ἀργύρῳ δὲ οὐδὲν οὐδὲ χαλκῷ χρέωνται· ταῦτα δὲ ποιήσαντες, χοῦσι πάντες χῶμα [o] μέγα, ἁμιλλεόμενοι, καὶ προθυμεύμενοι ὡς μέγιστον ποιῆσαι. Ἐπὰν τοῦ δὲ περιφερομένου, αὖτις ποιεῦσι τοιόνδε· λαβόντες τῶν λοιπῶν θεραπόντων τοὺς ἐπιτηδειοτάτους· οἵδε εἰσὶ Σκύθαι ἐγγενέες· οὗτοι [p] γὰρ δὴ εἰσι

a Ἐπτάμενοντες *Pasf.* *b* Σάγγαριν *Arch. V.* *c* Defit *Arch.* *d* Κατακεκυρ. idem, peſſime. *e* Ἄρν. *Arch.* ἀννήσ. *Pasf.* *f* Quatuor ſeqq. non ſunt in *M. Ask. Pasſi* *g* Τῆς ἀριϛ. *Pasf.* *h* Ἐν τῇ ἁμ. *Arch. V. Pasf.* *i* Ἔν τε τοῖσιν ἐσχάτοισιν κατοικ. *Arch.* et *Vind.*, qui ἔσχατα κατοικ.; Similia *Vallae.* *k* Defit copula *Arch. V.* *l* Ἐπιϛιβάδας *Arch.* *m* Παλακ. id. *n* Πάντων *Ask. Pasf.* *o* Abest *Arch.*, mox ἀμιλλεώμενοι *Vind.*, bene ex Ionum more: reliqui ἀμιλλώμενοι. *p* Γὰρ δὴ θεραπεύουσι *Arch. Pasf. Vind.* et *Steph.* margo, θεραπεύοντες ſine δὴ et εἰσὶ *Ask.*

ὕπεας quis tandem? *Lucianum* Toxar. C. 37. in ipsa re Noſtro ferme conſentire, praeter alios *Hutchinſon* ad Cyri Ἀναβ. p. 127. non oblitus fuit.

99. Ἀνήσου] Si darent Codd. formam reſtituerem ἀνήθου, quibusvis uſitatam, etiam Poëtis, *Alexidi*, *Eubulo*, *Theocrito*, *Moſcho*. Suos etiam mores diſſecto ſaepe ſequentes Lacones lenius tamen σ litterae θ ſupponebant; molles Iones non item, quantum memini, in talibus; nam βυσμὸς et ſimilia diverſi ſunt generis. VALCKEN.

2. Τρίχας περικείρονται &c.] Tranſilierunt haec librariorum oculi *Florentiae* atque alibi: occaſionem dedit ἀποτάμνονται. Nollem βραχίονας περιτάμνονται explicitum de *amputatis brachiis*, ut omiſſorum cauſſa defenderetur. In Scythico luctu convulnerarunt et inciderunt brachia ad ſanguinem eliciendum, quod περιτάμνεσθαι. Nihil aliud. Vide L. VI, 59.

7. Ἐς τοὺς πρότερον ἦλθον] Additamento *Arnaldi* ὡς οἱ ἐς τοὺς ——, carere poſſumus. Verti ſatius fuerat, *illi vero eos comitantur*, *ad quos prius venerunt*. Quod porro καὶ ἐν τοῖσι ταφαὶ εἰσι corrigit, laudare non debeo. Poſuerat *Herodotus* in Gerrhis regum ſepulcra, repetitionis ratio nulla: praeſertim cum Codd. commodi quid et opportuni repraeſentent ἔν τε τοῖς ἔσχατα κατοικημένοισι —— καὶ ἐν τῇσι ταφῇσι, *inque ultima incolentibus adſunt — et illis in ſepulcris*. *Valla* id habuit, ſuperioribus bene congruens. Non abludit ex L. I, 104. τοῦτο δὲ παραμειβομένοισι, ΕΙΝΑΙ ἐν τῇ Μηδικῇ. Vide et *Elsneri* Schediasma p. 55.

7. Οἱ δέ σφι ἕπονται, ἐς τοὺς π. ἦ.] Plures novi, qui ad haec adhaeſerint; mihi non videntur obſcura, neque adeo corrigenda. Scythae οἱ Βασιλήιοι, Regum funera curantes, rite compoſitum cadaver curru devehebant ἐς ἄλλο ἔθνος· *ad quos primum venisſent*, hi ſoli τοὺς Βασιληίους ſequuti, cadaver per ſingulas gentes circumductum, cum illis adeoque, Gerrhos usque proſequebantur: ταφαὶ τῶν βασιλήων ἐν Γέρροισί εἰσι· leguntur ista paulo ſuperius. Quae vero ſequuntur verba, ἐν Γέρροισι ἔσχατα κατοικημένοισί εἰσι τῶν ἐθνέων τῶν ἄρχουσι, καὶ ἐν τῇσι ταφῇσι, illa mihi quoque videntur, ut viſa fuerunt mendoſa *G. Arnaldo* Anim. p. 164. Libenter auctori ſuo relinquimus vulgatorum explicationem, quam dedit *Iac. Elsner* in Schediasm. Crit. c. VI. Primum ſuſpicor e proximis ſyllabis οισι male fuiſſe repetitum εἰσὶ, niſi natum ſit ex τιθεῖσι· hoc, vel Ionico τιθέασι, ſuo loco repoſito, nihil in his deſiderarem, ſi ſic ſcripta legerentur alicubi, ἐν Γέρροισι, ἔσχατα κατοικημένοισι τῶν ἐθνέων τῶν ἄρχουσι, τιθέασι (τὸν νέκυν nempe) ἐν τῇσι ταφῇσι. Aut fallor, aut ſequentia talem poſcere videntur lectionem. VALCKEN.

13. Ῥιψὶ καταστεγάζουσι] Laurentii *palliis contegunt* exploſit *Portus* et uberius *Georg. Arnaldus* Animadv. C. 30. Vide et L. II, 96. et *Dion. Chryſ.* Or. XIV, p. 219., ad haec Herodotea alludentem. Barbarus contumulandi mos, etſi Scythae, in ſacra Chriſtianorum transgreſſi, eum abdicarint, *Theodoreto* Or. ad Graec. IX, p. 129. teſte, nondum plane in Tartariae Lithuaniaeque oris ceſſat. Vide Memor. Scyth. *Bayeri*. Comment. Acad. Petrop. T. III, p. 359.

Sepultura comitanis. Purgatio eorum qui per 40. dies cadaveri adfueruut. Cannabis; et inde Thracum veſtes. Ex eius ſemine initar lavationis.

εἰσι θεραπεύοντες τοὺς ἂν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς κελεύσῃ, ἀργυρώνητα δὲ οὔκ εἰσί σφι θεράποντες· τετέων ὧν τῶν διηκόνων ἐπεὰν ἀποπνίξωσι πεντήκοντα, καὶ ἵππους τοὺς [a] καλλίστους πεντήκοντα, ἐξελόντες αὐτέων τὴν κοιλίην, καὶ καθήραντες, ἐμπιπλᾶσι ἀχύρων, καὶ συῤῥάπτουσι· ἀψίδος δὲ ἥμισυ ἐπὶ [b] ξύλα δύο στήσαντες ὕπτιον, καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς ἀψίδος ἐπ' ἕτερα δύο καταπήξαντες τρόπῳ τοιούτῳ πολλαὶ ταῦται· ἔπειτα τῶν ἵππων [c] κατὰ τὰ μήκεα ξύλα παχέα διελάσαντες μέχρι τῶν τραχήλων, [d] ἀναβιβάζουσι αὐτοὺς ἐπὶ τὰς ἀψίδας· τῶν δὲ, αἱ μὲν πρότεραι ἀψίδες [e] ὑπέχουσι τοὺς ὤμους τῶν ἵππων· αἱ δὲ, ὄπισθεν παρὰ τοὺς μηροὺς, τὰς γαστέρας ὑπολαμβάνουσι· σκέλεα δὲ ἀμφότερα καταχρέμαται μετέωρα· χαλινοὺς δὲ καὶ στόμια ἐμβαλόντες [f] ἐς τοὺς ἵππους, κατατείνουσι ἐς τὸ πρόσθεν αὐτέων, καὶ ἔπειτα ἐκ πασσάλων δέουσι· τῶν δὲ δὴ νεηνίσκων τῶν [g] ἀποπεπνιγμένων τῶν πεντήκοντα ἕνα ἕκαστον ἀναβιβάζουσι [h] ἐπὶ τὸν ἵππον, ὧδε ἀναβιβάζοντες· ἐπεὰν νεκροῦ ἑκάστου παρὰ τὴν ἄκανθαν ξύλον ὀρθὸν διελάσωσι μέχρι τοῦ τραχήλου, κάτωθεν δὲ ὑπερέχει τοῦ ξύλου τούτου, τὸ ἐς τόρμον πηγνύουσι τοῦ ἑτέρου ξύλου τοῦ διὰ τοῦ ἵππου· [i] ἐπισῄσαντες δὲ κύκλῳ τὸ σῆμα ἱππέας τοιούτους ἀπελαύνουσι. Οὕτω μὲν τοὺς βασιλέας θάπτουσι· τοὺς δὲ ἄλλους Σκύθας, ἐπεὰν ἀποθάνωσι, περιάγουσι οἱ ἀγχοτάτω προσήκοντες κατὰ τοὺς φίλους ἐν [k] ἀμάξῃσι κειμένους· τῶν δὲ ἕκαστος ὑποδεχόμενος εἰσηχέει τοὺς ἑπομένους, καὶ τῷ νεκρῷ [l] ἁπάντων παραπλησίως παρατίθησι ὅσα τοῖσι ἄλλοισι· ἡμέρας δὲ τεσσεράκοντα οὕτω οἱ ἰδιῶται περιάγονται, ἔπειτα θάπτονται· θάψαντες δὲ οἱ Σκύθαι, [m] καθαίρονται τρόπῳ τοιῷδε· σμήσαμενοι τὰς κεφαλὰς καὶ ἐκπλυνάμενοι, ποιεῦσι περὶ τὸ σῶμα τάδε· ἐπεὰν ξύλα στήσωσι τρία ἐς ἄλληλα κεκλιμένα, περὶ ταῦτα πίλους [n] εἰρεύσι περιτείνυσι· συμφράξαντες δὲ ὡς μάλιστα, λίθους [o] ἐκ πυρὸς διαφανέας ἐσβάλλυσι ἐς σκάφην κειμένην ἐν μέσῳ τῶν ξύλων τε καὶ τῶν πίλων. Ἔστι δὲ σφι ὁ [p] κάνναβις φυομένη ἐν τῇ χώρῃ, πλὴν παχύτητος καὶ μεγάθεος, τῷ [q] λίνῳ ἐμφερεστάτη· ταύτῃ δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις αὕτη· καὶ αὐτομάτη καὶ σπειρομένη φύεται· καὶ ἐξ αὐτῆς Θρῇκες μὲν καὶ εἵματα

viunt, quos ipse rex iuſſerit; nam pecunia emptos ſervos non habent. Horum miniſtrorum quinquaginta quum ſtrangulaverunt ac totidem præſtantiſſimos equos, alvo eorum exempta et expurgata, paleis implent, ac conſuunt: et dimidium fornicis ſuper duo ligna, ſupinum ſtatuentes, alterumque dimidium fornicis ſuper altera duo ligna, tali modo defixis multis illis: ligna deinde craſſa per equorum longitudinem ad cervicem usque quum traiecerunt, attollunt eos ſupra fornices, quorum priores fornices ſuſtinent armos equorum, poſteriores vero iuxta femora ſuſcipunt ventres, utrisque cruribus ſuperne dependentibus. Equos autem infrenant, eorumque habenas anteriora extendunt, et mox ad palos alligant: dehinc ſuper eorum ſingulos ſtatuunt ſingulos quinquaginta iuvenum ſtrangulatorum hunc in modum. Unicuique eorum rectum ſtipitem præter ſpinam ad cervicem usque tranfigunt: quod inferius extat aliquid ſtipitis, id infigunt foramini ligni alterius, quo equus traiectus est. His equitibus ſepulchro circumpoſitis abeunt. Hunc in modum reges ſepeliunt. Alios autem Scythas, quum deceſſerunt, proximi quique in plauſtris collocatos ad amicos circumferunt: eos ſinguli amicorum excipientes, epulum comitantibus præbent; ſed et cadaveri ſimiliter ex omnibus apponit, quæ ceteris. Ad hunc modum quadraginta diebus privati homines circumaguntur: dehinc humantur; Scythæ autem qui ſepeliverunt tali modo purgantur. Ubi caput terſerunt abluerunt-que, circa corpus ita agunt. Tria ligna ſtatuunt mutuo inclinata, circa hæc prætendunt lanea pilea, quam maxime conſtipantes, et in alveum in medio lignorum pileorumque poſitum lapides coniiciunt ex igne perlucidos. Naſcitur autem apud eos cannabis lino ſimillima, præterquam craſſitudine ac magnitudine: ſed multo ista cannabis est præſtantior, vel ſua ſponte naſcens, vel ſata: ex qua Thraces quidem etiam veſtimenta conficiunt

245 73 74

a Καλλισεύοντας *Arch. V.*, quomodo ſaepe alibi. *b* Δύο ξύλα *Paſ. Arch. Ask.*, ἥμισυ mox omittentes cum *Valla*. Vulgo ξύλα δύο, ἥμισυ στήσαντες. *c* Κατὰ τὰ μήκεα *Ask.*, fortaſſe et *Valla*, καταμήκεα olim. *d* Ἀναβιβάζουσι *Paris. A. B. Arch. V. Ald. Edd.* ἀναβιβάζονται *Med. Paſ.*, absque cauſſa. *e* Ὑπερέχουσι *M. Paſ. Ask.*, male. *f* Deest ἐς *Arcb.* *g* Ἀπεπνιγμ. id. *b Ask. M. Paſ.*, ἐπ' ἵππον *Arcb.*; alii ἐπὶ ἵππων cum *Aldo.* *i* Σπείσαντες *Arcb.* *k* Ἀμάξῃσι *Ask. Paſ. V. Arcb. Paris. A. Ald. Valla*, ἀμάξῃ *Med.* *l* Πάντων παρατιθεῖ τῶν καὶ τοῖσι *Arcb. V.* *m* Καταίρ. *Arcb.* *n* Ἐριν. *Paſ.* *o* Ἐκπύρους ora *Stepb. Paſ. Ask.* *p* Citat Schol. *San-Germ.* et *Heſycb.* Voc. *q* Λινέῳ *Arcb.*, tum ταῦτα δὲ.

29. Ἐπὶ ξύλα δύο στήσαντες ὕπτιον] Delevi vocem ἥμισυ, inprudenter ex praegreſſis iteratam. Interpunxi praeterea, καὶ τὸ ἕτερον —— ἐπ' ἕτερα δύο, καταπήξαντες τρόπῳ τοιούτῳ πολλὰ ταῦτα· quippe artius nexa prius, quam res deſiderabat. Atque hic utor conſenſu *Pavii* et *Reiskii*. Mox Abbas *Melotus* et *Reiskius* κατὰ μήκεα *per equorum longitudinem*, vere: requirit oratio hanc notationem, probantque *Ask.* ſchedae. Gemellum ferme νεκροῦ ἑκάσου παρὰ τὴν ἄκανθαν, quod ſequetur. Dabit equi tale ſpectaculum, ex ultima Tartaria transmiſſum, Ampl. *Nic. Witſen* Deſcript. Tartar. p. 81., oſtentaturque Leidae non diſſimile in tabula.

46. Ἐπισῄσαντες δὲ κύκλῳ τὸ σῆμα] Malunt docti viri περισῄσαντες, aut τῷ σήματι, aut περὶ τὸ σῆμα, ut niteat ſermo. Sed nitori nihil decedet, ſi verba conſideres, στήσαντες δὲ κύκλῳ ἐπὶ τὸ ——, quod ſcriptor voluiſſe cenſendus est. Mox ἀμάξῃ male *Medicaeus*.

46. Ἐπισῄσαντες δὲ κύκλῳ] Περὶ τὸ σῆμα, *Reiskius*; et ſic *Valla* fortaſſe legit, ſive potius, περισῄσαντες δὲ κύκλῳ τὸ σῆμα ἱππέας τοιούτους ἀπελαύνουσι. Codex ſcriptus ſi daret πέριξ, una cum interpretamento κύκλῳ, commode ſervari poſſet ἐπισῄσαντες. In proxime praecedentibus Τόρμον Grammaticus reddit τρῆμα· vide Clar. *Weſſ.* ad *Diodori* L. II, p. 121. VALCKEN.

60. Ἔστι δὲ σφι κάνναβις] Antiquitus in his una vox alio forſan ordine fuerit atque ita collocata: Ἔστι δὲ σφι κάνναβις αὐτομάτη φυομένη ἐν τῇ χώρῃ, — ταύτης (pro ταύτῃ) δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις αὕτη, ἥ καὶ σπειρομένη φύεται· ad istam rationem opponuntur τὰ αὐτόματα φύεται, et τὰ σπειρόμενα φύεται, L. II, c 94. —— Sequentia, καὶ ἐξ αὐτῆς Θρῇκες μὲν καὶ εἵματα ποιεῦνται τοῖσι λινέοισι ὁμοιότατα, attigit *Heſycb.* in Κάνναβις —— ἔστι δὲ φυτόν τι λίνῳ ὅμοιον, ἐξ οὗ αἱ Θρᾷσσαι ἱμάτια ποιοῦσιν. In Herodoteis incommodum esſe μὲν ſenſit *Reiskius:* vox forſan intercidit. Fac in antiqua ſcriptum membrana: καὶ ἐξ αὐτῆς Θρῃΐ [σσαι γυναικήϊον] κόσμον καὶ εἵματα ποιεῦνται· facile vox κόσμον in κες μὲν potuit deflecti. —— Ex proximis, οὐδ' ἂν, ὅσις μὴ κάρτα τριβων εἴη αὐτῆς, διαγνοίη, λίνου ἢ καννάβιός ἐστι· novisſima *Pollux* excitat VII, 72. Conf. *Caſaubon.* ad *Laërt.* III, 63. VALCKEN.

62. Ταύτῃ δὲ πολλῷ] Non placet ταῦτα δὲ *Arcb.*; Docetur, cannabim eatenus lino praeſtare, quod et craſſior et maior ſit, praetereaque ſponte proveniat et ſata: quae utique in lino diſcrepant. *Heſycbii* verba, leviter prava, huc ſpectare, docti homines monuerunt. Confer et *Valckenarii* obſervationem ad L. II, 94.

73. Οὐ-

ficiunt lineis ſimillima: neque ſane niſi quis admodum peritus ſit eius, linea ſint an cannabina, queat dignoſcere: et qui non viderit cannabem, exiſtimabit lineum eſſe veſtimentum. Huius ergo cannabis ſemen ubi acceperint Scythæ ſub pileis ſuccedunt, ac deinde id ſupra lapides igne perlucidos iaciunt. Id vero aggrediens ſuffire etiam vaporem reddit tantum, ut Græcum nullum thuribulum eum ſuperet. Hoc odore gaudentes Scythæ fremunt; quod apud ipsos loco lavacri est; neque enim aqua lavant omnino corpus, ſed uxores eorum adfundentes aquam, ad lapidem ſcabrum conterunt cypreſſi et cedri et thuris ligni aliquid: deinde iſtud detritum, quod est craſſum, etiam oblinunt toto corpore et facie. Id eas ſimul bene olentes facit, ſimul poſtero die, auferentes illud oblitum, mundas ac ſplendidas. Externis vero et hi ritibus uti magnopere cavent, ne quidem mutuis inter ſe: ſed Græcorum etiam minime, ut oſtendit Anacharſis, et deinde iterum Scyles. Siquidem Anacharſis quum multum orbis terrarum contemplatus eſſet, et magnam ſapientiam ibi oſtendiſſet, ad ſedes Scytharum proficiſcebatur.

ματα ποιεῦνται τοῖσι λινέοισι ὁμοιότατα· εὖ δ' ἂν, ὅστις μὴ κάρτα τρίβων εἴη αὐτῆς, διαγνοίη [a] λίνεα ἢ κανάβιός ἐστι· ὃς δὲ μὴ εἰδέη κω τὴν κανάβιδα, λίνεον δοκήσει εἶναι τὸ εἶμα. Ταύτης ὦν οἱ Σκύθαι τῆς κανάβιος τὸ σπέρμα ἐπαὶ λάβωσι, ὑποδύνουσι ὑπὸ τοὺς πίλους, καὶ ἔπειτα [b] ἐπιβάλλουσι τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς διαφανέας λίθους τῷ πυρί· τὸ δὲ [c] θυμιᾶται ἐπιβαλλόμενον, καὶ ἀτμίδα παρέχεται τοσαύτην, ὥστε Ἑλληνικὴ οὐδεμία ἂν μιν [d] πυρίη ἀποκρατήσαι· οἱ δὲ Σκύθαι ἀγάμενοι τῇ πυρίῃ ὠρύονται· τοῦτό σφι ἀντὶ λουτροῦ ἐστι· οὐ γὰρ δὴ [e] λοῦνται ὕδατι τὸ παράπαν τὸ σῶμα· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτέων ὕδωρ παραχέασαι, κατασώχουσι περὶ λίθον τρηχὺν τῆς κυπαρίσσου, καὶ κέδρου, καὶ [f] λιβανωτοῦ ξύλου· καὶ ἔπειτα τὸ κατασωχόμενον τοῦτο, παχὺ ἐὸν, [g] καταπλάσσονται πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον· καὶ ἅμα μὲν [h] εὐωδίη σφέας ἀπὸ τούτου ἴσχει, ἅμα δὲ ἀπαιρέουσα τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ τὴν [i] καταπλαστὴν, γίνονται καθαροὶ καὶ λαμπροί. Ξεινικοῖσι δὲ νομαίοισι καὶ οὗτοι αἰνῶς χρᾶσθαι φεύγουσι, [k] μήτοι γε ὦν ἀλλήλων, Ἑλληνικοῖσι δὲ [l] καὶ ἤκιστα, ὡς δίδεξαν [m] Ἀνάχαρσίς τε καὶ δεύτερα αὖτις Σκύλης· τοῦτο μὲν γὰρ Ἀνάχαρσις, ἐπείτε γῆν πολλὴν θεωρήσας, καὶ ἀποδεξάμενος κατ' αὐτὴν σοφίην πολλὴν, ἐνόμιζε ἐς ἤθεα [n] τὰ Σκυθέων πλέων δὲ

73. Οὐδεμίη ἂν μιν πυρίη] Male *thuribulum* Laurentius. Πυρίην *caldarium* ſive *tepidarium* Latini vocant, docente magno viro ad *Strabon.* L. III, p. 232. *Fomentum* qui volet, cum eo facilis transactio. Amplior lis et difficultas in ἀγάμενοι τῇ πυρίῃ ὠρύονται, quorum ultimum mirifice vexatur. *Tb. Galei* ἐξικμᾶσθαι ἢ πυριᾶσθῆναι alienisſimum: ὠρύεσθαι aliud eſſe, norunt omnes: eiusdem ἰδρόονται haud praeſtabilius. *Cor. de Pauw* ὀβριόωνται, ex ὄβρις. Norunt medici ὀβριοῦσθαι et *Clemens Alex.* ἐξοβρίσασθαι in lacte ſereſcente: a quo ad *ſudorem* incommodus tranſitus. *Reiskius* πυριῶνται, *Heringa* ἀρύονται *hauriunt*, ὀργιῶνται *Abreſchius* aut ῥωννύονται *corroborantur*. Quorum quidem quid excellentius meliusve, non ſino, arbitratus macula verbum non eſſe adſperſum. In ἀγάμενοι haeſito; ἀγαλλόμενοι *delectati* ſi foret, in expedito et plano, ut equidem opinor, omnia. Memorat *Dio Chryſoſt.* Or. XXXII, p. 378. C. apud barbarorum nonnullos μέθην γίνεσθαι πρᾳεῖαν δι' ἀτμοῦ θυμιωμένων τινῶν, lenem naſci ebrietatem ex ſuffitu rerum quarundam: tum gaudere, ridentes exſurgere, et omnia facere, quae bene poti ſolent. Oratorem Scythas, qui laeti illo cannabis fomento et ſuffitu inconditum clamorem edebant, ſive βοῶσι ὠρυόμενοι, uti L. III, 117., reſpexiſſe puto. Forte tamen ἀγάμενοι *mirantes* et *ſtupentes* ſanitatis est indubiae, ſiquidem cannabis ſemen, pollen et ſuffimen ſtuporem et ebrietatis effectus gignere apta ſunt. In Periſide ac India hanc eius virtutem uſu cognoſci *Engelb. Kaempferus* Amoenit. Exot. Faſc. III, p. 645. teſtificatur. Quare quae his cohaerent, τοῦτό σφι ἀντὶ λουτροῦ ἐστι, ſuperiora ſpectant et τὴν ἀτμίδα, *Heſychiano* κανναβισθῆναι explanata.

74. Ἀγάμενοι τῇ πυρίῃ ὠρύονται] Variis poſtremum, nemini, quem noverim, ſuſpectum fuit ἀγάμενοι. Ἄγασθαι tamen vel ἀγασθῆναι, valde frequentatum veteribus, illis vereor ut ista fuerit adhibitum ſtructura. Ceteris receptum in his ſcribendi morem ſequitur *Herod.* IV, c. 46., τὰ μέν τοι ἄλλα οὐκ ἄγαμαι VI, c. 76. ἄγασθαι μὲν ἔφη τοῦ Ἐρασίνου, οὐ προδιδόντος τοὺς πολίτας. —— Verbum ὠρύονται diverſimode corrigunt: ἰδρόονται, excogitatum *Galeo*, deſtituitur, opinor, auctoritate: noſtro *A. H.* dubitanter venit in mentem ἀρύονται· πυριῶνται, *Reiskio*; ὀργιῶνται, *Abreſchio*. Quando vera vel adinventa, vel adfirmata fuerit lectio, mea cum reliquis refutari poterit coniectura corrigentis ῥύπτονται, *ſe abſtergunt*: hoc me iudice reſponderet verbo καθαίρονται, poſito c. 74., θάψαντες δὲ οἱ Σκύθαι καθαίρονται τρόπῳ τοιῷδε istum, quo funere polluti ſe purgarent, modum, huc usque expoſuit; tandem reliquis ſubiecisſe videtur *Herod.* huius ferme ſententiae participium: —— μενοι τῇ πυρίῃ ῥύπτονται, *istius vaporis fomento ſudantes ſudorem et ſordes abſtergunt*; atque ita tanquam in *cella ſudatoria* καθαίρονται, ſicca veluti ſudatione: τοῦτό σφι, addit *Herod.* ἀντὶ λουτροῦ ἐστι· οὐ γὰρ δὴ λοῦνται ὕδατι τὸ παράπαν τὸ σῶμα. Hoc itaque fuerit, quod neſcio quis dixerit Κανναβισθῆναι· *Heſych.* in Κάνναβις, *Herodoti* facta mentione, iſta ſcribit: Κανναβισθῆναι, πρὸς τὴν κάνναβιν ἐξιδρῶσαι καὶ πυριασθῆναι. Poſtremum illud de Graecorum etiam adhibebatur πυριάσεσι· ſecundum *Palaeph.* π. Ἀ. c. 44., quae πυρίας uſum prima introduxit, Medea ſenes ἐπυρία, ſuisque ſaepe fomentis vegetabat; ſed Pelias πυριώμενος ἀπέθανε· prout illa Cod. exhibet ſcriptus. Daedalus qualis σπηλαίου Selinuſiis fuerit architectus docet *Diodor. Sic.* IV, c. 78., in quo, naturalis ignis vapore commodum introducto, fecerit utentes illo ἐξιδρῶν λελησθότως. *Timaeus Athenaei* XII, p. 519. E. apud Sybaritas cellas in uſu fuisſe ſcribit ſudatorias, ἐν αἷς καταχαίμενοι ἐπυριῶντο.

VALCKEN.

76. Κατασώχουσι] Gloſſator Σώχουσι, τρίβουσι, et *Suidas* ex eo, nimis licenter, ut ſolet ſaepe. *Nicander* Ther. V, 696. Σῶχε διαγνῷς ubi Critici διάσωχε καὶ τρίβε τῇ χνήστιδι εἰς μικρά, et paullo ante ἀνάσωχε τῇ χνήστιδι. Adde vers. 590.; *H. Stephano*, merito mirante *Abreſchio*, κατασώχω ſuſpectum fuit. Mox παχὺ ἐὸν, καταπλ. abunde. Copula neceſſaria non erat.

85. Ὡς διέδεξαν Ἀναχ.] Credo voluisſe, uti MSS. monſtrant, διέδεξαν Ἀναχάρσι — Σκύλῃ. Neque enim Anacharſis et Scyles oſtenderunt, Scythas ab aliarum nationum ritibus abhorrere, ſed utrique, data necis cauſa, Scythae patefecerunt, quo ipsi animo in cultus et rituum ſint novatores. Τοῦτο μὲν ob copioſiorem *narrationem* non habet ſuum τοῦτο δὲ, quo et caruit L. II, 99. et in *Plutarchi* Conſolat. p. 115. C. Quod autem ἀποδεξάμενος mutatur, inprobo vehementer. Non iam dico ἀποδέξασθαι ἔργα μεγάλα *Herodoti* ſermone frequentari, id tantum, Anacharſin in Graecia plura prudentis viri argumenta et rerum inventarum, de quibus docti viri in *Diogen.* L. I, 105., oſtentasse. Simile est, ſine cauſa a *Stephano* ſollicitatum, *Platonis* Hipparch. p. 228. B. ὃς ἄλλα τε πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα σοφίας ΑΠΕΔΕΙΞΑΤΟ.

a Utitur *Pollux* VII, 72. Paullo ante εἱματοποιοῦνται *Arcb.*, novo verbo. b *M. Ask. Paſſ.*, ὑποβάλλουσι *Ald. Paris. A. V. Arcb.* c Θυμιᾶται ὑποβαλλ. *Arcb. V.* d Πυρίῃ ὠρύεται *Arcb.*, ceteris negligenter omisſis. e Λούονται *Arcb. V.* f Λιβανωτοῦ iidem. g *M. Ask. Paſſ. Arcb. Vind.*, qui cum margine *Steph.* καὶ non norunt, ſicuti nec *Aldus*. Venerat ex *Medic.* καὶ καταπλ., καταπάσσονται alii cum *Aldo*. h Εὐωδεῖς *Arcb.* i *M. Paſſ. Ask.*, in ceteris καταπλασὴν, non bene. Vide *Valcken.* ad L. I, 85. k Μήτι γε *Arcb.*, non male. l Id. et *M. Paſſ. Ask.*, copula vulgo deerat. m Ἀναχάρσι et mox Σκύλῃ *Arcb. V.* n Τῶν *Arcb.*

Anacharsidis inde calamitas et genus. Mater Deum Cyzici. Lacedæmoniorum proprium et diversum ab Græcis alius.

246 δὲ ἀπὸ δὴ Ἑλλησπόντου, προσίσχει ἐς Κύζικον, καὶ, εὗρε γὰρ τῇ Μητρὶ τῶν Θεῶν ἀνάγοντας τοὺς Κυζικηνοὺς ὀρτὴν [b] μεγαλοπρεπέα κάρτα, εὔξατο τῇ Μητρὶ ὁ Ἀνάχαρσις, ἢν σῶς καὶ ὑγιὴς ἀποσωθῇ ἐς ἑωυτοῦ, θύσειν τε κατὰ ταυτὰ [c] κατὰ τὰ ὥρα τοὺς Κυζικηνοὺς ποιοῦντας, καὶ παννυχίδα στήσειν· ὡς δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Σκυθικὴν, καταδὺς ἐς τὴν καλεομένην Υ-95λαίην· ἔστι δὲ αὕτη μὲν παρὰ τὸν Ἀχιλλήϊον Δρόμον, τυγχάνει δὲ πᾶσα ἐοῦσα δενδρέων παντοίων πλέη· ἐς ταύτην δὴ καταδὺς ὁ Ἀνάχαρσις, τὴν ὀρτὴν πᾶσαν ἐπετέλεε τῇ θεῷ, τύμπανόν τε ἔχων, καὶ [d] ἐκδησάμενος ἀγάλματα· καὶ τῶν τις Σκυθέων καταφραθεὶς αὐτὸν ταῦτα ποιεῦντα, ἐσήμηνε τῷ βασιλέϊ1 [e] Σαυλίῳ· ὁ δὲ, καὶ αὐτὸς ἀπικόμενος, ὡς εἶδε τὸν [f] Ἀνάχαρσιν ποιεῦντα ταῦτα, τοξεύσας αὐτὸν ἀπέκτεινε· καὶ νῦν εἴ τις εἴρηται περὶ Ἀναχάρσιος, οὔ Φασί μιν Σκύθαι γνώσκειν, διὰ τοῦτο ὅτι ἐξεδήμησέ τε ἐς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ξεινικοῖσι ἔθεσι διεχρήσατο· ὡς δ' ἐγὼ ἤκουσα [f] Τίμνεω τοῦ Ἀριαπείθεος ἐπιτρόπου, εἶναι αὐτὸν [g] Ἰδανθύρσου τοῦ Σκυθέων βασιλέος πάτρων, παῖδα δὲ εἶναι Γνούρου τοῦ Λύκου τοῦ Σπαργαπίθεος· [h] ἐν ὦν ταύτης τῆς οἰκίης [i] ὁ Ἀνάχαρσις, ἔστι ὑπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ ἀπεθανών. [k] Ἰδάνθυρσος γὰρ ἦν παῖς Σαυλίου, Σαύλιος δὲ ἦν ὁ ἀποκτείνας Ἀνάχαρσιν. Καίτοι τινὰ ἤδη ἤκουσα λόγον ἄλλον ὑπὸ Πελοποννησίων λεγόμενον, ὡς [l] ὑπὸ τῶν Σκυθέων βασιλεὺς Ἀνάχαρσις ἀποπεμφθεὶς, τῆς Ἑλλάδος μαθητὴς γένοιτο· ὀπίσω τε ἀπονοστήσας, φαίη πρὸς τὸν ἀποπέμψαντα, Ἕλληνας πάντας ἀσχόλως εἶναι [m] ἐς πᾶσαν σοφίην, πλὴν Λακεδαιμονίων· τούτοισι δὲ εἶναι μούνοισι σωφρόνως δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον· ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος ἄλλως [n] πέπλασται ὑπ' αὐτῶν Ἑλλήνων· ὅθ' ὧν ἀνὴρ, ὥσπερ πρότερον

ciscebatur. Is quum per Hellespontum navigans tenuisset Cyzicum, vovit Matri deorum, offendit enim Cyzicenos ei diem festum magnifico sane apparatu celebrantes, si salvus sospesque domum revertisset, sacrificaturum se eodem ritu, quo Cyzicenos sacrificantes vidisset, et pervigilium instituturum. Quum igitur in Scythiam venisset, ingressus regionem quæ dicitur Hylæa, eaque est iuxta Achillis Dromon sita, ubique omnigenis arboribus referta, in hanc ingressus Anacharsis, omnem festi ceremoniam deæ persolvit, tympanum tenens, alligatisque simulacris. Hæc eum agentem quidam Scytha animadvertens, indicium detulit Saulio regi. Rex quum et ipse contulisset se eo, et Anacharsin ea facientem inspexisset, excusa sagitta necavit. Et nunc siquis de Anacharsi interroget, Scythæ negant se novisse hominem, ob id quod in Græciam peregrinatus externosque sit mores sectatus. Sicut autem ego accepi ex Timne tutore Ariapithis, esse eum patruum Idanthyrsi Scytharum regis, filium Gnuri, nepotem Lyci, pronepotem Spargapithis. Itaque si ex hac familia extitit Anacharsis, sciat se ab fratre fuisse interemptum. Idanthyrsus enim fuit filius Saulii, Saulius autem fuit, qui Anacharsin interemit. Quanquam et aliud quid-77dam Peloponnenses audivi referentes, Anacharsin a rege Scytharum missum, Græciæ fuisse discipulum, et quum redisset, dixisse ei qui ipsum miserat, cunctos Græcos esse in omni sapientia occupatos, Lacedæmoniis exceptis, quibus solis datum esset prudenter dare et accipere rationem. Verum hæc narratio per ludum temere ab ipsis Græcis ficta est. Hic igitur vir, quem-

[a] *M. Ask. Pasc.*, in *Arch.* πλέων δ' Ἑλλησπόντῳ, *Vind.* δ' Ἑλλήσποντον; δὲ abest ab *Ald.* ceterisque, neque necessarium est. [b] Μεγαλοπρεπέως εὔξατο *Pasc. Ask.*, κάρτα μεγαλοπρεπῶς *Vind. Arch.*, etiam ora *Steph.*, tum ἠυξ. *Arch. V.* [c] Κατὰ τὰ iidem, recte. Vide II, 99., τὰ non legunt alii. [d] Ἐκδησάμ. *Ald.*, mox τῶν τις *Pasc.*, bene. olim τίς τῶν. [e] Σαυλαίῳ *Arch. V.* [f] Τοῦ νεὼ τοῦ Ἀριαπ. ἐπίτροπον *Pasc.*, τοῦ νεὼ etiam *Ask.*, et ἐπίτροπον *Arch. V.*, sed ambo Σπαργαπίθεος, uti *Ald. Paris. A. Valla* et *Edd.* Ex *Medic.* quod nunc est. Vide *Gronov.* [g] Ἰδανθύρσου *M. Arch. Pasc.*, Ἰδανθύρσυ *Arch.*, Ἰνδαθύρσου *V. Ald. Valla.* [h] Εἰς ὧν ταύτης ἦν, ὁ ἀποκτείνας Ἀν. *Arch.*, neglectis ceteris. [i] Ὁ Ἀν. *Pasc. Ask.*, articulum alii praetereunt, tum ἀδελφιδεοῦ *Ask. Paris. A. Valla* et *Steph.* secutae Edd. Quod nunc legitur, est ex *Ald. M. Pasc. Arch.* [k] Ἰνδάθ. *Pasc. V. Ald.* [l] Ὑπὸ τοῦ *Arch. V. Ald. Paris. A.*, τῶν *M. Pasc. Ask. Paris. B.*, levi discrimine. Porro βασιλῆος *Arch.*, olim βασιλέος. [m] *M. Arch. V. Pasc. Ask.*, antea πρὸς. [n] Πέπαισται *Eustath.* Hom. p. 1594, 47. *Arch. V. Valla*, tum ὑπ' αὐτῶν cum *Aldo M. Pasc. V.*, ceteri πέπλασται ὑπὸ τῶν.

89. Ἐς Κύζικον, καὶ, εὗρε γὰρ &c.] Interpunxi post καὶ, serie rerum expostulante. Confer *Abresch.* Dilucc. *Thucyd.* p. 373. Matris Idaeae cultum, ni fallunt Cyziceni et poëtae, Cyzici Argonautae instituerunt, ap. *Strabon.* L. I, p. 76. Legi dignus est Hl. Comes *Caylus* Recueil d' Antiquit. T. II, p. 199.

99. Τύμπανόν τε ἔχων] Inspice *Apollon. Rh.* I, 1138. Sequens ἐκδησάμενος praeclare *H. Valesius* ad Fragm. *Polybii* p. 36. et *Gronovius* exposuerunt. Nihil tamen accommodatius *Clement. Alex.* Protrept. p. 20., conplusculis illis, sed mire opportunis: πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, ὅστις ποτὲ ἦν. Ἀνάχαρσιν οὗτος, sic vere *Steph. Berglerus*, τὸν πολίτην τὸν ἑαυτοῦ, τὴν παρὰ Κυζικηνοῖς μητρὸς τῶν θεῶν τελετὴν ἀπομιμούμενον —— Τύμπανόν τε ἐπικτυποῦντα καὶ κύμβαλον ἐπηχοῦντα, καὶ τοῦ τραχήλου τινὰ, οἷα Μηναγύρτην, ἐξηρτημένον, κατετόξευσεν. Sic, ex Herodoteis depromta, olim fuerunt, neque fugit eruditos *Clementis* interpretes, quos adire consultum erit.

8. Ἰδανθύρσου] Scythicum nomen, etsi *Gronovius* ad *Arrian.* Indic. C. 5. aliud decreverit, videtur, modo in barbaricis valeat consensus, plurium auctoritate sic pingendum, etiam C. 127. Ἰδάνθυρσος certe *Straboni* et *Plutarcho*, nonnunquam Ἰδάθυρσος, *Clementi* Ἰδανθύρας, quo de *Salmas.* in *Solin.* p. 594. non bene.

10. Εἰ ὧν ταύτης —— ἔστι ὑπὸ τοῦ &c.] Formulam expresit, ut Herodotea amat, *Pausanias* L. I, 6. p. εἰ δὲ ὁ Πτολεμαῖος οὗτος —— ἔστι τὸ ἐπιμανὲς κεκτημένος. Optime *Gronovius* ὑπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ. Periit enim Anacharsis manu fratris, patruus Idanthyrsi. Idem monuerat *Stanleius* Histor. Philosoph. Atque ad haec vellem animum advertisent Editores Histor. Catholicae T. V, p. 124., ubi Stephanicam secuti editionem mira comminiscuntur.

20. Πέπαισται] Cum praeter *Eustathium* tres manu descripti codices πέπαισται edant, professus in Disc. Herodotea fui, verum videri: Παίζειν, qui per iocum quid produnt, vidimus L. II, 28. Sunt varia in *Platone*, *Plutarcho* et aliis, quae stabiliendo verbo profunt; ἄλλως sollicitatum nollem: idem esse ac μάτην docuit Cl. *Perizonius* ad *AEliani* Var. L. II, 13. Duplex autem epilogus, qui succedit, orationem dedecorat. Adsentior doctis viris *Pavio*, *Abreschio*, *Reiskio* alterutrum ex scholio venisse, et fortasse priorem, ὅθ' ὧν ἀνὴρ — διεφθάρη. Melior sane cultiorque qui insequitur.

20. Ἄλλως πέπαισται ὑπ' αὐτῶν] Sic ex *Eustath.* et Codd. restitutum iri constat e Disc. *Herod. Wesc.* p. 71. ubi satis illud πέπαισται communitum; inventum etiam *Vallae* monstrant eius Latina: *aliter haec narratio ab ipsis Graecis deluса est:* quibus recte substituerunt: *temere ab ipsis Graecis ficta est:* hic πέπλασται inservire potuit interpretando Herodoteo πέπαισται. *Galeum* miror, cur ἄλλως voluerit in ὅλως mutatum: Ἄλλως, pro μάτην, quibusvis ferme fuit in usu, non veteribus tantum, quorum loca Clar. noster *Rubnken.* exposuit in *Tim.* p. 144. sed et Iudaeis Hellenistis. Ubi *Symmachus* dedit διακενῆς, interpres *Alex. Iobi*

quemadmodum antea dictum est, trucidatus fuit, et tale aliquod fatum propter externos ritus et Græcas consuetudines con-
78 sequutus. Multis autem sane annis postea, interiectis similia excepit Scyles, Ariapithis filius; etenim Ariapithes Scytharum rex, cum alios filios multos sustulit, tum Scylem ex uxore Istrina, haudquaquam cive, quæ filium Græcam linguam litterasque edocuit. Interiecto deinde tempore, Ariapithe per dolum occiso a Spargapithe Agathyrsorum rege, Scyles regnum suscepit, et uxorem patris, nomine Opœam. Erat autem Opœa hæc civis, ex qua erat Aripithi filius Oricus. Scyli regnum Scytharum obtinenti Scythicus tamen vivendi mos nihil prorsus cordi erat, sed multo magis convertebatur ad Græca, in quibus fuerat imbutus a puero; et tale quid fecit. Utique quum ad urbem Borysthenitarum Scythicum ducebat exercitum, (Borysthenitæ autem se a Milesiis aiunt esse oriundos,) ad hos quoties Scyles veniebat, relicto in suburbanis exercitu, ipse muros ingressus portas observabat; deposita Scythica veste, Græcum sumebat vestimentum, et eo indutus, in foro spatiabatur, nullo neque satellitum neque alio comitatu; sed portas servabant, nequis Scytharum cerneret eum gestantem huiusmodi vestimentum: et cum in ceteris Græcorum disciplina utebatur, tum sacra diis faciebat ritu Græco. Et quum ibi tempus
79 menstruum aut amplius triverat, abscedebat, induta sibi Scythica veste. Idque sæpenumero faciebat, extructis sibi ædibus in Borysthenide, et uxore illinc accepta. Sed quum deberet ei male cedere, ex

τέρων εὑρέθη, διεφθάρη· οὗτος μέν νυν οὕτω δὴ ἔπεηξε διὰ ξεινικά τε νόμαια καὶ Ἑλληνικὰς ὁμιλίας. Πολλοῖσι δὲ κάρτα ὕστερον Σκύλης ὁ Ἀριαπείθεος ἔπαθε παραπλήσια τούτῳ. [b] Ἀριαπείθεϊ γὰρ τῷ Σκυθέων βασιλέϊ γίνεται μετ' ἄλλων παίδων Σκύλης ἐξ [c] Ἰστρίης δὲ γυναικὸς οὔτε γίνεται, καὶ ἐδαμῶς ἐγχωρίης· τὸν γὰρ μήτηρ [d] αὕτη γλῶσσάν τε Ἑλλάδα καὶ γράμματα ἐδίδαξε· μετὰ δὲ, χρόνῳ ὕστερον, Ἀριαπείθης μὲν τελευτᾷ δόλῳ ὑπὸ Σπαργαπείθεος τοῦ [e] Ἀγαθύρσων βασιλῆος· Σκύλης δὲ τήν τε βασιληΐην παρέλαβε, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς, τῇ ὄνομα ἦν [f] Ὀπόη· ἦν δὲ αὕτη ἡ Ὀπόη ἀστὴ, ἐξ ἧς ἦν [g] Ὄρικος Ἀριπείθεϊ παῖς· βασιλεύων δὲ 247
Σκυθέων ὁ Σκύλης, διαίτῃ [h] μὲν ἐδαμῶς ἐχρᾶτο Σκυθικῇ, ἀλλὰ πολλὸν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ μᾶλλον τετραμμένος ἦν ἀπὸ παιδεύσιος τῆς ἐπεπαίδευτο· ἐποίεέ τε [i] τοιοῦτο· εὖτε ἀγάγοι τὴν στρατιὴν [k] τῶν Σκυθέων ἐς τὸ Βορυσθενειτέων ἄστυ· (οἱ δὲ Βορυσθενεῖται οὗτοι λέγουσι, σφέας αὐτοὺς εἶναι Μιλησίους) ἐς τούτους ὅκως [l] ἔλθοι ὁ Σκύλης, τὴν μὲν στρατιὴν καταλείπεσκε ἐν τῷ πρασσείῳ, αὐτὸς δὲ ὅκως ἔλθοι ἐς τὸ τεῖχος, καὶ τὰς πύλας ἐγκλήϊσας, τὴν στολὴν ἀποθέμενος τὴν Σκυθικὴν, λάβεσκε ἐν Ἑλληνίδα ἐσθῆτα· ἔχων δὴ ἐν ταύτῃ, ἠγόραζε, οὔτε δορυφόρων ἑπομένων, οὔτε [m] ἄλλου ἐδεός· τὰς δὲ πύλας ἐφύλασσον, μή τίς μιν Σκυθέων ἴδοι ἔχοντα τούτῳ τῇ στολῇ· καὶ τἄλλα ἐχρᾶτο διαίτῃ Ἑλληνικῇ, καὶ θεοῖσι ἱρὰ [n] ἐποίεε κατὰ νόμους τοὺς Ἑλλήνων· ὅτε δὲ διατρίψειε μῆνα ἢ πλέον τούτου, ἀπαλλάσσετο, [o] ὁδὸν τὴν Σκυθικὴν στολήν· ταῦτα ποιέεσκε [p] πολλάκις· καὶ οἰκία τε ἐδείματο ἐν Βορυσθενεϊ, καὶ γυναῖκα ἔγημε ἐς αὐτὰ ἐπιχωρίην. Ἔτυί τε δὲ ἐδεὲ οἱ κακῶς γενέσθαι; [q] ἐγένετο ἀπὸ προφάσιος τοιῆσ-

δε

a *M. Pasſ. Ask.*, alii δή τι ἐπρ., mox διὰ τὰ ξεν. *Arch. V.* *b* Ἀριαπείθεος ſemper *Arch. Pasſ. Ask.*, Ἀριπείθεος *Arch.*, *V.* ubique Ἀριπείθεος *Ald.* et iterum. *c* Ἰσρηνῆς *Pasſ.* *d* Αὐτὴ *Arch.* non male. *e* Ἀγαθύρσου. *f* Ὀπίη, et mox, *Vind. Arch.* *g* Ὄριχος *Ask. Valla.* *h* Abest illi et *Pasſ.* *i* Τοιοῦτον *Arch. V.* *k* Τὴν Σκ. *V. Pasſ. Ask.*, non male. *l* Ἔλθῃ *Vind.* mox κατελείπεσκε id. et *Arch.*, et verius: olim κατέλιπεσκε. *m* Λαοῦ *V. Arch. Valla.* *n* Ἐποίησε *V. Arch.* *o* Ἐοδὺς iid. *p* Πλεονάκις *Arch.*, mox καὶ οἰκ. *M. Pasſ. Ask.*, copulam non habent alii. *q* Ἐγίνετο *Pasſ. Ask.*

Iobi XI, 12., habet ἄλλως· κατὰ ἀλήθειαν et ἄλλως opponuntur in IV. *Maccab.* V, 18. Vulgatum a *Scbotto* in App. *Vatic.* Prov. I, 3. Ἀδεὶς ἔχων significare non potuit μάτην λέγεις καὶ ληρεῖς. Praefigatur vox Ἄλλως· Ἄλλως ἄδεις ἔχων purus putus est Atticismus, qualis in ληρεῖς ἔχων similibusque obtinet: eius loco Ἄλλως ἄδεις est apud *Zenobium.* In *Scholiis* ad *Aristoph.* Eq. V, 436. scripserim: ἵνα ὁ λόγος αὐτῷ πίστεως ἔχεσθαι δοκῇ; καὶ μὴ ἄλλως τῆς τοῦ Κλέωνος διαβολῆς λελέχθαι χάριν· vulgantur ista: καὶ μὴ μάτην, ἀλλ' ὡς περὶ τῆς τ. κ. ex alio Cod. ad ἄλλως, μάτην ad χάριν, περὶ tanquam diversas lectiones, ni fallor, adscripserant. VALCKEN.

27. Ἰσρινῆς] *Pasſion.* Ἰσρηνῆς littera augeri debet. Urbs Ἴσρια *Arriano*, cives Ἰσριανοὶ *Diodoro* L. XIX, 73. Ἰσρίη Ionibus, inde Ἰσρηνοὶ ap. *Steph. Byz.*, et supra L. II, 33., tum ΙΣΤΡΙΗΝΩΝ numi apud *Vaillantium.*

27. Ἐξ Ἰσρινῆς] Ἰσρίης scribi poterat; sed scripserat, ni fallor, *Herod.* ἐξ Ἰσρηνῆς δὲ γυναικός. Urbem ad os Istri sitam, ubi se in Pontum exonerat, Ἴσρον et Ἴσριον dixerunt: hinc fit secundum *Steph. Byz.* Ἰσριεὺς, καὶ κατὰ τροπὴν Ἰσρηνός· hoc Ionicum et *Herodoti:* II, c. 33., τῇ Ἰσρηνοὶ Μιλησίων οἰκέουσι ἄποικοι· ubi tamen spectabilem nobis optimi duo Codd. praebent scriptionem, τῇ Ἰσρίῃ οἱ Μιλησίων οἰκέουσι ἄποικοι. Horum cum Scythis commercia vel solae *Hesychii* demonstrarent Ἰσριανίδες, *Holstenio* commodum memoratae. VALCKEN.

52. Ἐν Βορυσθενεϊ] Quia Βορυσθενειτέων ἄγυ et Βορυσθενειτέων πόλις et C. 53. ἐπὶ τῷ Τπάνι Βορυσθενεῖται κατοίκηνται, malebat vir doctus ἐν Βορυσθενεῖταις, nec confidenter tamen; nihil vulgato verius. Urbs amni Borystheni erat ὁμώνυμος ap. *Strabon.* L. VII, p. 470. et *Stephan.* Hinc C. 24. τῶν ἐκ Βορυσθένεός τε ἐμπορίου καὶ τῶν ἄλλων —— Mox καὶ γυναῖκα ἔγημε ἐς αὐτὰ plenius ἔγημε καὶ ἠγάγετο ἐς ——, ut L. IX, 107. καὶ ἠγάγετο ἐς ἑωϋτοῦ. *Lysias* de Caed. Eratosthen. C. 2. ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκα ἠγαγόμην εἰς τὴν οἰκίαν. Quales in omni sermone ellipses obviae.

52. Καὶ γυναῖκα ἔγημε ἐς αὐτὰ] Intacta hic Latina *Vallae* reliquerunt, quae sane minus tritae locutionis vim non explanant, significantis, *et quam illic sumsit uxorem, in istas aedes deduxit.* Inscriptionum *Herodis Attici*, quas *Salmas.* illuminavit, secundae v. 5. de Regilla dicitur Romana puella: Γήματο δ' ἐς Μαραθῶνα· quod ita vir summus interpretatur, ut ad minuta talia non satis attendisse videatur: significant ista: *in agrum Marathonium*, seu *Marathona venit, ut ibi nuberet* Herodi. Mulier γήματσθαι, vir dicitur γῆμαι. De Scyle *Herodotus: οἰκία τε ἐδείματο ἐν Βορυσθενεϊ*, (tentari non debuerat:) καὶ γυναῖκα ἔγημε ἐς αὐτὰ ἐπιχωρίην· *aedes sibi curavit in urbe constrai Borysthenide, atque in istas aedes uxorem duxit indigenam.* Ἄγεσθαι γυναῖκα quum idem vulgo notaret ac Γαμεῖν, novator *Herodotus* γαμεῖν ἐς οἰκία γυναῖκα dixit, quoniam plena phrasi dicebant et Graeci, *domum uxorem ducere*, ἄγεσθαι εἰς οἶκον. *Lysias* p. 4., γυναῖκα ἠγαγόμην εἰς τὴν οἰκίαν. *Pausan.* IV, p. 362., Φιλάρχιππα γὰρ οὐκ ἐθέλειν ἐς τὸν οἶκον αὐτὴν ἄγεσθαι. *Theodectes* Trag. *Stobaei* p. 422, 37., Ὅταν γὰρ ἄλλογον εἰς δόμους ἄγῃ πόσις· illud ἄγῃ magistris minus Atticum videretur; et est certe multo minus usitatum ἄγειν γυναῖκα, quam ἄγεσθαι· quod et vulgaris usus fuisse docet *Eustath.* ad Il. Ξ, p. 954, 35., frequentatum *Pausaniae*, cui pro ἀνάγεσθαι restituit ἄγεσθαι Clar. *Abresch.* L. VII, p. 571. sicuti L. X, p. 870., pro ἡγούμενος οὐκ ἐπὶ δαιμονίῳ τῷ δαίμονι, vir amicissimus primum ἀγόμενος corrigebat, deinde dedit ἡγμένος. Scribi quoque potuit ἀγαγόμενος, illic ἀγαγέσθαι· ut in Epigramm. IX, p. 731., Ἀμφιτρύων ὅτ' Ἤμελλ' ἀγαγέσθαι δεῦρο γυναῖκα. VALCKEN.

δὲ ἐπεθύμησε Διονύσῳ βακχείῳ τελεσθῆναι· μέλλοντι δέ οἱ ἐς χεῖρας ἄγεσθαι τὴν τελετὴν, ἐγένετο φάσμα μέγιστον· ἔν οἱ [a] ἐν Βορυσθενειτέων τῇ πόλι, οἰκίης μεγάλης καὶ πολυτελέος περιβολὴ, (τῆς καὶ [b] ὀλίγῳ τι πρότερον τυτέων μνήμην εἶχον) [c] τὴν τε πέριξ λευκοῦ λίθου σφίγγες τε καὶ γρύπες ἕστασαν· ἐς ταύτην ὁ θεὸς ἐπέσκηψε βέλος· καὶ ἡ μὲν κατεκάη πᾶσα. Σκύλης δὲ οὐδὲν [d] τούτου εἵνεκα ἧσσον ἐπετέλεσε τὴν τελετήν. Σκύθαι δὲ τοῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδίζουσι· οὐ γάρ φασι εἰκὸς εἶναι θεὸν ἐξευρίσκειν τοῦτον ὅστις μαίνεσθαι ἀνάγει ἀνθρώπους· ἐπεί τε δὲ ἐτελέσθη τῷ βακχείῳ ὁ Σκύλης, [e] ἀπεπήδησε τῶν τις Βορυσθενειτέων πρὸς τοὺς Σκύθας, λέγων, „ Ἡμῖν [f] γὰρ καταγελᾶτε, ὦ Σκύθαι, „ ὅτι βακχεύομεν, καὶ ἡμέας ὁ θεὸς λαμβάνει· νῦν „ οὗτος ὁ δαίμων καὶ τὸν ὑμέτερον βασιλέα [g] λελά„ βηκε, καὶ βακχεύει, καὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ μαί„ νεται· εἰ δέ μοι ἀπιστέετε, ἕσπεσθε, καὶ ὑμῖν ἐγὼ „ δείξω.“ εἵποντο τῶν Σκυθέων οἱ πρεσβύτατοι· καὶ αὐτοὺς ἀναγαγὼν ὁ Βορυσθενείτης, λάθρη ἐπὶ πύργου [h] κατῆσε· ἐπεί τε δὲ παρῆσαν σὺν τῷ θιάσῳ ὁ Σκύλης, καὶ εἶδόν μιν βακχεύοντα οἱ Σκύθαι, κάρτα συμφορὴν μεγάλην ἐποιήσαντο· ἐξελθόντες δὲ ἐσήμαινον πάσῃ τῇ στρατιῇ τὰ ἴδοιεν. 248 Ὡς δὲ μετὰ ταῦτα ἐξήλαυνε ὁ Σκύλης ἐς ἤθεα τὰ ἑωυτοῦ, [i] οἱ Σκύθαι προσημάμενοι τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ Ὀκταμασάδην, γεγονότα ἐκ τῆς [k] Τήρεω θυγατρὸς, ἐπανίστατο τῷ

ex hac occasione evenit. Affectabat Baccho per Bacchanal initiari, ac initiationem iam sumpturo in manibus, oblatum est ingens ostentum. Erant ei in urbe Borysthenitarum circum ædes (quarum etiam paulo ante habui mentionem) magnas atque magnificas spatii laxitas, circaque eam e lapide candido sphinges et grypes stantes; in has ædes deus fulmen iaculatus est, totæque deflagraverunt. Scyles nihilominus propterea initiationem peragit. Enimvero Scythæ Græcis probro dant bacchari, negantes esse credibile deum invenisse, quo homines ad dementiam adigantur. Posteaquam bacchanali initiatus est Scyles, quidam Borysthenitarum Scythis indicium detulit, inquiens, Nos enim irridete Scythæ quod bacchanalia agamus, quodque nos deus corripiat; at nunc dæmon hic vestrum quoque regem insedit, nam bacchatur et a deo insanit. Quod si mihi non habetis fidem, sequimini me rem vobis ostensurum. Primores Scytharum sequuti sunt: quos Borysthenita ille deductos clanculum in turri collocavit. Ubi adfuit Scyles cum thiaso; Scythæ eum bacchabundum conspicati, rem ingentis calamitatis esse duxerunt: digressique, ea quæ viderant omni exercitui indicarunt. Post hæc ubi ad lares suos redibat Scyles, præposito fratre eius Octamasade, ex filia Terei genito, insurrexerunt

a Ἐν τῶν Βορ. *Arcb.* b Ὀλίγον id. c *M. Pasf. Ask.*, enclitica defit reliquis. d *M. Arcb. Ask. Pasf. V.*, ceteri τουτέων· tum ἐπιτέλλει *Arcb.* ἐπιτέλει *Vind.*, haud absone. e Ἐπρήσευσε *M. Pasf. Ask.*; διεπρήσευσε *Arcb.*, nam in *Galei* adnot. error, forsan et *Valla*: διεπρήσευσε *Ald. V. Paris. A. B.*, et prior. Edd., porro τῶν non est in *V. Arcb.* f *M. Pasf. Ask.*, in reliquis δὲ g Λελάληκε absurde *Arcb.*, mox βακχεύει τε *M. Pasf. Ask.*, abest τε aliis omnibus et bene. h *Arcb. M. Ask. Pasf.*; κατεῖσε *Vind.*, cui respondet εἶσε III, 61. et Homericum καθεῖσεν· vulgo ἐκάτισε. i Abest ab *Arcb. V.* k *M. Ask. Pasf. Vall.* recte: Τυρέω vulgo. tum ἐπανιστέατο *Arcb.* et Ed. *Genev.* CIↃIↃCXVIII, olim ἐπανισταλατο.

55. Διονύσῳ βακχείῳ τελεσθῆναι] Titulus Dionysi hic et deinceps βάκχειος, estque adeo *Dionyso Bacchio* initiari. Θεὸς βάκχειος *Sophocl.* Oed. Tyr. v, 1124., δεσπότης βάκχειος, tum βάκχειος et βάκχιος in *Euripid.* Cycl. v, 9. 38. &c. Plura *L. Kusterus* ad Comici Thesmoph. v, 997. Mox ὀλίγον τι, quomodo C. 81., adscisci posset, nisi in scriptis eadem ibi discordia, quae multis aliis in locis. Vide L. VII, 113. et 239.

64. Θεὸν ἐξευρίσκειν τοῦτον, ὅσις &c.] *Valla* vertit τοῦτο, ὅ, τι μαίνεσθαι —— refragantibus MSS.; Scythae, non esse rationi consentaneum deum excogitare, qui homines in furorem agat, innuebant: τοῦτον ἐξευρίσκειν θεὸν, ὅσις μαίνεσθαι ——. Bene poëta de Cupidine, Τίς θεὸν εἶπεν ἔρωτα; θεοῦ κακὸν οὐδὲν ὁρῶμεν Ἔργον ——. Florileg. L. I, 27. De famoso ἐπρήσευσε sive διεπρήσευσε neque scio quid dicam aut coniectem. Exstant doctorum emendationes διεδρήσευσε, ἐδρήσευσε, διεπρήσσευσε, ἐπρήκτευσε, διεπρέσβευσε partim alienae, partim auctoritate defectae, sola sermonis ex analogia arcessitae. Blandiebatur nonnihil *Arcb.*, διεπίσευσε —— πρὸς τοὺς Σκύθας λέγων, *fidem fecit*, seu ut *Valla*, *indicium detulit* Scythis *dicens* ——. Sed amplius aliquid Scriptor voluisse videtur. Rediit in possessionem διεπρήσευσε.

66. Ἐπρήσευσε —— πρὸς τοὺς Σκύθας] Nihil nos iuvat illud ex Med. Cod. positum, pro διεπρήσευσε. Varia viri docti excogitarunt, διεπρέσβευσε· διεδρήσευσε· διεπρήκτευσε quorum primum, *Galei*, sententiam praebet minus accommodam; reliqua carent auctoritate: διέπρησσε vel διέδρη potuerant exemplis firmari. Pro διεπρήσευσε praebet *Arcb.* Cod. διεπίσευσε· si quis daret: διέπεσε, vel διέπιπτε τῶν τις Βορυσθενειτέων πρὸς τοὺς Σκύθας, hoc reliquis omnibus anteponerem: debuit enim, dum portis occlusis sacris Rex Graecanicis operaretur, insciis custodibus urbe delator *elabi*: hoc *Xenophonti* saepius est διαπεσεῖν· eadem, qua hic poneretur, structura, Ἑλλ. IV, p. 304, 14., διαπεσεῖν βουλόμενοι πρὸς τοὺς ἑαυτῶν· mox, παρέντι τοὺς διαπίπτοντας· quae, totidem literis scripta, cum vicinis leguntur in Agesil. Encom. p. 35, 36. *ed. Hutchins*: Ἑλλ. III, p. 285, 14. ἀπεχώρησαν, ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες, ἀμελησάντων τῶν Βιθυνῶν· hinc, et a se invicem nonnihil, diversa sunt διεκπεσεῖν et διεκπαλειν. —— Paulo post vel servari debuerat, βακχεύει καὶ, vel, primo καὶ, ex κε nato, praetermisso scribi: βακχεύει τε καὶ ὑπὸ θεοῦ μαίνεται, *Bacchi sacris operatur, Deique furit instinctu. Instinctus divino spiritu*, ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ θεοῦ, saepius ἐκ θεοῦ vel ἐκ θεῶν τοῦ κατέχεσθαι dicebatur: iunguntur et a *Platone* κατέχεσθαι καὶ μαίνεσθαι. Dantur loquendi formae eiusdem ferme significatus. Διονύσῳ μαίνεσθαι et ἐκ Διονύσου· ἐξ Ἄρεος μαίνεσθαι· ἐξ Ἔρωτος· ἐκ Νυμφῶν. Verbis neutris ὑπὸ longe plurimis adiungitur; rarius verbo μαίνεσθαι. *Lucian.* D. D. XII, 1. ἐκείνη μέμηνεν ὑπὸ σοῦ· XVIII, 2. μεμηνότες ὑπὸ τοῦ πότου. VALCKEN.

75. Κάτισε] Dedit *Med.* pro ἐκάτισε· alii forte Codd. dabunt κατεῖσε, *collocavit*. Homericum καθεῖσε, pro ἐκάθισε, Codd. etiam praebent scripti *Thucyd.* p. 501, 95. probatum *Dukero*: διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι καθεῖσε τὴν στρατιάν *Eurip.* Phoen. V, 1195. Ἔξω τάφρου καθεῖσεν Ἀργείων στρατόν. VALCKEN.

81. Ἐκ τῆς Τήρεω θυγατρὸς] Vere scripti Codices: vere ἐπανιστέατο *Arcb.*, Ionum more, pro ἐπανίσταντο. Agnovit hoc librariorum peccatum et correxit *Portus*, quem ducem, uti solet, sibi Editor Genevensis legit. Confer huius Musae C. 167.

81. Ἐκ τῆς Τήρεω] Docte *Valla*: ex filia *Teris* genitum; *Vallam* corrigens *Gronovius*, dum dat *Terei*, videri queat ipse potius reprehendendus; nam sicubi, hic certe possunt adhiberi verba *Thucydidis* II, c. 29. Τηρεῖ, —— τῷ Πρόκνην —— σχόντι γυναῖκα, προσῆκεν ὁ Τήρης οὗτος οὐδέν· οὐδὲ τῆς αὐτῆς Θράκης ἐγένοντο· ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Δαυλίᾳ, —— ὁ Τηρεὺς, ὥκει· —— Τήρης δὲ, οὔτε τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων *rex fuit Odrysarum*. Fuerunt itaque secundum Graecos diversa nomina *Teres* et *Tereus*: alterius sunt generis Ἀχιλλεὺς, *Achilles*; Περσεὺς, *Perses* &c. Rex hic Thraciae *Teres* pater fuit *Sitalcis*. Ista duo Thraciae Regum nomina nota sunt ex historia Graeca, etiam Philippica. *Teris* filius *Sitalces* bello Peloponnesiaco cum Atheniensibus iniit societatem! huius filium Σάδοκον, sive patri cognominem, Athenienses civitate donarunt. Hoc ubi tradit *Aristoph.* in Achar. V, 145., vitiosissimum hoc prostat Scholion: Τοῦτον πολίτην ἐποίησαν Ἀθηναῖοι τὸν παρ' αὐτοῖς παραπέμψαντα· ἐλέγετο δὲ οὗτος Τή-

runt contra Scylen. Scyles cognito quid de se fieret, et quam ob caussam, profugit in Thraciam. Id quum audisset Octamasades, cum exercitu adversus Thraciam contendit: cui ad Istrum progresso Thraces occurrerunt. Et quum conflicturi essent, Sitalces ad Octamasadem misit caduceatorem, cum his mandatis, Quid opus est inter nos tentare? Tu quidem sororis meæ es filius, sed habes germanum meum, quem si mihi reddideris, ego vicissim Scylem trado tibi. Ita neque tu, neque ego periclitabor exercitu. Per hæc verba pacem firmabat Sitalces. Erat enim apud Octamasadem frater Sitalcis profugus. Et Octamasades ista accepit, redditoque Sitalci avunculo suo, Scylen cepit fratrem. Et Sitalces quidem accepto fratre reduxit exercitum: Octamasades autem eodem loco caput Scyli dempsit. Adeo sua instituta Scythæ observant: et iis qui externos ritus
81 adsciscunt, tales irrogant pœnas. Multitudinem autem Scytharum non potui exacte indagare, quum de eius numero varia referentes audiam, et permultos illos, et rursus paucos esse, utique Scythas. Quantum autem sub aspectum meum venit: Est inter Borysthenem et Hypanin flumina, locus nomine Exampæus: cuius etiam aliquanto antea habuimus mentionem, quum dicebam fontem in eo esse aquæ amaræ, Hypanin in quem fluit, impotabilem reddentis. Hoc in loco iacet ahenum sexies tantum quantus crater qui est in ostio Ponti, a Pausania Cleombroti filio dedicatus. Quod siquis illum non inspexit, hunc ei in modum declarabo: Sexcentarum est amphorarum facile capax istud in Scythis ahenum, crassitudine digitorum sex, id aiunt indigenæ ex aculeis sagittarum esse factum: regem enim suum, nomine Ariantan, quum numerum Scytharum scire vellet, iussisse singulos Scythas conferre singulos sagittarum aculeos, proposita morte ei qui non ferret. Ita magnam vim collatam esse aculeorum: et ex his confectum ahenum illud

τῷ Σκύλῃ· ὁ δὲ, μαθὼν τὸ γινόμενον ἐπ' ἑωυτῷ, καὶ τὴν αἰτίην δι' ἣν ἐποιέετο, καταφεύγει ἐς τὴν [a] Θρηίκην· πυθόμενος δὲ ὁ Ὀκταμασάδης ταῦτα, ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Θρηίκην· ἐπεί τε δὲ ἐπὶ τῷ Ἴστρῳ ἐγένετο, ἀντιάσαι μιν οἱ [b] Θρήικες· μελλόντων δὲ αὐτέων [c] συνάψειν, ἔπεμψε Σιτάλκης παρὰ τὸν Ὀκταμασάδην, λέγων τοιάδε, Τί δεῖ ἡμέας ἀλλήλων πειρηθῆναι; εἰς μέν μευ τῆς ἀδελφεῆς παῖς ἔχεις· ἔχεις δέ μευ ἀδελφεόν· σύ τέ μοι ἀπόδος τοῦτον, καὶ ἐγώ σοι τὸν σὸν Σκύλην παραδίδωμι· χρατιῇ δὲ μήτε σὺ κινδυνεύσῃς, μήτ' ἐγώ· ταῦτά οἱ πέμψας ὁ Σιτάλκης ἐπεκηρυκεύετο· ἦν γὰρ παρὰ τῷ Ὀκταμασάδῃ ἀδελφεὸς [d] Σιτάλκεω πεφευγώς· ὁ δὲ Ὀκταμασάδης καταινέει ταῦτα· [e] ἐκδιδοὺς δὲ τὸν ἑωυτοῦ μήτρωα [f] Σιτάλκῃ, ἔλαβε τὸν ἀδελφεὸν Σκύλην· καὶ Σιτάλκης μὲν παραλαβὼν τὸν ἀδελφεὸν, ἀπήγετο. Σκύλεω δὲ Ὀκταμασάδης αὐτοῦ ταύτῃ ἀπέταμε τὴν κεφαλήν· οὕτω μὲν περιστέλλουσι τὰ σφέτερα νόμαια Σκύθαι, τοῖσι δὲ παραχτωμένοισι ξεινικοὺς [g] νόμους τοιαῦτα ἐπιτίμια διδοῦσι. Πλῆθος δὲ τὸ Σκυθέων οὐκ οἷός τε ἐγενόμην ἀτρεκέως πυθέσθαι, ἀλλὰ διαφόρους λόγους περὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἤκουον· καὶ γὰρ κάρτα πολλοὺς εἶναι Σκύθας, καὶ ὀλίγους, ὡς Σκύθας εἶναι· τοσόνδε μέντοι ἀπέφαινόν μοι ἐς ὄψιν· [h] ὡς ἔστι μεταξὺ Βορυσθένεός τε ποταμοῦ καὶ Ὑπάνιος χῶρος· οὔνομα [i] δέ οἱ ἐστὶ Ἐξαμπαῖος· τοῦ καὶ ὀλίγον τι πρότερον τούτων μνήμην εἶχον, Φάμενος ἐν αὐτῷ κρήνην ὕδατος πικροῦ εἶναι, ἀπ' ἧς τὸ ὕδωρ ἀποῤῥέον τὸν Ὑπάνιν ἄποτον [k] ποιέει· ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ κέεται [l] χαλκήιον, μεγάθεϊ καὶ ἑξαπλήσιον τοῦ ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Πόντου κρητῆρος, τὸν Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου ἀνέθηκε· ὃς δὲ μὴ εἰδέ κω τοῦτον, ὧδε δηλώσω· ἑξακοσίους ἀμφορέας εὐπετέως χωρέει τὸ ἐν Σκύθῃσι χαλκήιον· πάχος δὲ τὸ Σκυθικὸν τοῦτο χαλκήιόν ἐστι δακτύλων ἓξ· τοῦτο ὧν ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι [m] ἀπὸ ἀρδίων γενέσθαι, βουλόμενον γὰρ τὸν στρατηγὸν βασιλέα, τῷ οὔνομα [n] εἶναι Ἀριαντὰν, τοῦτον εἰδέναι τὸ πλῆθος [o] τῶν Σκυθέων, κελεύειν μιν πάντας Σκύθας ἄρδιν ἕκαστον μίην ἀπὸ τοῦ οἰστοῦ κομίσαι· ὃς δ' ἂν μὴ κομίσῃ, θάνατον ἀπείλεε· κομισθῆναι τε δὴ χρῆμα [p] πολλὸν ἀρδίων, καί οἱ δόξαι ἐξ αὐτέων μνημόσυνον [q] ποιήσαντι λι-

a Θρηίκην *Arch. V.*, et statim. *b* Σκύθαι *Arch.* *c* *M. Pasi. Ask.*, συνάπτειν *Ald. Arch. V. Paris. A. B. Edd.*, porro Σιδάλκης *Arch.* semper. *d* Σιτάλκεω *Ask.*, vere: ceteri Σιτάλκεος: tum πεφευγ. τοῦτον *Ald. V. Arch. Paris. B. Valla* Edd., ultimum negligunt *M. Ask. Pasi.* *e* Iidem, ἐκδοὺς *Ald.* &c., δοὺς ora *Steph.* *f* *M. Pasi. Ask. Arch.*, vulgo Σιτάλκην prave, in *Arch.* μήτρου Σιδ. *g* Γάμους *Arch.* *h* *Med. Pasi. Ask.*, ὡς omittunt alii omnes, et rectius abest. *i* *Arch. Pasi. V. Ask.*, olim δ' ἔστιν οἱ· tum ὀλίγῳ marg. *Steph. Ask. Pasi.* *k* Ποιέειν *M. Pasi. Ask.*, ποιέει *Aldus* et alii omnes, quos sequor. *l* Χαλκίον *Arch. V.* et statim, χαλκεῖον *Ask.*, tum καὶ ἑξαπλησ. *M. Arch. Pasi. Ask.*, quae copula in aliis negligitur. Praeterea ἐπὶ στόμ. *V. Pasi. Ask.* *m* Defit ἀπὸ *Arch. Vind.*, prior ἀρδίων, male. Vide *Suid.* in Voc. *n* Desideratur in *Arch.* *o* Τὸ Σκ. non male *Pasi.* *p* Πολλὸν *Arch.* Ed. *Genev.* CIↃIↃCXVIII. Vulgo πολλῶν. *q* *Arch. V. Ald. Paris. A. B.* Edd., ποιήσας *M. Pasi. Ask.*

Τήρης· ἔνιοι δέ φασιν, ὅτι ὁμώνυμος ἦν τῷ πατρὶ Σιτάλκει. Σύμμαχος Ἀθηναῖος μέμνηται. Θουκυδίδης προσίθησι καὶ τὸ ὄνομα λέγων οὕτως, καὶ Σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀθηναῖον. Postrema leguntur ap. *Thucyd.* p. 115. ult. Iam primum auferatur hinc in indicem relatus *Symmachus*, alibi saepius in his scholiis citatus: deinde sic ista me iudice sunt redintegranda: Τοῦτον πολίτην ἐποίησαν Ἀθηναῖοι, τὸν πατέρα αὐτοῦ παραπέμποντες· (*patre insuper habito, filium civem fecere:*) ἐλέγετο δὲ οὗτος Τήρης· ἔνιοι δέ φασιν, ὅτι ὁμώνυμος ἦν τῷ πατρὶ Σιτάλκῃ, σύμμαχος Ἀθηναίοις· μέμνηται Θουκυδίδης· προσίθησι δὲ καὶ τὸ ὄνομα. VALCKEN.

93. Ταῦτα —— ἐπεκηρυκεύετο.] Neglexit haec *Valla*. Qui Latina adposuit, notionem verbi ἐπικηρυκεύεσθαι, in missis caduceatoribus obviam, et ab *Ammonio* indicatam, contemsit. Adi *Valckenar.* ad Grammaticum L. I, 20. Statim ἀδελφεὸς Σιτάλκεω, uti L. VII, 137. ὑπὸ Σιτάλκεω τοῦ Τήρεω. Neque temere damno πεφευγὼς τοῦτον, tot schedis munitum.

10. Ἄποτον ποιέει] Lenius hoc ob C. 52. Aheneum Pausaniae, Cleombroti F., craterem ad os Ponti; inscriptumque illi carmen, *Nymphis* habet in *Athenaeo* L. XII, p. 536. et *Pet. Gyllius* Bosp. Thrac. L. III, 5. Tota autem haec multitudinis Scythicae indicatio speciem praefert scriptoris coniectantis ac nihil definientis.

22. Χρῆμα πολλὸν ἀρδίων] Certam praestant *Porti* emendationem schedae, et *Camerarii* L. VI, 43. χρῆμα πολλὸν νεῶν. Simile Comici ex Pluto χρῆμα πολὺ ταμιχῶν, et Nostri L. I, 36. Statim καί οἱ δόξαι —— ποιήσαντα λιπέσθαι insolentissimum est et protectum minime. Nam auxilio quae arcessuntur, ποιήσαντα postularent, qualia in Musis plura.

22. Χρῆμα πολλὸν ἀρδίων] Restituetur ex Codd., quibus *Valla* concinit, et VI, c. 43., χρῆμα πολλὸν νεῶν· sic et alibi loquitur *Herod.* ὕδατος χρῆμα πολλὸν dixit *Lucan.* de Syr. Dea III, p. 459. Συὸς μέγιστον χρῆμα, *Soph.* Meleagro; θησαυρῶν χρῆμα ἀμυθήτων, *Philostratus.* VALCKEN.

λιπέσθαι· ἐκ τετέων δὴ μιν τὸ χαλκήϊον ποιῆσαι τοῦτο, καὶ ἀναθεῖναι ἐς τὸν Ἐξαμπαῖον τοῦτον· τὰ δὴ περὶ τοῦ πλήθεος [a] τοῦ Σκυθέων ἤκουον. Θωυμάσια δὲ ἡ χώρη αὕτη οὐκ ἔχει, χωρὶς ἢ ὅτι ποταμοὺς τε πολλῷ μεγίστους, καὶ ἀριθμὸν πλείστους· ὁ δὲ [b] ἀποθωυμάσαι ἄξιον καὶ πάρεξ τῶν ποταμῶν, καὶ τοῦ μεγάθεος τοῦ πεδίου, παρέχεται, εἰρήσεται. Ἴχνος Ἡρακλέος φαίνουσι ἐν πέτρῃ ἐνεόν, τὸ [c] οἴκε μὲν βήματι ἀνδρὸς, ἔστι δὲ τὸ μέγαθος δίπηχυ, παρὰ τὸν Τύρην ποταμόν· τοῦτο μέν νυν τοιοῦτό ἐστι. Ἀναβήσομαι δὲ ἐς τὸν κατ' ἀρχὰς [d] ἦια λέξων λόγον· παρακινυζομένου Δαρείου ἐπὶ τοὺς Σκύθας, καὶ ἐπιπέμποντος ἀγγέλους ἐπιτάξοντας τοῖσι μὲν πεζὸν στρατὸν, τοῖσι δὲ νέας παρέχειν, τοῖσι δὲ [e] ζεύγνυσθαι τὸν Θρηΐκιον Βόσπορον· Ἀρτάβανος ὁ Ὑστάσπεος, ἀδελφεὸς ἐὼν Δαρείου, ἔχρηζε μηδαμῶς αὐτὸν [f] στρατηίην ἐπὶ Σκύθας ποιέεσθαι, καταλέγων τῶν Σκυθέων τὴν ἀπορίην· ἀλλ', οὐ γὰρ ἔπειθε συμβουλεύων οἱ χρηστὰ, ὁ μὲν ἐπέστα αὐτὸ· ὁ δὲ, ἐπειδή οἱ τὰ πάντα παρεσκεύαστο, ἐξήλαυνε τὸν στρατὸν ἐκ Σούσων. Ἐνθαῦτα τῶν Περσέων Οἰόβαζος ἐδεήθη Δαρείου, τριῶν ἐόντων οἱ παίδων, καὶ πάντων στρατευομένων, ἕνα αὐτῷ καταλειφθῆναι· ὁ δέ οἱ ἔφη, ὡς φίλῳ ἐόντι, καὶ μετρίων δεομένῳ, πάντας τοὺς παῖδας καταλείψειν· ὁ μὲν δὴ Οἰόβαζος περιχαρὴς ἦν, ἐλπίζων τοὺς υἱέας στρατηΐης ἀπολελύσθαι· ὁ δὲ ἐκέλευσε [g] τοὺς ἐπεσταλμένους, ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς Οἰοβάζου παῖδας· καὶ οὗτοι μὲν ἀποσφαγέντες, αὐτοῦ ταύτῃ ἐλίποντο. Δαρεῖος δὲ ἐπεί τε πορευόμενος ἐκ Σούσων ἀπίκετο τῆς Καλχηδονίης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵνα ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐνθεῦτεν [h] ἐσβὰς ἐς νέα, ἔπλεε ἐπὶ τὰς Κυανέας καλευμένας, τὰς πρότερον πλαγκτὰς Ἕλληνες φασὶ εἶναι· ἐζόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἱρῷ, [i] ἐθηεῖτο τὸν Πόντον ἐόντα ἀξιοθέητον· πελαγέων γὰρ ἁπάντων τέρψιν [k] θωμασιώτατον· τοῦ τὸ μὲν μῆκός ἐστι στάδιοι ἑκατὸν καὶ χίλιοι

lud placuisse ei pro monumento relinquere, et in hoc Exampæo dedicare. Hæc de multitudine Scytharum audiebam. Miracula autem hæc regio nulla habet, præter flumina cum multo maxima, tum numero plurima. Si quid tamen præter flumina et magnitudinem campi exhibetur admiratione dignum, id dicetur. Vestigium Herculis ostendunt petræ impressum, virili vestigio simile, bicubitali magnitudine, iuxta fluvium Tyrem. Et hoc ita se habet. REDEO ad eam quam ab initio institueram orationem: Dario adversus Scythas exercitum comparanti, dimissis nunciis ad imperandum, aliis ut peditatum, aliis ut classem præstarent, aliis ut Bosporum Thracium ponte iungerent: Artabanus, Hystaspis filius, Darii frater, nolebat illum ullo pacto Scythis inferre bellum, commemorans Scytharum inopiam, utilia suadens: quum tamen non persuaderet illi, destitit a disuadendo. Darius, ubi omnia ei in expedito fuere, copias eduxit ex urbe Susis. Ibi eum OEobazus ex Persis, cui tres filii erant, et omnes militantes, obsecrabat ut unum sibi relinqueret. Cui Darius tanquam amico et modesta obsecranti, respondit se omnes liberos relicturum. Eo responso OEobazus magnopere lætabatur, sperans liberos suos missionem habere militiæ. At ille adstantes iussit, ut omnes OEobazi filios interimerent. Ita filii OEobazi obtruncati, illic sunt relicti. Darius Susis movens, postquam pervenit ad Bosporum Calchedoniæ, ubi pons iunctus erat, illinc conscensa navi, transmisit in Cyaneas, quæ dicuntur, quas Græci prius errabundas fuisse aiunt. Ibi sedens in templo subiiciebat oculis Pontum, rem spectaculo dignam, nam inter omnia maria est maxime admirabilis. Cuius longitudo est un-

249 82 83 84 85 86

a Τῶν *Arcb.* *b* Ἀποθωμ. *Arcb.*, mox καὶ πάρεξ *M. Ask. V.*, ab aliis καὶ abest. *c* Οἷκε *Vind.*, alii ἔοικε. De Herculis vestigio bicubitali ad L. II, 91. *d* Ἡα *Ask.* *e* Ζευγνῦναι *Arcb*, satis bene. *f* Στρατιὴν Edd. *Genev.* olim στρατὸν. *g* Τοὺς ἐπὶ τουτέων *V. Arcb. Paris. A. B. Ald.* Edd., τοὺς ἐπεσταλμένους *Med. Pasf. V.* *b* Ἐμβὰς *Arcb. Vind.* *i* Ἐθηεῖτο *M. Arcb. V. Pasf. Ask.*, ἐθηῆτο *Ald.* et alii. Vide L. I, 10. *k* Θωμασιώτατον *Arcb.*, tum τούτῳ idem, τοῦ τὸ μὲν *Paris.* unus, *Valla*, rectissime: τοῦτο μὲν antea.

37. Τοῖσι δὲ ζεύγνυσθαι] Malo ex schedis Britannicis ζευγνῦναι, quod Scriptori tali in re tritissimum L. III, 89, 90, 134. VII, 36. Verius statim στρατηΐην —— πειέεσθαι, nec fugit vulgatae menda Editorem *Genev.*, etsi male tollentem. Error frequens et manifestus, de quo I, 205. atque alibi.

50. Ἐκέλευσε τοὺς ἐπεσεῶτας] Accedo *Gronovio.* Persae omnes, quotquot militari aetate, ipso rege in hosticum abeunte, obstricti, ut eum armati sequerentur, videntur fuisse. Hinc rex iram, *quasi insigne regium*, in OEobazum stipendia unius suum in solatium deprecantem, exercuit, et *occisos tres in conspectu parentis abiecit*, *crudelis futurus*, *si omnes abduxisset*, bene *Seneca* de Ira L. III, 16. Hinc non dissimilis in Pythium Xerxis crudelitas, ab eodem Philosopho non praeterita, in Nostri L. VII, 38.

56. Ἑζόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἱρῷ] Ex coniectura *Pavii* ἐπὶ τῷ ῥίῳ, *in promontorio*, seu vertice Cyanearum, sed incongrua. Elegantior *Valckenarii*, quam amplecti non possum. Tacet Scriptor de regis in continentem exscensu ac transitu in fanum, quod praeter morem minime. Τὸ ἱρὸν ad os Ponti erat, sive παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πόντου in *Philostrati* I. Vit. Sophist. XXIV, 1. Ad idem os πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου Cyaneae *Strab.* L. VII, p. 492. Ex Fano ingens aperiebatur Pontus, patebantque lustrantibus petrae Cyaneae ipsumque mare clarissime, conspicique in hunc possunt diem, docente *Pet. Gyllio* Bosp. Thr. L. III, 5.

56. Ἑζόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἱρῷ] Praeter ceteros accurate de templo Iovis Οὐρίου, quod ad os Ponti positum eximie dicebatur τὸ ἱερὸν, agens Clar. *Io. Taylor* in Praefat. ad Marmor Bospor. Iovi Urio sacrum, Herodotea non omisit: meminit certe *Herod.* c. 87., μέσον ἐοῦ Βυζαντίου τε καὶ τοῦ ἐπὶ στόματι ἱροῦ. Nostro vero loco quomodo tandem obsecro sedisse diceretur in isto templo Darius, qui in navi sederet Ponti spectator; nam ἐσβὰς ἐς νέα ἔπλεε ἐπὶ τὰς Κυανέας καλευμένας· ἐζόμενος δὲ ἐπὶ τῷ —— ἐθηέετο τὸν Πόντον ἐόντα ἀξιοθέητον· tandem c. 86., admirando hoc satiatus spectaculo Darius ἔπλεε ὀπίσω ἐπὶ τὴν γέφυραν· hic Bosporum contemplabatur: pons autem iungebat eam partem Bospori, quae esset media Βυζαντίου τε καὶ τοῦ ἐπὶ στόματι ἱροῦ. Quid itaque? hic navigans Darius, ut Pontum oculis perlustraret, sedisse videtur iuxta navis magistrum in puppi, qui locus Homero dicitur ἴκριον. Quid si scripserit itaque Herod. ἑζόμενος ἐπὶ τῷ ἰκρίῳ, *sedens in tabulato navis*: Νηῶν ἴκρια *Homero*, *Hesychio* sunt aliisque τὰ σανιδώματα τῶν πλοίων· vide *Io. Scheffer.* de Mil. Nav. II, c. 5. VALCKEN.

59. Τοῦ τὸ μὲν μῆκος &c.] Constat pristina verbis sanitas. Ponti et longitudo et latitudo, antea deficiens, bene habet: Constat stadiorum numerus, reditque secum in gratiam *Herodotus*. Scripserat C. 86., in latum patere stadiis CIↃ CIↃ CIↃ CCC., quot utique ex trecentis et triginta orgyarum millibus, quae illis aequantur, oriuntur, si quidem decem earum myriades mille efficiunt stadia C. 42. huius libri, et centum pares uni sunt stadio L. II, 149. Quae quidem nullum cum habeant dubium, merito cum *Pavio* stupemus, monitoris *Th. Galei* rationem non fuisse habitam, ac contra verum *stadia CC.* durasse. Statim ὁ αὐχὴν per appositionem, quam dicunt, deponitur, nec superfluus atque ex scholio Abbati *Me-*

loto

undecim millium ac centum ſtadiorum: latitudo (qua latiſſimus ſui est) trium millium trecentorum. Huius pelagi os latitudinis est quatuor ſtadiorum: longitudo oris (quod est collum) quæ Boſporus dicitur, ubi pons connectebatur, circiter centum viginti ſtadia. Boſporus ad Propontidem pertinet. Propontis autem latitudinis quingentorum ſtadiorum est, mille et quadringentorum longitudinis, influens in Helleſpontum. Ipse Helleſpontus, ubi anguſtiſſimus, ſtadiis ſeptem, quadringentis longus, intrans pelagi hiatum quod AEgæum vocatur.
86 Hæc autem ita dimenſa ſunt. Navis fere meat omnino ſeptuaginta millia orgyiarum longo die, nocte vero ſexaginta millia. Itaque e faucibus Ponti ad Phaſin (hoc est enim Ponti longiſſimum) novem dierum est navigatio, et octo noctium, quæ fiunt centum ac decem millia orgyiarum et centum, hoc est, ſtadiorum undecim millia ac centum. E Sindica autem ad Themiſcyram, quæ est ſuper flumen Thermodontem (hic namque Ponti latiſſimum est) trium dierum duarumque noctium est navigatio, quæ fiunt orgyiarum trecenta ac triginta millia, ſtadiorum vero tria millia et trecenta. Hunc igitur in modum Pontus ac Boſporus et Helleſpontus a me dimenſi ſunt, et ſecundum ea quæ dixi ſitum habent. Quinetiam Pontus hic paludem habet influentem in ſe, non multo quam ipse est minorem, quæ Mæotis ap-
87 pellatur, et mater Ponti. Darius, ubi Pontum contemplatus est, renavigavit ad pontem, cuius architectus extitit Mandrocles Samius. Contemplatus item Boſporum, duos ad eum cippos erexit e candido lapide, incidens litteris in uno quidem Aſſyriis, in altero autem Græcis, omnes gentes

χίλιαι καὶ μυρίαι· [a] τὸ δὲ εὖρος, τῇ εὐρύτατός ἐστιν ἑωυτοῦ, στάδιοι [b] τριηκόσιοι καὶ τρισχίλιοι· τούτου τοῦ πελάγεος τὸ στόμα ἐστὶ, [c] εὖρος τέσσερες στάδιοι· μῆκος δὲ τοῦ στόματος, ὁ αὐχὴν, τὸ δὴ Βόσπορος κέκληται, κατ' ὃ δὴ ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐπὶ στάδιους εἴκοσι καὶ ἑκατόν ἐστι· τείνει δ' ἐς τὴν Προποντίδα ὁ Βόσπορος· ἡ δὲ Προποντὶς, ἐοῦσα εὖρος μὲν σταδίων πεντακοσίων, μῆκος δὲ τετρακοσίων καὶ χιλίων, καταδιδοῖ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐόντα [d] στενότητι μὲν ἑπτὰ σταδίους, μῆκος δὲ τετρακοσίους· [e] ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ἐς χάσμα πελάγεος τὸ δὴ Αἰγαῖον καλέεται. Μεμέτρηται δὲ ταῦτα ὧδε· [f] νηῒ ἐπίπαν μάλιστά κη κατανύει ἐν μακρημερίῃ ὀργυιέας ἑπτακισμυρίας, [g] νυκτὸς δὲ, ἑξακισμυρίας· ἤδη ὧν ἐς μὲν Φάσιν ἀπὸ τοῦ στόματος, (τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου μακρότατον) ἡμερέων ἐννέα πλόος ἐστὶ, καὶ νυκτῶν ὀκτώ· αὗται, ἑνδεκα μυριάδες καὶ ἑκατὸν ὀργυιέων γίνονται· ἐκ δὲ τῶν ὀργυιέων τουτέων, στάδιοι ἑκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοί εἰσι· ἐς δὲ [h] Θεμισκύρην τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι ποταμῷ ἐκ τῆς Σανδικῆς, κατὰ τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου εὐρύτατον, τριῶν τε ἡμερέων καὶ [i] δύο νυκτῶν πλόος· αὗται δὲ, τρεῖς καὶ τριήκοντα μυριάδες ὀργυιέων γίνονται, στάδιοι δὲ, τριηκόσιοι καὶ τρισχίλιοι· ὁ μὲν νυν Πόντος οὗτος καὶ Βόσπορός τε καὶ Ἑλλήσποντος [k] οὕτω τέ μοι μετρέαται, καὶ κατὰ τὰ εἰρημένα πέφυκασι· παρέχεται δὲ καὶ λίμνην ὁ [l] Πόντος οὗτος, ἐκδιδοῦσαν ἐς ἑωυτὸν, οὐ πολλῷ τέῳ ἐλάσσω ἑωυτοῦ· ἡ Μαιῆτις [m] τε καλέεται, καὶ μήτηρ τοῦ Πόντου. Ὁ δὲ Δαρεῖος ὡς ἐθήησατο τὸν Πόντον, ἔπλεε ὀπίσω ἐπὶ τὴν γέφυραν, τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο [n] Μανδροκλέης Σάμιος· ὁ θηησάμενος δὲ καὶ τὸν Βόσπορον, στήλας ἔστησε δύο ἐπ' [p] αὐτῷ, λίθου λευκοῦ, ἐν ταμὼν γράμματα, [q] ἐς μὲν τὴν Ἀσσυρίαν, ἐς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν,

ἔθνεα

tes

a Steph. ora *Paris. A. B. Pasſ. Ask. Arcb. V. Valla:* olim ex *Ald.* et *Med.* τοῦτο δὲ, τῇ. *b* Τριηκόσιοι *Arcb.* ſed in raſura, *Valla*, optime. διηκόσιοι vulgo. *c Euſtath.* ad *Dionys.* v, 140. reſpexit, etiam ſequentia. *d* Στεινότατον *Arcb.*, στενότατα *Vind.* Prius *Galeo* arridet. Adi ſis *Davis.* ad *Ciceron*, Tuſcul. L. III. C. 8. *e* Deſit *Arcb. Vind.* *f M. Pasſ. Ask.*, μακρῇ ἡμέρῃ *Ald. V. Arcb. Paris. A. B.* Edd., quod revocent, quibus allubeſcit, tum ὀργυιὰς *Pasſ. Arcb.*, ὀργυὰς *Ask.* *g* Absunt tres hae voces *M. Pasſ. Ask. Arcb.* *b* Θεμισκύρην *Pasſ. Ask.*, bene Θεμίσκυρον *Arcb.*, Θεμίσκυραν olim. Mox τῆς Ἰνδικῆς omnes. *i* Δύο non legit *Arcb.*, tum πλόον *M. Pasſ. Ask.*, in *Paris. A. B. V. Ald. Arcb.* Edd. πλόος, quod recepi; porro τρεῖς μυριάδες καὶ τριήκοντα *Pasſ. Arcb.* *k* Οὗτοι τε *Pasſ. Ask.*, abest τε *Arcb.* *l* Πόντος οὗτος *Arcb. V. Paris. A. B. Ald.*, omittunt οὗτος *M. Pasſ. Ask.*; ἐσδιδ. *Vind. Arcb.* Porro ἐς αὐτὸν *Pasſ. Ask.* *m* Non est in *Arcb.*; Citat *Euſtath.* in *Dionys.* v, 14. *n* Μανδροκλῆς *Vind. Arcb.* *o* Θεησ. *Ask.* *p* Ἐπ' αὐτὸν *M. Pasſ. Ask.*, ἐπ' αὐτοῦ *Ald. V. Arcb.*, αὐτῷ *Paris. A. B.* *q M. Ask. Pasſ.*, ἐς μὲν τὴν ἑτέρην alii.

loto esſe debuerat, τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα C. 89. et ἐπὶ τῷ ΑΤΧΕΝΙ τοῦ βοσπόρου C. 118. videbimus. olim ſimilis in his *Maximi Tyr.* Diſ. VIII, 7. appoſitio, οἱ ἐσπέριοι Λίβυες οἰκοῦσι γῆν, ΑΤΧΕΝΑ ξενὸν καὶ ἐπιμήκη καὶ ἀμφιθάλαττον. Mutavit *D. Heinſius*, ſequente, ſed haeſitante, *Daviſio*, quem adi et Criticos ad *Sophocl.* Oed. Col. v, 688.

73. Νυκτὸς δὲ, ἑξακισμυρίας] Harum omiſſio vocum ex ſcribarum est ſocordia. Stadiorum ex diutno nocturnoque navis curſu mire fallax conputatio. *Ariſtidi* ναῦς πανημερίαν θέουσα, et vento impulſa proſpero, abſolvit ſtadia CIↃCC. Or. AEgypt. p. 360. *Theophilus* in *Ptolemaei* Geogr. L. I, 9. τὸν τοῦ νυχθημέρου φορὸν πλοῦν, unius diei ac noctis ſecundam navigationem CIↃ. tantum ſtadiis acquiparat. Receptior *Herodoti* ratio, ſiquidem ὡμολογημένον τοῦτο ſeu *in confeſſo erat*, navim ſecundo vento IↃCC. ſtadia una die conficere, *Marciano* in Peripl. p. 67. indice, iuſtiſſime adiiciente, arte augeri et huius neglectu minui eam curſus velocitatem poſſe.

79. Ἐκ τῆς Σινδικῆς] Quod in Latinis olim *e Scythica*, inputatur *Vallae* iniuria: absunt haec et quae adhaerent principi verſionis editioni, addita aut a *Phoenice* aut *Heresbachio*. Repoſui praepoſita litera, quam articuli poſtrema, uti C. 28., deglutierat, τῆς Σινδικῆς. Qua quidem in parte audacior ſi cenſear, patroni Cl. viri aderunt *P. Bertius* de Agger. et Pontib. C. 2., *Holſtenius* ad *Steph.*, *Is. Voſſius*, *Gronovius*, *Berkelius*, atque alii.

88. Καὶ μήτηρ τοῦ Πόντου] Conmoda, et, quod ſciam, nondum publicata haec *Dionyſii Byz.* ex Anaplo Ponti: Μόνη δ' ὑπὲρ αὐτὸν, *Pontum*, ἀνακέχυται λίμνη Μαιῶτις, ἣν ΜΗΤΕΡΑ καὶ ΤΡΟΦΟΝ τοῦ Πόντου κατεφήμισε λόγος ἐκ παλαιᾶς μνήμης παραδεδομένος· ταύτης τὸ μὲν περίμετρον ἐξι δισχιλίων σταδίων, τὸ δὲ πέρας ποταμὸς Τάναϊς, ὅρος τῶν δυεῖν ἠπείρων· in quibus ambitus paludis nimius, uti *Cauſaboni* ad *Strabon.* L. VII, 477. obſervatio patefaciet. Mater Ponti Maeotis, quod huius gignatur aquis et incrementa capiat. *Tzetzae* ὡς μήτηρ καὶ μαιεύτρια γένους παντὸς ἰχθύων Chil. VIII, 773., quae et *Hipparchi* profeſſio ap. *Voſſ.* ad *Melam* L. I, 1. Post pauca ſcripſi ex ſchedis ἐπ' αὐτῷ, ſicuti paullo ſupra ἐπὶ Θερμώδοντι ποταμῷ· ſi qui priſcum ἐπ' αὐτοῦ ſervatum vult, utatur Pauſaniae, de quo ſupra, cratere, Μνᾶμ' ἀρετῆς ἀνέθηκε —— Πόντου ἐπ' Εὐξείνου — et conſimilibus.

91. Στήλας ἔστησε δ' ἐπ' αὐτὸν] Si dediſſet Med. ἐς αὐτὸν, ſignificari poſſet: *duas columnas illuc deportatas ſtatuit*, vel *erexit:* atque hoc cum aliis Herodoteis etiam comparari. Sed placet coniectura *Gronovii*, legentis ἐπ' αὐτῷ, *ad Boſporum*. Quod vero in eam rem excitat e VII, c. 226. ὁ λίθινος λέων ἕστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ, mallem omiſiſſet: *in honorem enim Leonidae* Leo fuerat is erectus: *Clem. Alex.* Propt. p. 32, 23., Ἀργύννου νεὼν Ἀφροδίτης ἵσασθαι ἐπ' Ἀργύννῳ τῷ ἐρωμένῳ.

VALCKEN.

Macotis palus. Pontis in Boſporo faber Mandrocles donatus ab Dario,

ἔθνεα πάντα [a] ὅσαπερ ἦγε· ἦγε δὲ πάντα τῶν ἦρχε· [b] τουτέων μυριάδες ἐξηριθμήθησαν, χωρὶς τοῦ ναυτικοῦ, ἑβδομήκοντα σὺν ἱππεῦσι· νέες δὲ ἐξακόσιαι συνελέχθησαν· τῇσι μέν νυν σκήλῃσι ταύτῃσι Βυζάντιοι, κομίσαντες ἐς τὴν πόλιν, ὕστερον τουτέων ἐχρήσαντο πρὸς τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθωσίης Ἀρτέμιδος, χωρὶς ἑνὸς λίθου· [c] οὗτος δὲ κατελείφθη παρὰ τοῦ Διονύσου τὸν νηὸν ὑπ' [d] Βυζαντίων, γραμμάτων Ἀσσυρίων πλέος· τοῦ δὲ Βοσπόρου ὁ χῶρος, τὸν ἔζευξε βασιλεὺς Δαρεῖος, ὡς ἐμοὶ [e] δοκέει συμβαλλομένῳ, μέσον ἐστὶ Βυζαντίου τε καὶ τοῦ ἐπὶ [f] στόματι ἱροῦ. Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα ἡσθεὶς τῇ σχεδίῃ, τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτῆς Μανδροκλέα τὸν Σάμιον ἐδωρήσατο [g] πᾶσι δέκα· ἀπ' ὧν δὴ Μανδροκλέης ἀπαρχὴν, [h] ζῶα γραψάμενος πᾶσαν τὴν ζεῦξιν τοῦ Βοσπόρου, καὶ βασιλέα τε Δαρεῖον ὑπ' προεδρίῃ κατήμενον, καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ διαβαίνοντα, ταῦτα γραψάμενος, ἀνέθηκε ἐς τὸ Ἡραιον, ἐπιγράψας τάδε,

Βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας ἀνέθηκε
[i] Μανδροκλέης Ἥρῃ μνημόσυνον σχεδίης·
Αὐτῷ μὲν στέφανον περιθεὶς, Σαμίοισι δὲ κῦδος·
Δαρείου [k] βασιλέος ἐκτελέσας κατὰ νοῦν.

ταῦτα μέν νυν τοῦ ζεύξαντος τὴν γέφυραν μνημόσυνα ἐγένετο. Δαρεῖος δὲ δωρησάμενος Μανδροκλέα, διέβαινε ἐς τὴν Εὐρώπην, τοῖσι Ἴωσι παραγγείλας πλέειν ἐς τὸν Πόντον, μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ· ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται ἐς τὸν Ἴστρον, αὐτοῦ αὐτὸν περιμένειν, ζευγνύντας τὸν ποταμόν· τὸ γὰρ δὴ ναυτικὸν ἦγον Ἰωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Ἑλλησπόντιοι· ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς τὰς Κυανέας διεκπλώσας, ἔπλεε ἰθὺ τοῦ Ἴστρου· ἀναπλώσας δὲ ἀνὰ [m] τὸν ποταμὸν δυῶν ἡμερέων πλόον ἀπὸ θαλάσσης, τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα, ἐκ τοῦ σχίζεται τὰ στόματα τοῦ Ἴστρου, ἐζεύγνυε. Δαρεῖος δὲ, ὡς διέβη τὸν [n] Βόσπορον κατὰ τὴν σχεδίην, ἐπορεύετο διὰ τῆς Θρηίκης· ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ Τεάρου ποταμοῦ τὰς πηγὰς, ἐστρατοπεδεύσατο ἡμέρας τρεῖς. Ὁ δὲ Τέαρος λέγεται ὑπὸ τῶν περιοίκων εἶναι ποταμῶν ἄριστος, τά τε ἄλλα ἐς ἄκεσιν φέροντα, καὶ δὴ καὶ ἀνδράσι καὶ ἵπποισι ψώρην ἀκέσασθαι· [o] εἰσὶ δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαὶ δυῶν δεούσαι τεσσερήκοντα,

tes quas ducebat. Ducebat autem omnes gentes quibus imperabat, continentes numero ſeptingenta millia hominum cum equitatu, præter claſſem, quæ conſtabat e navibus ſexcentis. His poſtea cippis Byzantii in urbem ſuam translatis uſi ſunt ad aram Dianæ Orthoſiæ, præter unum lapidem, qui apud Bacchi delubrum in eadem urbe relictus est litteris Aſſyriis oppletus. Ceterum Boſpori locus, quem rex Darius ponte commiſit, coniectanti mihi videtur medius inter Byzantium et templum quod ad os est. Post hæc Darius ponte ratito 88
delectatus, autorem eius Mandroclem Samium donavit denis omnibus. Ex quorum primitiis Mandrocles pingendo totam commiſſionem Boſpori et regem Darium in ſolio ſedentem, ac copias ibi transeuntes, effinxit, eamque picturam templo Iunonis dedicavit, cum hac inſcriptione,

Qui rate piſcoſum coniunxit Boſporon, implens
Darii regis vota, iubentis opus,
Iunoni Mandrocles hæc monumenta dicavit,
Eſſet bonor Samiis unde, corona ſibi.

Hæc igitur monumenta extiterunt eius qui pontem compegit. Quem ubi remuneratus 89
est Darius, transmiſit in Europam, iuſſis Ionibus navigare in Pontum usque ad Iſtrum, atque ubi eo pervehiſſent, ſe illic opperiri fluvium ponte iungentes. Ducebant enim claſſem Iones et AEolenſes et Helleſpontii. Hi prætervecti Cyaneas, recta ad Iſtrum navigarunt, ſubvectique duorum dierum itinere a mari ad collum fluminis, ubi in oſtia ſcinditur, illud ponte iungunt. Darius, transmiſſo per ratem Boſporo, faciebat per Thraciam iter, et quum ad fontes Teari amnis perventum eſſet, triduo hic habuit ſtativa. Tearus fertur ab ac- 90
colis amnium eſſe optimus cum ad alios morbos, tum ad ſcabiem curandam vel hominum vel equorum. Eius enim fontes duodequadraginta ſunt, ex

a Ὅσα περιῆγε *Ask.*, mox πάντων τῶν ἦρχ. *Arch.* *b* Τούτου *Arch.* *c* Οὗτος δὲ *Ald. Arch. V. Paris. A. B.*, ab *Arch.* κατελείφθη abest, neutrum prave: δὲ non habet *M. Paſ. Ask.* *d* Βυζαντίων *Arch.* *e* Δοκέειν *id. Vind.*; tum ἐς μέσον ora *Steph. Paſ. Ask. Vind.* De Orthoſia Diana docte *Io. Alb. Fabricius* ad *Sext. Empir.* p. 179. *f* Στόματος *Vind.* *g* Πᾶσι *V. Paſ. Ask.* ora *Steph. Valla*, πᾶσα *Arch.*, πᾶσι in ora: παισὶ *Ald. Med.* *h* Ζῶα γραψ. *Arch. Ask. Valla* et *Euſtath.* in *Homer.* p. 626, 54., olim ζωαγραψάμενος. *i* Ἀνδροκλέης ex ſchedis *P. Gyllius* Boſp. Thrac. L. II, 13. in epigrammate tantum. *k* Βασιλέος δ' ἐκτ. *Arch.*, ne verſui modulus hiaret, ut puto. *l* Absunt haec duo *Paſ. Ask.*, τὰς omittit *Arch.* *m* Τὸν non habent *Paſ. Ask. V.*, neque necesſarius est articulus. *n* Πόντον *Arch. Valla.* *o* *M. Paſ. Ask.*, εἰσὶ δὲ τούτου *V. Arch.*, vulgo εἰσὶ γὰρ τούτου. Attigit haec *Euſtath.* in *Homer.* p. 1263, 32.

6. Ἐδωρήσατο πᾶσι δέκα] Unice verum hoc. Tale Παυσανίῃ δὲ ΠΑΝΤΑ ΔΕΚΑ ἐξαιρέθη καὶ ἐδόθη L. IX, 80. et ὑπισχνεύμενοι, τὰ ΠΑΝΤΑ οἱ ΜΥΡΙΑ δώσειν L. III, 74. *Pavius* a veritate proxime aſuit πᾶσι δέκα, videlicet ταλάντοις, refingens: *talenta* enim aliena ſunt. Genus hoc egregie magnus *Is. Caſaubonius* ad *Strabon.* L. III, p. 232. et *Athen.* IV, 10. illuſtravit. Peſſime *P. Bertius* de Aggerib. et Pont. C. 2. παισὶ δέκα abſtulit orationi, corona aurea virtutis ergo Mandroclem et aliis muneribus abs rege donatum ex male intellecto, quod ſequetur, epigrammate iactans. Παισὶ et πᾶσι conmutari docuit *Rigaltius* in *Artemidori* I, 47. H, 42. Ego vero inſuper ζῶα γραψάμενος habere non debui. Ecce tibi *Euſtath.* καὶ παρ' Ἡροδότῳ τό, καὶ ΖΩΑ ΓΡΑΨΑΜΕΝΟΣ, ἤγουν ζωγραφήσας, ubi plura.

7. Πᾶσι δέκα] Revocabitur et hoc ex Codd. Verba *Herodoti* ex L. I, c. 50., κτήνεα τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυσε *Galeus* commode contulit ad haec *Parthenii* π. Ἐ. Π. c. IX, f. πάντα ἑκατὸν ἐναγίσαντες αὐτῇ· *omnia centena*, *Caſaubonus* interpretatur in *Athen.* IV, c. 10. Homerea, quae collegit *B. Martinus* V. L. III, c. 22., quaeque plura ſimillima videntur, ſunt tamen diverſa. VALCKEN.

11. Ἀνέθηκε ἐς τὸ Ἡραιον] Vellicat *Vallam* ob *Iunonis templum* doctiſſimus *Holſtenius*, ipſemet ab errore, ſi tamen eius ſit, non inmunis. Nam Thraciae urbs Ἡραῖον, de qua *Stephan.* ex Noſtri L. IV., est in C. 90. ubi *Iunonis templum* inprudenter *Valla*: nec plane abſolvo *Pet. Gyllium*, mire fluctuantem L. II. Boſp. C. 13. Nobiliſſimum Iunonis Samiae templum, toties *Herodoto* L. I, 70. III, 60. et aliis celebratum, indicatur: ipsa loquendi formula fanum requirit, non oppidum; καὶ ἀνέθηκαν ἐς τὸ Ἡραιον recurret C. 152. Pati autem poſſem, ut Ἀνδροκλέης detracta priore littera pingeretur, ni MSS. contra venirent omnes, et *Tzetzes* Chil. I. Hiſt. 31.

30. Ὁ δὲ Τέαρος] *Tearum* Thraciae amnem *Plinius* habet. Ἐπὶ προχοῇσι Θεαίρου ἀεννάου ad eundem ex Epigrammate *Simonidis* Cl. *Reiskius* refert ad *Cephalae* Anthol. p. 241. Citra dubitationem huic admovenda *Libanii* Orat. Antiochic. p. 346. A. Δαρείῳ μὲν οὖν ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνοντι ΤΑΙΝΑΡΟΣ ἐν Θράκῃ ποταμὸς ἔδοξεν εἶναι κάλλιστος· καὶ φίλον ὁ Δαρεῖος φήσας, τοῦτο ἐνεγράφη αὐτῷ, ΤΑΙΝΑΡΟΝ εἶναι ΠΟΤΑΜΟΝ κάλλιστον. Sic *Fred. Morellus*: Quid Sophiſta reliquerit, Herodotea contendenti adfulget clariſſime.

51. ΚΑΙ

enim copiæ illic inciſæ duabus pilis lapideis. Ionas navigare ad pontes faciendos in Iſtri oſtiis. Tearus fluvius. Ad eum Darii per Boſporum profecti inſcriptio et progreſſus ad Getas cum acervis lapidum.

ex eadem petra manantes, partim frigidi, partim calidi. Ad hos tantundem viæ est ab Heræo urbe iuxta Perinthum, et ab Apollonia, quæ est in Ponto Euxino, duorum dierum utraque. Fluit autem Tearus hic in fluvium Contadesdum, Contadesdus in Agrianem, Agrianes in Hebrum, Hebrus in mare iuxta urbem
91 AEnum. Ad hunc igitur amnem quum pervenisſet Darius, caſtraque poſuisſet, oblectatus amne, cippum erexit etiam illic, his litteris inſcriptum, TEARI AMNIS CAPITA OPTIMAM AQVAM ATQUE PULCHERRIMAM CUNCTORUM AMNIUM CONTINENT, ET AD EA PERVENIT, EXERCITUM DUCENS ADVERSUS SCYTHAS, VIR OPTIMUS ATQUE PULCHERRIMUS CUNCTORUM HOMINUM, DARIUS HYSTASPIS FILIUS, PERSARUM CUNCTÆ-
92 QUE CONTINENTIS REX. Hæc ſunt illic ſcripta. Darius hinc movens venit ad alium amnem nomine Artiſcum, qui per Odryſas fluit: quo ubi pervenit, ita agendum ſibi putavit. Oſtenſo certo loco copiis ſuis, iuſsit illic virum quemque prætereuntem ponere unum lapidem in iſto demonſtrato loco. Id quum exercitus feciſſet, grandes acervos lapidum iſtic relin-
93 quens abduxit exercitum. Sed priusquam ad Iſtrum perveniret, primos ſubegit Getas, qui de immortalitate ſectam ſequuntur. Nam Thraces qui obtinent Salmydeſſum, quique ſupra Apolloniam et Meſambriam urbem incolunt, et qui Scyrmiadæ et Nipſæi vocantur, ſine pugna ſeſe ipsos Dario dediderunt. Getæ vero ad pervicaciam converſi, ſtatim in ſervitutem redacti ſunt, quum ſint fortiſsimi Thracum
94 atque iuſtiſsimi. Immortalitatem autem tenent hoc modo: Nec mori ſe putant, et eum qui defunctus est, meare ad Zalmoxin dæmonem, quem nonnulli eorum opinantur

κοντα, ἐκ πέτρης τῆς αὐτῆς ῥέουσαι· καὶ αἱ μὲν αὐτέων, εἰσὶ ψυχραί· αἱ δὲ, θερμαί· ὁδὸς δ' ἐπ' αὐτὰς ἐστὶ ἴση ἐξ Ἡραίου τε πόλιος τῆς παρὰ Περίνθῳ, καὶ ἐξ Ἀπολλωνίης τῆς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, δυῶν [a] ἡμερέων ἑκατέρη· ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Τέαρος οὗτος ἐς τὸν [b] Κοντάδεσδον ποταμόν· ὁ δὲ Κοντάδεσδος, ἐς τὸν Ἀγριάνην· ὁ δὲ Ἀγριάνης, ἐς τὸν Ἕβρον· ὁ δὲ, ἐς θάλασσαν τὴν παρ' [c] Αἶνῳ πόλι. Ἐπὶ τοῦτον ὦν τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος ὁ Δαρεῖος, ὡς ἐστρατοπεδεύσατο, ἀσθεὶς τῷ ποταμῷ, στήλην ἔστησε καὶ σφέων γράμματα [d] ἐγγράψας, λέγοντα τάδε, ΤΕΑΡΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙ ΥΔΩΡ ΑΡΙΣΤΟΝ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΣΤΟΝ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ· ΚΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΑΣ ΑΠΙΚΕΤΟ, ΕΛΑΥΝΩΝ ΕΠΙ ΣΚΥΘΑΣ ΣΤΡΑΤΟΝ, ΑΝΗΡ ΑΡΙΣΤΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ ΠΑΝΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, ΔΑΡΕΙΟΣ Ὁ ΥΣΤΑΣΠΕΟΣ, ΠΕΡΣΕΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ· ταῦτα δὴ ἐνθαῦτα ἐγράφη. Δαρεῖος δὲ σφεῦτεν ὁρμηθείς, ἀπίκετο [e] ἐς ἄλλον ποταμόν, τῷ οὔνομα Ἀρτισκός ἐστι, [f] ὃς δὴ διὰ Ὀδρυσέων ῥέει· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος ἐποίησε τοιόνδε· ἀποδέξας [g] χωρίον τῇ στρατιῇ, ἐκέλευε πάντα ἄνδρα λίθον ἕνα παρεξιόντα τιθέναι ἐς τὸ ἀποδεδεγμένον τοῦτο χωρίον· ὡς δὲ ταῦτα ἡ στρατιὴ ἐπετέλεσε, σφεαῦτα καλαιοὺς [h] μεγάλους τῶν λίθων καταλιπών, ἀπήλαυνε τὴν στρατιήν. Πρὶν δὲ ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸν Ἴστρον, πρώτους αἱρέει Γέτας τοὺς [i] ἀθανατίζοντας· οἱ μὲν γὰρ δὴ τὸν Σαλμυδησσὸν ἔχοντες Θρήϊκες, καὶ [k] ὑπὲρ Ἀπολλωνίης τε καὶ Μεσαμβρίης πόλιος οἰκημένοι, καλεύμενοι δὲ [l] Σκυρμιάδαι, καὶ Νιψαῖοι, ἀμαχητὶ σφέας αὐτοὺς παρέδοσαν Δαρείῳ· οἱ δὲ Γέται, πρὸς ἀγριωμοσύνην τραπόμενοι, αὐτίκα ἐδουλώθησαν, Θρήϊκων ἐόντες ἀνδρειότατοι καὶ δικαιότατοι. Ἀθανατίζουσι δὲ τόνδε τὸν τρόπον· ἤτε ἀποθνήσκειν ἑωυτοὺς νομίζουσι, ἰέναί τε τὸν ἀπολλύμενον παρὰ [m] Ζάλμοξιν δαίμονα· οἱ δὲ αὐτέων τὸν αὐτὸν τοῦτον νομίζουσι

[a] Γε-

a Deſit in *Arcb*, male. *b* Κοντάδεσον *Arcb. V. Valla*, et ſic deinde ad eum modum. *c* Αἶνον πόλιν *Arcb.* *d* Γράψας *M. Paſ. Ask.*, ἐγγράψας *Arcb. V. Ald. Paris. A. B.* Edd., quod ſervari debuerat ob alludentem *Libanium.* *e* Ἐπ' ἄλλον *Arcb. V.*, haud male, tum Ἀρτησκὸς *Ask. Med.* et paullo ſupra ταῦτα δὴ *Arcb.*, vulgo δέ. *f* Ὃς διὰ *Arcb. Paſ.*, mox Ὀδρυσέων *V. Arcb.*, recte Ὀδρυσῶν olim. *g* Χῶρον marg. *Steph. Ask. Paſ.* *h* Μεγάλων *Ask. Med. Paſ.* Vide *Gronov.* mox ἀπέλαυνε *V. Arcb.* *i* Ἀπαθανατίζοντας hoc ex loco *Euſtath.* in Perieg. v, 304. *k* Non est in *Arcb.* *l* Σκυρμιάδαι καὶ Νιψαῖοι *Arcb. Valla.* Vid. *Steph. Byz.* in Νίψα. vulgo Κυρμιάναι, Μυψαῖοι. Post pauca καὶ γενναιότατοι καὶ δικ. *Arcb*, in *Paſ.* καὶ δικαιότατοι deſunt, male. Vide *Euſtath.* in Dionys. v, 304. *m* Ζάλμξιν *Paris. B. Arcb. V. Vall.* ora *Steph. Paſ.*, Ζάλμοξιν *Ask. Med.*, et ita hi et ſuperiores ſuo more ſemper. Citat *Heſych.* in Ζάλμολξις et *Suidas:* δαίμονα *Ald.* et Edd. non habebant, olim Ζάμολξιν *Edd.* Superius ἰέναι τε, mallem δέ.

51. ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ] Ambitioſioris iactantiae ut rex abſolveretur, Nobil. *Palmerius* Exercit. p. 21. vocibus πάσης ἠπείρου non univerſam Aſiam, ſed quam *minorem* vocamus, intelligit, quae mihi quidem explanatio non ridet. Dario pleraque omnis Aſia dicto audiens erat, quam ἤπειρον L. III, 134. advertimus. Amnis Ἀρτισκὸς ſive Ἀρτησκὸς non alius fortaſse ac *Heſiodi* Theog. v, 345. Ἀρδησκος, ubi ex ſuſpicione Scholiaſtes Ἀρδεῖσκος Σκυθίας *fluvius.*

61. Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας] Non indigemus Euſtathiano ἀπαθανατίζοντας, a *Fabro* non provide arrepto. Simplex aeque ac conpoſitum ea in re locum capesſere *Diodoro* L. I, 94. adſcriptum est. Adde *L. Kuſteri* Diatrib. Anti-Gronov. p. 52. Confidentiam autem Cel. *Gronovii*, qua Νιψαῖοι ex correctione *Holſtenii*, fide *Stephani* et *Suidae* certisſimi, exploduntur, demiror, cum *Vallae* et *Arcb.*, quod ex *Galeo* cognitisſimum erat, Codex ita praeferret. Mihi alia mens, *Stephani* auctoritatem, MSS. ſtabilitam, non esſe ſuggillandam opinato. Σκυρμιάδαι item videntur boni, liquido docentes Σκυρμιᾶδαι, ἔθνος σὺν Γέταις in *Stephano* olim fuisſe, non Σκυμνιάδαι· cui ſuſpicioni ſeries in Ethnicographo litterarum robur addit. Utrumque amplexus ſum.

61. Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας] Quod mutatum volebat *T. Faber* ob ista praeſertim *Euſtath.* in *Dionys.* v, 304. Ἡρόδοτος ἀπαθανατίζοντας αὐτοὺς καλεῖ· tuetur non immerito *Gronov.* Explicuit utrumque de Getis adhibitum Cel. *Weſeling.* ad *Diodor.* T. I, p. 105. habet et ἀθανατισμὸν *Diodorus*, et rariſsimum ἀθανατιᾶν *Philoſtratus.* —— Sequentia *Herod.* de Zamolxide reſpicit *Diogen. Laërt.* VIII, 2. a *Steph. le Moine* recte emendatus. Secundum *Iamblicb.* V. P. §. 173. Zamolxis μάγισος τῶν θεῶν ἐστι παρ' αὐτοῖς. *Herodoto* c. 94. dicuntur Getae οὐδένα ἄλλον θεὸν νομίζοντες εἶναι, εἰ μὴ τὸν σφέτερον. VALCKEN.

69. Ζάλμοξιν δαίμονα] Male olim aberat poſtremum, ſiquidem pro daemone inter Seythas habitum *Lucianus*, *Clemens Alexandr.* atque alii teſtificantur. *Diogenes* VIII, 2. καὶ δοῦλον Ζάμολξιν, ᾧ Γέται θύουσι, Κρόνον νομίζοντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος· quorum poſtrema, niſi cum *Steph. Monachio* ante Κρόνον poſita primitus fuisſe arbitreris, erroris *Diogenem* arguent. Recepi Ζάλμοξιν ex tanto Codd. conſenſu. *Porphyrius* Vit. Pythag. Sect. 14. ſic nuncupatum tradit ex pelle urſina, quae recens nato fuerit iniecta: nam talem Thraces pellem Ζαλμὸν adpellare: unde iuſta Cl. *Alberti* divinatio, in *Porphyrio* etiam Ζάλμοξιν fuisſe. Accedit *Heſychii*, leviter diſcrepans, ex *Herodoto* ſcriptura, et in primoribus editis *Aeneae Gazaei*, teſte *Ritterſbuſio*. Certisſimum est, ab aliis nomen pingi aliter: hoc quaeritur, quomodo *Herodotus*, cuius ſcriptis membranis ſi fidere licet, id maluit, quod datum est. Ζεβελίζιν *Matth. Praetorius* in Orbe Gothico

Getae athanatizontes per Zalmoxin, cuius historia et fallacia late traditur, etiam artes.

[a] Γεβελέϊζιν· διὰ πεντετηρίδος δὲ τὸν πάλῳ λαχόντα αἰεί σφεων αὐτέων ἀποπέμπουσι ἄγγελον παρὰ τὸν Ζάλμοξιν, ἐντελλόμενοι τῶν ἂν ἑκάστοτε δέωνται· πέμπουσι δὲ ὧδε· οἱ μὲν αὐτέων ταχθέντες, ἀκόντια τρία ἔχουσι· ἄλλοι δὲ διαλαβόντες [b] τοῦ ἀποπεμπομένου παρὰ τὸν Ζάλμοξιν [c] τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἀνακινήσαντες αὐτὸν μετέωρον, [d] ῥιπτεῦσι ἐς τὰς λόγχας· ἢν μὲν δὴ ἀποθάνῃ ἀναπαρείς, τοῖσιδε ἵλεως ὁ θεὸς δοκέει εἶναι· ἢν δὲ μὴ ἀποθάνῃ, αἰτιῶνται αὐτὸν [e] τὸν ἄγγελον, φάμενοί μιν ἄνδρα κακὸν εἶναι· αἰτησάμενοι δὲ τοῦτον, ἄλλον ἀποπέμπουσι· ἐντέλλονται δὲ ἔτι ζῶντι· οὗτοι οἱ αὐτοὶ Θρήϊκες καὶ πρὸς βροντήν τε καὶ ἀστραπὴν τοξεύοντες ἄνω πρὸς τὸν οὐρανόν, [f] ἀπειλεῦσι τῷ θεῷ οὐδένα ἄλλον θεὸν νομίζοντες εἶναι εἰ μὴ τὸν σφέτερον. Ὡς δὲ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν τὸν Ἑλλήσποντον οἰκεόντων Ἑλλήνων [g] καὶ Πόντον, τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον ἐόντα ἄνθρωπον, δουλεῦσαι ἐν Σάμῳ· δουλεῦσαι δὲ Πυθαγόρῃ τῷ Μνησάρχου· ἐνθεῦτεν δὲ [h] αὐτὸν γενόμενον ἐλεύθερον, [i] χρήματα κτήσασθαι συχνά· κτησάμενον δὲ, [k] ἀπελθεῖν ἐς τὴν ἑωυτοῦ· ἅτε δὲ κακοβίων τε ἐόντων τῶν Θρηίκων καὶ ὑπαφρονεστέρων, τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον ἐπιστάμενον διαιτάν τε ἰάδα, καὶ ἤθεα βαθύτερα ἢ κατὰ Θρήϊκας, οἷα Ἕλλησί τε ὁμιλήσαντα, καὶ Ἑλλήνων οὐ τῷ [l] ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ, κατασκευάσασθαι ἀνδρεῶνα, ἐς τὸν παντοδεχεύοντα τῶν ἀστῶν τοὺς πρώτους, καὶ εὐωχέοντα, ἀναδιδάσκειν ὡς οὔτε αὐτὸς, οὔτε οἱ συμπόται αὐτοῦ, οὔτε οἱ ἐκ τουτέων αἰεὶ γινόμενοι ἀποθανέονται, ἀλλ' ἥξουσι ἐς χῶρον τοῦτον ἵνα [m] αἰεὶ περιεόντες ἕξουσι τὰ πάντα ἀγαθά· ἐν ᾧ δὲ ἐποίεε τὰ καταλεχθέντα, καὶ ἔλεγε ταῦτα, ἐν τούτῳ [n] κατάγαιον οἴκημα [o] ἐποιέετο· ὡς δέ οἱ παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα, ἐξ μὲν τῶν Θρηίκων ἠφανίσθη· καταβὰς δὲ κάτω ἐς τὸ κατάγαιον οἴκημα, διαιτᾶτο ἐπ' ἔτεα τρία· οἱ δέ μιν ἐπόθεόν τε καὶ ἐπένθεον ὡς τεθνεῶτα· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ ἐφάνη τοῖσι Θρηίξι, καὶ οὕτω πιθανά σφι ἐγένετο τὰ ἔλεγε ὁ Ζάλμοξις ταῦτά φασί μιν ποιῆσαι.

nantur eundem esse Gebeleizin. Per singula quinquennia eum qui sorte ductus est, assidue ex se ipsis dimittunt nuncium ad Zalmoxin, praecipientes ea quibus semper indigent: eumque ita mittunt; Quibus- dam eorum datur negocium, ut tria iacula teneant: aliis, ut comprehensis eius qui ad Zalmoxin dimittitur, manibus pedibusque, hominem agitantes in sublime, iactent in iacula. Qui si transfixus extinguitur, propicium istis deum arbitrantur: sin minus, ipsum nuncium causantur asseverantes malum illum esse virum. Hoc vituperato, alium dimittunt, dantes adhuc viventi mandata. Iidem hi Thraces, dum tonat fulguratque, in cœlum sagittas excutiunt, deo minitantes, nec ullum alium deum praeter suum esse arbitrantes. Verum, ut ego a Graecis accepi, Hellespontum et Pontum incolentibus, Zalmoxis hic, homo fuit, Samique servitutem servivit Pythagorae Mnesarchi filio. Illinc nactus libertatem, quum multum pecuniae comparasset, in patriam rediit. Qui quum animadverteret Thraces male viventes et subinscite, ipse edoctus Ionicum vivendi genus et mores liberaliores quam Thracum, ut qui versatus esset cum Graecis, cumque Pythagora non infirmissimo inter Graecos sophista, domicilium virile extruxit, in quod primos quosque popularium convivio accipiebat, et inter convivandum docebat, neque se neque suos convivas, neque illos qui inde semper gignerentur, interire: sed in eum locum venturos ubi superstites perpetuo omnium bonorum compotes essent. Dum ea quae commemorata sunt ageret atque diceret, interim subterraneum aedificium struebat. Quo prorsus absoluto, e Thracum conspectu subductus fuit; descendens in illud subterraneum aedificium, ubi circiter triennium egit, desiderantibus eum Thracibus, ac deflentibus tanquam mortuum, quarto anno se eisdem in conspectum dedit, atque ita credibilia sunt effecta quae illis exposuerat. Hæc

a Βελέϊζιν *M. Ask. Pasc. Valla*, Γεβελεΐζειν *Arch.*, mox πεντηρίδος absurde id. et *Vind. Valla.* *b* Τοὺς ἀποπεμπομένους *M. Ask. Pasc.* *c* Ἐντελλόμενοι τοὺς πόδας mire *Arch.* *d* Ῥιπτεῦσι id. *V.*, bene: olim ῥίπτουσι. *e* Omittunt τὸν iidem. *f* Ἀπειλεῦσι iid., vulgo ἀπειλέουσι. Citat *Eustath.* in *Dionys.* v, 304. *g* Haec duo absunt *M. Pasc. Ask.* perperam, uti ex *Hesychio* patet, καὶ Πόντον οἰκ. Ἑλλ. *Arch.* *h* Idem *M. V. Pasc. Ask.*, αὐτὸν *Ald.* et alii non norunt. *i* Κτήματα et mox μεγάλα ora *Steph. Ask. Pasc.* *k* Ἐπελ. *Arch.* *l* Ἀσοφωτάτῳ *Eustath. Hom.* p. 479, 17. *m* Αἰεὶ *Ask. Arch.*, ut proxime: ἀεὶ alii. *n* Κατάγεον *Arch. V.* *o* Haec usque in proximum κατάγαιον οἴκημα transiliit negligens oculus *Arch.*

thico interpretatus est e lingua Lithuanica, qua *gyva leysis* significat *auctorem et quasi datorem quietis*, sicuti eadem *Zemeluks* aut *Ziameluks* est *deus terrae*; haec *Th. S. Bayerus* Origin. Sinicar. p. 283. in re lubrica et admodum incerta.

75. Διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένου] Codd. ἀποπεμπομένους, quidquid dicatur, tueri ac laudare haud possum. Planum est vetus ac defensum abs *Abreschio* ad *Aristaenet.* p. 156. Ῥιπτεῦσι et ἀπειλεῦσι Ionum dialectus adprobat. Superius διὰ πεντετηρίδος verissimum: *Clemens* quidem Stromat. L. IV, p. 590. *singulis annis* κατ' ἔτος legatum ad Zalmoxin lectum, sed aliunde memorat. Laurentii autem *navigium quinque remigum*, ex pravis Graecis progenitum, multos, neque indoctos homines, decepit, Latina magis quam Graeca lectitantes.

94. Καὶ ἤθεα βαθύτερα] *Valesius* indolem dictionis ad *Polybii* Excerpt. p. 23. patefecit. Saepe *Philo Iud.* βαθεῖ δ' ὅμως ἤθει φησὶν αὐτοῖς in prudente et gravi oratione Libro de Iosepb. p. 550. E. et ἤθει βαρυτάτῳ, sive βαθυτάτῳ potius, φησὶν αὐτοῖς p. 558. B. tum ὠνήσομαί σε, βαθεῖ ἤθει φάναι, sic recte ex manu descripto *Mangeyus*, Quod Omn. Pr. Lib. p. 887. Iam οὐ τῷ ἀσοφωτάτῳ σοφίσῃ unde *Eustath.* hauserit, an memoriae sit peccatum, adfirmare nequeo. Melius certe in tanta MSS. consensione vulgatum, ab *Aristide* olim, uti adscripta L. I, 29. ostendent, spectatum.

95. Οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ] Tanquam Herodotea scripsit *Eustath.* in Il. Δ. p. 365., ὁμιλήσαντα Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσοφωτάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρᾳ· atque ad ista, οὐ τῷ ἀσοφ. posuit, ἀλλὰ δηλαδὴ ἀνάπαλιν τῷ πάνυ σοφῷ· vocem ἀσοφωτάτῳ, nisi quis forte Codex dederit, neque in suo reperisse videbitur. Pythagoras, Archyta *iudice*, *non sordidus auctor Naturae verique*, *Horat.* I, Carm. 28, 15. His non omissis, multa huius generis viri Docti collegerunt. Nemo forte frequentius hoc genere loquendi fuit usus quam *Thucyd.*, cuius hoc primum est p. 5, 82. ἀνδρῶν οὐ τῶν ἀδυνατωτάτων· sic vocat *omnium potentissimos*: nam in his μείζων ἡ ἀπόφασις δηλοῖ τῆς καταφάσεως, ut vere iudicat *Hermogenes* p. 567. *Thucydidi* Μηδυμναίων οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι memorantur p. 569, 14. quales *Xenoph.* p. 349, 27. οὐκ ἐλάχιστον δυνάμενοι ἐν τῇ πόλει. Tritaei meminit *Pausan.* p. 656., τῶν οὐκ ἀδυνάτων ἐν Μεγάλῃ πόλει. —— Quod haec proximum antecedit, ἤθεα βαθύτερα ἢ κατὰ Θρήϊκας, eleganter dictum; cuius simillima dantur apud *Thucyd. Xenoph. Isocratem.* VALCKEN.

5. Τὸ κατάγαιον οἴκημα] Ἀντρῶδές τι χωρίον vocat *Strabo* VII, p. 457. A. ἄβατον τοῖς ἄλλοις· (ὃ) καταλαβόντα ἐνταῦθα διαιτᾶσθαι, σπάνιον ἐντυγχάνοντα τοῖς ἐντός· narrat et alia quaedam de illo, ab Herodoteis diversa. VALCKEN.

12. Πρό-

96 Hæc Zalmoxin aiunt fecisse. Cuius subterraneo ædificio neque fidem detraho, neque valde credo, sed multis eum ante Pythagoram annis extitisse arbitror. Verum sive Zalmoxis quispiam fuerit homo, sive sit dæmon Getarum indigena, valeat. Getæ hoc ritu utentes, ubi a Persis subacti fuerunt, reliquum sunt exercitum sequu-
97 ti. Darius ubi ad Istrum pervenit, et una pedestres copiæ, cunctique flumen transmiserunt, tunc vero iussit Iones, postquam ratem solvissent, sequi se pedestri itinere, cum nauticis copiis. Qui quum ratem soluturi essent et imperata facturi, Coes Erxandri filius, Mitylenæorum dux, ita apud Darium verba facit, scisscitatus antea nunquid ei gratum foret audire sententiam dicere volentis: Quum adversus eam terram rex facias expeditionem, in qua fertur nihil arari, nullas urbes coli, sinito nunc pontem hoc loci stare, relictis ad eius tutelam custodibus iis, qui eum contexuerunt: per quem sive ex sententia rem geremus, Scythis inventis, sive illos invenire nequibimus, tutus nobis sit reditus. Neque enim veritus fuerim, ne prælio a Scythis superemur: sed potius ne si eos invenire nequeamus, aliquid patiamur errabundi. At enim credat me quispiam mea ipsius causa hæc dicere, ut hic subsistam: ego vero, quod in tuam rem esse sentio, rex, id in medium profero, ipse tamen te sequi volo, neque hic relinqui. Delectatus admodum eo consilio Darius, ita respon-
98 dit, Hospes Lesbie, fac omnino quum sospes domum rediero, præsto mihi sis, ut te ob egregium consilium egregiis factis remunerem. Hæc loquutus, ubi sexaginta nodis lorum innodavit, accitis ad colloquium tyrannis Ionum, ita loquutus est,

10 ησας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν [a] τούτου καὶ τοῦ καταγαίου οἰκήματος οὔτε ἀπιστέω, οὔτε ἂν πιστεύω [b] τι λίην· δοκέει δὲ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον γενέσθαι Πυθαγόρεω· [c] εἴτε δὲ ἐγένετό τις Ζάλ- 253
μοξις ἄνθρωπος, εἴτ' ἐστὶ δαίμων τις Γέτῃσι οὗτος ἐπιχώριος, χαιρέτω· οὗτοι μὲν δὴ τρόπῳ τοιούτῳ χρεώμενοι, ὡς ἐχειρώθησαν [d] ὑπὸ Περσέων, εἵποντο τῷ ἄλλῳ στρατῷ. Δαρεῖος δὲ, ὡς ἀπίκετο καὶ ὁ πεζὸς [e] ἅμ' αὐτῷ στρατὸς ἐπὶ τὸν Ἴστρον, σθᾶῦτα διαβάντων πάντων, Δαρεῖος ἐκέλευσε τοὺς Ἴωνας τὴν σχεδίην λύσαντας, ἕπεσθαι κατ' ἤπειρον ἑωϋτῷ, καὶ [f] τὸν ἐκ τῶν νεῶν στρατόν· μελλόντων δὲ τῶν Ἰώνων λύειν, καὶ ποιέειν τὰ κελευόμενα, Κώης ὁ [g] Ἐρξάνδρου, στρατηγὸς ἐὼν Μιτυληναίων, ἔλεξε Δαρείῳ τάδε, πυθόμενος πρότερον εἰ οἱ φίλον εἴη [h] γνώμῃ ἀποδέκεσθαι παρὰ τοῦ βουλομένου ἀποδείκνυσθαι;

„ Ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ γῆν γὰρ μέλλεις στρατεύεσθαι,
„ τῆς οὔτε ἀρηρομένου φανήσεται οὐδὲν, οὔτε πόλις
„ οἰκεομένη· σὺ νῦν [i] γεφύρην ταύτην ἔα κατὰ χώ-
„ ρην ἑστάναι, φυλάκους [k] αὐτῆς λιπὼν τούτους, οἵ-
„ περ μιν ἔζευξαν· καὶ ἤν τε κατὰ νόον πρήξωμεν
„ εὑρόντες Σκύθας, [l] ἔστω ἄπορος ἡμῖν ἥν τε καὶ
„ μὴ σφέας εὑρεῖν [m] δυνώμεθα, ἥ γε ἄπορος ἡμῖν
„ ἀσφαλὴς· οὐ γὰρ ἔδεισά κω μὴ ἐσσωθέωμεν ὑπὸ
„ Σκυθέων μάχῃ, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ οὐ δυνάμενοί
„ σφέας εὑρεῖν, πάθωμέν τι ἀλώμενοι· καὶ τάδε
„ λέγεω φαίη τις [n] ἂν μὲ ἐμεωϋτοῦ εἵνεκεν· ὡς
„ καταμένω· ἐγὼ δὲ γνώμην μὲν τὴν εὐρίσκων ἀρί-
„ στην σοὶ βασιλεῦ, ἐς μέσον [o] φέρω· αὐτὸς μέντοι
ἕψομαί τοι, καὶ οὐκ ἂν λειφθείην· χάρτα τε ἥδομαι τῇ γνώμῃ Δαρεῖος, καί μιν ἠμείψατο τοισίδε; „ Ξεῖ-
„ νε Λέσβιε, σωθέντος ἐμεῦ ὀπίσω ἐς οἶκον τὸν ἐ-
„ μὸν, ἐπιφάνηθί μοι πάντως, ἵνα σε ἀντὶ χρηστῆς
„ συμβουλίης χρηστοῖσι ἔργοισι ἀμείψωμαι". [p] Ταῦτα δὲ εἶπας, καὶ ἀπάψας ἄμματα ἑξήκοντα ἐν ἱμάντι, καλέσας ἐς λόγους τοὺς [q] Ἰώνων τυράννους, ἔλεγε

Viri

---

a Desunt ista duo *Med. Pasf. Ask.*, καταγέου *Arcb.* *b* *M. Pasf. Ask.*, τὶ deest *Paris. A. B. Arcb. V. Ald. Edd.* et abesse potest. *c* Εἰ δὴ et mox εἰ δὲ *Arcb. V.* *d* *M. Arcb. Pasf. V. Ask. Paris. A. B. Valla*, ὑπὸ Δαρείου καὶ Περσ. *Ald.* et *Edd.* *e* Desunt haec duo *Arcb. V.* *f* Et haec duo illis absunt. *g* Ἐρξάνδου ora *Steph.*, Ἐξάνδρου *Ask.*, ὁ Ῥεξάνδρου *Arcb. Valla.* *h* Κατὰ γνώμην *Arcb.*, tum ἀποδέκεσθαι *Vind. M. Pasf. Ask.*, bene: ἀποδέξασθαι *Ald. Arcb. Paris. A. B.* *i* Γέφυραν *V. Arcb. Ask.*, et saepiuscule ita in Musis: supra ἀρηρημένον *Ask.*, prave. Vide *Homer.* Il. Σ, 548., *Apollon. Rhod.* III, 1335. &c. *k* Αὐτῇ *Arcb.* *l* Ἔστι ora *Steph. Arcb. Ask. Vind. Pasf.*, in *M. Ald.* Edd. ἔστωι. Addit *Arcb.* ἡμῖν ἀσφαλὴς. *m* *M. Pasf. Ask.*, δυνώμεθα ceteri. Conf. *Gronov.* *n* Ἄν με ἐμεωϋτοῦ *Vind.*, olim ἐωϋτοῦ. tum καταμενέω *Arcb.* *o* Φήσω *M. Pasf. Ask.*, statim ληφθείην *Arcb.* *p* Ex *M. Ask. Pasf.*, reliqui δὲ omittunt. *q* Ἴωνας *V. Arcb. Valla.*

---

12. Πρότερον — τοῦτον γενέσθαι Πυθαγόρεω] Eadem *Hellanici* ap. *Suid.* et *Etymolog.* doctrina, neque spernenda. Cauta Scriptoris de Zalmoxi, sive daemone seu homine, admonitio veterum religioni et philosophiae debetur, in primis praecipienti, nihil εἰς θεοὺς καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐξαμαρτάνειν· δεύτερον δὲ, εἰς τοὺς θείους ἀνθρώπους in *Platon.* Minoe p. 318. F. Hinc eiusdem Philosophi, τὰ μὲν οὖν δὴ τῶν ἀρχαίων πέρι μεθείσθω καὶ ΧΑΙΡΕΤΩ, καὶ ὅπῃ θεοῖσι φίλον λεγέσθω ταύτῃ in X. de L. L. p. 886. D., similesque dictionum formulae, a doctissimo *Berglero* non neglectae. Mox ὑπὸ Περσέων iustum est; accessio uberior ex scholio venit.

22. Κώης ὁ Ἐρξάνδρου] Recte, nec discrepat L. v, 37. *Tzetzen* scriptura, qualis *Arch.* et *Vallae*, in fraudem induit, cum Chil. III, 465. καὶ Κώης Ὀρεξάνδρου —, et brevi post Κώης ὁ Ὀρεξάνδρου, aptato imprudenter nomini hominis articulo. Ῥέξανδρος nihili est, natum aberrantis calami ductu ex genuino Ἐρξάνδρος. Qui quidem Coes, Dario asseverans, Scythicae regionis ἀρηρομένον esse οὐδὲν, novisse non videtur Scythas ἀροτῆρας et γεωργοὺς, descriptos C. 17. et 18. Mox σὺ νῦν ex *Abreschii* coniectura verius.

27. Ἀρηρομένον] Utpote rarissimum in sua serie debuerat a *Porto* collocari, aeque ac Ἀραιρημένος. Formarum *Homeri* studiosus ne hanc quidem omisam voluit, quam legerat in Il. Σ. v, 548. Hinc *Hesychio* Ἀρηρομένη redditum ἠροτριωμένη· quod et alibi potuit, Ἀνήροτον explicans μὴ ἠροτριωμένον. VALCKEN.

31. Ἔσαι ἄπορος ἡμῖν] Non refert multum, hoc retineas, an ἔῃ ex manu exaratis libris: quamquam posterius paullo videtur significantius. Additamentum *Arch.*, Herodoteae abundantiae praefert specimen, quo nunc non capior. Notabilius post pauca, φαίη τις ἄν με ἐωϋτοῦ εἵνεκεν, cuius praesidio vir doctus Miscell. Observ. Vol. III. p. 143. usum ἐωϋτοῦ et ἑαυτοῦ in prima etiam persona positi, adstruit. Non refragor, siquidem *Sophocl.* Alac. v, 1151. ita nitidissime et plures alii. Parum hic tamen locus proderit, in quo olim, testibus *Vindob.* schedis, ἄν με ἐμεωϋτοῦ, more Ionum. Quod quidem saepiuscule pronomen vexatum a librariis misere laceratumque fuit in fragmento philosophi ap. *Stobaeum* Serm. I, p. 20. Statim ὡς παραμενέω non prorsus damnabile.

38. Ἐς μέσον φέρω] Multo usitatius est altero, quod e *Med.* promit Gronov. ἐς μέσον φήσω· hoc tamen, vix a librariis exspectandum si Codd. adfirmarent alii, vel potius φήσας, nemo iure repudiaret: ἐγὼ γνώμην — ἐς μέσον φήσας, αὐτὸς μέντοι ἕψομαί τοι, *ego, palam animi mei sententia verbis explicita, nihilominus ipse te sequar.* ἐς μέσον hic esset *in concilio regio:* ἐν Ἀργείοις μέσοις et similia prostant collecta *D'Orvillio* in *Charit.* p. 547. Ut *Herod.* VIII, c. 26., εἴπε ἐς πάντας τάδε, sic saepe loquuntur Tragici. VALCKEN.

45. Τοὺς Ἰώνων τυράννους] Ostentant membranae, quod placere poterit. Aderant tyranni ex Hellespon-

ἔλεγε τάδε. „ Ἄνδρες Ἴωνες, ἡ μὲν πρότερον γνώ-
„ μη ἀποδεχθεῖσα ἐς τὴν γέφυραν, μετείσθω μοι·
„ ἔχοντες δὲ τὸν ἱμάντα τόνδε, ποιέετε τάδε· ἐπεάν
„ με ἴδητε τάχιστα πορευόμενον ἐπὶ Σκύθας, ἀπὸ
„ τούτου ἀρξάμενοι τοῦ χρόνου, λύετε ἅμμα ἓν ἑ-
„ κάστης ἡμέρης· ἢν [a] δὲ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ πα-
„ ρέω, ἀλλὰ [b] διέλθωσι ὑμῖν αἱ ἡμέραι τῶν ἁμμά-
„ των, ἀποπλέετε ἐς τὴν ὑμετέρην αὐτέων· μέχρι
„ δὲ τούτου, ἐπεί τε οὕτω μετέδοξε, Φυλάσσετε τὴν
„ σχεδίην, πᾶσαν προθυμίην σωτηρίης τε καὶ Φυλα-
„ κῆς παρεχόμενοι· ταῦτα δὲ ποιεῦντες, ἐμοὶ μεγά-
„ λως χαριεῖσθε". Δαρεῖος μὲν ταῦτα εἴπας ἐς τὸ
πρόσω [c] ἐπείγετο. Τῆς δὲ Σκυθικῆς γῆς ἡ Θρηίκη
254 τὸ ἐς Θάλασσαν πρόκειται· κόλπῳ δὲ ἀγομένῳ τῆς
γῆς ταύτης, ἡ Σκυθικὴ τε ἐκδέκεται, καὶ ὁ Ἴστρος
ἐκδιδοῖ ἐς αὐτὴν, πρὸς εὖρον ἄνεμον τὸ στόμα τετραμ-
μένος· τὸ δὲ ἀπὸ Ἴστρου ἤρχοντας σημανέων, τὸ πρὸς
Θάλασσαν [d] αὐτῆς τῆς Σκυθικῆς χώρης ἐς μέτρησιν.
Ἀπὸ Ἴστρου αὕτη ἤδη ἀρχαίη [e] Σκυθικὴ ἐστὶ πρὸς με-
σαμβρίην τε καὶ νότον ἄνεμον κειμένη, μέχρι πόλιος
καλεομένης Καρκινίτιδος· τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, τὴν
μὲν ἐπὶ Θάλασσαν τὴν αὐτὴν Φέρουσαν, ἐοῦσαν ὀρεινήν
τε χώρην καὶ [f] προκειμένην τὸ ἐς Πόντον, νέμεται τὸ
Ταυρικὸν ἔθνος, μέχρι [g] Χερσονήσου τῆς τρηχέης καλεο-
μένης· αὕτη δὲ ἐς Θάλασσαν τὴν πρὸς ἀπηλιώτην ἄνε-
μον κατήκει· ἔστι γὰρ τῆς Σκυθικῆς τὰ δύο μέρεα τῶν
οὔρων ἐς Θάλασσαν Φέροντα, τήν τε πρὸς μεσαμβρίην,
καὶ τὴν πρὸς [h] τὴν ἠῶ, κατάπερ τῆς Ἀττικῆς χώ-
ρης· καὶ παραπλήσια ταύτῃ καὶ οἱ Ταῦροι νέμονται
τῆς Σκυθικῆς, ὡς εἰ τῆς [i] Ἀττικῆς ἄλλο ἔθνος καὶ μὴ
Ἀθηναῖοι νεμοίατο τὸν γυνὸν τὸν Σουνιακὸν, μᾶλλον ἐς
τὸν

Viri Iones, quam prius habueram de ponte ſententiam, eam miſam facio, vos ſumpto hoc loro, hæc ita velim agatis: ſimul atque videritis me iter facere in Scythas, ex eo tempore incipientes, ſolvite quotidie unum nodum: intra quod tempus niſi adfuero, ſed dies nodorum vobis exierint, vela facite in patriam veſtram: interea, quoniam conſilium ſic mutavi, agite cuſtodiam ratis, omne ſtudium illi et conſervandæ et cuſtodiendæ adhibentes: quod facientes, maiorem in modum mihi gratificabimini. Hæc loquutus Darius, promovet exercitum. Thracia tellus in mare tendens, 99
Scythicæ prætenditur; ſed ſinu eius terræ ducto Scythica excipit: et Iſter ad hanc in ventum eurum os converſus exit. Quod autem ab Iſtro ſoli ipsius Scythici ſecundum mare est, id metiendo indicare aggrediar: Ab Iſtro hæc iam vetus Scythia est, meridiem verſus et auſtrum poſita, usque ad urbem Carcinitin: eiusdem deinceps quod ad idem mare fert montanæ regionis, et in Pontum prominens, incolit gens Taurica usque ad Cherſoneſum dictam aſperam. Hæc ad mare pertinet quod ad ventum ſubſolanum est. Sunt autem finium Scythicæ partes duæ, ferentes ad mare, tum quod ad meridiem, tum quod ad orientem, quemadmodum Atticæ regionis. Et ſimilem partem Scythiæ Tauri incolunt, ut ſi Atticæ iugum Suniacum alia gens, non Athenienſes, incoleret, quod magis in

pón-

[a] *M. Paſſ. Ask.* δὲ τούτῳ, ceteri δὲ ἐν, quod rediit. [b] Sic *M. Ask. Paſſ.*, διεξέλθωσιν *Ald. Arch. V. Paris. A. B.* Edd., quorum frequens verborum commutatio; uti C. 123.; res redit eodem. Mox ἡμῖν *Arch.* [c] Ἠπείγετο *V. Arch.* et Θρηικὴ. [d] Αὐτῆς τῆς Σκ. *Paris. A. B. Arch. V. Paſſ.*, τῆς deſit aliis: ſum ἀπὸ Ἴστρου. Αὕτη *Paris.* uterque et *Ald.* [e] *M. Paſſ. Ask.*, alii Σκυθὴ. [f] Προσκ. *Arch.* mox νέμονται marg. *Steph.* ex *Aldo.* [g] Habet hinc *Steph. Byz.* in *V.* [h] Omittit τὴν *Arch.*, qui οὔρων cum *Aldo*, alii ὁδῶν. [i] Ἀττικῆς χώρης *V. Arch.*

to, Cherſoneſo, AEolide et Ionia, quos omnes rex ſi conpellavit, Ionum praecipuam duxit rationem, gratia et auctoritate potiorum, niſi ſi patrii moris tenax Ionum titulo Graecos conprehenderit. Lege C. 137, 138., neque neglige lorum iſtud, faſtorum quoddam inſtar et ruditatis Perſicae illo in genere argumentum. Similes uſurpant funiculos, nodis illigatos, ad dierum et temporis notitiam barbarorum novi Orbis nonnulli, de quibus Nobiliſſimus Auctor *Originum Leg. Artium* et *Scientiarum* Tom. I. L. III, p. 225. egregie.

58. Τῆς δὲ Σκυθικῆς γῆς &c.] Cum Auctor haec commentaretur, pictam Scythiae et Thraciae ob oculos tabulam habuit, cuius e mediterraneo tractu lapsum Iſtri atque oſtia ſpectavit. Θάλασσα Pontus est, utramque in regionem ſeſe inſinuans: hoc κόλπου ἀγομένου τῆς γῆς ταύτης. Nam, quod vir maluit doctus, κόλπου ἀνομένου τῆς θαλάσσης ταύτης, *ſuperato maris huius ſinu*, nimium abit a ſcriptis Codd., et progreſſum itineris, quo de nihil hic, ſiſtit. Mare ipsum, quatenus Scythiae et Tauricae oras adſpergit, varie adpellat, modo in orientis, modo occidentis plagam diffuſum. Quae vero adnectit, τὸ δὲ ἀπὸ Ἴστρου —— diſpuncta bene non ſunt: voluiſſe puto, τὸ δὲ ἀπὸ Ἴστρου ἐρχ. σημανέων· τὸ πρὸς θάλασσαν αὐτῆς τῆς Σκυθικῆς —— ἐς μέτρησιν ἀπὸ Ἴστρου· αὕτη ἤδη ——. Res poſtulat *Alduſque* cum ſchedis *Pariſinis*. Plura moveri non patior, nactus adſtipulatorem V. C. *Corn. de Pauw.* Certe πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ νότον, ſi ſpectatorem regionis ex Scythiae mediterraneae finibus detrectaveris, aberrabunt vehementer. Ab Iſtro enim verſus Boryſthenem et Carcinitin urbem ſeptemtrio tendenti obiacet, non auſter.

69. Μέχρι Χερσονήσου τῆς τρηχέης] *Stephano Byz.* Cherſoneſus πόλις τῆς Ταυρικῆς ex Herodoteis, perperam iudice *Holſtenio*. Conſequens erit ergo, ut Taurica, tanta hic diligentia et cura expicta, extra Cherſoneſum fuerit, quorſum et erudita disquiſitio docti viri, quae inter manus, vergit. Nullus equidem infitior, Tauros et Tauricae partem extra eam ſeſe porrexiſſe. Foſſam Scytharum ſervi, ut acceſſu heros prohiberent, a Tauricis montibus ἐκ τῶν Ταυρικῶν οὐρέων ad Maeotin duxerunt C. 3., Scythaeque ad Tauricam regionem pertinent C. 20. et 100. At Taurici illi montes ad extimum Carciniten ſinum ubi Iſthmi Tauricae Cherſoneſi exordium, ſemet erigentes et iuxta eumdem ſinum longe in Pontum protenſi ad urbem Cherſoneſum, quae ob ſitus aſpreta τρηχέη, terminabantur. Haec Noſter, nec diverſa *Scylax* et *Arrianus* in Periplis. *Straboni* pars Cherſoneſi maioris ἄκρα μεγάλη, ἐφ' ᾗ ἵδρυται πόλις, αὐτὸ τοῦτο καλουμένη ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΣ. Additur, peninſulae quoddam inſtar habuiſſe regionem, urbemque Cherſoneſum, ubi οἱ Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, incoluerint olim, everſam L. VII, p. 474. Non repeto, *Stephani* iudicium et Herodotea hinc ſtabiliri.

76. Τὸν γουνὸν] Perrarum in promontorio. Γουνὸς Ἀθηναίων, quorum ager minime uber, in oraculo ap. Criticos ad *Euripid.* Medeam V, 679. Est, cui ἐς πόντον de AEgaeo diſplicet mari, ἐς νότον *in auſtrum* reponenti. Dabit infra C. 177. ἀκτὴν προέχουσαν ἐς τὸν πόντον *in mare AEgaeum*. ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ L. II, 97. Inprobant praeterea τὸν ἀπὸ Θορικοῦ, maluntque aut τὸ aut τῶν. *Valla* verterat, *quod a tribu Thorica*, videlicet *iugum*: ſubſtitutum in poſtrema editione, *quod magis in pontum, qui a Thorico* ——, me etiam atque etiam mirante. Namque τὸν ἀπὸ Θορικοῦ —— manifeſto ad γουνὸν pertinet Σουνιακὸν, quod *iugum* inter Atticae pagos Thoricum et Anaphlyſtum nonnihil artatum longe in AEgaeum mare prominet, prorſus ut Taurica in Pontum Euxinum et Iapygia in primis, anguſte inter ſinum Brundiſinum et Tarentum conſtricta. Quod repoſui συμβαλέειν ratum Auctor habet L. II, 10.

76. Τὸν γουνὸν τὸν Σουνιακὸν] Edoceri cuperem, cur hoc Attices in altum excurrens promontorium, Γουνοῦ, *ſoli fertilis*, hic honeſtaretur adpellatione, quum ab ea parte nunquam laudata ſit Attica, ſterilis in univerſum

pontum ab Thorico usque ad Anaphlystum pagum, se porrigit promontorium: talis est, ut parva cum magis comparem, Taurica regio. Qui autem non est has Atticæ partes prætervectus, huic alio modo planum faciam: ut si Iapygiæ alia gens et non Iapyges, incipientes a Brundusio portu præcidantur usque Tarentum, et promontorium incolant. Quum hæc duo dico, multa persimilia dico; quibus aliis
100 Taurica est comparanda. Ab Taurica deinceps Scythæ supra Tauros et orientale versus mare incolunt, et quæ Bospori Cimmerii sunt ad vesperam vergentia, et quæ paludis Mæotidis Tanai fluvio tenus, qui influit in huius paludis recessum. Itaque ab Istro iam quæ ad superiora pertinet ferentia in mediterranea, secluditur Scythia ab primis Agathyrsis, deinde a Neuris, deinde ab Androphagis, postremo a Me-
101 lanchlænis. Itaque Scythiæ veluti formam quadratam habentis, duabus partibus ad mare pertinentibus, prorsus æquale, tum quod ad mediterranea fert, tum quod ad mare: nam ab Istro ad Borysthenem, decem dierum est iter, tantundem a Borysthene ad Mæotin paludem. A mari mediterranea versus, ad Melanchlænos qui supra Scythas habitant, viginti dierum iter. Supputantur autem a me in singulos dies itineris ducenta stadia. Ita transversa Scythiæ erunt quatuor millium stadiorum: recta quæ ad mediterranea ferunt, aliorum totidem stadiorum. Tan-
102 tæ est hæc terra magnitudinis. Scythæ inter se colloquuti, quum soli impares essent copiis Darii prœlio repellendis, nuncios ad finitimos misere. Eorum reges quoque ubi convenere, consultabant, ut in-
103 genti exercitu invadente. Erant autem qui convenerant reges, Taurorum, et Agathyrsorum, et Neurorum, et Androphagorum, et Melanchlænorum, et Gelonorum, et Budinorum, et Sauromatarum. E quibus Tauri huiusmodi moribus utuntur; Virgini naufragos immolant, et quoscunque Græcos ceperint illuc delatos, hoc modo:

τὸν πόντον τὴν ἄκρην ἀνέχοντα, τὸν ἀπὸ [a] Θορικοῦ μέχρι Ἀναφλύστου δήμου· λέγω δὲ, ὡς εἴη ταῦτα σμικρὰ μεγάλοισι [b] συμβαλέειν· τοιοῦτον ἡ Ταυρικὴ ἐστι· ὃς δὲ τῆς Ἀττικῆς ταύτας μὴ παραπέπλωκε, ἐγὼ δὲ ἄλλως δηλώσω· ὡς εἰ τῆς Ἰαπυγίης ἄλλο ἔθνος, καὶ μὴ Ἴαπυγες, ἀρξάμενοι ἐκ Βρεντεσίου λιμένος, [c] ἀποταμοίατο μέχρι Τάραντος, καὶ νεμοίατο τὴν ἄκρην· δύο δὲ λέγων ταῦτα, πολλὰ λέγω παρόμοια, τοῖσι ἄλλοισι [d] ἔοικε ἡ Ταυρική. Τὸ δ' ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς, ἤδη Σκύθαι [e] τὸ κατύπερθε τῶν Ταύρων καὶ τὰ πρὸς θαλάσσης τῆς [f] ἠοίης νέμονται· τοῦ τε Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου τὰ πρὸς ἑσπέρης, καὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος, μέχρι Ταναΐδος ποταμοῦ, ὃς ἐκδιδοῖ ἐς μυχὸν τῆς λίμνης ταύτης· ἤδη ὦν ἀπὸ μὲν Ἴστρου [g] τὰ κατύπερθε ἐς τὴν μεσόγαιαν Φέροντα ἀποκληίεται ἡ Σκυθικὴ ὑπὸ πρώτων Ἀγαθύρσων· μετὰ δὲ, Νευρῶν· ἔπειτα δὲ, Ἀνδροφάγων· τελευταίων δὲ, Μελαγχλαίνων. Ἔστι ὦν τῆς Σκυθικῆς, ὡς ἐούσης τετραγώνου, τῶν δύο μερέων κατηκόντων ἐς θάλασσαν, πάντη ἴσον, τό τε ἐς τὴν μεσόγαιαν Φέρον καὶ τὸ παρὰ τὴν θάλασσαν· ἀπὸ γὰρ Ἴστρου ἐπὶ Βορυσθένεα [h] δέκα ἡμερέων ὁδός· ἀπὸ Βορυσθενέος τ' ἐπὶ τὴν λίμνην τὴν Μαιῆτιν, ἑτέρων δέκα· καὶ τὸ ἀπὸ θαλάσσης ἐς μεσόγαιαν ἐς τοὺς Μελαγχλαίνας τοὺς κατύπερθε Σκυθέων οἰκημένους, εἴκοσι ἡμερέων ὁδός· ἡ δὲ [i] ὁδὸς ἡ ἡμερησίη ἀνὰ διηκόσια στάδια συμβέβληταί μοι· οὕτω ἂν [k] εἴη τῆς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια, τετρακισχιλίων σταδίων· καὶ τὰ ὄρθια, τὰ ἐς τὴν μεσόγαιαν Φέροντα, ἑτέρων τοσούτων σταδίων· ἡ μέν νυν γῆ αὕτη ἐστὶ μέγαθος τοσαύτη. Οἱ δὲ Σκύθαι δόντες σφίσι λόγον ὡς οὐκ οἷοί τέ εἰσι τὸν Δαρείου στρατὸν ἰθυμαχίῃ [l] διώσασθαι μοῦνοι, ἔπεμπον ἐς τοὺς πλησιοχώρους ἀγγέλους· τῶνδε καὶ δὴ οἱ βασιλῆες συνελθόντες ἐβουλεύοντο ὡς στρατοῦ [m] ἐπιλαύνοντος μεγάλου· ἔσαν δὲ οἱ συνελθόντες βασιλῆες, Ταύρων, καὶ Ἀγαθύρσων, καὶ Νευρῶν, καὶ Ἀνδροφάγων, καὶ Μελαγχλαίνων, καὶ Γελωνῶν, καὶ Βουδίνων, καὶ Σαυροματέων. Τούτων Ταύροι μὲν νόμοισι τοιοῖσιδε χρέωνται· Θύουσι μὲν τῇ παρθένῳ τούς τε ναυηγοὺς, καὶ τοὺς ἂν λάβωσι Ἑλλήνων ἐπαναχθέντας, τρόπῳ τοιῷδε· [n] καταρξάμενοι, ῥοπάλῳ

255

a Θωϊκοῦ *Arcb.* *b* Συμβαλλειν *Arcb. V.*, olim συμβάλλειν· tum τοιοῦτον iidem cum *M. Pasf. Ask.*, vulgo τοιοῦτο, nec male. *c* Ἀποτεμ. *Pasf. Ask.* *d* Ἑοικε μὲν ἡ *Pasf.* *e* Abest *Arcb. V.* *f* Ἠοῦς *Arcb. V.*, et mox τοῦ δὲ *g* Τοῦ *Arcb.* et μεσόγεαν, saepeque postea. *b* Citat *Eustath.* in Perieg. v. 311. *i* Ὁδὸς ἡμερ. sine articulo *Arcb. V.* *k* Εἴη τῆς Σκυθ. *Ald. Paris. A. B. Arcb. V.* Edd., εἴη πρὸς Σκ. *M. Pasf. Ask.* *l* *M. Ask. Pasf. V. Arcb.*, recte. Conf. *Gronov.* cuius ἰθυμάχῃ ex *Med.* plerique omnes iure damnant. Vide C. 120. διώσασθαι *Ald.* Edd. paullo ante λόγους *Arcb.* *m* Ἐπιόντος *Arcb. V.*, ficuti C. 118, 119. et alibi. Scholion alterutrum est. *n* Κατευξάμενοι *Arcb. Valla*, καταρξάμενοι *Pasf. Ask.*, καταῤ εὐξάμενοι *Ald. M. V.* Edd.

versum et λεπτόγεως, nihilque, quod quidem ego noverim, de Sunio dicatur, ad istius anguli τὸ γόνιμον καὶ κάρπιμον commendandum. *Angulus* non γωνία tantum sed et γῶνος dici potuit: *Hesych.* Γῶνος, γωνία, Λάκωνες· et fortasse Γουνὸς eidem non γουνιαῖος sed γωνιαῖος τόπος fuerat dictus, *locus angularis.* Saepe memoratur Attices illud promontorium Orientale, Σούνιον ἄκρον Ἀθηνῶν ——. Herodotea sic primum reddidit *Valla*, ut eadem quidem legisse videatur, sed ordine a vulgato nonnihil diverso collocata: τὸν γουνὸν τὸν Σουνιακὸν, τὸν ἀπὸ Θορικοῦ μέχρι Ἀναφλύστου δήμου, μᾶλλον ἐς τὸν πόντον τὴν ἄκρην ἀνέχοντα· quo modo si legerentur in Codd. non displicerent. Neglexit in his *Herodot.* pagum Azenienssium, quem, raro veteribus memoratum, minoris fuisse constat momenti: hoc excepto, in Attices ad sinum Saronicum latere demus erat Anaphlystus Sunio vicinus: Sunii promontorium nave flectentibus, sive super Sunium navigantibus, ab altero latere primus occurrebat ad sinistram pagus Thoricus. Quidquid ab Anaphlysto ad usque Thoricum terrarum magis in altum prominebat γουνὸν vocat Σουνιακὸν, μᾶλλον ἐς τὸν πόντον τὴν ἄκρην ἀνέχοντα. VALCKEN.

3. Ἀνὰ διηκόσια] In singulos dies stadia centum et quinquaginta L. v, 53. dinumerantur: sed multiplex ex citatione militarive gressu variatio, a magno viro ad *Strabon.* I. p. 61. adnotata. Mox πρὸς Codd. et sententiae iussu exterminavi: quae enim pro voce asserenda vir Cl., non urgent.

17. Κατάρξάμενοι] Nihil verius liquidiusque. Recurre ad L. II, 45. IV, 60. Firmat *Euripidis* Iphigenia in Taur. v. 38. Θύω γὰρ, ὅστις τοῦ νόμου καὶ πρὶν πόλει, Ὅς ἂν κατέλθῃ τήνδε γῆν Ἕλλην ἀνὴρ, ΚΑΤΑΡΧΟΜΑΙ μὲν ——. Quod sufficit.

17. Καταῤ εὐξάμενοι ῥοπάλῳ πλήσσουσι] In Edd. antiquis scriptum καταῤῥευξάμενοι qui aliter primus scribendum curavit, tmesin hic sibi deprehendisse visus est, qualis nulla datur apud *Herod.*, vocalem etiam ῥα non adhibentem. Duplex fuit in Codd. lectio καταρξάμενοι et καταυξάμενοι ad quarum alterum doctum correctorem literis ευ impositisse suspicor αρ utrumque recepit, ut solebant isti saepenumero, librarius: supra IV, c. 60., et alibi fuit in eodem verbo variatum. Nostro loco de Scythis Tauris, *pro victimis advenas caedere* solitis, ut ait *Mela*, scripserat procul dubio *Herod.* τοὺς ἂν λάβωσι Ἑλλήνων —— καταρξάμενοι ῥοπάλῳ πλήσσουσι τὴν κεφαλὴν *auspicati* velut vectimam, *clava caput percutiunt*; non ut Graeci: qui cultro victimam

πάλῳ παίουσι τὴν κεφαλήν· οἱ μὲν δὴ λέγουσι ὡς τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ [a] διωθέουσι κάτω· ἐπὶ γὰρ κρημνοῦ ἵδρυται τὸ ἱρόν· τὴν δὲ κεφαλὴν ἀνασταυροῦσι· οἱ δὲ, [b] κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν ὁμολογέουσι, τὸ μέντοι σῶμα οὐκ ὠθέεσθαι ἀπὸ τῦ κρημνῦ λέγουσι, ἀλλὰ γῇ κρύπτεσθαι· τὴν δὲ δαίμονα ταύτην τῇ θύουσι, λέγουσι αὐτοὶ Ταῦροι Ἰφιγένειαν τὴν Ἀγαμέμνονος εἶναι· πολεμίους δὲ ἄνδρας τοὺς ἂν [c] χειρώσωνται, ποιεῦσι τάδε· ἀποταμὼν ἕκαστος κεφαλὴν, ἀποφέρεται ἐς τὰ οἰκία· ἔπειτα ἐπὶ ξύλου μεγάλου ἀναπείρας ἱστᾷ ὑπὲρ τῆς οἰκίης ὑπερέχουσαν πολλὸν, μάλιστα δὲ ὑπὲρ τῆς καπνοδόκης· φασὶ δὲ τούτους φυλάκους τῆς οἰκίης πάσης ὑπεραιωρέεσθαι· ζῶσι δὲ ἀπὸ λῃΐης τε καὶ πολέμου. Ἀγάθυρσοι δὲ, ἁβρότατοι [d] ἄνδρες εἰσὶ, καὶ χρυσοφόροι ταμάλιστα· ἐπίκοινον δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν ποιεῦνται, ἵνα κασίγνητοί τε ἀλλήλων ἐόντες πάντες, μήτε φθόνῳ, μήτ' [e] ἔχθεϊ χρέωνται ἐς ἀλλήλους· τὰ δ' ἄλλα νόμαια [f] Θρῄξι προσκεχωρήκασι. Νευροὶ δὲ νόμοισι μὲν [g] χρέωνται Σκυθικοῖσι, γενεὴ δὲ μιὴ πρότερον σφέας τῆς Δαρείου στρατηλασίης, κατέλαβε ἐκλιπεῖν τὴν χώρην πᾶσαν ὑπὸ ὄφιων· ὄφιας γὰρ σφι πολλοὺς μὲν ἡ χώρη ἀνέφαινε, οἱ δὲ πλεῖστοι ἄνωθεν σφι ἐκ τῶν ἐρήμων ἐπέπεσον· [h] ἐς ὃ πιεζόμενοι, οἴκησαν μετὰ Βουδίνων τὴν ἑωυτῶν ἐκλιπόντες· κινδυνεύουσι δὲ [i] οἱ ἄνθρωποι οὗτοι γόητες εἶναι· λέγονται γὰρ ὑπὸ Σκυθέων καὶ Ἑλλήνων τῶν οἰκητὴν Σκυθικὴν κατοικημένων, ὡς ἅπαξ τῶν Νευρῶν ἕκαστος, λύκος γίνεται ἡμέρας ὀλίγας, [k] καὶ αὖτις ὀπίσω ἐς ταὐτὸ κατίσταται· ἐμὲ μέν νυν ταῦτα λέγοντες οὐ πείθουσι· λέγουσι δὲ οὐδὲν ἧσσον, καὶ ὀμνύουσι [l] δὲ λέγοντες. Ἀνδροφάγοι δὲ ἀγριώτατα πάντων ἀνθρώπων ἔχουσι ἤθεα· οὔτε δίκην νομίζοντες, οὔτε νόμῳ [m] οὐδενὶ χρεώμενοι· νομάδες δέ

modo: postquam auſpicati fuerunt, hominis caput clava feriunt, truncum eius quidam aiunt deturbari e rupe: nam in rupe prærupta templum est ſitum; cruci affigunt caput. Quidam de capite *ſuffigendo* conſentiunt, ſed truncum e præcipitio deiici negant, ſed humo contegi dicunt. Dæmonem, cui immolant, ipſi Tauri aiunt eſſe Iphigeniam, Agamemnonis filiam. In hoſtes autem, quos ceperint, hoc agunt: Amputatum quisque caput hoſtis domum reportat, et ingenti fuſte transfixum ſupra tecta eminens multum ſtatuit, et plerunque ſupra fumarium: ideo in ſublimi ſuſpendi dicentes quaſi totius domus cuſtodes. Vivunt autem e rapto et ex 104
bello. At Agathyrſi lautiſſimi viri ſunt, et aurum plerunque geſtantes. In commune cum mulieribus coeunt, ut inter ſe germani ſint ac domeſtici omnes, nihil neque livoris neque odii mutuo exercentes: in ceteris ad Thracum conſuetudines accedunt. At Neuri Scythicis quidem utun- 105
tur moribus, quibus una ante Darii expeditionem ætate contigit, ut totam linquerent regionem propter ſerpentes; nam ſerpentum cum magna vis ex ipſorum ſolo est edita, tum maior ſuperne e locis deſertis ingruerat: quibus usque adeo infeſtati fuerunt, ut relicto ſuo ſolo cum Budinis habitaverint. Videntur autem hi homines eſſe præſtigiatores; dicuntur enim a Scythis et ab iis, qui in Scythia incolunt, Græcis, ſemel quotannis ſinguli ad paucos dies effici lupi, et rurſus in priſtinum habitum redire, quod tamen dicentes mihi non perſuadent: nihilominus tamen illi aiunt ita esſe, ac deierant. Androphagi agreſtes maxime omnium homi- 106
num mores habent, non iudiciis, non legibus uten-

[a] Ὠθέουσι *Arcb. V. Paſſ. Aſk.*, non male, quomodo et mox. [b] Τὰ κατὰ *Arcb.* [c] Idem *Vind. M. Aſk. Paſſ.* recte, χειρώσωσι *Ald. Paris. A.* Edd. Antecedentia attigit *Pauſan.* L. 1, 43. [d] Ἄνδρες *Arcb. Vallae*, *Stob.* Serm. XLII. p. 294. vulgo ἀνδρῶν, quomodo *Euſtath.* ad Perieg. v, 310. [e] Ἀχθεϊ *Stob.*, ſed *Maximus* edito conſentit. [f] Θρηξὶ *Arcb. Aſk.* [g] Χρέωνται Σκυθικ. *Arcb. Vind. Paſſ. Aſk.*, bene, ut C. 107. τοῖσι interponunt *Ald. M.* Edd. [b] Ἐς οὗ *Arcb.* [i] Οὗτοι οἱ ἄνθρ. id. *V.* [k] Καὶ λυθεὶς *Arcb. V.*, mox ἐς ταυτὰ *M. Paſſ. Aſk.*, nulla neceſsitate. [l] Duo haec absunt *Arcb. V.*, in *Aſk.* ὀμνῦσι. [m] Οὐδὲν *Arcb. V.*

ctimam immolationi deſignabant. Huic adfirmandae lectioni ſufficiet vel unicus locus *Eurip.* Iphig. in Taur. v, 1154., quo Taurorum Rex Thoas comites interrogat Iphigeniae ſacerdotis, *utrum illa iam τῶν ξένων κατήρξατο, hoſpites ſit auſpicata.* In Graecorum ſacris uſitatiſſimum verbum de Indica gente *Nicol.* ponit *Damaſc. Stobaei* p. 105. —— Sed ſecundum *Herodoti* Tauros non Scythicae fuit Iphigenia crudelitatis miniſtra, verum ipsa Dea, cui Graecos immolarent hoſpites: τὴν δὲ δαίμονα ταύτην, τῇ θύουσι, λέγουσι αὐτοὶ Ταῦροι Ἰφιγένειαν τὴν Ἀγαμέμνονος εἶναι *Heſiodus* in Heroinarum catalogo non mactatam Iphigeniam dixerat, ſed Diana volente Ἑκάτην εἶναι hoc tradens *Pauſan.* in Atticis c. 43., τούτοις, ait, Ἡσίοδος ὁμολογοῦντα ἔγραψε, κ. τ. λ. —— Ceterum iſta potiſſimum inhumana Taurorum crudelitas effeciſe videtur, ut hoc praeſertim nomine Scythae fuerint a Graecis in univerſum infamati. In diverſis gentibus Scythicis tria potiſſimum obtinebant, quae prorſus abhorrerent ab humaniſſima Graecorum manſuetudine, τὸ ξενοθυτεῖν, τὸ ἀνθρωποφαγεῖν, καὶ τὸ, τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρᾶσθαι· vid. *Strabo* VII, p. 458. A. 460. B. et *Iacob. Elſner.* Obſerv. in Ep. ad *Coloſſ.* III, 11. VALCKEN.

30. Ζῶσι δὲ ἀπὸ λῃΐης τε καὶ πολέμου] Tales Chaldaeorum, οἳ λῃΐζόμενοι ζῶσι —— εἰθισμένοι ΑΠΟ ΠΟΛΕΜΟΥ βιωτεύειν apud *Xenophontem* K. Παιδ. III, p. 74. E. Praeſtat mox ἁβρότατοι ἄνδρες ex ſcriptis.

31. Ἁβρότατοι ἀνδρῶν] Tales in Scythia fuiſse vix fidem invenit: de Agathyrſis dixerat, credo, ἁβρότατοι ἄνδρες εἰσὶ, ſicut in ſuis legere Codd. *L. Vallae*, et *Io. Stobaeus* Tit. XLII, p. 294. ἀνδρῶν ἁβροτάτους hinc tamen habet *Euſtath.* in *Dionys.* v, 310. De Agathyrſis *Salmaſio* notata in *Solin.* p. 188., partim corrigit ad *Melam Is. Voſſius.* VALCKEN.

36. Προσκεχωρήκασι] Geminum L. 1, 172. προσκεχωρήκασι δὲ γλῶσσαν μὲν πρὸς τὸ Καρικὸν ἔθνος. Statim κατέλαβε ἐκλιπεῖν τὴν χώρην male in *Vallae* Latinis, *coacti fuerant ſolum vertere.* Correxit errorem Cl. *Lambertus Bos* Obſerv. Critic. C. 2. p. 9.

43. Κινδυνεύσι γόητες εἶναι] *H. Stephani Vallam* corrigentis verſio recipi debuerat: verbum hoc uſu, quem *Portus* adnotare neglexit, ſemel tantum occurrit apud *Herod.* Κινδυνεύουσιν εἶναι notat *esſe videntur*, ſive *ſunt*, et δοκοῦσιν εἶναι ſaepius adhibetur pro *eiſi.* Frequentavit illud inprimis *Plato: Xenophon.* Ἀπομν. IV, p. 465, 10. κινδυνεύει ἀναμφιλογώτατον ἀγαθὸν εἶναι τὸ εὐδαμονεῖν· γ. 35., φροντίζω μὴ κρεῖττον ᾖ μοι σιγᾷν· κινδυνεύω γὰρ ἁπλῶς οὐδὲν εἰδέναι· ſic ille ſaepius alibi loquitur et in Epiſt. *Socrat.* XXII. *Demoſthenes* I. c. Ariſtog. p. 489., δυσκατάπαυστόν τι κινδυνεύει πρᾶγμ' εἶναι πονηρία. *Platonis* etiam imitatores *Sophiſtae* hunc floſculum ſcriptis ſaepe ſuis interſerunt: vide Clariſſ. *Ruhnken.* in *Tim.* Lex. p. 116., quique, alienis tamen intermixtis, apta quaedam dedit Clar. *Weſtſten.* in *S. Lucae* A. A. XIX, 27. —— Neurorum praeſtigias hinc attigit *Euſtath.* in *Dionys.* v, 310. *Mela* II. c. 2. fine: *Neuris ſtatum ſingulis tempus est, quo ſe velint in lupos, iterumque in eos, qui fuere, mutentur.* Anilem fabulam tangit *Salmas.* in *Solin.* p. 187. VALCKEN.

46. Καὶ αὖτις ὀπίσω ἐς τὠὐτὸ κατίσαται] Demuto nihil; nam λυθεὶς *Arcb.* ex αὖθις progenitum librarii negligentia. De Neuris *Mela*, *Solinus* atque alii conſimilia. Durant, ut ſolent quae cum primo lacte inbuntur, ſimiles in inferiore Germania fabellae. Memini ruſticos et paſtores primo aetatis flore videre, quibus haec metamorphoſis inſulſe inputabatur. Confer *Keisleri* Antiq. Septemtrional. p. 494.

53. Γλῶσ-

utentes, pecuariam exercentes, veſtem Scythicæ ſimilem geſtantes, propriam linguam
107 habentes. Melanchlæni omnes indumenta nigra gerunt, unde et cognomen habent, qui ſoli humana carne veſcuntur, inſtitu-
108 tis Scythicis utentes. Budini, ingens natio atque numeroſa, vehementer cæſiis oculis omnis ac rufa: quorum urbs nomine Gelonus e materia conſtructa est; muri ea magnitudo est, ut ſingula latera tricenorum ſtadiorum ſint; est vero altus et totus ligneus. AEdes quoque cum privatæ, tum ſacræ ſunt e materia. Nam ſunt ibi deorum Græcorum templa Græcanice extructa, ſimulacris, aris, delubris ligneis. Baccho triennalia agunt, et bacchanal exercent: quippe Geloni ſunt ab originis vetuſtate Græci, ſed ex emporiis ſummoti inter Budinos habitaverunt: lingua partim Scythica, partim Græca uten-
109 tes. Budini non lingua, non victu utuntur eodem cum Gelonis: nam Budini, utpote indigenæ, tum paſtores ſunt, tum ſoli eius regionis pediculos edunt: at Geloni agriculturæ operam dantes frumento victitant, et hortos poſſident, nihil illis neque aſpectu neque colore ſimiles: a Græcis autem etiam Budini vocantur Geloni, non recte vocantibus. Horum regio omnis est arboribus omnis generis frequens; et ubi plurimum conſita, ibi est lacus ingens et multus, et palus, ac circa eam arundo. In eo lacu lutræ capiuntur, et caſtores, et aliæ feræ oris quadrati, quarum pelles circa renones adſuuntur, et teſticulos
110 habent ad uterorum medelam utiles. De Sau-

δέ εἰσι· ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσσαν δὲ ἰδίην. Μελάγχλαινοι δὲ εἵματα μὲν 255
μέλανα φορέουσι πάντες, [a] ἐπ' ὧν καὶ τὰς ἐπωνυ-
55 μίας ἔχουσι· [b] ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων· νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέωνται. Βουδῖνοι δὲ, ἔθνος ἐὸν μέγα καὶ πολλὸν, γλαυκόν τε πᾶν ἰσχυρῶς ἐστι καὶ πυῤῥόν· πόλις δὲ σφι αὐτοῖσι πεπόλισται [c] ξυλίνη· οὔνομα δὲ τῇ πόλι ἐστὶ Γελωνός· τοῦ δὲ τείχεος μέ-
60 γαθος κῶλον ἕκαστον, τριήκοντα σταδίων ἐστὶ, ὑψηλὸν δὲ, καὶ [d] πᾶν ξύλινον· καὶ οἰκίας αὐτῶν ξυλίνας, καὶ τὰ ἱρά· ἔστι γὰρ δὴ αὐτόθι Ἑλληνικῶν θεῶν ἱρὰ, Ἑλληνικῶς κατεσκευασμένα ἀγάλματά τε καὶ βωμοῖσι καὶ ναοῖσι ξυλίνοισι· καὶ τῷ Διονύσῳ [e] τρι-
65 ετηρίδας ἀνάγουσι, καὶ βακχεύουσι· εἰσὶ γὰρ οἱ Γελωνοὶ τὸ ἀρχαῖον Ἕλληνες· ἐκ [f] δὲ τῶν ἐμπορίων ἐξαναστάντες, οἴκησαν σφι τοῖσι Βουδίνοισι· καὶ γλώσσῃ τὰ μὲν, Σκυθικῇ, τὰ δὲ, Ἑλληνικῇ χρέωνται. [g] Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοί· οὐδὲ δίαιτα
70 τα ἡ αὐτή· οἱ μὲν γὰρ Βουδῖνοι, ἐόντες αὐτόχθονες, νομάδες τέ εἰσι καὶ [h] φθειροτραγέουσι μοῦνοι τῶν ταύτῃ· Γελωνοὶ δὲ, γῆς τε ἐργάται, καὶ σιτοφάγοι, καὶ κήπους ἐκτημένοι, [i] οὐδὲν τὴν ἰδέην ὁμοίοι, οὐδὲ τὸ χρῶμα· ὑπὸ μέντοι Ἑλλήνων καλέονται καὶ οἱ Βουδῖ-
75 νοι, Γελωνοὶ, οὐκ ὀρθῶς καλεόμενοι· ἡ δὲ χώρη σφέων, πᾶσά ἐστι δασέη [k] ἴδῃσι παντοίῃσι· ἐν δὲ τῇ ἴδῃ πλείστῃ ἐστὶ λίμνη μεγάλη τε καὶ πολλὴ, καὶ ἕλος, καὶ κάλαμος περὶ αὐτήν· [l] ἐν δὲ ταύτῃ ἐνύδριες ἁλίσκονται, καὶ κάστορες, καὶ ἄλλα θηρία τετραγωνοπρό-
80 σωπα, τῶν τὰ δέρματα [m] περὶ τὰς σισύρνας παραῤῥάπτεται· καὶ οἱ [n] ὄρχιες αὐτοῖσί εἰσι χρήσιμοι ἐς ὑστε-

ρέων

a *M. Paſ. Ask.*, ἀπ' ὧν *Paris. A. B. Arch. V. Ald.* quod priori non cedit. *b* Ἀνθροποφαγέουσι *Arch. V. Euſtath.* in *Dionys.* v. 309., olim ἀνδροφαγέουσι. *c* *Steph.* in Γελωνὸς et *Euſtath.* in Perieg. v. 310. *d* Πάνυ *Arch.* *e* Τριετηρίδα *Arch.* *f* Τῶν δὲ *id. V. Paſ. Ask.* *g* Sequentia novem absunt *Arch.*, qui mox ἀλλ' οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτὴ ἐστι Γελωνοῖσι καὶ Βουδίνοισι· οἱ μεν γὰρ —. *h* Citat *Arrian.* in Periplo p. 18. Ed. *Hudz.* φθειροτρωκτέοντες. *i* Οὐδὲν *M. Paſ. Ask.*, ſed τὴν omittens: ceteri οὐδὲ. *k* Ἴδῃ δὲ παντοίῃ *Arch. Vind.*, non male. Vide tamen L. IV, 175. VII, 111. *l* Ἐκ δὲ ταύτης iidem: tum ἐνύδριες *Paſ.*, ἐνύδιες Edit. Genev., ἐνίδρυες reliqui cum *Ald.* *m.* Παρὰ ora *Steph. Arch. V. Ask. Paſ.*, tum σισύβρας *Arch.*, δι-σύρνας *M. Paſ. Ask.*, alii σισύρας. *n* Ὄρχιες *V. Paſ. Ask.*, ὄρχυες *Arch.*; tum αὐτοῦ idi, αὐτοῖσι *Med. Paſ. Ask.*, αὐτέων *Ald.* antea ὄρχεες.

53. Γλῶσσάν δὲ ἰδίην] Non pendent ex praecedenti φορέουσι, ſed alio, quod in Scriptoris mente haerebat. Similes ex *Sophocle* atque aliis dicendi formulas animadvertimus antea. Dabunt plures *Thucydid.* I, 17., *Virgilius* AEneid. X, 26. ubi *Servius*, *Columella* R. R. L. VI, 32. et *Graev.* ad *Florum* III, 21. His vero nexa olim et apta voluit, ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων, *ſoli humana carne veſcuntur*, nunc iſthic depoſita, ubi ſeriem turbant. Androphagi ſive Anthropophagi ex re ipsa, vorandisque hominibus, titulum habent, ſicuti Melanchlaeni ex veſtitu nigro. Illis notatio iſta convenit excellenter, non his. Conjecturae doctorum hominum, ὅμουροι τούτων, aut μοῦνοι λυκοφαγέουσι ſive αἰλουροφαγέουσι, aeſtus, quibus ex male locatis vocibus fluctuarunt, manifeſtant. Agnovit Ampl. *Nic. Witzen* in Belgica horum verſione librariorum peccatum et deterſit tacens Tartariae Deſcription. T. I. p. 199. Edit. primae. *Strabo* Scytharum nonnullos adeo fuiſſe inmanes, ὥσε καὶ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΕΙΝ L. VII, p. 463. ex *Ephoro* ſcripsit.

55. Ἀνδροφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων] Ἔνιοι τούτων venerat in mentem *Io. le Febure:* ſed quae hac legit in ſede *Euſtath.* (vide in *Dionys.* v. 399.) in ſuam reſtituet, de Anthropophagis olim ſcripta Cl. *Weſſ.* vide Diſſ. *Herod.* p. 72. Recte Codd. MSS. vocant Ἀνθρωποφάγους, et *Plinio* dicuntur *Anthropophagi Scythae*, *humanis corporibus veſcentes*, H. N. VI, c. 17. ſimiliter *Melae* II, c. 1, 120. atque his τὸ ἀνθρωποφαγεῖν tribuit *Ephorus Strabonis* VII, p. 463. B. Quae ſequuntur de urbe lignea Gelono in Budinis, quam Perſae narrantur incendiſſe c. 123., hinc tangunt *Steph. Byz.* in Γελωνοὶ, *Mela* I, c. 19, 140. *Euſtathius.* VALCKEN.

57. Γλαυκὸν τε —— καὶ πυῤῥόν] „ Ad oculorum eo„ lorem referunt. Ego ad totum corpus retulerim, „ glauco vel caeruleo pictum et rufo. unde *Pindi Geloni* Virgilio Georg. II, 115., belle *Salmas.* in *Solin.* p. 133. Πόλις πεπόλισται recurret L. V, 52. VII, 59. Homerico more.

69. Γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοὶ] Herodotea ſi fuerint, dederat, τῇ καὶ Γελωνοὶ. Equidem ob *Arch.* diſſenſum ambigo: praeferunt certe ex eo excerpta, quae *Herodotum* non dedecent, et conmoda congruaque videntur. Utrumcunque est, vulgatum ab illis premittur maxime. Phthirophagi occurrunt plures, etiam in Libya C. 168. Praeclare, ut puto, de ſimilibus, φθειροφάγοι εἰσὶν, ἀπὸ τοῦ ῥύπου καὶ τοῦ πίνου λαβόντες ὄνομα *Strabo* L. XI, p. 763.

69. Καὶ Γελωνοὶ] Scribi poterit Γελωνοῖς, aut, quod malim, vocula τῇ interiecta: Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται, τῇ καὶ Γελωνοὶ· ſic et alibi loquitur, et IV, c. 171., νόμοισι δὲ τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται, τοῖσί καὶ οἱ ὑπὲρ Κυρήνης. Qui praetulerit alterum, Herodoteis etiam niti poterit ex p. 96, 11. p. 257, 24. —— Seq. Cap. Budinis tradit et Gelonis diverſam vivendi fuiſſe rationem: *Budini* νομάδες τέ εἰσι, καὶ φθειροτραγέουσι μοῦνοι τῶν ταύτῃ dederat, opinor, φθειροτρηγέουσι μ. et φθειροτρηγέοντας *Arrianus* in Periplo Ponti Eux. p. 18. vulgatur: Ἡρόδοτος λέγει τούτους εἶναι τοὺς φθειροτρωκτέοντας· in κτ facile πγ tranſierint: φθειροφάγους vulgo dixere: vid. *Strabo* XI, p. 754. et *Caſaub.* VALCKEN.

78. Ἐνύδριες] *Porti* conjecturam, a Genevenſi editore perperam pictam, *Paſ.* Codex ſtabilit, et ſcriptor ipse L. II, 72. Περὶ τὰς σισύρνας iure Cl. *Gronov.* vindicavit, cui calculum *Valckenarius* noſter ad *Ammon.* p. 205. adpoſuit. Σίσυρα αἴγειον ἱμάτιον veteribus. *Theophylacto* L. VII. Hiſt. Mauric. C. 6. σίσυρα ἐξ ἐρίου, ἐς τὰ μάλιστα εὐτελής, etiam *Apſyrto* Hippiatricor. L. I, 38. p. 135. Sed hoc *Ruhnkenius* ad *Timaeum* p. 165. Ὄρχιες laudabunt, qui ſermonis Ionici genium, *Hippocratem*que et *Aretaeum* amant.

ρέων ἄχετον. Σκυροματέων δὲ πέρι ὧδε λέγεται· ὅτε Ἕλληνες Ἀμαζόσι ἐμαχέσαντο, (τὰς δὲ Ἀμαζόνας καλέουσι [a] Σκύθαι Οἰόρπατα· δύναται δὲ τὸ οὔνομα τοῦτο κατ' Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀνδροκτόνοι.) Οἰὸς γὰρ καλέουσι [b] τὸν ἄνδρα, τὸ δὲ πατὰ, κτείνειν, τότε λόγος τοὺς Ἕλληνας νικήσαντας τῇ ἐπὶ Θερμώδοντι μάχῃ, ἀποπλέειν ἄγοντας τρισὶ πλοίοισι τῶν Ἀμαζόνων ὅσας [c] ἠδυνέατο ζωγρῆσαι· τὰς δὲ ἐν τῷ πελάγεϊ ἐπιθεμένας, ἐκκόψαι τοὺς ἄνδρας· πλοῖα δὲ οὐ γινώσκειν αὐτὰς, οὐδὲ πεδαλίοισι χρῆσθαι, οὐδὲ ἱστίοισι, οὐδὲ εἰρεσίῃ· ἀλλ' ἐπεὶ ἐξέκοψαν τοὺς ἄνδρας, ἐφέροντο κατὰ κῦμα καὶ ἄνεμον· καὶ ἀπικνέονται τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος ἐπὶ Κρημνούς· οἱ δὲ Κρημνοί εἰσι [d] τῆς γῆς τῶν Σκυθέων, τῶν ἐλευθέρων· ἐνθαῦτα ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες, ὁδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην· συτυχοῦσαι δὲ πρώτῳ ἱπποφορβίῳ, τοῦτο διήρπασαν· καὶ ἐπὶ τούτων ἱππαζόμεναι, ἐληίζοντο τὰ τῶν Σκυθέων. Οἱ δὲ Σκύθαι οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι τὸ πρῆγμα· οὔτε γὰρ φωνὴν, οὔτε ἐσθῆτα, οὔτε τὸ ἔθνος ἐγίνωσκον, ἀλλ' ὀ θώυματι ἔσαν ὁκόθεν ἔλθοιεν· ἐδόκεον δ' αὐτὰς εἶναι ἄνδρας τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἔχοντας· μάχῃ τε [e] δὴ πρὸς αὐτὰς ἐποιεῦντο· ἐκ δὲ τῆς μάχης τινὰς τῶν [f] νεκρῶν ἐκράτησαν οἱ Σκύθαι, καὶ [g] οὕτω ἔγνωσαν ἐούσας γυναῖκας· βουλευομένοισι ὦν αὐτοῖσι ἔδοξε κτείνειν μὲν οὐδενὶ τρόπῳ ἔτι αὐτὰς, ἐωυτῶν δὲ τοὺς νεωτάτους ἀποπέμψαι ἐς αὐτὰς, πλῆθος εἰκάσαντας ὅσαιπερ ἐκεῖναι ἦσαν· τούτους δὲ στρατοπεδεύεσθαι πλησίον ἐκείνεων, καὶ ποιέειν τάπερ ἂν καὶ ἐκεῖναι ποιέωσι· ἢν δὲ αὐτοὺς διώκωσι, μάχεσθαι μὲν [h] μὴ, ὑποφεύγειν δέ· ἐπὴν δὲ παύσωνται, ἐλθόντας αὐτοὺς πλησίον, στρατοπεδεύεσθαι· ταῦτα ἐβουλεύσαντο οἱ Σκύθαι, βουλόμενοι ἐξ αὐτέων παῖδας ἐγγενήσεσθαι. Ἀποπεμφθέντες δὲ οἱ νεηνίσκοι, ἐποίευν τὰ ἐντεταλμένα· ἐπεὶ δὲ ἔμαθον αὐτοὺς αἱ Ἀμαζόνες ἐπ' οὐδεμιῇ δηλήσει ἀπιγμένους, ἔων χαίρειν· προσεχώρεον δὲ πλησιαίτερα τὸ στρατόπεδον τῷ στρατοπέδῳ ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ· εἶχον δὲ οὐδὲν οὐδ' οἱ νεηνίσκοι, ὥσπερ [i] οὐδὲ αἱ Ἀμαζόνες, εἰ μὴ τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἵππους· ἀλλὰ ζόην ἕζεον τὴν αὐτὴν ἐκείνῃσι, θηρεύοντές τε καὶ ληίζόμενοι. [k] Ἐποίευν δὲ αἱ Ἀμαζόνες ἐς τὴν μεσαμβρίην τοιόνδε· ἐγίνοντο [l] σποράδες κατὰ μίην τε καὶ δύο, πρόσω δὴ ἀπ' ἀλλήλεων ἐς [m] εὐμαρίην ἀποσκιδάμεναι· μαθόντες δὲ

Sauromatis vero ita memoratur: Quum Græci bellaverunt cum Amazonibus (quas Scythæ OEorpata vocant, quod nomen potest transferri, Viricidæ: œor enim virum dicunt, pata autem occidere) feruntur post victoriam prœlii ad Thermodontem facti, abiisse, portantes tribus in navibus quaſcunque potuerant ex Amazonibus vivas capere: quibus illæ in pelago inſidiatæ, cunctos trucidavere. Sed quum naves haberent incognitas, nec gubernaculis aut velis aut remis uterentur, interfectis viris, ferebantur ſecundum fluctus et ventum; delatæque ſunt ad paludis Mæotidis Cremnos, *prærupta*, quæ Scytharum liberorum telluris ſunt. Ibi e navibus egreſſæ Amazones, ad loca habitata iter facientes, quod primum nactæ ſunt equorum armentum, diripiunt conſcenduntque: et obequitantes, e Scythis prædas agunt. Scythæ quid hoc rei eſſet conii- III
cere nequibant, quum neque vocem, neque veſtem, neque gentem agnoſcerent; admirabundi unde venirent, et rati cunctos eſſe viros eiusdem ætatis. Ergo commiſſa cum eis pugna fuit; unde potiti quibusdam mortuarum, ita demum feminas eſſe cognoverunt. Itaque conſilio habito viſum est eis, nullo pacto posthac quampiam illarum occidere: ſed ex ſe qui maxime iuvenes eſſent, in eas dimitti, eodem numero quo illas eſſe coniectabant, qui ſua prope eas caſtra haberent, et eadem quoque cum illis facerent. Si invaderentur, non quidem pugnare, ſed ſubterfugere: ubi ſubſiſterent illæ, ipsos etiam proxime accedentes caſtra ponere. Hoc Scythæ idcirco decreverunt, quod prolem ex illis ſuſcipere cupiebant. Adoleſcentes qui miſſi III
ſunt, mandata peregerunt: quos ubi Amazones intellexerunt neutiquam ad ſe lædendas venisſe, valere ſinebant: quotidie tamen caſtra caſtris propius admovebantur. Ceterum ne ipsi quidem adoleſcentes quicquam habebant, quemadmodum neque Amazones, præter arma et equos: et vitam eandem cum illis vivebant, venando atque prædando. Circa meridiem Amazones ſole- III
bant aut ſingulæ aut binæ ſeparatim a reliquis ad ventrem levandum longius vagari; ea

a Οἱ Σκ. *Arcb. V.*, mox Οἰόρπατα *M. Paſ. Aſk.*, et Οἰορ. reliqui Αἰόρπατα et Αἰὸρ cum *Valla*. *b* Τὸν negligunt *Arcb. V. Paſ.* Paullo ante κατὰ τὴν Ἑλλ. ſolus *Arcb.* *c* Ἠδυνέατο *M. Arcb. Paris. A. B. Vind.* Edit. Genev. ↄↃↃↃcxviii. ex *Porti* veriſima coniectura: idem enim, quod aliis ἠδύναντο. Vid. C. 185. ix, 69. &c. ἠδυναίατο *Aldus* et alii. Exſcripsit haec, ſed ſua dialecto, *Euſtath.* in Perieg. v. 653. *d* Binas has voces non habet *Aſk.*, γῆς τῆς Σκ. *Paſ.* *e* Abest *Arcb.* *f* Νεκρῶν *Paris. A. B. Vind. Arcb. Aſk.* ora *Steph. Valla:* τινὰς exceptis *Paris. Ald. Med.*, itidem negligunt. Vulgo τῶν γυναικῶν. *g* Τότε *Arcb.* qui ſtatim βουλομένοισι. *h* Οὐ *Arcb.*, μὴ deſit *Vind.* mox ambo βουλευόμενοι. *i* Οὐδὲ αἱ *Arcb. V.*, alii οὐδὲ negligunt, non bene, animat orationem. *k* Ἐποίευν *Arcb. Vind.*, antea ἐποίεον. *l* Σποράδην *Arcb.* non male: tum πρόσω δὴ *M. Paſ. Aſk.*, alii δὴ praetereunt. *m* Εὐημερίην *Arcb.* prave, εὐμαρείαν *Scbol.*

84. Οἰόρπατα] Hoccine, an Αἰόρπατα, Scythicum Amazonum ſit nomen, non decerno. Si Αἰὸρ Scythis Armenisque *vir* ſit, quae *Wachteri* in Praefat. Gloſſar. Sect. xii. profeſsio, priſtinum ex *Aldo* et *Valla* potius erit. Sed in talibus anceps haesitatio. Male *Herodoti* fidem *Franc. Foris Otrokocksi* Orig. Hungar. C. 14. p. 291. ſuggiliat, aliena multa ſtipans, ut Hungaricum videatur vocabulum; quaſi Amazones ex ultima Tartaria, vetere Turcarum et Hungarorum ſede, proceſserint. Quod falſisſimum.

95. Τῆς γῆς τῶν Σκυθέων &c.] Damnantur duo priora Codd. quorundam iudicio, ſuntque ad rem non neceſsaria. Cremni liberorum erant Scytharum ad Maeotin C. 20. Cultum habent decus ἐντυχοῦσαι —— ἱπποφορβίῳ —— καὶ ἐπὶ τούτων ——. Scribentis in animo erant, ἐντυχοῦσαι —— ἵππους, quibus ἐπὶ τούτων aptisſime adhaerent. Talia medicinam reſpuunt.

14. Τῶν νεκρῶν ἐκράτησαν] Docent ſequentia, Amazonum aliquas fuisſe praelio peremtas: illa quoque, καὶ οὕτω ἔγνωσαν ἐούσας —— limpide aſserunt, non aliud ex Scriptoris venisſe calamo, quam τῶν νεκρῶν aut τινὰς τῶν ——, ſicuti in *Codd.* plerisque.

14. Ἐγγενήσεσθαι] Subſtituunt Cl. *Reiskius* et *Abreſchius* ἐκγενήσεσθαι, ſicuti C. 155. ἐξεγένετό οἱ παῖς. Schedae, in quibus ἐγγίνεσθαι et ἐκγίνεσθαι confunduntur L. v, 105., ſilent. Pugnat etiam hoc *Thomae Mag.* decreto in Βούλομαι, ſaepius fallenti.

24. Ἐς εὐμαρίην] Ex αι et ει lones eiecere nonnunquam τὸ ἰῶτα, θηλέην ſcribentes et εὐμαρέην. Hoc quo poſuerint uſu docuerat *Euſtath.* in *Hom.* Il. Ξ. p. 970, 13. Ἴωνες, inquit, τὸ περί τινα τῶν ἀναγκαίων τῷ σώματι ἐκκρίσεων ἀσχοληθῆναι, οἷον οὐρῆσαι, φασὶν, ἢ ἀποπατῆσαι, Εὐχέρειαν ἐκάλουν· ſcripſerat, ſcribere certe debuit, Εὐμάρειαν ἐκάλουν, vel Εὐμαρέην· quod vicina monſtrant *Suidas:* Εὐμαρέη, ἀπόπατος, παρὰ Ἡροδότῳ. Formam Codices cuſtodiverunt rariorem II, c. 35., εὐμαρέῃ χρέωνται ἐν τοῖσι οἴκοισι· quod tanquam diverſum a Graecorum uſu de AEgyptiis dictum nemo mi-

ea re Scythæ cognita, et ipsi idem faciunt, quorum aliquis uni illarum, quæ ſolivagæ erant, quum ſe admoviſſet, non ſe avertit Amazon, ſed uti permiſit: nec appellare quidem poterat, non enim intelligebant ſe invicem, tamen manu ſignificavit, ut ad eundem locum poſtridie rediret, adducto ſecum altero, ut duo eſſent; ſe quoque alteram adducturam. Digreſſus ab ea iuvenis hæc enarrat ceteris: poſteroque die ſocium ſecum ducens, ad locum præſto fuit, ac reperit Amazonem
114 cum altera expectantem. Eius rei certiores facti reliqui iuvenes, et ipsi conciliaverunt ceteras. Post hæc commixtis caſtris pariter habitarunt; eam quisque uxorem, cum qua primum coierat, habentes. Earum vocem quum ipsi diſcere non poſſent, ipsorum illæ diſcebant. Et quum ſe mutuo intelligerent, viri ad Amazones iſta dixerunt; Nobis parentes ſunt; ſunt et facultates: proinde non agamus diutius hanc vitam, ſed hinc digreſſi, in hominum frequentia degamus, ubi vos habebimus uxores, nequaquam alias. Ad hæc illæ reſponderunt, Nos vero non poſſumus veſtris cum feminis habitare, quibus non iidem qui nobis ſunt mores; nos enim arcu tela excutimus, et iaculamur, et equitamus, muliebria opera non edoctæ: veſtræ feminæ nihil eorum quæ recenſuimus, ſed opera muliebria factitant, manentes in plauſtris, non ad venationem atmirabitur, qui *Caſaubonum* legerit ad *Theophr.* Char. c. XIV, p. 115. Hebraeum morem loquendi praeter *Caſaub. Gatakerus* explicuit A. M. II, c. 3. Solita ſibi verecundia Perſicum *Xenophon.* expreſſerat K. Π. p. 5, 4. *αἰσχρὸν ἔτι* [Πέρσαις] *καὶ τὸ ἰόντα που φανερὸν γενέσθαι·* qui pueris lectam Cyropaediam ſuis ſaepe contaminarunt adſumentis literatores adieciſſe ſuſpicarer: *ἢ τοῦ οὐρῆσαι ἕνεκα, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς τοιούτου·* niſi *Zonaras* ista in ſuo Codice legiſſe videretur Ann. III, p. 110. B. Scriptus Codex in loco huic Herodoti ſimillimo praebuit K. Π. 1, p. 21, 9. *ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα —— ἴεσθαι·* per euphemismum *Thucyd.* dixit *πάντα ποιεῖν διὰ στενοχωρίαν ἐν τῷ αὐτῷ*, p. 504, 3. Multarum legum conditor *S. Petitus*, quam inter Atticas ſuas ſeptimam poſuit, illam quoque me iudice rectius omiſiſſet. VALCKEN.

26. *Αὐτέων τινὶ ἐνεχρίμπτετο*] *Vallae* non intellecta nativa ſe ſimplicitate praeter cetera commendabunt elegantiarum ſpectatoribus *Herodoti* proxima, qui ubique, ſicuti vere *Hermogenes* obſervat p. 509., *ἤθη προσώπων, εἴπερ τις ἄλλος, κάλλιστα καὶ ποιητικώτατα μεμίμηται. Theocritum* non dedecerent iſta: *καί τις μουνωθεισέων αὐτέων τινὶ ἐνεχρίμπτετο, καὶ ἡ Ἀμαζὼν οὐκ ἀπωθέετο, ἀλλὰ περιεῖδε χρήσασθαι* iuſto diutius Amazo viduata Scytham iuvenem *οὐκ ἀπωθέετο*, ſive *τὸ ἔργον οὐκ ἠναίνετο*, ſed *παρεῖχε βουλομένῳ, καὶ ὧν εἶχε μετεδίδου·* quae ſingula reperiuntur in talibus adhibita. —— *Ἐνεχρίμπτετο*, hic idem ac *συνεχρωτίζετο*, atque *Ariſtophaneum ἤρειδεν*, de equo diceretur eximie ad equam admiſſo: apud *AElian.* de N. A. IV, c. 7., a Rege Scytha generoſus equus adduci non potuit, *matrem ut ſaliret*, *οὐ μὴν ἐγχρίμπτεσθαι* legitur. Darii Oebares marem dicitur *Herodoto ἐγχρίμπτων τῇ θηλέῃ*, III, c. 85. —— Est et illud pervenuſtum initio cap. ſeq. 114. *οἱ λοιποὶ νεηνίσκοι —— καὶ αὐτοὶ ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων·* torvas viragines manſuefactas ſive fecere morigeras, *ἐτιθάσσευον, χειροήθεις αὐτοῖς ποιήσαντες.* Socratis *Aſpaſia τιθασὸν ποιῆσαι* dixit ap. *Athen.* V, p. 219. F. de uxore iuvencula *Xenophontis* Iſchomachus in Oecon. p. 487, 32. *ἐπεὶ ἤδη μάλ' χειροήθης ἦν καὶ ἐτιθασσεύετο ὥστε διαλέγεσθαι.* Conf. *Euſtath.* Il. Γ. p. 305, 50. VALCKEN.

29. *Τῇ δὲ χειρὶ ἔφραζε*] Idem ac *ἔδειχνυε* ap. *Heſych.* Geminum *Diodori* L. III, 18. *μιμητικῇ δηλώσει διὰ τῶν χειρῶν διασημαίνειν* ſed prorſus germanum *AEſchyli* Agamem. v. 1070. Σὺ δ' ἀντὶ φωνῆς ΦΡΑΖΕ καρβάνῳ ΧΕΡΙ. Talia Latinorum, *Crudelem infeſtâ ſaepe vocare manu; Nudaque vocat dux agmina dextra*, alibi conducta.

32. *Τῇ δὲ ὑστεραίῃ*] Non ſperno tritum iteratumque Scriptori: alibi *δευτέρῃ ἡμέρῃ* IX, 32. 83. Optime *Gronov. δευτέρην αὐτὴν* reſtituit et explanavit. In *Diodoro* T. II, p. 577. *ἄλλων ὅπου τύχοι δεύτερος καὶ τρίτος, uno aut altero comite.* Vide ſis ad eius L. XIX, 17. et *Weſſtenium* in Epiſt. II. *S. Petri*, c. 2, 5.

36. *Καὶ αὐτοὶ ἐκτιλώσαντο*] Ornat hoc et adaugeat iucundiſsimae narrationis lepores. *Pindarus* Cinyram, Veneris corculum et ſuavium, *ἱερὲα κτίλον Ἀφροδίτας* h. e., Criticis eleganter exponentibus, *συνήθη καὶ εἰθισμένον τῇ χειρὶ*, deſcripſit Pyth. Od. II, 30. addunt *κτιλώσασθαι* et *κτιλεύσασθαι* non aliud videri ac *τιθασσεῦσαι* quod in ferocientes, nec cicurari recuſantes, aptiſsimum. Iunge Schol. ad *Nicandri* Ther. v, 452.

54. *Μένουσαι ἐν τῇσι ἁμάξῃσι*] Atque adeo veſut *οἰκουροῦσαι*. Civitatum Graecarum morem in Scythiam tranſtulit; nam Graecae mulieris prima virtus habebatur *τὸ ἔνδον μένειν καὶ οἰκουρεῖν. Phintis* Philoſopha ap. *Stobaeum* p. 444. 3., uxoris *ἴδια* iudicabat eſſe *τὸ οἰκουρὲν καὶ ἔνδον μένειν·* cur *Wolfius* in Mul. Graec. Fragm. p. 196. ad *ἔνδον* adſcriberet *οἶκοι* cauſae nihil habebat: *ἔνδον μένειν* praeter ceteros huic ſexui ſaepenumero commendavit *Euripides*; *Philo Iud.* p. 803. C. *Plutarch.* II, p. 142. C. qui in Quaeſt. Rom. p. 271. D. ſuorum tangit populariurn in Boeotia conſuetudinem; qui, nova nupta in aedes introducta, *καίουσι πρὸ τῆς θύρας τὸν ἄξονα τῆς ἁμάξης, ἐμφαίνοντες δεῖν τὴν νύμφην ἐμβαίνειν·* poſtremum levi molimine con-

25 δὲ καὶ οἱ Σκύθαι, ἐποίευν τοῦτο τοῦτο· καί τις μετεπειθησέων αὐτέων τινὶ [a] ἐνεχρίμπτετο, καὶ ἡ Ἀμαζὼν οὐκ ἀπωθέετο, ἀλλὰ περιεῖδε χρήσασθαι· καὶ φωνῆσαι μὲν οὐκ εἶχε, οὐ γὰρ συνίεσαν ἀλλήλων, τῇ δὲ χειρὶ ἔφραζε [b] ἐς τὴν ὑστεραίην ἐλθεῖν ἐς 30 τωὐτὸ χωρίον, καὶ ἕτερον ἄγειν· σημαίνουσα δύο γενέσθαι, καὶ αὐτὴ ἑτέρην ἄξειν· ὁ δὲ νεηνίσκος ἐπεὶ ἀπῆλθε, ἔλεξε ταῦτα πρὸς τοὺς λοιπούς· τῇ δὲ [c] ὑστεραίῃ ἦλθε ἐς τὸ χωρίον αὐτός τε οὗτος, καὶ ἕτερον ἦγε, καὶ τὴν Ἀμαζόνα εὗρε δευτέρην [d] αὐτὴν ὑπομένουσαν. Οἱ δὲ λοιποὶ νεηνίσκοι ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, καὶ αὐτοὶ [e] ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων· μετὰ δὲ, συμμίξαντες τὰ στρατόπεδα, οἰκέον ὁμοῦ, γυναῖκα ἔχων ἕκαστος ταύτην τῇ τοπρῶτον συνεμίχθη· τὴν δὲ φωνὴν [f] τὴν μὲν τῶν γυναικῶν, οἱ ἄνδρες οὐκ [g] ἐδυνέατο μαθεῖν, τὴν δὲ τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες συνέλαβον· ἐπεὶ δὲ συνῆκαν ἀλλήλων, ἔλεξαν πρὸς τὰς Ἀμαζόνας τάδε οἱ ἄνδρες, „ Ἡμῖν εἰσι μὲν τοκέες, εἰσὶ [h] δὲ „ κτήσεις· νυν ὦν μηκέτι πλεῦνα χρόνον ζόην τοιήνδε „ ἔχωμεν· ἀλλ' ἀπελθόντες ἐς τὸ πλῆθος, διαιτώ- 258 „ μεθα· γυναῖκας δὲ ἕξομεν ὑμέας, καὶ [i] ὐδαμέας ἄλ- „ λας·" αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε, „ Ἡμεῖς „ οὐκ ἂν δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετέρων γυναικῶν· „ οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμαια ἡμῖν τε [k] καὶ κείνῃσί ἐστι· „ ἡμεῖς μὲν τοξεύομέν τε καὶ ἀκοντίζομεν, καὶ ἱπ- „ παζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικήια οὐκ ἐμάθομεν· αἱ „ δὲ ὑμέτεραι γυναῖκες, τούτων μὲν οὐδὲν, τῶν ἡμεῖς „ κατελέξαμεν, ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικήια ἐργάζον- „ ται, [l] μένουσαι ἐν τῇσι ἁμάξῃσι, οὔτ' ἐπὶ θήρην „ ἰοῦ-

a Ἐχρίμπτετο *Arcb.* *b* *Arcb. V. Paſſ. Ask. Paris. A. B. Ald.*, omittit ἐς ſolus *Medic.* post pauca σημαίνουσα δὲ *Arcb.* *c* Δευτεραίῃ *Vind. Arcb. Paſſ. Ask.* marg. *Steph.*, ὑστεραίῃ *Ald. M.* ex ſcholio. *d* *Arcb. Med. V. Paſſ. Ask.*, alii αὐτὸν, male. *e* Citat *Euſtath.* in *Hom.* p. 403, 37. in *Vind. Arcb.* ἐκτιλώσαντὲς, perperam. *f* Τῶν μὲν γυν. ſatis bene *Arcb.* *g* Ἐδυνέατο *Med. Vind. Arcb. Paris. A. B. Ask.*, optime: Vide C. 110. ἐδυναίατο *Ald.* Edd. *h* Δὲ καὶ κτ. *Arcb. Valla.* *i* *M. Paſſ. Ask.*, οὐδαμὰς *Paris. A. B. Ald. Arcb. V.* et ſaepiſsime alibi *k* Καὶ κείνῃσι *Arcb. V.*, olim κἀκείνῃσι. Prius Ἰακέν. *l* Καὶ μένουσιν iid., quod orationem inſtruit.

Quibus nuptæ cum viris traiecto Tanai foedus prosul relinquerunt. Feminis idem mos, qui viris. Lingua corrupta. Nubendi ratio. Legatio Scytharum ad interiores Scythas,

„ ἰοῦσαι οὔτε ἄλλῃ ἐδαμῇ· ἐκ ἂν ὧν δυναίμεθα atque alia huiusmodi prodeuntes, proinde
„ ἐκείνῃσι συμφέρεσθαι· ἀλλ' εἰ βούλεσθε γυναῖκας non posſumus inter illas verſari. Quod ſi
„ ἔχειν ἡμέας, καὶ δοκέειν εἶναι [a] δικαιότατοι, ἐλ- vobis cordi eſt habere nos coniuges, et
„ θόντες παρὰ τοὺς τοκέας, ἀπολάχετε τῶν κτη- iuſtiſſimi videri vultis, ite ad parentes
„ μάτων τὸ μέρος· καὶ ἔπειτα ἐλθόντες, οἰκέωμεν veſtros, et facultatum ſortiti partem,
„ ἐπ' ἡμέων αὐτέων". Ἐπείθοντο καὶ ἐποίησαν ταῦ- poſtea redite, ut deinde ſemoti ab illis
τα οἱ νεηνίσκοι· ἐπεί τε καὶ ἀπολαχόντες τῶν κτημά- habitemus. Id approbantes iuvenes ita fe- 115
των τὸ ἐπιβάλλον, ἦλθον ὀπίσω παρὰ τὰς Ἀμαζό- cere, et ſortiendo accepta facultatum
νας, ἔλεξαν αἱ γυναῖκες πρὸς αὐτοὺς τάδε, „ Ἡμέας quæ ipſis contingebat portione, rurſus
„ ἔχει [b] φόβος τε καὶ δέος, ὅκως χρὴ οἰκέειν ἐν τῷδε ad Amazones redierunt. Ad quos illæ,
„ τῷ χώρῳ· τοῦτο μὲν, ὑμέας ἀποστερησάσας πα- Duplex, inquiunt, metus et terror nos
„ τέρων, τοῦτο δὲ, τὴν γῆν τὴν ὑμετέρην δηλησαμέ- tenet in hoc loco habitandi: partim quod
„ νας πολλά· ἀλλ' ἐπεί τε ἀξιοῦτε ἡμέας γυναῖκας nos parentibus veſtris vos privavimus:
„ ἔχειν, τάδε ποιέετε ἅμα ἡμῖν, Φέρετε, ἐξαναστέω- partim, quod terram veſtram magnopere
„ μεν ἐκ τῆς γῆς τῆσδε, καὶ περήσαντες Τάναϊν πο- vaſtavimus. Sed quoniam dignamini nos
„ ταμὸν οἰκέωμεν". Ἐπείθοντο καὶ ταῦτα οἱ νεηνί- habere uxores, hoc una nobiſcum aga-
σκοι· διαβάντες δὲ τὸν [c] Τάναϊν, ὡδοιπόρεον πρὸς ἥλιον tis. Agedum proficiſcamur e regione hac, et Tanai fluvio transmiſſo habitemus. 116
ἀνίσχοντα, τριῶν μὲν ἡμερέων ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος ὁδὸν, Huic quoque rei obtemperavere iuvenes; traiectoque Tanai, et orientem verſus
τριῶν δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος, πρὸς [d] βο- trium quidem dierum itinere confecto a
ρῆν ἄνεμον· ἀπικόμενοι δὲ ἐς τοῦτον τὸν χῶρον ἐν τῷ Tanai, trium quoque a Mæotide palude
νῦν κατοίκηνται, οἴκησαν τοῦτον, καὶ διαίτῃ ἀπὸ ad aquilonem. Pervenientes vero ad eum
τούτου χρέωνται τῇ παλαιῇ τῶν Σαυροματέων αἱ locum, quem nunc incolunt, ibi ſubſe-
γυναῖκες, καὶ ἐπὶ θήρῃ ἐπὶ ἵππων [e] ἐκφοιτῶσαι ἅμα derunt, et inde priſca conſuetudine vi-
τοῖσι ἀνδράσι, καὶ χωρὶς τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἐς πόλεμον vendi feminæ Sauromatarum utuntur; nam ad venationem una cum viris ac ſine
φοιτῶσαι, καὶ στολὴν τὴν αὐτὴν τοῖσι ἀνδράσι Φορέου- viris, equis inſidentes, et ad prœlium
σαι. Φωνῇ δὲ οἱ Σαυρομάται νομίζουσι Σκυθικῇ, σο- proficiſcuntur, eandemque cum viris veſtem
λοικίζοντες [f] αὐτῇ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου, [g] ἐπεὶ σ' χρη- gerunt. Sauromatæ adſueverunt linguæ 117
στῶς ἐξέμαθον αὐτὴν αἱ Ἀμαζόνες· τὰ περὶ γάμων δὲ Scythicæ ſolœcizantes in ea iam anti-
ὧδέ σφι διακέεται· [h] γαμέεται παρθένος ἀνδρὶ οὐ quitus, quod eam non probe didice-
πρὶν ἂν τῶν πολεμίων ἄνδρα ἀποκτείνῃ· αἱ δέ τινες rint Amazones. Quod ad coniugia per-
αὐτέων καὶ τελευτῶσι γηραιαὶ πρὶν γήμασθαι, [i] tinet, ita ab eis eſt inſtitutum: Nulla
δυνάμεναι τὸν νόμον ἐκπλῆσαι. Ἐπὶ τούτων ὦν τῶν virgo nubit, priuſquam aliquem hoſtium
καταλεχθέντων ἐθνέων τοὺς [k] βασιλῆας ἁλισμένους interemerit: ideoque nonnullæ earum
ἀπικόμενοι τῶν Σκυθέων οἱ ἄγγελοι, ἔλεγον ἐκδι- decedunt iam vetulæ, antequam nubant,
δάσκοντες ὡς ὁ Πέρσης, ἐπειδὴ οἱ τὰ ὀπίσω τῇ ἠπείρῳ quod legi ſatisfacere nequeant. Ad harum 118
τῇ ἑτέρῃ [i] πάντα κατέστραπται, γέφυραν ζεύξας igitur quas dixi gentium coactos reges nun-
ἐπὶ τῷ αὐχένι τοῦ Βοσπόρου, διαβέβηκε ἐς τήνδε τὴν cii Scytharum quum pervenisſent, certio-
ἤπειρον· διαβὰς δὲ, καὶ καταστρεψάμενος [k] Θρήϊκας, res eos fecerunt, Perſam, ubi omnia,
259 γεφυροῖ ποταμὸν Ἴστρον, βουλόμενος καὶ τάδε πάν- quæ ſunt in altera continente, in ſuam
τα ὑπ' ἑωυτῷ ποιήσασθαι. „ Ὑμεῖς ὦν μηδενὶ τρό- ditionem redegit, cervice Boſpori ponte
„ πῳ ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι περιίδητε ἡμέας διαφθα- iuncta, in hanc traiecisſe continentem,
„ ρέντας· ἀλλὰ τοῦτο [l] νομίσαντες, ἀντιάζωμεν ſubactisque illic Thracibus, fluvium Iſtrum
„ τὸν ἐπιόντα· οὐκων ποιήσετε ταῦτα; ἡμεῖς μὲν πυ- ponte iunxisſe, animo hæc omnia in ſuam
„ ζόμενοι, [m] ἢ ἐκλείψομεν τὴν χώρην, ἢ μένοντες, redigendi poteſtatem. Proinde vos nolite
„ ὁμο- ullo pacto ex medio ſedentes ſinere ad
perniciem nos devenire; ſed idem ſentientes, obviam eamus invadenti: quod niſi facitis, nos in ultimum diſcrimen adducti, aut

a Δικαιότατοι iidem cum *Valla* et bene. olim δίκαιοι. Statim ἐπὶ ἡμέων *Ask.* *b* Citat *Ammon.* in Δέος. Similis vocum earum diſtinctio in *Platone* obvia, nec fugit *Abreſchium.* *c* Των. ποταμὸν *Arcb.* tum ὁδοιπ. ſine augmento. *d Arcb. V. Ask.*, antea βορέην. *e* Ἐκφοιτῶσαι *Paris. B. Arcb. Vind Paſ. Ask.* ora *Stepb.*, tum mox φοιτῶσαι et φορέουσαι iidem omnes. In Edd. *Ald. M.* ἐκφοιτῶσι, φοιτῶσι, φορέουσι. *f* Αὐτὴ *Arcb. Vind.* *g* Ὅτι *Arcb.* *b Arcb.*, qui cum *Vind.* ſequentem vocem omittit, olim βασιλέας. *i* Abest ab *Arcb.* *k* Θρῆκας *id. Vind. Ask.* *l Arcb. V. Paſ. Ask. Paris. B.* marg. *Stepb.*, tum ἀντιάζωμεν *Paris. B. Ald.*, olim νομίσαντες et ἀντιάζομεν. *m* Deſit *Arcb. V.*

verti poterit in ἐμμένειν· menda quoque liberari *Hypetidis* fragmentum in *Stobaei* Γαμικοῖς p. 441, 14. Δεῖ τὴν ἐκ τῆς οἰκίας ἐκπορευομένην ἐν τοιαύτῃ καταστάσει εἶναι τῆς ἡλικίας, ὥστε τοὺς ἀπολιπόντας (corrige, ſodes, ἁπάντων τοὺς) πυνθάνεσθαι μὴ, τίνος ἐστὶ γυνὴ, ἀλλὰ τίνος μήτηρ. VALCKEN.

64. Φόβος τε καὶ δέος] His uſus *Ammonius* differre docet Δέος et Φόβον quorum, ut ille noverat, plura poſſent ſimilia proferri. Citat idem *Ammon.* in v. Ἱερεῖον velut *Herodotea*, καθάπερ ἔτι καὶ νῦν ὅταν χρησήρια θύωσιν ἐν τῷ ἱερῷ, quae, nequis fruſtra quaerat, apud *Herod.* non invenientur. Praeter *AEſchylum* neminem etiam novi qui dixerit χρησήρια θύειν, qui χαρισήρια θύειν, plurimos. VALCKEN.

77. Ἐπὶ ἵππων ἐκφοιτῶσαι] Nihil de vulgato demutaſſem, niſi Codd. iniecisſent manum, vix repellendam. *Hippocrates* Aër. Aq. et Loc. p. 290. de Sauromatarum ad paludem Maeotin uxoribus, τουτέων αἱ γυναῖκες ἱππάζονταί τε καὶ τοξεύουσι καὶ ἀκοντίζουσιν ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ μάχονται τοῖς πολεμίοις. Unde, aut hoc fane ex fonte, *Plato* ſua hauſit L. VII. L. L. p. 805. A. Φωνῇ —— νομίζουσι explicitum ad L. II, 43. illuſtratumque fuit.

84. Πρὶν ἂν τῶν πολεμίων ἄνδρα] Ob oculos *Nicolai Damaſc.* ap *Stob.* Serm. XLII. p. 292. fuerunt, παρθένον οὐ πρότερον συνοικίζουσι πρὸς γάμον πρὶν ἂν ΠΟΛΕΜΙΟΝ ΑΝΔΡΑ κτείνῃ. Numeroſior Cous ſenex, οὐκ ἀποπαρθενεύονται δὲ μεχρὶς ἂν τῶν πολεμίων ΤΡΕΙΣ ἀποκτείνωσι. Profecto dura, quantumvis bellatricibus, conditio.

95. Ἐκ τοῦ μέσου κατημένοι] Adi ſis ad L. III, 83. et VIII, 22. Τῶὐτὸ νοήσαντες obtrudunt membranae, videturque ad rem obportunum: frequentius τῶὐτὸ φρονήσαντες I, 59., aut κατὰ τῶὐτὸ L. V, 2. *Aldi* ἀντιάζωμεν perperam neglectum fuit.

95. Ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι] *Herodoto* proprium illud ſatis fuit communitum in Diſſ. *Herod.* p. 125. Mox littera producta ſcribi malim: ἀλλὰ τῶὐτὸ νομίσαντες ἀντιάζωμεν τὸν ἐπιόντα. In nonnullis, ubi Linguae Latinae ratio hunc modum poſcit, alterum etiam adhibent Graeci; verum in talibus et in dubitationibus utuntur ſubiunctivo, ſaepius a librariis oblitterato. VALCKEN.

10. Διέβη

aut regionem deſeremus, aut manentes conditiones inibimus: quid enim cladem ſubeamus, nolentibus vobis auxilio eſſe? Quamquam non commodius post id agetur vobiscum; venit enim Perſa nequaquam magis adverſus nos, quam non etiam adverſus vos: neque, nos ſubegisſe contentus, a vobis abſtinebit. Cuius rei magnum hinc accipite documentum; quod ſi nobis ſolis inferret ille bellum, animo ſuperioris ſervitutis ulciſcendæ, oportebat a ceteris hominibus abſtinentem ſic in noſtram tendere regionem. Oſtenderet enim omnibus ſe adverſus Scythas, et non adverſus alios ire: at nunc, ſimulatque traiecit in hanc continentem; ut quisque ipsi occurrit, pacat: ceteros, veluti Thraces et nobis confines Getas, 119 ſuo ſubiectos imperio habet. Hæc quum Scythæ denunciasſent, ii qui e nationibus venerant reges deliberabant, ſed diſcordes eorum erant ſententiæ. Nam Gelonus quidem et Budinus et Sauromates concordes receperunt ſe Scythis auxilio futuros: Agathyrſus autem et Neurus et Androphagus et Melanchlænorum Taurorumque reges ita Scythis reſponderunt: Si vos in iniuria Perſis facienda ac bello inferendo priores non fuisſetis, recte videremini precari quæ precamini; et nos veſtris precibus morem gerentes, idem vobis agere-mus. Nunc autem vos ſine nobis illorum terram ingreſſi, imperitaſtis Perſis, quamdiu deus vobis indulſit: illi itidem, quandoquidem eos idem deus excitat, vicem vobis reddunt. Nos neque tunc quicquam intulimus iniuriæ his viris, neque nunc conabimur priores infeſtare. Quod ſi hic noſtram regionem invaſerit, et prior iniuriam fecerit, nos haudquaquam tolerabimus: id donec cernamus, apud nosmet ipsos manebimus: neque enim in nos venire Perſas opinamur, ſed in eos qui fue- 120 runt autores iniuriæ. Scythæ, ubi hæc relata audiere, ſtatuerunt nullam ſibi pugnam recta atque ex aperto conferendam, quando ipsis isti ad ſocietatem non accedebant. Itaque ſubducentes ſe ac longius pro-

„ ὁμολογίῃ χρησόμεθα· τί γὰρ πάθωμεν, μὴ βε-
„ λομένων ὑμέων τιμωρέειν; ὑμῖν δὲ οὐδὲν ἐπὶ [a] τού-
„ τῳ ἧσσα ἐλαφρότερον· ἦκε γὰρ ὁ Πέρσης οὐδέν τι
„ μᾶλλον ἐπ' ἡμέας [b] ἢ οὐ καὶ ἐπ' ὑμέας· οὐδέ οἱ
„ καταχρήσει ἡμέας καταστρεψαμένῳ, ὑμέων ἀπέ-
„ χεσθαι· μέγα δὲ ὑμῖν λόγων [c] τῶνδε μαρτύ-
„ ριον ἐρέομεν· εἰ γὰρ ἐπ' ἡμέας μούνους ἐστρατη-
„ λάτεε ὁ Πέρσης, τίσασθαι τῆς πρόσθε δουλοσύνης
„ βουλόμενος, χρῆν αὐτὸν πάντων τῶν ἄλλων ἀπε-
„ χόμενον, [d] οὕτω ἰέναι ἐπὶ τὴν ἠμετέρην· καὶ δὴ
„ ἐδήλου πᾶσι οἷς ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνει, καὶ οὐκ ἐπὶ
„ τοὺς ἄλλους· νῦν δὲ ἐπεί τε τάχιστα διέβη τήν-
„ δε [e] τὴν ἤπειρον, τοὺς αἰεὶ ἐμποδὼν γινομένους ἡ-
„ μεροῦται πάντας· τούς [f] τε δὴ ἄλλους ἔχει ὑπ'
„ ἑωυτῷ Θρῄϊκας, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἡμῖν ἐόντας πλη-
„ σιοχώρους Γέτας". Ταῦτα Σκυθέων ἐπαγγελ-
λομένων, ἐβουλεύοντο οἱ βασιλῆες οἱ [g] ἀπὸ τῶν ἐθνέων
ἥκοντες· καί σφεων ἐσχίσθησαν αἱ γνῶμαι· ὁ [h] μὲν
Γελωνὸς, καὶ ὁ Βουδῖνος, καὶ ὁ Σαυρομάτης, κατὰ
τωὐτὸ γενόμενοι, ὑπεδέκοντο Σκύθῃσι [i] τιμωρήσειν· ὁ δὲ
Ἀγάθυρσος, καὶ Νευρὸς, καὶ Ἀνδροφάγος, καὶ [k] οἱ τῶν
Μελαγχλαίνων, καὶ Ταύρων, τάδε Σκύθῃσι ὑπε-
κρίναντο, „ Εἰ μὲν μὴ ὑμεῖς ἔατε οἱ πρότερον ἀδι-
„ κήσαντες Πέρσας, καὶ ἄρξαντες πολέμου, τού-
„ των δεόμενοι τῶν νῦν δέεσθε, λέγειν τε ἂν ἐφαίνεσθε
„ ἡμῖν ὀρθὰ, καὶ ἡμεῖς ὑπακούσαντες, τωὐτὸ ἂν ὑμῖν
„ ἐπρήσσομεν· νῦν δὲ ὑμεῖς [l] τε ἐς τὴν ἐκείνων ἐσβαλόν-
„ τες γῆν, ἄνευ ἡμέων, ἐπεκρατέετε Περσέων, ὅσον χρό-
„ νον ὑμῖν ὁ θεὸς παρεδίδου· καὶ [m] ἐκεῖνοι, ἐπεί σφεας
„ αὐτὸς θεὸς ἐγείρει, τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀποδιδοῦσι· [n] ἡμεῖς
„ οὔτε τι τότε ἠδικήσαμεν τοὺς ἄνδρας τούτους οὐδέν, οὔτε
„ νῦν πρότεροι πειρησόμεθα ἀδικέειν· ἢν μέντοι ἐπίῃ
„ καὶ ἐπὶ τὴν ἠμετέρην, [o] ἄρξῃ τε ἀδικέων, καὶ
„ ἡμεῖς [p] οὐ πεισόμεθα· μέχρι δὲ τοῦτο ἴδωμεν,
„ μενέομεν παρ' ἡμῖν αὐτοῖσι· ἦκε γὰρ δοκέομεν
„ οὐκ ἐπ' ἡμέας Πέρσας, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς αἰτίους
„ τῆς ἀδικίης γενομένους". Ταῦτα ὡς ἀπενεχθέν-
τα ἐπύθοντο οἱ Σκύθαι, ἐβουλεύοντο ἰθυμαχίην μὲν
μηδεμίην ποιέεσθαι ἐκ τοῦ ἐμφανέος, [q] ὅτι δὴ σφι
οὗτοί γε σύμμαχοι οὐ προσεγένοντο· ὑπεξιόντες δὲ,
καὶ ὑπεξελαύνοντες, τὰ φρέατα [r] τὰ παρεξίοιεν αὐ-

a Τοῦτο *Arch.* *b* *M. Paſ. Ask.*, ἢ οὐκ ἐπὶ ora *Steph.* cum *Vind.*, ſed qui ἐπ', uti et *Ask.*, vulgo ἢ καὶ ἐπί. *c* Τόδε *Arch.*, τῷδε *Vind.* *d* Ἰέναι οὕτως aut οὕτω *Arch. Paſ. Ask.* *e* Negligitur in *Arch. V.* *f* Δὲ δὴ *Arch.* *g* Ἀπὸ id. *h* *M. Arch. Paſ. Ask.*, alii antea ὁ μὲν γάρ. *i* Τιμωρῆσαι *Arch.* *k* Ὁ τῶν *Paſ. Ask.* et *Steph.* ora: tum ὑπεκρίνατο *Arch.* *l* Abest *Ask. Arch.* non male: *m* Ἐκείνοισι ἐπὶ *Arch.* *n* *M. Paſ. Ask.*, alii ἡμεῖς δέ. *o* *M. Paſ.*, ἄρξει τε *Arch.*, ἄρξηται *Ask. V. Ald.* Edd. *p* Οὐκ οἰσόμεθα *Arch. Valla.* *q* Ὅτε *Paſ. Ask. V.* mox προσεγίνοντο iidem. *r* Τἀπερ ἐξίοιεν *Arch. Paſ.*

10. Διέβη τήνδε τὴν ἤπειρον] Conſideravit *Laurentius*, quaſi διέβη ἐς τήνδε ——, quod ſupra depoſitum, fortaſſe iniuria: Thraciae vicinaeque regionis tranſitum Scythae deſignant. Rectius ἡμεροῦται *pacat*. Tale πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος —— ἡμερούμενος βασιλεῖ L. v, 2. Alia in re eleganter τιθασσεύων κἀξημερῶν ἐπράϋνεν *Philo Iud.* Vit. Mos. L. 1, p. 606. D. et *AEſchyl.* Eumen. v. 14. χθόνα ἀνήμερον τιθέντες ἡμερωμένην.

31. Ἄρξῃ τε ἀδικέων] Veriſime ex *Med.* vir Celeb.; locutio obvia, ſive participium putes, ſeu caſum ſecundum, longe tritiſſimum. *AElianus* H. Animal. v, 34. ἀδίκων μὲν οὐκ ἄρχει et XVII, 24. οὐ μὲν ὥσε ἄρχειν ἀδίκων, ἀλλ' ἀμύνασθαι τὸν ἄρξαντα. Auctior eadem ap. *Demoſth.* ex vetere lege ἂν τις τύπτῃ τινὰ ἄρχων χειρῶν ἀδίκων cont. Ariſtocrat. p. 410. et ſaepiuſcule. Quod continuo adhaeret ἡμεῖς οὐ πεισόμεθα, moleſtum est. *Haud quaquam tolerabimus* congruit *Arch.* οὐκ οἰσόμεθα, adſenſionem eblanditurum, ubi verbo ſimilis notio conſtiterit. Laudavi *Valckenarii* hariolationem, doleoque ſchedis diſplicere. Relinquo, quod reperi.

31. Καὶ ἡμεῖς οὐ πεισόμεθα] Coniectori favet benignum *Weſſelingi* praeiudicium in Diſſ. *Herod.* p. 126. cui non mirarer ſiquis alius obiecisſet incogitantiam ſincera tractanti. Talia videri poterunt prima facie veterum loca ſpectanti, qui quidem πείσομαι et πήσομαι in iſtum paene ſenſum adhibuerint, quo noſtro loco, cepit illud *Valla*; frequenter occurrunt, δεινὰ πείσομαι, vel ἀνόσια, τί πείσομαι; et ſimilia: οὐδὲν πείσεται ἄχαρι, et ἄχαρι οὐδὲν παθόντες, ſunt *Herodotea* II, c. 141. VI, c. 9. VII, c. 50. Verum, aut fallor, aut οὐ πεισόμεθα ſignificare nequit, *haudquaquam tolerabimus*, vel *non ſinemus*. In ſuo forſan Cod. *Laurentius* invenit, quod praebet *Arch.* οὐκ οἰσόμεθα· ſi Graecum eſſet περιοισόμεθα, ſicuti περιῶδέειν Herodoteum est, ingenioſa videretur *Reiskii* coniectura: meae me nondum poenitet, qua corrigebam ἡμεῖς σφὲ τισόμεθα. Vos primi Perſas iniuria provocaſtis; neque nos illis ullam fecimus, neque etiam inferemus: quod ſi tamen Perſa nos armis infeſtis invadens prior affecerit iniuria, *et nos de illo ſumemus vindictam, iniuriam illatam propulſando*, καὶ ἡμεῖς σφὲ τισόμεθα· exemplorum in Τίσασθαι congeſsit affatim *Portus*. Crediderunt itaque barbari, contra Scythas iuſtum moviſse bellum Darium, a quibus diſsentiens *Plato* in Gorgia p. 483. D. πολλοῦ, inquit, δεικτέον χρόμενος ἔρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐκράτευσεν, ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Σκύθας; VALCKEN.

260 αὐτοὶ, καὶ τὰς κρήνας συγχοῦν, τήν τε ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν, [a] διχοῦ σφεας διελόντες· καὶ πρὸς μὲν τὴν μίην τῶν μοιρέων, τῆς ἐβασίλευε [b] Σκώπασις, προσχωρέειν Σαυρομάτας· τούτους μὲν δὴ ὑπάγειν, ἢν ἐπὶ τοῦτο τράπηται ὁ Πέρσης, ἰθὺ Τανάϊδος ποταμοῦ παρὰ τὴν Μαιῆτιν λίμνην ὑποφεύγοντας· ἀπελαύνοντός τε τοῦ Πέρσεω, ἐπιόντας διώκειν· αὕτη μέν σφι μία ἦν μοίρη τῆς βασιληίης, τεταγμένη ταύτην τὴν ὁδὸν ἥπερ εἴρηται· τὰς δὲ δύο τῶν βασιληίων, τήν τε μεγάλην, τῆς ἦρχε [c] Ἰδάνθυρσος, καὶ τὴν τρίτην τῆς ἐβασίλευε Τάξακις, συνελθούσας ἐς τωὐτὸ, καὶ Γελωνῶν τε καὶ Βουδίνων [d] προσγενομένων, ἡμέρης καὶ τούτους ὁδῷ προέχοντας τῶν Περσέων, ὑπεξάγειν, ὑπιόντας τε καὶ ποιεῦντας τὰ βεβουλευμένα· πρῶτα μέν νυν ὑπάγειν σφέας ἰθὺ τῶν [e] χωρέων τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην, ἵνα καὶ τούτους ἐκπολεμώσωσι· εἰ δὲ μὴ ἐκόντες γε ὑπέδυσαν τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Πέρσας, ἀλλ' ἄκοντας ἐκπολεμῶσαι· μετὰ δὲ τοῦτο, [f] ὑποστρέφειν ἐς τὴν σφετέρην, καὶ ἐπιχειρέειν, ἢν δή [g] βουλευομένοισι δοκέῃ. Ταῦτα οἱ Σκύθαι βουλευσάμενοι, ὑπηντίαζον τῇ Δαρείου στρατιῇ, προδρόμους ἀποστείλαντες τῶν ἱππέων τοὺς ἀρίστους· τὰς δὲ ἁμάξας σφι [h] διαιτᾶτο τά τέκνα [i] τε καὶ αἱ γυναῖκες πᾶσαι καὶ πρόβατα πάντα, πλὴν ὅσα σφι ἐς Φορβὴν ἱκανὰ ἦν, τοσαῦτα [k] ὑπολιπόμενοι, τὰ ἄλλα ἅμα τῇσι ἁμάξῃσι προέπεμψαν, ὁρτεμιζόμενοι αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐλαύνειν. Ταῦτα μὲν δὴ [l] προεκομίζετο· τῶν δὲ Σκυθέων οἱ πρόδρομοι ὡς εὗρον τοὺς Πέρσας ὅσον τε τριῶν ἡμερέων ὁδὸν ἀπέχοντας [m] ἀπὸ τοῦ Ἴστρου, οὗτοι μὲν τούτους εὑρόντες, ἡμέρης ὁδῷ προέχοντες, ἐστρατοπεδεύοντο, τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα λεαίνοντες· οἱ δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον ἐπιφανεῖσαν τῶν Σκυθέων τὴν ἵππον, [n] ἐπείσαν κατὰ στίβον αἰεὶ ὑπαγόντων· καὶ ἔπειτα, πρὸς γὰρ τὴν μίην τῶν μοιρέων ἴθυσαν οἱ Πέρσαι, ἐδίωκον πρὸς ἠῶ τε καὶ τοῦ Τανάϊδος· διαβάντων δὲ τούτων τὸν Τάναϊν ποταμὸν, οἱ Πέρσαι ἐπιδιαβάντες ἐδίωκον· ἐς ὃ τῶν Σαυροματέων τὴν χώρην [o] διεξελθόντες, ἀπίκοντο ἐς τὴν τῶν Βουδίνων. Ὅσον μὲν δὴ χρόνον οἱ Πέρσαι [p] ἦισαν διὰ τῆς Σκυθικῆς καὶ τῆς Σαυρομάτιδος χώρης, οἱ δὲ εἶχον οὐδὲν [q] σίνεσθαι, ἅτε τῆς χώρης ἐούσης

progressi, puteos quos ipsi præterirent, ac fontes obstruunt, bifariamque divisi herbam terrestrem atterunt. Et ad unam e partibus, ubi regnabat Scopasis, iubent Sauromatas pergere; qui se subducerent, si eo Persa declinaret, suffugientes recta ad flumen Tanain, secundum Mæotin: iidem Persam abscedentem invadendo persequerentur. Hæc erat una pars regni ordinata ad hanc viam, quemadmodum dictum est. Reliquas duas regiorum, et magnam, cui imperabat Idanthyrsus, et tertiam in qua regnabat Taxacis, in unum coëuntes, accedentibus Gelonis atque Budinis, iubent hos uno die prægressos exercitum Persarum, clam progredi, subeuntesque et facientes ea quæ decrevisent: et ante omnia hostem subducere recta in agros illorum, qui societatem ipsorum abnuissent, ut eos etiam irritarent; et, si minus volentes bellum adversus Persas susciperent, at invitos redderent istis hostes: deinde in suam terram reflectere, et aggredi, si quid ipsis consultantibus videretur. Hæc ubi decrevere Scythæ, 121 copiis Darii ex occulto occurrebant, præstantissimis equitum præcursoribus missis: plaustra autem in quibus eorum filii uxoresque omnes degunt, una cum pecoribus omnibus, præter quæ ad victum suppetebant, tot relinquentes, reliqua cum plaustris præmiserunt, dato suis mandato, ut semper aquilonem versus tenderent. Hæc 122 quidem prævehebantur. Scytharum vero præcursores, posteaquam compererunt Persas ab Istro trium fere dierum et ante se unius diei itinere abesse, positis castris, germina terræ vastant. Persæ, ubi Scytharum equitatus in conspectum se dedit, incesserunt per vestigia se semper subducentium: et deinde, nam ad unam partium recta tetenderunt Persæ, auroram versus et Tanain, persecuti sunt. Quibus Tanain fluvium traiicientibus, Persæ itidem traiecto eo insequuntur, donec peragrata Sauromatarum plaga, pervenirent in Budinicam. Ceterum quamdiu Persæ 123 fuerunt in Scythica ac Sauromatide regione

a M. Pasf. Ask., διχοῦς Arcb., διχῇ Ald. Edd. *b* Κώπασις Arcb. *c* Ἰδανθ. Arcb. Pasf. Ask. Vall. olim Ἰνδαθ. *d* Προσγινομένην μοίρην Arcb., προσγινομένην ἡμέρην Vind., προσγιν. etiam Pasf. *e* Χώρων τῶν ἀπειμένων Arcb., prius et Vind. *f* Στρέφειν Arcb. *g* Βουλομένοισι Ald. Arcb. V. ora Steph. *h* Διαιτᾶτο Paris. B. Ald. Arcb. V., recte satis: ἐδιαιτᾶτο M. Pasf. *i* Abest Pasf. Ask., mox πρόβατα πέντε Arcb. V. Paris. Q. Ald. Edd., πάντα nullo iure praetereunt M. Ask. Pasf. *k* Ὑπολιπ. M. Ask. Pasf., ἀπολιπ. Ald. Arcb. Paris. A. B. Vind. Edd. *l* M. Arcb. V. Pasf. Ask., olim προεκομίζοντο. *m* Ἀπὸ τοῦ Pasf., vulgo deerat articulus: statim ὁδῷ προέχοντες Pasf., vulgo προέχοντας. *n* Ἐποίησαν Arcb. absurde. *o* Διελθ. Arcb. V. *p.* Ἦσαν Arcb. Pasf. Vind. *q* Σινέεσθαι Arcb. Vide L. V, 81.

49. Ἰδάνθυρσος] Optime MSS., uti C. 76. Mox προσγινομένην μοίρην Arcb., speciem ostentat, praeterea nihil. Diurni enim itineris mentio exsulare non potest ob C. 122.

59. Ἢν δὴ βουλευομένοισι &c.] Spectarunt librarii, ἂν ὑμῖν βουλομένοις ἦ ap. *Demosth.* Orat. Prolog. p. 760., similesque *Thucydidis* L. VII, 35. VIII, 93. ac plurium dictiones. Tum non insipide ex *Sallustii* Iugurth. C. 84. *si volentibus putatur.* In vulgato equidem acquiesco.

64. Τοσαῦτα ὑπολιπόμενοι] Erunt quibus ἀπολιπόμενοι arridebunt. At Noster L. VI, 7. τὸ δὲ ναυτικὸν πλῆθος, ΤΠΟΛΕΙΠΟΜΕΝΟΤΣ μηδεμίην τῶν νεῶν. Cl. *Reiskius* distinguit, τοσαῦτα (ὑπολιπόμενοι τὰ ἄλλα) ἅμα ——, veritus, ne sententia emergat, liberos et uxores a Scythis desertos et hosti permissos, quae adtendenti nasci vix potest.

70. Εὑρόντες, ἡμέρης ὁδῷ προέχοντες] Rectissime *Pasf.*; Scythae sunt, quos ex nationis decreto unius diei itinere Persas praegredi oportebat: ἡμέρης καὶ τούτους ὁδῷ προέχοντας τῶν Περσέων C. 120. dixit. Neque fugit hoc *Reiskii* sollertiam.

71. Τὰ —— φυόμενα λεαίνοντες] Ἐκτρίβοντες, explicante *Hesychio:* Ipsi Scythae τὴν ποίην ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν C. 120. Amplius autem λεαίνοντες, quam κόπτοντες· *Philo Iud.* L. I. Alleg. p. 58. D. τοῖς ἀθληταῖς οἱ ἀλείπται παραγγέλλουσι μὴ ΚΟΠΤΕΙΝ, ἀλλὰ κατὰ σχολὴν ΛΕΑΙΝΕΙΝ, *sed cibum per otium masticare* et minutatim conmolere. τὰ φυόμενα ergo λεαίνειν *deglabrare*, uti in *glabretis* et *glabrentibus locis* ap. *Columellam.* Graviter *Menander* Excerpt. Legat. p. 102. καὶ ταύτῃ λεῆναί τε καὶ ἐκτρῖψαι τῶν Λογγιβάρδων τὴν δύναμιν h. e. *friare* et obterere prorsus.

74. Πρὸς ἠῶ τε καὶ τοῦ Τανάϊδος] Notabilis structura: Potuisset πρὸς ἠόος aut ἠοῦς τε καὶ ——, ut Cl. *Pauw.* Verum πρὸς ἠῶ in Musis sexcenties. Variavit, ut in verbis et praepositionibus solent, casus. Vide *AEschyl.* VII. c. Theb. v. 930. *Raphelium* ad *Lucae* Eu. C. 1, 54. ex Polybio, *Abreschium* in *AEschyl.* Animad. L. I, 21. p. 149. Ipse autem hic Persarum trans Tanain traiectus, tam brevi temporis spatio, nec verus nec vero similis Nob. *Palmerio.* Ab Istro ad Maeotidem XX. dierum iter est expedito C. 101.; quanto longius difficiliusque exercitui immenso, totque inpedimentis praepedito? Confer Exercit. ad Graec. Auctor. p. 21.

88. Πλῆ-

ne, nihil eis detrimenti inferre potuerunt; quippe quum regio foret vaſta: ubi vero Budinicam ingreſſi ſunt, ibi obvii ligneo caſtello a Budinis deſerto et omnibus rebus vacuo, id incenderunt. His actis, ipso veſtigio ire porro tendunt, dum eam regionem pervagati, in ſolitudinem devenerunt. Hæc ſolitudo a nemine hominum colitur, poſita ſupra Budinorum regionem, ſeptem dierum itineris magnitudine: ultra quam Thyſſagetæ incolunt, ex quibus quatuor ingentes amnes per Mæotas effluunt in paludem nomine Mæotin: quibus hæc ſunt indita nomina, Lycus, Oarus, Ta-
124 nais, Syrgis. Darius, ut ad ſolitudinem pervenit, curſu omiſſo copias ſuper fluvium Oarum locavit. Post hæc, octo caſtella eaque ingentia condidit, pari inter ſe ſpatio diſtantia, ſexaginta fere ſtadiorum, quorum ad meam usque memoriam adhuc ruinæ extabant. Dum in his Darius occupatur, interim Scythæ, quos ille inſequebatur, circumitis locis ſuperioribus, reverterunt in Scythiam. Quibus e conſpectu omnino ſemotis, nec ſe amplius exhibentibus, ita Darius caſtellis illic relictis dimidiatis, convertit iter ad occaſum, ratus et hos eſſe cunctos Scythas, et ad occaſum fugere. Proinde cum exercitu maturans ire, in Scythiam devenit; ubi in duas Scytharum incidit partes. Hos nactus inſequebatur unius diei ſpatio ſubter-
125 fugientes. Et Scythæ, non enim intermittens incedebat Darius, ſubterfugiebant ex conſulto in terram eorum qui ſocietatem ipsorum reſpuerant, et primum in Melanchlænorum. Quos quum perturbaſſent tam Perſæ quam Scythæ eorum terram ingreſſi, Scythæ in loca Androphagorum Perſas adducunt. Perturbatis autem et Androphagis, hoſtem in Neuridem ducunt. Neuris quoque conſternatis, tendunt ſubterfugiendo ire ad Agathyrſos. Sed Agathyrſi cernentes fugari finitimos a Scythis ac perturbari, priusquam a Scythis ager ipsorum invaderetur, miſſo caduceatore, Scythis ingreſſum ſuorum finium prohibent, prædicentes, ſi conarentur invadere agrum ſuum, cum eis primum ſe prœlium commiſſuros. Hoc interminati Agathyrſi, in fines procurrunt, animo arcendi ingredientes. At Melanchlæni et Androphagi et Neuri, invadentibus Perſis una cum Scythis, neque virium neque minarum memo-

ἐούσης χέρσου· ἐπεί τε δὲ ἐς τὴν τῶν Βουδίνων χώρην [a] ἐσέβαλον, οἰδαῦτα δὴ σὺτυχόντες τῷ ξυλίνῳ τείχεϊ, ἐκλελοιπότων τῶν Βουδίνων, καὶ κεκενωμένῳ τοῦ τείχεος πάντων, ἐνέπρησαν αὐτό· τοῦτο δὲ ποιήσαντες, εἵποντο αἰεὶ τὸ πρόσω κατὰ ῥίβον· ἐς ὃ [b] διεξελθόντες ταύτην, ἐς τὴν ἔρημον ἀπίκοντο· ἡ δὲ 261
ἔρημος αὕτη ὑπὸ ὑδαμῶν νέμεται ἀνδρῶν, κεῖται δὲ ὑπὲρ τῆς Βουδίνων χώρης, ἐοῦσα πλῆθος ἑπτὰ ἡμερέων ὁδοῦ· ὑπὲρ δὲ τῆς ἐρήμου Θυσσαγέται οἰκέουσι· ποταμοὶ δὲ ἐξ αὐτέων τέσσερες μεγάλοι ῥέοντες διὰ Μαιητέων ἐκδιδοῦσι ἐς τὴν λίμνην καλεομένην Μαίητιν· τοῖσι ὀνόματα κέεται τάδε, Λύκος, Ὄαρος, Τάναϊς, [c] Σύργις· Ἐπεὶ ὦν ὁ Δαρεῖος ἦλθε ἐς τὴν ἔρημον, [d] παυσάμενος τοῦ δρόμου, ἵδρυσε τὴν στρατιὴν ἐπὶ ποταμῷ Ὄαρῳ· τοῦτο δὲ ποιήσας, ὀκτὼ τείχεα ἐτείχεε μεγάλα, ἴσον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντα, σταδίους ὡς ἑξήκοντα μάλιστά κη· τῶν ἔτι ἐς ἐμὲ τὰ ἐρείπια σῶα ἦν· ὁ δὲ ὡς δὲ οὗτος πρὸς ταῦτα ἐτράπετο, οἱ διωκόμενοι Σκύθαι περιελθόντες [e] τὰ κατύπερθε, ὑπέστρεφον ἐς τὴν Σκυθικήν· ἀφανισθέντων δὲ τούτων τοπαράπαν, ὡς οὐκέτι [f] ἐφαντάζοντό σφι, οὕτω δὴ ὁ Δαρεῖος τείχεα μὲν ἐκεῖνα ἡμίεργα μετῆκε· αὐτὸς δὲ ὑποστρέψας ἦιε πρὸς ἑσπέρην· δοκέων τούτους τε πάντας [g] τοὺς Σκύθας εἶναι, καὶ πρὸς ἑσπέρην σφέας φεύγειν· ἐλαύνων δὲ τὴν ταχίστην τὸν στρατὸν, ὡς ἐς τὴν Σκυθικὴν [h] ἀπίκετο, ἐνέκυρσε ἀμφοτέρῃσι τῇσι μοίρῃσι τῶν Σκυθέων· σὺτυχὼν δὲ, ἐδίωκε [i] ὑπεκφέροντας ἡμέρης ὁδὸν· καὶ, οὐ γὰρ [k] ἀνίει ἐπιὼν ὁ Δαρεῖος, οἱ Σκύθαι κατὰ τὰ βεβουλευμένα ὑπέφευγον ἐς τῶν ἀπειπαμένων [l] τὴν σφετέρην συμμαχίην, πρώτην δὲ ἐς τῶν Μελαγχλαίνων τὴν γῆν· ὡς δὲ ἐσβαλόντες τούτους ἐτάραξαν οἵ τε Σκύθαι καὶ οἱ Πέρσαι, κατηγέοντο δὴ Σκύθαι ἐς τῶν Ἀνδροφάγων τοὺς χώρους· ταραχθέντων δὲ καὶ τούτων, [m] ὑπῆγον ἐπὶ τὴν Νευρίδα· ταραχθέντων δὲ καὶ τούτων, ἧισαν ὑποφεύγοντες οἱ Σκύθαι ἐς τοὺς Ἀγαθύρσους. Ἀγάθυρσοι δὲ ὁρέοντες καὶ τοὺς ὁμούρους φεύγοντας ὑπὸ Σκυθέων, καὶ [n] τεταραγμένους, πρὶν ἢ σφι [o] ἐμβαλεῖν τοὺς Σκύθας, πέμψαντες κήρυκα, ἀπηγόρευον Σκύθῃσι μὴ ἐπιβαίνειν τῶν σφετέρων [p] οὔρων· προλέγοντες ὡς εἰ πειρήσονται ἐσβαλόντες, σφίσι πρῶτα διαμαχήσονται. Ἀγάθυρσοι μὲν προείπαντες ταῦτα, ἐβοήθεον ἐπὶ τοὺς οὔρους, οἳ νῷ ἔχοντες ἀρύξειν τοὺς ἐπιόντας. Μελάγχλαινοι δὲ καὶ Ἀνδροφάγοι καὶ Νευροὶ, ἐσβαλόντων τῶν Περσέων ἅμα Σκύθῃσι, οὔτε πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο· ἐπιλαθόμενοί τε τῆς

a Ἐσεβ. *Paſ.* ex more, alii εἰσεβ., in *Vind.* εἰσέβαλλον. *b* Δὴ ἐξελθ. *Arcb. V.* *c* Σύργης *Arcb. V. Valla.* *d* *Ald. Vind. Arcb. Paris. A. B.* Edd., παυσαμένου *M. Paſ. Ask.* *e* Abest *Arcb. V.* *f* Ἐφαντάζετο *Arcb.* *g* Omittit id. et *V.* *h* *M. Paſ. V.*, ἀπίκετο, ἐς ὃ ἐνέκ. *Arcb. V. Paris. A. Ald.* *i* Ἐπεκφέρ. *Arcb. V.*, tum ὁδόν. *k* Ἀνίει iid., ἄνιτε *Paſ.* *l* Τὴν χώρην ora *Steph.*, paullo ante ὑποφεύγων *Arcb.* *m* Octo haec neglexit ſocors librarius *Arcb.* *n* Τεταγμένους id. prave. *o* Συμβαλεῖν *Arcb.* *p* Οὔρων *Arcb.* plerumque: tum ἐρύκειν ἐν νῷ ἔχ. id. *V. Paſ.*

88. Πλῆθος ἑπτὰ ἡμερέων ὁδῷ] Vere atque ex finitione C. 21., ubi male in *Vallae* Latinis *octo dierum*. Πλῆθος locorum amplitudini quadrare, teſtabitur L. I, 203.

93. Σύργις] Idem Τύργις C. 57. Ita *Halmydeſſus*, *Salmydeſſus*: *Halmyris*, *Salmyris*, et conplura hoc de genere. Nunc Tanain minorem vocari et *Seviersky*, quod veſtigium veteris vocabuli, teſtem fero *Bayerum* T. I. Comm. Petropol. p. 414. Perperam mox παυσαμένου τοῦ δρόμου ex *Medic.* Vetat ſermonis habitus, quo οὕτω παυσάμενος τοῦ δρόμου C. 126. & II, 159., neque oblitus est Cl. *D'Orvillius* ad *Chariton.* L. I, 7. p. 91.

98. Πρὸς ταῦτα ἐτράπετο] Tentatur ἐτρεύγετο ex *Heſychii* Στρεύγεσθαι, διατρίβειν. Addi *Nicandri* Alexiph. v. 290. potuerat, tum στράτευσον et στράγγευσον manifeſto confundi in *Alexandr.* verſione *Iudic.* XIX, 8. Quid porro? Incruſtandumne propterea, quod toties totiesque in uſu verſatur?

8. Ὑπεκφέροντας] *Vallam* non arbitror ὑπεκφεύγοντας invenisſe; vertit, uti paſsim, liberius; neque ulla urget neceſsitas ὑποφέροντας, cui in formae, virtutis, aliarumque rerum praeſtantia, ſedes L. VIII, 144. IX, 95., eligendi. Ὑπεκφέροντας, *ſemet ex conſpectu auferentes*, illuſtrat *Euſtath.* in *Homer.* p. 1478, 7. Iam quod in membranis ἄνιεσι, dedit L. II, 113. IV, 28, 152. &c.

27. Οὔτε πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο] Latina laxius. Τρέπεσθαι πρὸς ἀλκὴν *ad vim propulſandam ſe convertere* L. III, 78., *Arrian.* Indic. C. 24. *Appian.* Mithrid. p. 328. Simili in re ſaepiuſcule *Procopius* ἰδεῖν, βλέπειν, ὁρᾶν εἰς ἀλκὴν, quibus non utor. Examinandum est, οὐκέτι ἀπείπαντας, quod *Laurentio* disiunctim οὐκ ἔτι, adprobante *Palmerio*. Malo *Stephani* veſtigia ſequi,

τῆς ἀπειλῆς, ἔφευγον αἰεὶ τὸ πρὸς βορέην ἐς τὴν ἔρημον τεταραγμένοι· οἱ δὲ Σκύθαι ἐς μὲν τοὺς Ἀγαθύρσους οὐκέτι ἀπείπαντας [a] ἀπικνέοντο· οἱ δὲ ἐκ τῆς Νευρίδος χώρης ἐς τὴν σφετέρην κατηγέοντο τοῖσι Πέρσῃσι. Ὡς δὲ πολλὸν τοῦτο [b] ἐγίνετο, καὶ οὐκ
262 ἐπαύετο, πέμψας Δαρεῖος ἱππέα παρὰ [c] τὸν Σκυθέων βασιλέα Ἰδάνθυρσον, ἔλεγε τάδε, „ Δαιμόνιε „ ἀνδρῶν, τί φεύγεις αἰεὶ, ἐξὸν τοι τῶνδε τὰ ἕτερα „ ποιέειν; εἰ μὲν γὰρ [d] ἀξιόχρεως δοκέεις εἶναι σεωυτῷ, τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι ἀντιωθῆναι, σὺ δὲ [e] ϛάς τε καὶ παυσάμενος πλάνης μάχεσθαι· εἰ δὲ συγγινώσκεαι εἶναι ἥσσων, σὺ δὲ καὶ οὕτω παυσάμενος „ τοῦ δρόμου, δεσπότῃ τῷ σῷ δῶρα φέρων γῆν τε „ καὶ ὕδωρ, ἐλθὲ ἐς λόγους". Πρὸς ταῦτα ὁ Σκυθέων βασιλεὺς Ἰδάνθυρσος ἔλεγε τάδε, „ Οὕτω τὸ ἐμὸν „ ἔχει ᾧ [f] Πέρσα· ἐγὼ οὐδένα κω ἀνθρώπων δείσας ἔφυγον, οὔτε πρότερον, οὔτε νῦν σε φεύγω· οὐδέ τι „ νεώτερόν εἰμι ποιήσας νῦν ἢ καὶ ὅτ' εἰρήνη [g] ἐάθεα „ ποιέειν· ὅτι δὲ οὐκ αὐτίκα μάχομαί τοι, ἐγὼ καὶ „ τοῦτο σημανέω· ἡμῖν οὔτε ἄστεα, οὔτε γῆ πεφυτευ„ μένη ἐστὶ, τῶν περὶ δείσαντες μὴ ἀλῴη ἢ καρῇ, „ [h] ταχύτερον συμμίσγοιμεν ἂν ἐς μάχην [i] ὑμῖν· εἰ „ δὲ δέοι πάντως ἐς τοῦτο κατὰ τάχος ἀπικνέεσθαι, „ τυγχάνουσι ἡμῖν ἐόντες τάφοι πατρώιοι, [k] φέρετε, „ τούτους ἀνευρόντες, συγχέειν πειρᾶσθε αὐτούς· καὶ „ γνώσεσθε τότε εἴτε ὑμῖν μαχησόμεθα [l] περὶ τῶν „ τάφων, εἴτε καὶ οὐ μαχησόμεθα· πρότερον δὲ ἢν „ μὴ ἡμέας λόγος αἱρῇ, οὐ συμμίξομέν τοι· ἀμφὶ „ μὲν μάχῃ τοσαῦτα εἰρήσθω· δεσπότας δὲ ἐμοὺς, „ [m] Δία τε ἐγὼ νομίζω τὸν ἐμὸν πρόγονον, καὶ „ Ἑστίην τὴν Σκυθέων βασίλειαν, μούνους εἶναι· σοὶ „ δὲ ἀντὶ μὲν δώρων γῆς τε καὶ ὕδατος, δῶρα „ πέμψω τοιαῦτα οἷά σοι πρέπει ἐλθεῖν· ἀντὶ δὲ „ [n] τοῦ ὅτι δεσπότης ἔφησας εἶναι ἐμὸς, κλαίειν λέ„ γω". τοῦτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων ῥῆσις· ὁ μὲν δὴ κῆρυξ

mores, ſed timore perculſi, fugam capeſſerunt aquilonem verſus in ſolitudinem. Scythæ partim ad Agathyrſos, iam non recuſantes ſocietatem, ſe conferebant, partim e Neuride regione in ſuam Perſis præibant. Id quum diu factitaretur, neque 126
deſiſteretur, Darius ad Idanthyrſum Scytharum regem miſſo equite, inquit, Virorum infelicisſime, quid aſſidue fugam facis, quum liceat tibi horum facere alterutrum? ſi tibi videris idoneus ad reſiſtendum negociis meis, ſtans et vagationem mittens prœliare: ſin agnoſcis te imparem eſſe, ſic quoque ſiſte curſum, et hero tuo munera offerens, terram atque aquam, in colloquium veni. Ad hæc Scytharum rex 127
Idanthyrſus ita reſpondit; Sic res meæ habent, o Perſa, ut neque ullum mortalium ego metuens ante fugerim, neque nunc fugiam te, neque quicquam feci diverſum nunc atque in pace facere conſueveram. Cur autem non protinus tecum meam prœlium, id ego etiam declarabo. Nobis neque oppida ſunt neque agri culti, quos invadi aut tonderi metuentes, properemus vobiſcum conferre pugnam: ad quam ſi opus est continuo devenire, ſunt paterna ſepulcra, quæ vos quum nacti fueritis, agedum tentate labefactare: et tunc intelligetis, pugnaturi vobiſcum ſimus pro ſepulcris, necne? prius autem, niſi nos ratio traxerit, tecum prœlium non conſeremus. Hactenus, quod ad prœlium pertinet, dictum ſit: heros autem meos ego ſolos arbitror Iovem progenitorem meum, et Hiſtiam, Scytharum reginam. Tibi autem pro donis terræ et aquæ, mittam quæ decet ad te venire dona: pro eo quod herum te meum eſſe dixisti, iubeo te flere. Hoc a Scythis reſponſum est:

quod

[a] Ἀπικνέονται *M. Paſ. Ask.*, ἀπικνέοντό *Arch. V. Paris. B. Ald. Edd.*, et praeſtat. [b] Ἔγιν. *Paſ. Ask. V.*, alii ἐγένετο. [c] Τῶν *Arch. Ald.*, et Ἰδάνθ. cum *Vall. Ask. V. Paſ.* et mox, olim Ἰνδάθ. tum ἔλεγε τάδε *Paſ. V. Arch. Ald. Paris. A. B.*, in *M.* λέγει τάδε, in quibus iterum post pauca variatio. Sequor priores. [d] Ἀξιόχρεος *Arch.* [e] *Paſ. Ask. V. Arch. Paris. A. B.* ora *Steph. Vallae* in *Ald. M.* Edd. ϛᾶθι καὶ μάχεο· εἰ δὲ μὴ, καὶ οὕτω παυσάμενος. [f] *Arch. V. Ald. Paris. A. B.* Edd. *Vallae:* Πέρσαι *M. Ask. Paſ.*, qui duo poſteriores paullo ante λέγει τάδε. [g] Ἐώθεα *M. Paſ. Ask.* ἔωθα reliqui omnes. [h] *M. Paſ. Ask. Arch. V.*, qui ambo ἀλοίη. olim τάχιον. [i] Deest *Arch.* [k] Φέρε id. [l] Praeteriit ſcriba ſeptem has voces in *Arch.* [m] Ἐγὼ Δία τε νομ. *Paſ. Ask.* [n] Non est in *Arch.* Σκυθέων ῥῆσιν hinc citat Append. Vatic. Proverb. p. 280.

gere, vertentis, *At Scythae, non iam ad Agathyrſos, quippe qui* ingreſſu regionis *interdixiſſent, tendebant, ſed ex Neuride regione* ——. Nusquam Scriptor dixit, Agathyrſos damnasſe, quod ante ingreſſi erant conſilium. Scythae praeterea non ex Agathyrſorum finibus, ſed ex Neuride, ad quam devenerant cedentes, ſuam in regionem Perſis praeiverunt. Neſti debent Ἀγαθ. ἀπείπ. οὐκέτι ἀπικνέοντο. Conſimili uſu ἀπείπας L. III, 153.

37. Σὺ δὲ ϛάς τε καὶ παυσάμενος] Veriſime *Gronovius* ad *Arrian.* Ἀναβ. L. V, 11. p. 210., antiquiſſimos MSS. hoc velle et ex margine in contextum repetendum: hic, quod mirere, altum ſilentium. Omnia praeclara et rege digna. Formula Scriptori familiariſſima: Σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ϛρατεύεσθαι L. III, 134. Atoſſa ad Darium. Σὺ δὲ μὴ βοηθέειν Graeci ad Gelonem L. VII, 159. Multa ibidem vir Celeb. coacervavit, quae *Herodoti* amatorem fugere non poſſunt.

42. Ἰνδάθυρσος ἔλεγε τάδε] Quae dicentem facit Indathyrſum, illa Scythae Regi mirabiliter congruunt, artisque ſunt Herodoteae plena, qua ſemper τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις καὶ πράγμασι τοὺς πρέποντας ἐφαρμόττει λόγους. Hanc hiſtorici huius virtutem omnes agnoverunt artis bene dicendi magiſtri veteres, quam, inimitabilem plerisque, expreſerunt accurate *Lyſias* et *Demoſthenes*. Hic locum quoque *Theonis* invenit obſervatum Progymn. p. 114., βαρβαριϰῶς εἰπεῖν πολλάϰις τὸν Ἡρόδοτον, ϰαίπερ Ἕλληνισὶ γράφοντα, ὅτι τοὺς ἐϰείνων λόγους μεμίμηται. Quoniam haec etiam inſignita ſunt τῷ ἀφελεῖ αὐτοφυεῖ, in exemplum τῆς Σϰυθιϰῆς ἁπλότητος delignat *Strabo* VII, p. 461. c. ἃ λέγει Ἡρόδοτος περὶ τοῦ τῶν Σϰυθῶν βασιλέως, ἐφ' ὃν ἐϛρατοπέδευσε Δαρεῖος ϰαὶ τὰ ἐπεϛαλμένα παρ' αὐτοῦ. VALCKEN.

43. Ὦ Πέρσα] Male *Med.* et ſequaces. Ὁ Λυδὸς, ὁ Μῆδος, ὁ Πέρσης, ὁ Σαυρομάτης, ὁ Βενδῖνος, &c. C. 119. nationum earum reges. Attigit Cl. *D'Orvillius* ad *Chariton.* VII, 4. 610. Elegantem autem huius epiſtolae ſive Scythicae orationis ſimplicitatem commendat *Strabo* L. VII, p. 461., ubi *Caſaubonus.*

47. Ἡμῖν οὔτε ἄϛεα, οὔτε γῆ] Hoc nihil audientem Darium iam ante frater monuerat Artabanus IV c. 83., ϰαταλέγων τῶν Σϰυθέων τὴν ἀπορίην. Permanſerant idcirco ſemper *invicti* οὐδὲν ἔχοντες ὑπὲρ οὗ δουλεύσουσι, ſecundum *Eporum* ap. *Strabon.* VII, p. 464. A. et AEgyptii Regis legatis dixiſe perhibentur *Iuſtino* II, c. 3., *tam opulenti populi ducem ſtolide adverſum inopes occupaſſe bellum:* apud *eumdem* IX, c. 2., Atheas Philippi legatis vere *nullas ſibi opes eſſe* dicebat, *quibus tantum Regem expleat.* Dromichaetes apud *Strabon.* p. 463. A. ἐϰέλευσε τοῖς τοιούτοις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι. VALCKEN.

51. Φέρετε] Blanditur *Arch.* φέρε, quod L. I, 205., alibi φέρε νυν δή. At vide C. 115. *Valerius Max.* hinc culte L. V, 4. Ext. 5. *Reſponderunt* Scythae: *ſe nec urbes ullas, nec agros cultos, pro quibus dimicarent, habere. Ceterum cum ad parentum ſuorum monumenta venisſent, ſciturum quemadmodum Scythae praeliari ſolerent.* In quibus *venisſent* ſine gravi ſollicitatur ratione.

62. Τοῦτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σϰυθέων ῥῆσις] Nobilis paroemia, ab *Erasmo* in Chiliad. illuſtrata; qui quidem cum *Herodoti* mentionem neglexerit, *Schotto* praebita aſſeverandi anſa est, in Melpomene de eo dicto ſileri. Tetigit

quod caduceator reversus Dario renunciavit.
128 Scytharum reges, audito nomine servitutis, ira perfusi, partem illam quæ cum Sauromatis ordinata erat, cui præerat Scopasis, mittunt ad colloquendum cum Ionibus qui Istrum ponte iunctum asservabant. At ipsorum illis, qui relinquebantur, visum fuit non amplius cogendos esse Persas vagari, sed adoriendos esse, quoties cibum sumerent. Observantes igitur tempus, quo ab illis cibus sumebatur, quæ decreta erant exequebantur. Enimvero equitatus Scytharum semper in fugam vertebat equitatum, sed Persarum equites fugientes incidendo in peditatum, ab eo defensaban-
tur. Ita Scythæ summoto equitatu hostili, tamen metu peditum recedebant, et nihilominus noctibus quoque tales incursiones
129 faciebant. Ceterum quod Persis auxilio erat, Scythis vero infestum, aggressis castra Darii, referam: res valde admirabilis, asinorum vox ac mulorum species. Nam, ut superius a me demonstratum est, nullus in terra Scythica neque asinus neque mulus gignitur, propter frigora. Itaque rudentes asini perturbabant Scytharum equos: et quum Scythæ sæpenumero Persas adorirentur, interim equi audita asinorum voce consternati avertebantur, arrectis auribus stupefacti, utpote insolentia tum vocis, quam prius non audissent, tum formæ, quam nunquam inspexissent. Atque hoc quidem paulum
130 quiddam momenti ad bellum afferebat. Ceterum Scythæ ubi animadverterunt Persas tumultuantes, quo diutius in Scythia illi commorarentur, et commorantes torquerentur omnium rerum inopes, faciendum ita sibi

ρυξ οἰχόμενος ἀγγελέων ταῦτα Δαρείῳ. Οἱ δὲ Σκυθέων βασιλῆες, ἀκούσαντες τῆς δουλοσύνης τὸ οὔνομα, ὀργῆς ἐπλήσθησαν· τὴν μὲν δὴ μετὰ Σαυροματέων μοίρην τεταχθεῖσαν, τῆς ἦρχε [a] Σκώπασις, πέμπουσι, Ἴωσι κελεύοντες ἐς λόγους ἀπικέσθαι τούτοισι οἳ τὸν Ἴστρον ἐζευγμένον ἐφυλάσσεον· αὐτῶν δὲ τοῖσι ὑπολειπομένοισι ἔδοξε πλανᾶν μὲν μηκέτι Πέρσας, [b] σῖτα δὲ ἑκάστοτε ἀναιρεομένοισι ἐπιτίθεσθαι· νομίσαντες ὧν σῖτα ἀναιρεομένους τοὺς Δαρείου ἐποίευν τὰ βουλευόμενα· ἡ μὲν δὴ ἵππος τὴν ἵππον αἰεὶ τρέπουσα [c] ἡ τῶν Σκυθέων· οἱ δὲ τῶν Περσέων ἱππόται φεύγοντες ἐσέπιπτον ἐς τὸν πεζόν· ὁ δὲ πεζὸς [d] ἀν ἐπεκούρεε· οἱ δὲ Σκύθαι ἐσαράξαντες τὴν ἵππον, ὑπέστρεφον, τὸν πεζὸν φοβεόμενοι· [e] ἐποιεῦντο δὲ καὶ τὰς νύκτας παραπλησίας προσβολὰς οἱ Σκύθαι. Τὸ δὲ τοῖσι Πέρσῃσί τε ἦν σύμμαχον καὶ τοῖσι Σκύθῃσι ἀντίξοον, ἐπιτιθεμένοισι τῷ Δαρείου στρατοπέδῳ, θῶμα μέγιστον ἐρέω· τῶν τε ὄνων ἡ φωνὴ, καὶ τῶν ἡμιόνων τὸ εἶδος· οὔτε γὰρ ὄνον οὔτε ἡμίονον γῆ ἡ Σκυθικὴ φέρει, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται· οὐδὲ ἔστι ὃ τῇ Σκυθικῇ [g] πάσῃ χώρῃ τοπαράπαν οὔτε ὄνος, οὔτε ἡμίονος, διὰ τὰ ψύχεα· [h] ὑβρίζοντες ὧν οἱ ὄνοι ἐτάρασσον τὴν ἵππον τῶν Σκυθέων· πολλάκις δὲ ἐπελαυνόντων ἐπὶ τοὺς Πέρσας, μεταξὺ ὄχως ἀκούσειαν οἱ [i] ἵπποι τῶν ὄνων τῆς φωνῆς, ἐταράσσοντό τε ὑποστρεφόμενοι, καὶ ὀρθὰ ἰστάντες τὰ ὦτα· ἅτε οὔτε [k] ἰστάντες τὰ ὦτα· ἅτε οὔτε ἀκούσαντες πρότερον φωνῆς τοιαύτης, οὔτε [l] ἰδόντες τὸ εἶδος· ταῦτα μέν νυν ἐπὶ σμικρόν τι ἐφέροντο τῷ πολέμῳ. Οἱ δὲ Σκύθαι ὄχως τοὺς Πέρσας ἴδοιεν τεθορυβημένους, ἵνα παραμένοιέν τε ἐπὶ πλέω χρόνον ἐν τῇ Σκυθικῇ, καὶ παραμένοντες [m] ἀνιῷατο, τῶν πάντων ἐπιδεέες ἐόντες, ἐποίευν [n] τοιάδε· ὄχως τῶν

a Κώπασις *Vind. Arch.* *b* Σιτία *Arch.* *c* Desideratur in *Arch.* Mox post Σκυθέων, deesse τὴν τῶν Περσέων suspicio *Reiskii* Miscell. Lips. Vol. VIII. p. 110. *d* *M. Vind. Pasq. Ask. Arch.*, ἀντεπεκούρεε marg. *Steph.* et paullo ante ἐνέπιπτον in *Ald.* Edd. αἰεὶ ἐπεκούρ. *e* *Arch. Vind.*, ceteri ἐποιεῦντο. *f* Στρατῷ *Arch.* *g* Abest *Arch.* *h* *Suid.* Voc. citat. *i* Ἱππόται *Arch.* *k* *Arch. Vind. M. Ask. Pasq.*, olim ἱστῶντες. *l* Εἰδόντες εἶδος *Arch.* tum φωνῆς τοιαύτ. *V. Ask. Pasq.*, alii τῆς τοιαύτ. *m* *M. Pasq.*, ἀνιῶατο *Ask.*, quod idem. Confer *Port.* reliqui cum *Ald.* ἀνιῶντο. *n* *M. Ask. Arch. V. Pasq.*, olim τοιόνδε. Superius ἐπιδευέες *Pasq. Ask.*, prorsus egregie.

tigit errorem *Abreschius*. Qui in Cyri rebus proverbium adhibuit *Ctesias* ap. Auctor. περὶ Ἑρμην. C. 223. aut a vero abiit, aut probavit prolepsin.

62. Τοῦτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων ῥῆσις] Nisi proverbialis forma loquendi *Herodoto* tribuatur antiquior, videri poterit ista nota fuisse marginalis: nam per τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν, quod e *Paroemiographis* liquet, intellexerunt illud Indathyrsi Herodotei saepius adhibitum κλαίειν λέγω, vel ἀγορεύω. Atticis per euphemismum frequentius dicebatur χαίρειν λέγω, vel κελεύω. *Bias Diogenis Laërt.* I, 83. ἐγὼ δέ, φησιν, Ἀλυάττῃ κελεύω κρόμμυα ἐσθίειν, id est κλαίειν· notat ibi *Menagius*. VALCKEN.

69. Ἔδοξε πλανᾶν] *Valla* male, *errare Persas*: male *conmeatu erepto* et *distributis illis, qui copiis frumenta auferrent*. Correxerat *Stephan.*, quem sequor. Σῖτα αἱρεόμενοι et ἀναιρεόμενοι, qui prandent cibumque sumunt, L. III, 26. VII, 120. Docte, ut solet, *P. Leopardus* Emend. L. VII, 14. Quia tamen αἱρέεσθαι eo in negotio teritur praecipue, maluit ἂν αἱρεομένοισι et iterum *Abreschius*. Platonicum ex Cratylo p. 411. D. τὸ γὰρ ΝΩΜΑΙΝ καὶ τὸ σκοπεῖν ταυτὸν, *Steph.* et *Porti* opinionem adfirmat, nec minus *AEschyli* coecus Tiresias, auribus et mente observans, ἐν ὠσὶ ΝΩΜΩΝ καὶ φρεσὶν in VII. c. Theb. v. 25., tum Agamemn. v. 791. πᾶν δ' ἐπὶ τέρμα νωμᾷ.

84. Τοπαράπαν οὔτε ὄνος] *Clemens Alex.* Protrept. p. 25. Scythis victimas asinorum sollemnes ex *Callimacho* et *Apollodoro* dedit, derivatas lutulentis Hyperboreorum e fontibus, quod *Pindarus* docebit. Tu supra C. 29. vise. Ὑβρίζοντας Glossator σκιρτῶντας; et cum eo *Suidas* et *Corinthus*, non explodente in Thes. suo *Stephano*. Verius *Valla*. Quae deinceps et C. 135. unice animalis ruditum sibi requirunt. Potest alioqui asellus ὑβρίζειν *lascivire* variis modis. Signate *Xenophon* Κυρ. Ἀναβ. L. V. p. 433. *Ed. Hutch.* εἰ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ὕβριζον, ὁμολογῶ καὶ τῶν ΟΝΩΝ ΤΒΡΙΣΤΟΤΕΡΟΣ εἶναι· οἷς φασιν ὑπὸ τῆς ΥΒΡΕΩΣ κάπον οὐκ ἐγγίνεσθαι. In *Pindari* Pyth. Od. X, 55. Apollo, dum Hyperborei asininis victimis operantur, γελᾷ θ' ὁρῶν ὕβριν ὀρθιᾶν κνωδάλων· ad quae Critici, τὴν ἀναίρεσίν φησι, διὰ τὰ σκιρτήματα, ἃ ἐν τῇ σφαγῇ ποιοῦνται οἱ ὄνοι· ubi tamen ingratus animalis clamor addi potuerat.

89. Ὀρθὰ ἱστάντες τὰ ὦτα] Sumsit forsan a *Sophocle*, cuius ista nobilis est imago Elec. v. 25. Ὥσπερ γὰρ ἵππος εὐγενὴς, κἂν ᾖ γέρων Ἐν τοῖσι δεινοῖς θυμὸν οὐκ ἀπώλεσεν, Ἀλλ' ὀρθὸν οὖς ἴσησιν· *sed potius aures arrigit*: integrum locum eleganter expressit *H. Stephan.* App. de D. A. p. 144. ubi eundem adhibet in Observ. in *AEschylum* p. 390., haec in libro Leidensi manu sua *Ios. Scaliger* adscripserat: *Nam sicut acer, sit licet senex, equus Non perdit iras in gravi discrimine.* Hinc ad homines illud transfertur qui aures ad audiendum arrigebant: *Philostr.* p. 687, 2. ἐγώ σου ἀκούων τὰ ὦτα ἵστημι. p. 750, 2., ὦτα habet ἑστηκότα πρὸς τοὺς λόγους. *Horat.* II, Od. XIX, *aures capripedum Satyrorum acutas:* ut Latinum *acuo*, sic Graecum ἀκούω peperit vetus Ἀκω. VALCKEN.

91. Ταῦτα μέν νυν ἐπὶ σμικρὸν &c.] Haud absone *Laurentius*. Proderat Persis non nihil in Scytharum equestri incursu atque inpressione asinorum is clamor, nec multum tamen ad belli successum. Si verba spectes, convenient ex L. VII, 211. οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς· eritque adeo ἐπὶ σμικρόν τι non diversum ac σμικρὸν, quomodo ἐπὶ σμικρὸν φράσαι *paucis eloqui* in *Sophocle*, quod admovit *Abreschius*.

95. Τῶν πάντων ἐπιδεέες ἐόντες] Non sperno ἐπιδευέες, gemmulae instar ex *Homerico* βλης ἐπιδευὲς ἦσαν. *Rhianus* in *Stob.* Serm. III, p. 54. βιότοιο μὲν ὅσ' ἐπιδευὴς στρωφᾶται. Scytharum valde miror institutum. Persas conmeatu intercludere volunt, et pecora illis abigen-

Aſtus Scytharum in Perſis fallendis. Munera Scythica ad ludibrium Perſarum. Tentatio Ionum per Scythas.

τῶν προβάτων τῶν σφετέρων αὐτῶν [a] καταλίποιεν μετὰ τῶν νομέων, αὐτοὶ ἂν ὑπεξήλαυνον ἐς ἄλλον χῶρον· οἱ δὲ ἐν Πέρσαι ἐπελθόντες ἐλάβεσκον τὰ πρόβατα, καὶ λαβόντες, [b] ἐπήροντο ἂν τῷ πεποιημένῳ. Πολλάκις δὲ τοιούτου γινομένου, τέλος Δαρεῖός τε ἐν ἀπορίῃσι εἴχετο, καὶ οἱ Σκυθέων βασιλῆες μαθόντες τοῦτο, ἔπεμπον κήρυκα, δῶρα Δαρείῳ φέροντα, [c] ὄρνιθά τε καὶ μῦν καὶ βάτραχον καὶ ὀιστοὺς πέντε. Πέρσαι δὲ τὸν φέροντα τὰ [d] δῶρα ἐπειρώτεον τὸν νόον τῶν διδομένων· ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη οἱ ἐπεστάλθαι ἄλλο ἢ δόντα τὴν ταχίστην ἀπαλλάσσεσθαι· αὐτοὺς δὲ τοὺς Πέρσας ἐκέλευε, εἰ σοφοί εἰσι, γνῶναι τὸ [e] ἐθέλει τὰ δῶρα λέγειν. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Πέρσαι, ἐβουλεύοντο· Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη [f] ἦν, Σκύθας ἑωυτῷ διδόναι σφέας τε αὐτοὺς, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· [g] εἰκάζων τῇδε, ὡς μῦς μὲν ἐν γῇ γίνεται, καρπὸν τὸν αὐτὸν ἀνθρώπῳ σιτεόμενος· βάτραχος δὲ ἐν ὕδατι· ὄρνις δὲ μάλιστα ἔοικε ἵππῳ· τοὺς δὲ ὀιστοὺς, ὡς τὴν ἑωυτῶν ἀλκὴν παραδιδοῦσι· αὕτη μὲν Δαρείῳ [h] ἡ γνώμη ἀπεδέδεκτο· συνεστήκεε δὲ ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἡ Γοβρύεω, τῶν ἀνδρῶν τῶν ἑπτὰ [i] ἑνὸς, τῶν τὸν μάγον κατελόντων, εἰκάζοντος τὰ δῶρα λέγειν, „ Ἢν μὴ ὄρνιθες γενόμενοι [k] ἀναπτῆσθε ἐς τὸν οὐρανὸν, ὦ Πέρσαι, ἢ μῦες γενόμενοι κατὰ τῆς γῆς καταδύητε, ἢ „ βάτραχοι γενόμενοι ἐς τὰς λίμνας [l] ἐσπηδήσητε, „ οὐκ ἀποστήσεσθε ὀπίσω, ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευμά„ των βαλλόμενοι". Πέρσαι μὲν δὴ [m] οὕτω τὰ δῶρα εἴκαζον. Ἡ δὲ Σκυθέων μία μοῖρα ἡ ταχθεῖσα πρότερον μὲν παρὰ τὴν Μαιῆτιν λίμνην φρουρέειν, τότε δὲ ἐπὶ τὸν Ἴστρον Ἴωσι ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὡς ἀπίκετο ἐπὶ τὴν γέφυραν, ἔλεγε τάδε, „ Ἄνδρες Ἴωνες, ἐλευ-

264 „ θερίην

sibi putarunt, ut ſuis ipsorum pecoribus una cum paſtoribus relictis, in alium ipsi abſcederent locum. Perſæ illuc ſe conferentes, excipiebant pecora. Quo facto exſultabant. Sed quum ſæpius idem tentarent, ad ultimum Darius inopia conſilii laboravit. Id reges Scytharum intelligentes, mittunt ad eum cum muneribus caduceatorem, ave, mure, rana, et quinque ſagittis. Perſæ, eum qui munera ferebat, percontabantur quid illa ſignificarent. Iste negare ſibi aliud eſſe mandatum, nisi ut quum illa tradidiſſet, celerrime rediret: iubere tamen ipsos Perſas, ſi ſolertes forent, interpretari quid ſibi dona vellent. Hoc quum audiſſent Perſæ, conſultabant. Et Darii quidem ſententia erat, Scythas ſeipſos ei donare, et terram atque aquam: hac ratione coniectantis, quod mus quidem in terra gignatur, eodem quo homines fructu victitans; rana autem in aquis; avis vero ſit equo aſſimilis: at ſagittis dandis, quod ſuum robur traderent. In hanc ſententiam Darius interpretabatur. At Gobryas unus e ſeptem viris, qui magum ſuſtulerunt, hoc dicere dona coniectabat, O Perſæ, niſi converſi in aves ſubvoletis in cœlum, aut effecti mures ſubeatis terram, aut collati in ranas inſiliatis in paludes, non remeabitis unde veniſtis, his ſagittis confecti. Et Perſæ quidem illa munera ſic interpretabantur. At una pars Scytharum, cui datum ante erat negocium Mæotidis paludis cuſtodiendæ, tunc autem cum Ionibus qui ad Iſtrum erant colloquendi, ubi ad pontem venit, ita verba fecit, Viri Iones, libertatem

[a] Καταλείπ. *Vind.* [b] Ἐπειρῶντο *V. Arcb. Vall.* [c] *Athen.* L. VIII, p. 334. exſcripsit minus accurate. [d] *Paſ. V. Arcb.*, antea ἐπηρωτ., porro δεδόμ. *Paſ.* [e] *M. Paſ. Ask.*, reliqui θέλει. [f] Ἦν *M. Arcb. Paſ. V.*, ἦεν *Ald. Edd.*, quod praeſtat ex more dialecti. [g] *Paris. A. B. V. Arcb. Paſ. Ask. M.*, olim εἰκάζοντος: mox ἐν γῇ *Paſ. Arcb. Vind.* Fragm. *Paris.*, bene; ἐν τῇ γῇ antea. [h] Ἀπεδεδ. ἡ γν. *Ask. Paſ.*, in Fragm. *Paris.* ἀποδέδοκτο deinceps ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἡ Γοβ. id. Fragm. cum *Paſ. Ask.*, in aliis ταύτῃ ἡ γνώμη Γοβρ. [i] Duo haec non legit *Arcb. V.* [k] Ἀναπτήσησθε *Arcb.*, ἀναπτήσεσθε *V.* [l] *M. Paſ. Ask. V. Arcb.* Fragm. *Paris.*, cum *Ald.* Edd. ἐκπηδ. [m] *Ald. V. Arcb. Paris.* Edd., οὕτω omittunt *M. Paſ. Ask.*

da relinquunt; quae utique conſilio non reſpondent. Exſpectasſes ὅκως —— μὴ καταλάβοιεν, μετὰ τῶν νομέων αὐτοί ——. *ne pecora interciperent, cum paſtoribus ipsi in alium* ——. Id ſi olim ſcriptum non fuit, intellexit parvum animalium, quem ſibi ἐς φορβὴν, *ad victum*, ſervaverant, numerum, reliquis longe in ſeptemtrionem dimiſſis, ut C. 121. Hinc rapere, ſed non ſine difficili opera et periculoſa, conceſſum Perſis. Quod ſtatim ἐπήροντο ἂν τῷ πεποιημένῳ geſtientes pecudum abactores et praeda laetos ſiſtit. At Darii anguſtiae et conſilii inopia aliud poſtulat, cui ἐπειρῶντο *exercebantur*, *fatigabanturque*, ut in ſcriptis, utcunque ſatisfacit.

3. Ὄρνιθά τε καὶ μῦν] Haec non ſatis accurate *Athen.* excerpsit VIII, p. 334. A. Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ ἔπεμψαν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὄρνιν, καὶ ὀιστὸν, καὶ βάτραχον ——. *Quid ſibi vellent ista dona*, primum τὸν νόον τῶν διδομένων, tum dicit τὸ ἐθέλει τὰ δῶρα λέγειν· id est, τί διανοηθέντες, aut πρὸς τί ἀφορῶντες, ſive τίνι ποτὲ γνώμῃ χρώμενοι ἔπεμπον. Verbum noſter in talibus adhibet ἐθέλει, *Homerum* ſequutus: *Euripid.* Hipp. v. 865., Ἴδω, τί λέξαι δέλτος ἥδε μοι θέλει; *Herod.* II, c. 13. v, c. 80. συνιέναι, τὸ ἐθέλει λέγειν τὸ χρηστήριον· VI, c. 37., τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι; ut in Homil. *Clement.* XIV, 9., τί θέλει τοῦτο εἶναι; Magis uſitata ſunt τί τοῦτο βούλεται; et βούλεται λέγειν, vel εἶναι. Etiam apud *Herod.* Δύνατai in talibus adhibetur: δύναται τοῦτο τὸ ἔπος, II, c. 30. hoc apud quosvis uſitatiſsimum; neque tamen dici ſolet δύναται λέγειν, ut mirer cur adiectum ſit apud *Eunapium* p. 13, 23. ſemel apud *Thucyd.* pro βούλεται εἶναι reperitur φρονεῖ, p. 367, 5. In Lyſiacis οἴεται p. 266. de cuius ſinceritate dubito. VALCKEN.

3. Καὶ βάτραχον] *Euſtathio* inter τὰ τοῦ γλυκέος Ἴωνος Ἡροδότου est βάθραχος ad *Homer.* p. 468, 31. Qui nunc in manibus Codd., editum probant. In ranae nomine Graecos mire, florente lingua, variasse, docet Cl. *Alberti* Peric. Critic. C. 18. Ceterum Scytharum dona, ſed auctiora, ex *Pherecyde Syrio*, ſeu *Lerio* potius, adnumerat *Clemens Alex.* Strom. L. V, p. 671.

10. Εἰκάζοντος τῇδε] Parum ſibi conſtans vir Cl. hic vellem *Herodoto Mediceam* reſtituisſet lectionem, εἰκάζων τῇδε, quam et *Valla* reperit et forte plures dabunt Codd. Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη ἦν —— εἰκάζων τῇδε. Ex uſitatiſsima veteribus ſcribendi forma, qua non τὸ ῥητὸν reſpicitur, ſed τὸ σημαινόμενον, refertur εἰκάζων ad ἔγνω Δαρεῖος· ut pulcre monuit Cl. *Abreſch.* Dil. *Thuc.* p. 71. VALCKEN.

13. Ὄρνις δὲ μάλιστα ἔοικε τῷ ἵππῳ] Quid hoc ad rem? In *Clemente* Orthopagas coniectat avicula aërem indicari, τὸν ἀέρα ἀπὸ τῆς ὄρνιθος, quod in eo vagetur. Darii explicationi Cl. *de Pauw* opitulatur, reponens, τῷ ἵππῳ, τὸν τούς τε ὀιστοὺς, *avis equo maxime ſimilis est, quem et ſagittas, ut potentiam ſuam, tradunt.* Argute. Superius εἰκάζων τῇδε dubio vacat.

15. Συνεστήκεε δὲ ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἡ Γοβρ.] Bene ſchedae veteres. Viri docti aut ἐνεστήκεε, aut οὐ συνεστήκεε corrigentes fruantur arbitrio. Equidem a Codd. nihil deflecto. Cauſam dixi ad L. I, 208. Mox τῶν ἀνδρ. τ. ἑπτ. τῶν τὸν —— *Arcb.* et *Vind.* voluiſse videntur, quomodo L. III, 153. Congruit autem exemuſim Gobryae, donorum Scythicorum et aenigmatis explanatori, Xiphodrae ap. *Clementem* declaratio.

17. Ἢν μὴ ὄρνιθες γενόμενοι] Huc tranſtulit aetatis ſuae Graecis uſitatam proverbialem locutionem, *Eurip.* Phoen. v. 1222., Ἢν μή γε φεύγων ἐκφύγῃς πρὸς αἰθέρα, nempe λεκτέον σοι, vel λέξεις, proſtant ibi ſimilia quaedam, quale est et hoc *Plauti* Amph. I, 1, 294. *quadrigas ſi nunc inſcendas Iovis, Atque binc fugias, ita vix poteris effugere infortunium.* VALCKEN.

39. Διῆξε

tem vobis ferentes venimus, si modo exaudire volueritis. Accepimus enim, Darium vobis præcepisse, ut ad sexaginta duntaxat dies custodiam pontis ageretis; si intra id tempus ipse non afforet, domum abiretis. Itaque vos id facientes, et apud illum et apud nos culpam devitaveritis: proinde quum ad præstitutam diem permanseritis, iam abscedite. Hæc se facturos recipientibus Ionibus, Scythæ celerrime retro ab-
134 iere. At ceteri Scythæ, post missa Dario dona, cum peditatu ac equitatu adversus Persas in acie instructi steterunt tanquam conflicturi: quum interim lepus in medium prosiluit, quem ut quisque vidit, insequebatur. Perturbatis Scythis ac voci-
40 ferantibus, sciscitabatur Darius unde hostium tumultus existeret: et quum audisset illos leporem insectari, inquit ad eos Persas, cum quibus cetera colloqui consueverat, Hi viri videntur magno nos habere contemptui, et nunc Gobryas rectedixisse de Scythicis donis. Unde quum
45 mihi quoque iam ipsi ita habere videantur, bono consilio est opus, ut tutus nobis eo unde venimus sit receptus. Ad hæc Gobryas, Equidem, inquit, o rex, horum ego virorum inopiam videbar mihi fere fama habere cognitam, sed ubi adveni,
50 evidentius intellexi, animadvertens eos habere nos ludibrio. Proinde mihi videtur, quum primum nox venerit, incensis ignibus, prout alias quoque consuevimus facere, maxime imbecillis ad ærumnas de-
55 ceptis asinisque omnibus alligatis, abeundum, priusquam versus Istrum recta pergant Scythæ ad pontem solvendum, aut Ionibus aliquid videatur, quod nos queat
135 perdere. Hoc Gobryas consilium dabat. Cui assentiens Darius, ubi nox adfuit, reliquit in castris viros languidos, et eos quorum amissio minimi facienda esset, nec non omnes asinos alligatos: reliquit vero et asinos et infirmos ex agmine idcirco, ut asini quidem vocem ederent; homines autem relinquebantur infirmitatis causa, sed scilicet hoc titulo; quasi ipse cum flore

„ θερίην [a] ὑμῖν ἤκομεν Φέροντες, ἤν περ γε ἐθέλητε
„ ἐσακούειν· πυθανόμεθα γὰρ Δαρεῖον ἐντείλασθαι
„ ὑμῖν, ἐξήκοντα ἡμέρας μούνας φρουρήσαντας τὴν γέ-
„ φυραν, αὐτοῦ μὴ παραγενομένου ἐν τούτῳ τῷ χρό-
„ νῳ, ἀπαλλάσσεσθαι ἐς τὴν ὑμετέρην· νῦν ὦν ὑμεῖς
„ τάδε ποιεῦντες, ἐκτὸς μὲν ἔσεσθε πρὸς ἐκεῖνον αἰ-
„ τίης, ἐκλὸς δὲ πρὸς ἡμέων· τὰς προκειμένας ἡμέρας
„ παραμείναντες, τὸ ἀπὸ τούτου ἀπαλλάσσεσθε". Οὗτοι
μὲν νυν, ὑποδεξαμένων Ἰώνων ποιήσειν ταῦτα, ὀπίσω
τὴν ταχίστην [b] ἐπείγοντο. Πέρσησι δὲ μετὰ τὰ δῶρα
τὰ ἐλθόντα Δαρείῳ, ἀντετάχθησαν οἱ ὑπολειφθέντες
Σκύθαι πεζῷ καὶ ἵπποισι, ὡς συμβαλέοντες· τεταγ-
μένοισι δὲ τοῖσι Σκύθῃσι [c] λαγὸς ἐς τὸ μέσον διῆξε· τῶν
δὲ, ὡς ἕκαστοι [d] ὥρεον τὸν λαγόν, ἐδίωκον· ταραχθέν-
των δὲ τῶν Σκυθέων, καὶ βοῆ χρεωμένων, εἴρετο ὁ
Δαρεῖος τῶν ἀντιπολεμίων τὸν θόρυβον· πυθόμενος δὲ
σφέας τὸν λαγὸν διώκοντας, εἶπε ἄρα πρὸς [e] τοὺς περ
ἐώθεε καὶ τὰ ἄλλα λέγειν, „ Οὗτοι [f] ἄνδρες ἡμέων
πολλὸν καταφρονέουσι· καί μοι νῦν φαίνεται Γοβρύης
„ εἶπαι περὶ τῶν Σκυθικῶν δώρων ὀρθῶς· ὡς ὦν οὕτως
„ ἤδη δοκεόντων καὶ αὐτῷ μοι ἔχειν, βουλῆς ἀγαθῆς δεῖ,
„ ὅκως ἀσφαλέως ἡ κομιδὴ ἡμῖν ἔσαι [h] ὀπίσω". Πρὸς
ταῦτα Γοβρύης εἶπε, „ Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ σχεδὸν μέν
καὶ λόγῳ ἠπιστάμην τούτων τῶν ἀνδρῶν τὴν ἀπορίην·
„ ἐλθὼν δὲ, μᾶλλον ἐξέμαθον, ὁρέων αὐτοὺς ἐμπαί-
„ ζοντας ἡμῖν· νῦν ὦν μοι δοκέει, ἐπὴν τάχιστα νὺξ
„ [i] ἐπέλθῃ, ἐκκαύσαντας τὰ πυρὰ, ὡς καὶ ἄλλοτε
„ ἐώθαμεν ποιέειν, τῶν στρατιωτέων τοὺς ἀσθενεστάτους
ἐς [k] τὰς ταλαιπωρίας ἐξαπατήσαντας, καὶ τοὺς
„ ὄνους πάντας [l] καταδήσαντας, ἀπαλλάσσεσθαι,
„ πρὶν ἢ καὶ ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἰθύσαι Σκύθας λύσοντας τὴν
„ γέφυραν, ἢ καί τι Ἴωσι [m] δόξαι, τὸ ἡμέας οἷόν τε
„ ἔσαι ἐξεργάσασθαι". Γοβρύης μὲν ταῦτα συνεβού-
λευε· μετὰ δὲ, νύξ τε ἐγένετο, καὶ Δαρεῖος ἐχρᾶτο
τῇ γνώμῃ ταύτῃ· τοὺς μὲν [n] καματηροὺς τῶν ἀνδρῶν,
καὶ τῶν ἦν ἐλάχιστος ἀπολλυμένων λόγος, καὶ τοὺς
ὄνους πάντας καταδήσας, κατέλιπε [o] αὐτοῦ ταύτῃ σὺν
τῷ στρατοπέδῳ· κατέλιπε δὲ τούς τε ὄνους καὶ τοὺς ἀ-
σθενείας τῆς στρατιῆς, τῶνδε [p] εἵνεκεν· ἵνα οἱ μὲν ὄνοι
βοὴν παρέχωνται· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀσθενείης μὲν εἵνεκεν
κατελίποντο, προφάσιος δὲ τῆσδε δηλαδή· αὐτὸς μὲν
σὺν

a Ἥκομ. ὑμῖν *Pasf. Ask.* *b* Ἡπείγοντο *Arcb. Vind.* *c* Λαγωὸς et mox *Vind.* contra Ionum morem. *d* Ἐώρων id. *Arcb.* *e* Τούτους παρεώθεε *Arcb.* *f Pasf. Ask.*, ὦ ἄνδρες *Ald.* et alii, solita variatione. οἱ ἄνδρες *Arcb. V.*, in postrema edit. ἄνδρες tantum, nescio unde. *g Paris. A. B. Ald. Edd. Vind.* optime: εἰπεῖν *M. Pasf. Ask.*, in *Arcb.* εἶπεν. *h* Τὸ ὀπίσω ora *Steph. Pasf. Ask.* uti C. 42. *i* Ἐπέλθῃ *Arcb. Paris. A. Vind.*, ἔλθῃ *M. Ask. Pasf.*, tum ἐπὴν iidem tres, ἐπεὰν ceteri: ut passim in Musis: *Ald.* Edd. ἐπέλθοι. *k* Abest articulus *Arcb.* *l* Et hoc non habet. *m* Δόξαιτο ἡμ. id., statim ἔσαι negligitur a *M. Pasf. Ask.* absque causa. *n* Κατήρους *Arcb.* *o M. Pasf. Ask.* probe. Vide ad L. III, 25.; in reliquis αὐτοῦ ἐν tantum. *p M. Ask. Pasf.* et mox; alii εἵνεκα, levi discrimine.

39. Διῆξε] Sic pingunt omnes, etiam *Aldus*. Maluit Cl. *Abrescb* ad *AEschyl.* Animadv. L. 1, 4. διιῆξε et διήκω. Vulgatum in leporis celeri cursu aptius, estque, uti eius simplex, in *Euripidis* et *Sophoclis* saepiuscule fabulis. Adconmodatissimum *Polyaeni* L. VII, 10, 1. locum corrupisse *Maasvicum* adscripsit *Berglerus*. Melius ibi *Casaubonus*.

39. Λαγὸς ἐ. τ. μ. διῆξε] Hinc recte *Casaubon.* διῆξε *Polyaeno* restituit VII, c. 10, 1. Δαρεῖος παρετάσσετο Σκύθας· λαγὼς διῆξε παρὰ τὴν Σκυθικὴν φάλαγγα· pro διήλαξε· nam sua *Polyaenum* ex *Herod.* sumsisse sequentia demonstrant: attigit haec *D'Orvill.* in *Charit.* p. 257. Ionico more scripserat *Herod.* διιῆξε. Atticis veteribus ἀΐσσειν semper scribitur ut disyllabum, ᾄττειν et ᾄξαι, vel ἤξε· in his saepe fuit erratum. VALCKEN.

52. Νὺξ ἐπέλθῃ] Res levis, in Codd. discordia non praetereunda: sive ἔλθῃ, seu ἐπέλθῃ amplexere, eadem sententia; ingruenti tamen nocti, posterius propius. Sic τοὺς δὲ —— ἀγωνιζομένους νὺξ ΕΠΕΛΘΟΥΣΑ διέλυσε L. VIII, 11. In talibus iudicio et gustui, ut sic dicam, locus est.

63. Αὐτοῦ ταύτῃ ἐν τῷ στρατοπ.] Herodoteum est αὐτοῦ ταύτῃ et idoneis exemplis adfirmatum *Gronov.* et *Abresch.* Dil. Thuc. p. 403. Ab aliis scriberetur αὐτοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ· αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ, est *Thucyd.* III, c. 81. ἐν τῇ Τεγέᾳ αὐτοῦ, *Xenoph.* Ἑ. VII, p. 374, 23. αὐτοῦ Ἀθήνησι, *Theopompi* Athen. XII, p. 532. C. αὐτοῦ ἐν τῷ συμποσίῳ, *Luciani* Prom. §. 8. Ut *indidem Thebis*, *indidem Megaris*, *indidem ex Aventino*, ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν exstat ap. *Thucyd.* V, c. 83. Quia legitur in Schol. Αὐτόθεν) ἐκ τοῦ Ἄργους· *Dukero* haec ex interpretamento videbantur adiecta; a cuius hic iudicio non disentio, quia semper sic αὐτόθεν simpliciter ponit *Thucyd.* cuius etiam Schol. p. 402., ad Αὐτόθεν) ἐκ τῆς Σικελίας adscripsit; quantumvis Ἄργεος ἐξ ἱεροῖο Αὐτόθεν legatur in *Theocriteorum* Carm. XXV, 170. VALCKEN.

67. Τῆσδε δηλαδή] Adstruitur a doctis ὡς εἰ αὐτὸς μὲν ——, vel ἵνα αὐτὸς, aut ἢ αὐτὸς μὲν —— quibus scripti auxilium libri negant. Σὺν τῷ καθαρῷ τοῦ στρατοῦ de *flore exercitus* Valla, de *integris et expeditis Portus*. In *Thucydide* L. V, 8. τῶν γὰρ Ἀθηναίων, ὅπερ ἐστράτευε, τὸ καθαρὸν ἐξῆλθε, explicant Scholiastae οὐχὶ συγκλύδων, οὐδὲ ἐπικούρων, ἀλλ' αὐτῶν τῶν πολιτῶν. Hoc si hic valeat, Persae praeter ceteros erunt. Atque haec commentanti offerunt se ista *Plutarchi* in Nicia p. 535. C. οὐδὲ φυλακὴν ἐποιήσατο καθαρὰν, quae manife-

Sed astute digressum Scythæ persequuti frustra ad Istrum, hortantur Ionas ad libertatem, obnitente contra Histiæo et vincente.

σὺν τῷ καθαρῷ τοῦ στρατοῦ ἐπιθήσεσθαι μέλλοι τοῖσι Σκύθῃσι, οὗτοι δὲ τὸ στρατόπεδον τοῦτον τὸν χρόνον ῥυσίατο· ταῦτα τοῖσι [a] ὑπολειπομένοισι ὑποθέμενος ὁ Δαρεῖος, καὶ πυρὰ ἐκκαύσας, τὴν ταχίστην [b] ἐπείγετο ἐπὶ τὸν Ἴστρον· οἱ δὲ ὄνοι ἐρημωθέντες τοῦ ὁμίλου, [c] οὕτω μὲν δὴ μᾶλλον πολλῷ ἔεσαν τῆς Φωνῆς· [d] ἀκούσαντες δὲ οἱ Σκύθαι τῶν ὄνων, πάγχυ κατὰ χώρην ἤλπιζον τοὺς Πέρσας εἶναι. Ἡμέρης δὲ γενομένης γνόντες οἱ ὑπολειφθέντες ὡς προδεδομένοι εἶεν ὑπὸ Δαρείου, χεῖράς τε [e] προετείνοντο τοῖσι Σκύθῃσι, καὶ ἔλεγον τὰ κατήκοντα· οἱ δὲ ὡς ἤκουσαν ταῦτα, τὴν ταχίστην συγραφέντες, αἵ τε δύο μοῖραι τῶν Σκυθέων, καὶ ἡ μίη, [f] Σαυρομάται καὶ Βουδῖνοι καὶ Γελωνοὶ, ἐδίωκον τοὺς Πέρσας ἰθὺ τοῦ Ἴστρου· ἅτε δὲ τοῦ Περσικοῦ μὲν τοῦ πολλοῦ [g] ἐόντος πεζοῦ στρατοῦ, καὶ τὰς ὁδοὺς οὐκ ἐπισταμένου, ὥστε οὐ τετμημένων [h] τῶν ὁδῶν, τοῦ δὲ Σκυθικοῦ ἱππότεω, καὶ τὰ σύντομα τῆς ὁδοῦ ἐπισταμένου, ἁμαρτόντες ἀλλήλων, ἔφθησαν πολλῷ οἱ Σκύθαι τοὺς Πέρσας ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀπικόμενοι· μαθόντες δὲ τοὺς Πέρσας οὕτω ἀπιγμένους, ἔλεγον πρὸς τοὺς Ἴωνας ἐόντας σφι τῇσι νηυσὶ, „ Ἄνδρες Ἴωνες, αἵ τε ἡμέραι ὑμῖν τοῦ [i] ἀριθμοῦ διοίχηται, καὶ δοῦλοι ποιέετε δίκαια ἔτι παραμένοντες· „ ἀλλ' ἐπεὶ πρότερον δουλαίνοντες ἐμένετε, νῦν λύσαντες τὸν πόρον, τὴν ταχίστην ἅπιτε χαίροντες „ ἐλεύθεροι, θεοῖσί τε καὶ Σκύθῃσι εἰδότες χάριν· τὸν „ δὲ πρότερον ἐόντα ὑμέων δεσπότην ἡμεῖς παραστησόμεθα οὕτω, ὥστε ἐπὶ μηδαμοὺς ἔτι ἀνθρώπους „ αὐτὸν στρατεύσασθαι". Πρὸς ταῦτα οἱ Ἴωνες ἐβουλεύοντο· [k] Μιλτιάδεω μὲν τοῦ Ἀθηναίου στρατηγέοντος καὶ τυραννεύοντος [l] Χερσονησιτέων τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἦν γνώμη, πείθεσθαι Σκύθῃσι, καὶ ἐλευθεροῦν Ἰωνίην· Ἱστιαίου δὲ τοῦ Μιλησίου σφι ἀντίη ταύτῃ, λέγοντος ὡς νῦν μὲν διὰ Δαρεῖον ἕκαστος αὐτέων τυραννεύει πόλιος, οὐ γὰρ ἂν ἔτι οὔτε ἐκείνου δύνασθαι ἄρχειν τὴν ἑωυτοῦ οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἄλλων, ἀλλὰ πᾶσι ἐλευθερίη εἴη· ἐπεὶ ἢν ἀπέλωσι τοὺς Πέρσας, ἐπιστάμενος ἐγὼ τὸν Μιλήσιον ἐπιβουλεύσειν τε καὶ ἐπιθήσεσθαι τῇ ἐμεωυτοῦ ἀρχῇ· ἐμοὶ γὰρ ἂν μὴ εἶναι ἀδικεόμενον ὑπὸ Μιλησίου μηδενὸς μηδὲν ἄξιον λόγου, ἐμὲ δὲ ἀδικέειν τε καὶ ἐκβάλλειν ἐκ τῆς ἀρχῆς

tentia vero Darii ſublata, neque ſe Mileſiis, neque alium quemquam usquam præesſe poſſe. Fore enim ut ſingulæ civitates popularem ſtatum quam tyrannicum mallent. Hanc ſententiam quum dixisſet Hiſtiæus, omnes confeſtim qui Miltiadi as-
138 ſenſi fuerant, in eam tranſierunt. Fuere autem qui ſententias tulerunt et alicuius apud regem exiſtimationis, Helleſpontiorum quidem tyranni, et Daphnis Abydenus, et Hippoclus Lampſacenus, et Herophantus Parienus, et Metrodorus Proconneſius, et Ariſtagoras Cyzicenus, et Ariſton Byzantius: et iſti quidem ex Helleſponto. Ab Ionia autem, et Strattis Chius, et AEaces Samius, et Laodamas Phocæenſis, et Hiſtiæus Mileſius: cuius ſententia prælata est contraria ſententiæ Militiadis. AEolenſium vero unus affuit qui eſſet alicuius au-
139 ctoritatis, Ariſtagoras Cymæus. Hi, posteaquam Hiſtiæi probavere ſententiam, hoc ſibi præterea agendum dicendumque cenſuerunt, pontis partem verſus Scythicam ripam ſolvere, ſolvere autem quantum ex arcu ſagitta adſequitur; ut et facere aliquid viderentur, quum tamen nihil facerent, neve Scythæ tentarent vim afferentes, et volentes Iſtrum ponte tranſire, et dicere ſolventes ab iſta parte pontem, quaſi omnia ad voluntatem Scytharum facerent. Hæc ſententiæ Hiſtiæi addiderunt; et mox pro univerſis ad Scythas Hiſtiæus iſta verba fecit, Viri Scythæ, utilem nobis rem attuliſtis, et opportune inſtatis: atque ut vos nobis probe viam oſtenditis, ita nos vobis obſequenter obtemperamus. Ut enim cernitis, et traiectum reſcindimus, et adhibebimus omnem pronitatem mentis, cupidi aſsequendæ libertatis. Ce-
140 terum dum nos hæc ſolvimus, interea vos inquirere illos tempus admonet, et inventos, tam veſtro quam noſtro nomine ita ulciſci ut merentur. Scythæ, Ionibus iterum fidem habentes, tanquam vera eloquutis, ad inquirendos Perſas reverterunt: atque ab omni illorum itinere aberrarunt; cuius ipsi fuerunt cauſsa, quod pabula equorum illis in locis corruperant, fontesque obſtruxerant: quæ niſi fecisſent, facile ſi voluisſent Perſas invenisſent: nunc ita faciendo, viſi ſibi fuerant optime conſuluisſe, ob quæ tamen eos res fruſtrata est. Quippe eam ſuæ regionis partem conſectantes in qua cibaria equis atque aquæ forent, hoſtem indagabant, rati illum eadem

πόλιος, τῆς Δαρείου δὲ [a] δυνάμιος καταιρεθείσης, οὔτε αὐτὸς Μιλησίων οἷός τε ἔσται ἄρχειν, οὔτε ἄλλον οὐδένα οὐδαμῶν· βουλήσεσθαι γὰρ ἑκάστην τῶν πολίων δημοκρατέεσθαι μᾶλλον ἢ τυραννεύεσθαι. Ἱστιαίου δὲ γνώμην ταύτην ἀποδεικνυμένου, αὐτίκα πάντες ἦσαν τετραμμένοι πρὸς ταύτην τὴν γνώμην, πρότερον τὴν Μιλτιάδεω αἱρεόμενοι. Ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ διαφέροντές [b] τε τὴν ψῆφον, καὶ ἐόντες λόγου πρὸς βασιλέος, Ἑλλησποντίων μὲν τύραννοι, Δάφνις τε [c] Ἀβυδηνὸς, καὶ Ἵππόκλος Λαμψακηνὸς, καὶ Ἡρόφαντος [d] Παριηνὸς, καὶ Μητρόδωρος Προκοννήσιος, καὶ Ἀρισταγόρης Κυζικηνὸς, καὶ Ἀρίστων Βυζάντιος· οὗτοι μὲν [e] ἦσαν οἱ ἐξ Ἑλλησπόντου· ἀπ' Ἰωνίης δὲ, [f] Στράττις τε Χῖος, καὶ Αἰάκης Σάμιος, καὶ Λαοδάμας [g] Φωκαιεὺς, καὶ Ἱστιαῖος Μιλήσιος· τοῦ ἦν γνώμη ἡ προκειμένη ἐναντίη τῇ Μιλτιάδεω. Αἰολέων δὲ παρῆν λόγιμος μοῦνος Ἀρισταγόρης [h] Κυμαῖος. Οὗτοι ὦν ἐπεί τε τὴν Ἱστιαίου αἱρέοντο γνώ- 266
μην, ἔδοξέ σφι πρὸς [i] ταύτῃ τάδε ἔργα τε καὶ ἔπεα προσθεῖναι· τῆς μὲν γεφύρης λύειν τὰ κατὰ τοὺς Σκύθας ἐόντα, λύειν δὲ ὅσον τόξευμα ἐξικνέεται· ἵνα καὶ ποιέειν τι δοκέωσι, ποιεῦντες μηδέν· καὶ οἱ Σκύθαι μὴ πειρήσαιτο βιώμενοι, καὶ βουλόμενοι [k] διαβῆναι τὸν Ἴστρον κατὰ τὴν γέφυραν· [l] εἰπεῖν τε λύοντας τῆς γεφύρης τὸ ἐς τὴν Σκυθικὴν ἔχον, ὡς πάντα [m] ποιήσουσι τὰ Σκύθῃσί ἐστι σφι ἡδονῇ· ταῦτα μὲν προσέθηκαν τῇ γνώμῃ· μετὰ δὲ, ἐκ πάντων ὑπεκρίνετο Ἱστιαῖος, τάδε λέγων, " Ἄνδρες Σκύθαι, χρηστὰ ἥκετε φέροντες, καὶ ἐς καιρὸν ἐπείγεσθε· καὶ
„ τά τε ἀπ' ὑμέων ἡμῖν χρηστῶς ὁδοῦται, καὶ τὰ
„ ἀπ' ἡμέων ἐς ὑμέας ἐπιτηδέως ὑπηρετέεται· εὖ
„ γὰρ [n] ὁρᾶτε, καὶ λύομεν τὸν πόρον, καὶ προθυ-
„ μίην πᾶσαν ἔχομεν, θέλοντες εἶναι ἐλεύθεροι· ὡ
„ δὲ ἡμέες τάδε λύομεν, ὑμέας καιρός ἐστι [o] δίζε-
„ σθαι ἐκείνους· εὑρόντας δὲ, ὑπέρ τε ἡμέων καὶ ὑ-
„ μέων [p] αὐτέων τίσασθαι οὕτως ὡς ἐκείνοισι πρέπει." Σκύθαι μὲν τοδεύτερον Ἴωσι [q] πιστεύσαντες λέγειν ἀληθέα, ὑπέστρεφον ἐπὶ ζήτησιν τῶν Περσέων, καὶ ἡμάρτανον πάσης τῆς ἐκείνων διεξόδου· αἴτιοι δὲ τούτου αὐτοὶ οἱ Σκύθαι ἐγένοντο, τὰς νομὰς τῶν ἵππων τὰς ταύτῃ διαφθείραντες, καὶ τὰ ὕδατα συγχώσαντες· εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ἐποίησαν, παρεῖχε ἄν σφι, εἰ ἐβούλοντο, εὐπετέως ἐξευρέειν τοὺς Πέρσας· νῦν δὲ τά σφι ἐδόκεε ἄριστα βεβουλεῦσθαι, κατὰ ταῦτα ἐσφάλησαν. Σκύθαι μέν νυν τῆς σφετέρης χώρης τῇ χιλός τε τοῖσι ἵπποισι καὶ ὕδατα ἦν, [r] ταύτῃ διεξιόντες, ἐδίζηντο τοὺς ἀντιπολεμίους, δοκέοντες καὶ ἐκεί-

νους

a Arcb., ceteri δυνάμεως. *b* Haec duo id. omittit. *c* Ἀβυδινὸς *Paſ.* *d* Παριήνος *Arcb.* *e* Non est in *Arcb. V. Vall.* *f* Στράττις iidem et mox Ἀιάκης. In *Paſ. Ask.* Ἀιακίδας, et Στρατίης et Ἀιακίδης cum *Med. Alq.* Edd. *g M. Ask. Paſ.*, in reliquis Φωκεὺς. Mox γνώμη ἡ προκειμ. *Paſ. Ask.*, optime: deerat articulus. *b* Κυμαῖος ſine ὁ, ut ſaepe in praecedentibus, *Arcb. Paſ. V. Ask.*; vulgo ὁ Κυμ. *i* Ταῦτα. *Arcb. V.* *k* Διαβαίνειν *Arcb.* *l* Λιπεῖν id. *m* Ποιήσωσι id. cum *Vind.* *n* Ὁρᾶτε *Arcb.* *o* Omnes ita. Mox εὑρόντες *Arcb.* *p M. Paſ. Ask.*, alii cum Edd. αὐτῶν ſtatim ὡς κείνους *Paſ.*; tale et in MSS. L. VIII, 68, 2. *q* Πιστεύοντες et deinceps ἐπέστρεφον *Arcb. V.* *r* Ταύτην *Arcb.*, tum διεξελθόντες *Paſ.* marg. *Steph.*, porro ἀντιπολέμους *Arcb. V.*

3. Οὔτε ἄλλον οὐδένα οὐδαμῶν] Notabilis ſtructurae ἀλλαλωσις· debuisſet οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὐδαμῶν. Verum, tanquam praecesſisſet, οὔτε αὐτὸν οἷόν τε εἶναι, inſtruxit orationem. Cuiusmodi variatae dictionis argumenta ap. *Homerum*, *Thucydidem* atque alios obvia ſaepe. Adi *I. Fr. Gronovium* ad *Senecae* Benef. L. IV, 32.

15. Στράττις] Ita L. VIII, 132. ἐπεβούλευον —— Στράττι τῷ Χίου τυράννῳ. De Samio Tyranno L. VI, 13. ὁ δὲ Ἀιάκης —— παῖς μὲν ἦν Συλοσῶντος τοῦ Ἀιάκεος. Recte ergo ſcriptae ſchedae. Φωκαιεὺς coniectura *L. Holſtenius* ad *Steph.* Φώκαια extuderat.

15. Αἰακίδης] Saepius idem ille Noſtro dicitur et aliis Αἰάκης· hoc niſi Codices adfirment, forſan illud inveniet defenſores, qui quidem eorum meminerint, quae ſummus docuit *T. Hemſt.* ad *Luciani* Timon. p. 157. et ad *Schol.* in *Ariſtoph.* Plut. p. 325. —— Paulo post articulum malim interiectum: τοῦ ἦν γνώμη ἡ προκειμένη. VALCKEN.

31. Χρηστῶς ὁδοῦται] *Valla* culte ſatis. Prometheus in ſui nominis fabula *AEſch.* v. 497. δυστέκμαρτον ἐς τέχνην ΩΔΩΣΑ θνητούς, viam monſtravi et conſimiliter Agam. v. 184. τὸν φρονεῖν βροτοὺς ΟΔΩΣΑΝΤΑ. Sed vide L. VI, 73.

47. Ταύτῃ διεξιόντες] *Paſſionei* διεξελθόντες plus vice ſimplici in C. 123. Itaque alterutrum ex gloſſa. Ἀντιπολέμους dabit L. VIII, 68, 2., habetque *Heſychius*; Herodotea frequenter excerpens. Mox τὸν πρότερον ἑωϋτῶν — εἶβον belle *Arcb.* et *Suidas.* Viderat *Pauw* et *Reiskii* opinatio.

νης διὰ [a] τουτέων τὴν ἀπόδρησιν [b] ποιέεσθαι· οἱ δὲ δὴ Πέρσαι τὸν πρότερον [c] ἑωυτῶν γενόμενον σίβον, τοῦτον Φυλάσσοντες ἧισαν· καὶ οὕτω μόγις εὗρον τὸν πόρον· [d] οἷα δὲ νυκτός τε ἀπικόμενοι, καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης σφι τυχόντες, ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην [e] ἀπίκατο μὴ σφέας οἱ Ἴωνες ἐῶσι ἀπολελοιπότες. Ἦν δὲ περὶ Δαρεῖον ἀνὴρ Αἰγύπτιος, φωνέων μέγιστον ἀνθρώπων· τοῦτον [f] δὴ τὸν ἄνδρα καταστάντα ἐπὶ τοῦ χείλεος τοῦ Ἴστρου, ἐκέλευε Δαρεῖος καλέειν Ἱστιαῖον Μιλήσιον· ὁ μὲν δὴ ἐποίεε ταῦτα· Ἱστιαῖος δὲ, ἐπακούσας τῷ πρώτῳ [g] κελεύσματι, τάς τε νέας ἁπάσας παρεῖχε διαπορθμεύειν τὴν στρατιήν, καὶ τὴν γέφυραν ἔζευξε. Πέρσαι μὲν ὦν οὕτω ἐκφεύγουσι. Σκύθαι δὲ διζήμενοι, καὶ τοδεύτερον ἥμαρτον τῶν Περσέων· καὶ τοῦτο μὲν, ὡς ἐόντας Ἴωνας [h] ἐλευθέρους, κακίστους τε καὶ ἀνανδροτάτους κρίνουσι εἶναι ἁπάντων ἀνθρώπων· τοῦτο δὲ, ὡς δούλων Ἰώνων τὸν λόγον ποιεύμενοι, ἀνδράποδα [i] Φιλοδέσποτά
267 φασι εἶναι, καὶ ἄδρηστα μάλιστα· ταῦτα μὲν δὴ Σκύθησι ἐς Ἴωνας ἀπέρριπται. Δαρεῖος δὲ διὰ τῆς [k] Θρηίκης πορευόμενος, ἀπίκετο ἐς Σηστὸν τῆς Χερσονήσου· ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸς μὲν διέβη τῇσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀσίην, λείπει δὲ στρατηγὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ [l] Μεγάβαζον, ἄνδρα Πέρσην· τῷ Δαρεῖός κοτε ἔδωκε γέρας, τοιόνδε εἴπας ἐν Πέρσῃσι ἔπος· [m] ὡρμημένου Δαρείου ῥοιὰς τρώγειν, ὡς ἄνοιξε τάχιστα τὴν πρώτην τῶν ῥοιέων, εἴρετο αὐτὸν ὁ ἀδελφεὸς Ἀρτάβανος, ὅ, τι βούλοιτ' ἂν ὁμοίους τοσούτους πλῆθος γενέσθαι, ὅσαι ἐν τῇ ῥοιῇ κόκκοι. Δαρεῖος δὲ εἶπε, Μεγαβάζους ἄν μοι τοσούτους ἀριθμὸν γενέσθαι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ τὴν Ἑλλάδα ὑπήκοον· ἐν μὲν δὴ Πέρσῃσι ταῦτά μιν εἶπας ἐτίμα· τότε δὲ αὐτὸν ὑπέλιπε στρατηγὸν, ἔχοντα τῆς στρατιῆς τῆς ἑωυτοῦ ὀκτὼ μυριάδας. Οὗτος δὲ ὁ Μεγάβαζος, εἰ-

dem parte fugam intendisse: at ille observato quod prius tenuerat itinere, abierat, atque ita ægre traiectus reperit locum. Et quum noctu pervenisset, nactus pontem solutum, animo prorsus concidit, veritus ne se relicto Iones abiisent. E- 141
rat autem apud Darium AEgyptius vir, omnium hominum vocalissimus: hunc Darius supra labrum Istri positum iubet inclamare Histiæum Milesium: Histiæus primam inclamationem exaudiens, omnes naves admovit ad traiiciendum exercitum, et pontem iunxit. Atque hunc in mo- 142
dum Persæ effugerunt, quos indagantes Scythæ, iterum aberraverunt: et ob id Iones tum quasi liberos, sed pessimos et ignavissimos omnium hominum esse iudicant; tum de eis tanquam de servis loquentes, mancipia dominos amantia esse aiunt, et minime fugientia. Hæc in Iones Scythæ probra iaciunt. Darius per 143
Thraciam iter faciens, Sestum Chersonesi pervenit, atque illinc in Asiam navibus ipse transivit, relicto in Europa exercitus duce Megabazo, viro Persa, cui Darius aliquando hunc honorem habuit, ut hoc verbum inter Persas diceret: quum esset esurus mala Punica, simulac primum malum aperuit, interrogatus a fratre Artabano, quid tam multiplex fieri sibi optaret quantum in malo esset acinorum, respondit, Se præoptare tot numero sibi esse Megabazos quam Græciam subditam. His verbis apud Persas hominem honoravit: quem tunc prætorem reliquit cum octoginta millibus suorum militum. Megabazus autem hic immor- 144
talem

---

a Τούτων *Arcb. V.*, τοιούτων reliqui. *b M. Arcb. V. Pasf. Ask.*, ποιήσασθαι *Ald. Paris. A.* Edd., statim δὴ abest *Arcb. Vind.* *c* Ἑωϋτῶν *Arcb. Suid.* in Στιβλα, tum Edit. Genev. CIↃIↃCXVIII. optime: antea ἑωϋτὸν: porro ἧισαν id., ἦσαν *M. Pasf. Ask.*, ἦσαν *Suid.*, olim ex *Ald.* ἦισαν. *d* Οἷα δὲ *Arcb.* optime: alii οἱ δὲ. *e* Ἀπίκατο id. cum *Vind.*, alii cum *Ald.* ἀπίκοντο. *f* Omittunt *Pasf. Ask. Arcb. V.* Superiora attigit *Eustath.* ad *Homer.* p. 607, 33. *g* Κελεύματι *Pasf.* *b* Ἀνελευθέρους *Arcb. V. Valla.* *i* Habet hinc *Pollux* III, 74. *k* Θρήκης *Arcb. Ask.* *l* Μεγάβυζον *Eustath.* Hom. p. 240. fin. *Valla.* *m* Ὁρμημ. *Ask.*

52. Οἷα δὲ νυκτὸς &c.] Nihil verius limpidiusque. Iustum quoque ἀπίκατο ex formula linguae, saepe spreta a librariis, L. VI, 118. 153. VIII, 6. *Abydenus* Praep. Euang. *Eusebii* L. X, 12. ἀπίκατο γὰρ δὴ πηλοῦ κατάπλεοι τοὺς ταφρους, a quo *Vigeri* manus abstinere debuerat. Neque causa aderat λελυμένῃ τῇ γεφύρῃ reformandi, siquidem conposita servare nonnunquam simplicium adsolent structuram. *AEschyl.* Suppl. V, 70. ἐν δυσμάτορος κότου τύχαν. *Sophocles* Philoct. V, 325. οἶδα συντυχὼν κακῶν ἀνδρῶν. Monuit *Abreschius.*

52. Οἱ δὲ, νυκτός τε ἀπ.] Cum praecedentibus ista non satis apte cohaerent: οἱ δὲ δὴ Πέρσαι τὸν πρότερον ἑωϋτῶν γενόμενον σίβον τοῦτον Φυλάσσοντες ἧισαν, καὶ οὕτω μόγις εὗρον τὸν πόρον· haec sequentur accommoda: οἷα δὲ νυκτός τε ἀπικόμενοι, καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης· ex *Arcb.* οἷαδε enotatum *Galeo*; alterum usus est Herodotei: vide ad II, c. 28. VALCKEN.

59. Τῷ πρώτῳ κελεύσματι] Κελεύματι *Pasf.* non insuetum. Redibit ex *Pasf.* et *Ask.* L. VII, 16. In *Dionis Cassii* libro L. p. 51. E. πολλὰ παρακελεύματα et πολλὰ κελεύματα. Christianis scriptoribus *celeuma* frequentari *Rosweidus* docet ad *Paullini Nolani* Carm. XVII, 109. p. 94. et *Munker.* ad *Hygini* Fab. XIV. fin.

63. Ὡς ἐόντας Ἴωνας ἐλευθέρους] Vehementer averfor ἀνελευθέρους *Arcb.* et *Vind.*; Scythae de Ionibus, et qua liberis et qua servis, sententiam ferunt. Liberos habent censentque κακίστους τε καὶ ἀνανδροτάτους, mancipia vero φιλοδέσποτα καὶ ἄδρηστα. Haec, meo quidem iudicio, verborum ordo modo legitime dirigatur, anxiam disputationem recusant. Gemina germana de iisdem Callicratidae opinio, quaerenti ὁπόσοι ἄνδρες οἱ Ἴωνες; regerentis ἐλεύθεροι μὲν κακοὶ, δοῦλοι δὲ ἀγαθοὶ in *Plutarchi* Lacon. Apophthegm. p. 222. D.

63. Ὡς ἐόντας Ἴωνας ἐλευθέρους] Codicis lectionem ἀνελευθέρους, inventam quoque *Vallae*, *Galeus* adprobat. Est qui participium in his νομίζοντες, vel quidpiam simile putet deesse: mihi non videtur a vulgatis recedendum: nomen Ἴωνας, e situ suo naturali studio distractum, fraudi fuit. Nihil his inerit obscuri hoc modo collocatis: τοῦτο μὲν Ἴωνας, ὡς ἐόντας ἐλευθέρους, κακίστους —— κρίνουσι εἶναι ἁπάντων ἀ. τοῦτο δὲ, ὡς ἐόντας δούλους (sive prout variata scribit structura, ὡς δούλων Ἰώνων τὸν λόγον ποιεύμενοι·) ἀνδράποδα φιλοδέσποτά φασι εἶναι καὶ ἄδρηστα μάλιστα. *Servi fugitivi.* δοῦλοι sunt δρηπέται Phocaeënsi Dionysio de Ionibus loquenti *Herod.* VI, c. 11. Heris fideles et minime δρηπέται sunt ἄδρηστοι. Ex *Herod.* sua hausit *Plutarch.* T. II, p. 174. E. ubi Ioniae Tyrannos Ἀθύρσος (Ινδ. *Herod.*) Rex Scytharum διὰ τὴν πρὸς Δαρεῖον πίστιν ἀνδράποδα χρηστὰ καὶ ἄδρηστα ἐκάλει· vocem rariorem adhibuit *Dion Chrys.* in Corinth. p. 457. B. ab aevo usque Daedali neminem fuisse scribens statuarium, qui valuerit δρασμὸν ἐμποιεῖν τῷ χαλκῷ· paulo post τόγε ἐπ' αὐτοὺς, ait, εἴη χαλκὸς ἄδρηστος. VALCKEN.

67. Καὶ ἄδρηστα] *Plutarchi* rex *Idathyrsus*, seu, ut alibi scribit, *Idanthyrsus*, ἀνδράποδα χρηστὰ καὶ ἄδρηστα T. II, p. 174. E., ubi similis error Latina maculat, qui haec olim. *Dionis* Chrysost. χαλκὸς ἄδρηστος Or. Corinth. p. 457. B. a *Casaub.* expeditur optime. Qui mox Μεγάβαζος, in superioribus Μεγάβυζος, etiam *Eustathio Vallae*que. Culpam, tametsi in vocis scriptura varietur, acceptam librariis fero. *Valla* L. V, 12. &c. moris sui tenax manet.

73. Ὁρμ. Δαρείου ῥοιὰς τρώγειν] De Megabazo vel Megabyzo dictum per errorem transtulit in Zopyrum *Plutarch.* in Apophthegm. p. 173. A. vid. ad finem L. III. notata. Herodotea paulo aliter expressit *Eustath.* in Il. B. p. 182, 27. ubi Darius, Μεγαβύζους, εἶπειν, ἐθέλειν αὐτῷ τοσούτους εἶναι. De duplici Persici nominis apud Graecos scriptione *Ti.* egit *Hemst.* in *Luciani* Timon. p. 134. VALCKEN.

83. Ge-

talem sui memoriam apud Hellespontios reliquit, hoc dicto, quod quum Byzantii ageret et inquirens audisset Chalcedonios septem et decem annis ante Byzantios regionem condidisse, inquit Chalcedonios eo tempore cæcos fuisse; qui, quum pulchrior adesset locus ad condendum, nequaquam turpiorem elegissent, nisi cæci fuissent. Hic igitur Megabazus in Hellespontiorum plaga pro prætore relictus, eos qui diversarum a Medis partium erant, subigebat: et iste quidem talia agebat. Per idem sane tempus alia ingens in Africam extitit militaris expeditio, ob eam quam ego commemorabo caussam, his prius expositis: Argonautarum posteri quum a Pelasgis, qui feminas Athenienssium ex Braurone prædati sunt, essent ejecti a Lemno, Lacedæmonem navigaverunt, considentesque apud Taygetum ignem accenderunt. Quos Lacedæmonii quum vidissent, nuncium misere scisscitatum quinam et unde essent. Illi nuncio scisscitanti responderunt se Minyas fuisse, ab iis heroibus oriundos, qui in Argo navigassent, quique quum Lemnum appulissent, illic eos procreassent. Hanc mentionem stirpis Minyarum quum audissent Lacedæmonii, misso iterum nuncio scisscitantur, quid sibi velit ipsorum adventus in hanc

ἵκας τόδε ἔπος, ἐλίπετο ἀθάνατον μνήμην πρὸς Ἑλλησποντίων· [a] γενόμενος γὰρ ὁ Βυζαντίῳ ἐπύθετο ἑπταχαίδεκα ἔτεσι πρότερον Χαλκηδονίους κτίσαντας τὴν χώρην Βυζαντίων· [b] πυθόμενος δὲ, ἔφη Χαλκηδονίους τοῦτον τὸν χρόνον τυγχάνειν ἐόντας τυφλούς· οὐ γὰρ ἂν τῶν καλλίονος παρεόντος κτίζειν χώρου, τὸν αἰσχίονα ἑλέσθαι, εἰ μὴ ἦσαν τυφλοί· [c] οὗτος μὲν δὴ ὧν τότε ὁ Μεγάβαζος στρατηγὸς καταλειφθεὶς ὑπὸ τῇ χώρῃ Ἑλλησποντίων, τοὺς μὴ μηδίζοντας κατεστρέφετο· οὗτος μέν νυν ταῦτα ἔπρησσε. Τὸν αὐτὸν [d] δὲ τοῦτον χρόνον ἐγίνετο ἐπὶ Λιβύην ἄλλος στρατιῆς μέγας στόλος, διὰ πρόφασιν τὴν ἐγὼ ἀπηγήσομαι, [e] προδιηγησάμενος πρότερον τάδε· τῶν ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπιβατέων παίδων παῖδες, [f] ἐξελαθέντες ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ τῶν ἐκ Βραυρῶνος λῃσαμένων τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας, ὑπὸ [h] τουτέων δὲ ἐξελαθέντες ἐκ Λήμνου, οἴχοντο πλέοντες ἐς Λακεδαίμονα· [i] ἰζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ταϋγέτῳ, [k] πῦρ ἀνέκαιον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἰδόντες, ἄγγελον ἔπεμπον, [l] πευσόμενοι τίνες τε καὶ ὁκόθεν εἰσί· οἱ δὲ τῷ ἀγγέλῳ εἰρωτέοντι ἔλεγον, ὡς εἶησαν μὲν [m] Μινύαι, παῖδες δὲ εἶεν τῶν ἐν τῇ Ἀργοῖ πλεόντων ἡρώων· προσχόντας [n] δὲ τούτους ἐς Λῆμνον, φυτεῦσαί σφεας· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκηκοότες τὸν λόγον τῆς γενῆς τῶν Μινυέων, πέμψαντες τοδεύτερον, [o] εἰρώτεον τί θέλοντες ἥκοιέν τε ἐς

[a] Γενόμενος *Arcb. V. Paris. B. Ald. Edd. Valla*; ἑρόμενος *M. Pasf. Ask.* [b] Descripsit *Eustath.* ad *Dionys.* v. 764., ubi Μεγάβυζος quoque ut *Valla.* [c] Οὗτος μὲν δὴ *Arcb. Vind.* tum ληφθεὶς iid. aberat olim. μὲν. [d] Δὲ *Arcb.*, alii habent δὴ. [e] Προηγησ. *Arcb. V.* [f] Ἐξελασθέντες *Arcb.* et statim. [g] *M. Vind. Pasf. Ask.*, ceteri τῶν praetereunt. Βαύρ. *Arcb.* [h] Τουτέων *Ald.* Edd. *Paris. B.* tantum, τούτων δὲ *M.* et alii, quorum *Arcb. Vind.* δὲ non habent: praeferrem δὴ. [i] Ἑζόμενοι *Arcb. V.* [k] *Ald. Arcb. V. Paris. A. Edd.*, in *M. Pasf. Ask.* πυρὴν ἔκαιον. [l] *M. V. Pasf. Ask.*, olim πευσόμενον. [m] Μινύαι *Arcb.* saepiuscule. [n] Δὲ *Arcb. V. Ald. Edd.*, γὰρ *M. Ask. Pasf.* [o] Εἰρώτεον aut εἰρώτων *Arcb. Pasf. V.*, vulgo ἠρώτεον. Statim τε defit *Arcb. V.*

83. Γενόμενος] Multo hoc concinnius. Adsolet quoque in talibus ἱσταμένων —— ἐπύθετο. In tempore conditae Chalcedonis *Hesych. Milesf.* Rer. Constantinopol. p. 48. discrepat, δέκα καὶ ἑννέα ἔτεσιν ἔμπροσθεν —— XIX annis ante Byzantium. Nostri numeros *Eustath.* tuetur. Si *Straboni*, *Tacito* et aliis creditur, *coecos* Apollinis oraculum Chalcedonios dixit, ob neglectam aptiorem in urbe fundanda regionem. Docte ad *Strabon.* L. VII. p. 494. vir summus. Cives Καλχηδονίους L. V, 26. et τὴν Καλχηδονίην supra C. 85. vidimus, quo et hic modo mallem. Certum ex numis est veterumque testimoniis, valuisse hanc olim scriptionem. Lege adnotat. *L. Holstenii* ad Καρχηδὼν *Steph.* et *Sirmondi* in *Sidonii* Carm. 11. p. 666. *Ed. Venet.*

96. Ὑπὸ Πελασγῶν, τῶν ἐκ Βραυρῶνος] A Pelasgis, qui Brauroniae Dianae sacra celebrantes Atticas rapuerant mulieres, electi Lemno quorumdam Argonautarum posteri, (legerim in *Herod.* ἐκ τῶν τῆς Ἀργοῦς ἐπιβατέων παίδων παῖδες.) Minyae adeoque, narrantur hic in Laconicam venisse, certisque sub conditionibus in Spartanam recepti civitatem; atque horum uxoribus Lacaenis laudabilem tribuit *Herod.* in maritis servandis fraudem. Minyas Lemno exactos Spartam venisse narrat *Apollon. Rhod.* IV, v. 1759. Οἳ πρὶν μέν ποτε δὴ Σιντηΐδα Λῆμνον ἔναιον· Λήμνου τ' ἐξελαθέντες ὑπ' ἀνδράσι Τυρσηνοῖσι Σπάρτην εἰσαφίκανον ἐφέσσιοι. Illud etiam clarum muliebre facinus enarrans *Plutarch.* T. II, p. 247., nihil de Minyis tradens aut Argonautarum posteris, uxoribus illud imputat Pelasgorum sive Tyrrhenorum, quos Athenienses exegissent Imbro Lemnoque: sequutus eundem auctorem *Polyaenus* VII. c. 49., Tyrrhenos horumque commemorat uxores, quae Lacaenae certe verius dicerentur, quam Tyrrhenides, ut sane dicuntur ipsi quoque *Polyaeno* VIII, c. 71., quo sequutus *Herodotum*, Λακεδαιμονίων, ait, αἱ θυγατέρες ἐγήμαντο Μινύαις τοῖς ὑπὸ (L. ἀπὸ) τῶν Ἀργοναυτῶν γεγονόσιν· docte notat ibi *Maasvic.* Quos *Herodotus* hic *Pelasgos* eosdem *Tyrrhenos* vocant *Apollon. Rhod.* et *Plutarch.* l. c. et ubi tangit eamdem historiam in Quaest. Gr. p. 296. B. sed priori loco quum primum Τυρρηνῶν meminisset τῶν Λήμνον καὶ Ἴμβρον κατασχόντων ἁρπασάντων δὲ Βραυρωνόθεν τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας· tandem subiungit, ταῦτα ἔπραττον οἱ Πελασγοί. *Zenobius* III, Prov. 85., Πελασγοί τινες τὴν Λῆμνον οἰκοῦντες ἦλθον ναυσὶν ἐς Βαίβρωνα (imo leg. Βραυρῶνα pagum mari vicinum, ἀγχιαλον Βραυρῶνα dixit *Euphorion* in *Schol.* ad *Aristoph.* Lys. v. 646.) τῆς Ἀττικῆς, καὶ τὰς γυναῖκας ἐκεῖθεν ἥρπασαν. Saepe *Pelasgos* Attica leguntur insulisque exegisse Athenienses; quod multis narrat *Herod.* VI, c. 137. iidem illi nonnunquam dicuntur Τυρρηνοί, *Sophocli*, *Thucydidi*, aliisque: vide *I. Meursii* Cecrop. c. 5. et *P. Wesf.* ad *Herod.* p. 26. VALCKEN.

99. Ἰζόμενοι] In Musis ἑζόμενος raro se tutari potuit. Ἑζόμενοι ἐπὶ τῷ Ἱρῷ exhibent Edd. C. 85., MSS. frequenter L. II, 113. III, 64. IV, 165. Ita ludunt librarii. Πῦρ ἀνέκαιον tutum est et munitum ob καὶ πῦρ ἄιθυιεν; quod deinceps, et *Homeri Odyss.* H, 13. Confer *D'Orvillium* ad *Chariton.* p. 633. et haec *Heliodori* Aeth. II. p. 96. ἑτέρα κάλπην ἔφερε καὶ πυρὰν ἔκαιε· ubi Codex *Falkenb.* ex vero πῦρ ἀνέκαιε. At in similibus delinquitur saepe. *Strabonis* de his Minyis narratio, mirifice turbata, L. VIII, p. 534. A., auxilio, quod viri docti praeterviderunt, *Eustathii* ad *Homer.* p. 880, 51. instaurari potest.

100. Πυρὴν ἔκαιον] Ex *Med.* dedit *Gronov.* pro πῦρ ἀνέκαιον hoc, mea potius opinione hic servandum, et recte restitutum arbitror πῦρ ἀναλεῖν VIII, c. 19., pro πυρήν. In his saepe variatum docebit Clariss. *D'Orvill.* in *Charit.* p. 633. *Ignem accendere*, πῦρ ἀναλαίειν, infra dicitur hoc cap. πῦρ αἴθειν πῦρ αἴθειν et πῦρ ἀναλθειν leguntur aliquoties apud Poëtas Atticos, nuspiam, quantum recordor, πυρὰν αἴθειν. Ut corripi posset syllaba, πυραίθειν scribitur in *Eurip.* Rhes. v. 78. Τίς γὰρ πυραίθει πρόφασις Ἀργείων στρατόν; sed in anapaestico versu 41. poni debuerat: Πῦρ αἴθει στρατὸς Ἀργόλας, Ἕκτωρ· quorum loco dicitur v. 95. Αἴθουσι πᾶσαν νύκτα λαμπάδας πυρός. Pro αἴθεσθαι, *fulgere*, more suo *Sophocles* scribit Αἴθειν Ai. v. 285., ἠνίχ' ἑσπέροι Λαμπτῆρες οὐκ ἔτ' ἦθον· sed, si vera mea est divinatio, verbum iam ante sic adhibuerat *AEschyl.* Choëph. v. 534. Πολλοὶ δ' ἀνῆθον ἐκτυφλωθέντες σκότῳ Λαμπτῆρες ἐν δόμοισι· ubi vulgatur ἀνῆλθον alterum, ut puto, spectat in *Schol.* ἀνέλαμψαν. VALCKEN.

Minyæ rursus egressi ex Sparta, unde et Theres ex Cadmi posteris ac tutor regum abiit.

ἐς τὴν χώρην, καὶ πῦρ αἴθοιεν· οἱ δὲ ἔφασαν, ὑπὸ Πελασγῶν ἐκβληθέντες, ἥκειν ἐς τοὺς πατέρας· δικαιότατον γὰρ εἶναι οὕτω τοῦτο γίνεσθαι· δέεσθαί τε οἰκέειν ἅμα τούτοισι, μοίρην τε τιμέων [a] μετέχοντες, καὶ τῆς γῆς ἀπολαχόντες. Λακεδαιμονίοισι δὲ [b] ἔαδε δέκεσθαι τοὺς Μινύας ἐπ' οἷσι θέλουσι αὐτοί· μάλιστα δὲ ὀνήγε σφέας ὥστε ποιέειν ταῦτα, τῶν Τυνδαριδέων ἡ ναυτιλίη ἐν τῇ Ἀργοῖ· δεξάμενοι δὲ τοὺς Μινύας, γῆς τε μετέδοσαν, καὶ ἐς φυλὰς [c] διεδάσαντο· οἱ δὲ αὐτίκα [d] μὲν γάμους ἔγημαν, τὰς δὲ ἐκ Λήμνου [e] ἤγοντο, ἐξέδοσαν ἄλλοισι. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ [f] διεξελθόντος, αὐτίκα οἱ Μινύαι ἐξύβρισαν, τῆς τε βασιληΐης μεταιτέοντες, καὶ ἄλλα [g] ποιεῦντες οὐκ ὅσια· τοῖσι ὦν Λακεδαιμονίοισι ἔδοξε αὐτοὺς ἀποκτεῖναι· συλλαβόντες δέ σφεας κατέβαλον ἐς [h] ἐρκτήν· κτείνουσι δὲ τοὺς ἂν κτείνωσι Λακεδαιμόνιοι, νυκτός· μετ' ἡμέρην δὲ, οὐδένα· ἐπεὶ ὦν ἔμελλον σφέας [i] καταχρήσεσθαι, παραιτήσαντο αἱ γυναῖκες τῶν Μινυέων, ἐοῦσαι ἀγαί τε, καὶ τῶν πρώτων Σπαρτιητέων θυγατέρες, [k] ἐς ὃ ἐλθεῖν τε ἐς τὴν ἐρκτὴν, καὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν ἑκάστῃ τῷ ἑωυτῆς ἀνδρί· οἱ δὲ σφέας παρῆκαν, οὐδένα [l] δόλον δοκέοντες ἐξ αὐτέων ἔσεσθαι· αἱ δὲ ἐπεί τε ἐσῆλθον, [m] ποιεῦσι τοιάδε· πᾶσαν τὴν εἶχον ἐσθῆτα παραδοῦσαι τοῖσι ἀνδράσι, αὐταὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔλαβον· οἱ δὲ Μινύαι, ἐνδύντες τὴν γυναικηίην ἐσθῆτα, ἅτε γυναῖκες, ἐξήϊσαν ἔξω· ἐκφυγόντες δὲ τρόπῳ [n] τοιούτῳ ἵζοντο αὖτις ἐς τὸ Ταΰγετον. Τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον χρόνον Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος, τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ Θερσάνδρου, τοῦ Πολυνείκεος, ἔστελλε ἐς

268

hanc regionem, atque ignis accensio. Illi vero se respondent a Pelasgis eiectos, redire ad parentes, æquissimum enim id factu esse orareque ut liceat una cum eis habitare, tum honorum, tum agrorum participes. Eos recipere conditione qua ipsi vellent, Lacedæmoniis placuit, cum ob alia ad hoc faciendum inductis, tum præcipue quod Tyndaridæ in Argo navigaverant. Receptos Minyas et agris impertierunt et in tribus cooptarunt. Ibi confestim ablocatis in alios, quas e Lemno duxerant, mulieribus, matrimonia contraxerunt. Non longo deinde interiecto tempore, statim Minyæ lascivierunt, tum regnum affectantes, tum alia flagitiosa perpetrantes. Quo nomine eos Lacedæmonii morte mulctandos quum censuissent, comprehensos in carcerem coniecerunt. Quoscunque autem Lacedæmonii morte plectendos censent, eos noctu plectunt, interdiu neminem. Quum igitur essent in illos animadversuri, exorati sunt ab eorum uxoribus, quæ cives erant et primorum Spartanorum filiæ, veniam ingrediendi carcerem, et cum suo cuiusque viro colloquendi, nullum in illis dolum fore suspicantes. Horum permissu Minyarum uxores ingressæ carcerem, omni veste, quam gestabant, viris tradita, illorum vestem illæ sumpserunt. Ita Minyæ muliebri veste amicti, veluti mulieres, foras prodierunt, et hoc modo erepti rursus ad Taygetum confederunt. Hac eadem tempesta- 147
te Theras, Autesionis filius, Tisameni nepos, Thersandri pronepos, Polynicis ab-

146

[a] Μετέχοντας omissis quatuor sequentibus *Arch. Vind.* [b] Ἔδεε *Arch. V.* [c] Διεδάσαντο *Arch. V.* nec prave; Vide C. 159. [d] Non est in *Arch. Vind.* [e] Abest *Pass.* [f] Διελθόντες iid. [g] Ποιεῦντες iid., antea ποιέοντες. [h] Εἰρκτὴν iidem. [i] Καταχρήσασθαι *V. Pass. Arch.*, qui posterior παρητήσ. [k] Ἕως ἐλθεῖν ora *Stepb.*, ἐὸ *Med. Ask.*, ἐς ὃ ἐλθεῖν τε *Pass.*, in *Arch.* et *Vind.* ἐσελθεῖν τε, in *Edd. Ald. Paris. A. B.* ἐσελθεῖν ἐς. [l] *M. Ask. Pass. Valla*, λόγον *Ald.* et plerique. [m] Ποιεῦσι *Arch. V.*, tum τάδε cum *Ald. Paris. A.*, ex *Med.* τοιάδε, frequenti variatione. [n] *M. Pass. Ask.*, τούτῳ ceteri.

15. Τῶν Τυνδαριδέων ἡ ν.] Similiter factum illud Minyis adscribens *Valerius Maximus* IV, c. 6. ex. 4. *Quos*, ait, *Spartana civitas respectu Tyndaridarum — deductos inde* (e Taygeto) *legibus commodisque suis immiscuit: sed hoc tantum beneficium in iniuriam bene meritae urbis regnum affectantes verterunt*, quae de his expressa sunt *Herodoti: οἱ Μινύαι ἐξύβρισαν, τῆς τε βασιληΐης μεταιτέοντες καὶ ἄλλα ποιεῦντες οὐκ ὅσια.* Tyrrhenos advenas, sive Pelasgos, cur iure donaverint civitatis, probabilem magis reddunt rationem *Plutarch.* T. II, p. 247. A. et *Polyaen.* VII, c. 49. —— De Spartiatis *Herod.* δεξάμενοι, inquit, *τοὺς Μινύας, γῆς τε μετέδοσαν καὶ ἐς φυλὰς διεδάσαντο.* Postremum illud de receptis in civitatem dignum est observatu; Plataeënses, in Atticam receptos, *κατανεῖμαι εἰς τοὺς δήμους καὶ τὰς φυλὰς, in demos et in certas tribus referre*, psephisma iubet ap. *Demosth.* p. 741. Attigit istam non sane protritam antiquitatis Graecae partem *T. Hemsterhuis* (is enim latet sub literis *I. E.*) in Miscell. Obs. VII, p. 325. et ad *Arist.* Plut. p. 368. *Cicero* pro C. Balbo c. XII, *vidi egomet nonnullos —— nostros cives Athenis in numero iudicum atque Areopagitarum, certa tribu, certo numero.* Suspicor a librario vocem *numero* male repetitam e proximis, et *Ciceronem* scripsisse: *certa tribu, certo demo.* Hinc finis Epist. 46. *Philostrati* explicandus est. VALCKEN.

23. Κατέβαλον ἐς ἐρκτὴν] In proximam nempe noctem custodiendos, qua de illis supplicium sumeretur; hunc enim in finem subdit ista *Herod. κτείνουσι δὲ τοὺς ἂν κτείνωσι Λακεδαιμόνιοι νυκτὸς, μετ' ἡμέρην δὲ οὐδένα* conf. huius insistens vestigiis *Valer. Max.* p. 387. Morem tangunt *N. Cragius* de Rep. Lac. p. 457. et *I. Meurs.* Misc. Lac. p. 139. Diutius Tyrrhenos in vinculis custodivisse dicuntur *Plutarcho* T. II, p. 247. B. *ζητοῦντες ἐλεῖν σαφέσι καὶ βεβαίοις ἐλέγχοις*, atque interea temporis uxores ipsorum Spartanae carceris exorasse custodes, ut sibi liceret ingressis morituros alloqui: *πολλαῖς ἱκεσίαις καὶ δεήσεσι παρείθησαν ὑπὸ τῶν φυλάκων ὅσον ἀσπάσασθαι καὶ προσειπεῖν τοὺς ἄνδρας* hinc *Polyaenum* recte corrigit *Casaub.* p. 689. Apud *Herod.* mulieres in carcerem dicuntur intromisisse, *οὐδένα δόλον δοκέοντες ἐξ αὐτέων ἔσεσθαι.* Sic *Valla* legit in suo Cod. et e *Med.* optime reposuit *Gronov.* In enarrando *dolo* cum *Herod.* consPirant *Plutarch. Polyaen.* et *Valer. Max.*, qui non absurde addidit ista: *per simulationem doloris velatis capitibus eos abire passi sunt*, nempe custodes carceris viros velatis capitibus, vestibus indutos muliebribus, quos et *ἀπιέναι περικαλυψαμένους* scribunt *Plutarch.* et *Polyaen.* Perperam itaque vulgatur apud *Valer. eos abire passae sunt.* VALCKEN.

28. Ἐς ὃ ἐλθεῖν] *Gronovii* explicatio aliis fortasse placebit. Equidem ἐσελθεῖν τε praeferrem, nisi si ἐς ὧν ἐλθεῖν, Ionum more, quo de supra C. 60.; ἔσω in marg. *Stephani* huc tendit. Mox *οὐδένα δόλον Med.* et sequaces pulcre, coniectaratque *Galeus.* Tot tamen schedarum λόγων, tantaque consensione propagatum, ducere ad λόχον *insidias* videtur. Elegans ea Cl. *de Pauw* suspicio.

36. Ἐς τὸ Ταΰγετον] Nihil in his contra usum. Admonuit *Steph.* montem Laconicae triplici genere poni. τὸ Ταΰγετον iterum C. 148., *Strabo* L. VIII, p. 557. C., *Pausan.* III, 20. In *Plutarchi* T. II. p. 247. C. τὰ Ταΰγετα, et, qui eadem memorat, *Polyaeno* Strateg. L. VII, 49. Hinc *Taygeta, Laconices*, ap. *Vibium Sequestr.*, frustra sollicitante *Barthio.* Iunge *N. Heinsium* in *Claudiani* sec. Consulat. Stilicon. v. 259. Atque haec, ne qui in posterum offendantur.

37. Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος] Quando saepe nostro concinit in Therae genere tradendo *Pausanias*, in huius L. III, p. 205., pro Θήρᾳ τῷ ἀπὸ Ἴωνος restitui debuerat Θήρᾳ τῷ Αὐτεσίωνος· *Palmerii* correctio *Kubnio* venit in mentem ad p. 245. ad *Herodoti* sententiam eidem *Paus.* IV, p. 285., Theras fuisse dicitur τὸ ἐνίκαθεν Θηβαῖός τε, καὶ ἀπόγονος πέμπτος Πολυνείκους· atque adeo *Callimacho* ἕκτον γένος Οἰδιπόδαο, h. in Apoll. v. 74. VALCKEN.

49. Μεμ-

abnepos, missus est in coloniam ex Lacedæmone. Erat hic Theras genere Cadmeo, avunculus Aristodemi filiorum, Eurysthenis et Proclis: quorum, quum pupilli essent, tutelarem habebat regni Spartani curam. Adultis mox sororis filiis, ac recepto imperio, Theras ita graviter tulit sibi ab aliis imperari, quoniam imperium gustasset, ut negaret se Lacedæmone moraturum, sed ad cognatos navigaturum. Erant autem in insula, quæ nunc Thera vocatur, quondam Callista, posteri Membliari Pœcilis filii, qui fuerat Phœnix. Cadmus enim Agenoris filius Europam quæritans, in insulam quæ nunc Thera vocatur, quum appulsus esset, sive regionis amore captus, sive qua alia voluntate, relinquit illic cum alios quosdam Phœnices, tum Membliarem consanguineum suum. Isti hominum ætatibus octo antequam Theras Lacedæmone venisset, insulam quæ Callista vocabatur, incolue-
148runt. Ad quos Theras cum multitudine ex tribubus petita discessit nequaquam ad illos eiiciendos, sed ad una habitandum, et valde concilians. Postea vero quam Minyas e carcere elapsos et ad Taygetum considentes, Lacedæmonii necare deliberant, Theras necem eorum deprecabatur ne fieret, recipiens se illos ex regione abducturum. Et huic postulato Lacedæmoniis assentientibus, cum tribus triginta remorum navibus ad posteros Membliaris navigavit, ducens secum non universos Minyas, sed paucos quosdam, quia plurimi ex ipsis ad Paroreatas Cauconasque diverterunt, quos quum e regione expulisset, seipsos in sex partes distribuerunt, et totidem illic oppida condiderunt, Lepreum, Maciſtum, Phrixas, Pyr-

εἰς ἀποικίην [a] ἐκ Λακεδαίμονος· ἦν δὲ ὁ Θήρας οὗτος γένος ἐὼν Καδμεῖος, τῆς μητρὸς ἀδελφεὸς τοῖσι [b] Ἀριστοδήμου παισὶ, Εὐρυσθένεϊ καὶ Προκλέϊ· ἐόντων δ' ἔτι τῶν παίδων τούτων νηπίων, ἐπιτροπαίην εἶχε ὁ Θήρας τὴν ἐν Σπάρτῃ βασιληίην· αὐξηθέντων δὲ τῶν [c] ἀδελφιδέων, καὶ παραλαβόντων τὴν ἀρχὴν, οὕτω δὴ ὁ Θήρας δεινὸν ποιεύμενος ἄρχεσθαι ὑπ' ἄλλων, ἐπεί τε ἐγεύσατο ἀρχῆς, οὐκ ἔφη [d] μενεῖν ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἀλλ' ἀποπλεύσεσθαι ἐς τοὺς συγγενέας· ἦσαν δὲ ἐν τῇ νῦν Θήρῃ καλεομένῃ νήσῳ, πρότερον δὲ Καλλίστῃ τῇ αὐτῇ ταύτῃ, ἀπόγονοι [e] Μεμβλιάρεω τοῦ Ποικίλεω, ἀνδρὸς Φοίνικος. Κάδμος γὰρ ὁ Ἀγήνορος, Εὐρώπην διζήμενος, προσέσχε ἐς τὴν νῦν Θήρην καλεομένην· προσχόντι δὲ, εἴτε δὴ οἱ ἡ χώρη ἤρεσε, εἴτε καὶ ἄλλως ἠθέλησε ποιῆσαι τοῦτο, καταλείπει [f] γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἄλλους τε τῶν Φοινίκων, καὶ δὴ καὶ τῶν ἑωϋτοῦ συγγενέων Μεμβλίαρον· οὗτοι ἐνέμοντο τὴν Καλλίστην καλεομένην ἐπὶ γενεὰς, πρὶν ἢ Θήραν ἐλθεῖν ἐκ Λακεδαίμονος, ὀκτὼ ἀνδρῶν. Ἐπὶ [g] τούτους δὴ ὧν ὁ Θήρας λαὸν ἔχων ἀπὸ τῶν Φυλέων, ἔστελλε [h] συνοικήσων τοῖσι καὶ οὐδαμῶς ἐξελῶν αὐτοὺς, ἀλλὰ κάρτα [i] οἰκηιεύμενος· ἐπεί τε δὲ καὶ οἱ Μινύαι ἐκδράντες ἐκ 269
τῆς ἐρκτῆς ἵζοντο ἐς τὸ Τηΰγετον τῶν Λακεδαιμονίων [k] βουλευομένων σφέας ἀπολλύναι, παραιτέεται ὁ Θήρας ὅκως μήτε φόνος γένηται, αὐτός τε ὑπεδέκετό σφεας ἐξάξειν ἐκ τῆς χώρης· συγχωρησάντων δὲ τῇ γνώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, τρισὶ τριηκοντέροισι ἐς τοὺς [l] Μεμβλιάρεω ἀπογόνους ἔπλωσε· οὔτι πάντας ἄγων τοὺς Μινύας, ἀλλ' ὀλίγους τινάς· οἱ γὰρ πλεῦνες αὐτῶν ἐτράποντο ἐς τοὺς [m] Παρωρεάτας καὶ Καύκωνας· τούτους δ' ἐξελάσαντες ἐκ τῆς χώρης, σφέας ἑωϋτοὺς ἐξ μοίρας διεῖλον· καὶ [n] ἔπειτα ἔκτισαν πόλιας τάσδε ἐν αὐτοῖσι, [o] Λέπρεον, Μάκιστον, Φρίξας, Πύρ-

a Abest praepositio *Arch. V. Valla.* *b* Ἀριστοδ. παισὶ *Arch. V. Pasi. Ask.*, olim παισὶ Ἀριστοδ. *c* Ἀδελφεῶν *Vind. Arch. Ald.*, ἀδελφιδῶν Edd., editum ex *M. Pasi. Ask.*, estque optimum. *d* Μένειν *Arch. Ald.* *e* Μεβλιάρεω *Arch.* et mox ἄνδρες Φοίνικες cum *Valla.* *f Arch. V. M. Pasi. Ask.*, γὰρ *Ald.* et Edd. deerat. Confer *Abreschium* Dil. Thucyd. p. 373. *g* Τούτους *Ask. Pasi. Vind. Arch. Valla* et Edit. *Galei*; In *Ald. M.* ἐπὶ τούτοις. *h* Συνοικήσων *Arch. Pasi. Valla*, alli συνοικίσων. *i* Οἰκηεύμενος *Ask. k M. Arch. V. Pasi. Ask.*, recte: βουλομένων *Ald.* Edd. *l* Μεμβλιάρεω *Arch.*, sicuti Schol. *Pindari. m* Παρεωράτας *Arch.* Non absurde. Sed vide VIII, 73. *n* Desit *Arch. V.*, paullo ante σφ. αὐτοὺς legunt, quod *Gronov.* probat VI, 92. *o* Λέπριον, Κάκιστον iid. *Maciſtum Valla*, Μάσιγον ora *Steph.*, in qua deinceps Φρίξας, quomodo *Pasi.*, alii Θρίξας et Μάγιστον cum Edd.

49. Μεμβλιάρεω] Secundus casus est, qualis Βάττεω IV, 160., Κροίσεω VIII, 122. Κλεομβρότεω V, 32., Δημοκρίτεω saepius in *Hippocratis* epistola. Critici ad *Pindari* Pyth. Od. IV. μετὰ Μεμβριάρεω, quomodo post pauca *Arch.*, τοῦ Κάδμῳ συνεξορμήσαντος· cui scriptioni primas dat *S. Bochartus*, ut Phoenicum e lingua commodior esset originatio, de Phoen. Colon. L. I, 15., ubi conpluscula de Therae coloniis. Quae proxime posita sunt, clarissime expressit, Nostri saepe aemulus, *Callimachus* ap. *Strabon.* L. VIII. p. 534. A. et XVII. p. 1194. B., nec non *Apollon. Rhod.* IV, 1763.

55. Τῶν ἐ. συγγενέων Μεμβλίαρον] Quem alii sic vocant, Μεμβλιάρεα dixisse videtur *Herod.* Non illum Cadmi συγγενέα *Pausan.* III, p. 206., sed Phoenicem *de plebe* fuisse scribit, ἄνδρα τοῦ δήμου, atque isthac de causa sibi persuasisse Theram, quod et evenit, futurum, ut Membliari posteri Callistes insulae sibi facile cederent imperium. —— Ubi paulo post Theras prosectus dicitur συνοικίσων τούτοισι· et λαὸν ἔχων ἀπὸ τῶν φυλέων· tribuum numerus, olim verisimiliter adiectus, determinari non poterit: sed scribendum puto συνοικήσων· nam ante octo generationes cum Membliare a Cadmo relicti, hi tum insulam iam συνῴκισαν. VALCKEN.

58. Ἐπὶ τούτους] Dedi schedis mutandi arbitrium: alioquin prius ἐπὶ τούτοις non damnabile. Iisdem συνοικήσων, sine quo oratio hiabat, debetur. Geminum C. 159. χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν, συνοικήσαντας Κυρηναίοις Λιβύην ex MSS.

67. Οὔτι πάντας ἄγων τοὺς Μινύας] Minyas istos, τοὺς ἐκβληθέντας ὑπὸ Πελασγῶν (sic leg. pro Πελασγοῦ) ἐκ Λήμνου, cum Lacedaemoniis colonos in insulam Callisten duxisse Theram narrat *Pausan.* VII, p. 524. De iisdem *Apollon. Rhod.* IV, v. 1761., ἐκ δὲ λιπόντας Σπάρτην Αὐτεσίωνος ἕϋς παῖς ἦγαγε Θήρας Καλλίστην ἐπὶ νῆσον. Qui Minyis Pelasgos sive Tyrrhenos substituit *Plutarch.* T. II, p. 247. D. p. 296. B. hos veluti coloniam Lacedaemoniorum e Laconica deducit in insulas Melum et Cretam; dicuntur ibi Πόλλιν ἡγεμόνα καὶ ἀδελφὸν καὶ Κρατεΐδα Λακεδαιμονίους λαβόντες· quae certo mendosa fortasse non male sic legerentur, καὶ τὸν ἀδελφὸν Καλλικρατίδαν. —— Secundum *Herod.* Minyae plerique manentes in Peloponneso ἐτράποντο ἐς τοὺς Παρεωράτας καὶ Καύκωνας, quibus antiquis incolis τῆς Τριφυλίας eiectis sex in ista parte Peloponnesi dicuntur urbes condidisse, Λέπρεον, Μάκιστον, Φρίξας, Πύργον, Ἤπειον, Νοῦδιον· sic cetera videntur nomina integranda, partim iam emendata Clar. *Wesseling.* ad *Diodor.* T. I. p. 653. qui mihi nuspiam inventum postremum etiam illuminabit. Περὶ τῶν ἐν Τριφυλίᾳ Καυκόνων egit *Strabo* VIII, p. 531., cui p. 532. C. Παρεωράται tenuisse traduntur olim montanam Triphyliae regionem περὶ τὸ Λέπρεον καὶ τὸ Μάκιστον. Hi Ionice *Herodoto* sunt Παρεωρῆται VIII, c. 73. cur ibi fuisse dicantur origine Lemnii, hic narrata manifestant. VALCKEN.

72. Μάκιστον, Φρίξας] Sic oportuit. Prius habet *Valla*, quorsum *Arch.* Κάκιστον aurigatur: nam Μάκιστον, quod *Galeus* excitavit, non ita scriptum. Μάκιστον τῆς Τριφυλίας *Strabo*, L. X. p. 687. A. et *Steph. Byz.*, ubi bene *Holstenius.* Φρίξας *Pasi.* cum *Steph.* margine constabilit, Φρίξα constanter Polybio L. IV, 77. et 80.

Πύργον, [a] Ἔπιον, Νυδίων· τυτέων δὲ τὰς πλείστας, ἐπ' ἐμέο Ἠλεῖοι ἐπόρθησαν· τῇ δὲ νήσῳ [b] ἐπὶ τοῦ αἰχιγέω Θήρα ἡ ἐπωνυμίη ἐγένετο. Ὁ δὲ παῖς, οὐ γὰρ ἔφη οἱ συμπλεύσεσθαι, [c] τοιγαρῶν ἔφη αὐτὸν καταλείψειν ὄϊν ἐν λύκοισι· [d] ἐπὶ τοῦ ἔπεος τούτου οὔνομα τῷ γενομένῳ τότε Οἰόλυκος ἐγένετο· [e] καί κως τὸ οὔνομα τοῦτο ἐπεκράτησε. Οἰολύκου δὲ γίνεται Αἰγεύς· [f] ἀπὸ τοῦ Αἰγείδαι καλεῦνται, Φυλὴ μεγάλη ἐν Σπάρτῃ· τοῖσι δὲ ἐν τῇ Φυλῇ ταύτῃ ἀνδράσι, οὐ γὰρ ὑπέμειναν τὰ τέκνα, ἱδρύσαντο ἐκ θεοπροπίου Ἐριννύων [g] τῶν Λαΐου τε καὶ Οἰδιπόδεω ἱρόν· καὶ μετὰ τοῦτο, ὑπέμεινε τωὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν [h] Θήρῃ τοῖσι ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων γεγονόσι. Μέχρι μέν νυν τούτου τοῦ λόγου Λακεδαιμόνιοι Θηραίοισι κατὰ ταυτὰ λέγουσι· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου μοῦνοι Θηραῖοι ὧδε γενέσθαι λέγουσι. [i] Γρῖνος ὁ Αἰσανίου ἐὼν Θήρα τούτου ἀπόγονος, καὶ βασιλεύων Θήρης τῆς νήσου, ἀπίκετο ἐς Δελφοὺς, ἄγων ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκατόμβην· εἵποντο δέ οἱ [k] καὶ ἄλλοι τῶν πολιητέων, καὶ δὴ καὶ Βάττος ὁ Πολυμνήστου, ἐὼν γένος [l] Εὐθυμίδης τῶν Μινυέων· χρεωμένῳ δὲ τῷ Γρίνῳ τῷ

Pyrgum, Epium, Nudium, quorum plerasque Elei memoria mea deleverunt. Insulæ autem a conditore Thera nomen est inditum. At filius omnino negabat se cum eo navigaturum; propterea dixit se relicturum ovem in lupis: ex quo dicto nomen adolescenti impositum est Oiolycus, et id nomen valuit. Oiolyco natus est filius AEgeus, a quo vocantur AEgidæ, in Sparta ingens tribus. Ex hac tribu viri, quum sibi non permanerent filii, ex oraculo delubrum Erinnyum Laii et OEdipodis extruxerunt: quod ipsum postea in Thera mansit illis, qui ex his viris procreati fuere. Hactenus Lacedæmonii in narrando cum Theræis consentiunt: quod deinceps contigit, soli Theræi factum hoc modo esse memorant. Grinus, AEsanii filius, ab hoc Thera oriundus, quum esset Theræ insulæ rex, contulit se Delphos, ducens ex urbe sacrificium centum victimarum, comitantibus eum tum aliis civibus, tum etiam Batto, filio Polymnesti, apud Minyas prosapia ex Euthymi posteris. Consulenti autem Grino The-

a Ἔπειον, Νούδειον *Arch.* *b M. Ask. Pasf.*, ἀπὸ τοῦ *Arch. V. Paris. A. B. Ald.*, satis bene. Superius ἐπ' ἐμοὶ *Arch. V.* *c M. Pasf.* τοιγαροῦν vulgo. *d* Ἀπὸ τοῦ *Arch. V. Paris. A. B. Ald.* Edd., quod nunc est ex *Med. Ask. Pasf.*, qui duo cum Fragm. *Paris.* tantum τούτου οὔνομα· ceteri interponunt τὸ, quod sustuli. *e* Idem tres et Fragm. *Paris.* in reliquis duntaxat καί κως τοῦτο. *f Arch. V. Paris. A. B. Ald. Edd.*, quos hic sequor. ἐπ' οὗ contra sermonis indolem *M. Ask. Pasf.* *g* Τῷ *Arch.* *h* Θήρῃσι *Arch.* *i* Γρίννος et mox *Arch. Ask. Pasf.* *k* Καὶ ἄλλ. *Arch. V.*, verisimile: olim καὶ οἱ ἄλλοι. *l M. Arch. Pasf. Ask, Valka*, cum *Aldo* Εὐθυμήδης Edd. cum *Vind.*

Xenophonti atque aliis. Ἔπιον, sive *Arch.* Ἔπειον, itidem *Polybius*. Quo tamen in oppidi nomine turpis apud plures discordia. Verum in his occupabar olim ad *Diodor.* L. XIV, 17., Νούδιον prorsus ignorans. Sunt Triphyliae quidem oppida, quae scriptura non longe deflectunt, electio anceps et difficilis.

77. Οἷν ἐν Λύκοισι] Memorabile illud Christi Nostri ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων cum Herodoteis prudenter contendunt praeclari viri, *S. Bochartus* Hieroz. L. II, 43. p. 438., *Raphelius*, *Wetstenius* ad *Matth.* Euang. C. X, 16. Oiolyci Therae F., patris Aegei, commeminit *Pausanias* L. III, 15. p. 245.

78. Καί κως τοῦτο ἐπεκράτησε] Non male *Valla* Scriptoris sui mentem expressérat: *et id nomen alteri praevaluit.* *Macbon* ap. *Athen.* XIII, p. 578. E. Μᾶλλον τὸ πάρεργον ἐπεκράτησ' ἢ τοὔνομα· — de muliere, quae vulgo Μανία nuncupabatur, infans olim nomine proprio dicta Μέλιττα. Idem in centenis obtinuit ut nomini cognomen praevaluerit: *Plato* proprio nomine dictus fuerat Aristocles; Tyrtamo *Theophrasti* nomen tribuit *Aristoteles*, quod et altero propemodum obliterato, *evaluit*, ἐπεκράτησε. *Diog. Laërt.* III, 4. V, 38. et *AEg. Menag.* — Quem pater velut οἷν ἐν λύκοισι reliquerat, Therae filium Οἰόλυκον bis terve appellat *Pausan.* III, p. 245. IV, p. 296., ubi Lacedaemonius Euryleon antiqua dicitur origine Thebanus a Cadmo, Αἰγέως τοῦ Οἰολύκου τοῦ Θήρα τοῦ Αὐτεσίωνος ἀπόγονος πέμπτος. VALCKEN.

82. Ἱδρύσαντο] *Vallae* Latina, *Ex hac tribu viri — exstruxerunt* coniecturae Cl. *de Pauw* materiem dederunt, οἱ δὲ ἐν τῇ φυλῇ ταύτῃ ἄνδρες — ἱδρύσαντο, admodum labanti et omni tibicine defectae. Itaque in ἵδρυτο vel ἱδρύνθη inclinavit, cui accedere possem, si per *Codices* liceret. Ut nunc sese verba dant, ἱδρύσαντο de Lacedaemoniis, qui fanum tribui *AEgidae*, cuius illustris in *Pindari* Od. IV. Pythion. memoria, excitarint, accipiendum cum *Reiskio*. Excitarunt autem, quod AEgidarum stirps Furiis Laii et Oedipodis inminui et succidi putaretur. Τῶν δὲ Ἐριννύων τῶν Λαΐου καὶ Οἰδίποδος μήνιμα alia in re ap. *Pausaniam* L. IX, 5. p. 723.

82. Ἱδρύσαντο ἐκ θεοπροπίου] Ἵδρυτο vel ἱδρύνθη si Codex exhiberet scriptus mihi aptius in hac sede videretur; et σφι ἔμειναν, quam ὑπέμειναν. Τοῖσι δὲ ἐν τῇ φυλῇ ταύτῃ ἀνδράσι (οὐ γάρ σφι ἔμειναν τὰ τέκνα) ἱδρύνθη ἐκ θεοπροπίου Ἐριννύων τῶν Λαΐου τε καὶ Οἰδιπόδεω ἱρὸν καὶ μετὰ τοῦτό σφι ἔμεινε. *A viris ex hac tribu, quum liberi ipsorum in vita non manerent, oraculo monitis delubrum fuit dedicatum Dirarum Laii atque Oedipi; hoc postquam fecissent, ipsorum liberi manebant in vitis, neque adeo pueri πρὸ ὥρας rapiebantur.* Ἱδρύσθαι hac adhibetur structura quum alibi, tum bis L. II, c. 44., ὁκόσος χρόνος εἴη ἐξ οὗ σφι τὸ ἱρὸν ἵδρυται. In his *dirae*, quibus AEgidarum progenitor Oedipus, *Furiis* agitatus, filios suos devovit, a Thera quodammodo renovatae, filium se dicente καταλείψειν ὄϊν ἐν λύκοισι, dicuntur Oedipodis Ἐριννύες. Laïum quoque *dirae* dederant praecipitem, quibus illum Pelops devoverat ob raptum Chrysippum. Ἐριννῦν Oedipi *diras* vocant Tragici, *AEschylus* Theb. v. 70. *Sophocles* Oed. in Col. v. 1294. *Euripides* in Phoen. v. 627. VALCKEN.

91. Εἵποντο δέ οἱ καὶ οἱ ἄλλοι] Delendum est secundum illud οἱ. Scripserat suo more: εἵποντο δέ οἱ καὶ ἄλλοι τῶν πολιητέων, καὶ δὴ καὶ Βάττος ὁ Πολυμνήστου, ἐὼν γένος Εὐφημίδης τῶν Μινυέων. In his mirum est quantum a vero *Valla* aberrarit; sed illud magis etiam mirandum, a *Palmerio* repertam veritatem a *Gronovio* tamen fuisse repudiatam. Nobilis fertur inprimis inter Iasonis socios Minyas, *Euphemus*, de quo praeter Ill. *Spanhem.* in *Callim.* h. in Apoll. v. 75. Cel. *Burmannus* egit in Argonaut. Catal. Huius compressu gravida puella Lemnia Batti pepererat progenitorem: erat itaque Battus γένος Εὐφημίδης τῶν Μινυέων, *e posteris vel genere Euphemi, unius e Minyis.* Εὐθυμήδης hic olim vulgabatur; Εὐθυμίδης prodiit e *Med.* Εὐφημήδης ex *Arch.* dederat *Galeus:* haec verae proxima scriptio; veram coniectura *Palmer.* fuerat adsequutus in Exercit p. 23. Sicuti saepe patronymica facta sunt propria, in vera historia Graeca veteri et recentiori memorantur *Euthymidas*, et *Euphemidas* vel *Euphamidas:* restituendum hoc nomen in *Schol.* ad *Aristoph.* Eq. v. 791., Εὐφαμίδας Ἀριστωνύμου, pro Στρυφαμήδας Ἀριστοδήμου, ex *Thucyd.* IV, c. 119. ubi nomen Ἐρυξιδαΐδα convertendum est in Ἐρυξιλαΐδα· idem vitium Spartiatae nomen corrupit in *AEliano* de N. A. XI, c. 19. Παντελίδας verum nomen fuit, non Παντεδίδας· noti sunt Lacones *Pasitelidas*, *Epitelidas*, *Eutelidas*. Sed Corinthium *Euphamidam* in *Thucyd.* V, c. 55., praebent septem minimum MSS. cur itaque forma non Graeca Ἐφαμίδας in *Thucydide* fuit relicta? VALCKEN.

93. Εὐθυμίδης] Elegantem veramque *Palmerii* correctionem Εὐφημίδης, *Ed. Simsonius* Chron. An. 3389. antevertit, laudavitque meritissime *Bouberius* Diss. Herod. C. 12. *Pindarus* Battiadas, *Euphemi* posteros, laudibus ferens, locuples suasor auctorque. Τόθι γάρ, *Cyrenis*, γένος ΕΤΦΑΜΟΥ φυτευθὲν, λοιπὸν αἰεὶ τέλλεται Od. IV. Pyth. prope finem. Quamquam autem nihil in hoc genere liquidius, relinquere pravum debeo, sine haesitatione instauraturus, modo Εὐφημίδης, sicuti *Galeus* ostentavit, in schedis *Arch.* foret. At secus habet.

94. Παὶ

Thera insul. pluvia caret. Cogitat coloniam in Africam mittere Corobio duce, et occupata Platea cibaria ab Samiis, et felix horum procella, Tartessus emporium.

Theræorum regi de aliis rebus, Pythia respondit, urbem in Africa condere. Cui vicissim iste, Equidem, inquit, ego, o domine, senior sum et gravis ad moliendum: tu vero quempiam horum iube ista facere. Simul hæc dicens, Battum ostendebat. Hæc hactenus. Deinde ubi reversi sunt, pro nihilo habuere responsum; neque ubi terrarum Africa esset gnari, neque in negotium ignotum coloniam mitte-
151 re audentes. Septem post hæc annos quum in Thera non pluisset, et omnes ipsis præter unam arbores in insula exaruissent, consulentibus Theræis Pythia obiecit coloniam in Africam. Illi, quoniam nullum mali remedium erat, mittunt in Cretam nuncios investigatum, siquis aut indigenarum aut advenarum illic esset qui in Africam navigasset. Nuncii, quum Cretam pererrassent, et ad urbem Itanum pervenissent, in ea notitiam contraxerunt cum purpurario, cui nomen erat Corobius; is aiebat se ventis abreptum in Africam applicuisse ad Plateam insulam Africæ. Hunc nuncii mercede inductum in Theram duxerunt. Verum non multi ad rem explorandam ex Thera primo profecti sunt; sed quum ipse in eam insulam deduxisset Corobius, relinquunt eum cum aliquot mensium cibariis; ipsi vero quamcelerrime navigaverunt ad renunciandum de insula civibus.
152 Quibus ultra præstitutum tempus redire differentibus, omnia Corobio deerant: sed appulsa in insulam Plateam navi Samia, quæ versus AEgyptum navigabat, cuius gubernator erat Colæus, Samii, omni re gesta a Corobio audita, in annum homini cibaria reliquerunt. Ipsi ex hac insula quum solvissent, AEgyptum optantes, vento subsolano abrepti navigabant: nec intermittente flatu, Herculeas transvecti columnas, pervenerunt in Tartessum, divina vi eos mittente. Erat ea tempestate id emporium

τῷ βασιλεῖ τῶν Θηραίων περὶ ἄλλων, χρᾷ ἡ Πυθίη „ κτίζειν οἰ Λιβύῃ πόλιν.“ ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων, [a] „ Ἐγὼ μὲν, ὦναξ, πρεσβύτερός τε ἤδη „ εἰμὶ, καὶ βαρὺς ἀείρεσθαι· σὺ δέ τεο [b] τῶνδε „ τῶν νεωτέρων κέλευε ποιέειν τάδε.“ ἅμα τε [c] ἔλεγε ταῦτα, καὶ ἐδείκνυε ἐς τὸν Βάττον· τότε μὲν τοσαῦτα· μετὰ δὲ ἀπελθόντες, [d] ἀλογίην εἶχον τοῦ χρηστηρίου, οὔτε Λιβύην εἰδότες ὅκου γῆς [e] εἴη, οὔτε τολμῶντες ἐς ἀφανὲς χρῆμα ἀποστέλλειν ἀποικίην. Ἑπτὰ δὲ ἐτέων μετὰ ταῦτα οὐκ ὗε τὴν Θήρην· ἐν τοῖσι τὰ δένδρεα πάντα σφι τὰ ἐν τῇ νήσῳ, πλὴν ἑνός, ἐξαυάνθη· χρεωμένοισι δὲ τοῖσι Θηραίοισι προέφερε ἡ Πυθίη τὴν ἐς Λιβύην ἀποικίην· 276
ἐπεί τε δὲ κακοῦ οὐδὲν [f] ἦν σφὶ μῆχος, πέμπουσι ἐς Κρήτην ἀγγέλους, διζημένους εἴ τις Κρητῶν ἢ μετοίκων ἀπιγμένος εἴη ἐς Λιβύην· περιπλανώμενοι δὲ αὐτὴν οὗτοι, ἀπίκοντο καὶ ἐς Ἴτανον πόλιν· ἐν ταύτῃ δὲ [g] συμμίσχουσι ἀνδρὶ πορφυρέῃ, τῷ οὔνομα ἦν [h] Κορώβιος· ὃς ἔφη ὑπ' ἀνέμων ἀπενειχθεὶς [i] ἀπικέσθαι ἐς Λιβύην, καὶ Λιβύης ἐς Πλατέαν νῆσον· μισθῷ δὲ τοῦτον πείσαντες ἦγον ἐς Θήρην· ἐκ δὲ Θήρης ἔπλεον κατάσκοποι ἄνδρες, ταχρῶτα οὐ πολλοί· κατηγησαμένου δὲ τοῦ Κορωβίου ἐς τὴν νῆσον ταύτην δὴ τὴν Πλατέαν, τὸν μὲν Κορώβιον λείπουσι, σιτία καταλιπόντες [k] ὅσων δὴ μηνῶν· αὐτοὶ δὲ ἔπλεον τὴν ταχίστην [l] ἀπαγγελέοντες Θηραίοισι περὶ τῆς νήσου. Ἀποδημεόντων δὲ τούτων πλέων χρόνον τοῦ συγκειμένου, τὸν Κορώβιον ἐκέλευε τὰ πάντα· [m] μετὰ δὲ, νηῦς Σαμίη, τῆς ναύκληρος ἦν Κωλαῖος, πλέουσα [n] ἐπ' Αἰγύπτου, ἀπενείχθη ἐς τὴν Πλατέαν ταύτην· πυθόμενοι δὲ οἱ Σάμιοι παρὰ τοῦ Κορωβίου τὸν πάντα λόγον, σιτία οἱ ὡσαύτως τοῦ καταλείπουσι· αὐτοὶ δὲ ἀναχθέντες ἐκ τῆς νήσου, καὶ γλιχόμενοι Αἰγύπτου, ἔπλεον, ἀποφερόμενοι ἀπηλιώτῃ ἀνέμῳ· καὶ, οὐ γὰρ ἀΐει τὸ πνεῦμα, Ἡρακλέας στήλας διεκπερήσαντες, ἀπίκοντο ἐς Ταρτησσόν, θείῃ πομπῇ χρεώμενοι· τὸ δὲ ἐμπόριον τοῦτο ἦν

[a] ἀκήρ.

[a] Ἐμοὶ ὦν *Arch.* [b] Τῶνδε deest *M.*, in *Ask.* τῶν· tum κελεύει ταῦτα ποιέειν ambo cum *Pasf.* [c] Abest *Arch. V.* Conf. L. III, 135. [d] Citat *Thom. M.* in Voc. [e] Ἦ *Arch.* et statim χρήματα. [f] Σφιν ἦν σμῆχος *Arch.*, μῆχος *M. Vind. Pasf. Ask. Ald.*, prius μῆκος, [g] Συμμισθοῦσιν *Arch. V.* perperam. [h] Κουρ. *V. Arch.* atque iterum: mox ἀπενεχθ. *Pasf.* [i] Ἀπαγέεσθαι *Arch.* tum Πλατείαν semper *M. Ask. Pasf.*, Πλάταιαν reliqui cum *Ald.* [k] Ὅσων δὴ *Pasf. Med. Ask. Paris A. B. Vall.* olim ὅσον δύο. [l] Ἀπαγγιλλοντες *Arch. V.* [m] Μετὰ δὲ ταυτὰ νηῦς marg. *Steph. Pasf. Ask.* [n] *Pasf. Ask. Med.*, quae et *Fabri* coniectura L. I. Ep. 72. p. 240., ante ἀπ' Αἰγ., male.

94. Περὶ ἄλλων, χρᾷ ἡ Πυθίη] Hoc illi saepe in more. Exempla *Valckenarius* conduxit ad Tragici Phoenissas p. 678. Illud Grini καὶ βαρὺς ἀείρεσθαι senii inconmoda, quibus difficulter erigebatur, explicat. Ἀείρεσθαι, ἄνω αἴρεσθαι *Hesychio* ex *Sophoclis* Trachin. v. 220., cui senex χρόνῳ βαρὺς in scriptis *Codd.* Oed. Colon. v. 926., et νόσῳ βαρὺς Trach. v. 239.

3. Οὐκ ὗε τὴν Θήρην] Hoc sanequam insolens. Aliis etiam usitato more scribi potuit οὐκ ὗε, *non pluebat*; in insula nempe Thera: hanc enim designatam fuisse vicina satis manifestasent. ὁ Ζεὺς vel ὁ θεὸς ὗειν vulgo dicebatur etiam *Herodoto*; ὗει simpliciter etiam ponitur, *pluit*: εἰ ὗε, *Herod.* IV, c. 185. Fortasis ut alibi ὁ θεὸς, hic quoque lectori relinquitur supplendum. Saepius ὁ θεὸς vel ὁ Ζεὺς dicitur ὗσαι χρυσὸν τέφραν ut λίθοις· βατράχοις· utrumque etiam Latinis: *lapidibus pluit*; et *pluit carnem* vel *sanguinem*. Priori ratione hic οὐκ ὗε ὁ θεὸς τὴν Θήρην significaret, *Theram pluvia non irrigavit*: atque ita semel *Pausaniam* loquutum memini II, p. 179., αὐχμὸς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ χρόνον ἐπίεζε, καὶ οὔτε τὴν ἐκτὸς Ἰσθμοῦ χώραν, οὔτε Πελοποννησίοις ὗσεν ὁ θεός. Idem ille Herodotei forte loci recordabatur p. 186., novem annorum siccitatem memorans, quae Troezenios adflixerit. VALCKEN.

7. Οὐδὲν ἦν σφὶ μῆχος] *H. Stephano* μῆχος debetur, id sero in Recensione Voc. *Herodoti* corrigenti. *Euripid.* Androm. v. 535. τὶ δ' ἐγὼ ΚΑΚΩΝ ΜΗΧΟΣ ἐξανύσαιμ' ἄν. Tale et *AEschyli* Suppl. v. 743. μῆχος δ' οὐδὲν ἐν μέσῳ χρόνῳ. Nam μῆχος, quod *Stanleio* explicare et tueri visum, non respondet satis puellarum timori.

7. Κακοῦ οὐδὲν ἦν σφὶ μῆχος] Perperam etiam μῆκος vulgatur in *AEschyli* Agam. v. 2., ubi vox *Homerea* μῆχος, vel *AEschyli* μῆχαρ, quod et *Stanleius* suspicabatur, sine controversia restitui debet: *Theocriteae* Eid. II, v. 95., χαλεπᾶς νόσῳ εὗρέ τι μᾶχος· haud sane felicissimus Poëtarum interpres *Iac. Palmer.* sollicitabat legendo, εὗρέ τι μ' ἄκος. *Herod.* II, c. 181. τοῦτο γάρ οἱ κακοῦ εἶναι μῆχος. *Eurip.* Androm. v. 536.—— Infra hoc in cap. ὅσων δὴ μηνῶν, quod praebent Cod. *Med.* et *Vallae*, reponerem pro ὅσον δύο μηνῶν. VALCKEN.

12. Ἀπενειχθεὶς ἀπικέσθαι ἐς] *Arch.* ἀπαγέεσθαι speciem habet allicientem, solidi nihil. Insulam sive tu Πλατέαν scripseris, seu Πλάταιαν, minimi referet. *Stephanus Byz.* utrumque edit. *Scylaci* Πλάτεια. Infra C. 156. et 169. idem, qui hic, in MSS. dissensus.

30. Ἐμπόριον τ. ἦν ἀκήρατον] Ἀπείρατον offert *Galeus* ex *Arch. intentatum* ἀπείρητον est ap. *Herod.* p. 384., II. Hoc si plerique darent Codd. alteri non postponerem. Emporium Graecis usque in hoc tempus intactum, solis ante Phoenicibus notum mercatoribus, Graecis *intentatum* dixerit noster, ut puto, potius ἀπείρητον, quam ἀκήρατον. Ἀκήρατον tamen etiam *purum* vocat et *intaminatum*; quo usu vox *Platoni* praesertim et philosophis frequentatur aeque ac ἀκέραιον· quae duo permutat et in eadem locutione *Eurip.* Or. v. 574. et Helen. v. 48. De urbibus etiam et regionibus

Etearchus Axi rex. Novercæ novercale facinus in filiâ mariti. Themiſon et Polymneſtus.

[a] ἀκήρατον τοῦτον τὸν χρόνον· ὥστε ἀπονοσήσαντες οὗτοι ὀπίσω, μέγιστα δὴ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἀτρεκίην ἴσμεν, ἐκ Φορτίων ἐκέρδησαν, μετά γε [b] Σώστρατον τὸν Λαοδάμαντος, Αἰγινήτην· τούτῳ γὰρ οὐκ οἷά τέ ἐστι ἐρίσαι ἄλλον· οἱ δὲ Σάμιοι [c] τὴν δεκάτην τῶν ἐπικερδείων ἐξελόντες ἐξ τάλαντα, [d] ἐποίησαντο χαλκήιον, κρητῆρος Ἀργολικοῦ τρόπον· περὶξ δὲ [e] αὐτοῦ, γρυπῶν κεφαλαί [f] οἱ πρόκροσσοί εἰσι· καὶ ἀνέθηκαν ἐς τὸ Ἥραιον, ὑποστήσαντες αὐτῷ τρεῖς χαλκέας κολοσσοὺς ἑπταπήχεας, τοῖσι γούνασι ἐρηρεισμένους. Κυρηναίοισι δὲ καὶ Θηραίοισι ἐς Σαμίους ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου πρῶτα Φιλίη μεγάλη [g] συνεκρήθησαν. Οἱ δὲ Θηραῖοι, ἐπεί τε, τὸν Κορώβιον λιπόντες ἐν τῇ νήσῳ, ἀπίκοντο ἐς τὴν Θήρην, [h] ἀπήγγελον ὡς σφι εἴη νῆσος ἐπὶ Λιβύῃ ἐκτισμένη· Θηραίοισι δὲ ἔαδε ἀδελφεόν τε [i] ἀπ' ἀδελφεοῦ πέμπειν πάλῳ λαχόντα, καὶ ἀπὸ τῶν [k] χώρων ἁπάντων ἐπὶ τὰ ἑόντων, ἄνδρας· εἶναι δέ σφεων [l] καὶ βασιλέα καὶ ἡγεμόνα Βάττον· οὕτω δὴ σφέλλυσι δύο πεντηκοντέρους ἐς τὴν Πλατέαν. Ταῦτα δὲ Θηραῖοι λέγουσι· τὰ δ' ἐπίλοιπα τοῦ λόγου, συμφέροντα ἤδη Θηραίοισι Κυρηναίοισι. Κυρηναῖοι γὰρ τὰ περὶ Βάττον οὐδαμῶς ὁμολογέουσι Θηραίοισι· λέγουσι γὰρ οὕτω· ἔστι τῆς Κρήτης [m] Ἄξος πόλις· ἐν τῇ ἐγένετο Ἐτέαρχος βασιλεὺς· ὃς ἐπὶ θυγατρὶ [n] ἀμήτορι, τῇ οὔνομα ἦν Φρονίμη, ἐπὶ ταύτῃ ἔγημε ἄλλην γυναῖκα· ἡ δὲ ἐπεισελθοῦσα ἐδικαίευ [o] εἶναι καὶ τῷ ἔργῳ μητρυιὴ τῇ Φρονίμῃ, παρέχουσά τε κακὰ, καὶ πᾶν ἐπ' αὐτῇ μηχανωμένη· καὶ τέλος, μαχλοσύνην [p] ἐπενείκασά οἱ, πείθει τὸν ἄνδρα ταῦτα ἔχειν οὕτω· ὁ δὲ, [q] ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἔργον οὐκ ὅσιον ἐμηχανᾶτο ἐπὶ τῇ θυγατρί· ἦν γὰρ [r] δὴ Θεμίσων ἀνὴρ Θηραῖος ἔμπορος ἐν τῇ [s] Ἀξῷ· τοῦτον ὁ Ἐτέαρχος παραλαβὼν ἐπὶ [t] ξείνια, ἐξορκοῖ, ἢ μήν οἱ διηκονήσειν ὅ, τι ἂν [u] δεηθῇ· ἐπί τε δὲ [x] ἐξώρκωσε, ἀγαγὼν οἱ παραδιδοῖ τὴν ἑωυτοῦ θυγατέρα· καὶ ταύτην ἐκέ-

emporium intemeratum, adeo ut inde revertentes isti ex mercibus quæstum maximum fecerint inter omnes quos novimus Græcos, duntaxat post Soſtratum Laodamantis filium AEginetam, cum quo nemo posſit contendere. Ex hoc quæstu Samii decima, id est ſex talentis, exempta, fecerunt ahenum ad exemplum crateris Argolici, gryphum capitibus in circuitu altrinſecus obverſis: et in templo Iunonis collocarunt, ſuſtinentibus illud tribus colosſis ſeptenum cubitorum, genu nixis. Ex hoc facto primum ingens amicitia Cyrenæis Theræisque cum Samiis contracta est. Theræi, ubi relicto in insula Corobio ad Theram reverſi renunciarunt esſe illis insulam Africæ appoſitam conditam, placuit Theræis ut e ſingulis regionibus, quæ ſeptem erant, viri mitterentur, fratribus inter se ſortitis uter mitteretur, et rex ſimul eorum ac dux foret Battus. Ita duas quinquaginta remorum naves in Plateam miſerunt. Hæc Theræi memorant. Cetera iam Theræis cum Cyrenæis conveniunt: nam quod ad Battum pertinet, Cyrenæi nequaquam cum Theræis conſentiunt, ſic enim narrant. Est in Creta oppidum Axus, in quo fuit Etearchus rex: hic amiſsa uxore, induxit filiæ, nomine Phronimæ, novercam: quæ domum ingreſsa, ut erat, ita re ipsa ſe Phronimæ novercam præſtitit, cum lædendo atque omne genus iniuriarum excogitando, tum ad extremum impudicitiam exprobrando: atque ita rem habere viro perſuaſit. Iste, ab uxore deceptus, rem de filia nefariam commentus est. Erat in Axo negociator quidam Theræus, nomine Themiſon: hunc ad hoſpitii ſacra acceptum Etearchus iureiurando obſtrinxit, ut quam rem oraret, in ea ſe miniſtrum præberet. Ubi hominem iureiurando adegit, adductam ei tradidit filiam ſuam; iu-

[a] Ἀπείρατον *Arch.* [b] Habet hinc *Euſtath.* in Perieg. v. 511. p. 206. [c] Duae hae voces absunt *Arch. Vind.*, qui et ἐπικερδίων cum *Pasſ.* et *Steph.* marg. [d] Ἐποιήσαν *Ask.*, tum χαλκίον *Arch.* [e] Αὐτοῦ *Pasſ. Arch. V. Ald. Paris. A. B. Edd.*, αὐτὸ *M. Ask.* [f] Οἱ πρόκροσσ. *Arch. V.*, pronomen deest aliis. [g] *Paris. A. B. Pasſ. M. Arch. Valla*, olim συνεκρίθησαν. [h] Ἀπήγγελον *Arch. V. Ald.*, antea ἀπήγγελλον. [i] *M. Ask. Pasſ.*, in ceteris ἐπ' ἀδελφ., mox λαγχάνοντα iidem tres, at λαχόντα *Arch. V. Paris. A. B. Ald. Edd.*, quod malo. Vide L. III, 83. paullo ſuperius ἔδεεν ἀδελφ. τε ἀπ' *Arch.* [k] Χωρέων ἁπάντων ἐπτὰ ἐουσέων *Arch.*, quod praeferrem, ſi ἁπασέων dediſſet. [l] Καὶ ἡγεμ. καὶ βασιλ. *Arch. Pasſ.* [m] Ἄξὸς *Arch. V. Valk.* et *Steph.* hoc ex loco: olim Ὀαξὸς. [n] Ἀμητέρι *Arch.*, melius *Suid.* in Voc. et Βάττος. [o] Καὶ τῷ ἔργῳ εἶναι μητρ. *Arch. Pasſ.* [p] *Arch. V. Paris. A. B. Euſtath.* in *Homer.* p. 1183, 40., ἐπενεγκοῦσα *M. Pasſ. Ask. Suid.* [q] Citat *Suid.* in *V.* [r] Abest *Arch. V.* [s] Ἀξῷ *Arch. V. Vall.*, ceteri Ὀαξῷ. [t] *Med. Arch. V. Pasſ. Ask.*, ξεινίῃ *Ald.* et alii: mox ἤ μὲν *Ald. Ask.* [u] Δεηθείη *Suid.* [x] Ἐξορκ. ſine augmento *Arch.*

---

adhibetur integris ſive nondum hoſtili ferro violatis: *Herod.* III, c. 146. *Thucyd.* II, c. 18. *Xenoph.* K. Π., VI, p. 96, 4. —— In fine cap. miror cur dubio vacuum συνεκρήθησαν a Gronovio non fuerit in contextum receptum. VALCKEN.

37. Πέριξ δὲ αὐτοῦ] Poſtulat ſchedarum concors edictum, patiturque uſus. Adi ſis *Portum* et C. 15. Accesſit crateris picturae ex ſchedis pronomen, quo gryphum capita prominentia clarius ſignantur. Confer *Euſtath.* in Hom. p. 903, 5.

42. Συνεκρήθησαν] Belle *Gronovius*. Putes hoc *Epicharmi* ap. *Plutarch.* T. II. p. 120. A. pugnare, συνεκρίθη καὶ διεκρίθη, καὶ ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθεν πάλιν. At aliud est, ex Philoſophiae adytis ſumtum. In coalitis et conſociatis artisſime animis illud valet. Scriptor incertus *Stobaei* Serm. XXVIII. p. 197. δοκέοντός γε δὴ, ὡς τὰ πρὸς ἑωῦτὸν ἀρτίως ἐν φιλίῃ ΣΤΓΚΕΚΡΗΣΤΑΙ. *Philoſtratus* Vit. Soph. II, 2. p. 566. τοῖς γοῦν ἀμφὶ τὸν Δημόστρατον οὕτω ΣΤΝΕΚΕΚΡΑΤΟ, ὡς ——. Talium apud alios magna merx.

53. Ἔστι τῆς Κρήτης Ἄξὸς πόλις] *Stephanus Byz.* ΑΞΟΣ πόλις Κρήτης, ὡς Ἡρόδοτος ἐν τετάρτῃ. Docti interpretes *Ethnicographo* errorem, quo ὁ Ἄξὸς fecerit ex Ὀαξὸς, inputant, ipſimet aberrantes. Humanius *Meurſius* Cretae ſuae L. I, 8. verbo hominem defendit, Ἄξὸς hic fuisse olim decernens; cuius quidem ſuſpicionem MSS. egregie tuentur. Cretenſes ἄξους ſuo vocabant ſermone κρημνώδεις τόπους, *loca praerupta*, qui Graecorum aliis ἀγμοὶ, *Stephano* in Ὀαξὸς teſte. Urbi ergo nomen ab indole ſitus et poſiturae. Sitne vero Ἄξὸς, Ὀαξὸς et Σαξὸς, quorum ΣΑΞΙΩΝ ſuperant numi, eadem urbs, ab *Edm. Chisbull* docte anquiritur Antiq. Aſiatic. p. 125.

56. Ἐπὶ ταύτῃ ἔγημε ἄλλην] Multum diſtat hoc *Andocidis* de Mys. p. 16, 44., ἐπέγημε τῇ θυγατρὶ τὴν μητέρα ab *Euripideis* in Alc. v. 305., καὶ μὴ 'πιγήμης τοῖσδε μητρυιὰν τέκνοις. *Andocidis* ista rem continent Graecis propemodum inauditam, *filiam et matrem ſimul uxores habere*; *Euripidea* concinunt *Herodoteis*: ἐπὶ θυγατρὶ ἀμήτορι —— ἔγημε ἄλλην γυναῖκα, quae τῷ ἔργῳ Phronimae fuerit μητρυιή. Dici quoque potuerat Etearchus ἐπὶ θυγατρὶ ἀμήτορι ὑπολῃφθείς. VALCKEN.

59. Μαχλοσύνην ἐπενείκασα] Mutatum indignor, ſiquidem Ἰακὴν atque idem ac κατηγορήσασα, monente *Euſtathio*. Sic hoc libro C. 167. ἀιτίην οἱ ἄλλην ΕΠΕΝΕΙΚΑΣ, cui perſimile L. I, 68. Quod deinceps παραλαβὼν ἐπὶ ξείνια in controverſia haeret, de qua olim ad *Diodori* L. XIII, 80.; dubium enim in Codd. differitate, quid ipsi maluerint ſcriptores. Ἐπὶ ξείνια L. II, 107. VI, 34. IX, 88., at ἐπὶ ξενίῃ V, 18., quod tamen Ionismo non facit ſatis.

71. Ἀπο-

iubens ut eam abductam in mare demergeret. Themiſon triſti animo ferens ſe deceptum iureiurando et hoſpitium gravatus ita ſibi faciendum putavit: accepta puella mare ingreſſus, quum in alto fuit, iuriiurando quod inſtituerat Etearchus ſatisfaciens, revinctam funibus puellam demiſit in pelagus: ea deinde retracta Theram pervenit. Ibi Polymneſtus, vir inter Theræos ſpectatus, in concubinatum Phronimam accepit, ex qua interiecto tempore natus est ei filius, ſono vocis exili ac balbutienti, cui nomen impoſitum est Batto, ut Theræi et Cyrenæi aiunt: ut autem ego ſentio, aliud aliquod; ſed eum cognominatum Battum, postquam in Africam abiit, cum propter oraculum apud Delphos ſibi redditum, tum propter honorem quem aſſequutus est. Battum enim Afri regem appellant, et ob id reor Pythiam quum oraculum reddidit, lingua Africana vocaſſe Battum, quia noverat futurum regem eſſe in Africa. Hic enim, ubi in virilem adolevit ætatem, Delphos adiit de voce. Cui conſulenti Pythia reſpondit,

Batte ades ad vocem, ſed tu, Rex Phœbus Apollo,
Lanigeram in Libyam venias, vult, conditor urbis.

Perinde acſi lingua Græca oraculum reddens dixiſſet, o rex, vocis cauſſa veniſti. Ad hæc Battus ſic vicisſim inquit, o Rex, ego ad te veni gratia conſulendi de voce: tu de aliis mihi reſpondes quæ nequeunt fieri, iubens colonos ducere in Africam: qua copia? quave manu? Hæc loquens non perſuaſit illi, ut alia reſponderet;

ἐκέλευε καταπορτῶσαι ἀπαγαγόντα· ὁ δὲ Θεμίσων, [a] περιμεκτήσας τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὅρκου, [b] καὶ διαλυσάμενος τὴν ξενίην, ἐποίεε τοιάδε, παραλαβὼν τὴν παῖδα ἀπέπλεε· ὡς δὲ ἐγένετο ἐν τῷ πελάγεϊ, [c] ἀποσκύμενος τὴν ἐξόρκωσιν τοῦ Ἐτεάρχου, [d] σχοινίοισι αὐτὴν διαδήσας κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος· ἀνασπάσας δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Θήρην. Ἐνθεῦτεν δὲ τὴν Φρονίμην παραλαβὼν Πολύμνηστος, ἐὼν τῶν Θηραίων ἀνὴρ δόκιμος, ἐπαλλαχεύετο· χρόνου δὲ περιϊόντος ἐξεγένετο οἱ παῖς [e] ἰσχνόφωνος καὶ τραυλὸς, τῷ οὔνομα ἐτέθη Βάττος, ὡς Θηραῖοί τε καὶ Κυρηναῖοι λέγουσι· ὡς μέντοι ἐγὼ δοκέω, ἄλλο τι· Βάττος δὲ μεταονομάσθη ἐπεί τε ἐς Λιβύην ἀπίκετο, ἀπό τε τοῦ χρηστηρίου τοῦ γενομένου οἱ Δελφοῖσι αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς τιμῆς [f] τὴν ἔσχε, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενος. Λίβυες γὰρ, βασιλέα Βάττον καλέουσι· καὶ τούτου εἵνεκα δοκέω θεσπίζουσαν τὴν Πυθίην, καλέσαι μιν Λιβυκῇ γλώσσῃ, εἰδυῖαν ὡς βασιλεὺς ἔσται οἱ ἐν Λιβύῃ· ἐπεί τε γὰρ ἠνδράθη οὗτος, ἦλθε ἐς Δελφοὺς περὶ τῆς φωνῆς· ἐπιρωτέοντι δέ οἱ χρᾷ ἡ Πυθίη τάδε,

[g] Βάττ', ἐπὶ φωνὴν ἦλθες· ἄναξ δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἐς Λιβύην πέμπει μηλοτρόφον [h] οἰκιστῆρα·

ὥσπερ [i] εἰ εἶπόι Ἑλλάδι γλώσσῃ χρεωμένῃ, „ Ὦ „ βασιλεῦ, ἐπὶ φωνὴν ἦλθες· ὁ δ' ἀμείβετο „ τοῖσδε, Ὦ ναξ, ἐγὼ μὲν ἦλθον παρὰ σὲ χρη„ σόμενος περὶ [k] τῆς φωνῆς· σὺ δέ μοι ἄλλα ἀδύ„ νατα χρᾷς, κελεύων Λιβύην ἀποικίζειν· τίῳ „ δυνάμει; καίῃ χειρί;" ταῦτα λέγων, οὐκὶ ἔπει- 278
θε ἄλλα [l] οἱ χρᾷν· ὡς δὲ κατὰ ταυτὰ ἐθέσπι-

ζε

[a] Habet *Suid.* in Voc. [b] *Med. Ask. Pasſ. Suid.*, καὶ omittunt reliqui, mox ξεινίην *Arch. Pasſ. Vind.*, olim ξεν. [c] *Med. Pasſ. Ask.*, *Suidas* ἀφοσιούμενος in Βάττος et Ἀφοσιούμενα, mutata dialecto, ἀποσιούμενος *Vind.*, alii ἀποσειεύμενος prave. Conf. *Gronov.* et infra C. 203. [d] *Pasſ. M. Ask. Arch. Vind. Ald.*, vulgo σχοίνοισι. [e] Ἰσχόφωνος gloſſ. *San-Germ.* paullo ante λαβὼν Πολ. *Arch. V.* [f] Τὴν *Arch. Pasſ. Ask.*, τήν δ' ἔσχε *Med.*, antea ἣν ἔσχε· adludit ad haec Schol. *Pindari* Pyth. Od. IV. princ. mox τὸν ante βασιλ. negligunt *Arch. V. Pasſ. Ask.*, et bene quidem. [g] Habet ibidem Schol. et *Tzetz.* Chiliad. VI. p. 361. [h] Οἰκίζοντα *V. Arch.*, ſoli. [i] Abest *Arch.* [k] Idem omittit cum *Vind.* et *Ald.* τῆς ante φων. [l] Deſit *Arch. Vind.*, tum ὡς δὲ καὶ ταῦτα. Superius οὐκὶ ex *M. Ask. Pasſ.*, ceteri οὔ κη. Similis confuſio L. V, 13.

71. Ἀποσιεύμενος τὴν ἐξόρκωσιν] Sinceram ſcripturam hic et infra IV, c. 203., dudum iam detexerat ante *Portus*, quam hic in *Med.* illic in aliis inveniretur Codd. Uſitatam verbi formam praebat in v. Βάττος Herodotea transſcribens *Suidas*, ἀφοσιούμενος τὴν ἐξόρκωσιν· id est, *ut exſolveret ſe iurisiurandi religione.* Poterit et eodem hic modo, verbum accipi quo apud *Iſaeum* illud interpretatur *Harpocrat.* τὸ μὴ ἐντελῶς τὸ ποιῆσαι. ἀλλ' ὥσπερ ὁσίας ἕνεκεν Ἀφοσιώσασθαι εἶπεν Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Ἑρμωνα· *leviter et dicis cauſſa re defungi.* Iſta periit oratio; ſed et in ſexta ſuperſtitum *Iſaei* adhibetur illud eodem modo; nam dicitur patriae civis utiliſſimus Apollodori pater ſolus ornaſſe triremem, οὐκ ἀφοσιούμενος, ἀλλ' ὡς οἷόν τε ἄριστα παρασκευάζόμενος, p. 67, 19. vide ad *Harpocr. Mauſſ.* et *H. Vales.* p. 259. exſtat inſignis *Iſocratis* locus p. 289. B. *Plato* de LL. VI, p. 752. D. μὴ μόνον ἀφοσιώσασθαι περὶ τῆς χώρας —— συντόνως δ' ἐπιμεληθῆναι τὰς πρώτας ἀρχὰς εἰς δύναμιν ὅπως ἂν σῶσιν ὡς ἀσφαλέστατα καὶ ἄριστα. VALCKEN.

75. Χρόνου δὲ περιόντος] *Is. Voſſius* περϊόντος adſcripſerat, quod L. VI, 36. VII, 197., ut χρόνου προβαίνοντος V, 58. Addi conplura aliunde poſſunt: ſed cui bono? Utrumque uſus patitur. χρόνου δὲ περιϊόντος vidimus L. II, 121. et 133. Memorabilius Scholion *San-Germ.*, Ἰσχόφωνος· τὸν μογιλάλον οὐκ ἔῶσι λέγειν, ἀλλ' ἀπολαύουσι· Ἡρόδοτος ΙΣΧΟΦΩΝΟΝ. et hoc amplius, quod *Budaeus* in antiquo *Herodoti* exemplari idem invenerit Comment. L. Gr. p. 345. adprobaveritque *Paul. Leopardo* Emend. L. III, 11., *Scaligero*que ad *Euſebium.* Battus ſane non erat λεπτόφωνος *exili linguae et gracili ſono*, quales ἰσχνόφωνοι, ſed vitio naturae innato lingua in proferendis animi ſenſis offendebat ac haeſitabat: et tales ἰσχόφωνοι, ſiquidem eorum praepeditur lingua, ὅτι ἴσχονται τοῦ φωνεῖν, ut loquitur *Ariſtoteles* Problem. Sect. XI, 35. ubi docte *Sylburgius* ἰσχοφώνους Philoſopho, ex adiuncta originationis cauſſa, inſtaurat. Mihi eruditorum conſilium placet, docto Battum *obligatione linguae* laborasſe primum et deinde *linguae nodis ſolutis loqui* coepisſe ex *Iuſtini* L. XIII, 7., ſequi non licet, quoniam omnibus in MSS. variatur nihil, et de Batto *Heraclides Pontic.* ἦν γὰρ ἰσχνόφωνος in Cyrenenſium Politia.

82. Τὴν ἔσχε] Nihil verius. Batti priſtinum nomen *Ariſtoteles* ap. *Euſeb.* Chron., ubi p. 73. doctisſime, ut ſolet, Ill. *Scaliger*, ex *Callimacho*, *Pindar*ique Criticis ad Pyth. Od. V, 117. Multa quoque *Spanhemius* ad *Callimachi* H. in Apoll. v. 75. Ex oraculo autem, Βάττ' ἐπὶ φωνὴν ἦλθες —— liquidisſima verbis *Plutarchi* T. II. p. 205. medela, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τὴν φωνὴν παραγενόμενον *Battum*, nam ἐπὶ τὴν Ῥώμην, quod nunc est, longe ineptisſimum. Idem Cl. *Reiskium* Animadvers. ad *Plutarch.* p. 261. conperio obſervaſſe.

89. Βάττ' ἐπὶ φωνὴν] Eadem habet *Tzetzes* Chil. VI, v. 349. paulum diverſa proſtant in *Schol.* ad *Callim.* h. in Apoll. v. 76., ἄναξ δέ σε Φοῖβος ἀνώγει ἐς Λιβύην ἐλθεῖν μηλοτρόφον οἰκιστῆρα. His proxima, niſi fallor, *Herod.* iſta ſubiecerat: Ὁ δὲ ἀμείβετο τοῖσδε, Ὦ ναξ —— Intermedia quae leguntur mea quidem opinione literatoris notam ſapiunt marginalem: ὥσπερ εἰ εἶπόι Ἑλλάδι γλώσσῃ χρεωμένῃ· ὦ βασιλεῦ ἐπὶ φωνὴν ἦλθες. *Herodotum* utique ſola decent ista: Λίβυες τὸν βασιλέα Βάττον καλέουσι, καὶ τούτου εἵνεκα δοκέω θεσπίζουσαν τὴν Πυθίην καλέσαι μιν Λιβυκῇ γλώσσῃ, εἰδυῖαν ὡς βασιλεὺς ἔσται ἐν Λιβύῃ. Ad interrogata non reſpondere mos Deo fuit Delphico, quem attigi in *Schol.* ad Phoen. p. 678. Quod ſuſpicabatur *Herod.* aliud olim *Batto* proprium inditum fuisſe nomen aliorum firmatur teſtimoniis, collectis Ill. *Ez. Spanhem.* in *Callim.* h. Apoll. v. 75. VALCKEN.

Varia contumacia Theræorum, sed parere Deo cogunturr. Azitis.

ζέ οἱ [a] ἢ καὶ πρότερον, οἴχετο μεταξὺ ἀπολιπὼν ὁ Βάττος ἐς τὴν Θήρην. Μετὰ δὲ, αὐτῷ τε τούτῳ καὶ τοῖσι [b] ἄλλοισι Θηραίοισι συνεφέρετο παλιγκότως· ἀγνοεῦντες δὲ τὰς συμφορὰς οἱ Θηραῖοι, ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς περὶ τῶν παρεόντων κακῶν· ἡ δὲ Πυθίη σφι ἔχρησε, συγκτίζεσι Βάττῳ Κυρήνην τῆς Λιβύης ἄμεινον πρήξειν· [c] ἀπέστελλον μετὰ ταῦτα τὸν Βάττον οἱ Θηραῖοι δύο πεντηκοντέροισι· [d] πλώσαντες δὲ ἐς τὴν Λιβύην οὗτοι, οὐ γὰρ εἶχον ὅ, τι ποιέωσι ἄλλο, ὀπίσω ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Θήρην· οἱ δὲ Θηραῖοι καταγομένους ἔβαλλον, καὶ οὐκ ἐων τῇ γῇ προσίσχειν, ἀλλ' ὀπίσω πλώειν ἐκέλευον· οἱ δὲ, ἀναγκαζόμενοι, ὀπίσω [e] ἀπέπλεον· καὶ ἔκτισαν νῆσον ἐπὶ Λιβύῃ κειμένῃ, τῇ οὔνομα, ὡς καὶ πρότερον [f] ἐρρήθη, ἐστὶ Πλάτεα· λέγεται δὲ ἴσην εἶναι [g] ἡ νῆσος τῇ τῶν Κυρηναίων πόλι. Ταύτην οἰκέοντες δύο ἔτεα, οὐδὲν γάρ σφι χρηστὸν συνεφέρετο, ἕνα αὐτῶν καταλιπόντες, οἱ λοιποὶ πάντες ἀπέπλεον ἐς Δελφούς· ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ τὸ χρηστήριον, ἐχρέωντο, Φάμενοι οἰκέειν τε τὴν Λιβύην, καὶ οὐδὲν ἄμεινον πρήσσειν οἰκεῦντες· ἡ δὲ Πυθίη σφι πρὸς ταῦτα χρᾷ τάδε,

[h] Αἰ τυ ἐμεῦ Λιβύην μηλοτρόφον οἶδας ἄμεινον
Μὴ ἐλθὰν ἐλθόντος ἄγαν ἀγάμαι σοφίην σεῦ.

ἀκούσαντες [i] δὲ τούτων οἱ ἀμφὶ τὸν Βάττον, ἀπέπλωον ὀπίσω· οὐ γὰρ δὴ σφέας ἀπίει ὁ θεὸς τῆς ἀποικίης, πρὶν δὴ ἀπίκωνται ἐς αὐτὴν Λιβύην· ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὴν νῆσον, καὶ ἀναλαβόντες τὸν ἕλιπον, ἔκτισαν αὐτῆς τῆς Λιβύης χῶρον αὐτίον τῆς νήσου, [k] τῷ οὔνομα ἦν Ἄζιρις, τὸν πάντα τε καλλίστας ἐπ'

ret; sed eadem quæ prius respondente, illinc digressus abiit in Theram. Mox deinde et huic ipsi et ceteris Theræis male cedebat; sed ignorantes casuum originem mittunt Delphos de præsentibus adversis. Quibus quum respondisset Pythia, melius cum ipsis actum iri, si Cyrenen in Africa conderent cum Batto, miserunt Theræi Battum cum duabus quinquaginta remorum navibus. Isti in Africam profecti, quandoquidem non aliud habebant quod agerent, retro ad Theram se receperunt. Sed eos Theræi arcentes accessu Theræ repellebant, ac rursus reverti iubebant: necessitate adacti, remenso iterum mari, condiderunt oppidum in insula Africæ adiacenti, nomine ut prius dictum est, Platea, quæ fertur Cyrenæorum urbi quæ nunc est, par esse magnitudine. Hanc biennio incolentibus, quum nihilo melius secum ageretur, uno e suis relicto, ceteri Delphos navigaverunt ad oracului consulendum. Eo postquam venerunt, sciscitantibus quid ita secum in Africam profectis nihilo tamen melius ageretur, Pythia respondit his verbis,

156

157

Lanigeræ Libyæ scis quam nec adiveris urbem,
Me melius: tuum ego ingenium mirabor euntis.

His auditis, ii qui cum Batto erant, rursus abnavigarunt: neque enim dimittebat eos deus ab colonia priusquam in Africam ipsam devenissent. Reversi ad insulam, receptoque quem reliquerant, condiderunt locum in Africa ipsa, e regione insulæ, nomine Aziris, amœnissimis collibus utrinque

[a] Abest *Pass. Vind. Arch. Ask. Medic.* [b] Negligitur ab *Arch.* [c] Ἀπέστελλον id. [d] Ἐς τ. Λιβ. δ. πλώσαντες *Arch.* [e] Ἀπέπλωον *Arch. V.* bene. ἀπέπλεον olim. [f] Εἰρέθη *Arch. V. Pass. Ask.*, tum ἐς Πλατέα *Pass. Ask. Arch.*, sed Πλάταια ut in *Ald.*, superius ἐς ante ὡς tribus illis defit; secutus eos sum. [g] Duae hae desiderantur in *Arch.* [h] Αἶτυ *M. Ask.*, αἰτ' *Pass.*; citat oraculum *Plutarch.* T. II. p. 408., ubi principium periit, tum οἶσθας ἄρειον. Olim ex *Ald.* et aliis Ἄσυ ἐμεῦ. [i] *Med. Ask. Pass.*, δὲ defit aliis. [k] Iidem cum *Valla*, vulgo τῇ, prave. tum Ἀξίριον *Ask.* Ἄξαρ. *Pass.*, reliqui Ἄζιριον, πάπαι.

99. Οἴχετο μεταξὺ ἀπολιπών] Sedandae sunt turbellae, quas innocens illud μεταξὺ fecit. Sive enim ex *Hesychio*, Μεταξὺ, ἐξαίφνης, μετ' ὀλίγον interpreteris, sive cum *Porto*, μεταξὺ ἀπολιπὼν (τὸν πρότερον τόπον) *interea relicto priore loco abiit*, quid tandem in sermone salebrosi? Recurret C. 160. ἐς ὃ μὲν οὗτοι ἀπολιπόντες οἴχοντο ἐς —. In *Platonis* Lysid. p. 207. A. ἔπειτα ὁ Μενέξενος — μεταξὺ παίζων εἰσέρχεται. Geminum dabit *Isocrates* Evagor. p. 200. E. Ex *Plutarcho* μετ' ὀλίγον *Hesychii* lucem mutuatur, referente Philippum, a Graecis terra marique imperatorem salutatum, καὶ μεταξὺ δὲ Ἀλέξανδρον — μετὰ τὴν Θηβαίων καταστροφὴν, tum de insecutis deinde regibus, τοῖς μεταξὺ Μακεδονικοῖς βασιλεῦσι T. II. p. 240. At horum satis. Παλίγκοτα et παλιγκότως illuminat *Galenus* ad *Hippocrat.* de Fractur. p. 547., et συμφορὰς, *caussas calamitatum*, tritissima *Nov. Foeder.* ζωὴ, ἀνάστασις, atque hoc de genere plura.

11. Ἀπέπλωον] In Ionum πλώειν, derivataque amanuensium grassatur licentia. Ἀπέπλωον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην *MSS.* L. VI, 116., ἀπέπλωον ὀπίσω ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον concorditer plerique omnes L. VIII, 14. Hic manum iniicit et moratur εἰρέθη *Codd.* ex Poëtae ἐῤῥέθη, quod L. VI, 15., sicuti prius supra in Edd. C. 77. et VII, 184. in scriptis. Utrumque genio Ionismi minime pugnare ex *Eustath.* ad *Homer.* p. 1540, 12. certum est.

21. Αἴ τυ ἐμεῦ] Principis poëtae πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα — et μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων *Nostri* L. I, 5. vereor, ut efficiant, Libyam ἄσυ, quod hic antea, optime dici. Mihi ἄι τυ blanditur mirifice, solo ingenii remigio a Cl. *de Pauw* productum, atque a *Gronov.* ex manu exaratis assertum quidem, sed haud feliciter explicitum. Sententia gravis est et εἰρωνική. *Si tu Libyam, ovibus foecundam, neque a te aditam melius, quam ipsemet ego, nosti, sapientiam huc accedentis, nimis miror.* Αἴ Dorum, vice εἰ, et μεμπτικὸν non nesciunt Grammatici.

21. Ἄσυ ἐμεῦ Λιβύην] Edixit nonnemo, Ἄσυ *omnino rectum esse neque debere sollicitari.* Perversa vir Cl. interpretatione corrupit inventam a se lectionem in *Med.* Codice, αἴ τυ, vel αἰ τὺ, reddens *Eia tu:* non recordabatur εἰ, *si*, Dorice pronunciatum αἰ. Huius oraculi leni medela persanati laudem *Adrianus* noster *Heringa* reportabit, qui mihi aliquando domi suae facile persuasit scribendum: Αἰ τὺ ἐμεῦ Λ. — Μὴ ἐλθὼν ἐλθόντος, ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σεῦ. Sua Dialecto Cyrenaei vel acceperant vel certe memoriae tradiderant oraculum, quod aestimare licet ex *Plutarchi* T. II, p. 408. A. Βάττος ἦκε δεύτερον ποτνιώμενος· ὑπεισπὼν οὖν ὁ θεὸς — με Λιβύαν μαλοτρόφον· οἶσθας ἄρειον, Μὴ ἐλθὼν· ἐλθόντος ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σεῦ· οὕτω πάλιν αὐτὸν ἐξέπεμψε. Sententiam prorsus obscurat inter voces ἐλθὼν et ἐλθόντος perperam posita distinctio, recte praetermissa in antiquis Edd. Hic naturalis esset ordo verborum, Αἰ τὺ, μὴ ἐλθὼν, Λιβύαν οἶδας ἄρειον ἐμεῦ ἐλθόντος, — *Tuam ego valde miror sapientiam, si tu, qui Libyen nondum adiisti, melius illam nosti quam ego, qui illuc venerim.* Proclive nunc erit suam oraculo formam indere, *Plutarcho* repertam:

Αἰ τὺ ἐμεῦ Λιβύαν μαλοτρόφον οἶδας ἄρειον
Μὴ ἐλθὼν ἐλθόντος, ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σεῦ.

Ore loquens Ionico Noster, quandoquidem Dorica quoque dedit in oracule sequenti C. 159., fortasse ne hic quidem Doricum in Λιβύαν μαλοτρόφον evitaverat πλατειασμόν· sicut αἰ pro εἰ, in Doricis reliquiis, *Sophronis* inprimis et *Epicharmi*, pro εἴ κε, vel ἐὰν, frequentatur αἴκα, subiunctivis modis iunctum: commodum hic locum inveniet ingeniosa medici nostratis *Heringae* coniectura, in *Hesychio* pro Βαῖκαν, Κρῆτες· corrigentis, Βαικα, ἐὰν, Κρῆτες. VALCKEN.

29. Τῷ οὔνομα ἦν Ἄζιρις, τὸν πάπαι] Consplrant in voce Ἀζίριον divellenda doctissimi homines *Is. Vossius*, *Pavius*, *Bergerus*, *Melotus*, *Bouberius*, *Bondam*, a quibus non dissentio. *Herodotus* praeivit omnibus C. 168. Locus ipse promiscue Ἄζιλις ac Ἀζιρις,

que concluſum; et alterum latus flumine
158 præterlabente. Hunc locum ſex annis quum incoluiſſent, ſeptimo deprecantes Afri perſuaſerunt relinquere, ut in meliorem transirent. Ita illinc eos Afri quum excivissent, veſperum verſus et ad locorum ſpecioſiſſimum duxerunt, et quidem noctu, ne Græci interdiu facientes iter, diurnum ſpatium metiendo animadverterent. Est autem huic loco nomen Iraſa. Eos, ubi ad fontem qui Apollinis eſſe fertur, duxerunt, inquiunt, Viri Græci, hic vobis incolere commodum est, ubi cœlum
159 foratum est. Sub Batti igitur conditoris vita, qui annos quadraginta regnavit, et ſub eius filio Arceſilao, qui regnavit annos ſexdecim, Cyrenæi habitaverunt tot omnino quot in coloniam miſſi fuerant. Sub tertio autem, qui Battus Felix est appellatus, cunctos Græcos ad navigandum, ut in Africa cum Cyrenæis habitarent, induxit ſuo oraculo Pythia. Nam arceſſebant Cy-

ἐπ' ἀμφότερα [a] συγκλήϊουσι, καὶ ποταμὸς τὰ ἑπὶ θάτερα παραῤῥέει. Τοῦτον οἴκεον τὸν χῶρον ἔξ ἔτεα· ἑβδόμῳ δέ σφεας ἔτει παραιτησάμενοι οἱ Λίβυες, [b] ὡς ἐς ἀμείνονα χῶρον ἄξουσι, ἀνέγνωσαν [c] ἐκλιπεῖν· ἦγον δέ σφεας ὀρθοῦτες οἱ Λίβυες ἀναστήσαντες πρὸς ἑσπέρην, καὶ τὸν κάλλιστον τῶν χώρων· ἵνα διεξιόντες οἱ Ἕλληνες μὴ ἴδοιεν, συμμετρησάμενοι τὴν ὥρην τῆς ἡμέρης, νυκτὸς [d] παρεξάγοιεν· ἔστι δὲ τῷ χώρῳ τούτῳ ὄνομα [e] Ἴρασα· ἀγαγόντες δέ σφεας ἐπὶ κρήνην λεγομένην εἶναι Ἀπόλλωνος, εἶπαν, „ Ἄνδρες „ Ἕλληνες, ὦθαῦτα [f] ὑμῖν ἐπιτήδειον οἰκέειν· ὦθαῦ- „ τα γὰρ ὁ οὐρανὸς [g] τέτρηται". Ἐπὶ μέν νυν Βάττεω τε τοῦ οἰκιστέω τῆς [h] ζόης, ἄρξαντος ἐπὶ τεσσε- 273
ράκοντα ἔτεα, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀρκεσίλεω ἄρξαντος ἐκκαίδεκα ἔτεα, οἴκεον οἱ Κυρηναῖοι, ἐόντες τοσοῦτοι, ὅσοι ἀρχὴν ἐς τὴν ἀποικίην ἐστάλησαν· ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου, Βάττεω τοῦ Εὐδαίμονος καλεομένου, Ἕλληνας πάντας ὥρμησε χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν, [i] συνοικήσοντας Κυρηναίοισι Λιβύην· ἐπεκαλέοντο γὰρ οἱ

[a] Συγκλήϊουσι solus ex dialecti more *Paſ.*, συγκλείουσι reliqui. [b] *Arcb. V. M. Paſ. Aſk.*, ceteris abest praepoſitio, ſicuti et *Aldo:* paullo ante οἱ Λίβ. *Paſ.*, quem articulum vulgo omittunt. tum χῶρον ἥξουσι *Arcb. V.* [c] Ἐκλείπειν ambo illi. [d] Παρῄγον ora *Steph. Paſ. Arcb. V.* non prave. [e] *Stephan. Byz.* in Voc. ubi *Holſten.* [f] Τμῖν *Arcb. V. Ald. Paris. A. B. Edd.*, quod adconmodatius, μὲν *M. Aſk. Paſſ.* [g] *Euſtatb.* Hom. p. 742, 22. haec explicat: mox Βάττου τε *Paſ. Aſk.*, aliis enclitica abest. [h] Ζοῆς *Arcb.* [i] *Ald. Arcb. Paſ.*, bene. Vide ſupra C. 148., συνοικισ. ceteri.

ζιρις, ut ſaepiuſcule in talibus, ap. *Steph. Byz.* Mox συγκλῄουσι ex dialecti formula, qua συγκεκλῃσμένη L. VII, 129. &c.

41. Ὁ οὐρανὸς τέτρηται] Virulentum est Comici, Iovem *pluvium* διὰ κοσκίνου οὐρεῖν, *per cribrum meiere* Nub. v. 372., Afrorum, ὁ οὐρανὸς τέτρηται, de copioſa isthic coeleſti aqua, ſuavius multo, Hebraeorum *Genes.* C. VII, 11. ואארבת חשמים נפתחו/ *et coeli feneſtrae reſeratae ſunt*, excellentiſsimum. Audiatur *Euſtatb.*, ὁ δὲ περί τινα Λιβυκὴν γῆν, *Noſtrum* ſpectans, ΤΕΤΡΗΣΘΑΙ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ φάμενος —— ἐτερατεύσατο· ἐθέλει γὰρ εἰπεῖν, τὸν οὐρανὸν, ὡς οἷά τινα δεξαμένην, ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις γαίαις ἐσεγανῶσθαι, περὶ δὲ τὸν τόπον ἐκεῖνον, οἷον συντετρῆσθαι, ὡς ὑετὸν συχνὸν ἐξερεύγεσθαι, καὶ ἄρδειν τὰ ἐκεῖ πρὸς τροφιμότητα, quibus ad loci explanationem nihil nitidius clariusve. Rem perſpectam habuit citra *Euſtathii* auxilium Ampl. *Bouberius* Diſſ. Herodot. C. 12. p. 138.

41. Ὁ οὐρανὸς τέτρηται] *Galeo* ſignificant ista *loci fertilitatem et ubertatem:* vellem docuiſſet, quo modo tandem *fertilitas* per *coelum* poſsit *foratum* deſignari. Dum quis ista nobis probabilius interpretetur, interea quae mihi venit olim in mentem coniecturam proponam. Οὐρανὸς in antiquis ſcribi ſolet Codd. *ουνος*· unicam his literam praefigamus, recuperabimus vocem βουνὸς, quam ego hic valde commodam iudico, ut Battum et comites quum ad fontem indigenae duxiſſent Libyes, dixiſſe perhibeantur: ἄνδρες Ἕλληνες, ἐνθαῦτα ὑμῖν ἐπιτήδειον οἰκέειν, ἐνθαῦτα γὰρ ὁ βουνὸς τέτρηται· *boc in loco commoda vobis erit ſedes; beic enim collis* vel *ager perforatus est, fontibus* nimirum; id est γῆ ἐστι ἔπυδρος πίδαξι, quod legitur C. 198. Primum Βουνὸς vox fuit Cyrenaeis uſitata: *Herod.* IV, c. 199., χώρων τὰ μέσα —— Βουνοὺς καλέουσι· attigit *Caſaub.* in *Athen.* III, c. 22. *Euſtatb.* in *Hom.* Od. T. p. 680, 37., Κεῖται καὶ ἐν Ἡροδότῳ βάρβαρος λέξις ὁ Βουνὸς, Λιβυκὴ γάρ. Idem in Il. Λ. p. 831, 32., ἡ δὲ κολώνη καὶ λόφος ἂν λέγοιτο καὶ Βουνὸς, ὅπερ Ἡρόδοτος μὲν Λιβύων λέξιν εἶναί φησιν, Αἴλιος δὲ Διονύσιος λέγει, ὅτι Φιλήμων ἐπισκώπτει τὸ ὄνομα ὡς βάρβαρον· λόφον γὰρ καλοῦσι. Quos reſpicit *Aelius Dionys.* Comici *Philemonis* duo ſenarios *Io. Clericus* e *Phrynichi* repetere potuerat Ecl. p. 156., cui Βουνὸς etiam ὀθνεία dicitur φωνὴ τῆς Ἀττικῆς· a Dorienſibus in Sicilia vocem transſumſiſſe videtur *AEſchylus*, a Cyrenaeis accipere potuerunt Alexandrini: recentiores Graeci quivis *colles* et *tumulos* Βουνοὺς dixerunt et μαστοὺς, AEtoli veteres βωμούς. Cyrenaicae regionis βουνοὶ ſimiles fuere βουνοειδέστιν ἀναστήμασι τόπων γεωργησίμοις; *Diodoro* memoratis V, c. 40. —— Praeterea *tumulum* hic a Batto occupatum *fontibus* fuisse conſtat *irriguum:* vide *P. Leopard.* Em. III, c. XI. *S. Bochart.* G. S. II, 1, c. 25. et *Ez. Spanbem.* in *Callim.* h. Apoll. v. 88. *Iuſtinus* XIII, c. 7., *montem Cyram et propter amoenitatem loci et propter fontium ubertatem occupavere. Fons Apollonis Herodoto* dictus et *Pindaro*, Callimacho est Κύρη, unde nomen acceperit Κυρήνη· κρήνην Θέτιν memorat *Herod.* C. 159. VALCKEN.

41. Τοῦ οἰκιστέω τῆς ζόης] Inprudens *Valla* vertendo, *qui condidit Zoam*, urbem exſtruxit, nequaquam a viro Celeb., quod demiror, deſtructam, quandoquidem interpretis lapsum eruditiſsimus *P. Leopardus* dudum detexerat Emend. L. III, 11. Potuerat Scriptor ἐπὶ τοῦ οἰκιστέω, ἄρξαντος —— ſicuti mox, elegit aliud, aeque adconmodatum et iucundum. Battus, Cyrenarum conditor, οἰκιστὴς *Pindaro Callimachoque*, nactus apud populares honores, quales οἰκιστῇ mos deferebat L. VI, 38. Facesſat ergo in Morboniam, quorſum a *Pavio* et *Bouberio* amandatur, urbs *Zoa*; addita in *Abr. Ortelii* Theſaur. Geographicum et pictas tabulas inprudenter: facesſant irrita aliorum molimina.

42. Ἐπὶ μέν νυν Βάττεω τ. οἰκιστέω τῆς Ζόης] Hic etsi iam Theſaurum *Ortelii* locupletavit urbium populorumque conditoris *Vallae* verſio: illa *Battum* nobis dedit *qui condidit Zoam.* Error absurdus propagari per Edd. non debuerat, quem ante annos ducentos iam indicatum ſuſtulit *Leopardus* Em. III, c. 11. *Vita*, ἡ ζωὴ, *Herodoto* ſcribitur ζόη· ἐπὶ μέν νυν τῆς ζόης B. τοῦ οἰκιστέω. Errorem peperit e ſitu ſuo, Herodoteo more, diſtracta vocula. Nihil est in his aut vicinis nodoſi. *Dum viveret Cyrenes conditor Battus*; qui per annos regnavit quadraginta, huiusque filio Arceſila per annos XVI. regnante res Cyrenaeorum in eodem ferme ſtatu permanſerunt; ſub tertio demum rege, qui fuit Battus iſtius nominis II, Εὐδαίμων dictus, Graecis divinitus in Africam evocatis, amplificatae; —— Sed ſi licet, ſuſpicor equidem, ante haec verba Ἐπὶ μέν νυν Β. τοῦ οἰκιστέω τῆς ζόης, olim alia quaedam lecta, quae nobis pericrint, de condita Cyrene, quo referretur adpellatio τοῦ οἰκιστέω, atque in his forte traditum, quando Battus expeditum acceperit uſum linguae: *Monte Cyra occupato* ſecundum *Iuſtin.* XIII, c. 7., *Battus linguae nodis ſolutis loqui primum coepit; quae res animos eorum, ex promiſsis Dei iam parte percepta, in reliquam ſpem condendae urbis accendit.* Auctore *Pauſania* X, p. 834., *vidit* Battus *leonem*, καὶ αὐτὸν τὸ θεῖμα τὸ ἐκ τῆς θεᾶς βοῆσαι σαφὲς καὶ μέγα ἠνάγκασεν. Inſtar Batti forte τραυλὸς, Croeſi filius in ſubito terrore *vitium nodumque linguae rupit, planeque et articulate eloquutus est*, *Gell.* N. A. V, c. 9. ἔῤῥηξε φωνὴν ὑπὸ δέους τε καὶ κακοῦ, *Herod.* I, c. 85. VALCKEN.

45. Ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου, Βάττεω τοῦ Εὐδ.] Optime ad hunc modum interpunxit Nob. *Palmerius* Exercit. in Gr. Auctor. p. 24. Nam Battus, eius nominis ſecundus, *Felix* adpellatus est, non tertius. Ἐπὶ τρίτου ſucceſsionis ordinem requirit. Bene *Plutarchus* in Coriol. p. 218. E. εὐτυχίας δὲ (Graeci ἐπώνυμον ἔθεντο) τὸν ΕΥΔΑΙΜΟΝΑ, τῷ δευτέρῳ τῶν Βάττων. Attigi ad *Diodorum* T. II. p. 551.

67. Ἀπὸ

οἱ Κυρηναῖοι ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ· ἔχρησε δὲ ὧδε ἔχοντα,

Ὃς δέ κεν ἐς Λιβύην πολυήρατον ὕστερον ἔλθῃ
Γᾶς ἀναδαιομένας, μετά οἱ πόκα φαμὶ μελήσειν.

συλλεχθέντος δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐς τὴν Κυρήνην, περιταμνόμενοι γῆν πολλὴν οἱ περίοικοι Λίβυες, καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, τῷ ὄνομα ἦν [a] Ἀδικράν, οἷα τῆς τε χώρης στερισκόμενοι, καὶ περιυβριζόμενοι ὑπὸ τῶν Κυρηναίων, πέμψαντες ἐς Αἴγυπτον ἔδοσάν σφεας αὐτοὺς Ἀπρίῃ τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ· ὁ δὲ, συλλέξας στρατὸν Αἰγυπτίων πολλὸν, [b] ἔπεμπε ἐπὶ τὴν Κυρήνην· οἱ δὲ Κυρηναῖοι [c] ἐκστρατευσάμενοι ἐς Ἴρασα χῶρον, καὶ ἐπὶ κρήνην [d] Θέστην, συνέβαλόν τε τοῖσι Αἰγυπτίοισι, καὶ ἐνίκησαν τῇ συμβολῇ· ἅτε γὰρ ὑπεπειρημένοι πρότερον οἱ Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων, καὶ παραχρεώμενοι, διεφθάρησαν ὕπο· ὥστε ὀλίγοι τινὲς αὐτέων, ἀπενόστησαν ἐς Αἴγυπτον· ἀντὶ τούτων Αἰγύπτιοι κατὰ [e] ταὐτὰ ἐπιμεμφόμενοι Ἀπρίῃ, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ. Τούτου δὲ τοῦ Βάττεω γίνεται παῖς [f] Ἀρκεσίλεως, ὃς βασιλεύσας, πρῶτα τοῖσι ἑωυτοῦ ἀδελφεοῖσι ἐστασίασε, ἐς ὃ μιν αὐτοὶ ἀπολιπόντες οἴχοντο ἐς ἄλλον χῶρον τῆς Λιβύης· καὶ ἐπ' ἑωυτῶν βαλλόμενοι, ἔκτισαν πόλιν ταύτην, ἣ τότε καὶ νῦν Βάρκη καλέεται· κτίζοντες δ' ἅμα αὐτὴν, ἐπίστασι ἀπὸ τῶν Κυρηναίων τοὺς Λίβυας· μετὰ δὲ, Ἀρκεσίλεως ἐς τοὺς ὑποδεξαμένους τε τῶν Λιβύων, καὶ ἀποστάντας τοὺς αὐτοὺς τούτους, ἐστρατεύετο· οἱ δὲ Λίβυες δείσαντες αὐτὸν, οἴχοντο Φεύγοντες πρὸς τοὺς ἠοίους τῶν Λιβύων· ὁ δὲ Ἀρκεσίλεως εἵπετο Φεύγουσι· [h] ἐς ὃ σφι Λευκώνι τε τῆς Λιβύης ἐγίνετο ἐπιδιώκων, καὶ ἔδοξε τοῖσι Λίβυσι ἐπιθέσθαι σφίσι· συμβαλόντες δὲ ἐνίκησαν τοὺς Κυρηναίους [i] τοσοῦτο, ὥστε ἐπταχισχιλίους ὁπλίτας Κυρηναίων ἐνθαῦτα πεσεῖν· μετὰ δὲ τὸ τρῶμα τοῦτο, Ἀρκεσίλεων μὲν κάμνοντά τε [k] καὶ φάρμακον πεπωκότα, ὁ ἀδελφεὸς [l] Λέαρχος ἀποστίγει· Λέαρχον δὲ ἡ γυνὴ ἡ Ἀρκεσίλεω δόλῳ κτείνει, τῇ ὄνομα ἦν Ἐρυξώ. Διεδέξατο δὲ τὴν βασιληίην [m] τοῦ Ἀρκεσίλεω ὁ παῖς Βάττος, [n] χωλός τε ἐὼν, καὶ οὐκ ἀρτίπους· οἱ δὲ Κυρηναῖοι πρὸς τὴν καταλαβοῦσαν συμφορὴν, ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησομένους ὁντινα τρόπον κατοικήσαμενοι, κάλλιστα δὴ οἰκέοιεν· ἡ δὲ Πυθίη ἐκέλευε [o] ἐκ Μαντινέης τῆς Ἀρκάδων κα-

Cyrenæi ad agri partitionem. Induxit autem hæc verba respondens,

Serior in Libyen quisquis pervenerit almam
Post discretum agrum, mox hunc, affirmo, pigebit.

Quum ergo ingens multitudo Cyrenen se contulisset, finitimi Afri spoliati magna agrorum parte eorumque rex, nomine Adicran, quippe agris exuti et contumeliose habiti a Cyrenæis, missis in AEgyptum quibusdam, sese dediderunt Apriæ AEgypti regi. Iste comparatum grandem AEgyptiorum exercitum misit adversus Cyrenen. Cyrenæi, instructa apud Irasa locum et ad fontem Thesten acie, cum AEgyptiis conflixerunt, eosque superaverunt, utpote inexpertos antea atque contemptores Græcorum: adeoque profligarunt, ut pauci ex eis in AEgyptum redirent. Qua de re AEgyptii tum succensentes Apriæ, ab eo desciverunt. Hujus autem Batti filius extitit Arcesilaus, qui regnum adeptus, inter initia cum fratribus suis seditiones exercuit, donec illi relicto eo in alium Africæ locum migraverunt, ubi inter se deliberantes urbem hanc condiderunt, quæ, ut tunc, Barce nunc appellatur. Et inter condendum Afros sollicitabant ad deficiendum a Cyrenæis. Arcesilaus tam illis, qui ex Afris eos receperant, quam ipsis iis, qui defecerant, bellum intulit: quem reformidantes Afri, fugam ad orientales Afros intenderunt. Sed fugientibus Arcesilaus usque institit insequendo, dum ad Leuconem Africæ perveniret: et Afris visum fuit eum adoriri. Itaque congressi cum eo, adeo superavere Cyrenæos, ut ex illis septem millia gravis armaturæ ibi ceciderint. Post hanc cladem, Arcesilaum ægrotantem epoto medicamento frater Learchus strangulavit: sed hunc dolo uxor Arcesilai interfecit, nomine Eryxo. Arcesilao successit in regno puer Battus, claudus, et pedibus non integer. Cyrenæi ob acceptam calamitatem, Delphos miserunt per quosdam interrogatum, quam rationem ineuntes optime habitarent. His Pythia respondens, iussit ex Mantinea Arcadum ad-

[a] Ἀδδικρανὶα *Arcb.* et *Valla*, una voce. [b] Ἔπεμψε *Ask. Pasf.* [c] Ἐκστρατοπεδευσ. *Arcb. Vind.* [d] *M. Ask. Pasf.*, Θέσιν *Paris. A. B. V. Arcb. Ald. Edd. Valla*, res dubia. Mox οἱ Αἰγύπτ. *Pasf. Ask.*, vulgo οἱ deerat. [e] Ταῦτα *Arcb.* [f] Ἀρκισέλεως *Vind.* semper, Ἀρκισέλεος cum *Arcb. Ask. M. Pasf.*, Ἀρκισίλαος *Ald. Edd.*, tum Βάττου *Pasf. Ask. V. Arcb.* [g] Ἀπίσασαν *Arcb. V.* [b] *M. Arcb. Pasf.*, ἐς ὃ *Ask.*, ἐς ὁ *Ald. Vind.*, iteratissima variatione. [i] Τοσοῦτον *Arcb. Vind.* [k] Καὶ πεπτωκότα *Arcb.* tantum, verum prave. [l] Λέαρχος *Arcb. V. Valla*, et mox, olim Ἀλλαρχος et Ἀλλαρχον. Statim γυνὴ ἡ Ἀρκισ. *Paris. A. Arcb. Vind.*, deerat aliis ἡ. [m] *M. Pasf. Ask. Arcb.*, τούτου τοῦ antea. [n] Iidem, excepto *Arcb.*, in ceteris enclitica desideratur. [o] Ἐκ Μαντιν. *Arcb. Pasf. Ask. Vind.*, alii τῆς interserunt, sine caussa.

67. Ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ] Adi sodes L. II, 161., ubi ἐν Λιβυκοῖσι λόγοισι de hac Melpomenes parte. Statim Ἀρκεσίλεως ob secundum tertiumque Ἀρκεσίλεω, Ἀρκεσίλεων casum, et quoniam toties totiesque in sequentibus Ἀρκεσίλεως. Similis sunt flexionis Μενέλεως, χαρίλεως &c.

84. Ὁ ἀδελφεὸς Λέαρχος] Habeat suum sibi nomen homo infelix et ingratus. *Plutarcho* Virtut. Mulier. p. 260. E. Λάαρχος, quod idem nomen, non tamen Arcesilai frater, sed φίλος πονηρὸς, per amici nomen regis mortem architectatus et tyrannidem, ubi de perditi hominis interitu et Eryxo, animosa matrona, plura. Quod ibidem de Amasidis, AEgyptiorum regis, militibus, suspicionem firmat, qua de L. II, 181. *Polyaeno* consimiliter Λάαρχος L. VIII, 41. sed ex *Plutarcho*. Post nonnulla Cl. *de Pauw* χωλός τε ἐὼν καὶ οὐκ ἀγχίνους, et *minime sollers*. Quo non indigemus. Est inter exempla Herodoteae περισσολογίας. *Claudum* praeterea hunc Battum *Plutarchus* praedicat, non insulsum neque stupidum, nedum *Herodotus*.

84. Ἀλλαρχος] Cyrenaica, ni fallor, nominis forma Λάαρχος in Ἄλαρχος vel Ἀλλαρχος facile transiit. Amicus infidus, qui secundum Arcesilam suffocavit, quique tyrannus evasit patriae, frequenter Λάαρχος dicitur *Plutarcho* T. II, p. 260, et 261. etiam in Λάαρχος concinit *Plutarcho Polyaenus* VIII, c. 41. Arcesilai viduae Eryxus uterque virtutes praedicat. VALCKEN.

91. Ἐκ τῆς Μαντινέης] Secum in Africam ducere iubentur, *qui* ipsorum *componeret disfidia*, καταρτισῆρα, sive *reconciliatorem pacis*; qualis petentibus concessus fuit a Mantinensibus Demonax. In Exerptis etiam e *Diod. Sic.* p. 550., τῆς Κυρηναίων στάσεως διαιτητὴς fuisse dicitur Δημώναξ Μαντινεὺς, συνέσει καὶ δικαιοσύνῃ δοκῶν διαφέρειν. Arcasin his non vulgaris honos iste fuit a Deo Delphico tributus tanquam εὐνομωτάτοις· *AElian.* V. H. II, c. 22., εὐνομωτάτους γενέσθαι καὶ Μαντινέας ἀκούω, οὐδὲν ἧττον Λοκρῶν, οὐδὲ Κρητῶν, οὐδὲ Λακεδαιμονίων αὐτῶν, οὐδ' Ἀθηναίων. Ex hac gente magistram Socrates, discipulam habuit Plato. Dis-

Demonax ab Mantinea corrector Cyrenes: ſed cuius inſtitutâ gravans Arceſilaus expulſus, abiit Samum, mater Cyprum, quæ exercuum ſæpe orans, deriſa est ab rege Euelthonte.

adducerent moderatorem. Itaque petentibus Cyrenæis Mantineenſes dederunt quendam nomine Demonactem, virum inter populares probatiſſimum. Hic igitur vir Cyrenen profectus, ubi ſingula quæque edoctus est, tum in tres tribus diſtribuens illos, ita digeſsit, ut unam quidem partem faceret Theræorum atque confinium: alteram autem Peloponneſiorum atque Cretum: tertiam vero, cunctorum inſulanorum; tum Batto regi fana ac ſacerdotia eximens, alia omnia quæ ſuperiores reges obtinuerant, contulit in me-
162 dium populo. Quæ inſtituta ſub hoc quidem Batto ſincera permanſerunt: verum ſub eius filio Arceſilao de honoribus vehementes ſunt excitatæ turbæ, negante Arceſilao Batti illius claudi et Pheretimæ filio ſe toleraturum quæ Mantinenſis Demonax conſtituiſſet, ac repoſcente honores ſuorum maiorum. Hinc ſeditione orta, inferior profugit in Samum, mater eius Salaminem Cypri. Obtinebat ea tempeſtate Salaminis imperium Euelthon, qui Delphis dedicavit thuribulum ſpectatu dignum, quod in theſauro Corinthiorum ſitum est. Ad hunc profecta Pheretima precabatur, ut ſe filiumque Cyrenen cum exercitu reduceret. Ille omnia potius quam exercitum huic

κατάρτιςῆρα ἀγαγέσθαι· αἴτεον ὧν οἱ Κυρηναῖοι, καὶ οἱ Μαντινέες ἔδοσαν ἄνδρα τῶν ἀςῶν δοκιμώτατον, τῷ ὄνομα ἦν Δημώναξ· ὗτος ὦν ὡνὴρ ἀπικόμενος ἐς τὴν Κυρήνην, καὶ μαθὼν ἕκαςα, τοῦτο μὲν, τριφύλους ἐποίησε σφέας, τῇδε διαθείς· Θηραίων μὲν [a] γὰρ καὶ τῶν περιοίκων μίαν μοίρην ἐποίησε· ἄλλην δὲ, Πελοποννησίων καὶ Κρητῶν· τρίτην δὲ, νησιωτέων πάντων· τοῦτο δὲ, τῷ βασιλέϊ Βάττῳ τεμένεα ἐξελὼν, καὶ ἱρωσύνας, τὰ ἄλλα πάντα, τὰ πρότερον εἶχον οἱ βασιλῆες, ἐς μέσον τῷ δήμῳ ἔθηκε. Ἐπὶ μὲν δὴ τούτου τοῦ [b] Βάττεω, οὕτω διετέλεε ἐόντα· ἐπὶ δὲ τοῦ τούτου παιδὸς Ἀρκεσίλεω πολλὴ ταραχὴ περὶ τῶν τιμέων ἐγένετο, Ἀρκεσίλεως γὰρ ὁ Βάττου τε τοῦ χωλοῦ καὶ Φερετίμης, οὐκ ἔφη ἀνέξεσθαι κατὰ τὰ ὁ Μαντινεὺς Δημώναξ ἔταξε, ἀλλὰ ἀπαίτεε τὰ τῶν προγόνων γέρεα· ὀιθεῦτεν ςασιάζων ἐσσώθη, καὶ ἔφυγε ἐς Σάμον· ἡ δὲ μήτης οἱ ἐς Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου ἔφυγε· τῆς δὲ Σαλαμῖνος τοῦτον τὸν χρόνον ἐπεκράτεε Εὐέλθων, ὃς τὸ ὀ ἐν Δελφοῖσι θυμιητήριον ἐὸν ἀξιοθέητον ἀνέθηκε, τὸ ὀ τῷ Κορινθίων θησαυρῷ κέεται· ἀπικομένη δὲ παρὰ [c] τοῦτον ἡ Φερετίμη, ἐδέετο ςρατιῆς, ἥ κατάξει σφέας ἐς τὴν Κυρήνην· ὁ δέ γε Εὐέλθων πᾶν μᾶλλον ἢ ςρατιὴν οἱ ἐδίδου· ἡ δὲ, λαμβάνουσα τὸ διδόμενον, [d] καλὸν μὲν

a Abest *Arcb. V.*, ſupra ὠνὴρ *Ask.* Mox μίαν negligit *Arcb.* b Βάττου *Arcb. Paſ. Ask.* c *Arcb. V. Paſ. Ask. Valla*, olim τοῦτο. Statim pulcre ὁ δέ γε Εὐελθ. *Arcb.*, γε aberat. d Alludit *Euſtath.* Hom. p. 657, 40.

Diſſidentes inter ſe Mileſii Parios ex omnibus Graecis ſibi delegerunt καταρτιςῆρας, *Herod.* V, c. 29. VALCKEN.

92. Καταρτιςῆρα] *Demonax* τῆς Κυρηναίων φάσεως διαιτητὴς in *Diodori* T. II. p. 550., *Noſtri* ex nationis dialecto prius L. V, 29. Pervenit in hanc usque aetatem aureus Cyrenaeorum numus, ab *Harduino* indicatus, in quo partim ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ, partim ΚΥΡΑΝΙΩΝ. Dubium non est, quin Mantinenſem *Demonactem*, eiusque egregiam operam, haud ingratis Cyrenaeis inpenſam, poſteris ille tradiderit: an vero ſub hoc tempus procuſus, mihi quidem valde ambiguum. At vide Ampl. *Bouberii* Diſſ. Herod. C. 12. p. 142. ſuper illa quaeſtione.

100. Τεμένεα ἐξελὼν] Laurentius *fana*. Melius *certas agri portiones*, quales et illae, in quibus Silphii proventus ap. *Heſychium* Βάττου σίλφιον. Vetus conſuetudo, a Poëta *Il.* Z, 194. ſignata, et *Ariſtide* T. I. p. 12. ὥσπερ τοῖς βασιλεῦσι ΤΕΜΕΝΗ καὶ χώρους ἐξαιροῦσι. Addidit Demonax ἱρωσύνας, quoniam τὰ γέρεα regum olim ſacerdotia, uti Spartae L. VI, 56., complectebantur. *Vallae* lapsum tetigit Conſultisſim. *Barbeyracius* Hiſtor. Foeder. T. I. p. 58.

100. Τεμένεα ἐξελὼν καὶ ἱρωσύνας] Itaque adeo, ſi ſana est lectio vulgata, populi Demonax adſuetus imperio *Regem* fecerit *ſacrificulum*; cui ſane mirarer ſi nullam ille voluerit relictam praeterea honoris praerogativam, quam legitimam habuerant maiores. Diis ſolebant fatoque functis heroibus regibusve τεμένη ἐξελεῖν· vivo Batto cur τεμένεα voluerit ἐξελεῖν non exputo. Ne rigida quidem Arcadis ſeveritas alia maiorum ῥητὰ ſaltem γέρεα denegare Regi potuit, praeter ἱρωσύνας, ſive *curam ſacrorum adminiſtrandorum*. Legiſſe videtur a vulgatis diverſa *Valla*, qui proxima, τὰ ἄλλα —— ἐς μέσον τῷ δήμῳ ἔθηκε, *cetera in medium poſita populo reſtituit*, minus commode expreſsit: legitur L. III, c. 80., ἐς μέσον Πέρσῃσι καταθεῖναι τὰ πρήγματα· qui a patre acceptum imperium ſponte ſua populo reſtituit, dicitur ἐς μέσον Κώοισι καταθεὶς τὴν ἀρχὴν, L. VII, c. 164. Graecorum more, *in medium ponere*, dicere non recuſant Latini. VALCKEN.

12. Ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ] Non Corinthiorum populus dedicarat, ſed Cypſelus, *Herod.* I, c. 14. Quam Olympiae dedicarat Sicyoniorum tyrannus Myron, aedicula tamen dicebatur Σικυωνίων θησαυρὸς, teſte *Pauſan.* VI, c. 19., quo capite in Alti Olympiaca ſuperſtites ſua aetate recenſet aediculas ſive θησαυροὺς καλουμένους Sicyoniorum, Carthaginienſium, (de horum ſpoliis a Gelone fuit is theſaurus conſecratus:) Epidamniorum, Sybaritarum, Cyrenaeorum, Metapontinorum, Megarenſium, Geloorum: initio capitis, καὶ ἐν Δελφοῖς, inquit, Ἑλλήνων τινὲς ἐποιήσαντο τῷ Ἀπόλλωνι θησαυρούς· in quibus ſua quaeque civitas donaria, aurum etiam et argentum Apollini ſacrandum deponeret, ſive τὰ ἀναθήματα et τὰ ἱερὰ χρήματα. Civitatum theſauros hic Apollinis veluti fidei commiſſos, quibus ubi poſceret uſus illinc repetitis uterentur, mihi quidem non liquet: τὸν ἐν Δελφοῖς τῶν Ἀθηναίων θησαυρὸν memorat *Xenoph.* K. Ἀ. V, p. 206, 33. Clazomeniorum, *Herod.* I, c. 51. Siphniorum, III, c. 57. Sicyoniorum, Thebanorum, Cnidiorum, Syracuſanorum, Potidaeatarum, *Pauſanias* X, c. 11., cuius aevo nihil in his erat pecuniae ſacrae. Haec addantur *H. Valeſio* notatis in Exc. *Peireſc.* p. 77. VALCKEN.

13. Ἀπικομένη δὲ παρὰ τοῦτον] Operarum *Aldi* ſocordia τοῦτο peperit et ſecuturis reliquit. Critici ad *Pindari* Od. Pyth. IV. pr. de Pheretima filioque, πέμπτος δέ ἐσιν Ἀρκεσίλαος, Φερετίμης υἱὸς, ὡς Ἡσίοδος μνημονεύει. Falſo de *Heſiodo*, qui de eo nec ſcripsit, neque potuit. Voluerunt ὡς Ἡρόδοτος ——. Falſo inſuper πέμπτος. Arceſilaus hic regum fuit *ſextus*. Salaminius *Euelthon* locum occupat in *Polyaeni* L. VIII, 47.

16. Λαμβάνουσα τὸ διδ.] Syllabam effecisſe ſuſpicor poſtremam, ut vocula nobis αἰεὶ perierit, reponendumque ἡ δὲ λαμβάνουσα τὸ ἀιεὶ διδόμενον. De *ſibi invicem continua ſerie ſuccedentibus* ſic ſolet ἀεὶ venuſte poni pro συνεχῶς. *Homerus* μελισσάων meminit, Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων. Il. B. v. 88. vide *Heſych.* in Αἰεὶ νέον ἐ. *Thucyd.* p. 277, 78., Ἀθηναίων ὁ αἰεὶ ἐντὸς γενόμενος. *Herod.* II, c. 168., ταῦτα τοῖσι αἰεὶ δορυφορέουσι ἐδίδοτο· et ſaepius alibi. Vocem autem istam, quod fatendum est valde acconmodam, hoc in loco legiſse videtur *Euſtath.* ex *Herodoto* ſic hiſtoriam enarrans in Il. Z. p. 523. ἀεὶ γὰρ ἐκείνη τὸ μὲν διδόμενον, φησὶν, ἐλάμβανε, καὶ καλὸν ἔλεγε, κάλλιον δὲ ἔκρινε (L. ἐκεῖνο) τὸ ςρατιὰν λαβεῖν· τελευταῖον ἐξέπεμψεν αὐτῇ δῶρον ἄτρακτον χρύσεον καὶ ἠλακάτην, ᾗ καὶ εἴριον προσέκειτο, καὶ προσεπεῖπεν, ὅτι γυναῖκα τοιούτοις δωρεῖσθαι χρὴ, ἀλλ' οὐ ςρατιᾷ θνησκούσῃ ἐκ τῶν τρωμάτων. Miror ultima et in his vocem Ionicam *Herodoti*. Paene ultima lectiones adfirmant a *Gronovio* reiectas. Homerica, Ἰσόν τ' ἠλακάτην τε, —— *Ariſtophanis* etiam expreſsit Lyſiſtrata v. 519., Ὁ δέ μ' εὐθὺς ἔφασκεν ὑποβλέψας, εἰ μὴ τὸν ςήμονα νήσω, Ὀτοτύξεσθαι μακρὰ τὴν κεφαλήν· πόλεμος δ' ἀνδράσι μελήσει· sic modulus verſui reddendus est, vitiatus in vulgatis, Ὁ δέ μ' εὐθὺς ὑποβλέψας ἔφα-

Reversus ab exilio crudeliter dominatur, nec memor oraculi occiditur Barcæ.

μὲν ἔφη καὶ τοῦτο εἶναι, κάλλιον δὲ ἐκεῖνο, τὸ δοῦναί οἱ δεομένῃ στρατιήν· τοῦτο γὰρ ἐπὶ παντὶ τῷ διδομένῳ ἔλεγε· [a] τελευταῖόν οἱ ἐξέπεμψε δῶρον ὁ Εὐέλθων ἄτρακτον χρύσεον καὶ ἠλακάτην, πρόσῃν [b] δὲ καὶ εἴριον· εἰπάσης δὲ αὐτῆς τῆς Φερετίμης τοῦτο ἔπος, ὁ Εὐέλθων ἔφη, τοιούτοισι γυναῖκας δωρέεσθαι, ἀλλ' οὐ στρατιῇ. Ὁ δὲ Ἀρκεσίλεως τοῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ὁ Σάμῳ, συνήγειρε πάντα ἄνδρα ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ· συλλεγομένου δὲ στρατοῦ πολλοῦ, ἐστάλη ἐς Δελφοὺς Ἀρκεσίλεως, χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ περὶ κατόδου· ἡ δὲ [c] Πυθίη οἱ χρᾷ τάδε, „Ἐπὶ μὲν τέσσερας Βάττους, καὶ „Ἀρκεσίλεως τέσσερας, ὀκτὼ [d] ἀνδρῶν γενεὰς, δι„δοῖ ὑμῖν Λοξίης βασιλεύειν Κυρήνης· πλέον μέντοι „τούτου οὐδὲ πειρᾶσθαι παραινέει· σὺ μέντοι ἥσυ„χος εἶναι, κατελθὼν ἐς τὴν σεωυτοῦ· ἢν δὲ τὴν „κάμινον [e] εὕρῃς πλέην ἀμφορέων, μὴ [f] ἐξοπτήσῃς „τοὺς ἀμφορέας, ἀλλ' ἀπόπεμπε κατ' οὖρον· εἰ 275 „δὲ ἐξοπτήσῃς τὴν κάμινον, μὴ [g] ἐσέλθῃς ἐς τὴν „ἀμφίῤῥυτον· εἰ δὲ μὴ, [h] ἀποθανέεαι καὶ αὐτὸς, „καὶ ταῦρος ὁ καλλιστεύων." Ταῦτα ἡ Πυθίη Ἀρκεσίλεῳ χρᾷ· ὁ δὲ, παραλαβὼν τοὺς ἐκ τῆς Σάμου, κατῆλθε ἐς τὴν Κυρήνην· καὶ ἐπικρατήσας τῶν πρηγμάτων, τοῦ μαντηίου οὐκ ἐμέμητο, ἀλλὰ δίκας τοὺς ἀντιστασιώτας αἴτεε τῆς ἑωυτοῦ Φυγῆς· τῶν δὲ οἱ μὲν τοπαράπαν ἐκ τῆς χώρης ἀπαλλάσσοντο, τοὺς δέ τινας χειρωσάμενος ὁ Ἀρκεσίλεως ἐς Κύπρον ἀπέστειλε ἐπὶ διαφθορῇ· τούτους μέν νυν Κνίδιοι ἀπενειχθέντας πρὸς [i] τὴν σφετέρην, ἐῤῥύσαντο, καὶ ἐς Θήρην ἀπέστειλαν· ἑτέρους δέ τινας τῶν Κυρηναίων ἐς πύργον μέγαν Ἀγλωμάχου καταφυγόντας ἰδιωτικὸν, ὕλην περιθέντας, [k] ὁ Ἀρκεσίλεως ὑπέπρησε· μαθὼν δὲ ἐπ' ἐξεργασμένοισι τὸ μαντήιον εἶον τοῦτο, ὅτι μιν ἡ Πυθίη οὐκ ἔα εὑρόντα ἐν τῇ καμίνῳ τοὺς ἀμφορέας ἐξοπτῆσαι, [l] ἔργετο ἐκὼν τῆς τῶν Κυρηναίων πόλιος, δείμαίνων τε τὸν κεχρεμένον θάνατον, καὶ δοκέων ἀμφίῤῥυτον τὴν Κυρήνην εἶναι· εἶχε δὲ γυναῖκα συγγενέα ἑωυτοῦ, θυγατέρα δὲ τοῦ τῶν Βαρκαίων βασιλῆος, τῷ οὔνομα ἦν [m] Ἀλαζίῃ· παρὰ τοῦτον ἀπικνέεται· καί μιν Βαρκαῖοί τε ἄνδρες, καὶ τῶν ἐκ Κυρήνης Φυγάδων τινὲς καταμαθόντες ἀγοράζοντα, κτείνουσι· πρὸς δὲ, καὶ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ [a] Ἀλα-

huic dabat. Pheretima id quod dabatur accipiens, dicere etiam bonum id quidem esse, sed melius facturum eum si ei petenti daret exercitum. Quumque idem ad omnia quæ dabantur, hoc diceret, tandem misit ad eam Euelthon dono fusum aureum, atque colum penso circumdatam: dicentique quæ consueverat verba Pheretimæ, inquit talibus rebus donari feminas, non exercitu. Arcesilaus 163
interea Sami agens, unumquemque solicitabat conditione divisionis agrariæ: coactoque ingenti exercitu, navigavit Delphos ad consulendum de reditu. Cui Pythia ita respondit, Ad quatuor Battos, ac totidem Arcesilaos, octo hominum ætates dat vobis Apollo Cyrene regnare: ulterius vel conari dehortatur. Tibi vero suadet, ut reversus in domum tuam, quietem agas. Quod si fornacem inveneris plenam amphorarum, ne eas excoquas, sed ad auram emittas. Sin fornacem incenderis, ne committas ut circumfluam introëas: alioqui peribis tu pariter et taurus optime opus faciens. Hæc Arcesilao Pythia respondit. Iste sumptis iis qui erant e Samo, rediit 164
Cyrenen: recuperatoque rerum dominio, immemor oraculi, vocatis ad dicendam caussam iis, qui contra ipsum in partibus fuerant, obiecit culpam fugæ suæ. At illorum alii exilio solum vertebant, alii ab eo comprehensi, in Cyprum ad perniciem mittebantur: quos Cnidii ad suam terram appulsos liberaverunt, ad Theramque dimiserunt. Quosdam, qui in grandem quandam et privatam Aglomachi turrim refugerant, circumdata materia Arcesilaus igni cremavit. His perpetratis, agnoscens id esse oraculum, quo Pythia non sinebat eum inventas in fornace amphoras excoquere, abstinebat ultro urbe Cyrene, extimescens necem oraculo prædictam, et Cyrenen existimans esse circumfluam. Uxorem vero habebat cognatam suam regis Barcæorum, cui nomen erat Alazir, filiam. Ad hunc proficiscitur. Et quidam tum Barcæi, tum exules Cyrenæi quum in foro agentem eum animadvertissent, obtruncarunt, insuper et eius socerum Ala-

a Τελευτῶν Fragm. *Paris.* et superius τοῦτο ἐπὶ sine medio γὰρ, quod abesse potest. *b M. Pasc. Ask.*, alii omnes δέ οἱ, et forte *Eustath.*, tum εἰπάσης iidem tres, ceteri ἐπειπ. utrumque retineri potuerat. *c M. Arch. V. Pasc.*, reliquis οἱ aberat. *d* Non est in *Arch. Vind.*, male. Vide II, 142. *e* Εὑρέῃς *Arch.*, quod non sperno. εὕρῃς alii. Statim πλέειν *Pasc.* *f* Ἐξοπτήσεις idem et *Arch.* *g* Ἐσελθ. *Pasc.*, alii εἰσελθ. cum Edd. *b* Ἀποθανέαι *Arch.* *i* Articulus illi deest. *k* Ὁ Ἀρκ. *Pasc. Ask.*, reliqui ὁ non habent. Ἀρκισέλεος *Arch.* *l* Ἔργετο ἐκὼν τῆς Κυρ. *Ald. Arch. V. Paris. A. B.* Edd. *Valla*, in *Med. Ask. Pasc.* ἐκὼν deerat, negligenter. *m Med. Pasc. Valla*, Ἀλιζὴρ *Ask.*, Ἀλαζὲὶρ *Arch.*, Ἀλαζὴρ *Ald. Paris. A. B.* Ed., horum quid verius, quis definiet? mox Βαρκαῖόί γε *Ask.*, statim καὶ omittens cum *Med.*, ceteri servant, idque iure.

ἔφασκε, κεἰ μὴ. —— Quae cap. leguntur seq. 163., de quatuor Battis totidemque Arcesilais illuminarunt *Palmer.* in Exercit p. 24. *H. Vales.* et *P. Wesc.* in Exc. *Diodori* T. II. p. 550, 551. VALCKEN.

23. Ἀλλ' οὐ στρατιῇ] Unde *Eustath.*, qui excerpsit, στρατιῇ adstruxerit, θνησκούσῃ ἐκ τῶν τρωμάτων, cum illis scio, qui penitissime ignorant. Sibi habeat servetque: ad *Herodotum* nihil. Quod oraculum mox de quatuor Battis totidemque Arcesilais, illud ex tripode dictum. Valuit in illa regum stirpe et serie, quod celebri olim in usu, ut nepos avi nomine insigniretur. Multa ad *Diodorum* T. II. p. 550. *H. Valesius* et *Bouherius* in Disc. Herodotea.

34. Ἀπόπεμπε κατ' οὖρον] *Trade secundo vento*, praestiterat, ex formula *Sophocl.* Trach. v. 474. ἀλλὰ ταῦτα μὲν Ῥείτω κατ' οὖρον, et *AEschyli* VII. c. Theb. v. 696. ἴτω κατ' οὖρον ——. Adde Schol. ad Trachin. v. 828.

37. Ταῦρος ὁ καλλιστεύων] *Maxima taurus victima*, ὁ καλλιστεύων τῶν ταύρων; *Diodoro* L. IV, 23. Pythia obscure *Alazirem*, Arcesilai socerum, indigetasse videtur, una cum genero interiturum, prorsus ut ΤΑΤΡΟΤ titulo Philippum, Alexandri Magni patrem, ap. *Diodor.* L. XVI, 91.

49. Ἐπ' ἐξεργασμένοισι] Sic vere ex *Aldi* ἐπεξεργασμένοισι· pravum idem in *Plutarchi* Malignitate p. 870. B. e *Nostri* L. VIII, 94. Elegans *Euripidis* Bacch. v. 1037. πλὴν ἐπ' ἐξειργασμένοις Κακοῖσι χαίρειν, ὦ γυναῖκες, οὐ καλόν. Utitur plus simplici vice *AEschyl.* in Pers. v. 526., Agamem. v. 1388. &c.

51. Ἔργετο ἐκ τῆς] Hic quoque vetus et *Vallae* reperta lectio revocabitur, ἔργετο ἐκὼν τῆς Κυρηναίων πόλιος, *urbe Cyrene ultro abstinebat*, sive, *semet ipse volens arcebat urbe:* male vir Cl. verbum ἔργετο reddidit *arcebatur:* apud *Herod.* ἔργεσθαι formae mediae verbum significat *semet arcere*, adeoque *abstinere:* II, c. 18., θηλέων βοῶν μὴ ἔργεσθαι, idem est ac θηλέων βοῶν γεύεσθαι, IV, c. 186. V, c. 57. πολλῶν ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι. VALCKEN.

67. Εὐερ-

Mater Pheretima fugit in AEgyptum ad Aryandem. Nummus Daricus et Aryandicus. Sub titulo auxilii Pheretimæ Persicus exercitus Cyrenen missus ad Afros vincendos.

Alazira. Ita Arcesilaus, sive volens sive invitus oraculo non obsequutus, fatum
165 suum implevit. Mater eius Pheretima, dum filius Arcesilaus mali sui sibi autor Barcæ agit, ipsa interea honoribus filii Cyrenè fungebatur, ac munera obibat cum alia, tum in senatu assidebat. Ubi autem cognovit filium suum Barcæ occisum esse, fuga se proripuit in AEgyptum: nam Arcesilaus fuerat de Cambyse Cyri bene meritus; quod is extitisset qui Cyrenen Cambysi tradiderat, ac tributum instituerat. Hæc in AEgyptum quum pervenisset, supplex Aryandi sedit: hortansque eum ad se
166 ulciscendam, etiam prætendens titulum quod ideo filius suus, quia cum Medis sentiret, interemptus esset. Erat hic Aryandes AEgypti prætor a Cambyse constitutus, qui aliquanto post tempore, quum æmulari Darium vellet, ab eo est interfectus. Siquidem audiens atque animadvertens, Dario cordi esse memoriam sui relinquere opere quod a nullo alio regum factum esset, id sibi imitandum putavit, donec mercedem accepit. Etenim Darius ex auro quam potuit purgatissimo monetam percussit: Aryandes autem AEgypti prætor idem ex argento fecit; et nunc quoque exstat purissimum
167 argentum Aryandicum. Ea re comperta Darius insimulatum quasi rebellaret, morte affecit. Tunc autem Aryandes hic misertus Pheretimæ, omnes ei copias AEgypti tradidit, pedestres simul et nauticas, præposito quidem pedestribus Amasi, viro Maraphio, nauticis autem Badre, qui genere Pasargades erat. Sed priusquam copias mitteret, caduceatore Barcam misso percontabatur quisnam percussor Arcesilai extitisset. Barcæi se omnes extitisse respondent: multa etenim se ab illo mala esse perpessos. His auditis Aryandes ita exer-
168 citum una cum Pheretima mittit. Atque hic

a Ἀλαζῖρα. Ἀρκεσίλεως μὲν νυν b εἴτε ἑκὼν εἴτε ἄκων ἁμαρτὼν τοῦ χρησμοῦ, ἐξέπλησε μοίρην τὴν ἑωυτοῦ. Ἡ δὲ μήτηρ Φερετίμη, τέως μὲν ὁ Ἀρκεσίλεως ἐν τῇ Βάρκῃ διαιτᾶτο ἐξεργασμένος ἑωυτῷ κακὸν; ἡ δὲ εἶχε c αὐτὴ τοῦ παιδὸς τὰ γέρεα d ἐν Κυρήνῃ, καὶ τἄλλα νεμομένη, καὶ ἐν βουλῇ παρίζουσα· ἐπεί τε δὲ ἔμαθε ἐν τῇ Βάρκῃ ἀποθανόντα οἱ τὸν παῖδα, φεύγουσα οἰχώκεε ἐς Αἴγυπτον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐκ τοῦ Ἀρκεσίλεω εὐεργεσίαι ἐς Καμβύσεα τὸν Κύρου πεποιημέναι· οὗτος γὰρ ἦν e ὁ Ἀρκεσίλεως, ὃς Κυρήνην Καμβύσῃ ἔδωκε, καὶ φόρου ἐτάξατο· ἀπικομένη δὲ ἐς Αἴγυπτον ἡ Φερετίμη, f Ἀρυάνδεω ἱκέτις ἕζετο, τιμωρὴσαι ἑωυτῇ κελεύουσα πρόφασιν προϊσχομένη τοιήνδε, ὡς διὰ τὸν μηδισμὸν ὁ παῖς οἱ τέθνηκε. Ὁ δὲ Ἀρυάνδης ἦν οὗτος τῆς Αἰγύπτου g ὕπαρχος ὑπὸ Καμβύσεω καταστάς· ὃς ὑστέρῳ χρόνῳ τούτων h παρισεύμενος Δαρείῳ διεφθάρη· πυθόμενος γὰρ καὶ ἰδὼν Δαρεῖον ἐπιθυμέοντα μνημόσυνον ἑωυτῷ λιπέσθαι i τοῦτο τὸ μὴ ἄλλῳ εἴη βασιλέϊ κατεργασμένον, ἐμιμέετο τοῦτον, k ἐς οὗ ἔλαβε τὸν μισθόν. Δαρεῖος μὲν γὰρ χρυσίον καθαρώτατον ἀπε- 276
ψήσας ἐς τὸ δυνατώτατον νόμισμα ἐκόψατο· Ἀρυάνδης δὲ ἄρχων Αἰγύπτου, ἀργύριον ταὐτὸ τοῦτο ἐποίησε· καὶ νυν l ἔστι ἀργύριον καθαρώτατον τὸ Ἀρυανδικόν· μαθὼν δὲ Δαρεῖος μιν ταῦτα ποιεῦντα, αἰτίην m οἱ ἄλλην ἐπεῖχε, ὡς οἱ ἐπανίστατο, ἀπέκτεινε. Τόν τε δὴ οὗτος ὁ Ἀρυάνδης κατοικτείρας Φερετίμην, δίδοῖ αὐτῇ n στρατὸν τὸν ἐξ Αἰγύπτου ἅπαντα, καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὸν ναυτικόν· στρατηγὸν δὲ τοῦ μὲν πεζοῦ, Ἄμασιν ἀπέδεξε, ἄνδρα Μαράφιον· τοῦ δὲ ναυτικοῦ p Βάδρην, ἐόντα Πασαργάδην γένος· πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι τὴν στρατιὴν ὁ Ἀρυάνδης πέμψας ἐς τὴν Βάρκην κήρυκα, ἐπυνθάνετο τίς εἴη ὁ Ἀρκεσίλεων ἀποκτείνας; οἱ δὲ Βαρκαῖοι q αὐτοὶ ὑποδεκέατο πάντες πολλά τε γὰρ καὶ κακὰ πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ· πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ἀρυάνδης, οὕτω δὴ τὴν στρατιὴν ἀπέστειλε ἅμα τῇ Φερετίμῃ· αὐτὴ μέν νυν αἰτίη πρό-

a Pasf., Ἀλιζάρα M. Ask. Ἀλαζεῖρα Arcb., Ἀλαζῆρα Ald. &c. Vide Gronov. b Duo haec praetervidit librarius Arcb., qui ἁμαρτὼν cum M. Pasf. Ask., alii ἐξαμαρ. c Αὕτη Arcb. non inconcinne. Conf. L. I, 187. d Quatuor insequentia id. negligit. e Ὁ Αρκ. Pasf. V. Arcb. Ask. Paris. B., in Edd. deerat articulus. Mox φόρον M. Arcb. V. Pasf. Ask., reliqui φόρους. Vide supra C. 35. f Ἀριανδ. Arcb. cum Valla, et semper quidem: tum ἔζετο M. Pasf. Ask. bene. Vide ad C. 145., ἵζετο alii. g Ἱππάρχος Fragm. Paris., male. h Παρισεύμενος Arcb. V., vulgo παρισούμ. Praecedens in Aldo τοῦτον pingitur. i Deest Fragm. Paris. k Med. Pasf. Fragm. Paris., ἐσὸ Ask. sive ἐς ὃ, ut reliqui. Paullo ante μνημοσ. ἑωϋτοῦ Vind. Arcb., et ἐμιμέατο Arcb. l Ἔστι Valla Arcb. V. Fragm. Paris. Ask. Pasf., in aliis et Edd. ἔστι. m Defit Arcb., tum ἐπανιστέατο M. Arcb. Ask., ἐπανιστέατο Pasf., et Edd. ἐπανισταλατο, male. n Στρατὸν ἐξ Αἰγ. Arcb. V. o Μὲν τοῦ Arcb. V. p Μάρδην Arcb., Vind. Μάδρην, Mandrem Vall. tum mox πρὶν δὲ ἢ ἀπος. V. Med. Pasf. Ask., ab aliis ἢ exulat. q Arcb. V. Pasf. Ask. M. Valla; vulgo αὐτὸν ex Aldo. Porro ὑποδεκέατο Ald. Arcb. V. Edd., ὑπεδεκόντο, vetante dialecto, M. Pasf. Ask. Post pauca στρατιὴν ἀπέστειλε Pasf., quod malui: antea ἀπέστελλε.

67. Εὐεργεσίαι ἐς Καμβύσεα] Non neglexit in *Polyaeni* L. VII, 47. apud Aryanden τὰς ἐς Καμβύσην εὐεργεσίας Pheretima. In pingendo Satrapae nomine libri Strategematum et *Pollucis* discordes quoque sunt, in vulgatum tamen proniores.

75. Παρισεύμενος] Ionum ex more, saepe spreto. Dederunt schedae ἐκποσιεύμενος C. 154., praebebunt illud ipsum C. 203. tum ἀνταγωνιευμένους L. V, 109. atque his similia. Ex Darii studio, quod Aryandes stolide aemulabatur, aurum multo purissimum ψῆγμα Δαρείου χρυσοῦ ap. *Plutarchum* in Pactolo, et numi aurei Δαρεικοὶ, *Darici*. Negant Critici ad Comici Ἐκκλ. v. 589. appellatos ἀπὸ Δαρείου, τοῦ Ὑστάσπου πατρὸς, sed ab alio rege *Dario*: sequitur *Suidas*, et omnibus *Harpocratio* prior. Equidem his dicam impegi Observ. L. II, 24., nec poenitet: nihil ad arguendos manifestius *Herodoteis*. Succurrit tamen labanti Grammaticorum fidei amicissimus *H. Venema*, Herodotea probans, Dariumque Hystaspiden Persis *Darices* cudisse, Medis vero antiquiorem Darium, nomine *Medum*, cuius exemplum rex Persa fuerit imitatus, Disert. ad Vaticin. *Daniel.* p. 160.

82. Καὶ νῦν ἔστι ἀργύριον] Ita ex schedis oportuit. *Pollux* argentum Ἀρυανδικὸν L. III, 87. VII, 98. hinc derivavit: quae de *Daricis* ibidem, ἀπὸ Δαρείου, ὡς ὑπ' ἐκείνου ἀκριβωθέντος εἰς κάθαρσιν τοῦ χρυσίου ostendunt originem. Statim ἐπανιστέατο dubio caret.

84. Βάδρην] Haesito, quid verius certiusque. In propriis nominibus frequentissima MSS. discordia. Idem classis praefectus C. 203. Βάρης, ubi *Badres* Laurentius, quod retineo: Μάδρης *Vind.* huc ducit ex confusione litterarum β et μ in codicibus tritissima. Mox αὐτοὶ ὑπεδεκέατο ex C. 200. liquidissimum.

84. Βάδρην] Infra c. 203., ὁ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγὸς dicitur Βάρης ob tantillam scriptionis librario procul dubio imputandam differentiam non debuerant tanquam diversi considerari *Badres* et *Bares*: genuinum forte nomen Βάρην onerat littera male repetita. Alexandri Macedonis sororem habuisse dicitur Βουβάρης ἀνὴρ Πέρσης, VIII, c. 136. et V, c. 21. idem videtur, cuius nomen scribitur Βούβαρις VII, c. 21. Persam Καντίβαριν ex *Clearcho* memorat *Athen.* X, p. 416. B. hinc *AElian.* V. H. I, c. 27. —— Ab AEgypti satrapa Aryande classem et exercitum accepisse Pheretimam, *Herodoto* consentit *Polyaenus* VIII, c. 47.

VALCKEN.

πρόσχημα τοῦ λόγου ἐγίνετο. [a] Ἀπεπέμπετο δὲ ἡ στρατιή, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, [b] ἐπὶ Λιβύων καταστροφῇ. Λιβύων γὰρ δὴ ἔθνεα πολλὰ καὶ παντοῖά ἐστι· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ὀλίγα, βασιλέος ἦν ὑπήκοα, τὰ δὲ πλέω [c] ἐφρόντιζε Δαρείου οὐδέν· οἰκέουσι δὲ κατὰ [d] τάδε Λίβυες ἀπ' Αἰγύπτου ἀρξάμενοι· πρῶτοι Ἀδυρμαχίδαι Λιβύων κατοίκηνται, οἱ νόμοισι μὲν τὰ πλέω Αἰγυπτίοισι χρέωνται, ἐσθῆτα δὲ Φορέουσι [e] οἵηπερ οἱ ἄλλοι Λίβυες· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν, [f] ψέλιον περὶ ἑκατέρῃ τῶν κνημέων Φορέουσι χάλκεον· τὰς κεφαλὰς δὲ κομῶσαι, τοὺς φθείρας ἐπεὰν λάβωσι τοὺς [g] ἑωυτῆς ἑκάστη ἀντιφάγει, καὶ οὕτω ῥίπτει· οὗτοι δὲ μοῦνοι Λιβύων τοῦτο ἐργάζονται· καὶ τῷ βασιλέϊ μοῦνοι τὰς παρθένους μελλήσας συνοικέειν ἐπιδεικνύουσι· ἢν δὲ ἀρέσκῃ τῷ βασιλέϊ ἀρετὴ γένηται, ὑπὸ τούτου [h] διαπαρθενεύεται· παρήκουσι δὲ οὗτοι οἱ Ἀδυρμαχίδαι ἀπ' Αἰγύπτου μέχρι λιμένος, τῷ οὔνομα [i] Πλεῦνός ἐστι. Τούτων δὲ ἔχονται Γιλιγάμμαι, νεμόμενοι [k] τὴν πρὸς ἑσπέρην χώρην, μέχρι Ἀφροδισιάδος νήσου· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ [l] τούτου χώρῳ ἥ τε Πλατέα νῆσος ἐπίκειται, τὴν ἔκτισαν Κυρηναῖοι· καὶ ἐν τῇ ἠπείρῳ [m] Μενελάϊος λιμήν ἐστι, καὶ Ἄζιρις, τὴν οἱ Κυρηναῖοι οἴκεον· καὶ τὸ Σίλφιον ἄρχεται [n] ἀπὸ τούτου· παρήκει δὲ ἀπὸ Πλατέης νήσου, μέχρι τοῦ στόματος τῆς Σύρτιος τὸ Σίλφιον· νόμοισι δὲ χρέωνται οὗτοι παραπλησίοισι τοῖσι ἑτέροισι. Γιλιγαμμέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης [o] Ἀσβύσται· οὗτοί τοι ὑπὲρ Κυρήνης οἰκέουσι· ἐπὶ θάλασσαν δὲ οὐ κατήκουσι Ἀσβύσται· τὸ γὰρ [p] παρὰ θάλασσαν Κυρηναῖοι νέμονται· τεθριπποβάται δὲ οὐχ ἧσσα ἀλλὰ μάλιστα Λιβύων εἰσί· νόμους δὲ τοὺς πλείστους μιμέεσθαι ἐπιτηδεύουσι τοὺς Κυρηναίων. Ἀσβυστέων

hic quidem titulus inferendi belli extitit. Verum, ut mea fert opinio, exercitus mittebatur ad Afros subigendos. Afrorum enim multæ sunt et variæ nationes, quarum paucæ regi obtemperabant, pleræque Darium contemnebant. Habitant autem Afri hoc modo ab AEgypto incipientes, Afrorum primi Adyrmachidæ, eisdem fere quibus AEgyptii moribus utentes. Vestem gestant qualem et alii Afri; uxores eorum in utraque tibia armillam æream. Eædem capitis comam alentes, pediculos si capiant, quæque suos mordet, atque ita abiicit. Hoc isti ex omnibus Afris soli factitant: solique virgines nupturas regi exhibent, et quæ illi placuerit, eam devirginat. Pertinent hi Adyrmachidæ ab AEgypto ad portum usque nomine Pleunum. His confines 169
sunt Giligammæ, regionem versus occasum incolentes, Aphrodisiade tenus insula. In huius loci medio adsita est insula Platea, quam condidere Cyrenæi. Atque in continente est portus Menelaius et Aziris, quam Cyrenæi incoluere. Et hinc Silphium incipit, ab insula Platea pertinens usque ad os Syrtis. Apud hos iidem pene ritus, qui apud alios sunt. Giligam- 170
mas ab occasu contingunt Asbystæ, qui supra Cyrenen incolentes non pertinent ad mare: nam maritima Cyrenæi incolunt. Iidem non postremi, sed præcipui Afrorum sunt in quadrigis regendis, studiosi in Cyrenæorum legibus pleraque ex parte imitandis. Horum sunt occasum versus 171
con-

---

a Ἐπέμπετο *Arcb. Vind.*, mox δοκέειν *M. Pasf. Ask.*, ceteri δοκέει. *b* Ἐπὶ Λιβύης *Pasf.*, non absurde. *c* Ἐφρ. Δαρείου *Arcb. Ald. V. Valla*, ἐφρ. βασιλέος Δαρ. vulgo. *d* Τὰ *Arcb.*, tum ἀρξάμενοι cum *Steph.* ora, *Vind. Pasf. Ask.*, olim ex *Ald.* ἀρχόμενοι. Porro Ἀδαρχίδαι ex hoc loco *Steph.*, prave. Vide *Holsten.* *e* *M. Vind. Arcb. Pasf. Ask.*, olim οἵην οἱ *Ald. Paris. A. B. Edd.* *f* Ψέλιον *M. Arcb. V. Pasf. Ask.*, ψέλλιον reliqui. Vide L. III, 20. *g* *Arcb. V. Pasf. Ask. Valla*, recte: ἑωῦτῆς olim. *h* *Polyæn.* III, 42. hinc: *i* Πλυνὸς *Steph.* marg. *Arcb. Vind. Valla*, mox Τιλιγάμμαι *Pasf. Med. Ask.*, et post pauca Γιλιγαμμέων iidem. Γηγάμαι *Arcb.*, Γιγάμαι *Ald. Ed.* *k* Τὸ πρὸς *V. Arcb. Pasf. Ask.* *l* *Med. Pasf. Ask.*, alii χώρῳ τούτῳ· tum Πλάταια *Arcb. V* et mox. *m* Μενέλεως *Arcb.*, Μενέλαος *Ask. Pasf.* *n* Ἐκ τούτου *Arcb. V.* *o* Ἀσύνται et Ἀσυντέων *Med. Ask.*, Ἀσβύται et Ἀσβυτέων *Pasf. Valla*, alii Ἀσβύσαι cum Edd., tum οὗτοί τοι *Vind.*, οὗτοι τὸ Edd. *Arcb.*, τὸ deest *Med. Pasf.* Placet *Vind.* *p* Παρὰ τὴν θαλ. *V. Arcb.*

96. Πρόσχημα τοῦ λόγου ἐγίνετο] Ex Latinis *titulus inferendi belli*, putes πρόσχημα τοῦ πολέμου *Vallam* vidisse, quale *Polybii* ὄνομα καὶ πρόσχημα τοῦ πολέμου L. XI, 5. 1. sed eius nec vola nec vestigium in manu descriptis. *Reiskii* elegans coniectura πρόσχημα τοῦ σχόλου, *obtentus expeditionis*, in eadem haeret difficultate. Potius erit novationi vale dicere. Λόγου πρόσχημα velamentum et color sermonis est, quo veritatem dissimulabant Persae. Geminum germanum L. VI, 133. τοῦτο μὲν δὴ ΠΡΟΣΧΗΜΑ ΛΟΓΟΥ, sic MSS., ἦν *hoc colore inter fandum* Miltiades *utebatur*. Post nonnulla ἐφρόντιζε Δαρείου ex *Aldi* et aliorum praescripto; ingrata erat βασιλέος iteratio. Confer C. 197.

97. Ὡς ἐμοὶ δοκέει, ἐπὶ Λιβύων κ.] Ista *Herodotum* adiecisse ceteris opinor, ut commodam hoc in loco sibi pararet occasionem gentes recensendi Libycas: nam libenter ille narrationibus interiectis sic passim ab instituto sermone digreditur, ut lectorem semper iucunda varietate teneat et oblectet, ποικίλην ἐβουλήθη ποιῆσαι τὴν γραφήν, Ὁμήρου ζηλωτὴς γενόμενος, ut scribit *Dionys. Halic.* in Ep. ad Pomp. p. 208., hac etiam in parte *Thucydidi Herodotum* praeferens, et fatetur ipsemet *Herod.* quaesivisse se *digressiones* lectoribus velut ἀναπαύσεις, IV, c. 30., προσθήκας δή μοι ὁ λόγος ἐξ ἀρχῆς ἐδίζετο. Istiusmodi *Thucydidis* imitatori *Phlisto* prorsus evitatas *digressiones* supra modum ineptas et fabulosas ubique captaverat *Theopompus*: hoc ubi tradidit *Dionys.* in eiusdem Ep. fine p. 213., Critici nientem vox obscuravit perperam scripta; nam ubi peccasse dicitur *Theopomp.* κατὰ τὰς παραβολάς, *in comparationibus*, corrigi debet παρεκβολάς, quod p. 126, 3, dicitur κατὰ τὰς τῶν παρεκβάσεων ἐπεισαγωγάς, ubi eadem designantur exempla; e quibus in transcursu redintegrari poterit *Theon. Soph.* p. 15. *Theopompi* Philipp. VIII. narratio ἡ τοῦ σελίνου, *de apio*, nulla fuit; emendandum, ἡ τοῦ Σειληνοῦ, vel περὶ τοῦ Σειληνοῦ, *de Sileno*, qui in Macedonia ferebatur adparuisse. VALCKEN.

12. Πλεῦνός ἐστι] *Tzetzes* ad *Lycophron.* v. 149. Πλυνὸν, πόλιν Λιβύης habet, quae huic lacui si accubuerit, Πλυνὸς, ut veteres schedae, optabilior. Γιλιγάμβαι, ἔθνος Λιβύης, Ἡρόδοτος Δ. *Stephani Byz.* robur accipit ex *Med.* et sequacibus, vicissimque addit. Recepi Γιλιγάμμαι et Γιλιγαμμέων ex ductibus Codd. et *Stephani*, obsecutus *Gronovio*, cuius laudatio libri *Florentini* modum excedit. Recepi tanto autem promtius, quod *Brit. A.*, quo sicuti et altero deinceps utar, clare Γιλιγάμμαι, Γιλιγάμμεοι, Γιλιγαμμέων.

17. Καὶ Ἄζιρις] *Callimachi* πυκινὴν δὲ νάπαις Ἄζιριν ἔναιον H. in Apoll. v. 89. stabilit haec et superiora C. 157., nec nocet diversior, quae in *Aldina* eius et *Basileensi* constat editione, scriptura, uti monitum antea. Quod de laserpitio καὶ τὸ σίλφιον ἄρχεται ἀπὸ τούτου, sive ἐκ τούτου, in *Scylace* p. 108. *Ed. Gronov.* post insulam Plateam, ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ Σίλφιον φύεσθαι γῆς, ubi *Gronov. quid velit, postrema vox, nec exprimit Vossius, nec ipse assequor, pro qua repono* γνήσιον. Nonne φύεσθαι γύαις, aut γυίαις, *in arvis*, lenius et propius? Multa de Silphio *Salmas.* in *Solin.* p. 262. et ex *Scylace* φύεσθαι γῆς.

22. Ἀσβύσαι] Irrita opera Viri Celeb.; Ἀσβύσας in Libya norunt conplures, ab *Holstenio* ad *Steph. Byz.* signati, tum *Lycophron* quoque v. 895. Quis Ἀσύντας tandem? Liquidus *Medicei* lapsus ex schedis est *Pasi.* Neque officit hilum, quod *Asbystarum* sedes latius in Africae mediterranea porrigatur ab aliis, siquidem in talibus multiplex variatio, et Asbystae minime maritimi.

27. Ἀυ-

confines Auſchiſæ, qui ſupra Barcam incolentes ad mare pertinent prope Eueſperidas. Circa mediam Auſchiſarum plagam habitant Cabales, exigua natio, ad mare pertinentes circa Tauchiram oppidum agri Barcæi, eisdem quibus ii qui
172 ſupra Cyrenen ſunt, legibus utentes. Auſchiſarum quod ad occaſum vergit, contingunt Naſamones, grandis natio, qui ſub æſtatem relictis ad mare pecoribus adſcendunt ad locum Augila decerpturi palmulas: nam palmæ illic et permultæ ſunt, et amplæ, et fructiferæ omnes. Locuſtas ubi venando ceperint ad ſolem ſiccantes, molunt, deinde lacte adſperſo ſorbillant. Uxores multas ſinguli e conſuetudine habent, et cum eis communem faciunt coitum, eodem pæne quo Maſſagetæ modo, prius ſcipione præfixo. Naſamonibus mos est, quum quis primum ducit uxorem, prima nocte ut ſponſa ſingulos convivas obeat concubitus gratia, et ut quisque illorum cum ea concubuit, donum det illi quod ſecum habet domo allatum. Iureiurando ac divinatione tali utuntur: Per eos viros qui iuſtiſſimi atque optimi apud illos fuiſſe dicuntur, iurant, illorum ſepulcra tangentes. Divinant,

βυσταίων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης [a] Αὐσχίσαι· οὗτοι ὑπὲρ Βάρκης οἰκέουσι, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαι 277
κατ' Εὐεσπερίδας. Αὐσχισέων δὲ κατὰ μέσον τῆς
χώρης οἰκέουσι [b] Κάβαλες, ὀλίγον ἔθνος, κατήκοντες
ἐπὶ θάλασσαι κατὰ Ταύχειρα πόλιν τῆς Βαρκαίης·
νόμοισι δὲ τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται τοῖσι καὶ οἱ ὑπὲρ Κυ-
ρήνης. [c] Αὐσχισέων δὲ τυτέων τὸ πρὸς ἑσπέρης ἔχον-
ται [d] Νασαμῶνες, ἔθνος ἐὸν πολλόν· οἱ τὸ θέρος κα-
ταλείποντες ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ τὰ πρόβατα, ἀναβαί-
νουσι ἐς [e] Αὔγιλα χῶρον ὀπωριεῦντες τοὺς φοίνικας· οἱ
δὲ, πολλοὶ καὶ ἀμφιλαφέες πεφύκασι, πάντες ἐόντες
καρποφόροι· τοὺς δὲ [f] ἀττελέβεις ἐπεὰν θηρεύσωσι,
αὑήναντες πρὸς τὸν ἥλιον, καταλέουσι· καὶ ἔπειτα
[g] γάλα ἐπιπάσσοντες, πίνουσι· γυναῖκας δὲ νομίζον-
τες πολλὰς ἔχειν ἕκαστος, ἐπίκοινον αὐτέων [h] τὴν μί-
ξιν ποιεῦνται· τρόπῳ παραπλησίῳ τῷ καὶ Μασσα-
γέται, ἐπεὰν [i] σκίπωνα προσήσωνται, μίσγονται·
πρῶτον δὲ γαμέοντος Νασαμῶνος ἀνδρὸς, νόμος ἐστὶ
τὴν νύμφην νυκτὶ τῇ πρώτῃ διὰ πάντων διεξελθεῖν τῶν
δαιτυμόνων μισγομένην· τῶν δὲ ὡς ἕκαστός οἱ μιχθῇ,
δίδοῖ δῶρον τὸ ἂν ἔχῃ φερόμενος ἐξ οἴκου. [k] Ὀρκίοισι
δὲ καὶ μαντικῇ χρέωνται τοιῇδε· ὀμνύουσι μὲν τοὺς
παρὰ σφίσι ἄνδρας δικαιοτάτους καὶ ἀρίστους λεγο-
μένους γενέσθαι τούτους, τῶν τύμβων ἁπτόμενοι μαν-
τεύονται

[a] Αὔσχισοι *Arcb. Vind. Valla*, et mox. [b] Βάκαλες ora *Stepb.* et *Ask.*, ceteri Κάβαλες. [c] Αὐχισέων *Arcb.*, tum τούτων cum *Vind. Ask.* [d] Νασαμᾶνες *Arcb.* ſemper, et recte ex decreto *Euſtatb.* in *Dionys.* v. 209., neque alius voci tonus L. II, 32., in *Ald.* et *Edd.* Νασάμωνες. Mox κατηλιπόντες *Arcb. V. e Med. Ask. Paſ. Arcb. Valla*, recte. Olim Αἴγιλα. Conf. *Diſſert. Herodot.* C. 2. p. 14. [f] Ἀττελάβους *Arcb. V.* [g] Ἐπὶ γάλα iidem; praepoſitio deſit ceteris. [h] Omittunt τὴν *Ask. Paſ.* [i] *M. Ask. Paſ V. Arcb.* et *Britan. A. C.*, σκίμπωνα reliqui. [k] *Ask. Paſ. Med.* olim ὅρκοισι ex *Ald. Arcb. V.*, mox παρὰ σφι *Arcb. V.*, nec prave.

27. Αὐσχίσαι] *Stephani* Αὐσχῖται, ἔθνος Λιβύης ὑπὲρ Βάρκης optime hinc *Holſtenius* emendat et *Cuperus* Syllog. Epiſtol. *Burmanni* T. II. p. 690. Certe Αὐσχίσαι in Codd. *Diodori* et *Ptolemaei*, ſicuti ad prioris L. III, 49. adnotatum.

29. Κατ' Εὐεσπερίδας] Promiſcue, Ἐσπερίδες et Εὐεσπερίδες, cives Ἐσπερῖται et Εὐεσπερῖται; quod in promtu magno viro non fuit, *Strabonis* L. XIV. p. 957. D. καὶ ἔτι ἐν τοῖς Ἐσπερίταις Λίβυσι, reformanti ἐν τοῖς ἑσπερίταις Ἴβηρσι. Amnis enim Lethaeus, quo de Geographus, correctionem non poſtulat, ſiquidem ſimilis tituli fluvius apud Libyae Heſperitas. Iterum *Strabo* L. XVII. p. 1193. C. ἔστι δὲ καὶ λιμὴν Ἐσπερίδων, καὶ ποταμὸς ἐμβάλλει Λάθων, ceu, uti aliis, Λήθων. Qui ſequuntur *Cabales*, veriusne *Bacales* ſcribantur, non finio.

38. Τοὺς δὲ ἀττελέβους &c.] Credo ob oculos haec *Arriano* fuiſſe de piſcium apud Indos captura Indic. C. 29. p. 344. ὑπὸ ἡλίῳ ἀναλίνοντες, εὖτ' ἂν ἀφαυανθῶσιν, καταλοῦντες· ubi mira Cel. viri in participio isto fluctuatio. Ἀττελάβους *Arcb.* et *Vind.* habet *Euſtath.* in *Dionys.* v. 209., novitque Graecus *Nabumi* interpres C. III, 17. Editum Iones maluerunt. *Vallam* autem, graviter in *palmulis* hic lapsum, primus adiuvit *P. Leopardus* Emend. L. VII, 16., tum *Portus*, *Heraldus* et *L. Bos* Obs. Critic. C. 7., cui optimo viro temeritatem acerbius exprobratam nollem. Haeret adhuc animo iuſta eius de malignitate Gronoviana querela, ſancte teſtati, ſe, cum Obſervationes digereret, *Leopardum*, et quos nominavi, nondum lectitaſſe. Et quid ſi eorum aliquem verſavisſet, quis continuo omnium recordatur? Obſoleta haec quidem, ſed memoriae praeclari Praeceptoris debita. Mox ἐπὶ γάλα ἐπιπάσσοντες ex ſchedis non ſine conſilio *Th. Galeus* laudavit; nam locuſtis, in pulverem comminutis, bene congruit ἐπιπάσσειν, non lacti. Erunt tamen, qui ἐπὶ γάλα πάσσοντες explicabunt.

41. Ἐπίκοινον αὐτέων τὴν μίξιν ποιεῦνται] Quae poſui verba ſunt quidem *Herodoti*; ſed nunquam mihi perſuadere potui, hoc illa loco fuiſſe ab auctore collocata; quodque adeo viſum fuit probabilius, aliis etiam reddere nitar veriſimile. Duae ſunt res ſanequam diverſiſſimae, tametſi de iisdem dici poſſint, ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν ποιέεσθαι, et ἐμφανέως, vel κτηνῶδον, μίσγεσθαι. Utrumque facere ſueverant ſecundum *Herod.* Auſenſes in Libya, c. 180., μίξιν ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν ποιέονται, οὔτε συνοικέοντες, κτηνηδόν τε μισγόμενοι· quod addit de liberis, habet et *Mela* I, c. 8, c. 50. Alterum in Scythia molles probarunt Agathyrſi, IV, c. 104., ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν ποιεῦνται, hac addita ratione, ἵνα κασίγνητοί τε ἀλλήλων ἔωσι, καὶ, οἰκήιοι ἐόντες πάντες, μήτε φθόνῳ, μήτε ἔχθεϊ χρέωνται ἐς ἀλλήλους· quae a Platonica haereſi non abludunt; ut non iniuria *Strabo* dixerit τὰς γυναῖκας Πλατωνικῶς ἔχοντας κοινὰς καὶ τὰ τέκνα, VII, p. 461. A. Gindanes Africanos promiſcuos etiam probaſſe concubitus liquet ex *Herod.* IV, c. 176. —— Iam vero verba, ἐπίκοινον αὐτέων τὴν μίξιν ποιεῦνται, bis apud Noſtrum de aliis poſita, hinc arbitror aliena, atque a ſciolo priorum memore primum in margine ſcripta, postea, ut fit, in contextum recepta. Primo ne *Valla* quidem ista legiſſe videtur in ſuo Codice; deinde quaero quem habeant inter ſe nexum μίξιν ποιεῦνται —— μίσγονται; Praeterea, ſi dederat ista, cur tandem tanquam rem miram prodidit memoriae, novam nuptam prima nocte διὰ πάντων διεξελθεῖν τῶν δαιτυμόνων μισγομένων; quale *Diodorus* etiam *Sic.* inſtitutum in inſulis obtinuiſſe narrat Balearibus V, c. 18. Neque *Mela* legit, quae reiicienda cenſeo; dum ſic vertit Herodotea I, c. 8, 55., *Feminis eorum ſolemne est nocte qua nubunt omnium ſtupro patere*; —— et *tum cum plurimis concubuiſſe maximum decus*; *in reliquum pudicitia inſignis est.* Evincit illud tandem meo ſaltem arbitratu comparatio moris Maſſagetarum. Istis autem reiectis apte ſibi reſpondent Herodotea: Γυναῖκας δὲ νομίζοντες πολλὰς ἔχειν ἕκαστος, τρόπῳ παραπλησίῳ τῷ καὶ Μασσαγέται ἐπεὰν σκίπωνα προσήσωνται μίσγονται. Liquet, opinor, non quod cum multis habuerint commune Maſſagetae, ſed horum peculiarem quandam reſpici conſuetudinem: quaenam autem illa? *Herod.* I, c. 216., Μασσαγέτης ἀνὴρ, τὸν φαρετρεῶνα ἀποκρεμάσας πρὸ τῆς ἁμάξης, μίσγεται ἀδεῶς· ſimiliter Naſamones ſupra dixerat I, c. 203., μίξιν τούτων τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐμφανέα κατάπερ τοῖσι προβάτοισι· vide *Zenobii* Prov. p. 122, 17. —— In his *Gronov.* e *Med.* σκίπωνα recepit: nihil interest hoc probetur an ante receptum σκίμπωνα. Venit in mentem aliquando diverſum ab utroque, ἐπεὰν σκίμποδα προσήσωνται, *in propatulo poſito grabatulo.* De Moſynoecis legatur *Apollon. Rhod.* II, 1025. et *Scholiaſta.* VALCKEN.

43. Ἐπεὰν σκίπωνα προσήσωνται] *Strabo* in Arabum conſimili ritu ὁ δὲ φθάσας εἰσιὼν μίγνυται, προθεὶς τῆς θύρας ΡΑΒΔΟΝ, plura absurditatis pro noſtro more plenisſima adiungens L. XVI. p. 1129. D. De Maſſagetis ad L. I, 216.

τύονται δὲ ἐπὶ τῶν προγόνων φοιτέοντες τὰ σήματα καὶ κατευξάμενοι, [a] ἐπικαταχοιμέωνται· τὸ δ' ἂν [b] ἴδῃ ἐν τῇ ὄψει ἐνύπνιον, τούτῳ χρῶνται· πίστιν δὲ [c] τοιῇσιδε χρέωνται· ἐκ τῆς χυρὸς διδοῖ πιεῖν, καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς τοῦ ἑτέρου πίνει· ἢν δὲ μὴ ἔχωσι ὑγρὸν μηδὲν, οἱ δὲ τῆς [d] χαμάθεν σποδοῦ λαβόντες λείχουσι. Νασαμῶσι δὲ προσόμουροί εἰσι [e] Ψύλλοι· οὗτοι ἐξαπολώλασι τρόπῳ τοιῷδε· ὁ νότος σφι πνέων ἄνεμος τὰ ἕλυτρα τῶν ὑδάτων [f] ἐξήνυσε· ἡ δὲ χώρη σφι πᾶσα ἐντὸς ἐοῦσα τῆς Σύρτιος, ἦν ἄνυδρος· οἱ δὲ βουλευσάμενοι κοινῷ λόγῳ, ἐστρατεύοντο ἐπὶ τὸν νότον· λέγω δὲ ταῦτα τὰ λέγουσι Λίβυες, καὶ ἐπεί τε ἐγίνοντο ἐν τῇ ψάμμῳ, πνεύσας ὁ νότος κατέχωσέ σφεας· ἐξαπολομένων δὲ τουτέων, ἔχουσι τὴν χώρην οἱ Νασαμῶνες. Τουτέων δὲ κατύπερθε πρὸς νότον ἄνεμον, ἐν τῇ ψηριάδεϊ οἰκέουσι Γαράμαντες, οἳ [g] πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι, καὶ παντὸς ὁμιλίην καὶ οὔτε ὅπλον ἐκτέαται ἀρήιον οὐδέν, οὔτε [h] ἀμύνεσθαι ἐπίστεαται. Οὗτοι μὲν δὴ κατύπερθε [i] οἰκέουσι Νασαμώνων· τὸ δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Μάκαι, οἳ λόφῳ κείρονται· τὸ μὲν μέσον τῶν τριχῶν ἀνιέντες αὔξεσθαι, τὰ δὲ ἔνθεν [k] καὶ ἔνθεν κείροντες ἐν χροΐ· ἐς δὲ τὸν πόλεμον, θρυθῶν καταγαίων δορὰς [l] φορέουσι προβλήματα· διὰ δὲ αὐτῶν Κίνυψ ποταμὸς ῥέων [m] ἐκ λόφου καλευμένου Χαρίτων, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ· ὁ δὲ λόφος οὗτος ὁ Χαρίτων δασὺς ἰδηνός ἐστι, ἐούσης τῆς ἄλλης τῆς προ-

nant, ad maiorum accedentes monumenta, et illis, ubi preces peregerunt, indormiunt: ubi quodcunque per quietem inſomnium viderunt, eo utuntur. Fidei dandae conſuetudo haec est: De manu alterius uterque invicem bibit: quod ſi nihil humoris habuerint, ſumptum e terra cinerem lingunt. Naſamonibus confines ſunt Pſylli, qui hunc in modum interciderunt: Notus eis omnia receptacula aquarum arefecerat: erat autem omnis eorum regio intra Syrtin et aquarum inops. Ob id isti publico colloquio atque conſilio expeditionem fecere adverſus notum: quae Afri memorant ipsa refero, et quum ad arenas venisſent, notus ſpirans ipsos obruit. Pſyllis extinctis, eorum terram Naſamones obtinent. Super hos notum verſus, in regione feris frequenti Garamantes habitant, qui fugiunt quemcunque hominem et cuiuscunque commercium, nihil bellicae armaturae habentes, ac ne defendere quidem ſeſe ſcientes. Hi ſupra Naſamones incolunt. Circa maritima vero, occaſum verſus, confines ſunt Macae, qui criſtas tondentur; in medio capillos creſcere ſinentes, hinc atque hinc ad cutem usque tondentur. In bellum pelles ſubterraneorum ſtruthionum ferunt pro tegumento. Per eos flumen Cinyps e colle, qui vocatur Gratiarum, fluens, in mare influit. Hic collis Gratiarum nemoribus frequens est, quum

a Ἐπικαταχοιμῶνται *M. Paſſ. Ask.*, vulgatum dant *Ald. Paris. A. B. Arcb. V. Brit. A. C.* b *Med. Arcb. V. Paſſ. Ask.*, verum ἐν *Arcb. V.* cum *Ald.* praetereunt. Olim ἴδοιεν τῇ. Excerpſit haec *Euſtath.* in Perieg. v. 209. Mox τούτῳ χρᾶται *Arcb. Paſſ. Vind.* c Τοιῇσιδε *Paſſ. Ask.*, bene. τοῖσι alii. Statim διδοῖ ποιεῖν, frequenti lapsu *Arcb.* d *Med. Paſſ. Ask. Arcb.*, alii χαμόθεν. Vide L. II, 125. e Citat *Stepb. Byz.* in Ψύλλοι. f Ἐξηῦνεν *Arcb.* g Πάντες et mox *Arcb. V.* prave. Conſentiunt edito *Stepb.* in Γαράμαντες et *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 217. Statim ὅπλον *Ald.*, quod verum ex C. 23. huius libri: ὅπλων ceteri. h Ἀμύνασθαι *Vind.* i Abest hoc *Arcb.* k Et haec omittit negligenter: mox ille κείροντες cum *Med. Paſſ. Ask.*, κείρονται *Ald. Paris. A. B. Vind.* l *Ald. Arcb. V. Paris. A. B.* et *Brit. A. C.*, φέρουσι *M. Paſſ. Ask.*, ſine cauſſa. m Ἀπὸ *Arcb.* et mox καλευμένου cum *V.* et *Ask.*, alii καλεομένου. Statim Χαρίτου et ὁ Χαρίτος *Arcb.*, non bene.

52. Ἐπικαταχοιμέωνται] Servat verbum Ionismi indicia, ſervandumque fuerat. In illa incubandi ſuperſtitione ἐγκοιμᾶσθαι, κατακοιμᾶσθαι et eiusdem originis alia teri, dixi ad *Diodori* L. I, 53. Conſtat quoque, *Tertullianum* de Anima C. 57. ad haec alluſisſe. Quae ſtatim e MSS. mutata fuerunt, rata hac lege habeo, ſi τούτῳ etiam χρᾶται locum recipiat. Non obliviſcor moris, in vocabulorum numeris ſaepiuſcule variantis, qui ſuum tamen modum habet. Illa vero dandae accipiendaeque fidei, quae ſubſequitur, conſuetudo, necdum in Africa prorſus eviluit, teſte ſollertiſſimo *Shaw* Itiner. T. I. p. 309.

61. Ἐστρατεύοντο ἐπὶ τὸν Νότον] Fabulam enarrans ex *Herod. Gellius* N. A. XVI, c. 11., *Pſyllos*, ait, *re aquaria defectos, eam iniuriam graviter Auſtro ſuccenſuiſſe; decretumque fecisſe, uti armis ſumtis ad Auſtrum (proinde quaſi ad hoſtem iure belli res repetitum,) proficiſcerentur*, &c. Ista forſan in vulgus vicini ſparſere Naſamones, a quibus gens Pſyllorum *prope internecione ſublata* dicitur *Plinio* N. H. VII, c. 2. *Herodotus* fabulam ſe tradere formula ſignificat adiecta: λέγω δὲ ταῦτα τὰ λέγουσι Λίβυες· qualibus utitur in fabuloſis aut certe rebus dubiae fidei. Qui lenem non ſentiunt hiſtorici noſtri ſuavitatem, *Herodotum* ob ista talia, ſi lubet, exagitent huius ſeculi ſophi! Quas *innumirabiles* eſſe ſcribit apud *Herod. fabulas*, ne *Cicero* quidem vitio vertit hiſtoriae patri, neque ſeveriſſimus ipsius *Thucydidis* et *Platonis* cenſor *Halicarnaſſenſis Dionyſius*, qui et antiquioribus et *Herodoto* neceſſe fuiſſe docet quas a ſingulis ſibi gentibus traditas accepiſſent fabuloſas etiam narrationes tradere memoriae, atque ita ποικίλλειν τοῖς μυθώδεσιν ἐπεισοδίοις τὰς τοπικὰς ἀναγραφὰς, T. II. p. 226, 32. VALCKEN.

64. Ἔχουσι τὴν χώρην οἱ Νασαμῶνες] Superiora culte, ſed liberius, Latine expreſsit *A. Gellius* N. A. XVI, 11. Etſi autem Pſyllorum natio internecione ſublata fuerit, durarunt nonnulli in ſeriora aevi tempora. *Plinius*, qui Naſamonibus excidii cauſſam adſignat, *genus hominum ex iis qui profugerant, aut, cum pugnatum eſſet, abfuerant, hodieque remanet in paucis* H. Nat. L. VIII. C. 1., ubi *Harduinus*.

68. Οὔτε ὅπλον ἐκτ. ἀρήϊον] Rectum est ὅπλον — ἀρήϊον· Argippaei IV, c. 23., ἱροὶ λέγονται εἶναι, οὐδέ τι ἀρήϊον ὅπλον ἐκτέανται. *Apollonius Rhod.* inter ſe permutat τεύχεα δῄϊα, et τεύχε' ἀρήϊα. *Philoſtratus* AEetem pingit ὅπλα μὲν ἐνδεδυκότα ἀρήϊα γίγαντός τινος, Icon. p. 882. *Euſtath.* in *Dionys.* v. 217., οἱ Γαράμαντες — οὔτε ὅπλα ἔχουσι πολεμικὰ κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, οὔτε ἀμύνεσθαι οἴδασιν· gentis illud nomen ſervandum ſtatuit *Salmas.* in *Solin.* p. 384. mihi *Pintiani* non diſplicet ſententia ad *Melam.* p. 52. VALCKEN.

70. Ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης] Cum *Abreſchio* τοῦ πρὸς — malo ob ſcriptoris adſuetudinem. Quid propter λόφους κείρονται *Portus* et *Salmaſius* de Coma p. 541. fuerint machinati, *Gronovius*, a cuius iudicio non discrepo, docebit. Κροτάφους κείρονται, quod in coniecturam docti viri venit, nimium est, adverſosque experitur Codices cunctos.

73. Στρουθῶν καταγαίων δορὰς φορέουσι] De AEthiopum armatura, προβλήματα δὲ ἀντ' ἀσπίδων ἐποιεῦντο γεράνων δορὰς L. VII, 70., ut abſonum adeo non ſit, quod proditur, eoque minus, quoniam Arabes ſtrutophagi ταῖς δοραῖς τῶν στρουθῶν σκεπασθέντες avium earum venatui indulgebant, ſi *Straboni*, quem *Pollux* L. I, 138. ſpectaſſe videtur, fides, L. XVI. p. 1117. C. Iam cur *Valla* hic et C. 192. *ſubterraneos ſtrutbiones* elegerit, cauſſam habuit ex Graeco, nimis preſſe ſumto: Latine qui ita adpellarit, novi neminem. Στρουθοὶ χερσαῖοι *paſſeres terreſtres*, quomodo praeſtat, *AEliano* de Animal. XIV, 13. Alios *beſtiae magis quam avis, licet pennatae*, ut *Tertullianus* Veland. Virgin. C. 16., titulos cumulatim doctiſſimi viri *N. Heinſius* ad Carm. de Phoenice v. 145. et *S. Bochartus* Hieroz. Part. II. p. 221. congeſſerunt. Λόφου Χαρίτων mentionem Critici depoſuerunt ad *Pindari* Pythion. Od. V, 32. ex *Callimachi* fragmento Ἡ ὑπὲρ αὐχαλίων, ſive, ex *Ruhnkenii* emendatione ἀχαλίων, Χαρίτων λόφον, de quo et *Nicaeneti* Epigrammate in Diſſert. Herodotea C. 2. plura.

80. Πε-

quum cetera, cuius memini, Africa sit arboribus nuda: ducentorum ab eo ad ma-
176re stadiorum est intercapedo. Horum Macarum finitimi sunt Gindanes: quorum uxores ferunt fascias ad pedum malleolos ex pellibus singulæ multas, ob hoc, ut memoratur, quod ut a quoque viro venerem passa est, fasciam circumligat, et ut quæque plurimas habet, ita præclarissima cen-
177setur, tanquam a pluribus viris adamata. Horum Gindanum oram in mare porrectam incolunt Lotophagi, qui solum loti fructum manducantes victitant: cuius fructus est magnitudine instar lentisci, suavitate assimilis fructui palmarum. Ex hoc fructu
178Lotophagi vinum quoque conficiunt. Lotophagis secundum mare vicini sunt Machlyes, loto et ipsi utentes, sed minus quam superiores. Pertinent autem usque ad ingentem amnem nomine Tritonem, qui in grandem paludem Tritonidem influit, in qua est insula quæ dicitur Phla. Hanc vero insulam aiunt dici oraculum esse La-
179cedæmoniis condere. Aiunt autem et hæc: Iasonem, posteaquam sub Pelio compacta est ab eo Argo, quum eam oneravisset tum alio centum victimarum onere, tum vero etiam tripode æreo, circuisse Peloponnesum, animo Delphos eundi: eumque, quum teneret cursum circa Maleam, abreptum a vento aquilone, et abductum in Africam, et priusquam tellurem cerneret, in brevibus paludis Tritonidis fuisse: eique hæsitanti de egressu fama fert apparuisse Tritonem, ac iussisse dari sibi tripodem, quod diceret ostensurum se illis exitum, atque incolumes dimissurum. Assentiente Iasone, ita demum Tritonem ostendisse qua ratione e brevibus enavigarent, et tripodem in suo templo posuisse, eique tripodi oraculum indidisse, et iis qui cum Iasone erant, rem omnem indicasse. Fore enim, ut quum quis ex posteris eorum qui in Argo simul navigarent, tripodem

πρὸς ἀπαλλάξθαι τῆς Λιβύης φιλῆς· ἀπὸ θαλάσσης δὲ ἐς αὐτὸν στάδιοι δυσκόσιοί εἰσι. Μακέων δὲ τυτέων
80 ἐχόμενοι [a] Γίνδανές εἰσι· τῶν αἱ γυναῖκες περισφύρια δερμάτων πολλὰ ἑκάστη φορέει κατὰ τοιόνδε τι, ὡς λέγεται· κατ' ἄνδρα ἕκαστον μιχθέντα περισφύριον [b] περιδέεται· ἡ δ' ἂν πλείστα ἔχῃ, αὕτη ἀρίστη [c] δέδοκται εἶναι, ὡς ὑπὸ πλείστων ἀνδρῶν φιληθεί-
85 σα. [d] Ἀκτὴν δὲ προέχουσαν ἐς τὸν πόντον τοῦτον τῶν Γινδάνεων νέμονται Λωτοφάγοι· οἱ τὸν καρπὸν μοῦνον τοῦ λωτοῦ τρώγοντες ζώουσι· ὁ δὲ τοῦ λωτοῦ καρπὸς, ἔστι μέγαθος [e] ὅσον τε τῆς σχίνου· γλυκύτητα δὲ, τοῦ φοίνικος τῷ καρπῷ προσίκελος· ποιεῦνται
90 δὲ ἐκ τοῦ καρποῦ τούτου οἱ Λωτοφάγοι καὶ οἶνον. Λωτοφάγων δὲ τὸ παρὰ θάλασσαν ἔχονται Μάχλυες, [f] τῷ λωτῷ μὲν καὶ οὗτοι χρεώμενοι, ἀτὰρ ἧσσόν γε τῶν πρότερον λεχθέντων· κατήκουσι δὲ ἐπὶ ποταμὸν μέγαν, τῷ οὔνομα Τρίτων ἐστί· [g] ἐκδιδοῖ δὲ οὗτος ἐς
95 λίμνην μεγάλην Τριτωνίδα· ἐν δὲ αὐτῇ νῆσός ἐστι, τῇ οὔνομα [h] Φλά· ταύτην δὲ τὴν νῆσον Λακεδαιμονίοισί φασι [i] λόγιον εἶναι κτίσαι. Ἔστι δὲ καὶ ὅδε λόγος λεγόμενος· Ἰήσονα, ἐπεί τέ οἱ ἐξεργάσθη ὑπὸ τῇ Πηλίῃ ἡ Ἀργὼ, ἐσθέμενον ἐς αὐτὴν ἄλλην τε ἑκατόμβην, καὶ δὴ καὶ τρίποδα χάλκεον, περιπλώσε-
100 σθαι Πελοπόννησον, βουλόμενον ἐς Δελφοὺς ἀπικέσθαι· καί μιν ὡς πλέοντα γενέσθαι κατὰ Μαλέην, ὑπολαβεῖν ἄνεμον βορῆν, καὶ ἀποφέρειν πρὸς τὴν Λιβύην· περὶ δὲ κατιδέσθαι γῆν, ἐν τοῖσι [k] βράχεσι γε-
105 νέσθαι λίμνης τῆς Τριτωνίδος· καί οἱ [l] ἀπορέοντι τὴν ἐξαγωγὴν λόγος ἐστὶ φανῆναι Τρίτωνα, καὶ κελεύειν τὸν Ἰήσονα ἑωυτῷ δοῦναι τὸν τρίποδα· φάμενόν σφι καὶ τὸν πόρον δείξειν, καὶ ἀπήμονας ἀποστελέειν· πειθομένου δὲ τοῦ Ἰήσονος, οὕτω δὴ τόν τε
110 ὀδὸν ἐξεῦραι τῶν βραχέων διεξιέναι τὸν Τρίτωνά σφι, καὶ τὸν τρίποδα θεῖναι ἐν τῷ ἑωυτοῦ ἱρῷ· ἐπιθεσπίσαντά τε τῷ τρίποδι, καὶ τοῖσι σὺν Ἰήσονι [m] σημήναντα τὸν πάντα λόγον, ὡς ἐπιὰν τὸν τρίποδα κομίσηται [n] τῶν ἐγγόνων τις τῶν ἐν τῇ Ἀρ-
115 γοῖ συμπλεόντων, τότε ἑκατὸν πόλιας οἰκῆσαι περὶ τὴν

a Γινδᾶνες *Ask.*, Γινδάνες *Arch.*, in tono discordes. Facit cum *Ask.*, haec tangens, *Steph.* in Γινδᾶνες. Ceteri Γίνδανες. Paullo ante τουτέων *Ask.*, vulgo τούτων. *b* Δέεται *Vind.* δέδεται *Arch.* *c* Δέδοκεν *Arch.* *d* Ἀκτὴν δὲ προσέχ. *Arch.* *e* *M. Ask. Pasc. Arch.*, vulgo ὅσον τὸ τῆς. Mox γλυκύτατος *Eustath.* in *Homer.* p. 1616, 47. *f* *Med. Ask. Pasc. Brit. A. C.*, vulgo articulus deerat. *g* Excerpsit *Eustath.* in *Dion.* v. 267. et *Steph.* in Τρίτων. *h* Omnes ita: *Steph. Byz.* in voce, Φλα, etiam alia mutans. *i* Λόγιον *Arch. V. Valla.* *k* Τράχεσι iidem, et mox τραχέων, utrobique male. Superius βορῆν *Ask.*, alii βορέην. *l* Ἀποβρέοντι *Pasc.* *m* Σημάναντα *Vind. Arch.* *n* Πάντων τὶς ἐκγόνων τῶν iidem: an τῶν τις ἐκγόν. τῶν voluerunt? *Valla* scriptis illis similia vidit.

80. Περισφύρια δερμάτων] Aut falsus aut mendosus est *Sextus Empiric.* Hypotypos. L. III, 24. p. 177. cum de AEgyptiis, ὅτι αἱ πλείοσις συνοῦσαι, καὶ κόσμον ἔχουσι ΠΕΡΙΣΦΤΡΙΟΝ σύνθημα τοῦ παρ' αὐταῖς σεμνολογήματος. Nihil tale de eius nationis feminis. Scribi potest in Philosopho παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν Λιβύων, loco Αἰγυπτίων, εὐκλεές, cum *Bergler.* At sunt in illa *Sexti* disputatione alia, negligenter posita, ut alias observabitur.

88. Γλυκύτητα δὲ] *Eustathii* γλυκύτατος aberrat, nec laudatorem *Th. Galeum* merebatur. *Herodoti* amatorem talia non morabuntur. Loti Cyrenaeae habitum attigit L. II, 96., nihil dissentiente *Polybio*, sicuti animadvertit *Athenaeus* L. XIV, 18. p. 651. Utrum autem eadem ex loto cibum et vinum Lotophagi confecerint, *Is. Vossius* ad *Scylac.* p. 114. Ed. *Gron.* et *Bod. a Stapel* in *Theophrastum* Hist. Plant. L. IV, 4. p. 327. operose disputant. Idem *Vossius* Nostri Μάχλυες et *Nicol. Damascen.* Ἰαλχλευεῖς apud *Stobaeum* eosdem incertissima censuit coniectura: probabiliore *Holstenius* et *Berkelius* Μάχμες in *Stephani* Μάζυες hinc instaurant. *Machlyas* non neglexit *Plinius* H. Nat. VII, 1.

91. Μάχλυες] Literarum venatores huius nominis invenient vestigia in Ἰαλχλευεῖς, quorum Λιβύων morem enarrat *Nicolaus Damasc. Stobaei* p. 292, 50. atque ibi restituent mecum Μάχλυες. Qui *Herod.* c. 191. Μάξυες, similiter dicti fuerant in *Hecataei* Periegesi: Μάζυες invenit in suo Cod. *Steph. Byz.* et probabiliter scripserat in ista V. εἰσὶ δὲ ἕτεροι Μάξυες, καὶ ἕτεροι Μάχλυες· uti corrigit *Berkel.* pro Μάχμες· facilem errorem fuisse monstrant saepius a librariis confusa συνέκαμψεν et συνεκάλυψε. —— Quae paulo post in palude Tritonide fuisse dicitur insula Φλὰ, Φίλα dicta videtur in Cod. *Steph.* ut illa nobilior inter AEgyptum et AEthiopiam sita: prostant hinc descripta verba quaedam apud *Steph.* ubi pro ἐκδιδόντος scribi debuerat ἐκδιδοῖ οὗτος. VALCKEN.

95. Τῇ οὔνομα Φλά.] Dubium est, an Φίλα *Stephan. Byz.* hic invenerit olim. Excitat *Nostri* verba illa in Voce, Φίλα non adiungens. Utcunque fuit, extremae AEgypti Φίλα, sive Φίλαι potius apud *Diodorum* L. I, 25., longissime a Tritonide absunt palude. Sequentia Λακεδαιμονίοισι φασι λόγιον εἶναι, a *Laurentio* male reddita, *P. Leopardus* Emend. L. VII, 16. explanavit.

11. Ἐπιθεσπίσαντά τε τῷ τρίποδι] Considerandi docti homines viderunt, tanquam θεσπίσαντα ἐπὶ τῷ ——, *super* sive *ex eo tripode vaticinantem*. Non discrepat ex Oraculo in *Euseb.* Praep. Euangel. L. V, 12. καὶ ἀγάλματι πολλὰν Κείνῳ ἐπευχόμενος ——. De tripode isto multa ex his *Herodoti* in Alex. *Lycophron.* v. 887., tum *Pindarus*, *Apollonius Rh.*, non usque quaque concordes, et *Diodorus* L. IV, 56.

19. Αὐ-

Peplum Minervæ circa Tritonidem paludem. Scutum et galea ab AEgyptiis. Arenæ ab Thebis ad Columnas Herculis.

τὴν Τριτωνίδα λίμνην Ἑλληνίδας, πᾶσαν εἶναι ἀνάγκην· ταῦτα ἀκούσαντας τοὺς ἐπιχωρίους τῶν Λιβύων,
279 κρύψαι τὸν τρίποδα. Τούτων δὲ ἔχονται τῶν Μαχλύων [a] Αὐσεῖς· οὗτοι δὲ καὶ οἱ Μάχλυες [b] πέριξ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκέουσι· τὸ μέσον δὲ σφι οὐρίζει ὁ Τρίτων· καὶ οἱ μὲν Μάχλυες τὰ ὀπίσω κομέουσι τῆς κεφαλῆς· οἱ δὲ Αὐσεῖς, τὰ ἔμπροσθεν· ὀρτὴ δὲ ἐν αὐσίῃ Ἀθηναίης αἱ παρθένοι αὐτῶν δίχα διασᾶσαι μάχονται κροὸς ἀλλήλας λίθοισί τε καὶ ξύλοισι, τῇ αὐθιγένεϊ θεῷ λέγουσαι τὰ πάτρια [c] ἀποτελέειν, τὴν Ἀθηναίην [d] καλέομεν· τὰς δὲ ἀποθησκούσας [e] παρθένους ἐκ τῶν τραυμάτων, ψευδοπαρθένους καλέουσι· πρὶν δ' [f] ἀπιέναι αὐτὰς μάχεσθαι, τάδε ποιεῦσι· κοινῇ [g] παρθένον τὴν καλλιστεύσαν ἑκάστοτε κοσμήσαντες κυνῇ τε Κορινθίῃ καὶ πανοπλίῃ Ἑλληνικῇ, καὶ ἐπ' ἅρμα ἀναβιβάσαντες, περιάγουσι [h] τὴν λίμνην κύκλῳ· ὁτέοισι δὲ τοπάλαι ἐκόσμεον τὰς παρθένους πρὶν ἢ σφι Ἕλληνας παροικισθῆναι, οὐκ ἔχω [i] εἰπεῖν· δοκέω δ' ὦν Αἰγυπτίοισι ὅπλοισι κοσμέεσθαι αὐτάς· ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κράνος Φημὶ ἀπῖχθαι ἐς τοὺς Ἕλληνας· τὴν δὲ Ἀθηναίην Φασὶ [k] Ποσειδέωνος εἶναι θυγατέρα καὶ τῆς Τριτωνίδος λίμνης· καί μιν μεμφθεῖσάν τι τῷ πατρὶ, δοῦναι ἑωυτὴν τῷ Διΐ· τὸν δὲ Δία ἑωυτῷ μιν ποιήσασθαι θυγατέρα· ταῦτα μὲν λέγουσι· μίξιν δὲ ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν ποιέονται, οὔτε συνοικέοντες, κτησιδόν τε μισγόμενοι· ἐπεὰν δὲ [l] γυναικὶ τὸ παιδίον ἀδρὸν γένηται, συμφοιτέουσι ἐς τωὐτὸ [m] οἱ ἄνδρες τρίτου μηνὸς, καὶ τῷ ἂν [n] οἵκῃ τῶν ἀνδρῶν τὸ παιδίον, τούτου παῖς νομίζεται. Οὗτοι μὲν οἱ παραθαλάσσιοι τῶν Νομάδων Λιβύων εἰρέαται· ὑπὲρ δὲ τούτων ἐς μεσόγαιαν [o] ἡ Θηριώδης ἐστὶ Λιβύη· ὑπὲρ δὲ τῆς Θηριώδεος, ὀφρύη [p] ψάμμης κατήκει, παρατείνουσα ἀπὸ Θηβέων τῶν [q] Αἰγυπτιέων ἐπὶ Ἡρακληίας στήλας· σφ. δὲ τῇ ὀφρύῃ ταύτῃ μάλιστα διὰ δέκα ἡμερέων ὁδῷ, ἅλός ἐστι τρύφεα κατὰ χόνδρους μεγάλους σφ κολωνοῖσι, καὶ σφ κορυφῇσι ἑκάστου [r] τοῦ κολωνοῦ ἀνακοντίζει ἐκ μέσου ἅλος ὕδωρ ψυχρὸν

dem acceperit, necesſario tunc centum Græcæ civitates accolerent paludem Tritonidem: hæc quum audiſſent Afri incolæ, tripodem occultaſſe. Iuxta hos Machlyes habitant Auſenſes: et circum paludem Tritonidem utrique habitant, ita ut medio Tritone dirimantur. Quorum Machlyes quidem occiput crinitum geſtant, Auſenſes vero ſinciput. Horum virgines, anniverſario Minervæ feſto, in honorem ipſius deæ inter ſe bifariam diviſæ, prœliantur lapidibus fuſtibusque, dicentes ſe ritus patrios peragere indigenae Deae, quam Minervam nominamus, et quæ virgines e vulneribus decedunt, eas falſas virgines appellant. Sed priusquam a pugnando deſiſtant, hoc faciunt: Quæ virgo in pugna navavit optimam operam, eam ſemper communi conſenſu ornant cum cetera armatura Græca, tum galea Corinthia, et currui impoſitam circa paludem circumducunt. Quibus autem rebus ornarentur olim hæ virgines, antequam accolerent Græci, non habeo dicere: arbitror autem ornari ſuetas armis AEgyptiis: nam ab AEgypto affirmarim et ſcutum et galeam Græcis eſſe tradita. Aiunt autem Minervam Neptuni eſſe filiam ac paludis Tritonidis, eamque ſuccenſentem neſcio quid patri donaſſe ſe ipsam Iovi, et Iovem ſibi illam aſciviſſe filiam. Hæc illi aiunt. Iidem promiſcue cum mulieribus, non una habitantes, ſed pecudum more concumbunt. Ubi apud mulierem puer robuſtus est factus, cui virorum ſimilis ſit puer, nam tertio quoque menſe viri conveniunt, eius filius cenſetur. Isti quidem maritimi Afrorum 181
Nomadum dicti ſunt. Supra hos autem ad partem mediterraneam Africa est feris abundans. Supra hanc ferinam ſupercilium ſoli ſabuloſum est, porrectum a Thebis AEgyptiis ad columnas Herculis. In hoc ſupercilio ferme decem dierum itinere ſunt fruſta ſalis, fere grumi grandes in collibus, et ſingulorum collium vertices e medio ſale eiaculantur aquam

a Αὐσεῖς *Arcb. Brit. A. C.* et *Steph. Byz.* ex hoc loco: in *Ald.* et *Edd.* Αὐτῆς, etiam mox. *b* Περὶ *Arcb.* *c* Ἐπιτελέειν id., alii ἀποτελ. *d M. Ask. Paſ. Brit. A. C.*, in *Ald.* et ceteris καλέουσι. *e* Τῶν παρθένων ora *Steph. Ask. Paſ. Brit. A. C.*, culte ſatis. Mox τρωμάτων *M. Arcb. V. Ask. Paſ. Paris. B.*, vulgatum *Ald.* et *Paris. A. Brit. A. C.* cum editis. *f* Ἂν εἶναι *Arcb.* *g* Παρθένοι id. non inconmode. *h* Omittunt duo haec *Vind. Arcb.* *i* Εἰπεῖν ſine cauſa *Arcb.* *k* Attigit *Euſtath.* in *Homer.* p. 1216, 47. *l* Praeteriit vocem *Ask.*, mox ἀνδρῶν loco ἀδρὸν *Arcb.* *m* Negligitur ὁ in *Arcb.* *n M. Arcb. Paſ. Ask. Brit. B. Valla*, ſed male vertens. Olim ἧκῃ, peſſime. Vide *Gronov.* *o* Deſit articulus *Arcb. Vind.*, qui μεσόγεαν. *p M. Paſ. Ask.*, in *Ald. Paris. A. B. Arcb. V. Brit.* duobus ψάμμος, tum κατατείνασα marg. *Steph. Ask.*, et Θηβαίων bis *Arcb.* et *Ald.*, notiſſimo lapsu. *q* Αἰγυπτίων *V. Arcb.* *r M. Paſ. Ask. Arcb. Brit. A. C.*, qui duo et ἐνακοντ., in aliis τῶν κολωνῶν.

19. Αὐσεῖς] *Is. Voſſius* adſcripſerat Αὐσχίσαι, quos amplo hinc intervallo C. 171. removet, et *Stephanus* damnat, Αὐσεῖς optime legens: Attica Αὐσῆς, βασιλῆς, ἱππῆς *Herodotus* improbat: ſicubi occurrunt, librariis debentur. Adi ſodes L. VI, 57.

19. Αὐσῆς] In *Apollodori* Periegeſi Αὐσεῖς, dicti videntur Ionico *Herodoti* flexu Αὐσῆες· Attica veteri dialecto nomen ſcriberetur Αὐσῆς. VALCKEN.

25. Τὰ πάτρια ἀποτελέειν] Laudo *Arcb.* ἐπιτελέειν, quale C. 186. καὶ ὁρτὰς ἐπιτελέουσι, et conplura ap. *Portum.* Laudo quoque καλέομεν, a *Gronovio* praeclare illuſtratum. Τρωῦμάτων vocabulum dialectus tuetur, et *Lucianus* D. Syr. C. 20.

35. Τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κράνος] In *Platonis* Tim. p. 24. B. AEgyptius ſacerdos genti ſuae prae omnibus Aſiaticis ἀσπίδων καὶ δοράτων uſum et originem vindicat, mirifica de illis *Porphyrio* et *Iamblicho* nugantibus apud *Proclum* in Comment. p. 48. Fabulam de Minervae natalibus ſpectavit *Pauſanias* L. I, 14. *Kubnio* monitore. Adde *AEſchyl.* Eumen. v. 292.

37. Ποσειδέωνος εἶναι θυγατέρα] Libycam attigit fabulam *Pauſan.* in Att. p. 36., qua perhibebant illi Minervam Ποσειδῶνος καὶ λίμνης Τριτωνίδος θυγατέρα εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο γλαυκοὺς εἶναι ὥσπερ τῷ Ποσειδῶνι ὀφθαλμούς· habet ista partim et quae ſequuntur ex *Herod. Euſtath.* in *Dionys.* V. 267., λέγει δὲ καὶ, —— ὅτι μεμφθεῖσά (τι) ἡ Ἀθηνᾶ τῷ πατρὶ Ποσειδῶνι ἐποιήθη εἰς θυγατέρα (τουτέστι θετὴ θυγάτηρ ἐγένετο,) τῷ Διΐ. *Adoptare ſibi filium*, υἱὸν τινὰ ποιήσασθαι, frequens apud Oratores; θυγατέρα ποιήσασθαι qui praeter *Herodotum* dixerit neminem novi niſi *Iſaeum* p. 84, 12. et p. 88, 15. —— Iunonem permovit adulter υἱοποιήσασθαι τὸν Ἡρακλέα· ridiculum commemorat *Diodor. Siculus* ritum, quo hoc in coelo fingeretur peractum, L. IV, c. 39. VALCKEN.

45. Οὗτοι μὲν οἱ —— εἰρέαται] Corrigitur οὕτω μὲν ex C. 186. οὕτω μὲν μέχρι τῆς Τριτωνίδος λίμνης —— νομάδες εἰσὶ. Verum recurrit C. 196. οὗτοι μέν εἰσι τοὺς ἡμεῖς ἔχομεν Λιβύων ὀνομάσαι, poſitaque in ſuperioribus ſimilia ſaepe ſunt. Ὀφρύη ψάμμος, ſi ψάμμινος foret, uti L. II, 99., aut ψάμμου, ſicuti deinceps, neminem offenderet: nunc ſuſpecta merito manet. Ψάμμης ex Codd. ſententiam rotundat, alibi vix obvium.

53. Ἀνακοντίζει ἐκ μέσου τοῦ ἅλος] Convenit *Calliſtrati* Ecphras. Stat. C. 14. ὡς καὶ ΑΝΑΚΟΝΤΙΖΕΙΝ θαλασσίους αὔρας, et quae *Euſtath.* in Hom. p. 995, 30. Hinc vero et post deinde iteratis *H. Stephani* Thes. T. I. p. 365. et *Palmerii* Exercit. p. 793. arguitur lapsus, confidentius aſſeverantium, vocem ἅλς,

quam dulcem pariter et gelidam. Circa quam homines habitant ultimi solitudinem versus, et supra plagam *ferinam* dictam, a Thebis itinere dierum decem primi Ammonii, habentes templum ab Thebano Iove. Etenim Thebis, quemadmodum a me etiam memoratum est, aspectu arietino Iovis simulacrum est. Apud hos est alia quoque aqua fontana, quæ sub matutinum quidem tepet, sub horam autem fori repleti frigescit: sub meridiem valde frigida est: eaque hora hortos irrigant. Declinante iam die remittitur frigus, donec sol occidit: tunc tepescit; magis ac magis calescens, ad mediam accedit noctem; quo tempore fervens exæstuat: præterita nocte
182 media, ad auroram usque refrigescit: cognominatur autem fons iste, Solis. Post Ammonios autem per supercilium fabuli, decem rursus dierum itinere est collis salis, illi Ammonio par et aqua, hominibus circumhabitantibus: cui loco nomen est Au-
183 gila, ad quem locum Nasamones veniunt palmulas decerptum. Rursus decem dierum spatio ab Augilis alius collis est salis, et aqua, et palmularum fructiferarum magna vis, quemadmodum apud alios: incolentibus illic hominibus quibus nomen est Garamantibus, natione sane magna, qui inducta super salem humo, ita serunt. Ab his ad Lotophagos brevissimum iter. A quibus triginta dierum spatium est ad eos, apud quos gignuntur boves retro pascentes. Propterea autem retro pascentes, quod cornua inclinata anterius habent, et ob id cessim euntes pascunt, nam præincicientibus in terram cornibus, progredi do nequeunt: alioqui nihil differentes a ceteris bobus, præter hoc ipsum et crassitudinem pellis atque duritiem. Garaman-

χρὸν καὶ γλυκύ· περὶ δὲ αὐτὸ ἄνθρωποι οἰκέυσι ἔσχατοι πρὸς τῆς ἐρήμυ, καὶ ὑπὲρ τῆς Θηριώδους, πρῶτοι μὲν ἀπὸ Θηβέων διὰ δέκα ἡμερέων ὁδῦ Ἀμμώνιοι, ἔχοντες τὸ ἱρὸν ἀπὸ τοῦ Θηβαιέος Διός· καὶ γὰς τὸ ἐν Θήβῃσι, ὡς καὶ πρότερον εἴρηταί μοι, χριοπρόσωπον τοῦ Διὸς [a] τὤγαλμά ἐστι· τυγχάνει δὲ καὶ ἄλλο σφι ὕδως κρηναῖον ἐόν. τὸ τὸν μὲν ὄρθρον γίνεται χλιαρὸν, ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερον· [b] μεσαμβρίη τέ ἐστι, καὶ τὸ κάρτα γίνεται ψυχρόν· τηνικαῦτα δὲ ἄρδυσι τοὺς κήπυς· ἀποκλινομένης δὲ τῆς ἡμέρης ὑπίεται τοῦ ψυχροῦ, [c] ἐς οὗ δύεταί τε ὁ ἥλιος, καὶ τὸ ὕδως γίνεται χλιαρόν· ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἰὸν ἐς τὸ θερμὸν [d] ἐς μέσας νύκτας πελάζει· τηνικαῦτα δὲ ζέει [e] ἀμβολάδην· παρέρχονταί τε μέσαι νύκτες καὶ ψύχεται μέχρι ἐς ἠῶ· ἐπίκλησιν δὲ αὕτη ἡ κρήνη καλέεται ἡλίυ. Μετὰ δὲ Ἀμμωνίυς, διὰ τῆς ὀφρύης τῆς ψάμμυ δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδῦ, κόλωνός τε ἁλὸς ἐστι, ὁμοῖος τῷ Ἀμμωνίῳ καὶ ὕδως, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέυσι· τῷ δὲ χώρῳ τούτῳ ὄνυμα [f] Αὔγιλά ἐστι· ἐς τοῦτον τὸν χῶρον οἱ Νασαμῶνες ὁπωριεῦντες τοὺς φοίνικας φοιτέυσι. Ἀπὸ δὲ [g] Αὐγίλων, διὰ δέκα ἡμερέων ἀλλέων ὁδῦ, ἕτερος ἁλὸς κολωνὸς, καὶ ὕδως, καὶ φοίνικες καρποφόροι πολλοὶ, κατάπερ καὶ ἐν τοῖσι ἑτέροισι· καὶ ἄνθρωποι οἰκέυσι ἐν αὐτῷ, τοῖσι οὔνομα [h] Γαράμαντές ἐστι, ἔθνος μέγα ἰσχυρῶς· οἵ ἐπὶ τὸν ἅλα γῆν ἐπιφορέοντες, οὕτω σπείρυσι συντομώτατον δ' ἐστὶ ἐς τοὺς Λωτοφάγυς· ἐκ τῶν τριήκοντα ἡμερέων ἐς αὐτοὺς ὁδός [i] ἐστι· ἐν τοῖσι καὶ οἱ ὀπισθονόμοι βόες γίνονται· ὀπισθονόμοι δὲ διὰ τόδε εἰσί· τὰ κέρεα ἔχυσι κεκυφότα ἐς τὸ ἔμπροσθεν· [k] διὰ τοῦτο ὀπίσω ἀναχωρέοντες, νέμονται· ἐς γὰ τὸ ἔμπροσθεν ἐκ οἷοί τέ εἰσι, [l] προεμβαλλόντων ἐς τὴν γῆν τῶν κερέων· ἄλλο δὲ ὐδὲν διαφέρυσι τῶν ἄλλων βοῶν ὅτι μὴ τοῦτο, καὶ τὸ δέρμα ἐς παχύτητά τε καὶ τρίψιν· οἱ Γα-

ράν-

tes

a Τὸ ἄγαλ. *Arcb. V.* *b* Μεσαμβρίης *V.* μεσαμβρίη δὲ Fragm. *Paris.* prave, ut sequentia ostendunt. *c* Ἐσὸ *Ask.* *d* Deest *V. Arcb.*, qui ambo πελάζει cum *M. Pasi. Ask. Brit. A. B.* Fragm. *Paris.*, πελαγίζει *Paris. A. B. Ald. Edd.* *e* Citat *Suidas* in *V.* et *Eustath.* in *Hom.* p. 1241, 40. *f M. Pasi. Ask. V. Arcb. Brit. A. C. Valla.* Αιγιλα vulgo. Confer *Salmas.* in *Solin.* p. 292., nimium in coniectura. *g M. Pas. Ask.*, Αυγιλέων *Arcb. V. Valla*, neque absurde: sic Σουσέων, aliaque; olim Αιγίλων. *b* Γαράμοντες *Pasi.*, Γαράβαντες *Arcb. Vind.* et *Valla*, Γαράκαντες *Brit. A..C.* etiam mox. *i* Desit *Arcb.* *k* Has novem voces socors *Arcb.* scriba insuper habuit. *l* Προεμβάλλοντες ἐς γῆν id. et mox Αἰθίοπας γειτονεύσυσι οἱ πόδας neglectis reliquis, perperam.

ἅλς, ἁλὸς de *sale* non usurpari, sed semper de *mari*. Alia omnia docte Cl. *Alberti* Observat. in *Matth.* C. v, 13. De salis autem ubere per Libyae hos tractus copia et caussa fertilitatis prudenter accuratissimus *Shaw* Itiner. T. I. p. 296.

58. Ὡς —— εἴρηταί μοι] Dixit L. II, 54. et de Iove χρισπροσώπῳ, qui *Athanasio* κριοκέφαλος Ἄμμων Orat. ad Gent. T. I. p. 9., cap. eiusdem Lib. 42.

60. Ὕδωρ κρηναῖον ἐὸν] Ex illis qui de mirabili hoc solis apud Ammonios fonte egerunt Herodotea mihi videntur vestigia sequuti *Arrianus* Ἀ. Ἀ. III, c. 4. *Curtius* IV, c. 7. et *Mela*, I. c. 8. Unius *Curtii* ponam verba: *Fontem aquam Solis vocant: sub lucis ortum tepida manat; medio die, quum vehementissimus est calor, frigida eadem fluit;* (contra τὸ ὕδωρ μεσημβρίας γίνεσθαι θερμὸν, traditerat *Aristoteles*, testibus *Sotione* π. Τὸ Παραδ. p. 125. et *Antigono Caryst.* c. 159.) *inclinato in vesperam calescit, media nocte fervide exaestuat; quoque propius nox vergit ad lucem, multum ex nocturno calore decrescit; donec sub ipsum diei ortum adsueto tepore langueseat.* Singula cum Herodoteis comparari poterunt. VALCKEN.

63. Ἀποκλινομένης δ. τῆς ἡμ.] Mutari non debet: III, c. 104., ἀποκλινομένης δὲ τῆς μεσαμβρίης· *sole a meridie devexo.* vulgo Sol *in vesperam inclinatus* κλίνειν dicebatur: vide *Lucae* Ev. IX, 12. et *Wetsten.* VALCKEN.

65. Ἐπὶ δὲ μᾶλλον &c.] Haec mutanti docto viro in *Miscell. Lips.* Vol. VIII. p. 112. non accedo: deest caussa et vetant Codd. Posset ἐπὶ δὲ *porro, deinde*, uti in Indic. *Arriani* p. 316., sumi, si necessitas, quae nulla, urgeret. Vide L. III, 104. Πελάζει iustum et satis protectum est. De miraculo huius fontis *Diodorus* etiam L. XVII, 50. et isthic advocati.

65. Ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἰὸν] Illud ipsum ἐπὶ μᾶλλόν Cod. praebet *Arch.* in loco simillimo III, c. 104. ἀποκλινομένης τῆς μεσαμβρίης γίνεται σφι (*Indis*) ὁ ἥλιος, κατάπερ τοῖσι ἄλλοισι ὁ ἑωθινός· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἐπιὼν ἔτι μᾶλλον ψύχει, ἐς ὃ ἐπὶ δυσμῇσι ἐὼν καὶ τὸ κάρτα ψύχει· cui lectioni nisi faveret Cl. viri praeiudicium, alteram ego neque hic postposuissem: *Arrianus* de re eadem: ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἔτι θερμότερον ἔσε ἐπὶ μέσας τὰς νύκτας. —— In proximis nunc tandem mihi quoque sincera scriptio videtur *Med.* Cod. πελάζει, *adpropinquat*; quod verbum apud *Hesychium* etiam in Πελαγίζειν male fuit transformatum. Credo equidem *Gronovium*, quum huc pervenisset, veterem voluisse lectionem suo loco relictam P. 95, 38. Statuit *Is. Vossius* πελαγίζει a *Mela* conversum *perfervet*; sed nusquam illud in talibus legerat adhibitum. Erat, nam illuc abiit ante diem raptus, cui παφλάζει venerit in mentem, aptissimum quidem in talibus verbum; sed hic tantum locum invenit πελάζει illud autem alterum sequente colo sic expressit *Herod.* τηνικαῦτα δὲ ζέει ἀμβολάδην. *Curtius: media nocte fervide exaestuat.* Idem dicitur παφλάζει· de fonte *bulliente* ad Tyana *Philostr.* V. A. I, c. 6., παφλάζει ὥσπερ ὁ θερμαινόμενος λέβης· de crateribus fratrum Palicorum *Polemonis* nobis locum e lib. de admirandis Siciliae fluv. servavit *Macrob.* Sat. V, c. 19., qui, τὸ ὕδωρ, ait, φέρεται κολπούμενόν τε καὶ παφλάζον, οἷά εἰσιν αἱ δίναι τῶν ζεόντων ἀναβολάδην ὑδάτων. VALCKEN.

87. Καὶ τρίψιν] *Atque duritiem* Laurentius, qua notione τρίψιν ignoro: *attritum*, *frictionemque* indicare certum est, παρὰ τὴν τρίψιν *inter fricandum* in *Polyaeni* L. VI, 1, 7. Boves ὀπισθονόμους hinc *Aristoteles*, *Mela*, *Plinius*, *AElianus* mutuati sunt, quos magnus

ράμαντες δὲ ὕτοι τοὺς Τρωγλοδύτας Αἰθίοπας θηρεύσι τοῖσι τεθρίπποισι· οἱ γὰρ Τρωγλοδύται Αἰθίοπες πόδας τάχιστοι ἀνθρώπων πάντων εἰσὶ, τῶν ἡμεῖς
a περὶ λόγους ἀποφερομένους ἀκούομεν· σιτέονται δὲ οἱ Τρωγλοδύται ὄφις καὶ b σαύρας, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑρπετῶν· γλῶσσαν δὲ ὑδεμιῇ ἄλλῃ παρομοίην νενομίκασι, ἀλλὰ c τετρίγασι, κατάπερ αἱ νυκτερίδες. Ἀπὸ δὲ Γαραμάντων δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδῷ, ἄλλος ἁλός τε κολωνὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι, τοῖσι οὔνομά ἐστι Ἄτλαντες· d οἱ ἀνώνυμοί εἰσι μοῦνοι ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· ἁλέσι μὲν γάρ σφί ἐστι Ἄτλαντες οὔνομα, ἐνὶ δὲ ἑκάστῳ αὐτέων οὔνομα οὐδὲν κέεται· οὗτοι τῷ ἡλίῳ e ὑπερβάλλοντι καταρῶνται, καὶ πρὸς τούτοισι πάντα τὰ αἰσχρὰ λοιδορέονται, ὅτι σφέας καίων ἐπιτρίβει, αὐτούς τε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν χώρην αὐτέων· μετὰ δὲ, δι' ἀλλέων δέκα f ἡμερέων ὁδῷ, ἄλλος κολωνὸς ἁλὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι· ἔχεται δὲ τοῦ ἁλὸς τούτου ὄρος, τῷ g οὔνομά ἐστι Ἄλας· ἔστι δὲ στεινὸν· καὶ κυκλοτερὲς πάντῃ· ὑψηλὸν δὲ h οὕτω δή τι λέγεται ὡς τὰς κορυφὰς αὐτοῦ οὐκ οἷά τε εἶναι ἰδέσθαι· ὐδέκοτε γὰρ αὐτὰς i ἀπολείπειν νέφεα οὔτε θέρεος οὔτε χειμῶνος· τοῦτο k κίονα τοῦ οὐρανοῦ λέγουσι οἱ ἐπιχώριοι εἶναι· ἐπὶ τούτου τοῦ ὄρεος οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπώνυμοι ἐγένοντο· καλέονται γὰρ l δὴ Ἄτλαντες· λέγονται δὲ οὔτε ἔμψυχον ὐδὲν σιτέεσθαι, m οὔτε ὀνύπνια ὁρᾶν. Μέχρι μὲν δὴ τῶν Ἀλλάντων τούτων, ἔχω τὰ οὐόματα τῶν ἐν τῇ ὀφρύῃ κατ-

tes hi Troglodytas AEthiopes quadrigis venantur: nam Troglodytæ AEthiopes, omnium hominum, quos fando cognovimus, pernicisſimis pedibus ſunt, ſerpentibus, lacertisque et aliis id genus reptilibus veſcentes, lingua nulli alteri ſimili utentes, ſed veſpertilionum more ſtridentes. A Garamantibus decem quoque dierum itinere alius collis est ſalis, et aqua: accolentibus hominibus quibus nomen est Atlantibus, ſolis omnium hominum, quos ipsi novimus, innominatis: nam congregati quidem vocantur Atlantes, ſingulis autem eorum nullum nomen imponitur. Hi ſolem tranſcendentem execrantur, eique præterea omnia convitia ingerunt, quod torridus et ipsos et regionem perdat. Post totidem dierum iter alius tumulus ſalis est, cum aqua, et hominibus accolentibus. Cui ſali confinis est mons nomine Atlas, anguſtus, et undique teres: et, ut fertur, adeo celſus ut eius cacumen nequeat cerni, quod a nubibus nunquam relinquatur, neque æſtate neque hyeme: quem eſſe columnam cœli indigenæ aiunt. Ab hoc monte cognominantur hi homines: nam Atlantes vocantur: dicunturque nec ulla animante veſci, nec ulla ſomnia cernere. Ad hos usque Atlantes poſſum recenſere nomina eorum, qui in ſupercilio habitant, post hos non amplius.

184 185

281

a Non legunt *Arcb. V.* *b* Σαύρας ora *Steph. Arcb. V. Euſtath.* in *Dionys.* v. 180., in *Aldo* et reliquis σκύρους. *c Arcb. V. Euſtath.*, recte. Vulgo τετρύγασι. *d Euſtath.* in *Dionys.* v. 66. p. 127. exſcripſit et explicuit. *e* Ὑπερβαλλόντως *Euſtath.* non vere. *f* Ἡμερέων ſine ὁδοῦ voce *M. Arcb. Ask. Paſſ. Vind.* *g M. Ask. Paſſ. Brit. A. C.*, ceteri ἐστὶ non norunt. *b Ald. Arcb. V. Paris. A. B.*, δὴ abest *M. Paſſ. Ask.* *i* Ἀπολείπειν *Arcb. Ask.*, ἐπιλείπειν *Euſtath.*; alii ἀπολείπει. *k M. Paſſ. Ask. Arcb. Vind.* τὸν κίονα: vulgati non habebant, uti neque *Euſtath.* cum duobus *Brit.*, articulum, quibus accedo. *l* Abest *Ask. Paſſ.* *m* Alludit *Tertullian.* de Anim. C. 49.

Animadverſor contra *Athenaeum* L. v, 20. anteſtatur. Id addo, *Plinium* L. v, 4. H. Nat. Garamantas *ab Augilis dierum* XII. *itinere* ſeparare, qui διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ diſtabant tantum. Adiuvandus ergo optimus Scriptor.

92. Καὶ σαύρας] Hoc ſibi poſtulant ſchedae et Auctor ipſemet C. 192., nec minus τετρίγασι, quo de ad L. III, 110. Qui ſuccedunt Ἄτλαντες, ex probabili Cl. *Salmaſii* iudicio ad *Solin.* p. 292. *Rbiani* Ἀτάραντες ſunt in *Steph. Byz.* Ἄτλαντες, et *Nic. Damaſceni* Ἀφάραντες. Nam qui deinceps memorantur *Atlantes* utique ab his diverſi ſitu et omni vitae inſtituto apud *Diodorum* L. III, 54. et 56. Plerique tamen veterum unis iisdemque *Atlantibus* cuncta tribuunt, quae *Herodotus.*

97. Ἄτλαντες, οἱ ἀνώνυμοι] Parum videtur credibile, hos nominibus propriis carentes Africanos eodem univerſos deſignatos fuiſſe nomine quo decem ab his dierum itinere remoti, de monte nobiliſſimo Ἄτλαντες dicti; quantumvis quae diverſa veluti de diverſis gentibus tradidit *Herod.* ad unos *Atlantes* retulerit *Mela* I, c. 8, 39., *Atlantes ſolem exſecrantur et dum oritur et dum occidit, ut ipsis agrisque peſtiferum; nomina ſinguli non habent; non veſcuntur animalibus; neque illis in quiete qualia ceteris mortalibus viſere datur. Melam* ſequuntur alii. Mihi quidem veriſimillima *Salmaſii* videtur ſententia in *Solin.* p. 410., *veteriſtiſſimum mendum in Herodoto haeſiſſe* iudicantis; corrigendumque Ἀτραντες, atque hos eſſe, qui Ἀτάραντες *Rbiano* dicuntur et perperam Ἀφάραντες ap. *Stobaeum.* In eadem opinione videtur *Is.* fuiſſe *Voſſius*; nam Atlantes hos ad Melam vocat *Ataraotes.* Vide iam mihi quaeſo quam parum ab Ἄτλαντες diſſent Ἀτάλαντες et Ἀτάραντες· poſtremum, opinor, mecum genuinum iudicabis munitum auctoritate *Rbiani*: *Euſtath.* in *Dionys.* v. 66. ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας ἔθνος Λιβυκὸν λέγει τοὺς Ἄτλαντας. Ῥιανὸς δὲ, ὥς φησιν, Ἀτάραντας ἱστορεῖ, καὶ μετ' ἐκείνους λέγει κεῖσθαι τοὺς Ἄτλαντας, οἳ καὶ λέγονται μὴ βλέπειν ὀνείρους· hinc *Stephanum Byz.* emendandum vidit *L. Holſten.* Ad mentem *Herodoti Rbianus* Ἀτάραντας ἱστορεῖ, καὶ μετ' ἐκείνους λέγει κεῖσθαι τοὺς Ἄτλαντας, οἳ καὶ λ. nam *Atlantes Herodoti* λέγονται οὔτε ἔμψυχον οὐδὲν σιτέεσθαι, οὔτε ὀνύπνια ὁρᾷν. *Ataraotes*, ut opinor, ἀνώνυμοί εἰσι μοῦνοι ἀνθρώπων, et τῷ ἡλίῳ ὑπερβάλλοντι καταρῶνται. De his *Nicolaus Damaſc. Stobaei* p. 293., Ἀφάραντες (L. Ἀτάραντες) Λίβυες ὀνόματα οὐκ ἔχουσιν, ἡλίῳ δὲ ἀνίσχοντι λοιδοροῦνται ὡς πολλὰ κακὰ φήναντι. Horum prius attigit et *Euſtath.* in Od. Θ. p. 327, 41., ſequutus nobis etiam vulgatam in *Herodoto* ſcriptionem, οὐδείς, ait, τῶν ἐκεῖ κυρίου ἐκληρονόμει ὀνόματος. Alterum de malis precibus verbisque impiis in ſolem iactis, gente non nominata, prodiderunt praeterea *Strabo* XVII, p. 1178. A. et *Diodor.* III, p. 179. f. Utriusque verba quaedam cum Herodoteis operoſe compararunt *Salmas.* et *Is. Voſſius.* VALCKEN.

98. Ἁλέσι μὲν] *Sales*, quos *Valla* ineptius verterat, Graece doctiſſimus et pariter humaniſſimus *P. Leopardus* Emend. VII, 16. removit. *Homero* ob Odyſſ. Θ, 552. Οὐ γάρ τις πάμπαν ΑΝΩΝΤΜΟΣ ἐς' ἀνθρώπων, *Atlantes*, ſive Atrantes, ignorati fuerunt, ubi *Euſtathius* non male, iudice *Steph. Berglero.* Mox ἡλίῳ ὑπερβάλλοντι *ſoli ſuperantiſſimo* vertit *Voſſius* ad *Melae* L. I, 8, 28., quem vide.

8. Οὐδέκοτε γὰρ αὐτὰς ἀπολείπειν νεφέα] Vero fortaſſe reſpondet, quod hic de nimboſo Atlante. Cum tamen ex aliorum ſermone fluxerit, placuit ſcriptura codicum, qui τὴν κίονα ſi dediſſent, in ampliore fuiſſent honore. Namque *Herodoti* L. I, 92. et Ionum ἡ κίων ap. Criticos ad *Sophoclis* Aiac. v. 108., *Euſtathium* et *H. Stephanum* de Dialect. p. 153. Κίονα οὐρανοῦ καὶ χθονὸς alia in re *AEſchylus* Prometh. v. 349., *Homerum* aemulatus. Κίων οὐρανία συνέχει, νιφόεσσ' Ἄτλας *Pindarus* Pyth. Od. I, 35., audaci translatione. *Stanleium* ad *AEſchyl.*, *Abreſchium* Animadv. in eum Tragicum L. I, 5. p. 30. et *Alberti* Peric. Crit. C. I. adi.

10. Ἐπὶ τούτου τοῦ οὔρεος] Huius montis accolae ſi de monte ſuam traxerunt adpellationem, oportet ante memorati, atque ab his itinere decem dierum diſcreti, alio fuerint *Herodoto* nomine deſignati, cuius ut plerorumque Libycorum rationem ignoraverit. Ab his *Atlantibus*, qui neque animalibus veſcebantur, neque *inſomnia viſebant, qualia reliqui mortales*, diverſi fuerunt, ſi fuerunt uſpiam, quos Ἀτλαντείους nobis humaniſſimos memorat et fortunatiſſimos *Diodorus Sic.* III, c. 54. VALCKEN.

17. Ἔστι

Ultra Atlantes montana, in quibus salis fodina, ubi nulla pluvia; et sic excipit vasta. Inter AEgyptum et Tritonem vacca sacra. Medicina infantum.

plius. Porrigitur autem id supercilium ad columnas usque Herculeas, atque extra illas. Intra quod est salis metallum, decem dierum itinere, et homines incolentes, qui domicilia sua faciunt ex grumis salinis: isti enim iam tractus Libyæ vacant imbribus: nam si plueret, non possent manere parietes salis: ibi autem et albus et purpureus sal foditur. Supra autem hoc supercilium, notum versus ac mediterranea Africæ, deserta iam plaga est, et sine aqua ferisque, sine pluvia ac lignis,
186 omni prorsus humore vacans. Ita ab AEgypto ad Tritonidem paludem, pastoricii Afri sunt, carne victitantes ac lacte, nihil vaccinum gustantes, quia nec AEgyptii; et neque suem alentes. Vaccam quidem nec Cyrenææ feminæ tangere sibi fas putant, ob Isidem, quæ est in AEgypto, cui etiam ieiunia et dies festos studiose agunt. At mulieres Barcææ non modo gustu vaccinæ carnis, sed etiam suillæ abstinent.
187 Atque hæc quidem ita habent. Ad occasum vero Tritonidis paludis iam non sunt pascuales Afri, neque eisdem moribus utentes, neque idem circa infantes, quod pascuales solent, factitantes. Nam Afrorum qui pastorales sunt plerique hoc faciunt, an omnes, non queo pro certo dicere. Ubi filii ipsorum quadrimi effecti sunt, venas verticis illorum lana ovium succida inurunt, nonnulli venas temporum: eam ob caussam ne eis ullo unquam tempore phlegma, *id est*, *pituita*, defluens e capite, officiat: eaque de re se aiunt esse optima valetudine. Et sunt revera Afri inter omnes, quos nos novimus homines, saluberrimo corpore: incertum mihi an ob hanc utique caussam, certe optima valetudine sunt. Quod si pueris inurendis convulsio existat, inventa est ab eis medicina: urina enim hirci aspersa eos liberant.

Ea

15 κατοικημένων καταλέξαι· τὸ δ' ἀπὸ τούτων, οὐκέτι δήκει δ' ὧν ἡ ὀφρὺη μέχρι Ἡρακληίων στηλέων, καὶ τὸ ἔξω τετέων· [a] ἔστι δὲ ἅλός τε μέταλλον ἐν αὐτῇ διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, καὶ ἄνθρωποι οἰκέοντες· τὰ δὲ οἰκία τούτοισι πᾶσι ἐκ τῶν ἁλίνων χόνδρων οἰκοδομέα-
20 ται· ταῦτα γὰρ ἤδη τῆς Λιβύης ἄνομβρά ἐστι· οὐ γὰρ ἂν [b] ἠδυνέατο μένειν οἱ τοῖχοι ἐόντες ἅλινοι, εἰ ὗε· ὁ δὲ ἅλς αὐτόθι καὶ λευκὸς καὶ πορφύρεος τὸ εἶδος ὀρύσσεται· ὑπὲρ δὲ τῆς ὀφρύης ταύτης, τὸ πρὸς [c] νότον καὶ μεσόγαιαν τῆς Λιβύης, ἔρημος καὶ ἄνυδρος
25 καὶ ἄθηρος καὶ ἄνομβρος καὶ ἄξυλός ἐστι ἡ χώρη· καὶ ἰκμάδος ἐστὶ ἐν αὐτῇ οὐδέν. Οὕτω μὲν μέχρι τῆς Τριτωνίδος λίμνης ἀπ' Αἰγύπτου νομάδες εἰσὶ κρεοφάγοι τε καὶ γαλακτοπόται Λίβυες· καὶ θηλέων τε βοῶν [d] ἔτοι γευόμενοι, διότιπερ οὐδὲ Αἰ-
30 γύπτιοι, καὶ ὗς οὐ τρέφοντες· βοῶν μέν νυν θηλέων οὐδ' αἱ Κυρηναίων γυναῖκες διαιτεῦσι [e] πατέεσθαι, διὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ Ἶσιν, ἀλλὰ καὶ νηστείας αὐτῇ καὶ ὁρτὰς [f] ἐπιτελέουσι· αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων γυναῖκες οὐδὲ ὑῶν πρὸς τῆσι βυσὶ γεύονται· ταῦτα μὲν
35 δὴ οὕτω ἔχει. [g] Τὸ δὲ πρὸς ἑσπέρης τῆς Τριτωνίδος λίμνης οὐκέτι νομάδες εἰσὶ Λίβυες, οὐδὲ νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρεώμενοι, οὐδὲ κατὰ τὰ παιδία ποιεῦντες, οἷόν τι καὶ οἱ νομάδες [h] ἐώθασι ποιέειν· οἱ γὰρ δὴ τῶν Λιβύων νομάδες, εἰ μὲν πάντες, οὐκ
40 ἔχω ἀτρεκέως τοῦτο [i] εἰπεῖν· ποιεῦσι δὲ αὐτῶν συχνοὶ τοιάδε· τῶν παιδίων τῶν σφετέρων, ἐπεὰν [k] τετραέτεα γένηται, οἵσπῃ προβάτων καίουσι τὰς σὺ [l] τῆσι κορυφῆσι φλέβας· μετεξέτεροι δὲ αὐτέων, τὰς σὺ τοῖσι κροτάφοισι, τοῦδε εἵνεκα, ὡς μὴ
45 σφέας ἐς τὸν πάντα χρόνον καταῤῥέον φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς δηλῆται· καὶ διὰ τοῦτό σφεας λέγουσι εἶναι [m] ὑγιηροτάτους, εἰσὶ γὰρ ὡς ἀληθέως οἱ Λίβυες ἀνθρώπων πάντων ὑγιηρότατοι, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· εἰ μὲν διὰ τοῦτο, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν,
50 ὑγιηρότατοι δ' ὦν εἰσι· ἢν δὲ καίωσι τὰ παιδία σπασμὸς ἐπιγίνηται, ἐξεύρηται σφι ἄκος· τράγου γὰρ οὖρον σπεί-

a Ἔν δὲ *Arcb. Vind.* *b* *M. Pasf. Ask. Arcb. Vind.* Ed. Genev. ex verisima *Porti* coniectura, olim ἠδυναίατο. Porro ἂν venit ex tribus prioribus, ceteri praetereunt. *c* Νότου καὶ ἐς μεσαγαίαν marg. *Stepb. Pasf.* *d* Οὔ τι ora *Stepb. Arcb. V. Paris. A. B.* *e* Πατέεσθαι *Paris. A. B. Arcb. V. Ald. Edd.*, ἅπτεσθαι *M. Pasf. Ask.* *f* Ἐπιτηδεύουσι *Arcb. Vind.* *g* Τὰ δὲ *Pasf.* *b* Εἰώθασι id. *i* Εἰπεῖν *Med.* et alii, mox quoque: editum *Ald.* Edd. ex Ionum more. *k* Τετραέτεα *Pasf. Ask. Ald.* et ceteri; in postrema editione τετραετὲς. Mox οἵσπῃ *M. Ask. Pasf.* Schol. MSS. et *Suid.*, alii οἰσύπῃ. *l* Τῇσι *Arcb.* *m* Ὑγιηροτ. et statim *Arcb.*, vitio scribae, tum Λίβυες tantum *Pasf. Ask.*

17. Ἔστι δὲ ἅλός τε μέταλλον] Codd. ἐν δὲ —— videtur ex L. II, 176. ἐν δὲ καὶ ἐν Μέμφι adfirmari, discrepat tamen, ut attendenti patebit. Domos ex sale structas, ἁλίνας οἰκίας, Gerrhaeorum *Strabo* memorat L. XVI. p. 1110. C.

31. Δικαιεῦσι πατέεσθαι] Displicuit πατέεσθαι *Is. Vossio*, *Cornelio*que *de Pauw*, πάσασθαι vel δατέεσθαι amplexis, quorum utrumque posterius *Medicei* et aliorum ἅπτεσθαι. Tale Apost. *Paulli* μὴ ΑΨΗι, μὴ γεύσῃ in Epist. ad *Colosf.* II, 21., *Plutarchi* de Sanit. Tuenda p. 123. B. ἅπτεσθαι γὰρ αὐτῶν διὰ χρόνου παρήνει καὶ γεύεσθαι· *Philon. Iud.* Exsecrat. p. 931. D. ἅψεται γὰρ καὶ πατὴρ υἱοῦ σαρκῶν. Quae usum quidem eius stabiliunt, minime vero, hoc legitimum esse loco. Πατέεσθαι Ionum librarii scholiis explicant, quale ἅπτεσθαι. Dedit sese instituti exemplum L. II, 66., ibidem profligatum. Cl. *Bos* Observ. Critic. C. 7. πατέεσθαι defendens, asperam iterum in reprehensionem incurrit, ad *S. Bochartum* permeantem, quippe paria Phal. IV, 33. professum. Ὁρτὰς ἐπιτηδεύουσι etiam *Valla* vidit, blanditurque primo obtutu ob καὶ εὐπαθείας —— ἐπιτηδεύουσι L. I, 135.; ex grammatici tamen, nisi omnia me fallunt, interpretamento.

31. Ἅπτεσθαι] Ionicum et rarius πατέεσθαι, *L. Bos* probatum Obs. Crit. p. 40. Si plerique tamen Codices *Mediceo* concinunt et *Vallae*, ἅπτεσθαι non temere reiicerem: de re eadem ponitur L. II, c. 18., μὴ ἔργεσθαι, id est ἅπτεσθαι, sive γεύσασθαι, πάσασθαι, πατέεσθαι. Adhibetur apud alios interdum ἅπτεσθαι *gustandi* significatu, et ap. *Herod.* III, c. 32., ἅπτεσθαι τοῦ ἐπεόντος ἐπὶ τῶν δενδρέων καρποῦ. VALCKEN.

41. Ἐπεὰν τετραέτεα γένηται] Ex *Aldo* et scriptis: nam τετραετὲς postremae editionis operarum est delictum. Ὅσπῃ legatur an οἰσύπῃ minimi refert. Prius ob eos, quos adpellavi, *Galenum*que in Exegesi *Hippocrat.* et *Hesychium* retinui. Quid sit, disquiritur *Hier. Mercurialis* Var. Lect. II, 2. *stercus ovillum*, διαχώρημα, ex *Erotiano* interpretatur: *Steph. Monachius* ad *Barnabae* Epist. p. 727. *sordes ovium crassas et pingues*, fortasse praeter rem. Ὅσπῃ, *lana succida*, sive ἔριον τὸ ἀπὸ τῆς ἴσης ξὺν τοῖς λύμασι in *Aretaeo Cappadoc.* L. II, 5. de Morb. Diuturn., ignis ob sordes concretas satis est patiens. Melius *Monachius*, et prior eo III. *Scaliger* Emend. Temp. L. VII. p. 682., durare apud AEthiopas Christianos, Muhamedanos, paganosque similem ad destillationes vitandas ustionis consuetudinem, ab aliis in superstitionem versam, docuerunt.

48. Πάντων ὑγιηρότατοι] Aliam dat et magis probabilem rationem L. II, c. 78., cur sint AEgyptii μετὰ Λίβυας ὑγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων· istam vocis formam ne hic quidem spernerem a Codd. oblatam. Proverbium erat Graecis in usu, Κρότωνος ὑγιέστερος, cuius originem pandunt *Strabo* VI, p. 414. A. et *Schol.* in *Ar.* Eq. v. 1089. — Legitur initio Cap. seq. ἐπεὰν τοῦ ὠτὸς ἀπάρξωνται τοῦ κτήνεος, ῥιπτέουσι ὑπὲρ τὸν δόμον· in quibus postremum sincerum non puto. VALCKEN.

Sol et Luna pro Diis; circa Tritonem et Pallas et Triton et Neptunus. Minervæ veſtis et ægis hinc ad Græcos venit. Eiulatus in ſacris. Quadrigæ. Sedentes ſepeliri. Domus ex caulibus aſphodeli.

σφείσαντες ῥύσιαί [a] σφεας· λέγω δὲ τὰ λέγυσι αὐτοὶ Λίβυες. Θυσίαι δὲ τοῖσι νομάσι εἰσὶ αἵδε· ἐπεὰν τοῦ ὑὸς ἀπάρξωνται τοῦ κτήνεος, ῥιπτέουσι ὑπὲς τὸν δόμον· τοῦτο δὲ ποιήσαντες, ἀποστρέφυσι τὸν αὐχένα αὐτοῦ [b] θύυσι δὲ ἡλίῳ καὶ σελήνῃ μούνοισι· τούτοισι μέν νυν πάντες Λίβυες θύυσι· ἀτὰς οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην νέμοντες, τῇ Ἀθηναίῃ μάλιστα, [c] μετὰ δὲ, τῷ Τρίτωνι καὶ τῷ Ποσειδέωνι· Τὴν δὲ ἄρα [d] ἐσθῆτα καὶ τὰς αἰγίδας τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηναίης ἐκ τῶν Λιβυσσέων ἐποιήσαντο οἱ Ἕλληνες· πλὴν [e] γὰς ἢ ὅτι σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσσέων ἐστὶ, καὶ οἱ θύσανοι, οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων [f] αὐτῇσι, οὐκ ὄφιές εἰσι, ἀλλὰ [g] ἱμάντινοι· τὰ δὲ ἄλλα πάντα κατὰ τωὐτὸ ἔσταλται· καὶ δὴ καὶ ἡ τὐτομα κατηγορέει ὅτι ἐκ Λιβύης ἦκει ἡ στολὴ τῶν Παλλαδίων· [i] αἰγέας γὰς περιβάλλονται ψιλὰς περὶ τὴν ἐσθῆτα θυσανωτὰς αἱ Λίβυσσαι, κεχρισμένας ἐρευθεδάνῳ· ἐκ δὲ τῶν αἰγέων τυτέων αἰγίδας οἱ Ἕλληνες μετωνόμασαν· [k] δοκέει δέ μοι γε καὶ ἡ ὁλολυγὴ [l] ἐν ἱροῖσι ἐνθαῦτα πρῶτον γενέσθαι· χάρτα γὰς ταύτῃ χρέωνται [m] αἱ Λίβυσσαι καὶ χρέωνται καλῶς· καὶ τέσσερας ἵππους [n] συζευγνύναι παρὰ Λιβύων οἱ Ἕλληνες μεμαθήκασι. Θάπτουσι δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας οἱ νομάδες, κατάπερ οἱ Ἕλληνες, πλὴν Νασαμώνων· οὗτοι δὲ κατημένους θάπτουσι, Φυλάσσοντες, ἐπεὰν ἀπίῃ τὴν ψυχὴν, ὅκως μὴ [o] κατίσωσι, μηδὲ ὕπτιος ἀποθανέεται· οἰκήματα δὲ σύμπηκτα ἐξ ἀνθερίκων [p] ἐνερμένων περὶ σχοί-

Ea autem refero quæ Afri ipsi narrant. Porro ſacrificia apud paſtoricios talia ſunt: 188
Ubi pro primitiis aurem pecudis præſecuerunt, eam ſupra domum abiiciunt: hoc facto, cervicem eius avertunt. Solis autem immolant Soli et Lunæ: et his quidem univerſi Afri ſacrificant: at qui circa Tritonidem paludem incolunt, etiam Minervæ inprimis, tum Tritoni ac Neptuno. 189
A quibus Afris Græci veſtem et ægidas ſimulacrorum Minervæ mutuati ſunt; præterquam enim quod coriacea ſit veſtis Africanarum, et prodeuntes ex ægidibus ipsis fimbriæ non ſunt ſerpentes, ſed e loris factæ: cetera vero omnia ad eandem formam efficta est: nomine quoque ipso teſtificante venisse ex Africa Palladiorum ſtolam. Quippe Africanæ mulieres circa veſtem amiciuntur nudis ægeis, *caprinis pellibus non villoſis*, fimbriatis ac rubrica delibutis, a quibus ægeis, *caprinis pellibus*, ægidas denominavere Græci. Quinetiam hinc primum mihi videtur ululatus in templis extitisse, quod eo Africanæ mulieres utuntur ac utuntur belle. Et ab Africa quadriiugos equos iungere Græci didicere. Sepeliunt autem pa- 190
ſtorales Afri defunctos ut Græci, præter Naſamones, qui illos ſedentes ſepeliunt, obſervantes ut dum quis cœpit agere animam, eum ſedentem conſtituant, ne ſupinus expiret. Domicilia eorum ſunt compacta ex aſphodeli caulibus immiſis

282

a Σφεα *V. Arcb.* non inconcinne. b Citat *Euſtatb.* in Perieg. v. 185. c Exſcripſit *Euſtatb.* ad *Homer.* p. 1265, 7. d Haec quoque p. 602, 45. e *M. Arcb. Ask. Paſ. V.*, vulgo ἡ deerat. f Αὐτῇ εἰσι *M. Ask. Paſ.*, αὐτοῖσιν *Arcb.*, αὐτῇσι *Paris. A. B. Vind. Ald.* Edd. g Quatuor ſequentia negligit *Arcb.* h Τὸ οὔνομα *Arcb. Vind.* i Marg. *Stepb. Arcb. V. Paſ. Ask. Harpocratio, Euſtatb.* p. 603., *Valla*: αἰγίδας *Ald. M. Edd.* k Δοκεῖ δέ μοι καὶ *Arcb. Vind.* l Ἐπὶ ἱροῖσι *Arcb. V.*, ἐπὶ τῶν ἱερῶν *Euſtatb.* haec citans ad *Hom.* p. 643, 36. neſcio unde: bene ἡ ὁλολυγὴ aberat articulus. m Αἱ Λίβυσσαι καὶ χρέωνται καλῶς *Arcb. V.*, alii καλῶς αἱ Λίβυσσαι tantum cum *Euſtatb.* n *M. Arcb. Paſ. V. Ask.*, ζευγνῦναι *Paris. A. Ald. Brit. A. C. Euſtatb.* in Perieg. v. 175. et *Hom.* p. 707, 2. haud profecto male. o Κατίσωσι *Arcb. Paſ.* p Ἐνειρμένων ſine gravi cauſſa *M. Paſ. Ask.*, ἐνερμένων *Paris. A. B. V. Ald. Brit. A. C.* ἀνερμένων *Arcb.* Ἀνθερίκες explicat hinc *Suidas* in *V.*, *Valla* ſtatim σχίνους legit, *lentiſcos* (Λίβυσσαι, *Heſych.*) φοροῦσι δορᾶν. *V. Meurs.* Lect. Att. VI, 10. *Weſſ. Diodor.* I. p. 217. VALCKEN.

54 Ὑπὲρ τὸν δόμον] Suſpicio *Reiskii* ὑπὲρ τὸν ὦμον *ſuper humerum*, uti in *Virgilii* Pharmaceutria, *Fer cineres Amarylli foras, rivoque fluenti, Transque caput iace, ne reſpexeris.* aut ὑπὲρ τὸν βωμὸν *ſuper aram.* Alia *Pavii* ἀποστρέφυσι τὸν αὐχένα αὐτῶν, *avertunt cervicem ſuam*, quale quidpiam in ſacris olim piacularibus. Neutra ad palatum, quippe meri arbitrii et Afris morem obtrudens, cuius an calluerint notitiam, oſtendendum in primis fuerat.

59. Καὶ τῷ Τρίτωνι] Ecce aliam tibi Cl. *de Pauw* correctionem καὶ τῇ Τριτωνίδι, cui adſenſum, modo quid praeſidii ex ſchedis adeſſet, non recuſarem. Minervam Libyes *Tritonide* et *Neptuno* ſatam fabulabantur C. 180., unde parem matri patrique cultum potuerunt tribuere. Potuerunt profecto: Quidni et *Tritoni*, ad quem fluvium nata ferebatur? In talibus frequens hiatus, ex locuplete divinantium penu vix explendus. Propius examen merentur, οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇ εἰσι, ſumpta ex *Med.* et laudata: quae boni ſi coloris, Palladis aegidem, non loris ſerpentinis, ſed coriaceis ornabunt. Atqui Cyclopes *AEgidaque horriferam, turbatae Palladis arma Certatim ſquamis ſerpentum auroque polibant, Connexosque anguis* AEneid. VIII, 435. Hoc amplius, Libyſſarum veſtis pellicea deſcribitur, quaque illa re a Minervae aegide diſcrepant: hanc ſerpentium in modum fimbrias oſtentaſſe, illam coriaceas. Quare congruentior ſcriptura αὐτῇσι videlicet Λιβύσσῃσι· forſan etiam ἐκ τῶν αἰγέων, quales erant.

63. Οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇ εἰσι] Haud paulo melius et genuinum procul dubio, quod *inſipidum* videbatur viro Clar. οἱ θύσανοι, οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇσι (nempe Libyſſis:) οὐκ ὄφιές εἰσι. Ubi mox Africanae mulieres αἰγίδας περιβάλλονται ψιλὰς, ob ſequentia placebit plerisque αἰγέας, *Mauſſaco* probatum ad *Harp.* in Αἰγὶς, et repertum in Codd. etiam *Euſtatbio* in Il. E. p. 459. Eadem tamen Libyſſarum *amicula pellicea* dixit et Αἰγίδας in proximis: *Gloſſar. Herod.* Αἰγὶς, ἣν Λίβυες

67. Αἰγέας γὰρ περιβάλλονται] Sequentia, ἐκ δὲ τῶν αἰγέων τουτέων —— deſiderant talem ſcripturam, nec veteres Grammatici et Codd. aliam. Docte *Mauſſacus* ad *Harpocrationis* Αἰγίς. Illud autem veſtimenti genus Afris omnibus unicum olim et familiare; ἐν αἰγείοισι δέρμασι κατακείονται, καὶ κρέασι αἰγείοισι χρῶνται· ἐπεὶ οὐκ ἔχουσι οὔτε σρῶμα, οὔτε ἱμάτιον, οὔτε ὑπόδημα, ὅ, τι μὴ αἰγείον ἐστιν· οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἄλλο προβάτιον οὐδὲν ἢ αἶγες καὶ βόες, notabiliter *Hippocrates* de Afris, mediterraneam regionem habentibus, de Morb. Sacr. p. 302.

71. Καὶ ἡ ὁλολυγὴ] Sacrum mulierum iubilum, ὁλολυγμὸν ἱερὸν *AEſchyli*, doctiſsimi homines, ad *Diodori* L. XVI, 11. laudati, praeclare expoſuerunt. *Noſtri* ob oculos fuit Poëtae ex *Il.* Z, 302. Αἶδ' ΟΛΟΛΥΓΗι πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον. Hinc illa obſervatio. Prorſus autem *Herodoti* genium habet, χρέωνται αἱ Λίβυσσαι καὶ χρέωνται καλῶς, quod *Galeo* obſecutus ſcriptori ex Codd. redonavi.

71. Καὶ ἡ ὁλολυγὴ ἐν Ἱροῖσι] Sic legit interiectum articulum, ut ſane requiritur, *Euſtatb.* in *Hom.* Il. Z. p. 503, 48. rectius etiam proxima, quam vulgantur, et prout exhibent Codd. *Arcb.* et *Vallae*: κάρτα γὰρ ταύτῃ χρέωνται αἱ Λίβυσσαι, καὶ χρέωνται καλῶς. *Sacer ululatus* mulierum ὁλολυγὴ dicebatur, et frequentatum veteribus in re ferme tantum laeta verbum ὁλολύζειν, planiſsime conſtat. —— In proximis, καὶ τέσσερας ἵππους ζευγνῦναι, legit et *Euſtatb.* in *Dionys.* v. 175. et ſimplici verbo facile poterimus eſſe contenti. A ſua fortaſſe Minerva Neptunine hoc didicerant Libyes, Λίβυες ζυγωτῶν ἁρμάτων ἐπισάται, *Sophocli* Elec. v. 704. vide *Steph. Byz.* in v. Βάρκη, *Harpocr.* in Ἱππία Ἀθηνᾶ, *Valeſius*, et in Sophocleis Βαρκαίοις ὄχεσι *Heſychius.* VALCKEN.

79. Ἐξ ἀνθερίκων ἐνερμ. περὶ σχοίνους] Laurentii *lentiſcos* exploſit Nob. *Palmerius* Exerc. p. 25. et copioſius

ſis circa iuncos, et ea quoquoverſus mobilia. Et isti quidem talibus utuntur moribus. Contingunt autem hos Auſenſes ab occidentali parte Tritonis fluminis ii Afri, qui ſunt aratores, et domos posſidere in uſu habent; quibus nomen impoſitum est Maxyes, qui dextram capitis partem comatam geſtant, ſiniſtram tondent, corpus minio tingunt, aſseverantes se a Troianis esse oriundos. Regio autem hæc et reliqua Africæ ad occidentem vergens, multo frequentior est feris ſylvisque, quam regio paſtoralium. Nam quæ ad auroram Africæ reſpicit, quam paſtorales incolunt, Tritone flumine tenus et depreſsa est et arenoſa: hinc deinceps quæ aratorum est, veſperam ſpectans, montana valde est ac nemoroſa, ferisque frequens. Siquidem apud hos et ſerpentes ſunt ſupra modum grandes ac leones, elephantes quoque et urſi, et aſpides, et aſini cornibus præditi; et cynocephali, *capita canina habentes*, et acephali, *non habentes capita*, qui in pectoribus oculos habent, ut ab Afris memorantur, viri feminæque feræ, et aliæ permultæ feræ haud ementitæ. Quorum nihil apud paſtorales est, ſed alia, veluti pygargi, et capreæ, et bubali, et aſini, non illi quidem cornua habentes, ſed alii impoti: nunquam enim bibunt; et oryes,

σχοίνους ἐστὶ, καὶ ταῦτα περιφορητά· νόμοισι μὲν τοιούτοισι οὗτοι χρέωνται. Τὸ δὲ [a] πρὸς ἑσπέρης τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, Αὐσέων ἔχονται ἀροτῆρες [b] ἤδη Λίβυες, καὶ οἰκίας νομίζοντες ἐκτῆσθαι, τοῖσι οὔνομα κέεται Μάξυες· οἱ τὰ ἐπιδεξιὰ τῶν κεφαλέων [c] κομόωσι, τὰ δ' ἐπαριστερὰ κείρουσι· τὸ δὲ σῶμα μίλτῳ χρίονται· Φασὶ δὲ οὗτοι εἶναι τῶν ἐκ Τροίης ἀνδρῶν· ἡ δὲ χώρη αὕτη τε καὶ ἡ λοιπὴ τῆς Λιβύης ἡ πρὸς ἑσπέρην, πολλῷ θηριωδεστέρη τε καὶ δασυτέρη ἐστὶ τῆς τῶν νομάδων χώρης· ἡ μὲν γὰρ πρὸς τὴν ἠῶ τῆς Λιβύης, τὴν οἱ νομάδες νέμουσι, ἔστι ταπεινή τε καὶ ψαμμώδης, μέχρι τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ· ἡ δὲ ἀπὸ τούτου τὸ πρὸς [d] ἑσπέρην, ἡ τῶν ἀροτήρων, ὀρεινή τε χάρτα καὶ δασέα καὶ θηριώδης· καὶ γὰρ οἱ ὄφιες οἱ ὑπερμεγάθεες, καὶ οἱ λέοντες κατὰ τούτους εἰσὶ, καὶ οἱ ἐλέφαντές τε καὶ ἄρκτοι, καὶ ἀσπίδες τε καὶ ὄνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες· καὶ [e] οἱ κυνοκέφαλοι, καὶ οἱ ἀκέφαλοι οἱ ἐν τοῖσι στήθεσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντες, ὡς δὴ [f] λέγονταί γε ὑπὸ Λιβύων, καὶ οἱ ἄγριοι ἄνδρες, καὶ γυναῖκες ἄγριαι, καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία [g] ἀκατάψευστα. Κατὰ τοὺς Νομάδας δὲ ἔστι τουτέων οὐδέν, ἀλλ' ἄλλα [h] τοιάδε, πύγαργοι, καὶ [i] ζορκάδες, καὶ βουβάλιες, καὶ ὄνοι, οὐκ οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες, ἀλλὰ ἄλλοι ἄποτοι· [k] οὐ γὰρ δὴ πίνουσι· καὶ ὄρυες, τῶν τὰ κέ-

283

a Arch. V. Med. Paſ. Ask., alii πρὸς ἑσπέρην, levi diſcrimine. *b* Οἴδε *Arch. Valla*, tum mox Μαξύες *Brit. A. C.* *c* Κομῶσι *Arch. V.* *d* Ἑσπέρης *Arch. V.* *e Med. Ask. Paſ. Valla*; *Stephani* quidam Codices pro κυνοκέφαλοι habebant καὶ οἱ ἀκέφαλοι οἱ ἐν τοῖσι· in *Vind. Arch. Paris. B.* οἱ κυνοκέφαλοι, οἱ ἐν &c. ſicuti et *Ald.*, omiſsis mediis. *f M. Paſ. Ask. V. Arch. Paris. B.*, vulgo λέγεται: tum καὶ οἱ ἄγρ. *Arch. Paſ. Vind.*, deerat articulus. *g M. Paſ. Ask. V. Arch. Brit. A. C. Ald.*, in duobus *Paris.* ἀκατάψαυστα. *b M. Paſ. Ask.*, alii ταδε. *i* Δόρκεες *Arch.*, δορκάδες *Vind.* Lege doctorum adnotat. ad *Heſychii* ζόρ. *k* Deſunt *Arch.* haec quatuor. Mox τῶν κατὰ κέρεα *Paris. A. B. Arch. V. Ald. Brit. A. C.* τῶν τὰ κέρεα *Med. Ask. Paſ.*

ſius Cl. *Bos* Obs. Crit. C. 7. Afri *Maxyes* abs *Steph. Byz.* in Μάξυες agnoſcuntur; et horum quidem οἰκίαι veri nominis domus fuerunt, ſuperiorum duntaxat οἰκήματα, *tuguria*, eaque περιφορητὰ, ſicubi uſus requireret.

79. Ἐξ ἀνθερίκων, ἐνερμέναν] Idem tradidit *Hellanicus*, quem ſcribit *Athen.* XI, p. 642., ἐν ἐθνῶν ἐνομασίαις λέγοντα, ὅτι Λιβύων τῶν Νομάδων τινὲς —— οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερίκου πεπλεγμένας μικρὰς ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν ὅπου ἂν πορεύωνται. Multa περὶ ἀνθερίκων, omiſsis tamen Herodoteis, notavit Ill. *Ez. Spanhem.* in *Callim.* h. Del. v. 193. aptiora quaedam *L. Bos* Obs. Crit. p. 40. Sumſit et ista forſan *Mileſius Hellanicus* ex *Herodoto*; nam et τὰ Βαρβαρικὰ Νόμιμα Ἑλλανίκου ἐκ τῶν Ἡροδότου καὶ Δαμάσου (L. Δαμάσσου· *Damaſtes* enim intelligitur, Sige natus:) συνῆκται, teſte *Porphyr.* in *Euſebii* Praep. X, p. 466. VALCKEN.

96. Καὶ ἄρκτοι] *In Africa urſum non gigni* confidenter *Plinius* Hiſt. N. VIII, 36. Sequitur *Lipſius* Elect. II, 4., *pellem Libyſtidos urſae* leoninam interpretatus, ſimilemque in modum alia. Contra *Plinium* olim venerat *Bodinus* ad *Oppiani* Cyneget. L. II. p. 76., contra vero utrumque *Lipſium* et *Plinium* operoſa ac erudita diſputatione Cl. *Salmaſius* ad *Solin.* p. 220., abducto in partes, alia prius arbitrato, *G. Io. Voſſio* L. III. Idol. C. 52. *Harduinus* tamen *Plinio* ſuo adſtipulatur, errorem de urſis Afris et commutatione vocis Λιγυκοὶ in Λιβυσικοὶ late ſparſum coniiciens, quae utique in *Herodotum*, ἄρκτους ſine eo titulo recenſentem, non quadrat. Mihi Salmaſiana non diſplicent, ſtabilita teſtimonio doctisſimi *Shaw* Itiner. T. I. p. 323. Statim *Gronov.* belle, καὶ κυνοκέφαλοι καὶ οἱ ἀκέφαλοι, οἱ ——, quomodo *Corn. de Pauw* ex ingenio. *Blemmyis*, verba *Plinii* H. Nat. V, 8. *traduntur capita abeſse, ore et oculis pectori affixis*, ad haec alludentis.

1. Ἀκατάψευστα] Scinduntur eximii viri *Montfauconius* et *Gronov.* in contraria ſtudia hanc ob vocem: illi θηρία ἀκατάψαυστα, *ferae intractabiles*, huic ἀκατάψευστα, *haud ementitae*, ut olim *Valla*, veriores. Litis arbitrium ad priſcos et manu exaratos *Herodoti* codices venit, quorum in locupletibus Italiae Galliaeque bibliothecis decem *Montfauconio*, totidem *Gronovio* favent, ſicuti Hiſtor. Acad. Inſcript. T. VI. p. 264. teſtificatur. Ita in aequilibrio negotium, quod ubi noſtrorum pondus acceſserit, praegravabitur. Verum in talibus numerari ſuffragia, non ponderari, iniqua lex. Ut ἀκατάψαυστα valeant, ſeries urgetur narrationis, fabuloſa animalia ex Afrorum fide repetentis. Neque enim tam anilis Scriptorem fuisse credulitatis, ut huiusmodi monſtra, *Cynocephalos* et *ſine capite homines*, reapse exſtitisse ſibi perſuaſerit: caviſse ipsum praeſtruendo, ὡς δὴ λέγονταί γε ὑπὸ Λιβύων, *ut quidem illi ab Afris memorantur*. Nusquam quidem, quod *Gronovius* obiecit, ἀκατάψαυστα nunc haberi, ſuccurrere tamen analogiam, in haud paucis ſolidam et ſufficientem, praeſertim cum ἀκατάψευστα non exemplis et ſcriptorum auctoritate, ſed parili ratione nitantur. Id non iniuria *D'Orvillius* arripit ad *Charit.* L. III. p. 241., ἀκατάψαυστα, niſi ſi εὐκατάψευστα, *de quibus facile quis mentiatur*, praeferendum, eligens. Atque haec viri doctisſimi. Equidem pronior in ἀκατάψαυστα olim fui, quam muto ſententiam, arbitratus καὶ ἄλλα —— ἀκατάψευστα, *et alias feras —— nullo mendacio fictas*, clare a praecedentibus ſegregari. Libyum e fabulis *cynocephalos* et *acephalos*, *quorum in pectore oculi*, dederat. Qui copulantur viri feminaeque ferae, non item inde: ſunt enim et fuerunt olim in Africa, ſicuti multae aliae *non fictae*, θηρία ἀκατάψευστα, *beſtiae*, ſive, ut alia in re *Iamblichus*, ἀδιάψευστα, Protrept. p. 137.

5. Καὶ ὄρυες] Paſsim ὄρυγες corriguntur, invito *Cor. de Pauw* ad *Horapollin.* C. 49., ubi peregrinum animal, atque ex AEgypto, ὄρυς, ὄρυκος, ὄρυξ· ex illo ὄρυες, ex altero ὄρυγες venisse, coniectatur dubie. Ὄρυες in noſtris Codd. conſtanter. Plus difficultatis verba trahunt τῶν τὰ κέρεα ——, quomodo *Med.* et alii. *Gronovii* ſententiam utcunque evolvunt Latina, in quis *normae fidium* obſcuriores. Saepe πήχεες citharum cubita, ſive ἀγκῶνας, dant, nec raro ulnas, quibus metimur: has *Reiskius*, damnatis, quae in *Miſcellan. Lipſienſibus* depoſuerat, ſibi ſumit, ut *H. Steph.* ante, τοῖσι οἱ πήχεες ποιεῦνται Φόινιξι ordinans vertensque, *e quibus fiunt ulnae Phoenicibus*. Sunt *Salmaſio* in *Solin.* p. 157. et *Bocharto* Hieroz. p. 946. Φοίνικες citharae, *punicae* dictae, quod Graeci orygum cornua haberent ex Africa, Poenis deferentibus.

κέρεα τοῖσι Φοίνιξι οἱ πήχεες ποιεῦνται· μέγαθος δὲ τὸ θηρίον τοῦτο κατὰ βοῦν ἐστι, καὶ [a] βασσάρια, καὶ ὕαιναι, καὶ ὕστριχες, καὶ κριοὶ ἄγριοι, καὶ [b] δίκτυες, καὶ θῶες, καὶ πάνθηρες, καὶ βόρυες, καὶ κροκόδειλοι ὅσον τε τριπήχεες χερσαῖοι, τῆσι σαύρῃσι ἐμφερέστατοι· καὶ στρουθοὶ κατάγαιοι, καὶ ὄφιες μικροὶ, κέρας ἓν ἕκαστος ἔχοντες· ταῦτά [c] τε δὴ αὐτόθι ἐστὶ θηρία, καὶ ἄπερ τῇ ἄλλῃ, πλὴν ἐλάφου τε καὶ ὑὸς [d] ἀγρίου· ἔλαφος δὲ καὶ ὗς ἄγριος οὐ Λιβύῃ πάμπαν οὐκ ἔστι· μυῶν δὲ γένεα τρίξα αὐτόθι ἐστί· οἱ μὲν, δίποδες καλέονται· οἱ δὲ, [e] ζεγέριες· τὸ δὲ οὔνομα τοῦτό ἐστι μὲν [f] Λιβυκὸν, δύναται δὲ κατ' Ἑλλάδα γλῶσσαν, βουνοί, οἱ δὲ, [g] ἐχῖνες· εἰσὶ δὲ καὶ γαλαῖ οὐ τῷ σιλφίῳ γινόμεναι, τῇσι Ταρτησσίῃσι [h] ὁμοιόταται· τοσαῦτα μέν νυν θηρία ἡ τῶν Νομάδων Λιβύων γῆ ἔχει, ὅσον ἡμεῖς ἱστορέοντες ἐπὶ μακρότατον οἷοί τε ἐγενόμεθα ἐξικέσθαι. Μαξύων δὲ Λιβύων [i] Ζαύηκες ἔχονται, τοῖσι αἱ γυναῖκες ἡνιοχεῦσι τὰ ἅρματα ἐς τὸν πόλεμον. Τούτων δὲ [k] Γύζαντες ἔχονται, οὐ τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι κατεργάζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον [l] λέγεται δημιουργοὺς ἄνδρας ποιέειν· μιλτοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσι· οἱ δὲ σφι ἄφθονοι ὅσοι οὐ τοῖσι ὄρεσι γίνονται. Κατὰ τούτους δὲ λέγουσι Καρχηδόνιοι κέεσθαι νῆσον τῇ οὔνομα εἶναι [m] Κύραυνιν· μῆκος μὲν, δισχιλίων σταδίων, πλάτος δὲ, στεινὴν, διαβατὸν ἐκ τῆς ἠπείρου· ἐλαιέων τε μεστὴν καὶ ἀμπέλων· [n] λίμνην δὲ οὐ αὐτῇ εἶναι, ἐκ τῆς αἱ παρθένοι τῶν ἐπιχωρίων, πτεροῖσι ὀρνίθων κεχριμένοισι πίσσῃ, ἐκ τῆς ἰλύος ψῆγμα ἀναφέρουσι χρυσοῦ· ταῦτα εἰ μέν ἐστι ἀληθέως, οὐκ οἶδα, τὰ δὲ λέγεται γράφω· εἴη δ' ἂν πᾶν, ὅκου καὶ οὐ Ζακύνθῳ ἐκ λίμνης

oryes, quorum cornua Phœnicibus inserviunt ad fidium normas in cithara: huius feræ magnitudo est ad bovem: et bassaria, et hyænæ, et hystriches, et arietes feri, et dictyes, et thoës, et pantheræ, et boryes, et crocodili tricubitales ferme terrestres, lacertis simillimi et struthi subterranei, et serpentes pusilli cum singulis cornibus. Hæ sunt illic feræ, et item ceteræ quæ alibi, præter cervum et aprum: cervus enim et aper prorsus in Africa nullus est. Sunt ibidem quoque tria murium genera, quorum alii bipedes vocantur, alii zegeries, Africana lingua, quod in Græca pollet idem quod βουνοί, *colles*, alii echines. Sunt præterea mustelæ quæ in silphio nascuntur, Tartessiacis simillimæ. Tot habet feras Afrorum pastoralium regio, quantum nos maxime scrutando longissime investigare potuimus. Maxyum autem Afrorum confines sunt Zaueces, quibus feminæ aurigantur currus ad bellum. His finitimi sunt Gyzantes, ubi magnam vim mellis apes conficiunt, sed multo plus opifices viri facere dicuntur: omnes autem minio inficiuntur, ac simiis vescuntur, quarum est affatim iis in montibus nascentium. Iuxta hos aiunt Carthaginenses sitam esse insulam nomine Cyraunin, ducentorum stadiorum longitudine, arctam latitudine, in quam transiri e continente potest, oleis refertam ac vitibus; et in ea esse lacum, unde virgines indigenarum pennis volucrum pice illitis ramenta auri referunt e limo. Hæc an vera sint haud equidem scio, sed quæ narrantur scribo. Fuerit autem totum, ut ipse ego in Zacyntho vidi pi-

193 194 195

[a] Βασσάρια *Arcb.*, βάσσαρος *Suid. Etymol.* in *V.* [b] Δείκτυες *Arcb.* [c] Δὲ *Arcb. Vind.* [d] Ἀγρίου *Ask.* De Crocodilis *terrestribus* L. II, 69. et uberrime *Bochartus* Hieroz. p. 1060. *Dictyes* et *Boryes* non novi. [e] Ζευγέριες *Pasf.* [f] Λιβυσικὸν *Vind.* ora *Stepb. Pasf.* Λιβυσῖνον *Arcb.* et statim δηλοῖ δὲ κατ' Ἑλ. [g] *M. Ask. Pasf.*, ceteri ἐχῖνες. [h] Ὁμοιότατοι non male *Ask.* [i] Ζάβυκες vitio scribae *Valla*, *Arcb. Vind.*, vulgatum est in *Steph. Byz.* [k] Γυζαντες *M. Ask. Pasf. Steph. Byz.*, Ζύγαντες *V. Ald.* in *Arcb.* hiatus est vocum τούτων δὲ usque in μέλισσαι. [l] Λέγονται *Arcb.* [m] Κυρκύην *Pasf. Med.* Κύραυνιν *Arcb.* Κυρκύνην *Ask.*, Κυρκυνὶν *Steph. Byz.* in *V.*, olim Κύρανιν. [n] Λιμένα *Arcb. Valla.*

Memorantur sane Φοίνικες inter Musica instrumenta, ab *Athenaeo* L. XIV. p. 636. B. parcius, quam certi ut quid statui queat, descripti. Citharae si fuerint, πήχεες recte aptabuntur. Ex vetere scriptura τῶν κατὰ τὰ κέρεα ——, ad modulum cornuum orygum Poenis citharārum ἀγκῶνας, *cubita* fieri, tradetur, sententia satis adcommodata. Mihi res anceps.

14. Ἔλαφος δὲ] Nihil ab hac assertione abeunt *Aristoteles*, *Antigonus Caryst.*, *Plinius*, *AElianus*, alii. Falsam aiunt *Virgilius*, *Oppianus*, *Philostratus*, quorum testimoniis *Brodaeus* Miscell. VIII, 13. et *Bodinus* ad *Oppiani* L. II. Cyneget. p. 76. utuntur. *Herodoti* aevo cervi et apri Libyae si defuerint, dicendum erit, aliunde in regionem devenisse: nam conspici isthic et venatu intercipi, docuit *Th. Gatakerus* Miscellan. II, 8. et *Shaw* Itin. T. I. p. 323.

16. Δίποδες καλέονται] Satis erit, si *Bochartum* Hieroz. p. 1010. et *Scultensium* ad *Salomonis* Proverb. C. XXX, 26. δίποδας hos mures uberrime magnaque eruditione ex Graecorum et Arabum copiis illustrasse, dixero. Mures ζεγέριες, *Hesychio* ζεγερίαι, explicantur βουνοί, *colles:* an quod in collibus cubilia posuerint? Quae quidem inpeditior foret vocabuli expositio. *Bochartus* Colon. Phoenic. L. II, 3. βουνῖνοι refingit, formatum ex βουνιὸν: eam enim herbam esse, quae Punice *zigar:* inde ζεγέριες, sive βουνίνους, hos mures, quod plantae eius esu aut umbra delectentur, dictos, eleganter, modo vere.

17. Ἔστι μὲν Λιβυκὸν] *Arcb.* Λιβύστινον quam formam adfirmat exemplis *Wetsten.* ad *Lucae* A. A. VI, 9. Si Libystina Ζεγέριες est adpellatio, quomodo tandem in barbarae vocis vi reddenda illa βουνῶν uteretur? quod noster vocabulum veluti proprium tribuit Cyrenaeis IV, c. 199. De his diversis murium generibus agentes *Aristot. Theophrast. AElian.* nihil iuvant ad haec illuminanda. Βουνῖνοι venit in mentem *Bochartо* G. S. II, II, c. 3. Hieroz. I, III, c. 33. Βουνιάδες etiam dici potuerunt ob quamdam cum *napis* similitudinem. VALCKEN.

19. Τῇσι Ταρτησσίῃσι] Docte de his mustelis *Iac. Perizonius* ad *AElian.* Var. XIV, 4. Animalculum, quod cum his contenditur, numi Cyrenaeorum sub silphio ostentant in *Haymii* Thes. Britan. T. II. p. 124., ubi eiusdem accuratior ex Africa pictura. Id nollem, idem a doctissimo viro censeri, ac μῦν δίποδα, quippe, ut superiora postulant, alium. Vidit descripsitque, in paucis discrepans, animal, quod hic adcommodatius, sollertissimus *Shaw* Itin. T. I. p. 321.

25. Γύζαντες] Sic oportebat. Erroris *Steph. Byz.* reus est in Βύζαντες, quando πρὸ Ἡροδότῳ δὲ κακῶς διὰ τοῦ γ Γύζαντες. Longe hinc distabant Afri Byzantes et Byzacium, infra Carthaginem Syrtibus adfines. Γύζαντες sunt et in *Apollonio* Hist. Mirab. C. 38., ubi his de mellificio artificioso ex *Eudoxo Cnidio* consimilia. Bonum itaque factum *Bocharti*, *Holstenii*, *Gronovii*, iudicium et crisin *Stephani* inprobantium. Mox eiusdem Ethnicographi scripturam amplector, Κύραυνιν reducendo. Praeeunt *Arcb.* et *Ask.* Non obliviscor schedarum *Stephani* Perusinarum, quarum auctoritatem potiorem non arbitror. Ad lacum, unde Afrae virgines aurum egerebant, *Achilles Tat.* Amor. L. I. p. 97., in paucis dissentiens, digitum intendit.

37. Εἴη δ' ἂν πᾶν] *Claudicare* hoc *Reiskio* videbatur ratiocinium; nec miror. Tota periodus ista, εἴη δ' ἂν πᾶν, ὅκου —— usque ad αὐτὸς ἐγὼ ἄρεον· in sua mihi sede legi videretur ad finem capitis, post vocem λίμνης collocata; atque his ista proxime subiecta mea sententia responderent aptissime: οὕτω ὦν καὶ τὰ ἀπὸ τῆς νήσου τῆς ἐπὶ Λιβύῃ κειμένης εἰκότα ἐστὶ ἀληθηΐῃ. Formulae, εἴη δ' ἂν πᾶν, habet alibi similem in re diversa: γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ· qualibus utebantur fabularum et ἀπίστων narratores. Prudenter *Pausan.*

picem e lacu et aqua referri. Sunt eo loci quoque complures lacus, quorum qui maximus, ſeptuaginta quoquoverſus pedum est, altitudinis duum orgyiarum, in hunc demittunt contum, cuius in ſummitate myrtus alligata est, deinde efferunt myrto picem, odorem quidem bituminis habentem, ſed cetera præſtantiorem pice Pieria, eamque in ſcrobem quam iuxta lacum foderunt, infundunt, et ubi multum illius aggesſerunt, ita e ſcrobe in amphoras transfundunt. Quicquid autem in lacum decidit, id ſub terram means rurſus apparet in mari, quod a lacu quatuor ſtadiis abest. Ita quæ de inſula adiacenti Africæ dicuntur, conſentanea ſunt veritati.

196 Aiunt præterea Carthaginienſes, locum esſe Africæ extra columnas Herculis habitatum hominibus: eo quoties ipsi applicuere, ſe merces e navibus exponere, easque in crepidine maritimæ terræ ordine collocare; tum conſcenſis navibus fumum excitare: fumo autem conſpecto, indigenas ad mare contendere: dehinc auro pro mercibus poſito, procul ab eis abſcedere, tum ſe e navibus egreſſos conſiderare, et ſi dignum mercibus aurum videatur, eo ſumpto abire; ſin minus, conſcenſis iterum navibus conſidere: illos vero accedentes, plus auri ad id quod poſuerunt addere, donec perſuadeant. Neutros autem iniuſte agere: neque enim illos aurum attingere, priusquam illis adæquatum fuerit ratione mercium, neque illos contingere merces priusquam ipsi

197 ſumpſerint aurum. Atque hi ſunt Afrorum quos nominare poſſumus: quorum plerique neque tunc de rege Medorum curabant quicquam, neque nunc curant. De qua regione eatenus adhuc queo dicere, a quatuor eam nationibus, quantum nos ſcimus, et non

μνης καὶ ὕδατος πίσσαν ἀναφερομένην αὐτὸς ἐγὼ [a] ὥρεον· εἰσὶ μὲν καὶ πλεῖνες αἱ λίμναι αὐτόθι· ἡ δ' ὧν μεγίστη αὐτέων, ἑβδομήκοντα ποδῶν πάντη, βάθος δὲ, διόργυιός ἐστι· ἐς ταύτην κοντὸν κατιεῖσι, ἐπ' ἄκρῳ μυρσίνην προσδήσαντες, καὶ ἔπειτα ἀναφέρουσι τῇ μυρσίνῃ πίσσαν, ὀδμὴν μὲν ἔχουσαν ἀσφάλτου, τὰ δ' ἄλλα, τῆς [b] Πιερικῆς πίσσης ἀμείνω· ἐσχέουσι δὲ ἐς λάκκον ὀρωρυγμένον ἀγχοῦ τῆς λίμνης· ἐπεὰν δὲ ἀθροίσωσι συχνὴν, ὕτω ἐς τοὺς ἀμφορέας ἐκ τοῦ λάκκου καταχέουσι· ὅ, τι δ' ἂν [c] ἐσπέσῃ ἐς τὴν λίμνην, ὑπὸ γῆν ἰὸν, [d] ἀναφαίνεται ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἡ δὲ ἀπέχει ὡς τέσσερα στάδια ἀπὸ τῆς λίμνης· ὕτω ὦν καὶ [e] τὰ ἀπὸ τῆς νήσου τῆς ἐπὶ Λιβύῃ κειμένης εἰκότα ἐστὶ ἀληθηίη. Λέγουσι δὲ καὶ τάδε Καρχηδόνιοι, εἶναι τῆς Λιβύης χῶρόν τε καὶ ἀνθρώπους ἔξω [f] Ἡρακληίων στηλέων κατοικημένους, ἐς τοὺς ἐπεὰν ἀπίκωνται καὶ ἐξέλωνται τὰ Φορτία, [g] θέντες αὐτὰ ἐπὶ ξῆς παρὰ τὴν κυματώγην, ἐσβάντες ἐς τὰ πλοῖα, τύφειν καπνόν· [h] τοὺς δ' ἐπιχωρίους, ἰδομένους τὸν καπνὸν, ἰέναι ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ἔπειτα ἀντὶ τῶν Φορτίων χρυσὸν τιθέναι, καὶ ἐξαναχωρέειν πρόσω ἀπὸ τῶν Φορτίων· τοὺς δὲ Καρχηδονίους ἐκβάντας, [i] σκέπτεσθαι· καὶ ἢν μὲν Φαίνηταί σφι ἄξιος ὁ χρυσὸς τῶν Φορτίων, [k] ἀπαλλόμενοι ἀπαλλάσσονται· ἢν δὲ μὴ [l] εἴῃ ἄξιος, ἐσβάντες ὀπίσω ἐς τὰ πλοῖα κατέαται· οἱ δὲ, προσελθόντες, [m] ἄλλον πρὸς ὃν ἔθηκαν χρυσὸν, ἐς ὅ κ' πείθωσι· ἀδικέειν δὲ ἀμέτερος· ὔτε γὰρ αὐτοὺς τοῦ [n] χρυσοῦ ἅπτεσθαι πρὶν ἂν σφι ἀπισωθῇ τῇ ἀξίῃ τῶν Φορτίων, ὔτ' ἐκείνους τῶν Φορτίων ἅπτεσθαι πρότερον ἢ αὐτοὶ τὸ χρυσίον λάβωσι. Οὗτοι μέν εἰσι τοὺς ἡμεῖς ἴσμεν Λιβύων ἀνομάσαι· καὶ τυτέων οἱ πολλοὶ βασιλῆος τοῦ [o] Μήδων οὔτε τι τῦν οὔτε τότε ἐφρόντιζον οὐδέν· [p] τόσον δὲ ἔτι ἔχω εἰπεῖν περὶ τῆς χώρης ταύτης, ὅτι τέσσερα ἔθνεα νέμεται

284

a Ὥρεον *Arch. V.* b Πευκίνης *Arch.* ſolus. c *M. Paſ. Ask.*, ἐμπέσῃ *Arch. Vind.*, alii ἐσπέσοι. d Ἀναφέρεται *Arch.* quod ferri poterat: ſed *Antigonus* editum confirmat. e Τὰ id. f Ἡρακλέων *Arch. Ask.* g Absunt haec duo *Arch.*, qui cum *M. Paſ. V. Ask.* recte ἐπεξῆς· vulgo olim ἐφεξῆς. Mox παρὰ τὴν κυματώδη γῆν *Brit. A. C.* ex ſcholio. h Sex ista non ſunt in *Arch.*, *Euſtath.* in Perieg. v. 752. haec ſuo ſermone deſcripſit. i *M. Arch. V. Paſ. Ask.*, σκέψασθαι *Paris. A.* et *Ald.*, mox μὲν non norunt *Arch. V.* k *M. Paſ. Ask. Brit. A. C.*, ἀνελόμενοι *Arch. V. Paris. A. B. Ald.* Edd. l Deſit *Arch. V. Ald. Paris. B.*, habent *M. Ask. Paſ. Paris. A.* m Ἄλλο et χρυσίον *Arch. V.* non prorſus male. n Χρυσίου iid. et ſtatim ἀπισωθῇ cum *M. Ask. Paſ. Paris. A. B.* duobusque *Brit.*; olim ἀπισωθείῃ. o Μήδου οὔτ' ἔτι *Arch.* p Τοσοῦτον *Arch. V. Paris. A. B. Ald. Edd.*, cui locus relinqui potuerat: τόσον *Brit. A. C. M. Paſ. Ask.*

ſan. in Arcad. et vere p. 601., ἐν τῷ παντὶ, inquit, αἰῶνι πολλὰ μὲν πάλαι συμβάντα, μηκέτι δὲ γινόμενα, ἄπιστα εἶναι πεποιήκασιν ἐς τοὺς πολλοὺς οἱ τοῖς ἀληθέσιν ἐποικοδομοῦντες ἐψευσμένα. Ab hac culpa vereor ut noſter ille cenſeri queat immunis. VALCKEN.

42. Ἐπ' ἄκρῳ μυρσίνην] Zacynthii lacus miraculum attigerunt *Antigonus Caryſt.* C. 169. et *Vitruvius* L. VIII. c. 3. Βυρσίνην et βυρσίνῃ qui inſtaurant, praeter ſcriptionis vicinitatem quo nitantur, haud perſpicio: dubium mihi quoque, an unquam βυρσίνη ſola *amphora* ſit *coriacea*. Certe τῆς πευκίνης πίσσης *Arch.* illaudatum transmitti debuerat. Aſia olim, *Plinio* auctore H. Nat. XIV, 21., *Picem Idaeam* maxime probabat, *Graecia PIERICAM*.

54. Ἐπεὰν — ἐξέλωνται τὰ Φορτία] *Merces* navibus *exemptas* deponere dicuntur παρὰ τὴν κυματώγην, *in litoris crepidine*, prout in *Luciani* Timone §. 56. dedit *T. H. Sophoclis*, Oed. in Col. v. 1237., ἀκτὰ κυματοπλήξ, aliis κύματος ἀγὴ et *Apollon Rhod.* I, 554., aliquoties etiam *Herodoto* dicitur κυματωγή· vide Celeberr. *Weſſ.* Diſſ. *Herod.* p. 207. Rarius illud *Archilochi* ap. *Etymol.* p. 47, 22., Ἀκὴ, ἡ ὀξύτης· οὕτως Ὦρος· (praebet ista Cod. MS.) Ἀρχίλοχος, Ἴσῃ κατ' ἠκὴν κύματος κυανέου· vitiatus ſenarius attento mendae moveret ſuſpicionem; corrigatur Ἴσῃ κατ' ἠκὴν κύματός τε κἀνέμου· ex p. 424, 18. —— Enarrans Herodotea *Euſtath.* in *Dionys.* v. 752., αἰγιαλὸν habet, et, τὰ φορτία ἐξελόντες, ὡς φησιν Ἡρόδοτος, ὑποτύφουσι καπνόν· ubi rectius ex *Herod.* poſuiſſet ἐξελόμενοι· in talibus enim apud veteres ἐξελέσθαι vel ἐξαιρεῖσθαι adhibetur, nunquam, opinor, ἐξελεῖν. —— Qualia de his Africanis absque linguae uſu propoſitarum rerum pretia aeſtimantibus *Herodotus*, de Seribus ſaepius in eam rem citati tradiderunt, *Plinius*, *Solinus*, et *Ammianus Marcell.* ex *Uranii* forſan Arabicis petita; ex quibus *Stephano* Σῆρες eſſe dicuntur ἔθνος Ἰνδικὸν ἀπροσμιγὲς ἀνθρώποις. Cum Herodoteis componi poterunt *Euſtathio* l. c. narrata de Seribus: τῶν πωλουμένων τὸ τίμημα σαικίοις ἐπιγράψαντες ὑποχωροῦσιν, εἶτα ἐλθόντες οἱ ἔμποροι καὶ θέντες τὴν τιμὴν ἀναχωροῦσιν· ἐφ' οἷς ἔρχονται οἱ Σῆρες, καὶ, εἰ μὲν ἀρέσκονται, λαμβάνουσι τὴν τιμήν· εἰ δὲ μή γε, τὰ ἴδια. VALCKEN.

55. Θέντες αὐτὰ ἐπεξῆς] Nondum exolevisſe permutandarum hanc mercium in interiore Africa Nigritas inter et Mauros conſuetudinem, luculentus teſtis *Shaw* Itin. T. I. p. 393. Valuit eadem, valetque in pluribus utriusque Indiae nationibus apud ampliſſimum. *Orig. Legum, Art. et Scientiar.* ſcriptorem T. I. L. IV, I. p. 265.

72. Τέσσερα ἔθνεα νέμεται αὐτὴν] Quod invexit vir Cl. ſi lectum fuiſſet in Edd. alterum ego quidem cenſuiſſem reſtituendum. Quatuor gentes, in quas Africa fuerit Agathoclis aetate diviſa, commemorat *Diodor. Sic.* XX, c. 55. Eidem L. III, c. 49., quatuor αὐτοχθόνων genera tantum recenſentur, Νασαμῶνες, Αὐχίσαι, Μαρμαρίδαι, Μάκαι· ceteros iisdem, *Marmaridas* diverſis adpellationibus *Herodotus* deſignavit. VALCKEN.

Indigenæ Afri et AEthiopes. Cinypis regionis bonitas, et Eueiperitarum.

[a] αὐτὴν, καὶ οὐ πλέω τούτων, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν· καὶ τὰ μὲν δύο, αὐτόχθονα τῶν ἐθνέων, τὰ δὲ δύο, οὔ. Αἴβυες μὲν καὶ Αἰθίοπες, αὐτόχθονες· οἱ μὲν, τὰ πρὸς βορέω, οἱ δὲ, τὰ πρὸς [b] νότου τῆς Λιβύης οἰκέοντες· Φοίνικες δὲ καὶ Ἕλληνες, ἐπήλυδες. Δοκέει δέ μοι οὐδ' [c] ἀρετὴν εἶναί τις ἡ Λιβύη σπουδαίη, ὥστε ἢ Ἀσίη ἢ Εὐρώπη παραβληθῆναι, πλὴν Κίνυπος μούνης· τὸ γὰρ δὴ αὐτὸ οὔνομα ἡ γῆ τῷ ποταμῷ ἔχει. αὕτη δὲ ἀμοίη τῇ ἀρίστῃ [d] γεῶν Δήμητρος καρπὸν ἐκφέρειν· οὐδὲ οἷκε οὐδὲν τῇ ἄλλῃ Λιβύῃ· [e] μελάγγαιός τε γάρ ἐστι, καὶ ἔπυδρος πίδαξι, καὶ οὔτε αὐχμοῦ φροντίζουσα οὐδὲν, οὔτε ὄμβρον [f] πλέω πιοῦσα, δεδίληται· ὕεται γὰρ δὴ ἐς ταῦτα τῆς Λιβύης. τῶν δὲ ἐκφορίων τοῦ καρποῦ ταυτὰ μέτρα τῇ Βαβυλωνίων γῇ κατίσταται· ἀγαθὴ δὲ γῆ, καὶ τὴν Εὐεσπερίτας νέμονται· ἐπ' [h] ἑκατοστὰ γὰρ ἐπεὰν αὐτὴ ἑωυτῆς ἄριστα σείκῃ, ἐκφέρει· ἡ δὲ ἐν τῇ Κίνυπι, ἐπὶ τριηκόσια. Ἔχει δὲ καὶ ἡ Κυρηναίη χώρη, ἐοῦσα ὑψηλοτάτη ταύτης τῆς Λιβύης, [i] τὴν οἱ Νομάδες νέμονται, τρεῖς [k] ὥρας ἐν ἑωυτῇ, ἀξίας θωύματος· πρῶτα μὲν γὰρ τὰ παραθαλάσσια τῶν καρπῶν ὀργᾷ ἀμᾶσθαί τε καὶ τρυγᾶσθαι· [l] τετέων τε δὴ συγκεχομισμένων, [m] τὰ ὑπερθαλασσιδίων χώρων [n] τὰ μέσα ὀργᾷ συγκομίζεσθαι, τὰ βουνοὺς καλέουσι· συγκεχόμισταί τε οὗτος ὁ μέσος καρπὸς, καὶ ὁ ἐν τῇ [o] καταπερτάτῃ τῆς γῆς πεπαίνεταί τε [p] καὶ ὀργᾷ· ὥστε ἐκπέποταί τε καὶ καταβέβρωται ὁ πρῶτος καρπὸς, καὶ ὁ τελευταῖος συμπαραγίνεται· οὕτω ἐπ' ὀκτὼ μῆνας Κυρηναίοις ὀπώρη ἐπέχει· ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. Οἱ δὲ Φερετίμης τιμωροὶ Πέρσαι, ἐπεί τε ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐκάλεσαν [q] ὑπὸ τοῦ Ἀρυάνδεω, ἀπίκατο ἐς τὴν Βάρκην, ἐπολιόρκεον

non a pluribus incoli: quarum duæ ſunt indigenæ, totidem non indigenæ. Indigenæ quidem, Afri atque AEthiopes: quorum alteri ad aquilonem, alteri ad notum Africæ incolunt; advenæ vero, Phœnices et Græci. Neque vero videtur mihi bonitas Africanæ terræ cum bonitate Aſiæ atque Europæ comparanda, præter unam Cinypem, quæ tellus fluvio cognominis est. Hæc autem optimæ cuique telluri par est proventu fructus cerealis, nec omnino ſimilis est ceteræ Africæ. Est enim nigra glebis et uda fontibus, ac ſecura ſiccitatis aëris: ac ne imbrem quidem, qui ſit vehementior imbibens, læditur: nam in eo tractu Africæ pluit. Ex proventibus autem fructuum terræ, totidem menſuræ illic quot e Babylonica tellure percipiuntur. Bonum ſolum et illud est, quod Eueſperitæ colunt: nam quoties id eximie ſeipſum ubertate ſuperat, centuplum reddit: at illud Cinypis, circiter trecenta. Porro Cyrenaica regio, quæ huius Africæ editisſima est, quam paſtorales incolunt, tres in ſe tempeſtates continet admiratione dignas. Primi enim in locis propter mare fructus deſiderant meti vindemiarique: his comportatis, media in locis quæ ſupra maritimam ſunt, quos bunos appellant comportari fructus appetunt: et ſimul hic medius fructus collectus est, etiam is qui in editisſima plaga, maturuit et idem petit. Itaque primus fructus bibitur atque editur et ſimul adest ultimus. Atque hunc in modum ad octo menſes perceptio fructuum Cyrenæos occupat. Hæc hactenus de his dicta ſint. Perſæ autem ad ulciſcendam Pheretimam ab Aryande miſſi, postquam ex AEgypto Barcen per-

[a] Ταύτην *M. Ask. Pasſ.*, ceteri omnes αὐτὴν et melius. Statim ἴσμεν *Pasſ. Ask.* [b] Νότου *Arcb.* [c] Ἀρετὴν εἶναί τις ἐν Λιβ. *Arcb.* [d] Γε ὧν *Paris. A. B.* loco γεῶν, alii γαιῶν cum Edd. [e] Μελάγγεος *M. Ask. Arcb.* [f] Πλέον *Arcb.*, tum ποιοῦσα *Vind.*, πιοῦσα *Ask.*, quod verum. πιεῦσα *Ald.* et alii. Porro οἴεται mox loco ὕεται *Pasſ.* [g] Τὰ αὐτὰ *V. Arcb.*, et τῇ Βαβυλωνίῃ cum ora *Steph. Ask. Pasſ. Brit. A. C.* [b] Ἑκατὸν *Arcb.* [i] Τῆς id. et *Vind.* [k] *M. Pasſ. Ask.* et ex coniectura *Henr. Steph.*, vulgo χώρας. Statim θώματος *M. Ask. Arcb.* [l] Τούτων δὲ *Arcb. V.* [m] τῶν *Ask.*, mox τῶν ὑπερθαλασσιδίων ora *Steph. M. Pasſ. Ask. Brit. A. C.*, vulgo τὰ ὑπὲρ τῶν θαλασσιδίων. [n] Absunt *Arcb. V.* haec duo. [o] Ὑπερτάτῃ iid., paullo ante συγκεκόσμηταί τε *Vind.* [p] Deficiunt quinque ſeq. *Arcb.* [q] Ὑπὸ τοῦ Ἀρ. *Arcb.*, τοῦ alii omittunt: porro ἀπίκατο *V. Med. Arcb. Ask. Pasſ.*, vulgo ἀπίκοντο. Quod postea ἐπαγγελλόμενοι, ſpectavit *Suid.* in *V.*

78. Εἶναί τις ἡ Λιβύη σπουδαίη] Putares ob cap. 23. οὐ γάρ τι σπουδαῖαι νομαὶ αὐτόθι εἰσί, hoc etiam loco εἶναί τι ἡ —— oportere cum viro erudito. At hoc vide *Philoſtrati* Epiſt. 38. Οὐσά τις ξανθὴ, ῥόδα ζητεῖς· inque primis Sophocleum Aiac. v. 1283. τοῦ θανόντος ὡς ταχεῖά τις βροτοῖς χάρις διαῤῥεῖ· ubi docte Critici veteres. Non adiicio ex A. A. C. VIII, 9. λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, tametſi adſimile. *Homeri* γαιάων, de quo *Euſtath.* p. 1598, 46., non me, quominus γεῶν post pauca revocetur, inpedit. Poſterioris uſum ex *Democrito* et *Crinagora* alias adfirmavi.

81. Ἀρίστη γαιῶν Δήμητρος καρπὸν ἐ.] Cinypis comparat fertilitatem cum illa agri Babylonii; Cinypis enim ager ἐκφέρει —— ἐπὶ τριηκόσια· Babylonius minimum ἐπὶ διηκόσια, ἐπεὰν δὲ ἄριστα αὐτὴ (ἡ χώρη) ἑωυτῆς ἐνείκῃ, ἐπὶ τριηκόσια ἐκφέρει, L. I, c. 193. ubi praeterea dicitur eſſe χωρέων αὕτη ἁπασέων μακρῷ ἀρίστη Δήμητρος καρπὸν ἐκφέρειν. Pro χωρέων ἀρίστη hic legitur ἀρίστη γαιῶν· multum me iudice praeſtat γεῶν, munitum auctoritate *Democriti* in Diſſ. *Herod.* p. 183. Plurativum Γᾶς vel γαίας qui adhibuerit veterum novi neminem, qui quidem ſcripſerint accuratius, reſtituendum forſan *Ariſtoteli* ap. *Demetrium* π. Ἑρμ. §. 233., εἰ δὲ πρὸς ἁπάσας οἴχεται γᾶς φυγὰς οὗτος· ubi vulgatur τὰς φ. Τὰς ἀρίστας τῶν γαιῶν, *Schol. Thucyd.* p. 3., ſimilesque dixere. Γαιῶν habet aliquoties *interpres* Gr. ſemibarbarus libri *Esdrae:* ſuperest, quod ab aliis non animadverſum miror, eiusdem libri Graeca multo elegantior interpretatio, quam Helleniſtae Iudaei cuiusdam additamentis auctam inter libros perperam retulerunt, quos vocant Apocryphos: ubi γαιῶν, dederat alter ille hic formam ſemper adhibuit uſitatam γῆς· quod ille, ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν, IX, 14., hic dixit (VIII, 84.,) ἐπιμιγῆναι τῇ ἀκηβρσίᾳ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. —— Quae de hac regione ſubiungit *Herod.* pervenuſta ſunt; et in ſeq. Cap. quo de Cyrenaicae regionis agit fertilitate, est elegantisſimum illud, ὀργᾷ ἀμᾶσθαί τε καὶ τρυγᾶσθαι, perdocte tractatum *Rubnkenio* noſtro ad *Tim.* p. 104. In talibus adhibitum ἐθέλει nativum tamen istum e fucci plenitudine *tumorem* non demonſtrat. VALCKEN.

84. Ὄμβρον πλέω πιοῦσα] Veram praeſtant hanc *Raphelii* coniecturam ſchedae. Iovis erat in Graecia, cum plueret, ποιεῖν ὕδωρ in *Theophraſti* Charact. C. 3. cum *Caſauboni* obſervatis: terrae vero, πίνειν ſive πιεῖν τὸ ὕδωρ, unde γῆ —— πίνουσα τὸ ὕδωρ L. III, 117. et frequentisſime alibi. Librariorum aberratio in ποιεῖν et πιεῖν expoſita ſatis est *Diſſ. Herod.* C. 11. p. 182. Mox τῶν δὲ ἐκφορίων —— bene habet. Τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς *terrae proventus* illuſtrantur ad *Heſychii* Ἐκφόρια. Minime autem diſplicet τῇ Βαβυλωνίῃ γῇ ex L. I, 193., ubi de ubertate et multa eius fruge.

92. Τρεῖς ὥρας ἐν ἑωυτῇ] Hoc, apud *Stephanum* laudatum, multo potius. Ingratum certe ἔχει —— ἡ Κυρηναίη χώρη —— τρεῖς χώρας ——. Diverſa et ſibi ſuccedentia autumnitatis tempora elegantisſime pinguntur. Ὀργᾷ ornat hinc *Timaei* Lexicon p. 104., ubi *Rubnkenius* erudite. Illa autem, τὰ βουνοὺς καλέουσι, ad fructus non refero, verum ad τὰ μέσα, quae *collibus* videntur excelluiſe. Profecto ſanequam inconcinne βουνοὶ *fruges* dicentur, quod ἐν τοῖς βουνοῖς adoleſcant. Simile, controverſum tamen, de moribus Afris C. 192. *Euſtath.* ad *Hom.* p. 1854, 21. vocabulum habuit in oculis.

2. Οἱ δὲ] Interruptum longa digreſſione redordiens ſermonem ſuam forſan et hic voculam poſuerat, Οἱ δὲ

pervenerunt, oppidum obsederunt, missis illico qui denunciarent dedi autores necis Arcesilai. Eorum verbis oppidani, ut qui cædis omnes participes essent, non adnuerunt. Ita novem menses Barcen quum obsedissent Persæ subterraneos cuniculos fodientes ad murum ferentes, et validos incursus fecerunt: sed cuniculos quidem faber quidam ærarius deprehendit æreo scuto, sic ratiocinans. Circumferens illud intra murum, admovebat pavimento urbis: et alia quidem quibuscunque admovebatur, erant surda: ad locum autem qui fodiebatur, æs clypei sonabat: ubi contra fodientes Barcæi, Persas terræ fossores interemerunt: sic quidem istud adinventum
201 est. Irruptiones autem Barcæi ipsi repulsabant. Verum quum multum temporis contereretur, et multi utrinque caderent, nec pauciores ex Persis, Amasis, dux peditatus, talem rem commentus est: Animadvertens Barcæos vi non posse superari, sed dolo, hoc facit; latam fossam per noctem depressit, eique fragilia superstravit ligna, et super ea humum ingessit, reddens solum cetero æquabile: simulatque illuxit, Barcæos in colloquium evocat. Illi libenter obtemperavere, quod eis cordi erat ad pactionem venire. Pactionem autem in hanc formulam inierunt, inter sacra iurantes super illam occultam fossam: ut quoad humus ea ita se haberet, tamdiu fœdus et iusiurandum ratum foret, Barcæis, quod æquum foret se pensuros regi, et Persis, se nihil rerum novarum adversus Barcæos esse molituros, promittentibus. Barcæi dehinc fœderibus freti, et ipsi ex urbe prodibant, et ex hostibus cuicunque libebat intrandi urbem faciebant potestatem, patefactis omnibus portis. At Persæ rescisso ponte occulto in urbem proruperunt: ideo autem pontem, quem fecerant, resciderunt, ut starent iureiurando, quo cum Barcæis pacti erant, tamdiu ratum fore fœdus, quamdiu maneret terra in statu, quem tunc habebat: refracto enim ponte, non manebat iusiurandum in suo loco amplius.
202 Pheretima deditos sibi a Persis Barcæos qui fa-

Ἑλιόρκεον τὴν πόλιν, ἐπαγγελλόμενοι ἐκδιδόναι τοὺς αἰτίους τοῦ φόνου τοῦ Ἀρκεσίλεω· τῶν δὲ, πᾶν γὰρ ἦν τὸ πλῆθος μεταίτιον, οὐκ ἐδέκοντο τοὺς λόγους· οὕτω δὴ ἐπολιόρκεον τὴν Βάρκην ἐπὶ μῆνας ἐννέα, ὀρύσσοντές τε ὀρύγματα ὑπόγαια, φέροντα εἰς τὸ τεῖχος, καὶ προσβολὰς χαρτερὰς ποιεύμενοι· τὰ μέν νυν ὀρύγματα ἀνὴρ χαλκεὺς ἀνεῦρε ἐπιχάλκῳ ἀσπίδι, ὧδε ἐπιφρασθείς· περιφέρων αὐτὴν ἐντὸς τοῦ τείχεος, [a] προσίσχε πρὸς τὸ δάπεδον τῆς πόλιος· τὰ μὲν δὴ ἄλλα ἔσχε κωφὰ πρὸς ἃ [b] προσίσχε, κατὰ δὲ τὰ ὀρυσσόμενα ἤχεσκε ὁ χαλκὸς τῆς ἀσπίδος· ἀντορύσσοντες δ' ἂν ταύτῃ οἱ Βαρκαῖοι ἔκτεινον τῶν Περσέων τοὺς γεωρυχέοντας· τοῦτο μὲν δὴ οὕτω ἐξευρέθη· τὰς δὲ προσβολὰς ἀπεκρούοντο οἱ Βαρκαῖοι. [c] Χρόνων δὲ δὴ πολλῶν τριβομένων, καὶ πιπτόντων ἀμφοτέρων πολλῶν, καὶ οὐκ ἧσσον τῶν Περσέων, Ἄμασις, ὁ στρατηγὸς τοῦ πεζοῦ, μηχανᾶται τοιάδε· μαθὼν τοὺς Βαρκαίους, ὡς κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκ αἱρετοὶ εἶεν, δόλῳ δὲ αἱρετοὶ, ποιέει [d] τοιάδε· νυκτὸς [e] τάφρῳ ὀρύξας εὐρέῃ, [f] ἐπέτεινε ξύλα ἀσθενέα ὑπὲρ αὐτῆς· κατύπερθε δὲ ἐπιπολῆς τῶν ξύλων χοῦν γῆς ἐπεφόρησε, ποιέων τῇ ἄλλῃ γῇ ἰσόπεδον· ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐς λόγους [g] προσεκαλέετο τοὺς Βαρκαίους· οἱ δὲ ἀσπαστῶς ὑπήκουσαν, ἐς ὅ σφι ἔαδε ὁμολογίῃ χρήσασθαι· τὴν δὲ ὁμολογίην ἐποιεῦντο τοιήνδε τινα· ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου τάμνοντες ὅρκια, ἐς' ἂν ἡ γῆ αὕτη οὕτω ἔχῃ, μένειν τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην· καὶ Βαρκαίους τε [h] ὑποτελέειν φόρου ἀξίην βασιλέϊ, καὶ Πέρσας μηδὲν ἄλλο [i] νεοχμοῦν κατὰ Βαρκαίους· μετὰ δὲ τὸ ὅρκιον, Βαρκαῖοι μὲν πιστεύσαντες τούτοισι, αὐτοί τε [k] ἐξήϊσαν ἐκ τοῦ ἄστεος, καὶ τῶν πολεμίων ἑῶν παριέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸν βουλόμενον, τὰς [l] πύλας πάσας ἀνοίξαντες· οἱ δὲ Πέρσαι καταῤῥήξαντες τὴν κρυπτὴν γέφυραν, ἔθεον [m] ἔσω ἐς τὸ τεῖχος· κατέῤῥηξαν δὲ τοῦδε εἵνεκα τὴν ἐποίησαν γέφυραν, ἵνα [n] ἐμπεδορκέοιεν, ταμόντες τοῖσι Βαρκαίοισι χρόνον μένειν αἰεὶ τὸ ὅρκιον, ὅσον ἂν ἡ γῆ μένῃ κατὰ τὰ τότε εἶχε· καταῤῥήξασι δὲ, οὐκέτι ἔμενε τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην. Τοὺς μέν νυν αἰτιωτάτους τῶν Βαρκαίων ἡ Φερετίμη, ἐπεί τε οἱ ἐκ τῶν Περσέων παρ-

280

a Omnes cum *Eustath.*, bis citante, in *Homer.* p. 436, 35. et 918, 21. προῖσχε *Med.* *b* Hic προῖσχε *Ask. Pasc. Brit. A. C.*, statim ἀντορ. δ' ἐν ταύτῃ iidem. *c* Χρόνου — πολλὰν *Paris. B. Arch. Brit. A. C.*, non inconcinne, si τριβομένων de aerumnis accipiatur. *d* *M. Ask. Pasc. Arch. V. Brit. A. C.*, olim τάδε. *e* *Med. Pasc. Ask.* antea τάφρον. *f* Ἀπέθηκε *Arch.* *g* Προεκαλέετο *Pasc.* et ora *Steph.* *h* Ὑποτελέειν *Pasc. Vind. Paris. A. B. Ald. Brit.* duo, ὑποτελέην *Arch. Med. Ask.* *i* Ἐνοχλοῦν *Arch. Brit.* duo, ex scholio, et κατὰ Βαρκαίους cum *M. Ask. Pasc.*, olim κατὰ Βαρκαίων. *k* Ἐξῄϊσαν *Pasc.*, recte. ἐξίεσαν alii. *l* Negligit vocem *Arch.*, tum ἀπάσας cum *V.* *m* *Arch. V. Paris. A. B. Ald.* Edd., in *M. Ask. Pasc. Brit. A. C.* ἔξω per errorem. *n* Spectavit *Suid.* in *V.* et Φερετίμα.

δὲ δὴ Φερετίμης τιμωροὶ Π. —— Barcaei χαλκέως laudabile factum hinc enarrans *Eustath.* in Il. N. p. 883, 40., firmat lectionem a *Gron.* mutatam. et ὀρύγματα ὑπόγαια dicta *Herodoto* vocat ὑπόνομον, *cuniculos:* alio modo Demetrii cunicularios Rhodii, Romanos fefellerunt Ambraciotae ap. *Diodor.* XX, c. 94. *Livium* L. XXXVIII, c. 7. et *Polyaen.* VI, c. 17. VALCKEN.

13. Προσίσχε πρὸς τὸ δάπεδον] Reduxi, quod errans *Med.* et alii mutaverant: aberrarunt pariliter in secuturis *Pasc.* et *Ask.* Optime, etsi nunc luxatus, *Aeneas* Poliorcet. C. 37. ex Herodoteis, ἔπειτα ἀνὴρ χαλκεὺς ἀνεῦρεν, ἐνθυμήσας ἀσπίδος χάλκωμα ἐπιφέρειν, καὶ ἐντὸς τοῦ τείχους ΠΡΟΣΙΣΧΕΙΝ πρὸς τὸ δάπεδον· τῇ μὲν δὴ ἄλλῃ, κωφὰ ἦν πρὸς ἃ ΠΡΟΣΙΣΧΕ τὸ χάλκωμα, ᾗ δ' ὑπωρύσσετο &c. Sic, puto, hiatibus consarcitis, dederat primitus.

24. Τάφρην] Maluit τάφρου C. 3. 20. 28., aliisque in locis. *Suidas*, haec excerpens, τάφρην pro notabili deposuit in v. Τάφρος. Cognitissimae quoque ex *Steph. Byz.* Τάφραι et Τάφρη, et plures eiusmodi voces, ut maculae suspicio cessare queat.

31. Ἐφ' ὅσον ἂν ἡ γῆ αὕτη &c.] In foederis formula Latinos inter et Romanos citra fraudem omnem μέχρις ἂν οὐρανός τε καὶ γῆ τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχωσιν apud *Dionys. Halic.* L. VI. p. 415. Mox ὑποτελέειν *Aldi* et aliorum longe verius. Namque ὑποτελὴς de tributo novum atque invisitatum, et ἀξίη *Nostro* omne, quod ex aequo iure debetur. Habe hoc ex VII, 39. τὴν μὲν ΑΞΙΗΝ οὐ λάμψεαι, ἐλάσσω δὲ τῆς ΑΞΙΗΣ.

32. Μένειν τὸ ὅρκιον] Parum refert hoc probetur an futurum tempus μενέειν. Nostrum sequutus in hac fraude Persica narranda *Polyaen.* VII, c. 34., tempus habet in talibus usitatius: τὰς μετὰ τῶν τὰ ὅρκια ταμόντων ὤμοσεν, ἐφ' ὅσον οὕτως ἡ γῆ μένει, φυλάξειν τὰ συγκείμενα. Herodoteo enim verbo respondet τὸ φυλάξειν, neque in istis μένει mutandum, nisi scripserit: ἐφ' ὅσον ἂν οὕτως ἡ γῆ μένῃ· sicut in simillima fraude eidem narrata VI, c. 22., nihil se novaturos iurant Locri Italici ἐφ' ὅσον ἂν τὴν γῆν αὐτῶν πατῶσιν, καὶ τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τοῖς ὤμοις φέρωσιν· *alliorum capita* sub tunicis occultata humeris imposuerant. Κεφαλὰς in oraculo Dodonaeo Pelasgis edito *capita non viventium sed fictilia* laudabili fraude Hercules interpretabatur ap. *Macrob.* I. Saturn. c. VII. VALCKEN.

Pheretimæ ſævitia in virros et fœminas, ſed diis invisa et punita. Reditus Perſarum in AEgyptum plena ſtragis.

παρεδόθησαν, ἀπεσκολόπισε κύκλῳ τοῦ τείχεος· τῶν δὲ σφι γυναικῶν τοὺς [a] μαζοὺς ἀποταμοῦσα, περιέστιξε καὶ τούτοισι τὸ τεῖχος· τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν Βαρκαίων, πλὴν ὅσοι αὐτέων ἔσαν Βαττιάδαι τε καὶ τοῦ Φόρου οὐ μετ-αἰτιοι· τούτοισι δὲ τὴν πόλιν ἐπέτρεψε ἡ Φερετίμη. Τοὺς ὦν δὴ λοιποὺς τῶν Βαρκαίων οἱ Πέρσαι [b] ἀνδραποδισάμενοι ἀπήεσαν ὀπίσω· καὶ ἐπεί τε ἐπὶ τῇ Κυρηναίων πόλι ἐπέσχησαν, οἱ Κυρηναῖοι λόγιόν τι [c] ἀποσιεύμενοι διεξῆκαν αὐτοὺς διὰ τοῦ ἄστεος· διεξιόντων δὲ τῆς στρατιῆς, [d] Βάρης μὲν ὁ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς ἐκέλευε αἱρέειν τὴν πόλιν, Ἄμασις δὲ ὁ τοῦ πεζοῦ, οὐκ ἔα· ἐπὶ Βάρκην γὰρ ἀποσταλῆναι μούνην Ἑλληνίδα πόλιν· ἐς ὃ διεξελθοῦσι, καὶ ἱζομένοισι ἐπὶ Διὸς Λυκαίου [e] ὄχθον, μετεμέλησέ σφι οὐ σχοῦσι τὴν Κυρήνην, καὶ [f] ἐπειρῶντο τὸ δεύτερον παριέναι ἐς αὐτήν· οἱ δὲ Κυρηναῖοι οὐ περιώρεον· τοῖσι δὲ Πέρσῃσι, οὐδενὸς μαχομένου, Φόβος ἐνέπεσε· ἀποδραμόντες δὲ [g] ὅσον ἑξήκοντα στάδια, ἵζοντο· ἱδρυθέντι δὲ τῷ στρατοπέδῳ ταύτῃ ἦλθε παρὰ [h] Ἀρυάνδεω ἄγγελος, ἀποκαλέων αὐτούς· οἱ δὲ Πέρσαι, Κυρηναίων δεηθέντες [i] ἐποδιά σφι δοῦναι, ἔτυχον· λαβόντες δὲ ταῦτα, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Αἴγυπτον· παραλαβόντες δὲ τοιενδεῦτεν αὐτοὺς Λίβυες, τῆς τε ἐσθῆτος εἵνεκα καὶ τῆς σκευῆς, τοὺς ὑπολειπομένους αὐτέων καὶ [k] ἐπελκομένους ἐφόνευον, [l] ἐς ὃ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπίκετο. Οὗτος ὁ Περσέων στρατὸς τῆς Λιβύης ἐκατόντω ἐς Εὐεσπερίδας ἦλθε· τοὺς δὲ [m] ἀνδραποδίσαντο τῶν Βαρκαίων, τούτους δὲ ἐκ τῆς Αἰγύπτου [n] ἀναστάτους ἐποίησαν παρὰ βασιλῆα· βασιλεὺς δέ σφι Δαρεῖος ἔδωκε τῆς Βακτρίης χώρης κώμην ἐγκατοικῆσαι· οἱ δὲ τῇ κώμῃ ταύτῃ οὔνομα ἔθεντο Βάρκη, ἥπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν [o] οἰκευμένη ἐν τῇ γῇ τῇ Βακτρίῃ. Οὐ μὲν οὐδὲ ἡ

faciendæ cædis principes fuerant, crucibus ſuffixit per ambitum murorum. Feminarum quoque deciſas mammas circa muros appendit. Ceteros Barcæos Perſis ut diriperent imperavit, præter Battiadas, et qui cædis affines non extiterant; hisque urbem permiſit Pheretima. Reliquis igitur Barcæorum in ſervitutem abreptis Perſæ redierunt, qui quum ad urbem Cyrenen redisſent, Cyrenæi eos oraculi cuiusdam ſervandi gratia, per urbem deduxerunt: ſed inter transeundum præfectus navalis exercitus Bares illis præcepit, ut urbem diriperent, recuſante Amaſi peditum duce, ſe enim adverſus unam Barcen Græcam civitatem eſſe miſſos. Verum postquam transierunt, et ad collem Lycæi Iovis ſubſederunt, pœnitentia eos ſubiit quod Cyrenen non occupaſſent: eamque iterum ingredi conati ſunt, Cyrenæis non permittentibus. Et licet nemo contra ferret arma, tamen incesſit eis metus: illincque curſu ſe proripientes ſexaginta circiter ſtadia conſederunt: ubi ſtativa habentibus, ab Aryande nuncius advenit ad eos revocandos. Quum igitur a Cyrenæis commeatum ſibi præberi precati eſſent Perſæ, et eum accepiſſent, in AEgyptum revertebantur. Quos deinde Afri excipientes, veſtitus atque utenſilium gratia, ut quisque relinquebatur trahebaturque, interficiebant, donec in AEgyptum perventum est. Hic Perſarum exercitus in Africam longiſſime ad Eueſperidas proceſſit. Quos autem Barcæorum cepere, eos ex AEgypto abduxere ad regem; iis Darius rex ad incolendum dedit vicum Bactrianæ regionis, cui vico nomen impoſuere Barcæ, ad meam usque memoriam etiam incolis in Bactriana regione frequentem. Verum ne ipsa qui-

[a] Μαζοὺς *Arcb. V.*, alii μαζοὺς. [b] *Brit.* duo, *Arcb. M. Vind. Paſ. Ask.*, antea ἐξανδραποδισάμενοι, non minus culte. Superius ἐπέτρεψε *Arcb. Paſ.* [c] *Ask. Vind.* et *Portus* ex coniectura, bene. ante ἀποσειεύμενοι. Vide ſupr. C. 154. [d] Μάνδρης *Arcb.* Conf. C. 167. [e] *M Arcb. Paſ. Ask. Brit. A. C.*, ὄχθην ceteri. [f] Ἐπειρῶντο *Ask.* [g] Ὅσον τε *Paſ.*, loco ὅσονδε, et tum ἱδρυνθέντι. [h] Ἀριανδ. *Arcb. Ald. Valla*, *Brit.* duo. [i] Ἐφόδια *M. Arcb. Paſ.*, in *Ald.* Edd. ἐπόδια, quod lonum, redibitque L. VI, 70. [k] Ἐφελκ. *V. Arcb.* [l] Ἐς οὗ *Arcb. V.*, tum ἀπίκατο, ἀπίκοντο *Paſ. Ask. Med.* [m] Ἡνδραπόδισαν *Arcb.* [n] *Arcb. V. Paſ. Paris. B.* et *Steph.* margo, ἀνασάτους olim. tum ἐποιήσαντο *Arcb.* et *Vind.* [o] Οἰκευμένη *Arcb.* bene. οἰκεομένη alii.

47. Τοὺς μαζοὺς ἀποταμοῦσα] *Ammonius: μαζὸς μὲν γάρ ἐστιν ὁ γυναικεῖος κυρίως· διὰ τὸ εἶναι μεστὸς γάλακτος* in codice Bibliothecae Traiectinae. Paria Grammaticorum conplures. *Herodotus* pasſim μαζὸν feminis tribuit L. III, 133. V, 18., μαζὸν tamen L. II, 85. et IX, 3., ubi, uti hic, MSS. μαστὸν malunt. Labare vero criticorum illorum obſervationem docent ad *Thom. Magiſtrum* a doctis viris conducta. Significantisſimum autem περιέστιξε, tanquam punctis moenia diſtincta mulierum fuiſſe mammis ab inmani regina, teſtatur.

56. Ὁ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς] Hinc tamen diſtant quae ſimilia videntur Homerica; et debetur forſan errori deſcribentis vox στρατοῦ· ὁ τοῦ πεζοῦ et ὁ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγὸς ſaepius occurrunt apud *Herod.* —— Qui Perſis paulo post οὐδενὸς μαχομένου φόβος ἐνέπεσε, *terror* fuit Graecis *Panicus* dictus, cuius utpote divinitus immiſſi non adpareret ratio. *Thucyd.* VII, c. 80., Φιλεῖ πᾶσι στρατοπέδοις μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις φόβοι καὶ δείματα ἐγγίνεσθαι· et IV, c. 125. *Eurip.* Rhes. v. 36., Κρονίου Πανὸς τρομερᾷ Μάσιγι Φοβῷ, Φύλακάς τε λιπῶν Κινεῖς στρατιάν. Πανικὰς ταραχὰς vocat *Cornutus* de N. D. c. 27. Πανικὰ δείματα, *Euſtath.* in Il. O. p. 1021, 32. De adpellationis egerunt origine *Eratoſth.* Cataſt. c. 27. *Plutarch.* de Is. et Oſir. §. 14. et *Polyaen.* I, 2. VALCKEN.

75. Ἀναστάσους ἐποίησαν] Praeſtantius hoc atque in aliorſum ex patrio ſolo abductione in Muſis tritisſimum L. V, 12. VI, 32. et pluries: in quibus ἀνασάτους ποιῆσαι amplius conplectitur ipsamque patriae eversionem. Solent ea in dictione varios ſe ſcribae dare et ἀνάρπαστον, ἀνάσατον, ἀνάστασιν commutare in *Demoſthen.* Philipp. IV. p. 81., *Ioſeph.* Ant. Iud. L. XIV, 8, 4. &c.

75. Ἀναστάσους ἐποίησαν] Recipietur ex Codd. in contextum: vide Diſſ. *Herod.* p. 114. Docta ſunt quae dedere *Vales.* in not. *Mauſ.* ad *Harp.* p. 212., et *D'Orvillius* in *Charit.* p. 318. necdum tamen liquido conſtat, quid diſtent in talibus ἀνάσατον, ἀνάστασον, et ἀνάρπαστον· multa dici poſſent quae huius non ſunt loci: vid. interim *A. Dounaeus* in *Demoſth.* p. 8. VALCKEN.

79. Οὐ μὴν οὐδὲ ἡ Φερετίμη] Crudeliſſimae mulieris fatum non illibenter commemorat, et ut ingenio ſuo malorum oſor *Herodotus* ſatisfaceret, et ut formidine poenae lectores a talibus abſterreret; adparet ubique hiſtorici διάθεσις, qualis *Dionyſio* dicitur *Halicarn.* II, p. 209. —— *Herodoti* Pheretima ζῶσα εὐλέων ἐξέζεσε qui hoc genere morbi perierint plures enumerantur *Menagio* ad *Laërt.* IV, 4., et *Kühnio* ad *AEliani* V. H. IV, c. 28.. In AEthiopiae gente Ἀκριδοφάγοις, qui ſecundum *Diodor.* III, c. 29., teterrimo hoc morbo paſim adfecti moriebantur, non potuit illud ut poena divinitus inflicta conſiderari: mihi de morbis ſimilibusque non abſurdum videtur *Hieroclis* iudicium in *Stobaei* Ecl. Phys. p. 10. Secundum *Herod.* peſſima mulier viva a vermibus eroſa mortalibus fuit documento, ὡς ἄρα ἀνθρώποισι αἱ λίην ἰσχυραὶ τιμωρίαι πρὸς θεῶν ἐπίφθονοι γίνονται. Ob Dircen crudeliter raptatam Antiopae furorem divinitus immiſſum ubi ſcribit *Pauſanias* IX, p. 744., expreſſit haec etiam *Herodoti*, ista interſerens: ἐπίφθονοι δέ πως παρὰ θεῶν αἱ ὑπερ-

quidem Pheretima facilem vitæ finem habuit: nam simulatque ulta Barcæos ex Africa in AEgyptum rediit, male periit. Vivens enim vermibus exæstuavit. Sic acres admodum ultiones hominibus sunt invidiosæ apud Deos. Talis ac tanta Pheretimæ Batti uxoris in Barcæos vindicta extitit.

ἡ Φερετίμη εὖ τὴν ζόην κατέπλεξε· ὡς γὰρ δὴ τάχιστα ἐκ τῆς Λιβύης τισαμένη τοὺς Βαρκαίους ἀπενόστησε ἐς τὴν Αἴγυπτον, ἀπέθανε κάκως· ζῶσα γὰρ εὐλέων [a] ἐξέζεσε· ὡς ἄρα ἀνθρώποισι αἱ λίην ἰσχυραὶ τιμωρίαι πρὸς θεῶν ἐπίφθονοι γίνονται· ἡ μὲν δὴ Φερετίμης τῆς [b] Βάττεω τοιαύτη τε καὶ τοσαύτη τιμωρίη ἐγένετο ἐς Βαρκαίους.

a Ἔζεσε ora *Steph. Ask. Pass. Brit. A. C.*, compositum *Ald. Med. V. Arch.* et *Suid.* in Εὐλαι. *b* Βαττείου *Arch.* Βάττου *Ask. Brit.* duo. Claudit librum *Passion.* sic,

ΗΡΟΔΟΤΟΥ
Δ
ΧΧΧΗΗΔΙΙΙΙ.

ὑπερβολαὶ τῶν τιμωριῶν εἰσι. Superbos et crudeles si lento pede Deus sequitur ultor, tamen

Ὁ Ζεὺς κατείδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας.

VALCKEN.

70. Ζῶσα γὰρ εὐλέων ἐξέζεσε] Posses ex *Tertulliano* ad Scapul. C. 3. *cum viva vermibus ebullisset.* Alexander Pseudomantis *Luciani* C. 59. καὶ σκωλήκων ζέσας, quomodo et schedae quaedam heic loci et in versione Alexandrina *Exodi* XVI, 20. Id nollem, turpem *Vallae* errorem, quo Φερετίμης τῆς Βάττεω *Pheretimae Batti filiae*, per omnes editiones sine animadversione propagari. Uxor Batti fuit, non filia, quod evidentissime C. 162. signatum. Vertenti *Laurentio* non observabatur Ἕκτορος Ἀνδρομάχη, ceteri praetervidêrunt, non item doctissimi viri *Boubierius* et *Pavius*, quos sequi iustissimum. Literae, quibus Melpomenes calcem Codex *Passion.* instruxit, numerales sunt, creberrime in Oxoniensi et Sandvicensi marmore obviae, indicantque, nisi fallor, hanc Musam, σιχηρῶς olim exaratam, versus, seu στίχους, CIↃIↃIↃIↃCCLIII. habuisse. Similes fini aliorum librorum adposuisse, adparebit deinceps.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ
ΤΟΥ
ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΕΜΠΤΗ,
Ἐπιγραφομενη Τερψιχορη.

HERODOTI
HALICARNASSEI
HISTORIARVM
LIBER QVINTVS,
QVI INSCRIBITVR TERPSICHORE.

287 Οἱ δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν Περσέων καταλειφθέντες ὑπὸ Δαρείου, τῶν ὁ Μεγάβαζος ἦρχε, πρώτους μὲν Περινθίους Ἑλλησποντίων, οὐ βουλομένους ὑπηκόους εἶναι [c] Δαρείου, κατεστρέψαντο, περιφθέντας πρότερον καὶ ὑπὸ Παιόνων τειχέως· [d] οἱ γὰρ ἂν ἀπὸ Στρυμόνος Παίονες, χρήσαντος τοῦ θεοῦ στρατεύεσθαι ἐπὶ Περινθίους, καὶ ἦν μὲν ἀντικατιζόμενοι [e] ἐπικαλέσωνται σφέας οἱ Περίνθιοι, [f] ὀνομαστὶ βώσαντες, τοὺς δὲ ἐπιχειρέειν· [g] ἢν δὲ μὴ ἐπιβώσωνται, μὴ ἐπιχειρέειν· [h] ἐποίευν οἱ Παίονες ταῦτα· ἀντικατιζομένων δὲ τῶν Περινθίων ἐν τῷ προαστίῳ, ἐνθαῦτα μευομαχίη τριφασίη ἐκ [i] προκλήσιος ἐγένετο· καὶ γὰρ ἄνδρα ἀνδρὶ καὶ ἵππον ἵππῳ [k] συνέβαλον, καὶ κύνα κυνί· νικώντων δὲ τὰ δύο τῶν Περινθίων, ὡς ἐπαιώνιζον κεχαρηκότες, συνεβάλοντο οἱ Παίονες τὸ χρηστήριον αὐτὸ τοῦτο εἶναι· καὶ εἶπάν κου παρὰ σφίσι [l] αὐτοῖσι, „ Νῦν ἂν εἴη ὁ χρησμὸς „ ἐπι-

1 Persæ qui in Europa sub Megabazo relicti a Dario erant, primos ex Hellespontiis Perinthios, Dario parere recusantes, subegerunt, antea quoque a Pæonibus male affectos. Siquidem a Strymone Pæones, admoniti divino responso ut bellum Perinthiis inferrent: et si quidem a Perinthiis ex adverso considentibus provocarentur, nominatim compellantibus, eos invaderent; sin minus, ab invadendo abstinerent; ita fecerunt. Enimvero considentibus Perinthiis e regione Pæonum in suburbanis, ibi singulare certamen triplex ex provocatione commissum est, viri cum viro, equi cum equo, canis cum cane. Et quum victores duobus certaminibus Perinthii præ gaudio pæana cantarent, tunc Pæones hoc ipsum esse responsum dei coniectantes, inter se dixere, Nunc oraculum dei perfectum

VARIAE LECTIONES.

a Non est in *Arcb.*, qui ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΗΟΣ· alii ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΟΣ, non bene. *b* Omittit haec idem. *c* Δαρείῳ *Arcb.* *d* Ὡς γὰρ οἱ ἀπὸ Στρ idem et *Vind.* nam ὦν, quod apud *Galeum*, non dant. *e* Ἐπικαλέωνται *V. Arcb.* *f* Ὀνομαστὶ *Arcb.* *g* Sex ista praetervidit socors scriba *Arcb.* *h* Ἐποίευν id. et *V.*, vulgo ἐποίεον· tum ἀντικατιζομένων *M. Pas∫. Ask. V. Arcb.*, olim ἀντιζομένων cum *Paris. A. B. Ald.*, prave. Conf. *Gronov.* *i* *Pas∫. Arcb. V.*, προκλήσεως contra morem *M. Ald. Paris. A. B.*, qui tres posteriores sicuti et *Arcb. V.* σφι ἐγένετο, prius damnant *M. Pas∫. Ask.* *k* Συνέβαλον *Arcb. Pas∫.* et statim συνεβάλοντο· olim συνέβαλλον et συνεβάλλοντο. *l* Αὐτοῖσι et σφὶν *Arcb. V.* alii αὐτοῖσι. Vide *Gronov.* 1, 73. At haec creberrima variatio.

7. Οἱ γὰρ ἂν ἀπὸ Στρυμόνος] Mera haec nonnemini stribiligo: locum enim misere esse lacunosum, cui farciendo nullum nunc remedium. Mihi alia mens. Quid illud tandem, unde lacunae suspicio? Uberiorne de Paeonibus commemoratio? At illa commodiore loco et tempore C. 12. sequetur, quam hic si deposuisset, longius ab instituto de Perinthiis sermone aberrasset. Verum abstineo me in re cuivis apertissima.

20. Νῦν

ſtum est, nunc noſtrum est opus. Atque ita in Perinthios pæana canentes impetum fecerunt, egregieque vincentes ex illis paucos reliquere. Sic ista quidem prius a Pæonibus geſta hunc in modum acciderant. Tunc autem Perinthii pro libertate ſtrenue pugnantes, tamen multitudine a Perſis et Megabazo ſuperati ſunt. Perintho capta, Megabazus per Thraciam arma circumferebat, omnes eius urbes atque omnes nationes inibi viventes pacatas regi reddens. Hoc enim illi a Dario fuerat imperatum, ut Thraciam ſubigeret. Gens Thracum, ſecundum Indos, omnium hominum maxima est: quæ ſi aut unius imperio regeretur, aut idem ſentiret, ut mea fert opinio, inexpugnabilis foret, et omnium gentium multo validisſima: ſed quia id nimis arduum illis est, et nulla ratione contingere potest, ideo imbecilles ſunt. Habent autem multa nomina per ſingulas regiones ſinguli. Moribus tamen ac opinionibus conſimilibus imbuti ſunt, præter Getas et Trauſos, et qui ſupra Cre-ſtonæos incolunt. Ex quibus quæ a Getis fiant, qui ſe pro immortalibus gerunt, a me commemoratum est. Trauſi vero in ceteris quidem omnibus idem quod Thraces, verum cir-

„ ἐπιτελεόμενος ἡμῖν, νῦν ἡμέτερον τὸ ἔργον" οὕτω τοῖσι Περινθίοισι [a] παιωνίσασι ἐπιχειρέουσι οἱ Παίονες, καὶ [b] πολλόν τε ἐκράτησαν, καὶ ἔλιπόν σφεων ὀλίγους. Τὰ μὲν δὴ ἀπὸ Παιόνων πρότερον γενόμενα, ὧδε ἐγένετο· τότε δὲ ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων, οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγάβαζος ἐπεκράτησαν πλήθεϊ· ὡς δὲ ἐχειρώθη ἡ Πέρινθος, ἤλαυνε τὸν στρατὸν ὁ Μεγάβαζος διὰ τῆς Θρηίκης, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος τῶν ταύτῃ οἰκημένων ἡμερεύμενος [c] βασιλέϊ· ταῦτα γὰρ οἱ ἐντέταλτο ἐκ Δαρείου, Θρηίκην καταστρέφεσθαι. Θρηίκων δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι, μετά γε Ἰνδούς, πάντων ἀνθρώπων· εἰ δὲ ὑπ' ἑνὸς [d] ἄρχοιτο, ἢ Φρονέοι κατὰ ταὐτό, ἄμαχόν τ' ἂν εἴη, καὶ πολλῷ κράτιστον πάντων ἐθνέων, κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορόν σφι καὶ ἀμήχανον μή κοτε [e] ἐγγένηται· εἰσὶ δὴ κατὰ τοῦτο ἀσθενέες· οὐνόματα δὲ πολλὰ ἔχουσι κατὰ χώρας ἕκαστοι· νόμοισι δὲ οὕτω παραπλησίοισι πάντες χρέωνται [f] κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων, καὶ Τραυσῶν, καὶ τῶν κατύπερθε [g] Κρηστωναίων οἰκεόντων. Γετέων δὲ τὰ μὲν Γέται οἱ ἀθανατίζοντες ποιεῦσι, εἴρηταί μοι· Τραυσοὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα κατὰ ταυτὰ τοῖσι [h] ἄλλοισι Θρηξὶ ἐπιτελέουσι, κατὰ δὲ τὸν γινόμενόν

a Citat *Euſtath.* ad *Hom.* p. 359, 36. ſed παιανίσασι. b Πολλῶν *Arcb.* c *M. Ask. Arcb. Paſ. Valla*, olim βασ. Δαρείῳ, tum ἐνετέταλτο *Ask.* ἐντέταλται *Brit. A. C.*, ſine cauſa. d Ἄρχοιτο ἢ Φρονέοι *Arcb. V.*, poſterius etiam in *M. Ask. Paſ.* et *Euſtath.* in *Dionys.* v. 323., alii ἄρχοιτο et φρονέοιτο· ſuperius μετὰ Ἰνδούς *Paſ. Ask.* e *Med. Paſ. Ask.* ἐν γένηται, ſecto in duo, quod aliis in omnibus, verbo ἐγγένηται. f Καὶ πάντα εἶναι πλὴν *Arcb.* g *Steph. Byz.* in *V.*, mox ἑώντων *Vind. Arcb.* h Abest iisdem: habent ceteri, etiam *Stobaeus* Serm. cxix. p. 607.

20. Νῦν ἡμέτερον τὸ ἔργον] Docte *Valckenarius* hanc illuſtravit dictionem ad Tragici Phoeniſſ. v. 1247. Euſtathianum παιανίσασι Codices averſantur, non malum alioqui et cum vulgato, ſcribarum arbitrio, multifariam conmutatum ap. Cl. *Dukerum* ad *Thucydid.* L. I, 50. et *Diodorum* L. XIII, 16. Forte tamen *Euſtath.* παιωνίσασι voluit, in quo et Παίονες liquidior παρήχησις, ab eo notata, quam quidem altero. Statim πολλῶν τε —— *Arcb.* non abſurdum ob conſequens ὀλίγους, niſi in Muſis πολλὸν ſedem creberrime occuparet.

21. Παιωνίσαντι ἐπιχ. οἱ Παίονες] In his obſervata παρήχησις *Euſtathio* in Il. B. p. 272, 22. est illa certe fortuita, qualem alibi dixit οὐ σπουδασθεῖσαν ἴσως, ἀλλ' εἰκῇ καὶ οὐκ ἐκ περιέργου παραπεσοῦσαν, in Od. I. p. 366, 18. ſtudioſe quaeſitas recentioribus, commodum oblatas alliterationes non prorſus evitarunt veteres: praeter ceteros *Reiskius* apta quaedam eam in rem collegit in Miſcell. Lips. Nov. VI. p. 113. —— Quod ſequitur πολλὸν ἐκράτησαν Herodoteum est, ut πολλὸν ἐσσώθησαν V, c. 102. Uſitatius πολλῷ ἐκράτησαν est et ap. *Herod.* V, c. 77. forſan et hic olim lectum: πολλῶν exhibet Cod. *Arcb.* In talibus autem πολλῷ ſaepe male tranſiit in πολλῶν. Ingenio *Marklandi* digna venuſta est correctio, πολλῷ στρουθίων διαφέρετε. VALCKEN.

31. Θρηίκων δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι] Unius ſi Thraces imperio concordes regerentur, *Herodoto* iudice ἄμαχόν τ' ἂν εἴη καὶ πολλῷ κράτιστον πάντων ἐθνέων. Huic ſententiae ſuam, niſi fallor, oppoſuit *Thucydides* II, c. 97., dum ἡ βασιλεία (inquit, de Thracibus loquens:) μεγίστη ἐγένετο χρημάτων προσόδῳ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ· ἰσχυϊ δὲ μαχης καὶ στρατοῦ πλήθει πολὺ δευτέρα μετὰ τὴν Σκυθῶν· nullam addit gentem esſe nec in Europa neque in Aſia, quae poſſet Σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν ἀντισῆναι. Sunt apud *Thucydidem* multa, quibus ſuum ab hiſtoriae patre diſſenſum aemulus non noluerit ſignificatum: vere *Ariſtides* T. III. p. 650., ὅτι δ' ἔνεστι φρόνημα τῷ Θουκυδίδῃ εὕροις ἂν καὶ διὰ πάσης τῆς συγγραφῆς· neque tantum φρόνημα, ſed et *Hellanici*, *Hecataei*, ſimiliumque, quin ipsius etiam *Herodoti* καταφρόνημα. Noſtri locus obverſabatur *Pauſaniae* I, p. 22. ſcribenti: Θρακῶν τῶν πάντων οὐδένες πλείους εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι μὴ Κελτοὶ, πρὸς ἄλλο ἔθνος ἓν ἀντεξετάζοντι. —— Optime *Gronov.* in his φρονέοι pro φρονέοιτο, ſed quod in proximis poſuit, ἓν γένηται, ſi Graecum esſet in tali phraſi, hic certe ſenſum non admitteret tolerabilem: redibit, opinor, ſcriptio vera; ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορόν σφι καὶ ἀμήχανον μήκοτε ἐγγένηται· *nullo modo contingere poterat* τοῦτο, τὸ ὑπ' ἑνὸς ἄρχεσθαι, ἢ φρονέειν κατὰ ταὐτό. VALCKEN.

32. Ἄρχοιτο] Allubeſcit Ionicum ἀρχοίατο ex *Vind.* et *Arcb.*, ac paene, ut ἢ φρονέοιεν fuiſſe olim opiner, adigit. Praecedens ἔθνος non moratur, ut nec ſimilia. Tale L. III, 113. τὸ δὲ ἕτερον γένος τῶν ὄϊων —— φορέουσι. Inmanem Thracum multitudinem *Pauſan.* I, 9. ſilentio non presſit. Quam autem cauſſam, cur inexpugnabiles non ſint, Noſter in medium ponit, eadem in numeroſisſima Scytharum gente apud *Thucydidem* L. II, 97., cui in Cod. *Caſſel.* adſcriptum, περὶ Σκυθῶν τοῦτο καὶ Ἡρόδοτος λέγει, vero conveniet, ubi περὶ Θρακῶν corrigetur.

40. Κρηστωναίων] *Stephani* Κρηστώνη, Thracum urbs, ex *Herodoto*, nusquam in Muſis. Κρηστωναίους, Κρηστωναίην ex ſchedis *Med.*, Κρηστωνικὴν L. VII, 124. 127. VIII, 116. videbimus. Γρηστωνίαν καὶ Βισαλτίαν, eidem enim regi, uti poſteriore loco innuitur, parebat, *Thucydides* L. II, 99. iungit, ubi doctisſimus *Waſſe* multa, oblitus Attici ſcriptoris τὸ Βισαλτικὸν καὶ Κρηστωνικὸν L. IV, 109., quo Γρηστωνία nonnihil debilitatur.

43. Κατὰ δ. τὸν γινόμενον σ. καὶ ἀπογ.] Istam conſuetudinem ut huius vitae malis congruam laudaverat *Euripides* in Creſphonte: *Nam nos decebat coetus celebrantes domum Lugere, ubi esſet aliquis in lucem editus, Humanae vitae varia reputantes mala: At, qui labores morte finisſet graves, Hunc omni amicos laude et laetitia exſequi.* haec ubi leguntur in *Ciceron.* Tuſc. I, c. 48., Graeca dedit accuratius ſcripta *Io. Davis.* quam fecerant *Grot.* in *Stob.* p. 495., aut *Gataker.* A. M. P. c. X. Τὸν φύντα θρηνεῖν εἰς ὅσ' ἔρχεται κακὰ, non τὸν ζῶντα, praebent *AEſch. Socr.* in Axiocho p. 142. *Plut.* T. II. p. 36. E. *Dion. Chrys.* p. 276. D. et *Ariſtid.* T. III. p. 326. —— Lugebant infantem natum Trauſi ſecundum *Herod.* ἀνηγεόμενοι τὰ ἀνθρώπινα πάντα πάθεα· istam ſcripturam ſatis adfirmavit Diſſ. *Herod.* p. 84., altera, ἀνοιγεόμενοι, non Graeca, ſicut multis mendoſis, abuſus est *Wetſten.* in *Lucae* Ev. XXIV. 45. —— Qui Herodotea quoque transſcripſit *Stobaeus*, haec e *Nicolao* dederat *Damaſc.* p. 603. Καυσιανοὶ τοὺς μὲν γενομένους θρηνοῦσι, τοὺς δὲ τελευτήσαντας μακαρίζουσι huius populi nomen *Zenobio* Cent. V. Prov. p. 123, 2, reſtituendum putat *Daviſius*; ex *Herodoto Trauſorum* nomen Ampl. *Boubier.* in *Ciceron.* Tuſc. p. 88. VALCKEN.

Mos singularis in nascendo et moriendo &c. Religio Thracum et sepultura.

μενόν σφι καὶ ἀπογινόμενον, ποιεῦσι [a] τοιάδε· τὸν μὲν γινόμενον περιίζόμενοι οἱ προσήκοντες ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δεῖ, ἐπεί τε ἐγένετο, ἀναπλῆσαι κακά· [b] ἀπογενόμενον δὲ [c] παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι, γῇ [d] κρύπτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν [e] ἐξαπαλλαχθεὶς, ἔστι σὺν πάσῃ εὐδαιμονίῃ. Οἱ δὲ κατύπερθε Κρηστωναίων, ποιεῦσι [f] τοιάδε· ἔχει γυναῖκας ἕκαστος πολλάς· ἐπεὰν ὧν τις αὐτέων ἀποθάνῃ, κρίσις γίνεται μεγάλη τῶν γυναικῶν, καὶ φίλων σπουδαὶ ἰσχυραὶ περὶ τοῦδε, ὅτις αὐτέων [g] ἐφιλέετο μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός· ἡ δὴ ἀν κριθῇ καὶ τιμηθῇ, ἐγκωμιασθεῖσα ὑπό τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, σφάζεται [h] ἐς τὸν τάφον ὑπὸ τοῦ οἰκηιοτάτου ἑωυτῆς· σφαχθεῖσα δὲ, συνθάπτεται τῷ ἀνδρί· αἱ δὲ ἄλλαι συμφορὴν μεγάλην ποιεῦνται· ὄνειδος γάρ σφι τοῦτο μέγιστον γίνεται. Τῶν δὲ δὴ ἄλλων Θρηίκων ἔστι ὅδε ὁ νόμος· πωλεῦσι τὰ τέκνα ἐπ' ἐξαγωγῇ· τὰς [i] δὲ παρθένους οὐ φυλάσσουσι, ἀλλ' ἐῶσι οἵσι αὐταὶ βέλονται ἀνδράσι μίσγεσθαι· τὰς δὲ γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι, [k] καὶ ὠνέονται τὰς γυναῖκας παρὰ τῶν γονέων χρημάτων μεγάλων· [l] καὶ τὸ μὲν ἐστίχθαι, εὐγενὲς κέκριται· τὸ δὲ ἄστικτον, [m] ἀγενές· ἀργὸν εἶναι, κάλλιστον· γῆς δὲ [n] ἐργάτην, ἀτιμότατον· τὸν δὲ πολεμικὸν καὶ ἐπαγωγὸν, τιμιώτατον. Θύουσι δὲ Ἄρεϊ καὶ Διονύσῳ καὶ Ἀρτέμιδι μούνοισι τῶν θεῶν τοῖσι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐπωνυμέουσι, καὶ οὐκ ἄρχονται ἄλλου οὐδενὸς, ἀλλὰ τούτων μούνων.

circa natalia suorum atque obitus hoc factitant: Edito puero, propinqui eum circumsidentes cum ploratione prosequuntur, ob ea mala quæ necesse est illi, quod vitam ingressus sit, perpeti, humanas omnes calamitates recensentes; hominem autem fato functum, per lusum atque lætitiam terræ demandant, referentes quot malis liberatus in omni sit felicitate. At qui supra Crestonæos incolunt, ista agunt: Singuli plures uxores habent: quorum ubi quis decessit, disceptatio magna fit inter uxores, acri amicorum circa hanc rem studio, quænam dilecta fuerit a marito præcipue. Quæ talis iudicata est et hunc honorem adepta, ea a viris ac mulieribus exornata, in tumulo a suo propinquissimo mactatur, unaque cum viro humatur, ceteris uxoribus id sibi pro ingenti calamitate ducentibus: nam id eis summo dedecori datur. Reliquis Thracibus hic mos est: Liberos sub conditione avehendi venundant. Virgines autem non asservant, sed quibus libuerit cum viris concumbere sinunt: at uxores asservant vehementer, easque magno ære a parentibus coëmunt. Punctam notis habere cutem, nobile iudicatur: non habere notas, ignobile. Otiosum esse, pro honestissimo habetur: agricolam vero, pro contem-

a M. Pasf. Ask. Stob., alii *τάδε*. *b Arcb. V. Paris. A. B. Pasf. Ald. Camer. Brit. A. C. Valla*, in *Stob. ἀν ἡγεσμένοι*. In recentioribus Edd., *Gronoviana* etiam, absurde *ἀνοιγεόμενοι*. Mox *πάντα πρήγματα* margo *Steph.*, nescio unde. *c* Ἀπογεν. *Pasf. Ask.*, quod melius: antea *ἀπογιν*. *d Stobaeus*, *Arcb. Ask. Vind. Pasf. Brit. A. C.* ora *Steph.*, olim *καλύπτουσι*. *e* Ἐξαλλαπαχθεὶς *Arcb.* mox *ὕπερθεν Κρηστονέων* in *Stob.* Serm. CXXII. p. 614., vitiose. *f Med. Pasf.*, alii cum *Ask.* et *Ald. τάδε*, levi differentia. *g* Ἐφιλέετο *Pasf. Arcb. Vind. Brit. A. C.*, antea *ἐφίλετο*. *b Med. Arcb. Ask. Pasf. Vind.* et duo *Brit.*, in reliquis *ἐπὶ τὸν*. *i* Desideratur vocula in *Arcb.* et *Vind.*, tum prior *φυλάττουσι*. Superius *ὅδε ὁ νόμ.* recte *Arcb.*, aberat olim *ὁ*. *k* Copulam non norunt *Arcb. V.* *l* Exscripsit *Eustath.* in *Hom.* p. 933, 7. *m* Ἀγενὲς *Pasf. Ask.*, vulgatum alii cum *Eustath.* in *Dionys.* v. 322. et melius. *n* Ἐργάται *Arcb.*

46. Ἀνηγεόμενοι] Expuli ineptum illud *ἀνοιγεόμενοι*, dignissimum obscurissimi inventoris tenebris. Credo operas vocabulo sordes adspersisse, minime a *Galeo* et aliis detersas. De Traussis, et, qui eorum morem illustrant, *Euripidis* cultissimis e *Cresphonte* versibus, praestat tacere. Uberrime *Boubierius* et *Davisius* ad *Ciceronis* Disput. Tuscul. L. I. C. 48., et, eorum vestigia premens, *Uptonus* in *Arrian.* p. 250.

47. Γῇ κρύπτουσι] Obsequor schedis et scriptori, cui crebrum: mox C. 8. ἢ ἄλλως γῇ κρύψαντες· et L. I, 140. τὸν νέκυν Πέρσαι γῇ κρύπτουσι· tum L. IV, 103. Quae quidem abunde videntur.

51. Ἔχει γυναῖκας ἕκαστος πολλὰς] Eadem de Paeonibus C. 16. Vere itaque de Thracia, ἵν' ἐν μέρει λέχος Δίδωσι ΠΟΛΛΑΙΣ εἷς ἀνὴρ κεινούμενος *Euripides* Androm. v. 215. Vere *Strabo* ἐξ ἱστορίας in *Menandri* fabula Getam fari, Γαμεῖ γὰρ ἡμῶν οὐδὲ εἷς εἰ μὴ δεκ', ἢ ἕνδεκα γυναῖκας, δώδεκά τε, πλείους τινές. L. VII. p. 455. C. Quod Polygamiae studium, Graecorum plerisque odiosum, in barbaris nunc et olim celebrabatur.

54. Ἥτις αὐτέων ἐφιλέετο μάλιστα] Dorum AEolumve *φίλετο* valeat, ubi poterit: quod reduxi, commatis Ionici. Getarum legem, *τὸ ἐπισφάζειν τὴν γυναῖκα τῷ ἀνδρὶ*, *Stephan. Byz.* attigit in Γετία, de certamine silens, quale in Indis receptissimum nostra et superiore aetate in *Diodori* L. XIX, 34., ubi vide, et quae nuperrime Cl. *P. Burmannus Secund.* ad Anthol. L. I. p. 185.

54. Ἥτις αὐτέων ἐφιλέετο] Hoc ex *Aldi* potuerat Ed. revocari; quod in alias irrepserat *ἐφίλετο*, verbum nobis in *Porti* Lexicon introduxit velut Ionicum *φίλημι*, et *φίλημαι*. Auctor idoneus *Heraclides* docet Dorica fuisse *Φίλημι* Πόθημι· AEolica *Φίλεμμι* Πόθεμμι. —— Hunc etiam tangens *Herodoti* locum, *Stobaeus*, p. 614., ex *Nicolao Damasc.* Indorum uxores memorat hoc certamine Threïssis magis nobilitatas: *Cicero* Tusc. V, c. 27., *cum est cuius earum vir mortuus, in certamen iudicium que veniunt, quam plurimum ille dilexerit:* —— *quae est victrix, ea laeta, prosequentibus suis, una cum viro in rogum imponitur: victae moestae discedunt.* ibi plura *Davis.* p. 402., et ad *AEliani* V. H. VII, c. 18. notant *Scheffer.* et *Perizon.* Talc certamen inter duas Indas mulieres in Eumenis exercitu narrat *Diodori Sic.* XIX, c. 33. et 34. —— Multo magis mirabile, quod de tribus eiusdem familiae Graecis mulieribus memoriae tradidit *Pausanias* IV, p. 284., quae *πᾶσαι τοῖς ἀνδράσιν ἐκυτὰς ἐπικατέσφαξαν.* VALCKEN.

65. Καὶ τὸ μὲν ἐστιχθαι, εὐγενὲς] *Artemidorus* Oniroer. I, 9. στίζονται παρὰ Θραξὶν οἱ εὐγενεῖς πεπεδες, bene quidem, quamquam non soli. Thracum *τὰς γυναῖκας τὰς ἐλευθέρας* ΣΤΙΓΜΑΤΩΝ *μεσὰς, καὶ τοσούτῳ πλείονα ἐχούσας* ΣΤΙΓΜΑΤΑ *καὶ ποικιλώτερα, ὅσῳ ἂν βελτίους καὶ ἐκ βελτιόνων δοκῶσι* ex vitu *Dio Chrysost.* proponit Or. XIV. p. 235. D., causam vero et originem eorum stigmatum, sed fabulosam, *Phanocles* in *Stob.* Serm. LXII. p. 400. Verum de his locupletissime *Io. Rhodius* in *Scribonii Largi* Conposit. Med. 231. p. 310. Quod his cohaeret, *ἀργὸν εἶναι, κάλλιστον*, in priscorum etiam Germanorum moribus apud *Tacitum* de M. Germ. C. 14.

67. Ἀργὸν εἶναι, κάλλιστον] Quando *γῆς ἐργάτην* opponit, ipsisque *τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου* iudem *κάλλιστον* habitum scribit, primam *Herodotus* vocis respiciens significandi dotem, qua notat *ἀργὸς ab opere rustico vacantem*, honestius intelligit *otium*, quodque homines bellicosos non dedeceret: *ἀργὸν εἶναι*, et *πολεμικὸν*, in talibus tantundem paene valent. Talem *ἀργίαν ἀδελφὴν τῆς ἐλευθερίας* dixerat *Socrates*, si dicti legitimum nobis patrem tradidit *AElian.* V. H. X, c. 14. Ostendere voluit *Maxim. Tyr.* Diss. XXIX. *ὅτι λυσιτελέστεροι τῇ πόλει οἱ προπολεμοῦντες ἢ οἱ γεωργοῦντες.* Ad perficiendum civitatis corpus optimi rectores utrumque genus aeque censuerunt necessarium. *Hippodamus* sive Thurius seu Milesius in libro de Rep. tres civitatis partes constituit ap. *Stobaeum* p. 248., *τὸ βουλευτικὸν*, quod velut *optimum* deberet *ἄρχειν· τὸ βάναυσον*, quod ut deterius deberet *ἄρχεσθαι· τὸ ἐπίκουρον*, velut *μέσον·* hanc partem conficiunt bellatores; secundam, agricolae, artifices, et mercatores. Artibus abstinentes sellulariis agroque colendo, atque adeo *ἀργοὶ*, apud plerasque gentes amantiores libertatis habebantur honoratiores: vide *Herod.* II, c. 167. —— Quod vero *Socrati* tribuit *AElianus*, dixeritne suavissimus agriculturae laudator addubito; certe dixit in *Xenoph.* Oeconom. p. 482, 25., Regem Persarum, *ἐν τοῖς καλλίστοις τε καὶ ἀναγκαιοτάτοις ἡγούμενον εἶναι ἐπιμελήμασι γεωργίαν τε καὶ τὴν πολεμικὴν τέχνην, τούτων*

temptisſimo. E bello atque rapto vivere, pulcherrimum. Atque hi quidem ſunt eorum maxime inſignes mores. Deos autem hos ſolos colunt, Martem, Liberum, Dianam: ſed reges, præter populares alios, etiam Mercurium, eumque e diis præcipue: per quem ſolum iurant, a quo progenitos quoque ſe aiunt. Optimatibus eorum tales ſunt ſepulturæ: Prolato triduum cadavere, mactatisque omnis generis hoſtiis, convivantur, illudque defletum prius, deinde combuſtum ſepeliunt, aut aliter humo tectum. Aggeſtoque deſuper tumulo, omnis generis agona proponunt, in quo præmia maxima ponuntur ex ratione ſingularis certaminis. Et ſepulturæ quidem Thracum huiusmodi. Quod autem huius regionis ad aquilonem vergit, nemo potest pro comperto referre quinam homines eam incolant: ſed illam quæ trans Iſtrum plaga est, apparet vaſtam eſſe atque infinitam. Solos tantum reſciſcere poſſum habitantes ultra eum homines nomine Sigynnas, veſte Medica utentes, eorumque equos toto corpore hirſutos eſſe, ad quinque digitos altitudine pilorum, eosdemque puſillos ac ſimos, invalidosque ad viros geſtandos, ſed currui iunctos eſſe pernicisſimos: atque ob hæc curribus indigenas uti. Horum fines pertinere prope ad Enetos, qui ſunt in Adria. Eos quoque ſe colonos Medorum dicere: qui quo pacto coloni Medorum fuerint, equidem non queo cogitare: ſed fiat quidlibet in longo tempore. Sigynnas Ligures qui ſupra Maſſiliam incolunt, inſtitores appellant; Cyprii autem iacula. Verum, ut Thraces aiunt, apes loca quæ ſunt trans Iſtrum, obtinent, et propter illas ulterius procedi non potest. Quæ quum dicunt, haud credibilia apud me dicunt, quoniam hoc animal conſtat frigoris intolerans eſſe. Sed mihi videntur loca quæ ſeptemtrionibus ſubſunt, ob gelu inhabitabilia eſſe. Hactenus de hac regione: cuius oram maritimam Me-

τιμότατον· τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ [a] λῃϊστύος κάλλιστον· οὗτοι μὲν σφέων οἱ ἐπιφανέστατοι νόμοι εἰσί. Θεοὺς δὲ σέβονται μούνους τούσδε, Ἄρεα, καὶ Διόνυσον, καὶ Ἄρτεμιν· οἱ δὲ βασιλῆες αὐτέων, παρὲξ τῶν ἄλλων πολιητέων, σέβονται Ἑρμῆν μάλιστα θεῶν· καὶ ὀμνύουσι μοῦνον τοῦτον, καὶ λέγουσι γεγονέναι ἀπὸ Ἑρμέω ἑωϋτούς. Ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων εἰσὶ αἵδε· τρεῖς μὲν ἡμέρας προτιθέασι τὸν νεκρόν· καὶ παντοῖα σφάξαντες ἱρήια, εὐωχέονται, προκλαύσαντες πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάπτουσι κατακαύσαντες, ἢ ἄλλως γῇ [b] κρύψαντες· χῶμα δὲ χέαντες, ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον· ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἆθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. ταφαὶ μὲν [c] δὴ Θρηικῶν εἰσι αἵδε. Τὸ δὲ πρὸς βορέω ἔτι τῆς χώρης ταύτης, οὐδεὶς ἔχει φράσαι τὸ ἀτρεκὲς οἵ τινές εἰσι ἀνθρώπων [d] οἱ οἰκέοντες αὐτήν· ἀλλὰ πέρην ἤδη τοῦ Ἴστρου ἔρημος χώρη φαίνεται ἐοῦσα καὶ ἄπειρος· μούνους δὲ δύναμαι πυθέσθαι οἰκέοντας πέρην τοῦ Ἴστρου ἀνθρώπους, τοῖσι οὔνομα εἶναι [e] Σιγύννας, ἐσθῆτι δὲ χρεωμένους Μηδικῇ· τοὺς δὲ ἵππους αὐτέων εἶναι λασίους ἅπαν τὸ σῶμα, [f] ἐπὶ πέντε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν· μικροὺς δὲ καὶ σιμοὺς, καὶ ἀδυνάτους ἄνδρας φέρειν· ζευγνυμένους δὲ ὑπ' ἅρματα, εἶναι [g] ὠκυτάτους· ἁρματηλατέειν [h] δὲ πρὸς ταῦτα τοὺς ἐπιχωρίους· κατήκειν δὲ τουτέων τοὺς οὔρους ἀγχοῦ Ἐνετῶν τῶν ἐπὶ τῷ Ἀδρίῃ· εἶναι δὲ Μήδων σφέας ἀποίκους λέγουσι· ὅκως δὲ οὗτοι Μήδων ἄποικοι γεγόνασι, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω [i] ἐπιφράσασθαι· γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. [k] Σιγύννας δ' ὧν καλέουσι Λίγυες οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασσαλίης οἰκέοντες, τοὺς καπήλους· Κύπριοι δὲ, τὰ δόρατα. Ὡς δὲ Θρήϊκες λέγουσι, μέλισσαι [l] κατέχουσι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου· καὶ [m] ὑπὸ τουτέων οὐκ εἶναι διελθεῖν τοπροσωτέρω· ἐμοὶ μὲν νυν, ταῦτα λέγοντες, δοκέουσι λέγειν οὐκ εἰκότα· τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα φαίνεται εἶναι δύσοργα· ἀλλά μοι τὰ ὑπὸ τὴν ἄρκτον ἀοίκητα δοκέει εἶναι, διὰ τὰ ψύχεα· ταῦτα μέν νυν τῆς χώρης ταύτης πέρι λέγεται· τὰ παραθαλάσσια δ' ἂν αὐτῆς Μη-

289

a Λῃσύης *Ask.* *b* Καταχρύψ. *Arch. Vind.* *c* Deſit iisd., ſtatim αὗται ora *Steph. Paſ. Ask.* *d* Abest οἱ *Arch. V.*, mox τὰ πέρην iidem cum *Paris. A. B. Ald. Edd.*, neque illi male: τὰ negligit *M. Ask. Paſ.*, et ἤδη duo poſteriores. *e* Σιγύνας *Ald.* Edd., Σιγύννας *Paſ. Arch. Valla*, Σιγύνναι *Brit. A. C.*, in *Med.* Σιγύννα et *Ask.*; continuo δὲ deſideratur in *Ald. Arch. V.*, habent *M. Paſ. Ask.* *f* Καὶ ἐπὶ *Arch. V.* *g* Ὀξυτάτους marg. *Steph. Ask. Paſ. Brit. A. C.* *h* Non est in *Arch. V.* *i* Ἐπιφράσαι iidem. *k* Σιγύννας *Paſ. Arch. Valla*, antea Σιγύνας. *l* Κατέχουσαι —— Ἴστρου εἰσὶ *Arch.* *m* Ὑπὸ *V. Arch. Valla*, vulgo ὑπὲρ.

των ἀμφοτέρων ἰσχυρῶς ἐπιμελεῖσθαι. De ſellulariis opificiis minus ille iudicabat honorifice. VALCKEN.

77. *Θάπτουσι κατακαύσαντες*] Igne ſepeliunt, *θάπτουσι πυρί*, ut in *AElIano* de Anim. x, 22., *Diodoro Siculo*, atque aliis. Humationem certe ab illa ignium ſepultura nitide diſtinguit.

87. *Τοῖσι οὔνομα εἶναι Σιγύννας*] Perperam ſibilantem litteram nationis titulo *Med.* abſtulit. Σίγυννοι *Apollonio Rhod.* IV, 320., *Straboni* Σίγιννοι, ſed in Aſia, qui *ἱππαρίοις δὲ χρῶνται μικροῖς λασίοις —— τέθριππα δὲ ζευγνύουσι*, prorſus ut hi Europaei, bene *Caſaubono* adnotante, L. XI. p. 790. B. Quod autem olim hariolabar, *Zoſimum* hac narratione deceptum de Hunnis vulgaſſe, εἴτε οὖς Ἡρόδοτός φησι παροικεῖν τὸν Ἴστρον, σιμοὺς ἀσθενέας ἀνθρώπους L. IV. C. 20., necdum abiicio. Audiit de *Sigunnis*, inque illis *Hunnos* latere cenſuit, his erronee tribuens, quod *Sigunnarum* equis conveniebat. Equidem in Muſis nihil ſcrutando inveni, unde *Novae Hiſtoriae* ſcriptor dicta excuſare queat.

97. Γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ] *Sophocles* in Ai. dixerat v. 655., Ἅπανθ' ὁ μακρὸς καναρίθμητος χρόνος Φύει τ' ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτεται. Κοὐκ ἔς' ἄελπτον οὐδέν. —— Proxima, Σιγύνας δ' ὧν καλέουσι —— *τὰ δόρατα*· merito tanquam adulterina Criticis hinc furcillis deturbanda cenſuit vir ſummus in Diſſ. *Herod.* p. 55. Ponitur in his articulus uſitato Grammaticis more; qui, iam traditus ab *Henr. Stephano* App. de D. A. p. 121., ignoratus tamen homines ſaepe decepit rerum antiquarum peritisſimos; hoc in loco turpisſimum in errorem induxerat interpretes *Herodoti*, quod monuit Erud. Auctor des *Eſſais de Critique ſur les Traductions d'Herodote* p. 157. —— Quae his ſubiicit *Herod.* de apibus, velut ſibi parum viſa credibilia, *τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα*, inquit, *φαίνεται εἶναι δύσοργα* reſpexit *AElianus* de N. A. II, c. 53., contraria narrans Herodoteis. VALCKEN.

98. Σιγύννας δ' ὧν —— *τὰ δόρατα*] Non videntur Herodotea, ſed iuſto officioſioris Scholiaſtae. Turbant certe orationis ſeriem, indigna Patre hiſtoriarum. Qui quaeſo illi *οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασσιλίης Λίγυες*, aut, ut *Laurentius* habuit, *Λίβυες*, *Poeni?* Somnia grammatici. Σιγύννους δὲ καλοῦσιν οἱ Κύπριοι *τὰ ἀκόντια* interpretes *Apollonii Rh.* II, 99., *Suidas*, Σιγύνη καὶ Σιγύνους, *τὰ δόρατα παρὰ Μακεδόσιν*. Sic hoc de genere ſolent, non *Herodotus*.

1. Καὶ *ὑπὸ τουτέων οὐκ εἶναι* &c.] Nihil verius. Fabulabantur apum examina trans Iſtrum agminatim volare, aditumque hominum inpedire. Similis fabella in fuſis pennis, viſu transituque prohibentibus: *οὐκ οἷά τε εἶναι ἔτι προσωτέρω οὔτε ὁρᾶν, οὔτε διεξιέναι* ΤΠΟ ΠΤΕΡΩΝ *κεχυμένων* L. IV, 7. Quod adnectitur, apes eſſe *ζῶα δύσοργα*, a veritate quidem haud deflectit, non aptum tamen ad apes ſeptemtrionis regionibus eiiciendas. Secus habet, nec reticuit *AElian.* H. A. II, 53., Noſtro *ἀκόλουθα ἤθεσιν* exprobans.

14. Μύρ-

Μεγάβαζος Περσέων κατήκοα [a] ἐποίῃτε. Δαρεῖος δὲ, ὡς διαβὰς τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον, ἀπίκετο ἐς Σάρδις, ἐμνήσθη τῆς ἐξ Ἰστιαίου τε τοῦ Μιλησίου εὐεργεσίης, καὶ τῆς παραινέσιος τοῦ Μιτυληναίου Κόωνος· μεταπεμψάμενος δὲ σφέας ἐς Σάρδις, ἐδίδου αὐτοῖσι αἵρεσιν· ὁ μὲν δὴ Ἰστιαῖος, ἅτε τυραννεύων τῆς Μιλήτου, τυραννίδος μὲν οὐδεμιῆς προσέχρηζε· αἰτέει δὲ Μύρκινον [b] τὴν Ἠδωνῶν, βουλόμενος ἐν αὐτῇ πόλιν κτίσαι· οὗτος μὲν δὴ ταύτην αἱρέεται· ὁ δὲ Κώης, οἷά
290 τε οὐ τύραννος, δημότης τε ἐὼν, [c] αἰτέει Μιτυλήνης τυραννεῦσαι· τελεωθέντων δὲ ἀμφοτέροισι, οὗτοι μὲν [d] κατὰ τὰ εἴλοντο, ἐτράποντο. Δαρείῳ δὲ συνήνεικε, [e] πρῆγμα τοιόνδε ἰδόμενον, ἐπιθυμῆσαι ἐντείλασθαι Μεγαβάζῳ, Παίονας ἑλόντα ἀναστάσιους ποιῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην· ἦν [f] Πίγρης καὶ Μαντύης, ἄνδρες Παίονες· οἳ ἐπεί τε Δαρεῖος [g] διέβη ἐς τὴν Ἀσίην, αὐτοὶ ἐθέλοντες Παίονων τυραννεύειν, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις, ἅμα ἀγόμενοι ἀδελφεὴν μεγάλην τε καὶ εὐειδέα· φυλάξαντες δὲ Δαρεῖον προκατιζόμενον ἐς τὸ προάστιον [h] τὸ τῶν Λυδῶν, ἐποίησαν τοιόνδε· σκευάσαντες τὴν ἀδελφεὴν ὡς εἶχον ἄριστα, ἐπ' ὕδωρ ἔπεμπον, ἄγγος ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσαν, καὶ ἐκ τοῦ βραχίονος ἵππον ἐπέλκουσαν καὶ [i] κλώθουσαν λῖνον· ὡς δὲ παρῄει ἡ γυνὴ, ἐπιμελὲς τῷ Δαρείῳ ἐγένετο· οὔτε γὰρ Περσικὰ ἦν οὔτε [k] Λύδια τὰ ποιεύμενα ἐκ τῆς γυναικὸς, οὔτε πρὸς τῶν [l] ἐκ τῆς Ἀσίης οὐδαμῶν· [m] ἐπιμελὲς δ' ὡς οἱ ἐγένετο, τῶν δορυφόρων τινὰς πέμπει, κελεύων φυλάξαι ὅ, τι [n] χρήσεται τῷ ἵππῳ ἡ γυνή· οἱ μὲν δὴ ὄπισθεν εἵποντο· ἡ δὲ, ἐπεί τε ἀπίκετο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, [o] ἧρσε τὸν ἵππον· ἄρσασα δὲ, καὶ τὸ ἄγγος τοῦ ὕδατος ἐμπλησαμένη, τὴν

Megabazus Perſis obedientem reddidit. Da- 11
rius ſimulatque transmiſſo Helleſponto Sardes venit, recordatus eſt beneficii in ſe ab Hiſtiæo collati, et conſilii Cois Mitylenæi. Quibus arceſſitis in eam urbem, obtulit electionem. Hiſtiæus, ut qui eſſet Mileti tyrannus, nullam ſibi inſuper tyrannidem poſcit: ſed Myrcinum Edonidem, animo urbis in ea condendæ. Et iste quidem hanc elegit. Coës autem, ut qui non tyrannus ſed privatus eſſet, optavit Mitylenes tyrannidem. Impetrato uterque quod optaverat, eo ſe contulit. At Dario res hu- 12
iuscemodi oblata est, ut illam videnti incesſerit cupido mandandi Megabazo, ut Pæonas ex Europæ ſedibus in Aſiam transportaret. Erant Pigres et Mantyes viri Pæones, qui, postquam Darius transmiſit in Aſiam, et ipsi Sardes venere, cupidi tyrannidis apud Pæonas potiundæ, ducentes una ſororem procera ſtatura atque ſpecioſa. Obſervato tempore dum in ſuburbano Lydorum Darius ante fores ſederet, talem rem ſibi agendam putarunt, ſororem quamoptime poterant quum exornaſſent, ad aquam mittunt, vas capite tenentem, equumque e brachio trahentem, linumque nentem. Eam prætereuntem Darius attente conſiderabat, quod neque Perſica erant illa quæ ageret mulier, neque Lydica, neque ullarum ex Aſia feminarum. Hæc conſiderans, miſit quosdam ſuorum ſatellitum, iuſſos obſervare in quam rem uteretur mulier equo. Istis a tergo ſequentibus, femina ubi pervenit ad flumen, equum adaquata est; et mox vas aqua implevit. His actis,

[a] Ἐποίησε *V. Arcb.* ſtatim τε τοῦ Μιλησίου utrique abest et *Vallae.* [b] Τὴν Ἠδωνίδα iidem cum *Valla.* Sumſit hinc *Tzetzes* Chil. IX. p. 417. [c] Αἰτεῖ *Arcb. V.* [d] Κατὰ τὰ εἵλ. duo *Brit. Paris. A. B. Arcb. V. Ald.* Edd., quod ſervo. Vide L. II, 99., τὰ omittit *Med.* cum *Pasſ. Ask.* [e] Πρῆγμα *Pasſi*, bene. πρᾶγμα antea. [f] Τίγρης καὶ Μαϛίης *Arcb.*, Πύγρης καὶ Μαϛίης *Vind.*, Πίγρ. καὶ Ματτύης ora *Stepb.*, Μαφύης *Paris. A. B. Ald.*, Μαντύης *Med. Pasſ. Ask.* et *Tzetzes* Chil. X. p. 427., quod haesitans amplector. [g] *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Vind. Valla*: olim διέβη ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς. [h] Non habet *Arcb.* neque *Vind.* [i] Κλῶσαν *Ask.* et *Med.*, in quo ſuper adſcripſit alia manus ſyllabam σα. [k] Λυδικὰ *Arcb. Vind. Valla.* [l] Αὐτῆς Ἀσίης *Arcb.* [m] *Suidas* hoc ex loco in *V.* [n] Χρήσαιτο *Ald. Arcb. V.* duo *Brit. Paris. A. B. Suidas*, ex *Med.* χρήσεται et *Pasſ. Ask.* Conf. L. VII, 213. [o] Ἥρδε, quod explicat ἐπότιζεν, *Euſtath. Hom.* p. 707, 31.

14. Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν] Dixit *AEſchylus* Ἠδωνίδα αἶαν in Pers. v. 495., adprobans quodammodo τὴν Ἠδωνίδα *Arcb.* et *Vind.* At receptum C. 124. redibit. Hoc *Tzetzae* vide Chil. III. v. 508. Ἤ τις Μυρκῖνος Ἠδωνὲς πρότερον ἐκαλεῖτο, ubi res Ἠδωνῶν requireret, niſi eodem modulo iteraretur verſus Chil. IX, 221. Et talia tamen ex *Herodoto*. Ecce tibi aliud. Schol. in *Thucydid.* II, 99. Ἠδωνοὶ καὶ μεταπλασμῷ Ἠδῶνες καὶ Ἠδῶναι· οὕτως ΗΡΟΔΟΤΟΣ. Atqui is Ἠδωνοὺς ſemper. Scripſerat Criticus Ἠρωδιανὸς, quemadmodum et *Caſſel.* in ſchedis. monente Cl. *Dukero*.

14. Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν] *Myrcinum Edonidem*, *Valla*: concinit *Arcb.*; τὴν Ἠδωνίδα recipiet, opinor, *Herod.* hinc *Berkelii* firmatur coniectura in *Stepb. Byz.* Ἠδωνίδ' αἶαν dixerat *AEſchylus* in Pers. v. 495.; quaeque ſacris operabantur Bacchi, ſunt e Latinis etiam Poëtis *Edonides* notiſsimae. Μύρκινος, Ἠδωνικὴ πόλις audit *Thucydidi*, IV, c. 107. Ἠδωνικὸν πολισμάτιον, *Diodoro* XII, c. 68. Darius ap. *Io. Tzetzen* Chil. III, v. 503., Τὸν Κώην (non κώμην) μὲν τῆς συμβουλῆς ἕνεκα τῆς προτέρας Ἐξ ἰδιώτου τύρννον ποιήσας Μιτυλήνης Τῷ Ἰστιαίῳ δίδωσι κτίζειν δὲ τὴν Μυρκῖνον. VALCKEN.

21. Ἦν Π. καὶ Μαντύης ἄνδρες Π.] Si vel in optimis libris ſcriberetur ἦσαν —— ἄνδρες Παίονες, ego tamen inuſitatius ἦν a novatore veterumque Poëtarum imitatore poſitum cenſerem: τοιοῦτον καὶ παρ' Ἡσιόδῳ τό, Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί· καὶ παρ' Ἐπιχάρμῳ, Ἦν δ' ἐρωδιοὶ μακροκαμπυλαύχενες, [καὶ, Ἦν δὲ νάρκαι, —— ἦν δὲ ζύγαιναι·] Τέτρακές τε σπερματολόγοι, κἀγλααὶ συκαλλίδες, *Euſtath.* in Il. P. p. 1148, 41. Integros *Epicharmi* duo trochaicos *Athenaei* praebuit Epitome: vide II. p. 65. E. Interiecta petita ſunt ex alio eiusdem comoediae loco, quem habet *Athen.* VII, p. 286. C. conf. p. 278. A. Lacon in *Ariſtoph.* Lys. v. 1263., Ἦν γὰρ τῶνδρες οὐκ ἐλάσσως Τᾶς ψάμμας τοὶ Πέρσαι. In epigrammate ap. *AEſchin.* c. Ctes. vulgatur p. 80., Ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι· ubi ſcribi debuerat Ἦ ἄρα. Non reperietur illud ἦν, pro ἦσαν, apud alios hiſtoricos veteres ſic adhibitum: neque tamen ignoro Herodoteum uſum ab Epicharmeis esſe diverſum; ſed illinc multo magis diſtant, quae prima facie forſan alicui videri poſſent ſimillima, qualia multa dedit in doctis ſuis ad *Charitonem* collectaneis Clar. *D'Orvillius*. VALCKEN.

28. Ἄγγος ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσαν] Ad ista tria vel de ſuo quartum adiecit *AElianus*, aut, quod verius arbitror, alium in his ſequutus est auctorem de N. A. VII, c. 12. Paeonides enim feminae ſecundum *AElian.* τῇ μὲν κεφαλῇ Φέρουσιν ὑδρίαν, —— ἐξαρτήσασαι δὲ τοῦ κόλπου θηλάζουσι τὰ βρέφη, καὶ —— ἵππον εἰς ἀρδείαν ἄγουσι, καὶ ταῖς χερσὶ νήθουσι λίνον. Ubi *Herod.* dicit κλώθουσαν λῖνον, *Med.* Cod. habebat κλῶσαν· nota sunt ἐρίου κλώσματα, quae levi pollice deducebant αἱ κατάκτριαι. De ſorore Pigretis et Mantyis ſic agit *Io. Tzetzes* Chil. X, 200. &c. ut ſolum ſequi videatur *Herodotum*; atque eidem alter fratrum dicitur Μαντύης, ut in *Med.* Herodoteae vel eamdem vel ſimillimam narrat hiſtoriam, ſed quam evenisſe ſcribit ſub Alyatte, *Nicolaus Damaſc. Valeſii*, p. 497. VALCKEN.

29. Καὶ κλώθουσαν λῖνον] *Euripidis* κλωσὴρ λίνου ap. *Polluc.* VII, 31., et alia in re *AEſchyli* Choëph. v. 505. congruunt. *Nic. Damaſcenus* ſimili in hiſtoria νήθουσαν ἐκ τῆς ἠλακάτης τὸν ἄτρακτον. In *Med.* et *Ask.* κλῶσαν aut κλώσασαν nullum myſterium; prius ex κλάω, poſterius ex κλόω formarunt, natalibus τοῦ κλώθω et κλώσκω indicatis. Quod deinceps *Suidas* ἐπιμέλεον τῷ Δαρείῳ —— in menda cubat, hinc, quod *Portum* et *Kuſter.* haud fugit, deterenda.

actis, eadem via regreditur, aquam capite ſuſtinens, equum e brachio trahens; ac fuſum verſans. Admiratus Darius, tum iis quæ ab exploratoribus audiſſet, tum iis quæ ipse vidiſſet, adduci coram feminam iubet. Ea adducta, adoleſcentes fratres qui aderant, non procul rem ipsam ſpeculantes, interroganti Dario cuias illa eſſet, dicunt ſe Pæonas eſſe, et illam ſuam ſororem. Ad quos Darius, quinam homines eſſent Pæones, et ubi locorum habitarent, et cuius rei gratia illi venisſent Sardes, percontari. Adoleſcentes, ſe vero venisſe dicere ut ſeſe ei donarent. Pæoniam autem eſſe ad flumen Strymonem ſitam, qui Strymon non procul abeſſet ab Helleſponto. Eſſe vero Pæonas coloniam Teucrorum qui e Troia fuerunt. Hæc ſingulatim illi referebant. Interrogantique Dario nunquid omnes illic feminæ tam laborioſæ eſſent, affirmare prompte id ita ſe habere; huius enim rei gratia illud fiebat. Ibi Darius litteras ad Megabazum dat, quem in Thracia præfectum reliquerat, iubens e ſedibus ſuis Pæonas ad ipsum transferri cum liberis pariter et uxoribus. Eques cum hoc nuncio confeſtim ad Helleſpontum cucurrit, Helleſpontoque transmiſſo litteras Megabazo reddidit. Quibus ille lectis, ſumptis e Thracia ducibus, adverſus Pæoniam exercitum ducit. Pæones, cognito Perſarum in ſe adventu, contractis copiis proceſſere ad mare, rati illac Perſas ingreſſuros ad dimicandum. Et Pæones quidem ad arcendum exercitus Megabazi ingreſſum parati erant: Perſæ autem certiores facti Pæonas convenisſe ad intercludendum ab ora maritima ingreſſum, uſi ducibus, quos habebant, iter ad ſuperiora convertunt, hoſtemque fallentes in Pæonum oppida irrumpunt, et illa, utpote vacua, facile occupant. Quod ubi reſcivere Pæones, protinus diſperſi, ad ſua quisque dilabuntur, ſeque Perſis dedunt. Ita e Pæonibus Si-

τὴν αὐτὴν ὁδὸν παρεξήιε, φέρουσα τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐπέλκουσα ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν ἵππον, καὶ στρέφουσα τὸν ἄτρακτον. [a] Θωυμάζων δὲ ὁ Δαρεῖος τά τε ἤκουσε ἐκ τῶν κατασκόπων, καὶ τὰ αὐτὸς ὥρα, ἄγειν αὐτὴν ἐκέλευε ἑωυτῷ ἐς ὄψιν· ὡς δὲ ἄχθη, παρῆσαν καὶ οἱ ἀδελφεοὶ αὐτῆς, [b] οὐκὶ πρόσω σκοπιὴν ἔχοντες τυτέων· εἰρωτέωντος δὲ τοῦ Δαρείου [c] ὁποδαπὴ εἴη, ἔφασαν οἱ γεγενῆσθαι Παίονες, καὶ ἑωυτῶν εἶναι σφέων ἀδελφεήν· ὁ δ' ἀμείβετο τίνες δὲ οἱ Παίονες ἄνθρωποί εἰσι, καὶ κοῦ γῆς οἰκημένοι, καὶ [d] τί κεῖνοι ἐθέλοντες ἔλθοιεν ἐς Σάρδις· οἱ δέ οἱ ἔφραζον ὡς ἔλθοιεν μὲν ἐκείνῳ δώσοντές σφεας αὐτούς· εἴη δὲ [e] ἡ Παιονίη ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισμένη· ὁ δὲ Στρυμὼν ῥέει πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου· εἶναι δὲ Τευκρῶν τῶν ἐκ Τροίης ἄποικοι· οἱ μὲν δὴ [f] αὐτὰ ἕκαστα ἔλεγον· ὁ δὲ [g] εἰρώτα, εἰ καὶ πᾶσαι εἶησαν αὐτόθι αἱ γυναῖκες ὕτω ἐργάτιδες· οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἔφασαν προθύμως ὕτω ἔχειν· αὐτοῦ γὰρ ὧν τούτου [h] εἵνεκα καὶ ἐποιέετο. Ἐνθαῦτα Δαρεῖος γράφει γράμματα [i] πρὸς Μεγάβαζον, τὸν ἔλιπε οἱ τῆς Θρηίκης στρατηγόν· ἐντελλόμενος ἐξαρτῆσαι ἐξ ἑδέων Παίονας, καὶ παρ' ἑωυτὸν ἀγαγεῖν καὶ αὐτοὺς καὶ τέκνα [k] τε καὶ γυναῖκας αὐτέων· αὐτίκα δὲ ἱππεὺς ἔθεε φέρων τὴν ἀγγελίην ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· περαιωθεὶς δὲ, δίδοῖ τὸ βιβλίον τῷ Μεγαβάζῳ· ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος, καὶ λαβὼν ἡγεμόνας ἐκ τῆς Θρηίκης, [l] ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν Παιονίην. Πυθόμενοι δὲ οἱ Παίονες τοὺς Πέρσας ἐπὶ σφέας ἰέναι, ἀλισθέντες [m] ἐξεστρατεύσαντο πρὸς θαλάσσης· δοκέοντες ταύτῃ ἐπιχειρήσειν τοὺς Πέρσας [n] ἐμβάλλοντας· οἱ μὲν δὴ Παίονες ἦσαν ἑτοῖμοι [o] τὸν Μεγαβάζου στρατὸν ἐπιόντα ἐρύκειν· οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι [p] συναλίσθαι τοὺς Παίονας, καὶ τὴν πρὸς θάλασσης ἐσβολὴν φυλάσσοντας, ἔχοντες ἡγεμόνας, τὴν ἄνω ὁδὸν τράπονται· λαθόντες δὲ τοὺς Παίονας, [q] ἐσπίπτουσι ἐς τὰς πόλιας αὐτέων, εὑρόντες ἀνδρῶν ἐρήμους· οἷα δὲ κενῆσι ἐπιπεσόντες, εὐπετέως κατέσχον· οἱ δὲ Παίονες ὡς ἐπύθοντο ἐχομένας τὰς πόλιας, αὐτίκα διασκεδασθέντες, κατ' ἑωυτοὺς ἕκας οἱ ἐτράποντο, καὶ παρεδίδοσάν σφεας [r] αὐτοὺς τοῖσι Πέρσῃσι· ὕτω δὴ Παιόνων

291

a Θωμάζ. *Ask. Arch.* *b* Οὐχὶ vel οὐκὶ *V. Arch.* Antea οὔ κη. *c* Ποταποὶ εἶεν *Arch.*, ποδαπὴ *Ald. Patris. A. Vind.*, ὁποδαπὴ *M. Pasſ. Ask.* *d* lid. cum *Arch. V.*, antea τί δή. *e* Citat *Euſtath.* in *Hom.* p. 359, 37. *f M. Pasſ. Ask.* αὐτὰ, duo *Brit. Arch. V. Paris. A. B. Ald.* ταῦτα. *g Arch. V. Pasſ. Ask.*, olim ἠρ. *h* Εἵνεκα καὶ ἐπ. *Aldus Arch. V. Paris. A. B.*, copula citra ius deest *M. Pasſ. Ask.* *i* Μεγαβάζῳ iidem tres, quo facile carebimus. *k* Omittitur in *Arch.*, ſtatim καὶ τὰς γυν. *Pasſ.* *l* Ἐστρατοπεδεύετο *Arch. V.* *m* Ἐξεστράτευσαν τὸ πρὸς *Pasſ.* *n M. Pasſ. Ask.*, ἐσβαλόντας *Arch. V. Paris. A. B. Ald.* et Edd., quod recepto non poſterius. *o* Τοῦ *Pasſ.* *p M. Arch. Pasſ. Ask.*, antea συναλισθέντας. *q* Ἐπεισπ. et mox ἐπεισπεσόντες *V. Arch.* et κενῇσι. *r* Ἑωυτοὺς *Pasſ. Ask. Ald.*, non omnino prave.

38. *Φέρουσα τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς κεφ.*] *Nic. Damaſcenus*, quod ſignificavi, eandem de muliere Myſa ex Thracia narrationem in *Conſtantini* Porphyrog. propoſuit L. I. de Themat. C. 3., quae Alyattis, Lydorum regis, aetate contigerit. *Gronovii* vero ex Marmorib. Oxoniens. p. 127. picturam et interpretationem multo riſu *Lacrozius*, *Fabricius* et *Wolfius* exploſerunt in Theſauro Epiſtol. Lacroziano T. II. p. 97.

38. *Φέρουσα τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς κ.*] *Nicolao* dicitur *Damaſc. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς βασάζουσα ςάμνον.* —— Ubi paulo ante legebatur, *ἤρσε τὸν ἵππον*, invenisſe videtur *Euſtath.* *ἤρδε*, quod interpretatur *ἐπότιζε* in Il. Θ. p. 591, 36. et in ista ſede vulgato non est deterius. *Ἀρδειν*, hic *AEliano εἰς ἀρδείαν ἄγειν*, *potum agere*, multo est uſitatius quam *ἄρσαι*. In hiſtoria Herodotea ſcribi debuit a *Io. Tzetze* Chil. X, v. 207., *Ἡ δὲ ποτοῦ κορέσασα τὸν ἵππον, ὅπερ εἶπον*· non, quod vulgatur, *κεράσασα*. VALCKEN.

43. *Οὐκὶ πρόσω σκοπὴν* &c.] Expreſſit, *Porro* monitore, Homericum *Ἠέλιος γάρ οἱ* ΣΚΟΠΙΗΝ ΕΧΕΝ —— Odyſſ. Θ, 302. Reduxi *οὐκὶ*, in *οὔ κη* olim etiam convérſum L. IV, 155. Iocus autem in *Galeum* Celeb. Editoris ob *Λυδικὰ* et *πότατοι* abeſſe debuerat, aut certe civilior; ſiquidem in poſteriore manifeſta operarum aberratio, prius, niſi ſcribae *Λυδιακὰ* voluerint, tueri, ſicubi neceſsarium foret auxilium, *Λυδικὴ λίθος Heſychii* poſit. Verum ab his abſtineo manum.

50. *Ἡ Παιονίη —— πεπολισμένη*] Omnia ex vero ſi *Appianus* ſcripserit, *οὐ* ΠΟΛΕΙΣ *ὤκουν οἱ Παίονες, ἀλλ' ἀγροὺς ἢ κώμας κατὰ συγγένειαν* Illyr. p. 12. Ed. Hoeſch.; ſed illi Panonii Dravum inter Savumque et Danubium: his ad Strymonem Paeonibus ſuas fuiſſe urbes, deinceps clare adfirmatur. Paeonia *πεπολισμένη* urbibus inſtructa et diſtincta. *Strabonis χώραν πολίζειν* huc pertinet, erudite a *Caſaubono* explicitum, L. VII. p. 506.

63. *Λαβὼν ἡγεμόνας ἐκ τῆς Θρηίκης*] *Ἡγεμόνα Valla* legit vertitque, *ſumpto e Thracia duce*. *Duces* isti Gallos interpretes deceperunt, ignorantes *Herodoto* quoque *ducem itineris* dictum *ἡγεμόνα* VIII, c. 35. quales plene dixerat *ἡγεμόνας τῆς ὁδοῦ* VIII, c. 31. et forſan V, c. 100 ubi hoc praebent margo *Stephani* et *Valla*: ſic vulgo loquuntur recentiores. *Iuncus* apud *Stobaeum* p. 593, 43., *οὐχ ἡγεμόνος ὁδοῦ τυγχάνων*, —— *οὐ ςέγης* (male vulgatur *ὥσε γῆς*) *εὐπορῶν, οὐ τροφῆς*· est tamen et ap. *Thucyd. ἡγεμὼν τῶν ὁδῶν*, III, c. 98. Alibi *Thucydidi* talis ſimpliciter dicitur *ἡγεμών*, ſicut *Sophocli* Oed. in Col. v. 1538. *Eurip.* Phoen. v. 1610. *Ariſtoph.* II. v. 1162., ſed nemini frequentius quam *Xenophonti*: *Zonaras* in Lex. et *Suidas*: *Ἡγεμὼν, ὁ τῆς ὁδοῦ ἡγούμενος, Ξενοφῶν.* (K. Α. IV, p. 189, 3.) *καὶ τὸν ἡγεμόνα δήσαντες παραδιδόασιν αὐτοῖς.* VALCKEN.

et in Asiam traiecti incolæ. Mira Paeonum vis in palude Prasiade. Piscium copia.

ἐόντων [a] Σιροπαίονές τε καὶ Παιόπλαι, καὶ οἱ μέχρι τῆς Πρασιάδος λίμνης, ἐξ ἠθέων ἐξαναστάντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην. Οἱ δὲ [b] περὶ τὸ Πάγγαιον οὖρος, καὶ Δόβηρας, καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ [c] Ὀδομάντους, καὶ αὐτὴν τὴν λίμνην τὴν Πρασιάδα, οὐκ ἐχειρώθησαν ἀρχὴν ὑπὸ Μεγαβάζου· ἐπειρήθη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ λίμνῃ κατοικημένους ἐξαιρέειν ὧδε· ἰκρία ἐπὶ σταυρῶν ὑψηλῶν ἐζευγμένα [d] ἐν μέσῃ ἐστήκεε τῇ λίμνῃ, ἔσοδον ἐκ τῆς ἠπείρου στεινὴν ἔχοντα μιῇ γεφύρῃ· τοὺς δὲ σταυροὺς [e] τοὺς ὑπεστεῶτας τοῖσι ἰκρίοισι [f] τὸ μέν κου ἀρχαῖον ἵδρυσαν κοινῇ πάντες οἱ πολῖται· μετὰ δὲ, νόμῳ χρεώμενοι ἐπῳδῷ τοιῷδε· κομίζοντες ἐξ οὔρεος, τῷ οὔνομα ἐστὶ Ὄρβηλος, κατὰ γυναῖκα ἑκάστην ὁ γαμέων τρεῖς σταυροὺς ὑπίστησι· ἄγεται δὲ ἕκαστος [g] πολλὰς γυναῖκας· οἰκεῦσι δὲ τοιοῦτον τρόπον· κρατέων ἕκαστος ἐπὶ τῶν ἰκρίων καλύβης τε ἐν ᾗ διαιτᾶται, καὶ θύρης καταπακτῆς διὰ τῶν ἰκρίων κάτω φερούσης ἐς τὴν λίμνην· τὰ δὲ νήπια παιδία δέουσι τοῦ ποδὸς [h] σπάρτῳ, μὴ καταχυλισθῇ δειμαίνοντες· τοῖσι δὲ ἵπποισι καὶ τοῖσι ὑποζυγίοισι παρέχουσι χόρτον ἰχθῦς· τῶν δὲ πλῆθός ἐστι τοσοῦτον, ὥστε ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ, κατίει [i] σχοίνῳ σπυρίδα κενὴν ἐς τὴν λίμνην· καὶ ὃ πολλύ τινα χρόνον ἐπισχών, ἀνασπᾷ πλήρεα ἰχθύων· τῶν δὲ ἰχθύων ἐστὶ γένεα δύο, τοὺς καλέουσι πάπρακάς τε καὶ τίλωνας. Παιόνων μὲν δὴ οἱ χειρωθέντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην. Μεγάβαζος δὲ ὡς ἐχειρώσατο τοὺς Παίονας, πέμπει ἀγγέλους ἐς Μακεδονίην, ἄνδρας ἑπτὰ Πέρσας, οἳ μετ' αὐτὸν [k] κείνον ἦσαν δοκιμώτατοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ· ἐπέμποντο [l] δὲ οὗτοι παρ' Ἀμύντην, αἰτήσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ [m] Δαρείῳ βασιλέϊ· ἔστι δὲ ἐκ τῆς Πρασιάδος λίμνης σύντομος κάρτα ἐς τὴν Μα-

Siropæones et Pæoplæ, et qui ad Prasiadem usque paludem incolunt, e suis sedibus emoti, in Asiam sunt abducti. Qui vero circa Pangæum montem incolunt, Doberasque et Agrianas et Odomantos, et ipsam Prasiadem paludem, omnino non cepit Megabazus. Tentavit tamen eos etiam expugnare qui paludem incolunt, hunc in modum: In media palude stant tabulata compacta in altissimis sublicis, angustum a continente ingressum uno ponte habentia. Has sublicas tabulatis suppositas, olim quidem communiter omnes cives statuerunt: mox tali lege usi statuunt, ut pro singulis uxoribus quas quisque duceret, ducunt autem singuli multas uxores, ternas defigeret sublicas, e monte sumptas, cui nomen est Orbelus. Hoc autem habitant modo: obtinent singuli super ea tabulata tugurium in quo degunt, et ianuam depactam per tabulata ferentem deorsum ad paludem. Parvulos autem liberos per pedem reste illigant, metuentes ne devolvantur. Equis autem et iumentis pisces pro pabulo præbent. Porro piscium tanta est copia, ut quoties quis ianuam depactam resupinaverit, demissam fune sportam vacuam in paludem non multo post retrahat piscium plenam, quorum duo sunt genera, unum quod vocant Papraces, alterum Tilones. Ceterum e Pæonibus ii qui capti fuere, in Asiam sunt abducti. Pæonibus subactis, Megabazus nuncios in Macedoniam, septem Persas, qui post eum erant in exercitu spectatissimi, misit ad Amyntam, petituros regi Dario terram et aquam. Est autem e palude Prasiade brevis admodum in Ma-

[a] Σιροπαίονες *Arcb. Valla*, alii Σειροπ. [b] Περὶ τε *Pasf. Ask.* [c] Ὀδομάντας *Arcb. Valla.* [d] Ἐν μέσῃ ἐς. τῇ *Pasf. Arcb. Ask.*, alii ἐστήκ. ἐν μέσῃ. [e] Τοῦτους *Arcb. V.* [f] Τοῦτο *Arcb.* [g] Συχνὰς ora *Steph. Pasf. Ask.*; vide C. 5. mox οἰκεῦσι *Arcb.* bene. in ceteris οἰκέουσι· tum idem quoque et *Vind.* τοῦτον τὸν τρ. [h] Σπάρτῃ *Arcb.* [i] Σχοινίῳ *Vind.*, sicuti IV, 154.; mox κενὴν *M. Pasf. Ask.*, praeter solitum. [k] Ἐκεῖνον *Arcb. Pasf.* [l] Δὴ *Arcb.* [m] Τῷ βασ. Δαρ. *Arcb.*; statim ἐκ τῆς negligit, male.

77. Σιροπαίονες] Sic utcunque bene, melius Σιριοπαίονες ex *Steph. Byz.* in Σίρις et *Holstenii* suspicione. Oppidum Σίρις ἡ Παιονίη L. VIII, 115., consulto ita positum, sicuti et Σίρις ἡ ἐν Ἰταλίῃ eiusdem libri C. 62. Fuit autem, qui ad istum modum sequentia, οἱ δὲ περὶ —— καὶ Δόβηρες καὶ Ἀγριᾶνες καὶ Ὀδόμαντες, καὶ —— Πρασιάδα ἔχοντες, οὐκ —— corrigebat, omnes extra Paeoniae fines semovens, nimium, ut censeo, caute. Paeones enim olim cis et uls Strymonem latissime coluerunt, plures nationes conplexi ap. *Plinium* L. IV, 10. Adhaerent arte illis *Doberes* et *Paeoplae* C. 113. Polymniae, haud aliter atque hic. Δόβηρος quoque Παιονικὴ *Thucydidis* L. II, 98. originem et situm testatur.

94. Δέουσι τοῦ ποδὸς σπάρτῳ] Convenit, non neglectum a *Berglero*, istud *Heliodori* AEth. L. I. p. 11. ἕρπειν δὲ ὀρεγόμενον (τὸ παιδίον) εἰ αἴσθοιτο, ἱμάντα ΤΩΝ ΣΦΥΡΩΝ ἐξάψας, ὅσον ἐπ' ἄκρῳ τοῦ σκάφους ἢ τῆς καλιᾶς ἐπιβαίνειν ἐπέτρεψε. Cetera non describo, haud dissimile praedonum in AEgypti Bucoliis vitae institutum, quale Prasiadem paludem habitantium, enarrantia. Ceterum insolens minime iumentis pabulum pisces. *Athenaeus* de Thraciae quadam parte L. VIII. p. 345. F. οἶδα καὶ τοὺς περὶ Μόσυνον τῆς Θράκης βοῦς, ᾧ ἰχθῦς ἐσθίουσι, παραβαλλομένους αὐτοῖς εἰς τὰς φάτνας· in quibus ego *Mosynum* Thraciae non novi, nisi si ligneas Prasiadis paludis domos scriptor indicarit. Μόσυνοι, μόσσυνοι, μόσυνες Thracum et vicinorum erant sermone ξύλινοι οἶκοι in Schol. *Apollon. Rb.* II, 379. Ut ut illud ceciderit, pisces iumentis saepe esui in frigidis et maritimis Europae tractibus esse, multi inque his *Thorm. Torffaeus* Hist. Norveg. Part. I. L. 2, 24. prodiderunt. *AEliani* Παιονίδα λίμνην, eiusdemque pisces, victui bubus, de An. XVII, 30., recte cum Prasiade lacu contulit *A. Ortelius.*

94. Δέουσι τοῦ ποδὸς σπάρτῳ] Horum, ut puto, meminerat *Heliodorus* vitam enarrans in AEgypti paludibus degentium I, p. 11., παιδίον ἕρπειν ὀρεγόμενον εἰ αἴσθοιτο, ἱμάντα τῶν σφυρῶν ἐξάψας ὅσον ἐπ' ἄκρου τοῦ σκάφους ἢ τῆς καλιᾶς προβαίνειν ἐπέτρεψε, κατόν τινα χειραγωγὸν αὐτῷ τὸν δεσμὸν τοῦ ποδὸς ἐπισήσας. —— In vicinia θύρης meminit *Herod.* καταπακτῆς διὰ τῶν ἰκρίων κάτω φερούσης ἐς τὴν λίμνην. Miror non intelligere, qui quidem legerit πυκινὰς θύρας, et πύλας εὖ ἀραρυίας. Invenerat ille θύραν ἐπιβρακτὴν in *Plutarchi* II. p. 781. D. sed nusquam θύραν καταβράκτην· tantum ὁ καταβράκτης fuisse videtur receptum, sed hic quem tandem usum habuisset *cataracta*? VALCKEN.

97. Τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν] Ex hariolatione Cl. *Reiskii* τὴν καταβράκτην et supra θύρης καταβράκτης, *ianuae demissilis*, sive, *quae attolli et demitti posset.* Ansam καταπακτὴ dedit, nusquam obvia et in Thes. *Stephani* sine pari, quae tamen eadem ac καταπηκτή. Accesit fortasse θύρην ἀνακλίνῃ, in *Vallae* Latinis *ianuam resupinaverit*, at pravis: siquidem ἀνακλίνειν ac ἀνακλίνεσθαι de foribus, cum aperiuntur, quod alias indicare ex *Homero* et *Procopio* memini, reversurum Vitae *Homeri* C. 33. Habet praeterea καταβράκτης semper sibi sociatam vim et inpetum, uti porta καταβράκταις ὀχυρὰ, quibus subito demissis occludi poterat, ap. *Plutarch.* T. II. p. 705. et pontes καταβράκται superne in naves hostium deiecti. *Appiani* B. Civ. V. p. 1141. Qua quidem violentia in ianuis patefaciendis uti vulgo non solent. Sane si schedae veteres καταπηκτὴν obtulissent, quae tandem querelae causa? Pertinent ad sequentia διασαὶ σχοινοτενεῖς ΣΙΠΤΡΙΔΕΣ inter piscatorum instrumenta Anthol. L. VI, 3. p. 648.

8. Σύντομος κάρτα] Malunt σύντομον ob συντομώτατον VII, 121., σύντομα τῆς ὁδοῦ L. I, 185., sed confimiliter *Aristoteles* Gener. Anim. IV, 4. μὴ κύκλῳ περιῆναι παρέντα τὴν ΣΤΝΤΟΜΟΝ. Metalla, unde Alexandro, Amyntae F., tam copiosa argenti vis, forte eadem, quae Philippus, Alexandri M. pater, ingenti deinceps lucro exercuit ap. *Appian.* B. Civ. IV. p. 1040., quamquam et aliae isthic auri atque argenti fodinae in Nostri VI, 46. et VII, 112. Fuit sane prisco tempore,

Macedoniam via. nam in primis paludi confinis est fodina, unde post ea tempora Alexandro in ſingulos dies ſingula argenti talenta proveniebant. Post fodinam ſuperato monte, quem vocant Dyſorum, Macedonia intratur. Igitur isti Perſæ ad Amyntam miſſi ubi pervenere, in conſpectum Amyntæ admiſſi regi Dario terram et aquam petunt: Amyntas et ea dedit, et homines in hoſpitium vocavit: inſtructaque ſplendide cœna, percomiter accepit. Perſæ, postquam a cœna ad potum pervenere, Hoſpes, inquiunt, Macedo, nobis Perſis conſuetudinis est, quoties magnam exhibuimus cœnam, tunc etiam concubinas et quas virgines duximus uxores ad asſidendum introducere. Proinde tu nunc, quoniam comiter excepiſti nos, et liberali hoſpitio proſequutus es, et regi Dario et terram das et aquam, ſectare conſuetudinem noſtram. Ad hæc Amyntas, Nobis, inquit, Perſæ, ista conſuetudo non est, ſed viros a feminis ſemovendi: verum quandoquidem vos exigitis qui domini estis, hoc quoque vobis præſtabitur. Hæc loquutus Amyntas, feminas arceſsit. Illæ, ut vocabantur, præſto fuerunt, et e regione Perſarum deinde conſederunt. Quas Perſæ conſpicati formoſas, Amyntam alloquuntur, negantes omnino id factum eſse ſapienter; ſatius enim futurum fuiſse, ab initio non veniſse feminas, quam, postquam venerant, non asſidere, ſed ex adverſo ſedere, oculorum ipsis dolores. Ita coactus Amyntas illas asſidere iuſsit. Quæ quum obtemperaſsent, illico Perſæ mamillas illarum tra-

Μακεδονίην· [a] πρῶτον μὲν γὰρ ἔχεται τῆς λίμνης τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ ὕστερον τετέων τάλαντον ἀργυρίου Ἀλεξάνδρῳ ἡμέρης ἑκάστης ἐφοίτα· μετὰ δὲ τὸ μέταλλον, Δύσωρον καλεόμενον οὖρος ὑπερβάντα εἶναι ὀρ Μακεδονίη. Οἱ ὦν Πέρσαι οἱ πεμφθέντες οὗτοι παρὰ τὸν Ἀμύντην ὡς ἀπίκοντο, αἴτεον, ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντεω, [b] Δαρείῳ βασιλέϊ γῆν τε καὶ ὕδωρ· ὁ δὲ [c] ταῦτά τε ἐδίδου, καί σφεας ἐπὶ ξενίᾳ καλέει· παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς, ἐδέκετο τοὺς Πέρσας Φιλοφρόνως· ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου [d] ἐγένοντο διαπίνοντες, εἶπαν οἱ Πέρσαι τάδε, „ Ξεῖνε Μακεδών, ἡμῖν νόμος ἐστὶ τοῖσι Πέρσῃσι, ἐπεὰν δεῖπνον προτιθώμεθα μέγα, τότε καὶ τὰς [e] παλλακὰς καὶ τὰς κυριδίας γυναῖκας ἐσάγεσθαι παρέδρους· σύ νυν, ἐπεί περ προθύμως μὲν ἐδέξαο, μεγάλως δὲ [f] ξωνίζεις, δίδοις τε βασιλέϊ [g] Δαρείῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἕπεο νόμῳ τῷ ἡμετέρῳ". εἶπε πρὸς ταῦτα Ἀμύντης, „ Ὦ Πέρσαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐστι οὐκ [h] οὗτος, ἀλλὰ χεχωρίσθαι ἄνδρας γυναικῶν· ἐπεί τε δὲ ὑμεῖς ἐόντες δεσπόται προσχρήζετε τουτέων, παρέστω [i] ὑμῖν καὶ ταῦτα". εἴπας τοσαῦτα ὁ Ἀμύντης μετεπέμπετο τὰς γυναῖκας· αἱ δ' ἐπεί τε [k] καλεόμεναι ἦλθον, ἐπεξῆς [l] ἀντίαι ἵζοντο τοῖσι Πέρσῃσι· ἐνθαῦτα οἱ Πέρσαι ἰδόμενοι γυναῖκας εὐμόρφους, ἔλεγον πρὸς Ἀμύντην, Φάμενοι τὸ ποιηθὲν τοῦτο, οὐδὲν εἶναι σοφόν· χρέσσον γὰρ εἶναι ἀρχῆθεν μὴ ἐλθεῖν τὰς γυναῖκας, ἢ ἐλθούσας καὶ μὴ [m] παριζομένας, [n] ἀντίας ἵζεσθαι, ἀλγηδόνας σφι ὀφθαλμῶν· ἀναγκαζόμενος δὲ ὁ Ἀμύντης ἐκέλευε παρίζειν· πειθομενέων δὲ τῶν γυναικῶν, αὐτίκα οἱ Πέρσαι μαζῶν τε ἅπτοντο, οἷα [o] πλεύνως οἰνωμένοι,

[a] *M. Paſ. Ask.*, ceteri πρῶτα. [b] Haec duo omittit *Arcb.*, at βασιλεῖ *Vind. Valla.* [c] Ταῦτά τε *Paſ. Arcb. V. Paris. B. Vall.* abest ab aliis enclitica. Mox καλέει *Arcb. Paſ. M. Ask.*, ἐπὶ ξεινίας καλέει *Vind.*, olim ἐκάλεε, quod minime inprobum. [d] Ἐγίν. *Paſ. Ask. V.* [e] Παλακ. *Arcb.* [f] Ἐξεινισας id. et *Vind.* [g] Διδοῖς δὲ βασ. Δαρ. *Paſ. Ask.*, in *Arcb. V.* διδοῖς τε βασ., quod malui. Olim Δαρ. δὲ βασ. διδ. [h] Οὐτως *Arcb. V.* [i] Μὲν καὶ τάδε *V.*, prius etiam *Arcb.*, mox μετεπέμψατο uterque. [k] Κελευόμεναι *Arcb. Valla.* [l] Ἀντίαι *Arcb. Paſ. V. Ask.*, alii ἀντία. [m] Παρεζ. *Paſ.* [n] Ἀντία *Arcb. V.*, tum ἀλγηδόνα prior. Vituperat dictum *Longin.* π. Ὑψ. Sect. IV. p. 38., attigit idem *Euſtath.* in Hom. p. 433, 29. Mox ἀναγκαζομένῳ *Paſ.* [o] Πλεύνως *Paſ. Arcb. V.*

re, fortaſse et nunc, modo ſollers cura accederet, illa Thracum regio utriusque metalli uberrime ferax. Multa Cl. *Blas. Caryophilus* Opuſc. de Auri Argenti &c. Metall. p. 76. Post nonnulla vir doctus οὖρός ἐστι ὑπερβάντα, ad ſtructuram recte, repetundum tamen ex narrationis exordio, Ἔστι δὲ ἐκ τῆς Πρ. ——.

16. Ταῦτά τε ἐδίδου] Explevi orationem, quae ἐπὶ ξεινίᾳ ſi haberet, a Scriptoris conſuetudine haud diſſideret. Vide L. II, 107. IV, 154. VI, 34. &c. Illud ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο διαπίνοντες et L. IX, 16. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἦσαν, διαπινόντων —— illuſtravit *P. Leopard.* Emend. VII, 1. *Tullii* vero *invitatio ut more Graeco biberetur*, tum, *poſcunt maioribus poculis* ad διαπίνειν egregia, nec minus inpudens Rubrii flagitatio, *Quaeſo cur ad nos filiam tuam non intro vocari iubes?* cui Philodamus, homo ſumma gravitate, *negavit moris esſe Graecorum, ut in convivio virorum accumberent mulieres* L. I. Verr. C. 26., ubi plura Herodoteis non abſimilia.

18. Ὡς ἀ. δ. ἐγένοντο διαπίνοντες] De Perſis iterum L. IX, c. 16., ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἦσαν διαπίνοντες. Quando compotores dicuntur διαπίνειν, ſignificatur, poculis ſeſe pluſculum invitantes *bibendo certaſse*; quod Perſas praeſertim fecisſe vel ex iis conſtat, quae prorſus egregia nobis e *Dinone* forſan ſolus tradidit *AElianus* V. H. XII, c. 1. ubi vid. p. 712. Οἶνῳ χρωμένους ἐπιπλέον καὶ διαπίνοντας dixit *Plutarcb.* in Sympos. p. 715., cuius eruditus interpres ista T. II. p. 58. E. διαθέων πρὸς Ἀλέξανδρον· recte reddiderat, *curſu cum Alexandro certans.* Praeter illa quae dederunt *Kuſter.* in *Ar.* Eq. V. 1400. *T. Hemſterh.* Miſcell. Obs. V, 3, p. 53. et *Abreſcb.* Dil. Thuc. p. 457. inveniuntur huius generis verba, διαπαλαίειν· διαπυκτεῦσαι· διαπληκτίζεσθαι· διαξιφίσασθαι· διαριπίζεσθαι· διαφιλοτιμεῖσθαι. In *Iſocrat.* Panathen. p. 266. D. οὐδὲ νῦν αἱ μέγισται τῶν Ἑλληνίδων πόλεων αἰσχύνονται διακολακευόμεναι πρὸς τὸν ἐκείνου πλοῦτον· *adulando certantes:* διαλοιδορέεσθαι habet *Herod.* II, c. 121. et διανδυμαχέειν, VIII, c. 63. VALCKEN.

32. Ἀντίαι ἵζοντο] Satis ἀντία protectum, modo per codices licuisſet. Admiſsum redibit, non ſine controverſia, ſtatim, et ἵζοντο ἀντίοι L. VI, 77., ἱζόμενα ἀντίοι L. IX, 26., ἀντίοι σαθέντες *Eurip.* Oreſt. V. 1479. et paſsim. Dubites vero, reiiculumne κελευόμεναι *Arcb.* et *Vallae* ſit: vocatae venerunt, ſed iuſsae, ad rem moribus gentis turpem et inſuetam.

37. Ἀντίας ἵζεσθαι] Herodoteum praebet *Arcb.* ἀντία ἵζεσθαι. —— *Quae* ſpectantium ex adverſo *cruciarent oculos*, mulieres Macedonicas frigide vocari ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν, *Herodoti* iudicat admirator *Longinus* π. Ὑ. IV, 12. Quid potisſimum culpandum cenſuerit docet *Za. Pearce.* Comparavit illud *Ios. Scaliger* ad *Propertii* II. El. XIX, 76. *Quantum ſic cruciat lumina veſtra dolor?* VALCKEN.

37. Ἀλγηδόνας σφι ὀφθαλμῶν] Fluxit hoc fonte istud Alexandri ὡς εἰσὶν ΑΛΓΗΔΟΝΕΣ ΟΜΜΑΤΩΝ αἱ Περσίδες in Regis Vit. ap. *Plutarcb.* p. 676. F. *Longini* taxantem horum cenſuram, exploſam a *Pet. Victorio*, *Fabro*, *Tollio*, *Gronovio*, non moror. *Herodoti* dictionem attigit *Olearius*, collato Iſaei Rhetoris verbo, quo rogitanti Ardui, εἰ ἡ δεῖνα αὐτῷ καλὴ φαίνοιτο, modeſtiſsime, μάλα σοφρόνως, reſpondit, πέπαυμαι ὀφθαλμιῶν h. e., docto viro interprete, *oculorum ſe morbo laborare deſiiſse.* Verum ſimili in negotio ὀφθαλμιᾶν et ἐποφθαλμιᾶν vehemens deſiderium explicant, ſive ἐπιθυμίαν τῶν ὀφθαλμῶν ex *S. Ioannis* Epiſtola primori. Sic *Polybius* L. I, 7. πάλαι —— τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ΟΦΘΑΛΜΙΩΝΤΕΣ, *felicitati oppidi oculos cupiditatis adiecerant*, bene *Caſaub.*, nec diſcordat in Exc. Legat. p. 1319., nedum *AElian.* de Anim. I, 12. &c.

μένοι, καί κε τις καὶ Φιλέων ἐπειρᾶτο. Ἀμύντης μὲν δὴ ταῦτα ὁρέων, ἀτρέμας εἶχε, καί περ δυσφορέων, οἷα ὑπερδεμαίνων τοὺς Πέρσας· Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀμύντεω, παρεών τε καὶ ὁρέων ταῦτα, ἅτε νέος τε ἐὼν καὶ κακῶν ἀπαθὴς, ὑδαμῶς ἔτι κατέχων εἶός τ' ἦν· ὥστε δὲ βαρέως φέρων, εἶπε πρὸς [b] Ἀμύντεα τάδε, [c] „ Σὺ μὲν ὦ πάτερ εἶκε τῇ ἡλικίῃ, ἀ„ πιών τε ἀναπαύεο, μηδὲ λιπάρει τῇ πόσει· ἐγὼ „ δὲ προσμένων αὐτοῦ τῇδε, πάντα τὰ ἐπιτήδεια „ παρέξω τοῖσι ξείνοισι". πρὸς ταῦτα [d] συνιεὶς ὁ Ἀ-μύντης ὅτι νεώτερα πρήγματα [e] πρήξειν μέλλει Ἀλέξανδρος, λέγει, „ [f] Ὦ παῖ, σχεδὸν γάρ σευ „ ἀναιρεομένου συνίημι τοὺς λόγους, ὅτι ἐθέλεις ἐμὲ „ ἐκπέμψας ποιέειν τι νεώτερον· ἐγὼ ὦν σευ χρήζω „ μηδὲν νεοχμῶσαι ἐς κατ' ἄνδρας τούτους, ἵνα μὴ 293 „ ἐξεργάσῃ ἡμέας· ἀλλὰ [h] ἀνέχευ ὁρέων τὰ ποιεύ„ μενα· ἀμφὶ δὲ ἀπόδῳ τῇ ἐμῇ πεισομαί τοι." Ὡς δὲ ὁ Ἀμύντης χρήσας τοιαῦτα οἰχώκεε, [i] λέγει ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Πέρσας, „ Γυναικῶν τουτέων ὦ „ ξεῖνοι πολλή [k] ἐστι ὑμῖν εὐπετείη, [l] καὶ εἰ πάσῃσι „ βούλεσθε μίσγεσθαι, καὶ ὀχόσῃσι ὧν αὐτέων· τοῦτο „ μὲν περὶ αὐτοὶ ἀποσημανέετε· νῦν δὲ, σχεδὸν γὰρ „ ἤδη τῆς κοίτης ὥρη προσέρχεται ὑμῖν, καὶ καλῶς „ ἔχοντας ὑμέας ὁρέω μέθης, γυναῖκας ταύτας, εἰ „ ὑμῖν φίλον ἐστὶ, ἄφετε λουσασθαι· λουσαμένας δὲ, „ ὀπίσω προσδέχεσθε". εἶπας ταῦτα, [m] συνέπαινοι γὰρ ἦσαν οἱ Πέρσαι, γυναῖκας μὲν ἐξελθούσας ἀπέπεμπε ἐς τὴν γυναικηίην· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἴσους [n] τῇσι γυναιξὶ ἀριθμὸν ἄνδρας λειογενείους τῇ τῶν γυναικῶν ἐσθῆτι σκευάσας, καὶ ἐγχειρίδια δοὺς, [o] παρ-ῆγε ἔσω· παράγων δὲ τούτους, ἔλεγε τοῖσι Πέρσῃσι τάδε, „ Ὦ Πέρσαι, οἴκατε παιδαισίῃ τελέῃ „ [p] εἰστιῆσθαι· τά τε γὰρ ἄλλα ὅσα εἴχομεν, καὶ „ πρὸς, τὰ [q] οἷά τε ἦν ἐξευρόντας παρέχειν, πάν„ τα ὑμῖν πάρεστι· καὶ δὴ καὶ τόδε [r] τὸ πάντων μέ„ γιστον, τάς τε ἑωυτῶν μητέρας καὶ τὰς ἀδελφιὰς „ [s] ἐπιδαψιλευόμεθα ὑμῖν· ὡς παντελέως μάθητε „ τιμεώμενοι πρὸς ἡμέων τῶνπερ ἐστὲ ἄξιοι· πρὸς δὲ, „ καὶ

tractare, utpote plusculo vino temulenti, nonnemo etiam tentare suaviari. Hæc Amyntas intuens etsi iniquo ferebat animo, tamen præ metu Persici nominis quiescere. Verum eius filius Alexander quum adesset, atque hæc aspiceret, utpote adolescens, et malorum inexpertus, nequaquam amplius tolerare posse: itaque graviter ferens, ad Amyntam inquit, Tu quidem pater cede ætati, abique hinc ad requiescendum, neque adesto potationi: ego vero hic remanens, omnia hospitibus quæ oportet exhibebo. Amyntas eum iuvenile aliquid facturum animadvertens, ad hæc respondit, Fili, inquiens, verba tua ad iram accensi pæne intelligo, ideo enim me dimittis, quod aliquid novi agere in animo habes. Quare nolo te quicquam novi in hos viros perpetrare, futurum in perniciem nostram: sed tolera adspectans quæ geruntur: nam quod ad discessum meum pertinet, parebo. His rogatis Amyntas abiit. Tum Alexander ad Persas, Vobis, inquit, hospites, cum his feminis vel omnibus, si libet, facillime licet concumbatis: sed cum qua earum concumbere libeat indicate. Nunc enim fere tempus cubandi adventat, et vos bene potos esse temulentosque video. Proinde has feminas, si vobis cordi est, sinite ire ad lavandum; lotas denuo exspectate. Hæc loquutus Alexander, approbantibus Persis, egressas feminas in muliebre remittit conclave: ac totidem viros læves malas habentes, muliebri veste exornat, traditisque pugionibus introducit: idque faciens Persis dixit, Vos vero, Persæ, a nobis in convivium estis omni munificentia accepti: quippe quibus et quæ habemus, atque insuper, quæ invenire potuimus, ea omnia adsunt: et, quod omnium maximum est, etiam nostras ipsorum matres et sorores liberaliter vobis exhibemus: ut prorsus universo honore affectos vos esse a no-

a Deest *Arcb. V.* *b* Ἀμύντεα iidem: antea Ἀμύντην. *c* Ὦ πατ. σὺ μὲν *Pasſ. Ask.* *d* Συνιεὶς *Paris. A. B.*, ante συνεὶς. Vide L. I, 205., tum ὁ Αμ. *Arcb. V.*, ὁ vulgo aberat. *e* Πρήσσειν *Ask.* *f* Desiderantur haec duo in *Arcb.* et mox σεῦ, etiam *Vind.*, tum prior ἀναγομένου cum *Valla.* *g M. Ask. Pasſ. V. Arcb. Brit. A. C.*, olim πρός. *b* Ἀνάχ. *Arcb.*, cui et *V.* mox τοι abest. *i M. Ask. Pasſ.*, ceteri ἔλεγε, quod non minus bonum: paullo ante ὁ Αμ. *Ask.*, deerat ὁ. *k M. Ask. Pasſ. Brit. A. C.*, vulgo ἐστὶ ἐν ὑμ., sed ἐστὶ non habent *Arcb. V.* *l* Εἰ ἀπάσ. iidem et μίγνυσθαι, tum διασημάνετε cum *Brit. A. C.* *m* Citat *Suid.* in *V.* *n* Ἀριθ. τῇσι γυν. *Arcb.* *o Arcb. V. Brit. A. C. Ald.*, ἦγε *Med. Pasſ. Ask.*, tum ἔσω *Brit. A. C.*, alii εἴσω· iidem διασκευάσας antea. *p* Omnes, excepto *M.* et *Ask.*, qui ἡσθ., et *Arcb.*, in quo ἐσθ., et τελείῃ cum *Vind.* *q* Οἷόν τε *Arcb. V.* *r* Abest *Ask. Arcb. V.* *s* Excitat *Suid.*, Ἐπιδαψιλευόμεθα legens uti *Brit. A. C. Ald. Arcb. V. Paris.* duo. In *Med. Pasſ. Ask.* ἐπιδαψιλεύμεθα.

46. Πρὸς Ἀμύντεα] Etsi Ἀμύντην saepe dederint scribae, optima haec productio et Ionici saporis, uti Ἀφιξαγόρεα, Κανδαύλεα, Μιλτιάδεα, conpluresque apud *Portum.* Quod deinceps prudens, sed meticulosus, pater filio, σχεδὸν γάρ σευ ἀναιρεομένου —— *Valla*, uti in *Arcb.* ἀναγομένου, *binc me summoventis*, etiam postrema in Edit., per sane inconmode. Latina nunc Graecis respondent.

55. Ἵνα μὴ ἐξεργάσῃ ἡμέας] Talia *Euripidis* Hippol. v. 607. Ὦ πρός σε γονάτων, μηδαμῶς μ' ΕΞΕΡΓΑΣΗι *ne me perdas* quaeso. Helen. v. 1104. Κούρη Διώνης Κύπρι, μή μ' ΕΞΕΡΓΑΣΗι.

56. Ἀνέχευ ὁρέων τὰ ποι.] Hic recte cepit *Valla*; ista L. I, c. 206., ἡμέας ἀνέχευ ὁρέων ἄρχοντας τῶν περ ἄρχόμεν· perperam interpretatus, *nos sine finium quorum sumus principes esse: οὔρων, finium*, esse credidit participium Ion. ὁρέων. Ista solet, ut aliis (vid. ad *Eurip.* Phoen. v. 550.) *Herodoto* quoque verbum adhiberi structura: I, c. 80., οὐκ ἀνέχεται οὔτε τὴν ἰδέην αὐτῆς ὁρέων, οὔτε τὴν ὁδμὴν ὀσφραινόμενος. II., c. 37., κυάμους οἱ ἱρέες οὐδὲ ὁρέοντες ἀνέχονται· V, c. 48. VIII, c. 26. VALCKEN.

70. Ἐσθῆτι σκεύασας] Non indigemus conposito διασκεύασας, quantumvis in *Plut.* Anton. p. 926. A. γυναῖκες εἰς Βάκχας, ἄνδρες καὶ παῖδες εἰς Σατύρους καὶ Πᾶνας ΔΙΑΣΚΕΤΑΣΜΕΝΟΙ. Nostri prius est: Ταύτην τὴν γυναῖκα σκευάσαντες πανοπλίῃ L. I, 60. et C. 12. huius Musae. Statim παρῆγε reduxi, non oblitus τὸν δὲ Κῦρον ἤγον ἔσω L. I, 116. namque repetitione eiusdem verbi Scriptor delectatur saepenumero.

77. Ἐπιδαψιλευόμεθα] Nollem *Medic.* scripturae primas datas: disconveniunt enim ποιεύμενα, ποιεῦνται, similiaque. De verbo post accuratissimam *Hemsterhusii* nostri operam ad *Luciani* Dial. Mort. xxx. p. 452., adiungo nihil: praeclara isthic omnia. Qui in vulgatis deinceps ἀνὴρ Ἕλλην Μακεδὼν ὕπαρχος, verius Μακεδόνων, sicuti Αἰγυπτίων et τῆς Αἰγύπτου ὕπαρχος L. IV, 166. et Σαρδίων ὕπαρχος infra C. 25., Λημνίων ὕπαρχος C. 27. Diversa sunt Ἀμύντης ὁ Μακεδὼν et Ἀλεξανδρὸς ὁ Μακεδὼν, et bene habent.

77. Ἐπιδαψιλευόμεθα ὑμῖν] Verbi vim hoc etiam in loco more suo vir summus explicuit ad *Lucian.* p. 452. —— Absurdissimum illud quod sequitur, ἀνὴρ Ἕλλην Μακεδὼν ὕπαρχος mirum videri posset in *Herodoto* tamdiu ab illis etiam relictum, qui Μακεδόνων genuinum in Codd. invenerant flexum; nisi constaret, quantum superstitionis esset imperium in hoc quoque liberrimo literarum genere. VALCKEN.

83. Ὡς

nobis intelligatis quo digni estis: ac denique ut regi qui vos misit, a Græco Macedonum principe vos et mensa et lecto bene acceptos esse renuncietis. Hæc loquutus Alexander, singulos Macedonas tanquam mulieres videlicet, assidere iussit singulis Persis: qui posteaquam a Persis attrectari cœpere, illos obtruncavere. Et hac quidem morte affecti sunt Persæ ipsi et eorum comitatus. Comitabantur enim eos et vehicula, et famulitia, et omnis generis multus apparatus, quæ cuncta cum illis omnibus pariter intercepta sunt. Non multo deinde interiecto tempore, quum magna horum virorum a Persis inquisitio fieret, Alexander illos prudentia occupavit, tum multas pecunias dando, tum sororem suam nomine Gygæam. His datis Bubari, viro Persæ, uni ex inquisitoribus interfectorum ducum rem disiecit. Et horum quidem Persarum cædes tali astu perfecta silentio suppressa est. Esse autem Græcos hos qui a Perdicca progeniti sunt, quemadmodum ipsi aiunt, et ego scio, et esse tales ostendam in iis quæ postea dicam. Quinetiam et ii qui in Olympia certamini Græcorum præsunt, ita esse decreverunt. Nam quum Alexander certandi studio captus ad hoc ipsum descendisset, æmuli

„ καὶ βασιλέϊ τῷ πέμψαντι ἀπαγγείλητε, ὡς
„ ἀνὴρ Ἕλλην [a] Μακεδόνων ὕπαρχος εὖ ὑμέας ἐδέ-
„ ξατο καὶ τραπέζῃ καὶ κοίτῃ. ταῦτα εἶπας Ἀ-
λέξανδρος, παρίζει Πέρσῃ ἀνδρὶ ἄνδρα Μακεδόνα,
ὡς γυναῖκα τῷ λόγῳ· οἱ δὲ, ἐπεί τε σφέων οἱ Πέρ-
σαι ψαύειν ἐπειρῶντο, διεργάζοντο αὐτούς. Καὶ οὗ-
τοι μὲν τούτῳ τῷ μόρῳ διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ καὶ
ἡ θεραπηίη αὐτέων· εἵπετο γὰρ δὴ σφι καὶ ὀχήμα-
τα, καὶ θεράποντες, καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ παρα-
σκευή· πάντα δὴ ταῦτα, [b] ἅμα πᾶσι κείνοισι ἠφά-
νιστο· μετὰ δὲ χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον, ζήτησις τῶν
ἀνδρῶν τουτέων μεγάλη ἐκ τῶν [c] Περσέων ἐγένετο·
καὶ σφέας Ἀλέξανδρος [d] κατέλαβε σοφίῃ, χρή-
ματά τε δοὺς πολλὰ, καὶ τὴν ἑωυτοῦ ἀδελφεὴν,
τῇ οὔνομα ἦν [e] Γυγαίη· δοὺς δὲ ταῦτα κατέλαβε ὁ
Ἀλέξανδρος [f] Βυβάρῃ ἀνδρὶ Πέρσῃ τῶν διζημένων
τοὺς ἀπολομένους τῶν στρατηγῶν· ὁ μὲν νυν τῶν Περ-
σέων τουτέων θάνατος οὕτω καταλαμφθεὶς ἐσιγήθη.
Ἕλληνας δὲ τούτους εἶναι [g] τοὺς ἀπὸ Περδίκκεω γε-
γονότας, κατάπερ αὐτοὶ λέγουσι, αὐτός τε ἔγω
τυγχάνω ἐπιστάμενος, καὶ δὴ [h] καὶ ἐν τοῖσι ὄπισθε
λόγοισι ἀποδέξω ὡς εἰσὶ Ἕλληνες· πρὸς δὲ, καὶ οἱ
[i] τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα [k] Ἑλλήνων ἔτω
ἐγνωσαν εἶναι. [l] Ἀλεξάνδρου γὰρ ἀεθλεύειν ἑλομέ-
νου, καὶ καταβάντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ ἀντιβευσό-
μενοι

294

μενοι

a Μακεδόνων *Arcb. Vall.*, in reliquis Μακέδων. *b* Ἅμα πᾶσι *Paris. A. C. Arcb V. Brit. A. C. Ald. Valla:* ultimum omittunt *M. Ask. Pasf.*, tum ἠφανίζετο *Pasf. Ask.* et *Steph.* ora. *c* Defit *Arcb.*, qui ἐγέν. cum *Ask. Pasf. V.* *d* Habet hinc *Suid.* in *V.*, quod Editores non animadverterunt. *e* Γυγ. *Brit. A. C.* *f* Βευβάρῃ ex vetere more adscripto iota *Arcb. V.*, qui supra δοὺς ταύτην· mox τὸν διζήμενον *Brit. A. C.* *g* Non est in *Arcb. V.* *b* Et hoc desideratur in iisdem. *i* Τὸν ἐν Ὀλ. omnes cum Edd., praeter *M. Ask. Pasf.*, qui praepositionem praetereunt. *k* Ἑλλήνων *Arcb. V. Eton. Valla:* antea Ἑλλήνιδαι. *l* Βουλομένου γὰρ Ἀλεξ. ἀεθλ. καὶ καταβ. ora *Steph. Pasf. Ask.*

83. Ὡς γυναῖκα τῷ λόγῳ] *Quos feminas esse aiebat; Valla:* Nemo tam parum Graece doctus est, qui non illud sentiat indignum *Herodoto*. Alexander imberbes iuvenes Macedonas adsidere iussit singulis Persis singulos, *tanquam mulieres videlicet*. Saepius adhibitum *Herodoto* τῷ λόγῳ significat id, *quod primo videatur adspectu*. Ὡς γυναῖκα δὴ poni potuerat et hic in eumdem sensum: apud *Plutarch.* T. II. p. 247. c., muliebrem in modum vestitos viros οἱ φύλακες παρῆκαν ὡς δὴ γυναῖκας. Narrant Herodoteae similimas historias antiquiores, *Pausan.* in Messen. p. 288., *Polyaen.* I, XX, 2., recentiorem, quae Thebis evenit, *Xenophon.* Ἑλλ. V. p. 331, 28. ubi, qui temulentos amatores contrucidarent, viros Phyllidas ὡς γυναῖκας ἐσολισμένους cum introduceret in conclave, εἰσήγαγεν, inquit *Xen.* τὰς ἑταιρίδας δὴ, καὶ ἐκάθιζε παρ' ἑκάστῳ. *H. Steph.* corrigens ἑταιρίδια, *quem enim*, ait, *locum particula* δὴ *habere hic potest?* suum habet in ironia aptissimum locum: τὰς ἑταιρίδας δή; *meretriculas scilicet!* Apud eumdem pro ἤδη scribendum p. 359, 42. ἦ δὴ γὰρ ἡγήσεσθε κατὰ θάλασσαν; *vos scilicet! mari duces eritis: Thucyd.* p. 173, 77. ἡμεῖς δὲ αὐτόνομοι δὴ ὄντες, καὶ ἐλεύθεροι τῷ ὀνόματι. *Demosth.* p. 52, 37. ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν. Ut in re minuta, saepissime fuit in hac vocula peccatum, velut ap. *Eusеb.* C. Hierocl. p. 445. f. qui se Deum dixerat, strenue dicitur larchas bibisse, οἷα δὴ θεὸς, *tanquam Deus videlicet! Olearius* ista contextu censebat eiicienda. —— Ceterum ad Herodotea *Brissonius* de R. P. II, p. 275., comparavit egregium locum eadem narrantis *Iustini* VII, c. 3. Laudatur ob illud facinus Alexander in Epist. *Socrat.* 28, p. 28. sed Xerxi tribuitur, quod fecerat Darius. VALCKEN.

88. Ἅμα πᾶσι κείνοισι] Rediit, quod expulsum citra gravem causam fuit. Putares *Libanium* T. II. p. 490. C., *Megabazum* ipsum fuisse peremtum, opinari; sic enim, οὐδὲ γὰρ οἱ τοὺς περὶ Μεγάβαζον ἀποκτείναντας ἐν Μακεδονίᾳ, μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκφερομένους εἰς Ἀφροδίτην ἄδικον ὑπὸ τῆς μέθης· h. e., *Morello* vertente, *neque enim qui Megabazum interfecerant in Macedonia* &c. Recte, ita ii scripserit. Liber ab errore Rhetor erit, modo τοὺς παρὰ Μεγαβάζου —— pingatur, intelliganturque, *missi* eius *legati*. Περὶ et παρὰ abamanuensibus miscerі, norunt omnes, ὁ παρὰ τῆς Ἀμφιτρύωνος γυναῖκος *Alcmenes nuncius* in *Luciani* Dial. D. X, 1.

93. Δοὺς δὲ ταῦτα κατέλαβε] A *Suidae* interpretatione, ἐπέλαβεν, ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς, non abhorreo, uti neque *Abreschius* Dil. Thucyd. p. 509. Ordo autem horum Herodoteo more confusior. Potuisset ἀνδρὶ Πέρσῃ τῷ διζημένῳ τοὺς —— ex *Reiskii* divinatione; cui equidem praepono, in MSS. hoc silentio, *Valckenarii* elegantem sententiam. *Gygaeam*, Alexandri sororem, L. VIII, 136. praeteriit minime.

94. Τῶν διζημένων τοὺς ἀ τῶν στρατηγῶν] Ut suum noster recuperet, spero equidem in Codicibus inventum iri τῷ στρατηγῷ. Bubares, cui dederit et pecuniam et sororem suam Gygaeam Alexander in matrimonium, *dux fuit eorum, qui missi fuerant ad inquirendos Persas interfectos*, a patre Megabazo illuc missus, VII, c. 21. Historiae tamen obscurata veritate *Iustinus* VII, c. 3., *interfectis omnibus, ignarus rei Megabazus, cum legati non redirent, mittit eo cum exercitus parte Bubarem, ut in bellum facile et mediocre. —— Sed Bubares, amore filiae Amyntae captus, omisso bello nuptias facit, depositisque hostilibus animis in adfinitatis iura succedit.* Aut vocem non legit, aut lectam *Valla* non immerito censuit interpretatu difficilem: quod posuit vir clar. *uni ex inquisitoribus interfectorum ducum*, tolerari non potest: nam primum nusquam in tota narratione missi septem a Megabazo legati *duces* dicuntur, aut etiam dici poterant; qui suo singuli duntaxat venerant servitio comitati: deinde non nobiles isti tantum Persae perierant, verum διεφθάρησαν αὐτοὶ καὶ ἡ θεραπηίη αὐτέων. Ceterum suo iterum more turbavit ordinem vocabulorum *Herod.* qui fuisset naturalis, si sic legerentur collocata: κατέλαβε δὲ (*represit eorum impetum:* vid. Cl. *Abreschii* Diluc. *Thuc.* p. 509.) Ἀλέξανδρος, δοὺς ταῦτα (pecuniam et sororem:) Βουβάρῃ ἀνδρὶ Πέρσῃ, τῷ στρατηγῷ τῶν διζημένων τοὺς ἀπολομένους. VALCKEN.

100. Καὶ οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ] Omitti negligique subinde ante urbium ac regionum nomina praepositionem, dictum alias ad L. II, 53. *Herodotus* ἐν Ὀλυμπίῃ solet L. II, 160. VIII, 134. Hellenodicas et eorum collegium *Scaliger*, *P. Faber*, *Valesius*, *Perizonius* ad *AElian.* Var. tali in luce collocarunt, ut tenebricosi nihil duret. Hic eorum tamen nomen ex scholio venisse Codd. testantur.

100. Οἱ τὸν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀ.] Τὸν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα *Pindarum* decet: ne Poëtarum quidem imitator *Herod.* voculam ἐν omittere poterat, a Florentini Codi-

μενοι Ἑλλήνων ἐξεῖργόν μιν, [a] φάμενοι οὐ βαρβάρων ἀγωνιστέων εἶναι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων. [b] Ἀλέξανδρος δὲ, ἐπειδὴ ἀπέδεξε ὡς εἴη Ἀργεῖος, ἐκρίθη τε εἶναι Ἕλλην, καὶ ἀγωνιζόμενος στάδιον, συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ. Ταῦτα μὲν νυν ὕστερον ἐγένετο. Μεγάβαζος δὲ ἄγων τοὺς Παίονας, ἀπίκετο [c] ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· ἐνθεῦτεν διαπεραιωθεὶς, ἀπίκετο [d] ἐς Σαρδίς· ἅτε δὲ τειχέοντος ἤδη Ἱστιαίου τοῦ Μιλησίου τὴν παρὰ Δαρείου αἰτήσας ἔτυχε μισθὸν δωρεὴν Φυλακῆς τῆς σχεδίης· ἐόντος δὲ τοῦ χώρου τούτου παρὰ Στρυμόνα ποταμὸν, τῷ οὔνομά ἐστι [e] Μύρκινος· μαθὼν δὲ ὁ Μεγάβαζος τὸ ποιεύμενον ἐκ τοῦ Ἱστιαίου, ὡς ἦλθε τάχιστα ἐς τὰς Σάρδις ἄγων τοὺς Παίονας, ἔλεγε Δαρείῳ τάδε, „ Ὦ βασιλεῦ, [f] κοῖόν τι χρῆμα ἐποίησας, ἀνδρὶ Ἕλληνι δεινῷ τε καὶ σοφῷ „ δοὺς ἐγκτίσασθαι πόλιν ἐν Θρηίκῃ; ἵνα ἴδῃ τε „ ναυ-

æmuli in curſu Græci arcebant eum, quod negarent barbarorum id eſſe certamen, ſed Græcorum, at ubi probavit ſeſe Argivum, tum Græcus eſſe iudicatus est; tum ſtadium certans, proximus primo extitit. Et hæc quidem ita geſta ſunt. Megabazus autem Pæonas ducens, abiit ad Helleſpontum: illo transmiſſo, pervenit Sardes: quum interim Hiſtiæus Mileſius iam muris cingeret locum, quo a ſe petito donatus a Dario fuerat in pretium ſervatæ ratis, qui locus est ad flumen Strymonem nomine Myrcinus. At Megabazus, cognito quod fiebat ab Hiſtiæo, quum primum venit Sardes ducens Pæonas, ita est Darium alloquutus, o Rex, quidnam tu rei feciſti, dato loco ad urbem condendam in Thracia viro Græco, eique ſolerti atque induſtrio? ubi affatim materiæ est ad naves

a Deest *Arch.*, ſed mox *ἀγωνιστέων* cum *Vind. Brit. A. C.* et marg. *Steph.*, olim *ἀγωνιστέον*. *b* Ἀλεξ. *μὲν δὴ Vind. Arch.*, et *ἐκρίθη* Ἑλλ. *εἶναι*. *c* Ἐς *Arch. Vind.*, tum *ἐνθεῦτεν δὲ Arch. V.*, *ἐνθεῦτεν διαπ. M. Ask. Paſ.*, olim *καὶ ἐνθ. διαπ.* *d* Ὡς Σάρδεις *Brit. A. C.* quo minime opus. *e* Μύρκιος *Arch.* mox *μαθὼν ὁ Δ.* id. *Paſ.* *f* *M. Ask. Paſ.*, recte: alii *οἷόν τι*. *g* Ἐγκτησ. *Arch. V.*, mox *Arch. ἵνα τε ἴδ. ναυπ. ἐσι ἀφθ.*

cis ſcriptore praetermiſſam. —— Aliunde recipietur, opinor, *Οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ διέποντες ἀγῶνα Ἑλλήνων* reiecta voce Ἑλληνοδίκαι, interpretamenti loco poſita. —— Alexandrum *οἱ ἀντιθευτόμενοι ἐξεῖργον*, —— *Φάμενοι οὐ βαρβάρων ἀγωνιστέων εἶναι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων* ſic ſcribendum arbitror e marg. *Steph.* pro *ἀγωνιστέον*. Macedoniae Principem antagoniſtae *ἐξεῖργον*. Hieronem Themiſtocles *ἥκοντα εἰς Ὀλύμπια* quamobrem *εἶρξε τῆς ἀγωνίας*, tradit *AElian.* V. H. IX, c. 5. ſed tanta Themiſtoclis fuit auctoritas, ut venienti totius Graeciae coetus in Olympicis ludis adſurrexerit, teſte *Pauſania* VIII, p. 701. In *Herodoto* non ſignificat *ἐξεῖργον arcebant*, ſed *arcere nitebantur*; irritum enim fuiſſe conatum ſequentia manifeſtant: —— *ἐκρίθη τε εἶναι Ἕλλην, καὶ ἀγωνιζόμενος στάδιον συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ*. In his addubito num forte ſcribi praeſtet, *καὶ, ἀγωνισόμενος στάδιον, συνεξ. et ſtadio decertaturi nomen una cum primo nomine forte excidebat*: hoc mihi ſignificare videtur verbum, alia in re magis uſitatum: *primum forte nomen excidit*, legitur apud *Livium* XXIII, c. 3. *ut primam ipsius et antagoniſtae ſortem exiiſſe optimus auctor ſignificet*; quae verba ſunt haec Herodotea tractantis *P. Fabri* Agoniſt. III, c. 12. f. qui tamen aliam etiam ponit interpretandi rationem. —— Ab Hellanodicis Alexander *ἐκρίθη εἶναι Ἕλλην*, atque adeo qui ante *Ὀλυμπιάσιν ἐκινδύνευσεν ἐκκριθῆναι*, ceteris etiam ornatus candidatorum dotibus, *ἐνεκρίθη τὸ στάδιον*· quae duo hac in re propria habent in eadem narratione *Xenoph.* Ἑ. IV. p. 300, 15. et *Plutarch.* T. I. p. 603. B. vid. *Philo Iud.* de Nom. Mutat. p. 1061. C. *Is. Caſaub.* in *Athen.* VI, c. 12. et *Io. Kühnius* in *Diog. Laërt.* VIII, 47. —— Habitus autem est Alexander a ſeverisſimis iudicibus Graecus, non Macedo, *ἐπειδὴ ἀπέδεξε ὡς εἴη Ἀργεῖος* postquam Perdiccam, a quo genus ducebat, originis eſſe demonſtraſſet Argivae et Heraclidem: vid. *Herod.* VIII, c. 137. *Demoſthenes* quidem Graecam Macedoniae Regibus denegat originem, Philippum ut barbarum Macedonem traducens, cuius mentionem facit in Philipp. III, p. 69, 36. tanquam *οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνος ὄντος, οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ'* —— *ὀλέθρου Μακεδόνος*· ſed concionatoris ista ſunt Attici atque oſoris Philippi: modeſtius orator umbraticus *Iſocrates* barbaros quidem Macedonas eſſe fatetur, Macedoniae vero Reges agnoſcit origine Graecos, et reges legitimos, quippe qui non in Graecos at barbaros exercerent imperium, in ſuaſoria ad Philippum, laudis artificioſe diſpenſatae plena, p. 103. et 104. *Sibyllae* dicuntur *Αὐχοῦντες βασιλεῦσι Μακηδόνες Ἀργεάδῃσιν*, ap. *Pauſan.* VII, p. 543. *Thucydidi* Regum maiores *Τημενίδαι, τὸ ἀρχαῖον ὄντες ἐξ Ἄργους*, II, c. 99. et V, c. 80. vid. *Iſocrat.* p. 88. D. Epiſt. *Socrat.* XXVIII. *Maxim. Tyr.* XX, 8. Apud *Livium* XXVII, c. 30., *Argos venit* (Philippus Perſei pater:) *et curatio Heraeorum Nemeorumque ſuffragiis populi* dicitur *ad eum delata, quia ſe Macedonum Reges ex ea civitate oriundos referunt.* ipsos etiam istius aetatis Argivos *ab ſe oriundos* credidiſſe, docet aliunde ad istum locum *Dukerus.* VALCKEN.

4. *Οὐ βαρβάρων ἀγωνιστέων εἶναι*] Deterſi ſordes, orationem turpantes. Nunc ea Graeca est, non prius. Graecis autem ſolis, non utique peregrinis, hoc est, aliunde quam e Graecia mera et antiqua oriundis, aditum ad Olympicum agonem patuiſſe, optime hinc colligit eruditiſſimus *P. Faber* Agoniſt. L. III, 12., illud etiam *συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ* ad conmiſſionem, ſortito fieri ſolitam, recte adplicans, ut prima Alexandri et antagoniſtae ſors exiiſſe ſignificetur. De Argiva ex Heraclidis Alexandri origine accurate L. VIII, 137.

12. *Ἔτυχε μισθὸν δωρεὴν Φυλακῆς*] Inferius C. 124. *Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν —— παρὰ Δαρείου δωρεὴν λαβὼν* Hiſtiaeus; quod et hic abunde fuiſſet. Nunc vocum ſede mutata *ἔτυχε δωρεὴν, μισθὸν Φυλακῆς* viri docti *Pavius* ac *Reiskius* praeoptant. Convenit nonnihil hoc *Metrodori* ex Epigram., *Diophanti* Arithmetic. L. V. p. 269. addito, *Πιστάτοις δμώεσσιν ἐλευθερίην καὶ ἄποινα ΜΙΣΘΟΝ ὑπηρεσίης* ——; plenius, ſed copula interpoſita, Antigoni dictum, *ἀλλ' ἐγὼ, ὦ μειράκιον, ἀνδραγαθίας οὐ πατραγαθίας* ΜΙΣΘΟΝ *καὶ* ΔΩΡΕΑΣ *δίδωμι* in *Stob.* Serm. LXXXV. p. 497.

19. *Ἐγκτίσασθαι πόλιν*] Memini, *ἔγκτησιν*, ſive ius poſſeſſionum adquirendarum, ſaepe in foederum tabulis obviam: in Thes. Muratorii p. MXLIX, 1. ΤΠΑΡΧΕΙΝ ΔΕ ΑΤΤΟΙΣ ΓΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΓΚΤΗΣΙΝ, ſic oportuit: eadem formula in *Demoſthen.* Or. de Coron. p. 151., neque multum diverſa ap. *Xenophont.* Rer. Graec. L. V. p. 555. D. Vulgatumne vero an *ἐγκτήσασθαι* ſcribarum peccatum ſit, manet in dubio. Receptum ſimile habet in *ἐνστρατοπεδεύεσθαι, ἐμμαχέσασθαι, ἐμβάτικεσθαι*, aliisque pluribus. Elegans et hoc *Taciti* Ann. XI, 19. *ac ne iuſſa exuerent, praeſidium IMMUNIVIT.*

19. *Δοὺς ἐγκτίσασθαι πόλιν ἐν Θρηίκῃ*] Neque *κτίσασθαι* alibi memini me legere, neque *ἐγκτίσασθαι*, hinc in *Porti* Lex. receptum. Variant in talibus ſcripti Codices et hic forte dabunt *ἐγκτήσασθαι*, veram, ut autumo, lectionem. Quam a Dario petierat Mileti tyrannus Hiſtiaeus in Edonide regionem *Μύρκινον* dictam impetravit, V, c. 11., *βουλόμενος ἐν αὐτῇ πόλιν κτίσαι*· in urbe condenda deprehendit occupatum Megabazus, et, ſimulatque Sardes veniſſet, docet ille Regem minus feciſſe prudenter, qui permiſerit hominem Graecum in Thracia *ἐγκτήσασθαι πόλιν, urbem ſibi poſſidendam acquiſiviſſe.* Frequenter occurrit in monumentis etiam lapideis *ἔγκτησις*· quo ſenſu docebit *ὁ πάνυ Ti. H.* ad *Heſych.* in v. *Ἐμπάμμῳ*, occaſione vocis *Ἐμπάσεις*, ad quam vid. Clar. *Alberti. Quidquid agrorum* ſeu *aedium quis* in terra ſibi patria comparatum *poſſidebat* voce *κτημάτων* ſignificabatur, *ἔγκτημα poſſeſſio* dicebatur *in regione peregrina*; *ἔγκτησις, ius istiusmodi ſibi poſſeſſionis acquirendae.* *Κτήματα* ſic et *Ἔγκτήματα* diſtinguit *Demoſth.* p. 53. §. 49. et *Ulpian.* hinc *Ammonium*, ut in Addendis notatum, emendavit *H. Vales.* Emend. IV, c. 9. *Ἔγκτήματα* talia memorantur *Numeror.* XXXI, 9. vocum collectoribus praetermiſſa. Scripsiſſe videtur *Andocid.* de Pace p. 25, 20. *Χερρόνησον καὶ τὰς ἀποικίας καὶ τὰ ἐγκτήματα* (vulg. *ἐγκλημ.*) *ἵνα ἀπολάβωμεν* talia ſunt quae *Xenophon* vocat *Ἀπομν.* II, p. 441, 19., *τὰ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ κτήματα*, oppoſita *τοῖς ἐν τῇ Ἀττικῇ*, ſive

τοῖς

ves fabricandas, multumque remigum, quin et argentifodinæ? multis etiam cum Græcis, tum barbaris accolentibus? qui tibi facti ducem, facient quicquid ille vel die vel nocte præceperit. Nunc igitur tu virum hunc ita facientem inhibe, ne domeſtico bello afflicteris. Inhibe autem miti modo, arceſſitum: quem quum acceperis, da operam nequando in Græciam re-
24vertatur. Hæc loquutus Megabazus, facile Dario perſuaſit, tanquam probe proſpiciens quod eſſet eventurum. Darius miſſo in Myrcinum nuncio ad Hiſtiæum, hæc inquit, Hiſtiæe, rex Darius hæc dicit, Mihi rebusque meis melius conſulentem quam te invenio neminem: quod non verbis, ſed factis compertum habeo, proinde quum res magnas agere deſtinem, præſto mihi ſis, ut eas tibi aperiam. His verbis fidem habens Hiſtiæus, et ſimul magni faciens conſiliarium regis fieri, Sardes profectus est. Cui advenienti Darius, Hiſtiæe, ego, inquit, ea de cauſſa te arceſſivi, ſimulatque ab Scythis redii, et tu ab oculis meis abfuiſti, nullius rei deſiderium brevi tam me tenuit, quam ut tu in aſpectum et colloquium meum venires: quum ſciam omnium poſſeſſionum pretioſiſſimam eſſe virum amicum, ſolertem, bene ſentientem: quæ tibi ambo ad res meas adeſſe ego teſtari poſſum. Quare tibi ego, qui feciſti probe, quod veneris, hæc offero, ut omiſſa Mileto, et recens condita in Thracia urbe, me ſequaris Suſa, eadem quæ ego habiturus, meusque
25convictor ac conſiliarius futurus. Hæc loquutus Darius, una ſecum Hiſtiæum ducens, Suſa verſus iter intendit, præfecto Sardibus Artapherne, fratre ſuo ex eodem patre: item præfecto Otane oræ maritimæ; cuius patrem Siſamnem, unum e regiis iudicibus, quod iniuſte ob pecuniam iudicaſſet, rex Cambyſes quum mactaviſſet,

„ ναυπηγήσιμός ἐστι ἄφθονος, καὶ πολλοὶ κωπέες,
„ καὶ [a] μέταλλα ἀργύρεα· ὅμιλός τε πολλὸς μὲν
„ Ἕλλην περοικέει, πολλὸς δὲ βάρβαρος· οἱ πρόσ-
„ ἐπιλαβόμενοι, ποιήσουσι τοῦτο τὸ ἂν [b] ἐκεῖνος ἐξηγέ-
„ ηται καὶ ἡμέρης καὶ νυκτός· [c] σὺ τοίνυν τοῦτον τὸν
„ ἄνδρα παῦσον ταῦτα ποιεῦντα, ἵνα μὴ οἰκηίῳ πο-
„ λέμῳ συνέχηαι· τρόπῳ δὲ ἠπίῳ μετάπεμψάμε-
„ νος, παῦσον· ἐπεὰν δὲ αὐτὸν περιλάβῃς, ποιέειν
„ ὅκως μηκέτι κεῖνος ἐς Ἕλληνας [d] ἀπίξεται". Ταῦ-
τα λέγων ὁ Μεγάβαζος, εὐπετέως ἔπειθε [e] Δαρεῖον,
ὡς εὖ προορέων τὸ μέλλον γίνεσθαι· μετὰ δὲ [f] ἄγγε-
λον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Μύρκινον, ἔλεγε τάδε, „ Ἱστιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει, Ἐγὼ
„ Φροντίζων εὑρίσκω ἐμοί τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγ-
„ μασι οὐδένα εἶναι σεῦ ἄνδρα εὐνοέστερον· τοῦτο δὲ
οὐ λόγοισι ἀλλ' ἔργοισι οἶδα μαθών· νῦν ὦν, ἐπι-
„ νοέων γὰρ πρήγματα μεγάλα κατεργάσασθαι,
„ [g] ἀπίκεό μοι πάντως, ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέωμαι".
Τούτοισι τοῖσι ἔπεσι πιστώσας ὁ Ἱστιαῖος, καὶ ἅμα
μέγα ποιεύμενος βασιλῆος σύμβουλος γενέσθαι, ἀπί-
κετο [h] ἐς τὰς Σάρδις· ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Δα-
ρεῖος τάδε, „ Ἱστιαῖε, ἐγώ σε μετεπεμψάμην τῶν-
„ δε εἵνεκεν· ἐπεί τε τάχιστα σόος ἦσα ἀπὸ Σκυ-
„ θέων, καὶ σύ μοι ἐγένεο ἐξ ὀφθαλμῶν, οὐδέν κω
„ ἄλλο [i] χρῆμα ἧσσον σεῦ βραχεῖ ἐπεζήτησα ὡς σὲ
ἰδέων τε καὶ ἐς λόγους μοι ἀπικέσθαι· ἐγνωκὼς ὅτι
„ κτημάτων πάντων ἐστὶ τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος,
„ συνετός [k] τε καὶ εὔνοος· τά τοι ἐγὼ καὶ ἀμφό-
„ τερα συνειδὼς, ἔχω μαρτυρέειν ἐς πρήγματα [l] τὰ
„ ἐμά· νῦν ὦν, εὖ γὰρ ἐποίησας ἀπικόμενος, τάδε τοι
„ ἐγὼ προτείνομαι· Μίλητον μὲν ἔα, καὶ τὴν νεόκτι-
„ στον ἐν Θρηίκῃ πόλιν· σὺ δέ μοι ἑπόμενος ἐς Σῦ-
„ σα, ἔχε τἄπερ ἂν ἐγὼ ἔχω, ἐμός τε σύσσι-
„ τος ἐών καὶ σύμβουλος". Ταῦτα Δαρεῖος εἶπας,
καὶ [m] καταστήσας Ἀρταφέρνεα, ἀδελφεὸν ἑωυτῷ ὁμο-
πάτριον, ὕπαρχον εἶναι Σαρδίων, ἀπήλαυνε ἐς Σῦ-
σα, ἅμα ἀγόμενος Ἱστιαῖον· Ὀτάνεα δὲ ἀποδέξας
[n] στρατηγὸν εἶναι τῶν παραθαλασσίων ἀνδρῶν, τοῦ τὸν
πατέρα Σισάμνην βασιλεὺς Καμβύσης, γενόμενον τῶν βα-

295

a Μεγάλα ἀργύρια id. *Vind. Valla.* *b* Κεῖνος *Brit. A. C.*, porro ἐξηγέεται *Arcb. Ask. V.* *c* Σύ νυν *Arcb. Pasſ. Ask. Vind. Brit. A. C.* ora *Steph.* Vid. L. 1, 209. alii σὺ τοίνυν. *d* Ἀπίξεται *Pasſ. Arcb. Ask.*; vulgo ἀπίξηται. *e* Τὸν Δαρ. *V. Arcb.* *f* Πέμψας ἀγγ. ἐς τὴν Μύρ. ὁ Δαρ. *Pasſ. Ask.* *g* Ἀπίκεο *Pasſ.* *b* Ἐς τὰς Σ. *Pasſ. Arcb. Vind. Brit. A. C.*, aberat articulus: mox δέ γε ἓλ. *Arcb.* in *Pasſ.* οἱ deest. *i* Πρῆγμα *Arcb. V.* *k* Deficiunt duo ista *V. Arcb.*, qui mox τά τε. *l* Τὰ ἐμὰ *Pasſ. Ald.*, quod convenientius: vulgo τὰ ἐμά. *m* Καταστήσας *Arcb. V. Pasſ. Ask.*: in aliis καταστησάμενος. Porro Ἀρταφρένεα *Ask.* et *Pasſ.* ſemper, *Valla*, ſaepeque alii in ſeqq. *n* Εἶναι στρατ. *Arcb. Pasſ.*, mox παραθαλασσίων ſine ἀνδρῶν vocabulo *Brit. A. C.*

τοῖς ἐγγαλοις. Verbum legitur *Genes.* XXXIV, 10., ubi Emmor ad filios Iacobi, ἡ γῆ, inquit, πλατεῖα, ἐγκτᾶσθε ἐν αὐτῇ. *Demoſth.* c. Polyclem p. 667, 13., meminit τῶν τε δημοτῶν καὶ τῶν ἐγκεκτημένων· hi ſunt qui in demis non ſuis praedia vel agros poſſidebant. VALCKEN.

20. Πολλοὶ κωπέες] *Remiges* audiunt *Vallae*, *Porto*, aliis: error est, tolerabilis ille quidem, non tamen propagandus: cur enim obſecro *multi remiges* in Edonide Myrcino fuiſſent, et quamobrem hic illi commemorarentur? Imo multum illic fuit *ligni ad remos faciendos apti*: abietes ad naves fabricandas ὕδη dicuntur ναυπηγήσιμος· ſuccedunt κωπέες, *ligna in remos.* In *Ariſtidis* Themiſtocle T. III. p. 336. τὰ νήϊα, σχοινία *Scholiaſtes MS.* interpretatur, Κωπέας δὲ, τὰ ξύλα τὰ πρὸς τὰς κώπας ἐπιτήδεια· *remos* male *Canter. Heſychius.* Κώπεις, τὰ εἰς κώπας εὔθετα ξύλα. *Andocides.* Or. II, p. 21, 11., εἰσήγαγον εἰς στρατιὰν ὑμῶν οὖσαν ἐν Σάμῳ κωπέας. *Ariſtoph.* Acharn. v. 551., Τὸ νεώριον δ' αὖ κωπέων πλατουμένων· πλαγιουμένων forte ſcripſerat: non erat *navale plenum remigibus*, quod absurdum cogitatu, ſed *lignis ad remos fabricandos aptis*; ut bene *Bergler.* ſequutus *Scholiaſten.* Frequentius in his quoque fuit erratum. VALCKEN.

30. Μετὰ δὲ ἄγγελον πέμψας] Corrigitur *Lipſiae* μετὰ δὲ ἀγγέλων vel ἀγγέλου. cohaerere enim cum ἔλεγε. *Nuntiabit ipsi per nuntios.* Atqui μετὰ δὲ loco μετὰ δὲ ταῦτα, *post deinde*, Ἰαχὸν est, ſicuti μετὰ ſine additamento, teſte *Galeno* in *Hippocr.* de Rat. Vict. p. 84., et ſexcenties in Muſis. Crebra quoque de nunciis et litteris πέμψας Δαρεῖος ἵππῳ —— ἔλεγε τάδε L. IV, 126., et Tomyris πέμψασα κήρυκα ἔλεγε τάδε L. I, 206.

45. Καὶ ἐς λόγους μοι ἀπικέσθαι] Bonum foret, modo ſchedae faverent, ἐς λόγους σοι ——. At reluctantur cunctae, regiae auctoritatis et eminentiae ſpecimen oſtentantes. Quod de poſſeſſione veri amici rex, ſi fraus et ſimulatio afuiſſet, praeclarum et de Cyri ſententia ap. *Xenophont.* Κ. Παιδ. L. VIII. p. 235. E.

54. Ἀρταφέρνεα] MSS. Ἀρταφρένεα, eiusdemque filium Ἀρταφρένεα τὸν Ἀρταφρένεος παῖδα nuncupant L. VI, 94. et VII, 74. Eadem nominis ſcriptura in *AEſchyli* Pers. v. 21., et, ceu Graeca eſſet origine, v. 769. Φρένες γὰρ αὐτοῦ θύμιον σίκυος φόβον· clarius ibidem Critici, Ἀρταφρένης ἐξ ἐτυμολογίας λέγεται ὁ τὰς ΦΡΕΝΑΣ ἔχων ΑΡΤΙΑΣ καὶ ἀκεραίας. Male, ut opinor, in Perſico hominis titulo, cui ſimilis Ἰνταφρένης in ſchedis L. III, 70. At Μεγαφέρνης, Τισσαφέρνης. et Perſica plura, eorum ſcriptionem ſollicitandam negant. Placuit καταστήσας, ſicuti L. VII, 105. καὶ ὕπαρχον ἐν τῷ Δορίσκῳ τοῦτον καταστήσας· et huius Muſae C. 94. Nam καταστησάμενοι τύραννον C. 92., I. uſu diſcrepat.

57. Τῶν παραθαλασσίων ἀνδρῶν] Abſentia ἀνδρῶν ex manu

Sisamnis, pravi iudicis, poena. Otanes multa subigit Persis. Lemni calamitas sub Lycareto etiam infelice. Mala Ionum in Naxo et Mileto.

βασιληΐων δικαστέων, ὅτι ἐπὶ χρήμασι δίκην ἄδικον ἐδίκασε, σφάξας, ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν [a] ἀνθρωπηΐην· σπαδίξας δὲ αὐτοῦ τὸ δέρμα ἱμάντας ἐξ αὐτοῦ ἔταμε, καὶ ἐτέτεινε τὸν θρόνον ἐς τὸν [b] ἵζων ἐδίκαζε· ἐτανύσας δὲ ὁ Καμβύσης, ἀπέδεξε δικαστὴν εἶναι ἀντὶ τοῦ Σισάμνεω, τὸν ἀποκτείνας ἀπέδειρε, τὸν παῖδα τοῦ Σισάμνεω, ἐτετιλάμενος οἱ μεμνῆσθαι ἐν τῷ κατίζων θρόνῳ δικάζει. Οὗτος ὦν ὁ Ὀτάνης ὁ ἐγκατιζόμενος ἐς τοῦτον τὸν θρόνον, τότε διάδοχος γενόμενος Μεγαβάζῳ τῆς στρατηγίης, [c] Βυζαντίους τε εἶλε καὶ Καλχηδονίους· εἶλε δὲ Ἀντανδρον, τὴν ἐν τῇ Τρωάδι γῇ· εἶλε δὲ Λαμπώνιον· λαβὼν δὲ παρὰ Λεσβίων νέας, εἶλε Λῆμνόν τε καὶ Ἴμβρον, ἀμφοτέρας ἔτι τότε [d] ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομένας. Οἱ μὲν δὴ Λήμνιοι καὶ ἐμαχέσαντο εὖ, καὶ ἀμυνόμενοι ἀνὰ χρόνον, ἐκακώθησαν· τοῖσι δὲ περιοῦσι αὐτέων οἱ Πέρσαι ὕπαρχον ἐπιστᾶσι Λυκάρητον, τὸν Μαιανδρίου τοῦ βασιλεύσαντος [e] Σάμου ἀδελφεόν· οὗτος ὁ Λυκάρητος ἄρχων ὁ Λήμνου, τελευτᾷ· αἰτίη δὲ τούτου ἥδε· πάντας ἀνδραποδίζετο καὶ κατεστρέφετο· τοὺς μὲν, [f] λιποστρατίης ἐπὶ Σκύθας αἰτιώμενος, τοὺς δὲ, σίνεσθαι [g] τὸν Δαρείου στρατὸν, τὸν ἀπὸ Σκυθέων ὀπίσω ἀποκομιζόμενον· οὗτος [h] μὲν νυν τοσαῦτα ἐξεργάσατο στρατηγήσας· μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον ἄπεως κακῶν ἦν. Καὶ ἤρχετο τοδεύτερον ἐκ Νάξου τε καὶ Μιλήτου Ἴωσι γίνεσθαι κακά· τοῦτο μὲν γὰρ, [i] ἡ Νάξος εὐδαιμονίῃ τῶν νήσων προέφερε· τοῦτο δὲ, κατὰ τὸν [k] αὐτὸν χρόνον ἡ Μίλητος αὐτή τε ἐωυτῆς μάλιστα δὴ τότε ἀκμάσασα, καὶ δὴ καὶ τῆς Ἰωνίης ἦν πρόσχημα·

set, pellem humanam totam detraxit, eamque in lora concidit, illisque tribunal in quo ille sedens iudicarat, intendit; ibidem eius filium Otanem pro Sisamne patre deglupto esse iudicem præcipiens, atque in memoria habere in quo tribunali sedens iudicaret. Hic igitur Otanes in eo tribunali sedere iussus, tunc Megabazi in ducatu successor, Byzantios ac Calchedonios cepit: cepit item Antandrum, quæ est in terra Troade; cepit quoque Lamponium. Sumpta etiam a Lesbiis classe, cepit Lemnum et Imbrum, a Pelasgis tunc adhuc utramque habitatam. Sed Lemnii quoniam egregie repugnaverant, etiam aliquamdiu se defendentes, mala perpessi sunt: quorum qui superfuere, iis præfectum Persæ imposuere Lycaretum, Mæandrii eius qui Sami regnavit, germanum. Hic Lycaretus quum Lemno præesset, hac de caussa mortem oppetiit, quod omnes in captivitatem redigebat, atque evertebat, alios insimulans desertores Scythicæ expeditionis, alios vexatores copiarum, Darii a Scythis revertentium. Hæc iste in sua præfectura perpetrabat: sed non diu post malis fuit resolutus. Et cœperunt iterum e Naxo atque Mileto calamitates Ionibus afferri, e Naxo quidem, quod inter insulas felicitate præstabat: e Mileto autem, quod ea tempestate prope seipsa superata maxime florebat, eratque Ioniæ prætextum:

a Ἀνθρωπῆν *Pollux* II, 5., *Eustath.* vulgatum habet in *Hom.* p. 374, 35. b Προκατίζων legit *Priscian.* Gramm. L. XVIII. p. 1174. et 1178., quod est L. I, 14. Statim ἐντανύσας *Arcb.* et paullo ante ἐκάθιζε loco ἐδίκαζε *Brit. A.* C., absurde. c Βυζαντιεῖους *Arcb. V.*, qui posterior εἶλε καὶ. d Respexit *Eustath.* in Perieg. v. 347. Conf. L. VI, 138. Post pauca εὖ negligit *Arcb.* cum *Vind.* e Σάμου *Arcb.* f Λειποστρατίης *Arcb.* g Τοῦ Δαρ. στρατὸν ἀπὸ *Pass.* h Duo sequentia absunt *Med. Ask. Pass.*, qui omnes οὗτος δὲ τοσαῦτα. i Ἦν ἄξιος in *Pass.* et *Arcb.*, tum εὐδαιμονίην *Arcb.* k Defit *Arcb.*

manu exaratis ingrata non foret, nisi iterum στρατηγὸς δὲ τῶν παραθαλασσίων ἀνθρώπων L. VII, 135. Illud ἐπὶ χρήμασι ἄδικον δίκην ἐδίκασε in iudice Sandoce, pecunia corrupto, redibit VII, 194., nec longe abit ἐπὶ κόσῳ χρήματι L. III, 38. Belle quoque *Eustathius* ἀνθρωπηΐην exemplis ταυρείης, λεοντείης, αἰγείης, videlicet δορᾶς, contra insultus munivit.

60. Ἀπέδειρε π. τὴν ἀνθρωπηΐην] Talia *Herodoto* peculiaria non debuerant a *Porto* praetermitti. Multa colligens, in quibus δορὰ suppримitur, *Eustath.* in Il. Γ. p. 283, 36., παρ' Ἡροδότῳ, ait, κεῖται καὶ Ἀνθρωπείη, ἡ τοῦ ἀνθρώπου δορὰ ἐν τῷ, σΦάξας α. π. τ. ἀ. attigit et in Od. K. p. 379, 40. Latet illud apud *Athenaeum* alicubi. Crudele supplicium, quo vivis hominibus cutis detrahebatur, Persis in usu fuisse *Brisonius* docet de R. P. II, p. 330. conf. clar. *Wesseling.* in *Diodori* XV, 10. Ex *Herodoto Valerius Max.* VI, c. 3, ex. 3., *Cambyses*, inquit, *mali cuiusdam iudicis ex corpore pellem detractam sellae intendi, in eaque filium eius iudicaturum considere iussit.* —— Quod sequitur Σπαδίξας probae notae est, et in *Glossar.* redditum ἐκδείρας· quid sit σπάδιξ ibidem traditur atque alibi. VALCKEN.

61. Σπαδίξας δὲ] Rarissimum vocabulum explanat Scholiastes, Σπαδίξας, ἐκδείρας. Σπάδιξ γὰρ φλοιὸς ῥίζης πρινίνης· οἱ δὲ, Φοίνικος ῥάβδον· male fortasse ἐκδείρας, *pellem detrahens:* cetera ad verbi originem proba. Σπάδιξ *avulsus e palma termes cum fructu* ap. *Gellium* N. Attic. II, 26., ῥυτὸς σπάδιξ, *diffractus eius ramus*, πηγάνου κλάδος, in *Nicandri* Alexiph. v. 528., neque a vero alienum, quod Glossator de cortice radicis ilignae discerpto. Ea omnia σπαδίζειν, ex σπάω progenitum, scindendi potestate instruunt, lancinatamque et disectam Sisamnis proponunt cutem. Non nescio eruditos aliorum conatus, neque tango, *Stephanum*, *Portum*, *Salmasiumque* ad *Solin.* p. 291. secutus. Addo obiter *Agathiam Schol.* L. IV. p. 93. huiuscemodi supplicii auctorem haud consulto Saporem regem perhibuisse, ac male de eodem addubitasse *Ammianum* L. XXIII, 6. Melius *Diodorus* L. XV, 10., cuius rationem non neglexit *Valesius*, uti nec Nostri.

78. Αἰτίη δὲ τούτου ἥδε] Lycaretum haec si tangunt, quae plerorumque opinio, sequentia violentae eius mortis caussam explicabunt: tum ἄνεως κακῶν ἦν necessario mutationem subibit, daturam aut αἰνῶς κακώθη, *dira perpessus est* ex *Pavii* hariolatione, aut ἀναπλέως κακῶν ἦν, *malis coopertus est*, ex mea olim, aut ἄνευ κακῶν, ut *Portus*, aut aliud quidpiam consimile: neque enim id, quod legitur, ad necem ducit truculentam. At de Lycareto mollissime Scriptor τελευτᾷ, nulla flagitii adspersa macula, neque, ut alioqui solet, κακῶς τὸν βίον τελευτᾷ. Lemno praeterea is praeerat, orae maritimae nequaquam, sed Otanes, τότε διάδοχος γενόμενος τῆς στρατηγίης Megabazi; qui quidem Persa origine, et memor paterni supplicii, alios neglectae in Scythas militiae, nonnullos ob divexatos post infaustam expeditionem Persas arcessere potuit, ad opprimendos certe hoc colore uti. Bene de illo τοσαῦτα ἐξεργάσατο στρατηγήσας, *haec in praefectura designavit.* Ex his consequens est, ut ἄνεως κακῶν ἦν de Otane dicatur. *Hesychius* Ἄνεω, ἄφωνοι, ἔννεοι, ex Poeta *Il.* Γ, 84. ubi Schol. ἥσυχοι, ἄνευ ἰωῆς, τουτέστι, Φωνῆς καὶ βορύβου. Addit Cl. *Alberti* dictum Nostri elegans esse, atque ab aliis non intellectum. Mihi de prima voce dubitatio nulla: qui utramque coniunxerit, nullum novi. Id constat, multa *Herodotum* sibi priva habere, et florente Ionismo vigere potuisse, quae ob desuetudinem nobis molestiam creant. Utcunque fuerit, in constantissimo Codd. consensu acquiescam, donec melior et hilarior adfulserit lux. Cl. *Reiskii* suspicio ἄνεσις κακῶν ἦν laude non caret.

78. Αἰτίη δὲ τούτου ἥδε] Cum vicinis ista, me iudice, non satis apte cohaerent. Quae sequuntur, πάντας ἀνδραποδίζετο ——usque ad στρατηγήσας, illa non Lycaretum, sed spectant Otanen, τὸν τῶν παραθαλασσίων στρατηγὸν, qui Megabazo successerat: forte versus aliquot hic interciderunt. —— Ἄνεως κακῶν non videtur *Eustathio* lectum, Homeream vocem ἄνεω saepe tractanti, quam poëticam censet λέξιν, καὶ ἀσύμβολον εἰς λόγου πεζόν· *Reiskio* quod venit in mentem, ἄνεσις κακῶν mihi quidem non displicet. VALCKEN.

87. Τῆς Ἰωνίης ἦν πρόσχημα] *Ornamentum*, sive, uti *Thom.*

tum: quum ægrotavisset duabus superioribus ætatibus seditione, donec eam Parii sedaverunt, ex omnibus Græcis restitutores a Milesiis delecti. Hunc autem in modum eos Parii conciliaverunt: Quum Miletum venissent viri ex illis præstantissimi, cernerentque eos domi vehementer labefactatos, dixerunt velle se regionem ipsorum peragrare. Id facientes, et omnem agrum Milesium lustrantes, ut quemque fundum acclivi regione animadvertebant bene cultum, conscribebant domini nomen. Peragrata omni regione, quum paucos huiusmodi fundos comperissent, simulatque ad urbem descenderunt: coactoque populo, decreverunt urbem ab iis esse administrandam, quorum fundos bene cultos invenissent, videri enim illos ita curaturos publica, ut sua ipsorum curavissent. Ceteros Milesios, qui prius seditionem movissent, iussérunt his dicto audientes esse. Ita Milesios Parii correxerunt. Ex his tunc urbibus hoc modo cœperunt Ioniæ mala contingere: Ex Naxo quidam locupletes a plebe in exilium missi, Miletum se contulerunt. Miletum autem procurabat Aristagoras, Molpagoræ filius, idemque gener ac consobrinus Histiæi, Lysagoræ filii, quem Darius Susis detinebat: nam Histiæus Mileti erat tyrannus, et per id tempus Susis degebat, quum Naxii venere iam pridem Histiæi hospites. Quum autem Miletum Naxii advenere, obsecrarunt Aristagoram, ut aliquantulum copiarum ipsis præstaret ad redeundum in patriam. Ille colligens, si per eum isti in patriam redirent, fore ut Naxo imperaret, tamen prætendens Histiæi hospitium, ita eos est alloquutus, Meæ quidem vires ad tantum copiarum præbendum non suppetunt, ut invitis iis qui Naxum tenent, vos possim reducere; quum audiam octo millia scutatorum Naxiis esse

29

30

σχημα· κατύπερθε δὲ τυτέων, ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νοσήσασα ἐς [a] ταμάλιστα τάσι, μέχρι οὗ μιν Πάριοι κατήρτισαν· τύτυς γὰρ καταρτισῆρας ἐκ πάντων [b] τῶν Ἑλλήνων εἵλοντο οἱ Μιλήσιοι. Κατήλλαξαν δὲ σφεας ὧδε οἱ Πάριοι· ὡς ἀπίκοντο αὐτέων ἄνδρες [c] ἄριστοι ἐς τὴν Μίλητον, ὥρεον γὰρ [d] δὴ σφεας δεινῶς οἰκοφθορημένους, ἔφασαν αὐτέων βούλεσθαι διεξελθεῖν τὴν χώρην· ποιεῦντες δὲ ταῦτα, καὶ [e] διεξιόντες πᾶσαν τὴν Μιλησίην, ὅκως τινὰ ἴδοιεν ἀνεστηκυίην τῇ χώρῃ ἀγρὸν εὖ ἐξεργασμένον, ἀπεγεγράφεατο τὸ [f] τοῦ δεσπότεω τοῦ ἀγροῦ· διεξελάσαντες δὲ πᾶσαν τὴν χώρην, καὶ σπανίως εὑρόντες τύτυς, ὡς τάχιστα κατέβησαν ἐς τὸ ἄστυ, ἀλίην ποιησάμενοι, ἀπέδεξαν τύτυς μὲν τὴν πόλιν νέμειν, τῶν εὗρον τοὺς ἀγροὺς εὖ ἐξεργασμένους· δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων ὕτω δὴ σφεας ἐπιμελήσεσθαι [g] ὥσπερ τῶν σφετέρων· τοὺς δὲ ἄλλους Μιλησίους τοὺς πρὶν στασιάζοντας, [h] τύτοισι ἔταξαν πείθεσθαι. Πάριοι μέν νυν [i] ὕτω Μιλησίους κατήρτισαν. Τότε δὲ ἐκ τυτέων τῶν πολίων ὧδε ἤρχετο κακὰ γίνεσθαι τῇ Ἰωνίῃ· ἐκ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τοῦ δήμου· φυγόντες δὲ ἀπίκοντο ἐς Μίλητον· τῆς δὲ Μιλήτου ἐτύγχανε ἐπίτροπος ἐὼν Ἀρισταγόρης ὁ Μολπαγόρεω, γαμβρός τε ἐὼν καὶ ἀνεψιὸς Ἱστιαίου τοῦ Λυσαγόρεω, τὸν [k] ὁ Δαρεῖος ἐν Σούσοισι κατεῖχε· ὁ γὰρ Ἱστιαῖος, τύραννος [l] ἦν Μιλήτου, καὶ ἐτύγχανε τοῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ἐν Σούσοισι, ὅτε οἱ Νάξιοι ἦλθον, ξεῖνοι πρὶν ἐόντες τῷ Ἱστιαίῳ· ἀπικόμενοι δὲ οἱ Νάξιοι ἐς τὴν Μίλητον, ἐδέοντο τοῦ Ἀρισταγόρεω, εἴ κως αὐτοῖσι παράσχοι δύναμίν τινα, καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωυτῶν· ὁ δὲ, [m] ἐπιλεξάμενος ὡς ἦν δι' ἑωυτοῦ κατέλθωσι ἐς τὴν πόλιν, ἄρξει τῆς Νάξου· σκῆψιν δὲ ποιεύμενος τὴν ξεινίην [n] τὴν Ἱστιαίου, τοιόνδε σφι λόγον [o] προσέφερε, „ Αὐτὸς μὲν ὑμῖν οὐ [p] Φερέγγυός εἰμι „ δύναμιν τοσαύτην παρασχεῖν, ὥστε κατάγειν ἀσκόν- „ των τῶν τὴν πόλιν ἐχόντων Ναξίων· πυνθάνομαι „ γὰρ ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα Ναξίοισι εἶναι, καὶ „ πλοῖα

90

95

295

1

5

10

15

20

[a] Τὰ μάλιστα *Vind.*, mox κατήρτισαν ora *Steph. Pasf. Ask.* et duo *Brit.*, alii κατηρτίσαντο. [b] Abest *Arcb. V. Pasf.* Mox εἰ Πάριοι *Arcb.*, aberat antea. [c] Οἱ ἀρ. *Pasf. Ask.*, tria seqq. omittunt *Brit. A. C.* [d] Defit *Arcb. Vind.* [e] Διεξελθόντες iid., alterutrum glossa. [f] Non est in *Arcb.* [g] *M. Pasf. Ask. V. Arcb. Brit. A. C.*, vulgo ὥσπερ καὶ τῶν. [h] Τούτων *Arcb. Pasf. V. Ask.* ora *Steph.*; abest a *Brit. A. C.*, Vide C. 33. [i] Μιλ. οὕτω *Pasf. Ask.* Παχεῖς hinc sumsit *Suid.* et *Poll.* [k] Desideratur in *Pasf. Ask.* [l] Ἦν τῆς Μιλ. *Arcb. V.* [m] Citat *Suidas* in *V.* [n] Τοῦ Ἱστ. *Arcb.*, in *Pasf.* non est articulus. [o] Προέφερε *Arcb.* [p] Exscripsit *Suid.* in *V.*

Thom. M. et *Triclin.* ad Soph. Elect. v. 683., καλλώπισμα. Tale *Strabonis* L. x. p. 691. B. τὸ δὲ παλαιὸν ΠΡΟΣΧΗΜΑ τῆς Ἑλλάδος ἦν ταῦτα τὰ πολίσματα· et L. xi. p. 786. ex *Apollodoro Adramytteno* τῆς συμπάσης Ἀριανῆς ΠΡΟΣΧΗΜΑ εἶναι τὴν βακτριανήν. Talia *Plutarchi*, *Aristidis*, *Appiani*, atque aliorum, quae exscribere non vacat. Malo ex scriptis deinceps Πάριοι κατήρτισαν, quemadmodum C. 29. οὕτω Μιλησίους κατήρτισαν, et *Musonius* in *Stob.* Serm. I. p. 20. φίλους διαφερομένους ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΙΜΙ.

90. Κατηρτίσαντο] Syllabam delerem male geminatam, ut legatur κατήρτισαν· quod praebet margo *Steph.* quodque paulo post recurrit, οὕτω Μιλησίους κατήρτισαν Parii, quos sibi disidentes Milesii *pacis* sumserant *reconciliatores*, καταρτισῆρας· qualis Cyrenaeis fuerat Demonax Mantinensis, IV, c. 161. φίλους διαφερομένους καταρτίζειν legitur apud *Stobaeum* p. 20, 46. et alibi. Propriam verbi vim *in scisis resarciendis* sitam propius respicit *Herod.* V, c. 106. ἵνα τοι κεῖνα πάντα καταρτίσω ἐς τωὐτό· prouti legitur in MS. et recte scribit *Wetsten.* in *Matth.* IV, 21. VALCKEN.

96 Ὅκως τινὰ ἴδοιεν ἀνεστηκυίη &c.] Adstipulor *Reiskio* et *Abresch*io, ἐν ἀνεστηκυίῃ primitus fuisse arbitratis, praepositionemque a praeeunte verbo absorptam: neque inprobo ἀνεστηκυίην χώρην de *neglecta* et *desolata* regione, etsi ap. *Themistium*, quem *Abreschius* submini*s*travit, Or. XXII. p. 280. τόπος ὑψηλός τε καὶ ΑΝΕΣΤΗΚΩΣ. Clarum est, χώρην ἀνάσατον hic indicari. *Acclivis regio* debetur *Gronovio*, neglexerat *Valla*.

2. Καὶ τῶν δημοσίων οὕτω &c.] Probabilis ratio, qua et *AEschines* in Timarch. p. 22. pr. conficit, ὅν τινα τρόπον (ὁ χρινόμενος) διοικεῖ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν, ὡς παραπλησίως αὐτὸν καὶ τὰ τῆς πόλεως διοικήσοντα· et Icti Romani, *tutorem suspectum ex eo, quod in alia male versatus sit* L. III, 8. Digest. *de Susp. Tutor.* Non addo in re, usu saepe cognita, *Luciani* Epigr. ap. *Stob.* Serm. XV. p. 152.

8. Ἄνδρες τῶν παχέων] Saepe παχεῖς in Musis *ditiores*, quorum ὄλβος ἄγαν παχυνθεὶς, *opulentia valde crassescens*, uti graviter *AEschylus* VII. c. Theb. v. 777. Contra aliorum usu οἱ παχεῖς, quorum mens, sive, ex Sacris Litteris καρδία ἐπαχύνθη, stolidi crassoque sub aëre nati. Culte de his omnibus Cl. *Schultensius* in *Salomon.* Prov. C. XIV, 24.

17. Δύναμίν τινα] *Aliquantum copiarum*; *Valla.* Fac tantillum petiisse copiarum, qui noverant, ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα Ναξίοισι εἶναι, unde tandem pendebunt sequentia καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωυτῶν; an ab ἐδέοντο; Non opinor: voculam τινα mutemus in ἵνα: ut exules Naxii rogarint Aristagoram, εἴ κως αὐτοῖσι παράσχοι δύναμιν, ἵνα κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωυτῶν, *velletne sibi copias dare, ut in patriam possent restitui*: voce depravata, καὶ necessario debebat interseri. Saepissime, quando praecedit εἰ, subiectum ἵνα iungitur optativo: necesse non arbitror ut in eam rem exempla congeram. —— Ut hoc tempore plebis iniuria Naxiorum optimates per seditionem e patria fuere fugati, similis seditio quinquaginta circiter annis ante Naxum agitaverat, quam ex *Aristotelis* Rep. Naxiorum narrat *Athen.* VIII, p. 348. B. VALCKEN.

„ πλοῖα μακρὰ πολλά· μηχανήσομαι δὲ, πᾶσαν
„ σπουδὴν ποιεύμενος· ἐπινοέω δὲ τῇδε· [a] Ἀρταφέρ-
„ νης μοι τυγχάνει ἐὼν φίλος· ὁ δὲ [b] Ἀρταφέρνης,
„ Ὑστάσπεος μέν ἐστι πάϊς, Δαρείου δὲ τοῦ βασι-
„ λέος ἀδελφεός· τῶν δὲ ἐπιθαλασσίων τῶν ὁ τῇ
„ Ἀσίῃ ἄρχει πάντων, ἔχων στρατιήν τε πολλὴν
„ καὶ πολλὰς νέας· τοῦτον ὦν δοκέω τὸν ἄνδρα ποιήσειν
„ τῶν ἂν [c] χρήζωμεν". ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Νά-
ξιοι, [d] προσέθεσαν τῷ Ἀρισταγόρῃ πρήσσειν ἤ δύναι-
το ἄριστα· καὶ ὑπίσχεσθαι δῶρα ἐκέλευον, καὶ δα-
πάνην τῇ στρατιῇ, ὡς αὐτοὶ διαλύσοντες· ἐλπίδας
πολλὰς ἔχοντες, ὅταν ἐπιφανέωσι ἐς τὴν Νάξον,
πάντα ποιήσειν τοὺς Ναξίους τὰ ἂν αὐτοὶ κελεύωσι·
ὡς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους νησιώτας· τῶν γὰρ νήσων τυ-
τέων τῶν Κυκλάδων οὐδεμίη κω ἦν ὑπὸ Δαρείῳ. Ἀπι-
κόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐς τὰς Σάρδις, λέγει πρὸς
τὸν Ἀρταφέρνεα, ὡς Νάξος εἴη [e] νῆσος μεγάθεϊ
μὲν οὐ μεγάλη, ἄλλως δὲ, καλή τε καὶ ἀγαθὴ,
297 καὶ ἀγχοῦ Ἰωνίης· χρήματα [f] δ' ἔνι πολλὰ, καὶ
ἀνδράποδα. „ Σὺ ὦν ἐπὶ ταύτην τὴν χώρην στρα-
„ τηλάτεω, κατάγων ἐς αὐτὴν τοὺς Φυγάδας ἐξ
„ αὐτῆς· καί τοι ταῦτα ποιήσαντι τοῦτο μέν ἐστι
„ ἑτοῖμα παρ' ἐμοὶ [g] χρήματα μεγάλα πάριξ τῶν
„ ἀναισιμωμάτων τῇ στρατιῇ· ταῦτα μὲν γὰρ [h] δί-
„ καιον ἡμέας τοὺς ἄγοντας παρέχειν [i] ἐστί· τοῦτο
„ δὲ, νήσους [k] προσκτήσεαι βασιλέϊ, αὐτήν τε Νάξον
„ καὶ τὰς ἐκ ταύτης ἠρτημένας, Πάρον [l] τε καὶ
„ Ἄνδρον καὶ ἄλλας τὰς Κυκλάδας καλευμένας· ὁρ-
„ μεώμενος δὲ ἀπ' αὐτέων εὐπετέως ἐπιθήσεαι Εὐβοίῃ
„ νήσῳ μεγάλῃ τε καὶ εὐδαίμονι, οὐκ ἐλάσσονι Κύ-
„ πρου, καὶ χάρτα εὐπετέϊ [m] χειρωθῆναι· ἀποχρώσι
„ δὲ ἑκατὸν νέες ταύτας πάσας χειρώσασθαι". ὁ δὲ,
ἀμείβετο αὐτὸν τοῖσδε, „ Σὺ ἐς οἶκον τὸν βασιλήος
„ [n] ἐξηγητὴς γίνεαι πρηγμάτων ἀγαθῶν, καὶ ταῦ-
„ τα εὖ παραινέεις πάντα, πλὴν τῶν νεῶν τοῦ ἀρι-
„ θμοῦ· [o] ἀντὶ δὲ ἑκατὸν νεῶν, δυσὶ σοὶ τοι ἑτοῖ-
„ μοι ἔσονται ἅμα τῷ ἔαρι· δεῖ δὲ [p] τούτοισι καὶ
„ αὐτὸν βασιλῆα συνέπαινον γίνεσθαι". Ὁ μὲν δὴ Ἀρι-
στα-

esse ac multas longas naves: tamen omne studium ad istud efficiendum adhibebo, hoc scilicet in animo versans: Est mihi amicus Artaphernes, Hystaspis filius, Darii regis frater, qui præses est omnium in Asia litoralium, multo exercitu instructus ac multa classe: hunc ego virum opinor facturum omnia ex animi nostri sententia. His auditis Naxii tradiderunt Aristagoræ negotium, ut quamoptime posset conficeret: utque munera homini polliceretur, iubent, et exercitui sumptum, utpotè ipsis suppeditaturi; magnam videlicet spem habentes, quum ipsi in Naxo apparuissent, Naxios omnia quæ ipsi iuberent esse facturos, atque adeo ceteros insulanos: nulladum enim Cycladum insularum sub Dario erat. Profectus Sardes Aristago 31
ras, ait Artapherni, esse insulam Naxum, non spatiosam illam quidem, sed pulchram alioqui et bonam, Ioniæque vicinam, multis præterea et pecuniis et mancipiis refertam. Proinde tu adversus hanc regionem ducito exercitum, eius exules illuc reducens. Quod ubi feceris, partim magnæ tibi sunt penes me in expedito pecuniæ, præter illas quæ in exercitum erogabuntur; has enim æquum est nos præbere, qui ducimus: partim insulas regi acquires, ipsam Naxum et quæ ex hac pendent, Parum et Andrum, ceterasque quæ Cyclades nominantur. Unde progressus, haud difficulter invades Eubœam, insulam magnam ac beatam, nec inferiorem Cypro, ac facilem sane ad capiendum, centum omnino navibus ad has omnes occupandas sufficturis. Huic respondens Artaphernes, Tu vero, inquit, quæ sunt ex utilitate regiæ domus exponis, et probe ista suades omnia, præterquam de numero navium: nam pro centum navibus, ducentæ tibi ineunte statim vere in promptu erunt. Oportet tamen in his rebus auctoritatem quoque regis accedere. His auditis Aristagoras 32

a Ἀρταφρένης ora *Steph.* et in seqq. *b* Negligunt nomen *Brit. A. C.*, statim Τσάστεω *Arch. V.* Vide L. III, 70. *c* Χρηίζωμεν *Arch.* *d* *M. Pasf. Ask. Arch. V. Brit. A. C.*, προσέθεντο *Ald.* Edd.; Conf. *Gronov.* mox ὑποσχέσθαι *Arch.* *e* Praetereunt hanc vocem *Med. Pasf. Ask.* *f* Δὲ ἔχει *Arch. V. Paris. A. B.*, ἔχοι *Ald. Brit.* duo cum Edd., quod nunc est debetur *M. Ask. Pasf.*, prioribus conspirat *Eustath.* ad Perieg. v. 525. p. 211. *g* Μέγα χρήματα *Arch.* *h* *M. Ask. Pasf.*, reliqui cum *Aldo* δίκαια. *i* Abest *Arch. V. Brit. A. C. Aldo*, habent *M. Pasf. Ask.* *k* Βασ. προσκτ. *Ask. Pasf.*, et τήν τε Νάξ. *Arch.* *l* Omittitur τε in *Arch. V. Ask. Pasf.*, mox καλευμ. *Arch.* et ὁρμωμ. *m* Αἱρεθῆναι ora *Steph. Arch. V. Ask. Pasf.* *n* Ἐξητὴς *Arch.*, ex compendio scripturae. Melius *Suid.* in voc., haec citans. *o* Ἀντὶ γὰρ ἑκατ. *Arch. V. Brit. A. C.*, τῶν abest etiam *Med. Pasf. Ask.*, qui cum *M.* ἀντὶ δὲ; ex *Aldo* ἀντὶ γὰρ τῶν ἑκ. *p* Καὶ τούτοισι καὶ αὐτὸν βασ. *Arch. Vind.*, καὶ αὐτὸν etiam *M. Pasf. Ask.* et *Suid.* in Συνέπαινος. Antea ex *Ald.* καὶ τὸν.

29. Τῶν ἐπιθαλασσίων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ] Ultima prudenter et circumspecte addita. Dederat orae maritimae praefectum Otanem C. 25., eius praefectura eopse tempore fungentem. Verum in Thracia illa atque ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Hic Artaphernes Asiam, in AEgaeum porrectam mare, procuravit. Duo, florentibus Persarum rebus, orae maritimae videntur praepositi fuisse, Europaeae et Asiaticae: hanc Hydarnes, Xerxe rege sibi iniunctam habuit L. VII, 135. *Thucydidi* στρατηγὸς τῶν κάτω audire solet, qualis Tissaphernes in eius L. VIII, 5.

41 Ὡς Νάξος εἴη νῆσος] Laudare non debeo Codd., e quibus νῆσος exulat. Persae cum Cycladum insularum nullam tenerent ditione, qui potuit Aristagoras, nisi inprudenter, Naxum, tacita illius positura et indole, Persae occupandam propinare? De Cycladibus *Eustath.* in Perieg. v. 525. et eo prior, *Strabo* L. X. p. 743. B.

43. Χρήματα δ' ἔνι πολλὰ] Quandoquidem *Eustath.* et tot membranae, χρήματα δὲ ἔχει dilucide ostendunt, eo in dissensu electionis arbitrium est. Accedo *Gronovio*, editumque amplector. Sic L. I, 181. ἄγαλμα δ' ΟΥΚ ΕΝΙ οὐδὲν αὐτόθι ἐνιδρύμενον· et C. 183. ἄγαλμα μέγα τοῦ Διὸς ΕΝΙ κατήμενον χρύσεον. Plura se ultro offerent, collecta a *Raphelio* in *S. Pauli* Epist. ad Galat. III, 28.

48. Ταῦτα μὲν γὰρ δίκαιον] Nolo, rixosus ne videar, hoc proscribere, probe gnarus, ab *Aldo* si δίκαιον venisset, et *Florentiae* δίκαια maluissent, primas fuisse ablaturum. Olim certe ita loquebantur. Noster L. VIII, 111. οὕτω τέ σφι κάρτα ΔΟΤΕΑ εἶναι τὰ χρήματα· et IX, 22. οὐ ποιέετε ΔΙΚΑΙΑ ἐπὶ τοὺς πατέρας στρατευόμενοι. *Thucydides* VIII, 106. καὶ ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι ΔΥΝΑΤΑ εἶναι τὰ πράγματα —— περιγενέσθαι, ubi doctissime *Dukerus*. Alia consulto negligo. Post nonnulla αἱρεθῆναι *Arch.* glossam olet. Conf. C. 97.

57. Σὺ ἐς οἶκον τὸν βασιλῆος] Fluxit ex Orientis more, quo οἶκον βασιλῆος regnum regiamque familiam describebant. Tale Hebraeorum בית המלך / οἶκος βασιλέως, et saepissime iteratum בית יהודה / tum בית ישראל. Sic L. VI, 9. νῦν τις ὑμέων εὖ ποιήσας φανήτω τὸν ΒΑΣΙΛΗΟΣ ΟΙΚΟΝ· et L. IX, 106. Rex quoque *Artaxerxes* in litteris, modo genuinae fuerint, ad *Hippocratem*, φίλον ΟΙΚΩι ΒΑΣΙΛΕΩΣ τίθεσο, μὴ φειδόμενος ὅλβου. Quo super titulo nonnulla *Casaubonus* Exercit. ad *Baron.* XIII. p. 214.

72. Ἀλ-

goras lætus Miletum rediit. Artaphernes autem misso Susa ad Darium nuncio, per quem de rebus ab Aristagora dictis eum certiorem faceret, ubi ille rem approbavit, ducentas triremes instruxit, tum Persarum, tum aliorum sociorum magna sane multitudine, præfecto eis duce Megabate, viro Persa, e familia Achæmenidarum, suo ac Darii consanguineo: cuius, si vera sunt quæ dicuntur, posteriore tempore filia pacta fuit Pausaniæ Lacedæmonio, Cleombroti filio, Græciæ tyrannidem affectanti. Delecto itaque duce Megabate, exercitum Artaphernes ad A-
33 ristagoram misit. Megabates ex Mileto Aristagora assumpto atque Ionum exercitu cum Naxiis, navigavit simulans ire in Hellespontum. Atque ubi Chium pervenit, classem continuit apud Caucasa, ut illinc vento aquilone traiiceret in Naxum. Sed quoniam non erat fatale Naxios ea classe deleri, hoc contigit: Megabates in circumeundis navium excubiis offendit navem Myndiam a nemine custodiri: quam rem indigne ferens, iussit satellites inventum eius navis rectorem, nomine Scylacem, vincire traiectum per thalamiam navis, *id est*, foramen per quod infimi remi extant: ita ut caput extaret, corpus intus esset. Aristagoras autem a quodam factus certior, hospitem suum Myndium a Megabate vinctum afflictari, Persam adit et hominem excutiens reposcit: quum nihil exoraret, ipse accedens Scylacem solvit. Id ubi rescivit Megabates, graviter admodum ferens, Aristagoram vituperavit. Cui Aristagoras, Quid tibi, inquit, est cum istis

σταγόρης ὡς ταῦτα ἤκουσε, περιχαρὴς ἐὼν, [a] ἀπῆιε ἐς Μίλητον· ὁ δὲ Ἀρταφέρνης, ὡς οἱ πέμψαντι ἐς Σῦσα, καὶ [b] ὑπερθέντι τὰ ἐκ τοῦ Ἀρισταγόρεω λεγόμενα, συνέπαινος καὶ αὐτὸς Δαρεῖος ἐγένετο, παρεσκευάσατο μὲν [c] διηκοσίας τριήρεας, πολλὸν δὲ κάρτα ὅμιλον Περσέων [d] τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· στρατηγὸν δὲ τούτεων ἀπέδεξε Μεγαβάτην, ἄνδρα Πέρσην τῶν Ἀχαιμενιδέων, ἑωυτοῦ τε καὶ Δαρείου ἀνεψιόν· τοῦ Παυσανίης ὁ [e] Κλεομβρότου Λακεδαιμόνιος, εἰ δὴ [f] ἀληθής γε ὁ λόγος, ὑστέρῳ χρόνῳ τούτεων ἠρμόσατο θυγατέρα, ἔρωτα σχὼν τῆς Ἑλλάδος τύραννος γενέσθαι· ἀποδέξας δὲ Μεγαβάτην στρατηγὸν Ἀρταφέρνης, ἀπέστειλε τὸν στρατὸν παρὰ τὸν Ἀριστα-
γόρεα. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μεγαβάτης ἐκ τῆς Μιλήτου τόν τε Ἀρισταγόρεα καὶ τὴν Ἰάδα στρατιὴν, καὶ τοὺς Ναξίους, ἔπλεε πρόφασιν ἐπ' Ἑλλησπόντου· ἐπεί τε δὲ ἐγίνετο ἐν Χίῳ, ἔσχε τὰς νέας ἐς [h] Καύκασα, ὡς ἐνθεῦτεν βορέῃ ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξον διαβάλλοι· καὶ, οὐ γὰρ ἔδεε τούτῳ τῷ στόλῳ Ναξίους ἀπολέσθαι, πρῆγμα τοιόνδε [i] συνηνείχθη γενέσθαι· περιιόντος Μεγαβάτεω τὰς ἐπὶ τῶν νεῶν Φυλακὰς, ἐπὶ [k] νεὸς Μυνδίης ἔτυχε οὐδεὶς Φυλάσσων· ὁ δὲ, δεινόν τι ποιησάμενος, ἐκέλευσε τοὺς δορυφόρους ἐξευρόντας τὸν ἄρχοντα ταύτης τῆς νεὸς, τῷ οὔνομα ἦν Σκύλαξ, τοῦτον δῆσαι [l] διὰ θαλαμίης διελόντας τῆς νεὸς κατὰ τοῦτο· ἔξω μὲν κεφαλὴν ποιεῦντας, ἔσω δὲ τὸ σῶμα· δεθέντος δὲ τοῦ Σκύλακος, ἐξαγγέλλει τις τῷ 298
Ἀρισταγόρῃ ὅτι τὸν ξεῖνον οἱ τὸν Μύνδιον Μεγαβάτης δήσας λυμαίνοιτο· ὁ δ' ἐλθὼν [m] παραιτέετο τὸν Πέρσην· τυγχάνων δὲ οὐδενὸς τῶν ἐδέετο, αὐτὸς ἐλθὼν ἔλυσε· πυθόμενος δὲ, κάρτα δεινὸν ἐποιήσατο ὁ Μεγαβάτης, καὶ [n] ἐσπέρχετο τῷ Ἀρισταγόρῃ· ὁ δὲ εἶπε, „ Σοὶ δὲ καὶ τούτοισι τοῖσι πρήγμασι τί

„ ἐστι

a *M. Ask. Pasc.*, in aliis ἀπῄει. Statim Ἀρταφρένης *Pasc. Ask. V.* et plerumque. *b* Exscripsit *Suid.* in Voc. *c* Ἑβδομήκοντα *Suid.* ex confusione litterarum σ et ο, ut bene *Portus.* *d* Desit *Arch. V.* *e* Κλεομβρότεω *Arch.* Voluit Κλεομβρότεω, ut Κροίσεω &c. *f* Ἀληθ. γέ ἐστι ὁ *Ask. Pasc. Arch. Vind.* et margo *Steph.* quod addi poterit. *g* Non est in *Arch. Pasc. Ask.*, qui duo Ἀρισαγόρην, prave. Vid. *Eustath.* in *Hom.* p. 234, 18. *b* *M. Ask. Pasc. Valla*, ceteri cum *Ald.* Καύκασον. *i* Συνενέχθη *Arch. V.* *k* Νεὸς *Arch.* et ter quidem. Post nonnulla δεινόν τι ποιησάμ. omnes. *l* Διὰ *Suid.* non habet, his usus in Θαλαμιδίοισι. *m* Παρῃτεῖτο *Schol.* ad Com. Vesp. v. 1249. et *Suidas* in isto verbo, etiam alia mutans. *n* Ἐπέρχετο *V. Arch. Valla*: male. Praeterea Σὺ δὲ *Arch.*

72. Ἀληθής γε ὁ λόγος] Non reluctabor, ubi ex scriptis γέ ἐστι accesserit. Hinc autem dilucide patet, *Herodoto*, haec cum commentaretur, cognitam non fuisse Pausaniae, qua Xerxis filiam sibi procatur, epistolam ap. *Thucydidem* L. 1, 128., quem *Diodorus* et *Cornelius Nepos* auctorem habent. Liquet insuper ἠρμόσατο non ultra desiderium porrigi oportere.

79. Ἐς Καύκασα] Si *Casus* Chio foret vicinior, ex ea Καύκασον formatum putares, uti in his *Aristidis* T. 1. p. 546. Edd. *Iebb.* καὶ νῦν Κάρπαθον μὲν καὶ ΚΑΤΚΑΣΟΝ, καὶ ἄλλας νήσους, εἰκυμένας ἐξιν ἰδεῖν. Rhetor enim καὶ Κάσον dederat. Verum situs et ventus Boreas *Casum* excludunt. *Caucasus* an *Caucasa* portus is, seu navium statio, vero nomine fuerit, non finio. Tacent veteres, *Delphinium*, *Phanas* et Γερόντων λιμένα insulae tribuentes: posterior est in H. An. *Aeliani* L. XII, 30.

87. Διελόντας] Nonne ad sententiam διελῶντας accommodatius? Διελῶντας —— κατὰ τοῦτο, *ad hunc modum per navis foramen traiicientes, ut caput* &c. Simili confusione ἐξελόντα Πισιστρατίδας et ἐξελῶντα membranae L. v, 63. Vulgatum ex *Hesychio* διαμερίσαντας, διανείμαντας indicabit.

91. Παραιτέετο τὸν Πέρσην] *Persam exorare nitebatur poenam deprecando.* Huc spectans *Schol.* in *Aristoph.* Vesp. v. 1249., Παρῃτεῖτο, ἀντὶ τοῦ ἐλιπάρει, παρεκάλει, παρ' Ἡροδότῳ· verba tum excitat quae hic leguntur: eadem dedit *Suidas*. Plene *Xenophon*. Ἀπομν. II, p. 433, 10., τοὺς μὲν θεοὺς παραιτήσῃ συγγνώμονάς σοι εἶναι, εἴτι παρημέλησας τῆς μητρός. *Zonaras* in Lex. MS. Παραιτοῦμαί σε, καὶ παρῃτήσατο τὸ πρᾶγμα, καὶ παρῃτήσατο αὐτὸν, οὐ δεῖ λέγειν· ἀλλ' οἷον, ὅτι παραιτοῦμαί σε συγγνώμην ἔχειν καὶ, παραιτοῦμαί σε μὴ χαλεπαίνειν. Ξενοφῶν, τοὺς μὲν θεοὺς παραιτήσῃ συγγνώμονάς σοι εἶναι· ista non dedit *Suidas*; qui multa descripsit ex Zonarae Lexico, quod ex *Io. Sambuci* Bibliotheca *Fr. Sylburgius* habuit utendum: ad Xenophontem spectantia *Io. Leunclavius* illinc excerpserat: haec excerpta ad *H. Stephanum* missa non recepisse se queritur *Leunclav.* in Append. *Xenoph.* p. 1142. pervenerunt ad *Is. Vossium*, hinc in Bibliothecam Leidensem.

VALCKEN.

94. Ἐσπέρχετο] *Succensuit Aristagorae*; nam lene nimis *vituperavit*. In *Apollonio Rh.* III. v. 516. Τελαμῶνι δὲ θύμος ὀρίνθη. ΣΠΕΡΧΟΜΕΝΟΣ δ' ἀνόρουσε θοῶς. *Pindarus* Nem. Od. 1, 59. Ἀλλὰ θεῶν βασίλεια σπερχθεῖσα θυμῷ, ubi praeter alia Critici ὑπερζέουσα τῷ θυμῷ. Quod post pauca ἐμέο πείθεσθαι, tanquam singulare et rarum L. 1, 126. examinavimus. Utrumque auctoritatem Codd., qui superius C. 29. τούτων ἔταξαν πείθεσθαι, addit, atque in talibus caute procedendum, neque falcem criticam temere sumendam, commonefacit.

95. Σοὶ δὲ καὶ τούτοισι τοῖσι] *Valla*, *quid tibi, inquit, est cum istis negotiis?* Noverat vir Doctissimus, non sic loqui solere Romanos; sed, *quid istbic tibi negotii est*; et, *quid tibi cum istis est negotii.* Non aliter Graeci solent. Videor mihi suum Herodoto restituisse corrigendo: Σοὶ δὲ καὶ τούτοισι πρῆγμα τί ἐστι; σὺ σὲ ἀπέστειλε. —— *Quid vero tibi cum his est negotii? an non te misit.* —— Iam primum vide mihi quaeso quantilla sit mutatio; ex τούτοισι male repetitum, ut millies evenit, τοῖσι delevi. deinde πρῆγμα in talibus est ex more recepto; saepius tamen omitti solet ut apud Latinos. Quod apud *Terentium*, *Quid tibi rei mecum est?* apud *Plautum* dicitur, *Quid mecum est tibi?* Stichi II, 2; 9. eadem ellipsi *Livius* VIII, c. 25., *Lucani atque Apuli, quibus gentibus nihil ad eam diem cum Romano populo fuerat, in fidem venerunt*, plene loquitur *Herodot.* V, c. 84. οἱ δὲ Αἰγινῆται ἔφασαν σφι-

Unde inimicitiæ et infausta expeditio coörtæ Aristagoram deficere.

„ ἐστι; [a] οὐ σὲ ἀπέστειλε Ἀρταφέρνης ἐμέο πειθεσθαι, „ καὶ πλέειν τῇ ἂν ἐγὼ κελεύω; τί πολλὰ πρήσσεις"; ταῦτα εἶπε [b] Ἀρισταγόρης· ὁ δὲ, θυμωθεὶς τούτοισι, ὡς νὺξ ἐγένετο, ἔπεμπε ἐς Νάξον πλοίῳ ἄνδρας [c] Φράσοντας τοῖσι Ναξίοισι πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα. Οἱ γὰρ ὧν Νάξιοι οὐδὲν πάντως προσεδέχοντο ἐπὶ σφέας τὸν στόλον τοῦτον ὁρμήσεσθαι· ἐπεὶ μέν τοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν [d] ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ, ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ [e] σῖτα καὶ ποτὰ, καὶ τεῖχος ἐσάξαντο· καὶ οὗτοι μὲν [f] παρεσκευάδατο ὡς παρεσομένου σφι πολέμου· οἱ δ' ἐπεί τε διέβαλον ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας ἐς τὴν Νάξον, πρὸς πεφραγμένους προσεφέροντο, καὶ ἐπολιόρκεον μῆνας τέσσερας· ὡς δὲ τά τε ἔχοντες ἦλθον χρήματα οἱ Πέρσαι, ταῦτα [g] κατεδεδαπάητό σφι, καὶ αὐτῷ τῷ Ἀριστα-γόρῃ προσανηισίμωτο πολλὰ, τοῦ πλεύνος τε ἐδέετο ἡ πολιορκίη, ἐνθαῦτα [h] τείχεα τοῖσι Φυγάσι τῶν Ναξίων οἰκοδομήσαντες, [i] ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν ἤπειρον, κακῶς πρήσσοντες. Ἀριστα-γόρης δὲ οὐκ εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν τῷ Ἀρταφέρνεϊ [k] ἐκπληρῶσαι· ἅμα δὲ ἐπίεζέ μιν ἡ δαπάνη τῆς στρατιῆς ἀπαιτεομένη, ἀρρώδεέ τε, τοῦ στρατοῦ πρήξαντος κακῶς· καὶ Μεγαβάτῃ διαβεβλημένος, ἐδόκεέ τε τὴν βασι-ληΐην τῆς Μιλήτου [l] ἀπαιρήσεσθαι· ἀρρωδέων τε τε-τέων ἕκαστα, ἐβουλεύετο ἀπόστασιν· συνέπιπτε γὰρ καὶ τὸν ἐστιγμένον τὴν κεφαλὴν ἀπῖχθαι ἐκ Σουσέων

istis negociis? nonne te misit Artapher-nes ut me sequereris, atque eo navigares quocunque ego iuberem? quid multa agis? His Aristagoræ verbis indignatus Megaba-tes, ubi nox adfuit, misit Naxum quosdam cum navi, ad rem Naxiis quæ impen-Ideret exponendam. Naxii, ut qui nihil 34
minus quam hanc adversus se classem ven-turam exspectabant, ubi tamen id audie-runt, omnia confestim ex agris in ur-5bem comportare; et se, ut qui obsiden-di essent, instruere cibariis, potu, mu-rorum refectione. Et isti quidem tan-quam instante sibi bello sese appara-bant: illi vero, posteaquam e Chio in Naxum traiecerunt, iam præmunitos ag-gressi sunt; consumptisque quatuor in op-pugnando mensibus, absumptaque a Per-sis quam secum attulerant pecunia, et magna etiam ab ipso Aristagora, quum plus desideraret obsidio, ubi castella Na-xiis exulibus exstruxerunt, in continen-15tem reverterunt male affecti. Aristagoras ita nec quod Artapherni receperat præ-35 stare poterat, et simul angebat eum mi-litiæ impensa quæ exigebatur, etiam ti-mebat ob exercitum male affectum, præ-sertim Megabatæ offensus, verebatur-20que præterea ne regno Mileti fraudare-tur: his de causis trepidus, de defectio-ne cogitabat. Contigit enim quoque e Su-sis

a M. Pasſ. Ask. Arcb., in aliis οὐδέ. *b* Ὁ Ἀρις. *Pasſ.*, nec prave. *c* Φράσοντας id. *d* Ἐσηνείκ. *V. Pasſ.* *e M. Ask. Arcb. Pasſ.*, alii σιτία ut *Ald.*, quae frequens scriptionis commutatio. Mox καὶ τὸ τεῖχ. *Pasſ. Brit. A. C.* *f* Παρεσκευάζοντο *Arcb. Pasſ. Ask. V.* et ora *Stepb.*, vulgatum tuentur *M. Brit.* duo, *Ald.* et *Euſtatb.* ad *Homer.* p. 234, 21. *g* Καταδεδαπ. *Arcb.* neglecto, ut saepe, augmento. *b* Τείχεά σφι τοῖς *Arcb.* *i* Ἀπαλλάσσοντο solus *Med.* *k* Ἐκτελέσαι marg. *Steph. Arcb. Vind.* *l* Ἀπαιρεθήσεσθαι *M. Ask. Pasſ.*, ἀφαιρεθήσεσθαι *V. Arcb.*, ex *Aldo*, *Paris. A. B.* ἀπαιρήσεσθαι, tum ἀρῥωδέων δὲ *Ask. Arcb.*

σι τε καὶ Ἀθηναίοισι εἶναι οὐδὲν πρῆγμα· qui locus vel so-lus, ut puto, correctionem satis adfirmaret. *Demo-sthenes*, qui c. Aphob. p. 517, 48., scripserat, *τί τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ*; plene dixit pro Cor. p. 186., *διο-μνύμενος μηδὲν εἶναί σοι καὶ Φιλίππῳ πρᾶγμα.* Comicus *Nicomachus* ap. *Athen.* VII, p. 291. B.

Ἔσω· γεωμετρικῇ δὲ καὶ σοὶ πρᾶγμα τί;

variat structuram *Plutarch.* T. II. p. 52. C. In eun-dem sensum *Comicus* ap. *Stobaeum* p. 501, 4. *Τίς γὰρ κατόπτρῳ καὶ τυφλῷ κοινωνία*; *Philostr.* p. 662., Σοὶ δὲ τί καὶ Πρωτεσίλεῳ κοινόν· hoc in talibus multo frequen-tius tantundem valet ac in *Herod. πρῆγμα.* VALCKEN.

5. Καὶ τεῖχος] Ista duo, ex anterioribus, ut hariolor, huc migrantia, si deforent, neutiquam reduce-rem. Turbant orationis habitum ac iuncturam, sive ἐσάξαντο cum *Valla* et *Porto* ex σάξασθαι, *farcire*, seu ab ἐσάξασθαι derivaveris. Prius insolitum mihi quid praefert, respuitque σῖτα καὶ ποτὰ, non profecto ita farcienda farciendaque, ac τὸ τεῖχος fortasse; poste-rius, ista si exulent, aut ἐς τεῖχος, quae Cl. *Reiskii* suspicio, scribatur, vero non disconveniet. Ipsemet scriptor viam emunit L. I, 190., Babylonii *προεσάξαν-το σιτία ἐτέων κάρτα πολλῶν, ante plurium annorum con-meatum inportarunt.* et VIII, 20. οὔτ' ἐξεκομίσαντο οὐ-δὲν, οὔτε ΠΡΟΕΣΑΞΑΝΤΟ Euboeenses.

5. Καὶ τεῖχος ἐσάξαντο] Non miror in forma verbi, Grammaticis haud animadversa, *Vallam*, *Portum* si-milesque haesisse literatores; ille *murorum refectio-nem*, quam ἐπισκευὴν vocant, significari credidit: *Por-tus* reddidit *muros muniverant*, retulitque ad Σάττειν. Verum vidisset, si similia comparasset *Hero-doti*: I, c. 190., Babylonii *κατειλήθησαν ἐς τὸ ἄστυ*, in urbem autem, obsidione praevisa, *προεσάξαντο σιτία ἐτέων κάρτα πολλῶν, iam ante comportaverant permul-torum annorum commeatus*, id ipsum *Portus* etiam adnotavit, intellexitque VIII, c. 20., οὔτε ἐξεκομίσαντο οὐδὲν οὔτε προεσάξαντο. Non facile reperietur, qui prae-ter *Herodotum* adhibuerit ἄξασθαι, ἐσαξασθαι, προεσάξα-σθαι. Quae habet ἦχται et ἐσῆκται, illa reperiuntur et apud alios istius etiam aetatis. —— Iam vero καὶ τεῖ-χος ab imperito positum suspicor, et, ab *Herodoto* scriptum: *ad oppugnationem autem tolerandam sese pa-raverant*, καὶ σιτία καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο, id est

ἐς τὸ τεῖχος ἤξαντο, et esculenta potulentaque curaverant intra urbem importari. —— Primum ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος· *ex agris omnia comportaverant in urbem*, quae quidem essent mobilia; pro more degen-tium in istius modi regionibus, in quibus una prae-sertim urbs tantum esset muro munita: de Naxiis lo-cupletibus scribit *Aristot.* in Rep. Naxiorum ap. *A-then.* VIII. p. 348. A. τῶν παρὰ Ναξίοις φόρων οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἄστυ ᾤκουν, οἱ δὲ ἄλλοι διεσπαρμένοι κατὰ κώμας. Eadem ratio fuit in Attica; saepius itaque leguntur in historia quoque recentiori tempore Philippi et A-lexandri, (*Demosth.* p. 140, 68. *Diodor. Sic.* T. II. p. 162.) omnia mobilia e pagis in Athenas Attici compor-tasse; inprimis bello Peloponnesiaco: praeter *Thucyd.* testis est *Aristoph.* Ἰπ. v. 789, 802. Ἀχ. v. 72. Εἰρ. v. 631. *Schol.* διὰ τὰς συνεχεῖς τῶν πολεμίων εἰσβο-λὰς ἐσκευαγωγήσαντο εἰς τὴν πόλιν οἱ ἀπὸ τῶν ἀγρῶν. VALCKEN.

14. Ἀπαλλάσσοντο] Male *Medicea* eveniat, cuius imperio Graecis inauditum ἀπαλλάσσαντο sermonis or-natum foedavit. Sexcenties illibatam sedem, quod restituimus, tuetur, et inconsulto unius iussu novam induere speciem debuit? Post pauca ἐκτελέσαι *Arcb.*, acceptum glossae fero.

20. Ἀπαιρεθήσεσθαι] Ita instauratum a *D'Orvillio* ad *Chariton.* L. I, 12. p. 127. laudibus fertur. Ego ἀπ-αιρήσεσθαι non adspernor: Tritum enim olim, cui pas-sivum recentiorum acumen substituit crebro. Dederat *Aldus* πολλὸν ἐλασσώσεσθαι, maluerunt ἐλλασσωθήσεσθαι L. VI, 11. Talium copiam post *Kusterum* et *Dukerum* conduxit *Hemsterhusius* ad *Thomae* Τιμώσεται et *Pier-sonius* in *Moerid.* p. 367.

22. Τὸν ἐστιγμένον τὴν κεφαλὴν] „ *AEneas in Poliorcetico et Polyaenus l.* I. *idem tradunt.*„ *GALEUS.* Quae *Gellio* vocatur N. A. XVII, c. 9., *inopinabilis latebra barbarico astu excogitata*, sic ipsi denarratur, ut alium sequutus videatur auctorem, qui fraudem magis fecerit verisimilem. Ex *Herod.* rem enarrat *Tzet-zes* Chil. III, v. 512. IX, v. 228., &c. Sic autem *AEneas* in Poliorcet. c. 31., ut ipsa retinuerit plera-que omnia *Herodoti* verba: Ἰσιαῖος βουλόμενος τῷ Ἀρι-σταγόρᾳ σημῆναι (excidit ἀποστῆναι·) ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχεν ἀσφαλῶς δηλῶσαι, ἅτε φυλασσομένων τῶν ὁδῶν, καὶ οὐκ

ſis ab Hiſtiæo venire quendam compuncto notis capite, quibus Hiſtiæus Ariſtagoram commonefaciebat ut ab rege deficeret. Id namque volens Hiſtiæus Ariſtagoræ indicare, quia alia ratione ſecure facere non poterat, utpote itineribus cuſtoditis, fidelisſimo e ſervis caput abraſum notis ſignavit, et hominem retinens quoad capilli renaſcerentur, ubi illi renati ſunt, raptisſime dimiſit Miletum, nihil aliud mandans, niſi ut quum Miletum pervenisſet, iuberet Ariſtagoram eraſo ſuo capite inſpicere. Ea autem ſtigmata ſignificabant, ut a me ſuperius dictum est, defectionem. Hæc ideo Hiſtiæus faciebat quod magnam calamitatem ducebat ſe Suſis detineri: etiam atque etiam ſperans, fore ut ſi ab Ariſtagora rebellaretur, ad mare proficiſceretur: ſin Miletus nil novi moliretur, nullam ſibi viam amplius esſe ad eam reverten-
36 di intelligebat. Eum quidem nuncium Hiſtiæus hæc conſiderans mittebat. Ariſtagoras autem, quum ei hæc omnia conſentanea per idem tempus contigisſent, retulit ad ſuæ factionis homines tam de ſua ſententia quam de Hiſtiæi mandatis. Cui quum ceteri omnes aſſenſiſſent, iubentes ut rebellaret; Hecatæus tamen hiſtoriographus initio diſſuadere bellum ſumi adverſus regem Perſarum, enumerans cunctas nationes quibus Darius imperaret, illiusque potentiam: ſed quum hoc perſuadere non poſſet, ſecundo loco ſuadere, ut claſſe mare occuparent, negans ſe videre qua alia ratione id esſet eventurum: ſcire enim ſe Mileſiorum vires esſe imbecillas: ſi tamen pecuniæ e templo quod est in Branchidis tollerentur, quas Crœſus Lydus dedicaviſſet, multum ſpei recipere maris potiundi, atque ita pecuniam et ipsos habituros ad utendum, nec hoſtes eam ſpoliaturos. Erant autem hæ ingentes pecuniæ, quemadmodum a me in primo libro declaratum est. Verum ne hæc quidem ſententia vicit; et nihilominus placuit, ut omnino rebellaretur: utque unus eorum Myuntem navigaret ad exercitum, qui a Naxo reverſus illic agebat, ut conaretur
37 duces claſſiariorum comprehendere. Miſſus autem ad hoc ipsum Iatragoras, dolo cepit Oliatum Ibanolis filium Mylaſſenſem, et

σίων παρ' Ἰσιαίου, σημαίνοντα ἀπίστασθαι Ἀριστα-
γόρῃ ἀπὸ βασιλῆος· ὁ γὰρ Ἰσιαῖος βουλόμενος
τῷ Ἀρισταγόρῃ σημῆναι ἀποστῆναι, ἄλλως μὲν [a] οὐ-
δαμῶς εἶχε ἀσφαλέως σημῆναι, ὥστε φυλασσομε-
νέων τῶν ὁδῶν· ὁ δὲ, τῶν δούλων τὸν πιστότατον
[b] ἀποξυρήσας τὴν κεφαλὴν, ἔστιξε, καὶ ἀνέμεινε
ἀναφῦναι τὰς τρίχας· ὡς δὲ ἀνέφυσαν, τάχιστα
ἀπέπεμπε ἐς Μίλητον, σύστειλάμενος αὐτῷ ἄλλο
μὲν οὐδέν· [c] ἐπεὰν δὲ ἀπίκηται ἐς Μίλητον, κελεύειν
Ἀρισταγόρην ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας, κατιδέ-
σθαι ἐς τὴν κεφαλήν· τὰ δὲ στίγματα ἐσήμαινε, ὡς
καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀπόστασιν· ταῦτα δὲ ὁ
Ἰσιαῖος [d] ἐποίεε, συμφορὴν ποιεύμενος μεγάλην τὴν 299
ἑωυτοῦ κατοχὴν τὴν ὑπὸ Σούσοισι· ἀποστάσιος ὦν γι-
νομένης, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας μετήσεσθαι ἐπὶ θά-
λασσαν, [e] μὴ δὲ νεωτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου,
οὐδαμᾶ ἐς αὐτὴν ἤιξειν ἔτι ἐλογίζετο. Ἰσιαῖος μέν
νυν ταῦτα διανοεύμενος, ἀπέπεμπε τὸν ἄγγελον· Ἀ-
ρισταγόρῃ δὲ συνέπιπτε τοῦ αὐτοῦ χρόνου πάντα
ταῦτα συνελθόντα· ἐβουλεύετο ὦν μετὰ τῶν στασιω-
τέων, ἐκφήνας τήν τε ἑωυτοῦ γνώμην καὶ τὰ παρὰ
τοῦ Ἰσιαίου ἀπιγμένα· οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες γνώ-
μην κατὰ ταὐτὸ ἐξεφέροντο, κελεύοντες ἀπίστασθαι·
Ἑκαταῖος δ' ὁ λογοποιὸς πρῶτα μὲν οὐκ ἐᾶν πόλεμον
βασιλέι τῶν Περσέων ἀναιρέεσθαι, [f] καταλέγων τά
τε ἔθνεα πάντα τῶν ἦρχε Δαρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν
αὐτοῦ· ἐπεί τε δὲ οὐκ [g] ἔπειθε, δεύτερα συμβάλλεσθαι
ποιέεσθαι ὅκως ναυπράτεες τῆς θαλάσσης ἔσονται· ἄλ-
λως μέν νυν οὐδαμῶς ἔφη λέγων σωφρονέειν ἐσόμενον
τοῦτο· ἐπίστασθαι γὰρ τὴν δύναμιν [h] τὴν Μι-
λησίων ἐοῦσαν ἀσθενέα· εἰ δὲ τὰ χρήματα καταιρε-
θείη τὰ ἐκ τοῦ ἱροῦ τοῦ ἐν Βραγχίδῃσι, τὰ
Κροῖσος ὁ Λυδὸς ἀνέθηκε, πολλὰς εἶχε ἐλπίδας
[i] ἐπικρατήσειν τῆς θαλάσσης· καὶ οὕτω αὐτούς τε
ἔχειν χρήμασι χρᾶσθαι, καὶ τοὺς πολεμίους οὐ
συλήσειν αὐτά· τὰ δὲ χρήματα ἦν ταῦτα με-
γάλα, ὡς δεδήλωταί μοι ἐν τῷ [k] πρώτῳ τῶν
λόγων· αὕτη μὲν δὴ οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη· ἐδόκεε
δὲ ὅμως ἀπίστασθαι· ἕνα τε αὐτέων [l] πλώσαν-
τα ἐς Μυοῦντα ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νά-
ξου ἀπελθόν, ἐὸν ἐνθαῦτα, συλλαμβάνειν πειρᾶσθαι
τοὺς ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλέοντας στρατηγούς. Ἀπο-
πεμφθέντος δὲ Ἰητραγόρεω κατ' αὐτὸ τοῦτο, καὶ συλ-
λαβόντος δόλῳ [m] Ὀλίατον Ἰβανώλιος [n] Μυλασσέα,
καὶ

a Οὐχ *Brit.* duo, ſervat receptum *AEneas* Tactic. p. 1704. Ed. *Gronov.* haec deſcribens. *b* Ἀποξυρίσ. *Arcb.* *c* Ἐπὴν *id.* et *Paſ. V.* *d* Ἐποίησε *Arcb. Paſ. V.*; ſpectavit haec *Nonnus* ad *Gregorii Naz.* Stelit. II. p. 162. *e* Praeſtat μὴ δὲ ex *Reiskii* indicio, atque ita *Aldus*, cui accedo. Mox οὐδαμῶς *Brit. A. C.* *f* Κατὰ τὰ λέγων *Arcb.* *g* Ἐπείσθη id. *b* Τὴν Μιλ. *M. Paſ. Ask.*, ceteri τὴν τῶν, quod mutatione non indigebat. *i* Ἐπικρατήσας *Brit.* duo, mox οὕτως plures. *k Ask. Arcb. V.* ora *Steph. Vallae*, antea πρότερῳ. *l* Πλώσαντες Μυοῦντα *Brit. A. C.* *m* Ὀλὰ τὸν iid. et Ἰβανδλ., in *Paſ.* Ἰβανώλλ. *n* Μυλασέα *Brit. A. C.*, porro Τερμερέα iidem cum *Arcb. V. Paſ. Ask.* ora *Steph. Vallae*: olim Τερμενέα.

οὐκ εὔπορον (ὂν addendum:) γράμματα λαβεῖν φέροντα· —— tandem, τὰ δὲ στίγματα, inquit, ἐσήμαινεν ἃ δεῖ ποιεῖν· ſecundum *Herod.* ἀπόστασιν· auctore *Polyaeno* I, c. 24. capiti hae literarum inerant notae: Ἰσιαῖος Ἀριστα-
γόρᾳ, Ἰωνίαν ἀπόστησον. VALCKEN.

46. Ὁ λογοποιὸς] Idem Hecataeo titulus L. II, 143. V, 125., etiam AEſopo L. II, 134., ſed diverſa ratione, hic fabulator, ille hiſtoricus, ex iuſta *Voſſii* de Hiſtor. Gr. L. IV, 3. opinione. Bene *Harpocratio*, Λογοποιὸς, ὁ ὑφ' ἡμῶν ἱστορικὸς λεγόμενος ex *Iſocrate* et Noſtro, ubi docte *Mauſacus* et *Valeſius*. Ἑκαταῖος ὁ λογοποιὸς *Arriano* Ἀναβ. II, 16., λογοποιοὶ hiſtoriarum ſcriptores *Xenophonti* Κ. παιδ. VIII. p. 229. D., aliisque.

50. Ναυκράτεες τῆς θαλάσσης] Una voce θαλασσοκράτορες *Thucydidi* VIII, c. 83., dicuntur Chii Mileſiique; qua forma *Herodoto* VI, c. 9., ſunt ναυκράτορες· hanc ego vocem *Thucydidi* libenter reſtituerem p. 391, 98. ubi vulgatur in Alcibiadis oratione: καὶ ἀπελθεῖν αἱ νῆες παρέξουσιν αὐτοκράτορες γὰρ ἐσόμεθα καὶ ξυμπάντων Σικελιωτῶν. Athenarum quidem civitas ratum erat habitura quidquid egisſent Alcibiades et collegae, imperatores αὐτοκράτορες conſtituti: ſed hic vocem non convenire ſenſit et *Schol.* Corrigo primum παρέξουσι· ναυτοκράτορες γὰρ —— *navium enim copia praeſtabimus omnibus Sicilienſibus:* ſed ſcripsisſe puto *Thucydidem* ναυκράτορες· ubi vulgatur alterum, ναυκρατόρων praebent optimi Codd. p. 370, 84. p. 373, 91. In *Herod.* ſi vel codex daret ναυκράτορες, alterum ſatis adfirmaret nomen uſitatisſimum Ναυκράτης. VALCKEN.

59. Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λόγων] Non diſſentio a MSS. Alibi ἐν τοῖσι πρώτοισι τῶν λόγων L. VII, 93., uti et *Strabo* L. XV. p. 1011. B. Τὰ vero ἐν Βραγχίδῃσι Croeſi donaria L. I, 92. annumeravit, quae ex *Hecataei* ſeniore ſuaſu Ariſtagoras in uſum ſi vertisſet, multo fuisſet contra Perſas inſtructior, ac Xerxi ea intervertendi atque auferendi praecidisſet occaſionem. Geographum vide L. XIV. p. 941. B.

Civitatum Ioniæ liberatio ab tyrannis, quas conciliat sibi. Aristagoras quærit societatem Spartæ.

καὶ Ἰστιαῖον Τύμνεω Τερμερέα, καὶ Κώην [a] Ἐρξάνδρου, τῷ Δαρεῖος Μιτυλήνην ἐδωρήσατο, καὶ Ἀρισταγόρην Ἡρακλείδεω Κυμαῖον, καὶ ἄλλους συχνούς· οὕτω δὴ ἐκ τοῦ ἐμφανέος ὁ Ἀρισταγόρης ἀπεστήκεε, πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ μηχανώμενος· καὶ πρῶτα μὲν λόγῳ μετεὶς τὴν τυραννίδα, ἰσονομίην ἐποίεε τῇ Μιλήτῳ, ὡς ἂν [b] ἑκόντες αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συναπισταίατο· μετὰ δὲ, καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ τοῦτο τοῦτο ἐποίεε, τοὺς μὲν ἐξελαύνων τῶν τυράννων, τοὺς δ' ἔλαβε τυράννους ἀπὸ τῶν νεῶν τῶν συμπλευσασέων ἐπὶ Νάξον, τούτους δὲ Φίλα βουλόμενος ποιέεσθαι τῇσι πόλισι, ἐξεδίδου, ἄλλον ἐς ἄλλην πόλιν παραδιδοὺς, ὅθεν εἴη ἕκαστος. Κώην μέν νυν Μιτυληναῖοι, ἐπεί τε τάχιστα παρέλαβον, ἐξαγαγόντες κατέλευσαν· Κυμαῖοι δὲ τὸν σφέτερον αὐτέων ἀπῆκαν· ὡς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ [c] πλεῦνες ἀπίεσαν, τυράννων μέν νυν κατάπαυσις ἐγένετο ἀνὰ τὰς πόλιας· Ἀρισταγόρης δὲ ὁ Μιλήσιος ὡς τοὺς τυράννους κατέπαυσε, στρατηγοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν πολίων κελεύσας ἑκάστους καταστῆσαι, δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ ἀπόστολος ἐγίνετο· ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης τινὸς οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι. Τῆς δὲ Σπάρτης Ἀναξανδρίδης μὲν ὁ Λεοντος οὐκέτι περιεὼν ἐβασίλευε, ἀλλὰ [d] ἐτετελευτήκεε· Κλεομένης δὲ ὁ Ἀναξανδρίδεω [e] εἶχε τὴν βασιληίην, οὐ [f] κατὰ ἀνδραγαθίην σχών, ἀλλὰ κατὰ γένος. Ἀναξανδρίδῃ γὰρ ἔχοντι γυναῖκα ἀδελφεὴν ἑωυτοῦ ἀνεπιστάτην, καὶ ἐούσης ταύτης οἱ [g] καταθυμίης παῖδες οὐκ ἐγίνοντο· τούτου δὲ τοιούτου ἐόντος, οἱ ἔφοροι εἶπαν, ἐπικαλεσάμενοι αὐτὸν, „ [h] Εἴ τοι σύ γε σεωυτοῦ „ μὴ προορᾷς, ἀλλ' ἡμῖν τοῦτο ἔστι ὑ περιοπτέον, „ γένος τὸ [i] Εὐρυσθένεος γενέσθαι ἐξίτηλον· σὺ νυν „ τὴν μὲν ἔχεις γυναῖκα, ἐπεί τε τοι οὐ τίκτει „ [k] ἐκ σέο, ἄλλην δὲ γῆμον· καὶ ποιέων ταῦτα, „ Σπαρτιήτῃσι [l] ἀδήσεις· ὁ δ' ἀμείβετο, Φὰς τυτέων

et Histiæum Tymnis Termerensem, et Coëm Erxandri filium, quem Darius Mitylene donaverat, et Aristagoram Heraclidis filium Cymæum, compluresque alios. Ita ex professo Aristagoras defecit, omnia in Darium comminiscens: et primum quidem, verbo duntaxat tyrannidem deferens, statum reipublicæ Mileti constituit, ut secum libenter Milesii deficerent. Idem dehinc quoque in reliqua Ionia fecit, tyrannorum alios eiiciens, ex aliis autem quos tyrannos ceperat e navibus iis, quæ adversus Naxum una ierant, ut civitatibus gratificaretur, dedidit alium in aliam urbem tradens, ex qua quisque illorum erat. Quorum Coëm Mitylenæi ut acceperunt, sine mora productum lapidibus interemerunt: Cymæi suum dimiserunt. Posteaquam autem et alii complures tyrannos dimisissent, passim per civitates eorum abdicatio facta est. Tyrannis summotis, Aristagoras Milesius singulos iussit in singulis civitatibus constituere magistratus: quod secundum fuit, ipse Lacedæmonem triremi navigavit: opus enim erat magnam aliquam comparare societatem. Spartæ regnum iam non tenebat Anaxandrides, Leontis filius, quia non superstes erat, sed eius obitu filius Cleomenes regnabat; non ille quidem propter virtutis specimen, sed propter genus. Etenim Anaxandrides duxerat in matrimonium sororis suæ filiam, quæ etsi cordi erat, tamen ex ea liberos non suscipiebat. Id quum ita esset, ephori ei arcessito dixerunt: Si tu tibi non prospicis, at certe nobis hoc non est despiciendum, Eurysthenis genus intercidere. Tu igitur quandoquidem uxorem habes, quæ ex te non parit, ea repudiata aliam ducito, gratissimam rem in hoc Spartiatis facturus. His ille respondens, ne-

300 38 39 90 95

a Ἐρξάνδρεω *Arcb.*, more scriptoris: ἐξ ἄνδρου *Pasc. Vind.* Laurentius *Alexandri.* *b* Ἐνόντες *Arch.* et συναπισαιατο cum *Med. Pasc. Ask*, quae et *Porti* coniectura: antea συναπισεατο. *c* Πλεῦνες ἀπίεσαν margo *Stepb. Vind Arch. Ask. Brit. A. C.*, πλεῦνες αὐτῶν *Ald. Med. Pasc.*, mox ἐγίνετο *V. Pasc.* *d* Ἐτελεύτηκε duo *Brit.* *e* Decem seqq. omittunt iidem per socordiam. *f* Κατ' ἀνδρ. *Arch. V.* *g* Spectavit vocem *Eustatb. Hom.* p. 149, 32. *b* Εἴ τοι σὺ σεωὐτοῦ *Arch. V.*, γε dein etiam *Pasc.* et *Brit. A. C.* Antea εἴ τι. *i* *M. Arch. Pasc. Ask. Brit. A. C.* olim Ἐυρυσθέος. *k* Ἐκ σέο, ἄλλην *M. Pasc. Ask. Arch. V. Paris. A. B.*, duo *Brit. Valla:* olim ἐκ σέο, ἄπες, ἄλλην. *l* Ἠδήσ. *Brit. A. C.*

67. Τερμερέα] Auspiciis utor Schedarum, quibuscum *Steph. Byz.*, Τέρμερα, πόλις Λυκίας, ἀπὸ Τερμέρου· ὁ πολίτης ΤΕΡΜΕΡΕΤΣ. Fuit in Cariae Lyciaeque finibus. Cariae Τερμεριον et χωρίον Τέρμερον agnoscit *Strabo* L. XIV. p. 971. A., cui Cariae in situ *Herodotus* L. VII, 98. congruit.

72. Ἰσονομίην ἐποίησε τῇ Μιλησίων] Laurentius *statum reipublicae Mileti constituit*, haud plene. Ἰσονομίη et Τύραννις contra se ponuntur, estque illa iuris quaedam inter cives aequabilitas, qualis populari in statu. Maeandrius post Polycratis, tyranni Samii, fata dilucide, ἐγὼ δὲ ἐς μέσον τὴν ἀρχὴν τιθείς, ΙΣΟΝΟΜΙΗΝ ὑμῖν προσαγορεύω L. III, 142. Vide ibid C. 80.

82. Οἱ πλεῦνες ἀπίεσαν] Expunxi pronomen, ex praegressis inculcatum temere. Tyranni abierunt quidem, sed civium voluntate dimissi; Histiæus, Tymnae F., in castris deinceps Xerxis fuit L. VII, 98. Atque ea expedita satis: molestissima, quae consequuntur, ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης —— ἐξευρεθῆναι· ultimum si nusquam foret, leni flueret oratio tractu: cum mordicus tamen scripti retineant libri, *Pavii* molimen ἔδεε —— συμμαχίη τινός οἱ μεγάλη ἐξευρεθῆναι reformat, *Reiskii* συμμαχίην τινά οἱ μεγάλην ἐξευρεθῆναι. Utri adplaudam, haesito, ob Herodoteae abundantiae morem.

82. Οἱ πλεῦνες αὐτῶν ἀπίεσαν] Ionice *Herodoto* ἀπίεσαν significat *dimittebant:* hic itaque scribendum ἀπῆσαν, id est ἀπηλλάσσοντο, quod huius etiam vice reponendum est ex Codd. p. 425, 18. —— In istis, ἔδεε γὰρ δὴ συμμαχίης τινός οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι· postremum non sane delendum, ut ille putabat, superfluum adiicitur more Herodoteo: sic ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι, p. 102, 7. atque alibi similia reperiuntur. VALCKEN.

92. Ἀναξανδρίδῃ γὰρ ἔ. γυναῖκα] De Anaxandride eiusque duabus uxoribus narrata contraxit in pauciora verba *Pausan.* in Lacon. p. 211. apud hunc Anaxandrides Lacedaemoniorum μόνος γυναῖκάς τε δύο ἅμα ἔσχεν, καὶ οἰκίας δύο ἅμα ᾤκησε. *Herod.* γυναῖκας, ait, ἔχων δυο, δικὰς ἰσίας οἴκεε, πεισέων, οὐδαμᾶ Σπαρτιητικά· quinimo nec in universum Ἑλληνικά· nam, quidquid nonnulli nobis narrent, nusquam in Graecia florente licuit duas simul uxores habere, nisi certas interdum ob rationes, permissu magistratuum vel populi; praesertim διὰ σπάνιν ἀνθρώπων, quod semel Athenis accidisse legitur. —— Est in his c. 40. rara vox ἐξέσιος de repudio posita, quam enotatam *Eustathio* supra iam fuit observatum ad L. III, c. 148. VALCKEN.

96. Εἴ τοι σύ γε σεωὐτοῦ] Placuit scriptura, priore commodior. Per autem egregie *Med.* pluresque alii, γένος τὸ Ἐυρυσθένεος γενέσθαι ἐξίτηλον. Vulgatum enim antea, optimo *Gronov.* iudice, absurdissimum. *Procopius*, sollers priscorum aemulus, Bel. Pers. L. I, 5. ὅτι μὴ ἐξιτήλου παντάπασι γένους τοῦ βασιλείου, *Persarum*, ὄντος· et L. II, 22.

99. Οὐ τίκτει ἐκ σέο, ἄλλην δὲ] In ambiguo animus fuit, retinendumne *Aldi* ἄπες, an furcillis eiiciendum: tot tandem conspirans Codd. imperium hanc in partem impulit. Videntur, quae Celeb. etiam *Gronovii* sententia, consulto infaustum vocabulum silentio Ephori praesisse, eaque solum subiecisse, quae divortium innuebant clarissime. *Pausanias*, eodem in negotio occupatus, τὴν γὰρ οἱ, Anaxandridae, πρότερον συνοικοῦσαν ΑΡΙΣΤΗΝ, τὰ ἄλλα οὖσαν, συνέβαινεν οὐ τίκτειν, ubi ἀρεσὴν vere *Steph. Berglerus*, quo καταθυμίην doctissimus scriptor et Nostri sectator industrius explicuit, Laconic. C. 3. p. 211.

11. Τῆς

negat se earum rerum alterutram esse facturum: et hos non recte consulere ait, qui ipsum hortentur repudiata quam habeat uxore innoxia, alteram inducere: eoque se
40 non esse pariturum. Cui ephori atque seniores consilio habito retulerunt: Quoniam te cernimus amore coniugis quam habes implicitum, facito quod dicemus, ac noli repugnare, nequid de te Spartiatæ gravius consulant. Coniugem quam habes ut repudies non postulamus: quæcunque ei præstas nunc, ea omnino præstato: alteram tamen ducito præter hanc uxorem, quæ sit fecunda. Hæc dicentibus assensus est Anaxandrides: qui duas dehinc uxores habens, binis ædibus habitabat, haud-
41 quaquam Spartana faciens. Non longo interiecto tempore, uxor quæ posterius ducta est parit hunc Cleomenem, et ipsa successorem regni Spartiatarum protulit. At uxor prior quæ præcedente tempore ste-
o rilis fuerat, et ipsa tunc concepit, hoc fato usa: quæ quum revera prægnans esset, consanguinei tamen posterioris uxoris id audientes, ac molestе ferentes, dicere, iactari hoc ab illa animo subiiciendi sibi partum. Itaque his indigne ferentibus, exacto tempore ephori increduli feminam parientem circumsidentes observarunt: quæ Dorieum peperit, moxque Leonidem, et post hunc recta Cleombrotum. Sunt etiam qui dicant Cleombrotum atque Leonidem fuisse geminos. At quæ Cleomenem per-
42 perit, secundo loco in matrimonium ducta, filia Prinetadæ, neptis Demarmeni, alium filium præterea non genuit. Et Cleomenes quidem mentis non compos, ut fertur, sed admodum furens, Dorieus autem inter æquales omnes primus erat, meritoque putans se ob virilitatem regno potiturum: hoc ita opinione præsumens, defuncto Anaxandrida quum Lacedæmonii Cleomenem ex lege, quod maximus natu esset, creassent, indigne id tulit, sibi a Cleomene imperari. Igitur petita a Spartiatis plebe,

τίων ἑτέρα ποιήσαι· ἐκείνες τε ἐ καλῶς συμβουλεύειν, παραινέοντας, τὴν ἔχει γυναῖκα, ἐοῦσαν ἀναμάρτητον [a] ἐωυτῷ, ταύτην ἀπέντα, ἄλλην ἐσάγεσθαι· ἐδὲ σφι πείσεσθαι. Πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες [b] βουλευσάμενοι, προσέφερον Ἀναξανδρίδῃ τάδε, „ Ἐπεὶ τοίνυν [c] τοι περιχόμενόν σε „ ὁρέομεν τῆς ἔχεις γυναικὸς, σὺ δὲ ταῦτα ποίεε, „ καὶ μὴ ἀντίβαινε τούτοισι, ἵνα μή τι ἀλλοῖον „ περὶ σεῦ [d] οἱ Σπαρτιῆται βουλεύσωνται· γυναικὸς „ μὲν τῆς ἔχεις ἐ προσδιόμεθά σευ τῆς [e] ἐξέσιος· σὺ „ δὲ ταύτῃ τε πάντα ὅσα νῦν παρέχεις πάρεχε, καὶ „ ἄλλην πρὸς ταύτῃ ἐσάγαγε γυναῖκα τεκνοποιόν". Ταῦτά κη λεγόντων, συνεχώρησε ὁ Ἀναξανδρίδης· μετὰ δὲ, γυναῖκας ἔχων δύο, διξὰς ἰσίας οἴκεε, ποιέων [f] ἐδαμῶς Σπαρτιητικά. Χρόνε δὲ ἐ πολλοῦ διελθόντος, ἡ ἐσύστερον ἐπελθοῦσα γυνὴ τίκτει τὸν δὴ Κλεομένεά τεῦτον· καὶ [g] αὕτη τε ἔφεδρον βασιλέα Σπαρτιήτῃσι ἀπέφαινε· καὶ ἡ προτέρη γυνὴ τὸν πρότερον χρόνον ἄτοκος ἐοῦσα, τότε κως ἐκύησε, συντυχίῃ ταύτῃ χρησαμένη· ἔχουσαν δὲ αὐτὴν ἀληθέϊ λόγῳ, οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκήϊοι πυθόμενοι ὤχλεον, [h] φάμενοι αὐτὴν κομπέειν ἄλλως, βουλομένην ὑποβαλέσθαι· διὰ δὲ ποιεύτων αὐτέων, τοῦ χρόνου συντάμνοντος, ὑπ' ἀπιστίης οἱ ἔφοροι τίκτουσαν τὴν γυναῖκα περιϊζόμενοι ἐφύλαξαν· ἡ δὲ ὡς ἔτεκε 301
Δωριέα, ἰθέως ἴσχει Λεωνίδην· καὶ μετὰ τοῦτον, ἰθέως ἴσχει Κλεόμβροτον· οἱ δὲ καὶ διδύμους λέγουσι [i] Κλεόμβροτόν τε καὶ Λεωνίδην γενέσθαι· ἡ δὲ, Κλεομένεα τεκοῦσα, καὶ τοδεύτερον ἐπελθοῦσα γυνὴ, ἐοῦσα θυγάτης [k] Πρηνάδεω τοῦ Δημαρμένου, οὐκέτι ἔτικτε τοδεύτερον. Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης, ὡς λέγεται, ἦν τε οὐ φρενήρης, [l] ἀκρομανής τε· ὁ δὲ Δωριεὺς ἦν τῶν ἡλίκων πάντων πρῶτος· ἰῦ τε ἐπίστατο κατ' ἀνδραγαθίην αὐτὸς σχήσειν τὴν βασιληΐην, ὥστε ἐν οὕτω φρονέων, ἐπειδή ὁ, τε Ἀναξανδρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι [m] χρεώμενοι τῷ νόμῳ, ἐστήσαντο βασιλῆα τὸν πρεσβύτατον Κλεομένεα, ὁ Δωριεὺς [n] δεινὸν ποιεύμενος, καὶ οὐκ ἀξιῶν ὑπὸ Κλεομένεος βασιλεύεσθαι, αἰτήσας ο λαὸν, Σπαρτιήτας ἄγε ἐς

a Defit *Arch. Vallae.* *b Med. Pasf. Ask. Arch. Vind.*, ex *Aldo* συμβουλευσάμενοι. *c* Defit *Arch.* statim ὁρέωμεν *Ald.* *d* Articulus negligitur a *Vind. Pasf. Brit. A. C.* *e* Ἐξώσιος ora *Steph. Ask.* Vulgati patronus est *Eustath.* ad *Hom.* p. 1667, 32. *f M. Arch. Pasf. Vind. Ask.*, alii οὐδαμᾶ, frequente mutatione. *g* Αὐτή τε *Arch.*, mox ἀπέφανε *Vind.* *b* Duo haec absunt *Brit. A. C.*, qui mox πρότειν, prave. *i* Κλεόμβροτόν τε solus *Arch.*, nec male. *k M. Ask. Arch. V. Pasf. Valla*, alii cum *Aldo* Περιηνητάδεω. *l* Habet *Pollux* VI, 125. hoc ex loco. *m* Defit vocabulum *Arch. V.* et *Vallae*, potestque abesse. *n* Δεινόν τοι *Arch.*, δεινόν τι *Brit. A. C.* *o* Ληὸν *M. Pasf. Brit. A. C.*, λαὸν *Pasf. Arch. V. Ald.*, atque ita passim. Mox ἦγε *M. Pasf. Ask. Arch.*, ἄγε *Paris. A. B.* duo *Brit. Ald. Edd.*, sine augmento, ut saepius.

11. Τῆς ἐξέσιος] *Eustath.* ἀπόπεμψιν γυναικὸς ἤτοι διαζύγιον verisimile exponit, Homericum ΞΤΝΕΣΙΣ τε δύω ποταμῶν illuminans. Quo de genere in *Aristotelis* Eth. Nicom. II, 7. ὁ μὲν γὰρ ἅσωτος ἐν μὲν ΠΡΟΕΣΣΕΙ, *abiiciendis opibus*, ὑπερβάλλει· et ap. *Clement. Alex.* Paedag. II, 10. p. 223. εἰς δὲ τὴν ΠΡΟΕΣΙΝ αὐτοῦ (σπέρματος) ἀνδρωσάσῃ. Merum itaque interpretamentum, quod *Ask.* offert, ἐξώσιος. Sequens ποιέων οὐδαμῶς Σπαρτιητικὰ perite *N. Cragius* L. III. Rep. Lacedaemon. p. 234. *Clementi* obiecit *Alex.*, Spartae ἐπιτίμιον μονογαμίου, *monogamiae poenam*, sancitam olim prodenti, Stromat. II. p. 505. Κακογαμίου poenam isthic Lycurgi statuerant leges, fortasse, quae doctissimi viri elegans divinatio, *Clementi* restituendam.

18. Ἔφεδρον βασιλέα] *Camerarii* ac *Porti* haud repudio *successorem*. Putes Clearchi illud ap. *Xenophontem* Ἀναβ. II. p. 159. Ed. *Hutch.* πρὸς βασιλέα τὸν μέγιστον ΕΦΕΔΡΟΝ ἀγωνιζόμενοι esse geminum, sed discrepat: *vindex* est, quod *Budaeum* non latuit. Alias vocabuli notiones, ab Ill. *Spanhemio* ad *Callimachum* atque *Aristophanem* explanatas cum maxime haud moror, nedum ἔχουσαν δὲ αὐτὴν ἀληθέϊ λόγῳ, sive communiore dictione σχοῦσαν ἐν γαστρὶ *Pausaniae*: quod iterum iterumque succedit ἰθέως ἴσχει, lucem praecedenti adspergit.

41. Αἰτήσας ληὸν] Tralaticium est ac leve, nec tacendum: novum enim specimen audaciae amanuensium. Eequis in animum inducet, modo λαὸν, modo λεὼ II, 129., hic ληὸν, nulla praesertim variandi necessitudine, scribere decrevisse? Ἄγον, post habito, qui Ionum mos, augmento, et ἄγε *Aldus* et Codd. nonnulli dederunt I, 70. 166. 170. II, 125. &c., mutatur ἦγον et ἦγε ex reliquorum consuetudine Graecorum. Mihi institutum non placet.

41. Αἰτήσας ληὸν Σ. ἦγε ἐς Δ.] *Pausan.* III, p. 211., Δωριεὺς (οὐ γὰρ ἠνείχετο ὑπακούειν Κλεομένει μένων ἐν Καχεδαίμονος) ἐς ἀποικίαν ἐθέλεται. Vulgabatur in *Herod.* αἰτήσας λαὸν Σι ἄγε· ληὸν —— ἦγε dedit vir Cl. ex *Med.* et utramque mutationem vocat *perelegantem*. vellem parcius ista talia viris egregiis excidissent: cur ἦγε censeretur elegantius Homerico et Herodoteo ἄγε; Ληὸν nusquam alibi praebet *Herod.* neque etiam *Portus* aut *Maittairius* invenerunt: hoc tamen facile commendant νηὸς, *Hesychius*, et *Heraclidis* auctoritas. *Eustath.* in Od. B. p. 93, 32. Ληὸς, ὁ λαὸς, οὗ μέμνηται Ἡρακλείδης, κατ' ἐμειότητα τοῦ Νηὸς, ναὸς, καὶ παὸς, Πηὸς,

Id dolens Dorieus colonos duxit in Africam, sed inde pulsus Siciliam petebat, ni detentus bello inter Sybarin et Crotona

ἐς ἀποικίην· οὔτε τῷ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίῳ χρησάμενος, ἐς ἥντινα γῆν κτίσων [a] ἴῃ, οὔτε ποιήσας οὐδὲν τῶν νομιζομένων, [b] οἷα βαρέως Φέρων, ἀπίει ἐς τὴν Λιβύην τὰ πλοῖα· κατηγέοντο δέ οἱ ἄνδρες [c] Θηραῖοι· ἀπικόμενος δ' ἐς Κίνυπα, [d] οἴκησε χῶρον κάλλιστον τῶν Λιβύων παρὰ ποταμόν· ἐξελαθεὶς δὲ ὀγδοήκοντα τρίτῳ ἔτεϊ ὑπὸ Μακέων τε καὶ Λιβύων καὶ [e] Καρχηδονίων, ἀπίκετο ἐς Πελοπόννησον. Ἐνθαῦτα δὲ οἱ Ἀντίχαρης, ἀνὴρ Ἐλεώνιος, [f] συνεβούλευσε ἐκ τῶν Λαΐου χρησμῶν, Ἡρακλείην τὴν ἐν Σικελίῃ κτίζειν, φὰς τὴν Ἔρυκος χώρην πᾶσαν εἶναι [g] Ἡρακλειδέων, αὐτοῦ Ἡρακλέος κτησαμένου· ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, ἐς Δελφοὺς οἴχετο χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἱρέει ἐπ' ἣν στέλλεται χώρην· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ αἱρήσειν· παραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν στόλον, τὸν καὶ ἐς Λιβύην ἦγε, ἐκομίζετο παρὰ τὴν Ἰταλίην. Τὸν χρόνον δὲ τοῦτον, ὡς λέγουσι Συβαρῖται, σφέας τε αὐτοὺς, καὶ Τῆλυν τὸν ἑωυτῶν βασιλῆα ἐπὶ Κρότωνα μέλλειν στρατεύεσθαι· τοὺς δὲ Κροτωνιήτας περιδεέας γενομένους, δεηθῆναι Δωριέος [h] σφι τιμωρῆσαι, καὶ τυχεῖν δεηθέντας· συστρατεύεσθαί τε δὴ ἐπὶ Σύβαριν Δωριέα, καὶ συνελεῖν τὴν Σύβαριν· ταῦτα μέν νυν Συβαρῖται λέγουσι πᾶσαι Δωριέα τε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. Κροτωνῆται δὲ οὐδένα σφίσι φασὶ ξεῖνον [i] προσπολαβέσθαι τοῦ πρὸς Συβαρίτας πολέμου, εἰ μὴ Καλλίην τῶν [k] Ἰαμιδέων μάντιν Ἠλεῖον μοῦνον· καὶ τοῦτον

plebe, coloniam duxit, neque Delphico usus oraculo, in quam terram ad urbem condendam tenderet, neque quippiam legitime aut ex more exequutus: adeo rem indigne ferebat. In Africam autem navigans ducibus Theræis ad Cinypem delatus, locum incoluit totius Africæ pulcherrimum, iuxta flumen. Sed illinc tertio eiectus anno a Macis et Afris et Carthaginiensibus, in Peloponnesum abiit. Ubi Antichares vir Eleonius ei consilium dedit ex Laii oraculis, ut Heracleam in Sicilia conderet, affirmans Erycis regionem omnem esse Heraclidarum, ab ipso Hercule possessam. Hoc ille audito Delphos se contulit ad oraculum consulendum, numquid regione, ad quam proficiscebatur, potiturus esset. Pythia eum potiturum respondit. Sumptaque Dorieus classe quam et in Africam duxerat, Italiam prætervehebatur. Ea tempestate, ut ferunt, Sybaritæ cum Tely rege suo bellum Crotoniatis erant illaturi: id metuentes Crotoniatæ Dorieum ut sibi opem ferret oravere. Hic precibus inductus, una cum illis adversus Sybarin contendit, eamque cepit. Hæc Sybaritæ Dorieum et qui cum illo erant fecisse aiunt: at Crotoniatæ negant quempiam sibi adiutorem peregrinum fuisse belli adversus Sybaritas, præter unum Calliam Eleum ex familia Iamidarum

va-

a Εἴη *Arcb.* b Οἷα δὲ id. nec prave. c *M. Ask. Pasſ.*, in quo Θηβαῖοι pro glossa, *Valla*: antea ex *Ald. Arcb. V. Paris. A. C.* Θηβαῖοι, perperam. d Ὤικισε *Valla Arcb. Vind.*, qui mox ἐξελασθεὶς. e Καλχηδ. *Arcb.* f Συνεβούλευσε ἐκ τῶν *Arcb. Pasſ. Ask. V. Brit.* duo, optime. Olim ex *Ald.* συνεβούλευσέ οἱ, quod quoniam supervacuum, eradicavi. g Ἡρακλειδῶν et supra Ἡρακλείαν *Arcb. V. Ask.* h Σφι *Arcb.*, quod bonum, et cum σφίσι saepe permutatur. i Προσλαβ. *Arcb.* k Ἀμιδέων id. et *Valla.*

Πηλὸς, b ἐξ ἀγχιστείας πρόσγενὴς (L. πρὸς γένους) οὕτω δὲ racula edidisse non alibi, credo, legerant. In *Luciani* T. III. p. 241, 23. *Solanus, quis*, ait, *unquam fando audivit Telephum inter vates habitum?* sed cui non innotuit Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο; huius nomen illic non dubitanter ponendum pro Τήλεφος· hic vellem aeque commode τῷ Λαΐου verum nomen a me posset substitui: longum Graecorum χρησμολόγων catalogum erudite contexuit *Clem. Alex.* Strom. I, p. 398, 399. Nullus inter istos Λαΐος· literas proximum accedit Ἰάμου nomen: *Iamus* notissimus, a quo genus ducebat πολύκλειτον καθ' Ἕλλανας γένος Ἰαμιδᾶν, *Pindaro* celebratum Ol. VI, 120. sed neque Iami memorantur oracula. Forsan usitatius hic latet nomen Βάκιδος, ex eodem agri Tanagraei pago nati, unde fuit hic Herodoteus Antichares, ἀνὴρ Ἐλεώνιος dictus, ut certe fuit unus Bacidum ἐξ Ἐλεῶνος τῆς Βοιωτίας, *Schol.* in *Aristoph.* Εἰρ. v. 1071. vid. *Scheffer.* et *Iac. Perizon.* in *AEliani* V. H. XII, c. 35. —— Hoc Spartiatae consilium dedit Eleonius Antichares, Heracleam conderet in Sicilia, ἐκ τῶν Λαΐου (vel cuiuscunque tandem) χρησμῶν φὰς, Ἔρυκος χώρην πᾶσαν εἶναι Ἡρακλειδέων. Doriea ceterosque in Siciliam colonos profectos scribit *Pausan.* III, p. 247., τὴν Ἐρυκινὴν χώραν νομίζοντας τῶν ἀπογόνων τῶν Ἡρακλέους εἶναι, καὶ οὐ βαρβάρων τῶν ἐχόντων. —— Quem sequenti c. 44. memorat Sybaritarum Regem Τῆλυν, is primum fuisse videtur δημαγωγὸς, ut dicitur *Diodoro* XII, c. 9. ubi notat *Wess.* VALCKEN.

59. Καὶ Τῆλυν] Tyrannidem occupaverat, eadem prius deiectus, quam Sybaritas inter et Crotoniatas bellum exardesceret, ni *Heraclides Ponticus*, quod arbitror, fallat in *Athenaei* XII, 4. p. 521. Potior *Herodoti*, illi propioris temporis, auctoritas, cui *Diodorus* L. XII, 9. paria facit, δημαγωγὸν adpellans, quippe blanda vulgus oratione ad ditiores exilio multandos, unde belli, Pythagorae aetate gesti, origo, concitantem. Consimili δημαγωγοῦ titulo Cypselum, Corinthiorum tyrannum, *Aristoteles* ornat Polit. L. V. C. ult.

68. Τῶν Ἰαμιδέων μάντιν] Laurentii *Amadeorum* vel *Iamideorum vaticinum* castigavit *Faber* L. I. Ep. 19., qui de *Iamo* et *Iamidis* plura et *Pet. Victorius* L. XIII. Var. C. 15. Adsolebat τὸ πολύκλειτον καθ' Ἕλλανας, verba sunt *Pindari*, γένος Ἰαμιδᾶν inter vaticinandum, Criticis testibus ad Olymp. Od. VI., τῇ διὰ τῶν ἐμπύρων μαν-

et occisus varias movisset fabulas. Doriei memoria, et quidam eius comites, sed in Sicilia occisi. Euryleon Minoa et Selinuntis tyrannus.

vatem: et hunc a Tely Sybaritarum tyranno ad ipsos transfugisse, hoc modo, quod sacrificans de eundo adversus Crotonem, non litaret. Hæc isti non aiunt. 45 Harum rerum utrique testimonia hæc adferunt; Sybaritæ quidem, partim fanum ac templum prope siccum flumen Crastin, quod Dorieum capta urbe aiunt extruxisse Minervæ cognomine Crastiæ: partim ipsius Doriei necem, quam volunt esse maximum testimonium, quoniam contra vaticinia agens interemptus fuit. Si enim nihil nisi id ad quod proficiscebatur fecisset, nec transgressus esset, Erycinam regionem obtinuisset, et obtentam possedisset, non ipse cum exercitu consumptus esset. At Crotoniatæ multa monstrant eximie donata Calliæ Eleo in agro Crotoniensi, quæ etiam ad meam usque memoriam prognati Calliæ colebant: Dorieo autem et eius posteris nihil: cui tamen, si in bello Sybaritano fuisset Crotoniatis auxilio, multo plura quam Calliæ fuissent donata: hæc pro se utrique eorum testimonia referunt, quorum utris accedere quisque mavult, his 46 accedat licet. Navigarunt autem cum Dorieo et alii Spartiatarum, deducendæ coloniæ socii, Thessalus et Parælates et Celees et Euryleon: qui quum omni classe Siciliam tenuerunt, superati a Phœnicibus atque Egestanis, in prœlio oecubuerunt, uno tantum ex hac adversa pugna superstite Euryleonte: qui collectis eorum reliquiis, occupavit Minoam Selinusiorum coloniam, Selinusiosque liberavit monarchia Pithagoræ. Hunc quum sustulisset, ipse tyrannidem Selinuntis invasit. Sed ad breve tempus eam

τον τρόπον τοιῶνδε· παρὰ Τήλυος τοῦ Συβαριτέων τυράννου ἀποδράντα ἀπικνέεσθαι [a] παρὰ σφέας, ἐπεί τε οἱ τὰ ἱρὰ οὐ [b] προεχώρεε χρηστὰ θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνα· ταῦτα δὲ οὐκ [c] οὗτοι λέγουσι. Μαρτύρια δὲ τουτέων ἑκάτεροι ἀποδεικνύουσι τάδε. Συβαρῖται μὲν τέμενός τε καὶ νηὸν ἐόντα παρὰ τὸν 302 ξηρὸν [d] Κράθιν, τὸν ἱδρύσασθαι συνελόντα τὴν πόλιν Δωριέα λέγουσι Ἀθηναίῃ ἐπωνύμῳ Κραθίῃ· τοῦτο δὲ, αὐτοῦ Δωριέος τὸν θάνατον μαρτύριον μέγιστον ποιεῦνται, ὅτι [e] παρὰ τὰ μεμαντευμένα ποιέων διεφθάρη· εἰ γὰρ δὴ μὴ παρέπεσε μηδὲν, ἐπ' ᾧ δὲ ἐστάλη ἐποίεε, εἶλε ἂν τὴν Ἐρυκίνην χώρην, καὶ ἐλὼν κατέσχε, οὐδ' ἂν αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὴ διεφθάρη· οἱ δ' αὖ Κροτωνιῆται ἀποδεικνῦσι Καλλίῃ μὲν τῷ Ἠλείῳ ἐξαίρετα ἐν γῇ τῇ Κροτωνιήτιδι πολλὰ δοθέντα, τὰ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐτέμοντο οἱ Καλλίεω ἀπόγονοι· Δωριεῖ δὲ καὶ τοῖσι Δωριέος ἀπογόνοισι, οὐδέν· καί τοι εἰ συνεπελάβετό [f] γε τῷ Συβαριτικῷ πολέμῳ Δωριεὺς, δοθῆναι ἂν οἱ [g] πολλαπλήσια ἢ Καλλίῃ· ταῦτα μέν νυν ἑκάτεροι αὐτέων μαρτύρια ἀποφαίνονται· καὶ πάρεστι ὁκοτέροισί τις πείθεται αὐτέων, τούτοισι προσχωρέειν. Συνέπλεον δὲ Δωριεῖι καὶ ἄλλοι [h] συγκτίσται Σπαρτιητέων, Θεσσαλὸς καὶ [i] Παραιβάτης καὶ Κελέης καὶ Εὐρυλέων· οἳ ἐπεί τε ἀπίκοντο παντὶ στόλῳ ἐς τὴν Σικελίην, ἀπέθανον μάχῃ ἐσσωθέντες ὑπό τε Φοινίκων καὶ [k] Ἐγεσταίων· μοῦνος δέ γε Εὐρυλέων τῶν συγκτιστέων περιεγένετο τούτου τοῦ πάθεος· συλλαβὼν δὲ οὗτος τῆς στρατιῆς τοὺς περιγενομένους, ἔσχε Μινῴην τὴν Σελινουσίων ἀποικίην· καὶ συνελευθέρου Σελινουσίους τοῦ μουνάρχου [l] Πειθαγόρεω· μετὰ δὲ, ὡς τοῦτον κατεῖλε, αὐτὸς [m] τυραννίδι ἐπεχείρησε Σελινοῦντος, καὶ ἐμουνάρχησε χρό-

a Desunt ista duo *Arcb.* *b M. Pasf. Ask.*, ceteri προσεχώρει. *c* Οὕτως *Brit.* duo. *d* Κράσον *Arcb.* *e* Τὰ παραμεμαντ. id. *Vind.* mox ἐπ' ᾧ *Vind.* *f M. Arcb. Pasf. Ask. Paris. B. Vind.*, ab aliis vocula exulat. *g* Πολλαπλήσια *Arcb. Pasf. V.*, olim πολλαπλάσια. *b* Sumsit hinc *Pollux* IX, 6. *i* Παραβ. *Arcb. Brit. A. C. Vind.*, sine caussa. *k* Ἐγεσταίων *Arcb. M. Ask. Valla* et post pauca; Ἀγεσταίων *Vind.*, alii Ἀγεσαίων. *l* Πειθαγόρεω *M. Ask. Pasf.*, Πυθαγόρεω *Ald. Arcb. Pasf. Paris. A. B.* et duo *Brit.* cum *Aldo* et *Valla*. *m* Τυραννίδα *Arcb.*

μαντεῖα uti, quorum observationi *Pausanias* adstipulatur L. VI, 2. Atque illa sunt Nostri *ἱρὰ τὰ οὐ προεχώρεε χρηστὰ θυομένῳ Calliae*: neque enim in dubitationem venit, quin Cl. *Gronov.* praeclare ex schedis instauraverit. Peperit, quod ante legebatur, crebra in προσχωρεῖν et προχωρεῖν confusio L. VIII, 108., *Thucyd.* II, 5. atque apud alios. Mox ταῦτα δὲ οὐκ οὗτοι λέγουσι integrae sanitatis forent, modo insitians vocula, a *Valla* non versa, exularet. Vulgato succurritur, ταῦτα δὲ ὡς οὗτοι λέγουσι a *Pavio*, ταῦτα δέ κου οὗτοι —— a *Reiskio*. Mihi ineptissimum ΟΤΚ exilio in tenebras damnandum censetur.

74. Παρὰ τὸν ξηρὸν Κράσιν] Laurentianum *prope Crastin, lapidum maceriam*, unde processerit, non exputo. *Ortelius*, *Pinedo*, *Galeus* ob Κράσον *Arcb.*, conparant *Stephani* Κράσον, πόλιν Σικελίας τῶν Σικανῶν, longe aberrantes. Haec Siciliae urbs, Κρᾶσις amnis Italiae. De Sicula *Crasto* bene *Pb. Cluverius* Sicil. Antiq. II. p. 391., *Crastin*, tametsi de Sybari et eius positura diligenter, ne verbulo tangens Ital. Antiq. III. p. 1265. Equidem, quod olim professus sum, Κρᾶθιν et Ἀθηναίῃ ἐπωνύμῳ Κραθίῃ scripsisse *Herodotum*, non muto. Sybaris sita erat ἀνὰ μέσον δυοῖν ποταμῶν, τοῦ τε Συβάριος καὶ Κράθιος in *Diodori* XI, 90. et XII, 9. De *Crasti* silentium. Porro ubi de Aegis Achaiae Noster I, 145. ἐν τῇ Κρᾶθις ποταμὸς ἀένναός ἐστι, ἀπὸ τοῦ ὁ ἐν Ἰταλίῃ ποταμὸς τὸ οὔνομα ἔσχε, alludente et eadem imitante *Pausania* VII, 25. Cur illum quaeso Achaiae *perennem amnem*, ἀένναον ποταμὸν, vocat, si idem Italico conveniret? Παρὰ τὸν ξηρὸν Κρᾶθιν ubi hic valuerit, discriminis in aperto caussa. Torrens hieme *Crathis* fluebat, aestatis tempore saepe ξηρὸς *siccus*: par indoles *sicco Tanagro* in *Virgilii* Georg. III, 151., ubi *Servii* ex vero adnotatio, *SICCI ad tempus aestatis relatum est: est enim hieme torrens.* Bene in Glossis Ξηροπόταμος, *torrens.*

87. Πολλαπλήσια] Iustum hoc. Sic VII, 48. τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα φαίνεται ΠΟΛΛΑΠΛΗΣΙΟΝ ἔσεσθαι τοῦ ἡμετέρου· tum VIII, 140, 1. ἄλλῃ παρέξει πολλαπλησίῃ et C. 143.

90. Συνέπλεον δὲ Δωριεῖ] Praeter populares Spartiatas nullos e veteri saltem Graecia habuit Dorieus *συγκτίσας* non certe *Athenienssem*, qualem nobis interpres praebet *Pausaniae* p. 247. Ἀθήναιος, *Athenaeus*, proprium fuit Spartiatae nomen, uni τῶν ἅμοῦ Δωριεῖ —— καλέντων ἐς Σικελίαν· quale nomen hic apud *Herod.* inter *συγκτίσας* est Θεσσαλός. Memorantur in historia Graeca Athenienssis Λακεδαιμόνιος, Lacon autem, cui nomen fuerit Ἀθήναιος hoc vero nomine insignes fuerunt plurimi. Talia frequenter sunt ab interpretibus obscurata. —— De Dorieo, qui perierit in Sicilia ab Egestaeis interfectus, iterum *Herod.* VII, c. 158. et 205. Una cum illo hic c. 47. periisse traditur Philippus Crotoniata, cuius Olympionicae, ob formae praestantiam ut herois ab Egestaeis culti, meminit ex *Herod. Eustatb.* in Il. Γ, p. 290, 35. VALCKEN.

94. Ἐγεσταίων] Variare in urbis *Egestae* scriptura Codd. exaratores locuples testis Cl. *Wasse* ad *Thucyd.* VI, 6. est. ΕΓΕΣΤΑΙΩΝ numi apud *Parutam* id postulant, quod exstat. Idem in *Thucydide*, *Diodoro*, non tamen sine discordia L. IV, 23., *Pausania*, *Stephano*, etiam infra VII, 158. in *Arcb.* aliisque. Legendus est doctissimus *Sylburgius* ad *Dionys. Halicarn.* L. I. A. R. p. 42.

99. Πειθαγόρεω] Numero MSS. Πυθαγόρεω nomen vincit. Dubia tamen in re pati possum, suum cuique ut sit arbitrium. Oppressos Doriei ab Egestaeis comites non praeteriit *Pausan.* L. III, 16.; de Carthaginiensibus et belli in hos colonos ambitioso colore *Diodor.* IV, 23. Vide Musam VII, 205. Iam τυραννίδα ἐπιχειρησε *Arcb.* non sine exemplo: quale τοὺς ἐπιχειρέσεν huius libri princ. et πάντα ἐπιχειρεῖ *Clem. Alex.* III. Paedag. p. 264. plura *Perizonius* ad *AEliani* Var. VII, 13. et *Reiskius* Animadv. in *Dion. Chrysostom.* p. 14.

χρόνον ἐπ' ὀλίγον· οἱ γάρ μιν Σελινούσιοι ἐπαναστάντες ἀπέκτειναν καταφυγόντα ἐπὶ Διὸς [a] ἀγοραίου βωμόν. Συνίσπετο δὲ Δωριεῖ καὶ συναπέθανε Φίλιππος ὁ Βουταχίδεω, Κροτωνιήτης ἀνήρ· ὃς ἁρμοσάμενος Τήλυος τοῦ Συβαρίτεω θυγατέρα, ἔφυγε ἐκ Κρότωνος· φυγοδαὶς δὲ τοῦ γάμου [b] οἴχετο πλέων ἐς Κυρήνην· ἐκ ταύτης δὲ ὁρμεώμενος συνίσπετο οἰκηίῃ τε τριήρει καὶ οἰκηίῃ ἀνδρῶν δαπάνῃ, ἐών τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλλήνων τῶν κατ' ἑωυτόν· διὰ δὲ [c] τὸ ἑωυτοῦ κάλλος ἐπίκατο παρὰ Ἐγεσταίων τὰ οὐδεὶς ἄλλος· ἐπὶ γὰρ τοῦ τάφου αὐτοῦ [d] ἥρωον ἱδρυσάμενοι, θυσίῃσι αὐτὸν [e] ἱλάσκονται. Δωριεὺς μέν νυν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτελεύτησε· εἰ δὲ ἠνέσχετο βασιλευόμενος ὑπὸ Κλεομένεος, καὶ κατέμεινε ἐν Σπάρτῃ, ἐβασίλευε ἂν Λακεδαίμονος· οὐ γάρ τινα πολλὸν χρόνον ἦρξε ὁ Κλεομένης, ἀλλ' ἀπ-
303 έθανε ἄπαις, θυγατέρα μούνην λιπὼν τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ. Ἀπικνέεται δ' ὦν ὁ Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην, Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν· τῷ δὴ ἐς λόγους ἦλθε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα, ἐν τῷ γῆς ἁπάσης περίοδος ἐνετέτμητο, καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες· ἀπαιτέοντος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἀρισταγόρης, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν [f] τάδε, „ Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ [g] θωϊμάσῃς τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξιος· [h] τὰ κατήκοντα γάρ ἐστι τοιαῦτα. Ἰάονας παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων, ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ [i] προέστατε τῆς Ἑλλάδος· νῦν ὦν πρὸς θεῶν τῶν [k] Ἑλληνίων ῥύσασθε Ἴωνας [l] ἐκ τῆς δουλοσύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας· εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα [m] χωρέειν οἷά τε ἐστί· οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἀλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον, ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι· ἥτε μάχη αὐτέων, ἔστι τοιάδε, τόξα, καὶ [n] αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι· οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναί εἰσι· ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἤπειρον ἐκείνην νεμομένοισι, ὅσα δὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι· ἀπὸ χρυσοῦ [o] ἀρξα-
„ μένοισι, ἄργυρος, καὶ χαλκὸς, καὶ εσθὴς ποικίλη, καὶ ὑποζύγιά τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ
„ [a] βου-

jeam obtinuit: nam Selinusii impetu in eum facto, quum ad Iovis forensis aram confugisset, obtruncarunt. Dorieo et viæ et 47
mortis socius fuit Philippus Butaeidæ filius, vir Crotoniata, qui desponsa sibi filia Te-
5lyos Sybaritæ, Crotone profugerat, abnegatoque matrimonio transmisit Cyrenen. Ex hac discedens, sectatus est propria trireme, ac proprio virorum sumptu, qui erat et Olympionices, et omnium sui temporis Græcorum pulcherrimus. Ob quam corporis speciem ab Egestanis ea, quæ ne-
10mo alius reportavit: nam ad sepulchrum eius monumento Heroico extructo, sacrificiis eum placant. Hunc in modum Do- 48
rieus vita functus est, qui si in animum induxisset ferre Cleomenis regnum, et in
15Sparta permansisset, regno suisset Lacedæmoniorum potitus. Neque enim diu Cleomenes imperavit: ac sine liberis decessit, una duntaxat relicta filia, cui nomen Gorgo. Cleomene igitur imperium te- 49
nente, Spartam venit Aristagoras Mileti tyrannus: cui etiam in sermonem venit, habens, ut Lacedæmonii aiunt, æream tabellam, in qua totius terræ ambitus e-
rat incisus, cunctumque mare, atque o-
mnia flumina. Accedens igitur in collo-
25quium Aristagoras, ita ad eum inquit: Studium meum, Cleomenes, qui huc advenerim, ne mireris: negotia enim sunt talia. Ionas pro liberis servos esse, dedecus dolorque maximus est cum nobis ipsis,
30tum vero inter cæteros vobis, quanto præestis Græciæ: proinde igitur, per deos Græcos, eripite Iones a servitute, consanguineos vestros: quod facile est ad præstandum: nam neque barbari sunt viri strenui,
et vos in summum rei bellicæ per virtutem
35evasistis, et pugna eorum huiuscemodi est; arcus ac breve spiculum, bracasque induti veniunt ad pugnas, et in capitibus pileos: sic faciles captu sunt. Ad hæc tantum bonorum est iis, qui eam incolunt continentem,
40quantum non est ceteris universis, tum auri, ut ab hoc incipiamus, tum argenti, tum æris, tum variæ vestis, tum iumentorum, tum mancipiorum: quibus vos, si potiri libuerit, po-

a Attigit *Eustath.* ad *Hom.* p. 45, 12. et 1434, 37., statim *συνέπετο Arcb. Vind.* *b Arcb. Paris. B. Vind. Ald. Camerar.* Edd. *Genev.* CIↃIↃCXVIII., alii *εἶχετο.* *c Τοῦ ἑωϋτοῦ κάλλους Arcb.* *d Ἱρῶον Brit. A. C.*, erronee. *e Ἱλάσκοντο Arcb. V.* et *Eustath.* Hom. p. 383, 43., olim *ἱλάσκονται.* *f M. Ask. Arcb. Pasf. Vind.* duo *Brit.*, alii *τοιάδε.* *g Θωμ. Arcb. Ask.* *b Τὰ γὰρ κατήκ. Arcb. V. Pasf. Ask.*, ordine bono. *i Προέσατε M. Arcb. Pasf. Ask.*, ceteri cum *Aldo προεστέατε*, quod eodem redit. *Portum* consule. *k Ἑλλήνων Brit.* duo. *l Ἐκ δουλ. Arcb. V. Pasf.*, uti L. IX, 89. *m Οἷά τε χωρέειν Vind. Arcb. Pasf. Ask.* *n Ἀρχὴ Arcb.* *o Ἀρξάμενοι Arcb. V.* utrumque perperam.

6. Οἴχετο πλέων] Mendam agnoverunt docti homines *Pavius*, *D'Orvillius*, *Reiskius*, *Abrescbius*, a *Stephani* operarum peccato ortam et propagatam. Prudentior *Aldus*, quem insuper habitum miror. Mox *τὸ ἑωϋτοῦ κάλλος* non oportere in *κλέος* abire, *Eustathii* indicio constat, qui rectissime *αὐτὸν ἱλάσκοντο*, ut *Arcb.* et *Vind.*, postulante sermonis serie omni: Designatur, quid fieri solebat Egestae.

21. Χάλκεον πίνακα] *AEneam laminam* tabulam vocat Geographicam, in qua *γῆς ἁπάσης περίοδος ἐνετέτμητο.* Ad opulenti iuvenis superbiam deprimendam ubi dicitur Alcibiadi monstrasse Socrates, quantillum in orbis tabula spatium occuparet Attica, *πινάκιον* vocat *AElianus* ἔχον γῆς περίοδον, V. H. III, c. 28. notant ibi *Kübn.* et *Perizon.* Pleraque huc spectantia iam dederat *Marsil. Cagnatus* Var. Obs. IV, c. 5. omiserunt ex *Theopbrasti* testamento locum, quo iubet *ἀναθεῖναι τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῆς γῆς περίοδοι εἰσὶν, εἰς τὴν κάτω σκὰν*, ap. *Diog. Laërt.* V, 51. VALCKEN.

26. Τὰ κατήκοντα] Laurentii ex Stoae forulis *officia enim sunt talia* merito recusavit *Reiskius.* Τὰ κατήκοντα et *τὰ κατήκοντα πρήγματα* res sunt urgentes et praesentes: *περὶ τῶν κατήκοντων λέγοντες de praesenti rerum statu colloquentes* L. I, 97. et *ἐπὶ δὲ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι τάδε ποιητέα εἶναι* L. VIII, 19. *Portus* eadem animadvertit. Stoicorum *τὸ καθῆκον* ex *Cicerone* Offic. I, 3. et *Diogene* VII, 108., atque aliis cognitissimum.

35. Τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα] *Gronovius* ad haec bene. *Valla*, *Brissonius*, *Stanleius*, breves hinc arcus et breve spiculum sumentes, *βράχεα* numero multitudinis videntur intellexisse, eaque structura, qua II, 132. *τὸν αὐχένα δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν φαίνει κεχρυσωμένα.* Hic *βραχέα* loco *βραχέη.* Tetigit hanc quoque rem *Hutchinson* ad *Xenopb.* K. Ἀναβ. III. p. 239., *Gronovii*, eadem docentis, oblitus.

42. Τῷ θυμῷ βουλόμενοι] Non illaudabili opera *θυμῷ βαλόμενοι* vir eruditus, modo animi deliberationem exprimat. Sic L. I, 84. *ἐφράσθη καὶ ἐς θυμὸν ἐβάλετο.* Sic *Menander* Eclog. Leg. p. 95. *ἐν νῷ βαλέσθαι τὸν πόλεμον, εὖτως ἄδηλον πρᾶγμα, bellum, rem adeo ancipitem, animo agitare*, etiam *Iosephus* Belli Iud. VII, 8. p. 430. *ταῦτα τίς ἐν νῷ βαλόμενος, ἡμῶν καρτερήσει τὸν ἥλιον ὁρᾶν*; Poëtarum *Apollonii Rh.*, *AEschyli*, *Sopbocli ἐν θυμῷ βαλέσθαι* et *θυμῷ βάλλειν* congruunt Latino *in pectus demittere*, alienaque sunt. Quid multis? In vulgato, cui omnes assurgunt Codd., licet acquiescere: *θυμῷ βουλόμενοι*, ubi animo volente fueritis, *ἢν θυ-*

potiemini. Sunt quoque inter se confines, ut ego disseram; his quidem Ionibus sunt Lydi, qui terram incolunt bonam, et circumfluunt argento. Hæc autem dicebat, ostendens in ambitu terræ inciso tabellæ, quam ferebat. Lydis vero, dicebat Aristagoras, confines sunt hi Phryges, auroram versus, pecorum copia et fructuum ubertate omnium, quos ego novi, longe beatissimi. Phrygibus annexi sunt Cappadoces, quos nos Syrios appellamus. His proximi sunt Cilices, huius maris accolæ, ubi hæc Cyprus insula est sita: qui tributum annuum regi pendunt quingena talenta. His Cilicibus confines sunt hi Armenii, et ipsi re pecuaria abundantes. Armeniis his Matieni, istam regionem tenentes, quorum terræ Cissia hæc adhæret: in qua iuxta fluvium hunc Choaspem sita sunt hæc Susa, ubi rex magnus domicilium habet, atque hic pecuniarum thesauri sunt. Hanc vos urbem si ceperitis, bona fide iam cum Iove de divitiis licet certetis. Verum de terra neque multa neque ita feraci, et pro exiguis finibus oportet vos relicere bella adversus Messenios vobis pares; et Arcades et Argivos, quibus nihil est neque auri neque argenti, quarum rerum cupiditate quis inducitur ad mortem periclitandam: at quum offeratur occasio facile potiundi tota Asia, aliudne quippiam præoptabitis? Hæc Aristagoras dicebat. Cui respondens Cleomenes, Milesie, inquit, hospes, in triduum tibi differo respondeore. Tunc quidem hactenus processum est: ubi vero dies responsioni præstituta adfuit, et ad locum de quo convenerant, ventum est, interrogavit Aristagoram Cleomenes, quot

„ [a] βουλόμενοι, αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε· κατοίκηλαι δὲ ἀλ-
„ λήλων ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω. Ἰώνων μὲν τῶν-
„ δε οἵδε Λυδοὶ, οἰκέοντές τε χώρην ἀγαθὴν καὶ πο-
„ λυαργυρώτατοι ἐόντες". δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα
„ [b] ἐς τὴν τῆς γῆς περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι
ἐντετμημένην. „ Λυδῶν δὲ, ἔφη λέγων ὁ Ἀριστα-
„ γόρης, οἵδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἠῶ, πο-
„ λυπροβατώτατοί τε ἐόντες ἁπάντων τῶν ἐγὼ οἶδα
„ καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καπ-
„ παδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ
„ πρόσουροι Κίλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήν-
„ δε, ἐν ᾗ ἥδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντακόσια
„ τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελεῦσι.
„ Κιλίκων δὲ τῶνδε [c] ἔχονται Ἀρμένιοι οἵδε, καὶ ὕτοι
„ ἐόντες πολυπρόβατοι. Ἀρμενίων δὲ, Ματιηνοὶ, χώ-
„ ρην τήνδε ἔχοντες· ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἥδε Κισσίη,
„ ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε [d] Χοάσπην κείμενά
„ ἐστι τὰ Σῦσα ταῦτα, ἔνθα βασιλεύς τε μέγας δίαι-
„ ταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦ-
„ τά εἰσι· ἑλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν, [e] θαρσέοντες
„ ἤδη τῷ Διΐ πλούτου πέρι ἐρίζεε· ἀλλὰ περὶ μὲν χώ-
„ ρης ἄρα ὑ πολλῆς, οὐδὲ ὕτω χρηστῆς, [f] καὶ ὄρων σμι-
„ κρῶν, χρεών ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρὸς 304
„ τε Μεσσηνίους ἐόντας ἰσοπαλέας, καὶ Ἀρκάδας τε
„ καὶ Ἀργείους· τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν,
„ οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καί τινα φάγει προθυμίη μα-
„ χόμενον ἀποθνήσκειν· [g] παρέχον δὲ τῆς Ἀσίης πάσης
„ ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἱρήσεσθε"; Ἀρισταγόρης
μὲν ταῦτα ἔλεξε. Κλεομένης δὲ ἀμείβετο τοῖσδε, „ Ὦ
„ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ἀπο-
„ κρινέεσθαι". Τότε μέν ἐς τοσοῦτον ἤλασαν ἐπείτε δὲ
ἡ κυρίη ἡμέρη ἐγένετο τῆς ἀποκρίσιος, καὶ ἦλθον ἐς τὸ
συγκείμενον, εἴρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην ὁκοσέων
ἡμε-

[a] Ἂν ἔχοιτε αὐτοὶ βουλόμενοι *Arch.* [b] Ἐς τῆς γῆς τὴν περ. id. *Vind. Ask.* [c] Ἔχονται *Ask. Pasf. Arch. V.*, olim ἔχοντ' Ἀρμ., nulla necessitate. Quae sequuntur, attigit ad Perieg. v. 694. *Eustath.* [d] Χοάσπην ora *Steph.*, *Arch. V. Pasf. Ask.* duo *Brit.*, in *Aldo* Χοάσπια aliisque Editis. Χοάσπεα *Gronov.* [e] Θαῤῥέοντες ora *Steph. Arch. V.*, cetera *Eustath.* spectavit in *Dionys.* v. 1073. mox ὥρα οὐ πολλ. *Arch.* [f] Καὶ ὄρων *Arch.* perpetuo et recte. [g] Παρέχον margo *Steph. Vind. Pasf. Ask.* duo *Brit.* olim παρεόν.

θυμὸς ὑμῖν ἐστι, ut Noster alias. His autem quae artissime adhaerescunt, iucundissimam scriptoris γλυκύτητα manifestant.

42. Τὰ θυμῷ βουλόμενοι, αὐτοὶ ἂν ἔ.] *Quibus vos, si potiri libuerit potiemini*, recte vertit *Valla*. Quod viro Doctiss. venit in mentem, θυμῷ βαλόμενοι significaret *animo considerantes*. Hic narratis congruit θυμῷ βουλόμενοι, *cupide volentes*, vel *animose desiderantes*, ἐπιθυμητικῶς πρὸς ταῦτα διακείμενοι· idem fuisset: τὰ, εἰ τῶνδε ὑμῖν ἂν ἦν θυμὸς, αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. VALCKEN.

56. Κιλίκων δ. τ. ἔχοντ' Ἀρμένιοι] Evitat scilicet! vocalium concursum *Herod.* atque idcirco diphthongos etiam elidit. Per omnes Edd. illud ἔχοντ' Ἀρμ. propagari non debuerat, et absque Codd. scribi ἔχονται Ἀρμένοι οἵδε. Critico facile patet erroris origo. —— Dum scribit *Eustath.* in *Dionys.* v. 694., Ἡρόδοτος τοὺς Ἀρμενίους Φρυγῶν ἀποίκους φησὶ, λέγων καὶ ὅτι πολυπρόβατοί εἰσι, duo respicit *Herodoti* loca; hic enim tantum *pecoris divites*; Φρυγῶν ἄποικοι, quod nihil huc faciebat, suo loco dicuntur infra VII, c. 73. Secundum *Eudoxum* Armenii τῇ φωνῇ πολλὰ Φρυγίζουσι, apud *Steph. Byz.* v. Ἀρμενία. VALCKEN.

59. Τόνδε Χοάσπην] Patrius casus Χοάσπεω I, 188. tueretur τὸν Χοάσπεα, si ex membranis fluxisset. At illae restitutum probant, quod et in C. 52. De ingentibus Persarum divitiis, et thesauris, Susis adservatis, *Strabo* XV. p. 1059. A. et nuper praeclare *H. Venema* ad *Danielis* Vatic. p. 214.

63. Τῷ Διΐ πλούτου πέρι ἐρίζετε] *Cum Iove divitiis certare poteritis.* Attigit illud *Eustath.* in *Dionys.* v. 1073. De incredibili pecuniae summa huc in thesauros regios congestae *Brisson.* egit de R. P. I, p. 158. qui p. 60. iam dederat Herodotea. In talibus facile concessa fingendi licentia regalem etiam Iovis in coelo domum humanae cupiditatis opplevit irritamentis: hinc venusta *Herodoti* loquendi forma Poëtis usitata, qua *certandi* verbum ponitur in comparatione de similitudine: L. IV, c. 152., divitiis cum AEgineta Sostrato οὐκ οἷά τέ ἐστι ἐρίσχι ἄλλον: postea temporis cum illo populares certare potuissent Lampis et Charops *Theocrit.* Eid. IV. v. ult. τό τοι γένος ἢ σατυρίσκοις Ἐγγύθεν ἢ Πάνεσσι κακοκνάμοισιν ἐρίσδει· apud *Athen.* III, p. 75. E. *Lynceus Samius*: τὰ ἐρινεὰ τεῖς Λακωνικοῖς ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν ἐρίζειν· id est nullo posse modo inter se comparari. Eleganter *Callistratus* p. 894., Indi χαίτην dixit ἐκ τῶν ἄκρων πρὸς κόχλου Τυρίας ἄνθος ἐρίζουσαν. Nativa venustate *Horatius* Epoda II, 20., *ut gaudet insitiva decerpens pyra, Certantem et uvam purpurae!* Plura collegit *Lambin.* ad II. Carm. VI, 15., ubi *viridi* —— *certat Bacca Venafro.* VALCKEN.

69. Παρέχον δὲ] Persimile vulgato παρεὸν δὲ οἱ ὑποχείρια πάντα ποιήσασθαι VI, 72., saepiusque alibi. Hic vehementer παρέχον δὲ blanditur ob Codd. copiam, et verbi frequentem in licentia usum: παρεῖχε ἄν σφι, *ipsis licuisset*, L. IV, 14., ἀλλ' οὐ γὰρ οἱ παρέσχε, *non illi licuit*, VIII, 8. Alia se sponte offerent, collecta a *Porto.*

69. Παρεὸν δ. τῆς Ἀσίης ἄρχειν] Παρέχον nisi Codex scriptus praeberet, nemini suspectum foret παρεόν. *Euripidis* est in Phoen. v. 523., Ἄρχειν παρόν μοι τῷδε δουλεῦσαι ποτέ; ipse *Herod.* I, c. 129., εἰ, παρεὸν αὐτῷ βασιλέα γενέσθαι, —— sed multo rarius παρέχον a librariis expectari non poterat: παρέχει apud alios interdum, inprimis tamen ap. *Herod.* notat ἔξεσι, πάρεσι· legitur in eadem phrasi III, c. 142., ἐμοὶ παρέχει νῦν ὑμέων ἄρχειν· ut hoc loco, IV, c. 140., παρεῖχε ἄν σφι —— εὐπετέως ἐξευρέειν τοὺς Πέρσας. In oratione Candaulis, παρέξει, per παρέσται interpretatur *Dionys. Halicarn.* qui nec ipse participium παρασχὸν in eumdem adhibere sensum dubitavit: vid. *G. Canteri* N. L. III, c. 27. frequentatur *Thucydidi* praesertim εὖ παρασχὸν, et παρασχὸν καλῶς, *occasione commodum oblata:* p. 76, 22. 326, 29. 355, 30. VALCKEN.

Ariſtagoræ fraus infelix propter veritatem intervalli expoſitam. Supplex ergo factus ne pecunia Cleomenem expugnaret, arcuit huius filiola.

ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλῆα· ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, τἄλλα ἐὼν σοφὸς, καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὖ, ὡς τούτῳ ἐσφάλη· χρεὼν γὰς μιν μὴ λέγειν τὸ ἐὸν, βυλόμενόν γε Σπαρτίητας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει σφι ὧν, τριῶν μηνῶν φὰς εἶναι τὴν ἄνοδον· ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἀριστα-
γόρης [a] ὥρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε, „ Ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρ-
„ της πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδέν γὰς λόγον [b] εὐπετέα
„ λέγεις Λακεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσ-
„ σης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ἀγαγεῖν". ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἰπας, ἤιε ἐς τὰ οἰκία. Ὁ δὲ Ἀριστα-
γόρης λαβὼν ἱκετηρίην, ἤιε ἐς τοῦ Κλεομένεος· ἐσελθὼν δὲ εἴσω, ἅτε ἱκετεύων, [c] ἐπακῆσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα, [d] ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον· προσῆκε γὰς δὴ τῷ Κλεομένεϊ ἡ θυγάτης τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δέ οἱ καὶ μοῦνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὸν ἐτέων ὀκτὼ ἢ ἐνέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἵνεκα· ὧδε δὴ ὁ Ἀριστα-
γόρης ἄρχετο ἐκ [e] δέκα τάλαντων ὑπισχνεόμενος, ἢν οἱ ἐπιτελέσῃ τῶν ἐδέετο· ἀναινεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος, προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀριστα-
γόρης· [f] ἐς οὗ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑποδέδεκτο, καὶ τὸ παιδίον ἠυδάζατο, „ Πάτερ, [g] διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἢν μὴ ἀποστὰς
„ ἴῃς". ὅ τε δὴ Κλεομένης ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραι-
νέσει, ἤιε ἐς ἕτερον οἴκημα· καὶ ὁ Ἀριστα-
γόρης ἀπαλλάσσετο τοπαράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγέ-
ετο ἐπιπλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλῆα. Ἔχει γὰς ἀμφὶ τῇ ὁδῷ ταύτῃ ὧδε· σταθμοί τε πανταχῇ εἰσὶ βασιλήιοι, καὶ καταλύσιες κάλ-

quot dierum ab Ionum mari ad regem esset iter. Aristagoras, alioqui solers, et illum præclare decipiens, in hoc tamen lapsus est: qui quum non deberet rem ut se habebat illi aperire, volens Spartiatas in Asiam educere, dixit trium mensium esse adscensum. Cleomenes, interpellata huius, quam orditi instituerat, oratione de itinere, inquit, Hospes Milesie, abscede e Sparta ante solem occidentem: nec enim rem factu facilem dicis Lacedæmoniis, volens eos trimestri itinere abducere a mari. Hæc loquutus Cleomenes domum abiit. Aristagoras, sumpto oleæ ramo ad domum Cleomenis se contulit, eamque ingressus ut supplex, iubebat ad se audiendum dimitti illius filiam. Stabat enim ante Cleomenem filia, cui nomen erat Gorgo, unica illius proles, eaque octo aut novem annos nata. Cleomene iubente eum dicere quæ vellet, neque reticere filiolæ gratia, tunc Aristagoras incepit polliceri illi ab decem talentis, si precibus suis annueret; abnuente Cleomene, subinde adiiciendo illuc pervenit, ut quinquaginta talenta polliceretur. Ad quod puella, Pater, inquit, hospes te corrumpet, nisi hinc abis. Prudenti monito puellæ delectatus Cleomenes, in aliud conclave abiit: et Aristagoras e Sparta prorsus abscesit, non facta ei amplius potestate indicandi adscensus ad regem. Ea namque istius itineris ratio ita habet. Ubique sunt regii stathmi, *id est*, mansiones, ac di-

51

52

a Ἔμελλε *Arcb.*, quae glossa: Paret ea clarissime ex L. IX, 90. ubi his adfinia idem τὸν Ἀριστ. paullo ante. *b* Εὐεπετέα *Arcb.* *c* Id. *Vind. Pasc. Stepb.* ora, olim ἐπακούσας ex *Aldo* et *Med.* *d* *Arcb. V. Brit.* duo, *Ask.* margo *Stepb.*, in aliis ἀποπέμψαι. *e* *Undecim* Valla. *f* Ἐοὐ *Ask.* et mox ὑπωδίδεκτο cum *Med. Pasc.*, reliqui ὑπεδέδεκτο. *g* Διαφθορέει *Pasc.*

77. Καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὖ] Longe eos, qui de *excellente sapientia* διαβάλλειν capiunt, falli, vera est *Eustath. Swartii* animadversio Analect. 1, 14. et *Lamb. Bos* Obs. Critic. C. 7. Unum hoc vide; Ἰσιμαῖος μὲν λέγων ταῦτα, διέβαλλε, *Valla* interprete, *haec Histiaeus fallendi gratia dicebat*, C. 107. huius Musae. Erravit praeterea Aristagoras in corporis cultu et Ionico luxu, a severis Spartanorum moribus inmaniter discrepante, ἐσθῆτα ἔχων πολυτελῆ καὶ τὴν ἄλλην τρυφὴν τὴν Ἰωνικὴν, uti de eo *Zenobius* Cent. V, 57. et *Suidas* in Οἶκοι τὰ Μιλήσια. Advertit porro animum ex *Arcb.* exscriptum λόγον εὐπετέα sive εὐπετέα, cui, plures si suffragarentur, patrocinium haud abnuerem; suppeditaret enim Philosophus *Eusebius* εὐπειθίην εὐπετέα in *Stob.* Serm. XLIII. p. 308., et Noster, vocabuli usu delectatus, alia. Gaudeo consensu *Valckenarii*.

84. Οὐδένα γὰρ λόγον εὐπετέα] Quomodocunque capias, nulli minus λόγον desiderabant εὐπετέα, quam Lacedaemonii, qui neque *speciosa* solebant anteponere salutaribus: εὐπετέα enotatum ex *Arcb. rem facilem* λόγον, ut puto, dixerat εὐπετέα. —— Sequentis cap. initio placet et marginis lectio ab *Arcb.* firmata, ἅτε ἱκετεύων ἐπακοῦσαι· et *H. Stephani*, παρεσήκει. VALCKEN.

89. Ἐπακοῦσαι ἐκέλευε &c.] Pristinam schedis auspicibus faciem sermo induit: *H. Stephanus* aptabat *ἱκετεύων ἐπακοῦσαι, ut aurem sibi daret, suppliciter petens*, nec vere neque commode. Aristagoras, uti supplicum mos, quo de L. I, 35., ferebat, in intima domus penetralia ipsumque adeo ad focum se contulit; id ἐσελθὼν ἑσω ἅτε ἱκετεύων· tum Cleomenem, semotis arbitris ablegataque filia, ut auscultet rogat. Quae sanequam planissima. *Stephani* praeterea παρεσήκει *assistebat*, loco προεσήκει, non equidem, si praesidium haberet, repudiarem.

100. Διαφθερέει σε] Cleomenis Gorgo ap. *Plut.* in dictis Laconic. p. 240. D. καταφθαρεῖ σε, ὦ πάτερ, τὸ ξενύλλιον, ἐὰν μὴ τάχιον αὐτὸν τῆς οἰκίας ἐκβάλῃς, elegante, nec sine co:.vicio in Aristagorae staturam, sed alio ex fonte. Διαφθορέε, Cod. *Pasion.* Ionismum sapit, legiturque L. IX, 41.

100. Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος] Ut Attice plerosque *Xenophon*, Ionice Laconas *Herodotus* semper facit loquentes: multa *Plutarchus* Laconum dicta Dorice effert; hoc etiam suavissimum Gorgus partim saltem, T. II, p. 240. D. Καταφθαρεῖ σε, ὦ πατερ, τὸ ξενύλλιον, ἐὰν μὴ τάχιον αὐτὸν τῆς οἰκίας ἐκβάλῃς· legitne apud *Herod.* ἀποστήσῃς; sed scripserat noster, prout vulgatur, ἢν μὴ ἀποστὰς ἴῃς. Apud *Hesych.* vulgatissima vox Ἀποστὰς auctoritate legitur *AEschyli* munita, quae pertinet ad glossam praecedentem. Dixisse videtur Gorgo καταφθαρεῖ, et ξενύλλιον. Dorice φθαίρειν dicebatur ut κταίνειν· *Etymol.* p. 269, 50. et *Eustath.* in Od. K. p. 382, 29. Non patrio sibi more vestitum Milesium Spartiatae filiola ξενύλλιον vocabat, more Graecis usitato, hac forma suum illa contemptum indicans: ἐπύλλιον et κρεῦλλιον similiter adhibentur; et ob eamdem rationem ἀνδρίον, ἀνδράριον, et ἀνδράπιον. *Theocrit.* Eid. V, v. 40., φθονερὸν τὸ καὶ ἀπρεπὲς ἀνδρίον. *Aristoph.* Ἀχ. v, 516., ἀνδράρια μοχθηρὰ, παρακεκομμένα φύσει κνιδος, ἀνθρώπιον *Demostheni* dicitur AEschines p. 180. venuste Μενέλεων, ἀνθρώπιον λῶσον dicebat *Silenus* in *Eurip.* Cycl. V. 184. —— Ionum Aristagoram luxurioso vestitum Spartam venisse monstrat proverbium, Οἶκοι τὰ Μιλήσια· prout eius originem explicant *Zenobius* Cent. V, Prov. 57. quique dicitur *Plutarchus*, c. 55. p. 306. et *Suidas*. VALCKEN.

6. Σταθμοί τε πανταχῇ εἰσὶ] Haec, si numeris ratio constaret, forent egregia, docerentque modulum et proportionem inter σταθμοὺς et παρασάγγας. In *Xenophontis* Ἀναβ. IV. p. 297. ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα· iterum p. 299. ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς, διὰ πεδίου, παρασάγγας πεντεκαίδεκα. His gemina ferme *Nostri* τρεῖς εἰσι σταθμοὶ, παρασάγγαι δὲ πεντεκαίδεκα καὶ ἥμισυ. Qui tamen modulus haud perpetuus. *Herodoti* enim σταθμοὶ plerumque quaternos parasangas aut paullo amplius aequiparant: nec in *Xenophonte* eadem ubique proportio. Nam p. 240. τρεῖς σταθμοὺς παρασάγγας δέκα, et L. I. p. 17. σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσιν conparat, ubi doctissimus *Hutchinson* nonnulla super ista re; quae, nisi plurima Attici

diverſoria pulcherrima. Iter omne per loca culta, ac tuta. Et per Lydiam quidem et Phrygiam, ſtathmi vel manſiones tendunt viginti, paraſangæ nonaginta quatuor et dimidiatus. E Phrygia excipit fluvius Halys, cui imminent portæ, quas tranſire omnino neceſſe, atque ita fluvium transmittere: est et cuſtodia magna ad illum. Transgreſſo in Cappadociam, et eam permetienti usque ad fines Cilicios, duodetriginta ſtathmi ſunt, paraſangæ centum quatuor. In horum finibus poſitas duplices portas ac totidem cuſtodias pertranſis. Has transgreſſo, et per Ciliciam iter facienti, tres ſtathmi ſunt, paraſangæ quindecim ac dimidiatus. Terminus Ciliciæ et Armeniæ est flumen quod navibus tranſitur, nomine Euphrates. In Armenia ſtathmi ſunt diverſoriorum quindecim, paraſangæ quinquaginta ſex et dimidiatus, in quibus et cuſtodia est. Eam fluvii qui navibus transeuntur quatuor perfluunt, quos transmittere prorſus neceſſarium est: primus, Tigris: ſecundus dehinc ac tertius eiusdem nominis, etſi non idem fluvius, nec ex eodem fluens loco: nam horum quos enumeravi primus ex Armeniis fluit, alter ex Matienis: quartus fluvius nominatur Gyndes, quem Cyrus aliquando in trecentos ac ſexaginta diduxit alveos. Ex hac Armenia in terram Matienam tendentes ſtathmi ſunt quatuor: unde in regionem Ciſſiam transeunti ſunt undecim ſtathmi, paraſangæ vero quadraginta duo et dimidiatus, ad fluvium Choaſpem, qui et ipse navibus transmittitur. ſupra quem urbs Suſa est ſita. Omnes hi ſtathmi, ſunt centum undecim: diverſoria igitur ſtathmorum tot ſunt adſcenden-
53 ti Sardibus Suſa. Quod ſi iter regium recte metiamur paraſangis, et paraſanga valet triginta ſtadia, ut valet, ſunt e Sardibus ad regiam quæ dicitur Memnonia, tredecim millia ſtadiorum et quingenta: quum

καλλίστας· διὰ οἰκεομένης τε ἡ ὁδὸς ἅπασα καὶ ἀσφαλέος· διὰ μὲν γε Λυδίης καὶ Φρυγίης σταθμοὶ τείκοντες εἴκοσί εἰσι, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ὀγδήκοντα καὶ ἥμισυ· ἐκδέκεται δ' ἐκ τῆς Φρυγίης ὁ Ἅλυς ποταμὸς, ἐπ' ᾧ πύλαι τε ἔπεισι, τὰς διεξελάσαι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ οὕτω διεκπερᾶν τὸν ποταμόν· καὶ Φυλακτήριον μέγα ἐπ' αὐτῷ· διαβάντι δὲ ἐς τὴν Καππαδοκίην, καὶ ταύτῃ πορευομένῳ μέχρις ὅρων τῶν Κιλικίων, σταθμοὶ [a] δυῶν δέοντες εἰσὶ τριήκοντα, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἑκατόν· ἐπὶ δὲ τοῖσι τούτων ὅροισι διξάς τε πύλας διεξελᾷς, καὶ διξὰ Φυλακτήρια [b] παραμείψας· ταῦτα δὲ διεξελάσαντι, καὶ διὰ τῆς Κιλικίης ὁδὸν ποιευμένῳ, τρεῖς εἰσὶ σταθμοὶ, παρασάγγαι δὲ πεντεκαίδεκα, καὶ ἥμισυ· ὅρος δὲ Κιλικίης [c] καὶ τῆς Ἀρμενίης ἐστὶ ποταμὸς ῥηχὺς περητὸς, τῷ οὔνομα Εὐφράτης· ἐν δὲ τῇ Ἀρμενίῃ σταθμοὶ μέν εἰσι [d] καταγωγίων πεντεκαίδεκα, παρασάγγαι δὲ ἓξ καὶ πεντήκοντα, καὶ ἥμισυ· καὶ Φυλακτήριον ἐν αὐτοῖσι· ποταμοὶ δὲ ῥηχοὶ περητοὶ τέσσερες διὰ ταύτης ῥέουσι, τοὺς πᾶσα ἀνάγκη διαπορθμεῦσαί ἐστι· πρῶτος μὲν, [e] Τίγρης· μετὰ δὲ, δεύτερός τε καὶ τρίτος ὢν τὸς [f] ὠνομαζόμενος· ἐκ ὠυτὸς ἐὼν ποταμὸς, οὐδὲ ἐκ τῦ αὐτῦ ῥέων· ὁ μὲν γὰς πρότερος αὐτέων καταλεχθεὶς, ἐξ Ἀρμενίων ῥέει· ὁ δὲ ὕστερος, ἐκ Ματιηνῶν· ὁ δὲ τέταρτος τῶν ποταμῶν οὔνομα ἔχει Γύνδης, τὸν Κῦρος διέλαβέ κοτε ἐς διώρυχας ἑξήκοντα καὶ τριηκοσίας· ἐκ δὲ ταύτης τῆς Ἀρμενίης [g] ἐσβάλλοντος ἐς τὴν Ματιηνὴν γῆν, σταθμοί εἰσι τέσσερες· ἐκ δὲ ταύτης ἐς τὴν Κισσίην χώρην μεταβαίνουτι, ἕνδεκα σταθμοὶ, παρασάγγαι δὲ δύο καὶ τεσσεράκοντα καὶ ἥμισυ ἐστὶ ἐπὶ ποταμὸν Χοάσπην, ἐόντα καὶ τοῦτον ῥηχὺν περητόν· ἐπ' ᾧ Σῦσα πόλις πεπόλισται· ὥστε οἱ πάντες σταθμοὶ εἰσὶ ἕνδεκα καὶ ἑκατόν· καταγωγαὶ μέν νυν σταθμῶν τεσσαῦταί εἰσι ἐκ Σαρδίων ἐς Σῦσα ἀναβαίνοντι. Εἰ δὲ ὀρθῶς μεμέτρηται ἡ ὁδὸς ἡ βασιληίη τοῖσι παρασάγγησι, καὶ ὁ παρασάγγης δύνατα τριήκοντα στάδια, [h] ὥστε εὖτός γε δύνατα ταῦτα, ἐκ Σαρδίων στάδιά ἐστι ἐς τὰ βασιληία τὰ [i] Μεμνόνια καλεόμενα, πεντακόσια καὶ τρισχίλια καὶ μύρια,

a Δ' ὧν *Arcb.* *b* Διαμείψεαι id., cui *Galeus* iniuria primas dat. *Portum* adi potius. *c* Tria ſeqq. deſunt *Arcb.*, mox id. Εὐφράτης *V. Paſ. Ask.* ora *Steph.* *d* *Suidas* hinc in Voc. *e* Πίγρης *Ald. Paſ. Ask. Steph.* margo, Τίγρις *Arcb. Vind.* et *Euſtath.* in *Dionys.* v. 976. et *Valla.* Τίγρης *Med. Paſ. Ask.* *f* Οὐνομαζ. *Brit.* duo, et recte. olim ὀνομαζ. *g* Ἐσβάλλοντι *Arcb.*, ἐσβάλλοντος *Ald. V. Paris. B. Brit.* duo, *Paſ.*, in *Med. Ask.* ἐσβάλλοντες. *h* Septem ſeqq. omiſit ſocors *Arcb.* ſcriba. *i* Μεμνόνια id. et *Vind.* Vid. *Strab.* xv. p. 1058. C., vulgati patronum.

tici ſcriptoris loca dixeris meridoſa, non procedent. Poſſent et auxilio eſſe haec *Procopii*, ſi quidem eundem viae modum explicarent, Hiſt. Arc. C. 30. ἐς ἡμέρας ὁδὸν εὐζώνῳ ἀνδρὶ σταθμοὺς κατεψήσαντο, πῇ μὲν ὀκτὼ, πῇ δὲ τούτων ἐλάσσους, οὗ μέν τοι ἧσσον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἢ κατὰ πέντε *in via, quam expeditus viator diurno itinere conficit, octonas ferme mutationes, alicubi pauciores, infra quinque nusquam* Perſae *poſuere.* Sed ea diſcrepant. *Procopii* curſus est vehicularis: hinc plures *manſiones* et ad iumenta mutanda *mutationes* illa in via: *Herodoti* pedeſtre iter, ubi ſingulos in dies tot manſionibus non opus.

11. Ἐπ' ᾧ πύλαι] *Portas*, πύλας, foſſis aquae coërcendae et ſi uſus requirebat, emittendae cauſſa adpoſitas, habemus L. III, 117. Quo e genere πύλαι ποταμῶν, שערי הנהרות / quibus laxatis urbi Nino ex Tigride inundatio in Prophetae *Nahumi* C. II, 6. Hae in ponte fluvii Halyos fuerunt, nec *Bochartum* fugerunt Phal. IV, 19. Μέγα, quod ſequitur, *Φυλακτήριον; munimentum* ad regionis tutelam, omnes ex *Aeſchine; Ariſtotele, Ioſepho* norunt, *Morello* excepto, in *Libanii* T. II. p. 133. c. enormiter lapso.

27. Τίγρης] Quum in *Aldi Cameratii*que exemplis et MSS. duobus Πίγρης ſcribatur, debuerat pars ista Salmaſianae diſputationis ad *Solin.* p. 489. fine culpa relinqui. Mihi Πίγρης non placet, dubio Τίγρης an Τίγρις potior ſit. Τίγρις, uti hic ſcripti quidam et *Euſtath.*, L. I, 189, 193. II, 150., Τίγρης VI, 20. Hunc autem perhibet ex Armeniis fluere, nec diſcordant ſcriptorum alii. Secundi fontes et ſcaturigo in Matienis; ὁ δὲ ὕστερον *alter* vertitur a *Valla.* Unde igitur tertium labitur flumen? Hoc praeter exſpectationem tacetur. Pinge itaque cum Cl. *Pauw* οἱ δὲ ὕστερον ἐκ Ματιηνῶν, et ſecundi ac tertii pateſcet origo. Certe in Matienis ſcaturiebat Gyndes; de quo L. I, 189.

33. Ἐσβάλλοντος] *Arcb.* ἐσβάλλοντι, ob conſequens μεταβαίνοντι, ego primas darem. In *Pauſania* nihil hac frequentius ſtructura. Sed uſus editum, monente *Galeo*, cum non ſpernat, ſervatum illud est: nam ἐσβάλλοντες quo tibicine fulciatur, *Gronovius* docere noluit, nedum quo nectantur modo σταθμοὶ εἰσὶ τέσσερες, quae alium utique participii caſum ſibi deſiderant. Hic vero manifeſta ſe prodit lacuna; deſunt paraſangarum notae et numeri, difficulter ex dubia inter manſiones et paraſangas proportione reſtituendi.

39. Σταθμοὶ εἰσὶ ἕνδεκα καὶ ἑκατόν] Ratio non conſtat. *Manſiones* ſive σταθμοὶ in praecedentibus duntaxat LXXXI. Neque convenit paraſangarum ſumma: numerantur tantum CCCXIII. Quia tamen paraſangis quadringentis et quinquaginta, quot ſe poſuiſſe ſignificat, accurate ſtadiorum collectio congruit, bene illi habent. Vitia in manſionum et paraſangarum numeris, ſuis olim locis iuſte ſignatis, inflicta haerent, aliorum fortaſſe MSS. auxilio eluenda; noſtra enim in eodem ſunt luto.

Harmodius et Ariſtogiton proſapia Gephyræi, à quibus Hipparchus interfectus.

ρια, παρασαγγέων ἐόντων πεντήκοντα καὶ τετρακοσίων· πεντήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν στάδια ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ διεξιοῦσι, ἀναισιμοῦνται ἡμέραι ἀπαρτὶ ἐνενήκοντα. Οὕτω [a] τῷ Μιλησίῳ Ἀρισταγόρῃ, εἴποντι πρὸς Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, εἶναι τριῶν μηνῶν τὴν ἄνοδον τὴν παρὰ βασιλῆα, ὀρθῶς εἴρητο· εἰ δέ τις τὸ ἀτρεκέστερον τούτεων [b] ἔτι δίζηται, ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω· τὴν γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις ὁδὸν δεῖ προσλογίσασθαι ταύτῃ καὶ δὴ λέγω στάδιους εἶναι τοὺς πάντας ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἑλληνικῆς μέχρι Σούσων· τοῦτο γὰρ [c] Μεμνόνειον ἄστυ καλέεται, τεσσεράκοντα καὶ τετρακισχιλίους καὶ μυρίους· οἱ γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς
306 Σάρδις εἰσὶ τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσιοι στάδιοι· καὶ οὕτω τρισὶ ἡμέρῃσι μηκύνεται ἡ τρίμηνος ὁδός. Ἀπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης, ἦιε ἐς τὰς Ἀθήνας, γενομένας [d] ὧδε τυράννων ἐλευθέρας· ἐπεὶ [e] Ἵππαρχον τὸν Πεισιστράτου, Ἱππίεω δὲ τοῦ τυράννου ἀδελφεόν, ἰδόντα ὄψιν ἐνυπνίου τῷ ἑωϋτοῦ πάθεϊ ἐναργεστάτην, κτείνουσι [f] Ἀριστογείτων καὶ Ἁρμόδιος, γένος ἐόντες τὰ ἀνέκαθεν Γεφυραῖοι, μετὰ ταῦτα ἐτυραννεύοντο Ἀθηναῖοι ἐπ' ἔτεα τέσσερα, οὐδὲν ἧσσον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἢ πρότερον. Ἡ μέν νυν ὄψις τοῦ Ἱππάρχου ἐνυπνίου ἦν ἥδε· ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐδόκεε ὁ Ἵππαρχος ἄνδρά οἱ ἐπισάντα μέγαν καὶ εὐειδέα αἰνίσσεσθαι τάδε τὰ ἔπεα,

Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικέων τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

ταῦτα δὲ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, φανερὸς ἦν ὑπερτιθέμενος ὀνειροπόλοισι· μετὰ δὲ, ἀπεπαμένος τὴν

quum ſint paraſangæ quadringenti quinquaginta. Itaque peragrando ſingulis diebus centena et quinquagena ſtadia, conſumuntur ſolidi nonaginta dies. Hunc in mo- 54
dum ab Ariſtagora Mileſio apud Cleomenem Lacedæmonium dicente trium menſium adſcenſum eſſe ad regem recte dicebatur. Quod ſiquis exploratius ista inquirat, hoc quoque ego indicabo: nam iter ab Epheſo ad Sardis huic rationi decet apponi in computando. A Græco igitur mari ad Suſa, (hæc enim urbs Memnonia vocatur,) dico eſſe quatuordecim millia ſtadiorum et quadraginta. Ex Epheſo enim ad Sardes, quingenta et quadraginta ſtadia: atque ita tribus omnino diebus augetur ſpatium itineris trimeſtris. Digreſſus e Sparta Ariſta- 55
goras Athenas contendit, tyrannis liberatas, hoc modo: Poſtquam Hipparchum Piſiſtrati filium, Hippiæ tyranni fratrem, qui in ſomnis viſionem cladis ſuæ evidentiſſimam viderat, interfecere Ariſtogiton et Harmodius, priſca origine Gephyræi; poſt hæc nihilominus Athenienſes, imo magis quam prius, tyrannidem quadriennio pertulerunt. Viſio autem inſomnii Hipparchi 56
hæc erat: Nocte quæ antecesſit Panathenæa videbatur Hipparchus cernere virum adeſſe ſibi procerum atque ſpecioſum, hos verſus per ænigma dicentem,

Intoleranda leo tolera, tolerans animo ægro.
Nemo hominum iniuſtus non ſolvit tempore pœnam.

Hæc ſimulatque dies illuxit, palam referebat ad ſomniorum coniectores: ſed mox ſpreta

[a] Τῷ abeſt *Ask.* [b] Deſit *Arch.* [c] Μεμνόνιον *Arch. Vind.* [d] Τυραννεύοντο ὧδε *Arch. Paſ. Ask.* [e] Ἵππαρχ. *Arch. Vind.* perperam. [f] Ὁ Ἀριστ. καὶ ὁ Ἁρμ. *Arch.* [g] Λέων *Arch.*; eſt in *Anthol.* L. 1, 6. hoc epigramma, ubi mox ἀδίκων.

48. Ἡμέραι ἀπαρτὶ ἐνενήκοντα] Critici ad Comici Plut. v. 388. κέχρηται αὐτῷ (ἀπαρτὶ) Ἡρόδοτος λέγων, ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδια δύο ἀπαρτί· quod ſcholion *Suidas* in Ἀπαρτὶ deſcribens pro στάδια δύο praebet στάδιοι ο ſive ἑβδομήκοντα. Unde *Ariſtophanis* interpres ea acceperit, an memoriae vitio haec ſpectarit, quis certo decreverit? In *Herodoto* hactenus invenit nemo, et ſunt profecto nusquam. Vide *Hemſterhuſium* ad *Plutum* et *Alberti* in *Heſychii* Ἀπαρτί.

66. Ἐτυραννεύοντο — οὐδὲν ἧσσον] Neque enim Harmodius et Ariſtogiton, ſed, *Herodoto* iudice, verius Alcmaeonidae Athenas ἐλευθέρωσαν, L. VI, c. 123.; et fuit Hippias, exacerbatus fraterna caede, patre fratreque longe τυραννικώτερος. Ariſtogiton et ſodalis non habebantur tantum, ut erant, tyrannicidae; ſed vulgo laudabantur Athenis, tanquam qui ſublata tyrannide ſuam patriae reddidiſſent libertatem. In hanc etiam Atticae plebis opinionem inveteratam dici poterat *Dioni Chryſ.* p. 190. E. τὸ πιστεύεσθαι πολὺν χρόνον ὑπὸ ἀνθρώπων ἠλιθίων οὐδέν ἐστιν ἰσχυρόν. Sed ſapientiores etiam nonnunquam minus loquuntur conſiderate: praeter ceteros *Io. Meurſio* citatos in Piſiſtrato et ad *AEliani* V. H. XI, c. 8., nobiliſſimos istos iuvenes primum *Hieronymus* ſtatuit exemplum, alia quoque commemorans, quibus demonſtret, ὅτι τὸ τῶν νέων πρὸς ἀλλήλους ἑταιρικὸν συμφρονῆσαν πολλὰς τυραννίδας καθεῖλε, ap. *Athen.* XIII. p. 602. A. ſequitur Peripateticus *Ariſtotelis*, quin et *Platonis* iudicium in Sympos. Culpat *Platonem Iac. Perizon.* ad *AElian.* p. 692., velut hac in re diſſentientem a ſe ipso in Hipparcho: ſed ſi ſuſpicionem, quam ſolus forte movit *AElian.* V. H. VIII, c. 2., ad examen vir Eruditiſſimus revocaſſet, illam forſan agnoviſſet legitimam, atque in Hipparcho multa reperiri, quae faciem praebeant ab illa *Platonis* diverſiſſimam. Neque magni mihi videtur momenti criminatio *Dionis Chryſ. Perizonio* memorata, culpantis Athenienſes, quod Harmodium et Ariſtogitonem πάντων μάλιστα τιμῶσιν ὡς ἐλευθερώσαντας τὴν πόλιν, καὶ ἀνελόντας τὸν τύραννον, Or. XI. p. 191. Hipparchum certe ſuſtulerunt; quodque recuperandae libertatis gratia facere ſibi propoſuerant, imperfecto licet opere, feciſſe tamen ab accerrimis tyrannorum oſoribus cenſebantur, ob incoeptum illud opus digni habiti, qui cumulatentur omni honorum genere: ſolum etiam occidendi tyranni conatum Athenienſis factum exiſtimabant pulcherrimum; quod luculento demonſtrari potest documento. Post eiectos XXX. tyrannos plebiſma condiderunt ab auctore ſententiae *Demophanti* dictum, ſervatum nobis ab *Andocide* de myſt. p. 13. ſecundum illud iurare cogebantur Athenienſes: *tyrannidis auctorem vel fautorem* ἐάν τις κτείνων ἀποθάνῃ, ἢ ἐπιχειρῶν, *ſi quis aut occidens moriatur, aut immoriatur incoepto* (ſive *tantum opus adgreſſus*; id enim est ἐπιχειρῶν, nempe κτείνειν) εὖ ποιήσω αὐτόν τε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐκείνου, καθάπερ Ἁρμόδιόν τε, καὶ Ἀριστογείτονα, καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν· hoc reſpicit decretum *Demoſth.* c. Leptin. p. 312., dum meminit τῆς Δημοφάντου στήλης, cui inſculptum iusiurandum: ἄν τις ἀμύνων τι πάθῃ τῇ δημοκρατίᾳ, τὰς αὐτὰς δώσειν δωρεὰς, ἅσπερ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι· vulgato nomini Διοφάντου alterum ex Codd. debuerat ſubſtitui: vid. *Lycurgus* p. 165, 43. longe recentius et diverſiſſimi generis Διοφάντου fuit Ψήφισμα. Oratio c. Leptinen, docte nuper atque elegante Gallice converſa a *Ged. le Cointe*, eadem opera potuerat aliquoties expoliri, ut Graeca quoque legerentur emendatius. VALCKEN.

66. Ἐπ' ἔτεα τέσσερα] *Thucydides* VI, 59. Hippiae post fratris necem tyrannidem tribus annis terminat, totidem *Plato* in Hipparcho p. 229. B., nihil admodum *Herodoti* quatuor annis officientes, modo cum *H. Dodwello* Annal. Thucyd. p. 42. tres integri et quartus inchoatus Hippiae tyranno post Hipparchi violentam mortem relinquantur. Quod Criticus autem ad *Ariſtophan.* Lyſiſtr. v. 619. κατέσχε δὲ ἡ τυραννὶς ἐπὶ ἔτη γ. οἱ δὲ, δ., Ἡρόδοτος δὲ ς. errore non vacat, et mutata verborum ſede tolli potest. Nam *ſex* eum *annos* hic reperiſſe, non credo. In verſibus, Hipparcho fatalem exitum praeſagientibus, nihil innovo. Vir doctus Τλῆθι δ' ἐών, *i ergo*, *tolera*, et οὐδεὶς ἄνθρωπων ἀδικῶν fingebat, longe a *Brodaei* ad Anthol. iudicio recedens.

75. Ὑπερτιθέμενος ὀνειροπόλοισι] Eadem τοῦ δεισιδαίμονος religio, eleganter in *Theophraſti* Char. C. 16. expicta: ad quam ἀπειπάμενος τὴν ὄψιν etiam pertinere opinor, neque adeo *ſpretam viſionem*, ſed eius expiationem et ἀποτροπιασμὸν innui. Vide *Caſaubonum* ad *Theo-*

ſpreta viſione, celebravit pompam, ubi
57 mortem oppetiit. Gephyræi autem e quibus erant percuſſores Hipparchi, fuere a principio ex Eretria oriundi, ut ipſi aiunt: verum, ut ego interrogando comperio, fuere Phœnices, ex iis qui cum
58 Cadmo in terram quæ nunc vocatur Bœotia venere, atque eam incoluere, ſortiti Tanagricum tractum: unde Cadmeis prius per Argivos exactis, iterum per Bœotos hi Gephyræi expulſi, Athenas diverterunt. Athenienſes autem receperunt ſub conditionibus, ut inter ſuos cives eſſent, multis quibusdam nec memoratu dignis abſtinere iubentes. Phœnices isti qui cum Cadmo advenerunt, quorum Gephyræi fuere, dum hanc regionem incolunt, cum alias multas doctrinas in Græciam induxere, tum vero litteras, quæ apud Græcos, ut mihi videtur, antea non fuerant. Et primas quidem illas, quibus omnes etiam Phœnices utuntur: ſed progreſſu temporis, una cum ſono mutaverunt et modulum litterarum. Et quum ea tempeſtate in plerisque circa locis eorum accolæ ex Græcis eſſent Iones, qui quum litteras a Phœnicibus diſcendo accepiſſent, earum illi pauca commutantes, in uſu habuerunt: et utentes confeſſi ſunt, ut æquitas ferebat, vocari Phœnicias, quod eſſent a Phœnicibus in Græciam illatæ: pri-

τὴν ὄψιν, ἔπεμπε τὴν πομπὴν ὁ τῇ δὴ τελευτᾷ. Οἱ δὲ [a] Γεφυραῖοι, τῶν ἦσαν οἱ Φονέες Ἱππάρχου, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, ἐγεγόνεσαν ἐξ Ἐρετρίης τὴν ἀρχήν· ὡς δὲ ἐγὼ ἀναπυθανόμενος εὗ-
80 ρίσκω, ἦσαν Φοίνικες τῶν σὺν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς γῆν τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην· ὤικεον δὲ τῆς χώρης ταύτης ἀπολαχόντες τὴν [b] Ταναγρικὴν μοίρην· ἐνθεῦτεν δὲ Καδμείων πρότερον ἐξαναστάντων ὑπ' Ἀργείων, οἱ Γεφυραῖοι οὗτοι δεύτε-
85 ρα ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες ἐτράποντο ἐπ' [c] Ἀθηναίων. Ἀθηναῖοι δὲ σφέας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο, σφέων αὐτῶν εἶναι πολίτας, πολλῶν τέων καὶ οὐκ ἀξιαπηγήτων ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι. Οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ σὺν Κάδμῳ ἀπικόμενοι, τῶν ἦσαν οἱ Γε-
95 φυραῖοι, ἄλλά τε πολλὰ, οἰκήσαντες ταύτην τὴν χώρην, ἐσήγαγον [d] διδασκάλια ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ δὴ καὶ γράμματα, οὐκ ἐόντα πρὶν Ἕλλησι, ὡς ἐμοὶ [e] δοκέειν· πρῶτα μὲν, [f] τοῖσι καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοίνικες· μετὰ δὲ, χρόνου προβαίνοντος, ἅμα τῇ φωνῇ μετέβαλον καὶ τὸν ρυ-
1 θμὸν τῶν γραμμάτων· περιοίκεον δὲ σφέας τὰ πολλὰ τῶν [g] χώρων τοῦτον τὸν χρόνον Ἑλλήνων Ἴωνες· οἱ παραλαβόντες διδαχῇ παρὰ τῶν Φοινίκων τὰ γράμματα, μεταρρυθμίσαντές σφεων [h] ὀλίγα, ἐ-
5 χρέωντο· χρεώμενοι δὲ, ἐφάτισαν, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔφερε, ἐσαγαγόντων Φοινίκων ἐς τὴν Ἑλλάδα, [i] Φοινικήια κεκλῆσθαι· καὶ τὰς βίβλους διφθέρας

κά-

a Citat *Suid.* in Γεφυρίς· ſtatim οἱ Φοι. οἱ Ἱππάρχου ora *Steph.*, *Arch. V.* *b* Πατρικὴν μοῖραν *Brit.* duo, melius *Steph. Byz.*, in Τάναγρα haec citans. *c* *M. Ask. Paſ.* optime: Ἀθηναίους *Arch.*, ὑπ' Ἀθηναίων *Brit.* duo, ceteri ἐπ' Ἀθηναίων. *d* Διδασκαλεῖα *Arch.* *e* *Med. Paſ. Ask.*, δοκέει *Arch. V. Brit. A. C. Paris. B. Ald.* et Edd. *f* Τούτοισι ἐχρέωντο κατάπερ καὶ ἅπ. χρέ. Φοίνικες *Arch.* *g* Χωρῶν *Ask.*; praeſtaret χωρίων. *h* Ὀλίγοισι ἐχρ. et μεταβρυθμήσ. cum *Valla*, *Arch.* *i* Citat *Clem. Alex.* Strom. I. p. 362. et *Euſtath.* in *Dionys.* v. 907., ſed Φοινίκια. Vide ad *Diodor.* III, 66. Quae praecedunt ἐς τὴν Ἑλλ. omittit *Arch.* ſtatim τὰς βύβλους *Paſ.* haec *Pollux* VII, 211. habet.

Theophraſt. et *Spanhemium* in Comici Ran. v. 1379. Gephyraeos, necis Hipparchi auctores, *Bochartus* Canan. L. I, 21. et *Meurſius* Att. Lect. V, 31. tali diligentia et eruditione illuſtrarunt, ut aliis otium fecerint. *Plutarchum* neglexerunt, malignitatis crimine, cuius *Herodotum* poſtulat T. II. p. 860. E. haud immunem. Eane malignitas, gentis veram et peregrinam originem veſtigare et declarare? Sed doctus ſcriptor dum rodit, ſui obliviſcitur.

77. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι] Ubi in *Ariſtidis* Panathen. T. I. p. 190., velut ab Athenienſibus recepti praeter ceteros dicuntur Ταναγραίων οἱ μετασάντες, Δωριέων Πελοποννήσου κρατησάντων, ὑπὸ τῶν εἰξάντων ἀνασάντες· *Scholiaſta* MS. hic *Herodoto* narrata reſpicit: τούτους, ait, τοὺς Ταναγραίους, μὴ βουλομένους αὐτῶν ὑπακοῦσαι, οἱ Θηβαῖοι ἐξέβαλον· οἱ δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐλθόντες ᾤκησαν· μέμνηται δὲ τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος, Γεφυραίους τοὺς Ταναγραίους καλῶν. De his egerunt Gephyraeis *Io. Meurs.* Att. Lect. V. c. 31., et *Sa. Bochart.* G. S. II, I, c. 21. Gephyraeos istos non Eretrienſes origine, ſed Phoenices *Herodoto* videri, atque illinc ortum Ariſtogitonem dici, id vero permoleſte tulit *Plutarch.* de *Herod.* Mal. p. 830. E. Ἀριστογείτονα —— ἄντικρυς διὰ πυλῶν εἰς Φοινίκην ἐξελαύνει, Γεφυραῖον γεγονέναι λέγων ἀνέκαθεν· τοὺς δὲ Γεφυραίους —— Φοίνικας εἶναι φησὶν, αὐτὸς οὕτω πεπεισμένος. VALCKEN.

96. Ἐσήγαγον διδασκάλια] *Iob. Ludolfum*, V. C., διδασκλίας emendantem Comment. Hiſt. AEth. p. 208. non ſequor. *Suidas* Διδασκάλιον, αὐτὸ τὸ μάθημα. Sic *Baſilius M.* Hom. III. in Hexaëm. p. 28. C. κατάδεξον μεθ' ἡμῶν τὸ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΟΝ· et Hom. V. p. 43. E. ἵνα πρῶτον ἐκεῖνο πρόσαγμα ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΟΝ τῇ Φύσει γένηται, ſubminiſtrante Cl. *Abreſchio.* Iam ὡς ἐμοὶ δοκέειν relinquo, *Herodoti* de litterarum prima inter Graecos origine profeſſionem continens. Non defuiſſe, qui Pelasgis litterarum primordia ante Cadmi in Graeciam tranſitum vindicarent, ad *Diodori* III, 66. diſputatum fuit.

98. Πρῶτα μὲν, τοῖσι καὶ ἅπαντες &c.] Obſcuriorem orationis ſeriem explanant *Arch.*, πρῶτα μὲν τούτοισι ἐχρέωντο, κατάπερ καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοίνικες, *et primo quidem iisdem utebantur, ſicuti omnes utuntur Phoenices.* Gephyraei nempe primis temporibus non alias uſurpabant litteras, quam quarum apud Phoenices uſus erat. Merae itaque tum Phoeniciae fuerunt, ſicuti et ſermo; quo deinceps paullatim inmutato, μετέβαλον καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν γραμμάτων, itidem litterarum modum, figuram et ſcriptionis ſeriem novarunt. Quam in rem praeclara Cl. *Salmaſii* ad Inſcript. Herod. p. 34. opera exſtat. Eſſe memini, qui τὸν ῥυσμὸν τῶν γραμμάτων hic praeferunt, prorſus oblitos *Ariſtotelis* Θαυμασ. p. 578. *Ed. Erasm.*, ubi in Apollinis Ismenii apud Thebanos templo ἀναθήματά τινα δμοίους ἔχοντα τοὺς ΡΥΘΜΟΥΣ τῶν ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ἀρχαῖα, ſeu ἀρχαίων potius. Quae philoſophi, ſive cuiusvis alius, ad hanc rem acconmodatiſſima, etiam propter *Ismenium*, quod ſtatim conſequetur. Pertinet huc docta diſputatio Benedictinae familiae eruditorum in T. I. Hiſt. Nov. Diplom. p. 587.

7. Καὶ τὰς βίβλους διφθέρας]. Bene *Vallae* Latina ex *P. Leopardi* praeſcripto Em. VII, 19. correcta ſunt, quibus male in poſtrema editione *penuria biblorum AEGYPTI ET SYRIAE* accesſit: nihil enim utraque de regione Scriptor. Certiſſimus autem pellium raſarum ſive διφθερῶν variis olim in nationibus ad rerum memoriam prodendam uſus. Perſarum διφθέρας βασιλικὰς habet *Diodorus* II, 33. et *Agathias Schol.* II. p. 66. A., aliorum alii. Contra ea ab errore inmunis haud est *Varronis* de papyro, Alexandri demum Magni aetate reperta, opinio apud *Plinium* H. Nat. L. XIII, 11., melior Noſtri et *Caſſii Heminae* C. 13. eiusdem Pliniani libri. Βύβλους porro et βύβλων ex priſco more *Paſſion.*; namque ita potius, quam βίβλους ſcriptitaſſe, ad *Hom. Euſtath.* p. 1913, 30. auctor est. Hinc βυβλίνων ὅπλων mentio et ſcriptura L. VII, 36.

7. Τὰς βίβλους διφθέρας καλέουσιν] *Vallam* fefellit articulus; errorem iam correxit *P. Leopard.* Em. VII, c. 19. eumdem tamen errarunt et alii; quod monitum ab Auctore des *Eſſais de Crit.* p. 161. Adpellationis ſuo quoque tempore, quin et recentiori, ſatis uſitatae rationem repetit ab antiquiſſimo more *Herod.* barbaris etiam isthac aetate noto. Vellus aureum fuiſſe βιβλίον ἐν δέρμασι γεγραμμένον videbatur incerto ſcriptori περὶ ἀπίστων, c. 3. conf. ad *Palaeph.* c. 31. *Galeus.* Perſica ſua ſe *Cteſias* hauſiſſe ſcribebat ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν, teſte *Diodoro Sic.* II, c. 32. ubi vid. Clar. *Weſſ.* et *Ti. Hemſt.* ad *Poll.* X, 57., cuius VII, 211. haec

Cadmearum literarum Thebis vestigia. Amphitryon. Scæus, Laodamas. Cadmei et Gephyræi

307 καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ [a] οἱ Ἴωνες, ὅτι κοτὲ ὀπάνι βίβλων ἐχρέωντο διφθέρῃσι [b] αἰγέῃσί τε καὶ οἰέῃσι· ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ' ἐμὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας γράφουσι. Εἶδον δὲ [c] καὶ αὐτὸς Καδμήια γράμματα ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἰσμηνίου ἐν Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν, ἐπὶ τρίποσί τισι ἐγκεκολαμμένα, τὰ πολλὰ ὁμοῖα ἐόντα τοῖσι Ἰωνικοῖσι· ὁ μὲν δὴ εἷς τῶν τριπόδων ἐπίγραμμα ἔχει,

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν, ἐὼν ἀπὸ [d] Τηλεβοάων.

ταῦτα ἡλικίην [e] ἂν εἴη κατὰ Λάϊον τὸν Λαβδάκου τοῦ Πολυδώρου τοῦ Κάδμου. Ἕτερος δὲ τρίπους ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει,

Σκαιὸς πυγμαχίων με ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
[f] Νικήσας ἀνέθηκε τέϊν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Σκαιὸς δ' ἂν εἴη ὁ Ἱπποκόωντος· εἰ δὴ οὗτός γ' ἐστὶ ὁ ἀναθείς, καὶ μὴ ἄλλος τὠὐτὸ οὔνομα ἔχων [g] τῷ Ἱπποκόωντος, ἡλικίην κατὰ Οἰδίποδα τὸν Λαΐου. Τρίτος δὲ τρίπους λέγει καὶ οὗτος ἐν ἑξαμέτρῳ,

Λαοδάμας τρίπόδ' αὐτὸν ἐϋσκόπῳ Ἀπόλλωνι
Μουναρχέων ἀνέθηκε τέϊν περικαλλὲς ἄγαλμα.

ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Λαοδάμαντος τοῦ Ἐτεοκλέος μουναρχέοντος ἐξαναστέαται Καδμεῖοι ὑπ' Ἀργείων, καὶ τρέπονται ἐς τοὺς Ἐγχέλιας· οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπο-

priscaque consuetudine libros Iones appellant *diptheras*, quod aliquando penuria biblorum, pellibus caprinis ovillisque utebantur: adhuc quoque ad meam usque memoriam multi barbarorum talibus in pellibus scribunt. Quin ipse vidi apud Thebas Bœotias in Ismenii Apollinis templo, litteras Cadmeas in tripodibus quibusdam incisas, magna ex parte consimiles Ionicis: quorum tripodum unus habet hoc epigramma, 59

Obtulit Amphitryon me gentis Teleboarum.

Hæc fuere circa ætatem Laii, qui fuit filius Labdaci, nepos Polydori, pronepos Cadmi. Alter tripus hexametro carmine ait, 60

Scæus in asſueto pugilum certamine victor,
Me tibi ſacravit ſpecioſum munus, Apollo.

Scæus autem hic Hippocoontis filius fuerit: si quidem hic est qui tripodem dicavit, et non alius idem Hippocoontis filio nomen habens circa ætatem OEdipi Laio geniti. Tertius tripus, et is hexametro carmine, 61 ait,

Laodamas ipsum tripodem ſua in urbe monarchus,
Hoc inſigne decus tibi magne dicavit Apollo.

Sub hoc Laodamante Eteoclis filio, qui solus imperavit, eiecti sunt Cadmei ab Argivis, et se ad Encheleas contulerunt. Gephyræi

[a] Οἱ Ἴωνες *Pasſ. Arcb.*, deerat articulus. Statim σπάνι bene *Arcb. Vind.* antea σπάνει tum βύβλων *Pasſ.* [b] *M. Pasſ. Ask. V. Arcb. Brit.* duo: olim αἰγείῃσι. [c] Desit καὶ *V.*, mox τοῖσι Βοι. *Ald.* [d] Τηλεβίων γε *Arcb.* [e] Εἴην ἂν *V. Pasſ. Ask.* [f] Exscripsit *Suid.* in Τέϊν. [g] Τῷ marg. *Steph. Arcb. V. Ask. Pasſ.* duo *Brit.*, vulgo τοῦ ex *Ald. Med.*; post pauca ἐξανισταίατο *Ald.*

haec prostant *Herodoti*, loco quem *Leopard.* excitavit: *ὑπομνήματα βασιλικὰ* vocat et *Diodor.* III, c. 38.; *commentarios regios*, *Livius* XXXIII, c. 11. Philippi Macedonis Μακεδονικὰ τῆς βασιλικῆς οἰκίας *ὑπομνήματα*, *Lucian.* Demosth. Encom. §. 26. Arcturus qui Prologum agit in *Plauti* Rud. v. 15., [*Malorum*] *referimus nomina exscripta ad Iovem*: v. 21., *Bonos in aliis tabulis exscriptos habet.* Istas Iovis tabulas διφθέρας dicebant: *Diogenian.* III. Prov. 2., ἡ διφθέρα, ait, ἐν ᾗ δοκεῖ ὁ Ζεὺς ἀπογράφεσθαι τὰ γινόμενα, παμπάλαιος. Quae praeter *Diogenian.* IV, 95., *Zenobius* habet Cent. IV. Pr. 11., senarium efficiunt, e veteri quodam dramate propter elegantiam custoditum: Ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας· vanissimus *Auctor* Philopatr. inter *Lucianea* T. III. p. 603., πολλούς γε γραφέας φὴς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἅπαντα ἀπογράφεσθαι. VALCKEN.

15. Ὁ μὲν δὲ εἷς τῶν τριπόδων] Sollemne fuit in Ismenii Apollinis fano tripodas dedicare, quorum ἐπιφανὴς δὲ μάλιστα ἐπί τε ἀρχαιότητι καὶ τοῦ ἀναθέντος τῇ δόξῃ τρίπους, ἔστιν Ἀμφιτρύωνος ἀνάθημα in *Pausaniae* Boeot. C. 10. p. 730., non alius fortasse atque hic descriptus: congruunt certe ambo, tum antiquitate, tum Amphitryonis illustri titulo. De inscriptis litteris in *Pausania* silentium, quas *Herodotus* magnam partem Ionicis similes, Cadmeas tamen fuisse conmemorat Hinc consequens videtur, ut ἐπὶ τὰ λαῖα, uti alibi *Pausanias*, ἐκ δεξιῶν, *a dextera in sinistram processerint*, quemadmodum Phoeniciae: et ut quinque caruerint litteris, quarum posterius inventum, Τ. Φ. Χ. Ψ. Ω. Non sum nescius, inconparabiles viros, *Scaligerum* ad *Euseb. Salmasium* in Inscript. Herod. p. 54. in diversiora tendere, sed Herodotea sententiae, ab Ampl. *Bouberio* Ep. ad III. *Maffeium* Antiq. Gall. p. 168. adprobatae, favent. Eiusdem, credo, moduli ac figurae characteres tabellae erant, repertae apud Haliartios in Alcmenes tumulo: γράμματα θαυμαστὰ, ὡς παμπάλαια *Plutarcho* de Socrat. Gen. p. 577. E., namque additum ibidem, ἴδιός τις τύπος καὶ βαρβαρικὸς τῶν χαρακτήρων, ἐμφερέστατος Αἰγυπτίοις, ex docti scriptoris suspicione fluxit, parum utique, ubi Alcmenae et Amphitryonis aevum, scribendique tum temporis mos, in consilium venerint, probabili.

17. Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν] Correxeram olim, Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκ', ἀνιὼν ἀπὸ Τηλεβοάων· *cum huc rediisset a Telebois victis:* simplex ἰὼν forte praeferetur, e *Bergleri* coniectura indicata in Disc. *Herod.* p. 167. —— Quidquid a *Scaligero* super literis his Cadmeis dissidet *Salmas.* ad Inscript. Herodis Att. p. 32. et seqq. consentiunt, opinor, in Graeciam illatas primum duntaxat XVI.; atque illud egregie docuit *Salmas.* sedecim istas postea, reliquis iam inter Ionas in usum introductis, dictas Ἀττικὰ γράμματα. De literis Cadmeis *Plutarch.* T. II. p. 738. E. illas, ait, τετράκις ἢ τετρὰς γενομένη παρέσχε· eidem p. 1009. E. οἱ παλαιοὶ dicuntur διὰ τῶν ἑκκαίδεκα στοιχείων φράζοντες ἀποχρώντως καὶ γράφοντες. —— Mirifice scribuntur haec epigrammata viro summo ad *Euseb.* p. 121. In primo versu legi debuit ad mentem *Salmasii* MANETHEKEN EON. Unica litera adiecta sensum daret diversum, neque absurdum: ἐόντ' ἀπὸ Τηλ. ut se tripus diceret dedicatum *de victis Telebois.* In istiusmodi rebus dedicatis ἀπὸ hoc sensu frequenter legitur apud *Pausaniam*; qui nonnunquam prisca quoque commemorat epigrammata, literis antiquis Atticis scripta, veluti VI, p. 498. ult. ἐπίγραμμα ἀρχαίοις Ἀττικοῖς γράμμασιν· IV, p. 420, 3., γράμμασι τοῖς ἀρχαίοις γεγραμμένα· V, p. 435., ἐλεγεῖον γράμμασίν ἐστιν ἀρχαίοις (L. ἀρχαίοις) ὑπὸ Διὸς τοῖς ποσί· et VIII, p. 648. VALCKEN.

17. Ἐὼν ἀπὸ Τηλεβοάων] Nisi ἔων, ex prisco ἔω *eundi* notione, quae *Reiskii* opinio, censeatur, mallem ἰὼν cum *Slado* et *Berglero*. Amphitryon parta de Telebois victoria, qua de *Apollodorus* L. II, 4. et *Plautus* Amphitr. I, 1, 51., Thebas redux tripodem consecravit. Vidimus ἰὼν et ἐὼν conmutari L. I, 157., nec monere *Eustath.* neglexit ad Il. Δ, 277. Illa vero ἡλικίην —— κατὰ Λάϊον sincera sunt. Amphitryonem Laio, Herculem Oedipodi aetatem egisse aequalem, generationum in *Apollodori* Bibliotheca series dilucide patefacit.

24. Τὠὐτὸ οὔνομα ἔχων τοῦ] Vel ex margine *Steph.* recipi debuerat τῷ Ἱπποκόωντος· in Latinis autem a correctoribus poni, *idem Hippocoontis filio nomen habens*: non, *Hippocoontis filii*: isthoc modo Graecismum saepius expresserunt usitatissimum Romani. Non requiritur in his articulus, neque adeo τῷ τοῦ, quod *R.* placebat: *filius Hippocoontis* paulo dicitur ante ὁ Ἱπποκόωντος· et Λάϊος ὁ Λαβδάκου, τοῦ Πολυδώρου, τοῦ Κάδμου. —— Quos paulo post vocat Ἐγχέλεας, eosdem memorat IX, c. 42., oraculum, quo Persas designari putabat Mardonius, scribens ἐς Ἰλλυριούς τε καὶ τὸν Ἐγχέλεων στρατὸν πεποιημένον. VALCKEN.

25. Τῷ Ἱπποκόωντος] Sic bene. Animadversio *Herod.* iusta est. Scaeus Hippocoontis si fuerit filius, vixit Oedipodis tempore, quippe una cum patre ab Hercule peremtus. Est autem Scaeus iste in *Apollodoro* L. II, 10. p. 200.

32. Ἐς τοὺς Ἐγχέλεας] *Pausanias* Laodamantem, ab

ræi autem derelicti, postea ab Bœotis recedunt Athenas: ubi sunt ab eis templa extructa, cum quibus nihil est ceteris Athenienſibus, et cum alia ſeparata ab aliis templis, tum quoque Cereris Achæiæ et
62templum et orgia. Quod igitur fuerit viſum Hipparchi in ſomnis, et unde fuerint oriundi Gephyræi, ex quibus fuere percuſſores Hipparchi, a me commemoratum est. Super ista oportet adhuc altius repetere ſermonem, quem a principio inſtitueram, qua ratione ſint Athenienſes liberati tyrannis. Hippia tyrannidem obtinente, et exacerbato Athenienſibus propter cædem Hipparchi, Alcmæonidæ, qui genere ſunt Athenienſes, profugi patria propter Piſiſtratidas, quoniam ipsis una cum ceteris exulibus res de redeundo tentata omni ope infeliciter cedebat, conatique Athenas reverti et liberare, vehementer ſpe deciderunt, Lipſydrium ſuper Pæoniam communierunt: dehinc omnia adverſus Piſiſtratidas comminiſcendo, mercede conduxerunt ab Amphictyonibus templum Delphis ædificandum, id quod nunc est, tunc autem non erat. Enimvero quum divitiis abundarent, ac viri
63ſpectati forent iam inde a ſuis maioribus, extruxerunt templum exemplari pulchrius. Inter cetera etiam quum ex lapide Porino conventum eſſet ut illud facerent, tamen anteriora eius Pario lapide effecerunt. Ut igitur Athenienſes aiunt, hi viri Delphis ſedentes, Pythiam pecunia induxerunt, ut et

ὑπολειφθέντες [a] ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας· καί σφι ἱρὰ ἐστι ἐν Ἀθήνῃσι ἱδρυμένα, τῶν οὐδὲν μέτα τοῖσι λοιποῖσι Ἀθηναίοισι, ἄλλά τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἱρῶν, καὶ δὴ καὶ [b] Ἀχαιΐης Δήμητρος ἱρόν τε καὶ ὄργια. Ἡ μὲν δὴ ὄψις τοῦ Ἱππάρχου ἐνυπνίου, καὶ οἱ Γεφυραῖοι ὅθεν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἦσαν οἱ Ἱππάρχου φονέες, ἀπήγηταί μοι· δεῖ δὲ πρὸς τούτοισι ἔτι ἀναλαβεῖν τὸν κατ' ἀρχὰς ἔπεα λέξων λόγον, ὡς τυράννων ἐλευθερώθησαν [c] οἱ Ἀθηναῖοι. Ἱππίεω τυραννεύοντος, καὶ ἐμπικραινομένου Ἀθηναίοισι διὰ τὸν Ἱππάρχου θάνατον, Ἀλκμαιωνίδαι, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, καὶ φεύγοντες Πεισιστρατίδας, ἐπεί τέ σφι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Ἀθηναίων φυγάσι πειρωμένοισι κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐ [d] προεχώρεε κάτοδος, ἀλλὰ προσέπταιον μεγάλως, πειρώμενοι κατιέναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες, ἐνθαῦτα οἱ 308
Ἀλκμαιωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖσι Πεισιστρατίδῃσι μηχανώμενοι, παρ' Ἀμφικτυόνων τὸν νηὸν μισθοῦνται τὸν ἐν Δελφοῖσι, τὸν νῦν ἑόντα, τότε δὲ οὔκω, τοῦτον ἐξοικοδομῆσαι· οἷα δὲ χρημάτων εὖ ἥκοντες, καὶ ἐόντες ἄνδρες δόκιμοι ἀνέκαθεν ἔτι, τόν τε νηὸν ἐξεργάσαντο τοῦ παραδείγματος κάλλιον, τά τε ἄλλα, καὶ συγκειμένου σφι [e] Πωρίνου λίθου ποιέειν τὸν νηόν, Παρίου τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεποίησαν. Ὡς ὦν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι λέγουσι, οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐν Δελφοῖσι κατήμενοι ἀνέπειθον τὴν Πυθίην χρήμασι, ὅκως

a Τὸ Βοι. ὕστερον ἀναχ. *Arcb.* b Ἀχαιῆς id. c Deest artic. *Paſ. V. Ask.* d Προσεχ. male *Arcb.* e *Ald. Arcb. V. Paſ. Ask. M. Brit.* duo, cum *Valla.* In Edd. prioribus Παρίνου prave.

ab Argivis victum, ἐς Ἰλλυριοὺς abiiſſe ſcribit L. IX, 5., de Cadmo antea ἐς Ἰλλυριοὺς καὶ Ἰλλυριῶν τοὺς καλουμένους Ἐγχελέας: vere, ſicuti ex *Apollonio Rh.* IV, 519. conſtat. Sequentia οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες, *Gephyraei autem cum in ſuſpicionem venisſent*, verterat *Valla:* hinc quid ille legerit, quaeſtio. *H. Stephano* placuit ὑποπτευθέντες, *L. Bos* ὑπολῃφθέντες, quae melior opinatio, cum ὑπολειφθέντες et ὑπολῃφθέντες toties convertantur. At in errore Laurentius fuit ex ſchedarum conſenſione; loci ſententiam Cl. *Gronovius* optime perſpexit. Cereris Ἀχαιΐης, quae et *Gephyraea*, templum et ſacra praetereo: cupidis abunde labor *Io. Meurſii* Lect. Att. V, 31. et *S. Bochartι* L. I. Canan. C. 21. erit.

50. Τὸ ὑπὲρ Παιονίης] Menda his ſe turpis inſinuavit: quid enim cum Atticae locis commune *Paeoniae*, longisſime in Macedoniam remotae? *Euſtath.* ad Hom. p. 461, 20. ὑπὲρ τῆς Σπάρτης Lipſydrion locans, eadem inquinatus est macula, vero tamen propiore. *Heſychius* et *Suidas* ὑπὲρ Πάρνηθος *ſupra Parnethem*, idque certisſimum. Πάρνης Atticae mons erat, ſupra quem *Lipſydrium* Alcmaeonidae exſules munierunt. Proinde τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος iure hoc reſinxit loco *L. Kuſterus* ad *Suidae* Ἐπὶ Λειψυδρίῳ. Ipsum autem illud Grammatici teſtimonio est, Alcmaeonidis ad Lipſydrium rem pesſime ceſsisſe, adfirmatque elegans cantilena in *Athenaei* L. XV. p. 695. F.; *Io. Meurſius* in Piſiſt. C. 16. plura.

50. Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης] Πάρνηθος, ſi mei res eſſet arbitrii, recuperaret *Herodotus*, et vera *L. Kuſteri*, Cl. *Weſſelingio* probata, coniectura Diſſ. *Herod.* p. 110., omnibus hic anteponeretur Codicibus. Cui eadem erant ad manum, quae *Kuſtero*, *Io. Meurſius* in Piſiſt. c. 16., *Euſtathio* legitimum quidem reſtituit Attici montis nomen; in *Herodoto* aut veram non vidit lectionem, aut illum a veteris librarii per omnes deinceps Codices propagato errore corrigendo deterruit, quae multos inſidet religio, non illa minus fortasſe damnanda quam aliorum est inconſiderata temeritas. Locum *Etymologi* prout recte corrigit Clar. *D. Rubnken.* in *Tim.* Lex. p. 150., Codex exhibet MS. Nihil impedit quominus hic ſuum Iovi reſtituatur cognomen cui in Parnethe monte ſacratum altare, Βωμὸς Σημαλέου Διός dicitur ap. *Pauſan.* p. 78. f. hinc *Semaleus* Iupiter *Gyraldo*, *Meurſio*, aliisque innotuit: auferatur primum litera male repetita: ἡμαλέου facile dabit genuinum, ut arbitror, Ἰκμαλέου *pluvii* Iovis nomen, in Attica saepe ſiticuloſa ſolemni precum formula evocati, quam *M. Antoninus* nobis ſervavit. V, 7. Idem paene nomen turpius deformatum latet apud *Clement. Alex.* Strom. VI, p. 753, 27. ubi ſacra fecisſe legitur in inſula Ceo Ariſtaeus Ἰσθμίῳ Διΐ· ſed nullus fuit Iupiter *Iſthmius:* hic ſine ulla controverſia emendandum Ἰκμαλίῳ Διΐ. *Probus* in *Virgil.* Georg. I, v. 14. *Ariſtaeus*, ait, *aram Iovi Iemaeo* (*Icmaeo*) *conſtituit*, &c. —— *traditur haec hiſtoria de Ariſtaeo in Corpore* (an *opere?*) *Argonauticorum a Varrone Atacino:* nobis ſuperest, quem *Varro* interpretabatur *Apollon. Rhod.* cuius Ariſtaeus II, v. 524., —— βωμὸν ποίησε μέγαν Διὸς Ἰκμαίοιο. VALCKEN.

53. Τὸν νῦν ἑόντα] Eadem L. II, 180., unde et prius templum fortuito caſu in cineres abiiſse diſcimus: culpa incendii tamen in Piſiſtratidas fuit, teſtibus Criticis ad *Pindari* Pyth. Od. VII., collata: qui quidem cum Olymp. LXIII. 2. patri ſucceſſerint, illo ipso anno templum Delphicum deflagraſſe, *Dodwellus* Ann. Thucyd. p. 41. conſtituit. At officit vehementer illi temporum finitioni mors Amaſidis, isti anno coniuncta, quippe dona, dum ſuperesſet, Delphis ad aedis inſtaurationem, uti L. II, 180. proditur, liberaliter conferentis, validisſime vero *Pauſaniae* doctrina de templo Delphico Olymp. LVIII, 1. exuſto in Phocic. C. 5. Quae de *Piſiſtratidis* autem *Pindari* Scholiaſtae, modo tamen veritati concinant, familiam indicabunt atque ipsum complectentur Piſiſtratum, quo modo *Piſiſtratidae* deponuntur saepius. Vide ad Comici Veſp. v. 500.

57. Πωρίνου λίθου] In *Iungermanni* exemplo Παρίνου operarum est peccatum, cui ipse medelam adhibitam in *Polluc.* VII, 123. voluit. Isto de lapide docti Onomaſtici interpretes et Cl. *Taylor* Lect. Lyſiac. p. 619.

60. Ἀνέπειθον τὴν Πυθίην χρήμασι] *Herodotum* ſequutus *Schol.* in *Ariſtid.* Panathen. MS. Ἱππίας, ait, ὡμῶς ἐχρᾶτει τῶν Ἀθηναίων· μὴ φέροντες τοῦτον τὴν βίαν οἱ Ἀλκμαιωνίδαι ἐξῆλθον ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ὧν εἷς ἦν καὶ ὁ Κλεισθένης, ὃς τὴν Πυθίαν, τουτέστιν ἀδελφοῖς (in margine Codicis *Burm.* corrigitur ἐν Δελφοῖς· recte; modo ſcribatur τουτέστι τὴν ἐν Δελφοῖς) ἱέρειαν παρεκάλει ἐπὶ τῷ χρῆσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις βοηθῆσαι ταῖς Ἀθήναις· accepto oraculo miſisse dicuntur Lacedaemonii κατὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν Ἀγχιμόλιον μετὰ στρατιᾶς, ὃς ἐτελεύτησεν ἐν τῷ

Unde occasio stimulandi Lacedæmonios ad liberandas Athenas, unde pulsi Thessali, socii Pisistratidarum.

ναος ἔλθοιεν Σπαρτιητέων ἄνδρες, εἴ τε ἰδίῳ χρησόμενοι, [a] προφέρειν σφι τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῦν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς σφι [b] αἰεὶ τὠυτὸ τὸ χρόφαντον ἐγίνετο, πέμπουσι Ἀγχιμόλιον τὸν Ἀστέρος, ἐόντα τῶν ἀστῶν ἄνδρα δόκιμον, σὺν στρατῷ, [c] ἐξελῶντα Πεισιστρατίδας ἐξ Ἀθηνέων, ὅμως καὶ ξεινίους σφι ἐόντας ταμάλιστα· τὰ γὰς τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν· πέμπουσι δὲ τούτους κατὰ θάλασσαν πλοίοισι· ὁ μὲν δὴ προσχὼν ἐς Φάληρον τὴν στρατιὴν ἀπέβησε· οἱ δὲ Πεισιστρατίδαι προπυθανόμενοι ταῦτα, ἐπεκαλέοντο ἐκ Θεσσαλίης ἐπικουρίην· ἐπεποίητο γάς σφι συμμαχίη πρὸς αὐτούς. Θεσσαλοὶ δέ σφι δεομένοισι ἀπέπεμψαν, κοινῇ γνώμῃ χρεώμενοι, χιλίην τε ἵππον, καὶ τὸν βασιλέα τὸν σφέτερον Κινέην, ἄνδρα Κονιαῖον· τοὺς ἐπεί τε ἔσχον συμμάχους οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐμηχανέατο τοιάδε· κείραντες τῶν Φαληρέων τὸ πεδίον, καὶ [d] ἱππάσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον, ἔπηκαν τῷ στρατοπέδῳ τὴν ἵππον· ἐμπεσοῦσα δὲ διέφθειρε ἄλλους τε πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ δὴ καὶ τὸν Ἀγχιμόλιον· τοὺς δὲ περιγενομένους αὐτέων ἐς τὰς νέας [e] κατέρξαν· ὁ μὲν δὴ πρῶτος στόλος ἐκ Λακεδαίμονος οὕτω ἀπήλλαξε· καὶ Ἀγχιμολίου εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆσι, ἀγχοῦ τοῦ Ἡρακληίου τοῦ ἐν Κυνοσάργεϊ. Μετὰ δὲ, Λακεδαιμόνιοι μέζω στόλον στείλαντες, ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, στρατηγὸν τῆς στρατιῆς ἀποδέξαντες βασιλέα Κλεομένεα τὸν [f] Ἀναξανδρίδεω, οὐκέτι κατὰ θάλασσαν στείλαντες, ἀλλὰ κατ' ἤπειρον· τοῖσι [g] δὲ ἐσβαλοῦσι ἐς τὴν Ἀττικὴν χώρην ἡ τῶν [h] Θεσσαλέων ἵππος πρώτη προσέμιξε, καὶ οὐ μετὰ πολὺ ἐτράπετο· καί σφεων ἔπεσον ὑπὲρ τεσσεράκοντα ἄνδρες· οἱ δὲ περιγενόμενοι, ἀπαλλάσσοντο ὡς εἶχον ἰθὺς ἐπὶ Θεσσαλίης. Κλεομένης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὸ ἄστυ ἅμα τοῖσι Ἀθηναίοισι τοῖσι ἐθέλουσι, τοὺς τυράννους ἐξήλαυνε, ἄνδρας οὐδαμῶς κατὰ πόλεμον ἐόντας ἀνεκτοὺς τῇ Σπάρτῃ· ἐπείτε γὰς ἐκείνη ἐδούλωτο, ἐγένοντο πολλῷ τῶν πάντων ἀνανδρότατοι καὶ ἀκρηιότατοι· ἐπείτε δὲ ἐλευθερώθη, καὶ ηὐξήθη, ἐφάνη ἐοῦσα ἐν παντὶ μέρεϊ ἀνδρηίη, ἐπεδείκνυτο δὲ καὶ τότε, ἐοῦσα ἐλευθέρη· ἐπείτε γὰς ἐπολέμεον πανταχόθεν ἐόντες ἐχθροὶ, ἐν τούτῳ δὲ καὶ Θηβαίοισι ἐπεκάλεσαν Βοιωτοῖσι καὶ Χαλκιδεῦσι, ἐνθαῦτα ἐπὶ τοὺς γείτονας τίσασθαι ἐβούλοντο, καὶ ἐπὶ Βοιωτοὺς καὶ ἐπὶ Χαλκιδέας ἐν τῇ Εὐβοίῃ ἐπῆλθον· ἐν τῷ δὲ καιρῷ τούτῳ τῷ ἐπὶ Χαλκιδέας μέλλοντι ἰέναι, ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς ἐκελεύοντο οἱ Κορίνθιοι χωρέειν, ἐν τῇ Ἀρτεμισίῃ ἐόντες· ἐνθαῦτα δὴ ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς ἐπεβάτευσαν οἱ Πελοποννήσιοι, ὅπως ἐκεῖνοι ἐπὶ τοὺς Χαλκιδέας ἐλθόντες ἐλάσσονες γένωνται· ἐνθαῦτα δὴ καὶ τὸ τῶν Βοιωτῶν στράτευμα ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπεβάτευσε, ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐόντας· ἐνθαῦτα δὴ καὶ τὸ τῶν Χαλκιδέων στράτευμα ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπεβάτευσε, ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐόντας· ἐνθαῦτα δὴ καὶ τὸ τῶν Χαλκιδέων στράτευμα ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπεβάτευσε, ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐόντας· ἐνθαῦτα δὴ καὶ τὸ τῶν Χαλκιδέων στράτευμα ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπεβάτευσε, ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐόντας· ἐνθαῦτα δὴ καὶ τὸ τῶν Χαλκιδέων στράτευμα ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐπεβάτευσε, ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐόντας·

et quoties viri Spartiatæ venirent, sive privato sive publico missu, petentes oraculum, proponeret ipsis liberare Athenas. Lacedæmonii autem, quum sibi idem semper diceretur, mittunt Anchimolium, Asteris filium, inter populares eximium, cum exercitu ad expellendos Athenis Pisistratidas, tametsi hospites suos in primis: antiquiora enim duxerunt, quæ ad deum quam quæ ad homines pertinent. Hos itaque mari navibus miserunt: cum quibus Anchimolius ad Phalerum appulsus, copias exposuit. Id præscisscentes Pisistratidæ auxilia ex Thessalia evocaverunt: societatem enim armorum cum Thessalis fecerant: quibus rogantibus, communi decreto Thessali miserunt mille equites cum suo rege Cinea, viro Coniæo. Hos socios ubi habuere Pisistratidæ, hoc excogitavere: planitiem campi Phalereorum detondent, eumque locum equitando habilem reddunt, atque illac equitatum in castra immittunt. Equitatus in Lacedæmonios irruens, cum alios multos, tum vero Anchimolium interemit: ceteros qui superfuere, ad naves repulit. Hunc in modum prima ex Lacedæmone classis discesit. Extantque Alopecis Atticæ sepulchra Anchimolii, iuxta Herculis templum quod est in Cynosargi. Postea vero Lacedæmonii maiores copias contra Athenas miserunt, non mari, sed terra, præfecto illis rege Cleomene Anaxandridæ filio: cum quibus regionem Atticam invadentibus congressus primum Thessalorum equitatus, non diu post in fugam versus est, cæsis supra quadraginta e suis: qui superfuere, ut erant, recta in Thessaliam rediere. Cleomenes ad urbem pergens, una cum iis Athe-

[a] Προσπ. *Arch.* male: melius *Plutarch.* [b] Ἀεὶ *V. Ask.*, tum πρόσφαντον *Arch.*, et ἐγίνετο *V. Pasi.* [c] Ἐξελόντα *Arch.*, statim Ἀθηνέων optime *Ask. Pasi. Med.*, vulgo Ἀθηναίων. Superiora spectavit *Plut.* T. II. p. 860. D. [d] Ἱππεύσιμον *Arch.* [e] Κατείρξαν *Arch. Pasi.* [f] Ἀλεξαν. *Brit.* duo. [g] Deest *Arch. V. Pasi. Ask.* [h] Θεσσαλῶν ἵππων *Arch.*, prius etiam *Vind.*

πολέμῳ Non unam ob rationem Herodotea criminatur *Plutarchus*, (T. II. p. 860. D.) oraculorum patriaeque superstitionis defensor ingeniosissimus; sed idcirco praesertim, quod ille Pythiam vatem pecunia corruptam non dubitavit ut ψευδόμαντιν traducere. Noster fraudem etiam a Lacedaemoniis agnitam fatetur atque adeo publicatam c. 90. L. VI, c. 66., Cleomeni conciliatus Delphus Cobon Περίαλλαν τὴν πρόμαντιν ἀναπείθει τὰ Κλεομένης ἐβούλετο λέγεσθαι λέγειν· fraude patefacta Cobon Delphis aufugit mulierque fatidica ἐπαύσθη τῆς τιμῆς· secundum *Pausan.* etiam III, p. 212. Cleomenes τὴν ἐν Δελφοῖς πρόμαντιν ὠνήσατο. Quin iam olim a Lycurgo legislatore pecunia commota Pythia semper eius leges ut utiles civitati commendabat: ἡ προφῆτις χρήμασι πεπεισμένη ἀεὶ συμφέρειν (τὸν νόμον) ἔχρα, *Polyaen.* I, c. 16, 1. Donis corruptae, nec mirum in hac fraudum opificina, recentior historia Graeca plura praebet documenta: vid. *Anton. van Dale* de Orac. Orig. c. 16. —— Paulo post ap. *Herod.* iussui divino, ut quidem putabant, postponentes Lacedaemonii humanae hospitalitatis iura, τὰ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν· ad iudices suos Socrates *Platonis* in Apolog. p. 29. C. ἐγὼ ὑμᾶς, ait, ὦ ἄνδρες Α. ἀσπάζομαι μὲν καὶ φιλῶ, πείσομαι δὲ θεῷ μᾶλλον ἢ ὑμῖν· quae commodum admota sunt *Lucae* A. A. V, 29. In hoc cardine *Sophoclis* versatur Antigones cum Creonte certamen v. 460. et seqq. VALCKEN.

62. Προφέρειν σφι] Sugillantur a *Plut.* de Malig. p. 860. D., acsi καλλίσῳ καὶ δικαιοτάτῳ liberandarum Athenarum ἔργῳ sceleris atque inpietatis calumniam Noster affricuerit, ultro oblitus Themistoclem, quem propterea laudibus in Vit. magni viri fert p. 116. F. consimiliter Pythiam, ut ad animi sui sententiam et circumscribendos Athenienses vaticinaretur, perpulisse, usosque tali fraude, quam quidam *piam* vocant, Graecorum plures. Qui mox ξεινίους τὰ μάλιστα, eosdem Pisistratidas vulgatiore dictione ξείνους τὰ μάλιστα C. 90, 91. nuncupat.

75. Ἄνδρα Κονιαῖον] Nullam in Thessalia eiusque vicinia urbem recordor tali nomine. Cogitaveram de *Gono* sive *Gonno* in Perraebis, atque adeo Thessaliae. Sed discrepat scriptura, et gentile urbis vocabulum. Eruant itaque, qui poterunt.

82. Ἐς τὰς νέας κατέρξαν] Laurentii *ad naves repulit*, desiderat κατήραξαν, quod forte olim hic fuit. *Dio Cass.* L. XLVII. p. 396. καὶ ἐκείνους εἰς τὸ τεῖχος ΚΑΤΗΡΑΞΑΝ· et L. XLVIII. p. 416. καὶ τοὺς πεζοὺς εἰς τὰ τεῖχος ΚΑΤΑΡΑΞΑΝΤΟΣ. *Noster* V, 106. καὶ ἐσαράξαντες σφέας ἐς τὰς νέας. Equidem relinquo, quod schedae magno consensu volunt etsi pro praelii ratione et devictorum lenius. *Pausanias* de apibus L. I. C. 32. οὐδὲ σφᾶς ἐς σίμβλους ΚΑΤΕΙΡΞΑΝΤΕΣ ἔχουσιν, *nullis eas alvearibus coërcentes.*

84. Ἀγχιμολίου εἰσὶ ταφαὶ] Unius Anchimolii εἰσὶ ταφαὶ numero plurali? Non opinor; sed illud potius suspicor, Lacedaemoniorum qui ceciderant hic olim etiam factam fuisse mentionem. Fac scribi potuisse: [τῶν δὲ Λακεδαιμονίων, vel τῶν δὲ ἄλλων] καὶ Ἀγχιμολίου εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆσι, ἀγχοῦ τοῦ Ἡρακληίου τοῦ ἐν Κυνοσάργει· de isto Herculis fano *Meursius* egit in Athen. Att. II, c. 2. Ex hoc *Herodoti* loco situs Attici pagi poterit constitui, si conferantur initium Axiochi *AEschinis Socrat.* et orator *AEschines* c. Tim. p. 14, 11. —— Ad ea quae habentur cap. seq. 64., pertinere puto quod, *Polyaeno* praetermissum, *Frontinus* narrat Stratag. II, c. 2, 9.; nam per equitatum, quo praevalebat Hippias, Thessali videntur equites intelligendi. VALCKEN.

94. Ἰθὺς ἐπὶ Θεσσαλίης] Praeferrem ἰθὺ ἐπὶ Θεσσαλίης.

Athenienſibus qui liberi eſſe cupiebant; obſedit tyrannos intra murum Pelasgicum
65redactos. Nec tamen omnino Piſiſtratidas eiecisſent Lacedæmonii, quippe qui de obſidione paranda non cogitabant, et Piſiſtratidæ cibo potuque bene inſtructi erant. Itaque quum paucos dies Lacedæmonii tyrannos obſedisſent, Spartam abiere. Nunc tamen qui caſus aliis infauſtus extitit, aliis idem iste commilito fuit: nam filii Piſiſtratidarum, qui clam extra regionem educebantur, capti ſunt. Quo ex facto omnes eorum res perturbatæ ſunt, et pro redimendis filiis ad voluntatem Athenienſium transegerunt, ut intra quinque dies ex Attica excederent. Moxque in Sigeum, quod est ſupra Scamandrum conceſſerunt, quum ſex et triginta annos regnasſent, oriundi e Pylo atque a Neleo, ex eisdem prognati etiam Codrus ac Melanthus, qui prius adventicii, Athenienſium reges evaſere. Eaque de re Hippocrates Piſiſtrati pater, repetita memoria Piſiſtrati filii Neſtoris, idem nomen filio ſuo impoſuit. Hoc Athenienſes modo tyrannis liberati ſunt. Qui recepta libertate, quæcumque aut fecere aut paſſi ſunt memoratu digna, antequam Ionia defeceritt a Dario, et Ariſtagoras Mileſius Athenas oratum auxilia venerit, hæc prius
66ediſſeram. Athenæ, quum magnæ fuiſſent antea, tunc tamen tyrannis liberatæ, extitere maiores: in quibus duo viri præpollebant, Cliſthenes, vir Alcmæonides, qui, ut fama fert, Pythiam induxerat: et Iſagoras, Tiſandri filius, illuſtri quidem familia, ſed anteriora non queo affirmare:

Ἀθηναίων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι, ἐπολιόρκεε τοὺς τυράννους, ἀπεργμένους ὑπὸ τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ. Καὶ οὐδέν τι πάντως ἂν ἐξεῖλον τοὺς Πεισιστρατίδας οἱ Λακεδαιμόνιοι· εἴτε γὰρ ἐπέδρην ἐποιέοντο ποιήσασθαι, οἵ τε Πεισιστρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρεσκευάδατο· πολιορκήσαντές τε ἂν ἡμέρας ὀλίγας, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Σπάρτην· νῦν δὲ συντυχίη τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγενέτο, τοῖσι δὲ, ἡ αὐτὴ αὕτη σύμμαχος· ὑπεκτιθέμενοι γὰρ ἔξω τῆς χώρης οἱ παῖδες τῶν Πεισιστρατιδέων ἤλωσαν· τοῦτο δὲ ὡς ἐγένετο, [a] πάντη αὐτέων τὰ πρήγματα συνετετάρακτο· παρέσχησαν δὲ ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκνοισι, ἐπ' οἷσι ἐβούλοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ὥστε σφι πέντε ἡμέρησι ἐκχαρῆσαι ἐκ τῆς Ἀττικῆς· μετὰ δὲ, ἐξεχώρησαν ἐς Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ, ἄρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ' ἔτεα [b] ἓξ τε καὶ τριήκοντα, ἐόντες δὲ καὶ αὐτοὶ ἀνέκαθεν [c] Πύλιοί τε καὶ Νηλεῖδαι, ἐκ τῶν αὐτέων γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κοδρόν τε καὶ Μέλανθον· οἱ πρότερον ἐπήλυδες ἐόντες, ἐγένοντο Ἀθηναίων βασιλῆες· ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τοὔνομα ἀπεμνημόνευσε Ἱπποκράτης τῷ παιδὶ θέσθαι τὸν Πεισίστρατον, ἐπὶ τοῦ Νέστορος Πεισιστράτου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην· ἔτω μὲν Ἀθηναῖοι τυράννων [d] ἀπηλλάχθησαν· ὅσα δὲ ἐλευθερωθέντες ἔρξαν ἢ ἔπαθον [e] ἀξιόχρεω ἀπηγήσιος, πρὶν ἢ Ἰωνίην τε ἀποστῆναι ἀπὸ Δαρείου, καὶ Ἀρισταγόρεα τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας χρῆσαι σφέων βοηθέειν, ταῦτα πρῶτα φράσω. Ἀθῆναι, ἐοῦσαι καὶ πρὶν μεγάλαι, τότε ἀπαλλαχθεῖσαι τυράννων, [f] ἐγίνοντο μέζονες· ἐν δὲ αὐτῇσι δύο ἄνδρες ἐδυνάστευον, Κλεισθένης τε, ἀνὴρ Ἀλκμαιωνίδης, ὅσπερ δὴ λόγον ἔχει τὴν Πυθίην ἀναπεῖσαι· καὶ Ἰσαγόρης [g] ὁ Τισάνδρου, οἰκίης μὲν ἐὼν δοκίμου, ἀτὰς τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι·

309

a Πάντα αὐτῶν *Arcb. Vind. Paſ.* *b* Ἓξ τε καὶ *Aſk. Paſ.* aliis enclitica deest. Spectavit hæc Schol. ad Veſp. v. 500. *c* Attigit *Euſtatb.* in Odyſſ. p. 1474, 44. *d* Ἀπαλλαχθ. ſine augmento *Arcb. V.* *e* *M. Paſ. Aſk.* ἀξιόχρεα: alii omnes ἀξιόχρεω, quod revocavi: mox πρὶν ἢ *M. Paſ. Aſk. Arcb. V.*, olim πρὶν tantum, mox χρῆσαι *Ed. Genev.* CIↃIↃCXVIII. ex *Porti* coniectura. *f* Ἐγίνοντο *V. Paſ. Aſk. Arcb. Br.* duo cum *Stepb.* ora: alii ἐγέν. ſtatim ἐν δὲ αὐτῇσι *Arcb. M. Paſ. V. Aſk.*; ante αὐτοῖσι, prave. *g* Deſit ὁ *Arcb. Paſ. Aſk. V.*, et potest abeſſe.

λίης, ſicuti ἰθὺ ἐπὶ Λιβύης *Plutarchum* L. II, 119. invenisſe, Cl. *Valckenarius* docuit. Ἰθὺς tamen τῆς ἀρχῆς τῆς Τομύριος ἑλᾶς L. I, 207. et Poëta *Il.* N. 601. ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο Ἴκε, tum *Callinus*, ἀλλά τις ἰθὺς ἴτω ap. *Stob.* Serm. XLIX. p. 356. Stragem equitatus Theſſalici ſociorumque Hippiae explicat in Lyſiſtr. v. 1154. Comicus.

98. Καὶ οὐδέν τι πάντως] Haud opinor οὐδέν τι μᾶλλον πάντως fuisſe olim in eo MSS. ſilentio: ſuperius C. 34. οὐδὲν πάντως προσεδέκοντο ἐπὶ σφέας τὸν στόλον τοῦτον ὁρμήσεσθαι. et clariſſime L. VI, 3. Nihil quoque in brevi ſecuturis, ἡ αὐτὴ αὕτη σύμμαχος, quidquam novo: ad loci ſententiam aliena non ſunt ex L. IV, 129. τὸ δὲ τοῖσι Πέρσῃσί τε ἦν ΣΤΜΜΑΧΟΝ, καὶ τοῖσι Σκύθῃσι ἀντίξοον. Verum eo in genere, ubi multa ſaepe coniectantibus blandiuntur, integrum ſuum cuique iudicium. Ceterum τεῖχος Πελασγικὸν, quo concluſi tenebantur Piſiſtratidae, malo ipsis omini fuit, quippe iam olim diris devotum ap. *Thucydid.* L. II, 17., ſitum eius prope arcem urbis deſignantem, Noſtro L. VI, 137. nihil diſſentiente.

4. Ὑπεκτιθέμενοι —— ἤλωσαν] Non illi *capti ſunt* iam ὑπεκτεθέντες, quem ſenſum hic quaerebat vir D. ſed *dum furtim ex Attica emitterentur* alicubi occultandi. More tamen minus uſitato tum ponitur τὸ ὑπεκτιθέμενοι: nam qui liberos, vel uxores, obſidionem toleraturi alio transferunt veteribus dicuntur παῖδας ὑπεκθέσθαι, *Thucyd.* I, c. 89. *Lycurg.* c. Leocr. p. 154, 32. τοὺς υἱοὺς καὶ τὴν γυναῖκα ὑπεκθέσθαι. *Demoſth.* de Falſa Legat. p. 242., οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ὑπεξέθεντο τὰς θυγατέρας παιδία οὔσας εἰς Ὄλυνθον· ubi iubet *AEneas* Poliorcet. c. 9. ζεύγη ἢ ἀνδράποδα ὑπεκτίθεσθαι εἰς τοὺς προσοίκους morem antiquum et verbum illud declaravit *Caſaubonus*. —— Quae de Piſiſtratidis paulo post dicuntur, de patre filiisque intelligenda docuerunt *Periz.* ad *AEliani* V. H. III. c. 21. et *Bouhier* Diſſ. ſur L'Hiſt. d'*Herod.* c. 14. VALCKEN.

9. Ἐς Σίγειον] Vide Terpſichores C. 94. et *Thucydid.* VI, 59. Annos *Piſiſtratidarum* tyrannidis *Ariſtoteles* Polit. V, 12. XXXV. numerat, *Noſter* XXXVI., levi deſcrepantia, fortasſe ex annis inchoatis aut diverſa Piſiſtrati conputatione exiliorum nata. *Io.* autem *Meurſii*, annos istos Hipparcho et Hippiae, patris ratione non ducta, tribuentis in Piſiſtr. C. 5. manifeſta aberratio est, reprehenſa a *Bouherio* Diſſ. Herod. C. 14. et *Ed. Corſino* Faſt. Attic. T. III. p. 96., oblitis tamen calcare ſe viam, dudum ſollertiſſima, *H. Valeſii* cura ad *Diodori* Excerpta T. II. p. 557. emunitam.

25. Ὅσπερ δὴ λόγον ἔχει] Potuiſſet ὅντερ δὴ λόγος ἔχει, quomodo L. VII, 5. ἵνα λόγος σε ἔχῃ. *Euripid.* Med. v. 419. οὐκέτι δυσκέλαδος φάμα γυναῖκας ἕξει. Verum elegans ea linguae copia et varietas. ἔχει δέ τινα φάτιν καὶ Διονυσιοφάνης poſuit IX, 83., at τούτους μὲν τοιαύτη φάτις ἔχει VII, 3. Plura Cl. *Abreſchius* Dilucid. Thucyd. p. 247. Iovem *Carium*, cuius in familia Hagorae mentionem et cultum malignitati Scriptoris tanto poſterior, saepisſimeque iratior, quam oportebat, *Plutarchus* contribuit, vidimus L. I, 171.

27. Ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν] Hic paulo forſan acerbior est iocus, quam decebat hiſtoricum; neque iniuria hinc ſaltem κακοηθείας exemplum petens *Plutarch.* II, p. 860. C. ὡς εἰώθει, ait, παραμυγνὺς πίσεως ἕνεκα τοῖς ψόγοις ἐπαίνους τινὰς, Ἰσαγόρας δὲ, φησὶν, ὁ Τι. —— θύουσι δὲ οἱ συγγενέες αὐτοῦ Διῒ Καρίῳ εὐρυθμός τε καὶ πολιτικὸς ὁ μυκτὴρ τοῦ συγγραφέως, εἰς Κᾶρας, ὥσπερ εἰς κόρακας, ἀποδιοπομπουμένου τὸν Ἰσαγόραν. Cives Attici veluti Deos habebant Penates Apollinem πατρῷον, et Iovem ἑρκεῖον Herodotei Iſagorae συγγενέες, ut originis viliſſimae homines, atque e comoedia Cariones ἔθυον Διῒ Καρίῳ· praeter cetera memorat *Strabo* XIV, p. 974. A. Ἱερὸν τοῦ Καρίου Διὸς, κοινὸν ἁπάντων Καρῶν, οὗ μέτεστι καὶ Λυδοῖς καὶ Μυσοῖς, ὡς ἀδελφοῖς. Ex his gentibus ſervi veniebant in Graeciam. Vim dicti intelligunt, quibus notum proverbium ἐν Καρὸς εἶσιν· non cepit *Floſ. Chriſtiani.* illud in *Eurip.* Cyclope v. 650. ἐν τῷ

Factiones Isagorae et Cliſthenis, qui poplicola decem tribus inſtituit. Ionis filii quatuor. Cliſthenis Sicyonii

σαι. Θύουσι δὲ οἱ [a] συγγενέες αὐτοῦ Διὶ Καρίῳ ἕτεα οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ δυνάμιος· ἐσσούμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν δῆμον προσεταιρίζεται· μετὰ δὲ, [b] τετραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους, δεκαφύλους ἐποίησε, τῶν Ἴωνος παίδων [c] Γελέοντος καὶ Αἰγικόρεος καὶ Ἀργάδεω καὶ Ὁπλητος, ἀπαλλάξας τὰς ἐπωνυμίας· [d] ἐπιχωρίων δ' ἑτέρων ἡρώων ἐπωνυμίας ἐξευρὼν, πάρεξ Αἴαντος· τοῦτον δὲ, ἄτε ἀστυγείτονα καὶ σύμμαχον ξεῖνον ἐόντα, [e] προσέθετο. Ταῦτα δὲ, δοκέειν ἐμοὶ, ἐμιμέετο ὁ Κλεισθένης οὗτος τὸν ἑωυτοῦ μητροπάτορα Κλεισθένεα τὸν Σικυῶνος τύραννον. Κλεισθένης γὰρ Ἀργείοισι πολεμήσας, τοῦτο μὲν, ῥαψῳδοὺς ἔπαυσε ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι τῶν Ὁμηρείων [f] ἐπέων
310 εἵνεκα, ὅτι Ἀργεῖοί τε καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ [g] πάντων ὑμνέεται· τοῦτο δὲ, ἡρῶον γὰρ ἦν καὶ ἔστι ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορῇ τῶν Σικυωνίων Ἄδρηστος τοῦ Ταλαοῦ, τοῦτον ἐπεθύμησε ὁ Κλεισθένης ἐόντα Ἀργεῖον, ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρης· ἐλθὼν δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐχρηστηριάζετο εἰ ἐκβάλοι τὸν Ἄδρηστον· [h] ἡ δέ γε Πυθίη χρᾷ οἱ φᾶσα, Ἄδρηστον μὲν εἶναι Σικυωνίων βασιλῆα,

mare: eius tamen cognati Iovi Cario immolant. Hi viri per factiones de opibus in republica contendebant. Cliſthenes, quum vinceretur, populum conciliavit; et ex quatuor tribubus mox decem effecit, cognominibus Ionis filiorum, Geleontis et AEgicoris et Argadei et Hopletis, in alia commutatis quae ipse invenit, aliorum heroum indigenarum, praeterquam Aiacis: quem etſi peregrinum, tamen adiecit, utpote finitimum ac ſocium. Qua in re videtur 67
mihi Cliſthenes hic avum ſuum maternum Cliſthenem Sicyonis tyrannum fuiſſe imitatus: ille enim, quum bellum geſſiſſet cum Argivis, tum ſummovit e Sicyone certamina rhapſodorum canentium poëmata, ob Homeri carmina, in quibus Argos atque Argivi tantopere celebrantur; tum etiam cupivit monumentum Adraſti, Talai filii, quod erat in ipſo Sicyoniorum foro, quia fuerat Argivus, exterminare: ideoque Delphos adiit ad oraculum conſulendum numquid Adraſtum eiiceret. Cui Pythia reſpondens, inquit, Adraſtum quidem Sicyonium re-

a Vellicat *Plut.* Malign. p. 860. D. Paullo ſuperius *αὐτὰρ Arcb.* *b* *Pauſanias* indicavit I, 5. *c* *Arch. Vind. Paris. A. B.*, *Brit.* duo, editi ab *Aldo* usque omnes: *Valla Leontis*, Τελέοντος *Gronov.*, forte ex *Med.*, *Ask. Paſ.* *d* Ἐξευρὼν —— ἐπιχωρίων ſic *Arch. Paſ. Ask.* *e* *Arch. Paſ. Valla*, olim προσέθεντο ex *Ald.* et aliis, perperam contraque ſermonis ſeriem. *f* Ἐπαίνων *Arch. Vind.*, vulgatum ſervat quoque *Euſtath.* in Hom. p. 288. fin. *g* Πάντα marg. *Steph. Arch. Paſ. V. Brit.* duo, quos paene ſequor: ſtatim *Adraſti calamitoſi* inprudenter *Valla.* *h* Ἡ δὲ Πυθ. οἱ χρᾷ *V. Arch.*, οἱ χρᾷ quoque *Ask.*

Καρὶ κινδυνεύσομεν *Ariſtid.* T. III. p. 256., οὐδ' ἐν Καρῶν σχήματι καὶ μοίρᾳ θρέψασθαι. *Cicero* pro Flacco, c. 27., *ſi quid cum periculo experiri velis, in Care id potiſſimum eſſe faciendum.* Eximia dedit Clar. *Ti. Hemſterh.* ad argum. Pluti *Ariſtoph.* VALCKEN.

31. Τετραφύλους ἐόντας Ἀ. δεκαφύλους] Huc reſpicit *Herodotum* citans *Pauſan.* I, p. 12. Secundum *Ariſtotelem* Politic. III. p. 62, 25. Cliſthenes eiectis tyrannis πολλοὺς ἐφυλέτευσε ξένους καὶ δούλους μετοίκους· ſcripſiſſe potius videtur δούλους, καὶ ξένους μετοίκους· *Ariſtoph.* Eq. v. 346. Εἶπου δικίδιον εἶπας εὖ κατὰ ξένου μετοίκου. Cur tribus quatuor in decem diſtraxerit, veram rationem pandit idem *Ariſtot.* Politic. VI, c. 4. conf. *Caſaubon.* in *AEneae* Poliorcet. p. 1734. In *Ariſtid.* Panathen. T. I. p. 336. *Schol.* ineditus: Τεσσάρων οὐσῶν φυλῶν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις Καλλισθένης ἢ Ἀλλκ. (Κλεισθένης ὁ Ἀλκμαωνίδης) δεδιὼς μὴ ἔν τινι καιρῷ μία τῶν Δ' φυλῶν βουληθεῖσα τυραννῆσαι προσποιήσῃ ἑαυτῇ τὴν ἄλλην (τῶν ἄλλων) μίαν, καὶ ἐκ τούτου κρατήσῃ τῶν ἄλλων δύο φυλῶν, λαβὼν Ρ' ἡρώων ὀνόματα ἦλθεν εἰς Πυθίαν, μαθεῖν βουλόμενος ἐκ ποίων ὀνομάτων καλέσει τὰς φυλὰς ἃς μέλλει κτίζειν· λαβὼν τὸν χρησμὸν, καὶ ἐλθὼν Ἀθήνῃσι ἐποίησε δέκα φυλὰς, ἵνα καὶ, ἐὰν βούληται μία τῶν δέκα τυραννῆσαι, μὴ δύνηται πεῖσαι τὰς λοιπάς. In his heroum numerus centenarius, P in I mutato, facile poſſet in denarium converti; ſed ſecundum *Schol.* Cliſthenes Pythiae fecit eligendi de multis poteſtatem. —— Sic in proximis Γελέοντος nomen adfirmavit *Weſſ.* in Diſſ. Herod. p. 164., ut ea lis deciſa videatur. VALCKEN.

32. Γελέοντος] Hoc in editis ante *Gronov.* omnibus, plerisque etiam ſchedis. *Valla* in prima verſionis editione *Ionis filiorum Leontis*, unde eum legiſſe ſuſpicio est, παίδων γε Λέοντος. De *Medic.* ſilentium, in tituli mutata ſcriptura utique mirabile. Puto tamen Τελέοντος ex *Ask.* et *Paſſ.* conſenſu habuiſſe. Apud alios par diſcordia. *Steph. Byz.* vetera exempla et ſcripta Γελέοντες in Αἰγικόρεως. In *Plutarchi* Solon. p. 91. olim Γεδέοντες, quod ob viciniam Λ. et Δ. idem. *Euripidis* in extrema Ione verba et *Pollucis* VIII, 109. in controverſiam venerunt. *Guil. Canterus* utraque ad *Noſtri* praeſcriptum conformat Nov. Lect. V, 19., contra venit prohibetque *Is. Caſaubonus* ad *Strab.* VIII, p. 588., Τελέοντας defendens, qua quoque ſunt opinione docti *Pollucis* interpretes; neque plauſibili inſtituti ratione deficiuntur illi. Quod ſi enim quatuor hae populi Attici partes, non ab Ionis filiis, ut *Euripides* et *Herodotus* cenſuerunt, ſed a vitae genere, quod uni cuique parti fuit aſſignatum, cognomina impetrarunt ex *Strabonis* et *Plutarchi* doctrina, conmodiſſime Τελέοντες explicabuntur γεωργοὶ *ruſtici*, ab opere et collationibus in rem publicam. Verum omnes has opinationes *Marmor* diſſipat *Cyzicenum*, luci ab III. comite *Caylus* expoſitum in *Recueil d'Antiquit.* T. II. p. 207., ubi clariſſime iisdem titulis et ſerie fere eadem ΓΕΛΕΟΝΤΕΣ, ΑΡΓΑΔΕΙΣ, ΑΙΓΙΚΟΡΕΙΣ, ΟΠΛΗΤΕΣ, tribus Cyzicenae quatuor, haud dubie ex metropoli Mileto derivatae, atque ad hanc ab Athenienſibus, Mileſiae coloniae auctoribus, ſicuti praeclare generoſus Comes commonſtravit. Est quidem Τελέων virile inter Atticos nomen ap. *Apollon. Rh.* I, 96., quod, ut hic valeat, neceſſe non est. Αἰγίκορις et Ἀργάδης in marium propriis nominibus, quantum recordor, non ſunt, neque Γελέων. Aptiſſime, ſicuti Ὁπλῖται *milites*, vitae ſtudia in *caprис* alendis et *agris* colendis illuſtrant, unde Γελέοντες, principe loco Athenis et Cyzici habiti, haud alii ac εὐπατρίδαι ſive λαμπροὶ, *illuſtres*, *ſplendidi*que. Γελεῖν, teſte *Heſychio*, idem ac λάμπειν, ἄνθειν aut αἴθειν. Γελᾶν, cuius in riſu ſedes, olim in ſplendendo ac renidendo, uti *Euſtath.* ad Hom. p. 159, 26. ſignificat, terebatur uſu. Hinc Γέλων, Syracuſanus rex, hinc Γελέοντες Attici non absurde propagantur: cuius ego originationis auctorem et ſuaſorem laetus *Ti. Hemſterhuſium* produco. De decem φυλαῖς, earumque titulis et iuſto ordine docte post *Meurſium* nuper *Ed. Corſin.* Faſt. Attic. T. I. p. 119.

38. Κλεισθένεα τὸν Σικυῶνος τύραννον] AEqualem habuit Solonem, eius belli dux, quo Amphictyones ulti Cirrhaeos ſunt, in Apollinem Pythium ingratos et contumelioſos ap. *Pauſan.* L. X, 37. et II, 8., ubi pater illius Ariſtonymus, avus Pyrrho, cuncti fortaſſe ex Orthagorae familia, quae centum annis Sicyonem tyrannide presſit, *Ariſtotele* Polit. L. V, 12. teſte.

40. Τῶν Ὁμηρείων ἐπέων εἵνεκα] Significatum voluit, quod ſcribit *Chamaeleon* apud *Athen.* XIV, p. 620., μελῳδηθῆναι οὐ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου, καὶ Ἀρχιλόχου, aliorumque poëmata: *Rhapſodos* autem *Homeriſtas* primus Athenis Demetrius Phalereus ibidem dicitur εἰς τὰ θέατρα παραγαγεῖν· ex *Athenaeo* ſua hauſit *Euſtath.* in Il. Ω. p. 1497. Sed dudum tamen ante Rhapſodos istos, odioſum hominum genus, etiam Athenis doctis fuiſſe moleſtos aeſtimari potest ex Ione praeſertim *Platonis* I, p. 530—542. et Socraticis *Xenophontis* p. 462. et 513. De *Homero*, *Heſiodo*, ceterisque poëtis in Lyceo verba facientes Sophiſtae dicuntur *Iſocrati* Panathen. p. 236., οὐδὲν μὲν παρ' αὐτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων ῥαψῳδοῦντες· idem in antiquitatis ſtudioſos iactant οἱ εὑρετικοί. VALCKEN.

41. Τὰ πολλὰ πάντων ὑμνέεται] Ex *Herod.* vicina enarrans *Euſtath.* habet, διότι Ἀργεῖοι καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ ἐν αὐτοῖς ὑμνοῦνται, ad Il. B. p. 218, 35. poſuit ἐν αὐτοῖς, quod ſenſum commodum dabat, ſed lectum πάντων forte minus intellexit. Voculam in talibus *Herodoto* paene peculiarem, quam ellipſium venatores omitti non potuiſſe fatebuntur, reſtituendam hic cenſeo,

regem esse, ipsum vero lapidatorem. Id non concedente sibi deo, Clisthenes domum reversus excogitabat modum, quo Adrastus ipse demigraret. Quem ubi excogitasse sibi visus est, misit ad Bœotias Thebas, dicens velle se reducere Sicyonem Melanippum Astaci filium: eumque tribuentibus Thebanis postquam reduxit, ei fanum in ipso prytaneio designavit, eumque locavit munitissimo in loco. Reduxit autem Clisthenes Melanippum, nam id oportet narrari, ut inimicissimum Adrasto, quod et Mecistem fratrem eius et Tydeum generum Melanippus interfecisset. Clisthenes ubi fanum extruxit, sacrificia et dies festos Melanippo dedit Adrasto ablatos, quibus illum Sicyonii magnifice admodum honorare consueverant. Etenim regio ista Polybi fuerat, qui quum sine liberis decederet, imperium Adrasto legavit nepoti suo ex filia. Hunc igitur Sicyonii cum aliis honoribus prosequebantur, insuper vero tragicis choris casus eius venerabantur, ita ut non Bacchum, sed Adrastum colerent, at Clisthenes choros quidem Libero, reliquam vero solennitatem Melanippo dicavit. Hæc quidem ille in Adra-
68stum egit. Tribus autem Doriensium ne forent

λᾶα, ἐκεῖνον δὲ λευςῆρα· ἐπεὶ δὲ ὁ θεὸς τοῦτό γε οὐ παρεδίδου, ἀπελθὼν ὀπίσω, [a] ἐβουλεύετο μηχανὴν τῇ
50αὐτὸς ὁ Ἄδρηςος ἀπαλλάξεται· ὡς δέ οἱ ἐξευρῆσθαι ἐδόκεε, πέμψας ἐς Θήβας τὰς Βοιωτίας, ἔφη [b] θέλειν ἐπαγαγέσθαι Μελάνιππον τὸν [c] Ἀςάκου· οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔδοσαν· ἐπαγαγόμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν Μελάνιππον, τέμενός οἱ ἀπέδειξε ἐν αὐτῷ τῷ πρυτα-
55νηίῳ, καί μιν ἵδρυσε ἐνθαῦτα ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ· ἐπηγάγετο δὲ τὸν Μελάνιππον ὁ Κλεισθένης, καὶ γὰς τοῦτο δεῖ ἀπηγήσασθαι, ὡς ἔχθιςον ἐόντα Ἀδρήςῳ· ὃς τόν τε ἀδελφεὸν οἱ Μηκιςέα ἀπεκτόνει, καὶ τὸν γαμβρὸν Τυδέα· ἐπεί τε δέ οἱ τὸ τέμενος ἀπο-
60έδειξε, θυσίας τε καὶ ὁρτὰς Ἀδρήςῳ ἀπελόμενος, ἔδωκε τῷ Μελανίππῳ· [d] οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐόντος μεγάλως κάρτα τιμᾶν τὸν Ἄδρηςον· ἡ γὰς χώρη ἦν αὕτη Πολύβου· ὁ δὲ Ἄδρηςος ἦν Πολύβου θυγατριδέος· ἄπαις δὲ Πόλυβος τελευτῶν διδοῖ Ἀδρήςῳ [e] τὴν ἀρ-
65χήν· τά τε δὴ ἄλλα οἱ Σικυώνιοι ἐτίμων τὸν Ἄδρηςον, καὶ δὴ καὶ πρὸς, [f] τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χορῶσι ἐγέραιρον· τὸν μὲν Διόνυσον οὐ τιμέοντες, τὸν δὲ Ἄδρηςον. Κλεισθένης δὲ χοροὺς μὲν τῷ Διονύσῳ ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην θυσίην [g] τῷ Μελαν-
70ίππῳ· ταῦτα μὲν ἐς Ἄδρηςόν οἱ [h] ἐπεποίητο. Φυλὰς δὲ τὰς Δωριέων, ἵνα δὴ μὴ αἱ αὐταὶ ἔω-
οι

a Ἐφρόντιζε *Steph.* ora, *Arcb. V. Ask. Pasf.* et *Brit.* duo, *alii:* ἐβουλεύετο, quod pro scholio censendum. *b* Ἐθέλειν *Arcb. V.* *c* Ὀσακοῦ *Med. Pasf. Ask.* *d* Excitat Schol. *Pindari* Nem. Od. IX., 27., qui ἐωθήσαν: quod nunc est, venit ex *M. Pasf. Ask. Vind.*, in *Arch. Vind.* ἔθεσαν: prius *Ald.* et Edd. ἐώθασι. *e* Τὴν χώρην Sch. *Pind.* *f* Non est in *Arch. Vind.* *g* Omittunt articulum *Pasf. Arch. V. Ask.* *h* Ἐπεποίητο *Arch. V.*, ἐπεποιέατο debuerant: πεποίηντο *Brit.* duo.

seo, ut legatur τὰ πολλὰ διὰ πάντων ὑμνέαται, *prae omnibus:* L. VI, c. 63., ἀνδρὶ εὐδοκιμέοντι διὰ πάντων δὴ τῶν βασιλήων VII, c. 83., κόσμον πλεῖσον παρείχοντο διὰ πάντων Πέρσαι VIII, c. 69., Artemisiae τετιμημένη διὰ πάντων τῶν συμμάχων conf. I, c. 25. et VIII, c. 142. Talia praetermitti non debuerant *Porto.* Recte tuetur illud *Reisk.* in *Dionis* Chrys. Corinth. p. 458. ult. VALCKEN.

48. Ἐκεῖνον δὲ λευςῆρα] *Dio Chrys.* Pythiae istud responsum alludens Or. III. de Regn. p. 43. B. πολὺ δὲ μᾶλλον τύραννον καὶ λῃςήρα, ὅ ποτε προσεῖπεν ὁ Ἀπόλλων τὸν Σικυώνιον τύραννον· unde *Casaubon.* λῃςήρα *praedonem* hoc reponit loco; quem quidem sequi, etsi cupido adest, haud possum. Λευςὴρ *Suidae* in V. ὁ καταλευσθῆναι ἄξιος, *dignus qui lapidibus obruatur*, qualis profecto Sicyonius iste Clisthenes: paullo diversior, neque alienus tamen, *AEschyli* λευςὴρ μόρος VII. c. Theb. v. 205. At quidni λευςὴρ tyrannus, φονεὺς, cives lapidibus quasi cooperiens, uti in *Hesychio?* Tale certe *AEliani* ap. *Suid.*, ἵνα τὸν τῶν κακῶν αἴτιον καὶ ΛΕΤΣΤΗΡΑ ἀφανίσωσι. Alibi crudelissimum Apollodorum, τὸν Κασσανδρέων λευςῆρα dabit H. An. V, 15.

48. Ἐκεῖνον δὲ λευςῆρα] Primum ponam quae huc pertinent, notata *Casaubono* Diatribe in *Dionis Chrys.* p. 43., „ *cum ita scribit*, οὐκ ἂν εἴποιμι τὸν τοιοῦτον ἄρ-
„ χοντα ἢ αὐτοκράτορα ἢ βασιλέα· πολὺ δὲ μᾶλλον τύραν-
„ νον καὶ λῃςῆρα, ὅ ποτε προσεῖπεν ὁ Ἀπόλλων τὸν Σικυώ-
„ νιον τύραννον· *respicit oraculum a Pythia olim Clisthe-*
„ *ni redditum, Sicyoniorum tyranno. Herodotus* ——
„ ἐκεῖνον δὲ λῃςῆρα· *editiones Herodoti praeferunt* λευ-
„ ςῆρα· *mendose.*„ Sicut *Reiskio*, mihi quoque *Casauboni* placuit olim coniectura: apta *Regem* inter et *Latronem* videbatur oppositio: de se et Annibale Alexander apud *Lucian.* I. p. 386., οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗτος λῃςὴς ἐγένετο· ubi τοῦ —— λῃςοῦ τῶν Ἑλλήνων e *Demosth.* (p. m. 81, 50.) mentionem fecit ὁ πάνυ. Nunc in *Herodoto* λῃϊςῆρα quidem legisse videtur *Dion*, sed alterum invenisse suspicor in suo Codice *AElianum*, qui de N. A. V, c. 15., crudelissimum Cassandrensium tyrannum Apollodorum vocat τὸν Κασανδρέων λευςῆρα· et ne hic quoque de vocis dubitemus sinceritate faciunt ista *Suidae:* Λευςὴρ, ὁ καταλευσθῆναι ἄξιος, τουτέςι λιθοβοληθῆναι· καὶ Αἰλιανός, ἵνα τὸν τῶν κακῶν αἴτιον καὶ λευςῆρα ἀφανίσωσι. *Digni qui in barathrum coniicerentur*, βάραθροι dicti sunt Atticis, vocem inprimis ὄλεθρος frequentantibus in istius modi sensum, aliasque nonnullas. Rarissima sunt πέδων, pro πεδῶν ἄξιος, et Τύμβε, pro ταφῆναι ἄξιέ, quorum hoc in *Aristoph.* est Lys. v. 372., illud habet *Eu-*

statb. in Il. Θ. p. 616, 43. qui in Od. Κ. p. 391, 33. Dorienses scribit τοὺς ἐπονειδίςους vocasse Φόνους, quasi dicerent ἄξια φόνου δεδρακότας. Tandem Λευςὴρ proprie idem est ac λιθοβόλος· atqui hoc ipsum, sive Λαβόλος, in eumdem alicubi sensum fuit a Grammaticis inventum; nam ista prostant apud *Hesych.* Λιβόλε, λιθοβόλε, ἄξιε λιθασθῆναι. Haec, ni fallor, etiam adversus *Casaubonum* tueri poterunt vulgatam in *Herodoto* lectionem; quam solus forsan interpretum Anglus, plerumque tamen Latina *Vallae* sequutus, optime hic expressit, minus recte notatus Auctori *des Essais de Critique* p. 165. VALCKEN.

52. Μελάνιππον τὸν Ἀσακοῦ] Quid moverit amanuenses ad τὸν Ὀσακοῦ pingendum, non reminiscor neque exputo: aliis omnibus Melanippi pater *Astacus: Astacides Menalippus*, sive, ex legitima *Bartbii* coniectura, *Melanippus* ap. *Statium* Theb. VIII, 718., *Ovid.* Ibi V. 517., ubi *Salvagn.*, *Burmannus*, et *Valckenarius* ad Tragici Phoenissae p. 784.

58. Μηκιςέα —— καὶ —— Τυδέα] *Herodotum* more suo sequitur *Pausan.* IX, p. 745. *Mecistem* qui scripserunt nihil erat adeo cur viro docto notarentur; non certe reprehenderet, Ἀχιλλέα, Ὀδυσσέα, Περσέα Latine scribentes, *Achillem*, *Ulyssem*, *Persen*; forma nominum fuit AEolica. Πέρσης, Ὀδύσσης, Ἀχίλλης· observante *Ios. Scaligero* ad *Propert.* p. 289. Duplici forma dicebatur Μενέσθης et Μενεσθεύς· Ἀντιφάτης et Ἀντιφατεύς. —— Quod in seq. pag. 68., αὐτὰ τὰ τελευταῖα intelligere se negat *R.* atque idcirco miris modis sollicitat, retractatum intellexisset, *ipsam* nominum *terminationem* significari in ἄται· ex vocibus enim ὁδός τε καὶ δνου [καὶ χοίρου,] prodierunt Τάται, Ὀνάται, et Χοιράται. VALCKEN.

66. Τραγικοῖσι χοροῖσι] Vero bene si concinat, Sicyonios *tragoediam* invenisse primos, Athenienses consummasse: *Themistius* Or. XXVII. p. 337. B. Τραγῳδίας εὑρεταὶ μὲν Σικυώνιοι, τελεσιουργοὶ δὲ Ἀττικοὶ ποιηταί. Certa, inquam, ea si sint, *choris tragicis* ante Thespim Adrastus Sicyone honorari potuit. Ceteroqui Thespis, tragoediam Athenis docens Olymp. LXI., una generatione Clisthene tyranno iunior est. Dici posset, ante eam Olympiadem, qua *Alcestin* fabulam produxit, alias recitasse ex *Plutarcho* et *Diogene Laërt.* difficile tamen ad credendum, *tragicos choros*, quorum in Adrasti cultu vetus ante tyrannum usus, ex iuvenis poëtae rudi invento Sicyonem migrasse tam cito. Immo vero, si fallit *Themistii* fides, citra prolepsin quandam salvi non manebunt hi *chori*, quorsum inclinat *R. Bentleii* Dissert. de Phalar. Ep. p. 293. erudita explicatio.

σι [a] τοῖσι Σικυωνίοισι καὶ τοῖσι Ἀργείοισι, μετέβαλε ἐς ἄλλα οὐνόματα· ἔνθα καὶ πλεῖστον κατεγέλασι τῶν Σικυωνίων· ἐπὶ γὰρ ὑός τε καὶ ὄνου τὰς ἐπωνυμίας μετατιθεὶς, αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε, πλὴν τῆς ἑωϋτοῦ Φυλῆς· ταύτῃ δὲ [b] τοὔνομα ἀπὸ τῆς ἑωϋτοῦ ἀρχῆς ἔθετο· οὗτοι μὲν δὴ Ἀρχέλαοι ἐκαλέοντο· ἕτεροι δὲ, Ὑᾶται· ἄλλοι δὲ, Ὀνεᾶται· ἕτεροι δὲ, Χοιρεᾶται· τούτοισι τοῖσι οὐνόμασι τῶν Φυλέων ἐχρέωντο οἱ Σικυώνιοι, καὶ ἐπὶ Κλεισθένεος ἄρχοντος, καὶ ἐκείνου τεθνεῶτος, ἔτι ἐπ' ἔτεα ἑξήκοντα· μετέπειτα μέντοι λόγον σφίσι δόντες, μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Παμφύλους καὶ Δυμανάτας· τετάρτους δὲ αὐτοῖσι προσέθεντο ἐπὶ τοῦ Ἀδρήστου παιδὸς Αἰγιαλέος, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενοι κεκλῆσθαι [c] Αἰγιαλέας. Ταῦτα μέν νυν ὁ Σικυώνιος Κλεισθένης ἐπεποιήκεε· ὁ δὲ δὴ Ἀθηναῖος Κλεισθένης, ἐὼν τοῦ Σικυώνιου τούτου θυγατριδέος, καὶ τὸ οὔνομα ἐπὶ τούτου ἔχων, δοκέων ἐμοὶ, καὶ οὗτος ὑπεριδὼν Ἴωνας, ἵνα μὴ σφίσι αἱ αὐταὶ ἔωσι Φυλαὶ καὶ Ἴωσι, τὸν ὁμώνυμον Κλεισθένεα ἐμιμήσατο· ὡς γὰρ δὴ [d] τὸν Ἀθηναίων δῆμον πρότερον ἀπεσμένον, τότε [e] πάντα πρὸς τὴν ἑωϋτοῦ μοίρην προσεβήκατο, τὰς Φυλὰς μετωνόμασε, καὶ ἐποίησε πλείους ἐξ ἐλασσόνων· δέκα τε δὴ [f] Φυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε, δέκα δὲ καὶ τοὺς δήμους κατένεμε ἐς τὰς Φυλάς· ἦν τε [g] τὸν δῆμον προσθέμενος πολλῷ κατύπερθε τῶν ἀντιστασιωτέων. Ἐν τῷ μέρεϊ δὲ ἐσσούμενος ὁ Ἰσαγόρης ἀντιτεχνᾶται τάδε· ἐπικαλέεται Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, γενόμενον

311

forent eædem Sicyoniis quæ Argivis, in alia nomina traiecit, ita ut Sicyonios plurimum ridiculos redderet: quippe ab *hyos* et *onou* vel ſue et aſino cognomina tranſponens, partes ultimas appoſuit præterquam in tribu ſua, cui a ſua *arche*, vel imperio, nomen indidit: itaque hi tribules Archelai vocabantur: ceterorum autem alii Hyatæ ab ſuibus: alii Oneatæ, ab aſinis: alii Choreatæ ab porcis. His tribuum nominibus Sicyonii, et Cliſthene imperante, et eo defuncto, ad ſexaginta annos uſi ſunt; attamen postea inter ſe conſilio habito tranſtulerunt in Hylleas, Pamphylos, Dymanatas: quartam tribum adiecerunt, ab Ægialeo Adraſti filio imponentes cognomen, ut vocarentur Ægialenſes. Hæc Sicyonius Cliſthenes fecerat. Athenienſis autem Cliſthenes, quum huius Sicyonii eſſet ex filia nepos, et ab eo nomen haberet, et ipse, ut mihi videtur, præ contemptu Ionum, ne tribus forent eædem ipsis et Ionibus, Cliſthenem ſibi cognominem imitatus est. Postquam enim populum Athenienſem antea alienatum, tunc omnem ad ſuam unius autoritatem redegit, tum tribuum nomina immutavit, et plures ex paucioribus fecit, decem phylarchos pro quatuor, atque etiam decem demos, *id est*, populos diſtribuit in tribus: atque ita populum augebat multo ut eſſet ſuperior contraria factione. Vicisſim ſuperatus Iſagoras, hæc contra molitus fuit, ut Cleomenem Lacedæmonium advocaret,

[a] Neglexit tria ſeqq. *Paſ.* per ſocordiam. [b] Τὸ οὔνομα *Arcb. Ask. Vind.* [c] *Ald. Camerarius, Arcb. M.* &c. Conf. *Gronov.* [d] Τῶν Ἀθ. *Arcb.* et *Brit.* duo. [e] Πάντα *Arcb. Valla.* antea πάντων. [f] Φιλαρχίας id. [g] Τῷ δήμῳ, quo nihil opus, id.

75. Αὐτὰ τὰ τελευταῖα] Nimia docti viri hariolatio, μετατιθεὶς αὐτοῖς ὀνόματα τὰ γελοιότατα ἐπέθηκε. Sincera est et durabit oratio, modo αὐτὰ, i. e. μόνα, τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε, *ſolas* et non niſi *terminationes addidit*, explanetur, vt fine vocabulorum, ne audirent ὗες, ὄνοι, χοῖροι, differrent. Sic mecum ſentiens *Abreſchius*. Quae mox de mutatis post Cliſthenis exceſſum contumeliosis titulis, et revocatis Dorienſium tribuum nominibus, lucem ex *Steph. Byz.* in Δυμᾶν et notatis *Hemſterhuſii* ad Comici Plut. v. 385. mutuantur.

83. Ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Π.] Nomina Sicyonii, quibus innotuerant ante Cliſthenem, vetera revocarunt, Dorienſium tribubus impoſita: apud *Steph. Byz.* v. Δυμᾶν, memorantur Ὑλλεῖς καὶ Πάμφυλοι καὶ Δυμᾶνες· de quibus egerunt *Ti. Hemſterh.* ad *Schol.* in *Ar.* Plut. p. 114., et *Henr. Vales.* Em. 1, c. 32. Ad ista tria quartum nomen adiecerunt ſecundum *Herod.* ab Adraſti filio ductum, Αἰγιαλέας· ſed ipsam Sicyona dictam olim Αἰγιαλὸν vel Αἰγιαλοὺς teſtis est *Strabo* VIII, p. 587. A. *Pauſan.* II, p. 125., ἀπὸ τούτου —— ἡ γῆ Σικυωνία, καὶ Σικυὼν ἀντὶ Αἰγιάλης ἡ πόλις ὠνομάσθη. Altera pars Peloponneſi maritima, ὅσα πρὸς θαλάσσῃ τῆς Ἀργείας *Pauſan.* II, p. 145., Ἀκτὴ dicebatur: vid. *Weſſ.* ad *Diodori* T. I. p. 507. T. II. p. 266., incolae, οἱ τὴν Ἀργολίδα ἀκτὴν οἰκοῦντες. In parte ſeptemtrionali ad maris litus, αἰγιαλὸν, habitantes Achaei praeſertim, ut erant, dicebantur Αἰγιαλέες, ſive Αἰγιαλῆες· nonnulla dedit Ill. *Ez. Spanh.* ad *Callim.* h. in Del. v. 73. Accommodum heroico verſui nomen apud Poëtas latius patuit: *Theocrit.* Eid. XXV, v. 174., Ἔλπομαι οὐχ ἕτερον τόδε τλήμεναι Αἰγιαλῆων. Ista proſtant in *Etymolog. M.* p. 189, 5. Βασιλεύτωρ· —— Ἀντίμαχος ἐν πρώτῳ Θηβαΐδος, —— οἵ οἱ ἔσαν βασιλεύτορες αἰπαλήων· poſtremum nomen omiſsum in Cod. Leid. MS. fruſtra tentabat *Sylburg*. Corrigi debet —— Αἰγιαλήων. VALCKEN.

92. Πρότερον ἀπωσμένον τότε &c.] Varie haec ſollicitantur: mihi iuncturam ſententiamque abſolvunt ſchedae. Alioqui ordine vocum inmutata ἀπωσμένον πάντων, τότε arripi potuerat, ut omnibus liberae civitatis iuribus depulſus innueretur populus. Maior difficultas in δέκα δὲ καὶ τοὺς δήμους ——, *atque etiam decem demos diſtribuit in tribus*, ut *Valla*. Ergone decem duntaxat Athenis δῆμοι, et ſi plures, quid factum illis? Longe autem eos denarium exceſsiſse numerum, indices τῶν δήμων a *Meurſio* collecti, et *Sponii Corſiniique* diligentia egregie aucti, manifeſtant. Proinde δέκα *decem* non ſibi τοὺς δήμους *populos*, ſed Φυλὰς nectit. Cliſthenes Athenienſes δεκαφύλους fecit, et in decem has tribus omnes Atticos *populos* diviſit. Vidit loci hanc ſententiam *Ed. Corſinus* Faſtor. Att. T. III. p. 128.

97. Ἦν τε, τὸν δῆμον προσθέμενος] Quae *Galeo* ſincera videbatur, non absurda certe lectio Cod. *Arcb.* ἦν τε, τῷ δήμῳ προσθέμενος, πολλῷ κατύπερθε τῶν ἀντισασιωτέων, converti poterat: *eratque, cum populi ſe partibus adiunxiſſet, multo ſuperior contrariae factionis fautoribus*. Hoc ſenſu frequentatur προσθέσθαι τινί· ego tamen et hic vulgatam praefero. Dum favebat optimatibus inprimis Iſagoras, adverſarius in adminiſtranda republica, Cliſthenes reſtituit plebis auctoritatem, quam, in imperio populari conſtitutam a Solone, Piſiſtratus filiique labefactaverant. Supra c. 66., Cliſthenes τὸν δῆμον προσεταιρίζεται· in eamdem ſententiam ſcribi potuit τὸν δῆμον προσίθετο, vel προσάγεται, vel προσποιεῖται· —— atque adeo hoc loco dici, τὸν δῆμον προσθέμενος, *cum plebem ſuam feciſſet*, adverſariis multo fuisse ſuperior. Hoc idcirco genuinum iudico quia Herodoteum est; προσθέσθαι autem τινὶ apud noſtrum tantum dicuntur, qui alterius adſtipulantur ſententiae. *Amicos ſibi conciliare* vel *adiungere* φίλους προσίθεσθαι dicitur I, c. 53. idem est c. 56. προσκτήσασθαι φίλους· ista duo permutantur et III, c. 74. in *Thucyd.* VI, c. 18., προσεθέμεθα αὐτοὺς recte *Schol.* explicat. —— In iis, quae proxima praecedunt, inſunt non ſane pervulgata, quale hoc videtur: δέκα δὲ καὶ τοὺς δήμους κατένεμε ἐς τὰς Φυλάς· an in ſingulas tribus decem demos contribuit? ſed qui ex decem huius temporis tribubus esſe cenſerentur, demi noſtris in libris memorantur circiter CXX. Conferenda certe ſunt quae ex *Ariſtotelis* Repub. Athen. de Cliſthene tradit *Schol.* in *Ariſtoph.* Nub. v. 37. VALCKEN.

100. Ἐπικαλέεται Κλεομένεα] *Pauſaniae* III. p. 212. Cleomenes στρατεύσας ἐπ' Ἀθήνας prima quidem expeditione, *Herodoto* ſupra narrata, laudem ſibi dicitur civibusque ſuis peperiſse; ὕστερον δὲ Ἀθηναίοις χάριτι ἀνδρὸς Ἰσαγόρου, τυραννίδα οἱ συγκατεργασάμενος Ἀθηνῶν· ubi praetiterit συγκατεργασόμενος. Haec vero tertia ſecundum *Herod.* Cleomenis fuit expeditio, quem ἐλ-

χε

vocaret, iam inde ab obsidione Pisistratidarum sibi hospitem factum: qui quidem culpabatur quod ad uxorem Isagoræ ventitaret: is misso primum Athenas caduceatore, Clisthenem eiecit, et cum eo alios complures Athenienses, eos enageas insuper vocans, *q. d. piaculares.* Hæc autem mittens dicebat admonitu Isagoræ: nam Alcmæonidæ et qui horum sectam sequebantur erant affines cædis huius; ipse autem
71 et amici eius non erant participes. Hi vero Athenienſium enagees *piaculo obstricti*, ita nominabantur. Cylon Athenienſis vir Olympicorum ludorum victor, affectatæ tyrannidis compertus est. Conciliato namque æqualium sodalitio arcem occupare conatus est. Id quum efficere non potuisset, assedit simulacro deæ supplex, ipse ac socii: hos illinc submoverunt quidem prytanes Naucrarorum, qui tunc Athenas regebant, data fide puniendi eos citra mortem: sed culpa horum mox interfectorum fuit penes Alcmæonidas. Hæc an-
72 te Pisistrati ætatem gesta sunt. Ubi autem Cleomenes mittens eiecit Clisthenem atque piaculares, quamvis Clisthenes ipse profugisset, nihilo secius Athenas venit, non magna cum manu, atque illinc septingentas familias Athenienſium, tanquam piaculo contaminatas, relegavit, quas ei suggerebat Isagoras. Hoc acto conabatur secundo loco senatum dissolvere, et magistratus trecentis Isagoræ factionis sociis mandare: ve-

ἐωυτῷ ξεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιστρατιδέων πολυμαχίης· τὸν δὴ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾷν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναῖκα· τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων ὁ Κλεομένης ἐς τὰς Ἀθήνας κήρυκα, ἐξέβαλε Κλεισθένεα, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους πολλοὺς Ἀθηναίων, τοὺς ἐναγέας ἐπιλέγων· ταῦτα δὲ πέμπων, ἔλεγε ἐκ διδαχῆς τοῦ Ἰσαγόρεω· οἱ μὲν γὰρ Ἀλκμαιωνίδαι καὶ οἱ συστασιῶται [b] αὐτέων εἶχον αἰτίην τοῦ φόνου τούτου· αὐτὸς δὲ οὐ μετεῖχε, οὐδ' οἱ φίλοι αὐτοῦ. Οἱ δ' ἐναγέες Ἀθηναίων ὧδε ἐπομόσθησαν· ἦν Κύλων τῶν Ἀθηναίων ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης· οὗτος ἐπὶ τυραννίδι [c] ἐκόμησε· προσποιησάμενος δὲ ἑταιρηίην τῶν ἡλικιωτέων, καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν ἐπειρήθη· οὐ δυνάμενος δὲ ἐπικρατῆσαι, ἱκέτης ἵζετο πρὸς [d] τὤγαλμα· τούτους ἀνιστᾶσι μὲν οἱ πρυτάνιες τῶν [e] Ναυκράρων, οἵπερ τότε τὰς Ἀθήνας ἐπεγγύους πλὴν θανάτου· φονεῦσαι δὲ αὐτοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμαιωνίδας· ταῦτα πρὸ τῆς Πεισιστράτου ἡλικίης ἐγένετο. Κλεομένης δὲ ὡς πέμπων ἐξέβαλε Κλεισθένεα καὶ τοὺς ἐναγέας, Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπεξέσχε· μετὰ δὲ, οὐδὲν ἧσσον παρῆν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Κλεομένης, [f] οὐ σὺν μεγάλῃ χειρί· ἀπικόμενος δὲ ἀγηλατέει ἑπτακόσια ἐπίσεα Ἀθηναίων, τά οἱ ὑπέθετο ὁ [g] Ἰσαγόρης· ταῦτα δὲ ποιήσας, δεύτερα τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾶτο· τριηκοσίοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω [h] στασιώτῃσι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε· ἀντισταθέ-

σης

a Ἐξέβαλλε *Pasc.* *b* Defit *Ash.* *c* Ἐκόμισε *Arch.* male. Vide *Eustath.* ad Hom. p. 165, 16., ubi haec. *d* Τὸ ἄγαλμα *V. Arch.* *e* Citat *Suid.* in Ναυκρερικὰ et *Harpocration.* Mox ἔνεμον *Arch. V.* et *Steph.* margo. cum *Brit. A.*, alii ἐνέμοντο. *f* *Suid.* Σὺν μεγ. fine negativa in Ἀγηλατεῖν negligenter. tangit eadem in Ἐπίσια. *g* Ἀρισαγόρης absurde *Arch.* *h* *Militibus* στρατιώτῃσι *Valla*, sine caussa, monente *Palmerio.*

χε αἰτίη φοιτᾷν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναῖκα· hoc *Plutarch.* intactum non dimisit 11, p. 860. D. —— Quod primum fecisse dicitur misso nuncio Cleomenes, ἐξέβαλε Κλεισθένεα, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους πολλοὺς Ἀθηναίων· respicit *Thucyd.* p. 82, 96., hinc explicandus. VALCKEN.

5. Ἐξέβαλε] Expellendi conatum et voluntatem indicat, ut saepe numero. Vid. 1, 68. III, 53. Τοὺς ἐναγέας et Κυλώνειον ἄγος, cuius Alcmaeonidae accusabantur, post *Herodotum* explicuit *Thucydid.* L. 1, 126. accuratissime, ibique Cl. *Dukerus.*

11. Ἦν Κύλων τῶν Ἀθηναίων ἀ. Ὀ.] Quae huc spectant aliunde pleraque sunt notissima. Perpaucis *Herodoto* narrata *Thucydides* explicatius exsequitur, eleganter etiam et perspicue; sic ut hac in parte historici Principes a suo quisque more secessisse videantur: est enim passim noster ille *dulcis et fusus*, *densus et brevis Thucydides*; illius σύνθεσις ἡδεῖα καὶ καλή, huius αὐχμηρά. *Thucydides*, iudice *Hermogene* p. 511., εἶπου καὶ γλυκύτητα ἔχει, μᾶλιστα μὲν ὥσπερ ἀλλότριόν τι τῆς ἰδέας αὐτοῦ ἐκφαίνεσθαι τὸ μέρος ἐκεῖνο. Sophista *Theon* in Progymn. p. 22., τὸ Κυλώνειον, inquit, ἄγος μᾶλλον τοῦ Ἡροδότου [καὶ Εὐφρονος] ἐξεἰργασται Θουκυδίδῃ. Si vulgaretur κατ' Εὐφρόνιον, ignotus nos non cruciaret historicus, cuius nomini substituendum adverbium suspicor, quod sensui conveniat. Sed hoc certe non dubitanter statuo, errasse virum Egregium, dum ipsi *Leo* in Scholiis ad *Thucyd.* esse videbatur *Leo Alabandensis vel alius.* Ad *Thucydideam* nempe de Cylone narrationem 1, c. 126., tres diversorum adnotatiunculas *Scholia* praebent in γ. 56.; quarum postrema nugatoris est Graeculi minime digna, quae viros exerceret eruditissimos; secunda, ut est captus Grammaticorum, ista non inelegans: ὅτι τοῦ δηγήματος τοῦ κατὰ τὸν Κύλωνα τὴν σαφήνειαν τινὲς θαυμάσαντες εἶπον, ὅτι Λέων ἐγέλασεν ἐνθαῦτα, λέγοντες περὶ Θουκυδίδου· postrema virum clar. in his minus attentum revocasse debuerant ab errore: horridus *Thucydides* ob torvam veluti structurae faciem magistris istis *Leo* dicebatur, qui, dum in his facilis videretur et iucundus ὁ λέων, aiebant, ἐγέλασεν ἐνθαῦτα. Iudex idoneus *Dionysius Halic.* in Epist. ad Pomp. p. 210, 3., καλαὶ μὲν αἱ ποιήσεις ἀμφότεραι —— διαφέρουσι δὲ κατὰ τοῦτο μάλιστα ἀλλήλων, ὅτι τὸ μὲν Ἡροδότου κάλλος ἱλαρὸν ἐστι, φοβερὸν δὲ τὸ Θουκυδίδου. VALCKEN.

16. Τῶν Ναυκράρων] Laurentii *Naucratiorum* mendosum et forte operarum peccatum est: sunt enim hoc de genere quam plurima in versionis editione principe. Nobilisc. *Palmerii* Ναυκραρίων spernunt *Aristoteles*, *Harpocratio* et *Suidas.* Quinam Athenis olim Ναύκραροι fuerint, praeclare *P. Leopardus* Emend. VII, 19. et post deinde *Mausacus* in *Harpocrat.* Ναυκραρικὰ conmonstrarunt. Cur autem ἔνεμον placuerit, adscripta L. 1, 59. docebunt.

16. Οἱ πρυτάνις τῶν Ναυκράρων] Ut *Magistratus* antiquitus Ναυκράρους dictos doceat, citat hunc locum *Harpocrat.* Apud *Thucyd.* p. 81, 88., dicuntur Cylonem et sodales ἀνασῆσαι οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτεταγμένοι τὴν φυλακήν· custodiendos autem commiserant τοῖς ἐννέα Ἄρχουσι· τότε δὲ, addit, τὰ πολλὰ τῶν πολιτικῶν οἱ ἐννέα Ἄρχοντες ἔπρασσον· haec non satis perspicio quo modo cum Grammaticorum possint observatis conciliari περὶ Ναυκράρων, quae prae ceteris diligenter collegit *Leopard.* Em. VII, c. 19. nisi statuatur, in his etiam ab *Herodoto* diversum auctorem sequutum *Thucydidem*: *Pausaniae* VIII, p. 588., οἱ ἔχοντες τὰς ἀρχὰς διέφθειραν τῆς Ἀθηνᾶς ἱκέτας τῶν Κύλωνι ὁμοῦ τὴν ἀκρόπολιν κατειληφότων. VALCKEN.

18. Ἐπεγγύους πλὴν θανάτου] Non male *Valla*, quem *Portus* haud circumspecte deseruit, vertendo, *qui Athenas, suae potestati subiectas, incolebant, exceptâ capitis poena.* Namque ὑπεγγύους non ad Ἀθήνας referendum, sed τούτους ἀνιστᾶσι, pingendaque ὑπεστιγμὴ post Ἀθήνας. Cylonei dira fame pressi ex arce *accepta fide incolumitatis* descenderunt, ita tamen ut iudicio se sisterent, sive ἐπὶ δίκῃ quemadmodum *Plutarchus* in Solone: Pactum illud de incolumitate, πίστιν τῆς σωτηρίας ἐχέγγυον alia in re *Dio Cassius*, memorat clarissime *Thucydides* L. 1, 126. ἀνασήσαντες δὲ αὐτοὺς —— ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσι· *quum induxissent eos, ut descenderent, hac conditione, nullo se eos malo adfecturos:* atque haec supplicum privilegia olim. Ἀλλ' ὥσπερ ἔλαβες τὸν ἱκέτην ΕΧΕΓΓΥΟΝ Ῥοῦ μὲ κακοφύλασσε propterea *Oedipus Colon.* in *Sophoclis* fabula v. 275. Verum haec uberius, *Herodoti* mentem optime assecutus, Cl. *Dukerus* ad *Thucyd.* dictum locum.

38. Τὰς

Cleomenis impia fraus punita, et Cliſthenes reduc conatur ſocios facere fruſtra Perſas, ſuperbos contra Cleomenem arma parantem.

σης δὲ τῆς βυλῆς, καὶ ὑ βυλομένης πείθεσθαι, ὅ τε Κλεομένης καὶ ὁ Ἰσαγόρης καὶ οἱ τασιῶται αὐτῦ καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν· Ἀθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ τὰ αὐτὰ φρονήσαντες, ἐπολιόρκεον [a] αὐτοὺς ἡμέρας δύο· τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται ἐκ τῆς
312 χώρης ὅσοι ἦσαν αὐτέων Λακεδαιμόνιοι· ἐπετελέετο δὲ τῷ [b] Κλεομένεϊ ἡ Φήμη· ὡς γὰρ ἀνέβη ἐς τὴν ἀκρόπολιν, μέλλων [c] δὴ αὐτὴν κατασχήσειν, ἦιε ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεοῦ, ὡς προσερέων· ἡ δὲ ἱρείη ἐξαναστᾶσα ἐκ τοῦ θρόνου, πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμεῖψαι, εἶπε. „ Ὦ ξεῖνε Λακεδαιμόνιε, πάλιν χώ„ρει, μηδ' [d] ἴσιθι ἐς τὸ ἱρόν· οὐ γὰρ θεμιτὸν Δω„ριεῦσι παριέναι ὀθαῦτα". ὁ δὲ εἶπε, „ Ὦ γύναι, „ ἀλλ' οὐ Δωριεύς εἰμι, ἀλλ' Ἀχαιός". ὁ μὲν δὴ τῇ κληδόνι οὐδὲν χρεώμενος, ἐπεχείρησέ τε, [e] καὶ τότε πάλιν ἐξέπιπτε μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων· τοὺς δὲ ἄλλους Ἀθηναῖοι κατέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ· ὀ δὲ αὐτοῖσι, καὶ Τιμησίθεον τὸν Δελφὸν, τοῦ ἔργα χειρῶν τε καὶ [f] λήματος ἔχομεν μέγιστα καταλέξαι· οὗτοι μέν νυν δεδεμένοι ἐτελεύτησαν. Ἀθηναῖοι δὲ μετὰ ταῦτα Κλεισθένεα καὶ τὰ ἑπτακόσια ἐπίστια τὰ διωχθέντα ὑπὸ Κλεομένεος μεταπεμψάμενοι, πέμπουσι ἀγγέλους ἐς Σάρδις, συμμαχίην βυλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας· ἠπίστατο γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεα [g] ἐκπολεμώσεσθαι· ἀπιγμένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδις, καὶ λεγόντων τὰ ὑντεταλμένα, [h] Ἀρταφρένης ὁ Ὑστάσπεος, Σαρδίων ὕπαρχος, [i] ἐπειρώτα τίνες ἐόντες ἄνθρωποι, καὶ [k] ποῖ γῆς οἰκημένοι, δεοίατο Περσέων σύμμαχοι γενέσθαι· πυθόμενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων, [l] ἀπεκορύφου σφι τάδε· εἰ μὲν διδοῦσι βασιλέϊ Δαρείῳ [m] Ἀθηναῖοι γῆν τε καὶ ὕδωρ, ὁ δὲ συμμαχίην σφι συνετίθετο· εἰ δὲ μὴ διδοῦσι, ἀπαλλασσεσθαι αὐτοὺς ἐκέλευε· οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπί σφεων αὐτέων [n] βαλλόμενοι, διδόναι ἔφασαν, βυλόμενοι τὴν συμμαχίην ποιήσασθαι· οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἐς τὴν ἑωυτῶν, αἰτίας μεγάλας ἔσχον. Κλεομένης δὲ ἐπιστάμενος περιῤῥήσεσθαι ἔπεσι καὶ ἔργοισι ὑπ' Ἀθηναίων,

verum reluctante ſenatu, atque obtemperare nolente, Cleomenes Iſagorasque cum ſuæ factionis hominibus arcem occuparunt, quos ceteri Athenienſes cum ſenatu ſentientes, biduo obſederunt: tertio die accepta fide ex Attica diſcesſerunt, quicunque Lacedæmonii ibi erant. Cleomeni autem peragebatur omen: nam ei ad occupandam arcem aſcendenti, et ad deæ penetrale alloquendi gratia eunti, exſurgens e ſella ſacerdos, antequam ille valvas referaret, Lacedæmonie, inquit, hoſpes, retro redeas, neve templum introëas, non enim Dorienſibus huc introire fas est. Cui Cleomenes, At ego, inquit, o mulier, Dorienſis non ſum, ſed Achæus. Itaque admonitu uti nolens, atque in conatu pergens, tunc quoque iterum cum Lacedæmoniis excidit. Ceteros autem ad necem vinxere Athenienſes, et in iis Timeſitheum Delphicum, cuius manuum opera atque ſtrenuitatem maximam referre poſſem. Atque hi quidem in vincula coniecti mortem oppetiere. Athenienſes autem post hæc revocatis cum Cliſthene ſeptingentis familiis, quas Cleomenes exegerat, Sardes mittunt ad contrahendam cum Perſis ſocietatem. Intelligebant enim ſibi cum Cleomene atque Lacedæmoniis eſſe bellandum. Ut Sardes venere nuncii, mandataque expoſuere, percontatus est eos Artaphernes Hyſtaſpis filius, Sardium prætor, quinam homines eſſent, et ubi terram incolentes, qui ſocii Perſarum fieri orarent. Ubi id ex nunciis audivit, hæc eis in breve contracta obtulit, Si regi Dario terram Athenienſes darent et aquam, ſe contracturum cum eis ſocietatem: ſin minus, illos abſcedere præcepit. Nuncii inter ſe colloquuti, quod ſocietatem facere cuperent, daturos ſe eſſe dixerunt: quo nomine, ubi reverſi ſunt domum, vehementer accuſati ſunt. Cleomenes intel-74 ligens ab Athenienſibus ſe et verbis et fa-

a Non est in *Arcb.* et *Brit.* duobus. *b* Κλεομένῃ *Pasſ.* *c* Δὲ *Arcb.*: mox τοῦ θεοῦ ora *Steph.* et duo *Brit.* perperam. *d* *Med. Arcb. Pasſ. Aſk. Vind.*, olim ἔσιθ' ἐς. in *Brit.* duob. et marg. *Steph.* ἔσελθε. tum Δωριῆϊ παριέναι *Brit.* duo, cui ſuus esſe locus poterit. *e* Absunt duo ista *Arcb.* Post nonnulla Τιμ. τὸν ἀδελφεὸν omnes, pesſime. *f* Λήματος *Arcb.* et Scholiaſtes. alii λήμματος. *g* Ἐκπολεμ. *Vind. Arcb.* Vide ad L. III, 66. *h* Ἀρταφρένης *Pasſ. Vind.* *i* *Pasſ. Arcb. V.*, olim ἔπερ. *k* Πὴ *Arcb.* tum οἰκημένοι ora *Steph. Vind. Pasſ. Arcb. Brit.* duo, ut ſaepe alias: antea οἰκεόμενοι. *l* Exſcripſit *Suidas* in *V.* *m* Deſideratur in *Arcb. Valla.* *n* Βαλλόμενοι *Pasſ.* duo *Brit.*

38. Τὰς θύρας αὐτὸν ἀμεῖψαι] *Priusquam intraret.* *Æſchylus* Choëph. v. 569. Ἐι δ' οὖν ΑΜΕΙΨΩ βηλὸν ἑρκείου ΠΤΛΩΝ. *Si limen tranſiero.* Cultum et *Theophylacti* Epiſt. VII. τὸν ἀδελφιδοῦν ὑπερορᾷς ΘΥΡΑΝ ἐκ ΘΥΡΑΣ ΑΜΕΙΒΟΝΤΑ. Haec tamen convertentur, ubi in aedibus agens facesſere et exire iubetur. *Sophocl.* Philoct. v. 1256. Ἔξελθ' ΑΜΕΙΨΑΣ τάσδε πετρήρεις σίγας. *Euripides* Elect. v. 750. ἄμειψον. δώματα, *exi.* Ceterum quae ſuperius φήμη ea mox κληδὼν, ſive, ut L. IX, 9., κληδών· differunt enim nihil, itaque de *admonitu* non bene *Valla.* Vid. *Odyſſ.* T, 100.

44. Ἐξέπιπτε μετὰ τῶν Λακεδ.] Huc ſpectat *Ariſtophan.* Lyſiſtr. v. 273., οὐδὲ Κλεομένης, ὃς αὐτὴν (τὴν ἀκρόπολιν) κατέσχε πρῶτος, Ἀπῆλθεν ἀψάλακτος· ἀλλ', ὅμως Λακωνικὸν πνέων, Ὤιχετ' ὅπλα παραδοὺς ἐμοί. —— Ne quis in poſterum ſub finem cap. Iſagorae vel alterius in Timeſitheo *fratrem* quaerat, ſpero equidem Τιμησίθεον τὸν Δελφὸν *Herodoto* reſtitutum iri ex veraci *Palmerii* coniectura, a Clar. *Weſſ.* firmata in Diſſ. *Herod.* p. 165. Δελφοὶ et ἀδελφοὶ alibi quoque male inter ſe permutantur. VALCKEN.

46. Τιμησίθεον τὸν Δελφὸν] *Fratrem eius* Laurentius ex coniectura; nam αὐτοῦ, quod nullis in Codd., legisſe, non opinor. Macula τὸν ἀδελφεὸν foedavit turpis, vixque mihi tempero, quin ea detrita τὸν Δελφὸν ex Nob. *Palmerii* admonitu, ſiquidem nihil certius, refingam. Rem conſtituet *Pauſanias*, Τιμασίθεον τὸν Δελφὸν, Iſagorae amicum, in occupanda arce Attica adiutorem, et capite propterea poenas dantem, clariſsime deſcribens L. VI, 8. Vitii origo in ſcribarum ſocordia, ἀδελφὸν et Δελφὸν confundentium, veluti in *Plutarchi* T. II. p. 825. B. et *Photii* Bibl. p. 481, 30. Veritatem utrobique *Xylander* et *H. Steph.* perſpexerunt, quos ſimili in re duces habeo.

47. Καὶ λήματος] Semper ita veteres de fiducia animique praeſentia. Λῆμμα captura illis et lucrum, quod ſcriptionis affinitate ſaepe prius incruſtavit. Teſtantur editi et ſcripti libri paſſim. Herodotei MSS. omnibus locis perbene. *Gronovius* tamen, quoniam Florentiae auſpicium negabatur, novare auſus non fuit L. VII, 99., errorem agnoſcens, quae et *Porti* doctrina. Confer ad *Diodor.* II, 58., et in primis *Graevium* in *Luciani* Soloeciſt. C. 5., *Valckenar.* ad *Ammon.* L. II, 15. et *Pierſon.* in *Moerid.* p. 246.

59. Ἀπεκορύφου] *Suidas* προφανῶς ἔλεγεν explicat, *Heſychius* εἰς κορυφὴν, τὸ τέλος ἤγεν, ubi Cl. viri *Kuſterus* et *Alberti.* Verius erit, *ſummatim dixit.* Κορυφούμενος εἰς ἓν ἀριθμὸς, unam qui in ſummam cogitur in Epigr. *Alcaei* Anthol. L. III. p. 331., συγκορυφῶσαι τὴν διήγησιν, ſummatim abſolvere *Dionys. Halicarn.* T. II. p. 140. At in *Polybio* notione diverſa de Arare et Rhodano, inſulam ſuo concurſu faſtigantibus, ΑΠΟΚΟΡΤΦΟΤΣΙ αὐτῆς τὸ σχῆμα κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους σύμπτωσιν L. III, 49. Habet nonnulla ad *Theophraſti* Charact. C. 2. *Duportus*, non mala, ſed ex *Aſm. Porti* Lexico.

71. Ἐπὶ-

factis lædi, ex omni Peloponneſo copias coëgit, diſſimulans quem ad finem, quum haberet in animo tum populum Athenienſem ulciſci, tum Iſagoram conſtituere tyrannum, qui una cum eo ex arce deceſſerat. Comparato exercitu ingenti, ipſe Eleuſina invaſit, et ex compoſito Bœoti Oenoën occuparunt et Hyſias, ultimos Atticæ populos: et ab altera parte Chalcidenſes oræ Atticæ loca populabantur. Athenienſes etſi ancipiti bello diſtricti, Bœotorum et Chalcidenſium ultione dilata, arma contra Peloponnenſes in Eleuſine agentes ferunt. Dumque ambo exercitus conſerturi prœlium eſſent, Corinthii, primi omnium ſecum reputantes iniuſte a ſe agi, averterunt ſe, atque abſceſſerunt: ſecundum hos Demaratus Ariſtonis filius, qui et ipſe erat rex Spartiatarum, et e Lacedæmone copias ſimul eduxerat, nec a Cleomene ſuperiori tempore diſſenſerat. Ob quam regum diſſenſionem lex apud Spartam lata est non licere utrique regi ſequi, exercitu progreſſo: nam prius ſequebantur ambo: et altero horum vacante ab

ναίων, συνέλεγε ἐκ πάσης Πελοποννήσου στρατὸν, οὐ φράζων ἐς τὸ συλλέγει· τίσασθαί τε ἐθέλων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ [a] Ἰσαγόρεα βουλόμενος τύραννον καταστῆσαι· συνεξῆλθε γάρ οἱ οὗτος ἐκ τῆς ἀκροπόλιος. Κλεομένης τε δὴ στόλῳ μεγάλῳ ἐσέβαλε ἐς τὴν Ἐλευσῖνα, καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ συνθήματος Οἰνόην αἱρέουσι, καὶ Ὑσιὰς; δήμους τοὺς ἐσχάτους τῆς Ἀττικῆς. Χαλκιδέες τε ἐπὶ τὰ ἕτερα ἐσίναντο, ἐπιόντες χώρους τῆς Ἀττικῆς. Ἀθηναῖοι δὲ, καίπερ ἀμφιβολίην ἐχόμενοι, Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλκιδέων ἐσύστερον ἔμελλον μνήμην [b] ποιήσασθαι, Πελοποννησίοισι δὲ ἐοῦσι ἐν Ἐλευσῖνι αὐτίοισι ἔθυντο τὰ ὅπλα. Μελλόντων δὲ συνάψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μάχην, Κορίνθιοι μὲν [c] πρῶτοι σφι αὐτοῖσι δόντες λόγον ὡς οὐ ποιεῦσι τὰ δίκαια, [d] μετεβάλλοντό τε καὶ ἀπαλλάσσοντο· μετὰ δὲ, Δημάρητος, ὁ Ἀρίστωνος, ἐὼν καὶ οὗτος βασιλεὺς Σπαρτιητέων, καὶ συνεξαγαγών τε τὴν στρατὴν ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ οὐκ ἐὼν [e] διάφορος τὸ πρόσθεν χρόνῳ Κλεομένεϊ· ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοστασίης, ἐτέθη νόμος ὁ Σπάρτῃ, μὴ ἐξεῖναι ἕπεσθαι ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας, ἐξισούσης τῆς στρατιῆς· τέως γὰρ ἀμφότεροι εἵποντο· [f] παραλυομένου δὲ τουτέων τοῦ

313

a Ἰσαγόρην ora *Steph. Arch. V. Paſ.* Vulgatum Ἰωνικώτερον· post pauca ἐς Ἐλευσ. ſine articulo *Arch.*, ut C. 76. et L. VII, 75., ubi de eadem Cleomenis irruptione. *b Med. Paſ. Ask.*, in ceteris ποιήσασθαι. *c Med. Ask. Paſ. Valla*, in reliquis πρῶτα, neque abſurde. *d* Idem cum *Arch.*, alii μετέβαλόν τε. *e* Διάφορος. *Ald.* *f* Παραλυομένων *M. Ask. Paſ.*, παραλυομένου cum *Ald.* plerique.

71. Ἐσέβαλε ἐς τὴν Ἐλευσῖνα] Hoc feciſſe ſecundum alios credebatur Cleomenes, dum ex Athenarum arce, quam ceperat, eiectus, et dimiſſus ὑπόσπονδος, in Peloponneſum rediret: vid. *Pauſan.* III, p. 212. In *Scholio* veteri in *Ariſtoph.* Lys. v. 273., qui τὴν ἀκρόπολιν κατέσχε, Cleomenes, πολιορκηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀφεθεὶς ὑπόσπονδος ἀπιὼν οἴκαδε πάλιν Ἐλευσῖνα κατέσχε· tum facinoris istius cum Cleomene ſocii cives Attici dicuntur a libertatis ſtatoribus poenis ſubiecti, quibus patriae ſolebant affici proditores; aeneam coſumnam cui illorum ineſſent nomina, ἔστησαν ἐν πόλει παρὰ τὸν ἀρχαῖον νεών· ubi per πόλιν *arx* est intelligenda: *Thucydidi* VI, p. 412, 33., memoratur ἡ στήλη περὶ τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας ἡ ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει σταθεῖσα· alibi apud eumdem legitur στήλας στῆσαι —— ἐν πόλει παρ' Ἀθηνᾷ· vid. Celeb. *Hemſterh.* in *Ar.* Plut. p. 261. VALCKEN.

73. Καὶ Ὑσιὰς] *Harpocrationi*, *Steph. Byz.*, *Suidae* Ὑσίαι πόλις Βοιωτίας, a quibus non abit *Pauſanias*, Ὑσιῶν καὶ Ἐλευθερῶν, urbium olim Boeotorum, ἐρείπια ad Cithaeronem deſcribens IX, 2. Qui quidem quin has *Hyſias* in animo habuerit, dubium nullum: nam *Herodoti* Hyſiae non longe ab Eleutheris iuxta Cithaeronem L. VI, 108. et IX, 15. et 25., etiam in *Plutarchi* Ariſtide, ut alias oſtendetur. An *Hyſiae*, Boeotorum finibus proximae, conditionem mutarunt, et lapſu temporis Atticae eſſe desierunt? Ita videtur: *Herodoti* aetate in Atticis populus cenſebantur. Vide quoque *Waſſeum* ad *Thucydid.* L. III, 24.

73. Οἰνόην αἱρέουσι καὶ Ὑσιὰς] Ὑσιὰς qui demum dixerit Attices neminem habuit *Meurſius* praeter *Herod.* ego ne *Herodotum* quidem dixiſſe ſuſpicor. *Oenoë* pagus Attices, qui hic venit in cenſum, Eleutheris erat, adeoque Boeotiae conterminus, δῆμος ἔσχατος τῆς Ἀττικῆς· huius pagi ſitum definiverunt viri ſummi *T. Hemſt.* ad *Lucian.* p. 438. et *P. Weſſ.* ad *Diodor.* I. p. 305. Inter Oenoën et Hyſias praeter Eleutheras mons Cithaeron interiacebat. Plataeis Thebas abeuntibus ad dextram erant Hyſiae et Erythrae, quas omnes Boeotiae contribuunt etiam aetate *Herodoto* proximi; ipse quin etiam *Herod.* VI, c. 108. IX, c. 15., ubi Mardonius παρῆκε τὸ στρατόπεδον, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἐρυθρέων, (non Ἐρυθραίων, *Erythraeis*, ſed *Erythris*;) κατέτεινε δὲ ἐς τὴν Πλαταιΐδα γῆν· et c. 25., ἦισαν διὰ τῆς ὑπωρείης τοῦ Κιθαιρῶνος περὶ Ὑσιὰς ἐς τὴν Πλαταιΐδα γῆν. Apud *Thucyd.* III, c. 24., Plataeenſes primum viam ingreſſi, quae recta Thebas ducebat, illinc deinde, divertentes ad dextram, iter Cithaeronem verſus flectebant ἐς Ἐρυθρὰς καὶ Ὑσιὰς, tandem monte ſuperato venerunt in Atticam: ferri nequit quod legitur in eadem hiſtoria apud *Polyaen.* VI, c. 19, 3., οἱ Πλαταιεῖς, ἐκ τῆς Θηβαϊκῆς ἐκκλίναντες, ἐπανῆλθον ἐς τὰς Θήβας, κἀκεῖθεν Ἀθήναζε διεσώθησαν· corrigendum puto, ἐπανῆλθον ἐς Ὑσιάς· ad *Thucyd.* plura dedit de Hyſiis *Waſſeus*, alterum etiam *Herodoti* locum; omiſit, quem minus forſan emendate ſcriptum legerat, *Eurip.* in Bacch. v. 750, ad Aſopum collocantis Ὑσιάς τ' Ἐρυθράς θ', οἳ Κιθαιρῶνος λέπας Νέρθεν πατοκήκασιν. Ex *Harpocr.* conſtat Boeotiae Ὑσιῶν *Euripidem* etiam mentionem feciſſe in Antiope, quae geminos, ut notum, in monte Cithaerone peperierat. Haec ſi benigno vultu fuerit ab hominibus eruditis excepta dubitatio, coniecturam periclitabor ſuper Attices pago, qui hic commemorari potuerit. VALCKEN.

79. Κορίνθιοι μ. πρῶτοι —— μετεβάλλοντο] Ob unius ego Codicis diſſenſum non ſollicitaſſem olim vulgatum μετέβαλλόν τε καὶ ἀπαλλάσσοντο· id est μεταβαλόντες, vel μεταβουλευσάμενοι, ἀπηλλάσσοντο· praeſertim cum veteribus et *Herodoto* Μεταβάλλειν, ut Latinis *mutare*, pro *mutari* et μεταβάλλεσθαι, frequenter adhibeatur: v. *Gataker.* in *M. Antonini* V, 13. Hic *Herodoto* tradita multis enarrans *Schol.* MS. in *Ariſtid.* οἱ Κορίνθιοι, inquit, ἅτε δὴ εὐσεβεῖς ἤρξαντο ἀναβαλέσθαι τὴν συμμαχίαν, φάσκοντες μηδὲν ἀδικῆσθαι ὑπ' Ἀθηναίων. Lector *Herodoti* diligens de Corinthiis ſcribit *Dio Chryſ.* in Corinthiaca p. 459. A. quod *Caſaub.* veretur *ne ſit ἀνιςόρητον, et e librarii menda non auctoris mente:* mihi facili nominis Iſagorae tranſpoſitione cum hiſtoria *Dion* in concordiam videtur poſſe redigi, ſi dicantur Corinthii τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τῶν τυράννων ἐλευθερώσαντες, πρότερον μὲν ἀπὸ Ἱππίου, ὕστερον δὲ ἀπὸ Κλεομένους καὶ Ἰσαγόρου· καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς αὐτοὶ πρᾶγμα ποιεῖν ἐπεχείρουν Ἱππίου [Λακεδαιμόνιοι· hic nomen Ἱππίου idem valet ac *τυράννου*] καὶ τυραννίδα τῆς Ἑλλάδος καθίσασθαι, πρῶτοι μὲν αἰσθόμενοι, μάλιστα δὲ ἀλγήσαντες, ἡγεμόνες τοῖς ἄλλοις τῆς ἐλευθερίας κατασάντες. Ex his tribus poſtremum ſpectat non ſane tempora recentiora, quibus a Lyſandro captas Athenas cum Thebanis Corinthii *delendas eſſe* cenſebant; ſed *Herodoto* narrata c. 91, 93. Secundum ad hanc pertinet expeditionem. Primum non commemorat *Herod.* c. 64., in Corinthios interdum magis, quam decebat hiſtoricum, iniurius: Cleomenis tamen in exigendo Hippia Corinthios etiam adiutores fuiſſe veriſimillimum faciunt in ſequentibus narrata. VALCKEN.

88. Παραλυομένου δὲ τουτέων τοῦ ἑτέρου] Manifeſta haec altero de rege, ſoluto lege et neceſſitate expeditionis. Alia omnia Cl. *Gronovius*, cui equidem calculum non addo. In altero *Tyndaridarum*, domi relicto, magna obſcuritas. Nob. *Palmerius* Exercit. p. 26. *Tyndareos* vel *Tyndaridas* hic dici ſuſpicatur, *non quod de ſtirpe Tyndarei nati forent, ſed quod Caſtoris et Pollucis Tyndaridarum, in numerum divorum relatorum, erant ſacerdotes et ὑποφῆται*, dubitans tamen, neque inmerito: nullus enim hariolationi auctor, color nullus. Haec vide, *Tyndaridae* ſemper Caſtores

τοῦ ἑτέρου, καταλείπεσθαι καὶ τῶν Τυνδαριδέων τὸν ἕτερον· πρότου γὰρ δὴ καὶ οὗτοι ἀμφότεροι, ἐπίκλητοι σφι ἐόντες, εἵποντο· τότε δὴ ὡς τῇ Ἐλευσῖνι ὁρέοντες οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων τούς τε βασιλέας τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ὁμολογέοντας, καὶ Κορινθίους ἐκλιπόντας τὴν τάξιν, οἴχοντο καὶ αὐτοὶ ἀπαλλασσόμενοι. Τέταρτον δὲ τοῦτο ἐστὶ τὸν Ἀττικὸν ἀπικόμενοι Δωριέες, δὶς μὲν ἐσβαλόντες, καὶ δὶς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πλήθεος [b] τῶν Ἀθηναίων· πρῶτον μὲν, ὅτε καὶ Μέγαρα κατοίκισαν, οὗτος ὁ στόλος ἐστὶ Κόδρου βασιλεύοντος Ἀθηναίων, ὀρθῶς ἂν καλέοιτο· δεύτερον δὲ καὶ τρίτον, ὅτε ἐπὶ Πεισιστρατίδέων ἐξέλασιν ὁρμηθέντες, ἐκ Σπάρτης ἀπίκοντο· τέταρτον δὲ τότε, ὅτε [c] ἐς Ἐλευσῖνα Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίους ἐσέβαλε· ὕστω τέταρτον τότε Δωριέες ἐσέβαλον ἐς Ἀθήνας. Διαλυθέντος ὦν τοῦ στόλου τούτου ἀκλεῶς, οὕτω δὴ Ἀθηναῖοι [d] τίνυσθαι βουλόμενοι, πρῶτα στρατηΐην ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας. Βοιωτοὶ δὲ τοῖσι Χαλκιδεῦσι βοηθέουσι ἐπὶ τὸν Εὔριπον. Ἀθηναίοισι δὲ ἰδοῦσι τοὺς [e] Βοιωτοὺς, ἔδοξε πρότερον τοῖσι Βοιωτοῖσι ἢ τοῖσι Χαλκιδεῦσι ἐπιχειρέειν· συμβάλλουσί τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πολλῷ ἐκράτησαν· κάρτα δὲ πολλοὺς φονεύσαντες, ἑξακοσίους αὐτέων ἐζώγρησαν· τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης ἡμέρης οἱ Ἀθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὔβοιαν, συμβάλλουσι καὶ τοῖσι Χαλκιδεῦσι· νικήσαντες δὲ καὶ τούτους, τετρακισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν [f] ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπουσι· οἱ δ' ἱπποβόται ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν

ab militia, alterum quoque e Tyndaridis relinqui; nam et iſti antehac ab eis evocati ambo comitabantur. Porro tunc ceteri ſocii, qui erant in Eleuſine, cernentes non convenire inter reges, et Corinthios aciem deſeruiſſe, etiam ipsi dilapsi abierunt. Quartum iſtud Dorienſes in Atticam profecti ſunt, bis ad bellum ingreſſi, bis ob Athenienſium multitudinis commodum: Primo, quum et Megara coloniam deduxerunt, hæc expeditio recte vocetur ſub Codro Athenarum rege: iterum ac tertio, quum ad expellendos Piſiſtratidas ex Sparta ventum est: quarta vice, quum Cleomenes Peloponnenſes ducens, Eleuſina invaſit. Ita quarto tunc Dorienſes in Athenas irruerunt. Dilapso igitur inglorie hoc exercitu, ibi Athenienſes volentes ultum ire iniurias, primam expeditionem fecerunt adverſus Chalcidenſes: quibus Bœoti ad Euripum iere ſuppetias. His conſpectis Athenienſes putarunt ſibi cum eis prius quam cum Chalcidenſibus pugnam conferendam: itaque congreſſi cum illis egregie ſuperant, permultisque eorum cæſis, ſeptingentos vivos capiunt. Eodem die transgreſſi in Eubœam, cum Chalcidenſibus conflixere: quibus etiam victis, quatuor millia colonorum in prædiis hippobotarum reliquerunt: hippobotæ autem

apud

a Abſunt duo iſta ab *Arch.* et *Valla*, et poſſunt abeſſe. b Τοῦ *Brit.* duo *Paſ. Ask.* c Ἐς non norunt *Arch. V.* d Τίννυσθαι *Ask.* e Βοηθοὺς *Arch. Vind.* f *M. Ask. Paſ. Paris. A.*, et brevi conſimiliter, reliqui ἱπποβατέων et ἱπποβάται. Mox ἱπποβάται δὲ eleganter *Valcken.* ad L. 1, 180. Post pauca ἐν πέδαις δήσ. *Arch. V.*, uti post dein et L. 1, 67. 86.

ſtores ſunt L. IX, 72., quos Spartani auxilium flagitantibus non nunquam, ut ſuppetias ferrent, dederunt. Locri certe Epizephyrii, cum bellum Crotoniatarum horrerent, ἐπερψαν, verba ſunt *Zenobii* Cent. II, 17., εἰς Λακεδαίμονα συμμαχίας δεόμενοι. Reſponſum legatis fuit, non ſe copias daturos, τοὺς δὲ Διοσκούρους, ſive *Caſtores* miſſuros: quibus conſona *Euſtath.* in *Hom.* p. 278, 6. Spartae itaque Caſtor et Pollux rei militari auſpicia dabant. Iam duo cum eſſent, ſicuti totidem reges civitatis, aequum videbatur, ut regum altero domi manente, alter dumtaxat Tyndaridarum in expeditionem aſſumeretur: accedebat fortaſſe forma et habitus ſigni, quo indigetabantur ap. *Plutarch.* περὶ Φιλαδελ. pr., τὰ πελλαῖα τῶν Διοσκούρων ἀφιδρύματα οἱ Σπαρτιᾶται ΔΟΚΑΝΑ καλοῦσι· additur fuiſſe, δύο ξύλα παράλληλα δυσὶ πλαγίοις ἐπεζευγμένα, *duo ligna aequaliter diſtantia, duobusque transverſis iuncta.* Quae quidem in caſtra ſi fuerint portata, uno Tyndaridarum cum rege in bellum pergente, diſiungi neceſſe fuit. Atque haec, ubi probabuntur, obſcura diſpellent.

89. Τῶν Τυνδαριδέων τὸν ἕτερον] *Palmerium* miror *ignorare* ſe *prorſus* fatentem, *qui fuerint isti Tyndarei*; Caſtores enim *Palmerius*, ſive Therapnaeos *Tyndaridas*, ſi quis alius, habebat certe notiſſimos. Fratres isti, eximia Spartae religione culti, in ſermone quoque quotidiano dicti τὼ Σιὼ, quia concordes regnaverant, a Regibus ad bellum ſimul exeuntibus, ut arbitror, boni ominis gratia, et velut auxiliatores ſolenniter evocati, binos Imperatores comitari credebantur: Σωτῆρες [ὄντες,] κἀγαθοὶ παραστάται, a neſcio quo Tragico dicti ap. *AElian.* V. H. I, c. 30. Πρότου γὰρ δὴ, inquit *Herod.* καὶ οὗτοι ἀμφότεροι ἐπίκλητοί σφι ἐόντες εἵποντο. Regum Imperatorum concordia Demarati ſeceſſione violata, hanc tulerunt legem Spartiatae, ut in poſterum alter tantum Regum educeret exercitum; alteri autem Regi, qui domi maneret, Tyndaridarum etiam alter veluti cuſtos relinqueretur et tutelaris. Alteram legis partem *Cragius* hinc attigit de Rep. Lac. IV, c. 4. Tyndaridas *Cragius* et *Meurſius* ſuo loco reliquerunt. Ut alibi, ſic Spartanis etiam Caſtores dimicantibus adfuiſſe credebantur ſalutares: *adfuturos proeliantibus perſuaſit* Archidamus, *Frontin.* I, c. XI, 9. *Polyaen.* I, c. 41, 1., ὡς οἱ Διόσκουροι συμμαχήσοντες ἥκοιεν· apud eumdem II, c. 31, 4. Lacedaemonii ſibi perſuadent Διοσκούρων ἐπιφάνειαν γεγονέναι· vicina corrigit *Hemſterh.* in illa luculenta de Caſtoribus adnotatione ad *Lucian.* p. 284. Apud *Herod.* V, c. 80., auxiliares petentibus Thebanis ſuos heroas AEginetae, ἐπικουρίην τοὺς Αἰακίδας συμπέμπειν ἔφασαν, quorum auxilium imbecillum experti Thebani τοὺς μὲν Αἰακίδας σφι ἀπεδίδοσαν, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐδέοντο· ad istum locum, *Iuſtini* quaedam excitat Clar. *Gronov.* ex L. XXII, c. 2. quae huc vel in primis pertinent. VALCKEN.

8. Τοὺς Βοιωτοὺς] Τοὺς βοηθοὺς parum abest, quin probem. Vitabitur ita toties iterata Βοιωτῶν mentio, auribus minime iucunda. Atticas autem has contra Boeotos et Chalcidenſes expeditiones ad *Herodoti* exemplum floride ornavit *Himerius* Eclog. p. 44. *Ed. Steph.* Rhetoris locum adſcripserat *St. Berglerus.*

15. Ἐπὶ τῶν ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ] Optime *Plut.* in Camillo p. 164. F. Χαλκιδέων δὲ τοὺς ΙΠΠΟΒΟΤΑΣ λεγομένους, πλούτῳ καὶ δόξῃ διαφέροντας, ἐξέβαλεν *Pericles*; cui cum congruat *Strabo* X. p. 685. C. et *AElian.* Var. VI, 1., laudo inſtauratum eorum ex MSS. titulum. Fuerunt iidem haud dubie et ἱπποβάται, ſed plus priore indicatur. *Schol.* ad *Eurip.* Oreſt. v. 1001. Ἀτρέως ἱπποβότα, ἵππους τρέφοντος, καὶ ἵππους ἐπιβαίνοντος· qui mihi tali gloſſa ſignificat, in aliis Tragici exemplis Ἀτρέως ἱπποβάτα fuiſſe, ſicuti *Sophocl.* Aiac. V. 620. οἰοβότας et Philoct. v. 217. ἀγροβότας variabatur olim. Dices, diſputatis haud parum nocere ἱπποβοτέων Chalcidenſium commemorationem L. VI, 100. ſed aliter habet res, ex Codd. promulganda: neque ergo male Cl. *Abr. Gronov.* ad *AElianum.* Reſtat τῶν κληρούχων numerus, longe in *AEliano* minor. Διακοσίους ex ſcriptis viri Celeb. *Perizon.* et *Iac. Gronov.* Praef. ad T. IV. Thes. Ant. Graec., expulſo vetere τεσσεράκοντα, probant et urgent, opinati inſuper ſatis eum amplum videri, *Herodoti*que τετρακισχιλίους, ſic *Gronov.*, partim in *Hippobotarum* agros, partim aliorſum conmigraſſe: quam recte, non indico. *AEliani*, ſedulo ut dicam, τεσσαράκοντα, ubi nota numerali pingantur, ex *quatuor* Noſtri *millibus* progigni facili potuerunt partu.

16. Οἱ δ' ἱπποβόται ἐκαλέοντο οἱ] Equidem non opinor ſic ab *Herod* potuiſſe ſcribi, ſed, articulo omiſſo, ἱπποβόται δὲ ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων· quod ſupra iam indicavi in L. I, c. 180. Forma nominis

ista,

apud Chalcidenſes vocabantur locupletes. Horum etiam quoscunque vivos ceperunt, una cum Bœotorum captivis vinctos compedibus in carcerem coniecerunt; quos aliquanto post binis mulctatos minis ſolverunt: eorumque vincula quibus alligati fuerant, in arce ſuſpenderunt, quæ ad meam usque memoriam extabant, pendentia e muris a Medo ambuſtis, e regione penetralis ad occaſum ſpectantis. Decimas quoque pretii redemptionis conſecrarunt, facta ærea quadriga, quæ ad ſiniſtram manum intranti ſtatim in propylæa arcis ſtabat, cum hac inſcriptione,

Attica perdomitis acri ſub marte iuventus
Bœotum populis Chalcidicaque manu,
Damna rependerunt vinclis et carcere cæco,
Quorum bæ de decima ſtant tibi Pallas equæ.

78 Et Athenienſes quidem augeſcebant. Iuris autem æquabilitatem eſſe rem ſeriam, non ex uno tantum, ſed undique datur intelligi: ſiquidem Athenienſes etiam quamdiu tyrannis ſubiecti fuerunt, nullis finitimorum in bello præſtantiores erant; liberati vero tyrannis, multo primi extitere. Unde liquet, eos, dum continebantur, ſegnis propoſiti fuiſſe, tanquam domino laborantes: at libertate parta, ſibi ipsi quisque rem gerere properabat. Athenienſes 79 ita agebant. Thebani autem post hæc ulciſcendi illos cupidi, ſciſcitatum ad deum miſerunt. Quibus reſpondens Pythia, negabat per ſeſe eos poſſe illos ulciſci, ſed in Polyphemum referentes iubebat ut rogarent proximos. Digreſſis igitur conſultoribus reſponſum vulgaverunt convocato populo

τῶν Χαλκιδέων· ὅσους δὲ καὶ τετίων ἐζώγρησαν, ἅμα τοῖσι Βοιωτῶν ἐζωγρημένοισι εἶχον ἐν Φυλακῇ, ἐς πέδας δήσαντες· [a] χρόνῳ δὲ ὕστερον σφέας δημένεας ἀποτιμησάμενοι· τὰς δὲ πέδας αὐτέων, ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἀνεκρέμασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν, αἵπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν περιεοῦσαι, κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου, ἀντίον δὲ τοῦ μεγάρου τοῦ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένου, καὶ τῶν λύτρων τὴν δεκάτην ἀνέθηκαν, [b] ποιησάμενοι τέθριππον χάλκεον· τὸ δὲ, ἀριστερῆς χειρὸς ἑστηκε [c] πρῶτον ἐσιόντι ἐς τὰ προπύλαια τὰ ἐν 314
τῇ ἀκροπόλι· ἐπιγέγραπται δέ οἱ τάδε,

[d] Ἔθνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες
Παῖδες Ἀθηναίων ἔργμασιν ἐν πολέμου,
Δεσμῷ ἐν [e] ἀχλυοέντι σιδηρείῳ ἔσβεσαν ὕβριν·
Τῶν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' [f] ἔθεσαν.

Ἀθηναῖοι μέν νυν ἠύξηντο· [g] δηλοῖ δὲ οὐ κατ' ἓν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῇ ἡ ἰσηγορίη ὡς ἔστι χρῆμα σπουδαῖον, εἰ καὶ Ἀθηναῖοι τυραννευόμενοι μέν, οὐδαμῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἔσαν [h] τὰ πολέμια ἀμείνους, ἀπαλλαχθέντες δὲ τυράννων, μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο· δηλοῖ ὦν ταῦτα ὅτι κατεχόμενοι μὲν, ἐθελοκάκεον, ὡς [i] δεσπότῃ ἐργαζόμενοι· ἐλευθερωθέντων δὲ, αὐτὸς ἕκαστος ἑωυτῷ [k] προὐθυμέετο κατεργάζεσθαι, οὕτω μέν νυν ταῦτα ἔπρησσον. Θηβαῖοι δὲ μετὰ ταῦτα ἐς θεὸν ἔπεμπον, βουλόμενοι τίσασθαι Ἀθηναίους· ἡ δὲ Πυθίη ἀπὸ σφέων μὲν αὐτέων οὐκ ἔφη αὐτοῖσι εἶναι τίσιν, ἐς Πολύφημον δὲ ἐξενείκαντας ἐκέλευε τῶν ἄγχιστα δέεσθαι· ἀπελθόντων [l] ὦν τῶν θεοπρόπων, ἐξέφερον τὸ χρηστήριον, ἁλίην ποιησάμενοι· ὡς ἐπυ-

θάνοντο

a M. Ask. Arcb. Paſſ. V. Paris. A. B., olim χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐκ. Statim διμναίας *Arcb. V.*; δίμνως citat *Pollux* IX, 57. *b* Ποιήσαντες *Vind. Arcb.* *c* Πρῶτα *Arcb. V. Ald. Paris. A. B. Brit.* duo, πρῶτον *M. Ask. Paſſ.* *d* Citat *Ariſtid.* T. II. p. 380. *e* Ἀχνυοέντι *M. Ask.* *f* Ἀνέθεσαν *Arcb.* *g* Exſcripſit hanc ſententiam *Stob.* Serm. XLI. p. 242. *b* Duo omittuntur in *Brit.* duob., prave. *i* Δεσπόται *Arcb.*, an δεσπόταις voluit? *k* Προθυμ. id. et *Vind. Brit.* duo, προεθυμ. *Paſſ.* ſtatim ἀπὸ σφ. μὲν αὐτέων *Ald.* *l* Δὲ ὧν *Vind. Arcb.*

ista, ἱπποβότται hic erat in *Flor.* Cod., cuius tamen bonitatem vir clar. non commendavit memor, ut puto, alterius loci VI, c. 100. ubi ad vulgatum, τῶν ἱπποβοτέων Χαλκιδέων, nihil ex *Med.* reperiebat enotatum. Ad *AElian.* V. H. VI, c. 1., incerti fluctuant, utrum opulentiores inter Chalcidenſes ἱπποβόται dicti ſint, an ἱππόβαται· ſequor iudicium utriusque *Gronovii*, ſuffragantium *Caſaubono*; pauca quidem attulit is ad *Strabon.*, ſed quibus mea ſaltem opinione planiſſime demonſtravit dictos ἱπποβότας. Ne *equites* quidem commode dici potuiſſe putem ἱππομβάτας· ſed, ut οἰοβότης, αἰγιβότης, ſic *qui equos aleret*, erat ἱπποβότης. Quorum autem cenſus equis alendis ſufficeret, atque adeo *opulenti*, vocabantur apud Chalcidenſes ἱπποβόται· comparari quodammodo poſſunt οἰκίαι τεθριπποτρόφοι· rarius illud *Antigoni Caryſtii* de patre Polemonis ap. *Diogen. Laërt.* IV, 17. illum τῶν πρώτων τε εἶναι πολιτῶν καὶ ἁρματοτροφῆσαι· nam ſic iſta ſcribenda ſunt. Qui Athenis olim opibus eminebant γεωμόροι, qui Syracuſis et alibi, γαμόροι dicebantur: non ſane *ruſticos* ista vox notat aut *aratores*, ſed *agrorum poſſeſſores*; quales hodiedum in Friſia noſtra rempublicam gerunt. In Theſſalia T. Quintius Flamininus *potentiorem eam partem civitatum fecit, cui ſalva tranquillaque omnia magis eſſe expediebat:* haec ubi ſcribit non protrita *Livius* XXXIV, c. 51., tacent commentatores. VALCKEN.

19. Ἐς πέδας δήσαντες] Herodoteum ἐμπεδήσαντες monſtrat non eſſe deterius ἐν πέδαις δήσαντες, quod hic habet *Arcb.* Istas πέδας in arce dedicatas memorat hinc *Scbol.* MS. in *Ariſtid.* Panathen., hiſtoriam ex *Herod.* L. 5., quem citat enarrans: Athenienſes ibi Boeotos vicisſe dicuntur καὶ Χαλκιδέας τῆς αὐτῆς ἡμέρας· ἀνέθησάν τε τοὺς παῖδας (τὰς πέδας leg.) ἐν ἀκροπόλει, αἷς τοὺς αἰχμαλώτους ἔδησαν, καὶ χαλκεῖς τεθρίππου (L. χαλκοῦν τέθριππον) ἀπότισιν τῶν λύτρων. —— Istae πέδαι ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ, inquit *Herod.* ἔσαν περιεοῦσαι· κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπεφλυσμένων· multa notat ad poſtremum illud *Portus:* ſincera ſcriptio videtur περιπεφλοισμένων πυρὶ, a περιφλοίζειν· περιπεφλογισμένων forte legit *Valla.* In ista forma loquendi alibi habet σῶον ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν σῶον, II, c. 181. IV, c. 124. VIII, c. 39. ut hic L. I, c. 66, αἱ πέδαι, ἐν τῇσιν ἐδεδέατο, ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἔσαν σῶαι ἐν Τεγέῃ περὶ τὸν νηὸν τῆς Ἀλέης Ἀθηναίης κρεμάμεναι. VALCKEN.

19. Χρόνῳ δὲ ἔλυσαν] Eliminavi ὕστερον, obſecutus Codd.; neque ſane neceſſaria eius hic praeſentia. *Pollux* δίμνως legit, ſicuti εἰκοσίμνως de viginti minis apud *Lyſiam.* Vide *Kubnium* et *Iungermann.* Erant autem *binae minae* ſollemne in ſingulos captivos redemtionis pretium apud Graecorum multos L. VI, 79. Porro τειχέων περιπεφλυσμένων malebat *Cor. de Pauw*, ob Comici, ſuſpicor, τοὺς δὲ ζῶντας περιφλύει Nub. v. 395. Rectius *Portus*, φλέω, φλύω, φλεύω, quo fonte alia manarunt plura, auxilio advocavit.

31. Ἐν ἀχλυοέντι] Docta *Gronovii* cura lucem et auctoritatem *Medic.* ἀχνυοέντι quaeſivit, nato fortaſſe errantis calami ductu ex vulgato, ut *Heſychii* ἀχλυθέσης ex ἀχλυοέσης. Sequentia dicto *Heracliti*, Ὕβριν χρὴ ΣΒΕΝΝΥΤΕΙΝ μᾶλλον ἢ πυρκαϊήν ap. *Diogen.* IX, 2. firmantur, et currus aereus ex decimis Chalcidenſium et Boeotorum *Pauſan.* I, 28.

47. Ἐς πολύφημον] *Concionem* ſive *coetum*, recte *Pauw* et *Reiskius.* Poëta Odyſſ. B, 150. Ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν ΠΟΛΥΦΗΜΟΝ ἰκέσθην· ad quae *Heſychius*, πολύφημον, πολύφωνον ἐπιθετικῶς, ἢ ἐκκλησία, ἐν ᾗ πολλαὶ φῆμαι καὶ κλῃδόνες εἰσίν. Pythia more ſuo ambigue reſpondet.

47. Ἐς πολύφημον] *Homereum* illud conſultoribus non fuit obſcurum, oraculum uſitato more referentibus *ad populum:* oraculum οἱ θεοπρόποι ἀπήγγελλον ἐς τὸν δῆμον, *Herod.* VII, c. 142. hoc alibi *noſtro* dicitur ἐξενεῖκαι ἐς τὸν δῆμον *Thucydidi*, ἀνενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον. VALCKEN.

sed ereduntur ab Athenienſibus, nec iuvant AEacidæ. AEginetæ vastarunt Atticam; huius iræ origo.

ἤισοντο δὲ λεγόντων αὐτέων τῶν ἄγχιστα δέεσθαι, εἶπαν οἱ Θηβαῖοι ἀκούσαντες τοιάδε, „ Οὐκ ὦν ἄγ-
„ χιστα ἡμέων οἰκέουσι Ταναγραῖοί τε καὶ Κορωναῖοι
„ καὶ Θεσπιέες, καὶ οὗτοί γε ἅμα ἡμῖν αἰεὶ μα-
„ χόμενοι, προθύμως συνδιαφέρουσι τὸν πόλεμον; τί
„ δεῖ τούτων γε δέεσθαι; ἀλλὰ μᾶλλον μὴ οὐ τῶ-
„ το ἦ τὸ χρηστήριον". Τοιαῦτα δὴ ἐπιλεγομένων, εἴπε δή κοτε μαθών τις, „ Ἐγώ μοι δοκέω [a] συνιέναι
„ τὸ ἐθέλει λέγειν ἡμῖν τὸ [b] μαντήιον· Ἀσωπῷ λέ-
„ γονται γενέσθαι θυγατέρες Θήβη τε καὶ Αἴγινα·
„ τουτέων ἀδελφεῶν ἐουσέων, δοκέω ἡμῖν Αἰγινητέων
„ δέεσθαι τὸν θεὸν χρῆσαι [c] τιμωρητήρων γενέσθαι". καὶ, οὐ γάρ τις [d] γνώμη ταύτης ἀμείνων ἐδόκεε φαί-
νεσθαι, αὐτίκα πέμψαντες ἐδέοντο Αἰγινητέων, ἐπικαλεόμενοι κατὰ τὸ χρηστήριον σφι βοηθέειν, ὡς ἐόντων ἀγχιστέων· οἱ δὲ σφι αἰτέουσι ἐπικουρίην τοὺς Αἰακίδας [c] συμπέμπειν ἔφασαν. Πεπρησαμένων δὲ τῶν Θηβαίων κατὰ τὴν συμμαχίην τῶν Αἰακιδέων, καὶ τρηχέως περιεφθέντων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, αὖθις οἱ [f] Θηβαῖοι πέμψαντες, τοὺς μὲν Αἰακίδας σφι ἀπεδίδοσαν, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐδέοντο. Αἰγινῆται δὲ, εὐ-
δαιμονίῃ [g] τε μεγάλῃ ἐπαρθέντες, καὶ ἔχθρης πα-
λαιῆς ἀναμησθέντες [h] ἐχούσης ἐς Ἀθηναίους, τότε Θη-
βαίων δεηθέντων, πόλεμον ἀκήρυκτον Ἀθηναίοισι ἐπέφερον· ἐπικειμένων γὰρ αὐτέων Βοιωτοῖσι, ἐπιπλώσαντες μα-
κρῇσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν, κατὰ μὲν ἴσυραι Φάλη-
ρον, κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλοὺς δήμους· ποιεῦντες δὲ ταῦτα, μεγάλως Ἀθηναίους [i] ἐσινέοντο. Ἡ δὲ ἔχθρη ἡ [k] προοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους ἐκ τῶν Αἰγινητέων, ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς [l] τοιῆσδε· Ἐπιδαυρίοισι ἡ γῆ καρπὸν οὐδένα [m] ἀπεδίδου· περὶ ταύτης ὦν τῆς συμφορῆς οἱ Ἐπιδαύριοι ἐχρέωντο ἐν Δελφοῖσι·

ἦ

lo Thebani. Ut vero ſciſcitati ſunt dicentibus illis a proximis peti debere, auditis his dicebant; Numquid non proxime nos incolunt Tanagræi Coronæique et Theſpienſes, qui noſtri aſſidue commilitones, alacri atque concordi in partes animo bella nobiscum tolerant? quid hos rogari oportet? ſed potius non hoc est oraculum. Hæc illis ſermocinantibus, quidam re audita, inquit, Ego quid nobis ſignificare velit oraculum videor mihi intelligere. Aſopi duæ filiæ fuiſſe traduntur, Thebe et AEgina; quæ quoniam ſorores ſunt, opinor deum reſpondere nobis, ut AEginetas rogemus vicem noſtram ulciſci. Thebani, quoniam nulla quam hæc viſa est excogitari poſſe potior ſententia, protinus miſere ad AEginetas orandos auxilia, tanquam proximos, ex dei oraculo. Illi petentibus his auxilia dixerunt ſe mittere cum eis AEacidas. Societate AEacidarum freti Thebani, quum lacesſiſſent Athenienſes, aſpere ab iisdem excepti, iterum auxilia virorum remiſsis AEacidis oraverunt. Quorum precе moti AEginetæ, tum magnitudine opum inflati, tum priſtinae inimicitiæ quam geſſere cum Athenienſibus memores, bellum illis haud indictum intulerunt. Nam quum Athenienſes vertiſſent omnes vires adverſus Bœotos, ipsi longis navibus in Atticam traiicientes, tum Phalerum diripuerunt, tum multos populos in cetera ora maritima, magnam ex hac re calamitatem Athenienſibus afferentes. Inimicitia autem, quæ AEginetas ſtimulabat adverſus Athenienſes, ab initio extitit talis: Epidaurii, quum ſua ipsis terra nihil fructuum efferret, de hac calamitate Delphicum conſuluere

81

82

a *M. Paſſ. Ask. Paris. A.*, prius erat συνεῖναι ex *Ald.* et aliis. *b* Μαντήϊον *Arcb. Ask. Paſſ. Med.*, in quo et ἡμῖν deerat. Antea χρηστήριον ex ſcholio. *c* Τιμωρητέων ora *Steph. Brit.* duo. *d* Ταύτης ἀμείν. γνώμη *Ask. Paſſ.* *e* Συμπείθειν *Med. Ask.*, in *Paſſ.* ex gloſſa. *f* Ἀθηναῖοι *Arcb.* prave. *g* Τῇ μεγ. *Vind. Arcb.* *b* Ora *Steph. Arcb. V. Paſſ. Ask. Brit.* duo: alii ἐούσης πρὸς Ἀθ. *i* Ἐσινέοντο ſolus *Med.* *k* Προσοφειλ. et πρὸς Ἀθην. tum ἐκ τῆς Αἰγ. *Vind.* et *Arcb.* *l* Τοιῆδε *Med. Ask. Brit.* duo, in *Aldo* et ceteris τοιῆσδε. *m* *Med. Paſſ. Ask.*, ἀνεδίδου *Vind. Arcb. Brit.* duo, ἀπεδίδου *Ald.* et priores editi, quod rediit.

58. Τὸ μαντήϊον] Sic praeſtat; idem L. II, 152. Opportune Critici in *Pindari* Nem. Od. IV, 30. Θήβη γὰρ καὶ Αἴγινα Ἀσωπίδες· καὶ φασὶ Θηβαίοις πολεμοῦσιν Ἀθηναίοις ἐκπεσεῖν λόγιον, τοὺς συγγενεῖς ἐλέσθαι συμμάχους· δι' οὗ τοὺς Αἰγινήτας ἑλέσθαι, hac forte ex narratione.

65. Τοὺς Αἰακίδας συμπέμπειν ἔφασαν] Etſi haec priſcae ſuperſtitionis pars in denſa ſit caligine, συμπείθειν *Med.* et *Ask.*, docte a Cel. Viro expoſitum, recepto non antepono. Spartanorum Locrenſibus reſponſum ap. *Zenobium* de quo ſuperius, τοὺς δὲ Διοσκούρους αὐτοῖς ἐπιπέμψουσιν, ſtat contra istos Codd., tum, quod continuo ſubſequitur, τοὺς μὲν Αἰακίδας σφι ἀπεδίδοσαν, eosdem, quo tandem cunque modo, accepiſse innuit Thebanos. Accedat *Philoſtrati* illud Heroic. L. XIX. p. 743. ἐπειδὴ ναῦς ἐς Σαλαμῖνα ἐξ Αἰγίνης ἔπλευσεν, ἄγουσα ἐπὶ συμμαχίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸν τῶν Αἰακιδῶν οἶκον. Advexit itaque ea navis ſuppetias Graecis AEacidas. Atque hoc est, quod L. VIII, 64. perſcribitur, miſſam tum fuiſſe navem ἐπὶ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας in AEginam, quam reducem dabit C. 84. Hoc amplius, Locri Italiotae Aiacem, Oilei F., inpetrarunt ab Opuntiis ap. *Pauſaniam* L. III, 19. ſimili conſilio; cui quidem cum in inſtructa acie χωρὴν κενὴν, *vacuum locum*, Locri reliquerint, teſte *Conone* Narrat. XVIII., utique probabile accidit, arceſsitos hos ſupplicationibus Heroas fuiſſe et in ſpeciem abductos, ut omen praelio et ſpem praeſidii praeberent. *Plutarchus* certe pugna Salaminia AEacidas παρακεκλημένους εὐχαῖς πρὸ τῆς μάχης ἐπὶ τὴν βοήθειαν in Themiſt. p. 119. E. perhibet, propoſitis auctoritatem concilians. Hinc ἐπεκαλέοντο Αἴαντα τὸν Τελαμῶνος VIII, 64., et ἐπίκλητοι Tyndaridae ſupra C. 75. h. e. σύμμαχοι, *Heſychio* interprete.

72. Ἐχούσης ἐς Ἀθηναίους] Hoc faſtidire non debui. Talia L. VI, 2. ταῦτα ἐς τὴν ἀπόστασιν ἔχοντα· et C. 19. τὸ μέν νυν ἐς αὐτοὺς Ἀργείους ἔχον *oraculum*: denique VIII, 144. τὴν προνοίην, τὴν ἐς ἡμέας ἔχουσαν. Sic ſchedae: prius erat, hoc ut loco, τὴν πρὸς ἡμέας ἐοῦσαν.

72. Ἐούσης πρὸς Ἀθηναίους] Ex duobus minimum Codd. enotata lectio, ἔχθρης —— ἐχούσης ἐς Ἀθηναίους Herodotea videtur, ἔχειν ἐς ſaepius in aliis locutionibus frequentantis. Hic illa ἔχθρη c. 82., dicitur προοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους· infra VI, c. 65. ἔχθρη memoratur Leotychidae ἡ ἐς τὸν Δημάρητον· τὴν ἔχθραν ἐς τοὺς Ἀργείους dixit *Thucyd.* p. 142, 9., quem ſcripſiſſe ſuſpicor p. 103, 94., οὕτως ὀργῆς εἶχον οἱ πλείους ἐς τοὺς Ἀθηναίους· ὀργῆς *Reiskio* venit etiam in mentem: *Sophocleum* est, ὡς ὀργῆς ἔχω· dicitur quidem ὀργῇ λέγειν, κελεύειν, κολάζειν· ſed vereor ut dicatur ὀργῇ ἔχειν Ἀθηναίους. Quod hic vulgatur absque Codd. certe nemini ſuſpectum eſſet. VALCKEN.

77. Ἀθηναίους ἐσινέοντο] Mutationi Florentinae recte diffidit *Gronovius*; unde ἐξικνέοντο fingere ſi velis, verbi in Muſis uſus refragabitur. Forma est inſolentior, qualis ferme in ἀσινέοντες *Euſebii* ap. *Stob.* S. XLIV. p. 310., ſed obvia in MSS.; οἱ δὲ εἶχον οὐδὲν σινέεσθαι L. IV, 123. *Arcb.*, et ΕΣΙΝΕΟΝΤΟ πᾶσαν τὴν ϛρατιὴν IX, 48., σινεόμενος C. 85. eiusdem libri. Quae libuit coacervare.

77. Ἀθηναίους ἐσινέοντο] Neque Ionice dicitur σινέεσθαι. Niſi forte quis Codex daret ἐδηλέοντο, ſcriberem ἐσινέατο· hoc Ionicum pro ἐσίνεντο· ex utraque forma conflatum ἐσινέοντο. Deterior lectio Cod. Med. ἐσιχνέοντο· quodque paulo post legebatur, οὐδένα καρπὸν ἀπεδίδου, vel ἀνεδίδου, praeſtat eiusdem libri ſcriptura. VALCKEN.

78. Προοφειλομένη] Priſtina inimicitia, quae AEginetas et Athenienſes collidebat, conſideratur ut vetus debitum, προοφειλόμενος φόρος L. VI, 60. Quae tamen cum increverit isto tempore, orſique AEginetae sint πόλεμον ἀκήρυκτον, haud ſcio, praeſtetne προσοφειλομένη *adaucta?* Iuvat non nihil *Vindebon.* ſcriptura. Certum mihi est, τοιῆσδε ſollicitari non oportuiſſe. Vide C. 88.

82. Δα-

ſuluere oraculum. Quos Pythia iuſſit Damiæ et Auxeſiæ ſimulacra erigere; et postquam erexisſent, melius actum iri. Sciſcitantibus igitur Epidauriis utrum ex ære facerent illa an ex lapide, Pythia ex neutro permiſit fieri, ſed e ligno mitis oleæ. Rogabantur ergo ab Epidauriis Athenienſes ut ſibi permitterent oleam cædere, oleas illas rati ſacratisſimas esſe. Fertur etiam nusquam gentium niſi Athenis illa tempeſtate oleas fuisſe. Athenienſes ſe vero dixerunt concesſuros, hac tamen lege, ſi quotannis illi ſacra Minervæ arcis Præſidi et Erechtheo afferrent. Accepta conditione Epidaurii quæ rogabant impetraverunt, et ſimulacra ex his oleis fabricata ſtatuerunt: terraque ſua fructum eis ferente, quod
83 convenerat Athenienſibus perſolvebant. Eo adhuc tempore atque ſuperiori AEginetæ Epidauriis parebant, tum in aliis, tum vero

ἡ δὲ Πυθίη σφέας [a] ἐκέλευε Δαμίης τε καὶ Αὐξησίης ἀγάλματα ἱδρύσασθαι· καί σφι ἱδρυσαμένοισι ἄμεινον συνοίσεσθαι· [b] ἐπειρώτεον ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι κότερα χαλκοῦ ποιέονται [c] τὰ ἀγάλματα, ἢ λίθου· ἡ δὲ Πυθίη οὐδέτερα τούτων ἔα, ἀλλὰ [d] ξύλου ἡμέρης ἐλαίης. ἐδέοντο ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι Ἀθηναίων ἐλαίης σφι δοῦναι ταμέσθαι, ἱρωτάτας δὴ κείνας νομίζοντες εἶναι· λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἔσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ [e] κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἢ Ἀθήνῃσι. οἱ δὲ ἐπὶ τοῖσδε δώσειν ἔφασαν, ἐπ' ᾧ ἀπάξουσι ἔτεος ἑκάστου τῇ Ἀθηναίῃ τῇ [f] Πολιάδι ἱρὰ, καὶ τῷ Ἐρεχθέϊ· καταινέσαντες δ' ἐπὶ τούτοισι οἱ Ἐπιδαύριοι, τῶν τε ἐδέοντο ἔτυχον, καὶ ἀγάλματα ἐκ τῶν ἐλαιέων τυτέων ποιησάμενοι, ἱδρύσαντο· καὶ ἥ τε γῆ σφι [g] ἔφερε, καὶ Ἀθηναίοισι ἐπετέλεον τὰ συνέθεντο. Τοῦτον δ' ἔτι τὸν χρόνον, [h] καὶ τὸν πρὸ τούτου, Αἰγινῆται Ἐπιδαυρίων ἦκουον, τά τε ἄλλα, καὶ δίκας, διαβαίνοντες ἐς Ἐπίδαυρον, ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμ-

a Rem tangit *Pauſan.* II, 30., ſed Λαμίαν adpellans, culpa librariorum. Vid. *Kühnium* ibi. *b Arch. V. Paſ. Brit.* duo, aut ἐπειρώτων· vulgo ἐπηρ. *c* Abſunt haec duo *Arch. Vall. Vind.*, mox οὐδέτερον *V. Paſ. Arch.* *d* Ξύλης *Arch.* *e* Κατὰ χρ. ἐκεῖνον. κεῖνον *Vind.*, *Arch. Paſ. Ask.*, tum ἐν Ἀθήναις *M. Ask. Paſ.* *f* Πελλάδι *Arch.*, paullo ante τε ab eodem abest et *Vind.* antea Ἀθηναίῃ τε τῇ. *g M. Ask.*, in *Paſ.* καρπὸν ut ſcholion accedit. In *Ald.* et aliis ſatis bene ἔφερε καρπόν. *h* Καὶ πρὸ τοῦ *Paſ.* Vid. II, 121. III, 62. &c.

82. Δαμίης] Utriusque apud *Pauſan.* memoria et *Auxeſiae*, Αὐξησίης in *Themiſtii* Or. IV. p. 54. C., ubi *Petavius* Romanorum *Damiam*, ſive *bonam Deam* ex *Feſto* optime contendit, et eiusdem ſacra opertanea cum ταῖς ἀῤῥήτοις ἱερουργίαις apud Epidaurios C. 83. Paria *Reiskius* in Miſcell. Lipſienſibus.

82. Δαμίης τε καὶ Αὐξησίης] Mihi quidem ſincerum videtur Δαμίης nomen: facile tamen alicui in mentem veniat Θεαλλίης· cui notae fuerint Θεαλλὼ et Αὐξὼ, de quibus agens ad *Poll. Kühnius* VIII, 106. τὴν Αὐξὼ apud *Herod.* dictam ſcribit Αὐξησίην. Binis in locis Deas ex *Herod.* commemoravit *Pauſanias*, cuius editum exemplar utrobique Λαμίαν nobis offert et Αὐξησίαν, L. II. p. 186. f. et 181. m. cur alteram ſcriptionem praeferendam cenſeat tacet ibi *Kühnius*. Ταμίαν bis nuncupat, ſive Ταμίην, *Scholiaſt. Ariſtid.* ined. in Cod. Clar. *Burm.* primum in Panathen. T. I, p. 268. ad Αἰγινητῶν. Τὴν μάχην, inquit, αἰνίττεται τὴν περὶ τῶν ἀγαλμάτων· Ἐπιδαυρίοις γὰρ λιμώττουσιν ἔχρησεν ὁ θεὸς ἀγάλματα ποιήσασθαι Ταμίης καὶ Αὐξησίης, δαιμόνων τινῶν ἀπὸ ξύλου ἐλαίας ἱερᾶς τῶν ἐν ἀκροπόλει. In eodem Cod. ſcholion est hanc in rem memorabile in *Ariſtid.* Themiſt. T. III, p. 309. [Τὸν πρὸς Αἰγινήτας] Ἐπιδαύριοι λιμῷ διεφθείροντο· ἔχρησεν αὐτοῖς ἡ Πυθία, ἐκ τῶν ἐλαιῶν τῆς Ἀθηνᾶς τῶν ἱερῶν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἀγάλματα ἱδρύσασθαι Δήμητρος καὶ Κόρης, Ταμίας καὶ Αὐξησίας. Hinc diſcimus, ſub istis fuisſe nominibus *Cererem* et *Proſerpinam* cultas, ſive *Matrem* et *Liberam*: τῇ μητρὶ καὶ τῇ Κόρῃ, est ap. *Herod.* VIII, c. 65., cuius haec ipsa narratio idem facile perſuaſisſet attendenti; nam quum terra fruges non daret Epidauriis, iusſi ſunt divinitus istarum ſigna Dearum dedicare, veluti θεῶν Καρποφόρων, qua adpellatione Tegeatae Cererem colebant et Proſerpinam teſte *Pauſan.* VIII. p. 707. f. ſed rem plane adfirmat *Pauſan.* II. p. 181., τὰ ἐς Αὐξησίαν καὶ Λαμίαν — εἰπόντος Ἡροδότου — οὔ μοι γράφειν κατὰ γνώμην ἦν εὖ προειρημένα· πλὴν τοσοῦτό γε, ὅτι εἶδόν τε τὰ ἀγάλματα, καὶ ἔθυσά σφισι κατὰ (κατὰ τὰ) αὐτὰ, καθὰ ἤδη καὶ Ἐλευσῖνι θύειν νομίζουσιν· eodem ritu Deabus istis, veluti θεαῖς μεγάλαις, variis in locis ſacra fiebant. Cereri non diſconvenit nomen Δαμίης· quae Epidauriorum populo, τῷ δάμῳ, ſive δήμῳ, fruges daret, et Αὐξησίη, *alimentaque mitia terris. Feſti* verba e V. *Damium* valde adpoſita huc commodum attulit *Reiskius*. Bona Dea *Damia* dicebatur: apud *Macrob.* Saturn. I, c. XII. 245., *auctor est Cornelius Labeo, eamdem esſe bonam Deam et terram;* ——— *bonam, quod omnium nobis ad victum bonorum cauſa est.* VALCKEN.

85. Κότερα χαλκοῦ ποιέονται;] Scriberem ποιέωνται, quia ἀεὶ τὰ ἀπορίαν ἐμφαίνοντα ὑποτακτικοῖς συντάσσονται, ut monuit *Schol.* in *Eurip.* Hec. v. 85. In *Thucyd.* p. 426, 55. pro ἢ μένομεν, poni quoque malim, ἢ μένωμεν, ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν; *Xenoph.* Ἀπομν. I. p. 418, 29., πότερον βίαν φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν εἶναι; —— Ubi mox Athenienſium oleae habitae dicuntur ſacratisſimae, quae praeterea leguntur: Λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἔσαν (ἦσαν) ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἢ Ἀθήνῃσι, vel ἐν Ἀθήναις· illa, ſi abesſent, a nemine certe requirerentur. De his etiam cognoſcere deſidero quid ſentiat ὁ πάνυ, qui alia hominum ineptorum emblemata, Herodoteis inculcata, proſcribere non dubitavit. VALCKEN.

89 Λέγεται δὲ καὶ ὡς] Falſa res est, nec fugere potuit Scriptorem. Iactantiam Athenienſium et ſaepe inculcatam ſibi gloriationem tangit. Ecce ex *Sophoclis* Oed. Col. v. 691. Ἔστιν δ' οἷον ἐγὼ ΓΑΣ ΑΣΙΑΣ οὐκ ἐπακούω, Οὐδ' ἐν τῷ μεγάλῳ Δωρίδι νάσῳ —— Φύτευμα —— Ὃ τᾶσδε θάλλει μεγίσᾳ χώρᾳ Γλαυκᾶς παιδοτρόφου ΦΤΑΛΟΝ ΕΛΑΙΑΣ. Hoc ſufficit. Statim Ἀθήνῃσι, pro quo ſaepe ἐν Ἀθήνῃσι L. VI, 85. VIII, 79., facile ſe tuebitur.

92. Ἀθηναίῃ τε τῇ Πολιάδι] Non *urbicam* neque *urbanam*, ſed interpretari debuerant *praeſidem arcis:* ſic *Livio* τὴν Πολιοῦχον vocari (XLV, c. 28.) monuerunt *Vales.* ad *Harpocr.* p. 133. et *Hemſterh.* in *Ariſt.* Plut. v. 772. Praeter ceteros, *Gyraldo* memoratos, Ἀθηνᾶν Πολιάδα coluerunt Megalopolitani, Erythraei Iones; quin et Gortynii Cretenſes, qui iurare tenebantur et Ἀθαναίαν Πολιάδα, ſecundum foederis formulam, quam ex marmore Cretenſi *Gruterus* exhibet Thes. Inſcr. p. 505.; emendatius ſcriptam *Edm. Chishull* in Antiq. Aſiat. p. 133. Hoc istius est formulae initium: Ὀμνύω τὰν Ἑσίαν καὶ τὸν ΑΟΡΑΤΡΙΟΝ καὶ Ζῆνα Δικταῖον. Ill. auctor Indicis in *Gruteri* Thes. *Aoratrium* in Deos retulit, me iudice, cum Dea *Epageſima*, coelo deturbandum: in vacua ſede *Cretenſem* poterimus *Iovem* collocare. Suſpicor in lapide ſculptum fuisſe, non Ῥάτριον, ſed Πάτριον· atque adeo, Ὀμνύω τὰν Ἑσίαν, καὶ τὸν Πάτριον Ζῆνα Δικταῖον. En aliud e Creta iusiurandum *Reineſio* vulgatum Inſcr. Cl. VII, n. 26. et in Antiq. Aſiat. p. 136. Ὀμνύω τὰν Ἑσίαν, καὶ τὸν Ζῆνα τὸν Κρητογενέα. Doctis ſi coniectura probari poterit, ne hic quidem alieno cenſebitur loco propoſita. VALCKEN.

98. Καὶ δίκας —— ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμβανον] Primum duas voculas reſtituendas cenſeo, ut legatur: Αἰγινῆται Ἐπιδαυρίων ἤκουον τά τε ἄλλα, καὶ δὴ καὶ δίκας —— sic ſcribere ſolet *Herod.* ſaepenumero: καὶ vulgatur alicubi, ubi καὶ δὴ καὶ praebent Codices. —— Velut in ſubditos AEginetas Epidaurii *iuris* etiam illis Epidauri *dicendi poteſtatem* exercebant: καὶ δίκας διαβαίνοντες ἐς Ἐπίδαυρον ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμβανον παρ' ἀλλήλων Αἰγινῆται. Athenienſes opibus et maritima praeſertim potentia ſuperbi, quos *ſocios* adpellantes miſeros vexabant inſulanos, cogebant πλεῖν ἐπὶ δίκας Ἀθήναζε, *Xenoph.* p. 404, 20. *Ariſtoph.* Avib. v. 1422, 1455. Orationem *Antipbontis* XIV. dixit Athenis Mitylenaeus caedis accuſatus. In talibus δίκας δοῦναι καὶ λαβεῖν ſolemnis erat loquendi formula: *Demoſth.* c. Ariſtocr. p. 413, 102. de Halon. p. 59, 16., ἐκ Μακεδονίας πλεῖν Ἀθήναζε δίκας ληψομένους· attigit *H. Vales.* in not. *Mauſſ.* p. 333. *Xenophon* p. 404, 31., τὸν δῆμον κολακεύει τῶν Ἀθηναίων εἷς ἕκαστος τῶν συμμάχων,

Unde deficit AEgina, domina maris, et simulacra in se transfert. Cultus harum dearum per choros muliebres. Simulacris spoliati Epidaurii iubent, quod putant ius esse, ut Athenienses exigant debitum vectigal ab AEginetis, qui rapuisent.

ἐλάμβανον παρ' ἀλλήλων οἱ Αἰγινῆται, [a] τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, νηάς τε πηξάμενοι, καὶ ἀγνωμοσύνῃ χρησάμενοι, ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἐπιδαυρίων· [b] ἅτε δὴ ἐόντες διάφοροι, ἐδηλέοντο αὐτούς· ὥστε δὴ θαλασσοκράτορες ἐόντες, καὶ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα ταῦτα τῆς τε Δαμίης καὶ [c] τῆς Αὐξησίης ὑπαιρέονται αὐτέων· καί σφεα [d] ἐκομίσαντο καὶ ἱδρύσαντο τῆς σφετέρης χώρης ἐς τὴν μεσόγαιαν, τῇ Οἴη μέν ἐστι οἴκημα, στάδια δὲ μάλιστά κη ἀπὸ τῆς πόλιος [e] ὡς εἴκοσι ἀπέχει· ἱδρυσάμενοι δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ, [f] θυσίησί τέ σφεα καὶ χοροῖσι γυναικηίοισι [g] κερτομίοισι ἱλάσκοντο, χορηγῶν ἀποδεικνυμένων [h] ἑκατέρῃ τῶν δαιμόνων δέκα ἀνδρῶν· χαχῶς δὲ ἠγόρευον οἱ χοροὶ ἄνδρα μὲν οὐδένα, τὰς δὲ ἐπιχωρίας γυναῖκας· ἔσαν δὲ καὶ τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι [i] αἱ τοιαῦται ἱροργίαι· εἰσὶ δέ σφι καὶ ἄρρητοι ἱροργίαι. Κλεφθέντων δὲ [k] τῶνδε τῶν ἀγαλμάτων, οἱ Ἐπιδαύριοι τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰ [l] συνέθεντο, οὐκ ἐπετέλεον· πέμψαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι [m] ἐμήνιον τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι· οἱ δὲ ἀπέφαινον
316 [n] λόγῳ ὡς οὐκ ἀδικοῖεν· ὅσον μὲν γὰρ χρόνον εἶχον τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ χώρῃ, ἐπιτελέειν τὰ συνέθεντο· ἐπεὶ δὲ [o] ἐστερήθησαν αὐτέων, οὐ δίκαιον εἶναι ἀποφέρειν ἔτι, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας αὐτὰ Αἰγινήτας πρήσσεσθαι ἐκέλευον· πρὸς [p] ταῦτα Ἀθηναῖοι, ἐς Αἴγιναν πέμψαντες, ἀπαίτεον τὰ ἀγάλματα· οἱ δὲ Αἰγινῆται ἔφασαν σφίσι τε καὶ Ἀθηναίοισι εἶναι οὐδὲν πρῆγμα. Ἀθηναῖοι μέν νυν λέγουσι, μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσταλῆναι [q] τριήρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν τούτους, οἳ ἀποπεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, καὶ ἀπικόμενοι ἐς Αἴγιναν, τὰ ἀγάλματα ταῦτα, ὡς σφετέρων ξύλων ἐόντα, [r] ἐπειρῶντο ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾶν, ἵνα σφεα [s] ἀναχομίσωνται· οὐ δυναμένους δὲ τούτῳ [t] τῷ τρόπῳ αὐτέων κρατῆσαι, περιβαλόντας σχοινία ἕλκειν τὰ ἀγάλματα· καί σφι ἕλκυσι, βροντήν τε,

vero in litibus, quas AEginetæ inter se vel actores, vel rei, illuc transeuntes agebant: verum ex eo tempore fabricatis navibus, ad contumaciam versi, ab Epidauriis desciverunt: et iam potentiores vastabant eos, quippe maris imperio potiti, tum quoque simulacra ista Damiæ et Auxesiæ surripuerunt: eaque asportata, in regionis suæ mediterraneo loco statuerunt, cui nomen est OEæ, viginti ferme procul ab urbe stadiis. Hoc in loco illis erectis supplicabant sacrificiis atque iocabundis choris mulierum, denis viris utrique dæmonum asignatis, qui choris præesent. Chori autem neminem virum iocis lacesebant, sed indigenas feminas: quæ ceremoniæ apud ipsos quoque Epidaurios fuerant. Sunt illis etiam 84
arcana sacra. Surreptis statuis, Epidaurii quod fuerant pacti Athenienſibus non solvebant: misis autem nunciis, quum illis Athenienses succenserent, reddidere rationem cur iniurii non essent: se enim quamdiu apud se statuas habuissent, quod conventum erat exsolvisse, eisdem iam viduatos iure non debere exsolvere, sed AEginetas, qui illas haberent; a quibus id exigi iubebant. Hoc responso accepto, ad eas repetendas AEginam Athenienses misere. AEginetæ negare quicquam negocii esse sibi cum Athenienſibus. Athenienses igitur aiunt, post repetitionem 85
illam, triremi una huc navigavisse cives illos, qui ab republica missi AEginam quum venerunt, simulacra illa, tanquam e suis lignis facta, conati sint suis sedibus emoliri ut asportarent: quumque eo pacto auferre nequirent, circumdatis funibus trahere tentasse. Sed dum trahunt, tonitrum et cum tonitru terræmotum extitisse:

[a] Τότε δὲ *M. Ask. Pass.* τὸ δὲ *Arch. V. Paris. A. B. Brit.* duo cum *Aldo*, quod rediit. Ex *Med.* τότε format τό γε *Abreschius*, non inconmode. [b] Ἅτε δὲ *Arch.*, mox neglecto augmento δηλέοντο *Eustath.* in *Hom.* p. 70, 20. Ionum more. [c] Desideratur artic. in *Arch.* [d] Ἐκόμισάν τε ora *Steph. Arch. V. Brit.* duo, ἐκομίσαντο καὶ *M. Ask. Pass.* ἐκομίσαντο τε καὶ *Ald.* [e] *Vind. Pass. Ask. M.*, antea ἐς εἴκοσι. [f] Θυσίῃ τε *Arch. V.* [g] Κερτομίοισι marg. *Steph.* [h] Ἑκατέρῃσι *Arch. Vind.*, tum κατὰ κώς δὲ *Vind.* [i] Αὗται αἱ ora *Steph. Arch. V. Pass. Ask. Brit.* duo, non male: αὐταὶ tamen *Pass. Ask.*, qui cum *M.* ἱροργίαι bis. ἱερουργίαι *Arch.*, ἱρουργίαι *Paris. A. B.* et Edd. [k] Desit *Arch. V.* [l] Συνέθ. *Ask.* olim ξυνέθ. et ἐπιτέλ. *V.*, tum πέμψαν *Arch.* [m] *Arch. Brit.* duo, olim ἐμήνυον, male. [n] Λόγον *Arch.* [o] Ἐξερεῖσθαι *Arch.* [p] Ταῦτα οἱ Ἀθην. *Pass.* [q] Τριήρει νηῒ τῶν ἀστῶν τουτέων, οἳ πεμφθ. idem et *Vind.*, τουτέων etiam *Pass.* [r] Πειρᾶν *M. Ask.*, πειρῶντο, et ex correctione ἐπειρῶντο *Pass.* [s] Ἐκκομίσ. *Arch.* [t] Desit in *V.*

γιγνώσκων ὅτι δεῖ μὲν ἀφικόμενον Ἀθήναζε δίκην δοῦναι καὶ λαβεῖν. *Harpocrat.* in v. Σύμβολα habet διδόναι καὶ λαμβάνειν τὰ δίκαια· et *Aristid.* T. II. p. 129., δοῦναι καὶ λαβεῖν τὰ δίκαια περὶ τῶν διαφορῶν. Hinc multum distabat quod foederum formulis nitebatur *commercium iuris praebendi repetendique.* VALCKEN.

2. Ἅτε δὴ ἐόντες διάφοροι] *Reiskii* ἅτε δὲ stabilitur suffragio *Arch.*, estque in particula multiplex variatio. Διάφοροι in Latinis *potentiores*; cur non *inimici discordesque*? Sic οὐκ ἐὼν διάφορος C. 75. et L. VI, 23. ἐὼν διάφορος τοῖσι Ζαγκλαίοισι. Vide *Abreschium* Diluc. *Thucydid.* p. 567. Statim ἐκόμισάν τε καὶ quod Codd. offerunt, non prorsus abiicio. Λέσβιοι δὲ ἐς Δορίσκον ἐκόμισαν C. 98. et ἐκόμισαν ἐς Ἀμαθοῦντα C. 114. &c.

16. Τὰ συνέθεντο] Talem in huiusmodi conpositis scriptionem, non ξὺν, Atticis frequens, amplectitur: itaque *Ask.* pro Ionum more. Eiusdem quoque ἐμήνιον et aliorum toti negotio concinit. Misis enim legatis indignationem testati Epidauriis sunt. Ita μηνίσαι μεγάλως Ἀριστοδήμῳ L. VII, 229. et IX, 7. Vitii fons in affinitate scripturae, qualis L. VII, 169. in MS. *Arch.* Proinde vera Cl. *Reiskii* emendatio.

27. Τῶν ἄσων τούτους] *Reiskii* τακτοὺς firmo caret tibicine; τούτους tamen urgebit morbus, nisi eos putes, qui publice misi prius fuerant in AEginam simulacra repetitum: sic τουτέων ex Codd. non futile; Ionicum enim idemque docens: sic ἐπειρῶντο, mea quidem opinione extra novationis periculum. Confer *Gronovium*, cuius observatio vereor, ut sententiae tenebras dissipet.

30. Ἐπειρῶντο] *Gronovio* iure merito placuit πειρᾷν ex *Med.* Cod. hoc *Vallam* legisse monstrat ipsius versio, qualis exstat nondum interpolata, *qui —— conatos esse.* Neque tamen illud more suo vir clar. in contextum intulit, sentiens, ut opinor, fulcrum requiri, quo illud inniteretur: hoc commodum mihi reperisse videbar, hanc e duabus efformando lectionem, ἐπεὶ πειρᾶν, *quum tentarent.* illud Herodoteum esse *Porti* docebit Diction. in v. Ἀπαρέμφατα ἀντὶ τῶν παρατατικῶν. —— Sed quae praecedunt, neque illa sic videntur ab auctoris manu profecta: cur enim dixisset missos τῶν ἀστῶν τούτους, οἳ ἀποπεμφθέντες. Parum prodest lectio *Arch. Valla* dedit *triremem —— cum civibus quibusdam:* postremum ille forsan subaudiendum credidit. Optime, ni fallor, omnia cohaererent, si sic scripta legerentur in veteri Cod. ἀποσταλῆναι τριήρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν, (nempe τινὰς,) τούτους, ἐπεὶ πεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ ἀπικόμενοι ἐς Αἴγιναν, τὰ ἀγάλματα ταῦτα —— πειρᾶν ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾶν. Ut hic ἀποσταλῆναι τῶν ἀστῶν nempe τινὰς, sic alibi saepius et ap. *Thucyd.* IV, c. 80., τῶν Εἰλώτων —— ἐκπέμψαι. —— Infra, ὑπὸ τουτέων ἀλλοφρονῆσαι scripserit an ἀπὸ τουτέων, vix decerni poterit: mihi posterius placeret significans *propterea*: ἀπὸ τούτου et ἀπὸ τουτέων habet et *Herod.* II, c. 175. IX, c. 72. ἀπὸ τουτέων *Artemisiam* μάλιστα εὐδοκιμῆσαι, VIII, c. 88. Illinc enim diversum μέμηνεν ὑπὸ σεῦ, *opera tua furit*; quaeque dantur similia. VALCKEN.

35. Ἀλ-

tiſse: eaque de re illos remiges, qui trahebant ſimulacra, in amentiam esſe conversos: et ex hoc morbo seſe tanquam hoſtes mutuo trucidasse, donec unus ex omnibus relictus est, qui ad Phalerum se
86recepit. Athenienſes quidem ita rem geſtam esſe memorant: AEginetæ vero non illos una navi venisse, facile enim se unam navim, atque etiam paulo plures una, etiam ſi ſibi nullæ fuisſent naves, fuisse propulſaturos, ſed multis navibus in ipsorum terram invaſisse, se vero ceſsisse, nec pugna navali contendisse. Qui tamen planum facere nequeunt, an quia impares se esſe ad pugnam navalem agnoſcerent, ceſſerint; an volentes facere quod etiam fecerunt. Athenienſes certe, quod nulli propugnatores obſtarent, egreſſos e navibus ad ſimulacra se convertisse: et quum ea e ſuis baſibus amoliri nequirent, circumdatis reſtibus trahere ita conatos, donec illic ambo ſimulacra, dum traherentur, fecere rem eandem; ſed apud me fide carentem, alicui forſan alteri credibilem: aiunt enim illa procubuisse ſibi in genua, atque ex eo tempore ſemper in hoc geſtu permanſisse. Et hæc quidem Athenienſes feciſse: Se vero, quod audirent ſibi bellum ab Athenienſibus illatum iri, præparaſse Argivos; et quum Athenienſes in AEginam exſcendiſsent, Argivos illis adfuisse auxilio, eosque, quum latuisſent hoſtem in traiiciendo ex Epidauro in inſulam, in Athenienſes, qui nihil præſciſsent, a navibus diſcluſos irruiſse: et interea tonitrum ipsis terræque
87motum extitisse. Hæc ab Argivis AEginetisque commemorantur. Athenienſes quoque confitentur unum omnino e ſuis incolumem in Atticam revertisse, quem tamen Argivi aiunt ſuperſtitem fuisse ipsis Atticum exercitum profligantibus; Athenienſes autem dæmonio: nihilo ſecius ne hunc quidem incolumem manſisse, ſed periisse, hunc in modum: Quum Athenas se recepisſet, clademque renunciasset, uxores eorum qui adverſus AEginam militatum profecti fuerant, indigne ferentes unum istum ex omnibus esse reducem, circumfuſas hominem prehendisse, ac fibulis veſtimentorum

τε, καὶ ἅμα τῇ βροντῇ σεισμὸν, ἐπιγενέσθαι· τοὺς δὲ [a] τριπλείτας τοὺς ἔλκοντας, ὑπὸ τυτέων ἀλλοφρονῆσαι· παθόντας δὲ τοῦτο, κτείνειν ἀλλήλους ἅτε πολεμίους· ἐς ὃ ἐκ πάντων ἕνα λειφθέντα, ἀπονοσθῆναι αὐτὸν ἐς Φάληρον. Ἀθηναῖοι [b] μέν νυν οὕτω λέγουσι γενέσθαι· Αἰγινῆται δὲ, οὐ μὴ μὴ ἀπικέσθαι Ἀθηναίους, μίην μὲν γὰρ, καὶ ὀλίγῳ πλεῦνας μιῆς, καὶ εἰ σφι μὴ ἔτυχον ἐοῦσαι [c] νέες, ἀπαμύνεσθαι ἂν εὐπετέως, ἀλλὰ πολλῇσι πρῆσι ἐπιπλέειν σφι ἐπὶ τὴν χώρην· αὐτοὶ δέ σφι εἶξαι, καὶ οὐ [d] ναυμαχῆσαι· οὐκ ἔχουσι δὲ τοῦτο διασημῆναι ἀτρεκέως, οὔτε εἰ ἔσσονες συγγινωσκόμενοι εἶναι τῇ ναυμαχίῃ, κατὰ τοῦτο εἶξαι, οὔτε [e] εἰ βουλόμενοι ποιῆσαι οἷόν τι καὶ ἐποίησαν. Ἀθηναίους μέν νυν, ἐπείτέ σφι οὐδεὶς ἐς μάχην κατίστατο, ἀποβάντας ἀπὸ τῶν νεῶν, τραπέσθαι πρὸς τὰ ἀγάλματα· οὐ δυναμένους δὲ ἀπαράσσειν ἐκ τῶν βάθρων αὐτὰ, οὕτω δὴ περιβαλλομένους σχοινία, ἕλκειν, ἐς οὗ ἑλκόμενα τὰ ἀγάλματα ἀμφότερα τὠυτὸ ποιῆσαι· ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, ἄλλῳ δέ τεῳ· ἐσὶ [f] γούνατα γάρ σφι αὐτὰ πεσεῖν, καὶ τὸν ἀπὸ τούτου χρόνον διατελέειν οὕτω ἔχοντα. Ἀθηναίους μὲν δὴ ταῦτα ποιέειν· σφέας δὲ Αἰγινῆται λέγουσι πυθομένους τοὺς Ἀθηναίους, ὡς μέλλοιεν ἐπί σφεας στρατεύεσθαι, ἑτοίμους Ἀργείους ποιέεσθαι· τούς τε δὴ Ἀθηναίους ἀποβαίνειν ἐς τὴν [g] Αἰγιναίην, [h] καὶ ἧκειν βοηθέοντάς σφι τοὺς Ἀργείους, καὶ λαθεῖν τε ἐξ Ἐπιδαύρου διαβάντας ἐς τὴν νῆσον, καὶ οὐ προακηκοόσι τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπιπεσέειν ὑποταμομένους τὸ ἀπὸ τῶν νεῶν· ἅμα τε δὲ τούτῳ τὴν βροντήν τε γενέσθαι καὶ τὸν σεισμὸν αὐτοῖσι. Λέγεται μέν νυν ὑπ' Ἀργείων τε καὶ Αἰγινητέων τάδε· ὁμολογέεται δὲ καὶ ὑπ' Ἀθηναίων ἕνα μοῦνον τὸν ἀποσωθέντα αὐτέων ἐς τὴν Ἀττικὴν γενέσθαι· πλὴν Ἀργεῖοι μὲν λέγουσι, αὐτέων τὸ Ἀττικὸν στρατόπεδον διαφθειράντων, τὸν ἕνα [i] τοῦτον περιγενέσθαι· Ἀθηναῖοι δὲ, τοῦ δαιμονίου περιγενέσθαι μέντοι οὐδὲ τοῦτον τὸν ἕνα, ἀλλ' ἀπολέσθαι τρόπῳ τοιῷδε· κομισθεὶς [k] ἄρα ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπήγγειλε τὸ πάθος· [l] πυθομένας δὲ τὰς γυναῖκας τῶν ἐπ' Αἴγιναν στρατευσαμένων ἀνδρῶν, δεινόν τι ποιησαμένας κεῖνον μοῦνον ἐξ ἁπάντων σωθῆναι, περιῆξ [m] τὸν ἄνθρωπον τοῦτον λαβούσας, καὶ κεντεύσας τῇσι περόνῃσι

317

a Τριηρείτας *Arcb.*, nec male: mox ἀλλοφρονῆσαι explicat *Euſtath.* ad *Hom.* p. 1661, 44. *b* Μὲν οὖν *M. Paſ. Ask.*, omnes alii μέν νυν, uti C. 44. et ſæpiuſcule. *c* Νῆες *Ask.*, et ἀπαμύνασθαι *Vind.* *d* Οὐδ' ἀναυμαχ. *Paſ.*, διαναυμαχ. *Arch. V.* ſtatim σημῆναι *Arch.* *e* Οἱ *Brit.* duo. *f* Γούνατα recte *Arch.*, olim γόνατα. Supra περιβαλομ. *Paſ. V.*, tum ἐς ὃ loco οὗ *Ask.* *g* *M. Paſ. Ask.*, alii Αἰγινέην cum *Aldo*, *b Med. Ask. Paſ.*; καὶ παρεῖναι *Arch Vind. Paris. A. B. Brit.* duo et *Ald.* Edd. *i* *Med. Arch. Paſ. Ask.*, antea τουτέων. *k* *M. Paſ. Ask.*, in reliquis γάρ. *l* Τὰς δὲ γυν. *Arch. V.*, πυθομένας omittentes, cui in *Paſ.* puncta ſubſcripta, tanquam delendo: *Valla* habuisse non videtur. *m* Abſunt duo iſta *Arch.*, mox καὶ quoque et *Vind.*

35. Ἀλλοφρονῆσαι] *Euſtath.* μανῆναι ἀλλοιωθέντας τὴν φρόνησιν recte explanat *Homeri* Il. Ψ, 698. Κὰδ δ' ΑΛΛΟΦΡΟΝΕΟΝΤΑ, Scholiaſtes οὐκ ἐν αὐτῷ ὄντα. Infra L. VII, 205. et *Theocriti* Idyll. XXII, 129. diverſior illi notio.

43. Καὶ οὐ ναυμαχῆσαι] Laudare διαναυμαχῆσαι debeo, cuius clara etiam in *Paſsion.* veſtigia: opportunum enim. Sic L. VIII, 63. ταύτην δὲ αἱρέσεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας ΔΙΑΝΑΥΜΑΧΕΕΙΝ. *Diodorus* XX, 61. καὶ καταςάντες εἰς ἐμβολὴν διεναυμάχουν τοῖς βαρβάροις. Reſtituere nolui, ne nimium novator haberer.

53. Ἐς γούνατα] Ex dialecto, uti L. II, 81. IV, 152. De fabella cautisſime Scriptor, neque graviter minus *Strabo* in conniventibus Palladis ſimulacris L. VI. p. 405. Quid illis facies, qui, ſacra profeſsi meliora, Neapoli, Bononiae, multisque aliis locis conſimilia Chriſti matrisque virginis et ſanctorum ſignis uſu venisse, confidenter aſseverant? *Tantum religio potuit ſuadere* &c.

59. Ἐς τὴν Αἰγιναίην] Videlicet νῆσον. Alibi ἐπ' Αἰγιναν, ἐς Αἴγιναν III, 131. Venit inde Αἰγιναῖος Αἰγινήτης, cui iuſtum formae habitum *Gronovius* ſaepe reddidit, VII, 179. VIII, 90. Eadem laus *Sylburgio* debetur ad *Pauſaniam* L. IH, 14. Παρεῖναι, quod expulſum est, ferri utique potuerat.

69. Τοῦ δαιμονίου] Adſciſcendum ex praegreſsis διαφθειραντος τὸ Ἀττικὸν στρατόπεδον quo haud obſervato, ſemet in errorem *Valla* et *Galeus* induerunt. Suſpectum autem in ΠΤΘΟΜΕΝΑΣ δὲ τὰς γυναῖκας participium, a bonae fidei Codd. aut neglectum aut obelo notatum. Tollatur, pingaturque τὰς δὲ γυν., et curſus ſermonis procedet ſine inpedimento. Facinus Atticarum mulierum memoravit *Duris Samius*, εἰς, ſcribens ap. Scholiaſt. *Eurip.* Hecub. v. 933. δὲ ὑπέρφυὲς ὄγγελος, ὃν περιτᾶσαι τῶν τεθνεώτων αἱ γυναῖκες καὶ τὰς περόνας τῶν ὤμων ἀφελόμεναι, ἐξετύφλωσαν· αἵτη ἀπέκτειναν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, δεινὸν ἡγησάμενοι τὸ πραχθὲν, περιεῖλον τῶν γυναίκων τὰς περόνας. Quae hinc derivata, ni de Spartanis acceſsiſsent quaedam, dicerem cuncta.

75. Κεντεύσας τῇσι περόνῃσι] Hanc hiſtoriam aliter narraverat in opere de Finibus Samiorum *Duris*; illinc certe tradit *Schol.* in *Eurip.* Hecub. v. 933., Athe-

ρόησι τῶν ἱματίων, εἰρωτᾷν ἑκάστην αὐτέων [a] ὅκου εἴη ὁ ἑωυτῆς ἀνήρ· καὶ τοῦτον μὲν οὕτω διαφθαρῆναι. Ἀθηναίοισι δὲ ἔτι τοῦ πάθεος δεινότερόν [b] τι δόξαι εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον· ἄλλῳ μὲν δὴ οὐκ ἔχειν ὅτεῳ [c] ζημιώσωσι τὰς γυναῖκας, τὴν δὲ ἐσθῆτα μετέβαλον αὐτέων ἐς τὴν Ἰάδα· ἐφόρεον γὰρ δὴ πρότερον αἱ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐσθῆτα Δωρίδα, τῇ [d] Κορινθίῃ παραπλησιωτάτην· μετέβαλον ὦν ἐς τὸν λίνεον χιθῶνα, ἵνα δὴ περόῃσι μὴ χρέωνται. Ἔστι δὲ, ἀληθέϊ λόγῳ χρεωμένοισι, οὐκ Ἰὰς αὕτη ἡ ἐσθὴς τὸ παλαιὸν, ἀλλὰ [e] Κάειρα· ἐπεὶ ἥγε Ἑλληνικὴ ἐσθὴς πᾶσα ἡ ἀρχαίη τῶν γυναικῶν, ἡ αὐτὴ ἦν, τὴν νῦν Δωρίδα καλέομεν· τοῖσι δὲ Ἀργείοισι καὶ τοῖσι Αἰγινήτῃσι, καὶ πρὸς ταῦτα ἔτι τόδε ποιῆσαι νόμοι εἶναι παρὰ σφι ἑκατέροισι, τὰς περόνας ἡμιολίας ποιέεσθαι τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου, καὶ ἐς τὸ ἱρὸν τῶν θεῶν τυτέων περόνας μάλιστα ἀνατιθέναι τὰς γυναῖκας· Ἀττικὸν δὲ μήτε τι ἄλλο προσφέρειν [f] πρὸς τὸ ἱρὸν, μήτε κέραμον, ἀλλ' ἐκ [g] χυτρίδων ἐπιχωρίων νόμῳ τολοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. Ἀργείων μέν νυν καὶ Αἰγινητέων αἱ γυναῖκες [h] ἔχ τε τόσου κατ' ἔρα τῶν Ἀθηναίων, περόνας ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐφόρεον μέζονας ἢ πρότερον. Τῆς δὲ ἔχθρης τῆς πρὸς Αἰγινήτας [i] Ἀθηναίοισι γενομένης ἀρχὴ κατὰ τὰ εἰρηται ἐγένετο· τότε δὴ Θηβαίων ἐπικαλεομένων προθύμως τῶν περὶ τὰ ἀγάλματα γενομένων ἀναμιμνησκόμενοι οἱ Αἰγινῆται ἐβοήθεον τοῖσι Βοιωτοῖσι.

rum pupugiſe, percontantes ſingulas ubi ſuus vir eſſet, atque hoc modo hunc ſuiſſe confectum. Idque factum mulierum viſum eſſe Athenienſibus ipſa clade triſtius: in quas quum alia ratione animadvertere non poſſent, veſtem illarum in Ionicam mutaverunt: nam antea Doricam veſtem gerebant Athenienſium feminæ, ſimillimam Corinthiæ: eam itaque mutaverunt in lineam, ne fibulis uterentur. Quanquam ſi ex vero ſermocinemur, non Ionica hæc olim veſtis fuit, ſed Carica: quoniam omnis priſca veſtis feminarum Græcanica eadem erat, quam nunc Doricam appellamus. Argivos quod attinet, et AEginetas, inſuper adhuc id etiam feciſſe, ut pro lege haberetur apud illorum utrosque, fibulas facere ſesquialteras, quam erat menſura quæ tunc obtinebat, et has præſertim ab feminis in eorum numinum templis conſecrari: Atticum vero neque aliud quicquam ad templum offerre, ne urceum quidem, ſed lege iuberi ex ollis gentilibus in poſterum ibidem potare. Eoque contentionis proceſſere Argivorum atque AEginetarum mulieres cum Atticis, ut inde ad meam usque ætatem fibulas geſtaverint quam antea grandiores. Inimicitiæ principium Athenienſibus in AEginetas ortum, hoc prout commemoratum est, extitit. Cuius rei circa ſtatuas geſtæ memoriam retinentes, libenter Thebanorum rogatu auxilium tulere Bœotis AE-

[a] Ὅκη *Ald. Arcb. Paris. B. Brit.* duo; οἵκη *V.*, ὅκου *M. Paſſ. Ask.* [b] Exulat ex *Vind.* et *Arcb.* [c] Ζημιώσωσι *Paſſ. Arcb. V.*, olim ζημιώσουσι. [d] *Paſſ. Arcb. V. Ask. Brit.* duo et ora *Stepb.*, ceteri Κορινθίων· ſequentia ſpectavit *Euſtatb.* ad *Hom.* p. 567, 37. [e] Et hoc *Euſtatb.* p. 456, 10. [f] Πρὸς τὰς θυσίας legebat *Athen.* XI. p. 502. C. [g] Χυτρίων citat *Pollux* VI, 100., melius *Athen.* Vid. *Leopard.* Emendat. VI, 20. ambo ἐπιχωρίων cum *Ald. Arcb. V.*, vulgatum dant *M. Paſſ. Ask. Brit.* duo. [h] Ἐκ τότε *Arcb.*, et ſtatim τὴν Ἀθην. cum *V. Paſſ.* [i] Ἀθηναίοισι γενομ. *Arcb. V. Paris. A. B. Brit.* duo et *Ald.* Edd. *Valla*: ἐξ Ἀθηναίων γενομένης *M. Ask. Paſſ.*

thenienſes, ὑπὸ Αἰγινητῶν πειρατευομένους, στρατιὴν adverſus AEginetas miſiſſe; hos ἅμα Σπαρτιάτῃσι (*Argivos* habet *Herod.*) uno excepto omnes occidiſſe, quem unum in Atticam redeuntem περισῶσαι τῶν τεθνεώτων αἱ γυναῖκες, καὶ τὰς περόνας τῶν ὤμων ἀφελόμεναι ἐξετύφλωσαν, εἶτα ἀπέκτειναν· hoc irritatos facinore fibulas, quibus abuſae fuerant, abſtuliſſe mulieribus Athenienſes. Poſtrema concinunt Herodoteis: τὴν ἐσθῆτα, inquit, μετέβαλον αὐτέων ἐς τὴν Ἰάδα· et ἐσθῆτα Δωρίδα mutatam voluerunt ἐς τὸν λίνεον χιθῶνα, ut ne fibulis uti neceſſe haberent. Quid diceretur Δωριάζειν praeter alios ibid. tradit *Schol. Eurip. AElius Dionys.* ap. *Euſtatb.* in Il. Ξ. p. 963, 17., αἱ κατὰ Πελοπόννησον, φησὶ, κόραι διημέρευον ἄζωστοι καὶ ἀχίτωνες, ἱμάτιον μόνον ἐπὶ θάτερα ἐπιπεπορπημέναι. *Pythaenetus* ap. *Athen.* XIII. p. 589. F. Periandrum ſcribit, cum videret Meliſſam Epidauriam Πελοποννησιακῶς ἠσθημένην, (ἀναμπέχονος γὰρ καὶ μονοχίτων ἦν, καὶ ᾠνοχόει τοῖς ἐργαζομένοις·) ἐρασθῆναι γῆμαι. Doricum tale fibulis adſtrictum muliebre veſtimentum περονατρὶς et καταπτυχὲς ἐμπερόναμα dicitur *Theocrito* Eid. XV, v. 21, 34. vid. *AEliani* V. H. I, c. 18. et *Spanhem.* in *Callim.* h. Apollin. v. 32. Mulieres apud *Theocritum* loquuntur Syracuſanae, Dorica ſuperbientes origine v. 91., Κορίνθιαι εἰμὲς ἄνωθεν —— Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες· de civibus ſuis Hermocrates *Thucydidis* p. 426, 51. οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσὶν, —— ἀλλὰ Δωριεῖς ἐλεύθεροι, ἀπ' αὐτονόμου τῆς Πελοποννήσου τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες. VALCKEN.

79. Ἄλλῳ μὲν δὴ &c.] Scribi potuerat ἄλλο μὲν —, et fuit, cui arridebat, me non adſtipulante. Congruit ſeriei ζημιώσωσι, nec non ἐσθῆτα μεταβαλέειν ex *Pavii* et *Reiskii* iudicio. Sunt tamen, quod neutrum fugiebat, hoc in auctore variantes ſtructurae conſimiles.

82. Τῇ Κορινθίῃ] Quod hic, idem in Ἀργυπτίῃ, Βαβυλωνίῃ, Λακεδαιμονίῃ, aliisque deſignarunt librarii. *Machon* in *Athen.* L. XIII. p. 582. D. de ſcortillo Glycerio, ΚΟΡΙΝΘΙΟΝ παράπηχυ καινὸν λῴδιον Ἔδωκεν εἰς γναφεῖον ——. Athenienſes, ſublato in muliebri mundo fibularum uſu, reliquerunt ſexui λίνεον χιθῶνα *tunicam lineam*, ſed χειριδωτὸν, *manicis inſtructam*, defectamque propterea fibulis. Doricae matronae olim erant ἄζωστοι καὶ ἀχίτωνες. Veſtem amictui ſupra humerum fibula, ne plane nudas ſe darent, nectebant, teſte *AEliano* Var. I, 18. Hoc Δωριάζειν in Schol. *Eurip.*, ſeu Δωρίζειν Contra ea Ionicae et Atticae tunica manicata amiciebantur, quod tali in negotio Ἰωνίζειν. Ista diſcimus e ſcholio, quod *Clementi Alex.* Paedag. II, 10. p. 238. adpoſitum a *Sylburgio*, per hic erit accommodatum: Ἐλέγοντο αἱ ταύτῃ χρώμεναι τῇ στολῇ ἀχειριδώτῳ, ΔΩΡΙΖΕΙΝ· ἐπεὶ καὶ Δωριεῖς οἱ Λάκωνες· ὥσπερ ἀπ' ἐναντίου αἱ χειριδωτοῖς χρώμεναι. ΙΩΝΙΖΕΙΝ· ἦσαν δὲ αὗται αἱ Ἀθηναῖαι διότι Ἴωνες οἱ Ἀθηναῖοι πρὸ τοῦ Ἰωνίαν ἀποικίσαι, ἐκαλοῦντο. Adſuit ibidem conplura, aeque proficua, quae relinquo.

93. Ἀττικὸν δὲ μήτε τι ἄλλο] Ubi recenſentur ap. *Athen.* pocula, legebantur olim in ſua ſerie χυτρίδες, XI, p. 502., quod ex Epitome docuit *Caſaub.* Anim. XI. c. 14. Illuc praeter *Alexidis* locum haec etiam *Athenaeus* retulit *Herodoti*: Ἡρόδοτος, ait, ἐν τῇ ἑ τῶν ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι Ἀργείους καὶ Αἰγινήτας, Ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς τὰς θυσίας, μηδὲ κέραμον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων —— ſequentia hinc ſupplevit *P. Leopard.* Em. VI, c. 20., emendato quoque *Polluce* VI, 100. *Quintiliano* quae dicitur I. O. II, c. 17., *e luto vaſa ducendi ars*, Atticum illa quoque cenſebatur inventum: *Critias Athen.* I, p. 28. C. Τὸν δὲ τροχοῦ, γαίης τε, παμίνου τ' ἔκγονον εὗρε, Κλεινότατον κέραμον· laudat Ἀττικὸν κέραμον *Matro* parodus ap. eumdem IV. p. 136. F. et XI. p. 480. C. fuiſſe dicuntur ἐπίσημοι Κύλικες (κεράμεα ποτήρια) αἵτε Ἀργεῖαι καὶ αἱ Ἀττικαί. —— Vel ex hoc quoque liquet *Herodoti* loco, Diis veteres pro ſimplicitate priſca vaſis libaſſe fictilibus: *Macrob.* Saturn. V, c. 21., *Eratoſthenes* ait, *in Epiſtola ad Hagetorem Lacedaemonium*, Κρατῆρα γὰρ ἔχησαν τοῖς θεοῖς, οὐκ ἀργύρεον, οὐδὲ λιβοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος, apud *Athen.* unde ista de poculis omnia deſumſiſſe videtur *Macrobius*, quod vulgatur XI, p. 482. B. τῆς Κωλιάδος γῆς est ex interpretamento: promontorium Atticum, ob templum Veneris terramque figulinam nobilitatum, ſimpliciter dicebatur Κωλιάς· vid. *Harpocr.* in v. *Demoſth.* c. Neaer. p. 751. et *Meurs.* de Pop. Att. in Ἀνάφλυστος. VALCKEN.

99. Πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι] Olim ita, et vere. Ubi vero ἐξ Ἀθηναίων iuſtu *Med.* ac ſcriptorum aliorum Codd. valuerit, inimicitiae auctores erunt Athenienſes, contra ac liquido perſcriptum C. 82. fuit.

3. Ἐδέκευν

Athenienſes potentiores ulciſcuntur AEginetas, oraculo differre iubente. AEaci fanum in foro Athenis, quibus ardentibus bello contra AEginam obtitit Lacedæmon. Huius ira in Athenienſes. Oracula Piſiſtratidarum,

AEginetæ. Qui quum maritima Atticæ vaſtarent, Athenienſesque adverſus AEginetas expeditionem inirent, advenit e Delphis oraculum, ut ab ea AEginetarum iniuria triginta annos ſe conpeſcerent; triceſimo primo anno, quum fanum AEaco dicaſſent, bellum cum AEginetis inchoarent, ad votum eis re ſucceſſura. Sin bellum continuo inferrent, fore ut interea multa ipſi detrimenta acciperent, ſed et multa inferrent; ſed ad extremum ſubigerent. Hoc oraculum ad ſe Athenienſes allatum ubi audiere, AEaco quidem fanum dicaverunt, id quod nunc in foro extructum viſitur, ſed triginta annos non abſtinuerunt, quod videlicet audiſſent fieri debere, ut multa paterentur indigna ab AEginetis, ſi bello abſtinerent. His tamen ad ulciſcendum ſe parantibus, Lacedæmonium factum extitit impedimento. Siquidem Lacedæmonii, audito commento Alcmæonidarum erga Pythiam, et quæ egiſiſet Pythia in ipsos atque Piſiſtratidas, duplicem ſe iacturam feciſſe animadvertebant: quod et ſuos hoſpites e patria eiecisſent, et nulla ſibi ex hoc facto gratia ab Athenienſibus haberetur. Præterea oraculis urgebantur, denunciantibus multa ipsis et atrocia ex Athenienſibus futura, quorum antehac ignari ſuiſſent, tunc autem Cleomene Spartam ferente didicerant. Etenim Cleomenes potitus est ex arce Athenienſium oraculis, quæ a Piſiſtratidis prius poſſeſſa, ab iisdem expulſis relicta fuerant in templo, et relicta Cleomenes ſumpſerat. Ea Lacedæmonii oracula ubi per Cleomenem accepere, et videbant Athenienſes augeſcentes, nec ad ipsis obtemperandum ullo modo eſſe animatos: præterea animadvertentes genus Atticum quod ſub tyrannide manſurum eſſet infirmum, et parendo promptum, nunc parta

[a] Αἰγινῆται δὴ ἐδήευν τῆς Ἀττικῆς τὰ παράλαλάσσια· καὶ Ἀθηναίοισι ὁρμεωμένοισι [b] ἐπ' Αἰγινήτας στρατεύεσθαι, ἦλθε μαντήιον ἐκ Δελφῶν, ἐπισχόντας ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων [c] ἀδικίης τριήκοντα ἔτεα, τῷ ἐπὶ καὶ τριηκοστῷ, Αἰακῷ τέμενος ἀποδέξαντας, ἄρχεσθαι τοῦ πρὸς Αἰγινήτας πολέμου· καί σφι [d] χωρήσειν τὰ βούλονται· ἢν δὲ αὐτίκα ἐπιστρατεύωνται, πολλὰ μέν σφεας ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ χρόνου πείσεσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ποιήσειν· τέλος μέντοι καταστρέψασθαι· ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα [e] ἄκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῷ μὲν Αἰακῷ τέμενος [f] ἀπέδεξαν τοῦτο τὸ νῦν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς ἱδρυται· τριήκοντα δὲ ἔτεα οὐκ ἀνέσχοντο, ἀκούσαντες ὅκως χρεὼν εἴη ἐπισχεῖν πεποιθότας [g] πρὸς Αἰγινητέων ἀνάρσια. Ἐς τιμωρίην δὲ παρασκευαζομένοισι αὐτοῖσι, ἐκ Λακεδαιμονίων πρῆγμα [h] ἐγειρόμενον, ἐμπόδιον ἐγένετο· πυθόμενοι γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐκ τῶν Ἀλκμαιωνιδέων ἐς τὴν Πυθίην μεμηχανημένα, καὶ τὰ ἐκ τῆς Πυθίης ἐπὶ σφέας τε καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας, συμφορὴν ἐποιεῦντο διπλῆν, ὅτι τε ἄνδρας ξείνους σφι ἐόντας [i] ἐξεληλάκεσαν ἐκ τῆς ἐκείνων, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσασι χάρις οὐδεμίη ἐφαίνετο πρὸς τῶν Ἀθηναίων· ἔτι τε πρὸς τούτοισι σημήνου σφέας οἱ χρησμοὶ, λέγοντες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐξ Ἀθηναίων, τῶν πρότερον μὲν ἔσαν ἀδαέες, τότε δὲ, Κλεομένεος κομίσαντος ἐς Σπάρτην, ἐξέμαθον· ἐκτήσατο δὲ ὁ Κλεομένης ἐκ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλιος τοὺς χρησμοὺς, τοὺς [k] ἔκτηντο πρότερον μὲν οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐξελαυνόμενοι δὲ ἔλιπον ἐν τῷ ἱρῷ· καταλειφθέντας δὲ ὁ Κλεομένης ἀνέλαβε. Τότε δὲ ὡς ἀνέλαβον οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς χρησμοὺς, καὶ τοὺς Ἀθηναίους [l] ἐώρεον αὐξομένους, καὶ οὐδαμῶς ἑτοίμους ἐόντας πείθεσθαί σφι, νόῳ λαβόντες ὡς ἐλεύθερον μὲν εἶεν τὸ γένος τὸ Ἀττικὸν, ἰσόρροπον τῷ ἑωυτῶν [m] γένοιτο, κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τυραννίδος, ἀσθενὲς, καὶ

318

a Αἰγινῆταί τε δὴ *Ask.*, mox ἐδήευν *Arcb. V.* antea ἐδήιουν. *b* Ἐπ' Αἰγίνης *Arcb. V. Valla*, commode ſatis. *c M. Paſſ. Ask. Brit.* duo, alii αἰκίου· ſtatim ἔτεα negligit *Arcb.* *d* Χωρῆται *Arcb.* *e* Ἤκουσαν *M. Paſſ. Ask.* ἄκουσαν ſine augmento *Ald.* Edd. et nonnulli. *f Paſſ. Arcb. V.* duo *Brit. Steph.* margo, ἀπεδ ξαντο antea. *g* Πρὸς Αἰγ. *Arcb. V.*, ὑπ' Αἰγ. prius erat. *h* Γενόμενον ora *Steph. Arcb. V. Brit.* duo. Mox *ci* Λακεδ. *Arcb. Vind.*, ὁ deerat Edd. *i* Ἐξηλακ. *Arcb. V.* *k Ald. Paris. B.* duo *Brit.*, in *Med. Paſſ. Arcb.* ἐκέκτηντο. Vid. L. II, 108. III, 39., tum μὲν πρότερον *Arcb. Paſſ. Vind.* *l* Abest ab *Arcb.*, ἑώρεον *Brit.* duo. bene. ἑώρων olim. *m M. Ask. Paſſ.* duo *Brit.*, ἂν γίνοιτο *Arcb. V.*, ex *Ald.* ἂν γέν., mox κατεχόμενοι *Arcb. V.*, porro ὑπό του τυραννίδι *Arcb.*

3. Ἐδήευν τῆς Ἀττικῆς &c.] Cum in Muſis ἐδικαίευν, δικαιεῦν, et huius moduli plura, ſeſe offerant, placuit MSS. praeiudicio ἐδήευν. Egregium porro ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων ἀδικίου Cel. *Gronovius* iure revocavit optimo. Est autem iniuria ac noxa, quam AEginetae fecerant Athenienſibus. Quare oraculi haec est ſententia: ab eo tempore, quo AEginetae injuſta arma in Atticum agrum inferre coeperant, totis xxx. annis a vindicta abſtinendum eſſe. Non hoc Cl. *Reiskium* latuit.

13. Τέμενος ἀπέδεξαν] Praecedens τέμενος ἀποδέξαντας inſtauratum conſtabilit, et C. 67. τέμενός οἱ ἀπέδεξε ἐν αὐτῷ τῷ πρυτανηίῳ. Simile commiſſum L. VII, 178. Statim πρὸς Αἰγινητέων ſcriptor amat, quippe L. III, 74. ὅτι τε ἐπεπόνθεε πρὸς Καμβύσεω ἀνάρσια. *Portus* plura.

30. Τοὺς ἔκτηντο] Mutari non fuerat neceſſe. Χρησμοὶ in Atticae arcis ſacrario recte conponuntur cum fatalibus Romanorum libris in cella Capitolii, gemella arte excogitatis. Neque dubito, quin inter ea oracula verſus fuerint *Muſaei*, ab Onomacrito Hipparchi Piſiſtratidae tempore manifeſta fraude aucti, mutilati, corruptique L. VII, 6.

35. Νόῳ λαβόντες, ὡς ἐλεύθερον μὲν ἦν] Veram hic pandit hiſtoricus cauſam, quae Lacedaemonios moveret; praecedenti capite narrata nihil erant aliud niſi ſpecies, quam ſuae praetexebant dominandi libidini velut cauſam honeſtiorem: hanc itaque ſolam in ſociorum conventu commemorant. Non debuerat itaque *Plutarchus* II. p. 860. F. hinc etiam occaſionem captaſſe *Herodotum* criminandi, qui ſcilicet dicentes feciſſet, ὅτι χιβδήλοισι μαντηίοισιν ἐπαρθέντες ἄνδρας ξείνους ὄντας αὐτοῖσι, καὶ ὑποσχομένους ὑποχειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας ἐξήλασαν, [τοὺς τυράννους· has voces e ſcholio natas atque eiiciendas arbitror:] καὶ δήμῳ ἀχαρίστῳ παρέδωκαν τὴν πόλιν. In his Codices forte dabunt Herod. δήμῳ ἀχαριτάτῳ ut habent ἀχαριτάτατον VII, c. 156. —— Quales autem hic nobis expingit *Herod.* Lacedaemonios, tales certe fuerunt rebus Graecorum florentibus. Graeciae principes, quam oderant domi, tyrannidem in liberis civitatibus ubique conabantur adfirmare; ſubditis erant ſuperbi domini; vicinis, quos vexabant, ab antiquiſſimis temporibus graves, Meſſeniis, Arcaſin, Argivis, ceteriſque; in bellis et ſocietatibus ineundis utile plerumque honeſtis anteponebant. Thebanis auxilium ferebant, ut ſcribit *Diodor. Sic.* XI, c. 81., νομίζοντες τὰς Θήβας, ἐὰν αὐξήσωσιν, ἔσεσθαι τῇ τῶν Ἀθηναίων ὥσπερ ἀντίπολίν τινα. Secundum *Herod.* cogitabant, populum Athenienſem, quem ſibi certe nolebant ἀντίξοον, oppreſſum a tyranno futurum ἀσθενὲς καὶ πειθαρχέεσθαι ἕτοιμον, *imbecillum, ac talem, quem ſibi facile dicto haberent audientem.* VALCKEN.

37. Ὑπὸ τυραννίδος] Tum illi ἐθελοκάκεον, ὡς δεσπότῃ ἐργαζόμενοι, uti cultiſſime in C. 78. Hic *Arcb.* ὑπό του τυράννιδι pergenti manum iniicit. Non ſunt ignota ὑπό του δαιμόνων βεβλάφθαι *Appiani* B. Civil. IV. p. 1022., νῦν δ' ἐκ θεῶν του *Sophoclis* Oed. Colon v. 384., conpluraque firmandae lectioni, cui tamen non fido. Mox πειθαρχέειν ex frequentato uſu vir doctus. *Portus* mediae verborum formae haud male acceptum tulit, *Abreſchio* conſentiente. At illa vide, ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι, *quorſum confugiunt Piſiſtratidae*

καὶ πειθαρχέεσθαι ἑτοῖμον· [a] μαθόντες δὲ τοῦτέων ἕκαστα, μετεπέμποντο Ἱππίην τὸν Πεισιστράτου ἀπὸ Σιγείου τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι· [b] ἐπεί τε δὲ σφι Ἱππίης καλεόμενος ἦκε, μεταπεμψάμενοι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀγγέλους, ἔλεγόν σφι Σπαρτιῆται τάδε, „ Ἄνδρες „ σύμμαχοι, συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ ποιήσα„ σι ὀρθῶς· ἐπάρθέντες γὰρ χρηστηρίοισι μαντηίοισι, „ ἄνδρας ξείνους ἐόντας ἡμῖν ταμάλιστα, καὶ ἀναδεχο„ μένους [c] ὑποχειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας, τούτους „ ἐκ τῆς πατρίδος [d] ἐξηλάσαμεν, καὶ ἔπειτα ποι„ ήσαντες [e] ταῦτα, δήμῳ ἀχαρίστῳ παρεδώκαμεν „ τὴν πόλιν· ὃς ἐπεί τε δι' ἡμέας ἐλευθερωθεὶς ἀνέ„ κυψε, ἡμέας μὲν καὶ τὸν βασιλέα ἡμέων περιϋβρί„ σας ἐξέβαλε, δόξαν δὲ Φύσας αὐξάνεται· ὥστε „ ἐκμεμαθήκασι μάλιστα μὲν οἱ περίοικοι αὐτέων „ Βοιωτοὶ καὶ Χαλκιδέες, τάχα δέ τις καὶ ἄλλος „ ἐκμαθήσεται ἁμαρτών. [f] ἐπεί τε δὲ ἐκεῖνα ποι„ ήσαντες ἡμάρτομεν, νῦν πειρησόμεθά σφεας ἅμα „ ὑμῖν [g] ἀκέσμενοι τίσασθαι· αὐτοῦ γὰρ δὴ τοῦδε εἵνε„ κε τόνδέ τε τὸν Ἱππίην μετεπεμψάμεθα καὶ ὑ„ μέας ἀπὸ τῶν πολίων, ἵνα κοινῷ τε λόγῳ καὶ κοι„ νῷ στόλῳ ἐσαγαγόντες αὐτὸν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπο„ δῶμεν τὰ καὶ [h] ἀπελόμεθα". Οἱ μὲν ταῦτα ἔλε„γον· τῶν δὲ συμμάχων τὸ πλῆθος οὐκ ἐνεδέκετο τοὺς λό„γους· οἱ μέν νυν ἄλλοι ἡσυχίην ἦγον· Κορίνθιος δὲ [i] Σωσι-
κλέης

parta libertate vel ſuo par exſtiturum: hæc ſingula conſiderantes, arceſſiverunt Hippiam Piſiſtrati a Sigeo Helleſponti, quo Piſiſtratidæ confugerant. Postquam Hippias arceſſitus adfuit, accitis etiam aliorum ſociorum nunciis, ita Spartiatæ apud eos verba fecere, Agnoſcimus, viri ſocii, nos haud recte egiſſe, qui ementitis oraculis inducti, viros qui erant noſtri in primis hoſpites, quique receperant præbere nobis Athenas obnoxias, illos e patria eiecimus, et post id peractum ingrato populo urbem tradidimus: qui posteaquam per nos liberatus caput erexit, nos pariter ac regem noſtrum per dedecus eiecit; inflatusque ſuperbe, famam auget, ut præcipue quidem Bœoti illorum finitimi atque Chalcidenſes didicerunt, fortaſſis et alius quis, ſi peccaverit, idem diſcet. Quare, quoniam in illis agendis peccavimus, nunc dabimus operam ut malo una vobiſcum medentes, illos puniamus. Hac enim de cauſſa et Hippiam et vos e ſua quosque urbe arceſſivimus, ut publico conſenſu et communi exercitu introducentes hunc Athenas, reddamus quæ abſtulimus. Hæc Spartiatæ. Quæ quum a- 92
lii plerique ſocii non probarent, attamen ſilentium tenerent, Corinthius Soſicles

a Μαθόντες δὲ *M. Paſſ. Ask. Brit.* duo, adverſativa deest *Ald.* et aliis. *b* Ἐπεί τε σφι *Arcb. V.* post pauca *συγγιν. αὐτοῖσι ἡμῖν Ald.* Quae his adhaerent, carpuntur a *Plutarcho* de Malign. p. 860. D., in quo mendoſe *ὑποχειρίας πράξειν τὰς Ἀθήνας.* MSS. *παρέξειν* melius. *c* Ὑποχειρίους *Vind.*, nec prave. *d* Ἐξελάσ. *Arcb.* *e* Deſunt *Amcb.* *f* Ἐπεί τε δὲ *Arcb. Paſſ.*, prius erat ἐπεὶ δὲ tantum. *g* Ἀκεσμένοι *Arcb. V. Paſſ.* antea *ἀκικόμενοι.* Mox *γὰρ τούτου εἵνεκεν* marg. *Steph. Arcb. Vind. Paſſ. Brit.* duo, tum *τόνδε τὸν* Ἱπ. *Paſſ.*, quem ſequor: *τὸν* Edd. ignorant. *h* Ἀπελόμεθα *Ald. Paris. A. B.* duo *Brit.*, *ἀπειλόμεθα Med. Arcb. Paſſ. V.* *i* Σωκλῆς *Med.* Σωκλέης ora *Steph.*, vulgatum ceteri et *Plut.* Malign. p. 860. D., mox λεγε *Arcb.*

tidae. Atqui ad Sigeum dudum illi ſe contulerant exules? Voluitne, ſolitos eo fuga ſe recipere? Sic utcunque placebunt; quamquam, ut ſuſpicionem ne premam, grammatici conmento, ex C. 65. et C. 94. aſſuto, congruunt perfecte.

52. Δόξαν δὲ *Φύσας αὐξάνεται*] Varie exponunt. Laurentius *inflatusque ſuperbe, famam auget.* Stephanus, *atque adeo ſuperbe inflatus, ſuam potentiam auget.* Post eos Portus, *ſuperbiam ſpirans, creſcit*, non inconcinne. Quibus omnibus *Φύσας* per ſyncopen vice *Φυσήσας*. Quid ſi pictum olim *Φυσας* fuerit, deletaque ſuperne ducta linea, vulgatum manſerit? Μεγάλα φυσῶντες *maiores ſpiritus ſumentes* in *Io. Chryſoſtom.* T. v. p. 344. A., πολιτικὸν Φύσημα Φυσῶντες *Plato* Alcib. II. p. 145. E., Φυσῶν ἑαυτὸν *Alcipbr.* L. I. Ep. 37., ubi *Berglerus* plura. Et illa quidem ſuam ſibi elegantiam praeſerunt, neque ſcriptori tamen, poëtas ſaepe aemulanti, quidquam praeſcribunt. Conſidera Sophocleum ex Electra v. 1490. μηδὲ πρὸς βίαν Ἐμοῦ κολαστοῦ προσυχὼν, ΦΤΣΗΙ *Φρένας neque violentum me vindicem nactus, ſpiritus augeat.* et Oed. Colon. v. 838. Ὦ δύσμορ' ἡ οὐδὲ τῷ χρόνῳ ΦΤΣΑΣ *Φανῇ Φρένας πότε* ——. Utrumque appoſitum et Herodoteo ſimile. Iunge *D'Orvillium*, cui Sophoclea ista uſui eſſe potuerant, ad *Chariton.* L. VIII. p. 761.

52. Δόξαν δὲ *Φύσας*] Hanc nobis dum aliunde ſyncopen adfirment, qua *Φύσας* pro *Φυσήσας* ponerentur ſecundum *Portum* in Δόξαν, ſuſpicabor ſcriptum olim, δόξαν δὲ Φυσῶν (vel *Φυσέων*) *αὐξάνεται, creſcit [Virtutis expers] verbis iactans gloriam:* ut hic δόξα *vana* dicatur *gloria*, oppoſita τῇ εὐκλείᾳ et ἀρετῇ· in opinione tantum ſuperborum ſita, et nihil minus quam vera: ut opponuntur Δοκεῖν, *videri*, et εἶναι, *eſſe*; τὸ δοκοῦν et τὸ ὄν, ſic et apud Philoſophos δόξα et ἀλήθεια. Unum ponam *Euripidis* ex Androm. v. 319. locum paulo quam vulgatur emendatius ſcriptum: Ὦ δόξα, δόξα, μυρίοισι δὴ βροτῶν Οὐδὲν γεγῶσι βίοτον ὤγκωσας μέγα. Εὔκλεια δ' οἷς μὲν ἐς' ἀληθείας ἄπο, Εὐδαιμονίζω. *Inanem gloriam ſpirare*, vel *iactare*, atque adeo *inflatum vana opinione ſuperbire* hic diceretur δόξαν *Φυσᾷν*· ἀνδρῶν πολιτικὸν Φύσημα Φυσώντων meminit *Plato* II. Alcib. p. 145. E. *Antiphanes* ap. *Athen.* XV. p. 681. c. Οὐκ ἐφύσων οἱ Λάκωνες ὡς ἀπίρθητοι ποτέ. Dictum, quo *Demadem* repreſſit inflatum *Hyperides*, *Leopardus* explicuit IX. Em. p. 248. VALCKEN.

56. Ἅμα ὑμῖν ἀκεόμενοι] Cultius hoc pro captu ſcribarum, quibus ſuum *ἀκικόμενοι*, alioqui tolerabile, redonavi. *Homerus* Il. N, 115. Ἀλλ' *ἀκεώμεθα θᾶσσον, ſed medeamur ocyus huic malo.* Ipse L. III, 40. τρέπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ΑΚΕΟ· et plenius L. I, 167. βουλόμενοι ΑΚΕΣΑΣΘΑΙ τὴν ἁμαρτάδα. *Hemſterbuſio* idem in opinionem venerat, eleganter in *AEſchinis* Dial. III, 15. μόνοις δὲ ἀκεῖται τοῖς δυναμένοις — corrigenti, loco inepti ἀκεῖται. Revertit inſuper ἀπελόμεθα, quod auctius ex *Med.* acceſſerat. Vide tamen L. VIII, 3.

63. Κορίνθιος δὲ Σωσικλέης] Σωκλέης in Codd. ſcribitur et in edito *Plutarcho* II. p. 860. F. Σωκλέους διελθόντος. Talia ſolebant etiam a librariis contrahi. Veluti diverſa nomina uſu diſtinguebantur *Socrates* et *Soſicrates*; *Sophanes* et *Soſiphanes*; neque contrahebantur a Graecis nomina Σωσίθεος· Σωσίβιος· Σωσιγένης et ſimilia. Σωσίπατρος vocatur in Ep. ad Rom. XVI, 21., qui A. A. XX, 4. est Σώπατρος· hic in aliquot Codd. legitur Σωσίπτρος· in uno vellem alterove ſic ſequentia ſcriberentur: Θεσσ. δὲ Ἀρίσαρχος καὶ Σεκοῦνδος καὶ Γάϊος, Δερβαῖος δὲ Τιμόθεος· ut corrigendum viderunt *H. V.* et *Adr. Heringa.* —— Prima Corinthii Soſiclis oratio: Ἦ δὴ ὅ, τε οὐρανὸς ἔσαι ἔνερθε τῆς γῆς, καὶ ἡ γῆ μετέωρος ὑπὲρ τοῦ οὐρανοῦ, —— locutionibus illa conſtat proverbialibus apud utriusque Linguae ſcriptores frequentatis: non Euripidea tantum e Med. v, 410., ſed *Ovidius* ſimul reſpexit eiusdem e Syleo Herculis dictum: *prius* γὰρ κάτω Γῆς εἶσιν ἄστρα, γῆ τ' ἄνεισ' ἐς αἰθέρα· ſervatum a *Philone Iud.* cum vicinis p. 537. 869. 880. Theſeus in *Eurip.* Suppl. V, 520., ἄνω γὰρ ἂν ῥέοι Τὰ πράγματ', οὕτως εἰ 'πιταξόμεσθα δή· —— Mox *Herodoti* Soſicles unius vel paucorum imperio opponit *imperium populare*, deſignatum ἰσοκρατίας rariori voce: τῇ ἀνίσῳ πολιτείᾳ Atticam opponit τὴν ἴσην καὶ ἔννομον, *AEſchines* c. Tim. p. 1, 25. *Demoſth.* c. Mid. p. 336, 121. τῶν ἴσων καὶ τῶν δικαίων ἕκαστος ἡγεῖται ἑαυτῷ μετεῖναι ἐν δημοκρατίᾳ. Laudat *Iſocrates* in Areopag. p. 152. A. τὰς ἰσότητας, καὶ τὰς δημοκρατίας οὐ πάσας ἀλλὰ τὰς καλῶς καθεσηκυίας. Saepius ἰσονομίας ſpecioſo nomine viri Principes ſunt abuſi. VALCKEN.

64. Ἦ

cles ita loquutus est: Nunc profecto et hoc cœlum infra terram, ac terra sublimis supra cœlum erit, hominesque domicilium in mari habebunt, et pisces, quod antea homines; quando vos, Lacedæmonii, rebus publicis eversis, tyrannides in urbes introducere conabimini: quibus nihil est in rebus humanis neque iniustius, neque magis pollutum cædibus. Quod si bonum vobis videtur civitates subesse tyrannidi, ipsi vobis primi tyrannum constituite, atque ita ut aliis constituatis operam date. At nunc ipsi tyrannorum expertes, et ne id in Sparta contingat vehementissime caventes, hoc in socios studetis efficere: qui si esfetis, ut nos sumus, experti, meliorem quam nunc facitis, de hac re sententiam conferre posfetis. Nam iste apud Corinthios civitatis status fuit. Erat paucorum regimen: et ii qui Bacchiadæ vocabantur, urbem gubernabant; ultro citroque inter eos matrimonia contrahebantur. Horum uni nomine Amphioni nata est filia clauda, cui nomen erat Labda: quam quoniam nemo Bacchiadarum ducere volebat, duxit Eetion Echecratis filius, e Petra quidem populo; sed ab prima origine Lapitha ac Cænides. Qui quum neque ex hac muliere, neque ex alia tolleret liberos, profectus est Delphos ad consulendum de prole: eum introeuntem statim Pythia his versibus compellavit,

Eetion, te nemo (licet sis tantus) honorat.
Conceptum pariet saxum grave Labda, monarchas

Quod

κλέης ἔλεξε τάδε, „ [a] Ἦ δὴ ὅ, τε οὐρανὸς ἔσται ὕπερθε
„ τῆς γῆς, καὶ ἡ γῆ μετέσπος ὑπὲρ τοῦ οὐρανοῦ,
„ καὶ [b] οἱ ἄνθρωποι νομὸν ἐν θαλάσσῃ ἕξουσι, καὶ
„ οἱ ἰχθύες τὸν πρότερον ἄνθρωποι, [c] ὅτε γε ὑμεῖς ὦ
„ Λακεδαιμόνιοι ἰσοκρατίας [d] καταλύοντες, τυραννί-
„ δας ἐς τὰς πόλις κατάγειν παρασκευάζεσθε· τοῦ
„ οὔτε ἀδικώτερον οὐδέν ἐστι κατ' ἀνθρώπους, οὔτε
„ μιαιφονώτερον· εἰ γὰρ δὴ τοῦτό γε [e] δοκέει ὑμῖν
„ εἶναι χρηστόν, ὥστε τυραννεύεσθαι τὰς πόλις, αὐ-
„ τοὶ πρῶτοι τύραννον κατασησάμενοι παρὰ σφίσι
„ αὐτοῖσι, οὕτω καὶ τοῖσι ἄλλοισι [f] δίζησθε κατι-
στάναι· νῦν δὲ, αὐτοὶ ἄπειροι ἐόντες τυράννων, καὶ
Φυλάσσοντες δεινότατα τοῦτο ἐν τῇ Σπάρτῃ μὴ
γενέσθαι, [g] παραχρᾶσθε ἐς τοὺς συμμάχους· εἰ δὲ
[h] αὐτοὶ ἔμπειροι ἔατε, κατάπερ ἡμεῖς, εἴχετε ἂν
περὶ αὐτοῦ γνώμας ἀμείνονας συμβάλλεσθαι ἢ περ
νῦν. Κορινθίοισι γὰρ ἦν πόλιος κατάστασις τοιήδε· ἦν
ὀλιγαρχίη, καὶ οὗτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι ἔνεμον
τὴν πόλιν· ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἤγοντο ἐξ ἀλλήλων.
Ἀμφίονι δὲ ἐόντι τυτέων τῶν ἀνδρῶν, γίνεται θυ-
γάτηρ χωλή· οὔνομα δέ οἱ ἦν Λάβδα· ταύτην,
Βακχιαδέων γὰρ οὐδεὶς ἤθελε γῆμαι, ἴσχει Ἠετίων
ὁ [i] Ἐχεκράτεος· [k] δήμου μὲν ἐὼν Πέτρης ἐών, ἀ-
τὰρ τὰ ἀνέκαθεν Λαπίθης τε καὶ Καινίδης· ἐκ
δέ οἱ ταύτης τῆς γυναικὸς, οὐδ' ἐξ ἄλλης, παῖδες
[l] ἐγίνοντο· ἐστάλη ὧν ἐς Δελφοὺς περὶ γόνου· ἐσιόν-
τα δὲ αὐτὸν, [m] ἰθέως ἡ Πυθίη προσαγορεύει τοῖσι-
δε τοῖσι ἔπεσι,

„ Ἠετίων, [n] οὔτίς σε τίει πολύτιτον ἐόντα.
„ Λάβδα κύει, τέξει δὲ [o] ὁλοίτροχον· ἐν δὲ πε-
„ σεῖται.

„ Ἀ-

a Ἦ δὴ ὅ, τε οὐραν. *Eustath.* in Hom. p. 695, 20. et *H. Steph.* ex coniectura, Editio quoque *Genev.* CIↃIↃCXVIII. vulgo Ἦ δὲ ὅτε ὁ οὐρ. *b* Defit *Ask.* et mox ante ἰχθύες *Pasf.* *c* *M. Pasf. Ask. Arch. Brit.* duo: γε aberat. *d* Καταλύσαντες *Vind.*, tum πόλις atque iterum *Ask. Pasf.*, alii πόλιας. *e* Δοκέει *Arch. f* Δίζησθε *Ask.* recte: δίζεσθε ceteri. *g* Παραχρῆσθε *Pasf.* *h* Αὐτοὶ ἔμποροι *Arch.* non bene ultimum, αὐτοὶ etiam *Pasf.* ex correctione, sed iusta, ob antecedentia: olim αὐτοῦ. Post pauca συμβαλέσθαι *Pasf.* *i* Ἐχεκράτεως *Ask.* *k* Μήμου *Arch.* Hic desinit *Brit. A.* *l* Ἐγίνοντο *Pasf. Arch. V.* quod praestat. antea ἐγένεντο. *m* Abest a *Brit.*, mox τοῖσδε τοῖσι *Pasf. Vind.* *n* Οὔτοι σε *Arch.* *o* *Oenomaus* apud *Eusseb.* Pr. Ev. L. v, 29. ὁλοίτροχον· vulgato accedit *Eustath.* in *Hom.* p. 925, 5.

64. Ἦ δὴ ὅ, τε οὐρανὸς ἔσται] Auscultavi *Eustathio*, *H. Stephano*, *Porto*. Quid enim turbatissima perseverarent, praesertim cum subsequens ὅτε ferre alterum nequeat? Recte *H. Steph.* adscripsit Ovidianum, *Omnia naturae praeposfera legibus ibunt, Parsque suum mundi nulla tenebit iter. Omnia iam fient* &c.

81. Καὶ οὗτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι] Adi *Diodorum* T. II. p. 635. et quae adnotata isti sunt. Quot annis ex Bacchiadis legebatur πρύτανις, ὃς βασιλέως εἶχε τάξιν. Quare mox in Apollinis responso ἄνδρες illi μούναρχοι, quippe civitatem statu tempore soli administrantes. In formula connubii ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἤγοντο tritius ἐκδιδόναι. Sic II, 47. οὐδέ σφι ΕΚΔΙΔΟΣΘΑΙ θυγατέρα οὐδεὶς ἐθέλει, οὐδ' ἄγεσθαι ἐξ αὐτέων. Ita *Thucydides*, *Plato*, *Aristides*, quos antestatus est *Abresschius* Dilucid. *Thucyd.* p. 314. Noster tamen L. IX, 110. ἀλλά τοι —— δίδωμι θυγατέρα τὴν ἐμήν· iterumque οὔτε γὰρ ἄν τοι δώην θυγατέρα.

81. Οὗτοι Βακχιάδαι] Articulo potius inserto legendum, οὗτοι οἱ Βακχιάδαι καλεόμενοι ἔνεμον τὴν πόλιν· post τοὺς Ἀλητιάδας primum Regum titulo; postea, velut annui magistratus, πρυτάνων nomine, *Pausan.* II. p. 120. conf. *Diodor.* T. II. p. 635. — In proximis, ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἤγοντο ἐξ ἀλλήλων, quae duplex obtinet ellipsis non est illa pervulgata. De plebe in Samo rerum domina *Thucydides* eleganter suo tamen more VIII, c. 21., τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν οὔτε ἄλλου οὐδενὸς, οὔτε ἐκδοῦναι οὔτε ἀγαγέσθαι παρ' ἐκείνων, οὐδ' ἐς ἐκείνους οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν. *Plato* LL. VI. p. 771. E. *ignorare non oportet*, παρ' ὧν τέ τις ἄγεται, καὶ ᾧ καὶ οἷς ἐκδίδωσι· dicebatur plena locutione, διδόναι τε τέκνα καὶ λαμβάνειν παρ' ἀλλήλων· ut et ἐκδιδόναι καὶ λαμβάνειν γυναῖκας παρ' ἀλλήλων· quarum haec est *Xenophontis* p. 3, 2. illa *Dionis Chrys.* p. 163. D. VALCKEN.

83. Γίνεται θυγάτηρ χωλή] Ex Helladio *Photius* Biblioth. p. 1583. τοῦ βασιλέως Κορινθίου ἡ μήτηρ, ΓΤΝΗ δὲ Ἀμφίονος —— Λάβδα ἐκαλεῖτο· ubi, nisi θυγάτηρ fuerit, error certissimus, a *St. Berglero* notatus. *Ptolemaeus* vero *Hephaest.* in catalogo propriorum nominum ex literarum elementis, *Cypseli*, inquit, *mater*, χωλὴ οὖσα, Λάμβδα ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Πυθίου, oraculum, quod sequetur, spectans, eiusdem Biblioth. p. 487., sed temere titulum augens. Λάβδα idem olim ac Λάμβδα ex dicterio *Aristophanis*, quo uti recuso.

86. Ὁ Ἐχεκράτεος] Cod. *Ask.* Ἐχεκράτευς Doribus debetur. Eetion inter maiores numeravit, Antasi F., Melanem, qui una cum Alete Corinthum occupavit ap. *Pausan.* II, 4. Lapithes et Caenides, ut hic affirmatur, si fuerit, consequens est, ut Antasus patrem aut avum agnoverit Caeneum, Perithoi in praelio adversus Centauros adiutorem, in *Pausan.* L. V, 10. Aetas et tempus non obstant.

93. Ὁλοίτροχον] *Oenomai* τέξει δ' ὁλοίτροχον non absurdum. Infra L. VIII, 52. ὁλοιτρόχους plerique Codd. et *Suidas*; quas quidem vocabuli discrepans originatio apud *Etymologum* in V. turbelas peperit. Oraculi ultima διακαιώσει δὲ Κόρινθον in *Vallae* Latinis iusto leniora sunt. Poenae, quibus Corinthus a Cypselidis mulctanda, praefagiuntur, seu, quod sequens complectitur responsum, πολλῶν δ' ὑπὸ γούνατα λύσει. Vidimus L. I, 100. κατ' ἀξίην ἑκάστου ἀδικήματος ἐδικαίευ· et geminum II, 29. Plurima ex aliis *P. Leopardus* Emend. V, 9.

93. Τέξει δὲ ὁλοίτροχον] Litera scribendum transposita: Λάβδα κύει, τέξει δ' ὁλοίτροχον· sic vulgatur in excerptis *Eusebii* ex *Oenomao*, Praepar. Ev. V. p. 224. vel ὁλοίτροχον· utro modo pronunciandum esset non convenit inter Grammaticos: quia nonnullos memorat, etiam minus notos, Auctor *Scholii* nondum editi in *Hom.* Il. N. v. 137. totum illud hic forte legisse non poenitebit: Ὁλοίτροχος, ὁ ἐν τῷ τρέχειν ὅλος, ἐπεὶ καταφερόμενος πᾶν τὸ ἐμπίπτον βλάπτει. Δημήτριος γοῦν ὁ Γονυπεὺς δασύνει, ἵν' ᾖ ὁλοτροχοειδὴς καὶ κατὰ πᾶν μέρος ἀσήρικτος· οὕτω δὲ καὶ Ἑρμασίας, καὶ Νικίας, καὶ Ἀρι-

„ Ἀνδράσι μενάρχουσι, δικαιόσυνι δὲ Κόρινθον.
„ ταῦτα χρησθέντα τῷ Ἠετίωνι, ἐξαγγέλλεται
„ κως τοῖσι Βακχιάδῃσι, τοῖσι τὸ μὲν πρότερον γε-
„ νόμενον [a] χρηστήριον ἐς Κόρινθον ὧν ἄσημον, Φέ-
„ ρον τε ἐς ταὐτὸ καὶ [b] τὸ τοῦ Ἠετίωνος, καὶ λέ-
„ γον ὧδε,

„ Αἰετὸς ὀν πέτρῃσι κύει· τέξει δὲ λέοντα
„ Καρτερὸν, ὠμηστήν· πολλῶν δ' ὑπὸ γούνατα
„ λύσει.

„ Ταῦτά νυ εὖ φράζεσθε Κορίνθιοι, οἱ περὶ
„ καλὴν
320 „ Πειρήνην οἰκεῖτε καὶ ὀφρυόεντα Κόρινθον.

„ τοῦτο μὲν δὴ τοῖσι Βακχιάδῃσι πρότερον γενόμενον,
„ ἦν ἀτέκμαρτον· τότε δὲ τῷ Ἠετίωνι γενόμενον ὡς
„ ἐπύθοντο, αὐτίκα καὶ τὸ πρότερον συνῆκαν, [c] ἐὸν
„ συνῳδὸν τῷ Ἠετίωνος· συνέντες δὲ καὶ τοῦτο, εἶχον
„ ὦν ἡσυχίην, [d] ἐθέλοντες τὸν μέλλοντα Ἠετίωνι
„ [e] γενέσθαι γόνον διαφθεῖραι· ὡς δ' ἔτεκε ἡ γυνὴ,
„ τάχιστα πέμπουσι σφέων αὐτέων δέκα ἐς τὸν δῆμον
„ ὦν τῷ κατοίκητο [f] Ἠετίων, ἀποκτενέοντας τὸ
„ παιδίον· ἀπικόμενοι δὲ οὗτοι ἐς τὴν Πέτρην, καὶ
„ παρελθόντες ἐς τὴν αὐλὴν [g] τοῦ Ἠετίωνος, αἴτιον
„ τὸ παιδίον· ἡ δὲ Λάβδα, [h] εἰδυῖά τε οὐδὲν τῶν εἵνεκα
„ ἐκεῖνοι ἀπικνέατο, καὶ δοκέουσά σφεας Φιλοφροσύ-
„ νης τοῦ πατρὸς [h] εἵνεκα αἰτέειν, Φέρουσα ἐνεχείρισε
„ αὐτέων ἑνί· τοῖσι δὲ ἄρα ἐβεβούλευτο κατ' ὁδὸν, τὸν
„ πρῶτον αὐτέων λαβόντα [i] τὸ παιδίον προσουδίσαι·
„ ἐπεί τε ὧν ἔδωκε Φέρουσα ἡ Λάβδα, τὸν λαβόντα
„ τῶν ἀνδρῶν δείη τύχη [k] προσεγέλασε τὸ παιδίον·
„ καὶ τὸν, φρασθέντα τοῦτο, οἰκτός τις [l] ἴσχυ
„ ἀποκτεῖναι· κατοικτείρας δὲ παραδιδοῖ τῷ δευτέ-
„ ρῳ· ὁ δὲ, τῷ τρίτῳ· οὕτω δὴ διεξῆλθε διὰ πάν-
„ των τῶν δέκα παραδιδόμενον, οὐδενὸς βουλομένου
„ διεργάσασθαι· ἀποδόντες ὦν ὀπίσω τῇ τεκούσῃ τὸ
„ παιδίον, καὶ ἐξελθόντες ἔξω, ἑστῶτες ἐπὶ τῶν
„ θυρέων, ἀλλήλων [m] ἅπτοντο, καταιτιώμενοί τε
„ μάλιστα τοῦ πρώτου λαβόντος, ὅτι οὐκ ἐποίησε
„ κατὰ τὰ δεδογμένα· ἐς ὃ δή σφι χρόνου ἐγγινο-
„ μένου, ἔδοξε αὐτοῖς παρελθόντας πάντας τοῦ φό-
„ νου μετίσχειν· ἔδει δὲ ἐκ τοῦ Ἠετίωνος γόνου Κο-
„ ρίνθῳ

Quod cadet in cives, emendabitque Corinthum.

Hoc oraculum Eetioni redditum, enunciatur casu Bacchiadis, quibus prius de Corintho editum oraculum erat obscurum et ignotum, eodem respiciens, quo etiam istud Eetionis et in hæc verba,

1 *Concipit in petris aquila, enixura leonem*
Robustum, sævum, genua et qui multa resolvet.
Hæc bene nunc animis versate Corinthia proles,
5 *Quæ colis ad pulchram Pirenem, altumque Corinthum.*

Id quidem antea Bacchiadis datum non e- 3
rat intellectum; tunc autem Eetioni datum quum percepissent, statim etiam istud prius intellexerunt, quippe concinens oraculo Eetionis. Hoc quum animadvertissent, silentio suppresere, animo futurum Eetionis filium extinguendi. Et ut primum mulier enixa est, miserunt e suo numero decem viros ad populum, in quo habitabat Eetion, qui puerulum extinguerent. Isti, postquam ad Petram pervenere, et ad Eetionis atrium accesere, puerum petunt. Labda cur venissent ignara, paternæque amicitiæ officio venisse eos rata, affert filium, et in unius eorum manum porrigit: erat autem inter viam illis constitutum, ut qui primus eorum puerulum cepisset, is humi illum allideret. Verum divina quadam fortuna puerulus ei viro cui a Labda traditus erat, arrisit, quam rem illi consideranti miseratio subiit eius occidendi. Sic misertus alteri tradidit, et ille tertio, atque ita deinceps per manus traditus infans, per omnes decem transiit: ac nemine interimere volente, rursus matri est redditus. Illi egressi atque ante ianuam stantes, alius alium incusabant castigabantque, sed primum præcipue, qui eum nactus ex convento non fecisset; donec interiecto temporis spatio placitum est, ut rursus introgressi omnes fierent participes cædis. Sed 4
erat necesse ex Eetionis prole germinari Corintho

a Ἐς Κορ. *χρηστήριον Pasf.* b Τὸ non legitur in *V. Arcb.* c Συνῳδ. ἐὸν *Arcb.*, tum *συνέντες* omnes. d Θέλοντες *Arcb. V.* e Γίνεσθαι *Pasf.* f Ὁ Ἠετ. *Pasf.* g Τὴν id. h Εἰδυῖά τε id. i Εἶπεκεν *Arcb. V.* k Desunt ista duo *Arcb. V.* mox ἐπεὶ ὧν *Ask.* l Citat *Eustath.* ad *Hom.* p. 650, 59. m Ἴσχεν *Arcb. V.* qui mox οὕτω τε δὴ, aut οὕτω δὲ, non absurde. n Habet *Thom. Mag.* in Καθάπτομαι.

σίας, καὶ Ἀριστόνικος· Κομανὸς δὲ καὶ Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης ψιλοῦσι καὶ παροξύνοντες, τὸ ἐπὶ τὸ (ἐν τῷ) τρέχειν ὀλοὸν καὶ δεινόν· ἐπενθετικὸν δὲ τὸ ι περιττόν· καὶ γὰρ χωρὶς αὐτοῦ σώζεται τὸ μέτρον· καὶ δεῖ αὐτοὺς ἀναλογίσαι τὸ (ἀναλογίσασθαι τὸ, Od. A, 52.) Ἄτλαντος θυγάτηρ ἀλοιφρονος. Δημόκριτος δὲ τὸ κυλινδρικὸν σχῆμα ὁλοίτροχον καλεῖ. Est illud scholion ex MS. Cod. *Basil.*, quem a Clar. *I. I. Wetstenio* habui utendum, Scholia complectente in Iliada, atque Iliadis Homereae Paraphrasin utillsimam. Pauca quaedam ex isto Scholio dederunt *Etymologus* et *Eustath.* in Il. N. p. 893., excitans et Herodotea ex L. VIII, c. 52., ὁλοίτροχους ἀπίδας, minus illic emendate scripta, quam vulgantur apud *Suidam*; ubi quae sequuntur velut *Herodoti* in Herodoteis non puto reperiri; quam exhibet in *Xenophonteis* (K. A. IV, p. 189, 11.) lectionem confirmat Cod. MS. Paris. VALCKEN.

6. Ὀφρυόεντα] Egregia ad hanc vocem porrigitur *Fr. Nansii* industria in *Nonni* Paraphr. *Ioannis* C. XXI, 59, Acrocorinthus, ubi fons Pirene, signatur. *Strabo* tamen ad asperum clivosumque urbis situm refert, ἀφ' οὗ πάντες ΟΦΡΤΟΕΝΤΑ Κόρινθον εἰρήκασι L. VIII. p. 586.

8. Τότε δὲ τῷ Ἠετίωνι] Ut paulo post legitur, ἐὸν συνῳδὸν τῷ Ἠετίωνος, nempe *χρηστηρίῳ*· ad eamdem normam hic scribendum puto, τότε δὲ, τὸ Ἠετίωνι γενόμενον ὡς ἐπύθοντο, αὐτίκα καὶ τὸ πρότερον συνῆκαν. —— Quod infra dicitur, τὸ παιδίον προσουδίσαι, dixerat et *Eurip.*, si vera est *Scaligeri* coniectura, in Iphig. Aul. v. 1151. ζῶσα προσουδίζεται, *Porphyr.* ap. Euseb. Praep. Ev. IV. p. 174. C. Doricum Ἐποτούδιζεν *Hesych.* interpretatur κατέβαλεν ἐπὶ γῆν. — His proxima, τὸν λαβόντα —— θείῃ τύχῃ προσεγέλασε τὸ παιδίον, respicit *Plutarch.* in Conviv. VII. Sap. p. 163. F. Κύψελον οἱ περιφθέντες ἀνελεῖν νεογνὸν ὄντα προσομιλήσαντα αὐτοῖς ἀπετράποντο· ubi forte scripserat προσμειδήσαντα, vel προσμειδιάσαντα, quae viri Docti est suspicio. VALCKEN.

21. Τὸ παιδίον προσουδίσαι] Inmane consilium; crudelius facinus, quod Clytemnestra Agamemnoni exprobrat in Tragici Iphig. Aulid. v. 1151. Βρέφος τε τοὐμὸν σῷ προσουδίσας πάλῳ. Sic eleganter, loco προσαυρίσαι, Ill. *Scaliger.* Tale ap. *Suid.* ὁ δὲ ἥρως μετέωρον, προσουδίζει τε καὶ ἀποκτείνει. Qua in crudelitate Hebraei רטש 2. *Reg.* VIII, 12. et נפץ אל הסלע *Psalm.* CXXXVII, 9. frequentare consueverunt.

22. Τὸν λαβόντα] *Eustathius* τῷ λαβόντι, sententia pari. *Dulce rideat ad patrem* in carmine *Catulli* ad Manlium, ubi *Scaliger* Virgilianum Eclog. IV., *Lacerda* probante, *Incipe parve puer, qui non risere parentes*, idem ait ac *ad parentes*, οὐ προσγελάσαντες τοὺς τοκέας. At propius huc facit *Plutarchi* in Sap. Sympos. p. 163. F. ὃν οἱ περιφθέντες ἀνελεῖν νεογνὸν ὄντα, *Cypselum*, ΠΡΟΣΟΜΙΛΗΣΑΝΤΑ αὐτοῖς ἀπετράποντο, quod nuper vir doctus ad *Nostri* narrationem dextre προσγελάσαντα aut προσμειδιάσαντα reformavit. Ego vero haud scio, an προσομιλεῖν blanditias tenelli infantis et *semibiante labello* arridentis excludat. Vide *Plutarchi* Consol. p. 117.

38. Φέ-

rintho perniciem: nam Labda ſtans ad easdem fores, hæc omnia exaudiebat: eoque metuens ne illi immutata voluntate acceptum rurſus puerulum interimerent, aſportavit, et occuluit in eo, ubi minime cogitari poterat, nempe in menſura frumentaria: quum ſciret, illos, ſi redirent ad inveſtigandum, ſcrutaturos omnia: ut et contigit: nam introgreſſis et ſcrutantibus ubi non apparuit, viſum est eis abeundum, atque iis, a quibus miſſi eſſent, dicendum ſe cuncta quæ illi mandaſſent perpetraſſe: atque ita reverſi dixerunt. Post hæc Eetionis filio creſcenti impoſitum est nomen Cypſelo, ob periculum hoc quod devitaverat in Cypſela, *vel menſura frumentaria*. Ubi autem in virilem adolevit ætatem, conſulenti oracului Delphis anceps redditum, quo fretus Corinthum aggreſſus occupavit: oraculum autem hoc erat,

Vir locuples noſtras hic qui deſcendit ad ædes
Cypſelus Eetides, claræ rex ille Corinthi,
Ipſe,

„ ῥάθῳ κατὰ ἀναβλαστῶν· ἡ Λάβδα γὰρ πάντα
„ ταῦτα ἤκουε ἑστῶσα πρὸς [a] αὐτῇσι τῇσι θύρῃσι·
„ δείσασα δὲ μὴ σφι μεταδόξῃ, καὶ τοιούτῳσι λα-
„ βόντες τὸ παιδίον ἀπακτείνωσι, φέρουσα [b] κατα-
„ κρύπτει ἐς τὸ ἀφραστότατόν οἱ ἐφαίνετο εἶναι, ἐς
„ κυψέλην· ἐπιστάμενη ὡς [c] εἰ ὑποστρέψαντες ἐς ζή-
„ τησιν [d] ἀπικοίατο, πάντα ἐρευνήσουσι μέλλοντες·
„ τὰ δὴ καὶ ἐγίνετο· [e] ἐλθοῦσι δὲ καὶ διζημένοισι
„ αὐτοῖσι ὡς οὐκ ἐφαίνετο, ἐδόκεε ἀπαλλάσσε-
„ σθαι, καὶ λέγειν πρὸς τοὺς ἀποπέμψαντας, ὡς
„ πάντα ποιήσειαν τὰ ἐκεῖνοι ἐπετείλαντο· οἱ μὲν δὴ
„ ἀπελθόντες, ἔλεγον ταῦτα. Ἠετίωνι δὲ μετὰ
„ ταῦτα ὁ παῖς [f] αὐξάνετο· καί οἱ διαφυγόντι
„ τοῦτον τὸν κίνδυνον, ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυ-
„ μίην Κύψελον οὔνομα ἐτέθη· ἀνδρωθέντι δὲ καὶ
[g] μαντευομένῳ Κυψέλῳ ἐγένετο ἀμφιδέξιον χρη-
„ στήριον ἐν Δελφοῖσι, τῷ πίσυνος γενόμενος ἐπε- 321
„ χείρησέ τε καὶ ἔσχε Κόρινθον· ὁ δὲ χρησμὸς, [h] ὃ-
„ δε ἦν·
„ Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ ὃς ἐμὸν δόμον [i] ἐσπατα-
„ βαίνει,
„ Κύψελος [k] Ἠετίδης, βασιλεὺς κλεινοῖο Κορίνθου·
„ Αὐ-

a Τῇσι θυρ. tantum *Ald. Arch. Vind. Paris. A. B. Brit.*, αὐτῇσι τῇσι θυρ. *M. Paſ. Ask.* *b* Κρύπτει *Arch.*, ceteri *κατακρύπτει* cum *Aldo.*, *καταχρύβει Med. Paſ. Ask.* *c* Abest *Arch. V.* *d* Ἀπικοίατο *Ald. Brit. Paris. A. B.*, *ἀπίκοντο Vind. Arch.*, *ἀπικνέοντο M. Paſ. Ask.*: mox *τὰ δὴ καὶ ἐγίνετο Arch. V.*, quod commodius. *Aldus* quoque *τὰ δή*. Olim *τὰ δὲ καὶ ἐγίνετο.* *e* Ἐσελθοῦσι γὰρ *Arch. V. Brit. Paſ. Ald.*, *ἐλθοῦσι δὲ Med. Ask.* *f* Αὐξάνετο *Arch. V.* ut L. I, 58. VI, 132., antea *ηὐξάνετο.* *g* Κρυπτομένῳ iidem cum *Paſ.* *h* Ὧδε *Arch. V.* Vide C. 92, 2. *i* Ἔγκατ. *Arch.* *k* Αἰακίδης ap. *Euſeb.* Pr. Ev. L. V, 35. mox *κλειτοῖο* ora *Steph. Paſ. Ask.* et *Dio Chryſ.* in Corinth. p. 456. A., in *Arch. βασιλεύς τε κλειτοκορίνθου.*

38. *Φέρουσα κατακρύπτει*] Expuli inſolentiſsimum *κατακρύβει*. Talia veterum ſcriptis ſine fulcro, ſine auctoritate inculcare, equidem inprobo. Idem evenit *Med. ἀπικνέοντο*· namque addita ſtabiliendo cauſſa, ſufficiens non est, et aeque in vulgatum quadrat. Verius mox ex parte *Ald.* et MSS. *τὰ δὴ καὶ ἐγένετο.*

38. *Κατακρύβει —— ἐς κυψέλην*] Verbi formam nobis ex *Med.* reduxit vir Clar., illam olim quidem uſitatam, ſed hic vitioſam, quia monumentis est literarum antiquior: *κατακρύπτει* procul dubio revocabitur. *Ciſta* Corinthiis dicta Κυψέλη, in qua matet infantem occultaverat, postea fuisſe traditur in Iunonis templo Olympiae dedicata: ſed potius crediderim, ut rei memoriam cuſtodirent, Cypſelidas, non ad exemplar veteris istius factam, arcam artificioſisſimam illam dedicasſe, in cuius quinque lateribus enarrandis accurata *Pauſaniae* verſatur eruditio L. V, a p. 420. ad p. 427. Τῆς μὲν δὴ σωτηρίας εἵνεκα τοῦ Κυψέλου τοῦ ἀπ' αὐτοῦ γένος οἱ ὀνομαζόμενοι Κυψελίδαι τὴν Λάρνακα ἐς Ὀλυμπίαν ἀνέθεσαν, ut ſcribit *Pauſan.* pag. 419. VALCKEN.

48. Ἀπὸ τῆς Κυψέλης] *Pauſanias* τὰς δὲ λάρνακας οἱ τότε ἐκάλουν Κορίνθιοι κυψέλας, tum conſona prorſus de *Cypſeli* cognomine, et multa de arca ista, in Olympia dedicata a Cypſelidis, L. V, 16., cuius inſculptas figuras *Dio Chryſoſt.* Or. XI. p. 163. B. eleganter expingit. Iam *κρυπτομένῳ latitanti* ſeu *ſemet occultanti*, quomodo tres *Codd.*, adſentire poſſum. Cypſelo, cui a teneris Bacchiadae inſidias ſtruxerant, prudentia, ut latebras ſectaretur, auctor erat. Habet praeterea vocabulum, quod ex gloſſa difficulter derivabitur: nulli tamen obtrudo. Quaeramus de oraculo, quod hic *ἀμφιδέξιον χρηστήριον*, et in *Vallae* Latinis *anceps*, invito Cl. *de Pauw*; cui *ἀμφιδέξιον auſpicatum*, quoniam Cypſelus, *τῷ πίσυνος, eo fretus* tyrannidem invaſit, liquidumque videtur. Sequor *Laurentium*, tum quod reſponſum omni ambiguitate liberum non ſit, tum *Luciani* conſenſu, oraculum Croeſo datum L. I, 53., *ἀμφιδέξιον ἔπος* adpellantis Iov. Tragoed. C. 43. p. 692.

54. Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ] Oraculi verba poſtrema, omiſſa *Dioni*, tentata *Boubierio*, enodavit *Weſſeling.* in Diſ. *Herod.* p. 111, 112. Illinc diſcimus, *κλειτοῖο Κορίνθου*, quod altero multo minus tritum est, adfirmari Codicis auctoritate. Non ſpernerem ſi Codices agnoſcerent in primo verſu *Dionis* lectionem: Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ, ὃς ἐμὸν δόμον εἰσαφικάνει· quod Delphico templo longe mihi videtur convenientius, quam, quod *Herodoti* nobis praebent exemplaria, *ἐσπαταβαίνει.* Trophonius, rarius ille tamen in antro loquutus, dixisſe potuit, ὃς ἐμὸν μυχὸν (vel στέγος) ἐσπαταβαίνει· erat enim in templo Iovis Trophonii *os ſpecus, per quod oraculo utentes ſciſcitatum Deos deſcendunt*, ut ſcribit *Livius* XLV, c. 27. et uſitata dicebatur loquendi forma ἐς Τροφωνίου καταβῆναι. Deus vero Delphicus dicere debuisſe videtur, ὃς ἐμὸν δόμον εἰσαναβαίνει, vel *εἰσαφικάνει* niſi tanquam *adyti* forte loquatur *incola Pythius*; (ſic in *Horatio* legebat noſter ille *T. H.*) et Cypſelus in intimum Pythiae deſcenderit penetrale, (εἰς) πολυστεφῆ μυχὸν, *Æſchylo* dictum Eumen. v. 39. VALCKEN.

56. Ἠετίδης] *Oenomai* Αἰακίδης vitium olet. Cypſeli pater Eetion, cuius patronymicum Ἠετίδης, uti Deucalionis Δευκαλίδης, egregie ad Plut. *Ariſtoph.* p. 206. *Hemſterhuſio* oſtendente. Minimi autem referet, eligaturne *κλεινοῖο Κορίνθου*, an *κλειτοῖο*, in quibus ſcribendis variarunt librarii itidem VII, 228. Principio oraculi Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ —— ὃς ἐμὸν δόμον —— Pythia advenientem Heſiodum ſalutavit, ſi non fallit auctor Certaminis *Heſiodi* et *Homeri*, etiam Theſeum in reſponſo, a *Gronovio* ex ſchedis *Medic.* publicato ad L. I, 65.

56. Κύψελος Ἠετίδης] Κύψελος Αἰακίδης, quod praebet *Oenomaus Euſeb.* p. 233., vitioſum illud, tenue tamen, exhibet antiquae lectionis veſtigium: parum enim dubito, quin fuerit ſincera ſcriptio Κύψελος Αἰετίδης· *Æetides*: Patri nomen fuit ab *ἀετὸς* dictum Ἠετίων· ſicut ab *ἄμαθος* non Ἀμ. fluxerunt Ἡμαθίη et Ἡμαθίων, *Emation*; ab *ἄνεμος*, *ἠνεμόεις* &c. nusquam invenientur *ἤνεμος*, *ἤμαθος*, *ἠετός*· Ionice quoque et paſſim poëtis *aquila* dicitur Αἰετός. Non itaque patronymicum Ἠετίδης, ſed ab Αἰετὸς formari debuit Αἰετίδης. Accedit ad haec, in oraculo primum edito legi, Αἰετὸς ἐν πέτρῃσι κάθει, τέξει δὲ λέοντα· edito ſecundo oraculo non difficulter intellexerunt Bacchiadae, Αἰετὸν esſe τὸν Ἠετίωνα. Ab Αἰετὸς autem Αἰετίδης ortum patronymicum, ut ab altera forma nominis Ἠετίων naſci potuit Ἠετιωνίδης. Docte *Euſtath.* atque ad Alexandrini fortaſſe *Heraclidae* ductum, in Il. B. p. 218, 13. ἔοικεν, inquit, διώνυμος εἶναι ὁ Ταλαὸς, —— Ταλαὸς, ἐξ οὗ Ταλαΐδης· καὶ Ταλαΐων, ὅθεν Ταλαϊονίδης· vidit et *Etymologus* p. 109, 9, aeque ab Ἄνθεμος formatum Ἀνθεμίδης, atque ab Ἀνθεμίων Ἀνθεμιωνίδης. In talibus absurdas plerumque συγκοπὰς Grammatici comminiſcuntur, quas egregia iam ſatis refutabant obſervata τοῦ πάνυ ad *Schol.* in *Ariſtoph.* Plut. p. 207. VALCKEN.

Cypselus crudelis, mitior filius Periander, sed ab Thrasybulo Miletio corruptus, et quomodo.

„ Αὐτὸς, καὶ παῖδες, παίδων γε μὲν οὐκέτι
„ παῖδες.
„ τὸ μὲν δὴ χρηστήριον τοῦτο ἦν· τυραννεύσας δὲ ὁ
„ Κύψελος, τοιοῦτος δή τις [a] ἀνὴρ ἐγένετο· πολλοὺς
„ μὲν Κορινθίων ἐδίωξε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπε-
„ στέρησε, πολλῷ δ' ἔτι πλείστους τῆς ψυχῆς· ἄρ-
„ ξαντος δὲ τούτου ἐπὶ τριήκοντα ἔτεα, καὶ [b] διαπ-
„ λέξαντος τὸν βίον εὖ, διάδοχός οἱ τῆς τυραννί-
„ δος ὁ παῖς Περίανδρος γίνεται· ὁ τοίνυν Περίανδρος
„ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἠπιώτερος τοῦ πατρός· ἐπεί τε
„ δὲ ὠμίλησε δι' ἀγγέλων Θρασυβούλῳ τῷ Μιλήτου
„ τυράννῳ, πολλῷ ἔτι ἐγένετο Κυψέλου μιαιφονώ-
„ τερος· πέμψας γὰρ παρὰ Θρασύβουλον κήρυκα,
„ ἐπυνθάνετο [c] ὅντινα ἂν τρόπον ἀσφαλέστερον κατα-
„ στησάμενος τῶν πρηγμάτων, κάλλιστα τὴν πόλιν
„ ἐπιτροπεύοι· Θρασύβουλος [d] δὲ τὸν ἐλθόντα παρὰ
„ τοῦ Περιάνδρου ἐξήγαγε ἔξω τοῦ ἄστεος· ἐσβὰς δὲ ἐς
„ ἄρουραν ἐσπαρμένην, ἅμα τε διεξήιε τὸ λήιον,
„ ἐπειρωτῶν τε καὶ [e] ἀναποδίζων τὸν κήρυκα κατὰ
„ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἄπιξιν· καὶ ἐκόλυε αἰεὶ ὅκως
„ [f] τινὰ ἴδοι τῶν ἀσταχύων [g] ὑπερέχοντα· κολούων
„ δὲ,

Ipse, et eo nati, sed nulli deinde nepotes.

Et oraculum quidem hoc erat. Cypselus vero tyrannide potitus, talis extitit, ut Corinthiorum multos in exilium egerit, multos pecunia, longe plurimos anima privaverit. Cui, quum triginta regnasset annos, bene vita defuncto successit in tyrannide filius Periander, qui inter initia mitius agebat quam pater: sed ubi per nuncios consuetudinem habuit cum Thrasybulo Mileti tyranno, multo magis quam pater cruentus effectus est. Misso enim legato, Thrasybulum interrogavit qua ratione ipse rebus tutius constitutis, civitatem pulcherrime gubernaret. Thrasybulus, eo qui a Periandro missus erat, extra oppidum educto, ingressus est arvum quoddam satum, et una cum eo segetem interambulans, scisscitabatur et repetebat hominem de suo adventu e Corintho, detruncans identidem ut quamque videbat spicam supra alias extantem,

a Ἦν ἀνήρ. πολλοὺς *Med.* *b* Διαπλέξαντος *Eton.* ora *Steph. Arch. V. Pass.*, prius διαπλεύσαντος erat. *c Med. Pass. Ask. Brit.* Fragm. *Paris.*, ἂν aberat. tum ἀσφαλέσατον *Pass.* Fr. *Paris. Steph.* Margo. *d* Non est in *Brit.* *e* Citat *Suid.* in *V.* mox καὶ τὴν ἀπ. *Arch.* *f Med. Pass. Ask.* Fr. *Paris. Brit.*, τινὰς ἴδοι *Ald.*, ἴδῃ *Arch.*, in Edd. olim ἤδη. Statim σαχύων *Brit.* *g Med. Pass. Ask.* Fragm. *Paris.*, alii ὑπερέχοντας τῶν ἄλλων et superius τινὰς.

67. Παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες] Cypselidarum tyrannis *μέχρι τριγονίας* sive in tertium successorem continuatur a *Strabone* VIII. p. 580., ea in re *Aristotelem*, quod *Casaubon.* non fugit, secuto Polit. L. V, 12. Cypselum excepit Periander, hunc Psammetichus, Gordii seu Gorgiae F., Cypseli nepos. Quae si ex vero tradidit Philosophus, uti verisima videntur, labat fides Apollinis. Ne tamen mendax haberetur, machinam versui admovit Ampl. *Bouberius* Diss. Herodot. p. 169., fingendo παίδων γε μὲν εἰσέτι παῖδες. Quae mihi quidem violenta videtur: εἰσέτι certe ex praesente tempore trahit aliquid, oraculi haud respondens indoli. Apollinis veracitas stet cadatve, nihil ad rem. Quod cecinit, ἀμφιδέξιον est et pro more ambiguum, huc, ut opinor, tendens: Cypselum regnaturum, filios quoque Periandrum et Gorgiam: namque hunc in partem dominationis fraternae venisse ex *Plut.* Sap. Conviv. p. 160. recte colligitur. Bene ergo verbis, καὶ παῖδες *Dio Chrysost.* explicandi caussa, ὧν εἷς οὗτος ὁ Περίανδρος, adposuit. Tum Cypselum et Lycophronem, Periandri filios, quippe morte ante patrem obita in tyrannidis successione haud futuros: unum tantum modo Psammetichum, Gorgiae F., Cypseli I. Nep., nec ullos praeterea, regno sive tyrannide in Corinthiorum civitate usurum. Atque hoc erit παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες. Quae callide si conieci, manet versui sua scriptura, sin, fallax Apollo est, nec mea refert.

63. Διαπλέξαντος τὸν βίον εὖ] Ionum sermo pro vetere διαπλεύσαντος postulabat διαπλώσαντος, quod utrum hic scriptum primitus fuerit, prorsus in ambiguo fluctuat. *Platonis* in Phaedro p. 85. D. ἐπὶ σχεδίας κινδυνεύοντα ΔΙΑΠΛΕΤΣΑΙ τὸν βίον iucundum quidem est et poëtis rhetoribusque probatum. Πλόον vitae cursum dixit *Pindarus* Olymp. Od. VI. extr., ubi Graecus enarrator διανήξασθαι τὸν βίον alia figura. At quod in tot schedis διαπλέξαντος τὸν βίον haud minus venustum. Citavit *Stobaeus* ex Musa VII, 46. ὁ θεὸς, γλυκὺν ΠΛΕΞΑΣ τὸν αἰῶνα, quod quoniam in verbis istis varius est *Ioannes*, nunc non premo. Iambum ex *Athenaeo* L. XI. p. 458. D. hunc habe: Ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον ΔΙΑΠΛΕΚΕ· et de Pheretima οὐδὲ εὖ τὴν ζοὴν ΚΑΤΕΠΛΕΞΕ in fine Melpomenes, aliaque, a Cl. *Abreschio* indicata ad *Pb. Cattieri* Method. p. 71. Etsi autem utrumque sua non deficiatur venere, alterutrum haud dubie ex interpretamento, emersit. *H. Stephanus* de *Herodoti* Vocib. p. 737. διαπλέξαντος audaci criticae mutationi acceptum fert, *Valckenarius* ad *Euripid.* Phoenisс. p. 448. διαπλεύσαντος, cuius sententiae calculum cupide adpono.

63. Διαπλέξαντος τὸν βίον εὖ] Impius in Deos atque in homines iniurius Dionysius *in suo lectulo mortuus* —— *eam potestatem, quam ipse per scelus erat nactus, quasi iustam et legitimam hereditatis loco filio tradidit*, ut auctor est *Cicero* de N. D. III, c. 35. istiusmodi dictis sapienter respondet *Athenagoras* in libello περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Quae de Cypselo tradit Noster partim firmantur illa narratis *Polyaeno* V, c. 31., et *Suidae* in Κυψελιδῶν ἀνάθημα· ubi ad *Theophrasti* verba praeceptor illius comparari poterit *Aristoteles* Polit. V, p. 159, 21. et Oeconom. II. p. 246, 3. Fraudum ille suarum fructu facile potitus per annos imperium exercuit triginta, tandemque ἐν τυραννίδι τὸν βίον ἐτελεύτησε, *placide vitam exspiravit*: hoc Herodotea dicitur phrasi, διέπλεξε τὸν βίον εὖ· neque enim mea sententia dubitari potest, quin genuinum sit atque ex MSS. *Herodoto* restituendum διαπλέξαντος. Non hic quaeritur, rectene quis dicatur διαπλεῦσαι τὸν βίον· quod cadere nequit in dubitationem; sed quid scripserit *Herod.*; Scripsisse διαπλέξαντος demonstrant quatuor minimum scripti Codd. quis enim illud imputaret librariis? firmat usus *Herodoti*, cuius crudelis Pheretime vermibus erosa IV, c. ult. οὐκ εὖ τὴν ζόην κατέπλεξε, *male vitam finivit*: eodem hic sensu capiendum διαπλέκειν· apud alios διαπλέκειν τὸν βίον significat *vitam agere*. VALCKEN.

70. Καταστησάμενος τῶν πρηγμάτων] Impeditior structura *Pavio* et *Reiskio* extorsit τὰ πρήγματα, uti sermonis genius efflagitabat. Prior tamen animadvertit, necti iungique posse ὅν τινα ἂν τρόπον τῶν πρηγμάτων ἀσφαλέστερον καταστησάμενος ——, neque adeo ὅν τινα τρόπον collocatum, quo modo plerumque, vice κατ' ὅν τινα τρόπον. Idem in *Abreschii* coniecturam venit.

75. Καὶ ἀναποδίζων τὸν κήρυκα] Persimile *AEschinis* in Ctesiph. p. 81. καὶ πολλάκις ἀνεποδίζον τὸν γραμματέα, optimeque cum hoc conpositum a G. *Budaeo* Comment. p. 418., belle vertente, *percunctans identidem et revocans caduceatorem*. Illud autem ἐκόλυε —— τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντα imitatur *Philostratus* Vit. Apoll. L. V, 36. μὴ τέμνε τῶν ἀσταχύων τοὺς ὑψηλοὺς τε καὶ ὑπεραίροντας, magis tamen ex *Aristotele* Polit. V, 10., aliam in his narrandis viam ingresso, ficuti *Aldrobandin.* et *Casaubon.* ad *Diogen.* I, 100. docuerunt. Non adstruo facti Thrasybuli expressam imaginem in *Eurip.* Suppl. v. 448.

77. Τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντα· κολούων] Ad Epistolam velut a Thrasybulo scriptam ad Periandrum, quam vel ex hac liquet historia ab otioso fuisse confictam, ap. *Diogen. Laërt.* I, 100. multa notarunt viri Docti; *Menagius* etiam attigit *Philostrati* locum de V. A. V, c. 36., ubi Romano dat Imperatori libenter audienti multo prudentius utiliusque consilium impostor Apollonius, quam Regibus veteres isti dederant sophi. Recte Theseus *Euripidis* Suppl. v. 448., *Quomodo tandem*, γένοιτ' ἂν ἰσχυρὰ πόλις, Ὅταν τις, ὡς λειμῶνος ἠρινοῦ στάχυν, Τόλμας ἀφαιρῇ, καπολωτίζῃ νέους. Prava

poë-

tem, donec ſegetem formoſiſſimam atque profundiſſimam hunc in modum corrupit: prædiumque illud pervagatus, nullo verbo reddito legatum remiſit. Reverſus Corinthum legatus, avido præceptionis audiendæ Periandro, negavit ſibi quippiam reſpondiſſe Thraſybulum, et mirari quod ſe ad virum veſanum Periander miſiſſet, et ſua ipſius deſtruentem: exponitque quæ ex 7 Thraſybulo vidiſſet. Periander id quod a Thraſybulo actum erat intelligens, atque interpretans ſibi ab illo præceptum ut eminentiſſimos quosque popularium interimeret, tunc vero omnem in cives malitiam exercuit, interficiendo ac perſequendo conſummans id, quod a Cypſelo fuerat omiſſum. Atque adeo die uno univerſas mulieres Corinthias exuit, propter Meliſſam uxorem ſuam: nam quum ad Theſprotos ad flumen Acherontem miſiſſet nuncios ſciſcitatum necyomantium de hoſpitis depoſito, Meliſſa apparens negavit ſe indicaturam aut dicturam ubinam depoſitum eſſet collocatum; algere enim ſe et nudam eſſe: nihil enim ſibi prodeſſe veſtes cum quibus ſepulta fuiſſet, utpote non concrematas. Cuius rei, quod vera loqueretur, teſtimonio foret, quod Periander in frigidum furnum panes ingeſſiſſet. Hæc Periandro renunciata, ob illud argumentum fidem fecere, quod ipſe cum Meliſſa iam cadavere coierat. Itaque ſtatim post id nuncium per præconium edixit, ut omnes Corinthiorum mulieres ad Iunonis templum prodirent. Eo, tanquam ad feſtum, quam ornatiſſime poterant

δὲ, ἔρριπτε· ἐς ὃ τοῦ λητὸ τὸ κάλλιστόν τε καὶ βαθύτατον διέφθειρε τρόπῳ τοιούτῳ· διεξελθὼν δὲ τὸ χωρίον, καὶ ὑποθέμενος ἔπος οὐδέν, ἀποπέμπει τὸν κήρυκα· ἀπικόμενος δὲ τοῦ κήρυκος ἐς τὴν Κόρινθον, ἦν πρόθυμος πυθέσθαι τὴν ὑποθήκην ὁ Περίανδρος· ὁ δὲ οὐδέν οἱ ἔφη Θρασύβουλον ὑποθέσθαι· [a] θωϊμάζειν τε αὐτοῦ, παρ' οἷόν μιν ἄνδρα ἀποπέμψειε, ὡς παραπλῆγά τε καὶ τῶν ἑωυτοῦ [b] σινάμορον· ἀπηγεόμενος τάπερ πρὸς Θρασυβούλου ὀπώπεε. Περίανδρος δὲ, συνιεὶς τὸ ποιηθέν, καὶ νόῳ [c] ἴσχων ὡς οἱ ὑπετίθετο Θρασύβουλος τοὺς [d] ὑπερόχους τῶν ἀστῶν φονεύειν, ἐνθαῦτα δὴ πᾶσαν κακότητα ἐξέφαινε ἐς τοὺς πολίτας· ὅσα γὰρ Κύψελος ἀπέλιπε κτείνων τε καὶ διώκων, Περίανδρός σφεα [e] ἀπετέλεσε· μιῇ δὲ ἡμέρῃ ἀπέδυσε πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας, διὰ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν· πέμψαντι γάρ οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγγέλους ἐπὶ τὸ νεκυομαντήϊον παρακαταθήκης πέρι ξεινικῆς, ὅτε σημανέειν ἔφη ἡ Μέλισσα ἐπιφανεῖσα, ὅτε [f] καλέρεων ἐν τῷ κέεται χώρῳ ἡ παρακαταθήκη· [g] ῥιγοῦν τε γὰρ, καὶ εἶναι γυμνή· τῶν γάρ οἱ συγκατέθαψε [h] ἱματίων ὄφελος εἶναι οὐδέν, οὐ κατακαυθέντων· μαρτύριον δέ οἱ εἶναι ὡς ἀληθέα ταῦτα λέγει, ὅτι ἐπὶ ψυχρὸν τὸν ἰπνὸν Περίανδρος τοὺς ἄρτους ἐπέβαλε· ταῦτα δὲ ὡς ὀπίσω ἀπηγγέλθη τῷ Περιάνδρῳ, πιστὸν γάρ [i] οἱ ἦν τὸ συμβόλαιον, ὃς νεκρῷ ἐόσῃ Μελίσσῃ ἐμίγη, ἰθέως δὴ μετὰ τὴν ἀγγελίην, κήρυγμα ἐποιήσατο, ἐς τὸ Ἡραῖον ἐξιέναι πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας· αἱ μὲν δὴ, ὡς ἐς ὀρτὴν [k] ἧισαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ χρεώμεναι· ὁ δὲ,

poëtae diſplicebat philoſopho ſuorum civium, Atticae certe multitudinis, conſuetudo, qua virtutis eminentis aeſtimatores invidi viros Principes ad certum tempus expellebant civitate. In re nota verbum adhibet *Ariſtoteles Herodoti*, Politic III, c. 9., ὁ γὰρ ὀστρακισμὸς, inquit, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τρόπον τινὰ τῷ κολούειν τοὺς ὑπερέχοντας· quod ſequitur καὶ φυγαδεύειν ab *Ariſtotele* non videtur adiectum: conf. Polit. V, c. 10. *Ariſtides* T. III. p. 398., ἦν οὗτος ὁ νόμος· ἐκόλουον τοὺς ὑπερέχοντας μεθιστάντες ἔτη δέκα. In lege quidem de Oſtracismo, cuius ignoramus verba, decennium fuit definitum; ſed quam illinc nobis efformavit legem *Sam. Petitus* p. 456., Ἐξοστρακίζεσθαι τοὺς ὑπερέχοντας τὰ δέκα ἔτη· istis ſi fuiſſet verbis concepta, lex meo quidem iudicio foret absurdiſſima; dignique Legis fuiſſent conditores poena, qua ſuos cives mulctandos cenſuit *Heraclitus*, cum amicum Hermodorum expellentes civitate dixiſſe viderentur, ἡμέων μηδὲ εἷς ἄνιστος ἔστω, *de nobis nemo unus excellat*. Athenis etiam Homericum illud pueris occentabant, Αἰὲν ἀριστεύειν· Non itaque talem legem promulgaſſent Athenienſes, qualem ne tyranni quidem; apud quos *nobilitas pro crimine, et ob virtutes certiſſimum exitium*; quique, ut ſcribit *Iſocrat.* in Epiſt. VI. p. 422. A. nihil aliud σκοπεῖσι, πλὴν ὅπως —— τῶν πολιτῶν τοὺς βελτίστους καὶ φρονιμωτάτους λυμανοῦνται καὶ δασμολογήσουσι· verbo, quod vulgatur, ἀμυνοῦνται ſubſtitui λυμανοῦνται, veram ut arbitror, lectionem: in eam ſententiam plura dederunt *Ez. Spanhem.* ad *Iulian.* p. 285, 286. et *I. Waſſe* ad *Sall.* B. C. c. 7. VALCKEN.

94. Ἐς Θεσπρωτοὺς —— ἐπὶ τὸ νεκυομ.] Secundum nonnullos Orpheus, Eurydice mortua, ἐπὶ τὸ Ἄορνον δι' αὐτὴν τὸ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι ἀφίκετο· εἶναι γὰρ πάλαι νεκυομαντεῖον αὐτόθι, *Pauſan.* IX. p. 769. Hic animas eliciebant ſua ſede, rite facto Diis inferis ſacrificio, quos *Comicus* propterea quis *Deos* dixit Μολοττικούς. *Heſychius*: Θεοὶ Μολοττικοὶ —— ὅτι ψυχοπομπεῖόν ἐστιν ἐν Μολοσσοῖς. VALCKEN.

95. Ἐπὶ τὸ νεκυομαντήϊον] Ex priſca ſuperſtitione, ab AEgypto ad Hebraeos, etſi ſeverisſima ſanctione *Deuteron.* C. XVIII, 11. prohibita, cum multis aliis propagata I. *Samuel.* C. XXVIII. Eadem, quid enim prava religione fertilius? eadem variis utriusque Graeciae regionibus cupide recepta et crebro uſitata: *Euſtath.* inſpice, his uſum ad *Homer.* p. 1667, 61. et *Plutarch.* T. II. p. 1104. D., ubi querelae rigentis Meliſſae.

4. Ὃς νεκρῷ ἐούσῃ Μελίσσῃ] Nefarium et foedum Periandri facinus ex *Nic. Damaſceno* excerpſit *Suid.* in Περίανδρος. Neque neglexit, ut opinor, *Seneca* II. de Ira C. 36. *omnes denique*, inquiens, *alios affectus ira ſibi ſubiicit: amorem ardentiſſimum vincit. Transfoderunt itaque amata corpora, et in eorum, quos occiderant, iacuere complexibus.* quibus in verbis, ubi *et in earum, quas occiderant* —— ſi fingatur, nihil apertius. Periander certe Meliſſam ſuam, inmani abreptus ira, occiderat in Thaliae C. 50.

4. Νεκρῷ ἐούσῃ Μελίσσῃ ἐμίγη] Ut ſenſus naſceretur, quem lectioni *Med.* tribuit vir clar. ſcribi debuerat: νεκρῷ Μελίσσης ἐμίγη· qua ratione ſcripſit II, c. 89., λαμφθῆναί τινα (ταριχευτὴν) φασὶ μισγόμενον νεκρῷ προσφάτῳ γυναικός· *deprehenſum qui rem haberet cum recente mulieris cadavere.* Fidem non inveniet quod legitur apud *Hermogenem* p. 95., ἐμίχθη τις τεταριχευμένῳ σώματι· apud *Herod.* ἐμίχθη τις νεκρῷ ταριχευθησομένῳ. Hunc in locum prior erit lectio revocanda νεκρᾷ ἐούσῃ Μελίσσῃ ἐμίγη· quibus Periandro non obſcurum explicat *Herod.* imaginis Meliſſae dictum: ἐπὶ ψυχρὸν τὸν ἰπνὸν Π. τοὺς ἄρτους ἐπέβαλε. Mirifica narrat *Athen.* XIII, p. 605. F. 606. A. —— Quae his proxima traduntur *Is. Caſaub.* ad Epiſtolam contulit *Periandri* ap. *Diog. Laërt.* I, 100., qua dicitur in honorem Meliſſae Periander καταικάυσας καὶ τὰ πᾶσαν Κορινθίων εἵματα. Paulo ante ſe dixerat mortua Meliſſa ῥιγοῦν τε καὶ εἶναι γυμνή· tractavit iſta *Des. Herald.* ad *Martiali* X, Ep. 50. VALCKEN.

[a] Θωμ. *Ask.*, deinceps παρ' οἷόν τινα Fragm. *Paris.* [b] Σιναμ. *Arch.* Fr. *Paris.* et gloſſator, optime. Vid. ad L. I, 153. antea συνάμορον. tum τὰ πρὸς *V. Arch.* [c] Σχὼν *Arch. V.* [d] Ὑπειρόχους *M. Paſ. Ask. Ald.* egregie. Conſule *S. Clarke* ad Il. B, 426. ὑπερόχους alii. [e] Ἀπετέλεε *Paſ.*, ἐπετέλεσε *Arch.* [f] Καταιρ. ἐν τῷ καίεται *Arch.* [g] Ῥιγοῦται γὰρ id. ῥίγοῦνται *Brit.* [h] Εἱμάτων *Arch. V.*, tum οἱ κατακ. *Arch.* [i] Non est in *Brit.*, mox συμβόλειν, ὡς νεκρῷ *Arch.*; quorum poſtremum *Ask. M. Paſ. Vind. Brit.*, antea νεκρᾷ. [k] Ἦσαν *Arch. V.*

15. Τοιοῦτο

Mulieres Corinthiæ astu spoliatæ ab tyranno, cuius probatur odium. Hippias redit Sigeum ad tyrannum eius Hegesistratum.

„ δ' ὑποζήσας τοὺς δορυφόρους, ἀπέδυσέ σφεας, „ πάσας ὁμοίως τάς τ' ἐλευθέρας καὶ τὰς [a] ἀμ- „ φιπόλους· συμφορήσας δὲ ἐς ὄρυγμα, Μελίσσῃ „ ἐπευχόμενος κατέκαυσε· ταῦτα δέ οἱ ποήσαντι, „ καὶ τοδεύτερον πέμψαντι, [b] ἔφρασε τὸ εἴδωλον „ τὸ Μελίσσης ἐς τὸν κατέθηκε χῶρον τοῦ ξείνου „ τὴν παρακαταθήκην· [c] τοιοῦτο μέν ἐστι ὑμῖν ἡ „ τυραννὶς ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ [d] τοιούτων ἔργων· „ ἡμέας [e] δὲ τοὺς Κορινθίους τότε αὐτίκα θῶυμα „ μέγα εἶχε, [f] ὅτε ὑμέας εἴδομεν μεταπεμπομέ- „ νους Ἱππίην· νῦν τε δὴ καὶ μεζόνως θωὺμάζομεν „ λέγοντας ταῦτα· ἐπιμαρτυρόμεθά τε ἐπικαλεό- „ μενοι ὑμῖν θεοὺς τοὺς Ἑλληνίους, μὴ κατιστάναι „ τυραννίδας ἐς τὰς [g] πόλις· [h] οὐκῶν ἢν μὴ παύση- „ σθε, ἀλλὰ πειρήσησθε παρὰ τὸ δίκαιον κατάγον- „ τες Ἱππίην, ἴστε ὑμῖν Κορινθίους γε οὐ [i] συναινέον- „ τας". Σωσικλέης μὲν ἀπὸ Κορίνθου πρεσβεύων ἔλεξε τάδε. Ἱππίης δὲ αὐτὸν ἀμείβετο, τοὺς αὐτοὺς [k] ἐπικαλέσας θεοὺς κείνῳ, ἢ μὲν Κορινθίους μάλιστα πάντων ἐπιποθήσειν Πεισιστρατίδας, ὅταν σφι ἥκωσι [l] ἡμέραι αἱ κύριαι ἀνιᾶσθαι ὑπ' Ἀθηναίων. Ἱππίης μὲν τούτοισι ἀμείψατο, [m] οἷά τε τοὺς χρησμοὺς ἀτρεκέστατα ἀνδρῶν ἐξεπιστάμενος· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων τέως μὲν εἶχον ἐν ἡσυχίῃ σφέας αὐτούς· ἐπεί τε δὲ Σωσικλέος ἤκουσαν εἰπόντος [n] ἐλευθερῶσαι, πᾶς τις αὐτέων φωνὴν ῥήξας, αἱρέετο τοῦ Κορινθίου τὴν γνώμην· Λακεδαιμονίοισί τε ἐπεμαρτυρέοντο, μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον περὶ πόλιν [o] Ἑλλάδα· οὕτω μὲν [p] τοῦτο ἐπαύσθη. Ἱππίῃ δὲ ἐνθεῦτεν ἀπελαυνομένῳ, ἐδίδου μὲν Ἀμύντης ὁ [q] Μακεδὼν Ἀνθεμοῦντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεσσαλοὶ Ἰωλκόν· ὁ δὲ τουτέων μὲν [r] οὐδέτερα αἱρέετο, ἀνεχώρεε δὲ ὀπίσω ἐς Σίγειον, τὸ εἶλε Πεισίστρατος αἰχμῇ παρὰ Μιτυληναίων· κρατήσας δὲ αὐτοῦ, κατέστησε τύραννον εἶναι παῖδα τὸν ἑωυτοῦ νόθον Ἡγησίστρατον, [s] γεγονότα ἐξ Ἀργείης γυναικός· ὃς οὐκ ἀμαχητὶ [t] εἶχε τάπερ ἔλαβε παρὰ Πεισιστράτου· ἐπο-

rant quum isent mulieres istæ, positis clam satellitibus, omnes sine discrimine, ingenuas pariter et ancillas, exuit atque ad foveam comportatas vestes Melissam precando cremavit. Hæc ubi fecit, et nuncios iterum eosdem misit, tunc ei Melissæ idolum exposuit, ubinam depositum hospitis collocasset. Huiusmodi quidem vobis, Lacedæmonii, est tyrannis, et talium operum, eoque nos Corinthios cum magna admiratio cepit, simulatque vidimus vos arcessere Hippiam, tum vero maior nunc dum ista dicitis. Propterea deos Græcorum invocantes obtestamur vos, ne velitis tyrannides in civitatibus constituere; quod si non omittitis, sed tentabitis præter æquum reducere Hippiam, scitote Corinthios vobis non assensuros. Hæc quidem Soscles ab Corintho legatus dixit: quem excipiens Hippias eosdem illi deos invocando dixit; Certe Corinthios maxime omnium desideraturos Pisistratidas, quum ipsis venissent dies statuti vexationibus, quas ab Atheniensibus pasturi forent. Hactenus respondit Hippias, quoniam oracula ipse accuratissime nota haberet. Ceteri socii, qui antea silentium tenuerant, audito Soscle statuente liberare, pro se quisque vocem rumpentes, accedere sententiæ Corinthii, obtestarique Lacedæmonios, nequid agerent novi circa Græcam civitatem. Ita ab ea re cessatum est. Hippias illinc profectus, offerente sibi Amynta Macedone Anthemuntem, et Thessalis Iolcon, neutrum accipere voluit, sed rursus ad Sigeum concesit, quod armis Pisistratus Mitylenæis eripuerat. Eoque capto, tyrannum ibi constituerat Hegesistratum, filium nothum ex muliere Argiva, qui tamen, quæ a Pisistrato acce-

93

94

---

a Attigit *Eustath.* ad *Hom.* p. 394, 27. *b* Ἔφρασε *Pasc. Ask.*, quos laudo. in reliquis ἔφραζε. *c* Τοιοῦτον *Arcb.* *d* Τοιούτων ἔργων id. *Vind. Brit. Valla*, prius τοιοῦτον ἔργον. *e* *Med. Pasc. Arcb. V. Ask.*, olim δὲ αὐτοὺς τοὺς. *f* Ὅτε *Arcb.* recte cum *Valla*, ὅτι alii mox; δὴ μεζόνως sine copula id. et *Vind.* *g* *Pasc. Ask.*, reliqui πόλιας. *h* Οὔκων πεύσεσθε et πειρήσεσθε *V. Arcb.*, qui quoque καταγάγοντες. *i* Συνεόντας *Arcb. Vind.*, fortasse non prave. Statim Σωκλῆς *M. Ask.* *k* Ἐπικαλέσασθαι *Arcb.*, mox ἢ μὴν id. et *Vind.* Placuit et *Abresebio.* *l* Ἡμεραὶ κυρ. *Arcb.* ex compendiosa scriptione. *m* Οἷά τε *Arcb. Vind.* Enclitica deerat. *n* *Med. Ask. Pasc.*, in aliis ἐλευθέρως ἅπας. *o* *M. Ask.*; Ἑλληνίδα *Paris.* duo, *Arcb. V. Brit. Pasc. Ald.* *p* Τοῦτο *M. Pasc. Ask.*, in ceteris ταῦτα, quod aeque iustum. *q* Μακεδὼν Ἀνθ. *Arcb. Vind. Valla*, egregie. Confer supra C. 20. et VIII, 142. IX, 44. Olim Μακεδόνων βασιλεύς. *r* Οὐδέτερον *Arcb. Vind.* *s* *M. Pasc. Ask.*, ἔντα *Ald.* et alii. *t* Τάπερ ἐλ. *Arcb.* prius erat τὰ παρέλαβε.

15. Τοιοῦτο μέν ἐστι ὑ. ἡ τυραννὶς] Quod additur, καὶ τοιοῦτον ἔργον, hic tamdiu haerere non debuerat intactum. *Vallae* lectio Codicisque *Arcb.* καὶ τοιούτων ἔργων, neque illa valde placet. Forsan ad τοιοῦτο μέν ἐστι ὑμῖν ἡ τυραννὶς diversam quis adscripserat Codicis lectionem [καὶ τοιούτων] ἔργων. Aliis sic ista exprimeretur sententia: τοιαῦτα μέν ἐστιν ὑμῖν τὰ τῆς τυραννίδος, ὦ Λακεδαιμόνιοι. —— In proximis *Herodoti* dixisse videtur Soscles: ἡμέας δὲ αὐτοὺς τότε αὐτίκα θῶυμα μέγα εἶχε· atque aliquis adscripsisse ad ἡμέας αὐτοὺς] τοὺς Κορινθίους. Istiusmodi primum in margine Codicum posita interpretamenta nonnunquam perperam in *Thucydidis* suspicor irrepsisse contextum, atque illius dixisse Periclem p. 96, 97., non μὴ σφίσι τοῖς Λακεδαιμονίοις, verum μὴ σφίσιν ἐπιτηδείως αὐτονομεῖσθαι· mecum sentit scriptor Scholii in Cod. *Basil.* p. 32., οἶμαι τὸ, τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἁμάρτημα τοῦ γραφέως, ἐνθέντος τῷ κειμένῳ ὅπερ ἦν ἑρμήνεια τοῦ ΣΦίσι. Et huius ipsius vocis tales saepe praebent interpretationes *Thucydidi* subiecta Scholia p. 355, 29. ΣΦίσι] τοῖς Λακεδαιμονίοις· p. 344, 63. p. 256, 86. Ponam locum ex p. 532, 25. uncis includens quae suspicor adiecta: οὐκ εἰκὸς εἶναι Λακεδαιμονίους ἀπὸ μὲν σφῶν [τῶν Ἑλλήνων] ἐλευθεροῦν νῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δὲ ἐκείνων [τῶν βαρβάρων] —— μὴ ἐλευθερῶσαι. VALCKEN.

16. Καὶ τοιούτων ἔργων] Ita ni dederit, δὶς ταυτόν. Soscles quid negotii tyrannis, et quae ex ea, tanquam fonte, facinora scaturiant, supra recensuit. Hic iusta sermonis clausula. Malui praeterea ὅτε, quippe ad narrationem multo quam ὅτι utilius.

33. Εἰπάντος ἐλευθερῶσαι, πᾶς τις] Nolo huic molestiam creare: verum tamen si amamus, ἐλευθέρως ἅπας τις αὐτέων —— potuerat relinqui. Soscle ubi graviter orantem, audierant, libere sociorum quivis elocutus est. Sic L. VII, 46. ὃς τοπρῶτον γνώμην ἀπεδέξατο ΕΛΕΥΘΕΡΩΣ, *qui primo libere sententiam protulerat.* Ceterum pro ἐπεμαρτυρέοντο ex superioribus ἐπεμαρτύροντο mavult *Reiskius.* Ἑλλάδα vero πόλιν *Gronovius* exemplis adfirmavit, quibus Ἑλλὰς πολὴ ex *Sophoclis* Philoct. v. 223., pluraque accedere possunt.

44. Ὃς οὐκ ἀμαχητὶ εἶχε] Hic etiam vir D. hallucinabatur, dum Hippiam a patre Sigeum accepisse putabat: illuc se quidem Athenis eiectus cum suis Hippias receperat c. 65.; illinc evocatus a Lacedaemoniis c. 91., ἀνεχάρεε ὀπίσω ἐς Σίγειον, c. 94. Sed Sigeum vi atque armis a se captum velut peculium Pisistratus filio notho dederat Hegesistrato. Sigeum a patre traditum tenuit Hegesistratus οὐκ ἀμαχητὶ, quippe quod ut suum armis saepe repeterent Mitylenaei. VALCKEN.

45. Τάπερ ἔλαβε] Auctoritatem *Arcb.* amplector. Achilleum non longe Sigeo aberat: id *Steph. Byz.* πόλις

ceperat, non tenuit ſine prœliis: nam diu inter Mitylenæos ac Athenienſes pugnatum est, hos ex oppido Achilleo, illos e Sigeo prodeuntes: hos repetentes regionem, illos non conſentientes, et refellentes hac ratione, quod dicerent nihilo magis iuris eſse AEolenſibus in agrum Ilienſem, quam ſibi ac ceteris Græcis qui Menelao in raptu Helenes operam navaſſent. His aſſidue bellantibus, cum alia in prœliis geſta ſunt, tum illud, quod Alcæus poëta in prœlio quod collatis ſignis gerebatur, vincentibus Athenienſibus, ipse quidem fugæ ſe mandans evaſit: ſed armis eius potiti ſunt Athenienſes, quæ apud templum Minervæ in Sigeo ſuſpenderunt. Hanc rem Alcæus carmine conſcribens, Mitylenen miſit, indicans Melanippo viro ſodali ſuam calamitatem. Mitylenæos tamen atque Athenienſes reduxit in gratiam Periander Cypſeli filius, qui delectus arbiter, ita eos reconciliavit, ut utrique ea colerent quæ haberent. Atque ita Sigeum factum est Athenienſium. Hippias, posteaquam La-

ἐπολέμεον γὰρ, ἔκ τε [a] Ἀχιλληΐου πόλιος ὁρμεώμενοι καὶ Σιγείου, [b] χρόνον ἐπὶ συχνὸν, Μιτυληναῖοί τε καὶ Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν, ἀπαιτέοντες τὴν χώρην· Ἀθηναίοισι δὲ, οὔτε συγγινωσκόμενοι, [c] ἀποδεικνῦντές τε λόγῳ οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι [d] μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ [e] καί σφι καὶ [f] τοῖσι ἄλλοισι, ὅσοι Ἑλλήνων συνεπρήξαντο [g] Μενέλεῳ τὰς Ἑλένης ἁρπαγάς. Πολεμεόντων δέ σφεων, [h] παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγίνετο ἐν τῇσι μάχῃσι· ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς, συμβολῆς γενομένης, καὶ νικώντων Ἀθηναίων, αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφεύγει, τὰ δέ οἱ ὅπλα ἴσχυσι Ἀθηναῖοι, [i] καί σφεα ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ· ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος ἐν μέλεϊ [k] ποιήσας, ἐπιτιθεῖ ἐς Μιτυλήνην, ἐξαγγελλόμενος τὸ ἑωυτοῦ πάθος Μελανίππῳ ἀνδρὶ [l] ἑτάρῳ. Μιτυληναίους δὲ καὶ Ἀθηναίους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλου· τούτῳ γὰρ διαιτητῇ ἐπετράποντο· κατήλλαξε δὲ ὧδε· νέμεσθαι [m] ἑκατέρους τὴν ἔχουσι. Σίγειον μέν νυν οὕτω ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι. Ἱππίης δὲ ἐπεί τε ἀπί-

a Ἀχιλλείου id. *Vind.* *b* Ἐπὶ χρόν. *Pasſ. Ask.* *c* Desunt tria haec *Arcb.* *d* Μέτρον id. *e* Καὶ σφι *Arcb. V.*, quod lonum. Καί σφισι alii. *f M. Pasſ. Ask. Arcb. V. Aldus*: olim τοῖσι Ἕλλησι, ὅσοι συνεπράξαντο. Porro συνεπρήξαντο *Pasſ.* ſolus, verum optime. *g* Abest ab *Arcb.*, Μενελέῳ *M. Pasſ. Ask.*, ceteri Μενελάῳ. *h* Παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγένετο ἐν τῇσι *Brit. Pasſ. Ask. V. Arcb.*, antea καὶ ἄλλα πολλὰ παντοῖα ἐγίνετο τῇσι. In *Med.* quoque ἐν τῇσι *i* Καί σφεα *Ask.*, olim καί σφε. *k* Deſit *Arcb.*, nulla cauſſa. *l* Ἑταίρῳ *Arcb. V. Pasſ.* *m M. Pasſ. Ask.*, reliqui ἀμφοτέρους. Vid. *Gronov.*

λις ἐν Σιγείῳ, quod *Berkelio* diſplicere non debuerat. Oppidi ſitum ac nominis cauſſam, fuiſſeque olim in Mitylenaeorum ditione, *Strabo* XIII. p. 896. B. indicavit.

46. Ἐπολέμεον γὰρ, ἔκ τε Ἀχιλληΐου] Quae deinceps narrat non evenerunt illa, dum imperaret Hegeſiſtratus Sigeo: more ſuo facta Sigei mentione bellum *Herod.* in tranſcurſu commemorat de Sigeo inter Athenienſes olim et Mitylenaeos geſtum; forſan ut occaſionem ſibi pararet *Alcaei* carminibus decantatum facinus narrandi. Duces ille non nominat, neque fraudem, qua Phrynonem circumvenit Athenienſem Pittacus: hanc aliunde notiſſimam fraudem Mitylenaei Ducis μέγιστον τῶν πεπραγμένων τῷ ἀνδρὶ, καὶ κάλλιστον ἐν ταῖς πράξεσι γενόμενον ſcribens, dum maligne praetermiſſam *Herodoto* calumniatur, magis Pittaci memoriam dehoneſtare videtur *Plutarchus* T. II. p. 858. A. Post illud bellum lectus arbiter Periander Cypſelides Athenienſibus Sigeum adiudicavit. Mortuo Periandro Sigeum recuperaſſe videntur Mitylenaei; quibus illud armis abſtulit deditque regendum Hegeſiſtrato Piſiſtratus. Haec iſta ſi ratione digerantur, evaneſcunt pleraeque difficultates, quae viros eruditos exercuerunt et Ampl. *Boubierium Diſſ. ſur Herod.* p. 165., *Herodoto* tribuentem et *Straboni*, quae mihi neuter dixiſſe videtur: nihil de Hegeſiſtrato *Strabo*; nec ſane bellum, quo Hegeſiſtratum agitarunt Mitylenaei, a Periandro compoſitum ſcribit *Herod.* Prius illud bellum, ducibus Pittaco et Phrynone geſtum, fuiſſe dicitur plerisque περὶ Σιγείου, etiam *Schol.* in *AEſch.* Eumen. v. 401. περὶ τῆς Ἀχιλλείτιδος χάρης, *Diogeni Laërt.* I, 74. In isto loco vicino caſtellum exſtruxerant Mitylenaei, Ἀχίλλειον dictum, Sigeum tenentibus Athenienſibus oppoſitum: *Demetrius Scepsius* τὸ Ἀχίλλειον ſcribit ἐπιτειχισθῆναι ὑπὸ τῶν Μιτυληναίων τῷ Σιγείῳ, apud *Strabon.* XIII. p. 896. A. hoc illis erat ὁρμητήριον· vid. *Caſaub.* in *Polyb.* p. 168. Hinc *Herod.* noſtro capite 94., ἐπολέμεον, inquit, ἔκ τε Ἀχιλληΐου πόλιος ὁρμεώμενοι καὶ Σιγείου, χρόνον ἐπὶ συχνὸν, Μιτυληναιοί τε καὶ Ἀθηναῖοι. Hi Sigeum, Achilleum Mitylenaei belli ſedem habebant et receptaculum. Quae huc ſpectant veterum loca dederant *Caſaub.* ad Strabonem, ad *AEſch. Stanley*, *Menag.* ad *Diogen. Laërt.* et *Simſon.* in Chron. ad A. M. 3398. VALCKEN.

52. Συνεπρήξαντο] Nemo hoc recuſabit. In Muſae VII, 169. ὅτι οἱ μὲν οὐ ΣΤΝΕΠΡΗΞΑΝΤΟ αὐτῷ τὸν ἐν Καμίκῳ θάνατον γενόμενον, ὑμεῖς δὲ κείνοισι τὴν ἐκ Σπάρτης ἁρπαχθεῖσαν —— γυναῖκα· quibus neglecta ultio necis Minois et ſumta ob abductam Helenam vindicta tangitur. Apertum inde, συνεπρήξατο nihil eſſe aliud atque *ulti una cum Menelao raptum Helenae fuerunt.* Latina *Vallae* ambiguitate laborant. In conſequentibus πολλὰ Codd. imperio, et quoniam ordo erat in editis turbatior, eliminavi.

58. Πρὸς τὸ Ἀθήναιον] Pſephisma Sigeorum Ant. Aſiat. *Ed. Chisbull* p. 50. ΕΝ ΤΩΙ ΙΕΡΩΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΕΝ ΤΗΙ ΣΙΓΕΙΩΝ ΠΟΛΕΙ. *Alcaeus* ap. *Strabonem* XIII. p. 895. c. ἐς Γλαυκωπὸν ſeu Γλαυκωποῦ ἱερόν. En ipsa poëtae mendoſiſſima verba: Ἀλκαῖος σῶος ἄρος ἔνθα δ' οὐκ αὐτὸν τὸν ἀλκητορὶν ἐς Γλαυκωπὸν ἱερὸν ἐκρέμασαν Ἀττικοί. In quis ἀλεκτορὶν, *galeam* intelligens, vir magnus reponit, cetera vix tangens. Equidem illa ipsa puto, quae *Herodotus* innuebat, fortaſſe olim poſita: Ἀλκαῖος σῶος, ἄρ οἱ ἔντεα δ' οὐχ. *Salvus est Alcaeus, non item arma eius:* haec enim abiecerat fugiens. Αὐτὸν τὸν ἀλκετῆρα ἐς Γλαυκωποῦ ἱερὸν ἐκρέμασαν Ἀττικοί. *Clypeum ipsum in Caeſiae Minervae templo Athenienſes ſuſpenderunt*, ſive, quae Noſtri verba τὰ δέ οἱ ὅπλα ἴσχουσι Ἀθηναῖοι καί σφεα ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον. In *Alcaei* dicto ἀλκετῆρα ex Pindarico uſu, alia quidem ibi notione, quae ad clypeum, periculi propulſorem, tranſire potuit. Si qui ἀλεκτορὶν *Caſauboni* praetulerint, fruantur arbitrio. Suſpenſa ego manu et haeſitans in lacero ſum fragmento. Certius est, ἐπιτιθεῖ ἐς Μιτυλήνην, *in Mitylenen repoſuit* perperam a Laurentio verti. *Strabo* melius, κελεύσας ἀγγεῖλαι τοῖς ἐν οἴκῳ. Miſit *Alcaeus* carmen Mitylenen amico Melanippo. *Damaſcius* ap. *Suid.* καὶ δὴ γραψάμενος ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν Καρίᾳ δύο φιλοσόφους ἐπιτίθησιν. Redi ad L. III, 43. et Cl. *Reiskium* Miſc. Lips. T. VIII. p. 307., cuius indicio addi *Athen.* XI. p. 465. D. et *Anna Comnena* Alex. p. 39. B. poterunt.

58. Ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος ἐν μέλεϊ ποιήσας] *Ista lamentatus ad lyram Alcaeus carmen Mitylenen. mittit* (ἐπιτιθεῖ ἐς M. vid. dicta in L. III, c. 43.) *ad ſodalem Melanippum, quo ſuam ille fugam evulgabat.* Sic interpretor Herodotea. Quo reſpicit noſter, ex *Alcaei* carmine verba quaedam depravata proſtant apud *Strabon.* XIII, p. 895. c. cui dicitur κελεύσας ἀγγεῖλαι τοῖς ἐν οἴκῳ, Ἀλκαῖος σῶος ἄρα ἔνθα δ' οὐκ αὐτὸν τὸν ἀλκητορὶν ἐς Γλαυκωπὸν ἱ. ἐ. Ἀ. ſenſus his ineſſet commodus, ſi ſic ſcripta legerentur: Ἀλκαῖος σῶος ἄρ' εἴη· ἔνθάδ. οὐκ αὐτὸν, τὸ δ' ἀλεξητήριον (*corporis munimentum*, τὴν ἀσπίδα') ἐς Γλαυκωποῦ ἱερὸν ἐκρέμασαν Ἀττικοί. atque ad haec accurate reſpondent Herodotea de *Alcaeo*: αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφεύγει, τὰ δέ οἱ ὅπλα ἴσχουσι Ἀθηναῖοι, καί σφε ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ Quod cuivis accidat, ſibi clypeum reliquiſſe dedecori non futurum credidit Poëta, vir alias ſtrenuus et bellicoſus, μᾶλλον τοῦ δέοντος πολεμικὸς γενόμενος, teſte *Athen.* XIV, p. 627. A. Idem bellicae laudis cupidiſſimo evenit *Archilocho*: οὐ δὲ ἤδειμεν ἂν εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ μαθόντες, —— ὅτι τὴν ἀσπίδα ἀπέβαλεν, *AElian.* V. H. X, c. 13. *Archilochi* tetraſtichon concinnavit *G. Olearius* in *Philoſtr.* V. A. II, c. 7. VALCKEN.

62. Κατήλλαξε Περίανδρος] Neque hoc *Strabo* ſilentio

qui etiam ab calumniis Hippiae fruſtra apud Artaphernem ſe liberant, Ariſtagora illos incendente ad bellum Perſicum. Et placuit Athenienſibus mitti auxilium.

ἀπίκετο [a] ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἐς τὴν Ἀσίην, πᾶν χρῆμα ἐκίνεε, διαβάλλων τούς τε Ἀθηναίους πρὸς τὸν [b] Ἀρταφέρνεα, καὶ ποιέων ἅπαντα ὅκως οἱ Ἀθῆναι γενοίατο ὑπ' [c] ἑωυτῷ τε καὶ Δαρείῳ. Ἱππίης τε δὴ ταῦτα ἔπρησσε, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι ταῦτα, πέμπουσι ἐς Σάρδις ἀγγέλους, οὐκ [d] ἐῶντας τοὺς Πέρσας πείθεσθαι Ἀθηναίων τοῖσι Φυγάσι· ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ἐκέλευέ σφεας, εἰ βούλοιατο [e] σόοι εἶναι, καταδέκεσθαι ὀπίσω Ἱππίην, οὕκων δὴ ἐδέκοντο τοὺς λόγους ἀποφερομένους Ἀθηναῖοι· οὐκ ἐθέλουσι δέ σφι, ἐδέδοκτο ἐκ τοῦ Φανεροῦ τοῖσι Πέρσῃσι πολεμίους εἶναι. Νομίζουσι δὴ ταῦτα, καὶ διαβεβλημένοισι ἐς τοὺς Πέρσας, [f] ἐν τούτῳ δὴ τῷ χρεῶ ὁ Μιλήσιος Ἀρισταγόρης ὑπὸ Κλεομένεος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐξελαθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης, ἀπίκετο [g] ἐς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε [h] μέγιστον· ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης, ταῦτα ἔλεγε τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ, [i] περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ, καὶ τοῦ [k] πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἰσὶ· ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ [l] εἰκὸς σφέας εἴη ῥύεσθαι δυναμένους μέγα· καὶ οὐδέν ὅ, τι οὐκ ὑπίσχετο, εἶτα κάρτα δεόμενος· ἐς ὃ [m] ἀνέπεισε σφέας· πολλοὺς γὰρ οἷόν τε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἷός τε ἐγένετο [n] διαβαλέειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθη-
324 ναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεσθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς [o] Ἰωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτέων εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν, ἐόντα [p] τὰ πάντα δόκιμον· αὗται δὲ αἱ νέες, [q] ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε

Lacedæmone in Aſiam abiit, cuncta agitabat, inſimulando Athenienſes apud Artaphernem, atque omnem operam dando, ut Athenæ in illius ac Darii venirent poteſtatem. Quæ agitare Hippiam quum accepiſſent Athenienſes, mittunt Sardes nuncios non paſſuros, ut Perſæ fidem habeant exulibus Athenienſium. Sed Artaphernes iubere Athenienſes ſi ſalvi eſſe vellent, rurſus Hippiam recipere: Athenienſes eam conditionem recuſare, et malle profeſſi eſſe Perſarum hoſtes. Dum ita animati 97
ſunt atque apud Perſas inſimulantur, hoc interim tempore Mileſius Ariſtagoras a Cleomene Lacedæmonio reiectus e Sparta Athenas venit: nam ea civitas inter ceteras præpollebat: ubi ad concionem venit Ariſtagoras, eadem quæ in Sparta commemoravit de commodis quæ eſſent in Aſia, deque Perſico bello, quod neque ſcutum neque haſtam in uſu haberent, facilesque eſſent ad ſubiugandum. Hæc ille referens, ea quoque addebat, Mileſios eſſe Athenienſium colonos, quos æquum eſſet ab eis liberari qui multum pollerent. Denique nihil non pollicebatur, omnibus precibus obſecrans, donec eos induxit. Facilius enim ei viſum est multos decipere quam unum: qui ſi Cleomenem ſolum fallere non potuit, id tamen in triginta millibus Athenienſium effecit. Itaque Athenienſes perſuaſi, decrevere viginti naves Ionibus auxilio mittendas, Melanthio illis præfecto, viro inter populares per omnia ſpectato. Hæ naves initium malorum extiterunt Græcis pariter et barbaris.

[a] Ἐκ τῆς Λ. *Paſſ.*, τῆς deerat. [b] Ἀρταφρένεα *Ask. Arcb.*, idque ſaepius. [c] Ἑωϋτῷ τε καὶ recte *Vind. Arcb.* deerat enclitica. [d] Ἐῶντες *Arcb. Paſſ. Ask. Brit.* [e] Σόοι *V. Ask.*, vulgo σῶοι. [f] Deſideratur in *V.* et *Arcb.* [g] Ἐς τὰς Ἀθ. *V.* [h] Μέγιστα *Arcb.* quod non damno. [i] Haec ſeptem neglegit *Ask.* [k] *Paſſ. Ask. Arcb. V.*, ante Περσικοῦ πολεμ. [l] *V. M. Paſſ. Brit.*, in *Arcb.* φὰς, et εἰκὼς, quod et olim in Edd., et σφι εἴη. Superius καὶ πρὸς τούτοισι *Arcb. Vind.*, ſicuti I, 86. VII, 135. &c. [m] Ἂν ἔπεισε *Arcb. Vind.* [n] Διαβαλέειν ora *Steph.*, διαβάλλειν *Paſſ. Ask. V. Arcb.*, *Ald.* et alii μεταβαλέειν. [o] Τοῖσι Ἴωσι. *Arcb.*, tum στρατηγὸν δὲ ἀποδ. id. et *Vind.* Porro Μελάνθιον *Vind.*, prius Μηλ. [p] Abeſt artic. *Arcb.* [q] *Euſtath.* ad *Hom.* p. 522, 12. *M. Paſſ. Ask.*, antea ἀρχαὶ κακ.

tio preſſit. Mirum autem maxime accidit, nullam hic pugnae retiariae, qua Pittacus Phrynonem, Athenienſium eo bello ducem, irretivit et vicit, mentionem fieri, cum optima adeſſet narrandi cauſſa. Taciturnitatis rationem non exputo. *Plutarchus* ex malignitate arceſſit p. 858. Malign., ut Scriptorem macula adſpergeret.

71. Οὐκ ἐῶντας] Frequentiſſimum de legatis. Nec aſpernabilis propterea οὐκ ἐῶντες Codd. lectio. Reſpice ex hoc libro C. 108. κήρυκας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλεύμενός σφεας et Cel. *Gronovium* L. IV, 145. Σόοι εἶναι cur maluerim, dictum ad L. II, 181.

93. Διαβαλέειν] Ariſtagorae fallendi ſtudium non aliud deſiderabat: praecedentia oſtendunt et ſupra C. 50. Civium Atticorum numerus, qui hic ad XXX. millia, magna ab aliis concordia aut circiter XX. millium aut paullo amplior proditur. Saepe a Grammaticis ex *Demoſthenis* Or. I. in Ariſtogit. advocatur, εἰσὶν ὁμοῦ ΔΙΣΜΥΡΙΟΙ πάντες Ἀθηναῖοι· ad quae Oratoris teſtimonia *Ariſtophanis*, *Platonis* et aliorum adſcripſit Cl. *Taylor* p. 520., non neglecta differentiae illius cauſſa, quae mihi quidem praecipua in florente civitatis ante Perſicum et Peloponneſiacum bellum ſtatu videtur.

93. Τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων] In hiſtoricis antiquis ſaepe numerum vellemus imminutum, in quo augendo modum nobis humane loquentibus videntur excedere: ſed librariorum ſi tantum errores corrigendi ſunt, non ſcriptorum velanda peccata, in talibus ego quidem ſcalpellum Criticum non adhibuerim; in nullius ſcriptis ſegnius quam *Herodoti*, in numeris ſaepius immoderati. In hiſtoria Romana peccantem hac parte *Valerium Antiatem* frequenter corrigit hominisque refutat intemperantiam *Livius*. Hic *Herod.* ad viginti millia decem forte millia ſupra adiecit; nam ſolos cives Atticos ſibi perſuadendos habebat Ariſtagoras quibus ius eſſet ἐκκλησιάζειν. Cives Attici diverſis temporum articulis, aetate Cecropis, Platonis, Demoſthenis, Phalerei Demetrii, ſemper fuiſſe traduntur *circiter* XX. *millia hominum*, ὁμοῦ (id est ἐγγὺς, *prope*, *circiter*) διαμύριοι. Eam in rem quae dici poſſent protulerunt *I. Meurs.* Att. Lect. I. c. I. de Fort. Att. c. 4. *S. Petit.* in LL. Att. p. 188. et *P. Weſſeling.* in Diodori T. II. p. 271. Qui *Meurſio* dicitur incertus auctor ap. *Heſych.* est *Demoſthenes*, cuius adhibent locum grammatici ad istam vim vocis ὁμοῦ firmandam. De numero civium Atticorum agentes haec *Herodoti* ſuo loco reliquerunt intacta, quibus ancilla forſan e comoedia advocabitur patrona: in *Ariſtoph.* Ἐκκ. V. 1124. ista leguntur: Τίς γὰρ γένοιτ' ἂν μᾶλλον ὀλβιώτερος, Ὅσις, πολιτῶν πλεῖον ἢ τρισμυρίων Ὄντων τὸ πλῆθος, οὐ δεδειπνηκὰς μόνος. VALCKEN.

96. Μελάνθιον] Optime ita *Vindobonae*. Non obliviſcor μηλάνθης, at virile Μηλάνθιον nomen quaero. Codri pater Μέλανθος, Bacchus Μελανθίδης in celebritate verſantur, neque ignotus Μελάνθιος est, quem Eurypylus obtruncat Il. Z, 36.

98. Ἀρχὴ κακῶν] Robur numero isti ſingulari ex *Euſtathio* accedit et acuto *Iſocratis* verbo, τὴν ἀρχὴν τῇ πόλει ΑΡΧΗΝ εἶναι τῶν ΚΑΚΩΝ in *Ariſtotel.* Rhetor. III. p. 137. Si qui tamen liber ἀρχέκακοι ἐγένοντο praeferret, quod *Plutarchus* Malign. p. 863. A. invenit, praecipuum profecto in cenſum veniret ob *Homeri*, Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας Ἀρχεκάκους —— Il. E, 36. Luculenta profecto est imitatio, certa quoque ὠφελείη, aut, uti ego malui, ὠφελίη ex nationis conſuetudine ad L. II, 18.

98. Αὗται δὲ αἱ νῆες ἀρχὴ κακῶν] Ut *Med.* legerunt Eu-

98 baris. Ante harum egressum Aristagoras revectus Miletum, excogitavit consilium, quod in nullam Ionum utilitatem erat redunditurum, quamquam ne ille quidem hac ratione faciebat, sed ut regi Dario molestiam afferret. Etenim misit quendam in Phrygiam ad Pæones a flumine Strymone in captivitatem abductos per Megabazum, incolentes locum atque vicum seorsum, ad quos ut pervenit nuncius, ita verba fecit, Viri Pæones, misit me Aristagoras Mileti tyrannus ad ostendendam vobis, si obtemperare velitis, salutem. Nunc enim cuncta Ionia ab rege defecit, vobisque præstat, ut salvi redeatis ad patriam vestram; per vos quidem solos usque ad mare, deinceps nobis iam curæ erit. His auditis Pæones et magnam sane voluptatem acceperunt, et sumptis liberis atque uxoribus, ad mare fuga se proripuerunt: nonnullis eorum præ metu illic remanentibus. Ubi ad mare pervenere, illinc in Chium transmisere: quo postquam applicuere, eorum vestigia insequutus adfuit ingens equitatus Persarum: et quia eos asequi non potuit, misit in Chium ad illos ut eodem redirent. Cuius oratione repudiata, a Chiis sunt ex insula ista in Lesbum transportati, mox a Lesbiis in Doriscum, unde terre-
99 stri itinere se in Pæoniam receperunt. Post hæc ad Aristagoram Athenienses viginti cum navibus venere, ducentes una quinque triremes Eretrienssium, qui non Athenienssium gratia militabant, sed ipsorum Milesiorum, vicem debitam illis reddentes. Nam Milesii antehac pro Eretrienssibus in bello contra Chalcidenses præstiterant auxilia, quum Sa-

τε καὶ βαρβάροισι. Ἀρισταγόρης δὲ πρόπλωσας, καὶ ἀπικόμενος ἐς τὴν Μίλητον, ἐξευρὼν βουλευμὰ
Ἰὰπ' οὗ Ἴωσι [a] μὲν ἔμελλε οὐδεμίη ὠφελίη ἔσεσθαι, οὐδ' ὧν οὐδὲ τούτου εἵνεκα [b] ἐποίεε, ἀλλ' ὅκως βασιλῆα Δαρεῖον λυπήσει, ἔπεμψε ἐς τὴν Φρυγίην ἄνδρα ἐπὶ τοὺς Παίονας τοὺς ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ
5 αἰχμαλώτους γενομένους ὑπὸ Μεγαβάζου, οἰκέοντας [c] δὲ τῆς Φρυγίης χῶρόν τε καὶ κώμην ἐπ' ἑωυτῶν· ὡς [d] ἐπειδὴ ἀπίκετο ἐς τοὺς Παίονας, ἔλεγε τάδε, „Ἄν-
„ δρες Παίονες, ἔπεμψέ με Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου
„ τύραννος, σωτηρίην ὑμῖν ὑποθησόμενον, ἢν πρὸς βούλησθε
10 „ πείθεσθαι· νῦν γὰρ Ἰωνίη πᾶσα ἀπέστηκε ἀπὸ βασι-
„ λέος, καὶ ὑμῖν παρέχει σάζεσθαι ἐπὶ τὴν ὑμετέ-
„ ρην αὐτέων· μέχρι μὲν θαλάσσης, αὐτοῖσι ὑμῖν·
„ τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, ἡμῖν ἤδη μελήσει". ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ Παίονες, κάρτα τε ἀσπασθὲν ἐποιήσαντο,
15 καὶ ἀναλαβόντες [e] παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, ἀπεδίδρησκον ἐπὶ θάλασσαν· οἱ δέ τινες αὐτέων καὶ κατέμειναν ἀρρωδήσαντες αὐτῇ· ἐπεί τε δὲ οἱ Παίονες [f] ἀπικέατο ἐπὶ θάλασσαν, ὑθεῦτεν ἐς Χίον διέβησαν· ἐνίλων δὲ ἤδη ὁ Χίῳ, κατὰ πόδας ἐληλύθεε Περσέων ἵππος
20 πολλὴ, διώκουσα τοὺς Παίονας· ὡς δὲ οὐ κατέλαβον, ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίον τοῖσι [g] Παίοσι, ὅκως ἐς ὀπίσω ἀπέλθοιεν· οἱ δὲ Παίονες τὸς λόγους οὐκ [h] ὑπεδέκοντο· ἀλλ' ἐκ Χίου μὲν Χῖοί σφεας ἐς Λέσβον ἤγαγον, Λέσβιοι δὲ ἐς Δορίσκον ἐκόμισαν· ὑθεῦτεν δὲ [i] πεζῇ
25 κομιζόμενοι [k] ἀπικέατο ἐς Παιονίην. Ἀρισταγόρης δὲ, ἐπειδὴ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀπικέατο εἴκοσι νηυσὶ, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεας, οἵ ἑ τὴν Ἀθηναίων χάριν ἐστρατεύοντο, ἀλλὰ τὴν αὐτέων Μιλησίων, ὀφειλόμενά σφι ἀποδιδόντες· οἱ γὰρ δὴ Μιλήσιοι πρότερον τοῖσι Ἐ-
30 ρετριεῦσι τὸν πρὸς Χαλκιδίας πόλεμον [l] συνδιήνεικαν, ὅτε πε-

[a] Omittitur μὲν in *Arcb. V.*, qui cum *Ask. Pasf.* οὐδεμία ἔμελλε ὠφελεῖν aut ὠφελῆ, uti *Ask.*, olim ὠφέλεια. [b] Ἐποίησε *Arcb. V.* [c] Praeteritur in *Arcb. V.* [d] Ἐπεί τε *Arcb.* [e] Τέκνα καὶ γυν. *Arcb. Vind.* sicuti C. 14. [f] Ἀπίκοντο ora *Steph. Arcb. V. Ask. Pasf.* [g] Non habent *Arcb.* et *Valla.* [h] Ἐδέκοντο *Arcb. V.* [i] Πεζοὶ *Brit.* [k] Ἀπίκοντο *Arcb. V. Pasf.*, et mox, ubi *Med.* ἀπίκατο. [l] Συνήνεικαν marg. *Steph. Pasf.*, in *Vind.* συνδιήνεικαν.

Eustath. et *Valla*; *Eustath.* in Il. E. p. 395, 19., φησὶν Ἡρόδοτος Ἀττικάς τινας νῆας, αἳ, τοῖς Ἴωσι πεμφθεῖσαι εἰς βοήθειαν, ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροισι. Nemo facile malevolentiam in his deprehendisset praeter *Plutarchum*, quem hic etiam coecavit obtrectandi cupiditas: malevolus audit *Plutarcho* noster p. 861. A. ὡς Ἀθηναῖοι ναῦς ἐξέπεμψαν Ἴωσι τιμωροὺς ἀποσῶσι Βασιλέως ἀρχεκάκους τολμήσας προσειπεῖν, ὅτι τοσαύτας πόλεις καὶ τηλικαύτας Ἑλληνίδας ἐλευθερούν ἐπεχείρησαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων· est ista prorsus indigna philosopho criminatio: non dixit simpliciter ἀρχεκάκους· sed ἀρχεκάκους vel ἀρχὴν κακῶν Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροισι· id est, Graecis Persisque ἀρχὴν τῶν πολέμων παρασχούσας. Alexandri quidem naves dixit *Hom.* Ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο· sed et illae ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ Τρώεσσι, his πᾶσι, illorum πολλοῖς. Dies, quo primum alicui obveniunt commoda, dicitur illi ἀρχὴ πολλῶν ἀγαθῶν· sic qui primus malorum causa fuit ἀρχὴ κακῶν· *Thucydidea* ex II, c. 12., adhibet *Aristid.* T. II. p. 322. —— Hae naves viginti, nam Athenienses εἴκοσι τριήρεσιν ἔπλευσαν ἐπικουρήσοντες τοῖς Ἴωσιν, ut scribit et *Charon Lampsacenus* ap. *Plut.* hae naves Ionibus auxilio misae Darium exacerbarunt, et speciosum inferendo Graecis bello praebuerunt praetextum causamque proximam: veram tradit *Aristides* T. I. p. 209. Velut remotae causae considerari quoque possunt superbum Atosae desiderium et medicus Democedes. Quod uxori Darii etiam *Herod.* III, c. 134., id ipsum Xerxis conjugi tribuit *Maxim. Tyr.* XXIX, c. 6. ἐπιθυμεῖ ἡ Ξέρξου γυνὴ θεραπαινίδων Λακωνίδων καὶ Ἀτθίδων καὶ Ἀργειάδων· καὶ δι' ἐπιθυμίαν γυναικὸς —— ἡ Ἀσία ἐξοικίζεται· mihi scripsisse videtur Λακωνικῶν et Ἀργολίδων· Ἀργολίδας rectius dixisset *AElianus*, quam Ἰάδας de N. A. XI, c. 27. VALCKEN.

21. Τοῖσι Παίοσι] Ultimum *Laurentii* et *Arcb.* schedae neglexerunt, crebra vocabuli repetitione fortasse offensae: per me licebit, ut eius consilii laudatores inpetrent. Ferre tamen non possum toties ἀπικέατο a librariis ad conmuniorem sermonis morem formari. Ipse *Med.* ab hac se temeritate non continuit. Tu *Portum*, talium exemplorum promum condum, consule.

27. Ἐρετριέων πέντε τριήρεας] Hoc etiam indignatur *Plutarch.* T. II. p. 861. B. *Herodotum* in transcursu tantum Eretriensium fecisse mentionem, illorum παρασιωπήσαντα μέγα κατόρθωμα καὶ ἀοίδιμον· his proxima *Plutarchi* hunc in modum partim ex Codd. sananda sunt ut legatur: ἤδη γὰρ, ὥσπερεὶ τῆς Ἰωνίας συγχεχυμένης, καὶ ὅλου βασιλικοῦ προσπλέοντος, ἁπαντήσαντες ἔξω Κυπρίους ἐν τῷ Παμφυλίῳ πελάγει κατεναυμάχησαν· hinc illi dicuntur, Sardium acropoli incluso Artapherne, τὴν Μιλήτου λῦσαι πολιορκίαν· atque ista praeter ceteros narrasse traditur *Lysanias* Mallotes. Miletum hoc articulo temporis a Persis obsidione cinctam, ab Eretriensibus liberatam quod scribit, fides sit penes auctorem. —— Secundum *Herod.* etiam Eretrienses in Asiam militatum veniebant in gratiam Milesiorum, qui opem ipsis tulerant in bello contra Chalcidenses: hoc Eretrienses inter et Chalcidenses bellum intelligit *Thucyd.* I, c. 15., quo, quod ante vix evenerat, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη· horum sensum Latinus interpres perspexit, non Graecus. Super *Lelanto*, fertilissimo campo, aquis etiam saluberrimis nobili, saepius illi bella gesserant atque ab antiquissimis temporibus: vid. Il. *Ez. Spanhem.* ad *Callim.* h. in Del. v. 289. Chalcidensis Amphidamas teste *Plut.* in Conviv. VII. Sap. p. 153. E. πολλὰ πράγματα παρασχὼν Ἐρετριεῦσιν ἐν ταῖς περὶ Ληλάντου μάχαις ἔφασαν errat interpres: πεδίον Ληλάντιον dicebatur et ὁ Λήλαντος. Nobilius forsan illud bellum respicit *Theognis* v. 888., Οἶμοι ἀναλκείης· ἀπὸ μὲν Κήρινθος ὄλωλε, Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον· minus ista vulgantur emendate. VALCKEN.

30. Πόλεμον συνδιένεικαν] Nulli rei hoc quidem loco est συνήνεικαν. *Herodotus* I, 18. Χίοισι τὸν πρὸς Ἐρυθραίους

Sed et expeditio Milesia contra Sardes, quae cremantur praeter arcem. Pactolus et Hermus fluvii.

πις καὶ Χαλκιδεῦσι [a] ἀντία Ἐρετριέων καὶ Μιλησίων Σάμιοι ἐβοήθεον· οὗτοι ὧν ἐπεί τέ σφι [b] ἀπικοίατο, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο στρατηίην ὁ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδις· αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ὀπίσω Μιλήτῳ· στρατηγοὺς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν [c] ἑωυτῆ τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον, καὶ τῶν [d] ἄλλων ἀστῶν, Ἑρμόφαντον. Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἔφεσον, πλοῖα μὲν κατέλιπον ὀπίσω [e] Κορήσσῳ τῆς Ἐφεσίης· αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιεύμενοι Ἐφεσίους [f] ἡγεμόνας· πορευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καΰστριον, ὀρθωθέντες ἐπεί τε ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἱρέουσι Σάρδις, ὑδενός σφι ἀντιωθέντος· αἱρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τἆλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν [g] ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης, ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην. Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι [h] ἑλόντας σφέας τὴν πόλιν, ἔσχε τόδε· ἔσαν ὑπὸ τῇσι Σάρδισι οἰκίαι, [i] αἱ μὲν πλεῦνες, καλάμιναι· ὅσαι δ' αὐτέων [k] καὶ πλίνθινοι ἔσαν, καλάμιν εἶχον τὰς ὀροφάς· τουτέων δή μίην τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα [l] ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ, ἐπενέμετο τὸ ἄστυ ἅπαν· καιομένῃ δὲ τῇ ἄστεος, οἱ Λυδοί τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ὑπὸ τῇ πόλι, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ [m] περιέσχατα νεμομένῃ τῇ πυρὸς, καὶ οὐκ ἔχοντος ἐξήλυσιν ἐκ τῆ ἄστεος, συνέρρεον ἔς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, ὃς σφι [n] ψῆγμα χρυσῦ καταφορέων ἐκ τῆ Τμώλου, διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει, καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἕρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, [o] ὁ δὲ ἐς θάλασσαν· ἐπὶ τοῦτον δὴ [p] τὸν Πακτωλὸν, καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἵ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι, ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι· οἱ

Samii contra Eretrienſes atque Mileſios Chalcidenſibus opem tuliſſent. Ariſtagoras, ubi iſti atque alii ſocii adfuere, expeditionem fecit adverſus Sardes, non tamen ipſe proficiſcens, ſed Mileti remanens, præfectis aliis ducibus Mileſiorum, fratre ſuo Charopino, et ceterorum civium Hermophanto. Hac claſſe Iones ubi pervenere Epheſum, relictis navibus apud Coreſſum agri Epheſii; ipſi cum ingenti manu, ſumptis viæ ducibus Epheſiis, ad ſuperiora tendebant, ſecundum flumen Cayſtrum tenentes iter. Illinc ſuperato Tmolo Sardes adveniunt, easque obſiſtente nemine capiunt, omniaque eius urbis, præter arcem, quam Artaphernes ipſe tutabatur, habens non exiguas virorum copias. Quod autem impedivit, quominus qui ceperant urbem, diriperent, hoc fuit. Erant Sardibus domus pleræque arundineæ: quæ autem iſtarum etiam latericiæ erant, tamen ex arundinibus tabulata habebant: harum unam quidam e militibus quum incendiſſet, repente ignis ab domo in domum progreſſus totam urbem abſumpſit. Ardente urbe, Lydi et Perſarum quicunque in urbe erant, undique circumventi, utpote vaſtante iam extrema incendio, nec præbente regreſſum, ex urbe in forum confluunt, et ad amnem Pactolum, qui medium forum interfluens, ramenta auri e Tmolo illis deferens, medium forum interfluit, ac deinde flumini Hermo immiſcetur, et ille mari. Ad hunc Pactolum et in forum conglobati Lydi pariter et Perſæ ſeſe defendere

[a] Αὐτὶ *Arcb. Vind.* [b] Ἀπίκοντο in ora *Stepb. Arcb. V.* [c] Ἑωῦτοῦ τε *Paſ. Aſk.*, aberat enclitica prius. [d] Ἀστῶν ἄλλον *Paſ. Aſk.*, quod in contemtu eſſe non debet. [e] Κορησσῷ· *Arcb. V. Valla*, alii Κορήσῳ. [f] Ἡγεμόνας τῆς ὁδοῦ· πορ. marg. *Stepb. Aſk. Paſ.*, fors etiam *Valla*. Sed vide C. 14. huius libri et notata *Valckenario*. [g] Ἐρρύατο *Aſk. Paſ. Arcb. Vind.*, mox Ἀρταφρένης *Aſk. Vind. Paſ.*, tum ἀνδ. οὐκ ὀλίγων *Arcb.* [h] Ἑλθόντας *Arcb. Vind. Valla.* [i] Deſit articulus *Arcb. V.*, qui poſterior καλάμινοι. [k] Non eſt καὶ in *Arcb.*, ubi mox καλάμῃ, at καλάμους *Paſ. Aſk.* [l] Ἀποικίην τὸ πῦρ *Arcb.* tantum, et mox ἐνέμετο et ἄσυ πᾶν id. cum *Aſk. Brit Paſ. Vind.* [m] Ἔσχατα περινεμομένου *Arcb. Vind.* [n] Citat *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 830. [o] Habet hinc *Strabo* XIII. p. 928. C. [p] *Med. Paſ. Aſk.*, in aliis τὸν ποταμὸν, καὶ.

ἀραίους πόλεμον συνδιήνεικαν, addita αὐξήσει, qua et hic vocabulum *Vindob.* intruxit. Dabit *Joſephus* B. Iud. I, 14, 4. στρατείας, —— ἃς κατ' Αἴγυπτον αὐτοῦ τῷ πατρὶ συνδιήνεγκε. *Philo Iud.* de Agricult. p. 209. C. συνδιαφέρεσθαι τὰ τοῦ πολέμου. Adde ſupra C. 79., *Procopium* B. Goth. I, 5., *Suidam* in Συνδιαφέρειν &c.

39. Ἐν Κορήσσῳ] Mons Κόρησσος aut Κορησσὸς, variatur enim in tono, altiſſime erigebatur ſtadiis ab urbe Epheſo XL. Illi oppidum naviumque ſtatio accubabat eiusdem nominis, cuius in ſcriptura, uti ante hic, etiam alibi erratur. Verior ex MSS. revertit. Dixi ad *Diodorum* L. XIV, 99.

43. Αἱρέουσι χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος] Hoc ſolis tribuit Athenienſibus *Charon* Lampſacenus in *Plut.* II. p. 861. D. Ἀθηναῖοι —— εἷλον τὰ περὶ Σάρδεις ἅπαντα, χωρὶς τοῦ τείχους τοῦ βασιλικοῦ· ſic *arcem* vocaſſe monuit *Ti. Hemſterh.* in luculenta de Sardium acropoli nota ad *Luciani* Contempl. p. 502. *Tzetzes* Chil. I, v. 853., Ὁ δὲ Ἡρόδοτος φησὶν, ὡς ὑπ' Ἀρισαγόρου Τὰς Σάρδεις ἐξεπόρθησαν πεισθέντες Ἀθηναῖοι. Eretrienſibus urbis captae honorem contribuiſſe videtur Lyſanias. Ad mentem ferme *Herodoti Ariſtid.* de Athenienſibus T. I. p. 209., ἀναβάντες εἰς Σάρδεις στρατιᾷ καινῇ (una cum Ionibus atque Eretrienſibus:) πορθήσαντες ᾤχοντο· verius tamen ἑλόντες ſcripſiſſet quam πορθήσαντες. Quid impedierit quominus urbis captae praedam diriperent, narrat *Herod.* cap. ſeq. 101., —— τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἑλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. —— In his probarem ſi qui Codices darent, τοῦ δὲ μὴ λεηλατῆσαι —— σφέας —— ἔσχε τόδε· qua ſtructura utitur *Ariſtoph.* Lyſ. v. 380. *Xenoph.* E. IV. p. 313, 40. *Dercyllidas* τούτους τοιαῦτα λέγων ἔσχε τοῦ μὴ ἐκπεπλῆχθαι. Scribi tamen etiam potuit: τόδε δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἑλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε· τότε ἔσαν ἐν τῇσι Σ. ſic loquitur in re ſimillima *Thucyd.* I, c. 73., ὅπερ ἔσχε μὴ κατὰ πόλεις αὐτὸν ἐπιπλέοντα τὴν Πελοπόννησον πορθεῖν· quin ipſe *Herod.* I, c. 153., *Ariſtodicus*, inquit, ἔσχε μὴ ποιῆσαι ταῦτα Κυμαίους. Diſſimilia, ni fallor, erunt, quae multa poterunt obmoveri: nam non neſcio *Sophocleum* Phil. v. 1235., ἐσὶν, ὅς σε καλύσει τὸ δρᾶν· quaeque huius ſunt claſſis plura. VALCKEN.

45. Ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης] Tot Codd. ἐρρύατο progreſſum moratur. Productio verbi Ionica est in multitudinis numero, qualem ἰδρύατο habet L. II, 182. At hic de uno Artapherne. Mox quidem ſe dabit παρηγορέατο *Oneſilus* C. 104. contra tabulas, in quis παρηγορέετο. *Gronovius* expreſſit ex *Med.* VIII, 113. *Themiſtocles* ἐκτέατο, ubi ἐκτέετο aut ἡτέετο alii libri. In eiusdem Uraniae C. 35. *Arcb.* et *Vind.* πάντα δ' ἐπιστέατο *Xerxes*, reluctantibus pluribus atque ἠπίστατο offerentibus. Sunt cuncta proinde illa fidei fallacis et auctoritatis. Tamen ὡρμέατο ſingularem numerum adſereret VII, 215., niſi nexa isthic omnia ad hunc ferent modum: ἔπεμπε Τδάρνεα καὶ τῶν ἐστρατήγεε Τδάρνης· ὡρμέατο δὲ ——, Hydarnes nempe et illi quibus praeerat, profecti ſunt ——. Et haec propter ἐρρύατο, quod Ionica magis ſpecie quam veritate ſplendet.

54. Τὰ περιέσχατα] Scriptura τὰ ἔσχατα περινεμομένου habet, quo commendetur. Sed περιέσχατα L. I, 87., ſicuti τὰ περὶ τὰ ἔσχατα eiusdem Muſae C. 191. Quod ſubſequitur autem οὐκ ἔχοντος ἐξήλυσιν —— *Laurentius* accepit, ac ſi παρέχοντες eſſet, neque inprovide, ſi quidem ἔχειν ea apud *Thucydidem* poteſtate veteres Enarratores ſemel iterumque explicarunt. Si tamen ex Codd. ἔχοντες erueretur, ſpernendum cum *Pavio* et aliis haud cenſerem.

58. Διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς] *Pactolum* διὰ μέσων ἀφικνούμενον Σάρδεων ἕτοιμα χρήματα κομίζειν hinc *Dio Chryſoſt.* Or. LXXXIII. p. 659. A., et ſcriptorum complures. De amne Hermo iuxta Phocaeam in mare ſe mergente L. I, 80.

67. Κυ-

Cybebe templum. Mox collecti ex Alia Pettie praelio eos vincunt circa Ephesum fede dilapsos, nec ultra invantur ab Atheniensibus. Perguntamen Iones turbare tum ultra Hellespontum, tum in Caria.

dere adigebantur. Iones videntes hostium alios sese tutantes, alios magna multitudine se obviam ferentes, metu perculsi, ad montem, qui dicitur Tmolus sese[a] recipiunt, atque illinc noctu ad naves discedunt. Crematis Sardibus, deflagravit una templum Cybebes indigenæ deæ: cuius prætextu postea Persæ templa in Græcis cremaverunt. Hoc ubi Persæ qui intra Halyn domicilia habebant, resciverunt, tunc vero ad ferendam Lydis opem convenerunt: nec adepti Sardibus Iones iam illinc profectos, eadem via insequuti, comperiunt Ephesi: congressique cum illis ex adverso instructis, in fugam eos vertunt, multosque occidunt, et in his cum alios illustres viros, tum Eualcidem Eretriensium ducem, qui in certaminibus, quorum præmia erant coronæ, illas adeptus fuerat, et a Simonide Ceo maiorem in modum celebratus. Ex ea pugna qui evasere, per urbes fuere dissipati. Et tunc quidem ita dimicatum est. Athenienses autem, post hæc desertis prorsus Ionibus, etsi per nuncios Aristagoras magnopere rogaret, negaverunt se auxilio futuros. Quorum societate fraudati Iones, tamen quoniam ista adversus Darium egerant, nihilo segnius bellum adversus regem parabant: Hellespontumque invecti, Byzantium ac ceteras circa urbes in suam potestatem redegerunt. Inde eundem evecti, magnam Cariæ partem in belli societatem adsciverunt, nam Caunus, quæ prius societatem facere recusaverat, ubi Sardes conflagrarunt, et ipsa

οἱ δὲ Ἴωνες [a] ὀρέοντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ, σὺν πλήθεϊ πολλῷ προσφερομένους, ἐξαναχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ οὖρος [b] τὸ Τμῶλον καλεόμενον· ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας. [c] Αἱ δὲ Σάρδις συνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ [d] Κυβήβης· τὸ σκηπτόμενοι οἱ Πέρσαι, ὕστερον ἀντεπέμπρασαν τὰ ἐν Ἕλλησι ἱρά· τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυθανόμενοι ταῦτα, [e] συνελίζοντο καὶ ἐβοήθεον τοῖσι Λυδοῖσι· καί κως ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὑρίσκουσι, ἑπόμενοι δὲ κατὰ ϛίβον, αἱρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ· καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ, πολλὸν ἐσσώθησαν· καὶ πολλοὺς αὐτέων οἱ Πέρσαι φονεύουσι, [f] ἄλλους τε ὀνομαϛούς· ἐν δὲ δὴ, καὶ Εὐαλκίδεα ϛρατηγέοντα Ἐρετριέων, ϛεφανηφόρους τε ἀγῶνας [g] ἀναῤῥιφικότα, καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηίου πολλὰ αἰνεθέντα· οἱ δὲ [h] αὐτέων ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλιας. Τότε μὲν δὴ ἔτω ἠγωνίσαντο· μετὰ δὲ, Ἀθηναῖοι [i] μὲν τοπαράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας, [k] ἐπικαλεομένου σφέας πολλὰ δὴ ἀγγέλων Ἀριϛαγόρεω, οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφίσι. Ἴωνες δὲ ϛῆς Ἀθηναίων συμμαχίης ϛερηθέντες (ἔτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον) [l] ὅδε δὴ ἦσαν [m] τὸν πρὸς τὸν βασιλῆα πόλεμον ἐσκευάζοντο· πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας [n] πόλις ἁπάσας τὰς ταύτῃ, ὑπ' ἑωυτοῖσι ἐποιήσαντο· ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον, Καρίης τὴν πολλὴν προσεχτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ τὴν Καῦνον πρότερον οὐ βουλομένην συμμαχέειν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις, τότε

a Ὀρέοντες *Arcb. Vind.*, prius ὀρέωντες. Supra vide II, 148. *b* Τὸν Τμῶλ. *Pasf. Arcb. Brit.*, nec male. *c Ask. Pasf. Med.*, καὶ Σαρ. μὲν ἐνεπρήσθ. *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, aeque commode. *d* Κυβίβλης *Arcb. Cybeles* Laurentius. Mox Πέρσαι sine articulo *Ask. Pasf.*, tum ἀντεπίμπρ. *Arcb. V. e* Συνηυλίζ. *Pasf. f Arcb. Pasf. Ask.*, antea ὀνομ. τε ἄλλους· porro Ἐυελκίδην *Med. Pasf. Paris. A. B. Brit. Ask.* Ἐυαλκήδεα *Fulv. Urfinus* ad Carmin. Illustr. p. 183. *g* Ἀναιρηκότα *Arcb.*, εὐραιρηκότα *Vind.* Mox αἱρεθέντα *Arcb. b* Αὐτέων ἀπέφ. *M. Pasf. Ask.*, alii αὐτ. αὐτίκα ἀπεφ. *i* Deest *Arcb. Vind. k* Ἐπικαλεομένου *Pasf. Ask.*, prius ἐπικαλεομένους ex *Ald.* et aliis. *l M. Ask. Pasf.* in aliis δὴ non legitur. *m* Omittunt artic. *Pasf. Arcb. V. n Ask. Pasf.*, alii πόλιας cum *Ald.*, tum πάσας ildem et *Arcb. V.*

67. Κυβήβης] Favet *Galeo* Κυβέλης emendanti, verum iniuria, *Valla.* Vulgato patroni veniunt *Hesychius*, *Eustathius*, *Suidas*, et quos plures advocavit doctissimus *Gudius* ad *Phaedri* L. III. Fab. 20. Haec est inclamantis Chori Ὀρεσέρα παμβῶτι γᾶ, Μᾶτερ αὐτοῦ Διὸς, Ἃ τὸν μέγαν Πακτωλὸν εὔχρυσον νέμεις *Sophoclis* Philoct. v. 390. Eadem *Maecenatis* Epigr. *Ades huc, ades Cybebe, fera montium dea*, h. e. ὀρεσέρα *Sophoclis*, cuius ego suffragio eam Latini versus apud *Diomedem* et *Fortunatianum* scriptionem praeoptarem. Multa nuper et docta de *Cybebe* et *Maecenatis* Epigr. Cl. *Pet. Burmannus Secund.* Anthol. Latin. L. I. p. 30. Porro incendii templorum in Graecia obtentus, quem Persis scriptor tribuit, arcessitus erat: verior caussa, quod deos parietibus includi negarent, templa inprobantes. Conf. *Brisson.* R. Pers. II, 31. &c.

68. Ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἕλλησι ἱρά.] Hic insano tantum furori fuit praetextus: neque Persarum res sacras, nedum Asiatica templa violaverant AEgyptii, quum teste *Diodoro* I, c. 46., Cambyses ἐνέπρησε τὰ κατ' Αἴγυπτον ἱερά. De Graeciae templis a Persis vel incensis vel violatis veterum loca collegerat *B. Brisson.* de R. P. II. p. 218. et seqq. Haud protrita dedit vir Magnus ad *Diodori Sic.* XI, c. 29. ubi in eam propendere videtur suspicionem, quam *Theopompus* certe verisimillimam movit, formulam illam iuris iurandi, quam Graecos ad Plataeas iurasse perhibent, ab Athenien sibus esse confictam. *Theopompi* praeceptori *Isocrati* p. 73. B. soli dicuntur Iones illis diras imprecati, qui templa Deorum instaurarent igne Persarum violata, tanquam monumenta posteris relinquenda barbarorum impietatis: τῶν ἐμπρησθέντων ἱερῶν ἐπηράσαντο εἴ τινες (legerim, εἴ τι τινὲς) οἰκοδομήσαιεν. Qui Persis apud Plataeas se obiecerunt Graeciae populi plerique fuerunt Peloponnesii, in universum secundum *Herod.* ferme viginti: praeter Athenien sium, ceterorum utique templa non incenderant Persae, neque videri poterant facturi. Phocensium si qui forte transfugae pugnae interfuerunt nobilissimae, in Phocide unum memorat *Herod.* VIII, c. 38. Abis Apollini sacratum templum quod συλήσαντες ἐνέπρησαν. Huc adde templa quaedam Attica et τοὺς ἐν τῇ Ἀλιαρτίῃ ναοὺς ex *Pausan.* Phocicis p. 887., praeterea nullum equidem commemoratum legere me memini templum, quod in veteri Graecia Persae incenderint. Sed Ionum templa recensens *Pausanias*, ad quae cetera Graecorum magnificentia non poterant aequiparari, duo scribit de nobilissimis ὑπὸ Περσῶν κατακαυθῆναι τόν τε ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας (ναὸν,) καὶ ἐν Φωκαίᾳ τῆς Ἀθηνᾶς· θαῦμα δὲ ὅμως ἦσαν καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς λελομασμένοι. VII, p. 533. Pro ingenio suo Persarum hanc etiam impietatem amplificarunt Athenienses. VALCKEN.

76. Ἐυαλκίδεα] Quidquid in hominis nomine Codd. varient, de recepto nihil demuto. Ἔυαλκις, quo titulo victorem Olympiae *Pausan.* L. VI, 16. memorat, Ἐυαλκίδην et Ἐυαλκίδεα recte format. Quae deinceps autem τοὺς Ἴωνας ἐπικαλεομένους σφέας πολλὰ —— in Latinis ex *Gronovii* emendatione bona sunt: scriptum namque olim erat ἐπικαλεομένου σφέας —— Ἀριϛαγόρεω, sicuti C. 108. Onesilus κήρυκας διέπεμπε —— ἐπικαλεύμενός σφεας. Recte ergo *Pasfon.* et *Ask.*

86. Πόλεμον ἐσκευάζοντο] Prudenter *Reiskius* priorem abdicavit coniecturam. Simplex verbum compositi vicem obit, ut VI, 100. προδοσίην ἐσκευάζοντο. Mox ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον in structura geminum habebit C. 104. φυλάξας ἐξελθόντα τὸ ἄφυ. Alii maluisent, ἐκπλώσαντες ἔξω τοῦ —— aut ἐκπλώσαντες τοῦ Ἑλλησπόντου, qualia in *Demosthene*, *Philostrato*, atque aliis obvia. Hoc amplius, καὶ γὰρ τὴν Καῦνον —— expeditum dedimus ad L. II, 106.

et Cypro, quae deficit ab Persis occasione fratrum Gorgi et Onesili. Darii ardor ad vindictam.

τότε σφι καὶ [a] αὕτη προσεγένετο. Κύπριοι δὲ [b] ἐθέλονται σφι πάντες προσεγένοντο, πλὴν Ἀμαθουσίων· ἀπέστησαν γὰρ καὶ οὗτοι [c] ὧδε ἀπὸ Μήδων· ἦν Ὀνήσιλος, Γόργυ μὲν τοῦ Σαλαμινίων βασιλῆος ἀδελφεὸς νεώτερος, Χέρσιος δὲ τοῦ Σιρώμυ τοῦ Εὐέλθοντος παῖς· οὗτος [d] ἀνὴρ πολλάκις μὲν καὶ [e] πρότερον τὸν Γόργον παρηγορέετο ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος, τότε δ' ὡς καὶ τοὺς Ἴωνας ἐπύθετο ἀπεστάναι, πάγχυ ἐπικείμενος ὤτρυνε· [f] ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε τὸν Γόργον, ὀθαυτά μιν Φυλάξας ἐξελθόντα τὸ ἄστυ τὸ Σαλαμινίων ὁ Ὀνήσιλος, ἅμα τοῖσι ἑωυτοῦ [g] στασιώτῃσι, ἀπεκλήισε τῶν πυλέων. Γόργος μὲν [h] δὴ στερηθεὶς τῆς πόλιος, ἔφευγε ἐς Μήδους· Ὀνήσιλος δὲ ἦρχε Σαλαμῖνος, καὶ ἀνέπειθε πάντας Κυπρίους συναπίστασθαι· τοὺς μὲν δὴ ἄλλους [i] ἀνέπεισε· Ἀμαθουσίους δὲ οὐ βουλομένους οἱ πείθεσθαι, ἐπολιόρκεε προσκατήμενος. Ὀνήσιλος μέν νυν ἐπολιόρκεε Ἀμαθοῦντα· βασιλεῖ δὲ Δαρείῳ, ὡς ἐξαγγέλθη Σάρδις ἁλούσας καὶ [k] ἐμπεπρῆσθαι ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα [l] γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, [m] πρῶτα μὲν λέγεται αὐτὸν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα ὡς οὗτοί γε οὐ καταπρο-ίξονται ἀποστάντες, εἴρεσθαι οἵ τινες [n] εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ πυθόμενον, αἰτῆσαι τὸ τόξον· λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα οἰστὸν, ἄνω [o] ἐς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι· καί μιν ἐς τὸν ἠέρα βαλόντα, εἰπεῖν, „Ὦ Ζεῦ, „ [p] ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι" εἴπαντα δὲ ταῦ-

ipsa Ionibus accessit. Cyprii quoque omnes ultro, exceptis Amathusiis, accesserunt. Defecerunt autem Cyprii a Medis in hunc modum: Erat Onesilus, Gorgi Salaminiorum regis frater minor, Chersis filius, Siromi nepos, Euelthontis pronepos. Hic vir, quum saepenumero antea Gorgum solicitasset ad rebellandum ab rege, tunc audiens etiam Ionas rebellasse, vehementius urgere hominem institit. In quo quia nihil proficiebat Onesilus, observato tempore dum oppidum Salaminiorum egressus foret, una cum suae factionis hominibus, eum portis excluſit. Gorgus oppido exutus, ad Medos fugit: eo potitus Onesilus Cypriis omnibus ut rebellarent suadebat: persuasis ceteris, Amathusios rebellare abnuentes obsidione circumdedit. Dum hic Amathuntem obsidet, Darius, ut ei nunciatum est Sardes captas incensasque ab Athenienſibus atque Ionibus, et huius coetus ducem fuisse, ut talia contexerentur, Aristagoram Milesium, fertur primo, ut haec audivit, Iones nihili fecisse, probe sciens non inpune illos rebellaturos; interrogasse quinam essent Athenienses: dein id quum audisset, tum arcum popoſcisse, eoque sumpto, sagittam quam imposuerat, in coelum emisisse: et ea in aërem emissa, dixisse, O Iupiter, continget mihi Athenienses ulcisci! Atque haec lo-

[a] Αὐτὴ *Arcb.* [b] Ἐθέλουσί σφι προσεγ. id. cum *Vind.*, neglecta voce πάντες. [c] Non legitur in *Arcb.* Post pauca Ὀνήσιμος *Ask.*, erronee. [d] Ἀνὴρ id. *Vind.* [e] Duo ista desunt *Arcb.*, qui statim παρηγορέετο cum *Pasſ.*, in *Vind.* παρηγόρεε τὸ ἀπ., olim παρηγόρεατο. [f] Sex ista deficiunt *Arcb.* [g] Στρατιώτῃσι *Ask. V. Valla*, porro ἀπέκλησε *Ask.* [h] Negligitur ab *Arcb. V.* [i] Ἀνέπειθεν *Arcb.* [k] *Med. Ask. Pasſ.* Fragm. *Paris.*, in reliquis ἐμπρησθῆναι. [l] Defit *Arcb.* [m] Πρῶτον Fragm. *Paris.* [n] Εἶεν Ἀθην. *Arcb.* [o] *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.* et *Euſtatb.* in Hom. p. 248, 34.; ex *Med. Ask.* πρὸς τὸν. [p] *Med. Pasſ. Ask.*, ἐγγενέσθαι *Arcb.*, γενέσθαι *Euſtatb.*, ἐκγενέσθω *Ald. Paris. A. Brit. V.*

97. Εὐέλθοντος] Notissimus ex Pheretimae historia L. IV, 162., et, temporis ratio si subducatur, competet aetas. Cur autem παρηγορέετο ex scriptis Codd. praetulerim, non repeto dicta. *Portus* vulgato praesidium paraturus novum exorsus est commentum.

3. Στασιώτῃσι] Erunt fortasse, qui de militibus στρατιώτῃσι cogitabunt, quibus, tametsi prospiciam, quid pro illis dici queat, non accedo. Notissima utriusque vocabuli in Codd. commutatio diversitati occasionem, uti L. I, 13. III, 144. IX, 2., dedit, in *Strabone* etiam L. XIV. p. 992. B., ubi Athenodorus ἐπεχείρει λόγῳ μετάγειν κἀκεῖνον *Boëthum*, καὶ τοὺς συστρατιώτας· atqui illi poëtae nulli milites, nulli commilitones veri, sed συστασιῶται, unde mox τῆς στάσεως ibidem mentio. Συστασιῶται non ignoti *Herodoto*.

8. Ἐπολιόρκεε προσκαθήμενος] *Asſidebat oppugnabatque oppidum*, *Gellius* N. A. VII, c. 1. De obsidione, ut *adsidere Livio*, Graecis adhibetur πόλει vel πόλιν προσκαθῆσθαι attigit clar. *Wesſ.* ad *Diod.* I. p. 502. Herodoteum illud bis terve dedit *Pausan.* I, p. 30. Συρακούσαις πολιορκοῦντες πρ σεκάθηντο· scribi debet VII, p. 558., Ἡράκλειαν δὲ προσεκάθηντο πολιορκοῦντες· et VIII, p. 681, 2. ἐπολιόρκουν προσκαθεζόμενοι· ubi vulgatur προκαθ. πολιορκίᾳ προσκαθεζόμενοι *Thucydidis* est I, c. 11. —— Paulo post c. 105. *Vallam* corrigentis *H. Stephani* recipi debuerat interpretatio: aliorum errores corrigit Auctor *des Eſſais de Crit. ſur les Trad. d'Herod.* p. 173. VALCKEN.

15. Ὡς οὗτοί γε καταπροΐξονται] In *Vallae* Latinis erat, *non fuisse illos prae contemtu sui rebellaturos*, non bene. Rex non inpune rebellionem ablaturos innuebat, quam eius mentem *H. Steph.* et *Portus* non praeterviderunt. Glosator MSS. adscripsit ea, quae *Aristophanis* offerunt enarratores ad Equit. v. 433., reddenda loco commodiore. Redi ad Cl. *Valcken.* observationem L. III, 37.

18. Ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν] Cur inprobatum hoc fuerit, nullam, nisi in *Mediceo*, caussam animadverti. In *Euſtathio* εὔξατο ἀνθρώπῳ ἐς οὐρανὸν ἀφεὶς τὸν ὀϊστόν, ridicule: ἄνω si suprapositam habeat lineam, imo etiam ubi absit, in scriptis Codd. saepe loco ἀνθρώπῳ ponitur: id exscriptorem fefellit, *H. Stephanum* minime Dialect. p. 49., de formula Ὦ Ζεῦ γενέσθαι, quomodo *Euſtath.*, disputantem. Dubium autem quo doctissimi viri animus distrahebatur, nunc cessat: testes infinitae formae MSS. conplures, tantum in verbi indole, simplici an conposita, discordes. Mihi nulla hic novandi libido. Adi ad *Gronovium*.

19. Ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι] Digna lectio Codicis erat *Med.* ἐκγενέσθαι, pro ἐκγενέσθω iure recepta, quam uno alterove exemplo communiret *Gronovius*, ut alibi fecerat vir clar. in alterius usus infinitivo commendando. Legitur incerti *Tragici* senarius apud *Etymol.* p. 346, 43. Ὦ Ζεῦ, γενέσθαι τῆςδέ μ' ἐξάντην νόσου· quem alibi lectum non recordor. *AEſchyl.* sept. c. Theb. v. 259., Θεοὶ πολῖται, μή με δουλείας τυχεῖν. *Eurip.* Suppl. v. 3. *Ariſtoph.* Ran. v. 914. Quid in istiusmodi fit votis subaudiendum, docere poterit *Xenophontis* Abradates K. Π. VI, p. 100, 42., qui ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεύξατο, ἀλλ' ὦ Ζεῦ μέγιστε, δός μοι φανῆναι ἀξίῳ μὲν Πανθείας ἀνδρὶ, —— vel eiusdem Cyrus p. 97, 42. Ἀλλ', ὦ Ζεῦ μέγιστε, λαβεῖν μοι αὐτὸν γένοιτο ὡς βούλομαι· horum prius probavit *H. Steph.* in App. de D. A. p. 49., sequutus *Euſtathium*. —— Hic nostra quoque proferens *Herodotea* Florentinam adfirmat lectionem in Il. B. p. 188, 29., ἴσι καὶ παρὰ Ἡροδότῳ σχῆμά τε ἔμμισον εὐχῆς, καὶ ἱστορία τοιαύτη· Δαρεῖος εὔξατο, ἄνω εἰς οὐρανὸν ἀφεὶς ὀϊστὸν, καὶ τὸν ἀέρα βαλὼν, Ὦ Ζεῦ γενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι. Ut apud *Herod.* IV, c. 18., si me non fallit suspicio, ἄνω mutatum erat in ἄνοι, vel ἄνθρωποι· sic in his, pro ἄνω εἰς οὐρανὸν, ed. *Rom.* dabat ἀνθρώπῳ εἰς οὐρανόν· absurdam lectionem correxerat et *H. Steph.* l. c. quam ex ἄνω πρὸς ortam perperam putat *Al. Politus*, in cuius Ed. p. 474. vulgari non debuerat: ἄνω πρὸς εἰς οὐρανὸν ἀφεὶς ὀϊστόν. Scripsisse mihi videtur *Herod.* ὀϊστὸν ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι. In his ἥλιον legisse videri possent de quibus *Diogen. Laërt.* in Prooem. §. 9., καταγινώσκουσιν Ἡροδότου οἱ τὰ περὶ Μάγων γράψαντες· μὴ γὰρ ἂν (ἄνω perperam Ed. *Meibom.*) εἰς τὸν Ἥλιον βέλη Ξέρξην ἀκοντίσαι, μηδ' εἰς τὴν θάλασσαν πέδας καθεῖναι, θεοὺς ὑπὸ τῶν Μάγων παραδεδομένους· aut certe *Solem* intellexerunt. *Philo Bybl.* ap. *Euſeb.* Praep. Ev. p. 34. c. τὰς χεῖρας ὀρέγειν εἰς τοὺς οὐρανοὺς πρὸς

loquutus, cuidam famulorum præcepisſe, ut ſibi ſemper appoſita cœna ter diceret; 105Here, memento Athenienſium. Et quum hoc præcepisſet, accito ad ſuum conſpectum Hiſtiæo Mileſio, quem Darius iam diu detinebat, ita eum fuisſe alloquutus, Audio, Hiſtiæe, procuratorem tuum, qui tu Miletum demandaſti, novas adverſum me res eſſe molitum, viros enim ex altera continente adductos et cum illis Iones, qui mihi commisſorum pœnas dabunt, eos quum commoviſſet cum illis alteris me Sardibus privavit. Nunc igitur quomodo videntur hæc tibi bene habere? quomodo tale quid ſine tuis conſiliis actum est? Proinde vide ne postea teipsum in culpam induas. Ad hæc Hiſtiæus, Quodnam, inquit, rex protuliſti verbum? mene conſulere rem, quæ tibi ſit quippiam ſive multum ſive parum moleſtiæ allatura? Quid mihi quærenti ista facerem? aut cuius rei indigens? cui omnia adſunt quæ tibi? quem tu omnium conſiliorum tuorum communione dignaris? Quod ſi iſtud quod ais egit procurator meus, ſic habeto, id eum fecisſe ſuo conſilio. Sed prorſus ſermonem istum non admitto, quaſi Mileſii ac meus procurator quippiam rerum novarum fecerint circa imperium tuum: ſiquid tamen huiusmodi faciunt, et tu id quod est audiſti, rex, intellige quid rei egeris, dum me a mari ablegandum putaſti: nam Iones id agere aggresſi videntur, postquam ego ex ipsorum conſpectu ſum amotus, cuius aggrediendi iam pridem libidine tenebantur: quum me manente in Ionia, nulla civitas vel minimum commoverit. Proinde nunc propere dimitte me ut in Ioniam contendam, illic omnia negocia tibi integrum reſtituturus, et hunc Mileti procuratorem, talium rerum machinatorem, in tuam poteſtatem redacturus. Hæc, quum ex animi tui ſententia confecero, iuro per deos regios me non prius exuturum hanc veſtem, qua indutus in Ioniam deſcendam, quam Sardiniam inſulam maximam tibi tributariam

ταῦτα, προστάξας ἐνὶ τῶν θεραπόντων, δείπνου προκειμένου αὐτῷ, ἐς τρὶς ἑκάστοτε εἰπεῖν, „Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων". Προστάξας δὲ ταῦτα, εἶπε, καλέσας ἐς ὄψιν Ἰστιαῖον τὸν Μιλήσιον, τὸν ὁ Δαρεῖος κατεῖχε χρόνον ἤδη πολλόν, „Πυνθάνομαι Ἰστιαῖε ἐπίτροπον τὸν σὸν, τῷ σὺ „Μίλητον ἐπέτρεψας, νεώτερα ἐς ἐμὲ πεποιηκέ„ναι πρήγματα· ἄνδρας γάρ μοι ἐκ τῆς ἑτέρης „ἠπείρου ἐπαγαγών, καὶ Ἴωνας σὺν αὐτοῖσι, τοὺς „δώσοντας ἐμοὶ δίκην τῶν ἐποίησαν, τούτους [a] ἀ„ναγκάσας ἅμα ἐκείνοισι ἔπεσθαι, Σαρδίων με „[b] ἀπεστέρησε· νῦν ὦν κῶς τοι φαίνεται ταῦτα „ἔχειν καλῶς; κῶς δ' ἄνευ τῶν σῶν βουλευμάτων „[c] τουτότι τι ἐπρήχθη; ὅρα μὴ ἐξ ὑστέρης σεαυ„τὸν σὺ αἰτίη σχῇς". Εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ἰστιαῖος, „Βασιλεῦ κοῖον ἐφθέγξαο ἔπος, ἐμὲ βουλεῦσαι „πρῆγμα, ἐκ τοῦ σοί τι ἢ μέγα ἢ σμικρὸν ἔ„μελλε λυπηρὸν ἀνασχήσειν; τί δ' ἂν ἐπιδιζήμε„νος, ποιεύμενος ταῦτα; τεῦ δὲ ἐνδεὴς ἐών; τῷ πάρα μὲν πάντα [d] ὅσαπερ σοὶ, πάντων δὲ „πρὸς σέο βουλευμάτων ἐπακούειν ἀξιεῦμαι; ἀλλ' „εἴπερ τι τοιοῦτον οἷον σὺ εἴρηκας πρήσσει ὁ ἐ„μὸς ἐπίτροπος, ἴσθι αὐτὸν ἐπ' ἐωυτοῦ βαλλό„μενον [e] πεπρηχέναι· ἀρχὴν δὲ ἔγωγε οὐδὲ ὀδέ„κομαι τὸν λόγον, ὅκως τι Μιλήσιοι καὶ ὁ ἐμὸς „ἐπίτροπος νεώτερον πρήσσουσι περὶ πρήγματα „τὰ σά· εἰ δ' ἄρα τι [f] τοιοῦτο ποιεῦσι, καὶ „σὺ τὸ ἐὸν ἀκήκοας ὦ βασιλεῦ, μάθε οἷον πρῆ„γμα ἐργάσαο, ἐμὲ ἀπὸ θαλάσσης ἀνάστατο„ν ποιήσας. Ἴωνες γὰρ [g] οἴκασι, ἐμεῦ ἐξ „ὀφθαλμῶν σφι γενομένου, ποιῆσαι τῶν πάλαι „ἵμερον εἶχον, ἐμέο δ' ἐόντος ἐν Ἰωνίῃ, οὐ„δεμίη πόλις ὑπεκίνησε· νῦν ὦν ὡς τάχος [h] μὲ „ἄφες πορευθῆναι ἐς Ἰωνίην, ἵνα τοι χεῖρά τε „πάντα καταρτίσω ἐς τωὐτὸ, καὶ τὸν Μιλήτου „ἐπίτροπον τοῦτον τὸν ταῦτα μηχανησάμενον, ἐγ„χειρίδιον παραδῶ· ταῦτα δὲ κατὰ νόον τὸν „σὸν ποιήσας, θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιληΐους, „μὴ πρότερον ἐκδύσασθαι, τὸν [i] ἔχων εἰ„μα καταβήσομαι ἐς Ἰωνίην, πρὶν ἂν τοι „Σαρδὼ πᾶσαν τὴν μεγίστην, δασμοφόρον ποιήσω".

Ἰστιαῖος

a Ἀναγρώσας *Arch.* b Ἀπεξέρηκε id. *Vind.* c Τούτων *Vind. Arch.* ora *Steph.*, ἀν quod *Galeus* enotavit, non invenitur, niſi in *Eton.* forte. d Ὅσα Πέρσῃσι *Arch.* e *Paris. A. B. Vind. Arch. Brit. Ald.* Edd., πεποιηκέναι *M. Paſ. Ask.* f Ποιεῦσι τοιοῦτον *V. Arch.* g Ἥκασι *Arch.*, quod *Galeum* laudaſſe miror. h Ἄφες με *Paſ. Ask.*, omnes ἄφες loco ἄπες: mox Ἰωνίην ſine praepoſitione *Arch.* tum quoque καταρτίσω. Pro quo olim καταρτήσω Edd. ex *Aldo.* i *M. Paſ. Ask. Vind. Valla*, antea ἔχων.

πρὸς τὸν ἥλιον. Non ignem tantum et aquam, *Solem* et *Mare* colebant Perſae, ſed et *coelum* adorabant, ut Graeci *Iovem*: Perſae *Herodoto* dicuntur I, c. 131., τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες· *hoc ſublime candens, quem vocant omnes Iovem.* VALCKEN.

34. Τοιοῦτόν τι ἐπράχθη] *Quorum quidnam*, olim a *Valla* poſitum, eamdem monſtrat lectionem, quam a *Steph.* repertam ex duobus Codd. Ang. enotavit *Galeus*, quamque reſtituendam cenſerem: κῶς δ' ἄνευ τῶν σῶν βουλευμάτων τούτων τι ἂν ἐπράχθη· *horum quidnam tandem eſſet ſine tuis conſiliis factum?* —— Hiſtiaei reſponſo, τί δ' ἂν ἐπιδιζήμενος ποιεύμενος ταῦτα, τεῦ δὲ ἐνδεὴς ἐών; τῷ πάρα μὲν πάντα ὅσαπερ σοὶ —— congruit Magorum ad Aſtyagen *Herod.* I, c. 120., ſed Creontis inprimis ad Oedipum oratio in *Soph.* Oed. Tyr. v. 600., &c. Νῦν μὲν γὰρ ἐκ σοῦ πάντ' ἄνευ φόβου φέρω. Πῶς δῆτ' ἐμοὶ τυραννὶς ἡδίων ἔχειν Ἀρχῆς ἀλύπου. Πῶς δῆτ' ἐγὼ κεῖν' ἂν λάβοιμ' ἀφεὶς τάδε; et ad iratum Theſea Hippolyti *Eurip.* v. 1012. Μάταιος ἄρ' ἦν, κοὐδαμοῦ μὲν οὖν φρενῶν. Ἀλλ', ὡς τυραννεῖν ἡδύ· τοῖσι σώφροσιν Ἥκιστά γ'· ut locum eleganter emaculavit nuper *Ier. Marklandus.* VALCKEN.

40. Πάντα ὅσαπερ σοὶ] Multo hoc amplius, quam ὅσα Πέρσῃσι ex *Arch.* Repetit et gratus agnoſcit regis promiſſa, ἔχε τάπερ ἂν ἐγὼ ἔχω, ἐμός τε σύσσιτος ἐὼν καὶ σύμβουλος ſupra C. 24.

55. Πάντα καταρτίσω ἐς τωὐτὸ] Vulgatam καταρτήσω *Portus* ex καταρτάω deducit, unde χρῆμα κατηρτημένον L. III, 80. de apta re. Mihi dux et auctor est *Arch.*, atque uſus verbi in farciendo inſtaurandoque frequentiſſimus, etiam in N. Teſt. tabulis. Redi ad C. 28. *Sophoclis* Oed. Col. v. 71. καταρτύσων h. e. εὐτρεπίσων, eodem vergit.

61. Σαρδὼ νῆσον τὴν μεγίστην] Malunt νήσων τὴν ——; non absurde, modo ſchedae iuberent. *Noſter* principio L. VI., ὃς Σαρδὼ ΝΗΣΟΝ τὴν μεγίστην ὑποδεξάμενος κατεργάσασθαι de Hiſtiaeo. Plures olim Sardiniam inter inſulas maris mediterranei maximam perhibebant. *Scylax* Peripli fine, μεγίστη Σαρδὼ, δευτέρα Σικελία, τρίτη Κρήτη, errans profecto. Sed vide *Ph. Cluverium* Sardiniae C. I. p. 479.

61. Σαρδὼ νῆσον τὴν μεγίστην] Similiter ſcripſit VI, c. 2. Hic Dario nonnihil aptius fuisſet movendo, ſi Sardiniam *insularum maximam* vocasſet Hiſtiaeus, νήσων τὴν μεγίστην· ut ſupra I, c. 170. Ionibus auctor fuisſe dicitur Bias πλέειν ἐς Σαρδὼ, νήσων ἁπασέων μεγίστην· quod utiliſſimum ſuum conſilium, ut ab omnibus intelligeretur, carmine Philoſophus explicuisſe videtur: vid. *Diog. Laërt.* I, 85. Ante Biantis aetatem idem illud conſilium ſuis Meſseniis, tyrannide Lacedaemoniorum oppreſſis, dederat Mauticlus: *Pauſan.* IV. p. 336., Μαυτικλος ἐπίλεκτος —— πλεύσαντας ἐς Σαρδὼ κτήσασθαι

Ἰστιαῖος [a] μὲν λέγων ταῦτα, διέβαλε· Δαρεῖος δὲ, ἐπείθετο· καί μιν ἀπίει, ἀποστελάμενος, ἐπειδὴ τὰ ὑπέσχετό οἱ ἐπιτελέα ποιήσῃ, παραγίνεσθαί οἱ ὀπίσω ἐς τὰ Σοῦσα. Ἐν ᾧ δὲ ἡ ἀγγελίη [b] τις περὶ τῶν Σαρδίων παρὰ βασιλῆα ἀνήιε, καὶ Δαρεῖος τὰ περὶ τὸ τόξον ποιήσας, Ἰστιαίῳ ἐς λόγους ἦλθε, καὶ Ἰστιαῖος [c] μεμετιμένος ὑπὸ Δαρείου, ἐκομίζετο ἐπὶ θάλασσαν· ὡς ταύτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ ἐγίνετο τάδε· πολιορκέοντι τῷ Σαλαμινίῳ Ὀνησίλῳ Ἀμαθουσίους ἐξαγγέλλεται, νηυσὶ στρατιὴν πολλὴν ἄγοντα Περσικὴν Ἀρτύβιον, ἄνδρα Πέρσην, [d] προσδόκιμον ἐς τὴν Κύπρον εἶναι· πυθόμενος δὲ ταῦτα [e] ὁ Ὀνήσιλος, κήρυκας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλεύμενός σφεας. Ἴωνες δὲ οὐκ ἐς μακρὴν βουλευσάμενοι, ἦκον πολλῷ στόλῳ. Ἰωνές τε δὴ παρῆσαν ἐς τὴν Κύπρον, καὶ οἱ Πέρσαι νηυσὶ διαβάντες ἐκ τῆς Κιλικίης, [f] ἧισαν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ· τῇσι δὲ νηυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλωον τὴν ἄκρην, αἳ [g] κα-
328 λεῦνται Κλητίδες τῆς Κύπρου. Τύτε δὲ ταύτῃ [h] γι-
νομένῃ, ἔλεξαι οἱ τύραννοι τῆς Κύπρου, συγκαλέσαντες τῶν Ἰώνων τοὺς στρατηγοὺς, „ Ἄνδρες Ἴωνες, αἱ-
„ ρεσιν ὑμῖν δίδομεν ἡμεῖς οἱ Κύπριοι, ὁκοτέροισι βύ-
„ λεσθε προσφέρεσθαι, [i] ἢ Πέρσῃσι, ἢ Φοίνιξι· εἰ
„ μὲν γὰρ πεζῇ βούλεσθε ταχθέντες Περσέων διατει-
„ ρᾶσθαι, ὥρη ἂν εἴη ὑμῖν, ἐκβάντας ἐκ τῶν [k] νεῶν
„ τάσσεσθαι πεζῇ, ἡμέας δὲ ἐς τὰς νέας ἐμβαίνειν
„ τὰς ὑμετέρας, Φοίνιξι [l] ἀνταγωνιευμένους· εἰ δὲ
„ Φοινίκων μᾶλλον βούλεσθε διατειρᾶσθαι, ποιέειν
„ χρεών ἐστι ὑμέας· [m] ὁκότερα ἂν δὴ τυτέων ἕλοισθε,
„ ὅκως τὸ κατ' [n] ὑμέας ἔσται ἡ τε Ἰωνίη καὶ ἡ Κύ-
„ προς ἐλευθέρη". εἶπαν [o] οἱ Ἴωνες πρὸς ταῦτα,
„ Ἡμέας ἀπέπεμψε [p] τὸ κοινὸν τῶν Ἰώνων, Φυ-
„ λάσσοντας τὴν θάλασσαν, ἀλλ' οὐχ ἵνα Κυπρίοισι
„ τὰς νέας παραδόντες, αὐτοὶ Πέρσῃσι [q] πεζῇ προσ-
„ φεράμεθα· ἡμεῖς μέν νυν [r] ἐπ' οὗ ἐτάχθημεν, ταύ-
„ τῃ πειρησόμεθα [s] εἶναι χρηστοί· ὑμέας δὲ χρεών
„ ἐστι ἀναμνησθέντας οἷα ἐπάσχετε δουλεύοντες πρὸς
„ τῶν Μήδων, γίνεσθαι ἄνδρας ἀγαθούς". Ἴωνες μὲν τούτοισι ἀμείψαντο. Μετὰ δὲ, ἤκοντων ἐς τὸ πεδίον τὸ

tariam reddam. Hæc Histiæus fallendi gra- 107
tia dicebat, quibus persuasus Darius ho-
minem dimisit, præcipiens ut posteaquam
ea quæ spoponderat præstitisset, ad se
Susa reverteretur. Dum nuncius de Sar- 108
dibus ad regem venit, Dariusque illud
circa arcum fecit, et Histiæum est allo-
quutus, Histiæusque ab eo dimissus ad
mare se contulit, isto interea omni tem-
pore hæc gesta sunt: Onesilo Salaminio
Amathusios obsidenti nuncius affertur, Ar-
tybium virum Persam navibus magnam vim
Persarum vehentibus cursum tenere in Cy-
prum. Quo accepto, Onesilus legatos
pasim in Ioniam dimittit ad Iones evo-
candos: qui non diu in deliberando cunc-
tati, cum magna classe ad eum se con-
tulerunt. Et quum Cyprum tenuissent,
Persæ navibus e Cilicia traiecerunt, ter-
restrique itinere Salaminem contenderunt,
Phœnicibus classe circumeuntibus promon-
torium, quæ Claves Cypri vocantur. His 109
ea facientibus, Cypri tyranni convoca-
tis Ionum ducibus dixere, Viri Iones,
vobis nos Cyprii optionem damus cum u-
tris dimicare velitis, cum Persis an cum
Phœnicibus. Si terra mavultis cum Per-
sis acie confligere, iam tempus est
e navibus egrediendi, et in acie stan-
di, ut nos vestras ingressi naves, cum
Phœnicibus dimicemus: sin cum Phœni-
cibus fortunam tentare mavultis, facere
vos opus est. Eligite horum alterutrum, 110
ut quantum in vobis situm est, Io-
nia atque Cyprus sint liberæ. Ad hæc
Iones, Commune, inquiunt, Ioniæ nos
misit ad mare tutandum, non ut naves
Cypriis tradentes, ipsi cum Persis in ter-
ra confligeremus. Nos quidem igitur
ubicunque collocati fuerimus, ut ope-
ram navemus enitemur: vos vero debe-
tis qualia servientes fueritis pasi ab Me-
dis reminiscentes, viros egregios vos o-
stendere. Hæc Iones responderunt. Post
hæc

a Μὲν δὴ *Vind.*, nec male. *b* Absunt duo haec *Ask.* et *Med.* *c* Μεμετημ. *Arch. V.* *d* Δόκιμον *Arch. Valla.* *e* Abest articul. *Arch.*, qui mox cum *Vind.* διέπεμψεν. deinceps ἐς μακρὸν *Brit.* *f* Ἦσαν *Arch.*, ἧεσαν *Vind.* *g* Καλεῦνται Κλῆδες *Ask. Arch. Vind.*, olim καλέονται. *h* Γενομ. *Arch.* *i* Ista quatuor non agnoscunt *Vind. Arch.*, prius etiam ἢ aberat *Ald.* et Edd., venit ex *Med. Ask. Pasc.* *k* Νῆων *Arch.*, et statim ἐσβαίνειν cum ora *Steph. Pasc. Vind.* *l* Ἀνταγωνιευμένους *Ask. Pasc.*, antea ἀνταγωνιευμένους *m* Ὁκότερα ἂν iidem pro vulgato ὁκότερ' ἂν, tum ἕλησθε, quo etiam modo *Vind.* *n* Τμέας *Ask. Arch. V. Pasc.*, olim ἡμέας. *o* Defit *Arch. Pasc. V.*, mox ἡμέας δὲ *Ask. Pasc.*, ἡμέας ἔπεμψε *Arch. V.* *p* Τὰ κοινὰ *Arch. V.* et Φυλάξαντας. *q* Πεζοὶ ora *Steph.* *r* *M. Pasc. Ask.*, alii ἔκου, satis apposite. *s* Iidem tres, reliqui omnes χρηστοὶ γενέσθαι, neque illi absurdi.

σασθαι μεγίστην τε νῆσον καὶ εὐδαιμονίᾳ πρώτην. Idem x, p. 836., ἡ Σαρδὼ, inquit, μέγεθος καὶ εὐδαιμονίαν ἔχειν ὁμοίαν (sic *T. H.*) ταῖς μάλιστα ἐπαινουμέναις· conf. *Diodor. Sic.* I, p. 341, et 343. *Wesc.* et *Cluver.* Sard. Ant. p. 479. VALCKEN.

71. Στρατιὴν πολλ. ἄγοντα Περσικὴν] Talis confusio sive σύγχυσις nec inconcinna neque insolens. Exemplorum affatim *D'Orvillius* conduxit ad *Chariton* L. III, 7. p. 320. Mox ἄνδρα Πέρσην δόκιμον scribentes et nectentes *Arch.* et *Valla* aberrant, turbantque orationis seriem. Satis ad redarguendos ex L. VI, 6. ἐπὶ δὲ Μίλητον —— ἦν στρατὸς ΠΡΟΣΔΟΚΙΜΟΣ.

77. Ἐς τὴν Κύπρον] Ista verba more historicorum in medio posita aeque pertinent ad sequentia, καὶ οἱ Πέρσαι, atque ad ea quae praecedunt. Tantilla res non animadversa deceperat interpretes. Cum e Cilicia Persae navibus in oram Cypri Ciliciae traiecissent oppositam, ἧισαν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ· illinc, relictis navibus, itinere terrestri ibant versus Salamina, in altera insulae parte sitam, Syriae obiectam. Seleucia nave profecti Paulus et Barnabas in Cyprum primum venere Salamina A. A. XIII, 5. mox dicuntur διελθόντες τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου. Quando Paphus in ipso fuit Orientali latere Cypri, atque hinc in Pamphyliam traiecerunt Apostoli, quod spectatissimi Codices offerunt, διελθόντες δὲ ὅλην τὴν νῆσον, causae nihil est cur sperneremus. VALCKEN.

79. Αἱ καλεῦνται Κλῆδες] Bene MSS., in Κλῇδες tamen Atticorum recentiorum, de quibus Cl. *Valckenarius* ad Phoenisc. *Euripid.* v. 268., niorem temere sectati. Isto de promontorio et insulis adiacentibus, Κλῆδες πόντου καὶ ἐσχατιαὶ Σαλαμῖνος in vetere Epigr. Anthol. L. III, p. 366., ubi *Brodaeus* docte et *Io. Meursius*, Cypri L. I, 27.

88. Ἀνταγωνιεύμενος] Sermonis genius restituto favet: ἀποστειλάμενος, ἐπισιτιεύμενοι, pluraque hoc de genere in Mutis. Conf. L. IV, 154. et 203. Parvi autem referet, ἐμβαίνειν an ἐσβαίνειν eligatur: manet eadem sententia, et verborum frequens commutatio est, sicuti L. VII, 128. &c.

91. Τὸ κατ' ὑμέας] Ordo rei hoc praeferendum suadet. *Eligite*, inquiunt Cyprii Ionibus, *ut, quantum in vobis est, Ionia et Cyprus liberae perseverent:* quam quidem optionem τὸ κατ' ἡμέας infringit et iugulat manifesto. Τὰ κοινὰ, a *Galeo* probata, flocci ego facio. Οἱ ἀποπεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, *a communi Atticae civitatis legati* C. 85, τὸ κοινὸν τῶν Σαμίων L. VI, 14., ΚΟΙΝΟΝ ΙΩΝΩΝ, *CONMUNE ASIAE* in numis, et alia, obvia pasim, vulgatum constabiliunt. Φυλάξαντας qui volent, utantur arbitrio.

3. Καὶ

hæc Perſis in campum Salaminiorum tendentibus, Cyprii reges adverſus alios milites conſtituerunt alios Cyprios; adverſus Perſas optimum quodque Salaminiorum ac Solenſium: adverſus Artybium Perſa-
111 rum ducem Oneſilus ultro conſtitit. Inſidebat Artybius equo in armatum erigere ſe docto. Quod audiens Oneſilus, erat enim ei ſatelles genere Car, ſanequam peritus rei bellicæ, et alioqui audaciæ plenus, ad hunc, Audio, inquit, Artybii equum ſtantem et erectum, et pedibus ſimul atque ore pugnam adiuvare adverſus adverſarium; proinde tu propere inita ratione dicito utrum malis obſervare, equumne tibi feriendum, an ipſum Artybium. Ad quem ſervus ſuus, Ego vero, inquit, rex, paratus ſum et utrumque et alterutrum et omnino quicquid imperaveris, facere: promam tamen quod rebus tuis eſſe conducibilius ſentiam, regem ac ducem oportere cum rege ac duce certare: ſive enim talem occidas, decori tibi fore: ſive (quod ſecundum est) ille te, (quod abſit!) ab digno occidi dimidiata calamitas; nos vero famulos cum famulis aliis confligere: et quod ad equum attinet, non est cauſſa cur eius artificium extimeſcas: recipio enim tibi eum posthac adverſus neminem ſe erecturum.
112 Hæc illo loquuto, mox exercitus conflixere terreſtres navalesque: et claſſe quidem Ionēs eo die ſtrenue pugnantes ſuperavere Phœnices: Samiorum tamen præcipua virtus extitit. In terra autem, ubi concurſum est, dum acies dimicant, circa ambos imperatores hoc actum est. Ubi Artybius equo, cui inſidebat, in Oneſilum invectus est, Oneſilus, uti convenerat cum ſatellite, ipse invadentem Artybium ferit, mox equo pedes iniiciente in ſcutum Oneſili, ibi Car falce percutiens

111 Τὸ Σαλαμινίων τῶν Περσέων, διέτασσον οἱ βασιλῆες τῶν Κυπρίων, τοὺς μὲν ἄλλους Κυπρίους καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἀντιτάσσοντες· Σαλαμινίων δὲ καὶ [a] Σολίων ἀπολέξαντες τὸ ἄριστον, ἀντέτασσον Πέρσῃσι. Ἀρτυβίῃ δὲ τῷ στρατηγῷ τῶν Περσέων [b] ἐθελοντὴς ἀντετάσσετο Ὀνήσιλος. Ἤλαυνε δὲ ἵππον ὁ Ἀρτύβιος δεδιδαγμένον πρὸς ὁπλίτην [c] ἀντιτάσσεσθαι ὀρθόν· πυθόμενος ὦν ταῦτα ὁ Ὀνήσιλος, ἦν γάρ οἱ ὑπασπιστὴς [d] γένος μὲν Κάρ, τὰ δὲ πολέμια χάρτα δόκιμος, καὶ ἄλλως [e] λήματος πλέος, εἶπε πρὸς τοῦτον, „ Πυνθάνομαι τὸν Ἀρτυβίου ἵππον ἱστάμενον ὀρθὸν, καὶ „ [f] ποσὶ καὶ στόματι κατεργάζεσθαι πρὸς τὸν ἂν „ προσενεχθῇ· σὺ ὦν βουλευσάμενος, αὐτίκα εἶπε ὁκότερον βούλεαι φυλάξας πλῆξαι, εἴτε τὸν ἵππον, εἴτε αὐτὸν Ἀρτύβιον· εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὑπάων αὐτοῦ, „ Ὦ βασιλεῦ, ἑτοῖμος μὲν ἐγώ εἰμι ποιέειν καὶ ἀμφότερα, καὶ τὸ ἕτερον [g] αὐτέων, καὶ πάντως τὸ ἂν „ ἐπιτάσσῃς [h] σύ· ὡς μέντοι ἔμοιγε δοκέει εἶναι τοῖσι „ σοῖσι πρήγμασι [i] προσφερέστερον, φράσω· βασιλῆα „ μὲν καὶ στρατηγὸν χρεὼν εἶναι φημὶ βασιλέϊ τε καὶ „ στρατηγῷ προσφέρεσθαι· ἢν τε γὰρ κατέλῃς ἄνδρα „ στρατηγὸν, μέγα τοι γίνεται· καὶ [k] δεύτερα, ἢν σε „ ἐκεῖνος, τὸ μὴ γένοιτο, ὑπ' ἀξιόχρεω καὶ ἀποθανεῖν, „ ἡμίσεα συμφορή· ἡμέας δὲ τοὺς ὑπηρέτας ἑτέροισί τε „ ὑπηρέτῃσι προσφέρεσθαι· καὶ πρὸς ἵππον, τοῦ σὺ „ τὰς μηχανὰς μηδὲν φοβηθῇς· ἐγὼ γάρ [l] δή τοι ὑπο„ δέκομαι μή μιν ἀνδρὸς ἔτι γε μηδενὸς στῆσεσθαι ἀντίον". Ταῦτα εἶπε, [m] καὶ μεταυτίκα συνέμισγε τὰ στρατόπεδα πεζῇ, καὶ νηυσί· νηυσὶ μέν νυν Ἴωνες ἄκροι γενόμενοι, ταύτην τὴν ἡμέρην ὑπερεβάλοντο τοὺς Φοίνικας, καὶ τούτων Σάμιοι ἠρίστευσαν· πεζῇ δὲ, ὡς [n] συνῆλθε τὰ στρατόπεδα, συμπεσόντα ἐμάχοντο· καὶ δὴ τοὺς στρατηγοὺς ἀμφοτέρους τάδε ἐγίνετο· ὡς προσεφέρετο πρὸς τὸν Ὀνήσιλον ὁ Ἀρτύβιος ἐπὶ [o] ἵππου κατήμενος, ὁ Ὀνήσιλος, [o] καὶ τὰ συνεθήκατο τῷ ὑπασπιστῇ, παίειν προσφερόμενον αὐτὸν τὸν Ἀρτύβιον· ἐπιβαλόντος δὲ ἵππου τοὺς πόδας ἐπὶ τὴν Ὀνησίλου ἀσπίδα, ἐνθαῦτα [p] ὁ Κὰρ δρε-

329

[a] Σολιέων *Arch. Paſ. Vind.*, tum ἀποδέξαντες *Arch. V. Paſ.* [b] Ἐθελοῦντι *Vind. Arch.* [c] Ἴσασθαι margo *Steph. Ask. Paſ. Arch.*, ſicuti ſtatim. [d] *Med. Ask. Paſ.*, antea γενόμενος μὲν καὶ τὰ, mox πολεμήϊα *Vind.*, πολέμια ἔργα *Arch.*, πολ. πάντα *Paſ.*; ſpectavit hiſtoriam *Tzetzes* Chil. III, v. 989. [e] *Arch. Vind.* et Ed. Genev. CIↃIↃCXVIII., olim λήμματος. [f] Χερσὶ *Ask.* male. [g] Αὐτέων *Ald.* et Edd., quod mutari in αὐτῶν non debuerat: mox καὶ πάντως omnes, ut *Ald.*, δὲ πάντως error operarum est in *Iungermanni* editione. [h] Negligitur in *Arch. Vind.*, σὺ ἐπιτάσσῃς *Paſ.* [i] Προσφερέστερον ora *Steph. Ask. Paſ. V.*, προφερέστερον *Arch.* [k] Δεύτερα *Arch. Paris. A. B. Vind. Brit. Ald.* Vid. *Gronov.* I, 204. δεύτερον *M. Paſ. Ask.* [l] Deſit δὴ *Arch. Ask. Vind. Brit.* [m] Καὶ μετὰ συνέμισγε *Arch.*, ſatis pro more. in *Vind.* συνέσμιγε ut L. I, 127., VII, 40. *Ask.* συνέμιγε, *Brit.* συνέμιξε. [n] Συνῆλθον *Arch. Vind.* [o] Κατὰ τὰ συνεθ., aut ξυνεθ. *Arch. V. Paris. A. B. Brit.* Quod iuſtum. Vide L. II, 99.; olim κατὰ ξυνεθ. [p] Ὁ ὀπάων *Arch. V. Valla*, mox ἀπαρράσει *Ask.*

3. Καὶ Σολίων ἀπολέξαντες τὸ ἄριστον] Nulla hic *Arch.* neque aliorum Codd. haberi ratio debuit. Σόλιοι in Cypro, Σολεῖς Ciliciae. Auctor Vit. Arati, a *Petavio* publicatus: εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Σόλοι τῆς Κύπρου· ἀλλ' οἱ μὲν Κύπριοι Σόλιοι καλοῦνται· οἱ δὲ Κιλίκιοι, Σολεῖς· quibus concinit *Diogenis Laërt.* L. I, 32. obſervatio. Pravum etiam ἀποδέξαντες, hoc certe loco, et levi ſcriptionis vitio ortum. Dedit L. III, 14. καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας, *aliasque virgines ſeligens.* et τριήκοντα μυριάδας ἀπολεξάμενος στρατοῦ *Mardonius*, ſibi XXX. illa millia ſecernens, L. VIII, 101. Talia in *Thucydide*, *Xenophonte* et *Procopio* in primis conplura.

8. Ὑπασπιστὴς γένος μὲν Κὰρ] Una litera perperam poſita (Κὰρ in καὶ tranſierat) latens his vulnus inflixerat: ex nullius forſan exſpectandam ingenio *Gronov.* opem attulit, a *Med.* Cod. ſubminiſtratam. Confuſae librariis literae P. et I. centena Graecis ſcriptoribus inflixerunt vitia: ex *Heſychio* nonnulla tollere coepit, quem nobis ademptum lugemus, claro iuvenis ingenio, *Io. Pierſon.* in Praef. *Moer.* p. 21. Fuit armiger Oneſili τὸ μὲν γένος Κὰρ, τὰ δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος, καὶ ἄλλως λήματος πλέος· ubique vocem λήματος apud *Herod.* onerat μ, male duplicatum, tollendum iam monuerat *Graevius.* Apte quadrant Herodotaea in famulum e Caria: in cap. ſeq. forſan et in aliis Codd. pro Κὰρ, vera lectione, reperietur ὀπάων, ut legit *Valla* et *Arch.* et erat ille Car Oneſili *pediſequus*, ὀπάων vel ὀπέων, id est ὀπηδὸς et ἐπάμων· hoc ipſo cap. III. legitur, εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπάων αὐτοῦ. Cares, mercede conducti, militantes καθ' ὅλην ἐπλανήθησαν τὴν Ἑλλάδα, teſte *Strabone* XIV, p. 978. A. ſinguli quoque paſſim apud Graecos ſervitutem ſerviebant; illinc vulgo *Cariones* dicti. *Ariſtoph.* Av. V. 765., Εἰ δὲ δοῦλός ἐστι καὶ Κὰρ, ὥσπερ Ἐξηκεστίδης. VALCKEN.

9. Γένος μὲν Κὰρ, τὰ δὲ πολέμια &c.] Egregie ex *Mediceo* Cl. *Gronovius.* Πολέμια, ſive πολεμήϊα ἔργα, quomodo *Arch.* et *Vind.* L. VII, 9. iterum, Homericum redolent οἷς οὔτι μέλει πολεμήϊα ἔργα Il. B, 338. et N, 727. Iam λήματος πλέος cur integraverim, noli itero monita ad C. 72.

22. Μέγα τοι γίνεται] Malebat *D'Orvillius*, ſi codices addicerent, μέγα τι —— ad *Chariton.* L. VII, 2. p. 595. At illi reluctantur; ſententia Caris bona est, qui quidem cum mox ἡμίσεα συμφορὴ, priſcorum opinionem probat, vinci et ſterni a viro egregio et forti laudantem. Nobile Virgilianum *AEneae magni dextra cadis* AEn. X, 830. Adi ad *Ciofanium* in *Ovidii* Metamorph. V, 191.

Pugna Persarum contra Cyprios Ionasque, et victoria, Stesenoris Curiensis perfidia, Cypro redacta sub ingum. Varii reges Cypri.

ἀρεπάνῳ πλήξας, ἀπαράσσει τοῦ ἵππου τοὺς πόδας. Ἀρτύβιος μὲν δὴ ὁ στρατηγὸς τῶν Περσέων ὁμοῦ τῷ ἵππῳ πίπτει αὐτοῦ ταύτῃ. Μαχομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων Στησήνωρ, τύραννος ἐὼν Κυρίου, προδιδοῖ ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωϋτὸν [a] οὐ σμικρήν· οἱ δὲ Κυρίεες οὗτοι λέγονται εἶναι Ἀργείων ἄποικοι. Προδόντων δὲ [b] τῶν Κυρίεων, αὐτίκα καὶ τὰ Σαλαμινίων πολεμιστήρια ἅρματα τὠὐτὸ τοῖσι Κυριεῦσι [c] ἐποίεε· γυμνέων δὲ τετέων, κατυπέρτεροι ἦσαν οἱ Πέρσαι τῶν Κυπρίων· τετραμμένου [d] δὲ τοῦ στρατοπέδου, ἄλλοι τε ἔπεσον πολλοὶ, καὶ δὴ καὶ Ὀνήσιλός τε ὁ Χέρσιος, ὅσπερ τὴν Κυπρίων ἀπόστασιν ἔπρηξε, καὶ ὁ [e] Σολίων βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος, ὁ Φιλοκύπρου· Φιλοκύπρου δὲ τούτου τὸν Σόλωνα ὁ Ἀθηναῖος ἀπικόμενος ἐς Κύπρον, ἐν ἔπεσι αἴνεσε τυράννων μάλιστα. Ὀνησίλου μέν νυν Ἀμαθούσιοι, ὅτι σφέας ἐπολιόρκησε, ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν, ἐκόμισαν ἐς Ἀμαθοῦντα· καί μιν [f] ἀνεκρέμασαν ὑπὲρ τῶν πυλέων· κρεμαμένης δὲ τῆς κεφαλῆς, καὶ οὔσης ἤδη κοίλης, ἐσμὸς μελισσέων ἐσδὺς ἐς αὐτὴν, κηρίων μιν [g] ἐνέπλησε· τούτου δὲ γενομένου τοιούτου, ἐχρέωντο γὰρ περὶ αὐτῆς οἱ Ἀμαθούσιοι, ἐμαντεύθη σφι, τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας θάψαι, [h] Ὀνησίλῳ δὲ θύειν ὡς ἥρωϊ ἀνὰ πᾶν ἔτος· καὶ σφι ποιεῦσι ταῦτα, ἄμεινον συνοίσεσθαι. Ἀμαθούσιοι [i] μέν νυν ἐποίευν ταῦτα καὶ τὸ μέχρις ἐμεῦ. Ἴωνες δὲ οἱ ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσαντες, ἐπεί τε ἔμαθον τὰ πρήγματα τὰ Ὀνησίλου διεφθαρμένα, καὶ τὰς πόλιας τῶν Κυπρίων πολιορκευμένας τὰς ἄλλας, πλὴν Σαλαμῖνος, ταύτην δὲ Γόργῳ τῷ προτέρῳ βασιλεῖ τὴς Σαλαμινίης [k] παραδόντας, αὐτίκα μαθόντες οἱ Ἴωνες ταῦτα, ἀπέπλωον ἐς τὴν Ἰωνίην· τῶν δὲ [l] ἐν Κύπρῳ πολίων ἀντέσχε χρόνον ἐπιπλεῖστον πολιορκευμένη [m] Σόλοι, τὴν περιξ ὑπορύσσοντες τὸ τεῖχος, πέμπτῳ μηνὶ εἷλον οἱ Πέρσαι. Κύπριοι μὲν δὴ σφεαυτοὺς ἐλεύθερους γενόμενοι, αὖτις ἐκ νέης κατεδεδύλωντο· Δαυρίσης δὲ ἔχων Δαρείου θυγατέρα, καὶ [n] Ὑμέης τε καὶ Ὀτάνης, καὶ ἄλλοι Πέρσαι στρατηγοὶ ἔχοντες καὶ οὗτοι Δαρείου θυγατέρας, ἐπιδιώξαντες τοὺς [o] ἐν Σάρδισι στρατευσαμένους Ἰώνων, καὶ ἐσαράξαντες σφέας ἐς τὰς νέας, τῇ μάχῃ ὡς ἐπεκράτησαν, τοιῇδε ἐπι-

tiens equi pedes abscidit: quo ictu Artybius Persarum imperator illic una cum equo corruit. Ceteris autem pugnando occupatis, Stesenor Curii tyrannus, non parum circa se copiarum habens, prodidit socios. Curienses hi Argivorum coloni dicuntur esse. Post horum proditionem, statim Salaminiorum bellici currus idem Curiensibus fecere: quo ex facto Persæ Cypriis superiores extitere. Horum acie in fugam versa, cum alii multi occubuere, tum vero Onesilus Chersis filius, qui Cyprios ad defectionem induxerat, et Soliorum rex Aristocyprus Philocypri filius, eius, inquam, Philocypri, quem Solon Athenienſis Cyprum profectus inter tyrannos maxime versibus celebravit. Onesili quidem caput Amathusii, quoniam ipsos obsederat, abcisum in oppidum retulerunt ac supra portas suspenderunt. Quod suspensum quum iam exinanitum esset, ingressum apum examen favo referſit. Quod quum tale contigisset, oraculum Amathusiis, nam oraculum consuluere, redditum est, ut tollentes caput humarent, Onesiloque quotannis tanquam heroi sacrificarent: hoc facientibus, melius cum eis actum iri, quod Amathusii ad meam usque memoriam faciebant. Iones, qui in Cypro navali pugna dimicaverant, ubi didicere res Onesili perditas, et ceteras Cypriorum urbes obsideri præter Salaminem, eam autem Gorgo pristino regi Salaminios restituisse, in Ioniam redire maturaverunt. Civitatum autem Cypriarum diutissime obsidionem Soli urbs pertulit, sed eam Persæ quinto mense circum sufosso muro expugnaverunt. Ita Cyprii, quum annum liberi fuissent, denuo in servitutem sunt redacti. At Dauriſes, qui filiam Darii uxorem habebat, Hymeesque et Otanes, atque alii Persarum duces, et ipsi filias Darii in matrimonio habentes, persequuti eos Iones qui Sardibus militaverant, postquam in naves repulerunt prœlio victos, dehinc partiti urbes

113 114 115 116

330

a Vind. Ask. Arcb. Brit., contra morem *μικρὴν* alii. *b* Τῶν Κουρ. *Pasſ. Ask. Ald.* &c., articulum ignorat Edit. poſtrema. *c* Ἐποίεον *Arcb. Vind. d* Τὲ iidem. *e* Σολιέων *Arcb. V. f Med. Pasſ. Ask.*, *ἀπεκρέμασαν Ald.* atque alii: mox *κρεμασμένης Vind. g* Ἐνέπλησαν *Arcb.*, non inſuaviter: ſtatim *ἐχρέοντο* idem et *Vind. h* Ὀνησίλῳ *Arcb. Pasſ. Ask. Vind. i* Μὲν νυν *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, νυν deſit *M. Ask. Pasſ. k* Παρχδόντας *Arcb. V. Pasſ. Brit.*, παραδίδοντας olim. *l* Κυπρίων *Arcb. Vind. m* Σόλῃ male *Arcb.* cum *Valla. n* Ὑμέης *M. Pasſ. Vind. Ask. Paris. A. B. Brit. Ald.*, Ὑμαίης *Arcb. Valla. o* Ἐν Σάρδισι *M. Ask. Pasſ.*, ἐν Σάρδι *Arcb.* et *Vind.*, prius *ἐς* Σάρδις ex *Aldo.*

44. Πολεμιστήρια ἅρματα] Explicant Critici ad *Aristoph.* Nub. v. 28. Πολεμιστήρια καλοῦνται καὶ τὰ πολεμικὰ ἅρματα, ἐφ' ὧν ὁπλίτης ἐπιβέβηκεν ἅμα τῷ παραβάτῃ. Melius et aptiore nomine ἡνίοχος καὶ παραβάτης sive παραιβάτης alii. Manſit itaque Salaminiis priſcus ex curribus pugnandi mos, ſicuti diutisſime Thebanis in Boeotia, de quibus et gemina ſectatis ad *Diodori* XII, 70. p. 527.

50. Φιλοκύπρου δὲ τούτου] *Plutarcbus* conſentit in Solon. p. 93. A., hoc amplius, Solonem tradens regi auctorem fuisse, ut novam urbem ob asperum et inconmodum prioris *AEpeae* ſitum conderet, quae a Solone deinceps Σόλοι. Non illis disſimilia Auctor Vit. Arati, niſi quod regem Κυπράνορα adpellet. *Io. Meurſium* haec non fugerunt Cypri L. I, 7.

51. Ἀπικόμενος ἐς Κύπρον] Et aliunde noveramus in Cypro saepius et satis diu Solonem fuisse commoratum: primo tamen adſpectu nihil admodum ista hic ad rem facere videntur; et facile quis in eam veniret ſuſpicionem, post ista voces aliquot intercidisse. Sed tradere voluit, ut opinor, *Herod.* dum moraretur apud Philocyprum, *Solonem* in ipsa insula Cypro carmina condidisse, quibus amicum istum ſuum collaudarit: atque id manifeſtum est ex parte Elegiae, qua Regem istum alloquebatur Solon, *Plutarcbo* conſervata in Solone p. 93., Νῦν δὲ σὺ μὲν Σολίοισι πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἀνάσσων Τὴν τε πόλιν ναίοις καὶ γένος ὑμέτερον. Αὐτὰρ ἐμὲ ξὺν νηῒ θοῇ κλεινῆς ἀπὸ νήσου Ἀσκηθῆ (*Heſych.* ἀβλαβῆ) πέμποι Κύπρις ἰοστέφανος· *detque illa mihi vósov patrid' ès ἡμετέρην.* In Solone ſuo, nec mirum, ſolito negligentior *Io. Meurſius* carminum Solonis omisit reliquias; senarios etiam, quibus ſuam ipse πολιτείαν, quam conſtituit Athenis, deſcripserat elegantisſimos, ex *Ariſtide*, *Plutarcbo*, aliisque inter se collatis partim certe concinnandos. VALCKEN.

58. Ἐμαντεύθη σφι] Ad eum modum superius C. 45. τὰ μεμαντευμένα, et *Heliodori* τὰ ἐκ νεκυίας μεμαντευμένα AEthiop. VII. princ., quibus nunc non adiungo λουτρὰ τοῖς τετρωμένοις μαντευτὰ et Philocteten μαντευτὸν τοῖς Ἀχαιοῖς ex *Philoſtrati* Heroic. II, 18. et V, 1., hoc tamen, *S. Bocbartum* mellificantes in Oneſili calva apes recte admoviſse ad *Iudic.* C. XIV, 9. illuminandum *Hieroz.* P. II. L. IV, 10. p. 505.

73. Ὑμέης] Dedi hanc ſcripturam Codd. conſenſui, redituram C. 122. Ὑμαίης si cui placebit, causſa ex priſco Persarum sermone, quem ignoro, pendebit. Τοὺς ἐν Σάρδισι στρατευσαμένους nec hic, neque C. 122. ob *Arch.* et *Vindob.* repudiavi. Bene *Gronovius.*

80. Περ-

117 bes expugnarunt. Dauriſes quidem converſus ad urbes in Helleſponto ſitas, cepit Dardanum, cepit et Abydum, et Percoten, et Lampſacum, et Pæſon, ſingulas diebus ſingulis. Cui a Pæſo ad urbem Parion contendenti nuncius adfertur, Cares cum Ionibus ſentientes, a Perſis defeciſe: igitur converſo itinerio ex Helleſponto adverſus Cariam copias duxit.

118 Sed antequam Dauriſes perveniret, de eius adventu certiores facti Cares conveniunt ad Columnas Albas, quæ dicuntur, atque amnem Marſyam, qui ex Idriade regione defluit in Mæandrum. Ibi coactis Caribus, multæ ſunt aliæ dictæ ſententiæ: ſed optima omnium, meo iudicio, a Pixodaro Mauſoli filio, viro Cindyenſi, qui Syenneſis Cilicum regis filiam in matrimonio habebat. Ab hoc ſententia dicebatur, ut transmiſſo Mæandro Cares flumen a tergo habentes, ita cum hoſte congrederentur, ut ſublata ſpe retro fugiendi, atque ibidem manere coacti, redderentur meliores quam natura eſſent. Verum hæc ſententia non vicit, ſed illa, ut Perſis potius a tergo Mæander eſſet, quam ſibi, ut ſi Perſarum fuga accideret, et acie vincerentur, ne redirent in

119 flumen incidentes. Post hæc quum adeſſent Perſæ, ac Mæandrum tranſiſſent, ibi ſuper amnem Marſyam Cares prœlium conſeruere cum Perſis acre atque diuturnum: ad poſtremum præ multitudine hoſtium terga vertunt. Quo in prœlio, Perſarum cecidere duo millia, Carum decem millia: ex quibus qui effugerunt, ad Labranda in Iovis Militaris templum, et magnum

ἐπιθελόμενοι τὰς [a] πόλις ἐπόρθεον. Δαυρίσης μὲν τραπόμενος πρὸς τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλις, εἷλε μὲν Δάρδανον, εἷλε δὲ Ἄβυδόν τε καὶ [b] Περκώτην, καὶ Λάμψακον καὶ [c] Παισόν· ταύτας μὲν ἐπ' ἡμέρης ἑκάστης αἵρεε· ἀπὸ δὲ Παισοῦ ἐλαύνοντί οἱ ἐπὶ Πάριον πόλιν, [d] ἦλθε ἀγγελίη, τοὺς Κᾶρας τοὺς τὸ Ἴωσι φρονήσαντας, ἀπεστάναι ἀπὸ Περσέων· [e] ἀποστρέψας ὦν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἤλαυνε τὸν στρατὸν ἐπὶ τὴν Καρίην. Καὶ κως ταῦτα τοῖσι Καρσὶ ἐξαγγέλθη [f] πρότερον περὶ ἢ τὸν Δαυρίσην ἀπικέσθαι· πυθόμενοι δὲ οἱ Κᾶρες συνελέγοντο ἐπὶ Λευκάς τε Στήλας καλεομένας, καὶ ποταμὸν [g] Μαρσύην· ὃς ῥέων ἐκ τῆς Ἰδριάδος χώρης, ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ· συλλεχθέντων δὲ τῶν Καρῶν ἐνθαῦτα, [h] ἐγένοντο βουλαὶ ἄλλαι τε πολλαί, καὶ ἀρίστη γε δοκέουσα εἶναι ἐμοὶ, Πιξοδάρου τοῦ Μαυσώλου, ἀνδρὸς Κινδυέος, ὃς τοῦ Κιλίκων βασιλέος Συεννέσιος εἶχε θυγατέρα· τούτου τῦ ἀνδρὸς ἡ γνώμη ἔφερε, διαβάντας τὸν Μαίανδρον τοὺς Κᾶρας, καὶ κατὰ [i] νώτου ἔχοντας τὸν ποταμὸν οὕτω συμβάλλειν· ἵνα μὴ [k] ἔχοντες ὀπίσω φεύγειν οἱ Κᾶρες, αὐτῦ τε μένειν ἀναγκαζόμενοι, γενοίατο ἔτι ἀμείνονες τῆς φύσιος· αὕτη μέν νυν οὐκ ἐρίκα ἡ γνώμη, ἀλλὰ τοῖσι Πέρσῃσι κατὰ νώτου γίνεσθαι τὸν Μαίανδρον μᾶλλον ἢ σφίσι· [l] δηλαδὴ ἦν Φυγὴ τῶν Περσέων γένηται· καὶ ἐσσωθέωσι τῇ συμβολῇ, ὡς οὐκ ἀπονοσήσωσι ἐς τὸν ποταμὸν ἐσπίπτοντες. Μετὰ δὲ, παρεόντων, καὶ διαβάντων τὸν Μαίανδρον τῶν Περσέων, ἐνθαῦτα ἐπὶ τῷ Μαρσύῃ ποταμῷ [m] συνέβαλόν τε τοῖσι Πέρσῃσι οἱ Κᾶρες, καὶ μάχην ἐμαχέσαντο ἰσχυρὴν, καὶ ἐπὶ χρόνον πολλόν· τέλος δὲ ἐσσώθησαν διὰ πλῆθος. Περσέων μὲν δὴ ἔπεσον [n] ἄνδρες ἐς δισχιλίους, Καρῶν δὲ, ἐς μυρίους· ἐνθεῦτεν δὲ οἱ διαφυγόντες αὐτέων κατειλήθησαν ἐς [o] Λάβραυδα, ἐς Διὸς Στρατίου ἱρὸν, μέγα

[a] Πόλις *Ask.* et infra: πόλιας reliqui. [b] Περκώπην marg. *Steph. V.*, Περιώπην *Arcb. Valla.* [c] Πεσσὸν *Arcb.* et mox. *Peſon Valla*, tum ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάσῃ *Med. Ask.*, vulgatum probant *Arcb. V. Paſ. Paris. A. B. Brit. Ald.* Edd. [d] Ἦλθε οἱ ἀγγ. *Med. Paſ. Ask.*, a reliquis abest inportunum οἱ. [e] Ἀποτρέψας *Arcb. Vind.* [f] Πρότερον ἢ *M. Paſ. Ask.* Conf. *Gronov.*, πρὶν ἢ *Ald.* et plures. [g] Μαρσίην *Arcb.*, et Ἰδριάδος cum *Valla*, qui tamen *Hidriadis*: Ἰδρυάδος olim. [h] Ἐγίν. *Arcb. Paſ. V.* [i] Νῶτα *Arcb.* et mox. Sic idem 1, 9. et 75., nec male. et συμβάλλ. cum *Vind. Ask.*, alii ξυμβ. [k] Σχόντες *Arcb.* [l] *M. Ask.*, in *Paſ.* δηλαδὴ ἵνα: in reliquis δηλαδὴ ἵνα: post nonnulla ἀπονοσήσωσι *Arcb.* quod commodius. ἀπονοσήσουσι alii: et paullo ſuperius μᾶλλον abest *Vind.* [m] Συνεβάλοντο *Ald. Arcb. V.*, receptum ex *Med. Ask. Paſ.* [n] Δισχίλιοι tantum *Arcb.* et *Vind.*, et deinceps μύριοι. [o] *Med.* Λάβρουνδα, *Ask.* Λάβρανδα cum *Ald.*, Λάβρυνδα *Arcb. Vind.* et *Paſ.* ex correctione, Labrydem *Valla.*

80. Περκώτην] Puro fonte ſi manarunt in Ethnicographo Περκώτη, πάλαι Περκώπη, haud ſpreverim ex ſchedis Περκώπην. In *Strabone* nunc quidem, καὶ ὅτι πάλαι Περκώτη μετωνομάσθη ὁ τόπος· unde ſi *Stephanus* ſua depromſerit, uti credibile, Περκώπη ibidem fuit. Poëtae modo Περκώτη, alibi Περκώπη *Il.* Λ, 229., ubi *Euſtath.*, ἡ δὲ Περκώπη αὕτη, ἑτέρα ἐστὶ παρὰ τὴν διὰ τοῦ τ, neſcio quo iure. Eadem enim urbs ad Helleſpontum, cuius in nomine *Homeri* Codd. olim aeque variarunt ac *Herodotei.*

89. Ἐκ τῆς Ἰδριάδος] Regionis nomen inſtauravi, expugnatus *Stephani* verbis, Ἰδριὰς πόλις τῆς Καρίας· quae quidem antea *Chryſaoris* et *Hecateſia* cum diceretur, ab ipſo, ubi poſita erat, tractu cognomen duxit. In Πιξοδάρου titulo nihil novatur, numis et *Diodoro* XVI, 74. ΠΙΞΩΔΑΡΟΣ: nihil quoque in Κινδυέος, cui ſuo periculo Κνιδιέος a *Cnido* Cariae Nob. *Palmerius* ſubſtituit, oblitus *Cnidum* gentile Κνίδιον formare: *Berglerus* malebat Ἀλινδέος ex *Alindis* Cariae ap. *Arrianum* Ἀναβ. 1, 24. Equidem nihil demuto, ſiquidem Κινδύς, Κινδύη et Diana Κινδυὰς in Cariae finibus ap. *Polybium* et *Strabonem* L. XIV. p. 972. cum *Caſaubboni* obſervatione. Caricum autem hoc bellum *Demon* in Schol. ad Plut. *Ariſtoph.* v. 1003., egregia *Hemſterhuſii* opera adiutus, indicaverat.

10. Ἐς Λάβρανδα] Superſtitioſa membranae *Medic.* veneratio, vere *Hemſterhuſius*, Λαβρυνδα *Herodoto* inculcavit. Urbis nomen amanuenſium alii Λάβρανδα, nonnulli pingebant Λάβρυνδα, quam utramque ſcriptionem Florentiae atque alibi conbinarunt. Λαβρὺν olim Lydi et Cares ſecurim adpellabant, teſte *Plut.* Q. Gr. p. 302. A., hinc Λάβρυνδα. *Straboni* et nu-

mis Λάβρανδα, Iupiterque Λαβρανδηνὸς, qui frequentius Λαβρανδεὺς, L. XIV. p. 973. Quid de *AEliano* dicam, cui ex λάβρῳ καὶ πολλῷ ὕσαι Iupiter iste? Errat inſuper, Κάριον et Στράτιον confundens Iovem L. XII. de Anim. C. 30. Cautior *Strabo*, de quo antea L. I, 171.

10. Κατειλήθησαν ἐς Λάβρανδα] Enarrat Herodotea, et cum *Demonis* fragmento comparat *Ti. Hemſt.* ad *Schol.* in *Ariſtoph.* Plut. p. 355. ex cuius eruditiſſima coniectura ſcripſerit *Demon*: τῶν Καρῶν περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τῷ τοῦ Λαβρανδέως ἄλσει βουλευσαμένων· *Herod.* τὸ ἱρὸν μέγα τε fuiſſe ſcribit καὶ ἄγιον ἄλσος πλατανίσων· cui et alibi permutantur voces ἱρὸν et ἄλσος, ut VI, c. 78, 79., τὸ ἄλσος τοῦ Ἄργου· τὸ ἱρὸν, et τὸ τέμενος· ubi mox ἅτε γὰρ πυκνοῦ ἐόντος τοῦ ἄλσεος. In hoc Labrandenſis Iovis luco ſacellum probabiliter fuit, in quo ſtaret Iupiter Στράτιος manu geſtans *ſecurim*: exquirit in Quaeſt. Gr. Plutarch. p. 301. F. cur *manu teneret* τοῦ Λαβρανδέως Διὸς ἐν Καρίᾳ τὸ ἄγαλμα πέλεκυν ἡρμένον; Iupiter Στράτιος aevo recentiori colebatur et alibi terrarum, *Herodoti* forſan aetate nusquam niſi in Caria, vel ſaltem a Caribus ſolis. Istis interiectis de Iove Stratio vocula ſibi uſitata redorditur orationem *Herod.* —— Κατειληθέντες ὧν οὗτοι ἐνθαῦτα ἐβουλεύοντο περὶ σωτηρίης· his ex libro Med. voculam inſeruit *Gronov.* quam omiſſam mallem: in eumdem ſenſum ſcribi quoque potuerat: *κατειληθέντες δὴ οὗτοι, bi, inquam, huc in unum coacti de rei ſumma deliberabant:* ut aliis δὴ ſic etiam noſtro frequentatur: vid. *Ti. Hemſt.* ad *Lucian.* p. 322. et in Obs. Miſcell. III. p. 419. VALCKEN.

μέγα τε καὶ ἄγων ἄλσος [a] πλατανίστων· μοῦνοι δὲ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Κᾶρές εἰσι [b] οἱ Διὶ Στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι· κατειληθέντες ὦν οὗτοι ὀθνεῖα, ἐβουλεύοντο περὶ σωτηρίης, [c] ὁκότερα ἢ παραδόντες σφέας ἑωυτοὺς Πέρσῃσι, ἢ ἐκλιπόντες τοὔμπαλιν τὴν Ἀσίην, ἄμεινον πρήξουσι. Βουλευομένοισι δὲ σφι ταῦτα παραγίνονται βοηθέοντες Μιλήσιοί τε καὶ οἱ [d] σύμμαχοι αὐτέων· ὀθνεῖα δὲ, τὰ μὲν πρότερον οἱ Κᾶρες ἐβουλεύοντο, μετῆκαν, οἱ δὲ αὖτις [e] πολεμίην ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο· καὶ ἐπιόυσι τε τοῖσι Πέρσῃσι συμβάλλουσι, καὶ μαχεσάμενοι ἐπὶ [f] πλεῦν ἢ πρότερον, ἐσσώθησαν· πεσόντων δὲ [g] πολλῶν, Μιλήσιοι μάλιστα ἐπλήγησαν. Μετὰ δὲ, τοῦτο τὸ τρῶμα ἀνέλαβόν τε καὶ [h] ἀνεμαχέσαντο οἱ Κᾶρες· πυθόμενοι γὰρ ὡς στρατεύεσθαι ὁρμέαται οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὰς πόλις σφέων, [i] ἐλόχησαν τὴν ἐν Πηδάσῳ ὁδὸν· ἐς τὴν ἐμπεσόντες οἱ Πέρσαι νυκτὸς, διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτέων, [k] Δαυρίσης καὶ Ἀμίργης καὶ Σισιμάκης· σὺν δὲ σφι ἀπέθανε καὶ [l] Μύρσος ὁ Γύγεω· τοῦ δὲ λόχου τούτου ἡγεμὼν ἦν Ἡρακλείδης [m] Ἰβανώλιος, ἀνὴρ Μυλασσεύς· οὗτοι μέν νυν τῶν Περσέων οὕτω διεφθάρησαν. [n] Ὑμέης δὲ καὶ αὐτὸς ἐὼν τῶν ἐπιλοιξάντων τοὺς ἐς Σάρδιας στρατευσαμένους Ἰώνων, στρατόμενος ἐς τὴν Προποντίδα, εἶλε Κίον τὴν Μυσίην.

gnum atque sanctum lucum platanorum compulsi sunt. Soli autem ex iis quos novimus, Cares sunt, qui Iovi Militari sacrificia offerant. Huc igitur compulsi Cares de salute consultabant, utrum sese Persis dedere, an Asiam penitus relinquere satius esset. De hac re consultantibus, subsidio venere Milesii cum horum sociis. Ibi Cares immutata priori voluntate, rursus ad bellum instaurandum animantur: et cum invadentibus Persis concurrunt; et quum diutius quam prius dimicatum esset, fugantur, multis cæsis, Milesiorum præcipue. Post deinde acceptam calamitatem hanc Cares denuo reparatunt pugnando. Audientes enim urbes suas invasum iri a Persis, insidias illis in via quæ in Pedasso est collocaverunt. In eas insidias Persæ noctu incidentes, obtruncati sunt cum ducibus suis Daurise et Amorge et Sisimace. Periit cum istis etiam Myrses Gygis filius. Harum vero insidiarum præfectus erat Heraclides Ibanolis filius, vir Mylassensis. Hunc in modum interiere hi Persæ. Hymees autem, qui et ipse erat ex insequentibus Iones, qui ad Sardes militaverant, ad Propontidem conversus cepit Cion Mysiam. Hac ex-

120 121 122

331

a Πλατάνιστον *Arcb.* b Citat *Eustath.* Hom. p. 189, 17., statim δὲ ὧν ex *Med. Pasc. Ask.*, adversativam negligunt alii recte. c *Arcb. Vind. Brit. M. Pasc. Ask. Ald.*, olim ὁκότερα οἱ, tum αὐτοὺς omisso Πέρσῃσι *Arcb. V. Valla*, αὐτοὺς etiam *Ask.* d Συμμ. αὐτέων *Arcb. Vind.* τούτων ξυμμ. alii. e Πόλεμον solus *Ask.* f Πλεῦν *Arcb. V.* bene: antea πλέον. g Δὲ τῶν πάντων πολλῶν ora *Stepb. Pasc. Ask.* h Ἐμαχέσαντο *Arcb V.*, male. i Ἐλόχησαν *Arcb. V. Pasc. Ask. Brit.*, in aliis ἐλοχήσαντο, paullo ante πόλις *Ask.*, non πόλιας, ut in Edd. antea: tum ἐπὶ Δάσῳ *Ald. Paris. A. B.*, ἐν Πηδάσῳ ora *Stepb.*, ἐν Πιδάσῳ *M. Pasc. Ask.*, ἐπὶ Λασοῖσι *Arcb. Vind.*, Μυλάσσοισι, in *Mylasa Valla.* k Λαυρ. *Pasc. Ask.*, deinceps Ἀρμύργης καὶ Συσιμάγνης *Arcb. Vind. Valla*, Σισφιάκης ora *Stepb.*, Σισφιάκης *Ask.*, Σισαμάκης *Ald. Paris. A. B. Brit.*, editum est *Med.* et *Pasc.* Quid horum verius ignoro. l Μύρσος *Arcb. Vind. Brit. Pasc.* margo *Steph. Valla:* male antea Μύρσης. Vide ad L. III, 122. Porro τούτου δὲ τοῦ λόχου *Arcb.* m Ἐιβανωλαῖος *Arcb. Valla*, Ἰβανόλλιος *Pasc.* n Ὑμαίης *Arcb. Ask.* et *Valla;* mox τοὺς ἐν Σάρδισι *Arcb. V.*, recte. Vide C. 116., olim ἐς Σάρδις.

22. Πεσόντων δὲ πολλῶν] Si confirmaretur aliunde, non esset absurda lectio, quam margo praebet Ed. *Steph.* πεσόντων δὲ τῶν πάντων πολλῶν Μιλήσιοι μάλιστα ἐπλήγησαν· *quum in universum multi cecidissent in praelio, Milesii tamen maximam prae ceteris cladem acceperunt. Demon* in *Schol.* ad *Arist.* Plut. p. 357., οἱ Μιλήσιοι —— παυδημεὶ τοῖς Καρσὶ βοηθήσαντες, καὶ τοῖς Πέρσαις μετ' ἐκείνων συμβαλόντες, σχεδὸν πάντες ἀπέθανον. Quod in Herodoteis est πληγέντες, ubi eodem modo ponitur a *Thucydide* III, c. 18., recte explicatur a *Schol.* μεγάλως νικηθέντες. Πληγὴ γὰρ, inquit, κατὰ πόλεμον καὶ τραῦμα, ἢ ἰσχυρὰ ἧττα. *Herodotus* aoristos primos pasc. adhibet prae secundis; non hic tamen scripsisset πληχθέντες· quod et inusitatum recentioribus: in *Schol.* ad *Aristoph.* Av. v. 1402., πληχθεὶς mutandum videtur in παταχθεὶς· ne hoc quidem apud veteres Atticos invenietur, neque etiam παταγεὶς. quod viri docti putabant restituendum *Lysiae* p. 15., ubi pro ποδαγὴς legendum sine controversia πληγεὶς· actor Attice dicitur πατάξαι· qui patitur, πληγῆναι· ad minuta talia homines eruditi saepe non satis attenderunt. VALCKEN.

23. Μετὰ δὲ, τοῦτο τὸ τρῶμα &c.] Verior talis distinctio: debent, quae sequuntur verba, suum sibi ex more habere. Praeit scriptor L. VII, 231. ὁ μὲν *Aristides* —— ἀνέλαβε πᾶσαν ἐπενεχθεῖσαν οἱ αἰτίην· tum VIII, 109. νενικημένους ἀναμάχεσθαί τε καὶ ἀναλαβεῖν τὴν προτέρην κακότητα. Neque *Diodorus* aliter XVI, 19. ἀναμαχέσασθαι καὶ ἀναλαβεῖν βουλόμενος τὴν ἧτταν, saepeque alias ἀναμάχεσθαι τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα. Nam τρῶμα Herodoteo sermone tantumdem ac ἧτταν sive ἐλάττωμα valere, in dubio non est.

26. Ἐλόχησαν] Debetur scriptis libris. Ἐλόχησαν —— τὰς τῶν Ἀθηναίων γυναῖκας L. VII, 138. et saepissime. Foedior in connexis macula atque ad tollendum difficilis. Aldinum ἐπὶ Δάσῳ nullo commendatur merito: si ΕΠΙΔΑΣΩΙ scribatur, una aberit littera ab ἐν Πιδάσῳ, cui *Gronovius* primas dedit. At ea Cariae urbs Πήδασα *Polybio*, *Straboni*, *Stephano*, *Eustathio*, Homericam *Pedasum* dudum eviluisse docenti ad Poëtam p. 623, 23. Ubi vero ἐπὶ Πηδάσοισι pingetur, res procedet, sed Codd. patrocinio defecta. Vallae Latina, *in via, quae in Mylasa fert*, ex Graecis τὴν ἐπὶ Μυλάσοισι ὁδὸν, magis sunt, sive *Mylasorum* in Caria situs consideretur, seu insidiarum architectus Heraclides, domo Mylassensis, accommodata. Accedit ἐπὶ Λασοῖσι, mutilate scriptum in *Arcb.* et *Vind.*, neque sibilans neglecta obest, qualis in multis ΜΤΛΑΣΕΩΝ numis. Equidem *Vallae* praeiudicio paene abripior, et vix mihi tempero. Maneat tamen ἐν Πηδάσῳ, donec aliunde *Mylasis* tutela, succurratque Πήδασος in Caricae Stratoniciae vicinia ap. *Strabon.* L. XII. p. 909. D.

26. Τὴν ἐν Πιδάσῳ ὁδὸν] Ἐν Πηδάσῳ posuit in marg. *Steph.* illinc fluxit quod ante *Gronov.* vulgabatur ἐπὶ Δάσῳ. Eodem errore vulgatur in Allegor. Homer. *Heracliti* p. 420., ἢ ἐπὶ δυάδι μάχῃ· ubi corrigi debet ἢ ἐν πεδιάδι μάχῃ, aut, si quis illud malit ut usitatius, ἢ ἐπὶ πεδιάδι μάχῃ. Pro diversis lectionibus, ἐπὶ Δάσῳ· ἐν Πιδάσῳ· ἐν Πηδάσῳ· duo Codd. offerunt in Disc. *Herod.* τὴν ἐπὶ Λασσῖσι ὁδὸν, suspicor ad vocem Πηδάσῳ olim correctionem adscriptam δασσῦσι, quae facile degenerarit in Λάσοισι. Quid *Valla* legerit incertum est; nam *Mylassenses* Heraclides in vicinis memoratus menti scribentis offerre potuit Cariae *Mylasa*. Mihi maxime fit verisimile scriptum ab *Herod.* τὴν ἐν Πηδασεῦσιν ὁδὸν. Urbem ille Πήδασα, quantum recordor, non nominat; sed incolae istius tractus ipsi dicuntur aliquoties Πηδασῆες I, c. 175. VIII, c. 104, et 105. VI, c. 20., τὰ ὑπεράκρια ἔδοσαν Καρσὶ Πηδασεῦσι ἐκτῆσθαι. Diceretur autem ἡ ἐν Πηδασεῦσιν ὁδὸς, ut *via* dicebatur *in Phocide* ἡ ἐν Φωκεῦσιν ὁδός· saepe memorant τὰς ἐν Φωκεῦσι πόλεις· τῶν πόλεων τῶν ἐν Φωκεῦσι *Demosth.* p. 210. *Philostr.* p. 842. dixit τὴν εὐθὺ Φωκέων τε καὶ Δελφῶν ὁδὸν. *Xenoph.* Ἑ. VII, p. 362, 17. ἐν ταῖς συμβολαῖς τῆς τε ἐπ' Εὐτρησίων καὶ τῆς ἐπὶ Μιδέας ὁδοῦ· ad hoc exemplum hic quoque scribi potuit τὴν ἐπὶ Πηδάσων vel Πηδασέων ὁδὸν, *viam quae duceret in regionem Pedasensium*, vel *Pedasa*. VALCKEN.

38. Alo-

Etiam Hymeæ mors. AEolis reducta ad obsequium Persarum, item Gergithes, Clazomenæ, Cyma, ut deliberet Aristagoras,

expugnata, audiens Dauriſem relicto Helleſponto tendere adverſus Cariam, omiſſa Propontide, in Helleſpontum duxit exercitum, cepitque AEolenſes omnes qui oram Iliadem incolunt: cepit item Gergithas, qui ex priſcis Teucris reliqui fuerant. Et ipse quidem Hymees, quum has gentes caperet, morbo deceſsit in Troade: et hic quidem ita mortem
123 obiit. Artaphernes autem Sardium præfectus, et Otanes tertius dux, adverſus Ioniam confinemque AEolidem delecti ad ducendum exercitum, cepere ex Ionia quidem Clazomenas, ex AEolide vero
124 Cymam. Quibus oppidis captis, Ariſtagoras Mileſius, ut declaravit, non erat animi conſtantis, ut qui perturbasſet Ioniam, et magna negocia confudisſet. Itaque cernens hæc, atque inſuper ubi conſtitit, non posſe Darium regem ſuperari, de fugiendo deliberabat, convocatisque ſuæ factionis hominibus, conſultabat, dicens ſatius fore eis, ſi Mileto expellerentur, aliquod perſugium in promptu habere, ſive ex hoc loco ducat coloniam vel in Sardiniam, vel in Myrcinum Edonorum, quam Hiſtiæus, a Dario ea donatus, mœnibus ſepserat: Hæc Ariſtagoras
125 percontabatur? Verum Hecatæus Hegeſandri filius, vir hiſtoricus, negabat coloniam alterutro ducendam: ſed, ſi Mileto eiiceretur, caſtellum in Lero inſula exſtruendum, atque illic quieſcendum: deinde illinc Miletum remeaturum. Hoc
126 conſulebat Hecatæus. Sed Ariſtagoræ ſententia præcipue erat abeundi in Myrcinum. Itaque demandata Mileto Pythagoræ, viro inter populares probato, ipse ſumptis ſecum omnibus ita volentibus in Thraciam navigavit, regionemque obtinuit ad quam conceſserat. Ex ea profectus, dum urbem obſidet, tam ipse quam eius exercitus a Thra-

σίην· ταύτην δὲ ἐξελὼν, ὡς ἐπύθετο τὸν Ἑλλήσποντον ἐκλελοιπέναι Δαυρίσην, καὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίης, καταλιπὼν τὴν Προποντίδα, ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἦγε τὸν στρατόν· καὶ εἷλε μὲν Αἰολέας πάντας, ὅσοι τὴν [a] Ἰλιάδα νέμονται, εἷλε δὲ Γέργιθας τοὺς [b] ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τευκρῶν· [c] αὐτός τε Ὑμέης αἰρέων ταῦτα τὰ ἔθνεα, τούτῳ [d] τελευτᾷ ἐν τῇ Τρωάδι· οὗτος μὲν δὴ οὕτω ἐτελεύτησε. [e] Ἀρταφέρνης δὲ ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, καὶ Ὀτάνης ὁ τρίτος στρατηγὸς, [f] ἐτάχθησαν ἐπὶ τὴν Ἰωνίην, καὶ τὴν προσεχέα Αἰολίδα στρατεύεσθαι· Ἰωνίης μέν νυν, Κλαζομενὰς αἱρέουσι· Αἰολέων δὲ, Κύμην. [g] Ἁλισκομενέων δὲ τῶν πολίων, ἦν γὰρ δὴ ὡς διέδεξε, Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήσιος ψυχὴν οὐκ ἄκρος, ὃς ταράξας τὴν Ἰωνίην, καὶ ἐγκερασάμενος πρήγματα μεγάλα, δρησμὸν ἐβούλευε, ὁρέων ταῦτα· πρὸς δέ [h] οἱ καὶ ἀδύνατα ἐφαίνετο βασιλῆα Δαρεῖον ὑπερβαλέσθαι· πρὸς ταῦτα δὴ ὦν συγκαλέσας τοὺς συστασιώτας, ἐβουλεύετο, λέγων εἰς ἅμεινόν σφι εἴη χρησφύγετόν τι ὑπάρχον εἶναι, ἦν ἄρα ἐξωθέωνται ἐκ τῆς Μιλήτου· εἴτε δὴ ἂν ἐς Σαρδὼ ἐκ τοῦ τόπου τούτου [i] ἄγοι ἐς ἀποικίην, εἴτε ἐς Μύρκινον τὴν [k] Ἠδωνῶν, τὴν Ἰσιαίῳ ἐτείχεε παρὰ Δαρείου δωρεὴν λαβών· ταῦτα [l] ἐπαράτα ὁ Ἀρισταγόρης; Ἑκαταίῳ μέν νυν τοῦ Ἡγησάνδρου, ἀνδρὸς λογοποιοῦ, τουτέων μὲν ἐς οὐδετέρην στέλλειν ἔφερε ἡ γνώμη, ἐν Λέρῳ δὲ τῇ νήσῳ τεῖχος οἰκοδομησάμενον ἡσυχίην ἄγειν, ἦν ἐκπίσῃ ἐκ τῆς Μιλήτου· ἔπειτα δὲ ἐκ ταύτης ὁρμεώμενον, κατελεύσεσθαι ἐς τὴν Μίλητον· ταῦτα μὲν δὴ Ἑκαταίῳ συνεβούλευε. Αὐτῷ δὲ Ἀρισταγόρῃ ἡ πλείστη γνώμη [m] ἦν ἐς τὴν Μύρκινον ἀπάγειν· τὴν μὲν δὴ Μίλητον ἐπιτρέπει Πυθαγόρῃ, ἀνδρὶ τῶν ἀστῶν δοκίμῳ· αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πάντα τὸν βουλόμενον, ἔπλεε ἐς τὴν [n] Θρῄκην· καὶ ἔσχε τὴν χώρην ἐφ' ἣν ἐστάλη· ἐκ δὲ ταύτης ὁρμεώμενος, ἀπόλλυται ὑπὸ Θρῃκῶν αὐτός τε ὁ Ἀρισταγόρης, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ πᾶ-

a Ἑλιάδα *Arcb.* *b* Ἀπολειφθ. *Arcb. V.* *c* Αὐτὸς μὲν Τμέης *Arcb. Paris. A. B. Vind. Brit. Ald.* Edd., αὐτός τε Τμ. *Med. Pasſ. Ask.* *d* Ἐτελεύτησε *Arcb. V* *e* Ἀρταφρένης *Ask. Vind.* et ſaepe in ſeqq. cum *Valla.* *f* Deſit *Arcb.* *g* *Med. Pasſ. Ask.*, in reliquis ἁλισκομένων: mox γὰρ ὡς *Ask. Pasſ. Arcb.* tum διέδεξε bene *M. Ask. Pasſ.*, antea διέδοξε. Vid. L. I, 73. *b* Omittunt οἱ *Arcb. V.*, qui ἀδύνατα ἐφάνη cum ora *Stepb. Pasſ. Brit.* *i* Ἄγοι *V. Arcb.* nec male, ἄγει alii. *k* Ἠδώνην *Brit.*, et ἐτείχισε *Arcb. Vind.* *l* *Arcb. Pasſ. Vind.*, vulgo ἐπηρ. *m* Deest *Arcb.* mox ἀπαγαγεῖν *Arcb. V.* *n* Θρήκην et Θρηκῶν *Arcb. V. Ask.* Claudit librum *Paſſion.*

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ε.
ΧΧ. Η Η.

38. Αἰολέας π. ὅσοι τὴν Ἰλιάδα ν.] *Galei* miror iudicium veram lectionem eſſe ſcribentis Αἰολίδα. Virum doctiſsimum deceperat, ut puto, locus L. VI, c. 8., ubi mentio fit Αἰολέων ὅσοι τὴν Αἰολίδα γῆν νέμονται· ista hinc illuc male translata ſuſpicor, ubi Λέσβον exhibent Codd. et *Valla.* Hic autem ſcripserat, opinor *Herod.* Αἰολέας π. ὅσοι γῆν Ἰλιάδα, vel τὴν Ἰλιάδα γῆν νέμονται· quam hic lectionem vicina ſatis adfirmant et dux Perſarum mortuus ἐν τῇ Τρωάδι. Supra c. 94. cum ab Athenienſibus occupatam ut ſuam urbem, Mitylenaei Sigeum repeterent, contendebant Athenienſes, οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, καὶ τοῖσι ἄλλοισι. Oram maritimam ab Abydo Cumam usque quia tenebant olim omnem propemodum AEoles, totum istum tractum Αἰολίδα dixerat *Eporus* teſte *Strabone* XIII. p. 896. B. —— Quos cepit *Gergithios* ſive Γέργιθας, Teucrorum veterum reliquias, quo Troadis loco ſitam urbem incoluerint diſcere licet ex *Herod.* VII, cap. 43. VALCKEN.

39. Τὴν Ἰλιάδα] Ἑλιάδα *Arcb.* pravum est, neque cum *Galeo* Αἰολίδα ſcribendum. Perſarum in *AEolidem* post pauca ſequetur expeditio, ante quam *AEolenſes*, Iliadem oram incolentes, eorumdem vincentium iugum ſubierunt. Dabit tales AEolenſes C. 94. huius Muſae, et L. I, 151: Vidit et Cl. *Pavius.*

48. Ψυχὴν οὐκ ἄκρος] Laurentius *mentis non compos*, male de Ariſtagora, quippe, quod rerum ſeries declarat, mentis nequaquam alienatae. Animi conſtantiam metus illi excuſserat. Ἄκροι τὸ πολέμιᾳ acres in bello VII, 111., νηυσὶ ἄκροι γενόμενοι Iones in praelio navali ſtrenui C. 112. ſuperius, alibi ἄκρη ἀρετὴν et ἀκρὸς ὀργὴν, de quo L. I, 73. *Pindari* ἀκρόσοφος Od. Olymp. XI. extrema et ψυχὴν ἄκρος non longe diſtant, etſi animi audacem conſtantiam poſterius magis exprimat. Conſequens δὲ *Reiskius* inductum, *Pavius* οἱ ταράξας, *ſibi et in rem ſuam turbans*, mutatum mavult: ego eius poſſeſſionem non turbo.

56. Ἄγοι ἐς ἀποικίην] Hoc praetuli. Verba ſunt conſulentis et interrogantis Ariſtagorae. Qui vero ἄγειν ex priſtino ἄγει finxerunt docti homines, illud inſuper habuerunt. Ἐτείχισε ex iisdem ſchedis non laudo. Conatus Hiſtiaei ſignificatur, ut C. 23.

71. Πόλιν περικατήμενος] Ἐννέα ὁδοὺς, *Novem vias*, in quarum vicinia deinde *Amphipolis* ab Athenienſibus condita, et XXXII. quidem annis post Ariſtagorae cladem, egregio auctore *Thucydide* L. IV, 102. Atticae coloniae tempus in Olymp. LXXVII. aut ſequen-

περιχατήμενος, καὶ βουλομένων τῶν Θρηίκων ὑποσπόνδων ἐξιέναι.

Thracibus, tametsi illinc accepta fide excedere volentibus, interemptus est.

tis initium incurrit, hinc Aristagorae et comitum strages in Olymp. LXX. Confer *Diodor.* XII, 68. et *Ed. Corsinum* Fast. p. 184. *Tomi* III. Quod accedet, *Laurentii Vallae* meritis locabitur. Accusatur ob *Miletum* in virile nomen conversam: mihi criminatio anceps. Ecce tibi eius Latina ex principe editione: *cuius sententia praecipue erat abeundi in Myrcinum demandata Mileto Pythagorae viro inter populares probato procuratore Mileti.* Auser inde duo postrema, quae *Vallae* non videntur, quis color accusationi? Immo vero ut isthic leguntur, liquidone declarant insimulantium actionem?

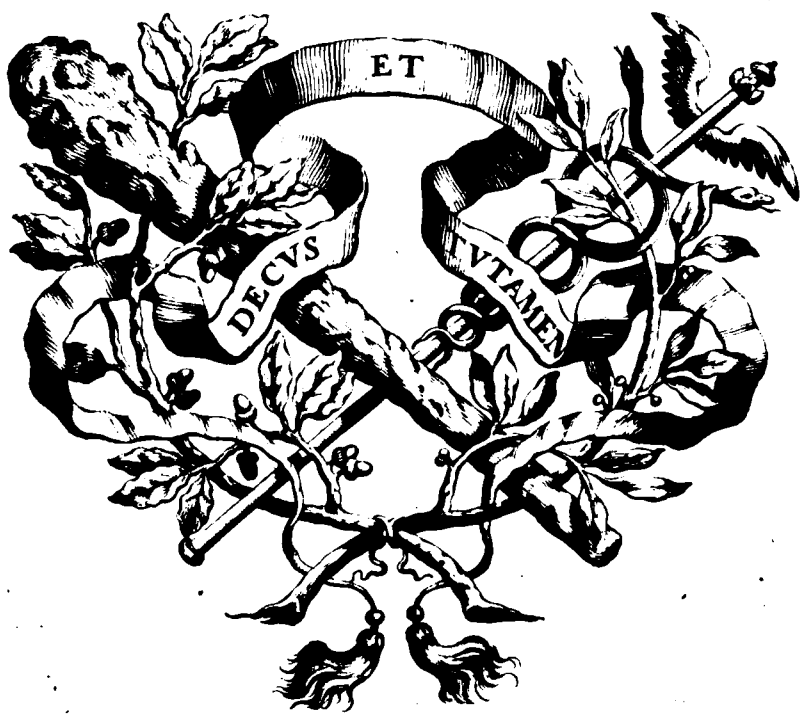

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΕΚΤΗ,

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΕΡΑΤΩ.

HERODOTI

HALICARNASSEI

HISTORIARVM

LIBER SEXTVS,

QVI INSCRIBITVR ERATO.

1 ARISTAGORAS quidem Ionicæ rebellionis auctor ita oppetiit. Hiſtiæus autem Mileti tyrannus a Dario dimiſſus Sardes venit: eo quum venisſet e Suſis, interrogatus est ab Artapherne Sardium præfecto, quidnam ei videretur Iones ad rebellandum induxiſe: et quum negaret ſe id ſcire, quinimo mirari quod actum eſſet, tanquam rerum præſentium prorſus ignarus, Artaphernes, qui eum artificio uti comperiſſet, et veram defectionis originem noſſet, inquit, Hiſtiæe, ſic res istæ ſe habent; hunc cal-

5 ΑΡΙΣΤΑΓΟΡΗΣ μέν νυν Ἰωνίην ἀποστήσας, οὕτω [a] τελευτᾷ. Ἱστιαῖος δὲ ὁ Μιλήτου τύραννος [b] μετιμένος ὑπὸ Δαρείου, παρῆν [c] ἐς Σάρδις· ἀπιγμένον δὲ αὐτὸν ἐκ τῶν Σούσων, [d] εἴρετο Ἀρταφέρνης ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, κατὰ κοῖόν τι [e] δοκέοι Ἴωνας ἀπίστασθαι· ὁ δὲ οὔτε εἰδέναι ἔφη, [f] ἐθαυμάζέ τε τὸ γεγονὸς, ὡς οὐδὲν δῆθεν τῶν παρεόντων πρηγμάτων ἐπιστάμενος· ὁ δὲ Ἀρταφέρνης ὁρέων αὐτὸν τετυχάζοντα, εἶπε, εἰδὼς τὴν ἀτρεκίην τῆς ἀποστάσιος, „ Οὕτω τοι Ἱστιαῖε ἔχει κατὰ ταῦτα τὰ πρήγματα· [g] τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔρραψας μὲν σὺ, „ ὑπε-

VARIAE LECTIONES.

a Ἐτελεύτα *Arch. Paſ. Vind.* *b* Μετειμένος Fragm. *Paris.*, μεμετημένος *Arch. Vind.* *c* Ἐν Σάρδισι *Vind.*, ἐν Σάρδι *Arch.* *d Paris. A. B. Arch. Vind. Brit. Ald.*, ἤρετο ſine cauſa *Med. Paſ. Ask.* *e M, Paſ. Ask. Arch. Vind.*; antea δοκέει: porro Ἀρταφρένης *Paſ. Ask. V.*, plerumque ſemper. *f* Ἐθωμ. δὲ *Ask.* *g* Spectavit dictum *Nonnus* in *Gregorii Naz.* Stelit. II. p. 162., quem exſcripſit *Apoſtolius* Proverb. Cent. XIX, 95. In *Arch.* ὑπεδύσατο et *Gregor. Naz.*, male.

3. Μεμετιμένος ὑπὸ Δαρείου] Nihil haberet, cur in contemtum μετειμένος veniret ex Fragm. *Regio*, Ionum conſuetudine idem ac vulgare μεθειμένος· immo vero lites praecideret, quibus receptum μεμετιμένος vexatur. Obſtat poſterioris in his libris iteratio V, 108. VII, 229., mirae quidem αὐξήσεως, ſed Herodoteae apud *Portum*.

13. Τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔρραψας μὲν σὺ] Dictum proverbiale, quo ſcitisſime uſus *Gregorius* est *Naz.*, ut culpam tot regionum, in Meſopotamia Perſis ceſſarum, a Ioviano Imp. in Iulianum verteret, Stelit. II. p. 118. C. καὶ τὸ τοῦ Ἡροδότου περὶ τῆς Σαμίων τυραννίδος καιρὸς εἰπεῖν, ὅτι τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔρραψε μὲν Ἱστιαῖος, ὑπεδύσατο (ὑπεδήσατο) δὲ Ἀριστογόρας. Hinc hauſit *Nicephorus*, quem anteſtatus *Gronovius* est. Quod autem haec proxime antevertit οὕτω τοι Ἱστιαῖε —— mutari οὔ κω τοι Ἱστιαῖε non debuerat. Artaphernes voluit, *ita*, *Hiſtiaee*, *quod ad haec negotia attinet*, *ſeſe habet*.

13. Τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔρραψας] Explicat *Tzetzes* Chil. III, v. 524. et IX, v. 240. τὴν ὑπόθεσιν δέδωκεν Ἱστιαῖος, Ἐς τέλος δ' ἐξεπέρανεν αὐτὴν Ἀριστογόρας· ſed ipsi fraudis architecto Hiſtiaeo dixit ista ſatrapa, non Dario. Proverbii vim obtinuiſe Herodotea liquet ex *Diogeniani* Cent. VIII. Prov. 49. Cleonem, τὸν βυρσοδέψην, decebant ista in *Ariſtoph.* Eq. v. 314., Οἷσ' ἐγὼ τὸ πρᾶγμα τοῦθ' ὅθεν πάλαι κατύστατα. VALCKEN.

28. Τὴν

Hiſtiæus falſo reſponſo placans Ionas, ab Hermippo deceptus, multis Perſis exitio Sardibus fuit: ille ab ſolis Lesbiis receptus.

„ ὑπεδήσατο δὲ [a] Ἀριſταγόρης". Ἀρταφέρνης μὲν ταῦτα ἐς τὴν ἀπόſτασιν ἔχοντα εἶπε· Ἰſτιαῖος δὲ, δείσας ὡς συιέντα Ἀρταφέρνεα, ὑπὸ τὴν πρώτην ἐπελθοῦσαν νύκτα ἀπέδρη ἐπὶ θάλασσαν, [b] βασιλῆα Δαρεῖον ἐξηπατηκώς· ὃς Σαρδὼ νῆσον τὴν μεγίſτην ὑποδεξάμενος κατεργάσασθαι, ὑπέδυνε τῶν Ἰώνων τὴν ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου· διαβὰς δὲ ἐς Χίον, ἐδέθη ὑπὸ Χίων, καταγνωσθεὶς [c] πρὸς αὐτέων νεώτερα πρήſσειν πρήγματα ἐς ἑωυτοὺς ἐκ Δαρείου· μαθόντες μέντοι οἱ Χῖοι τὸν πάντα λόγον, ὡς πολέμιος εἴη βασιλέϊ, ἔλυσαν αὐτόν. Ἐνθαῦτα δὴ εἰ-
333 ρωτεώμενος ὑπὸ τῶν Ἰώνων ὁ Ἰſτιαῖος, κατότι προθύμως οὕτω ἐπέſτειλε τῷ Ἀριſταγόρῃ ἀπίſτασθαι ἀπὸ βασιλῆος, καὶ κακὸν τοσοῦτον εἴη Ἴωνας ἐξεργασμένος· τὴν [d] μὲν γενομένην αὐτοῖσι αἰτίην οὐ μάλα ἐξέφαινε, ὁ δὲ ἔλεγε σφι, ὡς βασιλεὺς Δαρεῖος ἐβουλεύσατο Φοίνικας μὲν ἐξαναſτήſας, ἐν τῇ Ἰωνίῃ κατοικίσαι, Ἴωνας δὲ, ἐν [e] τῇ Φοινίκῃ· καὶ τοιέων εἵνεκα ἐπiſτείλειε· [f] οὐδέν τι πάντως ταῦτα βασιλεὺς βουλευσαμένου, [g] ἐδειμάτου τοὺς Ἴωνας. Μετὰ δὲ, ὁ Ἰſτιαῖος δι' ἀγγέλου ποιεύμενος Ἑρμίππου, ἀνδρὸς [h] Ἀταρνίτεω, τοῖσι ἐν Σάρδισι ἐοῦσι Περσέων ἔπεμπε βιβλία, ὡς [i] προλελεſχηνευμένων αὐτῷ ἀποſτάσιος πέρι· ὁ δὲ Ἑρμιππος πρὸς τοὺς μὲν ἀπεπέμφθη, οὐ διδοῖ, Φέρων δὲ ἐνεχείρισε τὰ βιβλία Ἀρταφέρνεϊ· ὁ δὲ, μαθὼν [k] ἅπαν τὸ γινόμενον, ἐκέλευε τὸν Ἑρμιππον τὰ μὲν παρὰ τοῦ Ἰſτιαίου, δοῦναι φέροντα τοῖσι περ ἔφερε, τὰ δὲ ἀμοιβαῖα τὰ παρὰ τῶν Περσέων ἀντιπεμπόμενα Ἰſτιαίῳ, ἑωυτῷ δοῦναι· τουτέων δὲ γενομένων φανερῶν, ἀπέκτεινε ἐνθαῦτα πολλοὺς Περσέων ὁ Ἀρταφέρνης. Περὶ Σάρδις μὲν δὴ [l] ἐγένετο ταραχή· Ἰſτιαῖον δὲ, ταύτης ἀποſφαλέντα τῆς ἐλπίδος, Χῖοι [m] κατῆγον ἐς Μίλητον, αὐτοῦ Ἰſτιαίου δεηθέντος· οἱ δὲ Μιλήſιοι ἅσμενοι ἀπαλλαχθέντες καὶ Ἀριſταγόρεω, οὐδαμῶς προθυμοι [n] ἦσαν ἄλλον τύραννον δέχεσθαι ἐς τὴν χώρην, [o] οἷά τε ἐλευθερίης γευσάμενοι· καὶ δὴ, νυκτὸς γὰρ ἐούσης βίῃ ἐπειρᾶτο κατιὼν ὁ Ἰſτιαῖος ἐς τὴν Μίλητον, τιτρώσκεται τὸν μηρὸν ὑπό [p] του τῶν Μιλησίων· ὁ μὲν δὴ ὡς [q] ἀπωſτὸς τῆς ἑωυτοῦ γίνεται, ἀπικνέεται ὀπίσω ἐς τὴν Χίον· ἐνθεῦτεν δὲ, οὐ γὰρ ἔπειθε τοὺς Χίους ὥſτε ἑωυτῷ δοῦναι νέας, διέβη ἐς Μιτυλήνην, καὶ ἔπεισε Λεσβίους δοῦναι οἱ νέας· οἱ δὲ, πληρώσαντες ὀκτὼ τριήρεας, ἔπλεον

calceum tu quidem ſuiſti, Ariſtagoras autem calceavit. Hoc Artaphernes ad re- 2
bellionem pertinens dixit: quem Hiſtiæus tanquam rei gnarum veritus, prima ſtatim nocte fuga ſe ad mare proripuit, regem Darium fruſtratus, cui Sardiniam inſulam maximam in illius poteſtatem redacturum ſe pollicitus, ſubiit ducatum Ionum belli adverſus Darium. Is quum in Chium transmiſiſſet, a Chiis in vincula coniectus est, vituperatus ab eis quaſi res novas moliretur contra ipsos ab Dario: ſed ubi omnem cognovere rationem, quod regi hoſtis eſſet, hominem ſolverunt. Ibi in- 3
terrogatus Hiſtiæus ab Ionibus, cur ita propenſe Ariſtagoræ ut a rege deficeret mandaſſet, et tanta clade Iones affeciſſet, cauſam quæ fuerat ipsis plane non aperuit, ſed dixit regem Darium conſtituiſſe, Phœnices e ſedibus ſuis amotos in Ioniam transferre, et Iones in Phœnicen, et hac cauſa ſic monuiſſe: quum nihil omnino tale rex deliberaviſſet, ipse Iones terrefaciebat. Post hæc ad Perſas 4
qui Sardibus erant, literas dat, tanquam ſecum antea de rebellione fabulatos; quas literas miſit per quendam Hermippum Atarnitam. Eas Hermippus non iis, ad quos dabantur, reddidit, ſed in manum dedit Artapherni. Ille, omnibus quæ agebantur cognitis, iubet Hermippum eas quidem reddere, quibus Hiſtiæus mittebat, ſed quæ vicisſim a Perſis ad Hiſtiæum reſponderentur, ſibi dare. Ita rebus palam factis, Artaphernes de multis Perſarum ſupplicium ſumpſit. Et Sardibus quidem tu- 5
multus extitit: Hiſtiæus autem hac ſpe lapſus, exoratis Chiis, Miletum ab illis reductus est. Sed Mileſii, libenter etiam ab Ariſtagora liberati, nullo pacto animum inducebant ad alium tyrannum illuc recipiendum, utpote guſtata libertate. Hiſtiæus igitur ſub noctem conatus per vim redire Miletum, a quodam Mileſio femur vulneratus est. Ita reiectus a patria ſua, ſe recepit Chium: atque illinc, quoniam Chios ad tradendas ſibi naves inducere non poterat, traiecit Mitylenen: et quum Lesbiis ut ſibi traderent naves perſuaſiſſet, hi ſane

a Deſit articulus *Paſ. V. Arch. Gregor. Naz.* et *Nonno:* itaque ὁ ante Ἀριſ. in exilium abiit. *b* Βασιλέα *Arch. Ask.*, et ſaepius. *c M. Paſ. Ask.*, reliqui ὑπ' αὐτέων. *d* Μέν νυν ἐν αὐτ. αἰτ. *Arch. V. Valla.* *e* Deest *Arch. Vind.* *f* Οὐδέν τι iid. *Paſ. Ask.*, prius οὐδέ τι. *g* Ἐδειμᾶτο *Arch.* *h* Ἀρταναίτεω id. et *Valla* Ἀταρνίτεω *Paſ. Ask.*, mox ſemel iterumque βυβλίᾳ *Paſ.* *i* Προλελεσχηνευμένῳ *Arch.* *k* Πᾶν *Paſ. Ask.* *l* Ἐγίνετο *Paſ. Arch. V.*, non inconmode: ſed horum crebra mutatio. *m* Κατήγαγον *Arch. V.* *n* Ἦσαν *Arch. Ask. Paſ.* ſaepiſſime in ſeqq. *o* Οἷά τε *Arch. Vind.* recte: deerat enclitica. *p* Non est in *Arch.*, negligenter. *q Med. Paſ. Ask.* ſine praepoſitione: ἀπωστὸς ἐκ τῆς *Paris. A. B. V. Brit. Arch.*, in quo male ἀπωσὴς, *Ald.* et Edd. priores.

28. Τὴν μὲν γενομένην &c.] Videri potest ab abſurditate longe abeſſe priſcorum Codd. τὴν μέν νυν ἐν αὐτοῖσι —— *veram apud ipsos cauſſam non aperuit.* Vicinum admodum L. III, 65. τοῦτο ἐς ὑμέας ἐκφῆναι. Nec recipio tamen. Ordo, ut ſaepiuſcule, turbatior conſulto; iuncta voluit οὐ μάλα ἐξέφαινε αὐτοῖσι. Hiſtiaei autem de Ionum μετοικισμῷ commentum, ad perterrefaciendos ſatis erat adpoſitum, ſiquidem et Aſſyriorum et Perſarum inſtitutis reſpondens. Quid enim illi Hieroſolymitanis teſtati fuerint olim, tanquam re minime dubia, docemur 2. *Regum* C. XVIII, 32. Perſarum mos ſuperiore tangitur libro C. 14. et post pauca C. 9. De Philippo Macedone *Iuſtinus* culte VIII, 5. *Reverſus in regnum, ut pecora paſtores nunc in hibernos, nunc in aeſtivos ſaltus traiiciunt, ſic ille populos et urbes, ut illi vel replenda, vel derelinquenda quaedam loca videbantur, ad libidinem ſuam transfert.* Mitto Romanos.

32. Οὐδέν τι πάντως] In coniecturam *Abreſchii*, longe certisſimam, inciderat. Redi modo ad L. V, 65. Alii, docto itidem viro, placere ὁ Ἰſτιαῖος δι' ἀγγέλου ποιεύμενος non potuit, propterea que διάγγελον ποιεύμενος, nexis vocibus, inſtauranti. Erant utique priſcorum in caſtris διάγγελοι ad mandata ultro citroque transferenda, quales *optiones* et *teſſerarii* Latinorum, διάγγελοι καὶ διοπτῆρες, ex *Plutarchi* verſione in Galb. p. 1063. F., qui Sympos. p. 678. D. quoque δεῖ γὰρ οὐχ, ὥσπερ ἐν στρατοπέδῳ, ΔΙΑΓΓΕΛΟΙΣ. *Noſter* autem, quantum recordor, vocabulo uſus nunquam fuit: immo vero ſiqua uſurpaſſet, non obtruderem huic loco. Satis videbitur ex L. VIII, 134. ὁ Ἀμφιάρεως ΔΙΑ χρηſηρίων ΠΟΙΕΤΜΕΝΟΣ, quippe dictionem dubitatione et correctione liberans. Gentile Ἀταρνεῖτης Cl. *Valckenarius* L. I, 160. illuſtravit.

52. Ὡς ἀπωσὸς τῆς ἑωυτοῦ γίνεται] Acquieſco in *Gronovii* iudicio: certe neceſſaria non est praepoſitio. *Sophocles* Aiac. v. 1044. Τέλος δ' ΑΠΩΣΤΟΣ ΓΗΣ ἀποῤῥιφθήσομαι· et Oedip. Tyr. v. 649. Η ΓΗΣ ΑΠΩΣΑΙ *patriſdos ἢ κτεῖναι λαβών.* Pluribus nihil opus erit.

70. Ἔπεμ-

ſane octo triremibus inſtructis Byzantium cum eo navigarunt. Ibique ſubſidentes, navigia e Ponto enavigantia intercipiebant, præter eorum qui ſe paratos obſequi Hi-
6ſtiæo ipsi aſſentiebantur. Hiſtiæo et Mitylenæis hæc agentibus, ad ipsam Miletum ingens exercitus navalis pariter et terreſtris expectabatur. Duces enim Perſarum coactis in unum exercitum copiis verſus eam ducebant, minoris cetera oppida fa-
7cientes. Inter claſſiarios promptiſſimi erant Phœnices, cum quibus militabant et Cyprii recens ſubacti, et Cilices, et AEgyptii. Hos adverſus Miletum et ceteram Ioniam venturos quum intellexiſſent Iones, miſerunt ſuos quique primores ad commune Ioniæ concilium. Quibus in eum locum coactis atque deliberantibus, viſum est, non debere terreſtres copias adverſus Perſas contrahi, ſed ab ipsis Mileſiis muros defendi, claſſem ſociis navalibus inſtruere nulla navi prætermiſſa: inſtructaque claſſe, primo quoque tempore contrahi apud Ladam pugna navali decreturos
8ad iuvandam Miletum. Lada autem, parva est inſula, urbi Mileſiorum obiacens. Post hæc impletis navibus Iones præſto fuerunt, comitantibus AEolenſibus, qui incolunt Lesbum, atque ita aciem inſtruxerunt. Cornu quod erat auroram verſus, ipsi Mileſii cum octoginta navibus, quas etiam præbebant, tenebant. His contigui Prienenſes erant, duodecim cum navibus
et Myuſii cum tribus. His contigui Teii, ſeptem et decem cum navibus; illis iuncti Chii cum centum. Ultra hos locati erant Erythræi et Phocæenſes: Erythræi quidem, collatis octo navibus, Phocæenſes vero tribus. Phocæenſibus adhærebant
Lesbii cum navibus ſeptuaginta. Ultimi in cornu occaſum verſus erant Samii cum ſexaginta navibus. In ſumma omnium numerus,
9trecentæ quinquaginta tres triremes. Tot fuere Ionum naves. Barbarorum vero, numero ſexcentæ. Quæ ubi et ipsæ ad agrum Mi-

ἔπλεον ἅμα Ἰσταίῃ ἐς Βυζάντιον· σταθῦτα δὲ ἰζόμενοι, τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ἐκπλωούσας τῶν νεῶν ἐλάμβανον, πλὴν ἢ [a] ὅσοι αὐτέων Ἰσταίῃ ἔφασαν
60ἑτοῖμοι εἶναι πείσεσθαι. Ἰσταῖος μέν νυν καὶ Μιτυληναίοισι ἐποίευν ταῦτα· ἐπὶ δὲ Μίλητον αὐτὴν ναυτικὸς πολλὸς καὶ πεζὸς ἦν στρατὸς προσδόκιμος· συγγραφέντες γὰρ οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων, καὶ ἓν ποιήσαντες στρατόπεδον, ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον,
65[b] τἄλλα πολίσματα περὶ ἐλάσσονος ποιησάμενοι· τοῦ δὲ ναυτικοῦ Φοίνικες μὲν ἔσαν πρόθυμότατοι, συνεστρατεύοντο δὲ καὶ Κύπριοι, νεοστὶ κατεστραμμένοι, καὶ Κίλικές τε καὶ Αἰγύπτιοι· οἱ μὲν δὴ ἐπὶ τὴν Μίλητον καὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην [c] ἐστράτευον. Ἴωνες δὲ,
70πυνθανόμενοι ταῦτα, ἔπεμπον προβούλους σφέων αὐτέων ἐς Πανιώνιον· ἀπικομένοισι δὲ τούτοισι ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, καὶ βουλευομένοισι, ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν [d] μὴ συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσῃσι, ἀλλὰ [e] τὰ τείχεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους· τὸ δὲ ναυ- 334
75τικὸν πλῆρουν, ὑπολειπομένους μηδεμίην τῶν νεῶν· πληρώσαντας δὲ, συλλέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην, προναυμαχήσοντας Μιλησίους· ἡ δὲ Λάδη, ἐστὶ νῆσος μικρὴ ἐπὶ τῇ πόλι τῇ Μιλησίων κειμένη. Μετὰ δὲ ταῦτα, πεπληρωμένῃσι τῇσι νηυσὶ παρῆσαν οἱ
80Ἴωνες· σὺν δέ σφι, καὶ Αἰολέων [f] οἱ Λέσβον νέμονται· ἐτάσσοντο δὲ ὧδε· τὸ μὲν πρὸς τὴν [g] ἕω εἶχον κέρας αὐτοὶ Μιλήσιοι, νέας παρεχόμενοι ὀγδώκοντα· εἶχοντο δὲ τουτέων Πριηνέες δυώδεκα νηυσὶ, [h] καὶ Μυούσιοι τρισὶ νηυσί· Μυουσίων δὲ Τήιοι εἶ-
85χοντο ἑπταικαίδεκα νηυσί· Τηίων δὲ εἶχοντο Χῖοι ἑκατὸν νηυσί· πρὸς δὲ τούτοισι, Ἐρυθραῖοί τε ἐτάσσοντο καὶ Φωκαέες· Ἐρυθραῖοι μὲν, ὀκτὼ νέας παρεχόμενοι, [i] Φωκαέες δὲ, τρεῖς. Φωκαέων δὲ εἶχοντο Λέσβιοι νηυσὶ ἑβδομήκοντα· τελευταῖοι δὲ
90ἐτάσσοντο ἔχοντες [k] τὸ πρὸς ἑσπέρην κέρας Σάμιοι, ἑξήκοντα νηυσί· [l] πασέων δὲ τουτέων ὁ σύμπας ἀριθμὸς ἐγένετο, τρεῖς καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι τριήρεες· αὗται μὲν Ἰώνων ἦσαν. Τῶν δὲ βαρβάρων τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ἦσαν ἑξακό-
95σιαι· ὡς δὲ καὶ αὗται [m] ἀπίκατο πρὸς τὴν Μι-

λητὸν,

a *M. Pasſ. Ask.* ὅσοι αὐτῷ, ὅσαι αὐτέων *Arcb.*, ceteri ὅσοι αὐτέων cum *Ald.* conſtanter, et vere. Vid. C. 26. et mox πείθεσθαι, etiam in *Pasſ.*, vulgatum debetur *Med.* et *Ask.* *b* Τὰ ἄλλα *Arcb. V.* *c* Ἐστράτευον *Ask. Med.* et olim *Pasſ.*, qui ex correctione ἐστρατεύοντο cum *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.* Edd., quod ſervari potuerat. *d* *M. Ask. Pasſ.*, in quo correctum μηδένα, quo modo reliqui et *Aldus*, nec incongrue. Ἀντίξοον habet hinc *Suid.* in Voce. *e* *M. Pasſ. Ask. Brit. Valla:* nam *Arcb.*, quem *Gale* excitat, nihil tale, in aliis ἀλλ' ἐκ τείχεος ὡς δυνατὸν ῥύεσθαι bene *Gronovius.* *f* Οἱ Λέσβον νέμ. *Eton. Arcb. Vind. Valla*; alii ὅσοι τὴν Αἰολίδα γῆν νέμ. *g* Ἧῶ *Arcb. Vind.* *b* Πριηνέων δὲ εἶχοντο Τήιοι εἴκοσι νηυσὶ. Τηΐων δὲ *Arcb.* omiſſis Myuſiis eorumque navibus; omittit quoque *Valla*; *ſed Teii cum tribus Teiis*, absurde: in ora *Steph.* Μυήσιοι et Μυησίων ex *Aldo*, cui *Pasſ.* conſentit, ſed perperam. *i* Φωκέες *Ask.* *k* Τὰ ſine κέρας *Arcb. V.* nulla premente cauſſa. *l* Πάντων *Med. Ask.*: tum τουτέων συνάπας *Arcb.* ſatis belle. Vid. *Gronov.* VII, 186. ὁ deſit etiam *Vind.* *m* *Med. Ask. Pasſ. Arcb. Vind.*, alii ἀπίκοντο.

70. Ἔπεμπον προβούλους] Docuit ex Philoſopho Polit. IV, 14. *Budaeus*, προβούλους in Graeciae civitatibus fuiſſe, qui ante ſedulo conſultarent, quam ad populum deliberanda referrentur, atque inde Athenis προβουλεύειν, προβουλεύματα apud Oratores *Demoſthenem*, *AEſchinem*, *Lyſiam*, quibus atque *Harpocrationi* moleſtus non ſum. Πρόβουλοι hic ſunt legati, ad commune Ionum de gentis ſalute conſultum miſſi, uti L. I, 170. Tales πρόβουλοι τῆς Ἑλλάδος, ſimili cauſſa ad Isthmum miſſi, L. VII, 172., indice *Porto*.

70. Ἔπεμπον προβούλους —— ἐς Πανιώνιον] De XII. Ioniae civitatibus foederatis octo tantum ad illud commune gentis concilium ſuos hoc tempore miſiſſe videntur legatos, de re ſumma conſulturos; totidem enim tantum memorantur cap. ſeq. quae pro ſuis quaeque viribus naves adverſus Perſas inſtruxerint. Praeter istas in Πανιώνιον convenire ſueverant Epheſii, Colophonii, Lebedii, et Clazomenii. Recenſet istas duodecim civitates *Herod.* I, c. 142., quae de gentis nomine templum Πανιώνιον dictum condiderint, cuius ſui generis alios nullos voluerint eſſe participes: vide Clar. *Weſſeling.* ad *Diodori* XV, c. 49. Praeter ceteros τοῦ Πανιωνίου meminerunt *Diogen. Laërt.* I, 40. *Pauſan.* VII, p. 529, 532. *Max. Tyr.* XXVII, 2. vid. *App. Vatic.* Prov. II, 43. et IV, 11. VALCKEN.

80. Καὶ Αἰολέων οἱ Λέσβον νέμονται] Poſſeſſionem tandem reciperavit, quod vi deiectum fuerat. Ferri non poſſunt Αἰολεῖς, ὅσοι τὴν Αἰολίδα γῆν νέμονται. Cui enim bono talis AEolenſium deſignatio? et cur nulli nominatim AEolenſes in ſociorum catalogo? Contra ea Φωκαέων δὲ εἶχοντο ΛΕΣΒΙΟΙ νηυσὶ ἑβδομήκοντα· quibus inconmoda utique ſtatio, ni reductum valeat. AEolicae civitates aliae in continente, inſulares aliae, et inter has *Lesbus* L. I, 151. *Steph. Byz.* in Αἰολὶς verisſime, λέγονται καὶ οἱ τὴν ΛΕΣΒΟΝ οἰκοῦντες ΑΙΟΛΕΙΣ. Cl. *de Pauw*, cuius par opinio, fuiſſe olim quibusdam in ſchedis, ὅσοι vel οἱ τὴν Λεσβίδα γῆν νέμονται, atque inde corruptae ſcripturae natales arbitratur. Inſulam *Ladam*, e regione Mileti iacentem, *Gronov.* ad *Arrian.* Ἀναβ. I, 19. docte declaravit.

84. Καὶ Μυούσιοι] Etſi ex *Arcb.* lectione numerus navium rotundetur, prava est; peior *Vallae*. Recurritur ad διττογραφίαν, quam admittentes vulgatae merito primas tribuunt. Facinus ego librarii cenſeo, corruptis Μυησίων vocabulis offenſi.

Hinc Persæ terrefacti coguntur eos astu distrahere per tyrannos, ex Ionia nuper expulsos. Iones fraudem proditionis sapienter discutiunt.

λησίην, καὶ ὁ πεζὸς σφι [a] ἅπας παρῆν, ὡθαῦτα οἱ Περσέων στρατηγοὶ πυθόμενοι τὸ πλῆθος τῶν Ἰάδων νεῶν, καταῤῥώδησαν μὴ οὐ δυνατοὶ γένωνται ὑπερβαλέσθαι, καὶ οὕτω οὔτε τὴν Μίλητον οἷοί τε [b] ἔσονται ἑξελεῖν, μὴ οὐκ ἐόντες ναυκράτορες, πρός τε Δαρείου κινδυνεύσωσι κακόν τι λαβεῖν· ταῦτα [c] ἐπιλεγόμενοι συλλέξαντες τῶν Ἰώνων τοὺς τυράννους, οἳ ὑπ' Ἀρισταγόρεω μὲν τοῦ Μιλησίου καταλυθέντες τῶν [d] ἀρχέων, ἔφευγον ἐς Μήδους, ἐτύγχανον δὲ τότε συστρατευόμενοι ἐπὶ τὴν Μίλητον, τουτέων τῶν ἀνδρῶν τοὺς παρεόντας [e] συγκαλέσαντες, ἔλεγόν σφι τάδε, „ Ἄνδρες Ἴωνες, νῦν τις ὑμέων εὖ ποιήσας Φαινήτω τὸν „ βασιλῆος οἶκον· τοὺς [f] γὰρ ἑωυτοῦ ἕκαστος ὑμέων „ πολίτας πειράσθω [g] ἀποσχίζων ἀπὸ τοῦ λοιποῦ „ συμμαχικοῦ· προϊσχόμενοι δὲ [h] ἐπαγγείλασθε „ τάδε, ὡς πείσονταί τε ἄχαρι οὐδὲν [i] διὰ τὴν ἀπό- „ στασιν, οὐδέ σφι οὔτε τὰ ἱρὰ οὔτε τὰ ἴδια [k] ἐμπε- „ πρήσεται· οὐδὲ βιαιότερον ἔξουσι οὐδέν, ἢ πρότερον „ [l] εἶχον· εἰ δὲ ταῦτα μὲν οὐ ποιήσουσι, οἱ δὲ πάν- „ τως διὰ μάχης ἐλεύσονται, τάδε [m] σφι λέγετε „ ἐπηρεάζοντες, τά περ σφίας [n] κατέξει, ὡς ἐσ- „ σωθέντες τῇ μάχῃ, ἐξανδραποδιεῦνται, καὶ ὡς „ σφεων τοὺς παῖδας ἐκτομίας ποιήσομεν, τὰς δὲ „ παρθένους ἀνασπάστους ἐς Βάκτρα· καὶ ὡς τὴν χώρην 335 „ ἄλλοισι παραδώσομεν". Οἱ μὲν δὴ ἔλεγον [o] ταῦτα· τῶν δὲ Ἰώνων οἱ τύραννοι διέπεμπον κυκλόσε ἕκαστος ἐς τοὺς ἑωυτῷ ἐξαγγελλόμενος· οἱ δὲ Ἴωνες, ἐς [p] τοὺς καὶ ἀπίκοντο αὗται αἱ ἀγγελίαι, ἀγνωμοσύνῃ τε διεχρέωντο, καὶ οὐ προσίετο τὴν προδοσίην· ἑωυτοῖσί τε ἕκαστοι ἐδόκεον μύνοισι ταῦτα τοὺς Πέρσας ἐξαγγέλλεσθαι· ταῦτα μέν νυν ἰθέως ἀπικομένων ἐς τὴν Μίλητον τῶν Περσέων ἐγί-

Milesium venere, omnisque eis peditatus adfuit, tum vero duces Persarum, audita multitudine Ionicarum navium, extimuerunt ne hostem superare, atque ita nec Miletum capere possent classe non potentes, simulque ob id apud Darium caderent in periculum pœnæ subeundæ. Hæc reputantes, contractis Ionum tyrannis, qui ab Aristagora Milesio deiecti imperiis, ad Medos fugerant, et tunc adversus Miletum simul militabant, horum quicunque aderant convocatis, ita verba fecerunt, Virì Iones, nunc aliquis vestrum bene merens de domo regia appareat. Suos enim populares quisque vestrum conetur abducere a reliquis sociis, eliciendo illos hac promissione, nihil eos quod rebellarint, molestiæ sensuros, nullas eorum vel sacras vel privatas res incensum iri, nihil violentius quam antea passuros; sin minus ista facere, sed omnino decernere prœlio voluerint, hæc eis minitantes damna dicite eventura, quæ certe evenient; ipsos prœlio victos in servitutem rapiendos, liberos eorum a nobis castrandos, virgines in Bactra asportandas: terram aliis tradendam. Hæc loquutis Persarum ducibus, Ionum tyranni sub noctem ad suos quisque populares denunciatum miserunt. Iones ad quos ii nuncii etiam pervenerunt, contemnere hæc nec admittere proditionem, sibi quique solis illa a Persis denunciari existimantes. Hæc quidem, simulatque Miletum Persæ applicuere, gesta sunt. Mox quum

[a] Ἅμα πὰς *Arcb.* [b] Ἔσωνται *Brit.* [c] Ἐπιλεγόμενοι συλλέξαντες *Arcb. Vind. Paris. A. B. Brit. Ald. Valla*, ex *Med. Pasf. Ask.* ἐπιλεγόμ. ἔλεξαν συλλέξαντες. [d] Ἀρχέων *Arcb. V. Valla*: olim ἀρχαίων. [e] Συγκαλ. *Arcb. V. Ask.*, alii ξυγκ., mox ἔλεγόν σφιν *M. Pasf. Ask.*, reliqui pronomen spernunt. [f] *Arcb. V. Pasf.* ex correctione, *Brit. Paris. A. B. Ald.*, γὰρ αὐτέων ἕκας. *M. Ask.* [g] Ἀποσχίζειν *Arcb. V.* [b] Ἐπαγγέλλεσθε *V. Pasf.*, ἀπαγγέλλεσθε *Arcb.*, quod laudo. [i] Διὰ τὴν ἀπ. *Ask. Arcb. Pasf. Ald.*, articulus deerat. Mox ἱρὰ omnes. ἱερὰ in postrema editione, peccato correctoris. [k] Ἐμπεπρήσεται *M. Pasf. Paris. B. Ask.* alii ἐμπρήσεται. [l] Defit *Brit.* mox μὲν οὐ ποι. *M. Ask. Pasf.*, reliqui μὲν μὴ, in *Brit.* negans abest vox. [m] Ἤδη σφι *Pasf.* [n] Κατάξει *Arcb.* et ἐσσωθέοντες. [o] Τάδε *Pasf.* [p] Οὓς id. *Ask.*

1. Ἐπιλεγόμενοι συλλέξαντες] Lene hoc, asperrimum atque aures stridule radens ἐπιλεγόμενοι ἔλεξαν συλλέξαντες. Cur retinebimus illud insititium, quod suam in secuturis sedem occupat? Exterminetur proinde Codd. imperio, qui continuo ad doctorum suspicionem iustissime ἀρχέων. Simile mendum in *Aldo* L. I, 192. Rem supra exposuit L. V, 37.

3. Καταλυθέντες τῶν ἀρχαίων] Τῶν ἀρχέων vel absque Codd. sed certe recipi debuisset ab *Arcb.* oblatum et a *Valla:* infra c. 13. AEaces ab Aristagora ἀπεστέρητο τὴν ἀρχὴν, κατάπερ οἱ ἄλλοι τῆς Ἰωνίης τύραννοι· frequenter τυραννίδος et ἀρχῆς κατάλυσις memorantur. Perperam posita distinctio locum obscuravit *Xenophontis* Ἑλλ. V. p. 331, 7. sic ista vulgari debuerant: τοὺς — βουληθέντας Λακεδαιμονίοις τὴν πόλιν δουλεύειν, ὥστε αὐτοὶ τυραννεῖν, τὴν τούτων ἀρχὴν ἑπτὰ μόνον τῶν φυγόντων ἦρχεσαν καταλῦσαι. Similis accusativus non intellectus L. VI, p. 347, 17., peperit nobis additamentum, ni fallor Xenophonteis interiectum ibid. v. 26—29. quo sine iactura careremus. VALCKEN.

8. Τοὺς γὰρ ἑωῦτοῦ ἕκαστος] Pulcre ita pro scriptoris consuetudine: iterum C. 10. ἕκαστος ἐς τοὺς ἑωῦτοῦ ἐξαγγελλόμενος, saepeque alias. Quamquam autem ἐμπρήσεται, quod deinceps, de minantium sententia nihil deminuit, moveor praestantium MSS. praeiudicio, ut ἐμπεπρήσεται contemtui ne sit: sive enim secuturam brevi templorum conflagrationem velis, seu ea Atticorum sumas forma, qua πεπράσεται, monitoribus Grammaticis, *Thoma M.*, *Moeride*, aliisque, vicem πραθήσεται obit, minis acconmodatum manebit. Vide L. V, 105.

12. Οὔτε τὰ ἱερὰ οὔτε τὰ ἴδια ἐμπρήσεται] Hoc an ἐμπεπρήσεται ex *Med.* praeferendum sit, vix poterit constitui, quum utrumque sit ad normam veterum, quos imitatus *Pausan.* IV, p. 297., scripsit συλήσεσθαι δὲ σφισι καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰς πατρίδας ἐμπρήσεσθαι. Alterius generis apud *Aristophanem* inveniuntur πεπράξεται· ἀποκεκόψονται· κεκλαύσεται· πεπλήξεται· ἐγγεγράψεται· κεκλήσομαι· λελήψεται· postremum restituendum est in Nubib. v. 1310. et forsan in *Eurip.* Herc. Fur. v. 729. pro γενήσεται· nisi praeferendum sit δεδήσεται· hoc ubi *Moeris* adnotavit plura dedit Cl. *Pierson.* — *Herodotus* τὰ ἱρὰ et τὰ ἴδια similiter opponit c. 13. et VIII, c. 109., Persa τὰ ἱρὰ καὶ τὰ ἴδια ἐν ὁμοίῳ ἐποιέετο, ἐμπιπρὰς &c. *Deorum templa* designans per τὰ ἱρὰ, per τὰ ἴδια non privatorum tantum aedes, sed *quaevis*, templis aliisque locis sacris exceptis, *aedificia* civitatum praesertim *publica*, qualia veteribus τοῖς ἱεροῖς opposita ὅσια dicuntur. Plerumque quidem per ἱερὰ et ὅσια, *sacra* et *profana*, intelliguntur apud veteres χρήματα· nonnunquam designantur et οἰκοδομήματα. Haeret in *Isocratis* Areopag. turpis menda p. 153. B. τὴν δημοκρατίαν οὕτω κοσμήσασαν τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ ταῖς θυσίαις· *urbem* vertit *Wolf. exornatam templis et sacrificiis:* emendandum esse καὶ τοῖς ὁσίοις, demonstrant haec *Harpocrationis* in Ὅσιον Ἰσοκράτης Ἀρεοπαγιτικῷ, Καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ τοῖς ὁσίοις· istum locum *H. Steph.* ceterique dimiserant intactum. Eosdem quos *Isocrates* saepe laudat *Demosth.* qui Athenarum urbem templis exornaverant aliisque publicis aedificiis, velut in Olynth. III. p. 25., δημόσια μὲν τοίνυν οἰκοδομήματα καὶ κάλλη τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν et p. 101, 46. c. Androtion. p. 386, 24. quae loca *Ciceroni* obversabantur I. in Verr. c. 21. et *Sallustio* B. C. c. XII. ubi notat *Ios. Wasse.* VALCKEN.

15. Λέγετε ἐπηρεάζοντες] Laurentii, *haec eis damna dicite eventura*, iure *Pavius* explodit. Persae, minis uti defungerentur, volebant. Idem *Raphelius* ad *Matth.* C. V, 44. perspexit, scholiaste *Thucydidis* advocato, ad quem L. I, 27. praeclara Cl. *Wasse*, tum quoque *Des. Heraldus* erudita disputatione contra *Salmasium* Animadvers. ad Ius Attic. et Rom. L. II, 15.

29. Ἐπὶ

quum ad Laden Iones coacti essent, conciliaque haberentur, et aliæ ab aliis sententiæ dicerentur, etiam in his Dionysius Phocæensis dux ita loquutus est: In acie quippe novaculæ res nostræ sunt, viri Iones, ut aut liberi simus aut servi, et quidem tanquam fugitivi. Itaque vos, si vultis ærumnas excipere, cummaxime quidem subeundus erit vobis labor; verumtamen superatis hostibus, liberi esse poteritis: sin autem ignavi fueritis, et per tumultum omnia confuderitis, nullam vestri spem habeo quominus pœnas regi rebellionis detis. Sed assentiamini mihi, et vos ipsos mihi permittite; et ego, diis ex æquo iuvantibus, recipio vobis aut non concursuros hostes, aut si concurrent, multo inferiores futuros. His auditis, Iones sese Dionysio permisere. Ille naves identidem in cornua producens, ut remigibus uteretur, navibus inter se traiectum procurans, et propugnatores armaret, reliquum diei naves in ancoris retinebat, et per totum diem laborem Ionibus exhibebat; ad septimum usque diem obtemperaverunt atque imperata fecerunt. Post dies istos proximo Iones, utpote talium vexationum insueti, tum laboris hac tolerantia, tum sole

ἐγίνετο. Μετὰ δὲ, τῶν Ἰώνων συλλεχθέντων ἐς τὴν Λάδην, ἐγίνοντο ἀγοραί· καὶ δή κου σφι καὶ ἄλλοι ἠγορόωντο, ὧν δὲ δὴ καὶ [a] ὁ Φωκαιὺς στρατηγὸς Διονύσιος, λέγων τάδε, „ Ἐπὶ ξυρῇ [b] γὰρ ἀκμῆς ἕχεται ἡμῖν „ τὰ πρήγματα, Ἄνδρες Ἴωνες, ἢ εἶναι ἐλευθέροισι ἢ „ δούλοισι, καὶ τούτοισι ὡς δρηπέτῃσι· νῦν ὦν ὑμέες, „ ἢν μὲν βούλησθε [c] ταλαιπωρίας ὑποδέκεσθαι, τὸ παρα„ χρῆμα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσται, οἷοί τε δὲ ἔσεσθε, [d] ὑπερβαλλόμενοι τοὺς σφετέρους, εἶναι ἐλεύθεροι· εἰ δὲ μα„ λακίῃ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσεσθε, ἐδεμίην ὑμέων „ ἔχω ἐλπίδα μὴ οὐ δώσειν ὑμέας δίκην [e] τῷ βασιλέϊ „ τῆς ἀποστάσιος· ἀλλ' ἐμοί τε πίθεσθε, καὶ ἐμοὶ ὑ„ μέας αὐτοὺς [f] ἐπιτρέψατε· καὶ ὑμῖν ἐγὼ, θεῶν τὰ „ ἴσα νεμόντων, ὑποδέκομαι ἢ οὐ συμμίξειν τοὺς πολε„ μίους, ἢ συμμίσγοντας, πολλὸν [g] ἐλασσώσεσθαι". Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Ἴωνες ἐπιτρέπουσι σφέας αὐτοὺς τῷ Διονυσίῳ· ὁ δὲ, ἀνάγων [h] ἑκάστοτε ἐπὶ κέρας τὰς νέας, ὅκως τοῖσι ἐρέτῃσι χρήσαιτο, διέπλοον ποιούμενος τῇσι νηυσὶ δι' ἀλληλέων, καὶ τοὺς ἐπιβάτας ὁπλίσας, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρης τὰς νέας εἶχε ἐπ' ἀγκυρέων· παρεῖχέ τε τοῖσι Ἴωσι πόνον δι' ἡμέρης· μέχρι μὲν νυν ἡμερέων ἑπτὰ [i] ἐπείθοντό τε καὶ ἐποίευν τὸ κελευόμενον· τῇ δὲ ἐπὶ [k] ταύτῃ, οἱ Ἴωνες, οἷα ἀπαθέες ἐόντες πόνων τοιούτων, [l] τετρυμένοι τε ταλαιπωρίῃ τε καὶ πλίῳ,

a Defit articulus *Arch. Vind.*, tum στρατηγὸς abest *Ask.*, nec novit *Longinus* περὶ Ὕψ. Sect. XXII. p. 140. *b* Γὰρ ἀκμ. id. *Arch. V. Pasf. Ask. Brit.*, olim γὰρ τῆς ἀκ. in *Longino* mox ἢ deest ante εἶναι, tum ἐλευθέροις ἢ δούλοις scribitur. *c Longinus*, *Paris. A. B. Arch. V. Brit. Ald.*, ex *Medic. Ask. Pasf.* ταλαιπωρίην δέκεσθαι. *d* Ὑπερβαλλέσθαι *Longin.*, mutata oratione. *e* Abest τῷ *Pasf. V. Arch.* *f* Ἐπισρέψατε *Arch. g Vind. Brit. Paris. A. B. Ald.* Edd., ἐλασσωθήσεσθαι *Pasf. Med. Ask.*, ἐλάσσωσθαι *Arch. b* Ἐκάστας τε id. *i* Ἐπύθ. *Arch. Vind. k* Ταύτῃ iidem. *l* Τετριμμένοι *Arch.*, mox ἡλίῳ *V. Ask.*

30. Ἐπὶ ξυρῇ γὰρ ἀκμῆς] Ad *Homeri* exemplum, quod *Stephanus* ostendit, Il. K, 173. πάντεσσιν ἐπὶ ξυρῇ ἵσταται ἀκμῆς· pro quo *Synes.* de Regn. p. 21. B. νῦν γὰρ πάντες ἐπὶ ξυρῇ ἵστανται ἀκμῆς. Itaque articulum, Poëtae, *Longino* codicibusque invisum, delevi. Iunge *P. Burmann.* in *Phaedri* L. V, 8, 1.

30. Ἐπὶ ξυρῇ γὰρ τῆς ἀκμῆς] Phocaeensis ista Dionysii *Longinus* in exemplum advocat hyperbati XXII, 4., monetque, ὡς μὴ δοκεῖν ἐσκεμμένα λέγειν, ἀλλ' ἠναγκασμένα, *Herodotum* invertisse dicendorum ordinem, quae naturali suo situ sic secundum *Longinum* fuissent collocanda: ὦ ἄνδρες Ἴωνες, νῦν καιρός ἐστιν ὑμῖν πόνους ἐπιδέχεσθαι· ἐπὶ ξυρῇ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ὑμῖν τὰ πράγματα. Homericum illud expressérunt *Theognis* V. 557., κίνδυνός τοι ἐπὶ ξυρῇ ἵσται ἀκμῆς· et *auctor* epigramm. Ἀκμᾶς ἑσακοῖαν ἐπὶ ξυρῇ Ἑλλάδα πᾶσαν, ap. *Plutarch.* et *Aristid.* T. III. p. 648. sed haec Herodoti quaeque sequuntur, ἢ εἶναι ἐλευθέροισι ἢ δούλοισι *Aristides* imitatur in Themistocle T. III. p. 303., ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ξυρῦ τῆς ἀκμῆς ἑστηκότος, [ἢ] εἶναι τὴν Ἑλλάδα ἢ μή· id est σωθῆναι ἢ ἀπολέσθαι, ut recte *Schol.* explanat. Herodotei quoque Dionysii forte meminerat *Livius*, dum ista Locrensem legatum Romae dicentem faciebat XXIX, c. 17., *In discrimine est nunc humanum genus, utrum vos an Carthaginienses principes orbis terrarum videat.* Frequentatur in talibus ἀκμή. *Demosth.* p. 37, 56. ταῦτα —— πρότερον μὲν ἐνῆν ποιεῖν νῦν δὲ ἐπ' αὐτὴν ἥκει τὴν ἀκμήν. *Eurip.* Phoen. v. 1088., Ἀκμὴν γ' ἐπ' αὐτὴν (ἦλθον.) Ionas suos docere voluit Dionys. *in novacula* stantem occasionem esse prehendendam, cuius opportunitatem frustra quaererent amissam; atque adeo, ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλειν, Ἀλλ' ἔτ' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκμῆς· *Aristoph.* Plut. v. 255. VALCKEN.

33. Ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθαι] Amplius hoc, quam receptum ex *Medic.* ταλαιπωρίην δέκεσθαι. Post pauca τετρυμένοι ταλαιπωρίῃσι, explicatque *Longinus* πόνους ἐπιδέχεσθαι, nullo propterea merito vapulans. Quod eius autem in schedis ταλαιπωρίαις ἐνδέχεσθαι, leviter aberrat, nec mutari in prima editione ταλαιπωρίαις ἐνέχεσθαι debuerat, super quo *Zach. Pearce* ad elegantissimum scriptorem.

33. Ἦν μὲν βούλησθε ταλαιπωρίην δέκ.] *Mediceae* vulgatam olim lectionem praeferrem, ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθαι· hoc Herodoteum est: paulo post Iones τετρυμένοι dicuntur ταλαιπωρίῃσι· ἐνδέκεσθαι Codices etiam adfirmant *Longini*, cuius quod prima praefert Ed. ταλαιπωρίαις ἐνέχεσθαι probari non debebat ut genuinum *Za. Pearcio.* Sententia dicti satis est perspicua: *molestias si velitis subire, labore vobis libertatem parabitis*; ut optima quaevis et iucundissima non nisi primum *impensa opera* comparari solent: *labor* enim *voluptasque, dissimillima natura, societate quadam inter se naturali sunt iuncta*, ut vere scribit *Livius* V, c. 2. Cyrus *Xenoph.* K. Π. I. p. 15. πόνον τοῦ ζῆν ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε· sic ista legit *Longin.* XXVIII, 4. *Dionys. Halic.* Γ. II. p. 317, 23., οὐδὲν τῶν μεγάλων μικρῶν ἐστι πόνων ἄνιον. Forte non alibi lectum *Musonii* dictum nobis egregium servavit *Gellius* N. A. XVI, c. 1. ἄν τι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει· apte quadrant ista Herodoteis. VALCKEN.

39. Θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων] Recurret simili in negotio C. 109. Diversus abit de officiorum iustis vicibus hoc Alcibiadis τὰ ἴσα νέμων, τὰ ὅμοια ἀνταξιούτω *Thucyd.* VI, 16. Porro πολλὸν ἐλασσώσεσθαι nihil pravi habere, indicatum ad L. V, 35.

41. Ἐλασσωθήσεσθαι] Nisi Codices etiam alii concinerent *Med.* revocarem ἐλασσώσεσθαι. Mos veterum, quibus praeivit *Herodotus*, pro passivis interdum adhibentium futura media, et ab aliis fuit adfirmatus, et luculentis exemplis a *Io. Pierſono* ad *Moer.* —— Quod paulo post legitur, ἀνάγων ἑκάστοτε ἐπὶ κέρας (ut et c. 14.) τὰς νέας, id est ἀλλήλαις ἀπολουθούσας· id *Thucydidi* semper, ut puto, dicitur et *Xenophonti* ἐπὶ κέρως· apud illum πλεῦσαι naves dicuntur ἐπὶ κέρως, VI, c. 32, 50. VIII, c. 104. ἀναχθέντας ἐπὶ κέρως habet *Xenoph.* Ἑλλ. I. p. 264, 44. et huius *Herodoti* simillimo loco VI, p. 343, 34. ubi Dionysii providentiam aemulatus Iphicrates exercendi gratia ἐπὶ κέρως ἦγε· vid. *Grammius* ad *Schol.* in *Thucyd.* p. 653. et *Davis.* ad *Max. Tyr.* p. 540. VALCKEN.

47. Δι' ἡμέρης] Reddi non debebat *quotidie*; sed *per totum diem*: pro δι' ἡμέρας ὅλης *Herodoto* quoque scribitur δι' ἡμέρης, I, c. 97. II, c. 173. VI, c. 12. et VII, c. 210. semel tantum recte cepit *Valla.* apud *Athen.* IV, p. 168. C. *Ampbis*: Πίνουσ' ἑκάστης ἡμέρας δὲ ἡμέρας· X, p. 417. C. *Eubulus*: Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δὲ ἡμέρας· XI, p. 463. B. *Ion. Chius*: ἴτω διὰ νυκτὸς ἀοιδή· similiter adhibentur διὰ βίου· δι' ἐνιαυτοῦ· δι' ἔτους· *Hesych.* Δι' ἔτους, δι' ὅλου τοῦ ἔτους· attigit hunc usum *Casaubon.* in *Athen.* VII, c. 1. VALCKEN.

50. Τετρυμένοι] Multum ab huius efficacia τετριμμένοι *Arch.* abest. Vid. I, 22. II, 129. et *Appian.* Bell. Civ. II. p. 735. καὶ ἰσχυρίζοντο —— τὴν στρατίαν τοῦ Καίσαρος ΤΕΤΡΙΜΕΝΗΝ τε πόνῳ καὶ χρόνῳ, in quo tamen et

ἠλίῳ, ἔλεξαν πρὸς ἑωυτοὺς τάδε· „ Τίνα δαιμόνων
„ παραβάντες, τάδε ἀναπίμπλαμεν; οἵτινες παρα-
„ φρονήσαντες, καὶ ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου, ἀνδρὶ
„ φωκαέϊ ἀλαζόνι, παρεχομένῳ νέας τρεῖς, ἐπιτρέ-
„ ψαντες ἡμέας [a] ἑωυτοὺς ἔχομεν; ὁ δὲ, παραλαβὼν
„ ἡμέας, λυμαίνεται λύμησι ἀηθέστῃσι· καὶ δὴ πολ-
„ λοὶ μὲν ἡμέων ἐς νύσσας πεπτώκασι, πολλοὶ δὲ ἐσί-
„ δοξοι τωὐτὸ τοῦτο πείσεσθαι [b] εἰσί· πρό τε τούτων τῶν
„ κακῶν, ἡμῖν γε κρέσσον καὶ [c] ὁτιῶν ἄλλο παθέειν ἐστὶ,
„ καὶ τὴν μέλλουσαν δουλοσύνην ὑπομεῖναι, ἤτις ἔσται,
„ μᾶλλον ἢ τῇ παρεούσῃ συνέχεσθαι· Φέρετε, τῷ λοι-
„ πῷ μὴ πειθώμεθα [d] αὐτῷ". Ταῦτα ἔλεξαν· καὶ
μετὰ ταῦτα αὐτίκα πείθεσθαι οὐδεὶς ἤθελε, ἀλλ' οἷα
στρατιὴ, σκηνάς τε πηξάμενοι ἐν τῇ νήσῳ, ἐσκοπτε-
φέροντο, καὶ ἐσβαίνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐς τὰς νέας, ἐδ' ἀνα-
πύρασθαι. Μαθόντες δὲ ταῦτα [e] τὰ γινόμενα ἐκ τῶν
336 Ἰώνων οἱ στρατηγοὶ τῶν Σαμίων, ἐνθαῦτα δὴ παρ'
[f] Αἰάκεος τοῦ Συλοσῶντος, κείνους τοὺς πρότερον ἔπεμ-
ψε λόγους Αἰάκης, κελεύοντων τῶν Περσέων, δεομένους
σφέων ἐκλιπεῖν τὴν Ἰώνων συμμαχίην· οἱ Σάμιοι ὦν,
ὁρέοντες [g] ἅμα μὲν ἐοῦσαν ἀταξίην πολλὴν ἐκ τῶν Ἰώ-
νων, ἐδέκοντο τοὺς λόγους· ἅμα δὲ καταφαίνετό σφι εἶναι
[h] ἀδύνατον τὰ βασιλῆος πρήγματα ὑπερβαλέσθαι, εὖ
τε ἐπισταμένοισι εἰ καὶ τὸ παρεὸν ναυτικὸν ὑπερβαλοί-
ατο τὸν Δαρεῖον, ἄλλο σφι παρέσται πενταπλήσιον
πρόφασιν ὧν ἐπιλαβόμενοι, ἐπεί τε τάχιστα εἶδον τοὺς
Ἴωνας [i] ἀρνευμένους εἶναι χρηστοὺς, ἐν κέρδεϊ ἐποιεῦντο
περιποιῆσαι τά τε ἱρὰ τὰ σφέτερα καὶ τὰ ἴδια· ὁ δὲ
Αἰάκης, [k] παρ' ὅτευ τοὺς λόγους ἐδέκοντο, παῖς μὲν [l] ἦν
Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκεος, τύραννος δὲ ἐὼν Σάμου, ὑπὸ
τοῦ Μιλησίου Ἀρισταγόρεω ἀπεστέρητο τὴν ἀρχὴν, κα-
τάπερ οἱ ἄλλοι τῆς Ἰωνίης τύραννοι. Τότε ὦν ἐπεὶ

[a] ἐπέ-

sole afflictati, inter ſe dixere, Quo nos deorum offenſo ista patimur? qui deſipientes ac de curſu mentis deiecti viro Phocæenſi ſuperbo tres naves habenti, omnino nos ipsos permiſimus? quos ille ſumptos perdit inſanabilibus ærumnis? quorum multi quidem in morbum inciderunt, multi idem pasſuri videntur: quibus ſatius est quidvis aliud quam hæc mala pati, atque adeo ſervitutem futuram, ſiqua erit, ſuſtinere, quam præſenti afflictari. Agite, huic ne deinceps obtemperemus. Hæc inter ſe loquuti; et mox deinde nemo illi parere velle, ſed tentoriis more militari in inſula defixis, frui umbraculis, ac nolle naves ingredi, neque experimentis explorari. Id ab Ionibus fieri animadvertentes 13
Samiorum duces, tunc per AEacem Syloſontis filium, illos quos antea miſerat ſermones AEaces, iubentibus Perſis rogans illos, ut deſererent ſocietatem Ionum: Samii igitur, videntes ſimul gravem confuſionem Ionum exiſtere, admiſerunt eos ſermones, ſimul quod fieri non poſſe videretur, ut regis potentiam ſuperarent, ac probe ſcirent, ſi præſens copia navalis ſuperaretur Darii, aliam quintuplo maiorem adfuturam. Nacti igitur occaſionem, ubi primum viderunt Iones negantes ſe in officio futuros, lucrifaciendam putaverunt ſuorum ſacrorum atque privatarum rerum conſervationem. AEaces autem cuius orationem admiſere Samii, filius Syloſontis AEacis filii fuit, Sami tyrannus, ab Ariſtagora Mileſio exutus principatu, quemadmodum alii Ioniæ tyranni. Itaque postea- 14
quam

a Αὐτοὺς *Arcb. V. Ask.*, non prave. b Abest *Arcb. V. Brit. Ald.*, venit ex *Med. Paſ. Ask.* c Ὅτιῶν *Paſ. Ask. V. Arch.*, bene. ὁτιοῦν olim. d Αὐτοῦ *Paſ. Ask. Vind.* Conf. L. v, 33. e Deſideratur in *Paſ. Ask. Vind.* f Αἰσάκεος *Ask.*, mox ὁ Αἰάκ. *Paſ.* g Ἐοῦσαν ἅμα μὲν ἀτ. *Paſ. Ask.* h Ἀδύνατα margo *Stepb.*, quod ſequitur τὰ non norunt *Arch. V.* ceteri. i Ἀρνευμένους *Arch. V. Valla*, οὐ βουλομένους *Stepb. Paſ. Ask.* k *Paſ. Arch. V. Brit. Paris. A. B., Ald.* παρ' οὗ *Med. Ask.*, tum ἐδέκοντο οἱ Σάμιοι, παῖς ora l Deſit *Brit.*

et *Polybio* ſaepiuſcule τετρυμένος et τετριμμένος, ubi non oportuerat. Iam Τίνα δαιμόνων παραβάντες ex poëta, *Quo numine laeſo*, recte *Portus*, convenitque *Heliodori* extr. L. VII. AEth. ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ ὅρκιος καὶ θεοῖς, τοῖς ΠΑΡΑΒΑΘΕΙΣΙ.

1. 52. Τάδε ἀναπίμπλαμεν] Imitatus *Pauſan.* ἐν ᾄδου, inquit, κακὰ ἀναπίμπλησιν, X. p. 867. —— Mox, ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου, ſupra fuit illuſtratum ad III, c. 155. —— In ſeqq. ἐπιτρέψαντες ἡμέας ἑωυτοὺς ἔχεμεν, *Vallae* non intellectum, ponitur pro ἐπιστρέψαμεν ἡμέας· ut I, c. 28., τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις· I, c. 37., ἀποκλήϊσας ἔχεις· et aliquoties alibi. Similem uſum attigi ad III, c. 87. VALCKEN.

67. Παρ' Αἰάκεος τοῦ Συλοσῶντος] Nullum hic deſideramus ſupplementum, ubi aptiſſime ſingula ad ſe invicem reſpondent: παρ' Αἰάκεος —— κείνους —— ἐδέκοντο τοὺς λόγους· his ad evitandam obſcuritatem more ſuo quaedam interiecit. —— Quod ſequitur: κατεφαίνετο alibi neminem offenderet; ſed, ſi variant Codd. ſcribi commode poterit: ἅμα δὲ καὶ ἐφαίνετό (vel καὶ κατεφαίνετό) σφι εἶναι ἀδύνατα, τὰ βατιλῆος πρήγματα ὑπερβαλέσθαι· ſicuti ſcripſit de Ariſtagora V, c. 124., πρὸς δέ οἱ καὶ ἀδύνατα ἐφαίνετο βασιλῆα Δαρεῖον ὑπερβαλέσθαι· pro ἀδύνατον, ἀδύνατα ponere ſolent *Herod.* et *Thuc.* atque hoc noſtro quoque cap. praebet margo *Stepb.* —— Tum Samii praeterea dicuntur: εὖ ἐπισάμενοι, ὡς εἰ καὶ τὸ παρεὸν ναυτικὸν ὑπερβαλοίατο τὸν Δαρεῖον, ἄλλό σφι παρέσται πενταπλήσιον· in his leniter corrigendum cenſeo τοῦ Δαρείου· opponuntur τὸ παρεὸν τοῦ Δαρείου ναυτικὸν, et τὰ παρεσόμενα· infelix proſtat viri docti tentamen. Intelligebant facile perſpicaciores, ſi forte nunc de Perſis victoriam reportarent, *illam non finem, ſed cauſam maioris belli fore*, quod ſuos postea docuit Themiſtocles ap. *Iuſtin.* II, c. 12. —— Samii tandem, videntes Ionas ἀρνευμένους εἶναι χρηστοὺς, ἐν κέρδεϊ ἐποιεῦντο περιποιῆσαι τά τε ἱρὰ τὰ σφέτερα καὶ τὰ ἴδια. Miror cur τὰ ἱρὰ τὰ σφέτερα potius ſcripſerit, quam τὰ σφέτερα ἴδια· bis alibi dixit τὰ ἱρὰ καὶ τὰ ἴδια. Ex Codd. reſtituetur ἀρνευμένους· vid. *Weſſ.* Diſſ. *Herod.* p. 187. Ne illud quidem ſpreverim, quod, *Vallae* lectum, margo praebet *Stepb.* ὁ δὲ Αἰάκης, παρ' οὗ τοὺς λόγους ἐδέκοντο οἱ Σάμιοι, παῖς μὲν ἦν Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκεος. De illo vid. ad L. III, c. 139. VALCKEN.

70. Οἱ Σάμιοι] Haec duo ſi nusquam eſſent, uti post pauca in quibusdam Codd. nimia liberalitate ſunt addita, ſcribereturque ὁρέοντες ὧν ἅμα μὲν ——, tum ἐδέκοντο, ἅμα δὲ κατεφ. ſcabrum omne orationi deficeret. Ego tamen contra tabulas nihil innovo: inſerta οἱ Σάμιοι ὦν curſum ſermonis turbarunt nonnihil, deſideraruntque deinceps τοὺς λόγους. Hinc ἀνακόλουθον quoddam. Mox quoque κατεφαίνετό σφι et εὖ τε ἐπισάμενοι ſtructuram dant haud omnibus communem, Noſtro non inſolitam. Supra L. I, 19.

74. Τὸ παρ. ναυτ. ὑπερβαλοίατο τὸν Δαρεῖον] Arbitror τὸν Δαρεῖον hinc amoliendum, adſcitum fortaſſe ex L. V, 124. ἀδύνατα ἐφαίνετο βασιλῆα Δαρεῖον ὑπερβαλέσθαι· aliorſum certe ſi ierit, nihil amplius impediti: idem ut *Pavius* conſequeretur, ὑπερβάλοιτο τὸν Δαρεῖον ſcripſit, praeſentem Graecorum claſſem, Darium ſuperaturam, intelligens: at πενταπλήσιον, continuo ſuccedens, Perſicam ſibi claſſem poſtulat, quintuplo maiorem, ſi qua Graeci victores abiiſſent, adfuturam. Lenior *Reiskii* ναυτικὸν ὑπερβαλοίατο τοῦ Δαρείου medicina.

77. Ἀρνευμένους εἶναι χρηστοὺς] Frequens οὐ βουλομένους vim legitimo fecit, cui vindicias non negavi. Ἀρνεῖσθαι et οὐ βούλεσθαι ſaepe tantundem valere, nemo ignorat: inde gloſſae origo. Ἀπαρνεύμενον ποιέειν offerent ſchedae L. VI, 69., *Euripides*que, καὶ νῦν γε φῆμι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τέκνον Elect. v. 1057. Alia, olim producta, nunc non moror, conſenſione Cl. *Waſſei* Indic. *Thucydid.* Voce Κέρδος contentus. De AEacee et Syloſonte L. III, 139.

90. Πλὴν

et ſubtrahentes ſe prœlio, præter xi. naves, quæ manſerunt, cautam dederunt magnæ Ionum ſtragis Chiorum virtus Sed circa Epheſum occiduntur. Dionyſii Phocæenſis reliqua vita vaga.

quam Phœnices adnavigare cœperunt, Ionesque et ipſi naves in cornua digeſtas contra educere, ac propius ventum eſt, prœliumque conſertum, tunc quinam Iones ignavi, quive egregii fuerint, haud queo pro comperto ſcribere, quia alius in alium reiicit culpam. Dicuntur tamen Samii tunc, quemadmodum cum AEace compoſuerant, ſublatis velis ex ordine exceſſiſſe Samumque abiiſſe, præter undecim naves, quarum trierarchi permanſerunt, dimicaruntque, nolentes dicto audientes eſſe ducibus. Quo ex facto commune Samiorum eis donavit, ut ipſorum nomina a maioribus paternis repetita, tanquam egregiorum virorum in columna ſcriberentur: exſtatque ea columna in foro. Lesbii videntes Samios, qui iuxta erant, fugam capeſſere, idem fecere quod Samii, ſicut etiam plurimi Ionum fecerunt hæc eadem. Ex iis vero qui in pugna perſtiterunt Chii, aſperrime circumventi ſunt, et quia nolebant perfide agere, et propter edita egregia opera. Qui, ut ſuperius dictum est, centum naves quum præberent, ſingulas cum quadragenis propugnatoribus delectorum civium; etſi cernerent permultos ſociorum eſſe proditores, tamen non exiſtimaverunt ſibi licere istis pravis ſimiles eſſe: ſed deſolati cum paucis ſociis diſcurſando dimicaverunt, donec compluribus captis hoſtium navibus, pluribus ſuarum amiſſis, cum ceteris in terram ſuam perfugerunt. Quorum vero naves invalidæ erant propter vulnera, illi, quum inſequeretur hoſtis, ad Mycalen fugientes, impactis terræ navibus atque ibi relictis, per continentem pedeſtre iter fecerunt. Et quum in agrum Epheſium ingreſſi eſſent, ſub noctem ad urbem contenderunt, quum illic a mulieribus ſacra legiferæ Cereris fierent: quos armatos Epheſii ingreſſos agrum ſuum videntes, quum de eis nihil audiſſent, prorſus ſuſpicati fures eſſe et ad mulieres tendere, univerſi ad vim arcendam procurrerunt, Chiosque interemerunt: et hi quidem hoc caſu occiderunt. Dionyſius autem Phocæenſis, posteaquam res Ionum acciſas intellexit, captis tribus hoſtium navibus abiit non iam verſus Phocæam, probe ſciens eam cum reliqua Ionia direptum iri, ſed ut erat, recta contendit in Phœnicen: ubi navibus one-

[a] ἐπέπλωον οἱ Φοίνικες, οἱ Ἴωνες ἀνταναγον καὶ αὐτοὶ τὰς νέας ἐπὶ κέρας· ὡς δὲ καὶ ἀγχοῦ [b] ἐγένοντο, καὶ συνέμισγον ἀλλήλοισι, τοενθεῦτεν οὐκ ἔχω ἀτρεκέως συγγράψαι, οἵτινες τῶν Ἰώνων ἐγένοντο ἄνδρες κακοὶ ἢ ἀγαθοὶ ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ· ἀλλήλους γὰρ κατηιτιῶνται· λέγονται δὲ Σάμιοι [c] ἐνθαῦτα, κατὰ τὰ συγκείμενα πρὸς τὸν Αἰάκεα, [d] ἀειράμενοι τὰ ἱστία, ἀποπλῶσαι ἐκ τῆς τάξιος ἐς τὴν Σάμον, πλὴν [e] ἕνδεκα νεῶν· τελέων δὲ οἱ τριήραρχοι [f] παρέμειναν καὶ ἐναυμάχεον, [g] ἀπειθήσαντες τοῖσι στρατηγοῖσι· καί σφι τὸ κοινὸν [h] τῶν Σαμίων ἔδωκε διὰ τοῦτο τὸ πρῆγμα, ἐν στήλῃ ἀναγραφῆναι πατρόθεν, ὡς ἀνδράσι ἀγαθοῖσι γενομένοισι· καὶ ἔστι αὕτη ἡ στήλη ἐν τῇ ἀγορῇ· ἰδόμενοι δὲ καὶ Λέσβιοι τοὺς προσεχέας φεύγοντας, τὠυτὸ ἐποίευν τοῖσι Σαμίοισι· ὡς δὲ καὶ οἱ πλεῦνες τῶν Ἰώνων ἐποίευν τὰ αὐτὰ ταῦτα. Τῶν δὲ παραμεινάντων ἐν τῇ ναυμαχίῃ περιέφθησαν [i] τρηχύτατα Χῖοι, ὡς ἀποδεικνύμενοί τε ἔργα λαμπρὰ καὶ οὐκ ἐθέλοντες [k] παρείχοντο μὲν γὰρ, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐρρήθη, νέας ἑκατὸν, καὶ ἐπ' ἑκάστης αὐτέων, ἄνδρας τεσσεράκοντα τῶν ἀστῶν λογάδας ἐπιβατεύοντας· [l] ὁρέοντες δὲ τοὺς πολλοὺς τῶν συμμάχων προδιδόντας, οὐκ ἐδικαίευν γενέσθαι τοῖσι κακοῖσι αὐτέων ὁμοῖοι, ἀλλὰ μετ' ὀλίγων [m] συμμάχων μεμενηκότες, διεκπλώοντες ἐναυμάχεον, ἐς [n] ὃ τῶν πολεμίων ἑλόντες νέας συχνὰς, ἀπέβαλον τῶν σφετέρων [n] νεῶν τὰς πλεῦνας. Χῖοι μὲν δὴ τῇσι λοιπῇσι τῶν νεῶν ἀποφεύγουσι ἐς τὴν ἑωυτῶν. [o] Ὁσοισι δὲ τῶν Χίων ἀδύνατοι ἦσαν αἱ νέες ὑπὸ τραυμάτων, [o] αὐτοὶ δὲ ὡς ἐδιώκοντο, [p] καταφυγγάνουσι πρὸς τὴν Μυκάλην· νέας μὲν δὴ αὐτῇ ταύτῃ ἐποκείλαντες κατέλιπον, οἱ δὲ πεζῇ [q] ἐκομίζοντο διὰ τῆς ἠπείρου· ἐπεὶ δὲ ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐφεσίην κομιζόμενοι οἱ Χῖοι, νυκτός τε [r] ἀπίκατο ἐς αὐτὴν, καὶ ἑόντων τῇσι γυναιξὶ αὐτόθι θεσμοφορίων, ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἐφέσιοι, οὔτε προαιρηκοότες [s] ὡς εἶχε περὶ τῶν Χίων, [t] ἰδόντες τε στρατὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβεβληκότα, πάγχυ σφέας καταδόξαντες εἶναι κλῶπας, καὶ ἴέναι ἐπὶ τὰς γυναῖκας, ἐξεβοήθεον παντημεί, καὶ ἔκτειναν τοὺς Χίους· οὗτοι [u] μέν νυν τοιαύτῃσι περιέπιπτον τύχῃσι. Διονύσιος δὲ ὁ Φωκαιὺς, ἐπεί τε ἔμαθε τῶν Ἰώνων τὰ πρήγματα διεφθαρμένα, νέας ἑλὼν τρεὶς τῶν πολεμίων, ἀπέπλεε ἐς μὲν Φώκαιαν οὐκέτι, εὖ εἰδὼς ὡς ἀνδραποδιῖται σὺν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ, ὁ δὲ ἰθέως ὡς εἶχε, [x] ἔπλωε ἐς Φοινίκην· γαύλους δὲ ἐνθαῦτα [y] καταδύσας, καὶ

a Ἐπέπλωον *Paſ. Arcb.* ex dialecto : ante ἐπέπλεον. *b* Ἐγιν. καὶ συνέσμιγον *Vind.*, prius etiam *Paſ. Ask.*, et mox. Vid. L. I, 127. *c* Non legitur in *Arcb. Vind.*, ἐνθεῦτεν *Paſ. d* Αἰράμενοι *Arcb. Vind. e* Δέκα iidem cum *Valla. f Med. Paſ. Ask.*, reliqui, neque male, ἔμενον. *g* Attigit *Suid.* in Voc. *h* Τὸ Σαμ. ἔδοκεε στήλη *Arcb.* et *Vind.*, qui tamen ἔδωκεε, omiſſis intermediis: ἔδοκεε *Paſ.* quoque, ſed ex correctione. *i* Τρηχύματα *Arcb.* vitio ſcribae. *k Med. Paſ. Ask.*, alii οἱ παρείχ. μὲν, ὥσπερ. in *Arcb.* ὡς καὶ, tum εἰρέθη id. *Vind. Paſ.* Vid. IV, 156. *l* Ὁρέοντες *Vind. Arcb.*, bene. alii ὁρέωντες. *m* Συμμάχ. *Arcb. Ask.*, antea ξυμμ. *n* Non est in *Paſ.*, nec neceſſarium plane; ſatis enim τῶν σφετέρων τὰς πλεῦνας. *o* Οὗτοι *Arcb. V. Brit. Paris. A. Ald.*, αὐτοὶ *Med. Paſ. Ask.*, non magno diſcrimine. *p* Καταφεύγουσι *Paſ. q* Πεζοὶ *Brit. r* Ἀπίκατο *Arcb. Vind. Ask.*, ſatis ex uſu. *s Med. Arcb. Brit. Paſ. Ask. V.*, olim ὅπως. *t* Εἰδόντες *Arcb. u Paſ. Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ex *Med.* et *Ask.* μέν τοι νυν. *x* Ἔπλωε *Paſ.* ex correctione, ſed vera, et ſtatim: antea ἔπλεε. *y* Citat *Suid.* in Γαῦλος, et *Favorinus*; in *Arcb.* et *Vind.* καταλύσας.

90. Πλὴν ἕνδεκα νεῶν] Fallunt libri, δέκα exhibentes, arguuntque *Pauſaniae* verbis L. VII, 10. ἐπὶ μέν γε Δαρείου —— Σαμίων πλὴν ΕΝΟΣ τε καὶ ΔΕΚΑ ἀνδρῶν, τῶν ἄλλων τριηράρχων τὸ ναυτικὸν τῶν Ἰώνων προδόντων. Undecim enim viri totidem ſunt navium praefecti. Quod deinceps in Codd. ἔδοκεε, ſi καὶ σφέας τῷ κοινῷ τῶν Σαμ. ἔδοκεε legeretur et alia novam induerent formam, arripi poſſet: quam equidem novandi audaciam averſor.

6. Μετ' ὀλίγων συμμ. μεμενηκότες] Tale *Thucydidis* μονωθεὶς μετ' ὀλίγων τῶν ξυνδιαβάντων L. VI, 101. nec *Ioſephi* diverſum in Hiſtor. Vitae C. 18., nequaquam ab *Abreſchio* neglectum, quem ad *AEſchyli* Pers. v. 736. inſpice.

15. Ἐόντων τῇσι γυν. ἀ. Θεσμοφορίων] Varias enumerans gentes *Io. Meurſius*, quibus hoc feſtum fuerit muliebre, Epheſios omiſit et Agrigentinos: vide *Polyaen.* V, c. 1, 1. —— In proximis quam eliſit vicina, vox οὐδὲν ex *Arcb.* et *Valla* potuerat revocari: οὔτε προαιρηκοότες ὅπως εἶχε περὶ τῶν Χίων οὐδὲν, ἰδόντες τε ——. VALCKEN.

17. Ὡς εἶχε] Sic bene. Cl. *Gronovius* ad *Arriani* Exp. Alex. L. I, 14. dudum tuitus est. Qui ex *Arcb*, οὔτε προαιρηκοότες —— περὶ τῶν Χίων οὐδὲν malunt, fidem *Th. Galei* ſequuntur, ſed fallacem: nam οὐδὲν ſchedae istae ignorant.

26. Γαύλους δὲ ἐνθαῦτα καταδύσας] Non diſpliceret καταλύσας, ſi naves exſolutas et dimiſſas indicare poſſet: commoda tum acceptae pecuniae mentio. Verum καταλύσας ſcribarum lapſui debetur, qualis illis in verbis ſaepe obvius, atque ad *Diodorum* XIV, 49. notatus. Dionyſius Phocaeenſis ſive navigia illa merſe-

καὶ χρήματα λαβὼν πολλὰ, ἔπλωε ἐς Σικελίην· ὁρμεώμενος δὲ ἐνθεῦτεν, [a] λῃΐζων κατεῖχε Ἑλλήνων μὲν οὐδενὸς, [b] Καρχηδονίων δὲ καὶ Τυρσηνῶν. Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπεί τε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἴωνας, τὴν Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, [c] καὶ ὑπορύσσοντες τὰ τείχεα, καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἱρέουσι [d] κατ' ἄκρης, ἕκτῳ ἔτεϊ ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω· καὶ ἀνδραποδίσαντο τὴν πόλιν, ὥστε [e] συμπεσεῖν τὸ πάθος τῷ χρηστηρίῳ τῷ ἐς Μίλητον γενομένῳ. Χρεωμένοισι γὰρ Ἀργείοισι ἐν Δελφοῖσι περὶ σωτηρίης τῆς πόλιος τῆς σφετέρης, ἐχρήσθη ἐπίκοινον χρηστήριον· τὸ μὲν ἐς αὐτοὺς τοὺς Ἀργείους φέρον, [f] τὴν δὲ παρενθήκην ἔχρησε ἐς Μιλησίους· τὸ μέν νυν [g] ἐς αὐτοὺς Ἀργείους ἔχον, ἐπεὰν κατὰ τοῦτο γένωμαι τοῦ λόγου, τότε μνησθήσομαι· τὰ δὲ τοῖσι Μιλησίοισι οὐ παρεοῦσι ἔχρησε, ἔχει ὧδε,

Καὶ τότε δὴ Μίλητε, κακῶν ἐπιμήχανε ἔργων,
Πολλοῖσι δεῖπνόν τε καὶ ἁγλαὰ δῶρα [h] γενήσῃ·
Σαὶ δ' ἄλοχοι πολλοῖσι πόδας νίψουσι κομήταις·
Νηοῦ δ' ἡμετέρου Διδύμοις ἄλλοισι μελήσει.

Τότε δὴ ταῦτα τοὺς Μιλησίους κατελάμβανε, [i] ὅτε γε ἄνδρες μὲν οἱ πλεῦνες ἐκτείνοντο ὑπὸ τῶν Περσέων ἐόντων [k] κομητέων, γυναῖκες δὲ καὶ τέκνα ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ἐγίνοντο· [l] ἱρὸν δὲ τὸ ἐν Διδύμοισι, καὶ ὁ νηός τε καὶ τὸ χρηστήριον, συληθέντα ἐνεπίμπρατο· τῶν δ' ἐν τῷ ἱρῷ τούτῳ χρημάτων πολλάκις μνήμην ἐτέρωθι τοῦ λόγου ἐποιησάμην. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα· βασιλεὺς δὲ σφέας Δαρεῖος, κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας, κατοίκισε ἐπὶ

nerariis merſis raptaque ingenti pecunia, in Siciliam navigavit: atque illinc prodeundo, latrocinia agitavit, in nullum quidem Græcorum, ſed in Carthaginenſes ac Tyrrhenos. At Perſæ, victis pugna navali Ionibus, Miletum a terra atque mari obſederunt, ſuffoſſisque muris, et omni genere tormentorum admoto, eam vi et armis ceperunt ſexto quam rebellaverat Ariſtagoras anno, atque diripuerunt: ut defuncta ſit ea calamitate quam oraculum prædixerat. Siquidem Argivis apud Delphos de civitatis ſuæ ſalute conſulentibus, oraculum commune redditum est, partim ipsos quidem Argivos ſpectans, ſed adiectionem habuit, Mileſiis eventura prædicentem. Illud quidem quod ad Argivos pertinet, quum ad eum locum venero, referam: quatenus autem abſentibus Mileſiis cecinit, ita habet,

Tunc quoque commentrix operum Milete malorum,
Permultis cœna et præſtantia munera fies,
Crinitisque pedes tua pluribus abluet uxor:
Templi aliis noſtri in Didymis ſua cura manebit.

Hæc tunc Mileſiis contigerunt, quum ex iis plerique viri a Perſis, qui criniti erant, ſunt cæſi, uxores ac liberi in mancipiorum numerum ceſſerunt, templumque quod erat in Didymis, et delubrum iuxta oraculum exſpoliata deflagrarunt. Pecuniarum autem, quæ in hoc templo erant, ſæpe alibi mentionem feci. Mileſii conſervati a cæde dehinc Suſa perducti ſunt: quos rex Darius nulla alia pœna afficiens, col-

a Λῃΐζης *Arcb. V.*, ut ſolent Ioues, non λῃστὴς, ut erat: tum *κατέσηκε* ambo. b Καλχ. iidem, et Τυρρηνῶν *Ask. Paſ.* Vide L. I, 163. c Abest *καὶ Arcb. V.* d Κατάκρως ἐν τῷ ἕκτ. *Arcb.*, ἐν τῷ ἕκτ. etiam *Vind.* e Συμπεσέειν *V. Arcb.*, συμπεσεῖν *Ask.*, ante ξυμπ. f Τὸ δὲ παρ' ἐνθήκ. *Arcb.* g *Med. Ask. Paſ.*, ceteri ἐς τοὺς, quod moveri non fuerat neceſſe. h Γενήσει *Paſ.* Habet oraculum Tzetzes Chil. VIII. p. 390., ubi vitio operarum *κοσμήταις*. i Ὅτε γε *Arcb. Vind.* cui locum dedi: prius erat ὁκότε. k Κομιτέων *Arcb.* et ſupra. l *Vind. Paſ.*, ἱερὸν erat prius. Mox *καὶ ὁ νηός τε M. Ask. Paſ.*, aliis *καὶ* abest.

rit, ſeu fregerit et exarmarit, utrumque enim *καταδύειν* ambitu ſuo complectitur, indice *Suida* ex Scholiis ad *Thucydid.* I, 54., neutrum abſolviſſe videtur, niſi egeſta prius pecunia et interverſa. Aliud qui hic venantur, nimium ſuſpicaces ſunt.

26. Γαύλους δ. ἑ. *καταδύσας*] Vitioſa Codicis est *Arcb.* lectio *καταλύσας*· qualis obtinet et apud *Diodor. Sic.* T. I. p. 426, 53. emendata a Clar. *Weſſeling.* Recte legitur p. 480, 80., *πολλὰς μὲν τῶν νεῶν κατέδυσεν*· p. 511, 30. 549, 60. 550, 80. ubi diſtinguuntur ista duo, *τριήρεις κατέδυσαν* et *ἀχρήσους ἐποίησαν*· prius eidem dicitur *καταβυθίσαι* T. II, p. 29, 50. Καταδῦσαι νῆας praeter ceteros frequentat *Herod.* Γαύλους Φοινικηΐους etiam alibi commemorans; vid. Clar. *Alberti* ad *Heſych.* in v. Γαῦλοι. VALCKEN.

39. Τὴν δὲ *παρενθήκην*] Male in *Arcb.* divellitur. *Phrynichus*, Ἐνθήκη· τὸ μὲν ΠΑΡΕΝΘΗΚΗ, ὅπως ὑπὸ Ἡροδότου εἴρηται, ὕστερον ὀψόμεθα· cuius promiſſi in Eclogis nulla nunc, niſi aberravi, veſtigia. Est in Muſa I, 186. VII, 5. 171. et *Plutarcho* ex imitatione, ὁ δὲ παρενθήκην λόγου τὸ βλασφημεῖν —— ποιούμενος. Prave *παραθήκην* editur Malign. p. 855. D. Rectius *Ariſtides* T. II. p. 124. eiusque Scholiaſtes. Oraculum Argivis editum infra C. 77.

46. Νηοῦ δ' ἡμετέρου Διδύμοις] Pinxi Διδύμοις, uti par erat: nomen enim proprium, et loco ἐν Διδύμοις, ſicuti brevi post. *Sophocles* τὸν Ἄβαισι ναὸν Oed. Tyr. v. 919. ad eundem poſuit modum. Interpretis, *erit aliis delubri cura gemellis*, mutata ſunt. De Perſis crinitis post *Briſſon.* docte *Sam. Bochartus* Hieroz. Part. I. Lib. III, 9. p. 816.

50. Ἱρὸν δὲ τὸ ἐν Διδύμ. ὁ νηός τε] Sic aliquoties apud *Herod.* ἱρὸν et νηὸς diſtinguuntur: *Thucyd.* V, c. 18., τὸ δ' ἱερὸν καὶ τὸν νεὼν τὸν ἐν Δελφοῖς. In talibus veluti pars totius templi, τεῦ· ἱεροῦ, conſideratur ὁ ναὸς, et cella ſive *Dei ſedes* per τὸν ναὸν est intelligenda, atque id ipsum, quod vocant σηκόν. Huc pertinet minus intellecta quam tradit *Ammon.* vocum Ναὸς et σηκὸς differentia, Poëtis certe non obſervata: *Pollux* excitat e tragoedia deperdita, ἀγνὸν εἰς σηκὸν θεοῦ· ubi locus ἔνθα καθιδρύομεν (τοὺς θεοὺς) Σηκὸς dicitur: *Eurip.* Rhes. V. 501., εἰς Ἀθάνας σηκὸν ἔννυχος μολὼν Κλέψας ἄγαλμα ——. *Lucian.* in Amor. T. II. p. 412., Δόξαν οὖν ὅλην τὴν θεὸν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν τοῦ σηκοῦ περιήλθομεν· ante dixerat, εἶσω τοῦ νεὼ παρήειμεν. In Excerptis ex *Diodoro* T. II. p. 568., τὸ περὶ Δωδώνην μαντεῖον συλήσας ἐνέπρησε τὸ ἱερὸν πλὴν τοῦ σηκοῦ· dici quoque potuiſset πλὴν νοῦ ναοῦ. *Idem* dixit T. I. p. 18. ἱδρύσασθαι ἱερὸν —— καὶ ναοὺς χρυσοῦς δύο· aureas istas aediculas templum, ni fallor, complectebatur. *Lesbonax* in Protrept. p. 170, 37. ἱερὰ —— κοσμήσαντες ναοῖς καὶ βωμοῖς καὶ ἀγάλμασι· ſimiliter apud *Herod.* IV, c. 108., ἱρὰ memorantur κατεσκευασμένα ἀγάλμασί τε καὶ βωμοῖσι καὶ νηοῖσι· et legitur L. II. c. 170., ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης ὄπισθε τοῦ νηοῦ. Nonnulla dedit Clar. *Duker.* ad *Thucyd.* p. 291. Miror adeo quod legitur ap. *Philoſtr.* V. A. II, c. 20., νεὼν πρὸ τοῦ τείχους ἰδεῖν φασιν, —— καὶ κατεσκευάσθαί τι ἱερὸν ἐν αὐτῷ. VALCKEN.

51. Συληθέντα ἐνεπίμπρατο] Variis locis *Strabo* a Xerxe incenſum ſpoliatumque, Branchidis adiutoribus, oraculum perhibet, *Calliſthenem*, opinor, in Geſtis Alexandri rebus ſecutus, Geogr. L. XVII. p. 1168. et XIV. p. 941., *Curtii* eodem tendit narratio L. VII, 5. et *AEliani* ap. *Suid.* Βραγχίδαι. Quid illis fiet, verax ſi auctor *Herodotus?*

52. Πολλάκις μνήμην —— ἐποιησάμην] L. I, c. 92. II, c. 159. Ceterum cauſam excidii Mileſiorum Hiſtiaeo ſoli *Pauſan.* imputat X, p. 882., ἐς τελέαν ἀπώλειαν ὤλισθον —— Μιλήσιοι, διὰ τὸ ἐς τὰς ἐπιθυμίας Ἑστιαίου πρόχειρον, καὶ ἔρωτα ἄλλοτε μὲν τῆς ἐν Ἠδωνοῖς πόλεως, τότε δὲ εἶναι Δαρείου σύμβουλον, ἄλλοτε δὲ ἐπανήκειν ἐς Ἰωνίαν· quae, ſic diſtinguenda, non bene cepit interpres. Rectius dixiſſet *Pauſanias* διὰ τὴν Ἑστιαίου ἀπόστασιν, ſive, ut *Tzetzes* Chil. VII, v. 992., Δι' Ἱστιαῖον Μίλητον ἐπόρθησαν οἱ Πέρσαι. —— De urbe Ἄμπη, quam ad ſinum Perſicum ſitam Mileſiis Darius dedit incolendam, ſitne eadem quae dicitur Ὦπις L. I, c. 189., nec ne, docebit ὁ πάνυ. VALCKEN.

56. Ἐν

collocavit in urbe Ampe ad mare rubrum ſita, ubi fluvius Tigris eam præterfluens exit in mare. Agrum Mileſium urbi circumiectum atque planitiem ipſi Perſæ obtinuere, montana Caribus Pedaſenſibus poſſidenda dederunt.
21 Hæc Mileſiis quum ab Perſis accidiſſent, non reddiderunt vicem Sybaritæ, qui urbe exuti Laon et Scidron incolebant: nam Sybari a Crotoniatis capta, univerſi Mileſii puberes capita detonderunt, et ingentem luctum exhibuerunt. Ex omnibus enim civitatibus, quas novimus, hæ præcipue mutuo hoſpitio iungebantur. At non ſimiliter Athenienſes, hi enim Mileti expugnationem ſe permoleſte tuliſſe cum aliis multifariam rebus declararunt, tum vero hac, quod Phrynicho docente fabulam, quam de Mileto direpta fecerat, theatrum illacrymavit, et Athenienſes eum, quod domeſtica mala refricuiſſet, mille drachmis mulctaverunt; adiecto interdicto nequis
22 postea ea fabula uteretur. Et Miletus quidem Mileſiis deſolata est. Samiis autem iis qui

ἐπὶ τῇ [a] Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, ἐν Ἄμπῃ πόλι, παρ' 338
ἣν Τίγρης ποταμὸς παραῤῥέων, ἐς θάλασσαν ἐξίει
τῆς δὲ [b] Μιλησίης χώρης αὐτοὶ μὲν οἱ Πέρσαι εἶ-
χον τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ πεδίον, τὰ δ' ὑπερά-
κρια ἔδοσαν Καρσὶ [d] Πηδασεῦσι ἐκτῆσθαι. Πα-
θοῦσι δὲ ταῦτα Μιλησίοισι πρὸς Περσέων, οὐκ ἀπέδο-
σαν τὴν ὁμοίην Συβαρῖται, οἳ Λάον τε καὶ Σκίδρον
οἴκεον, τῆς πόλιος ἀπεστερημένοι. Συβάριος γὰρ ἁ-
λούσης ὑπὸ Κροτωνητέων, Μιλήσιοι πάντες ἡβηδὸν
ἀπεκείραντο τὰς κεφαλὰς, καὶ πένθος μέγα [e] προ-
σῆκαντο· πόλιες γὰρ αὗται μάλιστα δὴ τῶν ἡμεῖς ἴδ-
μεν, ἀλλήλῃσι ἐξεινώθησαν, ὑδὲν ὁμοίως καὶ Ἀθηναῖοι.
Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ δῆλον ἐποίησαν [f] ὑπεραχθεσθέντες τῇ
Μιλήτου ἁλώσει, τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ
ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα Μίλητος ἅλωσιν, καὶ διδά-
ξαντι, ἐς δάκρυά τε [g] ἔπεσε τὸ θέητρον, καὶ ἐζημίωσάν
μιν, ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήια κακὰ, χιλίῃσι δραχμῇ-
σι· καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ
δράματι. Μίλητος μέν νυν Μιλησίων [h] ἠρήμωτο· Σαμίων
δὲ

a M. Paſ. Ask., alii Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλ., mox Ἄμπῃ *Steph. Byz.* in *V. Ald. Tzetz. Arch. Vind. M. Paſ. Ask. Valla*, Ἄμπι olim. *b* Μιλησίης *Arch. V.*, quos ſequor: olim Μιλησίων. *c* Attigit *Euſtath.* ad Hom. p. 1636, 54. *d* Πηγαδεῦσιν *Arch.* et *Valla*. *e* Προσεθ. id. cum *Vind.* et *Valla*. Spectavit et excerpſit *Tzetzes* dicto loco. *f* Οἱ παραχθ. *Brit.* *g M. Paſ. Ask.*, ἔπεισε *Arch.*, alii ἔπεσαν: attigit *Longinus* περὶ Ὕψ. Sect. 24. *h* Ἐρήμωτο *Vind.* tum τοῖσί τε ἔχ. *Arch.*, non male: Vid. doctos viros ad *Lucae* Euang. C. XVIII, 24.

56. Ἐν Ἄμπῃ πόλι] Conſpirant prorſus egregie Codd. in urbis nomine: *Apoſtolius* tamen Cent. XV, 59. περί τινα πόλιν Ἄμβην. Quam autem comparandam *Gronovius* ex L. I, 189. monet Ὤπιν, ea in maculae ſuſpicione nulla: ſedem illa habuit ad Tigrim, in Perſicum ſinum ſemet merſurum, ap. *Strabon.* XVI. p. 1074., *Arrian.* Exp. Alex. VII, 8. Audiatur *Noſter*, ὁ δὲ *Tigris* παρὰ Ὤπιν πόλιν ῥέων ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν ἐκδιδοῖ· quibus eadem ferme, quae hic de *Ampe*, nec omnino tamen. *Ampe* locatur ad ſinum eiusque primordia, *Opis* nusquam. Tigris, ſi haec in dextra eius ripa, illa in ſiniſtra fuerit, aut contra, potuit utramque praeterlabi atque ita in mare ſe rubrum infundere. *Ampen* memini ab aliis ſilentio premi, quod tantae MSS. conſenſioni non officit. *Berkelio* vero lapsum ad *Stephani* Ἄμπη condono.

59. Τὰ δὲ Ὑπεράκρια] Attigit *Euſtath.* in Od. I. p. 365, 50. Ἡρόδοτος τὰς ἄκριας Ἄκρια οὐδετέρως φησὶν ἐν τῷ, οἱ μὲν εἶχον τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ πεδίον, τὰ δ' ὑπεράκρια ἔδοσαν Καρσί. Attici *Herodoto* quoque ſunt Ὑπεράκριοι I, c. 59., qui plerisque dicuntur Διάκριοι, oppoſiti τοῖς Πεδιαίοις et τοῖς Παραλίοις· errorem *Diog. Laërt.* I, 58., (ubi ſcribi quoque debebat Πεδιαίων) *Marſhamus* iam correxit. Vid. *Meurſii* Piſiſtr. c. 3. VALCKEN.

62. Οἱ Λάον τε καὶ Σκίδρον] *Laum* Lucaniae, Sybaritarum coloniam, ſignavit *Strabo* L. VI. p. 388:, cui *Scidrus* vicina fortaſſe fuit, *Stephano Byz.* nota, ignota aliis: utramque *Alex. Symm. Mazochius* Collectaneo I. ad Tab. Heracleenſes p. 503. examinavit. Ἀπεστερημένοι Sybaritas, urbis poſſeſſione privatos, ſpectat, ut quisque animadvertit: ἀπεστερημένοις non indigemus. Ἡβηδὸν quod deinceps, optime *Tan. Faber*, *Hemſterhuſius*, *Lamb. Bos*, Viri praeclari, declaraverunt ad *Luciani* Timon. C. 37.

67. Ἀλλήλῃσι ἐξεινώθησαν] Amicitiae et mutui hoſpitii originem *Athenaeus* hanc ex *Timaeo* deſcripſit, ἐφόρουν δ' οἱ Συβαρῖται καὶ ἱμάτια ΜΙΛΗΣΙΩΝ ἐρίων πεποιημένα· ἀφ' ὧν δὴ καὶ φιλίαι ταῖς πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τιμαῖος ἱστορεῖ L. XII. p. 519. C. Ex lanae itaque Mileſiae uſu et eius commercio illa hoſpitalis familiaritas Sybaritis Mileſiisque; quae quidem *Timaei* ſignificatio, memoriam refricat legis Zaleuci, ἱμάτιον ἰσομιλήσιον maribus honeſtis prohibentis, et animadverſionis Bentleianae, vocabulum istud proſcribentis, inque ſophiſtas fraudatores ablegantis Diſſ. de Ep. Phalar. p. 350., me paene in partes abducto ad *Diodori* L. XII, 21., ubi ea lex. Verum *Herodoto* et *Timaeo* ſi ſua fides, pars eius obſervationis corruet. Potuit profecto Zaleucus, ſive aetate Pythagoram brevi anteverterit, quo ſuperſtite Sybaris a Crotoniatis peſſum data fuit, luxu dudum perdita, ſeu eius fuerit diſcipulus, potuit, inquam, de Sybaritarum mollitie veſtibusque ex lana Mileſia inaudire, et Locrenſibus, non longe remotis, ἱμάτια ἰσομιλήσια, quippe hominum effeminatorum, prohibere. Alia in *Bentleium* nuper *W. Warburton* Legat. Moſaicae L. II. Sect. 3.

71. Ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον] Gloria inſtauratae lectionis debetur *Gronovio* ex ſchedis *Medic.*, quibus plures adſtipulantur. Eadem olim in *Longino* Sect. 24., nec latuit *Tollium*, quamquam menda in eo pertinax, monente *Zach. Pearce*. Mulctam Phrynicho Athenis irrogatam, eiusdemque Μιλήτου ἅλωσιν viri doctiſsimi ad *AElian.* Var. XIII, 17. illuſtrarunt, praeterque ceteros *R. Bentleius* de Epiſt. Phalar. p. 256. &c.

71. Ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον] *Longini* Codices tametſi diverſiſſimam hinc lectionem exhibeant, mihi quoque Herodotea ſcripſiſſe videtur *Longinus* prout vulgavit ex *Med. Gronov.* Satis istam adfirmat lectionem exemplum vicinum ex *Demoſthene* (p. 136, 29.) petitum, ἡ Πελοπόννησος ἅπασα διεσήκει. Quid Athenis evenerit *Phrynicho*, qui praeter *Herod.* tradiderint, advocantur ad *AEliani* V. H. XIII, c. 17. VALCKEN.

74. Σαμίων δὲ τοῖσί τι ἔχουσι] Hoc ſaltem, opinor liquere, quales *plebi* paſſim opponuntur, Samiorum *ditiores* deſignari. *Divites* ſaepe quidem, Tragicis praeſertim dicuntur ἔχοντες· aliis plene τὰ χρήματα, vel τὰς οὐσίας ἔχοντες, vel τὰ κτήματα. *Diodor. Sinop.* apud *Athen.* VI, p. 239. E. τοὺς ἐκ δυνατῶν γεγονότας Ἔχοντας οὐσίας· quibus mendoſe ſcriptis abuſi ſunt *S. Petit.* et Ill. *Ez. Spanhem.* Mantinenſium οἱ ἔχοντες τὰς οὐσίας memorantur *Xenophonti* Ἑλλ. V. p. 323, 27. ap. *Pauſan.* III, p. 223. Xenias Eleus ἐπανέσῃ τῷ δήμῳ σὺν τοῖς τὰ χρήματα ἔχουσι IV, p. 288. Tales ἐχεκτέανοι ſunt *Rhiano Stobaei* p. 54, 11. κτηματικοὶ *Polybio*, *Diodoro*, aliisque. —— Sed hoc ſenſu nusquam alibi legere me memini τὶ ἔχοντας· nusquam etiam, quantum recordor, *Herodoto divites* vocantur ἔχοντες. Suſpicor itaque vocem hic latere Herodoteam, et, pro τοῖσί τι ἔχουσι, ſcribendum τοῖσι παχέσι. Samiorum adeoque dicerentur οἱ παχέες, ut V, c. 30., ἐξ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τοῦ δήμου· V, c. 77. οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων· VI, c. 91. Αἰγινητέων οἱ παχέες· et VII, c. 56. Attigerunt uſum *Herodoti Pollux* III, 109. *Portus*, *Des. Herald.* ad *Martial.* IX. ep. 33. *Kuſter.* ad *Ariſtoph.* Eq. v. 1136. et *G. Raphel.* in Pſalm XXII, 30. Per Atticos ſi plebem Atticam ſignificari voluit *Suidas*, hos equidem crediderim τοὺς πλουσίους dixiſſe παχεῖς, non elegantiores Atticos; nam praeterquam in comoedia vix invenietur apud Atticos hoc ſenſu παχύς. *Ariſtoph.* et alibi et in Pace v. 638., Τῶν δὲ συμμάχων ἔσειον τοὺς παχεῖς καὶ πλουσίους. Samiorum autem οἱ παχέες propria velut adpellatione dicebantur Γαμόροι, ſive Γεωμόροι, *divites et agrorum poſſeſſores*. *Plutarch.* in Quaeſt. Gr. p. 303. E. de Samiis agens, τῶν γεωμόρων, inquit, ἐχόντων τὴν πολιτείαν. ap. *Thucyd.* VIII, c. 21., Samiorum ὁ δῆμος

temp.

Samiorum magnanima patriæ derelictio, invitantibus Zanclæis, qui turbantur ab Anaxilao. Zanclæorum miseria, oppido a Samiis capto.

δὲ τοῖσί τι ἔχουσι, τὸ μὲν ἐς τοὺς Μήδους ἐκ τῶν στρατηγῶν τῶν σφετέρων ποιηθὲν, οὐδαμῶς ἤρεσκε· ἐδόκεε δὲ μετὰ τὴν ναυμαχίην αὐτίκα βουλευομένοισι, [a] πρὶν ἢ σφι ἐς τὴν χώρην ἀπικέσθαι τὸν τύραννον Αἰάκεα, ἐς ἀποικίην ἐκπλέειν, μηδὲ μένοντας, Μήδοισί τε καὶ [b] Αἰάκεϊ δουλεύειν. Ζαγκλαῖοι γὰρ οἱ ἀπὸ Σικελίης τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον πέμποντες ἐς τὴν Ἰωνίην ἀγγέλους, ἐπεκαλέοντο τοὺς Ἴωνας ἐς Καλὴν ἀκτὴν, βουλόμενοι αὐτόθι πόλιν [c] κτίσαι Ἰώνων· ἡ δὲ Καλὴ αὕτη ἀκτὴ καλεομένη, ἔστι μὲν Σικελῶν, πρὸς δὲ [d] Τυρσηνίην τετραμμένη τῆς Σικελίης· τυτέων ὦν ἐπικαλεομένων, οἱ Σάμιοι μοῦνοι [e] Ἰώνων ἐστάλησαν, σὺν δέ σφι Μιλησίων οἱ ἐκπεφευγότες. [f] Ἐν ᾧ τοιόνδε δή τι συνήνεικε γενέσθαι· Σάμιοι γὰρ κομιζόμενοι ἐς Σικελίην, ἐγένοντο [g] ὀν Λοκροῖσι τοῖσι Ἐπιζεφυρίοισι, καὶ Ζαγκλαῖοι, αὐτοί τε καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτέων, τῷ οὔνομα ἦν Σκύθης, περιεκαθέατο πόλιν τῶν Σικελῶν ἐξελεῖν βουλόμενοι· μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Ῥηγίου τύραννος Ἀναξίλεως, [h] τότε ἐὼν διάφορος τοῖσι Ζαγκλαίοισι, συμμίξας τοῖσι Σαμίοισι, ἀναπείθει ὡς [i] χρεὼν εἴη Καλὴν μὲν ἀκτὴν ἐᾶν ἔπλεον, ἐᾶν χαίρειν, τὴν δὲ Ζάγκλην σχεῖν, ἐοῦσαν [k] ἔρημον ἀνδρῶν· πειθομένων δὲ τῶν Σαμίων, καὶ σχόντων τὴν Ζάγκλην, ὡθαῦτα οἱ Ζαγκλαῖοι ὡς ἐπύθοντο ἐχομένην τὴν πόλιν [l] ἑωυτῶν, ἐβοήθεον αὐτῇ, καὶ ἐπεκαλέοντο Ἱπποκράτεα τὸν Γέλης τύραννον· ἦν γὰρ δή σφι οὗτος σύμμαχος· ἐπεί τε δὲ αὐτοῖσι καὶ [m] ὁ Ἱπποκράτης σὺν τῇ στρατιῇ ἦκε βοηθέων, Σκύθην μὲν τὸν μούναρχον τῶν Ζαγκλαίων, ἀποβαλόντα τὴν πόλιν, ὁ Ἱπποκράτης πεδήσας, καὶ τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ Πυθογένεα, ἐς Ἴνυκον πόλιν ἀπέπεμψε· τοὺς δὲ λοιποὺς Ζαγκλαίους, κοινολογησάμενος τοῖσι Σαμίοισι, καὶ [n] ὅρκους δοὺς καὶ δεξάμενος, προέδωκε· μισθὸς δέ οἱ ἦν εἰρημένος [o] ὅδε ὑπὸ τῶν Σαμίων, πάντων τῶν ἐπίπλων καὶ ἀνδραπόδων τὰ ἡμίσεα λαβεῖν τῶν ἐν τῇ πόλι· τὰ δ' ἐπὶ τῇ ἀγρῇ πάντα, [p] Ἱπποκράτεα λαγχάνειν· τοὺς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν Ζαγκλαίων αὐτὸς ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ εἶχε δήσας· τοὺς δὲ χορυφαίους αὐτέων τριηκοσίους, ἔδωκε τοῖσι Σαμίοισι καταφάξαι· ὃ μέν τοι οἵ γε Σάμιοι ἐποίησαν ταῦτα. Σκύθης δὲ ὁ τῶν Ζαγκλαίων μούναρχος, [q] ἐκ τῆς [1]Ἰνυ-

qui aliquid habebant, adeo non id quod sui duces erga Medos fecerant, probabatur, ut inito statim post pugnam navalem consilio, visum sit, priusquam eo tyrannus AEaces veniret, in coloniam proficisci, neque manentes et Medis servire et AEaci. Etenim per hoc idem tempus Zanclæi ab Sicilia missis in Ioniam nunciis solicitabant Iones ad Pulchrum litus, cupientes illic urbem Ionum condere. Hoc autem litus quod Pulchrum dicitur, Siculorum quidem est, sed in ea parte Siciliæ quæ ad Tyrrheniam vergit. His ergo solicitantibus, soli ex Ionibus Samii cum iis, qui effugere, Milesiis eo concesserunt. Quibus in Siciliam tendentibus, iamque navigantibus circa Locros Epizephyrios, hoc rei contigit, ut interea Zanclæi una cum suo rege, cui nomen erat Scythes, obsiderent urbem Siculorum eam expugnaturi; idque quum audisset Anaxileus tyrannus Rhegii, tunc offensus Zanclæis, adiens Samios, suasit satius esse, ut Pulchrum litus, ad quod navigabant, valere sinerent, et Zanclam occuparent viris desertam. Samii persuasi Zanclam occuparunt. Id Zanclæi quum audissent, urbi suæ suppetias ferunt, advocato Hippocrate Gelæ tyranno: erat enim is eorum socius. Qui posteaquam ad illos iuvandos cum exercitu venit, Scythæ Zanclæorum monarcho, orbato urbe, et fratri eius Pythogeni vincula indidit, eosque in oppidum Inycum relegavit: at ceteros Zanclæos ex compacto agens cum Samiis, dato et accepto iureiurando, prodidit, pacta mercede ut dimidium omnis supellectilis ac mancipiorum in urbe ipse haberet; quæ vero in agris essent, omnia ipsi Hippocrati cederent. Ergo plerosque Zanclæorum titulo mancipiorum in vinculis ipse habebat: quorum præstantiores trecentos Samiis occidendos tradidit: quod tamen illi facere noluerunt. Ceterum Scythes Zanclæorum monarcha ex Inyco

a Πρινὴ σφέα τὴν χώρ. *Arcb.* b *Arcb. V. M. Pasf. Ask. Valla*: prius fuit Ἀιάκεσι. c Κτῆσαι *Arcb.* et ἀκτὴ αὕτη. d Τυῤῥ. *Ask. Pasf.*, in quo corrector Τυρσ. e *Med. Pasf. Ask.*, antea Ἴωνες. f Duo ista ignorant *Arcb. V.* qui συνήν. non ξυν. g Ἐν Λοκρ. *Arcb. V. Pasf. Ask. Brit.* ora *Steph.*, antea ἐπὶ Λ. paullo ante Σαμίοι τε et ἐγίνοντο *Arcb. V.*. h Τότε marg. *Steph. Pasf. Ask.* ex vero: olim ὅτε. i Χρεὼν μὲν εἴη *Arcb.* k *Med. Pasf. Ask. V. Arcb. Brit.*, alii ἐρήμην. l Abest ab *Arcb. Vind.* m Articulus non est in *Arcb.*, mox ἀποβαλόντα *M. Ask. Pasf.*, in *Arcb. Paris. A. B. Ald. Vind.* ὡς ἀποβαλ. n Marg. *Steph. Arcb. V. Ask. Pasf.*, ut *Pausan.* IV. p. 337. et alibi *Herodot.*, antea ὅρκον. o Ὧδε *Brit.* p *Med. Arcb. Pasf. Ask. Paris. B. Vind.*, alii cum *Ald.* Ἱπποκράτεϊ· tum paullo ante ἡμισ. μεταλαβεῖν *Pasf.* et ora *Steph.*; in *Arcb.* mutato ordine ἐν τ. πόλ. τὰ ἡμ. λαβεῖν. q Duo seqq. non habet *Med. Ask.*, mox Ἰνύκου *Arcb. Valla.*

remp. gerebat, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν —— οὐδενός· conf. c. 73. et *Xenoph.* Ἑλλ. II. p. 269, 10. Notiores Syracusanorum sunt Γαμόροι ex ipso quoque *Herod.* VII, c. 155. *Hesychio* interprete, οἱ ἀπὸ τῶν ἐγγείων τιμημάτων τὰ κοινὰ διέποντες, *ab agrorum censu rempublicam administrantes*. De his Syracusanorum optimatibus erudite notavit *H. Vales.* in Excerpta ex *Diod. Sic.* p. 549. VALCKEN.

85. Τετραμμένη τῆς Σικελίης] Cl. *de Pauw* τῆς Ἰταλίης, in qua utique Tyrrhenia. Ut nunc Latina habent, considerandа verba, τῆς δὲ Σικελίης πρὸς Τυρ. τετραμμένη. *Calactam* Siciliae *Diodor.* XII, 8. descripsit.

89. Ἐγένοντο ἐν Λοκροῖσι] Non erat, cur a Codd. dissentirem. Scythae, Zanclaeorum monarchi, memorabile nomen in *AElіano* Var. VIII, 17., ubi Cel. *Perizonius* non alium arbitratur ac Scythen, Coorum tyrannum, cuius filius Cadmus, posita hereditaria tyrannide, Socium se Samiis addidit, Zanclam occupantibus; quae mihi quidem observatio videtur speciosior, quam verior. Obstat enim rei et temporis ordo. Conf. L. VII, 163. &c.

93. Τότε ἐὼν διάφορος] Pristinum ὅτε Cl. *Reiskius* ἅτε esse voluit, bene, ni MSS. potior esset scriptura. Iram Anaxilai in Zanclaeos etiam *Pausanias* memoravit L. IV, 23., in tyranni Regini aetate insignite aberrans, sicuti post *Pb. Cluverium* Sicil. Ant. L. I. p. 85. copiosius *Ez. Spanbemius* Disc. VIII. de Num. Praest. p. 554. commonstravit.

14. Σκύθης δὲ ὁ τῶν Ζ. μ. ἐκ τῆς Ἰνυκος] Omissae sunt in *Med.* Cod. voces ἐκ τῆς. Aut in suo Codice mendose legit *AElianus* Ἰνυκῖνος, aut erravit, quod suspicatur *Perizon.* praecedentium immemor Var. Hist. VIII, c. 17. quo de Scythe hic tradita denarravit verbis etiam *Herodoti* plerisque servatis. In *Herod.* legisse videtur *Steph. Byz.* ἐς Ἴνυκα πόλιν et ἐκ τῆς Ἴνυκος, ἀπὸ τοῦ Ἴνυξ. Ἴνυκον dixerunt alii: *Cluverio* Sic. Antiq. I. p. 230. omissa miror *Platonis* ex Hippia Mai. loca: p. 282. E. gloriatur Hippias, quantum brevi tempore confecerit pecuniae ἐξ ἑνός γε χωρίου πάνυ σμικροῦ Ἰνυκοῦ· ἐν Ἰνυκῷ legitur p. 284. B. Ridens Sophistae stultitiam Socrates p. 283. C. τοὺς μὲν Ἰνυκινῶν, inquit, υἱεῖς οἷός τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι. *Philostrat.* in Hippia p. 495., παρῆλθε καὶ εἰς τὴν Ἴνυκον ὑπὲρ χρημάτων, τὰ δὲ

co profugit Himeram, atque illinc transmisit in Asiam, ascenditque ad Darium regem: quem Darius iustissimum virorum omnium censuit qui e Græcia ad se ascendissent: nam quum exorato rege in Siciliam abiisset, rursus e Sicilia ad regem rediit: donec præ senio admodum beatus apud Persas excesit e vita. Samii itaque Medis liberati, Zanclam urbem pulcherrimam nullo negocio adepti sunt. Ceterum post navale prœlium pro Mileto gestum, Phœnices iubentibus Persis AEacem Sylosontis filium, utpote de ipsis bene meritum, et qui egregiam operam navasset, Samum reduxerunt. Quæ civitas, sola ex omnibus, quæ Dario rebellaverant, ea fuit cuius neque urbs neque templa incenderentur, quod in pugna navali a sociis defecisset. Statim expugnata Mileto Persæ Cariam cepere, civitatibus partim se ultro dedentibus, partim vi adactis. Et hæc quidem ita gesta sunt.

26 Histiæo autem Milesio, dum circa Byzantium agit, et Ionum onerarias naves quæ e Ponto cursum tenebant intercipit, affertur nuncius de rebus ad Miletum gestis. Itaque negociis ad Hellespontum pertinentibus Bisaltæ Apollophanis filio Abydeno delegatis, ipse habens Lesbios, Chium navigat, et apud locum quendam agri Chii, quem vocant Cava, cum Chiorum præsidio, quod ipsum non recipiebat, congressus, permultos eorum interfecit: simulque ceteros Chios, utpote ex pugna navali male affectos subegit, quodam ex eorum oppidulo cum Lesbiis progrediens.

27 Sed videlicet quoties ingentes sunt eventuræ calamitates vel civitati vel nationi, solent signis prænunciari: etenim Chiis ante hanc cladem ingentia signa contigerant: unum, quod ex choro centum adolescentum quos miserant Delphos, duo omnino rediere, nonaginta octo tabe intercipiente absumptis: alterum, quod sub idem tempus, paulo ante navalem pugnam, tectum supra pueros litteras discentes corruit, ita ut ex centum viginti pueris unus modo evaserit: hæc eis signa deus

15 Ἴυκος ἐκδιδρήσκει ἐς Ἱμέρην· ἐκ δὲ [a] ταύτης, πορὴν ἐς τὴν Ἀσίην, καὶ ἀνέβη παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον· καί μιν ἐνόμισε Δαρεῖος πάντων ἀνδρῶν δικαιότατον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' ἑωυτὸν ἀνέβησαν· καὶ γὰρ παραιτησάμενος βασιλῆα, ἐς Σικελίην ἀπίκετο· καὶ 20 αὖτις ἐκ [b] τῆς Σικελίης ὀπίσω παρὰ βασιλῆα, ἐς ὃ γήρᾳ μέγα ὄλβιος ἐὼν ἐτελεύτησε [c] ὑπὸ Πέρσησι. Σάμιοι δὲ ἀπαλλαχθέντες Μήδων, ἀπονητὶ πόλιν καλλίστην Ζάγκλην [d] περιεβαλέατο· μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίην τὴν ὑπὲρ Μιλήτου [e] γενομένην, Φοίνικες, κελευσάντων Περσέων, κατῆγον ἐς Σάμον Αἰάκεα τὸν 25 Συλοσῶντος, ὡς πολλοῦ τε ἄξιον γενόμενον σφίσι, καὶ μεγάλα κατεργασάμενον· καὶ Σαμίοισι μούνοισι τῶν ἀποστάντων ἀπὸ Δαρείου διὰ τὴν ἔκλειψιν τῶν νεῶν τῶν ὑπὸ τῇ ναυμαχίῃ, οὔτε ἡ πόλις, οὔτε τὰ ἱρὰ ἐνεπρήσθη. Μιλήτου δὲ ἁλούσης, [f] αὐτίκα Καρίην 30 ἔσχον οἱ Πέρσαι· τὰς μὲν [g] ἐθελοντὴν τῶν πολίων ὑποκυψάσας, τὰς δὲ ἀνάγκῃ προσηγάγοντο· ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ἐγίνετο. Ἱστιαίῳ δὲ τῷ Μιλησίῳ ἐόντι περὶ Βυζάντιον, καὶ συλλαμβάνοντι τὰς Ἰώνων ὁλκάδας [h] ἐκπλωούσας ἐκ τοῦ Πόντου, ἐξαγγέλλεται 35 τὰ περὶ Μίλητον γενόμενα· τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον ἔχοντα πρήγματα, ἐπιτρέπει [i] Βισάλτῃ Ἀπολλοφάνεος παιδὶ Ἀβυδηνῷ· αὐτὸς δὲ ἔχων Λεσβίους, ἐς Χίον ἔπλεε· καὶ Χίων φρουρὴν οὐ προσιεμένην 40 μιν, συνέβαλε ἐν Κοίλοισι καλεομένοισι τῆς Χίης χώρης· [k] τούτων τε δὴ ἐφόρευσε συχνοὺς, καὶ τῶν λοιπῶν Χίων, οἷα δὴ κεκακωμένων ἐκ τῆς ναυμαχίης, ὁ Ἱστιαῖος ἔχων τοὺς Λεσβίους ἐπεκράτησε, ἐκ [l] πολίχνης τῆς Χίων ὁρμεώμενος. Φιλέει δέ κως προσημαίνειν 45 σφι μέλλῃ μεγάλα κακὰ [m] ἢ πόλι ἢ ἔθνεϊ ἔσεσθαι· καὶ γὰρ Χίοισι πρὸ τούτων σημήια μεγάλα ἐγίνετο· τοῦτο μέν σφι πέμψασι ἐς Δελφοὺς χορὸν νεηνιέων ἑκατὸν, δύο μούνοι τυτέων ἀπενόστησαν, τοὺς δὲ ὀκτώ τε καὶ ὀγδηκοντα αὐτέων λοιμὸς [n] ὑπολαβὼν 50 ἀπήνεικε· τοῦτο δὲ, ἐν τῇ πόλι τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον, ὀλίγον πρὸ τῆς ναυμαχίης, παισὶ γράμματα διδασκομένοισι, [p] ἐπέπεσε ἡ στέγη, ὥστε ἀπ' ἑκατὸν καὶ εἴκοσι παίδων εἰς μούνος ἀπέφυγε· ταῦτα μέν σφι σημαί-

a Ταύτης πὲρ ἦν *Arch.* *b* Deest illi. *c* Et haec praepositio. *d* Περιβεβλήατο marg. *Steph. Pass. Ask.* *e* Γιν. et καλεσάντων *Arch.* *f* Loco αὐτίκα *Vind. Arch.* καὶ porro Καρίην *Ask.*, non Καρίαν. Supra τῶν νεῶν τὴν mavult Cl. *Reisk.* *g* *M. Ask.*, ἐθελοντῇ *Arch.*, ἐθελοντὶ *reliqui.* *h* Ἐκπλωούσας *Arch. Vind.*, quod verum: antea ἐκπλεούσ. *i* Βισάλτῳ *Arch. Valla.* *k* Τούτων δὴ *Arch. Vind.* Superius φρουρὴν οὐ προσιεμένην *Ald.* *l* Πολίσχνης *Arch.* et τῶν Χίων *Vind.* *m* Ἢ πόλι *Stobaeus* Serm. XLI. p. 242. *Arch. V. Paris. A. Brit. Ald. Valla*: ἢ illud ob *Med.* fuit expulsum, cui *Pass. Ask.* adsentiuntur. Paullo ante ἐπεὰν μέλλῃ solus *Arch.* *n* *M. Arch. Pass. Ask. Brit. Vind.*, vulgo ἀπολ. *o* Ὀλίγῳ *Arch.* *p* Ἔπεσε id., deest mox eidem ἀπ'.

δὲ πολίχνιον τοῦτο Σικελικόν· proxime sequentibus vitium inest, quod ex Hippia forte tolli poterit *Platonis*. VALCKEN.

14. Ἐκ τῆς Ἴυκος] Mihi certum videtur *Arch.* et *Vallae* ἐκ τῆς Ἰνύκου· ita supra, ita *Plato* Hipp. Maior. p. 282., et *Philostratus* Vit. Sophist. I. p. 495., in quo, τὸ δὲ πολίχνιον τοῦτο Σικελοί εἰσι, οὓς ὁ Πλάτων —— scripserim, quemadmodum Epist. 33. p. 627. ἡ δὲ Ῥάβεννα Ἰταλοί. Neque hic obliviscor *Steph. Byz.*, Ἡρόδοτος δὲ, scribentis in Ἴυκτον, Ἴυκτος αὐτὴν φησι, ἀπὸ τοῦ Ἴυξ. Voluit Ἴυκος, quod additum Ἴυξ postulat. Iungitur porro, ἔοικε δὲ ἐσφάλθαι, *error autem videtur*, scripturae videlicet in Codice, quo utebatur, *Herodoti*. Trahuntur aliorsum ea, nulla, quae et Cl. *de Pauw* opinio, necessitate. Bonum proin ἀπὸ τῆς Ἰνύκου, si τῆς Ἴυκος erroneum. Illud autem *Arch.* ἐκ ταύτης πὲρ ἦν, etsi illaudabile, silentio non est praetermittendum, siquidem suo id in libro *AElianus* invenisse videtur: neque enim aliunde, cum reliqua hinc sumpserit, Σκύθης eius ὁ Ἰυκτῖνος venit Var. VIII, 17. Alia Cel. *Iac. Perizonius*.

22. Ἀπονητὶ —— περιεβαλέατο] Servo hoc, non spreturus περιβεβλέατο, modo sic schedae scriptitassent. Atque ita quidem Samii Zanclam Siciliae, sive Messenen, sine gravi labore sibi occuparunt, in breve tamen tempus. Anaxilaus enim eosdem οὐ πολλῷ ὕστερον urbis possessione evertit, *Thucydide* L. VI, 5. teste.

31. Τὰς μὲν ἐθελοντὴν] Requiri vocula videtur, quae connectat ista cum praecedentibus, a syllaba forte praecedenti absorpta: καὶ τὰς μὲν ἐθελοντὴν τῶν πολίων ὑποκυψάσας, τὰς δὲ ἀνάγκῃ προσηγάγοντο. In his optime vir Clar. vocem restituit Herodoteam ἐθελοντὴν, quam, si per librarios licuisset, saepius forsan legeremus, et V, c. 104., ubi variant Codd. Errat *Galeus* ad I, c. 3., neque enim Graecis ἐθελοντὸς magis fuit in usu quam ἀκοντός. Apud *Suidam* in Ἐθελοντὴν, tertio *Polybii* loco, ἐπέλεξε τοῦ στρατεύματος ἐθελοντὴν, τοὺς ἀρίστους, accuratissimo *Thucydidis* more scribi quoque potuisset ἐθελοντηδόν. VALCKEN.

43. Ἐκ πολίχνης τῆς Χίων] Arbitror πολίχνης oppidi proprium esse titulum in Chiorum insula. Tales Πολίχναι Troadis et Cretae apud Ethnicographum, et Πολίχνα Siciliae in *Diodori* XIII, 7. Mox ἢ πόλι ἢ ἔθνεϊ multorum praesidio protegitur, iniuria eiectum.

49. Ὑπολαβὼν] Belle *Gronov.*, non dissentiente *D'Orvillio* ad *Charit.* L. III, 3. p. 269. Infra tamen L. VIII, 115. ΕΠΙΛΑΒΩΝ δὲ λοιμός τε τὸν στρατὸν —— ἔφθειρε, modo bene illud habeat.

σημήια ὁ θεὸς [a] προέδεξε· μετὰ δὲ ταῦτα, ἡ ναυμαχίη ὑπολαβοῦσα, [b] ἐς γόνυ τὴν πόλιν ἔβαλε· ἐπὶ δὲ τῇ ναυμαχίῃ ἐπεγένετο Ἱστιαῖος Λεσβίοις ἄγων· [c] κεκακωμένων δὲ τῶν Χίων, καταστροφὴν εὐπετέως αὐτέων [d] ἐποιήσατο. Ἐνθεῦτεν δὲ ὁ Ἱστιαῖος ἐστρατεύετο ἐπὶ Θάσον, ἄγων Ἰώνων καὶ Αἰολέων συχνούς· περικατημένῳ δέ οἱ Θάσον ἦλθε ἀγγελίη ὡς, οἱ Φοίνικες [e] ἀναπλώσι ἐκ τῆς Μιλήτου ἐπὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην· πυθόμενος δὲ ταῦτα, Θάσον μὲν ἀπόρθητον λείπει, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Λέσβον ἠπείγετο ἄγων πᾶσαν τὴν στρατιήν· ἐκ Λέσβου δὲ [f] λιμανούσης οἱ τῆς στρατιῆς, πέρην διαβαίνει, [g] ἐκ τοῦ Ἀταρνέος ὡς ἀμήσων τὸν σῖτον, τόν τε ἐνθεῦτεν, καὶ τὸν ἐκ Καΐκου πεδίου [h] τὸν τῶν Μυσῶν· ἐν δὲ τούτοισι τοῖσι χωρίοισι ἐτύγχανε ἐὼν Ἅρπαγος, ἀνὴρ Πέρσης, στρατηγὸς στρατιῆς οὐκ ὀλίγης· ὃς οἱ ἀποβάντι συμβαλὼν, αὐτόν τε Ἱστιαῖον ζωγρίῃ ἔλαβε, καὶ τὸν στρατὸν [i] αὐτοῦ τὸν πλέω διέφθειρε. Ἐζωγρήθη δὲ ὁ Ἱστιαῖος ὧδε· ὡς ἐμάχοντο οἱ Ἕλληνες τοῖσι Πέρσῃσι ἐν τῇ [k] Μαλήνῃ τῆς Ἀταρνείτιδος χώρης, οἱ μὲν συνέσασαν χρόνον ἐπὶ πολλὸν, ἡ δὲ ἵππος ὕστερον ὁρμηθεῖσα ἐπιπίπτει τοῖσι Ἕλλησι· τότε δὴ ἔργον τῆς ἵππου τοῦτο ἐγένετο· καὶ τετραμμένων τῶν Ἑλλήνων, ὁ Ἱστιαῖος ἐλπίζων οὐκ ἀπολέεσθαι ὑπὸ βασιλῆος διὰ τὴν παρεοῦσαν ἁμαρτάδα, Φιλοψυχίην τοιήνδε τινα ἀναιρέεται· [l] ὡς φεύγων τε κατελαμβάνετο ὑπ' ἀνδρὸς Πέρσεω, καὶ ὡς καταιρεόμενος, ὑπ' αὐτοῦ ἔμελλε συγκεντηθήσεσθαι, Περσίδα γλῶσσαν [m] μετεὶς, καταμηνύει ἑωυτὸν, ὡς εἴη Ἱστιαῖος ὁ Μιλήσιος. Εἰ μέν νυν, ὡς ἐζωγρήθη, ἄχθη ἀγόμενος παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον, ὁ δὲ οὔτ' ἂν ἔπαθε κακὸν οὐδὲν,

deus præmonſtravit. Poſt hæc excepit pugna navalis, quæ civitatem in genu deiecit. Poſt eam pugnam acceſſit Hiſtiæus cum Lesbiis, qui Chios iam exhauſtos facile excidit. Hiſtiæus autem illinc cum multa Ionum et AEolenſium copia adverſus Thaſum contendit. Cui Thaſum obſidenti quum eſſet nunciatum Phœnices a Mileto in reliquam Ioniam proficiſci, Thaſum inexpugnatam reliquit, atque in Lesbum traiecit cum omnibus copiis: et illinc fame eas urgente traiicit in oppoſitam continentem, ex Atarneo meſſurus frumentum tam illinc quam ex campo Caici, qui erat Myſorum. Erat in his locis forte Harpagus, vir Perſa, non parvi exercitus dux: qui cum Hiſtiæo egreſſo in terram certamen committens, et ipsum Hiſtiæum vivum cepit, et maiorem exercitus eius partem occidit. Hunc autem in modum captus est Hiſtiæus: Dum Græci cum Perſis pugnarent in Malena regionis Atarnitidis, illi quidem diu perſtiterunt, deinde vero equitatus emiſſus in Græcos impetum dedit, et inde tota acies pependit; adeo ut verſis in fugam Græcis, Hiſtiæus ſperans ſe ob præſentem noxam non interfectum iri ab rege, talem quandam vitæ cupiditatem conciperet, ut quum fugiens caperetur a quodam Perſa, atque captus ab eodem eſſet transfodiendus, ſeſe Mileſium Hiſtiæum eſſe, lingua Perſica utens indicaret. Quem opinor, ſi ita vivus captus ad regem Darium perductus fuiſſet, nihil mali fuiſſe paſſurum, et

55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80

28 29 30

[a] Προέδεξε *Paſ.*, προέδειξε *M.*, προσέδεξε *Vind. Arcb.*, optime *Paſ.*, olim προσέδειξε. [b] *Etymologus* citat, nonnulla mutans in Πρηνής. [c] Καὶ κακ. *Arcb.* [d] Ἐποιήσαντο *Paſ. Ask. Arch. V.* &c., ſolus *Med.* ἐποιήσαντο. [e] Ἀναπλέουσι *Paſ. Ask.* [f] Omnes δειμαινούσης. [g] Ἐκ τοῦ *M. Paſ. Ask.*, ἐς τοῦ *Paris. A. B. Arcb. V. Brit. Ald.*, tum Ἀρτανέος *Arcb. V. Valla.* [h] *Med. Ask. Paſ.*, alii omnes τῶν non norunt. [i] Δὲ αὐτ. et πλέον *Arcb.* [k] Μεγαλήνῃ *Paſ.*, Μαλίνῃ τῆς Ἀρτανίδος *Arcb. Vind. Valla.* [l] Octo ſeqq. omiſit ſocors *Ask.* librarius. [m] Μετιεὶς *Vind. Arcb.* nec ſperno: multo tamen tritius γλῶσσαν ἰείς. Vide II, 2.

55. Ἐς γόνυ τὴν πόλιν ἔβαλε] Non diſcrepat *Appiani* de Maſinisſa τὴν Καρχηδονίων δύναμιν ΕΣ ΓΟΝΥ ΒΑΛΩΝ Punic. p. 94. deque Caeſare ἄγρια ἔθνη —— ΕΣ ΓΟΝΥ ΒΑΛΩΝ Bell. Civ. II. p. 846., pro quo ἐς γόνυ ἔῤῥιψε III. p. 876., et κλίνας ἐς γόνυ p. 885. Neque ſine cultu *Baſilius Seleuc.* Miracul. S. Theclae L. II, 12. p. 168. καὶ εἰς γόνυ κεκλίκασι μὲν αἱ ἐκκλησίαι, κεκλίκασι δὲ πόλεις καὶ ἀγροὶ καὶ κῶμαι καὶ οἶκοι. Poſſem adſtruere *Baſilium M.* Epiſt. 301. p. 437. C. et praeter ceteros *AEſchylum* Pers. v. 933., ſed exitus non foret. Praeſtat verbo monere, ἐποιήσατο in ſecuturis unius *Med.* ductu inprudenter mutari.

55. Ἐς γόνυ τὴν πόλιν ἔβαλε] Auctor *Etymol. M.* in v. Πρηνὴς p. 687, 30. Ἡρόδοτος, ait, μεταφορικῶς χρησάμενος εἶπε τὴν πόλιν εἰς γόνυ πεσεῖν, τοῦτο δηλῶν, ὡς εἰς δουλείαν αὐτὴν ἐπήγαγεν· monſtrat interpretatio hic quoque primum ſcriptum ἔβαλε· alterum πεσεῖν fluxit ex vicinis; in eumdem enim ſenſum urbs dicitur ἐς γόνυ πεσεῖν. Nihil erat cur a Grammatico reprehenderetur *Euphorion*, qui de Baccho dixerit, ἐπρήνιξε τὴν Εὐρυμέδοντος πόλιν· id est κατέβαλε, vel ἐπὶ στόμα ἔβαλε. Utrumque fuit in uſu, et ἐπὶ στόμα πεσεῖν, et ἐς γόνυ· venuſte *AElian.* V. H. III, c. 17. *Ariſtoteles*, inquit, *urbem patriam*, οὐ, τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, εἰς γόνυ πεσοῦσαν, ἀλλ' ἐπὶ στόμα, ἀνέγησεν αὖθις· ubi notat *Kühnius*, memor etiam loci *Herod. S. Iobann. Chryſ.* in Epiſt. ad Innocentium T. III. p. 522. A. ὁ παρὼν ὑμῖν ἀγὼν πρόκειται ὑπὲρ ἐκκλησιῶν εἰς γόνυ κατενεχθεισῶν —— In ſeq. Cap. licet conſpirent in vitioſa lectione Codd. pro δειμαινούσης reſtituerem λιμαινούσης, feliciter detectum a *Reiskio* et *Heringa:* hoc vicina poſtulant; alterum ferri nequit. VALCKEN.

64. Λιμαινούσης οἱ τῆς στρατιῆς] Novandi de coniectura *Herodoti* orationem metus ſaepe in ſuperioribus conantem conpeſcuit, iuſto fortaſſe gravior: at eo ſum ingenio. Hic confidentior contra omnes libros veriſſimam doctiſſimorum virorum, *Reiskii* et *Heringae*, correctionem recepi. In Lesbo nulla ſane formido copias percellebat Hiſtiaei: fames urgebat, quam pulſuri milites in continentem transeunt, meſſuri frumentum. Pariliter L. VII, 25. ἵνα μὴ ΛΙΜΗΝΕΙΕ ἡ στρατιή. Confer *Adr. Heringae* Obſerv. Critic. C. 31. p. 277.

71. Ἐν τῇ Μαλήνῃ] Sitne Μαλίνῃ, an Μεγαλήνῃ vero congruentius, an in vulgata acquieſcendum, neutiquam perſpicio. Malo doctiorum hoc curis integrum relinquere, a Ματιηνῇ tamen, uti repoſitum memini, alienior: ea Mediae regio L. V, 52. Propius, ſitum ſi ſpectes, abest Καρίνη, ſive, ut ap. *Plinium* et *Stephan. Byz.*, Καρήνη L. VII, 42.

81. Ἀχθη ἀγόμενος] *Melotus*, V. Cl., coniecerat in marginem ſui libri ἀπίχθη ἀγόμενος, credo, ob ſequentia ἀπίκετο ἀγόμενος· quae boni quidem commatos, ſed edito et conſtanter probato non praeiudicant. *Noſtri* ſunt ἰόντες ἦισαν C. 34., φεύγων ἐκφεύγει L. V, 95., οἴχεσθαι οἰχομένους VII, 220. &c.

82. Οὔτ' ἂν ἔπαθε κακὸν οὐδὲν] Ista nititur Hiſtorici ſuſpicio ingenio clementi Darii Regis beneficiorum ſemper memoris, et lege Perſarum humaniſſima, cuius ille fuiſſe videtur obſervantiſſimus. Grave cenſeri poterat Hiſtiaei delictum, ſed hoc facile redemiſſet ingenti benefacto, quo Regem olim et Perſas e Scythia profugos mactaverat: more ſuo gratus Darius V, c. 11., beneficii meminerat in ſe collati; tandemque mortui honorificam quoque fecit mentionem, ὡς ἀνδρὸς μεγάλως ἑωϋτῷ τε καὶ Πέρσῃσι εὐεργέτεω. Egregiam Perſarum legem merito collaudat *Herod.* I, c. 137., τὸ μὴ μιῆς αἰτίης ἕνεκα μήτε αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα φονεύειν· ſed tum demum, λογισάμενος ἢν εὑρίσκῃ πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων. Secundum hanc, ut puto, legem Teribazum abſolverunt Perſae iudices ap. *Diod. Sic.* XV, c. 11. atque ob eamdem rationem eiusdem *Diodori*, ſive *Cteſiae* potius, Arbaces τῶν κινδύνων ἀπέλυσε τὸν Βέλεσυν, —— φήσας μείζονας εἶναι τὰς ἐξ αὐτοῦ προγεγενημένας εὐεργεσίας τῶν ὕστερον ἀδικημάτων, L. II, c. 28. Patriae plus malorum attuliſſe quam commodi Lyſandrum ſtatuit *Pauſan.* IX, p. 776., Πέρσαις τε ἐπόμενος, καὶ δικάζων νόμῳ γε τῷ ἐκείνων· id est utrorumque inſtituta iuſta comparatione. Copioſe Perſicam legem explanat *Ariſtides* in Apo-

et occiſi et in crucem acti, capite ad Darium miſſo. Inſulis Chio et Lesbo et Tenedo ſubactis, etiam Ionia ſubiugata et dira exempla in pueros et puellas edita.

et remisſurum ei Darium culpam; nunc ne id contingeret, neve fuga elapsus apud regem magnus rursus existeret, Artaphernes Sardium prætor et Harpagus, qui ceperat, ut Sardes reversus est captivum ducens, corpus quidem eius illic in crucem fustulerunt, caput sale conditum Susa ad regem Darium detulerunt. Ea re audita Darius obiurgatis qui id fecerant, quod hominem vivum in conspectum suum non adduxissent, iussit Histiæi caput eos elotum atque decore obvolutum sepelire, tanquam viri de ipso ac de Persis bene meriti. Ita res Histiæi se habuerunt. PERSARVM autem nauticæ copiæ circa Miletum hybernantes, altero anno ut inde navigarunt, haud difficulter insulas continenti adiacentes ceperunt, Chium, Lesbum, Tenedum: quarum insularum ut quamque capiebant, singulas barbari subactas verriculabant: verriculant autem hunc in modum: Vir viri manum tenens prehensam, a mari boreali ad australe transiverunt: post hæc omnem insulam peragrant, venando homines. Ceperunt quoque in continenti urbes Ionicas eadem ratione, præterquam quod non verriculabant homines: neque enim poterant. Hic autem non falso cesserunt ea, quæ duces Persarum minati sunt Ionibus, quum ex adverso castra haberent: nam posteaquam potiti sunt urbibus, formosissimos quosque puerorum seligentes excederunt, ut exsectis testibus pro viris integris facerent eunuchos; virginesque forma præstantissimas ad regem transportarunt: et super hæc, urbes cum ipsis templis cremaverunt. Ita tertio Iones sunt in servitutem redacti, primum a Lydis, bis deinceps a Persis. Profectus

δεῖν, δοκέειν ἐμοὶ, [a] ἀπῆκέ τ' ἂν αὐτῷ τὴν αἰτίην· νῦν δέ μιν, αὐτέων τε τυτέων εἵνεκα, καὶ ἵνα μὴ διαφυγὼν, αὖτις μέγας παρὰ βασιλέϊ γένηται, [b] Ἀρταφέρνης τε ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, καὶ ὁ λαβὼν Ἅρπαγος, ὡς ἀπίκετο ἀγόμενος ἐς Σάρδις, τὸ μὲν αὐτοῦ σῶμα [c] αὐτοῦ ταύτῃ ἀνεσταύρωσαν, τὴν δὲ κεφαλὴν ταριχεύσαντες, ἀπήνεικαν παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον ἐς Σοῦσα. Δαρεῖος δὲ πυθόμενος ταῦτά τε καὶ ἐπαιτησάμενος τοὺς ταῦτα ποιήσαντες, ὅτι μιν οὐ [d] ζώοντα ἀπήγαγον ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ, τὴν κεφαλὴν τὴν Ἱστιαίου λούσαντάς τε καὶ περιστείλαντας [e] εὖ ἐνετείλατο θάψαι, ὡς ἀνδρὸς μεγάλου 341
ἑωυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι εὐεργέτεω· τὰ μὲν περὶ Ἱστιαῖον οὕτω ἔσχε. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων, χειμερίσας περὶ Μίλητον τῷ δευτέρῳ ἔτεϊ ὡς ἀνέπλωσε, αἱρέει εὐπετέως τὰς νήσους τὰς πρὸς τῇ ἠπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον· ὅκως δὲ λάβοι τινὰ τῶν νήσων, ὡς ἑκάστην αἱρέοντες οἱ βάρβαροι ἐσαγήνευον τοὺς ἀνθρώπους· σαγηνεύσι δὲ [f] τόνδε τὸν τρόπον· ἀνὴρ ἀνδρὸς ἁψάμενος τῆς χειρὸς, ἐκ θαλάσσης τῆς βορηίης ἐπὶ τὴν νοτίην [g] διήκουσι, καὶ ἔπειτα διὰ πάσης τῆς νήσου διέρχονται ἐκθηρεύοντες τοὺς ἀνθρώπους· αἱρέουσι δὲ καὶ τὰς [h] ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας κατὰ τὰ αὐτά· πλὴν οὐκ ἐσαγήνευον τοὺς ἀνθρώπους· οὐ γὰρ οἷά τ' ἦν. Ἐνθαῦτα Περσέων οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἐφύσαντο τὰς ἀπειλὰς τὰς [i] ἐπηπείλησαν τοῖσι Ἴωσι στρατοπεδευομένοισι ἐναντία σφίσι· ὡς γὰρ [k] δὴ ἐπεκράτησαν τῶν πολίων, παῖδάς τε τοὺς εὐειδεστάτους ἐκλεγόμενοι ἐξέταμνον, καὶ ἐποίουν [l] ἀντὶ εἶναι ἐνόρχιας εὐνούχους· καὶ παρθένους τὰς [m] καλλιστευούσας, ἀνασπάστους παρὰ βασιλῆα· ταῦτά τε δὴ ἐποίευν, καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι τοῖσι ἱροῖσι· οὕτω δὴ τοτρίτου Ἴωνες καὶ ἐδουλώθησαν· πρῶτον μὲν, ὑπὸ Λυδῶν, δὶς δὲ [n] ἐπιξῆς τότε ὑπὸ Περσέων.

Ἀπὸ

a Ἀπῆκε iid., olim ἀφῆκε contra dialectum. *b* Ἀρταφρένης *Ask.*, et mox δὴ loco τε *Arcb.* *c* Non legunt *Arcb. Vind.*, offensi repetitione. *d* Ζῶντα *Arcb. V.* *e* *Med. Ask. Pasſ.*, in *Arcb.* et *Valla* nec εὖ nec εὐπρεπῶς, quomodo *Ald.* atque alii. *Tzetzes* haec suo sermone descripsit Chil. III, 540. p. 314. *f* *Med. Pasſ. Ask.*, in aliis τοῦτον τὸν τρ. *g* Διήκουσαν *Ask.* et *Med.*, διήκουσι *Pasſ. V. Arcb. Paris. A. B. Brit. Ald. Valla.* *h* Ἐν τῇ ἠπ. *Ask. Pasſ. Vind. Brit. Arcb.*, τῇ aberat. *i* *Med. Pasſ. Ask.* ἐπηπειλήσαντο, reliqui spernunt omnes. *k* Defit *Arcb. Vind.* *l* *M. Ask. Pasſ. Arcb.*, in quo ἐνόρχας· ceteri ἀντὶ ἐνόρχων εἶναι εὖν. *m* Καλλίσους *Ask.* *n* Ἐπεξῆς *V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, in *Arcb.* et *Valla* ὑπὸ Λυδῶν δὶς, ἐπεξῆς δὲ· ἑξῆς *M. Ask. Pasſ.*

Apolog. pro IV. viris T. III, p. 419. Solitum autem Darium animo grato Graecorum etiam in se collata beneficia recordari documento sunt Democedes, Syloson, Coës, Histiaeus, aliique. In Asiam traductos, quibus valde fuerat iratus, Eretrienses clementissime tractavit et Milesios: *Herod.* VI, c. 119. et c. 20. sed magni animi documentum praebet egregium undecunque tandem petitum *AElian.* V. H. VI, c. 14. VALCKEN.

92. Λούσαντάς τε καὶ περιστείλαντας εὖ] Hoc si plures exhibebunt Codd. mihi quoque placeret prae altero, forsan interpretamento: neque εὖ nec εὐπρεπῶς legisse videtur *Valla*: εὖ περιστεῖλαι et καλῶς in talibus adhibentur. Hippias iudicabat *Platonis* T. III. p. 291. D. κάλλιστον εἶναι ἀνδρὶ πλουτοῦντι, *parentes suos vita functos* καλῶς περιστείλαντι ὑπὸ τῶν αὑτοῦ ἐκγόνων καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ταφῆναι. Erit forsan qui hic utrumque putet Herodoteum, περιστείλαντας εὖ, εὐπρεπῶς ἐνετείλατο θάψαι, atque a *Io. Tzetze* hoc quoque lectum, qui hic narrata sequutus ad illa sua quaedam adiecit additamenta Chil. III, v. 535—543. Τέλος, δακρύσας περισσὰ τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, Τοῖς Πέρσαις λέγει λούσαντας ἐντίμως καταθάψαι, Ὡς εὐεργέτου τῶν Περσῶν μεγάλως ὑπηργμένου· Ὁ Ξύλου παῖς Ἡρόδοτος γράφει τὴν ἱστορίαν· male interpres ibi dedit *Oxyli*: Ὁ Ξύλου scribendum vel Ὁ Λύξου. VALCKEN.

100. Σαγηνεύουσι] Vide Cl. *Valckenarium* ad L. III, 149. *Nostri* et *Platonis* studio frequens verbi eius apud oratores *Libanium*, *Polemonem*, *Himerium* atque alios est usus: amavit et *Philo Iud.* III. Vit. Mos. p. 690., et in re Christiana, captisque Evangelii doctrina gentibus *Gregorius Naz.*, *Io. Chrysost.*, *Proclus*, ad cuius Orat. XX. p. 550. pauca *Vincent. Riccardus*. Ego vero ἐπὶ τὴν νοτίην διήκουσι, schedis et sententia iubentibus, reduxi: aliena enim viri Cel. monita. Persae ab insulae littore, quod maris AEgaei partem septemtrionalem spectabat, iunctis consertisque manibus progressi fuerunt ad australe, cuncta incingentes, tum deinde omnia venantes et capientes, velut in sagena pisces.

7. Τὰς ἐπηπειλήσαντο] Postremam syllabam ex sequenti τοῖσι natam arbitror, et restituendum ante vulgatum ἐπηπείλησαν· alteram formam ut legitimam crederemus, exempla debuerant simillima proferri. —— In istis contra, vulgatis ex *Med.* ἐποίευν ἀντὶ εἶναι ἐνόρχιας εὐνούχους· vocula debebat interponi, quam constans requirit Graecorum usus, ut legatur: ἐποίευν ἀντὶ τοῦ εἶναι ἐνόρχιας εὐνούχους· hoc vel unicus docere poterat *Herodoti* locus VII, c. 170., ἀντὶ τοῦ εἶναι νησιώτας, ἠπειρώτας (γενέσθαι.) Ut nostro loco vulgabatur ἀντὶ ἐνόρχων, illic scribi quoque potuerat ἀντὶ νησιωτῶν· qua forma loquendi *Euripid.* Androm. v. 457., σὲ —— Ναύτην ἔθηκεν ἀντὶ χερσαίου· et *Theocrit.* V, v. 150., γενοίμαν —— Μελάνθιος ἀντὶ Κομάτα. Verum alterum illud rarius requirit articulum, ἀντὶ τοῦ εἶναι ἐνόρχιας, εὐνούχους. Sic *Thucyd.* VII, c. 28., τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν ἐδεῖτο ἡ πόλις, καὶ ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι φρούριον κατέστη. —— Supra dederat eodem sensu *Herod.* c. 9., τοὺς παῖδας ἐκτομίας ποιήσομεν· haeret et illic articulus in sua sede: *AEschyl.* Suppl. v. 305., Βοῦν τὴν γυναῖκ' ἔθηκεν Ἀργεῖα θεός. *Aristoph.* Θ. v. 740., Ἀσκὸς ἐγένεθ' ἡ κόρη. *Herod.* I, c. 103., νὺξ ἡ ἡμέρη ἐγένετο. Ab *Herodoto* scribi non potuit, quod legit in suo Cod. *Theon* Soph. vid. pag. 49. Progymn. VALCKEN.

10. Ἀντὶ εἶναι ἐνόρχιας] Accedo *Gronovio*, haesitans non nihil ob ἐνόρχας *Arcb.*, non utique malos. Redibit similis discordia L. VIII, 105., ubi tamen τῶν ἐνορχίων *Pasſ.* et *Ask.* Statim καλλίσους in *Ask.* ex scholio. Vide L. IV, 180.

14. Ὑπὸ Λυδῶν, δὶς δὲ ἐπεξῆς] Posterius, redditum L. IV, 196., vim pati non debuerat: priora optime

Mox et Europæ maritima Perſis ceſſerunt. Caſus Byzantii, Chalcedonis, Cyzici. Miltiades Cypſeli filius

Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς, τὰ [a] ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου, αἴρει πάντα· τὰ γὰρ ἐπὶ δεξιὰ [b] αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσῃσι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ' ἤπειρον· εἰσὶ [c] δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ αἵδε τοῦ Ἑλλησπόντου, Χερσόνησος τε, ἐν τῇ πόλιες [d] συχναὶ ἔνεισι, καὶ Πέρινθος, καὶ [e] τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηίκης, καὶ [f] Σηλυβρίη τε καὶ Βυζάντιον. Βυζάντιοι μέν νυν καὶ οἱ πέρηθεν Χαλκηδόνιοι, οὐδ' ὑπέμειναν ἐπιπλέοντας τοὺς Φοίνικας, ἀλλ' [g] οἴχοντο ἀπολιπόντες τὴν σφετέρην, ἔσω ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον· καὶ ἐνθαῦτα πόλιν [h] Μεσαμβρίην οἴκησαν· οἱ δὲ Φοίνικες κατακαύσαντες ταύτας τὰς χώρας τὰς [i] καταλελεχθείσας, τράποντο ἐπί τε [k] Προκόννησον, καὶ Ἀρτάκην· πυρὶ δὲ καὶ ταύτας νείμαντες, [l] ἔπλωον αὖτις ἐς τὴν Χερσόνησον, ἐξαιρήσοντες τὰς ἐπιλοίπους τῶν πολίων, [m] ὅσας πρότερον προσχόντες οὐ κατέσυραν· ἐπὶ δὲ Κύζικον οὐδὲ ἔπλωσαν [n] ἀρχήν· αὐτοὶ γὰρ Κυζικηνοὶ ἔτι πρότερον τοῦ Φοινίκων [o] ἔσπλου, ἐγεγόνεσαν ὑπὸ βασιλέϊ, Οἰβάρεϊ τῷ Μεγαβάζου ὁμολογήσαντες, τῷ ἐν [p] Δασκυλείῳ ὑπάρχῳ· τῆς δὲ Χερσονήσου, πλὴν Καρδίης πόλιος, τὰς ἄλλας πάσας ἐχειρώσαντο οἱ Φοίνικες. Ἐτυράννευε δὲ αὐτέων
342 μέχρι τότε Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος τοῦ Στησαγόρεω, κτησαμένου τὴν ἀρχὴν ταύτην [q] πρότερον Μιλτιάδεω τοῦ Κυψέλου, τρόπῳ τοιῷδε· εἶχον Δόλογκοι Θρήϊκες [r] τὴν Χερσόνησον ταύτην· οὗτοι ὦν οἱ Δόλογκοι πιεσθέντες πολέμῳ ὑπὸ Ἀψινθίων, ἐς Δελφοὺς ἔπεμψαν τοὺς βασιλῆας περὶ τοῦ πολέμου χρησομένους· ἡ δὲ Πυθίη σφι ἀνεῖλε οἰκιστὴν ἐπάγεσθαι ἐπὶ τὴν χώρην τοῦτον, ὅς ἂν σφέας ἀπιόντας ἐκ τοῦ ἱροῦ πρῶτος ἐπὶ ξείνια [s] καλέσῃ· ἰόντες δὲ οἱ Δόλογκοι τὴν ἱρὴν ὁδὸν, διὰ Φωκέων τε

fectus ab Ionia navalis exercitus, omnia quæ ad lævam ſunt Helleſpontum innavigantibus ſubegit: nam quæ ſunt ad dextram, iam ſubacta erant a Perſis per continentem. Helleſponti autem hæc in Europa ſunt, Cherſoneſus, in qua frequentes ſunt urbes, et Perinthus, et caſtella per Thraciam, et Selybria, et Byzantium. Quorum Byzantii, et qui oppoſito in litore ſunt Chalcedonii, ne exſpectaverunt quidem adventum Phœniciæ claſſis: ſed relicta regione ſua, in interiora Euxini ponti receſſerunt, ibique urbem Meſambriam condiderunt: at Phœnices his locis quæ dicta ſunt, incenſis, ad Proconneſum et Artacen ſe convertunt. Quibus et ipsis igni traditis, rurſus in Cherſoneſum revehuntur, everſuri ceteras urbes, quas ſuperiore acceſſu non everterant: nam Cyzicum omnino ne acceſſerunt quidem; quod ipsi Cyziceni, iam ante adventum hunc claſſis Phœnicum ſub rege erant, quum ſe OEbari, qui Daſcylii præſes erat, filio Megabazi, dediſſent. Ceteras Cherſoneſi urbes præter Cardiam Phœnices ſubegerunt. Quarum usque ad id tempus 34 tyrannus erat Miltiades, filius Cimonis, nepos Steſagoræ: cuius imperii auctor fuerat Miltiades Cypſeli filius, ad hunc modum. Dolonci Thraces hanc Cherſoneſum tenebant. Hi Dolonci quum ab Abſinthiis bello vexarentur, reges ſuos, ut de bello conſulerent, Delphos miſerunt: quibus Pythia reſpondit, ut coloniæ in ſuam terram deducendæ eum auctorem adſciſcerent, qui primus eos templo abeuntes hoſpitio invitaſſet. Dolonci ſacram viam ingreſſi, per Phocenſes at-

a Ἐπαριστερὰ *Arcb.*, mox ἐπὶ δεξιᾶ *Ask.* prius erat ἐπιδεξιά. *b* Αὐτοῖσι Πέρ. *Paſ. Arcb.* *c* Δὲ ἐν *Arcb. V. Paſ. Paris. B. Brit.*, δὲ αἱ ἐν *M. Ask.*, quo non opus inſerto. *d* Συχναὶ ἔνεισι *M. Paſ. Ask.*, συχναὶ εἰσι *Arcb. V.* antea πόλιες πολέες εἰσὶ ex *Ald.*, cui *Brit.* paria facit. *e* Deest *Arcb.* *f* Σηλυμβρίη *Ask. Med. Paſ.*, Σηλυμρίη *Vind.*, Σηλυβρίη *Arcb. Brit. Paris. A. B. Ald.*, *Sylebria* Valla. *g* *Med. Ask. Paſ.*, Φεύγοντες omittit quoque *Arcb. Vind.*; olim οἴχ. Φεύγοντες ἀπολιπόντες τὴν πόλιν, ἔσω cum *Arcb. V. Paris. A. Ald.* Attigit *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 803. p. 249. *h* Θηλυμβρίην ora *Steph. Paſ. Ask.* *i* Καταλειφθείσας *M. Ask. Paſ.*, καταλεχθείσας *Arcb. V. Paris. B. Brit. Ald. Valla.* *k* Προκόνησον *Vind. Arcb. Valla, Brit.* Προκάννησον *Paſ.*, antea Προικόνν. *l* Ἔπλωον recte *V. Arcb.*, prius ἔπλεον· tum ἐπὶ τὴν Χερ. ora *Steph. Ask.* *m* *Med. Ask. Paſ.*, πρότερον alii non norunt. *n* Ἀρχὴν tantum *Arcb. V. Paſ. Ask.*, τὴν ἀρχὴν prius. *o* *Med. Ask.*, in *Paſ.* τούτου ex correctione: ἔσπλου τούτου ceteri. tria ſeqq. ἐγεγόν. ὑπὸ βασ. deſunt *Arcb.* *p* Δασκυλείῳ id. *Valla*, prius Δασκυλίῳ. *q* Abest *Arcb. Vall.* Mox Κυψέλλου *Ald.* et iterum. *r* *Paſ. Arcb. Vind.* marg. *Steph. Valla.* Erat antea ἀρχὴν τῆς Χερσονήσου ταύτην. *s* Καλέσαι *Arcb.*

habent; namque error *Arcb.* et *Vallae* ex L. I, 169. manifeſtiſsimus. Male quoque eaedem ſchedae ἐπαριστερὰ iunctim, ſicuti ἐπιδέξια pleraeque. Non neſcio in talibus variari, monueruntque praeclari viri *Dukerus* ad *Thucyd.* I, 24. et *Hemſterh.* Epiſt., *Dukeri* Praefationi inſerta. Noſter *Homerico* Il. M, 229. et N, 675. more L. I, 51. ὁ μὲν —— ἑκέτο ἐπὶ δεξιὰ ἐσιόντι, ὁ δὲ —— ἐπ' ἀριστερά· et III, 90. ἀπὸ δὲ Ἑλλησποντίων τῶν ἐπὶ δεξιὰ ἐσπλεόντι· tum L. VII, 39. Apte ergo *Ask.*, modo tonus vertatur; nam quae ad L. II, 39., alius ſunt formae.

20. Πόλιες συχναὶ] Nolui tot Codd. refragari, quamquam πολέες ex priſco uſu, in Muſis citra ius demutato L. II, 107. Ceſſaret, ſi quid in vocum adfini ſono ingrati, ubi πόλις πολέες lonum ſcriberetur more. Mox Σηλυβρίη origini ap. *Strabon.* L. VII. p. 491. C. propior et antiquior est. Lege *Diodoro* adpoſita L. XIII, 65. et *Leonclavium Hutchinſonumque* ad K. Ἀναβ. *Xenophontis* L. VII. p. 538.

23. Ἀλλ' οἴχοντο ἀπολιπόντες] Optime *Gronov.*; τὴν σφετέρην *Euſtath.* itidem vidit. Statim Μεσαμβρίην οἴκισαν dat Ed. Genev. CIↃIↃCXVIII. de coniectura, neque ea absurda. Vid. L. II, 154.; *Euſtath.* vulgati patronus est.

26. Τὰς καταλεχθείσας] Delectatur isto ſcriptor. Δυσχείμερος δὲ αὕτη ἡ καταλεχθεῖσα πᾶσα χώρη L. IV, 28. In *Porti* penu plura. Itaque iure priſtinam ſedem recuperavit. Scripſi praeterea Προκόννησον, originatione vocis ap. Criticos ad *Apollon. Rh.* L. II, 279. motus et Noſtri conſuetudine L. IV, 14., quae deinceps ἐν Δασκυλείῳ deſiderabat, quomodo III, 120. 126.

40. Τὴν Χερσόνησον ταύτην] Quod olim legebatur τὴν ἀρχὴν τῆς Χερσονήσου ταύτην, non pulcra ſpecie est, formatum ferme ex praecedentibus: ταύτης certe, uti C. 40., oportuerat, voluitque *Reiskius*. Rectius MSS., quos duces optavi. Miltiaden Cypſeli F., Cherſoneſi conditorem, erudita diſputatione *Ian. Rutgerſius* illuminavit Var. Lect. I, 9. *Marcellinus* vero in Thucydidis vita, Θρᾷκες καὶ Δόλοπες ἐπολέμουν πρὸς Ἀψινθίους, hac eadem in re, errans aut corruptus. *Dolopes* Theſſalis fuere adfines, *Dolonci* Thraces, ut vere viri docti.

39. Εἶχον Δόλογκοι Θ. τὴν ἀρχὴν τῆς] Prouti legit *Valla*, εἶχον Δόλ. Θ. τὴν Χερσόνησον ταύτην, ſcripſiſse videtur *Herod.* Quae de Doloncis ſequuntur, Apſinthiis tribuit *Scholiaſtes* in *Ariſtidis* Miltiadem T. III. p. 278. Hiſtoriam veterem qui tradiderit, quando praeter *Herod.* et *Marcellinum* in vita *Thucyd.* forte neminem habemus, ineditum Scholion ex Cod. MS. Clar. *P. Burmanni Sec.* non pigebit deſcripſiſse: Δόλογκοι καὶ Ἀψίνθιοι ἔθνη ὅμορα περὶ τὸν Ἑλλήσποντον· οἱ δὲ Δόλογκοι κατεπολέμουν τοὺς Ἀψινθίους· ἐρωτῶσιν οὖν Ἀψινθίοις τὸν θεὸν, πῶς ἂν ἀπαλλαγῶσι τῶν κακῶν, ἔχρησεν αὐτοῖς, ὅτι τὸν πρῶτον ὑποδεχόμενον ὑμᾶς Ἀθήνησιν αὐτὸν ἐκεῖνον σήσατε τύραννον· ἀκούσαντες τοῦτο οἱ Ἀψίνθιοι ἤρξαντο περινοσεῖν τὰς πόλεις, καὶ τέλος ἐλθόντας αὐτοὺς εἰς Ἀθήνας ὑπεδέξατο ὁ Μιλτιάδης· ἐκ τούτου οὖν ἔγνωσαν ὅτι ὁ χρησμὸς τοῦτον δηλοῖ· εἶτα διελέχθησαν αὐτῷ περὶ τούτου· ὁ δ' οὐκ ἐβουλήθη, ἀλλὰ λέγει Ἀψινθίοις, ὅτι (ἔτι) πέμψαντες εἰς Πυθίαν μάθετε ἀκριβέστερον, εἰ περὶ ἐμοῦ λέγει ὁ χρησμός· πεμψάντων οὖν αὐτῶν λέγει, ὅτι ναὶ περὶ αὐτοῦ λέγει· ἀκούσας τοῦ χρησμοῦ πάλιν Ἀψινθίοις λέγει ὁ Μιλτιάδης, ὅτι ἐὰν κελεύσῃ ἡ πόλις γίνομαι· κελευσάσης οὖν τῆς πόλεως ἐγένετο τύραννος. VALCKEN.

45. Τὴν ἱρὴν ὁδὸν] Celeberrima *ſacra via*, quae Athenis

atque Bœotios iter fecerunt: a quorum nemine invitati, Athenas divertunt. Ea tempeſtate Athenis omne quidem imperium tenebat Piſiſtratus, dominabatur tamen et Miltiades Cypſeli filius e familia quadrigas alente ad Olympia, primam originem repetens ab AEaco et AEgina, ſed recentiora Athenienſis, ab Philæo Aiacis filio, qui primus in ea domo Athenienſis extitit. Miltiades hic, ut ſedebat in ſuis anteforibus, cernens Doloncos prætereuntes, non illius loci veſtem gerentes neque haſtas, homines inclamavit: accedentibusque obtulit domicilium et hoſpitalia dona. Illi admiſſa oblatione, hoſpitaliter ab eo accepti, aperuerunt ei totum oraculum, precesque addiderunt ut deo obſequeretur. Miltiadi ea oratione audita, confeſtim perſuaſum est, ut qui pertæſus imperium Piſiſtrati, cuperet illinc emigrare: protinusque Delphos ſe contulit oraculum conſulturus, nunquid faceret quæ Dolonci ab eo petiverant. Iubente etiam Pythia, ita Miltiades Cypſeli filius, quadrigæ curriculo iam antea in Olympiacis victor, una cum Doloncis navigavit, aſſumptis Athenienſium voluntariis quibusque ad expeditionem: et ubi locum illum tenuit, ab iis qui ſe deduxerant, tyrannus creatus est. Is ante omnia Cherſoneſi isthmum operibus munivit, ab urbe Cardia ad Pactyam, ne ab Abſinthiis regionem incurſantibus infeſtari poſſet; ſunt autem isthmi ista ſex ac triginta ſtadia: ab hoc autem isthmo introrſus, omnis Cherſoneſus quadringentorum viginti ſtadiorum est longitudinis.

37 Miltiades igitur, interſeptis faucibus Cherſoneſi, atque hoc modo Abſinthiis expulſis, primis ceterorum Lampſacenis intulit bellum: illi diſpoſitis inſidiis eum vivum cepere. Ea re Crœſus Lydus audita, erat autem Crœſo Miltiades charus, per nuncios Lampſacenis

τε καὶ Βοιωτῶν ἤϊσαν· καί σφεας [a] ὡς οὐδεὶς ἐκάλεε, ἐκτράποντο ἐς [b] Ἀθηναίων. Ἐν δὲ τῇσι Ἀθήνῃσι τηνικαῦτα εἶχε μὲν τὸ πᾶν κράτος Πεισίστρατος, ἀτὰρ ἐδυνάστευέ [c] τε καὶ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου, ἐὼν οἰκίης τεθριπποτρόφου, τὰ μὲν ἀνέκαθεν, ἀπ' Αἰακοῦ τε καὶ Αἰγίνης γεγονώς· τὰ δὲ νεώτερα, Ἀθηναῖος, [d] Φιλαίου τοῦ Αἴαντος παιδὸς, γενομένου πρώτου τῆς οἰκίης [e] ταύτης Ἀθηναίῃ· οὗτος ὁ Μιλτιάδης, κατήμενος ἐν τοῖσι προθύροισι τοῖσι ἑωυτοῦ, ὁρέων τοὺς Δολόγκους παριόντας, ἐσθῆτα [f] οὐκ ἐγχωρίην ἔχοντας, καὶ αἰχμὰς, προσεβώσατο· καί σφι [g] προσελθοῦσι, ἐπηγγείλατο καταγωγὴν καὶ ξείνια· οἱ δὲ δεξάμενοι, καὶ ξεινισθέντες ὑπ' αὐτοῦ, ἐξέφαινον [h] πᾶν οἱ τὸ μαντήϊον· ἐκφήναντες δὲ, ἐδέοντο αὐτοῦ τῷ θεῷ μιν πείθεσθαι. [i] Μιλτιάδεα δὲ ἀκούσαντα, παραυτίκα ἔπεισε ὁ λόγος, οἷα [k] ἀχθομένου τε τῇ Πεισιστράτου ἀρχῇ, καὶ βουλόμενον ἐκποδὼν εἶναι· αὐτίκα δὲ ἐστάλη ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησόμενος τὸ χρηστήριον εἰ [l] ποιοίη τά περ αὐτοῦ οἱ Δόλογκοι προσεδέοντο. Κελευούσης δὲ καὶ τῆς Πυθίης, ἕτω δὴ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου ὀλύμπια [m] ἀνηρηκὼς πρότερον τετέων τεθρίππῳ, τότε [n] παραλαβὼν Ἀθηναίων πάντα τὸν βουλόμενον μετέχειν τῆς στόλου, ἔπλεε ἅμα τοῖσι Δολόγκοισι, καὶ [o] ἔσχε τὴν χώρην· καί μιν οἱ [p] ἐπαγαγόμενοι λύραιον καλεσήσαντο· ὁ δὲ πρῶτον μὲν [q] ἀπεῖλε τὸν ἰσθμὸν τῆς Χερσονήσου, ἐκ Καρδίης πόλιος ἐς Πακτύην, ἵνα μὴ ἔχοιεν σφέας οἱ Ἀψίνθιοι δηλέεσθαι ἐσβάλλοντες ἐς τὴν χώρην· εἰσὶ δὲ οὗτοι στάδιοι ἓξ τε καὶ τριήκοντα τοῦ ἰσθμοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου ἡ Χερσόνησος εὖρος πᾶσά ἐστι σταδίων εἴκοσι καὶ τετρακοσίων τὸ μῆκος. Ἀποτειχίσας ὦν τὸν αὐχένα τῆς Χερσονήσου ὁ Μιλτιάδης, καὶ τοὺς Ἀψινθίους τρόπῳ [r] τοιῷδε ὠσάμενος, τῶν λοιπῶν πρώτοισι ἐπολέμησε Λαμψακηνοῖσι· καί μιν οἱ Λαμψακηνοὶ [s] λοχήσαντες αἱρέουσι ζωγρίῃ· ἦν δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροίσῳ τῷ Λυδῷ ἐν γνώμῃ γεγονώς· πυθόμενος ὦν ὁ Κροῖσος ταῦτα, πέμπων προηγόρευε τοῖσι Λαμψα-

κηνοῖσι

---

a Non est in eodem, ſed mox ἐκτράπονται οὖν· in *Paſ. ἐκτρέπ.* *b M. Paſ. Ask.*, alii perperam Ἀθηναίων. *c* Iidem, τε deerat. Quae ſuccedunt, auctor argumenti ſecundi in Comici Nubes attigit, non nihil aberrans. *d* Φιλέου *Arcb. Vall.* *e* Abest *Arcb.* *f* Ἔχοντας οὐκ ἐγχωρ. *Paſ. Ask. Arcb.* *g* Προελθ. *Vind.* *b* Πᾶν οἱ τὰ *Arcb. Vind. Paſ. Valla*, quos ſequor. in aliis οἱ deſit. *i* Μιλτιάδην ſine iure *Arcb.* *k* Ἀχθήμενον id. et *Vind.* *l* Ποιοῖ τάπερ αὐτοὶ iid. *m* Ἀναιρ. ſine augmento *Arcb. Vind.* *n* Λαβὼν iid. *o Arcb. V. Paſ. Ask.*, antea ἔσκε. *p* Ἐπαγόμενοι *Arcb. V. Ask. Brit.*, vulgatum ex *Med. Paſ.*; mox κατέσχησαν *Arcb.* *q* Πρότερον *Ask.* ora *Steph.*, tum ἀπετείχ. *Arcb. V. Brit. Paris. B. Ald:*, ἐπετείχ. *Med. Ask. Paſ.* *r* Τοιούτῳ *Paſ. Ask.*, τούτῳ *Vind. Arcb.* *s Arcb. V. Med. Paſ. Ask.*, olim λοχήσαντές οἱ αἱρ.

thenis Eleuſinem ducebat in *Pauſan.* I, 36. et *Athen.* XIII. p. 594. F. Haec ea fortasſe, qua Athenienſes ſacra et Pythicam pompam Delphos mittebant, memorata a *Strabone* IX. p. 646. C.

51. Φιλαίου τοῦ Αἴαντος] *Marcellino* Φιλαίας ὁ Αἴαντος prave. Sine mendo in *Plutarchi* Solon. p. 83. D. Φίλαιος καὶ Εὐρυσάκης Aiantis filii, Attica civitate donati. Non equidem neſcio, Φίλαιον τὸν Εὐρυσάκους atque adeo Aiantis nepotem perhiberi a *Pauſania* I, 35., et *Kühnium* Φύλαιον malle: at illi obviam eunt, quos appellavi omnes, huic ΦΙΛΑΙΔΑΙ ex marmoribus, *Plutarcho*, *Stephano*que inter Atticae *demos*.

53. Κατήμενος ἐν τοῖσι προθύροισι] Apud *Marcellin.* in vita *Thuc.* p. 2, 18. Dolonci Delphis ἐπανιόντες περιέτυχον τῷ Μιλτιάδῃ πρὸ τῶν ὅρων καθεζομένῳ τῆς Ἀττικῆς· ex *Herod.* corrigendum cenſuit *I. Rutgers.* Var. Lect. I, c. 9. p. 32. πρὸ τῶν θυρῶν καθεζομένῳ τῆς αὐτοῦ οἰκίας· ſed ab *Herodoto* diverſum *Marcellinus* iste ſequutus est in his narrandis auctorem; neque adeo videtur abſurda lectio vulgata; quum a finibus Atticis non longe Miltiadis abfuerit villa, ἐν Λακιάδαις ſita. VALCKEN.

66. Πάντα τὸν βουλόμενον μετέχειν] Non defuit Piſiſtrati conſenſus, cupide potentem et gratioſum virum amolientis, praetereaque copias et neceſſaria ſuppeditantis, quod narrantibus apud *Marcellinum* accredo. Abſurde mox καὶ ἔσκε τὴν χώρην. Ionibus ἔσκε non aliud atque *erat* L. VI, 133. VII, 119. Rediit ἔσχε, et redibit C. 47., ubi eadem macula.

69. Ἀπετείχισε τὸν ἰσθμὸν] Nonnunquam ἐπιτειχίζειν eadem est poteſtate ac τειχίζειν, ſaepe diverſiore, quam admirabiliter luci *Hemſterhuſius* expoſuit ad *Luciani* Nigrin. C. 23. Hic inculcatum ferri nequit. Miltiades ducto a Cardia ad Pactyam muro Apſinthios Cherſoneſi introitu prohibuit. Id ἀποτειχίζειν, ſive ut *Diodorus* διατειχίζειν, h. e. οἰκοδομέειν διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τεῖχος, Noſtri dictione L. VIII, 71. Opportune *Xenophon* ex ore Cherſonitarum, εἰ δ' ΑΠΟΤΕΙΧΙΣΘΕΙΗ ἐκ θαλάττης ἐς θάλατταν de hoc isthmi iugo Hiſt. Gr. L. III. p. 487. D. *Ed. Steph.* Addit elegantiſsimus ſcriptor, ἀποτειχισμὸν, ſive murum a Dercyllida Spartano fuisſe abſolutum et Thraces aditu ad Cherſoneſum excluſos, ſequente *Diodoro* XIV, 38. Conſimiliter ἀποτειχίζειν in isthmo Pallenes muro interſepto *Thucydides* L. I, 64., ab *Harpocratione* advocatus.

69. Ἐπετείχισε τὸν ἰσθμὸν] Paulo ante poſitis haec proxima ſubdit *Schol. Ariſtid.* MS. καὶ ποταμοῦ ὄντος τοῦ διορίζοντος τοὺς Δολόγκους καὶ τοὺς Ἀψινθίους ἐτείχισεν αὐτὸν, ὅπως ἂν μὴ βλάπτοιντο οἱ Ἀψίνθιοι παρὰ τῶν Δολόγκων· imo contra, ſecundum *Herod.* ἵνα μὴ ἔχοιεν σφέας (*Doloncos*) οἱ Ἀψίνθιοι δηλέεσθαι ἐσβάλλοντες ἐς τὴν χώρην. —— Quid ſibi velit cap. 37., ἦν δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροίσῳ τῷ Λυδῷ ἐν γνώμῃ γεγονὼς, mihi minus liquet. VALCKEN.

72. Στάδιοι ἓξ τε καὶ τριήκοντα] Iugi eius latitudo in *Xenophonte* ſtadiorum XXXVII., *Scylace* et *Strabone* Epit. L. VII. fin. ſtadiorum XL. Longitudo vero a Cardia in Elaeuntem, ubi longiſsima, ſtadiorum CD. *Scylaci* quae in menſuris differentia utique non ampla.

In morem pinus exterere. Miltiades plures Imperatum Chersonesо, etiam Stesagoras.

343 χρηοῖσι [a] μετιέναι Μιλτιάδεα· εἰ δὲ μὴ, σφέας πίτυος τρόπον ἀπείλεε ἐκτρίψειν. [b] πλανωμένων δὲ τῶν Λαμψακηνῶν ὑπ᾽ τοῖσι λόγοισι, [c] τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι τὸ σφι ἀπείλησεν ὁ Κροῖσος, πίτυος τρόπον ἐκτρίψειν, μόγις κοτὲ μαθὼν τῶν τις πρεσβυτέρων, εἶπε τὸ ἐὸν, ὅτι [d] πίτυς μούνη δενδρέων πάντων ἐκκοπεῖσα, βλαστὸν οὐδένα μετίει, ἀλλὰ [e] παντώλεθρος ἐξαπόλλυται· δείσαντες ὦν οἱ Λαμψακηνοὶ Κροῖσον, λύσαντες μετῆκαν [f] Μιλτιάδεα· οὗτος μὲν δὴ διὰ Κροῖσον ἐκφεύγει· [g] μετὰ δὲ, τελευτᾷ ἄπαις, τὴν ἀρχήν τε καὶ τὰ χρήματα παραδοὺς Στησαγόρῃ τῷ Κίμωνος ἀδελφεοῦ παιδὶ ὁμομητρίου· καί οἱ τελευτήσαντι Χερσονησῖται θύουσι, [h] ὡς νόμος, οἰκιστῇ, καὶ ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν [i] ἐπιτελέουσι, ὑπ᾽ τῷ Λαμψακηνῶν οὐδενὶ ἐγγίνεται ἀγωνίζεσθαι· πολέμου δὲ ἐόντος πρὸς Λαμψακηνοὺς, καὶ [k] Στησαγόρεα κατέλαβε ἀποθανεῖν ἄπαιδα, πληγέντα τὴν κεφαλὴν πελέκει [l] ὑπ᾽ τῷ πρυτανηίῳ, πρὸς ἀνδρὸς αὐτομόλου μὲν τῷ λόγῳ, πολεμίου δὲ καὶ ὑποθερμοτέρου τῷ ἔργῳ. Τελευτήσαντος δὲ καὶ Στησαγόρεω τρόπῳ τοιῷδε, ἐνθαῦτα Μιλτιάδεα τὸν Κίμωνος, Στησαγόρεω δὲ τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφεὸν, [m] καταλαμψόμενον τὰ πρήγματα, ἐπὶ Χερσονήσου [n] ἀποστέλλουσι τριήρεϊ οἱ Πεισιστρατίδαι· οἱ μὲν καὶ ὑπ᾽ Ἀθήνησι ἐποίευν εὖ, ὡς οὐ συνειδότες δῆθεν τοῦ πατρὸς [o] Κίμωνος αὐτοῦ τὸν θάνατον· τὸν ἐγὼ ὑπ᾽ ἄλλῳ λόγῳ σημανέω ὡς ἐγένετο. Μιλτιάδης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὴν Χερσόνησον, εἶχε [p] κατ᾽ οἶκους τὸν ἀδελφεὸν Στησαγόρεα, δηλαδὴ ἐπιτιμέων· οἱ δὲ Χερ-

præcepit, ut hominem misſum facerent: alioqui ſe illos in morem pinus extriturum minatus est. Hac oratione nutantibus Lampſacenis, quid ſibi vellet, quod Crœſus minabatur, ſe illos in morem pinus extriturum, vix tandem quidam e maioribus natu intelligens, quid illud eſſet, expoſuit, inquiens pinum ex omnibus arboribus ſolam eſſe, quæ exciſa nullam ſubolem remittat, ſed prorſus emoriatur. Ea propter veriti Crœſum Lampſaceni, ſolutum Miltiadem remiſerunt. Ita Miltiades ob Crœ- 38
ſum evaſit: qui poſtea ſine liberis moriens, imperium atque opes tradidit Steſagoræ, Cimonis ſui fratris uterini filio. Cui defuncto Cherſoneſitæ, ut mos est, conditori ſacrificant, certamenque equeſtre ac gymnicum ſta- 90
tuto tempore celebrant, in quo nulli Lampſacenorum certare permittitur. Durante autem cum Lampſacenis bello, contigit ut Steſagoras quoque liberis orbus decederet, in prytaneo percuſſus ſecuri caput a quodam, qui ſe transfugam verbis ſimulabat, ſed re ipſa hoſtis erat et ſubardentior. Steſagora hunc in modum de- 39
1 functo, tum Piſiſtratidæ Miltiadem Cimonis filium fratrem defuncti Steſagoræ, cum trireme ad ſuſcipiendas in Cherſoneſo res dimiſerunt: in quem etiam Athenis beneficia contulerunt, tanquam non ſane conſcii mortis Ci- 5
monis patris eius; quam mortem alio in libro qualis fuerit commemorabo. Miltiades ut venit in Cherſoneſum, domi tenebat fratrem Steſagoram, videlicet puniens. Quod quum audiſſent

a Πέμπειν et in margine μετιέναι *Arcb.*, qui ſuperius πάρηγορ. b Omnia usque ad μόγις deerant *Aldo.* c Τὸ θέλει *M. Paſ. Ask. Paris. B. Arcb.* ſed poſterius τὸ omittens. d *Gellius* examinaverat L. VIII. 4. 5 tetigit quoque *Euſtatb.* in *Hom.* p. 42, 38. e Πανώλεθρος *Arcb.* et *Euſtatb.* belle, reliqui παναλέθρως. f Μιλτιάδην *Arcb.* g *M. Paſ. Ask.*, alii μετὰ δὲ ταῦτα τελ. h Ὡς νόμος *Paſ. Brit.* hoc placet. Conf. Ariſtoph. Plut. v. 795. Olim ὡς ὁ νόμ. i Ἐπιςεῦσι ſolus *Arcb.* notabiliter. Vid. *Heſych.* in Ἐπιστεῖ. k Στησαγόρην κατελάμβανεν *Arcb. V.* l Ἐν τῷ πρυτ. *Paſ. Ask.*, recte. Vide inf. C. 103. m Καταλαμψάμενον *Arcb.* n Στέλλουσι id. o Αὐτοῦ Κίμ. id. et *Vind.* p *Paris. A. B. Arcb. V. Brit. Ald.* Edd., κατ᾽ οἶκου *M. Paſ. Ask.*

84. Πίτυος τρόπου] *Diogenianus*, *Suidas* atque alii πεύκης τρόπου, parili ſententia. Docte diſputatur, eademne πίτυς et πεύκη; hanc *pinum*, illam *piceam* Latinorum eſſe, *Bod. a Stapel* ad *Theophraſtum* L. III, 10. vehementer urget. Verior Cl. *Salmaſii* ſententia, πίτυν et *pinum* non diſcrepare: nonnunquam quoque arborum eas voces, ſicuti in Homeri Vit., quae *Herodoto* tribuitur, C. 20. clariſſime, et in dicto, quod prae manibus est, conmutari, Homonym. Hyl. Iatr. C. 65. Quaeſtio alia, an ſola arborum pinus ſicubi exciſa fuerit, non regerminet? *A. Gellius* et *Euſtatb.* eam negari, viderunt aegrius. *Theophraſtus* de ſua *pinu*, πεύκῃ, adustis eam radicibus οὐκ ἀναβλαστάνειν, τὴν πίτυν δέ φασί τινες ἀναβλαστάνειν. Quomodocunque hoc Croeſi verbum et *Herodoti* profeſſio accipiantur, de intentata minis occidione conſtat. Videndi viri doctiſſimi *Kübnius* et *Perizonius* ad *AElian.* Var. VI, 13. Porro τὸ θέλει ſi cui adblandiatur, ſimilia ſuccurrent L. I, 78. II, 13. IV, 131.

86. Ὅτι πίτυς μούνη δενδρέων] *Unam ſolamque pinum arborum omnium caeſam nunquam denuo ex iisdem radicibus pullulare*, parum vere dictum *Herodoto Gellius* docuerat N. A. VIII, c. 4. cum Herodoteis ista iam comparavit *Io. Kübn.* ad *AEliani* V. H. VI, c. 13. Hinc verba quaedam excitat miraturque *Euſtatb.* in Il. A. p. 32, 16. VALCKEN.

87. Παντώλεθρος] Elegantius hoc et tritius, conſenſioneque *Euſtatbii* munitum. *Sopbocl.* Elect. v. 1012. πρὶν ΠΑΝΩΛΕΘΡΟΥΣ τὸ πᾶν Ἡμᾶς τ᾽ ὀλέσθαι. *AEſchyl.* VII. c. Theb. v. 71. μή μοι πόλιν γε πρυμνόθεν ΠΑΝΩΛΕΘΡΟΝ Ἐκβαμνίσητε. Talium apud Tragicos uberrima meſſis.

93. Ὡς ὁ νόμος, οἰκιστῇ] Ista non debuerant ad mentem *Vallae* a ſe invicem divelli, ſic, ut puto, coniungenda: καὶ οἱ τελευτήσαντι — θύουσι, ὡς νόμος οἰκιστῇ, nempe θύειν· idem eſſet, ὡς νόμος ἥρωϊ θύειν· *vita functo ſacra faciebant, ut mos est facere heroï.* Scribi quoque potuit unico verbo, in talibus proprio: καὶ οἱ τελευτήσαντι ἐναγίζουσι, vel ἐντέμνουσι eodem Braſidam honore dignati Amphipolitani ap. *Thucyd.* V, c. XI, ὡς ἥρωϊ τε ἐντέμνουσι, καὶ τιμὰς δεδώκασιν ἀγῶνας καὶ ἑτήσιους θυσίας. Conf. ibi citatus Ill. *Ez. Spanbem.* et Celeberr. *Weſſeling.* ad *Diodori* T. I. p. 148. *Pauſan.* II. p. 137., τῷ μὲν ὡς ἥρωϊ μετὰ ἥλιον δύσαντα ἐναγίζουσιν. Εὐαμερίωνι δὲ ὡς θεῷ θύουσιν. VALCKEN.

99. Ὑποθερμοτέρου] Θερμουργοῦ, vocabulo *AEſchyli* Eum. v. 563., quo de critici ad VII. c. Theb. v. 609. Alibi in Muſis ὑπομαργότερος III, 29. 145. Propius adpropinquat *Priſci* Excerpt. Legat. *Hoeſchelii* p. 36., de Hunnis in iram accenſis, καὶ κατὰ μικρὸν ΥΠΟΘΕΡΜΑΙΝΟΜΕΝΟΙ ἐχαλέπαινον ——.

6. Ἐν ἄλλῳ λόγῳ] Hoc ipso libro C. 103. Firmantur ergo diſputata de λόγοισι Λιβυκοῖσι L. II, 161. Nefariam autem Cimonis caedem non multum ab obitu patris architectati fuerunt Piſiſtratidae: unde minime mirum, Athenienſes, multimodis tyrannos gravantes ac exoſos, Miltiadae abituro faviſe.

7. Εἶχε κατ᾽ οἶκου] Revocarem ante *Gronovium* vulgatam lectionem, *Vallae* quoque repertam, εἶχε κατ᾽ οἴκους, *domi ſeſe continebat.* Proxima, τὸν ἀδελφὸν Στησαγόρεα δηλαδὴ ἐπιτιμέων, interpretatur *Valla*, *in honorem videlicet Steſagorae fratris.* Sententia ſatis eſſet commoda, ſi verbo conſtaret ista ſignificandi dos: mihi non violenta fore videretur correctio, ſi pro ἐπιτιμέων ſcriberetur ἔτι πενθέων· *domi ſe continebat velut adhuc lugens fratrem Steſagoram*; more ſcilicet antiquitus etiam recepto, quo in luctu recenti publico abstinebant. Ἔχειν, interdum idem ac μένειν, ſaepius adhibetur pro εἶναι. Κατὰ πόλιν notat in *urbe*: κατ᾽ οἶκον, *domi*, ap. *Sopboclem* Ai. v. 1040. Trach. v. 540. Phil. v. 470. in eiusdem dramatis v. 22., σήμαιν᾽, εἴτ᾽ ἔχει Χῶρον πρὸς αὐτὸν τόνδε γ᾽, εἴτ᾽ ἄλλῃ κυρεῖ· plene *Herod.* III, c. 79., κατ᾽ οἴκους ἑωϋτοὺς οἱ μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην. VALCKEN.

8. Δηλαδὴ ἐπιτιμέων] In *Vallae* olim Latinis *in honorem videlicet fratris*, ſive ἐπὶ τιμέων disiunctim legentis, ſive ἐπιτιμέων, ex communi ἐπιτιμᾶν lonum more: illi ſane vocabulo amplioris honoris poteſtas adest ap. *Demoſthen.* in Leptin. p. 292., certe in MSS. et Scholiis. *Sopboclis* ἐπιτίμια Elect. v. 917., *Suidas* τὰ ἐπὶ τιμῇ τινος γινόμενα explicavit. Paria etiam *Reiskius*. Quae quidem ſi probamus, concinna reliqua. Miltiades mortuum fratrem honoris, ſed

disſent Cherſoneſitæ, undique ex omnibus civitatibus principes congregati ſunt; quum autem communi profectione uterentur, quaſi ad ſimul lugendum, in vincula ab eo coniecti ſunt, et Miltiades Cherſoneſum obtinet, adiutores nutriens quingentos; filiamque Olori regi Thracum Hegeſipylam duxit uxorem. Hic Cimonis filius Miltiades nuper quidem in Cherſoneſum venerat, tamen postquam venit, alia graviora negotia quam præſentia erant, illum exceperunt: nam tertio quam hæc geſta ſunt anno Scythas profugit. Scythæ enim paſtorii a rege Dario irritati, quum ſe conglobasſent, ad hanc usque Cherſoneſum processerant. Hos non auſus exſpectare venientes Miltiades fugit ab Cherſoneſo. Donec illis digresſis eum postea Dolonci reduxere tribus annis antequam hæc ei acciderent. Tunc Phœnices apud Tenedum esſe quum audisſet, quinque cum triremibus, quas præſentibus facultatibus impleverat, Athenas navigavit; et ſicut ſolverat ex urbe Cardia, per ſinum Melana navigabat, prætervehens Cherſoneſon, et Phœnicum claſſe circumventus, ipse quidem cum quatuor navibus ad Imbrum evaſit, quin-

Χερσονησῖται πυθανόμενοι ταῦτα, συνελέχθησαν ἀπὸ πασέων τῶν πολίων οἱ δυναστεύοντες πάντοθεν· κοινῷ δὲ σφι πένθεϊ ἀπικόμενοι ὡς συλλυπηθησόμενοι, ἐδέθησαν [a] ὑπ' αὐτοῦ. Μιλτιάδης τε δὴ ἴσχει τὴν Χερσόνησον, πεντακοσίους βόσκων ἐπικούρους, καὶ γαμέει Ὀλόρου τοῦ Θρηίκων [b] βασιλῆος θυγατέρα Ἡγησιπύλην. Οὗτος δὲ ὁ Κίμωνος Μιλτιάδης, πρῶτα μὲν ἐληλύθεε ἐς τὴν Χερσόνησον, κατελάμβανε δέ μιν ἐλθόντα ἄλλα τῶν [c] κατεχόντων πρηγμάτων χαλεπώτερα· τρίτῳ μὲν γὰρ ἔτεϊ τουτέων, Σκύθας [d] ἐκφεύγει. Σκύθαι γὰρ οἱ νομάδες ἐρεθισθέντες ὑπὸ βασιλῆος Δαρείου, συνεσράφησαν καὶ ἤλασαν [e] μέχρι τῆς Χερσονήσου ταύτης· τούτους ἐπιόντας οὐκ ὑπομείνας ὁ Μιλτιάδης, ἔφυγε [f] ἀπὸ Χερσονήσου· ἐς ὃ οἵ τε Σκύθαι ἀπαλλάχθησαν, καὶ ἑ μιν οἱ Δόλογκοι κατήγαγον ὀπίσω· ταῦτα μὲν δὴ τρίτῳ ἔτεϊ πρότερον ἐγεγόνεε τῶν τότε μιν κατεχόντων. [h] Τότε δὴ πυθανόμενος εἶναι τοὺς Φοίνικας ὀ Τενέδῳ, πληρώσας [i] χρημάτων τριήρεας πέντε τῇ παρεόντων, ἀπέπλεε ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ ὥσπερ ὡρμήθη ἐκ Καρδίης πόλιος, ἔπλεε διὰ τοῦ Μέλανος κόλπου· [k] παραμείβετό τε τὴν Χερσόνησον, καὶ οἱ Φοίνικές οἱ περιπίπτουσι τῇσι νηυσί· αὐτὸς μὲν δὴ Μιλτιάδης σὺν τῇσι τέσσερσι τῶν νεῶν καὶ ἀφεύγει ἐς Ἴμβρον, [l] τὴν δὲ οἱ πέμπτην τῶν

a Deſit *Arcb.* *b* Βασ. θυγατ. ſine articulo τὴν, qui non neceſſarius, *Arcb. V.* *c* Καταλαβόντων ora *Steph.* *d* Ἔφευγε *Arcb. V.* tum ἐρετισθέντες *Arcb.* *e* Μέχρι τῆς χερ. *Paſſ.* *f* *Med. Paſſ. Ask. Paris. B.*, ceteri ἐΦ. Χερσόνησον. *g* Μιν οἱ Δόλ. *Vind. Arcb.*, olim ἐκεῖνον Δόλογκοι. *h* Τῆτε δὲ *V. Arcb.* *i* Τριηρ. πέντε χρημ. *Arcb. Paſſ. Ask.* *k* Παρημ. *Paſſ.* *l* Μίαν δὲ τῶν νεῶν *Arcb.*, qui φεύγει quoque ſupra; utrumque ſine cauſſa.

ſed ſimulati, cauſſa ſervabat domi; quo audito Cherſonitae frequentes convolant in conſortione luctus novo principi gratificaturi. Placere tamen talia *H. Stephano* haud potuerunt, opinato, ſi ἐπιτιμέων extra labis culpam maneat, tantundem valere atque *ulciſcens*, ſive ultionem moliens. A *Gronovio* venit *puniens*. Neutrum admittit ὡς συλλυπηθησόμενοι, manifeſtō quidpiam honori aut luctui conveniens in praegreſſis deſiderans. Memini δηλαδὴ ἐπιτύμβιον, *videlicet iam iam contumulandum* reponere, cui ὡς συλλυπηθησόμενοι recte aptatur. At ſit in coniectura.

11. Ἀπικόμενοι ὡς συλλυπηθησόμενοι] Nempe πενθέοντι, lugenti, luctum certe ſimulanti, *ſuum quoque verbis moerorem teſtificaturi*, ſive πενθέοντα παραμυθησόμενοι. Olim etiam ad Reges, viros principes, vel civitates eum in finem publicitus legati mittebantur: *AEſchines* c. Ctes. p. 88, 22., ὑπέμειναε πρεσβευτὰς ὡς Κλεοπάτραν τὴν Φιλίππου θυγατέρα χειροτονεῖσθαι, συναχθεσθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλέως Ἀλεξάνδρου τελευτῇ. Funebris conf. Alexandri laudatio in *Ariſtid.* T. 1. p. 142. *Dion Chrys.* Or. XII. p. 198. B. οὐδὲ πρεσβείαν ἐπρέσβευον συμμαχικὴν, ἥτινα εὔφημον (εὐσχήμονα legerim:) τῶν ἀπὸ γλώττης μόνον συναχθομένων, *ſpecioſam legationem aegritudinem non veram verbis ſaltem ſignificantium:* non cepit ista *Morellus*. Vid. *Livius* XXIII, c. 5. Idem in talibus ſignificabant verba συνάχθεσθαι, συναλγεῖν, συμπενθῆσαι, συμπάσχειν, et συλλυπεῖσθαι. Contra vel ob victoriam reportatam, vel in alia re laeta legationes mittebantur, quae civitatum gaudium, ſive verum ſeu fictum, nunciarent, συνησθησόμενοι vel συγχαρησόμενοι τῇ νίκῃ, apud *Diodor. Sic.* XVII, c. 48. et c. 113. aliosque. VALCKEN.

16. Τῶν κατεχόντων πρηγμάτων] *H. Stephani* καταλαβόντων nusquam reperi, neque vulgato praeſtat. Τὰ κατέχοντα πρήγματα, quae inſtant et praeſentia urgent, qualia in Miltiadeae tyrannidis principio rerum ordinatio, captura Cherſoneſitarum, auxiliatorum dilectus, tum expeditio una cum Dario contra Scythas. Additum τρίτῳ μὲν γὰρ ἔτεϊ τουτέων protectum verbis erit C. 46. δευτέρῳ δὲ ἔτεϊ τουτέων, modo cetera, quod valde dubito, defendi queant. Calculis hic et conſideratione nexus rerum utendum est. Miltiades, interfecto a Piſiſtrati filiis patre Cimone, in Cherſoneſum Athenis demigravit C. 103. Itaque ſub annum Per. Iul. 4196., aut paullo citius, ſiquidem Hipparchus Olymp. LXVI, P. Iul. 4198. interemtus occubuit. Hippias tyrannidem reliquit invitus Olymp. LXVII., P. Iul. 4202., Dario Babylonem eopse tempore obſidente; qua post XX. menſes expugnata rex ſequente Olympiade in Scythas movet comite Miltiade, reverſusque Sardibus agit P. Iul. anno 4206., in L. V, 24. Scythae Nomades post illam Darii expeditionem irritati in Cherſoneſum excurrunt, coguntque Miltiaden aliorſum fugere. Haec ſi vero non diſſident, quid illis fiet νεωστὶ μὲν ἐληλύθεε ——, cum ante hos decem annos in Cherſoneſo tyrannum Miltiades egerit: quid τρίτῳ μὲν γὰρ ἔτεϊ τουτέων; Vide quae conſequuntur ſtatim, ταῦτα μὲν δὴ τρίτῳ ἔτεϊ πρότερον. —— Ea ſi ſignant tres notatos annos, exitum non habent: ſi Miltiadae reditum Doloncorum auxilio, exilium tyranni producunt longisſime, neque congruunt bene cum praefectura maritima Otanis L. V, 25. Quomodo demum cunque intelligantur, τὰ τότε μὲν κατέχοντα, alia esſe nequeunt, quam quae continuo succedunt. At hoc tum vide; Miletus a Perſis funditus pesſumdata est Olymp. LXXI., Per. I. 1218.; altero post urbis eam calamitatem anno Perſica claſſis inſulas Chium, Lesbum et Tenedum occupavit C. 30. huius Muſae: apud Tenedum Phoenices, horum autem claſſis Perſica, agere ut accepit Miltiades; convaſatis, quae in promtu erant, et in naves inpoſitis, aufugit. Haeccine τρίτῳ ἔτεϊ πρότερον τῶν τότε μὲν κατεχόντων dici recte poſſunt evenisſe? Animadverto in omni illa temporum notatione maculas, quas equidem detergere ſine membranarum adiumento neque audeo, neque volo.

19. Συνεσράφησαν καὶ ἤλασαν] *Quum ſe in unum conglobasſent* Scythae Nomades, *ad hanc usque Cherſoneſum processerunt*. Pro κατεσράφησαν L. I, c. 130. ex Codd. merito receptum κατεσράφησαν· hic forte ſolemnem ſibi poſuerat formam συνεσράφησαν et L. II, c. 121., ἐπιτραφθέντων· quod placuit Clar. *Abreſch.* Dil. *Thuc.* p. 209. Ubi vulgatur τραφθέντες, huius Ed. p. 286, 6. huius generis proſtant nonnulla; qualia habet et *Thucyd.* ſemper tamen ſcribens ξυσραφῆναι et κατασραφῆναι. VALCKEN.

31. Τὴν δέ οἱ πέμπτην τῶν νεῶν κατεῖλον] Si genuinum est κατεῖλον, pro ſimplici novator illud poſuerit εἷλον, *ceperunt*. Fortasſe tamen ſcripserat τὴν δέ οἱ πέμπτην τῶν νεῶν κατεῖχον διώκοντες οἱ Φοίνικες· ſive potius κατῆγον· eo nempe ſenſu, quem tradit *Harpocrat.* in Κατάγων τὰ πλοῖα, quemque *H. Vales.* explicuit p. 104. et 105. Sic Miltiadis istam navem inſequuti Phoenices, non quidem mercibus ſed onuſtam pecunia in ſuum quendam portum averterint; qua cum captum Miltiadis filium Metiochum ἀνήγαγον παρὰ Βασιλέα —— δοκέοντες χάριτα μεγάλην καταθήσεσθαι· poſtremum hoc, exemplis undique conductis, tractavit *I. I. Wetſten.* in *Lucae* A. A. XXIV, 27. conf. *D'Orvill.* in *Charit.* p. 409. VALCKEN.

filio Metiocho ab Persis excepto et Susa perducto, ubi vixit. Ionia formata ad arbitrium Persicum. Parasangæ. Mardonius, gener regis, descendit cum novis copiis ad mare.

τῶν νεῶν κατεῖλον διώκοντες οἱ Φοίνικες· τῆς δὲ νεὸς ταύτης ἔτυχε τῶ Μιλτιάδεω παίδων ὁ πρεσβύτατος ἄρχων Μητίοχος, οὐκ ἐκ τῆς Ὀλόρου τῆ[a] Θρηΐκος ἐὼν θυγατρὸς, ἀλλ' ἐξ ἄλλης· καὶ τῆτον ἅμα τῇ νηῒ εἷλον οἱ Φοίνικες· καί μιν πυθόμενοι ὡς εἴη Μιλτιάδεω παῖς, ἀπήγαγον παρὰ βασιλῆα, δοκέοντες χάριτα μεγάλην καταθήσεσθαι· ὅτι δὴ Μιλτιάδης γνώμην ἀπεδέξατο ἐν τοῖσι Ἴωσι, πείθεσθαι κελεύων τοῖσι Σκύθησι, ὅτε οἱ Σκύθαι προσεδέοντο, [b] λύσαντας τὴν σχεδίην, ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωϋτῶν· Δαρεῖος δὲ, ὡς οἱ Φοίνικες Μητίοχον τὸν Μιλτιάδεω ἀπήγαγον, ἐποίησε κακὸν μὲν οὐδὲν Μητίοχον, ἀγαθὰ δὲ συχνά· καὶ γὰρ οἶκον καὶ κτῆσιν ἔδωκε, καὶ Περσίδα γυναῖκα, ἐκ τῆς οἱ τέκνα ἐγένετο, τὰ ἐς Πέρσας [c] κεκοσμέαται. Μιλτιάδης δὲ ἐξ Ἴμβρου ἀπικνέεται ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ κατὰ τὸ ἔτος τῦτο ἐκ τῶν Περσέων οὐδὲν [d] ἔτι πλέον ἐγένετο τετέων, ἐς νεῖκος φέρον Ἴωσι, ἀλλὰ τάδε μὲν χρήσιμα κάρτα τοῖσι Ἴωσι [e] ἐγένετο· τῦτο τῷ ἔτεος Ἀρταφέρνης ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, μεταπεμψάμενος ἀγγέλους ἐκ τῶ [f] πολίων, συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴωνας ἠνάγκασε [g] ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι εἶεν, καὶ μὴ ἀλλήλους φέροιέν τε καὶ ἄγοιεν· ταῦτά [h] τε ἠνάγκαζε ποιέειν, καὶ τὰς χώρας σφέων μετρήσας κατὰ παρασάγγας, τοὺς καλέουσι οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια· κατὰ δὴ τῦτους μετρήσας, φόρους ἔταξε ἑκάστοισι, οἳ κατὰ χώρην διατελέουσι ἔχοντες ἐκ τῦτο τοῦ χρόνου αἰεὶ καὶ ἔτι ἐς ἐμὲ, ὡς ἐτάχθησαν ἐξ Ἀρταφέρνεος, ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν καλὰ [i] ταὐτὰ τὰ καὶ πρότερον εἶχον· καὶ σφι ταῦτα μὲν εἰρηναῖα ἦν. Ἅμα δὲ τῷ ἔαρι τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατηγῶν [k] ἐκβαίνει Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἅμα ἀγόμενος, πολλὸν δὲ ναυτικόν· ἡλικίην τε νέος ἐὼν, καὶ νεωστὶ γεγαμηκὼς βασιλῆος Δαρείου θυγατέρα [l] Ἀρτοζώστρην· ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπεί τε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἐπὶ νεὸς, ἐκομίζετο ἅμα [m] τοῖσι ἄλλοισι νησὶ, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἦγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· ὡς δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα μέγιστον [n] δῶρα ἑρέων τοῖσι μὴ ἀποδε-

quintam vero Phœnices insequuti ceperunt, cui præerat Miltiadis filius natu maximus Metiochus, non ex filia Olori Thracis, sed ex alia muliere. Eum Phœnices cum navi cepere; et quum Miltiadis filium esse cognovissent, ad regem perduxerunt, rati se magnam apud eum gratiam inituros: quoniam Miltiades dixerat apud Iones sententiam, ut suaderet Scythis, rogantibus soluta rate domum abire, obtemperare. Oblato tamen sibi Metiocho Darius tantum abest ut quicquam mali fecerit, ut permultis eum bonis affecerit: donavit enim domo et possessione, uxore etiam Persida: ex qua liberi geniti sunt, qui inter Persas censentur. Miltiades autem ex Imbro Athenas perve- 42
nit. Neque hoc anno quicquam est a Persis amplius in Ionas statutum contentiosum, sed benigna sane hæc eis contigerunt. Hoc anno Artaphernes Sardium præ- ses accitis civitatum legatis, adegit Ionas ad pactiones inter se faciendas de iure dando, et ne sese invicem ferrent aut agerent. Ad hoc adactis Ionibus, per parasangas, ita enim Persæ triginta stadia appellant, regiones eorum divisit: regionatimque tributa singulis instituit, quæ ab Artapherne instituta, ad meam usque ætatem illic obtinuerunt, iuxta eadem pæne quæ prius fuerant. Et hæc quidem illis pacata erant. Ceterum ineun- 43
te statim vere aliis ducibus ab rege abdicatis, Mardonius Gobryæ filius, adhuc adolescens, et recens in matrimonium accepta Darii filia Artozostra, ad mare descendit, permagnas ducens peditum classiariorumque copias. Qui cum exercitu postquam in Ciliciam pervenit, ipse conscensa navi cum classe reliqua abiit, aliis ducibus pedestres copias in Hellespontum ducentibus. Posteaquam autem prætervectus Asiam in Ioniam pervenit Mardonius, miram hic rem ego referam

a Θρῄκος id. *Vind.* *b* Λύσαντες *Arch. Ask. Vind.*, perperam. Vid. L. IV, 136. *c* Κεκοσμήαται *Vind.* Vide L. III, 91. *d* *Ald. Arch. V. Paris. B. Brit.*, ἐπίπλεον *M. Pas. Ask.* *e* Ἐγένετο τούτου τοῦ ἔτεος. Ἀρτ. ora *Steph.* laudante *Reiskio.* *f* *Med. Ask. Pas. Paris. B.*, πολεμίων reliqui. *g* Ποιέεσθαι *Pas. Arch. Ask. Vind.*, quos sequor: in aliis ποιήσασθαι. Porro δωσίδικοι *Arch.*, recte: δοσίδ. olim. *h* Abest *Arch.* *i* Τὰ αὐτὰ id., conmode. *k* Absunt haec duo *Arch.* *l* Ἀρταζ. *Pas.*, ex correctione Ἀρτοζ. *m* Τῇσι νησὶ *Arch. Vind.*, omisso medio ἄλλῃσι. *n* Θαῦμα *Arch. Vind.*

42. Ἐποίησε κακὸν μὲν οὐδὲν Μητίοχον] De uno Metiocho *Herodotus*. At *Marcellinus* in Vit. Thucydidis liberos Miltiadae eadem navi intercepta in hostium venisse potestatem adfirmat, inprudenter subiungens, ἀφίενται δ' ὑπὸ βασιλέως, εἴγε μὴ ψεύδεται Ἡρόδοτος. Quae, malum, haec suspicio, cui nullus in scriptore fundus?

42. Ἐποίησε κακὸν μ. οὐδὲν Μητίοχον] Ea tribuit *Herodoto Marcellin.* in vita *Thucyd.* quae nusquam ille tradidit; nam primum navem captam scribit, in qua liberi fuerint Miltiadis; deinde, ἀφίενται δὲ, inquit, ὑπὸ βασιλέως, εἴγε μὴ Ἡρόδοτος ψεύδεται. De uno tantum loquitur *Herod.* liberorum Miltiadis natu maximo Metiocho; hunc tradit variis commodis ornatum in Persida remansisse, atque ibi, uxore ducta, liberos procreasse: τέκνα, inquit, τὰ ἐς Πέρσας κεκοσμέαται· *liberos, Valla, qui inter Persas censentur:* scribi quoque potuisset, τὰ ἐς Πέρσας τετάχαται. Κοσμεῖν apud veteres significabat etiam τάσσειν, et ἡ τάξις Κόσμος dicebatur: quibus curae iuventutis erat εὐταξία, non Σωφρονισταὶ tantum sed et Κοσμηταὶ vocabantur: *Iob. Meursium* in Att. Lect. II, c. 5., sequitur, ut saepe, non nominatum *S. Petit.* in LL. Att. p. 385. Eadem qua hic structura *Herod.* III, c. 91. ἐς τὸν Αἰγύπτιον νομὸν αὗται (Cyrene et Barce) ἐκεκοσμέατο· id est τεταγμέναι ἦσαν. VALCKEN.

47. Οὐδὲν ἔτι πλέον] Non obliviscor formulae ἐπὶ πλέον et ἐπὶ πλεῖον in N. Test. tabulis atque alibi saepe obviae, et curam *Perizonii* ad *AElian.* Var. I, 30. meritae: hic ex *Med.* inculcatur nulla caussa. *Noster* L. IX, 106. οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο τουτέων· et C. 120. &c. Sequens ἐς νῖκος φέρον *Sladus*, διαφθορὰν ex *Hesychio* interpretatus, maluit: frustra. *Homerus* saepe, etiam de bello infr. L. VII, 158.

50. Ἐκ τῶν πολίων] Egregie *Palmerius Gronoviusque*. Haud praeter librariorum indolem confusio πολίων et πολεμίων. Dedi exempla ad *Diodori* L. XIV, 50., quibus accedat ex *Polyaeno* L. V, 44, 1. *Memnon* βουλόμενος καταμαθεῖν τὰ μεγέθη τῶν ΠΟΛΕΜΙΩΝ καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐνοικούντων· nam τῶν πολέων fuisse primitus, vacat dubio. Scripsi ἵνα δωσίδικοι εἶεν, flagitante usu et probante *H. Steph.* Thes. T. I. p. 987. Habet *Polybius* L. IV, 4. vocem et *Suidas* ex eo.

63. Πολλὸν δὲ ναυτικόν] Vir summus *Is. Casaubonus* στρατὸν hunc ναυτικὸν recte interpretatur aptum ad conscendendas naves ad *Strabon.* L. I. p. 82., sequente *Stanleio* in AEschyli Pers. v. 54. Neque enim naves una cum nautis Mardonius ex Persida in Ciliciam ducere valuit. Refer huc C. 95. prodita. Genus Mardonii ac inter Persas auctoritatem non praeteriit *Diodorus* L. XI, 1.

69. Παραπλέων τὴν Ἀσίην] Fuit, cui hoc valde ineptum: esse enim Ioniam Asiae partem, nec posse illum, qui ad Ioniam adpellit, dici παραπεπλευκέναι τὴν Ἀσίην, uti scriptum hic: praestare propterea τὴν Καρίην, quippe Ioniae vicinam et ex Cilicia naviganti obeundam. At hoc nimis est sapere. Ex Cilicia in Ioniam

ram iis Græcis, qui non assentiuntur Otanem inter septem Persas suasisse, potiorem esse Persis statum popularem, abdicatis Ionum tyrannis Mardonius statum popularem per civitates constituit: his actis, in Hellespontum ire contendit: ubi coacta ingenti vi navium, etiam multo peditatu, eas copias navibus traiecit Hellespontum, perque Europam iter Eretriam versus atque
44 Athenas faciebat. Hæ enim civitates erant prætextus expeditionis: sed in animo habebat quam plurimas posset Græcarum civitatum subigere. Nam et classe Thasios nec manum ex adverso levantes subegit; et peditatu Macedones, ultra eos qui iam erant, in servitutem redegit: etenim quæ intra Macedones sunt nationes, iam subactæ omnes erant. Hæc classis e Thaso transmittens, ac oppositam continentem legens, ad Acanthum usque processit: et ex Acantho solvens, dum Athon circumflectit, ventus aquilo vehemens atque arcens transitu in eam ingruit, naviumque valde multas in Athon expulit; adeo ut dicatur ad trecentas afflixisse, et supra viginti millia hominum interiisse: quippe quum feris illud mare circa Athon plane scateat, perierunt rapti ab illis, aut petris allisi, partim quod natare nescirent, partim gelu absumpti. Et cum nautico quidem exercitu
45 ita actum est. Mardonium autem cum pedestribus copiis in Macedonia stativa habentem Thraces Brygi sub noctem invasere, et cum alios multos ex eis occidunt, tum ipsum Mardonium vulnerant. Sed non tamen iis Græcis, qui non assentiuntur Otanem inter septem Persas suasisse, potiorem esse Persis statum popularem, abdicatis Ionum tyrannis Mardonius statum popularem per civitates constituit: his actis, in Hellespontum ire contendit: ubi coacta ingenti vi navium, etiam multo peditatu, eas copias navibus traiecit Hellespontum, perque Europam iter Eretriam versus atque Athenas faciebat. Hæ enim civitates erant prætextus expeditionis: sed in animo habebat quam plurimas posset Græcarum civitatum subigere. Nam et classe Thasios nec manum ex adverso levantes subegit; et peditatu Macedones, ultra eos qui iam erant, in servitutem redegit: etenim quæ intra Macedones sunt nationes, iam subactæ omnes erant. Hæc classis e Thaso transmittens, ac oppositam continentem legens, ad Acanthum usque processit: et ex Acantho solvens, dum Athon circumflectit, ventus aquilo vehemens atque arcens transitu in eam ingruit, naviumque valde multas in Athon expulit; adeo ut dicatur ad trecentas afflixisse, et supra viginti millia hominum interiisse: quippe quum feris illud mare circa Athon plane scateat, perierunt rapti ab illis, aut petris allisi, partim quod natare nescirent, partim gelu absumpti. Et cum nautico quidem exercitu
45 ita actum est. Mardonium autem cum pedestribus copiis in Macedonia stativa habentem Thraces Brygi sub noctem invasere, et cum alios multos ex eis occidunt, tum ipsum Mardonium vulnerant. Sed non ta-

δεχομένοισι [a] τῶν Ἑλλήνων, Πέρσῃσι τοῖσι ἑπτὰ Ὀτάνεα γνώμην ἀποδέξασθαι, ὡς χρεὼν εἴη δημοκρατέεσθαι Πέρσας· τοὺς γὰρ τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας ὁ Μαρδόνιος, δημοκρατίας κατίσα ἐς τὰς πόλιας· ταῦτα δὲ ποιήσας, ἠπείγετο ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χρῆμα [b] πολλὸν νεῶν; συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλὸς, διαβάλλες τῆσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπορεύετο διὰ τῆς Εὐρώπης· ἐπορεύετο δὲ ἐπί τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας. Αὗται μὲν ὦν 80 σφι πρόσχημα ἔσαν τοῦ στόλου, ἀτὰρ ὁ νόῳ ἔχοντες ἔσας ἂν πλείστας [c] δύναντο καταστρέφεσθαι τῶν Ἑλληνίδων πολίων· τοῦτο μὲν δὴ, τῆσι νηυσὶ Θασίους ὑδὲ χείρας ἀνταειραμένους, κατεστρέψαντο· τοῦτο δὲ, τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους [d] προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἤδη ἦν 85 ὑποχείρια γεγονότα· οἱ μὲν δὴ Θάσου [e] διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἤπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου· ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὁρμεώμενοι, τὸν [f] Ἄθων περιέβαλλον· ἐπιπεσὼν δέ σφι [g] περιπλέουσι βορῆς ἄνεμος, μέγας τε καὶ ἄποπος, κάρτα τραχέως [h] περιέσπε πλήθεϊ πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων· λέγεται [i] δὲ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων· ὡς τε δὴ [k] θηριωδεστάτης ἐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἁρπαζόμενοι· [l] οἱ δὲ, πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτέων νέειν οὐκ ἐπίστατο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο· οἱ δὲ, ῥίγεϊ· ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρηξε. Μαρδονίῳ δὲ καὶ τῷ [m] πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίῃ, νυκτὸς Βρύγοι Θρήϊκες ἐπεχείρησαν· καὶ σφέων πολλοὺς φονεύσι οἱ Βρύγοι, [n] Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τραυματίζουσι· [o] οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλοσύνην διέ-

[a] Τῶν Ἑλλ. *Arch.*, articulus aberat. [b] Πολλὸν *Pasf.* ex correctione, idem in Ed. *Genev. Edit.*; vere. Vid. ad L. IV, 81. πολλῶν prius: mox πολλὸς στρατὸς *Pasf. Ask.* [c] Δύνωνται *Arch. Pasf.* Paullo ante ἐν νόῳ ἔχου *Reiskius*, quod malum non foret, ni saepe structura vocum in Musis mutaretur. Vid. VIII, 7. [d] Κατεκτήσαντο marg *Stepb.* [e] Διαλαβόντες *Pasf.* correct. [f] Ἄθεον *Brit.* Ἄθω et περιέβαλον *Vind.* [g] Non est in *Arch.* [h] Περιέπεσε *Ask.* [i] Γὰρ κατὰ τριηκ. *Vind. Arch.* [k] Laudat *Eustath.* in *Hom.* p. 294, 16. [l] Οἱ δὲ αὐτ. νέειν —— διεφθείροντο· οἱ δὲ, πρὸς τὰς πετρ. &c. hoc ordine *Arch.* [m] *Med. Pasf. Ask. Arch.*, ceteri πεζῷ στρατῷ cum *Ald.* [n] Καὶ Μαρδ. αὐτὸν *Arch. Vind.* satis bene. [o] Οὐ μὲν οὐδὲ iid.

niam tramittenti praeternavigatur Pamphylia Lyciaque, quae utraque cur coniectanti negligitur. Verbo, *Herodotus τὰ κάτω τῆς Ἀσίης*, in quibus Cares et Lycii L. I, 177., spectavit.

73. Τοὺς γὰρ τυράννους τ. Ἰ καταπαύσας] Τῆς τυραννίδος nempe, vel τῆς ἀρχῆς. Sed, si forte variant Codd., illud, an καταλύσας, posuerit, vix constitui poterit: prius plerumque plene dicitur, *Herodoto*, καταπαῦσαι τῆς ἀρχῆς Μήδους· καταπαῦσαι Δημάρητον τῆς βασιληΐης· ἀρχῆς Κῦρον καταπαύειν —— Dum Persa Mardonius in Ionia δημοκρατίας κατίσα ἐς τὰς πόλιας, videri debuit Graecis ea res secundum *Herodotum* vix credibilis; quia Reges atque imperio regali adsueti popularem regiminis formam in civitatibus libertate usis sic plerumque voluerunt mutatam, ut saltem penes paucos esset imperium, quos dicto facilius haberent obedientes. —— Paulo post restituetur συνελέχθη μὲν χρῆμα πολλὸν νεῶν. VALCKEN.

85. Τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων] Littera mutata τὰ γὰρ ἐκτὸς Μακ. vir eruditus; namque progredienti e Graecia *intra Macedoniam* ἐντὸς Μακεδ. Thessalos esse, *extra* vero Thraces et Getas: Vere quidem; sed quid si Bosporum Thracium aut Hellespontum transfretaveris, eruntne ἐκτὸς Μακεδόνων Thraces plerique omnes? Id nemo adfirmaverit. Oram autem Propontidis Europaeam ipsamque Thraciam Dario paruisse, ex superioris libri C 25. et L. VII, 106. compertum.

91. Πρὸς τὸν Ἄθων] Iterum πρὸς τὸν Ἄθων VII, 21., quamquam τὸν Ἄθω quidam ibi Codd., ut paullo superius *Vindobonae*. Non profecto nescio, *Diodorum* aliosque sic maluisse, quibus suum non invideo. Τὸν Ἄθων *Servius* Atticis tribuens, ad AEn. XII, 701., *quod autem Herodotus*, scribit, *hunc Athon, hunc Apollon dicit, Atticae declinationis est.* De monte recte, τὸν Ἀπόλλων non novi. Statim κατὰ τριηκοσίας *Valla* expresit, et recipi, ut numerus quodammodo indefinitus maneat, poterit. Ita C. 117. κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους, et crebro. Ceterum Boreas, μέγας τε καὶ ἄπορος, idem qui Strymoniás, μέγας τε καὶ κυματίης L. VIII, 118. Hic ἄπορος *arcens transitu* de *Gronovii* sententia, forte verius πρὸς ὃν οὐδένα πόρον εὑρεῖν ἐστι, sicuti Ἀπορώτατον *Isaei* explicuit *Harpocratio.* Immo vero haud scio, respexeritne Grammaticus et Nostri ἄπορον. Nam quae sequenti Ἀποσάξαντα subiiciuntur Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, optime accedent prioribus, loco suo mota; siquidem ἀποσάττειν in hac Musa nusquam, et *Suidas*, exscribens *Harpocrationis* ἀποσαξάντα, *Dinarcho* vindicat, *Herodoti* mentione neglecta. Atque haec nunc blandiuntur. Vide tamen C. 125.

99. Βρύγοι Θρήϊκες] Quando L. VII, c. 73., Φρύγες secundum Macedonas olim dicti traduntur Βρύγες vel Βρίγες (vid. *Holsten.* ad *Steph.* in Βρίγες) pendet ista scribendi diversitas a dialecto: *Macedones* οὐδέποτε κατ' ἀρχὰς λέξεων τῷ Φ χρῶνται, ἀλλὰ —— τῷ Β, teste *Heraclide Eust.* Od. K. p. 391, 16. habet *Etymolog.* p. 179, 17., ut Macedonica Βλίππον· Βρύγας· et Βαλακρόν. Βάλακρον τὸν Νικάνορος, (*Vales.* in Excerpta pag. 76.) *Diodor.* II. p. 275, 93. qui Κεβαλῖνον forte dederat p. 351, 16. sicut p. 221, 26. Βαλλήνην, et Βαλληνικὸν, *Eustath.* in Od. I. p. 340, 21. —— In vicinis more suo scripserat forsan *Herod.* οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοίγε δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· qua forma loquendi L. III, c. 19., Καρχηδόνιοι, inquit, οὕτω δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· VII; c. 154. *nulla istarum civitatum* πέφευγε δουλοσύνην πρὸς Ἱπποκράτεος· I, c. 159., Φεύγων θάνατον βίαιον πρὸς Περσέων. Passivorum loco saepe verba neutra, nonnunquam etiam nomina adhibita, sequuntur illorum structuram; in istis *violenta morte affici*, atque *in servitutem abduci* vocibus θανάτου βιαίου et δουλοσύνης significantur: huc pertinent *Thucydidea*, ὧν ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, et ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, p. 84, 75. p. 387, 66. *Eurip.* in Phoen. v. 365., Μή τις δόλος με πρὸς κασιγνήτου κτάνῃ, *ne a fratre deloso occidar*; quaeque pauca dantur similia. VALCKEN.

Debellatio reliquorum Macedonum. Thaſiorum aurifodinæ. Thaſus a Phœnicibus condita, et unde nominata.

διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τουτέων Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφέας ὑποχειρίους ἐποιήσατο· τούτους μέντοι καταστρεψάμενος, ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσκλαίσας πρὸς τοὺς Βρύγους, καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ [a] τὸν Ἄθων· οὗτος μέν νυν ὁ στόλος αἰσχρῶς ἀγωνισάμενος, [b] ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην. Δευτέρῳ δὲ ἔτεϊ τουτέων ὁ Δαρεῖος, πρῶτα μὲν Θασίους διαβληθέντας ὑπὸ τῶν ἀσυγειτόνων [c] ὡς ἀποστασιν μηχανοίατο, πέμψας ἄγγελον, ἐκέλευε σφέας τὸ τεῖχος περιαιρέειν, καὶ τὰς νέας ἐς Ἄβδηρα κομίζειν· οἱ γὰρ δὴ Θάσιοι, [d] οἷα ὑπὸ Ἰστιαίου τε τοῦ Μιλησίου πολιορκηθέντες, καὶ προσόδων ἐυσέων [e] μεγαλέων, ἐχρέωντο τοῖσι χρήμασι, ναῦς τε ναυπηγεύμενοι μακρὰς, καὶ τεῖχος [f] ἰσχυρότερον περιβαλλόμενοι· ἡ δὲ πρόσοδός σφι ἐγίνετο ἐκ τε τῆς ἠπείρου καὶ ἀπὸ τῶν μετάλλων· ἐκ μέν γε τῶν [g] ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ τῶν χρυσέων μετάλλων, τοσαῦτα ἐγδώκοντα τάλαντα [h] προσίει· ἐκ δὲ τῶν ἐν αὐτῇ Θάσῳ, ἐλάσσω μὲν τουτέων, συχνὰ δὲ οὕτω, ὥστε τοσαῦτα Θασίοισι [i] ἐοῦσι καρπῶν ἀτελέσι, προσήϊε ἀπό τε τῆς ἠπείρου καὶ τῶν μετάλλων ἕτεος ἑκάστου, διηκόσια τάλαντα· ὅτε δὲ τὸ πλέϊστον προσῆλθε, τριηκόσια. Εἶδον δὲ καὶ αὐτὸς τὰ μέταλλα ταῦτα· καὶ μακρῷ ἦν αὐτέων [k] θωμασιώτατα τὰ οἱ Φοίνικες ἀνεῦρον οἱ μετὰ Θάσου κτίσαντες τὴν νῆσον ταύτην, ἥτις νῦν [l] ἐπὶ τοῦ Θάσου τούτου τοῦ Φοίνικος τοὔνομα ἔσχε· τὰ δὲ μέταλλα τὰ [m] Φοινικὰ ταῦτά ἐστι τῆς Θάσου, μεταξὺ Αἰνύρων τε χώρου καλεομένου, καὶ Κωσύρων ἀντίον δὲ Σαμοθρηίκης ὄρος μέγα ἀνεστραμμένον [n] ἐν τῇ ζητήσει· τοῦτο μέν νυν ἔστι τοιοῦτο. Οἱ δὲ Θάσιοι τῷ βασιλέϊ κελεύσαντι καὶ τὸ τεῖχος τὸ σφέτερον κατεῖλον, καὶ τὰς νέας [o] τὰς πάσας ἐκόμισαν ἐς Ἄβδηρα· μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπεπειρᾶτο ὁ Δαρεῖος τῶν Ἑλλήνων ὅ, τι

tamen vel ipſi ſervitutem Perſarum devitare potuerunt: nam Mardonius non prius ex iis locis decesſit, quam illos in ſuam redegit poteſtatem. His ſubactis reduxit exercitum, tum ob eam quam adverſus Brygos in exercitu terreſtri, tum ob maiorem quam in claſſe ad Athon acceperat calamitatem. Ita hic exercitus turpiter re geſta rediit in Aſiam. Altero post hæc anno Darius ante omnia 46 Thaſios a vicinis inſimulatos tanquam defectionem molientes, miſſo nuncio iuſsit diruere muros, et naves in Abdera tranſportare: nam Thaſii, ut qui ab Hiſtiæo Mileſio fuerant obſeſſi, et proventus magnos habebant, opibus utebantur, cum in texendis navibus longis, tum validioribus muris urbi circumdandis. Erat autem eis proventus hic ex continenti atque ex metallis: ex auri quidem fodinis in Scapteſyla plerumque redibant octoginta talenta: ex Thaſiis autem metallis pauciora quidem his, ſed tamen ita denſa ut quum Thaſii forent plerumque immunes circa fructus, eis in ſummam provenerint quotannis ex continenti atque ex metallis ducenta talenta; et quando plurimum, trecenta. Quæ metalla ipse 47 quoque inſpexi, et ex ipsis longe admiratu digniſsima erant, quæ Phœnices ii, qui cum Thaſo eam inſulam condiderunt, invenere; quæ ab hoc Thaſo Phœnice nomen obtinuit. Hæc autem Thaſi Phœnicia metalla ſita ſunt inter AEnyra locum appellatum et Cœnyra: atque e regione Samothraciæ ingens mons indagando everſus est. Et 48 hoc quidem huiuſcemodi est. Thaſii autem iubente Dario, et murum ſuum diruerunt, et naves omnes Abdera devexerunt. Post hæc Darius, quid in animo Græci haberent,

346

---

a Omittunt *V. Paſſ. Ask.* b *Med. Ask. Paſſ.*, alii ἀπηλλάχθη. c Ὡς ἐς ἀπ. *Arch. V.* d Οἱ ἀπὸ *Brit.* et *Ask.*, qui Ἰσ. Μιλ. cum *Paſſ.* e Μεγαλέων *Vind.* non contra Ionismum, itaque reduxi; μεγάλων prius erat. f Ἰσχ. ὑψηλὸν περιβ. *Paſſ.* cum ſcholio. g Ἐν Σκαπτησύλῃ *Arch.*, ἐκ Σκαπτῆς ὕλης ora *Steph. Paſſ. Ask. Brit.*, μέταλλα σκαπτῆς ὕλης hinc *Euſtath.* ad *Dion.* v. 517. p. 208. h Προσήϊε *Arch. Vind.*, recte: προσείη *Paſſ.* et mox: prius προσήϊει. In Valla *ſeptuaginta talenta.* i Deſit *V. Arch.*, qui et καρπόν. k Θωμασ. *Ask.* bene. θαυμασ. reliqui. l Ἐπὶ του *Arch. Vind.*, ſatis bene. olim ἀπὸ· tum τὸ οὔνομα ἔσχε cum *Ask.* iidem, male olim ἔσκε. m Φοινικικὰ ora *Steph. Paſſ.* n Ἐν τῇ ζητ. iidem et *Ask.*, τῇ aberat. o *Med. Paſſ. Ask.*, τὰς alii non agnoſcunt.

8. Δευτέρῳ δὲ ἔτεϊ τουτέων] Rerum earum, quas deſcripſit. Est autem annus Olymp. LXXII. ſecundus, quo et Thaſii in ordinem coacti et legati aquam et terram petitum miſſi abierunt: namque μετὰ δὲ τοῦτο C. 48. huc referendum. Inſequens annus pugna celeberrimus est Marathonia, decimus ante Salaminiam victoriam ap. *Thucydid.* I, 18.

17. Ἔκ τε τῆς ἠπείρου καὶ μετάλλων] *Vallae* Latina *ex continenti et metallis* neque hic, nec deinceps Cl. *de Pauw* ſe probare valuerunt: *ex terra et metallis* illi praeſtabilius, ἠπείρου voce, ut in *Etymol. Suida* et aliis, pro terra poſita. Quam ego quidem notionem illi non detraho, de *Herodoto*, cuius in Muſis frequentiſsimum vocabulum, addubitans. Certum est, Thaſios in Thraciae adverſa ora metalli fodinas exercuiſse agrosque arasſe ex *Thucyd.* I, 100. Liquet inſuper, inſulam fuiſse εὔκαρπον *Dionyſii* v. 528. indicio. Mox ἐν Σκαπτησύλῃ *Arcb.* accuratiſsime obſervationi *Steph. Byz.* congruit, et *Lambino* opitulatur, *Scapteſylam* reſtituenti *Lucretio*, reiecta *Scaptenſula*, cuius post *Feſtum* vindex *Gifanius*. At Σκαπτὴν ὕλην priſcorum plerique diſiunctim maluerunt, quorum exempla ad *Stephan.* ſtipavit *Holſtenius*, inmemor occupata fuiſse a *Paul. Leopardo* Emend. L. VIII, 20., *Vallam* in his explicandis lapsum leniter, uti in more habet, corrigente.

21. Ἐοῦσι καρπῶν ἀτελέσι] *Si forent tributorum immunes* olim *Laurentius*, ac ſi φόρων ἀτελέσι ob oculos habuiſset, ſicuti *Appianus* Λυκίους φόρων ἀτελεῖς B. Civil. V, p. 1077. Ego vero nusquam in ſchedis animadverti, haud recuſaturus, ſi vel in unis reperiretur. Laudato *de Pauw* ἀτελὴς *inperfectus* et καρπῶν ἀτελέες fructuum defecti copia intelliguntur. In *Heſychio* Ἀτελεῖς, ἐλλιπεῖς, cuiusmodi ſpadones aut alia parte manci: καρπῶν ἀτελέες eodem poſse modo dici, nondum, ut credam, adducor. In L. I, 192. τῶν ἄλλων ἐοῦσαι ἀτελέες de vicis, a tributorum penſione, niſi quod canibus cibum praeberent, liberis. An ergo καρπων ἀτελέσι, *quod ad fructuum proventus attinet*, *a tributo inmunibus?* Quod et *Abreſchio* placuiſse, animadverto.

21. Ἐοῦσι καρπῶν ἀτελέσι] *Valla: ſi Thaſii forent immunes tributorum:* in tributi vicem terrae proventum, *fruges*, ſed vinum in primis generoſisſimum Perſae videntur a Thaſiis accepiſse; qui propterea, ut ἀτελεῖς φόρων alii, ſic dici potuerunt καρπῶν ἀτελέες. Thaſiorum *aurifodinas* ex *Herod.* memorat *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 517. meminerunt earumdem *Thucyd.* I, c. 100. *Marcellin.* vita *Thuc.* p. 3. et *Zenob.* Cent. IV, Prov. 34. Neque agrorum fertilitate motus, neque inſulae divitiis, *Archilochus* Thaſum in ſuis ſaepe carminibus habuit deſpicatui, quod e diverſis liquet illorum fragmentis apud *Athen.* XII. p. 523. D. *Euſtath.* in Il. Θ, p. 616, 46. *Plutarch.* de Exil. p. 604. B. qui, Ἀρχίλοχος, inquit, τῆς Θάσου τὰ καρποφόρα καὶ εὐόπεδα παρορῶν, διὰ τὸ τραχὺ καὶ ἀνώμαλον διέβαλε τὴν νῆσον. VALCKEN.

27. Ἐπὶ τοῦ Θάσου τούτου] Ex more ſcriptoris, ſtabilito diligentia Cel. *Gronovii* ad L. IV, 45. De Phoenicibus et Thaſo nonnulla L. II, 44. Poterunt autem τὰ μέταλλα Φοινικὰ, ſi quae neceſsitas, et Φοινικικὰ pingi, uti ſaepe in *Strabone* πόλεις Φοινικικαὶ, apud *Athen.* γαῦλος Φοινικικὸς, qui tamen XII. p. 538. D. πορφυρᾶ καὶ Φοινικὰ χρυσοϋφέα iunxit: ἐν πελάγει Φοινικῷ *Polemo* Or. II. p. 16. Ed. *H. Steph.*, παιδεία Φοινικῇ *Dio Caſſ.* Ecl. XLVI. Accedat Συρία Φοινίκη *Diodori* L. XIX, 93. et *Punicum* bellum.

41. Νέας

berent, bellarene secum an sese ipsos dede-
re, tentandum ratus, caduceatores per Græ-
ciam alios alio dimittit, regi terram et a-
quam petere iussos. Et hos quidem in Græ-
ciam misit; alios autem ad tributarias sibi
maritimas civitates dimisit, imperans lon-
49gas naves fieri, et navigia quibus equi ve-
huntur. Hæc igitur isti comparabant, et
legatis per Græciam euntibus, et quæ Per-
sa præceperat petentibus, multi in conti-
nente populi dederunt: insulani quoque o-
mnes, ad quos eadem petituri accesere, et
tum alii insulani dant terram et aquam Da-
rio, tum etiam AEginetæ. Qua re conti-
nuo Athenienses irritati sunt, quod puta-
rent hostili in ipsos animo dedisse AEgine-
tas, ut una cum Persa adversus eosdem mi-
litarent. Itaque libenter occasionem ample-
xi, Spartam profecti illos insimulaverunt,
50quasi eo quod fecerant Græciam prodidis-
sent. Ad hanc delationem Cleomenes A-
naxandridæ filius, Spartiatarum rex, AEgi-
nam transmisit, animo præcipuos eius rei
autores comprehendendi. Conanti autem il-
los comprehendere cum alii AEginetæ in-
tercesere, tum præcipue Crius Polycriti fi-
lius, negans fore, ut gaudens quemquam
duceret AEginetarum: nam id eum facere
sine communi Spartiatarum, ab Athenien-
sibus pecunia corruptum; alioqui cum altero
rege venturum fuisse ad comprehendendum.
Hoc autem dicebat ex mandato Demarati.
Crium Cleomenes ex AEgina repulsus inter-
rogavit quod ei nomen esset. Ille respon-
dit

τι ἐν νόῳ ἔχοιεν, κότερα πολεμέειν ἑωϋτῷ, ἢ πα-
ραδιδόναι σφέας αὐτούς· διέπεμπε ὧν κήρυκας, ἄλ-
λους ἄλλη τάξας, ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, κελεύων αἰ-
τέειν βασιλέϊ γῆν τε καὶ ὕδωρ· τούτους μὲν δὴ ἐς
τὴν Ἑλλάδα ἔπεμπε· ἄλλους δὲ κήρυκας διέπεμπε
ἐς τὰς [a] ἑωϋτοῦ δασμοφόρους πόλιας τὰς παραθα-
λασσίους, κελεύων νέας τε μακρὰς καὶ ἱππαγωγὰ
πλοῖα ποιέεσθαι. Οὗτοί τε δὴ παρεσκευάζοντο ταῦ-
τα, καὶ τοῖσι ἥκουσι ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυξι, πολλοὶ
μὲν ἠπειρωτέων [b] ἔδοσαν τὰ προῃσχετο αἰτέων ὁ Πέρ-
σης· πάντες [c] δὲ νησιῶται, ἐς τοὺς ἀπικέατο αἰτήσοντ-
τες, οἵ τε δὴ ἄλλοι νησιῶται διδοῦσι γῆν τε καὶ ὕδωρ
Δαρείῳ, καὶ δὴ καὶ Αἰγινῆται· ποιήσασι δέ σφι ταῦ-
τα, ἰθέως Ἀθηναῖοι [d] ἐπεκέατο, δοκέοντες ἐπὶ [e] σφίσι
ἐπέχοντας τὺς Αἰγινήτας δεδωκέναι, ὡς ἅμα τῷ Πέρσῃ
ἐπὶ σφέας στρατεύσοντας· καὶ ἅσμενοι [f] προφάσιος ἐπε-
λάβοντο· Φοιτέοντές τε ἐς τὴν Σπάρτην, κατηγόρεον
[g] τῶν Αἰγινητέων τὰ πεποιήκοιεν, προδόντες τὴν Ἑλ-
λάδα. Πρὸς ταύτην δὲ τὴν κατηγορίην, Κλεομένης ὁ
Ἀναξανδρίδεω, [h] βασιλεὺς ἐὼν Σπαρτιητέων, διέβη ἐς
Αἴγιναν, βουλόμενος συλλαβεῖν Αἰγινητέων τοὺς αἰτιω-
τάτους· ὡς δὲ ἐπειρᾶτο [i] συλλαμβάνων, ἄλλοι τε δὴ
αὐτῷ ἐγίνοντο ἀντίξοοι τῶν Αἰγινητέων, ἐν δὲ δὴ καὶ
Κριὸς ὁ Πολυκρίτου μάλιστα· ὃς οὐκ ἔφη αὐτὸν οὐδένα
[k] ἄξειν χαίροντα Αἰγινητέων· ἄνευ γὰρ μὲν Σπαρτιη-
τέων τοῦ κοινοῦ ποιέειν ταῦτα, [l] ὑπ' Ἀθηναίων ἀνα-
γνωσθέντα χρήμασι· ἅμα γὰρ ἂν μιν τῷ ἑτέρῳ βασι-
λέϊ ἐλθόντα συλλαμβάνειν· ἔλεγε δὲ ταῦτα ἐξ ἐπισ-
τολῆς τῆς Δημαρήτου. Κλεομένης δὲ ἀπελαυνόμενος ἐκ
τῆς Αἰγίνης, εἴρετο τὸν Κριὸν ὅ, τι οἱ εἴη τὸ οὔνομα·

a ὃ

a Ἑωϋτοὺς *Arch.* post pauca Laurentius *naves hippophoras*. b Ἔδοσαν id. c Δὲ οἱ νησ. *Ask. Pasc.*, tum ἐς οὓς ἀπικέατο *Ask.*, prius et in *Arch. V. Pasc.* restitutum ἀπικέατο est: nam ἀπικοίατο alienum. d Ἀπικοίατο *Arch.* e *Med. Pasc. Ask.*, σφίσιν ἔχοντας ceteri cum *Eustathio* ad *Hom.* p. 1856, 16., potuêratque servari. f Προσφ. *Arch.* mox τε negligunt *Arch. Ask.* g Τῶν Αἰγιν. *Ask. Pasc.*, articulus ante aberat. h Βασιλεύων Σπαρτ. *Pasc.* i *Med. Ask. Pasc.*, vere: Conf. L. 1, 77. posterior ex emendatione συλλαμβάνειν ut alii. k Ἔξειν *Ask.* l Ἀπὸ Ἀθην. *Vind. Arch.* Porro ἀναπεισθέντα loco ἀναγνωσθέντα Fragm. *Paris.*, quae manifesta glossa. Vide L. 1, 128.

41. Νέας τε μακρὰς, καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα] Hic quidem ad *Ammonii* mentem distinguit νέας, *longas naves*, et τὰ στρογγύλα πλοῖα· sunt enim hic νέες sive νῆες, στρατιώτιδες et ὁπλιταγωγοί· πλοῖα vero, *quae equos veherent*. L. VII, c. 1., iussi sunt parare νέας τε, καὶ ἵππους, καὶ σῖτον, καὶ πλοῖα· haec scilicet εἰς ἵππους καὶ σῖτον· atque adeo νέας τε, καὶ πλοῖα ἱππαγωγὰ καὶ σιτηγά. Neque sane bellicas et longas naves πλοῖα dixit; sed *hippagogas*, etiam ἱππαγωγοὺς νέας· vid. *Gronov.* ad init. L. VII. et onerarias cum commeatu ἐς σῖτα νέας, VII, c. 21. Haec firmant *Dukeri* sententiam ad *Thucyd.* VI, c. 43. Apud *Ammon.* in *Aristotelis* loco Alexander Molossus (*accitus ab Tarentinis in Italiam*, *Livio* VIII, c. 24.) ἐξέπλευσε νυσὶ μὲν πεντεκαίδεκα, πλοίοις δὲ συχνοῖς ἱππαγωγοῖς καὶ στρατηγικοῖς· postremum, procul dubio mendosum, tentavit Clar. *D'Orvill.* in *Charit.* p. 674. sed a vulgata nimium abit vox σιταγωγοῖς· mihi restituendum videtur, ἱππαγωγοῖς καὶ φορτηγικοῖς· *naves onerarias*, φορτηγικὰ πλοῖα dixerunt *Thucyd.* p. 434, 60. *Xenoph.* V. Ἑλλ. p. 320, 37. aliique. VALCKEN.

48. Ἐπὶ σφίσι ἐπέχοντας] Confer dicta L. 1, 80. AEginetae maris hoc tempore erant domini, ἐθαλάσσοκράτουν, *Eusebio* et *Syncello* testibus. Id praeter alia usit Athenienses, anfamque dedit augendae, quae toti deinceps praesidio fuit Graeciae, classi, consentientibus *Herodoto* VII, 144. et *Thucydide* 1, 14. Quae vero de Spartanorum rege, AEginetas adgressu, eadem *Pausanias* L. III, 4.

48. Ἐπὶ σφίσι ἐπέχοντας] Quod olim vulgabatur dedisse videtur *Herod.* ἐπὶ σφίσι ἔχοντας, lectum *Eustathio* in Od. T. p. 683, 21. ubi Homericum Τί μοι ἐπέχεις; interpretatus, τί κατ' ἐμοῦ ἔχεις, Ἡρόδοτος δὲ, inquit, διαλελυμένως φησὶν, ἐπὶ σφίσιν ἔχοντας τοὺς Αἰγινήτας· alia dedit in Il. X. p. 1355, 46. *Eustathium* sequitur *H. Steph.* in Prolegom. p. 736. Sunt et Herodoteae tmeses, μετὰ δὴ βουλεύεαι, p. 387, 5. ἀπὸ πάντα τὰ χρήματα ἄγων, p. 434, 41. &c. —— Cap. seq. in insulam AEginam venisse quidem dicitur Cleomenes; sed a Crio aliisque impeditus facere nondum potuit, quod iam nunc Demarato nondum electo fecisse dicitur *Pausaniae* III, p. 212. VALCKEN.

62. Ἐξ ἐπιστολῆς τῆς Δημαρήτου] Erat in Latinis *ex epistola*. Maluerunt *de mandato* alii, *Portus* et ante eum *Stephanus*; qui quidem dissensus in re longe hinc remota momenti non magni: his tamen calculum adposui L. IV, 10.

64. Εἴρετο τὸν Κριὸν, ὅ, τι οἱ εἴη τὸ οὔνομα] Suspicor AEginetam istum *Crium* luctatorem fuisse, quem *Simonides* carmine memoraverit: ad *Aristoph.* Nub. v. 1359., Αἶσαι Σιμωνίδου μέλος, τὸν κριὸν ὡς ἐπέχθη· ista leguntur in *Scbol.* τοῦτο τὸ μέλος Σιμωνίδου καὶ Ἐπινίκου, Ἐπέξαθ' ὁ κριὸς —— ἦν δὲ παλαιστὴς Αἰγινήτης· forte scribendum, Σιμωνίδου ἐξ ἐπινικίου· ut verba, Ἐπέξαθ' ὁ Κριὸς οὐκ ἀεικέως, ἐλθὼν εἰς δένδρον ἀγλαὸν (f. ἐς ἀγλαόδενδρον) Διὸς τέμενος, ut ista verba fuerint in Crium AEginetam *Simonidis*, alludentis ad arietem πεκτούμενον. —Acerbo ioco *Herodoti* Cleomenes, cum AEgineta sibi nomen esse dixisset Κριοῦ, ἤδη νῦν, aiebat, καταχάλκου, ὦ κριὲ, τὰ κέρεα, ὡς συνοισόμενος μεγάλῳ κακῷ· *iam nunc tu*, velut *vir gregis*, *aerata tua fac cornua*, *quibus possis luctari adversus magnum malum*, *quod tibi imminet*. Paulo inconsideratius negaverat AEgineta, Cleomenem οὐδένα ἄξειν χαίροντα Αἰγινητέων· dictum indignatus ex Κριοῦ nomine captat hominis irridendi Rex Spartanus occasionem; atque ea dicit, quae in veri nominis *arietem* petulantiorem, κριὸν ἀσελγόκερων, dici poterant, cuius protervia brevi refutaretur. Ne *Cicero* quidem abstinere se potuit, quin C. Verri, homini sane pessimo, ex ipso nomine *verris* crearet interdum invidiam, II. in Verr. c. 78. *videtis Verrutium? videtis primas literas integras? videtis extremam partem nominis, caudam illam Verris tanquam in luto demersam esse in litura?* Sic IV. in Verr. c. 25., *ut hic nomen suum* (verris) *comprobavit*, *sic ille cognomen* (frugi.) Siculos dicentes facit c. 43., *in labores Herculis non minus hunc immanissimum verrem*, *quam illum aprum Erymanthium referri oportere*. Multo minus patienter legi poterunt frigidi *Plautini* ioci Bacchid. II, 3. v. 50. Menaechm. II, 2, v. 38.

Dictum mordens Cleomenis erga Crium. Demaratus illius obtrectator. Aristodemus auctor Lacedæmonis, pater geminorum, sed quorum ordo in nascendo ignoratus.

[a] ὁ δὲ τὸ ἐὸν ἔφρασέ οἱ· ὁ δὲ Κλεομένης πρὸς αὐτὸν ἔφη, „ Ἤδη νῦν [b] καταχάλκεε ὦ Κριὲ τὰ κέρεα, ὡς συνοισόμενος μεγάλῳ κακῷ". Ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ τῦτον τὸν χρόνον ὑπαμένων Δημάρητος ὁ Ἀρίστωνος, διέβαλε τὸν Κλεομένεα, [c] ἐὼν βασιλεὺς καὶ οὗτος Σπαρτιητέων, οἰκίης δὲ τῆς ὑποδεεστέρης· κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν ὑποδεεστέρης, (ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ γεγόνασι) κατὰ πρεσβυγενείην δέ κως τετίμηται μᾶλλον ἡ Εὐρυσθένεος. Λακεδαιμόνιοι γὰρ, ὁμολογέοντες οὐδενὶ ποιητῇ, λέγουσι αὐτὸν Ἀριστόδημον τὸν Ἀριστομάχυ τοῦ Κλεοδαίυ τοῦ Ὕλλυ βασιλεύοντα, ἀγαγεῖν σφέας ἐς ταύτην τὴν χώρην τὴν νῦν ἐκτέαται, [d] ἀλλ' ὑπὸ τῦ Ἀριστοδήμυ παῖδας· μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολλὸν, Ἀριστοδήμῳ τεκεῖν τὴν γυναῖκα, τῇ οὔνομα εἶναι [e] Ἀργείην· θυγατέρα δὲ αὐτὴν λέγυσι εἶναι Αὐτεσίωνος, τῦ Τισαμενῦ, τῦ Θερσάνδρυ, τῦ Πολυνείκεος· ταύτην δὲ τεκεῖν δίδυμα· ἐπιδόντα δὲ τὸν Ἀριστόδημον τὰ τέκνα, νούσῳ τελευτᾶν. Λακεδαιμονίυς δὲ τοὺς τότε ἐόντας, βυλεῦσαι κατὰ νόμον βασιλῆα τῶν παίδων τὸν πρεσβύτερον ποιήσασθαι· οὐκων δή σφεας ἔχειν ὁκότερον ἕλωνται, ὥστε καὶ ὁμοίων καὶ [f] ἴσων ἐόντων· οὐ δυναμένυς δὲ γνῶναι, ἢ καὶ πρὸ τούτυ, ἐπειρωτᾶν τὴν τεκοῦσαν· τὴν δὲ, [g] οὐδὲ αὐτὴν Φάναι διαγινώσκειν, εἰδυῖαν μὲν καὶ τὸ κάρτα λέγειν ταῦτα, βυλομένην δὲ [h] εἴ κως ἀμφότεροι γενοίατο βασιλῆες· τοὺς ὦν δὴ Λακεδαιμονίυς ἀπορέειν· ἀπορέοντας δὲ, πέμπειν ἐς Δελφοὺς, ἐπειρησομένυς ὅ, τι χρήσονται τῷ πρήγματι· τὴν δὲ Πυθίην κελεύειν σφέας ἀμφότερα τὰ παιδία ἡγήσασθαι βασιλῆας, τιμᾶν δὲ μᾶλλον τὸν [i] γεραίτερον· τὴν μὲν δὴ Πυθίην ταῦτά σφι ἀνελεῖν· τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι ἀπορέυσι οὐδὲν ὅσον ὅκως ἐξεύρωσι αὐτέων τὸν πρεσβύτερον, ὑποθέσθαι ἄνδρα Μεσσήνιον, τῷ οὔνομα εἶναι Πανίτῃ· ὑποθέσθαι δὲ τοῦτον τὸν Πανίτην τάδε τοῖσι Λακεδαιμονίοισι, φυλάξαι τὴν γυ-

dit quod erat. Cui Cleomenes, Crie, inquit, iam nunc præferrato cornua, tanquam occursurus magno malo. Spartæ autem calumniabatur Cleomenem per id tempus remanens Demaratus Aristonis filius et ipse rex Spartiatarum, sed ex familia inferiore, non tamen ob aliud inferiore, (ab eodem enim oriundi) quam quod familia Eurysthenis, quia primogenituræ ius habebat, honoratior erat. Etenim Lacedæmonii, nulli poëtarum assentientes, negant se in eam quam nunc possident regionem ductos a filiis Aristodemi, sed ab ipso Aristodemo, filio Aristomachi, nepote Cleodæi, pronepote Hylli, regnante. Et post non multo Aristodemi uxorem nomine Argiam, quam dicunt fuisse filiam Autesionis, neptem Tisameni, proneptem Thersandri, abneptem Polynicis, peperisse geminos: eisque conspectis Aristodemum morbo decessisse. Lacedæmonios autem qui tum erant, inito consilio creasse regem e pueris eum qui esset primogenitus, ut lex iubebat. Hinc igitur nescientes utrum eligerent, quum essent similes ac pares; id quum nequirent scire, aut etiam ante hoc tempus, fuisse percontatos genitricem: ea quoque ipsa negante se dignoscere, etsi optime nosset illa aperire, quod cuperet ambos effici reges: ita de hoc dubitantes Lacedæmonios misisse Delphos scisitatum quid in ea re agerent; et iis Pythiam imperavisse, ut utrumque puerorum regem ducerent, sed primogenitum magis honorarent. Hoc responso a Pythia edito, Lacedæmonios nihilominus incertos quo pacto primogenitum reperirent, admonitos fuisse ab Mesenio, cui nomen Panites, ut observarent utrum puerorum mater priorem lavaret

51 52

[a] Ὁ δὲ οἱ τὸ ἐὸν ἔφ. *Pasc.*, in aliis ἔφρασε· ὁ — ut *V. Arch. Ask. Brit.* [b] Attigit *Eustath.* in *Dionys.* v. 511. p. 206. levi macula adspersus. [c] Abest abs *Arch. Vind.* [d] Decem seqq. omittit *Arch.* [e] Ἀργίνην id. *Vind. Valla.* [f] *Med. Pasc. Ask. Arch. V. Paris. A. B. Brit. Vall.*, ex *Aldo* ἴσων ἀμφοτέρων ἐόντων. [g] Οὐδὲν φάν. *Arch.* [h] Εἰκὸς ὡς id. [i] Πρεσβύτερον *M. Pasc. Ask.*

38. Trucul. I, 1, v. 58. quem reiicit versum tanquam spurium G. *Canter.* N. L. VII, c. 10., nisi sit in scena prolatus, quid sibi vellet Comicus, a plebe non potuit intelligi. *Cicero* Philipp. XI, c. 6. *C. Annium Cimbrum, Lysidici filium, Lysidicum ipsum Graeco verbo, quoniam omnia iura dissolvit.* Unicum licet de hoc genere, mirabar tamen in *Livio*, quod Scipionem facit dicentem, *Atrium Umbrium semilixam nominis etiam abominandi ducem* XXVIII, c. 28. Apud recentiores inprimis Graeculos huius generis reperiuntur plurima. VALCKEN.

73. Οὐδενὶ ποιητῇ] Quem innuat, Tyrtaeumne an alium, haud memini. Cum poëta isto plerique Graecorum faciunt: *Xenophon* tamen in Agesil. p. 72. *Ed. Hutch.*, eumque secutus *Plutarchus* domum, quam Aristodemus Spartae erexerit, habent.

74. Τοῦ Κλεοδαίου] Τῷ Κλεοδήμυ dum hic scribendum putabat *Meurs.* de Regno Lac. c. 6., non recordabatur apud ipsum *Herod.* constanter scribi Κλεοδαίου, VII, c. 204. VIII, c. 131. sequi potius debuerat *Fr. Sylburgii* iudicium, *AEliano* quoque nomen restituentis Κλεοδαίου, ad *Pausan.* Lacon. p. 246. illinc facile fluxerunt formae minus sincerae Κλεοδάμου, et Κλεοδάτου· Spartani Μενεδαίου nomen male in Μενεδάτου transierat apud *Thucyd.* p. 228, 56. alterum satis commendat notissimum μενεδηϊος· eamdem habent vim nomina Laconica Κλεινόμαχος et Κλεοδαῖος. —— Non filios tantum, sed patrem quoque Aristodemum Spartam tenuisse statuit et qui dicitur *Xenophon* in Encom. Agesil. p. 72., θεάσθω τὶς τὰς θύρας αὐτοῦ· εἰκάσειε γὰρ ἄν τις ἔτι ταύτας ἐκείνας εἶναι, ἅσπερ Ἀριστόδημος ὁ Ἡρακλέους ὅτε κατῆλθε λαβὼν ἐπεστήσατο· ubi notat *Hutchins.* VALCKEN.

78. Ἀργείην] Errorem excusare ab hac scriptura discrepantes nequeunt: stabilitur matronae nomen omnium consensu: quin fuerunt, qui *Pindaro* Ἀργείδας inculcabant Isth. Od. VII, 21., μητρόθεν appellatos, διὰ τὸ Ἀργείαν ἐνομάζεσθαι τὴν Ἀριστοδήμου γυναῖκα, quamquam frustra illi. Addita hic maiorum series sororem ostendit Therae, quem πρόδικον, ut Spartae dicebant, sive tutorem pupillorum Eurysthenis et Proclis vidimus L. IV, 147.

85. Ἴσων ἐόντων] In horum medio positum ἀμφοτέρων, tantopere damnatum, neque utile, expunxi. Nexa quae adhaerent, varie tentata fuerunt, praecipue ἢ καὶ πρὸ τούτου. Puto indicari, nihilo magis quam antea potuisse, uter natu prior esset, discernere, et μᾶλλον ad sententiam adscisendum. Convenit ex L. VII, 189. ὡς ἔμαθον αὐξόμενον τὸν χειμῶνα, ἢ καὶ ΠΡΟ ΤΟΥΤΟΥ, ἐθύοντο· quodque in C. 139. eiusdem Polymniae; nam πρὸ τοῦ non differt. Malunt porro docti viri οὐ βουλομένην δὲ, restituta negante particula; quibus si adiutrices adessent schedae, fortasse adsentirer: nunc intercedo.

85. Ἢ καὶ πρὸ τούτου] Hac saltem in sede voces istae, si sunt Herodoteae, commodam vix admittunt interpretationem: aptius forsan haerere viderentur istis, quae paulo leguntur superius, sic interseruae: ἐπιδόντα δὲ τὸν Ἀριστόδημον τὰ τέκνα, [ἢ καὶ πρὸ τούτου,] νούσῳ τελευτᾶν. —— Est et in proximis structura minus expedita: mea sententia lenius ista fluerent hunc in modum scripta: εἰδυῖαν μὲν (καὶ τὸ κάρτα λέγουσαν ταῦτα,) βουλομένην δὲ εἰκὼς ἀμφότεροι γενοίατο βασιλῆες· *scientem quidem, tametsi valide negaret* geminos se internoscere: λέγουσαν ταῦτα, nempe οὐδὲ αὐτὴν διαγινώσκειν. VALCKEN.

93. Τὸν γεραίτερον] Praestantia *Med.* Cod. et consparantium meritis fertur laudibus; quae tamen saepe modum excedunt. Πρεσβύτερον eorum scholion est, defensione indignum. An, quaeso, γεραίτερος postulabit, *uni adfuisse prae altero* γέρας; Quid fiet ergo, tot *Xenophontis* aliorumque dictis, in quis γεραίτερος aetate senior et amplius nihil?

12. Πάν-

ret cibaretque; quam ſi deprehenderent eodem ſemper modo factitare, illos vero habituros id omne quod quærerent, et vellent invenire: ſin et illa alternando erraret, palam eis fore ne ipsam quidem quippiam magis noſſe; et ut isti aliam rationem inirent. Ibi Spartiatas ex admonitu Meſſenii obſervantes matrem Ariſtodemi puerorum, ignaram cur obſervaretur, animadvertentesque illam uno modo præferentem primogenitum tum cibando, tum lavando, accepiſſe puerum, qui honorabatur a matre, tanquam primogenitum publiceque alendum curaſſe, impoſito ei nomine Euryſthene; iuniori, Procle. Hos autem fratres, ubi adoleverunt, per omne vitæ tempus inter ſe diſſenſiſſe, 53 et itidem eorum poſteros perſeverasſe. Hæc ſoli Græcorum Lacedæmonii aiunt. At hæc ſecundum ea, quæ commemorantur a Græcis, ego ſcribo; hos Dorienſium reges usque ad Perſeum Danaæ filium deo omiſſo, recenſeri recte a Græcis, et demonſtrari Græcos eſſe: iam tum enim iſti inter Græcos cenſebantur. Ideo autem dixi, usque ad Perſeum, nec altius repetii, quod nullum Perſeo cognomentum adest mortalis patris, quemadmodum Herculi Amphitryon. Itaque a me rectam rationem ſequente dictum recte est usque ad Perſeum. A Danae vero Acriſii filia retrorſum patres eorum ſuperiores recenſendo, conſtabit principes Dorienſium eſſe AEgyptios indigenas. Hæc generis recenſio ex commemoratione 54 Græcorum facta est. Ut autem a Perſis narratur, Perſeus ipse, quum eſſet Aſſyrius, factus est Græcus, non tamen progenitores eius: nam maiores Acriſii fateri, quod ad cognationem, nihil cum Perſeo ſibi eſſe; eosque quemadmodum Græci aiunt,

γενομένη, ὁκότερον τῶν [a] παίδων πρότερον λούει καὶ σιτίζει· καὶ ἦν μὲν κατὰ [b] ταὐτὰ φαίνηται αἰεὶ ποιεῦσα, τὸν δὲ πᾶν ἔξων ὅσον τι καὶ δίζηται καὶ θέλωσι ἐξευρεῖν· ἢν δὲ πλανᾶται καὶ ἐκείνη, ἀλλὰ ξ ποιεῦσα, δῆλά σφι ἔσεσθαι ὡς οὐδὲ ἐκείνη πλέον οὐδὲν εἰδείη· ἐπ' ἄλλην τέ σφεας τραπέσθαι ὁδόν· οὕτω δὴ τοὺς Σπαρτιήτας, [c] κατὰ τὰς τοῦ Μεσσηνίου ὑποθήκας, φυλάξαντας τὴν μητέρα τῶν Ἀριστοδήμου παίδων, λαβεῖν κατὰ ταὐτὰ τιμῶσαν τὸν πρότερον καὶ σίτοισι καὶ λουτροῖσι, οὐκ [d] εἰδυίην τῶν εἵνεκεν ἐφυλάσσετο· [e] λαβόντας δὲ τὸ παιδίον τὸ τιμώμενον πρὸς τῆς γειναμένης, 348
ὡς ἐὸν πρότερον, τρέφειν ἐν τῷ δημοσίῳ· καὶ οἱ ὄνομα [f] τεθῆναι Εὐρυσθένεα· τῷ δὲ [g] νεωτέρῳ, Προκλέα· τούτους ἀνδρωθέντας, αὐτούς τε ἀδελφεοὺς ἐόντας, λέγουσι διαφόρους εἶναι τὸν πάντα χρόνον τῆς [h] ζόης ἀλλήλοισι, καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων γενομένους, ὡσαύτως διατελέειν.
[i] Λακεδαιμόνιοι μὲν ταῦτα λέγουσι μοῦνοι Ἑλλήνων· τάδε δὲ [k] κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπ' Ἑλλήνων, ἐγὼ γράφω· [l] τούτους γὰρ δὴ τοὺς Δωριέων βασιλῆας, μέχρι μὲν Περσέος τοῦ Δανάης τοῦ Διὸς τοῦ ἀπείρτος, καταλεγομένους [m] ὀρθῶς ὑπ' Ἑλλήνων, καὶ ἀποδεικνυμένους ὡς εἰσὶ Ἕλληνες· ἤδη γὰρ τηικαῦτα ἐς Ἕλληνας οὗτοι ἐτέλεον· ἔλεξα δὲ, μέχρι Περσέος, τῶνδε εἵνεκα, ἀλλ' οὐκ ἀνέκαθεν ἔτι ἔλαβον, ὅτι οὐκ [n] ἔστι ἐπωνυμίη Περσέι οὐδεμίη παλαιὸς θυητῶ, ὥσπερ Ἡρακλέι Ἀμφιτρύων· ἤδη ὦν ὀρθῷ λόγῳ χρεωμένῳ, μέχρι τοῦ Περσέος ὀρθῶς [o] εἵρηταί μοι· ἀπὸ δὲ Δανάης τῆς Ἀκρισίου καταλέγοντι τοὺς ἄνω αἰεὶ πατέρας αὐτέων, [p] φαινοίατο ἂν ἐόντες οἱ τῶν Δωριέων ἡγεμόνες Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες· ταῦτα μέν νυν κατὰ τὰ Ἑλλήνων λέγουσι γεγενεηλόγηται. Ὡς δὲ ὁ [q] Περσέων λόγος λέγεται, αὐτὸς ὁ Περσεὺς ἐὼν Ἀσσύριος, ἐγένετο Ἕλλην, ἀλλ' οὐκ οἱ Περσέος πρόγονοι· [r] τοὺς δὲ Ἀκρισίου γε πατέρας ὁμολογέοντας [s] κατ' εἰκηιότητα Περσέι οὐδέν, τούτους δὲ εἶναι, κατάπερ Ἕλληνες λέγουσι, Αἰ-

a Παιδίων *Arcb. V.*, nec prave. *b* Τὰ αὐτὰ et mox *V. Arcb.*, cui φαίνηται deſit. *c* Φυλ. τὴν μητ. τῶν Ἀρ. παιδ. κατὰ τὰς τοῦ Μεσσ. ὑποθ., λαβεῖν *Arcb.* *d* Εἰδυῖαν id. *V. Paſ. Ask.*, ut ſupra. *e* Λαβόντας *Ask. Paſ.*, et recte: olim λαβόντες. *f* Τεθεῖναι *Arcb.* *g* Non habent *M. Ask. Brit. Paris. A. B.* *b* Ζόης ἀλλήλοισι *M. Paſ. V. Ask. Brit. Arcb. Paris. A. B.*, alii αὐτέων ex *Aldo* interponunt. *i* Ταῦτα δὲ Λακ. λέγ. *Arcb. V.*, ταῦτα μὲν Λακ. *Paſ.* *k* *M. Paſ. Ask.*, in aliis καταλεγόμενα. *l* Τούτους γὰρ δὴ τοὺς *Ask. Paſ.* ora *Stepb.* antea τούτους τοὺς tantum. *m* Non est in *Arcb.*, mox ὑπὸ Ἑλλ. et ſupra *Vind.* *n* Ἔστι margo *Stepb.* forte ex *Euſtatb.*, laudante ſeqq. ad *Homer.* p. 989, 20. *o* *Med. Paſ. Ask.* εἰρέαται, alii omnes εἴρηται. *p* *Plutarcb.* vellicat T. II. p. 857. *q* Παρὰ Περσ. *Paſ. Ask.* ora *Stepb.* *r* Τοὺς γε Ἀκρ. *V. Arcb.* *s* Non ſunt haec duo in *Arcb.*

12. Πάντα τὸν χρόνον τῆς ζόης ἀλλήλοισι] Αὐτέων, in ſchedis repertum nullis, cur retinerem? Rixarum et diſcordiae, animos fratrum diſiungentis, *Pauſanias* teſtis accedit, δίδυμοι δὲ ὄντες, διάφοροι τὰ μάλιστα ἦσαν Lacon. C. I. p. 205. Sunt quoque Euryſthenidarum et Proclidarum diſſenſionis in Muſis et aliorum commentariis ſempiterna monumenta.

13. Τοὺς ἀπὸ τούτων γ. ὡσαύτως] Non repugnat quod ſcribit *Livius* XL, c. 8. *ſociabilem conſortionem inter binos Lacedaemoniorum Reges ſalutarem per multa ſecula ipsis* fuisſe *patriaeque.* Nam privatim ſaepius adverſarii duo Reges Lacedaemoniorum unanimes conſpirabant in publicae rei commodis iuvandis; aut etiam inter ſe laudabiliter certabant περὶ τοῦ ὁκότερος πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται, ut Ariſtides loquitur *Herodoti* VIII, c. 79. Neque noluit Lycurgus concordem talem diſcordiam in civitate ſua locum habere. *Plutarcb.* T. I. p. 598. C. ἔοικεν ὁ Λακωνικὸς νομοθέτης ὑπέκκαυμα τῆς ἀρετῆς ἐμβαλεῖν εἰς τὴν πολιτείαν τὸ φιλότιμον καὶ φιλόνεικον. Conf. T. II. p. 232. C. 813. B. et Melanthii dictum de civitate Attica p. 20. C. VALCKEN.

15. Τάδε κατὰ τὰ λεγόμενα &c.] *Gronovius* bene, cui reſcribi nihil debuiſſe, ultima huius capitis verba clamant. Est quoque periculoſior ſequentibus admota manus. Equidem addidi ex ſcriptis γὰρ δὴ, cetera bonae notae arbitratus. Pendet ſermo ex ἐγὼ γράφω, quae, ſi repetantur in ὡς εἰσὶ Ἕλληνες, neſcio quid iure deſideretur: nam θεοῦ ἀπεόντος a *Valla* verſum a *Deo genitum* non laudo. Patrem mortalem Perſeo Scriptor negat, μέχρι Περσέος, usque ad Perſeum, non altius, adſcendens, ut ait. Vere ergo τοῦ θεοῦ ἀπεόντος, Deo in ſeriem non relato.

23. Εἴρηταί μοι] Sic melius. Εἰρέαται multitudinis est, ſicuti L. VII, 96. Perſei origo AEgyptia tangitur L. II, 91., a qua ſuggillanda cavere ſibi noluit *Plutarchus.* At unde *Danaus* et *Lynceus*, ſi non ex AEgypto? Ceteros conſulto tacitos habuit.

24. Ἀπὸ δὲ Δανάης τῆς Ἀκρισίου] Haec et ſequentia quaedam, alio quam invenerat ordine collocata, *Plutarch.* exhibet de *Herod.* Malign. p. 857. E. οἱ δὲ Δωριέων, φησὶν, ἡγεμόνες φαίνοιντ' ἂν Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες ἐόντες καταλέγοντες (leg. καταλέγοντι) τοὺς ἄνω Δανάης καὶ Ἀκρισίου πατέρας· quae prorſus obſcuravit interpres. Ad Herodotea *Plutarchus* τὸν Ἔπαφον, inquit, καὶ τὴν Ἰὼ, καὶ τὸν Ἶασον, καὶ τὸν Ἄργον ὅλως ἀφῆκεν. Epaphum in AEgypto natum omittere potuerat; Ionem, Iaſum, et Argum Herodoteae narrationi merito oppoſuit; neque enim hos AEgyptios origine dixerunt Graeci, qui poſteros Epaphi, atque adeo maiores Acriſii, fatentur AEgyptios eſſe ἰθαγενέας; Libyen, Belum, Danaum et AEgyptum, Lyncea. Sed vituperare potius debuit *Plut.* quos habuit *Herodotus* auctores, non quid ipse ſentiat, ſed tradens quid Graeci de his fabulari ſueverint: hoc non in fine tantum capitis ſed et initio ſignificavit, ubi, τάδε δὲ, inquit, κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπ' Ἑλλήνων ἐγὼ γράφω, vel γράψω· ut I, c. 95., κατὰ ταῦτα γράψω· —— quid ſibi velit τοῦ θεοῦ ἀπεόντος mihi quidem non liquet. VALCKEN.

30. Περσέι οὐδέν.] De Perſarum ſententia ſi venerint, quae L. VII, 61.; Perſeum videlicet Danaës et Iovis fuisſe filium, creasſeque ex Andromeda Perſen, unde

Αἰγυπτίους. Καὶ ταῦτα μέν [a] νυν περὶ τυτέων εἰρήσθω· ὅτι δὲ ἐόντες Αἰγύπτιοι, καὶ ὅ, τι ἀποδεξάμενοι ἔλαβον τὰς Δωριέων βασιληίας, ἄλλοισι γὰρ περὶ αὐτέων [b] εἴρηται, ἐάσομεν αὐτά· τὰ δὲ ἄλλοι ϗ κατελάβοντο, τυτέων μνήμην ποιήσομαι. [c] Γέρεα δὲ δὴ τάδε τοῖσι βασιλεῦσι Σπαρτιῆται δεδώκασι, ἱρωσύνας δύο, Διός τε Λακεδαίμονος, καὶ Διὸς οὐρανίου· καὶ πόλεμόν γε ἐκφέρειν ἐπ' ἣν ἂν βούλωνται χώρην· τούτου δὲ μηδένα εἶναι Σπαρτιητέων διακωλυτήν· εἰ δὲ μή, αὐτὸν ὑπόχρεον τῷ ἄγει ὀνέχεσθαι· [d] στρατευομένων δὲ, πρώτους ἰέναι τοὺς βασιλῆας, ὑστάτους δὲ ἀπιέναι· ἑκατὸν δὲ [e] ἄνδρας λογάδας ἐπὶ στρατιῆς Φυλάσσειν αὐτούς· προβάτοισι δὲ χρᾶσθαι ὑπ [f] τῆσι ἐξοδίῃσι, ὁκόσοισι ἂν ἕν ἐθέλωσι· τῶν δὲ θυομένων ἁπάντων τὰ δέρματα τε καὶ τὰ νῶτα λαμβάνειν σφέας· ταῦτα μὲν τὰ ἐμπολέμια. Τὰ δὲ ἄλλα τὰ [g] εἰρηναῖα κατὰ τάδε σφι δέδοται· ἢν θυσίην τις [h] δημοτελῆ ποιέηται, πρῶτους ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἵζειν τοὺς βασιλῆας· καὶ ἀπὸ τυτέων πρῶτον ἄρχεσθαι, διπλήσια νέμοντας ἑτατέρῳ τὰ πάντα ἢ τοῖσι ἄλλοισι δαιτυμόνεσι· καὶ σπονδαρχίας εἶναι τυτέων, καὶ τῶν τυθέντων [i] προβάτων τὰ δέρματα· [k] νουμηνίας δὲ ἀνὰ πάσας καὶ ἑβδόμας ἱσταμένου τοῦ μηνὸς, δίδοσθαι
349 ἐκ τοῦ δημοσίου ἱρήϊον τέλειον ἑκατέρῳ ἐς [l] Ἀπόλλωνος, καὶ μέδιμνον ἀλφίτων, καὶ οἴνου τετάρτην Λακωνικήν· καὶ ὑπ τοῖσι ἀγῶσι πᾶσι προεδρίας ἐξαιρέτους, καὶ προξείνους ἀποδεικνύναι τούτοισι [m] προσκεῖσθαι τοὺς ἂν ἐθέ-

AEgyptios esse. Hæc de his hactenus. Quod autem in regna Doriensium, quum AEgyptii essent, successerint, et qua re patrata, ea acceperint, hæc, quoniam ab aliis dicta sunt, omittemus: quæ vero alii non attigerunt, eorum faciam mentionem. Hæc autem decora regibus Spartiatæ tribuerunt: duo sacerdotia, Iovis Lacedæmonis et Iovis cœlestis: et ius belli in quamcunque libuerit regionem efferendi, ut id nulli Spartiatarum prohibere fas sit; sin, piaculari crimine teneatur. Ut in militando primi eant reges, abeant postremi. Centum delecti viri eis in militia custodes adsint. In profectionibus ad bellum utantur pecoribus quotcunque libuerit: quorum immolatorum omnium pelles ac terga accipiant ipsi. Bellica hæc. Alia sunt quæ pacis tempore eis tribuuntur: Ut quoties aliquod publicum sacrificium fit, primi in cœna reges discumbant, et iis primis dari partes incipiant, unicuique eorum dupla omnia quam ceteris convivis: libaminumque initia penes illos sint, et immolatorum pecorum coria. Singulis quoque calendis et septimis diebus ingressi mensis, singula pecora perfecta utrique e publico dentur in Apollinis: et farinæ medimnus, et vini Laconicus quartarius: et in omnibus certaminibus primaria sint exempta loca; et penes illos sit constituere proxenos, quos ex civibus velint; et utri-

a Desit *Vind. Arch.* b Εἰρέαται *Pasf.* c Non legitur in *Ask.*, sed γέρεα δὲ δὴ *Arch. Vind.*, olim γέρεά τε δὴ, tum ἐπ' ἣν ἐὰν iid. d Στρατευομένους *Arch. Vind.* e Istud *Arch. Vind.* abest, λογχάδας *Arch.* et στρατιῇ. f *Med. Ask. Pasf.*, τοῖσι ἐξοδίοισι ceteri. Porro ἂν ὧν ἑθελ. *Pasf. Ask.*, quod placet. ὧν deerat. χρῆσθαι iidem. g Εἰρημένα *Arch.* h *Med. Ask. Paris. B. Vall. Pasf.*, in quo δημοτελὴς correctum, quomodo *Arch. V. Paris. A. Aldus.* Quae sequuntur, sunt in *Eustath.* ad *Homer.* p. 1576, 4. et p. 1482, 20. i Desideratur in *Ask.*, nec agnoscit *Steph.* ora. k Νεομ. δὲ ἀνὰ πάσας *Arch. Paris. A. B. Vind. Pasf. Brit.*, in *Med. Ask.* ἀνὰ non erat: mox καὶ ἑβδόμας spernunt *Vind. Arch. Valla.* l Ἀπόλλωνα, *Arch. V.* m Προκεῖσθαι soli *M. Pasf. Ask.*, ceteri vulgatum. Mox θέλωσι *Arch. V.*; Προξείνους hinc *Eustath.* in *Il.* p. 405, 21.

de Persicae genti nomen, in matre patreque Graecos inter et Persas concordia: de avo lis et progenitoribus, quos una cum Acrisio a consanguinitate Persei si secluserint Persae, Danaë Assyriae aut Persicae erit stirpis.

33. Καὶ ὅ, τι ἀποδεξάμενοι] *Reiskius* ὅτι optime disparavit. In regni successione διαδέχεσθαι et ἐκδέχεσθαι sedem habent: ἀποδέχεσθαι in rerum actu. Οἱ μέν νυν Κᾶρες οὐδὲν λαμπρὸν ἔργον ἀποδεξάμενοι L. I, 174. saepissimeque alias.

38. Διός τε Λακεδαίμονος] Saepe quidem *Lacedaemonis*, Iovis filii, sed huius Iovis, Λακεδαίμονος dicti, nusquam alibi factam invenit *Meursius* mentionem; et sane mirum est, si Iovem coluerint Λακεδαίμονα, hunc non ut Deum ἀρχαγέταν habitum saepiusque commemoratum. Coluisse Lacedaemonios Ἀγαμέμνονα Δία variorum contra constat testimoniis docuitque *Meurs.* Misc. Lacon. I, c. 4. suspicabatur *Casaub.* in *Athen.* III, c. 21., dictum Iovem ἀγαμέμνονα Spartanis, ut ἀρίσαρχον a *Simonide*; Agamemnone certe nomen antiquius ἐπιθετικῶς de Deorum rege potuit usurpari, et vera adpellationis ratio *Lycophronem* ceterosque latere. *Athen.* III, p. 99. B. Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς ἀρίσαρχον εἶπε τὸν Δία, καὶ Αἰσχύλος τὸν ἅδην ἀγησίλαον· dedit ibi plura *Casaub.* Ἀγεσίλαν, *inferum Iovem*, attigit *Bentlei.* ad *Callim.* in Lav. P. v. 130. Ubi vulgatur in *Hesych.* Ἀρίς· ἀρχὰ μία· Simonidem forte dederat Ἀρίσαρχον, Δία. Asopii vocabant AEsculapium φιλόλαον, teste *Pausan.* III, p. 267. ἄλεξιν, τὸν Ἡρακλέα, Coi, *Aristid.* I. p. 62. Τηλέμαχος, ἡ Ἄρτεμις dicitur in *Luciani* Lexiph. II. p. 335. habet istius generis nonnulla *Aristoph.* Ἰπ. v. 164. Θ. v. 811. Λυσ. v. 554. VALCKEN.

40. Αὐτὸν ἐν τῷ ἄγει ἐνέχεσθαι] Omissa saepius, additur in legibus interdum Atticis praepositio, velut ap. *Demosth.* c. Aristocr. p. 408, 54. apud *Andocid.* p. 12, 36. τὸν βουλεύσαντα ἐν τῷ αὐτῷ ἐνέχεσθαι καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον· unde corrigendus *Antiphon.* p. 143, 19. ut, pro μήτε χειρὶ ἀράμενον, scribatur μήτε χειρὶ ἐργασάμενον· conf. *Lysias.* p. 18. et *Markland.* VALCKEN.

42. Ἑκατὸν δὲ ἄνδρας λογάδας ἐπὶ στρατιῆς] In delectorum virorum numero conspiratur in schedis. Trecentos alii regi stipatores custodesque circumponunt: Agidem sane οἱ τριακόσιοι ἱππῆς καλούμενοι stipabant in praelio apud *Thucyd.* V, 72., suntque iidem τριηκόσιοι Σπαρτιητέων ΛΟΓΑΔΕΣ, οἵπερ ἱππέες καλέονται, Themistoclem honoris causa deducentes infr. L. VIII, 124. An ex trecentis centeni regum praecipui in castris satellites, in acie cuncti? Conf. *N. Cragium* Reip. Spart. L. IV, 4. Iam ἐπὶ στρατιῆς *in expeditione* fingebat Cl. *Reiskius*, non utique praeter consuetudinem, siquidem ea in voce creberrime peccatum. Tuetur vulgatum *Xenoph.* Laced. Reip. p. 685. E. πάντων τούτων καὶ ΕΠΙ ΣΤΡΑΤΙΑΣ οἱ Λακεδαιμόνιοι εὐποροῦσι, *eorum omnium copiam Lacedaemonii etiam in castris*, sive *exercitu*, *habent*. Similiter p. 688. A. &c.

44. Ἐν τῇσι ἐξοδίῃσι] Κοιναὶ ἔξοδοι *expeditiones* communiter susceptae L. IX, 26., etiam in Comici Nub. v. 579., cuius loco ἐξόδιον lonibus *Portus* asseruit, vetere motus lectione. Cl. *Gronovio* adsentior. Ἐξοδείας ποιούμενοι Samnites ap. *Strabon.* L. V. p. 382. A. Quod ex MSS. revocatur ὁκόσοισι ἂν ἕν, scriptor suum agnoscet.

47. Ἢν θυσίην τις δημοτελῆ] Verissime Codd. Τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ *Demosth.* in Neaer. p. 739. esse ait τὰ ἱερὰ τὰ τῆς πόλεως. *Philoni* Leg. ad Cai. p. 1031. D. ἑορταὶ δημοτελεῖς festi nationis ludaicae dies. Iunge elegans matronae Pythagoreae dictum in *Stobaei* Serm. LXXII. p. 445. et *Hesych.* Δημοτελῆ cum Cl. *Alberti* adnotatione.

50. Διπλήσια νέμοντας] Vetus mos, *Homero* descriptus docteque abs *Eustath.* explanatus p. 72, 20. et p. 682, 50. Super eo prudentissime *Xenophon* extr. Rep. Laced. καὶ δημοσίᾳ γε ἐπὶ τῷ δείπνῳ ἐτίμησεν *Lycurgus*, οὐχ ἵνα ΔΙΠΛΑΣΙΑ καταφάγοιεν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἀπὸ τοῦδε τιμῆσαι ἔχοιεν εἴ τινα βούλοιντο. Ceterum πρόβατα non solas esse oves, indicatum alias, neque eas utique Spartani duntaxat inmolarunt. *Vallae* propterea Latina, ovibus expulsis, integrata sunt.

57. Προξείνους ἀποδεικνύναι τ. προσκεῖσθαι] Si vel in plerisque legeretur Codd. restitui tamen deberet προσκεῖσθαι vel προσκέεσθαι, de honore attributo adhibitum etiam

utrique binos eligere Pythios: sunt autem Pythii, qui Delphos ad consulenda oracula mittuntur, quique publice cum regibus pascuntur. Regibus ad cœnam non euntibus domum mittantur bini farinæ chœnices, et vini cotyla: præsentibus dupla dentur omnia: eadem ratione a privatis quoque invitati ad cœnam honorentur. Vaticinia quæ contigerunt, ab illis custodiantur: sed simul ea noscant Pythii. Reges soli de his solis iudicent: de virgine ad quam tota hereditas devenerit, quem habere eam oporteat, si pater eam nondum desponderit: nec non de viis publicis: et si quis adoptivum filium facere velit, coram regibus id fieri: eosdem quoque consultantibus assidere senioribus, qui sunt duodetriginta: si eo non accesserint, eorum maxime propinqui senes decora regum obtineant, duos calculos ponendi, tertium
58 pro seipsis. Viventibus hæc regibus a republica Spartiatarum tribuuntur; ista defunctis. Equites per universam Laconicam quid acciderit nunciant: feminæ per urbem circumeuntes lebetem pulsitant: quumque hoc fit, necesse est ex singulis domibus duos ingenuos, marem ac feminam, contaminari, magnis

ἐθέλωσι τῶν ἀστῶν, καὶ Πυθίους αἱρέεσθαι δύο [a] ἑκάτερον· οἱ δὲ Πύθιοι, εἰσὶ θεοπρόποι ἐς Δελφοὺς, σιτεόμενοι μετὰ τῶν βασιλήων τὰ δημόσια· μὴ ἐλθοῦσι δὲ τοῖσι [b] βασιλεῦσι ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἀποπέμπεσθαί σφι ἐς τὰ οἰκία [c] ἀλφίτων τε δύο χοίνικας ἑκατέρῳ, καὶ οἴνου κοτύλην· παρεοῦσι δὲ διπλήσια πάντα δίδοσθαι· [d] τωὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἰδιωτέων κληθέντας ἐπὶ δεῖπνον τιμᾶσθαι· τὰς δὲ μαντηίας τὰς γινομένας, τούτους φυλάσσειν· συνειδέναι δὲ καὶ τοὺς Πυθίους· δικάζειν δὲ μούνους τοὺς βασιλέας τοσάδε μοῦνα· πατρούχου τε παρθένου πέρι, ἐς τὸν ἰκνέεται ἔχειν, [e] ἢν μήπες ὁ πατὴς αὐτὴν ἐγγυήσῃ· καὶ ὁδῶν δημοσιέων πέρι· καὶ ἤν τις θετὸν παῖδα ποιέεσθαι ἐθέλῃ, βασιλήων ἐναντίον ποιέεσθαι· καὶ παρίζειν βουλεύουσι τοῖσι γέρουσι, ἑοῦσι δυῶν δέουσι τριήκοντα· ἢν δὲ μὴ ἔλθωσι, τοὺς μάλιστά σφι τῶν γερόντων προσήκοντας ἔχειν τὰ τῶν βασιλήων γέρεα, δύο ψήφους τιθεμένους, τρίτην δὲ, τὴν ἑωυτῶν. Ταῦτα μὲν ζῶσι βασιλεῦσι δέδοται ἐκ τοῦ κοινοῦ τῶν Σπαρτιητέων· ἀποθανοῦσι δὲ, τάδε ἱππέες περιαγγέλλουσι τὸ γεγονὸς κατὰ πᾶσαν τὴν Λακωνικήν· κατὰ δὲ τὴν πόλιν γυναῖκες περιοῦσαι, [f] λέβητα κροτέουσι· ἐπεὰν ὦν τοῦτο γίνηται τοιοῦτο, ἀνάγκη ἐξ οἰκίης ἑκάστης ἐλευθέρους δύο καταμιαί-

[a] Ἑκατέρων *Arcb.* [b] Βασιλεῦσι *Arcb. V. Ask.* et mox denuo, bene. βασιλῆσι antea. [c] Ἀλφιτέων *Ask.* [d] Τωὐτέο id. [e] Ἢν ἡ μήτηρ ἢ ὁ πατὴρ Cod. *Eton.* et *Valla.* In *Arcb.* ἢν μὴ ὁ πατ. [f] Λέβητα *M. Pasf. Ask.*, reliqui cum *Ald.* λέβητας· post dein γένηται *Arcb.*

etiam *Herodoto* I, c. 118, 119. II, c. 83. τὸ πρσκεῖσθαι hoc in loco per γέρας εἶναι recte interpretatur *Eustatb.* in Il. Γ. p. 307. —— Proxenos memorat Spartanos *Xenophon*, Clearchum, πρόξενον ὄντα Βυζαντίων, ab Agide illuc missum, Ἑλλ. I. p. 253, 40. et IV. p. 308, 31. Pharacem Boeotorum πρόξενον. Fuerunt isti vel quales *Herod.* designari voluit, vel quales fuisse dubitabat *Cragius* de Rep. Lac. II, c. 10. Sed sicut Athenienses aliique, suos etiam habuerunt Lacedaemonii, in aliis civitatibus a se publicitus constitutos προξένους· apud *Pausan.* III. p. 223., Eleus Xenias fuisse dicitur Agidi ἰδίᾳ ξένος, καὶ Λακεδαιμονίων τοῦ κοινοῦ πρόξενος· ut Chius Hermesilaus privatim *Sophocli* ξένος, et πρόξενος Athenienſium, teste *Ione Chio* apud *Athenaeum* XIII, p. 603. F. Publicitus etiam Alciphron Argivus, secundum *Thucyd.* V, c. 59., fuit πρόξενος Λακεδαιμονίων, et Plataeënsis Λάκων ὁ Ἀεισμήσου, III, c. 52. Distinguuntur a talibus ἰδίᾳ πρόξενοι et ἐθελοπρόξενοι dicti, quales fuerint fortasse Lacedaemoniorum Athenis Cimon, et Callias. VALCKEN.

57. Τούτοισι προσκεῖσθαι] *Eustathius* γέρας εἶναι τοῖς βασιλεῦσι ἐν Σπάρτῃ vere explicuit: id enim προσκεῖσθαι, iniuria mutatum. Sic L. VII, 35. τοῖσι προσεκέετο αὕτη ἡ ἄχαρις τιμή. *Portus* plura. Πυθίους hinc *Timaeus* in Lexicon intulit, ad quem bene Cl. *Rübnkenius.* De iisdem *Eustath.* ad Il. A. p. 55, 44. ἦν δὲ καὶ τάγμα τι θεῖον ἐν Δελφοῖς, οἱ θεοπρόποι· οἳ καθ' Ἡρόδοτον ἐσιτοῦντο μετὰ τῶν βασιλέων τὰ δημόσια, labantis memoriae vitio aberrans. *Cicero* vero praeter *Pythios* dedisse *regibus suis augurem adsessorem* Lacedaemonios, memorat L. I. de Divinat. C. 43.

68. Ἢν μήπερ ὁ πατὴρ &c.] *Vallam* fefellit litera, μήπερ in μήτηρ convertens: neque *Etonensis* Cod. aberratio discrepat. Matris olim sane ad filiarum sponsalia nulla auctoritas. Vere Hermione Spartana, Νυμφευμάτων γὰρ τῶν ἐμῶν πατὴρ ἐμὸς Μέριμναν ἕξει —— in *Euripidis* Androm. v. 987. Πατρούχου παρθένου πέρι hoc ex loco *Timaeus* Lex. p. 151., ubi docta *Rübnkenii* observatio.

68. Ἢν μήπερ ὁ πατὴρ αὐτὴν] Qualem *Valla* secutus est, Codicis *Eton.* lectio, ἢν ἡ μήτηρ ἢ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐγγυήσῃ, correctoris illa videtur indocti: non mater filiam dicitur ἐγγυῆσαι, sed pater; aut, si illuc abiisset, puellam frater, vel avus paternus. Orbae nuptias, necdum a patre desponsatae, si plures sibi vindicarent, fieretque ἡ ἐπίκληρος, ut Athenis loquebantur, ἐπίδικος. Spartae lis ista dirimebatur a Regibus solis, quos *Herod.* scribit δικάζειν —— μούνους —— πατρούχου παρθένου πέρι, ἐς τὸν ἰκνέεται ἔχειν, ἢν μήπερ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐγγυήσῃ. Herodoteam vocem πατροῦχος *Hesychio* restituit *Hemsterb.* Ἐμπάμονι, πατρούχῳ· conf. *Timaei* Lex. *Platon.* in Πατρούχου παρθένου· et *Rübnken.* Ut ἐμπάμων, ἡ ἐπίκληρος dicitur ἔγκληρος in *Eurip.* Iphig. Taur. v. 682. VALCKEN.

74. Δύο ψήφους τιθεμένους] *Thucydidem*, gravissimum Scriptorem, L. I, 20., tacito *Herodoti* nomine, haec falsi arguisse, *Meursii* Reg. Lacon. C. 23. et *Palmerii* animadversio est. Equidem duo singulis regibus suffragia non largior, valdeque vereor, ut verba δύο ψήφους τιθεμένους illis contribuant. Regum absentium vicem maxime propinquos obiisse et duo posuisse calculos scribitur, tertiumque suum: totidem ergo ferebant suffragia, quot usi ambo reges fuissent, modone confessu abstinuissent seniorum; tulissent autem praesentes duo, singuli suum. Haud itaque bina singulis suffragia hac in descriptione: Sed rem non urgeo: falli possum.

74. Δύο ψήφους τιθεμένους] Denegat hanc Lacedaemoniorum regibus praerogativam *Thucyd.* I, c. 20., quem Herodotea sibi sumsisse refutanda vere monuit ante *Palmer. Io. Meurs.* de Regno Lac. c. 23. de senatorum agens et numero et dignitate Misc. Lac. II, c. 4. plura dederat *N. Cragius* L. II, c. 3. Civitatem memorat Indicam *Diodor.* XVII, c. 104., cuius forma regiminis Spartanae fuerit similis quod ad Senatus auctoritatem binosque Reges e duabus semper familiis; τῶν κατὰ πόλεμον πραττομένων ἡγουμένους. Ne Regum potestas in tyrannidem degeneraret, Lycurgus secundum *Platonem* Epist. VIII, p. 354. B. Φάρμακον ἐπήνεγκε τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν, καὶ τὸν τῶν Ἐφόρων δασμὸν, τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς σωτήριον· insignis eiusdem locus est T. II. p. 692. A. Curia τῶν γερόντων ceterorumque annuorum magistratuum tribunalia ubi fuerint Spartae tradit *Pausan.* III. p. 231., τῆς τε Γερουσίας βουλευτήριον· καὶ τῶν Ἐφόρων καὶ Νομοφυλάκων καὶ καλουμένων Βιδιαίων ἀρχεῖά ἐστιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς· in quibus corrigendum arbitror, καὶ Νομοφυλάκων καλουμένων Βιδιαίων· hi annui magistratus, Ephori et Bidiaei, sive Νομοφύλακες, erant πέντε ἀριθμὸν ἑκάτεροι secundum *Pausan.* contra οἱ Γέροντες, numero XXVIII. διὰ βίου ταύτην ἔχουσι τὴν τιμὴν, *Plutarch.* T. I. p. 597. E. Hinc intelligi poterit *Xenoph.* Ἑλλ. III. p. 289, 20., ubi numerare iussus ὁπόσοι εἶεν Σπαρτιᾶται ἐν τῇ ἀγορᾷ, dicitur ἀριθμήσας βασιλέα τε καὶ Ἐφόρους καὶ Γέροντας καὶ ἄλλους ὡς τεσσαράκοντα. VALCKEN.

79. Λέβητα κροτέουσι] Necesse non videtur, ut unum omnes lebetem pulsarint; neque requirunt opportune scripta Scholiastae *Theocriti* Idyl. II, 36. καὶ παρὰ Λάκωσι βασιλέως ἀποθανόντος εἰώθασι κρούειν ΛΕΒΗΤΑ, ubi *Meursius* λέβητας, quemadmodum in *Herodoti* schedis pluribus. Magnas autem turbas movit καταμιαλνεσθαι, variisque coniecturis, quibus non utor, ansam dedit. Possunt utique μιαλνεσθαι dici, quorum caput aut corpus luto aliave re turpatur, ut χρῶτα μιαινόμενος *Nicand.* Alexiph. VI. 253., et quidni καταμιαλνεσθαι, praesertim cum talia in luctu frequentarentur?

87. Ἐκ

Asia regum iura, etiam erga mortuos domi seu in bello legitima. Lacedæmonii opificia paterna excipiunt.

μιαίνεσθαι ἄνδρα τε καὶ γυναῖκα· μὴ ποιήσασι δὲ τῦτο, ζημίαι μεγάλαι ἐπικέαται· νόμος δὲ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι κατὰ τῶν βασιλέων τοὺς θανάτους ἔστι ὦῦτὸς καὶ τοῖσι βαρβάροισι τοῖσι ἐν τῇ Ἀσίῃ· τῶν [a] γὰρ ἂν βαρβάρων οἱ πλεῦνες τῷῦτῷ νόμῳ χρέωνται κατὰ τοὺς θανάτους τῶν βασιλέων· ἐπεὰν γὰρ ἀποθάνῃ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἐκ πάσης δεῖ Λακεδαίμονος, χωρὶς Σπαρτιητέων, ἀριθμῷ τῶν περιοίκων [b] ἀναγκαςοὺς ἐς τὸ κῆδος ἰέναι· τυτέων ἐῶν καὶ τῶν [c] εἱλωτέων, καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων ἐπεὰν συλλεχθέωσι ἐς τὠῦτὸ πολλαὶ χιλιάδες, σύμμιγα τῇσι γυναιξὶ κόπτονταί τε [d] τὰ μέτωπα προθύμως, καὶ οἰμωγῇ διαχρέωνται ἀπλέτῳ· φάμενοι τὸν ὕςατον αἰεὶ ἀπογενόμενον τῶν [e] βασιλέων, τοῦτον δὴ γενέσθαι ἄριςον· ὃς δ' ἂν ἐν πολέμῳ τῶν βασιλέων ἀποθάνῃ, τούτῳ δὲ εἴδωλον σκευάσαντες, ἐν κλίνῃ εὖ ἐςρωμένῃ ἐκφέρουσι· [f] ἐπεὰν δὲ θάψωσι, ἀγορὴ δέκα ἡμερέων οὐκ ἵςαταί σφι, οὐδ' ἀρχαιρεσίη συνίζει, ἀλλὰ πενθέυσι ταύτας τὰς ἡμέρας· Συμφέρονται δὲ [g] ἄλλο τόδε τοῖσι Πέρσησι· ἐπεὰν [h] ἀποθανόντος τοῦ βασιλῆος ἄλλος ἐπίςηται βασιλεὺς, οὗτος ὁ ἐσιὼν ἐλευθεροῖ ὅς τις [i] τὶ Σπαρτιητέων τῷ βασιλέϊ ἢ τῷ δημοσίῳ ὤφειλε· ἐν δὴ αὖ Πέρσῃσι ὁ κατιςάμενος βασιλεὺς τὸν [k] προοφειλόμενον Φόρον μετίει πάσῃσι τῇσι πόλισι. Συμφέρονται δὲ καὶ τάδε Αἰγυπτίοισι Λακεδαιμόνιοι· οἱ κήρυκες αὐτέων καὶ αὐληταὶ καὶ μάγειροι ἐκδέκονται τὰς πατρῴας τέχνας· [l] καὶ αὐλητὴς τε αὐλητέω γίνεται, καὶ μάγειρος μαγείρυ, καὶ κῆρυξ κήρυκος, οὐ κατὰ λαμπροφωνίην ἐπιτιθέμενοι ἄλλοι σφέας [m] παρακληίυσι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια ἐπιτελέυσι· ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γίνεται. Τότε δὲ τὸν Κλεομένεα ἐόντα ἐν τῇ Αἰγίνῃ, καὶ [n] κοινὰ τῇ Ἑλλάδι ἀγαθὰ προσεργαζόμενον, ὁ Δημάρητος διέβαλε, οὐκ Αἰγινητέων οὕτω κηδόμενος, ὡς φθόνῳ καὶ [o] ἄγῃ χρεώμενος. Κλεομένης δὲ

magnis pœnis, nisi hoc faxint, impositis. Eadem autem circa mortes regum consuetudo Lacedæmoniis est, quæ barbaris Asianis: nam plerique barbarorum eodem ritu in mortibus regum utuntur. Siquidem posteaquam mortem obiit Lacedæmoniorum rex, oportet eius exequiis adesse ex omni Lacedæmone absque Spartanis aliquo numero ex vicinis oppidis vel invitos. Horum igitur et hilotarum atque ipsorum Spartiatarum posteaquam multa millia in unum coacta sunt, promiscue cum mulieribus frontes suas intrepide pulsant, et ululatu immenso utuntur, ultimum semper quemque regum dicentes fuisse optimum. Qui vero regum in bello periit, eius simulacrum quum expresserunt, in toro bene strato efferunt; et cum sepeliverunt decem dies iustitium est, nullusque comitiorum consessus, sed luctus continens. Aliud autem hoc istis convenit cum Persis, quod defuncto rege alter qui succedit liberat ære alieno, quicunque Spartiatarum aliquid aut regi aut reipublicæ debebat: et apud Persas item qui rex creatus est, omnibus civitatibus tributum quod debebant remittit. Cum AEgyptiis etiam Lacedæmonii in hoc congruunt, quod eorum præcones et tibicines et coqui excipiunt paterna artificia: et tibicen e tibicine, et coquus e coquo, et præco ex præcone gignitur, neque alii propter vocalitatem impositi ipsos excludunt, sed in paterno opere perseverant: atque hæc quidem ita fiunt. Cleomenem autem tunc quum apud AEginam esset, ac communi Græciæ bono operam daret, insimulabat Demaratus, non tam AEginetis studens, quam invidia et livore ductus. Quem Cleomenes ab

a Med. Pasf. Ask., ἂν aberat: tum τῷ αὐτῷ *Pasf. Ask.* *b* Ἀναγκαςοὺς ora *Steph. Pasf. Ask. Arcb. Vind. Valla:* vulgo ἀναμασθοὺς. *c* Εἱλωτέων ἐπεὰν *Arcb. Pasf.*, neglectis intermediis καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων. *d* Haec duo non legit *Arcb.* nec *Valla.* Vide L. II, 61. et *D'Orvillium* ad Chariton. pag. 347. *e* Βασιλέων sic *Arcb. V. Ask.* in his perpetuo. *f* Tria ista desunt *Med.* *g Pasf. M. Ask.*, in reliquis ἄλλο οὗτοι τόδε. *b* Ἀποθανών τις βασιλεὺς, οὗτος *Arcb.* *i* Non est in *Arcb. V.* *k* Προσοφ. *Pasf.*, mox πάσῃσι abest *Arcb. V.* *l* Habet *Eustath.* ad *Hom.* p. 538, 38. et p. 808, 16. *m* Παρακληΐουσι *Med.* bene., παρακλύουσι κατὰ τὰ *Arcb.* Prius legebatur παρακλήουσι. *n* Κοινὰ ἐν τῇ Ἑλ. id. cum *Med. Pasf. Ask.* Vide *Gronov.* *o* Ἄγῃ *Suidas*, Etymologus; ἄγει *Arcb.* et *Pasf.* ex correctione: ἄτῃ olim, ἔττῃ *Brit.*; φόνῳ *Arcb.* pro φθόνῳ.

87. Ἐκ πάσης δεῖ Λακεδαίμονος] Recepta Codicum lectione, τῶν περιοίκων ἀναγκαςοὺς, sic ista capienda iudico: *necesse est ut, praeter Spartiatas, funus vel inviti comitentur ceterarum urbium Laconicarum incolae certo numero.* De περιοίκοις forsan alibi dicetur. voces, χωρὶς Σπαρτιητέων recte ceperunt *N. Cragius* de Rep. Lac. II. p. 107. et *L'Auteur des Esfais de Critique* p. 179. Ἀριθμῷ, hic frustra tentatum, significat *certo numero*, vel *definito. Lucian.* T. III. p. 302., τὸ μὲν ἀργύριον μηδὲ ἀριθμῷ ἄγειν αὐτὸν, ἀλλὰ μεδίμνῳ. T. I. p. 750, 57. *Thucyd.* II, c. 72. —— In fine tandem cap. Regis in proelio mortui effigiem ἐν κλίνῃ εὖ ἐςρωμένῃ dicuntur ἐκφέρειν, si nempe cadaver commode Spartam posset deportari: peregre mortuus Agesipolis ἐν μέλιτι τεθεὶς καὶ κομισθεὶς οἴκαδε ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς, *Xenoph.* Ἑλλ. V, p. 330, 3. VALCKEN.

88. Τῶν περιοίκων ἀναγκαςοὺς] Ex vulgata ὀνομαςοὺς formavit Cl. *de Pauw*, honoratiores ac nobiliores explanans, quales fortasse inter Spartanorum περιοίκους exiguo numero, homines quippe contemtissimae et paene servilis conditionis, meritoque ab *Isocrate* deploratae Paneg. p. 67. E. et uberius Panath. p. 270. C. *Ed. Steph.* Quod autem schedae offerunt longe melius, stabilitumque *AEliani* auctoritate Var. VI, 1., ubi de Spartanorum in Messenios, itidem περιοίκους, acerbitate, τὰς ἐλευθέρας εἰς τὰ πένθη βαδίζειν ΗΝΑΓΚΑΖΟΝ, καὶ τοὺς ἀλλοτρίους, καὶ μηδὲν σφισι προσήκοντας, νεκροὺς κλαίειν. Nihil certe acconmodatius. At gravis tria ista καὶ αὐτέων Σπαρτιητέων urget suspicio, tum quoniam ex duobus, illisque bonae notae, exsulant codicibus, tum maxime, quod turbae plangentium Spartanos eximant praecedentia χωρὶς Σπαρτιητέων, quippe genuinos cives ac Spartanae urbis incolas L. VII, 234., quibus Lycurgi decretum τὰ πένθη καὶ ὀδυρμοὺς vetabat Instit. Lacon. *Plutarchi* p. 238. D. Atque haec efficere possunt, pro alienis ut putentur.

97. Ἐπεὰν δὲ θάψωσι] Eradicata voluit vir Celeber. ob *Medic.* negligentiam, addita disputatione, quam considera. Mihi turpe est, concordiae scriptorum Codd. obluctari, praesertim in facillima et planae verborum sententia. Iustitium, functo Persarum rege, quot fuerit dierum *Brissonii* quaesivit exemplo *Io. Alb. Fabric.* ad *Sextum* Philosoph. L. II. adv. Gramm. p. 296.

100. Ἐπεὰν —— ἄλλος ἐνίςηται βασ.] Hic scribi non potuit ἀνίςηται, neque supra dederat βασιλέα ἀνεςεῶται III, c. 66. ubi in sequenti cap. coniecturam, ἐνιςάμενος, Codd. firmarunt. —— Quod sequitur ὁ ἐσιὼν, ἐς τὴν ἀρχὴν videlicet, vel τὴν βασιληΐην, eodem sensu ponitur, quo saepe dicuntur εἰς τὴν ἀρχὴν εἰσιόντες, *qui magistratum ineunt.* VALCKEN.

6. Ἐκδέκονται τὰς πατρῴας τέχνας] Ex lege Sesostridis, qua sancitum μηδένα καταλιπεῖν τὴν πατρῴαν τέχνην *Dicaearcho* teste in Schol. ad *Apollon. Rh.* IV, 273. Confer *Diodorum* L. I, 74. Mox καὶ οὐ κατὰ —— Cl. *Reiskius* coniiciebat.

14. Φθόνῳ καὶ ἄτῃ] *Valckenario* Nostro Dissert. de Scholiis *Hom.* ineditis p. 120. sanitatem vocabulum debet. *Suidas* Ἄγη —— παρ' Ἡροδότῳ βασκανία: gemina *Etymologus*; nec longe ab instaurato recedit ἄγει duorum Codd. *Pindari* de fraudulento et δολίῳ cive Pyth. Od. II, 151. ὅμως μὰν σαίνων ποτὶ πάντας ΑΓΑΝ πάγχυ

ab AEgina reverſus conſultabat ut regno ſubmoveret; ob hanc rem intendens in eum actionem. Ariſton Spartæ regnum obtinens, quum duabus uxoribus ductis liberos non ſuſciperet, in ſe culpam eius rei non eſſe agnoſcens, tertiam duxit uxorem, et duxit hunc in modum. Erat ei amicus quidam Spartiata, cuius opera ex omnibus civibus maxime utebatur; cui viro erat uxor longe ſpecioſiſſima omnium Spartanarum, idque ſane ex turpiſſima talis facta: ſiquidem quum haberet faciem minus luculentam, nutrix eius, utpote filiæ parentum locupletum et formæ indecoræ, inſuper videns parentes ægre ferre, hoc excogitavit, ut puellam ſingulis diebus baiularet ad Helenæ templum, quod quidem est in loco qui dicitur Therapne, ſupra Phœbeium fanum: eo quoties nutrix intulerat puellam, adſtans ſimulacro, deam precabatur, ut alumnam deformitate liberaret. Cui aliquando abeunti e templo mulier quædam apparuiſſe fertur, atque interrogaſſe illam quidnam in ulnis geſtaret: et quum nutrix ſe infantem geſtare reſpondisſet, iuſſiſſe ſibi oſtendi: quumque negaret nutrix id ſe facturam, quod infantem parentes vetuiſſent oſtendi cuipiam, iuſſiſſe prorſus ut ſibi oſtenderetur. Nutricem vero, quum videret mulierem illam magni æſtimare viſum, ei tandem puellam oſtendiſſe. Hanc autem demulcentem caput puellæ dixiſſe, futuram eam omnium Spartæ mulierum formoſiſſimam: atque ab eo die priſtinam ſpeciem mutari cœpiſſe. Hanc, quum ad nubilem pervenit ætatem, duxit uxorem Agetus Alcidis filius, ille amicus Ariſtonis. Eius mulieris amore titillatus quum eſſet Ariſton, hanc rem commentus

62

15 δὲ νοσήσας ἀπ' Αἰγίνης, ἐβούλευε τὸν Δημάρητου παῦσαι τῆς βασιληίης, διὰ πρήγμα τοιόνδε ἐπίβασιν ἐς αὐτὸν ποιεύμενος. Ἀρίστωνι [a] βασιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ, καὶ γήμαντι γυναῖκας δύο, παῖδες οὐκ ἐγίνοντο· καὶ, [b] οὐ γὰρ συνεγινώσκετο αὐτὸς τούτου 20 εἶναι αἴτιος, γαμέει τρίτην γυναῖκα· ὧδε δὲ γαμέει· ἦν οἱ φίλος τῶν Σπαρτιητέων ἀνὴρ, τῷ [c] προσεκέετο τῶν ἀστῶν μάλιστα ὁ Ἀρίστων· τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐτύγχανε ἐοῦσα γυνὴ καλλίστη μακρῷ τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν· καὶ ταῦτα μέντοι καλλίστη ἐξ αἰσχίστης γενομένη· 25 ἐοῦσαν γάρ μιν τὸ εἶδος Φλαύρην, ἡ τροφὸς αὐτῆς, οἷα ἀνθρώπων τε ὀλβίων θυγατέρα, καὶ δυσειδέα ἐοῦσαν, πρός δὲ καὶ ὀρέουσα [d] τοὺς γονέας συμφορὴν τὸ εἶδος αὐτῆς ποιευμένους, ταῦτα ἕκαστα μαθοῦσα, ἐπιφράζεται τοιάδε· ἐφόρεε αὐτὴν ἀνὰ 30 πᾶσαν ἡμέρην ἐς τὸ τῆς Ἑλένης ἱρὸν, [e] τόδ' ἐστὶ ἐν τῇ Θεράπνῃ καλευμένῃ, ὕπερθε τοῦ [f] Φοιβηίου ἱροῦ· ὅκως δὲ σείειε ἡ τροφὸς, [g] πρός τε τὤγαλμα ἵστα, καὶ ἐλίσσετο τὴν θεὸν ἀπαλλάξαι τῆς δυσμορφίης τὸ παιδίον· καὶ δήκοτε ἀπιούσῃ ἐκ τοῦ ἱροῦ τῇ τροφῷ γυναῖκα λέγεται ἐπιφανῆναι· [h] ἐπιφανεῖσαν δὲ, 35 ἐπείρεσθαί μιν ὅ, τι [i] φέρει ἐν τῇ ἀγκάλῃ· καὶ τὴν φράσαι, ὡς παιδίον [k] φορέει· τὴν δὲ κελεῦσαι οἱ δεῖξαι· τὴν δὲ οὐ φάναι· ἀπειρῆσθαι γάρ οἱ ἐκ τῶν γεγαμένων μηδενὶ ἐπιδεικνύναι· τὴν δὲ πάντως ἑωυτῇ κελεύειν ἐπιδεῖξαι· [l] ὁρῶσαν δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δεῖξαι τὸ παιδίον· τὴν δὲ καταψῶσαν τοῦ παιδίου τὴν κεφαλὴν, εἶπαι, ὡς [m] καλλιστεύσει πασέων τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν· ἀπὸ μὲν δὴ ταύτης τῆς ἡμέρης μεταπεσέειν τὸ εἶδος· γαμέει [n] δὲ δή μιν ἐς γάμου ὥρην ἀπικομένην Ἄγητος ὁ Ἀλκείδεω, οὗτος δὴ ὁ τοῦ Ἀρίστωνος φίλος. Τὸν δὲ Ἀρίστωνα ἔκπιζε ἄρα τῆς γυναικὸς

351

[a] ταύ-

[a] Βασιλεύοντι τότε *Arch. V. Valla:* tum ἐς Σπάρτην marg. *Steph. Pasſ. Ask. Brit.* [b] Deſit οὐ *Arch.*, porro τούτων εἶναι ora *Steph. Arch. V. Pasſ. Ask.* [c] Προσεκέατο *Pasſ. Ask. Arch.* [d] Omittuntur haec duo ab *Ask.*, qui continuo ποιευμένας. [e] Τόδ' ἐστὶ *Arch. Pasſ. Vind.*, δὲ aberat. [f] Φοινικηίου *Ask.* et *Steph.* in marg. abſurde. [g] Πρὸς τὸ ἄγαλ. *Arch. V.* [h] Ἐπιφανῆσαν *Pasſ.* [i] Φέρει καὶ κελεῦσαι neglectis mediis *Arch.* [k] Φορέει *Vind. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ex *Med. Ask. Pasſ.* Φέρει, ſine gravi ratione. [l] Ὁρῶσα *M. Ask.* [m] Καλλισεύσοι *Arch.* [n] Δὲ δή μιν *Pasſ.*, bene: δὴ non erat prius. Statim Ἀλκίδεω *Arch.*

πάγχυ διαπλέκει huc adplicuit Cl. *Reiskius*; verti enim debere *invidiam*, non *valde*, ut vulgo ſolet.

14. Ὡς φθόνῳ καὶ ἄτῃ χρεώμενος] Dudum indicatum ἄγῃ recuperabit *Herod.* hic forſan etiam *Vallae* lectum, vertenti, *invidia et odio.* Non de *nimio* tantum *admirationis adfectu*, ſed et illinc orta *invidia*, *Homerum* aliosque Poëtas verbum frequentasſe Ἀγάασθαι vel Ἀγάζεσθαι, in *Heſychio* ſervata monſtrant praeter Ἀγᾶσθαι, et Ἀγάσσατο· Ἀγάσασθαι· Ἀγάσησθε· Ἀγασσάμενοι· Ἀγαιόμενον· Ἠγάσατο· illuc referenda ſunt ex eodem Ἄγασις, φθόνος. Ἀγαστὴς, βάσκανος· et forſan, quod habet ex *AEſchyli* Threſſis, Ἀγαΐς, ζηλώσεσιν· ſecundum *Euſtath.* in Od. E. p. 212, 51., τὸ Ἀγάασθαι φασὶν οἱ παλαιοὶ τρία σημαίνειν· τὸ θαυμάζειν, τὸ φθονεῖν, τὸ μισεῖν. Idem in Il. Ω. p. 1501, 1. ſcripſit ἀγαιομένους, καὶ ὡς ἂν Ἡρόδοτος εἴποι φθονοῦντας· *Herodoti* reſpiciens locum VIII, c. 69., quo dicuntur Perſae ἀγαιόμενοί τε καὶ φθονέοντες τῇ Ἀρτεμισίῃ. Noſtro loco genuinam legerunt vocem ἄγῃ *Suidas* et *Etymologus*, ſed huius in Edd. *Herodoteo* nomen *Herodiani* male fuerat ſubſtitutum. In his permutandis ſaepiſſime fuiſſe peccatum docuit Clar. *Weſeling.* in Diſſ. *Herod.* In *Scholiis* ineditis ad Iliada *Homeri*, quae ex Codice deſcripſi Clar. *I. I. Wetſtenii*, ubi ſcribi debuerat Ἡρωδιανὸς, ſaepe ſcribebatur Ἡρόδοτος· velut ad Il. B. v. 8., Ἡρόδοτος μὲν τὸ Ἴθι ἐνεσῶτος φησὶν εἶναι· ad Il. Δ. v. 66., ἐν τοῖς ἐπιμερισμοῖς λέγει Ἡρόδοτος ὅτι μετοχή ἐστι (τὸ Ὑπερκύδαντας·) ſimiliter ad Il. K, v. 67. et Il. O, v. 10. VALCKEN.

24. Καλλίστη ἐξ αἰσχίστης γενομένη] De eadem *Pauſan.* III. p. 220., παρθένων μὲν τῶν ἐν Λακεδαίμονι εἶναι φασὶν αἰσχίστην, γυναικῶν δὲ τὸ εἶδος καλλίστην ὑπὸ Ἑλένης γενέσθαι. More ſuo multis fabulam enarrat *Herod.*, cuius τὸ Φοιβήιον ἱρὸν quale fuerit docet *Io. Meurs.* Miſc. Lacon. I, c. 5. VALCKEN.

31. Ὕπερθε τοῦ Φοιβηίου ἱροῦ] *Pauſanias* Φοιβαῖον non procul a Therapna, inque eo Caſtorum fanum locat L. III, 20. Hinc *Meurſius* „ verba, *inquit*, illuſtro, „ et, ὕπερθε τοῦ Φοιβηίου ἱροῦ, ſic expono, *ſupra Phoe-* „ *bi fanum:* ut Dioscurorum id intelligatur, quod „ dedicatum in Phoebaeo, ex *Pauſania* cognoſcimus„ *Miſc. Lacon.* L. I, 5. Quod demiror, ſiquidem Helenae templum ſcriptor limpide indicavit. Voluitne vir doctus, Helenam fratribus fuisſe contubernalem, πάρεδρον, eodemque in fano cultam? Id vero oſtenſum oportuerat. Orationem ex ſchedis animavi et auxi, τόδ' ἐστὶ ἐν τῇ Θεράπνῃ ſcribens. Rem ipsam attigit *Pauſanias* III, 7.

40. Ὁρῶσαν δὲ] Quod *Florentiae* ὁρῶσα δὲ maluerunt, placuit vehementer *Gronovio*; cui quidem ſchedae omnes, ſi numero eximas *Ask.*, refragantur, Graecique ſermonis habitus. *L. Kuſteri* animadverſionem Bibl. Ant. et Nov. *Io. Clerici* T. V. p. 404. evolve; mihi namque impero ſilentium.

47. Ἔκνιζε ἄρα τῆς γυναικὸς ταύτης ὁ ἔρως] Simili figura *Pindarus* Pyth. X. fin. καὶ γὰρ ἐτέροισιν ἑτέρων ΕΚΝΙΞΕ φρένας· et Iſthm. VI, 74. Ἀδεῖα δ' ἔνδον μιν ΕΚΝΙΞΕ χάρις. Nec alia *Euripidis* Med. v. 567. εἴ σε μὴ κνίζοι λέχος. Paullo diverſior infra L. VII, 10, 5.

47. Τὸν δὲ Ἀρίστωνα ἔκνιζε] *Istius mulieris amor Ariſtonem pungebat.* In *Gloſſar.* et *Suida* Ἔκνιζεν redditur ἔδακεν, adhibitum etiam VII, c. 12. Sed ut hic ſaepe deſignat *Sophocli* dictum ἔρωτος δῆγμα· *Xenoph.* p. 516, 13. κνῆσμα. vid. *Schol.* in *Ariſtoph.* Plut. v. 975. in amore γλυκὺς ὀδοὺς ὁ τοῦ πόθου δάκνει, *Lucian.* II. p. 400. *Plutarch.* T. I. p. 602., ἔκνιζεν αὐτὸν οὐ μετρίως ὁ —— ἔρως. Aptiſſima dedit ὁ πάνυ in Miſcell. Obs. VI. p. 303. —— Rarius paulo post ὅρκους ἐπήλασαν, obvium et I, c. 146. VALCKEN.

Modus astutus ductæ ab Aristone tertiæ uxoris, unde natus Demaratus citato partu, in quo temere quid proiecit pater, ob quod filius dein spoliatus regno,

[a] ταύτης ὁ ἔρως· μηχανᾶται δὴ τοιάδε· αὐτός τε τῷ ἑταίρῳ τῷ ἦν ἡ γυνὴ αὕτη, [b] ὑποδεχείας δωτίνην δώσειν τῶν ἑωυτοῦ πάντων [c] ἓν τὸ ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος ἕληται, καὶ τὸν ἑταῖρον ἑωυτῷ ἐκέλευε ὡσαύτως τὴν ὁμοίην δι-δόναι· ὁ δὲ, οὐδὲν φοβηθεὶς ἀμφὶ τῇ γυναικὶ, ὁρέων ἐοῦσαν καὶ Ἀρίστωνι γυναῖκα, καταινέει ταῦτα· ἐπὶ τού-τοισι δὲ ὅρκους [d] ἐπήλασαν· μετὰ δὲ, αὐτός τε ὁ Ἀ-ρίστων ἔδωκε τοῦτο ὅ, τι δὴ ἦν τὸ εἴλετο τῶν χειμηλίων τῶν Ἀρίστωνος [e] ὁ Ἄγητος, καὶ αὐτὸς τὴν ὁμοίην ζη-τέων φέρεσθαι παρ' ἐκείνου· ἐνθαῦτα δὴ τοῦ ἑταίρου τὴν γυναῖκα ἐπειρᾶτο ἀπάγεσθαι· ὁ δὲ, πλὴν τούτου μούνου τἄλλα ἔφη καταινέσαι· ἀναγκαζόμενος μέν τοι τῷ τε ὅρκῳ, καὶ τῆς ἀπάτης τῇ παραγωγῇ, [f] ἀπίει ἀπά-γεσθαι. Οὕτω μὲν [g] δὴ τὴν τρίτην ἐσηγάγετο γυναῖκα ὁ Ἀρίστων, τὴν [h] δευτέρην ἀποπεμψάμενος· ἐν δὲ οἱ χρόνῳ ἐλάσσονι, καὶ οὐ πληρώσασα τοὺς δέκα μῆνας ἡ γυνὴ αὕτη, τίκτει [i] τοῦτον δὴ τὸν Δημάρητον· καί τις οἰ τῶν οἰκετέων ἐν θώκῳ κατημένῳ μετὰ τῶν ἐφόρων, ἐξαγγέλλει ὡς οἱ παῖς γέγονε· ὁ δὲ, ἐπιστάμενός τε τὸν [k] χρόνον τῷ ἠγάγετο τὴν γυναῖκα, καὶ ἐπὶ δακτύ-λων συμβαλλεόμενος τοὺς μῆνας, εἶπε ἀπομόσας, „Οὐκ ἂν ἐμὸς εἴη" τοῦτο ἤκουσαν μὲν οἱ ἔφοροι· πρῆ-γμα μέντοι οὐδὲν ἐποιήσαντο [l] τοπαραυτίκα· ὁ δὲ παῖς αὔξετο· καὶ τῷ Ἀρίστωνι τὸ εἰρημένον μετέμελε, παῖδα γὰρ τὸν Δημάρητον ἐς τὰ μάλιστά οἱ ἐνόμισε εἶναι· Δημάρητον δὲ αὐτῷ οὔνομα ἔθετο, διὰ τόδε· πρότερον τυτέων, πανδημεὶ Σπαρτιῆται [m] Ἀρίστωνι ὡς ἀνδρὶ εὐδοκιμέοντι διὰ πάντων δὴ τῶν βασιλέων τῶν ἐν [n] τῇ Σπάρτῃ γενομένων, ἀρὴν ἐποιήσαντο παῖδα γενέσθαι· διὰ τοῦτο μέν οἱ τὸ οὔνομα Δημάρητος ἐτέθη. Χρόνῳ δὲ προϊόντος Ἀρίστωνος μὲν ἀπέθανε, Δημάρητος δὲ ἔσχε τὴν βασιληίην· [o] ἔδεε δὲ, ὡς ἔοικε, ἀνάπυστα γενόμενα ταῦτα, [p] καταπαῦσαι Δημάρητον τῆς βασιληίης, διὰ τὰ Κλεομένεϊ διεβλήθη μεγάλως, πρότερόν τε ὁ Δη-

tus est: Ageto sodali suo, cuius illa erat uxor, recepit se dono daturum unam e suis rebus omnibus quamcunque ille optaret; atque invicem iussit illum simile munus sibi dare. Agetus nihil de uxore suspicatus, quum videret Aristoni quoque uxorem esse, accepit condicionem, et in eam rem iusiurandum interposuerunt. Cui mox Ariston e suis rebus pretiosis donavit, quæcunque fuit, quam ille elegit: ita ipse vicissim pro scopo habens donari ab illo, ibi tum ergo tentavit uxorem amici abducere. Agetus dicere, se præter hoc unum cetera annuisse; iureiurando tamen adactus ac doli astutia permittit abduci. Ita tertiam hanc Ariston repudiata secunda duxit uxorem: quæ intra brevius tempus, nondum exactis decem mensibus, hunc ei genuit Demaratum. Ariston, quum ei sedenti in consessu cum ephoris quidam ex domesticis nuncium nati filii attulisset, sciens ab quo tempore duxisset uxorem, deductis per digitos mensibus, dixit adiurans, Hic non est filius meus. Quod audientes ephori, haud magni fecere impræsentiarum; sed posteaquam puer adolevit, pœnituit Aristonem dicti, opinantem utique filium sibi esse Demaratum: cui ideo nomen impositum est Demaratus, quod ante eum natum omnis populus vota fecit, ut Aristoni, omnium ante id tempus regum viro probatissimo, filius gigneretur: ea de re id nomen huic impositum est. Interiecto deinde tempore Aristone vita functo, Demaratus obtinuit regnum: sed videlicet necesse erat ut hæc quæ in notitiam venerant, hominem regno privarent. Eapropter Cleomeni vehementer offensus erat, cum an-

[a] Ταύτης ἔρως *Pasf. Ask.*, sine articulo. [b] *Med. Pasf. Ask.*, ceteri ὑπεδέκετο, quod non deterius. [c] *Arcb. V. Med. Pasf. Ask.*, in aliis ἕν τι τό. [d] Ἐπήλασε *Arcb. V. Valla*, vulgatum excerpsit *Eustath.* ad Il. A. p. 70, 42. [e] Desunt *Arcb.* et *Vallae.* [f] Ἀπίησι *M. Ask. Pasf.*, ἀπίει *V. Paris. A. B. Brit. Arcb. Ald.* Edd. [g] Omittitur in *Arcb. Vind.* [h] Δευτέρην *Pasf. V.*, olim δευτέραν. [i] Τοῦτον δὴ τὸν *Pasf.* bene: aberat δή. [k] Χρόνον τῷ ἠγάγ. *Arcb. V. Britan. Paris. A. B. Ald.*, χρ. ἐξ ὅτου ἠγ. *M. Pasf. Ask.*, nulla causa. Mox ἐπὶ δακτύλων optime *Arcb. Vind. Pasf. Med. Ask. Brit. Valla:* antea ἐπὶ δακτύλῳ. Porro συμβαλλόμενος *V. Arcb.* [l] Παραυτίκα *Arcb. V. Pasf.*, statim ὅ τε παῖς *Arcb.*, et αὔξετο *Ask.*, sine augmento, sicuti C. 132.; ηὔξετο ceteri. [m] Abest *Arcb.*, non *Eustathio* ad *Homer.* p. 1567, 55., quem et p. 1116, 62. vide. [n] Deest τῇ *Arcb. Pasf. Ask.* [o] Ἔδεεν ὡς οἱ καὶ ἄπιστα *Arcb.* [p] Παῦσαι id. et *Vind.*

60. Ἀπίει ἀπάγεσθαι] Ionicam verbi speciem mutarunt *Med.* et alii pro arbitrio, cui obedire non libet. Superiore libro C. 107. καί μιν ΑΠΙΕΙ ἐντειλάμενος — Utrumque *Portus* in Lexicon addidit, beneque explicuit. Mox τὴν δευτέρην mos nationis adprobat. Talia autem continuo admonere, arbitror supervacaneum.

65. Ἐν θώκῳ κατημένῳ μετὰ τῶν ἐφόρων] Interpretatur *Pausanias* ἐν βουλῇ L. III, 7. p. 221., idque optime. *Herodotus* exemplo *Homeri* Odyss. E. v. 3. Οἱ δὲ θεοὶ ΘΩΚΟΝ δε καθίζανον, id est, εἰς συνέδριον, sicuti *Eustath.*, *Hesychius* aliique docent. Statim τὸν χρόνον, τῷ ἠγάγετο reduxi pristinam in sedem. Nihil autem verius ἐπὶ δακτύλων συμβαλ., quod et in Lexica inmigravit et limpidissima circumfusum luce est abs summo viro *Io. Fr. Gronovio* Lection. Plautin. p. 222.

65. Ἐν θώκῳ κατημένῳ] Filii nativitas Aristoni nunciata dicitur apud *Pausan.* p. 221., μετὰ τῶν Ἐφόρων καθημένῳ τηνικαῦτα ἐν βουλῇ· *in senatu sedenti*, *Bergler.* ad *Alcipbr.* p. 108. Nostro non dicitur sedisse tum in curia μετὰ τῶν Γερόντων, sed in consessu cum Ephoris. τὸ συνέδριον, ut *Homerus*, θῶκον vocat: *Oenomaus Eusebii* Praep. Ev. v. p. 223. C. δοκεῖ μοι ὁ Λυκοῦργος οὗτος οὐκ ἐσχηκέναι τιτθὴν, οὐδὲ σὺν θώκῳ πρεσβυτέρων οὐδέποτε κεκαθικέναι· ubi legendum videtur σύνθωκος, *consessor.* Ephororum autem ἀρχεῖον proprio nomine vocant Ἐφορεῖον. *AElian.* de N. A. XI, c. 19., Pantelidas Lacedaemonius καθήμενος ἐν τῷ Ἐφορείῳ ὑπὸ κυνῶν διεσπάσθη. Laudator Agesilaum in Asia non minus Ephoris paruisse scribit p. 26., ἢ εἰ ἐν τῷ Ἐφορείῳ ἔτυχεν ἐσηκὼς μόνος παρὰ τοὺς πέντε. VALCKEN.

66. Ἐπισάμενός τε τὸν χρόνον, ἐξ ὅτου] Postremum nisi plures exhibent Codd. mihi videretur interpretamentum genuinae voculae τῷ, quam *Valla* legit. — Eidem quoque repertum, et in *Arcb.* probatum *Berglero* recte restituit *Gronov.* in proximis: καὶ, ἐπὶ δακτύλων συμβαλλεόμενος τοὺς μῆνας, εἶπε ἀπομόσας, οὐκ ἂν ἐμὸς εἴη. Eleganter *Pausan.* p. 221., Ἀρίστων, ait, ἐπῶν τῶν ἐν Ἰλιάδι ἐς τὴν Εὐρυσθενέως γένεσιν πεποιημένος λήθην, ἢ μηδὲ τὴν ἀρχὴν συνεὶς αὐτῶν, οὐκ ἔφη τῶν μαντῶν εἶναι καὶ αὐτοῦ τὸν παῖδα· duas ponit ibi coniecturas *Kühnius*, quarum altera dubio vacat, dummodo paululum adiuvetur: *Pausaniae* scribi solet εἵνεκα· hoc facile transiit in εἶναι καὶ, ut apud *Stobaeum* p. 524, 6. vox μαινίδων in μὲν εἰδῶν, in loco *Teletis*, et p. 415, 39., verba *Hieroclis*, οἵα δὲ κηδεμὼν, depravata sunt in οἷα δοκεῖ δαίμων· hoc praecepit *Bentleius*. In *Pausaniae* verbis, τῶν μηνῶν εἵνεκα significat, *menses quod attinet*, vel *mensium habita ratione:* sic loquitur *Pausan.* IV. p. 368., τύχης μὲν χρηστῆς εἵνεκα καὶ διὰ λαμπρότητα ἔργων ἔνεμεν Ἀλεξάνδρῳ —— πλέον· *Dion Chrys.* XXXVII. p. 463. B. διαβολῆς μὲν ἕνεκα καὶ Σωκράτης εἶη τῶν νέων διαφθορεύς. VALCKEN.

81. Διὰ τὰ Κλεομένεϊ διεβλήθη] Fuisse olim καὶ διὰ τὰ —, aut simile quidpiam, in suspicionem Cl. *Reiskii* incidit: neque enim unam iudicari, quae in regni amittendi periculum Demaratum coniecerit, caussam. Offensus sane erat Cleomeni ob illa, quae recensentur. Id hic διεβλήθη, et L. V, 35. καὶ Μεγαβάτῃ διαβεβλημένος ——, *Euripides* Hec. v. 863. Ἀχαιοῖς εἰ δια-

antea quod ab Eleusine abduxisset exercitum, tum eo tempore quum adversus AEginetas cum Medo sentientes traiecit Cleomenes. Ergo ingressus eum ulcisci Cleomenes, componit cum Leutychide Menaris filio, Agidis nepote, ex eadem qua erat Demaratus familia, ut si eum regem in locum Demarati constituisset, se adversus AEginetas comitaretur. Erat autem Leutychides Demarato maxime inimicus, ob hanc causam, quod quum Percalum filiam Chilonis, neptem Demarmeni, sponsam haberet, Demaratus insidiose hominem coniugio privavit, præveniens et præripiens Percalum ac pro uxore retinens. Ob hanc causam Leutychidæ inimicitiæ cum Demarato extitere. Is tunc, Cleomene sollicitante, contra Demaratum iuravit, negans eum rite in Spartanis regnare, qui Aristonis filius non esset; postquam ita iuraverat, instituit persequi, repetens quod Ariston tunc dixerat, quum ei nunciasset domesticus filium natum, et menses conferens, iureiurando negasset illum esse suum. Huic verbo insistens Leutychides, pronunciabat Demaratum neque ex Aristone genitum esse, neque rite Spartæ regnare; eisdem ephoris adhibitis testibus, qui Aristoni asidentes tunc hæc ex illo audierant.

66 Tandem re in contentionem deducta, visum est Spartiatis oraculum, quod Delphis est consulendum, an foret Demaratus Aristonis filius. Re ergo de Cleomenis providentia ad Pythiam relata, ibi ille Cobonem Aristophanti filium, maxima apud Delphos autoritate, sibi conciliat, ut persuadeat Periallæ antistiti, dicere ea quæ Cleomenes vo-

Δημάρητος ἀπαγαγὼν τὴν στρατιὴν ἐξ Ἐλευσῖνος, καὶ δὴ καὶ τότε ἐπ' Αἰγινητέων τοὺς μηδίσαντας διαβάντος Κλεομένεος. Ὀρμηθεὶς ὦν ἀποτίνυσθαι ὁ Κλεομέ-
85 νης, συντίθεται Λευτυχίδῃ τῷ Μενάρεος τοῦ Ἄγιος, ἐόντι [a] οἰκίης τῆς αὐτῆς Δημαρήτῳ, ἐπ' ᾧ τε, ἢν αὐτὸν καταστήσῃ βασιλῆα ἀντὶ Δημαρήτου, ἕψεταί οἱ ἐπ' Αἰγινήτας· ὁ δὲ Λευτυχίδης ἦν ἐχθρὸς [b] τῷ Δημαρήτῳ μάλιστα γεγονὼς διὰ πρῆγμα τοιόνδε· [c] ἁρ-
90 μοσαμένου Λευτυχίδεω Πέρκαλον τὴν Χίλωνος τοῦ Δημαρμένου θυγατέρα, ὁ Δημάρητος ἐπιβουλεύσας, ἀπο- 352
στερεῖ [d] Λευτυχίδεα τοῦ γάμου, Φθάσας αὐτὸς τὴν Πέρκαλον ἁρπάσας καὶ σχὼν γυναῖκα· κατὰ τοῦτο μὲν τῷ Λευτυχίδῃ ἡ ἔχθρη ἡ ἐς τὸν Δημάρητον ἐγεγό-
95 νεε· τότε δὲ ἐκ τῆς Κλεομένεος προθυμίης ὁ Λευτυχίδης [e] κατώμνυτο Δημαρήτῳ, Φὰς αὐτὸν οὐκ [f] ἰκνεομένως βασιλεύειν Σπαρτιητέων, οὐκ ἐόντα παῖδα Ἀρίστωνος· μετὰ δὲ τὴν [g] κατωμοσίην, ἐδίωκε ἀνασώζων ἐκεῖνο τὸ ἔπος τὸ εἶπε Ἀρίστων τότε, ὅτε οἱ ἐξήγγειλε ὁ οἰκέτης παῖδα γεγονέναι, ὁ δὲ, [h] συμβαλλεόμενος τοὺς
1 μῆνας, ἀπώμοσε, Φὰς [i] οὐκ ἑωυτῷ εἶναι· τότε δὴ ἐπιβατεύων τῷ ῥήματος ὁ Λευτυχίδης, ἀπέφαινε τὸν Δημάρητον οὔτε ἐξ Ἀρίστωνος γεγονότα, οὔτε ἰκνεομένως βασιλεύοντα Σπάρτης, τοὺς ἐφόρους μάρτυρας
5 παρεχόμενος [k] κείνους, οἳ τότε ἐτύγχανον πάρεδροί τε ἐόντες καὶ ἀκούσαντες ταῦτα Ἀρίστωνος. Τέλος δὲ, ἐόντων περὶ αὐτέων νεικέων, ἔδοξε Σπαρτιήτῃσι ἐπείρεσθαι τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι, [l] εἰ Ἀρίστωνος εἴη παῖς ὁ Δημάρητος· ἀνωίστου δὲ γενομένου ἐκ προνοίης τῆς
10 Κλεομένεος ἐς τὴν Πυθίην, ἐνθαῦτα προσποιέεται Κλεομένης Κόβωνα τὸν Ἀριστοφάντου, ἄνδρα ἐν Δελφοῖσι δυναστεύοντα μέγιστον· ὁ δὲ Κόβων [m] Περίαλλαν τὴν πρόμαντιν ἀναπείθει τὰ Κλεομένης

[a] ἐβού-

[a] Τῆς αὐτῆς οἰκ. *Pasf. Ask.* [b] Μάλιστα τῷ Δημ. *Ask.* [c] Ἁρμοσμένου *Vind.*; tum *Permala* Valla, unde Cl. *de Pauw* Περκάλην nullo iure fingit. [d] Λευτυχίδην *Arcb.* [e] Κατόμνυται *Arcb.*, quod multo usitatius: tum Δημαρήτῳ *Pasf. Ask.* [f] *Suidas* Οὐκ ἐκνεομένως, sed mendosus, ex hoc loco habet. [g] *Eustath.* exscripsit ad *Hom.* p. 1660, 51. [h] Συμβαλλόμενος *Arcb. V.*, συμβαλόμενος ora *Stepb.* Mox ἀπόμοσε *Arcb.* [i] *Med. Ask. Pasf.*, ceteri plenius οὐκ ἑωὑτοῦ μιν εἶναι. [k] *Arcb. Ask. Pasf. Vind.*, antea ἐκείνους. Porro ἔτυχον πάρεδ. *Arcb. Vind.* [l] *Med. Arcb. Pasf. Ask.*, in aliis εἰ ἄρα Ἀρ. [m] Περίαλλον et mox *Arcb.*

διαβληθήσομαι et Iphig. Aulid. v. 1372. μὴ διαβληθῇς στρατῷ. Qua in dictione, ut antea significatum, lapsus vertentium est creberrimus. Vide Cel. *Duker.* in *Thucyd.* VIII, 82.

85. Τῷ Μενάρεος τοῦ Ἄγιος] Vitiosum τοῦ Ἄγιος nomen est. In familiae Leutychidis serie L. VIII, 131. Λευτυχίδης ὁ Μενάρεος, τοῦ Ἡγησίλεω. Avus ergo sermone Spartano Ἀγεσίλαος quem eundem agnovit Demaratus, quippe filius Aristonis, nepos Agesilai. Video equidem Aristonem τὸν Ἀγασικλέους scribi in *Pausania* L. III, 3. male, nisi fallor. Hinc consequens, ut fratres fuerint patrueles Leutychides et Demaratus. Potest tamen hoc in coniectura manere; nam quae *Gronovius* ad *Agidem* hunc protegendum L. VII, 204. adscripsit, non bene, qui meus est stupor, adsequor.

88. Ἦν ἐχθρὸς τῷ Δημ. μάλιστα] Aut iungenda sunt μάλιστα γεγονὼς διὰ πρῆγμα τοιόνδε, id est, διὰ πρῆγμα μάλιστα τοιόνδε, prout ceperat *Valla*; aut hic quoque more suo scripserat, ἦν ἐχθρὸς τῷ Δημαρήτῳ τὰ μάλιστα, vel ἐς τὰ μάλιστα, γεγονὼς, id est ὁμοίως τοῖς μάλιστα· εἶναι φίλους τὰ μάλιστα legitur II, c. 147. φίλοι ἐς τὰ μάλιστα, VI, c. 89. ξεῖνον ἐς τὰ μάλιστα, I, c. 20. similiter adhibentur ἐς τὰ μέγιστα· ἐς τὰ πρῶτα· εἰς τὰ ἔσχατα. VALCKEN.

96. Οὐκ ἰκνεομένως] Brevi sequetur οὔτε ἰκνευμένως, quod cur priore peius iudicaverit *H. Stephanus* in Recens. Voc. *Herodoti*, causam non exputo, quandoquidem comma praefert Ionicum. Glossae MSS., ex quibus *Corinthus*, οὐ προσηκόντως, οὐ καθηκόντως exponunt, neque *Hesychius* suum ἰκνουμένως aliter. *Stephanum* adi et C. 86. huius Musae.

96. Οὐκ ἰκνεομένως βασιλεύειν] In *Glossario* redditur et in libello de Dialectis, οὐ προσηκόντως. *Rex legitimus* est, ἐς τὸν ἱκνέεται ἔχειν (τὴν βασιληΐην) VI, c. 57. Quinam ἰκνεομένως censerentur Spartae βασιλεύειν *Cragius* ostendit de R. L. II, c. 2. Herodoteum ἰκνεομένως tractavit *H. Stepb.* in Voc. *Herod.* Recens. p. 728. Conf. *Foesii* Oecon. *Hipp.* in Ἰκνεύμενος χρόνος. In oraculo apud *Demosth.* p. 609, 103. pro ἐνιχνούμενα ἀμεραιτελεῖν τοὺς ποθ. κατὰ τὰ ἀγημένα, corrigendum censeo: [τὰ πάτρια τοῖς ἀποφθιμένοις] ἐν ἰκνουμένᾳ ἀμέρᾳ τελεῖν τοὺς ποθήκοντας κατὰ τεταγμένα. VALCKEN.

9. Ἀνωΐστου δὲ γενομένου] *Vallae* Latina, *quum ergo nihil suspicionis exstaret de Cleomenis providentia ad conciliandam Pythiam*, quadam tenus laudavit *Portus*, cuius a iudicio non abhorret *Kusterus* ad *Suidae* Ἀνώϊστος. Fateor ἀνώϊστον tantundem ac ἀνυποπτότητον saepe valere, ponique de *improviso* et *insperato*. Ἀγγελίης ἤκουσεν ΑΝΩΙΣΤΟΥ Μελίτινα Epigr. Anth. L. I. C. 89. p. 162. Μῦθος ἀνώϊστος, πάτμος ἀνώϊστος in *Apoll. Rh.* III, 670, 799. Quae, tametsi plura aggerantur, *Vallae* non proderunt, siquidem simile nihil in hac narratione, ne adiungam, Latina ista ad intelligendum esse inplicatissima. Agnovit pro sua prudentia *H. Stephanus*: at quod refingit ipse, nulla lectionis addita caussa, ἀνωσοῦ δὲ γενομένου, potuerat in tenebris latere. Voluit fortasse, repulsum indicari Demaratum. Quid vero tum fiet sequentibus? Optime locum expedivit *Valckenarius* ad L. I, 157., ΑΝΟΙΣΤΟΥ reponens, quae et *Pavii* sententia. Ex ἀνοίω L. VII, 149. περὶ μὲν σπονδέων ΑΝΟΙΣΕΙΝ ἐς τοὺς πλεῦνας. Quare ἀνωϊστου sive ἀνοισοῦ δὲ γενομένου *re vero relata* ——. Sic fluit leniter oratio.

9. Ἀνωΐστου δὲ γενομένου] Comparari certe debet cum istis, quae prostant I, c. 157., ἐς θεὸν ἀνῶσαι τὸν ἐν Βραγχίδῃσι· ubi quaedam sunt adscripta. —— Mox, προσποιέεται Κλεομένης Κόβωνα reddendum est, *sibi conciliat*, vel *in partes suas pertrahit. Thucyd.* I, c. 57., τοὺς Κορινθίους προσεποιεῖτο· *Aristoph.* Eq. V. 215., τὸν δῆμον αἰεὶ προσποιοῦ· docte *Bergler. semper fac plebem tuam.* Propria significandi dote Hegesistratus dicitur προστοιησάμενος ξύλινον πόδα, *Herod.* IX, c. 36. VALCKEN.

Sed et contumelia Leutychidæ urget Demaratum relicta patria fugere ad Darium. Colloquium Demarati cum matre

[a] ἐβούλετο λέγεσθαι, λέγειν· οὕτω δὴ ἡ Πυθίη, ἐπειρωτώντων τῶν θεοπρόπων, ἔχρησε μὴ Ἀρίστωνος εἶναι Δημάρητον παῖδα· ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ [b] ἀνάπυστα ἐγένετο ταῦτα, καὶ Κόβων τε ἔφυγε ἐκ Δελφῶν, καὶ Περίαλλα ἡ πρόμαντις ἐπαύσθη τῆς τιμῆς. Κατὰ μὲν δὴ τὴν Δημαρήτου κατάπαυσιν τῆς βασιληίης οὕτω ἐγένετο· ἔφυγε δὲ Δημάρητος ἐκ Σπάρτης ἐς Μήδους ἐκ τοιοῦδε ὀνείδεος· μετὰ τῆς βασιληίης τὴν κατάπαυσιν ὁ Δημάρητος ἦρχε [c] αἱρεθεὶς ἀρχήν· ἦσαν μὲν δὴ γυμνοπαιδίαι· θεωμένου δὲ τοῦ Δημαρήτου, ὁ Λευτυχίδης, γεγονὼς ἤδη αὐτὸς βασιλεὺς ἀντ' ἐκείνου, πέμψας τὸν θεράποντα ἐπὶ γέλωτί τε [d] καὶ λάσθῃ, εἰρώτα τὸν Δημάρητον ὁκοῖόν τι εἴη τὸ [e] ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν· ὁ δὲ, ἀλγήσας τῷ [f] ἐπειρωτήματι, εἶπε Φὰς, „ αὐτὸς μὲν ἀμφοτέρων ἤδη πεπειρῆσθαι, κεῖνον δὲ, οὐ τὴν μέντοι ἐπειρώτησιν ταύτην ἄρξειν Λακεδαιμονίοισι ἢ μυρίης κακότητος, ἢ μυρίης εὐδαιμονίης". Ταῦτα δὲ εἶπας, καὶ καταλυψάμενος, ἐκ τοῦ θέητρου ἐς τὰ ἑωυτοῦ οἰκία· αὐτίκα δὲ παρασκευασάμενος ἔθυε τῷ Διὶ [g] βῶν· θύσας δὲ, τὴν μητέρα ἐκάλεσε. Ἀπικομένῃ δὲ τῇ μητρὶ ἐσθεὶς ἐς τὰς χεῖρας οἱ τῶν σπλάγχνων, κατικέτευε, λέγων τοιάδε, „ Ὦ μῆτερ, θεῶν σε τῶν τε ἄλλων καταπτόμενος ἱκετεύω, καὶ τοῦ Ἑρκείου Διὸς τοῦδε, Φράσαι μοι τὴν [h] ἀληθηίην, τίς μευ ἐστὶ πατὴρ ὀρθῷ λόγῳ. „ Λευτυχίδης μὲν γὰρ ἔφη σὺ τοῖσι νείκεσι λέγων, „ κυήσαί σε ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς, ἔτω ἐλθεῖν παρὰ „ Ἀρίστωνα· οἱ δὲ καὶ τὸν ματαιότερον λόγον λέγοντες, Φασί σε [i] ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων τὸν ὀνοφορβὸν, καὶ ἐμὲ εἶναι ἐκείνου παῖδα· [k] ἐγὼ δέ σε ὧν „ μετ-

volebat dici. Ita Pythia ſciſcitantibus iis qui ad oraculum erant miſſi negavit Ariſtonis filium eſſe Demaratum: quæ tamen res ſequenti tempore palàm factæ ſunt, et Cobon e Delphis profugit, et Perialla honore ſpoliata est. Hactenus quæ ad deiicien- 67
dum regno Demaratum acta ſunt. Is vero e Sparta ad Medos profugit, ob hanc contumeliam: post eiectionem ex regno gerebat electus magiſtratum, quum eſſet ſpectaculum luctæ nudorum puerorum, et adeſſet Demaratus, miſit ad eum Leutychides, in locum Demarati iam rex factus, deridendi inſultandique cauſſa, miniſtrum, qui interrogaret qualis eſſet hæc præfectura post regnum. Eam interrogationem ægre ferens Demaratus, reſpondit ſe utrumque expertum eſſe, illum vero non; eam tamen interrogationem Lacedæmoniis futuram initium plurimæ aut calamitatis aut felicitatis. Hæc loquutus, velato capite e theatro domum abiit, confeſtimque præparatum Iovi bovem immolavit: quo immolato matrem arceſſivit. Quæ quum 68
advenisſet, poſitis in eius manus extis, mulierem obſecravit his verbis, Per ego te, mater, cum alios deos, tum Iovem hunc Herceum tangens, precor, promas mihi veritatem: quisnam revera meus est pater? Nam Leutychides quidem in contentionibus obiecit, te e priore viro gravidam, ita ad Ariſtonem venisſe. Alii etiam dementius referentes, aiunt te ad aſinarium ex tuis ſervis ventitasſe, illiusque me filium eſſe: ego igitur

353

---

a M. Arcb. V. Paſſ. Ask. Steph. ora: olim ἐβουλεύετο. Statim τοῦτο ἡ Π. *Arcb.* *b* Ἀνάπυσα *Ald.* Vide *Stephani* Voc. Herod. Recenſionem. *c* Αἱρεθεὶς εἰς ἀρχὴν *Euſtath.* in *Hom.* p. 522, 13., et ἦσαν δὲ γυμπ. *Arcb. V.* *d* Deficiunt haec duo in Fragm. *Paris.*, porro εἰρώτα *Arcb. V. Paſſ. Ask.*, ante ἦρ. *e* Citat *Euſtath.* ad *Hom.* p. 235, 14. *f* Ἐπειρωτήματι *Vind. Arcb.*, recte. Prius ſcribebatur ἐπερωτ. *g* Βοῦν *Paſſ. Ask. Vind.*, contra lonum morem. *b* Ἀληθείην *Arcb. V.* *i Steph.* margo cum *Ask. Paſſ. Vind. Arcb.* optime. vulgo ἐσελθεῖν. *k* Ἐγὼ ὧν σε *Vind. Arcb. Paſſ.*, tum μετέρχομαι τῶν θεῶν iidem et *Med. Ask. Paris. A. B.*, antea μετερχ. πρὸς θεῶν. Porro τὸ ἀληθὲς *Arcb. V.*

22. Αἱρεθεὶς ἀρχὴν] *Euſtathii* additamento carent ſchedae, neque delectatur *Herodotus*. Spartanorum Γυμνοπαιδίας praeterire licet, uberrime explanatas eruditorum curis. Unum conſule *Dav. Rubnkenium* ad *Timaei* Lexic. p. 54.

23. Θεωμένου δὲ τοῦ Δημαρήτου] Dederat forſan, ἡγεομένου· id est, quum eſſet τῶν χορῶν ἡγεμών, ſive χοροποιός· fuisſe ἄρχοντα monſtrant vicina, ἦρχε αἱρεθεὶς ἀρχήν, et, ὁκοῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν. Huius Laconici feſti *moderatorem* χοροπεσίων vocat *Plutarch.* T. II. p. 208. C. vid. clar. *T. H.* in *Ariſtoph.* Plut. p. 331, 332. de eodem feſto loquens *Soſibius* ap. *Athen.* XV. p. 678. B. τοὺς προσάτας memorat τῶν ἀγομένων χορῶν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ. Non puerorum tantum, ſed et virorum chorum in hoc ſuisſe feſto liquet ex *Xenoph.* Ἑλλ. VI. p. 349, 14. vid. *Meurſii* Orcheſtra in Γυμνοπαιδίαι, et Clar. *D. Rübnken.* ad *Timaei* Lex. p. 54. VALCKEN.

25. Ἐπὶ γέλωτί τε καὶ λάσθῃ] Ultima prave deficiunt Fragm. *Pariſino*. Philaenidis nomine *AEſchrion* Samius apud *Athen.* L. VIII, 3. p. 335. D. Μή μ' ὦ μάταιε ναῦτα —— χλεύην τε ποιεῦ καὶ γέλωτα καὶ ΛΑΣΘΗΝ, pro quo Anthol. L. III, 10. p. 323. καὶ γέλωτα καὶ λέσχην, non quidem inſuaviter, tamen ex ſcholio. Magnus Animadverſor λάσθην hinc et ex *Suida* declaravit, pariterque *Ezech. Spanhemius* Diſſ. de Num. Us. XIII. p. 522. Verum porro est τῷ ἐπειρωτήματι ex gentis adſuetudine, qua ἐπειρώτησιν dant ſequentia.

26. Ὁκοῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασ.] *Euſtathius* in Il. B. p. 178, 13. differentiam esſe inter ἄρχειν et βασιλεύειν δηλοῖ, inquit, Λευτυχίδης, ὃς Δημάρατον ἐκπεσόντα τῆς βασιλείας, εἶτα εἰς ἀρχὴν (cur non εἶτα ἄρχειν;) αἱρεθέντα, ἠρώτα, Φασὶ, γελῶν, ὁποῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν· apte Leutychidis illud comparavit clar. *Weſſ.* ad *Herod.* I, c. 129., ubi Harpagus Aſtyagen εἴρετο, —— ὅτι εἴη ἡ —— δουλοσύνη ἀντὶ τῆς βασιληίης· reputantem facit Iugurtham *Salluſt.* B. I. c. 66., *quam gravis caſus in ſervitium ex regno foret:* ubi vid. *Ios. Waſſe.* Ut ista Harpagus, haec Leutychides rogabat ἐπὶ γέλωτί τε καὶ λάσθῃ· *Gloſſar. Herod.* Λάσθη, αἰσχύνη· ubi iunxit γέλωτα καὶ λάσθην *AEſchrion* Samius *Athen.* VIII. p. 335. C. Herodotea dedit et alia *Caſaub.* p. 583. VALCKEN.

34. Ἐσθεὶς ἐς τὰς χεῖρας οἱ τῶν σπλάγχνων] Notiſsimus in adiurationibus ſupplicationibusque aras tangendi et victimarum proſicia mos docte explicatur ad *Appianum* Iber. p. 431. ab *Henr. Stephano*, niſi ſi tamen *Tollius* omnia ista deſcripserit ex *Des. Heraldi* Digreſſ. XVI. libri primi ad *Tertull.* Apologet. Sunt enim ita gemina germana, ut nihil mage. Atque hoc opinor. *Stephano* accepta ea docti ferunt Interpretes *Thucyd.* V, 47. Mox θεῶν σε τῶν τε ἄλλων καταπτόμενος *alios deos Iovemque anteſtatus* confirmatur L. VIII, 65. et *Euſtath.* interpretamento ad *Hom.* pag. 155, 28.

42. Φασὶ σε ἐσελθεῖν παρὰ] Duas literas male repetitas, et genuinum arbitror quod margo praebet *Steph.* Φασί σε ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων τὸν ὀνοφορβόν· quomodo legitur in proximis, et ſaepius alibi, forſan olim etiam poſitum II, c. 112., eodem ſenſu, quo dixit *AEſchylus* ἄσσον ἰέναι, in Ὅπλων κρίσει, non intellectum *Stanleio*, Ἀλλ' Ἀντικλείας ἄσσον ἦλθε Σίσυφος· ap. *Schol. Soph.* Ai. v. 191., *Anticliam propius accesſit*, vel *tetigit Siſyphus*; ex isthoc contactu natum ferebat Ulyſsen Aiax. Quae *vectorem nondum tulerat* triremis virgo illinc venuſte dicitur *Ariſtoph.* Eq. v. 1303., ἥτις ἀνδρῶν ἄσσον οὐκ ἐληλύθει. VALCKEN.

43. Ἐγὼ δέ σε ὧν μετέρχομαι τῶν θεῶν] Non diſplicet ſcriptura Codd. ἐγὼ ὧν σε, priori tamen detraho nihil. At πρὸς imperio tot ſchedarum exſulare debet, intelligendum tacite. Convenit *Euripid.* Hec. v. 740. Ἱκετεύω σε τῶνδε γονάτων καὶ σοῦ γενείου δεξιᾶς. Multa *Erasmus Vindingius* ad eiusdem Fabulae v. 147. Mox εἴπερ ſignificantius.

43. Ἐγὼ δέ σε ὧν μετέρχομαι] Idem ſignificat *Sophocleum*, σὲ πρὸς θεῶν ἱκνοῦμαι, *te per Deos obſecro*, in Ai. v. 589. ex ſimilibusque liquet, quomodo venerit in istam ſignificandi vim μετέρχεσθαι· σὲ —— Ἱκέτης ἱκνοῦ-

igitur te obſecro per Deos, ut verum dicas. Si quid enim eorum quæ dicuntur feciſti, non ſola feciſti, ſed cum multis: et multus in urbe Sparta ſermo est, negantium Ariſtoni fuiſſe ſemen procreando aptum: nam ſi fuiſſet, priores uxores ei fuiſſe parituras. Hæc Demaratus. Cui mater ita reſpondens, Fili, inquit, quoniam precibus mecum agis, ut dicam veritatem, omne tibi verum exponetur. Ut me domum Ariſton duxit, tertia quam me duxerat nocte, imago tanquam Ariſtonis ad me venit, quæ posteaquam mecum concubuit, coronis quas geſtabat, me circumdedit, atque abiit. Dehinc Ariſton advenit, qui cernens me coronas habentem, ſciſcitabatur quisnam me illis donasſet. Ego ipsum dediſſe reſpondi: eoque id abnuente, iuravi, aſſeverans non bene illum facere qui negaret, quippe qui paulo ante ingreſſus, ubi mecum coiiſſet, coronis me donasſet. Ariſton, cernens me iurantem, intellexit eam rem divinam fuiſſe: compertumque est partim illas coronas fuiſſe ſumptas ex heroico conditorio, quod est iuxta ianuam aulæ extructum, quod vocant Aſtrabaci: partim vates eſſe hunc eundem heroëm reſponderunt. Habes igitur, fili, ita omne, quod volebas audire: aut enim ex hoc heroë genitus es, paterque tibi est Aſtrabacus heros, aut Ariſton: nam ea te nocte concepi. Verum quod tibi præcipue exprobrant inimici, quod Ariſton, quum ei te natum eſſe nunciatum est, multis audientibus negavit te ſuum eſſe, quia tem-

„ μετέρχομαι τῶν θεῶν, εἰπεῖν τἀληθές· οὔτε γὰρ,
„ [a] εἴπερ πεποίηκας τι τῶν λεγομένων, μούνη δὴ πε-
„ ποίηκας, μετὰ πολλέων δέ· ὁ, τε λόγος πολλὸς
„ [b] ἐν Σπάρτῃ, ὡς Ἀρίστωνι σπέρμα παιδοποιὸν
„ οὐκ εἴην· τεκεῖν γὰρ ἂν οἱ καὶ τὰς προτέρας γυ-
„ ναῖκας· ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγε. Ἡ δὲ ἀμείβετο
„ τοῖσδε, „ Ὦ παῖ, ἐπεί τέ με λιτῇσι μετέρχεαι εἰ-
„ πεῖν τὴν ἀληθηίην, πᾶν εἰς σὲ κατειρήσεται [c] τὼ-
„ ληθές· ὡς με ἠγάγετο Ἀρίστων ἐς ἑωυτοῦ, νυκτὶ
„ τρίτῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἦλθέ μοι φάσμα εἰδόμενον
„ Ἀρίστωνι· συνευνηθὲν δὲ, τοὺς στεφάνους οὓς εἶχε, ἐμοὶ
„ περιετίθει· καὶ τὸ μὲν οἰχώκεε, ἦκε δὲ μετὰ ταῦ-
„ τα Ἀρίστων· ὡς δέ με εἶδε ἔχουσαν στεφάνους, [d] εἰ-
„ ρώτα τίς εἴη, ὅ μοι δούς· ἐγὼ δὲ ἐφάμην ἐκεῖνον·
„ ὁ δὲ οὐκ ὑπεδέχετο· ἐγὼ δὲ κατωμνύμην, φαμένη
„ αὐτὸν οὐ καλῶς ποιέειν [e] ἀπαρνεύμενον· ὀλίγον γάρ
„ τι πρότερον ἐλθόντα καὶ συνευνηθέντα, δοῦναί μοι
„ τοὺς στεφάνους· ὁρέων δέ με κατομνυμένην ὁ Ἀρί-
„ στων, ἔμαθε ὡς θεῖον εἴη τὸ πρῆγμα· καὶ τοῦτο
„ μὲν, οἱ στέφανοι ἐφάνησαν ἐόντες ἐκ τοῦ ἡρῴου τοῦ
„ παρὰ τῇσι θύρῃσι τῇσι [f] αὐλείῃσι ἱδρυμένου, τὸ
„ καλέουσι [g] Ἀστραβάκῃ· τοῦτο δὲ, οἱ μάντιες τὸν αὐ-
„ τὸν τοῦτον ἥρωα [h] ἀναίρεον εἶναι· οὕτω δὴ ὦ παῖ
„ [i] ἔχεις πᾶν ὅσον τι καὶ βούλεαι πυθέσθαι· ἢ γὰρ
„ ἐκ τοῦ ἥρωος τούτου γέγονας, [k] καί τοι πατὴρ ἐστὶ
„ Ἀστράβακος ὁ ἥρως, ἢ Ἀρίστων· ἐν γάρ σε τῇ
„ νυκτὶ ταύτῃ ἀναιρέομαι· τῇ δὲ σευ μάλιστα κατα-
„ πτόνται οἱ ἐχθροὶ, λέγοντες ὡς [l] αὐτὸς ὁ Ἀρί-
„ στων, ὅτε [m] αὐτῷ σὺ ἠγγέλθης γεγενημένος, πολ-
„ λῶν ἀκουόντων οὐ φήσειέ σε ἑωυτοῦ εἶναι· τὸν χρό-
„ νον

a Εἴπερ πεπ. ſatis bene iidem ambo, prius *εἰ* tantum. *b* Abſunt ista duo *Arcb. V.* *c* Τὸ ἀληθὲς *Arcb.*, et mox ὡς ἠγάγ. tantum. *d* Εἰρώτα *Arcb. V. Paſ. Ask.*, ἠρώτα olim. *e* Ἀπαρνευόμενον *Arcb.*, voluit ἀπαρνεύμενον, quod probum: antea ἀπαρνεόμενον· tum ὀλίγῳ *Paris. A. B. Paſ. Med.* *f* Αὐλῇσιν *Arcb.* errans. *g* *Arcb. V. Valla*, in aliis Ἀσροβάκου et denuo. *b* Ἀναιρέατο *Arcb.* *i* *Arcb. V. Ask. Paſ. Vall.* ora *Steph.*, prius erat ἔχει. Porro ὅσον καὶ ἐβούλεο *Arcb. V.* *k* *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, optime; καί σοι *Med. Ask.* *l* Deest *Vind. Arcb.* *m* *Med. Ask. Paſ.*, in ceteris αὐτῷ ἠγγέλθης· praeterea ἐγγέλθη ſcribitur in *Medic.*

ἱκνοῦμαι, in *Soph.* Phil. v. 471., idem est ac σὲ λιτῇσι μετέρχομαι. —— In hoc autem familiari Demarati cum matre colloquio ſuaviſſima *Herodoti* elucet ἀφέλεια· quale illud est proximum, οὔτε γὰρ, εἰ πεποίηκάς τι, —— μούνη πεποίηκας, μετὰ πολλέων δέ. *Cicero* Tuſc. III, c. 33., *conſolatio* —— *uſitata est, et ſaepe prodest: Non tibi hoc ſoli:* quae de tragoedia petita ſunt: hoc argumento Merope ſe ſolabatur *Euripidis* ap. *Plutarch.* T. II. p. 110. D. —— Paulo post elegans obtinet in istis contracta locutio, τεκεῖν γὰρ ἂν οἱ καὶ τὰς προτέρας γυναῖκας· plene fuiſſent dicendum, εἰ γὰρ ἐνῆν (nempe σπέρμα παιδοποιὸν) τεκεῖν ἂν οἱ καὶ τὰς. — Sic in familiari praeſertim ſermone loquebantur: *Ariſtophan.* exemplo ſit: Π. v. 427., οὐ γὰρ ἂν τοσουτονὶ Ἐνέκραγες ἡμῖν· *non enim alioquin tantum clamoris edidiſſes:* nec hic vim vocularum istarum expreſſit *Bergler.* neque in Eq. v. 1335. Veſp. v. 1135. Lys. v. 25. VALCKEN.

58. Οὐκ ὑπεδέκετο] Corrigit docti viri coniectura οὐκ ἀπεδέκετο, quod haud ſcio an vulgato praeferri debeat. Supra Democedes L. III, 130. ὁ δὲ οὐκ ὑπεδέκετο, cum negaret ſe nosſe. *Portus* utrumque iure conparavit. Quod deinceps in MSS. ὀλίγῳ τι πρότερον, id editum exſtat L. VIII, 95., ubi *Arcb.* et alii ὀλίγον τι πρότερον. Sed in talibus crebra mutatio.

64. Τὸ καλέουσι Ἀσραβάκου] Diligentiae debemus *Pauſaniae* L. III, 16. p. 248. Ἀσραβάκου καλουμένου ἡρῷου. *Clementi Alex.* Protrept. p. 35. itidem Ἀσράβακος. Belle ergo *Valla* et ſcripti, ex quibus ἀναιρέατο *Arcb.* tale est, ut ab lonum more non abeat, et plauſum, modo et alii addicerent, posſet auferre. Veriſime οὕτω —— ἔχεις πᾶν, neque abſurdum omnino καὶ ἐβούλεο πυθέσθαι.

64. Τὸ καλέουσι Ἀσροβάκου] Matrem certe Demarati non fecit ista dicentem *Herodotus*; niſi fingamus ignoraſſe Demaratum, cuius esſet heroum paternae domus veſtibulo vicinum: aliorum quidem ſermonibus ista talia nonnunquam interiecerunt hiſtorici; ſed hic lectori notum erat ex ſequentibus herois nomen, quod bis *Pauſaniae* ſcribitur et *Clementi* Ἀσράβακος. Dicitur autem Aſtrabaci heroum *Herodoto* παρὰ τῇσι θύρῃσι τῇσι αὐλείῃσι (Ariſtonis) ἱδρυμένον. Eodem etiam numero αὐλείους θύρας, ſed ſaepius alii τὴν αὔλειον memorant: multa dederunt *Vales. Weſſeling. D'Orvill. Pierſon. Ianua* ſic *veſtibuli* dicebatur, quod quale fuerit optime tradidit *A. Gellius* N. A. XVI, c. 5. hinc *Macrob.* Saturn. VI, c. 8. *Perizon.* ad AEliani V. H. III, c. 4. Quam vulgo vocant αὔλειον, *AEſchylus* cur dixerit ἐρκείους πύλας in Choeph. v. 559, 569, 651., facile intelliget, qui veſtibulum, ſive τὴν αὐλὴν, locum ante fores aedium vacuum, a via *ſepto* fuiſſe noverit ſeparatum. *Euſtath.* in Il. I. p. 669, 44. κατὰ τοὺς ἀκριβεςέρους ἡ τάξις οὕτως· ἕρκος, περὶ ὃ πύλαι· μετὰ δὲ τὸ ἕρκιον, αὐλή· μεθ' ἣν κίθουσα· εἶτα πρόδομος. VALCKEN.

66. Οὕτω δὴ, ὦ παῖ, ἔχει πᾶν] Praebebunt forſan ἔχεις Codices etiam alii, prout *Valla* legit: *Eurip.* Phoen. v. 960., Τὰ μὲν παρ' ἡμῶν πάντ' ἔχεις. —— Ubi postea dicitur errorem Ariſton agnoviſſe quo dictum illud imprudenter effutiiſſet, ista leguntur: ἔγνω δὲ καὶ ὁ αὐτὸς Ἀρίσων οὐ μετὰ πολλὸν χρόνον ὡς ἀνοίᾳ τὸ ἔπος ἐκβάλλοι τοῦτο. In his cum viro Docto ſcriberem ἐκβάλοι· praeterea vulgatae voci praeferrem ἀγνοίᾳ· tandem dubito, legendumne ſit αὐτὸς ὁ Ἀρίσων, an hic rectius ſit ὁ αὐτὸς Ἀ. ut ſit, *idem Ariſton*, velut ἕτερος ἤδη καὶ οὐχ ὁ αὐτὸς ἔτι ὢν τῇ προτέρᾳ γνώμῃ. *AEſchylus* in eundem ſenſum dixit ἐκβαλεῖν ἔπη in Agam. v. 1672. Quid uſu diſtent ἄνοια et ἄγνοια ex iis ſatis liquet, quibus libello de ſacrificiis finem imponit *Lucianus*: ταῦτα —— δεῖσθαί μοι δοκεῖ —— Ἡρακλείτου τινὸς ἢ Δημοκρίτου, τοῦ μὲν γελασομένου τὴν ἄνοιαν αὐτῶν, τοῦ δὲ τὴν ἄγνοιαν ὀδυρομένου. Ariſtoni dictum imprudenter exciderat ἀγνοίᾳ vel ἀϊδρηίῃ, ignoranti, quod vel ex *Homero* diſcere potuiſſet, Euryſthea Sthenelo natum canente ἡλιτόμηνον ἐόντα, cum matri ὁ ἕβδομος εἰςήκει μείς. Postea Agidi, cuius uxore Timaea paulo familiarius Alcibiades fuerat uſus, ſimile quid filiō nato dicenti, ἄνοια potius imputari potuit. VALCKEN.

„ νον γὰρ τοὺς δέκα μῆνας οὐδέκω [a] ἐξήκειν· ἀϊδρηίῃ
„ τῶν τοιούτων κεῖνος τοῦτο ἀπέρριψε τὸ ἔπος· τίκτει
„ σι γὰρ γυναῖκες καὶ ἑπτάμηνα [b] καὶ ἑπτάμηνα
„ καὶ οὐ πᾶσαι δέκα μῆνας ἐκτελέσασαι· ἐγὼ δέ σε ὦ
„ παῖ ἑπτάμηνον ἔτεκον· [c] ἔγνω δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρί-
„ στων οὐ μετὰ πολλὸν χρόνον [d] ὡς ἀνοίῃ τὸ ἔπος
„ ἐκβάλοι τοῦτο· λόγους δὲ ἄλλους περὶ γενέσιος τῆς
354 „ [e] σεωϋτοῦ μὴ δέκεο· τὰ γὰρ ἀληθέστατα [f] πάντα
„ ἀκήκοας· ἐκ δὲ ὀνοφορβῶν αὐτῷ τε Λευτυχίδῃ καὶ
„ τοῖσι ταῦτα λέγουσι τίκτουσι [g] αἱ γυναῖκες παῖδας".
ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγε. Ὁ δὲ, πυθόμενός τε τὰ ἐβούλετο, καὶ ἐπόδια λαβὼν, ἐπορεύετο ἐς Ἦλιν· τῷ λόγῳ [h] Φὰς ὡς ἐς Δελφοὺς χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ [i] πορεύεται. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὑποτοπηθέντες Δημάρητον δρησμῷ ἐπιχειρέειν, ἐδίωκον· καί κως ἔφθη ἐς Ζάκυνθον διαβὰς ὁ Δημάρητος ἐκ τῆς Ἤλιδος· [k] ἐπιδιαβάντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τε [l] ἅπτοντο, καὶ τοὺς θεράποντας [m] αὐτὸν ἀπαιρέονται· μετὰ δὲ, [n] οὐ γὰρ ἐξεδίδοσαν αὐτὸν οἱ Ζακύνθιοι, ἀθεΐτεν διαβαίνει ἐς τὴν Ἀσίην παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον· ὁ δὲ ὑπεδέξατό [o] τε αὐτὸν μεγαλωσὶ, καὶ γῆν τε καὶ [p] πόλις ἔδωκε· οὕτω ἀπίκετο ἐς τὴν Ἀσίην Δημάρητος, καὶ τοιαύτῃ χρησάμενος τύχῃ· ἄλλά τε Λακεδαιμονίοισι συχνὰ ἔργοισί τε καὶ [q] γνώμῃσι ἀπολαμπρυνθεὶς, ὡς δὲ δὴ καὶ [r] Ὀλυμπιάδα σφι ἀνελόμενος τεθρίππῳ [s] προσέβαλε, μοῦνος τοῦτο πάντων δὴ τῶν γενομένων βασιλέων ὡς Σπάρτῃ ποιήσας. Λευτυχίδης δὲ ὁ Μενάρεος, Δημαρήτου καταπαυσθέντος, διεδέξατο τὴν βασιληίην· καί οἱ γίνεται παῖς Ζευξίδημος, τὸν δὴ [t] Σπαρτιητέων μετεξέτεροι Κυνίσκον ἐκάλεον· οὗτος ὁ Ζευξίδημος οὐκ ἐβασίλευσε Σπάρτης· πρὸ Λευτυχίδεω γὰρ τελευτᾷ, [u] λιπὼν παῖδα Ἀρχίδημον.

tempus, decem menſes, non exiſtet, per inſcitiam talium rerum illi hoc verbum excidit: nam mulieres novem etiam menſium ac ſeptem menſium partum edunt, non omnes decimum menſem explentes: ego autem, fili, ſeptimeſtrem te genui. Ipſe quoque Ariſton non diu post agnovit, ſe per dementiam id verbum eiecisſe. Alias narrationes de tua origine noli admittere: omnia enim veriſima audiſti. Nam quod ad aſinarios attinet, ipſi Leutychidæ et iis qui talia loquuntur, ſuæ uxores de aſinariis pariant filios! Hæc illa dixit. Demaratus auditis quæ volebat, ſumpto viatico per ſpeciem eundi Delphos ad oraculum conſulendum, Elin contendit. Eum ſuſpicati Lacedæmonii fugam capesſere, inſequuti ſunt: ſed Demaratus ante iam ex Elide Zacynthum traiecerat, quem illuc transgreſſi Lacedæmonii prehenderunt, eiusque famulos auferunt; ſed Zacynthiis eum dedere abnuentibus, Demaratus illinc in Aſiam ad regem Darium traiecit: a quo magnifice exceptus est, terraque ac urbibus donatus. Ita in Aſiam Demaratus abiit, ac tali fortuna uſus vir cum aliis in multis factis dictisque apud Lacedæmonios illuſtris, tum quod illis Olympiacam palmam quadriiugo certamine adiecit, quod ille ſolus omnium Spartæ regum confecit. Leutychidæ autem Menaris filio, qui in regnum amoti Demarati ſucceſſerat, natus est filius Zeuxidamus, quem nonnulli Spartiatarum Cyniſcon, catulum, vocabant. Is Spartæ non regnavit, ante Leutychiden defunctus, relicto filio Archidamo.

[a] Ἐξήειν *Ask.*, οὔκω ἔξελ. *Arcb.* [b] Duo ista negligit *Brit.* [c] Ἔγνω δὲ αὐτὸς Ἀρ. *Arcb. Vind.*, ἔγ. δὲ καὶ αὐτ. ὁ Ἀρ. *Pasſ. Ask.*, olim ὁ αὐτὸς Ἀρ. [d] Ὡς οὐ καλῶς ἂν τὸ ἔπος ἐκβάλοι *Arcb.*, ὡς ἀνοίῃν τοῦτο τό ἔπ. ἐκβάλοι *Ask.*, poſtremum etiam *Pasſ.* et *Vind.*, antea ἐκβάλλοι. [e] Ἑωϋτοῦ *Arcb. Vind.* [f] Abest a *M. Pasſ. Ask.* [g] Deſit αἱ *Arcb. V.* [h] Φήσας *Arcb. Vind.* [i] Πορεύεσθαι *Arcb.* [k] Ἐπιβάντες *M. Ask. Pasſ.* [l] Iidem: reliqui ἅπτονται. [m] *Arcb. Vind.*, alii cum *Aldo* αὐτοῦ. [n] *M. Arcb. Ask. Pasſ.*, antea οὐδὲ γὰρ. [o] Deest *Arcb. V.*, qui ambo μεγάλως tantum. [p] *Arcb.*, πόλιας alii. [q] Πράξησι *Brit.* [r] *Vind. Pasſ. Ask. Arcb.* ora *Steph.*, olim Ὀλύμπια. [s] Προσέλαβε *Pasſ.* de correctione et *Arcb Vind.* [t] Κυνίσκον μετ. Σπαρτιητέων *Pasſ. Ask. Arcb.*, qui poſterior Κυνικίσκον. [u] Καταλιπὼν *Arcb. V.* et *Pasſ.* ex emendatione.

74. Οὐδέκω ἐξήκειν] Adpoſitum erat L. II, 139. ὡς ὧν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήιε, heic ex *Ask.* minime. Scriptor ipsemet L. II, 111. ὡς ἐξήκει τέ οἱ ὁ χρόνος. *Sophocles* Phil. v. 200. πρὶν ὅδ' ἐξήκοι χρόνος. Inprudens profecto Ariſton, aut oblitus natalium Euryſthei apud Poëtam, negavit Demaratum ſeptimeſtrem ſuum esſe filium, quae et *Pauſaniae* obſervatio L. III, 7.

78. Ἔγνω δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρίστων] Non repudiavi a MSS. oblatum. Statim ὡς ἀνοίῃ τὸ ἔπος ſanum non praeſto. *Arcb.* οὐ καλῶς videri repetitum potest ob αὐτὸν οὐ καλῶς ποιέειν, ſuperius depoſitum, alioqui edito multo ſuavius; habet certe ὡς ἀνοίῃ acerbisſimam criminationem, quam *Valckenarii* Noſtri ὡς ἀγνοίῃ —— eleganter minuit. Ἐκβάλοι, cui doctisſimi viri primas dederunt, dubio nunc exemtum. Congruit Pindaricum *Pyth.* Od. II, 148. ἀδύνατον δ' ἔπος ΕΚΒΑΛΕΙΝ κραταιὸν ——.

89. Ἐπιδιαβάντες δὲ] Iuſtum est. Cel. enim *Gronovio* memoria fraudem ſtruxit: Sic L. IV, 122. οἱ Πέρσαι ΕΠΙΔΙΑΒΑΝΤΕΣ ἐδίωκον. Ferre ἅπτοντο, ſi conatus intelligatur, posſum: manus enim tantum profugo iniiciebant, minime, interpellantibus Zacynthiis, abducturi. Blanditur autem θεράποντας αὐτὸν ἀπαιρέονται, ex *Homeri* ſtudio propagatum: Μήτε σὺ ΤΟΝΔ', ἀγαθὸς περ ἐών, ΑΠΟΑΙΡΕΟ κούρην Il. A, 275. Librariis ex inſolentia diſplicuit.

98. Ἐν δὲ δὴ καὶ Ὀλυμπιάδα] Neminem Ὀλύμπια morabuntur; Miltiades Ὀλύμπια ἀνῃρηκὼς —— τεθρίππῳ deſcriptus fuit C. 36. Νικᾶν Ὀλύμπια in marmoribus priſcorumque ſcriptis frequentatur. At optimae hic notae Codd. Ὀλυμπιάδα ἀνελόμενος et IX, 32. νικᾶν Ὀλυμπιάδα *Aldus* aliique, tum VI, 125. Ὀλυμπιάδα ἀναιρέεται. Quae quidem mendoſa et ſyllaba iuſto auctiora profiteri vereor, praeſertim quia C. 103. equae τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἀνελόμεναι. Hercules praeterea, Olympici certaminis auctor, Ὀλυμπιάδα δ' ἔσασεν Ἡρακλέης *Pindaro* Olymp. II, 5., cuius μία δ' ἐκπρεπὴς Διὸς Ὀλυμπιὰς, videlicet νίκη Python. VII, 14. rem in vado locaret, niſi gignendi caſu Ὀλυμπίας editum ſpectaretur. *Herodoti* animo νίκη Ὀλυμπιὰς obverſata videtur.

98. Ὀλύμπιά σφι ἀνελόμενος] Dum Valla ſcribebat *Olympiadem palmam* reportaſſe, legiſſe videtur, quod margo praebet *Steph.* Ὀλυμπιάδα· alterum quidem ſaepius apud alios, et ſupra legitur VI, c. 36. Sed Herodoteum est, Ὀλυμπιάδα ἀναιρέεσθαι vel ἀνελέσθαι, ſive νικᾶν, nempe νίκην, VI, c. 125. IX, c. 32. L. VI, c. 103. Cimoni Ὀλυμπιάδα ἀνελέσθαι τεθρίππῳ συνέβη· atque iisdem equabus ſecundam tertiamque dicitur ἀνελόμενος Ὀλυμπιάδα· prope Cimonem autem ſepultae narrantur equae, αἱ τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἀνελόμεναι· illinc *AEliano* de N. A. XII, c. 40. reſtituit *Iac. Perizon.* τὰς ἵππους τὰς τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἀνελομένας· pro τὰς τρεῖς Ὀλύμπια· ubi ſcribi quoque potuit τὰς τρὶς Ὀλύμπια ἀνελομένας· ipse etiam *Herod.* habet Πύθια ἀνελόμενος, VI, c. 122. Pythicis ludis victores eximie dicebantur τὴν δάφνην ἀνελέσθαι· Olympicis, ἀνελέσθαι τὸν κότινον· prout loquitur aliquoties *Pauſanias*; apud quem VI, p. 470. F. pro Ὀλυμπιάδι ſcribendum est Ὀλυμπιάσι· dicebatur enim νικᾶν Ὀλυμπιάσι (vel ἐν Ὀλυμπίᾳ) vel Ὀλύμπια· attigerunt viri ſummi *T. H.* ad *Lucian.* p. 107. et *R. Bentlei.* in *Ariſtoph.* Plut v. 583. —— Quando ſolus ad id usque tempus Spartanorum Regum Demaratus quadrigis Olympiacam dicitur reportaſſe victoriam, priores fortaſſe de hoc certaminis genere idem ſenſerunt, quod postea Ageſilaus: vid. *Plutarch.* T. I. p. 606. E. II, p. 212. B.

VALCKEN.

9. Λαμ-

Leutychidæ infelix vita et mors in exilio. Hic tamen comitatur Cleomenem in AEginam. AEginetæ principes male tractantur ab Cleomene, qui suorum iram veritus fugit,

chidamo. Leutychides orbatus filio, alteram duxit uxorem Eurydamen, Menii sororem, Diactoridis filiam, ex qua nullam prolem virilem suscepit, sed filiam nomine Lampito: quam Archidamus Zeuxidami filius in matrimonium accepit, ab ipso Leu-
72 tychide datam. At ne Leutychides quidem ipse Spartæ consenuit, sed has quasdam pœnas Demarato rependit: In expeditione Thessalica dux Lacedæmoniorum quum omnia subiugandi potestatem haberet, multum pecuniæ per corruptelam dono accepit, ipsaque in re deprehensus ibi in castris, quum sederet utraque manu pecuniam tenens, in iudicium delatus e Sparta profugit, domusque eius excisa fuit: et Tegeæ, in quam profugerat, mortem obiit. Sed
73 hæc insequenti tempore acta sunt. Tunc autem Cleomenes, quum sibi res in Demaratum bene cessisset, assumpto protinus Leutychide, contendit adversus AEginetas, maiorem in modum illis propter ignominiam infensus. Ita et AEginetæ utriusque regis contra se adventu non repugnandum iam sibi esse putaverunt, et isti quum elegissent viros decem, divitiis ac genere AEginetarum eminentissimos duxerunt, cum alios, tum Crium Polycriti, et Casambum Aristocratis filium, qui plurimum habebant potentiæ. Eos in Atticam adductos, penes inimicissimos AEginetis Athenienses depo-
74 suerunt. Post hæc Cleomenes, iam manifestus maleficii in Demaratum perpetrati, quum eum subiisset metus Spartiatarum, in Thessaliam subterfugit: atque illinc in Arcadiam profectus, res novas moliebatur, solicitans Arcadas adversus Spartam, adigensque eos, tum alio iurisiurandi genere ad se sequendum quocunque ipsos educeret; tum etiam in animo habebat primores illorum ad urbem Nonacrin ductos adigere ad

ius-

χίδημον. Λευτυχίδης δὲ γεγηθεὶς Ζευξιδήμου, γαμέει δευτέρην γυναῖκα Εὐρυδάμην, ἐοῦσαν Μενίου μὲν ἀδελφεὴν, [a] Διακτορίδεω δὲ θυγατέρα· ἐκ τῆς οἱ ἔρσεν μὲν γίνεται οὐδὲν, θυγάτηρ δὲ Λαμπιτώ· τὴν Ἀρχίδημος ὁ Ζευξιδήμου γαμέει, δόντος αὐτῷ Λευτυχίδεω. Οὐ μὲν οὐδὲ Λευτυχίδης κατεγήρα ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ τίσιν τοιήνδε τινα [b] Δημαρήτῳ ἐξέτισε· ἐστρατήγησε Λακεδαιμονίοισι ἐς Θεσσαλίην· παρεὸν δέ οἱ ὑποχείρια πάντα ποιήσασθαι, ἐδωροδόκησε ἀργύριον πολύ· ἐπ' αὐτοφώρῳ δὲ ἁλοὺς αὐτοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ἐπικατήμενος χειρὶ διπλῇ ἀργυρίου, ἔφυγε ἐκ Σπάρτης, ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθείς· καὶ τὰ οἰκία [c] οἱ κατεσκάφη· ἔφυγε δὲ ἐς Τεγέην, καὶ ἐτελεύτησε ἐν ταύτῃ· ταῦτα μὲν δὴ ἐγένετο χρόνῳ ὕστερον. Τότε δὲ ὡς τῷ Κλεομένεϊ [d] εὐωδώθη τὸ ἐς τὸν Δημάρητον πρῆγμα, αὐτίκα παραλαβὼν [e] Λευτυχίδεα, ἤιε ἐπὶ τοὺς Αἰγινήτας, δεινόν τινά σφι ἔγκοτον διὰ τὸν προπηλακισμὸν ἔχων· οὕτω δὴ οὔτε οἱ Αἰγινῆται ἀμφοτέρων τῶν βασιλέων ἡκόντων ἐπ' αὐτοὺς [f] ἐδικαίευν ἔτι ἀντιβαίνειν, ἐκεῖνοί τε ἐπιλεξάμενοι ἄνδρας δέκα Αἰγινητέων τοὺς [g] πλείστου ἀξίους καὶ πλούτῳ καὶ γένεϊ, ἦγον [h] καὶ ἄλλους καὶ δὴ καὶ Κριόν τε τὸν Πολυκρίτου, καὶ Κάσαμβον τὸν Ἀριστοκράτεος, οἵπερ [i] ἔσχον μέγιστον κράτος· ἀγαγόντες δέ σφεας ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν, παραθήκην [k] παρατίθενται ἐς τοὺς ἐχθίστους Αἰγινήτῃσι Ἀθηναίους. Μετὰ δὲ ταῦτα, Κλεομένεα, ἐπαίσιον γενόμενον κατοτεχνήσαντα ἐς Δημάρητον, δεῖμα ἔλαβε Σπαρτιητέων, καὶ [l] ὑπέξεσχε ἐς Θεσσαλίην· [m] ἐνθεῦτεν δὲ ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀρκαδίην, νεώτερα ἔπρησσε πρήγματα, συνιστὰς τοὺς Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ, ἄλλους τε ὅρκους προσάγων σφι, ἢ ἦμεν ἕψεσθαί σφεας αὐτῷ τῇ ἂν ἐξηγῆται· καὶ δὴ καὶ ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ἦν τῶν Ἀρκάδων τοὺς πρὸ-

a Διακτορίεω *Arcb.* *b* Δημαρήτου idem. *c* Οὐ *Arcb.*, et mox cum *Vind.* ἐν Τεγέῃ. *d* Ὠδώθη *Med. Pasf. Ask. Brit.* *e* Λευτυχίδην *Arcb.* *f* Ἐδίκευν id. *g* Πλείους *Arcb.* *b M. Ask. Pasf. V. Arcb.*, antea ἦγον ἄλλους τε καὶ. *i* Εἶχον *Arcb. V. Pasf.*, statim ἐς τὴν Ἀττικ. *Arcb. V. Thom. Mag.* in Παραθήκη. *k* Idem *Thom. Med. Ask. Pasf.*; alii κατατίθενται. Vid. *Gronovium.* *l Suidas* exscripsit in Voc., nonnihil aberrans. In *Arcb.* ὑπεξέχει, *Vind.* ὑπέξεχε. *m Porphyrius* citat in *Stob.* Eclog. Phys. p. 130. Mox ἤ μὴν *Ask.*, quae et *Reiskii* coniectura.

9. Λαμπιτὼ] Laconico titulo ad amicam Lysistrata Ὦ φιλτάτη Λάκαινα, χαῖρε Λαμπιτοῖ in Comici ista Fab. v. 77.; *Platoni* tamen Alcib. 1. p. 123. E. Λαμπιδὼ, unde docti viri, *Dacerius* et *Mos. Solanus*, Λαμπιδοῦς refingunt in *Plutarchi* Pr. Vit. Agesil.

16. Ἐπικατήμενος χειρὶ διπλῇ ἀργυρίου] *Valla* liberaliter, *quum sederet utraque manu pecuniam tenens*: oportuerat, *quum insideret ambabus manibus pecuniae*, quod merito, insulsus ne foret, noluit. Non sane dubitandum, quin χειρ διπλῆ necti possit, sicuti alia in re iungitur a *Sophocl.* Antig. v. 14. Sed quid tandem χειρ ἀργυρίου et διπλῆ quidem? Fac utramque numis oppletam argenteis, ostenduntne id Graeca? et quantula haec pecuniae portio ad regem corrumpendum? tum ἐπικατήμενος χειρὶ —— qui conveniet? Pinge vero ΧΕΙΡΙΔΙΠΛΕΗι, et vitiosae lectionis patescet origo. Finxerunt boni homines χειρὶ διπλῇ, cum potuissent ad Scriptoris mentem ἐπικατήμενος χειριδι πλέῃ ἀργυρίου, *insidens manicae pecunia plenae.* Sic procedit sermo, monstratque veritatem inesse ἐδωροδόκησε ἀργύριον πολύ. Non postulabitur, credo, ut χειριδα πλέην exemplis firmem, siquidem utrique usus constat. *Pausanias* corruptelae auctores Aleuadas, Thessalorum nobilissimos, indicavit III, 7. p. 221.

21. Εὐωδώθη] Servo integrum, supra χρηστῶς ὀδοῦται IV, 139. tuitus. Ὠδώθη non mihi satis sententiae videtur facere. Recordor bene *Sophoclei* Oed. Col. v. 487. ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀδωτὰ, in negotiis, quae absolvi non queunt, οὐκ ἀνυστὰ, οὐ βαδιστέα. De rei vero successu fausto ibid. v. 1500. ΣΦΩΙΝ Δ' ΕΤΟΔΟΙΗ Ζεύς. *Philo Iud.* in Ioseph. p. 548. A. ἕως μὲν γὰρ τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν ΕΤΟΔΟΤΤΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ αὐτῷ, verbis huic loco accommodatis. Idem p. 557. A. ἀλλ' οὐκ εἰσάπαν εὐοδοῦται κακία. Plura non coacervo.

32. Παραθήκην παρατίθενται ἐς τοὺς] Ex *Med.* mutatum restituerem κατατίθενται ἐς τοὺς ἑ. *Depositum*, τὴν παρακαταθήκην, alibi quoque παραθήκην dixit IX, c. 44. VI, c. 86. Hic vox ista potuerat etiam omitti. Κατατίθεσθαι eadem structura *Thucydidi* praesertim frequentatur: III, c. 28., supplices Taches κατατίθεται ἐς Τένεδον, *in Tenedum mittit custodiendos*: c. 72., *illos κατέθεντο ἐς* Αἴγιναν· similiter c. 102. IV, c. 57. V, c. 61. c. 84. VIII, c. 3. *Xenophon* Ἑλλ. I. p. 255, 23. Chalcedonii τὴν λείαν ἅπασαν κατέθεντο ἐς τοὺς Βιθυνοὺς Θρᾷκας· ad vicinos *omnem praedam mittunt custodiendam velut depositum*: — Ex proximis excerpsit quaedam *Suidas* in Ὑπεξέσχε· ubi *Dionis* illud, πρὸ τῆς δίκης ὑπεξέσχεν idem est, quod Athenis dicebatur οὐκ ὑπέμεινε τὴν κρίσιν, vel τὸν ἀγῶνα. Cleomenes ὑπεξέσχε ἐς Θεσσαλίην, *furtim se subduxit abiitque in Thessaliam*: supra Clisthenes Athenis ὑπεξέσχεν, id est ὑπεξῆλθεν et ὑπεξέση· plene loquitur VIII, c. 132.

VALCKEN.

36. Ἐνθεῦτεν δὲ ἀπικόμενος] Hinc sequentia quaedam ob Stygis aquae factam mentionem descripsit *Porphyrius*, sive potius *Apollodorus* in opere de Diis, apud *Stobaeum* Eclog. *Cant.* p. 130. *Herodoti* verbis illic subiecta *Callimachea* et *Heracleotae Philonis*, de mirabili huius aquae virtute, comparari poterant ad *AElian.* de N. A. X, c. 40. et *Antigon. Caryst.* c. 174. ubi nonnulla notat *Io. Meurs.* plura dederant *P. Leopard.* Em. IV, c. 8. et *Iac. Nic. Loensis* Misc. Epiphyll. III, c. X.

VALCKEN.

41. Πρόθυμος ἦν τῶν Ἀρκάδων &c.] Vir Celeb. ob

Flo-

et mox reversus insanivit, ut se conciderets Aqua Stygis ad Nonacrin.

πρόσθεν τῶν[a] Ἀγινέων, ἐξορκῶν τὸ Στυγὸς ὕδωρ· ἡ δὲ ταύτῃ τῇ πόλι λέγεται[b] εἶναι ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων τὸ Στυγὸς ὕδωρ· καὶ δὴ καὶ ἔστι τοιόνδε τι· ὕδωρ ὀλίγον φανόμενον, ἐκ πέτρης στάζει[c] ἐς ἄγκος, τὸ δὲ ἄγκος αἱμασιῆς τις περιθέει κύκλος· ἡ δὲ Νώνακρις, ἐν τῇ ἡ πηγὴ αὕτη τυγχάνει ἐοῦσα, πόλις ἐστὶ[d] τῆς Ἀρκαδίης πρὸς Φενεῷ. Μαθόντες δὲ Λακεδαιμόνιοι Κλεομένεα ταῦτα πρήσσοντα, κατῆγον αὐτὸν[e] δείσαντες ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι ἐς Σπάρτην, τοῖσι καὶ πρότερον ἦρχε· κατελθόντα δὲ[f] αὐτὸν, αὐτίκα ὑπέλαβε μανίη νοῦσος, ἐόντα καὶ πρότερον ὑπομαργότερον· ὅκως γάρ τεῳ ἐντύχοι Σπαρτιητέων, ἐνέχραυε ἐς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον· ποιεῦντα δὲ αὐτὸν ταῦτα, καὶ παραφρονήσαντα, ἔδησαν οἱ προσήκοντες ἐν ξύλῳ· ὁ δὲ, δεθεὶς, τῶν φυλάκων μιν ἐωθέντα ἰδὼν τῶν ἄλλων, αἴτεε μάχαιραν· οὐ βουλομένου δὲ[h] ταπεζῶτα τοῦ φυλάκου διδόναι, ἀπείλεε τά μιν[i] αὖτις ποιήσειε· ἐς ὃ δείσας τὰς ἀπειλὰς ὁ φύλακος, ἦν γὰρ τῶν τις εἰλωτέων, δίδοῖ οἱ μάχαιραν. Κλεομένης δὲ παραλαβὼν τὸν σίδηρον, ἄρχετο ἐκ τῶν κνημέων[k] ἑωϋτὸν λωβώμενος· ἐπιτάμνων γὰρ κατὰ μῆκος τὰς σάρκας, προῄϐαινε ἐκ τῶν κνημέων ἐς τοὺς μηρούς· ἐκ δὲ τῶν μηρῶν[l] ἔς τε τὰ ἰσχία, καὶ τὰς λαπάρας· ἐς ὃ ἐς τὴν γαστέρα ἀπίκετο, καὶ ταύτῃ καταχορδεύων, ἀπέ-

iusiurandum per aquam Stygis. In hac ipsa autem urbe ab Arcadibus fertur esse Stygis aqua: et est videlicet talis aliqua. E petra aqua exigua quæ apparet, stillat in vallem, in gyrum maceria præseptam. Nonacris autem ubi fons hic visitur, urbs Arcadiæ est ad Pheneon. Talia molientem Cleomenem Lacedæmonii quum didicissent, timentes sibi ipsis, Spartam revocarunt eadem conditione, qua et ante regnabat. Sed eum reversum statim morbus insania excepit, iam etiam antea subinsanum: nam ut cuique Spartiatarum obvius erat, in eius faciem infligebat sceptrum. Hæc illum facientem ac desipientem propinqui cippo illigaverunt. Qui custodem digressis aliis solum remansisse cernens, petiit ab eo gladium: custode abnuente dare ab initio, comminabatur quæ mox ei faceret, donec minis conterritus custos, erat enim hilotarum quidam, gladium illi tradidit. Eo accepto, Cleomenes a tibiis incipiens sese truncabat. In longum namque discindens carnes, e tibiis ad femora processit, e femoribus ad coxarum vertebras atque ilia, quousque pervenit ad ventrem, in quo rescindendo sic ex-

a Ἀγινεῖν *Porphyr.*, mox ἐξόρκου *Med. Ask.*, vulgatum *Pasc. Arcb. V. Porphyr. Ald. Brit.* b Εἶναι ὑπ' Ἀρκ. *Pasc. Arcb. V. Brit. Paris. A. B. Ald. Valla:* ὑπὸ omittunt *Med. Ask.* c *Eustath.* ad *Hom.* p. 301, 18. *M. Ask. Pasc.*, reliqui ἐς ἄγγος bis. d *Suidas* in Φενεὸς, sed male: melius *Eustath. Hom.* p. 985, 11. In *Arcb.* Φενεῷ, uti oportet, non Φενεώ. e Δήσαντες ora *Steph.* ex *Aldo*, in *Arcb.* ἐν Σπάρτῃ δεσίσ. ἐπὶ τ. αὐτοῖσι. f Non est in *Arcb. Vind.*, statim μανίη νοῦσος *Med. Ask. Paris. B. Pasc.*, sed is correctorem expertus μανίης praefert, quomodo reliqui. g *Suidas* iterum male in Voc., *Eustath.* ἐνέχραεν bis legit ad Hom. p. 579, 13. p. 1434, 11., mox τὸ σκῆπτρον omittunt *Arcb. V.* h Τοῦ Φ. ταπεζῶτα *Pasc. Ask.* i Αὖθις *Arcb.*, hinc λυθεὶς *Pasc.* k Ἑωῦτῷ et ad marg. λαβόμενος, tum mox προέβαινε *Arcb.* Respexit haec *Longinus* II. Ὕψ. C. 31. l Ἔς τε τὰ *Pasc.* bene, deerat enclitica.

Florentinum ἐξόρκου seriem hanc statuebat πρόθυμος ὢν τῶν Ἀρ. —— ἐξωρκοῦτο Στύγος ὕδωρ, mutilans et addens pro voluptate. Sed omnes libri πρόθυμος ἦν· neque ἐξορκοῦσθαι Nostri usu tritum, tolliturque τὸ ante Στυγὸς ὕδωρ praeter morem: tum participium, namque eo in numero est ἐξορκῶν, non infinitivus, quae Cl. *Reiskii* opinio, magna Codd. optimorum concordia munitur. Equidem πρόθυμος ἦν —— ἀγινέειν ex *Porphyrio* laudavi, laude nunc quoque dignum censens. Alioqui πρόθυμος ἦν —— ἀγινέων recte de Scriptoris consuetudine, notata L. 1, 77. Statim ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων rediit. Etsi enim Graecorum in sermone *Stygis aqua*, Arcadum tamen illa iactatione inclaruit. *Io. Meursium* consule ad *Antig. Carystium* C. 174.

41. Πρόθυμος ἦν —— ἀγινέων, ἐξορκῶν] Ex *Apollodoro*, sive *Porphyrio*, *Stobaei* meliorem eruit vulgata lectionem vir summus in Disc. *Herod.* p. 115. mihi visus fuerat *Herodotus* scripsisse: ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ἦν τῶν Ἀρκάδων τοὺς προεσεῶτας ἀγινέων ἐξορκοῦν τὸ Στυγὸς ὕδωρ· atque ita legisse *Valla*. Ista certe πρόθυμος ἦν infinitivum poscunt, aeque ac προθύμως ἔχω· quod in *Plutarchi* Gryllo p. 986. E. restituendum censeo, ἀλλὰ μὴν ἔχω προθύμως ἀκροᾶσθαι. Egregia reddi poterit *Alcinoo* sententia Isagog. in *Platon.* c. 27., si sic scribatur: οὐ δὴ ὑπὸ θεῶν ποτε ἀμελεῖται, ὃς ἂν προθύμως ἐθέλῃ δίκαιος γενέσθαι· pro vulgatis ὡσὰν προθυμεῖσθαι θέλει. VALCKEN.

43. Τῶν Ἀρκάδων] Ὑπ' Ἀρκάδων legit etiam *Valla*: ego neutrum requirerem, si abessent ista Codicibus: neutrum forte legit *Eustath.* qui in Il. B. p. 228, 2., Ἡρόδοτος, ait, φησὶν, ὅτι Νώνακρις πόλις Ἀρκαδίας, ἔνθα λέγεται εἶναι τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ, ὀλίγον φαινόμενον, στάζον ἐκ πέτρας εἰς ἄγκος. *Pausan.* VIII. p. 634. F. ὕδωρ κατὰ τοῦ κρημνοῦ στάζει καλοῦσι δ' Ἕλληνες αὐτὸ (non itaque soli Arcades, quod optime *Gronov.* animadvertit:) Στυγὸς ὕδωρ· p. 635., τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ παρὰ τὴν Νώνακριν στάζον· quia urbes erant in Arcadia vicinae Νώνακρις et Φενεὸς, eidem dicitur p. 637., τὸ πρὸς Φενεῷ ὕδωρ, ὃ Στύγα ὀνομάζουσιν· ad eamdem rationem paulo post ap. *Herod.* vulgari debuerat πρὸς Φενεῷ· ut recte scribit *Casaubon.* ad *Strabon.* VIII. p. 597. VALCKEN.

45. Στάζει ἐς ἄγκος] Praeclare *Gronovius*, cui praeter *Ask.* et *Pasc.* gravis auctor accedit *Eustathius*. Stygis aquam *neque argenteum, neque aeneum, neque ferreum vas potest sustinere, sed disilit et dissipatur* ap. *Vitruvium* L. VIII, 3., cuius itaque vulgatum ἄγγος materiae? Bene *Eustath.* ad μισάγκειαν Homericam ἄγκος διὰ τοῦ κ'., ὁ βαθὺς καὶ φαραγγώδης καὶ κοῖλος τόπος p. 497, 13.

53. Ἐνέχραυε ἐς τὸ πρόσωπον] *Suidas* nonnulla invertens τὸ σκῆπτρον agnoscit, *Eustathius* bis, quod properantior infitiabatur *Galeus*. Posset ἐνέχραε *Eustathii* blandiri, nisi eodem utrumque tenderet. *Nicander* Ther. v. 277. οἷσι κεράσης Οὐλόμενον κακοεργὸν ΕΝΙΧΡΑΤΣΕΙ κυνόδοντα.

53. Ἐνέχραυε ἐς τὸ πρόσ. τὸ σκῆπτρον] Quod profstat apud *Suidam* velut *Herodoti*, ἐνέχραυε τὸ πρόσωπον τῷ σκήπτρῳ, non diversam lectionem, sed partem praebet interpretationis: patebit erroris origo sic intermedia scribenti, quae videntur excidisse: ἐνέχραυε [ἐς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον, ἤγουν ἔπληξε] τὸ πρόσωπον τῷ σκήπτρῳ· quo modo verba *Herodoti* interpretatur *Eustath.* in Od. B. p. 79, 42. exhibens velut Herodoteum non isto tantum loco, sed bis terve etiam alibi, Ἐνέχραεν, velut ad Il. E. p. 440, 12. ad Il. Π. p. 1082, 23. Utrumque reperitur apud *Homer.* Χράω et Χραύω· hoc quidem propria *stringendi* virtute in Il. E. v. 138. ubi Χραύσῃ recte redditur in *Schol.* ἀμύξῃ ἐπ' ὀλίγον, τὸν χρῶτα ἐπιξύσῃ· alterum apud *Apollon. Rhod.* II, v. 283., Τάων ἀκροτάτῃσιν ἐπέχραον ἥλιθα χερσίν· *Schol.* ἐθελήσαντες αὐτὰς πλῆξαι μάτην ἐπήνεγκαν τὰς χεῖρας. Homerea spectant glossae *Hesychii*, apud quem pro Ἐπεχράοντο scribendum: Ἐπέχραον, τὸ ἐπεβάρησαν. Illuc recte referuntur ab *Eustathio* aliisque Ζαχρηεῖς ἄνεμοι, *stringentes venti*. VALCKEN.

58. Τά μιν αὖτις ποιήσειε] Erunt fortasse, quibus τά μιν λυθεὶς —— *Pasc.* ridebit, congruens Cleomeni ἐν ξύλῳ δεδεμένῳ, et mala servulo, si qua cippo exsolveretur, minitanti. Mihi proseminatum ex αὖθις censetur; cuiusmodi ΑΤΘΕΙΣ et ΑΤΘΙΣ confusiones in superioribus ostendere memini.

65. Καὶ ταύτῃν καταχορδεύων] Incerti scriptoris verba ap. *Suidam* in Καταχέρδησε huc refero, opinatus *Theopompi* ex *Herodoti* esse Epitome, Εἶτα τῶν φρενῶν ἐξέπλευσε, καὶ μανεὶς ἑαυτὸν μαχαίρα κατεχόρδευσε. In Cleomenem enim dicta aptissime quadrant, et *Theopompi* cognitum istud compendium. Culte *Henr. Valesius* in *Dione Chrysost.* Or. XXXVII. p. 467. B. ἡμεῖς δ' οὐ παρέχομεν τὸν ἀνδριάντα χορεύειν ἂν αἰσθάνηται correxit

exspiravit, ut quidem plerique Græcorum memorant, quia Pythiam corruperat ad ea dicenda, quæ circa Demaratum acta sunt: ut autem soli Athenienses, quod adortus Eleusinem, fanum dearum fuerat depopulatus: ut Argivi, quia eos qui e pugna fugerant, Argivos ex Argi templo ipsorum abductos obtruncarat; et ipsum lucum 76 irreverenter incenderat. Cleomeni enim Delphis oraculum poscenti responsum fuerat, eum Argos esse capturum: qui postea quam ad flumen Erasinum copias Spartiatarum duxit, quod flumen e lacu Stymphalio manare fertur: hunc enim lacum in voraginem obscuram condi, et Argis rursus exorientem apparere, illincque iam eam aquam ab Argivis vocari Erasinum: ad hoc igitur flumen posteaquam pervenit, ei hostias immolavit; et quum læta non essent exta de flumine transmittendo, dixit delectari se quidem Erasino, qui nollet prodere cives suos, non tamen vel sic Argivos gavisuros. Moxque illinc motis castris ad Thyream venit, et mari taurum quum mactasset, navibus copias ad regionem Tirynthiam ac Naupliam duxit. Id audientes 77 Argivi ad eos arcendos obviam tendunt ad mare. Et quum adventarent Tirynthem, in loco cui nomen inditum est Sipia, relicta non magna inter duas acies intercapedine, confederunt e regione Lacedæmoniorum. Neque vero illic pugnam ex aperto reformidabant, sed ne dolo caperentur: nam ad hanc rem attinebat oraculum, quod Pythia ediderat communiter eis atque Milesiis, in hæc verba;

Verum quando marem prævertet fœmina victrix,
Inter et Argivos referet præclustris bonorem:
Tunc

ἀπέθανε τρόπῳ τοιούτῳ· ὡς μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι Ἑλλήνων, [a] ὅτι τὴν Πυθίην ἀνέγνωσε τὰ περὶ Δημάρητον γενόμενα λέγειν· ὡς δὲ Ἀθηναῖοι [b] μοῦνοι λέγουσι, διότι ἐς Ἐλευσῖνα ἐσβαλὼν, ἔκειρε τὸ τέ- 70 μενος τῶν θεῶν· ὡς δὲ Ἀργεῖοι, ὅτι ἐξ ἱροῦ αὐτέων τοῦ Ἄργου, Ἀργείων τοὺς καταφυγόντας ἐκ τῆς μάχης καταγινέων, κατέκοπτε, καὶ αὐτὸ [c] τὸ ἄλσος ἐν ἀλογίῃ ἔχων, ἐνέπρησε. Κλεομένεϊ γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι, ἐχρήσθη Ἄργος αἱρήσειν· ἐπεί τε δὲ Σπαρτιήτας ἄγων ἀπίκετο ἐπὶ 75 ποταμὸν [d] Ἐρασῖνον, ὃς λέγεται ῥέειν ἐκ τῆς Στυμφηλίης λίμνης· τὴν γὰρ δὴ λίμνην ταύτην ἐς χάσμα ἀφανὲς ἐκδιδοῦσαν, ἀναφαίνεσθαι ἐν Ἀργείῃ, τὸ ἐνθεῦτεν δὲ τὸ ὕδωρ ἤδη τοῦτο ὑπ' Ἀργείων Ἐρασῖνον καλέεσθαι· ἀπικόμενος [e] δὴ ὧν ὁ Κλεομένης ἐπὶ 80 τὸν ποταμὸν τοῦτον, ἐσφαγιάζετο αὐτῷ· καὶ, οὐ γὰρ οὐδαμῶς ἐκαλλιέρεε διαβαίνειν μιν, ἄγασθαι μὲν ἔφη τοῦ Ἐρασίνου οὐ προδιδόντος τοὺς πολίτας, Ἀργείους μέντοι οὐδὲ ὡς χαιρήσειν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναχωρήσας τὴν στρατιὴν [f] κατήγαγε ἐς Θυρέην· σφαγιασάμενος δὲ τῇ θαλάσσῃ ταῦρον, πλοίοισι σφέας 85 ἤγαγε ἔς τε τὴν [g] Τιρυνθίην χώρην καὶ Ναυπλίην. Ἀργεῖοι δὲ ἐβοήθεον, πυνθανόμενοι ταῦτα, ἐπὶ θάλασσαν· ὡς δὲ ἀγχοῦ μὲν ἐγίνοντο τῆς Τίρυνθος, χώρῳ δὲ ἐν τούτῳ τῷ [h] κέεται ἡ Σίπεια τοὔνομα, 90 μεταίχμιον οὐ μέγα ἀπολιπόντες, ἵζοντο [i] ἀντίοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι· ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἀργεῖοι τὴν μὲν ἐκ τοῦ φανεροῦ μάχην οὐκ ἐφοβέοντο, ἀλλὰ μὴ δόλῳ αἱρεθέωσι· καὶ γὰρ δὴ σφι ἐς τοῦτο τὸ πρῆγμα εἶχε τὸ χρηστήριον, τὸ [k] ἐπίκοινα ἔχησε ἡ Πυθίη τούτοισί τε [l] καὶ Μιλησίοισι, λέγον ὧδε,

Ἀλλ' ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρσενα νικήσασα
Ἐξελάσῃ, καὶ κῦδος ἐν Ἀργείοισιν ἄρηται,

Πολ-

[a] Διότι et ἀνέγω *Vind. Arcb.*, tum ἐς τὰ περὶ cum *Paris. A. B. Brit. Ald.*, recte ἐς *Med. Ask. Pasc.* damnarunt. [b] Abest *M. Pasc. Ask.* [c] Explicat *Eustath.* p. 907, 31. *Arcb.* habet ἐν ἀπορίῃ σχών. [d] Ἐρασεῖνον bis ex correct. *Pasc.*, statim Στυμφηλίης *Arch. V. Valla*, bene. Στυμφαλίδος alii. [e] Omittunt δὲ *Vind. Arcb.* [f] Iidem cum *M. Pasc. Ask.*, alii κατῆγε malunt. Quae sequuntur attigit *Eustath. Hom.* p. 1227, 35. σφαγιασάμενοι legens. Idem de victima maiore, fluviis et mari inmolata, p. 1236, 56. [g] Τυρυνθ. et mox *Pasc.* [h] Κέεται Σίππεια οὔνομα *Pasc.*, κέεται Σήπεια οὖν. *Arcb. V. Valla*, οὔνομα et *Ask.* [i] Ἀντίον ora *Steph. Ask. Pasc.* [k] Ἐπικοινῇ *Arcb. Vind.* Vide L. I, 216. et supra C. 19. [l] *Med. Ask. Pasc. Vind. Brit.*, in aliis καὶ τοῖσι Μιλ. λέγον οὕτω. Confer L. II, 116. Oraculi tres priores versus sunt in *Pausan.* II, 20. et *Suid.* in Τελεσίλλα.

rexit χορδεύειν, sive, quod malim κατάχορδεύειν, clarissime ad haec alludente: negant enim se statuas, si sentirent, praebituros, ut ita lancinarentur. Contra peccatum in *Libanii* Or. VI., nuper Venetiis publicata, p. 100. οὐ τοῦ μὲν ὁ πατὴρ ἐχόρδευε; h. e. *Bongiovanni* interprete, *nonne pater illius chordas efficiebat?* Immo *saltabat*, ἐχόρευε. *Longinus* sententiam consideravit duntaxat et *Plut.* T. II. p. 223. B. Post pauca μοῦνοι manere possunt. Conferendus *Pausanias* est III, 4. p. 213.

65. Καὶ ταύτην καταχορδεύων] Modum, quo maniacus corpus conciderit, tradiderunt quidem alii; verbum vix alibi repertum καταχορδεύειν retinuit *Aristides* II. p. 393., Cleomenes τὸ αὐτοῦ σῶμα κατεχόρδευσεν ἐκ ποδῶν ἀρξάμενος· *se ipsum minutatim dissecuit*, *Canter.* Ex usu plebeio petitum velut hic aptissimum laudat *Longin.* π. Ὕ. p. 170., qui vicinorum tantum sententiam expressit. In *Glosc. Herod.* simplex Χορδεύων redditur τέμνων· in iisdem pro Κατασώχουσι simplex ponitur Σώχουσι pro Herodoteo Καταψῶσαν *Suidas* habet Ψῶσαν· sic saepe solent Grammatici. Quae in *Schol.* ad *Aristoph.* Eq. v. 765., ad Διαπρισθείην adscripta sunt, εἰς μέρη λωροτμηθείην, pertinent ad vicina: Διατμηθείην τε λέπαδνα] Εἰς μέρη· λωροτμηθείην. Idem illud dici potuit χορδευθείην, id est, εἰς χορδὰς sive λέπαδνα διατμηθείην. Καταχορδεύειν significat εἰς χορδὰς τέμνοντα διαφθείρειν. Vim praepositionis non intellexerunt in κατατετρωματίσθαι *Herod.* VII, c. 212. VALCKEN.

72. Καταγινέων] Habet *Suidas* ex Glossis Herodoteis et prave explicat καταλύων· Servant scripti omnes, nec potius aestimari ἀπαγινέων sive ἐξαγινέων potest. Fraus, qua supplices luco deducti, traditur C. 79. Vere *Eustath.* ἄλσος et τέμενος saepe non discrepare docet, hoc tamen ἐν Ἐλευσῖνι inconsiderate ponens. Porro ex *Arch.* ἐν ἀπορίῃ σχὼν Cl. *de Pauw* format ἐν ἀωρίῃ σχών. *Valla* vero vertit, *lucum quem in Argia occupasset*, ac si ἐν Ἀργείῃ σχών, uti *Stephan.* suspicatur, legisset. Vulgatum praestat. Ἐν ἀλογίῃ ποιεύμενος L. VII, 126. et *Procop.* Bell. Vand. I, 20. &c.

76. Στυμφηλίης λίμνης] Nulla lis moveretur lacui Στυμφαλίδι, modo dialecti forma responderet. Urbs *Homero* Il. *B*, 608. Στύμφηλος, more lonum, ad quem *Pausaniae* ἀνὴρ ἐκ Στυμφήλου VI, 8. et ἐπὶ Στυμφήλῳ V, 10. Hinc Στυμφήλιοι, Criticis ad Poëtam monentibus, qui *AElian* Var. II, 33. aliisque Στυμφάλιοι. In Erasino *Herodotus* accuratior *Strabone* L. VIII, p. 567. Scite autem *Reiskius* ἐς χάσμα ἀχανὲς ἐκδιδοῦσαν.

90. Κέεται ἡ Σίπεια] Praestetne haec loci scriptura an Σήπεια, cum taceant veteres, non audeo asseverare: Est Arcadiae mons Σηπιὰ in *Pausan.* VIII, 16., a serpentibus nomen fortitus: ἀ *sepils* in littus eiectis Italiae *Sipus*, olim Σηπιοῦς, ἀπὸ τῶν ἐκκυματιζομένων σηπιῶν, ni fallit *Strabo* VI, p. 435. Nobilis praeterea Σηπιὰς ἀκτὴ inf. L. VII, 183. Quid si ob *sepias* e mari fluctibus littorali loco adpulsas hic Σηπίας aut Σηπείας titulus?

98. Ἀλλ' ὅταν] Partem oraculi hinc exhibet *Pausan.* II. p. 157. F. ubi, pro πρότερον δὲ ἐπὶ, corrigi debet πρότερον δὲ ἔτι τὸν ἀγῶνα τοῦτον προεσήμηνεν ἡ Πυθία. Sic saepissime loqui solet; cuius moris immemor *Casaub.* ad *Polyb.* p. 118., sana docte tentabat. VALCKEN.

Eius prælium felix contra Argivos. Argi lucus. Frandulenta Cleomenis ſævitia in Argivos, impietas in Argi lucum, querela in Apollinem Delphicum.

Πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει.
Ὡς ποτέ τις ἐρέει καὶ ἐπ' ἐσσομένων ἀνθρώπων,
Δεινὸς ὄφις [a] τριέλικτος ἀπώλετο δυρὶ δαμασθείς.

Tunc Argivarum reddet plerasque gementes,
Ut venturorum aiat quis quandoque virorum,
Telo ſævus obit ſinuoſo corpore ſerpens.

ταῦτα δὴ πάντα συνελθόντα, τοῖσι Ἀργείοισι φόβον παρεῖχε· καὶ δή σφι πρὸς ταῦτα ἔδοξε τῷ κήρυκι τῶν πολεμίων χρᾶσθαι· δόξαν δέ σφι, ἐποίευν τοιόνδε· ὅκως ὁ Σπαρτιήτης κήρυξ προσημαίνοι τι Λακεδαιμονίοισι, ἐποίευν καὶ οἱ Ἀργεῖοι τὠυτὸ τοῦτο. Μαθὼν δὲ ὁ Κλεομένης ποιεῦντας τοὺς Ἀργείους οἷόν τι ὁ σφέτερος κήρυξ σημήνειε, παραγγέλλει σφι ὅταν σημήνῃ ὁ κήρυξ ποιέεσθαι ἄριστον, τότε ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα, χωρέειν ἐς τοὺς Ἀργείους· ταῦτα καὶ [b] ἐγένετο ἐπιτελέα ἐκ τῶν Λακεδαιμονίων· ἄριστον γὰρ ποιευμένοισι τοῖσι Ἀργείοισι ἐκ τοῦ κηρύγματος ἐπεκέατο· καὶ πολλοὺς μὲν ἐφόνευσαν αὐτέων, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνας ἐς τὸ ἄλσος τοῦ Ἄργου καταφυγόντας [c] περιίζομενοι ἐφύλασσον. Ἐνθεῦτεν δὲ ὁ Κλεομένης ἐποίεε τοιόνδε· ἔχων αὐτομόλους ἄνδρας, καὶ πυνθανόμενος τουτέων, ἐξεκάλεε πέμπων κήρυκα, ὀνομαστὶ λέγων [d] τοὺς σὺν τῷ ἱρῷ ἀπεργμένους τῶν Ἀργείων· ἐξεκάλεε δὲ, [e] φὰς αὐτέων ἔχειν τὰ ἄποινα· ἄποινα δὲ ἐστὶ
357 Πελοποννησίοισι, δύο μναῖ τεταγμέναι κατ' ἄνδρα αἰχμάλωτον ἐκτίνειν· κατὰ πεντήκοντα [f] δὴ ὧν τῶν Ἀργείων ὡς ἑκάστους ἐξεκαλεύμενος ὁ Κλεομένης ἔκλεινε· ταῦτα δὲ κως γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς λοιποὺς τοὺς σὺν τῷ τεμένεϊ· ἅτε γὰρ πυκνοῦ ἐόντος τοῦ ἄλσεος, οὐκ ὥρων οἱ ἐντὸς τοὺς ἐκτὸς, ὅ, τι ἔπρησσον· πρὶν [h] γε δὴ αὐτέων τὶς ἀναβὰς ἐπὶ δένδρος καλεῖδε τὸ ποιεύμενον· οὐκων δὴ ἔτι καλεόμενοι ἐξήεσαν. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Κλεομένης ἐκέλευε πάντα τινα [i] τῶν εἰλωτέων περιυέειν ὕλῃ τὸ ἄλσος· [k] τῶν δὲ πειθομένων, ἐνέπρησε τὸ ἄλσος· καιομένου δὲ ἤδη, ἐπείρετο [l] τῶν τινα αὐτομόλων, τίνος εἴη θεῶν τὸ ἄλσος· ὁ δὲ ἔφη Ἄργου εἶναι· ὁ δὲ, ὡς ἤκουσε, ἀναστενάξας μέγα, εἶπε, „ Ὦ „ Ἄπολλον χρηστήριε, [m] ἦ μεγάλως με ἠπάτηκας, „ Φάμενος [n] Ἄργος αἱρήσειν· συμβάλλομαι δ' ἐξήκειν „ μοι τὸ χρηστήριον". Μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ Κλεομένης τὴν μὲν πλέω στρατιὴν ἀπῆκε ἀπίεναι ἐς Σπάρ-

Hæc omnia Argivis quum contigiſſent, metum incutiebant; ideoque eis viſum est præcone hoſtium eſſe utendum. Quod quum 5*decrevisſent, ſic egerunt, ut quoties præco Spartiata quippiam Lacedæmoniis denunciaret, idem facerent ipſi. Cleomenes au-*78 *tem animadvertens Argivos facientes quicquid ſuus præco denunciasſet, præcepit ſuis, ut quum præco denunciaret prandendum, tunc raptis armis tenderent in Argivos. Hoc exequentes etiam Lacedæmonii, in Argivos e voce præconis prandentes impetum faciunt, eorumque cum multos occiderunt, tum plures in lucum Argi fuga e-* 15*lapsos circumſederunt. Qui dum aſſervan-*79 *tur, Cleomenes hoc ſibi faciendum putavit: Sciſcitatus quosdam quos ſecum habebat perſugas, miſit præconem ad evocandum nominatim eos Argivos, qui in luco præcluſi erant. Evocavit autem dicens ſe pro illis* 20*accepisſe redemptionis pretia. est autem apud Peloponnenſes redemptio in ſingulos captos viros, binæ minæ. Ita Argivorum quinquaginta, ut quisque evocatus fuerat, Cleomenes interimebat: quod faciens, latebat ceteros qui in fano erant, utpote den-* 25*ſo luco interiecto, qui vetabat interiores cernere, quid illis foras eductis accideret: niſi postquam quidam conſcenſa arbore, quod fiebat inſpexit; unde non amplius qui vocabantur prodiere. Ibi Cleomenes iuſſit*80 *unumquemque hilotarum lucum materia circumdare, atque illis obtemperantibus, lucum incendit. Eoque iam ardente, percontatus est quendam perfugarum cuius deorum esſet ille lucus: perfuga, Argi esſe reſpondit. Quo audito Cleomenes vehementer in-* 35*gemiſcens, o Apollo, inquit, vaticinie, ſane magnopere me fruſtratus es, dicens Argos esſe capturum: coniicio iam exitum habuiſſe oraculum. Post hæc maiore copiarum parte*81 *Spar-*

a Ἀέλικτος *Med. Pasſ. Ask.*, τριέλικτος *Paris. A. B. Arch. V. Brit. Ald. Edd.* *b* Ἐγίνετο *Pasſ. Ask. Arch. V.* *c* Περιεζόμ. *Pasſ.*, non male. *d* Τῶν Ἀργ. τοὺς ἐν τ. ἱρῷ ἀπεργ. ita *Arch. Pasſ. Ask.* *e* Δὲ σφεας *Arch. Vind.* *f* *M. Ask. Pasſ. Arch. V.*, δὲ ὧν antea. *g* *M. Pasſ. Ask.*, recte: alii ἐκκαλεόμενος· porro ἔκτεινε iidem cum *Arch. V.*, ceteri ἀπέκτεινε. *h* Δέ γε *Arch.* mox δένδρος *M. Pasſ.* ſoli: δένδρου ceteri. *i* Deſit *Arch. V.* *k* Sex ſeqq. non habet *Pasſ.* *l* *Med. Pasſ. Ask. Arch. Vind.*, alii τῶν αὐτομ. tantum. *m* Ἦ omittit *Ask.* *n* *Arch. V. Pasſ. Ask. M.*, vulgo interponebatur με.

2. Ὄφις τριέλικτος] Cur hoc damnabile, et ἀέλικτος plauſibile? Vocis inſolentia et novitas, difficiliorque explicatus me ad priſtinam retraxit. *Eunapio* ap. *Suidam* talis ſerpens μυριέλικτος ὄφις, quem gloſſa, hiſtorici verbis inprudenter innexa, πολυέλικτον explicat. Τριέλικτον ὕδωρ dat idem Grammaticus in Μαίανδρος ex Epigrammate. Quid multis? *Nonnus* Dionys. IX. v. 256. Ἀυχμηραῖς ΤΡΙΕΛΙΚΤΟΝ ὄφιν σπειρηδὸν ἐθείραις Ἥρπασε. —— Ceterum Pythiae hoc reſponſum ex *Herodoti* narratione planum non est. Quorſum enim ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρσενα νικήσασα Ἐξελάσῃ; Praeterita ſunt Teleſillae documenta virtutis et prudentiae, quibus matronas Argivorum, ut ſumtis armis urbem protegerent, Cleomenemque et invadentes Spartanos repellerent, animavit, petenda ex *Pauſaniae* L. II, 20.

7. Ἐποιεῦν καὶ οἱ Ἀργεῖοι] Copioſior in eo ſtrategemate *Polyaenus* I, 14., ſed paucis nunc verbis mancus: ὁπλιζομένων, ἀνθωπλίζοντο· ἐξιόντων, ἀντεπεξίεσαν· ἀναπαυομένων, ἀντανεπαύοντο· nihil de prandio, cuius abesſe mentio non debebat. Recte ſcriptus codex, quo ſe uſum doctisſimus *Fermat* in Epiſt. post *Diophantum* profitetur, ἀρισώντων, ἠρίστων· ἀναπαυομένων, —— Vide et *Plut.* T. II. p. 223.

27. Ἐπὶ δένδρος] Nusquam alibi in Muſis: maneat tamen. *Euſtath.* ex Lexico *AEl. Dionyſii* ad Il. Γ. p. 396, 22. Λέγεται οὐ μόνον δένδρον, ἀλλὰ· καὶ δένδρεον καὶ δένδρος· potiusque δένδρον videri quam δένδρος. Poſſunt ergo δένδρεα, toties *Herodoti* uſu frequentata, ex alterutro arceſſi. Inmanem Cleomenis in Argivos crudelitatem intactam haud reliquit *Pauſan.* III, 4.

27. Ἀναβὰς ἐπὶ δένδρος] Ante vulgatum ἐπὶ δένδρου vix ſe tueri poterat: poſcebat uſus ἐπὶ δένδρον· ut ἀναβῆναι ἐπὶ ναῦν· ἐφ' ἵππον· ἐπὶ δῶμα. Commodum δένδρος hic ſubminiſtravit *Med.* Δένδρεσι hic illic reperiri optimus noſter *Io. Pierſon.* docuit ad *Moerin* p. 132. In exemplaribus ſuis *Xenophonteis* δένδρος et δένδρει et δένδρῃ reperisſe videtur *Aelius Dionys. Euſtath.* in Il. Γ. p. 300, 21. cuius obſervato non nominati *H. Stephan.* utitur Anim. in *Corinth.* de Dialect. pag. 25. VALCKEN.

35. Ἐξήκειν μοι τὸ χρηστήριον] De temporis certi ſpatio, quod expletum est, verba frequentantur ἐξήκειν et ἐξελθεῖν· verum ſicut Graecienſes Iudaei non in istum tantum ſenſum verba πληροῦσθαι et πληρωθῆναι, ſed et hoc de divinis adhibent oraculis, quae ſuum iam habuiſſe cenſerentur eventum; *Herodoto oraculum* et *ſomnium* dicitur ἐξήκειν et ἐξελθεῖν I, c. 120., ἐξήκειν τὸν ὄνειρον VI, c. 108., τὴν ὄψιν συνεβάλλετο ἐξελθεῖν· hic paulo inferius de eodem oraculo c. 82., δοκέειν οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν χρησμὸν τοῦ θεοῦ. *Oraculum impletum* vulgo dicebatur τέλος ἔχειν· ἐπιτελέεσθαι *Herod.* VI, c. 140. ἐκπεραίνεσθαι *Eurip.* Cycl. v. 692. Duo loca praebet *Suidas* in Ἐξήκει et in Ἐξῆλθεν, in quibus ista de oraculis ponuntur, quae ſuum habuerant eventum: eorum alter proſtat et in *Zonarae* Lex. MS. velut *Xenophontis*, in cuius libris vulgatis ista non opinor reperiri. VALCKEN.

39. Ἦ

Spartam redire permiſſa, ipse cum mille eorum delectis perrexit ad templum Iunonis ſacrificaturus. Sed ſacrificare ſuper aram volens, quum a ſacerdote vetaretur, negante fas eſſe externo illic ſacra facere, iuſſit hilotas abductum ab ara ſacerdotem verberare et ipse immolavit: quo facto,
82 Spartam abiit. Reverſum inimici ad ephoros citaverunt, crimini dantes quod pecunia corruptus, Argos, quum facile poſſet, non cepiſſet. Quibus reſpondit Cleomenes, incertum mihi vere an falſo. Reſpondit igitur, posteaquam templum Argi cepiſſet, viſum ſibi eſſe dei evenisse oraculum, et proinde non prius tentandam urbem quam ſacris operatus ſciret, utrum ſibi deus illam traderet, an impedimento eſſet. Sibi autem apud Iunonis templum litanti effulſiſſe flammam ignis e pectore ſimulacri: atque ita ſe intellexiſſe clare non expugnare Argos. Si enim e capite ſimulacri effulſiſſet, urbem vi caperet: quum vero e pectore illa extitiſſet, id omne fuiſſe confectum quod deus confici voluiſſet. Hæc dicens, credenda ac probabilia Spartiatis dicere viſus est, multoque maiore parte ſententiarum
83 abſolutus. Ceterum Argos ita viris deſolatum est, ut ſervi eorum res omnes ſuſceperint, atque magiſtratus adminiſtrarint, dum filii cæſorum ad puberem adolevere ætatem, qui urbem in ſuum ius rurſus redigentes, mancipia eiecerunt. Servi autem eiecti prœlio Tirynthem obtinuere. Aliquamdiu quidem igitur fuit in eis mutua benevolentia; ſed postea ad eos venit vates quidam Cleander, genere Phigalenſis ab Arcadia: is perſuaſit ſervis ut

Σπάρτην· χιλίους δὲ [a] αὐτέων λαβὼν τοὺς ἀριστέας, ἦιε ἐς τὸ Ἡραῖον θύσων· βουλόμενον δὲ αὐτὸν θύειν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὁ ἱρεὺς ἀπηγόρευε, [b] φὰς οὐκ ὅσιον εἶναι ξείνῳ αὐτόθι θύειν· ὁ δὲ Κλεομένης τὸν ἱρέα [c] ἐκέλευε τοὺς εἵλωτας ἀπὸ τοῦ βωμοῦ [d] ἀπάγοντας μαστιγῶσαι, καὶ αὐτὸς ἔθυσε· ποιήσας δὲ ταῦτα, ἀπῆιε ἐς τὴν Σπάρτην. Νοστήσαντα δέ μιν ὑπῆγον οἱ ἐχθροὶ ὑπὸ τοὺς ἐφόρους, φάμενοί μιν δωροδοκήσαντα, οὐκ ἑλέειν τὸ Ἄργος, παρεὸν εὐπετέως μιν ἑλεῖν· ὁ δὲ σφι ἔλεξε, οὔτε εἰ ψευδόμενος, οὔτε εἰ ἀληθέα λέγων, ἔχω [e] σαφηνέως εἰπεῖν· ἔλεξε δ' ὧν φάμενος, ἐπεί τε δὴ τὸ τοῦ Ἄργου ἱρὸν εἷλε, δοκέειν οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν χρησμὸν τοῦ θεοῦ· πρὸς ὧν [f] ταῦτα οὐ δικαιοῦν πειρᾶν τῆς πόλιος, πρίν γε δὴ ἱροῖσι χρήσηται, καὶ μάθῃ εἴτε οἱ ὁ θεὸς παραδιδοῖ, εἴτε [g] οἱ ἐμποδὼν ἕστηκε· καλλιερευμένῳ δὲ οἱ τῷ Ἡραίῳ, ἐκ τοῦ ἀγάλματος [h] τῶν στηθέων φλόγα πυρὸς ἐκλάμψαι· μαθεῖν δὲ [i] αὐτὸς οὕτω τὴν ἀτραπὸν, [k] ὅτι οὐκ αἱρέει τὸ Ἄργος· εἰ μὲν γὰρ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀγάλματος ἐξέλαμψε, αἱρέειν ἂν καὶ ἄκρης τὴν πόλιν· ἐκ τῶν στηθέων δὲ [l] λάμψαντος, πᾶν οἱ πεποιῆσθαι ὅσον ὁ θεὸς ἐβούλετο γενέσθαι· ταῦτα δὲ λέγων, πιστά τε καὶ [m] οἰκότα ἐδόκεε Σπαρτιήτῃσι λέγειν, καὶ ἀπέφυγε πολλὸν τοὺς διώκοντας. Ἄργος δὲ ἀνδρῶν [n] ἐχηρώθη ὕστω, ὥστε οἱ δοῦλοι αὐτέων [o] ἔσχον πάντα τὰ πρήγματα, ἄρχοντές τε καὶ δεσπόζοντες, ἐς ὃ [p] ἐπήβησαν οἱ τῶν ἀπολομένων παῖδες· [q] ἐπεὰ σφέας, ἔστοι ἀναχωρέοντας ὀπίσω ἐς ἑωυτῶν τὸ Ἄργος, [r] ἐξέβαλον· ἐξωθευμένοι δὲ οἱ δοῦλοι μάχῃ ἔσχον Τίρυνθα· τέως μὲν δὴ σφι ἦν ἄρθμια ἐς ἀλλήλους· ἔπειτα δὲ ἐς τοὺς δούλους ἦλθε ἀνὴρ μάντις Κλέανδρος, γένος ἐὼν [s] Φιγαλεὺς ἀπ' Ἀρκαδίης· οὗτος τοὺς δούλους ἀνέγνωσε ἐπι-

[a] Αὐτὸς *Arcb. Ask. V.* [b] Φάσκων *Arcb. V.* [c] Ἐκέλευσε *Vind.* [d] *M. Arcb. V. Pasſ. Ask.*, olim ἀπαγαγόντας, levi diſcrimine. [e] Σαφηνίσας ora *Steph.*, post deinceps εἶλον *Ask. M.*, εἷλε *Pasſ. Arcb. V. Brit. Paris. A. B. Ald. Valla*: quos non defero. [f] Τὰ οὐ δικαιοῦν *Arcb. Vind.* [g] Abest *Pasſ.* [h] Citat *Euſtath.* ad *Hom.* p. 513, 10. [i] Αὐτοὺς *Arcb. Valla.* [k] *Med. Pasſ. Ask.*, ceteri ὡς οὐκ, aeque commode. [l] Iidem tres, olim ἐκλάμψ., tum ἐκ τῶν δὲ *Pasſ. Ask.* [m] Οἰκότα *Arcb.* ex dialecti more: olim εἰκότα· tum καὶ ἀπέφυγε id. *V. Paris. B. Brit. Ald.*, rectisſime. Conf. L. II, 174. adpoſita: διέφυγε *Med. Pasſ. Ask.* [n] *Paris. B. Vind. Valla*, ἐχειρώθη reliqui. [o] Ἔχον *Arcb. V.* [p] Ἐπήβησαν *V. Valla*: olim ἐπέβ. [q] Ἐπεὶ τέ σφεας αὐτοὶ *Arcb. Vind.*, ἔπειτά σφεας οὕτω *Med. Pasſ. Ask.*, reliqui οὕτοι. [r] Ἐξέβαλον ἔξω· θεώμενοι *Arcb.*, ἐξωθεόμενοι *Vind.* [s] Φιγαλεὺς *Arcb.* et *Pasſ.* ex correct., *Valla*: alii Φιγασεύς.

39. Ἦιε ἐς τὸ Ἡραῖον] Erat in Argivorum et Mycenaeorum confinio, Mycenis x. ſtadiis, ab Argis XL. ſeiunctum, teſte *Strabone* L. VIII, p. 566. et *Pauſania* Corinth. C. 17. Ubi ſi femina, qualis famoſa Chryſis ex *Thucydide*, ſacris ſola fuerit operata, ſequentia labem habebunt. Verum ſuper ea re dubito.

61. Διέφυγε πολλὸν τοὺς διώκοντας] Si vel in aliis etiam inveniretur illud Codd. reſtituerem tamen ἀπέφυγε· ſequitur in hoc verbo uſum *Herod.* receptum: VI, c. 14. Miltiades ſimiliter dicitur ἀποφυγὼν τοὺς διώκοντας. I, c. 174. *Andocidi* reſtituendum p. 16, 17., εἰ δὲ ἐγὼ αὐτὸν ἀποφεύξομαι, pro ἀποφθέγξομαι. *Antiphon* p. 115, 24., πολλὰς γραφὰς διώξας οὐδεμίαν εἶχεν, (corrigendum est εἶλεν·) ἔτι δὲ —— πλείους διωχθεὶς, οὐδεπώποτ' ἀποφυγὼν ——. *Demoſth.* p. 154, 183., γραφεὶς παρανόμων ἀπέφυγον. *Ariſtoph.* Veſp. v. 577. *Thucyd.* III, p. 212, 34. eam in rem ut plura congerantur neceſſe non est. VALCKEN.

61. Ἄργος δὲ ἀνδρῶν ἐχειρώθη] Suum recuperabit *Herod.* ἐχηρώθη, firmatum in Diſſ. *Herod.* p. 86. Haeret eadem menda in *Solonis* ſenario apud *Ariſtid.* T. III. p. 398., uno de quinque et viginti ab illo ſervatis ex poëmate, quod condidit *Solon* εἰς ἑαυτὸν καὶ τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν· quorum ista leguntur ibid. ultima —— εἰ γὰρ ἤθελον, Ἃ τοῖς ἐναντίοισιν ἤνδανεν τότε, Αὖθις δ' ἃ τοῖσιν ἀτέροις, δρᾶσαι, διὰ Πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἥδ' ἐχειρώθη πόλις. *Canter. Iam capta multis urbs fuiſſet a viris.* Sed nec *a multis capta urbs* Graecis dicitur διὰ πολλῶν χειρωθῆναι, neque is ſenſus illic congruit. Niſi σεισάχθειαν ſuam *Solon* introduxiſſet, *civitas multis fuiſſet civibus viduata:* hanc poſtulant quae praecesſere ſententiam. Pro δρᾶσαι, διὰ, corrigerem δρᾶσαι κακὰ, ſed praeterea minime dubitanter: Πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἥδ' ἐχηρώθη πόλις· hoc alibi dicitur ἠρημώθη ἡ πόλις ἀνδρῶν, velut in *AEneae* Poliorcet. c. 14. —— In proximis etiam ἐπήβησαν reſtituetur ex Codd. quod *Vallam* ſequutus Anglus expreſſerat interpres: vid. *les Eſſais de Critique ſur les Trad. d'Herod.* p. 182. VALCKEN.

62. Ἐχηρώθη] Correxit e *Vallae* Latinis praefectus Edit. Genev. CIↃIↃCXVIII., adprobavitque *D'Orvillio* ad *Charit.* p. 102. *Reiskio*que. Nihil ea profecto ſcriptura melius certiusque, tametſi Ἄργος χειρωθὲν ἀνδρῶν apud *Euſtathium* ad Perieg. v. 364. p. 176.; eodem enim, quod *Tan. Faber* docuit, in luto. *Suidas* Ἐχηρώθησαν ἀνδρῶν, ἐκενήθησαν. *Eunapius* Exc. *Hoeſch.* p. 13. πάντα ἀνδρῶν ἐχήρωσαν, ſed in AEdeſii Vit. p. 38. τὰς ἄλλας ΧΕΙΡΩΣΑΣ πόλεις ἀνθρώπων, conſimili vitio: χηρώσας dederat, *Homerum* Il. E. v. 642. aemulatus, ſicut et *Virgilius* AEn. VIII, 571. *tam multis viduasſet civibus urbem.* Mitto nunc *Strabonem*, Poëtae verſum illuſtrantem L. XIII. p. 891. Tangendum ἐς ὃ ἐπήβησαν est, ex *Vallae* Latinis in *Genev. Edit.* receptum prudenter, nec ſine quadam audacia. *AEſchyli* VII. c. Theb. v. 671. οὔτ' ἐφηβήσαντά πω, h. e. ἐς ἥβην ἐλθόντα καὶ νεάνισκον γενόμενον, conſilio auctoritatem dat. Quae quidem cum in promtu forent, miror, ſtupentque Cl. viri, *Pavius*, *D'Orvillius*, *Reiskius*, in contemtu durare cuncta potuiſſe.

64. Ἔπειτά σφεας οὗτοι] Quum ἐπέβησαν οἱ —— παῖδες priſtinum vultum induerit, οὕτω ſtare non debuit. Malebat *Pavius*, ἔπειτά σφεας οὗτοι ἀνακτώμενοι, *deinde ſervorum iterum facti domini*, ὀπίσω ἐς ἑωὐτοὺς τοῦ Ἄργεος ἐξέβαλον, *postea Argis eiecerunt propter ſe ipsos.* Qua in coniectura defidero multa, acquieſcens in Codd. conſenſu et Gronoviana interpunctione. Addo *Plutarch.* Virtut. Mulieb. p. 245. E. ab hac *Herodoti* recenſione abire, nec ſervis Argivas mulieres, ſed vicinorum optimis, in civitatem receptis, coniungere, Argivorum gloriae ſtudioſum.

68. Γένος ἐὼν Φιγασεὺς] Incognitam hinc Arcadiae

Causæ variæ, unde creditus insanivisse, Scytharum societas cum Spartanis ad ulciscendum Darium. Accusatio Leutychidæ et damnatio.

ἐπιθέσθαι τοῖσι δεσπότῃσι· ἐκ τούτου [a] δὲ πόλεμός σφι ἦν ἐπὶ χρόνον συχνόν, ἐς ὃ δὴ μόγις [b] οἱ Ἀργεῖοι ἐπεκράτησαν. Ἀργεῖοι μέν νυν διὰ ταῦτα Κλεομένεα φασὶ μανέντα ἀπολέσθαι κακῶς· αὐτοὶ δὲ Σπαρτιῆται φασὶ ἐκ δαιμονίου μὲν οὐδενὸς μανῆναι Κλεομένεα, Σκύθῃσι δὲ ὁμιλήσαντά μιν, [c] ἀκρητοπότην γενέσθαι, καὶ ἐκ τούτου μανῆναι. Σκύθας γὰρ τοὺς νομάδας, ἐπεί τέ σφι Δαρεῖος [d] ἐσβαλεῖν ἐς τὴν χώρην, μετὰ ταῦτα [e] μεμονέναι μιν τίσασθαι· πέμψαντας δὲ ἐς Σπάρτην, συμμαχίην τε ποιέεσθαι, καὶ συντίθεσθαι, ὡς [f] χρεὼν εἴη αὐτοὺς μὲν τοὺς Σκύθας παρὰ Φᾶσιν ποταμὸν πειρᾶν ἐς τὴν Μηδικὴν ἐσβαλεῖν, σφέας δὲ τοὺς Σπαρτιήτας κελεύειν ἐξ Ἐφέσου ὁρμεωμένους ἀναβαίνειν, καὶ ἔπειτα ἐς τωὐτὸ ἀπαντᾶν. Κλεομένεα δὲ λέγουσι, ἡκόντων τῶν Σκυθέων ἐπὶ ταῦτα ὁμιλέειν σφι [g] μεζόνως· ὁμιλέοντα δὲ μᾶλλον τοῦ [h] ἰκνευμένου, μαθεῖν τὴν ἀκρητοποσίην παρ' αὐτέων· [i] ἐκ τούτου δὲ μανῆναί μιν νομίζουσι Σπαρτιῆται· ἔκ τε τοῦ, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπεὰν ζωρότερον βούλωνται [k] πιέειν, Ἐπισκύθισον λέγουσι· οὕτω δὴ Σπαρτιῆται τὰ περὶ Κλεομένεα λέγουσι· ἐμοὶ δὲ δοκέει τίσιν ταύτην ὁ Κλεομένης Δημαρήτῳ [l] ἐκτίσαι. Τελευτήσαντος δὲ Κλεομένεος, ὡς ἐπυθοντο Αἰγινῆται, ἔπεμπον ἐς Σπάρτην ἀγγέλους καταβωσομένους Λευτυχίδεω περὶ [m] τῶν σφι Ἀθήνῃσι ὁμήρων ἐχομένων. Λακεδαιμόνιοι δὲ δικαστήριον συναγαγόντες, ἔγνωσαν περιῦβρίσθαι Αἰγινήτας ὑπὸ Λευτυχίδεω· καί μιν κατέκριναν, ἔκδοτον ἄγεσθαι ἐς Αἴγιναν ἀντὶ τῶν σφι Ἀθήνῃσι ἐχομένων ἀνδρῶν· μελλόντων δὲ ἄγειν τῶν Αἰγινητέων τὸν Λευτυχίδεα, εἶπέ σφι Θεασίδης ὁ Λεωπρέπεος, ἐὼν [n] σφι τῇ Σπάρτῃ δόκιμος ἀνήρ, „ Τί βουλεσθε ποιέειν, ἄνδρες Αἰγινῆται, τὸν βασι- „ λῆα τῶν Σπαρτιητέων ἔκδοτον γενόμενον ὑπὸ τῶν „ πο-

ut dominos adorirentur: unde bellum inter eos diuturnum extitit, donec Argivi ægre evasere victores. Ob hæc aiunt Argivi Cleomenem ad insaniam redactum, male perisse. Ipsi autem Spartiatæ negant ab ullo dæmonio Cleomenem ad insaniam redactum, sed conversatione Scytharum, meribibam esse factum, et inde furiosum. Scythas enim Nomades, post illatum sibi a Dario bellum, ad illum ulciscendum perstitisse, misisque Spartam nunciis ad societatem faciendam, ita pepigisse, ut oporteret ipsos quidem Scythas iuxta flumen Phasin conari Medicam regionem invadere, Spartiatas vero iussisse ab Epheso exorsos ascendere, et deinde in idem occurrere. Cum iis Scythis qui ad hoc missi sunt, consuetudinem habuisse Cleomenem aiunt, atque plus nimio familiarem didicisse potationem meri; seque ob id eum insanisse arbitrari. Unde etiam, quoties intemperantius bibere volunt, aiunt, Episcythison, *adde Scythicum*. Ita de Cleomene referunt Spartiatæ. Mihi vero videtur ille has pœnas Demarato pependisse. Eum vero esse defunctum ubi audivere AEginetæ, Spartam nuncios misere, exprobraturos Leutychidæ de obsidibus, qui Athenis tenerentur. His Lacedæmonii, iudicio habito, multum iniuriæ a Leutychide illatum esse censuerunt, hominemque dedendum, quem illi AEginam deportarent pro iis qui Athenis tenerentur. Hunc quum essent ducturi AEginetæ, tunc ad eos Theasides Leoprepis filius, vir Spartæ probatus, Quid, inquit, viri AEginetæ, facere vultis? regemne Spartiatarum deditum a suis civibus du-

a Δὴ margo *Steph.* *b* Desideratur in *Arch.* *c* Citat *Pollux* VI, 25. *Eustath.* ad *Odyss.* p. 1398, 4. et *Athen.* X. p. 427. *d* Ἐμβαλεῖν *Arch. Pasc. Vind. Brit.* ora *Steph.*, quae creberrima commutatio. *e* Μεμνῆναι *Ask. Pasc.*, sed corrector *μεμονέναι*, *Steph.* margo ex *Aldo.* *f* Χρεὸν *Arch.* *g* Μειζ. *Arch. Pasc. V.* *h* Ἰκνευμένου *Arch. Vind.*, prius erat ἰκνεομ. *i* Ἔκ τε τόσου *Pasc. Ask. Steph.* ora: ἐκ τοσούτου *Arch. Vind.* *k* Πιέειν *Ask.*, πιεῖν *Eustath.* ad *Hom.* p. 746, 40. tum ἐπισκυθῆσαι *Arch.*, *Athen.* ἐπισκυθίσαι. Olim πίνειν. *l* *Med. Arch. Pasc. Ask. V. Paris. B.*, in aliis ἐκτίσασθαι. *m* Τῶν Ἀθηνῇσι *Vind.* *n* Ἐν Σπάρτῃ *Vind. Pasc. Ask. Arch.*, nec male. Tum τί βουλεύεσθε ὦ ἄνδρ. Ἀιγ. ποιήσιν τὸν βασιλέα τῶν *Arch.*, ὦ ἄνδρες et ποιήσειν *Vind.*, βουλεύεσθε *Ask.*, βουλεύεσθαι *Pasc.*

gentem finxit *Ortelius.* Φιγαλεὺς, vera scriptio, a *Galeo* saltem restitui debuerat, cui venit in mentem instructo codicum lectione Φιλαγεύς. Arcadiae urbis incolae plerumque semper Φιγαλεῖς dicuntur *Pausaniae*: semel apud illum vulgatur Φυγαλεῖς, V, p. 385., ut apud *Dionys. Halicarn.* II, p. 224, 46. et alibi: mendose Φιγάλιοι, VIII. p. 624., pro Φιγαλεῖς· ubi pro Φιλλοῖ forte scribendum Φιαλοῖ. Φιαλεῖς dicuntur *Diodoro Sic.* II. p. 33. ubi vid. clar. *Wess.* Ναρυκίδαν ἐκ Φιγαλίας habet *Pausan.* VI. p. 465., ut Πυθέας ὁ Ἀρκὰς ἐκ Φιγαλίας est apud *Athen.* XI. p. 465. D. ubi Lepreates citatur *Harmodius* ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγαλίαν νομίμων. Urbem Poëtae dixerunt Φιγάλειαν· velut in oraculo: Ἀρκάδες Ἀζᾶνες βαλανηφάγοι, οἳ Φιγάλειαν Νάσσασθ'· excitat *Steph. Byz.* ex L. v. Messeniacorum *Rhiani*: Τὴν μὲν ἀνήγετ' ἄκοιτιν ἐπὶ κραναὴν Φιγάλειαν, Tharyx nempe sororem Aristomenis: ut Achillem *Homerus*, Aristomenem isthoc carmine sibi sumserat laudandum *Rhianus*. —— *Herodoteus* autem Cleander, genere Phigalensis Arcas fuisse dicitur ἀνὴρ μάντις, nempe τὴν ἐπιφήμην· ut ποιητὴν ἄνδρα dixit *Aristoph.* Θ. v. 156. et Amphilytum *Herod.* χρησμολόγον ἄνδρα. Haud verisimilis videbitur nonneminis coniectura, suspicati Mantinensem fuisse Cleandrum, patrem vero et maiores Phigalenses; scripsisse adeo *Herod.* ἀνὴρ Μαντινεὺς Κλέανδρος, γένος ἐὼν Φιγαλεύς. *Pausaniae* p. 698. memoratus ἀνὴρ Μαντινεὺς Κλέανδρος illo longe fuit recentior, tutor quippe Philopoemenis. VALCKEN.

68. Φιγαλεὺς ἀπ' Ἀρκαδίης] Notus Φίγαλος *Phigaliae* Arcadicae conditor, notissimi Φιγαλεῖς, urbis cives, ex *Pausan.* VIII, 39. et *Steph. Byz.*, Φιαλεῖς etiam appellati *Diodoro* XV, 40. Et Φιγασεὺς, quale in Arcadia gentile nusquam, in hac sede contra *Th. Galei* admonitionem pertinax haereret?

78. Μεμονέναι] *Homero* probatissimum verbum librariis latuit: hinc aestus et mutationes. Inpetum desideriumque exprimere non est in obscuro. *Hesychius Etymologus*que possunt mitti in consilium. Gestae rei tempus et alia expendit *Bayerus* Conment. Acad. Petrop. T. III. p. 380.

87. Ἔκ τε τοῦ —— Ἐπισκύθισον λέγουσι] Ἔκ τε τοῦδε significaret *atque ex isto tempore*: ἐκ τοῦδε *Sophoclis* est in El. v. 516. Antig. v. 584. Margo *Steph.* praebet ἔκ τε τόσου· prout vulgatur legisse videntur *Chamaeleon* et *Eustathius*; ille apud *Athen.* X. p. 427. B. ὅθεν, ὅταν βούλωνται πιεῖν ἀκρατέστερον, Ἐπισκύθισον λέγουσιν· *Eustath.* in Od. A. p. 29, 33. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου Σκυθικοῦ κακοῦ τὸ ἀκρατέστερον πίνειν Ἐπισκυθίζειν φασὶν οἱ Λάκωνες. Excitans *Herodoti* verba *Athen.* legisse videtur Ἐπισκυθίσαι, quod dudum monuit *D. Heraldus* ad *Martial.* IX. Ep. 37. *Eustathii* verba contulit ad Herodotea *Io. Meurs.* Misc. Lacon. III, c. 7. Sua quidem Lacones Dialecto pro ἐπισκύθισον dixerunt Ἐπισκύθιδδον· ut Ὁμηρίδδεν, Μουσίδδεν, Αἰτίδδεν, et similia. VALCKEN.

88. Βούλωνται πιέειν] Ex *Ask.* atque *Eustathio*, quibus *Chamaeleon* concinit ap. *Athen.* ὅταν βούλωνται πιεῖν ἀκρατέστερον, ΕΠΙΣΚΤΘΙΣΟΝ λέγουσιν, verbis hinc citra dubium repetitis. *Cleomenem*, strenuum potatorem, *AElianus* Var. II, 41. et Σκυθιστὶ πιεῖν *Athenaeus* sistunt, quos non sollicito. Statim ἐκτίσαι legitimum C. 92. praestat.

100. Τί βούλεσθε ποιέειν] Vide an βουλεύεσθε, cui tot schedae patrocinantur, sperni necessum sit. Spartani regem Leutychiden AEginetis dedendum iudicant: dum cunctantur et deliberant, Theasides AEginetis, τί βουλεύεσθε, *quid consultatis facere* &c. Non obliviscor, βούλεσθαι et βουλεύεσθαι passim scribarum confundi arbitratu, uti C. 66., neque infitior, idem et hic potuisse designari. Confer tamen VII, 10, 4.

3. Ὅκως

ducere? Si nunc præ iracundia Spartiatæ ita decreverunt, ut nequod exitiale malum posthac in veſtram regionem, ſi hoc feceritis, inferant. His auditis AEginetæ ab illo ducendo ſuperſederunt, hac tamen condicione, ut ſecum profectus Athenas Leutychides red-
86deret ſibi viros qui illic depoſiti eſſent. Ubi Athenas venit Leutychides, ac depoſitum repopoſcit, Athenienſes, ut qui reddere nollent, tergiverſari, quod dicerent duos in deponendo reges fuiſſe, ideoque iniquum eſſe id alteri ſine altero reddi. Quibus negantibus ſe reddituros, Leutychides, Facite, inquit, Athenienſes utrum ipſi vultis: ſi reddetis, ſancte facturi; e contrario, ſi non redditis. Qualis autem res circa depoſitum contigerit Spartæ, volo referre. Dicimus nos Spartiatæ fuiſſe in urbe Lacedæmone tertia abhinc ætate Glaucum Epicydis filium, qui cum aliis ſummis laudibus excellebat, tum iuſtitia audiebat optime ſuper omnes, qui per id tempus Lacedæmonem incolebant. Et huic procedente tempore contigiſſe, ut vir Mileſius Spartam venerit hominis conveniendi gratia, atque hæc præ ſe tulerit; Mileſius ſum, qui ad tuam, Glauce, fruendam iuſtitiam venio. Nam quum eſſet tuæ iuſtitiæ fama celebris cum per omnem aliam Græciam, tum vero per Ioniam, apud memetipsum ratiocinatus ſum, Ionia quidem ſemper obnoxia periculis eſt, Peloponneſus autem tuto fundata, et quod nuſpiam videre licet eosdem habere pecunias. Hæc reputanti mihi atque conſultanti viſum eſt dimidium mei cenſus in pecuniam redactum deponere penes te, quod probe intelligo hæc penes te depoſita

„ πολιητέων ἄγειν; εἰ νῦν ὀργῇ χρεώμενοι ἔγνωσαι ὅτῳ
„ Σπαρλήτᾳ, [a] ὅκως ἐξ ὑςέρης μή τι ὑμῖν, ἢν ταῦτά
„ πρήσσηλε, παντώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώρην [b] ἐσβά-
„ λωσι". ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Αἰγινῆται, ἔσχοντο τῆς
ἀγωγῆς· ὁμολογίῃ δὲ ἐχρήσαντο τοιῇδε, ἐπισπώμενον
Λευτυχίδεα ἐς Ἀθήνας, ἀποδοῦναι Αἰγινήτῃσι τοὺς ἄν-
δρας. Ὡς δὲ ἀπικόμενος Λευτυχίδης ἐς τὰς Ἀθήνας
ἀπαίτεε τὴν [c] παραχαλαθήκην, οἱ Ἀθηναῖοι προφάσιας
εἶλκον, ὡ βυλόμενοι ἀποδοῦναι, φάντες δύο σφέας ἐόντας
βασιλῆας παραθέσθαι, καὶ ὡ [d] δικαιοῦν τῷ ἑτέρῳ ἄνευ τοῦ
ἑτέρου ἀποδιδόναι· ὡ φαμένων δὲ ἀποδώσειν τοὺς Ἀθηναίων,
ἔλεξέ σφι Λευτυχίδης τάδε, „ [e] Ὦ Ἀθηναῖοι, ποιέετε
„ μὲν ὁκότερα βύλεσθε αὐτοί· καὶ γὰ ἀποδιδόντες, ποι- 359
„ έετε ὅσια· καὶ μὴ ἀποδιδόντες, τὰ ἐναντία τυτέων
ὁκοῖον μέντοι τι ἐν τῇ Σπάρτῃ [f] συνηνείχθη γενέσθαι
περὶ παραχαλαθήκης, βύλομαι ὑμῖν εἶπαι· λέγομεν
ἡμεῖς οἱ Σπαρλῆται γενέσθαι ἐν τῇ Λακεδαίμονι τρί-
τεϊτην γενεὴν τὴν ἀπ' ἐμέο, Γλαῦκον [g] Ἐπικύδεος
παῖδα· τοῦτον τὸν ἄνδρα φαμὲν τά τε ἄλλα πάντα
περιήκειν τὰ πρῶτα, καὶ δὴ καὶ [h] ἀκούειν ἄριστα δι-
καιοσύνης πέρι, πάντων ὅσοι [i] τὴν Λακεδαίμονα τοῦ-
τον τὸν χρόνον οἴκεον· συνενεχθῆναι δέ οἱ ἐν χρόνῳ ἱκνευ-
μένῳ τάδε λέγομεν· ἄνδρα Μιλήσιον, ἀπικόμενον ἐς
Σπάρλην, βύλεσθαί οἱ ἐλθεῖν ἐς λόγους, προϊσχόμενον
τοιάδε· Εἰμὶ μὲν Μιλήσιος, ἦκω δὲ τῆς σῆς Γλαύκε
δικαιοσύνης βυλόμενος ἀπολαῦσαι· ὡς γὰ δὴ ἀνὰ πᾶ-
σαν μὲν τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, ἐν δὲ καὶ περὶ Ἰωνίην
[k] τῆς σῆς δικαιοσύνης ἦν λόγος πολλὸς, ἐμεωϋτῷ λό-
γυς ἐδίδυν καὶ ὅτι ἐπικίνδυνός ἐςι αἰεί κοτε ἡ Ἰωνίη,
ἡ δὲ Πελοπόννησος ἀσφαλέως ἱδρυμένη· καὶ διότι
χρήματα ὑδαμᾶ τοὺς αὐτοὺς ἐςι ὁρᾶν ἔχοντας· ταῦ-
τά τε ὧν ἐπιλεγομένῳ, καὶ βουλευομένῳ, ἔδοξέ
μοι, τὰ ἡμίσεα πάσης τῆς οὐσίης ἐξαργυρώσαν-
τα, θέσθαι [l] παρά σε· εὖ ἐξεπιςαμένῳ ὡς μοι κεί-
„ μενα

[a] Τὴν ὅκως *Arcb.* et ταῦτα ποιήσητε. [b] Ἐμβάλωσι ora *Stepb. Ask. Paſ.*, ἐκβάλωσι *Arcb. V.* [c] Παραθήκην *Arcb. V.*, in *Paſ.* παρακαταθήκην, ſed κατὰ ſuperne puncta habet, etiam post pauca. [d] Δίκαιον *Arcb. Vind. Valla*, non abſurde. [e] Excerpſit orationem *Stob.* Serm. XXVII. p. 195. [f] Συνηνέχθη *Arcb. V. Stob.*, qui mox παραθήκης cum *Paſ.* [g] lidem omnes. *Stobaeum*, in prima Ed. recte citantem, *Gesner.* incruſtavit. Sic *Med. Ask. Valla*, *Plut.* T. II. p. 556. *Pauſan.* II, 18., prius Ἐπικυδείδεος. *b Suid.* attigit in *V.* [i] Παρὰ Λακεδαίμονας *Stob.* et ſtatim συνεχθ., tum οἱ χρόνῳ ſine praepoſitione. [k] Abſunt tria ſeqq *Arcb. Vall.* [l] Παρά σε *Stob. Arcb. Vind.*, tum ἐπισαμένῳ *Arcb. V.* et mox σόα *V. Ask.*, antea παρὰ σοὶ et σῶα.

3. Ὅκως ἐξ ὑσέρης μή τι ὑμῖν] Plene *Thucyd.* in huius ſimillimo dicto III, c. 57., εἰ δὲ περὶ ἡμῶν γνώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα, —— ὁρᾶτε ὅπως μὴ οὐκ ἀποδέξωνται· ap. *Diogen. Laërt.* II, 102., βλέπε ὅπως μὴ παρέσῃ πρὸς ἡμᾶς ἔτι. Qua Noſter ellipſi *AEſchyl.* Prom. v. 68., ὅπως μὴ σαυτὸν οἰκτιεῖς ποτέ. *Euſtath.* interpretatur δέδιθι μὴ πάθῃς οἴκτου ἄξια, in Od. E. p. 231, 37. *Ariſtophanea* collegit *R. Dawes* Miſcell. Crit. p. 229. VALCKEN.

6. Ἐπισπώμενον Λευτυχίδεα] Omnes ita de conpacto. Verum ἐπισπόμενον, *Reiskio* etiam indice. Vide L. I, 91. Scriptumne deinceps ἀπαίτεε τὴν παραθήκην fuerit, an παρακαταθήκην reliquerit, quaeſtionis est? *Euſebii*, *Democriti*, pluriumque aliorum apud Cl. *Waſſe* ad *Thucydid.* II, 72. teſtimoniis παρακαταθήκη adfirmatur. *Herodoto* παραθήκην contribuunt *Thom. Magiſt.* et *Phrynichus*, cuius haec; Παραθήκην Ἵππιαν καὶ ΙΩΝΑ τινα συγγραφέα φασὶν εἰρηκέναι, Noſtrum *IONIS ſcriptoris* titulo ſignantis. Supra certe C. 73. ΠΑΡΑΘΗΚΗΝ παρατίθενται libri omnes. Hic boni codices et in progreſſu conſtanter. *Paſſion.* cerae miniatulae eodem ducunt, tum *Stobaeus.* Παρακαταθήκην tamen bis depoſuit L. V, 92, 7. Relinquo ergo. Sequens προφάσιας εἶλκον in Comici Lyſiſtr. v. 727. occurrit.

14. Καὶ γὰρ ἀποδιδόντες &c.] Leutychides ex vero. Depoſitum reddere per ſe res est expetenda; qui reddunt, funguntur officio, laudem ſtricto iure haud reportantes. Haec *Democrito* mens ap. *Stob.* Serm. XLIV. p. 310. ὥσπερ τὰς παρακαταθήκας ἀποδιδόντα οὐ χρὴ ἐπαινεῖσθαι· τὸν δὲ μὴ ἀποδιδόντα κακῶς ἀκούειν καὶ πάσχειν. Ut res nunc habent et ſeculum est, quis laudem recuſabit depoſitum non abneganti?

19. Γλαῦκον Ἐπικύδεος] Egregie *Gronovius*: teſtes adſunt inſtauranti locupletes, in quibus *Pauſanias* hominem nimium extulit et cohoneſtavit, Γλαύκου τοῦ Ἐπικύδους, ſcribens, Σπαρτιάταις βασιλεύοντος ἐπίορκα ὀμόσαντος II, 18., niſi ſi duo illa gloſſatori debeantur. Nihil hic de regia viri dignitate, neque alibi, quantum memini. Τοῦτον —— πάντα περιήκειν τὰ πρῶτα *Abreſchius* Dil. Thucyd. p. 374. ex VII, 16, 1. ubi MS. πέρι ἥκοντα et ἐν χρόνῳ ἱκνευμένῳ ex *Hippocrate* illuſtravit *Foeſius.* Conſimile *Abydeni* in Pr. Euang. *Euſebii* IX, 41. τῷ χρόνῳ δὲ ΙΚΝΕΤΜΕΝΩ ἀφανισθῆναι.

31. Καὶ διότι χρήματα &c.] Cauſa haec deponendae pecuniae obſcura: clariorem cenſebat, modo ex intricatiore, quae hic fuerit, ſcriptura formaretur, τοὺς αὐτοὺς ἐςι ὁρᾶν ἐρῶντας vir eruditus: innui Peloponneſios et Spartanos, nullo prae animi magnitudine argenti ſtudio tactos. Enimvero nimia ea nationis laus, cuius φιλοχρηματίη oraculo praedicatur. Puto Mileſium hoſpitem Ionas Caresque in animo habuiſſe, Perſis obnoxios et expoſitos, proptereaque rei pecuniaeque ſuae poſſeſſores minime ſecuros.

34. Ἐξαργυρώσαντα] Sic *Thucydides* VIII, 81. et docti eius interpretes: de recentiorum ἐξαργυρίζειν multa Miſcell. Vol. V. T. III. p. 54. Malui uſu praeeunte θέσθαι παρά σε, prius, de quo *Abreſchius* Diluc. *Thucyd.* p. 438., non diſtricte damnans, et παρὰ σοὶ σόα ex Ionismo, quo de L. II, 181. *Euſebius* tamen Philoſophus eodem in *ſacro*, uti *Iuvenali* vocatur, *depoſito*, ἀλλ' ὥσε φιλάξαι καὶ ἀποδοῦναι ΣΩΑ τῷ παραθεμένῳ, ἐπεὰν ἀπαιτέηται ap. *Stob.* Serm. XLIV. p. 310.

34. Ἐξαργυρώσαντα, θέσθαι παρὰ σοὶ] Deterior est lectio, quam habet *Stobaeus Geſneri* p. 195, 39. θέσθαι παρὰ σέ probari poſſet quod ibid. ſequitur χρόνου δὲ διελθόντος, ſi vox πολλοῦ omitteretur in Codd. Παρὰ σοὶ,

„ μενα ἔσαι παρά σοι σόα· σὺ δή μοι καὶ τὰ χρήμα-
„ τα δέξαι, καὶ τάδε τὰ σύμβολα σῶζε λαβών· ὃς
„ δ' ἂν ἔχων ταῦτα [a] ἀπαιτέῃ, τούτῳ ἀποδῦναι· ὁ
„ μὲν δὴ ἀπὸ Μιλήτου ἥκων ξεῖνος τοσαῦτα ἔλεξε.
„ Γλαῦκος δὲ ἐδέξατο τὴν [b] παρακαταθήκην ἐπὶ τῷ
„ εἰρημένῳ λόγῳ· χρόνου δὲ [c] πολλοῦ διελθόντος, ἦλ-
„ θον ἐς τὴν Σπάρτην τούτου τοῦ παραθεμένου τὰ χρή-
„ ματα οἱ παῖδες· ἐλθόντες δὲ ἐς λόγους τῷ Γλαύκῳ,
„ καὶ ἀποδεικνύντες τὰ σύμβολα, ἀπαίτεον τὰ χρή-
„ ματα· ὁ δὲ διωθέετο, [d] ἀντιποκρινόμενος τοιάδε,
„ Οὔτε μέμνημαι τὸ πρῆγμα, οὔτε με περιφέρει οὐδὲν
„ εἰδέναι τουτέων [e] τῶν ὑμεῖς λέγετε· βούλομαί τε,
„ ἀναμησθεὶς, ποιέειν πᾶν τὸ δίκαιον· καὶ γὰρ εἰ
„ ἔλαβον, ὀρθῶς ἀποδοῦναι· καὶ εἴγε ἀρχὴν μὴ ἔλα-
„ βον, νόμοισι τοῖσι Ἑλλήνων χρήσομαι ἐς ὑμέας· ταῦ-
„ τα ὦν ὑμῖν ἀναβάλλομαι κυρώσειν ἐς τέταρτον μῆνα
„ ἀπὸ τοῦδε· οἱ μὲν δὴ Μιλήσιοι συμφορὴν [f] ποιεύμε-
„ νοι, ἀπαλλάσσοντο, ὡς [g] ἀπεξερημένοι τῶν χρη-
„ μάτων. Γλαῦκος δὲ ἐπορεύετο ἐς Δελφοὺς χρησό-
„ μενος τῷ χρηστηρίῳ· ἐπειρωτῶντα δὲ αὐτὸν τὸ χρη-
„ στήριον εἰ ὅρκῳ τὰ χρήματα λήσεται, ἡ Πυθίη
„ μετέρχεται [h] τοῖσδε τοῖσι ἔπεσι,

„ Γλαῦκ' Ἐπικυδείδη, τὸ μὲν αὐτίκα κέρδιον ἔστω,
„ Ὅρκῳ νικῆσαι, καὶ χρήματα [i] λήσασθαι·
„ Ὄμνυ· ἐπεὶ θάνατός γε καὶ εὔορκον μένει ἄνδρα.
360 „ Ἀλλ' ὅρκου πάϊς ἐστὶν [k] ἀνώνυμος, οὐδ' ἔπι χεῖρες,
„ Οὐδὲ πόδες· κραιπνὸς δὲ μεταίσσει, εἰσόκε πᾶσαν
„ Συμμάρψας [l] ὀλέσῃ γενεὴν, καὶ οἶκον ἅπαντα·
„ [m] Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.

„ ταῦτα ἀκούσας ὁ Γλαῦκος συγγνώμην τὸν θεὸν παρ-
„ αιτέετο αὐτῷ [n] ἴσχειν τῶν ῥηθέντων· ἡ δὲ Πυθίη
„ ἔφη, Τὸ περιθῆναι τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ ποιῆσαι,
„ ἴσον [o] δύναται. Γλαῦκος μὲν δὴ, μεταπεμψάμε-
„ νος τοὺς Μιλησίους ξείνους, ἀποδιδοῖ σφι τὰ χρήμα-
„ τα· τοῦ δὲ εἵνεκα ὁ [p] λόγος, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅδε ὡρ-
„ μήθη λέγεσθαι ἐς ὑμέας, εἰρήσεται. Γλαύκου νῦν
„ [q] οὔτε τι ἀπόγονόν ἐστι οὐδεὶν, οὔτ' ἰστίη οὐδεμίη

„ κο-

posita mihi salva fore: tu vero has mihi pecunias accipe, et has notas, quas una custodi; quas notas, quisquis habens reposcet pecuniam, ei reddito. Hæc hospes qui Mileto venerat dixit; atque ea condicione depositum Glaucus accepit. Multo2 deinde tempore interiecto, filii eius, qui pecuniam deposuerat, Spartam veniunt, Glaucum conveniunt: exhibitisque notis pecuniam reposcunt. Ille enimvero repellere, atque his verbis e contrario respondere, Neque istius rei quicquam reminiscor, neque ad me pertinet de illis scire quæ dicitis. Volo tamen reminiscens, quicquid iustum fuerit facere, et, si accepi, iure optimo reddere: sin omnino non accepi, Græcorum legibus in vos utar. Ad quod confirmandum præstituo vobis tempus hinc ad quatuor menses. Ita Milesii deplorantes casum 3 suum, discesere tanquam fraudati pecunia: et Glaucus Delphos se contulit ad oraculum consultandum. Cui consultanti, an iureiurando pecuniam prædaretur, Pythia respondit his versibus,

Glauce Epicydide, sane expedit ad breve tempus
Iurando vicisse, intervertisseque nummos;
Iura: iurandi memorem quia mors quoque tollit.
Iurandi tamen est natus sine nomine, nullis
Et manibus pedibusque, citusque supervenit, omnem
Corripiens, donec tulerit subolemque domumque:
Postera iurandi memorem sed laudat origo.

His auditis Glaucus veniam sibi eorum, quæ dixisset, ut daret, deum obsecrabat. Cui Pythia inquit, idem pollere, tentare deum et facere. Tunc Glaucus accitis Milesiis hospitibus pecuniam reddidit. Cur autem, o Athenienses, hæc oratio apud vos institui cœperit, dicetur: Glauci nunc neque ulla superest suboles, neque domus ulla,

[a] Ἀπαιτέει *Vind. Pasf.* [b] Παραθήκην *Arch. V. Pasf.*: *Stobaeus* haec neglexit. [c] Abest in *Stob.* non male; tum ἐς Σπάρτην, quomodo *Arch. Vind. Pasf.*, et τοῦ παραθ. tantum *Stob.* [d] Ἀνταποκρ. *Arch.* [e] Τῶν ὑμ. *Arch. V.*, ἂν prius. [f] Ποιησάμενοι ora *Stepb.* [g] Ἀπερρίμενοι *Arch.*, ἀπηρημένοι *Vind.* [h] Omittitur in *Arch. V.* Oraculi partem habet *Eustath.* ad Il. Γ. p. 414. fin. [i] Λῆϊσασθαι *Arch. Stob.*, alii λῆϊσασθαι, sine caussa. Sequens versus est in *Dionis Chrys.* Or. LXIV. p. 640. et Schol. *Iuvenalis* Sat. XIII, 199., ubi *VII. Herodoti historia*, erronee. [k] Ἀνάμαλος οὐδ' ἐπὶ χεῖρας *Arch.* tum πόδας et κραιπνῶς, quod postremum et *Vind.* cum *Stob.* [l] Ὀλέσει *Arch. Pasf. Vind.* [m] Est *Hesiodi* Ἔργ. v. 285., in quo κατόπισθεν *Arch. Vind. Apostolius* Cent. III, 29., *Stob.*; in fine ἀρείων ap. *Pausan.* VIII, 7. [n] *M. Pasf. Ask. Stob.*, σχεῖν antea. [o] Δύνασθαι marg. *Steph. Arch. Vind.*, *Clemens* Alex. VI. Strom. p. 749. γενέσθαι ex interpretamento, ad priores ducente, quos non adspernor. [p] Λόγος ὅδε. ὦ Ἀθ. *Arch. Pasf. Ask. Stob.*, qui ὦ negligit: ordo non malus. [q] Οὐκέτι *Stob.*, et postea ἰστίη cum *Arch. Vind.* et *Brit.*, recte: ἐστίη prius.

σοὶ, ut in *Isaei* verbis ex oratione perdita apud *Dionys. Halic.* T. II. p. 167, 49., οὔσης μοι παρακαταθήκης παρ' Εὐμάθει τούτῳ. *Herodotum* sequutus Ἐξαργυρῶσαι quoque scripsit *Thucyd.* quod plerumque dicitur ἐξαργυρίσαι et ἐξαργυρίσασθαι· attigit *Dounaeus* in *Demosth.* p. 88. veterum locis adfirmarunt *Duker. Hemsterh.* et *Wesseling.* hic ad *Diodor.* II p. 562. VALCKEN.

46. Οὔτε με περιφέρει οὐδὲν εἰδέναι] Non peculiaris ea *Herodoto* dictio ex *Porti* praeiudicio: habetur in *Platonis*, uti Cl. *Abreschius* monstravit, Lachete p. 246. E. περιφέρει δέ τις με καὶ μνήμη ἄρτι τῶνδε λεγόντων· quod Latinum ubi fiet, *pertinet ad me quaedam recordatio*, vim non repraesentabit, quae memoriae quendam quasi circumactum postulat. Statim τῶν ὑμεῖς — Ionum est.

53. Ἀπεξερημένοι] Probabitur fortasse ἀπηρημένοι *Vind.*, quod in *Arch.* pravatius; et habet, quo allubescere queat. In vulgato constans est *Eustath.* cum Codd. haud paucis, convenitque solemnis formula in *Porphyrio* A. A. L. IV, 10. οὔτε παρακαταθήκην ἀπεξέρησα. Oraculum, Glauco redditum, in celebritate versatur, citatum olim saepe, et laudabile est. *Iuvenalis* notabiles et suavissimi sunt versus Sat. XIII, 200. &c.

56. Εἰ ὅρκῳ τὰ χρήματα λήσεται] *Quaerebat* Spartanus, *quae Numinis esset Mens; et an hoc illi facinus suaderet Apollo?* secundum *Iuvenal.* Sat. XIII, v. 202. ubi historiam enarrat *Schol.* ex *Herod.* Eximium quod sequitur oraculum attigerunt etiam *Clem. Alex.* Strom. VI, p. 749. *Pausan.* II, p. 149., (emendatus a *Palmerio* Exercit. p. 372.) et VIII, p. 612., versum hinc excitans ultimum, Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀρείων· qui est in *Hesiodi* Ἔ. κ. Ἡ. versus 285. Vitiosam exhibet in quarto versu lectionem *Arch.* qui recte scriptus legitur apud *Stobaeum* et *Eustath.* in Il. Γ. p. 314. —— Oraculo subiectum dictum Delphicum, τὸ πειρηθῆναι τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ποιῆσαι ἴσον δύνασθαι, sic quoque scriptum in suo Cod. legit *Valla*, ut ex aliis obtulit Disc. *Herod.* p. 115. VALCKEN.

61. Ἀλλ' Ὅρκου πάϊς &c.] Cultius expressit Ill. *H. Grotius* Latine Iur. B. et Pac. II, 13, 1., ubi optime *Io. Frid. Gronovius*, Horcon instar numinis considerat, quem poëtae fingunt iurandi veluti exactorem et praesidem. Ὅρκου proinde πάϊς aliquid posterum et consequens est, nimirum Animadversio divina, quae nec opinatis periuris superveniens fractae fidei poenas infligit. Loquendi genus in *Epicharmi* fragmento, *Grotii* medela curato, apud *Clem. Alex.* Strom. VI. p. 749. Ἐγγύα θυγάτηρ μὲν ἄτας, ἐγγύας δ' ζαμία· et *Eustath.* Amor. Ismen. p. 426. Αἰδὼς γάρ, ΠΑΙΣ ΕΛΕΓΧΩΝ ἐστί· excipit enim et sequitur reprehensionem pudor.

72. Οὔτ' ἰστίη οὐδεμίη] Istud Herodoteum: Norunt, qui

la, quæ Glauci cenſeatur: ſed ex Sparta radicitus extrita est. Ita bonum est nihil aliud de depoſito cogitare, quam ut repe-
5tentibus reddatur. Leutychides hæc loquutus, quum nihilo magis ab Athenienſibus
87audiretur, diſcesſit. At AEginetæ priusquam ſuperiorum iniuriarum, quas Athenienſibus intulerant gratificantes Thebanis, darent pœnas, hæc fecerant. Quum Athe-
80nienſibus ſuccenſerent, et ſibi ab illis iniuriam fieri arbitrarentur, ſe ad caſtigandos eos apparabant. Erat autem Athenienſium in Sunio quinqueremis: hanc igitur AEginetæ locatis inſidiis navem, ad ſacra mitti
85ſolitam, intercepere, plenam primoribus Athenienſium, virosque captos alligavere. Hæc ab AEginetis paſſi Athenienſes non amplius differendum putaverunt, quin omnia in illos
88excogitarent. Erat igitur nomine Nicodromus Cnœthi filius, in AEgina vir ſpectatus: hic vituperans AEginetas quoniam antea ſe ex inſula eiecerant: tum vero cognito Athenienſes eſſe animatos ad nocendum AEginetis, compoſuit cum illis de prodenda AEgina, ſtatuens certum diem, quo
90eſſet rem aggreſſurus ipse, et illos oportere venire ſubſidio. Atque ita ex compoſito urbem quæ vetus vocabatur occupat.
89Sed Athenienſes ad conſtitutum non adfuerunt, quia ipſis claſſis par ad pugnandum AEgineticæ non erat comparata. Dum igitur a Corinthiis commodari ſibi naves rogant,

„ νομιζομένη εἶναι Γλαύκου· ἐκτέτριπται τε [a] πρόρ-
„ ριζος ἐκ Σπάρτης· οὕτω ἀγαθὸν μηδὲ διανοῆ-
„ σθαι περὶ [b] παρακαταθήκης ἄλλο γε, ἢ ἀπ-
„ αιτεόντων ἀποδιδόναι". Λευτυχίδης μὲν εἶπε ταῦτα, [c] ὡς οἱ οὐδὲ οὕτω ἐσήκουον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπαλλάσσετο. Οἱ δὲ Αἰγινῆται, πρὶν τῶν πρότερον ἀδικημάτων δοῦναι δίκας, τῶν ἐς Ἀθηναίους ὕβρισαν, Θηβαίοισι χαριζόμενοι, ἐποίησαν τοιάνδε· μεμφόμενοι τοῖσι Ἀθηναίοισι, καὶ ἀξιοῦντες ἀδικέεσθαι, ὡς τιμωρησόμενοι τοὺς Ἀθηναίους παρεσκευάζοντο· καὶ, ἦν γὰρ δὴ τοῖσι Ἀθηναίοισι [d] πεντήρης ἐπὶ Σουνίῳ λοχήσαντες ἅλωσι, τὴν θεωρίδα νῆα εἶλον πλήρεα ἀνδρῶν τῶν πρώτων Ἀθηναίων· λαβόντες δὲ τοὺς ἄνδρας ἔδησαν. Ἀθηναῖοι δὲ παθόντες ταῦτα πρὸς Αἰγινητέων, οὐκέτι [e] ἀνεβάλλοντο μὴ οὐ τὸ πᾶν μηχανήσασθαι ἐπ' Αἰγινήτῃσι, [f] καὶ ἦν γὰρ Νικόδρομος Κνοίθου καλεόμενος ἐν τῇ Αἰγίνῃ ἀνὴρ δόκιμος· οὗτος μεμφόμενος [g] μὲν τοῖσι Αἰγινήτῃσι προτέρην ἐωυτοῦ ἐξέλασιν ἐκ τῆς νήσου· μαθὼν δὲ τότε τοὺς Ἀθηναίους [h] ἀναρτημένους ἔρδειν Αἰγινήτας κακῶς, συντίθεται Ἀθηναίοισι προδοσίην Αἰγίνης, Φράσας [i] ἐν τῇ τε ἡμέρῃ ἐπιχειρήσει, καὶ ἐκείνους ἐς τὴν ἥκειν δέησει βοηθέοντας· μετὰ ταῦτα, καταλαμβάνει μὲν κατὰ τὰ συνεθήκατο [k] ὁ Νικόδρομος Ἀθηναίοισι τὴν παλαιὴν καλεομένην πόλιν. Ἀθηναῖοι δὲ οὐ παραγίνονται ἐς δέον· οὐ γὰρ ἔτυχον ἐοῦσαι νέες σφι ἀξιόμαχοι [l] τῆσι Αἰγινητέων συμβαλέειν· ἐν ᾧ ὧν Κορινθίων ἐδέοντο [m] χρῆσαί σφι νέας, ἐν τοὺ-

a Προβρίζως *Arch. Vind.* *b* Παραθήκης *Arch. V. Stob. Paſ.* *c* Ὡς οὐδὲ *Arch.*, tum ἤκουον *Ask.* *d* Πεντηρὶς *Arch. Vind.* *e* Ἀνεβάλοντο iid. et μηχανᾶσθαι. *f* *Paſ. Ask. V. Arch. Brit. Ald.*, copula *Med.* deerat. Porro Κνούθου *Arch. Valla*, Κνοίθου ex correct. *Paſ.* *g* Μὲν τοῖσι *Med. Paſ. Ask. Paris. B.*, ceteri prius ignorant. Porro προτέρου ἐωϋτοῦ *Arch.*, προτέρην ἐωϋτοῦ *Ask.* et *Paſ.* qui et ἐξέλασιν· in *Med. Brit.* προτέρην ἐωϋτὸν olim ex *Aldo* πρότερον ἐωϋτὸν ἐξέλασε. *h* Ἀνηρτ. *V. Arch.* *i* Ἐν τῇ *Ask.* bene, et ἐς τὴν deinde, alii ἐν ᾗ et ἐς ἣν. *k* Ἀθ. ὁ Νικ. *Paſ. Ask.* *l* Τοῖσι *Arch.* *m* Χρῆσαι *Arch. V. Paſ. Valla*: χρῆσθαι antea.

qui Muſas amant. Mox προβρίζως *Arch.* et *Vind.* redono Superius I, 32. προβρίζους ἀνέτρεψε· et III, 40. κακῶς ἐτελεύτησε πρόβριζος· *Sophocles* Elect. v. 765. τὸ πᾶν δὴ δεσπόταισι τοῖς πάλαι ΠΡΟΡΡΙΖΟΝ —— ἔφθαρται γένος. Alia eiusdem, *Euripidis* et *Abydeni* miſſa facio, minime mihi temperans in his *Lycurgi* Or. in Leocr. p. 157. fin. exſcribendis, τοὺς δὲ θεοὺς οὔτ' ἂν ἐπιορκήσας τις λάθοι, οὔτ' ἂν ἐκφύγοι τὴν ἀπ' αὐτῶν τιμωρίαν· ἀλλ' εἰ μὴ αὐτὸς, οἱ παῖδές γε καὶ τὸ γένος ἅπαν τὸ τοῦ ἐπιορκήσαντος μεγάλοις ἀτυχήμασι περιπίπτει, quippe excellentiſimis ob pietatem, et ad hunc *Herodoti* locum per opportunis. Quam vellem, ea temere iurantibus et peierantibus in pectus altiſsime defigi!

72. Οὔτε τι ἀπόγονόν ἐστι, —— οὔτε ἰσίη] Hoc ex Codd. recepturum *Herodotum* indicat Diſs. *Herod.* p. 65. Ubi *Iuvenali* dicitur *Extinctus tota pariter cum prole domoque*, Herodotea non omiſit *Grangaeus*. Iudaeis ſecundum *Celſum Origenis* VIII, p. 424., ἀντὶ τοῦ γῆς ἁπάσης εἶναι δεσπόταις οὐδ' ὁπωσοῦν τις βῶλος οὐδ' ἐσία καταλείπεται· quando βώλῳ minus commode ſubiicitur ἐσίας mentio, ſcripserat fortaſſe *Celſus* οὐδὲ σία, qua voce, *lapillum* ſignificante, deſignata quoque fuit ἡ σενοχωρία. —— Quod ſequitur hinc enotavit *Euſtath.* in Il. Γ. p. 314. Γλαῦκος —— βουληθεὶς ἐπιορκῆσαι πρόβριζος ἐξετρίβη ἐκ Σπάρτης· multos Deus προβρίζους ἀνέτρεψε, *Herod.* I, c. 32. *Eurip.* Hippol. v. 682., Ὦ παγκακίση, καὶ φίλων διαφθορεῦ, (ſic MSS. *Paris.* et *Flor.*) —— Ζεὺς σ' ὁ γεννήτωρ ἐμὸς Πρόβριζον ἐκτρίψειεν. *Heſych.* Πρόβριζον interpretatur σὺν ταῖς ῥίζαις ἀναστρώμενον. *A radicibus everſum*, et *ab ſtirpe ſublatum* dixerunt Latini. VALCKEN.

83. Πεντήρης ἐπὶ Σουνίῳ] Primum διήρης, ſed et alia hic in ſuo Cod. legiſſe *Valla* videtur, quae fortaſſe ſunt ex Herodoteis Latina facta, haec ſcilicet, *Erat enim Athenienſium in Sunio biremis quaedam, quam Delum iam inde a Theſeo quotannis mittebant.* A tempore Theſei, cui debetur inſtitutum, quotannis in Delum miſſam navem, quam Θεωρίδα vocabant, luculentus teſtis est in Phaedone *Plato* p. 58. B. cuius eam in rem verba *Meurſius* iam dedit in Theſeo c. XVI. plura *Spanhem.* in *Callim.* h. in Del. v. 313. In Delo ſacra curaturi, et qui publicitus Athenis ad ludos mittebantur ſolennes, cives ſemper erant honoratiſſimi, quales ex ſua quoque civitate mitti voluit *Plato* τοὺς ἄρχοντας τῆς θεωρίας ἑκάστης, de LL. XII. p. 947. A. Unus erat plerumque Ἀρχιθέωρος· τῶν ἀρχιθεωρῶν tamen meminit et *Andocid.* p. 32, 44. *Herodotus* τὴν θεωρίδα νῆα fuiſse ſcribit πλήρεα ἀνδρῶν τῶν πρώτων Ἀθηναίων. Stabat Attica Theoris in Delum traiectura ἐπὶ Σουνίῳ· hinc in Delum olim traiecit etiam Latona: *Hyperides* in Deliaca: ἀπ' ἄκρας τῆς Ἀττικῆς ἡ Λητὼ ἐπέβη τῆς νήσου· excitat ista *Schol.* in *Ariſtid.* Panathen. MS. clar. *Burmanni.* VALCKEN.

84. Τὴν θεωρίδα νῆα] Laurentio *biremis quaedam, quam Delum iam inde a Theſeo quotannis mittebant*, vere quidem atque ex *Platonis* initio *Phaedonis*, ſed uberius, quam fuerat neceſſe. De *ſacra* hac *navi* θεωρίδι et θεωροῖς libet post diligentem *Ez. Spanhemii* ad Callim. H. Del. v. 314. et *Valckenarii* in Ammon. L. II, 3. operam ſilere.

90. Προτέρην ἐωϋτοῦ ἐξέλασιν] Turbae amanuenſium de corruptis teſtantur verbis. Si *Valla* dediſſet, *hic ſuam ipſius priorem abitionem* ſive *abiectionem AEginetis inputans*, diceres conſpirare cum *Paſſionaeo*: verum eius non ſunt, addita a correctore *Phoenice*, incertum quo ex codice. Quod recepi μεμφόμενος —— προτέρην ἐωϋτοῦ ἐξέλασιν omnes motus ſedat, indignationem Nicodromi exponens, ob prius iniunctum ſibi exilium. Tale L. V, 76 ὅτε ἐπὶ Πεισιστρατιδέων ΕΞΕΛΑΣΙΝ ὁρμηθέντες —— ἀπίκοντο. Non neſcio, Cel. *Gronovio* aliud placuiſſe: ſed ſuum cuique pulcrum. Retulit ad Nicodromum Philoſophi locum Polit. V, 6. ἐν Αἰγίνῃ δὲ τὴν πρᾶξιν πρὸς Χάρητα πράξας ἐνεχείρησε μεταβαλεῖν τὴν πολιτείαν· *in AEgina urbe mutare reipublicae formam aggreſſus est is, qui oppidum Chareti prodiderat*, magnus *Caſaubonus* ad *Polyb.* p. 185. Ed. Gron., dubius nonnihil ob Charetem.

100. Ἐδέοντο χρῆσαί σφι] Ipsa in his veritas. Supra III, 58. ἐδέοντο τῶν Σιφνίων δέκα τάλαντά σφι ΧΡΗΣΑΙ· *rogarunt Siphnios, ut ſibi talenta darent mutua*: et οὐ φασκόντων δὲ ΧΡΗΣΕΙΝ τῶν Σιφνίων. Quod deinceps διδοῦσι δὲ πενταδράχμους ſani coloris est, ſicuti ἐλυσάνοφέας διμνέως binis in ſingula capita minis L. V, 77. *Theocritus* Id. XV, 19. Ἑπταδράχμως κυνάδας, quemadmodum

Cui exulanti Sunium datum, unde infestavit AEginam. Sævitia procerum AEginæ in plebem cum piaculo in Cereremi

τούτῳ διεφθάρη τὰ πρήγματα· οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἔσαν γάρ σφι τοῦτον τὸν χρόνον Φίλοι ἐς τὰ μάλιστα, Ἀθηναίοισι δεομένοισι εἴκοσι νέας, δίδοῦσι δὲ πεντεδράχμους ἀποδόμενοι· [a] δωτίνην γὰρ ἐν τῷ νόμῳ οὐκ ἐξῆν δοῦναι· ταύτας τε δὴ λαβόντες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς σφετέρας, πληρώσαντες ἑβδομήκοντα [b] νέας τὰς ἁπάσας, ἔπλεον ἐπὶ τὴν Αἴγιναν· καὶ ὑστέρισαν ἡμέρῃ μιῇ τῆς συγκειμένης. Νικόδρομος δὲ, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸν καιρὸν οὐ [c] παρεγένοντο, ἐς πλοῖον ἐσβὰς, ἐκδιδρήσκει ἐκ τῆς Αἰγίνης· σὺν δέ οἱ καὶ ἄλλοι [d] ἐκ τῶν Αἰγινητέων εἵποντο, τοῖσι Ἀθηναῖοι Σούνιον οἰκῆσαι ἔδοσαν· ὀρθεῦτεν δὲ οὗτοι ὁρμεώμενοι ἔφερόν τε καὶ ἦγον τὰ ἐν τῇ νήσῳ Αἰγινήτας· ταῦτα μὲν δὴ ὕστερον ἐγίνετο. Αἰγινητέων δὲ οἱ παχέες, ἐπαραξάντος τοῦ δήμου σφι ἅμα Νικοδρόμῳ, ἐπεκράτησαν· καὶ [e] ἔπειτά σφεας χειρωσάμενοι, ἐξῆγον ἀπολέοντες· ἀπὸ τούτου δὲ καὶ ἄγος σφι ἐγένετο, τὸ ἐκθύσασθαι οὐκ οἷοί τε ἐγένοντο ἐπιμηχανώμενοι, ἀλλ' ἔφθησαν ἐκπεσόντες πρότερον ἐκ τῆς νήσου, ἢ σφι ἵλεων γενέσθαι [f] τὴν θεόν· ἑπτακοσίους [g] γὰρ δὴ τοῦ δήμου ζωγρήσαντες, ἐξῆγον [h] ὡς ἀπολέοντες· εἷς δέ τις τουτέων ἐκφυγὼν τὰ δεσμὰ, καταφεύγει πρὸς πρόθυρα Δήμητρος θεσμοφόρου· [i] ἐπιλαμβανόμενος δὲ τῶν ἐπισπα-

361

igant, interim res corrupta est. Corinthii autem per id tempus Athenienſibus amicissimi dedere rogantibus naves viginti, ſed dedere vendentes ſingulas quinis drachmis: quoniam eas dono dare vetabantur lege. His acceptis Athenienſes, et ſuis inſtructis in ſummam ſeptuaginta numero, in AEginam navigaverunt, perveneruntque poſtridie eius diei, qui erat deſtinatus. Qui quum ad diem non adeſſent, conſcenſo navigio Nicodromus ex AEgina profugit, aliis nonnullis AEginetarum eum comitantibus, quibus Athenienſes Sunium incolendum dederunt. Unde isti prodeuntes, eorum, qui in inſula erant, AEginetarum res ferebant et agebant: ſed hæc poſterius acta ſunt. Ceterum proceres AEginetarum, ſuperata plebe quæ una cum Nicodromo tumultum in ipſis fecerat, mox eos quos ceperant, ad necem educebant. Unde piaculum admiſere, quod nullo ſacrificio expiare potuerunt, quum id ſedulo facerent, præoccupatique, prius ex inſula ſunt delecti, quam ſibi deam propitiarent: nam quum ſeptingentos e plebe quos vivos ceperant, ad necem educerent, unus eorum e vinculis elapsus fugit ad Cereris legiferæ antefores, eiusque anſis prehenſis adhærebat: quem

a Δωτίνην γὰρ τῷ *Arcb. Vind.*, alii δωρεὴν γὰρ ἐν τῷ. *b* Νέας τὰς ἁπάσας *Arcb. V. Paſ. Ask.*, alii τὰς πάσας νέας· mox ὑστέρισαν *Med. Paſ.*, reliqui omnes cum *Ald.* ὑστέρησαν. *c* Παρεγίν. *Arcb. Paſ.* *d* *Med. Paſ. Ask.*, ab aliis ἐκ abest, nullo ſententiae damno. In *Arcb. V.* σὺν δὲ καὶ οἱ ἄλ. et ἕσποντο, cui ſua venuſtas. *e* Ἐπεί τε *Ask.* *f* Τὸν *Arcb. V.* *g* *Med. Vind. Paſ. Ask.*, δὴ omittunt reliqui. *h* Non agnoſcunt ὡς *V. Arcb.* *i* *Med. Ask. Paſ.*, ceteri cum *Ald.* ἐπιλαβόμενος, et *Euſtath.* Od. A. p. 1429, 2. Mox ἀπρὶξ εἶχετο olim in *Polluc.* x, 22.

dum ex *Aldina* principe eximie reparavit *R. Bentleius* Diſſ. de Epiſt. Phalar. p. 443. Iuſtum praeterea δωτίνην —— δοῦναι, neque latuit *Th. Galeum.* Superius C. 62. ὑπεδέκετο ΔΩΤΙΝΗΝ δώσειν τῶν ἑωϋτοῦ πάντων, *Homeri* praeſcripto Od. I, 267. ἠὲ καὶ ἄλλοις Δώῃς ΔΩΤΙΝΗΝ· ubi Schol. δωρεὰν, quod eius hic ſedem invaſerat violenter. De praepoſitione non rixabor, cuius alioqui abſentia nocet nihil. Prudenter vero Corinthii apud Athenienſes cauſſam perorantes harum XX. navium, istis olim publice concesſarum, mentionem interſerunt ap. *Thucydid.* I, 41.

3. Διδοῦσι δεομ. εἴκοσι νέας] Hoc civitatis ſuae beneficium postea temporis Athenienſibus in memoriam fruſtra revocarunt Corinthii apud *Thucyd.* I, c. 41., νεῶν μακρῶν σπανίσαντές ποτε πρὸς τὸν Αἰγινητῶν ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμον παρὰ Κορινθίων εἴκοσι ναῦς ἐλάβετε· qui illic μετὰ pro ὑπὲρ ſcribendum putabat, nunc, opinor, coniecturam ſuam repudiabit. VALCKEN.

6. Νέας τὰς ἁπάσας] Liberalitate ſchedarum cultior nunc ordo, qualis et L. VII, 9. Ὑστέρισαν locum retinere poterit, fortaſſe tamen progenitum ex priore ὑστέρησαν, cui tot vindices adſunt. Frequens utriusque permutatio, etiam in *Thucyd.* L. VIII, 44.

12. Ἔφερόν τε καὶ ἦγον τοὺς] Optime vertit *Galeus* in notis, *depraedabantur*; neque enim *AEginetas ferebant et agebant*; ſed ex agris popularium *rapiebant agebantque*, *quae ferri agique poterant*; ſemper apud veteres in isthac uſitatiſſima formula obſervatur a Grammaticis tradita ſignificandi differentia. Quam *portabant* praedam, φέρειν· quam *prae ſe agebant*, iumenta nempe, dicuntur ἄγειν· ſive φέρεσθαι τὰ βασταζόμενα· ἄγεσθαι τὰ βαδιστικά· quia iumenta potiſſimum praedam efficiebant, frequenter legitur, τὴν λείαν ἄγειν et ἐλαύνειν. VALCKEN.

17. Ἐκθύσασθαι] *Suidas* hinc Ἐκθύσασθαι, ἐξιλεώσασθαι καὶ ἐκμειλίξασθαι. Obvium quoque in procurandis ominibus et prodigiis; *Dio Caſſ.* XLI. p. 179. D. οὐδὲν ἐξεθύσαντο, *nullum prodigiorum piaculis procuraverunt*. *Synes.* Encom. Calvit. p. 74. B. οὓς οἱ τερατοσκόποι καὶ οἱ μάντεις ΕΚΘΟΝΤΑΙ. Iunge *Euſtath.* ad Homer. p. 1223, 51.

17. Ἄγος —— ἐκθύσασθαι] *Impium ſcelus expiare* non potuerunt: in eamdem ſententiam dicitur φόνου ἄγος ἐκνίψασθαι· ſed ex ſanguine ſupplicis concepta macula nullo modo potuit elui. Qui luſtravit Athenas Epimenides τὴν πόλιν dicitur ἐκθυσάμενος *Maximo Tyr.* XXXVIII, 3. Significavit et Ἐκθύσασθαι iram Deorum *piaculis*, ſive *victimis placare piacularibus*: ἐξιλεώσασθαι, ἐκμειλίξασθαι *Suidas* interpretatur: hoc ſenſu poſitum *Euripidi* latet apud *Clem. Alex.* Strom. V. p. 688, 27. in ἐκθησαμένοις, cuius loco quod *Grotius* minus conſiderate ſcripserat εὖ θυσαμένοις, ne Graecum quidem in tali ſtructura, *Barnes.* nobis repraeſentat ut Euripideum II. p. 510. v. 243. *Euripidis* anapaeſti sic ſcribi poterunt emendate: Πέμψον μὲν φῶς ψυχᾶς ἀνέρων Τοῖς βουλομένοις ἄθλους προμαθεῖν, Πόθεν ἔβλαστον· τίς ῥίζα κακῶν· Τίνα δεῖ μακάρων ἐκθυσαμένους Εὑρεῖν μόχθων ἀνάπαυλαν. VALCKEN.

21. Ἐξῆγον ὡς ἀπολέοντες] In praegreſſis ἐξῆγον ἀπολέοντες, ſequunturque duo Codd., ὡς contemtim habentes. Sed enim voculae ſaepe, ubi ſine detrimento reticeretur, ſua vis ſuusque lepor est. Superius C. 28. διαβαίνει —— ὡς ἀμήσων τὸν σῖτον. *Plato* Menex. p. 240. D. ἠγγέλλετο βασιλεὺς διανοεῖσθαι ΩΣ ἐπιχειρήσων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. *Pauſan.* Boeot. C. XIII. p. 737. Λακεδαιμόνιοι —— τοὺς τεθνεῶτας διενοοῦντο ΩΣ θάψοντες. Plura hoc de genere transmiſit Cl *Abreſchius*, quibus locus alibi opportunior. Mox ἐπιλαμβανόμενος, tantopere a Cel. *Gronovio* laudatum, priſtino, *Euſtathii* citatione etiam munito, haud utique ſignificantius est. Sed perſeveret in nupera poſſeſſione. Optime *Hemſterhuſius* Noſter ex *Polluce* et *Herodoti* verbis illud adſcititium ἀπρὶξ exterminavit: *Suidae* enim λαβόμενος τῶν ἐπισπαστήρων ἀπρὶξ εἶχετο, nihil ad *Herodotum*, etſi eius ex imitatione propagatum.

23. Ἐπιλαβόμενος δὲ τῶν ἐπισπαστήρων] Non ille *cardinibus prehenſis adhaerebat*: *Porti* errorem in *Suida* iam correxerat ante *Kuſter. Hemſterh.* ad *Poll.* X, 23., cui optime Ἐπισπαστὴρ id proprie fuisse dicitur, *quo ianuam clauſuri attrahebant*: hoc Odysseae Paraphraſtes dixit ἐπισπάσασθαι τὴν θύραν καὶ ἐπικλεῖσαι· qui *Thracis* ista *Demoſthenis Euſtath.* in Od. A. p. 72., varias nobis enotavit adpellationes, quibus deſignaretur *ianuae marculus*; inter illas est etiam ex *Herod.* ἐπισπαστὴρ, ὃς καὶ ῥόπτρον ἐλέγετο. Ut apud *Herod.* Irene dicitur ἐχομένη τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν τοῦ ἱεροῦ, *Phylarcho* ap. *Athen.* XIII. p. 593. B. cum Epheſi confugisset in templum Dianae Ptolemaeus. Ubi vulgatur apud *Xenoph.* Ἑλλ. VI. 351, 29. ἐπισπάσασα τὴν θύραν εἶχετο τοῦ ῥοπάλου· antiquitus lectum, εἶχετο τοῦ ῥόπτρου, monſtrant haec *Harpocrationis*: Ῥόπτρου —— Ξενοφῶν Ἑλληνικῶν ἕκτῳ· ad *Lyſiam*, qui teſtis ibid. citatur, vid. clar. *Io. Taylor* p. 103. —— Sed ſi Herodotea ſunt, quae *Suidas* exhibet, noſtris in exemplaribus voces aliquot videri deberent omisſae: apud *Suidam* in V. Ἐπισπαστήρων ista leguntur absque ſcriptoris nomine: εὑρὼν προσκειμένας τὰς θύρας, καὶ λαβόμενος τῶν ἐπισπαστήρων ἀπρὶξ εἶχετο. Herodotea videbantur *H. Stepha-*

no

ut post infelicem pugnam contra Athenienſes fruſtra implorent Argivos. Darius iræ in Græcos indulgens, Datin et Artaphernem pro Mardonio ſubſtituens, mittit magnas copias in Græciam.

quem illi quum avellere, quod tentabant, non poſſent, abſciſis viri manibus ita duxerunt, quæ manus anſis conſertæ manſerunt. Sic in ſe ipſis conſuluerunt AEginetæ. Mox claſſe ſeptuaginta navium cum Athenienſibus, qui ſupervenere, congreſſi ſuperantur. Victi navali prœlio, eosdem quos prius Argivos in auxilium vocaverunt: ſed illi noluere eis amplius auxilio eſſe, cauſſati quod et naves AEginææ per neceſſitatem ſumptæ a Cleomene oram Argolidem tenuiſſent, et cum Lacedæmoniis in terram deſcendiſſent, ut nonnulli quoque e Sicyoniis navibus deſcenderunt in illa ipſa expeditione. Quo nomine utrisque mulcta ab Argivis iniuncta est mille talentorum, quorum quingena quisque populus ſolveret: ſed quum Sicyonii ſuam culpam agnoſcentes, centum talentis cum Argivis decidiſſent, AEginetæ ne agnoſcere quidem culpam voluere: erant enim ſuperbiores. Eapropter rogantibus eis nemo amplius Argivorum publice auxilium tulit, ſed voluntariorum circiter mille, duce quodam, cui nomen erat Eurybates, quinquertionem adeptus: quorum plures non remeavere, ſed in AEgina ab Athenienſibus occubuere. Et ipſe dux Eurybates ſingulari certamine ter victor, quarto ſub Sophane Decelenſi oppe-
93 tiit. Verum AEginetæ ſua claſſe adorti incompoſitos Athenienſes ſuperavere, eorumque naves quatuor cum omnibus viris cepere. Et Athenienſes quidem bellum cum
94 AEginetis contraxerant. Perſa autem quæ ipſius partes erant exequebatur, cum famulo aſſiduè in memoriam redigente ut reminiſceretur Athenienſium, tum Piſiſtratidis aſſidentibus Athenienſesque criminantibus; tum cupiditate per hunc prætextum quo nixus erat, ſubigendi in Græcia illos, quicunque ſibi terram et aquam denegaſſent. Itaque Mardonium, qui male rem navalem geſſerat, præfectura amovit, aliosque deſignatos duces adverſus Eretriam et Athenas miſit, Datin genere Medum, et Artaphernem Artaphernis fratris ſui filium, datis mandatis, ut Athenas atque Eretriam penitus diriperent, et mancipia in conſpectum
95 ſibi ducerent. Poſtquam hi duces declarati, ab rege digreſſi, ad campum Ciliciæ Aleium devenere cum ingenti pedeſtri ac be-

σπασήσων, εἶχετο· οἱ δὲ, ἐπεί τέ μιν ἀποσπάσαι οὐκ οἷοί τε ἀπέλκοντες ἐγίνοντο, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας, ἦγον οὕτω· [a] χεῖρες δὲ χεῖραι ἐμπεφυκυῖαι ἦσαν [b] τοῖσι ἐπισπασήρσι. Ταῦτα μέν νυν [c] σφέας αὐτοὺς οἱ Αἰγινῆται ἐργάσαντο. Ἀθηναίοισι δὲ ἥκουσι ναυμαχήσαν νηυσὶ ἑβδομήκοντα· ἐσσωθέντες δὲ τῇ ναυμαχίῃ, [d] ἐπεκαλέοντο τούτους αὐτοὺς [e] τοὺς καὶ πρότερον, Ἀργείους· καὶ δή σφι οὗτοι μὲν οὐκέτι βοηθέουσι, μεμφόμενοι ὅτι [f] Αἰγιναίας νέας ἀνάγκῃ λαμφθεῖσας ὑπὸ Κλεομένεος, ἔσχον τε ἐς τὴν Ἀργολίδα χώρην, καὶ συναπέβησαν Λακεδαιμονίοισι· συναπέβησαν δὲ καὶ ἀπὸ [g] Σικυωνίων νεῶν ἄνδρες τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἐσβολῇ· καί σφι ὑπ' Ἀργείων ἐπεβλήθη ζημίη, χίλια τάλαντα ἐκτίσαι, πεντακόσια [h] ἑκατέρους. Σικυώνιοι μέν νυν συγγνόντες ἀδικῆσαι, ὡμολόγησαν, ἑκατὸν τάλαντα ἐκτίσαντες, ἀζήμιοι εἶναι· Αἰγινῆται δὲ οὔτε συνεγνώσκοντο, ἦσάν τε αὐθαδέστεροι· [i] διὰ δὴ ὧν σφι ταῦτα δεομένοισι, ἀπὸ μὲν τοῦ δημοσίου οὐδεὶς Ἀργείων ἔτι ἐβοήθεε, [k] ἐθελονταὶ δὲ ἐς χιλίους· ἦγε δὲ αὐτοὺς [l] στρατηγὸς ἀνὴρ ᾧ οὔνομα Εὐρυβάτης, πενταέθλου ἐπασκήσας· τουτέων οἱ πλεῦνες οὐκ ἀπενόστησαν ὀπίσω, ἀλλ' ἐτελεύτησαν ὑπ' Ἀθηναίων ἐν Αἰγίνῃ· αὐτὸς δὲ ὁ στρατηγὸς Εὐρυβάτης μονομαχίην ἐπασκέων, τρεῖς μὲν ἄνδρας τρόπῳ τοιούτῳ [m] κτείνει, ὑπὸ δὲ τοῦ τετάρτου Σωφάνεος τοῦ [n] Δεκελέος ἀποθνήσκει. 362
Αἰγινῆται δὲ, ἐοῦσι ἀτάκτοισι Ἀθηναίοισι συμβαλόντες τῇσι νηυσὶ, ἑάλωσαν· καί σφεων νέας τέσσερας αὐτοῖσι [o] ἀνδράσι εἷλον. Ἀθηναίοισι μὲν δὴ πόλεμος συνῆπτο πρὸς Αἰγινήτας. Ὁ δὲ Πέρσης τὸ ἑωυτοῦ ἐποίεε, ὥστε ἀναμιμνήσκοντός τε αἰεὶ τοῦ θεράποντος, μεμνῆσθαί μιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ Πεισιστρατιδέων προσκατημένων καὶ διαβαλλόντων Ἀθηναίους· ἅμα δὲ βουλόμενος ὁ Δαρεῖος, ταύτης ἐχόμενος τῆς προφάσιος, καταστρέφεσθαι τῆς Ἑλλάδος τοὺς μὴ δόντας αὐτῷ γῆν τε καὶ ὕδωρ, Μαρδόνιον μὲν δὴ Φλαύρως πρήξαντα τῷ στόλῳ, παραλύει τῆς στρατηγίης· ἄλλους δὲ στρατηγοὺς ἀποδέξας, [p] ἀπέστειλε ἐπί τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας, Δᾶτίν τε, ἐόντα [q] Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνεα τὸν Ἀρταφέρνεος παῖδα, ἀδελφιδεὸν ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν, [r] ἄγειν ἑωυτῷ ἐς ὄψιν τὰ ἀνδράποδα. Ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι παρὰ βασιλέος, ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ [s] Ἀλήιον πεδίον, ἅμα ἀγόμενοι [t] πεζὸν στρατὸν πολ-

a *Arch. V. Paſ. Ask.*, olim αἱ χεῖρες, nimie. *b* Τοῖσιν ἐπισπαρτῇσι *Arch.*, ἐπισπάσροισι *Paſ.*, de quo *Euſtath.* *c* *M. Paſ. Ask.*, αὐτοὺς negligunt vulgo cuncti. *d* Ἐπεκάλεον *Vind.* *e* Deſit *Arch.*, οὓς *Paſ.* *f* Αἰ Αιγ. *Arch. V.*, et λαφθεῖσαι ex correctione *Paſ.* *g* Id. *Vind. Ask. M. Valla*, νεῶν omittitur ab *Ald.* et aliis, poteratque ex nexu intelligi. *h* Δὲ τοὺς ἑτέρους *Arch.* *i* *M. Paſ. Ask.*, ceteri διὰ δὴ ταῦτα. *k* Θελονταὶ *Arch. V.* *l* *Med. Paſ. Ask.*, abest ἀνὴρ a ceteris et ᾧ οὔνομα tum πένταθλον *Arch. V.* et *Euſtath.* Il. A. p. 110, 11. *m* *Arch. V. Med. Paſ. Ask. Brit.*, duo quoque priores τοιῷδε. Olim ἀποκτείνει. *n* *Arch. V. Aldus*; Δεκέλεως ante. *o* Τοῖσι ἀνδρ. *Ask. Paſ.* *p* Ἀπέστελλεν *Arch.* *q* Μήδων id. tum Ἀρταφρένεα τὸν Ἀρταφρένεος *Paſ. Ask. V.* Conf. L. v, 25. *r* Ἀγαγεῖν *V. Arch.* *s* Ἀλαΐιον *Arch.*, Ἀλήνιον *Paſ.* ex correct. *t* Πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ *Paſ. Vind.*, καὶ habet *Med. Ask.* prius στρ. πεζ. πολλὸν εὖ erat.

no Thes. L. G. III, p. 920. Neque negari potest huic illa loco ſatis eſſe accommoda; ſi εὑρὼν δὲ poneretur cum viro Summo ad *Poll.*, cui nunc illa forſan incerti potius videbuntur imitatoris, ex hoc loco expreſſa. VALCKEN.

44. Στρατηγὸς ἀνὴρ] Specimen abundantiae est Herodoteae, quale C. 83. ἦλθε ΑΝΗΡ μάντις Κλέανδρος. Dedi alias plura. Victus Eurybates a Sophane tandem est, ſolvitque poenas, quas dudum meruerat, ut ſolent plerumque ſemper hoc genus bellatores. *Valla* Sophanem τοῦ Δεκέλεος verterat *de caelis*, corruptiſſime in principe editione, *filii* nomen deinde acceſſit. Error cognitiſſimus ex L. IX, 74.

62. Ἀρταφέρνεα τὸν Ἀρταφέρνεος] Tentavit ducis nomen Nob. *Palmerius* Exercit. p. 28. ob Arundelianum marmor, APIENTEA ex *Seldeni* ſcriptione oſtentans. Ibi vero fractum et exeſum illud erat, ductusque litterarum agnitu difficiles: unde ſollertiſſimus *Humphr. Prideaux* ad illud Chron. Marm. p. 217. ΑΡΤΑΦΕΡΝΕΑ fuiſſe, merito coniicit. Noſtro ſaepe, *Pauſaniae* I, 32., *Cornelio Nep.* in Miltiade C. 4., atque omnibus potiori *AEſchyl.* Pers. v. 21. *Artaphernes* audit. Quid Datidi Rex, niſi mandata abſolveret, minatus fuerit, *Plato* Menex. p. 240. B. indicavit.

67. Ἐς τὸ Ἀλήιον πεδίον] Meminit *Homerus*, nominis cauſſam teſtatus, Il. Z, 200., cuius *Valla* non recordatus in errorem incurrit, leniter et docte correctum a *P. Leopardo* Emend. VII, 20. Sequentia ex MSS. cultiora ſunt.

Earum cursus per insulas. Naxus direpta et incensa. Delo parcitur.

πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, ὡθαῦτα [a] στρατοπεδευομένοισι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἑκάστοισι· παρεγένοντο δὲ καὶ [b] αἱ ἱππαγωγοὶ νέες, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτεϊ προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροισι [c] Δαρεῖος ἑτοιμάζειν· ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας, καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες [d] ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἑξακοσίῃσι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην· ὡθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἤπειρον [e] ἔχον τὰς νέας ἰθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηίκης, ἀλλ' ἐκ Σάμου ὁρμεώμενοι, παρά τε Ἰκάριον καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο· ὡς μὲν [f] ἐμοὶ δοκέει, δείσαντες [g] μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἄθω, ὅτι τῷ προτέρῳ ἔτεϊ ποιεύμενοι [h] ταύτῃ τὴν κομιδὴν, μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς δὲ, καὶ ἡ Νάξος σφεας ἠνάγκαζε, πρότερον οὐκ ἀλοῦσα. Ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέμιξαν τῇ Νάξῳ, ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ [i] πρώτην ἐπείχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι, μεμνημένοι τῶν [k] πρότερον οἱ Νάξιοι, πρὸς τὰ οὔρεα οἴχοντο Φεύγοντες, οὐδὲ ὑπέμειναν· οἱ δὲ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι τοὺς κατέλαβον αὐτέων, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρὰ καὶ τὴν πόλιν· ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνάγοντο. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίευν, οἱ Δήλιοι, ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον, οἴχοντο Φεύγοντες ἐς Τῆνον· τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης, ὁ Δᾶτις [l] προπλώσας, οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν [m] νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ πέρην ὁρμίσας τῆ [n] Ῥηναίῃ· αὐτὸς δὲ πυθόμενος ἵνα εἶεν οἱ Δήλιοι, πέμπων κήρυκα, ἠγόρευε σφι τάδε, „ Ἄνδρες ἱροὶ, τί φεύγοντες οἴχεσθε, οὐκ ἐπιτηδέα καταγνόντες κατ' ἐμεῦ; ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς [o] ἔτι τοσαῦτα φρονέω, καί μοι ἐκ βασιλῆος ὧδε ἐπέσταλται· ὅθι ἡ χώρη οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν χώρην, μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς· νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτέων, καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε". ταῦ-

bene instructo exercitu, ibi castris positis supervenerunt nauticæ copiæ omnes, ut singulis erant imperatæ; ad hæc equos vehentes naves, quas superiore Darius anno mandaverat tributariis suis parandas. Quum has oneravissent equis, atque terrestri exercitu navibus impositio, sexcentis cum triremibus in Ioniam contenderunt. Hinc non secundum continentem recto cursu, Hellespontum et Thraciam versus navigabant, sed e Samo unde solverant, iuxta Icarium, interque insulas vehebantur: præcipue quidem, ut ego sentio, metu circumnavigandi Athon, quia cursum superiori anno illac peragentes, magnam iacturam fecerant; sed et coacti propter Naxon, quam antea non ceperant. Ad quam posteaquam ex Icario pelago appulsi sunt, in hanc enim ut primum copiæ ducerentur, Persæ urgebant, Naxii memores priorum, fuga se in montes concitaverunt, non ausi resistere. Eorum autem, quos adepti sunt Persæ, quum in servitutem rapuissent, delubra atque urbem incenderunt. His actis ad ceteras insulas appellunt. Hæc dum isti agunt, Delii relicta et ipsi Delo fuga Tenum abeunt. Eo tendentes naves præcedens Datis non sinebat ad insulam habere stationem, sed trans eam ad Rhenæam. Et simul cognito ubi Delii essent, misso caduceatore his eos verbis affatus est, Viri sacri, quid fugientes abitis, non pro merito de me male opinantes? Ego enim et ipse etiam talia intelligo, et ab rege iussus sum, qua in regione duo dii geniti sunt, nequid aut eam regionem aut eius incolas lædam. Et nunc igitur abite ad vestra ipsorum, et co-

[a] Στρατευομένοισι ora *Steph.*, *Eustath.* ad Il. Z, p. 636, 54. receptum habuit. [b] Articulus negligitur ab *Arcb. V.* [c] Non legit *Arcb.* [d] Tres has voces non norunt *Arcb. V. Valla:* in *Pasf.* punctis superne insignes sunt, tanquam delendae. Mox ἑξακοσίῃσι *Med. Pasf. Ask.*, bene. olim ἑξακοσίοισι. [e] Εἶχον *V. Arcb. Pasf.* [f] Δοκέειν iidem cum marg. *Steph.* [g] Defit *Arcb. V.* [h] Iidem et *Med. Ask. Pasf.*, ταύτην prius. [i] Πρῶτον *Arcb. Vind.* Sequens ἐπεῖχον apud *Eustath.* ad Odyss. p. 1856, 16. [k] Πρότερον *Arcb. V. Valla:* consequentia tangit *Plut.* Malign. p. 869. B. [l] Προσπλώσας *Arcb. Pasf.* [m] *Med. Pasf. Ask.*, alii Δῆλον. [n] Ῥηνέῃ *Arcb. Vind. Valla.* [o] *Med. Ask.* ora *Steph. Pasf.*, ad cuius marg. ἐπὶ τοσοῦτό γε φρον., quomodo *Ald.* et ceteri.

363

74. Ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας] Parum abest a tribus ultimis abolendis, auctoribus utens Codd. Sunt sane ad sententiam nulli usui. Maneant tamen Scholii instar. Veterum de navium Persicarum hac expeditione numero discordiam attigit *Bosius* ad *Nepotis* Miltiad. C. 4. Quod deinceps autem παρὰ τὴν ἤπειρον ἔχον τὰς νέας vir eruditus ἦγον aut ἔσελλον malebat. Non defero schedarum consensionem. Ἔχειν *Homero* idem nonnunquam ac ἐλαύνειν. Νῶιν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερὰ ΕΧΕ στρατοῦ Il. N, 326., ubi *Eustathius:* itidem *Herodotus.*

79. Ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει] Damnabile δοκέει minime, positum in L. I, 152., elegans quoque δοκέειν, *Gronovii* sollertia L. IV, 168. instauratum, atque alibi. Optionis itaque facultas. Conf. *Abresch.* Dilucid. *Thucydid.* p. 5., et de clade Persarum ad montem Athon C. 44.

85. Ἐπείχον στρατεύεσθαι] Vide ad L. I, 80. Explicuit *Eustathius* σκοπὸν εἶχον κατὰ τῆς Νάξου στρατεύεσθαι. Geminum L. I, 153. ἐπ' οὓς ΕΠΕΙΧΕ τε στρατηλατεῖν αὐτός. Mox μεμνημένοι τῶν πρότερον non repudio, quantumvis τῶν προτέρων in absurdis haud sit. Miscentur talia et variantur, veluti in *Diodori* XVII, 69. et *Maximi Tyr.* Disc. IV. C. 4. ubi *Davisius.* Τὰ πρότερον, quorum Naxii in memoriam redibant, L. V, 34.

94. Ἐν τῇ Ῥηναίῃ] Verius fortasse et Ἰωνικώτερον ex Codd. τῇ Ῥηνέῃ. *Thucydidi* quidem certe, *Dionysio Halic.* pluribusque aliis, *Holstenio* ad Ethnicographi Ῥήνη advocatis, Ῥήνεια. *Pausaniae* itidem IV, 34. et *Diodoro* XII, 58. In *Harpocratione* ex Or. Deliaca *Hyperidis* Ῥηναία, in Excerptis vero Orationis apud *Sopatrum* ad *Hermogenem* p. 184. Ῥήνεια saepius. Vide *Casauboni* Animadv. *Athen.* X, 6. et *D'Orvillii* Exercit. de Inscript. Deliac. Miscell. Vol. VII. p. 109.

99. Ἐν ᾗ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ] Adscribo *AEschinis* verba ex Dialog. III, 19., hoc fonte, uti bene Rev. *Horreus*, derivata: *Gobryam* testantur missum in Delum fuisse, ὅπως τηρήσειε τὴν νῆσον, ἐν ᾗ ΟΙ ΔΥΟ ΘΕΟΙ ἐγένοντο. *Cicero* L. I. Verr. C. 18. paria, Xerxis expeditioni cum *AEschine* tribuens, quod Darii aetate Deliis usu venit. Trecenta thuris talenta *Eustath.* ad Dion. v. 525. hinc accepit.

99. Ἐν ᾗ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο] In *AEschinis* Socr. Axiocho p. 160., Gobryes magus κατὰ τὴν τοῦ Ξέρξου διάβασιν missus dicitur in Delum, ὅπως τηρήσειε τὴν νῆσον, ἐν ᾗ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο. Conf. *Ez. Spanhem.* ad *Callim.* h. in Del. v. 255. et *B. Brisson.* de R. P. II. p. 218. Secundum *Valerium Max.* I, I., ex. ext. 6. *Persae mille navium numero Delum compulsi templo Apollinis religiosas potius quam rapaces manus adhibuerunt.* Pietatem suam demonstrasse Datis dicitur *Pausaniae* X. p. 867., λόγοις τε οὓς εἶπε πρὸς Δηλίους, factisque, cum inventum in nave Phoenicia signum Apollinis Delum detulit, ut Tanagraeis, quibus fuerat subreptum, restitueretur: *Herod.* VI, C. 118. —— Quae sequuntur Herodotea, *Tzetzes* adhibuit Chil. I, v. 863., Δᾶτις δὲ τῷ Ἀπόλλωνι ἐνθυμιᾷ τῇ Δήλῳ Τάλαντα τριακόσια λιβανωτοῦ πρωτίστου et *Eustath.* in *Dionys.* v. 525. Unus plerumque Datis commemoratur, rarius facta ducis alterius Artaphernis mentione. Ubi in *Aristidis* Miltiade T. III. p. 269. Datis audit ὁ τοῦ στρατοπέδου κύριος καὶ ἡγεμών, *Schol.* MS. ἐπεὶ δὴ, ait, τὸν Δάτιν οἶδε κύριον πάντων τῶν πραγμάτων, διὰ τοῦτο αὐτὸν μόνον ὀνομάζει· illic et saepius in isto praestantissimo Clar. *P. Burmanni Sec.* Codice alter ducum vocatur Ἰνταφέρνης· prout aliis etiam dicitur.

VALCKEN.

9. Πρῶ-

colite inſulam. Hæc Deliis per caduceatorem dixit: mox trecenta thuris talenta ſu-
98 per aram aggeſta adolevit. His actis Datis adverſus Eretriam primum navigavit, ſimul omnem exercitum, ſimul Iones pariter atque AEolenſes ducens. Statimque ab illius inde digreſſu Delos tremuit, ut Delii aiebant, et primum et poſtremum ad meam usque ætatem mota, deo mala ventura hominibus per hoc prodigium portendente. Nam ſub Dario Hyſtaſpis, et Xerxe Darii, et Artoxerxe Xerxis filio, tribus iis deinceps ætatibus, plus malorum paſſa est Græcia, quam viginti aliis ætatibus, partim a Perſis, partim ab ipſis primoribus de principatu bellantibus: ut non ab re Delos mota ſit, prius immobilis: de qua etiam in oraculo ita ſcriptum erat,

Et Delon, quamvis ſit adhuc immota, movebo.

Et ſane in Græca lingua pollent hæc nomina, Darius, idem quod *coërcitor*: Xerxes, idem quod *martius*: Artoxerxes, idem quod *magnus bellator*. Hos igitur reges ita recte

ταῦτα μὲν ἐπαιρυχεύσατο τοῖσι Δηλίοισι· μετὰ δὲ, λιβανωτῦ [a] τρηχόσια τάλαντα καταιήσας ἐπὶ τῦ βωμῦ ἐθυμίησε. Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας, ἔπλεε ἄμα τῷ ϛρατῷ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα, ἄμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ Αἰολέας· μετὰ δὲ τῦτον ὡς εὖτε ἐξαναχθέντα, Δῆλος ἐκινήθη, ὡς [b] ἔλεγον οἱ Δήλιοι, καὶ πρῶτα καὶ ὕϛατα, [c] μέχρι ἐμεῦ σεισθεῖσα· καὶ τῦτο μέν κε τέρας ἀνθρώποισι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν ἔφηνε ὁ θεός· ἐπὶ γὰρ Δαρείυ τῦ Ὑϛάσπεος, καὶ Ξέρξεω τῦ Δαρείυ, καὶ [d] Ἀρτοξέρξεω τῦ Ξέρξεω, τριῶν τυτέων ἐπεξῆς γενεῶν, ἐγένετο πλέω κακὰ τῇ Ἑλλάδι ἢ ἐπὶ εἴκοσι ἄλλας γενεὰς τὰς πρὸ Δαρείυ γενομένας· τὰ μὲν, ἀπὸ τῶν Περϛέων αὐτῇ γενόμενα, τὰ δὲ, ἀπ' αὐτέων τῶν κορυφαίων περὶ τῆς ἀρχῆς [e] πολεμεόντων· ὕτω οὐδὲν ἦν ἀεικὲς κινηθῆναι Δῆλον, τοπρὶν ἐῦσαν ἀκίνητον· [f] καὶ ὁ χρησμῷ τῷ γεγραμμένῳ περὶ αὐτῆς ὧδε,

Κινήσω καὶ Δῆλον, ἀκίνητόν περ ἐῦσαν.

δύναται δὲ κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ταῦτα τὰ ὀνόματα, Δαρεῖος, ἐρξείης· Ξέρξης, ἀρήιος· [g] Ἀρτοξέρξης, μέγας ἀρήιος· [h] τούτους μὲν δὴ τοὺς βασιλέας ὧδε ἂν ὀρθῶς κατὰ γλῶσσαν τὴν σφετέρην [i] Ἑλ-

a Citat *Tzetz.* Chil. I, 864. et ad *Lycophr.* v. 1430. *b Med. Paſ. Ask. V. Arcb. Paris. B.*, ſed cum articulo, quem tres priores non habent. Vulgo ὡς λέγουσι Δήλιοι. *c Med. Ask. Valla*, μέχρι ἐμέο μὴ δὲ ποτε σεισθεῖσα *Paſ.*, priora *Paris. A. B. Vind. Ald. Arcb.* et οὐ σεισθ. *d* Ἀρταξ. *Arcb. Valla. e* Πολεμιζόντων *Arcb.* πολεμεόντων *Vind.*, quod verius: olim πολεμούντων. *f* Haec usque ad δύναται δὲ abſunt *Med. Ask.*, verſum habet *Euſtath.* ad Perieg. v. 525. *g* Ἀρταξ. *Arcb.*, in quo Ἐρξῆς. *h* Τούτους μὲν δὴ *Steph.* margo, *Arcb. V. Paſ.*, μὲν deerat.

9. Πρῶτα καὶ ὕϛατα] Eadem *Euſtath.*, addito τὸ πρὶν σῦσα ἀκίνητος, incertum, utrum cum *Med.* et *Ask.* in negativa delenda conſpiraverit. Enim vero quid pro eius praeſentia ex *Codd.* numero diſputari queat, proſpicio. Nec revoco tamen, motus Cel. viri ſollerte diſquiſitione. Claſſicus *Thucydidis* locus ex L. II, 8. accedere debet: Ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγῳ πρὸ τούτων, πρότερον οὔπω σεισθεῖσα, ἀφ' οὗ Ἕλληνες μέμνηνται· quippe memorabilis adprime. Nam ſi inſulam tremor *circa bellum Peloponneſiacum*, quo modo Attici ſcriptoris verba accepit *Seneca* Q. Nat. IV, 26., agitavit, oblitus *Thucydides* huius fuit motus; neque inportune propterea eius Scholiaſtes, καὶ μὴν Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι ἐκινήθη ἐν τοῖς Μηδικοῖς. At non recordatum fuiſſe, habet oblivionis et oſcitantiae non laudabile crimen, a quo tum immunis *Herodotus* non erit ipsemet. Aſſeverat ad ſuam usque aetatem Delum πρῶτα καὶ ὕϛατα tremuiſſe: quae ſi paullo ante Peloponneſiacum quaſata motu fuit, utique ſecunda vice ipso vivo et ſuperſtite contremuit: prorogavit enim aevum in illud usque Graecorum bellum, memoratis etiam nonnullis L. VII, 137, 133. atque alibi, quae eius tempora teſtantur. Quo tandem ergo pacto πρῶτα καὶ ὕϛατα ad ipſius aetatem usque? Equidem utrumque auctorem in concordiam vocare, quam ſupinitatis convictos relinquere, malim, *Thucydidis*que ὀλίγῳ πρότερον laxius ſumere atque ad hunc Deli tremorem adplicare, tantoque cupidius, quod et ille Noſtri exemplo in rerum futurarum prodigiis inſulae motum cenſitum fuiſſe prodidit. Qui alia optant, Cl. *Waſſe* ad *Thucydid.* conſulent.

9. Δῆλος ἐκινήθη] Quod additur, ὡς λέγουσι Δήλιοι; monſtrat, ut puto, motum istum, quem tum ſenſiſſe videbantur Delii, rem Graecis paſſim ignotam fuiſſe, vel dubitanter receptam: huic certe Deliorum narrationi fidem non adhibuit *Thucyd.* qui paulo ante bellum Peloponneſiacum, atque adeo ſeptuaginta circiter annis post, quam haec evenerunt Herodoto narrata, inmotam ante Delum ſcribit prima vice κινηθῆναι, II, c. 8. Hiſtorici utriusque loca compararunt viri clariſſimi *Ios. Waſſe*, *Ez. Spanhem.* et *Iac. Gronov.* et *Herodoti* meminit *Schol. Thucyd.* Quo tempore terram moviſſe ſecundum *Thucyd.* ſenſerunt Delii, vixit quidem *Herodotus*, ſed haec iam olim ſcripto conſignata dudum ante videtur in vulgus emiſiſſe; ut adeo Delus ipſi dici potuerit, ſi vera narrabant Delii, tum temporis πρῶτα καὶ ὕϛατα μέχρι ἐμεῦ σεισθεῖσα· ſic legit etiam ista *Valla*. VALCKEN.

12. Καὶ Ἀρτοξέρξεω] *Arcb.* Ἀρταξέρξεω auctoritatem a *Thucydide*, *Diodoro*, *Cornelio Nepote*, *Steph. Byz.* in Ἀρταῖα aliisque auſert. Enim vero *Herodotus* vulgatum probavit L. VII, 106. et 151. et una cum eo *Cteſias* et *Plutarchus*. Sunt in Perſicis nominibus plurima, quorum initium ΑΡΤΑ, ſunt quoque *Artobazanes*, *Artochines* &c.

18. Καὶ ἐν χρησμῷ &c.] *Gronovii* iudicium non temno, aliunde haec inculcata opinati. Verſum non neglexit *Euſtath.*, hinc acceptum non docens. Immo, ſi quod ſuſpicor, palam edere licet, quae ſuccedunt, δύναται δὲ κατὰ —— ſive explicationes titulorum regiorum, Grammatici quidpiam olent, non Hiſtorici. *Herodotus* ſane non ita adſolet. Sed enim maneant in poſſeſſione, quam Codd. conſpiratio illis aſſerit. In oraculi verſione ἀκίνητον *immobilem* maluit *Henr. Stephanus* Schediasm. I, 22., *Virgilius* tamen, *Inmotamque coli dedit et contemnere ventos* de Delo.

18. Καὶ ἐν χρησμῷ ἦν γ.] A *Gronovii* iudicio non diſſiderem, ſi aliis etiam in Codd. omitterentur oraculi verſus, quaeque verſum antecedunt proxima: ſed quod addit vir Egregius, *non magis Herodoto fuiſſe cauſſam adſcribendi oraculi, quam fuit Thucydidi*, id vero miraturos ſcio, qui utrumque bene noverit. Oracula, portenta, ſomnia, et ſimilia credulorum ludibria, *Thucydides* hiſtoriae gravitate cenſuit indigna; *Herodotus* ista talia non libenter tantum commemorat, ſed ita, ut vix notam effugere poſſit hominis ſuperſtitioſi. Quantum hac etiam in parte diſtent isti duo vel hic loeus eſſe queat documento: terrae motus *Herodoto* prodigium eſſe videbatur, quo mala ventura Deus portenderet; ſecundum *Thucyd.* talis perſuaſio vulgi animos occupaverat, ἐλέγετο καὶ ἐδόκει ἐπὶ τοῖς μέλλουσι γενήσεσθαι σημῆναι. Sed legat quis *Herodot.* VII, c. 57. VIII, c. 37. c. 65. c. 77. IX, c. 64. c. 99. tum *Thucyd.* II, c. 17. VI, c. 70. VII, c. 79. et in his ingeniorum animadvertet differentiam. Semel tamen *Thucyd.* L. II, c. 54., praedictionem memorat Athenis celebratam: Ἥξει Δωριακὸς πόλεμος, καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ· et evaluiſſe tandem ſcribit, ut λοιμὸς non λιμὸς antiqua vocis ſcriptura crederetur: ἦν δέ γε, οἶμαι, inquit, ποτὲ ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ Δωριὰς τοῦδε ὕϛερον, καὶ ξυμβῇ γενέσθαι λιμὸν, κατὰ τὸ εἰκὸς οὕτως ἄσονται· hinc etiam conſtare poterit, quid de talibus ſenſerit *Thucydid.* et quantum huius cauta perſpicacitas *Herodoti* praeſtet ſuperſtitioſae credulitati. VALCKEN.

22. Δαρεῖος] Occupantur eruditiſſimi viri in his examinandis *S. Bochartus*, *Th. Hyde*, *Burtonus*, et *H. Relandus* in primis Diſſert. de Vet. Ling. Perſica Sect. 23. 24. 61.; res est obſcura, et in penuria priſcae Perſarum dialecti inplicata. Advertit tamen animum meum Ἐρξῆς *Arcb.*, cui facile primas tribuo ob haec veteris poëtae ap. *Hephaeſtion.* Enchirid. p. 19. Ἐρξίη πῇ δῆτ' ἄνολβος ἀθροΐζεται ϛρατός. Quae quidem *Simonidis* ſi ſint, *Iac. Uptoni* ea coniectura, pondus addent explicationi,

Caryſtus ſubacta. Eretria accipit auxilia Athenis, ſed prodita.

Ἕλληνες [a] καλέουσι. Οἱ δὲ βάρβαροι ὡς ἀπῆραν ἐκ Δήλου, [b] προσίσχουσι πρὸς τὰς νήσους· ἐνθεῦτεν δὲ στρατιὴν τε παρελάμβανον, καὶ ὁμήρους τῶν νησιωτέων παῖδας ἐλάμβανον· ὡς δὲ περιπλέοντες τὰς νήσους, προσέσχον καὶ ἐς Κάρυστον, οὐ γὰρ δὴ σφι οἱ Καρύστιοι οὔτε ὁμήρους ἐδίδοσαν, οὔτε ἔφασαν ἐπὶ πόλις ἀστυγείτονας στρατεύεσθαι, λέγοντες Ἐρέτριάν τε καὶ Ἀθήνας, ἐνθεῦτα τούτους ἐπολιόρκεόν τε καὶ τὴν γῆν σφέων [c] ἔκειρον, ἐς ὃ καὶ οἱ Καρύστιοι παρέστησαν ἐς τῶν Περσέων τὴν γνώμην. Ἐρετριέες δὲ, πυθομένοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιστέλλουσαν, Ἀθηναίων ἐδέηθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀντέστραπτο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους κληρούχους τῶν [d] ἱπποβοτέων Χαλκιδέων [e] τὴν χώρην, τούτους σφι διδοῦσι τιμωρούς· τῶν δὲ Ἐρετριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἱ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας· οἱ μὲν γὰρ αὐτέων ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης· ἄλλοι δὲ αὐτέων, ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τῦ Πέρσεω [f] οἴσεσθαι, προδοσίην ἐσκευάζοντο· μαθὼν δὲ τυτέων ἑκάτερα ὡς εἶχε Αἰσχίνης [g] ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἥκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα· προσεδέετό τε ἀπαλλάσσεσθαί σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνῃ συμβουλεύσαντι πείθονται· καὶ ὅτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὠρωπὸν, ἔσωζον σφέας αὐτούς· Οἱ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἐρετρικῆς χώρης κατὰ τέμενος, καὶ Χοιρέας, καὶ [h] Αἰγίλια· καλέουσι

recte Graeci ex ſuo ſermone vocaverint ἐξοχείης, Ἀρήϊος, μέγας Ἄρηϊος. Barbari, poſtquam a Delo ad inſulas profecti ſunt, ſumebant illinc tum copias, tum liberos inſulanorum obſides. Ut vero inſulas praeternavigantes, Caryſtum appulerunt, Caryſtiique negarunt ſe vel obſides dare vel militare adverſus vicinas civitates, Athenas et Eretriam ſignificantes, Caryſtii tunc obſeſſi ſunt, eorumque ager vaſtatus, donec in deditionem Perſarum venerunt. Eretrienſes autem audito Perſarum exercitum adverſus ſe venire, auxilia ab Athenienſibus imploravere. Quibus non deneganda auxilia rati Athenienſes, concesſerunt ſubſidio illis ea quatuor millia hominum, qui ſorte Chalcidenſium equos alentium obtinuerant prædia. Sed Eretrienſium haudquaquam ſincerum erat conſilium, qui tametſi arcesſebant Athenienſes, tamen ancipiti ſententia vacillabant; quibusdam eorum cenſentibus urbem deſerendam, et in promontoria Eubœæ eundum; quibusdam, qui privata lucra a Perſis expectarent, proditionem molientibus. Horum utrorumque animos animadvertens AEſchines Nothonis filius, Eretrienſium primarius, patefecit Athenienſibus omnem præſentium rerum ſtatum, oravitque ut domum abirent, ne una cum illis occumberent. Hæc conſulenti AEſchini obtemperantes Athenienſes, illinc in Oropum transgreſſi, ſalutem ſibi pepererunt. At Perſæ eo advecti, naves oræ Eretricæ ad ſanum et Chœreas et AEgilia ap-

364 99 100 101

a Καλέουσι *Arcb. V.* *b* Τῆς νήσου *Med. Paſſ. Ask.*, et mox προσίσχοντο cum *Arcb. V. Paris. B.*, quī quidem tres cum *Aldo* et Edd. τῆς Δήλου. *c* Ἔκειραν *Arcb. V.* *d* Ἱπποβότων *Arcb.* ἱπποβοτέων *Paſſ.*, olim ἱπποβητέων. *e* Τούτων σφι τὴν χώρην *Ask.* et ora *Stepb.* *f* Non est in *Arcb. V.*, neque admodum est neceſsarium. *g* Deſit articulus *Paſſ.* *b* Ἀιγίλεας *Paſſ.* et deinceps δὲ ταῦτα ſine praepoſitione cum *Ask.*

cationi, tangentque Darii hanc in Graecos expeditionem: ſententia namque, *Dario ſane infelices comparantur copiae.* Haec vir doctus ad *Dionyſium* de Struct. Oration. Sect. III. p. 23.

25. Ἐκ τῆς Δήλου] Reduxi, quod olim legebatur: iterata enim toties νήσου vox accidit ingrata, ſcholii foetus. Προσίσχοντο, tot Codd. protectum, volentibus relinquo. Non *Ariſtophanis* Plut. v. 1097. τῷ μειρακίῳ προσίσχεται neſcio, ſed in navium adpulſu qui poſuerit, habeo neminem, qui vero προσίσχειν, praeter Herodotum innumeros. Neque decerno, *Vallam* deinceps παραπλέοντες τὰς νήσους ſuis in ſchedis legiſſe: in meis nusquam certe. Perſae circum Cycladas, Euboeam petentes, navigarunt.

39. Τῶν ἱπποβοτέων] Sic de coniectura Cl. *Abr. Gronovius* ad *AElian.* Var. VI, 1., quam MSS. certiſſimam praeſtant. De his ſupra L. V, 77. Quod autem post pauca ex *Arcb.* adfertur a *Galeo* ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ ἐλθεῖν ἐς τὰ ἄκρα, id additamentum in eo non reperitur. *Laurentius* explevit de ſuo orationem, ut mollior incederet. Tale de Theſpienſibus L. VIII, 50. αὐτέων ΕΚΛΕΛΟΙΠΟΤΩΝ ἐς Πελοπόννησον. Alia hoc de genere Cel. *Hemſterhuſius* ad Plut. V. 1170.

43. Ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα] Indocti lectoris ſupplementum videtur, quod Codices praebent *Vallae* et *Arcb.* ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἐλθεῖν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης· verbum enim noſter poſuiſſet adcommodatius, qualia nonnunquam ſubiiciuntur phraſi ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν· vid. quae clar. *Taylor* adſcripſit ad *Lyſiae* p. 48, 49. Herodoteum, quod vulgatur, ſatis ista commendarent etiam ſola VIII, c. 50., αὐτέων ἐκλελοιπότων ἐς Πελοπόννησον· alia praeterea dedit Clar. *Abreſcb.* aptiſſima Diluc. *Thuc.* p. 493. Illuc urbe derelicta fugere voluerunt, ubi Perſicae claſſi non patebat acceſſus. Fuerunt ab antiquiſſimis temporibus infames Εὐβοίας ἄκραι· *Euboicae cautes, ultorque Caphareus, Virg.* Aen. XI, v. 260. In *Scbol.* ad *Eurip.* Or. v. 432. Nauplius φρυκτωρίας ἦψε περὶ τὰς ἀκτὰς τῆς Εὐβοίας· frequens haeret illic etiam menda: ſcribendum ἄκρας. Εὐβοίας ἄκραι *Sophocli* memorantur Trach. v. 801. Ut hic *Herod.* meminit et τῶν ἄκρων τῶν Εὐβοϊκῶν, VII, c. 192. *Dion Chrys.* in Euboica p. 99. D. ὅταν οὕτω πιεσθῇ τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τῶν νεφῶν· orationis initio, μόλις, ait, διεσώθημεν πρὸς τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας· ſic proximum vocabant ſcopuloſum mare. ibid. p. 100. A. ἄγρια καὶ σκληρὰ τῆς νήσου τὰ πρὸς τὸ πέλαγος· καὶ ταῦτ' εἶπεν ἐξὶ τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας λεγόμενα· *Herodoto* VIII, c. 13., aliisque. *Philoſtr.* in Heroicis p. 716., τὸ λεγόμενον πῦρ ὑπὸ Ναυπλίου περὶ κοίλην Εὔβοιαν ἐπὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀρθῆναι. *Livius* XXXI, c. 47. *est*, ait, *ſinus Euboicus, quem Coela vocant, ſuſpectus nautis:* proſtat ibi docta *Dukeri* nota. Sunt itaque eadem propemodum τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας et τὰ ἄκρα. Cur ſic dicantur ex his *Polyaeni* p. 300., εἰ δὲ ἡ θάλασσα κοίλη γένοιτο, ſimilibusque et hodiedum uſitatis licet aeſtimare. VALCKEN.

47. Ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα] Ionicis Atticisque tritiſſima locutio. *Euripid.* Med. v. 917. Οἶμαι γὰρ ὑμᾶς τῆσδε γῆς Κορινθίας Τὰ πρῶτ' ἔσεσθαι et Orest. v. 1252. Τὰ πρῶτα κατὰ Πελασγὸν ἔδος Ἀργείων. *Dio Caſſ.* L. XXXVI. p. 16. C. ὅτι τά τε πρῶτα τῆς βουλῆς ἦν. *Syneſius* Dion. p. 35. B. Εὐδοξον ἄνδρα τὰ πρῶτα τῶν Ἀριστοτέλους ὁμιλητῶν. Non adcumulo plura. Vide *Tib. Hemſterhuſium* ad *Luciani* Tim. C. 35.

54. Κατὰ τέμενος] Cl. *Reiskius* loci proprium nomen arbitratur, cuiusmodi Siciliae prope Syracuſas Τέμενος ap. Ethnicographum. Venit olim in mentem, ſcriptum hic fuiſſe primitus κατὰ Ταμύνας, cuius in *Strabonis* L. X. p. 687. clariſſima mentio et in *Stephano Byz.*; cui cum omnes ſuſpicioni refragentur MSS., forte Noſtri τέμενος Iovis est Tamynaei ſive Apollinis, variatur enim in titulo, quo de *Strabo*, ad oppidum Tamynas: tum τὸ τέμενος verius meliusque. Aeſtum *Gronovii* ſedant duo Codd., κατασχόντες δὲ ταῦτα —— praeferentes, omiſſo ἐς, utique non male.

54. Κατὰ τέμενος] Articulus ſaltem requireretur κατὰ τὸ τέμενος· ſic vicinum Apollinis templum fuiſſet deſignatum. Sed *Herodotum* ſcripſiſſe ſuſpicor κατὰ Ταμύνας. *Strabonem* ſequutus *Harpocrat.* in V. πόλις ἐστὶν ἐν Εὐβοίᾳ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἐρετριέων αἱ Ταμύναι vid. *Holſten.* ad *Steph. Byz.* In urbis nomine ſcribendo *Demoſthenes* et *AEſchines* ſibi conſtant: ἐν Ταμύναις et εἰς Ται-

applicuerunt: potitique his locis, continuo equos expoſuere, et tanquam cum hoſtibus conflicturi ſe inſtruxere. Adverſus quos non decreverunt Eretrienſes ſibi eſſe prodeundum: ſed quandoquidem ſententia de urbe non deſerenda evicerat, dabant operam ut mœnia cuſtodirent. Adorientibus autem ea Perſis, acri pugna per ſex dies certatum est: multisque utrimque cadentibus, ſeptimo die Euphorbus Alcimachi filius, et Philagrus Cyneæ, inter populares ſuos viri ſpectati, urbem hoſtibus prodidere. Quam ingreſſi Perſæ, templa postquam ſpoliavere, incenderunt, in ultionem eorum templorum, quæ Sardibus deflagraverant, hominibus iuſſu Darii in ſervitutem
102 redactis. Potiti Eretria, et paucos illic dies morati, in Atticam navigaverunt, tum acriter ſe coërcentes, tum rati idem ſe illaturos Athenienſibus quod Eretrienſibus intuliſſent: etenim erat locus Atticæ Marathon ad equitandum opportuniſſimus, et proxime Eretriam; ideo huc illos Hippias
103 Piſiſtrati filius deducebat. Eodem Athenienſes et ipſi re audita ad vim arcendam proceſſerunt, decem præfectis ſibi ducibus: quorum decimus erat Miltiades, cuius patrem Cimonem Steſagoræ filium, ut fugeret ex Athenis Piſiſtratum filium Hippocratis coëgerat caſus, et dum exul erat, obtinere palmam Olympicam quadriiugo certamine contigerat: quam victoriam muneris gratia tranſtulit in Miltiadem fratrem uterinum: proximaque Olympiade eisdem equabus iterum vincens concesſit Piſiſtrato, ut renunciaretur, et ſic victoria in hunc translata rediit in domum ſuam reconciliatus, idemque quum eisdem equabus aliam Olympiadem vicisſet, a filiis Piſiſtrati interfectus est, non iam vivo Piſiſtrato. Interfecerunt autem eum ad Prytaneum, noctu ſummisſis percuſſoribus, ſepultusque ante urbem trans

κατασχόντες δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία, αὐτίκα [a] ἵππους τε ἐξεβάλλοντο, καὶ παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι· οἱ δὲ Ἐρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ [b] μάχεσθαι οὐκ ἐπαινέοντο βουλήν, εἶκαν δὲ [c] διαφυλάξαιεν τὰ τείχεα, τούτῳ σφι [d] ἔμελε μέν, ἐπεί τε εἶχα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν· προσβολῆς δὲ γενομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος [e] ἔπιπτον ἐπὶ ἓξ ἡμέρας πολλοὶ μὲν ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἑβδόμῃ Εὔφορβός τε [f] ὁ Ἀλκιμάχου, καὶ Φίλαγρος ὁ Κυνέου, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προδιδοῦσι τοῖσι [g] Πέρσῃσι· οἱ δὲ, ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν, τοῦτο μὲν, τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτιώμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν· τοῦτο δὲ, τοὺς ἀνθρώπους ἀνδραποδίσαντο, κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς. Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν, καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας, ἔπλεον [h] ἐς τὴν Ἀττικὴν κατέργοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταυτὰ τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριέας ἐποίησαν· καὶ, ἦν γὰρ [i] ὁ Μαραθὼν ἐπιτηδεώτατος χωρίον τῆς Ἀττικῆς, ἐνταῦθα εὖσαι, καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίης, ἐς τοῦτό σφι κατηγέετο Ἱππίης ὁ [k] Πεισιστράτου. Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβοηθεον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα· ἦγον δὲ σφέας στρατηγοὶ δέκα· τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τῷ τὸν πατέρα Κίμωνα τὸν Στησαγόρεω κατέλαβε φυγεῖν [l] Ἀθηνέων Πεισίστρατον τὸν Ἱπποκράτεος· καὶ αὐτῷ φεύγοντι, ὀλυμπιάδα ἀνελέσθαι τεθρίππῳ συνωρίδι· καὶ ταύτην μὲν τὴν νίκην [m] ἀπολομένην, τωὐτὸ ἐξεργάσασθαι τῷ [n] ὁμομητρίῳ ἀδελφεῷ Μιλτιάδῃ· μετὰ δὲ, τῇ ὑστέρῃ ὀλυμπιάδι τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι νικῶν, παραδιδοῖ Πεισιστράτῳ ἀνακηρυχθῆναι· καὶ τὴν νίκην παρεὶς τούτῳ, κατῆλθε ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ ὑποστρωφώμενος· καί μιν ἀνελόμενον [o] τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι ἄλλην ὀλυμπιάδα, κατέλαβε ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν Πεισιστράτου παίδων, οὐκέτι [p] περιόντος αὐτοῦ Πεισιστράτου· κτείνουσι δὲ οὗτοί μιν κατὰ τὸ πρυτανήιον, νυκτὸς [q] ὑπείσαντες ἄνδρας· τε-

θάφθαι

[a] Ἵππους τε καὶ πεζοὺς *Brit.* [b] *Med. Ask. Paſ.*, ceteri μαχέσασθαι cum *Aldo.* [c] Περιφυλ. *Arcb.* [d] Περιέμελλεν *Arcb.* περὶ ἔμελε *Paſ.* [e] *Arcb. V. M. Paſ. Ask.*, in *Aldo* et aliis ἔπιπτον μὲν ἐπὶ. [f] Deſideratur ὁ in *Arcb. V.* [g] *Med. Paſ. Ask. V. Arcb.*, prius Πέρσῃσι τὴν πόλιν. Conf. *Gronov.* [h] Ἐς γῆν τὴν Ἀττικ. ora *Stepb. Paſ.*, non inconmode pro uſu, tum κατεργάζοντες *Arcb. V.* et *Paſ.* ex ſcholio. Porro ταυτὰ *Arcb.*, quae et *Reiskii* coniectura: ante ταῦτα. [i] Ἡ Μαραθ. *Med. Paſ.*, in *Arcb. V.* articulus non reperitur. [k] Πεισιστράτεω *Arcb.* [l] *Med. Paſ. Ask.* et *Ed. Genev.*, recte: Ἀθηναίων olim. [m] Ἀνελομένῳ *Med. Ask.* [n] Ὁμομήτορι *Arcb. V.*, quod praeiudicio *Th. Galei* multo praeſtantius. Tu vide C. 38. [o] *Med. Paſ. Ask. Arcb. V. Paris. B.*, praeclare. Prius τοῖσι αὐτοῖσι et bis quidem. [p] Παρεόντος *Arcb.* [q] Πείσας *Arcb.*, prave. Mox διακοίλης iunctim plerique.

Ταμύνας legitur apud *Dem.* c. Mid. p. 364, 301. C. Boeot. p. 578, 20. *AEſch.* C. Ctes. p. 66, 5, 14. qui in Or. de falſa legat. p. 50, 40. τὴν ἐν Ταμύναις μάχην memorat, laudemque ſibi reportatam; quo ſpectat *Philoſtr.* p. 508. VALCKEN.

62. Ἔπιπτον ἐπὶ ἓξ ἡμέρας] Expulſum et Cl. *Gronovio* μὲν ſervari potuiſſe, *D'Orvillius* ad *Chariton.* VI, 5. p. 561. opinabatur, haud inprudenter quidem, niſi ſchedarum voluntas aliud poſtularet. Eretriae proditores *Euphorbus* et *Philagrus* ſunt in *Plut.* de Garrul. p. 510. B., et *Pauſania* VII, 10., ubi in Graecis Φίλαβρος Κυνέου, in Latinis melius. *Strabonem* memoria fefellit, quando L. X. p. 687. de Eretria τὴν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, ΣΑΓΗΝΕΤΣΑΝΤΕΣ, ὡς φησιν Ἡρόδοτος τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει. Nihil hic talis modi. *Platonis* in Menex. p. 240. verba in doctiſſimi ſcriptoris haerebant recordatione. Vide Cl. *Valckenarium* ad L. III, 149.

64. Φίλαγρος ὁ Κυνέου] Hoc congruit Eretrienſi nomen, non illud male ominatum Φίλαβρος, quod vulgatur ap. *Pauſan.* in catalogo proditorum Graeciae VII, p. 546. —— Quando mox Eretrienſes Perſae dicuntur ἀνδραποδίσασθαι κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολὰς, ſi iuſſerat Darius σαγηνευθῆναι, fecerunt quomodo fecisſe ſcribit praeter ceteros *Strabo:* vid. notata in L. III, c. 149. *Nullam* Herodotum tamen *istius rei fecisſe mentionem* monuerat iam *Petavius* in *Iulian.* p. 79. A. —— Sequentia, nec *Vallae*, neque ceteris intellecta, recte ceperunt *Gron.* et *L'Auteut des Eſſais de Crit.* p. 184. Vicinum, κατέργοντες πολλὸν, vellem nobis explicuiſſent. VALCKEN.

71. Κατέργοντές τε πολλὸν] *Lautentii* Latina, *magnam partem vaſtaverunt*, κατεργάζοντες trium Codd. explicant, ad rem bene, modo isti formae ea ineſſet notio. Taliter κατεργάζεσθαι in Muſis atque apud alios frequens. Fieri fortaſſe potuit, idem ut ſignificatus illi participio adhaeſerit: alioqui κατέργοντες valere oportebit, non, quae viri Cl. verſio, *ſe coërcentes*; ſed Athenienſes in anguſtias cogentes et concludentes, veluti L. V, 63. Adſunt et uberes correctionum vlae, *Reiskii* ſollertia munitae, κακεργέοντες, *multa mala inferentes*, καταργέοντες h. e. καταραθυμοῦντες, *tempus nihil agendo conſumentes*, καταράττοντές τε πολλὸν, *magno inpetu irruentes*. Eas ego premere non auſim. Vaſtitatem agrorum, a Perſis tum effectam, *Plut.* Ariſtid. p. 321. A. indicat.

73. Ὁ Μαραθὼν] Διγενὴς ἡ λέξις, ὃ καὶ ἡ Μαραθὼν, monitore *Euſtath.* ad Odyſſ. p. 1568, 44.; Ionum ore ἡ Μαραθὼν, ni fallit *Thom. Magiſter:* fallere autem *H. Stephanus* App. de Dialect. p. 157. decernit, Grammatico *Herodotum* L. I, 62. et hoc ipsum aliaque ex C. 107. obiiciens. Sed enim ἡ Μαραθὼν hic in ſchedis: neque latet, quantum ſibi arrogauerint. Adde *Porphyrium* Q. Homer. VIII., τὴν Μαραθῶνα Ionibus vindicare, et eruditos *Thomae M.* interpretes.

Equæ victoria triplici Olympica illustres. Miltiades post pericula ab hostibus et accusatoribus dispulsa dux Athenienſium. Phidippides curſor. Panis apparitio faventis Atheniis.

θαπται δὲ Κίμωνα πρὸ τοῦ ἄστεος, πέρην τῆς διὰ Κοίλης καλεομένης ὁδοῦ· κατα τοῦτο δὴ αὐτῷ αἱ ἵπποι a τεθάφαται αὗται αἱ τρεῖς ὀλυμπιάδας ἀνελόμεναι· ἐποίησαν δὲ καὶ ἄλλαι ἵπποι ἤδη τοῦτο τοῦτο Εὐαγόρεω Λάκωνος· πλέω δὲ τούτων, b ὠδαμαί· ὁ μὲν δὴ πρεσβύτερος τῶν παίδων c τῷ Κίμωνι Στησαγόρης ἦν τηνικαῦτα παρὰ τῷ d πάτρῳ Μιλτιάδῃ τρεφόμενος ἐν τῇ Χερσονήσῳ· ὁ δὲ νεώτερος παρ' αὐτῷ Κίμωνι e ἐν Ἀθήνῃσι, τύνομα ἔχων ἀπὸ τοῦ οἰκίσαντος τῆς Χερσονήσου Μιλτιάδεω, Μιλτιάδης. Οὗτος δὴ ὢν τότε ὁ Μιλτιάδης ἦκων ἐκ τῆς Χερσονήσου, f καὶ ἐκπεφευγὼς διπλόον θάνατον, ἐστρατήγεε Ἀθηναίων· ἅμα μὲν γὰρ, οἱ Φοίνικες αὐτὸν οἱ ἐπιδιώξαντες μέχρι Ἴμβρου, περὶ πολλοῦ ἐποιεῦντο λαβεῖν τε καὶ ἀναγαγεῖν παρὰ βασιλῆα· ἅμα δὲ, ἐκφυγόντα τε τούτους, καὶ ἀπικόμενον ἐς τὴν ἑωυτοῦ, δοκέοντά τε εἶναι ἐν σωτηρίῃ, ἤδη τοιαυτεῦτέν μιν οἱ ἐχθροὶ ὑποδεξάμενοι, g καὶ ὑπὸ δικαστήριον αὐτὸν ἀγαγόντες, ἐδίωξαν τυραννίδος τῆς ἐν Χερσονήσῳ· ἀποφυγὼν δὲ καὶ τούτους, στρατηγὸς ἦτα Ἀθηναίων ἀπεδέχθη, αἱρεθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου. Καὶ πρῶτα μὲν, ἐόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστεϊ οἱ στρατηγοὶ, ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα h Φειδιππίδην, Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ i ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα· k τῷ δὴ, ὡς αὐτός τε ἔλεγε Φειδιππίδης, καὶ Ἀθηναίοισι ἀπήγγελε, περὶ τὸ Παρθένιον ὄρος τὸ ὑπὲρ Τεγέης ὁ Πὰν περιπίπτει· βώσαντα δὲ τύνομα τοῦ Φειδιππίδεω τὸν Πᾶνα, Ἀθηναίοισι κελεῦσαι ἀπαγγεῖλαι, διότι ἑωυτοῦ οὐδεμίην ἐπιμέλειαν ποιεῦνται, ἐόντος οὕνεκα ἤδη Ἀθηναίοισι, καὶ πολλαχοῦ ἀγα-

trans viam, quæ per Cœlam vocatur: et e regione eius ſepultæ ſunt equæ illæ, quæ tres Olympicas victorias reportarant. Idem quod istæ, iam aliæ equæ fecerant, quæ fuerunt Euagoræ Laconis: aliæ præterea nullæ. Per idem tempus maior natu filiorum Cimonis Steſagoras, apud Miltiadem patruum in Cherſoneſo educabatur: minor autem apud ipsum Cimonem Athenis erat, nomen habens Miltiades a Miltiade Cherſoneſi conditore. Hic igitur Miltiades e Cherſoneſo tunc pro- 104
fectus, dux Athenienſium erat, e duplici cæde elapsus; nam ſimul eum Phœnices usque ad Imbrum perſequuti, in magno negotio habebant capere hominem, ut ad regem perducerent; ſimul ab iis elapsum, et domum ſuam reverſum, ac ſe ſalvum eſſe exiſtimantem, inimici ſui inde exceperunt, et iudicio ſubiecerunt, accuſantes occupatæ in Cherſoneſo tyrannidis. Sed et hoc reatu liberatus, ita ſuffragiis populi dux Athenienſium declaratus est. Duces 105
autem quum adhuc in urbe eſſent, ante omnia præconem Spartam mittunt. Phidippidem, illum quidem Athenienſem, ſed diurnum curſorem et id ipsum meditantem. Huic Phidippidi, ut ipse dicebat, et Athenienſibus renunciavit, circa Parthenium montem, qui ſupra Tegeam est, obvius fuit Pan: compellatoque nominatim Phidippide, iuſsit nunciari Athenienſibus, quid ita illi nullam gererent curam ſui, qui ipſis benе nunc vellet, quique iam ſæpenumero de eis

a Τεταφ. id. b Οὐδαιμαὶ id. c Abest *V. Arch.* d Πάτρῳ οἱ *Arch.*; vocabulum explicat *Euſtath.* p. 316, 8. ad *Hom.* et *Tb. Mag.* in Τίθην. e *Med. Ask. Paſ.*, ἐν deerat ceteris, nec requirebatur. Mox οὔνομα tantum *V. Ask.* f *V. Med. Ask. Paſ.* et *Suid.*, qui haec exſcripſit in Μιλτιάδης. Copulam vulgo omittebant. g Καὶ ὑπὸ *Arch. V.*, tum, negligentes αὐτὸν, ἀγαγόντες cum *Brit. Med. Paſ. Ask. Paris. B.*, in *Suid.* ἀναγαγ., olim ἐσαγαγόντες. h Φιλιππίδην *Arch. V. Valla* ſemper: excerpſit Schol. *Hermogenis* p. 407. i Ἡμεροδρόμην ora *Steph. Paſ. Vind.* k Hiatus hic in *Arch. M.* usque ad C. 106. περιπεσοῦσαν.

92. Πέρην τῆς διὰ Κοίλης] Sic *Io. Meurſium* Ceram. Gem. C. 24. ſecutus pingi iuſsi. Διακοίλης, nexis vocibus, conſiſtere non potest. Atticae Κοίλη e *Marcellino* ſcriptisque marmoribus nota, haud longe Ceramico aberat. Unde *AElian.* Anim. XII, 40. Μιλτιάδης δὲ τὰς ἵππους τὰς τρεῖς ΟΛΤΜΠΙΑ ἀνελομένας ἔθαψεν ἐν ΚΕΡΑΜΕΙΚΩι· καὶ Εὐαγόρας ὁ Λάκων. —— Quae cuncta hinc derivata cum ſint, bene *Iac. Perizonius* ad *AEliani* Var. IX, 32. τρεῖς Ὀλυμπιάδας reposuit, alioqui τρὶς Ὀλύμπια. cum Cl. *Io. Matth. Geſnero*, qui de equabus huiusmodi erudite in *Columellam* R. R. III, 9.

92. Τῆς διακοίλης καλ. ὁδοῦ] Cum *Io. Meurſio* in Ceramico Gem. C. 24. ſcribendum cenſeo: πέρην τῆς διὰ Κοίλης καλεομένης ὁδοῦ, *ultra viam, quae quod trans Coelam ducat nomen inde ſuum accepit.* Fuit enim ſepulcrale Cimonis monumentum prope urbem ἐν Κοίλῃ, atque adeo ultra viam, quae vocabatur ἡ διὰ Κοίλης ὁδός. *Marcellin.* in vita *Thucyd.* p. 3, 25. πρὸς ταῖς Μελιτίσι πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν Κοίλῃ τὰ καλούμενα Κιμώνεια μνήματα· huic vitae ſubiectus ſcriptor incertus, a praecedentium auctore diverſisſimus, (cuius incipiunt obſervata p. 7, 46. ab Ἰσέον) p. 9, 23., ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν πυλῶν ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ Κοίλη καλεῖται· conf. tertius vitae *Thuc.* ſcriptor p. 12, 12. Praeter Archinum, *Meurſio* memoratum de Pop. Att. in Κοίλῃ, qui ἐκ Κοίλης cenſerentur cives innotuerunt Attici Chaeredemus Εὐαγγέλου, Phidon, et Leptines ex *Schol.* in *Ariſtoph.* A. v. 1128., *Iſocrate* p. 375. D. *Demoſth.* p. 397, 104. VALCKEN.

97. Πρεσβύτερος τῶν παίδων τῷ Κίμωνι] Conſimili ſtructura εἷς μὲν δὴ τῶν ποταμῶν τοῖσι Σκύθῃσι L. IV, 51. et L. IX, 107. καὶ ἠγάγετο ἐς ἑωυτοῦ Δαρείῳ τὴν γυναῖκα, *filii Darii uxorem.* Error *Thomae Mag.*, παρὰ τῷ πάτρῳ explicantis ἤγουν τῷ πάππῳ, reprehenſus merito fuit a *P. Leopardo* Emend. VII, 20. et *I. Rutgerſio* Var. L. I. p. 33.

98. Παρὰ τῷ πάτρῳ Μιλτ.] Recte *Euſtath.* in Il. B. p. 239, 16., ὡς παρ' Ἡροδότῳ Πάτρως ὁ ἀπὸ πατρικοῦ ἀδελφοῦ θεῖος, οὕτω νῦν (Il. B. v. 661.) ὁ ἀπὸ μητρικοῦ, Μήτρως· hac etiam in voce ſibi conſtat *Herod.* L. II. c. 133. IV, c. 76. VII, c. 10. In his noſtris errasse *Thomam Magiſt.* *I. Rutgers.* oſtendit Var. Lect. pag. 33. VALCKEN.

8. Καὶ ὑπὸ δικαστήριον] Addita ex Codd. copula ſermonem, nonnihil antea hiulcum, inſtruxi. Quod proxime autem τοιαυτεῦτέν μιν οἱ ἐχθροὶ —— in μὲν docti viri ſuſpicione converſum memini, quoniam αὐτὸν ἀγαγόντες conſequitur. Eiicerem ego poſterius potius fide eorundem librorum, ſi quae rei necesſitas, qualis in Herodotea redundantia et aliorum nulla. Conſer *Diodoro* adpoſita L. I, 97. IV, 39.

13. Φειδιππίδην] *Corn. Nepos* expreſsit, *Philippidemque curſorem eius generis, qui hemerodromi vocantur*, ubi in curſoris, prorſus uti hic, nomine libri non conſpirant, *Phidippidem* dantes. In *Pollucе* III, 148. Φιλιππίδης ἡμεροδρόμος, hinc, opinor, acceptus: eadem *Luciani* ſcriptura T. I. 727., *Plut.* Malign. p. 862. A., *Pauſan.* I, 28., *Libanii* T. I. p. 138., *Plinii* Hiſt. N. VII, 20., *Solini* Polyh. C. I. Non me clam est, V. Cl. *Salmaſium Palmeriumque* Φειδιππίδην ubique praeferre ob *Herodoti* exemplum: at dubium illud est. Retinebo tamen, valde metuens de explorata ſcriptionis eius veritate, Φειδιππίδην. *Hemerodromos*, οὐ χρωμένους ὑποδήμασι ἐν ταῖς ὁδοῖς, *Muſonius* ἀνυποδησίαν collaudans in *Stob.* Serm. I. p. 18., teſtimonio esſe voluit, plura de iisdem et elegantia vetus ſcriptor in *Steph.* Sched. VI, 2.

18. Ἀθηναίοισι κελεῦσαι ἀπαγγεῖλαι] Eadem hinc de Pane narrat *Pauſan.* I, p. 68. ſimilia Suidas in Ἰππίας. Huic, a Miltiade forſan excogitatae, fraudi ſimilem commentus est Pericles, narratam *Frontino* Stratag. I, c. XI, 10. et ſummi duces Archidamus, Ageſilaus, Epaminondas plebis ſuperſtitione ſcienter leguntur uſi. Tegeatis non minus quam Athenienſibus istam Panis adparitionem viſam ſuisse veram ex *Pauſaniae* conſtat Arcad. p. 710. In *Schol.* MS. ad *Ariſtidis* Panathen. Philippidae, ſeu Phidippidae, dixisse fertur Pan: ὅτε τῇ μάχῃ παρέσομαι· εἶτα δὲ Ἀθηναίοις τιμᾶν με· huic quoque divino iuſsui libenter Athenienſes rebus compoſitis obſecundasse docet *Herod.* ἱδρύσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλι Παγὸς ἱρόν· teſtis est et Pan ipse *Lucianeus* I, p. 272. Ἀθη-

eis bene meritus fuisset atque etiam futurus esset. His verbis fide habita, Athenienses, quando eorum tandem status erat bene constitutus, extruxerunt sub arce templum Panis: illique annuis sacrificiis ex quo nuncium accepere, sacrificant, et lam-
106 padis cursu supplicant. Tunc autem Phidippides hic a ducibus missus, quando sibi dixit etiam Pana apparuisse, secundo die postquam Atheniensium urbe exivit, Spartam pervenit, adiensque magistratus, Lacedæmonii, inquit, orant vos Athenienses ut sibi opem feratis, nec civitatem inter Græcos vetustissimam negligatis, in discrimen adductam, ut barbaris serviat. Etenim Eretria direpta est, insignique civitate Græcia imbecillior reddita. His mandatis a Phidippide expositis, placebat quidem Lacedæmoniis opem ferre Athenienses: sed id sibi impossibile confestim facere erat, nolentibus legem rumpere: nam erat nonus dies stantis mensis, quo die negabant se progressuros, orbe lunari non impleto. Et isti quidem plenilunium expecta-
107 bant. Hippiæ autem Pisistrati filio, qui barbaros in Marathonem ducebat, visum hoc in somnis superiore nocte oblatum est: Videbatur sibi Hippias cum matre concumbere:

a γενομένῳ σφίσι χρησίμῳ, τὰ δ' ἔτι καὶ ἐσομένῳ· καὶ ταῦτα μὲν Ἀθηναῖοι, καταστάντων σφίσι εὖ ἤδη τῶν πρηγμάτων, πιστεύσαντες εἶναι ἀληθέα, ἱδρύσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλι Πανὸς ἱρὸν, καὶ αὐτὸν ἀπὸ ταύτης τῆς ἀγγελίης θυσίῃσι ἐπετείῃσι καὶ λαμπάδι ἱλάσκονται. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος, ὅτε σφέ οἱ ἔφη καὶ τὸν Πᾶνα φαντάζεσθαι, b δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ· ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε, „ Ὦ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑ„ μέων δέονται σφίσι βοηθῆσαι, καὶ μὴ περιιδεῖν πό„ λιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἕλλησι δουλοσύνῃ πε„ ριπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰς c Ἐ„ ρέτρια τε νῦν ἀνδραποδίσται, καὶ πόλι λογίμῳ ἡ „ Ἑλλὰς γέγονε ἀσθενεστέρη". Ὁ μὲν δὴ σφι τὰ ἐντεταλμένα d ἀπήγγελε· τοῖσι δὲ e ἔεδε μὲν βοη- 366
θέειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δέ σφι ἦν τοπαραυτίκα ποιέειν ταῦτα, οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰς f ἰσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη· εἰνάτῃ δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι g ἔφασαν, μὴ οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου· οὕτω μέν νυν τὴν παρασκὴν ἔμενον. Τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέετο Ἱππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα, τῆς παρεχομένης νυκτὸς ὄψιν ἰδὼν h ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε· ἐδόκεε ὁ Ἱππίης τῇ μητρὶ τῇ ἑωυτοῦ

a Γενομένου σφίσι sine interposito ἤδη *Pasc.*, mox Sch. *Hermogen.* πολλαχῇ cum *Ask. Pasc.*, sicuti I, 42. Porro τὰ δ' ἔτι uterque, ceteri cum *Aldo* τὰ δέ τι. b Citat *Plut.* Malign. p. 862. A., non sine lo-
ligine. c Νῦν Ἐρετρ. τε *Arch. Pasc.* d Ἀπάγγ. *Arch. Pasc. Vind.*, sine augmento. e Habet *Suid.* in Ἐαδότα. f Ἰσαμένου *Vind.* et *Plut.* p. 861. F., ubi prius εἰνάτη ob sequens interiit: olim erat ἰσαμένης vitiose. g Desideratur in *Arch. V.* h Absunt tria seqq. ex *M. Pasc. Ask.*

Ἀθηναίοισι συμμαχήσας οὕτως ἠρίστευσε ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἀριστεῖον ἤρέθη μοι τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. Panis αὔλιον et τὸ τοῦ Πανὸς dixit *Aristoph.* Lys. v. 722. et 910. alia dedit *Meurs.* Ath. Att. II, c. 8. In *Schol.* Ed. ad *Aristid.* T. II. p. 172., Pani dicuntur βωμὸν ἱδρύσασθαι et θυσίας ἐπιτελέσαι. Herodotea, καὶ λαμπάδι ἱλάσκονται, *Meurs.* attigit in Gr. Feriata v. Λαμπάς. VALCKEN.

21. Γενομένου σφίσι χρησίμου] Odiosa vocis ἤδη repetitio nunc cessabit. *Hermogenis* Schol. in praegressis eam neglexit, εὖνου ὄντος αὐτοῖς repraesentans. Potior *Pasc.* voluntas, in quam *Reiskii* inclinavit opinatio, mox, sicuti in duobus MSS., τὰ δ' ἔτι legentis, proba utique sententia. Scholiastes ille τὰ δὲ, καὶ ἐσομένου tantum.

28. Δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθ. ἄστεος] Obscura de Phidippide *Plutarchi* insectatio est, iniusta tamen. Spatium ab illo cursore, absolutum biduo, stadiis MCCXL. finiit *Solinus* et magnus eius interpres p. 33., *Plinius* vero MCXL. Hist. Nat. VII, 20., ubi docte *Harduinus*.

28. Δευτεραῖος —— ἦν ἐν Σπάρτῃ] Plusquam mille ducenta stadia biduo confecisse *Salmas.* monuit ad *Solin.* p. 45. Miror quod scribit *Plutarch.* de *Herod.* Malign. p. 862., Phidippidem παρακαλοῦντα Λακεδαιμονίους ἐπὶ τὴν μάχην ἐκ τῆς μάχης γεγενημένον ante pugnam Marathoniam Spartam missus, victoriae reportatae nuncius Athenas venit, *Luciano* teste T. I. p. 727., λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην εἰσιέναι πρὸς τοὺς ἄρχοντας, —— χαίρετε, νικῶμεν, καὶ τοῦτο εἰπὼν συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκτεῖναι· ubi forte scribi praestiterit ἐναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ. In *Scholiis* ineditis ad *Aristid.* Panathen. vatis iussu Plataeis missus ad ignem sacrum Delphis petendum ἀπῆλθεν εἰς Δελφοὺς, καὶ ἦλθεν αὐθημερὸν χιλίους σταδίους ποιήσας· καὶ ἐλθὼν ἐς Πλαταιὰς, καὶ βίψας ἐν μέσῳ τὸ πῦρ ἐτελεύτησε μὴ ἐνεγκὼν τὸν κάματον. VALCKEN.

38. Ἦν γὰρ ἰσαμένου μηνὸς εἰνάτη] Sermonis indolem hoc postulare *Gronovius* agnovit. Bene *Vindob.* et *Plutarchus*, in cuius Glor. Athen. p. 349. E. ἕκτῃ μὲν ἰσαμένῃ Βοηδρομιῶνος simili peccato. Superius C. 57. καὶ ἑβδόμας ἰσαμένου τοῦ μηνός· *Plut.* Sympos. VIII. p. 717. B. τῇ ἕκτῃ τοῦ Θαργηλιῶνος ἰσαμένου. In talibus enimvero pauca abunde sunt. Hic criminosa *Plutarchi* accusatio Malign. p. 861. F., *Herodotum* asperrime stringens, examen meretur. Negat τῆς πανσελήνου religione Spartanos ab expeditionibus abstinuisse, audacter ea in re *Pausaniae*, *Luciano*, si tamen is auctor Ἀστρολογίας, C. 25., scriptori Περὶ ποταμῶν, cui *Plutarchi* nomen inponitur, *Hermogeni*, et quos plures *Io. Meursius* Miscell. Lacon. II, 9. adpellavit, obnixus. Ad hoc, partae victoriae Marathoniae diem VI. fuisse Boëdromionis, in perpetuum eius monumentum ad posteros sacratum: quod, ne vacillantem putes, ter insinuat, etiam in Camilli Vit. p. 138. A. Falsum propterea largiter *Herodotum*, alios turpiter circumscribere, coelum ipsum, dierum rationem, omnes res confundere. Gravis profecto accusatio, sed in insectatoris reditura, sicuti prudenter *Ioach. Camerarius* Proem. in Herodot. p. 715. *Ed. Gronov.*, caput. Nam de lege, verba eruditi eius viri sunt, deque praelii die, sua fide adfirmante utroque, venia, opinor, dabitur ei, qui fidem *Herodoti*, proxime ad Marathonii certaminis aetatem pertinentis, atque ex illis, qui conflictui adfuerunt, haud pauca edocti, pluris sibi faciendam quam *Plutarchi* putaverit. At VI. tamen Boëdromionis dies sollemnis illi victoriae Athenis? Esto: Quid enim, si mense, cuius nomen *Herodotus* praesit, Metagitnione, quo Spartae *Carnia* celebrabantur, pugna in campo Marathonio fuerit pugnata? *Carnia* sane, pariterque luna, nondum pleno orbe fulgens, ne abitum Lacedaemonii maturarent, impedimento erant, uti L. VII, 206. Ita praelium festo illo die, quod accusator non diffitetur, fuit prius, relato deinde in VI. Boëdromionis. Haec et plura pro *Herodoto* eruditissimus *Freretus* Comment. Acad. Inscript. T. XVIII. p. 138. *Ed. Paris.* Dici speciose poterit, *Carniorum* nullam hic mentionem. Servemus ergo mensem Boëdromionem, et pugnam in XVI. eius diem conferamus. Nam Spartani nono mensis die ad belli consortionem invitati, post plenilunium confecto tridui itinere, Persis tantum quod profligatis, Athenas advolarunt. Sit inquam certamini dies XVI. Boëdromionis, potuit victoriae memoria anteverti, et VI. die sacrari, quod Mysteriorum sollemnia extremo eodem mense sanctissima essent, aut alia de causa. Neque insolens et praeter usum, ut victoriae sollemnis pompa alio celebraretur tempore, quam reportata ipsa fuerat. Persas Graeci ad Plateas IV. Boedromionis straverunt, *Eleutheria* tamen, recordationi eius rei dicata, die XIV. Maemacterionis peragebantur, *Plut.* Aristid. p. 332. A. Qua in opinatione de consensu Cl. *Ed. Corsini* Fast. Attic. Diss. IV. p. 184. gaudeo. Alia *H. Dodwellus* de Cyclis Diss. VIII. p. 330. Utram autem cunque in re adeo remota adoptemus defensionem, *Plutarchus* causa cadet.

43. Ἐν τῷ ὕπνῳ] Quibus supervacuae hae voces, arbitrium illis relinquo. Adduntur infra C. 118. et 131., etiam

eiusque explicatio vana: tussis et dens excussus et zmigma detectum. Platæenses dediti Athenienſibus.

τοῦ συνευηθῆναι· [a] συνεβάλετο ὦν ἐκ τοῦ ὀνείρου, κατελθὼν ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἀνασωσάμενος τὴν ἀρχὴν, τελευτήσειν ἐν τῇ ἑωυτοῦ γηραιός· ἐκ μὲν δὴ τῆς ὄψιος συνεβάλετο ταῦτα· τότε δὲ κατηγεόμενος, τῦτο μὲν, τὰ ἀνδράποδα τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀπέβησε ἐς τὴν νῆσον τὴν Στυρέων, καλεομένην δὲ [b] Αἰγίλειαν· τῦτο δὲ, καταγομένας ἐς τὸν Μαραθῶνα τὰς νέας ὥρμιζε οὗτος· ἐκβάντας δὲ ἐς [c] τὴν γῆν τοὺς βαρβάρους διέτασσε· καί οἱ ταῦτα διέποντι ἐπῆλθε πταρεῖν τε καὶ βῆξαι μεζόνως ἢ ὡς εἰώθεε· οἷα [d] δὲ οἱ πρεσβυτέρῳ ἐόντι, τῶν ὀδόντων οἱ πλεῦνες ἐσείοντο· τετέων ὦν ἕνα τῶν ὀδόντων ἐκβάλλει ὑπὸ βίης βήξας· ἐκπεσόντος δὲ ἐς τὴν [e] ψάμμον αὐτῦ, ἐποιέετο πολλὴν σπυδὴν ἐξευρεῖν· ὡς δὲ οὐκ ἐφαίνετό οἱ ὁ [f] ὀδὼν, ἀναστενάξας, εἶπε πρὸς τοὺς [g] παρεστεῶτας, „ Ἡ γῆ ἥδε οὐκ ἡμετέρη ἐστὶ, οὐδέ μιν δυνησόμεθα ὑποχειρίην ποιήσασθαι· [h] ὁκόσον δέ τι μοι μέρος μετῆν, ὁ ὀδὼν μετέχει". Ἱππίης μὲν δὴ [i] ταύτῃ τὴν ὄψιν συνεβάλετο ἐξεληλυθέναι. Ἀθηναίοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν τεμένεϊ Ἡρακλέος, ἐπῆλθον βοηθέοντες Πλαταιέες παντημεί· καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκεσάν σφεας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόνους ὑπὲρ αὐτέων οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἤδη [k] ἀναιρέατο· ἔδοσαν δὲ ὧδε· [l] πιεζεύμενοι ὑπὸ Θηβαίων οἱ Πλαταιέες, ἐδίδοσαν πρῶτα παρατυχοῦσι Κλεομένεί τε τῷ Ἀναξανδρίδεω καὶ Λακεδαιμονίοισί σφεας αὐτούς· οἱ δὲ, οὐ δεκόμενοι, ἔλεγόν σφι τάδε, „ Ἡμεῖς μὲν [m] ἑκατέρω τε οἰκέομεν, „ καὶ ὑμῖν τοιήδε τις γίνοιτ' ἂν ἐπικουρίη ψυχρή· „ φθαίητε γὰρ ἂν πολλάκις ἐξανδραποδισθέντες ἤ „ τινα πυθέσθαι ἡμέων· [n] συμβουλεύομεν δὲ ὑμῖν δοῦναι ὑμέας αὐτοὺς Ἀθηναίοισι, πλησιοχώροισί τε ἀνδράσι, καὶ τιμωρέειν ἐσῦσι ἐς κακοῖσι". ταῦτα συνεβούλευον οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὐ [o] κατὰ εὐνοίην οὕτω τῶν Πλαταιέων, ὡς βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν πόνους, συνεστεῶτας Βοιωτοῖσι. Λακεδαιμόνιοι μὲν 367 νυν Πλαταιεῦσι ταῦτα συνεβούλευον· οἱ δὲ οὐκ ἠπίστηsαν,

bere. Quo ex ſomnio coniectabat fore, ut reverſus Athenas, ac recepto dominatu ſenex domi ſuæ obiret. Hunc in modum interpretabatur viſum ſuum. Tunc autem ducis officio fungens, partim mancipia Eretrienſia in inſulam Styreorum, nomine AEgileam, deportat; partim naves ad Marathonem appulſas ipse in ſtationibus locat; ſed et barbaros in terram egreſſos diſponit. Ei talia adminiſtranti contigit ſternutatio, tuſſisque ſolito vehementior, unde, concuſſis eius, utpote ſenis, plerisque dentibus, unus illorum ex violentia tuſſiendi excuſſus est, et in arenam delapsus: qui magna adhibita ad inveniendum diligentia, quum tamen non appareret, ſuſpirans Hippias, ad eos qui aderant ait, Hæc terra non est noſtra, nec eam poterimus nobis ſubiectam efficere; quanta autem pars ad me pertinebat, dens obtinet. Ita 108 Hippias ista viſione interpretabatur ſe defunctum eſſe. Athenienſibus autem apud Herculis fanum inſtructis ſupervenere auxilio Platæenſes, omni cum populo; quippe qui ſeſe Athenienſibus dediderant, et pro quibus frequentes iam labores ſuſceperant Athenienſes. Dediderant autem ſeſe hoc modo: Quum a Thebanis premerentur Platæenſes, primum Cleomeni Anaxandridæ atque Lacedæmoniis qui intervenerant, ſeſe dediderant; a quibus tamen recepti non ſunt, hac oratione utentibus: a nobis qui procul habitamus, frigidum quoddam fuerit vobis auxilium: nam priusquam noſtrum quisquam audiat, poſitis occupati ab hoſtibus ſæpe expugnari. Suademus autem, ut vos ipsos Athenienſibus dedatis, vicinis pariter et ad tutandum non invalidis. Hoc Lacedæmonii non tam conſulebant Platæenſibus quod eis bene vellent, quam quod optarent Athenienſes defatigari Bœotorum bello. Id ſuadentibus Lacedæmoniis non adverſati Platæenſes, aditis

[a] Συνεβάλετο *Arcb. Paſſ. V.*, et post nonnulla. antea *συνεβάλλ.* [b] Ἀιγλείην *Ask.*, Ἀιγλίην ora *Steph.* [c] Praetereunt *τὴν V. Paſſ.* [d] Δὲ οἱ *Ask.* Fragm. *Paris. Paſſ.*; quod exſulans rediit, modo *μέζον Arcb. V. Paſſ. Euſtatb.* ad *Hom.* p. 1831, 39. [e] Γῆν *Arcb. Vind.* [f] *Arcb. V. Paſſ. Ask. Steph.* ora, prius ὀδοὺς. Mox iterum. [g] Παρισάντας *Arcb. V.*, παρασάτας *Paſſ. Ask. Brit. Steph.* margo. [h] Ὅσον *Arcb. V.* [i] *Med. Paſſ. Ask.*, ταῦτα *Arcb. Vind.*, tum *συνεβάλετο* iidem cum *Paſſ. Ask.*, olim *ταύτην* et *συνεβάλλ.* [k] Ἀναιρέατο *Arcb. Paſſ. Vind.*, praeclare: olim *ἀναιρέοντο.* [l] *M. Arcb. Paſſ. Ask.*, antea *πιεζόμενοι.* [m] Ἑκασέρω *Arcb.*, recte. *ἑκατέρω* prius. [n] Deſcripſit *Plut.* Malign. p. 861. D. livore non abſtinens. [o] Κατὰ *τὴν εὐ. Ask.*

etiam III, 30. et 65., abſunt VII, 12. De huiuscemodi per quietem viſis locaſta callide, Πολλοὶ γὰρ ἤδη κἀν ὀνείρασι βροτῶν Μητρὶ ξυνευνάσθησαν· ἀλλὰ ταῦθ' ὅτῳ Παρ' οὐδέν ἐσι, ῥᾷστα τὸν βίον φέρει, in *Soph.* Oed. Tyr. v. 1000., quo et Cl. *Burmannus* uſus ad *Suetonii* Caeſar. C. 7. Eum *Caſaubonum*que vide. Ego vero *συνεβάλετο*, cuius in talibus creberrimus uſus, repoſui.

53. Πταρεῖν τε καὶ βῆξαι μεζόνως] Non ſane miror, ſi istud quoque ſternutamentum adparuerit ominoſum *Herodoto*, εἰπόντι ὡς Ἱππίας —— ἔπταρε καὶ ἔβηξε μεῖζον τοῦ συνήθους, iuxta *Euſtatbium* in Od. P. p. 647. Ne *Xenophon* quidem πταρμὸν memorare dedignatus in hiſtoria K. A. III, p. 178, 15., ne mali militibus videretur ominis ſternumentum, ut οἰωνὸν τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος accipiendum perſuaſit: inſaniam popularem ridendo feliciter confutavit Timotheus apud *Polyaen.* III, c. 10, 2. vid. *Davis.* in *Ciceron.* de Div. II, c. 40. VALCKEN.

54. Οἷα δέ οἱ πρεσβυτέρῳ ἐόντι] Concinne MSS., quorum iudicio μέζον praeſtabilius. Vere deinceps ὁ ἐδών *Euſtath.* Ἰακὸν δέ φασιν ὁ ΟΔΩΝ Iliad. Λ. p. 854, 14., teſtisque moris Ionici locupletisſimus *Hippocrates.* Hippiae πταρμὸν et dentem excusſum exſcripſit in *Suid.* Ἱππίας *AElianus* aut ſcriptorum alius quis.

66. Πόνους —— συχνοὺς ἤ. ἀναιρέοντο] Scribendum arbitror ἀναιρέατο, vel ἀναραιρέατο, poſitum Herodoteo more pro ἀνήρηντο, *ſuſceperant*, ut vertit *Valla*, qui, niſi ſic legerit, ſenſit tempus idem requiri, quale praecesſerat ἐδεδώκεσαν. —— Quae dixiſſe narrantur Plataeënſibus Lacedaemonii, *Herodoti* praeſertim ea de re iudicium non miror, invidioſa Spartanisque iniuria viſa *Plutarcbo*, qui T. II. p. 861. D. E. οὐκοῦν, inquit, εἰ μὴ κακοήθης Ἡρόδοτος, ἐπίβουλοι μὲν καὶ κακοήθεις Λακεδαιμόνιοι, ἀναίσθητοι δὲ Ἀθηναῖοι παρακρουσθέντες, Πλαταιεῖς δὲ οὐ κατ' εὔνοιαν οὐδὲ τιμὴν, ἀλλὰ πολέμου πρόφασις εἰς μέσον ἐρρίφησαν· quid mirum inter aemulos, et ſuis quemque commodis invigilantes? Herodotea Spartanorum ingenio atque inſtitutis minime diſconveniunt. VALCKEN.

71. Ἡμεῖς μὲν ἑκασέρω τε οἰκέομεν] Suum ſcriptori rediit. Ἑκατέρω alienum erat, corrigendumque ex *Foeſii* Oecon. Hippocr. p. 184. doctrina. *Herodoti* ſunt L. III, 101. οὗτοι μὲν τῶν Ἰνδῶν ΕΚΑΣΤΕΡΩ τῶν Περσέων οἰκέουσι. *Heſychius* Ἑκασέρω, πορρωτέρω. Saepe *Apollon. Rbod.* IV, 90. &c. Mox ψυχρὴ ἐπικουρίη, uti νίκη ψυχρὴ L. IX, 48., et ἐλπὶς ψυχρὰ *Euripid.* Iph. Aul. v. 1014. et *Ioſephi* B. Iud. I, 18, 3.

74. Συμβουλεύομεν δὲ ὑμῖν δοῦναι] Res teſtificatione *Thucydidis* L. III, 55. extra dubii periculum, non inſectationis *Plutarcbi*, malignitatis hic manifeſta cubilia detegentis. Spartanine Plataeenſibus οὐ κατὰ εὔνοιην, ut Athenienſibus ſe iungerent, ſuaſerint, an hos bello Boeotico, Plataeenſium cauſa, expoſitos voluerint, dictu quidem nunc difficile. Cognitisſimi tamen Athenis totaque Graecia Σπάρτης ξυνοικοι, δόλια βουλευτήρια *Euripid.* Andromach. v. 446.

80. Οἱ δὲ οὐκ ἠπίστησαν] Qui hic ſcribendum credidit οὐκ ἠπείσησαν, non recordabatur quod ſaepe legerat apud *Sophoclem* ἀπιστῆσαι poſitum pro ἀπειθῆσαι. Sae-

tis Athenienſibus, dum rem divinam duodecim diis faciunt, eis ad aram ſuppliciter ſedentes ſeſe dediderunt. Adverſus quos Thebani re audita exercitum duxerunt, in eorumque auxilium Athenienſes venerunt. Sed conſerturos prœlium Corinthii non neglexerunt; verum occurrentes reconciliandi gratia, utrorumque permiſſu regionem hunc in modum terminarunt, ut Thebani eos Bœotos qui nollent inter Bœotos cenſeri, ſinerent facere quod vellent. Hoc ubi decrevere Corinthii, abſceſſere. Abſcedentes quoque Athenienſes aggreſſi Bœoti ſunt, ſed commiſſa pugna repulſi: unde Athenienſes transgreſſi quos Corinthii ſtatuerant Platæenſibus terminos, illos dico excedentes, Aſopum ipſum ſtatuerunt limitem eſſe Thebanis verſus Platæenſes et Hyſias. Ergo Platæenſes Athenienſibus ſeſe quum dedidiſſent eo quo dixi modo, ad Marathonem tunc auxilio venerunt. Erant autem in Athenienſium ducibus ancipites ſententiæ, aliis vetantibus fieri prœlium: paucos enim ſe eſſe, ut cum Medis confligerent; aliis, quorum erat Miltiades, ad pugnandum hortantibus. Itaque quum ſepararentur, et deterior ſententia vinceret, ibi Miltiades Callimachum Aphidnæum adiit, tunc forte polemarchum, *belli principem*: qui magiſtratus per fabæ ſortitionem electus in ferendo ſuffragio undecimus est: nam quondam Athenienſes vi ſententiæ parem ducibus faciebant polemarchum. Ad hunc Miltiades, In te, inquit, nunc, Callimache, ſitum est, utrum in ſervitutem Athenæ redigantur, an tu eas liberando memoriam tui in omne ævum relinquas, qualem ne Harmodius quidem atque Ariſtogiton re-

σαν, ἀλλ' Ἀθηναίων ἱρὰ ποιεύντων τοῖσι δώδεκα θεοῖσι, ἱκέται ἱζόμενοι ἐπὶ τὸν βωμὸν, ἐδίδοσάν σφεας αὐτούς. Θηβαῖοι δὲ πυθόμενοι ταῦτα, [a] ἐστρατεύοντο ἐπὶ τοὺς Πλαταιέας· Ἀθηναῖοι δέ σφι ἐβοήθεον· μελλόντων δὲ [b] συνάπτειν μάχην, Κορίνθιοι οὐ περιεῖδον· παρατυχόντες δὲ, καὶ καταλλάξαντες, ἐπιτρεψάντων ἀμφοτέρων, οὔρισαν τὴν χώρην ἐπὶ τοῖσδε· ἐᾶν Θηβαίους Βοιωτῶν τοὺς μὴ βουλομένους ἐς Βοιωτοὺς τελέειν. Κορίνθιοι μὲν δὴ ταῦτα [c] γνόντες ἀπαλλάσσοντο. Ἀθηναίοισι δὲ ἀπιοῦσι ἐπεθήκαντο Βοιωτοί· ἐπιθέμενοι δὲ, ἐσσώθησαν τῇ μάχῃ· ὑπερβάντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς οἱ Κορίνθιοι ἔθηκαν Πλαταιεῦσι εἶναι οὔρους, τούτους ὑπερβάντες, τὸν Ἀσωπὸν [d] αὐτὸν ἐποίησαντο οὖρον Θηβαίοισι πρὸς Πλαταιέας εἶναι καὶ Ὑσιάς· ἔδοσαν μὲν δὴ οἱ Πλαταιέες σφέας αὐτοὺς Ἀθηναίοισι τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ· ἦκον δὲ τότε ἐς Μαραθῶνα βοηθέοντες. Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι· τῶν μὲν, οὐκ ἐώντων συμβάλλειν· ὀλίγους γὰρ εἶναι στρατιὴ τῇ Μήδων [e] συμβαλέειν· τῶν δὲ, καὶ Μιλτιάδεω, κελευόντων· ὡς δὲ [f] δίχα τε ἐγίνοντο, καὶ σίκα ἡ χείρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἦν γὰρ ἑνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν Ἀθηναίων πολεμαρχέειν· τοπαλαιὸν γὰρ [g] Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι· ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος· πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης, ἔλεγε τάδε, „ Ἐν σοὶ νῦν Καλλίμαχέ ἐστι ἢ καταδουλῶσαι Ἀθήνας, ἢ ἐλευθέρας ποιήσαντα, [h] μνημόσυνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον, „ οἷον οὐδὲ Ἁρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων λείπου-

„ σι·

[a] Ἐστράτευον *Arcb.* [b] *Med. Aſk. Paſ. Vind. Arcb.*, alii δὲ σφέων συνάψειν. [c] Ἀναγνόντες *Arcb. Vind.* [d] Αὐτῶν *Arcb.* [e] Συμβάλλειν *Paſ. V.* [f] Δίχα τε *Paſ.* Enclitica aberat. [g] Οἱ Ἀθην. *Paſ.*, articulus ceteris deerat. [h] Μνημόσυνα ora *Steph. Paſ.* et post pauca εἶα. Vide VII, 226. IX, 16., ubi ſimili numero.

Saepius id ipsum legeremus apud veteres, ſi per correctores licuiſſet: qui vulgo ἀπειθὴς, illis etiam ἄπιστος dicebatur: ἀπιστεῖν idem erat ac ἀπειθεῖν, vel εἶναι ἀπειθῆ. *Zonaras* in Lexico MS. Ἄπιστος λέγεται καὶ ὁ μὴ πειθόμενος, ὡς φησὶ Πλάτων· καὶ Ξενοφῶν Κύρου παιδείας ά (p. 4, 14. p. 26, 11.) Εὐπιστοτάτους, [τοὺς] εὐπειθεστάτους ἢ μάλιστα πειθομένους· luculentus teſtis est *Harpocration*, Ἀπιστεῖν, ἀντὶ τοῦ ἀπειθεῖν, dixiſſe ſcribens *Antiphontem* et *Iſocratem*; Ἀπιστίαν, τὴν ἀπείθειαν, *Demoſthenem* (p. 70, 43. p. 71, 53.) aliosque plures. *Antiphontis* oratio citata periit: in *Iſocratis* vulgatur ad Philippum Epiſt. p. 409. A. εἰ μὲν ἐπείσθης —— εἰ δ' ἠπείθησας· reponendum ἠπίστησας ex *Harpocr.* conf. *Heſych.* in Ἠπίστησεν. Inter *Leunclavium* et *H. Steph.* motam litem componere conatus *Hutchinſon* ad *Xenoph.* K. Π. p. 114., *Sophoclis* excitat loca, quibus nixus *Stephano* ſuffragatur; ſed Sophoclea debet ille *AEm. Porto*, qui collegerat illa initio notarum in *Xenoph.* Ad *Heſych.* in Ἀπιστεῖ et in Ἄπιστος errat *Kuſter.* recte iudicat clar. *Abreſch.* conf. *Porti* Lex. Ion. in Ἄκριτος et *Ti. Hemſterhuis.* ad *Lucian.* p. 179. VALCKEN.

89. Ταῦτα γνόντες ἀπαλλάσσοντο] In iudicio finium regundorum Boeoti non acquieverunt, inde *ἀναγνόντες ἀπαλλάσσοντο ſuadentes diſceſſerunt* Corinthii ex fide librorum quorundam, pro Scriptoris dialecto haud inſuave, uti *H. Stephani Portique* collectanea demonſtrant. Sed muto nihil. De *Hyſiis* ante diſputatum L. V, 74.

4. Ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν Ἀθ. πολεμαρχέειν] Athenis κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι legitimum facit Pythagoras in *Lucian.* Vit. Auct. C. 6., et plures, a *Daviſio* nominati ad *Max. Tyr.* Diſſ. XXII. p. 582. *Io.* autem *Meurſius*, primum omnium Polemarchum Callimachum hunc creans Att. Lect. II, 14., in fraudem *Simſonium* induit Chron. A. M. 3514., deceptum *Pauſaniae* verbis I, 15., ubi *Kühnius* melius.

7. Ἦν τότε πολέμαρχος Καλλίμ.] Incogitanter *Io. Meurſio* Callimachus iste dicitur Athenis *primus* polemarchi munus obiiſſe, Att. Lect. II, c. 14. *Meurſium* ſequitur *Kühnius* ad *Poll.* VIII, 92. Ut primus forte Polemarchorum Callimachus decem ducibus hoc tempore fuerit adiunctus undecimus, qui in acie honoratiorem ex lege locum teneret, a qua ſuſpicione non multum abfuit *Iac. Perizon.* ad *AEliani* V. H. p. 421., certo conſtat non primum fuiſſe Callimachum apud Athenienſes polemarchum. *Pauſaniae* verba I, p. 37. quibus ſolis niti potuit *Meurs.* vel aliter accipienda ſunt, vel ita leviter refingenda, ut de Callimacho ſcripserit, ὃς, Ἀθηναίοις πολεμαρχῶν, (vid. *Herodiani* Philetaer. a *Pierſono* vulgatus p. 441.) ἦρξατο nempe μάχεσθαι, vel τῆς μάχης· ap. *Herod.* C. III., τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρεος ἡγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· de eodem *Polemo* Soph. p. 3., ἐξῆρχε γὰρ, κἂν τοῖς πρώτοις ἔταττεν αὐτὸν ἡ πολεμαρχία. —— Nobile votum, quo Dianae τῇ Ἀγροτέρᾳ ante pugnam Marathoniam ſe obſtrinxerunt Athenienſes, feciſſe dicitur Callimachus polemarchus in *Schol.* ad *Ariſtoph.* Eq. v. 657. Recte *Meurs.* obſervat Athen. Att. II, c. 5., eadem ſacra postea quotannis feciſſe Dianae polemarchum, *quia primus olim Callimachus polemarchus ita inſtituit:* Nollem eadem pag. ſcripſiſſet vir egregius, votum illud Dianae factum ante Xenoph. *Herodotum quoque retuliſſe lib.* VI.; *quem malignitatis accuſat eo nomine Plutarchus.* Apud *Plutarch.* T. II. p. 862. B. pro φησὶ ſcribendum φασὶ, nam votum nusquam memorat neque ſacri ſolennis originem *Herodotus*, atque idcirco *Plutarcho* accuſatur negligentiae l. c. ἐσπουδακὼς περὶ τὰς Ἀθήνας διαφερόντως οὐδὲ τὴν πρὸς Ἄγρας πομπὴν ἰσόρηκας, ἣν πέμπουσιν ἔτι νῦν τῇ Ἑκάτῃ χαριστήρια τῆς νίκης ἑορτάζοντες· in var. lect. πρὸς Ἀγροτέραν legitur; niſi ſit ex Codd. alterum non mutarem, inprimis cum ſequatur τῇ Ἑκάτῃ· ſcripseratne forſan τῇ ἕκτῃ Θαργηλιῶνος; isthoc die quotannis Athenienſes τῇ Ἀγροτέρᾳ ἀποθύουσι τὰς χιμαίρας iuxta *AElian.* V. H. II, c. 25. Qui huius ſacri meminerunt viri docti caute abſtinuerunt loco *Xenoph.* Ἑλλ. IV. p. 302, 17. VALCKEN.

Callimachus Miltiadem ſequens auctor eſt pugnæ, cui acies inſtruitur in Marathone,

„ σι· νῦν γὰρ δὴ ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον
„ ἥκουσι μέγιστον· καὶ ἢν μέν γε ὑποκύψωσι τοῖσι
„ Μήδοισι, [a] δέδοκται τὰ πείσονται παραδεδομένοι
„ Ἱππίῃ· ἢν δὲ περιγένηται αὕτη ἡ πόλις, οἵη τέ
„ ἐστι πρῶτη τῶν Ἑλληνίδων πολίων γενέσθαι· κῶς
„ ὦν δὴ ταῦτα οἵά τε ἐστι γενέσθαι, καί κως [b] ἐς
„ σε τι τετέων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῦρος ἔ-
„ χειν, νῦν ἔρχομαι Φράσων· ἡμέων τῶν στρατηγῶν
„ ἑόντων δέκα, [c] δίχα γίνονται αἱ γνῶμαι, τῶν μὲν,
„ [d] κελευόντων συμβαλέειν, τῶν δὲ, μὴ συμβαλέειν· ἢν
368 „ μέν νυν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαί [e] τινα στάσιν με-
„ γάλην ἐμπεσοῦσαν διασείειν τὰ Ἀθηναίων φρονήμα-
„ τα, [f] ὥστε μηδίσαι· ἢν δὲ συμβάλωμεν πρίν τι
„ καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν
„ τὰ ἴσα νεμόντων, οἷοί τε εἰμὲν περιγενέσθαι τῇ συμ-
„ βολῇ· ταῦτα ὦν πάντα ἐς σε νῦν τείνει, καὶ ἐκ
„ σέο [g] ἄρτηται· ἢν γὰρ σὺ γνώμῃ τῇ ἐμῇ προσθῇ,
„ ἔστι τοι πατρίς τε ἐλευθέρη, καὶ πόλις πρώτη τῶν
„ ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἢν δὲ τῶν ἀποσπευδόντων τὴν
„ [h] συμβολὴν ἕλῃ, ὑπάρξει τοι τῶν ἐγὼ κατέλεξα
„ ἀγαθῶν [i] τὰ ἐναντία". Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιά-
δης, προσκτᾶται τὸν Καλλίμαχον· [k] προσγενομένης
δὲ τῇ πολεμάρχῳ τῆς γνώμης, ἐκεκύρωτο συμβάλ-
λειν· μετὰ δὲ, οἱ στρατηγοὶ, τῶν ἡ γνώμη [l] ἐφέρετο
συμβάλλειν ὡς [m] ἑκάστῳ αὐτῶν ἐγίνετο πρυτανηίη τῆς
ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν· ὁ δὲ, δεκόμενος,
[n] οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο, πρίν γε δὴ αὐτοῦ
πρυτανηίη [o] ἐγένετο. Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε, ἐν-
θαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὧδε Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες·
τῷ μὲν δεξιῷ [p] κέρεος ἡγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλί-
μαχος· ὁ γὰρ [q] νόμος εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι,
τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν· ἡγεομένου δὲ
τούτου, ἐξεδέκοντο ὡς ἀριθμέοντο αἱ Φυλαὶ, ἐχό-
μεναι [r] ἀλληλέων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσαντο, ἔχον-
τες τὸ εὐώνυμον κέρας, Πλαταιέες· ἀπὸ ταύτης
γάρ σφι τῆς μάχης, θυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων

reliquerunt. Nam Athenienſes nunc in maximum omnium ex quo fuerunt veniunt diſcrimen: qui ſi Medis ſuccumbant, palam est quæ paſſuri ſint, traditi Hippiæ: ſin autem ſuperent, poterit hæc civitas urbium Græciæ effici prima. Quo autem pacto hæc fieri poſſint, et, quomodo ad te harum rerum arbitrium redeat, nunc exponam. Noſtræ, qui duces ſumus numero decem, diviſæ ſunt ſententiæ de prœlio committendo: aliis id ſuadentibus, aliis diſſuadentibus. Qui niſi prœlium committimus, vereor ne magna exiſtat ſeditio, quæ mentes civium ſollicitet ad ſentiendum cum Medis: ſin pugnamus antequam aliquid putre in nonnullis Athenienſium exiſtat, poſſumus diis æquis cum victoria diſcedere. Hæc omnia ad te tendunt, et abs te dependent: qui ſi meæ ſententiæ accesſeris, est et tibi patria libera, et civitas Græcarum omnium princeps: ſin accesſeris conſilio diſſuadentium pugnam, eorum quæ recenſui bonorum tibi contraria exiſtent. Hæc dicens Miltiades Callimachum induxit. Ita accedente ſententia polemarchi, obtentum est, ut confligeretur. Post hæc ii duces, quorum ſententia de confligendo fuerat, ut cuiusque dies imperitandi venerat, vicem ſuam Miltiadi dabant: quam ille accipiens, non tamen prius decertandum putavit, quam ſua dies imperii advenit. Itaque ubi vices eius fuere, tunc Athenienſes hunc in modum inſtructi ſunt ad confligendum: Dextro cornu præerat Callimachus polemarchus: ita enim lex apud Athenienſes tunc poſtulabat, ut polemarchus dextrum cornu teneret. Hoc duce ſequebantur deinceps ceteræ tribus, ut quæque ordine erat, iunctim cohærentes. Noviſſimi autem ſunt collocati Platæenſes, ſiniſtrum cornu tenentes. Quo factum est, ut ab huius pugnæ tempore, quoties Athenienſes offerunt

[a] ἐς

a Δέδεκται *Paſſ.*, ſed correctoris manu. *b* *M. Paſſ. Ask.*, reliqui ἐς ἔτι. *c* Δίχαι *Arcb.* *d* Κελευόντων συμβαλέειν *Arcb. Vind.*, qui mox iterum συμβαλέειν· prius συμβαλέειν deerat, poſterius συμβάλλειν ſcribebatur. *e* Abest *Arcb. Vind.* *f* Ὥς τι *Vind.* *g* Ἄρτηται id. *Arcb.*, olim ἤρτ. Conf. L. I, 125. *b* Συμβολὴν *Arcb.*, ceteri συμβουλήν. *i* Τὰ ἐναντία *Arcb. V. Paſſ. Ask.*, antea τἀναντία. *k* Προσγενόμενον τῷ μέρει τῆς γνώμης, ὑπ' ἧς ἐκεκ. *Arcb.* *l* Ἔφερε *Arcb. V. Paſſ. Ask.*, quibus adſtipulari licet. *m* Ἑκάσου αὐτῶν *M. Paſſ.*, ἑκάση αὐτέων vel αὐτῶν *Arcb. Ask. V. Brit. Ald.*, ſimili ſententia. Adi Cl. *Gronov.* ad *Arrian.* Ἀναβ. I, 15. p. 32. *n* *M. Paſſ. Arcb. V. Ask. Paris. B.*, οὔκω τι antea. *o* Ἐγίνετο *Arcb. V.* *p* Iid. *M. Paſſ. Ask.*, μέρεος *Brit.*, in *Ald.* κέρως. *q* Νόμος τότε *Paſſ. Ask. Steph.* margo. *r* Ἀλληλέων *Ask. V.*, more Ionum: ἀλλήλων prius.

13. Ἐς κίνδυνον ἥκουσι μέγ.] Scribi potuit: νῦν γὰρ δὴ ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κινδύνων ἥκουσί μέγιστον· ut forte legit *Valla*. Herodoteo, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, idem ſignificat hoc *Demoſth.* p. 204., ἀφ' οὗ γέγονεν ἡ πόλις· *Lyſiae* p. 115., ἐξ ὅσου Ἀθηναῖοι ἀείμνηστοι εἰσίν. —— Deinceps, ταῦτα ὦν πάντα, ait, ἐς σὲ νῦν τείνει ſicut *Eurip.* Phoen. v. 438., Ἀλλ' εἰς σὲ τείνει τῶνδε διάλυσις κακῶν. —— Paene ultima Miltiadis, ἢν δὲ τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβουλὴν ἕλῃ, ſatis adparet quid ſibi velint; una tamen adiecta litera, una ablata, clariora evaderent: τὴν δὲ (nempe γνώμην) τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἢν ἕλῃ· ſed eleganter corrigit *Reiskius*, ἢν δὲ τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἔχῃ· vertitque *ſi vero iis adbaereſcas qui ſtudent conflictum impedire: τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος* dicitur Thraſybulus *Thucydidi* VIII, c. 81. de Callimacho polemarcho *Polemon* p. 16., τῶν ἄλλων πολεμάρχων δειλίαν ἐντιθεμένων τῷ πλήθει, ἡ τούτου ψῆφος προσγενομένη τὴν ὅλην συμβολὴν ἐποίησε. Calida ſaepe ducum conſilia ſua videtur auctoritate moderatus polemarchus, cuius tamen in bellis ſequentibus Athenienſium rara ſit mentio. VALCKEN.

15. Δέδοκται] Laurentii *palam est*, niſi verſio ſit liberior, ad δέδεκται ducit, quo modo corrector *Paſſ.*, et *Reiskii* coniectura, loco δέδεικται. Haud contemtibile vulgatum, quod virum eruditum non fugit, quid ab Hippia Medisque in Athenienſes decretum fuerit, ſignificans. Tale δέδοκτο IX, 73., et δέδοκται ſive δεδόκηται γίνεσθαι VII, 16.

22. Κελευόντων συμβαλέειν] Iucundior additamento oratio, et conſuetudini propior. Supra C. 106. ἦν —— μηνὸς εἰνάτῃ· εἰνάτῃ δέ ——. et IX, 11. φείσονται ἐπὶ τοὺς ξείνους· ξείνους γὰρ ἐκάλεον ——. Adde L. III, 12.

31. Τὴν συμβολὴν] Hoc flagitat res ipsa, optime ob *Arcb.* oblatum. Necesſitatem mutationis agnoſcunt viri docti, de adhaerente ἕλῃ ſolliciti. Scite *Reiskius*, ἢν δὲ —— τὴν συμβολὴν ἔχῃ· *ſi vero iis adbaereſcas, qui ſtudent conflictum impedire.* Ἔχεσθαί τινος notum admodum: permutaturque in Cod. *Ask.* ὡς ποδῶν εἶχοντο C. 116. εἶλον loco εἶχον· *Abreſchius* ἢν δὲ —— τὴν συμβολὴν ἕλῃ, adſcito ἡ γνώμη. Tritum ſane Noſtro ὡς ἐμὴ γνώμη αἱρέει II, 43. III, 45. IV, 127. plena dictione, quam deſectam illis vocibus non recordor. Esto, in illo MSS. ſilentio, ſua cuique optio. Mihi dudum placuit, ἢν δὲ τὰ —— τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβ. ἕλῃ, ut τὰ perierit ob ſequens τῶν.

44. Τὸν πολεμάρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιὸν] Rhetor Glaucias in *Plut.* Sympos. I, 10. AEantidis pugna Marathonia cornu dextrum *AEſchyli* teſtimonio contribuit, atque ex illis Callimachum polemarchum fuisſe, quippe Aphidnaeum. Quod non quidem recuſandum, modo praecipua ratio Callimachi, tanquam polemarchi, ducatur. Rex olim in cornu dextro imperabat, teſte *Euripide* Supplic. v. 657. Mutata reipublicae forma polemarcho honor iste ceſſit. De ſerie tribuum, et quo ſe ordine exceperint, ampla diſquiſitio *Ed. Corſini* Faſt. Att. Diſſ. III. p. 119. et praecipue Diſſ. IV.

62. Ὀρέων-

ferunt hostias apud sacros populorum conventus, qui quinto quoque anno fiunt, Athenienſis præco precetur bona Athenienſibus pariter et Platæenſibus. Igitur Athenienſium acie tunc apud Marathonem inſtructa exſtabat tale quid. Acies æquata aciei Medicæ in medio paucis conſtabat ordinibus, ideoque illic maxime debilis acies; utroque autem in cornu per multitudinem validior. Posteaquam vero ſtructa est, ac ſacrificium litavit, Athenienſes ubi fuerunt emiſſi, curſu in barbaros tendunt: erat autem inter utramque aciem non minus octo ſtadiorum intercapedinis. Quos curſu ferri in ſe videntes Perſæ, aptabant ſe tanquam illos excepturi; inſaniæ eorum dantes et perniciem omnium prædicentes inde, quod cernerent eos curſu tendere, quum pauci eſſent, et nec equitatu nec ſagittis freti. Hoc ita barbari auſpicabantur: at vero Athenienſes, posteaquam conferti admixti ſunt barbaris, pugnam memoratu dignam edebant. Quippe primi omnium Græcorum, quos ipsi novimus, curſu in hoſtem uſi ſunt; ac primi ſuſtinuerunt cernere Medicam veſtem et viros ea indutos: quum antehac vel audire nomen Medorum Græcis terror fuiſſet. In Marathone quum diu pugnatum eſſet, barbari circa mediam aciem vincebant, ubi Perſæ ſtabant et Sacæ; ibi ergo vincentes barbari eamque perrumpentes, hoſtem in mediterranea perſequebantur: at in utroque cornu vincentes Athenienſes Platæenſesque, barbaris, qui terga dederant, fugam liberam dantes, contraxerunt utraque cornua, et cum iis, qui mediam ipsorum aciem perfregerant, dimicantes, quum ſuperaſſent, fugientes Perſas urgebant cædebantque, donec ad mare pervenientes, petito igne naves corripuere. Quo in certamine Callimachus polemarchus interficitur, egregia navata opera. Occubuit quoque e ducibus Steſileus Thraſyli, et Cynægirus Euphorionis filius, qui illic apluſtre

112

113

114

[a] ἐς παννυχίας τὰς ἐν τῇσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κήρυξ ὁ Ἀθηναῖος, ἅμα τε Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι [b] ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι· τότε δὲ τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Μαραθῶνι, [c] ἐγίνετο τοιόνδε τι· τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτῆ μέσον ἐγίνετο ἐπὶ τάξιας ὀλίγας· καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον· τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἔρρωτο πλήθεϊ. Ὡς δὲ σφι διετέταχτο, καὶ τὰ σφάγια ἐγίνετο καλὰ, ἐνθαῦτα ὡς [d] ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ [e] ἴεντο ἐς τοὺς βαρβάρους· ἦσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτέων, ἢ ὀκτώ· οἱ δὲ Πέρσαι, ὁρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας, παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι· μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον, καὶ πάγχυ ἐλεθρίην, ὁρέοντες [f] αὐτοὺς ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους, οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι, οὔτε τοξευμάτων· ταῦτα μέν νυν οἱ βάρβαροι [g] κατείχαζον. Ἀθηναῖοι δὲ, ἐπεί τε ἀθρόοι [h] προσέμιξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου· πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων τῶν ἡμεῖς [i] ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι [k] δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ὁρέοντες, καὶ τοὺς ἄνδρας ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἕλλησι καὶ [l] τὸ οὔνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι. Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι, χρόνος [m] ἐγένετο πολλός· καὶ τὸ μὲν μέσον τῆ στρατοπέδου εἶχον οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ [n] τοῦτο μὲν δὴ εἶχον οἱ βάρβαροι, καὶ ῥήξαντες, ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν· τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον εἶχον Ἀθηναῖοί τε καὶ Πλαταιέες· νικῶντες δὲ, τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἐων· τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτέων, συναγαγόντες τὰ κέρεα [o] ἀμφότερα, ἐμάχοντο, καὶ εἶχον Ἀθηναῖοι· φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι εἵποντο κόπτοντες, ἐς [p] ἐς τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι, πῦρ τε αἴτεον, καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο μὲν, ἐν τούτῳ τῷ [q] πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός· ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ [r] Κυναίγειρος ὁ Εὐφορίωνος, ἐνθαῦτα ἐπι-

a Καὶ παν. *Arch.*, ἐς τὰς παν. *Pasſ.* *b* Τὰ ἀγ. *Pasſ. Ask.* *c* Ἐγέν. *Pasſ.* *d* Ἀπίθ. *Arch.* *e* Ἴεντο *Arch.* *f* Αὐτοὺς ὀλίγους *Med. Ask. Pasſ. Paris. A. B. Brit.*, prius edebatur, αὐτοὺς ἐόντας ὀλίγους. *g* Κατήκαζον *Arch.* *b* Ηρσαντ ἄξαντο idem. *i* Ἴσμεν *Pasſ. Ask.* *k* Δὲ *Arch.*, quod verum: ante τε erat. *l* Τὸ οὖν. *Arch. Vind. Ask.*, τοὔν. alii. *m* Ἐγίνετο *Pasſ. V. Arch.* *n* Τὸ *Arch.* *o* Addunt vocem hanc *Med. Ask. Pasſ. Paris. A.*, ceteri non admodum neceſſariam cum *Ald.* ignorant. *p* Ἐπὶ τὴν *Paris. A. B. Arch. V. Brit. Ald.*, ex *Med. Pasſ. Ask.* ἐς τὴν levi differentia. *q* *M. Pasſ. Ask. Arch. V. Brit.*, alii πολέμῳ. Paullo ante ἐπελάμβανον *Arch. V.*; at mox Καλλίμαχος deſideratur in *Med. Pasſ. Ask. Paris. B. Brit.* *r* Κυνέγειρος *Med. Paris. A.* Attigit haec *Tzetzes* Chil. I, 867. Mox Εὐφρονίωνος *Arch.*; et ἐπιλαμβανόμενος *Pasſ.*

62. Ὁρέωντες αὐτοὺς ὀλίγους] Eieci ἐόντας Codd. imperio, haud inmemor, creberrimi in Muſis, nec ſemper neceſſarii, eiusdem uſus. Si narranti *Pauſaniae* veritas conſtat, diu ante Athenienſes δρόμῳ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐχρῶντο Meſſenii L. IV, 8. Priſci certe Graeci non ita, Poëta *Il.* Γ, 8. indice.

68. Πρῶτοί τε ἀνέσχοντο] Ubi Miltiades *Ariſtidis* T. III. p. 283., ἰδιώτας ἐξαγαγὼν, ὡς εἰπεῖν, ἐπανήγαγε νικηφόρους· *Schol.* in Codice clar. *P. Burm.* Ἰδιώτας λέγει οὐ τῶν πολεμικῶν, ἀλλὰ νίκης —— ἢ —— οὐ μάχης ἀπείρους, ἀλλὰ τοιαύτης Μηδικῆς νίκης· καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ ς' λέγει, ὅτι τὸ (an τότε;) πρῶτον Ἕλληνες ὑπέστησαν σχῆμα θεάσασθαι Μηδικόν· vid. *Maxim. Tyr.* XXX, 6. *Ariſtoph.* Nub. v. 958, 981. VALCKEN.

83. Ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ] Gloſſam cum vera voce *Gronovius* mutavit optime. Πόνου Noſtri ſtudio *Procopius* creberrime: veluti ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ γενόμενος B. Pers. II, 25. Ex *Soſicratis* Graecis *Rutilius Lupus* de Figur. Sent. p. 3. *Deinde in ipso BELLI LABORE ac periculo deſeruit nos Philippus.* Callimachi nomen, quod Codd. nonnullis abest, delere non ſuſtineo, quippe orationem colorans. Ipsum autem innumeris confixum ſagittis et iaculis inmotum ſtetiſſe, nugantur Rhetores: ἔμενεν ἐν τῷ τῆς φάσεως σχήματι, καὶ ἐδόκει ἑστάναι, πεσεῖν μὴ δυνάμενος *Polemo* Or. I. p. 2.

86. Κυναίγειρος] Sic *AEſchyli* fratrem plerique indigetant. At Κυνέγειρος est, quemadmodum et ſchedis *Med.* et *Paris.*, poëtis. Οὔ σε μάκαρ Κυνέγειρε, τὸν ὡς Κυνέγειρον ἔγραψε Φᾶσις. *Anthol.* L. IV. p. 453., ubi *Brodaeus.* Laudabilis Cynaegiri audacia a *Iuſtino* L. II, 9. *Polemone* Or. I. atque aliis ita pingitur, ut ſupra fidem longe ſit. Fluxit ex frivola Athenienſium et Sophiſtarum iactantia, in certamine Marathonio inmanem in modum exſultante.

86. Κυναίγειρος ὁ Εὐφορίωνος] Cynaegiri militis Athenienſis rabiem, Perſicam navem manu retinentis, explicatius enarrat *Iuſtinus* II, c. 9. Callimacho quid evenisſe diceretur tacet *Herodotus*, obortam Epizelo coecitatem tradens c. 117. Sophiſtarum ingeniis exercendis Callimachus praeſertim et Cynaegirus praebuere materiam: duae nobis ſuperſunt *Polemonis* orationis, utriusque laudes decantantis: de Callimacho non nominato vid. *Ariſtid.* Panathen. I. p. 216. *Scholiaſtes* ibi *MS.* et Cynaegiri facinus enarrat, et Callimacho quid evenerit. Tres istos patriae defenſores egregios memorant *AElian.* de N. A. VII, c. 38. *Maximus Tyr.* V, 9. τὴν Κυναιγείρου χεῖρα, καὶ τὴν Πολυζήλου συμφορὰν, καὶ τὰ Καλλιμάχου τραύματα· ubi docuit *Daviſius* alibi quoque *Herodoti* Epizelum dictum Πολύζηλον, et *Plutarcho:* Epizeli loco Steſilaum nominat cum Miltiade, Callimacho, et Cynegiro,

Perſæ ipſis Athenis fruſtra tentatis Aſiam repetunt. Suſpicio de Alcmæonidis. Numerus utrimque cæſorum.

ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νηός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεὶς πελέκεϊ, πίπτει· τοῦτο δὲ, ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοί τε καὶ ὀνομαστοί. Ἑπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ [a] τοιούτῳ Ἀθηναῖοι· τῇσι δὲ λοιπῇσι οἱ βάρβαροι [b] ἐξαναχρησάμενοι, καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον, τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλωον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους [c] ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ· αἰτίη δὲ ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς [d] αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι [e] ἀναδέξαι ἀσπίδα, ἐοῦσι ἤδη ἐν τῇσι νηυσί. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλωον Σούνιον· Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ποδῶν [f] εἶχον, τάχιστα ἐβοήθεον ἐς τὸ ἄστυ· καὶ ἐφθησάν τε ἀπικόμενοι, πρὶν ἢ τοὺς βαρβάρους ἥκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλήιου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακληίῳ τῷ ἐν Κυνοσάργεϊ· οἱ δὲ βάρβαροι τῇσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες [g] Φαλήρου, τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων, ὑπὲρ τούτου ἀνακωχεύσαντες τὰς νῆας, [h] ἀπέπλωον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων καὶ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας· Ἀθηναίων δὲ, ἑκατὸν ἐνενήκοντα καὶ δύο· ἔπεσον μὲν ἀμφοτέρων τοσοῦτοι· συνήνεικε δὲ αὐτόθι [i] θῶμα τοιόνδε γενέσθαι. Ἀθη-

pluſtre navis apprehendens, abſciſſa manu ſecuri cecidit: nec non alii Athenienſes multi et clari. Ac ſeptem quidem naves obtinuerunt Athenienſes hoc modo: navibus ceteris barbari inhibuerunt, receptaque præda Eretrienſi ex inſula ubi reliquerant, circumvecti ſunt Sunium, animo prævertendi Athenienſes, ut in ipſam urbem venirent; quod conſilium eos excogitaviſſe apud Athenienſes in crimen coniecit Alcmæonidas ex eo, quod ex compoſito Perſis iam in naves redactis ſcutum oſtenderint. Dum illi Sunium circumvehuntur, Athenienſes e veſtigio abeuntes celerrime ad ferendam urbi opem properarunt, barbarosque eodem tendentes præverterunt: progreſſique ex Herculis templo, quod est in Marathone, in aliud Herculis fanum, quod est in Cynoſargi, caſtra poſuerunt. Barbari, quum claſſe Phalerum ſuperaſſent, hic enim Athenienſium navale tunc erat, ſuper eum locum ad ancoras ſuſpenſis navibus morati, rurſus in Aſiam abierunt. Quorum in hac pugna apud Marathonem pugnata occubuere circiter ſex millia et quadringenti: Athenienſium vero, centum nonaginta duo: tot ex utrisque cecidere. In qua pugna hæc res mira contigit, ut Athe-

115 116 117

a Med. Paſſ. Ask., τοιῷδε pari elegantia *Arcb. V. Ald.* &c. Quae ſequuntur excerpſit *Plut.* Malign. p. 862. C. *b* Ἀναχρούσ. *V. Arcb.* *c* Ἀπικομένους *Arcb. Ald.* Statim αἰτίην δὲ ἔσχον *Plut.*, prius quoque *Ask. Brit. Med.*; in *Paſſ.* ἐν Ἀθην. bene: deerat ἐν prius. *d* Αὐτοῖσι *Ask. Paſſ.* *e Med. Paſſ. Arcb. V. Ask. Brit. Plutarcb. Paris. A. B.*, antea ἀναδέξασθαι. *f* Εἶχον *Paſſ.*, εἶλον *Ask.* ἦκον *Med.*, in aliis εἶχοντο. *g* Φαλήρων *Plut.* et ἐπίνειον *Arcb.* *h* Ἀπέπλωον *Vind.*, ex more. ἀπέπλεον in aliis. *i* Θῶμα *Arcb. Paſſ. Ask.*, ſtatim Ἐπίζηλον omnes.

Tzetzes Chil. 1, v. 867. Unum de x. ducibus Steſilaum in praelio cecidiſſe novimus ex *Herodoto*; plerorumque nomina ignorantur, quorum gloriam Miltiades obſcuravit, qui δέκατος αὐτὸς στρατηγήσας, μόνος, ὡς εἰπεῖν, ὀνομάζεται, καὶ ταῦτα Ἀριστείδου τοῦ Λυσιμάχου παρόντος, ut ſcribit *Ariſtid.* T. III. p. 286. Milites gregarios Cynaegirum et Epizelum, ſive Polyzelum, in duces transformavit qui *Plutarchi* nomen mentitus confinxit *Parallela* quae vocant *minora*, T. II. p. 305. C. quique magnam mendacis libelli partem, ista quoque, deſcripſit *Stobaeus* p. 91, 11. Propter tot egregia vetuſtatis monumenta credere maluiſſem, Stobaeanis hic illic ex isto fuiſſe libello ab alia manu inculcata; ſed in ſuo florilegio eadem iam legiſſe *Photium* monſtrant Scriptores citati, quorum nomina et opera pleraque etiam omnia ficta ſunt. VALCKEN.

92. Τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα] Offenderunt *Plutarchum* τὰ ἀνδράποδα de captivis Eretrienſibus. Potuiſſet leniore vocabulo αἰχμαλώτους, uti deinceps, eos Scriptor deſcribere: hic ex Perſarum iudicio, quibus utique pro *mancipiis* capti illi, ſive ἀνδραποδισμένοι post pauca. Mox ἀπικομένους ἐς τὸ ἄστυ ſpeciem praefert, nihil amplius.

94. Αἰτίη δὲ ἔσχε Ἀθηναίοισι &c.] Large coniecturis indulgetur, αἰτίη ἔσχε Ἀθηναίοισι non aliud erit ac Ἀθηναίους, et hoc ἀντὶ τοῦ, οἱ Ἀθηναῖοι ἔσχον αἰτίην, *Athenienſes culpam ſuſtinuerunt*; ſic *Portus*, non conſiderato, ne quid amplius dicam, haec Athenienſes non tangere, ſed Perſas. *Plutarchi* αἰτίην δὲ ἔσχον laudatore gaudet docto viro, acceduntque ex parte quadam libri αἰτίην oſtendentes: tum mox αὐτοῖσι, uti duobus in Codd., oportebit. Sententia ſane tolerabilis; *Ferebantur Athenienſibus ipſis Alcmaeonidarum fraude haec machinati.* Non raro enim αἰτίαν ἔχειν, idem ac, *dici*, *nominari*, *ferri*, κατηγορεῖσθαι, *Caſaubono* in *Athen.* IX, 2., eiusque exemplo ad *AEſchin.* Dial. 1, 2. *Horreo*, docte monentibus. Sed enim ἔσχον nusquam in ſchedis. *Gronovii* ſententiam, inpeditam multum, adnotationes explanant. Vulgata mihi non diſplicent, modo αἰτίη δὲ ἔσχε αὐτοὺς ἐν Ἀθηναίοισι —— ſtruantur. Confimiliter L. V, 70. τὸν δὲ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν· et C. 71. φονεῦσαι δὲ αὐτοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμαιωνίδας. Quae et in *Porti* penu.

94. Αἰτίη δὲ ἔσχε Ἀθην.] *Plutarchi* editi lectio II. p. 862. C. αἰτίην δὲ ἔσχον, mihi ut aliis genuina, videretur, niſi hic ſequeretur αὐτούς. Αἰτίαν ἔχειν, ut ſaepe apud alios, apud *Plutarch.* etiam ſignificat *dici*, *perhiberi*, ex gr. II. p. 803. C. 807. E. 850. B. 959. E. 1134. B. vid. *Caſaub.* in *Athen.* p. 639. Mos uſitatus ſcribendi illic quoque ſubſtitui potuit Herodoteo. Quod aliis diceretur, αἰτίαν ἔχουσιν Ἀλκμαιωνίδαι φονεῦσαι αὐτούς, vel τοῦ φόνου αὐτῶν, (ut *AEſch.* Eumen. v. 582.) id *Herodoto* dicitur, φονεῦσαι αὐτοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμαιωνίδας, V, c. 71., ut c. 70., τὸν Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν π. Ad istam normam ordine ſuo hic verba collocari potuerant: αἰτίη δὲ ἔσχε αὐτοὺς (ἐν) Ἀθηναίοισι ταῦτα ἐπινοηθῆναι, *istud excogitaſſe perhibebantur apud Athenienſes* ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς. *Plutarchi* tamen lectionem ſi Codices praeberent reciperem. VALCKEN.

98. Ὡς ποδῶν εἶχον] *Medicei* ἦκον non capio; ſcribae peccatum ex εἶχον formaſſe videtur. Infra L. IX, 58. ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχον· et VIII, 107. ὡς τάχεος εἶχε ἕκαστος, ſic enim ſcripti codices.

98. Ἀθηναῖοι δὲ, ὡς ποδῶν εἶχοντο] Dubito ſitne τὸ τάχιστα natum ex interpretamento; ſed minime cunctanter corrigo, ὡς ποδῶν εἶχον· hoc in talibus ſemper invenietur: ὡς ἕκαστος τάχεως εἶχε· ὡς εἶχον τάχους· ὡς ποδῶν, vel ἢ ποδῶν εἶχον apud *Thucyd.* p. 440, 6. 447, 39. *Demoſth.* p. 740, 148. *Xenoph.* p. 309, 41. &c. *Herod.* IX, c. 58., ἐδίωκον ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχον, *quantum quisque pedibus valebant.* VIII, c. 107., ὡς τάχεος εἶχε ἕκαστος reſtituetur ex Codd. vid. Diſc. *Herod.* p. 129. et Clar. *Weſſ.* ad *Diodori* II. p. 628. De aquila eleganter *AElian.* de N. A. VII, c. 11. ὥσπερ οὖν ὁρμῆς τε ἅμα καὶ πτερῶν εἶχεν ἐμπνοΐαν, *quanto potuit maximo alarum volatu*, *Geſner. Livius* XXXV, c. 26., *cetera claſſis*, *praetoria nave amiſſa*, *quantum quaeque remis valuit*, *fugerunt.* —— Aut ad hunc e campo Marathonio properantium reditum, aut ad illud tempus, quo primum obviam ibant Perſis, pertinet quod ſcribit *Clemens Alex.* I. Strom. pag. 418. —— Duo Herculis templa, de quibus mox *Herod. Harpocration* etiam memorat in Ἡράκλεια ubi *Vales.* attigit Herodotea. VALCKEN.

6. Κατὰ ἑξακισχιλίους &c.] *Plutarchi* Malign. p. 862. D. iudicio, ἀνατέτραπται τῆς νίκης τὸ μέγεθος, καὶ τὸ τέλος εἰς οὐδὲν ἥκει περιβοήτου κατορθώματος, ob exiguum adeo caeſorum numerum. Quod illi condonamus, nimium memori inſcriptionis, Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι Ἔκτειναν Μήδων ἐνέπαε μυριάδας. *Herodotus* veracis officium Scriptoris functus est, Athenienſium laudibus nec detrahens, neque, quod exprobratum acerbius, blandiens. Ceterum *Epizelus*, Cuphagorae F., recentioribus Πολύζηλος audit, *Plutarcho*, *Suidae*, *Stobaeo* et *Maximo Tyr.* Diſc. V., ubi p. 513. Cl. *Daviſius.*

Athenienſis quidam Epizelus Cuphagoræ filius, dum ſtans in acie pugnat ſtrenue, luminibus caperetur, neque ſaucius ulla parte corporis, neque eminus ictus: atque ita cæcus in reliquum vitæ tempus permanſerit. Quem audivi dicere ſolitum de ſua clade, viſum ſibi eſſe obſiſtere virum armatum, procero corpore, cuius barba omnem clypeum inumbraret: et hoc ſpectrum præter ipſum quidem ivisſe, ſed illum qui ſibi aſſiſteret occidiſſe. Hæc Epizelum ſolitum
118 commemorare audivi. Porro Datis in Aſiam cum claſſe rediens, ubi Myconum tenuit, vidit in ſomnis viſum: id tamen quod fuerit, non traditur: ſed ubi primum dies illuxit, naves rimatus est; compertoque in navi Phœniſſa ſimulacro Apollinis inaurato, ſciſcitatus est, unde ſublatum eſſet: et ubi audivit ex quo templo foret, navigans ſua navi Delum, iam enim Delii in inſulam redierant, ibi ſimulacrum in templo depoſuit, præcepitque Deliis, ut illud in Delium Thebanorum referrent, quod est ad mare e regione Chalcidis. Hoc ubi præcepit Datis, velа illinc fecit. Delii tamen hanc ſtatuam non reportaverunt, ſed viceſimo post anno eam Thebani ex oraculo in Delium tule-
119 runt. Datis autem et Artaphernes, posteaquam in Aſiam navigavere, captivos Eretrienſes Suſa perduxere: quos Darius rex, etſi in eos ante captivitatem bilem contraxerat acerbam, quod priores cœpiſſent iniuste agere, tamen ut in conſpectum ſuum abductos vidit ac ſibi ſubiectos, nullo alio malo affecit, ſed in ſuo Ciſſiæ regionis ſtathmo collocavit, cui nomen est Arderica: ducentis ac decem ſtadiis procul a Suſis, quadraginta a puteo qui exhibet triplices rerum ſpecies: nam ex eo bitumen et ſales et oleum hauriunt, ad hunc modum. Hauritur quidem tollenone; pro ſitula autem, dimidiatus uter ei est alligatus: quo in puteum decuſſo hauritur, et mox in ciſternam diffunditur, atque hinc alio effuſum, triplici varietate concreſcit: bitumen quidem et ſales protinus; oleum autem, quod Per-

Ἀθηναῖον ἄνδρα Ἐπίζηλον τὸν Κυφαγόρεω ἐν τῇ σύ-
ραϊ μαχόμενόν τε, καὶ ἄνδρα γινόμενον ἀγαθὸν, τῶν
ὀμμάτων ϛερηθῆναι, ἔτε πληγέντα ὑδὲν τῦ σώματος,
ἔτε βληθέντα· καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ζόης διατελέειν ἀπὸ
τύτυ τῦ χρόνυ ἐόντα τυφλόν· λέγειν δὲ αὐτὸν ἤκυσα 370
περὶ τῦ πάθεος τοιόνδε τινα λόγον· ἄνδρα οἱ δοκέειν ὁπλί-
την ἀντιϛῆναι μέγαν, τῦ τὸ γένειον τὴν ἀσπίδα πά-
σαν σκιάζειν· τὸ δὲ Φάσμα τῦτο ἑωϋτὸν μὲν παρεξελ-
θεῖν, τὸν δὲ ἑωϋτῦ παραϛάτην ἀποκτεῖναι· ταῦτα μὲν
δὴ Ἐπίζηλον ἐπυθόμην λέγειν. Δᾶτις δὲ πορευόμενος
ἅμα τῷ ϛρατῷ ἐς τὴν Ἀσίην, ἐπεί τε ἐγένετο ἐν Μυ-
κόνῳ, [a] εἶδε ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ· καὶ ἥτις μὲν ἦν ἡ ὄψις,
ἐ λέγεται· ὁ δὲ, ὡς ἡμέρη τάχιϛα ἐπέλαμψε, ζήτη-
σιν ἐποιέετο τῶν νεῶν· εὑρὼν δὲ ἐν Φοινίσσῃ νηῒ ἄγαλμα
Ἀπόλλωνος κεχρυσωμένον, ἐπυνθάνετο ὁκόθεν σευλη-
μένον εἴη· πυθόμενος δὲ [b] ἐξ ἑ ἦν ἱρῦ, ἔπλεε τῇ ἑωϋτῦ
νηῒ ἐς Δῆλον· καὶ, [c] ἁπίκατο γὰς τηνικαῦτα οἱ Δήλιοι
ὀπίσω ἐς τὴν νῆσον, κατατίθεταί τε ἐς τὸ ἱρὸν [d] τὸ
ἄγαλμα, καὶ ἐντέλλεται τοῖσι Δηλίοισι ἀπαγαγεῖν
τὸ ἄγαλμα ἐς Δήλιον τὸ Θηβαίων· τὸ δ' ἔϛι ἐπὶ θα-
λάσσῃ, Χαλκίδος καταντίον. Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ἐν-
τειλάμενος ἀπέπλεε· τὸν δὲ ἀνδριάντα τῦτον Δήλιοι οὐκ
ἀπήγαγον, ἀλλά μιν δι' ἐτέων εἴκοσι Θηβαῖοι αὐτοὶ ἐκ
θεοπροπίυ ἐκομίσαντο ἐπὶ Δήλιον. Τῦς δὲ Τ' Ἐρετριέων
ἀνδραποδισμένυς Δᾶτίς τε καὶ [e] Ἀρταφέρνης, ὡς προσ-
έσχον [f] ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σῦσα·
βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν αἰχμαλώτυς γενέσθαι
τῦς Ἐρετριέας, ἐνεῖχέ σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων
ἀδικίης πρότερων τῶν Ἐρετριέων· ἐπεί τε δὲ εἶδέ σφεας
ἀπαχθέντας παρ' ἑωϋτὸν, καὶ ὑποχειρίυς ἑωϋτῷ ἐόν-
τας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο ὑδέν, ἀλλά σφεας τῆς Κισ-
σίης χώρης κατοίκισε ἐν ϛαθμῷ ἑωϋτῦ, τῷ οὔνομά ἐϛι
[g] Ἀρδέρικκα· ἀπὸ μὲν Σύσων δέκα καὶ διηκοσίυς ϛαδίυς
ἀπέχοντι, τεσσεράκοντα δὲ ἀπὸ τῦ Φρέατος, τὸ πα-
ρέχεται τριφασίας ἰδέας· καὶ γὰ ἄσφαλτον καὶ ἅλας καὶ
ἔλαιον [h] ἀρύσσονται ἐξ αὐτῦ τρόπῳ τοιῷδε· ἀνέλκεται μὲν
κηλωνηΐῳ, ἀντὶ δὲ γαυλῦ, ἥμισυ [i] ἀσκῦ οἱ προσδέδεται·
ὑποτύψας δὲ τύτῳ ἀντλέει, καὶ ἔπειτα ἐγχέει ἐς δε-
ξαμενήν· ἐκ δὲ ταύτης ἐς ἄλλο διαχεόμενον, τρέπεται
τριφασίας ὁδύς· καὶ ἡ μὲν ἄσφαλτος, καὶ οἱ ἅλες πή-
γνυσαι παραυτίκα, τὸ δὲ ἔλαιον [k] συνάγυσι ἐν ἀγγείοις,
τὸ

a Suidas haec deſcribens εἶδεν ὄψιν ἐνύπνιον in Δᾶτις. *b* Ἐξ οὗ idem. *c Med. Paſſ. Ask. Arch. Vind.*, probe. olim ἀπίκοντο. *d* Τὄγαλμα *Paſſ.*, post hanc vocem negligentia ſcribae abſunt ſeptem ſequentes in *Arch.* *e* Ἀρταφρένης *Ask. V. Paſſ.* *f* Πρὸς τὴν *Med. Ask.*, ceteri omnes ἐς τὴν cum *Aldo*, cui ſuus iterum locus. *g M. Paſſ. Ask. Brit.*, Ἀρδερίηκα *Vind. Arch. Valla*, Ἀνδέρικα *Ald.* *h* Ἀρύσονται *Arch. Vind.*, ἀῤῥύσονται ceteri. *i Med. Paſſ. Ask.*, aliis οἱ abest. *k* Quatuor ista non leguntur in *M. Ask. Brit. Valla.*

14. Λέγειν δὲ αὐτὸν ἤκουσα] Sic acceperunt ista nonnulli, ac ſi ipsum narrantem audiſſet *Herodotus* Epizelum, quae ab aliis accepiſſe ſe duplici formula ſignificat: contra IX, c. 16., τάδε ἤδη τὰ ἐπίλοιπα ἤκουον Θερσάνδρου· hinc utique longe diverſum esſet, λέγειν ἤκουσα (vel ἐπυθόμην) Θέρσανδρον. In his errantes recte corrigit eruditus Auctor *des Eſſais de Critique* p. 187. VALCKEN.

22. Ζήτησιν ἐποιέετο τῶν νεῶν] Corrigendum ſuſpicor, ἐξέτασιν ἐποιέετο τ. ν. neque enim quae adeſſent quaerendae naves erant, ſed perſcrutandae; λίην ἀκριβῶς ἐξετάζων invenit Datis in Phoeniſſa nave ſignum Apollinis, a ſacrilegis furtim atque inſcio duce ſubreptum: phraſes ſunt uſitatiſſimae, ἐξέτασιν ὅπλων ποιεῖσθαι, vel ἀνδρῶν, vel τοῦ ἱππικοῦ. In Attica lege, quam habet *Petitus* p. 209., pro Γενέσθαι ζήτησιν, emendari debet, γενέσθαι ἐξέτασιν πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων τοῖς Ληξιαρχικοῖς γραμματείοις· ut legitur in *Iſaei* fragmento apud *Dionys. Halic.* T. II. p. 175, 11. conf. *Harpocr.* in Διαψήφισις. VALCKEN.

29. Ἐς Δήλιον τὸ Θηβαίων] *Pauſanias* repertam in navi Phoeniſſa Apollinis imaginem Noſtri verbis deſcribens traditam ait L. X, 28. p. 867. Τανάγραιοις ἐς Δήλιον, contractiore uſus narratione. Namque in Tanagraeorum agro, ipſisque Boeotiae finibus maritimis *Delium* illud, de quo ad *Diodori* XII, 69. Multum autem conducunt ad *Herodoti* finiendam aetatem XX. isti, quibus evolutis in Tanagraeorum Delium Apollinis ſignum rediit, anni.

42. Ἀρδέρικκα] In barbara voce nihil tento, ignarus quid praeſtet: certum est, diſcrepare, ſitum ſi ſpectes, abs ſimilis tituli loco L. I, 185. *Philoſtratus* collocat ex *Damidis* monumentis Eretrienſes in Medorum regione unius, ſed citati curſus, diei itinere a Babylone, Vit. Apoll. L. I, 24. Itaque, niſi a *Damide* decipimur, medii ferme Suſa inter et Babylonem ſedes a Dario acceperunt.

45. Ἀρύσονται] Sic malui, ut propior ad verum via foret. Scripſiſſe ἀρύονται aut ἀρύτονται doctiores conſentiunt: nam *Porti* ἀῤῥύσονται *pro communi* ἀναρύσονται, *bocque pro* ἀναρύονται placere non potest. Fontem *Philoſtratus* bitumine, oleo et *aqua*, ſale neglecto, ſcaturiiſſe, inprudenter perhibet.

50. Τὸ δὲ ἔλαιον συνάγυσι ἐν ἀγγείοις, τὸ] Horum ultima quatuor docta diſputatione hinc Cel. *Gronov.* amovet. Tum equidem τὸ δὲ ἔλαιον οἱ Πέρσαι καλέουσι τοῦτο βαδινάκην ex ſchedis legerem, ut illud duntaxat oleum *Radinacen* Perſae nuncupaverint. Habent tamen τριφάσιαι ὁδοὶ, quae amoliendis auxiliantur: bitumen et ſales ſtatim ut diffuſa ſunt, dicuntur concre-

I Post prœlium duo millia Lacedæmoniorum venerunt. Ab illis ſpectati Perſæ. Clypeus Perſis ad tignum oſtentus an ab Alcmæonidis? negat auctor. Tyrannorum hoſtes Callias et Alcmæonidæ.

τὸ οἱ Πέρσαι [a] καλέουσι ῥαδινάκην· ἔστι δὲ μέλαν, καὶ ὀδμὴν παρεχόμενον βαρέαν· ἐνθαῦτα τὺς Ἐρετριέας κατοίκισε βασιλεὺς Δαρεῖος, οἳ καὶ μέχρι [b] ἐμέο εἶχον τὴν χώρην ταύτην, Φυλάσσοντες τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν· τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριέας ἔσχε ὕτω. Λα-55
κεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν ὕτω ὥστε τριταῖοι [c] ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ·
371 ὕστεροι δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς, ἱμείροντο ὅμως θεήσασθαι τὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα,60
ἐθεήσαντο· μετὰ δὲ [d] αἰνέσαντες Ἀθηναίους, καὶ τὸ ἔργον αὐτέων, ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω. [e] Θῶυμα δέ μοι, καὶ οὐκ ἐνδέκομαι τὸν λόγον, Ἀλκμαιωνίδας ἄν κοτε ἀναδέξαι Πέρσῃσι ἐκ συνθήματος ἀσπίδα, βουλομένους
ὑπὸ βαρβάροισί τε εἶναι Ἀθηναίους καὶ ὑπὸ Ἱππίῃ·65
[f] οἵ τινες μᾶλλον ἢ ὁμοίως Καλλίῃ τῷ Φαίνιππου, Ἱππονίκου δὲ πατρὶ, Φαίνονται μισοτύραννοι ἐόντες. Καλλίης τε γὰρ μοῦνος Ἀθηναίων ἁπάντων ἐτόλμα, ὅκως Πεισίστρατος ἐκπέσοι ἐκ τῶν [g] Ἀθηνέων, τὰ χρήματα αὐτοῦ κηρυσσόμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὠνέεσθαι,70
καὶ τἄλλα τὰ ἔχθιστα ἐς αὐτὸν πάντα ἐμηχανᾶτο. [h] Καλλίεω δὲ τούτου ἄξιον πολλαχοῦ μνήμην ἐστὶ πάντα

Perſæ rhadinacen appellant, in vaſa colligunt: est autem atrum ac graviter olens. Hoc loco rex Darius locavit Eretrienſes, quem ad meam usque memoriam tenuere, ſervantes priſtinam linguam. Quod ad Eretrienſes attinet, ita habet. Ceterum post120
plenilunium duo millia Lacedæmoniorum Athenas venerunt, tanta feſtinatione adipiſcendi hoſtem, ut triduo quam ex Sparta diſcesſere, in Atticam pervenerint: et licet ſerius post pugnam venisſent, tamen intuendi Medos cupidi, ad illos intuendos in Marathonem perrexerunt. Deinde laudatis Athenienſibus et eorum facinore, rurſus redierunt. Tenet autem admiratio me, nec ra-121
tionem inire posſum, Alcmæonidas unquam Perſis ex compoſito oſtentasſe clypeum, quod vellent Athenienſes barbaris atque Hippiæ ſubesſe: quippe quos conſtat vehementiore aut ſimili odio in tyrannos fuisſe, quam fuit Callias Phænippi, pater Hipponici: nam Callias cum alia omnia in Piſiſtratum inimicisſime commentus est, tum vero ſolus Athenienſium omnium, illius Athenis eiecti quum publice ſub præcone venderentur bona, emere auſus est. Cuius Calliæ mentionem crebro122
ple-

a Καλέουσι τοῦτο ῥαδ. *Pasſ. Ask. Brit. M. Pasſ. Ask.* bene, *Gronovii* iudicio. *b* Ἐμεῖο *Ask.* *c* Hic iterantur voces *μετὰ τὴν πανσέληνον* in *f* Deſcripſit *Plut.* Malign. p. 863. A. *d* Αἰνέοντες marg. *Steph. Pasſ. Arcb. Vind.* *e* Θῶμα *Arcb. Ask.* *g* *Med. Ask.*, vere. Ἀθηναίων vulgo. Porro *κηρυσσομένου Arcb.* et *τὰ ἄλλα* cum *Vind.* *h* Omnia usque *τούτῳ τῷ ἀνδρὶ* abſunt *Med. Ask. Pasſ.*

visse: et quid oleo factum, tacebitur? At premere hoc renuo. De cultu, ſcribendi modo, et Eretrienſium exſulum ſepulturae ritu Philoſtrati *Damis* plura, nonnullis intempeſtiva Clar. *Olearii* cura perverſis.

61. Μετὰ δὲ αἰνέσαντες] Aeque concinnum *αἰνέοντες* ex membranis. Venerunt Spartani *τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης* in *Platon.* Menex. p. 240. C. Quod autem deinceps, *θῶυμα δέ μοι* —— fuit in *Plutarchi* Malign. p. 862. F. olim, prava nunc et hiante oratione, ſed facillime hinc ſarcienda.

63. Οὐκ ἐνδέκομαι τὸν λόγον] Narratam ſibi vel ab aliis ſcripto mandatam Athenienſium quorumdam ſuſpicionem tot argumentis repellit *Herodotus*, ut in his etiam vexandis modum excesſisse videatur *Plutarchus* de *Herod.* Malign. p. 862. E. et 863. contendens primum et ſolum *Herodotum* istam accuſationem commemorasſe: *πρῶτος*, inquit, *ἀνθρώπων ἐπενήνοχας ἐγκλήματα·* —— *σὺ κατηγορεῖς, εἶτα ἀπολογῇ· καὶ γράφεις κατ' ἐπιφανῶν ἀνδρῶν διαβολὰς, ἃς πάλιν ἀναιρεῖς· ἀπιστῶν δὲ, σεαυτῷ δηλονότι, σεαυτοῦ γὰρ ἀκήκοας λέγοντος, Ἀλκμαιωνίδας ἀνασχεῖν ἀσπίδα νενικημένοις καὶ φεύγουσι τοῖς βαρβάροις.* VALCKEN.

66. Καλλίῃ —— Ἱππονίκου δὲ πατρί] Horum vellem hiſtoricus mentionem omisſisset haud ſane necesſariam: quod prioribus ſubdit *Plutarch.* de Callia et Hipponico habet illud multo maiorem veri ſpeciem; nam isthac certe via ſibi videtur *Herodotus* occaſionem paraſſe Calliam laudandi, patrem Hipponici, *patri*, ſic legitur apud *Plutarchum*, *προσάψας τὸν υἱὸν Ἱππόνικον, ὃς ἦν καθ' Ἡρόδοτον ἐν τοῖς πλουσιωτάτοις Ἀθηναίων.* Ista quidem acerbisſima videbitur criminatio conſideranti, quae *Plutarchus* alibi de *Herodoto* prodidit, ſuos etiam nonnunquam teſtes excitans, veluti *Diyllum* hiſtoricum Atticum p. 862. B. et 864. C. D. *Ariſtophanem* Boeotum, quaeque noſtro minus honorifica narrat *Dion Chrys.* in Corinthiaca p. 456. C. Sed ista *Plutarchi* difficultate non carent: neque enim *Herodoto* fuisſe dicitur Hipponicus unus ex Athenienſium ditisſimis, nec primi istius Calliae filius Hipponicus aetate floruit *Herodoti:* ſuſpicor verba quaedam *Plutarchi* tranſpoſita ſic in proximis olim fuisſe lecta: *τοῖς δὲ Καλλίου τοῦ Φαινίππου χρησάμενος ἐπαίνοις, καὶ προσάψας αὐτῷ τὸν υἱὸν Ἱππόνικον, ὡμολόγησεν ὅτι, μηδὲν τῶν πραγμάτων δεομένων, ἀλλὰ θεραπείᾳ καὶ χάριτι τοῦ Ἱππονίκου (ὃς ἦν καθ' Ἡρόδοτον ἐν τοῖς πλουσιωτάτοις Ἀθηναίων) τὸν Καλλίαν παρενέβαλεν* ut Calliae laudes filiique Hipponici nomen in hanc hiſtoriae partem inculcasſe dicatur, quo gratificaretur Hipponico, huius nominis in ista familia ſecundo, *qui*, *καθ' Ἡρόδοτον*, *aetate Herodoti*, *unus erat ex Athenienſium ditisſimis.* Primus quidem Callias Phaenippi F. fuit pecunioſus; ſed ſecundus praeſertim Callias, theſauro quodam ditatus, filium reliquit Hipponicum itidem ſecundum, qui (*Plut.* 1, p. 321. D.) Graecorum fuisſe fertur ditisſimus. Callias iste ſecundus, velut Princeps legationis ad Artaxerxem misſae *Herodoto* quoque memoratus in tranſcurſu L. VII, c. 151., Ariſtidi velut aequali disſimillimus ſaepius opponitur: vid. celeberr. *Hemſterh.* ad *Luciani* Timon. p. 137. Quod legitur apud *Stobaeum* p. 521, 13. *εἴγε μὴ τῶν ποτὲ Ἀθηναίων ὁ πλουσιώτατος ἀμείνων ἦν Ἀριστείδου καὶ Σωκράτους* [*Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους*] *ἐν πενίᾳ τῆς ἀρετῆς·* mea ſententia ferri nequit: ſcioli videtur adſumentum *Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους*, et non nominatus Callias Hipponici F. fuisſe deſignatus: conf. *Ariſtides* Soph. T. 1. p. 340. *Lucian.* T. II. p. 638. et 696. *Themiſt.* II. p. 36. D. Huius familiae hiſtoriam *non paucis adhuc difficultatibus impeditam* fatetur vir ſummus ad *Lucian.* qui de illa egerint citantur ad *Diodor. Sic.* L. XII, c. 4. n. 23. VALCKEN.

72. Καλλίεω δὲ τούτου &c.] Memorabile Calliae elogium cur trium Codd. ſcriptores contemtui habitum praeterierint, cauſam non perſpicio, niſi illi id ignorarint, adſutum aliunde. *Gronovio* cupide largior, rerum nexum, ſi omnia ista exſulent, non disſolvi: perhibere praeterea honoris et magnificentiae teſtimonium, quale vix aliud. Si *Herodoto* auferantur, id ſane fatendum est, non indocti admodumque recentis esſe hominis, ſed adprime in *Calliae* negotiis et familia callentis. Pertinet eo victoria Olympica, quam Olymp. LIV. indeptus est, *νενικηκὼς ἵππῳ*, ut ſcholia habent ad Comici Nub. v. 284. *Io. Meurſius* oblitus eorum, quae in *Herodoto*, inprudenter ex Critici Olympiade LIV. fecit *τετάρτην καὶ ἑβδομηκοστὴν*, ſive LXXIV. de Archont. L. II, 4. Piſiſtrati enim bonorum ſector vitam tam longe haud extendit. De Phaenippo Calliaeque gente plura *Palmerius* Exercit. p. 754. et *Perizon.* ad Var. *AEliani* XIV, 16.

72. Καλλίεω δὲ τούτου] Hic ſane miror Codicis *Medicei* bonitatem, in quo nihil horum reperiri ſcribit *Gronov.* Quod viro clariſsimo mihi quoque verum videtur, quaecunque continentur hoc capite in laudem Calliae ab alia fuisſe manu adiecta, hominis forte non longe recentioris in gratiam Calliae cuiusdam vel Hipponici: atque idem ſenſisse videntur antiquarii, qui in Codicibus ista cenſuere praetermittenda: ſed ſi vel in omnibus legerentur, nihilominus indigna prorſus illa iudicarem *Herodoto.* Quibus illa modis lecta ſibi *Plutarchus* excepisſet, turpi adulatione in laudem ditisſimae familiae compoſita! Horum conditor, imitator ille quidem *Herodoti*, ſibi tamen nativam in ſcribendo faciem disſimulare non potuit: prima, *Καλλίεω δὲ τούτου ἄξιον πολλαχοῦ μνήμην ἐστὶ πάντα*

τινα

plerique omnes habere debent cum ob ea quæ dicta sunt, ut viri summopere patriam liberantis, tum ob hæc quæ in Olympia fecit: nam et in equorum cursu palmam obtinuit, et in quadrigario fuit secundus: et in ludis Pythiis quum primas obtinuisset, in universos Græcos sumptuosissimus extitit: tum ob id quod talem se in filias suas quæ tres fuerunt, exhibuit: nam posteaquam nubiles extitere, eis magnificentissimum munus dedit et gratificatus est, ut quem sibi unaquæque vellet ex omnibus Athenienſibus, eum deligeret: atque ita eam illi nuptum dedit.

123 At Alcmæonidæ aut perinde aut nihil minus quam Callias, perosi tyrannos fuere. Quo maior me admiratio subit, minusque admitto criminationem, eos clypeum Persis ostentasse; qui per omne tempus tyrannidis in exilio vixerunt, et quorum astutia Pisistratidæ tyrannidem dereliquerunt: atque ita multo magis Athenarum liberatores extiterunt illi meo iudicio, quam Harmodius et Aristogiton. Illi enim Hipparcho interempto, non tam ceteros Pisistratidas ab affectanda tyrannide represserunt, quam asperaverunt: Alcmæonidæ autem ex aperto Athenas liberaverunt, si modo ipsi fuere qui Pythiæ persuasere, ut imperaret Lacedæmoniis Athenas liberare, quemadmodum superius a

124 me commemoratum est. At enim propter aliquam causam forsitan succensentes Athenienſi populo patriam prodiderunt? Imo nulli erant viri illustriores eis inter Athenienses, neque qui magis essent honorati. Ita neque ratio probat clypeum ab his esse ostensum ob talem causam. Nam certe ostensus fuit clypeus, idque non licet aliter dicere: factum est enim: sed quis tamen ostenderit, ne-

125 queo ulterius dicere, quam dixi. Quamquam Alcmæonidæ iampridem extiterant Athenis clari sane: sed ab Alcmæone atque etiam Megacle extiterunt omnino splendidissimi. Etenim Alcmæon Megaclis filius, iis Lydis, qui Sardibus a Crœso Delphos ad oraculum ierant, administrum se præbuit, eosque comiter accepit. Cuius erga se beneficentiam Crœsus a Lydis ad oracula euntibus quum audisset, hominem Sardes arcessivit, et ubi advenit, eum donavit tanto auro quantum semel corpore suo efferre posset. Ad istam doni condicionem Alcmæon hanc

τὰ τοῦα ἔχειν· τοῦτο μὲν γὰρ, τὰ προλελεγμένα, ὡς ἀνὴρ ἄκρος ἐλευθερῶν τὴν πατρίδα· τοῦτο δὲ, τὰ ὀλυμπίῃ ἐποίησε, ἵππῳ νικήσας· τεθρίππῳ δὲ, δεύτερος γενόμενος. Πύθια δὲ πρότερον ἀειρόμενος, ἐφανερώθη ἐς τοὺς Ἕλληνας πάντας μεγίστῃσι δαπάνῃσι· τοῦτο δὲ, κατὰ τὰς ἑωυτοῦ θυγατέρας, ἐούσας τρεῖς, οἵης τις ἀνὴρ [a] ἐγένετο· ἐπειδὴ γὰρ ἐγένοντο γάμου ὥραιαι, ἔδωκέ σφι δωρεὴν μεγαλοπρεπεστάτην, ἐκείνῃσί τε ἐχαρίσατο· ἐκ γὰρ πάντων τῶν Ἀθηναίων τὸν ἑκάστη ἐθέλοι ἄνδρα ἑωυτῇ ἐκλέξασθαι, ἔδωκε τούτῳ τῷ ἀνδρί. Καὶ οἱ Ἀλκμαωνίδαι ὁμοίως, ἢ οὐδὲν ἧσσον τούτου ἔσαν μισοτύραννοι· θώυμα ὦν μοι, καὶ οὐ προσίεμαι τὴν διαβολὴν, τούτους γε [b] ἀναδέξαι ἀσπίδα, οἵ τινες ἔφευγόν τε τὸν πάντα χρόνον τοὺς τυράννους, ἐκ μηχανῆς τε τῆς τούτων ἐξέλιπον οἱ Πεισιστρατίδαι τὴν τυραννίδα· καὶ οὕτω τὰς Ἀθήνας οὗτοι ἔσαν οἱ [c] ἐλευθερώσαντες πολλῷ μᾶλλον ἢπερ Ἁρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων, ὡς ἐγὼ κρίνω· οἱ μὲν γὰρ ἐξηγρίωσαν τοὺς [d] λοιποὺς Πεισιστρατιδέων Ἵππαρχον ἀποκτείναντες; οὐδέ τι μᾶλλον ἔπαυσαν τοὺς λοιποὺς τυραννεύοντας. [e] Ἀλκμαωνίδαι δὲ ἐμφανέως ἐλευθέρωσαν, εἰ δὴ οὕτοί γε ἀληθέως ἔσαν οἱ τὴν Πυθίην ἀναπείσαντες προσημαίνειν Λακεδαιμονίοισι ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, ὡς μοι πρότερον δεδήλωται. Ἀλλὰ γὰρ [f] ἴσως τι ἐπιμεμφόμενοι τῶν Ἀθηναίων τῷ δήμῳ προεδίδοσαν τὴν πατρίδα; οὐ μέν ὦν ἥσάν γε φέων ἄλλοι δοκιμώτεροι ἔν γε Ἀθηναίοισι ἄνδρες, οὐδ' οἱ μᾶλλον ἐτετιμέατο· οὕτω οὐδὲ λόγος αἱρέει ἀναδεχθῆναι ἔκ γε δὴ τούτων ἀσπίδα ἐπὶ τοιούτῳ λόγῳ· [g] ἀπεδείχθη μὲν γὰρ ἀσπὶς· καὶ τοῦτο οὐκ ἔστι ἄλλως εἰπεῖν. ἐγένετο γάρ. ὃς μέν τοι ἦν ὁ ἀναδέξας, οὐκ ἔχω πρόσωτερω εἰπεῖν τούτων. οἱ δὲ Ἀλκμαωνίδαι ἔσαν μὲν καὶ τὰ ἀνέκαθεν λαμπροὶ ἐν τῇσι Ἀθήνῃσι, ἀπὸ δὲ Ἀλκμαίωνος καὶ αὖτις Μεγακλέος ἐγένοντο καὶ κάρτα λαμπροί· τοῦτο μὲν γὰρ, Ἀλκμαίων ὁ Μεγακλέος τοῖσι ἐκ Σαρδίων Λυδοῖσι παρὰ Κροίσου [h] ἀπικομένοισι ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι, συμπρήκτωρ τε ἐγίνετο καὶ συνελάμβανε προθύμως· καί μιν Κροῖσος πυθόμενος τῶν Λυδῶν [i] τῶν ἐς τὰ χρηστήρια φοιτεόντων ἑωυτὸν εὖ ποιέειν, μεταπέμπεται ἐς Σάρδις· ἀπικόμενον δὲ δωρέεται χρυσῷ, τὸν ἂν δύνηται τῷ ἑωυτῆ σώματι [k] ἐξενείκασθαι ἐσάπαξ· ὁ δὲ Ἀλκμαίων πρὸς

372

a Ἐγίνετο *Arcb. V.* *b* Iid. *M. Ask. Pasf.*, qui quidem *Pasf.* superius ἧσσον τούτῳ in *Arcb.* τούτου desit. antea ἀναδέξασθαι. *c* Ῥύσαντες *Arcb.* ex scholio. *d Med. Pasf. Ask. Paris. B.*, ceteri ὑπολοίπους. *e* Οἱ δὲ Ἀλκμ. *Arcb.* *f Med. Pasf. Vind. Ask. Brit. Arcb.*, in quo ἐπιμεμφομένῳ Ἀθην., deerat τι, sicuti deest τῶν *Pasf.*, nec male. *g* Citat *Plut.* Mal. p. 862. E. *h* Ἀπικνεομ. *Pasf.* *i* Abest *Pasf. Arcb. V.* *k M. Pasf. Paris. B. Ask. V. Arcb.*, mox ἐσαπ. *Arcb. Pasf.*, olim ἐξενεῖκαι εἰσαπ.

τινα ἔχειν. Sophistam sapiunt non Herodotum, quem, isto nusquam modo loquentem, ordine verborum perturbato voluit imitari: ἄξιόν ἐστι sequente infinitivo non est Herodoteum quantum memini. *Sed cur tandem decet unumquemque istius Calliae* πολλαχοῦ *meminisse?* τοῦτο μὲν, inquit, —— τοῦτο δὲ, —— τοῦτο δὲ —— tria nobis enumerat propter quae memoratu videri deberet omnibus dignissimus: τοῦτο μὲν γὰρ, ait, τὰ προλελεγμένα ὡς ἀνὴρ ἄκρος ἐλευθερῶν τὴν πατρίδα· quaenam illa tandem? virum praecellentem Pisistratum oderat invidus, et, ut erat pecuniosus, eiecti quae publicata fuerant emit. Τοῦτο δὲ, ait, τὰ ἐν Ὀλυμπίῃ ἐποίησε, ἵππῳ νικήσας &c. Sed quid ibi fecit adeo prae ceteris laudabile? an forte τἀπινίκια θύσας totam panegyrin excepit convivio? nam ἵππῳ νικῆσαι, et τεθρίππῳ δεύτερον γενέσθαι, quod cum multis habuit commune, nihil adeo erat cur prae aliis nostro memoratis Olympionicis posterorum esset memoria dignus: Φανερωθῆναι ἐς τοὺς Ἕλληνας πάντας μεγίστῃσι δαπάνῃσι· ea, opinor, laus, si quid illa est, Calliis et Hipponicis congruit. Quod addit denique de filiabus, in libro Oeconomico patribus forsan in exemplum proponi potuerat, sed propterea nunquam in historia *Herodoto* Callias fuisset dignus visus seculorum memoria. Tandem abiiciantur ista, et Herodotea male divulsa cohaerebunt. VALCKEN.

93. Ἔπαυσαν τοὺς λοιποὺς τυραννεύοντας] Inculcarunt ex praecedentibus λοιποὺς, hic prorsus inutiles. Non equidem nescio defensionem vocabulo quaesitam ex L. VII, 41., sed debilem admodum. *Reiskii* coniectura postulat τοῦ λοιποῦ, *deinceps*.

16. Ὁ δὲ Ἀλκμαίων πρὸς τὴν δ.] Primum προσέφερε scribi malim una litera auctius, προσεφεῦρε· aviditas Alcmaeonis dono nondum contenta πρὸς τὴν δωρεὴν ἐοῦσαν τοιαύτην τοιάδε ἐπιτηδεύσας προσεφεῦρε· *insuper talia commentus est.* Commentum hominis ridiculum indignatus bis enarrat *Dion Chrys.* primum paucis sub finem Or. XVII. p. 253. deinceps explicatius et ad nostri ductum, Or. LXXVIII. p. 659., thesaurum scribit ingressum Alcmaeona χίτωνά τε ποδήρη καταζωσάμενον, καὶ τὸν κόλπον ἐμπλήσαντα γυναικείου καὶ βαθὺν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἐξεπίτηδες μεγάλα καὶ κοῖλα ὑποδησάμενος· τέλος

πρὸς τὴν δωρεὴν ἐοῦσαν τοιαύτην τοιάδε ἐπιτηδεύσας, προσέφερε· ἐνδὺς κιθῶνα [a] μέγαν, καὶ κόλπον πολὺν καταλιπόμενος [b] τοῦ κιθῶνος, κοθόρνους τοὺς εὗρισκε εὐρυτάτους ἐόντας ὑποδησάμενος, ἤιε ἐς τὸν θησαυρὸν ἐς τόν οἱ κατηγέοντο· [c] ἐσπεσὼν δὲ ἐς σωρὸν ψήγματος, πρῶτον μὲν παρέσαξε παρὰ τὰς κήμας τοῦ χρυσοῦ ὅσον ἐχώρεον οἱ κόθορνοι· μετὰ δὲ, τὸν κόλπον πάντα πλησάμενος χρυσοῦ, καὶ ἐς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς διαπάσας τοῦ ψήγματος, [d] καὶ ἄλλο λαβὼν ἐς τὸ στόμα, ἐξήιε ἐκ τοῦ θησαυροῦ, ἕλκων μὲν μόγις τοὺς κοθόρνους, παντὶ δέ τεῳ οἰκὼς μᾶλλον ἢ ἀνθρώπῳ· τοῦ τό, τε στόμα ἐβέβυστο, καὶ πάντα [e] ἐξώγκωτο· ἰδόντα δὲ τὸν Κροῖσον γέλως ἐσῆλθε· καί οἱ [f] πάντα τε ἐκεῖνα δίδοι, καὶ πρὸς [g] ἕτερα δωρέεται, οὐκ ἐλάσσω ἐκείνων· [h] οὕτω μὲν ἐπλούτησε ἡ [i] οἰκίη αὕτη μεγάλως· καὶ ὁ Ἀλκμαίων οὗτος οὕτω τεθριπποτροφήσας, Ὀλυμπιάδα ἀναιρέεται. Μετὰ δὲ, γενεῇ δευτέρῃ ὕστερον, Κλεισθένης [k] μὲν ὁ Σικυώνιος τύραννος [l] ἐξήνεικε, ὥστε πολλῷ ὀνομαστοτέρην γενέσθαι [m] ἐν τοῖσι Ἕλλησι ἢ πρότερον ἦν. Κλεισθένεϊ γὰρ τῷ Ἀριστωνύμου τοῦ Μύρωνος τοῦ [n] Ἀνδρέω, γίνεται θυγάτηρ τῇ οὔνομα ἦν Ἀγαρίστη· ταύτην ἠθέλησε, Ἑλλήνων πάντων ἐξευρὼν τὸν ἄριστον, τούτῳ γυναῖκα προσθεῖναι. Ὀλυμπίων ἐόντων, καὶ νικῶν ἐν αὐτοῖσι τεθρίππῳ [o] ὁ Κλεισθένης, κήρυγμα ἐποιήσατο, ὅστις Ἑλλήνων ἑωυτὸν ἀξιοῖ Κλεισθένεος γαμβρὸν γενέσθαι, ἥκειν ἐς ἑξηκοστὴν ἡμέρην, ἢ καὶ πρότερον, ἐς Σικυῶνα, ὡς κυρώσοντος Κλεισθένεος τὸν γάμον ἐν ὁτιαυτῷ, ἀπὸ τῆς ἑξηκοστῆς ἀρξαμένου ἡμέρης· ἐνθαῦτα Ἑλλήνων ὅσοι σφίσι τε αὐτοῖσι ἦσαν καὶ πάτρῃ ἐξωγκωμένοι, ἐφοίτεον

hanc aſtutiam attulit: pergrandem tunicam amictus, ingenti in ea ſinu relicto, cothurnisque quos latisſimos reperit calceatus, ad theſaurum perrexit, ad quem illi ducebant. Ibi in acervum ramentorum procumbens, primum quidem præter tibias, quantum auri capiebant cothurni, inferſit: deinde omnem ſinum implens atque etiam crines ramentis perſpargens, et parte in os deſumpta, e theſauro proceſſit, ægre trahens cothurnos, cuivis alteri rei quam homini ſimilior: cuius et os turgidum erat, et omnia exporrecta. Id cernens Crœſus, in cachinnumque erumpens, ea omnia illi donavit: nec minora his alia dona dedit. Ita domus hæc vehementer locupletata est, et ſic Alcmæon iste quadriiugos equos alens, vicit Olympia. Sed eam deinde ſecunda ætate Cliſthenes Sicyonius tyrannus extulit, ut multo magis quam prius inter Græcos celebris extiterit. Erat enim Cliſtheni Ariſtonymi filio, Myronis nepoti, Andrei pronepoti, filia nomine Agariſta: quam pater deſtinabat nuptum dare ei quem præſtantisſimum Græcorum omnium comperiſſet. Quum igitur ludi Olympiaci celebrarentur, et eis Cliſthenes curriculo quadrigæ victor extitisſet, exclamari iusſit voce præconis, ut quisquis ſeſe dignum putaret, qui Cliſthenis gener eſſet, is ad ſexageſimum diem aut prius, Sicyone præſto foret, quod Cliſthenes intra annum a ſexageſimo die incipiens, exequi nuptias deſtinaſſet. Itaque Græcorum illi, qui et ſua ipsorum et patriæ claritate arrogantes erant, eo proci contenderunt:

126

[a] Omittit *Med. Ask. Paſ.*, in cuius tamen margine: ſervant reliqui cum *Euſtath.* ad *Hom.* pag. 655, 62., in quo ſtatim κόλπον πολὺν, quem in modum *Arch. V.*, olim βαθὺν ex gloſſa. [b] Abſunt duo ista *Arch.*, ſed mox καθόρνους τοὺς cum *Vind.*, τοὺς quoque ora *Steph.*, tum καθόρνους *Ask. Paſ.* ſemper: olim κατόρνους τῶν ex *Aldo*, at οὓς *M. Ask. Paſ.* [c] Ἐμπεσ. *Arch.* et mox πρῶτα. [d] Citat *Tzetz.* Chil. I, 10. Post pauca μεγίσους κοθόρνους loco μόγις τοὺς κ. *Ask.* [e] Ἐξογκ. ſine augmento *Arch.* [f] Πάντά τε *Paſ. Ask.*, enclitica deerat. [g] *M. Ask. Paſ.*, in cuius tamen marg. ἑτεροισί μιν δωρ. οὐκ ἐλάσσοσι, quo modo *Paris. A. B. Arch. V. Brit. Ald.* Adi *Gronov.* [h] Haec undecim neglexit *Arch.* [i] Οἰκίη *Paſ.* recte: οἰκία prius. [k] Μὲν *Arch.* αὐτὴν *Ask.* ora *Steph.* [l] *M. Paſ. Ask.*, ceteri ἐξῆρε, ſupra Σικύωνος *Ask.* [m] Αὐτοῖσι *Arch.*, mox ἦν non norunt *Med. Paſ.* post πρότερον, potestque abeſſe. [n] Ἀνδρέα margo *Steph.* [o] Deest *Arch.* Ceterum de Cliſthene eadem *Diodor.* T. II. p. 550.

λος δὲ τὴν κόμην διασπάσαντα (leg. διαπάσαντα ex *Herod.*) καὶ τὰ γένεια τῷ ψήγματι, καὶ τὸ στόμα ἐμπλήσαντα καὶ τὰς γνάθους ἑκατέρας, μόλις ἔξω βαδίζειν, —— γέλωτα καὶ θέαν Κροίσῳ παρέχοντα καὶ Λυδοῖς. In Herodoteis Diſſ. Clar. *Weſſ.* p. 116. obtulit κόλπον πολὺν, procul dubio genuinum: illinc parum diſtant *manus quantum extendi poterant*, πολλαὶ χεῖρες dictae *Callim.* h. Dianae v. 27. *Sophoclis*, πολλὴν γλῶσσαν ἐκχέας μάτην in *Stobaeo* p. 163, 27. quaeque dantur ſimilia. VALCKEN.

18. Ἐνδὺς κιθῶνα μέγαν] Adiectivo ob *Med.* ſilentium infeſtior Cl. *Gronov.* fuit; non ego. *Dio Chryſoſt.* explicat χιτῶνα ποδήρη, bene ſatis, Orat. LXXVIII. p. 659. B. Mox κόλπον πολὺν non adſpernor ob *Euſtathium*: potuit utique ex rariore uſu librariis diſplicere et propterea mutari. *Dio* tamen γυναικεῖον καὶ βαθὺν ſinum fuisſe ait. Quod *Euſtathius* autem κόλπον interpretatur τὸ ἄνω τοῦ πέπλου, minime laudo: inprobavit et *Gronovius* ſimilem gloſſam *Varini Favorini*, ex *Homeri* ſumtam explanatore.

22. Παρέσαξε παρὰ τὰς κνήμας] *Harpocrationis* Ἀποσάξαντα, ἀντὶ τοῦ φράξαντα τὸ τρῆμα, καὶ ἀποπληρώσαντα Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, huc olim referri poſſe putabam, ſiquidem nulla huic verbo opportunior tota hac Muſa ſtatio. At vide, quae ſupra C. 44. diſputata fuerunt. Κοθόρνους ubique inſtauravi, ſchedis et Scriptore L. I, 155. praeeuntibus. Adſolent Iones Θ. in Τ. ſaepe convertere, vicisſim quoque, nec promiſcue in omnibus tamen.

25. Διαπάσας] *Dion. Chryſoſt.* τὴν κόμην διαπάσαντα καὶ τὰ γένεια τῷ ψήγματι reliquiſſe, dubio caret: abſurdum διασπάσαντα exploſum merito est. Tangit Rhetor eandem hiſtoriam Or. XVII. p. 253. C. Quid *Tzetzae* oculos, ut Alcmaeonem dentibus comam, auro gravem, dixerit retinentem, praeſtrinxerit, non adſequor. Falſum certe et nugatorium de *Pindaro*, quaſi eadem ille de Alcmaeone. Graecos eius interpretes ad Pyth. Od. VII. iuſtius nominasſet.

33. Ὀλυμπιάδα ἀναιρέεται] In laudibus Alcmaeonidarum ap. *Pindarum* Pyth. Od. VII, 13. praeter alias ſacrorum certaminum victorias, μία δ' ἐκπρεπὴς Διὸς Ὀλυμπίας, a Criticis Megacli, Alcmaeonis patri, Olymp. XLVII. aſſignata: quorum quidem adfirmatio haud ſcio an Poëtae, unam duntaxat Olympicam Alcmaeonidarum lauream celebrantis, bene conſulat famae, ſi Alcmaeoni, Megaclis F., altera debeatur ex Noſtri teſtimonio. Malim opinari, idem Olympici ludi praemium a *Pindaro* et *Herodoto* praedicari.

33. Οὕτω τεθριππότροφήσας] In argumento ſecundo Nubium *Ariſtoph.* ἡ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν οἰκία —— ἐξ ἀρχῆς, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, τεθριππότρόφος ἦν καὶ πολλὰς ἀνηρημένη νίκας, τὰς μὲν Ὀλυμπιάσι, τὰς δὲ Πυθοῖ, &c. Bigis primus Athenienſium Alcmaeon victoriam reportaſſe dicitur Olympiacam *Iſocrati* Or. de Bigis p. 351. C. ζεύγει πρῶτος Ἀλκμαίων τῶν πολιτῶν Ὀλυμπιάσιν ἐνίκησε. VALCKEN.

37. Τοῦ Μύρωνος τοῦ Ἀνδρέω] Avus Cliſthenis *Pauſaniae* II, 8. Πύῤῥου est, ubi *Kühnius* Orthagorae Sicyonii tyranni filium cenſuit, *Andrei* ſive Andreae non recordatus. Orthagoram, familiae principem, agnovi L. V, 67., deditque eundem *Plut.* Ser. Num. Vind. p. 553. A., Σικυωνίοις μὲν Ὀρθαγόρας γενόμενος τύραννος, καὶ μετ' ἐκεῖνον οἱ περὶ ΜΥΡΩΝΑ καὶ Κλεισθένην, τὴν ἀκολασίαν ἔπαυσαν, verum *Myroni* titulum egregie aſſerens, in *Pauſania* vitioſum ac reformandum.

50. Ὃς

runt: Quos Clisthenes et spatio currendi et palæstra ad certandum præparata detine-
127 bat. Ex Italia illuc se contulit Smindyrides Hippocratis filius Sybarita, qui unus vir in delicias plurimum processerat; florebat autem maxime Sybaris ea tempestate: et Damas Samyris filius, eius qui sapiens appellabatur Sirites: et hi quidem ab Italia venerunt. Ab Ionio autem sinu Amphimnestus Epistrophi filius Epidamnius. AEtolus vero Males, frater Titormi illius, qui Græcos robore fuerat supergressus, et in extrema AEtoliæ homines fugerat. E Peloponneso autem Leocedes Phidonis Argivorum tyranni filius, eius inquam Phidonis, qui mensuras Peloponnensibus statuit, longe omnium Græcorum insolentissimus; qui summotis Eliensium agonothetis ipse agonotheta extitit in Olympia: necnon Amiantus Lycurgi filius Arcas, ex Trapezunte: et Laphanes Azenus, ex urbe Pæo, filius Euphorionis eius, qui ut in Arcadia fertur fama, in domum suam excepit Castorem et Pollucem, et ab eo in omnes homines hospitalis: et Onomastus Agæi filius Eleus. Isti quidem ex ipsa Peloponneso venerunt. Ex Atheniensibus autem, Megacles, Alcmæonis eius filius, qui ad Crœsum se contulerat: alter, Hippoclides, Tisandri filius, divitiis ac forma inter Athenienses præcipuus. Ex Eretria autem, quæ per id tempus florebat, Lysanias: solus hic ab Eubœa. E Thessalia vero a Scopadis Diactorides Cranonius. Ex Molossis autem Alcon. Tot
128 proci fuere. Qui quum ad diem præstitutam

τῶν μνηστῆρες· τοῖσι Κλεισθένης καὶ δρόμον καὶ παλαί- 373
στρην ποιησάμενος, ἐπ' [a] αὐτῷ τούτῳ εἶχε. Ἀπὸ
μὲν δὴ Ἰταλίης ἦλθε Σμινδυρίδης ὁ Ἱπποκράτεος Συ-
βαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς [b] εἰς ἀνὴρ ἀπί-
κετο· ἡ δὲ Σύβαρις ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον μάλι-
στα· καὶ Σιρίτης [c] Δάμας ὁ Σαμύριος τοῦ σοφοῦ λε-
γομένου παῖς· οὗτοι μὲν ἀπὸ Ἰταλίης ἦλθον· ἐκ δὲ
τοῦ κόλπου τοῦ Ἰονίου, [d] Ἀμφίμνηστος Ἐπιστρόφου
Ἐπιδάμνιος· οὗτος δὲ ἐκ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Αἰτω-
λὸς δὲ ἦλθε, [e] Τιτόρμου τοῦ ὑπερφύντος τε Ἕλληνας
[f] ἰσχύι, καὶ φυγόντος ἀνθρώπους ἐς τὰς ἐσχατιὰς
τῆς [g] Αἰτωλίδος χώρης· τούτου τοῦ Τιτόρμου ἀδελφεὸς
Μάλης. ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου, Φείδωνος τοῦ Ἀργείων
τυράννου [h] παῖς Λεωκήδης. Φείδωνος δὲ τοῦ τὰ μέτρα
ποιήσαντος Πελοποννησίοισι, καὶ ὑβρίσαντος μέγιστα
δὴ Ἑλλήνων ἁπάντων· ὃς ἐξανάστησας [i] τοὺς Ἠλείων
ἀγωνοθέτας, αὐτὸς τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα ἔθηκε·
τούτου τε δὴ παῖς, καὶ Ἀμίαντος Λυκούργου Ἀρκὰς
ἐκ Τραπεζοῦντος, καὶ Ἀζὴν ἐκ [k] Παίου πόλιος Λα-
φάνης Εὐφορίωνος, τοῦ δεξαμένου τε, ὡς λόγος ἐν Ἀρ-
καδίῃ λέγεται, τοὺς [l] Διοσκούρους οἰκίοισι, καὶ ἀπὸ
τούτου ξεινοδοκέοντος πάντας ἀνθρώπους· καὶ Ἠλεῖος
Ὀνομαστὸς Ἀγαίου· οὗτοι μὲν δὴ ἐξ αὐτῆς Πελοποννή-
σου ἦλθον· ἐκ δὲ Ἀθηναίων ἀπίκοντο Μεγακλέης τε
ὁ Ἀλκμαίωνος τούτου, τοῦ παρὰ Κροῖσον ἀπικομένου,
καὶ ἄλλος Ἱπποκλείδης Τισάνδρου, πλούτῳ καὶ εἴδεϊ
προφέρων Ἀθηναίων· ἀπὸ δὲ Ἐρετρίης, ἀνθεύσης τέ-
τον τὸν χρόνον, Λυσανίης· οὗτος δὲ ἀπ' Εὐβοίης μοῦ-
νος. [m] ἐκ δὲ Θεσσαλίης ἦλθε τῶν Σκοπαδέων Δια-
κτορίδης Κρανώνιος. ἐκ δὲ Μολοσσῶν, Ἄλκων. τοσοῦ-
τοι μὲν ἐγένοντο [n] οἱ μνηστῆρες. Ἀπικομένων δὲ τε-

τέων

[a] Αὐτὸ τοῦτο *Arcb. V.* Sequentia sunt in *Athen.* XII. p. 541. [b] Non legitur in *Pasc.* [c] Δάμασος Ἀνύριος *Arcb. Valla.* [d] Ἀμφίμνησρος *Arcb. Valla* et *Pasc.* ex correct. [e] Τιτέρμου *Ask.* et *Pasc.* correctus, tum mox quoque. [f] Ἰσχὺν *Arcb. Vind.* [g] *Med. Pasc. Ask. Arcb. Paris. B. Valla*, cum *Ald.* Αἰολίδος alii. [h] Abest παῖς *Arcb. V.*; quibus Λεωκήδης, uti *M. Ask. Pasc.*, in aliis Λεωκλίδης. [i] Omittunt τοὺς *V. Arcb.* [k] Πάγου *M. Ask. Pasc.*, cuius in margine Παιου. In *Arcb.* Παιουπόλιος. Post pauca ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνέων verius erit, etiam inferius. [l] Διοσκόρους *Arcb.* [m] Habet *Steph. Byz.* in Κράνων. Mox ἦρχε *M. Ask.*, porro Κραννώνιος *Arcb. Valla.* [n] Absunt οἱ *Arcb.*

51. Ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς εἰς ἀνὴρ ἀφ.] His quae proxima subiiciuntur apud *Athen.* XII. p. 541. C. εἶπόντο γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι καὶ ὀρνιθευταὶ, verba videntur *Timaei*. De Smindyridis luxurie *Iac.* egit *Perizon.* in *AElian.* V. H. IX, c. 24. attigerat *H. Vales.* in Exc. ex *Diodoro* p. 40. —— Illud *Herodoti*, πλεῖστον —— εἰς ἀνὴρ, adhibuit de *Antiphonte* oratore *Thucyd.* VIII, c. 68. τοὺς ἀγωνιζομένους —— πλεῖστα εἷς ἀνὴρ —— δυνάμενος ὠφελεῖν *unus omnium maxime.* Cyrus *Xenophontis* K. A. I. p. 159, 16. δῶρα πλεῖστα μὲν, οἶμαι, εἴς γε ἀνὴρ ὧν ἐλάμβανε. Conf. *AEsch.* Pers. v. 327. —— Praeter Smindyridem ex Italia Sicyona venit procus Agaristae Δάμασος Ἀμύριος· sic enim pro Δάμας ὁ Σαμύριος optime restituit *Galeus* ex *Arcb.* Ἀμυρις etiam Italiota proverbio fuit nobilitatus, de quo plura dedit ex *Pausaniae* Lex. *Eustath.* in Il. B. p. 225., quam *Diogenian.* Cent. III. Prov. 26. Oraculum quo respiciunt servavit *Athen.* XII. p. 520. A. —— Hos ex Italia procos Agaristae designari voluit *Dion Chrys.* XI. p. 163. D. ubi *Plisthenis* nomini nomen *Clisthenis* cum *Casaubono* substituendum est. VALCKEN.

53. Δάμας ὁ Σαμύριος] Si *Arcb.* et *Valla* parum iuventur, Δάμασος Ἀμύριος, *Damasus Amyris F.*, erit. Amyris iste propter προσποίητον μανίαν ἐθαυμάσθη ap. *Eustath.* Il. B. p. 298, 6., abstulitque σοφοῦ titulum. Venit ille Sybaritarum quidem ad Delphos legatus, quo minime negatur Siriten domo fuisse. Praeclara ergo *Tb. Galei* divinatio.

57. Τπερφύντος τε Ἕλλ. ἰσχύι] Nihil muto. *Pausanias* VI, 3. οἱ πάντες ἄνθρωποι θεραπεύουσι τὰ ὑπερέχοντα τῇ ΙΣΧΤΙ. Titormi robur corporis, Milonis viribus exsuperantius, describunt *AElian.* XII, 22. et *Athen.* X, 2.; ambiguum autem καὶ φυγόντος ἀνθρώπους explicatur verbis similibus L. IV, 174. οἱ πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι καὶ πάντος ὁμιλίην, *qui fugiunt quemcunque hominem et cuiuscunque commercium.* Potuerat quoque τῆς Αἰολίδος pro bono putari, siquidem Calydon et pars AEtoliae *AEolis* olim. *Hesychium* vide in Αἰολικὸν θέαμα, et quae ibi eruditissimus *Valesius.* At hic Codd. potior iussus.

60. Φείδωνος δὲ τοῦ Ἀργείων τυράννου] Sunt haec turpiter interpolata, luxata certe et mutila. Phidon, qui pondera et mensuras Peloponnesiis invenit, et Olympiade VIII. Eleos certaminum praesidio privavit, multo prior Phidone est, cuius filius Leocedes inter procos Agaristae nomen profitebatur. Non latuit ea loci insulsitas viros praeclaros *Palmerium Gronoviumque*, quorum hic opitulaturus, Φείδωνος παῖς Λεωκήδης, ἀπὸ Φείδωνος δὲ τοῦ Ἀργείων τυράννου, τοῦ τὰ μέτρα ——, ille vero Φείδωνος τοῦ Ἀργείου παῖς Λεωκήδης, τυράννου δὲ Φείδωνος ἀπόγονος, τοῦ τὰ μέτρα &c. Quae ego quidem laudare, certa praestare non possum. Prisci Phidonis τυράννων τῶν Ἑλλησι μάλιστα ὑβρισαντος memoria in *Pausaniae* VI, 22.

66. Ἀζὴν ἐκ Παίου] Conmode *Ortelius* et *Palmerius* Πάου κώμης ἐρείπια ex *Pausaniae* Arcadicis C. 23. compararunt, quibus contento esse licet. Nam Παλαιοπόλιος ex suspicione Cl. *de Pauw* de Arcadiae Mantinea locuplete caret teste, abitque longius. Multum quoque Codd. quorundam Πάγου πόλιος versavi, sed irrita opera. Certum est, Phormionem, Castores hospitio excipientem in *Plut.* T. II. p. 1103. A., diversum videri ab Euphorione, Laphanis patre: hic Arcas ex Azania, ille Spartiata, et dubiae hospitalitatis ap. *Paus.* III, 16.

76. Ἦλθε] *Med.* et *Ask.* ἦρχε consideratione haud merebatur, quippe scribarum vitium, et a *Steph. Byz.* damnatum: quo in Scriptore Διακτορίδης γὰρ Κρανώνιος refingitur ἀνὴρ Κρανώνιος Miscell. Nov. T. IV. p. 246., temere admodum. Ipsa sunt *Herodoti* verba, quae inportunum illud γὰρ resecandum, sicuti *Pinedo* et *Holstenius* perspexerunt, clare docent. Scopadarum familiam hinc Cel. *Perizon.* ad *AElian.* Var. XII, 1. illustravit.

τέων ἐς τὴν προειρημένην ἡμέρην, ὁ Κλεισθένης πρῶτα μὲν τὰς πάτρας τε αὐτέων [a] ἀνεπύθετο, καὶ γένος ἑκάστου· μετὰ δὲ, κατέχων ἑωυτὸν, [b] διεπειρᾶτο αὐτέων τῆς τε ἀνδραγαθίης, καὶ τῆς ὀργῆς, καὶ παιδεύσιός τε καὶ τρόπου, καὶ ἐνὶ ἑκάστῳ ἰὼν ἐς συνουσίην, καὶ συνάπασι· καὶ ἐς γυμνάσιά τε [c] ἐξαγινέων ὅσοι ἦσαν αὐτέων νεώτεροι· καὶ [d] τό γε μέγιστον ἐν τῇ συνεστίῃ διεπειρᾶτο. ὅσον γὰρ κατεῖχε χρόνον αὐτοὺς, τοῦτον πάντα ἐποίεε, καὶ ἅμα ἐξεῖνιζε μεγαλοπρεπέως. καὶ δή κου μάλιστα τῶν μνηστήρων ἠρέσκοντο οἱ ἀπ' Ἀθηναίων ἀπιγμένοι, καὶ τυτέων μᾶλλον Ἱπποκλείδης ὁ Τισάνδρου, [e] καὶ κατ' ἀνδραγαθίην ἐκρίνετο, καὶ ὅτι τὸ ἀνέκαθεν τοῖσι ἐν Κορίνθῳ Κυψελίδῃσι ἦν προσήκων. Ὡς δὲ ἡ κυρίη ἐγένετο τῶν ἡμερέων, τῆς τε κατακλίσιος τοῦ γάμου, καὶ ἐκφάσιος αὐτοῦ Κλεισθένεος, τὸν [f] κρίνοι ἐκ πάντων, θύσας βοῦς ἑκατὸν ὁ Κλεισθένης, εὐώχεε αὐτούς τε τοὺς μνηστῆρας καὶ τοὺς Σικυωνίους πάντας. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἐγένοντο, οἱ μνηστῆρες εἶχον ἔριν ἀμφί τε μουσικῇ καὶ τῷ λεγομένῳ ἐς τὸ μέσον. προϊούσης δὲ τῆς πόσιος, κατέχων πολλὸν τοὺς ἄλλους ὁ Ἱπποκλείδης, ἐκέλευσε [g] τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαί οἱ ἐμμέλειαν· πειθομένου δὲ τοῦ αὐλητέω, [h] ὠρχήσατο. καί κως ἑωυτῷ μὲν ἀρεστῶς ὠρχέετο, ὁ δὲ Κλεισθένης ὁρέων ὅλον τὸ πρῆγμα [i] ὑπόπτευε. μετὰ δὲ, ἐπισχὼν ὁ Ἱπποκλείδης χρόνον, [k] ἐκέλευσέ οἱ τινα τράπεζαν ἐσενεῖκαι· ἐσελθούσης δὲ τῆς τραπέζης, πρῶτα μὲν ἐπ' αὐτῆς [l] ὠρχήσατο Λακωνικὰ σχημάτια· μετὰ δὲ, ἄλλα Ἀττικά. τὸ τρίτον δὲ, τὴν κεφαλὴν ἐρείσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν [m] τοῖσι σκέλεσι ἐχειρονόμησε. Κλεισθένης δὲ τὰ μὲν πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα ὀρχεομένου ἀποστυγέων γαμβρὸν [n] ἂν οἱ ἔτι γενέσθαι Ἱπποκλείδεα διὰ τήν τε ὄρχησιν καὶ τὴν ἀναιδείην, κατεῖχε ἑωυτὸν, οὐ βουλόμενος ἐκραγῆναι ἐς αὐτόν· ὡς δὲ εἶδε τοῖσι σκέλεσι χειρονομήσαντα, οὐκέτι κατέχειν δυνάμενος, εἶπε, „ Ὦ „ παῖ Τισάνδρου, [o] ἀπορχήσαο γε μὴν τὸν γάμον." ὁ δὲ Ἱπποκλείδης ὑπολαβὼν [p] εἶπε, „ Οὐ φρο- „ τὶς Ἱπποκλείδῃ." ἀπὸ τούτου μὲν τοῦτο ὠνομάζεται.

tam adfuisſent, Cliſthenes ante omnia patrias ſingulorum familiamque percontatur, deinde eos annum apud ſe detinens, exploravit uniuscuiusque et virilitatem, et iracundiam, et eruditionem, et mores; nunc cum ſingulis, nunc cum univerſis congrediens, et iuniores in gymnaſia educens: præcipue tamen in convivio experiebatur: quandiu enim eos apud ſe tenuit, omnia fecit ac magnifice accepit. Sed ei inter procos præcipue cordi erant Athenienſes: et illorum magis Hippoclides Tiſandri filius, et ſtrenuus eſſe iudicabatur, et quod eius maiores Cypſelidarum fuiſſent in urbe Corintho propinqui. Quum autem illuxit dies deſti- 129
374 natus et accubitui nuptiali, et pronunciationi ipſius Cliſthenis, quem ex omnibus legeret, mactatis centum bubus, in convivium tum ipsos procos, tum omnes Sicyonios accepit. Postea vero quam cœnatum est, proci certamen de muſica habebant, et de ſermone, qui proferebatur in medium: procedente autem potatione, Hippoclides, quum longe alios detineret, iuſſit tibicinem ſibi canere ἐμμέλειαν, *id est*, *concinnum quoddam ſaltationis genus*. Tibicine obſequente ſaltavit, ſibi quidem placens, ſed Cliſthenes omnem rem cernens diſſimulabat. Post hæc aliquantulum interquieſcens Hippoclides, iuſſit aliquam inferri ſibi menſam: qua illata, primum ſuper eam Laconicos ſaltavit modulos, mox alios Atticos: tertio ſuper menſam capite ſtatuto, cruribus veluti manibus geſticulabatur. Ad cuius primum ac ſecundam ſaltationem, etſi averſabatur Cliſthenes, Hippocliden adhuc generum ſibi eſſe propter ſaltationem et impudentiam, tamen ſeſe continebat, nolens in eum erumpere: at ubi vidit cruribus veluti manibus geſticulantem, iam ſe ultra continere non ſuſtinens, inquit, Fili Tiſandri, exſaltaſti ſane matrimonium. Cui excipiens ille ait, Nulla cura Hippoclidæ. Unde proverbium factum 130
est.

a Ἐπύθετο *Med. Ask.* *b* Ἐπειρᾶτο *V. Arch.* *c* Ἐξάγων νέων corrupte *Arch.* *d* Τὸ μέγ. *Vind. Arch.*, mox ἐν τῇ συνέσει *Arch.*, ἐν τῇ συνεστοῖ *Brit.* et *Paſſ.*, ſed correctus. *e* Deſideratur καὶ in *Arch. Vind.* *f* Κρίνοι iid. et Fragm. *Paris.*, alii κρίνει. Sequentia attigit *Euſtath.* Hom. p. 49, 2. *g* Αὐτὸν αὐλ. *Arch.*, tum αὐλῆσαι ἐμμέλειαν id. *Vind. Ask.* *h* Ὀρχ., *Ask.*, et mox ὀρχέετο *V. Arch.* ſatis pro Ionum more. *i* Ὑπόπτ. *Arch. Ald.*, neglecta αὐξήσει. *k* Ἐκέλευσέ οἱ τ. *Arch. V. Valla*, deerat pronomen. Statim ἐσενεγκεῖν *Ask.* Fragm. *Paris.*: porro ἐλθούσης *Ask.* *l* Ὀρχ. id. *Arch.*, qui quoque Λακ. ὀρχήματα σχημ., σχήματα Fragm. *Paris.* *m* Citat *Pollux* II, 153. et *Euſtath.* Hom. p. 159, 40. *n* Praetereunt ἂν *Ask.* Fragm. *Paris.* *o* Ἀπορχ. *Arch.* *p* Ἔφη id. *Vind.*

83. Καὶ συνάπασι] Prave ſcribebatur καὶ σὺν ἅπασι. Rectius ſupra L. V, 49. ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι. Plura *Gronov.* L. I, 98. Quod deinceps autem pro ἐν τῇ συνεσίῃ oſtentant libri ἐν τῇ συνεστοῖ, tale profecto adparet, ut progredientem iniecta quaſi manu moretur. Antea ἐν τῇ ὧν παρελθούσῃ ΕΤΕΣΤΟΙ de praeterlapsa felicitate admirati fuimus: de abſentia vero τῇ ΑΠΕΣΤΟΙ τῆς μάχης L. IX, 84. Indene ἐν τῇ ΣΤΝΕΣΤΟΙ, *in familiari uſu ipsoque convictu*, deflectit? Equidem arbitrari id, Ionici moris gnarus, nequeo. Sed vide adſcripta L. I, 85.

92. Τῆς τε κατακλίσιος τοῦ γάμου] Est, cui placuit, τῆς τε κατακλήσιος τοῦ γάμου, *conclusendarum nuptiarum*, dictione apud Graecos ignota, in Germaniae finibus frequente. Loci ſententiam Hippoclidae verba explicant, ὅτι πάρεστιν ἢ μετὰ τῆς γυναικὸς ἢ μόνος ΚΑΤΑΚΛΙΘΗΣΟΜΕΝΟΣ, *adeſſe ſe, ut aut cum Agariſta aut ſolus accumbat* in *Diodori* T. II. p. 550. Mox κρίνοι ex membranis melius.

2. Ὑπόπτευε] Sic MSS., aliud nihil mutantes. Cl. *Reiskii* coniectura ἀπέπτυσε deſpuebat, ſpeciem praefert, ſicuti et ἀπεσιώπησε, qua non auferor. Ὑπόπτευε Cliſthenes, ſaltatorio illo Hippoclidae orbe viſo, de proco ſuſpicatus levisſima quaevis. Potest alioqui ὑποπτεύειν *limis* et *iratis oculis adſpexiſſe* Cliſthenem, ut ὑποβλέπειν, ὑπιδεῖν, innuere, de qua eius vocabuli dote erudite Cl. *Erneſti* ad *Callimachi* H. Del. v. 62. Scripſi post pauca ἐκέλευσέ οἱ —— ob Codd.

6. Λακωνικὰ σχημάτια] In *Arch.* gloſſa adest a *Galeo* diſſimulata. Σχήματα ſive σχημάτια ſaltantium lucem accipiunt ex magni Animadverſoris L. XIV, 6. in *Athenaeum*. Iam τὴν κεφαλὴν ἐρείσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν ſic *Zenobius* Cent. V, 31. eloquitur ἐπὶ χρὰς κυβιστήσας, non ἐπὶ κρέας, quod *Schottus* vulgavit et male vertit, in adnotatis inſuper delinquens varie.

8. Τοῖσι σκέλεσι ἐχειρονόμησε] Attigit ista ſaepius et cum ſimilibus comparavit *Euſtath.* in *Hom.* Il. A. p. 120, 44. Ψ. p. 1460, 21. Od. E. p. 219. 10. Contra τὸ χειρονομεῖν, *geſticulari*, ταῖς χερσὶν ὀρχεῖσθαι dixit *Antiphanes Athen.* IV. p. 134. B., qui nobis XI. p. 482. E. ex Andromeda *Sophoclis* hunc unicum ſervavit ſenarium: Ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυσολεῖς χθόνα; interpretatur *Euſtath.* ἱππότης ἥκεις, ἢ διὰ πλοίου, p. 1281, 20. Sed hoc ad aliud etiam genus referri potest, *D'Orvillio* V. C. operoſe tractatum in *Chariton.* p. 395., et ſeqq. Alia quaedam notata ſunt ad *Eurip.* Phoen. v. 28., ubi omitti non debuerant *Philoſtrati* ἱπποκόμος τῶν καμήλων e L. II. de V. A. c. 1. et ex cap. 6., ἵππόται τῆς ἀγέλης ταύτης, *elephantis equorum loco vecti*, *T. H.* in *Lucian.* p. 401. Conf. *I. Meurſi* Orcheſtra in Χειρονομία. VALCKEN.

14. Ἀπορχήσαο γε μὴν τὸν γάμον] Cliſthenis dictum me-

est. Tunc Cliſthenes ſilentio impoſito, in medium hæc protulit, Viri proci meæ filiæ, vos equidem omnes laudo, vobisque omnibus, ſi fieri poſſet, gratificarer, neque unum e vobis præcipuum probans, neque ceteros improbans: verum fieri non potest, ut de unica virgine deliberans, omnium voto ſatisfaciam. Itaque ſingulis veſtrum, qui compotes huius matrimonii non estis, quod ita dignati fuiſtis uxorem petere ex me genitam, quodque domo peregre abfuiſtis, ſingula argenti talenta dono: Megacli autem Alcmæonis filio meam filiam Agariſtam deſpondeo ritu Athenienſium. Annuente condicioni Megacle, nuptiæ Cliſtheni confirma-
131 tæ ſunt. De iudicio inter procos hæc eve-
nerunt, atque hunc in modum Alcmæonidæ per Græciam celebrati fuerunt. Porro ex horum coniugio, cum Cliſthenes, avo materno Sicyonii cognominis, procreatur, qui Athenienſium tribus populariumque ſtatum inſtituit, tum Hippocrates: ex Hippocrate autem alius Megacles et alia Agariſta, ab Agariſta Cliſthenis nomen habens: quæ nupta Xanthippo Ariphronis filio, quum prægnans eſſet, viſa est ſibi in ſomnis parere leonem, paucosque post dies peperit Xan-
132 thippo Periclem. Miltiades autem cum antea probatus apud Athenienſes, tum vero post vulnus in Marathone hoſtibus inflictum magis tunc increvit, et quum petiviſſet ſeptuaginta naves cum militum copia et pecunia, ab Athenienſibus, non promens eis cui regioni bellum eſſet illaturus, ſed tantummodo illos locupletes futuros, ſi ſe ſequerentur: ad eam enim regionem ſe ductu-
rum, unde affatim auri nullo negocio deportarent. His Athenienſes erecti tradiderunt.
133 Itaque militibus acceptis Miltiades in Parum navigat, per ſpeciem ulciſcendi, quod Parii triremibus in Marathonem una cum Perſa venientes bellum priores intuliſſent. Hoc quidem colore orationis utebatur, ſed odium quoddam gerebat adverſus Parios ob Lyſagoram Tiſiæ filium, genere Parium, qui ipsum

ζεται. Κλεισθένης δὲ σιγὴν ποιησάμενος, ἔλεξε ἐς μέσον τάδε, „ Ἄνδρες παιδὸς τῆς ἐμῆς μνηστῆρες, „ ἐγὼ καὶ πάντας ὑμέας ἐπαινέω, καὶ πᾶσιν ὑ-„μῖν, εἰ [a] οἷόν τ' εἴη, χαριζοίμην ἄν, μητ' ἐνα „ ὑμέων ἐξαίρετον ἀποκρίνων, μήτε τοὺς λοιποὺς „ ἀποδοκιμάζων· ἀλλ' οὐ γὰρ οἷά τέ ἐστι, μιῆς „ περὶ παρθένου βουλεύοντα, πᾶσι κατὰ νόον ποιέειν· „ τοῖσι μὲν ὑμέων ἀπολαυσομένοισι [b] τοῦδε τοῦ γά-„μου, τάλαντον ἀργυρίου ἑκάστῳ δωρεὴν δίδωμι τῆς „ [c] ἀξιώσιος εἵνεκα τῆς ἐξ ἐμεῦ γήμαι, καὶ τῆς ἐξ „ οἴκου [d] ἀποδημίης· τῷ δὲ Ἀλκμαίωνος Μεγακλέϊ „ ἐγγυῶ παῖδα τὴν ἐμὴν Ἀγαρίστην, νόμοισι τοῖσι „ Ἀθηναίων." Φαμένου δὲ ἐγγυᾶσθαι Μεγακλέος, ἐκεκύρωτο ὁ γάμος Κλεισθένει. Ἀμφὶ μὲν [e] χρίσιος τῶν μνηστήρων τοσαῦτα ἐγένετο, καὶ οὕτω Ἀλκμαιωνίδαι ἐβώσθησαν [f] ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα. τυτέων δὲ συνοικησάντων, γίνεται Κλεισθένης τε ὁ τὰς Φυλὰς καὶ τὴν δημοκρατίην Ἀθηναίοισι καταστήσας, ἔχων τὸ οὔνομα ἀπὸ τοῦ μητροπάτορος τοῦ Σικυωνίου· οὗτός τε δὴ γίνεται [f] Μεγακλέϊ καὶ Ἱπποκράτης· ἐκ δὲ Ἱπποκράτεος, Μεγακλέης τε ἄλλος, καὶ Ἀγαρίστη ἄλλη, ἀπὸ τῆς Κλεισθένεος Ἀγαρίστης ἔχουσα [g] τὸ οὔνομα, ἣ συνοικήσασά τε Ξανθίππῳ τῷ Ἀ-
ρίφρονος, [h] καὶ ἔγκυος ἐοῦσα, εἶδε ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ, 375
ἐδόκεε δὲ λέοντα τεκεῖν· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τίκτει Περικλέα Ξανθίππῳ. Μετὰ δὲ τὸ ἐν Μαραθῶνι τρῶμα γενόμενον, Μιλτιάδης, καὶ πρότερον εὐδοκιμέων παρὰ Ἀθηναίοισι, τότε μᾶλλον αὔξετο· αἰτήσας δὲ νέας ἑβδομήκοντα, καὶ στρατιήν τε καὶ χρήματα [i] τοὺς Ἀθηναίους, οὐ φράσας σφι ἐπ' ἣν [k] ἐπιστρατεύεται χώρην, ἀλλὰ φὰς αὐτοὺς καταπλουτιεῖν ἢν οἱ ἕπωνται· ἐπὶ γὰρ χώρην τοιαύτην δή τινα ἄξειν, ὅθεν χρυσὸν εὐπετέως ἄφθονον οἴσονται· λέγων τοιαῦτα, αἴτεε τὰς νέας. Ἀθηναῖοι δὲ τούτοισι ἐπαρθέντες παρέδοσαν. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μιλτιάδης τὴν στρατιὴν, ἔπλεε ἐπὶ Πάρον, πρόφασιν ἔχων ὡς οἱ Πάριοι ὑπῆρξαν πρότεροι στρατεύσαντες [l] τριήρεσι ἐς Μαραθῶνα ἅμα τῷ Πέρσῃ. τοῦτο μὲν δὴ πρόσχημα [m] λόγου ἦν, ἀτάς τινα καὶ ἔγκοτον εἶχε τοῖσι Παρίοισι διὰ [n] Λυσαγόρεα τὸν Τισίεω, ἐόντα γένος Πάριον, [o] διαβαλόντά μιν πρὸς Χ-

[a] Οἷόντε ἐστι *Paſ. Ask.* [b] Τούτου *Arcb. V.* [c] Ἀξιώσιος *Ask.*, ἀξιώσεως alii. [d] Ἀποδημίης. Μεγακλέει δὲ ἐγγ. *Med. Paſ. Ask.*, neglectis mediis. Vid. Cel. *Gronov.* [e] Κρίσιος *Med. Ask.*, mox ἐγένετο *Arcb. V. Ask. Paſ.*, recte: ἐγίν. prius. [f] Μεγακλέεϊ *Ask.* [g] Τὸ οὔνομα id. *Arcb. V. Ald.*, τοὔνομα alii. [h] Omittuntur hae tres voces in *Arcb.* Conſer *Plut.* Pericl. p. 153., ubi his gemina. [i] Abest articulus ab eodem et *Paſ.*, in quo σφι ſtatim non legitur. [k] Στρατεύεται *Arcb.* [l] Τριήρεϊ id. *V. Valla.* [m] Λόγου *Arcb.*, antea λόγων. [n] *M. Paſ. Ask. Paris. A.*, olim Λυσαγόρην. Mox Τίσεω *Arcb. V. Valla.* [o] Καὶ διαβ. *Arcb.*

merito videbatur *Athenaeo* XIV. p. 628. D. χάριεν καὶ σημεῖον διανοίας πεπαιδευμένης· optime G. *Budaeum* ſequutus *H. Steph.* Thes. L. G. II. p. 1485., interpretatur, τῇ ἀσχημοσύνῃ τῆς ὀρχήσεως τὸν γάμον ἀπέβαλες. *Herodoti* verbum *Suidas* adhibuit in Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ· ἐξωρχήσῃ τὸν γάμον ſcripſit *Zenob.* Cent. V. Pr. 31., monente *Kuſtero:* conf. *Diogenian.* VII, 21. *Erasmus* et *H. Steph. Plutarchi* verba iam compararunt, quae leguntur in *Herodotum* acerbisſima T. II. p. 867. B. Forte verbi memor in hac narratione *AElianus* de N. A. XVI, c. 23. proprio ſignificatu ſcripſit τὸν πόλεμον ἐξωρχήσαντο, de equis, qui in bello ad tibiam ſaltantes, excusſis ſeſoribus cladem dominis attuliſſent: ad ἐξορχεῖσθαι apta quaedam dedit *Laur. Normann.* in *Ariſtid.* p. 590. VALCKEN.

19. Πάντας ὑμᾶς ἐπαινέω &c.] Similis Iovis ad uxorem filiasque excuſatio in *Luciani* D. Deor. XX, 1., forſan ad hanc Cliſthenis efficta. Ob eam autem Cl. *de Pauw* valde ſuſpecta ſuperior declaratio ἀπωρχήσαο γε μὴν τὸν γάμον· neque enim talia diſtricte locutum dicere ista haec potuiſſe. Fortaſſe fuiſſe, ἀπορχήσαιό γε μὴν τὸν γάμον h. e *fili Tiſandri matrimonium ita forte desaltes; vel quia haec geſticulatio mihi diſplicet; vel quia valetudinem tuam in periculum adducis hac ſaltandi forma.* Sic vir doctus, haud ſane advertens ſuperiore dicto ἀπωρχήσαο —— Hippocliden ſpe nuptiarum prorſus excidiſſe, his vero blande reliquos conpellari procos.

27. Μεγακλέϊ ἐγγυῶ παῖδα] Oblatam accipiens conditionem Megacles mox dicebat ἐγγυᾶσθαι. In talibus ὁ διδοὺς ἐγγυᾷ· ἐγγυᾶται ὁ λαμβάνων, apud *Iſaeum* p. 40, 37. 42. p. 41, 27. *Pauſan.* IV. p. 302. f. eadem ſignificandi differentia multa diſtabant in Attico foro. —— Herodoteum ἐβώσθησαν vulgo diceretur διεβοήθησαν in Βωθῆναι inſerta litera ſequentis erat aſperitas mollienda. VALCKEN.

31. Ἀλκμαιωνίδαι ἐβώσθησαν] Oblitus horum *H. Steph.* in Recens. Voc. *Herodoti*, verba Scriptoris L. VIII, 124. Θεμιστοκλέης ΕΒΩΣΘΗ τε καὶ ἐδοξώθη —— ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα reformat ἐβώθη, facto ex ἐβοήθη, cui calculum non addo. Utrumque ex βάω, per Syncopen ex βοάω, genito, quod *Sylburgius* ad *Clenardum* et *Portus* oſtenderunt.

53. Στρατευόμενοι τριήρεσι] Addi plerumque triremium numerus ſolet. Haud ergo ſcio an ſperni τριήρεϊ debeat, ut una triremi in Marathonem Parii cum Perſis venerint. *Valla* ita et duo Codd.; Malui πρόσχημα λόγου, quod L. IV, 167., ex *Arcb.*

I Miltiadis expeditio vana contra Parios, et vitium femoris, de quo Parii narrant aliquid superstitiosum.

Ὑδάρνεα τὸν Πέρσην. ἀπικόμενος δὲ [a] ἐς τὴν ἔπλει ὁ Μιλτιάδης τῇ στρατιῇ, ἐπολιόρκεε Παρίους, [b] καλειλημένους ἐντὸς τείχος· καὶ ἐσπέμπων [c] κήρυκα, αἴτεε ἑκατὸν τάλαντα, φὰς, [d] ἢν μή οἱ δῶσι, οὐκ ἀποστήσειν τὴν στρατιὴν, πρὶν ἢ ἐξέλῃ σφέας· οἱ δὲ Πάριοι, ὅκως [e] μέν τι δώσωσι Μιλτιάδῃ ἀργυρίου, [f] οὐδὲν διενοεῦντο· οἱ δὲ ὅκως [g] διαφυλάξουσι τὴν πόλιν, τοῦτο ἐμηχανῶντο· ἄλλά τε ἐπιφραζόμενοι, καὶ τῇ μάλιστα ἔσκε ἑκάστοτε ἐπίμαχον τοῦ τείχεος, τοῦτο ἄρα νυκτὶ ἐξήρετο διπλήσιον τοῦ ἀρχαίου. Ἐς μὲν δὴ τοσοῦτο τοῦ λόγου οἱ πάντες Ἕλληνες λέγουσι· τὸ δ' ἐνθεῦτεν δὲ αὐτοὶ Πάριοι γενέσθαι ὧδε λέγουσι. [h] Μιλτιάδῃ ἀπορέοντι ἐλθεῖν ἐς λόγους αἰχμάλωτον γυναῖκα, ἐοῦσαν μὲν Παρίην γένος, οὔνομα δέ οἱ εἶναι Τιμοῦν· εἶναι δὲ [i] ὑποζάκορον τῶν χθονίων θεῶν. [k] ταύτην ἐλθοῦσαν ἐς ὄψιν Μιλτιάδεω, συμβουλεῦσαί οἱ, εἰ περὶ πολλοῦ ποιέεται Πάρον ἑλεῖν, τὰ ἂν [l] αὐτὴ ὑποθῆται, ταῦτα ποιέειν· μετὰ δὲ, τὴν μὲν ὑποθέσθαι, τὸν δὲ, [m] ἀπικόμενον ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν πρὸ τῆς πόλιος ἐόντα, ἕρκος θεσμοφόρου Δήμητρος [n] ὑπερθορέειν, οὐ δυνάμενον τὰς θύρας ἀνοῖξαι. [o] ὑπερθορόντα δὲ ἰέναι ἐπὶ τὸ μέγαρον, ὁτιδὴ ποιήσοντα ἐντὸς, εἴτε κινήσοντά τι τῶν ἀκινήτων, εἴτε ὁτιδήποτε πρήξοντα· πρὸς τῆσι θύρῃσί τε γενέσθαι, καὶ [p] πρόκα τε Φρίκης αὐτὸν ὑπελθούσης, ὀπίσω τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰέσθαι. [q] καταθρώσκοντα δὲ τὴν αἵμασίην, τὸν μηρὸν σπασθῆναι· οἱ δὲ, αὐτὸν τὸ γόνυ προσπταῖσαι λέγουσι. Μιλτιάδης μέν νυν Φλαύρως ἔχων, ἀπέπλεε ὀπίσω, οὔτε χρήματα Ἀθηναίοισι ἄγων, οὔτε Πάρον προσκτησάμενος, ἀλλὰ [r] πολιορκήσας

ipsum apud Hydarnem Persam accusaverat. Eo postquam pervenit Miltiades intra mœnia coactos obsedit, misisque caduceatore poposcit centum talenta, dicens, si ea sibi non darent, se non prius illinc abducturum copias, quam eos evertisset. At Parii ut quicquam pecuniæ Miltiadi darent, non consultabant; sed ut custodirent urbem, id excogitabant, cum alia loca obsepientes, tum maxime unde ea oppugnari poterat; quæ pars noctu in duplum quam fuerat vetus, excitata erat. Hactenus 134
Græci omnes in hac re commemoranda consentiunt; deinceps gesta ipsi Parii referunt hoc modo: Miltiadem, quum inops consilii esset, adisse atque alloquutam fuisse mulierem captivam, genere Pariam, nomine Timoun, quæ esset inferarum dearum subministra: hanc, quum in conspectum Miltiadi venisset, consilium ei dedisse, ut si magni faceret Parum capere, exequeretur quæ a se præciperentur. Eius deinde præceptis auditis Miltiadem, quum accessisset ad collem qui est ante urbem, maceriam Cereris legiferæ transsiluisse, quum nequiret fores aperire; et quum tamen transsiluisset, ivisse in ipsum delubrum ad aliquid intus faciendum, sive ad movendum aliquid quod moveri nefas esset, sive ad aliquid quodcunque agendum. Et quum ad fores esset, repente horrore obiecto, eadem via revertisse, deque maceria desilientem femur convulsisse: alii illum impegisse genu aiunt. Ita Miltiades male habens, re- 135
tro navigavit, neque pecuniam Athenien-
376 sibus portans, neque Paro acquisita; urbe tan-

a Ἐπ' ἣν *Pasf. Ask.* b Κατειλημένους *V.*, κατειλημμένους *Arch. Pasf. Ask. Brit.*, antea ἐγκατειλημμένους. c Κήρυκα ora *Steph. Arch. Pasf. V. Ask. Brit. Valla*, prius erat κηρύκας. d Ἤν μή οἱ δῶσι *Paris. A. B. Pasf.*, tum *Ald. Arch. V. Brit.*, sed qui δώσειν, in *Med. Ask.* ἢν μιν οὐ δῶσιν, olim ἢν μή οἱ δώσει. Mox οὐκ ἀπαναστήσειν *Arch. V.* e Μέν τοι *Arch.*, tum δώσουσι cum *V. Pasf. Arch.* marg. *Steph.*, in qua et ἀργύριον sicuti *Pasf.* f Οὐδὲ *Ask.* g Διαφυλάξουσι *Arch.* Statim τοῦτο non est in *V.* et *Arch.* h Τῷ Μιλτ. *Arch.* non contra morem. i Citat *Suid.* in Ζάκορος. k Ταύτην δὲ *Arch.*, qui συμβουλεῦσαί οἱ negligit. l Idem, αὕτη antea. m Διερχόμενον *Ask. Pasf.*, tum πόλιος *Arch. V. Pasf.*, πόλεως alii. n *Suidas* exscripsit in Ὑπερθορῶν, nunc vitiosus. o Ὑπερθορόντα *M. Ask. Pasf. Vind.*, alii ὑπερθορέοντα, satis bene. Mox ὑπὲρ τὸ μ. *Arch. Vind.* p *Suid.* in Voc., legens ἐπελθούσης. q Idem in Voc. r Πολ. τε ἐξ *Arch Pasf. Ask.*, aberat enclitica.

58. Κατειλημένους] Herodotei moris esse κατειληθέντας ἐς τὸ τεῖχος et ἐντὸς τείχεος, nemo non novit. Itaque bene *Vind.*, a quo una littera alii differunt, uti saepe erratur. Vid. IX, 30. et C. 69., atque *D'Orvillium* ad *Charit.* VII, 3. p. 601. Qui ἐσπέμπων κήρυκας dederunt, numerum reddiderunt iusto auctiorem.

58. Ἐπολιόρκεε Π. ἐγκατειλημμένους] Una de duabus litera praetermissa scripserat, opinor, ἐγκατειλημένους· ut saepius in talibus κατειληθῆναι ἐς τὸ τεῖχος· ἐς τὴν ἀκρόπολιν· ἐς τὸ ἄστυ. Apud *Nepot.* c. 7. Miltiades *urbem operibus clausit, omnique commeatu privavit: Ephorus*, e quo suam sumsisse *Cornelium* narrationem vidit *Lambinus*, apud *Steph. Byz.* in Πάρος· de Miltiade, Πάρον, ait —— καθεζόμενος (προσκαθεζόμενος scribendum puto) ἐπολιόρκει πολὺν χρόνον τῆς θαλάττης εἴργων. Mirarer quomodo scribi posset ad Κατέκλεισαν in *Scholiis* ad *Thucyd.* V. p. 367, 68. τουτέστι τῶν εἰσαγωγίμων ἢ τῆς θαλάττης αὐτοὺς ἀπέκλεισαν· nisi dederit *Thucydides*, ἐγκατέκλεισαν —— Μακεδονίας Ἀθηναῖοι Περδίκκαν· ut *Sophocles* dixit in Ai. v. 1292. ἐρκέων ἐγκεκλεισμένους, pro ἐντὸς ἐρκέων κεκλεισμένους. VALCKEN.

59. Ἐσπέμπων κήρυκας] Scripserat usitato, ni fallor, more κήρυκα· quod praebent margo *Steph.* et *Valla*. Ex diversis proxima lectionibus sic constituerem: αἴτεε ἑκατὸν τάλαντα, φὰς, ἢν μή οἱ δῶσιν, οὐκ ἀπονοσήσειν τὴν στρατιὴν, πρὶν ἢ ἐξέλῃ σφέας. Paulo post interpunctione mutata scribendum: καὶ, τῇ μάλιστα ἔσκε ἑκάστοτε ἐπίμαχον, τοῦ τείχεος τοῦτο ἅμα νυκτὶ ἐξήρετο (vel ἐξῆρτο) διπλήσιον τοῦ ἀρχαίου· scribi quoque potuit, τὸ τοῦ τείχεος· sed alterum praefero: *Thucyd.* IV, c. 115., ἢ —— ἦν ἐπιμαχώτατον nempe τὸ τείχισμα. *Xenoph.* p. 360, 13. VALCKEN.

60. Ἤν μή οἱ δῶσι] *Aldi* aliorumque δώσειν calamo debetur aberranti; cetera *Florentinis* nihil concedunt, immo potiora sunt. Neque displicet ἀπαναστήσειν τὴν στρατιὴν, a *Valla* versum et iudicio duorum Codd. probatum. Alterum certe utrum, aut glossa aut corruptela est. In Paro Miltiadae studio oppugnata discrepat nonnihil *Ephorus* in Ethnicogr. Πάρος et *Cornelius Nep.* Vit. Miltiad. C. 7., ubi *Lambinus*. Quod deinceps καὶ τῇ μάλιστα ἔσκε —— contendi cum L. I, 84. poterit.

76. Ἕρκος θεσμοφόρου Δ.] *Septum templi*, ἕρκος nostro, περίβολον dixerunt *Plato* T. III. p. 116. C. et saepe *Pausan.*, qui, nulla quoque templi mentione facta, VIII. p. 664., περίβολον θεῶν ἱερὸν τῶν μεγάλων, Cereris et Proserpinae, quarum sacerdos Herodotea fuit Timo: p. 675., ἐντεῦθεν ἐς τὸν ἱερὸν περίβολον τῆς Δεσποίνης (filiae Neptuni Cererisque) ἐστὶν εἴσοδος. Septum si Miltiadi licuisset ingredi Cereris, viro certe fas non erat ἰέναι ἐπὶ τὸ μέγαρον. Sic eximie sanctius *penetrale* vocabant, *in quo mystica sacra* Cereris recondebantur: attigit *Hemsterh.* in *Aristoph.* Plut. p. 275. et in *Lucian.* p. 136. vid. *Hesych.* in Ἀνάκτορον. In *Plutarch.* de Is. et Osir. p. 161. ubi μέγαρα in μεγαλάρτια mutanda censebat Ill. *Ez. Spanhem.* ad *Callim.* p. 673., legerem: Βοιωτοὶ, ὅτε τὰ τῆς Ἀχαΐας μέγαρα κινοῦσιν· profano non licebat Miltiadi κινεῖν τι τῶν ἀκινήτων. De aliorum etiam templorum *interiori recessu* ἀνάκτορα frequenter *Euripides*, μέγαρον adhibet *Herodotus*. VALCKEN.

81. Φρίκης αὐτὸν ὑπελθούσης] Nullum *Suidae* ἐπελθούσης in libris praesidium, et merito. *Sophocles* Elect. v. 1118. Τί δ' ἔστιν ὦ ξέν'; ὡς μ' ΤΙΠΕΡΧΕΤΑΙ φόβος. Pluribus nihil opus.

95. Ἐκ-

tantum per sex et viginti dies obsessa, et insula vastata. Parii, cognito submini-
stram dearum Timoun Miltiadem edocuis-
se, volentes ob id de ea supplicium sume-
re, postquam obsideri desierunt, Delphos
miserunt scisciatum nunquid submini-
stram dearum occiderent, ut quæ rationem ca-
piendæ patriæ hostibus detexisset, quæque
Miltiadi exposuisset sacra, quæ ad virilem
sexum efferri nefas esset. Id Pythia fieri
non permisit, negans Timoun earum re-
rum esse causam: sed quia Miltiadi misе-
ra morte pereundum esset, ideo ei ducem
malorum apparuisse: Hæc Pariis Pythia re-
136spondit. Miltiadem autem e Paro rever-
sum cum alii Athenienses in ore habebant,
tum præcipue Xanthippus Ariphronis filius,
qui eum apud populum crimine capitali ac-
cusavit, quod Athenienses circumscripsis-
set. Cui accusationi Miltiades non per se
ipse respondit, neque enim poterat, qui
putrescente femore iaceret in lecto, sed a-
criter eum defenderunt amici, sæpe memo-
rantes pugnam in Marathone gestam, et
Lemnum expugnatam, quam ultus Pelas-
gos, Atheniensibus tradidisset. Interventu
tamen populi ne capitis damnaretur, quin-
quaginta talentis culpa mulctata est. Post
hæc Miltiades dissoluto atque putrefacto fe-
more decessit: quinquaginta autem talenta
137Cimon filius exsolvit. Porro Lemnum Mil-
tiades Cimonis filius hunc in modum obti-
nuerat: Pelasgi posteaquam ex Attica ab
Atheniensibus exacti sunt, sive iure, sive
iniuria: nam de hoc nihil habeo præter re-
lata, quia Hecatæus Hegesandri filius in
historiis ait abrupte iniuria. Athenienses e-
nim, quum viderent regionem, quæ ipso-
rum propria erat sub Hymetto, quam illis
habitandam dederant, mercedem muri cir-
ca arcem ducti, bene excultam, quæ prius
mala

κήσας τε ἐξ καὶ εἴκοσι ἡμέρας, καὶ δηώσας τὴν νῆσον. Πάριοι δὲ πυθόμενοι ὡς [a] ἡ ὑποζάκορος τῶν θεῶν Τιμὼ Μιλτιάδῃ κατηγήσατο, βουλόμενοι μὲν αὐτὶ τυ-
90τέων τιμωρήσασθαι, θεοπρόπους πέμπουσι ἐς Δελ-
φοὺς, ὡς σφέας ἡσυχίη τῆς πολιορκίης ἔσχε. ἔπεμ-
πον δὲ ἐπειρησομένους εἰ καταχρήσονται τὴν ὑποζάκο-
ρον τῶν θεῶν, [b] ὡς ἐξηγησαμένην τοῖσι ἐχθροῖσι τῆς
πατρίδος ἅλωσιν, καὶ τὰ ἐς ἕρσενα γόνον ἄῤῥητα ἱρὰ
95[c] ἐκφήνασαν Μιλτιάδῃ. ἡ δὲ Πυθίη οὐκ ἔα, φᾶσα οὐ
Τιμοῦν εἶναι τὴν αἰτίην τυτέων, ἀλλὰ, δεῦ γὰς Μιλ-
τιάδεα τελευτᾶν μὴ εὖ, φανῆναί οἱ τῶν κακῶν κατη-
γεμόνα. Παρίοισι μὲν δὴ ταῦτα ἡ Πυθίη ἔχρησε. Ἀ-
θηναῖοι δὲ ἐκ Πάρυ Μιλτιάδεα ἀπονοστήσαντα ἔσχον
σὺ [d] τόμασι, οἵ τε ἄλλοι, καὶ μάλιςα Ξάνθιππος
1ὁ Ἀρίφρονος, ὃς θανάτυ [e] ἀγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον
Μιλτιάδεα ἐδίωκε τῆς Ἀθηναίων ἀπάτης [f] εἵνεκα. Μιλτιάδης δὲ, αὐτὸς μὲν παρεὼν οὐκ ἀπελογέετο, ἦν γὰς ἀδύνατος, ὥςε σηπομένυ τῦ μηρῦ, πρόχειμέ-
5νυ δὲ αὐτῦ σὺ κλίνῃ, [g] ὑπεραπολογέοντο οἱ φίλοι, τῆς μάχης τε τῆς σὺ [h] Μαραθῶνι πολλὰ ἐπιμεμνημέ-
νοι, καὶ τὴν Λήμνυ αἵρεσιν· ὡς ἑλὼν Λῆμνον τε καὶ τι-
σάμενος τὺς Πελασγὺς, παρέδωκε Ἀθηναίοισι. [i] προσ-
γενομένυ δὲ τῦ δήμυ αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τῦ θα-
10νάτυ, ζημιώσαντος δὲ κατὰ τὴν ἀδικίην πεντήκοντα
[k] ταλάντοισι, Μιλτιάδης μὲν μετὰ ταῦτα, [l] σφα-
κελίσαντός τε τῦ μηρῦ, καὶ σαπέντος τελευτᾷ· τὰ
δὲ πεντήκοντα τάλαντα ἐξέτισε ὁ παῖς αὐτῦ Κίμων.
Λῆμνον δὲ Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος [m] ὧδε ἔσχε· Πελασ-
15γοὶ, ἐπεί τε [n] ἐκτὸς Ἀττικῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐξε-
λάθησαν, εἴτε ὧν δὴ δικαίως, εἴτε ἀδίκως, τῦτο γὰς
οὐκ ἔχω φράσαι, πλὴν τὰ λεγόμενά, ὅτι Ἑκαταῖος
μὲν ὁ Ἡγησάνδρυ ἔφησε σὺ τοῖσι λόγοισι λέγων ἀδί-
κως· ἐπεί τε γὰς ἰδεῖν τὺς Ἀθηναίους τὴν χώρην,
20τὴν σφίσι αὐτοῖσι ὑπὸ τὸν Ὑμησσὸν ἐοῦσαν ἔδοσαν
οἰκῆσαι, μισθὸν τῦ τείχεος τῦ περὶ τὴν ἀκρόπο-
λίν κοτε ἐληλαμένυ· ταύτην ὡς ἰδεῖν τὺς Ἀθηναίυς
ἐξ-

a Defit ἡ *Arch.*, qui mox cum *V.* κατηγήσαιτο. *b* Τὴν ἐξηγ. ora *Steph. Pasf. Ask.*, tum iidem τῆς πατρ., quomodo *Arch. V. Brit.*, quam *Ald.* omisit et alii voculam. *c* Ἐκφήσασαν *Arch.* *d* Στόματι id. *Vind. Valla*, eleganter. *e* *Med. Pasf. Ask.*, alii ὑπαγαγ. non male. Vid. *Gronov.* supra C. 104., sed et C. 82., ubi prius editum. *f* Εἵνεκεν *Arch. V.* *g* Ὑπεραπελ. *Arch. V.* *h* Μαραθῶνι γενομένης *Steph.* ora *Arch. V. Pasf. Ask.* *i* Προσγινομ. *Arch. V.* *k* Τάλαντα *Arch.* *l* Σφακελίσαντος τῦ μ. κ. σαπέντος τελ. *Arch. V. Brit.*, σφακελίσαντός τε τῦ *Pasf. Ask.* ora *Steph.*, in ceteris consentientes. alii αὐτῷ τῦ μ. et σαπ. αὐτῦ τελ. *m* *Med. Arch. Pasf. Ask.*; οὕτω prius. *n* Ἐκ τῆς *Vind. Ask.*, tum ἐξεβλήθησαν iidem cum *Arch. Pasf. Brit. Steph.* ora. in *Aldo* et aliis ἐξελάθησαν, in *Gronoviana* ἐξελάσθησ.

95. Ἐκφήνασαν] Libet in hoc acquiescere, etsi notabiliter *Arch.* ἐκφήσασαν. Mox οὐ Τιμοῦν εἶναι αἰτίην τουτέων Cl. *de Pauw*, deleto articulo, *non esse Timoun culpandam*, *sed* &c. Eleganter *Liban.* T. I. p. 486. ἀλλ' ἡ κρίνασα θεὸς μὴ εὖ τελευτῆσαι τὸν μέγαν Μιλτιάδην, αὐτὴ τοῦτο τὸ κακὸν ἔπεμψε, haec Nostri aemulatus, addito accusatore Xanthippo.

2. Τῆς Α. ἀπάτης εἵνεκα] *Eborum* sequitur probabiliter *Nepos. Scholion* est ineditum in *Aristid.* T. III. p. 292., Ἕνα λέγει τὸν Μιλτιάδην· ὅτε γὰρ ἐκρίνετο ἐπὶ τῇ Πάρῳ, ἠθέλησαν αὐτὸν κατακρημνίσαι. ὁ δὲ Πρύτανις εἰσελθὼν ἔζη (ἐξητήσατο) αὐτὸν· ἡ δὲ αἰτία τῆς Πάρου αὕτη ἦν, καταδουλοῦσθαι τὰς νήσους τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἐξελθὼν εἰς Πάρον πρώτην, καὶ παρελθὼν τὸ (εἰς τὸ) ἱερὸν μεμολυσμένος αἵματι τῶν πολεμίων οἱ μὲν φασὶν ὡς βέλει ἐβλήθη· οἱ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ τείχους κατηνέχθη· κατεαγῆς οὖν τὸν μηρὸν ὑπέστρεψεν ἄπρακτος ἀεὶ ἐκρίνετο. postrema sic emendanda sunt, κατεαγὼς οὖν τὸν μ. ὑπ. ἄπρακτος, καὶ ἐκρίνετο. VALCKEN.

3. Αὐτὸς μὲν π. οὐκ ἀπελογέετο] In fine suae pro Miltiade apologiae *Aristid.* οὐδὲν πλέον, inquit, τοῖς δικασταῖς δείξαντα τοῦ τραύματος, οὐ δακρύσαντα, οὐ παιδία ἀναβιβασάμενον· postrema rectius omisisset Sophista. In his sua *Nepos* debet, opinor, *Eboro*. Secundum *Herod.* verba pro eo fecerunt amici, τῆς μάχης τε τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης πολλὰ ἐπιμεμνημένοι, καὶ ὡς ἑλὼν Λῆμνόν τε καὶ τισάμενος τοὺς Πελασγοὺς παρέδωκε Ἀθηναίοισι· si sic scripta Codex praeberet antiquus, voces, τὴν Λήμνου αἵρεσιν, ex nota marginali crederem adiectas. VALCKEN.

6. Τῆς ἐν Μαραθῶνι] Quod schedae adiungunt γενομένης necessarium quidem non est, Herodoteum tamen L. VII, 1. Tale etiam τὸ ἐν Μ. γενόμενον τρῶμα supra C. 132. Continuo nexum aut debebat scribi καὶ τῆς Λήμνου αἱρέσιος, quae *Pauii* doctrina, aut, quod et *Valckenario* Nostro in opinionem venit, ex parte tolli, legique καὶ ὡς ἑλὼν Λῆμνον ——. His iungo ex *Gruteri* Thes. p. CCCCXXXVIII, 6. epigramma priscum, ΠΑΝΤΕΣ, ΜΙΑΤΙΑΔΗ, ΤΑΛΑΡΗΙΑ ΕΡΓΑ ΙΣΑΣΙΝ ΠΕΡΣΑΙ, ΚΑΙ ΜΑΡΑΘΩΝ ΣΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΤΕΜΕΝΟΣ· cuius quidem ταλαρήϊα, si pingerentur τὰ σ' ἀρήϊα, non morarentur lectores. Alia Cl. *P. Burmannus Sec.* ad Anthol. Lat. L. II. p. 195.

8. Προσγενομένου τοῦ δήμου &c.] Venerat Miltiades in barathri periculum ex *Platonis* narratione in Gorg. p. 516. E., cui adstipulatur *Aristides* T. II. p. 224. *Ed. Ieb.* Alii id reticent, sollemni in talibus variatione. Mox σφακελισαντός τε τοῦ μηροῦ —— ex MSS. cultum accepit: vulgati enim iteratum pronomen accidebat insuave. Supra quoque L. III, 66. Cambysi similis sideratio, ubi vide de *Galeno*.

15. Ἐπεί τε ἐκτὸς Ἀττικῆς &c.] Si qui ἐκ τῆς et ἐξεβλήθησαν melius opinabuntur, favebunt schedae. Certum est, ἐξελάθησαν, in his libris creberrimum, non recte a *Gronovio* ἐξελάσθησαν promulgari. Vid. L. IV, 145. Τεῖχος τὸ περὶ τὴν ἀκρόπολιν signatur L. V, 64. et ab Ampl. *Bouberio* Disc. Herodot. C. 9. p. 100.

ἐξεργασμένην εὖ, τὴν πρότερον εἶναι κακήν τε καὶ τῆ μηδενὸς ἀξίην, λαβεῖν φθόνον τε καὶ ἵμερον τῆς γῆς, καὶ ὅτω ἐξελαύνειν αὐτοὺς, ἐδεμίην ἄλλην πρόφασιν πρόϊσχομένους τοὺς Ἀθηναίους. ὡς δὲ [a] αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγουσι, δικαίως ἐξελάσαι. κατοικημένους γὰρ τοὺς Πελασγοὺς ὑπὸ τῷ Ὑμησσῷ, ὁρμεωμένους, ἀδικέειν τάδε· φοιτᾶν γὰρ [b] αἰεὶ τὰς σφετέρας θυγατέρας τε [c] καὶ παῖδας ἐπ' ὕδωρ ἐπὶ τὴν Ἐννεάκρουνον. οὐ γὰρ εἶναι τοῦτον τὸν χρόνον σφίσι κω οὐδὲ 377 τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι οἰκέτας, ὅκως δὲ ἔλθοιεν αὗται, τοὺς Πελασγοὺς ὑπὸ ὕβριός τε καὶ ὀλιγωρίης βιᾶσθαι σφέας· καὶ ταῦτα μέντοι σφίσι οὐκ ἀποχρᾶν ποιέειν, ἀλλὰ τέλος καὶ ἐπιβουλεύοντας ἐπιχειρήσειν, ἐπ' αὐτοφώρῳ φανῆναι. ἑωυτοὺς δὲ γενέσθαι τοσοῦτο ἐκείνων ἄνδρας ἀμείνονας, [d] ὅσῳ παρεὸν αὐτοῖσι ἀποκτεῖναι τοὺς Πελασγοὺς, ἐπεί σφεας ἔλαβον ἐπιβουλεύοντας, οὐκ ἐθελῆσαι, ἀλλά σφι προσειπεῖν ἐκ τῆς γῆς ἐξιέναι. τοὺς δὲ, οὕτω δὴ ἐκχωρήσαντας, [e] ἄλλά τε σχεῖν χωρία καὶ δὴ καὶ Λῆμνον. ἐκείνα μὲν δὴ Ἑκαταῖος [f] ἔλεξε, ταῦτα δὲ Ἀθηναῖοι λέγουσι. Οἱ δὲ Πελασγοὶ οὗτοι, Λῆμνον τότε νεμόμενοι, [g] καὶ βυλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι, εὖ τε ἐξεπιστάμενοι τὰς Ἀθηναίων [h] ὁρτὰς, πεντηκοντέρους [i] κτησάμενοι, ἐλόχησαν Ἀρτέμιδι ἐν Βραυρῶνι ἀγούσας ὁρτὴν τὰς τῶν Ἀθηναίων γυναῖκας. ἐνθεῦτεν δὲ ἁρπάσαντες τετέων πολλὰς, οἴχοντο ἀποπλέοντες· καὶ σφέας ἐς Λῆμνον ἀγαγόντες, παλλακὰς εἶχον. ὡς δὲ τέκνων αὗται αἱ γυναῖκες ὑπεπλήσθησαν, γλῶσσάν τε τὴν Ἀττικὴν καὶ τρόπους τῶν Ἀθηναίων ἐδίδασκον τοὺς παῖδας. οἱ δὲ οὔτε [k] συμμίσγεσθαι τοῖσι ἐκ τῶν Πελασγίδων γυναικῶν παισὶ ἤθελον· [l] εἴ τε τύπτοτό τις αὐτέων ὑπ' ἐκείνων τινὸς, ἐβοήθεόν τε πάντες, καὶ ἐτιμώρεον ἀλλήλοισι. καὶ δὴ καὶ ἄρχειν [m] τε τῶν παίδων οἱ παῖδες ἐδικαίευν, καὶ [n] πολλῷ ἐπεκράτεον· μαθόντες δὲ ταῦτα οἱ Πελασγοὶ, ἑωυτοῖσι λόγους [o] ἐδίδοσαν· καὶ σφίσι βυλευομένοισι, δεινόν τι ἐσέδυνε· [p] εἰ δὲ δὴ διαγινώσκοιεν σφίσι τε βοηθέειν οἱ παῖδες πρὸς τῶν [q] κυριδιέων γυναικῶν τοὺς παῖδας, καὶ τετέων αὐτίκα ἄρχειν πειρῴατο, τί δὴ ἀνδρωθέντες δῆθεν

mala fuisset et nullius pretii, livore captos fuisse et amore terræ habendæ; et ita exegisse illos, nullam aliam speciem prætexentes Athenienses. Ut autem ipsi Athenienses aiunt iure eiecisse; quippe Pelasgos sub Hymetto habitantes, illinc prodire solitos hanc iniuriam intulisse: filias enim ac filios Atheniensium assidue ad Novem fontes ire et aquam petere solitos, nulladum enim aut eis aut illis Græcis per id tempus servitia erant, quum ergo illæ irent, Pelasgos eis per libidinem et contemptum vim attulisse, neque hoc fecisse contentos, quippe ad extremum manifesto deprehensos, de invadendis Atheniensibus consilia agitasse: se vero adeo meliores, quam illi fuerant, viros fuisse, ut quum haberent facultatem interimendi Pelasgos, ut quos sibi insidiatos deprehendissent, tamen noluerint; sed eis præceperint ut e regione excederent: atque ita illos solum vertentes, tum alia loca, tum vero Lemnum obtinuisse. Illa 138 Hecatæus, hæc Athenienses aiunt. At Pelasgi Lemnum tunc incolentes, hanc Atheniensium iniuriam ulciscendi avidi, bene gnari quando dies festi Atheniensium celebrarentur, navibus quinquaginta remorum instructis, insidias collocarunt uxoribus Atheniensium, diem festum Dianæ apud Brauronem agentibus: permultisque illarum inde raptis abierunt, et in Lemnum delatas pro concubinis habuerunt. Hæ feminæ posteaquam liberis abundavere, lingua Attica ac moribus Atheniensium pueros imbuerunt. At illi consuetudinem cum Pelasgidum filiis habere abnuebant: et siquis e suis ab illorum ullo vapularet, cuncti auxilio aderant, et mutuo sese tutabantur: ac dignos se qui aliis pueris dominarentur existimabant, atque adeo longe prævalebant. Qua re animadversa Pelasgi inter se colloquuti sunt, considerantesque indignatio quædam intravit; Si autem isti pueri dignoscunt etiam sibi opitulari adversus pueros uxorum istarum, quas virgines duxerant, et eis continuo præesse conantur, quidnam facient in

a Non est in *Arcb. V.* *b* Δὴ *Arcb. Vind.*, ἀιεὶ *Ask. Ald.*, alii ἀεὶ. *c* Desunt haec duo *Arcb.*, καὶ τοὺς π. *V. Pasf. Ask. Brit.* *d Med. Ask. Pasf. V. Arcb.*, alii ὅσον, superius βουλεύοντας ἐπιχείρησιν Cl. *Reiskius*, cui sequentia officiunt. *e* Ἀλλά τε σχ. χωρ. καὶ δὴ καὶ *A. Pasf. Ask. V. Arcb.*, et ora *Steph.*, quod amplector. antea ἀλλά τε δὴ σχ. χ. καὶ Λῆμνον. *f* Ἔδοξε *Arcb. V.* *g* Desunt ista duo *Arcb.*, qui mox τιμωρήσασθαι ἐθέλοντες. *h Med. Ask. Arcb. V. Pasf. Paris. A. B. Brit.*, olim ὁρτὰς αὐτῶν ex *Aldo*, perperam. *i* Στησάμενοι *Arcb. V.* *k Med. Pasf.*; συμμίγεσθαι *Ask.*, reliqui συμμίγνυσθαι. nullo discrimine. *l* Εἴ τε *Paris. A. B. Pasf. Ask.*, in aliis εἴ τι. *m* Abest ab *Arcb. V.* *n* Πολλὰν iidem, quomodo saepius. *o Med. Ask. Pasf.*, ἔδοσαν ceteri. *p* Εἰ δὴ *Pasf. Arcb. V.*; supra βουλομένοισι *Ask.* *q* Κυριδιέων *Pasf. Ask.* ritu Ionico: ceteri κυριδίων.

23. Τὴν πρότερον εἶναι κακὴν] Quod paulo legitur ante, ἐοῦσαν, hic meo iudicio aptius esset, quam εἶναι· illic ad ambiguum evitandum omitti potuit: ἐπεί τε γὰρ ἰδεῖν τοὺς Ἀθηναίους τὴν χώρην, τὴν σφίσι αὐτοῖσι (*ipsis*, Pelasgis nempe) ὑπὸ τὸν Ὑμησσὸν ἔδοσαν οἰκῆσαι μισθὸν τοῦ τείχεος τοῦ περὶ τὴν ἀκρόπολιν κοτε ἑλκυσμένου Ut *Valla*, cepit ista *Io. Meurs.* Cecrop. c. v. conf. *M. Solan.* ad *Lucian.* T. II. p. 22., *Schol.* in *Eurip.* Phoen. v. 24. et in *Schol.* ad *Aristoph.* Av. v. 833., Τυρσηνῶν τείχισμα Πελασγικὸν, quod attigit *I. G. Graevius* in Prooem. ad *Callim.* VALCKEN.

29. Θυγατέρας τε καὶ παῖδας] Ultima tria suspicione premuntur haud iniusta: sexus sequioris si putentur, cum nullae tum ancillae, tueri sedem haud poterunt: τοὺς παῖδας ex MSS. ubi admiseris, quid fiet brevi secuturis, ὅκως δὲ ἔλθοιεν αὗται; Erant praeterea veteri more puellae ὑδροφόροι. Tali Gordium ἐντυχεῖν παρθένῳ ὑδρευομένῃ tradit *Arrian.* Ἀναβ. Ἀλ. II, 3. et apud Poëtam *Od.* K. v. 105. Κούρῃ δὲ ξύμβλητο πρὸ ἄστεος ὑδρεύσῃ. Parum itaque absum a proscriptione earum vocum, laudibusque *Arcb.*, suo eas suffragio damnantis.

41. Ἀλλά τε δὴ σχεῖν χωρία, καὶ] Ex margine Ed. *Steph.* restitui potuerat καὶ δὴ καὶ Λῆμνον· sic solent istae voculae adhiberi: I, c. 29. Sardes venerunt ἄλλοι τε, — καὶ δὴ καὶ Σόλων· c. 129. καὶ ἄλλα λέγων — καὶ δὴ καὶ εἴρετό μιν· IV, c. 150., ex Codd. scriptum, εἴποντο δέ οἱ καὶ ἄλλοι τῶν πολιητέων, καὶ δὴ καὶ Βάττος. VALCKEN.

46. Πεντηκοντέρους κτησάμενοι] Opportunius κτησάμενοι *positis navibus* videri potest, nisi tum demum naves sibi Pelasgos parasse placeat, quae vix credibilis de insulanis opinio. Rapuerunt autem insidiatores κανηφόρους παρθένους, πλεύσαντες εἰς Βραυρῶνα, teste *Philocboro* ap. Scholiasten Venetum, a *Bongiovanni* publicatum, in *Il.* A. v. 465. Vide ad L. IV, 145.

51. Γλῶσσάν τε τὴν Ἀττικὴν, καὶ τ.] *Herodotum* sequutus *Didymus* apud *Schol.* in *Eurip.* Hec. v. 886., αἱ δὲ τοὺς παῖδας, inquit, τὴν πατρῴαν φωνὴν καὶ τὰ ἤθη ἐδίδαξαν· quae succedunt ibidem vitiosa, οἱ δὲ συνήρχοντο τότε ἀλλήλοις, sic videntur corrigenda: οἱ δὲ συνήρχοντό τε ἀλλήλοις, καὶ, εἴτις τύπτοι ἀπ' αὐτῶν τινα, ἐβοήθουν ἅπαντες· expressa sunt ista ex Herodoteis, quae respicit *Eustath.* in Il. A. p. 119, 41. Conf. *Zenob.* Cent. IV. Prov. 91. VALCKEN.

54. Εἴ τε τύπτοιτό τις αὐτέων] Vera *Reiskii* e MSS. coi-

in virilem adulti ætatem? Itaque placitum est, ut eos filios e mulieribus Atticis susceptos necarent: his necatis, addunt et cædes matrum. Ex hoc facinore, et illo superiore feminarum, quæ viros suos una cum Thoante interemerunt, usu receptum est per Græciam, ut teterrima quæque facinora Lem-
139 nia appellentur. Pelasgi, quum eis post necem liberis suis atque mulieribus illatam neque tellus fructum redderet, neque uxores neque pecudes ut prius gignerent, pariter fame et liberorum sterilitate vexati, Delphos miserunt petitùm aliquod laxamentum præsentium malorum. Iussi autem a Pythia pœnas Athenienſibus quas illi vellent pendere, Athenas iere; pollicitique sunt daturos se pœnas illis omnis iniuriæ. Athenienſes, stratis in prytaneo toris quam poterant splendidissime, appositaque mensa omnium bonorum refertissima, iusserunt Pelasgos ita comparatam regionem sibi tradere. Tunc Pelasgi excipientes dicere, Si vento aquilone navis peraget uno die cursum e vestra regione in nostram, ita trademus. Hoc dixere quod scirent fieri hoc non posse, nam Attica multo magis ad auſtrum vergit quam Lemnus. Hæc hacte-
140 nus. Tunc compluribus deinde interiectis annis, ubi Chersonesus, quæ est ad Hellespontum, Athenienſium ditionis fuit, Miltiades Cimonis filius, ventis etesiis perflantibus, ex Elæunte quæ est in Chersone so, solvens, in Lemnum delatus est, præcepitque Pelasgis ut ex insula excederent: redigens eos in memoriam oraculi, quod nunquam illi expletum iri speras-sent. Quorum Hephæstienses quidem obtem-

Θεν ποιήσωσι; ὡδαῦτα ἔδοξέ σφι κτείνειν τοὺς παῖδας τοὺς ἐκ τῶν Ἀττικέων γυναικῶν· ποιεῦσι δὴ ταῦτα· προσαπολλύουσι δὲ σφέων καὶ τὰς [a] μητέρας. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου, καὶ τοῦ προτέρου [b] τούτων τὸ ἐργάσαντο αἱ γυναῖκες, τοὺς ἅμα Θόαντι ἄνδρας σφετέρους ἀποκτείνασαι, νενόμισται ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ σχέτλια ἔργα πάντα, [c] Λήμνια καλέεσθαι. Ἀποκτείνασι δὲ τοῖσι Πελασγοῖσι τοὺς σφετέρους παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, οὔτε γῆ καρπὸν ἔφερε, οὔτε γυναῖκές τε καὶ ποίμναι ὁμοίως ἔτικτον [d] καὶ πρότου. πιεζόμενοι δὲ λιμῷ τε καὶ ἀπαιδίῃ, ἐς Δελφοὺς ἔπεμπον, λύσιν τινὰ αἰτησόμενοι τῶν παρεόντων κακῶν. ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευε Ἀθηναίοισι δίκας διδόναι ταύτας τὰς ἂν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι δικάσωσι. ἦλθον τε δὴ ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ Πελασγοὶ, 378
καὶ δίκας ἐπαγγέλλοντο βουλόμενοι διδόναι παντὸς τοῦ ἀδικήματος. Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ πρυτανηίῳ κλίνην [e] στρώσαντες, ὡς εἶχον κάλλιστα, καὶ [f] τράπεζαν ἐπιπλέην ἀγαθῶν πάντων παραθέντες, ἐκέλευον τοὺς Πελασγοὺς τὴν χώρην σφίσι παραδιδόναι οὕτω ἔχουσαν. οἱ δὲ Πελασγοὶ ὑπολαβόντες, εἶπαν, „ Ἐπεὰν Βορέη ἀνέμῳ αὐτημερὸν νηῦς ἐξανύσῃ ἐκ τῆς ὑμετέρης ἐς τὴν ἡμετέρην, τότε παραδώσομεν. ἐ τοῦτο εἶπαν, ἐπιστάμενοι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον γενέσθαι· ἡ γὰρ Ἀττικὴ πρὸς νότον κέεται, πολλὸν τῆς Λήμνου. Τότε μὲν [h] τοσαῦτα· ἔτεσι δὲ κάρτα πολλοῖσι ὕστερον τυτέων, ὡς ἡ Χερσόνησος [i] ἡ ἐπ' Ἑλλησπόντῳ ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι, Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος, ἐτησίέων ἀνέμων κατεσχόντων, νηῒ [k] κατανύσας ἐξ Ἐλαιοῦντος τοῦ ἐν Χερσονήσῳ [l] ἐς τὴν Λῆμνον, προηγόρευε ἐξιέναι ἐκ τῆς νήσου τοῖσι Πελασγοῖσι, ἀναμιμνήσκων σφέας τὸ χρηστήριον τὸ ἐδαμᾶ ἤλπισαν σφίσι οἱ Πελασγοὶ ἐπιτελέεσθαι. Ἡφαιστιέες μέν

a *Arch. V. Med. Pasſ. Ask.*, antea δὲ καὶ τὰς μητ. αὐτέων. In *Arch. V.* tamen δέ σφι καὶ τὰς. *b* Iidem cum *Valla*; prius erat τούτου. In *Ask. Med.* et *Pasſ.* ὃ ἔργ. *c* Citat *Euſtath.* ad *Hom.* p. 158, 11. et ad Perieges. v. 347. Statim ἀποκτείνουσι *Arch. V.* *d* *Med. Ask. Pasſ. Arch.*, alii ὡς καὶ. Vid. *Gronov.* et L. III, 62, et 65. *e* Στορέσαντες *V.* *f* Citat *Suid.* in Ἐπιπλέα. *g* Duo haec non norunt *Med. Pasſ. Ask.*, in *Vind.* εἶπον. *h* Τοιαῦτα *Pasſ.* *i* Ἡ ἐν Ἑλλ. *Arch. V. Valla*, uti mox. *k* Κατασήσας *Arch.*, καταλύσας *Eton.*; statim Ἐλαιοῦντος bene *Med. Ask. Pasſ.*, alii Ἐλεοῦντος. Conf. ad *Diodor.* XIII, 39. *l* Ἐς Λῆμνον tantum *Arch. V. Pasſ. Ask.*

correctio est. Critici in *Euripid.* Hecub. v. 887. καὶ εἴ τις τύπτοι ἀπ' αὐτῶν τινὰ, ἐβοήθουν ἅπαντες, sermone aliquantum mutato. Deinceps καὶ πολλὸν ἐπεκράτεον ex schedis recipi poterit.

67. Τοὺς ἅμα Θόαντι] Thoantem Hypsipylae pietate conservatum poëtae perhibent. Alia omnia *Herodotus*, vitii suspectus propterea *Casp. Barthio* ad *Papinii Stat.* Theb. V. v. 328. *Nemo*, decernenti, *de Thoante hoc tradidit. Igitur duae voces ἅμα Θόαντι, aut glosſema sunt, aut corrupta est prior, et legendum*, παρὰ Θόαντος. Quid si vero *Herodotus*, ut saepe, separatas ab aliis habuerit rationes? Habuisse autem, membranae clamant omnes, et laudati ad *Euripid.* Hecub. interpretes, καὶ μετὰ ταῦτα αἱ Λήμνιαι γυναῖκες τοὺς ΣΤΝ ΘΟΑΝΤΙ πάντας ἀπέκτειναν· δι' ἀμφότερα οὖν ταῦτα ἡ παροιμία ἐδόθη, τὰ Λήμνια κακά. Errant fateor in tempore necis, alioqui Nostro consPirantes plenissime. De famoso Lemniis dicto multa *Stanleius* ad Coëph. *AEſchyli* v. 631.

92. Κατανύσας] Utrum *Valla*, vertendo *ſolvens*, καταλύσας habuerit ante oculos, valde dubium: certe Scholion aut aberratio est, cuiusmodi κατασήσας *Arch.*; ἐπεὰν —— ἐξανύσῃ —— ἐς τὴν ἡμετέρην praecessit, redibitque L. VII, 183. Apud *Diodorum* XIV, 103. scripti libri πεμπταῖος δὲ ΚΑΤΑΝΤΣΑΣ ἐς τὴν Μεσσήνην· antea καταλύσας, quod hic in *Etonenſi*.

95. Ἡφαιστιέες] Lemnus δίπολις erat, quarum *Hephaeſtia* in parte insulae versus orientem solem, *Myrina* ad eius occasum, prodente, qui ad utramque invisit, *Galeno* IX. Simpl. Medic. p. 118. Quo vero utraque modo Athenienſium in ditionem venerit, *Charax* in *Stephani* Ἡφαιστία memoravit, praeclara Cl. *Valckenarii* adiutus et defensus opera.

95. Ἡφαιστιέες μέν νυν ἐπείθοντο] In his quoque diversum ab *Herodoto* sequutus auctorem *Nepos*, tandem tamen, qui Lemnum incolebant, secunda fortuna adversariorum captos, narrat ex insula demigrasse. *Herodoto* tota dicitur insula sub Athenienſium redacta potestatem; nam primum inquit Ἡφαιστιέες ἐπείθοντο, tandem et coacti Μυριναῖοι παρέσχησαν. Duae tantum erant urbes in insula Lemno, Μύρινα, et Ἡφαιστία, quapropter dicta fuit δίπολις secundum alios et *Etymologum* p. 279, 5. conf. *Harpocrat.* in Ἡφαιστία, *Schol. Hom.* Il. A. v. 593. et *Berkel.* ad *Steph.* in Μύρινα. Sed ad *Herodotum* pertinet inprimis insigne fragmentum Chronicorum *Characis*, quod minus intellectum hactenus apud *Steph. Byz.* nobis fuit servatum in Ἡφαιστία. Priora istius fragm. verba sic reficienda videntur: Χάραξ —— φησὶν, ὅτι οἱ Μυριναῖοι, τῶν Πελασγικῶν ὑποσχέσεων οὐ φροντίσαντες, ἀπέκλεισαν τῷ Μιλτιάδῃ τὰς πύλας, κἀκεῖνος πολιορκίᾳ παρεσήσατο αὐτούς. Sequentibus gravius vulnus fuit inflictum: Τῶν δ' Ἡφαιστιέων τύραννος ὢν Φοβηθεὶς τὴν δύναμιν ἔφη χαριζόμενος τοῖς Ἀθηναίοις, φίλοις οὖσιν, ἐμπεδοῦν τὰ ὁμολογηθέντα ὑπὸ τῶν Πελασγῶν, καὶ ἀμαχεὶ παρέδωκε τὴν πόλιν. Est qui voci τύραννος subiectum ὢν deleri voluerit, vestigium veri nominis olim a *Charace* positi, τύραννος Ἕρμων· his fac subiecta fuisse, [τῶν Περσῶν] Φοβηθεὶς τὴν δύναμιν, omnia recte se habebunt. *Hermonis* nomen satis commendabit *Zenob.* Cent. III. Pr. 85. in Ἑρμώνειος χάρις· ubi in eadem historia, diversimode narrata, Ἕρμων βασιλεύων τῶν Πελασγῶν ἐξέλιπε τῆς χώρας. τῇ μὲν ἀληθείᾳ τοῦ Δαρείου τὴν δύναμιν φοβηθεὶς, προσποιησάμενος δὲ ἐκὼν διδόναι τοῖς Ἀθηναίοις τὴν χάριν. —— In *Characis* verbis, quod properanti *Salmaſio* exciderat, *Berkel.* non debuerat in contextum inferre, κἀκεῖνος τὴν πολιορκίαν παρεσήσατο αὐτοῖς· illa vix Graeca; sincera sunt ante vulgata, κἀκεῖνος πολιορκίᾳ παρεσήσατο αὐτοὺς, *qui prius obſidione cin-*

μέν νυν [a] ἐπείθοντο. Μυρκαῖοι δὲ οὐ συγγινωσκόμενοι εἶναι τὴν Χερσόνησον Ἀττικὴν, ἐπολιορκέοντο, ἐς ὃ καὶ [b] οὗτοι παρέδοσαν· οὕτω [c] δὴ τὴν Λῆμνον ἔσχον Ἀθηναῖοί τε καὶ Μιλτιάδης.

temperaverunt: Myrinæi autem, non agnoscentes Cherſoneſum eſſe Atticam, tamdiu obſeſſi ſunt donec in deditionem venerunt. Ita Lemno potiti ſunt Athenienſes atque Miltiades.

a Ἐπύθοντο *Arcb.*, in *Brit.* οἱ Φεσιέες. *b Med. Paſ. Ask.*, in ceteris αὐτοὶ. *c* Δὴ τὴν Λ. *Ask. Paſ.*, mox τε deſit *Arcb.*, omittunt τὴν alii.

cinctos ſub poteſtatem ſuam redegit. De iisdem Myrinaeis *Herod.* ἐπολιορκέοντο, ait, ἐς ὃ καὶ οὗτοι παρέδοσαν, —— *donec et hi in deditionem venerunt.* Conf. VI, c. 99. *Demoſth.* c. Androt. p. 386, 28. Eiusdem est p. 6, 25., Ὄλυνθον παραδήσεται· in istum ſenſum praeter ceteros bis terve παραδήσασθαι *Thucydides* adhibuit, docente *Dukero* in Add. ad p. 73. pro ὑποχείριον ποιεῖσθαι *Herod.* IV, c. 136. III, c. 45. attigit hunc uſum *Schol. Sopb.* Oed. in Col. v. 910. VALCKEN.

HPO-

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΕΒΔΟΜΗ,

Ὁ ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΠΟΛΥΜΝΙΑ.

HERODOTI

HALICARNASSEI

HISTORIARVM

LIBER SEPTIMVS,

QVI INSCRIBITVR POLYMNIA.

POSTEAQVAM nuncius pugnæ in Marathone peractæ ad regem Darium Hystaspis filium allatus est, quum antea etiam vehementer infensus esset Athenienſibus, quod Sardes invasissent, longe tunc infensior factus est, ac propensior ad bellum Græciæ inferendum: missisque continuo nunciis ad civitates, edixit ut colligerent turbam militum, et singulæ multo quam antea plures naves longas, equos, rem frumentariam et onerarias compararent. Dum autem hæc circumquaque denunciantur, Asia triennium agitata est. Vbi

ΠΕΙ δὲ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο πρὸς 379
τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης παρὰ βασιλῆα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος, καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον τοῖσι Ἀθηναίοισι διὰ τὴν ἐς Σάρδις ἐσβολήν, καὶ δὴ καὶ τότε πολλῷ τε δεινότερα ἐποίεε, καὶ μᾶλλον ὥρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· καὶ αὐτίκα μὲν ἐπηγγέλλετο, πέμπων ἀγγέλους κατὰ [d] πόλις, ἑτοιμάζειν στρατιήν· [e] πολλῷ πλέω ἐπιτάσσων ἑκάστοισι ἢ πρότερον παρεῖχον, καὶ νέας τε [f] καὶ ἵππους, καὶ σῖτον, καὶ πλοῖα· τουτέων δὲ περιαγγελλομένων, ἡ Ἀσίη [g] ἐδονέετο ἐπὶ τρία

VARIAE LECTIONES.

a ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΗΟΣ *Arch.* *b* Desunt illi. *c* Abest ἡ *Arch.*, qui cum *Vind. Ask.* βασιλέα frequentissime hoc libro. *d* Πόλεις *Arch. V.* *e* Πολλῷ πλέω ora *Steph. Ask. Arch. V. Brit.*, in *Pasſ.* πλείῳ, antea πολλῷ τε πλεῖον, tum mox παρεῖχον *Arch.* Antea παρέχειν. *f* Καὶ σῖτον καὶ ἵππους· τουτέων *Pasſ. Ask.*, in *Med.* καὶ πλοῖα quoque non exstant. mox δὲ πολλῶν περιαγγ. *Ask.* *g* *Med. Ask. Pasſ. Arch. V. Paris. B.*, olim ἐδονέετο πᾶσα.

10. Πολλῷ πλέω ἐπιτάσσων] Optime MSS., e quorum uno παρεῖχον perplacet. Sic suus sermoni color et nexus redibit. Statim καὶ πλοῖα, etsi quibusdam in Codd. neglecta, non removeo. *Arrianus* Indic. C. 19. Νῆες δὲ αἱ σύμπασαι ——— αἵτε μακραὶ καὶ ὅσα στρογγύλαι πλοῖα, καὶ ἄλλα ἱππαγωγὰ, discrimen inter νῆας et πλοῖα adfirmans. *Gronovium* hic consule et *Valcken.* ad L. VI, 48.

10. Πολλῷ τε πλεῖον] Superfluum est τε, neque bene cohaerent πλεῖον — καὶ νέας — καὶ πλοῖα. Codicum lectio *H. Stephano* et *Galeo* memorata genuina est πολλῷ πλέω· nam vicinis congruit, et formam voeis praebet nostro usitatam, quem scripsisse suspicor: πολλῷ πλέω ἐπιτάσσων ἑκάστοισι, ἢ πρότερον παρεῖχον, (nempe παρέχειν· παρεῖχον enotatum ex *Arch.*) νέας τε, καὶ ἵππους, καὶ σῖτον, καὶ πλοῖα *naves bellicas*, et πλοῖα, ἱππαγωγὰ et σιτηγά· vide notata ad L. VI, c. 48. VALCKEN.

13. Ἀσίη ἐδονέετο ἐπὶ τρία ἔτεα] Tueri sese πᾶσα potuisset, ni stetisset per schedas. *Appianus* B. Civ. L. IV. p. 995. τὰ ὑπερόρια ΠΑΝΤΑ πολέμοις ——— ἐδονεῖτο. *Herodianus* VII, 5. ΠΑΝ δὴ τὸ Λιβύων ἔθνος εὐθέως ἐδεδόνητο. Non exscribo *Gregor. Naz.* Or. XXVIII. p. 483. D., neque *Agathiam Schol.* L. II. p. 30. C. *Tzetzes* Chil. I, 870. τρεῖς ὅλους ἐπὶ χρόνους turbatam Asiam, conductasque undique copias scribit, seculi more, quo de *Hemsterh.* ad *Plut.* Comici p. 407.

Controversia filiorum Darii de successione. Demarati Lacedæmonii exilium Susa ex consilium datum Xerxi,

τρία ἔτεα· καταλεγομένων δὲ τῶν ἀρίστων ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα [a] στρατευσομένων, καὶ παρασκευαζομένων, [b] τετάρτῳ ἔτει Αἰγύπτιοι ὑπὸ Καμβύσεω δεδουλωθέντες, ἀπέστησαν ἀπὸ Περσέων· ἐνθαῦτα δὴ καὶ μᾶλλον ὥρμητο [c] καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους στρατεύεσθαι. Στελλομένῳ δὲ Δαρείῳ ἐπ' Αἴγυπτον καὶ Ἀθήνας, τῶν παίδων αὐτοῦ στάσις ἐγένετο μεγάλη περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὡς δεῖ μιν ἀποδεξάντα βασιλῆα κατὰ τὸν Περσέων νόμον, οὕτω στρατεύεσθαι· ἦσαν γὰρ Δαρείῳ καὶ πρότερον ἢ βασιλεῦσαι [d] γεγονότες τρεῖς παῖδες ἐκ τῆς προτέρης γυναικὸς Γωβρύεω θυγατρὸς· καὶ βασιλεύσαντι, ἐξ Ἀτόσσης τῆς Κύρου ἕτερα τέσσερες· τῶν μὲν δὴ πρότερον [e] ἐπρέσβευε Ἀρτοβαζάνης, τῶν δὲ ἐπιγενομένων, Ξέρξης· ἐόντες δὲ μητρὸς οὐ τῆς αὐτῆς, [f] ἐστασίαζον· ὁ μὲν γὰρ Ἀρτοβαζάνης, κατότι πρεσβύτατός τε εἴη παντὸς τοῦ γόνου, καὶ ὅτι [g] νομιζόμενα εἴη πρὸς πάντων ἀνθρώπων, τὸν πρεσβύτατον τὴν ἀρχὴν ἔχειν· Ξέρξης δὲ, ὡς Ἀτόσσης τε παῖς εἴη τῆς Κύρου θυγατρὸς, καὶ ὅτι Κῦρος εἴη ὁ κτησάμενος τοῖσι Πέρσῃσι τὴν ἐλευθερίην. Δαρείου δὲ οὐκ ἀποδεικνυμένου κω γνώμην, ἐτύγχανε κατὰ τωὐτὸ τούτοισι καὶ Δημάρητος ὁ Ἀρίστωνος ἀναβεβηκὼς ἐς Σοῦσα, ἐξερημένος τε τῆς ἐν Σπάρτῃ βασιληίης, καὶ φυγὴν [h] ἐπιβαλὼν ἑωυτῷ ἐκ Λακεδαίμονος· οὗτος [i] ὥνηρ πυθόμενος τῶν Δαρείου παίδων τὴν διαφορὴν, ἐλθὼν, ὡς ἡ φάτις μιν ἔχει, Ξέρξῃ [k] συνεβούλευε λέγων πρὸς τοῖσι ἔλεγε ἔπεσι, ὡς αὐτὸς μὲν γένοιτο Δαρείῳ ἤδη βασιλεύοντι, καὶ ἔχοντι τὸ Περσέων κράτος, Ἀρτοβαζάνης δὲ, [l] ἔτι ἰδιώτῃ ἐόντι Δαρείῳ· οὔκων οὔτ' εἰκὸς εἴη οὔτε δίκαιον, ἄλλον τινα τὸ γέρας ἔχειν πρὸ ἑωυτοῦ· ἐπεί γε καὶ ἐν Σπάρτῃ, ἔφη ὁ Δημάρητος ὑποτιθέμενος, οὕτω νομίζεσθαι, ἢν οἱ μὲν προγεγονότες ἔωσι πρὶν ἢ τὸν πατέρα σφέων βασιλεύσαι, ὁ δὲ βασιλεύοντι ὀψίγονος ἐπιγένηται, τοῦ ἐπιγενομένου τὴν ἔκδειξιν τῆς βασιληίης γίνεσθαι· χρησαμένου δὲ Ξέρ-

Vbi dum delectus agitur optimi cuiusque, utpote adversus Græciam militaturi, et apparatui opera datur, quarto anno AEgyptii qui fuerant a Cambyse subacti, defecere a Persis: quo magis etiam adversus utrosque Darius expeditionem sumere properabat, AEgyptios atque Athenienses. Dum autem huc tendit, interea ingens inter eius filios de principatu exorta dissensio est; quoniam ex instituto Persarum, oportebat ita demum ire in expeditionem, quum regem declarasset. Erant autem Dario iam antequam regnaret, filii tres e priore uxore Gobryæ filia suscepti, et post partum regnum, alii quatuor ex Atossa Cyri filia. Superiorum maximus natu erat Artobazanes, posteriorum Xerxes: qui quum ex eadem matre non essent, disceptabant: nam Artobazanes quidem, quod omnis paternæ subolis ipse maximus natu foret, et quod apud universos homines sit institutum, ut maximus natu obtineat principatum: Xerxes vero, quod ipse Atossa genitus esset, filia Cyri, et quod Cyrus foret, qui Persis libertatem acquisisset. Dario autem nondum ferente sententiam, aderat forte Demaratus Aristonis filius, qui per id tempus altercationis Spartano regno exutus, ac Lacedæmone profugus, Susa ascenderat: hic vir audita liberorum Darii controversia, adiit, ut fama fertur, Xerxem, admonuitque ut ad cetera quæ pro se dicebat hoc adderet, se quidem genitum Dario iam regi et Persarum imperium obtinenti; Artobazanem vero, Dario etiamdum privato: proinde neque æquum neque iustum esse, alium quempiam potius quam se illud decus adipisci; quoniam Spartæ, quod subiecerat Demaratus, quoque sic usurparetur, ut sicui antequam regnet filii nati fuerint, deinde regnanti alius nascatur, huius postea nati successio regni sit. Hac a

De-

[a] Στρατευσομένων *Arch. V.* [b] Τετάρτῳ δὲ *M. Pas. Ask.*, quo de *Gronov.* [c] Iidem, καὶ olim aberat. [d] Non habet hoc *Arch.* [e] Citat *Thom.* in Πρεσβεύονται· tum Ἀρταβ. quomodo *Valla*, et mox *Arch.* [f] Ἐστασίασαν *Pas. Ask.*, mox ὁ μὲν γὰρ Ἀρτ. *M. Ask. Pas.*, in quo tamen deletum: alii non norunt γάρ statim πρεσβύτατος ἦν *Arch. V.* [g] *Eustath* in *Iliad.* A. p. 28, 41. et p. 59, 30. excitat hinc νομιζόμενα, estque in *Pas.* νομιζόμενον quidem, sed posterior syllaba, quod in *Eustath.*, super scriptum ostendit. [h] Ἐπιβάλλων *Pas.* [i] Ἀνὴρ *Arch. V.* [k] Συνεβούλευσε *V.* [l] Ἐπὶ *Arch.*

21. Ἀποδέξαντα βασιλῆα —— στρατεύεσθαι] Secundum Persarum legem, soli forte memoratam *Herodoto*, ante expeditionem suscepturn a Rege designandus erat, qui, si quid ipsi humanitus accidisset, in regnum succederet. Ex *Herodoto* non liquet, sic designatum successorem, si pater e bello salvus rediisset, cum illo velut collegam regnasse, quod viri docti tamen statuisse videntur: vid. *Ez. Spanhem.* ad *Iulian* p. 278, 279. —— Quam deinceps enarrat Darii filiorum litem ab ipso Dario secundum Xerxen pronunciatam, illam post patris obitum a patruo velut arbitro compositam, alium auctorem sequuti, tradiderunt *Iustinus* II, c. 10. et *Plutarch.* T. II. p. 488. D. hinc *Simson.* Chron. A. M. 3520. conf. *Iulian.* Or. I. p. 33. B. et *Spanhem.* p. 217. VALCKEN.

21. Κατὰ τὸν Περσέων νόμον] Legem hanc Persarum, solius, quod quidem memini, *Herodoti* testimonio cognitam, *B. Brisson.* Regn. P. L. 1, 9. tetigit: lata prudenter fuit, ne, rege peregre fatis functo, de successione, damno civium, iure aut mage ferro disceptaretur. Eadem caussa Eurystheus, in Heraclidas profecturus, Μυκήνας τε καὶ τὴν ἀρχὴν, κατὰ τὸ εἰκεῖον, Atreo commisit apud *Thucyd.* 1, 9. Quod *Iustinus* autem de Dario, ab Artaxerxe patre in regni societatem adscito, *contra morem Persarum, apud quos rex non nisi morte mutatur* L. X, 1. id hinc convellitur. Confer *Ez. Spanhem.* ad *Iuliani* Or. I. pag. 279.

26. Ἐπρέσβευε Ἀρτοβαζάνης] Hinc *Hesychius*: Ἐπρέσβευε, πρεσβύτατος ἦν. *Thomas M.* in Πρεσβεύονται, Πρεσβεύω, καὶ τὸ πρεσβύτερός εἰμι· quam in rem haec adfert *Herodoti* et *Thucydidis* verba: *Sophoclis* Polynices Oed. in Col. v. 1418., Αἰσχρὸν —— τὸ πρεσβεύειν· ἐμὲ δ' Οὕτω γελᾶσθαι τοῦ κασιγνήτου πάρα· erat ille quidem secundum *Euripiden* natu minor; sed *Soph.* in eodem dixerat dramate v. 366., Ὁ μὲν νεάζων καὶ χρόνῳ μείων γεγὼς Τὸν πρόσθε γεννηθέντα Πολυνείκη θρόνων Ἀποσερίσκει. —— *Herodoti* Ἀρτοβαζάνης, *Plutarcho* et *Themistio* p. 74. D. Ἀριαμένης, atque ita forsan etiam dictus *Iustino*, *aetatis privilegio regnum sibi vindicabat*, καὶ ὅτι νομιζόμενον εἴη πρὸς πάντων ἀνθρώπων, τὸν πρεσβύτατον τὴν ἀρχὴν ἔχειν· in his *Herodoti*, si vel in aliis non legeretur, ex *Eustathii* Codice scriberem, καὶ ὅτι νομιζόμενα εἴη· sic legisse liquet ex eius Comm. in Il. A. p. 22, 6. et p. 44, 51. παρὰ Ἡροδότῳ νομιζόμενα, ἀντὶ τοῦ νομιζόμενον· ubi plura collegit similia. conf. *H. Stepb.* in App. Thes. L. G. p. 46, 150. VALCKEN.

29. Ὅτι νομιζόμενα εἴη] Nullam νομιζόμενον litem experiretur, ni *Pas.* et *Eustath.* eam intenderent: causam Ionum Atticorumque consuetudo, neutris huiusmodi gaudentium, urget. Morem, quo natu maior filiorum postgenitis in regni successione antefertur, *iuri gentium* et *naturae* acceptum *Iustinus* fert, *Euseb.* Vit. Constant. 1, 21. νόμῳ Φύσεως. Videndus est *H. Grotius* Iur. Belli et Pac. II, 7, 13. et quae ibi eruditi commentatores.

39. Ὡς ἡ φάτις μιν ἔχει] *Sicuti rumor de eo fert.* Quae quidem dictio tentanda non fuerat. Τούτους μὲν τοιαύτη φάτις ἔχει scripsit L. VIII, 94., capite vero 5. post pauca, ἵνα λόγος τε σε ἔχῃ. Nec multum *Pindari* abit *Pyth.* Od. 1. fin. ἐχθρὰ Φάλαριν κατέχει παντᾷ φάτις. Alia, eaque iucunda figura, L. IX, 83. ἔχει δέ τινα φάτιν καὶ Διονυσοφάνης· et *Euripid.* Helen. v. 257. τὸ δ' ἐμὸν ὄνομα Μαψίδιον ἔχει φάτιν. Sed abstineo manum.

55. Τῷ

Demarato suggesta ratione utentem Xerxem, tanquam iusta dicentem, Darius regem declaravit. Quamquam etiam citra præceptum Demarati Xerxes, ut mea fert opinio, regnavisset: quippe quum omnis potentia penes Atossam esset. Declarato Darius Xerxe rege quum conaretur rebus apparatis exire in expeditionem, altero ab defectione AEgyptiorum anno, supremum diem obiit, sex et triginta annis regni expletis, haud compos voti ut rebellantes AEgyptios et Athenienses ulciscereturⁱ. Eius morte regnum ad Xerxem filium devenit, qui ab initio nequaquam animatus erat ad bellum Græciæ inferendum, sed AEgypto. Ceterum Mardonius consobrinus eius, Gobryæ et sororis Darii filius, tum præsens et plurimum apud eum valens, his verbis est alloquutus, Domine, haud decorum est Athenienses tam male iam de Persis meritos non dare pœnas eorum, quæ perpetraverunt: tu vero quod in manibus habes nunc perficias: ubi vero AEgyptum illam contumeliosam domueris, sume adversus Athenas expeditionem; ut et bene de te loquantur homines, et posthac abstineat quisque belli causa in terras tuas veniendo. Et hæc quidem erat ratio ultionis exigendæ: illa autem rationis accessio, Europam esse regionem admodum speciosam, omniaque genera felicium arborum ferentem, ac summæ bonitatis, et dignam quæ a solo inter mortales rege possideatur. Hæc Mardonius dicebat ut novorum operum cupidus, et ambiens Græciæ præfectus esse. Tempore tandem intercedente etiam confecit, ac Xerxi persuasit, ut talia aggrederetur. Contigit enim quoque, ut alia ad hoc persuadendum adiumenta fuerint; primum e Thessalia nuncii ab Aleuadis

Ξέρξεω τῇ Δημαρήτου ὑποθήκῃ, γνοὺς ὁ Δαρεῖος ὡς λέγει δίκαια, βασιληά μιν ἀπέδεξε. [a] Δοκέει δέ μοι καὶ ἄνευ ταύτης τῆς ὑποθήκης βασιλεῦσαι ἂν Ξέρξης· ἡ γὰρ Ἄτοσσα εἶχε τὸ πᾶν κράτος. Ἀποδέξας δὲ βασιλῆα Πέρσῃσι Δαρεῖος Ξέρξεα, [b] ὥρμητο στρατεύεσθαι· ἀλλὰ γὰρ μετὰ ταῦτά τε καὶ Αἰγύπτου ἀποστασιν, τῷ ὑστέρῳ ἔτεϊ παρασκευαζόμενον συνήνεικε αὐτὸν Δαρεῖον, βασιλεύσαντα τὰ πάντα ἔτεα [c] ἓξ τε καὶ τριήκοντα ἀποθανεῖν· οὐδέ οἱ ἐξεγένετο οὔτε τοὺς ἀπεστεῶτας Αἰγυπτίους οὔτε Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι. Ἀποθανόντος δὲ Δαρείου, ἡ βασιληίη [d] ἀπεχώρησε ἐς τὸν παῖδα τὸν ἐκείνου Ξέρξεα· ὁ τοίνυν Ξέρξης ἐπὶ μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐδαμῶς πρόθυμος ἦν κατ' ἀρχὰς στρατεύεσθαι, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο τὴν στρατῆς [e] ἄγερσιν· παρεὼν δὲ καὶ δυνάμενος [f] παρ' αὐτῷ μέγιστον Περσέων Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω, ὃς ἦν Ξέρξῃ μὲν ἀνεψιὸς, Δαρείου δὲ ἀδελφεῆς παῖς, τοιούτους λόγους εἴχετο, λέγων, „ Δέσποτα, οὐκ εἰκὸς ἐστὶ Ἀθηναίους ἐργασαμένους [g] πολλὰ ἤδη κακὰ Πέρσας, μὴ οὐ δοῦναι „ δίκην τῶν ἐποίησαν· [h] ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα „ πρήσσοις τάπερ σὺ χερσὶ ἔχεις· ἡμερώσας δὲ Αἴγυπτον τὴν ἐξυβρίσασαν, στρατηλάτεε ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἵνα λόγος [i] τε σε ἔχῃ πρὸς ἀνθρώπων ἀγα- 381
„ θὸς, καί τις ὕστερον φυλάσσηται ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατεύεσθαι." οὗτος μέν οἱ [k] ὁ λόγος ἦν τιμωρός· [l] τοῦδε δὲ τοῦ λόγου παρεθήκην ποιεέσκετο τήνδε, ὡς ἡ Εὐρώπη [m] περικαλλὴς χώρη, καὶ δένδρεα παντοῖα φέρει τὰ ἥμερα, ἀρετήν τε ἄκρη, βασιλέϊ τε μούνῳ θητῶν ἀξίη ἐκτῆσθαι. Ταῦτα [n] δὲ ἔλεγε, οἷα νεωτέρων ἔργων ἐπιθυμητὴς ἐών, καὶ θέλων αὐτὸς τῆς Ἑλλάδος ὕπαρχος εἶναι· χρόνῳ δὲ κατεργάσατό τε καὶ ἀνέπεισε Ξέρξεα [o] ὥστε ποιέειν ταῦτα· συνέλαβε γὰρ καὶ ἄλλα οἱ σύμμαχα γενόμενα [p] ἐς τὸ πείθεσθαι Ξέρξεα· τοῦτο μέν, ἀπὸ [q] τῆς Θεσσαλίης παρὰ τῶν Ἀλευα-

δέων

a Δοκέειν et tum ἐβασίλευσεν *Arcb. V. Brit.*, neque inconcinne. *b* Ὥρμητο *Brit.* loco ὥρμητο, quod saepe antea, non ὡρμᾶτο, ut *Edd.* *c* Ἓξ τε καὶ *Ask. Vind. Ald.*, qui quoque τὰ πάντα ἔτεα ἓξ τε —, uti *Arcb. V.*; olim πάντα ἓξ κ. τρ. ἔτεα. *d* Ἀνεχώρεεν *Arcb. V.*, quod laudo. *e* Ἄγερσιν *Paris. A. B.* et *Edit. Genev.* CIↃIↃCXVIII., ceteri ἔγερσιν. *f* Παρ' αὐτῷ *Arcb. Pasq. V. Paris. A. B.*, antea παρ' ἑωυτῷ. Statim ἦν Ξέρξεω *Th. Galeus* ex *Arcb.*, quod ego enotatum non video. Ξέρξου *Vind.* Conf. C. 82. *g* Πολλὰ δὴ *Pasq. Ask.* tum δοῦναι δίκας *Arcb. V.*, nec prave. *h* *Med. Ask. Pasq.* ἀλλ' εἰ τὸ, pro quo *Gronov.* stat, ceterorum ex magno consensu ἀλλὰ τὸ reduxi, significantius quippe. *i* *Ald. M. V. Arcb. Pasq. Ask.*, excidit τε aliorum negligentia. Supra χερσὶ *Ask.*, ut solet scriptor: χερσὶν plures. *k* Abest *Arcb. V.* *l* *Med. Ask. Pasq.*, in aliis τούτου δὲ, tum ποιέσκετο *M. Pasq. Ask.*, aut ποιεέσκετο *Paris. A.*; olim ἐποιέετο. *m* Περικαλλὴς χώρη *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ἓιη interserunt *Med. Ask. Pasq.* *n* Omittitur ab *Ask. Pasq.* *o* Ὥσε π. τ. Ξέρξην iidem. *p* *M. Pasq. Ask.*, ceteri πρὸς τὸ. *q* Τῆς non est in *Arcb.* Mox Ἀλεβαδέων, unde *Valla* Alebadeis, et deinceps.

55. Τῷ ὑστέρῳ ἔτεϊ] Anno a pugna Marathonia quinto, quandoquidem eam apparatus ad novum bellum triennalis excepit, et quarto anno AEgyptus defecit, Persarum excusso iugo, uti signatur clarissime C. 1. Supremum ergo diem Darius obiit sub annum Olymp. LXXIII. secundum. At haec uberius *D. Petavius* D. Temp. L. x, 23. et *H. Dodwellus* Ann. *Thucydid.* p. 44.

62. Τὴν στρατῆς ἄγερσιν] Dixit στρατοῦ ἐπάγερσιν C. 20. et στρατοῦ ἄγερσιν C. 48., unde στρατιῆς ἔγερσις, exercitus quaedam ad praelium excitatio, longe differt: ut recte adeo, adprobantibus Codd., *Portus* ἔγερσιν στρατιῆς proscripserit. Saepe peccatur, ut alias ostendi, in στρατιὰν ἀγείρειν apud *Libanium*, *Procopium* atque alios, quae quoque inter ἀγείρειν et ἐγείρειν adfinitas in Poëta turbas concivit, monitore ad eum *Eustath.* p. 577, 17. Iustum praeterea καὶ δυνάμενος παρ' αὐτῷ μέγιστον, videlicet *Xerxe*, quod et *Diodorus* indicavit L. XI. C. 1. Παρ' ἑωυτῷ, laudatum alibi, non laudant schedae. Vide tamen *Abresch.* Dilucid. *Thucydid.* pag. 714.

62. Ἐποιέετο τὴν στρατῆς ἔγερσιν] Ἄγερσιν recipiet ex Codd. munitum in Disq. *Herod.* p. 117. —— Ut hic Mardonius Gobryae F. dicitur δυνάμενος παρ' αὐτῷ μέγιστον Περσέων, in excerptis e *Ctesia* Ἀρτάπανος ὁ Ἀρταξούρα παῖς γίνεται δυνατὸς παρ' αὐτῷ, καὶ Μαρδόνιος ὁ παλαιός. —— Paulo post in istis, ἀλλ' εἰ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις, quam vim indit clar. *Gronov.* voculae εἰ illa vereor ut idoneis exemplis possit firmari: εἰ γὰρ pro εἴθε γὰρ poëtis frequentatur, quos imitatur noster I, c. 27. VALCKEN.

74. Ποιεέσκετο τήνδε] Ita scripsit, non ποιέσκετο, uti *Florentiae* alibique locorum. Ποιεέσκε IV, 78. et ποιεέσκετο Polymniae C. 119., analoga sunt, non illud. Vide *Etymolog.* p. 624, 30. Post dein περικαλλὴς χώρη, deleto intermedio et sermonem turbante, ἓιη, ex Codd. sufficit. Recte Atossa in *AEschyli* Pers. v. 755. Mardonium adulatorumque gregem perstringit.

75. Χώρη —— ἀρετὴν ἄκρη] Recte *Valla* dederat *regionem summae bonitatis*, ut mirum sit alios hic interpretes aberrasse. Ἀρετὴν cuiusvis rei vocabant τὴν ἀρίστην διάθεσιν, ᾗ καθ' ἣν ἄριστα διάκειται τὸ ἔχον. *Metopius Stobaei* p. 7, 11. Ἕκαστον τῶν ὄντων τέλειον καὶ ἄκρον γίνεται κατὰ τὸν οἰκεῖον τῆς φύσιος ἀρετὸν, ut pro ἀρετᾶς φύσιν docte corrigebat Nobilisq. *Alb. Frisching* Bernas. *Phintidi* apud *Stob.* p. 443, 46. memorantur ἀρεταὶ ἵππου, ἀ τᾶς ἀκοᾶς, et ἀ τῶν ὀπτιλῶν, *oculorum* (ὄπτυλλοι *Hesychio* restituendum pro Ὀπτοιαλοί) similia dantur *Platonis*: *Archestratus* Athen. III, p. 105. A. Ἀλλὰ παρεῖς λῆρον πολὺν, (L. λῆρον, πολυώνυμον) ἀσκαλὸν ὠνοῦ· Εἰσὶν μὲν πλεῖστοι πάντων, ἀρετῇ τε κράτιστοι ἐν Λιπάραις. VALCKEN.

82. Παρὰ τῶν Ἀλευαδέων] Graeciae Thessaliaeque hi proditores notantur L. IX, 57. et a *Pausania* L. VII, 10. Luxus et opum ad sumtus tolerandos inmoderata cupido, ut semper, Aleuadas ad perfidiam duxit, *Critia* teste ap. *Athen.* L. XII, 6. p. 527. B.

82. Παρὰ τῶν Ἀλευαδέων] Larisaeos fratres Aleuadas,

quæ adiuvantur ab Aleuadis et Pisistratidis et Onomacrito fortilego satis astute. AEgyptus tamen primo subacta.

δέων ἀπιγμένοι ἄγγελοι ἐπεκαλέοντο βασιλῆα, πᾶσαν προθυμίην παρεχόμενοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ Ἀλευάδαι οὗτοι ἦσαν Θεσσαλίης βασιλῆες· τοῦτο δὲ, Πεισιστρατιδέων οἱ ἀναβεβηκότες [a] ἐς Σοῦσα, τῶν τε αὐτέων λόγων ἐχόμενοι τῶν καὶ οἱ Ἀλευάδαι· καὶ δή τι πρὸς τούτοισι [b] ἔτι πλέον προσωρέγοντό οἱ, ἔχοντες Ὀνομάκριτον, ἄνδρα Ἀθηναῖον χρησμολόγον τε καὶ [c] διαθέτην χρησμῶν τῶν Μουσαίου· ἀναβεβήκεσαν [d] γὰρ τὴν ἔχθρην προκαταλυσάμενοι· ἐξηλάσθη γὰρ ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ [e] Πεισιστρατίδεω ὁ Ὀνομάκριτος [f] ἐξ Ἀθηνέων, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλοὺς ὑπὸ [g] Λάσου τοῦ Ἑρμιονέος ἐμποιέοντα ἐς τὰ Μουσαίου χρησμὸν, ὡς [h] αἱ ἐπὶ Λήμνῳ ἐπικείμεναι νῆσοι ἀφανιζοίατο [i] κατὰ τῆς θαλάσσης· διὸ ἐξήλασέ μιν ὁ Ἵππαρχος, πρότερον χρεώμενος ταμάλιστα· τότε δὲ συναναβὰς, ὅκως ἀπίκοιτο ἐς ὄψιν τὴν βασιλῆος, λεγόντων τῶν Πεισιστρατιδέων περὶ αὐτοῦ σεμνοὺς λόγους, κατέλεγε τῶν χρησμῶν· εἰ μέν τι ὀφέοι σφάλμα φέρον τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγε οὐδέν, ὁ δὲ τὰ εὐτυχέστατα ἐκλεγόμενος, ἔλεγε τόν τε Ἑλλήσποντον ὡς ζευχθῆναι [k] χρεὼν εἴη ὑπ' ἀνδρὸς Πέρσεω, τήν τε ἔλασιν ἐξηγεόμενος· οὗτός τε δὴ χρησμῳδέων προσεφέρετο, καὶ οἵ τε [l] Πεισιστρατίδαι γνώμας ἀποδεικνύμενοι· ὡς δὲ ἀνεγνώσθη Ξέρξῃ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ὀθαῦτα δευτέρῳ [m] μὲν ἔτεϊ μετὰ τὸν θάνατον Δαρείου, πρῶτα στρατηίην ποιέεται ἐπὶ τοὺς ἀπεστεῶτας· τούτους μέν νυν καταστρεψάμενος, καὶ Αἴγυπτον πᾶσαν [n] πολλὸν δυλοτέρην ποιήσας

dis ad regem invocandum, se enim adversus Græciam omne obsequium præstituros: Aleuadæ autem isti erant Thessaliæ reges, deinde ii Pisistratidæ qui Susa ascenderant: qui cum eisdem sermonibus innitèrentur, quibus et Aleuadæ, tum vero aliquid super hæc amplius adporrigebant, Onomacritum virum Athenienſem habentes fortilegum, et Musæi fortium venditorem. Ascenderant autem ante cum eo reversi in gratiam: nam Onomacritus ab Hipparcho Pisistrati filio Athenis fuerat eiectus, quod a Laso Hermionensi manifesto deprehensus fuisset, versibus Musæi etiam inseruisse oraculum, fore ut insulæ, Lemno adiacentes, mari submergerentur. Ob id Hipparchus hominem eiecerat, familiarissime illo antea usus. Et tunc cum simul ascendisset, quoties in conspectum regis veniret, honorifice de eo Pisistratidis loquentibus, ordine recensebat quædam oracula. Si igitur alicui inesset aliquid cladem barbaro nuncians; ex illis nullum recitavit; sed quibus felicissima significabantur, ea excerpens dicebat, et Hellespontum iungi in fatis esse ab viro Persa, et expeditionem enarrans. Hic igitur oracula promens conversabatur, et Pisistratidæ sententias dicentes. Vbi autem Xerxes ad inferendum Græciæ bellum inductus est, altero a morte Darii anno, primam expeditionem fecit adversus eos qui rebellaverant: quos subactos, et AEgyptum omnem magis servam reddens quam

a Et haec duo id. omittit. b *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ὅτι πλ. *M. Pasſ. Ask.*; tum προσωρέγοντό οἱ, ἔχοντες *Paris. B.* c Citavit *Thom. Mag.* in Διατίθημι. d Negligitur a *Pasſ. Arcb.*, qui cum *Vind. Paris. A. B. Ald.* προκαταλυσάμενοι, *H. Steph.* etiam visum. Prius erat προκαταλυσόμενοι. e Πεισιστρατίδεω ora *Steph. Pasſ. Ask.*; in *Arcb.* ex monitu *Galei* quoque, sed fallace: is vulgatum servat: placet tamen. Antea Πεισιστράτου. f Duo ista non novit *Arcb.*, male vero Ἀθηναίων omnes alii. g Λώσου *V.* et *Arcb.*, in quo τοῦ Ἑρμήνεος, prave. b Defit *ai V.* et *Arcb.* i Κατὰ margo *Steph. Arcb. Pasſ. V. Ask.*, olim ἐκ τῆς. Mox ἐξηλ. μὲν *Pasſ. Ask.* k Χρεὸν *Pasſ. Arcb.*, tum statim Πέρσεω ex *Aldo* in ora *Steph.* l Πεισιστρ. καὶ οἱ Ἀλευάδαι *Vall. Paris. A. B. Arcb. V. Brit. Aldus*: in *M. Ask. Pasſ.* tria ultima non exstant. m Μιν *Arcb.* n Πολλὸν *Arcb. Pasſ. Ask. Vind. Brit.*, πολλῷ olim.

Ἀλεύεω παῖδας, memorat IX, c. 57., Θώρηκα, Εὐρύπυλον, et Θρασυδήϊον. Hi Thessalos primum invitos (VII, c. 172.) Xerxi prodiderunt: *Pausan.* VII, p. 546., Ξέρξῃ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλαύνοντι Θεσσαλία δὶ Ἀλευαδῶν προϋδόθη. Postea volentes etiam Thessali, a vicinis Phocensibus irritati, Persarum partes sunt sequuti: *Philostr.* Her. c. XIX, 15. In Epist. *Socr.* 28. Alexander Graecis indicasse dicitur τὴν Ἀλέου καὶ Θετταλῶν προδοσίαν· ubi scribendum τὴν τῶν Ἀλεύου, vel τὴν Ἀλευαδῶν. Vetus et nobilissima familia Larisaeae viguit *Platonis* etiam et *Demostbenis* aetate; habuit enim Larisaeae *Gorgias* discipulos Ἀλευαδῶν τοὺς πρώτους, *Platone* teste initio Menonis T. II. p. 70. quo spectat in Lex. *Timaeus:* vid. ibi p. 15., Clar. *Rubnkenius* et *Vales.* ad *Harpocr.* in Τετραρχία. Apud eundem *Harp.* ex *Demosth.* p. 142, 86., memoratus Σίμος, εἷς τῶν Ἀλευαδῶν fuisse dicitur τῶν δοκούντων συμπράξαι τῷ Μακεδόνι. Philippo, nec mirum, nobiles hi Thessali favebant, quorum maiores in Thessalia regnaverant, tum temporis a tyrannis vexata. VALCKEN.

88. Πρὸς τούτοισι ἔτι πλέον] Perfrequens πρὸς ἔτι τούτοισι L. III, 65. IX, 110. invectum ὅτι excludit. Confer *Abreschium* Dil. Thucyd. 112. His vero connexa pro valde mendosis Cl. *de Pauw* putans, προσωρέγοντο δὶ ἔχοντες ΑΜΦΙ Ὀνομάκριτον, *stimulos Onomacritus addebat*, formabat; esse enim δὶ ἔχοντες ἀμφὶ Ὀνομάκριτον ipsum *Onomacritum*; quod equidem hodie non credo. Pingamus ex schedis *Parisinis* προσωρέγοντό δι, ἔχοντες ——, et finis turbarum aderit. Nimirum Pisistratidae amplius quid regi adporrigebant, vaticinum habentes Onomacritum: haec verborum sententia. Hinc porro Onomacriti constat aetas, quam iusto priorem *Tatianum* statuisse et *Clementem Alex.*, docuit *Vossius* Poët. Graec. C. 4. p. 23. et *Bouberius* Disc. Herod. C. 14. p. 154. Cur ille autem διαθέτης oraculorum Musaei? *Edissertatorem* dederat *Valla*, *venditorem* vir Celeb.; *Thomae Mag.* διαθέτης est ὁ καθιστῶν καὶ οἰκονομῶν, quidam quasi dispensator ac interpres. Διαθετὴρ καὶ δημηγόρος iunguntur in *Themistii* Or. XXVI. p. 321. D. Vide *Harpocrat.* in Διάθεσις et *Ulpian.* ad *Demosth.* Olynth. II. p. 14.; namque προκαταλυσάμενοι cur pristina in sede sit statutum, admonitione non eget.

91. Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου] Genuinum τοῦ Πεισιστρατίδεω Codd. exhibet, ut *Stephani*, *Arcb.*, mox perversam lectionem τοῦ ἑρμηνέος, pro τοῦ Ἑρμιονέος· idem vitium haeret etiam alibi. —— Onomacritus ab Hipparcho dicitur eiectus ἐξ Ἀθηνέων, a Laso Hermionensi deprehensus, ἐμποιέων ἐς τὰ Μουσαίου χρησμόν. Ante *Onomacritum Solon* similima fraude Homereis interserto versu effecerat, ut de Salamine contendentes Megarenses ab Atheniensibus vincerentur: praeter *Plutarch.* rem narrant *Diogen. Laërt.* I, 48. *Ulpian.* ad *Dem.* p. 254. et *Eustatb.* in Il. B. p. 215, 42. Quod his εἶχον ἐγγράψαι εἰς τὸν κατάλογον, vel ἐμβαλεῖν, et παρενθεῖναι πεπλασμένον, id *Herodoto* dicitur ἐμποιῆσαι, et *Pausaniae* II. p. 171., memoranti Ἡσίοδον ἢ τῶν τινα ἐμπεποιηκότων ἐς τὰ Ἡσιόδου τὰ ἔπη, συνθέντα ἐς τὴν Μεσσηνίων χάριν· hinc distat quod scribit IX. p. 762., Ἡσίοδον ἢ τὸν Ἡσιόδῳ Θεογονίαν ἐσποιήσαντα· de eo, qui ingenii filiolum *Hesiodo* contribuerat et velut in adoptionem emancipaverat. VALCKEN.

95. Ἀφανιζοίατο κατὰ τῆς θαλ.] Genuinum C. 235. κατὰ τῆς θαλάσσης καταδεδυκέναι. *Plato* Tim. p. 25. D. Ἀτλαντὶς νῆσος ὡσαύτως ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ δῦσα ΗΦΑΝΙΣΘΗ. Recte schedae.

4. Οἵ τε Πεισιστρατίδαι] Addunt Codd. complures καὶ οἱ Ἀλευάδαι, quae *Med.* et duo alii praeterierunt, fortasse scribarum ex simili terminatione lapsu; cuiusmodi omissionum in *Herodoti* MSS. prostant exempla innumera. Celeb. tamen *Gronovius* dispunxit, iuncta disputatione, cui rescribere nolo. Tempus AEgyptiae expeditionis et Graecae tractabitur C. 20., nunc πρῶτα στρατηίην ἐποιέετο in proximis fuisse primitus, moneo. Vide ad I, 205.

9. Πολλὸν δουλοτέρην] Tale πολλὸν ἐλάσσων I, 77. et δυνατώτεραι πολλὸν III, 103., ubi *Gronov.* Achaemenem *Ctesias* Pers. C. 32. Ἀχαιμενίδην fratremque Artaxerxis perhibet, aberrans. Res certa ex L. III, 13. et *Diodoro* XI, 74., cladem Persicam et Achaemenis necem cum Olymp. LXXIX. 3., annoque Artaxerxis III. conponente.

16. Σύλ-

quam sub Dario fuerat, tradidit gubernandam Achæmeni fratri suo, Darii filio: quem præsidem AEgypti interiecto deinde tempore interemit Inarus Psammitichi filius, 8 vir Afer. Xerxes recepta AEgypto, ductu-rus manus consertum adversus Athenas exercitum, præstantissimos quosque Persarum in concilium vocavit, ut et illorum sententias audiret, et ipse coram omnibus dicere 1 ret quæ liberet. Quibus coactis, ita locquutus est, Viri Persæ, equidem ego non ero huius instituti autor, sed ab aliis traditi imitator; nam quemadmodum a maioribus natu accepi, ex quo imperium hoc Medis eripuimus, Astyage per Cyrum amoto, nunquam conquievimus, sed ita deus ducit, et ipsis nobis multa adsequentibus in melius conferuntur. Atque ea quidem, quæ Cyrus Cambysesque ac pater meus Darius fecere, quasque gentes imperio addidere, non attinet referre apud probe scientes: ego autem posteaquam hanc sedem, accepi, dedi operam ne ab iis qui hoc honore sunt functi degenerarem, neve minorem potentiæ Persis acquirerem. Quod animo versans, invenio nobis accedentem gloriam pariter, et regionem ea quam nunc possedimus, neque minorem neque deteriorem, sed feraciorem, una cum ultione iniuriæ atque vindicta. Ideoque ego vos contraxi, ut id quod agere constitui vobis 2 exponerem. Constitui, iuncto Hellesponto, copias per Europam ducere in Græciam, ut Athenienſium ulciscar iniurias, quas cum Persis aliis, tum patri meo intulere. Noratis autem et Darium adversus hos viros bellum movere destinasse: verum ei morte prævento non contigit, ut illos

16 ὅσας ἦ ἐστὶ Δαρείῳ ἦν, ἐστιτρέπω Ἀχαιμένεϊ, ἀδελφεῷ μὲν ἐωὐτοῦ, Δαρείου δὲ παιδί. [a] Ἀχαιμένεα μέν νυν ἐστιτροπεύοντα Αἰγύπτου, [b] χρῶμαι μετέσπεσθαι ἐφόνευσε [c] Ἰνάρως ὁ Ψαμμιτίχου, ἀνὴρ Λίβυς. Ξέρξης δὲ μετὰ Αἰγύπτου ἄλωσιν, ὡς ἔμελλε ἐς χεῖρας ἄξεσθαι τὸ στράτευμα τὸ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, [d] σύλλογον ἐποίκλητον Περσέων τῶν ἀρίστων ἐποιέετο, 382 ἵνα γνώμας τε πύθηται σφέων, καὶ αὐτὸς ἐν πᾶσι ε εἵπῃ τὰ θέλει· ὡς δὲ συνελέχθησαν, ἔλεξε Ξέρξης τάδε. „ [f] Ἄνδρες Πέρσαι, οὔτ' αὐτὸς καταγήσομαι „ νόμον τόνδε ἐν ὑμῖν τιθεὶς, παραδεξάμενός τε, αὐ„ τῷ χρήσομαι· ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν πρε„ σβυτέρων, οὐδαμᾶ κω ἠτρεμήσαμεν, ἐπεί τε πα„ ρελάβομεν τὴν ἡγεμονίην τήνδε [g] παρὰ Μήδων, Κύ„ ρου κατελόντος Ἀστυάγεα· ἀλλὰ θεός τε [h] οὕτω „ ἄγει, καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν πολλὰ ἐπίσπετοι συμφέρεται „ ἐπὶ τὸ ἄμεινον· [i] τὰ μέν νυν Κῦρός τε καὶ Καμβύ„ σης πατήρ τε ἐμὸς Δαρεῖος κατεργάσαντο καὶ προσ„ εκτήσαντο ἔθνεα, ἐπισταμένοισι εὖ οὐκ ἄν τις λέ„ γοι· ἐγὼ δὲ ἐπεί τε παρέλαβον τὸν θρόνον, τοῦτο „ ἐφρόντιζον, ὅκως μὴ λείψομαι τῶν πρότερον γενο„ μένων ἐν τιμῇ τῇδε, μηδὲ ἐλάσσω προσκτήσωμαι „ δύναμιν Πέρσῃσι· φροντίζων δὲ εὑρίσκω, ἅμα μὲν „ κῦδος ἡμῖν [k] τε προσγινόμενον, χώρην τε τῆς νῦν ἐ„ κτήμεθα οὐκ ἐλάσσονα οὐδὲ [l] φλαυροτέρην, καμφα„ ρωτέρην δέ· ἅμα δὲ [m] τιμωρίην τε καὶ τίσιν γινομέ„ νην· διὸ ὑμέας [n] νῦν ἐγὼ συνέλεξα, ἵνα τὸ νοέω „ πρήσσειν, [o] ὑπερθέωμαι ὑμῖν· μέλλω, ζεύξας τὸν „ Ἑλλήσποντον, ἐλᾶν στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ „ τὴν Ἑλλάδα, ἵνα Ἀθηναίους τιμωρήσωμαι, ὅσα δὴ „ πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ πατέρα τὸν ἐμόν· ὁρᾶ„ τε μέν νυν [p] καὶ Δαρεῖον ἰθύοντα στρατεύεσθαι ἐπὶ „ τοὺς ἄνδρας τούτους· ἀλλ' ὁ μὲν τετελεύτηκε, καὶ „ οὐκ

[a] Τὸν δὲ Ἀχ. *Arcb.*, mox μέν νυν cum *Vindob.* praeteriens. [b] Absunt *Arcb.* [c] Ἴναρος id., Confer L. III, 13. [d] Respexit et citavit *Eustatb.* in Hom. p. 172, 11. [e] Εἵπῃ *V. Arcb.* recte ob praecedens: alii ἔιποι. [f] Attico sermone hanc orationem *Dionys. Halic.* expresit T. II. p. 189. [g] Παρὰ Μήδ. *Pasq. Arcb. V. Dionys.*, alii τῶν Μήδ. [h] Οὕτος *Arcb.* [i] Id. *M. Pasq. Ask. Vind.*, τὰ μέν τοι K. prius. [k] Defit *Arcb.*, mox χώρης τε *Pasq.* [l] Id. et *M. Pasq.*, φαυλοτέρην ceteri. Statim καμφορ. τε *Arcb. Pasq. Ask. Dionys.*, non inconmode. [m] Καὶ τιμωρ. καὶ τισὶ *Arcb.* [n] *Med. Ask. Pasq. Dionys.*, νῦν aberat. [o] Ὑποθέωμαι ora *Stepb.* [p] Καὶ Δαρεῖον *Arcb. V. Dionys. Valla*, prius legebatur καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν Δαρ., mox ἰθὺ ὄντα *Arcb.*

16. Σύλλογον ἐπίκλητον] Posteriores una voce σύγκλητον dixisse, quod scribit *Galeus*, non opinor: concio populi extra ordinem Athenis coacta σύγκλητος ἐκκλησία *Demostheni* dicitur et *AEschini*: concionem Argivam σύλλογον πόλεως, et ἔκκλητον Ἀργείων ὄχλον dixit *Eurip.* in Or. v. 728, et 611. ἀγορὴν *Homerus*: erat vero *Homero* Βουλὴ τῶν ἐκκλήτων μόνων. Tale *Herodotus* intelligit *sanctius consilium*, quod ex delectis Principibusque Persarum constabat: ἀποκλήτους vocabant AEtoli: *Livius* XXXV, c. 34., *Apocletos* —— *vocant sanctius consilium: ex delectis constat viris.* Ἔσκλητον vel Ἔσκλητὸν Syracusani: *Hesych.* Ἔσκλητος, ἡ τῶν ἐξόχων ἄθροισις ἐν Συρακούσαις. *Eustath.* in Il. B. p. 130, 30. Βουλὴν ἐποίει σύγκλητον· —— ὅθεν Τραγικός τις, (*Soph.* Ant. v. 165.) σύγκλητον λέσχην γερόντων τὸ τοιοῦτον ὠνόμασεν, Ἡρόδοτος δὲ σύλλογον ἐπίκλητον λέγει Περσῶν. VALCKEN.

18. Ἔλεξε Ξέρξης τάδε] Totam Xerxis orationem, μετακεκομισμένην εἰς τὴν Ἀττίδα διάλεκτον, exhibet *Dionys. Halic.* T. II. p. 307, 308., velut insigne specimen, quo demonstret, *Herodoti* λέξιν τῆς τε αὐστηρᾶς καὶ τῆς ἡδείας ἁρμονίας μέσην εἶναι· in hac quoque μέση τῶν δυοῖν ἁρμονιῶν iuxta *Dionys.* περὶ Συνθ. Ὀνομ. p. 51, princeps eminuit *Homerus*, quem longo tamen intervallo proximi quinam hac in parte sint sequuti ibidem docet. VALCKEN.

22. Οὐδαμᾶ κω ἠτρεμ. ἐπεί τε] Attico loquendi more, aut vulgo Graecis usitato, *Dionys.* οὐδένα χρόνον ἠτρεμήσαμεν, ἐξ οὗ παρελάβομεν τὴν ἡγεμονίαν τήνδε παρὰ Μήδων. Vocem ἐπεὶ relinquere potuerat intactam, Atticis etiam usurpatam pro ἐξ οὗ, vel ἀφ' οὗ χρόνου. Ubi vulgatur in *Aristoph.* Equit. v. 5., Ἐξ οὗ· *Thom. Mag.* legit Ἐπεὶ in v. Εἰσήρρησε· quod vidit monuitque clar. *Io. Alberti* ad *Hesych.* in Ἐπεί· hoc a Grammaticis saepe redditur ἀφ' οὗ, vel ἐξ οὗ, velut in *AEsch.* Choeph. v. 607. *Eurip.* Androm. v. 29. &c. —— In sequentibus nonnulla paulo melius scripta praebet *Dion.* quam nobis vulgata prostant. In proximis, ἀλλὰ θεός τε οὕτω ἄγει, καὶ —— pro ἄγει legisse videtur ἐνάγει; *Herodoto* prae ceteris frequentatum; nihil enim alias habuisset causae, cur ἄγει altero mutasset: θεῶν ἀγόντων *Sophoclis* est Oed. in Col. v. 992. *Xenoph.* K. Ἀ. VI. p. 223, 3. ὁ θεὸς ἴσως ἄγει οὕτως. VALCKEN.

36. Ἵνα τὸ νοέω π. ὑπερθέωμαι ὑμῖν] Legitur apud *Dionys.* ἵνα ἃ διανοοῦμαι πράττειν ὑποθῶ ὑμῖν. *Galeus omnino* scribendum hic in *Herodoto* censebat ὑποθέωμαι, atque id ipsum, alibi quoque reponendum alterius loco. Quanto rectius iudicavit *H. Steph.*, probante *Wesselingio*, pro ὑποθέμενος corrigendum I, c. 107., ὑπερθέμενος τῶν μάγων τοῖσι ὀνειροπόλοισι τὸ ἐνύπνιον; *Rem cum aliquo communicare*, vulgo Graecis ἀνακοινῶσαι et ἀνακοινώσασθαι, usitatissima *Herodoto* phrasi dicitur ὑπερτίθεναι et ὑπερτίθεσθαί τι τινί· exemplorum affatim collegerunt *H. Steph.* in Prolegom. p. 737. et *Portus* in v. VALCKEN.

37. Ὑπερθέωμαι ὑμῖν] Unde in *Steph.* marginem ὑποθέωμαι accesserit, frustra indagavi: futile profecto est, laudeque et adprobatione *Galei* indignum. *Dionysius* quidem ὑποθῶ ὑμῖν, sed suo sermone, Noster suo, ἀπέκνεό μοι πάντως, ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέωμαι L. V, 24., multisque aliis locis in *H. Steph.* Recens. Voc. *Herodoti* et *Porto*.

41. Καὶ Δαρεῖον ἰθύοντα] Toties πατέρα τὸν ἐμὸν Xerxes, ut congeminatio ista parum sit iucunda, iteravit. *Dionysius* et bonae notae Codd. eam merito damnant. Statim pro lonum ritu οὐκ ἐξεγένετό οἱ τιμωρ. belle *Arcb.*

„ οὐκ [a] ἐξεγενέτο οἱ τιμωρήσασθαι· ἐγὼ δὲ ὑπέρ τε
„ ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων Περσέων οὐ πρότερον παύσο-
„ μαι, [b] πρὶν ἢ ἔλω τε καὶ πυρώσω τὰς Ἀθήνας, οἵ
„ γε ἐμὲ καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρξαν ἄδικα ποιεῦν-
„ τες· πρῶτα μὲν, ἐς Σάρδις ἐλθόντες ἅμα Ἀρισα-
„ γόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμε-
„ νοι ἐνέπρησαν τά τε ἄλσεα καὶ τὰ ἱρά· δεύτερα
„ δὲ, [c] ὑμέας οἷα ἔρξαν ἐς τὴν σφετέρην ἀποβάντας,
„ ὅτε Δᾶτίς τε καὶ [d] Ἀρταφέρνης ἐστρατήγεον, τὰ
„ ἐπίσασθέ που πάντες· τουτέων μέντοι εἵνεκα ἀνάρ-
„ τημαι ἐπ' [e] αὐτέους στρατεύεσθαι· ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐ-
„ τοῖσι τοσάδε [f] ἀνευρίσκω λογιζόμενος, εἰ τούτους
„ τε καὶ τοὺς τούτοισι πλησιοχώρους καταστρεψόμε-
„ θα, οἳ Πέλοπος τοῦ Φρυγὸς νέμονται χώρην, [g] γῆν
„ τε τὴν Περσίδα ἀποδέξομεν τῷ Διὸς αἰθέρι [h] ὁμου-
„ ρέουσαν· οὐ γὰς δὴ χώρην γε αὐδεμίην κατόψεται ὁ
„ ἥλιος [i] ὁμουρέουσαν τῇ ἡμετέρῃ, ἀλλά σφεας πά-
„ σας ἐγὼ ἅμα ὑμῖν μίαν χώρην θήσω, διὰ πάσης
„ διεξελθὼν τῆς Εὐρώπης· πυνθάνομαι γὰς ὧδε ἔχειν·
383 „ οὔτε τινα πόλιν ἀνδρῶν οὐδεμίην, οὔτε ἔθνος οὐδὲν
„ ἀνθρώπων [k] ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῖν οἷόν τε ἔσται
„ ἐλθεῖν ἐς μάχην, τουτέων τῶν κατέλεξα, ὑπεξαραι-
„ ρημένων· οὕτω οἵ τε ἡμῖν [l] αἴτιοι ἔξουσι δούλιον ζυ-
„ γὸν, οἵ τε ἀναίτιοι· ὑμεῖς δ' ἄν μοι τάδε ποιέοντες
„ [m] χαρίζοισθε ἐπεὰν ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον, ἐς τὸν
„ ἥκειν δεῖ, προθύμως πάντα τινα ὑμέων [n] χρήσει
„ παρεῖναι· ὃς δ' ἂν δὲ ἔχων [o] ἥκῃ παρεσκευασμένον
„ στρατὸν κάλλιστα, δώσω οἱ δῶρα τὰ τιμιώτατα
„ νομίζεται εἶναι ἐν [p] ἡμετέρῳ· ποιητέα μέν νυν ταῦ-
„ τά ἐστι οὕτω· ἵνα δὲ μὴ ἰδιοβουλεύειν ὑμῖν δοκέω,
„ τίθημι τὸ πρῆγμα ἐς μέσον, γνώμην κελεύων ὑμέων
„ τὸν βουλόμενον ἀποφαίνεσθαι". ταῦτα εἶπας ἐπαύε-
το.

los ulciſceretur. Ego vero eius vicem aliorumque Perſarum ulciſci non prius deſinam, quam expugnavero incenderoque Athenas; cuius cives et me et patrem meum priores iniuria affecerunt: primum quum Sardes una cum Ariſtagora Mileſio ſervo noſtro venientes cremaverunt lucosque ac delubra. Deinde in vos quid fecerint terram ſuam ingreſſos, quum Datis et Artaphernes duces fuere, omnes ſcitis. Harum rerum gratia allevor ad inferendum eis bellum: in quibus tot bona ratiocinando comperio, ſi hos atque ipsorum finitimos, regionem Pelopis Phrygis incolentes, in poteſtatem redegerimus; terram Perſidem ætheri Iovis conterminam reddemus, nullam enim regionem ſpectabit ſol finitimam noſtræ, ſed ego omnem permenſus Europam, una vobiſcum cunctas illas in unam redigam. Nam ita rem habere audio, nullam reliquam eſſe neque virorum civitatem neque gentem aliquam hominum, quæ nobiſcum dimicare poſſit, exſtirpatis his quos dixi. Ita et qui nos lacesſierunt, et qui ſunt ſine culpa, iugum ſervile ſuſtinebunt. In quo vos mihi hæc faciendo gratificemini: ubi tempus vobis indicavero quo præſto eſſe oportet, tunc unusquisque debebit impigre adeſſe. Quorum qui ornatiſſimis cum copiis aderit, eum donabo iis, quæ in noſtra domo pretioſiſſima habentur. Et hæc quidem ita agenda ſunt. Sed ne meo videar arbitrio privatim conſulere, rem pono in medio, iubens unumquemque quam libet ſententiam dicere. His dictis loquendi finem fecit.

Post

[a] Ἐξεγένετό οἱ *Arcb.*, vulgo αὐτῷ. [b] Πρὶν ἂν ἢ *V. Arcb.*, alterutrum abundat. Πυρώσω ſpectavit *Euſtath.* ad *Hom.* p. 706, 22. [c] Ἡμέας *Paſ.* et *Dionyſii* Codd. *Valla.* [d] Sic hoc loco *Paſ.*, Ἀρταφρένης *Ask. V.* [e] *M. Paſ. Ask.*, αὐτοὺς ceteri; mox αὐτοῖσι ſine praepoſitione *Arcb.* [f] Ἀνευρίσκω λογιζ. *M. Ask. Paſ.*, εὑρίσκω λογιζ. *Arcb. V. Brit. Dionys.*, cui primas darem: antea εὑρίσκω ἀναλογιζ. [g] Γὴν τὴν *Ask. Paſ. Arcb.*, elegantius, me iudice. [h] Ὁμορέουσαν *Arcb. Vind.* mox οὐδὲ γὰρ *Paſ. Ask.*; in margine *Steph.* οὐδὲ γὰρ ἄλλην χώρ. [i] *M. Ask. Paſ. Euſtath.* ad *Hom.* 707. fin., alii ὅμουρον ἐοῦσαν cum *Dionys.* Porro ἥλιος tantum in *Arcb. Paſ. Ask.* [k] Ὑπολιπέσθαι *Arcb.* [l] Ἀντίοι et mox οἵ τε Ἀθηναῖοι prave *Dionys.* [m] Χαρίζεσθε id. cum *Brit.* Ex *Eton.* habet *Galeus* post ἀναίτιοι· ἡμεῖς μὲν τοσαῦτα ἀγαθὰ ἔξομεν· ὑμεῖς δὲ, quae aliena ſunt. [n] Χρὴ συμπαρεῖναι *Arcb.*, haud contra morem. [o] Ἥκοι παρεσκευασμένος id. [p] *Med. Paſ. Ask. Arcb. Paris. A. B. Dionys.*, ἡμετέρῃ *Steph.* margo et *Paris. C.*, ἡμετέρῳ *V. Ald.* Edd.

45. Πυρώσω τὰς Ἀθήνας] Mardonius ad Regem, σὺ δὲ —— πυρώσας τὰς Ἀθήνας ἀπελᾷς L. VIII, 102. *Euſtathius*, παρὰ Ἡροδότῳ πυρῶσαι κεῖται τὸ ἐμπρῆσαι ἐν τῷ, ΠΤΡΩΣΩ τὰς Ἀθήνας· κεῖται καὶ ἡ λέξις παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ, ἀμφικίονας ναοὺς ΠΤΡΩΣΩΝ ἦλθεν, ἤγουν καύσων· quae ſunt Antig. v. 290.

48. Ἀπικόμενοι ἐνέπρησαν] Praecesſit ἐλθόντες, et ἀπικόμενοι eadem verborum ſequetur in periodo? Offenſi repetitione *Pavius* ac *Reiskius* corrigunt, ille ἀδικόμενοι, ſive, uti voluiſſe opinor, ἀδικεόμενοι, hic ἀπισαμένῳ *deficiente.* Quibus de coniecturis tantum obſervo, utramque a *Dionyſio* peſſum dari: legit is Herodotea, ut ſunt, ἀπικόμενοι prudenter omittens; quo quidem ſublato ſuus ſermoni habitus integer et dignitas. Sunt ſane in Muſis redundantiae exempla ſimilia, quibus L. VI, 30. locus fuit. Mallem tamen, ut ſedulo dicam, ne toties δὶς ταυτόν. Mox ἡμέας οἷα ἔρξαν grandius mihi adſurgit, et conmoto regi congruentius.

50. Ἡμέας οἷα ἔρξαν, ἐς τὴν σφετ.] *Dionys.* ὑμᾶς οἷα ἔδρασαν, εἰς τὴν γῆν τὴν σφετέραν ἀποβάντας, —— ἐπίσασθέ που πάντες· ad hoc exemplum Herodoteis duas voculas interſererem, unam eiicerem, ut legeretur, ἐς τὴν γῆν τὴν σφετέρην· deinde, οἷα ἔρξαν —— ἐπίσασθέ που πάντες. —— Ut ſupra ἰθύοντα στρατεύεσθαι, *Dionys.* προθυμούμενον στρατεύεσθαι, ſic in vicinis, ἀνάρτημαι ἐπ' αὐτέους στρατεύεσθαι, interpretatur ἀνώρμημαι ἐπ' αὐτοὺς ς. L. VI, c. 88. Athenienſes dixerat ἀναρτημένους ἕρδειν Αἰγινήτας κακῶς· in istum ſenſum ἐπῳρμένος interdum ab aliis adhibetur. VALCKEN.

59. Ὁμουρέουσαν] *Dionyſii* ſchedarumque ὅμουρον ἐοῦσαν parilis est elegantiae. Xerxis iactantia plures incesſit, numis inſcribentes ex Poëta NON SUFFICIT ORBIS, uti Philippus II. Hiſpaniarum rex apud *I. Iac. Luckium* Syllog. Num. p. 279. Eadem Alexandri vanitas, καὶ ὅρος τῆς ταύτης ἀρχῆς, οὗσπερ καὶ τῆς γῆς ὅρους ὁ θεὸς ἐποίησε in *Arriani* Ἀναβ. V, 26., non reminiſcentis egregios verſus, quos patri Philippo paucis ante necem horis *Neoptolemus* accinuit Biblioth. *Diodori* XVI, 92.

65. Οἵτε ἡμῖν αἴτιοι —— οἵτε ἀναίτιοι] Ista *Dionyſio* reſtitui debebant pro οἵτε ἡμῖν ἀντίοι —— οἵτε Ἀθηναῖοι. Quae his proxima ſubiecta erant in *Eton.* Cod. ἡμεῖς μὲν τοσαῦτα ἀγαθὰ ἔξομεν, non lecta *Dionyſio*, ſunt interpolatoris. —— Pro χρήσει παρεῖναι, *Arcb.* dat χρὴ συμπαρεῖναι· *Dion.* δεῖ παρεῖναι· qui paulo post exhibet p. 308, 16., δώσω αὐτῷ δωρεὰν ἥδη τιμιωτάτην ἢ νομίζεται ἐν ἡμετέρῳ· ſcripſiſſe videtur δωρεάν, ἢ δὴ τιμιωτάτη νομίζεται ἐν ἡμετέρῳ· poſtremum, *Vallae* quoque repertum, adfirmat margo *Steph.* —— Est ultima Xerxis oratio Herodotea, ἵνα δὲ μὴ ἰδιοβουλεύειν ὑμῖν δοκέω, τίθημι τὸ πρῆγμα ἐς μέσον· verbis in ſpeciem lenisſimis concepta; arrogantisſima, quam Regi tribuit *Valerius Max.* IX, c. 5., ubi Graeciae bellum indicturus Aſiae principibus. *Ne viderer*, inquit, *meo tantummodo uſus conſilio*, (ἰδιοβουλεύων) *vos contraxi: ceterum mementote parendum magis vobis eſſe quam ſuadendum.* VALCKEN.

71. Ἐν ἡμετέρου] Temeritatis foret, in ſcriptis *Dionyſii* et Herodoteis exſtans reſpuere. Vide L. I, 35. Xerxes haec perorans αὐθάδης καὶ μονογνώμων, quales in *Dionyſii* Ant. Rom. II. p. 86. reges plures, videri non vult, reapse *parendum magis quam ſuadendum*, ut verisime *Valerius* IX, 5., innuens.

79. Κα-

9 Post quem Mardonius, Domine, inquit, tu vero non modo natis Perſis, ſed etiam venturis es præſtantior: qui cum alia et optima et veriſima commemoras, tum vero Iones, qui Europam incolunt, non ſines inſultare nobis, ſane illos indignos. Et enim res miſeranda fuerit, ſi Sacas et Indos et AEthiopes et Aſſyrios, aliasque multas ac grandes nationes, quæ nihil Perſas læſere, tamen potentiæ prolatandæ gratia in ſervitutem redegimus; Græcos, qui nos lacesſere iniuria inceperunt, non ulciſcemur, quidnam metuentes? quam multitudinis colluviem? quam pecuniarum vim? 1 Eorum pugnam novimus, eorum novimus vires, quæ ſunt imbecilles, eorum, postquam ſubegimus, liberos habemus, hos qui in regione noſtra habitantes, Iones et AEolenſes et Dorienſes appellantur. Quos ipse quoque expertus iam ſum, quum eis iuſſu patris tui intuli bellum: ac mihi quum Macedoniam usque proceſsiſsem, et pene usque ad ipsas Athenas, nemo pugnaturus 2 occurrit. Quanquam conſuevere Græci (ut audio) inconſultiſsime inire bella, propter imperitiam ac ſiniſteritatem: nam quum bellum inter eos indictum est, in locum quem pulcherrimum planiſsimumque invenere deſcendentes, ibi prœlia faciunt, ita ut magno cum ſuo malo victores inde diſcedant: de victis prorſus nihil dico, nam ad internecionem deveniunt: quos oportebat, quum ſint eiusdem linguæ, interpoſitis caduceatoribus ac nunciis dirimere controverſias, et omnia alia potius agere quam pugnare: aut, ſi neceſse habent inter ſe omnino pugnare, invenire qua parte utrique ſint expugnatu difficillimi, et ibi fortunam belli tentare. Hoc itaque ritu haud probo utentes Græci, nunquam ad eam venerunt rationem, ut dimicarent, quum 3 Macedonia terra tenus promoviſsem. Tibi autem, rex, quis obviam venturus est bellandi cauſsa, copias Aſiæ atque omnem claſsem agenti? non eo audaciæ proceduntur, ut reor, Græcorum res. Quod ſi me

75 το. Μετ' αὐτὸν δὲ Μαρδόνιος ἔλεγε, „ Ὦ δέσποτα, οὐ μόνον εἰς τῶν γενομένων Περσέων ἄριστος, „ ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων· ὃς τά τε ἄλλα λέγων „ ἐπίκεο ἄριστα καὶ ἀληθέστατα, καὶ Ἴωνας τοὺς ἐν „ τῇ Εὐρώπῃ κατοικημένους οὐκ ἐάσεις καταγελάσαι „ [a] ἡμῖν, ἐόντας ἀναξίους· καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη πρῆγμα, εἰ Σάκας μὲν καὶ Ἰνδοὺς καὶ [b] Αἰθίοπας καὶ „ Ἀσσυρίους, ἄλλά τε ἔθνεα πολλὰ καὶ μεγάλα, „ ἀδικήσαντα Πέρσας οὐδέν, ἀλλὰ δύναμιν [c] προσκτᾶσθαι βουλόμενοι, καταστρεψάμενοι δούλους ἔχομεν, Ἕλληνας δὲ, ὑπάρξαντας [d] ἀδικίης, οὐ τιμωρησόμεθα· τί δείσαντες; κοίην πλήθεος συροφήν; „ κοίην δὲ χρημάτων δύναμιν; τῶν ἐπιστάμεθα [e] μὲν „ τὴν μάχην, ἐπιστάμεθα δὲ τὴν δύναμιν ἐοῦσαν ἀσθενέα· ἔχομεν δὲ αὐτέων παῖδας καταστρεψάμενοι, „ τούτους οἳ ἐν τῇ ἡμετέρῃ κατοικήμενοι, Ἴωνές τε καὶ „ Αἰολέες καὶ Δωριέες καλέονται· ἐπειρήθην δὲ [f] καὶ „ αὐτὸς ἤδη ἐπελαύνων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους ὑπὸ „ πατρὸς τοῦ σοῦ κελευσθείς· καί μοι μέχρι Μακεδονίης ἐλάσαντι, καὶ ὀλίγου ἀπολιπόντι ἐς αὐτὰς Ἀθήνας ἀπικέσθαι, οὐδεὶς ἠντιώθη ἐς μάχην· [g] καί τοι γε ἐώθασι Ἕλληνες, ὡς πυνθάνομαι, „ [h] ἀβουλότατα πολέμους ἴστασθαι, ὑπό τε ἀγνωμοσύνης καὶ σκαιότητος· ἐπεὰν [i] γὰρ ἀλλήλοισι „ πόλεμον [k] προείπωσι, ἐξευρόντες τὸ κάλλιστόν „ χωρίον καὶ λειότατον, ἐς τοῦτο κατιόντες μάχονται· ὥστε σὺν κακῷ μεγάλῳ οἱ νικῶντες ἀπαλ„ λάσσονται· περὶ δὲ τῶν ἐσσομένων οὐδὲ [l] λέγω „ ἀρχήν, ἐξώλεες γὰρ δὴ γίνονται· [m] τοὺς χρῆν, „ ἐόντας ὁμογλώσσους, κήρυξί τε [n] διαχρεωμένους „ καὶ ἀγγέλοισι, καταλαμβάνειν τὰς διαφορὰς καὶ „ παντὶ μᾶλλον ἢ μάχῃσι· εἰ δὲ πάντως ἔδεε πολέ„ μέειν πρὸς ἀλλήλους, ἐξευρίσκειν [o] χρῆν τῇ ἑκατε„ ροί εἰσι δυσχειρωτότατοι, καὶ ταύτῃ πειρᾶν· τρέ- 384
„ πω τοίνυν οὐ χρηστῷ Ἕλληνες διαχρεώμενοι, ἐμέο „ ἐλάσαντος μέχρι Μακεδονίης [p] γῆς, οὐκ ἤλθον ἐς „ τούτου λόγον ὥστε μάχεσθαι· σοὶ δὲ δὴ μέλλει τίς „ ὦ βασιλεῦ ἀντιώσεσθαι πόλεμον [q] προφέρων, ἄνδρα „ γοντι καὶ πλῆθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης, καὶ νέας τὰς „ ἁπάσας; ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο [r] θρασέος ἀνήκει τὰ Ἑλλήνων πρήγματα· εἰ δὲ ἄρα „ [a] ἐγὼ

a Ἡμῶν *Vind.*, ὑμέας *Arcb.* *b* Αἰθιοπάς τε *Paſ. Ask.* *c* Προσκτήσασθαι *Vind.* *d* Ἀληθεῖς *Arcb.*, longe aberrans. *e* Abest *Arcb.* *f* Καὶ αὐτὸς *Paſ. Arcb. Vind.*, κἀυτὸς olim. *g* Καί τοι γε *Arcb.* Quod ſequor. Paullo ante ἀντιώθη *Paſ.*, non abſurde pro dialecti uſu. *h* Ἀβουλήματι πολέμου *Arcb.* *i* Deest *Arcb. V.* *k* Προσείπ. *Arcb.* *l* Λέγειν id. *m* Τούτους id. *V.* *n* Διαχρωμένοισι *Arcb.* *o* Χρὴ id. *Vind.*, mox ἑκατέροισι *Vind.* *p* Deest *Arcb.*, ut ſupra: mox ἐς τούτου λόγον id. *Paſ.*, ante ἐς τοῦτον. *q* Προσφέρων *Arcb.* *r* Θάρσεος id. *V.*

79. Καταγελάσαι ὑμῖν] Plures ſi ὑμῶν aut ὑμέων prae ſe ferrent, pro reiiculo non haberem. Supra v, 68. πλεῖσον κατεγέλασε τῶν Σικυωνίων. *Plato* pr. Lach. εἰσὶ γάρ τινες οἳ ΤΩΝ ΤΟΙΟΤΤΩΝ καταγελῶσι. Vulgatum in his libris crebrum.

85. Ὑπάρξαντας ἀδικίης] Quia forte vox in *Arcb.* Cod. mendoſa legebatur, miror in mentem venisſe *Galeo*, ut *Herodotum* ſcripſisſe putaret ὑπάρξαντας ἀλίτας οὐ τιμ. niſi forte ſcriptum voluerit ὑπάρξαντας ἀδικίης ἀλίτας οὐ τιμωρησόμεθα· nam verbum ὑπάρξαι apud *Herod.* in talibus ſemper participium vel genitivum ſibi iunctum habet: I, c. 5. IV., c. I, VII. c. 8. IX. c. 77. e quibus nihil hic novandum liquet. VALCKEN.

98. Ἐπεὰν γὰρ ἀλλήλοισι &c.] Graecorum inſcitiae ac ſtupori acceptum fertur, quod ſummis Achaeorum in laudibus ap. *Polybium* XIII, I. Magni ſane animi et bellum humano more adminiſtrandi argumentum olim ſollemnis erat clarigatio: immo ex iuſtitiae Tibarenorum ſtudio geminum gentis eius inſtitutum Critici ad *Apollon. Rh.* II, 1012. arcesſunt. Ut nunc vero ſeculum est, Mardonii valet ſententia, qui in aliis omnia eunt exploduntur. Lege Ampl. *Bynkersboekii* Quaeſt. Iur. Publ. I, 2.

4. Κήρυξι —— καταλαμβάνειν τὰς δ.] Optime additur, καὶ παντὶ μᾶλλον ἢ μάχῃσι· *verbis* Graeci *dirimere* deberent *controverſias, et quovis potius modo quam ferro atque armis*, feſellerunt virum doctum voces κήρυξι καὶ ἀγγέλοισι, quae aeque pertinent ad καταλαμβάνειν, quam ad διαχρεωμένους. Ut hic καταλαμβάνειν *dirimere* controverſias, L. III, c. 128., ἐρίζοντας Δαρείου κατελάμβανε· Sententiae Herodoteae congruit hoc *Eurip.* in Phoen. v. 518., χρὴν δ' αὐτὸν οὐχ ὅπλοισι τὰς διαλλαγὰς, Μῆτερ, ποιεῖσθαι· πᾶν γὰρ ἐξαιρεῖ λόγος, Ὃ καὶ σίδηρος πολεμίων δράσειεν ἄν. Secundum *Iſocrat.* Panathen. p. 267. C. veteres Athenienſes aliarum civitatum πρεσβείαις καὶ λόγοις ἐξαιρεῖν ἐπειρῶντο τὰς διαφοράς· postea maluerunt πολέμῳ μᾶλλον ἢ λόγοις τὰ ἐγκλήματα διαλύεσθαι, quod de Lacedaemoniis dicitur ap. *Thucyd.* I, c. 140. vere de Philippo *Lucian.* T. III. p. 516. hinc in Epiſt. ap. *Demoſth.* p. 94., πότερον, ait *Philippus*, κάλλιόν ἐστιν ὅπλοις ἢ λόγοις διακρίνεσθαι. VALCKEN.

10. Οὐκ ἦλθον ἐς τούτου λόγου] Sentio hoc praeſtare. Si de colloquio Mardonius, tum certe οὐκ ἦλθόν μοι ἐς λόγους dixisſet. Id voluit, nunquam ad eius rei rationem et cauſsam, ut ſecum in certamen deſcenderent, venisſe. Congruit L. III, 99. ἐς δὲ τούτου λόγου οὐ πολλοί τινες αὐτέων ἀπικνέονται. Quod deinceps πόλεμον προφέρων a docto viro *bello praeſtans*, κατὰ πόλεμον, explicatur. Mihi ex *Arcb.* προσφέρων potius, et eo quidem uſu, quo βίαν προσφέρειν, ἀνάγκην προσφέρειν, atque alia.)

20. Ἀπὸ

Mardonium excipit patruus Xerxis Artabanus, casum belli et Græcam fortitudinem proponens.

„ [a] ἐγώ γε ψευσθείην γνώμῃ, καὶ ἐκεῖνοι [b] ἐπαρθέντες ἀβουλίῃ ἔλθοιεν ἡμῖν ἐς μάχην, μάθοιεν ἂν „ ὡς εἰμὲν ἀνθρώπων ἄριστοι τὰ [c] πολέμια· ἔστω „ δ' ὧν μηδὲν ἀπείρητον· αὐτόματον γὰρ οὐδέν, ἀλλ' „ ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι". Μαρδόνιος μὲν τοσαῦτα ἐπιλεήνας τὴν Ξέρξεω γνώμην, ἃ ἐπέπαυτο. Σιωπώντων δὲ τῶν ἄλλων Περσέων, καὶ οὐ τολμώντων γνώμην ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ, Ἀρτάβανος ὁ Ὑστάσπεος, [c] πάτρως ἐὼν Ξέρξῃ, τῷ δὴ καὶ πίσυνος ἐὼν, ἔλεγε τάδε, „ Ὦ „ βασιλεῦ, μὴ λεχθεισέων μὲν γνωμέων ἀντιέων [f] ἀλλήλῃσι, οὐκ ἔστι τὴν ἀμείνω αἱρεόμενον ἐλέσθαι, „ ἀλλὰ δεῖ τῇ εἰρημένῃ χρῆσθαι· λεχθεισέων δὲ, „ ἔστι· ὥσπερ τὸν χρυσὸν τὸν ἀκήρατον, αὐτὸν μὲν „ ἐπ' ἑωυτοῦ οὐ διαγινώσκομεν, [g] ἐπεὰν δὲ παρατρί- „ ψωμεν ἄλλῳ χρυσῷ, διαγινώσκομεν τὸν ἀμείνω· „ ἐγὼ [h] δὲ καὶ πατρὶ τῷ σῷ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ, Δα- „ ρείῳ, ἠγόρευον μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ Σκύθας, ἄν- „ δρας οὐδαμόθι γῆς ἄχυ νέμοντας· ὁ δὲ, ἐλπίζων „ Σκύθας τοὺς Νομάδας [i] καταστρέψεσθαι, ἐμοί „ τε οὐκ ἐπείθετο, στρατευσάμενός τε, πολλούς [k] τε „ καὶ ἀγαθοὺς τῆς στρατιῆς ἀποβαλὼν ἀπῆλθε· σὺ „ δὲ, ὦ βασιλεῦ, μέλλεις ἐπ' ἄνδρας στρατεύεσθαι „ [l] πολλὸν ἀμείνονας ἢ Σκύθας· οἳ κατὰ θάλασσάν „ τε ἄριστοι καὶ κατὰ γῆν λέγονται εἶναι· τὸ δὲ [m] αὐ- „ τοῖσι ἔνεστι δεινὸν, ἐμέ σοι δίκαιόν ἐστι φράζειν· ζεύ- „ ξας φὴς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐλᾶν στρατὸν διὰ τῆς „ Εὐρώπης ἐς τὴν Ἑλλάδα· [n] καὶ δὴ καὶ συνήνεικε „ [o] ἤ τοι κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν ἐσσωθῆ- „ ναι ἢ καὶ κατ' ἀμφότερα· οἱ γὰρ ἄνδρες λέγονται „ εἶναι ἄλκιμοι· πάρεστι δὲ καὶ [p] τεκμήρασθαι, εἰ „ στρατιήν γε τοσαύτην σὺν Δάτι καὶ Ἀρταφέρνεϊ ἐλ- „ θοῦσαν ἐς τὴν Ἀττικὴν χώρην μοῦνοι Ἀθηναῖοι διέ- „ φθειραν, οὔκων [q] ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε· ἀλλ' ἦν „ τῇσι

me fallit opinio, et illi vecordia elati ad pugnandum nobiscum venient, discant nos esse in re bellica præstantissimos hominum. Nihil igitur sit quod non experiamur; nam sua sponte nihil fit, sed omnia ab experimento hominibus fieri consuerunt. His Mardonius sententiæ Xerxis assentatus, loqui cessavit. Tum silentibus aliis Persis, nec diversam eis quæ dicta essent sententiam dicere audentibus, Artabanus Hystaspis filius, Xerxis patruus, eoque fretus, ita inquit, Rex, nisi diversæ inter se sententiæ dicantur, non potest quis eligere meliorem, sed necesse habet ea quæ dicta est uti: at quum plures dictæ sunt, licet; sicut aurum purum ipsum in se non discernimus, sed quum affricuerimus alteri, melius discernimus. Ego autem etiam patri tuo Dario eidemque fratri meo suadebam, ne sumeret adversus Scythas expeditionem, viros nulla usquam oppida incolentes: sed ille sperans Scythas Nomades se subacturum, mihi non est assensus, et sumpta expeditione, multis et egregiis viris de exercitu amissis abscessit. Tu vero, rex, bellum inferre destinas viris multo, quam Scythæ sunt, præstantioribus, quique et mari et terra optimi esse dicuntur: in quibus quid formidandum sit, hoc me tibi iustum est promere. Quum ponte iunxeris Hellespontum, ais te copias per Europam in Græciam ducturum: atqui contigerit aut in terra aut in mari aut utrobique te superari; siquidem feruntur viri esse fortes. Cuius rei licet hinc argumentum capere: Si tot copias ductu Datis et Artaphernis Atticam regionem ingressas soli Athenienses profligaverunt, ergo non utraque in parte illis suc-

a *Med. Ask. Pasc.*, γε aberat aliis. *b* Παρεπαρθέντες *Arcb.*; voluitne ἐκεῖνοι περ. *c* Πολεμήϊα *Vind.* Confer L. v, 3. Sequens habet *Eustatb.* ad *Iliad.* A. p. 107, 24. *d* Ἐπαύετο *Arcb.* *e* *Thom. M.* in Τίθην., mox πίσσυνος *Arcb.* *f* Ἀλλήλοισι *Arcb.* *g* Τὸν ἀμείνω, ἐπεὰν δὲ ἑτέρῳ συγκρίνηται, τότε ῥᾷστα γνώσκομεν *Arcb. Valla.* *b* *Med. Arcb. Pasc. Ask. V. Aldus.* deficiebat καὶ. *i* Καταστρέψασθαι *Ask.* *k* Abest τε *Arcb. V. Pasc. Ask.* *l* Πολλὸν ἔτι ἀμ. *Arcb. Vind.* bene satis. *m* Ἄν τοῖσι *Arcb.* *n* *Med. V. Ask. Pasc. Brit.*, posterius καὶ deerat. *o* Ἤ τοι *Pasc. V. Ask. Arcb. Med.*: in aliis, uti *Aldo*, ἤ καὶ κατά. *p* Habet *Eustatb.* ad *Il.* A. p. 70, 25. *q* Ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε *Med. Ask. Pasc. Paris. B.*, ἀμφοτέρῃσι ἐχώρησε *Ald. V. Brit.* cum *Paris. A. Arcb.*, qui ἐχώρησαν.

20. Ἀπὸ πείρης πάντα &c.] *Manilii* nobilissimum *Omnia conando docilis* &c. *Theocriti* πείρᾳ θὴν πάντα τελεῖται Idyl. XV, 62. similima sunt. Statim ἐπιλέηνας leniens et quasi laevigans, quale λέηνας τὸν Μαρδονίου λόγον L. VIII, 142. et *Clementis Alex.* Strom. VII. p. 901. τὴν τῶν λογίων ἀκριβῆ σαφήνειαν λεπτουργεῖν καὶ ΚΑΤΑΛΕΑΙΝΕΙΝ, sumta translatione a ruminantibus pecudibus, qua *Philo* de iisdem τὴν τροφὴν ἐπιλεαίνειν, et ἐπιλέανσιν τροφῆς libri de poster. Caini p. 254. *Ed. Mang.* Idem Iudaeus Epicuri ἐπεντρώματα, sive *gulae scitamenta*, uti praeclare *Casaubonus* in *Athen.* XII, 12., traducens, ἃ φασιν οἱ φιλήδονοι ΕΠΙΔΑΤΣΕΙΣ εἶναι τῶν προηγουμένων ἡδονῶν L. III. Alleg. p. 115. *eiusd. Ed.*, ubi ex MSS., in quibus ἐπιάνσεις, ἐπιλεάνσεις, posterius si pristinam in possessionem migraverit, redibit sententiae sanitas. Voluptatum priorum lenimenta quaedam indicantur. Verum haec non ago.

20. Ἀπὸ πείρης πάντα] *Theocriteis*, πείρᾳ θὴν πάντα τελεῖται, Eid. XV, 62., *Herodoti* verba *Casaub.* admovit Lect. Theocrit. p. 273. His Mardonius dicitur ἐπιλεήνας τὴν Ξέρξεω γνώμην· ut Alexander Macedo λεήνας τὸν Μαρδονίου λόγον, VIII, c. 142., *molliens Mardonii orationem*, *Vallae.* —— Artabanus, gravi oratione fratris filio disuadens expeditionem in Graeciam, dicendi praebuit Sophistis materiam: ex *Alexandri* μελέτῃ specimen nobis exhibet *Philostr.* de V. S. II. p. 575. VALCKEN.

29. Ὥσπερ τὸν χρυσὸν] Ista quidem aptissima multis placuit comparatio: *Isocrat.* in Panathen. p. 240. D. ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸν χρυσὸν θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν, ἕτερα παραδεικνύοντες, &c. *Dionys. Halic.* II. p. 202, 24. οὕτω καὶ χρυσὸς ἑτέρῳ χρυσῷ παρατεθεὶς κρείττων τε καὶ χείρων εὑρίσκεται· vetus fuit dictum: Ἡ πορφύρα παρὰ πορφύραν διακριτέα. *Quinctilian.* I. O. XII, c. 10. *Ut lana tincta fuco citra purpuram placet; at si conferas etiam lacernae conspectu melioris obruatur, ut Ovidius ait.* VALCKEN.

30. Ἐπεὰν δὲ παρατρίψωμεν ἄλλῳ χρυσῷ] Valde metuo, ut παρατρίψωμεν bonae sit valetudinis. Negant certe periti artifices mutuo auri frictu praestantiam eius metalli internosci discernique posse. Lydius lapis τῇ ΠΑΡΑΤΡΙΨΕΙ τὸν χρυσὸν δοκιμάζει, quae *Theophrasti* de Lapid. p. 397. verba, cognitissimumque illud est examen. Accedit ad haec dissensus *Arcb.*, unde, ἐπεὰν δὲ ἑτέρῳ συγκρίνηται, *ubi vero cum alio conparetur*, si adprobetur, cessabit difficultas. *Vallae* Latina vergunt eodem, et similes priscorum sententiae. Una ex *Dionysii* Epist. ad Pomp. p. 126. sufficiet: οὕτω γέ τοι καὶ χρυσὸς ἑτέρῳ χρυσῷ παρατεθεὶς, κρειττων τε καὶ χείρων εὑρίσκεται. Quid faciendum ergo τῷ παρατρίψωμεν ἑτέρῳ χρυσῷ; exterminandumne, revocata *Arcb.* lectione? Habet, ut sum professus, suum ea decus et commodum, nimium tamen ab aliis deflectit schedis. Equidem, si παραβλέπειν eadem esset potestate, qua παραθεωρεῖν et παραθεᾶσθαι in rei cum alia conparatione gaudent, παραβλέψωμεν refingerem, cuius nunc simile exemplum desidero. Scribi poterit παραθεωρήσωμεν ἀλλῷ χρυσῷ *contenderimus et spectaverimus ad aliud aurum*: poterit παραθήσωμεν aut παραβαλῶμεν. Utrumcunque sumatur, constabit conparationis figura. Sed me doctiores considerent. Artabani de Scythis ad fratrem dictum L. IV, 83. proditum prostat.

49. Οὔκων ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε] Et hic haereo. *Gronovii* enim explicatio haud scio Artabani mentem an recte exponat. Hoc voluisse videtur: nec terra nec mari expeditionem prosperam fore: de terrestri coniecturam

ſuccesſit. Quod ſi iidem conſcenſis navibus pugna navali victores ad Helleſpontum navigent, ac deinde pontem ſolvant, hoc formidabile, rex, fuerit. Neque vero hoc ex mea unius privata prudentia coniecto, ſed eo caſu quo aliquando parum abfuit, quin opprimeremur, quum pater tuus iuncto Boſporo Thracio, ac flumine Iſtro pontibus commiſſo, traiecit ad Scythas: eum traiectum Scythæ omnibus modis inſtitere precari Iones, quibus cuſtodia pontium Iſtri delegata erat, ut interſcinderent. Quo tempore ſi Hiſtiæus Mileti tyrannus aliorum ſententiæ acceſsiſſet, ac non contradixiſſet, actum erat de rebus Perſarum. Atqui res est dictu et auditu quoque horribilis, omnem regis ſtatum in uno viro poſitum fuiſſe. Quare ne delibera tu ullum tale adire diſcrimen, nulla exigente neceſsitate, ſed mihi obtempera: hunc cœtum in præſens miſſum facito, iterumque quum tibi videbitur, re apud te ipsum ante conſiderata, edicito quod optimum eſſe arbitraberis: bene enim conſultare, comperio maximum eſſe lucrum, nam etiamſi quid e contrario evenire volet, nihilo tamen minus bene conſultum est, ſed ſuperavit fortuna conſilium: at qui turpiter conſultavit, ſi ei fortuna obſecundet, ille est quidem voti compos, nihilo tamen minus male conſilium cepit. Vides ut prægrandia animalia fulmine deus ferit nec ſinit inſoleſcere: parva vero nec leviter eum angunt? Vides ut maximas ſemper domos et arbores talia tela percutiunt? Gaudet enim deus eminentiſsima quæque mutilare. Unde et ingens exercitus ab exiguo profligatur, quoties deus iis invidens, aut metum incutit aut tonitru, indignis utique priore fortuna modis labuntur. Deus enim neminem alium quam ſe ipsum ſinit magnum ſapere. Quodcunque igitur quidem nec-

τῇσι νηυσὶ ἐμβάλωσι, καὶ νικήσαντες ναυμαχίῃ πλέωσι ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ἔπειτα λύσωσι τὴν γέφυραν, τοῦτο δὴ, βασιλεῦ, [a] γίνεται δεινόν· ἐγὼ δὲ οὐδεμιῇ σοφίῃ [b] οἰκηίῃ αὐτὸς συμβάλλομαι ταῦτα· ἀλλ' οἷόν κοτε [c] ἡμέας ὀλίγου ἐδέησε καταλαβεῖν πάθος, ὅτε πατὴρ σὸς ζεύξας Βόσπορον τὸν [d] Θρηίκιον, γεφυρώσας δὲ ποταμὸν Ἴστρον, διέβη ἐπὶ Σκύθας· τότε παντοῖοι [e] ἐγένοντο Σκύθαι, δεόμενοι Ἰώνων λῦσαι τὸν πόρον τοῖσι [f] ἐπετέτραπτο ἡ Φυλακὴ τῶν γεφυρέων τοῦ Ἴστρου· καὶ τότε [g] γε Ἱστιαῖος ὁ Μιλήτου τύραννος εἰ ἐπέσπετο τῶν ἄλλων τυράννων τῇ γνώμῃ, μηδὲ [h] ἠναντιώθη, διέργαστο ἂν τὰ Περσέων πρήγματα· καί τοι καὶ λόγῳ ἀκοῦσαι δεινὸν, ἐπ' ἀνδρί γε ἑνὶ πάντα τὰ βασιλέος πρήγματα [i] γεγενῆσθαι· σὺ ὦν μὴ [k] βουλεύεο ἐς κίνδυνον μηδένα τοιοῦτον ἀπικέσθαι, μηδεμιῆς ἀνάγκης ἐούσης· ἀλλ' ἐμοὶ [l] πείθευ· νῦν μὲν τὸν σύλλογον [m] τόνδε διάλυσον· αὖτίς τε ὅταν τοι [n] δοκέῃ, προσκεψάμενος ἐπὶ σεωυτοῦ, προαγόρευε τὰ τοι δοκέει εἶναι ἄριστα· [o] τὸ γὰρ εὖ βουλεύεσθαι, κέρδος μέγιστον εὑρίσκω ἐόν· εἰ γὰρ καὶ [p] ἀναντιωθῆναί τι θέλει, βεβούλευται μὲν οὐδὲν ἧσσον εὖ, ἔσσωται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βούλευμα· ὁ δὲ βουλευσάμενος αἰσχρῶς, [q] εἰ οἱ ἡ τύχη ἐπίσποιτο, εὕρημα εὗρηκε, ἧσσον δὲ ἑωυτέῳ οἱ κακῶς βεβούλευται· [r] ὁρᾷς τὰ ὑπερέχοντα ζῶα ὡς κεραυνοῖ ὁ θεὸς, οὐδὲ ἐᾷ φαντάζεσθαι, τὰ δὲ σμικρὰ οὐδέν μιν [s] κνίζει; ὁρᾷς δὲ ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα [t] αἰεὶ καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτα [u] ἀποσκήπτει βέλεα; φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν· οὕτω δὴ καὶ στρατὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλίγου διαφθείρεται κατὰ τοιόνδε· ἐπεάν σφι ὁ θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλῃ, ἢ βροντὴν, δι' ὧν [x] ἐφθάρησαν ἀναξίως ἑωυτῶν· οὐ γὰρ ἐᾷ φρονέειν [y] ἄλλον μέγα ὁ θεὸς ἢ ἑωυτόν· ἐπιχθῆναι μέν νυν πᾶν πῆ-

385

[a] Γίγνεται *Arch.* [b] Non est in edd., tum ταῦτα συμβ. cum *Ask. Paſ.* [c] Deſit *Arch.*, qui ὀλίγου. [d] Θρήκιον *Arch. Ask. Vind.* [e] Ἔγιν. *Arch. Vind.* [f] Ἐπιτέτρ. *Paſ.* [g] Reſpuit γε *Arch. Ask.* et *Paſ.* γε εἰ Ἰσ., mox εἰ omittentes. [h] Ἠντιώθη *V. Arch. Brit. Paris. A. B. Ald.*, ἠναντιώθη *Paſ. Ask. Med.*, diſcrimine vix ullo. Mox διεῖργ. *Arch.* [i] *Med. Ask. Paſ. Paris A.*, γενέσθαι ceteri cum *Aldo.* [k] *M. Ask. Paſ.*, βούλευε *Arch.*, βουλεύου *Ald. Edd.* [l] *Paſ. M. Ask.*, πείθεο *Paris. A. B. Arch. V.*, ſatis et ita bene. [m] Τῶν δε *Arch. V.*, tum αὖτις δὲ *Ask.* [n] Δοκέῃ *Arch. V.* δοκῇ *M. Paſ. Ask.*, δοκέει *Ald.*, ſequor priores. [o] Τῷ γὰρ ex gloſſa *Paſ.* [p] Ἐναντιωθῆναί τι *Arch. V. Euſtath.* ad Hom. p. 173, 35. *Valla*, antea τοι erat. [q] Εἰ οἱ τύχη *Arch. V.* [r] Ὁρᾷς τὰ *Arch. V. Ask. Paſ. Stob.* Serm. XXII. p. 190., et mox ὡς κεραυνοῖ, conmode: olim ὁρᾷς ὡς. In *Stob.* κεραυνεῖ. [s] Κνίζειν *Arch. V.*, in *Stob.* οὐδὲν μιν et *Valla.* recte. οὐδὲ prius. [t] Αἰεὶ *Ask. Stobaeus*, prius ἀεὶ praeter morem. [u] *Med. Paſ. Ask. Stob.*, ſed qui articulum ante βέλεα ſpernit, ut ceteri omnes, in quibus ἐπισκήπτει, ut *Ald.* Mox ἀπ' ὀλίγου *Stob.* et κατὰ τὸ τοιόνδε *V. Arch.* [x] Ἐφθάρησαν *Stob. Med. Paſ. Ask.*, alii ἐσφάλησαν· porro ἀξίως *Stob.* [y] Ὁ θεὸς μέγα ἄλλων *Stob.* et *Arch. Paſ.*

iecturam capi ex eventu in agro Attico poſſe: conſimiliter de maritima, ſi ad praelium res devenerit, ſuſpicandum. Quae Artabani ſi fuerit, uti ego arbitror, ſententia, procedet melius nova periodo, οὔκων ἀμφοτέροισι χωρήσει, ἀλλ' ἦν —— *Ergo neutrubi ſuccedet, ſed ſi* —— Praecesſerat ἢ κατ' ἀμφότερα, ad quod reditum orator facit: ſequetur C. 11. οὔκων ἐξαναχωρέειν οὐδετέροισι δυνατῶς ἔχει, ἀλλὰ —— ſimili ordine. Haec mihi plauſibilia, aliis alia, neque intercedam, blandientur.

64. Μὴ βουλεύεο] Non diſpliceret μὴ βούλεο *noli quaeſo.* Quis enim adeo ſuffenus, ut conſulto deliberet in periculum ſe, ubi nulla neceſsitas, praecipitare? Nihil tamen innovo. Certum ex ſchedis δοκέῃ est Ionicum.

70. Εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναί τι θέλει] Sic legerunt *Euſtath.* et *Valla.* Recte *Euſtath.* in Il. B. p. 131, 38., οὐκ, ait, ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἀεὶ κριτέων τὰ καλὰ εἴτε καὶ φαῦλα· ſuumque illud dictum ex ſententia firmat *Herodoti:* vulgo perverſe iudicamus ab eventu: πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν ἕκαστον τῶν προϋπαρξάντων ὡς τὰ πολλὰ κρίνεται *Demoſth.* p. 5. quum tamen ut ſcribit *Thucyd.* I, c. 120., πολλὰ κακῶς γνωσθέντα, ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα, κατωρθώθη, καὶ ἔτι πλείω, καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι, ἐς τοὐναντίον αἰσχρῶς περιέστη· quia τὴν εὐβουλίαν ſaepe fortuna deſtituit: τοῦ εὐτυχεῖν καὶ τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι —— οὐχ ἅμα ἡ κτῆσις παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις, *Demoſthen.* c. Ariſtocr. p. 421. VALCKEN.

75. Ὁρᾷς ὡς τὰ ὑπερέχοντα] Ubi haec deſcripta proſtant ap. *Stobaeum* p. 190., rectius ista ſcripta leguntur, τὰ δὲ σμικρὰ οὐδέν μιν κνίζει· ſic legit et *Valla*; *parva vero nihil laedit.* Praebet etiam *Stobaeus* ἀποσκήπτει βέλεα et ἐφθάρησαν utrumque genuinum. Qui ſuperbos ſequitur ultor, φιλέει ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν, ſive τοὺς μεγαληγορήσαντας, ὡς πλεῖον φρονοῦντας, ταπεινῶσαι, ut loquitur *Xenoph.* K. Ἀ. VI. p. 223, 3. vid. AEſch. Pers. v. 829. VALCKEN.

76. Οὐδέν μιν κνίζει] Conſiderarunt haec docti viri, ac ſi οὐδὲ μὲν eſſet: inde *nihil laedit, nec leviter laedit*, aliaque, ad Artabani mentem concinne. Ut nunc ſunt et Codd. volunt, bene eruditiſsimus *Th. Reineſius* Var. Lect. III, 5. *ipsum non*, ſive *nihil* potius, *angunt:* ſic C. 12. καὶ ἔτι ἔρξεα ἔκνιζε ἡ Ἀρταβάνου γνώμη. *Xerxemque angebat Artabani ſententia.* Idem *Reineſius* οὐδὲ ἐᾷ φαντάζεσθαι bene explicuit, *non ſinit ultra adparere*, efferri, oſtentare ſe, quippe ἀφανισθέντα et in nihilum redacta L. II. Var. Lect. C. 3., cui iungi *Valckenarius* poterit ad Tragici Phoeniſſ. v. 93. Mox τὰ τοιαῦτα ἀποσκήπτει βέλεα optimi coloris est: τὰ βέλεα ex *Med.* nimium. Opportune *Sophoclis* Hercules Trach. v. 1103. ΕΓΚΑΤΑΣΚΗΨΟΝ βέλος πάτερ κεραυνοῦ.

82. Αἳ ἂν ἐφθάρησαν] Verbi vim agnovit Cel. *Gronovius;*

Reſidua Artabani orationis et infauſta Mardonio. Xerxes ſuperbe cum minis refutat.

„ πρῆγμα, τίκτει σφάλματα, ἐκ τῶν ζημίαι με-
„ γάλαι Φιλέυσι γίνεσθαι· ἐν δὲ τῷ ἐπισχεῖν ἔνεστι
„ ἀγαθὰ, εἰ μὴ παραυτίκα δοκέοντα εἶναι, ἀλλ'
„ ἀνὰ χρόνον [a] ἐξεύροι τις ἄν· σοὶ μὲν δὴ ταῦτα, ὦ
„ βασιλεῦ, συμβουλεύω· σὺ δὲ, ὦ παῖ Γωβρύεω Μαρ-
„ δόνιε, παῦσαι λέγων λόγους ματαίους περὶ Ἑλλή-
„ νων, οὐκ ἐόντων ἀξίων φλαύρως ἀκούειν. Ἕλληνας
„ γὰρ διαβάλλων, ἐπαίρεις αὐτὸν βασιλῆα στρατεύε-
„ σθαι· αὐτοῦ δὲ τούτου εἵνεκα δοκέεις μοι πᾶσαν προ-
„ θυμίην ἐκτείνειν· μή νυν οὕτω γένηται· διαβολὴ γάρ
„ ἐστι δεινότατον· ἐν τῇ δύο μέν εἰσι οἱ ἀδικέοντες,
„ εἷς δὲ ὁ ἀδικεόμενος· ὁ μὲν γὰρ διαβάλλων, ἀδι-
„ κέει, οὐ [b] παρεόντος κατηγορέων· ὁ δὲ ἀδικέει ἀνα-
„ πειθόμενος πρὶν ἢ ἀτρεκέως ἐκμάθῃ· ὁ δὲ δὴ ἀπεὼν
„ τοῦ λόγου τάδε ἐν αὐτοῖσι ἀδικέεται, διαβληθείς
„ τε ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, καὶ νομισθεὶς πρὸς τοῦ ἑτέρου
386 „ κακὸς εἶναι· ἀλλ' εἰ δὴ δεῖ γε πάντως ἐπὶ τοὺς
„ ἄνδρας τούτους στρατεύεσθαι, φέρε, βασιλεὺς μὲν
„ αὐτὸς ἐν ἤθεσι τοῖσι Περσέων μενέτω· ἡμέων δὲ ἀμ-
„ φοτέρων παραβαλλομένων τὰ τέκνα, στρατηλάτεω
„ αὐτὸς σὺ ἐπιλεξάμενός τε ἄνδρας τοὺς ἐθέλεις, καὶ
„ λαβὼν στρατιὴν ὁκόσην τινὰ βούλεαι· καὶ ἢν μὲν τῇ
„ σὺ λέγεις, [c] ἀναβαίνῃ βασιλεῖ τὰ πρήγματα,
„ κτεινέσθων οἱ ἐμοὶ παῖδες, πρὸς δὲ αὐτοῖσι, καὶ ἐγώ·
„ ἢν δὲ τῇ [d] ἐγὼ προλέγω, οἱ σοὶ ταῦτα πασχόν-
„ των, σὺν δέ σφι καὶ σὺ, ἢν ἀποσῴσῃς· εἰ δὲ ταῦ-
„ τα μὲν ὑποδύνειν οὐκ ἐθελήσεις, σὺ δὲ πάντως στρά-
„ τευμα [e] ἀνάξεις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀκούσεσθαί τι-
„ να φημὶ τῶν αὐτοῦ τῇδε ὑπολειπομένων, Μαρδό-
„ νιον μέγα τι κακὸν [f] ἐξεργασμένον Πέρσας ὑπὸ κυ-
„ νῶν τε καὶ ὀρνίθων [g] διαφορεύμενον, ἢ κου ἐν γῇ τῇ
„ Ἀθηναίων, ἢ σέ γε ἐν τῇ Λακεδαιμονίων· [h] εἰ μὴ
„ ἄρα καὶ πρότερον κατ' ὁδὸν, γνόντα ἐπ' οἵους ἄν-
„ δρας [i] ἀναγινώσκεις στρατεύεσθαι βασιλῆα". Ἀρτά-
βανος μὲν ταῦτα ἔλεξε. Ξέρξης δὲ θυμωθεὶς ἀμεί-
βεται τοῖσδε, „ Ἀρτάβανε, πατρὸς εἰς τοῦ ἐμοῦ ἀ-
„ δελφεός· [k] τοῦτό σε ῥύσεται μηδένα ἄξιον μισθὸν
„ λαβεῖν ἐπέων ματαίων· καί τοι ταύτην τὴν ἀτι-
„ μίην προστίθημι, ἐόντι κακῷ τε καὶ ἀθύμῳ, μήτε
„ [a] συ-

negotium properando parit errores, unde magna detrimenta fieri adſolent: in cunctando autem bona inſunt, ſi non talia quæ ſtatim appareant eſſe, certe ſuo tempore quis comperiat. Et hoc quidem tibi, rex, ſuadeo. Tu vero, Gobryæ fili Mar- 7
donie, deſine loqui ſtulta de Græcis, haud 90
dignis, qui male audiant, nam Græcos calumniando, ipſum regem excitas ad bellandum; ad id tu omni aviditate contendere videris; Ne quæſo ita ſit. Calumnia namque importunisſima res est: in qua 95
duo ſunt qui iniuriam faciunt, unus cui iniuria fit. Qui enim calumniatur, iniurius est, quod non præſentem accuſat: item iniurius est, qui ſibi patitur ab hoc perſuaderi, prius quam rem vere compertam habeat, et illi qui ab ſermone abest, ob id fit iniuria quod ab altero per ca- 1
lumniam traducitur, ab altero malus putatur. Quod ſi omnino bellum his viris inferre oportet, agedum: rex ipse per- 8
maneat domi apud Perſas, nobis ambo- 5
bus liberos offerentibus ipse tu in expeditionem ito, delectis quos velis viris ac quantiscunque velis copiis: et, ſiquidem qua tu dicis, res ſuccedent regi, interimantur liberi mei, et inſuper ego: ſin cedent ut ego prædico, talia patiantur 10
tui, et inſuper tu, ſi redieris. Quod ſi hanc ſubire condicionem recuſas, et omnino in Græciam deduces exercitum, affirmo fore, ut aliquis eorum qui hic relinquentur, audiat Mardonium post allatam Perſis magnam aliquam calamitatem, a canibus volucribusque diſcerpi aut in Athenienſium ſolo aut certe te in 15
Lacedæmoniorum, niſi forte et antea inter viam; ſciens adverſus quales viros ſuadeas regi ut moveat bellum. Hæc Artaba- 11
no loquuto, Xerxes ira percitus his verbis excepit, Artabane, quod patris mei frater es, hoc te ſublevat, ne dignam ſtulta 20
oratione mercedem recipias, hac tamen te notabo ignominia, quia inſtrenuus es et igna-

a Med. Ask. Paſſ., in aliis ἔῦροι. *b* Παρεόν τι Med. Stob. Serm. XL. p. 239. Ask. Paſſ., παρεόντος ora Steph. Paris. A. B. Brit. Valla; παρεόντων Arcb. V. Ald., mox ἐκμάθῃ Arcb. Stob. Ald., olim ἐκμάθοι. *c* Ἀναβαίνει Arcb. V. *d* Deest Arcb. *e* Ἄν ἔξεις Arcb. *f* Med. Paſſ. Ask., ceteri ut Paris. A. B. Arcb. V. Brit. Ald. ἐξεργασάμενον. *g* Διαφθορ. Ald., διαφορευόμενον Arcb. *h* Med. Paſſ. Ask. Arcb. V. Paris. B., ante ex Ald. εἰ μὴ καὶ ἄρα. *i* Euſtath. Hom. p. 957, 56. illuſtrat. *k* Τοῦτο σε Paſſ. Arcb. Ask., quod placuit: τοῦτο δέ σε olim.

novius; ego, quod ille recuſavit, ſuum in locum repoſui. Δι' ὧν ita ſi pingatur, metum tonitruque aptum est indicare. Cultius erit multo et Herodoteo ſchemate δι' ὧν ἐφθάρησαν, loco διεφθάρησαν, quod ſupra poſitum. Talia κατ' ὧν ἐπλάσαντο, ἐξ ὧν εἶλον, ἐν ὧν ἔπλησαν L. II, 85, 86, 87. Elegans haec Cl. *Reiskii* coniectura et iuſta. *Stobaei* ἀξίως primam amiſit ſyllabam ob ſimilem praecedentem.

94. Διαβολὴ γάρ ἐστι δεινότατον] Eadem *Pindari* mens Pyth. Od. II. fin. Βροτῶν ἄμαχον κακὸν ἀμφοτέροις διαβολιᾶν ὑποφάτιες, ubi Graeci interpretes, ἀμφοτέρους καὶ τῷ διαβαλλομένῳ καὶ τῷ πρὸς ὃν διαβάλλουσι. Non addo *Dion. Chryſoſt.* Or. XI. p. 185. C., nec Iudaeorum ſcite dicta apud *Buxtorfium* Lexic. Thalm. p. 1160. Conſequens οὐ παρεόν τι κατηγορέων defendit *Gronovius*, neque caret patronis. Acconmodatius mihi οὐ παρέοντος ex orationis iuſta ſerie. Licebit credo in ista Codd. diſcordia hoc amplexari.

97. Οὐ παρεόν τι κατηγορέων] Ex *Flor.* Codicis lectione, quam *Stobaeus* etiam exhibet, ſenſum eruit *Gronov.*; mihi videtur inter diverſas ſincera, quam praebent margo *Steph.* et *Valla*, οὐ παρεόντος κατηγορέων. Abſentem dum accuſat calumniator ἀδικέει· quia ὁ τῇ διαβολῇ λάθρα χρώμενος ὅλον τὸν ἀκροατὴν σφετερίζεται, —— τὴν ἀπολογίαν τῷ λαθραίῳ τῆς κατηγορίας παραιρούμενος, iuxta *Lucian.* de calumnia non tem. cred. T. III. p. 135, 137. Paucis graviter *Iſocrat.* de Permut. p. 313. E. μέγιστον κακὸν διαβολή, —— ἣ ποιεῖ τοὺς μὲν ψευδομένους εὐδοκιμεῖν, τοὺς δὲ μηδὲν ἠδικηκότας δοκεῖν ἀδικεῖν, τοὺς δὲ δικάζοντας ἐπιορκεῖν· iudices Athenis ex lege iurare cogebantur, ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι. VALCKEN.

6. Ἦν μὲν —— ἀναβαίνῃ] Rarius illud quidem hoc ſenſu, mutari tamen non debuerat. —— Proxima formas exhibent, quales Grammatici tribuunt Atticis, Ionibus etiam et Dorienſibus uſurpatas, κτεινέσθων et πασχόντων. Prioris formae, altera multo minus frequentatae, praebent exempla *Demoſthenes* αἱρεῖσθων, p. 608, 88. *Philoſtr.* πιστεύσθων, p. 229. ἀναβεβλήσθων, p. 302. alia illinc etiam attigit *Ti. Hemſterhuſius* ad *Luciani* ἀπερρίφθων p. 365. —— Paulo post, ὑπὸ κυνῶν τε καὶ ὀρνίθων διαφορευόμενον, dixit; ut *Pauſan.* II. p. 192., νεκρὸν, διαφορηθέντα ὑπὸ τῶν ἐν θαλάσσης ὀρνίθων· ab avibus carnivoris *dilacerari* dicitur et διαφορηθῆναι in *Ariſtoph.* Av. v. 338. et v. 354., Ἵν' ὑπὸ τούτων διαφορηθῶ; *T. H. Ut ab istis differar? Horat.* Epod. v. 99. *Post inſepulta membra different lupi, Et Eſquilinae alites. Plautus* Curcul. IV, 4, 20. *Iam ego te faciam ut hic formicae fruſtillatim differant.* VALCKEN.

15. Διαφορευμένον] Dirum omen. In lamentatione matris Euryali Poëta *Heu terra ignota, CANIBUS data praeda Latinis, ALITIBUSque iacet* AEneid. IX, 485., ubi *De la Cerda* docte. Διαφθορευμένον *Aldi* dispunxit *H. Steph.* in Prolegom. p. 737. optimeque explanavit Horatiano, *Post inſepulta membra different lupi.*

27. Ἐκ

ignavus, ne comes sis meæ in Græciam expeditionis, sed hic una cum feminis maneas. Ego etiam sine te quæ dixi conficiam, neque enim fuerim Darii filius, qui fuit Hystaspis, qui fuit Arsamis, qui fuit Armnis, qui fuit Teispei, qui Cyri, qui fuit Cambysis, qui fuit Teispei, qui fuit Achæmenis filius, nisi Athenienses ultus fuero: probe intelligens, si nos quieverimus, non quieturos illos, sed nostram terram cum exercitu invasuros: prout colligere licet ex iis, quæ illi facere cœperunt, qui et Sardes incenderunt, et Asiam incursarunt. Itaque neutri possunt exire et recedere, sed propositum est certamen aut agendi, aut patiendi, ut aut hæc omnia sub Græcis, aut illa omnia sub Persis sint, medium enim inimicitiarum nullum est. Quare honestum erit nos lacessitos iam exigere ultionem, ut formidolosum istud quod passurus sum intelligam, profectus adversus eos viros, quos etiam Pelops Phryx meorum maiorum servus ita subegit, ut ad hoc usque tempus et ipsi homines et eorum regio ab illius, qui subegit cognomine appel-
12lentur. Hæc hactenus loquutus est. Post ista advenit nox, et Xerxem momordit Artabani sententia; unde per noctem apud se consultans, comperit prorsus non esse suum opus inferre Græciæ bellum. Itaque postquam hæc rursus sederunt, obdormiit, et in ista tunc nocte vidit, ut fertur a Persis, hoc visum; somniabat virum corpore ingenti atque specioso repente apparentem sibi dicere. Resilisne ab decreto et statuis, o Persa, exercitum non ducere in Græciam, quum imperaveris, ut Persæ comparent ex-
13ire destinaveras. Hæc loquutus ille visus est Xerxi avolare. Ubi dies illuxit, Xerxes huius

„ [a] συστρατεύεσθαι ἐμοί γε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, αὐ-
„ τοῦ τε μένειν ἅμα τῆσι γυναιξί· ἐγὼ δὲ καὶ ἄνευ
„ σέο, ὅσα περ εἶπα, ἐπιτελέα ποιήσω· μὴ γὰρ
„ εἴην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ [b] Ἀρσάμεος,
„ τοῦ Ἀρμνέω, τοῦ Τεΐσπεος, τοῦ Κύρου, τοῦ Καμ-
„ βύσεω, [c] τοῦ Τεΐσπεος, τοῦ Ἀχαιμένεος γεγο-
„ νὼς, μὴ τιμωρησάμενος Ἀθηναίους· εὖ ἐπιστάμενος
„ ὅτι εἰ ἡμεῖς ἡσυχίην [d] ἄξομεν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνοι,
„ ἀλλὰ καὶ μάλα στρατεύσονται ἐπὶ τὴν ἡμετέρην,
„ εἰ χρὴ στοιχᾶσθαι τοῖσι ὑπαργμένοισι ἐξ ἐκεί-
„ νων· οἳ Σάρδις τε ἐνέπρησαν, καὶ ἥλασαν ἐς τὴν
„ Ἀσίην· οὕτων ἐξαναχωρέειν οὐδετέροισι [e] δυνατὸν
„ ἔχει, ἀλλὰ ποιέειν ἢ παθέειν [f] προκέεται ἀγών·
„ ἵνα ἢ τάδε πάντα ὑπὸ Ἕλλησι ἢ ἐκεῖνα πάντα
„ ὑπὸ Πέρσῃσι γένηται· τὸ γὰρ μέσον οὐδὲν τῆς ἔχ-
„ θρης ἐστί· καλὸν ὦν προπεπονθότας ἡμέας τιμω-
ρέειν [g] ἤδη γίνεται, ἵνα καὶ τὸ δεινὸν, τὸ πείσο-
μαι, τοῦτο μάθω, ἐλάσας ἐπ' ἄνδρας τούτους,
τούς γε καὶ [h] Πέλοψ ὁ Φρὺξ, ἐὼν ἐμῶν πατέρων τῶν
ἐμῶν δοῦλος, κατεστρέψατο οὕτω, ὡς καὶ ἐς τόδε
αὐτοί τε ὠνθρωποι καὶ ἡ γῆ αὐτέων ἐπώνυμοι τοῦ
καταστρεψαμένου καλέονται· ταῦτα μὲν ἐπὶ [i] το-
„ σοῦτο ἐλέγετο". Μετὰ δὲ, εὐφρόνη τε [k] ἐγίνε-
το, καὶ Ξέρξεα ἔκνιζε ἡ Ἀρταβάνου γνώμη· νυκτὶ δὲ
βυλὴν διδοὺς, πάγχυ εὑρισκέοι οὐ πρῆγμα εἶναι στρα- 387
τεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· διδογμένων δέ οἱ αὖ-
τις τουτέων, κατύπνωσε· καὶ δή κου ἐν τῇ νυκτὶ
εἶδε ὄψιν [l] τοιήνδε, ὡς λέγεται ὑπὸ Περσέων· ἐδό-
κεε ὁ Ξέρξης ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν τε καὶ εὐ-
ειδέα εἰπεῖν, „ Μετὰ δὴ [m] βουλεύεαι, ὦ Πέρσα,
„ στράτευμα μὴ ἄγειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, πρεσβύ-
τας ἀλίζων [n] Πέρσας στρατόν; οὔτε ὦν μεταβου-
„ λευόμενος ποιέεις εὖ, οὔτε ὁ συγχωσόμενός τοι
„ πάρα· ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἡμέρης [o] ἐβουλεύσω ποιέ-
„ ειν, ταύτην ἴθι τῶν ὁδῶν". Τὸν μὲν, ταῦτα εἰπάν-
τα, ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἀποπτάσθαι. Ἡμέρης δὲ ἐπι-
λαμ-

a Στρατεύεσθαι legit *Eustath.* ad *Hom.* p. 733, 31. *b* Ἀράμνεω *Arch. Valla*, mox Ἄρμνεω *Med. Pasf. Ask.* ora *Steph.*, Ἀριαράμνεω *Arch. V. Paris. A. B. Valla*, Ἀριαράμεω margo *Steph.*, tum Τίσπεος *Arch. V. Valla.* *c* *Med. Ask. Pasf.*, ceteri duo haec refpuunt. *d* *Arch. V. Brit. Ask. Pasf. Steph.* ora, in aliis ἤξομεν. *e* Δυνατὰ *Brit.*, non absurde; ex fcholio ἱκανῶς *Arch. Vind.* *f* Προσκεῖται *Arch. V. Pasf.* *g* lidem cum *Med.* et *Vindob.*, antea ἔτι. *b* Πέλοψ Φρὺξ fine medio articulo *Arch. Vind.*, tum πατέρων τῶν ἐμῶν δοῦλος *Pasf. Ask.*, prius erat ἐμῶν πατέρων δοῦλος. *i* Τοσούτῳ *Arch.* *k* Ἐγένετο id. *Vind.*, ftatim γνώμη fpernitur ab *Arch.* *l* Defit *Arch. Vind.* *m* Βουλεύσαι *Vind. Arch.*, non ut *Galeus*, βουλεύσεαι, quod ferri alioqui poterat. tum uterque μὴ ἄγειν cum *Med. Ask. Pasf. Brit.*, negativa olim deficiebat. *n* *Pasf. Med. Ask.*, reliqui Πέρσῃσι; utique non male. *o* Iidem tres et *Arch. Vind.*, antea ἐβουλεύσας.

27. Ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος &c.] Fruftra Cl. *Salmafius* ad *Solin.* p. 833., ftemmatis duplicem ordinem defcribi exiftimans, μηδὲ τοῦ Κύρου, τοῦ Καμβύσεω —— post pauca addebat; quo facto poenas *Gronovio* dedit. Eumdem enim generis auctorem Cyrus et Darius agnoverunt Achaemenem. Avus Darii Arfames ex Achaemenidis defignatur L. 1, 209. liquido. Reliquam adfcendentium defcendentiumque feriem dabit Nobilifim. *Palmerius* Exercit. p. 30., omifo *Teifpeo*, Achaemenis F., quem familiae ex fchedis *Gronovius* inferuit primus. Eum confule et *Galeum* ad L. 1, 209.

31. Ἡσυχίην ἄξομεν] Parum referebat, ἤξομεν an ἄξομεν legeretur. Copia fchedarum hic poflerius poftulavit. Haç Mufa C. 161. ἐξήρκει ἡμῖν —— ἡσυχίην ἔχειν, MSS. ἄγειν. *Xenophontis* in libris et *Diodori* par haud raro commutatio.

39. Τιμωρέειν ἤδη γίνεται] Refingenti et refecanti docto viro ἤδη γε, ἵνα καὶ —— non accedo: ita grafari, periculofae plenum opus est aleae. Γίνεται tantundem Noftro ac ἐστί, veluti C. 51. et faepe alibi. Τὸ πείσομαι indicat, quod fua in ditione perpeffurus a Graecis rex erat, ni eos adgrederetur ipse. Quae deinceps τούς γε καὶ Πέλοψ ὁ Φρὺξ —— iactantiae ac Perfici faftus fpecimen dant. *Nam Pelopis tempore, Phrygia fub Medorum imperio non erat, neque unquam antea fuerat*, fic *Palmerius* in Exercitationibus. Vide tamen *Platonem* L. III. de Leg. p. 685. D.

39. Καλὸν —— τιμωρέειν ἤδη γίνεται] Proftat coniectura *Reiskii* legentis τιμωρέειν, ὅ, τι δὴ καὶ γένηται: mihi quoque his impediti quid inefe videtur, quod forte tolli poffet fi fcriberetur: *καλὸν ὦν προπεπονθότας ἡμέας τιμωρέειν· ἢν δὲ δή τι γένηται, ἵνα καὶ τὸ δεινὸν τὸ πείσομαι τοῦτο μάθω, ἐλάσας ἐπ' ἄνδρας τούτους, τούς γε καὶ Πέλοψ ὁ Φρὺξ, ἐὼν ἐμῶν πατέρων δοῦλος·* —— *fubditos* tanquam δεσπόται Perfarum Reges δούλους vocabant; hanc tamen Xerxis de maioribus fuis vaniloquentiam verbo caftigavit *Palmer.* Exercit. p. 31. Apte hic narratis congruit formula loquendi, *ἢν δέ τι γένηται, fi quid autem evenerit mali: ἐάν τι συμβαίνῃ· ἐάν τι γένηται·* fimilesque frequenter occurrunt. VALCKEN.

48. Εὔρισκέ οἱ οὐ πρῆγμα εἶναι] Contra I, c. 19., Croefus βουλευόμενος. εὔρισκε πρῆγμά οἱ εἶναι ἐλαύνειν ὡς τάχιστα ἐπὶ τὰς Σάρδις· vid. Clar. *Wefel.* ad IV, c. 11. *Ariftoph.* Eccles. v. 666. Τί γὰρ αὐτῷ πρᾶγμα μάχεσθαι· plebeia locutio hodiedum est ufitatiffima. Paulo post revocanda mihi vetus lectio videtur, προείπας ἀλίζειν Πέρσῃσι στρατὸν, *cum Perfis ut copias cogerent denunciaveris*, ut recte *H. Steph.* VALCKEN.

54. Στράτευμα μὴ ἄγειν] Iure negans vox accefit, frequens, ut docte *Gronovius*, post verba negandi mentemque mutandi. Notus ex *Sophocle* Antig. v. 449., *Euripid.* Oreft. v. 1059. mos, doctorumque obfervationibus ad *AEliani* Var. III, 43. Δολόμητιν ἀπάτην θεοῦ, qua fomnio Xerxes inpulfus post fluctuationes in bellum ruit, explicat ad *AEfchyli* Pers. v. 93. *Stanleius.*

Denique tamen perſtat in propoſito expeditionis ſumendæ contra Græciam; et ſerino puerilis cum Artabano.

λαμψάσης, ὀπίρω μὲν τούτω λόγον οὐδένα ἐποιέετο, ὁ δὲ Περσέων [a] συναλίσας τοὺς καὶ πρότερον συνέλεξε, ἔλεγέ σφι τάδε· „ Ἄνδρες Πέρσαι, συγγνώμην μοι ἔχετε ὅτι ἀγχίστροφα βουλεύομαι· φρενῶν τε γὰρ ἐς τὰ ἐμωυτοῦ πρῆτα οὔκω ἀίκω, καὶ οἱ [b] παρηγορεύμενοι κεῖνα ποιέειν, οὐδένα χρόνον μευ ἀπέχονται· ἀκούσαντι μέντοι μοι τῆς Ἀρταβάνου γνώμης, παραυτίκα μὲν ἡ νεότης [c] ἐπέζεσε, ὥστε ἀσκεπέστερα ἀποῤῥῖψαι ἔπεα ἐς ἄνδρα πρεσβύτερον ἢ [d] χρεών· νῦν μέντοι συγγνοὺς, χρήσομαι τῇ ἐκείνου γνώμῃ· ὡς ἂν [e] μεταδεδογμένῳ μοι μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἥσυχοί ἐστε". Πέρσαι μὲν, ὡς ἤκουσαν ταῦτα, κεχαρηκότες προσεκύνεον. Νυκτὸς δὲ γενομένης, αὐτὸς [f] τωὐτὸ ὄνειρον ἔλεξε τῷ Ξέρξῃ, κατυπερθεμένῳ ἐπιστὰν· „ Ὦ παῖ Δαρείου, καὶ δὴ φαίνεαι ὑπὸ Περσέων τε ἀπωσάμενος τὴν στρατηλασίην, καὶ τὰ ἐμὰ ἔπεα οὐδενὶ [g] ποιεύμενος λόγῳ, ὡς παρ' οὐδενὸς ἀκούσας· εὖ νῦν τόδ' ἴσθι, ἢν περ μὴ αὐτίκα στρατηλατέῃς, τάδε τοι [h] ἐξ αὐτέων ἀνασχήσει· ὡς καὶ μέγας καὶ [i] πολλὸς ἐγένεο ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω καὶ ταπεινὸς ὀπίσω κατὰ τάχος ἔσεαι". Ξέρξης μὲν περιδεὴς [k] γενόμενος τῇ ὄψει, ἀνά τε ἔδραμε ἐκ τῆς κοίτης, καὶ πέμπει ἄγγελον [l] ἐπὶ Ἀρτάβανον καλέοντα· ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Ξέρξης τάδε· „ Ἀρτάβανε, ἐγὼ τοπαραυτίκα μὲν οὐκ [m] ἐσωφρόνεον, εἴπας ἐς σε μάταια ἔπεα χρηστῆς εἶνεκα [n] συμβουλίης· μετὰ μέντοι οὐ πολλὸν χρόνον μετέγνων· ἔγνων δὲ ταῦτά μοι πάντεα ἐόντα τὰ σὺ [o] ὑπεθήκαο· οὔκων δυνατός τοι εἰμὶ ταῦτα ποιέειν βουλόμενος· τετραμμένῳ γὰρ δὴ καὶ μετεγνωκότι [p] ἐπιφοιτῶν ὄνειρον φαντάζεταί μοι, οὐδαμῶς [q] συνεπαινέον ποιέειν με ταῦτα· νῦν δὲ καὶ [r] διαπεπλῆσαν οἴχεται· εἰ ὧν [s] θεός ἐστι ὁ ἐπιπέμπων, καί οἱ πάντως σφι ἡδονὴ ἐστι γενέσθαι
388 „ [t] στρατηλασίην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπιπτήσεται καί σοι τωὐτὸ ὄνειρον, ὁμοίως ὡς καὶ ἐμοὶ σταλλόμενον· εὑρίσκω δὲ [u] ὧδ' ἂν γινόμενα ταῦτα, εἰ λάβοις

huius inſomnii nullam rationem habuit; imo ille coactis Perſis quos et antea coegerat, ita verba fecit: Viri Perſæ, veniam mihi date dicenti contrariam ſuperiori ſententiam, nam et ipse nondum ad ſummum quo perveniendum est mihi prudentiæ perveni; et qui ut illud faciam ſuadent, nullo unquam a me tempore abſcedunt. Equidem mihi Artabani ſententiam audienti, confeſtim iuventus efferbuit, ut verba in virum grandiorem natu effunderem petulantiora quam debui, nunc itaque agnoſcens erratum meum, utar illius ſententia: et quoniam revocavi expeditionis contra Græciam ſumendæ ſententiam, vos quieti eſtote. Hæc ubi audiere Perſæ, lætitia affecti adoravere. Inſequenti nocte idem rurſus inſomnium quieſcenti Xerxi apparens, inquit: Fili Darii, videris expeditionem apud Perſas revocaſſe, verbis meis pro nihilo habitis, quaſi illa a nemine audiſſes. Hoc igitur nunc bene intellige; niſi extemplo inis expeditionem, id tibi ex ea re continget: quemadmodum brevi magnus et amplus effectus es, ita brevi rurſus humilis eris. Hoc viſo perterrefactus, e cubili exiluit pariter et nuncium miſit ad arceſſendum Artabanum, qui ubi advenit, ita ad eum inquit, Artabane, ego ſtatim quum in te bene conſulentem mihi ſtultis verbis invectus ſum, non fui compos mentis: ſed non multo post pœnitens, cognovi id mihi eſſe faciendum quod tu præcipiebas. Tamen id volens exequi non poſſum, nam mihi iam animo immutato, et prioris ſententiæ pœnitenti, apparet in ſomnis viſio, diſſuadens omnino hoc quod poſterius facere conſtitueram: quinetiam nunc interpoſitis minis abſcesſit. Quod ſi Deus est, qui inſomnium miſit, eique prorſus est cordi expeditionem ſumi adverſus Græciam, advolabit hoc tibi quoque inſomnium, itidem ut mihi præcipiens. Quod ita fore coniecto, ſi omnem meum

„ βοις

a Med. Paſſ. Ask. Brit., alii συναλ. τοὺς αὐτοὺς τοὺς καὶ cum *Aldo.* *b* Παρηγορεύμενοι *Arcb. V.*, παραγορευόμ. *Paſſ.*, antea παρηγορεόμενοι. Mox μεῦ ἀπέρχονται *Paſſ.* et fortaſſe *Valla*, non inconmode. *c* Ἐπέξεσε *Med.* *d* Χρεὸν *Ask.* *e* Μεταδεδογμένον *Arcb. Vind.* *f* Reſpexit *Euſtatb.* ad *Il.* B. p. 166, 7., mox τῷ Ξερ. κατυπν. ἔλεγε ἐπισὰν *Paſſ. Ask.* *g* Ποιεύμενος *Arcb. V.*, alii ποιησάμενος. *b* Ἐξ αὐτέων ἀνασχήσει *Paſſ. Ask. V. Arcb. Stepb.* margo et *Valla*, vulgo ἐξ αὐτ. προσδόκα ἀνασχήσειν. *i* Πολὺς *Arcb. V.* *k Med. Paſſ. Ask.* ἐγένετο, in *Arcb. Paris. A. B. V. Brit. Ald.* γενόμενος. *l* Sic *Med. Paſſ. Ask.*, praepoſitionem ἐπὶ alii omnes reſpuunt: ſtatim ἀπικομένῳ δέ οἱ *Med. Paſſ. Ask.*, prius quoque *Arcb. V.*, antea ἀπιγμένῳ δὲ ἑλ. *m* Ἐφρόνεον *Med. Paſſ. Ask.*, cui nulla cauſa vir Cel. patronum ſe praebuit. Porro εἶπας σε *Ask. Paſſ.* *n Med. Paſſ. Ask.*, alii συμβουλῆς male. *o* Ὑποθήκας *Arcb. V.* *p* Ἐπίφοιτον *Arcb.* *q* Συνέπαινον ἐὸν id. *Vind.* *r* Δὴ ἀπειλ. *Arcb.*, quod non inprobo. *s* Θεός τις ἐστι ex *Arcb.* adfert *Galeus*, ſed τις in eo non exſtat. *t* Στρατηλατέειν *Med. Ask. Paſſ.* *u* Ὧδε ἀναγιν. *Arcb.* Post pauca εἰ λάβεις *Ald.*

63. Ἀγχίστροφα] *Subitam et priori contrariam ſententiam.* Tales ἀγχίστροφοι μεταβολαὶ *Gregorii Naz.* Or. XXVIII. p. 473. B. ad *Thucydid.* exemplum L. II, 57. Quod ſtatim παρηγορεύμενοι ab Ionibus probatur; ſolitarium autem *Med.* ἐπέξεσε merito *D'Orvillius*, quippe librarii peccatum, contemſit ad *Chariton.* I, 5. p. 57. Congruit ferme *Euripid.* Iph. Taur. v. 987. Δεινή τις ὀργὴ δαιμόνων ΕΠΕΖΕΣΕ.

63. Φρενῶν —— ἐς τὰ πρῶτα οὔκω ἀνήκω] Idem eſſet ψυχῆς ἐς τὸ Φρονιμώτατον· *Xenopb.* Symp. p. 522, 25., ἡ ψυχὴ, ὅσονπερ ἂν χρόνον ᾖ ἐπὶ τὸ Φρονιμώτερον· καὶ ἀξιεραστοτέρα γίνεται. Ἤβης ἐς τὸ σῶφρον dixit *Sophocles* in perditae tragoediae fragm. apud *Etymolog.* in v. Νεῖκος· nam pro vulgatis, ἡβήσει τῷ σώφρονι dubium nullum est quin corrigi debeat, ἥβης ἐς τὸ σῶφρον ἵκετο· vidit et illud *Pierſonus* noſter. VALCKEN.

73. Τωὐτὸ ὄνειρον] Monuit *Euſtatb.* τὸ ὄνειρον *Homeri* ritu poni, quo *Sophocles*, *Libanius*, *Eunapius* aliique itidem, quamquam non ſemper. Non damnabitur credo ποιεύμενος, neque etiam τάδε τοι ἐξ αὐτέων ἀνασχήσει. MSS. viam monſtrant, teſtati προσδόκα ἀνασχήσειν gloſſatori, nimium liberali deberi. Saepe mihi, dum his diſtineor, caſtiganda amanuenſium licentia est, cuiusmodi post nonnulla περιδεὴς ἐγένετο, utique priſtinae ſcripturae περιδεὴς γενόμενος, ipsa indice verborum ſerie, poſterior multo.

83. Πέμπει ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτάβανον] Genuinum arbitror quod praebuit *Med.* ἐπὶ Ἀρτάβανον· ſed omitti, ni fallor, tum debuerat καλέοντα· neque enim praepoſitio ἐπὶ in tali ſtructura cenſeri poſſet a verbo avulſa; καλέοντα remanere potuit ex interpretamento olim adſcripto καλέσοντα· *mittit qui Artabanum ad ſe vocaret*: πέμπειν ἐπί τινα ſignificat *mittere ad aliquem arceſſendum*: *Xenopb.* K. Π. III, p. 43, 13., Τιγράνην ἐκέλευσε πέμπειν ἐπὶ τὸν πατέρα, *Thucyd.* VI, c. 61., πέμπουσι ναῦν ἐπὶ ἐκεῖνον· cap. 53. dixerat ναῦν —— ἥκουσαν ἐπὶ Ἀλκιβιάδην· non *adverſus Alcibiadem*; ſed navem, *quae ad eum deportandum erat miſſa*; ut recte *Corn. Nepos* interpretatur in Alcib. c. 4. In *Iſaeo* corrigerem p. 36, 39., Ποσειδίππον ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν ἀσυνόμον· id est ἔπεμψε τὸν ἀσυνόμον καλέσοντα· καλεῖν τὴν ἀρχὴν. et μεταπέμπεσθαι in eadem dixit *Iſaeus* oratione. VALCKEN.

91. Συνεπαινέον] Nolo mutare; ut animi tamen ſententiam declarem, pro genuino et Herodoteo συνέπαινον ἐὸν ποιέειν —— cenſeo. Scriptoris conſuetudinem ΣΥΝΕΠΑΙΝΟΙ γὰρ ἔσαν οἱ Πέρσαι L. V, 20. oſtendunt, et quae plura *Portus*. Mox ἐν ἡδονῇ ἐστι στρατηλατέειν ſcriptum ſi foret, tolerabile eſſet. Nunc laudo vulgatum, redundantiae geminam ſpeciem ignorans. *Gronovius* in alia abit.

100. Οὐ

meum ornatum ſumas, eoque indutus in ſolio meo conſideas, et deinde in cubili meo
16 capias ſomnum. Hæc loquuto Xerxi, Artabanus initio nolle obſequi, atque negare ſe dignum qui regio in ſolio ſederet: tandem quum cogeretur, fecit imperata, hæc
1 præloquutus. Apud me, rex, tantundem valet bene ſentire per ſe, et alteri bonam dicenti ſententiam accedere velle: quæ ambo tibi quum adſint, malorum tamen hominum colloquia depravant: quemadmodum mare, quod est hominibus omnium utiliſſimum, ferunt ingruentes ventorum flatus non ſinere, ut natura ſua utatur. Me vero ex te mala verba audientem non tam dolor momordit, quam illud, quod quum propoſitæ eſſent duæ ſententiæ Perſis, una quæ contumeliam augeret, altera quæ tolleret, ac diceret pernicioſum eſſe imbui animum plus aliquid ſemper expetendi quam præſens est; his propoſitis ſententiis, tu elegiſti eam quæ et tibi ipſi et Perſis est
2 periculoſior. Nunc igitur quum mutato in melius conſilio, tamen ais tibi remittenti adverſus Græcos expeditionem accedere inſomnium, alicuius dei nutu, quod te vetat dimittere exercitum, hoc non res divina est, fili: inſomnia enim ista, quæ adeuntia homines fruſtrantur, talia ſunt, qualia ego te docebo, multis quam tu annis natu grandior. Conſuerunt ipſa ſomniorum

„ βοις τὴν ἐμὴν σκευὴν πᾶσαν, καὶ ὀρθὺς, μετὰ τοῦ-
„ το ἵζοιο ἐς τὸν ἐμὸν θρόνον, καὶ ἐπειτα ὁ κοίτη
„ τῇ ἐμῇ κατυπνώσειας". Ξέρξης μὲν ταῦτά οἱ ἔλε-
γε. Ἀρτάβανος δὲ [a] οὐ τῷ πρώτῳ οἱ κελεύσματι
1 πειθόμενος, οἷα οὐκ ἀξιεύμενος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον ἵζεσθαι, τέλος ὡς ἠναγκάζετο, εἶπας τάδε, ἐποίεε τὸ κελευόμενον. [b] „ Ἴσον ἐκεῖνο, ὦ βασιλεῦ,
„ παρ' ἐμοὶ κέκριται, φρονέειν τε εὖ, καὶ τῷ λέ-
5„ γοντι χρηστὰ ἐθέλειν πείθεσθαι· [c] τά σε καὶ ἀμ-
„ φότερα περιήκοντα, ἀνθρώπων κακῶν [d] ὁμιλίαι
„ σφάλλουσι· κατάπερ τὴν πάντων χρησιμωτάτην
„ ἀνθρώποισι θάλασσαν, πνεύματα φασὶ ἀνέμων
„ ἐμπίπτοντα, οὐ περιοράν φύσει τῇ ἑωυτῆς χρῆ-
σθαι· ἐμὲ δὲ ἀκούσαντα πρὸς σεῦ κακῶς, οὐ το-
„ σοῦτον ἔδακε λύπη, ὅσον γνωμέων δύο [e] προκειμε-
„ νέων Πέρσῃσι, τῆς μὲν, ὕβριν [f] αὐξανούσης, τῆς
„ δὲ, καταπαυούσης, καὶ λεγούσης ὡς κακὸν εἴη δι-
„ δάσκειν τὴν ψυχὴν πλέον τι [g] δίζησθαι αἰεὶ ἔχειν
τοῦ παρεόντος· [h] τουτέων προκειμενέων τῶν γνω-
„ μέων, ὅτι τὴν [i] σφαλερωτέρην σεωὐτῷ τε καὶ Πέρ-
„ σῃσι ἀναίρεο· νῦν ὦν, ἐπειδὴ [k] τέτραφαι ἐπὶ τὴν
„ ἀμείνω, φῆς τοι μετιέντι τὸν ἐπ' Ἕλληνας στόλον,
„ ἐπιφοιτᾷν ὄνειρον θεοῦ τινὸς πομπῆ, οὐκ [l] ἐῶντά σε
καταλύειν τὸν στόλον· ἀλλ' οὐδὲ ταῦτά ἐστι θεῖα,
„ ὦ παῖ· σύντομα γὰρ τὰ [m] ἐς ἀνθρώπους πεπλανη-
„ μένα, τοιαῦτά ἐστι οἷά σε ἐγὼ διδάξω, ἔτεσι σεῦ
„ πολλοῖσι πρεσβύτερος ἐών· πεπλανῆσθαι αὐταὶ μά-
„ λιστα

a Οὐ τῷ πρώτῳ οἱ κελ. *Arcb. V.*, in *Paſ. Ask.* κελεύματι. *b* *Stobaeus* exſcripſit Serm. III. p. 42. et *Euſtatb.* ad *Hom.* p. 238, 19. *c* *Med. Paſ. Ask.* et Fragm. *Paris.*, in quo πέρι ἤκοντα· ceteri τάδε καὶ. *d* *Med. Arcb. Paſ. V. Ask.* Fragm. *Paris. Valla*, olim ὁμιλίη. *e* *Paſ. Ask. Med.*, προκειμένων alii. *f* *Med. Paſ. Ask.*, αὐξούσης olim, nullo diſcrimine. *g* Διζήσθαι *Arcb.*, in aliis διζέσθαι, etiam in *Stobaeo* Serm. x. p. 131., ubi καὶ ἔχειν, loco ἀιεὶ ἔχ. *h* Τουτέων τῶν *Arcb.*, tum προκειμενέων τῶν *Paſ.*, ante προκειμένων. *i* Σφαλερωτάτην *Arcb. V. Ask. Steph.* margo. *k* Τέτραφθαι *Arcb.* *l* Ἐῶντα *Steph.* ora *Ask. Arcb. V. Paſ.*, prius ἐῶντος. *m* *Euſtatb.* ad *Hom.* p. 48, 28. reſpexit.

100. Οὐ τῷ πρώτῳ οἱ κελεύσματι] Sermonem adauxi: Caſus ex verbali pendet ſubſtantivo, ut τῷ θεῷ ὑπηρεσίᾳ in *Platon.* Apolog. p. 30. A., τὰ Ἑλένης καὶ Μενέλεω Τηλεμάχῳ δῶρα *Dion. Chrys.* Or. VII. p. 117. C., ἐπίθεσις τῇ βασιλείᾳ τῶν Σύρων *Strabon.* XVI. p. 1092. A. His ſimilia Cl. *Dukerus* ad *Thucyd.* V, 46. VII, 50. VIII, 21. De κελεύματι, quod in ſchedis, ſuperius L. IV, 141. Cunctabatur fortaſſe in regio ſolio ſedere Artabanus, quoniam Perſis *in ſella regis conſedisſe capitale foret*, Alexandro ap. *Curtium* VIII, 4. auctore.

3. Ἴσον ἐκεῖνο, ὦ βασιλεῦ &c.] Sive Homericae ſeu Heſiodeae ſimillima putetur Artabani haec profeſsio, memorabilis est, *Th. Gatakeri* eruditisſima illuſtratione ad *Antonin.* Imp. L. IV, 12. cohoneſtata, et *I. G. Graevii* ad *Heſiodi* Ἔργ. v. 294. Mox τά σε καὶ ἀμφότερα πέρι ἤκοντα ex Fragm. *Paris.* laudem meretur. Vide L. VI, 86, 2. Κακῶν ἀνθρώπων ὁμιλίαι σφάλλουσι reſpondet Paullino Epiſt. ad *Corintb.* prior. C. XV, 33., ubi *Wetſtenius* plena manu.

3. Ἴσον ἐκεῖνο —— παρ' ἐμοὶ κέκριται] Quae *Stobaeus* deſcripſit p. 42., Herodotea *Gatakerus* comparavit cum nobiliſsimo *Heſiodi* dicto Ἔ. κ. Ἡ. v. 291, 293., ad *M. Antonin.* IV, 12. conf. *Graevius* ad *Ciceron.* pro Pub. Sextio c. 40. —— Proxima, qualia legit *Valla*, *Gronovius* egregie reſtituit: τά σε καὶ ἀμφότερα περιήκοντα ἀνθρώπων κακῶν ὁμιλίαι σφάλλουσι· eadem alibi ſemel *Herod.* verbum περιήκειν adhibuit ſtructura VI. p. 359, 8. τοῦτον τὸν ἄνδρα φαμὲν τά τε ἄλλα πάντα περιήκειν τὰ πρῶτα, καὶ δὴ καὶ ἀκούειν ἄριστα δικαιοσύνης πέρι. Verbum Σφάλλειν, *Euripidi* frequentatum, veteribus ſemper adhibitum activa virtute, proprie notat id ipsum quod Latinum *fallere* in istis *Livii* XXI, c. 36, 7. *lubrica glacie non recipiente veſtigium, et in prono citius pedes fallente.* Sic emendarunt *I. F. Gronov.* et *A. Drakenborch.* VALCKEN.

7. Κατάπερ τὴν —— θάλασσαν] Ad multitudinem transtulerunt oratores, natura ſua maris inſtar tranquillam, demagogorum ſtabellis tanquam ventis procelloſis facile concitandam: Herodotea horumque ſimilia *I. F. Gronov.* attulit ad ista *Livii* XXVIII, c. 27., *multitudo omnis ſicut natura maris per ſe immobilis est, venti et aurae cient, ita aut tranquillum aut procellae in vobis ſunt. Dioni Chrys.* III, p. 44. C. imperium populare dicitur ποικίλη καὶ παντοδαπὴ φορὰ πλήθους οὐδὲν εἰδότος ἁπλῶς, ταραττομένου δὲ ἀεὶ καὶ ἀγριαίνοντος ὑπὸ ἀκολάστων δημαγωγῶν, ὥσπερ κλυδῶνος ἀγρίου καὶ χαλεποῦ, ὑπὸ ἀνέμων σκληρῶν μετὰβαλλομένου. VALCKEN.

16. Τὴν σφαλερωτέρην σεωὐτῷ] Non minus adcommodate τὴν σφαλερωτάτην Codicum priſcorum. Potest utrumque blandiri, ſi vel poſterius pro comparato habeatur. Magnus Animadverſor ad *Athen.* XIII, 1. hoc pro uſu excitavit Thaliae C. 119. ὃς καὶ ἀλλοτριώτατος τοι τῶν παίδων καὶ ἧσσον κεχαρισμένος τοῦ ἀνδρός ἐστι. Clarisſime *Euripid.* Andr. v. 6. Νῦν δ' οὔτις ἄλλη ΔΤΣΤΤΧΕΣΤΑΤΗ γυνὴ Ἑμοῦ πέφυκεν. Sed vide *Abreſchium* Dil. Thucyd. p. 514.

19. Οὐκ ἐῶντά σε καταλύειν] Verius hoc videtur, ſiquidem *inſomnium* ſpectat: nam quamvis τὸ ὄνειρον depoſitum ſupra, τὸν ὄνειρον tamen C. 18. atque alibi uſurpavit. Iam τὰ ἐς ἀνθρώπους πεπλανημένα in *Vallae* Latinis, *quae adeuntia homines fruſtrantur*, latius porriguntur et iterum deinceps. Errantia ſunt et *vaga ſomnia* in Theb. X, 106. *Papinii Statii.* Illuſtres *Homeri* Odyſs. T, 561. verſus non exſcribo.

19. Θεοῦ τινος πομπῇ, οὐκ ἐῶντος] Hoc a correctoribus potius exſpectandum, quam quod margo praebet *Stepb.* lectum *Vallae*, οὐκ ἐῶντα σε καταλύειν τὸν στόλον ad remotius ὄνειρον referendum: ſic ſupra c. 15., ἐπιφοιτῶν ὄνειρον φαντάζεταί μοι, οὐδαμῶς συνεπαινέον ποιέειν με ταῦτα· νῦν δὲ καὶ διαπειλῆσαν· more Homerico τὸ ὄνειρον noſter dixit et τὸν ὄνειρον. —— Quam paulo putabat inferius inſerendam vir Doctus, mihi praepoſitio, ſaepius e ſcribendi compendio ſic depravata, latere videbatur in prima verbi ſyllaba, ſcribendumque adeo: περιπλανᾶσθαι αὐταὶ μάλιστα ἐώθασι αἱ ὄψιες τῶν ὀνειράτων τά τις ἡμέρης φροντίζει —— *quae in vita uſurpant homines, cogitant, curant, vident. Quaeque aiunt vigilantes agitantque, ea ſi cui in ſomno accidant Minus mirandum est: Accius* in Bruto apud *Ciceron.* de Div. I, c. 22. —— ſequitur apud *Herod.* ταύτην τὴν στρατηλασίην καὶ τὸ κάρτα εἴχομεν μετὰ χεῖρας· ut ſupra c. 5., τάπερ ἐν χερσὶν ἔχεις· et I, c. 35. *quum tantum belli in manibus eſſet*, *Liv.* IV, c. 57. *quamcunque rem habent in manibus*, *Cic.* Tuſc. V, c. 7. Longe frequentius obvium ἔχειν τι μετὰ χεῖρας quo hic ſenſu rarius occurrit pro *rem animo agitare*, vel *re quadam occupatum eſſe*, de Themiſtocle *Thucyd.* I, c. 138., ἃ μετὰ χεῖρας ἔχοι καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε. VALCKEN.

Obtemperans tamen Xerxi in ſomnis videt eadem, quæ ille, cum verbis trucibus et minis circa oculos,

„ λιτα ἐώθασι [a] αἱ ὄψιες τῶν ὀνειράτων, τά τις ἡμέ-
„ ρης φροντίζει· ἡμεῖς δὲ τὰς πρωτοῦ ἡμέρας ταύτην
„ τὴν στρατηλασίην καὶ τὸ κάρτα εἴχομεν μετὰ χεῖ-
„ ρας· εἰ δὲ [b] ἄρα μὴ ἔστι τοῦτο τοιοῦτο οἷον ἐγὼ
„ διαιρέω, ἀλλά τι τοῦ θεοῦ μετέχον, σὺ πᾶν αὐτὸ
„ συλλαβὼν εἴρηκας· [c] φανήσεται γὰρ δὴ καὶ ἐμοὶ ὡς
„ καὶ [d] σοὶ διαχελευόμενον· φανῆναι δὲ οὐδὲν μᾶλλον
„ μοι ὀφείλει ἔχοντι τὴν σὴν ἐσθῆτα, ἢ οὐκὶ τὴν ἐμήν·
„ οὐδέ τι μᾶλλον ἐν κοίτῃ τῇ σῇ ἀναπαυομένῳ, ἢ οὐ
„ καὶ ἐν τῇ ἐμῇ· εἴπερ γε καὶ ἄλλως ἐθέλει φανῆναι·
„ οὐ γὰρ δὴ ἐς [e] τοσοῦτό γε εὐηθείης ἀνήκει τοῦτο
„ [f] ὁ, τιδήκοτέ ἐστι τὸ ἐπιφαινόμενόν τοι ἐν τῷ
„ ὕπνῳ, ὥστε δόξει, ἐμὲ ὁρᾶν, σὲ εἶναι, τῇ σῇ ἐ-
„ σθῆτι τεχμαιρόμενον· εἰ δὲ ἐμὲ μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ
„ ποιήσεται, οὐδὲ ἀξιώσει ἐπιφανῆναι, οὔτε ἣν τὴν
„ ἐμὴν ἐσθῆτα ἔχω, οὔτε ἣν τὴν σὴν, [g] σὲ δὲ ἐπιφοι-
389 „ τήσειν· τοῦτο [h] μαθητέον ἤδη ἔστι· εἰ γὰρ δὴ [i] ἐπι-
„ φοιτήσειέ γε συνεχέως, φαίην ἂν καὶ αὐτὸς θεῖον
„ εἶναι· εἰ δέ τοι οὕτω [k] δεδόκηται γίνεσθαι, καὶ οὐκ
„ οἷά τε αὐτὸ παρατρέψαι, ἀλλ' ἤδη [l] ἴημι ἐν κοί-
„ τῃ τῇ σῇ κατυπνώσαι, φέρε, τυτέων ἐξ ἐμεῦ
„ [m] ἐπιτελευμένων, φαίνεο καὶ ἐμοί· μέχρι δὲ τυ-
„ του τῇ παρειόσῃ γνώμῃ [n] χρήσομαι". Τοσαῦτα
εἴπας Ἀρτάβανος, [o] ἐλπίζων Ξέρξεα ἀποδέξειν λέ-
γοντα οὐδέν, ἐποίεε τὸ κελευόμενον· ἐνδὺς δὲ τὴν Ξέρ-
ξεω ἐσθῆτα, καὶ [p] ἑζόμενος ἐς τὸν βασιλήιον θρόνον,
ὡς μετὰ ταῦτα κοίτον ἐποιέετο, ἦλθέ οἱ κατυπνωμέ-
νῳ τὠὐτὸ ὄνειρον τὸ καὶ παρὰ Ξέρξεα ἐφοίτα· [q] ὑπερ-
στὰν δὲ τοῦ Ἀρταβάνου, εἶπε, [r] „ Ἆρα σὺ δὴ κεῖνος
„ ἦς ὁ ἀποσπεύδων Ξέρξεα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλ-
„ λάδα, ὡς δὴ κηδόμενος αὐτοῦ, ἀλλ' οὔτε ἐς τὸ με-
„ τέπειτα, οὔτε ἐς τοπαραυτίκα τῶν καταπρῳξέαι,
„ ἀποτρέπων τὸ [s] χρεὼν γενέσθαι. Ξέρξεα δὲ τὰ δεῖ
„ ἀπικουσόμενα παθέειν αὐτῷ ἐκείνῳ δεδήλωται".
Ταῦτά τε [t] δὴ ἐδόκεε Ἀρτάβανος [u] τὸν ὄνειρον ἀπει-
λέειν, καὶ θερμοῖσι σιδηρίοισι ἐκκαίειν αὐτοῦ μέλλειν

niorum viſa plerumque fruſtrari ob ea quæ quis per diem mente agitat, nos autem nudiustertius expeditionem hanc et quidem vehementer agitavimus. Quod ſi hoc non 3
est cuiusmodi ego diſcutio, ſed aliquid divini particeps, tu ipse omnia in verbis tuis comprehendiſti, apparebit enim et mihi ita, ut tibi, iubens. Verum nihilo magis apparere mihi debet tuum amictum gerenti, quam etiam non meum: neque magis quieſcenti in tuo toro quam non et in meo: ſi etiam alias vult ſe exhibere. Neque enim eo veſaniæ pervenit illud quicquid est, quod ſeſe obtulit tibi in ſomnis, ut me cernens putet eſſe te, ducto e veſtibus argumento. Id autem ſi me contemptui habebit, profecto nec aſpectu ſuo dignabitur, ſive mea geram veſtimenta, ſive tua, ſed te adibit; quod iam animadvertendum erit. Nam ſi frequentius accesſerit, ipse quoque fateterer divinum eſſe. Ceterum ſi ita tibi agendum videtur, neque id revocari potest, en ad cubandum in tuo cubili pergo. Age, mihi quoque, quum ista fecero, appareat: hac tantum condicione tuæ ſententiæ acquieſcam. Hæc loquutus 17
Artabanus, qui ſperaret probaturum ſe Xerxem dicere nihil, iuſſa exequutus est. Et quum induta ſibi Xerxis veſte, regali ſolio reſedisſet, moxque cubitum iviſſet, idem inſomnium dormienti adfuit, quod Xerxem adierat, eique ſuperadſtans, ita inquit, Tune ille es qui feſtinantem bellare contra Græciam Xerxem detines, tanquam eius curam gerens? Tu neque in futurum neque in præſens inpune feres, qui diſſuades id quod debet contingere. Quid autem Xerxem pati neceſſe ſit, dicto non audientem, ei ipſi demonſtratum est. His 18
verbis Artabano viſa est illa viſio in ſomnis minitari, candentibusque ferramentis conari

τοὺς

[a] Ὄψιες ὀνειράτων *Arcb. V.* [b] Ὅραμα *Arcb.*, tum τοῦτο τοιοῦτον aut τοιοῦτο *Med. Paſ. Ask. V. Arcb.*, antea τοῦτο τοιόνδε. Porro διαιρέω *M. Paſ. V. Ask. Arcb.*, διαιρῶ *Ald.* aliique. [c] Φανήτω ora *Steph. Paſ. Brit.*, φανεῖται γὰρ καὶ ἐμοὶ *Arcb. Vind.*, καὶ ἐμοὶ etiam *Paſ. Ask.*, κἀμοὶ alii. [d] Σὺ *Paſ. Brit.* [e] Τοσοῦτόν γε *Arcb. V.* [f] Ὅτιδη iidem. [g] Σὲ δὲ *Eton. Arcb. Valla.* Antea οὐδέ. [h] Ἤδη μαθ. *Arcb. Paſ. Ask.*, qui poſteriores cum *Med.* ἔσαι, in aliis ἐσί. [i] Ἐπιφοιτήσειέ γε *Arcb. Paſ. Ask.*, recte. ultima vocula deerat. [k] *Med. Arcb. Paſ. Ask.*, antea δέδοκται· mox αὐτὸ παράτρ. *Arcb. Valla*, prius αὐτῷ. [l] Ἦ ἐμὲ *Paſ. Ask. Med.* [m] Ἐπιτελλόμ. *Arcb.* [n] Μὴ χρήσομαι *Vind.*, paullo antea φανεῖται *Arcb.* [o] *Med. Arcb. V. Ask. Paſ.*, prius νομίζων· plerique etiam Ξέρξην, et ſaepe in ſeqq. [p] Ἰζόμ. *Paſ.* [q] Exſcripſit *Euſtath.* ad *Homer.* p. 167, 15. Ἀρταβάζου per errorem legens. [r] Σὺ δὴ ἐκεῖνος εἷς *Arcb. V.*, εἷς quoque *Ask.*, bene omnino. Porro εἶπε τάδε *Ald. Paris A. B. Brit.*, τάδε non norunt *Med. Ask. Paſ.* [s] Χρεὸν *Arcb. Paſ.* Vid. *Euſtath.* in *Hom.* pag. 166, 8. non nihil errantem. Mox τὸν μὲν δὴ Ξέρξην *Arcb.* [t] Reſpuunt *Arcb. V. Paſ.*, tum ὁ Ἀρτ. *Arcb.* [u] Τὸ *Paſ.*, mox σιδηρίοισι *Arcb.* recte: reliqui σιδηρείοισι.

27. Εἰ δ' ἄρα μὴ ἔστι] Egregie aptum est ad fraudem ὅραμα *Arcb.*, de viſis per quietem in *Macrobii* Somn. Scipion. I, 3. atque aliis. Series hinc excludit librarii commentum. Οἷον ἐγὼ διαιρέω optime, *quale ego eſſe ſtatuo*, interpretabatur Cl. *Lamb. Bos* Obſerv. Critic. C. 6., hoc nomine vituperationem per figuras non meritus.

39. Σὲ δὲ ἐπιφοιτήσει] Non offendor repetitis, quas vir doctus inducendas iudicabat, negationibus: earum in iteratione nihil inſoliti praeterque morem. Cohaerentia orationis, οὐδὲ ἐπιφοιτήσει reſpuente, angor. Quod expreſſi plene ſatisfacit, aeſtusque ſedat. Itaque *Laurentii* Latina reduxi, ex bonis Graecis bona. Falſus ſi ſum, quod nolim, duces ac ſocios *Th. Gale*, *Corn. de Pauw* et *Valckenarium* habeo.

39. Οὐδὲ ἐπιφοιτήσει] Quam praebet *Galeus* Codicum lectionem, σὲ δὲ ἐπιφοιτήσει, hanc poſtulant vicina: εἰ δὲ ἐμὲ μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιήσεται, —— σὲ δὲ ἐπιφοιτήσει, (*Valla* necdum interpolatus, *ſed te adibit:*) τοῦτο μαθητέον ἤδη ἔστι· εἰ γὰρ δὴ ἐπιφοιτήσειε συνεχέως, φαίην ἂν καὶ αὐτὸς θεῖον εἶναι· in istis nihil praeterea novandum puto; in proxime ſequentibus, εἰ δέ τοι δέδοκται γίνεσθαι, καὶ οὐκ οἷά τε αὐτὸ παρατρέψαι· ſic ſcribi malim quam αὐτῷ, ſicut vulgatur, vel αὐτὰ, quae viri Docti est coniectura. VALCKEN.

42. Οὕτω δεδόκηται] Receptius in Muſis δέδοκται· nec illud propterea reiiciendum. *Pindarus* Nemeon. V, 33. ἢ σιδηρίταν ἐπαινῆσαι πόλεμον ΔΕΔΟΚΗΤΑΙ. Nititur veritate αὐτὸ παρατρέψαι ex *Arcb.*, aſsecutusque est coniectando *Reiskius* et *Abreſchius*. Quod ſequitur ἢ ἐμὲ loco ἴημι in ſcriptis quibusdam, explicat vir Celeb., ſed ita ut indoctior atque incertior abeas. Scribarum ego errorem arbitror.

50. Κοῖτον ἐποιέετο] Nihil in dictione deſidero: namque κοῖτον ἐκτέετο, loco ἐφέρετο, quod non nemini in mentem venit, ſe non commendat. Ecce tibi ex Vit. *Homeri* C. 31. καὶ τότε μὲν τὴν ΚΟΙΤΗΝ αὐτοῦ ΕΠΟΙΗΣΑΤΟ. Quo in genere κοῖτον et κοίτην non differre ex L. V, 20. conſtat. In conſequentibus Σὺ δὴ κεῖνος εἷς ὁ — irato bene congruit.

55. Καταπρῴξεαι] Laurentii *conſideras* per editiones male vagabatur. Vide *Valckenarium* ad L. III, 36. Statim θερμοῖσι σιδηρίοισι optime *Arcb.*: Ὀβολοὶ σιδήρεοι L. II, 135. priſtinum non adiuvant. Σιδήρια enim ſunt ferramenta L. III, 29. IX, 36., *Platoni* Gorg. p. 300. &c.

59. Θερμοῖσι σιδηρείοισι] Scribendum σιδηρίοισι· nam ἡ σιδηρουργία, σιδηρεῖον dicebatur; *ferramentum* σιδήριον· σιδήρια λιθουργικὰ habet *Pollux* VII, 125. et τοιχωρύχων σιδήριον. *Suidas*: Σιδήριον, τὸ μικρὸν, ὑποκοριστικῶς διὰ τοῦ ι.

He-

ri oculos ipsius exurere. Quare vehementer exclamans Artabanus exiluit, et sedens prope Xerxem, ubi obversatam sibi in somnis visionem expositi, secundo loco hæc inquit: Equidem, rex, ego, utpote homo, qui multa iam videram et magna negocia cecidisse sub inferioribus, non sinebam te omnia ætati indulgere, gnarus rem esse malam multa concupiscere, memoria tenens expeditionem Cyri contra Massagetas quemadmodum cecidisset; etiam reminiscens, quomodo actum fuerit cum exercitu Cambysis contra AEthiopes: qui etiam cum Dario militavi adversus Scythas. Hæc sciens ego, sentiebam te, si quiesceres, ab omnibus hominibus pro beato celebratum iri. Sed quoniam divinus quidam instinctus est, et Græcos clades quædam, ut videtur, missa divinitus manet, ego quoque et ipse mutor, ac sentio aliter. Tu vero quæ divinitus missa sunt, indicato Persis, iubetoque, ut iis quæ ad apparatum pertinentia prima præceperas, operam dent. Ita autem agito, ut nihil tuorum, deo tribuente, desit. His dictis, et elatis ea visione animis, simulatque dies extitit, ibi confestim et Xerxes hæc Persis exponit, et Artabanus, quem constabat prius solum omnium fuisse dehortatum, tunc palam exhortabatur. Post hæc ineunti expeditionem
19 Xerxi tertium in somno visum oblatum est: quod magi auditum, coniectarunt ad universam terram pertinere, portendereque omnes homines Xerxi servituros: visum autem tale erat: Videbatur sibi Xerxes surculo oleagino coronatus esse, cuius oleæ ramis universa tellus occuparetur, et mox coronam capiti circumdatam evanescere. Hæc magis interpretando illuc trahentibus, et Persis congregatis, sine mora quilibet eorum ad suam præfecturam digressus, omni studio incubuit ad exequenda iussa, certantes dona quæ proposita fuerant obtinere.
20 Xerxes autem ita copias militares suscitavit, ut omnem continentis locum scrutaretur, siquidem a debellata AEgypto per totum quadrien-

τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ ὃς, ἀμβώσας μέγα [a] ἀναθρώσκει, καὶ παριζόμενος Ξέρξῃ, ὡς τὴν ὄψιν οἱ τοῦ ὀνείρου διεξῆλθε ἀπηγεόμενος, δευτερά οἱ λέγει τάδε· „ Ἐγὼ μέν, ὦ βασιλεῦ, οἷα ἄνθρωπος [b] ἰδὼν ἤδη πολλά τε καὶ μεγάλα πεσόντα πρήγματα ὑπὸ ἡσσόνων, οὐκ [c] ἔων σε τὰ πάντα τῇ ἡλικίῃ εἶχεν· ἐπιστάμενος ὡς κακὸν εἴη τὸ πολλῶν ἐπιθυμέειν· [d] μεμνημένος μὲν τὸν ἐπὶ Μασσαγέτας Κύρου στόλον ὡς ἔσχηξε, μεμνημένος δὲ καὶ τὸν ἐπ' Αἰθίοπας [e] τοῦ Καμβύσεω, συστρατευόμενος δὲ καὶ Δαρείῳ ἐπὶ Σκύθας· ἐπιστάμενος [f] ὧν ταῦτα, γνώμην εἶχον, „ [g] ἀτρεμίζοντά σε μακαριστὸν εἶναι πρὸς πάντων ἀνθρώπων. ἐπεὶ δὲ δαιμονίη τις γίνεται ὀργὴ, καὶ Ἕλληνας, ὡς ἔοικε, φθορή τις καταλαμβάνει θείλατος, ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς τράπομαι, καὶ τὴν γνώμην μετατίθεμαι· σὺ δὲ σήμηνον μὲν Πέρσῃσι τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ πεμπόμενα, χρῆσθαι δὲ κέλευε τοῖσι ἐκ [h] σέο πρώτοισι προειρημένοισι ἐς τὴν παρασκευήν· ποίει δὲ οὕτω ὅκως τοῦ θεοῦ παραδιδόντος, τῶν σῶν [i] ὑποδεήσῃ μηδέν". Τοιούτων λεχθέντων, ὑπαΐσσουσι ταῦτα ἐπαρθέντες τῇ ὄψει, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, Ξέρξης τε [k] ὑπερετίθετο ταῦτα Πέρσῃσι· καὶ Ἀρτάβανος, ὃς πρότερον ἀποσπεύδων μοῦνος ἐφαίνετο, τότε ἐπισπεύδων φανερὸς ἦν. Ὡρμημένῳ δὲ Ξέρξῃ [l] στρατηλατέειν, μετὰ ταῦτα τρίτῃ ὄψις ἐν τῷ ὕπνῳ ἐγένετο, τὴν οἱ μάγοι ἑρμηνεύσαντες, φέρειν τε ἐπὶ πᾶσαν γῆν, δουλεύσειν τέ οἱ πάντας ἀνθρώπους. ἡ δὲ ὄψις ἦν ἥδε· ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἐστεφανῶσθαι ἐλαίης θαλλῷ· ἀπὸ δὲ τῆς ἐλαίης τοὺς κλάδους γῆν [m] πᾶσαν ἐπισχεῖν· μετὰ δὲ, ἀφανισθῆναι περὶ τῇ κεφαλῇ κείμενον τὸν στέφανον· χρησάντων δὲ [n] ταύτῃ τῶν μάγων, Περσέων τε τῶν συλλεχθέντων, αὐτίκα πᾶς ἀνὴρ ἐς τὴν ἀρχὴν τὴν ἑωυτοῦ ἀπελάσας, εἶχε προθυμίην πᾶσαν ἐπὶ τοῖσι [o] εἰρημένοισι, θέλων αὐτὸς ἕκαστος τὰ προκείμενα δῶρα λαβεῖν. Καὶ Ξέρξης τοῦ στρατοῦ οὕτω ἐπάγεσθαι ποιέεται, χώρον πάντα ἐρευνῶν τῆς ἠπείρου· ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου ἀλώσιος, ἐπὶ μὲν τέσσερα

390

a Θρώσκει, sed in margine ἀνὰ, tanquam varians scriptura *Arcb.*, ἀνθρώσκει *Pasf.* *b* *Med. Arcb. Pasf. Vind. Ask. Paris. B. Stobaeus* Serm. x. p. 130., optime: antea ἰδὼν τε πολλὰ καὶ, *Valla* ὑπὸ ἡσσόνων verterat *sub Hesfonibus*, ridicule. *c* Ἐῶ *Stob.* *d* Μιμνησκόμενος ora *Steph. Pasf.* et mox: μεμνησκόμενος *Ask.*, in *Med.* μεμνησμένος. *e* Τὸν *Arcb. Pasf.* *f* Desit utrique et *Ask.* *g* Haec attigit *Eustath.* Hom. p. 201, 16. *b* Σεῦ *Arcb. V.*, nec male. *i* Ἐνδεήσει *Arcb.*, non praeter usum, de quo Cl. *Valcken.* ad Phoenisf. v. 93., tum τουτ. δὲ *Pasf.* *k* Ὑπετίθεε *Arcb. Vind.*, prave. *l* Στρατεύειν *Arcb. V.*, quae glossa. *m* Omittunt ambo illi πᾶσαν. *n* Ταῦτα *Pasf.* *o* *Med. Ask. Pasf. Arcb. Vind. Paris. B.*, olim ἀνειρημένοισι.

Herod. IX, c. 36., ἐσενειχθέντος ὡς σιδηρίου ἐκράτησε. —— Quod sequitur Ionicum ἀμβώσας restituendum arbitror in libello de Syria Dea inter *Lucianeos* T. III. p. 471, 88. pro θαμβώσας: illinc receptum fuit in Indicem Graecis inusitatum θαμβόω. VALCKEN.

63. Οἷα ἄνθρωπος ἰδὼν ἤδη] Ubi descripsit ista *Stobaeus* p. 130., cepit multo rectius pleraque *Gesner.* quam ceperat *Valla*, turpitur hallucinatus in vicinis; μεγάλα πεσόντα πρήγματα ὑπὸ ἡσσόνων; vel potius ἐσσόνων optime *H. Steph.* interpretatur: ista proximum accedit hoc *Thucyd.* II, c. 89, 6., πολλὰ δὲ καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν ὑπὸ ἐλασσόνων τῇ ἀπειρίᾳ, ἔστι δὲ ἃ καὶ τῇ ἀτολμίᾳ. —— In proximis, τῇ ἡλικίῃ εἶκειν longe aliter est accipiendum ac L. V, c. 19., σὺ μὲν, ὦ πάτερ, εἶκε τῇ ἡλικίῃ ubi de patre sene Macedo loquitur Alexander; hic Artabanus fratris filium Regem τὰ πάντα τῇ ἡλικίῃ εἶκειν, *prorsus morem gerere* nolebat *iuvenilis aetatis cupiditati*, qua coecatus amplificare desiderabat imperium: hoc obscurius indicatum voluisse sequentia monstrant, ὡς κακὸν εἴη τὸ πολλῶν ἐπιθυμέειν. Εἴκειν in talibus notat animi concitati motibus velut imperiosis dominis morigerum *cedere:* Achilles *Homero* pingitur ut leo, μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ Εἴξας, Il. Ω, 42. *Eustath. istis*, ait, εἶκειν δοκεῖ ὅσα καὶ δισπέτειας ἐγκελευομένοις αὐτῷ· *Eurip.* Helena v. 79., Ἥμαρτον· ὀργῇ δ' εἶξα μᾶλλον ἢ μ' ἐχρῆν· εἴκουσας κάκῃ *Platoni* restituit *H. Steph.* Schediasm. I, c. 23. VALCKEN.

72. Ἀτρεμίζοντα] *Bellis superfedentem*; qua quidem mente principes ipsi se et cives beare solent. Κῦρον οὐκ ἀτρεμίζοντα, bella ex bellis cientem L. I, 190. descripsit. Verissime *Philo Iud.*, alia etsi in re, de Septen. p. 1186. A. ἐν μέρει δ' ΑΤΡΕΜΙΖΟΝΤΕΣ ἑτοιμότερα καὶ εὐκινητότερα τὰ τοῦ σώματος ἴσχωσι μέρη. Illa autem φθορὴ θείλατος, sed Persas adflictura, tragica *AEschyli* dictione pingitur in Pers. v. 102. &c.

99. Ἐπὶ μὲν τέσσερα ἔτεα πλήρεα] Testis *Thucydides* est L. I, 18. decimo a Marathonia pugna anno Xerxem expeditionem in Graecos suscepisse: *Plato* L. III. de Leg. p. 698. C. σχεδὸν δέκα ἔτεσι *decem ferme annis* ante Salaminium praelium Persas et Athenienses in Marathonio campo committit. Hinc disfidium de intervallo temporis, quo certamen disiungitur utrumque, his decem, illis undecim annos probantibus. *Herodoti* calculos nos subducemus. Apparatum Darii ad novum in Graecos bellum triennalem signavit C. 1., adiungens quarto post Marathoniam pugnam anno AEgyptios descivisse: tum proximo ab eorum defectione Darium diem obiisse supremum C. 4.; qui quintus utique a praelio Marathonio. Sequuntur pleni quatuor

ρα ἕτεα πλήρεα παραστέετο στρατιὴν τε καὶ τὰ πρόσφορα τῇ στρατιῇ· πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ [a] ἀνομένῳ ἐστρατηλάτεε χειρὶ μεγάλῃ πλήθεος· στόλων γὰς τῶν ἡμεῖς ἴδμεν πολλῷ δὴ μέγιστος οὗτος ἐγένετο· ὥστε μήτε τὸν Δαρείου τὸν ἐπὶ Σκύθας παρὰ τοῦτον [b] μηδὲν φαίνεσθαι, μήτε τὸν Σκυθικὸν, ὅτε Σκύθαι Κιμμερίους διώκοντες, ἐς τὴν Μηδικὴν χώρην ἐμβαλόντες, σχεδὸν πάντα τὰ ἄνω τῆς Ἀσίης κατεστρέψαντο, ὀνέμοντο· τῶν εἵνεκεν ὕστερον Δαρεῖος ἐτιμωρέετο· μήτε κατὰ τὰ λεγόμενα τῶν Ἀτρειδέων ἐς Ἴλιον, μήτε [c] τὸν Μυσῶν τε καὶ Τευκρῶν, [d] τὸν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν γενόμενον· οἳ [e] διαβάντες ἐς τὴν Εὐρώπην κατὰ Βόσπορον, τούς τε Θρήϊκας κατεστρέψαντο πάντας, καὶ ἐπὶ τὸν [f] Ἰόνιον πόντον κατέβησαν, μέχρι τε Πηνειοῦ ποταμοῦ τοῦ πρὸς [g] μεσαμβρίης ἔλασαν. Αὗται [h] αἱ πᾶσαι, οὐδ' ἕτεραι πρὸς ταύτῃσι [i] γενόμεναι στρατηλασίαι, μίης τῆσδε οὐκ ἄξιαι· τί γὰς οὐκ ἤγαγε ἐκ τῆς Ἀσίης ἔθνος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης; κοῖον δὲ [k] πινόμενόν μιν ὕδωρ οὐκ ἐπέλιπε, πλὴν τῶν μεγάλων ποταμῶν; οἱ μὲν γὰς νέας παρείχοντο, οἱ δὲ ἐς πεζὸν ἐτετάχατο, τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο, τοῖσι δὲ ἱππαγωγὰ [l] πλοῖα, ἅμα στρατευομένοισι· τοῖσι δὲ ἐς τὰς γεφύρας μακρὰς νέας παρέχειν· [m] τοῖσι δὲ σῖτά τε καὶ νέας· καὶ τοῦτο μὲν, ὡς

driennium comparaverat exercitum, atque eius apparatum, quinto autem anno ineunte movit cum ingenti copiarum manu. Nam omnium quas novimus expeditionum hæc multo maxima extitit, adeo ut ad eam nihil fuisse videatur aut illa Darii adversus Scythas sumpta, aut illa Scythica, quæ Cimmerios insequens Medicam regionem invasit, ac pene omnia superiora Asiæ subegit ac tenuit; quo nomine Darius postea Scythas ivit ultum: neque ad illa quæ iactantur Atridarum adversus Ilium, aut illa ante Troica Mysorum Teucrorumque, qui per Bosporum in Europam transgressi, omnes Thraces in ditionem suam redegerunt, ad Ioniumque pontum descendentes, ad Peneum usque amnem, qui ad meridiem vergit, processerunt. Neque illæ omnes 21 expeditiones, neque aliæ præter has, cum una hac comparari merentur. Quam enim ex Asia gentem non duxit contra Græciam Xerxes? quæ aqua præter ingentes amnes potando non defecit? Alii namque naves præstabant; aliis ut peditatum, aliis ut equitatum, aliis ut navigia ad vectandos equos una militantibus, aliis ut naves longas in usum pontium præberent, iniunctum erat;

[a] Ἀναισιμομένῳ *Arch.* solus. [b] Μηδένα *Steph.* marg. *Arch. Brit. Pasf. Vind.*, quos sequantur, qui volent. [c] Τῶν *Arch.* [d] Τόν τε *Pasf. Ask.*, tum γενομένων *Arch.* [e] Διαβάντες τὴν Εὐρ. *Med. Pasf. Ask. Ald.* [f] Ἰόνιον *Arch. Ald. Hervag.*, Ἰώνιον Edd. alii et codices. [g] *Med. Ask. Pasf. V. Arch.*, antea μεσαμβρίην. [h] Οὐ πᾶσαι *Arch. Vind. Valla:* mox οὐδ' εἰ ἕτερ. *Med.*, in *Ask. Pasf.* καὶ οὐδ' εἰ ἕτ., omittunt alii εἰ illud. [i] Προσγενόμεναι *Pasf. Ask.*, in *Arch. V.* αἱ ante στρατηλ. defit et *Ask.*, recte. [k] *Med. Pasf. Ask. Paris. A.*, pronomen μὶν spernitur abs reliquis. [l] Πλοῖα στρατ., sine ἅμα *M. Pasf. Ask.* [m] *Arch. V. Pasf. Ask. Brit. Paris. A. B. Ald.*; τοῖσι δ' ἐς σῖτα *Med.* solus, et hic quidem spernendus.

tuor anni, a Xerxe, in comparandis ad Graecum bellum rebus absumti: πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ *volvente* sive *procedente anno* v., rex Persa expeditionem ingreditur, delatusque *Sardes* post iter longum interquiescit ac ibidem hiemem transigit C. 32., vere deinde ineunte Abydum proficiscitur C. 37. Unde consequens videtur, ut pro *Herodoti* rationibus Rex xi. post Marathoniam cladem anno in Europam moverit Graecosque. Certe *Iuliani* Imp. Or. i. p. 42. C. χρόνος ἐτῶν οὐκ ἐλάσσων δέκα, a Xerxe in belli adparatu insumtus, nunquam procedet, nisi Darii v. anni auxilio veniant, ex doctissimorum virorum *Petavii* et *Spanhemii* censura. Iunge *Duker.* ad *Thucydid.* i, 18., et, quem ille merito laudavit, *H. Alphenium* in Commentar. Chronolog. ad *Danielis* C. ix. Part. iii. C. 3.

non capior: Τὸν Μυσῶν innuit στόλον. Mox διαβάντες τὴν Εὐρώπην —— expedire vir Celeb. nititur; qui si cogitasset ultimam vocis praecedentis syllabam, uti saepe factum pulcre noverat, praepositionem ἐς devorasse, arcessitam haud probasset explicationem. Praepositio in huiusmodi transitu non spernitur L. ix, 6, 113. &c. Teucrorum Mysorumque in Europam traiectum repetit L. vii, 75.

1. Πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ ἀνομένῳ] *Arch.* ἀναισιμομένῳ laudibus *Th. Galeus* et *Ioseph. Wasse* Indicis Thucydidei Voc. Χεὶρ ferunt, restitutumque optant. Erit profecto Ionicae speciei, modo ἀναισιμουμένῳ formetur; hic valere utrum queat, dubito valde. Ἀναισιμοῦσθαι locum sibi capesit in rebus temporeque absolutis, veluti ii, 31. οὗτοι γὰρ συμβαλλομένῳ μῆνες εὑρίσκονται ΑΝΑΙΣΙΜΟΤΜΕΝΟΙ ἐξ Ἐλεφαντίνης πορευομένῳ ἐς τοὺς Αὐτομόλους, *bi enim* quatuor *menses computanti reperiuntur absoluti, ex Elephantina ad Automolos profecto*, et saepe alias apud *Portum.* Atqui annus quintus Xerxis procedebat duntaxat, ad finem nondum devolutus; τέσσερα ἔτεα πλήρεα, *pleni quatuor anni*, qui antecedunt, ita rem habere, clamant. Ἀνόμενον itaque ἔτος est volvens, cuius anni principio Xerxes expeditionem orsus fuit. Tale νέου ἤματος ἀνομένοιο *incboante die Apollon. Rb.* ii, 496. iii, 1339., et ἤνετο τὸ ἔργον Nostri i, 189. et viii, 71., in opere, quod continuo procedit et porrigitur. *Homerus* Il. K, 251. et *Eustatbius* consimiliter.

1. Πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ ἀνομένῳ] Hinc *Hesycb.* Ἀνομένῳ· ἀνυομένῳ· vetus ista verbi forma sic semper apud *Hesych.* redditur per alteram usu receptam, in Ἄνεται· Ἀνόντος· Ἄνων· Ἧνον· &c. *Suidas:* Ἄνοις ἀντὶ τοῦ ἀνύοις, Φρύνιχος· Vid. *Eustath.* in *Hom.* Od. B. p. 80, 2. et Miscell. Observ. v. p. 95, 96., sed quod illic vir Eruditissimus *Xenophonti* tribuit ex *Suida*, id ego velut minime Xenophonteum *Suidae* libenter reliquerim: habet et *Hesycb. Callimacheum* Ἄνην, et bis ἄνυσιν interpretatur. VALCKEN.

9. Μήτε τὸν Μυσῶν &c.] Si τῶν Μυσῶν volueris, oratio pendebit ex superioribus κατὰ τὰ λεγόμενα, tum, ut *Arch.*, τῶν πρὸ τῶν Τρ. γενομένων. Quibus equidem

13. Τὸν Ἰόνιον πόντον] Sic recte *Aldus* olim, uti L. vi, 127. ix, 91. Non nescio Cl. *Marklandi* observata ad *Maxim. Tyr.* Diss. xxxix. p. 723., certum tamen durat, veterum plerosque et soluta et ligata oratione Ἰόνιον πόντον sive πόρον et κόλπον maluisse. Mox τοῦ πρὸς μεσαμβρίης refingitur docti coniectura viri, τοῦ πρὸς Σαλαμβρίης, et auctoritate quidem *Tzetzae* Chil. ix. v. 707., Peneum, Onochoumque et Sperchium amnes *Salambriae* titulo a barbaris ferri, prodentis. Mihi talis opinatio errans est et vaga. Sequentia scribi cuperem, αὗται αἱ πᾶσαι, οὐδὲ αἱ ἕτεραι πρὸς ταύτῃσι γενόμεναι στρατηλασίαι. —— Sane οὐδ' εἰ *Med. Ask.* ab aliis proscribitur. Sequar proinde Codd. plurium consensionem.

14. Αὗται αἱ πᾶσαι, οὐδ' εἰ] Scriberem literis quae male videntur repetitae deletis: Αὗται αἱ πᾶσαι, οὐδὲ ἕτεραι πρὸς ταύτῃσι γενόμεναι στρατηλασίαι, μίης τῆσδε οὐκ ἄξιαι· delendum articulum censuit et *Reiskius*: οὐδ' εἰ ἕτεραι prodierat ex *Med. Reliquae* στρατηλασίαι πρὸς ταύτην μηδὲν ἐφαίνοντο, sive μίης τῆσδε οὐκ ἄξιαι, *indignae sunt, quae cum una ista comparentur:* scribi quoque potuit ab Herodot. μίῃ τῇδε οὐκ ἄξιαι συμβληθῆναι εἶσι· utriusque usus exempla collegit ex *Herod. Raphelius* in Ep. ad *Rom.* viii, v. 18. —— Vicinis voculam μιν ex *Med. Gronov.* interiecit, κοῖον δὲ πινόμενόν μιν ὕδωρ οὐκ ἐπέλιπε· in ceteris illa Codd. si non legitur, neque hic videbitur requiri. *Demosth.* c. Polycl. p. 674, 87., τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλιπεν· sic saepius apud *Herod.* simpliciter legitur; *aqua* ἐπέλιπε, *defecit*, et ἐπέλιπε τὸ ῥέεθρον, ubi *flumina* Persis narrantur *epota*: *Aristid.* T. i. p. 223., τὰ ἐκείνων ῥεύματα —— ὑπὸ Ξέρξῃ πάντα ἐπέλιπε· *Diodor.* i. p. 407., Φασὶ τοὺς ἀενάους ποταμοὺς διὰ τὴν τοῦ πλήθους συνέχειαν ἐπιλιπεῖν. Huius rei praeter ceteros Poëtae quoque Latini meminerunt. VALCKEN.

23. Καὶ τοῦτο μὲν, ὡς προσπταισάντων &c.] Vulgo vertuntur et sumuntur, acsi superiora respiciant, eaque unum propter Athon sint parata atque instructa. Laurentius, *quae triennio superiore praeparata erant*, alius, *eaque triennio praeparata* &c. Utrumque a

Scri-

erat; aliis ut frumentum et naves. Etenim propter Athon, ut in quo superior classis dum circumvehitur, afflictata fuerat, ex tribus ferme annis præparatio erat. Ad Elæuntem enim Chersonesi triremes habebant stationem, illincque omnes copiæ sub flagellis cœperunt Athon effodere, quum per vices alii aliis succederent, adiuvantibus etiam in effodiendo accolis montis: præpositis operi, Bubare Megabazi, et Artachæa Artæi filio, viris Persis. Est autem Athos mons ingens ac nobilis, in mare pertinens, ab hominibus cultus; qua ad continentem definit, habet speciem peninsulæ, et est isthmus duodecim fere stadiorum. Hæc planities, atque tumuli, e mari Acanthiorum ad mare quod est contra Toronen, non sunt magni. In hoc isthmo ubi Athos finitur, sita est urbs Græca nomine Sana. Quæ autem intra Sanam et intus in Atho sitæ sunt urbes, et quas tunc Persa ex continentibus insulanas facere aggressus est, sunt hæ, Dion, Olophyxus, Acrothoon, Thysſus, Cleonæ. Istæ quidem sunt urbes, quæ Athon obtinent. Hoc autem modo fodi placuit: barbari locum nationatim divisum circa Sanam urbem fune porrecto metientes posteaquam depressa alte erat fossa, illi quidem in imo versantes pergebant fodere, alii humum effossam assidue tradebant aliis super scalas stantibus: et isti excipientes deinceps aliis, dum ad summos perveniebatur, qui illam efferebant atque eiiciebant. Qua in re aliis quidem deruptæ et præcipites ripæ operis, præterquam Phœnicibus, duplum laborem præbebant: nam quum eandem facerent mensuram oris superioris et eius, quod erat inferius in fundo, id necesse fuit illis contingere. At Phœnices cum aliis in rebus, tum vero in illa prudentiam suam declaraverunt: quippe partem,

22

23

[a] προσπταισάντων τῶν πρώτων περιπλεόντων [b] περὶ τὸν Ἄθων, προετοιμάζετο [c] ἐκ τριῶν ἐτέων καὶ μάλιστα ἐς τὸν Ἄθων· ἐν γὰρ [d] Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ὥρμεον τριήρεες· ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενοι, ὄρυσσον [e] ὑπὸ μαστίγων παντοδαποὶ τῆς στρατιῆς, διάδοχοι δ' ἐφοίτων· ὄρυσσον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄθων κατοικημένοι. [f] Βουβάρης δὲ ὁ Μεγαβάζου, καὶ Ἀρταχαίης ὁ Ἀρταίου, ἄνδρες Πέρσαι, [g] ἐπεστάτεον τοῦ ἔργου. Ὁ γὰρ Ἄθως ἐστὶ ὄρος μέγα τε καὶ ὀνομαστόν, ἐς θάλασσαν κατῆκον, οἰκημένον ὑπὸ ἀνθρώπων· τῇ δὲ τελευτᾷ ἐς τὴν ἤπειρον τὸ ὄρος, χερσονησοειδές τε ἐστι, καὶ ἰσθμὸς ὡς δώδεκα σταδίων· πεδίον δὲ τοῦτο, καὶ κολωνοὶ οὐ μεγάλοι ἐκ θαλάσσης τῆς Ἀκανθίων, ἐπὶ θάλασσαν τὴν ἀντίον Τορώνης· ἐν δὲ τῷ ἰσθμῷ τούτῳ, [h] ἐς τὸν τελευτᾷ ὁ Ἄθως, Σάνη πόλις Ἑλλὰς οἴκηται· αἱ δὲ ἐντὸς Σάνης, ἐσω δὲ τοῦ Ἄθω οἰκημέναι, τὰς τότε ὁ Πέρσης νησιώτιδας ἀντὶ ἠπειρωτίδων ὥρμητο ποιέεσθαι, [k] εἰσὶ αἵδε, Δῖον, Ὀλόφυξος, [l] Ἀκρόθωον, Θύσσος, Κλεωναί· [m] πόλις μὲν αὗται αἱ τὸν Ἄθων νέμονται. Ὤρυσσον δὲ ὧδε· δασάμενοι τὸν χῶρον οἱ βάρβαροι κατὰ ἔθνεα, κατὰ Σάνην πόλιν σχοινοτενὲς ποησάμενοι· ἐπεὶ δὲ [n] ἐγίνετο βαθεῖα ἡ διώρυξ, οἱ μὲν, κατώτατα ἑστεῶτες, ὄρυσσον· ἕτεροι δὲ παρεδίδοσαν τὸν αἰεὶ ἐξορυσσόμενον χοῦν ἄλλοισι κατύπερθε ἑστεῶσι ἐπὶ βάθεων· οἱ δ' αὖ ἐκδεχόμενοι, ἑτέροισι, ἕως ἀπίκοντο ἐς τοὺς ἀνωτάτω· οὗτοι δὲ ἐξεφόρεόν τε καὶ ἐξέβαλλον· τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι πλὴν Φοινίκων, καταῤῥηγνύμενοι οἱ χρημνοὶ τοῦ ὀρύγματος, πόνον διπλήσιον παρεῖχον· ἅτε γὰρ τοῦ τε ἄνω στόματος καὶ τοῦ κάτω [o] τὰ αὐτὰ μέτρα ποιευμένων, ἐμελλέ σφι τοιοῦτον ἀποβήσεσθαι· οἱ δὲ Φοίνικες σοφίην ἔν τε τοῖσι ἄλλοισι ἔργοισι ἀποδείκνυνται, καὶ δὴ καὶ ἐν ἐκείνῳ· ἀπολαχόντες γὰρ μόριον ὅσον αὐτοῖ-

25 30 391 35 40 45 50 55

σι

a Προσπταισάντων] Ita Steph. Pasi. b Τὸν Ἄθ. sine praepositione Ask., uti L. VI, 116.; Ἄθω Vind. c Med. Pasi. Ask., belle: πρὸ τριῶν ἐτέων καὶ μάλιστα ceteri cum Aldo. d Med. Ask. Pasi., Ἐλεοῦντι alii cum Aldo. e Ὑπομάστιγα Arcb. f Arcb. V. Ask. Pasi. Valla: olim Βούβαρις. Mox Ἀρταχαίης ὁ Ἀρταχαίου Vind., Artache Artachis habent Vallae Latina: ὁ Ἀρταχαίου etiam Arcb., Ἀρταχέης Pasi. g Ἐπέσασαν ora Steph. Pasi. b Ἐς τὸν Ask. Arcb. Vind. Pasi., recte: alii ἐς ὄν. i Valla ἐκτὸς extra. k Εἰσὶ δὲ αἵδε Arcb. Pasi. l Ἀκρόθωον Arcb. Pasi. Ask., alii Ἀκρόθοον· tum Θύσσος Arcb. Valla, Θύσσον ora Steph., Θύσος Ald., Θύσσον Med. Ask. Pasi.; Κλεωναὶ hinc ap. Eustath. ad Hom. p. 291, 7. m Πόλις Pasi., πόλεις V. Arcb., πόλιες Edd. et alii Codic. n Ἐγέν. Arcb. o Κατ' αὐτὰ Arcb., commode.

Scriptoris instituto longe, nec *Pavium* fugit, aberrat. Orditur enim hic moliminum contra Graecos initia, clare docens, superbum regem contra Athon iram primo exseruisse, illique a continente avellendo iam ante triennium operam fuisse impensam. Errant ergo, qui tres hos annos eosdem statuunt, ac quatuor adparatus ad bellum C. 20., uti *Dodwellus* Annal. Thucydid. p. 44.; illi enim pleni, et ad universum expeditionis paratum, hi intra eorum ambitum propter Athon erant. Neque extra usum, ut τοῦτο μὲν novam periodum, non excipiente τοῦτο δὲ inchoet, uti L. VI, 125. Ceterum atrocitatem, qua ὑπὸ μαστίγων fossores operi admovebantur, *Plutarch.* Anim. Tranq. p. 470. E. iure taxavit; eadem infra C. 56.

27. Ὤρυσσον ὑπὸ μαστίγων] Infra c. 56. dixit τὸν στρατὸν ὑπὸ μαστίγων διαβαίνοντα. Hic significatur, fodisse *flagellis coactos*: explicat ipse *Herod.* c. 103., ἴσιεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἐόντες. In praelio Persarum duces secundum *Herod.* ἔχοντες μάστιγας ἐῤῥάπιζον πάντα ἄνδρα, ut *verberibus coacti*, ὑπὸ μαστίγων pugnarent. Legitur illud ipsum in *Xenoph.* K. Ἀ. III, p. 184, 4. ἔβαλλον, ἐσφενδόνων, ἐτόξευον ὑπὸ μαστίγων· ubi quem sensum admittat non satis intelligo; Herodotea comparat ibi *Hutchins.* p. 244. Illinc paululum distant, quae plurima dantur similia: *Xenoph.* p. 270, 22., τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων. *Cicero* de Lege Agr. c. 34., *hostiae* —— *ad praeconem et tibicinem immolabantur. Thucyd.* V, p. 360, 81., χωροῦντες —— βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν. *Herod.* I, c. 17., Alyattes ἐστρατεύετο ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων· πίνειν ὑπὸ τῆς σάλπιγγος est in *Aristoph.* Acharn. v. 1000. ᾠδὼν ὑπ' αὐλητῆρος *Archilochi* in *Schol.* ad Ar. Av. v. 1426. Alterius casus exempla dedit *T. H.* ad *Lucian.* p. 355. VALCKEN.

30. Βουβάρης] Ita perpetuo L. V, 21. VIII, 136 Artachaees, *Tzetzae* Ἀρταχαῖος erronee, patrene Artaeo an Artachaca fuerit genitus, in Codd. discordia dubium. *Artaei* redibit mentio C. 66., ubi in nomine alia variatio. Quae mox de Atho, a Scholiaste ad Il. Ξ, 229. exscripta fuerunt.

39. Αἱ δὲ ἐντὸς Σάνης] Unde *Valla ἐκτὸς extra* acceperit, ignoro. *Sane*, Andriorum colonia, in ipsa cervice isthmi erat, montem *Athon* eiusque oppida amplexi; itaque, quod *Thucydides* IV, 109. et ipsemet *Herodotus*, indicat, eadem fossa a continente fuit disiecta. Urbium in Atho Ἀκρόθωον recte Codd. edunt, praeeunte *Thucydide* et *Steph. Byz.*, ubi *Holstenius* bene. Placet quoque Θύσσος ex eodem Attico scriptore et *Plinio* H. Nat. L. IV, 10. De fossa, cuius nulla nunc vestigia, erudite *Is. Vossius* ad *Melam* L. II, 2. fin.

39. Αἱ δὲ ἐντὸς Σάνης] Easdem urbes memorat *Thucyd.* IV, c. 109., Σάνην μὲν —— παρ' αὐτὴν τὴν διώρυχα, —— τὰς δὲ ἄλλας, Θύσσον, καὶ Κλεωνὰς, καὶ Ἀκροθώους, καὶ Ὀλόφυξον, καὶ Δῖον, αἳ οἰκοῦνται ξυμμίκτοις ἔθνεσι βαρβάρων διγλώσσων· ibidem ἡ διώρυξ dicitur etiam τὸ τοῦ βασιλέως διώρυγμα. In *AEliano* de N. A. XII, c. 20., scribendum arbitror: ἔνθά τοι καὶ ἡ τοῦ Πέρσου φαίνεται διατομὴ, ἣ διέταμε τὸν Ἄθω. VALCKEN.

Stimulus, quo Xerxes instinctus fuit: Cura rei frumentariae per loca Thraciae et Macedoniae.

σι [a] ἐπέβαλε, ὄρυσσον· τὸ μὲν ἄνω στόμα τῆς διώρυχος ποιεῦντες διπλήσιον ἢ ὅσον ἔδει αὐτὴν τὴν διώρυχα γενέσθαι· προβαίνοντος δὲ τοῦ ἔργου, συνῆγον αἰεί· [b] κάτω τε δὴ ἐγίνετο, καὶ ἐξισοῦτο τοῖσι ἄλλοισι τὸ ἔργον· ὀθαῦτα [c] δὴ λειμών ἐστι, ἵνα σφι ἀγορή τε ἐγίνετο καὶ [d] πρητήριον· σῖτος δὲ σφισι πολλὸς ἐφοίτα ἐκ τῆς Ἀσίης ἀλληλεσμένος. Ὡς μὲν ἐμὲ [e] συμβαλλεόμενον εὑρίσκειν, μεγαλοφροσύνης εἵνεκα αὐτὸ Ξέρξης ὀρύσσειν ἐκέλευε, [f] ἐθέλων τε δύναμιν ἀποδείκνυσθαι, καὶ μνημόσυνα λιπέσθαι· παριὸν γὰρ, μηδένα πόνον λαβόντας, τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας [g] διειρύσαι, ὀρύσσειν ἐκέλευε διώρυχα τῇ θαλάσσῃ, εὖρος ὡς δύο τριήρεας πλέειν ὁμοῦ [h] ἐλαυνομένας· τοῖσι δὲ αὐτοῖσι τούτοισι τοῖσί περ καὶ τὸ ὄρυγμα προσετέταχτο καὶ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν ζεύξαντας γεφυρῶσαι. Ταῦτα μέν νυν οὕτω [i] ἐποίεε· παρεσκευάζετο δὲ καὶ ὅπλα ἐς τὰς γεφύρας βύβλινά τε καὶ λευκολίνεα· ἐπιτάξας Φοινιξί τε καὶ Αἰγυπτίοισι καὶ σιτία τῇ στρατιῇ καταβάλλειν, ἵνα μὴ [k] λιμήνεται ἡ στρατιὴ, μηδὲ τὰ ὑποζύγια ἐλαυνόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· ἀναπυθόμενος δὲ τοὺς χώρους, καταβάλλειν ἐκέλευε ἵνα ἐπιτηδειότατον εἴη, [l] ἄλλον ἄλλῃ ἀγινέοντας ὁλκάσι τε καὶ [m] πορθμηΐοισι ἐκ τῆς Ἀσίης πανταχόθεν· [n] τὸν δὲ ὧν πλεῖστον ἐς Λευκὴν ἀκτὴν [o] καλεομένην τῆς Θρηϊκης ἀγίνεον, οἱ δὲ, ἐς [p] Τυρόδιζαν τὴν Περινθίων, οἱ δὲ, ἐς Δορίσκον, οἱ δὲ, ἐς Ἠιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, οἱ δὲ, ἐς Μακεδονίην διατεταγμένοι. Ἐν τῷ δὲ οὗτοι τὸν προκείμενον [q] πόνον ἐργάζοντο, ὁ τούτῳ

tem, quanta ipsis sorte ducta erat, ita excavarunt, ut superius os fossæ duplum facerent, quam ipsam fossam esse oportebat, procedenteque opere assidue illam coarctabant: ut et ad imum deveniret ac fossa ceterorum partibus adæquaretur. Est autem hoc loco pratum quoddam, ubi illorum erat et forum et mercatus, quo multum etiam ex Asia frumenti moliti comportabatur. Hanc fossam Xerxes, ut ego con- 24
iectura colligo, iactantiæ gratia deprimi iussit, potentiæ ostentandæ cupidus, ac monumenta relinquendi; nam quum liceret nullo negocio naves per isthmum transportare, iussit isthmum intercidi, ad mare recipiendum in fossam tantæ latitudinis, ut duæ triremes pariter illac agitari possent. Eisdem autem quibus fuerat imperatum, ut fossam facerent, etiam imperatum fuit, ut flumen Strymonem pontibus iungerent. Ista Xerxes hunc in modum fecit. Comparabantur 25
item ad pontes armamenta ex byblo et ex albo lino, dato hoc Phœnicibus atque AEgyptiis negocio, ut commeatum quoque exercitui comportarent: ne fame vexaretur exercitus, neve iumenta quæ ducebantur in Græciam. Sed admonitus iussit illum deponere in loca, quæ ubique opportunissima essent, alium alia via comportantes undique ex Asia navibus onerariis et vectoriis. Verum plurimum collectum portarunt in oram Thraciæ, quæ dicitur Album litus: alii in Tyrodizam Perinthiorum, alii in Doriscum, alii in Eionem, quæ est ad Strymonem: alii in Macedoniam ex iussu. Dum isti 26
in impositio opere occupantur, interea Xerxes, coactis

392

a Ἐπέβαλλεν *Arcb. Vind.*, qui ὄρυσσον fine *αὐξήσει*. *b* Κατότε *Arcb.* *c* Defit *Pasf.*, mox *χειμὼν Arcb.* errans. *d* Habet hinc *Pollux* III, 126. *Praetoriam* Laurentii tetigit *P. Leopardus* Emend. VIII, 1. *e* Συμβαλλόμ. *Arcb. V.* *f* Θέλων iidem. *g Med. Pasf. Ask. Vind. Paris. B.* margo *Stepb.*, διειρῆσαι *Arcb.*, διαρύσαι *Ald.* Edd. *b* Ἐλασρευμένας recte *Euftatb.* ad *Hom.* p. 1161, 27., alii ἐλασρεομ. *i M. Pasf. Ask. Arcb. Vind.*, alii ἐποιέετο, tum παρεσκευάζοντο *Med. Thom. Mag.* in Ὅπλα, παρασκευάζοντο *Pasf.* *k* Λυμήνειε *Ald.* *l* Ἄλλον *Arcb. V.*, prius ἀλλά. *m* Πορθμηΐσιν *Arcb.* *n* Τὴν δὲ ὧν πλείσην *Arcb. V.*, τὸν δὲ ὧν πλεῖσον *Paris. B.*, τὸν δὲ ὧν πλείσων *Pasf. Ask.*, olim τὸν δὲ τῶν πλείων ut *Ald.* *o* Καλεόμενον *Arcb.* *p* Vid. *Stepb. Byz.* in Τυρέδιζα. *q* Πόρον *V.* et in margine *Arcb.* etiam εἰργάζοντο.

63. Ἵνά σφι ἀγορή τε ἐ. κ. π.] Attigit ista *Casaub.* in *Polyb.* p. 184. Ut vox ἀγορὴ quo hic esset sensu capienda intelligeretur, adiecit καὶ πρητήριον· errorem *Vallae P. Leopard.* iam correxit Em. VIII, c. 1. *Moeris:* Πωλητήριον, Ἀττικῶς· πρατήριον, Ἑλληνικῶς· non tamen Athenis forum rerum venalium πωλητήριον dicebatur. Miror quod scribit *Herod.* I, c. 153., οἱ Πέρσαι ἀγορῇσι οὐδὲν ἐώθασι χρῆσθαι, οὐδέ σφι ἔστι τοπαράπαν ἀγορή· et verius opinor quod *Xenophon* tradidit K. Π. p. 2, 36. illic a foro artium liberalium locus secernitur, ubi essent τὰ ὤνια et οἱ ἀγοραῖοι. —— In illud autem πρητήριον secundum *Herod.* σῖτος πολλὸς ἐφοίτα ἐκ τῆς Ἀσίης ἀλληλεσμένος· *comportabatur*, recte *Valla. Xenoph.* p. 253, 39., ἔθεν καὶ ὁ κατὰ θάλατταν σῖτος φοιτᾷ. *Andoc.* p. 22, 17., οὐ μέλλει ἐκ Κύπρου σῖτος ἥξειν ἐνταῦθα. VALCKEN.

66. Μεγαλοφροσύνης εἵνεκα] Ubi moritem sua quidem opinione perfossum scribit *Aristides* πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως μᾶλλον ἐπιθυμίαν ἢ χρείαν, in Themist. T. III. p. 297. *Scholiasta MS.* hunc designavit *Herodoti* locum, ἐπιθυμίαν μᾶλλον ἢ χρείαν εἶπεν, ὅτι ἠδύνατο ταῖς τριήρεσι τὸν Ἄθω περιπλεῦσαι, καὶ οὕτως ἐλθεῖν· νῦν δὲ ὠρύξας (ὤρυξε) τὸν Ἄθω καθάπερ ἐπιθυμίαν πληρῶν· τοῦτο δὲ παρὰ Ἡροδότου ὠφέληται· λέγει γὰρ ὅτι διὰ μεγαλοφροσύνην τοῦτο ὁ Ξέρξης ἐποίησεν, οὐ διὰ χρείαν. VALCKEN.

69. Μηδένα πόνον λαβόντας] Itane *nullo negocio*, in tanta navium multitudine? Rei difficultate perpensa Cl. *Corn. de Pauw* μηδένα πόρον λαχόντας, *nullum transitum nactos*, fingebat; cui nihil rescribo. Verba comparate sunt accipienda. Labor erat tot naves per isthmi iugum trahere, multo maior fossam tam laxam et altam deprimere. Si *Dionysii* Siculi milites uno die locum planum, luto coenoque plenum, latitudine stadiorum viginti, egregie stiparunt, et triremes per eum octoginta traxerunt ap. *Polyaen.* V, 2, 6., quid ab immani Persarum numero exspectari non potuit? *Hesychius* διειρύσαι explicat hoc ex loco διαρῆσαι, διελκύσαι, quod *Gronovius*, praeclare in his occupatus, perspexit. Tali in re διελκύσαι τὰ σκάφη *Diodor.* L. IV, 56. XV, 50., *Polybius* διϋσθμίζειν et ὑπερισθμίζειν L. IV, 19. Pertinet huc *Suidae* observatio in ἰσθμὸς, ad quam nonnihil *L. Kusterus* offendit in Comici Thesmophor. v. 654. Mox ἐλασρευμένας optime *Euftath.*, quemadmodum II, 158.

69. Τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας διειρύσαι] Postremum, *Hesychio* redditum διελκύσαι, *Gronov.* recte *Herodoto* restituit; cui praeter εἰρύσαι, *trabere*, et διειρύσαι adhibentur verba ἀνειρύσαι (τὰς νέας, p. 545, 8, 16. vulgo ἀνελκύσαι τὰς ναῦς) ἐξειρύσαι· ὑπεξειρύσαι· ἐπειρύσαι· κατειρύσαι et παρειρύσαι. —— Res ipsa, cuius hic primum fit mentio, est illa aliunde nota, qua *itineris minuendi causa* remulco naves per Isthmorum iuga transducebant: ut *Herod.* τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας διειρύσαι· ναῦν διελκύσαι, *Diodor.* I, p. 300, 60. διαφέρειν τὸν ἰσθμὸν τὰς ἡμίσεας τῶν νεῶν dixit *Thucyd.* p. 511, 91. ubi V. 73. legitur, ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμόν· ut alibi apud eumdem plus semel: vid. *Duker.* ad *Thucyd.* p. 241. *Berkel.* ad *Steph. Byz.* p. 8. sed in primis *Wesel.* Obs. I, c. 28. Illud novum quod Annibalem fecisse narrat *Livius* XXV, c. 11. *via, quae in portum per mediam urbem ad mare* erat *transmissa, plaustris transvectae sunt naves.* VALCKEN.

74. Παρεσκευάζετο] *Med.* et aliorum παρεσκευάζοντο habet exempla L. II, 96, 125. similis structurae, et in *Diodor.* saepe L. I, 93. Ὅπλα sunt *rudentes*, τὰ κατὰ τὴν ναῦν σχοινία, *Galeno* in Hippocrat. de Art. p. 659. et *Erotiano* docentibus, et βύβλινα, non *sirpea*, uti *Valla*, nec *iuncea*, sed ex *byblo* sive papiro, quomodo C. 36. et *Euftath.* Perieg. v. 912.

80. Καὶ πορθμηΐοισι] Non repudio πορθμηΐσι *Arcb.*, fortasse, etsi neglectius in linguae Thesauris, unice verum. Nostro πορθμεῖα traiectus, aut proprium inde nomen L. IV, 12. 45., *Callimacho* naulum Fragm. CX., πορθμεῖα tamen *pontones* in *Diodori* XIV, 74. Sicuti πορθμὸς autem, ita nihil praefert πορθμηΐς nisi legitimum. Ceterum ἄλλον ἄλλῃ, uti schedae, respicit σῖτον ἀλληλεσμένον C. 28., unde iustissimum τὸν δὲ ὧν πλεῖσον, cui in tanta Codd. discordia principatum concessi. *Reiskii* coniectura eodem tendebat.

96. Καὶ

coactis omnibus pedestribus copiis, iter ingressus est Sardes versus, movens ex Critalis Cappadociæ. Illuc enim edictum erat, ut cunctæ copiæ cogerentur, quæ per continentem erant cum Xerxe ituræ. In quibus quisnam præfectorum agmen pulcherrime instructum ducens, ab rege donatus fuerit propositis donis, affirmare non possum; neque omnino venisse aliquos de ea re in iudicium novi. Posteaquam autem transmisso flumine Haly, attigerunt Phrygiam, itinere per eam facto, pervenerunt Celænas, ubi fontes Mæandri existunt, et alterius amnis non minoris Mæandro, nomine Catarractæ, qui ex eo ipso foro Celænarum exoriens influit in Mæandrum. In qua urbe et in quo foro visitur suspensa Sileni Marsyæ pellis in utrem formata: quam a Phrygibus fertur Apollo illi detractam suspendisse. In hac urbe residens Pythius Atyis filius, vir Lydus, omnem regis exercitum atque ipsum Xerxem magnificentissimo hospitio excepit: spoponditque se pecuniam ei in bellum suppeditaturum. Ob quam sponsionem Xerxes eos, qui aderant Persas, interrogavit, quisnam esset Pythius, et quantum possidens, qui hoc polliceretur. Illi, Rex, inquiunt, hic ille est qui Darium patrem tuum aurea platano ac vite donavit: quique nunc omnium hominum divitiis princeps

τῷ ὁ πεζὸς ἅπας [a] συλλελεγμένος ἅμα Ξέρξῃ, ἐπορεύετο ἐς Σάρδις, ἐκ [b] Κριτάλλων ὁρμηθεὶς τῶν ἐν Καππαδοκίῃ· ἐνθαῦτα γὰρ εἴρητο συλλέγεσθαι πάντα τὸν κατ' ἤπειρον μέλλοντα ἅμα αὐτῷ Ξέρξῃ πορεύεσθαι στρατόν. ὃς μέν νυν τῶν ὑπάρχων στρατὸν κάλλιστα ἐξαλμένον ἀγαγὼν, τὰ προκείμενα παρὰ βασιλέος ἔλαβε δῶρα, οὐκ ἔχω φράσαι· [c] οὐδὲ ἀρχὴν ἐς κρίσιν τούτου περὶ ἐλθόντας οἶδα· οἱ δὲ, ἐπεί τε διαβάντες τὸν Ἅλυν ποταμὸν, ὡμίλησαν τῇ Φρυγίῃ, δι' αὐτῆς ποιευόμενοι, [d] παρεγένοντο ἐς Κελαινὰς, ἵνα πηγαὶ ἀναδιδοῦσι Μαιάνδρου ποταμοῦ, καὶ ἑτέρη οὐκ ἐλάσσονος ἡ Μαιάνδρου, τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Καταῤῥήκτης· ὃς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς τῆς Κελαινέων ἀνατέλλων, ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδίδοι· ἐν τῇ [e] καὶ ὁ τοῦ Σιληνοῦ Μαρσύεω ἀσκὸς ἐν τῇ πόλι ἀνακρέμαται· τὸν ὑπὸ Φρυγῶν λόγος ἔχει ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐκδαρέντα ἀνακρεμασθῆναι. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλι ὑποκατήμενος Πύθιος ὁ [f] Ἄτυος, ἀνὴρ Λυδὸς, ἐξείνισε τὴν βασιλέος στρατιὴν πᾶσαν ξεινίοισι μεγίστοισι, καὶ αὐτὸν Ξέρξεα· χρήματά τε ἐπαγγέλλετο, βουλόμενος ἐς τὸν πόλεμον παρέχειν· ἐπαγγελλομένου δὲ χρήματα Πυθίου, εἴρετο Ξέρξης Περσέων τοὺς παρεόντας, τίς τε εἴη ἀνδρῶν Πύθιος, καὶ κόσα χρήματα κεκτημένος, ἐπαγγέλλοιτο ταῦτα· οἱ δὲ εἶπαν, „ Ὦ βασιλεῦ, „ οὗτός ἐστι, ὅς τοι τὸν πατέρα Δαρεῖον ἐδωρήσατο τῇ „ πλατανίστῳ τῇ χρυσείῃ, καὶ τῇ ἀμπέλῳ· ὃς καὶ „ νῦν ἐστι πρῶτος ἀνθρώπων πλούτῳ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, „ μετὰ

[a] Συλλεγμ. *Arch. Vind. Valla.* [b] Κριτάλλων id. *Valla.* [c] Οὐδὲ ἀρχὴν *Med. Ask. Pass.*, οὐδὲ γὰρ ἀρχ. *Arch. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, quod retineri potuerat. Statim περιελθόντος *Arch.* [d] Ἀπίκοντο *Ask. Pass. Steph.* margo. [e] Καὶ τοῦ Σειλ. *Arch. V.*, tum Μαρσύου *Pass. Ask.* [f] Ἀτρέος in *Steph.* ora, *Pass. Ask.*, male: recte *Eustath.* ad Il. B. p. 366, 32. et *Steph. Byz.* in Πυθόπολις.

96. Καὶ ἑτέρου οὐκ ἐλάσσονος ἡ Μαιάνδρου] Appositе Cl. *Abreschius*, οὐκ ἐλάσσονες ἢ Μαιάνδρου nimirum πηγαί. *Pausanias* Corinth. p. 135. τὰ δὲ οἱ, paederoti herbae, φύλλα ἐλάσσονα ἢ φηγοῦ, μείζονα δὲ ἐστι ἢ πρίνου. Longe gravius, huic inflictum loco vulnus, si olim ex Cl. *Salmasii* coniectura ad *Solin.* p. 580. seqq. ἐὸν Μαρσύης, ὃς καταῤῥήκτης ἐξ αὐτῆς τῆς ἄκρης τῶν Κελ. scriptum fuerit. Neque enim notum hic nomen fluvii *Catarractae:* Marsyae praeterea *fontem ex summo montis cacumine excurrentem magno strepitu aquarum cadere*, quae *Curtii* initio L. III. verba. Sic fere *Gronovius*, Salmasiana utroque pollice premens. Fateor ultro plausibilia videri, de veritate licebit dubitare. *Marsyam* novit *Herodotus* L. V, 118., qui cum Celaenis praecipite cursu rueret, a civibus καταῤῥήκτης iusto titulo adpellari potuit: quo utique in negotio novi nihil, nihil insoliti, agnoscente ad *Strabon.* XII. p. 865. magno viro. De fontibus *in ipso foro* ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς res difficilior. *Xenophontem* Ἀναβ. I. p. 10. si audimus, scaturiebant illi ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει *sub arce*, propter magni regis regiam; immo ἐκ τῶν βασιλείων. Non hic obliviscor decreti Salmasiani, τὰ βασίλεια regiam in montis vertice collocantis: cuiusmodi nihil suavissimus scriptor, utrumque Xerxis opus, τὰ βασίλεια et ἀκρόπολιν, distertim secernens. Fluxa hinc et vaga ex *Curtio* περὶ τῆς ἄκρης τῶν Κελαινέων disputatio. Iam ad fontes Marsyae regia cum fuerit, absonumne putabitur, forum ibidem aliquod admittere? Sed hinc abeo, magni *Salmasii* ingenium laudibus ferens.

99. Μαρσύεω ἀσκὸς] *Xenophonti* δέρμα, *Aeliano* Var. XIII, 21. δορὰ, ubi Cel. *Perizonius* omnes reprehendit, qui *Vallam* secuti Marsyae pellem *utris forma* suspensam voluerunt: ἀσκὸν ipsam esse pellem. Paria *Hutchinson* ad *Xenophontem* Ἀναβ. I. p. 11. Volens utrique eum τοῦ ἀσκοῦ usum largior: *Vallam* tuebitur *Plato* Euthyd. p. 285. D. εἰ μοι ἡ δορὰ μὴ εἰς ΑΣΚΟΝ τελευτήσει, ὥσπερ ἡ τοῦ Μαρσύου, ἀλλ' εἰς ἀρετὴν· *modo ne pellis mihi in utrem, sicuti Marsyae, desinat, sed in virtutem.*

99. Μαρσύεω ἀσκὸς ἐν τῇ πόλι ἀ.] Qui vicina docte tractavit, *Salmasium* in *Solin.* dum saepius ista describebat, his miror non fuisse offensum, ἐν τῇ —— ἐν τῇ πόλι· vocalis ἐν τῇ omissis, sequentia sic *Perizon.* interpretatur, *etiam Sileni Marsyae cutis in illa urbe suspensa est*, ad *Aeliani* V. H. XIII, c. 21. reprehendit ibi vir Celeb. *Vallam*, cui non sanequam absurde *Marsyae pellis in utrem* dicitur *formata: corpus* quidem etiam hominis figurate vocatur θύλακος et ἀσκὸς, sed quod notum esse scribit *Periz.* vereor ut probari possit: sequitur, ut saepe, *Perizonium Hutchins.* ad *Xenoph.* K. Ἀ. p. 11. Quid vero facient his *Platonis* in Euthyd. p. 285. D. εἰ μοι ἡ δορὰ μὴ εἰς ἀσκὸν τελευτήσει, ὥσπερ ἡ τοῦ Μαρσύου; —— Non Athenarum tantum acropolis, sed aliarum etiam urbium *arces* nonnunquam πόλεις vocantur; et hic nihil impediret, quominus ἐν τῇ πόλι in hunc sensum acciperemus; nam Sileni pellis in arce fuit suspensa: *Xenophonti* K. Ἀ. I, p. 146, 6. aula Regis fuisse traditur Celaenis ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει· —— ἐνταῦθα λέγεται Ἀπόλλων ἐκδεῖραι Μαρσύαν νικήσας, —— καὶ τὸ δέρμα κρεμάσαι ἐν τῷ ἄντρῳ, ὅθεν αἱ πηγαί· sed arcis apud *Herod.* mentio iam praecesserat; nam non dubito quin pro ἀγορῆς recte correxerit *Salmas.* ἄκρης· ut flumen Marsyas *magno* dicatur *aquarum strepitu* ἐξ αὐτῆς τῆς ἄκρης τῆς Κελαινέων ἀνατέλλων. Tum scripsisse nostrum suspicor, ἐν τῇ (scil. ἄκρῃ, *in qua arce*) καὶ ὁ τοῦ Σειληνοῦ Μαρσύεω ἀσκὸς ἀνακρέμαται· voce ἄκρης in ἀγορῆς depravata nihil mirum si quis adscripserit ad hunc locum, ἐν τῇ πόλει. VALCKEN.

2. Πύθιος] *Steph.* in Πυθόπολις et *Plutarcho* Virt. Mulier. p. 262. Πυθὴς audit, *Plinio* H. Nat. XXXIII, 10. *Pythius Bithynus*, non bene: fuit enim Lydus domo, ditissimus quidem, sed pariter miserrimus. Plura *Holstenius* et *Harduinus*, et de aurea platano ac vite *Brisson.* Regn. Pers. I, 77.

2. Πύθιος ὁ Ἄτυος] *Herodotum* sequuti *Pythium* vocant *Seneca*; *Tzetzes*, *Eustathius*, *Suidas*; Πυθέας dicitur in *Scholi. MSS.* ad *Aristid.* Πύθης *Plutarcho* de Virt. Mulier. p. 262, 263. et *Polyaeno* VIII, c. 42. —— Non ille tantum ἐξείνισε τὴν βασιλέως στρατιὴν πᾶσαν ξεινίοισι μεγίστοισι· sicut Λυσιθείδης teste *Diodoro* XI, c. 56., κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ξέρξου τὴν δύναμιν τῶν Περσῶν ἅπασαν εἰσιακώς· sed Lydus etiam Pythius, secundum nostrum, Xerxis patrem Darium ἐδωρήσατο τῇ πλατανίστῳ τῇ χρυσείῃ καὶ τῇ ἀμπέλῳ. De Xerxis loquens expeditione *Aristid.* in Panathen. p. 223. εἰ δ', inquit, ἐπιθυμήσειε σκιᾶς, δένδρον ἦν αὐτῷ χρυσοῦν ἡ σκιά. *Scholi. MS.* in Cod. Clar. *P. B. S.* λέγεται ὅτι πλάτανον εἶχε χρυσῆν ἐπὶ τοῦ ὀχήματος συσκιάζουσαν αὐτὸν, ὡς φησιν Ἡρόδοτος, ἣν παρέσχεν αὐτῷ Πυθέας ὁ Λυδός. Neutrum tradit *Herod.*, quem sequitur *Tzetzes* Chil. I, 925. De aurea vite et platano vid. praeter *Brisson.* Celeberr. *Wesse.* ad *Diodor.* II. p. 354. VALCKEN.

„ μετά σε". [a] Θωϋμάσας δὲ τῶν ἐπέων τὸ τελευταῖον
Ξέρξης, αὐτὸς δεύτερα εἴρετο Πύθιον ὁκόσα οἱ εἴη χρή-
„ ματα· ὁ δὲ εἶπε, „ Ὦ βασιλεῦ, οὔτε σε ἀποκρύ-
„ ψω, οὔτε σκήψομαι τὸ μὴ εἰδέναι τὴν [b] ἐμεωυτοῦ
„ οὐσίην, ἀλλ' ἐπισάμενός τοι ἀτρεκέως καταλέξω·
393 „ ἐπεί τε γὰρ τάχιστά σε ἐπυθόμην ἐπὶ θάλασσαν
„ καταβαίνοντα τὴν Ἑλλησπόντα, βουλόμενός τοι δοῦναι
„ ἐς τὸν πόλεμον χρήματα, ἐξέμαθον, [c] καὶ εὗρον
„ λογιζόμενος, ἀργυρίου μὲν [d] δύο χιλιάδας ἐούσας
„ μοι ταλάντων, [e] χρυσίου δὲ τετρακοσίας μυριάδας
„ στατήρων Δαρεικῶν, ἐπιδεούσας ἑπτὰ [f] χιλιαδέων·
„ καὶ τούτοισί σε ἐγὼ δωρέομαι· αὐτῶν δέ μοι ἀπὸ ἀν-
„ δραπόδων τε καὶ [g] γεωπέδων ἀρκέων ἐστὶ βίος". Ὁ
μὲν ταῦτα ἔλεγε. Ξέρξης δὲ ἡσθεὶς τοῖσι εἰρημένοισι,
εἶπε, „ Ξεῖνε Λυδέ, ἐγὼ, ἐπεί τε ἐξῆλθον τὴν Περ-
„ σίδα χώρην, οὐδενὶ ἀνδρὶ συνέμιξα ἐς τόδε, ὅστις
„ ἠθέλησε ξείνια [h] προθεῖναί μοι στρατῷ τῷ ἐμῷ, οὐδὲ
„ ὅστις ἐς ὄψιν τὴν ἐμὴν κατέστης, αὐτεπάγγελτος
„ ἐς τὸν πόλεμον ἐμοὶ ἠθέλησε συμβαλέσθαι χρήμα-
„ τα, ἔξω σεῦ· σὺ δὲ καὶ [i] ἐξείνισας μεγάλως στρα-
„ τὸν τὸν ἐμὸν, καὶ χρήματα [k] μεγάλα ἐπαγγέλ-
„ λεαι· σοὶ ὦν ἐγὼ ἀντὶ αὐτέων γέρεα τοιάδε δίδωμι,
„ ξεῖνόν τέ σε ποιεῦμαι ἐμὸν, καὶ τὰς τετρακοσίας
„ μυριάδας [l] τοι τῶν στατήρων ἀποστελέω παρ' ἐμε-
„ αὐτοῦ, δοὺς τὰς ἑπτὰ χιλιάδας· ἵνα [m] μὴτοι ἐπι-
„ δεέες ἔωσι αἱ τετρακόσιαι μυριάδες ἑπτὰ χιλιαδέων,
„ ἀλλ' ἢ τοι [n] ἀναρτιλογίη ὑπ' ἐμέο πεπλημμένη·
„ κέκτησό τε αὐτὸς [o] τάπερ αὐτὸς ἐκτήσαο, ἐπί-
„ στασό τε εἶναι αἰεὶ τοιοῦτος· οὐ γάρ [p] τοι ταῦτα
„ ποιεῦντι, οὔτε ἐς τὸ παρεὸν, οὔτε [q] ἐς χρόνον με-
„ ταμελήσει". Ταῦτα δὲ εἴπας, καὶ ἐπιτελέα ποι-
ήσας, ἐπορεύετο αἰεὶ τοπρόσω. Ἄναυα δὲ καλεομένην
Φρυγῶν πόλιν παραμειβόμενος, καὶ λίμνην, ἐκ τῆς
ἅλες γίνονται, ἀπίκετο ἐς [r] Κολοσσάς, πόλιν με-
γάλην

ceps est secundum te. Hæc ultima verba Xerxes admiratus, secundo loco percontatus est ipse Pythium quantum ei pecuniarum esset. Cui ille, neque te, inquit, celabo rex, neque prætexam me nescire meas ipsius facultates: sed sciens, proinde exacte recensebo. Etenim simulatque accepi te ad mare Græcum descendere, volens tibi ad bellum pecuniam dare, subducta ratione comperi, mihi esse argenti quidem duo millia talentorum, auri vero quadragies centena millia staterum Daricorum, septem millibus minus: quæ tibi dono do: nam mihi ipsi victus e mancipiis atque ex fundis suppetit. Hæc Py- 29
thius. Quibus verbis delectatus Xerxes, Hospes Lyde, inquit, ego ex quo Persidem regionem egressus sum, neminem adhuc nactus sum, qui in exercitum meum hospitalia officia exercere voluerit, aut qui in conspectum meum veniens, sua sponte pecuniam mihi ad bellum conferret, præter te; qui et exercitum meum magnifice hospitali comitate prosequutus es, et ingentem pecuniam polliceris. Pro his vicissim ego tibi ea decora confero. Hospitem meum te facio: et ista quadragies centena millia staterum de meo ipsius explebo, datis septem millibus: ne quadringentæ myriades destituantur septem chiliadibus, sed sit tibi e me suppleta summa solida, quæque tibi parasti, ipse possideto, ac scito semper talem agere, nam ita agentem te, neque in præsens neque in posterum pœnitebit. Hæc loquu- 30
tus, et quæ dixerat exequutus, perrexit assidue progredi: prætergressusque urbem Phrygiam nomine Anaua, et stagnum ex quo conficitur sal, pervenit Colossas,

Phry-

[a] Θωμάσας *Arch. Ask.* [b] Ἐωυτῷ *Ask.* [c] Defit in *Arch.* [d] Δύο τάλαντα *Eustath.* tantum; melius *Tzetzes* ad *Lycophron.* p. 142. [e] Χρυσοῦ *Pasi.* et *Eustath.* in Poëtam p. 339, 3., numerandi hoc genus tangens. [f] Χιλιάδων *Arch. Vind.*, tum τούτοισί γε ἐγὼ *Arch. Pasi.* [g] Γεωπεδίων ἀρκέων ἐστὶ βίος *Vind. Pasi. Ask. Arch.*, in quo γεωπέδων, *Steph.* margo cum *Paris. B. C.*, olim γεωπόδων ἐστὶ βίος ex *Aldo*, γεωπόνων *Genev. editor*, secutus *Porti* coniecturam. [h] Προσθ. *Arch.* [i] Ξεινίσας id. [k] Omittunt hanc vocem *M. Pasi. Ask.*, nulla premente causa. [l] Deest *Arch. V.* [m] Μὴ tantum iidem. *Suidas* μήτι in Ἀπαρτίαν, bene, uti opinor. [n] Citant *Pollux* II, 120., *Harpocratio*, *Suidas*. [o] *Med. Ask. Pasi.*, ceteri τάπερ ἐκτήσαο, quos sequi licet. Vid. tamen *Gronov.* et *Valckenar.* [p] Τοιαῦτα ποιεῦντι *Arch. V.*; placet ultimum, ποιέοντι antea. [q] *Med. Pasi. Ask. Arch. Paris. B.*, alii ἐς τὸ μέλλον ex scholio. Urbem Ἄναυα habet hinc *Steph. Byz.* [r] Κολοσσοὺς *Arch.*, qui mox μεγάλην non novit, uti nec *Vind.* et *Valla.*

21. Ἀργυρίου μ. δύο χιλιάδας] Lineola vel praetermissa vel loco non suo posita peperit errorem in Edd. *Eustathii* ad *Ham.* Il. B. p. 277, 31. Pythius illic habuisse legitur ἀργυρίου μὲν τάλαντα δύο, χρυσοῦ δὲ στατήρων Δαρεικῶν μυριάδας τετρακοσίας ἐπιδεούσας ἑπτὰ χιλιάδων ex *Herod. Tzetzes* memorat. Chil. I, v. 927., Διοσχόλια μὲν τάλαντα ἀργύρου ἀνεργάσω· scripserat *Eustath.* ἀργυρίου μὲν τελάντων δύο χιλιάδας. Quae quidem essent intra μυριάδα χιλιάδες literis vulgo designabantur infra notatis obliquo ductu: β sunt duo: β, δύο χιλιάδες· ex istis etiam scribendi compendiis plures hic illic remanserunt errores. Stater aureus, sive Δαρεικὸς, valebat ἀργυρᾶς δραχμὰς εἴκοσι, sex adeoque florenos: vid. *I. Perizon.* ad *AEliani* V. H. I, c. 22. IV, c. 27. drachmae 6, 000. talentum conficiebant Atticum. Athenis florente republica ducenta talenta pecunia censebatur maxima: ditissimus inter Atheniensis Callias διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο teste *Lysia* Or. XIX. p. 349. Pythius *Herodoti* talenta habuit argenti duo millia; nummorum aureorum immensam summam: tantum auri fecerat ex aurifodinis; et metalla tanto studio coli voluit a servis, ut agrorum necessaria cultura negligeretur, testibus *Plutarcho* et *Polyaeno*; prudentia tamen uxoris auri cupidissimum ab ista iam ante retraxerat insania, quam evenirent hic *Herodoto* narrata; ut adeo Xerxi dicere potuerit: αὐτῷ δέ μοι ἀπὸ ἀνδραπόδων τε καὶ γεωπέδων ἀρκέων ἐστὶ βίος· quae verba sic scripta recuperabit ex Codd. vid. Disert. *Herodot.* clar. *Wesi.* p. 87. VALCKEN.

25. Καὶ γεωπέδων ἀρκέων ἐστὶ βίος] Laurentii *atque ex agricolis* ansam *Porto* aliisque dedit γεωπόνων refingendi. *Suidae* Γεωπὸς, ὁ γεωργὸς, si γεωποὺς foret, vulgato aptius congrueret, modo ex ἀνδραπόδων numero eximi, quod ut fiat metuo, possent illi agricolae et glebae adscripti. Praestat ducibus MSS. uti, et γεωπέδων, utpote pristini scripturae propius, amplecti. Γήπεδα, sive γεώπεδα, *Hesychio* χωρία, κτήσεις, sive *fundi*, pariterque *Harpocrationi* ac *Suidae*: ex his et mancipiis Pythio ἀρκέων βίος, victus *uber*: hoc enim accessorium schedae postulant, depositumque antea fuit L. I, 31.

39. Ἀπαρτιλογίη] Est ἀπηρτισμένος καὶ πλήρης ἀριθμὸς, sive λόγος· hinc enotarunt Grammatici: vid. Clar. *Io.* noster *Alberti* ad *Hesych.* in v. —— Sequentia, κέκτησό τε αὐτὸς τάπερ αὐτὸς ἐκτήσαο, reddi debebant, *et solus possideto, quae tutemet tibi parasti:* notam verbi κτᾶσθαι vim exemplis adfirmarunt *G. Raphel.* ad *Luc. Ev.* XII, 12. et *I. I. Wetsten.* ad *Matth.* X, 9. *Euripidis* ex Inone fragm. apud *Stobaeum* p. 511., sic commode restitui poterit: Κέκτησο δ' ὁρθῶς ἄν ἔχῃς ἄνευ ψόγου, Καὶ σμικρὰ σώζων· (τοῦδιπλοῦν σέβειν πρέπει·) Μηδ' ὡς κακὸς κούκλησος, εὖ πράξας ποτε, Ζητῶν τὰ πλείω· εἶτα πάντ' ἀπωλέσῃς· versu secundo pro vulgatis, τοὔνεχ' ὧν σέβειν π. *Grotius* posuerat οὕνεκ' εὖ σεβεῖ π. VALCKEN.

46. Εἰς Κολοσσὰς, πόλιν μεγάλην] *Xenoph.* Ἀναβ. I. p. 10. εἰς Κολοσσὰς (ΚΟΛΟΣΣΑΣ) πόλιν οἰκουμένην, εὐδαίμονα καὶ ΜΕΓΑΛΗΝ. Male ergo Codd nonnulli μεγάλης titulum urbi negant. Lycum, in terrae voraginem semet mergentem et emergentem iterum describit *Strabo* XII. p. 867. B.

58. Πα-

Terminus Phrygiæ a Lydia. Bivium in Cariam ducens ac Sardes. Huc se vertens Xerxes platano delectatur. Sardibus cur miserit ad Græcos petitum terram et aquam. Locus pontis in Hellesponto. Artayctæ casus.

Phrygiæ maius oppidum, ubi Lycus amnis hiatum terræ subiens occulitur, deinde fere quinque post stadia emergens, elabitur et ipse in Mæandrum. Movens autem e Colossis exercitus, venit ad confinia Phrygum ac Lydorum in oppidum Cydrara: ubi cippus defixus atque erectus a Crœso est, 31 indicans litteris eos fines. Ubi autem e Phrygia in Lydiam ventum est, ad divortia viarum, quarum sinistra in Cariam fert, dextra Sardes: quam tenenti necesse est prorsus Mæandrum transire, urbemque Callatebum præterire, in qua sunt opifices mellis e myrica et tritico conficiendi: hanc viam tenens Xerxes, reperit platanum, quam ob pulchritudinem aureo monili donavit, eamque tuendam viro immortali delegavit, et ad urbem Lydorum altero die 32 pervenit. Postquam Sardes advenit, principio caduceatores dimisit in Græciam petitum terram et aquam; edictumque ut cœnas regi instruerent. Sed neque Athenas neque Lacedæmonem dimisit ad petitionem terræ, sed prorsus in ceteras. Ea vero caussa dimittebat secunda vice ad terram et aquam; quia quotquot hæc ante Dario mittenti non miserant, hos tunc perterritos omnino daturos arbitrabatur. Id igitur vo- 33 lens accurate explorare, misit. Secundum hæc sese apparabat tanquam Abydum profecturus, quum interea alii Hellespontum ex Asiâ in Europam iungerent. Est autem Chersonesi in Hellesponto, Sestum inter et Madytum urbes, ora salebrosa, quæ in mare procurrit e regione Abydi: ubi non longo post tempore sub Xanthippo Ariphronis filio, Athenienſium duce, Artayctem virum Persam Sesti præfectum cepere, vivumque stipiti suffixerunt; qui in templum etiam Protesilai

γάλῃ Φρυγίης, ὁ τῇ Λύκος ποταμὸς ἐς χάσμα γῆς [a] ἐσβάλλων ἀφανίζεται· ἔπειτα διὰ σταδίων ὡς [b] μάλιστά κη πέντε ἀναφαινόμενος, ἐκδιδοῖ καὶ οὗτος ἐς τὸν Μαίανδρον· ἐκ δὲ Κολοσσέων ὁρμεώμενος ὁ στρατὸς ἐπὶ τοὺς οὔρεας [c] τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Λυδῶν, ἀπίκετο ἐς [d] Κύδραρα πόλιν· ἔνθα στήλη κατάπεπηγυῖα, σταθεῖσα δὲ ὑπὸ Κροίσου, καταμηνύει διὰ γραμμάτων τοὺς οὔρεας. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Φρυγίης ἐσέβαλε ἐς τὴν Λυδίην, σχιζομένης τῆς ὁδοῦ, καὶ τῆς [e] μὲν ἐς ἀριστερὴν, ἐπὶ Καρίης φερούσης, τῆς δὲ ἐς δεξιὴν, ἐς Σάρδις, τῇ καὶ πορευομένῳ διαβῆναι τὸν Μαίανδρον ποταμὸν πᾶσα ἀνάγκη γίνεται, καὶ ἱέναι παρὰ [f] Καλλάτηβον πόλιν, ὑπὸ τῇ ἄνδρες δημιοργοὶ [g] ἐκ μυρίκης τε καὶ πυροῦ μέλι ποιεῦσι· ταύτην ἰὼν ὁ Ξέρξης τὴν ὁδὸν, εὗρε πλατάνιστον, τὴν κάλλεος εἵνεκα, δορησάμενος κόσμῳ χρυσέῳ, καὶ μελεδωνῷ ἀθανάτῳ ἀνδρὶ ἐπιτρέψας, δευτέρῃ ἡμέρῃ ἀπίκετο ἐς τῶν Λυδῶν τὸ ἄστυ. Ἀπικόμενος δὲ ἐς Σάρδις, πρῶτα μὲν ἀπέπεμπε κήρυκας ἐς τὴν Ἑλλάδα, αἰτήσοντας γῆν τε καὶ ὕδωρ, καὶ προρρήσοντας δεῖπνα βασιλέϊ παρασκευάζειν· πλὴν ὅτε ἐς Ἀθήνας, ὅτε ἐς Λακεδαίμονα ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆς αἴτησιν, τῇ δὲ ἄλλῃ πάσῃ· [h] τῶνδε δὲ εἵνεκα τοιόνδε τι ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· ὅσοι πρότερον οὐκ [i] ἔπεμψαν Δαρείῳ πέμψαντι, τούτους πάγχυ ἐδόκεε τότε δείσαντας δώσειν· [k] βουλόμενος ὧν αὐτὸ τοῦτο ἐκμαθεῖν ἀκριβῶς, ἔπεμπε. Μετὰ δὲ ταῦτα, παρεσκευάζετο ὡς [l] ἐλῶν ἐς Ἄβυδον· οἱ δὲ ἐν τούτῳ τὸν Ἑλλήσποντον ἐζεύγνυσαν ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Εὐρώπην· ἔστι δὲ τῆς Χερσονήσου τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ, [m] Σηστῶ τε πόλιος μεταξὺ καὶ [n] Μαδύτου, ἀκτὴ τραχέα ἐς θάλασσαν κατήκουσα, Ἀβύδῳ καταντίον· ἔνθα μετὰ ταῦτα, χρόνῳ ὕστερον οὐ πολλῷ, ἐπὶ Ξανθίππου τοῦ Ἀρίφρονος, στρατηγοῦ Ἀθηναίων, Ἀρταΰκτην ἄνδρα Πέρσην λαβόντες Σηστῶ ὕπαρχον, ζῶντα πρὸς σανίδα [o] προσδιεπασσάλευσαν· ὃς καὶ ἐς τοῦ Πρωτε-

σι-

a Ἐμβ. *Arcb. V.* *b* Πέντε μαλ. κη *Arcb. Pasf. Ask.* *c* Τῶν Λυδῶν καὶ Φρυγῶν *Arcb. V.* *d Med. Ask. Pasf.* optime, uti *Steph. Byz.*; reliqui Κύδρα. *e* Omittitur ab *Arcb. V.* μὲν, sed mox ἐπὶ Καρίης cum *Pasf. Med. Ask.*, in quibus etiam ἐς ἀρισ., eos amplector: prius erat ἐπ' ἀρισ. et Καρίην. *f* Καλλάτιον *Arcb. V.* *g* Μέλι ἐκ μυρίκης —— ποιεῦσι *Pasf. Ask.*, olim ποιέουσι· idem ordo in *Arcb. V.* *b* Τῶνδε δὲ *Arcb. V.*, bene: alii τῶν δὲ tantum: omittunt iidem τὸ δεύτερον. *i* Ἔδοσαν *Pasf. Ask.* ora *Steph.* *k* Septem seqq. desunt *Arcb.*, in *Vind.* ἀκριβῶς non legitur. *l* Ἑλὼν Ἀβ. *Arcb.* *m* Σηστοῦ πόλιος sine medio τε *Arcb. Vind.*, mox μεταξὺ καὶ, quod laudo: alii μεταξύ τε, nimic. *n* Ἀβύδου *Arcb. Valla:* tum ἀκτὴ τραχέα iidem et *Vind.*, olim ταχέα. *o* Διεπασσ. *Pasf. Eustath.* ad *Odyss.* p. 1923, 43.

58. Παρὰ Καλλάτηβον] Non debuerat Cl. *Galeus* ex vitioso *Arcb.* Καλλάτιον reformare Καλλατίαν, urbem longissime in Thraciae fines remotam. *Stephani* Καλλάτιβος, πόλις Λιβύης, Ἡρόδοτος ἐβδόμῃ, hinc descendit, sed pravatum et Nostri praescripto, quod *Ortelius* perspexit, sanandum. Δημιουργοὺς mellificantes attigit etiam L. IV, 194.

61. Πλατάνιστον, τὴν κάλλεος εἵνεκα] Velut ἐραστὴς secundum *AElian.* V. H. II, c. 14., Xerxes ἐξήψεν αὐτῆς κόσμον πολυτελῆ, στρεπτοῖς καὶ ψελλίοις τιμῶν τοὺς κλάδους, καὶ μελεδωνὸν αὐτῇ κατέλιπεν, ὥσπερ ἐρωμένῃ Φύλακα καὶ Φρουρόν· ubi notant *Scheffer.* et *Kühn.* —— Platanum dicitur *Heradoti* Xerxes μελεδωνῷ ἀθανάτῳ ἀνδρὶ ἐπιτρέψας. Ex *Brissonio* praesertim de R. P. I. p. 165. (conf. notata ad *Diodor.* I, p. 409. et ad *Hesych.* in Ἀθάνατοι) notissima quidem illa cohors decem millium lectorum equitum, quos *immortales*, ἀθανάτους, cur vocaverint Persae rationem pandit *Herod.* VII, c. 83. sed ob eam ipsam rationem miror, unum ex istis, quem huic arbori servandae custodem constituit Xerxes, hic ab *Herodoto* dici ἀθάνατον ἄνδρα· scripseratne fortasse μελεδωνῷ τῶν ἀθανάτων ἀνδρὶ ἐπιτρέψας; sic custodiendam demandasset *uni ex immortalium cohortes* unus ex istis vereor ut usquam Graecis dicatur ἀθάνατος. *Themistio* dicitur τὶς ἀθάνατος ἀριθμὸς ἀποθνησκόντων στρατιωτῶν, II, p. 36. C. iuxta *Pausan.* VI, p. 464., Polydamas in Persida κατὰ πρόκλησιν Περσῶν ἄνδρας τῶν καλουμένων ἀθανάτων ἀριθμὸν τρεῖς, ἀθρόους οἱ μονομαχήσαντας ἀπέκτεινεν· non utique scripsisset *Pausanias* Polydamanta Περσῶν τρεῖς ἀθανάτους ἄνδρας ἀποκτεῖναι. VALCKEN.

61. Δωρησάμενος κόσμῳ χρυσέῳ] Nimium *Tzetzae* ad *Lycophron.* p. 142. καθ' Ἡρόδοτον ἐχρύσωσεν αὐτὴν διὰ τὸ κάλλος, decepti *aurea platano* C. 27. Idem *Io. Chrysostomi* peccatum Homil. VII. in Ep. ad Colossens. p. 377. B., ubi felix memoria *Montfauconium* destituit. Cautior et copiosior *AElian.* Var. II, 14. Μελεδωνὸν ἀθάνατον platani explicabit Noster C. 83. inferius.

70. Οὐκ ἔπεμψαν Δαρείῳ] Adscisci poterit ἔδοσαν alterutrum sane ex glossa est. Δοῦναι et πέμπειν hoc in genere variantur. Confer L. IV, 127. 131. Cur autem Xerxes nullos Athenas et Spartam ad petendam aquam et terram ablegaverit, docetur C. 133.

76. Καὶ Μαδύτου] Absurde *Valla* atque *Arcb.* Ἀβύδου. Madytus et Sestus Chersonesi urbes recte iunguntur: immo vero hinc Madyti ad Hellespontum positio, quae Cl. *Cellario* Geogr. A. L. II, 15. p. 1311. quodammodo incertior, adparet, atque ex L. IX, 119. Verius in eodem *Valla* cum *Arcb.* et *Vind.* ἀκτὴ τραχέα, *ora salebrosa.* Memini ἄκρας λευτὰς τῆς ἠπείρου L. VIII, 107., neque infitiabor adeo, παχέην dici quoque posse. At tractui isti sollemne id cognomen ex *Tzetze* ad *Lycophron.* p. 141. γεφυροῦν ἐπέμφθησαν τὸν Ἑλλήσποντον περὶ ΤΡΑΧΕΙΑΝ ΑΚΤΗΝ λεγομένην μεταξὺ Σηστοῦ καὶ Μαδύτου, non Ἀβύδου, uti vulgo.

80. Ζῶντα πρὸς σανίδα προσδιεπασσάλευσαν] Infra IX, c. 119., Artayctem σανίδα προσπασσαλεύσαντες ἀνεκρέμασαν· id est πρὸς σανίδα πασσαλεύσαντες. Nostro loco πρὸς σανίδα διεπασσάλευσαν legisse videtur *Eustath.* ad Od. X. p. 780, 28., ubi ex Lexico veteri Σανὶς esse dicitur, ἐν ᾗ τοὺς κακοῦργους ἔδουν. *Hesych.* Σανὶς —— τίθεται καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· spectant ista locum *Aristoph.* Thesm. V. 937. —— In eiusdem *Plute* legitur V. 944., πρὸς τὸ μέτωπον. —— Ὥσπερ κοτίνῳ προσπασσαλεύσω σαυτὸν.

Longitudo pontis. Xerxes ob pontes tempestate disiectos stolide furit.

σίλεω [a] τὸ ἱρὸν τὸ ἐς Ἐλαιοῦντα ἀγινεόμενος γυναῖκας, [b] ἀθέμιτα ἔρδεσκε. Ἐς ταύτην ὦν τὴν ἀκτὴν ἐξ Ἀβύδου ὁρμεώμενοι, ἐγεφύρων τοῖσι [c] προσεκέετο· τὴν μὲν λευκολίνῳ, Φοίνικες· [d] τὴν δ' ἑτέρην τὴν βυβλίνῳ, Αἰγύπτιοι· [e] ἔσι δὲ ἑπτὰ στάδια ἐξ Ἀβύδου ἐς τὴν ἀπαντίον· καὶ [f] δὴ ἐζευγμένου τοῦ πόρου, ἐπιγενόμενος χειμὼν μέγας συνέκοψέ τε ἐκεῖνα πάντα καὶ διέλυσε. Ὡς δὴ ἐπύθετο Ξέρξης, δεινὰ ποιεύμενος, τὸν Ἑλλήσποντον ἐκέλευσε τριηκοσίας ἐπιπλέσθαι μάστιγι πληγὰς, καὶ κατεῖναι ἐς τὸ πέλαγος πεδέων ζεῦγος· ἤδη δὲ ἤκουσα ὡς καὶ [g] στιγέας ἅμα τούτοισι ἀπέπεμψε στίζοντας τὸν Ἑλλήσποντον· ὑπετέλλετο δὴ ὦν ῥαπίζοντας, λέγειν βάρβαρά τε καὶ ἀτάσθαλα, „ Ὦ πικρὸν [h] ὕδωρ, δεσπότης τοι δίκην ἐπιτιθεῖ „ τήνδε, ὅτι μιν ἠδίκησας, οὐδὲν πρὸς ἐκείνου ἀδικέον „ παθόν· καὶ βασιλεὺς μὲν Ξέρξης διαβήσεταί σε, „ ἢν τε σύ [i] γε βούλῃ, ἢν τε μή· σοὶ δὲ κατὰ δίκην „ ἄρα [k] οὐδεὶς ἀνθρώπων θύει, ὡς ἐόντι καὶ δολερῷ „ τε καὶ [l] ἁλμυρῷ ποταμῷ· τήν τε δὴ θάλασσαν ὑπετέλλετο τούτοισι ζημιοῦν, καὶ τῶν ἐπεστώτων τῇ ζεύξι τοῦ Ἑλλησπόντου ἀποταμεῖν τὰς κεφαλάς. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐποίεον τοῖσι [m] προσεκέετο αὖτη ἡ ἄχα-

teſilai, quod est in Elæunte, adductis feminis nefanda perpetrabat. Ad hanc oram ex Abydo progressi iungebant pontem ii, quibus hoc munus erat delegatum: hinc Phœnices albo lino, illinc AEgyptii byblo. Est autem ex Abydo ad oppositam continentem septem stadiorum traiectus: quem pontibus iunctum ingens adorta tempestas ea omnia contudit atque dissolvit. Quod quum audisset Xerxes, indigne ferens, iussit trecenta Hellesponto verbera flagello infligi, et in pelagus par compedum demitti. Iam vero audivi, misisse quoque cum his tortores, stigmata Hellesponto inusturos. Certe mandavit ut flagellantes eum dicerent barbara ac vesana, O aqua amara, dominus hanc tibi irrogat pœnam quod eum læsisti, qui de te nihil male meritus erat. Te tamen rex Xerxes, velis nolisve, transmittet: meritoque nemo hominum tibi sacrificat, ut doloso et ingratæ salsuginis flumini. Hac pœna mare Xerxes plecti iussit, atque eis qui præpositi iungendo Hellesponto erant, capita præcidi. Et quidem ista fecerunt ii, quibus hic ingratus

[a] Τὸ ἱρὸν ἐς Ἑλ. *Pasſ. Vind.*, tum Ἐλαιοῦντα pleraque, exceptis *Med. Ask. Pasſ.* [b] *Med. Pasſ. Ask.*; ἀθέμιτα ἔργα *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, nec illi male. [c] Προσεκέετο *Arcb. V.*, recte pro lonum consuetudine: prius erat προσέκειτο· seqq. attigit *Eustath.* in *Dionys.* v. 912. [d] Τὴν δὲ βυβλ. *Arcb. Vind.*, non male. [e] Εἰσὶ —— στάδιοι *Arcb. V.*, στάδιοι quoque in *Med. Pasſ. Ask.*, satis ex usu. Vid. L. IV, 85. et Notata ad Itin. *Anton.* p. 344. [f] Διεζευγμ. *Arcb.* [g] *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Brit. Valla:* olim μαστιγέας ex *Ald.* et aliis. Mox ζεύξαντας *Arcb.*, perperam. [h] Ὕδωρ, δεσπ. *Med. Pasſ. Ask. Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Valla:* olim ὕδωρ, καὶ ἁλμυρὸν, δεσπ., uti *Ald.* et Schol. *Hermogen.* p. 403. Post nonnulla παθὸν *Ald. Arcb.* [i] Desit *Arcb.* [k] *Med. Pasſ. Ask. Arcb. V. Paris. B.*, optime: antea ὡς οὐδεὶς ἀνθ. [l] Habet hinc *Eustath.* ad *Hom.* p. 359, 9. [m] Προσεκέετο recte *Arcb. V.*, alii προσέκειτο.

ταῖ· *ad frontem*, (calceos) *tanquam ad oleastrum; clavis affigam huic: Bergler. Hegesippus* in Adelphis apud *Athen.* VII. p. 290. E. πρὸς τὴν θύραν, Ἐσήξει· ἀχανὴς προσπεπατταλευμένος, Ἄφωνος ἄχρις ἂν —— eiecta voce Ἄφωνος, ex interpretamento voci ἀχανὴς olim adiecta, scribendum: Ἄχρις γ' ἂν αὐτὸν —— sic suus versui constabit modulus. —— *Herodoti* Artayctes praeter cetera flagitia in Protesilai templo ἀθέμιτα ἔρδεσκε· (ἐν τῷ ἀδύτῳ quippe γυναιξὶ μισγόμενος, IX, c. 115.) Vocem istis olim interiectam ἔργα recte *Gronov.* omisit: ἀθέμιτα mutari non debuit: VIII, c. 143., μηδὲ ἀθέμιτα ἔρδειν παραίνεε· ubi ex *Arcb.* enotatum, ἀθέμιτα ῥέζειν· ad istam normam alibi scripsit ἀχάριτα παθήματα, et δῆμον συνοίκημα ἀχαριτώτατον· hoc enim ex MSS. praebet *Galeus* in p. 431, 37. VALCKEN.

83. Ἀθέμιτα ἔρδεσκε] Sive ἔργα addas seu demas, parum referet. Ἀθέμιτα ἔργα ἔπρασσον *Lucian.* D. Syr. C. 12., ἀθεμίτια ἔργα μηδομένους *Manetho* II, 301. Noster L. VIII, 143. μηδὲ — ἀθέμιτα ἔρδειν παραίνεε. In praecedentibus πρὸς σανίδα διεπασσάλευσαν ex *Pasſ.* et *Eustath.* adsumi poterat. Vide L. IX, 119.

90. Ἐκέλευσε τριηκοσίας ἐπικέσθαι &c.] Persae institutum et mens Scriptoris in propatulo; structura implicatior. *Gronovius* ἐπικέεσθαι legisse videtur, opinione haud probabili: tolerabilius ἐπιβέσθαι *Corn. de Pauw*, cui, si per Codd. staret, accedere possem. Alii maiora audent. Vulgatae si sanitas constat, dicendum est, ἐφικέσθαι et καθικέσθαι eundem praestare usum. *Plato* Hipp. Maior. p. 292. A. ἂν τύχῃ βακτηρίαν ἔχων, ἂν μὴ ἐκφύγω φεύγων αὐτὸν, εὖ μάλα μοῦ ἐφικέσθαι (nempe αὐτῇ) πειράσεται. *Sophocles* Oed. Tyr. v. 819. διπλοῖς κέντροισί μοῦ καθίκετο. In quibus diversior ordo et iunctura quidem, hic accommodanda verbo, sub dictione latenti, μαστιγῶσαι τὸν Ἑλλήσποντον, uti C. 54. et VIII, 109. Atque eum in modum *Abreschius*. Conmode, haec dum meditor, in mentem redit Homericum *Il.* E, 748. Ἦρη δὲ ΜΑΣΤΙΓΙ θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους, quo utantur volentes. Praeclare καὶ στιγέας ex MSS. *Galeus* et *Gronovius*. Confer *Iuvenalem* Sat. X, 282. ac *Plutarch.* de Ira p. 455. D.

90. Τὸν Ἑλλήσπ. ἐ. τριηκοσίας ἐπικέσθαι μ. π.] Suo sic more scripsit *Herod.* pro ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐκέλευσε τριηκοσίας ἐπικέσθαι μάστιγι πληγάς· hac opinor ratione collocata vir D. non censuisset tentanda. —— Insanum utrumque facinus, quo fertur iratus Xerxes in mare saeviisse flagellis et compedes demisisse, quod *Herodotum* sequuti plurimi commemorant, *Brissonio* partim citati de R. P. III, p. 420., illud equidem a Graecis confictum suspicor cum *Th. Stanleio* ad *AEschyli* Pers. v. 752., cuius locum adhibuit Ill. *E. Spanhem.* ad *Iulian.* p. 195. De mari pontibus strato *AEschylus* est intelligendus, ut eius aetate fabula nondum vulgo fuisse videatur recepta: de filio Darius ap. *AEschyl.* Ὅσις Ἑλλήσποντον ἱρὸν, δοῦλον ὡς, δεσμώμασιν Ἧπτισε σχήσειν —— καὶ, πέδαις σφυρηλάτοις Περιβαλὼν, πολλὴν κέλευθον ἤνυσεν πολλῷ στρατῷ. Ira regis ob pontem vi tempestatis disiectum, atque isthaec *AEschyli* Athenis decantata facilem fabulae fingendae ingenuis Atticis praebuerunt ansam: vid. *Diogenis Laërt.* Prooem. §. 9. Istius aevi Persica monumenta si ad nos usque pervenissent, forsan intelligeremus, quod, altera tantum audita parte, et quid nostra aetate eveniat cogitantibus nobis certe licet suspicari, mendaces multa de Persis falsa nobis Graecos tradidisse, suasque semper res amplificasse: *Dion. Chrys.* Or. XI. p. 191. D. ἀνδρὸς, inquit, ἤκουσα Μήδου λέγοντος, ὅτι οὐδὲν ὁμολογοῦσιν οἱ Πέρσαι τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησι· κ. τ. λ. VALCKEN.

92. Ἤδη δὲ ἤκουσα ὡς καὶ στιγέας] Quod Noster auditione tantum accepisse se testatur, sanequam absurdissimum, illud vix aliis commemoratur: de Xerxe *Iuvenal.* Sat. X, v. 182. *Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigaeum: Mitius id sane, quod non et stigmate dignum Credidit;* ubi Herodotea dedit *Grangaeus* ut vulgantur; in quibus στιγέας ex *Med* bene scripsit *Gronov.*, quod ex *Arcb.* etiam obtulerat *Galeus* pro μαστιγέας· sed nec *qui flagellis caederent* μαστιγέες, verum dici potuerunt μαστίσαι, quod ex *Alex.* Cod. recipiendum in L. IV. *Maccab.* IX, 11. Lexicographis aeque ignotum ac Herodoteum Στιγεύς. —— Quae in mare dicta voluit a flagellantibus *Herodoti* Xerxes, illa supra modum admiratur *Hermogenes* p. 403., σχεδὸν δὲ ὅλου τοῦ λόγου ἡδονὰς ἐργαζόμενος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Ξέρξου πραχθεῖσιν ὑπερεβάλετο τῇ ἡδονῇ καὶ τῇ γλυκύτητι· descriptis Herodoteis, ἐνταῦθα, ait, πρὸς τὸ ὕδωρ, ὡς αἰσθησίν τινα ἔχον καὶ προαίρεσιν, διαλεγόμενον ποιήσας τὸν Ξέρξην, ὑπερέβαλεν ἡδονῇ· prostant illic Herodotea ut in Edd. postrema tamen rectius hoc modo scripta: σοὶ δὲ κατὰ δίκην ἄρα οὐδεὶς ἀνθρώπων θύει, ὡς ἐόντι δολερῷ τε καὶ ἁλμυρῷ ποταμῷ· in his lectio firmatur *Med.* et καὶ recte omittitur. VALCKEN.

95. Ὦ πικρὸν ὕδωρ, δεσπότης &c.] Media καὶ ἁλμυρὸν, ut supervacua, schedis desiderantibus, extermînavi. Migrarant in hanc viciniam ex proxime sequente καὶ ἁλμυρῷ ποταμῷ aut Homereo ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ Odyss. I, 227. similibusve.

4. Τὰς

tus honor propositus erat. At alii architecti illos iunxerunt. Iunxerunt autem hoc modo: quinquaginta remorum naves triremesque trecentas sexaginta Euxinum versus Pontum composuere: item ab altero latere trecentas quatuordecim, Ponto quidem transversas, Hellespontō autem secundum fluxum, ut laxa esset fluitatio intentionis armamentorum. Quibus compositis, prægrandes ancoras demiserunt, partim ab latere contra Pontum, ventorum causa qui intrinsecus exspirant: partim ab altero contra occasum et AEgæum, euri et austri causa: relicto inter naves L. remorum patente transitu tribus in locis: ut qui vellet in Pontum minutis navigiis et ex Ponto navigare posset. His actis, intenderunt armamenta a terra torquentes asinis ligneis, non iam separatim utraque ordinantes, sed bina ex albo lino partientes in utramque, quaterna e byblo: eadem quidem erat crassitudo et species: sed prout ratio dictat, linea erant robustiora, quorum cubitus talentum pendebat. Porro traiectu pontibus iuncto, truncos lignorum serra discisos et ad latitudinem pontis adæquatos apte imposuerunt super armamenta intenta. Hos ubi gradatim posuerunt, tum ibi rursus superiunxerunt. Quod posteaquam fecere, materiam intulerunt coeinneque imposuerunt, deinde terram importarunt: qua complanata sepem hinc atque hinc, ne maris aspectu iumenta et equi terrerentur, prætenderunt.

37 Perfectis iis quæ ad pontes pertinent, quum et

ἄχαρις τιμή· τὰς δὲ ἄλλοι ἀρχιτέκτονες ἐζεύγνυσαν· ἐζεύγνυσαν δὲ ὧδε· πεντηκοντέρους καὶ τριήρεας συνθέντες, ὑπὸ μὲν τὴν πρὸς τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἑξήκοντά τε καὶ τριηκοσίας· [a] ὑπὸ δὲ τὴν ἑτέρην τεσσερεσκαίδεκα καὶ τριηκοσίας, τοῦ μὲν Πόντου, [b] ἐπικαρσίας· τοῦ δὲ Ἑλλησπόντου, κατὰ ῥόον. Ἵνα [c] ἀνακωχεύῃ 395
τὸν τόνον τῶν ὅπλων· συνθέντες δὲ, ἀγκύρας [d] κατῆκαν περιμήκεας, τὰς μὲν πρὸς τοῦ Πόντου τῆς ἑτέρης, τῶν ἀνέμων [e] εἵνεκα τῶν ἔσωθεν ἐκπνεόντων· τῆς δὲ ἑτέρης [f] τῆς πρὸς ἑσπέρης τε καὶ τοῦ Αἰγαίου, εὔρου τε καὶ νότου εἵνεκα· διέκπλοον δὲ [g] ὑπόφαυσιν κατέλιπον τῶν πεντηκοντέρων, καὶ [h] τριχοῦ, ἵνα καὶ ἐς τὸν Πόντον ἔχῃ ὁ βουλόμενος πλέειν πλοίοισι λεπτοῖσι, καὶ ἐκ τοῦ Πόντου ἔξω· ταῦτα δὲ ποιήσαντες, κατέτειναν ἐκ γῆς, στρεβλοῦντες [i] ὄνοισι ξυλίνοισι, τὰ ὅπλα· οὐκέτι χωρὶς ἑκάτερα τάξαντες, ἀλλὰ δύο μὲν λευκολίνῳ δασάμενοι ἐς ἑκατέρην, τέσσερα δὲ τῶν βυβλίνων· παχύτης μὲν ἦν [k] αὐτὴ, καὶ καλλονή· κατὰ λόγον δὲ ἦν ἐμβριθέστερα τὰ λίνεα, [l] τοῦ τάλαντον ὁ πῆχυς εἶλκε· [m] ἐπειδὴ δὲ ἐγεφυρώθη ὁ πόρος, κορμοὺς ξύλων καταπρίσαντες, καὶ ποιήσαντες ἴσους τῆς σχεδίης τῷ εὖρει, κόσμῳ [n] ἐπετίθεσαν κατύπερθε τῶν ὅπλων τοῦ τόνου· θέντες δὲ ἐπεξῆς, ἐνθαῦτα αὖτις ἐπεζεύγνυον· ποιήσαντες δὲ ταῦτα, ὕλην ἐπεφόρησαν· κόσμῳ δὲ θέντες καὶ τὴν ὕλην, γῆν ἐπεφόρησαν· καταπάξαντες δὲ καὶ τὴν γῆν, φραγμὸν παρείρυσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα μὴ φοβέηται τὰ ὑποζύγια τὴν θάλασσαν [o] ὑπερορῶντα, καὶ οἱ ἵπποι. Ὡς δὲ τά [p] τε τῶν γεφυρέων κατεσκεύασ-

---

a Med. Pasf. Ask. Valla: ceteris haec septem male absunt. Mox τεσσερεσκαίδεκα *Pasf.*, bene: olim τεσσαρεσκαίδεκα. *b Suidas* hinc in Voc. *c* Schol. *Pasf.* μετεπορίζει (μετεωρίζει) ἀναβασάζει. Spectavit pontium hanc iunctionem *Arrian.* Ἀναβ. Ἀλ. V, 7. *d* Κατῆκαν *Pasf. Ask.*, κατήκασι *Arcb.*, antea κατῆκον, prave. *e* Εἵνεκεν et ἔσωθεν *Pasf. Ask. Arcb. Vind.*, *Valla* habet *extrinsecus*, quasi ἔξωθεν vidisset: Prius εἴσωθεν fuit. *f* Abest hic articulus *Arcb. Pasf.* *b* Τριχῇ *Arcb.* *g Ald. Arcb. V. Brit.*, ὑπὸ φαῦσιν alii disiunctim. *i Arcb. Med. Pasf. Ask. Paris. B.*, olim ὄνυξι. *k* Αὕτη plerique omnes. *l* Τῶν *Ed. Genev.* *m Med. Pasf. Ask. Paris. A.*, ceteri ἐπεὶ δὲ, nullo discrimine. *n* Ἐτίθεσαν καὶ ὕπερθε *Med. Ask. Pasf.*, καὶ ὕπερθε etiam *Thom. M.* in Ὅπλα. *o* Ὁρῶντα *Arcb. V.* *p* Defit *Arcb. V.*

4. Τὰς δὲ ἄλλοι ἀρχ. ἐζεύγνυσαν] Quando nihil adest, quo τὰς commode possit referri, voculam cum *Reiskio* suspicor excidisse: fortasse scribi poterit: τὰς δὲ [ἀκτὰς] ἄλλοι ἀρχιτέκτονες ἐζεύγνυσαν. Erat enim c. 33., ἀκτὴ τραχέα ἐς θάλασσαν κατήκουσα Ἀβύδῳ κατεναντίον c. 34., ἐς ταύτην τὴν ἀκτὴν ἐξ Ἀβύδου ὁρμεώμενοι ἐγέφυρουν τοῖσι προσέκειτο· hinc vocem γεφύρας plerique cum *Valla* forte censebunt subaudiendam. —— Quae sequuntur, non intellecta, descripserunt *Brisson.* de R. P. III. p. 434., et *Stanlei.* in *AEschb.* Pers. v. 71. latine vertit atque explicuit *Dion. Petav.* ad *Themist.* p. 451., seq. partim attigerunt *Casaub.* aliique: supersunt et in his nonnulla lucis indiga. VALCKEN.

7. Πρὸ δὲ τὴν ἑτέρην τεσσαρεσκαίδεκα] Magna Codicibus gratia harum restitutione vocum: erat enim ἀναπόδοτος minimeque consequens narratio. Duo pinguntur pontes, quorum alteri, Euxino ponto obverso, CCCLX. naves substratae; alteri, qui Aegaeum mare spectabat, CCCXIV. Quae postrema si deficiant, luxa et manca oratio. Vidit defectum atque ex *Vallae* Latinis prudenter sarsit Cl. *Pavius*; animadvertit eundem Cl. D. *Petavius* ad *Themistii* Or. X. p. 451., in instauratione nimius: sic namque, ὑπὸ δὲ τὴν πρὸς τοῦ Αἰγαίου ἑξήκοντα καὶ τριηκοσίας, vel uno verbo τοσαύτας· neque enim rationem esse cur tanto plures in altero ponte fuerint. Speciose profecto; quam tamen speciem schedae respuunt, pontiumque ordo et series navium: namque prioris pontis naves stabant transversae, hinc plures: posterioris directae et propterea pauciores. *Pet. Bertius* de Aggerib. et Pontib. C. 3. idem Xerxis opus adgressus fuit, sed levi brachio.

9. Ἵνα ἀνακωχεύῃ τὸν τόνον] Videlicet ὁ βόος. *Valla* dederat, ut *stabiliret funes armamentorum*, rectius veriusque *contentionem ac firmitatem rudentum*. Fluctus enim propellebat naves istas, quae inpulsae funium contentionem augebant. Ἀνακωχεύειν proprie est inhibere, ac navem reprimere: hinc μεταληπτικῶς *Valla* interpretatur *stabilire*, quod *Petavius* et *Pavius* perspexerunt. Statim ἀγκύρας κατῆκαν, indole sermonis postulante, reposui, mutato, quod tolerari potuisse miror, κατῆκον. Scripsissem quoque τῆς μὲν πρὸς τοῦ Πόντου cum *Petavio*, eo quod iubinde sequitur τῆς δὲ ἑτέρης· ex utroque enim ponte anchoras demisserunt. Sed MS. aliter. *Gronovii* Latina reliqui, etsi pro mea opinione minime bona.

14. Διέκπλοον δὲ ὑπόφαυσιν] *Petavii* his pontibus impensa opera latuit Cel. viro: hinc illa eius notatio. Probat ipse separationem ὑπὸ φαῦσιν *sub lumen*, tentat deinde ὑπὸ φλύσιν, uti videre est. Iungo ego, *Aldi* et scriptorum ductum sequens. Ὑπόφαυσις fenestrae, lucem admittentis, notionem habet apud Interpretes *Ezech.* C. XLI. 16. Hinc pro hiatu et patente transitu: par διαυγείας ratio, quae ab lucis transitu, spiraculum et foramen, quo fumus ex casis evolvitur, in *Diodori* XVII, 82., et διαυγίου, in vasculorum aperturis et spiraminibus apud *Heronem* Spirit. p. 163. Itaque διέκπλοος ὑπόφαυσις transitus idem, ἀφάλωμα *Luciano* Ver. Hist. II, 2., sive interceptum spatium et vacuum, per quod ὑποφαίνεται, adparetque lux, ut *Petavius*. *Reiskio*, ὑπόφαυσιν probanti, διέκπλοος adiectivi loco est. Mox *Petavius* scite, καὶ τριηρέων τριχοῦ· namque series ipsae tam πεντηκοντέρους quam τριήρεας habebant, et utrasque proinde interruptas esse oportuit.

18. Στρεβλοῦντες ὄνοισι ξυλίνοισι] Egregia huic loco medela ex *Med.* et aliis. Ὄνος sunt *axes*, ὄνιστοι *axiculi*, *suculae*, sive machinae tractorii generis. *Galenus* Glosс. Hippocrat. Ὀνεύεσθαι, ἤγουν δι' ΟΝΩΝ ἐπιστροφῆς τελεῖν· ΟΝΟΙ γὰρ καὶ ὄνισκοι, οἱ ἄξονες· et pluribus ad *Hippocrat.* de Fractur. p. 551. Adde *Eustachium* in *Erotianum* p. 82. et *Gronovium*.

21. Ἦν αὐτὴ] Sic debuit. Nimium *Petavii* ὧν παχύτης μὲν ἦν αὐτὴ, *Reiskii* ἡ αὐτὴ. Sequentia τῶν τάλαντον. —— Editor Genev. inprudenter: transitus in distributivis numeri est. Unde vero *Tzetzes* acceperit, τριτάλαντον τῷ βάρει Chil. I. v. 599. ipse dixerit.

29. Κατανάξαντες] *Hesychius* Κατανάξαντες, *dνάξαντες, εἰς τοὐπίσω ἀναχωρήσαντες*· forte, quae *Abreschii* suspi-

Xerxes ex hibernis Sardium pergit petiturus Abydum. Sol defi-cit. Unde inconsulta petitio Pythii de vacatione maioris filii.

αρο, καὶ τὰ περὶ τὸν Ἄθων, οἵ τε χυτοὶ περὶ τὰ στόματα τῆς διώρυχος, οἱ τῆς ῥηχίης εἵνεκεν ἐποιήθησαν, ἵνα μὴ [a] πίμπληται τὰ στόματα τοῦ ὀρύγματος, καὶ αὐτὴ ἡ διώρυξ παντελέως πεποιημένη [b] ἀγγέλλετο, ἐνθαῦτα χειμερίσας, ἅμα τῷ ἔαρι παρεσκευασμένος ὁ στρατὸς, ἐκ τῶν Σαρδίων ὥρμᾶτο ἐλῶν ἐς Ἄβυδον· ὡρμημένῳ δέ οἱ, ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕδρην, ἀφανὴς ἦν, οὔτ' [c] ἐπινεφέλων ἐόντων, αἰθρίης τε τὰ μάλιστα· ἀντὶ ἡμέρης τε, νὺξ ἐγένετο· ἰδόντι δὲ καὶ μαθόντι τοῦτο τῷ Ξέρξῃ ἐπιμελὲς ἐγένετο· καὶ εἴρετο τοὺς μάγους τὸ θέλει προφαίνειν τὸ φάσμα· οἱ δὲ [d] ἔφασαν ὡς Ἕλλησι προδείκνυσι ὁ θεὸς ἔκλειψιν τῶν πολίων· λέγοντες ἥλιον εἶναι Ἑλλήνων προδέκτορα, σελήνην δὲ, σφέων· πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ξέρξης, περιχαρ�ὴς ἐὼν, ἐποιέετο τὴν [e] ἔλασιν. Ὡς δ' ἐξήλαυνε τὴν στρατιὴν, Πύθιος ὁ Λυδὸς καταῤῥωδήσας τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φάσμα, ἐπαρθείς τε τοῖσι δωρήμασι, ἐλθὼν παρὰ Ξέρξεα, ἔλεγε τάδε, „ Ὦ δέσποτα, [f] χρήσαις ἄν τι τεῦ βουλοίμην τυχεῖν, τὸ „ σοὶ μὲν ἐλαφρὸν τυγχάνει ἐὸν [g] ὑποῦργῆσαι, ἐμοὶ „ δὲ μέγα γενόμενον;" Ξέρξης δὲ πᾶν μᾶλλον δοκέων μιν χρήσειν ἢ τὸ ἐδεήθη, ἔφη τε ὑποῦργήσειν, καὶ δὴ ἀγορεύειν ἐκέλευε ὅτευ δέοιτο· ὁ δὲ, ἐπεί τε ταῦτα ἤκουσε, ἔλεγε θαρσήσας τάδε, „ Ὦ δέσποτα, τυγ- „ χάνουσί μοι παῖδες ἐόντες πέντε, καί σφεας κατα- „ λαμβάνει πάντας ἅμα [h] σοὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν „ Ἑλλάδα· σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, ἐμὲ ἐς τόδε ἡλικίης „ ἥκοντα οἰκτείρας, τῶν μοι παίδων ἕνα παράλυσον „ τῆς

et opera circa Athon, item aggeres ad ora fossæ iacti propter æstum maris, ne ipsa ora alvei implerentur, atque etiam ipsa fossa penitus perfecta nunciaretur: Sardibus, ubi hybernaverat, ineunte vere instructus exercitus profectus est Abydum versus: cui moventi sol suam in cœlo sedem relinquens apparere desiit, quum nullæ nubes, verum serenissimus aër esset: et pro die nox extitit. Id animadvertenti Xerxi quum cura incessisset percontandi magos, quid ostentum id vellet portendere, illi responderunt, deum præsignificare Græcis civitatum defectum: quod dicerent, solem, Græcorum esse præmonstratorem, lunam ipsorum. Ea re audita, Xerxes maiorem in modum lætatus, ire pergebat. Quem procedentem adiens Pythius Lydus cœlesti ostento perterritus, elato animo propter munera his verbis alloquutus est; Domine, indulgeas quid quod impetrare cupio, tibi leve concessu, sed mihi pro magno futurum? Xerxes nihil non potius, quam petebat, illum petiturum ratus, se indulturum respondit, et ut peteret proloqui iussit. Pythius ubi hoc audivit, sumpta fiducia, Domine, inquit, quinque mihi filii sunt, quos omnes contingit in militiam tecum ire adversus Græciam: horum unum tu quæso, rex, misertus mei qui huc processi ætatis, dimitte ab mi-

[a] *Med. Pasf. Ask. Brit. Paris. A.*, ἐμπιπλῆται ceteri, ut IV, 72. [b] Ἄγγελτο *Arcb. V.* [c] *Med. Pasf. Ask.*, ἐπινεφελέων *Arcb.*, ante ἐπὶ νεφέων. [d] Ἐφραζον *Med. Pasf. Ask.*, satis concinne. Vid. *Gronov.* [e] Ἔλασιν *Pasf. Arcb. Vind. Brit. Ask. Steph.* margo, ἐξέλασιν *Ald.* et Editi. [f] Χρήσας *Arcb.* [g] Ὑπορ-γῆσαι *Pasf.* et mox. [h] Συστρατεύεσθαι *Arcb.*

suspicio, νάξαντες, εἰς τοὐπίσω ἀναχωρήσαντες, ut conplanandi significationem, quae huius est loci, et τοῦ κατανάγειν iunxerit. *H. Stephanus* Thes. T. IV. pag. 1157. horum inmemor, κατανάγω *Conporto. Affertur enim* κατανάξαντες γῆν *pro Conportantes iniicientesque terram.* Est ex κατανάσσω. In *Iosepho* Bell. I, 21, 7. νάγμα *terra stipata: πύργος νασὸς* ibid. V, 4, 3. *solida* et bene conpacta, sive νεναγμένος, quomodo MSS. Antiq. XV, 9, 6. verisime. Porro φραγμὸν, sepem hinc atque hinc praetensam, *Tzetzes* χειραγωγοὺς καὶ κλείσματα, *Arrianus* Ἀναβ. V, 7. κλίμακας, ubi excellenter *Gronovius*, adpellant. Ὑπερρῶντα non muto, rarum quidem tali usu, sed proprio et vetere.

40. Οὔτ' ἐπινεφέλων ἐόντων] *Aristoteles* Problem. XXIV. Sect. 17. iuvat Codd. scripturam, rogitans, Διὰ τί τῆς αἰθρίας μᾶλλον ψύχος γίνεται, ἢ ΕΠΙΝΕΦΕΛΩΝ ΟΝΤΩΝ. Per autem mira solis haec obscurati descriptio; talis profecto, ut veram eclipsis causam aut exploratam non habuerit *Herodotus*, aut tragice circumscripserit. Quid enim ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕδρην; Sed verum hunc solis fuisse defectum negant plerique sideralis scientiae professores, *Seth. Calvisius* Chronol. Ann. 3470., *D. Petavius* Doctr. Temp. L. X, 25. *H. Dodwellus* Annal. Thucyd. p. 47.

41. Ἀντὶ ἡμέρης τε νὺξ ἐγένετο] Supra I, c. 103., νὺξ ἡ ἡμέρη ἐγένετο c. 74., συνήνεικε ὥστε —— τὴν ἡμέρην ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι· *primus* istam *defectionem solis, quae Astyage regnante facta est, praedixisse fertur* Milesius Thales iuxta *Herod.* et *Ciceron.* de Div. I, c. 49. Causam solis obscurati dudum ante naturalem Graecis iam tradiderat Palamedes teste *Philostr.* p. 709. Hic apud *Herod.* ὁ ἥλιος —— ἀφανὴς ἦν, οὔτε ἐπινεφέλων ἐόντων, αἰθρίης τε ταμάλιστα· sicut ap. *Livium* XXXVIII, c. 4. *coelo sereno interdiu obscurata lux est, quum Luna sub orbem solis subisset:* οὔτ' ἐπινεφέλων ἐόντων correctum ex *Med.* τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ξυννέφελα ὄντα dixit *Thucyd.* p. 529, 99. —— Xerxi solis obscuratio, ut vulgo imperitorum, videbatur esse portentum: insigne *Pindari* carmen apud *Dionys. Halicarn.* II, pag. 273. emendavit *Scaliger* in *Propert.* p. 239. Rei causas cognovisse saepe profuit Imperatoribus, *ne velut prodigio divinitus facto militum animi terrerentur, Quintilian.* I. O. I, c. X. p. 114. —— Graecis, non Persis, hoc ostento mala portendi cur crediderint, certe dixerint Magi, noster enarrat, in quibus Ἑλλήνων προδέκτορα bene cepit *Palmer.* In *Aristidis* Themistoclem T. III. p. 297. *Schol. MS.* ἐρχομένου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ γενομένου περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔκλειψις ἐγένετο ἡλίου καὶ ἀνατολῆς (L. ἐξ ἀνατολῆς·) εἶτα ὡς ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τοὺς μάντεις, τί σημεῖον τοῦτο, ἀπώλειαν εἰπεῖν τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων· τοὐναντίον δὲ ἦν· ἐσήμαινε γὰρ αὐτῷ τὴν ἧτταν, διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἐξέλιπεν ὁ ἥλιος· εἶγε καὶ ἀπὸ ἀνατολῶν ἤρχετο ὁ Ξέρξης. VALCKEN.

45. Ἑλλήνων προδέκτορα] *Praesidem* vertunt, Nob. *Palmerio* iure inprobante. Ex προδείκνυμι venit προδέκτωρ, praemonstrator malorum, et vates quidam. Magi φάσματος mirabilis interpretes respondent, solem, si quid praeter consuetum patiatur, Graecis portendere et praesagire, lunam, suae nationi; cuius illi coniectus quas habuerint rationes, unde indagabimus? Ob oracula coniicit *Palmerius* Exercit. p. 31., quae Delphis, Delo, Claro et aliis Graeciae urbibus sub Apollinis, qui sol est, nomine pandebantur. Sane non erat, cur *Pb. a Turre* erroris dicam Nostro inpingeret Monum. Vet. Ant. p. 175. Coluerint enim Persae Solem, ut venerati fuerunt, defectus eius ex magorum disciplina damnosus aliis potuit haberi. Sed ille προδέκτορα *praesidem* censuit contra verum.

47. Ἐποιέετο τὴν ἔλασιν] In hoc genere simplex mavult. Vide III, 4. VII, 6. et C. 106. πρότερον ταύτης τῆς ΕΛΑΣΙΟΣ. *Xenophon* consimiliter Κυρ. παιδ. VIII. p. 217. D. E. Amplector itaque.

51. Τὸ σοὶ μὲν ἐλαφρὸν] Ἐμοὶ δὲ μέγα· initio poëmatis *Theognis:* Εὐχομένῳ μοι κλῦθι, κακὰς δ' ἀπὸ κῆρας ἄλαλκε· Σοὶ μὲν τοῦτο, θεὰ, σμικρὸν, ἐμοὶ δὲ μέγα· propius ad Nostri structuram *Andocides* in exordio Orat. de Myster. δεήσομαι ὑμῶν δίκαια, καὶ ὑμῖν γε ῥᾴδια χαρίζεσθαι, καὶ ἐμοὶ ἄξια πολλοῦ τυχεῖν παρ' ὑμῶν. VALCKEN.

60. Παράλυσον τῆς στρατιῆς] Στρατηΐης mallem. Prave in *Plut.* Virt. Mul. p. 263. A. Pythes seu Pythius χάριν ἠτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως —— ἕνα παρεῖναι τῇ στρατιᾷ, καὶ καταλιπεῖν αὐτῷ γηροβοσκεῖν. Scripserat παριέναι τῆς στρατείας, *unius vacationem petens*, de eodem Pythio *Seneca* L. III. Ir. C. 17. Hoc, nisi erro, occupavit *Mos. Solanus* ad *Plut.* Alcibiad.

60. Ἕνα παράλυσον τῆς στρατιῆς] Στρατηΐης et hic scribendum, ut in simillima narratione de Oeobazo, a militia vacationem uni filiorum petente IV, c. 84., στρατηΐης ἀπολελύσθαι· apud *Plutarch.* II, p. 263. B. Pythes

militia eum, qui natu est maximus: ut et mei ipsius et census curam gerat; quatuor tecum ducas: ita confectis quæ in animo habes, rursus revertaris! Rex ob id admodum indignatus, his verbis respondit, Homo improbe, tune, quum ego ipse in expeditionem eam adversus Græciam, filiosque meos et fratres et domesticos et amicos ducam, ausus es mentionem filii tui facere, qui meus es servus, quem oportebat cum omni familia et ipsa uxore me comitari? Probe nunc discito hoc, animum in hominum habitare auribus: qui bona quum audivit, corpus voluptate implet: his contraria audiens, exacerbatur. Tu itaque quum bene feciſti, et alia eiusdem generis promisisti, non gloriaberis te supergressum esse regem munificentia: quum vero ad impudentiora conversus es, non tu quidem pro merito, sed minora quam pro merito accipies: nam te et quatuor filios liberant hospitalia munera: unius autem, quem præcipue complecteris, vita mulctabere. Hæc quum respondisset, subito imperavit, iis quibus delegatum erat ista exequi, ut maximum natu filiorum Pythii inventum discinderent medium: eiusque discisi dimidium ad dexteram viæ, et dimidium ad sinistram disponerent, et illac transiret exercitus. Hoc illi ubi exequuti sunt, illac exercitus pertransivit. In quo præcedebant ii qui farcinas portabant et impedimenta. Post hos omnigenarum gentium non distinctæ sed promiscuæ copiæ, numero ultra dimidium exercitus. Post has intercedebat intervallum: neque enim isti cum rege miscebantur. Præcedebant mille equites e Persis omnibus delecti: secundum hos totidem hastati, et ii delecti ex omnibus, versis deorsum in terram

„ τῆς στρατιῆς τὸν πρεσβύτατον, ἵνα αὐτῷ τε ἐμεῦ
„ καὶ τῶν χρημάτων ἦ μελεδωνός· τοὺς δὲ τέσσε-
„ ρας [a] ἄγε ἅμα σεωυτῷ· καὶ πρήξας τὰ νοέεις,
„ νοστήσειας ὀπίσω". Κάρτα τε ἐθυμώθη ὁ Ξέρ-
ξης, καὶ [b] ἀμείβεται τοῖσδε, „ Ὦ κακὲ ἄνθρωπε,
„ σὺ ἐτόλμησας ἐμεῦ στρατευομένου αὐτὸς ἐπὶ τὴν Ἑλ-
„ λάδα, καὶ ἄγοντος παῖδας ἐμοὺς καὶ ἀδελφεοὺς
„ καὶ οἰκηίους καὶ φίλους, μνήσασθαι περὶ σέο παι-
„ δὸς, ἐὼν ἐμὸς δοῦλος· τὸν [c] χρῆν παντοίῃ αὐτῇ
„ γυναικὶ συνέπεσθαι; εὖ νῦν τόδε ἐξεπίστασο, [d] ὡς
„ ἐν τοῖσι ὠσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός· ὃς χρη-
„ στὰ μὲν ἀκούσας, τέρψιος [e] ἐμπιπλέει τὸ σῶμα·
„ ὑπεναντία δὲ [f] τουτέοισι ἀκούσας, ἀνοιδέει· ὅτε
„ μέν νυν χρηστὰ ποιήσας ἕτερα τοιαῦτα [g] ἐπηγγέλ-
„ λεο, εὐεργεσίῃσι βασιλῆα [h] οὐ καυχήσεαι ὑπερβα-
„ λέσθαι· ἐπεί τε δὲ ἐς τὸ ἀναιδέστερον [i] ἐτράπεο;
„ τὴν μὲν ἀξίην οὐ λάμψεαι, ἐλάσσω δὲ τῆς ἀ-
„ ξίης· σὲ μὲν γὰρ καὶ τοὺς τέσσερας τῶν παίδων
„ ῥύεται τὰ ξείνια· τοῦ δὲ ἑνὸς, τοῦ περιέχεαι μάλι-
„ στα, [k] τὴν ψυχὴν ζημιώσεαι". ὡς δὲ ταῦτα ὑπε-
κρίνατο, αὐτίκα ἐκέλευε τοῖσι προσετέτακτο ταῦ-
τα πρήσσειν, τῶν Πυθίῃ παίδων ἐξευρόντας τὸν πρεσ-
βύτατον, μέσον [l] διαταμεῖν· διατάμοντας δὲ, τὰ
ἡμίτομα διαθεῖναι, τὸ μὲν, ἐπὶ [m] τὰ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ,
τὸ δέ, ἐπ' ἀριστερά· καὶ ταύτῃ διξίεναι τὸν στρα-
τόν. Ποιησάντων δὲ [n] τουτέων τοῦτο, μετὰ ταῦτα
διεξῄει ὁ στρατός· ἡγέοντο [o] δὲ πρῶτοι μὲν οἱ σκευ-
οφόροι τε καὶ τὰ ὑποζύγια· μετὰ δὲ [p] τούτους,
στρατὸς παντοίων ἐθνέων ἀναμίξ, οὐ διακεκριμένος·
τῇ δὲ ὑπερμίσεες ἦσαν, ἐνθαῦτα διελέλειπτο, καὶ
οὐ [q] συνέμισγον οὗτοι βασιλέϊ· προηγεῦντο [r] μὲν δὴ
ἱππόται χίλιοι, ἐκ Περσέων πάντων ἀπολελεγμέ-
νοι, [s] μετὰ δὲ αἰχμοφόροι χίλιοι καὶ οὗτοι ἐκ πάν-
των ἀπολελεγμένοι, τὰς λόγχας κάτω ἐς τὴν γῆν
τρέ-

a Ἄγευ *Pasf.* *b Med. Pasf. Ask.*, alii ἀμείβετο, nec male. *c* Χρὴ *Pasf.* *d* Citat *Stob.* Serm. xx. p. 173. *e* Ἐμπίπλη *Stob.*, in *Gesneri* edit. ἐμπίμπλησι. *f* Τουτέοισι ἀκούσας *Stob.*, participium agnoscunt etiam *Med. Pasf. Ask. Arcb. Vind.*, tum ἀνοιδαίνει *Stob.*; prius erat τούτοισι. *g* Ἐπηγγέλλετο *Arcb.*, male. *b* Οὐκ αὐχ. idem. *i* Ἐτράπευ *Pasf.* haud praeter Ionismi morem, ἐτράπεσο *Arcb.* *k* Τῇ ψυχῇ *Arcb. Pasf. V. Stepb.* ora, nulla urgente ratione. Idem in *Mattb.* Evang. xvi, 26. *l* Διατεμεῖν et mox *Arcb. Vind.* *m* Non habet τὰ *Arcb. V. Pasf.* *n* Τουτέων, μετὰ ταῦτα *Med. Pasf. Ask.*, quos sequi non est necesse. *o* Omittuntur haec duo a *Brit.* *p* Τούτους, στρατὸς παντ. *Med. Pasf. Ask. Paris. C.*, in aliis σύμμικτος στρατὸς, uti *Ald.* *q* Συνέσμιγον *Med. Vind.* Conf. *Gronov.* *r Pasf. Ask. Med. Paris. A.*, ceteri μὲν γὰρ, tum οἱ ἱππόται *Arcb. V.* *s* Has novem voces praeteriit *Ald.*

thes χάριν ᾐτήσατο παρὰ σοῦ βασιλέως, πλειόνων αὐτῷ παίδων ὄντων, ἕνα παρεῖναι τῇ στρατιῇ, καὶ καταλιπεῖν αὐτῷ γηροβοσκεῖν· interpres quod sensus postulabat expressit, *ut unus eorum immunitate militiae donaretur:* scripserat, ut puto, *Plutarcb.* ἕνα παρεῖναι, sive potius ἀφεῖναι vel ἀφιέναι τῆς στρατείας· sic passim loqui solebant: *Ulpian.* in *Demostb.* p. 22, 15., νόμοι ἦσαν ἀφιεσθαί τινας τῆς στρατείας, ὥστε πομπεύειν εἰς τὰ Διονύσια· Leges istas respicit *Diodor. Sic.* iv, c. 5. f. *Lycurgo* memorantur c. Leocr. p. 152, 33., οἱ ἀφιέμενοι τοῦ στρατεύεσθαι ἕνεκα τοῦ βουλεύεσθαι ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως. —— Ἀφιέναι τῆς στρατείας, *Herodoto* dicitur παραλῦσαι τῆς στρατιῆς· ut vi, c. 94., Mardonium Darius παραλύει τῆς στρατηγίης· quae *Porto* Herodotea dicitur locutio, *aliquem praetura amovere;* est et Thucydidea et aliorum: *Thucyd.* vii, c. 16., τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς· vid. *Duker.* et *Suid.* in Παραλῦσαι. VALCKEN.

71. Ἐν τοῖσι ὠσὶ τῶν ἀ.] Paulo haec alter scripta sic *Stobaeus* excitat *Gesneri* p. 173, 34, Ὡς ἐν τοῖσιν ὠσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός, χρηστὰ μὲν ἀκούσας τέρψιος ἐμπίμπλησι τὸ σῶμα· ὑπεναντία δὲ τουτέοισι ἀκούσας ἀνοιδαίνει· ex quibus *Herodoto* restituerem τουτέοισι ἀκούσας· reliqua vulgatis sunt deteriora: sensum obscuroris dicti conatus est eruere *Stephano* citatus *Erasmus* in Adag. *Animus habitat in auribus.* VALCKEN.

73. Ὑπεναντία δὲ τουτέοισι] *Stobaeus*, ut saepe, Ionum characterem servavit; nec pravum eiusdem ἀνοιδαίνει, quamquam vulgato haud prius, sicuti L. iii, 127. adscriptum. *Homerus* Il. i, 550. ὅς τε καὶ ἄλλῳ Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον. Dicti Herodotei interiorem sententiam *Camerarius* Problem. Cent. i, 9. vestigavit.

80. Τὴν ψυχὴν ζημιώσεαι] Hoc ego Codicum lectioni a *Galeo* et *Stepb.* enotatae non postponerem: in *Mattb.* xvi, 26. nonnulla dedit *Wetsten.* ad eamdem rationem aetate scribebant *Herodoti: Thucyd.* p. 192, 62., μεγάλα ζημιώσεται· ubi ζημιωθήσεται, natum ex interpretamento, praebent Codd. οὔτε τι ζημιωθέντας dixit *Xenoph.* Oecon. p. 491, 35. —— Iussit Xerxes natu maximum filiorum Pythii μέσον διατάμνειν· διατα-μόντας δὲ &c. *Plutarcb.* T. ii. p. 263. B. ὁ Ξέρξης ὑπ' ὀργῆς τοῦτον μόνον ὃν ἐξῃτήσατο σῴζας καὶ διατεμών, ἐκέλευσε τὸν στρατὸν διελθεῖν, τοὺς δὲ ἄλλους ἐπηγάγετο, καὶ πάντες ἀπώλοντο κατὰ τὰς μάχας· secundum *Senecam* de Ira iii, c. 17., *quem* pater *elegerat*, Xerxes *in duas partes distractum ab utroque viae latere posuit, et hac victima lustravit exercitum. Senecae* locum adhibuerunt *Wesf.* ad *Herod.* p. 320., et *Brisson.* R. P. iii. p. 357. —— Initio c. 40. aberat a *Med.* vox σύμμικτος· si abessent aliis Codd. voces, οὐ διακεκριμένοι, has ad Ἀναμὶξ suspicarer olim adiectas: Ἀναμὶξ *Hesych.* redditur ἀναμεμιγμένως· vox *Sophocli*, *Thucydidi*, *Xenophonti*, ter adhibita, *Herodoto.* VALCKEN.

85. Καὶ ταύτῃ διεξιέναι τὸν στρατὸν] *In partes duas distractum ab utroque viae latere posuit, et hac victima lustravit exercitum*, Romani moris non ignarus *Seneca.* De Peleo, qui Acasti uxorem disfecuerat, *Apollodorus* Bibl. iii, 12, 7. καὶ διελὼν τὰ μέλη διήγαγε δι' αὐτῆς τὸν στρατόν. In foederum sanctione multa huiusmodi apud Ill. *Grotium* in *Mattb.* C. xxvi. 28. Post pauca vocem σύμμικτος exterminavi, minime ob ἀναμὶξ necessariam. Recte C. 55. ὁ σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων, unde in hanc viciniam conmigravit.

Reliqua pars ordinis. Loca media inter Sardes et Abydum, quæ transiit rex cum exercitu.

τρέψαντες· μετὰ δὲ, ἱροὶ [a] Νισαῖοι καλεόμενοι ἵπποι δέκα, κεκοσμημένοι ὡς κάλλιστα. Νισαῖοι δὲ καλέονται ἵπποι ἐπὶ τῶδε· ἔστι πεδίον μέγα τῆς Μηδικῆς τῷ οὔνομά ἐστι Νίσαιον. τοὺς ὦν δὴ ἵππους τοὺς μεγάλους φέρει τὸ πεδίον τοῦτο· ὄπισθεν δὲ τετέων τῶν δέκα ἵππων, ἅρμα Διὸς ἱρὸν ἐπετέταχτο, τὸ ἵπποι μὲν εἶλκον λευκοὶ ὀκτώ· ὄπισθε δὲ [b] τῶν ἵππων ἕπετο πεζῇ ἡνίοχος, ἐχόμενος τῶν χαλινῶν· οὐδεὶς γὰρ [c] δὴ ἐπὶ τοῦτον τὸν θρόνον ἀνθρώπων [d] ἀναβαίνει· τούτῳ δὲ ὄπισθεν αὐτὸς Ξέρξης ἐπ' ἅρματος ἵππων [e] Νισαίων παραβαθήκεε δέ οἱ ἡνίοχος, τῷ οὔνομα ἦν Πατιράμφης, Ὀτάνεω παῖς, ἀνδρὸς Πέρσεω. Ἐξήλασε μὲν [f] δὴ ἔτω ἐκ Σαρδίων Ξέρξης· μετεκβαίνεσκε δὲ, ὁκόσα μιν [g] ὁ λόγος αἱρέοι, ἐκ τοῦ ἅρματος ἐς ἁρμάμαξαν· αὐτῷ δὲ ὄπισθεν αἰχμοφόροι Περσέων οἱ ἄριστοί τε καὶ γενναιότατοι, χίλιοι, κατὰ νόμον τὰς λόγχας ἔχοντες· μετὰ δὲ, ἵππος ἄλλη χιλίη ἐκ Περσέων ἀπολελεγμένη· μετὰ δὲ τὴν ἵππον, ἐκ τῶν λοιπῶν Περσέων ἀπολελεγμένοι μύριοι· οὗτος πεζὸς ἦν· καὶ τετέων χίλιοι μὲν ἐπὶ τοῖσι [h] δόρασι ἀντὶ τῶν σαυρωτήρων ῥοιὰς εἶχον χρυσέας, καὶ περιξ συνέκλῃον τοὺς ἄλλους· οἱ δὲ εἰναχισχίλιοι οὗτοὶ τετέων [i] ἐόντες, ἀργυρέας ῥοιὰς εἶχον· εἶχον δὲ χρυσέας ῥοιὰς καὶ οἱ εἰς τὴν γῆν τρέποντες τὰς λόγχας, καὶ μῆλα, οἱ ἄγχιστα ἑπόμενοι Ξέρξῃ· τοῖσι δὲ μυρίοισι ἐπετέταχτο ἵππος Περσέων μυρίη· μετὰ δὲ τὴν ἵππον [k] διέλειπε καὶ δύο στάδιοι, καὶ ἔπειτα ὁ λοιπὸς ὅμιλος ἤιε ἀναμίξ. Ἐποιέετο δὲ τὴν ὁδὸν ἐκ τῆς Λυδίης ὁ στρατὸς ἐπί τε ποταμὸν Κάϊκον καὶ τὴν [l] γῆν τὴν Μυσίην· ἀπὸ δὲ Καΐκου ὁρμεώμενος, Κάνης ὄρος ἔχων ἐν ἀριστερῇ, διὰ τοῦ Ἀταρνέος ἐς [m] Καρίνην πόλιν· ἀπὸ δὲ ταύτης, διὰ Θήβης πεδίου ἐπορεύετο, [n] Ἀτραμύττειόν τε πόλιν καὶ [o] Ἀντανδρον τὴν Πελασγίδα παραμειβόμενος· τὴν [p] Ἰδην δὲ λαβὼν ἐς ἀριστερὴν [q] χέρα, ἦιε ἐς τὴν Ἰλιάδα γῆν· καὶ πρῶτα μέν οἱ ὑπὸ τῇ Ἴδῃ νύκτα ἀναμείναντι βρονταί τε καὶ πρηστῆρες ἐπεστράπησαν, καί τινα αὐτοῦ ταύτῃ συχνὸν ὅμιλον διέφθειραν. ἀπικομένῳ δὲ τοῦ στρατοῦ [r] ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον, ὃς πρῶτος ποταμῶν, ἐπεί τε ἐκ Σαρδίων ὁρμηθέντες ἐπεχείρησαν τῇ ὁδῷ, [q] ἐπέλιπε τὸ ῥέεθρον, οὐδ' ἀπέχρησε τῇ στρατιῇ τε καὶ τοῖσι κτήνεσι πινόμενος. Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ὡς ἀπίκετο Ξέρξης, ἐς τὸ Πριάμου Πέργαμον ἀνέβη, ἵμερον ἔχων

95 ram spiculis. Post hos sacri equi decem quam pulcherrime ornati, qui Nisæi dicuntur, ideo sic dicti, quod est ingens Medicæ regionis campus nomine Nisæus, qui grandes fert equos. Hos decem equos sequebatur sacer Iovis currus, quem octo equi albi trahebant, pone auriga comitan-
397 te, qui pedibus ingrediens habenas tenebat, hanc enim sellam nemo mortalium inscendit. Post quem ipse Xerxes in curru equorum Nisæorum, ad latus incedente auriga, cui nomen erat Patiramphes, Otanis filius, vifi Persæ. Hunc quidem 41
in modum Sardibus excesit Xerxes: sed e curru, quoties ratio exigebat, in esedum transcendebat. Eum sequebantur hastati Persarum optimi ac nobilissimi mille, e more spicula gestantes. Post hos alius delectus equitatus mille Persarum. Dehinc e ceteris Persis decem millia peditum delecta, quorum mille in hastis pro imis cuspidibus gestabant mala punica aurea, et reliquos undique includebant; at novem millia sic ab eis cirdumdata habebant argentea mala punica; sed et aurea mala punica habebant illi, quorum terram versus spectabant spicula: etiam mala, ii qui Xerxem proxime sequebantur. Hæc decem millia ordine subsequebatur equitatus e decem millibus Persarum. Relicta post hos duorum stadiorum intercapedine, mox ibat cetera multitudo promiscue. Ita ex- 42
ercitus e Lydia perrexit ad flumen Caicum et regionem Mysiam: a Caico autem a læva habens montem Canæ, per Atarnem ad urbem Carinam. Ab hac per campum Thebæ, urbem Atramyttium et Antandrum Pelasgidem prætergrediens, et Idam ad sinistram manum stringens, ad terram Iliensem pervenit: cui primum sub Ida noctem agenti, tonitrua et fulgura ingruerunt, et complures ibidem ex eo exercitu occiderunt. Deinde ad Scamandrum est ventum, quem fluviorum primum, ex quo iter e Sardibus fieri cœptum est, aqua destituit, nec exercitui iumentisque potantibus suffecit. Ad 43
istum amnem Xerxes postquam pervenit, Priami Pergamum ascendit, loci visendi cu-

a Νησαῖοι *V. Arch. Ald.* et mox. Porro καλεύμενοι *V.* loco vulgati καλεόμενοι. *Arrian.* Ἀναβ. VII, 13. Hinc ἵπποι Νυσαῖαι, sive Νησαῖαι, ut *Trincavelus* expresit. Adde *Suid.* in Νίσαιον exscribentem et ἵππος Νισαῖος. *b* Αὖ τῶν ἵππων *Ask.*, αὐτῶν ἵππ. *Pasc.* *c* Abest *Arch. V.* *d* Ἐπιβαίνει *Pasc. Steph.* margo. *e* Νησ. *Ald. Arch.*, tum παραβέβηκε cum *Vind. Ask. Pasc.* *f* Desit *Arch. Ask. Pasc.* *g* Λόγος sine articulo *Arch. Vind. Pasc. Ask.*, sed ἐξαιρέοι *Arch. V.* Vulgatum L. I, 133. *b* Δόρασι ἀντὶ iidem omnes et *Brit.*, male οἱ interponebatur. *i* Omittunt *Arch. V.* *k* Διέλειπέ τε καὶ *Pasc. Ask.* *l* Γῆν τὴν Μυσ. *Pasc. Vind. Arch. Ald.*, aberat articulus, non bene. *m* Κάρνην *Med. Pasc. Ask.* *n* Ἀτραμύτειον *Arch. Valla* et *Eustath.* ad *Hom.* p. 649, 44. In aliis Ἀδραμ. *o* Χεῖρα *Pasc. Ask. V. Arch. Brit.* *p* Ἐπὶ τὸν Σκάμ. *Arch. Vind. Valla*, quomodo bene. olim ἐπὶ ποταμὸν Σκ. *q* Ἐπέλιπε *Med. Pasc. Ask. Vind.*, ἐπελίπετο ῥέεθρον *Arch.*, alii ἀπέλιπε.

95. Ἱροὶ Νισαῖοι καλεύμενοι] Quae hic διττογραφία, eadem L. III, 106. plurimisque aliorum in locis. Hinc dubium atque anceps, *Nisaeine* an *Nesaei* hi equi. Docte *Valesius* ad *Ammian.* L. XXIII, 6. de his sacroque Iovis curru et *B. Brisson.* Regn. Pers. I, 122. III, 29.

8. Ἐκ τοῦ ἅρματος ἐς ἁρμάμαξαν] Clara utriusque vehiculi distinctio, etiam in *Xenophonte* Κύρ. παιδ. VI. p. 162. B. et 168. B., tum Ἀναβ. I. p. 247. C. *Harmamaxa* carpenti genus et mollissimae vectationis erat, mulieribus quam maribus accommodatius. *Essedum* Laurentii inprobat *Schefferus*, neque geminum plane fuit, Rei Vehic. L. II, 17. p. 217., quem adi et doctos *Curtii* interpretes III, 3, 23.

18. Καὶ μῆλα, οἱ ἄγχιστα &c.] Mala Persica ex auro imis adfixa hastis gestabant, ἐπὶ τῶν σαυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες *Athenaeus* XII. p. 514. C. Hinc illi Μηλοφόροι, non alii ac αἰχμαφόροι *hastati*, qui Persarum nobilissimi post regis vehiculum incedebant: nam quorum in hastis extimis mala punica aurea, ῥοιαὶ χρυσέαι, his locus erat ante decem Nisaeos equos, spiculaque in humum versus inflexa, cum hastati Μηλοφόροι hastas κατὰ νόμον, uti mos ferebat, erectas ostenderent et vibrarent. Haec plana.

25. Ἐς Καρίνην] Pro *Med.* et aliorum Κάρνην docte *Gronov.* consistit: magis, meo quidem iudicio, adposita *Carine*, seu *Carene* potius, quippe Mysiae et Atarnensium urbi proxima apud *Plin.* H. Nat. L. V, 30. Accedit *Stephani* Καρήνη, πόλις Μυσίας, Ἡρόδοτος ἑβδόμῳ, hanc Nostri indicantis. Malui praeterea Ἀτραμύτειον ob *Eustathii* adsensum et *Thucydidis* in primis L. V, 1., ubi Schol. et *Dukerus*.

33. Ἐπέλιπε τὸ ῥέεθρον] Nilus, cuius aqua statu tempore minuebatur, ἀπολείπων τὸ ῥέεθρον L. II, 19. patronus vulgato esse posset, nisi potior Codd. auctoritas, frequentioreque usu firmata C. 21, 58. et 125. foret. Utique nihil urget, ut ᾧ ἀπέλιπε sive ἐπέλιπε —— πινόμενον contra tabulas pingatur. Palladi *Iliacae* Alexander quoque Magnus, Ilium delatus, sacra fecit, *Arriano* I, 11. et *Diodoro* XVII, 18. testibus.

38. Ἔθυσε

cupidus. Quod ubi contemplatus est, et ſingula quæque eorum audivit, Minervæ Iliadi mille boves immolavit: ſed et libamina Magi heroibus dederunt. His actis terror per noctem exercitum invaſit. Simul atque illuxit, illinc movit, a læva ſtringens Rhœtion urbem, et Ophryneon, et Dardanon, quæ Abydo contermina est: a dextra, Gergithas Teucros. Ubi in Aby-
44don venerunt, Xerxi incesſit cupido omnem exercitum oculis ſubiiciendi: itaque in exedra prominente, quam ei Abydeni prius ab illo iuſſi e candido lapide in tumulo induſtrie extruxerant, reſidebat proſpiciens et in litore ſpectabat pedeſtres copias atque claſſem. Quam dum intuetur, ſubiit eum cupiditas ſpectandi navale certamen. Id certamen postquam commiſſum est, in quo Phœnices Sidonii vicere, voluptatem Xerxes cepit, cum certaminis, tum copiarum
45ſpectaculo. Et quum intueretur omnem Helleſpontum navibus obductum, omnia vero litora atque Abydenorum campos hominibus refertos, ibi ſe beatum eſſe iactavit, et post
46hæc lacrymas fudit. Sed animadvertens Artabanus eum patruus, qui primo libere ſententiam protulerat diſſuadens bellum Græciæ inferendum, hic vir conſiderans Xerxem lacrymantem, his verbis alloquebatur, Quam valde diverſa, rex, inter ſe nunc facis et paulo ante: nam qui te beatum eſſe dixeras, nunc lacrymas fundis. Et ille, Reputan-

ἔχων θήσασθαι· θησάμενος δὲ, καὶ πυθόμενος κείρων ἕκαστα, τῇ Ἀθηναίῃ τῇ Ἰλιάδι ἔθυσε βοῦς χιλίας· χοὰς δὲ οἱ μάγοι τοῖσι ἥρωσι ἐχέαντο· ταῦτα δὲ ποιησαμένοισι, νυκτὸς Φόβος ἐς τὸ στρατόπεδον [a] ἐνέπεσε· ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐπορεύετο ἐνθεῦτεν, ἐν ἀριστερῇ μὲν ἀπέργων Ῥοίτειον πόλιν καὶ Ὀφρύνειον, καὶ Δάρδανον, ἥπερ δὴ Ἀβύδῳ ὁμουρός ἐστι· ἐν δεξιῇ δὲ, [b] Γέργιθας Τευκρούς. Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐν [c] Ἀβύδῳ, ἠθέλησε Ξέρξης ἰδέσθαι πάντα τὸν στρατὸν, καὶ προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτῷ ταύτῃ [d] προεξέδρη λίθου λευκοῦ· ἐποίησαν [e] δὲ Ἀβυδηνοὶ, ἐτελαμένου πρότερον βασιλῆος· ἐνθαῦτα, ὡς ἵζετο κατορῶν, ἐπὶ τῆς ἠιόνος ἐθηεῖτο καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὰς νέας· θηευμένῳ δὲ, ἐμέρθη τῶν νεῶν ἅμιλλαν γενομένην ἰδέσθαι· ἐπεὶ δ' ἐγένετό τε καὶ ἐνίκων Φοίνικες Σιδώνιοι, ἥσθη τε τῇ ἁμίλλῃ καὶ τῇ στρατιῇ. Ὡς δὲ [f] ὥρα πάντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ τῶν νεῶν ἀποκεκρυμμένον, πάσας δὲ τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ Ἀβυδηνῶν πεδία ἐπίπλεα ἀνθρώπων, ἐνθαῦτα Ξέρξης ἑωυτὸν ἐμακάρισε· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐδάκρυσε. Μαθὼν δέ μιν Ἀρτάβανος ὁ [g] πάτρως, ὃς τοπρῶτον γνώμην ἀπεδέξατο [h] ἐλευθέρως οὐ συμβουλεύων Ξέρξῃ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οὗτος [i] ὡνὴρ φασθεὶς Ξέρξεα δακρύσαντα, εἴρετο τάδε, „ Ὦ βασιλεῦ, „ ὡς πολὺ ἀλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαο νῦν τε „ καὶ [k] ὀλίγῳ πρότερον· μακαρίσας γὰρ [l] σεωυτὸν, „ δακρύεις· ὁ δὲ εἶπε, „ Ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον „ κα-

a Ἐσέπεσε *Paſ. Med.* *b* Γέργιθας Τευκροὺς iidem et *Aſk.*, vulgo Γέργιθάς τε καὶ Τευκ. *c* *Arch. V. Valla* et *Stob.* Serm. XCVI. p. 535. primae editionis, olim Ἀβύδῳ *μέσῃ*. *d* Ἐξέδρη *Arch. V.* *e* Δὲ καὶ Ἀβ. *Arch.* *f* Ἐώρα *Stob.* *g* Πατρῶος *Stob.* errans. *h* Ἐλευθερίως *Arch. Vind.* *i* Ἀνὴρ *Arch. V. Stob.*, ſed οὗτος οὖν ἀν. ille. *k* Ὀλίγον ſolus *Arch.* *l* Ἑωυτὸν *Stob.*, mutavit *Gesnerus*: tum ἐσῆλθε id. *Arch. V. Paſ. Brit. Steph.* ora: alii ἐπῆλθε.

38. Ἔθυσε βοῦς χιλίας] Dum Xerxes Minervae Iliadi *chiliombe*, faciebat ſacra, *heroibus libabant Magi*, χοὰς οἱ Μάγοι τοῖσι Ἥρωσι ἐχέαντο, id est ἐνήγισαν· ſumptuoſum Xerxis ſacrificium, ἡ ἀπὸ χιλίων βοῶν θυσία ſecundum *Euſtath.* dicebatur Χιλιόμβη. —— Mox terror Panicus noctu ἐς τὸ στρατόπεδον ἐνέπεσε vel ἐσέπεσε· hoc, ut ex *Med.* placet *Gronovio*; illud, ut uſitatius viro D. in Miſcell. Obs. III, p. 144. —— Initio c. 44., προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτῷ ταύτῃ προεξέδρη λίθου λευκοῦ· ſuſpicabatur clar. *Abreſch.* Diluc. *Thucyd.* p. 403., legi commode poſſe αὐτοῦ ταύτῃ· quomodo ſaepe loquitur Noſter; ſed hic vicina requirere videntur pronomen αὐτῷ, *Stobaeo* quoque lectum p. 535. Προεξέδρη Xerxi ab Abydenis parata prima ſedes fuiſſe videtur, quae in exedra prae reliquis emineret: θρόνον ὑψηλὸν dixit *Tzetz.* Chil. I, v. 937. Ἐξέδρα quid fuerit post *Budaeum* docuit *H. Steph.* in Theſ. L. G. I. p. 1084. quae velut incerti Scriptoris excitat is e *Suida*, verba ſunt *Diogenis Laërt.* IV, 19. quibuscum conferri poſſunt *Dion Chrys.* p. 288. D. et *Harpocrat.* in v. Λέσχαι. VALCKEN.

40. Ἐς τὸ στρατόπεδον ἐνέπεσε] Doluit *Gronov.* ἐσέπεσε *Med.* non receptum. *Herodoto* alia mens, qui L. IV, 203. τοῖσι Πέρσῃσι —— φόβος ἐνέπεσε· et VIII, 37. φόβος τοῖσι βαρβάροισι ἐνεπεπτώκεε· in quibus ſtructura diſcrepans neminem morabitur, cum ſit promiſcua, ut bene vir doctus Miſcell. Obſerv. T. III. p. 144. *S. Lucas* φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν Evang. C. I, 12., ubi ἐνέπεσε Codd. unus. Verior eiusdem *Gronovii* notatio, Γέργιθας Τευκροὺς coniungens, quam conſule.

44. Ἐν Ἀβύδῳ] Inutilem vocem *μέσῃ*. parens ſchedarum iuſſui, induxi. Cui enim ea bono? *Reiskii* non diſpar opinatio, mox προεπεποίητο —— ἐξέδρη, uti *Arcb. Vind.*, corrigentis. Iam quoniam in Muſis αὐτοῦ ταύτῃ haud infrequens, idem huic reſtituendum loco putavit *Abreſchius* Dilucid. *Thucyd.* p. 403. Ego vero nihil amplius innovo.

57. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐδάκρυσε] *Specie alienam, revera ſuam conditionem deplorasſe videtur* (*Valerio Max.* IX, c. 13. ex. I.) *opum magnitudine, quam altiori animi ſenſu felicior:* videri enim voluit Xerxes lacrymans, *quod* tanta hominum multitudo *intra centum annos eſſet obitura.* Haec et ſeqq. paucis expreſſit *Tzetzes* Chil. I, v. 940., &c. Herodoteum autem Xerxis et Artabani colloquium ob ſententiarum perſonis congruam magnitudinem miratur *Hermogenes* pag. 509., πλείονι τῷ μεγέθει πολλαχοῦ κέχρηται ὡς ἔντε ἄλλοις καὶ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν κατὰ τοὺς Ξέρξου πρὸς Ἀρτάβαζον, κἀκείνου πρὸς Ξέρξην περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων λόγους· facilis ipſi fuit *Hermogeni* lapsus in Perſico nomine, qualis fuiſſe videtur et *Philoſtrati* de V. S. II, 5, 4. VALCKEN.

60. Οὗτος ὠνὴρ] Absque Codicum auxilio reponi potuerat vocula, quam oratio interrupta poſcebat uſitatiſſimam: Οὗτος ὢν ὠνὴρ φρασθεὶς Ξ. δ. olim lectam ista monſtrant *Stobaei* p. 535, 46., οὗτος οὖν ἀνὴρ Φρ. —— Paulo post in istis, ὡς πολὺ ἀλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαο νῦν τε καὶ ὀλίγῳ πρότερον· loco quidem indicato *Gesneri* praebet Ed. ἐργάσαιο· ſed p. 612, 26., ἔργα σὰ, τὸ, quae minime contemnenda lectio, ſi robur accepit a Codd., ſincera poterit videri: ὡς πολὺ ἀλλήλων κεχωρισμένα ἔργα σὰ, τὸ νῦν τε καὶ ὀλίγῳ πρότερον. VALCKEN.

64. Ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον] Verum hoc, et L. III, 42. VI, 125. obvium. *Plut.* Conſol. p. 109. B. Τὸν Ἥλιον ΕΙΣΕΛΘΕΙΝ, ὅπερ ἴσως κἂν ἄλλον ΕΙΣΗΛΘΕ, Saepe *Euripides*, monitore *Valckenario* ad Phoeniſſ. v. 1379., ſaepe alii. Lacrymas ſtolidi regis Epiſt. 72 L. III. *Plinius* addidit; leniter *Valer. Max.* IX, 13. Extern. I. *Qui mibi ſpecie alienam, revera ſuam conditionem deplorasſe videtur: opum magnitudine, quam altiore animi ſenſu felicior.* Merebantur hae lacrymae acriorem cenſuram.

64. Ἐπῆλθε γάρ με λογ. κατοικτεῖραι] Scribendum ut legit *Stobaeus*, ἐσῆλθε γάρ με λ. κ.; alterum quidem in talibus etiam adhibetur, ſed iunctum dativo, quem caſum exhibent optimi quoque Codices in *Herod.* I, c. 30., ἵμερος ἐπείρεσθαί μοι ἐπῆλθε· *Pauſan.* VIII, p. 634., οὐκ ἐπῆλθεν ἐρέσθαί μοι. In *Iſocratis* Panathen. ſcribendum p. 244. A. νῦν δ' οὐδὲν ἐπέρχεταί μοι τοιοῦτο· ut p. 252. C. *Demoſth.* p. 100, 39. &c. ſed eam in rem ſatis erit legisse *Hemſterh.* ad *Luciani* Prometh. p. 26. Ἐσῆλθέ με dicatur an μοὶ nihil interest: prius tamen et apud alios frequentius occurrit et apud *Herod.* III, c. 42., τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα· VI, c. 125., ἰδόντα τὸν Κροῖσον γέλως ἐσῆλθε· I, c. 116., τὸν Ἀστυάγεα ἐσῆλθεν ἀνάγνωσις αὐτοῦ. VALCKEN.

Procedit colloquium Xerxis cum Artabano de brevitate vitæ et ærumnis.

„ καταικτείραι ὡς βραχὺς εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος, „ εἰ τυτέων γε ἑόντων τοσούτων, ὀλίγοι ἐς [a] ἑκατοστὸν „ ἔτος περιέσται". ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων, „ Ἕτερα τύ- „ τυ παρὰ τὴν [b] ζόην πεπόνθαμεν [c] οἰκτρότερα· ὡς „ γὰρ ὕτω βραχεῖ βίῳ ὀλίγοι ὕτω ἄνθρωπος ἐὼν εὐ- „ δαίμων πέφυκε, ὔτε τυτέων, ὔτε τῶν ἄλλων, τῷ „ ὐ παραγίνεται πολλάκις, καὶ μὴ ἅπαξ, τε- „ θνάναι βέλεσθαι μᾶλλον ἢ [d] ζώειν· ἄι τε γὰς συμ- „ φοραὶ προσπίπτουσαι, καὶ αἱ νῦσοι [e] συνταράσσου- „ σαι, καὶ βραχὺν ἑόντα, μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦ- „ σι τὸν βίον· ὕτω ὁ μὲν θάνατος, [f] μοχθηρῆς ἐούσης „ τῆς ζόης, καταφυγὴ αἱρετωτάτη τῷ ἀνθρώπῳ „ γέγονε· ὁ δὲ θεὸς, γλυκὺν [g] γεύσας τὸν αἰῶνα, φθο- „ νερὸς ὢν αὐτῷ εὑρίσκεται ἐών". Ξέρξης δὲ ἀμείβετο λέγων, „ Ἀρτάβανε, βιοτῆς μὲν τυ ἀνθρωπηίης πέρι, „ ἐούσης τοιαύτης [h] ὥστε σὺ διαιρέεαι εἶναι, παυ- „ σώμεθα, μηδὲ κακῶν [i] μεμνώμεθα, χρηστὰ ἔχον- „ τες πρήγματα ἐν χερσί· φράσον δέ μοι τόδε, εἴ „ τοι ἡ ὄψις τῦ ἐνυπνίυ μὴ σαφὴς ὕτω ἐφάνη, εἰ- „ χες ἂν τὴν ἀρχαίην γνώμην, ὐκ ἐῶν με στρατεύε- „ σθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἢ μετέστης ἄν; Φέρε μοι „ τῦτο ἀτρεκέως εἰπέ". ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων, „ Ὦ „ βασιλεῦ, ὄψις μὲν ἡ ἐπιφανεῖσα τῷ ὀνείρῳ, ὡς βυ- „ λόμεθα ἀμφότεροι τελευτήσειε· [k] ἐγὼ δ' ἔτι καὶ ἐς „ τόδε δείματός εἰμι [l] ὑπόπλεος, ὐδ' ὀτὸς ἐμεωυ- „ τῷ· ἄλλα τε πολλὰ ἐπιλεγόμενος, καὶ δὴ καὶ 399 „ [m] ὁρέων τοι δύο τὰ μέγιστα πάντων [n] ἑόντα πολε- „ μιώτατα. Ξέρξης δὲ πρὸς ταῦτα ἀμείβετο τοῖσ- „ δε, Δαιμόνιε ἀνδρῶν, ποῖα ταῦτα λέγεις μοι εἶναι „ δύο πολεμιώτατα; πότερά τοι ὁ πεζὸς μεμπτὸς „ ὁ κατὰ τὸ πλῆθός ἐστι, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν στράτευ- „ μα φαίνεται πολλαπλήσιον ἔσεσθαι τῷ ἡμετέρῳ; ἢ „ τὸ ναυτικὸν [p] τὸ ἡμέτερον λείψεσθαι τῷ ἐκείνων; ἢ „ καὶ

tantem me, inquit, quam brevis sit omnis humana vita, subiit horum miseratio; quorum, quum tot sint, nemo ad centesimum annum supererit. Excipiens Artabanus, Atqui, inquit, alia, quam istud est, vivendo miserabiliora patimur. Nam in tam brevi vita nullus hominum adeo felix extitit, neque horum neque aliorum, cui non crebro, nedum semel, subitura sit animo moriendi voluntas potius quam vivendi. Incidunt enim calamitates et morbi perturbant: efficiuntque, ut quum vita brevis sit, tamen perlonga videatur. Ita mors optatissimum est perfugium ærumnosæ vitæ; sed deus, dulci gustu sæculum adspergens, in eo invidus esse deprehenditur. Cui Xerxes, Artabane, inquit, de humana quidem vita, cuius condicio talis est, qualem tu exponis, commemorare supersedeamus: neque tristium meminerimus, quum iucunda in manibus habeamus. Hoc mihi potius edisere: nisi tibi ita evidens insomnii visio fuisset oblata, perstaresne adhuc in priore sententia, disuadens mihi adversus Græciam bellum? an eam desereres? agedum aperte hoc mihi dicito. Ei respondens Artabanus, Visio, inquit, rex, quæ in somnis obiecta est, ad votum succedat amborum! ego autem adhuc adeo metu perculsus sum, ut non sim apud me; etiam metum reputans alia multa, tum quoque duo, omnium maxima, videns tibi summopere hostilia. Ad hæc hæc Xerxes, Divine vir, inquit, quænam ista ais duo mihi summopere hostilia esse? utrum terrestris exercitus tibi improbandus est, tanquam non satis copiosus? et multo numerosior ille Græcus futurus esse nostro videtur? an classis, tanquam illorum classe inferior? an hæc ambo? Nam si

[a] Ἑκατὸν *Stob.*, prave olim. [b] Ζωὴν *Arch. V. Stob.* et mox. [c] *Med. Pasi. Ask. Stob.* alii οἰκτότερα. [d] *Med. Pasi. Ask.*, ζῆν *Stob.*, et ceteri. [e] Συνταράσσουσι *Vind. Valla* et *Stob.*, qui συμπίπτουσαι, sed eodem Serm. in *Trincaveli* Ed. vulgatum conspicitur: illum *Gesnerus* locum omisit. [f] Citat *Eustath.* ad *Hom.* p. 411, 7. [g] Τάξας *Stob.*, alibi in omisso illo loco πλέξας, ubi et δυσξύνετος vice φθονερός, male. at Serm. CXX. p. 611. γεύσας, sicuti *Plutarch.* T. II. p. 1106. F. [h] *Med. Pasi. Ask. V. Arch.*, olim εἶην σὺ. [i] Μεμνεώμεθα *Arch. V. Pasi.*, non male. *Eustath.* habet receptum ad *Hom.* p. 767, 36. [k] Ἐγὼ δὲ καὶ *Pasi. Ask.* [l] Ὑπόπλεως *Arch.* [m] *Med. Ask. Pasi.*, alii τοι non habent. [n] *Pasi. Ask. Arch.*, ἐόντα τοι πολ. antea; tum ἀμείβεται Ξέρξης, κότερα, neglectis ceteris, *Arch.* [o] Κατὰ πλῆθος id. *Pasi. Vind.*, paullo ante λέγεις εἶναι tantum *Ask. Pasi.* [p] Desunt haec duo *Arch. V.*, et abesse queunt. porro λήψεσθαι plures: vere *Ald. Med. Pasi. Ask.*

72. Αἵ τε γ. συμφοραὶ προσπίπτουσαι] Συμπίπτουσαι est apud *Stobaeum* p. 536, 3. atque ita, ni fallor, scripserat etiam *Herod.* vid. p. 57, 36. p. 298, 35. &c. *Thucyd.* III, c. 60., κατανοοῦντες, —— ὡς ἀσάθμητον τὸ τῆς ξυμφορᾶς ὥστινι ποτ' ἂν καὶ ἀναξίῳ ξυμπέσοι et p. 278, 85. —— Ubi *in luctu atque miseriis mortem aerumnarum requiem* vocat *Sallust.* B. C. c. 50., Herodotea quae sequuntur et similia veterum dicta collegit *Ios. Wasseus* p. 160. VALCKEN.

73. Καὶ αἱ νοῦσοι συνταράσσουσαι] Paene arripio *Vind.* et *Stobaei*, συμφοραὶ προσπίπτουσαι, καὶ αἱ νοῦσοι, συνταράσσουσι, quod *Valla* expresit. Laudavit hoc Artabani effatum, compendio verborum usus, *Choricius* Or. in *Procopium Gazaeum* C. 24. Vide vero *Eustathii* illud ad Poëtam p. 411. εἰ δὲ τὰ Ἡροδότου ἀντίγραφα ἀσφαλῶς ἔχει κατὰ τὴν διὰ τοῦ ὁ μικροῦ γραφὴν τῆς ζόης ἐν τῷ, ὁ θάνατος μοχθηρᾶς οὔσης τῆς ζόης, αἱρετώτερος τῷ ἀνθρώπῳ γέγονεν, et mirare doctissimi hominis haesitationem ob vocem tantopere *Herodoto* adamatam, et toties repetitam. Quae mutavit, vitio memoriae accepta fero.

77. Γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα] Laurentii *dulce gustans saeculum* postulat γευσάμενος. Meliora *Porti* Latina, *dulci gustu vitam adspergens.* Equidem, ni scripti Codd. et *Plutarchus* in edito acquiescerent, *Stobaei* πλέξας τὸν αἰῶνα *aevum agens* non abiicerem. Commode *Euphorion*, Ὦ ζεῦ, τί ποθ' ἡμῖν δοὺς χρόνον τοῦ ζῆν βραχὺν ΠΛΕΚΕΙΝ ἀλύπως τοῦτον ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς, in *Stob.* Serm. XCVI. p. 528. Simillimum διαπλέκειν τὸν βίον L. V, 90, 6. Criminatur deum Persa, iucundam transigentem vitam, sed generi humano invidentem, at absurdissime, ne quid gravius excidat. Repete ad L. I, 32. praescripta.

77. Γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα] Quo sit sensu capiendum verbo *Wess.* indicavit Diss. *Herod.* p. 194. Prava interpretatio decepit eruditum scriptorem *des Essais de Crit.* p. 200. *Plutarch.* in fine libelli quo docet Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἔστιν ἡδέως κατ' Ἐπίκουρον, p. 1106. F. sic adhibuit Herodotea, ut eorum sensum simul pandat: σοφώτερος Ἡρόδοτος, εἰπὼν, ὡς ὁ θεὸς γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα φθονερὸς ἐν αὐτῷ ὢν φαίνεται, καὶ μάλιστα τοῖς εὐδαιμονεῖν δοκοῦσιν, οἷς δέλεαρ ἐστι λύπης τὸ ἡδὺ γευομένοις ὧν στερήσονται· hinc etiam manifesta constans est differentia Γεύειν inter et Γεύεσθαι· qui sibi videntur fortunati miseri mortales γεύονται, *leviter gustant*, ὧν στερήσονται, *ea quibus mox privabuntur:* qui brevi iucunditatis sensu calamitates humanas temperat, sive *qui vitam iucundam* mortalibus miseris maligne *praebet* primis velut labris *gustandam* Herodoto dicitur γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα. Γεῦσαι semper significat *gustum dare* eximie rei vendendae: vid. *Eubuli* fragm. ap. *Athen.* I, p. 28. F. et *Casaub.* p. 66. *Firmus Caesariens.* Epist. 27., γεύσας ἡμᾶς Ἀττικοῦ μέλιτος· *Iamblich.* V. P. p. 16., γεῦσαι βουλόμενος τῆς καλλονῆς τοὺς πατριώτας· *Polyaen.* p. 10. in MSS., οἶνου τοὺς πολεμίους γεύων· venuste Silenus ad Ulyssen in *Eurip.* Cycl. v. 150., γεῦμα τὴν ὠνὴν καλεῖ, *gustus emptorem allicit: Philostr.* de V. S. p. 557. F. ἱκανὰ ταῦτά που δηλῶσαι τὸν ἄνδρα, καθάπερ τὸν ἀνθοσμίαν τὸ γεῦμα· de V. A. VI, c. 12., μήτε γεῦμα παρέχειν μήτε δεῖγμα. *Eubulus* in Adelphis dixit βαδίζειν εἰς τὰ γεύματα, apud *Athen.* XI, p. 499. F. VALCKEN.

90. Καὶ ὁρέων τοι δύο &c.] Pati equidem intermixtam ea in sede voculam non nequeo, hac lege, ut mox in exilium abeat: et abest a tribus Codd. optimo iure. De *Mediceo* silentium admiror.

8. Φε-

ſi ob hoc imbecilliores tibi videntur noſtræ res, celerrime alterum quis exercitum comparet. Reſpondit Artabanus, Neque hunc, rex, exercitum improbaverit quisquam, qui ſit mentis compos, neque hanc navium multitudinem. Si vero plures coëgeris, quæ duo dico, erunt tibi multo magis hoſtilia. Ea vero duo ſunt, terra et mare: neque enim usquam maris portus est eiusmodi, ut ego coniecto, qui ſurgente tempeſtate ſit capax huius tuæ claſſis, idoneusque ad eam tutandam: neque vero unum illum portum eſſe oportet, ſed per univerſam continentem, quam præterveharis. Itaque quum portus tibi opportuni deſint, intellige homines in arbitrio fortuitorum, non fortuita in arbitrio hominum eſſe. Et ſic e duobus uno expoſito, pergo dicere alterum: Terra tibi hoſtilis est; ſi nihil illic adverſarium tibi vult conſtituere, eo hoſtilior tibi est, quo longius proceſſeris, aſſidue ulterius ſurripiens. Nulla enim est hominibus rei feliciter cedentis ſatietas. Unde etiam, ut nemo tibi occurrat, dico maiorem maiori in tempore regionem, famem eſſe allaturam. At vir ita demum fuerit optimus, ſi in deliberando quidem, omnem rem ſe paſſurum reputans, extimeſcat, in re autem agenda ſit audax. Cui Xerxes, Artabane, inquit, probabiliter tu quidem horum ſingula diſcreviſti: tamen non est ut omnia reformides, omniaque peræque conſideres. Nam ſi velis in negotii cuiuscunque ſupervenientis conſultatione ſemper omnia perinde conſiderare, nunquam aliquid efficias. Satius autem omnia alacriter aggredientem dimidium ærumnarum pati, quam omni in re præſumpto metu nihil omnino pati. Quod ſi

„ καὶ συναμφότερα ταῦτα; εἰ γάρ τοι ταύτῃ ὁδὸς ἐσ-
„ τρα φαίνεται εἶναι τὰ ἡμέτερα πρήγματα; στρα-
„ τῷ δὲ ἄλλῳ τις τὴν ταχίστην ἄγερσιν ποιοῖτο".
Ὁ δ' ἀμείβετο λέγων, „ Ὦ βασιλεῦ, ὅτε στρατὸν
„ τοῦτον ὅστις γε σύνεσιν [a] ἔχει, μέμφοιτ' ἄν, ὅτε
„ τῶν νεῶν τὸ πλῆθος· [b] ἢν δὲ πλοῦτας συλλέξῃς,
„ τὰ δύο [c] τοι τὰ λέγω, πολλῷ ἔτι πολεμιώτε-
„ ρα γίνεται· τὰ δὲ δύο ταῦτα, ἔστι γῆ τε καὶ θά-
„ λασσα· ὅτε γὰρ τῆς θαλάσσης ἔστι λιμὴν τοσοῦ-
„ τος [d] ὑδαμόθι, ὡς ἐγὼ εἰκάζω, ὅστις ἐγκρομένῃ
„ χειμῶνος, δεξάμενός σευ τοῦτο τὸ ναυτικὸν, φε-
„ ρέγγυος ἔσται διασῶσαι τὰς νέας· [e] καί τοι οὐκὶ
„ ἕνα αὐτὸν δεῖ εἶναι τὸν λιμένα, ἀλλὰ παρὰ πᾶ-
„ σαν τὴν ἤπειρον, παρ' ἣν δὴ [f] κομίζεαι· ἔχων δὴ
„ ἑόντων τοι λιμένων ὑποδεξίων, μάθε ὅτι ἀι συμ-
„ φοραὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρχουσι, καὶ οὐκὶ ὑπ' ἀν-
„ θρώπων τῶν συμφορέων. καὶ δὴ τῶν δύο τοι τῷ ἑτέρῳ
εἰρημένῳ, τὸ ἕτερον ἔρχομαι ἐρέων· γῆ δὲ πολε-
μίη τῇδέ τοι κατέσταται· εἰ δ' ἐθέλει τοι μηδὲν ἀν-
τίξοον καταστῆναι, τοσούτῳ τοι γίνεται πολεμιω-
τέρη, ὅσῳ ἄν [h] προβαίνοις ἑκατέρω, τὸ πρόσω
αἰεὶ [i] κλεπτόμενος. εὐπρηξίης [k] γὰρ οὐκ ἔστι ἀν-
θρώποισι ὑδρηίη πληθώρη· καὶ δή τοι ὡς ὑδενὸς ἐν-
αντιευμένου, λέγω τὴν χώρην πλοῦτα ἐν [l] πλεῦνι
χρόνῳ γινομένην, λιμὸν τέξεσθαι. ἀνὴρ δὴ οὕτω ἂν
εἴη ἄριστος, εἰ βουλευόμενος μὲν, ἀρρωδέοι, πᾶσι
ἐπιλεγόμενος πείσεσθαι κρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ
θρασὺς εἴη". Ἀμείβεται Ξέρξης τοισδε, „ Ἀρτά-
βανε, εἰκότως μὲν σύ γε τυτέων ἕκαστα διαιρέεαι·
ἀτὰρ μήτε πάντα φοβέο, μήτε πᾶν [m] ὁμοίως
ἐπιλέγεο· εἰ γὰρ δὴ βούλοιο ἐπὶ τῷ αἰεὶ ἐπισφερο-
μένῳ πρήγματι τὸ πᾶν ὁμοίως ἐπιλέγεσθαι, ποιή-
σεαις ἂν ὐδαμᾶ ὐδέν· χρέσσον δὲ, πάντα θαρσέον-
τα, ἥμισυ τῶν δεινῶν πάσχειν μᾶλλον, ἢ πᾶν χρῆ-
μα προδεδοικότα, [n] μηδαμᾶ μηδὲν παθεῖν· εἰ δὲ
„ ἐρί-

a Ἔχοι *Vind.* et *Stob.*, haec deſcribens, Serm. LII. p. 364. *b* Ἦν τε *Arch. V. Stob.* *c* Ταῦτα λέγων id. Edit. *Trincaveli.* *d* Negligit ista quatuor *Stob.* idem. *e* Καί τοι οὐχὶ ἐνάκη et δεῖ γενέσθαι *Arch.*, poſterius etiam *Vind.* *f* Δεῖ κομίσαι *V. Arch.*, in *Stob.* κομίσαι, tum οὐκ ὢν δὴ iidem et *Ask. Valla*: non δὲ uti Edd.; porro ἑόντων τοι τῶν λιμ. *Med.*, in *Paſ.* ἑόντων τοι λιμ. et *Arch. Vind.*, quibus adſtipulor alii ignorant τοι illud. *g* Ἐθέλοι *Arch. Vindob.*, θέλοι *Paſ.* Superius γῆ δὴ πολ. praeſtaret. *h* Προβαίνῃς *Stob. Arch. V.*, tum ἑκατέρω duo priores. *i* Βλεπόμενος *Stob.* *k* Δὲ *Arch. V.* *l* Πλεῦνι *Stob.*, olim πλέονι. *m* Negligitur in *Arch.* *n* Μηδαμοῦ *Euſtath.* ad *Hom.* p. 511, 34., ubi dictum hoc.

8. Φερέγγυος ἔσαι διασῶσαι] Talia fere *AEſchyli* VII. C. Theb. v. 402. προσατεῖν Φερέγγυος et v. 455. Φερέγγυον Φρούρημα, h. e. ἱκανὸν Φρουρεῖν τὴν πατρίδα. Iunge v. 476, 803. Quae tamen omnia de hominibus. Vide ſupra L. V, 30. et Criticos ad *Sophoclis* Elect. v. 948. In ſequentibus *Arch.* voluiſſe videtur, καί τοι οὐκὶ ἕνα κη, ſicuti μάλιστά κη, et ſimilia.

11. Παρ' ἣν δὴ κομίζεαι] Dabunt forte Codd. κομίσαι, quod legiſſe videtur *Stobaeus* p. 364, 11. *Galeo* memorata peior est lectio *Arch.* —— Ex proximis, οὔκων δὴ ἑόντων τοι λιμένων ὑποδεξίων· in Lexica receptum Ὑποδέξιος λιμὴν pro *portu navium capace.* Intelliguntur hic certe λιμένες δυνάμενοι δέξασθαι τὸ ναυτικόν· quales forte dici poſſent ὑποδέξιμοι· id est εὔθετοι εἰς τὸ δέξασθαι. Talia ſunt in uſu plurima: ξύλα ναυπηγήσιμα· ναυκληρώσιμοι σῖτοι· ἁλώσιμον τεῖχος· quodque propius accederet καταληψιμος *Antiphontis* p. 129, 4. —— Claſſis Athenienſium in Siciliam profectura ut in portus facilius reciperetur in tres partes fuit a tribus ducibus diſtracta, teſte *Thucyd.* VI, c. 42., τρία μέρη ποιήσαντες ἐν ἑκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἅμα πλέοντες ἀπορῶσιν ὕδατος καὶ λιμένων· ſic ista mihi videntur omnino reſtituenda, admiſſa *Vallae* lectione *Hudſono* laudata. —— Cum iis quae ſequuntur apud *Herod.* comparandus est *AEſch.* Pers. v. 794.; Αὐτὴ γὰρ ἡ γῆ ξύμμαχος κείνοις πέλει. VALCKEN.

16. Εἰ ἐθέλει τοι μηδὲν &c.] *Vallam* redarguit *G. Arnaldus*, εἰ ἐθέλει *ſi vult* vertentem; debuiſſe enim, *ſi poterit*, Animad. Critic. C. 30. Sed *Herodoto* Graecisque aliis θέλει et ἐθέλει ſaepe numero redundat, poniturque de rebus inanimatis. Nilus L. II, 11. εἰ ὦν ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον· *ſi alveum ſuum convertet*, tum L. I, 109. εἰ δὲ θελήσει —— ἐς τὴν θυγατέρα τοῦτο τὴν ἀναβῆναι ἡ τύραννις. Negligo cetera, a *Raphelio* ad Act. A. C. 11, 12. conducta.

18. Τὸ πρόσω αἰεὶ κλεπτόμενος] *Stobaei* βλεπόμενος displicet. *Heſychio* κλέπτεσθαι praeter alia πορεύεσθαι, ſi nempe furtim fiat. *Philo Iud.* L. I. Vit. Mos. p. 648, E. μήτε λανθάνειν τοὺς πολλοὺς πειρώμενον, μήθ' οἷα φιλεῖ ΚΛΕΠΤΟΝΤΑ τὴν εἴσοδον. Contra ea *Syneſius* L. II. Provid. p. 119. C. οἱ βάρβαροι δὲ, τήν τε ἔξοδον ΕΚΕΚΛΟΦΕΣΑΝ, καὶ &c. Conf. *Perizon.* ad *AEliani* Var. III, 47. Sequens ſententia plane *AEſchyleo* reſpondet, τὸ μὲν εὖ πράττειν ΑΚΟΡΕΣΤΟΝ ἔφυ πᾶσι βροτοῖς Agam. v. 1340.

23. Εἰ βουλεύομενος μὲν ἀρρωδέοι,] Ἐν δὲ τῷ ἔργῳ θρασὺς εἴη. Haec *Ios. Waſeo* cenſetur aemulatus *Thucydides* in veriſima quidem, ſed, ut ego iudico, ab hac Artabani diverſa ſententia II, c. 40., ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει· quam tractavit *Hemſterh.* ad *Lucian.* p. 38. Herodoteum illud mea ſententia *Thucydidis* expreſſerunt Archidamus et Hermocrates: ille II, c. 11., χρὴ ἀεὶ, —— τῇ μὲν γνώμῃ θαρσαλέους φρονεύειν· τῷ δὲ ἔργῳ δεδιότας παρεσκευάσθαι· id est ἀρρωδέοντα βουλεύεσθαι *priusquam incipias*: civibus ſuis utiliſſimum fore cenſebat Syracuſanus Hermocrates VI, p. 401., τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας ἐκ τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δείκνυσθαι, τὸ δ' ἤδη τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας ὡς ἐπικινδύνους πράσσειν· ſimilia dantur *Demoſthenis* et *Polybii.* VALCKEN.

24. Ἐν δὲ τῷ ἔργῳ θρασὺς εἴη] Multa veteres his gemina. Satis unum erit Salluſtianum, *priusquam incipias, conſulto, ubi conſulueris, mature facto opus est* Catil. C. 1., ubi plena manu *Waſse* et *Cortius*, illisque prior *Ioach. Camerarius* ad *Ariſtotelis* Ethic. Nicom. L. VI, 9.

„ ἐρίζων πρὸς πᾶν τὸ λεγόμενον, [a] μὴ τὸ βέβαιον
„ ἀποδέξῃς, σφάλλεσθαι ὀφείλεις ἐν αὐτοῖσι· ὁμοίως
„ καὶ ὁ ὑπεναντία τούτοισι λέξας· τοῦτο μέν νυν ἐπι-
„ σῆς ἔχει· εἰδέναι δὲ ἄνθρωπον ἐόντα κῶς χρὴ τὸ βέ-
„ βαιον, δοκέω μὲν ἐγὼ ἁδαμῶς· τοῖσι τοίνυν βουλομένοισι
„ ποιέειν, ὡς τοσπίπαν Φιλέει γίνεσθαι τὰ κέρδεα·
„ τοῖσι δὲ ἐπιλεγομένοισί τε [b] πάντα καὶ ὀκνεῦσι, ἐ
„ μάλα ἐθέλει· ὁρᾷς τὰ Περσέων πρήγματα ἐς ὅ
„ δυνάμιος προεχεχώρηκε; εἰ τοίνυν ἐκείνοι οἱ πρὸ ἐμεῦ
„ γενόμενοι βασιλέες γνώμῃσι ἐχρέωντο [c] ὁμοίῃσι καὶ
„ σὺ, ἢ μὴ χρεώμενοι γνώμῃσι τοιαύτῃσι, ἄλλους
„ συμβούλους εἶχον τοιούτους, οἷα [d] κοτε εἰδὲς αὐτὰ
„ ἐς τοῦτο προελθόντα· νῦν δὲ κινδύνους ἀναῤῥιπτέοντες
„ ἐς τοῦτό [e] σφεα προηγάγοντο· μεγάλα γὰρ πρήγ-
„ ματα μεγάλοισι κινδύνοισι ἐθέλει καταιρέεσθαι·
„ ἡμεῖς τοίνυν ὁμοιεύμενοι κείνοισι, ὥρην τε τοῦ ἔτεος
„ καλλίστην πορευόμεθα, [f] καὶ καταστρεψάμενοι πᾶ-
„ σαν τὴν Εὐρώπην, νοστήσομεν ὀπίσω, οὔτε λιμῷ συ-
„ τυχόντες ἁδαμόθι, οὔτε ἄλλο ἄχαρι οὐδὲν παθόντες·
„ τοῦτο μὲν γὰρ, αὐτοὶ πολλὴν Φορβὴν [g] Φερόμεθα
„ πορευόμενοι· τοῦτο δὲ, τῶν ἂν κω ἐπιβέωμεν γῆν καὶ
„ ἔθνος, [h] τούτων τὸν σῖτον ἕξομεν· ἐπ' ἀροτῆρας δὲ
„ καὶ ἐ νομάδας στρατευόμεθα ἄνδρας". Λέγει Ἀρ-
τάβανος μετὰ ταῦτα, „ Ὦ βασιλεῦ, ἐπεί τε ἀρ-
„ ρωδέειν οὐδὲν ἐᾷς πρῆγμα, σὺ [i] δέ μευ συμβουλίην
„ ἔνδεξαι· ἀναγκαίως γὰρ ἔχει περὶ πολλῶν πρηγ-
„ μάτων πλέονα λόγον ἐκτείνειν. Κῦρος ὁ Καμβύσεω
„ Ἰωνίην πᾶσαν πλὴν Ἀθηναίων κατεστρέψατο δασμο-
„ φόρους εἶναι Πέρσῃσι· τούτους ὦν τοὺς ἄνδρας συμβου-
„ λεύω τοι μηδεμιῇ μηχανῇ ἄγειν ἐπὶ τοὺς πατέρας·
„ καὶ γὰρ ἄνευ τούτεων οἷοί τε εἰμὲν τῶν ἐχθρῶν κατ-
„ υπέρτεροι [k] γίνεσθαι· ἢ γὰρ σφέας, ἢν ἕπωνται,
„ δεῖ ἀδικωτάτους γίνεσθαι καταδουλωμένους τὴν μητρό-
„ πολιν, ἢ δικαιοτάτους, συνελευθερῶντας· ἀδικώτα-
„ τοι μέν νυν γινόμενοι, [l] οὐδὲν κέρδος μέγα ἡμῖν
„ [a] προσ-

si repugnando omnibus quæ dicuntur, neque quod firmum est, demonstraveris, labi debes in illis, perinde atque is qui contraria istis dicat. Hoc sane perinde se habet. Scire vero aliquem, quum sit homo, qua ratione quid firmum esse oporteat, nequaquam arbitror. At eos qui facere quid volunt, consueverunt plerumque sequi lucra: raro autem illos qui perpensant omnia, et qui agere cunctantur. Cernis quo res Persica potentiæ processit: quo nunquam progressam videres, si ii, qui ante me extitere reges, istiusmodi consiliis, quibus tu, usi fuissent; aut non utentes istis, alios suasores tales habuissent: nunc pericula contemnentes, tantopere illam provexerunt. Magna enim negocia magnis cum periculis suscipi volunt. Quare nos, illorum facta æmulantes, optimo anni tempore ingredimur: subactaque omni Europa, rursus revertemur, nullam usquam neque famem neque rem tristem passi: nam et commeatus affatim ipsi nobiscum portamus: et ad quamcunque vel regionem vel gentem veniemus, eius re frumentaria potiemur: nam aratoribus viris, non pastoribus inferimus bellum. Posthæc Artabanus, Quandoquidem, inquit, non finis ullam rem formidari, tu tamen meum admitte consilium: necesse est enim de multis negociis in longius extrahi orationem: Cyrus, Cambyse genitus, omnem præter Athenas Ioniam Persis tributariam reddidit: quare suadeo ne quo pacto hos viros adversus parentes suos ducas: nam sine Ionibus satis superque sufficimus hostem superare: quos necesse est aut iniustissimos esse, si metropolim suam in servitutem redigant; aut iustissimos, si illius libertatem adiuvent. Si iniustissimi erunt, nullo modo certe nobis magnum lu-

a Μή τε *Med. Pasf. Ask.*, μὴ τὸ *Arch. V. Paris. A. B. Brit. Ald.* *b* Πάντη *Arch.* et ὀκνεῦσιν cum *V.*, quod verum. olim ὀκνέουσι. *c Med. Pasf. Ask. V. Arch.*, ceteri τῇσι καὶ σὺ, aeque eleganter. *d* lident omnes. prius erat ἄν ποτε. *e* Σφέας *Med. Pasf. Ask.*, leviter aberrantes. Quod sequitur *Stob.* exscripsit Serm. VII. p. 88., male ἐθέλει καὶ αἱρέεσθαι legens. *f* Abest καὶ *Arch.* *g* Φερόμενοι πορευόμεθα *Arch. Pasf. Ask. Vind.* *h* Τούτων *Paris. A. B.*, *Valla* τούτου *eius*: olim τοῦτον. *i* Δέ μοι *Brit.* *k* Γενέσθαι *Arch. Vind.* et mox. *l* Has octo voces socors librarius *Arch.* transiliit.

33. Μὴ τὸ βέβαιον] Inconmodum erit μήτε, cui *Gronov.* locum dedit, ni μή τι cum *Abresch.* formetur. Vulgatum, munitum Codd. suffragio, stare potest. Idem vir doctissimus post pauca scite, πῶς χωρὴ τὸ βέβαιον, *qua processerit ratione.* Tale *Aristoph.* Pac. v. 471. πῶς οὐ χωρεῖ τοὔργον· *Lucian.* D. D. XX, 15. ὅπως μὲν ταῦτα χωρήσει ἄδηλον, aliaque passim.

41. Εἰ —— γνώμῃσι ἐχρέ. ὁμοίῃσι καὶ σὺ] Ex *Med.* dedit *Gronov.* pro τῇσι καὶ σύ. Insolentius illud, ὁμοίῃσι καὶ σὺ, novator fortasse posuerat pro ὁμοίῃσι τῇ σῇ. Ad istam rationem scribi potuit huius Ed. P. 329, 69., Βενδῖνοι οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοί, *non eadem lingua utuntur atque Geloni*; ubi huius scribendi moris non recordabar: vid. *Herod. Gronovii* p. 410, 9. Structurae rarioris sectator *Pausanias* IV, p. 302., ἡ πεπρωμένη κατὰ ταὐτὰ ἐπικρύπτει, καὶ ἡ ἰλύς· pro τῇ ἰλύϊ· I, p. 101, 12., κατὰ ταὐτὰ οὗτος ἤχησε καὶ κιθάρα κρουσθεῖσα· id est ὁμοίως κιθάρᾳ κρουσθείσῃ· *perinde atque cithara pulsata resonat*, ut interpretatur G. *Budaeus* in Comm. L. G. p. 483. *Pausan.* praeterea p. 52., εὖ δ' ἐμοὶ φαίνεται ποιήσας Σκῦρον ὑπὸ Ἀχιλλέως ἁλοῦσαν, οὐδὲν ὁμοίως καὶ ὅσοι λέγουσιν· quae *Kühnio* tentata, bene ceperat *Fr. Sylburg.* in Praef. ad Lect. p. 932. *Budaei* observatis quaedam adiecit *Duker.* ad *Thucyd.* p. 494, 71. VALCKEN.

45. Κινδύνους ἀναῤῥιπτέοντες] Ad huius imitationem bis terve κίνδυνον ἀναῤῥιπτεῖν dixit *Thucydides*; ab his recentiores illud transumserunt: κίνδυνον μέγαν ῥίπτειν *Euripidis* est in Inone v. 24., saepius ῥίπτειν in istum usum abhibentis. *Lucian.* T. I. p. 768., περὶ τῶν οὕτως μεγάλων οὐκ οἶμαι δεῖν παραβόλως ἀναῤῥιπτεῖν· idem erat ἀποκυβεῦσαι περὶ τῶν ὅλων, et περὶ τῆς βασιλείας· quorum hoc *Diodori Sic.* illud est *Polyaeni*, ἐκκυβεύειν καὶ παραβάλλεσθαι τοῖς ὅλοις, *Polybii.* —— Quod ille apud *Terent. Non sit sine periclo facinus magnum et commemorabile*, *Herodoti* Xerxes, μεγάλα, inquit, πρήγματα μεγάλοισι κινδύνοισι ἐθέλει καταιρέεσθαι· male vulgatur in his apud *Stobaeum* καὶ αἱρέεσθαι· bene cepit *Portus*: *Eurip.* Suppl. v. 759., φόνῳ καθαιρεῖσθ', οὐ λόγῳ, τὰ πράγματα. VALCKEN.

47. Ἐθέλει καταιρέεσθαι] *Suscipi solent* Laurentius, *feliciter confici solent* Portus, rectius opinor. *Chariton* L. II. p. 37. τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων, ὦ γύναι, μεγάλαις ἐπινοίαις κατορθοῦται, fortasse haec imitans. Paullo enim diversius abit *Heliodori*, a *D'Orvillio* haud neglectum, L. IX. p. 448. τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων, μεγάλων δεῖται κατασκευῶν, hinc tamen propagatum.

52. Φερόμεθα πορευόμενοι] Dubites, utrum optes, hoccine an Φερόμενοι πορευόμεθα, quod in bonae notae schedis. Nullum vero dubium, quin καὶ ἔθνος, τούτων τὸν σῖτον —— ex Scriptoris calamo fluxerit. Viderunt turpem maculam *Pavius*, *Abreschius*, *Reiskius.*

53. Γῆν καὶ ἔθνος, τοῦτων] Τούτων vel τούτου legisse *Valla* videtur: una tantum inserta litera scribendum censeo: τῶν ἄν κου ἐπιβέωμεν γῆν, καὶ ἔθνεος τούτου τὸν σῖτον ἕξομεν. —— Mox πλεῦνα λόγον ἐκτεῖναι· ut μῆκος ἐκτεῖναι λόγου scripsit *AEschylus*; μεῖζον' ἐκτεῖναι λόγον, *Sophocles.* VALCKEN.

61. Ἐπὶ τοὺς πατέρας] Ex more, quo *parentes* qui coloniam deduxerunt, *liberi*, in eam profecti. *Iustinus* de Iliensibus et Romanis L. XXXI, 8. *Tantaque laetitia omnium fuit; quanta esse post longum tempus inter PARENTES et LIBEROS solet.* Indidem Themistocles, Ἄνδρες Ἴωνες, οὐ ποιέετε δίκαια ἐπὶ τοὺς ΠΑΤΕΡΑΣ στρατευόμενοι L. VIII, 22. Vide *Duker.* ad *Florum* I, 3, 9.

69. Ἐς

lucrum adferunt: sin iustissimi, magnam poterunt tuo exercitui afferre perniciem. Itaque hoc vetus dictum tanquam probum in mente habe, non statim cum initio exitum
52 omnem esse manifestum. Ad hæc excipiens Xerxes, Artabane, inquit, sententiarum quas dixisti in hac præcipue falleris, qui Iones metuis ne immutentur; quorum maximum habemus documentum; quorum et tu testis es, et qui alii cum Dario adversus Scythas militaverunt; quia in eorum potestate situm fuit universas Persarum copias et perdere et servare: illi vero fidem iustitiamque præstiterunt, nihil ingratum committentes. Præterea quum liberos suos atque uxores et opes in nostra terra reliquerint, ne cogitare quidem oportet eos aliquid rerum novarum molituros. Quare neque hoc extimescas, sed bonum habens animum, tutare meam domum atque tyrannidem: tibi enim soli ex omni-
53 bus ego sceptra mea permitto. Hæc loquutus Xerxes Artabanum Susa dimisit, iterumque illustrissimos quosque Persarum arcessivit. Qui posteaquam præsto fuere, his eos verbis alloquutus est, o Persæ, ego hæc a vobis contendens, vos contraxi, ut viri præstantes existatis, neve res antehac gestas a Persis magnas præclarasque dedecoretis: sed cum singuli, tum universi exhibeamus alacritatem, commune enim hoc omnibus bonum procuratur. Eaque de re vobis impero bellum gnaviter excipere: nam, ut ego audio, adversus viros egregios tendimus; quos si superaverimus, nullus unquam nobis alius hominum exercitus obstabit. Nunc igitur deos præsides terræ Persidis precati, transeamus.
54 Ac eo quidem die sese ad transeundum paraverunt. Postero autem tantisper morati sunt, volentes solem exorientem cernere, omnis

„ [a] προσβάλλωσι· δικαιότατοι δὲ γινόμενοι, οἷοί τε
„ [b] δηλήσασθαι μεγάλως τὴν σὴν στρατιὴν γίνονται·
„ ἐς θυμὸν [c] ὃν βαλεῦ καὶ τὸ παλαιὸν ἔπος, ὡς εὖ
„ εἴρηται, τὸ μὴ ἅμα ἀρχῇ [d] πᾶν τέλος καταφαί-
„ νεσθαι". Ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Ξέρξης, „ Ἀρ-
„ τάβανε, τῶν ἀπεφήνω γνωμέων, σφάλλεαι κα-
„ τὰ ταύτην δὴ μάλιστα, ὃς Ἴωνας φοβέεαι μὴ με-
„ ταβάλλωσι· [e] τῶν ἔχομεν γνῶμα μέγιστον, τῶν
„ σύ τε μάρτυς γίνεαι, καὶ οἱ [f] συστρατευσάμενοι
„ Δαρείῳ ἄλλοι ἐπὶ Σκύθας, ὅτι ἐπὶ τούτοισι ἡ
„ πᾶσα Περσικὴ στρατιὴ ἐγένετο διαφθεῖραι καὶ περι-
„ σῶσαι· οἱ δὲ δικαιοσύνην καὶ πιστότητα ἐπίδοσαν,
„ [g] ἄχαρι δὲ οὐδέν· πάρεξ δὲ τούτου, ἐν τῇ ἡμετέ-
„ ρῃ καταλιπόντας [h] τέκνα τε καὶ γυναῖκας καὶ
„ χρήματα, οὐδ' ἐπιλέγεσθαι χρὴ νεώτερόν τι ποιή-
„ σειν· [i] οὕτω δὲ μηδὲ τοῦτο φοβέο, ἀλλὰ θυμὸν
„ [k] ἔχων ἀγαθὸν, σῶζε οἰκόν τε τὸν ἐμὸν, καὶ τυ- 401
„ ραννίδα τὴν ἐμήν· σοὶ γὰρ ἐγὼ μούνῳ [l] ἐκ πάντων
„ σκῆπτρα τὰ ἐμὰ ἐπιτρέπω". Ταῦτα εἴπας,
„ καὶ Ἀρτάβανον [m] ἀποστείλας ἐς Σοῦσα, δεύτερα με-
„ τεπέμψατο Ξέρξης Περσέων τοὺς δοκιμωτάτους· ἐπεὶ
„ δὲ οἱ παρῆσαν, ἔλεγέ σφι τάδε, „ Ὦ Πέρσαι, τῶν
„ δ' ἐγὼ ὑμέων [n] χρῄζων, συνέλεξα, ἄνδρας τε γί-
„ νεσθαι ἀγαθοὺς, καὶ μὴ καταισχύνειν τὰ πρόσθεν
„ ἐργασμένα Πέρσῃσι, ἐόντα μεγάλα τε καὶ πολ-
„ λοῦ ἄξια· ἀλλ' εἷς τε ἕκαστος καὶ οἱ σύμπαντες
„ προθυμίην ἔχωμεν· ξυνὸν γὰρ τοῦτο πᾶσι ἀγαθὸν
„ [o] σπεύδεται· [p] τῶνδε δὲ εἵνεκα προαγορεύω ἀντέ-
„ χεσθαι τοῦ πολέμου [q] ἐντεταμένως· ὡς γὰρ ἐγὼ
„ πυνθάνομαι, ἐπ' ἄνδρας στρατεύσεσθε ἀγαθούς· τῶν
„ ἢν κρατήσωμεν, ἢ μή τις ἡμῖν ἄλλος στρατὸς ἀντίστῃ
„ ποτε ἀνθρώπων· νῦν δὲ διαβαίνωμεν ἐπευξάμενοι τοῖ-
„ σι θεοῖσι, [r] τοὶ Περσίδα γῆν λελόγχασι". Ταύτην
μὲν τὴν ἡμέρην [s] παρεσκευάζοντο ἐς τὴν διάβασιν· τῇ δὲ
ὑστεραίῃ ἀνέμενον τὸν ἥλιον, ἐθέλοντες ἰδέσθαι ἀνίσχοντα,

θυ-

[a] Προβάλλουσι *Ask. Pasf.* [b] Δηλῆσαι *V.* [c] Ὦ βασιλεῦ *Arcb.*, ὦν βασιλεῦ *Ald.* [d] Παντελῶς *Arcb.*, tum ἀμείβεται καὶ ταῦτα *Med. Pasf. Ask.*, de quo *Gronov.* [e] Γνώμας τὰς ἔχουσι, τῶν *Arcb.* [f] Συστρατευόμενοι idem. [g] *Med. Arcb. Pasf. Ask.*, antea ἄχαρι οὐδὲν ποιήσαντες. Conf. *Horrei* Obs. Crit. p. 85. [h] Negligunt καὶ *Arcb. V.*, in *Ask.* τέκνά τε καὶ· hinc venit enclitica. [i] Οὕτω μηδὲ iidem: alii οὔτω δὲ μηδὲ. [k] Ἔχε *Med. Pasf. Ask.*, et οἰκόν τε ἐμὸν *Arcb.*; lege adnotat. *Gronovii.* [l] Praeteriit duo haec *Arcb.* cum *Vind. Valla.* [m] Ἀπολύσας *Arcb. Vind.* [n] *Arcb. Med. Ask. Pasf. Brit. Paris. A. B.*, alii χρήζων ὑμέας συνέλ. [o] Σπευδέτω *Med. Pasf.* Vid. *Gronov.* [p] lidem et *Arcb. Vind. Ask.*, olim τῶν δέ. [q] Ἐντεταςμένος *Arcb.* [r] Οἱ Πέρσας λελ. *Pasf. Ask. Brit. Stepb.* margo. [s] Παρασκευάζετο *Med. Pasf. Ask.*

69. Ἐς θυμὸν ὃν βαλεῦ] Puto *Vallam* habuisse, βαλεῦ ὦ βασιλεῦ, quorsum *Ald.* et *Arcb.* vergunt. Simile VIII, 68, 3. ὦ βασιλεῦ, καὶ τόδε ἐς θυμὸν βαλεῦ. Veteri dicto, cuius alia, verum culta figura, in Achabi regis responso I. Reg. C. XX, 11., veritas, sicuti proverbiis consuevit, constat.

74. Τῶν ἔχομεν γνῶμα μέγιστον] Non percepit verborum sententiam *Valla*, uti *maximum* eius *commilitium* manifestat; nam μέγιστον στράτευμα legisse, iniusta *Galei* suspicio est. Γνῶμα *indicium documentum*que, ab *H. Stephano* recte substitutum, exprimit, *Sophocles* Trachin. v. 599. ἔχοις ἂν ΓΝΩΜΑ μὴ πειρωμένη. *Aretaeus Cappadox* Morb. Acut. I, 1. fin. τάδε μέντοι τῆς λύσιος τῆς νούσου ΓΝΩΜΑΤΑ· *haec morbi dissipati argumenta.* Ut vero τῷ σύ τε —— scribatur, causa deest. Πρηγμάτων vocabulum in his reticeri, norunt omnes.

86. Ἀποστείλας ἐς Σοῦσα] Iustum probumque *Diodori* XIII, 96. καὶ Δέξιππον ΑΠΕΛΤΣΕΝ εἰς τὴν Ἑλλάδα, at hic ΑΠΟΛΤΣΑΣ *Arcb.* et *Vind.* scholio debetur. Potuisset porro, ὑμέας συνέλεξα sua in sede durare, ni scripti codices exterminassent. Placet Cel. *Gronovii* iudicium.

93. Ξυνὸν —— πᾶσι ἀγαθὸν σπεύδεται] Commodam *H. Steph.* adiecit interpretationem: sed quando σπεύδεσθαι vix alibi reperitur apud veteres, et nulla Codicum est in talibus auctoritas, mihi quidem placet *Gronovii* σπεύδετε· *in hoc enim laboratis, quod sit omnibus commune bonum:* sic isthac aetate scribebant: *Eurip.* Hec. v. 119., Ἦν δὲ τὸ μὲν σὸν σπεύδων ἀγαθόν. Phoen. v. 585., δύο κακὼ σπεύδεις. Troasin v. 955. Bacch. v 911. errat *Barnes.* in Suppl. v. 161. *Herod.* I, c. 206., παῦσαι σπεύδων τὰ σπεύδεις. *Thucyd.* p. 404., μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες. *Andocid.* p. 20, 4. τὰ ἐναντία τῇ ἑαυτῶν ὠφελείᾳ σπεύδοντες. *Sopb.* Elec. v. 253., τὸ σὸν σπεύδουσ' ἅμα καὶ τοὐμὸν αὐτῆς. VALCKEN.

99. Τοὶ Περσίδα γῆν λελόγχασι] Haec regis professio simillima miris veterum Theologorum opinionibus, angelos regna Dei iussu sortitos curare et tueri. Sic praeter Patrum alios *Michaël Glycas* Ann. Part. I. p. 61. *Ed. Venet.* ὁ προφήτης Δανιὴλ μέγα τι χρῆμα λέγει τοὺς ἀγγέλους εἶναι· προστάγματι δὲ θεοῦ πᾶσαν τὴν κτίσιν ΔΙΑΛΑΧΕΙΝ, καὶ τῶν ἐθνῶν ἐπισατεῖν, καὶ τούτων τὸν μὲν τοὺς Πέρσας ἐφορᾷν &c. cuius sententiae fundus in *Daniël.* C. X, 13., minime tamen firmus ex disputatione Cl. *Iac. Ode* Comment. de Angel. Sect. VIII. p. 785. Quod consequitur παρασκευάζοντο, non patior mutari.

99. Θεοῖσι, τοὶ Περσίδα γῆν λελόγχασι] Deterior est lectio marg. *Steph.* Apud *Thucyd.* II, c. 74., Θεοὶ ὅσοι γῆν τὴν Πλαταιΐδα ἔχετε. *Dii qui hanc terram colitis:* ut *colere* Latinis et *habere*, Graecis ἔχειν est in talibus usitatissimum: more loquitur *Herodotus* poëtarum. *Theocrit.* Eid. XVI, v. 83., Κούρη, ἃ σὺν ματρὶ πολυκλήρων Ἐφυραίων Εἴλαχας μέγα ἄστυ· ubi scribendum in *Scholiis* εἰληχέναι. Eid. VII, v. 103., Πὰν, Ὀμάλας ἐρατὸν πέδον ὅσε (ὅσγε) λέλογχας· hinc Λόγχας, τὰς μερίδας. (sive τὰς λήξεις,) Ἴωνες λέγουσιν, *Etymolog.* p. 569, 34. verbum illic legitur Λογχεῖν. *Hesychio* restituerunt viri docti: Εὐλογχεῖν, εὐμοιρεῖν. Μοιρολογχῆσαι scripsisse videtur *Harpocrat.* ex *Antipbonte.* VALCKEN.

Solennitas Perſarum per duos pontes, eorumque tranſitus, qui fuit ſeptem dierum et noctium.

θυμιήματά τε παντοῖα ἐπὶ τῶν γεφυρέων καίοντες, καὶ [a] μυρσίνῃσι ϛορνῦντες τὴν ὁδόν· ὡς δ' [b] ἐπανέτελλε ὁ ἥλιος, σπένδων ἐκ χρυσέης Φιάλης Ξέρξης ἐς τὴν θάλασσαν, εὔχετο πρὸς τὸν ἥλιον μηδεμίην οἱ συντυχίην τοιαύτην γενέσθαι, [c] ἥ μιν παύσει καταστρέψασθαι τὴν Εὐρώπην πρότερον ἢ ἐπὶ τέρμασι τοῖσι [d] ἐκείνης γέηται· εὐξάμενος δὲ, ἐσέβαλε τὴν Φιάλην ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ χρύσεον κρητῆρα, καὶ Περσικὸν ξίφος, [e] τὸ ἀκινάκην καλέουσι. ταῦτα οὐκ ἔχω ἀτρεκέως [f] διακρῖναι, οὔτε εἰ τῷ ἡλίῳ ἀνατιθεὶς κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος, οὔτε εἰ μετεμέλησέ οἱ τὸν Ἑλλήσποντον μαστιγώσαντι, καὶ ἀντὶ τουτέων τὴν θάλασσαν ἐδωρέετο. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπετοίητο, διέβαινον κατὰ μὲν τὴν ἑτέρην τῶν γεφυρέων τὴν πρὸς τοῦ Πόντου, ὁ πεζός τε καὶ ἡ ἵππος ἅπασα· κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ Αἰγαῖον, τὰ ὑποζύγια, καὶ ἡ θεραπηίη· ἡγέοντο δὲ πρῶτα μὲν οἱ μύριοι Πέρσαι, ἐϛεφανωμένοι πάντες· μετὰ δὲ τούτους, ὁ σύμμικτος ϛρατὸς παντοίων ἐθνέων· ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην οὗτοι· τῇ δὲ [h] ὑϛεραίῃ, πρῶτοι μὲν οἵ τε ἱππόται, καὶ οἱ τὰς λόγχας κάτω τρέποντες· ἐϛεφάνωτο δὲ καὶ οὗτοι· μετὰ δὲ, οἵ τε ἵπποι οἱ ἱροὶ, καὶ τὸ ἅρμα τὸ ἱρόν· ἐπὶ δὲ, αὐτός τε Ξέρξης, καὶ οἱ αἰχμοφόροι, καὶ οἱ ἱππόται [i] οἱ χίλιοι· ἐπὶ δὲ τούτοισι, ὁ ἄλλος ϛρατὸς καὶ αἱ νῆες ἅμα ἀήγοντο ἐς τὸν ἀπωαντίον. ἤδη δὲ ἤκουσα καὶ ὕϛατον διαβῆναι βασιλῆα πάντων.
402 Ξέρξης δὲ ἐπεί τε διέβη ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐθηεῖτο τὸν ϛρατὸν ὑπὸ μαστίγων διαβαίνοντα. διέβη δὲ ὁ ϛρατὸς αὐτοῦ ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι καὶ ἐν ἑπτὰ εὐφρόνῃσι, [k] ἐλινύσας οὐδένα χρόνον. ἐνθαῦτα λέγεται, Ξέρξεω ἤδη διαβεβηκότος τὸν Ἑλλήσποντον, ἄνδρα εἰπεῖν Ἑλλησπόντιον, „ Ὦ Ζεῦ, τί δὴ ἀνδρὶ εἰδόμενος Πέρσῃ, „ καὶ οὔνομα ἀντὶ Διὸς Ξέρξεα θέμενος, ἀνάϛατον „ τὴν Ἑλλάδα ἐθέλεις ποιῆσαι, ἄγων πάντας ἀνθρώ„ πους;

omnis generis odores in pontibus adolentes, ac myrto iter conſternentes. Ubi ſol exortus est, ex aurea phiala Xerxes libans in mare, ad ſolem vota concepit, nequid ſibi adverſi contingeret, quo prius deſiſteret Europam ſubigere, quam ad illius terminos pervenisſet. Hæc precatus, phialam in Helleſpontum abiecit, aureumque craterem, ac gladium Perſicum, quem acinacem vocant. Hoc pro comperto diiudicare non poſsum, utrum ſoli dedicans gladium demiſerit in pelagus; an Helleſpontum, quod eum flagellasſe pœniteret, in compenſationem gladio donaverit. His actis, per alterum pontium, qui vergebat in Pontum, peditatus omnis equitatusque transivit: per alterum, qui vergebat in AEgæum, iumenta atque ſervitia, præcedentibus decem millibus Perſarum, coronatis omnibus, quos promiſcuus omnium nationum ſequebatur exercitus, et hi quidem eo die. Inſequenti autem die primi tranſiere equites, quique ſpicula deorſum verſa geſtabant, et hi etiam coronati, dehinc equi ſacri, ac ſacer currus, tum ipse Xerxes, post haſtati, et mille equites; post hos alius exercitus, et naves pariter ad ulterius litus agebantur: quanquam audivi quoque poſtremum omnium tranſisſe regem. Xerxes, posteaquam in Europam traiecit, conſpicabatur exercitum ſub flagellis transeuntem. Tranſivit autem eius exercitus ſeptem per dies totidemque noctes, nullo tempore intermiſso. Ibi iam transgreſso Helleſpontum Xerxe, fertur quidam vir Helleſpontius dixisſe, o Iupiter, quidnam tu ſub ſpecie viri Perſæ, et accepto Xerxis pro Iovis nomine, Græciam e ſedibus ſuis exturbare vis, omnes homines ducens, quum etiam ſine his

a Μυρσίνῃ *Arch. V. Valla.* b Ἐπανετέλλετο ἡλ. habet *Ask.* c Εἰ μιν πάσην *Arch.*, παύσῃ *Vind.* d Ἐκείνοις *Paſ.* e Τὸν *Arch. Ask.* f Διακρῖναι *Med. Paſ. Arch. Paris. A. B. Ald. Vind. Valla*; διακρῆναι Edit. *Genev.*, vulgo διαχρῆναι. g Ἐς τὸ πέλαγος *Med. Paſ. Ask. Vind. Arch. Paris. B. Valla*: olim ἐς τὴν θάλασσαν. h Ὑϛεραίῃ οἵ τε ἱππ. *Arch. V.* i Abest iisdem. k Ἐλινύσας *Arch. V. Ask.*, alii ἐλιννύς. Vide L. 1, 67.

3. Καὶ μυρσίνῃσι ϛορνῦντες] Adleverat margini *Ed. Ald.* viri docti manus ϛορεννῦντες, fortasſe ob *Strabonis* τὰς ὁδοὺς ϛορεννῦντες L. XIV. p. 956. C., quo quidem et *Arch.* μυρσίνῃ facile carebimus. Geminum L. VIII, 99. Isto autem de vias floribus odoratisque ramis conſternendi more multa eruditi interpretes ad *Matth.* C. XXI, 8. Xerxes vero, phialam et aurea vasa in mare proiiciens, exemplum Alexandro M. praebuit ap. *Diodor.* XVII, 104. et *Arrian.* Ἀναβ. VI, 19.

10. Τὸ ἀκινάκην καλέουσι] Ex *Herodoto* excitat *Suidas* ἀκινάκην ista in voce, et *Etymolog.* p. 48, 31., incertum unde: nusquam enim nunc, ut ad *Suidam* verisime *L. Kuſterus*, in Muſis. Incidit olim ſuſpicio, legisse Grammaticos hoc loco τὠκινάκην καλέουσι, uti τὠγαλμα. τὠληθὲς alibi, aut τούτῳ δὲ τὠκινάκει L. IV, 62., quae anceps et dubia. Certisſimum est, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι, ab *Aldo* et *Hervagio* optime expresſum, perperam foediorem post dein formam induisse. Κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος MSS. ſibi expoſtulant.

10. Ταῦτα οὐκ ἔχω ἀ. διακρῆναι] Διακρῖναι recipietur ex Codd. atque ita *Vallam* legisse *Portus* iam ſuſpicabatur; eidem inventum πέλαγος Codices etiam adſirmant: εἰ τῷ ἡλίῳ ἀνατιθεὶς κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος ταῦτα, ista paulo ante memorata, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι ſic recte cepit Auctor *des Eſſais de Critique* p. 202. VALCKEN.

20. Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην &c.] Fieri non potuisse, ut tanta uno die multitudo pontem tranſierit, praeſertim ſi eo incesserint ordine, qui in C. 40., animadverſio est Cl. *Corn. de Pauw*: praeſtare propterea, τρίτην μὲν τὴν ἡμέρην ——, ut *tertio* demum *die* transgresſi illi fuerint. Mihi eadem progresſos in ponte ſerie, qua C. 40., non adparet: conſtat inſuper, ἡμέρης vocabulum laxius, ut noctem conplectatur, porrigendum, ſiquidem ſeptem diebus totidemque noctibus C. 56. tranſitu defuncti fuerunt. Ad haec nexus rerum et verborum C. 54. ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην —— τῇ δὲ ὑϛεραίῃ —— universum illum novandi inpetum, de MSS. ut nihil adiungam, reprimit.

33. Ὦ Ζεῦ, τί δὴ ἀνδρὶ εἰδόμενος &c.] Hauſit hoc fonte *Themiſtius* Or. XIX. p. 226. A. ἀλλὰ τὸν μὲν Ἑλλησπόντιον ἐξέπλησσεν —— ὥϛε θεὸν νομίσαι Ξέρξην τὸν Δαρείου. Indidem Declamationi XXI. *Libanii* p. 535. A. color, γῆν δὲ ποιεῖ τοῖς ὁπλίταις, καὶ τριήρεσι θάλατταν· καὶ δοκεῖ τοῖς ὁρῶσι θεῶν ὁ μέγιϛος ἐν ἀνθρώπου τύπῳ πάντα κινεῖν, ſed fuſcus et parum ridens. Voluit opinor, γῆν δὲ ποιεῖ ταῖς τριήρεσι θάλατταν, καὶ θάλατταν τοῖς ὁπλίταις γῆν, certe illa Oratoris mens, perſosſum Atho et ſtratum ponte Helleſpontum innuentis. Quod ſi autem eo, quo vir ille Helleſpontius, *Libanius* et *Themiſtius* modo, *Gorgiae Leontino* Ξέρξης ὁ τῶν Περσῶν Ζεὺς audivisſet, riſum ſibilumque *Longini* περὶ Ὕψ. C. 3. vitasſet profecto, uti non abſurde *Langbaenius*. Non nunc *Plutarchum* Anim. Tranq. p. 470. E. taxabo; adpoſitum est ex Epigramm. in Xerxem Anthol. Latin. L. 1. p. 192. *Quis novus hic hominum terramque diemque fretumque Permutat? Certe ſub Iove mundus erat.* Sumſit hinc poëta, quod eruditos viros, multa inutiliter turbantes, fugit. Xerxes, talia conmutans, merito *novus hominum*, εἰδόμενος ἀνδρὶ. Idem Iupiter *ſub* quo *mundus erat*, cum non hominis ea opera, ſed dei viderentur: θεῶν τοῦ μεγίϛου ἐν ἀνθρώπου τύπῳ, *Libanius*.

35. Ἄγων πάντας ἀνθρώπους] Frigidum videri poterit Helleſpontii dictum, quod reſpicit *Themiſtius* Or. XIX. p. 226. A. Duxit ſecum Xerxes Παντοδαπῶν ἀνδρῶν γενεὰς Ἀσίης ἀπὸ χώρης, ut est in *epigramm.* ap. *Plutarch.* Themiſt. p. 116. κενώσας πᾶσαν ἠπείρου πλάκα, *AEſch.* Pers. v. 720. vere dicitur *Herodoto* VII, c. 157., ἐπάγων πάντα τὸν ἠῶον ϛρατὸν ἐκ τῆς Ἀσίης· totius enim Aſiae vires contraxit, et quarumvis gentium ſubditarum

57 his tibi id facere liceret? Transgressis omnibus et iter ingredientibus, ingens prodigium oblatum est: quod Xerxes nihili fecit, etsi ad coniecturam patens; siquidem equa leporem enixa est: quod facile erat inde ad coniectandum; quod Xerxes quidem exercitum adversus Græciam cum maximo strepitu et ambitiosissime ducturus foret, rursusque pro seipso sollicitus, ad eundem locum fuga recursurus. Alterum quoque ei prodigium, dum Sardibus foret, exhibitum est: mula enim mulam edidit ancipitia genitalia habentem, maris et feminæ; sed maris erant 58 superiora. Quorum prodigiorum utrumque pro nihilo habens, ire pergebat, comitante eum pedestri copia, quum navalis exercitus extra Hellespontum navigans terram legeret, diverso pedestribus cursu: nam iste quidem vesperam versus ad promontorium Sarpedonium navigabat; quo quum pervenisset, iussus erat permanere: at terrestris exercitus ad auroram et solis exortum iter faciebat per Chersonesum, dextrorsum habens sepulcrum Helles filiæ Athamantis, sinistrorsum Cardiam urbem; tum progressus per medium oppidi, cui nomen est Agora, illinc deflectens ad sinum nomine Melana, et fluvium, cui idem est nomen, fluxu non sufficientem exercitui, sed deficientem, hunc dico fluvium, unde etiam sinus iste accepit appellationem, transgressus vesperam versus contendit, et AEnon urbem AEolidem et paludem Stentoridem præteriens, donec 59 ad Doriscon pervenit. Est autem Doriscus Thraciæ litus et campus ingens, quem grande

„ πους; καὶ γὰρ ἄνευ [a] τουτέων ἐξῆν τοι ποιέειν
„ ταῦτα". Ὡς δὲ διέβησαν πάντες, ἐς ὁδὸν ὡρμημένοισι τέρας σφι ἐφάνη μέγα, τὸ Ξέρξης οὐ οὐδενὶ λόγῳ ἐποιήσατο, καίπερ [b] εὐσύμβλητον ἐόν· ἵππος γὰρ ἔτεκε [c] λαγόν· εὐσύμβλητον ὦν τῇδε ἐγένετο, ὅτι ἔμελλε μὲν ἐλᾶν στρατιὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης ἀγαυρότατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα, ὀπίσω δὲ περὶ [d] ἑωϋτοῦ τρέχων ἥξειν ἐς τὸν αὐτὸν χῶρον. ἐγένετο δὲ καὶ ἕτερον αὐτῷ τέρας ἐόντι ὀν Σάρδισι· ἡμίονος γὰρ ἔτεκε ἡμίονον διξὰ ἔχουσαν αἰδοῖα, τὰ μὲν, ἔρσενος, τὰ δὲ, θηλέης· κατύπερθε δὲ ἦν τὰ τοῦ ἔρσενος. Τῶν ἀμφοτέρων λόγον οὐδένα ποιησάμενος, τοπρόσω ἐπορεύετο, σὺν [e] δὲ οἱ ὁ πεζὸς στρατός· ὁ δὲ ναυτικὸς ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον πλέων, παρὰ γῆν ἐκομίζετο, τὰ ἔμπαλιν πρήσσων τοῦ πεζοῦ· ὁ μὲν γὰρ [f] πρὸς ἑσπέρην ἔπλεε, ἐπὶ Σαρπηδονίης ἄκρης τὴν ἄπιξιν ποιεύμενος, ἐς τὴν αὐτῷ προείρητο ἀπικομένῳ περιμένειν· ὁ δὲ κατ' ἤπειρον στρατὸς πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἐποιέετο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς Χερσονήσου· ὀν δεξιῇ μὲν ἔχων [g] τὸν Ἕλλης τάφον τῆς Ἀθάμαντος, ὀν ἀριστερῇ δὲ Καρδίην πόλιν· διὰ μέσης δὲ πορευόμενος πόλιος, τῇ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν [h] Ἀγορὴ, ὀρθεύτερα δὲ κάμπτων, τὸν κόλπον τὸν Μέλανα καλεόμενον καὶ Μέλανα ποταμὸν, [i] οὐκ ἀντισχόντα τότε τῇ στρατιῇ τὸ ῥέεθρον, ἀλλ' ἐπιλιπόντα τοῦτον τὸν ποταμὸν διαβὰς, [k] ἐπ' οὗ καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει, ἦιε πρὸς ἑσπέρην, Αἶνόν τε πόλιν [l] Αἰολίδα καὶ Στεντορίδα λίμνην παρεξιών, ἐς ὃ ἀπίκετο ἐς Δορίσκον. Ὁ δὲ Δορίσκος, ἔστι τῆς Θρηϊκης αἰγιαλός τε καὶ πεδίον μέγα· διὰ δὲ αὐτοῦ ῥέει ποτα-

a Τούτου et σοι *Arcb.* *b* Σύμβλητον id. cum *V. Valla.* *c* Λαγὸν recte *Arcb.*; alii λαγών. Vid. L. I, 123. Tum τῇδε τοῦτο ἐγ. *Pasſ. Ask.* *d* Ἑωϋτῷ *Arcb.* et τρύχων *Brit.* male ambo. *e* Σὺν δέ οἱ ὁ πεζὸς *Vind. Pasſ.*, hinc articulus, qui deerat. *f* Ἐς ἑσπ. *Arcb. Vind.*, porro ποιεύμενος τὴν ἀπ. *Arcb. Pasſ. Ask.* *g* *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 513. *h* Idem ad *Homer.* p. 45, 10. *i* Iterum ad *Dionys.* v. 538. *k* *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Vind.*, alii ἀπ' οὗ. *l* Omittit *Ask.* perperam.

ditarum auxilia. Notatur *Demetrio* περὶ Ἑρμην. §. 245. qui dixerat, ὅτι κατέβαινεν ὁ Ξέρξης μετὰ πάντων τῶν ἑαυτοῦ· μάλα γὰρ, inquit, ἐσμικρυνε τὸ πρᾶγμα· scribi enim debuisse μετὰ τῆς Ἀσίας ἁπάσης. Contra *Coelius* apud *Livium* XXIX, c. 25., *ad immensum multitudinis speciem auget, tantam* scribens *multitudinem conscendisse naves, ut nemo mortalium aut in Italia aut in Sicilia relinqui videretur.* Audaciam hyperboles velut μειλίγματι represit *Aristides* T. II. p. 318., συπάντων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἁπάντων ὡς εἰπεῖν (ut ita dicam) ἀνθρώπων. Sed absque isthoc adminiculo παντοδαπούς vel παντοίους saepenumero Scriptores etiam optimi πάντας ἀνθρώπους dixerunt. *Xenoph.* K. Π. VII, p. 115, 37., ἦλθεν ἡ δεινὴ ἀγγελία τὸ πάντας ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς συλλέγεσθαι· omnes propemodum Asiaticos. Ἑλλ. VI. p. 341, 10. πελτασικὸν ἱκανὸν πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀντιταχθῆναι· VII. p. 378, 11. *Isocrat.* p. 176. E. *Demosth.* p. 54, 7. 412, 91. 630, 89. *Ephorus* apud *Macrob.* p. 505., τὸν Ἀχελῶον μόνον πάντας ἀνθρώπους συμβέβηκε τιμᾶν· talia nonnunquam vitii fuere suspecta. VALCKEN.

39. Καίπερ εὐσύμβλητον ἐόν] *Valla* σύμβλητον, ut *Arcb.*, invenit vertitque. Verius multo vulgatum ex consequentibus. *AEschylus* Prometh. v. 774. Ἡ δ' οὐκ ἔτ' εὐξύμβλητος ἡ χρησμωδία· pro quo in Choëph. v. 168. εὐξύμβολον τόδ' ἐσι —. Iones λαγὸν malle, dictum superius.

39. Ἵππος γὰρ ἔτεκε λαγών] Λαγὸν suo more scripserat. Herodotea paulo si penticulatius exegisset viri docti ad *Valer. Max.* mendam forsan sustulisset ex istis L. I, c. VI. p. 71. *In exercitu Xerxis —— equae partu leporem editum constat, eodem montem Athon vix tandem transgresso:* sic scripsit ex Codd. *Pighius*; sensit vitium, tollere non potuit *Glarean.*; corrigendum ex *Herodoto: eodem pontem vix tandem transgresso: mons* ex *ponte* factus. *Athon*, ut puto, peperit scioli additamentum. Congruit et Herodoteis ostenti, quam dedit *Valerius*, interpretatio. VALCKEN.

42. Ἀγαυρότατα] Magno fastu superbiaque. Ἄγαυρος Grammaticis αὐθάδης, ἔνδοξος, κομψὸς ex *Hesiodi* Theog. v. 832. Ἀγαυρίαμα, ἔπαρμα, οἴησις. Ἀγαυριᾶν, τὸ μεγάλως ἀγαυριᾶν καὶ ἐπαίρεσθαι *Etymologo*: Quod adnectitur περὶ ἑωϋτοῦ τρέχων, bene expedivit *Portus*, ἀγῶνα sive κίνδυνον adscifcens. *Eunapius* Vit. Maximi Phil. p. 100. de Valente Imp., οὐ τὸν περὶ βασιλείας, ἀλλὰ τὸν περὶ σωτηρίας ἀγῶνα τρέχοντος. Adde Nostri L. VIII, 140, 1. et C. 74.

43. Περὶ ἑωϋτοῦ τρέχων] Nihil est cur articulum vir Doctus putaret inferendum. Sicuti τὸν περὶ ψυχῆς θέειν vel τρέχειν, sic *qui de vita certabant* frequenter dicebantur περὶ ψυχῆς τρέχειν, vel ἀγωνίζεσθαι, vel κινδυνεύειν· τρέχων περὶ τῆς ψυχῆς est in *Herod.* IX, c. 36. vide Clar. *Wesſ.* Disc. *Herod.* p. 129. Portus in Τρέχειν περὶ ἑωϋτοῦ, *Gataker.* Disc. de Stylo N. T. c. X. Quando Xerxes hic dicitur in regnum rediturus ut *lepus* περὶ ἑωϋτοῦ τρέχων, proverbium respicitur *Suidae*, memoratum in Λαγὼς περὶ τῶν κρεῶν· dictum ἐπὶ τῶν διακινδυνευόντων ταῖς ψυχαῖς· conf. *Zenob.* IV. Cent. Prov. 85. Illuc spectabat et *Aristoph.* quod vidit *Kuster.* in Ran. v. 193., quando scripsit: Εἰ μὴ ναυμαχήκει τὴν περὶ τῶν κρεῶν. Aliud hic nostro praeterea potuit obversari proverbium, quod in adversarium detorquet *Demosth.* de Cor. p. 183., λαγὼ βίον ἔζης δεδιὼς καὶ τρέμων καὶ ἀεὶ πληγήσεσθαι προσδοκῶν· habet et *Dion Chrys.* p. 611. D. vid. *T. H.* ad *Luciani* Somn. p. 13. hinc nonnemini τρέμων placuerat in *Herod. Antiphon* p. 118, 34., περὶ τῆς εὐδαιμονίας τρέμων μὴ ἀποσερηθῇ. VALCKEN.

51. Ἐπὶ Σαρπηδονίης ἄκρης] Thraciae erat, Melanem sinum finiens, teste *Eudoxo* in Schol. *Apollon. Rh.* I, 922. Doctissime hoc de promontorio *Holsten.* ad *Stephani* Σαρπηδών. Aliud, et Ciliciae quidem, Σαρπηδόνιον χῶμα *AEschyli* Supp. v. 876. Statim πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς, recte *Palmerius* θερινὰς, *aestivas*, explicat: suadet postulatque itineris continuatio.

64. Ὁ δὲ Δορίσκος] *Steph. Byz.* hinc sua in Voc. mutua accepisse, vidit *Holstenius*, optime *Vallam*, τεῖχος murum reddentem, deferens: urbem enim castellumque *Herodoto* esse, quo nihil verius: exemplorum copia in penu est *Porti*, collectaque aliunde stipaverat *Holsten.*, eius ex schedis publicata ad *Hieroclis* Synecdem. p. 681.

ποταμὸς μέγας Ἕβρος, ἐν τῷ τεῖχός τε [a] ἐδέδμητο βασιλήϊον, τοῦτο τὸ δὴ Δορίσκος κέκληται, καὶ Περσέων Φρουρὴν ἐν αὐτῷ κατεστήκεε ὑπὸ Δαρείου ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐπεί τε ἐπὶ Σκύθας ἐστρατεύετο· ἔδοξε
403 ὧν τῷ Ξέρξῃ ὁ χῶρος εἶναι ἐπιτήδειος ἐνδιατάξαι τε[70] καὶ [b] ἐξαριθμῆσαι τὸν στρατὸν, καὶ ἐποίεε [c] ταῦτα· τὰς μὲν δὴ νέας τὰς πάσας ἀπικομένας ἐς Δορίσκον, οἱ ναύαρχοι, κελεύσαντος Ξέρξεω, ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν πρόσχεα Δορίσκῳ [d] ἐκόμισαν· ἐν τῷ Σάλη τε [e] Σαμοθρηϊκίη πεπόλισται πόλις, καὶ Ζώνη τελευταία δὲ αὐτοῦ, Σέρρειον, ἄκρη ὀνομαστή· ὁ δὲ χῶρος οὗτος τοπαλαιὸν [f] ἦν Κικόνων· ἐς τοῦτον τὸν αἰγιαλὸν κατασχόντες τὰς νέας ἀνέψυχον ἀπελκύσαντες· ὁ δὲ ἐν τῷ Δορίσκῳ τοῦτον τὸν χρόνον τῆς στρατιῆς ἀριθμὸν ἐποιέετο. Ὅσον μέν νυν ἕκαστα παρῆχον ἔθνεα πλῆθος[80] ἐς ἀριθμὸν, οὐκ ἔχω εἰπεῖν τὸ ἀτρεκές· οὐ γὰρ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν ἀνθρώπων· σύμπαντος δὲ [h] τοῦ στρατοῦ τοῦ πεζοῦ τὸ πλῆθος [i] ἐφάνη ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες· [k] ἐξηρίθμησαν δὲ τόνδε τὸν τρόπον· [l] συναγαγόντες ἐς ἕνα χῶρον μυριάδα ἀνθρώπων,[85] καὶ συνάξαντες ταύτην ὡς μάλιστα εἶχον, περιέγραψαν [m] ἔξωθεν κύκλον· περιγράψαντες δὲ, καὶ ἀπέντες τοὺς μυρίους, ἀμασιὴν περιέβαλον κατὰ τὸν κύκλον, ὕψος ἀνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν· ταύτην δὲ ποιήσαντες, ἄλλους ἐσεβίβαζον ἐς τὸ περιοικοδομημένον[90] μέσον· μέχρις οὗ πάντας τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξηρίθμησαν· ἀριθμήσαντες δὲ, [n] κατὰ ἔθνεα διέτασσον. Οἱ δὲ στρατευόμενοι, ὅιδε ἦσαν. Πέρσαι μὲν, ὧδε ἐσκευασμένοι· περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον τιάρας καλεομένους, πίλους ἀπαγέας· περὶ δὲ τὸ σῶμα[95] κιθῶνας χειριδωτοὺς ποικίλους, λεπίδας σιδηρέας ὄψιν ἰχθυοει-

grande flumen Hebrus interfluit: ubi extructum est castellum regium quod Doriscus appellabatur, in quo Persarum erat praesidium a Dario iam inde impositum, quum Scythis inferebat bellum. Quum igitur locus digerendis recensendisque copiis idoneus videretur, Xerxes ita sibi faciendum putavit. Eius iussu navarchi, quum eo appulissent, omnes naves ad litus Doriscо contiguum receperunt, ubi Sala urbs Samothracica et Zona sitae sunt: cuius litoris ultima Serrium, celebre promontorium, qui locus quondam erat Ciconum. In hoc litus appulsa ac subducta classe, respiravere. Xerxes autem per hoc tempus apud Doriscon colligebat numerum militantium. Equidem quantam singuli turbam ad numerum praebuerint, pro certo affirmare non possum; quoniam a nullis prorsus hominibus id refertur: pedestris autem exercitus multitudo comperta fuit centum septuaginta myriades, vel *decies septies centena millia*. Numerum hoc modo inierunt: Conduxerunt unum in locum myriadem, vel *decem millia* hominum: quo coarctata quammaxime poterant, extinsecus circulum circumscripserunt; quo facto emisaque illinc myriade, sepem ex circuli modo circumdederunt, in altum excitantes umbilico viri tenus. Eam ubi fecere, aliam subinde intra illud circumstructum myriadem introduxerunt: donec omnes isto pacto enumeraverunt; numeratos autem nationatim digesserunt. Ex61 quibus qui militabant, hi erant. Persae, hunc in modum ornati: Circa capita gestabant pilea, quas vocant tiaras, non densata; circa corpus tunicas, manicis auctas, varii coloris,

[a] Ἐδεδμητο id., ἐδομήατο *Arcb.* [b] Ἐναριθμ. *Arcb. V.* [c] Τάδε iidem, bene satis. [d] Ἐκομισαντο iid. Similis variatio L. v, 83. [e] *Med. Pasc. Vind. Arcb. Valla*, Σαμοθρακλη *Ask.*, prave olim Σαμοθρηϊκη. [f] Non est in *Arcb.*; citat *Eustath.* ad *Hom.* p. 359, 19. [g] *Med. Pasc. Ask. Brit. Paris. A.*, in *Ald. Arcb. V. Paris. B.* πλήθεος ἀριθμὸν, tum mox εἰπεῖν *Pasc. Arcb. V.*, contra dialectum. Conf. *Abreschium* Adnot. post Animadv. ad *AEschyl.* p. 574. [b] Duo haec *Arcb.* negligit. [i] *Med. Pasc. Arcb. V. Ask. Paris. B.*, ceteri ἐφάνη praetereunt. [k] Ἐξηρίθμησαν *Med. Pasc. Paris. B. Ask.*, in aliis ἐξηριθμήθησαν. [l] Συνήγαγόν τε *Med.*, συνέγαγόν τε *Pasc.*, συνάγαγόν τε *Ask.*, συναγάγοντο *V.*, συναγαγόντες *Arcb.* et mox συνάξαντες cum *Vind. Med. Ask. Pasc.*; antea συνάψαντες. [m] Ἔξωθεν *Arcb. Paris. B. Valla*, alii ἔσωθεν. [n] Καὶ τὰ *Pasc.*, tum διέτασσον *Med. Arcb. Valla, Vind. Ask.*, antea διετάσσοντο.

67. Τὸ δὴ Δορίσκος κέκληται] Τεῖχος istud, sive castellum, *Doriscus* dicebatur; neque tamen, quod sciam, oppidum illud Thraciae munitum voce τεῖχος nomini adiecta, designari solet; ut saepe commemorantur Σέρρειον τεῖχος· Ἡρακλέον τεῖχος· Ἀβδήρου τεῖχος· Γορδίου τεῖχος, *Gordiuticbos*, *Livio*. *Pierum castella*, τείχεα τὰ Πιέρων dixit *Herod.* VII, c. 112., ubi *muros* reliquerunt in Latinis. vid. *Vales.* in not. *Mausc.* ad *Harp.* p. 288. et *Ez. Spanbem.* ad *Iulian.* p. 62. Doriscо castello vicina planities apta nata Xerxi videbatur ἐνδιατάξαι τε καὶ ἐξαριθμῆσαι τὸν στρατόν conf. *Diodor.* XI, c. 3. VALCKEN.

70. Ἐπιτήδεος ἐνδιατάξαι] Qui corrigebat εὖ διατάξαι, non recordabatur χώρου ἐπιτηδεωτέρου ἐνστρατοπεδεύεσθαι L. IX, 2. Equidem καὶ ἐναριθμῆσαι *Arcb.* et *Vind.* pro reiiculo non habeo: namque in actionibus, certo in loco peragendis, huiusmodi conposita adamare solent, ut pluribus patefiet L. IX, 7. Salen autem *Samothraciam*, iustissime *Gronov.* vindicavit, et *Zonen* ad Ethnicographum *Berkelius*.

80. Πλῆθος ἐς ἀριθμὸν] Veterem ego lectionem revocarem; a Medicea distant quae primo adspectu videri possent similia: alio collocatam ordine non spernerem praepositionem: ἐς ὅσον μέν νυν ἕκαστοι παρεῖχον πλῆθος ἀριθμόν. —— Proxima restituentur ex Codd. συναγαγόντες ἐς ἕνα χῶρον μυριάδα ἀνθρώπων, καὶ, συνάξαντες ταύτην ὡς μάλιστα εἶχον, περιέγραψαν ἔξωθεν κύκλον. In his συνάξαι, *conducere*, notat *constipare*, vel *coarctare*; ut apud *Longin.* π. Ὕ. p. 232., τὰ γλωττόκομα —— οὐ μόνον κωλύει τῶν ἐγκεκλεισμένων τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ καὶ συνάγει διὰ τὸν περικείμενον τοῖς σώμασι δεσμὸν, in quibus errat *Z. Pearce* p. 267., iam emendatis *Scaligero* in *Propert.* p. 285. συνῆγον καὶ συνέσπων *Xenoph.* p. 152, 34. συνηγμένον apud *Athen.* XI, p. 474. E. *compressum* interpretatur *Macrob.* —— Praeter ceteros indicatos *Brissonio* de R. P. III. p. 407. Herodotea respicit *Aristid.* in Themist. III. p. 297. ubi *Schol. MS.* καινότερον φησὶν ἐξεῦρεν ἀριθμὸν, κατὰ μυρίους, οὐ καθ' ἕνα μετρῶν· λέγει δὲ διὰ τὸ μυριάνδρον τεῖχος, οὕπερ ἐμνήσθη καὶ ἐν τῷ Πανσθηναϊκῷ, I. p. 224. VALCKEN.

84. Ἐξηρίθμησαν] Placuit *Gronovio* et mihi: indicatur Persarum exercitum enumerandi actus. Itaque mox τούτῳ τῷ τρόπῳ ΕΞΗΡΙΘΜΗΣΑΝ· ἀριθμήσαντες δὲ, κατὰ ἔθνεα διέτασσον, uti Codd. iubent. Porro συναγαγόντες, in ea schedarum discordia, ex *Arcb.*, cui paene paria *Ask.* facit, praeoptavi. Verisimum praeterea, περιέγραψαν ἔξωθεν κύκλον *extus*, sive, uti Laurentius, *extrinsecus*, *circulum circumscripserunt*. Qui quidem *circulus* si ἔσωθεν *intus* fuerit ductus, cui tandem usui? Miror tolerari ineptias, a *Pavio* et *Reiskio* explosas, potuisse.

95. Πίλους ἀπαγέας] *Salmasii* ad *Solin.* p. 392. *pileos incurvos*, non rectos, quales regum Persarum, attigit *Gronovii* sedulitas, cuius *pilea non densata* praefero. Ἀπαγὴς minime conpactum exponit: hinc οἱ ἁπλῆν καὶ ΑΠΑΓΗ εἰς εὐσέβειαν παραλαβόντες ψυχὴν, quibus ad pietatem parum firmus animus *Gregor. Naz.* Or. Stelit. II. p. 119. A., et Iuliani Imp. αὐχὴν ἀπαγὴς, *cervix minime firma* ibid. p. 122. A., Zeno quoque παχύκνημός τε καὶ ΑΠΑΓΗΣ καὶ ἀσθενὴς, quippe corpore haud bene conpacto, in *Laërtii* VII, 1. Alibi Noster de Persis, ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι L. V. 49., quae utique κυρβασίαι non erant πεπηγυῖαι *conpactiles* admodum, quales Scytharum C. 64. Quid *Porto* arriserit, Lexicon eius docebit.

96. Κιθῶνας χειριδωτοὺς ποικίλους] Tunicam manicatam Persis *Strabo* et plures tribuunt. At nulla hic *lorica*, cum tamen χιθῶσι Φοινικοῖς, θώραξι χαλκοῖς munirent corpus in *Xenophont.* L. VI. Παιδ. pr., et Masistius

loris; ſquama e ferro conſerta in ſimilitudinem piſcium: femoralia circa crura: pro clypeis gerra, pharetris ſubter pendentibus: haſtas breves, arcus grandes, ſagittas arundineas: inſuper ad dextrum femur pugiones e zona ſuſpenſos. Hi ducem habebant Otanem patrem Ameſtris, quæ erat uxor Xerxis. Vocabantur autem quondam Perſæ a Græcis Cephenes; a ſe vero ipſis atque ab accolis, Artæi: verum posteaquam Perſeus Danaës et Iovis filius ad Cepheum Beli filium commeavit, et Andromedam eius filiam duxit uxorem, ſuſtulit ex ea filium, quem Perſem appellavit, eumque illic reliquit: a quo, nam Cepheus carebat virili
62 prole, cognomen fortiti ſunt Perſæ. Medi eodem ornatu inſtructi militabant; nam hæc armatura Medica est, non Perſica. Habebant autem ducem Tigranem, virum Achæmenidem. Hi quondam ab omnibus vocabantur Arii: ſed ubi ad istos Arios concesſit Athenis Medea Colchis, immutaverunt et ipſi nomen. Ita de ſe ipſi Medi commemorant. Ciſſii in militia cetero ornatu ut Perſæ erant armati, ſed pro pileis mitras ferebant. Eis dux erat Anaphes Otanis filius. Hyrcani quoque Perſica armatura ornati ducem habebant Megapanum, qui postea Babylonis procurator fuit.
63 Aſſyrii autem qui militabant, hunc habebant ornatum: æreas galeas in capitibus, barbarico quodam modo conſertas nec facili ad enarrandum: clypeos autem, haſtas, pugiones AEgyptiacis adſimiles: et præterea ligneas clavas ferro quaſi callo horridas, ac lineos thoraces. Isti a Græcis Syrii vocabantur, ſed a barbaris Aſſyrii ſunt vocati, inter quos Chaldæi ſunt, iis præerat Ota-
64 ſpes Artachæi filius. Bactrii ornatu capitis perſimili illius Medici militabant, ſed more gentis, arundineis arcubus et haſtis brevibus. Sacæ, qui Scythæ ſunt, in capitibus ge-

ἰχθυοειδέος· περὶ δὲ τὰ σκέλεα, ἀναξυρίδας· ἀντὶ δὲ ἀσπίδων, γέρρα· ὑπὸ δὲ, Φαρετρεῶνες ἐκρέμαντο· αἰχμὰς δὲ βραχέας ἔχον, τόξα δὲ μεγάλα, ὀϊστοὺς δὲ καλαμίνους· πρὸς δὲ, [a] ἐγχειρίδια παρὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν παραωρεύμενα ἐκ τῆς ζώνης· καὶ ἄρχοντα παρείχοντο [b] Ὀτάνεα τὸν Ἀμήστριος πατέρα, τῆς Ξέρξεω γυναικός· ἐκαλέοντο δὲ [c] πάλαι ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων Κηφῆνες, ὑπὸ μέν τοι σφέων αὐτέων καὶ τῶν περιοίκων, Ἀρταῖοι· [d] ἐπεὶ δὲ Περσεὺς ὁ Δανάης τε καὶ Διὸς ἀπίκετο παρὰ Κηφέα τὸν Βήλου, καὶ ἔσχε αὐτοῦ τὴν θυγατέρα Ἀνδρομέδην, γίνεται αὐτῷ παῖς τῷ οὔνομα ἔθετο Πέρσην· τούτου δὲ αὐτοῦ καταλείπει· ἐτύγχανε γὰρ ἄπαις ἐὼν ὁ Κηφεὺς ἔρσενος γόνου· ἐπὶ τούτου δὲ τὴν ἐπωνυμίην ἔσχον. Μῆδοι δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην ἐγαλμένοι ἐστρατεύοντο. Μηδικὴ γὰρ αὕτη ἡ σκευή ἐστι, καὶ οὐ Περσική· οἱ δὲ Μῆδοι ἄρχοντα μὲν [e] παρείχοντο Τιγράνην, ἄνδρα Ἀχαιμενίδην· ἐκαλέοντο δὲ πάλαι πρὸς πάντων Ἄριοι· ἀπικομένης δὲ [f] Μηδείης τῆς Κολχίδος ἐξ Ἀθηνέων ἐς τοὺς Ἀρίους τούτους, μετέβαλον 404
καὶ οὗτοι τὸ οὔνομα· [g] αὐτοὶ περὶ σφέων ὧδε λέγουσι Μῆδοι. Κίσσιοι δὲ στρατευόμενοι, τὰ μὲν ἄλλα κατάπερ Πέρσαι ἐσκευάδατο· ἀντὶ δὲ τῶν πίλων, [h] μιτρηφόροι ἦσαν. Κισσίων δὲ ἦρχε Ἀνάφης ὁ Ὀτάνεω. Ὑρκάνιοι δὲ, κατάπερ Πέρσαι [i] ἐσεσάχατο, ἡγεμόνα παρεχόμενοι Μεγάπανον, τὸν Βαβυλῶνος ὕστερον τουτέων ἐπιτροπεύσαντα. Ἀσσύριοι δὲ στρατευόμενοι, περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον [k] χάλκεά τε κράνεα καὶ πεπλεγμένα τρόπον τινὰ βάρβαρον οὐκ εὐαπήγητον· ἀσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς καὶ ἐγχειρίδια παραπλήσια [l] τῇσι Αἰγυπτίῃσι εἶχον· πρὸς δὲ, ῥόπαλα ξύλων τετυλωμένα σιδήρῳ, καὶ λινέους θώρηκας. οὗτοι δὲ ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων [m] ἐκαλέοντο Σύριοι, ὑπὸ δὲ τῶν βαρβάρων Ἀσσύριοι ἐκλήθησαν· τετέων δὲ μεταξὺ Χαλδαῖοι· ἦρχε δέ σφεων Ὀτάσπης ὁ Ἀρταχαίεω. Βάκτριοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι [n] ἀγχόταλα τῶν Μηδικῶν εἶχον ἐς στρατευόμενοι, τόξα δὲ καλάμινα ἐπιχώρια, καὶ αἰχμὰς βραχέας. Σάκας δὲ οἱ Σκύθαι περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυρβασίας ἐς

a *Euſtath.* citat ad *Il.* p. 413, 35. *b* Ὀτάνην τὸν Ἀμάστρ. *Arch. Vind.*, haud belle. *c* Omittit πάλαι *Paſ.* *d* Habet hinc *Euſtath.* ad Perieg. v. 1056. *e* Παρεῖχον *Ask.* *f* Μηδέης *Paſ. Steph.* margo. Vid. 1, 2. mox ἄνδρα non habent *Arch. V.* Exſcripſit *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 1097: ſtatim Ἀθηναίων Edd. prave; melius *Valla.* Lege *Pauſan.* II, 3., haec aemulantem. *g* Αὐτοὶ δὲ *Arch. V.* *h* Μιτρηφόροι *Arch. Paſ. Vind. Steph.* ora; prius μιτροφόροι. mox Ἀναφάνης *Valla*, *Arch. Vind.* *i* Ἐτετάχατο male *Arch.* *k* *Arch. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, κράνεα non habent *Med. Ask. Paſ.* *l* *Med. Paſ. Arch.*, alii τοῖσι Αἰγυπτίοισι. Vide C. 91. et *Gronov.* *m* Καλέονται *Paſ. Steph.* ora. *n* *Med. Paſ. Ask. Paris. A.*, in *Aldo* et aliis ἀγχοτάτω, cuius frequentior uſus C. 73. 74. 79. &c.

ſtius ἐντὸς θώρηκα εἶχε χρύσεον λεπιδωτὸν· κατύπερθε δὲ τοῦ θώρηκος κιθῶνα Φοινίκεον inf. L. IX, 22. Cuius neglectae fortasſe causſa, quod *lorica* κιθῶνος in vocabulo lateat. *Heſych.* Στρεπτοῖο χιθῶνος, τοῦ ἁλυσιδωτοῦ θώρακος. Propterea *Heliodorus* Aeth. IX. p. 431., abſoluta elegante loricae ſquammatae pictura, χιθῶνά τινα Φολιδωτὸν ἐπεργάζονται. Alioqui fatendum erit, *loricae* excidisſe mentionem, fuisſeque primitus χειριδ. ποικίλους, καὶ θώρηκας λεπίδος ——, quae docta *Io. Chriſt. Biel* Exercit. de Ligni Libani p. 29. coniectura. Simile quid in *Reiskii* ſtilum venit. Ut ut illud est, mallem cum *Pavio* ἰχθυειδέας, et ad κιθῶνας referre.

96. Λεπίδος σιδηρέης ἔψιν ἰχθ.] Niſi quid interciderit, videri poſſunt non pectus tantum ſed totum corpus habuisſe *lorica* tectum, ex ferreis laminis ſquammarum inſtar ſibi invicem impoſitis facta; ut erant armati equites *cataphracti*, de quibus egere *Briſſon.* de R. P. III. p. 379. ſeqq. et *Spanhem.* ad *Iulian.* p. 249., ut horum adeo κιθῶνες χειριδωτοὶ fuerint λεπιδωτοὶ vel Φολιδωτοί. *Herod.* tamen infra, de Maſiſtio loquens interfecto, τὸν θώρηκα et τὸν κιθῶνα clarisſime diſtinguit IX, c. 22., ἐντὸς θώρηκα εἶχε χρύσεον λεπιδωτὸν, κατύπερθε δὲ τοῦ θώρηκος κιθῶνα Φοινίκεον ἐνεδεδύκεε· in eundem ſenſum Φολιδωτὸν dixit *Poſidippus* Com. *Athen.* IX, p. 376. F. ὅσις ἂν θώρακ' ἔχῃ Φολιδωτὸν, ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον· eiusdem originis vocis λεπὶς et Φολὶς in uſu diſtinguebantur: piſcium ſquammae λεπίδες, ſerpentium Φολίδες dicebantur, quod vere monuit *Briſſonius*: Φολιδωτὰ δρακόντια dederat *Ignat.* Ep. ad Antioch. pag. 106. VALCKEN.

10. Τὴν αὐτὴν ταύτην ἐγαλμένοι] Viri docti ταύτην σκολὴν probare nequeo: σκευὴν ex ſecuturis Scriptor intellectam voluit. A Medis autem cunctum illum armaturae habitum Perſas mutuum habere, *Strabo* L. XI. p. 797. C. exponit.

18. Μιτρηφόροι] Ex dialecto, qua ἀγγελιηφόροι ſaepius, σειρηφόρος III, 102. et μιτρηφορέειν *Arrian.* Ind. C. 7. In *Euſtath.* tamen priſtini ſcriptura ad *Odyſſ. K.* p. 1659, 10. Melius contra pravum *Arch.* ἐτετάχατο ad *Il. B.* p. 234, 12. καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ, ΕΣΕΣΑΧΑΤΟ ἀντὶ τοῦ ὡπλισμένοι ἦσαν. vid. C. 70. Post deinceps reſtitutum vetus est χάλκεά τε κράνεα, καὶ ——, nam χάλκεα, ſolitarie poſita, quid erunt? An ποιήματα, quae commode adduntur C. 80. Certe capitis munimina, adeoque κράνεα *galeae*; quae poſsunt profecto varie inplicari nectique, πλέκεσθαι, ſicuti Paphlagonum C. 70. et Thracum galeae C. 76. Utrum vero, quum in Perſis, Medis, Ciſſiis et Hyrcanis nullas *Herodotus* galeas agnoſcit, conſequens, ut nec in Aſſyriis?

20. Κατάπερ Πέρσαι ἐσεσάχατο] Perverſa lectio est *Arch.* ἐτετάχατο· alterum aliquoties in hac recenſione recurrit: c. 70. κατάπερ Ἰνδοὶ ἐσεσάχατο· c. 73., Ἀρμένιοι κατάπερ Φρύγες ἐσεσάχατο· et c. 86. *Heſychius*: Σεσάχθαι, ἐσκευάσθαι, καθοπλίζεσθαι· Σάγη γὰρ ἡ καθόπλισις· *Theocrit.* Eid. XVII, v. 94., πολλοὶ δέ οἱ ἀσπιδιῶται, Χαλκῷ μαρμαίροντι σεσαγμένοι. VALCKEN.

33. Κυρβ. ἐς ὀξὺ ἀπιγμένας] Ubi habentur οὔρεα ἐς ὀξὺ τὰς κορυφὰς ἀπιγμένα, II, c. 28., in *Arch.* ſcribitur

ἐς ὀξὺ [a] ἀπηγμένας ὀρθὰς εἶχον πεπηγυίας, ἀναξυρίδας δὲ [b] ὑπεδεδύκεσαν· τόξα δὲ ἐπιχώρια, καὶ ἐγχειρίδια, πρὸς δὲ, καὶ [c] ἀξίνας σαγάρεις εἶχον· τούτους δὲ ἐόντας Σκύθας [d] Ἀμυργίους, Σάκας ἐκάλεον· [e] οἱ γὰρ Πέρσαι πάντας τοὺς Σκύθας καλέουσι Σάκας. Βακτρίων δὲ καὶ Σακέων ἦρχε Ὑστάσπης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσσης τῆς Κύρου. Ἰνδοὶ δὲ εἵματα μὲν ὑπεδεδυκότες ἀπὸ ξύλων πεποιημένα, τόξα δὲ καλάμινα εἶχον, καὶ ὀιστοὺς καλαμίνους· ἐπὶ δὲ, [f] σίδηρον ἦν. ἐστρατεύοντο δὲ οὕτω Ἰνδοί· προσετετάχατο δὲ συστρατεύομενοι [g] Φαρναζάθῃ τῷ Ἀρταβάτεω. Ἄριοι δὲ τόξοισι μὲν ἐσκευασμένοι ἦσαν Μηδικοῖσι, τὰ δὲ ἄλλα, κατάπερ Βάκτριοι. Ἀρίων δὲ ἦρχε Σισάμνης ὁ Ὑδάρνεος. Πάρθοι δὲ καὶ Χοράσμιοι, καὶ Σογδοί τε καὶ Γανδάριοι καὶ [h] Δαδίκαι, τὴν αὐτὴν σκευὴν ἔχοντες τὴν καὶ Βάκτριοι, ἐστρατεύοντο· τυτέων δὲ ἦρχον ὅιδε· Πάρθων μὲν καὶ Χορασμίων, Ἀρτάβαζος ὁ [i] Φαρνάκεω· Σογδῶν δὲ, [k] Ἀζάνης ὁ Ἀρταίου· Γανδαρίων δὲ, καὶ Δαδικέων, [l] Ἀρτύφιος ὁ Ἀρταβάνου. Κάσπιοι δὲ [m] σισύρνας τε ὑπεδεδυκότες, καὶ τόξα ἐπιχώρια καλάμινα ἔχοντες καὶ [n] ἀκινάκεας, ἐστρατεύοντο· οὗτοι μὲν οὕτω ἐσκευάδατο, ἡγεμόνα παρεχόμενοι Ἀριόμαρδον τὸν Ἀρτυφίου ἀδελφεόν. Σαράγγαι δὲ, εἵματα μὲν βεβαμμένα ἔχοντες, ὑπέρτερον· πέδιλα δὲ ἐς γόνυ ἀνατείνοντα εἶχον, τόξα δὲ καὶ αἰχμὰς Μηδικάς. Σαραγγέων δὲ ἦρχε Φερενδάτης ὁ Μεγαβάζου. Πάκτυες δὲ, [o] σισυρνοφόροι τε ἦσαν, καὶ τόξα ἐπιχώρια εἶχον καὶ ἐγχειρίδια. Πάκτυες δὲ ἄρχοντα παρείχοντο [p] Ἀρτύνην τὸν Ἰθαμάτρεω. Οὗτοι δὲ καὶ Μύκοι τε καὶ Παρικάνιοι ἐσκευασμένοι ἦσαν κατάπερ Πάκτυες· τυτέων δὲ ἦρχον ὅιδε· Οὐτίων μὲν καὶ Μύκων, Ἀρσαμένης ὁ Δαρείου· Παρικανίων δὲ, [q] Σιρομίτρης ὁ Οἰοβάζου· Ἄραβιοι δὲ, [r] ζειρὰς ὑπεζωσμένοι ἦσαν·

405

geſtabant pilea, in acutum erectas atque compactiles, induti femoralibus: necnon arcus gentiles atque pugiones, ad hoc ſecures ſagares. Hos, quum ſint Scythæ Amyrgii, Sacas appellabant; quod cunctos Scythas Perſæ Sacas appellant. Bactriis et Sacis præerat Hyſtaſpes, Darii filius et Atoſſæ Cyri filiæ. Indi veſtiti erant amictu e xylo confecto: arcus arundineos geſtabant, itemque arundineas ſagittas ferro præfixas: ita inſtructi Indi, erant ſub duce Pharnazathre Artabatis filio. Arii Medicis arcubus muniti erant, cetera Bactriorum ſimiles. Iis præerat Siſamnes Hydarnis filius. Parthi et Chorasmii et Sogdi et Gandarii et Dadicæ eandem quam Bactrii armaturam geſtantes militabant, quorum Parthis et Chorasmiis præerat Artabazus Pharnacis filius: Sogdis, Azanes Artæi filius: Gandariis et Dadicis Artyphius Artabani filius. Caſpii, ſiſyrnis, *genus est rude veſtis*, induti, arcus gentili more arundineos geſtabant et acinaces, ducem ſui agminis habentes Ariomardum Artyphii germanum. Sarangæ indumenta geſtantes verſicoloria decori erant, caligasque genuum tenus allevatas; ſed arcus lanceasque Medicas, duce Pherendate Megabazi filio. Pactyes, et ipſi ſiſyrnas ferebant, et vernaculos arcus atque pugiones: quorum dux erat Artyntes Ithamatris filius. Utii et Myci et Paricanii eodem quo Pactyes modo armati erant ſub his ducibus: Utii quidem et Myci, ſub Arſamene Darii filio: Paricanii vero ſub Siromitre OEobazi filio. Arabes ſuccincti erant ziras, *amiculi genus*, arcusque recurvos, ad dextrum

[a] τόξα

. [a] Ἀπήγμ. *Paſſ.*, quod inprobum minime. [b] *Med. Paſſ. Ask.*, reliqui ἐνδεδύκ. ſine augmento. [c] Ἀξίνας σαγάρεις *Paſſ. Med. Ask. Arcb.*, in quo σαγγάρεις, *Paris. B. Brit.*, καὶ interponitur vulgo. [d] Ἀμυργίους *Med. Ask.*, Εὐμυργίους *Arcb. Vind.* [e] Οἱ δὲ Πέρ. *Arcb. V. Ald. Brit.*, οἱ γὰρ *Med. Ask. Paſſ.*; attigit *Euſtath.* in Perieg. v. 749. [f] *Paſſ. Med. Ask.*, σίδηρος ceteri. [g] Φαρναζάθῃ *Med. Paſſ. Ask.* [h] Δανδίκαι ora *Steph.* [i] Φαρνάκεος *Paſſ. Arcb.* [k] Ἀρτάνης ὁ Ἀργαίου *Vind. Arcb.*, *Artanes* etiam *Valla.* [l] Ἀρτύβιος *Arcb. Vind. Valla*, et ſtatim. [m] Σισύρνας *Med. Paſſ. Ask. Arcb. Brit. Paris. A. B. Valla*; alii σισύρας. [n] Ἀκινάκας *Paſſ. Ask.* [o] Σισυρνοφ. *Med. Arcb. Paſſ. Brit. Ask. Paris. A. B. Valla*; antea σισυροφόροι. [p] *Med. Paſſ. Ask.*, Ἀρταύντην *Brit.*, ceteri Ἀτραύντην τὸν Ὑραμίτεω. [q] Σιρομήτρης *Arcb.*, et Οἰοβάζου *Ask. Paſſ. Med.*, in ceteris Οἰβάζου. [r] Habet hinc *Heſych.* in *V.*, ubi plena manu Cl. *Alberti*, et *Ruhnkenius* ad *Timaeum* p. 93., tum non male ὑπεζωμένοι *Ask. Paſſ.*

tur ἀπηγμένα· noſtro loco ſi legeretur ἀπηγμένας, ſive potius ἀνηγμένας, alterum nemo requireret, κορυφὴ οὐκ ἐς ἄγαν ὀξὺ ἀνηγμένη est in *Pauſan.* IX. p. 786. εἰς ὀξὺ συνηγμένης τῆς κεφαλῆς, *Diodori* T. I. p. 148. εἰς ξενὸν συνῆχθαι, *Athenaei* XI, p. 477. —— Quod a Perſis Scythas omnes ſcribit Σάκας dictos hinc attigit *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 749. *Cteſiae* probabiliter debentur de Dario et Sacis *Polyaeno* narrata VII, c. X. §. 6. et 8. conf. *Demetrius* περὶ Ἑρμ. §. 249. VALCKEN.

36. Καὶ ἀξίνας σαγάρεις] Interpoſitum καὶ, quo ſcholii indicium eſſet liquidius, voluntate Codd. elimina-vi. *Sagaris* et ἀξίνη eadem, nunc quoque Armeniis, ſicuti *Wiſtboni* fratres ad *Moſen Choronenſem* in Praefat. monuerunt. Neque occultum *Corn. de Pauw* fuit litteratoris interpretamentum, coniectantem ex abundanti ſuſpicionum penu καὶ ἀσπίδας καὶ σαγάρεις, citra aequum tamen. Ἀμυργίους tutatur *Steph. Byzantinus.*

40. Εἵματα μὲν ἐνδεδυκότες ἀπὸ ξύλων] Laurentii *amictum e lignis* exſibilant merito. Qualis enim amictus? Indi veſte utebantur linea, lino ex arboribus facto, ſicuti hunc usque in diem. *Arrianus* Ind. C. 16. ἐσθῆτι δὲ Ἰνδοὶ λινέῃ χρέονται —— λίνου τοῦ ἀπὸ τῶν δενδρέων. Talis Noſtro ad telas materia εἴριον ἀπὸ ξύλου L. III, 47. et uberius C. 105. Latinorum ore aut *goſſipion* aut *xylon* Graeca voce. *Plinius* Hiſt. Nat. XIX, 1. *Superior pars AEgypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui goſſipion vocant, plures xylon, et ideo lina inde facta xylina.* Id ſequor. Σίδηρον ἦν ferri potest ob σίδηρα *Aretaei Cappad.* Morb. Diuturn. II, 13. p. 134., alioqui inſolentius.

51. Ἀζάνης ὁ Ἀρταίου] In barbaris his nominibus multiplex amanuenſium diſſenſus, conpoſitu difficilis. Ἀρτύβιον Perſam memoravit L. V, 108., Ἀρτάνην inf. C. 224. Sunt ea cognomina Perſica, ſed quo iure edita recuſabuntur? De Parthis, Chorasmiis, Sogdis III, 93., et σισύρνη, σισυρνοφόροις L. IV, 109.

57. Εἵματα μ. βεβαμμ. ἔχοντες ὑπέρτερον] Idem eſſet εἵμασι βεβαμμένοις ἦσαν ἐμπρεπεῖς, vel διαπρεπεῖς· ſic C. 83., χρυσὸν πολλὸν καὶ ἄφθονον ἔχοντες ἐνέπρεπον. Ariſtimum illud *AEſchyli* Agam. v. 1231., σπλάγχν' ἐποίκτιστον γένος Πρέπουσ' ἔχοντες· et v. 30., ὡς ὁ φρικτὸς ἀγγέλλων πρέπει· pro ἔχουσι, et ἀγγέλλει· ſic optime Clar. *Abreſch.* interpretatur. Ut ſplendida veſtis ἐμπρέπειν, ſic ornatus veſte ſplendida, illa dicitur ἐμπρέπειν· *Lucian.* adv. Indoct. §. 9., ἡ πορφύρα ἐνέπρεπε τῆς ἐσθῆτος. *Sophocles* ap. *Clem. Alex.* Paedag. III. p. 286, 2. Γυναικομίμοις ἐμπρέπεις ἐσθήμασιν· quibuscum *Euripidis* ex Antiope locum recte comparavit *Io. Pierſon* Praef. *Moer.* p. XLIII. VALCKEN.

65. Ἀρσάμης ὁ Δαρείου] Mirum ni huic, ut reliquis Darii filiis, matris nomen hiſtoricus adiecerit: idem *Plutarcho* dici videtur aliquoties Ἀριαμένης, T. I. p. 119. D. T. II. p. 488. D. priori loco fratrum Xerxis audit πολὺ κράτιστός τε καὶ δικαιότατος· altero, filiorum Darii natu maximus, πρεσβύτατος τῆς γενεᾶς. Sed, cui cum Xerxe de regno fuit controverſia, *Herodoto* vocatur Ἀρτοβαζάνης VII, c. 2. Hoc capite memoratus ſi *Plutarchi* est Ἀριαμένης, cur noſtro non dicebatur ὁ Δαρείου καὶ τῆς Γωβρύεω θυγατρὸς; ut Ἀριαβίγνης infra dicitur c. 97. VALCKEN.

67. Τόξα

trum latus et longos geſtabant. AEthiopes pardorum pellibus leonumque amicti, arcus e palmarum ſpathis factos gerebant, longos, quatuor non minus cubitis; item breves ex arundine ſagittas, pro ferro præfixas eo lapide acuminato, quo ſigilla ſculpunt: præterea haſtas et in eis capreæ cornu erat acuminatum et inſtar ſpiculi factum; ſed et clavas callo clavorum duratas habebant. Hi quum eunt in pugnam, dimidiatum corpus gypſo, alterum minio illinunt. Arabum autem AEthiopumque, qui ſuper AEgyptum incolunt, dux erat Arſanes, Darii filius et Artyſtonæ Cyri filiæ: quam Darius ex uxoribus maxime adamans, ſtatuam auream malleo ductam fecit. Arſanes quidem AEthiopibus, qui ſunt ſuper AEgyptum, atque Arabibus præerat. Ii autem AEthiopes qui ſunt ab ortu ſolis, nam duplices militabant, accenſebantur Indis, forma nihil admodum a ceteris differentes, ſed voce duntaxat atque capillicio. Nam AEthiopes qui ab ſole ſunt, promiſſos crines; qui ex Africa, criſpos maxime inter omnes homines habent. AEthiopes autem hi ex Aſia, pleraque arma eadem Indis geſtabant, ſed antefrontes equinas cum auribus excoriatas atque iuba in capitibus, ut ipſa iuba pro criſta eſſet, et hirtæ aures equinæ rigerent: in locum clypeorum pelles gruum prætendebant. Libyes autem corio armati iere, ac iaculis aduſtis, duce Maſſage Oarizi filio. Paphla-

[a] τόξα δὲ παλίντονα εἶχον πρὸς δεξιὰ, μακρά. Αἰθίοπες δὲ παρδαλέας τε καὶ λεοντέας [b] ἐναμμένοι, τόξα δὲ εἶχον ἐκ [c] Φοίνικος σπάθης πεποιημένα μακρὰ, τετραπηχέων οὐκ ἐλάσσων· ἐπὶ δὲ, καλαμίνους [d] μικροὺς· ἀντὶ δὲ σιδήρου ἐπῆν λίθος ὀξὺς πεποιημένος, τῷ καὶ τὰς σφηγῖδας γλύφουσι· πρὸς δὲ, αἰχμὰς εἶχον, ἐπὶ δὲ, κέρας δορκάδος ἐπῆν ὀξὺ, πεποιημένον τρόπον λόγχης· [e] εἶχον δὲ καὶ ῥόπαλα τυλωτά· τοῦ δὲ σώματος τὸ μὲν ἥμισυ ἐξηλείφοντο [f] ἰόντες ἐς μάχην, γύψῳ· τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ, μίλτῳ. Ἀραβίων δὲ καὶ Αἰθιόπων τῶν ὑπὲρ Αἰγύπτου οἰκημένων ἦρχε [g] Ἀρσάμης ὁ Δαρείου καὶ Ἀρτυστώνης τῆς Κύρου θυγατρός· τὴν μάλιστα στέρξας τῶν γυναικῶν Δαρεῖος, εἰκὼ χρυσέην σφυρήλατον ἐποιήσατο· τῶν μὲν δὴ ὑπὲρ Αἰγύπτου Αἰθιόπων καὶ Ἀραβίων ἦρχε Ἀρσάμης. Οἱ δὲ [h] ἀπ' ἡλίου ἀνατολέων Αἰθίοπες, δίξοοι γὰρ δὴ ἐστρατεύοντο, προσετετάχατο τοῖσι Ἰνδοῖσι, διαλλάσσοντες εἴδος μὲν οὐδὲν τοῖσι ἑτέροισι, φωνὴν δὲ καὶ τρίχωμα μοῦνον. οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἡλίου Αἰθίοπες, ἰθύτριχές εἰσι· οἱ δὲ ἐκ τῆς Λιβύης, οὐλότατον τρίχωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων. οὗτοι δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης Αἰθίοπες, τὰ μὲν πλέω κατάπερ Ἰνδοὶ ἐσεσάχατο, [i] προμετωπίδια δὲ ἵππων εἶχον ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι, σύντε τοῖσι ὠσὶ ἐκδεδαρμένα, καὶ [k] τῇ λοφιῇ· καὶ ἀντὶ μὲν λόφου, ἡ λοφιὴ κατέχεα· τὰ δὲ ὦτα τῶν ἵππων, ὀρθὰ πεπηγότα εἶχον· προβλήματα δὲ [l] ἀντ' ἀσπίδων ἐποιεῦντο γερανῶν δοράς. Λίβυες δὲ σκευὴν μὲν σκυτίνην [m] εἶσαν ἔχοντες, ἀκοντίοισι δὲ ἐπικαύτοισι χρεώμενοι· ἄξ- [n] χοινα δὲ παρείχοντο Μασσάγῃ τῷ [o] Ὀαρίζου. Παφλαγόνες

a Ista quatuordecim absunt *Arcb.*, scribae supinitate. *παλίντονα* tangit *Eustatb.* ad Poët. p. 375, 9. et 712, 20. *b Med. Pasf. Ask. Paris. B.* optime: olim *ἀναμμένοι*. *c Arcb. Vind. Pasf. Ask. Brit. Pollux* I, 138, 244., antea *Φοινίκης*. *d Med. Arcb. Pasf. Ask. Paris. A.*, *μακροὺς* alii. *e* Εἶδον *Arcb. f* Γύψον ἰόντες ἐς μ. *Arcb.*, *γύψῳ* eodem ordine *Pasf. Ask.*, tum statim *τὸ δ' ἄλλο* iid. cum ora *Stepb. g Med. Pasf. Valla*, et iterum. Ἀρσάμης ceteri. *h* Ἀπὸ ἡλ. *Arcb. Vind.*, non *ἀπ'*, ut passim. Mox *εὐθύτριχες* mutata dialecto *Eustatb.* ad *Odyss.* A. p. 1386, 17. *i* Προμετώπια *Ask. Stepb.* margo. *k* Τῇ λοφιῇ *Paris. A. Med. Pasf. Ask.*, *τῇσι λοφιῇσι* cum *Aldo* ceteri. *l* Negligit septem sequentes voces *Arcb. m* Ἦισαν ἔχ. *Arcb. Vind. Valla. n* Εἶχον *Arcb. V. o M. Pasf. Ask.*, Ἀορίζου reliqui et Μασσάγην.

67. Τόξα παλίντονα] Arcus omnes *παλίντονοι* quum sint, iusta observatio *Eustatb.* est, Arabum arcus forma fuisse singulari, atque utramque in partem flexili, *ἐπὶ θάτερα μέρη κλινόμενα*, sive *Attii* voce *reciproca*, monente *Scaligero* in *Varron.* L. L. VI. p. 78. Erant quoque *προσδέξια*, *babiles* in Latinis *Vallae*, sive, quemadmodum Edd. et scripti, *πρὸς δεξιὰ*, *ad dextram adpensi*: equidem *περιδέξια* novi, non illud. Dubio exemtum nunc omni *ἐκ Φοίνικος σπάθης* est, quae *Kubnium* scriptura ad *Pollucem* non fugit. Certissimum etiam *ἐναμμένοι*, ad *Diodori* L. I, 11. p. 15. explicitum.

68. Λεοντέας ἐναμμένοι] Sic optime *Gronov.* ex *Med.* Λεοντῆν ἐνημμένον scripsit *Aristoph.* Ran. v. 433. *νεβρίδα ἐνῆφθαι*, *Cornutus* de N. D. c. 27. et *Harpocrat.* in Νεβρίζων. *παρδαλῆν ἐνῆφθαι*, *Schol. Theocriti* I, 3. non, ut vulgatur, *πάρδαλιν εἰλῆφθαι*· hoc ubi est in *Pollucis* VIII, 151. *ἀνῆφθαι* verius est. *παρδαλέην ἐνῆφθαι* dederat et *Eustatb.* in Il. Γ. p. 283, 43. non *ἐνεῖσθαι*. —— In proximis, ut erat in marg. *Stepb.* corrigit *Palmer. ἐκ Φοίνικος σπάθης*· atque id ipsum in aliis esse Codd. didicimus ex Disert. *Herodot. Wesselingii* pag. 119. VALCKEN.

71. Οἰσοὺς μικροὺς] Collatis *Agatharchidae* et *Heliodori* verbis ita reposuit *S. Bochartus* Phal. IV, 26. p. 266.; quam magni viri correctionem in examen operosa Nob. *Palmerius* disquisitione misit Exercit. p. 33., probabiliter ostendens, arcui praegrandi minorem sagittam non optime convenire; incurvationis enim spatio haud sufficere; *Heliodori* verba et *Agatharchidae* controversa videri. Qua quidem in disputatione posterior mihi pars elumbis adparuit; sicuti quoque, sagittas *μακρὰς* et *βραχεῖς* recte dici, minus *μεγάλας* et *μικράς*. Verius *Gronovius*; Δόρασι μικροτέροισι χρεώμενοι Codd. quidam L. VII, 211. Equidem, nisi MSS. obstarent, in partes ire possem. Lapis acutus, quo sigilla sculpebantur, *smiris*, Hebraeorum שמיר *Samir*, est, de quo eruditissime *Bochartus* Hierozoic. Part. II. Lib. VI. p. 842.

78. Ἦρχε Ἀρσάνης] Fortasse hoc homini nomen fuit: liquido non adfirmaverim. In Persis plures *Arsames*, qualis *Plutarch.* Artox. p. 1026. fin., *Antigoni Carystii* C. 128., *Polyaeni* VII, 28., quem *Maasvicus* cum hoc male contendit. Immo ipsis Darii in maioribus *Arsames* inf. C. 224.

78. Ἀρσάνης] Ἀρσάμης, legitimum potius nomen videbitur: huius proavus, pater Hystaspidis, Ἀρσάμης aliquoties vocatur Nostro: bis inter duces exercitus Ἀρσάμης memoratur *AEschylo* Pers. v. 37, et 308. *Casaubono* idem esse videbatur *Polyaeni* Ἀρσάβης vel Ἀρσάμης, VIII, c. 28.; sed, qui Barcen fraude cepit, Persa *Herodoto* vocatur Ἄμασις, IV, c. 201, 203. —— Arsamis germanus frater, Darii filius ex Artystone, Γωβρύης, infra VII, c. 72., Βρύης audit ex membrana *Med.* VALCKEN.

82. Δίξοοι γὰρ δὴ ἐστρατεύοντο] Veterum persuasio de AEthiopibus Afris et Asiaticis cognitissima ex *Strabonis* erudita super Homereo Αἰθίοπας, τοὺ δίχθα δεδαίαται dissertatione est L. I. p. 58. Indi AEthiopes recta et promissa erant coma, *ἰθύτριχες*, Afri *οὐλότριχες* crispo, ut nunc perseverant, capillitio. Consimilis de utrisque *Strabonis* L. XV. p. 1012. B. et *Arriani* Ind. C. 6. observatio.

88. Προμετωπίδια δὲ ἵππων] Frequentantur in equorum ante frontem ornatu *προμετωπίδια* ap. *Xenophontem*, *Achillem Tat.*, *AElianum*, *Iamblichum* et plures: in muliebri mundo *κόσμος προμετωπίδιος Basilio M.* T. II. p. 55. C. Hic *προμετωπίδια* pelles, equorum capitibus detractae, et humanis ad terrorem indutae et speciem: nam quod ante frontem *προμετωπίδιον*, quale *προμετωπίδιον κέντρον*, quo natura pisces xiphias armavit, in *AEliani* Hist. A. XIV, 26. Atque haec, qui *προμετώπια* praeferunt, considerasse non videntur. Mox culte Codd. pauci *σκυτίνην ἧισαν ἔχοντες corio armati iere.* Belle equidem illud Declamatoris in Sallust. C. 3. *Unus enim satis ES materiae HABENS*, et quae *Sanctius* Miner. III, 10., iuxtaque Graecorum similes prorsus dictiones, conductas ad *Diodori* L. II, 5., recordor. Sed illud huic loco magis censeo adpositum.

φλαγόνες δὲ [a] ἐστρατεύοντο, ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἔχοντες κράνεα πεπλεγμένα, ἀσπίδες δὲ σμικρὰς, αἰχμὰς δὲ οὐ μεγάλας· πρὸς δὲ, ἀκόντια καὶ ἐγχειρίδια· περὶ δὲ τοὺς πόδας, πέδιλα ἐπιχώρια ἐς μέσην κνήμην ἀνατείνοντα. [b] Λίγυες δὲ, καὶ Ματιηνοὶ, καὶ [c] Μαριανδυνοί τε καὶ Σύροι, τὴν αὐτὴν ἔχοντες Παφλαγόσι, ἐστρατεύοντο. οἱ δὲ [d] Σύροι οὗτοι ὑπὸ Περσέων Καππαδόκαι καλέονται. Παφλαγόνων μέν νυν καὶ Ματιηνῶν Δῶτος ὁ [e] Μεγασίδρη ἦρχε· Μαριανδυνῶν δὲ καὶ Λιγύων, καὶ Σύρων, [f] Βρύης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀρτυστώνης. Φρύγες δὲ ἀγχοτάτω τῆς Παφλαγονικῆς σκευὴν εἶχον, [g] ὀλίγον παραλλάσσοντες. οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο [h] Βρίγες χρόνον ὅσον Εὐρωπήϊοι ἐόντες σύνοικοι ἔσαν Μακεδόσι· μεταβάντες δὲ ἐς τὴν Ἀσίην, ἅμα τῇ χώρῃ καὶ τὸ οὔνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας. Ἀρμένιοι δὲ κατάπερ Φρύγες ἐσεσάχατο, [i] ἐόντες Φρυγῶν ἄποικοι· τυτέων συναμφοτέρων ἦρχε Ἀρτόχμης, Δαρείου ἐὼν θυγατέρα. Λυδοὶ δὲ ἀγχοτάτω τῶν Ἑλληνικῶν εἶχον ὅπλα. οἱ δὲ Λυδοὶ, [k] Μήονες ἐκαλεῦντο τὸ πάλαι· ἐπὶ δὲ [l] Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην, μεταβαλόντες τὸ οὔνομα. Μυσοὶ δὲ, ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον κράνεα ἐπιχώρια, ἀσπίδας δὲ σμικράς· ἀκοντίοισι δὲ ἐχρέωντο ἐπικαύτοισι· οὗτοι δέ εἰσι Λυδῶν ἄποικοι· ἀπ' Οὐλύμπου δὲ οὔρεος καλέονται [m] Οὐλυμπηνοί. Λυδῶν δὲ καὶ Μυσῶν ἦρχε [n] Ἀρταφέρνης ὁ Ἀρταφέρνεος, ὃς ἐς Μαραθῶνα ἐσέβαλε ἅμα Δάτι. Θρῇκες δὲ, ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀλωπεκέας ἔχοντες, ἐστρατεύοντο, περὶ δὲ τὸ σῶμα, κιθῶνας· ἐπὶ δὲ, ζειρὰς περιβεβλημένοι ποικίλας· περὶ δὲ τοὺς πόδας τε καὶ τὰς κνήμας, πέδιλα [o] νεβρῶν· πρὸς δὲ, ἀκόντιά τε καὶ πέλτας, καὶ ἐγχειρίδια σμικρά. [p] οὗτοι δὲ διαβάντες μὲν ἐς τὴν Ἀσίην, ἐκλήθησαν Βιθυνοί· τὸ δὲ πρότερον ἐκαλέοντο, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, Στρυμόνιοι, οἰκέοντες ἐπὶ Στρυμόνι· ἐξαναστῆναι δέ φασι ἐξ ἠθέων ὑπὸ Τευκρῶν τε καὶ Μυσῶν. Θρηξὶν δὲ τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἦρχε [q] Βασσάκης ὁ Ἀρταβάνου· ἀσπίδας δὲ ὠμοβοΐνας εἶχον σμικράς, καὶ πρόβολος δύο

phlagones autem capitibus gerebant conſertas plectendo caſſides, ſcuta exigua, haſtas haud magnas; præterea iacula, pugionesque; pedibus inductas caligas populares ad mediam tibiam aſcendentes. Eandem Paphlagonibus armaturam geſtabant Ligyes et Matieni et Mariandyni et Syri. Isti autem Syri a Perſis Cappadoces vocantur. Paphlagonum et Matienorum dux erat Dotus Megaſidræ filius: Mariandynorum et Ligyum et Syrorum, Bryas Darii filius et Artyſtonæ. Phryges autem proximam Paphlagonicæ armaturam gerebant paullum differentes: qui, ut Macedones aiunt, tamdiu vocati ſunt Briges, quamdiu Europæi fuerunt, Macedonum accolæ; transgreſſi autem in Aſiam, una cum loco nomen immutavere in Phryges. Armenii Phrygum cultu armati erant, utique illorum coloni. His utrisque præerat Artochmes, qui Darii filiam in matrimonio habebat. Lydi proxime ad Græcorum armaturam accedebant, olim Meones vocati: priſtinoque nomine mutato, a Lydo Atyis filio cognomen acceperunt. Myſi ſuper capita gentiles galeas ferebant, ſcutula quoque ac aduſta iacula. Sunt autem Lydorum coloni, a monte Olympo Olympieni nominati. Horum utrisque præerat Artaphernes Artaphernis filius, qui collega Datis Marathonem invaſit. Thraces vulpinas pelles capitibus geſtabant, corpus tunicis, et inſuper circumdati variis ziris; ad pedes ac tibias caligæ hinnulorum: ferentes præterea iacula et peltas et pugiunculos. Isti transgreſſi in Aſiam, vocati ſunt Bithyni, prius appellati, ut ipſi aiunt, Strymonii, quod Strymonem accolerent: a ſuisque ſedibus exactos ſe dicunt a Teucris et Myſis. Thracibus autem qui Aſiam incolunt præerat Baſſaces Artabani filius, geſtantibus brevia e crudo corio ſcuta,

a Non legunt hoc *Vind. Arcb.*, male. *b* Λίγυες et in margine Λίγυες *Arcb.* *c* Μαριανδυνοὶ *Paſ. Arcb. Valla*, et mox. Μαρυανδηνοὶ in aliis. *d Ald. Med. Arcb. Paſ. Vind. Valla*: Σύριοι olim: quod additur οὗτοι, abest *Paſ. Aſk.* *e Med. Paſ. Aſk. Paris. A.*, ceteri Μεγασίδου. *f Med. Paſ. Aſk.*, Γωβρύης *Ald.* &c. *g* Ὀλίγῳ *Brit.*, ſolita variatione. *h* Φρίγες *Med. Paſ.*; edito conſentit *Steph. Byz.* in voce: mox Εὐρώπιοι ὄντες σύνοικοι ἦσαν *Arcb.*, duo ultima in *Vind.* et *Steph.* quoque ora: ex *M. Paſ. Aſk.* συνοίκησαν. antea συνοίκουν. *i* Deſcripſit *Euſtath.* ad Perieg. v. 694. *k* Μηΐονες *Paſ.*, tum τὸ πάλαι *Arcb. Vind.*, ut ſaepe. Conf. IV, 180. et inf. C. 142. Μηΐονες etiam *Strabo* XIV. pag. 996., Μήονες ſaepius; τὸ deſuit. *l* Λύδου tali tono *Euſtath.* ad Homer. p. 365, 34., haec excerpens. *m* Ὀλυμπ. *Arcb. Vind.* *n* Ἀρταφρένης et Ἀρταφρ. *Vind. Aſk.* *o Med. Paſ. Aſk. Arcb. V. Valla*, prius νευρῶν. *p Steph. Byz.* in Στρυμῶν et *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 793. uſurparunt. *q Med. Arcb. Paſ. Aſk.*, Βαγασάκης in ceteris. mox ὠμοβοΐνους et σμικρὰς *Aſk. Paſ.*, quos laudo.

100. Λίγυες] Iidem C. 85. Λίβυες et L. III, 92. Ἀιγλοὶ, ſive Ἀιγδοὶ, uti MSS., mihi, quod ibi profeſſus fui, ſive nomen expendo ſeu gentem, ignoti. Μαριανδυνοὶ bene habent, bene Σύριοι, qui volentibus ſchedis, heic Σύροι. Vide III, 90., notataque *Gronov.* L. II, 104. Sitne vero Darii et Artyſtonae F. vero nomine Βρύης an Γωβρύης, non adfirmavero. Notior in Perſis *Gobryes*, *Gobryas*que multo est.

9. Βρίγες] Conveniunt Βρίγες et Φρίγες Macedonum ſono, quo Βίλιππος et Βάλακρος, qui Φίλιππος et Φάλακρος alibi. Nollem tamen *Arcb.* et *Paſ.* ſcripturam obtrudi. Βρίγες hinc clariſſime *Steph. Byz.*, et de Mida *Conon* Narr. I. ὑπὲρ Μυσίαν ᾤκισε, ΦΡΤΓΑΣ ἀντὶ ΒΡΙΓΑΣ, βραχύ τι παραλλαγείσης τῆς λέξεως, μετωνυμασθέντας. Plura Cl. *Holſtenius* ad *Stephanum*. Ceterum σύνοικοι ἦσαν in abſurdis collocari non debet.

9. Εὐρωπήϊοι ἐόντες συνοίκησαν] Ex tribus diverſis lectionibus genuina mihi videtur illa in marg. *Steph.* χρόνον ὅσον Εὐρωπήϊοι ἐόντες σύνοικοι ἦσαν (ἔσαν) Μακεδόσι. Hic est noſtro familiaris ſcribendi mos: IV, C. 47., ἡ γῆ, ἐοῦσα πεδιὰς, —— εὔυδρός ἐστι C. 147., ἦν ὁ Θήρας οὗτος, γένος ἐὼν Καδμεῖος, —— ἀδελφεός VII, C. 129., τὸ μέσον δὲ τουτέων —— ἡ Θεσσαλίη ἐστὶ, ἐοῦσα κοίλη. —— Paulo post, οἱ δὲ Λυδοὶ, inquit, Μήονες ἐκαλεῦντο πάλαι, (ſive τὸ πάλαι,) ἐπὶ δὲ Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην. In Codice, quem manu ſcriptum ab humaniſſimo *I. I. Weſtenio* habui utendum, hoc legebatur *Scholion* in *Hom.* Il. Γ, v. 401., Μηονίας] Λυδίας λέγει· Μήονες γὰρ τὸ παλαιὸν ἐκαλοῦντο οἱ Λυδοὶ, εἶτα Λυδοὶ, ἀπὸ Λυδοῦ τοῦ ἄτεος, (L. Ἄτυος,) ὡς φησὶν Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ. L. I, C. 7. VALCKEN.

18. Ἀκοντίοισι δὲ ἐχρέωντο ἐπικαύτοισι] Afris idem teli genus C. 71. Myſii autem nobiles his iaculis, ἀκοντίσαι Μυσοὶ *AEſchylo* Pers. v. 52., et Ὀλυμπηνοὶ *Euſtathio* in Perieges. v. 810., *Stephano*que Voc. Ὄλυμπος, unde Οὐλυμπηνοὶ et hic, ſi quae neceſsitas.

26. Πέδιλα νεβρῶν] Vetere πέδιλα νευρῶν delectatur Cl. *de Pauw*, caligis videlicet ex loris apte conſtrictis: neque enim πέδιλα νεβρῶν ulla fuisſe, cum hinnuli calceis careant, nec pelles hinnulorum, ſi vel maxime caligis dederint ſtructuram, νεβροὺς ſed νεβρίδας aut νεβρείους adpellari. Cui opinioni ſpeciem *carbatinae* detrahent, πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν, non utique ex bubus, ſed bubulo corio, in *Xenophontis* Ἀναβ. IV. p. 309. *Ed. Hutcb.* Tranſitum Thracum in Aſiam iuſtumque eius tempus Ill. *Scaliger* veſtigavit ad *Euſeb.* Chron. MXLV.

33. Ἀσπίδας δὲ ὠμοβοΐνας εἶχον] Cuncta haec de Thracibus Aſiaticis ſive Bithynis eruditi accipiunt, quorum tamen armaturam, originem, praefectumque Perſam,

scuta, et bina singulis venabula ad lupos urgendos, in capitibus æreas cassides, et super cassides ex ære factas aures bovis et cornua, impositis etiam cristis; tibias autem fasciis purpureis involutas. Martis 77 oraculum apud hos viros est. Cabelees Meones, qui Lasonii vocantur, eundem cultum gerebant Cilicibus: quem ego, quum ordine ad Cilices veniam, indicabo. Milyæ autem hastas breves gerebant; et vestes fibulis substrictas, et eorum nonnulli Lycios arcus, in capitibus galeas e pellibus factas. Horum omnium præfectus erat Badres Hystanis filius. Moschi ligneas circa capita galeas gerebant, scutaque ac hastilia brevia, sed longa in ha- 78 stilibus spicula. Eodem quo Moschi ornatu militabant Tibareni; et Macrones, et Mosynœci, quos hi regebant: Moschos et Tibarenos Ariomardus, Darii filius et Parmyis filiæ Smerdis, filii Cyri. Macrones et Mosynœcos Artayctes, Cherasmis filius, qui Sesti in Hellespon- 79 to præses erat. Mares in capitibus gentiles cassides plexas gerebant, scutaque coriacea parva et iacula. Colchi capita tegebant galeis ligneis; aderant scuta ex crudo bovis tergore parva et hastæ breves, præterea machæræ. Præerat autem Maribus et Colchis Pharandates Teaspis filius. Alarodii et Saspires eodem quo Colchi ornatu militabant, duce Masistio Si- 80 romitræ filio. Insulanæ gentes, quæ rubro e mari sequutæ sunt ex iis insulis, ad quas transportare rex solet, quos e suis locis summovet, gerebant proxima Medis et vestimenta et arma: quibus præerat Mardontes Bagæi filius, qui apud Mycalen dux secundo post hæc anno in pugna 81 oppetiit. Hæ erant nationes quæ per continentem ibant, ex quibus constabat pedester

δύο [a] λυκεργέας ἕκαστος εἶχε· ἐπὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι χάλκεα κράνεα· [b] πρὸς δὲ τοῖσι κράνεσι, ὦτά τε καὶ κέρεα προσῆν βοὸς χάλκεα· ἐπῆσαν δὲ καὶ λόφοι· τὰς δὲ κνήμας ῥάκεσι Φοινικέοισι [c] κατειλίχατο. [d] οὗτοι τούτοισι τοῖσι ἀνδράσι Ἄρεός ἐστι χρηστήριον. [e] Καβηλέες δὲ οἱ Μῆνες, Λασόνιοι δὲ καλεύμενοι, τὴν αὐτὴν Κίλιξι εἶχον σκευήν· τὴν ἐγὼ, ἐπεὰν κατὰ τὴν Κιλίκων τάξιν διεξιὼν γένωμαι, τότε σημανέω. [f] Μιλύαι δὲ αἰχμάς τε βραχέας εἶχον, καὶ εἵματα [g] ἐνεπορπέατο· εἶχον δὲ αὐτέων τόξα μετεξέτεροι Λύκια· περὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι ἐκ διφθερέων πεποιημένας κυνέας· τούτων πάντων ἦρχε Βάδρης ὁ Ὑστάνεος. Μόσχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυνέας ξυλίνας εἶχον, ἀσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς σμικράς· λόγχας δὲ ἐπῆσαν μεγάλας. Τιβαρηνοὶ δὲ, καὶ Μάκρωνες, καὶ [h] Μοσύνοικοι, κατάπερ Μόσχοι ἐσκευασμένοι ἐστρατεύοντο· τούτους δὲ, [i] συνέτασσον ἄρχοντες οἵδε. Μόσχους μὲν καὶ Τιβαρηνοὺς, [k] Ἀριόμαρδος ὁ Δαρείου τε παῖς καὶ Πάρμυος τῆς Σμέρδιος τοῦ Κύρου· Μάκρωνας δὲ καὶ Μοσυνοίκους, Ἀρταύκτης ὁ [l] Χεράσμιος, ὃς Σηστοῦ τυραννεύων ἐπετρόπευε. Μάρες δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ἐπιχώρια πλεκτὰ εἶχον, ἀσπίδας δὲ δερματίνας [m] σμικρὰς, καὶ ἀκόντια. Κόλχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ξύλινα, ἀσπίδας δὲ ὠμοβοΐνας μικρὰς, αἰχμάς τε βραχέας· πρὸς δὲ, [n] καὶ μαχαίρας εἶχον. Μαρῶν δὲ καὶ Κόλχων ἦρχε [o] Φαρανδάτης ὁ Τεάσπιος. Ἀλαρόδιοι δὲ καὶ Σάσπειρες, κατάπερ Κόλχοι [p] ὡσπλισμένοι ἐστρατεύοντο· τούτων δὲ Μασίστιος ὁ Σιρομίτρεω ἦρχε. Τὰ δὲ νησιωτικὰ ἔθνεα τὰ ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης ἐπόμενα, ἦσαν δὲ ἐν τῇσι τοὺς ἀνασπάστους καλεομένους κατοικίζει βασιλεὺς, ἀγχοτάτω τῶν Μηδικῶν εἶχον ἐσθῆτά τε καὶ ὅπλα· τούτων δὲ τῶν νησιωτέων ἦρχε Μαρδόντης ὁ Βαγαίου, ὃς ὀν Μυκάλῃ στρατηγέων δευτέρῳ ἔτεϊ τούτων ἐτελεύτησε ὀν τῇ μάχῃ. Ταῦτα [q] τὰ κατ' ἤπειρον στρατευόμενα τε ἔθνεα, καὶ τεταγμένα

[a] Λυκοεργέας *Vind. Ald. Harpocrat.* et *Suid.* in *V.*, Λυκιοεργέας *Arcb. Edd.*, Λυκεργέας *Med. Pasf. Ask.* Vid. *Athen.* XI. p. 488. [b] Haec undecim *Arcb.* negligit, scribae socordia. [c] Enotavit *Eustath.* in Poët. p. 234, 14. [d] Idem ad *Dionys.* v. 793., sed errans. [e] Καμηλ. *Arcb. V. Valla*, ex vicinia litterarum β. et μ., porro Μηΐδνες *Pasf.* ora *Steph.*, tum Λασλνιοι *Arcb. V. Valla.* [f] Μινύαι *Arcb. Valla*, Μυλίαι *Ask.*, male. [g] Ἐνεπορπέατο *Vind.* [h] Μοσυν. *Ask. Vind.* Vide L. III, 94. [i] Συνετάσσοντο *Arcb.* [k] Ἀριόβαρδος *Arcb. Vind. Valla*, ex eadem litterarum, de qua supra, adfinitate in MSS.; vide *AEschyli* Pers. v. 321. [l] Χορά. *Arcb.*, sed Αὐτάρκης; Laurentius *Chorasmis filius.* [m] Σμικρὰς solito more *Pasf. Ask.*, μικρὰς alii. [n] Defit in *Arcb. Vind.* [o] Φερενδ. *Arcb. Paris. B. V. Valla, Ald.*, Φαρενδ. *Med. Pasf. Ask. Paris. A.*, mox Ἀλαροδ· aut Ἀλαρ. *Arcb. Pasf. Valla*, vulgo Ἀλλαρ. Confer III, 94. [p] Ὁπλισμ. *Pasf.* [q] Non est in eodem, nec *Ask.*, tum ἐς τὸ π. *Med. Ask. Pasf.*, ceteri ἐς τὸν, ficuti C. 84. 96. et 100.

sam, quod Scriptoris mos fert, summa descripserat ante accuratione. Et talia de iisdem iterum? Immo vero ἀκέφαλα sunt, defectaque et gentis titulo et praefecti Persae nomine. Hiatum sagax Cl. *Pavii* ingenium animadvertit, et agnoscent, opinor, in posterum omnes. Quo enim cunque verba versentur modo, ad Thraces Asiaticos non pertinebunt, nedum ad Europaeos, quibus suus demum locus C. 185. Venerant in mentem mihi *Chalybes* ob *Martis oraculum* et quoniam memoratis gentibus adfines fuerunt L. I, 28. Sed incertissima ea divinatio. Προβόλους λυκοεργέας aut λυκεργέας servo, *Gronovio* consentiens. Opportuna est Grammaticorum glossa, ἀκόντια πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια in *Athenaeo*, alioqui turbatissimo, sicuti alias, post sollertem magni Animadversoris et *Paulli Leopardi* Emend. XI, 18. curam, ostendi.

33. Προβόλους δύο λυκεργέας] Nihil attulit vir Clar. quo lectori persuaderet, quod persuasum voluit. Quando inter Milyas εἶχον τάξα μετεξέτεροι Λύκια, quidni Thraces Asiatici προβόλους habuerint Λυκιοεργέας; id est, *Athenaeo* interprete XI, p. 486. D. F. ἀκόντια ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα· a quo commode comparantur Ναξιουργὴς κάνθαρος· κλίνη Μιλησιουργὴς, et τράπεζα Ῥηνιουργής. *Athenaeum* tamen suspicor in suo quoque Cod. legisse Λυκεργέας, cuius loco scribi voluerit Λυκιοεργέας, ἵν' ἀκοῦνται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα· prout corrigit *H. Vales.* ad *Harp.* in Λυκουργεῖς· conf. Index Thesauri *H. Steph.* VALCKEN.

38. Καβηλέες δὲ οἱ Μῆνες] Alibi Καβάλιες, ex Lydis propagati, eaque propter *Meones.* Mox Λασόνιοί τε καλεύμενοι, *et qui Lasonii dicuntur*, doctissimus *Pavius*, ut a Cabalensibus quemadmodum L. III, 90, separentur. Prostat ibi alia *Valckenarii* nostri coniectura.

53. Ἀρταῦκτης ὁ Χεράσμιος] Cupide ὁ Χοράσμιος docti viri *Is. Vossius*, *Pavius*, aliique, quibus calculum addere memini, motus *Arch.* indicio. Muto sententiam; ὁ Χεράσμιος, aut si malueris, ὁ Χοράσμιος, patris nomen Artayctae dat. Neque is enim gente *Chorasmius*, sed, quod Noster planissime, ἀνὴρ Πέρσης, origine et domo Persa, L. IX, 115. Qui succedunt Μᾶρες, *Hecataei* testimonio ap. *Stephanum* protectissimi contra *Is. Vossii*, Κᾶρες et Καρῶν emendantis molimina sunt. *Cares* utique ab hac gentium serie alienissimi. Vide C. 93.

64. Τοὺς ἀνασπάστους καλεομένους] His gemina L. III, 93. Qui solos *Cares* ob haec *Arriani* Ἀναβ. III, 8. οἱ δ' ἀνάσπαστοι Κᾶρες —— intelligit *Barn. Brissonius* Regn. Pers. L. II. C. 223. admodum parcus est, praesertim cum eos in insulis *Arrianus* non locet. Barcaei ἀνάσπαστοι, Paeones, Eretrienses supra memorantur, nec has tamen in insulas depositi. *Ctesiae* verba, ab eruditissimo viro adscripta, ἀνάσπαστος γίνεται εἰς ἐρυθρὰν Persic. C. 39. ipsos Persas, delicti adfines, huc relegatos nonnunquam fuisse ostendunt. Latius tamen vocis notio, ad L. IV, 204. exposita, semet extendit.

79. Σμερ-

γμένα ἐς τὸ πεζόν· τούτου δὴ τοῦ στρατοῦ ἦρχον οὗτοι οἵπερ εἰρέαται· καὶ οἱ διατάξαντες καὶ ἐξαριθμήσαντες, οὗτοι ἦσαν· καὶ χιλιάρχας τε καὶ μυριάρχας ἀποδέξαντες· ἑκατοντάρχας [a] δὲ καὶ δεκάρχας οἱ μυριάρχαι. τελέων δὲ καὶ ἐθνέων ἦσαν ἄλλοι σημάντορες· ἦσαν μὲν δὴ οὗτοι, οἵπερ εἰρέαται, ἄρχοντες. Ἑστρατήγεον δὲ τούτων τε καὶ τοῦ σύμπαντος στρατοῦ τοῦ πεζοῦ, Μαρδόνιός τε ὁ Γωβρύεω, καὶ [b] Τριτανταίχμης ὁ Ἀρταβάνου, τοῦ γνώμην ἀδεμίην μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ [c] Σμερδομένης ὁ Ὀτάνεω, Δαρείου ἀμφότεροι οὗτοι ἀδελφεοῦ παῖδες, Ξέρξῃ δὲ ἐγίνοντο ἀνεψιοί· καὶ [d] Μασίστης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσσης παῖς, καὶ Γέργις [e] ὁ Ἀρίζου, καὶ Μεγάβυζος ὁ Ζωπύρου. Οὗτοι ἦσαν στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος [f] στρατοῦ πεζοῦ, χωρὶς τῶν μυρίων. τῶν δὲ μυρίων τούτων Περσέων τῶν ἀπολελεγμένων ἐστρατήγεε μὲν Ὑδάρνης ὁ Ὑδάρνεος· ἐκαλέοντο δὲ ἀθάνατοι οἱ Πέρσαι οὗτοι [g] ἐπὶ τοῦδε· εἴ τις αὐτέων ἐξέλιπε τὸν ἀριθμὸν, ἢ θανάτῳ [h] βιηθεὶς, ἢ νούσῳ, ἄλλος ἀνὴρ ἀραίρητο· καὶ ἐγίνοντο οὐδαμᾷ [i] ὔτε πλεῦνες μυρίων, οὔτε ἐλάσσονες. κόσμον δὲ πλεῖστον παρείχοντο διὰ πάντων Πέρσαι, καὶ αὐτοὶ ἄριστοι ἦσαν· σκευὴν μὲν τοιαύτην εἶχον οἵπερ εἴρηται· χωρὶς δὲ χρυσόν [k] τε πολλὸν καὶ ἄφθονον ἔχοντες ὑπῆρχον· ἁρμαμάξας τε ἅμα ἤγοντο, ἐν δὲ, παλλακάς καὶ θεραπηίην, πολλήν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένην· σῖτα δέ σφι, χωρὶς τῶν ἄλλων στρατιωτέων, κάμηλοί τε καὶ ὑποζύγια ἦγον. Ἱππεύει δὲ ταῦτα τὰ ἔθνεα· πλὴν οὐ πάντα παρείχετο ἵππον, ἀλλὰ τοσάδε μοῦνα. Πέρσαι μὲν, τὴν αὐτὴν ἐσκευασμένοι καὶ ὁ πεζὸς αὐτέων πλὴν ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι εἶχον [l] μετεξέτεροι αὐτέων καὶ χάλκεα καὶ σιδήρεα ἐξεληλαμένα παΐσματα. Εἰσὶ δέ τινες νομάδες ἄνθρωποι [m] Σαγάρτιοι καλεόμενοι, ἔθνος μὲν Περσικὸν καὶ φωνῇ, σκευὴν δὲ μεταξὺ ἔχουσι πεποιημένην [n] τῆς Περσικῆς τε καὶ τῆς Πακτυϊκῆς· οἱ παρείχοντο μὲν ἵππον ὀκτακισχιλίην, ὅπλα δὲ οὐ νομίζουσι ἔχειν οὔτε χάλκεα, οὔτε σιδήρεα, [o] ἔξω ἐγχειριδίων· χρέωνται δὲ σειρῇσι πεπλεγμένῃσι ἐξ ἱμάντων, [p] ταύτῃσι πίσυνοι ἐρχόνται ἐς πόλεμον· ἡ δὲ μά-

ter exercitus: quibus ii præerant qui commemorati sunt, quique ordinarant milites enumeraverantque et præfectos mille militum, et præfectos decem millium delegerant: nam hi creaverant centuriones decurionesque. Erant et alii agminum et gentium prætores: verum ii qui nominati sunt, erant duces. Horum tamen et totius exercitus pedestris imperatores erant, Mardonius Gobryæ filius, et Tritantæchmes filius Artabani, qui disfuaserat bellum Græciæ inferendum, et Smerdomenes Otanis filius, ambo hi fratrum Darii filii, Xerxis patrueles: et Masistes Dario et Atossa genitus, et Gergis Arizi et Megabyzus Zopyri filius. Hi erant imperatores omnium pedestrium copiarum, præter illa delecta Persarum decem millia, quibus præerat Hydarnes Hydarnis filius: qui Persæ vocabantur immortales, ob hoc, quod siquis eorum aut nece aut morbo numerum imminueret, alius sufficiebatur: nec unquam plures erant paucioresve decem millibus. Præcipuo inter omnes cultu erant Persæ decori, et iidem præstantissimi. Armaturam quidem habebant talem, quæ dicta est: et præterea multo et immenso auro conspicui, ducentes una carrucas cum pallacis ac familia permulta eaque belle ornata: necnon camelos ac iumenta, præter ceteros milites, quæ commeatum portabant. Equitant autem hæ nationes: sed non omnes habebant equos, verum hæ solæ: Persæ, qui eadem erant qua peditatus armatura ornati, nisi quod quidam illorum gestabant in capitibus opera ex ære ferroque ductilia. Sunt autem quidam pastorii homines, qui Sagartii appellantur, gens quidem etiam sermone Persica, sed cultu inter Persicum et Pactyicum, qui contulerunt equitatum octo millium equitum, armaturam neque aheneam neque ferream asfueti ferre, præter pugiones, utentes reste e loris conserta, qua freti in

a Τε *Vind. Arch.* b Τριτανταίχμης *Pasf. Arch. V. Ask.* ora *Steph. Eustathius* ad Hom. p. 1206, 17. *Brit.* Conf. 1, 192. olim Τριντανταίχμης. c Σμερδομένης *Arch. Valla*, Ζερδομένης *Pasf.* ora *Steph.*, Σμερδόνης *Ald. Vind. Med.*, tum Ὀτάνεος *Ask. Pasf.* d Μασσίσης *Arch.*, *Masfystes* Laurentius, qui statim *Gerges* cum *Arch.* Vide C. 122. e *Med. Pasf. Ask. Paris. A.*, reliqui Ἀριάζου. f Sic *Pasf. Med. Ask.*, στρατοῦ in aliis non est. g Διὰ τάδε ἐπὶ τοῦδε *Pasf. Med. Ask.* h Βιηθεὶς *Pasf. Ask. Steph.* margo: βιωθεὶς *Arch.*, tum ἀραίρητο id. *Med. Pasf.* et *Ask.*, ἀναίρητο olim praepostere. i Abest *Arch. V.* k Omittunt *Pasf. Ask.* l Μετεξέτεροι ἔνιοι *Arch.*, quorum posterius ex glossa ceteri omnes. m Σαργάτιοι *Arch. Valla.* Confer 1, 125. n Τῆς τε Περ. *Vind. Pasf. Ask.* o Ἐκτὸς *Arch. V.*, prior ἐγχειριδίου. p *Med. Ask. Pasf.*, alii τῇσι, aeque bene. Mox πίσσυνοι suo more *Arch.*

79. Σμερδομένης] Sic malui, ut in hominis nomine discordia cessaret. Σμερδομένεα adpellant plerique omnes C. 122. Illud autem Ξέρξῃ δὲ ἐγίνοντο ἀνεψιοὶ, in positione dictionis concordat C. 5. ὃς ἦν Ξέρξῃ μὲν ἀνεψιὸς, Δαρείου δὲ ἀδελφεῆς παῖς. Vide ad superioris libri C. 103.

86. Οὗτοι ἐπὶ τοῦδε] Glossam redolet *Med.* et aliorum διὰ τάδε, nollemque defensum: alterutrum abunde est. Formam praefert lonicam βιηθεὶς, spernique recusat: Alienum sane μιωθεὶς est *Tb. Galei*, nec fulcrum ex Glossatorum Μιῶσαι, *deportare*, Μίωσις, *deminucio*, nanciscitur, siquidem vitiose picta sunt, et inconmoda prorsus. Ἀραίρητο alibi asfertum.

86. Ἐπὶ τοῦδε] Διὰ τάδε, quod in Codicem *Med.* irrepsit, interpretamentum videtur Herodoteae formulae. —— In proximis, εἴτις αὐτέων ἐξέλιπε τὸν ἀριθμὸν, ἢ θανάτῳ βιασθεὶς ἢ νούσῳ· pro βιασθεὶς in *Arch.* βιωθεὶς scribi dicitur; illinc *Galeo* placuit μιωθεὶς· numerus certe dici potuit μειωθεὶς, *imminutus*; forsan et aliquis θανάτῳ μειωθεὶς ἢ νούσῳ, *morte minutus sive morbo*: μειοῦσθαι, μινύθειν, et *minutus*, in talibus adhibentur nonnusquam; et nova captat *Herodotus*. VALCKEN.

91. Χωρὶς δὲ χρυσόν τε πολλόν] Quia *Curtius* de his L. III, 3. *Proximi ibant, quos Persae INMORTALES vocant, ad decem millia. Cultus opulentiae barbarae non alios magis bonestabat: illi aureos torques, illi vestem auro distinctam habebant*, Nostri χρυσὸν ad solas vestes referri *Schefferus* de Antiq. Torquib. C. 9. vetat; torques enim aureos suo continere ambitu; cui adsentior cupide.

98. Καὶ ὁ πεζὸς αὐτέων] Puto fuisse τήν καὶ ὁ ——. Idem requiri C. 86. ἐσεσάχατο τῇ αὐτῇ καὶ ἐν τῷ πεζῷ, nimirum τῇ καὶ ἐν τῷ —— *Reiskius* agnovit. Ionum μετεξέτεροι, quod una cum scholio apud *Arch.*, revocatum haud indignabuntur *Herodoti* amatores. Fuerintne vero veterum Persarum in capitibus ex aere ferroque ducta ποιήματα prorsus eadem ac culte ab *Heliodoro* Aeth. IX. p. 431. expicta, non habeo dicere.

6. Σειρῇσι πεπλεγμένῃσι] *Tb. Galeus* potius adposuit ζειρῇσι futurum ex C. 75., longe aberrans. Ζειραὶ in amiculorum genere, in consertis funibus σειραί. Σειραῖος ἱμὰς *Polluci* 1, 148., σειραῖαι *funiculi Philoni Iud.* Vit. Contempl. p. 897. A.; Σειραῖς δὲ ἁμαρτιῶν ἑαυτοῦ ἕκαστος σφίγγεται Graecus Proverbiorum *Salomonis* interpres translate, sed eleganter, C. V, 22., ubi *Aquila* ἐν σχοινίοις ἁμαρτίας. Adi *Ivon. Villiomarum* Animadv. in Loc. Controv. *Titii* L. IV. p. 84. Hanc autem Sagartiorum in pugnando habilitatem cur *Pausan.* 1, 21. Sauromatis contribuerit, non adsequor. Eamdemne illi seriore aetate, ut *retiarii*, de quibus *Lipsius* Saturn. L. II, 8., probarunt?

II. Οἱ

in bellum eunt. Est autem pugna eorum virorum huiusmodi: Cum hoſte congredientes iniiciunt eas reſtes in ſummo habentes laqueos, qui quum aut equum aut hominem adepti ſunt, eum ad ſe trahunt: ita illi ſeptis illaqueati conficiuntur. Talis horum pugna est, iidemque inter Perſas erant collocati. Medi eandem equites quam pedites armaturam gerunt: et item Ciſſi. Indi quoque eandem quam peditatus ſuus geſtant armaturam: ceterum equos ſingulares agebant et currus: quibus curribus ſuberant et equi et aſini agreſtes. Bactrii eodem ornatu inſtructi erant equites quo pedites, et item Caſpii. Libyes et ipſi eandem quam pedites armaturam gerebant: curruum autem hi cuncti erant agitatores. Caſpii quoque et Paricanii itidem atque ſuus peditatus inſtructi erant. Necnon Arabes eo quo pedites ornati cultu; ſed cuncti agitabant camelos nihilo inferiores equis pernicitate. Hæ ſolæ gentes erant equeſtres. Fuitque numerus equitum, octoginta millia, præter camelos et currus. Et alii quidem equites per ordines fuerunt appoſiti: Arabes autem in ultimo locati, ob id poſtremi, ne equitatus conſternaretur, equis camelos non tolerantibus. Equitatus autem præfecti erant, Harmamithres et Tithæus, filii Datis: quorum tertius collega Pharnuches Sardibus erat relictus ægrotus. Nam quum Sardibus proficiſcerentur, in calamitatem incidit inſciens: equitante enim eo canis ſub pedes equi intercurrit: quo equus improviſo territus atque erectum ſeſe attollens, Pharnuchem excuſſit. Hic collapsus ſanguinem vomuit, et morbus tranſiit in tabem. Equo autem, a caſu ſtatim domini, fecerunt famuli ut ille iuſſerat:

μάχη τυτέων τῶν ἀνδρῶν, ἥδε· ἐπεὰν συμμίσγωσι τοῖσι πολεμίοισι, βάλλυσι τὰς σειρὰς, ἐπ' ἄκρῳ βρόχυς ἐχούσας· ὅτευ δ' ἂν τύχῃ, ἢν τε ἵππου, ἢν τε ἀνθρώπου, ἐπ' ἑωϋτὸν ἕλκει· οἱ δὲ [a] ὦν ἕρκεσι ἐμπαλασσόμενοι διαφθείρονται· τυτέων μὲν αὕτη ἡ μάχη, καὶ ἐπετετάχατο ἐς τοὺς Πέρσας. Μῆδοι δὲ, τὴν περ ὦν τῷ πεζῷ εἶχον σκευὴν, καὶ Κίσσιοι ὡσαύτως. Ἰνδοὶ δὲ σκευὴ μὲν ἐσεσάχατο [b] τῇ αὐτῇ καὶ ὦν τῷ πεζῷ, ἵππους δὲ κέλητας καὶ ἅρματα· ὑπὸ δὲ τοῖσι ἅρμασι ὑπῆσαν ἵπποι καὶ ὄνοι ἄγριοι. Βάκτριοι δὲ ἐσκευάδατο ὡσαύτως καὶ ὦν τῷ πεζῷ, καὶ Κάσπιοι ὁμοίως. [c] Λίβυες δὲ καὶ αὐτοὶ κατάπερ ὦν τῷ πεζῷ· ἵππους δὲ καὶ οὗτοι πάντες ἅρματα· ὡς δ' αὖτως Κάσπιοι καὶ Παρικάνιοι ἐσεσάχατο ὁμοίως καὶ ὦν τῷ πεζῷ. Ἀράβιοι δὲ σκευὴν μὲν εἶχον τὴν αὐτὴν, [d] ἣν καὶ ὦν τῷ πεζῷ· ἵππους δὲ πάντες καμήλους, [e] ταχυτῆτα οὐ λειπομένας ἵππων. Ταῦτα τὰ ἔθνεα μούνα [f] ἱππεύει· ἀριθμὸς δὲ τῆς ἵππου ἐγένετο ὀκτὼ μυριάδες, πάρεξ [g] τῶν καμήλων καὶ τῶν ἁρμάτων· οἱ μέν νυν ἄλλοι ἱππέες [h] ἐπετετάχατο κατὰ τέλεα· Ἀράβιοι δὲ, ἔσχατοι [i] ἐτετάχατο· ἅτε γὰρ τῶν ἵππων οὔτι ἀνεχομένων τὰς καμήλους, ὕστεροι ἐτετάχατο, ἵνα μὴ Φοβέοιτο τὸ ἱππικόν. Ἵππαρχοι δὲ ἦσαν [k] Ἁρμαμίθρης τε καὶ Τίθαιος, Δάτιος παῖδες· ὁ δὲ τρίτος [l] σφὶ συνίππαρχος Φαρνούχης [m] κατελέλειπτο ὦν Σάρδισι νοσέων· ὡς γὰρ ὁρμέατο ἐκ Σαρδίων, ἐπὶ συμφορὴν [n] περιέπεσε ἀνεθέλητον. ἐλαύνοντι γάρ οἱ, ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἵππου ὑπέδραμε κύων· καὶ ὁ ἵππος οὐ προϊδὼν ἐφοβήθη τε, καὶ σφᾶς ὀρθὸς ἀπεσείσατο τὸν Φαρνούχεα. πεσὼν δὲ, αἷμά τε ἤμεε, καὶ ἐς φθίσιν περιῆλθε ἡ νοῦσος. τὸν δὲ ἵππον αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐποίησαν [o] οἱ οἰκέται ὡς ἐκέλευε·

ἐς

a Id. *Vind. Med. Paſ. Ask. Paris. A.*, ἐν ἄρκεσι *Ald.* et ceteri: porro ἐμπαλασ. *Paſ.*, non ἐμπαλλασ., uti Edd. *b* Τὴν αὐτὴν *Arcb.* *c* Sic omnes. Vide C. 72., mox καὶ οὗτοι *Arcb. Vind.* *d Med. Paſ. Ask.*, ἣν ignorant alii. *e* lidem: reliqui ταχυτῆτι· mox ἵππους *Arcb.* *f* Ἵπτευεν id. *Vind.* *g Med. Paſ. Ask. V. Brit. Valla*; olim τῶν ἄλλων καμ. *h* Ἐτετάχατο *V. Arcb. Ask. Brit. Ald.*, quod paene in ea diverſitate reduco. ἐπετετάχ. *Med. Paſ.* *i* Ἐπετετάχατο *Ask.* *k* Ἁρμίθης *Brit. Ask.* *l* Σφὶ *Arcb. Paſ. Ask.*, σφισὶ alii. *m* Καταλέλ. *V. Arcb.* ſine augmento. *n* Περιέπεσε *Med. Paſ. Ask.*, ἐνέπεσε *Ald.* et reliqui. *o* Duo ista abſunt *Paſ. Ask.*, ſed ἐποίησαν ὡς ἐκέλευε ἀπαγαγόντες οἱ οἰκέται εἰς τὸν χῶρον illi.

11. Οἱ δὲ ἐν ἕρκεσι ἐμπαλασσόμενοι] Sic recte Codd. Ἐμπαλασσόμενοι iidem ac συμπλεκόμενοι Schol. *Thucyd.* VII, 84. Ceteris congruit ὀλόμενος δολίοις βρόχων ΕΡΚΕΣΙΝ Agamemnon *Euripid.* Elect. v. 155., et *AEſchyli* ex Agamemn. v. 1620. ἰδόντα τοῦτον τῆς δίκης ἐν ΕΡΚΕΣΙΝ. Non equidem obliviſcor Euripidei Iphig. Taur. v. 77. ποῖ μ' αὖ τήνδε ἐς ΑΡΚΤΝ ἤγαγες χρήσας, nec *AEſchyli* Choëph. v. 1000. ΑΡΚΤΝ δ' ἂν εἴποις καὶ ποδιςῆρας πέπλους, elegantis utriusque et haud longe abeuntis figurae, neque potioris tamen.

11. Ἐν ἕρκεσι ἐμπαλλασσόμενοι] Perparum interest utrum ἐν ἄρκυσι legatur, an ἐν ἕρκεσι· hoc tamen, altero rarius in talibus, dediſſe videtur: *Heſych.* Ἕρκεσι, δικτύοις, Σοφοκλῆς Ἀθάμαντι δευτέρῳ· ſaepe malis ponuntur αἱ τῆς Δίκης ἄρκυες· τῆς Δίκης ἐν ἕρκεσιν est in Agamemn. *AEſchyli* v. 1620. —— Eximi participio debet ἐμπαλλ. litera ſuperflua, ſcribique ἐν ἕρκεσι ἐμπαλασσόμενοι, id est βρόχοις ἐμπλεκόμενοι. Sic ſcripta reperiuntur παλάσσεσθαι et ἐμπαλάσσεσθαι. *AElius Dionyſius* apud *Euſtath.* ad Il. E. p. 399, 20., μέμνηται τοῦ Θουκυδίδου εἰπόντος τὸ Ἐμπαλασσόμενοι, ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι, περιπειρόμενοι (δόρατι,) Φυρόμενοι. *Thucydidae* verba, iam a *Porto* adhibita in Ἐμπαλάσσειν, reperiuntur VII, c. 84. *H. Steph.* Ind. Thes. ceterique, qui attigerunt Thucydidea, ad *Heſych.* etiam in Ἐμπαλάξαι, ἐμπλέξαι· huius non meminerunt Herodotei loci. Duo nobis exhibet fragmenta *Suidas* in Ἐμπλασσόμενοι· in quibus mihi genuina ſcriptio fuiſſe videtur Ἐμπαλασσόμενοι, in his certe *AEliani*: τοῖς φίλοις καὶ εἰκείοις ἐμπαλασσόμενοι ἀπέσφαττον αὐτοὺς ὡς πολεμίους. VALCKEN.

21. Ὡς δ' αὖτως Κάσπιοι] *Caſpii* aut hic perperam ponuntur, aut paullo ſuperius. Iunguntur Paricanis C. 68. *Utii* et *Myci*; utri horum ſedem mutarint, non adfirmavero. A Cl. *de Pauw* Ἄριοι ex Κασπίων voce formabantur, coniectura ancipite. Meliores MSS. verum fortaſſe monſtrabunt. Mox ταχυτῆτα οὐ λειπομένας ſervo. Alibi L. III, 102., et plenius quidem, κάμηλοι ἵππων οὐκ ἧσσονες ἐς ταχυτῆτα. *Pollux* de Bactrianis καὶ εἰσὶν αὐτοῖς (κάμηλοι) ἵππων μὲν ὠκύτεραι τὸ τάχος L. I, 140.

35. Ἐπὶ συμφορὴν περιέπεσε] Malunt συμφορῇ περιέπεσε ex frequentiore uſu: *Demoſth.* in *Mid.* p. 345. καὶ τοιαύτῃ συμφορᾷ περιπέπτωκεν. In *Diodoro* XII, 60. Ἀμπακιῶται —— δὲ ἐν μεγάλῃ συμφορᾷ περιπεπτωκότες praepoſitio, ut ibi indicatum, redundat. Φαρνοῦχος, alius tamen, in Pers. v. 313. *AEſchyli* occurrit.

35. Ἐπὶ συμφ. περιέπεσε ἀνεθέλητον] Non ſpernerem, ſi darent Codices, περὶ συμφορὴν περιέπεσε ἀνεθ. ſed Herodotea, ni fallor, ἐπὶ συμφορὴν vel ἐς συμφορὴν ἐνέπεσε ἀνεθ. commode reddi potuerunt συμφορῇ περιέπεσε δεινῇ· *in triſtem incidit calamitatem.* Suſpicor adeo περιέπεσε, velut altero longe uſitatius, his adſcriptum, in Codicem fluxiſſe *Flor.* Qua ceteris, eadem περιπεσεῖν *Herodoto* adhibetur ſtructura. —— Est hic συμφορὴ ἀνεθέλητος *gravis* vel *triſtis calamitas*: bene cepit *H. Steph.* Ind. Thes. Infra c. 133., ὅ, τι δὲ τοῖσι Ἀθηναίοισι —— συνήνεικε ἀνεθέλητον γενέσθαι οὐκ ἔχω εἰπεῖν· ſupra I, c. 32., *multa nobis eveniunt in vita*, τὰ μή τις ἐθέλει, id est ἀνεθέλητα· intelliguntur *calamitates* et *infortunia* συμφοραὶ συμπίπτουσαι καὶ νοῦσοι συνταράσσουσαι, quae, καὶ βραχὺν ἐόντα, μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι τὸν βίον, ſecundum Artabanum VII, c. 46. Infortunium *Herodoto* exprimitur formula οὐκ ὡς ἤθελε· οὐχ ὡς βούλεται, et ſimilia leguntur alibi: Iones in primis triſtia quaevis verbis exprimunt in ſpeciem lenisſimis. VALCKEN.

Navium quantus numerus, et quarum gentium et qualia arma. Gentes sunt Phœnices, Syrii, AEgyptii, Cyprii,

ἐς τὸν χῶρον ὑπ τῷ ποδ κατίβαλε τὸν δεσπότεα [a] ἀπαγαγόντες, ὑπ τοῖσι γούνασι ἀπέταμον τὰ σκέλεα. Φαρνούχης μὲν οὕτω παρελύθη τῆς ἡγεμονίης. Τῶν δὲ τριήρεων ἀριθμὸς μὲν ἐγένετο [b] ἑπτὰ καὶ διηκόσιαι καὶ χίλιαι, παρείχοντο δὲ αὐτὰς οἵδε· Φοίνικες μὲν, σὺν Συρίοισι τοῖσι ὑπ τῇ Παλαιστίνῃ, τριηκοσίας, ὧδε ἐσκευασμένοι· περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυνέας εἶχον ἀγχοτάτω πεποιημένας τρόπον τὸν Ἑλληνικόν· ὑπδεδυκότες δὲ θώρηκας λινέους, ἀσπίδας [c] δὲ ἴτυς οὐκ ἐχούσας εἶχον, καὶ ἀκόντια· οὗτοι δὲ οἱ Φοίνικες τοπαλαιὸν οἴκεον, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ· ὑπθεῦτεν δὲ ὑπερβάντες τῆς Συρίης οἰκέουσι [d] τὸ παρὰ θάλασσαν· τῆς δὲ Συρίης τοῦτο τὸ χωρίον καὶ τὸ μέχρι Αἰγύπτου πᾶν, Παλαιστίνη καλέεται. Αἰγύπτιοι δὲ νέας παρείχοντο δυηκοσίας· οὗτοι δὲ εἶχον περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα [e] χηλευτὰ, ἀσπίδας δὲ κοίλας, τὰς ἴτυς μεγάλας ἐχούσας, καὶ δόρατά τε ναύμαχα, καὶ [f] τύχυς μεγάλυς. τὸ δὲ πλῆθος αὐτέων, θωρηκοφόροι ἦσαν, μαχαίρας δὲ μεγάλας εἶχον. οὗτοι μὲν οὕτω [g] ἐσταλάδατο. Κύπριοι δὲ παρείχοντο νέας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἐσκευασμένοι ὧδε· τὰς μὲν κεφαλὰς [h] εἰλίχατο μίτρῃσι οἱ βασιλῆες αὐτέων, οἱ δὲ ἄλλοι εἶχον χιθῶνας· τὰ δὲ ἄλλα κατάπερ Ἕλληνες. τυτέων δὲ τοσάδε ἔθνεά ἐστι· οἱ μὲν, ἀπὸ Σαλαμῖνος καὶ [i] Ἀθηναίων· οἱ δὲ, ἀπ' Ἀρκαδίης· οἱ δὲ, ἀπὸ Κύθνου· οἱ δὲ, ἀπὸ Φοινίκης· οἱ δὲ, ἀπὸ Αἰθιοπίης, ὡς αὐτοὶ Κύπριοι λέγουσι. Κί-

ferat: abducto namque in eum locum ubi dominum ſtraverat, crura in genibus abſciderunt. Itaque Pharnuches ita a præfectura ſummotus est. Porro triremes inito numero fuere mille ducentæ et ſeptem; quas hi præbuere: Phœnices, cum Syriis qui Palæſtinam incolunt, trecentas, hunc in modum ornati: Circa capita galeas Græcanicis proximas gerebant, induti thoracibus lineis, cum ſcutis umbone carentibus, cumque iaculis. Hi Phœnices, ut ipſi memorant, quondam mare rubrum accolebant: illinc transgreſſi, maritima Syriæ habitant. Is autem tractus Syriæ, et quicquid AEgypto tenus est, Palæſtina vocitatur. AEgyptii ducentas præbebant naves. Hi circa capita caſſides forcipiculatas gerebant, concava autem ſcuta magnis umbonibus prædita, ac haſtas nauticas, et grandes bipennes: eorum turba thoraces gerebat ac magnas machæras. Hunc in modum isti armati erant. Cyprii autem centum quinquaginta naves præbebant, hoc modo armati: Reges eorum mitris redimita capita habebant; reliqui tunicas geſtabant, cetera ut Græci. Quorum illæ gentes ſunt partim a Salamine et Athenis, partim ab Arcadia, partim a Cythno, partim a Phœnice, partim ab AEthiopia oriundi, ut ipſi Cyprii aiunt. Ci-

89

90

a Ἀγαγόντες *Arcb. V.* et σὺν τοῖσι cum *Aldo*, *Paris. A. B. Brit. Valla*: ἐν τοῖσι *Med. Paſſ. Ask.* b Catalogus triremium in *Paſſ.* margine τριήρεις ΧΗΗΠΙΙ. *Valla* habet *mille ducentas octo*, aberrans. c Τὰ *Arcb. V.* d Τὰ *Arcb.* et *Euſtatb.*, non male, quamquam male hic περὶ, ad *Dionys.* v. 904. e Πλεκτὰ χηλευτὰ *Paſſ.*; *Pollux* citavit VII, 83. f Τύχους ἔρυξ λιθοξόϊκὸν ἐργαλεῖον μεγ. *Brit. Ald. Hervag.* g Ἐσταλάδατο *V. Euſtatb.* ad *Hom.* p. 234, 14. et *Ed. Genev.*, antea ἐσελάδατο. b Ibid. *Euſtatb.*, alibi κατειλιχάτο p. 454, 15. i Omnes Ἀθηναίων male: tum οἱ δὲ ἀπὸ Ἀρ., et ter δὲ *Arcb. V.*, non οἱ δ'.

43. Ἐν τοῖσι γούνασι] Cl. *Gronovii* explicationem vide. Priſtino σὺν τοῖσι — haec ex L. IV. C. 62. τοὺς δεξιοὺς ὤμους πάντας ἀποτάμνοντες σὺν τῇσι χερσὶ auxilio venire queunt. Numerum triremium, rediturum C. 184., notae *Paſſ.* optime ſignant, pariterque *AEſchylus* Pers. v. 341., ubi de aliorum diſſenſu docte *Stanleius*.

45. Ἑπτὰ καὶ διηκόσιαι καὶ χίλιαι] In *Herodotum* ſemper malevolus, *Plutarchus* in Themiſt. p. 119. B. ad eumdem navium numerum definiendum uti maluit teſtimonio Tragici Poëtae, quam hiſtorici: de numero navium egerunt *Thom. Stanlei.* ad *AEſch.* Pers. v. 341. *Ez. Spanhem.* in *Iulian.* p. 280. et *P. Weſſeling.* ad *Diodor.* XI, c. 3., ubi eaedem atque hic enumerantur, gentes ſed in navium numero, quas ſingulae ſubminiſtrarunt, a noſtro multum diſcrepat *Diodoras*. VALCKEN.

51. Ἴτυς οὐκ ἐχούσας] In Glosſis ἴτυς *umbo*, et inde *Valla*. Clypei ambitus et labrum est ex ferro, *Polybii* σιδηροῦν σιάλωμα L. VI, 21., ab *umbone* diſcrepans et remotum. Phoenices *pelta* protegebantur. Πέλτη, ἀσπὶς ἴτυν οὐκ ἔχουσα ap. *Heſychium*. Quod porro de Phoenicum primis ad mare rubens ſedibus ſuccedit, prorſus notabile, congruit L. I, 1. et ſacris *Moſis* Vatumque libris, mirumque accidit, ab egregiis viris *S. Bocharto*, *Camp. Vitringa*, *Hadr. Relando*, origines Philiſtaeorum veſtigantibus, inſuper haberi. Nemo infitiabitur, Palaeſtinos Philiſtaeosque eosdem cenſeri. Recenſentur in poſteris Mitzraimi, ſive ex AEgypto orti, Casluchaei et Caphthoraei, hinc Philiſtaei *Genes.* C. X, 14. *Deuteronom.* C. II, 22. et *Amos.* C. IX, 7. Tractus, quem primitus habuerunt, mari erat adfinis et forte inſularis ex *Ierem.* C. XLVII, 4. Talis autem ad ſinum Arabicum, eumque extimum commodiſſimus, unde ante Moſis aetatem progreſſi inferioris AEgypti partem inſederunt *Exodi* C. XIII, 17. Quae quidem, cum Philiſtaei origine fuerint AEgyptia et prope AEgyptum habitarint olim, teſtenturque ipſi, ſuos maiores ad rubrum accoluiſſe primitus mare, credibiliora videntur, quam inſueto itinere in Colchidem et Cappadociam cum *Bocharto* eos ducere et in Palaeſtinam reducere, aut, quae *Vitringae* Comment. ad *Eſaiae* C. XIV. p. 449. divinatio, ex regione Cyrenaica et Creta. Venit horum pars in Nob. *Palmerii* Exerc. p. 35. cogitationes.

57. Κράνεα χηλευτὰ] Scholion *Paſſ.* πλεκτὰ χηλευτὰ revocat mihi ἀξίνας σαγάρεις C. 64. in memoriam, ſimili modo auctas: immo ſuſpicionem movet, κράνεα πλεκτὰ C. 79. indidem, vetere obliterato, propagata. *Heſychius* hoc ex loco κράνεα χηλευτὰ, πλεκτὰ ἐκ σχοίνου, cui *Pollux* ferme conpar. Nexiles itaque et ſutiles fuerunt, non ut *Vallae* Latina, *forcipiculatae*. Bene *Stephan.* Thes. T. IV. p. 515.

61. Οὕτω ἐσταλάδατο] Vulgatum ἐσελάδατο genio ſermonis pugnare *Ang. Caninius* et *Portus* obſervarunt. Ἔσαλτο dat Ionibus ἐσάλατο, quo *Heſiodus* uſus Ἀσπίδ. v. 288., et ἐσαλάδατο. Cognita res *Euſtathii* declaratione est. Gloſſam *Aldi* et aliorum, ὄρυξ λιθοξόϊκὸν ἐργαλεῖον, *Heſychius*, *Euſtathius*, *Tzetzes* ad *Lycophron.* v. 349. non ignorant, inprudenterque additam, delendamque agnovit eruditiſſimus *Camerarius* ad *Ariſtotelis* Nicomach. L. VI, 12. p. 304.; quo ergo iure a *Gronovio* taxatur? Notavit id *St. Berglerus* quoque.

61. Οὗτοι μὲν οὕτω ἐσελάδατο] In antecedentibus ſaepe reperiuntur ἐσεσάχατο, et ἐσκευάδατο· ἐσκευασμένοι ἦσαν, et ἐσαλμένοι ἦσαν. Quod hic Editiones inſidet crucem fixit grammaticis: ἐσκευάδατο *Porto* videbatur reponendum; ἐσταλάδατο *Caninio* et *Reiskio*: ſed hoc nullo modo potuit a στέλλω formari: Ionicus iste flexus, δατο, praeſertim obtinet in verbis in άζω in ίζω deſinentibus. Si vel in omnibus legeretur Codicibus ἐσελάδατο, Codicibus antiquiorem mendam tollerem ſcribendo ἐσολδατο· id est ἐσολισμένοι ἦσαν, vel ἔσαν ἐσαλμένοι. Forma tantum differunt Στέλλειν· Στολιδοῦν et Στολίζειν· στολὴ, στολὶς, et στολισμός. —— Paulo post ſcribendum, καὶ Σαλαμῖνος καὶ Ἀθηνέων· ſed haec pleraque alibi proſtant indicata. VALCKEN.

63. Εἰλίχατο μίτρῃσι οἱ βασιλῆες] De Regibus Cypriis bene; aptusne vero a capitis integumento ad *tunicas* tranſitus? Sic Cl. *de Pauw*, rogitans praeterea, an tunicis Cypriorum vulgus capita obtexerit? Hoc cum inſulſum, οἱ δὲ ἄλλοι εἶχον κιτάριας, *reliqui geſtabant cidares*, maluit, eoque magis quoniam *Pollux* X, 162. κίταριν ex *Herodoto* produxit. Cui ego ſuſpicioni, niſi *Cidaris* ſive *citaris* Perſarum esſet, et Codd. officerent, accedere poſſem. *Tunicas* Scriptor vulgo Cypriorum tribuit, regibus negat: capitis eorum tegmen, quod reticuit, abditum tenetur in ſequentibus, τἆλλα κατάπερ Ἕλληνες. Scripſi ἀπ' Ἀθηνέων ex C. 95.

71. Ὡμο-

91 Cilices, centum naves: hi circa capita ferebant gentiles galeas, pro ſcutis parmulas e crudo bovis corio factas, laneis tunicis induti: bina ſinguli iacula geſtantes, et enſem machæris AEgyptiacis perſimilem. Hi quondam Hypachæi appellati fuerant, ſed a Cilice Agenoris filio, viro Phœnice, illud nomen acceperunt. Pamphyli, triginta naves, Græcanicis armis ornati: qui ab illis originem ducunt, qui cum Amphilocho et Calchante e Troia disiecti fuerunt.
92 Lycii præbuerunt naves quinquaginta, thoracibus ocreisque inſtructi; arcubus quoque e corno factis, et arundineis ſagittis ſine pennis, atque iaculis: gerentes ex humeris ſuſpenſas capræ pelles, et in capitibus pilea pennis circum coronata, quin etiam pugiones et falces. Hi e Creta oriundi, quondam Termilæ nominati, ſed a Lyco Pandionis filio, viro Athenienſi, Ly-
93 cii fuerunt cognominati. Dorienſes, qui ſunt ex Aſia, naves triginta: hi Græca gerebant arma, e Peloponneſo propagati. Cares, ſeptuaginta naves, cetera Græco more ornati, ſed et falces et pugiones gerebant, qui quales prius appellati fuerint,
94 in prioribus libris dictum est. Iones, centum naves, armati Græco ritu: qui quandiu in Peloponneſo regionem, quæ vocatur nunc Achaia, incoluerunt, et ante adventum Danai et Xuthi in Peloponneſum, ut Græci aiunt, vocabantur Pelasgi AEgialees, *litorales*, ſed ab Ione Xuthi filio, Io-
95 nes ſunt appellati. Inſulani, naves decem et ſeptem, armati ut Græci: et ipſi Pelasgica gens, ſed mox Ionica ob eandem cauſſam, et duodecim oppida Ionica ab Athe-

Κίλικες δὲ ἑκατὸν παρείχοντο νέας· οὗτοι δ' [a] αὖ περὶ τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ἐπιχώρια, [b] λαισήϊά τε εἶχον ἀντ' ἀσπίδων, ὠμοβοίης πεποιημένα, καὶ κυθῶνας εἰρινεοὺς εἰδεδυκότες. δύο δὲ ἀκόντια ἕκαστος καὶ ξίφος εἶχον, ἀγχοτάτω [c] τῇσι Αἰγυπτίῃσι μαχαίρῃσι πεποιημένα· οὗτοι μὲν τοπαλαιὸν [d] Ὑπαχαιοὶ ἐκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Κίλικος τοῦ Ἀγήνορος ἀνδρὸς Φοίνικος ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην. [e] Πάμφυλοι δὲ τριήκοντα παρείχοντο νέας, Ἑλληνικοῖσι ὅπλοισι ἐσκευασμένοι. οἱ δὲ Πάμφυλοι οὗτοι, [f] εἰσὶ τῶν ἐκ Τροίης ἀποσκεδασθέντων ἅμα Ἀμφιλόχῳ καὶ Κάλχαντι. Λύκιοι δὲ παρείχοντο νέας πεντήκοντα, θωρηκοφόροι τε ἐόντες καὶ κνημιδοφόροι· εἶχον δὲ τόξα κραγέϊνα, καὶ οἰστοὺς καλαμίνους ἀπτέρους, καὶ ἀκόντια· ἐπὶ δὲ, αἰγὸς [g] δέρματα περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενα· περὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι πίλους πτεροῖσι [h] περισταφανωμένους· ἐγχειρίδια δὲ καὶ δρέπανα εἶχον. Λύκιοι δὲ, Τερμίλαι ἐκαλέοντο ἐκ Κρήτης γεγονότες· [i] ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίονος, ἀνδρὸς Ἀθηναίου, ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην. Δωριέες δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης, τριήκοντα παρείχοντο νέας, ἔχοντές τε Ἑλληνικὰ ὅπλα, καὶ γεγονότες [k] ἀπὸ Πελοποννήσου. Κᾶρες δὲ, ἑβδομήκοντα παρείχοντο νέας, τὰ μὲν ἄλλα κατάπερ Ἕλληνες ἐσταλμένοι· εἶχον δὲ καὶ δρέπανα καὶ ἐγχειρίδια. οὗτοι δὲ, [l] οἵ τινες πρότερον ἐκαλέοντο, ἐν τοῖσι πρώτοισι τῶν λόγων εἴρηται. Ἴωνες δὲ, ἑκατὸν νέας παρείχοντο, ἐσκευασμένοι ὡς Ἕλληνες. Ἴωνες δὲ, ὅσον μὲν χρόνον ἐν Πελοποννήσῳ οἴκεον τὴν νῦν καλεομένην [m] Ἀχαιΐην, καὶ πρὶν ἢ Δαναόν τε καὶ Ξοῦθον ἀπικέσθαι ἐς Πελοπόννησον, ὡς Ἕλληνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Πελασγοὶ Αἰγιαλέες· ἐπὶ δὲ Ἴωνος τοῦ Ξούθου, Ἴωνες. Νησιῶται δὲ, ἑπτακαίδεκα παρείχοντο νέας, ὡπλισμένοι ὡς Ἕλληνες· καὶ τοῦτο Πελασγικὸν ἔθνος, ὕστερον δὲ Ἰωνικὸν ἐκλήθη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ αἱ δυώδεκα πόλιες Ἰωνίες οἱ

a Abest ab utroque. *b* Exſcripſit ob λαισήϊα, quorum in vetere ſcholio ap. *Athen.* xv. p. 695. F. mentio, *Euſtath.* ad *Hom.* p. 570, 25., ὠμοβοείοις prave ſcribens. *c* Τοῖσι Αἰγυπτίοισι neglecta ſequente voce *Arcb.* *d* Ἀχαιοὶ tantum *Euſtath.* in Perieg. v. 874. *e* Παμφύλιοι *Arcb. Vind. Euſtath.* ad Perieg. v. 854. Conf. potius L. I, 28. III, 90. *f* Haec *Strabo* ſpectavit XIV. p. 984. A. In *Steph.* margine ἀποσκευασθέντων. *g* Δέρματα et αἰωρεύμενα *Paris. A. B. Arcb. V. Brit. Ald.* et *Euſtath.* ad *Dion.* v. 857., ſingularem numerum *Med. Ask. Paſ.* praeferunt. *h* Ἐσεφανωμ. *Arcb. V. Euſtath.* *i* Ἐπὶ *Euſtath. Arcb. V. Brit. Ask. Paſ. Steph.* margo: alii ἀπὸ, quod nunc ſpernendum. *k* Sic *Med. Arcb. Paſ. Ask. Vind.*, olim ἐκ. *l* *Vallae* ridiculum *Hoetines* exploſit *Leopard.* Emend. VIII, 1. *m* Ἀχαΐην *Arcb.* *n* Οἱ δυωδεκαπόλεες *Paſ.*, qui ſtatim Ἀθηνέων cum *Med. Ask.*, male Ἀθηναίων antea.

71. Ὠμοβοΐης πεποιημένα] Quod ſequitur καὶ ut ſuperfluum tollendum cenſeo, ſcribendumque ὠμοβοέης· in hac forma cum Edd. conſpirant Codices ſcripti IV, c. 65. Ionica ſunt βοέη et ὠμοβοέη, nempe δορά· quibusvis uſitata, ὠμοβόειος et ὠμοβόϊνος· ſupra VII, c. 76, et 79., Thracibus Aſiaticis dat ἀσπίδας ὠμοβοΐνας, et Colchis. Ubi in *Xenoph.* K. Α. IV, p. 200, 17., γέβρα habentur δασέων βοῶν ὠμοβόεια· MS. praebet ὠμοβόϊνα et *Suidas*. Deterior est in Herodoteis lectio quam praebet *Euſtath.* in Il. E. p. 433, 16. Φησὶ περί τινων καὶ Ἡρόδ. ὅτι Λαισήϊα εἶχον ἀντὶ ἀσπίδων ὠμοβοείοις πεποιημένα. Fiebant autem Λαισήϊα ex ἀκατεργάσων βυρσῶν ſecundum eumdem ad Il. M. p. 874, 47. *ex pellibus nondum confectis* ſive *mollitis*, atque adeo ἐξ ὠμοβοέης, Cretenſis *Hybrias* καλὸν memorat λαισήϊον, πρόβλημα χρωτὸς, apud *Athen.* XV. p. 696. A. VALCKEN.

77. Οἱ δὲ Πάμφυλοι οὗτοι] Sic ſemper gentis nomen ſcribitur in Muſis; non quale Codex exhibet *Arcb.* Herodotea de Pamphyliorum origine attigerunt *Strabo* XIV. p. 984. A. et *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 854., Ἡρόδοτος φησὶν, ὅτι Παμφύλιοί εἰσι τῶν ἐκ Τροίας ἀποσκεδασθέντων μετὰ Ἀμφιλόχου καὶ Κάλχαντος· in his frequens vitium offert *Arcb.* ἀποσκευασθέντων. —— Paulo post ex margine *Steph.* recipi potuiſſet Herodoteum, ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίονος —— ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην. VALCKEN.

82. Αἰγὸς δέρματα &c.] Parui MSS.; cur enim numerum multitudinis, cum toties praecesſerit, εἶχον κυθῶνας, ſpernerem? paene etiam ἐσεφανωμένους, quippe ad rem notandam abunde, admiſeram. De Termilis non repeto ex L. I, 73., neque ex *Diodoro* XI, 3. in navium numero diſcordiam.

97. Πελασγοὶ Αἰγιαλέες] Omnis olim Peloponneſus *Pelasgia*, ſed quoniam hi maritimam ſinus Corinthiaci oram tenuerant, propterea Αἰγιαλεῖς. Multa viri Illuſtres *Spanhemius* ad *Callimachi* H. Del. v. 73., et *Buberius* Diſſ. Herod. C. 9. p. 92., optime *Heſychii* errorem in Αἰγιαλεῖς detegens. Falſum namque πρότερον eos Ἴωνες, post dein Αἰγιαλεῖς adpellatos. *Inſulani*, νησιῶται, in claſſe hac Perſica qui fuerint, praeclare *Valckenarius* Noſter patefecit ex *Diodor.* XI, 3.

100. Ἴωνες οἱ ἀπ' Ἀθηνέων] Duabus primum literis repetitis ſcribendum arbitror, Ἴωνες ὅσοι ἀπ' Ἀθηνέων· *Iones ſunt quicunque Athenis originem trahunt: Herod.* L. I, c. 147., εἰσὶ δὲ πάντες Ἴωνες ὅσοι ἀπ' Ἀθηνέων (Ἀθηναίων) γεγόνασι, καὶ Ἀπατούρια ἄγουσι ὁρτήν· hi paulo dicebantur ante, οἱ ἀπὸ τοῦ πρυτανηίου τοῦ Ἀθηναίων ὁρμηθέντες καὶ νομίζοντες γενναιότατοι εἶναι Ἰώνων. Deinde voces istas, Ἴωνες ὅσοι ἀπ' Ἀθηνέων, huc ſuſpicor ex nota traductas, quam ex L. I. petitam lector in ora Codicis poſuerat. Non neſcio in hac gentium recenſione noſtrum alia quoque dixiſſe, quae tradiderat explicatius alibi; verum voces istae, quas dicebam, hac in ſede ſatis alienae cum vicinis nexum habent nullum. *Herodotum* itaque de his inſulanis tantum ſcripſiſſe cenſeo: καὶ τοῦτο Πελασγικὸν ἔθνος, ὕστερον δὲ Ἰωνικὸν ἐκλήθη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ αἱ δυώδεκα πόλιες· *iſta quoque gens Pelasgica; poſtea vero dicta fuit ob eamdem rationem Ionica, ob quam* XII. *civitates: κατὰ τὸ αὐτὸ, καὶ, aeque ac*; ſimiliter adhiberi, ſupra fuit obſervatum ad VII, c. 50. —— Inſulani hi Iones neque Chii erant nec Samii; diſtinguuntur enim a XII. civitatibus, quae in unum coaluerant reipublicae corpus, in Panionium convenire ſolitae; inter istas autem XII. duae erant nobiliſſimae et potentiſſimae *Chius* et *Samus*. Quia memorabantur in hac recenſione non Ἴωνες tantum, ſed et Νησιῶται, quorum illi iuxta *Herodotum* quoque centum naves Regi ſubminiſtrarint,

AEolenſes, Helleſpontii præter Abydenos et ex Ponto. Militares in eis Perſæ Medi et Sacæ. Qui duces claſſis: item illuſtriores in ea viri.

οἱ ἀπ' Ἀθηνέων. Αἰολέες δὲ, ἑξήκοντα νέας παρείχοντο, ἐσκευασμένοι τε ὡς Ἕλληνες, καὶ τοπάλαι καλεόμενοι Πελασγοὶ, [a] ὡς Ἑλλήνων λόγος. Ἑλλησπόντιοι δὲ, πλὴν Ἀβυδηνῶν· Ἀβυδηνοῖσι γὰρ προσετέταχτο ἐκ βασιλέος κατὰ χώρην μένουσι, φύλακας εἶναι τῶν γεφυρέων· οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τοῦ Πόντου στρατευόμενοι, παρείχοντο μὲν ἑκατὸν νέας, ἐσκευασμένοι δὲ ἦσαν ὡς Ἕλληνες· οὗτοι δὲ, Ἰώνων καὶ Δωριέων ἀποικοι. Ἐπεβάτευον δὲ ἐπὶ πασέων τῶν νεῶν Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ Σάκαι. τυτέων δὲ ἄριστα πλεύσας παρείχοντο νέας Φοίνικες, καὶ Φοινίκων, Σιδώνιοι. τούτοισι πᾶσι καὶ τοῖσι ἐς τὸν πεζὸν τεταγμένοισι αὐτέων [b] ἐπῆσαν ἑκάστοισι ἐπιχώριοι ἡγεμόνες· τῶν ἐγὼ, οὐ γὰρ ἀναγκαίη [c] ἐξέργομαι ἐς ἱστορίης λόγον, οὐ παραμέμνημαι. οὔτε γὰρ ἔθνεος ἑκάστου ἐπάξιοι ἦσαν οἱ ἡγεμόνες, ἔν τ' ἕθνεϊ ἑκάστῳ ὅσαιπερ πόλιες, τοσοῦτοι καὶ ἡγεμόνες ἦσαν· εἵποντο δὲ ὡς οὐ στρατηγοὶ, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἄλλοι στρατευόμενοι δοῦλοι. ἐπεὶ [d] στρατηγοὶ, οἱ τὸ πᾶν ἔχοντες κράτος, καὶ ἄρχοντες τῶν ἐθνέων ἑκάστων, ὅσοι αὐτέων ἦσαν Πέρσαι, εἰρέαταί μοι. Τῇ δὲ ναυτικῇ ἐστρατήγεον οἵδε· Ἀριαβίγνης τε ὁ Δαρείου, καὶ Πρηξάσπης ὁ [e] Ἀσπαθίνεω, καὶ Μεγάβαζος ὁ Μεγαβάτεω, καὶ Ἀχαιμένης ὁ Δαρείου· τῆς μὲν Ἰάδος τε καὶ [f] Καρικῆς στρατιῆς, Ἀριαβίγνης, ὁ Δαρείου τε παῖς καὶ τῆς Γωβρύεω θυγατρός· Αἰγυπτίων δὲ ἐστρατήγεε Ἀχαιμένης, [g] Ξέρξεω ἐὼν ἀπ' ἀμφοτέρων ἀδελφεός· τῆς δὲ ἄλλης στρατιῆς ἐστρατήγεον οἱ δύο. τριηκόντεροι δὲ, καὶ πεντηκόντεροι, καὶ κέρκυροι, καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα [h] μακρὰ συνελθόντα ἐς τὸν ἀριθμὸν ἐφάνη τρισχίλια. Τῶν δὲ ἐπιπλεόντων μετά γε τοὺς στρατηγοὺς, οἵδε ἦσαν [i] ὀνομαστότατοι, Σιδώνιος Τετράμνηστος [k] Ἀνύσεω, καὶ Τύριος [l] Μάπην Σιρώμεω, καὶ [a] Ἀράμου, Ἀβροκόμης Φαίου, Ἀρμάτης Μεγασθένεος, πάντες Πέρσαι· ἀπὸ δὲ νεὸς ἑκάστης τῶν Φοινίκων ἐπεβάτευε ἀνὴρ Πέρσης ἐπιλεκτός, καὶ πρὸς τούτῳ δύο ἄνδρες Μῆδοι, ἢ ἄλλων τῶν ὑπηκόων. Τοσαῦτα μὲν ἦν τὰ πλοῖα τὰ ἐς τὸν πόντον ἀριθμὸν ἐλθόντα, τὰ δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐλθόντα ἐς τὸν ἀριθμὸν οὐκ ἐγένετο ἐπακριβωθῆναι· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τούτοισι ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Athenis. AEolenſes, ſexaginta naves, more Græco armati, et olim Pelasgi, ut apud Græcos fertur, vocati. Helleſpontii, præter Abydenos, quibus mandatum erat ab rege ut loco manerent ad pontes cuſtodiendos, ceterique e Ponto, dabant centum naves, Græce ornati, Ionum ac Dorienſium coloni. In omnibus autem navibus e- 96
pibatæ erant Perſæ et Medi et Sacæ; quarum optime navigantes præbuere Phœnices, et inter Phœnices, Sidonii. His omnibus, et item pedeſtribus eorum copiis præfecti erant populares duces: quorum ego, quia ratio hiſtoriæ non exigit neceſſario, non faciam mentionem. Neque enim ſingularum nationum duces digni memoria fuere, quarum quot urbes, tot duces extitere: ſequebantur enim non ut ductores, verum ut alii bellantes ſervi: quoniam duces, penes quos ſumma imperii erat, et ſingularum gentium principes, quinam eorum Perſæ fuerint, a me commemoratum est. Nau- 97
ticis autem hi copiis præfuere: Ariabignes Darii, et Prexaſpes Aſpathinis, et Megabazus Megabatis, et Achæmenes Darii filius. Ionicæ quidem claſſi et Caricæ Ariabignes, ex Dario et filia Gobryæ genitus: AEgyptiacæ autem Achæmenes, Xerxis ex utroque parente germanus: reliquæ autem claſſi reliqui duo. Porro triginta aut quinquaginta remorum navigia, et cercuri, cum hippagogis, longa, contracta conſtat ad tria millia pervenisſe. Eorum autem qui 98
in claſſe erant, ſecundum duces, illuſtriſsimi fuere Sidonius Tetramneſtus Anyſi filius, et Tyrius Mapen Siromi, et Ara-

a Deest *Paſſ.* Post nonnulla οἱ δὲ λοιποὶ οἱ ἐκ τοῦ verius erit, uti C. 101. b Ἐπῆϊσαν *Arcb.* c Ἐξειργομαι margo *Steph. Arcb. V. Paſſ.* Mox ἐπάξιοι ἔσαν *Vind.* et Ed. Genev., olim ἀπάξιοι. d Στρατηγοὶ οἱ τὸ πᾶν *Arch. Brit. Ask. Valla:* interponebatur στρατηγοι τε καὶ ἄρχοντες. Statim οἵδε ante Ἀριαβ. abest *Paſſ. Ask.* ſine cauſſa. e Ἀσπαθήνεω *Arcb. Valla.* f Καρίης idem, non male. Vid. *Steph. Byz.* in Καρία, et L. 1, 171., ubi utrumque. g Δαρείου *Arcb.* prave. Vide III, 12. h *Med. Paſſ. Ask.*, in aliis μικρὰ uti *Ald.* &c. i Οἱ ὀνομ. *Ask.*. στρατηγοὺς praecedentes negligit *Arcb.* k *Med. Paſſ. Ask.*; ceteri Ἀλλήσου. l Μάρτην *Med.*, Μάττην *Paſſ. Ask.*, Μάπην *Arcb. V. Vall. Ald. Brit. Paris. A. B.*, tum Σιρώμου *Med. Paſſ. Ask.*, Σιρώνου ceteri.

nequis erraret, *Diodorus Sic.* XI, c. 3., Ἴωνες, ait, μετὰ Χίων καὶ Σαμίων ἑκατὸν *centum naves* παρέσχοντο· —— Νησιῶται δὲ πεντήκοντα· quinam inſulani ſint intelligendi declarant haec proxima *Diodori:* τὰς γὰρ νήσους τὰς ἐντὸς Κυανέων καὶ Τριοπίου καὶ Σουνίου προσηγμένος ἦν ὁ βασιλεύς· ſi nempe comparentur cum his *Herodoti*, inſulanos deſignantis Ionas et colonos Athenienſium: tales erant ſecundum Noſtrum *Cei*, *Naxii*, *Siphnii*, *Seripbii*, L. VIII, c. 46. Κῖοι (Κεῖοι) —— ἔθνος ἐὸν Ἰωνικὸν ἀπὸ Ἀθηναίων. —— Νάξιοι —— εἰσὶ Ἴωνες ἀπ' Ἀθηναίων γεγονότες· c. 48., Σίφνιοι καὶ Σερίφιοι —— Ἴωνες ἐόντες ἀπ' Ἀθηναίων. *Thucydidi* praeter ceteras gentes in Siciliam Athenienſes ſequuti narrantur VII, c. 57., ex Ionia Mileſii, Samii, Chii; ex inſulis Κεῖοι καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήϊοι, —— Ἴωνες ὄντες καὶ ἀπ' Ἀθηναίων. Sed ex media erant Ionia Τήϊοι· (Τέων γὰρ μέσον εἶναι Ἰωνίης ait *Herod.* I, c. 170., et *Steph. Byz.*) apud *Thucydiden* itaque me iudice non Τήϊοι, ſed memorari debuerunt Τήνιοι· *Tenus* Andro erat inſula vicina: Τήνῳ συνάπτουσ' Ἄνδρος ἀγχιγείτων, *AEſchylo* Perſis v. 888., utraque Athenienſium colonia. *Tenios* inter inſulanos noſtro quoque loco cenſendos liquet ex *Herod.* VIII, c. 82. Inſulae autem, *Cea*, *Naxus*, *Sipbnus*, *Seriphus*, *Andrus*, *Tenus*, omnes erant intra promontoria Triopium et Sunium poſitae; quas hic intelligi monſtrat *Diodorus*. Apud *Pauſan.* V, p. 437. ex Olympiaca tabula memorantur qui praelio ad Plataeas interfuerint; praeter ceteros νησιῶται Χῖοι καὶ Μιλήσιοι· —— deinceps, ἐκ δὲ Αἰγίλου (L. Αἰγαίου, *ex AEgaeo mari*,) καὶ τῶν Κυκλάδων, οὐ Τήνιοι μόνοι, ἀλλὰ καὶ Νάξιοι, καὶ Κύθνιοι· in his pro Χῖοι καὶ Μιλήσιοι corrigendum Κεῖοι καὶ Μήλιοι· de *Meliis* agentem, in *Mileſios* transmutatis a librariis, Clar. *Weſſelingium Pauſaniae* locus praeterire non potuit ad *Diodor. Siculi* T. I. p. 405. VALCKEN.

9. Ἐπεβάτευον δὲ] Laurentius ex vero. Inſulae civitatesque πληρώματα navium, ut *Diodorus*, ſive *remiges* ex ſuis ſuppeditarunt: in iisdem pugnaturi Perſae, Medi, Sacae, callide profecto, ſtationem habebant. Hoc ἐπιβατεύειν inf. C. 181., tales ἐπιβάται Athenis atque in Ionia, *Porphyrio* Q. Homer. I. teſtificante.

15. Ἐπάξιοι ἦσαν] *Porti* et Editoris *Genevenſis* coniectura ſuum ſibi tibicinem habet. Alienum certe et *indignum* ἀπάξιος erat, levique lapsu ex legitima ſcriptura progenitum. Legebatur ap. *Philoſtratum* L. II. Vit. Sophiſt. XI, 1. ἐπεφθέγξατο ἀπάξιον τοῦ ἀνδρὸς, nunc *Olearii* cura ἐπάξιον, uti decebat. *Sophocles* Oed. Colon. v. 474. Ἐπάξιος μὲν Οἰδίπους κατοικτίσαι, *dignus es conmiſeratione.* Sed pluribus in re manifeſta non opus, nedum ut operoſe doceatur, neceſſariam trium vocum τε καὶ ἄρχοντες fuisſe expulſionem. Sequuntur continuo ἄρχοντες ſingularum gentium praefecti, hic turbabant. Στρατηγοὺς, penes quos ſumma imperii, et ἄρχοντας ſollicite diſtinxerat et annumeraverat C. 81, 82.

17. Ὥσπερ οἱ ἄλλοι στρατευόμενοι] Sequentem vocem δοῦλοι ſi qui Codices omitterent ad ista ſuſpicarer adiectam; e quibus lector ſatis intelligebat tanquam Regis militasſe *ſervos*, ſicut ipſius imperio velut δεσπότου ſubditi habebantur omnes δοῦλοι, dicebanturque: Artemiſia ad Xerxem VIII, c. 102, σὸν τὸ ἔργον, ὦ δέσποτα γίνεται· οἱ σοὶ γὰρ δοῦλοι κατεργάσαντο· c. 68, 3., σοὶ, ἑόντι ἀρίστῳ ἀνδρῶν πάντων, κακοὶ δοῦλοι εἶεν. VALCKEN.

32. Μάπην] Codd. copia huic primas dat: *Medic.* Μάρτην ſolivagum est. Poſſem ex Phoenicum ſermone illi titulo ſpeciem parare, et Εἰρώμου, quomodo *Hiramus* ap. *Ioſeph.* L. I. in Apion. C. 18., ſi fingeretur, longe lateque excurrere. At cui bono? cum verior ſcri-

Aradius Merbalus Agbali, et Cilix Syennesis Oromedontis, et Lycius Cybernisçus Sicæ filius. Cyprii autem, Gorgus Chersis, et Timonax Timagoræ filius. Carum vero Histiæus Tymnis, et Pigres Seldomi, et Damasithymus Candaulis filius. 99 Aliorum nunc præfectorum mentionem facere supersedeo, tanquam non necesse habens. Verum Artemisiæ præcipua me tenet admiratio, mulieris expeditionem adversus Græciam sequutæ: quæ defuncto viro, et ipsa tyrannidem obtinens, quum et filius ei esset adolescens, præstantia animi atque virilitate in militiam concesit nulla adacta necessitate. Nomen ei erat Artemisiæ, Lygdamis filiæ, paternum genus ex Halicarnasso, maternum e Creta. Imperans hæc Halicarnassensibus, et Cois, et Nisyriis, et Calydniis, quinque cum navibus venit, et universæ classis post Sidonias, naves præbuit celebratissimas. Eadem apud regem optimas inter omnes socios sententias dixit. Quas civitates recensui sub illius imperio fuisse, earum universam gentem annuo Doricam esse; Halicarnassenses quidem Trœzenios, ceteros autem Epidaurios. Hactenus de nau- 100 tico exercitu. Xerxes, inito copiarum numero, militibus compositis, concupivit illos lustrando oculis obire: quemadmodum et fecit. Itaque inscenso curru unamquamque nationem lustrans, percontabantur; quam professionem scribæ excipiebant, donec ab extremis ad extremos equitum peditumque perventum est. Hoc perfecto, et navibus in mare deductis, ibi Xerxes e curru in navem Sidoniam transcendit: residensque sub aureo tabernaculo, prætervehensque navium proras sciscitabatur de singulis itidem ut de terrestri exercitu fecerat, describique iubebat. Enimvero navarchi productas a litore quatuor fere plethrorum spatio

[a] Ἀράδιος Μέρβαλος Ἀγβάλυ, καὶ Κίλιξ Συέννεσις Ὠρομέδοντος, καὶ Λύκιος Κυβερνίσκος Σίκα· καὶ Κύπριοι, [b] Γόργος τε Χέρσιος, καὶ [c] Τιμώναξ ὁ Τιμαγόρεω· καὶ Καρῶν, Ἱστιαίός τε ὁ Τύμνεω, καὶ [d] Πίγρης ὁ Σελδώμυ, καὶ Δαμασίθυμος ὁ Κανδαύλεω. Τῶν μέν νυν ἄλλων ὑπαρμέμνημαι ταξιαρχέων, ὡς οὐκ ἀναγκαζόμενος· Ἀρτεμισίης δὲ, τῆς μάλιστα [e] θώυμα ποιεύμαι, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσαμένης γυναικὸς, ἥτις ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρὸς, αὐτή τε ἔχουσα τὴν τυραννίδα, καὶ παιδὸς ὑπάρχοντος νεηνίεω, ὑπὸ [f] λήματός τε καὶ ἀνδρηίης ἐστρατεύετο, οὐδεμιῆς εὐεργὸς ἀναγκαίης. [g] Οὔνομα μὲν δὴ ἦν αὐτῇ Ἀρτεμισίη, θυγάτηρ δὲ ἦν Λυγδάμιος· γένος δὲ [h] ἐξ Ἁλικαρνησσοῦ, τὰ πρὸς πατρὸς, τὰ μητρόθεν δὲ, Κρῆσσα. ἡγεμόνευε δὲ Ἁλικαρνησσέων τε καὶ Κώων καὶ Νισυρίων τε καὶ Καλυδνίων, πέντε νέας παρεχομένη· καὶ συναπάσης τῆς στρατῆς, μετά γε τὰς Σιδονίων, νέας [i] εὐδοξοτάτας παρείχετο· πάντων δὲ τῶν συμμάχων γνώμας ἀρίστας βασιλέϊ ἀπεδέξατο. τῶν δὲ κατέλεξα πολίων ἡγεμονεύειν αὐτὴν, τὸ ἔθνος ἀποφαίνω πᾶν ἐὸν Δωρικόν· [k] Ἁλικαρνησσῆας μὲν, Τροιζηνίους· τοὺς δὲ ἄλλους, Ἐπιδαυρίους. ἐς μὲν τοσόνδε ὁ ναυτικὸς στρατὸς εἴρηται. Ξέρξης δὲ ἐπεὶ ἠρίθμησέ [l] τε, καὶ διετάχθη ὁ στρατὸς, ἐπεθύμησε αὐτὸς σφέας διεξελάσας θέησασθαι· μετὰ δὲ, ἐποίεε ταῦτα, καὶ διεξελαύνων ἐπ' ἅρματος παρ' ἔθνος [m] ἓν ἕκαστον, ἐπυνθάνετο. καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί· ἕως ἐξ ἐσχάτων ἐς ἔσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβὰς ἐκ τοῦ ἅρματος ἐς νέα Σιδωνίην, ἵζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσέῃ· καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πρώρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἑκάστας [n] ὁμοίως ὡς καὶ τὸν πεζὸν, καὶ ἀπογραφόμενος· τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες [o] ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τῆς αἰγιαλοῦ, ἀνεκώχευον, τὰς

41

[a] Optime *Med. Ask. Pasf.*, alii Ἀριδιος· porro Μέρβαλος *Arch. Vind. Pasf.* ora *Stepb. Valla:* antea Νέρβαλος. Tum Ἀρβάλου *Arch. V. Valla* et *Ald.*, editum venit ex *Med. Pasf. Ask.* [b] Γόργος *M. Arch. V.* ora *Stepb. Valla*, vere. Vid. VIII, 11. olim Γόρτος. [c] Τιμωνᾶς *Arch. Vind. Valla.* [d] *Med. Pasf. Ask. Brit.*, Πίγρησσος Σελδ. *Arch.* cum *Valla*, tum ὁ Ἰσσελδώμου *Pasf. Ask. Steph.* ora. Πύγρης *Ald.* [e] Θῶμα *Arch. Ask.* [f] *Arch. Vind. Suid.* in Voc. et *Edit. Geneu.*, λήμματος olim. [g] Εὐσης οἱ ἀναγκ. *Vind.* eleganter. [h] Omittunt praepositionem *Med. Pasf. Ask.* [i] Εὐδοξοτάτας ora *Stepb. Arch. V. Pasf. Brit.* [k] Ἁλικαρνησσέας *Arch. V.*, uti supra. [l] Deest *Arch.*, tum συνετάχθη in *Steph.* margine. [m] Non legit ἓν *V. Arch.* [n] Hoc negligit *Arch.*, ὡς vero *Pasf. Med. Paris. A. B. V. Brit. Ald.*, tum ἀνάγοντες *V. Arch.* [o] Ὅσον τε *Med. Pasf. Ask.*, at ὅσον tantum *Arch.*

scriptura necdum definita, et cognominum barbaricorum originatio dubii sit plenissima. Placuit tamen Μέρβαλος, quod Phoenicum nomen ap. *Iosepb.* I. Cont. Ap. C. 21. *Syennesis* apud Cilices titulus locum accepit L. I, 74., sicuti *Gorgus*, sic adpellabatur, Chersis F., L. V, 104. et VIII, 11.

39. Ἀρτεμισίης δ. τ. μ. θώϋμα π.] Hanc ab Halicarnassense saepius elegantissimis verbis ornatam *Plutarchus* indignatur de *Herod.* Malign. p. 869. F. 873. E. hinc explicandum, quod scribit p. 868. A. *Herodotum*, Ἁλικαρνασσέων περιεχόμενον, οἳ Δωριεῖς ὄντες μετὰ τῆς γυναικωνίτιδος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐστράτευσαν. Halicarnassenses, origine Dorienses, Regina bellatrix ducebat Artemisia, θυγάτηρ Λυγδάμιος. Duarum, quae hoc insignes nomine claruerunt, iuxta *Harpocrat.* ἡ μὲν πρώτη (γέγονε) κατὰ τὰ Περσικὰ, θυγάτηρ Λυγδάμιδος· sic ex *Herod.* et aliunde patris ibi nomen restituit *H. Vales.* Quae diversis in locis de Artemisia noster, paucis enarrat *Polyaen.* VIII, c. 53. VALCKEN.

42. Τπάρχοντος νεηνίεω] Fortasse *Lygdamis*, quem paucos post annos tyrannum Halicarnassus experta fuit in *Suidae* Πανύασις, avo materno cognominis. Illud enim et *Artemisiae* nomen in urbis eius tyrannis haud insolens. De λήματος voce satis ad L. V, 72.

48. Καὶ Καλυδνίων] Ex *Galei* explorata opinione Καλυνδέων oportuerat, uti L. VIII, 87.; nam Καλυμνίων, quo modo *Dio Chrys.* Or. XXXI. p. 326. A., etsi prope abeat et eosdem insulares, *Strabone* indice L. X. p. 749. B., designet, non erit praestantior scriptura. At naves illae quinque, ab Artemisia praebitae, augebunt catalogum MCCVII. Cap. 89. et 184., nisi si inter illas LXX. naves censeantur, a Caribus classi Persicae additas; quod quidem vero congruens opinor. Halicarnassus Cariae metropolis erat; ex Carum ducibus Damasithymus C. 98., ille ipse, qui Calyndensium navi, et sociae, φιλὴ, Artemisiae, praeerat L. VIII, 87. Sic numero navium, finito ab *AEschylo* et *Herodoto*, constans ratio durabit. Εὐδοξοτάτας inprobasse ob rariorem eius usum videntur plerique.

66. Ὁμοίως ὡς καὶ τὸν πεζὸν] Fortassis alterutrum inducendum: Malim ὡς, sine quo salva oratio. Sic C. 115. οἰκεόντων ὁμοίως, καὶ τῶν πρότερον κατέλεξα. Addicunt etiam scripti libri. In sequentibus post ἀνεκώχευον interpunxi monitu *Perti.* Μετωπηδὸν in navium ordinibus, quando obversis in hostem proris procedunt ap. Schol. *Thucydidis* II, 90., aut aequata serie stant. De carris, hosti aequatis frontibus obiectis, τὰς ἁμάξας μετωπηδὸν σήσας *Procopius* B. Vand. II, 17.

66. Ἀπογραφόμενος] Quae Xerxes ἀπεγράφετο, *curabat adnotari*, illa ἀπέγραφον οἱ γραμματισταὶ, ut ait *Herod.*, observato formarum discrimine. Frequenter in istum sensum adhibetur medium ἀπογράφεσθαι· rarius simplex γράφεσθαι· occurrens *Herod.* I, c. 82. *Xenoph.* Ἀπομν. IV. p. 469, 11. ἃ οἱ πολῖται ἐγράψαντο sunt, *quae cives scribi curarunt:* Oecon. p. 493, 4. οὐκ ἄρ' ἔοικεῖ τοῖς πολίταις ἦν νόμους καλοὺς γράψωνται quae paulo ante leguntur p. 492, 32., ἀπαριθμήσαντες καὶ γραψάμενοι ἔπαιρε· *Cicero* convertit apud *Columellam* de

Hinc eius sermo iactabundus cum Demarato, qui ex vero respondere iussus celebrat Græcos,

τὰς πρῴρας ἐς γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδὸν, καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον. ὁ δ', οὗτος τῶν πρωρέων πλέων ἐθηεῖτο καὶ τῇ αἰγιαλῷ. Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε, καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεὸς, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καλέσας δὴ αὐτὸν, εἴρετο τάδε, „ [a] Ὦ Δημάρητε, νῦν μοί σε „ ἡδύ τι ἐστὶ ἐπείρεσθαι τὰ θέλω. σὺ εἶς Ἕλλην τε, „ καὶ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων „ Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους [b] ἀπικνεομένων, πό- „ λιος οὔτ' ἐλαχίστης, [c] οὔτ' ἀσθενεστάτης. νῦν ὦν μοι „ τόδε φράσον, εἰ Ἕλληνες ὑπομενέουσι χεῖρας ἐμοὶ „ ἀνταειρόμενοι. ὀΐ γὰρ, ὡς [d] δοκέω ἐγὼ, οὐδ' εἰ πάν- 412 „ τες Ἕλληνες, καὶ οἱ λοιποὶ [e] οἱ πρὸς ἑσπέρης οἰ- „ κέοντες ἄνθρωποι συλλεχθείησαν, οὐκ ἀξιόμαχοί „ εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι, μὴ ἐόντες ἄρθμιοι. ἐθέ- „ λω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, οἱοῖόν τι λέγεις περὶ „ αὐτέων, πυθέσθαι". ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα· ὁ δὲ, ὑπολαβὼν ἔφη, „ [f] Ὦ βασιλεῦ, κότερα ἀληθείῃ „ χρήσομαι πρός σε, ἢ ἡδονῇ;" ὁ δέ μιν ἀληθείῃ [g] χρῆσθαι ἐκέλευε, φὰς οὐδέν οἱ ἀνδρεστέρου ἔσεσθαι ἢ πρότερον ἦν. Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε, „ Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείῃ [h] διαχρή- „ σασθαί πάντως [i] με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ „ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, τῇ „ Ἑλλάδι πενίη μὲν [k] αἰεί κοτε σύντροφός ἐστι· ἀρετὴ „ δὲ ἔπακτός ἐστι, ἀπό τε σοφίης κατεργασμένη καὶ „ νόμῳ ἰσχυρῷ· τῇ [l] διαχρεωμένη ἡ Ἑλλὰς, τήν „ [m] τε πενίην ἀπαμύνεται, καὶ τὴν δεσποσύνην. αἰ- „ νέω

tio naves stabilierant, conversis ad terram proris, omnes versus frontem, propugnatoribus quoque tanquam ad prœlium armatis; quos Xerxes inter proras et litus navigans conspicabatur. Ubi autem et classem 101
lustravit, egressus navi arcessivit Demaratum Aristonis filium, comitem huius adversus Græciam expeditionis, eique arcessito ita inquit, Demarate, iuvat nunc me quæ cupio abs te interrogare, qui et Græcus es, et non ex minima neque maxime invalida civitate, ut audio tam ex te quam ex aliis Græcis, qui in sermones mecum veniunt: nunc igitur hoc mihi expone, nunquid Græci sustinebunt manus contra me levare: nam, ut ego opinor, nec si omnes Græci ac ceteri ad occasum incolentes homines congregarentur, pares essent ad me invadentem sustinendum, siquidem non sint concordes. Libet tamen mihi abs te audire quid de hoc dicas. His verbis ille interrogavit. Demaratus autem excipiens, Utra, inquit, apud te rex utar, veritate an iucunditate? Ille ut veritate uteretur iubere: neque enim sibi ob id eum minus iucundum fore, quam antea fuisset. Hoc ubi Demara- 102
tus audivit, Quoniam, inquit, me iubes, rex, omnino veritatem proloqui, ea dicentem ob quæ nemo mendacii postea a te convincetur; Græcia semper quidem alumna fuit paupertatis, virtus autem adventitia, sapientia et legibus culta severis, quam usurpans Græcia, et paupertatem abigit et dominatum.

a Praetereunt ὦ *Arcb. V. Pasf. Ask.*, porro ἡδὺ ἐστὶ *Arcb. V.* et εἴρεσθαι cum *Brit. Pasf.* oraque *Stepb.* b Ἀπικομένων *Arcb. V.* c Non sunt haec duo in *Arcb. V. Valla*, legentibus οὐκ ἐλαχ. d Ἐγὼ δόκ. iid. et *Pasf. Ask.* e Abest *Arcb. V.* f Etiam hoc, pariterque *Pasf. Ask. Brit.* g Χρήσασθαι *Pasf. Ask.*, tum φὰς negligitur ab *Arcb. V.* h Χρήσασθαι margo *Stepb. Arcb. Vind.*, vulgatum habet *Stob.* Serm. VII. p. 90. i Abest *Pasf.* et *Stob.* k Αἰεί κοτε *Stob. Arcb. V. Brit. Paris. A. B. Ald.*, αἰεὶ tantum *Med. Pasf. Ask.* Porro σύντροφος σύνεστι *Arcb. V. Stob.* l Διαχρεομ. *Stob.* m Abest *Arcb. V.* Δεσποσύνην hinc notavit glossa *San-German.*

R. R. p. 781., *adnumerata ipsi exscripsimus*: malim interpretari, *adnumerata adnotari curavimus singula.* In *Demosth.* p. 50, 19., τριήρεις κατασκευάζεται καὶ νεωσοίκους οἰκοδομεῖται· recte *Ulpian.* Κατασκευάζεται, ἀντὶ τοῦ κατασκευασθῆναι ποιεῖ· c. Mid. p. 323, 30. τοὺς στεφάνους, οὓς ἐποιησάμην ἐγώ· *aureas coronas, quas faciendas curaveram.* VALCKEN.

73. Δημάρητον τὸν Ἀρις.] Nihil horum, quae Demarato tribuit noster in seqq., sed illa duo praesertim Xerxi Demaratum facit dicentem *Seneca* de Benef. VI, c. 31., quae Regi secundum *Herodotum* VII, c. 49., obiecerat Artabanus: contra patruum Regis Artabanum ubi tantum commemorant *Plutarchus*, *Iustinus*, alii; in istam scenam Demaratum nobis introduxit *Herod.* VII, c. 3., qui propterea *Suidae* dicitur, in Δημάρατος, συμπράξας εἰς τὴν βασιλείαν τῷ Ξέρξῃ. —— Quae sequuntur: νῦν μοί σε ἡδύ τι ἐστὶ ἐπείρεσθαι τὰ θέλω aliquoties expresit *Pausan.* VIII. p. 679. IX. p. 768. apud *Plutarch.* de Musica p. 1141. D. *Pherecrates* Com. σοὶ κλύειν Ἐμοί τε λέξαι θυμὸς ἡδονὴν ἔχει. VALCKEN.

84. Μὴ ἐόντες ἄρθμιοι] *Heresbachii*, μὴ ἐόντες ἀρίθμιοι, *sint innumerabiles*, emendationem, sive corruptelam verius, *P. Leopardus* Emend. VIII, 1. traduxit. Ἄρθμιοι *concordes.* Ἀθηναίων ἡμῖν μὴ ἐόντων ἀρθμίων IX, 9. *Theognis*, Οὔ ποτ' ἂν ἀλλήλοις ΑΡΘΜΙΟΙ οὐδὲ φίλοι. Alia de hoc genere *Franc. Nansius* ad *Nonni* Paraphr. *Ioan.* C. XIII. v. 157. et *Barnesius* in Hymn. *Homeri* Mercur. v. 521., *Bern. Martini* imprudentiam castigans.

91. Ἀληθείῃ διαχρήσασθαι] Satis χρήσασθαι fuerat, simili in re frequentatum, ut nuper Cel. *Hemsterbusius* ubertim ad *Callimachi* H. Dian. v. 69., nisi conpositi conditio eadem foret, inque Musis creberrimi. Insequens ταῦτα λέγοντα non illepide convertitur in ταῦτα λεκτέα *ea dicenda erunt*, *quae* — a Cl. *de Pauw*, sed praeter Codd. voluntatem. Tendit vulgatum easdem in partes.

91. Ἐπειδὴ ἀληθείῃ διαχρήσασθαι] Omissa vocula τὰ proxima sic exhibet scripta *Stobaeus* p. 90., πάντως κελεύεις ταῦτα λέγοντα, μὴ ψευδ. mihi non omittenda, et sententia contracta sic videtur explenda, ac si scriberetur: ἐπειδή με ταῦτα λέγοντα κελεύεις ἀληθείῃ χρήσασθαι, [λέξω,] τὰ [λέξας] μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται· *quandoquidem bis de rebus verba facientem me iubes ad veritatem loqui, ea dicam, quae qui dixerit a te postea non arguetur mendacii.* —— Paulo ante rogaverat, κότερα ἀληθείῃ χρήσομαι πρὸς σὲ, ἢ ἡδονῇ; *utrum ad veritatem loquar, an ad voluntatem? Cicero* de Amicit. c. 25., *vitium* esse scribit *levium hominum atque fallacium, ad voluntatem loquentium omnia, nihil ad veritatem*; πρὸς χάριν, sive πρὸς ἡδονὴν λεγόντων. *Euripidis* est fragm. in *Stobaei* Tit. XIII. primum: Πότερα θέλεις σοι μαλθακὰ ψευδῆ λέγω, Ἢ σκληρ' ἀληθῆ, φράζε· σὴ γὰρ ἡ κρίσις. *Grotius: Rigidine veri, mollis an mendacii Malis loquelas, ede; nam datur optio.* Difficile, quod fecisse se scribit *Apollon. Tyan.* Epist. 45. VALCKEN.

94. Πενίη μὲν αἰεί κοτε σύντροφός ἐστι] Conparatur *Luciani* Nigr. C. 12. οἳ φιλοσοφίᾳ καὶ πενίᾳ σύντροφοί εἰσι, neque inmerito. Talia in eodem, *Polybio*, *Diodoro Sic.* atque aliis plurima. Σύνεστι non displicet, artam familiaritatem exprimens. Notissima omnibus συνεῖναι κόπῳ, οἰκουρίᾳ συνεῖναι, γεωργίᾳ, πράγμασι &c. Ceterum αἰεί κοτε vim deprecatur.

94. Τῇ Ἑλλάδι πενίη μ. ἀεί κοτε σ.] Restituetur vox perperam eiecta αἰεί κοτε σύντροφος σύνεστιν, quod est in *Stobaei* Florileg. neque hoc forte reiiciendum. Graecia, natura pauper, virtutis fuit et sapientiae gymnasium: ἀρετὴ δὲ ἔπακτός ἐστι· id est διδακτόν· Opponuntur τὸ διδακτὸν, et τὸ ἐν τῇ Φύσει. *Epicharmi* dictum est: Ἃ δὲ μελέτα Φύσιος ἀγαθᾶς πλεῦνα δωρεῖται φίλοις. *Democriti:* Πλεῦνες ἐξ ἀσκήσιος ἀγαθοὶ γίνονται, ἢ ἀπὸ Φύσιος. *Doctrina sed vim promovet insitam, Horatii.* De Graecia quoque artium magistra verissimum fuit illud *Theocriti* Eid. XXI, 1. Ἃ πενία, Διόφαντε, μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει· Αὐτὰ τῶ μόχθοιο διδάσκαλος. *Paupertas omnes artes perdocet, ubi quem attigit, Plautus* Stichi 1, 3, 24. *Euripidis* ex Polyido, Πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε, habet *Zenobius* Cent. V, Pr. 72. VALCKEN.

6. Ἦν

tum. Ita laudo quidem omnes Græcos, qui circa Dorica illa loca incolunt: ſed non de cunctis eis hæc verba faciam, verum de Lacedæmoniis ſolis. Iam primum fieri non poterit, ut tuas voces admittant, afferentes Græciæ ſervitutem: deinde venient tibi obviam ad pugnandum; etiam ſi ceteri Græci omnes ſentiant tecum. Neque vero de numero eorum quæras, quot illi ſint, qui hoc facere poſſint: nam ſi in exercitu eorum mille fuerint, ii tecum congredientur; et item ſive pauciores ſive etiam plures. Hæc quum audiſſet Xerxes, cachinnans inquit, Demarate, quodnam extuliſti verbum? mille omnino viros cum tanto exercitu congreſſuros? Agedum, dic mihi, nonne teipsum ais istorum virorum fuiſſe regem? viſne igitur ſine mora tu cum decem viris dimicare? Quod ſi veſtri populares omnes tales ſunt, quales tu prædicas, profecto ſecundum veſtra inſtituta decet te, qui illorum es rex, ad duplum comparari: nam ſi denis e meo exercitu ſinguli eorum pares ſint, iure abs te poſco, ut viginti ſis par; ita verba quæ dixiſti, comprobabuntur. Atqui ſi tales ſunt illi ac proceritate tanti, qualis tu, ac Græci qui in colloquium meum venerunt, tantopere gloriamini, vide ne fruſtra id inſolenterque faciatis: nam age intelligam quacunque probabilitate, unde fieri queat, ut mille aut decem millia vel etiam quinquaginta millia hominum, qui pariter omnes liberi, nec unius imperio ſubiecti, tanto exercitui obſiſterent: quum ſimus nos plures quam milleni ad ſingulos eorum, ſi fuerint quinque millia. Nam ſub uno, quemadmodum apud nos fit, imperatore milites, illius metu etiam contra ſuam ipsorum naturam meliores efficiuntur, adactique flagello, vel pauciores adverſus plures eunt: iidem remiſſo libero ſibi arbitrio, neutrum horum facerent. Adeo opinor Græ-

„ νέω μέν νυ [a] πάντας Ἕλληνας τοὺς περὶ κείνους τοὺς
„ Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους· ἔρχομαι δὲ λέξων ἐγὼ περὶ
„ πάντων τοὺσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμο-
1 „ νίων μούνων· πρῶτα μέν, ὅτι οὐκ ἔστι ἔκως κοτὲ
„ [b] σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλ-
„ λάδι· αὐτὶς δὲ, ὡς ἀντιώσονταί τοι ἐς μάχην,
„ καὶ ἢν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέω-
5 „ σι. ἀριθμοῦ δὲ πέρι, μὴ πύθῃ ὅσοι τινὲς ἐόντες
„ ταῦτα ποιέειν οἷοί τέ εἰσι· ἢν γὰρ τύχωσι ἐξε-
„ στρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι [c] μαχέσονταί τοι, ἢν
„ τε ἐλάσσονες τετέων, ἢν τε καὶ πλεῦνες". Ταῦτα
103 ἀκούσας Ξέρξης, γελάσας ἔφη, „ Δημάρητε, οἷον
10 „ ἐφθέγξαο ἔπος, ἄνδρας χιλίους στρατιῇ τοσῇδε
„ μαχέσασθαι; ἄγε, εἰπέ μοι, [d] σὺ φὴς τετέων
„ τῶν ἀνδρῶν αὐτὸς βασιλεὺς γενέσθαι; σὺ ὦν [e] ἐθελή-
„ σαις αὐτίκα μάλα πρὸς ἄνδρας δέκα [f] μάχεσθαι;
„ καί τοι εἰ τὸ πολιτικὸν ὑμῖν πᾶν ἐστι τοιοῦτον οἷον
15 „ σὺ [g] διαιρέεις, σέ γε τὸν κείνων βασιλῆα πρέπει
„ πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντιτάσσεσθαι κατὰ νόμους τοὺς
„ ὑμετέρους. εἰ γὰρ κείνων ἕκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς
„ στρατιῆς τῆς ἐμῆς ἀντάξιός ἐστι, [h] σὲ δὲ χρῆ ζήμιαν
„ εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον· καὶ οὕτω μὲν ὀρθοῖτ' [i] ἂν ὁ
20 „ λόγος ὁ παρὰ σεῦ εἰρημένος. εἰ δὲ τοιοῦτοί τε ἐόντες
„ καὶ μεγάθεα τοσοῦτοι [k] οἷος σύ τε καὶ οἱ παρ' ἐμὲ
„ φοιτῶσι Ἕλληνας ἐς λόγους, αὐχεῖτε τοσοῦτοι, [l] ὅρα
„ μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος ὁ εἰρημένος εἴη· ἐπεὶ
„ φέρε ἴδω παντὶ τῷ εἰκότι, [m] κῶς ἂν δυναίατο χί-
25 „ λιοι, ἢ καὶ μύριοι, [n] ἢ καὶ πενταχισμύριοι, ἐόντες
„ γε ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως, καὶ μὴ ὑπ' ἑνὸς ἀρ-
„ χόμενοι, στρατῷ τοσῷδε ἀντιστῆναι· [o] ἐπεί τοι
„ πλεῦνες [p] περὶ ἕνα ἕκαστον γινόμεθα, ἢ χίλιοι, ἐόν- 413
„ των [q] κείνων πέντε χιλιάδων· ὑπὸ μὲν γὰρ ἑνὸς ἀρ-
30 „ χόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον, γενοίατ' ἂν δει-
„ μαίνοντες τοῦτον καὶ παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν ἀμείνο-
„ νες· καὶ ἴσον ἀναγκαζόμενοι [r] μάστιγι ἐς πλεῦνας
„ ἐλάσσονες ἐόντες· ἀνιέμενοι δὲ ἐς τὸ [s] ἐλευθέριον,
„ οὐκ ἂν ποιέοιεν τετέων ἑωυτέρα. δοκέω δὲ ἔγωγε
„ καὶ

a Πάντας τοὺς Ἑλλ. *Arch. V.* *b Ald. Arch. Ask. Paſ. Med. V.*, σοῦ vulgatum ex errore: porro δέξωνται *Med.*, nulla cauſa. *c* Μαχήσ. *Arch. V. Ask.*, et mox. *d* Οὐ φὴς *Arch. V.* *e* Ἐθέλεις *Arch.*, ἐθελήσεις *Steph.* margo. *f* Μάχεσθαι *Med. Paſ. Ask.*, reliquis μαχέσεσθαι aut μαχήσ. placuit. *g* Διερέεις *Arch.* *b Med. Ask. Paſ.*, alii σέ γε tantum; tum ſtatim εἶναι δίκαιον *Arch. V.*, loco ἀντάξιον. *i* Abest ἂν *Arch. V.*, mox etiam ὁ ante παρὰ· tum σέο λεγόμενος *Paſ. Ask. Steph.* ora. *k* Οἷος σὺ *Arch. Vind. Valla*: ὅσοι alii: porro παρ' ἐμοὶ *V. Arch.* *l* Ὁρᾶτε *Arch. Valla.* *m* Πῶς ἂν *Vind. Arch.*, ultimum olim deerat. *n* Tria haec abſunt ab *Arch.* *o Arch. Med. Paſ. Ask. Vind. Ald.*, antea ἐπεί τε erronee. *p* Excitavit *Euſtath.* ad *Hom.* p. 190. fin. *q* Κείνων *Ald.*, quem male deſeruerunt inſecuti Edd., ἐκείνων reſtituit *Gronov.* ex *Med.*, cui *Arch. Ask.* conſentiunt: in *Paſ.* ἐόντων πέντε χιλιάδων, et ſupra duas poſtremas voces μυριάς. *r* Μαστιγέες *Arch.* *s* Ἐλευθέριον *Med. Paſ. Ask. Paris. A.*, ceteri ἐλεύθερον, tum mox ποιέειν *Arch.* et *Ald.*

6. Ἧν τε γὰρ τύχωσι ἐ. χίλιοι] Haec perſonae conveniebant Demarati, atque in hac arte magiſtrum *Herodotum* decent: quae dicentem facit *Seneca* de Benef. VI, c. 31., ferri quodam modo poſſunt ista: *in prima ſtatim monte Lacones obiecti dabunt tibi ſui experimentum*; ſed quae ſequuntur, illa ſcripta ſunt incogitanter atque absurde: *Tot ista gentium millia trecenti morabuntur*; niſi *paucos* poſuerit *Seneca*, quibus ex margine *trecenti* male ſint ſubſtituti. — Paulo post non ut *Galeus* narrat, ſed in *Arch.* Codice ſcribi ſuſpicor, σὲ δέ γε δίκαιον εἶκοσι εἶναι ἀντάξιον quod placet. VALCKEN.

11. Σὺ φὴς] Enotatum οὐ φὴς ſectatus *Valla* est, *Galeo* plaudente, et dat profecto ſententiam egregiam, quamquam vulgata, modo interrogatione animetur, haud meliorem. Σὺ εἰς Ἕλλην τε — C. 101., tum elegans hic repetitio, σὺ ὢν ἐθελήσαις —.

18. Δίζημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον] Non convenit δίκαιον *Arch.* et *Vind.*, ſpernique debuerat. Scribentis animo obverſabatur *Iliad.* Θ, 234. Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε, καὶ δισχίλιοι ἕπεσθ' ἐν πολέμῳ, haud ſane contra centum ducentosque ſinguli pugnaturi, ἀλλ' ὡς ἀντίσταθμοι καὶ ἰσοβαρεῖς ἑκατὸν καὶ διακοσίων, explicante *Porphyrio* Quaeſt. Hom. XXV. Οἷος σὺ quod MSS. praeviis probavi, reiectum iri non opinor.

28. Πλεῦνες περὶ ἕνα ἕ.] Praefixum numeralibus περὶ tantundem valet ac ἐγγὺς et σχεδόν· in comparatione adhibentur πρὸς et παρά· hic itaque ſcribendum puto: πλεῦνες παρὰ ἕνα ἕκαστον γινόμεθα ἢ χίλιοι, ἐόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. In his etiam *Herodotus Homeri* ſui meminerat, cuius Agamemnon in Il. B, v. 126., [Εἰ περ] δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοὶ, Τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστον ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν, Πολλαὶ κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο· modeſtior *Virgilii* Iuturna AEn. XII, 233., *Vix hoſtem alterni ſi congrediamur habemus*. VALCKEN.

28. Ἐόντων κείνων πέντε χιλιάδων] Perperam post *Ald.* et *Cametarium* haec mutarunt. *Numerus*, docti viri verba ſunt, *est nimius: nam ſic quingentas myriadas duxisſet Xerxes; ſi legeretur* ἐόντων ἐκείνων χιλίων *ratio conſtaret.* At quingentas myriadas regem ſub ſignis habuiſſe, infra declarabitur C. 186.

33. Ἐς τὸ ἐλευθέριον] Intactum ἐς τὸ ἐλεύθερον potuerat relinqui, quoniam istud paullo plerumque diverſius et liberalitatem ſpectans. *Democritus* in *Stobaei* Serm. XCII. p. 513. χρημάτων χρῆσις σὺν νόῳ χρήσιμον ἐς τὸ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ εἶναι, *ad exercendum liberalitatem.* Maneat tamen, in qua depoſitum est ſede, ob *Dion. Chryſoſt.* Or. XIV. p. 229. D. αὐτὸ δὲ τοῦτο ἆρ', τί ἐστι τὸ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ εἶναι, ἢ ἆρ', τί τὸ δουλεύειν οὐκ ἴσασι· et pag. ſeq. C.

„ καὶ ἀνισωθέντας πλήθεϊ, χαλεπῶς ἂν Ἕλλη-
„ νας Πέρσῃσι μίνυσι μάχεσθαι. ἀλλὰ [a] παρ' ἡμῖν
„ τοῦτό ἐστι τὸ σὺ λέγεις. ἔστι γε μέντοι ὀ πολλὸν,
„ ἀλλὰ σπάνιον. εἰσὶ γὰρ Περσέων τῶν ἐμῶν αἰχμο-
„ φόρων, οἳ [b] ἐθελήσουσι Ἑλλήνων ἀνδράσι τρισὶ ὁμοῦ
„ μάχεσθαι· τῶν σὺ εὖν ἄπειρος, πολλὰ [c] φλυη-
„ ρέεις". Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει, „ Ὦ βα-
„ σιλεῦ, ἀρχῆθεν ἠπιστάμην ὅτι ἀληθείῃ χρεώμενος,
„ ὀ φίλα τοι ἐρέω. σὺ δὲ ἐπεὶ ἠνάγκασας λέγειν
„ [d] τῶν λόγων τὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κατή-
„ κοντα Σπαρτιήτῃσι. καίτοι ὡς ἐγὼ τυγχάνω
„ [e] τὰ νῦν τάδε ἐστοργὼς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα
„ ἐξεπίστεαι, οἵ με τιμήν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι
„ πατρῴα, ἄπολίν τε καὶ Φυγάδα πεποιήκασι·
„ [f] πατὴρ δὲ σὸς ὑποδεξάμενος, βίον τέ μοι καὶ οἶ-
„ κον ἔδωκε. ὕκων οἰκὸς ἐστὶ ἄνδρα τὸν σώφρονα
„ εὐνοίην φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλι-
„ στα. ἐγὼ δὲ ὔτε δέκα ἀνδράσι ὑπίσχομαι οἷός τε
„ εἶναι μάχεσθαι, [h] ὔτε δυοῖσι· ἑκὼν γε εἶναι οὐδ' ἂν
„ μινομαχέοιμι. εἰ δὲ ἀναγκαίη εἴη, ἢ μέγας τις ὁ
„ ἐποτρύνων ἀγὼν, μαχοίμην ἂν πάντων ἥδιστα εἰνὶ
„ τυτέων τῶν ἀνδρῶν, οἳ Ἑλλήνων ἕκαστος φησὶ τριῶν
„ ἄξιος εἶναι. ὡς δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι, κατὰ μὲν ἕνα
„ μαχεόμενοι, ὐδαμῶν εἰσὶ χαλκίονες ἀνδρῶν· ἁλέες
„ δὲ, [i] ἄριστοι ἀνδρῶν ἁπάντων. ἐλεύθεροι γὰρ ἐόν-
„ τες, ὐ πάντα ἐλεύθεροί εἰσι· ἔστι γάρ σφι δεσπό-
„ της, νόμος, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῷ ἔτι μᾶλλον
„ ἢ οἱ σοὶ, σέ. ποιεῦσι [k] γῶν τὰ ἂν ἐκεῖνος ἀνώγῃ·
„ ἀνώγει δὲ τώυτὸ αἰεὶ, οὐκ ἐῶν φεύγειν ὐδὲν πλῆθος
„ [l] ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μίνοντας ἐν τῇ
„ τάξει, ἐπικρατέειν, ἢ ἀπόλλυσθαι. [m] σοὶ δὲ, εἰ
„ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, [n] τἄλλα σιγᾷν
„ ἐθέλω τολοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα· γένοι-
„ το μέν τοι κατὰ [o] νόον τοι βασιλεῦ". Ὁ μὲν
δὴ ταῦτα ἀμείψατο. Ξέρξης δὲ ὡς γέλωτά τε
[a] ἐτρέ-

Græcos etiam pares numero Persis, ægre cum eis solis certaturos, quinimo istud apud nos est id quod ais: verum non ita multum, sed rarum: sunt enim e Persis meis satellitibus, qui velint cum ternis viris Græcis pariter dimicare: quorum tu inexpertus multa blateras. Ad hæc Demaratus, Intelligebam, inquit, rex, ab initio me veritate utentem, non iucunda tibi dicturum: sed quia tu dicere me verissima coegisti, dixi quæ erant ex officio Spartanorum. Quanquam ipse optime intelligis quantopere nunc illos ego amem, qui me honore et decore paterno exutum, extorrem profugumque fecerunt: quem pater tuus exceptum, victu ac domicilio donavit. Quare non est credibile virum prudentem respuere benevolentiam exploratam, sed maxime observare. Ego autem neque cum decem viris promittam me posse dimicare, neque cum duobus: ac ne singulari quidem certamine volens certaverim. At si necesse fuerit, aut vehemens discrimen institerit, libentissime cum uno quolibet istorum hominum dimicarem, qui se singulos aiunt idoneos ad certandum cum ternis Græcorum. Etenim Lacedæmonii pugnando cum singulis, non sunt illi quidem ullis deteriores viris: at conferti, cunctorum virorum sunt excellentissimi: nam licet sint liberi, non tamen sunt omnia liberi: quippe quibus præest domina lex, quam multo magis metuunt, quam tui te. Faciunt ergo quæcunque illa cogit, cogit autem idem semper, vetans eos ex acie fugere quantamvis hominum multitudinem; sed ut ordinem non deserentes, aut vincant aut occumbant. Hæc ego loquens, si tibi blaterare videor, volo posthac in ceteris silentium agere. Hactenus loquutus sum coactus: tibi vero ex sententia contingat, rex. Hæc loquuto Demarato, Xerxes ad risum ver-

sus,

a *Med. Pasſ. Ask. Paris. A.*, alii παρ' ἡμῖν μὲν μούνοισι τοῦτό ἐϛι. laudo priores. b Θελήσ. *Pasſ.* c Φλυηρεῖς *Arcb. V.* d Τοὺς λόγους iidem. e Νῦν tantum *Pasſ.* f Ὁ δὲ σὸς πατ. *Arcb.* g Ἔδωκε id. et *Vind.*, tum οἰκὰς *Ask.* more Ionum. εἰκὰς alii. b Οὐτεοῖσι *Pasſ.*, οὔτε οἷσι *Ask.* tum ἐκών τε cum *Arcb. V.* i Ἄριϛοί εἰσιν *Arcb. Vind.* k Γ' ὧν *Arcb.* l *Arcb. V. Med. Pasſ. Ask. Paris. A.*, olim ἀνδρῶν. m *Med. Ask. Arcb. Pasſ.*, antea σὺ δέ. n Ἅμα σιγ. *Pasſ. Ask.*, in *Med.* ἅμα θέλω, omisso medio. o Νόον βασ. *Arcb. Vind.*, non sine specie.

53. Οὔτε δυοῖσι] Fluctuationes Codd. non moror. *Hesychius* Δυοῖς, δυσὶ, quomodo *Manetho* III, 217. Noster I, 32. ἀνόλβιος δὲ δυοῖσι προέχει. *Sibylla* apud *Lactantium* Divin. Instit. IV, 15. καὶ ἰχθύεσσι δυοῖσιν, certe in scriptis libris. Quod deinceps, οἱ Ἑλλήνων ἕκαϛός φησι — turbat sermonis formulam, aut ὃς Ἑλλ. ἕκας. φησὶ, aut οἱ — φασὶ desiderantem. Atque huc animadversiones doctorum hominum *Pavii*, *Abreschii*, quem vide Diluc. *Thucyd.* p. 240., pronae inclinant. *Reiskius* ὧν τοι Ἑλλ. —— φησὶ malebat.

56. Οἱ Ἑλλήνων ἕκαϛος φησὶ] Φασὶ legendum puto cum Clar. *Abreschio* Diluc. *Thuc.* p. 240. aliis usitata structura reperitur et ap. *Herod.* VIII, c. 86. ἐγένοντο — μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ — πᾶς τις (id est ἕκαϛος) προθυμεόμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξεα. In his, οἳ φασὶ ἕκαϛος Ἑλλήνων τριῶν εἶναι ἄξιος· postremum ponitur pro ἀντάξιος. Xerxis magniloquentiam postea temporis egregie Susis confutavit Polydamas Thessalus, de quo *Pausan.* VI. p. 464. VALCKEN.

60. Δεσπότης, νόμος] Alibi νόμος πάντων βασιλεὺς L. III, 38., et νόμοι βασιλεῖς *Platoni* Conviv. p. 196. C. Demaretus δεσπότην *dominum* maluit ob aspera legis imperia et sanctionem in τρέσαντες, sane acrem, inf. L. IX, 54. et 70. Conf. *Nic. Cragium* Rep. Lacedaem. III. p. 361.

63. Οὐκ ἐῶν φεύγειν] In proximis, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξι ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι, quid supplendum lectori relinqueretur, intellexit *Valla*, interpretatus: *vetans semper eos ex acie fugere*, — *sed iubens ut* &c. Similia legere se meminerat apud *Ciceron.* de LL. II, c. 27., *Plato vetat*, — *sed* — *ut compleatur*; nempe *iubet*, quod recte subicit *P. Manucius*. *Isaeus* p. 80, 44. νόμος οὐκ ἐᾷ τὸν τῆς ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ τοὺς παῖδας — κρατεῖν τῶν χρημάτων, nempe κελεύει. *Demosth.* p. 143., F. τῶν νόμων οὐκ ἐόντων —, ἀλλ' ἀνειπεῖν· in *Xenoph.* Ἑλλ. V, p. 320, 35. καταδύειν μὲν οὐκ εἶχ· — *sed* τριήρη — ἄπλουν ποιεῖν· subintelligi potest εἶχ· ut in *Euripid.* Phoen. v. 1223. et in his *Alexidis* apud *Stobaeum* p. 454, 40., Οὐκ ἠξίωσα καταλιπεῖν τὴν μητέρα· Πρώτην δὲ σώζειν· nempe ἠξίωσα· vid. Celeberr. *Hemsterhusius* et quos citat ad *Luciani* p. 492. In *Paulinis* ex I. ad *Timoth.* Epist. IV, 3. Κωλύοντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων· errorem *Isidori Peluſiotae* recte corrigit *Schol.* in Var. Lect. *I. I. Wetstenii*: οὐκ ἔϛι, ait, σφάλμα καλλιγραφικὸν, — ἀλλὰ ὀρθῶς εἰς τὴν Ἀτθίδα συνήθειαν διαπεφρασμένον. VALCKEN.

65. Σοὶ δὲ, εἰ φαίνομαι &c.] Laudem MSS., *Gronovius* et *Pavius*, de coniectura σοὶ reformans, merentur. Proxima, tot viro Celeb. aestus cientia, scite Cl. *Reiskius* φλυηρέειν πολλὰ, σιγᾷν ἐθέλω — fingebat, reditura ad regiam insultationem πολλὰ φλυηρέεις, *multa blateras* Demarete. Mihi novationis gravior defit caussa, si tamen, scriberem ἀλλὰ σιγᾷν — quam viam ΑΜΑ trium Codd. munit, ex ΑΛΛΑ propagatum, usus praeterea in consecutione tritus voculae. Supra C. 16. ΕΙ δέ τοι οὕτω δεδόκηται γενέσθαι, καὶ οὐκ οἷά τε αὐτὸ παρατρέψαι, ΑΛΛ' ἤδη ἴημι ἐν κοίτῃ τῇ σῇ, *si ita tibi constitutum est, neque id revocari potest, en*, vel *ergo, ad cubandum in tuo cubili pergo.* Et L. IX, 41. ΕΠΕΙ τοίνυν ὑμεῖς ἢ οὐκ ἴϛε σὺδὲν, ἢ οὐ τολμᾶτε λέγειν, ΑΛΛ' ἐγὼ ἐρέω, *ergo ego rem proferam.* Conmodum haec usurpavit ac prudenter *Raphelius* in Ep. ad *Rom.* C. VI, 5., ubi ἅμα et ἀλλὰ similiter conversa.

69. Ἐς γέλωτά τε ἐτρέψατο] Pro agente verbi forma stat *Gronovius*, media damnata. Posse eadem con-

ſus, nulla indignatione permotus est, ſed comiter hominem remiſit. Post Demarati colloquium, ubi Doriſco illi præfecit prætorem Maſcamem Megadoſtis filium, amoto eo, quem Darius præfecerat, ire cum exercitu per Thraciam adverſus Græciam
106 pergit. Huic Maſcami, quem illic reliquit Xerxes, uni tanquam omnium prætorum præſtantiſsimo quos ipse aut Darius conſtituiſset, dona quotannis miſit; et item eius poſteris Artaxerxes filius Xerxis. Etenim ante hanc expeditionem in Thracia et in Helleſponto ubique prætores fuerant, qui omnes post eandem expeditionem a Græcis ejecti ſunt et e Thracia et ex Helleſponto, præterquam iste in Doriſco; quippe hunc in Doriſco Maſcamem nulli unquam, etſi multi conati fuerint, tamen eiicere nequierunt: ob id huic ab eo qui ſemper in Perſis regnat, dona mittuntur.
107 Eorum vero qui a Græcis expulſi ſunt, neminem rex Xerxes virum egregium eſſe dixit, præter unum Bogem ex Eione, quem laudare non deſinebat, eiusque qui ſuperfuere liberos maximo inter Perſas honore proſequebatur. Siquidem magnis ferri laudibus Boges meruit: qui quum ab Athenienſibus et Cimone Miltiadis filio obſideretur, liceretque ei accepta fide egredi et in Aſiam remeare, tamen abnuit, ne regi præ metu ſuperfuiſſe videretur, ſed ad extremum usque perſtitit: atque ubi nihil in mœnibus commeatus reliquum fuit, collato ingenti rogo, interemit liberos, coniugem, concubinas, familiam, eosque mox in ignem iniecit: dehinc omne aurum urbis atque argentum e muro diſperſit in Strymonem: his actis, etiam ſemetipsum miſit in ignem. Ita hic merito a Perſis ad
108 hoc usque tempus celebratur. Xerxes e Doriſco in Græciam tendens, ut quosque po-

70 ἐτρέψατο, καὶ οὐκ ἐποιήσατο ὀργὴν ὑδεμίην, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο· τούτῳ δὲ ἐς λόγους ἐλ- 414
θὼν Ξέρξης, καὶ ὑπαρχον ἐν τῷ Δορίσκῳ [b] τούτῳ καταστήσας Μασκάμην τὸν Μεγαδόστεω, τὸν δὲ ὑπὸ Δαρείου ταθέντα καταπαύσας, ἐξήλαυνε τὸν στρατὸν διὰ τῆς Θρηίκης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Κατέλιπε δὲ ἄνδρα τοιόνδε Μασκάμην γενόμενον, τῷ [c] μάνῳ Ξέρξης δῶρα πέμπεσκε, ὡς [d] ἀριστεύοντι πάντων ὅσους κατέστησε αὐτὸς ἢ Δαρεῖος ὑπάρχους· πέμπεται δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος· ὡς δὲ καὶ Ἀρτοξέρξης ὁ Ξέρξεω, τοῖσι Μασκαμείοισι ἐκγόνοισι· κατέστασαν γὰρ ἔτι πρότερον ταύτης τῆς ἐλάσιος ὕπαρχοι ἐν τῇ Θρηίκῃ καὶ [e] τῷ Ἑλλησπόντῳ πανταχῇ· οὕτω ὦν πάντες, οἵ τε ἐκ Θρηίκης καὶ τῷ Ἑλλησπόντῳ, πλὴν τῷ ἐν Δορίσκῳ, ὑπὸ Ἑλλήνων ὕστερον ταύτης τῆς στρατηλασίης ἐξηρέθησαν· τὸν δὲ ἐν Δορίσκῳ Μασκάμην ὑδαμοί κω [f] ἐδυνάσθησαν ἐξελεῖν, πολλῶν πειρησαμένων· διὰ τοῦτο δέ οἱ τὰ δῶρα πέμπεται παρὰ τῷ βασιλεύοντος αἰεὶ ἐν Πέρσῃσι. Τῶν δὲ ἐξαιρεθέντων ὑπὸ Ἑλλήνων ὑδένα βασιλεὺς Ξέρξης ἐνόμισε εἶναι ἄνδρα ἀγαθὸν, εἰ μὴ Βόγην μοῦνον τὸν ἐξ Ἠιόνος· τοῦτον δὲ αἰνέων οὐκ ἐπαύετο, καὶ τοὺς περιεόντας αὐτῷ ἐν Πέρσῃσι παῖδας ἐτίμα μάλιστα· ἐπεὶ καὶ ἄξιος ἐπῃνέθη μεγάλως ἐγένετο Βόγης· ὃς, ἐπειδὴ ἐπολιορκέετο ὑπὸ Ἀθηναίων καὶ Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδεω, παρεὸν αὐτῷ ὑποσπόνδους ἐξελθεῖν καὶ νοστῆσαι ἐς τὴν Ἀσίην, οὐκ ἐθέλησε, μὴ δειλίη δόξειε περιεῖναι βασιλέϊ, ἀλλὰ [h] διεκαρτέρεε ἐς τὸ ἔσχατον· ὡς δ' οὐδὲν ἔτι φορβῆς ἐνῆν ἐν τῷ τείχεϊ, συννήσας πυρὴν [i] μεγάλην, ἔσφαξε τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς παλλακὰς, καὶ τοὺς οἰκέτας· καὶ ἔπειτα ἐσέβαλε ἐς τὸ πῦρ· [k] μετὰ δὲ
1 ταῦτα, τὸν χρυσὸν ἅπαντα τὸν ἐκ τῆς ἄστεος καὶ τὸν ἄργυρον ἔσπειρε ἀπὸ τοῦ τείχεος ἐς τὸν Στρυμόνα. ποιήσας δὲ ταῦτα, [l] καὶ ἑωὐτὸν ἐσέβαλε ἐς τὸ πῦρ. οὕτω μὲν οὗτος δικαίως αἰνέεται ἔτι καὶ ἐς τόδε ὑπὸ Περσέων. [m] Ξέρξης
5 δὲ ἐκ τοῦ Δορίσκου ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· τοὺς δὲ

αἰεὶ

a Ἔτρεψε *Med. Paſ. Ask.*, reliqui omnes vulgatum habent. *b* Τοῦτον *Arcb.* Mox Μεγαλόστεω idem cum *Valla* et *Vind.* *c* Non est in *Med. Paſ. Ask.* *d* Ἀρίστῳ ὄντι iidem, et *Steph.* ora ex gloſſa. *e* Τοῦ Ἑλλησπόντου *Med. Paris. B. Paſ. Ask. Brit.*; perbene: antea τῷ Ἑλλησπόντῳ in *Arcb.* undecim ſeqq. deſiderantur. *f* Ἐδυνάσθησαν *Vind. Paſ. Ask. Brit.*, olim ἐδυνήθησαν. tum πειρησομ. *Arcb.* *g* Ἐπαίνευ *Arcb.*, qui praecedens μάλιστα cum *Vind.* praeteriit, praeterea περιεόντας αὐτῷ. *h* Δ' ἐκαρ. *Arcb.* *i* Omittunt *Arcb. V.*, non *Suidas*, in Συννήσας citans. *k* Μετὰ ταῦτα *Paſ.*: his autem praeponit *Brit.* οὕτω μὲν οὗτος δικαίως αἰνέεται ἔτι, utique non ſuo loco. *l* Abest *Paſ. Ask. Arcb. Vind.* copula, non ſane neceſſaria. *m* Ὁ δὲ Ξέρξης *Arcb.*

concedere in partes, modo τὸ πρᾶγμα, aut quid eiuſcemodi, adeſſet. In *Thucydide* VI, 35. Syracuſiorum nonnulli ἐς γέλωτα ΕΤΡΕΠΟΝ τὸ πρᾶγμα. *Ariſtophanes*, quem ibi anteſtatus est *Abreſchius*, in Veſp. v. 1235. κἄτ' ἐς γέλων τὸ πρᾶγμ' ἔτρεψας. Nihil hic ſimile: verſus in riſum rex est, ſive, ſemet vertit, ἐτρέψατο. Ὀργὴν ποιεῖσθαι eiusdem indicio *Thucydides* I, 92.

72. Ἐν τῷ Δορίσκῳ τούτῳ] Praeſtat τοῦτον. Nam τούτῳ ad C. 59., ubi de *Doriſco*, referre non auſim. Τοῦτον ait, quippe eum hominem diſtinctius deſcripturus. Τῷ μούνῳ Ξέρξης — veretur ne nimium ſit, in tanto Megiſtanum numero, *Gronovius*, eritque ſine dubio, ſi huic uni et ſoli ex Perſis munera a rege miſsa putaverimus: pluribus enim quotannis dona dividebat L. I, 135. et L. III, 160. Soli tamen Maſcami ex omnibus praefectis, a ſe patreque Dario isthic conſtitutis.

77. Ὡς ἀριστεύοντι πάντων] Codicum lectiones, quae proſtant, ἀρίστῳ πάντων, et ἀρίστῳ ὄντι πάντων, ſunt tantum interpretamenta phraſios Herodoteae ἀριστεύοντι πάντων· qua Sophanes dicitur ἀριστεύσας Ἀθηναίων IX, c. 73. — Quod paulo post *Med.* non diſpliceret, ſi darent et alii Codd. τοῦ Ἑλλησπόντου πανταχῇ· praeter alia plurima, οὐδαμόθι πάσης τῆς Εὐρώπης legitur VII, c. 126. μηδαμοῦ ſic adhibetur *Platoni* LL. XII, p. 958. D. περὶ τελευτήσαντας — ὅσα προσήκει τελεῖσθαι, τοὺς ἐξηγητὰς γίγνεσθαι κυρίους φράζοντας· θήκας δ' εἶναι τῶν χωρίων, ὁπόσα μὲν ἐργάσιμα, μηδαμοῦ· interſerta litera *Plato* menda poterit liberari, ſi ſcribatur: γίγνεσθαι κυρίους φράζειν· τὰς θήκας δ' εἶναι —. vetat ex agro culto, eove qui colit poſſit, ullam partem ſumi ſepulcro, *Cicero* de LL. II, c. 27. VALCKEN.

86. Ἐδυνάσθησαν ἐξελεῖν] Verbi forma Herodotea est L. II, 19. et 43. Habet et *Sophocles* Oed. Tyr. v. 1235. ἄλκας φέρειν τάλας Σΐγ' ΕΔΤΝΑΣΘΗΣΑΝ ἐς τοσόνδε; *Boges* eiusque pervicax conſtantia a multis memoratur: *Plut.* in Cimon. p. 482. E. Βούτην, *Pauſanias* L. VIII, p. 614. Βοῆ, *Polyaenus* VII, 24. Βόργην, quae Nob. *Palmerii* obſervatio, adpellant, omnes corrupti et hinc adiuvandi. Res ipsa anno Olymp. LXXVII, 3. apud *Diodor.* L. XI, 60. uſu venit.

90. Εἰ μὴ Βόγην μ. τὸν ἐξ Ἠιόνος] *Palmer.* ad h. l. „ *Plutarchus*, ait, *in Cimone* (p. 482. E.) Βούτην vocat; *Pauſanias* (VIII, p. 614. F.) Βόη. *Polyaenus* (p. 655.) Βόργην. Factum memorabile, quo Boges inclaruit, attigerunt *Plutarch.* et *Polyaen.* Illum *Plutarch.* ſcribit, ἀπογνόντα τὰ πράγματα, τῇ πόλει πῦρ ἐνεῖναι, καὶ συνδιαφθεῖραι μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν χρημάτων ἑαυτόν· iuxta *Herod.* fecit illud Boges, ὡς οὐδὲν ἔτι φορβῆς ἐνῆν ἐν τῷ τείχεϊ· et in epigramm. ap. *Plut.* et *AEſchinem* c. Cteſiph. p. 80., Perſis dicuntur Athenienſes ἐπ' Ἠιόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοὰς, Λιμόν τ' αἴθωνα κρυερόν τ' ἐπάγοντες Ἄρηα. Noſtro de Boge narratis ſimillima exempla praebet vetus etiam hiſtoria plurima; *Diodorus Sic.* XVI, c. 45. XVII, c. 28. XVIII, c. 22. Phocenſium ex deſperatione rabies narrata *Pauſaniae* X, p. 800. *Plutarcho* T. II. p. 244. C. *Polyaeno* p. 821., comparari poterit cum illa Abydenorum apud *Livium* XXXI, c. 17. Plura dabit *Is. Caſaubon.* in *Athen.* XII, c. 7. VALCKEN.

Galaica vel Briantica regio Thraciæ, ubi postea Cicones. Urbes et paludes, quas præteriit Xerxes; regiones, quas tramisit ad fluvium Strymona usque.

αἰεὶ γινομένους ἐμποδὼν, συστρατεύεσθαι ἠνάγκαζε· ἐδεδήλωτο γὰρ, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, ἡ μέχρι Θεσσαλίης πᾶσα, καὶ ἦν ὑπὸ βασιλῆα δασμοφόρος, [a] Μεγαβάζῳ τε καταστρεψαμένῳ, καὶ ὕστερον Μαρδονίῳ. παραμείβετο δὲ πορευόμενος ἐκ Δορίσκου, [b] πρῶτα μὲν τὰ Σαμοθρηίκια τείχεα, τῶν ἐσχάτη πεπόλισται πρὸς [c] ἑσπέρην πόλις τῇ οὔνομά ἐστι Μεσαμβρίη· ἔχεται δὲ ταύτης Θασίων πόλις, Στρύμη· διὰ δὲ σφέων τῶν μέσων [d] Λίσσος ποταμὸς διαῤῥέει· ὃς τότε οὐκ [e] ἀντέσχε τὸ ὕδωρ παρέχων τῷ Ξέρξεω στρατῷ, ἀλλ' ἐπέλιπε· ἡ δὲ χώρη αὕτη πάλαι μὲν ἐκαλέετο [f] Γαλαϊκὴ, νῦν δὲ Βριαντική. ἔστι μέντοι τῷ δικαιοτάτῳ τῶν λόγων καὶ αὕτη Κικόνων. Διαβὰς δὲ τοῦ Λίσσου ποταμοῦ τὸ ῥέεθρον [g] ἀποξηρασμένον, πόλις Ἑλληνίδας τάσδε παραμείβετο, Μαρώνειαν, Δικαίαν, [h] Ἄβδηρα. ταύτας τε δὴ παρεξήιε, καὶ κατὰ ταύτας, λίμνας οὐνομαστὰς [i] τάσδε· Μαρωνείης μὲν μεταξὺ καὶ Στρύμης κειμένην [k] Ἰσμαρίδα· κατὰ δὲ Δικαίαν, [l] Βιστονίδα, ἐς τὴν ποταμοὶ δύο [m] ἐσεῖσι τὸ ὕδωρ, Τραῦός τε καὶ Κόμψατος. κατὰ δὲ Ἄβδηρα, λίμνην μὲν οὐδεμίην ἐοῦσαν οὐνομαστὴν παραμείψατο Ξέρξης, ποταμὸν δὲ [n] Νέστον, ῥέοντα ἐς θάλασσαν. μετὰ δὲ ταύτας τὰς χώρας ἰὼν τὰς ἠπειρώτιδας πόλις παρήιε· τῶν ἡ μιῇ λίμνῃ ἐοῦσα τυγχάνει [o] ὡσεὶ τριήκοντα σταδίων μάλιστά κη τὴν περίοδον, ἰχθυώδης τε καὶ κάρτα ἁλμυρή. ταύτην τὰ ὑποζύγια μοῦνα ἀρδόμενα ἀνεξήρηνε· τῇ δὲ πόλι ταύτῃ οὔνομά ἐστι [p] Πίστυρος. ταύτας μὲν δὴ [q] τὰς πόλις τὰς παραθαλασσίας τε καὶ Ἑλληνίδας ἐξ εὐωνύμου χειρὸς ἀπέργων παρεξήιε. Ἔθνεα δὲ [r] Θρηίκων, δι' ὧν τῆς χώρης ὁδὸν ἐποιέετο, τοσάδε· Παῖτοι, [s] Κικόνες, Βίστονες, Σαπαῖοι, Δερσαῖοι, Ἠδωνοὶ, [t] Σάτραι. τουτέων οἱ μὲν παρὰ θάλασσαν κατοικημένοι [u] ὑπ' ἐμεῦ τῇσι νηυσὶ εἵποντο· οἱ δὲ αὐτέων τὴν μεσόγαιαν οἰκέοντες, καταλεχθέντες τε ὑπ' ἐμεῦ, πλὴν Σατρέων, οἱ ἄλλοι πάντες, [x] πεζῇ ἀναγκαζόμενοι εἵποντο. Σάτραι

populos adibat, secum militare cogebat. Erat autem, ut superius a me expositum est, omnis ad Thessaliam usque tractus in ditionem redactus et regi tributarius effectus a Megabazo et mox a Mardonio. Digressus a Doriſco, præteriit primum Samothracica castella, quorum ultimum oppidum ad vesperam situm est, nomine Mesambria, cui vicinum est oppidum Thasiorum, Stryma: quæ oppida interfluit amnis Lisſus, cuius aqua tunc non suffecit copiis Xerxis, sed defecit. Hæc olim regio vocabatur Galaica, nunc autem Briantica: quæ tamen optimo iure Ciconum est. Transmisso alveo fluminis Lisſi arefacto, 109
Xerxes has Græcas urbes prætergessus est: Maroneam, Dicæam, Abdera, eas inquam præteriit, et has quæ iuxta eas sunt, nominis clarissimi paludes, Ismaridem, quæ Maroneam Strymamque interiacet: Bistonidem Dicææ contiguam, in quam duo flumina ingrediuntur, Trauus et Compsatus. Iuxta Abdera autem nullum nobilem lacum præteriit Xerxes, sed fluvium Nestum mare subeuntem. Post has regiones pergens mediterraneas urbes præteriit: in quarum una est lacus triginta ferme stadiorum in circuitu, piscosus et admodum salsus: quem sola iumenta quum aquarentur exsiccavere. Huic urbi nomen est Pistyrus. Has urbes et maritimas et Græcas siniſtrorsum relinquens præteriit Xerxes. Per quas autem gentes Thraciæ 110
iter fecit, hæ sunt: Pæti, Cicones, Bistones, Sapæi, Derſæi, Edoni, Satræ. Quarum quæ maritimæ erant, navibus sequutæ sunt: quæ vero mediterraneæ, quæ et commemoratæ sunt a me, præter Satras, ceteræ omnes pedestres sequi coactæ sunt. Satræ nul- 111
li

a Μεγαβύζου id. *Vind.* bene. Sed vide L. IV, 143. *b* Πρῶτον *Arch. V.*, et Σαμοθρήκια sive Σαμοθρήκεα, uti *Ask.* *c* Ἑσπέρῃ *Pasſ. Arch. V.* Μεσαμβρίην hinc advocat *Steph. Byz.* in Voc. *d* Λίσσος *Arch. Med. Vind. Brit. Valla.* *e* Ἀντέσχε *Pasſ. Ask. Arch.*, ἀντέσχετο alii. Spectavit ista *Eustath.* ad Perieg. v. 538., male citans. *f* Γαλδαϊκὴ *Med. Pasſ. Ask.*, Γαλλαϊκὴ *Arch. Valla*; quod discrimen capitalibus litteris debetur. *g* *Med.*, ἀπεξηρασμ. *Pasſ. Ask. V. Arch. Brit. Paris. A.*, ex *Aldo* ἀπεξηραμένον. Conf. L. I, 186.; tum πόλις *Arch. Ask.*, non πόλιας, quomodo prius. *h* Ἄβδηραν, et mox ταῦτα *Pasſ.*, posterius etiam in *Ask.* *i* Τάσδε *Arch. V. Pasſ. Ask.*, antea τούτας, repetitione insuavi. *k* Citavit *Steph. Byz.* in Ἴσμαρος. *l* Βισονίδα *Arch. Ask.*, alii Βισων. cum *Aldo.* *m* Ἐσεῖσι *Pasſ.* et *Arch.*, cui ὕδωρ deest: antea εἰσεῖσι. Tum Στράνοσε καὶ Κόμψαντος *Med.*, Στράβος καὶ Κόμψαντος *Ask.*, Κόψαντος *Arch. Valla.* *n* Μέσον *Arch.* *o* Ὅση id. *p* Πίσυρος ora *Steph. Arch. Ask.*, Πύσιρος *Med. Pasſ.*, alii Πισσυρος. *q* Absunt hae duae voces *Arch.* *r* Θρηΐσκων *Arch.*, mox ὁδὸν negligens. *s* Tres seqq. omittit idem. Δερσαῖοι hinc ap. *Steph. Byz.* in Δεραῖοι. *t* Σάσραι male *Pasſ.* Vid. *Steph. Byz.* in Voc. *u* *Med. Arch. Brit. Ask. Pasſ.*, ἐν desiderabatur. *x* *Arch. V. Med. Ask. Pasſ.*, πεζοὶ olim.

12. Μεσαμβρίη] Eiusdem nominis, sed alius situs *Mesambria*, Ponto in ultimis Thraciae finibus contermina L. IV, 93. VI, 33. *Strymam* ex *Heraclide* aut *Philostephano* insulam *Harpocratio* perhibet, Thasiorum coloniam: quod non capio, si Lisſus sive Lisus amnis Mesambriam et Strymam raserit et mediam utramque transierit: an insula contra urbem fuit posita eiusdem nominis? Litis, qua de *Harpocratio*, Thasiorum et Maronitarum de Strymae possessione meminit *Philippus* Epist. ad Athenienses ap. *Demosthen.* p. 94.

15. Οὐκ ἀντέσχε] Quis recusaret Herodoteum? Amnem Melanem οὐκ ἀντισχόντα —— τὸ ῥέεθρον, ἀλλ' ἐπιλιπόντα memoravit C. 58. Sequetur Apidanus, οὐδὲ οὗτος ἀντέσχε C. 196. De Scamandro *Eustath.* οὐκ ΑΝΤΕΣΧΕ τὸ ὕδωρ ad *Dionys.* v. 538. Regio *Gallaica*, quae postea *Briantica*, non alia, iudicio *Glareani* et *Ortelii*, ac *Livii* XXXVIII, 41. *campus Priaticus*, sive *Prianticus*: nam *Priantae* sunt *Plinio* L. IV, 11. Hist. Nat. et *Solino*, ad quem Cl. *Salmasius* pag. 112.

15. Οὐκ ἀντέσχετο τὸ ὕδωρ π.] Recte, ni fallor, corrigit *Reiskius*: οὐκ ἀντέσχε τὸ ὕδωρ παρέχων τῷ Ξέρξεω στρατῷ· de Apidano VII, c. 196., οὐδὲ οὗτος ἀντέσχε εἰ μὴ φλαύρως. Qua hic structura II, c. 157., Azotus diutissime πολιορκεομένη ἀντέσχε. Potidaeatae *Thucyd.* II, c. 70., οὐκ ἔτι ἐδύναντο πολιορκούμενοι ἀντέχειν· idem esset, τῇ πολιορκίᾳ ἀντέχειν· ut II, c. 50. —— In proximis *Brianticam* viri docti compararunt cum *Priatico campo* apud *Livium*, ubi iter describit exercitus Romani, a Chersoneso redeuntis per Thraciam maritimam, XXXVIII, c. 41. VALCKEN.

24. Βισονίδα] *Steph. Byz.* de voce, τὸ θηλυκὸν, Βισονὶς· ἐκτέταται δὲ καὶ λέγεται Βίσωνις, cuius observationem damnat *Berkelius*, Βισονίδα ob Βίσωνας seq. Capitis praeferens. Favent scripti libri et *Ptolemaeus* Geograph. L. III, 11. Schol. *Apollon. Rh.* II, 706., *Strabo* VII. fin., quibus Βισονὶς λίμνη. Amnem *Nestum* solus *Arch.* Μέσον vocat, non sine exemplo; namque in numis ΜΕΣΤΟΣ et MSS. *Plinii*, *Solini* et *Martiani*, teste *Salmasio* ad *Solin.* p. 112. Verior *Nesti* titulus, rediturus C. 126. Pertinet huc Cl. *Schurzfleischii* notatio ad *Diodori* Fragmenta T. II. p. 642.

33. Πίσυρος] Proxime adpropinquat ad *Stephani Byz.* Πίσιρον, ἐμπόριον Θράκης, sive potius, ut in Βίσιρος scribit, Πίσιρος. Vocabulum idem, Macedonum ore et sono tantum discrepans. Mox vir eruditus τὰς παραθαλασσίας τε καὶ ἠπειρώτιδας corrigebat, me iudice sine necessitate.

45. Καὶ

li unquam hominum, quantum nos scimus, fuere subiecti, sed soli e Thracibus ad meam memoriam liberi semper perstitere. Editos enim montes incolunt omnigenis arboribus ac nivibus obsitos: suntque viri in re bellica eximii: apud quos oraculum est Liberi, idque in editissimis montibus. Ex Satris qui in illo templo vaticinantur, sunt Besi: antistes vero quæ reddit responsa, quemadmodum Delphis, et
112 nihilo magis varie. Peragrata autem quam dixi regione, Xerxes secundo loco transiit castella Pierum, quorum uni nomen est Phagreti, alteri Pergamo. Et hac quidem iter propter eas arces faciebat, a manu dextera relinquens montem Pangæum, magnum atque excelsum, in quo aurea sunt et argentea metalla, quæ cum Pieres et Odomanti, tum præcipue Satræ exercent.
113 Super Pangæum ad aquilonem habitantes Pæones, Doberes et Pæoplæ prætergressus Xerxes, occasum versus contendit, donec ad flumen Strymonem pervenit, et urbem Eionem, cuius prætor Boges, cuius paulo ante feci mentionem, adhuc vivebat. Regio autem hæc Pangæo monti circumiecta nominatur Phyllis; hinc occasum versus porrecta ad fluvium Angitem, qui Strymonem intrat: hinc meridiem versus ad ipsum Strymonem, in quem magi mactatis

τραι δὲ οὐδενός κω ἀνθρώπων ὑπήκοοι ἐγένοντο, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλὰ διατελεῦσι τὸ μέχρι ἐμεῦ αἰεὶ ἐόντες ἐλεύθεροι μοῦνοι Θρηίκων. οἰκεῦσί τε γὰρ οὔρεα ὑψηλὰ, ἴδησί τε παντοίησι καὶ [a] νιφάσι συνηρεφέα· καὶ εἰσὶ τὰ πολέμια ἄκροι· οὗτοι οἱ τοῦ Διονύσου τὸ μαντήϊον εἰσὶ ἐκτημένοι· τὸ δὲ μαντήϊον τοῦτο, ἔστι μὲν ἐπὶ τῶν οὐρέων τῶν ὑψηλοτάτων, [b] Βησσοὶ δὲ τῶν Σατρέων εἰσὶ οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱροῦ, πρόμαντις δὲ ἡ [c] χρέωσα, κατάπερ ἐν Δελφοῖσι, καὶ οὐδὲν ποικιλώτερον. Παραμειψάμενος δὲ ὁ Ξέρξης τὴν εἰρημένην, δεύτερα τυτέων παραμείβετο τείχεα τὰ Πιέρων, [d] τῶν καὶ ἐνὶ Φάγρης ἐστὶ οὔνομα, καὶ ἑτέρῳ Πέργαμος. ταύτῃ μὲν δὴ παρ' αὐτὰ τὰ τείχεα τὴν ὁδὸν ἐποιέετο, ἐκ δεξιῆς χερὸς τὸ Πάγγαιον οὖρος ἀπέργων, ἐὸν μέγα τε καὶ ὑψηλὸν, ἐν τῷ χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα ἔνι μέταλλα· τὰ νέμονται [e] Πιέρές τε καὶ Ὀδόμαντοι, καὶ μάλιστα Σάτραι. Ὑπεροικέοντας δὲ τὸ Πάγγαιον πρὸς βορέω ἀνέμου, Παίονας, Δόβηράς τε [f] καὶ Παιόπλας παρεξιὼν, ἤϊε πρὸς ἑσπέρην· ἐς ὃ ἀπίκετο ἐπὶ ποταμόν τε Στρύμονα καὶ πόλιν Ἠιόνα. τῆς ἔτι ζωὸς ἐὼν ἦρχε Βόγης, τοῦ πέρ [g] ὀλίγῳ πρότερον τούτων λόγον ἐποιεύμην. ἡ δὲ γῆ αὕτη ἡ περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος, καλέεται [h] Φυλλὶς, κατατείνουσα, τὰ μὲν πρὸς ἑσπέρην, ἐπὶ ποταμὸν Ἀγγίτην, ἐκδιδόντα ἐς τὸν Στρυμόνα· τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίην, τείνουσα ἐς αὐτὸν τὸν Στρυμόνα, ἐς τὸν οἱ μάγοι [a] ἐκαλ-

a Χιόνι *Med. Vind. Pasi. Ask.* *b* Βεσσοὶ *Arch.* *c* Χρέωσα *Arch. V. Pasi. Ask.* Mox εἰρημένην χώρην ex *Arch.* habet *Galeus*, vocem opportunam, quam mea excerpta non norunt. *d* Τῶν καὶ Νιφάγρης plerique: editum in *Pasi.* et *Ask.* *e* Πίκρες *Arch.* *f* Καὶ Ὄπλας *Med. Pasi. Ask.*, prave. Vid. L. v. 15. *g Med. Pasi. Ask.*, ὀλίγον omnes alii. *h Steph. Byz.* in Voc. *Med. Pasi. Ask.*, *Eustath.* ad *Homer.* p. 359, 39. Φυλλὶν. Valla *Phyllis*. Antea Φιλλὶς.

45. Καὶ νιφάσι] Scholion olet καὶ χιόνι. In Poëta νιφάδες χιόνος ἐντελῶς, quae νιφάδες aliis tantum, ap. *Eustath.* ad Iliad. M. p. 904, 58. Oraculum Bacchi in Thraciae ora *Euripides* spectat Hecub. v. 1267. ὁ Θρῃξὶ μάντις εἶπε Διόνυσος τάδε, ubi Critici illud circa Pangaeum aut Haemum locant, sibi in ceteris minime constantes. *Aristoteles* Θαυμ. p. 577. *Ed. Erasm.* in Bisaltis templum Bacchi spectabile habet.

48. Βησσοὶ] Soli *Arch.* Βεσσοὶ, consensu *Strabonis*, *Appiani*, *Ptolemaei*que utenti. *Dioni Cassio* Βησσοὶ L. XLVII. p. 508., cum Cl. *Reimari* observatis, *Hippocrati* Βησσιακῇ, nisi fallat *Galenus* in Glosс., τῇ ἀπὸ Βησσῶν ἐν Θράκῃ. Anceps itaque scriptio et electio. Non displicet ἡ χρέουσα antistes. *Hesychius* Χρέοντες, προφητεύοντες. Laudo etiam τῶν καὶ ἐνὶ Φάγρης, nixum olim doctissimorum hominum coniecturis, nunc schedarum certa fide.

49. Οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱροῦ] E Satris Besi dicuntur. Haec mirifice nuper a viro fuisse Doctissimo conversa liquet ex Actis Erudit. Lips. A. 1760. p. 221. Satras, celsorum montium incolas, solos inter Thraces ad suam usque aetatem frui dixerat libertate. Meminit *Thucyd.* II, c. 96., τῶν ὀρσινῶν Θρακῶν τῶν αὐτονόμων οἱ Δῖοι καλεῦνται. *Plinii Diobesos*, gentem esse mixtam ex *Diis* et *Besis*, *Ortelius* iam fuerat suspicatus. De Satris *Herod.* οὗτοι, ait, τοῦ Διονύσου τὸ μαντήϊον εἰσὶ ἐκτημένοι· in quibus e praecedenti vocem οἱ natam, atque ut inutilem delendam censeo. Ex Satris Besi quomodo dicuntur οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱροῦ, *templi propbetae?* an ut *antistites sacrorum* sive *templi?* Mihi tamen, fateor, illud valde videtur insolens; sed insolita sectatur *Herodotus;* atque in illorum illud forte classem referre maluerint viri docti, quam corrigere, οἱ προφητεύοντες τοῦ θεοῦ, *Dei*, vel *divinae mentis interpretes.* Nusquam memini me legere προφητεύοντας ἱεροῦ, vel μαντείου, vel simile quid; saepenumero memorantur προφῆται τῶν θεῶν· τῶν Μουσῶν· τῆς ἀληθείας· &c. Paternae mentis interpres, Διὸς προφήτης ἐστὶ Λοξίας πατρὸς, secundum *AEschyl.* Eumen. v. 19., namque Ζεὺς ἐγκαθίσει Λοξίᾳ θεσπίσματα· ut idem alibi scripsit. Prope Herodoteum accederet illud Xythi in *Euripidis* Ione v. 413., τίς προφητεύει θεοῦ; ad istam sic respondet quaestionem puer aedituus, ut Principes Delphorum, forte lecti, Δελφῶν ἀριστεῖς, οὓς ἐκλήρωσεν πάλος, fuisse videantur οἱ προφητεύοντες τοῦ θεοῦ· ut hic inter Satras praestantissimi *Besi* dicerentur οἱ προφητεύοντες τοῦ θεοῦ· qui Dei nempe responsa, per mulierem, ut Delphis, edita fatidicam, interpretarentur. Οἱ τῶν Ἀμμωνίων προφῆται ubi habentur apud *Lucian.* I, p. 390., iudice *Hemsterbusio*, *poterat forte non deterius scripsisse* ὁ τῶν Ἀμμωνίων προφήτης· conf. *Wesselingius* ad *Diod.* T. II. p. 199. Quin Delphis etiam *templi* fuit *antistes* eximie sic dictus *Livio* XXIII, c. XI., ὁ προφήτης *Herodoto* VIII, c. 36., πάντες οἱ Δελφοὶ ἐξέλιπον τὴν πόλιν, πλὴν ἑξήκοντα ἀνδρῶν. καὶ τοῦ προφήτεω· —— ᾧ ὄνομα ἦν Ἀκήρατος, c. 37. Talis etiam praeter reliquos χαμαιεύνας insignis honore fuit in Dodonaeo sacrario, quem Θεσπρωτὸν ἄνδρα ἐν Δωδώνῃ vocat *Maximus Tyr.* XIV, 1. hunc designatum suspicor in oraculis, quae *Demosthenes* nobis custodivit in Orat. c. Mid. p. 332., ista formula bis illic repetita, ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει. —— Quod si commentum illud non placet, doctis multo minus forsan adprobarem, quod mihi venit olim in mentem, scriptum hic primitus, οἱ προσατεύοντες τοῦ ἱροῦ· ut Satrae *oraculum tenere*, vel *possidere*, Besi dicerentur *templum tueri*, sive rebus sacris administrandis esse praefecti: Elei πρεσβεύειν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἱεροῦ dicuntur *Xenophonti* Ἑλλ. III. p. 288, 32. cui in eundem sensum προσατεύειν frequentatur; illinc ortum προσατείᾳ ex MSS. restitui debuerat *Thucydidi* II, p. 149, 24.; quem enim alium in finem tanta cura Codices exiguntur scripti, nisi ut, in his saltem libris, depravata redintegrentur, aut certe sincera revocentur? VALCKEN.

51. Τὴν εἰρημένην] Χώρην, vocem hic necesariam, lectam *Vallae*, praebet *Arch.* —— Mox τείχεα τὰ Πιέρων, castella sunt *Pierum*, non *muri.* —— Proxima, τῶν καὶ ἐνὶ Φάγρης ἐστὶ οὔνομα, sic recte *Gronov.* restituit ex coniectura *Leopardi*, aliorumque, quantumvis nihil ille diversae scriptionis ex membrana veteri enotasset Florentiae: non ut vulgabatur, sed legit in suo Codice *Valla*, τῶν καὶ ἐνὶ Νιφράγης· syllaba male repetita. VALCKEN.

63. Ἡ περὶ τὸ Πάγγαιον] Non plane alienum ἡ παρὰ τὸ ——, quemadmodum *Steph. Byz.* legit, ut regio monti Pangaeo accubans describatur. Obnituntur tamen omnes Codd., et *Eustathius.* Ἐκαλεῖτο Φυλλὶς, Grammaticus ille scribere voluit, uti olim et nunc *Herodotus.*

67. Ἐς τὸν οἱ Μάγοι &c.] In *Strymonem*, ad amnem placandum: tale ἀποσφάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐς τὸ ἄγγος L. IV, 62. Simili ex superstitione Tiridates *equum*

Novem viæ Edonorum urbs. Defodere vivos Perſicum est. Argilus Biſaltiæ, Stagirus, Acanthus. Viæ huius notitia ſervata. Artachæi mors.

[a] ἐκαλλιερέοντο, σφάζοντες ἵππους λευκούς. Φαρμακεύσαντες δὲ ταῦτα ἐς τὸν ποταμὸν, καὶ ἄλλα [b] πολλὰ πρὸς τούτοισι, ἐς Ἐννέα ὁδοῖσι τῇσι Ἠδωνῶν, ἐπορεύοντο κατὰ τὰς γεφύρας, [c] τὸν Στρυμόνα εὑρόντες ἐζευγμένον. Ἐννέα δὲ ὁδοὺς πυνθανόμενοι τὸν χῶρον τοῦτον καλέεσθαι, τοσούτους ἐν αὐτῷ παῖδάς τε καὶ παρθένους ἀνδρῶν τῶν [d] ἐπιχωρίων ζώοντας κατώρυσσον. [e] Περσικὸν δὲ τὸ ζώοντας κατορύσσειν. ἐπεὶ καὶ Ἀμηστριν τὴν Ξέρξεω γυναῖκα πυθάνομαι γηράσασαν δὶς ἑπτὰ [f] ἐόντων ἐπιφανέων Περσέων παῖδας ὑπὲρ ἑωϋτῆς τῷ ὑπὸ [g] γῆν λεγομένῳ εἶναι θεῷ ἀντιχαρίζεσθαι κατορύσσουσαν. Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ Στρυμόνος ἐπορεύετο ὁ στρατὸς, ἐνθαῦτα πρὸς ἡλίου δυσμέων ἔστι αἰγιαλὸς, ἐν τῷ οἰκημένην Ἄργιλον πόλιν Ἑλλάδα παρεξήϊε. αὕτη δὲ, καὶ ἡ κατύπερθε ταύτης, καλέεται Βισαλτίη. ἐνθεῦτεν δὲ κόλπον τὸν ἐπὶ Ποσιδηίου ἐξ ἀριστερῆς χερὸς ἔχων ἤϊε διὰ Συλέος πεδίου καλεομένου, Στάγειρον πόλιν Ἑλλάδα παραμειβόμενος· καὶ ἀπίκετο ἐς Ἄκανθον, ἅμα ἀγόμενος τυτέων ἕκαστον τῶν ἐθνέων, καὶ τῶν περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος οἰκεόντων ὁμοίως, καὶ τῶν πρότερον κατέλεξα· τοὺς μὲν παρὰ θάλασσαν ἔχων οἰκημένους, [h] ἐν νηυσὶ στρατευομένους· τοὺς δ' ὑπὲρ θαλάσσης, πεζῇ ἑπομένους. τὴν δὲ ὁδὸν ταύτην τῇ βασιλεὺς Ξέρξης τὸν στρατὸν ἤλασε, ὅτε συγχέουσι Θρήϊκες, οὔτ' ἐπισπείρουσι· σέβονταί τε μεγάλως τὸ μέχρι ἐμεῦ. Ὡς δὲ ἄρα ἐς τὴν Ἄκανθον ἀπίκετο, ξεινίην τε [i] ὁ Πέρσης τοῖσι Ἀκανθίοισι προεῖπε, καὶ ἐδωρήσατό σφεας ἐσθῆτι Μηδικῇ· ἐπαίνεέ τε, ὁρέων [k] αὐτοὺς προθύμους ἐόντας ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τὸ ὄρυγμα ἀκούων. Ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐόντος Ξέρξεω, συνήνεικε ὑπὸ νόσου ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστεῶτα τῆς [l] διώρυχος Ἀρταχαίην, δίκαιον ἐόντα παρὰ Ξέρξῃ, καὶ γένος Ἀχαιμενίδην· μεγάθεί τε μέγιστον ἐόντα Περσέων· ἀπὸ γὰρ πέντε πηχέων βασιληίων ἀπέλιπε τέσσερας δακτύλους· φωνέοντά τε μέγιστον ἀνθρώπων. ὅστε Ξέρξεα, συμφορὴν παυσάμενον μεγάλην, ἐξενεῖκαί τε αὐτὸν [m] κάλλιστα καὶ θάψαι. ἐτυμβοχόει δὲ πᾶσα ἡ στρατιή. τούτῳ δὲ τῷ Ἀρταχαίῃ θύουσι Ἀκάνθιοι ἐκ θεοπροπίου, ὡς ἥρωϊ,

ctatis equis candidis litaverunt. His et aliis compluribus incantamentis in flumen factis, per Novem vias Edonorum iere ad pontes, Strymonem iunctum invenientes. Audientes autem eum locum Novem vias appellari, totidem illic pueros ac virgines virorum indigenarum vivos defoderunt. Perſicum enim est defodere viventes: nam et Ameſtrin Xerxis uxorem, iam provectæ ætatis, audio bis ſeptem illuſtrium Perſarum liberos defodiſſe, ſic gratificantem deo, qui ſub terra eſſe fertur. Ubi a Strymone progreſſus est exercitus, illic ad ſolis occaſum est litus, in quo ſitam urbem Græcam nomine Argilum præteriit: hæc et quæ ſuper eam est regio, vocatur Biſaltia. Illinc autem, ſinum ad Neptuni templum a læva manu habens, procesſit trans campum nomine Syleum, præteriens Stagirum Græcam urbem, pervenitque Acanthum, ducens ſimul unumquemque horum populorum, et item ex accolis montis Pangæi, et ex illis quos ſuperius commemoravi: iis qui maritimi erant, claſſe, qui procul a mari aberant, terreſtri itinere ſequentibus. Hanc autem viam qua rex Xerxes duxit exercitum, Thraces neque confundunt, neque ſerunt, ſed ad mea usque tempora magnopere venerantur. Postea- 116
quam autem Acanthum pervenit, Perſa Acanthiis hoſpitii ius obtulit, eosque Medica veſte donavit: laudavitque quod alacres cerneret esſe ad bellum, quodque audiret de foſſa. Xerxe autem apud Acanthum agen- 117
te contigit, ut Artachæes, qui foſſæ faciundæ præfuerat, morbo decederet, vir Xerxi ſpectatus, genere Achæmenides, ſtatura inter Perſas procerisſima, quippe cui quatuor digiti deerant a longitudine quinque regiorum cubitorum; clamabatque maxime præ aliis. Xerxes magno damno ducens eum fato functum, apparatisſime funeraviſ, inferias illi faciente toto exercitu: cui tanquam heroi ex oraculo Acanthii ſacrificant, nomine

a Ἐκαλλιρέοντο *Ask.* etiam C. 167. *b* Abest *Arcb.* qui verisſime mox τῇσι Ἠδων., non, ut pravisſime ceteri, τοῖσι Ἠδ. *c* Duo illa tantum in *Arcb.* margine. *d* Ἐγχωρ. *Arcb. V.* *e* Sex ista non norunt *Med. Paſ. Ask.* *f* Περσέων παῖδ. ἐόντων ἐπιφ. ἀνδρῶν *Paſ. Arcb. Vind. Ask.*, non abſurde. *g* Γῆς *Paſ. Ask.* et ora *Steph.* *b* Deſunt ista duo *Arcb.* *i* Ὁ Ξέρξης *Arcb. Paſ. V. Valla*, ex ſcholio. *k* Αὐτοὺς *Arcb. Vind.*, optime: Quod deinde ex *Arcb.* ἤδη γενόμενον *Galeus*, id eo in Cod. non adparet. Porro συννήνεικε *Ask.*, ut ſaepisſime, non ξυννήν. alii antea καὶ τοὺς. *l* Διώρυχος *Ald. Ask. Arcb. V. Brit.*, διώρυγος editio poſtrema, ſine addita cauſſa. Vid. 1, 75. &c. Mox Ἀρταχαΐων *Tzetz.* Chil. 1, v. 918. Vide ſupra C. 21. *m* Non habet *Arcb.*, ſed *Euſtath.* in *Iliad.* p. 1183, 42. aliique.

placando amni Euphrati *adornavit* in *Taciti* Ann. VI, 37., cui egregiam lucem hinc *Caſaubon.* ad *Strabon.* XV. p. 1065., adſperſit. Vicinum ὁδοῖσι τῇσι Ἠδωνῶν veritate conmendatur.

75. Περσικὸν δὲ τὸ ζώοντας κατορύσσειν] Fide *Medic.*, cui paria duo alii faciunt, haec expunguntur. Quid tum vero continuo nexis fiet? an et illa eradenda? Non puto. Firmatur barbara ſuperſtitio facto Ameſtris, a *Plutarcho* Superſt. p. 171. D. advocato, ubi XII. τῷ ᾅδῃ regina defodit. Perſicum autem fuisſe exempla Cambyſis III, 35. et aliorum apud *Briſſon.* Regn. Pers. II, 218. teſtificantur, tum *Ariſtides* T. II. p. 414. ἢ ζῶντες ἂν κατορύττοισθε ΠΕΡΣΙΣΤΙ; *an vivi more Perſico defodiendi?* Morem ipsum admirabili conſecutione *ab Abrahami exemplo filium primogenitum offerendi* arcesſit *Th. Hyde* Rel. Pers. C. 2., procesſisſe enim Perſas *ad offerendum quemvis filium aut hominem: idque non ſemper filium aut filiam comburendo, ſed et defodiendo in terra aut demergendo in aquis.* Haud vidi magis.

85. Στάγειρον πόλιν Ἑλλάδα] *Vicum* in *Dionis Chryſoſt.* Or. XLVII. p. 525. A., τὰ δὲ Στάγειρα κώμη τῆς Ὀλυνθίας ἦν, ex quodam contemtu. Στάγειρα numero multitudinis praefert *Stephan.*, Στάγειρον agnoſcens in Βίσιρος. Plura *Io. Nunneſius* ad Ariſtotelis vitam, a ſe publicatam.

94. Ξεινίην τε ὁ Πέρσης] Ὁ Ξέρξης, ut *Valla*, legit *Arcb.* Non Acanthiis ille praecepit, ut ſibi ξένια praeberent; ſed quos honore voluit dignari, ἐσθῆτι donavit Acanthios Μηδικῇ, atque in amicorum iusſit hoſpitumque numerum referri; id hic dicitur, ξεινίην τοῖσι Ἀκανθίοισι προεῖπε· Abderitahis ξεινίην συνθέμενος, VIII, C. 120. de utroque more regio *B.* egit *Briſſon.* de R. P. I. p. 127. 139. —— Proxima, ἐπαίνεέ τε, ὁρέων καὶ τοὺς προθύμους ἐόντας ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τὸ ὄρυγμα ἀκούων ἤδη γενόμενον· ſic exhibent *Arcb.* et *Valla*: vellem praeterea dediſſent, ὁρέων αὐτοὺς προθύμους. VALCKEN.

1. Μέγιστον ἐόντα Περσέων] Attigit *Tzetzes* Chil. 1, v. 918., Ὧν ἐπιστάτης ἦν σφοδρὸς Βουβάρης ὁ Σατράπης, Καὶ Ἀρταχαΐος σὺν αὐτῷ πεντάπηχυς μεγέθει· vid. *Herod.* VII, C. 21. Quatuor cubitorum apud Graecos iuſta hominis cenſebatur ſtatura: ad *Ariſtoph.* Ran. v. 1046., γενναίους καὶ τετραπήχεις· *Caſaubonum* citant *Kuſter.* et *Spanhemius.* Modum excedebant πενταπήχεις· *Olearius* vid. in *Philoſtr.* V. A. II, C. 4. Gigantum cadavera δεκαπήχη dicuntur inventa *Pauſan.* I, p. 86, 87., qui de Scotusſaeo Polydamante, ut mortalium post heroas maximae ſtaturae, agit L. VI, p. 463. VALCKEN.

6. Τῷ Ἀρταχαίῃ] *Tumulum Artachaeae* τὸν Ἀρταχαίου καλούμενον τάφον ad Acanthiorum isthmum locat *AElian.* Animal. Hiſt. L. XIII, 20., ſubdens, ἔνθα τοι καὶ

mine eum nuncupantes. Ex rex quidem Xerxes amiſſo Artachæe iacturam ſe feciſ-
118ſe exiſtimabat. At ii Græci qui exercitum excipiebant, quum Xerxi cœnam præberent, in omnem miſeriam devenere, adeo quidem ut ſuis laribus fierent extorres; ubi Thaſiis pro ſuis urbibus, quæ in continente, accipientibus Xerxis copias et cœnam iis præbentibus, Antipater Orgis filius, electus vir inter cives quam maxi-
me probatus, erogavit in cœnam quadrin-
119genta pecuniæ inpenſa talenta. Sicuti conſimiliter aliis in urbibus ad eam rem conſtituti propoſuere rationem. Tale enim convivium parabatur, utpote iampridem indictum, et multa cura inſtructum; partim quidem ſimulatque audiverunt præcones paſſim annunciantes, tunc vero oppidani frumentum quod in urbibus erat, inter ſe diſtributum in farinam et pultem omnes redigebant ad complures menſes: partim pecora ſaginabant pretio optima reperientes et altiles aves habebant terreſtres paluſtresque in caveis et in vivariis, ad excipiendum exercitum: partim etiam aurea argenteaque pocula et crateres faciebant, et cetera omnia quæ ad menſam ponuntur. Hæc quidem ipſi regi et iis qui cum illo veſcebantur, fiebant: cetero autem exercitui, quæ ad eſum duntaxat imperata erant: adveniente autem exercitu, tabernaculum ſtetit fixum paratumque, in quo man-

ἤρωϊ, ἐπονομάζοντες [a] τὸ οὔνομα. βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης, ἀπολομένου Ἀρταχαίεω, ἐποιέετο συμφορήν. Οἱ δὲ ὑποδεχόμενοι Ἕλλήνων τὴν στρατιὴν, καὶ δυσπνίζοντες Ξέρξεα, ἐς πᾶν κακοῦ [b] ἀπικέατο, οὕτω ὥστε ἀνάστατοι ἐκ τῶν [c] οἰκίων ἐγίνοντο· ὅκου 417
[d] γε Θασίοισι ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίων τῶν σφετέρων δεξαμένοισι τὴν Ξέρξεω στρατιὴν, καὶ δυπνίσασι, Ἀντίπατρος ὁ Ὀργέος ἀραιρημένος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος ὁμοῖα τῷ μάλιστα, ἀπέδεξε ἐς τὸ δεῖπνον τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου τετελεσμένα. Ὡς δὲ παραπλησίως καὶ ἐν τῇσι ἄλλῃσι πόλισι οἱ ἐπιστεῶτες ἀπεδείκνυσαν τὸν λόγον· τὸ γὰρ δεῖπνον [e] τοιόνδέ τι ἐγένετο, οἷα ἐκ πολλοῦ χρόνου προειρημένου καὶ περὶ πολλοῦ ποιεύμενον· τοῦτο μὲν, ὡς ἐπύθοντο [f] τάχιστα τῶν κηρύκων τῶν περιαγγελλόντων, ἐδασάμενοι σῖτον ἐν τῇσι πόλισι οἱ ἀστοὶ, ἄλευρά τε καὶ ἄλφιτα ἐποίευν πάντες ἐπὶ μῆνας συχνούς· τοῦτο δὲ, κτήνεα [h] σιτεύεσκον, ἐξευρίσκοντες τιμῆς τὰ κάλλιστα, ἔτρεφόν τε ὄρνιθας χερσαίους, καὶ λιμναίους, ἔν τε οἰκήμασι καὶ λάκκοισι, ἐς ὑποδοχὰς τοῦ στρατοῦ· τοῦτο δὲ, χρύσεά τε καὶ ἀργύρια ποτήριά τε καὶ [i] κρητῆρας ἐποιεῦντο, καὶ τἆλλα ὅσα ἐπὶ τράπεζαν [k] τιθέαται πάντα· ταῦτα μὲν δὴ αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τοῖσι ὁμοσίτοισι μετ' ἐκείνου ἐπετοίητο· τῇ δὲ ἄλλῃ στρατιῇ, τὰ ἐς Φορβὴν μοῦνα τασσόμενα. ὅκως δὲ ἀπίκοιτο ἡ στρατιὴ, σκηνὴ μὲν ἔσκε πεπηγυῖα ἑτοίμη, ἐς τὴν αὐτὸς ταθμὸν [l] ποιέσκετο Ξέρ-

a Τὸ οὔνομα *Arcb. Ask. Vind.* uti ſaepe: τοὔνομα alii. *b* Ἀπίκετο *Arcb. V.* et *Ask.* Exſcripſit *Athen.* L. IV, 10. p. 146. A., ubi ἐς πᾶν κακόν. *c* Οἴκων *Paſ. Ask. Ath.*, ſine neceſſitate. *d* Deſit iisdem. *e* Τοιόνδέ τοι ἐγ. *Arcb.*, τοιόνδε ἐγέν. *Ask.* *f* Τῶν κηρ. μάλιστα *Arcb. V.*, tum paullo ante προειρημένου *Paſ.* et ποιευμένων *Ask.* *g* Δασαμένοισι τῶν ἐν *Arcb.* Mox οἱ ἀστοὶ abſunt *Ask.* *h* Σιτεύεσκον id. et *Vind.*, ἐσίτευον prius. *i* Κρητῆρας ora *Steph. Arcb. Paſ.* Antea κρητῆρες: *k* *Med. Ask. Paſ.*, in reliquis τίθεται. Poſt quod verbum interpungunt *Arcb. V. Valla*, ſcribentes, πάντα μὲν ταῦτα τῷ τε β., ſive αὐτῷ τε, ut *Vind.*, omittitur et δὴ a *Paſ.* *l* Ἐποιέετο *Arcb. Vind.* ex gloſſa.

καὶ ἡ τοῦ Παραλου Φαλνεται διατομὴ, ἡ δίαιτα μὲν τὸν Ἄθω, valde vitioſa. *Is. Voſſius* ad *Melam* II, 2. manum illis medicam negare noluit, ſed qua erroris reus *AElianus*. Sana erunt ἔνθά τοι ἡ τοῦ Πέρσου, ſic et Cl. *Gronovius*, Φαιν. διατομὴ, ἣ διέταμε τὸν Ἄθω. Cl. *Valckenarii* non diſcrepat opinatio ad C. 21.

9. Οἱ δὲ ὑποδεκόμενοι Ἑλλ.] Haec ubi leguntur in *Athen.* IV, p. 146. A. in formas pleraque vulgares converſa, proſtat ἐς πᾶν κακὸν ἀφίκοντο, pro ἐς πᾶν κακοῦ ἀπικέατο· utrumque dicebatur; et, omiſſa voce κακὸν, vel κακοῦ, εἰς πᾶν ἐλθεῖν, aut ἀφικέσθαι. *Xenoph.* Ἑλλ. VI, p. 340, 13. εἰς πᾶν ἀφίκετο βασιλεὺς, *in extremum Rex fuit adductus diſcrimen. Demoſth.* c. Conon. p. 690, 22. οὐ —— φαύλας λαβὼν πληγὰς, ἀλλ' εἰς πᾶν ἐλθὼν διὰ τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀσέλγειαν τὴν τούτων· aderat in ſcripto cod. ſupplementum, εἰς πᾶν κακὸν ἐλθών. *Demoſthenem* imitatus Lacedaemonios ait *Ariſtides* εἰς πᾶν ἐλθεῖν in Cimone, T. III. p. 257. *Schol. MS.* ἀντὶ τοῦ περὶ παντὸς κινδυνεῦσαι· —— λείπει δὲ κινδύνου· Plene loquitur *Pauſan.* VII. p. 552., ἀφικνεῖτο ἐς πᾶν ὁ Μενελκίδας κινδύνου· et p. 16., Πτολεμαῖος ἐς πᾶν ἀφικόμενος κινδύνου· ſic ſcribendum omiſſo articulo, quem non admittit ista *Pauſaniae* frequentata loquendi forma. VALCKEN.

11. Ὅκου γε Θασίοισι ὑπερ τῶν &c.] In his explicandis et vertendis errabatur. Publice a Thaſiis Antipater, Orgis filius, lectus fuit, ut inpenſas pro ſuis in continente urbibus in coenam faceret, quarum e rationibus adparuit, inſumta fuiſſe quadringenta argenti talenta: haec ſunt τάλαντα — τετελεσμένα, uti bene Cl. *Pauw* et *Abreſch.*: hoc volunt *Athenaei* verba, ὅκου Θασίοισι —— Ἀντίπατρος τῶν ἀστῶν (δόκιμος) ἀνὴρ ἐδαπάνησε· *ubi pro Thaſiis —— Antipater, vir inter cives probatus, expendit.* Non itaque ſuo Antipater, ſed publico civitatis nomine illa erogavit talenta: factitarunt idem aliis in urbibus ad eam rem deſignati, ſive οἱ ἐπιστεῶτες ἀπεδείκνυσαν τὸν λόγον, *expenſi tabulas exhibuerunt.* Antipater autem, τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος in *Aldo* et ex recta *Pavii* ſententia; male enim comma poſt ſe oſtentabat. Quae adduntur ad praeclari viri laudes, illuſtrata dedimus L. II, 57.

14. Ἀραιρημένος τῶν ἀστῶν] Ex civibus ille quidem erat *delectus*; neque tamen ista, ſed haec iungenda ſunt: τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος ὁμοῖα τῷ μάλιστα, ut C. 141., τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκ. ὁ. τ. μ., quam *Boſſio* non ſatis intellectam formulam explicuit *Hemſterhuſius.* A civibus erat Antipater ἠρημένος, *electus*, ad huius rei *procurationem*; non enim haec ἀρχὴ, ſed erat ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία· quae diſtinguuntur ab *AEſchine* c. Cteſiph. p. 55, 34. pro more itaque postea τὸν λόγον ἀπέδωκε τῶν δαπανημάτων, vel ἀπελογίσατο. Secundum *Herod.* in coenam 400. talenta, prolato expenſi codice, *demonſtravit inſumta*, ἀπέδεξε —— τετελεσμένα, id est δεδαπανημένα· atque adeo tantum pecuniae ex aerario ἐδαπάνησε, quod in his enarrandis uſurpat *Athenaeus*; qui recte alibi τελεῖν, ait, τὸ δαπανᾶν· καὶ πολυτελεῖς, οἱ πολλὰ ἀναλίσκοντες· καὶ εὐτελεῖς, οἱ ὀλίγα. VALCKEN.

24. Κτήνεα σιτεύεσκον] Ionismus, optime agnitus a *Galeo*, poſtulabat reſtitutum. Servat eundem in hac vicinia ἔχεσκον πόνον et οὕτω ἀπελαύνεσκον. Durat alibi, crebrior, ſi librariis placuiſſet, futurus.

24. Κτήνεα ἐσίτευον] Σιτεύεσκον, ſi forte praebuiſſet membrana *Flor.* ambitioſo verborum tractu commendaſſet *Gronov.* cur oblatum non recepit ex *Arch.?* In *Vallae* Latinis relinqui non debebat *cortibus:* dederat is fortaſſe pro ἔντε οἰκήμασι καὶ λάκκοισι, *in cratibus et in vivariis:* oves *textis cratibus* claudebant; aves alebant in *aviariis* vel *caveis*, ἐν οἰκίσκοις· ſic *caveae* multo frequentius vocantur quam οἰκήματα· ἐν οἰκίσκῳ forte ſcripſerant *Diodorus Sic.* T. I. p. 603, 73. et *Plutarch.* T. II. p. 516. D. —— Ex marg. *Steph.* paulo post reciperem κρητῆρας ἐποιεῦντο. *Athenaeus* IV. p. 146. B. ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ κρατῆρας παρετίθεντο· his proxima corrigenda ſunt, ut coniecit *Caſaub.* καὶ ταῦτα μὲν τὰ τοῦ δείπνου· εἰ δὲ Ξέρξης δὶς ἐσιτεύετο, μεταλαμβάνων καὶ ἄριστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεσαν αἱ πόλεις· quibus contraxit Herodoteum Abderitanis Megacreontis dictum. VALCKEN.

29. Κρατῆρας ἐποιεῦντο] *Valla* κρατῆρας habuit, non utique ex Codd. quorundam conſenſu ſpernendos. Vicina, interpunctione mutata, in *Arcb.* et *V.* πάντα μὲν ταῦτα τῷ τε βασ. praeter ſpeciem nihil habent. Πάντα ſuperioribus nexa, reliqua menſae vaſa itidem χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα commonſtrant.

Locus inde Megacreontis. Diviſio copiarum pedeſtrium in tria agmina.

Ξέρξης, ἡ δὲ ἄλλη στρατιὴ [a] ἔσχε ὑπαίθριος· ὡς δὲ δεῖπνου γίνοιτο ὥρη, οἱ μὲν, δεχόμενοι ἔχεσκον πόνον, οἱ δὲ, ὅκως πλησθέντες νύκτα αὐτοῦ ἀγάγοιεν, [b] ὑπὸ τῇ ὑστεραίῃ τήν τε σκηνὴν ἀνασπάσαντες, καὶ τὰ ἔπιπλα πάντα λαβόντες, οὕτω ἀπελαύνεσκον, λείποντες οὐδέν, ἀλλὰ φερόμενοι. Ἔνθα δὴ Μεγακρέοντος ἀνδρὸς Ἀβδηρίτεω ἔπος εὖ εἰρημένον ἐγένετο, ὃς συνεβούλευσε Ἀβδηρίτῃσι, παυδημεὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας, ἐλθόντας ἐς τὰ σφέτερα ἱρὰ, ἵζεσθαι ἱκέτας τῶν θεῶν, παραιτεομένους καὶ [c] τὸ λοιπὸν σφι ἀπαμύνειν τῶν ἐπιόντων κακῶν τὰ ἡμίσεα· τῶν τε [d] παροιχομένων ἔχειν σφι μεγάλην χάριν, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης οὐ δὶς ἑκάστης ἡμέρης ὁρόμισε σῖτον αἱρέεσθαι· παρέχειν [e] γὰρ ἂν Ἀβδηρίτῃσι, εἰ καὶ ἄριστον προείρητο ὁμοῖα τῷ δείπνῳ παρασκευάζειν, ἢ μὴ ὑπομένειν Ξέρξεα ἐπιόντα, ἢ καταμείναντας, κάκιστα πάντων ἀνθρώπων [f] διατριβῆναι. Οἱ μὲν δὴ πιεζόμενοι, ὁμοίως τὸ ἐπιτασσόμενον ἐπετέλεον. Ξέρξης δὲ ἐκ τῆς Ἀκάνθης στειλάμενος τοῖσι στρατηγοῖσι τὸν ναυτικὸν στρατὸν ὑπομένειν ἐν Θέρμῃ, ἀπῆκε ἀπ' ἑωυτοῦ [g] τὰς νέας πορεύεσθαι· Θέρμη δὲ τῇ
418 ἐν τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ οἰκημένη, ἀπ' ἧς καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει. ταύτῃ γὰρ ἐπυνθάνετο [h] συντομώτατον εἶναι. μέχρι μὲν γὰρ Ἀκάνθης ὧδε τεταγμένος ὁ στρατὸς ἐκ Δορίσκου τὴν ὁδὸν ἐποιέετο· [i] τρεῖς μοίρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν [k] στρατὸν, μίαν αὐτέων ἔταξε παρὰ θάλασσαν ἰέναι ὁμοῦ τῷ ναυτικῷ· ταύτης μὲν δὴ ἐστρατήγεον Μαρδόνιός τε καὶ Μασίστης. ἑτέρη δὲ τεταγμένη ἦιε τοῦ στρατοῦ [l] τριτημορὶς τὴν μεσόγαιαν, τῆς ἐστρατήγεον [m] Τριταντaίχμης τε καὶ Γέργις. ἡ δὲ τρίτη τῶν μοιρέων μετ' ἧς ἐπορεύετο αὐτὸς ὁ Ξέρξης, ἦιε μὲν τὸ μέσον αὐτέων, στρατηγοὺς δὲ παρείχετο [n] Σμερδομένεά τε καὶ Μεγάβυζον. Ὁ μέν νυν ναυτικὸς στρατὸς, ὡς ἀπείθη ὑπὸ Ξέρξεω, καὶ [o] διεξέπλωσε τὴν διώρυχα τὴν ἐν τῷ Ἄθῳ γενομένην, διέχουσαν δὲ ἐς κόλπον ἐν τῷ [p] Ἀσσά τε πόλις καὶ

35 mansionem caperet rex; reliqui sub dio agebant. Ubi tempus cœnæ aderat, illi sane, qui excipiebant distinebantur labore: isti vero, quum expleti noctem illic exegerant, postero die revulso tentorio et omni paratu sumpto, ita abscedebant, nihil relinquentes, sed omnia asportantes. Unde Mega- 120
40 creontis viri Abderitæ elegans dictum extitit, qui suasit Abderitis, ut universi, mares pariter ac feminæ, sua delubra adirent, suppliciterque diis assidentes precarentur, ut posthac dimidium futurorum
45 malorum a se propulsaretur: nam de præteritis magnam se gratiam illis habere, quod rex Xerxes non bis quotidie cibum capere consuesset. Fore enim ut Abderitæ, si iuberentur etiam
50 prandium simile cœnæ instruere, aut non præstolarentur Xerxem advenientem, aut præstolati, pessime inter omnes homines affligerentur. Et isti quidem quan- 121
quam gravate, tamen quod sibi imponebatur exsequebantur: Xerxes vero ex
55 Acantho duces classis a se dimisit, iussos ad Thermam cum classe se opperiri. Est autem Therma in Thermæo sinu sita, a qua ipse sinus habet cognomen. Hanc enim compendiariam magis
60 viam esse audiebat: nam e Doriſco ad Acanthum usque ita instructus exercitus iter fecerat, tripartito divisus omnis, iussu Xerxis; ut una pars secundum mare iret pariter cum classe, cui parti
65 præerant Mardonius et Masistes: altera per mediterranea, cui præerant Tritantæchmes et Gergis: tertia inter has media, cum qua Xerxes ipse incedebat, ducibus Smerdomene et. Megabyzo. Nauticus porro exercitus u- 122
bi a Xerxe discessit, fossam enavigavit in Atho depressam, ac perductam ad sinum, in quo Assa et Pi-

70

[a] Πί-

lo-

a Non legitur in *Pasſ. Ask.* *b Med. Ask. Pasſ.*, ἐν ignorant reliqui, neque necesſarium videtur. *c Arcb. Vind. Ask. Pasſ. Med.* Fragm. *Paris.*, antea τῶν λοιπων. *d* Παρεχ. *Arcb. Ald.* *e* Abest ab *Ask.* *f* Ἐκτριβῆναι Fragm. *Paris.* *g* Πορ. τὰς νέας *Arcb. Ask. Pasſ.* *b* Συντομώτερον *Arcb. V.* *i* Εἰς τρεῖς μοίρας *Suid.* in Δάσασθαι. *k* Non legunt vocem *V. Arcb.* *l* Citavit *Suidas* in Voc. *m* Margo *Steph. Arcb. Vind. Pasſ. Ask. Brit. Valla:* alii cum *Aldo* Τριναταίχ., porro Γέργις *Med. Pasſ. Ask. Brit. Valla*, Γέρτις *Arcb. V.:* antea Σέργις. Quibus de nominibus ad C. 82. satis. *n Med. Pasſ. Ask. V. Arcb. Valla*, prius Σμερδόνεα. *o Med. Ask. Pasſ. Paris. A.*, alii διέπλωσε, quod eodem tendit. *p Steph. Byz.* citat in Voc.

51. Διατριβῆναι] *Hesychii* Διατριβῆναι, ἀπολέσθαι hoc fonte manavit. Alioqui blandiri ἐκτριβῆναι Fragm. *Paris.* posset. *Sophocles* Oed. Tyr. v. 435. σοῦ γὰρ οὐκ ἔστι βροτῶν κάκιον ὄστις ΕΚΤΡΙΒΗΣΕΤΑΙ ποτε. i. e. ἀπολεῖται, *perdetur*, ubi recte de verbi virtute scholiastes. *Synesius* L. 1. Provid. pag. 108. D. ὅλως γὰρ ΕΚΤΡΙΒΗΣΕΣΘΑΙ τὸ Σκυθικόν. Consequens ὁμοίως —— ἐπετέλεον *Valla* dedit acsi ὅμως foret, nactus plausum docti viri, cui meum iungerem, nisi ὁμοίως aptissime indicaret, et hos etsi vehementer pressos, *consimiliter* imperata fecisse, uti reliquae civitates.

58. Συντομώτατον] Hoc praestet an συντομώτερον, a *Valla* expressum, non adfirmo. Xerxis exercitusque iter apud *Diodorum* XI, 5. prorsus idem. Ex *Suida* enotatum ἐς τρεῖς μοίρας —— δασάμενος, etsi schedae taceant, pro legitimo fortasse aliis putabitur. Sic L. II, 147. ΕΣ δυώδεκα ΜΟΙΡΑΣ ΔΑΣΑΜΕΝΟΙ Αἴγυπτον πᾶσαν.

60. Τρεῖς μοίρας —— δασάμενος —— τὸν π.] Vulgatam iure praefert *Gronovius* lectioni, quam *Suidas* praebet in v. Δάσασθαι· ἐς τρεῖς μοίρας —— δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν στρατόν. In istiusmodi locutionibus eleganter omitti praepositionem *Casaub.* docuit ad hunc *Alexidis* versum, Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλοὺς κύβους, apud *Athen.* VII, p. 324. C. quo *L. Kuster.* usus est in *Aristoph.* Eq. v. 765. *Platonis* e Timaeo, p. 35. B. ὅλον ἓν τοῦτο μοίρας ὅσας προσῆκε διένειμεν· interpretatur *Cicero: id ipsum in ea, quae decuit, membra partitus est: Chalcidius* convertit: *totum hoc unum divisit in partes competentes*; nam sic scripsisse videtur: hic sane subit mirari in Editionis suae margine scribentem *H. Stephanum: legendum videtur* εἰς μοίρας, *quamvis nec apud Proclum extet haec praepositio:* in adnotationibus in *Platonem* ista; *deesse videtur praepositio* εἰς —— *et tamen alios inveniri scio huius scriptoris locos huic similes ubi non habetur:* ex istis locis hic est in Critia p. 113. E. τὴν νῆσον τὴν Ἀτλαντίδα πᾶσαν δέκα μέρη κατανείμας. *Theocriteis* eam in rem mallem abstinuisse viri docti. VALCKEN.

68. Σμερδομένεα] Restituetur idem hic nomen, quod supra c. 82. praebebunt Codices: illic qui dicitur Σμερδόνης, cur hoc in loco filius Otanis vocaretur Σμερδομένης. —— Paulo post scripserunt librarii διώρυγα —— διέχουσαν —— ἐς κόλπον nostrum suo more scripsisse suspicor: διώρυχα —— ἐσέχουσαν —— ἐς κόλπον, ἐν τῷ Ἀσσά τε πόλις καὶ Πίλωρος καὶ Σίγγος καὶ Σάρτη οἴκηνται urbium nomina legitima dedit *Wessel.* Herodotea Dissert. p. 121. semel alibi διέχουσαν posuerant librarii loco simillimo IV, c. 42., διώρυχα —— τὴν ἐκ τοῦ Νείλου διέχουσαν ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον· ubi nunc legitur ex Codd. ἔχουσαν. Διώρυχα satis commendabunt usus *Herodoti*, et ad *Thom. M.* in Διώρυξ adnotatio *Hemsterhusii*, sic minuta quoque tractantis, atque isthac arte inimitabili, ut semper Leidensem Criticum agnoscas. VALCKEN.

72. Πί-

lorus et Singus et Sarta urbes sitæ sunt. Ex quibus sumpto commilitio, perrexit ire ad sinum Thermæum: circumvectusque Ampelon promontorium Toronæum, præternavigavit has Græcas urbes, unde et naves et commilitium sumpsit, Toronam, Galepson, Sermylam, Mecybernam, Olynthum: quæ regio nunc Sithonia nominatur. Ab eo promontorio Ampelo corripiens cursum usque ad promontorium Canastræum, quod ex tota Pallene prominet maxime, illinc quoque et naves et commilitium sumpsit, ex Potidæa, ex Aphyti, ex Neapoli, ex AEga, ex Therambo, ex Sciona, ex Menda, ex Sana. Hæ sunt urbes sitæ nunc in Pallena, Phlegra prius appellata. Præternavigata hac etiam regione, ad præstitutum locum pervenit, sumptis etiam militibus e vicinis Pallenæ urbibus ac Thermæo sinui conterminis: quibus hæc nomina sunt, Lipaxus, Combrea, Lisæ, Gigonus, Campsa, Smila, AEnea: quarum regio adhuc Crossæa nominatur. Ab AEnea autem, in qua finis enumerandarum urbium mihi factus est, iam ad ipsum Thermæum sinum cursus classi extitit, et ad terram Mygdoniam: donec ad Thermam, quo præceptum erat, perventum est, et ad urbem Sindum, et ad Chalestram super Axium sitam flumen, quod Mygdoniam terram dirimit a Bottiæide: cuius terræ Bottiæidis arctum ad mare locum obtinent urbes Ichnæ et Pella. Hic navales copiæ circa flumen Axium et urbem Thermam et alias in medio harum urbes stativa habuere, regem opperientes. Huc pervenire volens Xerxes, Acantho profectus cum terrestribus copiis mediterraneam viam sequebatur, peragrans Pæonicum agrum atque Crestonicum, super amnem Echidorum, qui e Crestonæis initio sumpto, per terram Mygdoniam fluens, propter paludem quæ est supra Axium evolvitur. Hac iter faciente Xer-

[a] Πίλωρος καὶ Σίγγος καὶ Σάρτη οἴκηνται. σὺν δὲ τούτοις, ὡς καὶ ἐκ τούτων τῶν πολίων στρατιὴν παρέλαβε, ἔπλεε [b] ἀπιέμενος ἐς τὸν Θερμαῖον κόλπον. κάμπτων δὲ Ἄμπελον τὴν [c] Τορωναίην ἄκρην, παρεμείβετο Ἑλληνίδας τάσδε πόλις, ἐκ τῶν νέας τε καὶ στρατιὴν [d] παρελάμβανε, Τορώνην, Γαληψὸν, Σερμύλην, [e] Μηκύβερναν, Ὄλυνθον. ἡ μὲν νυν χώρη αὕτη, Σιθωνίη καλέεται. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Ξέρξεω, συντάμνων ἀπ' Ἀμπέλου ἄκρης ἐπὶ [f] Καναστραῖον ἄκρην, τὸ δὴ πάσης τῆς Παλλήνης ἀνέχει μάλιστα, σὺν θεῦτε νέας τε καὶ στρατιὴν παρελάμβανε ἐκ Ποτιδαίης, καὶ [g] Ἀφύτιος, καὶ Νέης πόλιος, καὶ Αἰγῆς, καὶ Θεράμβω, καὶ Σκιώνης, καὶ Μένδης, καὶ Σάνης. αὗται γάρ εἰσι αἱ τὴν νῦν Παλλήνην, πρότερον δὲ Φλέγρη καλεομένη νεμόμεναι. παραπλέων δὲ καὶ ταύτην τὴν χώρην, ἔπλεε ἐς τὸ προειρημένον, παραλαμβάνων στρατιὴν καὶ ἐκ τῶν προσεχέων πολίων [h] τῇ Παλλήνῃ, ὁμουρεουσέων δὲ τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ· τῇσι οὐνόματά ἐστι τάδε, Λίπαξος, Κώμβρεια, Λίσαι, Γίγωνος, Κάμψα, Σμίλα, [i] Αἴνεια. ἡ δὲ τούτεων χώρη, Κροσσαίη ἔτι καὶ ἐς τόδε καλέεται. ἀπὸ δὲ Αἰνείης, ἐς τὴν ἐτελεύτων καταλέγων τὰς πόλις, ἀπὸ ταύτης ἤδη ἐς αὐτόν τε τὸν Θερμαῖον κόλπον ἐγίνετο τῷ ναυτικῷ στρατῷ πλόος, καὶ γῆν τὴν Μυγδονίην. πλέων δὲ ἀπίκετο ἔς τε τὴν προειρημένην Θέρμην, καὶ [k] Σινδόν τε πόλιν καὶ Χαλέστρην, ἐπὶ τὸν Ἄξιον ποταμὸν, ὃς οὐρίζει χώρην τήν Μυγδονίην τε καὶ [l] Βοττιαιίδα· τῆς ἔχουσι τὸ παρὰ θάλασσαν γεγὸν χωρίον πόλις [m] Ἰχναί τε καὶ Πέλλα. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς, αὐτοῦ [n] περὶ Ἄξιον ποταμὸν, καὶ πόλιν Θέρμην, καὶ τὰς μεταξὺ πόλις τουτέων, περιμένων βασιλῆα, ἐστρατοπεδεύετο. Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς ἐπορεύετο ἐκ τῆς Ἀκάνθου, τὴν μεσόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ, βουλόμενος ἐς τὴν Θέρμην ἀπικέσθαι. ἐπορεύετο δὲ διὰ τῆς Παιονικῆς καὶ Κρηστωνικῆς ἐπὶ ποταμὸν [o] Ἐχείδωρον, ὃς ἐκ Κρηστωναίων ἀρξάμενος, ῥέει διὰ Μυγδονίης χώρης, καὶ ἐξίει παρὰ τὸ ἕλος τὸ ἐπ' Ἄξιῳ ποταμῷ. Πορευομένῳ δὲ

a Πίδλωρος *Ask.*, nec disimilis *Med.* scriptura. Πίλωρος *Arcb. Brit. Valla*: antea Πίδωρος. Porro Σάρτη *Med. Pasf. Ask.*, aliis Σάργη. *b Med. Pasf. Ask.*, ceteri ἀπικόμενος. *c* Κορωνσίην *Ask. Pasf.*, perperam. *d* Παρελάμβανε *Arcb. Ask. Pasf. Vind.*, uti mox: non παρέλαβε, quomodo olim. *e* Μηκύρεννα *Arcb.* Μηκύβενναν *Vind. f* Καναστρεῖον *Arcb.*, antea Καναστραίην. *g* Ἀφύσιος *Arcb. Vind. Amphysiie* Laurent., male omnes. Ἀφύσιος olim in *Scylace*. *b* Omittit duo ista *Arcb. i* Αἰνία *Ask. k* Σινδὸν *Steph. Byz.* hinc in V. *l* Βοττηνίδα, ῆς *Arcb. Vind. m Stephan.* in Ἰχναὶ attigit. *n* Περὶ *Med. Pasf. Ask. V. Arcb. Brit. Paris. A. B. Valla*: παρὰ *Aldus*, et sequaces. *o* Χείδωρον omnes.

72. Πίλωρος] Verum oppidi nomen, sicuti sequentis Σάρτη. utrumque apud *Steph. Byz.* In priore *Med.* et *Ask.* haesitant, a iusta scriptione, si iuventur, non alieni. Attigit urbem Cl. *Wasse* ad *Thucydid.* IV, 115., verum obscure. Ἔπλεε ἀπιέμενος Cl. *Gronovius* explicat, mihi ἀπικόμενος plebeium non est, quippe *Herodoteum*. At gaudeat recente possessione.

77. Σερμύλην] Temerariam *Mausfaci*, Ὀισύμην substituentis, coniecturam praeter *Holstenium* contudit *H. Valesius* ad *Harpocrationem* p. 125. Σερμυλία Ethnicographo, cives Σερμύλιοι *Thucydid.* I, 65. Mox ἐπὶ Καναστρεῖον ἄκρον, ne soloeca maneret oratio, *Palmerius* voluit. Καναστραῖον *Arcb.* sufficit, sicuti in *Thucydide* IV, 110. atque aliis: Κάνα στραίην divisis vocibus *Cellarius* Geogr. L. II, 13. p. 1050. advocat ex *Galei* editione, qui operarum error, notatus a Cl. *Wasse* ad eum Attici Scriptoris locum.

84. Ἐκ Θεράμβω] Haec Θράμβος *Steph. Byz.*, unde ἐκ Θράμβου *Vossius* ad *Scylac.* p. 62. *Ed. Gronov.*, plausibili suspicione. Quod si oppidi tamen nomen Θράμβος, Θεράμβης, Θραμβεῦς pictum fuerit olim, quae *Holstenii* ad Ethnicographum doctrina, Θεράμβω ex Θεράμβεω descendet. Quae sequitur *Sane*, alia est ac C. 22.

91. Σμίλα, Αἴνεια] Plerasque harum urbium *Stephanus* exscripsit, qui quoque Κρουσὶς, μοῖρα τῆς Μυγδονίας ex *Strabonis* VII, ἀπὸ Κρουσέως, τοῦ Μύγδονος υἱοῦ. Hinc ansa Cl. *Pauw* suspicandi, Κρουσαίη in *Herodoto* fuisse. Addere potuisset Κρουσίδα γῆν καλουμένην *Thucydid.* II, 97., et huius quidem tractus, tum maxime barbaros *Crusaeos*, βαρβάρους, Κρουσαίους καλουμένους, qui Pallenen olim tenuerunt, apud *Dionys.* Antiq. Rom. I. p. 39. Utcunque coniectura, praesidio schedarum defecta, cesserit, regio *Crosaea* et *Crusaea* eadem, nec discrepat *Theod. Rykii* Diss. de Primis Ital. Colon. p. 443. opinatio.

98. Σινδὸν] Uter melius, *Herodotus* an *Stephanus*, urbis nomen edat, dubium: non enim apud alios reperiri, verisime *Palmerius*. Χαλέστρη plures Χαλάστρην nuncupant: *Suidae* tamen Χαλέστρα πόλις. *Diodoro* T. II. p. 578. Χάλεστρον, ubi alios excitavi. Ceterum regionem Βοττιαΐδα, reversuram C. 127., Βοττικὴν *Thucydid.* I, 65. et *Diodorus* XII, 47. scribunt. Herodoteum ex Βοττιαῖος, quod incolarum nomen, formatur. Unde Antiochiae βωμὸς τοῦ Βοττικίου Διὸς, ab Alexandro Macedone constitutus, modo vera doceat *Libanius* Antiochici p. 348. D., Βοττίου Διὸς in *Malalae* Chronogr. p. 255., corrupte.

8. Ἐπὶ ποταμὸν Ἐχείδωρον] Quum C. 127. tres Codd. isto amnis in titulo conspirent, et *Apollodoro*, *Ptolemaeo* atque *Etymologo* Ἐχέδωρος aut Ἐχειδωρος appellitetur, *Is. Vossio* ad *Scylac.* p. 61., ut fluvius suum sibi nomen reciperet, dedi, nec inprobatum iri puto.

15. Θωῦ-

Per Paeoniam et Crestonem progredientes cameli invaduntur ab leonibus, qui illic erant Boves agrestes. Spatium, quod istæ belluæ tenent, et castrorum. Peneus inter Olympum et Ossam.

δὲ ταύτῃ, [a] λέοντές οἱ ἐπεθήκαντο τῇσι σιτοφόροισι καμήλοισι. καταφοιτέοντες γὰρ οἱ λέοντες τὰς νύκτας, καὶ λείποντες τὰ σφέτερα ἤθεα, ἄλλυ μὲν οὐδενὸς ἅπτοντο οὔτε ὑποζυγίυ, οὔτε ἀνθρώπυ, οἱ δὲ τὰς καμήλυς ἐκεράϊζον μόνας. [b] θωϋμάζω δὲ τὸ αἴτιον, ὅ, τί κοτε ἦν, τῶν ἄλλων τὸ ἀναγκάζον ἀπεχομένυς τοὺς λέοντας, τῇσι καμήλοισι ἐπιτίθεσθαι· τὸ μήτε πρότερον ὀπώπεσαν θηρίον μήτ' ἐπεπειρέατο αὐτοῦ. Εἰσὶ δὲ κατὰ ταῦτα τὰ χωρία καὶ λέοντες πολλοὶ, καὶ βόες ἄγριοι, τῶν τὰ κέρεα ὑπερμεγάθεά ἐστι, τὰ ἐς [c] τοὺς Ἕλληνας φοιτέοντα. οὖρος δὲ τοῖσι λέουσί ἐστι ὅ, τε [d] δι' Ἀβδήρων ῥέων ποταμὸς Νέστος, καὶ ὁ δι' Ἀκαρνανίης ῥέων Ἀχελῷος. οὔτε γὰρ τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τοῦ Νέστυ οὐδαμόθι πάσης τῆς ἔμπροσθεν Εὐρώπης ἴδοι τις ἂν [e] λέοντα, οὔτε πρὸς ἑσπέρης τοῦ Ἀχελῴυ ἐν τῇ [f] ὑπολοίπῳ ἠπείρῳ, ἀλλ' ἐν τῇ μεταξὺ τετέων τῶν ποταμῶν γίνονται. Ὡς δὲ ἐς τὴν Θέρμην ἀπίκετο ὁ Ξέρξης, ἵδρυσε αὐτοῦ τὴν στρατιήν. ἐπέσχε δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ στρατοπεδευόμενος τὴν παρὰ θάλασσαν χώρην [g] τοσήνδε· ἀρξάμενος ἀπὸ Θέρμης πόλιος καὶ τῆς Μυγδονίης, μέχρι Λυδίεώ τε ποταμοῦ καὶ Ἁλιάκμονος, οἳ οὐρίζυσι γῆν τὴν Βοττιαιίδα τε καὶ Μακεδονίδα, ἐς τωὐτὸ ῥέεθρον τὸ ὕδωρ συμμίσγοντες. ἐστρατοπεδεύοντο μὲν δὴ ἐν τούτοισι τοῖσι [h] χωρίοισι οἱ βάρβαροι. τῶν δὲ καταλεχθέντων τετέων ποταμῶν, ἐκ [i] Κρηστωναίης ῥέων Ἐχείδωρος, μοῦνος οὐκ ἀντέχρησε τῇ στρατιῇ πινόμενος, ἀλλ' ἐπέλιπε. Ξέρξης δὲ ὀρέων ἐκ τῆς Θέρμης οὔρεα τὰ [k] Θεσσαλικὰ, τόν τε Ὄλυμπον καὶ τὴν Ὄσσαν, μεγάθεϊ [l] τε ὑπερμήκεα ἐόντα, διὰ μέσυ τε αὐτέων αὐλῶνα στεινὸν πυνθανόμενος εἶναι, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειὸς, ἀκούων τε εἶναι ταύτῃ ὁδὸν ἐς Θεσσαλίην φέρουσαν, ἐπεθύμησε πλάσας θέησασθαι τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ· ὅτι τὴν ἄνω ὁδὸν ἔμελλε ἐλᾶν διὰ Μακεδόνων τῶν κατύπερθε οἰκημένων ἐς [m] Περραιβοὺς παρὰ Γόννον πόλιν· ταύτῃ γὰρ ἀσφαλέστατον ἐπυνθάνετο εἶναι. ὡς δὲ ἐπεθύμησε, καὶ ἐποίεε ταῦτα, ἐσβὰς [n] ἐς Σιδωνίην νέα, ἐς τήνπερ ἐσέβαινε αἰεὶ ὅκως οἱ ἐθέλοι τοιοῦτο ποιῆσαι, ἀνέδεξε σημήϊον καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνάγεσθαι,

Xerxe, leones impetum dederunt in camelos, qui commeatum portabant. Sub noctem enim relictis locis consuetis eo descendebant, nulloque alio neque iumento neque homine tacto in camelos solos grassati sunt. Cuius causam admiror, quæcunque illa erat, quod leones compelleret abstinentes ab aliis adoriri camelos: quod animal nunquam antea nec viderant nec experti illic fuerant. Sunt autem per 126
ea loca leones multi, et boves agrestes prægrandibus cornibus, quæ ad Græcos veniunt. Leonum autem terminus est hinc Nestus flumen per Abdera, inde Achelous per Acarnaniam fluens: nam neque ad auroram trans Nestum viserit quis leonem usquam gentium in Europa, aut trans Acheloum ad occidentem in reliqua continente: sed in horum fluviorum medio leones gignuntur. Postquam autem Ther- 127
mam venit Xerxes, ibi substitit, tantum ad mare spatii occupantibus castris, quantum est ab urbe Therma et Mygdonia usque ad Lydian et Haliacmona, qui amnes agrum Bottiæicum Macedonicumque terminant in eundem alveum confluentes. In his locis stativa habuere barbari: quibus ad potum solus ex iis qui commemorati sunt amnibus Echidorus e Crestonæis fluens non suppetiit, sed defecit. Xerxes e Ther- 128
ma prospiciens Thessalicos montes, Olympum et Ossam, præcelsæ magnitudinis, audiensque in medio eorum canalem angustum esse, per quem fluit Peneus, et illic viam esse quæ in Thessaliam fert, cupidine captus est navigandi ad ostium Penei inspiciundum: quia superiorem viam tenenti erat eundum per Macedones superne habitantes ad Perræbos, præter Gonnum urbem: nam hac tutissimum iter esse audiebat. Atque ut concupivit, ita et fecit, itaque conscensa navi Sidonia, quam semper conscendebat quoties ei tale aliquid facere libebat, extulit signum ceteris quoque

a Exscripsit *AElian.* de Anim. XVII, 36. *b* Θωμ. *Ask. Arcb.* *c* Omittunt τοὺς iid. et *Pasc. Vind.* *d* Δι abest *Arcb.* et mox ῥέων, sicuti et *Vallae.* *e* Λέοντα οὐδαμοῦ id., iusto auctior. *f* Ἐπιλείπῳ *Arcb. V. Pasc. Ask. Steph.* margo. *g* *Med. Ask. Arcb. Pasc. Vind. Paris. B*, τοσόνδε alii, quos a *D'Orvillio* defensos nollem ad *Chariton.* IV, 2. p. 373. *b* Iidem: olim χώροισι. *i* Κρηστωναίων *Arcb. V. Brit. Paris. B. Valla*; in *Aldo* Κρηστωνέων. Κρηστωναίης *Pasc. Ask. Paris. A.*, *Med.* Κρηστωνέης. Pristinum servari utique potuerat ob C. 124., tum statim Ἐχείδωρος *Arcb. Vind. Valla:* prius Χειδωρος erat. *k* Θεσσαλ. *Pasc. Ask. Vind. Arcb.*; alii Θετταλικὰ, etiam *Eustath.* ad *Hom.* p. 337, 1. his usus. *l* Defit *Arcb. V.* et *Eustath.*, qui male μεγέθη ὑπερμ. *m* Περραιβ. *Arcb. Pasc. Ask. V. Ald. Valla*, Περαιβοὺς recentiores editi: mox Γόνον *Arcb. Valla.* *n* Δ' ἐς *Arcb.*

15. Θωϋμάζω δὲ τὸ αἴτιον] Frigide Nostrum *AElianus* laudat, ὀλίγα δὲ Ἡρόδοτος ᾔδει ἐξετάζων τροφὴν τήνδε καὶ τήνδε κατὰ τὴν ἡδονὴν λεόντων Θρᾳκίων. Fuerint enim leones illi occulta quadam naturae vi, φύσει τινὶ ἀποῤῥήτῳ, et fauce inproba in camelos, quos ante non viderant, incitati, mirumne accidet, in hos ruisse solos, nullo neque homine neque iumento laeso?

22. Ὅ, τε δι' Ἀβδήρων &c.] *Aristotelem* huc spectasse Hist. Anim. VIII, 28., p. 254. ubi ἐν τῷ μεταξὺ τόπῳ τοῦ Ἀχελῴου καὶ τοῦ Νέσου, monuit *D. Petavius* ad *Themist.* Or. X. p. 140. A., insuper ex *Dione Chrysost.* Or. XXI. p. 269. C. adstruens, in Europa deinceps leonum genus defecisse. Certe de Acarnania locuples testis est Agathion, questus in *Philostrati* Vit. Herod. C. 7. magnum sibi fortunam negasse certamen, ἐπεὶ μηκέτι βόσκει λεόντας Ἀκαρνανία. Eidem rei *Io. Brodaeus* diligentem inpendit operam Miscell. L. VIII, 13., lectu oppido dignam. Deinceps ὑπολοίπῳ ἠπείρῳ scribatur an ἐπιλοίπῳ, ad sententiam nil proderit, quamquam ultimo Scriptor delectatur L. VI, 3. alibique.

36. Ἐκ Κρηστωναίης ῥέων] Inserto articulo scribendum: ὁ ἐκ Κρηστωναίης ῥέων Ἐχείδωρος μοῦνος οὐκ ἀντέχρησε τῇ στρατιῇ πινόμενος· frequentius in talibus locutionibus usurpantur οὐκ ἀντέσχε, vel οὐκ ἀπέχρησε· quod utrumque legitur VII, c. 196., sed et οὐκ ἀντέχρησε Herodoteum est: vid. VII, c. 187. —— Sequentis capitis initium *Eustath.* attigit in Il. B, p. 255. —— Semper Xerxes navem conscendisse dicitur Sidoniam, ὅκως τὰ ἐθέλοι τοιοῦτο ποιῆσαι· sic recte scribit *R.* pro του. His proxima, ἀνέδεξε σημήϊον, voculam videntur requirere, qua nectantur cum antecedentibus, ἀνέδεξε δὲ σημήϊον καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνάγεσθαι. VALCKEN.

38. Οὔρεα τὰ Θεσσαλικὰ] Rediit sollemnis scriptura: semper Θεσσαλίη, Θεσσάλιος, Θεσσαλικὸς in Musis, *Thucydide* et veterum plerisque, quorum morem Cl. *Wasse* ad *Thucyd.* I, 20. docte exposuit. Eustathiana enim vocis pingendae consuetudo aliunde procedit, nec morabitur quemquam.

45. Ἐς Περραιβοὺς παρὰ Γόννον] *Aldus* ita et MSS.; etiam C. 131., editi vero C. 173. et 185. Bene μενοπτόλεμοί τε Περαιβοὶ Poëtae Il. B, 749. cogniti sunt, sed et solutae orationis usus atque ipsa gentis traditio apud *Eustath.* ex *Stephano*, verum integriore, quam vulgo legitur. Γόννον quoque maluerunt, non Γόνον, quomodo *Arcb.* iterum C. 173., eodem ad *Iliad.* B. p. 335, 39. auctore. Post deinde ὅκως τι ἐθέλοι τοιοῦτο ποιῆσαι scribi oportere, docti viri *Pavius* et *Reiskius* belle viderunt.

que navibus solvendi, relictis illic terrestribus copiis. Eo postquam pervenit, ostium Penei contemplantem ingens admiratio quum subiret, accitos viæ ductores interrogavit nunquid flumen posset averti, ut alibi mare ingrederetur. Narratur autem Thessalia quondam palus fuisse, utpote concluſa undique prælatis montibus: nam quæ eius ad auroram spectant, ea Pelion mons et Ossa iunctis inter se radicibus præcludunt; quæ ad ventum aquilonem, Olympus; quæ ad occasum, Pindus; quæ ad meridiem et ventum austrum, Othrys: quod inter hos, quos dixi, montes medium, id Thessalia est, ita cava, ut cum alii frequentes amnes in eam influant, tum hi quinque maxime præcipui, Peneus, Apidanus, Onochonus, Enipeus, Pamisus: qui e montibus Thessaliam cingentibus in eam planitiem confluentes et nominibus cogniti, per unum canalem et eum arctum in mare evadunt, in unam aquam omnes ante redacti: et simulac confluentem fecerunt, Peneus excellens suo nomine ceteros innominatos reddit. Fertur quondam, quum nondum esset hic canalis et effluxus, hos fluvios et præter eos paludem Bœbeidem non habuisse nomen, quemadmodum nunc, et tamen non minus quam nunc fluxisse, sed suis fluentis omnem Thessaliam effecisse pelagus. Ipsi quidem Thessali memorant Neptunum fecisse convallem, per quam meat Peneus, haud absurde sentientes: qui enim arbitratur Neptunum terram quatere, et quæ terræmotu diducta sunt, huius dei esse opera, is etiam cernens hunc locum dixerit Neptunum fecisse: namque diductio illa montium, ut mihi videtur, terræmotus est opus. Xerxi autem interroganti nunquid alius foret exitus in mare Penei, duces viæ rem compertam habentes, Rex, inquiunt, nulli sunt huic flumini alibi in mare tendentes exitus,

σθαι, καταλιπὼν αὐτοῦ τὸν πεζὸν στρατόν. Ἐπεὶ δὲ ἀπίκετο, καὶ ἐθεήσατο [a] Ξέρξης τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ, ἐθαύματι μεγάλῳ ἐσέσχετο. καλέσας δὲ τοὺς [b] κατηγεμόνας τῆς ὁδοῦ, εἴρετο εἰ τὸν ποταμὸν ἔστι παρατρέψαντα, ἑτέρῃ ἐς θάλασσαν ἐξαγαγεῖν. Τὴν δὲ Θεσσαλίην λόγος ἐστὶ τοπαλαιὸν εἶναι λίμνην, ὥστε [c] γε συγκεκλημένην πάντοθεν ὑπερμήκεσι οὔρεσι. τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς πρὸς τὴν ἠῶ ἔχοντα, [d] τό, τε Πήλιον οὖρος καὶ ἡ Ὄσσα [e] ἀποκλήει, συμμίσγοντα τὰς ὑπωρείας ἀλλήλοισι· τὰ δὲ πρὸς βορέω ἀνέμου, [f] Οὔλυμπος· τὰ δὲ πρὸς ἑσπέρην, Πίνδος· τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ ἄνεμον νότον, ἡ Ὄθρυς· τὸ μέσον δὲ τουτέων τῶν λεχθέντων οὐρέων ἡ Θεσσαλίη ἐστὶ, ἐοῦσα κοίλη. ὥστε [g] ὦν ποταμῶν καὶ ἄλλων συχνῶν ἐς αὐτὴν ἐσβαλλόντων, [h] πέντε δὲ τῶν δοκίμων μάλιστα τῶνδε, Πηνειοῦ, καὶ Ἀπιδανοῦ, καὶ [i] Ὀνοχώνου, καὶ Ἐνιπέος, καὶ Παμίσου· οἱ μέν νυν ἐς τὸ πεδίον τοῦτο συλλεγόμενοι ἐκ τῶν οὐρέων τῶν περιεχηίόντων τὴν Θεσσαλίην ὀνομαζόμενοι, δι' ἑνὸς αὐλῶνος καὶ τούτου στεινοῦ, ἔκροον ἔχουσι ἐς θάλασσαν, προσυμμίσγοντες τὸ ὕδωρ πάντες ἐς τωὐτό· ἐπεὰν δὲ συμμιχθέωσι τάχιστα, εὐθὺς ἤδη ὁ Πηνειὸς τῷ οὐνόματι καταχρατέων, [k] ἀνωνύμους τοὺς ἄλλους ποιέει εἶναι. τὸ δὲ [l] παλαιὸν λέγεται, οὐκ ἐόντος κω τοῦ αὐλῶνος καὶ διεκρόου τούτου, τοὺς ποταμοὺς τούτους, καὶ πρὸς τοῖσι ποταμοῖσι τούτοισι τὴν [m] Βοιβηίδα λίμνην, ὕτε ὑπομάζεσθαι κατάπρεῳ νῦν, ῥέειν τε οὐδὲν ἧσσον ἢ νῦν· ῥέοντας δὲ, ποιέειν τὴν Θεσσαλίην πᾶσαν πέλαγος. αὐτοὶ μέν νυν Θεσσαλοὶ Φασὶ Ποσειδέωνα ποιῆσαι τὸν αὐλῶνα, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειός· [n] οἰκότα λέγοντες. ὅστις γὰρ νομίζει Ποσειδέωνα τὴν γῆν σείειν, καὶ τὰ [o] διεστῶτα ὑπὸ σεισμοῦ, τοῦ θεοῦ τούτου ἔργα εἶναι, [p] κἂν ἐκεῖνο ἰδών, Φαίη Ποσειδέωνα ποιῆσαι. [q] ἔργον γάρ ἐστι σεισμοῦ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἡ διάστασις τῶν οὐρέων. Οἱ δὲ κατηγεόμενοι, εἰρομένου Ξέρξεω εἰ ἔστι ἄλλη ἔξοδος ἐς θάλασσαν τῷ Πηνειῷ, ἐξεπισάμενοι ἀτρεκέως, εἶπον, „ Βασι„ λεῦ, ποταμῷ τούτῳ οὐκ ἔστι ἄλλη ἐξήλυσις ἐς θά„ λασ-

a Ὁ Ξέρ. idem; hinc articulus accesit. Mox ἐκβολὴν praeterit negligenter. *b* Ἡγεμόνας *Arcb. Vind.*; uti L. v, 15. et alibi. *c* Defit *Ask. Pasf.*, qui cum *Paris. B.* συγκεκλημένην, *Med.* συγκεκλημένην, pro quo *V. Arcb. Paris. A. Ald.* συγκεκλῃϊσμένην. Mox ὄρεσι et ὄρος *Arcb. V. Ask.*, et saepius. *d* Τὸ Πήλιον *Pasf. Arcb.* et *Galaei* Edit.; alii Πήλειον. *e* Ἀποκλῄει *Pasf. Vind.*, olim ἀποκλείει. *f* Ὁ Ὄλ. *Arcb. V. Med. Pasf.* *g* Ὧν τῶν ποτ. ora *Steph.* et *Ask.*, qui reliqua ἐς αὐτὴν καὶ ἀ. σ. ἐσβ., eadem *Arcb.*, sed ὥσε τῶν ποτ.; *Med.* ἐς αὐτὴν non habet. *b* Excerpsit Schol. *Apollon. Rb.* III, 1084. fide non bona. *i* Ὀνοχώρου *Arcb.* et *Valla.* *k* *Eustath.* ad Iliad. p. 337, 7., sed ἀνωνύμως prave. Porro εἶναι ποιέει *Arcb. Pasf. Ask.* *l* Πάλαι *Arcb. V.* *m* Βουβ. *Ask.* Vid. *Casaub.* ad *Strabon.* IX. p. 658. *n* Εἰκ. *Arcb.* *o* *Med. Pasf. Paris. B.*, in reliquis διεσῶτα. *p* Καὶ ἂν *Arcb. V.* *q* Ἔστι γὰρ σεισμοῦ ἔργ. *Arcb. Pasf. Ask.*, ordine sat bono: tum ἐφαίνετο εἶναι *Arcb. Vind.*, εἶναι addunt etiam *Pasf. Ask.*, et admitti potest.

54. Τὴν δὲ Θεσσαλίην λόγος ἐστὶ] *Strabo* IX, p. 658. A. τὸ παλαιὸν καὶ ἑλιμνάζετο, ὡς λόγος, τὸ πεδίον —— ὑπὸ δὲ σεισμῶν ῥήγματος γενομένου, καὶ τὴν Ὄσσαν ἀποσχίζοντος ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, διεξέπεσε ταύτῃ πρὸς θάλασσαν ὁ Πηνειός. Concinunt ista Herodoteis, de quibus pauca quaedam excerpsit *Eustath.* in Il. B. p. 255. *Herodoto* quoque ἔργον esse σεισμοῦ videbatur ἡ διάστασις τῶν οὐρέων· et Thessaliam σεισμοὶ dicuntur ἀναπτύξαντες *Philostrato* Icon. II. p. 835. f. qui picturam nobis exhibet p. 831. Neptuni ῥήξαντος τῇ τριαίνῃ τὰ ὄρη· nam, *quum Thessaliam scopulis incluſa teneret Peneo ſtagnante palus, et merſa negarent Arva coli, trifida Neptunus cuſpide montes Impulit adverſos: tum forti ſaucius ictu Diſſiluit gelido vertex Oſſaeus Olympo: Claudian.* de Raptu Pr. II, v. 179. secundum alios *diſcesſit Olympo Herculea gravis Oſſa manu*; et *Diodor. Sic.* IV, c. 18. Egisse hac de re videtur in libro nono Philippicorum *Theopompus.* —— Ubi in his *Herodoti* quinque nobiliora memorantur Thessaliae flumina, *Apidano* forma reddi poterit nostro consueta Ἠπιδανοῦ· de his minime protrita notantur *dans la Critique du Diction. de M. La Martiniere* p. 340. et seqq. VALCKEN.

57. Τό, τε Πήλιον οὖρος] Qui celebratissimum montem Πήλειον dixerit, quaerere abnuo. Nostro Πήλιον L. IV, 179., *Homero*, *Straboni*, *Virgilio*, *Horatio* aliisque audit. Iustum porro habendum ἀποκλῄει, vice ἀποκληΐει, Ionum ore tritissimi.

63. Ὥσε ὦν ποταμῶν &c.] Series verborum, qualis *Arcb.* et *Ask.*, non displicet; ἐς αὐτὴν iniuria *Med.* omittit; si tamen vera omissio, nec conferentis oculi alibi posita praetermiserint. Quo fuerit id cunque modo, ad sententiam requiruntur: illa redit ad superiora, ὥσε γε συγκεκλημένην πάντοθεν ——, eaque illustrat. Pro quinque autem fluviis Schol. *Apollonii* quatuor annumerat, neglecto *Onochono*, tertium Παγισὸν adpellans. At idem in L. IV, v. 132. de amnibus, in alios lapsis nomenque pristinum ponentibus, τὸ δὲ αὐτὸ γίνεται ἐπὶ Ὀνοχώνου, τοῦ κατὰ Θεσσαλίαν, καὶ Πχρμισσοῦ καὶ Σπερχειοῦ· ὅταν γὰρ εἰς ταυτὸ συῤῥεύσωσι πάντες, Σπερχειὸς καλοῦνται· insulse profecto, nisi tu corruptissima atque hinc refingenda decernas.

81. Τὴν γῆν σείειν] Neptuni Ἐννοσιγαίου, Σεισίχθονος, γαίης κινητῆρος cognomina nemo non recordatur. Terrae motus, hiatus, fluminum et fretorum ἐκρήγματα Neptuno apud *Diodor.* XV, 49. et *Ammian.* XVII, 8. credula superstitio contribuit: hinc δοκεῖ γάρ μοι τὸ ῥῆξαι τὸν Ἰσθμὸν Ποσειδῶνος δεῖσθαι in *Philostr.* Herod. Vit. C. 6. Confer Icones *Philostrati* L. II, 14., ubi pictura Neptuni, montes Thessaliae rumpentis.

Xerxis in Thessalos somma. Thessali primi dederunt se Persis, et qui alii? De illis iusiurandum Græcorum.

„ λασσαν κατήκουσα, ἀλλ' ἤδη αὕτη· οὔρεσι γὰς
„ περιες εφάνωται [a] πᾶσα Θεσσαλίη". Ξέρξεα δὲ
λέγεται εἰπεῖν πρὸς ταῦτα, „ Σοφοὶ ἄνδρες εἰσὶ Θεσ-
„ σαλοί. ταῦτ' ἄρα πρὸ πολλοῦ [b] ἐφυλάξαντο γνω-
„ σιμαχέοντες καὶ τἆλλα, καὶ ὅτι χώρην ἄρα εἶχον
„ εὐαίρετόν τε καὶ ταχυάλωτον. τὸν γὰς ποταμὸν
„ πρῆγμα ἦν μοῦνον ἐπεῖναι σφεων ἐπὶ τὴν χώρην,
„ χώματι ἐκ τοῦ αὐλῶνος ἐκβιβάσαντα, καὶ πα-
„ τρέψαντα δι' ὧν [c] νῦν ῥέει ῥέθρων· ὥς τε Θεσσαλίην
„ πᾶσαν ἔξω τῶν οὐρέων [d] ὑπόβρυχα γενέσθαι". ταῦ-
421 τα δὲ ἔχοντα ἔλεγε ἐς τοὺς Ἀλεύεω παῖδας, ὅτι πρῶ-
τοι Ἑλλήνων ἑωυτοὺς Θεσσαλοὶ ἔδοσαν ἐωυτοὺς βασιλέϊ,
δοκέων ὁ Ξέρξης [e] ἀπὸ παντὸς σφεας τοῦ ἔθνεος ἐπαγ-
γέλλεσθαι Φιλίην. εἴπας δὲ ταῦτα, καὶ θεησάμενος,
ἀπέπλεε ἐς τὴν Θέρμην. Ὁ μὲν δὴ περὶ Πιερίην διέ-
τριβε ἡμέρας συχνάς. τὸ γὰς δὴ οὖρος τὸ Μακεδονι-
κὸν ἔκειρε τῆς στρατιῆς τριτημορίς, ἵνα ταύτῃ [f] διεξίῃ
ἅπασα ἡ στρατιὴ ἐς Περραιβούς. οἱ δὲ [g] δὴ κήρυκες οἱ
ἀποπεμφθέντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ γῆς αἴτησιν,
[h] ἀπικέατο, οἱ μὲν κενοὶ, οἱ δὲ φέροντες γῆν τε καὶ
ὕδωρ. Τῶν δὲ δόντων ταῦτα ἐγένοντο οἵδε, Θεσσαλοὶ,
Δόλοπες, [i] Ἐνιῆνες, Περραιβοὶ, Λοκροὶ, [k] Μάγνη-
τες, Μηλιέες, Ἀχαιοὶ οἱ Φθιῶται, καὶ Θηβαῖοι, καὶ
οἱ ἄλλοι Βοιωτοὶ, πλὴν Θεσπιέων τε καὶ Πλαταιέων.
ἐπὶ τούτοισι οἱ Ἕλληνες ἔταμον ὅρκιον, οἱ τῷ βαρβάρῳ
πόλεμον [l] ἀειράμενοι. τὸ δὲ ὅρκιον ὧδε εἶχε· Ὅσοι τῷ
Πέρσῃ ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς, Ἕλληνες ἐόντες, μὴ
ἀναγκασθέντες, κατ' ἅπαντων σφι εὖ τῶν πρηγμά-
των, τούτους δεκατεῦσαι τῷ ἐν Δελφοῖσι θεῷ. τὸ μὲν
δὴ

exitus, quam iste hic: cuncta enim undique montibus redimita Thessalia est. Ad hoc Xerxes dixisse fertur; Solertes sunt viri Thessalia, qui suæ sibi imbecillitatis conscii, iampridem cum alia custodiverunt, tum vero hoc, quod regionem habeant facilem occupatu, et mature expugnabilem. Solum enim hoc esse negocium, flumen, obstructo canali, aversoque alveo per quem meat, in eorum terram inducere, a quo omnis Thessalia præter montes aquis mergeretur. Hæc vero Xerxes dixit filios Aleuæ respicientia, quoniam e Græcis primi hi sese Thessali regi tradiderant, ratus illos ab tota natione poliliceri amicitiam. Hoc loquutus, et locum contemplatus, Thermam renavigavit. Ubi 131
complures dies circa Pieriam est commoratus, nam montem Macedonicum, ut illac in Perræbos omnis transiret exercitus, ter-
tia eius pars tondebat, eodem legati qui dimissi in Græciam fuerant, ad terram petendam, regressi sunt partim inanes, partim terram et aquam ferentes. Quam qui de- 132
derunt eorum, hi fuere, Thessali, Dolopes, Enienes, Perræbi, Locri, Magnetes, Melienses, Achæi Phthiotæ, et Thebani, ceterique Bœoti præter Thespienses et Platæenses: adversus quos ii Græci qui bellum contra barbarum sumpserunt, conceperunt iusiurandum: id erat hoc exemplo. Quicunque Græci se ipsos dediderunt Persæ, non adacti necessitate, rebus suis bene constitutis, eos decimare deo qui Delphis est. Ita

a Πᾶσα Θεσσ., sine medio articulo ἡ., *Arcb. V. Ask. Pasf.* b Ἐφυλάσσοντο *Arcb. V.* c Νῦν ῥέεθρον *Pasf.*, posterius etiam *Arcb.* d Ὑπὸ βρυχέα *Ald.* et editi plures: ὑποβρυχέα coniunxit Ed. *Genev.*, quomodo *Pasf. Ask.*; in *Arcb.* ὑπόβρυχα, optime. e Ὑπὸ *Arcb. V.* f Διέξῃ *Pasf. Ask.*, tum πᾶσα *Arcb.*, et Περῤῥαιβ id. *V. Pasf. Brit.* et mox, Περῤῥεβ. *Ask.*, olim Περαιβ. g Deest *Pasf.* b Ἀπίκατο *Arcb. V. Pasf.*, et mox κενοὶ iid. cum *Ask.*, antea κενοί. i Αἰνιῆνες *Arcb. Vind. Valla.* k Μάγητες *Vind. Arcb.* l Αἰράμενοι *Arcb. Pasf.*, ἀράμενοι *Ask.*, prius ἀειρόμενοι.

88. Ἀλλ' ἤδε αὕτη] Nisi viae duces exitum digito monstrarint, verius videbitur ἥδε αὐτὴ, *nisi solus hic*, de correctione Cl. *Abresch.* Dil. Thucyd. p. 605. Consequens, ex *Homero* propagatum, expressit *Oppian.* Halieut. II. v. 121. Ὄυρεσι τ' ἀμφοτέρωθε περίδρομος ΕΣΤΕΦΑΝΩΤΟ.

97. Τπόβρυχα γενέσθαι] Aldinum ὑπὸ βρυχέα aptavit artissime *Portus*, ὑπόβρυχα coniectans, quo nihil ex *Arcb.* melius. Poëta *Odyss.* E, 319 Τόνδ' ἄρ' ΤΠΟΒΡΤΧΑ θῆκε πολὺν χρόνον, i. e. ὑποβρύχιον Veniatne id vocabuli ex ὑπόβρυξ an ὑπόβρυχος, ab *Eustath.* disputatur pag. 1538, 54.; mihi prior placet derivatio.

7. Οἱ μὲν κενοὶ] Herodotea sunt ἰδόντες τὸν χῶρον κενὸν *vacuum* L. IX, 56., et χώματα χῶσαι κενὰ *tumulos inanes* ibid. C. 84. MSS.; *Hesychius*, Κενὸν, κενόν. Dictioni respondet quodammodo Beatae Virginis, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε ΚΕΝΟΤΣ Euang. *Lucae* I, 53. Ceterum Ἐνιῆνες hic et C. 185. in Αἰνιῆνες aut Αἰνιᾶνες, quomodo saepe aliis et Codd. quibusdam, conversi necesse non est. Τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο *Homerus* Il. B, 749.

8. Θεσσ. Δόλ. Ἐνιῆνες, Περαιβοὶ] Huius utriusque populi sic mihi nomina scripsisse videtur Noster ad imitationem *Homeri*, cuius est in Il. B. ϕ. 749., Τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιβοί· codicum in talibus aut nulla aut certe perexigua est auctoritas. Ἐνιῆνες non veniet, opinor, in controversiam, quod in *Herodoto* legitimum agnoverunt *Ios. Wasse* in *Thucyd.* p. 349. et *Io. Davis.* ad *Max. Tyr.* p. 604. —— Qui iuxta *Herod.* petenti Xerxi terram et aquam dederunt, novem Graeciae populi iidem enumerantur *Diodoro Siculo* XI, c. 3.; nam pro Ἀχαιοί τε καὶ Φθιῶται, scribi facile possit, Ἀχαιοὶ οἱ καὶ Φθιῶται, vel Ἀχαιοὶ οἱ Φθιῶται, ut vocantur aliis et hic *Herodoto*; nisi considerarentur alibi tanquam diversi: vid. Clar. *Wesf.* l. c. et T. II. p. 65. Hae novem de duodecim fuere gentibus, quae Amphictyonum concilii fuerant ab antiquis temporibus participes: ex Ionico Doricoque genere praecipui stabant pro libertate Athenienses et Lacedaemonii. Inter XII. gentes, olim τῆς Ἀμφικτυονίας consortes, ex *Theopompo* memorantur *Harpocrationi* tanquam diversi Ἀχαιοὶ, Φθιῶται· nisi et illic scribendum Ἀχαιοὶ οἱ Φθιῶται· ut unius illinc gentis nomen exciderit; ut excidit nomen ex *AEschine* de Falsa Leg. p. 43, 22. ubi inter nomina Ἴωνας et Περῤῥαιβοὺς libenter ponerem Αἰνιᾶνας· pro Μαλεεῖς scribendum Μαλιεῖς· Μαλιέας dixit in harum quoque gentium recensione *Pausan.* X. p. 815. et *Xenoph.* Ἑλλ. VI. p. 354, 34. hi plerisque sunt Μηλιεῖς. VALCKEN.

13. Πόλεμον ἀειράμενοι] *Portus* ἀειρόμενοι *praesens est loco aoristi pr. medii* ἀειράμενοι, quod ipsum accipere, viam munientibus membranis, cur pigremur? Ipse C. 156. dabit Scriptor ἀειραμένους τε πόλεμον αὐτῷ. Iurisiurandi, quo se Graeci in Persarum fautores et studiosos obligarunt, formula in *Diodori* XI, 3. leviter discrepat, ut ibi monitum.

16. Τούτους δεκατεῦσαι τῷ ἐ. Δ. θ.] Secundum *Lycurgum* p. 158., et *Diodor. Sicul.* XI, c. 29., in eam sententiam iurarunt qui libertatem contra Persas tuebantur Graeci, antequam proelium inirent ad Plataeas; hoc autem temporis articulo eidem *Diodoro* XI, c. 3., decrevisse narrantur τοὺς μὲν ἐθελοντὶ τῶν Ἑλλήνων ἑλομένους τὰ Περσῶν δεκατεῦσαι τοῖς θεοῖς, ἐπὰν τῷ πολέμῳ κρατήσωσι· hic decretum illud iureiurando traduntur adfirmasse: alterum iusiurandum, quod iurasse perhibentur ad Plataeas, *Theopompo* suspectum, illud non commemorat *Herod.* Huc pertinent incerti scriptoris verba apud *Suidam* in Δεκατεύειν· ubi scribendum, ἐφ' οὓς, pro ἐφ' οἷς. Quandoquidem hic *Herodoto* et *Diodoro* recensiti Graeciae populi praeter Thebanos plerique omnes coacti partes Persarum sunt sequuti, hoc iurando ceteri praesertim spectasse videntur Thebanos, ἑκοντὶ Μηδίσαντας. *Xenophon* Ἑλλ. VI, p. 347, 12., οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὕτως εἶχον τὴν γνώμην, ὡς νῦν Θηβαίους, τὸ λεγόμενον, δεκατευθῆναι ἐλπὶς εἴη· quae eadem paene leguntur p. 356, 14. νῦν ἐλπὶς, τὸ πάλαι λεγόμενον, δεκατευθῆναι Θηβαίους· atque id ipsum alteram illam formulam magis etiam reddit suspectam, quod in illa iurasse perhibentur apud *Lycurg.* p. 158, 5. τὰς τὰ τοῦ βαρβάρου προελομένας (πόλεις) ἁπάσας δεκατεύσω· quo spectat et *Aristid.* T. II. p. 82., et huius *Schol.* in

Cod.

Ita apud Græcos iusiurandum se habebat.
133 Xerxes autem neque Athenas neque Spartam legatos terram petitum miserat, ob id quod quos ante Darius ad hoc ipsum misisset, eorum alios isti in voraginem, alios in puteum deiecerant, iubentes eos illinc terram et aquam ferre ad regem. Hac de caussa nullos ad petendum misit. Et Athenienſibus quidem, quod ita legatos tractarint, quid triſte contigerit non queo dicere, niſi quod eorum ſolum cum urbe vaſtatum est: quod tamen ipsum non ea caus-
134 ſa ſuſpicor contigisſe. Lacedæmoniis vero ira Talthybii, qui fuit Agamemnonis præco, incubuit: est enim Spartæ Talthybii templum; ſed et ſunt eius poſteri Talthybiadæ nominati, quibus legationes Spartanæ omnes inſtar præmii tribuuntur. Itaque post eam rem Spartiatæ, quum læta exta eis immolantibus non esſent, idque diu contingeret, pertæſi huius calamitatis, cœtu frequenter coacto, hoc præconium ediderunt, ſiquis Lacedæmoniorum vellet pro Sparta occumbere. Tunc Sperthies Aneriſti et Bulis Nicolai filius, viri Spartiatæ, et ingeniis egregii et opibus inter primos, ultro ſe obtulerunt ad ſolvendam Xerxi Darii filio ultionem ob legatos Spartæ interemptos. Ita hos Spartiatæ tanquam mortem obituros, miserunt ad Me-
135 dos. Digna autem admiratione cum hæc audacia horum virorum, tum verba ab eis habita: nam Suſa tendentes, ad Hydarnem Per-

δὴ ὄρκιον ὧδε εἶχε τοῖσι Ἕλλησι. Ἐς δὲ Ἀθήνας καὶ Σπάρτην οὐκ ἀπέπεμψε [a] Πέρσης ἐπὶ γῆς αἴτησιν [b] κήρυκας, τῶνδε εἵνεκα· πρότερον Δαρείου πέμψαντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ μὲν αὐτέων, τοὺς αἰτέοντας ἐς τὸ βάραθρον, οἱ δ' ἐς Φρέαρ [c] ἐσβαλόντες, ἐκέλευον γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐκ τουτέων φέρειν παρὰ βασιλέα. τουτέων μὲν εἵνεκα οὐκ [d] ἔπεμψε Ξέρξης τοὺς αἰτήσοντας. ὅ, τι δὲ τοῖσι Ἀθηναίοισι ταῦτα ποιήσασι τοὺς κήρυκας συνήνεικε ἀνεθέλητον γενέσθαι οὐκ ἔχω [e] εἰπεῖν, πλὴν ὅτι σφέων ἡ χώρη καὶ ἡ πόλις ἐδηώθη. ἀλλὰ τοῦτο οὐ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην δοκέω γενέσθαι. Τοῖσι δὲ ὦν Λακεδαιμονίοισι [f] μῆνις κατέσχηψε Ταλθυβίου τοῦ Ἀγαμέμνονος κήρυκος. ἐν γὰρ Σπάρτῃ ἐστὶ Ταλθυβίου ἱρόν· εἰσὶ δὲ καὶ [g] ἀπόγονοι, Ταλθυβιάδαι καλεόμενοι, τοῖσι αἱ κηρυκηίαι αἱ ἐκ Σπάρτης πᾶσαι γέρας [h] δίδονται. μετὰ δὲ ταῦτα, τοῖσι Σπαρτιήτῃσι καλλιερῆσαι θυομένοισι οὐκ ἐδύνατο· τοῦτο [i] δ' ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἦν σφι. ἀχθομένων δὲ καὶ συμφορὴ χρεωμένων Λακεδαιμονίων, ἀλίης τε πολλάκις συλλεγομένης, καὶ κήρυγμα τοιόνδε ποιευμένων, εἴ τις βούλοιτο Λακεδαιμονίων πρὸ τῆς Σπάρτης ἀποθνήσκειν, Σπερθίης τε ὁ Ἀνηρίστου καὶ Βοῦλις ὁ Νικόλεω, ἄνδρες Σπαρτιῆται, φύσει [k] τε γεγονότες εὖ, καὶ χρήμασι ἀνήκοντες ἐς τὰ πρῶτα, ἐθελονταὶ ὑπέδυσαν ποινὴν [l] τίσαι Ξέρξῃ τῷ Δαρείου κήρυκων τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀπολομένων. οὕτω Σπαρτιῆται τοῦτοι ὡς ἀποθανευμένους ἐς Μήδους ἀπέπεμψαν. 422
Αὕτη τε ἡ τόλμα τουτέων τῶν ἀνδρῶν [m] θωύμαλος ἀξίη, καὶ τάδε πρὸς τούτοισι τὰ ἔπεα. πορευόμενοι δὲ ἐς Σοῦσα, ἀπικνέονται παρὰ Ὑδάρνεα. ὁ δὲ Ὑδάρνης ἦν μὲν γένος Πέρ-

a Ξέρξης *Ask. V. Vallæ*, ex ſcholio. *b* Omittit *Arch.* *c* *Med. Paſſ. Ask.*, ἐμβαλόντες reliqui, discrimine nullo. *d* Iid. et *Arch. Vind.*, ἀπέπεμψε, ut ſuperius, alii. *e* Εἶπαί τι ora *Stepb. Paſſ. Ask.* *f* *Euſtatb.* ad *Iliad.* A. p. 110, 29. haec et ſeqq. attigit. *g* *Med. Paſſ. Ask. Brit.*, reliqui ἀπογ. Ταλθυβίου, Ταλθυβ. Vid. *Gronov.* *b* Δέδονται *Paſſ. Ask.* *i* Abest *Arch.* *k* Et hoc deſit. *l* Τίσειν *Arch. V.* *m* Θώμ. *Arch. Ask.*

Cod. MS. Clar. *Burm.* p. 131. et p. 299. ubi ἔδοξεν, inquit, τὰς πόλεις τὰς μηδιεσώσας (imo Μηδισάσας) δεκατεῦσαι· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέσχον ὕστερον καὶ Θεμιστοκλῆς· priori loco Schol. Δεκατεῦσαι interpretatur τὸ δέκατον μέρος ἀνελεῖν. *Budaeum* ſic miror in *Herodoto* verbum accepisſe pro *decimum quemque interficere:* Romanis, ut notum est, *decimari legiones* dicebantur, resque Romanas tradentibus Graecis δεκατευθῆναι· ſed ab huius temporis Graecorum humanitate crudelitas ista prorſus abhorret: recte τὰς πόλεις δεκατεῦσαι apud *Lycurg. H. Steph.* interpretatur Thes. L. G. I. p. 937. τὰς τῶν πολιτῶν οὐσίας· et hic, *ad ſolvendam Deo Delphico decimam adigere.* VALCKEN.

20. Οἱ μὲν αὐτέων τ. α. ἐς τὸ βάραθρον] Quod vix definiri posse videtur ſcriptori *des Eſſais de Crit.* p. 63., quodque fecisſe ſuſpicatur Spartanos, Athenienſibus attribuendum vel ex *Herod.* liquet, et *Suida* in Δᾶτις καὶ Ἄρτ. Conf. *Briſſon.* R. P. III. p. 413. Apud *Herod.*, qui dixerat Ἀθήνας καὶ Σπάρτην, οἱ μὲν αὐτέων ſunt *Athenienſes*, οἱ δὲ, *Spartani:* ſic I, c. 56. et alibi: ſed et in his ſaepe fuit peccatum. Athenienſium erat τὸ Βάραθρον· de quo *I. Meurs.* Att. Lect. I, c. 25. in barathrum morti damnatos ſaepe praecipitabant: εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν dixerunt *Alexis Athen.* VII. p. 303. A. *Plato* Gorg. p. 516. E. *Ariſtoph.* Eq. v. 1359. ubi *Schol.* B. τόπος —— βαθὺς ὅπου καὶ τοὺς Δαρείου πρέσβεις ἔβαλον· quos *Herodoto* dicuntur ἐς τὸ βαρ. ἐμβαλόντες· conf. *Thucyd.* II, c. 67. VALCKEN.

25. Οὐκ ἔχω εἰπεῖν] In communi Athenienſium *Pauſanias* adſentitur, privatim poenas Miltiaden luisse, ἐν Ἀθήναις δὲ ἰδίᾳ τε καὶ ἐς ἐνὸς οἶκον ἀνδρὸς κατασκῆψαι Μιλτιάδου, quoniam is civibus auctor fuerat, ut legati violarentur atque in barathrum devolverentur, L. III, 12. De Talthybiadis bene a *Gronovio* dicta non retracto, quamquam γέρας δέδονται ex ſcriptis malim.

32. Καλλιερῆσαι θυομένοισι οὐκ ἐδύνατο] Interpretatione molliendum iudicabat Clar. *Abreſch.* Diluc. *Thucyd.* p. 433. ego corrigendum ſuſpicor οὐκ ἐγίνετο· hoc in ista ſaepe recurrente formula frequentatur; οὐκ ἐδύνατο, pro οὐ δυνατὸν ἦν, nusquam, opinor, vir literatiſſimus legerat: ſemel tamen occurrit οὐ δύναται, ſed valde diverſa ſtructura poſitum, apud *Herod.* IX, c. 44., Μαρδονίῳ τε καὶ τῇ στρατιῇ τὰ σφάγια οὐ δύναται καταβύμια γενέσθαι· id est οὐκ ἐθέλει γενέσθαι· ut loquitur *Xenoph.* in fine L. VI. K. Ἀ. ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐθέλει γενέσθαι τὰ ἱερά· ubi paulo ante, θυομένῳ αὐτῷ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά· ut p. 224, 35. Ἑλλ. III, p. 283, 19. Quando *boſtiis caeſis laeta* erant *exta*, θύεσθαι καὶ καλλιερεῖν, θυομένοις καλὰ τὰ ἱερὰ γενέσθαι dicuntur, et ſimpliciter etiam τὰ ἱερὰ γενέσθαι, quod apud eumdem p. 234, 39. in *MS.* Cod. reddebatur τὰ ἱερὰ καλὰ εἶναι· apud *Demoſth.* p. 775., γέγονε καλὰ —— τὰ ἱερά· et ἐκαλλιερούμεν· vid. Clar. *Io. Taylor* in *Lys.* p. 32, 33. quique plurima collegit *Des. Heraldus* Advers. I, c. 5., *Dukero* citatus ad *Thucyd.* V, c. 54., ubi Lacedaemoniis τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προυχώρει —— c. 55, et 116., οὐκ ἐγένετο· hoc *Herodoto* diceretur καλλιερῆσαι θυομένοισι οὐκ ἐγένετο, *litare non poterant*, ſive *conſulentibus Deos laeta non erant exta; extis* enim *inſpectis Deorum mentem ſcrutari*, ſive τὸ μαντεύεσθαι διὰ σπλάγχνων, ſecundum *Ammonium* Θύεσθαι dicebant. VALCKEN.

37. Σπερθίης τε —— καὶ Βοῦλις] Magna utriusque in nomine diſcordia. *Suidae* in Βοῦλις dicitur legationis princeps Σπέρχις, et alibi illo in vocabulo, *Plutarcho*que Praec. Rei Publ. Gerend. p. 815. E. Idem Cod. *Eton.* edit C. 137., indice *Galeo*, et *Valla*, uti videtur. At in *Plut.* Apophth. Lacon. p. 235. F. Βοῦρις καὶ Σπέρτις, *Stob.* Serm. VII. p. 93. Βούλης καὶ Σπέρχης. Quae ad Herodotea facili auxilio revocari possunt et debent.

37. Σπερθίης τε —— καὶ Βοῦλις] Quod offertur ex *Eton.* Cod. correctoris esse videtur Σπέρχις· noſtro dicitur eorum alter aliquoties Σπερθίης. Σπέρχις et Βοῦλις vocantur isti Spartiatae *Luciano* in *Demoſth.* Encom. p. 513., *Plutarcho* T. II. p. 815. E. et bis apud *Suidam*; atque ad istam normam nomina redintegranda sunt apud eumdem *Plutarch.* II. p. 235. F. ubi Xerxi, virtutem Spartanorum miranti, eadem fere reſpondisse narrantur, quae nobis ex *Sereni* ſcriptis *Stobaeus* exhibet, hiſtoriam eamdem aliter enarrans ex ignobili quodam *Theſeo* p. 93. Haec pleraque ad manum fuere *P. Leopardo:* vid. Em. XIV, 18. VALCKEN.

45. Ὁ δὲ Ὑδάρνης] Prave in *Plut.* T. II. p. 236. Ἰδάρνης.

Πέρσης, στρατηγὸς δὲ τῶν παραθαλασσίων ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ· ὃς σφέας, ξείνια προθέμενος, [a] εἱστία. ξεινίζοι δὲ, [b] εἴρετο τάδε, „ Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τί δὴ φεύγετε βασιλέϊ φίλοι γενέσθαι; „ ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐπίστασαι βασιλεὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς τιμᾶν, ἐς ἐμέ τε καὶ τὰ ἐμὰ πρήγματα ἀποβλέποντες· ὕτω δὴ καὶ ὑμεῖς εἰ δοίητε ὑμέας αὐτοὺς βασιλέϊ, [c] δεδόξωσθε γὰρ πρὸς αὐτοῦ ἄνδρες „ εἶναι ἀγαθοὶ, ἕκαστος ἂν ὑμέων [d] ἄρχοι γῆς Ἑλλάδος, δόντος βασιλῆος". πρὸς ταῦτα ὑπεκρίναντο τάδε, „ Ὑδαρνες, οὐκ ἐξ ἴσου γίνεται ἡ συμβουλίη ἡ ἐς [e] ἡμέας τείνουσα. τῦ μὲν γὰρ πεπειρημένος „ συμβουλεύεις, τῦ δὲ ἄπειρος ἐών. [f] τὸ μὲν γὰρ δοῦλος εἶναι ἐξεπίστεαι, ἐλευθερίης δὲ οὔκω ἐπειρήθης, „ ὅτ' εἰ ἔστι γλυκύ, ὅτ' εἰ μή. εἰ γὰρ αὐτῆς πειρήσαιο, οὐκ ἂν δόρασι συμβουλεύοις ἡμῖν περὶ αὐτῆς „ μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέκεσι". ταῦτα μὲν Ὑδάρνεα ἀμείψαντο. Ἐνθεῦτεν δὲ ὡς ἀνέβησαν ἐς Σῦσα, καὶ βασιλέϊ ἐς ὄψιν ἦλθον, πρῶτα μὲν, τῶν θωυμαστῶν κελευόντων, καὶ ἀνάγκην σφι προσφερόντων προσκυνέειν βασιλῆα προσπίπτοντας, οὐκ ἔφασαν, ὠθεόμενοι [g] πρὸς αὐτέων ἐπὶ κεφαλὴν, ποιήσειν ταῦτα οὐδαμά. ὅτε γάρ σφι ἐν νόμῳ εἶναι ἄνθρωπον προσκυνέειν, ὅτε κατὰ ταῦτα ἥκειν. ὡς δὲ ἀπεμαχέσαντο [h] τούτῳ, δευτερά σφι λέγουσι τάδε, καὶ λόγῳ [i] τοιῷδε ἐχόμενα, „ Ὦ βασιλεῦ Μήδων, ἔπεμψαν ἡμέας „ Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀπολομένων „ κηρύκων, ποινὴν ἐκείνων τίσοντας". λέγουσι δὲ αὐτοῖσι ταῦτα, Ξέρξης ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, οὐκ ἔφη ὁμοῖος ἔσεσθαι Λακεδαιμονίοισι· [k] κείνους μὲν γὰρ συγχέαι τὰ πάντων ἀνθρώπων νόμιμα, ἀποκτείναντας κήρυκας· αὐτὸς δὲ, τὰ [l] κείνοισι ἐπιπλήσσει, ταῦτα οὐ

Persam in Asia subiectorum litoralium praefectum venerunt: qui eos hospitaliter munificeque acceptos, his verbis interrogavit, Viri Lacedæmonii, quid tandem respuitis esse amici regis? cernitis enim ex me et meo statu quam scit honore prosequi rex viros egregios. Sic et vos, si vos ipsos ei dederitis, nam ab illo existimati estis viri egregii, unusquisque vestrum rege donante, regioni Græciæ præerit. Ad hæc illi respondentes, Hydarnes, inquiunt, non ex æquo oritur consilium tuum ad nos spectans: quippe condicionem suades, quam expertus es, alterius inexpertus: nam servitutem subire quidem nosti; libertatis autem nondum expertus es, utrum sit res dulcis an non: quæ si tibi experta foret, non ut hastis, sed ut etiam securibus pro ea dimicaremus, nobis suaderes. Hæc Hydarni responderunt. Dehinc vero ut ascenderunt Susa, et in conspectum regis venerunt, principio iubentibus satellitibus ac vim afferentibus ut procumbentes regem adorarent, negaverunt, vel si in caput ab eis truderentur, se unquam id esse facturos: neque enim sibi esse consuetudinem hominem adorandi, neque se ad id venisse. Posteaquam autem in hoc repugnaverant, secundo loco hæc et his similia dixere, Rex Medorum, nos miserunt Lacedæmonii ad luendam pœnam pro iis legatis, qui Spartæ interiere. Hæc illis dicentibus, Xerxes præ magnanimitate negavit se fore Lacedæmoniis similem: illos enim interimendis legatis ius omnium hominum confudisse: se vero, quod illis exprobraret, id non esse factu-

136

[a] Ἰσία *Arch. Pasf. Ask. V.* [b] Εἶρετο λέγων *Arch. V. Valla.* [c] Δεδόξωσθε *Pasf. Ask. V. Arch.*, in *Medic.* itidem, sed super ω sunt positae litterae οι. Olim δεδόξασθε. [d] Ἄρχῃ *Arch.* [e] Τμέας *Pasf.* [f] Τοῦ μὲν *Arch. V.* [g] Πρὸς *V. Arch.*, bene. Alii ὑπ' αὐτ. Supra βασιλέος ἐς ὄψιν iid. [h] Τοῦτο *Vind.* [i] Τοιούτου *Ask.*, in *Arch.* λόγου δὲ τοιοῦδ' ἐχόμεθα. perperam. [k] Excitat *Eustath.* ad *Il. A.* p. 110, 30. [l] Κείνοισι *Arch.* vere: ἐκείν. alii.

Ὑδάρνης. *Hydarnes* cognomen Persicum est, atque in Musis crebrum. Mox a MSS. oblatum ἰσία blanditur. Ionicae sunt speciei et *Herodoti* ἰσίη, ἰσιητόριον, et quidni ἰσιᾶν; tamen οἴκατε παιδαισίῃ τελέῃ εἰσιῆσθαι L. v, 20. Porro εἶρετο λέγων τάδε *Arch.* et aliorum, non abit a probato ἔφη λέγων, ἔφησε λέγων L. I, 125. VI, 137. &c.

53. Δεδόξωσθε γὰρ πρὸς αὐτοῦ] In hoc acquiesco, Codd. conspiratione bene munito. *Gronovius* enim libro Florentino nimium fidit. Geminum L. IX, 47. ἐπεί τε δεδόξωσθε εἶναι ἄριστοι, *siquidem praestantissimi esse existimamini.* Hydarnes autem ex Demareti, Spartanorum regis, apud Persam gratiosi, et reliquis familiaris, colloquiis atque exemplo de Lacedaemoniis talia.

53. Δεδόξασθε γὰρ πρὸς αὐτοῦ] Hic posuissem sinceram et veterem libri *Flor.* scriptionem: δεδόξωσθε γὰρ πρὸς αὐτοῦ ἄνδρες εἶναι ἀγαθοὶ, *ipsius enim iudicio viri esse videmini virtute praestantes.* Quorumdam verborum sic usurpari praeterita monuit iam *H. Stepb.* App. de Dial. Att. p. 142, 143. hoc ipsum eodem modo posuit *Herod.* IX, c. 47., ἐπεί τε δεδόξωσθε εἶναι ἄριστοι. VALCKEN.

66. Οὐκ ἔφασαν, ὠθεόμενοι] Quando voculas saepe copulat negantes, neque hic spernerem interiectam, οὐκ ἔφασαν οὐδ' ὠθεόμενοι ὑπ' αὐτέων ἐπὶ κεφαλὴν ποιήσειν ταῦτα οὐδαμᾶ· sed et vulgata sic accipi possunt, ut cepit *H. Steph.* pro ἔφασαν οὐδ' ὠθεόμενοι —— ποιήσειν. Ὠθεῖν ἐπὶ κεφαλὴν, *praecipitem in caput dare*, *Ti. Hemst.* attigit in *Lucian.* p. 213., cui illud ἐπὶ κεφαλὴν valde frequentatur; rarius adhibetur ἐπὶ τράχηλον ὠθεῖν, et ἐπὶ στόμα· quorum illud T. I. p. 437. hoc, μὴ καὶ ἐπὶ στόμα ἄσῃ με, forte reponendum T. II. p. 490, 35. pro vulgatis μὴ καὶ ἐπισομίσῃ με· idem significans ac ἐπὶ κεφαλήν. *Homerea* certe, ἐξεκυλίσθη Πρήνης —— ἐπὶ στόμα, vertit *Virgilius*, *pronus volvitur in caput:* alibi *Homero* dicitur Κύμβαχος· unde Ἀνεκυμβαχίζον olim lectum in *Hom.* Il. Π. ϒ. 379. *Hesychius* explicat ἀνετρέποντο ἐπὶ κεφαλήν. ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖ est et *Platonis* de Rep. VIII. p. 553. B. *Livius* XXVII. c. 32., *equus quum prolapsum per caput regem effudisset.* Similiter forte scripserat XXII, c. 3., *consulem lapsum per caput effudit:* proclivis fuit error syllaba repetita *lapsu super caput* scribentis. VALCKEN.

69. Ἀπεμαχέσαντο τούτῳ] Τοῦτο *Vind.*, suspicionibus Cl. *Pavii* et *Reiskii* extusum, minime inprobum. *Appian.* Bell. Hispan. p. 523. καὶ οἱ μὲν αὐτοὺς ἀπεμάχοντο. et Mithridat. p. 375. ἀπομαχομένων αὐτοὺς τῶν Ἀμισέων. Quo plura de genere Cl. *Davisius* ad *Maximi Tyrii* Dissert. I. p. 499. Nec desero tamen vulgatum, siquidem eius structura haud insolens: talis sane *Polyaeni* L. VII, 6, 13. ἡ δὲ στρατεία τοῦ Κροίσου ἀπομαχομένη ΤΑΙΣ τοῦ Κύρου ΠΡΟΣΒΟΛΑΙΣ· talis *Herodiani* VIII, 2. ΤΟΙΣ προσιοῦσιν ἀπεμάχοντο. In προσκυνήσει, mortalibus neganda, paria Spartanis Callisthenes facit ap. *Arrian.* Ἀναβ. IV, 11. et Conon in *Corn. Nepot.* C. 3.

69. Ὡς δὲ ἀπεμαχέσαντο τούτῳ] Τοῦτο scribi malim; qua verbum usurpari structura docuerunt *Davis.* et *Markland.* ad *Max. Tyr.* I, 3. —— Non immerito Xerxi videbantur Lacedaemonii *ius gentium violasse*, συγχέαι τὰ πάντων ἀνθρώπων νόμιμα, dum legatos suos contrucidassent: iuxta *Antiphontem* p. 125, 26., ὅστις —— ἀνόμως τινὰ ἀποκτείνει, ἀσεβεῖ μὲν περὶ τοὺς θεοὺς, συγχεῖ δὲ τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων· qui cadavera matris nolebant operimento tegi Ἄνδρας βιαίους dixit *Eurip.* Suppl. ϒ. 311., Νόμιμά τε πάσης συγχέοντας Ἑλλάδος. VALCKEN.

75. Κείνους μὲν γὰρ συγχέαι τὰ &c.] Legatorum ius divino humanoque vallatum praesidio Xerxes inter τὰ πάντων ἀνθρώπων νόμιμα recte ponit, admirabili *H. Grotii* sollertia uberius firmatum L. II. Iur. B. et Pac. C. 18, 1. Persae autem generosum et vere regium facinus merito *Libanius* miratur Panegyr. in Iulian. p. 246. D., ubi haec, κήρυκες ἠδίκηντο παρ' ὅλης πόλεως, εὐ-

facturum: neque eos vicisſim occidendo, 137 Lacedæmonios culpa ſoluturum. Hac re ſic per Spartiatas geſta, in præſens ira Talthybii ceſsavit, etſi Spartam reverſis Sperthie et Buli; ſed longo deinde tempore interiecto excitata fuit in bello inter Peloponnenſes et Athenienſes, ut Lacedæmonii aiunt: quod mihi divinitus maxime videtur eſſe geſtum: quippe iram Talthybii ingruiſſe in nuncios, nec quieviſſe priusquam excesſerit et eventum nacta fuerit, fas ita ferebat. Quod autem inciderit in eorum qui ad regem propter iram istam aſcenderunt filios, Nicolaum Bulis, et Aneriſtum Sperthiæ filium, qui piſcatores Tirynthios navi oneraria plena viris adnavigans cepit; manifeſtum igitur est apud me divinitus id factum eſſe, ex ira. Nam nuncii in Aſiam a Lacedæmoniis miſſi, proditi a Sitalce Terei filio Thracum rege, et a Nymphodoro Pythæ filio, viro Abderita, excepti ſunt iuxta Biſanthen, quæ est in Helleſponto, et abducti in Atticam, ab Athenienſibus necati ſunt: cumque iis Ariſteas Adimanti filius, Corinthius. Verum hæc multis post regis expeditionem 138 annis geſta ſunt. Quæ expeditio, ut ad ſuperiorem orationem redeam, nomen quidem habebat, quaſi tenderet contra Athenas,

οὐ ποιήσειν, οὐδ' ἀνταποκτείνας ἐκείνους, ἀπολύσειν Λακεδαιμονίους τῆς αἰτίης. Οὕτω ἡ Ταλθυβίου μῆνις, καὶ ταῦτα ποιησάντων [a] Σπαρτιητέων, ἐπαύσατο τοῦ παραυτίκα, καίπερ ἀποσταλησάντων ἐς Σπάρτην Σπερθίεώ τε καὶ Βύλιος· χρόνῳ δὲ μετέπειτα πολλῷ ἐπηγέρθη κατὰ [b] τὸν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πόλεμον, ὡς λέγουσι Λακεδαιμόνιοι. τοῦτό μοι ἐν τοῖσι θειότατον φαίνεται γενέσθαι. ὅτι μὲν γὰρ κατέσκηψε ἐς ἀγγέλους ἡ Ταλθυβίου μῆνις, οὐδὲ ἐπαύσατο πρὶν ἢ ἐξῆλθε, τὸ δίκαιον [c] οὕτω ἔφερε· τὸ δὲ συμπεσεῖν ἐς τοὺς παῖδας τῶν ἀνδρῶν τυτέων τῶν ἀναβάντων [d] πρὸς βασιλῆα διὰ τὴν μῆνιν, ἐς Νικόλαν τε τὸν Βύλιος, καὶ ἐς Ἀνήριστον τὸν Σπερθίεω, [e] ὃς εἷλε ἁλιέας τοὺς ἐκ Τίρυνθος, ὁλκάδι καταπλώσας πλήρεϊ ἀνδρῶν. δῆλον ὦν μοι ὅτι θεῖον ἐγένετο τὸ 423 πρῆγμα ἐκ τῆς μήνιος. οἱ [f] γὰρ πεμφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἄγγελοι ἐς τὴν Ἀσίην, προδοθέντες δὲ ὑπὸ Σιτάλκεω τοῦ [g] Τήρεω, Θρηίκων βασιλῆος, καὶ Νυμφοδώρου τοῦ Πύθεω ἀνδρὸς Ἀβδηρίτεω, ἥλωσαν κατὰ Βισάνθην τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ ἀπαχθέντες ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἀπέθανον ὑπὸ Ἀθηναίων· μετὰ δὲ αὐτέων, καὶ Ἀριστέας ὁ [h] Ἀδειμάντου, Κορίνθιος ἀνήρ. ταῦτα μέν νυν πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον ἐγένετο τοῦ βασιλέος τόλου. Ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον. ἡ δὲ στρατηλασίη ἡ βασιλέος ὄνομα μὲν εἶχε ὡς ἐπ' Ἀθήνας

a Σπαρτιητῶν Λακεδαιμονίων *Arcb.* de gloſsa. *b* Τὸν *Ald. Hervag.* et *Arcb.*, ſed non ſine raſura: alii τῶν. Tendit eodem *Reiskii* iudicium. *c* Οὕτω ἐφέρετο δὲ ſic *Paſſ. Ask.* *d* Ἐς βασ. *Arcb.* *e* Ὃς εἷλε *Ask.*, ὃς εἶχε ἁλίκας *Arcb.*, εἶχε quoque *Vindob.* Prius erat ὡς εἷλε. *f* Abest ab *Arcb.* *g* *Med. Paſſ. Ask. Brit.*, prave Τύρεω olim. *h* Δειμάντου *Arcb. V.*, neque ita bene.

εὐκαταφρόνητοι τῷ Μήδῳ. καὶ ἅμα τὴν ἀνδρίαν τῶν αὐτοὺς διδόντων ἠσχύνθη, ex ſcholio inſerta, lenem orationis progreſsum conturbarunt, *Morellum*que in praecipitia egerunt.

87. Πρὶν ἢ ἐξῆλθε] Inprudens *H. Stephani* πρὶν ἢ ἐξῆλθον *priusquam diſcesſiſſent*, ferri nequit. *Gronovius* optime. Sic L. VI, 108. Ἱππίης μὲν δὴ ταύτῃ τὴν ὄψιν συνεβάλετο ἐξεληλυθέναι, *viſum illud ſuam finem accepiſſe*. Pravum quoque Codd. cum prava diſtinctione ἐφέρετο. En ex L. V, 58. ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔφερε. Atque haec quidem plana et certa. In cauſsae explicatione et nexu plus difficultatis, cui Cl. *de Pauw* promta opera ita medebatur: τὸ δίκαιον οὕτω ἔφερε, τόδε συμπεσεῖν ἐς παῖδας τῶν ἀνδρῶν —— *iuſtiſſima de cauſsa factum est, ut ea incideret in filios eorum, qui* —. Quae lenia ſanequam et ſpecioſa ſunt. Sed tum τὸ δίκαιον οὕτω ἔφερε ſequentibus unice aptum erit, quod procedere poſse ambigo. Ut paucis abſolvam, productior verborum ſeries ſuſpenſam fecit orationem, ſi τὸ δὲ συμπεσεῖν ἐς π. τ. ἀνδ. τουτέων, Νικόλαν καὶ Ἀνήριστον, τοῦτό μοι θειότατον ἐφάνετο, ſi ita fuiſſet, haeſitandi ceſsaſſet occaſio. Nunc pluribus interpoſitis addi neceſsum fuit, Δῆλον ὦν μοι —— &c.

91. Ὃς εἷλε ἁλιέας τοὺς ἐκ Τίρυνθος] Revocatum provocabulum laudatur merito. Cetera referebam Diſs. Herodoteae C. XI. p. 195. ad *Halienſes*, oram Peloponneſi maritimam prope Hermionen habitantes, τοὺς ὀνομαζομένους Ἁλιεῖς in *Diodori* XI, 78. et *Thucyd.* I, 105. cum adnotatione Cl. *Waſſe.* Et hos quidem τοὺς ἐκ Τίρυνθος, quoniam eius oppidi fuerunt coloni, auctoritate *Ephori* apud *Stephanum* in Ἁλιεῖς et Τίρυνς. Ad eosdem recta ducet *Arcb.* Ἁλίκας, modo Ἁλικοὺς formes. Incoluerunt enim Ἁλίκην, deſertam *Pauſaniae* aevo L. III, 36., dictique etiam Ἁλικοὶ, teſte eodem *Stephano*que. Ob ista vertebam, *qui Halienſes ex Tirynthe — cepit.* Conſideravi deinceps *Halienſes* in ditione et ſolo fuiſse Spartano, neque adeo Aneriſtum ſocios atque amicos voluiſse intercipere: *Thucydidem* praeterea L. II, 67. τοὺς ἐμπόρους τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, qui Peloponneſi oram navibus onerariis, ὁλκάσι, legebant, captos interemptosque ab Aneriſto et conſociatis, perhibere: inde haeſitatio mihi. Habe ergo coniecturam, deinceps mihi cognitam, Cl. *Corn. de Pauw*, qua ὃς εἷλε —— ὁλκάδι καταπλώσαντας πλήρεϊ Ἀνδρίων, *qui piſcatores Tirynthios cepit, navi* oneraria *Andriis plena vectos*. Andrios fuiſse bello Peloponneſiaco, quod veriſimum, Athenienſium ſocios, ξυμμάχους· eos autem a *Thucydide* Spartanorum atque Aneriſti inſidiis captos et contrucidatos tradi. Accedit, quod ille neglexit, *Vallam* habuiſse καταπλώσαντας, *navigantes*. Haec hactenus. Maiorem diſtinctionem post vocem ἀνδρῶν ex praeſcriptis non inmerito fixiſse mihi videor.

91. Ὃς εἷλε Ἁλιέας τοὺς ἐκ T.] Obſcuram hiſtoriae particulam ſuo more *P. W.* illuminavit in Diſs. *Herod.* p. 195. Ex *Arcb.* Ἁλίκας praebet *Galeus: Halienſes* isti, Ἁλιεῖς, dicebantur et Ἁλικοὶ· oppidum ipsum etiam Ἁλίκη ſecundum *Pauſan.* II. p. 196., citatum *Ios. Waſſeo* ad *Thuc.* p. 67. Sed de Halienſibus interceptis ab Aneriſto nihil aliunde conſtat. *Thucydidi* praeterea L. II, c. 67., narrantur Athenienſes, interfectis Lacedaemoniorum legatis, Aneriſto, Nicolao, Stratodemo (ſic nomen ſcribendum videtur, Στρατόδημος, non Πραπ.) vindictam ſumſisse de iniuria, quam, gentium violato iure, priores intulerant Lacedaemonii, τοὺς ἐμπόρους οὓς ἕλαβον, Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐν ὁλκάσι περὶ Πελοπόννησον πλέοντας ἀποκτείναντες. Sed huc ſi ſpectat *Herodotus*, quomodo quaeſo mors legatorum divina potius quam humana videri poterat vindicta? Negaveratne forſan, quod noſtris ex Edd. poſuiſse videtur? Parentum quidem et maiorum delicta puniri credebantur in poſteris; ſed isthac in parte nihil fecerant illaudabile Sperthies et Bulis, cur filiorum mors homini ſuperſtitioſo (nam talis fuit *Herodotus:*) videretur θεῖον πρῆγμα ἐκ τῆς μήνιος. Praeter ceteros legatos, Corinthius etiam Ariſteas idem fatum Athenis ſubierat. Tandem mirarer equidem cur ſic ista ſcriberet noſter: τοῦτό μοι ἐν τοῖσι θειότατον φαίνεται γενέσθαι· — ἐν τοῖσι; *quibus* tandem? Fac ſcriptum antiquitus: τοῦτο μέντοι θεῖόν γε οὐ φαίνεται γενέσθαι· —— et paulo post, δῆλον ὦν μοι ὅτι θεῖον οὐκ ἐγένετο τὸ πρῆγμα ἐκ τῆς μήνιος· ſic ſi ſcriberentur alicubi, forent intellectu facillima. —— Proditos in Thracia legatos ſcribit *Herod.* a Sitalce Teris F. et ab Abderitano Nymphodoro: ſecundum *Thucyd.* II, c. 29. initio belli Peloponneſiaci conciliaverant Athenienſes ſibi Nymphodorum τόν Πύθεω, ἄνδρα Ἀβδηρίτην (οὗ εἶχε τὴν ἀδελφὴν Σιτάλκης) δυνάμενον παρ' αὐτῷ μέγα· opera Nymphodori filius Sitalcis Athenienſis factus iuxta *Thucyd.* II, c. 67. legatos prodidit Athenienſibus. VALCKEN.

100. Πολλοῖς ἔτεσι ὕστερον ἐγένετο] Anno Olymp. LXXXVII. tertio: itaque annis post Xerxis in Graecos expeditionem quinquaginta duobus. Temporis ratio ex *Thucydide*, miſerabilem eorum hominum caſum L. II, 67. deſcribente, extra dubium.

Status Græciæ et discordia ad adventum Xerxis. Libertas Græciæ venit ab Athenis. Nisi hæ fortiter decrevissent, nihil opis erat in Lacedæmoniis.

θῆνας ἐλαύνει, κατίετο δὲ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἕλληνες, οὐκ ἐν ὁμοίῳ πάντες ἐποιεῦντο. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων δόντες γῆν [a] τε καὶ ὕδωρ τῷ Πέρσῃ, εἶχον θάρσος ὡς οὐδὲν πεισόμενοι ἄχαρι πρὸς τοῦ βαρβάρου· οἱ δὲ οὐ δόντες, ἐν δείματι μεγάλῳ [b] κατέστασαν, ἅτε ὕτε νεῶν ἐουσέων ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀριθμὸν ἀξιομάχων δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα, ὅτε βουλομένων τῶν πολλῶν ἀντάπτεσθαι τῷ πολέμῳ, μηδίζόντων δὲ προθύμως. Ἐνθαῦτα ἀναγκαίη ἐξέργομαι γνώμην ἀποδέξασθαι, ἐπίφθονον μὲν πρὸς τῶν πλεόνων ἀνθρώπων, ὅμως δὲ, τῇ γέ μοι Φαίνεται εἶναι ἀληθὲς, οὐκ ἐπισχήσω. [c] εἰ Ἀθηναῖοι καταρρωδήσαντες τὸν ἐπιόντα κίνδυνον, ἐξέλιπόν τὴν σφετέρην, ἢ καὶ μὴ ἐκλιπόντες, ἀλλὰ μείναντες, ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ξέρξῃ, κατὰ τὴν θάλασσαν οὐδαμοὶ ἂν ἐπειρῶντο [d] ἀντιεύμενοι βασιλέι. εἰ τοίνυν κατὰ τὴν θάλασσαν μηδεὶς ἠντιοῦτο Ξέρξῃ, κατά γε ἂν τὴν ἤπειρον τοιάδε ἐγένετο· εἰ καὶ πολλοὶ τειχέων κιθῶνες ἦσαν ἐληλαμένοι διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Πελοποννησίοισι, [e] προδοθέντες ἂν Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν συμμάχων οὐκ ἑκόντων, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης, κατὰ πόλις ἁλισκομένων ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ τοῦ βαρβάρου, ἐμυσώθησαν. [f] μυσωθέντες δὲ ἂν, καὶ ἀποδεξάμενοι ἔργα [g] μεγάλα, ἀπέθανον γενναίως. ἢ ταῦτα ἂν ἔπαθον, ἢ [h] πρὸ τοῦ, ὁρῶντες ἂν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας μηδίζοντας, ὁμολογίῃ ἂν ἐχρήσαντο πρὸς Ξέρξεα. καὶ ὕτω ἂν ἐπ' ἀμφότερα ἡ Ἑλλὰς ἐγίνετο ὑπὸ Πέρσῃσι. τὴν γὰρ ὠφελίην [i] τὴν τῶν τειχέων τῶν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐληλαμένων οὐ δύναμαι πυθέσθαι ὅτις ἂν ἦν, βασιλέος ἐπικρατέοντος τῆς θαλάσσης· νῦν δὲ Ἀθηναίους ἄν τις λέγων σωτῆρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι τἀληθές. οὗτοι γὰρ ἐπὶ ὁκότερα τῶν πρηγμάτων ἐτράποντο, ταῦτα ῥέψειν ἔμελλε· ἑλόμενοι δὲ τὴν Ἑλλάδα περιεῖναι ἐλευθέρην, [k] τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν τὸ λοιπὸν ὅσον μὴ ἐμήδισε, [l] αὐτοὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐπεγείραντες, καὶ βασιλῆα μετά γε θεοὺς ἀνω-

nas, sed descendit contra cunctam Græciam. Eam diu ante Græci quum percepissent, non perinde omnes affecti sunt: nam ii qui terram et aquam dederant Persæ, fiduciam animo præsumebant tanquam nihil ingratum passuri a barbaro: qui non dederant, magno in metu versabantur: quippe quum nulla tanta classis esset in Græcia, quæ posset excipere invadentem, etiam plerisque detrectantibus resistere, et libenter ad partes Medorum inclinantibus. Hoc ego loco necesse habeo ferre sententiam apud plures quidem homines invidiosam, at tamen qua mihi videtur esse verum, non inhibebo. Si Athenienses formidantes periculum quod impendebat, patriam deseruissent, aut etiam, non deserentes, sed manentes sese dedissent Xerxi, nulli omnino adversus regem in mari tentavissent: si igitur nemo mari se opposuisset Xerxi, hæc in continenti gesta essent: si etiam multæ murorum essent tunicæ ductæ a Peloponnensibus per Isthmum; proditi Lacedæmonii ab sociis non voluntariis, sed necessitate per singulas urbes a classe barbara captis desolati fuissent; desolatique et magna opera edentes, generose occubuissent. Aut hæc passi essent, aut priusquam id fieret, videntes etiam alios Græcos cum Medis sentientes, fœdus cum Xerxe inivissent etiam. Ita utroque modo sub Persis Græcia fuisset. Nam murorum per Isthmum ductorum quænam utilitas futura esset rege mari potiente, nequeo percipere. Nunc autem siquis Athenienses Græciæ liberatores extitisse dicat, profecto non aberret a vero; nam hi in quæcunque advertissent, hæ partes erant præponderaturæ: quum vero prætulerint Græciam superesse liberam, hi ipsi fuere, qui quicquid Græciæ reliquum erat cum Medis non sentiens erexerunt; quique secundum deos, regem repulerunt; ne-

139

424

a Non habet *Arcb.* *b* Κατέστασ[illegible] *Vind.*, cui usus non obstat. *c* *Med. Arcb. V. Brit. Pasf. Ask.*, ex *Aldo* οἱ Ἀθην., perperam. *d* Ἀ[illegible] *Arcb. V.*, loco vulgati ἀντιούμενοι, recte. Conf. L. IV, 3. *e* *Med. Ask. Pasf. Arcb. Vind. Paris:* B[illegible]δόντες ex *Aldo*: Mox στρατοῦ τῶν βαρβάρων *Arcb.* *f* Expressit *Plut.* Malign. p. 864. A., ubi male [illegible] *g* Μεγάλα *Plut. Arcb. Vind. Ask. Steph.* margo; cuius γενναῖα Edd. glossa. *b* Πρὸ τούτου *Plut.* quod idem. Vid. III, 62. VI, 52. *i* Τὴν *Arcb.* negligit. mox solus βασιλέος. *k* Τοῦτο Ἑλλ. *Vind.*, τοῦ τὸ Ἑλλ. *Arcb.* *l* Αὐτοῦ *Arcb.* et ἦσαν, ut saepe, cum *Ask. V.*

11. Ἐνθαῦτα ἀναγκαίη ἐξέργομαι] Qui imitari voluit *Plutarchus*, dictum non expressit bene, ἐνταῦθα κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐξεργομαι γνώμην εἰπεῖν Tom. II. p. 1098. A. Tu vide superius C. 96. Εἰ Ἀθηναῖοι ——, addicentibus schedis prudens *Gronovii* follertia iustissime integravit.

20. Πολλοὶ τειχέων κιθῶνες] Elegans figura, qua nescio quis ap. *Eustath. Iliad.* p. 379, 20. *moenia*, τὸ τεῖχος, ἱμάτιον πόλεως, *vestem* dixit *urbis*. Fortasse Nostri animo obversabatur *Homeri*, ἦ τέ κεν ἤδη Λαΐνον ἕσσο ΧΙΤΩΝΑ κακῶν ἕνεκα, quo lapidibus indui, sive operiri potius, dignum significavit Il. Γ. v. 57. Mox *Med.* ὑπ' ἀνάγκης Ionicam speciem pessumdat.

20. Τειχέων κιθῶνες] Hinc, opinor, ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀσείου λόγου καὶ ὁ εἰπὼν τὸ τεῖχος Ἱμάτιον πόλεως, potius quam ex Homerico, Λαΐνον ἕσσο χιτῶνα, quo cum rectius contulisset Xenophonteum Ἐπιέσασθαι γῆν *Eustathius* in Il. Γ. p. 287, 16. Dixerat autem *Demades* τὸ τεῖχος Ἐσθῆτα τῆς πόλεως, *Athenaeo* teste III. p. 99. D. —— Dudum ante *Gronov.* in proximis scribi potuerat προδοθέντες ἂν Λακεδαιμόνιοι, ex *Valla*, *Arcb.* et *Plut.* de *Herod.* Malign. p. 864. A., cui haec, vere in laudem Athenienssium ab historico scripta, non adeo dixisse videtur Herod. εἰς τὸν Ἀθηναίων ἔπαινον, ἀλλ' Ἀθηναίους ἐπαινῶν ἵνα κακῶς εἴπῃ τοὺς ἄλλους ἅπαντας· ista si ratio valet, nullus est historicus, quin accusari possit malevolentiae. — In his rectius quam vulgatur legisse videtur *Plutarch.* ἀποδεξάμενοι ἔργα μεγάλα ἀπέθανον γενναίως. VALCKEN.

33. Σωτῆρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος] Praeclara Athenienssium laus, ex praemissis leniter defluens, sed invidiosa, *Plutarcho*que ingrata. *Lesbonax* Protrept. p. 174., expositis Athenienssium ad Artemisium, Salaminem, Plataeas egregiis facinoribus, ὥσε εἰς τόδε ἡμέρας ΣΩΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ὀνομάζεσθαι, subdit, haec aut spectans, aut popularium iactantiae velificatus. Vicina Cl. *Reiskius* οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι τοῦ ἀληθοῦς scite fingebat. At quid si λέγων repetendum scriptor desideraverit?

34. Οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι τἀληθές.] Omnino corrigendum puto τἀληθοῦς. Ut ψευσθῆναι τἀληθοῦς, sic dicitur ἁμαρτάνειν τἀληθοῦς. *Lucian.* de hist. scrib. §. 9., ὁρᾷς ὅσον τἀληθοῦς ἡμαρτήκασι· atque istum casum constans poscit usus verbi etiam apud *Herod.* IX, c. 32., ἁμαρτὼν τοῦ χρηστηρίου· c. 78., γνώμης ἡμάρτηκας χρηστῆς. *Antipho* p. 138, 17., ἥμαρτε (vulgatur ἥμαρται) τῆς ὑμετέρας γνώμης· eiusdem est p. 134, 40., ἂν ψευσθῆτε τἀληθοῦς. Incertus scriptor apud *Suidam* in Ἐρρέι· πᾶσιν, οἷς ἐπέθετο τούτων ἡμάρτανεν οὐδενός. VALCKEN.

36. Τοῦτο τὸ Ἑλλην.] Scribi malim οὕτω τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν τὸ λοιπὸν ὅσον μὴ ἐμήδισε αὐτοὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐπεγείραντες, καὶ βασιλῆα μετάγε θεοὺς ἀνωσάμενοι· postremum tuetur Clar. *Io. Taylor* ad *Lysiae* Or. II. p. 41. Sed istam laudationem Funebrem *Lysiae* esse iudico, ut *Demosthenis*, quae huius nomen praefert: utraque deflectit ab ista simplicitate nativa, et sophistae debetur. —— Neque Athenienses ad Graeciam deserendam inducere potuerunt χρηστήρια φοβερὰ ἐλθόντα ἐκ Δελφῶν, καὶ ἐς δεῖμα βαλόντα· *quantumvis terrorem incuterent*: voculam καὶ si Codices illic omitterent, significaretur, *quae aliis terrorem inderent oracula, non tamen Athenienssibus illa metum incussisse.* VALCKEN.

39. Ἀνω-

neque illos oracula horrenda. ac terribilia, quæ a Delphis veniebant, induxerunt ad Græciam deſerendam, ſed perſiſtentes ſuſtinuerunt excipere hoſtem ſua invadentem. 140 Siquidem conſultoribus Delphos miſſis, uti oraculo Athenienſes volebant: iisque factis apud templum quæ ritus poſtulabat, ubi ædem ingreſſi conſederunt; Pythia cui nomen erat Ariſtonice, ita vaticinatur,

O miſeri! quid adeſtis? ad extima cedite terræ,
AEdibus et globidæ deſertis collibus urbis.
Non etenim firmum remanet caput, ac neque corpus,
Extremive pedes; manibus pariter medioque
Nil ſalvi eſt; deſtructa iacent, illam ignis et horrens
Mars vaſtat Syrio in curru furibundus et armis.
Hic tibi non ſolum, hic aliis caſtella revellit,
Permultasque deum ſævis dabit ignibus ædes,
Quas nunc hic illic ſpectas ſudore fluentes,
Atque metu tremulas; et de laquearibus altis
Proſpiciens fati ærumnas cruor editur ater.
Ite ſed ex adyto, atque malis effundite mentem.

141 His auditis Athenienſium conſultores maximo ſunt mœrore affecti: quibus proiicientibus ſeſe propter tam triſte reſponſum, Timon Androbuli filius, vir apud Delphos illuſtris ut qui maxime, ſuaſit illis, ut ſumpto ſupplicum habitu de integro reverterentur ad conſulendum oraculum ut ſupplices. Obtemperantibus ei Athenienſibus et dicentibus, o rex, redde nobis oraculum melius

ἀνωσάμενοι. οὐδὲ σφεας χρηστήρια Φοβερὰ ἐλθόντα ἐκ Δελφῶν, καὶ ἐς δεῖμα βαλόντα, ἔπεισε ἐκλιπεῖν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καταμείναντες, ἀνέσχοντο τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώρην δέξασθαι. Πέμψαντες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους, χρηστηριάζεσθαι ἔσαν ἑτοῖμοι. καί σφι ποιήσασι περὶ τὸ ἱρὸν τὰ νομιζόμενα, ὡς ἐς τὸ μέγαρον [a] ἐσελθόντες ἵζοντο, χρᾷ ἡ Πυθίη, τῇ οὔνομα ἦν Ἀριστονίκη, τάδε,

[b] Ὦ μέλεοι, τί κάθησθε; λιπὼν φεῦγ' ἔσχατα γαίης
Δώματα, καὶ πόλιος τετροχοειδέος ἄκρα κάρηνα.
Οὔτε γὰρ ἡ κεφαλὴ [c] μένει ἔμπεδον, οὔτε τὸ σῶμα,
Οὔτε πόδες νέατοι, οὔτ' ὦν χέρες, οὔτε τι μέσσης
Λείπεται, ἀλλ' ἄζηλα πέλει. κατὰ γάρ μιν [d] ἐρείπει
Πῦρ τε καὶ ὀξὺς Ἄρης, [e] Συριηγενὲς ἅρμα διώκων.
Πολλὰ δὲ κἄλλ' ἀπολεῖ πυργώματα; κοὐ [f] τὸ σὸν οἶον·
Πολλοὺς δ' [g] ἀθανάτων ναοὺς μαλερῷ πυρὶ δώσει,
Οἵ πυ νῦν ἱδρῶτι [h] ῥεύμενοι ἑστήκασι,
[i] Δείματι παλλόμενοι. κατὰ δ' ἀκροτάτοις ὀρόφοισι
Αἷμα μέλαν κέχυται, προϊδὸν κακότητος ἀνάγκας.
Ἀλλ' [k] ἴτον ἐξ ἀδύτοιο, κακοῖς δ' ἐπικίδνατε θυμόν.

Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν Ἀθηναίων θεοπρόποι, συμφορῇ τῇ μεγίστῃ ἐχρέωντο· προβάλλουσι δὲ σφέας αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ κακοῦ τοῦ [l] κεχρημένου, Τίμων ὁ Ἀνδροβούλου τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκιμος [m] ὁμοίως τῷ μάλιστα συνευβουλεύσοι [n] ἱκετηρίην λαβοῦσι, δεύτερα αὖτις ἐλθόντας [o] χρᾶσθαι τῷ χρηστηρίῳ ὡς ἱκέτας. πειθομένοισι δὲ ταῦτα τοῖσι Ἀθηναίοισι, καὶ λέγουσι, „ Ὄναξ, χρῆσον ἡμῖν ἄμει-

„ νόν

a Ἐλθόντες *Vind. Arch.* *b* Est ap. *Euſeb.* Praep. Evang. v, 24. et *Nicephor.* ad *Syneſii* Inſomn. p. 370. *c* Μενεῖ *Vind.*, tum ἔμπεδον *Arch.*, ἔμπεδος *Euſeb.* *d* Ἐρρίψει *Euſeb.*, loco ἐρείψει. *e* Ἀσιηγενὲς *Arch. V. Valla.* *f* Τόσον *Arch.* et *Aldus:* in *Euſeb.* Πολλὰ δὲ τῇδ' ἀπολ. neſcio unde. *g* Ἀθαγάτους *Arch.*, et ναοὺς *Paſ.* *h* Ῥεεύμενοι *Clem. Alex.* Strom. v. p. 728., ſed et ſequens reſponſum cum hoc miſcens. *i* Δείμασι *Vind.* *k* Ἴτων ἐς ἄδυτα *Arch.* et mox κακοῖο *Ald.* *l* Κεχρημένου *Arch.*, ſicuti L. IV, 164. *m* Haec tria omittit *Arch. Valla.* *n* Ἱκετηρίας *Arch. V.*, quod ob ſeqq. melius. *o* Χρῆσθαι *Arch. Vind.*

39. Ἀνωσάμενοι] *H. Stephani* ἀπωσάμενοι ſcripti Codd. reſpuunt, ſperniturque a Cl. *Taylor* ad *Lyſiae* Ἐπιτάφ. p. 41. ob L. VIII, 109. νέφος τοσοῦτον ἀνθρώπων ΑΝΩΣΑΜΕΝΟΙ. Ea memini diſputationibus vexari, ſed animum nunc non percellentibus.

46. Ἀριστονίκη] Eadem ac Ἀριστονίκα videtur, quae et Sibylla aliis διὰ μέτρων ἐθεμίστευσαν, *carminibus vaticinatae fuerunt*, in *Plut.* De Pyth. Oracul. p. 406. B.; *Tzetzes* tamen Chiliad. IX, 812. reſponſum illud *Bacidi* vati tribuit, errans longe. Initium Ὦ μέλεοι Cl. *Ruhnkenius* ad *Timaei* Lex. p. 198. illuſtrat.

47. Ὦ μέλεοι, τί κάθησθε] De his XII. octo verſus paulo aliter ſcriptos *Oenomaus* praebet *Euſebii* Praep. Ev. v. p. 216. Octavum et duo paene ſequentes *Clem. Alex.* Strom. v. p. 728., ſubiectos primis duobus oraculi ſecundi. Quod verſu dat *Euſebius* primo, πόλιν φύγετ' ἔσχατα γαίης, correctoris eſſe videtur, quem offenderit variatio numeri: tentabat *R.* λιπὼν φύγ' ἐς ἔσχατα γαίης· ſic Latinum *fuge*, φύγε, Deus iam adhibuerit Delphicus! ſincerum non debebat incruſtari: λιπὼν φεῦγ' ἔσχατα γαίης Δ. ——— In ſexto verſu vulgatum, Συριηγενὲς ἅρμα, firmat *Euſebius:* Ἀσιηγενὲς legiſſe *Vallam*, eius monſtrant Latina, ſic primum forte ſcripta: *Et Mars acer equis urgens Aſiaegena currum:* Mars quidem *Aſiagenes* dici potuit, ut *L. Scipio Aſiagenes*, de quo vir magnus *I. F. Gronovius* egit: *Ismenias Thebagenes Varronis* apud *Nonium* p. 172. Θηβαγενής· Ἀσιαγενεῖς dixit *Athen.* XII. p. 550. E. et ὄνομα Ἀσιαγενὲς, XIV. p. 653. B. VALCKEN.

56. Συριηγενὲς ἅρμα] An tenebris vera Ariſtonice involvit, currumque Syrium maluit prae Aſiatico? Haud ſcio; quamquam mihi Ἀσιηγενὲς arridet, notum vocabulum, Aſiaticos indicans; *L. Scipio Aſiagenes*, a *Io. Fr. Gronovio* egregie *Livio* XXXIX, 44. aſſertus Obs. L. IV, 25., et ῥαβδοῦχοι Ἀσιαγενεῖς *Diodori* XVII, 77. erunt pro teſtimonio: Adde eiusdem ſcriptoris T. II. p. 604. Post pauca ἵδρωτι ῥεύμενοι ex *Clem. Alex.* ab lonum ſermone diſcesſionem non faciunt. De templis ſtatuisque ſudantibus ac veteratorum hoc in genere fraudibus ad *Diodori* XVII, 10.

69. Προβάλλουσι δὲ σφεας αὐτοὺς &c.] *Laurentii* Latina, *quibus inter ſe agitantibus tam triſte reſponſum*, iniuria tolerabantur. Nil tale in προβάλλειν, quod *Pavius* et *Abreſchius* perſpexerunt, trito in periculis et abiectione animi. *Euripides* Rhes. v. 183. χρὴ δ' ἐκ' ἀξίους πονεῖν, ψυχὴν ΠΡΟΒΑΛΛΟΝΤ' ἐν κύβοισι δαίμονος. Mens conſultorum et paene ominoſo oraculo deſperantium nunc in aperto. Omiſſa ὁμοῖα τῷ μάλιστα ab *Arch.* prave ſunt. Vide *Gronov.* ad II, 57.

69. Προβάλλουσι δὲ σφεας αὐτοὺς] Significare non potuerunt Graeca: *quibus inter ſe agitantibus tam triſte reſponſum:* mihi ſententia poſcere videbatur *anxiis*, vel *animum deſpondentibus*, vel ſimile quidpiam; qualis ſenſus phraſi καταβάλλειν ἑαυτὸν nonnunquam adaptari potest: alii nos forte docebunt προβάλλειν ἑαυτὸν vel in istum ſenſum uſurpari, vel in alium, qui hic narratis congruat. Moeſtis auctor fuit Timon, ramos ut oleae geſtantes tanquam ſupplices Deum iterum adhiberent; in quibus ἱκετηρίας λαβοῦσι pro ἱκετηρίην λ. habent *Arch.* et *Valla.* VALCKEN.

80. Οἱ

Oraculum de bello Xerxis secundum et benignius; sed in eo varietas interpretationum.

» νόν τι περὶ τῆς πατρίδος, αἰδεσθεὶς τὰς ἱκετηρίας τάσδε τάς τοι ἥκομεν Φέροντες. ἢ οὔ τοι ἄπιμεν ἐκ » τεῦ ἀδύτου, ἀλλ' αὐτεῦ τῇδε μενέομεν, ἐς' ἂν καὶ » τελευτήσωμεν". ταῦτα λέγουσι ἡ πρόμαντις χρᾷ δεύτερα τάδε,

[a] Οὐ δύναται Παλλὰς Δι' Ὀλύμπιον ἐξιλάσα-
σθαι,
Λισσομένη πολλοῖσι λόγοις καὶ μήτιδι πυκνῇ.
Σοὶ δὲ τόδ' αὖτις ἔπος ἐρέω, ἀδάμαντι [b] πε-
λάσσας.
Τῶν ἄλλων γὰρ ἁλισκομένων ὅσα Κέκροπος οὖ-
ρος
Ἐντὸς ἔχει, κευθμών τε Κιθαιρῶνος ζαθέοιο,
Τεῖχος [c] Τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς
Μοῦνον ἀπόρθητον τελέθειν, τό σε τέκνα τ' ὀ-
νήσει.
Μὴ δὲ σύ γ' ἱπποσύνην τε μένειν καὶ πεζὸν ἰόντα
Πολλὸν ἀπ' ἠπείρου στρατὸν ἧσυχος, ἀλλ' ὑπο-
χωρεῖν,
Νῶτον ἐπιστρέψας, ἔτι τοι κοτὲ καὶτίος [d] ἔσσῃ.
[e] Ὦ θεία Σαλαμὶς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυ-
ναικῶν,
Ἢ που σκιδναμένης Δημήτερος, ἢ συνιούσης.

lius de patria, reveritus hæc pignora ſupplicantium, quæ geſtantes ad te venimus: alioqui ex adyto non abimus, ſed hic manebimus vel ad obitum usque; Hæc dicentibus, antiſtes iterum hoc modo reſpondit,

Officioſa Iovem dominantem Pallas Olympo
Nec ratione potest ſed nec placare precando.
Hoc tibi ſed rurſum ipso adamante perennius aio:
Nam captis reliquis, quæ limes Cecropis intus
Comprendit, quodcunque ſacer penetrale Cithæron,
Iuppiter e ligno muris Tritonida donat.
Qui ſoli invicti tibi ſint natisque ſaluti.
Tu vero adventum peditumque equitumque quietus,
Terreſtresque acies ne præſtolare: ſed hoſti
Terga dato, vel ſi tibi fors erit obvius usquam.
O Salamis divina, teres tu pignora matrum,
Sit licet aut diſperſa Ceres, aut prompta coire.

Ταῦτά σφι, ἠπιώτερα γὰρ τῶν προτέρων καὶ ἦν καὶ ἐδόκεε εἶναι, συγγραψάμενοι, [f] ἀπαλλάσσαντο ἐς [g] τὰς Ἀθήνας. ὡς δὲ ἀπελθόντες οἱ θεοπρόποι ἀπήγγελον ἐς τὸν δῆμον, γνῶμαι [h] πολλαὶ καὶ ἄλλαι ἐγίνοντο, διζημένων τὸ μαντήϊον, καὶ αἵδε συνεγκυῖαι μάλιστα. τῶν πρεσβυτέρων ἔλεγον [i] μετεξέτεροι, δοκέειν σφι τὸν θεὸν τὴν ἀκρόπολιν χρῆσαι περιέσεσθαι· ἡ γὰρ ἀκρόπολις τοπάλαι τῶν Ἀθηναίων [k] ῥηχῷ ἐπέφρακτο. οἱ μὲν δὴ κατὰ τὸν Φραγμὸν, [l] συνεβάλλοντο τοῦτο τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι· οἱ δ' αὖ ἔλεγον τὰς νέας σημαίνειν τὸν θεὸν, καὶ ταύτας παραρτέεσθαι ἐκέλευον, τὰ ἄλλα ἀπέντας. τοὺς ὦν δὴ τὰς νέας λέγοντας εἶναι τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔσφαλλε τὰ δύο τὰ τελευταῖα ῥηθέντα ὑπὸ τῆς Πυθίης,

Hæc legati, ut erant, arbitrati prioribus 142
mitiora, postquam conſcripserunt, Athenas rediere, reverſique ad populum recitavere; tum multæ et aliæ ſententiæ exſtiterunt oraculi mentem quærentium, et hæ quas maxime ſolidas eſſe apparebat: quidam e maioribus natu dixere; videri ſibi deum reſpondere ſalvam fore arcem, olim enim Athenienſium arx præſepta vallo fuit: et ii quidem ad vallum coniiciebant ſpectare hunc ligneum murum. Alii vero dicebant deum ſignificare naves, easque ceteris omiſſis parari iubebant. Verum eos, qui aiebant naves eſſe ligneum murum, fallebant duo poſtrema dicta ab Pythia,

a Habent dictis locis *Euſeb.* et *Nicephorus*, in quo male πολλὰς nunc conſpicitur. Paullo ante ταῦτα δὲ λεγ. *Paſ.* *b* Πελάσσας *Arcb.* *c* Τριτογενεῖ, poſito ſupra ultimam ſyllabam η *Paſ.*, Τριτογενείῃ ſcriptus *Euſeb.* et Schol. ad *Lucian.* Iov. Tragoed C. 30. *d* Ἔσσαι *Euſeb.* Legit autem haec Cl. *Reiskius* ἔτι οἵ κατε, *tu ipſi adverſus eris.* *e* Est in *Polyaen.* 1, 30. *Lucian.* Iov. Trag. C. 20., *Theodoreto* Or. x. ad Gr. p. 140. *f* Ἀπῄϊσαν aut ἀπηίεσαν *Eton. Arcb. V.*, puto ſcholion olere. *g* Negligunt iid. *h* Καὶ ἄλλαι πολλαὶ *Paſ. Arcb.* *i* Μετεξέτεροί τε *Med. Paſ. Ask.* *k* Ῥυχῷ *Arcb.*, prave. Ῥηχὸς, Φραγμὸς *Heſych.* et *Suid.* ex hoc loco. *l* Συνεβάλοντο *Vind.*

80. Οὐ δύναται Πάλλας] Ore liberrimo totum exagitat oraculum *Oenomaus Euſebii* Praep. Ev. p. 216, 217. Qui oraculi praeter illum fecere mentionem, prioribus verſibus aliquot omiſſis, controverſos praeſertim attigerunt: hos inter ſingulas oraculi partes penſiculate pertractavit homo ſuperſtitioſus explicuitque *Ariſtides* in Apolog. pro Themiſtocle T. III. p. 346. et ſeqq. illinc orſus ὁ πάντες θρυλλοῦσι, Τεῖχος Τριτογενεῖ &c. —— In verſum tertium coniecturam *Reiskius* propoſuit, qua formam iterum Poëtarum Deo contribuit poëtis inauditam πεδάσσας· in πεδήσας ſyllaba longa fulcri non indigebat: paulo quidem obſcurius, quod firmum erat inſtar adamantis futurum, dicitur ἀδάμαντι πελάσσας· ſenſum perſpexit vir eruditus in Actis Lips. A. 1760. p. 222. VALCKEN.

83. Ἀδάμαντι πελάσσας] *Fr. Vigerus* in *Euſebio* vertebat, *quod indomita cognovi ex virgine*, Ἀδάμαντα Minervam ἀδάμαστον, cuius hic res agebatur, intelligens, pro oraculi tenebris non inprudenter. Malunt alii πελάσσαν, referendum ad ἔπος· videlicet, *verbum tibi proponam, quod adamantinum est*, et ad lapidis eius naturam accedit proxime. Certe ἀδάμαντι δεδεμένον, quale Dionyſii Siculi imperium in *Diodori* XVI, 5. ferebatur, hoc est, bene firmum et ſtabile decretum Pallas canit. Conf. *Perizon.* et *Kubn.* ad *AEliani* Var. VI, 12. Praeterque ceteros *Rittersbuſium* in *Oppiani* Cyneg. III. v. 240. Congruit *Homeri Il. A.* v. 204. Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τετελέσθαι ὄΐω, nuper provide cum hoc ab erudito viro Act. Lipſienſ. 1760. p. 221. conparatum.

88. Τεῖχος Τριτογενεῖ] *Vigerus* Τριτογενείῃ maluit, κατὰ συνίζησιν pronuntiandum, nec *Paſ.* ſcriptura abludit. Contra tamen *Polyaenus*, *Theodoretus* et Codd. plures veniunt, tumque Τριττογενὴς Minervae in *Heſychio* et *Suida* titulus. Notavit doctiſſimus *Berglerus*, verſum a *Tzetze* in *Homeri* vita apud Lipſienſes manu ſcripta, Τεῖχος Ἐρεχθείδαις ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς, edi.

1. Γνῶμαι πολλαὶ καὶ ἄλλαι] Non inprobabilis ordinatio verborum ἄλλαι καὶ πολλαὶ ἐγίνοντο in ſchedis. Αἵδε συνεγκυῖαι μάλιστα *maxime ſolidae* ex opinione *Gronovii*, aut *maxime probabiles*, quomodo *Pauius*; mihi contrariae et pugnantes ob dicta L. I, 208. videntur.

5. Ῥήχῳ ἐπέφρακτο] Huius non meminerat loci *Io. Meurs.* in Cecrop. c. 4.; *Herodoti* namque nititur auctoritate, quod illic tradunt *Syrianus* et *Sopater:* ille, οἱ μὲν, ait, συμβουλεύουσιν ἔχεσθαι τῆς ἀκροπόλεως· ῥάχῳ γὰρ ἐπέφρακτο. *Sopater* arcem ſcribit κοτίνοις τότε πυκνοῖς καταπεφραγμένην· legerat, ita ſuſpicor, in *Gloſſario* veteri, quod nobis tradit *Pauſan.* II. p. 188., Ῥάχους καλοῦσι Τροιζήνιοι πᾶν ὅσον ἄκαρπον ἐλαίας, κότινον, καὶ φαυλίαν, καὶ ἀγριέλαιον· ex *Herod.* ſua quoque ſumſit Ariſtid. in Themiſt. Tom. III. p. 307., οἱ μὲν πρεσβύται τῆς ἀκροπόλεως ἔχεσθαι παρήνουν· (οὕτω παρελήρουν·) πεφράχθαι γὰρ αὐτὴν ῥάχῳ τὸ ἀρχαῖον, καὶ τὸν χρησμὸν εἰς τοῦτο φέρειν. *Schol. MS.* ἀντὶ τοῦ τετειχίσθαι· Ῥάχος δέ ἐστιν εἶδος ξύλου. Herodotea forma vocis Ῥῆχος in *Gloſſ. Herod. Suidae*, *Heſychio* redditur φραγμός. VALCKEN.

O Salamis divina, teres tu pignora matrum,
Sit licet aut diſperſa Ceres, aut prompta coire.

Circa hos verſus confundebantur eorum ſententiæ, qui naves dixerunt eſſe ligneum murum: nam oraculi interpretes illuc ea accipiebant, quaſi oporteret circa Salaminem ipsos vinci pugnam navalem aggreſſos.
143 Erat autem inter Athenienſes vir ad primores recens progreſſus, nomine Themiſtocles, Neoclis filius. Hic vero negabat interpretes omnia recte coniectare: talia dicens, Si illud carmen, quod dictum est, ad Athenienſes ſpectaret ullo modo, non ita placide videri deum fuiſſe reſponſurum, ſed ſic, O Salamis miſera, pro eo quod dixit, O divina Salamis; ſi circa eam incolæ forent oppetituri: ſed enim recte coniectanti ſentiendum a deo contra hoſtes editum eſſe oraculum, non contra Athenienſes. Itaque ſuadebat, ut ſeſe inſtruerent tanquam prœlio navali certaturi, utpote quum hic eſſet ligneus murus. Hanc Themiſtoclis ſententiam Athenienſes potiorem eſſe cenſuerunt magis quam illorum interpretum oraculi, qui diſſuadebant apparatum pugnæ navalis: ſed hanc eſſe ſummam ſententiæ dicebant, non levandam in hoſtem manum, ſed ex Attica regione de-
144 migrantes aliam quandam incolere. Extitit et alia ante hanc Themiſtoclis ſententia ad tempus egregia. Magna vis pecuniæ collecta erat in reipublicæ ærario. Unde illam e proventu metallorum, quæ ſunt e Laureo, erant æque diviſuri viritim denis in ſingulos drachmis; tunc Themiſtocles hanc diſſuaſit Athenienſibus diſtributionem, ſed ex

Ὦ θεία Σαλαμὶς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν,
Ἢ που σκιδναμένης Δημήτερος, ἢ συνιούσης.

κατὰ ταῦτα τὰ ἔπεα συνεχέοντο αἱ γνῶμαι τῶν Φαμένων τὰς νέας τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι. οἱ γὰρ χρησμολόγοι ταύτῃ ταῦτα ἐλάμβανον, ὡς ἀμφὶ Σαλαμῖνα δεῖ σφέας ἐσσωθῆναι, ναυμαχίην [a] παρασκευασαμένους. Ἦν δὲ τῶν τις Ἀθηναίων ἀνὴρ ἐς πρώτους νεωστὶ παριών, τῷ ὄνομα [b] μὲν ἦν Θεμιστοκλέης, παῖς δὲ Νεοκλέος ἐκαλέετο. οὗτος οὐκ ἔφη πᾶν ὀρθῶς τοὺς χρησμολόγους συμβάλλεσθαι, λέγων τοιάδε, Εἰ ἐς Ἀθηναίους εἶχε τὸ [c] ἔπος εἰρημένον ἐόν κως, οὐκ ἂν [d] οὕτω μιν δοκέειν ἤπιος χρησθῆναι, ἀλλὰ ὧδε, Ὦ [e] σχετλίη Σαλαμὶς, ἀντὶ τεῦ, Ὦ θεία Σαλαμίς· εἴπερ γε ἔμελλον οἱ οἰκήτορες ἀμφ' αὐτῇ τελευτήσειν. ἀλλὰ γὰρ ἐς τοὺς πολεμίους τῷ θεῷ εἰρῆσθαι τὸ χρηστήριον, συλλαμβάνοντι κατὰ τὸ ὀρθὸν, ἀλλ' οὐκ ἐς Ἀθηναίους, 426
παρασκευάζεσθαι ὦν αὐτοὺς ὡς ναυμαχήσοντας συμβάλλειν, ἀς τούτου ἐόντος τοῦ ξυλίνου τείχεος. ταύτῃ [f] Θεμιστοκλέος ἀποφαινομένου, [g] Ἀθηναῖοι ταῦτά σφι ἐγνωσαν αἱρετώτερα εἶναι [h] μᾶλλον ἢ τὰ τῶν χρησμολόγων, οἱ οὐκ ἐῶν ναυμαχίην ἀρτέεσθαι, τὸ δὲ σύμπαν εἶναι, οὐδὲ χεῖρας ἀνταείρεσθαι, ἀλλὰ ἐκλιπόντας χώρην τὴν Ἀττικὴν, ἄλλην τινὰ οἰκίζειν. Ἑτέρη τε Θεμιστοκλέϊ γνώμη ἔμπροσθε ταύτης ἐς καιρὸν ἠρίστευσε, ὅτε Ἀθηναίοισι, γενομένων χρημάτων μεγάλων [i] ἐν τῷ κοινῷ, τὰ ἐκ τῶν μετάλλων σφι προσῆλθε τῶν ἀπὸ [k] Λαυρείου, ἔμελλον λάξεσθαι ὀρχηδὸν ἕκαστος δέκα δραχμὰς· τότε Θεμιστοκλέης ἀνέγνωσε Ἀθηναίους, τῆς διαιρέσιος ταύτης παυσαμένους, νέας τουτέων τῶν

χρη-

a Παρεσκευασμένους *Brit. Paris. A. Arcb. Ald.*, παρασκευασαμένους *Med. V. Pasſ. Ask. Paris. B.* *b* Deſit *Arcb.* *c* Πάθος *Arcb. V. Valla.* *d* Οὕτω μιν *Med. Pasſ.*, οὕτω ἡμῖν *Arcb. V. Valla*, οὕτω μοι *Ask. Ald. Brit.* *e Med. Vind. Pasſ. Ask. Arcb.*, σχετλία prius. *f Arcb. Vind.*, olim Θεμισοκλέους contra morem. *g* Ἀθηναίως iidem. Statim ἔδοξαν ora *Stepb. Ask.* *b* Omittunt *Arcb. V.* *i* Ἐν τῷ κοινῷ *Ask. Pasſ. Valla:* antea ex aliis et *Ald.* ἐκ τῶν κοινῶν. *k* Λαυρίου *Arcb.*; tum λήξεσθαι *Vind.* λέξεσθαι *Arcb.* Ὀρχηδὸν hinc *Suidas.*

12. Ὦ θείη Σαλαμὶς] Caliginoſam horum ambiguitatem *Oenomaus* perſtrinxit egregie apud *Euſeb.* Praep. Evang. v, 24., Momusque *Luciani* Iov. Trag. C. 20. Dubia Pythiae more ſunt, Perſis aeque ac Graecis, ſi eventus reſpondisſet, damnoſa.

23. Τὸ ἔπος εἰρημένον ἐόν κως] Refingunt ultima ἐτεόν κως *revera*, aut, pari notione, ἐόντως, *Reiskius* et *Abreſchius*, quibus pro opera, qua uti non licet, magna gratia. Malim, *Valla* et ſcriptis monitoribus, τὸ πάθος εἰρημένον *dicta calamitas*, atque in ſtructura εἶχε ἐόν κως, quae, uti pulcerrime norunt, genio ſermonis congruit. Proxime iunctum οὕτω ἡμῖν *Arcb.* et *Vindob.* nihil *Florentino*, viro Celeber. quodam modo patente, cedit. Libera proin electio. Themiſtocleam autem oraculi enodationem *Plutarchus* in Imperatoris Vit. p. 116. E. et post eum *Polyaenus* I, 30., praeclare a *Pierſono* ad *AEl. Herodianum* p. 438. inſtauratus, conmemoraverunt.

23. Εἰ ἐς Ἀθηναίους εἶχε τὸ ἔπος] Τὸ πάθος praebent *Valla*, *Arcb.* et *Eton.* ubi vulgatur πάθος in *Soph.* Antig. v. 73., vetus fuit in *Scholiis* cuſtodita lectio ἔπος. —— Εἰρημένον ἐόν κως, ut *Reiskio*, mihi quoque videtur incommodum: ἐόντως, *revera*, non eſſet abſurdum: εἰ ἐόντως, *ſi revera clades ista praedicta ſpectaret Athenienſes*, οὐκ ἂν οὕτω οἱ (ſic *Koenius* corrigit pro μοι) δοκέειν ἤπιος χρησθῆναι· ſed Deum potius fuiſſe dicturum, Ὦ σχετλίη Σαλαμὶς, ἀντὶ τοῦ θείη, ſive Ὦ δειλή· ſimilia leguntur apud *Plutarch.* in Themiſt. p. 116. E. et *Polyaen.* I, c. 30, 1. ubi eleganter *Pierſonus* emendat: καὶ ἡ νίκη τὴν ἐξήγησιν ἐπισώσατο. Themiſtocles enim *reſponſa ſecutus*, *Obruit Eoas claſſes*, *urbemque carinis Vexit*, *et arſuras Medo ſubduxit Athenas: Claudian.* de Mallii Theodori cons. v. 150. VALCKEN.

33. Αἱρετώτερα εἶναι μᾶλλον] Neglectum in Codd. quibusdam μᾶλλον mordicus teneo: offendit librarios intendendi vox conparatis addita, uti *Thom. Magiſtrum* et alios isto de grege. Noſtri ſunt μᾶλλον ὀλβιώτερος L. I, 32, 2., κερδαλεώτερον μᾶλλον IX, 7, 1., a *Porto* enotata: *AEſchyli* μᾶλλον ἐνδικώτερος in VII. C. Theb. v. 679., ubi plura *Abreſchius*. Mitto *Budaeum*, *Nanſiumque* in Paraphr. *Nonni* C. IV, 259., ſiquidem cumulatisſimè *Wetſtenius* ad *S. Paulli* Epiſt. ad Philipp. C. I, 23.

39. Ἐν τῷ κοινῷ] Series requirit ἐν τῷ κοινῷ *in aerario*, neque *Reiskium* fugit. Tale *Thucydidis* I, 80. οὔτε ἐν τῷ κοινῷ ἔχομεν· ubi bene Schol. ταμείῳ δηλονότι. Laurium montem, in quo Athenienſium argenti fodinae, Λαύρειον et Λαύριον ſcribi, ex aliis ad *Thucyd.* II, 55. *Dukerus* docuit, et *Caſaubonus* in *Strab.* IX. p. 612., hanc rem illuſtrans.

39. Τὰ ἐκ τῶν μετάλλων ὀφὶ προσῆλθε] *Quum pecunia publica, quae ex metallis redibat, largitione magiſtratuum quotannis interiret; ille perſuaſit populo, ut ea pecunia claſſis centum navium aedificaretur: C. Nepos* Themiſt. c. 2. *Plutarch.* Themiſt. p. 113. C. eadem narrat ex *Herod.* τὴν Λαυριωτικὴν πρόσοδον vocans ἀπὸ τῶν ἀργυρείων μετάλλων· quomodo hoc civibus perſuaſerit parataeque fuerint triremes aliunde tradidit *Polyaen.* I, c. 30. p. 64. De metallis Lauriotici's *Is. Caſaub.* egit ad *Strabon.* IX. p. 613. VALCKEN.

41. Ὀρχηδὸν] Laurentius ex *Heſychii* et Scholiaſtae interpretamento ἡβηδὸν, *viritim in ſingulos puberes* Latine dedit: prius ſatis explicabat negotium, *Porto* recte iudicante, eiusque ignaro *Tan. Fabro* Animadv. in *Luciani* Tim. C. 2. Illi ὀρχηδὸν, quaſi κατ' ὄρχεις, *qui mares virosque ſuo teſtimonio demonſtrant*, huic κατ' ὄρχους, *una ſerie*, *uno et perpetuo ordine*, atque ita *viritim*: cultius opinor et origini congruentius. Ridicule *Morellus*, quidni enim his accederet? illa *Libanii* Or. de Saltator. p. 512. C. διόπερ καὶ τοὔνομα τοῖς ὀρχησταῖς, ἀπὸ τῶν ἐν ἀρχῇ περὶ τοὺς ὄρχους σκιρτημάτων, *et ea propter nomen ſaltatoribus datum a tripudiis circa TESTICULOS ſalientes in primordiis artis* Latina fecit.

41. Ἔμελλον λάξεσθαι ὀρχηδὸν] Hinc primum *Heſychii*

opportuna ad navium fabricam ſuaſu Themiſtoclis. Concordia Græcorum inter ſe, et bella abolita.

χρημάτων ποιήσασθαι δημοσίας ἐς [a] τὸν πόλεμον, τὸν πρὸς Αἰγινήτας [b] λέγων. Οὗτος γὰρ ὁ πόλεμος σῳζὰς, [c] ἔσωσε τότε τὴν Ἑλλάδα, ἀναγκάσας θαλασσίους γενέσθαι Ἀθηναίους. αἱ δὲ ἐς τὸ μὲν ἐποιήθησαν, οὐκ ἐχρήσθησαν, ἐς δέον δὲ [d] οὕτω τῇ Ἑλλάδι ἐγένοντο. αὗταί τε δὴ αἱ [e] νέες τοῖσι Ἀθηναίοισι προπεποιθεῖσαι ὑπῆρχον, ἑτέρας τε ἔδει προσναυπηγέεσθαι. ἔδοξε τέ σφι μετὰ τὸ χρηστήριον βουλευομένοισι, ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον [f] δέκεσθαι τῇσι νηυσὶ παυδημεί, τῷ θεῷ πειθομένους, ἅμα Ἑλλήνων τοῖσι βουλομένοισι. τὰ μὲν δὴ χρηστήρια ταῦτα τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐγεγόνεε. Συλλεγομένων δὲ ἐς τωὐτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα Ἑλλήνων τῶν τὰ ἀμείνω φρονεόντων, καὶ διδόντων σφίσι λόγον καὶ πίστιν, ἐνθαῦτα ἐδόκεε βουλευομένοισι αὐτοῖσι, πρῶτον μὲν χρημάτων [g] πάντων καταλλάσσεσθαι τάς τε ἔχθρας καὶ τοὺς κατ' ἀλλήλους ἐόντας πολέμους. ἔσαν δὲ πρός τινας καὶ ἄλλους ἐγκεχρημένοι· ὁ δὲ ὢν μέγιστος, Ἀθηναίοισί τε καὶ Αἰγινήτῃσι. μετὰ δὲ πυνθανόμενοι [h] Ξέρξεα σὺν τῷ στρατῷ εἶναι ἐν Σάρδισι, ἐβουλεύσαντο κατασκόπους πέμπειν ἐς τὴν Ἀσίην τῶν βασιλέος πρηγμάτων· ἐς Ἄργος τε ἀγγέλους, [i] ὁμαιχμίην συνθησομένους πρὸς τὸν Πέρσην, καὶ ἐς Σικελίην ἄλλους πέμπειν παρὰ Γέλωνα τὸν Δεινομένεος, ἐς τε Κέρκυραν, [k] κελεύσοντας βοηθέειν τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἐς Κρήτην ἄλλους φρονήσαντες εἴ κως ἦν τε [l] γένοιτο τὸ Ἑλληνικὸν, καὶ εἰ συγκύψαντες τωὐτὸ πήσσοιεν πάντες, ὡς δεινῶν ἐπιόντων ὁμοίως πᾶσι

427

ex ista pecunia claſſem ducentarum navium ad AEgineticum bellum comparare ſuaſit. Hoc enim bellum tunc conflatum Græciæ ſalutem attulit, cogens Athenienſes nauticos fieri. Hæ vero naves quidem in quem uſum comparatæ fuerant, non fuerunt adhibitæ; at tamen ita in oportunitatem Græciæ ceſſerunt. Istæ igitur naves iam præparatæ Athenienſibus erant, et alias exædificari oportebat; placuitque illis, inito post oraculum conſilio, barbarum Græciam invadentem navibus excipere univerſos Atticos, deo obſequentes, una cum Græcis ita volentibus. Et hæc quidem oracula Athenienſibus ſunt reddita. Coactis autem in eundem locum Græcis qui circa Græciam melius ſentiebant, interque ſe colloquutis interpoſita fide, ibi conſilio habito viſum est ante omnia faciendum, ut reconciliarentur inimicitiæ et bella, quæ ipſis inceſſerant. Quippe erant iam adverſus quosdam et alios inchoata; ſed maximum inter Athenienſes et AEginetas. Posteaquam autem Xerxem cum exercitu Sardibus esſe audiere, Athenienſes decrevere cum aliquos in Aſiam mittendos ad res regis explorandas, tum nuncios partim Argos, ad contrahendam adverſus Perſam belli ſocietatem, partim in Siciliam ad Gelonem Dinomenis filium, ſed et in Corcyram, etiam in Cretam, rogaturos opem Græciæ ferri: eo animo ut, ſi fieri poſſet, omne Græcum nomen unum eſſet, et ad idem agendum omnes incumberent, utpote calamitate cunctis ſimiliter

[a] τοῖσι

Græ-

[a] Abest *Arcb. Vind.* [b] Λέγων iid. *Ask. Steph.* margo. Prius λέγω erat. [c] Ἔσσωσε omiſſo τότε *Arcb.*, cuius loco ἐς τὸ τότε *Paſ. Steph.* ora. [d] Τοῦτο *Ask.*, τούτῳ *Paſ.*, quod ſi ex *Ask.* reformetur, tolerabile: tum ἐγίνοντο *Arcb.* [e] Νῆες idem. [f] Ἀνακδέκεσθαι idem. πανδημεὶ *Paſ.* [g] Abest hoc *Arcb.* [h] Ξέρξην *Ask. Arcb. Vind.* [i] Ὁμαιχμίην τε *Med. Ask. Paſ.*, qua acceſſione non indigemus. [k] Κελεύσοντας margo *Steph. Arcb. V. Paſ. Brit.*; prius κελεύοντας. [l] Γενοίατο *Arcb.*, lonum more, ſi collective, ut aiunt, τὸ Ἑλληνικὸν ſumatur.

chio pro Λάξασθαι, κληρώσασθαι· reſtitui debet Λάξεσθαι· alterum, non fuit in uſu; uti nec ἀπολάμψασθαι· cuius loco recte poſitum ex Codd. III, c. 146., ἔμελλε ἀπολάμψεσθαι. —— Deinde ſoli forſan ex veteribus uſurpatum Noſtro Ὀρχηδὸν, a Grammaticis redditum per ἡβηδὸν, ſignificat *viritim*, ἀνδρακὰς *Homero*, (vid. G. *Canter.* N. L. III, c. 25.) id est κατ' ἄνδρα· proprie, ut puto, κατ' ὄρχεις, *teſticulatim*; huc enim in ista voce noſtrum potius opinor reſpexisſe, quam quo putabat *T. Faber* in *Luciani* Timon. 1. p. 149., vocem ἡβηδὸν docte pertractans. Corruptus est in hac voce *Schol.* ineditus in *Ariſtid.* Them. in Codice certe clar. *P. Burm. Sec.* Postquam originem ille tradidit belli AEginetis illati, ἐπλεόνασεν, inquit, τότε Ἀθηναίοις τὰ μέταλλα τοῦ ἀργυρίου· ταῦτα ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι ἀρχηδὸν μερίσασθαι, τουτέστι τοὺς ἄνδρας μόνον καὶ τοὺς παῖδας. nemo his lectis dubitabit quin ſcribi debeat ὀρχηδόν· *in viros: Plautus* Aulul. II, 1, ℣. 30. *noſtrae qui est magiſter curiae Dividere argenti dixit nummos in viros:* Athenienſes libera republica ſemper fuerunt hirudines aerarii. VALCKEN.

45. Τὸν πρὸς Αἰγινήτας λέγων] Multo mihi id cultius quam λέγω. Themiſtocles enim AEgineticum bellum, τὸν πόλεμον, quod illud tum arderet maxime, dicendo innuebat. Huc quae continuo cohaerent, tendunt planisſime omnia. Nec *Plutarcbus* Themiſt. p. 113. D. diſconvenit, in triremium, quas centum conſtructas aſſeverat, *Corn. Nepotis* C. 2. conſenſu et *Polyaeni* I, 30, 5. gaudens.

45. Τὸν πρὸς Αἰγινήτας λέγω] Poſtremum, neglectui habitum, primum mihi videbatur mutandum in λόγῳ· ſic bellum cum AEginetis Themiſtocli haec ſuadenti fuiſſe tantum diceretur praetextus, ut revera fuit, graviora bella qua erat perſpicacia facile praevidenti. Sed quia margo Steph. dat λέγων, hoc ſincerum arbitror; *bellum intelligens cum AEginetis*, quod inſtabat; hoc ſaltem intellectum voluit: *Iſocrat.* Panathen. p. 277. D. ἔλεγεν, ὅτι σὺ μὲν πεπολησαι τοὺς λόγους, ἐμὲ λέγων. *Cicero* de Fin. V, c. 3., *hoc inquit non poterit ſic abire, cum hic adſit, me autem dicebat.* VALCKEN.

56. Τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα] Aut in his, ſed potius in proximis, Ἑλλήνων τῶν τὰ ἀμείνω φρονεόντων articulus

τῶν videtur ſuperfluus. Horum τὸ κοινὸν συνέδριον fuit in Iſthmo ſive Corinthi ſecundum *Diodor.* initio L. XI. *Herod.* VII, c. 172. ubi memorantur πρόβουλοι τῆς Ἑλλάδος, ἀραιρημένοι ἀπὸ τῶν πολίων τῶν τὰ ἀμείνω φρονεουσέων περὶ τὴν Ἑλλαδα. Hoc cap. 145. deliberantibus ἐδόκεε —— πρῶτον μὲν χρημάτων πάντων καταλλάσσεσθαι τάς τε ἔχθρας καὶ τοὺς κατ' ἀλλήλους ἐόντας πολέμους. Themiſtocli tribuit hoc *Plutarcbus* ut omnium quae fecerit maximum in Themiſt. p. 114. F. In istis *Herodoti* ſcribi potuit olim πρῶτον μὲν χρῆμα πάντων· ſed puto equidem ſcribendum πρῶτον μὲν πρηγμάτων πάντων. —— In vicinis, ἔσαν δὲ πρός τινας καὶ ἄλλους ἐγκεχρημένοι, altera mihi coniecturarum *Reiskii* venerat in mentem, ἐγκεχειρημένοι. Latine quoque dicitur *bellum in manibus esſe.* — Qui postea locus difficilis et luxatus esſe videbatur, aliis opinor facilis erit intellectu: Synedri legatos mittere decreverunt ad Gelonem, ad Corcyraeos, in Cretam, φρονήσαντες, *boc conſilio*, vel *bunc in finem*, ut, ſi fieri poſſet, inter omnes Graecos coaleſceret concordia, mutuisque viribus Perſam repellerent: rarius illud συγκύψαντες ſupra III, c. 82. reſtituit explicuitque vir celeberrimus. VALCKEN.

58. Πρῶτον μὲν χρημάτων πάντων] Qui πρηγμάτων corrigunt, *Leunclavii* errorem errant, Xenophontea Κ. παιδ. I. p. 124. E. ἐκ πολλῶν δὲ καὶ πονηρῶν χρημάτων conſimiliter mutantis. Prudentior *Portus*; χρήματα res ſaepe quascunque ſignant. *Theognis* v. 461. μηδὲ μενοινᾶν ΧΡΗΜΑΣΙ, τῶν ἄνυσις γίγνεται οὐδεμία· *neque animum rebus intende, quarum effectio nulla*, vere *Sylburgius*. Proximum his ἔσαν δὲ —— ἐγκεχρημένοι *Portus* ex ἐγχράομαι, *bella, quae in manibus habebant*, ἐν τῇ χρήσει ἦσαν, *Reiskius*, levi mutatione, ἐγκεκρημένοι, *quae quaſi in mixtura erant*, ob L. V, 124. καὶ ἐγκερασάμενος πρήγματα μεγάλα. Quod vereor, ut geminum haberi queat. Mallem ἐγκεχειρημένοι.

68. Κελεύσοντας βοηθέειν] Puto συνθησομένους pondus addere recepto ex ſchedis participio. Haec vero luxata et manca decernens vir eruditus ſua de penu in *Miſcell. Lipſienſibus* adſtruit, καὶ γὰρ οἷοί τε ἔσεσθαι περιγενέσθαι συμφρονήσαντες, εἴ κως ἓν τι γένοιτο τὸ ——. *poſse enim periculum effugere, ſi conſpirent, ſi unum quaſi*

Græcis impendente. Ferebantur autem res Gelonis magnæ eſſe, ut nullis non Græcis
146 maiores haberet vires. Ubi hæc eis placuere, et in gratiam inter ſe rediere, primo exploratores in Aſiam tres viros miſere: qui quum Sardes venisſent, et in ſpeculando regis exercitu deprehenſi eſſent, a ducibus pedeſtrium copiarum torti ducebantur tanquam perituri, lata in eos mortis ſententia. Id ubi Xerxes audiit, reprehenſa ducum ſententia, mittit quosdam e ſatellitibus iubens, ut ſi vivos adipiſcerentur ſpeculatores, ad ſeſe ducerent. Eos adhuc ſuperſtites adepti ſatellites, in regis conſpectum adduxerunt; qui ſciſcitatus qua de cauſſa venisſent, præcepit ſatellitibus, ut homines circumducerent, peditatum omnem equitatumque oſtentantes: et eos, ubi contemplando illa expleti fuisſent, ſine noxa dimitterent quocunque locorum ire ipſis li-
147 buiſſet. Hoc Xerxes ea ratione imperavit, quod cogitabat fore, ut ſi ſpeculatores necati fuisſent, neque Græci præſciſcerent potentiam ſuam eſſe fama maiorem, neque graviter læderent hoſtem tribus viris interemptis: at iisdem in Græciam regreſſis, fore ut Græci, quod ſe opinari dicebat, auditis rebus ſuis antequam expeditio hæc accederet, propriam libertatem proderent, atque ita non oporteret ſuſcipere moleſtiam de exercitu in eos ducendo. Hæc ſententia Xerxis cum altera quadam congruit: nam quum Abydi ageret Xerxes, vidit naves curſum tenentes per Helleſpontum, quæ frumentum e Ponto in AEginam Peloponneſumque portabant: quas ubi audiere eius aſſeſſores eſſe hoſtium, ſeſe ad eas corripiendas accingebant, intuentes in regem, quando id agi præciperet. Xerxes eos interrogavit quonam illi tenderent; qui quum reſpondisſent, Ad hoſtes tuos, domine, frumentum vehentes: tunc Xerxes excipiens: inquit, Nonne eodem, quo isti, et nos navigamus, tum rebus aliis,

[a] τοῖσι Ἕλλησι. τὰ δὲ Γέλωνος πρήγματα, μεγάλα ἐλέγετο εἶναι, [b] οὐδαμῶν Ἑλληνικῶν τῶν οὐ πολλὸν μέζω. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἔδοξε, καταλυσάμενοι τὰς ἔχθρας, πρῶτα μὲν κατασκόπους πέμπουσι ἐς τὴν Ἀσίην ἄνδρας τρεῖς. οἱ δὲ, ἀπικόμενοί τε ἐς Σάρδις καὶ καταμαθόντες τὴν βασιλέος στρατιὴν, ὡς ἐπάϊστοι ἐγένοντο, βασανισθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοῦ πεζοῦ στρατοῦ, ἀπήγοντο ὡς [c] ἀπολεύμενοι. καὶ τοῖσι μὲν κατεκέκριτο θάνατος. Ξέρξης δὲ ὡς ἐπύθετο ταῦτα, μεμφθεὶς τῶν στρατηγῶν τὴν γνώμην, πέμπει τῶν τινας δορυφόρων, ἐντειλάμενος, ἢν καταλάβωσι τοὺς κατασκόπους ζῶντας, ἄγειν [d] παρ' ἑωυτόν· ὡς δὲ ἔτι περιεόντας αὐτοὺς κατέλαβον, καὶ ἤγαγον ἐς ὄψιν [e] τὴν βασιλέος, τὸ ὀθεῦτεν πυθόμενος ἐπ' οἷσι ἦλθον, [f] ἐκέλευσέ σφεας τοὺς δορυφόρους περιάγοντας ἐπιδείκνυσθαι πάντα τε τὸν πεζὸν στρατὸν καὶ τὴν ἵππον· ἐπὴν δὲ ταῦτα [g] θηεύμενοι ἔωσι πλήρεες, ἀποπέμπειν ἐς τὴν ἂν αὐτοὶ [h] ἐθέλωσι χώρην ἀσινέας. ἐπιλέγων δὲ τὸν λόγον τόνδε, ταῦτα ὀρετέλλετο, ὡς [i] εἰ μὲν ἀπώλοντο οἱ κατάσκοποι, οὔτ' ἂν τὰ ἑωυτοῦ πρήγματα προεπύθοντο οἱ Ἕλληνες ἐόντα λόγῳ μέζω, οὔτ' ἄν τι τοὺς πολεμίους μέγα ἐσινέατο, ἄνδρας τρεῖς ἀπολέσαντες· νοσησάντων δὲ τυτέων ἐς τὴν Ἑλλάδα, δοκέειν ἔφη ἀκούσαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ἑωυτοῦ πρήγματα πρὸ τοῦ στόλου τοῦ γινομένου, παραδώσειν σφέας τὴν ἰδίην ἐλευθερίην, καὶ οὕτω [k] οὐδὲ δέησειν ἐπ' αὐτοὺς στρατηλατέοντας πρήγματα ἔχειν. [l] Οἶκε δὲ αὐτοῦ αὕτη ἡ γνώμη τῇ γε ἄλλῃ. ἐὼν γὰρ ὁ Ἀβύδῳ ὁ Ξέρξης, [m] εἶδε πλοῖα ἐκ τοῦ Πόντου Ισιταγωγὰ, διεκπλώοντα τὸν Ἑλλήσποντον, ἔς τε Αἴγιναν, καὶ Πελοπόννησον κομιζόμενα. οἱ μὲν δὴ πάρεδροι αὐτοῦ ὡς ἐπύθοντο πολέμια εἶναι τὰ πλοῖα, ἑτοῖμοι ἦσαν αἱρέειν αὐτὰ, ἐσβλέποντες ἐς τὸν βασιλῆα, ὁκότε παραγγελέει· ὁ δὲ Ξέρξης εἴρετο αὐτοὺς ὅκη πλέοιεν· οἱ δὲ εἶπαν, „ Ἐς τοὺς σοὺς πολεμίους, „ [n] ὦ δέσποτα, σῖτον ἄγοντες" ὁ δὲ, ὑπολαβὼν ἔφη, „ Οὐκῶν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ πλέομεν, ἔνθα περ [o] καὶ οὗτοι, τοῖσί τε ἄλλοισι [p] ἐξηρτυμένοι καὶ σίτῳ· τέ „ δῆτα

a Abest articulus *Arcb. V. Ask.* *b* Οὐδαμὰ ora *Steph.*, tum οὐ πολλῶν tres *Paris.* et *Brit.* *c* Ἀπολεύμενοι *Arcb. Vind.*, ἀπολούμ. antea. Mox κατακέκριτο *Vind.* *d* Περὶ *Arcb.* *e* Τοῦ id. *f* Ἐκέλευε *Pasſ.* *g* Θηεύμενοι *Pasſ. Ask. V. Arcb.*, tum ſupra ἐπεὰν *Vind.*; olim θεεύμενοι. *b* Θέλωσι id. *Arcb.* *i* Ἦν iid. *k* Οὐ δεήσ. *Arcb. V.* *l* Ἔοικε *Pasſ. Ask.* *m* Οἶδε *Arcb.* *n* Ὦ δέσπ. *Vind. Pasſ. Ask.*, ὦ βασιλεῦ *Arcb.* hinc ὦ, quod aberat. Supra ὁκότε παραγγέλλοι Fragm. *Paris.*, παραγγέλλῃ *Brit.* *o* Defit *Arcb. Ask. Pasſ.*, tum ſequens τε. *p* Ἐξηρτημένοι *Med. Ask. Pasſ.*, ἐξηρτυμένοι *Arcb. Vind. Paris. A. B. Brit. Ald.* &c.

quaſi corpus fiat Graeca natio. Quam quidem liberalitatem illi cupide redono, nihil contra tabulas innovandum opinatus, praeſertim re plana et oratione iuſto tramite eunte.

73. Οὐδαμῶν Ἑλληνικῶν τῶν οὐ πολλὸν μέζω] Mirum laudationis genus. *Valla* expreſſerat, *nec multo minores quam Graecorum*, tanquam ex μειω. Quod ſi foret, praeferrem τῶν οὐ πολλῶν ex ſcriptis, ut nullis Graecorum, modo ne admodum validi fuerint, vires Gelo habuerit minores. Πολλὸν et πολλὴν eam admittere notionem, cognitiſſimum est: *Philoſtratus* Vit. Ap. VI, 3. ΠΟΛΛΗΝ γὰρ ἡγοῦμαι τὴν θεὸν potentem valentemque, *Euripidis* pr. Hippol. exemplo, Πολλὴ μὲν ἐν βροτοῖσι κοὐκ ἀνώνυμος Θεὰ κέκλημαι Κύπρις. In *Pavii* etiam coniecturam μείω venit, talem utique manſuram, donec aliunde melior medicina.

88. Ταῦτα θηεύμενοι] Leve hoc, ſed poſtulat ſcriptoris mos. Supra C. 44. θηεύμενος δὲ, et C. 212. λέγεται βασιλῆα θηεύμενον, quod redit L. VIII, 88. *Apollon. Rb.* I, 436. γήθει δὲ σέλας ΘΗΕΤΜΕΝΟΣ Ἰδμων. Merito autem generoſum hoc Xerxis facinus laudibus a *Polyaeno* fertur L. VII, 15, 2. et *Plutarcho* Apophthegm. p. 173. C., cui magnum illud et memorabile P. Scipionis apud *Polyb.* XV, 5. *Liviumque* L. XXX, 29. concedit nihil.

88. Ἐπὴν δὲ θεεύμενοι ἔωσι πλήρεες] Hinc θεεύμενος a *Porto* receptum: more noſtri ſcribendum θηεύμενοι. A θάω praeter θαύω, θαῦμαι &c. fluxerunt θεάομαι, θαέομαι, et θηέομαι hoc Ionicum et Herodoteum. —— Speculatores Xerxes dimitti voluit incolumes, postquam ista *ſpectandi ſatietate cupiditatem explevisſent.* Non illaudabile ſuperbi Regis factum *Polyaenus* enarrat VII, c. 15, 2. et huius ſimile viri vere magnanimi P. Cornelii Scipionis VIII, c. 16, 8. *Livio* narratum XXX, c. 29., qui ſpeculatores *per caſtra qua vellent circumduci iuſſit; percunctatusque, ſatin' per commodum omnia exploraſſent, datis qui proſequerentur retro ad Annibalem dimiſit:* illud neutrius, ſed factum memorat Valerii Laevini *Frontinus* IV, c. 7, 7. —— Quod ſequenti Cap. narratur fecisſe Xerxes, tradidit et *Polyaenus* p. 637. apud Herod. —— οὐκῶν, inquit, καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ πλέομεν — τοῖσί τε ἄλλοισι ἐξηρτυμένοι καὶ σίτῳ· in his, ut ſaepe ſincerae deteriorem formam ἐξηρτημένοι ſuppoſuerat *Gronov.* τἄνδον ἐξάρτυε, *Eurip.* Elec. v. 422. *Herod.* II, c. 32., ὕδασί τε καὶ σιτίοισι εὖ ἐξηρτυμένους dixit: conf. *D'Orvill.* in *Chariton.* p. 549. VALCKEN.

97. Παραδώσειν σφέας τὴν ἰδίην ἐλευθερίην] Iubent *Pavius* et *Reiskius* σφέας καὶ τὴν —— aut σφέας τήν τε ἰδίην —— reſcribi, quibus aliud non repono, quam prononen ex redundantia quadam collocatum videri. Non esſe inſolitam utroque in ſermone eam abundantiam viri eruditi ad *Livium* L. XXV, 27. et *Lucian.* Dial. Marin. III. C. 1. pleno horreo oſtenderunt.

9. Ἐξηρτυμένοι καὶ σίτῳ] Iuvenes ὕδασί τε καὶ σιτίοισι εὖ ΕΞΗΡΤΤΜΕΝΟΙ L. II, 32. ad huius tuitionem

Argivi invitati ad ſocietatem belli contra Perſam, quid egerint; ſed ex relatione Argivorum.

„ δῆτα ἀδικέουσι οὗτοι ἡμῖν σιτία παραχομίζοντες"; Οἱ μέν νυν κατάσκοποι οὕτω θεησάμενοί τε καὶ ἀποπεμφθέντες, ἀπίκοντο ἐς τὴν Εὐρώπην· οἱ δὲ συνωμόται Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Πέρσῃ, μετὰ τὴν ἀπόπεμψιν
428 τῶν κατασκόπων, δεύτερα ἔπεμπον ἐς Ἄργος ἀγγέλους. Ἀργεῖοι δὲ λέγουσι τὰ κατ' ἑωυτοὺς γενέσθαι ὧδε. πυθέσθαι γὰρ αὐτίκα κατ' ἀρχὰς τὰ ἐκ τοῦ βαρβάρου ἐγειρόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· πυθόμενοι δὲ, καὶ μαθόντες ὡς σφέας οἱ Ἕλληνες [a] πειρήσονται παραλαμβάνοντες ἐπὶ τὸν Πέρσην, πέμψαι θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν, [b] ἐπειρησομένους ὅ σφι μέλλει ἄριστον ποιεῦσι γενέσθαι· νεωστὶ γὰρ σφέων τεθνάναι ἑξακισχιλίους ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Κλεομένεος τοῦ Ἀναξανδρίδεω. τῶνδε δὴ εἵνεκα πέμπειν. τὴν δὲ Πυθίην ἐπειρωτῶσι αὐτοῖσι ἀνελεῖν τάδε,

[c] Ἔχθρὲ περικτιόνεσσι, φίλ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Εἴσω τὸν προβόλαιον ἔχων, πεφυλαγμένος ἦσο,
Καὶ κεφαλὴν πεφύλαξο· [d] κάρη δὲ τὸ σῶμα σαώσει.

ταῦτα μὲν τὴν Πυθίην χρῆσαι πρότερον. μετὰ δὲ, ὡς ἐλθεῖν τοὺς ἀγγέλους ἐς δὴ τὸ Ἄργος, [e] ἐπελθεῖν ἐπὶ τὸ βουλευτήριον, καὶ λέγειν τὰ ἐντεταλμένα. τοὺς δὲ πρὸς τὰ λεγόμενα ὑποκρίνασθαι, ὡς ἑτοῖμοί εἰσι Ἀργεῖοι ποιέειν ταῦτα, τριήκοντα ἔτεα εἰρήνην [f] σπεισάμενοι Λακεδαιμονίοισι, καὶ ἡγεόμενοι κατὰ τὸ ἥμισυ πάσης τῆς συμμαχίης. καί τοι κατά γε τὸ δίκαιον γίνεσθαι τὴν ἡγεμονίην ἑωυτῶν, ἀλλ' ὅμως σφι ἀποχρᾶν κατὰ τὸ ἥμισυ ἡγεομένοισι. Ταῦτα μὲν λέγουσι τὴν βουλὴν ὑποκρίνασθαι, καί περ ἀπαγορεύοντός σφι τοῦ χρηστηρίου μὴ ποιέεσθαι τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμμαχίην· σπονδὴν δὲ ἔχειν σπονδὰς γενέσθαι τριηκονταέτιδας, καί περ τοῦ χρηστηρίου φοβεομένοισι· ἵνα δή σφι οἱ παῖδες ἀνδρεωθέωσι ἐν τούτοισι τοῖσι ἔτεσι, μηδὲ σπονδέων ἐουσέων ἐπιλέγεσθαι, ἢν ἄρα σφέας καταλάβῃ πρὸς τῷ γεγονότι κακῷ ἄλλο πταῖσμα πρὸς τὸν Πέρσην, μὴ [g] τολοιπὸν ἔωσι [b] τῶν Λακεδαιμονίων ὑπήκοοι. τῶν δὲ ἀγγέλων τοὺς ἀπὸ τῆς Σπάρτης πρὸς τὰ ῥηθέντα ἐκ [i] τῆς βουλῆς ἀμείλιs, tum frumento inſtructi? quid igitur hi officiunt nobis, quibus commeatum portant? Ceterum ſpeculatores illi rebus inſpectis dimiſſi in Europam rediere. Post 148
quorum reditum Græci qui contra Perſam coniurarant, nuncios iterum Argos miſe-
runt. Sed Argivi narrant hoc negotium apud ſe ita confectum eſſe. Audiſſe ſe ſtatim ab initio ea quæ ab barbaro excitarentur adverſus Græciam, et quum accepiſſent intellexiſſentque ab Græcis ſe tentatum iri, ut ipſos adſciſcerent contra Perſam, miſiſſe Delphos, quid eum conſulerent, quid ſibi facientibus eſſet optime eventurum, nuper enim ſex millia ſuorum fuiſſe interempta a Lacedæmoniis et Cleomene Anaxandridæ filio, eaque de cauſſa ſe mittere. Ita qui miſſi fuerant interrogantibus, ſic Pythiam reſpondiſſe,

Finitimis inviſe, deis dilecte beatis,
Interius tutamen habens, cautusque ſedeto,
Et tutare caput: nam membra tuebitur illud.

Hæc illis Pythiam prius reſpondiſſe. Postea vero quam nuncii Argos venerunt, ſenatumque ingreſſi mandata retulerunt, Argivi reſponderunt ad ea quæ dicebantur, ſe promptos eſſe in triginta annos pacificare cum Lacedæmoniis, percuſſo fœdere, et dimidium imperii penes ſe eſſe poſtulare, quanquam enim æquum foret ius imperandi ipſorum eſſe, tamen dimidio imperii ſe eſſe contentos. Hoc aiebant 149
ſuum ſenatum reſpondiſſe, quamvis diſſuadente oraculo ſocietatem contrahere cum Græcis: et licet formidarent oraculum, tamen ſerio urgere, ut fœdus triginta annorum feriretur; intra quos annos liberi ſui in virilem ætatem adoleſcerent: hac videlicet ratione, ne ſi qua calamitas ad ſuperius malum accederet in bello Perſico, niſi fœdera forent, in poſterum ſubiecti Lacedæmoniis eſſent. His dictis Argivorum a ſenatu, nuncios Spartanos ita reſpondiſſe, quod ad fœ-

a Med. Arch. V. Paſſ. Ask. Paris. B. Brit., παρήσονται prius: οὐ παρήσονται Ed. *Genev.* *b* Εἰρησ. *Arch. Vind.*, et ſtatim ποιεῦσι iidem. antea ποιέουσι. *c* Habet *Euſeb.* Praep. Evang. VI, 7. et *Chalcidius* in Tim. C. 7. p 342. Ed. *Fabricii.* *d* Κάρα *Med. Paſſ. Ask. Paris. C. Brit.*, et σῶμα φυλάξει *Arch.* ex gloſſa. *e* Ἐπελθεῖν *Med. Paſſ. Ask.*, olim ἐσελθ. *f* Σπεισόμενοι *Med. Paſſ.*, πεισόμενοι *Ask.* *g* Τὸν λοιπ. *Ask. Paſſ.* *h* Non est in *Arch. V.* *i* Deſit illis etiam.

ſatis fuerant habiles Accedet *Athenaei* L. XII. p. 511. D. ὁ δὲ πᾶσιν ἐξηρτυμένος πρὸς ῥᾳδώνην, et *Menandri* Eclog. Legat. p. 124. *Ed. Hoeſch.*, ἐπεὶ οὖν ἅπαντα αὐτῷ —— ἐξηρτυμένα ἦν, ubi idem prius, quod in *Medic.*, peccatum. *D'Orvillium* conſer ad *Chariton.* VI, 4. Xerxis illam in Graecorum nautas et mercatores lenitatem *Polyaen.* VII, 15, 3. neglectam noluit.

18. Πειρήσονται] Praeclarum e membranis auxilium. Quanto damnabilior Editoris *Genevenſis*, ſuſpicionem *H. Stephani* οὐ παρήσονται in orationem ſine monitu, ſine codice ſcripto, intrudentis, audacia: ſaltem *Porti* ſui veſtigia, adſcito παρέσονται, *aderunt*, legiſſet: quamquam nec id laudabile.

18. Πειρήσονται παραλαμβάνοντες] Quod in ſuo Cod. *Valla* legit, recte reſtituit ex *Med. Gronov.* pro παρήσονται, cuius loco οὐ παρήσονται *H. Stephanus*, παρέσονται non abſurde legebat *Ae. Portus:* absque Codd. non facile πειρήσονται alicui in mentem veniſſet, hac ſtructura non temere obvium, et, quantum recordor, in duobus tantum *Herodoti* locis, huius libri c. 172. et c. 139., οὐδαμοὶ ἂν ἐπειρῶντο ἀντιούμενοι βασιλεΐ.—— In oraculo Argivis edito, cuius priores duo verſus habet *Euſebius* ex *Oenomao* Praep. Ev. VI. p. 255., quid per τὸν vel τὸ προβόλαιον intellectum poëta voluerit, non exputo; per κεφαλὴν arcem forte deſignavit, Argis Λάρισσαν dictam teſtibus *Strabone*, *Steph. Byz.* aliisque. VALCKEN.

26. Εἴσω τὸν προβόλαιον] *Pavius* et *Reiskius*, viri Cl., τὸ προβόλαιον, *Euſebii* invito *Oenomao*, et ſchedis. Latine, liberius tamen et licentius, oraculum *Chalcidius* dedit: *Vicinis offenſa, Deo cariſſima plebes, Armorum cobibe munimina, corporis omne Diſcrimen ſola capitis tutabitur umbra.* Mox ἐπελθεῖν ἐπὶ τὸ βουλευτήριον, quod in ſcriptis, ſcriptor non abnuet: ſic enim L. IX, 6. ἔλεγον τάδε ΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣ ἐπὶ τοὺς Ἐφόρους. et C. 11. ἐπῆλθον ἐπὶ τοὺς Ἐφόρους &c.

36. Σφὶ ἀποχρᾶν κατὰ τὸ ἥμισυ ἡγεομ.] Secundum *Diodorum* XI, c. 3., ipſi Argivi miſſis ad commune Graecorum concilium legatis, ἐπηγγέλλοντο συμμαχήσειν, ἐὰν αὐτοῖς μέρος τι τῆς ἡγεμονίας συγχωρήσωσιν, quibus reſponſum refert praeter cetera, ſi barbarum habere mallent dominum, quam Graecum Imperatorem, ὀρθῶς αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν. —— Miror equidem quae Lacedaemonii legati cap. ſeq. Argivorum ſenatui reſpondiſſe traduntur de Rege Argivorum et duobus Spartanis: de duobus unus tantum hoc tempore ducebat exercitum post legem ante aliquot annos latam, quam ſupra commemorat V, c. 75. Libertatis et aequalitatis ſtudioſiſſimi ſi hac tempeſtate Regem habuerunt Argivi, illius, in hiſtoria quantum opinor, non memorati, vix ulla oportet fuerit auctoritas: *Pauſan.* II, p. 152., Ἀργεῖοι, inquit, ἅτε ἰσηγορίαν καὶ τὸ αὐτόνομον ἀγαπῶντες ἐκ παλαιστάτου τὰ τῆς ἐξουσίας τῶν βασιλέων ἐς ἐλάχιστον προσήγαγον. VALCKEN.

43. Μηδὲ σπονδέων ἐουσέων ἐπιλέγεσθαι] Structura verborum anomala est. Exſpectabatur, ἐπιλεγομένοισι σπονδέων μὴ ἐουσέων, *conſiderantibus foedere nullo percuſſo.* Mutata ſeries est ex productiore, ut ſaepe alias, et interciſo ſermone. Bona hic *Porti* ſollertia, ni-

fœdera quidem attineret, ſe ad eos qui plures eſſent relegare: quod autem ad imperium, id vero ſibi demandatum eſſe, ut reſponderent, ac ſane dicere, ſibi duos eſſe reges, Argivis unum, ideo non poſſe fieri ut alterutri Spartæ regi abrogaretur imperium: quominus cum iis duobus rex Argivus parem dignitatem obtineret, nihil obſtare. Ita Argivi dicunt ſe noluiſſe perpeti Spartanorum inſolentiam, ſed præoptaſſe a barbaro imperari ſibi, quam Lacedæmoniis cedere, atque ita edixiſſe nunciis, ut priusquam occideret ſol, ex agro Argivo excederent; alioqui hoſtium loco futuros. Hoc ipſi Argivi ſic ſe habere memorant; aliter tamen per Græciam narratur, Xerxem antequam bellum Græciæ inferret, miſiſſe Argos caduceatorem: quo quum pervenit, ita fertur verba feciſſe, Viri Argivi, Xerxes rex hæc vobis inquit, Nos arbitramur, Perſem, ex quo nos progeniti ſumus, fuiſſe filium Perſei Danaës filii, ex Andromeda genitum, quæ fuit Cephei filia: ita igitur ex vobis oriundi ſumus. Quod quum ita ſit, nefas est et nos progenitoribus noſtris inferre bellum, et vos aliis opem ferendo, nobis adverſarios fieri; ſed potius domi veſtræ vos conſidentes otium tenere, nam ſi mihi ex ſententia ſuccedet, nullos maiores quam vos faciam. Hæc Argivi quum audiſſent, habuiſſe alicuius momenti dicuntur, et ſtatim quidem nihil promittentes vicisſim poſcere: ſed quum ab Græcis adſciſcerentur, tunc partem imperii popoſciſſe, gnari eam Lacedæmonios ἀμείψασθαι τοῖσδε, περὶ μὲν στρωτδέων ἀνοίσειν ἐς τοὺς πλεῦνας, περὶ δὲ ἡγεμονίης, αὐτοῖσι ὑστετάλθαι ὑποκρίνασθαι, καὶ δὴ λέγειν, σφι μὲν εἶναι δύο βασιλῆας, Ἀργείοισι δὲ ἕνα· οὔκων δυνατὸν εἶναι τῶν ἐκ Σπάρτης οὐδέτερον παῦσαι τῆς ἡγεμονίης. μετὰ δὲ δύο τῶν σφετέρων ὁμόψηφον τὸν [a] Ἀργεῖον εἶναι, [b] κωλύειν οὐδέν. οὕτω δὴ οἱ Ἀργεῖοι φασὶ οὐκ ἀνασχέσθαι τῶν Σπαρτιητέων τὴν πλεονεξίην, ἀλλ' ἑλέσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἄρχεσθαι [c] ἤ τι ὑπείξαι Λακεδαιμονίοισι. προειπεῖν [d] τε τοῖσι ἀγγέλοισι, πρὸ δύντος ἡλίου ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Ἀργείων χώρης· εἰ δὲ μή, περιέψεσθαι ὡς πολεμίους. Αὐτοὶ μὲν Ἀργεῖοι τοσαῦτα [e] τετέων πέρι λέγουσι. ἔστι δὲ ἄλλος λόγος λεγόμενος ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ὡς Ξέρξης ἔπεμψε κήρυκα ἐς Ἄργος πρότερον ἢ περ ὁρμῆσαι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐλθόντα δὲ τοῦτον λέγεται [f] εἰπεῖν, „ Ἄνδρες Ἀργεῖοι, βασιλεὺς Ξέρξης τάδε ὑμῖν λέγει· Ἡμεῖς νομίζομεν Πέρσην εἶναι, „ ἀπ' οὗ ἡμεῖς γεγόναμεν, παῖδα Περσέος τοῦ Δα„ νάης, γεγονότα ἐκ τῆς Κηφέος θυγατρὸς [g] Ἀνδρο„ μέδης. οὕτω ἂν ὦν εἴημεν ὑμέτεροι ἀπόγονοι. οὐτὲ „ ὦν ἡμέας [h] οἰκὸς ἐστὶ τοὺς ἡμετέρους προγόνους [i] στρατεύεσθαι, οὔτε ὑμέας ἄλλοισι τιμωρέοντας; ἡμῖν „ [k] ἀντιξόους γενέσθαι, ἀλλὰ παρ' ὑμῖν αὐτοῖσι ἡσυ„ χίην ἔχοντας κατῆσθαι. ἢν γὰρ ἐμοὶ γένηται κα„ τὰ νόον, οὐδαμοὺς μείζονας ὑμέων [l] ἄξω". ταῦτα ἀκούσαντας Ἀργείους λέγεται πρῆγμα ποιήσασθαι, καὶ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν [m] ἐπαγγελλομένους μεταιτέειν· ἐπεὶ δὲ σφέας παραλαμβάνειν τοὺς Ἕλληνας, [n] οὕτω δὴ ἐπιστάμενους ὅτι οὐ μεταδώσουσι [o] τῆς ἀρχῆς Λα-

429

a Ἀργεῖον *Arcb. Vind. Brit. Valla:* Ἀργείων alii et *Ald.* *b Med. Paſ. Ask. Vind. Arcb.*, antea κωλύει. *c Paſ. Ask. Med.*, ἢ ὑπειξ. *Ald.* et alii. *d* Δὲ *Arcb. Vind.*, et δύνοντος *Arcb.* quomodo ſaepe. *e* Περὶ τούτ. *Ask. Paſ.* *f* Εἰπεῖν iid. *Arcb. Vind.* *g* Ἀνδρομήδου *Arcb.* abſurde. *h* Οἰκὸς id. et *Euſtath.* in *Homer.* p. 759, 2. Prius εἰκὸς erat. *i* Ἐκστρατ. *Arcb. V.* *k Paſ. V. Arcb. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ἀντίξους *Med. Ask.* *l* Ἔξω *Arcb. V. Ask. Steph.* margo. *m Med. Ask. Paſ. Brit.* et *Steph.* liber., alii ἀπαγγ. Vid. *Gronov.* Quae his nexa excerpſit *Plut.* Malign. p. 863. C. *n* Αὐτὸ *Plut.* *o* Τὰ τῆς ἀρχ. *Vind.*

nimis tamen ſollicita. Ἀνακόλουθος oratio in Muſis frequentatur, qua de doctiſſimus *Raphelius* in Epiſt. ad *Galat.* C. II, 6.

53. Τὸν Ἀργεῖον εἶναι] Solet τὸν Λυδὸν, τὸν Πέρσην, τὸν Ἀράβιον, τὸν Μακεδόνα, τὸν Σκύθην, nationum earum reges adpellare, et τὸν Ἀργεῖον reſpuerem? Adplaudo membranis, quae in κωλύειν egregiae itidem. *Diodori* in harum rerum conmemoratione diſſenſum non tango L. XI, 3.

54. Οὕτω δὴ οἱ Ἀργεῖοι φασὶ] Hic ab Argivis traditam τῶν Σπαρτιητέων τὴν πλεονεξίην illam equidem veram fuiſſe cauſam arbitror, cur bello hoc Perſico neutri parti addicti quieverint, quin Perſis potius faverint quam Graecis, et de duobus malis ut levius praeoptaverint ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἄρχεσθαι, ἢ ὑπείξαι Λακεδαιμονίοισι· his quia Mycenaei miſerant auxiliares octuaginta ad Thermopylas cum Leonida profecturos, Argivi τὰς Μυκήνας κατέσκαψαν, *Diodor.* XI, c. 65. *Pauſan.* II. p. 146. Oderant, nec immeritos profecto, ſuperbos vicinos Lacedaemonios Argivi, a quibus ſemper vexati, et nuper adeo magna fuerant affecti clade, impia Cleomenis fraude decepti. Hinc, opinor, infra noſter c. 152., οὐκ Ἀργείοισι, ait, αἴσχιστα πεποίηται· et fruſtra *Plutarchus* excuſare nititur Argivos tanquam οὐκ ἀπειπαμένους τοῖς Ἕλλησι τὴν συμμαχίαν, T. II. p. 863. B. Ob idem illud odium abſtinuerunt postea bello Peloponneſiaco, quo Lacedaemoniorum ſocii fuerunt omnes Peloponneſii teſte *Thucyd.* II, c. 9., πλὴν Ἀργείων καὶ Ἀχαιῶν· ſolos Argivos excipit *Diodor.* XII, c. 42. ſed Achaei bello quoque Perſico Argivorum ſententiam ſequuti videntur *Pauſaniae* VII. p. 536, 537., ut ille ſuſpicabatur, quia Λακεδαιμονίους Δωριεῖς ἀπηξίουν σφίσιν ἡγεῖσθαι. Quieſcentes Peloponneſiaco bello Argivi longae pacis primum commoda, postea perceperunt etiam mala; opibus enim ditati in ſua ſaepe viſcera ſaevierunt inteſtinis agitati ſeditionibus; de pacis commodis *Thucyd.* vid. II, c. 28. *Diodor.* XII, c. 75. de incommodis *Iſ. Caſaub.* in *AEneae* Poliorcet. c. XI. et *P. Weſſel.* ad *Diodor.* XII, c. 58. VALCKEN.

68. Ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους προγόνους] Non nemini *fratres noſtros ex diverſo utero* explicanti adſtipulari non licet: ἀπόγονοι, ſuperius poſiti, προγόνους indicant, ut ſaepe his in Muſis, *maiores*, in quis *Perſes*, Perſei F. de Graecorum et Perſarum ſententia, ſupra C. 61. et *Apollodor.* Biblioth. II, 4, 5. Congruit nonnihil Athenienſium ad Ionas ſcriptum, οὐ ποιέετε δίκαια ἐπὶ τοὺς ΠΑΤΕΡΑΣ στρατευόμενοι L. VIII, 22. Etſi autem non neſciam ἀντίξους *Syneſii*, *Agathiae*, *Procopii* et ἀμφίξουν Epigram. apud *Suidam*, obtrudere *Herodoto*, ἀντιξόους ubique probanti, non auſim: ipse vir Celeber. eos ex *Steph.* margine C. 192. nullo honore dignatus est.

68. Οὔτε ὦν ἡμέας οἰκὸς] Οἰκὸς, noſtro familiare, hic ex *Arcb.* iam recipi debuerat, et paulo post ἀντιξόους ſervari: —— Haec, a Graecis ut ſuſpicor confiſta, comparari poterunt cum narratis L. VIII, c. 22. —— Quod postea vulgatur, οὐδαμοὺς μείζονας ὑμέων ἄξω, id est οὐδαμοὺς τιμιωτέρους vel ἐν μείζονι τιμῇ ἄξω, hoc ego quidem anteponerem lectioni Codicum ἕξω, tanquam uſitatius isthac aetate. VALCKEN.

73. Μείζονας ὑμέων ἄξω] Fortaſſe aliis ἕξω, quibus paria non fecero, probabitur. Vetat Noſtri L. II, 172. καὶ ἐν οὐδεμιῇ μοίρῃ μεγάλῃ ἦγον, tritiſſimumque eidem et *Pauſaniae* ἐν τιμῇ ἄγειν. *Syneſius* Dion. p. 47. A. ταύτῃ δὴ τὸν Ἕλληνα τοῦ βαρβάρου ΠΡΩΤΟΝ ΑΓΩ.

73. Ταῦτα ἀκ. Ἀ. λ. πρῆγμα ποιήσασθαι] Sic L. VI, c. 63., τοῦτο ἤκουσαν μὲν οἱ ἔφοροι, πρῆγμα μέντοι οὐδὲν ἐποιήσαντο τοπαραυτίκα· id est *rem auditam* παρ' οὐδὲν ἦγον, vel ἔθεντο, *pro nihilo ducebant*; prout loquuntur *Soph.* Ant. γ. 34. et *AEſch.* Ag. v. 238.; hic contra περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο. —— In proximis, καὶ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν ἐπαγγελλομένους μεταιτέειν, ultimum non abſurde *Reiskius* in μετίειν mutabat; mihi repetitum ex vicinia videbatur, atque idcirco delendum. Multa deſcribit hinc *Plutarchus*, et malevolus accuſat malevolentiae de *Herod.* Malign. p. 863. VALCKEN.

Λακεδαιμόνιοι, μεταιτέειν, ἵνα ἐπὶ προφάσιος ἡσυχίην ἄγωσι. Συμπεσεῖν δὲ τούτοισι καὶ τόνδε τὸν λόγον λέγουσί τινες Ἑλλήνων, πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον γενόμενον τουτέων· τυχεῖν δὲ Σούσοισι τοῖσι [a] Μεμνονείοισι ἐόντας ἑτέρου πρήγματος εἵνεκα ἀγγέλους Ἀθηναίων, Καλλίην τε τὸν Ἱππονίκου, καὶ τοὺς μετὰ τούτου ἀναβάντας· Ἀργείους δὲ, τὸν αὐτὸν τοῦτον [b] χρόνον πέμψαντας καὶ τούτους ἐς Σοῦσα ἀγγέλους, εἰρωτᾶν Ἀρτοξέρξεα τὸν Ξέρξεω, εἰ σφι ἔτι [c] ἐμμένει τὴν πρὸς Ξέρξεα φιλίην συνεκεράσαντο, ἢ νομιζοίατο πρὸς αὐτοῦ εἶναι πολέμιοι. Βασιλέα δὲ Ἀρτοξέρξεα μάλιστα [d] ἐμμένειν φάναι, καὶ οὐδεμίην νομίζειν πόλιν Ἄργεος φιλιωτέρην. Εἰ μέν νυν [e] Ξέρξης τε ἀπέπεμψε ταῦτα λέγοντα κήρυκα ἐς Ἄργος, καὶ Ἀργείων ἄγγελοι ἀναβάντες ἐς Σοῦσα ἐπειρώτων Ἀρτοξέρξεα περὶ φιλίης, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως [f] εἰπεῖν· οὐδέ τινα γνώμην περὶ αὐτέων ἀποφαίνομαι ἄλλην γε ἢ τὴν περ αὐτοὶ Ἀργεῖοι [g] λέγουσι· [h] ἐπίσταμαι δὲ τοσοῦτο, ὅτι εἰ πάντες ἄνθρωποι τὰ οἰκήια κακὰ ἐς μέσον [i] συνεείκαιεν, ἀλλάξασθαι βουλόμενοι τοῖσι πλησίοισι, [k] ἐγκύψαντες ἂν ἐς τὰ τῶν πέλας κακὰ, ἀσπασίως ἕκαστοι αὐτέων ἀποφεροίατο ὀπίσω τὰ [l] ἐσηνείκαντο· οὕτω δὴ [m] οὐκ Ἀργείοισι αἴσχιστα πεποίηται. ἐγὼ δὲ ὀφείλω λέγειν τὰ λεγόμενα, πείθεσθαί γε [n] μὴν οὐ παντάπασι ὀφείλω. καί μοι τοῦτο τὸ ἔπος ἐχέτω ἐς πάντα [o] τὸν λόγον. ἐπεὶ καὶ ταῦτα λέγεται, ὡς ἄρα Ἀργεῖοι ἦσαν οἱ ἐπικαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπειδή σφι [p] πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους κακῶς [q] ἡ αἰχμὴ ἔστηκε, πᾶν δὴ βουλόμενοί σφι εἶναι πρὸ τῆς

cedæmonios non conceſuros, ut hoc prætextu tranquilli agerent. Quibus convenisſe 151
etiam hanc narrationem quidam Græcorum memorant, rei multis postea annis geſtæ: Quum Suſis Memnoniis alterius negocii gratia esſent Athenienſium legati Callias Hipponici filius et collegæ qui pariter aſcenderant, contigit ut Argivi et ipſi per idem istud tempus Suſa miſerint legatos, qui Artaxerxem filium Xerxis interrogarent, utrum amicitiam quam cum Xerxe contraxisſent, ipſis adhuc continuaret, an ab illo pro hoſtibus haberentur. Quibus Artaxerxes, imo vero maxime perdurare reſpondit, nullamque ſibi civitatem amiciorem putare quam Argos. Verum an caduceatorem Xerxes Argos miſerit ad ea dicenda, 152
et an Argivorum nuncii qui Suſa aſcenderunt, Artaxerxem de amicitia interrogaverint, pro comperto dicere non posſum, nec ullam de his aliam ferre ſententiam, niſi quam Argivi ipſi edunt. *Id* demum ſcio, ſi omnes homines qui domeſtica mala in medium contulisſent, cum vicinis mutare volentes, mala vicinorum intuiti fuisſent, libenter reportaturos rurſus illorum ſingulos ea quæ ipſi attulisſent. Ita non turpisſime ab Argivis actum est. Ego vero quæ dicuntur dicere debeo, attamen non omnino omnibus credere: quod in univerſam hiſtoriam a me dictum ſit, quoniam et hoc narratur, Argivos extitisſe qui Perſam in Græciam arceſiverint, postéaquam cum Lacedæmoniis male pugnasſent, præ dolore præſenti quidvis præoptantes.

Talia

a Μεμνονίοισι *Paſſ. Arcb. V.*; eadem diſcordia L. v, 53. *b* Τὸν χρ. *Arcb.* *c* Ἐμμένειν ἐθέλουσι τὴν ora *Steph.* *Paſſ. Ask.* *d* Ἐπιμένειν *Arcb. Vind.* *e* *Med. Paſſ. Ask.*, enclitica ab aliis ſpernitur. *f* Εἰπεῖν *Med. Paſſ. Arcb. V.*, contra Ionum morem. *g* Deſit *Arcb. Vind.*, non male. *h* Deſcripſit *Stob.* Serm. XCVII. p. 536., ubi τοσοῦτον, ſicuti *Arcb. Vind. Paſſ.* *i* *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald. Stob.*, συνενείκαιεν *Med. Ask.*, συνένεικαι et ex correctione συνένεικαν, tum ἀλλάξεσθαι *Paſſ.*, ἀλλάξαι *Arcb. V.* *k* Ἐγκύψαντες *Arcb. V. Stob.*, antea ἐσκύψ., mox τὰ τῶν ἄλλων *Stob.* *l* Ἐσηνείκ. *Arcb. V. Paſſ.*, εἰσηνέγκαντο *Stobaeus*; qui ſuperius quoque ἐπιφερ. *m* Haec *Plut.* Malign. p. 863. D. *n* Μὲν ὦν οὐ *Arcb. Vind.* *o* Τὸν omittunt iidem. *p* Πρὸς τοὺς Λ. *Plut. Paſſ. Ask.*, hinc articulus accesſit. *q* *Euſtath.* ad *Hom.* p. 680, 16., ſed ἔσηκε legens, uti *Arcb. V.* In *Plut.* mox προσεῖναι πρὸ τῆς ——, hinc corrigendum.

78. Ἐπὶ προφάσιος] Alibi προφάσιος δὲ τῆσδε L. IV, 135., ἐπὶ προφάσεως *Ariſtaenetus* quoque L. I. Epiſt. 18., monitore *Abreſchio*. In his taxandis, tanto recentior, *malignitatem* non excuſabit *Plutarchus*. Quae vero post nonnulla de Callia, Hipponici F., Athenienſium ad Perſarum regem Artaxerxem legato, cum anno Olymp. LXXXII. quarto concurrunt in *Diodori* L. XII, 4.

86. Εἴ σφι ἔτι ἐμμένει] Scioli mihi videtur inſolentiora corrigentis, quod margo dat *Stephani* ἐμμένειν ἐθέλουσι· *Valla*: *an amicitiam —— putaret adhuc durare:* meo guſtui ſatisfacit velut Herodoteum: *εἴ σφι ἔτι ἐμμένει τὴν πρὸς Ξέρξεα φιλίην συνεκεράσαντο*· Graece doctis et Latine genus illud ſtructurae notisſimum est; ſed inter exempla, quae ſibi olim eam in rem collegerunt, ad haec perpauca reſpondebunt accurate; discrepant nonnihil ex. gr. et haec *Lyſiae* P. 348., τὴν οὐσίαν, ἣν κατέλιπε τῷ υἱεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ —— *Soph.* Trach. ϒ. 687., ᾧ γὰρ ἔχριον — πόκῳ τοῦτ' ἠφάνισαι. VALCKEN.

96. Εἰ πάντες ἄνθρωποι τὰ οἰκήϊα] Eximium *Euſebii* dictum, qualia multa ſub hoc nomine ſolus nobis cuſtodivit *Stobaeus*, ex huius florilegio cum his comparavit Cl. *Weſſelingius* in Diſſ. *Herod.* p. 122. illud eodem modo emendaveram, niſi quod vocem πολλῶν in πολλῷ mutatam pertinere ſuſpicabar ad ista, ἑαυτοὺς (πολλῷ) ἄμεινον πρήσσοντας. Totius dicti ſic paucis expreſit ſenſum *Plutarch.* T. II. p. 863, 29., ὅτι πᾶσιν ἀνθρώποις ἐσὶν ἐγκλήματα. Obſcurius de induſtria loquens ſignificatum voluit, opinor, quosvis alios Graeciae populos ea feciſſe nonnunquam, quae graviorem reprehenſionem mererentur, nihilque hac in re admiſiſſe Argivos, quod videri poſſet turpisſimum. Non itaque debuerat *Herodotus* propter haec de Argivis dicta in acerbam incurrere *Plutarchi* criminationem, qui Philoſophus in isthoc libello ab aequitate philoſopha, quam commendat, nimium quantum deflectit. Quam ſibi praefixit *Herod.* formulam ſe quoque ſequutum ſcribit *Pauſan.* VI, p. 458., Ἐμοὶ μὲν οὖν λέγειν τὰ ὑπὸ Ἑλλήνων λεγόμενα ἀνάγκη· πείθεσθαι δὲ πᾶσιν οὐκ ἔτι ἀνάγκη VALCKEN.

97. Ἐς μέσον συνενείκαιεν] Nollem ſubſtitutum συνενείκαιεν, mirifica verbi forma atque inviſitata. Quod rediit, *Stobaeus* et ſcripti valide adfirmant, auctorque fragmentorum Pythagoreorum, haec manifeſta aemulatione adumbrans, ἅτινες τὰ αἰσχρὰ ἐκ τῶν ἠθέων πάντοθεν ΣΤΝΕΝΕΙΚΑΙΕΝ p. 716. *Ed. Galei.* Cultius praeterea et aptius ἐγκύψαντες, quomodo *Stobaeus* et boni Codd., dicti quoque elegantis imitatores. Notisſimi οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες, dicterio Comici Nub. v. 191. Philoſophi, quod incurvi rebus attenderent, talique viderentur incesſu. Nihil autem congruum magis *Euſebii* Philoſophi ap. *Stob.* Serm. CV. p. 567. ſententia, fonte Herodoteo progreſſa, εἰδέναι δὲ, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐς τε τὰ ἑαυτῶν ΕΓΚΤΨΑΝΤΕΣ, καὶ τὰ ἐκείνοις παρέοντα ἐπιφρασάμενοι, εὑρήσουσι ἑαυτοὺς ἄμεινον πρήσσοντας. Sic enim ex *Trincaveli Edit.* et *Gesneri* ſcholio commode conſtituitur. *Socratis* ſimile effatum, videntur enim haec amasſe, unde πάνυ ὡραῖον in *Paſſ.* adpoſitum cernitur, dabit *Plutarch.* Conſol. ad Apollon. p. 106. B.

1. Ἐγὼ δὲ ὀφείλω λέγειν τὰ λεγόμενα] Nobilem et ſinceram profeſſionem cum *Plutarcho* haud ignorarit, cur iterum iterumque repetuntur criminationes? Idem recentioribus dictum esto, tanta, qua ille, eruditione plerumque defectis. *Pauſanias*, quod *Kubnius* et *Berglerus* viderunt, ad Noſtri exemplum, ἐμοὶ μὲν οὖν λέγειν μὲν τὰ ὑπὸ Ἑλλήνων λεγόμενα ἀνάγκη· πείθεσθαι δὲ πᾶσιν οὐκ ἔτι ἀνάγκη L. VI, 3. p. 458.

7. Πᾶν δὴ βουλ. σ. εἶναι πρὸ τῆς] Apud *Plutarch.* de *Herod.* Malign. p. 863. vulgatur ϒ. 36., π. δ. β. σ. προσεῖναι τῆς παρούσης λύπης· dubium ſcripserit ne cenſor

153 Talia quidem de Argivis dicta sunt. In Siciliam autem ad agendum cum Gelone, tum alii legati a sociis iere, tum vero etiam a Lacedæmoniis Syagrus. Huius Gelonis progenitor inhabitans Gelam erat, ex insula Telo, quæ Triopio adiacet: quidum Gela conderetur a Lindiis, qui sunt e Rhodo, et Antiphemo, relictus non est. Interiecto autem tempore, posteri eius dearum inferarum antistites esse perseveraverunt, Teline, uno ex maioribus consequuto hunc in modum: Viri Geloi in seditione inferiores, in Mactorium urbem sitam supra Gelam profugerunt: hos Telines Gelam reduxit nullis virorum copiis adiutus, sed harum dearum sacris: quæ unde acceperit, aut ipse posfederit, id vero dicere non possum. His sacris fretus, reduxit illos, pactus, ut posteri sui illic dearum antistites forent. Admiratio igitur et mihi incessit ad ea, quod audio tantum opus Telinem effecisse: qualia opera non a quocunque viro effici opinor, sed ab eo qui sit bonæ mentis et virili robore. At ille fertur ab incolis Siciliæ contra fuisse ab natura comparatus, nempe et effeminatus ac mollior vir. Hunc
154 in modum ille hoc decus adeptus est. Cleandro autem Pantarei filio qui septem annos Gelæ tyrannide potitus est, vita functo, a Sabyllo autem viro Geloo fuit interfectus, ibi frater eius Hippocrates susscepit imperium. Quo tyrannidem obtinente, Gelon inter posteros Telinis vatis, cum aliis multis et AEnesidemo Pataici filio, qui erat satelles Hippocratis, non diu post ob virtutem declaratus est totius equitatus præfectus: nam quibus in bellis Hippocrates obsedit Callipolitanos et Naxios et Zanclæos et Leontinos, atque insuper

τῆς παρεούσης λύπης. τὰ μὲν περὶ Ἀργείων εἴρηται. Ἐς δὲ τὴν Σικελίην ἄλλοι τε [a] ἀπίκατο ἄγγελοι ἀπὸ τῶν συμμάχων συμμίξοντες Γέλωνι, καὶ δὴ καὶ ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων [b] Σύαγρος. τοῦ δὲ Γέλωνος τούτου πρόγονος, οἰκήτωρ ὁ ἐν Γέλῃ ἦν ἐκ νήσου Τήλυ τῆς ἐπὶ [c] Τριοπίῳ κειμένης· ὃς κτιζομένης Γέλης ὑπὸ Λινδίων τε τῶν ἐκ Ῥόδου, καὶ [d] Ἀντιφήμου, οὐκ ἐλείφθη. ἀνὰ χρόνον δὲ αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοι γενόμενοι, ἱροφάνται τῶν χθονίων θεῶν διετέλεον ἐόντες, Τηλινέω ἑνός τευ τῶν προγόνων [e] κτησαμένου τρόπῳ τοιῷδε. ἐς Μακτώριον πόλιν τὴν ὑπὲρ Γέλης οἰκημένην, ἔφυγον ἄνδρες Γελῴων, ἐσσωθέντες στάσι. τούτους ὦν ὁ Τηλίνης κατήγαγε ἐς Γέλην, ἔχων οὐδεμίην ἀνδρῶν δύναμιν, ἀλλ' ἱρὰ τυτέων τῶν θεῶν. ὅθεν δὲ αὐτὰ ἔλαβε, ἢ αὐτὸς ἐκτήσατο, [f] τοῦτο οὐκ ἔχω εἰπεῖν. τούτοισι δ' ὦν [g] πίσυνος ἐὼν κατήγαγε, ἐπ' ᾧ τε οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἱροφάνται τῶν θεῶν ἔσονται. [h] θώυμά μοι ὦν καὶ τοῦτο γέγονε πρὸς τὰ πυνθάνομαι [i] κατεργάσασθαι Τηλίνην ἔργον τοσοῦτον. τὰ τοιαῦτα γὰρ ἔργα οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνδρὸς νενόμικα γίνεσθαι, ἀλλὰ πρὸς ψυχῆς τε ἀγαθῆς, καὶ ῥώμης ἀνδρηίης. ὃ δὲ λέγεται πρὸς τῆς Σικελίης τῶν οἰκητόρων τὰ ὑπεναντία τυτέων πεφυκέναι, θηλυδρίης τε καὶ μαλακώτερος ἀνήρ. οὕτω μέν νυν ἐκτήσατο τοῦτο [k] τὸ γέρας. Κλεάνδρου δὲ τοῦ [l] Παντάρεος τελευτήσαντος τὸν βίον, ὃς [m] ἐτυράννευσε μὲν Γέλης ἐπὶ ἔτεα, ἀπέθανε δὲ ὑπὸ Σαβύλλου ἀνδρὸς Γελῴου, ἐνθαῦτα [n] ἀναλαμβάνει τὴν μοναρχίην Ἱπποκράτης, Κλεάνδρου ἐὼν ἀδελφεός. ἔχοντος δὲ Ἱπποκράτεος τὴν τυραννίδα, ὁ Γέλων ἐὼν Τηλίνεω τοῦ ἱροφάντεω ἀπόγονος, πολλῶν μετ' ἄλλων, καὶ [o] Αἰνησιδήμου τοῦ Παταϊκοῦ, ὃς ἦν δορυφόρος Ἱπποκράτεος, μετὰ δὲ ὑπολλὸν χρόνον δι' ἀρετὴν ἀπεδέχθη πάσης τῆς ἵππου εἶναι ἵππαρχος. πολιορκέοντος γὰρ Ἱπποκράτεος Καλλιπολίτας τε καὶ Ναξίους, καὶ Ζαγκλαίους τε καὶ Λεοντίνους, καὶ

a *Med. Arch. V. Pasf. Ask.*, alii ἀπικέατο, nullo discrimine: tum συμμίξαντες *Pasf.* *b* Est in *Athen.* IX. p. 401. D. ex hoc loco. *c* Τριόπεω *Arch.*, Τρισπίῳ *Ask.* *d* Ἀντιφήμου optime *Brit.*, Ἀντιοφ. ceteri. Statim ἐλείφθη *Med. Pasf. Arch. Ask.*, in aliis ἐλήφθη. *e* Κτισαμ. *Arch. Valla*, perperam. *f* Τοῦτο οὐκ fine medio δὲ *Ask. Pasf.*, quod delevi supervacuum. *g* Πίσσυνος *Arch.* pro suo more. *h* Θῶμα *Arch. Ask Vind.*, mox ὦν omittit *Arch. V.* *i* Κατεργάσθαι margo *Stepb.* Post nonnulla πρὸς τοῦ ἁπάντος, omnes: inconmodum τοῦ est. *k* Defit *Arch.* *l* *Med. Pasf. Ask.*, reliqui Πατάρεος cum *Ald.* *m* Ἐτυράννησε *Brit.* *n* Λαμβ. *Arch. Vind.* *o* Ἀινεσιδ. iidem.

for προεῖναι, an εἶναι πρὸ τῆς π. λ. supra VI, c. 12., πρὸ τούτων τῶν κακῶν ἡμῖν γε κρέσσον καὶ ὁτιοῦν ἄλλο παθέειν ἐστί. *Euripidis* Praxithea in Erechtheo: Μισῶ γυναῖκας, αἵτινες πρὸ τοῦ καλοῦ Ζῆν παῖδας εἵλον· usitatius in talibus ἀντὶ verbo etiam προαιρεῖσθαι adiicitur. VALCKEN.

12. Οἰκήτωρ ὁ ἐν Γέλῃ] Laurentio Οἰκήτωρ nomen proprium fuit, scribenti praeterea *Epitriopio*, haud nitide. Οἰκήτωρ ὁ ἐν Γέλῃ idem erit Γελῷος, articulus tamen, quae et *Reiskii* opinio, minus adconmodatus. Ceterum interpretes *Pindari* Pyth. II. v. 27. Dinomenem ferunt, Gelonis patrem, τὰ ἱερὰ ἐκ Τριόπου τῆς Κύπρου in Siciliam deportasse, vehementer lapsi. Id bene, quod ταῖν θεαῖν ἱεροφάντην, sive Cereris et Proserpinae, sistant.

14. Καὶ Ἀντιφήμου] *Athenaeus*, *Stephanus Byz.*, *Pausanias*, *Etymologus*, Scholiastes *Pindari*, quos plerosque Ill. *Scaliger* ad *Euseb.* Chron. Ann. MCCCXLIII. p. 80., perstricta praviore hac nominis scriptura, antestatus est, hominem ita adpellitant. Consentiet illis in posterum *Herodotus*, qui profecto οὐκ ἐλείφθη reliquerat.

27. Οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνδρός] Non mihi quis facile persuadebit apud *Herodotum* similesque scriptores reperiri τὸν ἅπαντα ἄνδρα. Aut eiiciendus est articulus, aut in talibus etiam usitatum requiritur participium: dederatne forsan οὐ πρὸς τοῦ πιόντος ἀνδρός. Sophoclea noster suaviloquus sapienter adamavit, et est illud *Sophoclis* Oed. Tyr. γ. 401., Καί τοι τόγ' αἴνιγμ' οὐχὶ τοὐπιόντος ἦν Ἀνδρὸς διειπεῖν· —— *Schol.* οὐ τοῦ τυχόντος ἦν σαφηνίσαι. Hoc forsan argutum; sed si Codicibus abest articulus, verum videbitur, οὐ πρὸς ἅπαντος ἀνδρός. *Cratinus Athenaei* II. p. 68. A. Οὐ πρόσγε παντός ἐστιν ἀρτύσαι καλῶς· sic enim, vocula γε tantum interiecta, corrigi malim, quam cum viro magno: Οὐ παντὸς ἀνδρός ἐ. *Lucianus* II. p. 506., Οὐ πρός γε σοῦ τὸ τοιοῦτον· sed est tamen illud in nobili senario apud *Zenob.* Cent. V. pr. 37., Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς· *Non cuivis homini* &c. *AElian.* de N. A. XIII, c. 9., ἵππον Ἰνδὸν κατασχεῖν —— οὐ παντὸς ἦν, eleganter, ut Sophista scilicet, *Philostr.* V. S. II, c. XXXI, 2. εἶναι δή, ait, τὸ μὲν ζῶντα τὸν τύραννον ἐπικόπτειν ἀνδρός, τὸ δὲ ἐπεμβαίνειν κειμένῳ, παντός. VALCKEN.

32. Παντάρεος] Auctoritatem nomini Cl. *Gronovius* conciliavit, neque ego defugio. Decesit Cleander de vita anno Olymp. LXX, 3., cuius successor Hippocrates Gelae tyrannidem in VII. annos continuavit, nactus dominationis succedaneum Gelonem Olymp. LXXII. anno secundo, quod *Dionysii Hal.* L. VII. pr. et *Pausaniae* VI, 9. constat testimoniis. Plura *H. Dodwellus* Ann. Thucyd. p. 42.

39. Ὃς ἦν δορυφόρος Ἱπποκράτεος] His si adesset μετέπρεψε, series verborum hians optime coiret. Ὁ Γέλων —— πολλῶν μετ' ἄλλων, καὶ —— μετέπρεψε, μετὰ δὲ ——. *Gelon — cum aliis multis, et — excelluit, non multo vero post tempore* ——. Fieri certe potuit, ut ob consequens μετὰ similis initii verbum a librario transiliretur. Haec mera suspicio, quam qui recusant, tractam longius Scriptoris contra morem orationem, vocibus ἀνὴρ ἐφαίνετο ἐν τούτοισι terminare, sublatis maioribus punctis, debent; quae Cl. *de Pauw* mens

καὶ πρὸς, [a] Συρηκουσίους τε καὶ τῶν βαρβάρων συχνούς, ἀνὴρ ἐφαίνετο ὢν τούτοισι τοῖσι πολεμίοισι ἐὼν ὁ Γέλων λαμπρότατος. τῶν δὲ εἶπον πολίων [b] τετέων, πλὴν Συρηκουσίων, ὑδεμίη πέφευγε δυλοσύνην πρὸς Ἱπποκράτεος. Συρηκουσίους δὲ Κορίνθιοί τε καὶ Κερκυραῖοι ἐρρύσαντο, μάχῃ [c] ἐσσωθέντας ἐπὶ ποταμῷ Ἐλώρῳ. ἐρρύσαντο δὲ οὗτοι ἐπὶ τοῖσδε [d] καταλλάξαντες, ἐπ' ᾧτε Ἱπποκράτεϊ Καμαρίναν Συρηκουσίους παραδοῦναι. Συρηκουσίων δὲ ἦν Καμαρίνα τοαρχαῖον. Ὡς δὲ καὶ Ἱπποκράτεα [e] τυραπεύσαντα ἴσα ἔτεα τῷ ἀδελφεῷ Κλεάνδρῳ κατέλαβε ἀποθανεῖν πρὸς [f] πόλι Ὕβλῃ, στρατευσάμενον ἐπὶ τοὺς Σικελούς, οὕτω δὴ ὁ Γέλων τῷ λόγῳ τιμωρέων τοῖσι Ἱπποκράτεος παισὶ Εὐκλείδῃ τε καὶ [g] Κλεάνδρῳ, ὑβυλομένων τῶν πολιητέων κατηκόων ἔτι εἶναι, τῷ ἔργῳ, ὡς ἐπεκράτησε μάχῃ τῶν Γελώων, ἦρχε αὐτὸς ἀποστερήσας τοὺς Ἱπποκράτεος παῖδας. μετὰ δὲ τοῦτο τὸ εὕρημα, τοὺς γαμόρους καλεομένους τῶν Συρηκουσίων, ἐκπεσόντας ὑπό τε τοῦ δήμου καὶ τῶν σφετέρων δούλων, καλεομένων δὲ [h] Κυλλυρίων, ὁ Γέλων καταγαγὼν τούτους ἐκ Κασμένης πόλιος ἐς τὰς Συρηκούσας, ἔσχε καὶ ταύτας. ὁ γὰρ δῆμος ὁ τῶν Συρηκουσίων ἐπιόντι Γέλωνι παραδιδοῖ τὴν πόλιν καὶ ἑωυτόν. Ὁ δὲ, ἐπεί τε παρέλαβε τὰς Συρηκούσας, Γέλης μὲν ἐπικρατέων, λόγον ἐλάσσω ἐποιέετο, ἐπιτρέψας αὐτὴν [i] Ἱέρωνι ἀδελφεῷ ἑωυτοῦ. ὁ δὲ τὰς Συρηκούσας ἐκράτυνε, καὶ ἦσαν ἅπαντα αἱ Συράκουσαι· αἱ δὲ παραυτίκα ἀνά τ' ἕδραμον καὶ [k] ἔβλαστον. τοῦτο μὲν γὰρ, Καμαριναίους ἅπαντας ἐς τὰς Συρηκούσας ἀγαγών, πολίτας ἐποίησε, Καμαρίνης δὲ τὸ ἄστυ κατέσκαψε· τοῦτο δὲ, Γελώων ὑπερημίσεας τῶν ἀστῶν τωὐτὸ

super Syracusanos et permultos barbarorum, in iis bellis Gelon extitit vir clarissimus; adeo ut nulla omnium quas retuli civitatum effugerit Hippocratis dominationem, praeter Syracusanos: quos pugna ad flumen Elorum superatos Corinthii Corcyraeique liberaverunt, his conciliantes conditionibus, atque hac lege, ut Syracusani Camarinam, quae ipsorum iam olim fuerat, Hippocrati traderent. Hippocrates autem quum totidem annos quot frater Cleander tyrannidem obtinuisset, illato Siculis bello, apud urbem Hyblam periit: ita Gelon per causam tuendi liberos Hippocratis, Euclidem et Cleandrum, ubi cives, quod abnuerent dicto amplius audientes esse, praelio vicit, re vera ipse Geloorum imperium adeptus est, liberis Hippocratis dominatu fraudatis. Post hoc commentum, Syracusanorum Gamoros, ut vocabantur, a plebe et servis suis, qui Cyllyrii nominabantur, eiectos, in patriam ex urbe Casmena reducendo potitus etiam est ipsis Syracusis, nam ei venienti plebs Syracusana et urbem et se ipsam tradidit. Quam Gelon ubi accepit, Gelam quam tenebat minoris faciens, Hieroni fratri demandavit, sibique Syracusas habuit, et quidem omnia erant Syracusae, ideoque ea civitas confestim convaluit ac floruit; partim deductis eo Camarinaeis omnibus, quos cives fecit, quum Camarinam everteret; partim dimidio et eo amplius Geloorum perinde usus ut Ca-

a Συρηκοσίους *V. Ask. Pasc.* et saepe deinceps; Συβρηκουσίους *Arch.* plerumque. Mox ἐν τούτοισι τοῖσι πολεμίοις *in iis bellis* legit *Valla*, quod conmodius. b Πασέων *Arch. Valla.* c Ἐσσωθέντες *Arch.* d Καταλλάξαντες *Pasc.*, alii omnes καταλέξαντες. e Abest *Arch.*, et mox ἔτεα *Ask.* f Πόλιν Ὕβλην *Arch.* g Κασσάνδρῳ *Med. Pasc.*, Κασάνδρῳ *Ask. Valla*; Κυλληρίων *Pasc.*, Κυλλυβίων ora *Steph. Brit.* Κυλλυρίων *Ald.* et alii. i Γέλωνι *Arch.*, inprudenter: tum Συβρηκ. solito sibi more. k Ἀνέβλασον *Arch. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ἔβλασον *Med. Pasc. Ask.*, quibus accedo: mox Συρηκόσας *Ask.* et saepe.

mens fuit. Ceterum praefecturam equitatus, ἁπάντων τῶν ἱππέων τὴν ἐπιμέλειαν, Geloni ab Hippocrate mandatam *Timaeus* quoque prodiderat ap. Criticos *Pindari* Nem. Od. IX. prope fin.

49. Ἐπὶ τοῖσδε καταλλάξαντες] Subvenire vitiosae καταλέξαντες lectioni Cl. viri versio *certis conditionibus, quas recensuerunt*, voluit. Quanto apertius et melius, quod in *Pasc.* et *Reiskii* coniectura, *hac lege reconciliantes* Conditio fuit, ut ob cladem ad Elorum, qua de in schol. ad *Pindari* Nemeon. Od. IX. v. 96., Syracusani Camarinam, nuper everssam, Hippocrati bona fide restituerent, *Thucydid.* VI, 5.

56. Καὶ Κλεάνδρῳ] *Cleander*ne an *Cassander* iusto fuerit nomine, in MSS. dissensu non asseverо. Gelo, modo ne fallant ex *Timaeo* Schol. *Pindari*, utriusque tutorem egit: specie tutelae, ut saepe similis ambitionis alii, pupillorum caussae studuit, reapse suae: quae quidem, ut alia in re Oedipus Sophocleus, ΛΟΓΩι μὲν ἐσθλὰ, τοῖσι δ' ΕΡΓΟΙΣΙΝ κακὰ Oed. Col. v. 816.

61. Κυλλυρίων] Propius verum Καλλικυρίων aut Κιλλικυρίων. *Hesychio* certe et *Eustathio*, leviter erranti, Κιλλικύριοι· *Suidae* Καλλικύριοι, ubi *L. Kusterus* et vir eruditus *Miscell. Nov.* T. I. p. 79. De Syracusanorum Γαμόροις sive Γεωμόροις *Valesius* ad *Diodor.* T. II. p. 549. erudite.

61. Δούλων, καλεομένων δ. Κυλλυρίων] *Med.* Κιλλυρίων· ex his duabus tertia lectio formari poterit Κιλλικυρίων, meo iudicio hic etiam sincera. Sic nomen et alibi scribitur, et apud *Hesych.* in sua serie: Κιλλικύριοι, οἱ ἐπεισελθόντες γεωμόροι· (—— ροις leg.) δοῦλοι δὲ ἦσαν οὗτοι καὶ τοὺς κυρίους ἐξέβαλον· praeter haec, ista quoque *Zenobii* IV, 54., syllabam firmant, quae excidit apud *Herod.* ἡ αἰτία τῆς κλήσεως αὐτῶν, διὰ τὸ παντοδαποὺς εἰς τοῦτο συνελθεῖν, ὥστε τοὺς κυρίους (τοῖς κυρίοις leg.) ἐγκεῖσθαι· sed apud *Zenob.* dicuntur Καλλικύριοι, ut in *Plutarchi* sub nomine divulgatis a *Iac. Gronovio* proverbiis §. X, et aliquoties apud *Suidam*, qui testes excitat *Timaeum* et *Aristotelem* in Rep. Syracusanorum: de his notavit quaedam vir D. in Misc. Obs. N. I. p. 78. conf. *H. Stephani* schediasm. IV, 15. VALCKEN.

66. Γέλης ἐπικρατέων] Si participium ad superius redeat structura παρέλαβε τὰς Συρηκούσας ἐπικρατέων, Γέλης μὲν ——, nihil hic inconmodi: Sin, non male ἐπικρατέειν aut ἔτι κρατέειν cum *Abreschio* pingetur. Cl. *Reiskii* aliud, sed violentius, remedium in *Miscell. Lips.* Vol. VIII. p. 486. Eiusdem et *Pavii* ἔσαν ἅπαντά οἱ αἱ Συρ. elegans, sed minime, cum pronomen tacitum intelligatur, necessarium. Multa docti viri ad L. III, 157. nominati.

66. Γέλης μὲν ἐπικρατέων] Id est ἧς ἐπεκράτεε. *Gelam quidem, quam tenebat, minoris faciebat; hanc cum Hieroni fratri commisisset gubernandam,* ὁ δὲ τὰς Συρακούσας ἐκράτυνε. In his non egemus correctionis; sed est in proximis lenissima *Reiskii* mutatio legentis: καὶ ἦσαν ἅπαντά οἱ αἱ Συρήκουσαι· ubi omitteretur forte rectius articulus: *et omnia erant ei Syracusae:* sic recte vertit *St. Bergler.* ad *Alciphr.* p. 237. praeter illum multi hoc genus loquendi illustrarunt; locum huic simillimum protulit *G. Raphelius* Annot. in *Pauli* I. Ep. ad Cor. XV, 28. atque haec nostra etiam valde accommoda *Dukerus* admovit his *Herodotum* imitantis *Thucydidae* VIII, c. 95., Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκλημένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν· eodem casu comitante *Herodotus* alibi: ἦν οἱ τὰ πάντα ἡ Κυνώ· et fortasse posuerat, omissa quae nunc adest, praepositione ἐν, III, c. 157., πάντα δὴ ἦν τοῖσι Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος. —— Quas maxime coluit Gelon, aliis urbibus posthabitis, Syracusae secundum *Herod.* παραυτίκα ἀνά τε ἕδραμον καὶ ἔβλαστον· ut de Lacedaemoniis ἀνά τε ἕδραμον αὐτίκα καὶ εὐθηνήθησαν, I, c. 66. *Damascius* apud *Suidam* in Γέσιος· ἀνέδραμέ τε καὶ εὐθήνησεν. In Ἀναδραμεῖν, pro αὐξηθῆναι adhibito, *Homerum* imitantur. Herodoteam tmesin, Ionibus ferme solis et Poëtis usitatam, saepius usurpare non dubitavit *Eunapius*, in cuius Porphyrio p. 13. legitur: ἀνά τε ἕδραμε —— καὶ ἐπέδωκε. VALCKEN.

72. Τῶν ἀστῶν] Status his movetur, iniuria tamen, con-

Camarinæis. Necnon Megarenſium qui ſunt in Sicilia, quum obſeſſi ad deditionem venisſent, locupletes quoque, qui et bellum ei intulerant, et ob id ſe perditum iri putabant, Syracuſas traducens, etiam cives fecit: at plebem Megarenſem, quæ belli movendi fuerat expers, quæque nihil mali ſe paſſuram expectabat, Syracuſas adductam venundedit, ea conditione, ut ex Sicilia exportaretur. Idem hoc fecit Eubœenſibus qui ſunt in Sicilia, postquam diſtinxisſet. Hoc autem ideo de utrisque ſtatuit quod arbitraretur contubernium plebis rem eſſe moleſtisſimam. Ea ratione magnus
157 tyrannus effectus est Gelon. Ad quem legati Græcorum, posteaquam Syracuſas venerunt et admitti contigit, ita loquuti ſunt; Lacedæmonii pariter et Athenienſes eorumque ſocii nos miſere ad te in ſocietatem aſſumendum adverſus barbarum: nam prorſus audiſti hunc irruentem in Græciam, ut vir Perſa iuncto pontibus Helleſponto, ſecum omnes orientis ex Aſia copias ducens, bellum inferat Græciæ; titulo quidem utens belli Athenis inferendi, ſed in animo habens omnem Græciam redigere in ſuam poteſtatem. Tu igitur, cui magna potentia adest, nec minima Græciæ portio, quum ſis Siciliæ princeps, ferto opem iis qui Græciam a ſervitute vindicant, eamque una cum illis liberato. Coacta enim cuncta Græcia, conſtabit magna manus, et ad pugnam pares erimus invadentibus nos: quod ſi e nobis alii proditores fuerint, alii nolint adiuvare, quod ſincerum ſupererit Græciæ, exiguum ſit; iam hoc periculum est ne omnis Græcia peſſum eat. Neque enim ſperaveris Perſam, ſi nos prælio ſuperaverit, ad te non eſſe venturum: quin-

τὸ τοῖσι Καμαρναίοισι ἐποίησε. Μεγαρέας τε τοὺς ἐν Σικελίῃ, ὡς πολιορκέομενοι ἐς ὁμολογίην προσεχώρησαν, τοὺς μὲν αὐτέων, παχέας, [a] ἀειραμένους τε πόλεμον αὐτῷ, καὶ [b] προσδοκέοντας ἀπολέεσθαι διὰ τοῦτο, ἄγων ἐς τὰς Συρηκούσας, πολίτας ἐποίησε· τὸν δὲ δῆμον τῶν Μεγαρέων, οὐκ ἐόντα μεταίτιον τοῦ πολέμου τούτου, οὐδὲ προσδεκόμενον [c] κακὸν οὐδὲν πείσεσθαι, ἀγαγὼν καὶ τούτους ἐς τὰς Συρηκούσας, ἀπέδοτο ἐπ' ἐξαγωγῇ ἐκ Σικελίης. τὠυτὸ δὲ τοῦτο καὶ Εὐβοέας τοὺς ἐν Σικελίῃ ἐποίησε διαχρίνας. ἐποίεε δὲ ταῦτα τούτους ἀμφοτέρους, νομίσας δῆμον εἶναι συνοίκημα [d] ἀχαριτώτατον. Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ τύραννος ἐγεγόνεε μέγας ὁ Γέλων. τότε δ' ὡς οἱ ἄγγελοι τῶν Ἑλλήνων [e] ἀπίκατο ἐς τὰς Συρηκούσας, ἐλθόντες αὐτῷ ἐς λόγους, ἔλεγον τάδε, „ Ἔπεμψαν ἡμέας „ Λακεδαιμόνιοι, καὶ [f] Ἀθηναῖοι καὶ οἱ τούτων σύμ„ μαχοι, παραλαμψομένους σε πρὸς τὸν βάρβαρον. „ τὸν γὰρ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάντως κου πυ„ θέαι, ὅτι Πέρσης ἀνὴρ [g] μέλλει, ζεύξας τὸν Ἑλ„ λήσποντον, [h] καὶ ἐπάγων πάντα τὸν ἠῶον στρατὸν „ ἐκ τῆς Ἀσίης, [i] στρατηλατήσειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· „ πρόσχημα μὲν ποιεύμενος ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, „ ὁ [k] νόῳ δὲ ἔχων πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπ' ἑωυτῷ „ ποιήσασθαι. σὺ δὲ δυνάμιός τε ἥκεις μεγάλης, καὶ 432
„ μοῖρά τοι [l] τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἐλαχίστη μέτα ἄρ„ χοντί γε Σικελίης· βοήθει τε τοῖσι ἐλευθεροῦσι τὴν „ Ἑλλάδα, καὶ συνελευθέρου. ἁλὸς μὲν γὰρ γενομέ„ νη πᾶσα ἡ Ἑλλὰς, [m] χειρὶ μεγάλῃ συνάγεται, καὶ
I „ ἀξιόμαχοι [n] γινόμεθα τοῖσι ἐπιοῦσι· ἢν δὲ [o] ἡμέων οἱ „ μὲν καταπροδιδῶσι, οἱ δὲ μὴ [p] θέλωσι τιμωρέειν, „ τὸ δὲ ὑγιαῖνον τῆς Ἑλλάδος ἦ ὀλίγον, τοῦτο [q] δὴ „ ἤδη δεινὸν γίνεται, μὴ πέσῃ πᾶσα ἡ Ἑλλάς. μὴ
5 „ γὰρ ἐλπίσῃς, ἢν ἡμέας καταστρέψηται ὁ Πέρσης „ μάχῃ κρατήσας, ὡς οὐκὶ ἥξει παρὰ σέ γε, ἀλλὰ „ πρὸ

a *Ask. Med. Paſ.*, ἀειρομένους ceteri. Vide ſupra C. 132. *b* Προσδοκῶντας ἀπολέσθαι *Arcb. V.* Similis inconſtantia C. 220. *c* Non est in *Arcb.* nec *Valla*: et potest intelligi. *d* *Arcb. V. Paſ. Ask. Brit. Steph.* margo; alii cum *Ald.* ἀχαριστότατον. *e* *Med. Paſ. Arcb. V. Ask.*, ceterorum ἀπικέατο bonum aeque. *f* Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι τούτων *Arcb. V. Valla, Eton.*, Ἀθηναῖοι aberant. tum παραλήψ. *g* Defit *Arcb. V.* *b* Et haec copula illis abest. *i* Ἐστρατηλάτησεν iid., στρατηλατήσειν *Med. Ask. Paſ. Paris. B.*, στρατηλατέειν *Paris. A. Brit. Ald.* *k* Νῷ *Arcb.* *l* Omittitur ab *Arcb. Vind.* *m* Χειρὶ μεγάλῃ συλλέγεται iid., quo non utor. *n* Γενόμ. *Paſ.* *o* Οἱ μὲν ἡμέων *Paſ. Ask.* *p* Θελήσωσι *Arcb. Vind.* *q* Abest *Arcb.*, δὴ *Vind.* quod opportunius: δὲ antea.

controverſia, ſiquidem ἀξῶν id vocabulum, ubi abeſſe alii iuberent, in Muſis ſaepe locum capesſit. Hoc vide ex C. 170. αὐτέων τε Ταραντίνων καὶ Ῥηγίνων, οἳ ὑπὸ Μικύθου τοῦ Χοίρου ἀναγκαζόμενοι τῶν ΑΣΤΩΝ. Alia L. III, 123. IV, 33. IX, 93.

84. Συνοίκημα ἀχαριτώτατον] Spartani populum Atticum δῆμον ἀχάριστον, ob gratiam ſibi, uti prae ſe ferebant, non relatam, traducunt L. V, 91. Diverſiore paullo uſu plebs συνοίκημα ἀχαριτώτατον, quia tyrannis inſuavis illa et minime iucunda, quippe qua οὐδὲν ἀξυνετώτερον οὐδὲ ὑβριστότερον, de Megabyzi Perſae ſententia, L. III, 81. Inſtaurata vox memorem L. I, 207. non anget.

88. Καὶ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ τούτων] Additis Athenienſibus, quos neglectos ſeries et MSS. noluerunt, ſermo nunc inſtructior: adfuiſſe autem Athenienſium legatum C. 161. atque ex *Epboro* ſcholiaſtes *Pindari* Pyth. Od. I. prope fin. clamat. Porro τὸν ἐπιόντα, ne qui adhaereſcant, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα repetit C. 177. Cetera culte variegatam orationem ſiſtunt, aliorum decurſuram more, πάντως κου πυθέαι ὅτι Πέρσης ἀνὴρ, ἐπιὼν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, μέλλει, ζεύξας ——. Non diſſimiles figurandae dictionis modos Cl. *Abreſch.* Diluc. Thucyd. p. 104. et ad *Ariſtaeneti* L. I. Epiſt. 5. conduxit.

90. Τὸν γὰρ ἐπιόντα] Non neſcio quomodo γὰρ isthac in ſede posſit defendi, neque adeo ista I, c. 163., πυθόμενος τὸν Μῆδον παρ' αὐτῶν ὡς αὔξοιτο· ſed quia centenis, quae horum dantur ſimilia, nihil ineſſe puto, quod ad haec reſpondeat, placet elegantisſimi *Gisberti Koenii* noſtratis coniectura voculam γὰρ transponentis hoc modo: Ἔπεμψαν ἡμέας Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι (has voces praebent Codd.) —— παραλαμψομένους σε πρὸς τὸν βάρβαρον τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· πάντως γάρ κου πυθέαι, ὅτι Πέρσης ἀνὴρ ——. VALCKEN.

96. Δυνάμιός τε ἥκεις μεγάλης] Sentio aliquid hoc loco turbati. Semper tali in re δυνάμιός τε εὖ ἥκεις, aut etiam πόῤῥω. Edito geminum equidem haud reminiſcor. Corrigitur a *Reiskio* ἥκεις μεγάλως, plaudente *Abreſchio* Dil. Thucyd. p. 121., ſine exemplo tamen.

96. Σὺ δὲ δυνάμιος] Emendandum cenſeo, σὺ δὲ δυνάμιός τε εὖ ἥκεις, καὶ —— iecta voce μεγάλης, quae forſan ex interpretamento, μεγάλην ἔχεις, nata contextum irrepſit: μεγάλως legenti *Reiskio* ſuffragatur *Abreſchius* Diluc. *Thucyd.* p. 121., ſed conſtans in hac formula repugnat uſus: ἔχειν in talibus quaevis adverbia ſibi patitur adiungi; ſed ἥκειν ferme tantum εὖ admiſit. Ut Graece non dicitur χρημάτων εὖ ἥκεις μεγάλων, ſic neque δυνάμιος εὖ ἥκεις μεγάλης· obmoveri non debet illinc diverſum quod legitur VIII, c. 111. Quinquies uſurpatum *Herodoto*, εὖ ἥκειν, totidem vicibus *AElianus* repraeſentavit, cuius loca dedit *L. Bos* ad *Luciani*, μορφῆς μὲν εὖ ἡκούσας, T. II. p. 469. apud *Suid.* in Εὐτόκιος legitur et γένους εὖ ἥκων· Φύσεως εὖ ἥκοντα dixit *Philoſtr.* V. A. VIII, c. 18. *Hyperides* πιθανότητος εὖ ἥκει iuxta *Demetrium Magneſium* ap. *Dionys. Halic.* II. p. 179, 40. *D. Heinſii* coniectura in *Theocr.* XIII, ϑ'. 15., magis videretur probabilis, ſi ſcripſiſſet: Αὑτῷ δ' —— (id est ἑαυτοῦ) εὖ ἥκων ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη· ἐωϋτῶν εὖ ἥκοντες Aſſyrii dicuntur Noſtro I, c. 102. *Thomas M.* in Ἔχω locutionem, φρενῶν εὖ ἥκει, comparat cum Homerica τόξων εὖ εἰδὼς, quam ſimilesque nobis explanavit *Ti. H.* ad *Thom.* in Γεγυμνασμένος ῥητορικῆς. VALCKEN.

Responsio Gelonis pollicentis plurima, sed affectantis rivalem Imperatoris Græciæ; cuius spem penitus amputat Laco.

„ πρὸ τούτου φύλαξαι. Βοηθέων γὰρ ἡμῖν σεωυτῷ τι-
„ μωρέεις· τῷ δὲ [a] εὖ βουλευθέντι πρήγματι τελευτὴ ὡς
„ τοιπίπαν χρηστὴ ἐθέλει ἐπιγίνεσθαι." οἱ μὲν ταῦ-
τα [b] ἔλεγον. Γέλων δὲ πολλὸς ἐνέκειτο λέγων τοιά-
δε, „ "Ανδρες Ἕλληνες, λόγον ἔχοντες πλεονέκτην,
„ ἐτολμήσατε ἐμὲ σύμμαχον ἐπὶ τὸν βάρβαρον πα-
„ ραλαλέοντες ἐλθεῖν· αὐτοὶ δὲ, ἐμεῦ πρότερον δεη-
„ θέντος βαρβαρικοῦ στρατοῦ συνεπάψασθαι, ὅτε μοι
„ πρὸς Καρχηδονίους πεῖκος συνῆπτο, ἐπισκήπτοντός
„ τε τὸν Δωριέος τοῦ Ἀναξανδρίδεω πρὸς [c] Ἐγε-
„ σταίων Φόνον ἐκπρήξασθαι, ὑποτεινόντος τε τὰ ἐμ-
„ πόρια συνελευθεροῦν, ἀπ' ὧν ὑμῖν μεγάλαι [d] ὠφε-
„ λίαι τε καὶ [e] ἐπαυρήσιες γεγόνασι· οὔτε ἐμεῦ εἵνε-
„ κα ἤλθετε βοηθήσοντες, οὔτε τὸν Δωριέος Φόνον ἐκ-
„ πρηξόμενοι· τὸ δὲ κατ' ὑμέας, τάδε πάντα ὑπὸ
„ βαρβάροισι νέμεται. ἀλλ' εὖ γὰρ ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὸ
„ ἄμεινον κατέστη· νῦν δὲ ἐπειδὴ περιελήλυθε ὁ πόλε-
„ μος καὶ ἀπῖκται ἐς ὑμέας, οὕτω δὴ Γέλωνος μνῆ-
„ στις γέγονε. ἀτιμίης δὲ πρὸς ὑμέων κυρήσας, οὐκ
„ ὁμοιώσομαι ὑμῖν, ἀλλ' ἑτοῖμός εἰμι βοηθέειν, πα-
„ ρεχόμενος δισχιλίας τε τριήρεας, καὶ δισμυρίους
„ ὁπλίτας, καὶ δισχιλίην ἵππον, καὶ δισχιλίους
„ τοξότας, καὶ δισχιλίους σφενδονήτας, καὶ δισχι-
„ λίους ἱπποδρόμους ψιλούς· σῖτόν τε ἀπάσῃ τῇ
„ Ἑλλήνων στρατιῇ, ἐς ἂν διαπολεμήσωμεν, ὑπο-
„ δέκομαι παρέξειν. ἐπὶ δὲ λόγῳ τοιῷδε τάδε ὑπι-
„ σχνέομαι, ἐπ' ᾧ στρατηγός τε καὶ ἡγεμὼν τῶν Ἑλ-
„ λήνων [f] ἔσομαι πρὸς τὸν βάρβαρον· ἐπ' ἄλλῳ δὲ
„ λόγῳ οὔτ' ἂν αὐτὸς ἔλθοιμι, οὔτ' ἂν ἄλλους πέμ-
„ ψαιμι". Ταῦτα ἀκούσας οὔτε ἠνέσχετο ὁ Σύα-
γρος, εἰπέ τε τάδε, „ [g] Ἦ κε μέγ' οἰμώξειεν ὁ Πε-
„ λοπίδης Ἀγαμέμνων, πυθόμενος Σπαρτιήτας τὴν
„ ἡγεμονίην [h] ἀπαραιρεῖσθαι ὑπὸ Γέλωνός τε καὶ Συ-
„ ρηκουσίων. ἀλλὰ τούτου μὲν τοῦ λόγου μηκέτι
„ μνησθῇς, ὅκως τὴν ἡγεμονίην τοι [i] παραδώσομεν.
433 „ ἀλλ' εἰ μὲν βούλεαι βοηθέειν τῇ Ἑλλάδι, ἴσθι ἀρ-
„ ξόμενος ὑπὸ Λακεδαιμονίων. εἰ δ' ἄρα μὴ δικαιοῖς
„ ἄρχεσθαι, [k] σὺ δὲ μὴ βοηθέειν". Πρὸς ταῦτα

quinimo hoc ante caveris: nobis namque opem ferendo, temetipsum tutaris. Rei bono consilio gestæ salubris plerumque vult adesse exitus. Hæc legati dixere. Sed 158
Gelon vehemens erat in urgendo, utens hac oratione; Viri Græci, insolentem habetis orationem, qui ausi estis me adire, hortantes ad ineundam adversus barbarum societatem: at vos ipsi quum orarem prius adversus exercitum barbaricum iuvare bellum, quod mihi erat cum Carthaginensibus; etiam quum obtestarer ut ultio necis Doriei Anaxandridæ filii de Egestanis exigeretur; quin et quum offerrem me adiutorem ad liberanda emporia, unde vobis magna emolumenta atque commoditates provenerant, vos neque mei causa auxilii, neque ultionis de nece Doriei exigendæ venire voluistis. Itaque quod ad vos pertinet, omnia hæc a barbaris obtinentur. Verum nobis hæc bene et in melius reciderunt: nunc autem postquam circumiit bellum, atque vos attigit, ita demum Gelonis memoria fit. Sed in contemptum apud vos lapsus, non ero vestri similis; sed paratus sum ferre opem collaturus ducentas triremus, et viginti millia gravis armaturæ, ac duo millia equitum, totidem sagittariorum, totidem funditorum totidemque cursores equestres leviter armatos. Sed et rem frumentariam cunctis Græciæ copiis, donec fuerit debellatum, suppeditaturum recipio. Cæterum ea lege hæc polliceor, ut ego sim adversus barbarum Græcorum dux et imperator: aliter neque ipse venirem, neque alios mitterem. Ea Syagrus audiens, non tulit; 159
sed, o quam eiularet, inquit, Pelopides Agamemnon, si audiret Spartiatas imperio spoliatos esse ab Gelone atque Syracusanis. Tu vero ne feceris huius rei mentionem amplius, ut nos tibi tradamus ducatum; sed si tibi animus est opem ferendi Græciæ, esto dicto audiens Lacedæmoniis: si dedignaris mandari, opem ne feras. Ad 160
hæc

a Desit *Arch.* *b* Αὐτὰ id. et deinceps πολύς. *c* Ἔγες. *Arch. Valla:* et bene. Ἄιγες. prius. *d* Ὠφελίαι *Arch. Ask.*; alii ὠφελείαι. *e* Ἐπαυρέσιες *Vind.*, in *Arch.* ἐπάρκεσις. *f* Ἔσομαι *Pasf. Arch. V. Ask. Brit. Steph.* margo, *Valla:* quos sequor. olim γενήσομαι. *g* Citat *Eustath.* ad Poët. p. 670, 57. *h* Ἀφαρεῖσθαι mutata Ionica specie *Eustath.*, ἀπαραρεῖσθαι *Ald. Brit. Paris. A. B.*, ὑπαιρεῖσθαι *Vind. Arch.*, ἀπαραιρῆσθαι *Med. Pasf. Ask.* *i* Παραδώσομεν *Arch.*, bene: alii παραδώσωμεν. *k* Σὺ δὲ μὴ βοηθέειν *Arch. Vind.*, μὴ quoque *Brit.*, μὴ δὲ *Ask. Ald.* Prius erat μηδὲ βοήθει.

10. Πολλὸς ἐνέκειτο λέγων] Latina *Vallae* inmutata a Gronovio sunt. Convenit ex parte πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ξεῖνος L. IX, 90. et L. VIII, 59. πολλὸς ἦν ὁ Θεμιστοκλέης ἐν τοῖσι λόγοισι· plenissime *Dionis* hoc *Cassii* L. XLII. p. 221. Ed. *Steph.* καὶ ὅτι ΠΟΛΤΣ ΕΝΕΚΕΙΤΟ τό, τε τοῦ Καίσαρος ὄνομα ἐπικαλούμενος *M. Caecilius.*

16. Πρὸς Ἐγεσαίων] De his infeliceque Doriei interitu L. V, 46. Ex schedis ὠφελίαι, veluti eodem libro C. 98., placuerunt, neque damnabiles ἐπαυρέσιες, usu *Thucydidis* II, 53., quamquam similis ibi scriptionis variatio, munitae.

17. Ὑποτείνοντος] Ἐλπίδα δηλονότι· prout recte supplet *Schol.* in *Thucyd.* VIII, c. 48. In *Aristoph.* Ach. ψ. 657., Ὑποτείνων μισθοὺς redditur ὑπισχνούμενος a *Schol.* et *Suida*; qui *Philostrato* tribuit, quae sunt *Synesii* Ep. 105. p. 247. A. —— In istis infra, οὕτω δὴ Γέλωνος μνῆσις γέγονε, locum invenit observatio *Demetrii* περὶ Ἑρμ. §. 57. vid. Clar. *Io. Taylor* in *Demosth.* Midian. p. 299, 300. VALCKEN.

27. Δικκοσίας τε τριήρεας] Armasse Gelonem διηκοσίας ναῦς καὶ δισχιλίους ἵππεῖς καὶ πεζοὺς μυρίους ex *Ephoro* Critici produnt ad *Pindari* Od. Pyth. I., longe infra catalogum, quem hic annumeravit. Si verum est, Dionysium lapsis aliquot annis ex una Syracusana civitate c. et XX. M. peditum, XII. M. equitum, navesque longas CCCC. in aciem emisisse ap. *Diodorum* L. II, 5., magnifica haec promissa inani iactantiae non erunt inputanda.

37. Ἦ κε μέγ' οἰμώξειεν] Manifesta adumbratio Homerei Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων Ἱππηλάτα Πηλεὺς *Iliad.* H, 125. Quod deinceps ex *Med.* et aliis ἀπαραιρῆσθαι qua tandem re vulgatum exsuperet, non video; incommoda quoque coalita syllaba.

37. Ἦ κε μέγ' οἰμώξειεν] *Homerici* versus est parodia ex Il. H, 125., Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς· sententiae non illa multum dissimilis in Il. A. ψ. 255., Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος· ad *Homerum* Herodotea comparavit *Eustath.* in Il. H. p. 540., καὶ παρ' Ἡροδότῳ εὕρηται σχῆμα ὅμοιον τῷ Ὁμηρικῷ &c. VALCKEN.

44. Σὺ δὲ μὴ βοηθέειν] Premo vestigia probatorum Codd., ipsiusque Scriptoris L. III, 134. σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι, et parili saepe modo. Vid. L. IV, 128. Mox ἐπεσραμμένους τοὺς λόγους dicta aspera fuisse autumo: quo sensu λόγων μᾶλλον ἐπεσραμμένα Themistocles acerbius locutus L. VIII, 62. et Demosthenis σεμνότης ἐπεσραμμένη asperior, discrepans ab Isocratea, quippe quae ἀβροτέρα καὶ ἡδίων in *Philostrati* L. I. Vit. Soph. p. 504., ubi bene *Olearius.* Hoc amplius, praetuli ex *Stobensi* et scriptis in Gelonis responso οὔ με ἔπεισας· neque enim de futuro sermo.

44. Σὺ δὲ μὴ βοηθέειν] Restituetur ex Codd. vid. Clar. Editor in p. 30, n. 98. et 336, 37. —— Mox pro τὸν, τὸ τελευταῖόν σφι τόνδε ἐξέφηνε λόγον, legi mavult *Koenius.* —— Ὀνείδεα κατιόντα ἀνθρώπῳ φιλέει ἐπανάγειν τὸν θυμὸν et seqq. prostant et apud *Stobaeum* p. 171, 11. p. 173, 32. *Aeschines* de Falsa Leg. p. 48, 11. τὸ ψευδὲς, inquit, ὄνειδος οὐ περαιτέρω τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται· iuxta Xerxen *Herodoti* VII, c. 39., ἐν τοῖσι ὦσι

hæc Gelon ubi vidit verba Syagri aversa, hanc ad extremum protulit orationem, Hospes Spartiata, contumeliæ homini immissæ solent irritare indignationem: tu tamen contumelias in verbis invehens, non induxisti me, ut vicem meam indecorus sim. Sed ubi vos ita ducatum amplectimini, me magis quam vos decet illum amplecti, qui multo maiorum copiarum imperator sum ac plurium navium. Ceterum, quoniam vobis oratio ista tam difficilis accidit, nos aliquantum a superiore oratione decedemus. Si vos terrestribus copiis præfueritis, ego nauticis præero: sin vos mari imperitare iuvat, ego terrestribus volo. Ex quo oportet vos aut ad alterutram harum conditionum accedere, aut tantis sociis destitutos abscedere. Hanc Gelon condicionem offe-
161 rebat. Cui legatus Athenienſis, Lacedæmoniorum legatum anteverteris, ita respondit, Rex Syracusanorum, Græcia nos ad te misit, non imperatoris indiga, sed exercitus: tu vero præ te fers non missurum te exercitum, nisi sis Græciæ dux; videlicet ut illius exercitui imperes affectas. Itaque quatenus quidem cuncto Græcorum exercitui præesse postulabas, sufficiebat nobis Athenienſibus silentium agere, intelligentibus Laconem fore idoneum ad reddendam de utrisque rationem: quoniam vero deiectus ab imperio summo omnium poscis ut imperio classis præsis, ita habeto: nos, etiam ut Lacon permittat, non esse permissuros præesse te classi: nostrum enim munus hoc est, nisi Lacedæmonii id velint: quibus præesse classi volentibus non contradicimus, alteri vero concederemus nemini: nam frustra maritimas copias Græcorum plurimas posideremus, si Syracusanis imperio ce-

ὁ Γέλων, ἐπειδὴ ὥρα ἀπεγραμμένους τὰς λόγους τῷ Συάγρῃ, τὸν τελευταῖόν σφι τόνδε ἐξέφηνε λόγον. „ [a] Ὦ ξεῖνε Σπαρτιῆτα, ὀνείδεα κατιόντα ἀνθρώπῳ, Φιλέει ἐπανάγειν τὸν θυμόν. σὺ μέντοι ἀποδεξάμενος ὑβρίσματα ἐν τῷ λόγῳ, [b] οὔ με ἔπεισας ἀσχήμονα ἐν τῇ ἀμοιβῇ γενέσθαι. ὅκου δὲ ὑμεῖς ἔτω περιέχεσθε τῆς ἡγεμονίης, οἰκὸς καὶ ἐμὲ μᾶλλον ὑμέων περιέχεσθαι, γρατιῆς τε ἐόντα πολλαπλασίης ἡγεμόνα, καὶ νηῶν πολὺ πλεύνων. ἀλλ' ἐπεί τε ὑμῖν [c] ὁ λόγος ἔτω προσάντης κατίσταται, [d] ἡμεῖς τι ὑπείξομεν τῷ ἀρχαίῳ λόγῳ· εἰ τῷ μὲν πεζῷ ὑμεῖς ἡγέεσθε, τῷ δὲ ναυτικῷ ἐγώ· εἰ δὲ ὑμῖν ἡδονὴ τῷ κατὰ θάλασσαι ἡγεμονεύειν, τῷ πεζῷ ἐγὼ θέλω. καὶ ἢ τούτοισι ὑμέας χρεὼν ἐστὶ [e] ἀρέσκεσθαι, ἢ ἀπιέναι συμμάχων τοιῶνδε ἐρήμους". Γέλων μὲν δὴ ταῦτα προετείνετο. Φθάσας δὲ ὁ Ἀθηναίων ἄγγελος τὸν Λακεδαιμονίων, [f] ἀμείβετό μιν τοῖσδε, „ Ὦ βασιλεῦ Συρηκουσίων, οὐκ ἡγεμόνος δεομένη ἡ Ἑλλὰς ἀπέπεμψεν ἡμέας πρὸς σέ, „ ἀλλὰ γρατιῆς· σὺ δὲ ὅκως μὲν γρατιὴν πέμψῃς μὴ ἡγεύμενος τῆς Ἑλλάδος, οὐ [g] προφαίνεις· ὡς δὲ γρατηγήσεις αὐτῆς, γλίχεαι. ὅσον μέν νυν παντὸς τοῦ Ἑλλήνων γρατοῦ εἶδες ἡγέεσθαι, ἐξήρκει ἡμῖν τοῖσι Ἀθηναίοισι ἡσυχίην [h] ἄγειν, ἐπιγαμένοισι ὡς ὁ Λάκων ἱκανός τοι ἔμελλε ἔσεσθαι καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀπολογεύμενος. ἐπεί τε δὲ ἀπάσης „ ἀπελαυνόμενος, [i] δέεαι τῆς [k] ναυτικῆς ἀρχειν, „ οὕτω ἔχει τοι, οὐδ' ἂν ὁ Λάκων ἐπίη τοι ἄρχειν αὐτῆς, ἡμεῖς ἐπήσομεν· ἡμετέρη γάρ ἐστι „ αὕτη γε μὴ αὐτέων βουλομένων Λακεδαιμονίων. „ τούτοισι μὲν ὦν ἡγέεσθαι βουλομένοισι οὐκ ἀντιτείνομεν, ἄλλῳ δὲ παρήσομεν οὐδενὶ ναυαρχέειν. „ μάτην [l] γὰρ ἂν ὧδε πάραλον Ἑλλήνων γρατὸν „ πλεῖγον εἴημεν [m] ἐκτημένοι, εἰ Συρηκουσίοισι ἐόν-

„ τες

a Citavit *Stob.* Serm. XIX. p. 171. *b* Οὐ μ' ἔπεισας *Stob.*, οὐκ ἔπεισας *Arcb.*, οὐ μὲ ἔπεισας *Vind. Valla*; antea πείσεις. *c* Ὁ λόγος *Arcb. V. Ask. Brit.*, deerat ὁ. mox προσάντις *Pasſ.* *d* Ἡμεῖς τι ὑπ. *Arcb. Valla*; quod verum: vid. C. 149., ἡμεῖς τοι antea. *e* Ἀρκέεσθαι *Arcb. V. Valla.* *f* Ἀμείβετό μιν *Pasſ. Ask. Brit.* ora *Steph. Arcb. V.*, ſed qui ambo τοιάδε· olim ἀμείβεται τοῖσδε tantum. *g* Προφαίνῃ *Vind. Arcb.* et mox γρατηγήσῃς. *b* Ἄγειν ora *Steph. Arcb. V. Pasſ. Ask. Brit.*, alii ἔχειν. Vid. ſupr. C. 11. *i* Δέῃ *Arcb. Vind.* *k* Iid. et *Med. Ask. Pasſ. Brit.*, alii cum *Aldo* ἀρχῆς interſerunt. *l* Γὰρ ὧδε γε παρ' ἄλλων *Arcb. V.*, παρ' ἄλλων etiam *Brit. Valla.* Πάραλον alii et *Th. Mag.* in Παράλιος. *m* Κεκτημ. *Arcb. V.*, melius *Euſtath.* ad Hom. p. 759, 41. et *Thom. M.*

ὡσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός. Cum hoc Gelonis, dictum iratae Tomyridis comparandum est ex L. I, c. 212., *οὕτω μαίνεσθε ὥστε, κατιόντος τοῦ οἴνου ἐς τὸ σῶμα, ἐπαναπλώειν ὑμῖν ἔπεα κακά.* Nostro loco positum in medio pertinet ad utrumque, ni fallor, *ἀνθρώπῳ*· nam et *ὀνείδεα* dici possunt *κατιόντα ἀνθρώπῳ*, pro *ἐς ἄνθρωπον*· apud *Thucyd.* veram lectionem Codex optimus servavit p. 53, 78. Non mirabor, si cui placebit *ἀνθρώπων*· ut convitia per aures immissa dicantur *κατιόντα*, *in pectus* sive *ἐς τὸν θυμόν*· *iram in pectore* Plato, *cupiditatem subter praecordia locavit.* —— Paulo post vidit *Koenius* scribendum: *ἡμεῖς τι ὑπείξομεν.* VALCKEN.

58. Χρεὼν ἐστὶ ἀρέσκεσθαι] Animus in *ἀρκέεσθαι* magis, quam *ἀρέσκεσθαι* vergit, motus istis L. IX, 32. *οὐδ' οὕτω ἔφη ἔτι* ΑΡΚΕΕΣΘΑΙ *τούτοισι μούνοισι.* Accedunt *ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσι* in *Teletis* fragmento ap. *Stob.* Serm. XCV. p. 523. et Epist. ad *Hebraeos* C. XIII, 5. Nemini tamen praescribo. Mox *ἀμείβετό μιν τοῖσδε* aspernandum non videbatur. Huiusmodi L. I, 35. Κροῖσος δέ μιν ἀμείβετο τοῖσδε.

58. Ἢ τούτοισι ὑμ. χρ. ἐ. ἀρέσκεσθαι] *Aut haec vobis oportet placeat conditio*, ἀρκέεσθαι, quod, *Vallae* lectum, dat *Arcb.* plures si habent Codd. optio difficilis erit inter ista duo; ut et in his apud *Stobaeum* (p. 4, 27.) *Democriti ἐπὶ τοῖς δυνατοῖς δεῖ ἔχειν τὴν γνώμην, καὶ τοῖς παρεοῦσιν ἀρκέσεσθαι* scribendumne totidem sit literis *ἀρέσκεσθαι*, an, una detrita, *ἀρκέεσθαι*; utrumque recepit usus. *Contentum suis rebus esse* vulgo certe dicebatur *ἀρκεῖσθαι τοῖς παροῦσιν* ut in Ep. ad *Hebr.* XIII, 5., et in locis adscriptis a *Wetstenio*: idem *Isocrati* saepe *στέργειν τοῖς παροῦσι· ἀγαπᾷν τοῖς ὑπάρχουσι*, *Lysiae*; si huius est *ὁ ἐπιτάφιος λόγος*, quod non opinor: aliis *ἀρέσκεσθαι τοῖς παροῦσι.* Postremum hoc veteribus ista structura multo est usitatius, quam *ἀρκεῖσθαι· Thucyd.* II, c. 68., *οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν* Ἄργει *καταστάσει·* VIII, c. 84. *Lucian.* I, p. 648. II. p. 639. *Longin.* XXXIII, 5., *ἥκιστα τοῖς πταίσμασιν ἀρεσκόμενος*, quin ipsi *Herodoto*, IV, c. 78., *διαίτῃ οὐδαμῶς ἠρέσκετο Σκυθικῇ·* III, c. 34., *οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ κρίσει·* at alterum illud apud Nostrum etiam invenitur IX, c. 32., *οὐδ' οὕτω ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι τούτοισι μούνοισι.* —— Mox Herodotea, Γέλων μὲν δὴ ταῦτα προετείνετο, non male cepit *Valla*: V, c. 24., *τάδε τοι ἐγὼ προτείνομαι·* passivo significatu, *δυοῖν πραγμάτων προτεινομένων*, scripsit *Isocrates* in Panathen. p. 257. A. VALCKEN.

72. Οὕτω ἔχει τοι] Laurentius vertit, ceu scriptum *οὕτω ἔχει τοι* invenisset, quod Codd. respuunt, minime tamen inprobum. Vulgatum vult, *ita sese res habet*; tum sequi debuit, *ὡς οὐδ' ἦν —— ut etiamsi ——.* Eadem sentiunt *Reiskius* et *Abreschius.* Post nonnulla *παρ' ἄλλων Ἑλλήνων γρατὸν* male *Valla* et consentanei. Maritimas civitatis suae copias orator Atticus negligere haud potuit.

78. Εἰ Συρηκουσίοισι ἐόντες Ἀθ.] Superbum oratoris Attici dictum infregit hinc meo quidem arbitratu alienissima vocula *εἰ*, quae, ex vicino *οι* facile nata, quo hic ponitur modo construi non solet. Quae praecedunt sic sunt iungenda: *ἄλλῳ δὲ παρήσομεν οὐδενὶ ναυαρχέειν· μάτην γὰρ ἂν —— εἴημεν κεκτημένοι·* hic plena ponenda est distinctio. Novam periodum orator animosus sic orditur: Συρηκουσίοισι, ἐόντες Ἀθηναῖοι, συγχωρήσωμεν τῆς ἡγεμονίης; *Nos, qui sumus Athenienses, Syracusanis cederemus principatu!* Pendet modus subiunctivus, *συγχωρήσωμεν*, a suppressis, *θέλεις*, vel *βούλει ἵνα* ——. Vehementiam dicti sentient, qui vel ad simi-

„ τες Ἀθηναῖοι [a] συγχωρήσωμεν τῆς ἡγεμονίης, ἀρ-
„ χαιότατον μὲν ἔθνος παρεχόμενοι, μοῦνοι δὲ ἐόντες
„ οὐ μετανάσται Ἑλλήνων. τῶν καὶ Ὅμηρος ὁ ἐπο-
„ ποιὸς ἄνδρα ἄριστον ἔφησε ἐς Ἴλιον ἀπικέσθαι, τά-
„ ξαι τε καὶ διακοσμῆσαι στρατόν. ὕτω οὐκ ὄνειδος
„ ἡμῖν ἐστι οὐδὲν [b] λέγειν ταῦτα". Ἀμείβετο Γέλων
τοῖσδε, „ Ξεῖνε Ἀθηναῖε, ὑμεῖς οἴκατε [c] τοὺς μὲν
434 „ ἄρχοντας ἔχειν, τοὺς δὲ [d] ἀρξομένους οὐκ ἔξειν.
„ ἐπεὶ τοίνυν οὐδὲν [e] ἐπιέντες ἔχειν τὸ πᾶν ἐθέλετε,
„ οὐκ ἂν φθάνοιτε τὴν ταχίστην ὀπίσω ἀπαλλασσό-
„ μενοι, καὶ ἀγγέλλοντες τῇ Ἑλλάδι ὅτι ἐκ τοῦ
„ σφετέρου τὸ ἔαρ αὐτῇ ἐξῃρήκατε". οὗτος δὲ ὁ
νόος [f] τοῦδε τοῦ ῥήματος, τὸ ἐθέλει λέγειν. δῆλα
γὰρ [g] ὡς ἐν τῷ σφετέρῳ ἐστὶ τὸ ἔαρ δοκιμώτατον,
τῆς δὲ τῶν Ἑλλήνων στρατιῆς, τὴν ἑωϋτοῦ συμμαχίης,
εἴκαζε ὡς εἰ τὸ ἔαρ ἐκ τοῦ σφετέρου ἐξῃρημένον εἴη.
Οἱ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων ἄγγελοι [i] τοσαῦτα τῷ Γέ-
λωνι χρηματισάμενοι ἀπέπλεον. Γέλων δὲ πρὸς ταῦ-
τα δείσας μὲν περὶ τοῖσι Ἕλλησι μὴ οὐ [k] δυνέωνται τὸν

cederemus, qui ſumus Athenienſes, an-
tiquiſimæ originis gens, ſolique Græco-
rum qui nunquam ſolum vertimus: e qui-
bus virum inſtruendo ornandoque exerci-
tu aptiſſimum Homerus etiam verſifica-
tor ait Ilium venisſe. Adeo non est de-
decus nobis ista commemorare. His Ge- 162
lon ista reſpondit, Hoſpes Athenienſis,
vos qui præſint habere videmini; quibus
præſint nequaquam. Quocirca quum ni-
hil cedentes totum obtinere velitis, quam-
celerrime hinc retro abſcedatis, renun-
ciaturi Græciæ, ver ex anno illi ex-
emptum esſe. Cuius dicti ſenſus hic est,
quem vult dicere; conſtat enim proba-
tiſſimam anni partem esſe ver; talem
esſe ſuum exercitum in exercitu Græ-
corum. Igitur ſi Græcia privaretur ſua
ſocietate, quaſi quoddam ver ex anno
ſublatum esſe coniectabat. Hoc reſpon- 163
ſo Gelonis accepto legati Græcorum ab-
navigarunt. Post hæc Gelon timens qui-
dem ille Græcis, ne ſuperare barba-
rum

a Συγχωρήσομεν *Arcb. Vind.* *b* Λέγειν ταῦτα ora *Steph. Arch. V. Pasſ. Ask. Brit.*, quibus obtempero: τὰ τοιαῦτα olim. *c* Τοὺς μὲν *Arch. V.*, deerat μὲν antea. *d* Ἀρχομένους οὐκ ἔχειν· ἐπεὶ *Arcb.* ora *Steph. Brit.*, τοὺς δὲ ἀρξομένους οὐκ ἔχειν· ἐπεὶ *Vind.*, τοὺς δὲ ἀρχομένους οὐκ ἕξειν *Fragm. Paris.*, in *Med. Pasſ. Ask.* ἀρξομ. οὐκ ἕξειν· ἐπεί. olim ἕξειν οὐκέτι· ἐπεί. *e* Ἐπιέντες *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald. Valla*, ſequens ἔχειν deest *Arcb.* *f* Τοῦδε τοῦ *Arcb.*, quod melius: antea τοῦ tantum; tum τόδε ἐθ. *g* Deſit *Arcb. V.* *b* Καὶ συμμαχίην στρισκομένης εἴκασεν ὡσεὶ τὸ sic *Arcb.* *i* Τοιαῦτα *Pasſ. Ask.* margo *Steph.* *k* Δύνωνται *Med. Pasſ. Ask. Suid.* in Δείσαντες, δυνέωνται *Arcb. V.*, ob Ionismum recte. Vid. *Gronov.* ad L. IV, 97. δύνανται antea.

ſimilia, vel ad haec attenderunt *Demoſthenis* p. 49, 8., ἀξιῶν Ἀθηναίους ὄντας πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον περὶ τῶν νήσων διαδικάζεσθαι· p. 116, 35. ὑμεῖς δὲ, ὄντες Ἀθηναῖοι, βάρβαρον ἄνθρωπον καὶ ταῦτα γυναῖκα φοβηθήσεσθε; Tale quid indicatum voluit *Thucyd* VI, c. 59., ubi Hippias Acantidae filiam ſuam Archedicen, Ἀθηναῖος ὢν Λαμψακηνῷ ἔδωκεν. Quantam hic vim nomen haberet Ἀθηναίων mox explicat Athenienſis, ἀρχαιότατον μὲν ἔθνος παρεχόμενοι, μοῦνοι δὲ ἐόντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων· quae tractavit clariſ. *Weſſel.* ſupra p. 26. *Plutarch.* de Exil. p. 604. D. τίς εἴρηκε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἐγκώμιον τοιοῦτον οἷον Εὐριπίδης; Ἦ πρῶτα μὲν λεὼς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν, Αὐτόχθονες δ' ἔφυμεν· ἄλλαι δ' ἄλλαι πόλεις, Πεσσῶν ὁμοίως διαφερηθεῖσαι βολαῖς, Ἄλλαι παρ' ἄλλων εἰσὶν ἐξηγάγιμοι. *Euripidis* ista, nobis ex Erechtheo ſervata, minus ſincera proſtant in orat. *Lycurgi* p. 160. VALCKEN.

81. Οὐ μετανάσαι] Supra L. I, 56. Mox Meneſthea indicari *Galeus* admonuit, Poëta conſentiente *Iliad.* B, 554.

85. Τοὺς μὲν ἄρχοντας] Inſertam vocem requirebant ſequentia, in quibus Cl. *Gronovii* ex ſchedis opera eminet: equidem ex iisdem ἀρχομένους non adverſabar olim: at ſupra Laco ad Gelonem ἴσθι ΑΡΞΟΜΕΝΟΣ ὑπὸ Λακεδαιμονίων C. 160. Quod plures autem ſcripti οὐδὲν ὑπιέντες cum *Aldo*, laudibus docti viri fertur. *Suidae* Τφλει, συνεχώρει nemo neſcit, nemo quoque, gignendi plerumque caſum id ſibi ſumere. Ἐπιέντες *Portus* illuſtravit.

87. Οὐδὲν ἐπιέντες] Ὑπιέντες, ex *Arcb.* enotatum, reciperem. Vim verbi propriam et translatam *L. Kuſter.* attigit in *Ariſtoph.* Ran. v. 1251. Ubi *Ariſtides* pro Cimone T. III. p. 251., ὥσπερ ἂν εἰ πλέων, καὶ παρὸν ἐξ οὐρίας κομίζεσθαι, εἶτα ὑφιέμην ὑπὸ δειλίας. *Scbol. MS.* εἰπὼν τὸ ἐξ οὐρίας, ἐπήγαγε τὸ Ὑφιέμην ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν χαλώντων τὰ ἱσία. Ut ὑφίεσθαι τῶν ἱστίων, dicebatur ὑφίεσθαι τοῦ τόνου· τῆς γλώττης· τῆς ὀργῆς· quorum primum est in *Ariſt.* Veſp. ψ. 336. ſecundum reſtituendum est *Philoſtrato* V. A. III, c. 25. tertium, ὑπίεσθαι τῆς ὀργῆς, habet *Herod.* p. 134, 18. et alibi. Qui vocatur *Phalaris* Epiſt. 72., non ὑφῆκα, ſed ſcripserat, ut puto: πάντως που θαυμάζεις, ὅτι ὑφῆκα τῆς ὀργῆς. VALCKEN.

90. Τὸ ἔαρ αὐτῇ ἐξαιρῆται] Errantem *Vallam* comiter in viam *P. Leopardus* reduxit Emend. L. VIII, 1. Dicto Gelonis, quod idem animadvertit, parilem, immo iocundiorem, praeſtat elegantiam illud *Periclis* ex Orat. Parentali, *iuventutem Atticam, bello peremtam, τὴν νεότητα ἐκ τῆς πόλεως ἀνῃρῆσθαι, ὥσπερ* ΤΟ ΕΑΡ ΕΚ ΤΟΤ ΕΝΙΑΥΤΟΥ εἰ ἐξαιρεθείη in *Ariſtotelis* Rhetor. I. p. 30. et, verbis parum mutatis, III. p. 134. Ed. *Sylb.* Namque non eiusdem illud tumoris atque audaciae, ſed translationis laudatiſſimae, cuius nullam merito, quippe obviae et cognitu facillimae, Philoſophus explanationem addidit. Noſter adiunxit, modo tamen ipſius haec declaratio, verum talem, quae maculam Graeciae adfricat. Quid enim? an δῆλον erat, Gelonis copias Graecorum exercitui tantum praeſtare, quantum ver potius et nobilius aliis anni tempeſtatibus est? Et talia Herodotum, Graecorum ſummum praedicatorem, litteris prodere? Doctiſſimi viri *Pavius* et *Reiskius*, ut hiſtoriae auctor ab ea inmunis esſet culpa, δηλοῖ γὰρ ὡς —— Gelo nempe, maluerunt. Bene quidem, modo Herodotea forent. Puto Cl. *Valkenarium* omnia diſpuncturum.

90. Ἐκ τοῦ ἐν. τὸ ἔαρ ἀ. ἐξαιρῆται] Perverſam videtur in ſuo Cod. ſcripturam invenisſe *Valla*, ἐξαυαλνηται· et ἐξαυαινημένον· vertit enim, *ver ex anno illi exaruisſe*: *Heſychii* Ἐξαυαίνεται est ex *Ariſtophanis* fragm. apud *Suidam* in Αὐαίνεται· qui deſcripſit istam notam ex *Scholiis* plenioribus in *Ar.* Ran. v. 196. —— Ἐξαιρῆται, per ſe ſatis tutum, magis etiam adfirmat Periclis dictum, quod, *Leopardo* memoratum Em. VIII, c. 1., cum his Gelonis compararunt *Ios. Waſſe* ad *Thucyd.* p. 118., et *P. Weſſel.* in Diſſ. *Herod.* p. 46. —— Si verum licet fateri, mihi Herodoteum non valde placet Gelonis dictum, eleganter a Pericle correctum: *ver enim tanquam adoleſcentiam ſignificat*, *Cicero* de Senect. c. 19., ipsa *puerita* recte dicitur ἔαρ παντὸς βίου apud *Stobaeum* p. 453, 37. neque abſurde *Demades* ὁ ῥήτωρ ἔλεγε (*Athenaeo* teſte III, p. 99. D.) ἔαρ τοῦ δήμου τοὺς ἐφήβους. Iuventutem ex civitate bello ſublatam (Φιλεῖ γὰρ ἄνδρας πόλεμος ἀγρεύειν νέους, *Sopbocles* in Scyriis:) non inepte dixerit quis in funebri laudatione, ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐξαιρεθέν. VALCKEN.

90. Οὗτος δὲ ὁ νόος] Dicto Gelonis, ſive verbo ἐξαιρῆται, proxima ſi ſubiungerentur ista: στρισκομένην ὧν τὴν Ἑλλάδα τῆς ἑωϋτοῦ συμμαχίης εἴκαζε, ὡς εἰ τὸ ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐξαιρημένον εἴη· intermedia nemo, credo, requireret; quae mihi nec *Herodoto* neque huius lectoribus ſatis digna videntur; iuvenumque potius in gratiam hunc ſimilemve in modum primitus ſcripta: οὗτος δὲ ὁ νοῦς τοῦ ῥήματος, ὃ ἐθέλει λέγειν, εἶναι τὸ δοκιμώτατον (δῆλα γὰρ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἔστι τὸ ἔαρ δοκιμώτατον) τῆς τῶν Ἑλλήνων στρατιᾶς τὴν ἑαυτοῦ στρατιάν. Recepta facile formam induerunt Ionicam. Obſcuriora dicta, formulis etiam talibus nonnunquam adiectis, ſed ad istam rationem nusquam *Herodot.* interpretatur. VALCKEN.

98. Δείσας μ. περὶ τοῖσι Ἕ.] Excitans ista *Suidas* in Δείσαντες lectionem firmat *Med.* Δεῖσαι περὶ τινὶ ad exemplum

rum non posſent, et tamen indignum atque intolerandum ſibi ratus, ut profectus in Peloponneſum ſubesſet Lacedæmoniis, qui Siciliæ tyrannus esſet, omisſa hac via aliam iniit. Nam ſimulatque audiit Perſam transmisſisſe Helleſpontum, Delphos misit cum tribus navibus quinquagenum remorum Cadmum Scythæ filium Coum, multa cum pecunia ac placidis verbis, ad obſervandum quo caſura esſet pugna: ut ſi barbarus vinceret, ei pecuniam traderet terramque et aquam eorum locorum quibus Gelon imperaret; ſin vincerent Græ-
164 ci, retro navigaret. Hic Cadmus ante id tempus, quum tyrannidem Coorum a patre accepisſet bene cedentem et nullo moleſto incurrente, ſed ſua ſponte ob iuſtitiam, in medium Cois reddito imperio, in Siciliam abiit: ubi una cum Samiis tenuit atque incoluit urbem Zanclam, cuius nomen in Meſſanam mutatum est. Hunc igitur Cadmum, hoc modo accedentem, Gelon ob iuſtitiam, quam illi ex aliis rebus adesſe noverat, misit: qui homo præter alia quæ edidit opera iuſta, hoc non mi-
165 nimum illorum reliquit; quod tantum pecuniæ a Gelone commisſum intervertere quum posſet, noluit, ſed posteaquam Græci pugna navali ſuperiores extitere, et Xerxes cum exercitu abiit, ipse etiam in Siciliam rediit cum omni pecunia. Fertur autem et hoc ab iis, qui Siciliam incolunt, Gelonem inducto ad obtemperandum Lacedæmoniis animo, fuisſe laturum Græcis auxilia, niſi Terillus Crinippi filius eiectus ex Himera, ubi erat tyrannus, a Therone AEneſidemi filio Agrigentinorum monarcho, contra ipsum adduxisſet ſub id

τὸν βάρβαρον ὑπερβαλέσθαι, δεινὸν δὲ καὶ οὐκ ἀνασχετὸν ποιησάμενος ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον ἄρχεσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐὼν Σικελίης τύραννος, ταύτην μὲν τὴν ὁδὸν ἠμέλησε, ὁ δὲ ἄλλης εἴχετο. ἐπεί τε γὰρ τάχιστα ἐπύθετο τὸν Πέρσην διαβεβηκότα τὸν Ἑλλήσποντον, πέμπει πεντηκοντέροισι τρισὶ Κάδμον τὸν Σκύθεω, ἄνδρα Κῶον, ἐς Δελφοὺς, ἔχοντα χρήματα πολλὰ, καὶ φιλίους λόγους, [a] παραδεξησόντα τὴν μάχην, ἢ [b] πεσέεται· καὶ ἢν μὲν ὁ βάρβαρος νικᾷ, τά τε χρήματα αὐτῷ διδόναι, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ, τῶν ἄρχει ὁ Γέλων· ἢν δὲ οἱ Ἕλληνες, ὀπίσω ἀπάγειν. Ὁ δὲ Κάδμος οὗτος, πρότερον τουτέων παραδεξάμενος παρὰ πατρὸς [c] τὴν τυραννίδα Κώων, εὖ βεβηκυῖαν, [d] ἐκών τε εἶναι, καὶ δεινοῦ ἐπιόντος οὐδενὸς, ἀλλ' [e] ἀπὸ δικαιοσύνης, ἐς μέσον Κώοισι καταθεὶς τὴν ἀρχὴν, [f] οἴχετο ἐς Σικελίην. ἔνθα [g] μετὰ Σαμίων ἔσχε τε καὶ κατοίκησε πόλιν Ζάγκλην τὴν ἐς [h] Μεσσήνην μεταβαλοῦσαν τὸ οὔνομα. τοῦτον δὴ [i] ὧν ὁ Γέλων τὸν Κάδμον καὶ τοιούτῳ τρόπῳ ἀπικόμενον, διὰ δικαιοσύνην, τήν οἱ αὐτὸς ἄλλην [k] συνήδεε ἐοῦσαν, ἔπεμπε. ὃς ἐπὶ τοῖσι ἄλλοισι δικαίοισι τοῖσι ἐξ ἑωυτοῦ ἐργασμένοισι, καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τετέων [l] ἐλείπετο. κρατήσας γὰρ μεγάλων χρημάτων, τῶν οἱ Γέλων ἐπετρέπετο, παρεὸν κατασχέσθαι, οὐκ ἐθέλησε· ἀλλ' ἐπεὶ οἱ Ἕλληνες ἐπεκράτησαν τῇ ναυμαχίῃ, καὶ Ξέρξης οἰχώκεε ἀπελαύνων, καὶ δὴ καὶ ἐκεῖνος ἀπίκετο ἐς τὴν Σικελίην, [m] ἀπὸ πάντα τὰ χρήματα ἄγων. Λέγεται δὲ καὶ τάδε ὑπὸ τῶν ἐν Σικελίῃ οἰκημένων, ὡς ὅμως καὶ μέλλων ἄρχεσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὁ Γέλων, ἐβοήθησε ἂν τοῖσι Ἕλλησι, εἰ μὴ ὑπὸ Θήρωνος τοῦ Αἰνησιδήμου [n] Ἀκραγαντίνων μυνάρχου ἐξελαθεὶς ἐξ Ἱμέρης Γήριλλος ὁ Κρινίππου, τύραννος ἐὼν Ἱμέρης, ἐπῆγε [o] ὑπ' αὐ-

a Habet *Suidas* in Voc. *b* Πεσεῖται *Arch. Suid.* *c* Omittit *Arch. Pasſ.* *d* Exſcripſit *Thom. Mag.* in Ἐκών. *e* *Med. Pasſ. Ask. Th. Mag.*, ceteri ὑπό. *f* Ὤιχετο *Arch. V.*, in *Thoma* olim εἶχετο· reſtituit verum Cl. *Oudendorpius* ex MSS. *g* Παρὰ margo *Steph. Brit. Pasſ.*, tum οἴκησε *Arch. V.* *h* Ἐν Μεσσήνῃ *Ask. Med.*, haud pulcre. Mox τὸ οὔνομα *Arch.* bene. alii τοὔν. *i* Abest *Vind. Arch. Ask.*, porro τοιούτῳ τρόπῳ iid. cum *Med. Pasſ.*, prius τοιῷδε τρόπῳ. *k* Ἤδεεν *Arch. V.* et mox ἀνέπεμπεν *Arch.* *l* Ἐλίπετο *Arch. V.* *m* Abest ab *Arch. V.*, ἅπαντα *Brit.* *n* Haec duo in margine *Arch.*, nupera manu. Ceterum Αἰνεσιδ. *Vind.*, ut ſupra, omnes quoque ἐξελαθεὶς. *o* Ὑπ' αὐτὸν *Arch. Vind.*, ἐπ' αὐτὸν alii.

emplum Noſtri frequentarunt *Thucydides*, *Ariſtophanes*, *Philoſtr.* aliique Sophiſtae. —— Quem Delphos ſpeculatorem misit, ut ob iuſtitiam ſibi habuit Gelo commendatum, Κάδμον τὸν Σκύθεω, ſimiliter Scythen Zanclacorum Regem ſecundum *Herod.* VI, c. 24., Darius ἐνόμισε πάντων ἀνδρῶν δικαιότατον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἑωυτὸν ἀνέβησαν· hunc Cadmi Coï patrem esſe cenſuit *Iac. Perizon.* diſſentiente *Weſſelingio* ad *Herod.* p. 448. Quid ſi patris Cadmi fuerit ille patruus? ni enim ex eadem fuisſet familia, mirum esſet, Cadmum in Siciliam Zanclen habitatum concesſisſe, quam Scythes olim tenuerat imperio: cum Cadmo venisſe traditur in Siciliam *Epicharmus*, *Suidae* in Ἐπίχαρμος. VALCKEN.

6. Καὶ φιλίους λόγους] Quibus, ſi ita res ferret, Perſam regem comiter alloqueretur, Gelonique conciliaret. Sic L. VIII, 106. ἔλεγε πρὸς αὐτὸν πολλοὺς καὶ φιλίους λόγους. Namque διφασίους λόγους corrigi, neceſſum haud opinor, ſiquidem ad amicitiae illam teſtificationem διδόναι γῆν τε καὶ ὕδωρ manifeſto ſpectat. De Cadmo ad L. VI, 23.

10. Ὁ δὲ Κάδμος οὗτος] Primum dicitur a patre traditam accepisſe τὴν τυραννίδα Κώων εὖ βεβηκυῖαν, id est εὐσταθῆ, *bene ſtabilitam*, recte reddidit *H. Steph.* Monitore fidelisſimo, *T. Hemſterhuſio* apud *Lucian.* p. 278., βεβηκέναι ſignificat *firmo certoque gradu nixum conſiſtere: cautus* Imperator, ἀσφαλὴς *Euripidi*, *Archilocho* est ἀσφαλέως βεβηκὼς apud *Dion. Chrys.* p. 399. B. *Fortunati Sophocli* in El. v. 985., et eidem dicuntur *Archilocho* εὖ βεβηκότες, ſic ut primam verbi poteſtatem proxime reſpiciat apud *Stobaeum* p 561, 53., ſaepe Dii μάλ' εὖ βεβηκότας Ὑπτίους κλίνουσ· ita ſcribendum est pro κινοῦσ· εὖ τὴν Ἑλλάδα ἔτι βεβηκυῖαν, *florentem adhuc Graeciam* dixit *Pauſan.* III. p. 222. de felici civitatis ſtatu poſuerat forte *Philoſtratus* V. A. IV, c. 8. εὖ βήσεται ἡ πόλις, μᾶλλον δὲ ἐστήξει· eidem p. 702, 8. reſtituisſe dicitur *Salmas.* εὖ βεβηκότα· quod illinc forſan, ut e *Philoſtrato* plurima, *Suidas* enotatum reddidit εὐσταθῆ. —— Mox imperio ſe Cadmus abdicasſe dicitur ἐκών τε εἶναι καὶ δεινοῦ ἐπιόντος οὐδενὸς, ἀλλ' ἀπὸ δικαιοσύνης. In his defendi poterit ἐπιόντος, legi tamen etiam ἐπεόντος· quae *Koenii* est coniectura: Lectionem *Mediceam*, ἀπὸ praebet *Thomas Mag.* in Ἐκὼν εἶναι· ubi quae proxima ſuccedunt Herodoteis, γράφεται δὲ καὶ ἑκόντες ὄντες duas habent ſyllabas male repetitas: ſcripserat *Thomas* ἑκόντες εἶναι· quod bis reperitur et apud *Herod.* VIII, c. 30. IX, p. 511, 27. his rarius dat exemplum *Plato* T. III. p. 252. A. VALCKEN.

12. Εὖ βεβηκυῖαν] *Bene firmam* et fundatam. *Pauſan.* III, 7. ὁ πόλεμος οὗτος εὖ τὴν Ἑλλάδα ἔτι ΒΕΒΗΚΤΙΑΝ διέσεισεν ἐκ βάθρων. Hinc ἔχθροὶ εὖ βεβηκότες in *Sophocl.* Elect. v. 985., explicante Critico, βεβαίως ἱσάμενοι· et μάλ' εὖ βεβηκότες *Archilochi* Florileg. *Grot.* ex *Stobaeo* p. 437. Contra ea ἐπισφαλῶς βεβηκότα *infirmiter poſita*, ut *Hieronymus*, Sapient. *Salomon.* C. IV, 4. At *Hemſterhuſium* vide in *Luciani* Dial. D. XXV. p. 278. et *H. Valeſium* ad *Euſebii* Hiſt. Eccl. L. X, 4. p. 192. Ἐκών τε εἶναι, a *Thoma* in rarioribus ob negationis abſentiam cenſitum, ſupra quoque C. 104.

28. Ἐβοήθησε ἂν τοῖσι Ἕλλησι] Talia de Gelone *Epborus* apud Interpretes *Pindari* Pyth. Od. I., quem an *Timaeum* in Punico contra Siciliam, uterque id deſcripserat, bello ducem ſibi legerit *Diodorus* L. XI, 20. ſeqq., incertum manet. Iuſtum ex *Arch. Vind.* videtur, ἐπῆγε ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον, quae et *Reiskii* coniectura. *Diodorus* τοῖς αὐτοῖς χρόνοις eadem de re L. XI, 1.

Tumultus in Sicilia. Causa per Siculos iactata expeditionis Amilcaris in Siciliam, post cladem se cremantis, ut nusquam foret. Unde erga eum superstitio.

αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον, Φοινίκων, καὶ Λιβύων, καὶ Ἰβήρων, καὶ Λιγύων, καὶ [a] Ἑλισύκων, καὶ Σαρδόνων, καὶ [b] Κυρνίων τριήκοντα μυριάδας, καὶ στρατηγὸν αὐτέων, Ἀμίλκαν τὸν Ἄννωνος, Καρχηδονίων εὐεργέτα [c] βασιλῆα. κατὰ ξεινίην τε τὴν ἑωυτοῦ ὁ Τήριλλος ἀναγνώσας, καὶ μάλιστα διὰ τὴν [d] Ἀναξίλεω τοῦ Κρητίνεω προθυμίην, ὃς Ῥηγίου ἐὼν τύραννος, τὰ ἑωυτῷ τέκνα δοὺς ὁμήρους Ἀμίλκᾳ, [e] ἐπῆγέ μιν ἐπὶ τὴν Σικελίην, τιμωρέων τῷ πενθερῷ. Τηρίλλου γὰρ εἶχε θυγατέρα Ἀναξίλεως, τῇ οὔνομα ἦν Κυδίππη. οὕτω δὴ οὐκ οἷόν τε γενόμενον [f] βοηθέειν τὸν Γέλωνα τοῖσι Ἕλλησι, ἀποπέμπειν ἐς Δελφοὺς τὰ χρήματα. Πρὸς δὲ, καὶ τάδε λέγουσι, ὡς συνέβη τῆς αὐτῆς ἡμέρης ἔν τε τῇ Σικελίῃ Γέλωνα καὶ Θήρωνα νικᾶν Ἀμίλκαν τὸν Καρχηδόνιον, καὶ ὑπ᾽ Σαλαμῖνι τοὺς Ἕλληνας τὸν Πέρσην. τὸν δὲ Ἀμίλκαν, Καρχηδόνιον ἐόντα πρὸς πατρὸς, μητρόθεν δὲ Συρηκούσιον, βασιλεύσαντά τε, κατ᾽ ἀνδραγαθίην, Καρχηδονίων, ὡς ἡ συμβολὴ [g] τε ἐγένετο, καὶ ὡς ἐσσοῦτο τῇ μάχῃ, ἀφανισθῆναι πυθόμαι. οὔτε γὰρ ζῶντα, οὔτε ἀποθανόντα φανῆναι οὐδαμοῦ γῆς· τὸ πᾶν γὰρ ἐπεξελθεῖν διζήμενον Γέλωνα. Ἔστι δὲ ὑπ᾽ αὐτέων Καρχηδονίων ὅδε [h] ὁ λόγος λεγόμενος, εἰκόνι χρεωμένων, ὡς οἱ μὲν βάρβαροι τοῖσι Ἕλλησι [i] ὑπὸ τῇ Σικελίῃ ἐμάχοντο, ἐξ ἠοῦς ἀρξάμενοι μέχρι δείλης ὀψίης· ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ [k] λέγεται ἑλκῦσαι τὴν σύστασιν. ὁ δὲ Ἀμίλκας ὑπὸ τούτῳ τῷ χρόνῳ μένων ὑπὸ τῷ στρατοπέδῳ, ἐθύετο καὶ [l] ἐκαλλιερέετο ἐπὶ πυρῆς μεγάλης σώματα ὅλα καταγίζων· ἰδὼν δὲ τροπὴν τῶν ἑωυτοῦ γιωμένην, ὡς ἔτυχε [m] ἐπισπένδων τοῖσι ἱροῖσι, ὧδε ἑωυτὸν ἐς τὸ πῦρ. οὕτω δὴ καταχαυθέντα ἀφανισθῆναι. ἀφανισθέντι δὲ Ἀμίλκᾳ τρόπῳ εἴτε τοιούτῳ, ὡς Φοίνικες λέγουσι, εἴτε ἑτέρῳ, [n] ὡς Καρχηδόνιοι, τοῦτο μέν οἱ θύουσι, τοῦτο δὲ,

id tempus Phœnicum et Afrorum et Iberorum et Ligurum et Helisycorum et Sardonum et Cyrniorum trecenta millia, duce eorum Amilcare Annonis filio Carthaginensium rege: quem Terillus conciliatum et hospitii necessitudine, et præcipue prompta animi voluntate Anaxilai Cretinei filii, Rhegini tyranni, qui filios suos Amilcari obsides dedit, induxit in Siciliam ulciscendi soceri causa: habebat enim Anaxilaus in matrimonio Terilli filiam, nomine Cydippam. Ita Gelonem, quum nequiret auxilia Græcis ferre, Delphos misisse pecuniam. Præterea aiunt iidem 166
contigisse, ut eodem die Gelon et Theron Amilcarem Carthaginensem in Sicilia superarint, quo Græci in Salamine Persam. Quinetiam Amilcarem, qui a patre quidem Carthaginensis, a matre vero Syracusanus erat, et ob virtutem rex Carthaginensium, quum conflixisset, prœlio victum, e conspectu fuisse ablatum audio, nec usquam gentium aut vivum aut mortuum comparuisse: omnia enim Gelonem indagando lustravisse. Apud ipsos au- 167
tem Carthaginenses illius imaginem servantes, hæc fama est, dum barbari cum Græcis in Sicilia ab aurora ad crepusculum pugnarent, tamdiu enim traxisse dicitur conflictus, interea Amilcarem in castris manentem sacrificasse atque litasse in ingenti pyra integra corpora adolentem: sed quum conspiceret suos in fugam versos, ut erat adfundens libamenta sacris, sese in ignem misisse, atque ita combustum e conspectu sublatum. Cui, sive hoc modo, ut Phœnices, sive alio, ut Carthaginenses memorant, ex oculis ablato, partim

[a] Ἐσιλύκων marg. *Steph. Pasi.* [b] Βυρνίων *Ask.* et ora *Steph.*, Κυρνίκων *Brit.* male omnes. [c] Βασιλέα *Arcb. Ask. Vind.* [d] Ἀξίλεω *Pasi.*, Ἐξίλεω *Ask.* [e] Ἐπῆγε ἐπὶ *Arcb. Pasi. Ask. Vind.* [f] Βοηθέειν τὸν Γέλωνα *Arcb. V. Pasi. Ask.*, quos laudo. Antea Γέλωνα βοηθέειν tantum. [g] Defit *Arcb.*, ἐγίνετο *Pasi. Ask.* [h] Omittitur in *Ask. Arcb.* [i] Absunt haec tria *Arcb.* [k] Λέγειν idem. [l] Ἐκαλλιρέετο *Ask.*, solita sibi scriptione. [m] Ἐπισπένδει *Arcb.*, et mox ὧδε ἑωὐτὸν, *Brit.* ὥστε ἑωὐτ. [n] Ὡς Καρχηδόνιοί τε καὶ Συρηκούσιοι *Pasi. Ask.* et *Steph.* ora cum *Valla.*

33. Ἑλισύκων] Bene habet. Ἑλίσυκοι ex *Hecataeo* ἔθνος Λιγύων *Stephan. Byz.* Apud alios silentium de illis. Equidem indicia *Helviorum* et *Helvetiorum* nominis agnosco; mirorque Cl. *Lud. de Bochat* Memor. Critic. de Helvet. T. I. p. 51., et quos ille laudavit, operam his tralaticiam negasse. Mox *βασιλῆα* in *στρατηγὸν* ad *Aldinam* meam mutavit vir doctus, oblitus Carthaginensium duces, quod alibi ostensum, *reges* appellatos. Vid. *Polyaen.* I, 27, 2.

33. Ἑλισύκων καὶ Σαρδόνων] Ex *Hecataeo* memorantur *Stephano Byz.* Ἑλίσυκοι, ἔθνος Λιγύων. *Sardorum* nomen addubito Σαρδόνων scripserit, an Σαρδονίων· hoc tamen praefero. Κύρνιοι notissimi sunt Sardorum vicini. —— Quod infra dicitur in Sicilia victus Amilcar quo die Salaminiacam de Persis Graeci victoriam reportarunt, accuratius traditur a *Diodoro* XI, c. 24. *Wesseling.* et *Perizon.* in *AElian.* V. H. VI, c. XI. VALCKEN.

44. Ὡς συνέβη τῆς αὐτῆς ἡμέρης] *Aristoteles* περὶ Ποιητικ. C. 23. consentit, non *Diodorus*, qui eundem in diem hanc Gelonis et Leonidae ad Thermopylas pugnam contulit, male ex disputatione Celeb. *Barbeyracii* ad Histor. Pactor. et Foeder. Tom. I. p. 90.

54. Εἰκόνι χρεωμένων] Quid hoc? an *illius imaginem colentes*, quomodo olim *Valla*, an uti Latina nunc, *illius imaginem servantes?* Neutrum rei et sermonis genio respondet. Plausum abstulit meritissimum doctissimi *Galei* εἰκότι χρεωμένων, pro quo paullo plenius L. III. C. 111. εἰκότι λόγῳ χρεώμενοι, *probabili ratione utentes:* nec differt supra C. 103. *Φέρε ἴδω παντὶ τῷ* EIKOTI. In rebus obscuris quod signis certissimis, qualia Poenis deerant, cognosci quitum non est, ad *τὰ εἰκότα vero similia* et coniecturalia venitur. *Hyperides*, *ἃ δ᾽ ἐστὶν ἀφανῆ, ἀνάγκη τοὺς διδάσκοντας τεκμηρίοις καὶ* EIKOΣI *ζητεῖν* in *Clementis Alex.* Strom. VI. p. 747. et *Theodoreti* Orat. ad Graec. VI. p 102.

54. Εἰκόνι χρεωμένων] Εἰκότι corrigunt *Galeus* et *Reiskius*; utriusque ignarus εἰκότι legendum vidit et *Koenius.* —— Infra *Valla* legit, ut est in margine Ed. *Steph.* ἀφανισθέντι δὲ Ἀμίλκᾳ, τρόπῳ εἴτε τοιούτῳ ὡς Φοίνικες λέγουσι, εἴτε ἑτέρῳ, ὡς Καρχηδόνιοί τε καὶ Συρηκούσιοι, τοῦτο μὲν οἱ θύουσι, —— per *Phoenices* ego *Carthaginienses* intelligerem; quorum adeoque nomen in marginem malim reiectum, ut legatur, εἴτε ἑτέρῳ, ὡς Συρηκούσιοι· ut inventori stratagematis Geloni suo honorificam, narrationem de Amilcaris morte forte Syracusanorum nobis exhibet Polyaenus I, c. 27, 2. —— Regi Carthaginienses ἀφανισθέντι θύουσι tanquam Deo. Praeter cetera, haec nobis de Iuliano narrat Imperatore *Gregorius Nazianz.* Stelit. II. pag. 117. B. πολλοὺς εἰδὼς τῶν πρὸ αὐτοῦ δόξης ἠξιωμένων, ὡς ἂν ὑπὲρ ἄνθρωπον νομισθεῖεν, τέχναις τισὶν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθέντας, καὶ διὰ τοῦτο θεοὺς νομισθέντας, ἔρωτι τῆς αὐτῆς δόξης ἐαλωκὼς —— ῥίψαι κατὰ τοῦ ποταμοῦ πειρᾶται τὸ σῶμα· huius rei sit penes oratorem Theologum fides: nostrae aetatis hominibus veraciora videbuntur de vanissimis philosophastris *Heraclide* Pontico et *Empedocle* narrata *Diogeni* quoque *Laërtio* V, 89, 91. VIII, 79. *Deus immortalis haberi Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus AEtnam Insiliit.* VALCKEN.

64. Ὡς Καρχηδόνιοι] Fieri non potest, quin aliquid turbatum hic sit. Superius enim ὡς Φοίνικες Carthaginienses includit, quippe eiusdem originis et meros Φοίνικας L. II, 32. et L. IV, 197. Si, Carthaginiensibus expulsis, legeris ὡς Συρήκοσιοι, qui in schedis nonnullis opera frustranea erit, siquidem Syracusanis de Amilcaris, namque Gelo de eo sollicite quaerens nihil conpererat, interitu incerta atque inexplorata omnia. Sola praeterea Poenorum super eius exitu describitur

tim ſacrificant, partim extruxerunt monumenta in omnibus coloniarum urbibus et præcipuum in ipsa Carthagine. Hactenus
168 quæ ad Siciliam attinent. Corcyræi autem aliud legatis reſponderunt, aliud fecerunt: nam quum eos iidem qui in Siciliam ierant, adſumerent, iisdem quibus Gelonem verbis alloquuti, hi vero polliciti ſunt confeſtim ſe auxilia miſsuros ac præſidio futuros, negantes ſibi Græciam pereuntem neglectui habendam: quæ ſi collaberetur, nihil aliud ſibi ſuperesſe, quam ut primo quoque die ſervirent; ideoque ſibi, quoad maxime poſsent, illam esſe adiuvandam. Hæc illi aſpectu ſpecioſa reſponderunt: at ubi ferre opem oportuit, aliud habentes in animo, ſexaginta naves inſtruxere: ægreque in altum evecti, Peloponneſo applicuere, ac circa Pylon ac Tænaron oræ Lacedæmoniorum naves in ſalo ſtatuerunt; obſervantes et ipſi bellum quo caderet, deſperantes quidem fore ut Græci ſuperarent, ſed opinantes Perſam multo ſuperiorem univerſæ Græciæ imperaturum. Itaque ſtudio et aſtu id egerunt, ut hæc ad Perſam haberent, Adſciſcentibus nos Græcis ad hoc bellum, o rex, qui copias habemus non ſane minimas et naves præbemus non minimas, ſed plurimas ſecundum Athenienſes, tamen adverſus te ire noluimus, aut quippiam tibi ingratum facere. Hæc dicendo ſperabant ſe plus aliquid quam ceteros ablaturos, quod etiam, ut mihi videtur, contigit. Ad Græcos autem excuſationem paravere, qua etiam uſi ſunt: accuſantibus enim Græcis quod opem non tuliſſent, dixere ſexaginta ſe triremes armaviſse, ſed per ventos eteſias ſuperare Maleam nequiſse: atque ita ad Salaminem non veniſse, nec ullam malitiam in cauſa fuiſse, ut post navalem pugnam venerint. Et isti quidem ita Græcos ſummoverunt.

δὲ, μήματα ἐποίησαν ἐν πάσῃσι τῇσι πόλισι τῶν ἀποικίδων· ἐν αὐτῇ τε μέγιστον [a] Καρχηδόνι. Τὰ μὲν ἀπὸ Σικελίης, τοσαῦτα. Κερκυραῖοι δὲ τάδε ὑποκριναμενοι τοῖσι ἀγγέλοισι, τοιάδε ἐποίησαν· καὶ γὰρ τούτους παρελάμβανον οἱ αὐτοὶ οἵπερ [b] καὶ ἐς Σικελίην ἀπίκατο, λέγοντες τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς καὶ πρὸς Γέλωνα ἔλεγον· οἱ δὲ παραυτίκα μὲν [c] ὑπέσχοντο πέμψειν τε καὶ ἀμυνέειν, Φράζοντες ὡς οὔ σφι περιοπτέη ἐστὶ ἡ Ἑλλὰς ἀπολλυμένη· ἢν γὰρ σφαλῇ, σφεῖς γε οὐδὲν ἄλλο ἢ δουλεύσουσι τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερέων, ἀλλὰ τιμωρητέον εἴη ἐς τὸ δυνατώτατον· ὑπεκρίναντο μὲν οὕτω εὐπρόσωπα. ἐπεὶ δὲ ἔδει βοηθέειν, ἄλλα [d] νοεῦντες, ἐπλήρωσαν νέας ἑξήκοντα. μόγις δὲ ἀναχθέντες, προσέμιξαν τῇ Πελοποννήσῳ. καὶ περὶ Πύλον καὶ Ταίναρον γῆς τῆς Λακεδαιμονίων [e] ἀνεκώχευον τὰς νέας, καραδοκέοντες καὶ οὗτοι τὸν πόλεμον, ἢ πεσέεται· [f] ἀελπτέοντες μὲν τοὺς Ἕλληνας [g] ὑπερβαλέεσθαι, δοκέοντες δὲ τὸν [h] Πέρσην, κατακρατήσαντα πολλὸν, ἄρξειν πάσης τῆς Ἑλλάδος. ἐποιέευν ὧν ἐπίτηδες ἵνα ἔχωσι πρὸς τὸν Πέρσην [i] τοιάδε, „ Ὦ „ βασιλεῦ, ἡμεῖς, παραλαμβανόντων τῶν Ἑλλή„ νων [k] ἡμέας ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον, ἔχοντες δύ„ ναμιν οὐκ ἐλαχίστην, οὐδὲ νέας ἐλαχίστας πα„ ρασχόντες ἐν, ἀλλὰ πλείστας, μετά γε Ἀ„ θηναίους, οὐκ ἐθελήσαμέν τοι [l] σφι ἀντιοῦσθαι, „ οὐδέ τι ἀποθύμιον ποιῆσαι". τοιαῦτα λέγοντες, ἤλπιζον πλέον τι τῶν ἄλλων οἴσεσθαι. τάπερ ἂν καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμοὶ δοκέει. πρὸς δὲ τοὺς Ἕλληνάς σφι σκῆψις ἐπεποίητο, τῇπερ δὴ καὶ ἐχρήσαντο. αἰτιωμένων γὰρ τῶν Ἑλλήνων ὅτι οὐκ ἐβοήθεον, ἔφασαν πλησαι μὲν ἑξήκοντα τριήρεας, [m] ὑπὸ δὲ ἐτησιέων ἀνέμων ὑπερβαλέειν Μαλέην οὐκ οἷοί τε γενέσθαι. οὕτω οὐκ ἀπικέσθαι ἐς Σαλαμῖνα, καὶ οὐδεμιῇ κακότητι λειφθῆναι τῆς ναυμαχίης. οὕτω μὲν οὕτω διεκρούσαντο τοὺς Ἕλληνας.

Κρῆ-

Cre-

a Med. Paſ. Ask. Arcb. Vind. Paris. B. Valla: ceteri cum *Ald.* Καρχηδόνιοι perperam. *b* Deſit *Arcb. Paſ.*, tum mox ἀπίκατο *Arcb. Vind.*, loco vulgati ἀπίκοντο, bene. *c* Ὑπίσχοντο *Paſ.* et *Steph.* margo, nec recuſat Scriptor. Vid. v., 30. &c. Porro πέμπειν *Arch. V. d* Νοεῦντες *Arch. V.* pro dialecti more, νοέοντες olim. *e Suidas* exſcripſit in eo verbo. *f* Et hoc habet hac in Voc. *g* Ὑπερβαλέσθαι *Suid. Arcb. b* Ἐέρξεα *Arch. V. Valla*, ex ſcholio. *i* Λέγειν τοιάδε *Arch. V. Paris. tres, Brit. Ald. Valla:* λέγειν deſit *Med. Paſ Ask. k* Negligit *Arcb. l* Ἀντιοῦσθαι *Vind. m* Tangit *Euſtath.* ad *Odyſſ.* p. 1521, 42. et p. 1582, 18. tum ἐτησίων id. *Arch. Paſ.*

ſcribitur narratio, alia nulla. Ista animum Cl. *de Pauw* adverterunt, opinati ὡς Φοίνικες aut alterum certe ὡς Καρχηδόνιοι, ex ſcholio advenisſe, negligentiaque ſcribarum ſedem, quam non debebant, occupasſe: qua quidem in ſuſpicione quod vehementer offendat, nihil reperitur. Mihi, de his anxio, venerat in opinionem, neque eundem praeteriit, primitus fuisſe, ἀφανισθέντι δὲ — εἴτε τοιούτῳ, εἴτε ἑτέρῳ, οἱ Καρχηδόνιοι τοῦτο μὲν —, articulumque ob praecedentia in ὡς converſum. Ut ut doctiorum corona istis de coniecturis ſtatuerit, pati nequeo, τῇσι πόλισι τῶν ἀποικίδων vim inferri. *Appianus* Bel. Civil. L. III. p. 887. πολλοὺς περιέπεμψεν ἐς τε τὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ΑΠΟΙΚΙΔΑΣ πόλεις.

76. Τπεκρί. μ. ο. εὐπρόσωπα] *Sic illi quidem* prolixe polliciti *ad ſpeciem pulcre reſponderunt; ἄλλα νοέοντες. Salluſt.* B. I. c. 75., *Ad ea Rex, aliter atque animo gerebat, placide reſpondit.* idem est εὐπρεπῶς· quod honeſtum dictu veritati praetenditur, τοῦ λόγου dicitur τὸ εὐπρεπές· αἰτίαν εὐπρεπῆ, *ſpecioſam quae praetexitur cauſam*, ἀφορμὴν εὐπρόσωπον vocat *Pauſan.* IV. p. 288. VALCKEN.

81. Καραδοκέοντες καὶ οὗτοι τὸν πόλεμον] Ista obverſabantur *Diodoro*, ſcribenti de Corcyraeorum hac ſimulatione, ὡς δέ τινες τῶν συγγραφέων ἱστοροῦσι, ΚΑΡΑΔΟΚΟΥΝΤΕΣ τὰς τοῦ πολέμου ῥοπὰς XI, 15., ſive καραδοκοῦντες τὸ τοῦ πολέμου τέλος, ſicuti C. 3. *Timaeum* auctius hinc Lexicon ſuum fecisſe, Cl. D. *Rubnkenius* patefecit p. 111. Post pauca non obedio Codd., in λέγειν τοιάδε conſpirantibus. Pulcre *Gronovius.*

81. Καραδοκέοντες — τὸν πόλ.] Excitat ista *Suidas* in Ἀνεκώχευεν· in Καραδοκήσοντα deſcripſit ex c. 163., πέμπει ἐς Δελφοὺς Κάδμον, — καραδοκήσοντα τὴν μάχην ἢ πεσέεται· illic Gelo, hic Corcyraei, L. V, c. 67., Parii ἐκαραδόκεον τὸν πόλεμον τῇ ἀποβήσεται· id est περιεσκόπουν ὁποτέροις ἂν πρόσθωνται· *eventum exſpectabant, ut fortunae adplicarent ſua conſilia;* ſive *utrius partis melior fortuna belli esſet, ut ad eius ſocietatem inclinarent;* quomodo ferme *Livius* loquitur XXXII, c. 21. XXXI, c. 32. conf. XXXV, 48. — Hanc ſuam in ope Graeciae laboranti ferenda cunctationem, τὴν πρότερον ἀπραγμοσύνην, mitibus verbis excuſare nituntur opem Athenienſium expetentes Corcyraei apud *Thucyd.* I, c. 32. — *Herodoto* hic dicuntur ἀελπτέοντες μὲν τοὺς Ἕλληνας ὑπερβαλέεσθαι· quae *Suidas* profert in voce Ἀελπτέοντες. In *Heſychio* fluctuant incerti, Ἀελπτέοντες ſcribi debeat an Ἀέλποντες pro Ἀελπέοντες et Ἀελίσποντες. In his iudices deſidero, qui Linguam Graecam tractarunt in ſua amplitudine; hi negabunt Graecum esſe Ἀέλπειν· fatebuntur ἀελπτεῦντες ſcribendum apud *Homerum* in Il. H. ψ. 310. quia hanc ſolam formam analogia monſtrat esſe legitimam. Non ab ἔλπω, Ἀέλπω· ſed ab ἄελπτος formatum fuit Ἀελπτεῖν· ſicut ab ἄβλεπτος, Ἀβλεπτεῖν· ab ἄσεπτος, Ἀσεπτεῖν· hoc, omisſum Lexicographis, habet *Soph* Antig. v. 1350. Ἀβλεπτῶ reſtituendum est *Etymologo* in Λεύσσω, pro ἀποβλεπτῶ. Λοξοβλεπτοῦντες *Thomae M.* in v. Διάστροφοι reſtitui debuerat ex MSS. VALCKEN.

100. Διεκρούσαντο τοὺς Ἕλληνας] Latina *Graecos ſummoverunt* inconmoda ſunt et *Porto* damnata. Corcyraeorum

Cretes oraculo adacti non adiuverunt bellum contra Perſas, unde repetita antiqua Minois.

Κρῆτες δὲ, ἐπεί τέ σφεας παρελάμβανον οἱ ἐπὶ τούτοισι ταχθέντες Ἕλλήνων, ἐποίησαν τοιόνδε· πέμψαντες κοινῇ θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς, τὸν θεὸν [a] ἐπειρώτων εἴ σφι ἄμεινον γίνεται τιμωρέουσι τῇ Ἑλλάδι. ἡ δὲ Πυθίη ὑπεκρίνατο, „ Ὦ νήπιοι, [b] ἐπιμέμφεσθε „ ὅσα ὑμῖν ἐκ τῶν [c] Μενέλεῳ τιμωρημάτων Μίνως „ ἔπεμψε [d] μηνίων δακρύματα. ὅτι οἱ μὲν οὐ συνεξ- „ επρήξαντο αὐτῷ τὸν ἐν [e] Καμίκῳ θάνατον γι- „ νόμενον, ὑμεῖς δὲ κείνοισι τὴν ἐκ Σπάρτης [f] ἁρ- „ παχθεῖσαν ὑπ' ἀνδρὸς βαρβάρου γυναῖκα". ταῦτα οἱ Κρῆτες ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν, [g] ἔσχοντο τῆς τιμωρίης. Λέγεται γὰρ [h] Μίνεω κατὰ ζήτησιν Δαιδάλου ἀπικόμενον ἐς Σικανίην, τὴν νῦν Σικελίην καλευμένην, ἀποθανεῖν βιαίῳ θανάτῳ· ἀνὰ δὲ χρόνον Κρῆτας, θεοῦ σφι ἐποτρύναντος, πάντας, πλὴν Πολιχνιτέων τε καὶ Πραισίων, ἀπικομένους στόλῳ [i] μεγάλῳ ἐς Σικανίην, πολιορκέειν ἐπ' ἔτεα πέντε πόλιν Κάμικον, τὴν κατ' ἐμὲ Ἀκραγαντῖνοι [k] οἰκέμεντο· τέλος δὲ, οὐ δυναμένους οὔτε ἑλεῖν, οὔτε παραμένειν, λιμῷ συνεχεῶντας, ἀπολιπόντας οἴχεσθαι ὡς

1 Cretes autem, postquam adſciti ſunt ab iis 169
Græcis, quibus hoc negocium datum erat, ita faciendum putarunt, ut communiter Delphos mitterent conſultores deum rogaturos, numquid ſibi ſatius foret Græciam defendere. Quibus Pythia reſpondit, o ſtulti, conquerimini de lacrymis, quas ſuccenſens ob ultionem Menelai vobis Minos miſit. Quoniam illi quidem non adiuverunt ulciſci illius cædem in Camico factam: vos autem illos ob mulierem e Sparta a viro barbaro raptam. Hæc Cretes allata ubi audiere, ab auxilio ferendo ſuperſedere. Siquidem fer- 170
tur, Minoëm, quum Dædalum veſtigans in Sicaniam, quæ nunc Sicilia dicitur, pervenisſet, violenta nece occubuiſſe: interiecto deinde tempore omnes Cretes, præter Polichnitanos et Præſios, divinitus impulſos, cum magna claſſe in Sicaniam traiecisſe, et quinquennio obſedisſe Camicum, quam mea ætate Agrigentini incolunt: ad extremum quum neque illam expugnare poſſent, neque permanere, fame compulſos relicta urbe abiiſſe:

[a] Ἐπειρ. *Arcb. V. Paſſ. Ask.*, olim ἐπηρ. [b] Μέμφεσθε *Arcb. V.* [c] Μενέλεῳ *V. Arcb.* vere. Vid. II, 119. VII, 171., antea Μενέλαω. [d] Μηνίων *Arcb.*, olim μηνύων. [e] Καμίνῳ id. Habuit *Tzetzes* ſimillimum ſuo in libro, alibi tamen Κάμιλον. Vid. *Scaliger* ad *Euſeb.* Chron. num. DCCCXIII [f] Ἁπαχθεῖσαν *Arcb.*, ἁρπασθεῖσαν *Vind.* [g] Ἀπέχοντο *Arcb.*, ἀπείχοντο *Vind.* [h] Μίνεω *Arcb. Paris. B.* Μίνεων *Med. Ask. Paſſ.*, antea Μίνω. [i] Deſideratur in *Brit.* Supra θεοῦ σφι ἐποτ. *Ald.*, θεοῦ σφέας *Ask.*, olim θεοῦ σφε. [k] Ἐνέμαντο *Arcb.*, νέμονται *Paſſ.*

raeorum ſane memorata σκῆψις aliud poſtulabat. *Dionyſius Hal.*, eiusdem indicio, Ant. Rom. x. p. 643. ταύτῃ διακρουσάμενος αὐτοὺς τῇ προφάσει, *hac cauſſatione eludens tribunos.*

5. Ἐπιμέμφεσθε ὅσα ὑμῖν &c.] Haec plana minime. *Reiskius* de coniectura οὔ τι μέμνησθε *non meminiſtis*; potuiſſet minore molimine οὐ ἐπιμέμνησθε ſed ſcripti obviam ſuſpicionibus eunt, vulgatum, aut illi ſimile, tutantes. Erit ergo ἐπιμέμφεσθε ὅσα —— *conquerimini de omnibus illis* ——. Ita ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι *de his conquerentes*, ſive *haec incuſantes* L. II, 161. Tum congruum veritati ἔπεμψε μηνίων δακρύματα, quomodo *Arcb.* Series enim, ἐπιμέμφεσθε, ὅσα ὑμῖν δακρύματα Μίνως ἔπεμψε μηνίων. Id *Pavius* perſpexit, *Reiskius*, inſuper, ſenarium Μίνως ἔπεμψε μηνίων δακρύματα perfectum, ſive Pythia eum effuderit, ſeu caſu, ut ſaepe, fuerit natus, rotundare.

5. Ὦ νήπιοι, ἐπιμέμφεσθε] Apollinem Cretenſes interrogabant: *εἴ σφι ἄμεινον γίνεται τιμωρέουσι τῇ Ἑλλάδι· ſi res ſibi publica fieret melior opem Graeciae ferentibus:* erat haec Delphicum Deum adhibentibus conſueta rogandi formula: εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἔσαι· εἰ λῷον καὶ ἄμεινον εἴη, ad quam ille ſimpliciter nonnunquam reſpondebat ἄμεινον εἶναι. *Livius* expreſſit XXIII, c. XI, *ſi ita faxitis, Romani, veſtrae res meliores facilioresque erunt, magisque ex ſententia reſpublica veſtra vobis procedet.* et XXV, c. 12., *haec ſi recte faxitis,* —— *fiet res veſtra melior.* Iuxta *Herod.* Pythia reſpondit Cretenſibus: *mala conquerimini, o inſipientes, quae multa propter auxilium Menelao latum vobis Minos immiſit, iratus quod* &c. atque adeo οὐκ ἄμεινον ἔσεσθαι, isthoc vobis νηπίοις conſtet experimento: παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω. In hanc ego ſententiam Herodotea capienda iudico, quae ſic, opinor, ſcripta nobis prodibunt ex Codd. Ὦ νήπιοι, ἐπιμέμφεσθε ὅσα ὑμῖν ἐκ τῶν Μενέλεῳ τιμωρημάτων Μίνως ἔπεμψε μηνίων δακρύματα· μηνίων ex *Arcb.* enotatum est: Μενέλεῳ forma noſtro est uſitata: de ultione loquitur in proximis; hic τιμώρημα est βοήθημα· infra c. 171. bello Troiano non peſſimos fuiſſe tradit Cretenſes τιμωροὺς Μενέλεῳ. Idomeneo Merioneque ducibus, *auxilia Menelao miſſa Herodoto* dicuntur Μενέλεῳ τιμωρήματα· ſicut *Herculi dono miſſa* Ἡρακλεῖ δωρήματα *Sophocli* Trach. v. 681. Deum heroumque *irae* ſaepius immortales proprie dicuntur μηνίματα· neque ſane dedecent Minoa, dum eſſet in vivis, plus aequo cupidum vindictae. —— Minos μηνίων dicitur Graecis, ὅτι οἱ μὲν οὐ συνεξεπρήξαντο (vid. not. in p. 425, 52.) αὐτῷ τὸν ἐν Καμίκῳ θάνατον γενόμενον. Camicum cum venisſet in Siciliam ad quaerendum expoſcendumque Daedalum, illic tyrannus periit inhoneſta morte: λουσάμενος ὑπὸ τῶν Κωκάλου θυγατέρων ἀνῃρέθη, ζέουσαν πίσσαν ἐπιχεαμένων αὐτῷ, *Zenob.* IV, 92. hic ſua, quae de Minoë non trita tradit, *Epboro* forſan debet, aut *Philiſto*, quorum narrationes περὶ Δαιδάλου τῆς ἀφίξεως πρὸς Κώκαλον, ut exempla pueris legenda, commendat *Theon* Progymn. pag. 16. Minois mortem, diverſe narratam *Diodoro* IV, c. 79. *Pauſaniae* VII. p. 521., aliis, quos in Creta p. 133. *Meurſius* citant et *Phil. Cluver.* Sic. Ant. p. 31. et 221. quaeque veterem praeterea ſpectant hiſtoriam probabiliter tractaverat *Sophocles* in perdito dramate Καμικίοις· bis apud *Athen.* legitur Καμικοῖς· ante hos XV. annos dedit ad me literas *A. Heringa*, in quibus ſignificabat ſcribendum Καμικίοις. Satyrico quippe dramati nomen inditum a Choro, ſicut Trachiniis, Troaſin, aliisque: placebit, ſat ſcio, doctis viris amici mei emendatio. VALCKEN.

12. Λέγεται γὰρ Μίνεω] Miram regii nominis formam, redituram C. 171., nolui repudiare: imperant praeſtantiſſimi Codd.; ceteroqui τὸν Μίνω, τὸν Μίνωα cum Poëta plures ſcriptitant. Caedem Minois, Cocali fraude patratam, exponit *Diodorus* L. IV, 79. et *Conon* Narr. XXV.

15. Θεοῦ σφι ἐποτρύναντος] Veterem *Aldi Camerariique*, propagatam in pleraque Lexica et Theſaurum *Stephani*, ſcripturam reduxi, quippe *Homeri* Odyſſ. B, 417. protectam auctoritate, Τηλέμαχος δ' ἐτάρῳσιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν Ὅπλων ἅπτεσθαι. Qui θεοῦ σφέας optaverint, utantur ſchedis *Ask.*; res, modo turpis macula eluatur, levis erit momenti. Cretae *Polichnitanos* et *Praeſios* illuſtrat *Meurſius* Cretae ſuae L. I, 14. A Praeſiis diſcrepant *Stephan. Byz.* Πριαίσιοι et Πριαισιεῖς eiusdem inſulae, quos ΠΡΙΑΝΣΙΟΤΣ *Holſtenius* et *Edm. Chisbull* Ant. Aſiat. p. 127. ob priſcas foederum tabulas eſſe iubent, fortaſſe, quam decebat, confidentius. Memini bene numum ΠΡΙΑΙΣΙΕΩΝ inter *Wildianos* videre, habuitque ſimilem *Harduinus* Pop. et Urb. Num. p. 409. Verum obiter illud.

20. Λιμῷ συνεχεῶντας] *Fame contractos* vox ista deſignat; λιμῷ πιεζομένους atque εἰς ἐλάχιστον veluti συναχθέντας. *Aridos*, et *fame contabefactos* dixiſſe quempiam veterum λιμῷ συνεσκλεῶτας non opinor; ſed dixerunt certe λιμῷ ἀποσκλῆναι et κατασκλῆναι· vid. *Ti. H.* in *Lucian.* p. 442., quique, ſi nobiſcum manſiſſet, in arte Critica *Hemſterbuſio* fuiſſet inter noſtrates *longo ſed proximus intervallo*, *Io. Pierſon* ad *Moer.* p. 50. Alterum illud est *Herodoti*, qui IX, c. 88. dixit λιμῷ συσάντας καὶ καμάτῳ, *fame atque labore enectos*, *Valla.* Permutantur interdum καθεσηκὼς, κατεσκληκὼς et συνεσηκώς. *Heſych.* Συνεσηκὼς, συννηγμένος. Iuſtitia *Chryſippo* pingitur σκυθρωπὴ, καὶ συνεσηκὸς ἔχουσα τὸ πρόσωπον, apud *A. Gellium* N. A. XIV, c. 4. —— Quam a Cretenſibus in Iapygia conditam narrat, urbem hic Τρίγην cum dictam invenerint *Strabo*, *Steph. Byz.* *Euſtath.* cur ex vitioſa ſui Cod. lectione *Gronovius* Τρηΐην nobis effingit? VALCKEN.

24. Τρίγην

abiiſse: et dum circa Iapygiam curſum tenerent, ingenti eos tempeſtate adorta, in terram fuisse eiectos: laceratisque navibus, quia nullus in Cretam receptus oſtendebatur, illic ſubſidentes urbem Hyriam condidiſse: et mutato nomine pro Cretibus Iapyges Meſſapios esſe effectos, et pro inſulanis continentis incolas: et ab urbe Hyria alias incoluiſse: quas diu post Tarentini evertentes, magnam in ruinam devenere, ut hæc maxima cædes omnium quas novimus, extiterit, tum ipsorum Tarentinorum, tum Rheginorum, qui a Micytho Chœri filio ad tria millia civium adacti opem ferre Tarentinis, interiere. Ipsorum autem Tarentinorum qui cæſi ſunt, numerus non est initus. Micythus autem, quum Anaxilai famulus esſet, procurator Rhegii relictus, ubi ex ea urbe excidit, Tegeam Arcadum incoluit, compluresque
171 ſtatuas in Olympia conſecravit. Sed mihi Rheginorum et Tarentinorum res ſint interpoſitio hiſtoriæ. In Cretam igitur deſolatam Præſii aiunt cum alios homines, tum præcipue Græcos immigrasſe: tertiaque a morte Minois ætate, res Troianas fuisse, in quibus non deterrimos extitisſe Cretes Menelai defenſores: et ob id eos Troia reverſos una cum ſuis pecoribus fame peſtilentiaque correptos, iterumque deſolatam Cretam cum reliquis a tertiis Cretenſibus ha-

ὡς δὲ κατὰ Ἰηπυγίην γενέσθαι [a] πλώοντας, ὑπολαβόντά σφεας χειμῶνα μέγαν ἐκβαλέειν ἐς τὴν γῆν. συναραχθέντων δὲ τῶν πλοίων, ὑδεμίην γάρ σφι ἔτι [b] κομιδὴν 437
ἐς Κρήτην φαίνεσθαι, ἐνθαῦτα [c] Ὑρίην πόλιν κτίσαντας, καταμεῖναί τε καὶ μεταβαλόντας, ἀντὶ μὲν Κρητῶν, [d] Ἰήπυγας Μεσσαπίους γενέσθαι, ἀντὶ [e] δὲ τοῦ εἶναι νησιώτας, ἠπειρώτας. ἀπὸ δὲ [f] Ὑρίης πόλιος τὰς ἄλλας οἰκῆσαι, τὰς δὴ Ταραντῖνοι χρόνῳ ὕστερον πολλῷ ἐξαναστάντες, προσέπταισαν μεγάλως· ὥστε Φόνος Ἑλληνικὸς μέγιστος οὗτος δὴ ἐγένετο πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, αὐτέων τε Ταραντίνων καὶ Ῥηγίνων· οἳ ὑπὸ Μικύθῳ τῷ Χοίρου ἀναγκαζόμενοι τῶν ἀστῶν, καὶ ἀπικόμενοι τιμωροὶ Ταραντίνοισι, ἀπέθανον τρισχίλιοι οὕτω. αὐτέων δὲ Ταραντίνων οὐκ ἐπέχει ἀριθμός. ὁ δὲ Μίκυθος, οἰκέτης ἐὼν Ἀναξίλεω, ἐπίτροπος Ῥηγίου κατελέλειπτο οὗτος. ὅσπερ ἐκπεσὼν [h] ἐκ Ῥηγίου, καὶ Τεγέην τὴν Ἀρκάδων οἰκήσας, ἀνέθηκε ἐν Ὀλυμπίῃ τοὺς πολλοὺς ἀνδριάντας. Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ Ῥηγίνους τε καὶ Ταραντίνους, τοῦ λόγου μοι παρενθήκην γέγονε· ἐς δὲ τὴν Κρήτην ἐρημωθεῖσαν, ὡς λέγουσι Πραίσιοι, ἐσοικίζεσθαι ἄλλους τε ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα Ἕλληνας. τρίτῃ δὲ γενεῇ μετὰ [i] Μίνεω τελευτήσαντα, γενέσθαι τὰ Τρωϊκά· ἐν τοῖσι δὲ Φλαυροτάτους Φαίνεσθαι ἐόντας Κρῆτας τιμωροὺς Μενέλεω. [k] ἀντὶ τουτέων δέ σφι ἀπονοσήσασι ἐκ [l] Τροίης, λιμόν τε καὶ λοιμὸν γενέσθαι καὶ αὐτοῖσι καὶ τοῖσι προβάτοισι· ἐς τε τοδεύτερον ἐρημωθείσης Κρήτης μετὰ τῶν ὑπολοίπων τρίτους αὖτις γυνέμεσθαι Κρῆτας.

a Πλέοντας *Arcb. Ask. Vind.* *b* Explicat hinc *Suid.* in Voc., tum ſupra οὐδεμίην *Arcb. Vind. Ask.* *c* Τρηδίην *Paſ.* et *Med.*, Τριδίλλην *Ask.* vulgatum novit *Steph. Byz.* in *V.* et *Euſtath.* ad Perieg. v. 378., *Strabo* Οὐρίαν ſcribit L. VI, p. 431. *d* Γεν. Ἰήπ. Μεσσαπ. *Arcb. Paſ. Ask.*, bono ordine. *e* Δὲ εἶναι iidem et *Vind.*, vulgo τοῦ, minime utile, interponitur. *f* Τρηδίης *Paſ. Med.* Τριλλίης *Ask.*, tum ſtatim ἄς uterque. *g* Καταλελ. *Vind.*, in *Arcb.* post hoc verbum interſtinguitur, et οὗτος ὥσπερ. *b* Deſit *Arcb.*, et τὴν Ἀρκάδος. *i Med.*, ſed ν ſupra ultimam ſyllabam oſtentans, *Paſ. Ask. Arcb. Paris. B.*; Μίνωα olim. *k* Ἀντὶ τούτ. *Arcb. V.* quod verius ob C. 169., olim ἀπό. *l Arcb. Med. Paſ. Ask. Valla*, Κρήτης *Ald.* et alii.

24. Τρίην πόλιν κτίσαντας] Ex *Med.* et conſentaneorum ſcriptura nihil extrico: Τρηΐην voluisse, anceps viri Celeb. ſuſpicio est, ceteris praeſertim Τρίην tuentibus. *Strabonis* enim Οὐρίαν mendoſe ſcribi conſentiunt *Cluverius* Antiq. Ital. L. IV. p. 1247. et *Meurſius* L. IV. Cret. C. 5., tum maxime *Alex. Symmach. Mazochius* Comment. ad aeneas Tab. Heracleenſes p. 95., verisſime p. 537. adſcribens τὰς ἄλλας οἰκῆσαι, continuo ſuccedens, notare, *alias condidiſſe*, quomodo *Valla* ex οἰκίσαι ſui libri, et probe quidem: namque οἰκεῖν et οἰκίζειν, quod ille perſuadere nititur, tantundem valere Graecis, id vero ſermonis habitus reſpuit. Illud a veritate quoque, *Cretenſes, qui postea Iapyges vocati, tribus generationibus, h. e. annis trecentis Troiae excidium praecesſiſſe*, abluđit longisſime. Et huc ſtupenda trahitur argumentatione, quod deinceps ſequetur, τρίτῃ δὲ γενεῇ μετὰ Μίνεω τελευτήσαντα γενέσθαι τὰ Τρωϊκά. Taceo, neque enim occultum est, τρεῖς γενεὰς pro Noſtri more centum duntaxat annos ablolvere L. II, 142. At ſunt in egregio Conmentario plura, feſtinatius deproperata.

32. Οἳ ὑπὸ Μικύθου &c.] Malunt οἷα ὑπὸ ——, tum ἀστῶν vocem pravam videri, in primis οὕτω, e marginali cera temere ingeſtum. Quas quidem ſuſpiciones auctoribus non invideo: οἳ τῶν ἀστῶν Scriptoris more Rhegini illi ſunt, a Micytho auxiliatum misſi: ἀπέθανον τρισχίλιοι οὕτω non aliud, ac ὁμοίως *Heſychii*, ſive, τὸν αὐτὸν τρόπον, uti opportune vir doctus Miſcell. Obſerv. T. III. p. 145.

32. Ἀναγκαζόμενοι τῶν ἀστῶν] A *Valla* bene converſa miror, cur ſe vir D. neget intelligere: τῶν περιοίκων ἀναγκαστοὺς dixit VI, c. 58. *Venire coacti*, ἀφικέσθαι ἀναγκαζόμενοι, more ſcribendi, quem valde noſter adamavit, hic dicuntur ἀναγκαζόμενοι καὶ ἀπικόμενοι. Tarentinis a Micytho coacti auxiliares, *tria tum civium millia ceciderunt*, ἀπέθανον τρισχίλιοι οὕτω· poſtrema vox, ſaepe ſic adhibita, tentari non debebat. Non deſinit numerum caeſorum, cladem tamen Tarentinorum Rheginorumque ſuo loco *Diodorus* enarrat XI, c. 52. VALCKEN.

35. Ὁ δὲ Μίκυθος] Donaria Olympica, quae dedicavit ex voto, variis locis memorans, decies virum optimum Σμίκυθον vocat *Pauſanias*, cui V, p. 447. ex *Herodoto*, fuisse dicitur δοῦλος καὶ ταμίας τῶν Ἀναξίλα χρημάτων· ſic ἐπίτροπον accepit *Herodoti*, qui I, cap. 108. Harpagum fuisse ſcribit πάντων ἐπίτροπον τῶν Ἀσυάγεος· apud recentiores isthoc uſu ſaepe vox uſurpatur. De tutela filiorum herilium, quam fidelisſime Micythus adminiſtravit, nihil *Herodot.* aut *Pauſan.*, memoria dignisſima poſteris tradidit *Diodor.* XI, c. 66. et c. 48. Ut apud *Herod. Iuſtino* dicitur et *Macrobio*, p. 238., *Micythus*, qui Σμίκυθος est *Pauſaniae.* vid. *Weſſ.* ad *Diodor.* l. c. et *H. Vales.* ad Exc. ex *Diod.* p. 550. Eidem *Diodoro* dux quidam Μίκυθος memoratur ad Olymp. 117. L. XIX, c. 88. πρὸς Μίκυθον, ſcribendum apud *Dionys. Halic.* II. p. 190, 20. vid. epigr. ap. *Kuſter.* ad *Suid.* T. III. p. 267. Σμικύθου meminit *Demoſth.* p. 241. *Ariſtoph.* Ἐκκ. ϡ. 293., Innotuerunt et Σμικυθίων· Σμικρίων· Σμικρίνης· a Dialecto pendet in propriis etiam nominibus ſaepenumero ſcribendi diverſitas. VALCKEN.

36. Κατελέλειπτο οὗτος· ὅσπερ &c.] Non diſplicet diſtinguendi in *Arcb.* modus: nunc certe nexus minus adconmodatus cernitur. Micythi, optimae fidei tutoris, celebratisſima in *Diodori* L. XI, 48. et 66. et *Pauſaniae*, cui Σμίκυθος, L. V, 26., ubi et ſtatuae apud Olympiam ab illo dedicatae, memoria. *Iuſtinum*, *Macrobium*, aliosque hominis praedicatores non moror.

40. Ἐς δὲ τὴν Κρήτην ἐρημ.] Nihil habent ἐσοικίζεσθαι, et cetera, a quo pendeant: quae τὴν παρενθήκην antecedunt, illa verbo nitebantur λέγεται· post illam vocula requiritur in talibus uſitata: videbatur amico meo ὡς in ὧν mutandum; idem et ego requiri ſuſpicor, ſuo ſic forte loco collocandum: Ἐς ὧν τὴν Κρήτην ἐρημωθεῖσαν λέγουσι Πραίσιοι ἐσοικίζεσθαι ἄλλους τε ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα Ἕλληνας· neque diſpliceret Ἐς δὲ. ὧν· quod aliquando minus conſiderate reieci. Videtur mihi ſic legisse *Valla*, dum vertebat. *In Cretam igitur deſolatam Praeſii aiunt* &c. Praeſiorum erat ista narratio, qui Ἐτεοκρῆτες, non participes expeditionis in Sicaniam, domi manſerant. —— Μίνω *Gronovius* hic in Μίνεω, ſupra in Μίνεων non debebat deformare; qui mox veram lectionem reſtituit σφὶ ἀπονοσήσασι ἐκ Τροίης, quam tamen absque membrana *Flor.* ex *Valla* didicisſemus et *Arcb.* Pro, ἀπὸ τουτέων δὲ ex iisdem legerem ἀντὶ τούτου δὲ, *et ob id:* hoc commendat reſponſum c. 169. VALCKEN.

47. Μετὰ τῶν ὑπολοίπων τρίτους &c.] Haec artisſi-

τας. ἡ μὲν δὴ Πυθίη ὑπομνήσασα ταῦτα, ἔσχε βυλομένους τιμωρέειν τοῖσι Ἕλλησι. Θεσσαλοὶ δὲ ὑπὸ ἀναγκαίης τοπρῶτον ἐμήδισαν, ὡς [a] διέδεξαν, ὅτι οὔ σφι ἥνδανε τὰ οἱ Ἀλευάδαι ἐμηχανέωντο. ἐπεί τε γὰρ [b] ἐπυθέατο τάχιστα μέλλοντα διαβαίνειν τὸν Πέρσην ἐς τὴν Εὐρώπην, [c] πέμπουσι ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἀγγέλους. οἱ δὲ τῷ Ἰσθμῷ ἔσαν ἁλισμένοι πρόβυλοι τῆς Ἑλλάδος, ἀραιρημένοι ἀπὸ τῶν πολίων τῶν τὰ ἀμείνω [d] φρονευσέων περὶ τὴν Ἑλλάδα. ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ [e] τούτους τῶν Θεσσαλῶν οἱ ἄγγελοι, ἔλεγον, „ Ἄνδρες Ἕλληνες, δεῖ φυλάσσεσθαι τὴν ἐσβολὴν τὴν „ Ὀλυμπικὴν, ἵνα Θεσσαλίη τε καὶ ἡ σύμπασα [f] ἡ „ Ἑλλὰς σὺν σκέπῃ τῇ πολέμου. ἡμεῖς μέν νυν ἑτοῖ„ μοι [g] εἰμὲν συμφυλάσσειν. πέμπειν δὲ χρὴ καὶ „ ὑμέας στρατιὴν πολλήν· ὡς εἰ μὴ [h] πέμψετε, ἐπί„ στασθε ἡμέας ὁμολογήσειν τῷ Πέρσῃ. ὑ γάρ τοι „ προκατημένους τοσοῦτο πρὸ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος „ μούνους πρὸ ὑμέων δεῖ ἀπολέσθαι· βοηθέειν δὲ [i] οὐ„ βυλόμενοι, ἀναγκαίην ἡμῖν ὑδεμίην οἷοί τέ ἐστε „ προσφέρειν. ὑδαμᾷ γὰρ ἀδυνασίης ἀνάγκη κρέσσων 438 „ ἔφυ. ἡμεῖς δὲ πειρησόμεθα αὐτοί τινα σωτηρίην μη„ χανεώμενοι". ταῦτα ἔλεγον οἱ Θεσσαλοί. Οἱ δὲ Ἕλληνες πρὸς ταῦτα ἐβυλεύσαντο ἐς Θεσσαλίην πέμπειν κατὰ θάλασσαν πεζὸν στρατὸν φυλάξοντα τὴν ἐσβολήν. ὡς δὲ συνελέχθη ὁ στρατὸς, ἔπλεε δι' Εὐρίπου. ἀπικόμενος δὲ τῆς Ἀχαιίης ἐς [k] Ἅλον, ἀποβὰς ἐπορεύετο ἐς Θεσσαλίην, τὰς νέας αὐτῇ καταλιπών. καὶ [l] ἀπίκετο ἐς τὰ Τέμπεα ἐς τὴν ἐσβολήν, ἥπερ ἀπὸ Μακεδονίης τῆς κάτω ἐς Θεσσαλίην φέρει παρὰ Πηνειὸν ποταμὸν, μεταξὺ δὲ [m] Οὐλύμπου τε ὄρεος ἐόντα καὶ τῆς Ὄσσης. ἐνθαῦτα ἐστρατοπεδεύοντο τῶν Ἑλλήνων κατὰ μυρίους [n] ὁπλίτας συλλεγέντες· καί σφι προσῆν ἡ [o] τῶν Θεσσαλῶν ἵππος· ἐστρατήγεε δὲ Λακεδαιμονίων μὲν, Εὐαίνετος ὁ Καρήνου [p] ἐκ τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος, γένεος μέντοι ἐὼν ὑ τοῦ βασιληίου· Ἀθηναίων δὲ, Θεμιστοκλέης ὁ Νεοκλέος. ἔμειναν δὲ ὀλίγας

habitari. Harum rerum memoriam refricando, Pythia illos ad ferenda Græcis auxilia animatos cohibuit. At Thessali necessitate subacti circa initia Medorum partes foverunt, quum ostenderent non placere sibi quæ Aleuadæ excogitassent: nam quumprimum audierunt Persam traiicere in Europam, legatos ad Isthmum mittunt, ubi provisores Græciæ delecti e civitatibus coacti erant, quæ de Græcia meliora cogitabant. Ad quos postquam venere legati Thessalorum, ita verba fecere, Viri Græci, Olympicum ingressum custodiri expedit, ut Thessalia pariter atque omnis Græcia sit septa ab bello. Nos equidem ad custodiendum simul parati sumus: sed vos quoque debetis multum mittere copiarum; quas nisi mittatis, scitote nos pactionem inituros esse cum Persa. Neque enim decet nos adeo ante ceteram Græciam positos pro vobis solos occumbere. Quibus ferre opem si recusatis, nullam potestis iniungere necessitatem. Nulla namque fortior necessitas est imbecillitate. Itaque nosmet ipsi aliquam salutem comparare conabimur. Hæc Thessali. Ob quæ Græci illuc mittendum decrevere exercitum pedestrem per mare ad ingressum custodiendum. Exercitus, ubi coactus est, per Euripum navigavit. Qui postquam ad Alum Achaiæ pervenit, egressus, relictis illic navibus, in Thessaliam contendit, et ad Tempe pervenit, ad ingressum, qui ab inferiore Macedonia in Thessaliam fert, iuxta amnem Peneum inter Olympum et Ossam montes. Ibi castra posuere Græci, ad decem millia gravis armaturæ coacti: quibus aderat Thessalorum equitatus, ducibus Lacedæmoniorum quidem Euæneto Careni filio, delecto ex polemarchis, quamquam non esset e regio genere; Athenienſium autem, Themistocle Neoclis filio. Verum paucos il-

172

173

a Δὲ ἔδεξαν *Arch.*, mox οὔ σφι οἱ ἥνδ. *Ask.* *b* Ἐπύθοντο *Pasſ.* *c* Πέμπουσι γὰρ *Arch.* *d* Προνευσεύων *Arch. V.*, aliter *Galeus.* *e* Τούτοις *Arch.* *f* Ἑλλὰς σκέπη τοῦ πολέμου ἦ *Arch.* *g* Ἐσμὲν *Pasſ. Ask.* *h* Πέμψητε *Vind.*, haud male. *i* Βουλομένοισι *Arch.* tantum. *k* *Med. Arch. Pasſ. Ask.*, Ἄλλον *Ald.*, *Algas Valla*, prave. *l* Ἀπίκετο *Med. Pasſ. Ask. Paris. A.*, ἀπίκατο *Arch. V.*, ἀπικέατο *Ald.* et alii. *m* Ὀλ. τε ὄρεος *Arch. V.* *n* Ὁπλίτας *Arch. Pasſ. Ask.* ora *Steph.* *o* Abest ab *Arch. Vind.* *p* *Med. Pasſ. Ask.*, deest ἐκ *Ald.* et ceteris. Mox *Ald.* ἐὼν τοῦ βασ. sine negatione.

me, olim commate ante τρίτους divulsa, iunxi. Οἱ ὑπόλοιποι, qui famem et pestem evaserant, cum tertiis Cretam advenis postea incoluerunt. Stant mecum Cl. *de Pauw* et *Abresch.* Opinor autem in *Herodoti* oculis *Homeri* Odyss. T. v. 175., ubi de insulae habitatoribus et varia origine, fuisse.

49. Θεσσαλοὶ δὲ ὑπὸ ἀναγκαίης &c.] *Pavii* acumen scopas hic animadvertit dissolutas. *Nam quid? an Thessali Medorum partes sequebantur, cum propalam ostendebant, sibi displicere, quod ab Aleuadis factum?* Quae tamen in verbis eorumque cohaerentia mens. Velle Scriptorem, Thessalos, Aleuadarum dominatione pressos, primis belli initiis ad Persas inclinasse: cognitis autem perfidorum consiliis, ad Graeciae concilium legatos de communi salute misisse. Itaque, aut excidisse aliquid, aut fuisse olim, τοπρῶτον μηδίσαντες διέδεξαν, ὅτι οὔ σφιν ἥνδανε —— *cum principio Medorum partes fovissent, ostenderunt sibi non placere.* —— Non profecto inutiliter. Mihi ex schedis *Arch.*, parum adiutis, placuisse memini, ὡς δὲ ἔδεξαν, *ita vero demonstrarunt*, sibi *displicere* &c. ὡς δὲ hoc fere modo L. IX, 34. Sed coniecturae non indulgeo.

60. Ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου] Male abſentiam praepositionis in Cod. *Arch.* laudavit *Th. Galeus.* Redibit c. 215. ἔσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου. Quo de genere plura L. I, 143.

66. Οὐδεμίην οἷοί τέ ἐστε προσφέρειν] *Nec debetis, neque aequum erit*; qualem dictionis usum explicuimus et excusimus antea. Nimium sane et solo e docti viri arbitrio pendens, αἰτίην ἡμῖν οὐδεμίην δικαιοὶ ἐστε προφέρειν, *nullam nobis culpam obiectare iure poteritis.* Ἀναγκαίην sequentia defendunt: estque saepe verisimum, Κρεῖσσον οὐδὲν ἀνάγκας *Euripid.* Alcest. v. 965.

73. Τῆς Ἀχαιῆς ἐς Ἅλον] Nomen urbis litera liberavit superflua *Gronov.* Urbis incolas Ἀλέας dixit *Demosthenes* more istius aevi scriptoribus usitato: sic legit *Harpocr.* ubi nostris in Edd. *Dem.* vulgatur: διαλλάττειν τοὺς Ἀλεῖς πρὸς τοὺς Φαρσαλίους, p. 205, 64. infra οἱ Ἀλεῖς recte scriptum §. 68. sed τοὺς Ἀλέας dicebant: alterum apud eumdem recurrit p. 238, 316. recte scribitur p. 236., Ἅλου πολιορκουμένου· et p. 88, 1. Φαρσαλίοις Ἅλον παρέδωκεν· ad hunc locum notata ubi citat *Ulpianus*, qui vocatur, p. 205, 64., nomen Ἅλος in ὅλως fuit depravatum: mendosa apud *Suidam* sic possunt quodammodo redintegrari, si legatur: Ἀλέας —[Ἅλος] πόλις Θεσσαλική· οἱ δὲ πολῖται Ἀλεῖς. VALCKEN.

79. Ὁπλῖται συλλεγέντες] Eadem redibunt IX, c. 29. et c. 27., συλλεγῆναι. Alibi συλλεχθεὶς, συλλεχθῆναι et similia nostro frequentantur: nihil quidem interest utrum scripserit, sed scripsisse tamen videbitur ista talia ad eamdem normam. Contra apud *Demosthenem* uno loco praebent Editiones συλλεχθέντες· Codices vero συλλεγέντες· hoc iure *Pierſonus* alteri praetulit ad *Moer.* Att. p. 208. Aetate *Demosthenis* suaviores istas formas probabant Attici; asperiores aetate *Herodoti*. VALCKEN.

81. Εὐαίνετος ὁ Καρήνου] *Diodori* Συνετὸς est L. XI, 2., perperam scriptus. Polemarchi, e quibus Euaenetus, Spartanorum regum in castris atque expeditione primarii fuerunt administri apud *Thucydid.* V, 66., in civitate aliis, de quibus *Nic. Cragius* Reip. Spartan. L. II, 14., inpositi negotiis. Hinc vero, ab illo neglectum, cognoscimus, regio plerumque genere fuisse: *Aldum* enim, particulam negantem omittentem, bene *H. Stephan.* ex Codd. consensione correxit.

84. Ἀγ-

illic dies morati sunt: advenientes enim ab Alexandro Amyntæ filio viro Macedone legati, suaserunt eis ut discederent, ne in illo ingressu perstantes, ab exercitu irrumpente proculcarentur; multitudinem terrestrem nauticamque indicando. Horum consilio Græci, nam et bene sibi consuli, et bono erga ipsos animo Macedo esse videbatur, obtemperaverunt. Quamquam mihi videtur diffidentia id suasisse, quum audirent alium etiam esse in Thessalos ingressum per Perrhæbos, in superiori Macedonia, iuxta urbem Gonnon, qua et transivit exercitus Xerxis. Ita Græci ad naves regressi, rur-
174 sus ad Isthmum se receperunt. Hæc fuit in Thessaliam sumpta expeditio, dum rex in Europam ex Asia transiturus erat, et Abydi iam agebat. A sociis autem deserti Thessali, ita prompti ad Medos transiere, iam nihil ambigentes, ut in rebus gerendis sese re-
175 gi præstiterint utilissimos. Græci autem ad Isthmum reversi, ob ea quæ ab Alexandro dicta erant, consultabant et qua bellum statuerent, et quibus in locis, evicitque hæc sententia, ut præsidio aditum Thermopylarum custodirent, quippe qui videbatur et angustior quam ille Thessaliæ, et simul ipsorum terræ propinquior. Nam, semitam qua intercepti sunt apud Thermopylas, ne quidem noverant illi Græci, qui capti sunt, prius quam ingressi Thermopylas ab Trachiniis sciscitati sunt. Hunc igitur aditum tuendo decreverunt, non sinere barbarum transire in Græciam, utque classis navigaret in Histiæotidis orae Artemisium. Hæc enim loca

γας ἡμέρας ἐνθαῦτα. ἀπικόμενοι γὰρ ἄγγελοι παρὰ
85 Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀμύντεω, ἀνδρὸς Μακεδόνος, συνεβούλευόν σφι ἀπαλλάσσεσθαι, μηδὲ μένοντας ἐν τῇ ἐσβολῇ, καταπατηθῆναι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ [a] ἐπιόντος· σημαίνοντες τὸ πλῆθος τῆς στρατιῆς καὶ τὰς νέας· ὡς δὲ οὗτοί σφι ταῦτα συνεβούλευον, χρῆν γὰρ ἐδόκεον
90 συμβουλεύειν, καί σφι εὔνοος ἐφαίνετο [b] ἐὼν ὁ Μακεδών, ἐπείθοντο. δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδίη ἦν τὸ πείθον, ὡς ἐπύθοντο καὶ [c] ἄλλην ἐοῦσαν ἐσβολὴν ἐς Θεσσαλοὺς κατὰ τὴν ἄνω Μακεδονίην διὰ Περραιβῶν κατὰ [d] Γόννον πόλιν, τῇπερ δὴ καὶ ἐσέβαλε ἡ στρατιὴ ἡ Ξέρξεω.
95 καταβάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὰς νέας, ὀπίσω ἐπορεύοντο ἐς τὸν Ἰσθμόν. Αὕτη ἐγένετο ἡ ἐς Θεσσαλίην [e] στρατιὴ, βασιλέος τε μέλλοντος διαβαίνειν ἐς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς Ἀσίης, καὶ ἐόντος ἤδη ἐν Ἀβύδῳ. Θεσσαλοὶ δὲ [f] ἐρημωθέντες συμμάχων, οὕτω δὴ ἐμήδισαν προθύμως, ὑδέ τι ἐνδιαστῶς, ὥστε ἐν τοῖσι
1 πρήγμασι ἐφαίνοντο βασιλέϊ ἄνδρες ἐόντες χρησιμώτατοι. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπεί τε [g] ἀπίκατο ἐς τὸν Ἰσθμὸν, ἐβουλεύοντο πρὸς τὰ λεχθέντα [h] ἐξ Ἀλεξάνδρου, ἥ τε στήσονται τὸν πόλεμον καὶ ἐν οἵοισι χώροισι. ἡ νικῶσα
5 δὲ γνώμη ἐγένετο, τὴν ἐν Θερμοπύλῃσι ἐσβολὴν φυλάξαι. στεινοτέρη γὰρ ἐφαίνετο ἐοῦσα τῆς ἐς [i] Θεσσαλίην, [k] καὶ ἅμα ἀγχοτέρη τε τῆς ἐωϋτῶν. τὴν δὲ ἀτραπὸν δι' ἣν ἥλωσαν οἱ ἁλόντες Ἑλλήνων ἐν Θερμοπύλῃσι, ὑδὲ ἤιδεσαν ἐοῦσαν πρότερον ἤπερ ἀπικόμενοι
10 ἐς Θερμοπύλας ἐπύθοντο [l] Τρηχινίων. ταύτην ὦν ἐβουλεύσαντο φυλάσσοντες τὴν ἐσβολὴν, μὴ παριέναι ἐς 439
τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον, τὸν δὲ ναυτικὸν στρατὸν πλέειν [m] γῆς τῆς Ἱστιαιώτιδος ἐπὶ Ἀρτεμίσιον. ταῦτα γὰρ

a Τοῦ ἐπ. *Arcb.* *b* Desit *Arcb. Vind.* *c* Ἄλλῃ iidem, quod tolerari potest. *d* Γόνου *Arcb.*, uti solet. *e* Ἐσβολὴ margo *Stepb.* Praestat στρατιὴν ex crebra permutatione, et ita *Valla.* *f* Ἠρημωθ. *Arcb.* Mox οὐδ' ἔτι ἐνδιάστως ex *Reiskii* facili coniectura. *g* *Med. Arcb. V. Pasc. Ask.*, in *Aldo* et aliis ἀπικέατο. *h* Ἐξ Ἀλ. ora *Stepb. Arcb. Brit. Pasc. Ask.*, ceteri ὑπ' Ἀλ. *i* *Med. Pasc. Ask.*, alii ἐν Θεσσαλίῃ. *k* Καὶ μία *Arcb. V.*, ἀγχοτέρη est apud *Suid.* in Voc. ex hoc loco. *l* Τριχ. *Arcb.* *m* Τῆς Ἱστιαιώτ., omissis ἐπὶ γῆς, *Arcb. Vind.*, γῆς τῆς Ἱστ. *Pasc. Ask. Brit.*, prius erat ἐπὶ γῆς τῆς.

84. Ἄγγελοι παρὰ Ἀλεξάνδρου] *Venientes ab Alexandro nuncii.* Istius Alexandri, tanquam Φιλέλληνος, sed huius inprimis beneficii saepius Athenienses grati meminerunt. Hanc respicit *Herodoti* narrationem, ex *Damaste* diversa quaedam admiscens, inter Socraticas Epistolae 28. scriptor, adversus *Isocratem* ad Philippum datae: *Speusippum* auctorem dat *L. Allatii* haud absurda coniectura; cui quidpiam obmovisse *Pearsonum* in Vind. *Ignat.* aut *Bentleium* in Disc. de Epist. *Phalar.* non opinor. De *Isocrate*, debuerat, inquit malevolus ille, τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ σοῦ προγόνου, καὶ τῶν ἄλλων τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα γενομένας εὐεργεσίας ἐξαγγέλλειν· quod primum ille ponit beneficium, legatos Alexander Darii (hunc dicere, non Xerxen debebat) contrucidari iussit, haud sanequam ut Graecis gratificaretur, sed ut ulciscereturur iniuriam sibi suisque factam: ὕστερον δὲ, addit, σασιαζόντων (scribendumne πλησιαζόντων,) τῶν βαρβάρων οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὸ ἡμέτερον (L. ὑμέτερον) Ἡράκλειον ἀπήντησαν· Ἀλεξάνδρου δὲ τὴν —— Θετταλῶν προδοσίαν τοῖς Ἕλλησι μηνύσαντος, ἀναζεύξαντες οἱ Ἕλληνες δὶ Ἀλέξανδρον ἐσώθησαν· tandem subdit: καὶ τοι τούτων χρὴν μὴ μόνον Ἡρόδοτον καὶ Δαμάσην μεμνῆσθαι τῶν εὐεργεσιῶν, *sed et, secundum suam legem, artis oratoriae scriptorem*; postrema, in istum olim sensum scripta, nigrae sunt foliginis plena, neque *Speusippo* disconveniunt. De *Heracleo* Macedoniae, deque *Heraclea*, *in radicibus Oetae montis sita*, hic non est agendi locus. VALCKEN.

85. Συνεβούλευόν σφι ἀπαλλάσσεσθαι] Consilium Alexandri Macedonis suasionemque, laudato *Herodoto*, Scriptor Epistolae XXVIII. inter Socraticas *Allatii* his exsequitur: ὕστερον δὲ σασιαζόντων (πελαζόντων) τῶν βαρβάρων, οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὸ ὑμέτερον Ἡράκλειον ἀπήντησαν, Ἀλεξάνδρου δὲ τὴν τῶν Ἀλεύου καὶ Θετταλῶν προδοσίαν τοῖς Ἕλλησι μηνύσαντος, ἀναζεύξαντες οἱ Ἕλληνες δὶ Ἀλέξανδρον ἐσώθησαν. In quis, postulante re, ἡμέτερον Ἡρακλ. mutavi et τὴν Ἀλέου, prava ab *Allatio* relicta. *Valckenarii* non dispar coniectura fuit ab C. 6., sed hic operosior. Cetera partim falsa, partim ab *Herodoti* mente aliena sunt.

99. Οὕτω δὴ ἐμήδισαν προθ.] *Tum vero Thessali Persarum partes animose sunt sequuti.* Incerti verba *Suidas* habet in Ἐμήδισαν· μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην Θεσσαλοὶ ἐμήδισαν, δείσαντες τὴν ἀπόφραξιν τῶν Τεμπῶν· sed quae praebet in Ἀγχότερος, *Kusterο* non designata, *Herodoti* verba sunt ex proximo cap. petita: στεινοτέρη ἐφαίνετο καὶ ἀγχοτέρη ἡ ἐσβολή. In his dum frequens recurrit mentio τῆς ἐσβολῆς, *introitus* in Thessaliam, alieno vocem loco posuerat librarius in Cod. MS. initio cap. 174., Αὕτη ἐγένετο ἡ ἐς Θεσσαλίην ἐσβολή· ubi vulgatur στρατιὴ, scribi debet στρατηΐη. —— Sed vero quod margo dat *Stepb.* c. 175., πρὸς τὰ λεχθέντα ἐξ Ἀλεξάνδρου· pro ὑπ' Ἀλ. illud, a correctoribus non exspectandum, si habent et alii Codd. probarem ut Herodoteum: τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἐξ Ὀτάνεος, est L. III, c. 71. τὸ ποιηθὲν ἐξ Ψαμμιτίχου, II, c. 151. τὸ προσαχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου, I, c. 114. apud *Quintilian.* I. O. VI, p. 511., *puer* —— *ex paedagogo se vellicari respondit.* Passivis ἐκ frequenter sic adiungunt Tragici: in Tragoediis, quae supersunt, non puto reperiri dictum servatum *M. Antonino* VII, c. 41. Εἰ δ' ἠμελήθην ἐκ θεῶν. In *Longino*, castigatissimo scriptore, a *Zacb. Pearcio* revocatum, non feret ut puto, *Io. Toupius*, Longino dignissimus futurus editor, Sect. IX, 30., ἐκ Κίρκης συνοφρβουμένους. *Tan. Faber* bene correxit ἐν Κίρκης: prout *Plutarch.* etiam dederat II, p. 52., D. sed non illa socios Ulysis fecit συνοφρβοὺς, verum συῶν μὲν ἔχειν κεφαλὰς, φωνήν τε, δέμας τε. scribamus itaque totidem literis, συνομορφουμένους. VALCKEN.

3. Λεχθέντα ἐξ Ἀλεξάνδρου] Revertit *Herodoto* adsueta dictio. Talis L. III, 71. τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἐξ Ὀτάνες, et sine numero aliae.

13. Γῆς τῆς Ἱστιαιώτιδος ἐπὶ Ἀρτεμίσιον] Non oblivisco *Foitᾶν* —— ἐπ' ὕδωρ ἐπὶ τὴν Ἐννεάκρουνον libri VI, 137., nec huius libri C. 173. καὶ ἀπίκετο ἐς τὰ Τέμπεα ἐς τὴν ἐσβολὴν, recte posita, sed ad olim hoc collocatum loco haud gemina. Iure MSS. praepositionem auferunt, noxiam et inutilem. Γῆς autem τῆς Ἱστιαιώτιδος τὰς παραθαλλίας κώμας L. VIII, 23. memorans aliquid insuper moliminis vetat.

Descriptio Graeciae, ubi mare AEgaeum excipiunt angustiae prope Sciathum et Magnesiam et Euboeam et Artemisium et Thermopylas.

γὰρ ἀγχοῦ τε ἀλλήλων ἐστι, ὥστε πυνθάνεσθαι τὰ κατ' [a] ἑκατέρους ἐόντα. Οἵτε χῶροι ὕτως ἔχουσι· τοῦτο μὲν τὸ Ἀρτεμίσιον ἐκ τοῦ πελάγεος τοῦ Θρηϊκίου ἐξ εὐρέος συνάγεται ἐς [b] στεινὸν πόρον, τὸν μεταξὺ ἐόντα νήσου τε Σκιάθου καὶ ἠπείρου Μαγνησίης· ἐκ δὲ τοῦ στεινοῦ τῆς Εὐβοίης, ἤδη τὸ Ἀρτεμίσιον [c] δέκεται αἰγιαλός· ὑπὲρ δὲ, Ἀρτέμιδος ἱρόν. ἡ δὲ αὖ διὰ [d] Τρηχῖνος ἔσοδος ἐς τὴν Ἑλλάδα, ἔστι, τῇ στεινοτάτη, ἡμίπλεθρον· ὑ μέντοι κατὰ τοῦτό γ' ἐστὶ τὸ στεινότατον τῆς χώρης τῆς ἄλλης, ἀλλ' [e] ἔμπροσθέν τε Θερμοπυλέων καὶ ὄπισθεν· κατά τε Ἀλπηνοὺς [f] ὄπισθεν ἐόντας ἐοῦσα ἁμαξιτὸς μούνη, καὶ ἔμπροσθεν κατὰ Φοίνικα ποταμὸν, ἀγχοῦ [g] Ἀνθηλῆς πόλιος, ἁμαξιτὸς ἄλλη μούνη. τῶν δὲ Θερμοπυλέων [h] τὸ μὲν πρὸς ἑσπέρης, ὄρος ἄβατόν τε καὶ ἀπόκρημνον, ὑψηλὸν, ἀνατεῖνον ἐς τὴν Οἴτην. τὸ δὲ πρὸς τὴν [i] ἠῶ τῆς ὁδοῦ, θάλασσα ὑποδέκεται καὶ τενάγεα. ἔστι δὲ ὑπὲρ τῇ ἐσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρὰ, τὰ [k] χύτρους καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι· καὶ βωμὸς ἵδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖσι. ἐδέδμητο δὲ τεῖχος κατὰ ταύτας τὰς ἐσβολάς· καὶ [l] τό γε παλαιὸν πύλαι ἐπῆσαν. ἔδεισαν δὲ Φωκέες τὸ τεῖχος, δείσαντες, ἐπεὶ Θεσσαλοὶ ἦλθον ἐκ Θεσπρωτῶν [m] οἰκήσοντες γῆν τὴν Αἰολίδα, τήνπερ νῦν ἐκτέαται. ἄτε δὴ πειρωμένων τῶν Θεσσαλῶν καταστρέφεσθαί σφεας, [n] τοῦτο προεφυλάξαντο οἱ Φωκέες· καὶ τὸ ὕδωρ τὸ θερμὸν τότε ἐπῆκαν ἐπὶ τὴν ἔσοδον, ὡς ἂν χαραδρωθείη ὁ χῶρος· πᾶν μηχανώμενοι ὅκως μὴ σφι [o] ἐσβάλοιεν οἱ Θεσσαλοὶ ἐπὶ τὴν χώρην. τὸ μέν νυν τεῖχος τὸ ἀρχαῖον ἐκ παλαιοῦ τε ἐδέδμητο, καὶ τὸ [p] πλέον αὐτοῦ ἤδη ὑπὸ χρόνου ἔκειτο. τοῖσι δὲ αὖτις ὀρθώσασι, ἔδοξε [q] ταύτῃ ἀπαμύνειν ἀπὸ τῆς

loca inter se vicina sunt, ut audiri utrinque posſint quæ apud alteros gerantur. Quæ loca ita se habent: Artemiſium quidem a pelago Thracico, ex laxitate in arctum cogitur traiectum, qui est inter inſulam Sciathum et continentem Magneſiam: ab anguſtiis autem Eubœæ iam Artemiſium excipit litus, in quo est Dianæ templum. Ingreſſus vero in Græciam per Trachinem, ubi arctiſſimus, dimidiati plethri est: quanquam ad cæteram regionem non est hic locus arctiſſimus, ſed ante postque Thermopylas: iuxtaque Alpenos a tergo ſitos, tantummodo ad agendum vehiculum via patet: anterius etiam iuxta flumen Phœnicem, prope urbem Anthelam ſolum agendo vehiculo rurſus via ſufficit. Thermopylarum autem quod ad occaſum vergit, mons est inacceſſus et prælti præcipitii, procedens usque ad Oetam: quod autem viæ vergit ad auroram, mare excipit ac vada. In hoc autem ingreſſu ſunt calida lavacra, quæ χύτρους, *id est ollas*, indigenæ vocant: et prope illa est ara Herculi extructa. Ad hos ingreſſus, murus ædificatus erat, et olim portæ aderant. Eum autem murum ædificaverant Phocenſes metu Theſſalorum, quoniam illi ex Theſprotis iere AEolidem terram habitatum, quam nunc poſſident; quippe Theſſalis conantibus eos evertere, hoc præſidio impoſito ſe tutabantur: aquamque illam calidam in ingreſſum immiſere, ut eſſet lacunoſus locus; omnia excogitantes, ne in ſuam terram Theſſali incurſarent. Hic tamen antiquus murus quondam extructus, maiori ex parte iam vetuſtate erat collapſus: quem qui rurſus excitaverunt, viſum est illis faciendum, ut

176

a Ἑκατέρους ora *Steph. V. Arch. Paſſ. Valla:* neque diſplicuit. Prius ἑτέρους. *b* Στεινὸν ἐόντα τὸν πόρον, τὸν μετ. νήσου *Paſſ. Ask.* *c* *Arch. V. Med. Paſſ. Ask.*, olim ἐκδέκεται. *d* Τριχ. *Arch. Valla.* *e* Ἔμπροσθε et mox ὄπισθε *Vind. Ask.* *f* Ἐόντας ἐοῦσα ἁμ. *V. Arch. Brit. Paris. A. B. Ald.*, non praeter Scriptoris morem: ἐοῦσα expulſa fuerat ob *Med. Ask. Paſſ.* Ἀλπηνοὺς hinc *Steph.* accepit in Voc. *g* *Steph. Byz.* habet ex hoc loco aut C. 200 potius. *b* Haec duo negligit *Arch. V.*, tum πρὸς ἑσπέρην. *i* Ἑῶ iidem. *k* Χύτρας *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 437., his uſus, et Ed. *Genev.* *l* Τό γε παλ. *Arch. V. Paris. B. Brit Ald.*, τὸ δὲ παλ. *Euſtath.*, τό γε τοπαλαιὸν *Med. Paſſ. Ask.* *m* *Arch. Ask V. Brit. Paris. A. Ald.*, οἰκήσαντες *Med. Paſſ.* *n* Abest ab *Arch.* *o* Ἐμβάλ. *Arch. Vind.* et mox ἐς τὴν χωρ. iid. tum τεῖχ. ἀρχαῖον tantum. *p* Παλαιὸν *Paſſ.* *q* Ταῦτα *Ask. Paſſ.*

14. Τὰ κατ' ἑτέρους] Literas aliquot, quae repeti debebant, hic etiam abſorptas ſuſpicor, ſic reſtituendas, ut legatur: ὥσε πυνθάνεσθαι τὰ κατ' ἑκατέρους ἐόντα· quam lectionem commodum offert margo *Steph.* ex MS. repertam etiam *Vallae* Latina monſtrant. VALCKEN.

27. Τῶν δὲ Θερμοπυλέων &c.] Accuratiſſima haec loci pictura, nulli, nec Livianae L. xxxvi, 15., neque *Strabonis* L. ix. p. 655. concedens. Ὦ ναύλοχα καὶ πετραῖα ΘΕΡΜΑ ΛΟΤΤΡΑ, καὶ πάγους Οἴτας περιναιετάοντες culte ad accolas chorus Trachin. *Sophocl.* v. 642.

28. Ἄβατόν τε καὶ ἀπόκρημνον] Ὑψηλὸν, quod additur, in marginem libenter reiicerem recte iunguntur οὔρεα ὑψηλὰ καὶ ἄβατα, c. 198. ſed ὄρος ἄβατόν τε καὶ ἀπόκρημνον, esſe ὑψηλὸν, *Herodotus* lectorem non monuiſſet, qui dederat L. iii, c. 111., ἀποκρήμνοισι οὔρεσι, ἔνθα πρόσβασιν ἀνθρώπῳ οὐδεμίην εἶναι. —— Mox viam, qua ſpectat Orientem, θάλασσα ὑποδέκεται καὶ τενάγεα. Secundum *Appian.* Syr. p. 157., τῇ μὲν θάλασσα τραχεῖα καὶ ἀλίμενος, τῇ δὲ ἕλος ἄβατόν τε καὶ βαραθρῶδες· *loca usque ad mare invia paluſtri limo et voraginibus* dixit *Livius* xxxvi, c. 18. Idem c. 15., *quia*, inquit, *calidae aquae in ipſis faucibus ſunt, Thermopylae locus appellatur.* conf. *Strabo* ix. p. 655. B. *Caſaub. Appian.* Syr. p. 158. *Harp.* in Θερμοπύλαι, et *Schol.* in *Ar.* Nub. ϕ. 1047. *Herodotus*, ἔστι δὲ, ait, ἐν τῇ ἐσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρὰ, τὰ χύτρους καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι· excitans ista χύτρας praebet *Euſtath.* in *Dionys.* ϕ. 437. alterum *Pauſan.* iv, pag. 369, 370., memorans τὴν κολυμβήθραν, ἣν τινα ὀνομάζουσιν οἱ ἐπιχώριοι χύτρους γυναικείους· praeceptor *Pauſaniae Herodes Atticus*, ut erat aedificator pecunioſus, in gratiam Theſſalorum et Melienſium, cellas aegrotantibus accommodas hic conſtrui curavit, ut ſuſpicor ex *Philoſtr.* in eius vita p. 551. τὰς ἐν Θερμοπύλαις κολυμβήθρας memorante τοῖς νοσοῦσι παιωνίους· ex ſacris noſtris nota est Hieroſolymitana κολυμβήθρα, πέντε στοὰς ἔχουσα. —— Paulo post ſtare nequit *Med.* lectio, ni ſic paululum adiuvetur: καὶ τῷδε τὸ παλαιὸν πύλαι ἐπῆσαν· quae *Koenii* est ſuſpicio. VALCKEN.

31. Τὰ χύτρους καλέουσι] Inprudentis audaciae Editor *Genev.* ob χύτρας, contra *Porti* ſui admonitionem inculcatas, excuſari nequit. *Euſtathii* enim dubia lectio est, quae citra dubium ſi foret, manebit temerarius contra tabulas auſus. Ecce tibi *Pauſaniam* L. iv, 35. de piſcina, in quam calidae hae influunt aquae ἣν τινα ὀνομάζουσιν οἱ ἐπιχώριοι ΧΤΤΡΟΤΣ γυναικείους. In ſequentibus τό γε τοπαλαιὸν doctiſſimi viri *D'Orvillius* ad *Chariton.* L. i, 3. pag. 41. et *Abreſchius* Diluc. *Thucyd.* p. 4. recte auctius, quam decebat, cenſuerunt.

35. Οἰκήσοντες γῆν τὴν Αἰολίδα] Interrogationes Gronovianas non intelligo, nedum *falſiſſimam et abſurdiſſimam* esſe *in Geographia* veterem participii formam. Cur quaeſo οἰκήσαντες γῆν τὴν Αἰολίδα Theſſali, *antea Aeolidis terrae habitatores*, ita enim Latina habebant, in Theſprotos abierunt, indeque reduces Phocenſibus vaſtitatem atque everſionem machinati ſunt? Nonne commodius et ſitui regionum congruentius, Theſſalos ex Theſprotis, unde erant, habitatum terram AEolidem iviſſe, quam deinde poſſederunt? Nobil. *Palmerius*, veteris Graeciae adprime peritus, hanc verborum ſententiam L. ii. Gr. Ant. C. 4. p. 262. perſpexit. Et quidni? Cum *AEolis* ſit illa regio, quam Theſſali deinceps poſſeſſione tenuerunt. Clare *Diodorus* L. iv, 67. de Boeoto, καταντήσας εἰς τὴν τότε μὲν ΑΙΟΛΙΔΑ, νῦν δὲ ΘΕΤΤΑΛΙΑΝ καλουμένην· Sine cuiusquam proinde invidia redire vulgata cum *Vallae* Latinis potuit.

49. Ὅτι

ut illac barbarum arcerent a Græcia. Est autem proxime viam vicus nomine Alpeni, 177 unde frumentari Græci ſtatuerant. Et hæc quidem loca videbantur Græcis opportuna, cuncta enim ante rimati atque ratiocinati, ubi barbari neque multitudine neque equitatu uti poſſent, ibi illum Græciæ turbatorem excipere ſtatuerunt. Postea vero quam Perſam in Pieria eſſe audiere, ex Isthmo digreſſi ſunt; peditatus ad Thermopylas inſidendas, ceteri mari, ad Artemiſium. 178 Et Græci quidem ex iuſſu propere ad ſuccurrendum tendunt; interea vero Delphi deum conſuluere, de ſeipſis et de Græcia ſolliciti. His reſponſum est ut ventos precarentur: illos enim maximos fore Græciæ auxiliatores. Delphi quod accepere oraculum, cum iis primum Græcis communicavere quibus libertas cordi erat; quo nuncio illos quod barbarum magnopere timerent, immortali beneficio demeruere. Deinde ſtatuta ventis ara in Thyiæ, ubi fanum est Thyiæ Cephiſſi filiæ, a qua et locus hic habet nomen, etiam hoſtiis illos proſequuti ſunt: propter quod oraculum etiam nunc Delphi ventos propitiant. Nau- 179 ticus autem Xerxis exercitus ex urbe Therma movens, decem ex omnibus navibus velociſſimas recta traiecit in Sciathum, ubi erant tres præſidiariæ naves Græcæ, Trœzenia, AEginæa, Attica: quæ proſpicientes barbarorum naves, in fugam ſe pro- 180 ripuerunt. Sed ex iis Trœzeniam, cui præerat Praxinus, inſequuti barbari, continuo capiunt; ac deinde ſtrenuiſſimum propugnatorum eius ducentes, in prora navis iugulant, perfauſtum exiſtimantes, quem primum et ſtrenuiſſimum Græcorum ceperant: huic autem, quem mactaverunt, nomen

τῆς Ἑλλάδος τὸν βάρβαρον. κώμη δέ ἐστι ἀγχοτάτω τῆς ὁδοῦ, Ἀλπηνοὶ ὄνομα· ἐκ ταύτης δὲ ἐπισιτιεῖσθαι ἐλογίζοντο οἱ Ἕλληνες. Οἱ μέν [a] νυν χῶροι οὗτοι τοῖσι Ἕλλησι εἶναι [b] ἐφαίνοντο ἐπιτήδεοι. ἅπαντα γὰρ προσκεψάμενοι καὶ ἐπιλογισθέντες, ὅτι οὔτε πλήθεϊ ἔξουσι χρᾶσθαι οἱ βάρβαροι, οὔτε ἵππῳ, ταύτῃ σφι ἐδόξε δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ὡς δὲ ἐπύθοντο τὸν Πέρσην ἐόντα ἐν Πιερίῃ, διαλυθέντες ἐκ τοῦ [c] Ἰσθμοῦ, ἐστρατεύοντο αὐτέων οἱ μέν, ἐς Θερμοπύλας [d] πεζῇ, ἄλλοι δὲ, κατὰ θάλασσαν [e] ἐπ' Ἀρτεμίσιον. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες κατὰ τάχος ἐβοήθεον διαταχθέντες· Δελφοὶ δ' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐχρηστηριάζοντο τῷ θεῷ, ὑπὲρ ἑωυτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος καταρρωδηκότες. καί σφι ἐχρήσθη ἀνέμοισι εὔχεσθαι· [f] μεγάλως γὰρ τούτους ἔσεσθαι τῇ Ἑλλάδι συμμάχους. Δελφοὶ δὲ δεξάμενοι τὸ μαντήϊον, πρῶτα μὲν Ἑλλήνων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι, ἐξήγγειλαν τὰ χρησθέντα αὐτοῖσι. καί σφι δεινῶς καταρρωδέουσι τὸν βάρβαρον ἐξαγγείλαντες, χάριν ἀθάνατον κατέθεντο. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Δελφοὶ τοῖσι ἀνέμοισι βωμόν τε [g] ἀπέδεξαν ἐν Θυίης, τῆπερ τῆς [h] Κηφισσοῦ θυγατρὸς Θυίης τὸ τέμενός ἐστι, ἐπ' ἧς καὶ ὁ χῶρος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει, καὶ θυσίησί σφεας [i] μετίησαν. Δελφοὶ [k] μὲν δὴ κατὰ τὸ χρηστήριον ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀνέμους ἱλάσκονται. Ὁ δὲ ναυτικὸς Ξέρξεω στρατὸς ὁρμεώμενος ἐκ Θέρμης πόλιος, παρέβαλε νησὶ τῇσι ἄριστα πλευσουσι δέκα, ἰθὺς Σκιάθου· ἔνθα ἔσαν προφυλάσσουσαι νέες τρεῖς Ἑλληνίδες, Τροιζηνίη τε καὶ [l] Αἰγιναίη καὶ Ἀττική. προϊδόντες δὲ αὐτοὶ τὰς νέας τῶν βαρβάρων, ἐς φυγὴν ὥρμησαν. Τὴν μὲν δὴ Τροιζηνίην, τῆς ἦρχε Πρηξῖνος, αὐτίκα αἱρέουσι [m] ἐπισπόμενοι οἱ βάρβαροι. καὶ ἔπειτα τῶν ἐπιβατέων αὐτῆς τὸν καλλιστεύοντα [n] ἀγαγόντες ἐπὶ τῆς πρῴρης τῆς νηὸς ἔσφαξαν, διαδέξιον ποιεύμενοι τὸν εἶλον τῶν Ἑλλήνων πρῶτον καὶ κάλλιστον. τῷ δὲ σφαγιασθέντι

[a] Οὖν *Vind. Arch.* [b] Ἐφαίνοντο *Arch. V. Brit. Paris. A. B. Paſ. Ald.*, ἐμφαίνοντο *Med. Aſk.*, quod ſprevi. [c] Στρατοῦ *Arch.* [d] Πεζοὶ *Arch. V.*, ſi ita velis, non male. [e] Ἐς Ἀρτ. *Arch. V.* [f] Μεγίστους *Arch. V. Valla.* [g] *Paſ. Aſk. V. Arch. Brit. Steph.* margo: olim ἀπεδέξαντο ἐν Θυίης omittit *Arch.*, Θύῃ *Paſ.*, Θύης et iterum *Aſk.* [h] Κηφισοῦ *V. Valla.* [i] Μετῆσαν *Aſk.* [k] Μὲν νυν *Arch.* [l] Ἀιγιναίη *Med.*, Ἀιγινάη *Paſ.*, in ceteris Ἀιγινέη cum *Aldo*, qui mox melius. [m] Ἐπιστώμενοι *Arch.* [n] Ἄγοντες ἐπὶ τὴν πρώρην τῆς νεώς *Arch. V.*, quod minime damnabile.

49. Ὅτι οὔτε πλήθεϊ —— ταύτῃ] Acutiſſimus *Gisb. Koenius* in literis ad me datis ad h. l. „ *alii forte*, ſcri„ bit, *dudum viderunt legi debere*, τῇ —— ταύτῃ. *Hoc „ ipsum Vallae codex habuit, qui vertit, ubi —— ibi, „* ἧ —— ταύτῃ, *Polyaenus* p. 333. §. 12. et p. 232. „ §. 2.„ *Reiskio* ὅπῃ venit in mentem: mihi iam olim etiam placuit noſtratis illud: τῇ οὔτε πλήθει ἔξουσι χρέεσθαι οἱ βάρβαροι, οὔτε ἵππῳ, ταύτῃ *angustias quaerebant ne multitudine circumirentur*: et hoc Themiſtoclis fuisſe videtur conſilium. Apud *Thucyd.* p. 180, 40, pro ὅ, τι ſcriberem ὅπῃ· ſed Herodoteum est τῇ pro ἧ χώρα. *Schol.* in *Sophocl.* Ai. χ. 826. τὸ ἐπίῤῥημα, [ἀποδίδοται] πρὸς τὸ ταύτῃ. VALCKEN.

58. Ἀνέμοισι εὔχεσθαι] Vatis tale reſponſum, Ὦ Δέλφοι λίσσεσθ' ἀνέμους, καὶ λώϊον ἔσαι in *Clement. Alex.* Stromat. VI. p. 753., adiungentis hanc in rem, βωμὸν καὶ θυσίαν ποιήσαντες τοῖς ἀνέμοις ἀρωγοὺς αὐτοὺς ἔσχον. In ambiguo autem haeret, utrum μεγίσους an μεγάλους reliquerit *Herodotus*.

58. Καί σφι ἐχρήσθη, ἀνέμοισι] Eruditione ſua multiplici ſaepe ſapienter uſus ad Gentiles confutandos, *Clemens Alex.* verba nobis oraculi Delphici ſervavit Strom. VI. p. 753., Δελφοὶ, Ξέρξου ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύσαντος, ἀνειποῦσης τῆς Πυθίας, Ὦ Δελφοὶ, λίσσεσθ' ἀνέμους, καὶ λώϊον ἔσαι, βωμὸν καὶ θυσίαν ποιήσαντες τοῖς ἀνέμοις ἀρωγοὺς αὐτοὺς ἔσχον. Oraculum eiusdem ſententiae acceperunt Athenienſes: vid. c. 189. Quos facere voluit, et revera reddidit, indignante *Platone*, ναυτικοὺς Themiſtocles, his effata talia facile Delphis comparavit: Δεινὸς γὰρ ἕρπειν πλοῦτος ἐς τε τἄβατα. — Aram Delphi ventis ſtatuiſſe dicuntur in loco, mihi aliunde incognito, ἐν Θυίης· forte, *prope Thyiae fanum*: ἐν in talibus etiam loca nonnunquam deſignat circa templa: ſunt autem uſitatiſſima, ἐν Διονύσου· ἐν Ἀσκληπιοῦ· ἐν Θεσμοφόροιν· ἐν Ἀρτέμιδος· hoc forte poni poterit, ubi legitur apud *Pauſan.* II, p. 189. Σαρώνια κατὰ ἔτος ἐν Ἀρτέμιδι ἑορτὴν ἄγουσι. Graece non dicitur κατὰ ἔτος ἐν, *quotannis Pauſaniae* ſicut aliis est κατ' ἔτος et κατ' ἔτος ἕκαστον· aut hoc latet in ἐν, aut ſcribi poterit: κατὰ ἔτος ἐν Ἀρτέμιδος ἑορτὴν ἄγουσι, *circa aedem Dianae quotannis feſtos dies, Saronia dictos, celebrant* Troezenii. VALCKEN.

64. Βωμόν τε ἀπέδεξαν] Sic Scriptorem malle, ſupra commonſtratum L. V, 89. Ἐν Θυίης, videlicet τεμένει aut χώρῳ, extra omnem est culpam. *Thyia*, modo eadem tamen, Caſtalii filia, Apollinis pellex, materque Delphi a *Pauſania* L. X, 6. non negligitur.

77. Διαδέξιον ποιεύμενοι τὸν εἶλον] *Ex formae praeſtantia illius, quem primum Graecorum ceperant, laetum omen captantes.* In hunc ferme ſenſum Herodotea recte mihi videtur *AEm. Portus* interpretatus in Διαδέξιος· vicina pertractans in Ἐπαύροιτο· — τάχα δ' ἄν τι καὶ τοῦ ὀνόματος ἐπαύροιτο· *forſan autem et ex nomine* (Λέοντος, Leonis) *fructum quendam perceperit*, ut nempe peius cum illo ſit actum, atque idcirco hoc triſte fatum ſubierit. Verbum Ἐπαύρεσθαι, ſignificans *fructum percipere*, de bonis et malis in utramque partem adhiberi docuit *H. Steph.* in Indice Theſ. L. G. Idem in uſu ſignificans Ἀπολαύειν pertractavit *Tī. Hemſterh.* ad *Lucian.* p. 101. Egregium *Democriti* dictum dat *Stobaeus* in Eclogis *Canteri* p. 205., Ἀφ' ὧν ἡμῖν τἀγαθὰ γίγνεται, ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ τὰ κακὰ ἐπαυρισκόμεθα. Qui ſaepe *Clementis Alex.* libellum ingenioſiſſimum, *Quis dives ſalvandus ſit*, interpolavit, vaniſſimus ille noſtrae formulae virorum clarorum cenſor *Combefiſius*, p. 937, 5., poſuit perperam, ὅπως ἂν — ἐπαύροιντο τὰ τῆς ἐλπίδος· eiiciendum est τὰ, ab illo inculcatum: τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπαύρασθαι, ſcri-

Leon et Pythes. Græci hinc ab Artemiſio ſe receperunt Chalcidem. Tres naves Perſicæ impingunt ſcopulo Myrmeci.

σθέντι τούτῳ [a] τοὔνομα ἦν Λέων. τάχα δ' ἄν τι καὶ τῷ ὀνόματος ἐπαύροιτο. Ἡ δὲ Αἰγινῆτις, τῆς ἐτριηράρχεε [b] Ἀσωνίδης, καί τινά σφι θόρυβον παρέσχε, Πύθεω τοῦ Ἰσχενόου ἐπιβατεύοντος, ἀνδρὸς ἀρίστου γενομένου ταύτην τὴν ἡμέρην· ὃς, ἐπειδὴ ἡ ναῦς ἡλίσκετο, ἐς τοῦτο ἀντείχε μαχόμενος, ἐς ὃ [c] κατεκρεουργήθη ἅπας. ὡς δὲ πεσὼν οὐκ ἀπέθανε, ἀλλ' ἦν ἔμπνοος, οἱ Πέρσαι οἵπερ ἐπεβάτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, δι' ἀρετὴν τὴν ἐκείνου, περιπαῖσαί μιν περὶ πλείστου ἐποιήσαντο, [d] σμύρνῃσί τε ἰώμενοι τὰ ἕλκεα, [e] καὶ σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι [f] κατειλίσσοντες. καί μιν, ὡς ὀπίσω ἀπίκοντο ἐς τὸ ἑωυτῶν στρατόπεδον, ἐπεδείκνυσαν [g] ἐκπαγλεόμενοι πάσῃ τῇ στρατιῇ, [h] περιέποντες εὖ· τοὺς δὲ ἄλλους τοὺς ἔλαβον ἐν τῇ νηῒ ταύτῃ, περιεῖπον ὡς ἀνδράποδα. Αἱ μὲν δὴ δύο τῶν νεῶν [i] οὕτω ἐχειρώθησαν. ἡ δὲ τρίτη, τῆς ἐτριηράρχεε [k] Φόρμος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φεύγουσα, ἐξοκέλλει ἐς τὰς [l] ἐμβολὰς τοῦ Πηνειοῦ· καὶ τῇ μὲν σκάφεος ἐκράτησαν οἱ βάρβαροι, τῶν δὲ ἀνδρῶν, οὐ. ὡς γὰρ δὴ τάχιστα ἐπώκειλαν τὴν νέα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποθορόντες, κατὰ Θεσσαλίην πορευόμενοι ἐκομίσθησαν ἐς [m] τὰς Ἀθήνας. Ταῦτα οἱ Ἕλληνες οἱ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ στρατοπεδευόμενοι πυνθάνονται [n] παρὰ πυρσῶν ἐκ Σκιάθου. πυθόμενοι δὲ καὶ καταρρωδήσαντες, ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου μετωρμίζοντο ἐς Χαλκίδα, φυλάξοντες μὲν τὸν Εὔριπον, λείποντες δὲ ἡμεροσκόπους περὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς Εὐβοίης. τῶν δὲ δέκα νεῶν τῶν βαρβάρων τρεῖς [o] ἐπέλασαν περὶ τὸ ἕρμα τὸ μεταξὺ ἐόν Σκιάθου τε καὶ Μαγνησίης, καλεόμενον δὲ Μύρμηκα. ἐνθαῦτα οἱ βάρβαροι,

men erat Leon; fortaſſe etiam non nihil ipſo nomine fruitus est. AEginæa vero, cuius trierarchus erat Aſonides, nonnihil tumultus hoſtibus præſtitit, quod inter propugnatores erat Pythes Iſchenoi filius, vir eo die præſtantiſſimus; qui quum caperetur navis, tamen eousque pugnando reſtitit, donec totus in fruſta carnis conciſus est; quumque collapsus non eſſet mortuus, ſed ſpiraret, Perſæ, qui in navibus militarem operam præſtabant, admiratione virtutis, magnum operæ pretium putaverunt ſervare, vulnera myrrha ſanantes, ſindonisque byſſinæ faſciis obvolventes, ac rurſus in caſtra ſua reverſi, hominem univerſo exercitui oſtentabant admirabundi, ac probe excipientes: quum alios quos in eadem navi ceperant, tanquam mancipia tractarent. Duabus navibus ita interceptis, tertia, cui præerat Phormus, vir Athenienſis, dum fugit, ad oſtia Penei impacta est; qua ſine viris barbari potiti ſunt: nam Athenienſes, ſimulatque navem impegerunt, ab ea deſſilientes, iter Theſſaliam intenderunt, ſeque Athenas receperunt. Huius rei per ignes e Sciatho editos facti certiores Græci qui ad Artemiſium caſtra habebant, et ob id perterriti, illinc Chalcidem concesſerunt quidem ad Euripum tutandum, relictis tamen per edita Eubœæ loca diurnis ſpeculatoribus. Ex illis autem decem barbarorum navibus tres ad ſaxum, quod est inter Sciathum et Magneſiam, nomine Myrmecem, invectæ ſunt: quo

441 182 183

a Οὔνομα ora *Steph. Ask.* b Ἀσωνίδης *Arch. Valla.* et fortaſſe melius. c Κατεκρεουργήθη *Paſ.*; a *Longino* περὶ Ὕψ. Sect. XXXI. p. 170. dictio laudatur. d Σμύρνῃ *Arch. V. Valla*, vulgatum ſervat *Suid.* in Τελαμών. e Καὶ ἐκ σιν. *Arch.*, ſine cauſſa. Vid. L. II, 86. f Κατειλ. *Arch. V. Paſ. Ask. Suid. Ald.*, alii κατελ. g Ἐκπλαγ. *Arch. V. Ask.* h Καὶ περιέπ. *Vind. Arch. Valla.* i Deſit in *Arch.* k *Paſ. Ask. Arch. V.* ora *Steph. Valla*, Φίρμος olim. l Ἐσβολὰς *Paſ. Ask. Steph.* margo. m Deſit *Vind. Paſ.* n Διὰ *Arch.*, Περσῶν loco πυρσῶν *Ald.* o Ἐπήλ. *Paſ.*, ἐπεσάλησαν *Arch. Vind.*

pſit *Clemens* p. 957, 7. —— Herodoteum διαδέξιόν (non mirabor ſi eui venerit in mentem Δία δεξιὸν) τι ποιέεσθαι idem videtur, quod ſaepius dicitur οἰωνόν τι θέσθαι, vel ποιεῖσθαι. *Eurip.* Iph. in Aul. ℣. 607., Ὄρνιθα μὲν τόνδ' (imo τοδ') αἴσιον ποιουμεθα, Τὸ σόν γε χρηςὸν, καὶ λόγων εὐΦημίαν. VALCKEN.

80. Ἐπαύροιτο] *Vallae* mala olim Latina ex *Porti* indicio iam bona. Fructum nominis ſui Leo caedem abſtulit. Verisſime *Democritus* ἀΦ' ὧν ἡμῖν τἀγαθὰ γίγνεται, ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ τὰ κακὰ ἐπευρισκόμεθα, *malorum fructum nanciſcimur* in *Stob.* Eclog. Eth. L II. p. 205. et *Euripides* Helen. v. 476. Τίν' αἰτίαν σχὼν ἧς ἐπαυρόμην ἐγώ; *cuius ego culpam luerem?* Ita verbo uſus et prava in re conſtat.

84. Ἐς ὃ κατεκρεουργήθη] Si Ionum ſermonis ὑποοργὸς, Λυκόοργος, vice aliorum ὑπουργὸς, Λυκοῦργος fuerint in Celeb. viri adnotatis ad L. I, 65., quo iure κατεκρεοργήθη *Paſ.* damnabitur? Verbum, *Longini* excuſatione laudabile, *Xanthus* in Lydiacis ſuis haud averſatus Cambletem deſcripserat τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ΚΑΤΑΚΡΕΟΤΡΓΗΣΑΝΤΑ καταφαγεῖν *Athen.* L. X, 3. p. 415. D. *Phílo Iud.*, *Ioſephus*, *Procopius* et incertus ſcriptor in *Suidae* Ἀιθεροβατεῖν in huiusmodi lancinata membrorum ſciſſura κρεουργηθῆναι maluerunt.

84. Ἐς ὃ κατεκρεουργήθη ἅπας] Rabiem Pythes aemulatus Cynaegiri, quem Pythen ſive Pytheam κατακοπέντα dixit VIII, 92. Uſum hic verbi laudans vicinorum tantum expreſſit ſententiam, ut ſolet, *Longinus* π. Ὕ. Sect. XXXI., ὁ Πύθης ἕως τοῦδε ἐπὶ τῆς νεὼς ἐμάχετο, ἕως ἅπας κατεκρεουργήθη. Cambletem Lydorum Regem πολυΦάγον uxorem ſuam noctu κατακρεουργήσαντα καταφαγεῖν ex Lydiacis *Xanthi* ſcripſit *Athen.* X. p. 415. D. τοὺς ἄνδρας κρεουργηδὸν διασπάσαντες est in *Herod.* III, c. 13. Ἀρταμεῖν ſimiliter adhibuiſſe ſuſpicor *Euripidem* ob ista *Heſychii*: Ἀρταμεῖν, κατακόπτειν. Εὐριπίδης Πελειάσιν. Διηρτάμηκεν est *Anaxandridae* apud *Athen.* X. p. 455. F. ὁ κρεουργὸς, ſive *lanius*, olim dicebatur Ἄρταμος· quod pro μάγειρος reſtituendum ex MS. *Xenophonti* K. Π. II. p. 27, 29. Senarius apud *Etymol.* p. 149, 55., Ἡ γὰρ βέβηκε χεῖρας ἀρτάμων Φυγών; fragmentum videtur perditae tragoediae. —— Athenienſis paulo post ſuum nomen Φόρμος recuperabat; cui Graecis auribus barbarum dederant, quibus ſuae aetatis *Firmi* notiores erant. VALCKEN.

90. Ἐπεδείκνυσαν ἐκπαγλεόμενοι] Adhaeſerunt librarii tanquam ad ſcopulum, ἐκπλαγεόμενοι pingentes hic, L. VIII, 92. et L. IX, 47., pauci tamen: an *Heſychii* exemplo, Ἐκπλαγούμεναι, ἐκπληττόμεναι; ſed habeant ſibi. Non ſperno, quod *AEſchylus*, *Euripides*, *Dionyſius Halic.* atque alii adprobarunt. Par diſcordia in *Hippocratis* ἐκπαγλώς, *Erotiano* teſte p. 50. Ed. *Euſtachii*, ἐκπλαγώς ex arbitratu fictum. Mox Attico civi patrium nomen Φόρμος rediit, quale Φορμίων et Φόρμις *Pauſaniae* L. V, 27. Namque Φίρμος, nec doctis latuit, Latinae civitatis erat.

1. Παρὰ πυρσῶν] Aldinum Περσῶν optime *H. Steph.* in exilium egit; ſi qui inſuper διὰ πυρσῶν maluerint, uti *Arch.* poterunt, nec tuto tamen. Quod ad ipsam Φρυκτωρίας attinet rationem, de ea post *Bonav. Vulcanii* ad Auctor. Περὶ Κόσμου p. 207. et *Stanleii* in *AEſchyli* Agam. v. 1. diligentem curam nihil adiungo, nihil etiam de ſpeculatoribus, ἡμεροδρόμοις, iterum iterumque memorandis C. 192. et 219., quippe dexterrime a *Turnebo* Advers. XXVII, 7. et *Dukero* ad *Livii* L. XXXI, 24. illuſtratis.

1. Πυνθάνονται παρὰ πυρσῶν] Genuinum est et *Vallae* lectum: περὶ Περσῶν, et διὰ πυρσῶν, ſunt a correctoribus. Eximie quidem uſurpatur παρὰ ἐπὶ τῶν ἐμψύχων· *Homerus* etiam ſcribit Πὰρ νηῶν ἀνιόντες, Il. Ξ. ℣. 28. Vulgo verbis μαθεῖν, πυθέσθαι, ἀκούειν, ſimilibusque ſuccedit παρὰ, iuncta tamen ἐμψύχοις· ἐπὶ ἀψύχοις poſuit *Antiphon* p. 112, 12., αὐτῷ ἐξουσία ἦν σαΦῶς εἰδέναι παρὰ τῆς βασάνου. —— Sicut *Soph.* habet πομποῖσι, pro διὰ πομπῶν, Antig. ℣. 170. *Herod.* IX, c. 3. πυρσοῖσι —— ἔδοκεε βασιλεῖ δηλώσειν. In bello Graeci quoque πυρσοῖς utebantur ſive Φιλλοις ſeu πολεμίοις· ſaepe meminerunt Tactici. περὶ πυρσῶν qui egerint ubi indicantur a *Leopardo* Em. V, c. XI., eadem emendatur opera *Suidas*, in quo tum legebatur περὶ Περσῶν· quae hic apud *Herodot.* est *Aldina* lectio. VALCKEN.

12. Τὸ

quo loco ubi barbari lapideam columnam apportatam imposuere, ipsi qui ex Therma solverunt, postquam omnia ante oculos fuerunt pura, cum tota classe adnavigabant undecim diebus, ex quo rex a Therma discesserat, interpositis: sed eos ad id saxum quod erat in traiectu deducebat præcipue Scyrius Pammon. Hinc totum diem navigantes barbari, partem oræ Magnesiæ peragunt ad Sepiadem, et litus quod est
184 inter urbem Casthanæam et oram Sepiadem. Ad hunc usque locum atque Thermopylas exsors malorum Xerxis exercitus fuit: et adhuc multitudo erat, quemadmodum ego coniiciendo invenio navium quidem ex Asia mille ducentarum septem: antiquam turbam e singulis nationibus millia ducenta et quadraginta unum ac quadringentos, ducenos supputando viros in unaquaque nave: et in his navibus præter indigenas singularum propugnatores, erant Persarum Medorumque ac Sacarum triceni epibatæ. Hæc alia turba constabat ex triginta sex millibus, ducentisque ad decem. Adiiciam autem huic et superiori numero eos qui sunt ex navibus quinquaginta remorum, supponens, quidquid plus erat in eis aut minus, ad singulas octoginta viros. Quarum navium summa, ut superius iam a me dictum est, trium millium fuit: ita in eis fuerint virorum ducenta et quadraginta millia. Hæc igitur erat classis ex Asia, quingentorum et decem millium virorum in universum, et præterea septem millium sexcentorum decem. Peditatus fuit decies septies centenum millium: equitatus, octoginta millium: quibus addo Arabes qui camelos, Afros qui currus agitabant, quos facio viginti millium. Quæ copiæ classiariæ et terrestres in summam redactæ fiunt ter et vicies centena et præterea decem et

βαροι, ἐπειδὴ τὴλην λίθϐ ἐπέθηκαν, κομίσαντες ἐπὶ τὸ ἕρμα, ὁρμηθέντες αὐτοὶ ἐκ Θέρμης, ὡς σφι τὸ ἐμποδὼν ἐγεγόνεε καθαρὸν, ἐπέπλεον πάσῃσι τῇσι νηυσὶ, ἕνδεκα ἡμέρας παρέντες μετὰ τὴν βασιλέος ἐξέλασιν ἐκ Θέρμης. τὸ δὲ ἕρμα σφι κατηγήσατο ἐὸν [b] ὀρ πόρῳ μάλιστα Πάμμων Σκύριος. πανημερὸν δὲ [c] πλώοντες οἱ βάρβαροι, ἐξανύσι τῆς Μαγνησίης χώρης ἐπὶ Σηπιάδα τε καὶ τὸν αἰγιαλὸν τὸν μεταξὺ [d] Κασθαναίης τε πόλιος ἐόντα καὶ Σηπιάδος ἀκτῆς. Μέχρι μέν [e] νυν τούτου τοῦ χώρου καὶ Θερμοπυλέων, ἀπαθὴς τε κακῶν ἦεν ὁ στρατός· καὶ πλῆθος ἦεν [f] τηικαῦτα, ὡς ἐγὼ [g] συμβαλεόμενος εὑρίσκω, [h] τῶν μὲν ἐκ τῶν νεῶν τῶν ἐκ τῆς Ἀσίης ἐσσέων ἑπτὰ καὶ [i] διηκοσιέων καὶ χιλιέων· τὸν μὲν ἀρχαῖον [k] ἑκάστων τῶν ἐθνέων ἐόντα ὅμιλον, τέσσερας καὶ εἴκοσι μυριάδας, καὶ πρὸς, χιλιάδα τε καὶ τετρακοσίους· [l] ὡς ἀνὰ διηκοσίους ἄνδρας λογιζομένοισι ἐν ἑκάστῃ νηΐ. ἐπεβάτευον δὲ ἐπὶ τουτέων τῶν νεῶν, χωρὶς [m] ἑκάστων τῶν ἐπιχωρίων ἐπιβατέων, Περσέων τε καὶ Μήδων καὶ Σακέων, τριήκοντα ἄνδρες. οὗτος ἄλλος ὅμιλος [n] γίνεται τρισμύριοι, καὶ ἑξακισχίλιοι, καὶ πρὸς, διηκόσιοί τε καὶ δέκα. προσθήσω [o] δ' ἔτι τούτῳ καὶ τῷ προτέρῳ ἀριθμῷ τοὺς ἐκ τῶν πεντηκοντέρων, ποιήσας [p] ὅτι πλέον ἦν αὐτέων ἢ ἔλασσον ἀν' ὀγδώκοντα ἄνδρας ἐνεῖναι. συνελέχθη δὲ ταῦτα τὰ πλοῖα, ὡς καὶ πρότερόν [q] μοι ἐρρήθη, τρισχίλια. ἤδη ὦν ἄνδρες ἂν εἶεν ὀρ αὐτοῖσι τέσσερες μυριάδες, καὶ εἴκοσι. τοῦτο μέν [r] νυν τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης ναυτικὸν ἦν σύμπαν ἐὸν, πεντήκοντα μυριάδες, καὶ μία· χιλιάδες τε ἔπεισι ἐπὶ ταύτῃσι ἑπτὰ, καὶ πρὸς, ἑκατοντάδες ἕξ, καὶ [s] δέκας. τοῦ δὲ πεζοῦ, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες [t] ἐγίνοντο· τῶν δὲ ἱππέων, ὀκτὼ μυριάδες. προσθήσω [u] δ' ἔτι τοῖσι τὰς καμήλους τοὺς ἐλαυνοντας Ἀραβίους, καὶ τοὺς τὰ ἅρματα Λίβυας, πλῆθος πεποιήσας δισμυρίους ἄνδρας. καὶ δὴ τό, τε ἐκ τῶν νεῶν καὶ τοῦ πεζοῦ [x] πλῆθος συντιθέμενον, γίνεται διηκόσιαί τε μυριάδες, καὶ τριήκοντα, καὶ μία, καὶ πρὸς, χιλιάδες ἑπτὰ,

a Ἐκπεδὼν *Arcb. Vind*, tum ἔπλεον iid. cum ora *Steph.* *b* Ἐμπόρῳ et Πάμμῳ *Arcb.*, *Pammorum* male *Valla.* *c* Πλέοντες id. *Vind.* *d* Κασχαναίης τε iid., encliticam, quae deerat, offert et *Ask.* cum *Brit.* *e* Omittitur in *Arcb.*, statim bis ἦν id. *V. Pasf. Ask.* *f* Τηνικαῦτα ἔτι *Arcb. V. Brit. Paris. B. Ald.*, quam ultimam vocem negligunt *Paris. A. Med. Pasf. Ask.* *g* Συμβαλλόμενος *Arcb. Pasf. V. Ask.* *b* Τόσον, τῶν *Arcb. V. Brit. Ald.*, ceteri τόσον non norunt. *i* Διηκοσιέων *Pasf.* ex dialecti more: διηκοσίων reliqui. *k* Ἑκάσου *Arcb.* *l* Haec tria desiderantur in *Arcb.*, mox νεῖ *Ask.* *m* Ἑκάσου *Arcb.* *n* Γίνονται id. *o* Δ' ἔτι margo *Steph. Pasf. Ask.*, quod rectum mox redibit; alii δέ τι. *p* Ἔτι πλέον αὐτῶν ἢ ἐλάσσονα ὀγδ. *Arcb. Valla.* Malo ὅ, τι πλέον. *q* Abest *Arcb. V.*, qui εἰρήθη una cum *Pasf. Ask.*; nec male, uti notatum ad IV, 157. Mox ἤδη ὦν ἂν ἦν *Arcb. V.*, neglecta voce ἄνδρες, ad sententiam haud requisita. *r* Δὴ τὸ *Pasf.* *s* Δέκα *Arcb. V.* *t* Ἐγένοντο *Arcb. Pasf. Vind.* *u* Δ' ἔτι *Arcb. V.* *x* Πλῆθος iid. *Ask.*, antea πλήθεος.

12. Τὸ δὲ ἕρμα σφι κατηγήσατο &c.] Scribi Cl. *de Pauw* voluit, ἐς τὸ δὲ ἕρμα ——, quod si schedae iuberent, ferri posset. Sed κατηγήσασθαι his in Musis idem nonnunquam ac monstrare aut praeeundo indicare, sicuti L. II, 49. et 56. VI, 135. Est certe prior ista divinatio multo tolerabilior, quam quidem sequens: *τὸ δὲ ἕρμα σφι κατηγήσατο ἐὸν ἐν πόρῳ μάλιστα πάντων κύριον* *sed saxea pila illis viam monstrabat, existens omnium in traiectu praecipua:* ubi miror, *pilam*, de qua prius, huc advocari, *saxum*, quod intenditur, negligi: taceo, πάντων κύριον saxum inconmode dici, et mutationem nimiam minimeque videri necessariam.

15. Μεταξὺ Κασθαναίης] *Arcb.* Κασαναίης urbis nomen vulgatius edit, in ea tamen scriptura non perseverans C. 188. *Ephorus*, *Strabo* et *Plinius* ex *Harduini* correctione paria *Herodoto* faciunt. Videndus *Steph. Byz.* et *Holstenius* ibi.

21. Τὸν μὲν ἀρχαῖον ἑκασῶν &c.] Sermonis hanc stribiliginem viderunt docti viri. Si existeret ὁ μὲν ἀρχαῖος ἑκασῶν —— et reliqua ad eum modum nominandi casu, quae *Pavii* opinio, lenius utique oratio volveretur. Namque ex praecedente εὑρίσκω pendere, quae nunc sunt, equidem haud crediderim. Ἀρχαῖον autem ἐθνέων ὅμιλον multitudinem adpellat, quam Xerxes tota Asia excitatam secum trahebat.

28. Προσθήσω δ' ἔτι τούτῳ] Sic recte scribitur in marg. *Steph.* ut infra hoc cap. *προσθήσω δ' ἔτι τούτοισι* —— πλῆθος ποιήσας δισμυρίους ἄνδρας· nostro loco ποιήσας (intermedia paulo forsan aliter scripta dabunt Codd.) ἀν' ὀγδώκοντα ἄνδρας ἐνεῖναι, *ponens in earum singulis fuisse viros octoginta.* Ποιῆσαι, pro τιθέναι, *ponere*, *fingere*, similiter adhibetur *Demosthen.* c. Leptin. p. 279, 36. εἰσὶ τῶν ξένων ἀτελεῖς, δέκα θήσω· —— καὶ μὴν τῶν γε πολιτῶν οὐκ εἰσὶ πέντε ἢ ἕξ· οὐκοῦν ἀμφοτέρων ἑκκαίδεκα· ποιήσωμεν αὐτοὺς εἴκοσιν· *ponamus illos esse viginti: faciamus*, quod est in scripto Cod. dederat, opinor, *Cicero*, ubi vulgatur *facimus*, de N. D. I, c. 30. *Age et his vocabulis esse Deos faciamus, quibus a nobis nominantur*; id est *fingamus. Cicero* ad Fam. I, Ep. 12., *eum te esse finge qui sum ego: fac* occurrit frequentius: Tusc. III, c. 18. *fac sane esse summum bonum non dolere:* καὶ δὴ Graecis adhibentur in eumdem usum: *Eurip.* Med. ϒ. 386., Καὶ δὴ τεθνᾶσι· τίς με δέξεται πόλις; *sed sint sane mortui.* Helenae ϒ. 465., Καὶ δὴ παρεῖκεν· *Fac sane eum concessisse.* In animosa *Xenophontis* Imperatoris oratione K. Ἀ. V. p. 214, 21. ποιῶ δ' ὑμᾶς (scrib. ποιῶ δὴ ὑμᾶς) ἐξαπατηθέντας —— ὑπ' ἐμοῦ ἥκειν εἰς Φᾶσιν· καὶ δὴ καὶ ἀποβαίνομεν εἰς τὴν χώραν. *Herod.* c. 186., καὶ δή σφεας ποιέω ἴσους ἐκείνοις εἶναι. VALCKEN.

42. Πλῆθος συντιθέμενον] Nihil hoc verius esse, praemissa declarant. Certissimum praeterea καὶ δέκας ex computatione, quam καὶ δεκάδες δύο manifesto violant, praecedente: ad calculos qui sederit, haud dubitabit.

Summa eorum, qui Europæi collecti fuerint in Perſico exercitu, et navium,

ἑπτὰ, καὶ ἑκατοντάδες ἑξ καὶ [a] δέκας. τοῦτο [b] μὲν
442 τὸ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἀσίης στράτευμα ἐξαγαχθὲν εἴρηται, ἄνευ τε τῆς θεραπηίης τῆς ἑπομένης, καὶ τῶν σιταγωγῶν πλοίων, καὶ ὅσοι ἐνέπλεον τυτοῖσι. Τὸ δὲ δὴ ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀγόμενον στράτευμα, ἔτι προσλογιστέα τούτῳ παντὶ τῷ ἐξηριθμημένῳ. δόκησιν [c] δὲ δεῖ λέγειν. νέας μέν νυν οἱ ἀπὸ Θρηίκης Ἕλληνες, καὶ ἐκ [d] τῶν νήσων τῶν ἐπικειμένων τῇ Θρηίκῃ, παρείχοντο εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἐκ μέν νυν τουτέων τῶν νεῶν, ἄνδρες τετρακισχίλιοι καὶ [e] δισμύριοι γίνονται. πεζοῦ δὲ, τὸν Θρήϊκες παρείχοντο, καὶ Παίονες, καὶ [f] Ἐορδοὶ, Βοττιαῖοι, καὶ τὸ Χαλκιδικὸν γένος, καὶ Βρύγοι, καὶ Πίερες, καὶ Μακεδόνες, καὶ Περραιβοὶ, καὶ [g] Ἐνιῆνες, καὶ Δόλοπες, καὶ Μάγνητες, καὶ Ἀχαιοὶ, καὶ ὅσοι τῆς Θρηίκης τὴν παραλίην νέμονται· τουτέων τῶν ἐθνέων, τριήκοντα μυριάδας δοκέω γενέσθαι. αὗται ὦν αἱ μυριάδες [h] κείνῃσι προσετεθεῖσαι τῇσι ἐκ τῆς Ἀσίης, γίνονται [i] ἀνδρῶν αἱ πᾶσαι μάχιμοι μυριάδες διηκόσιαι, καὶ ἑξήκοντα, καὶ [k] τέσσερες. ἔπεισι δὲ ταύτῃσι [l] ἑκατοντάδες ἑκκαίδεκα, καὶ δέκας. Τῷ μαχίμῳ δὲ τούτῳ ἐόντος ἀριθμὸν τοσούτου, τὴν θεραπηίην τὴν ἑπομένην τούτοισι, καὶ τοὺς ἐν τοῖσι σιταγωγοῖσι [m] ἀνακατοισι ἐόντας, καὶ μάλα ἐν τοῖσι ἄλλοισι πλοίοισι, τοῖσι [n] ἅμα πλέουσι τῇ στρατιῇ, τούτους τῶν μαχίμων ἀνδρῶν οὐ δοκέω εἶναι ἐλάσσονας, ἀλλὰ πλεῦνας. καὶ δὴ σφέας ποιέω ἴσους ἐκείνοισι εἶναι, καὶ οὔτε πλεῦνας, οὔτε ἐλάσσονας [o] οὐδέν. ἐξισούμενοι δὲ οὗτοι τῷ μαχίμῳ, ἐκπληροῦσι τὰς ἴσας μυριάδας [p] ἐκείνῃσι. οὕτω πεντηκοσίας τε μυριάδας καὶ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ, καὶ χιλιάδας τρεῖς, καὶ ἑκατοντάδας δύο, [q] καὶ δεκάδας δύο ἀνδρῶν [r] ἤγαγε Ξέρξης ὁ Δαρείου μέχρι Σηπιάδος, καὶ Θερμοπυλέων. Οὗτος μὲν δὴ τοῦ [s] συμπάντος στρατεύματος τοῦ Ξέρξεω ἀριθμός. γυναικῶν δὲ σιτοποιέων, καὶ παλλακέων, καὶ εὐνούχων, οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀτρεκέα ἀριθμόν. οὐδ' αὖ ὑποζυγίων τε καὶ τῶν ἄλλων κτηνέων τῶν ἀχθοφόρων, καὶ κυνῶν Ἰνδικῶν τῶν ἑπομένων, οὐδ' ἂν τουτέων ὑπὸ πλήθεος οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀριθμόν. ὥστε [t] οὐδέν μοι θώϊμα παρίσταται προδοῦναι τὰ ῥέεθρα τῶν ποταμῶν [u] ὁπόσα, ἀλλὰ μᾶλλον ὄχως

et ſeptem millia, ſexcenti et decem. Has copias ex ipsa Aſia fuiſse eductas dictum est, præter ſervitia quæ comitabantur, et frumentarias naves, et quot in eis vehebantur. Huic omni enumerato exercitui adiiciendus est ille ductus ex Europa, de quo ex opinione dicere oportet. Isti igitur Græci ab Thracia, et ex inſulis Thraciæ obiacentibus, præbuerunt naves centum viginti, quarum viri fiunt viginti quatuor millia: terreſtres copias præbuerunt Thraces, et Pæones, et Eordi, et Bottiæi, et genus Chalcidicum, et Brygi, et Pieres, et Macedones, et Perrhæbi, et Enienes, et Dolopes, et Magnetes, et Achæi, et qui maritima Thraciæ habitabant. Harum nationum reor trecenta millia fuiſse: quæ myriades illis Aſiaticis adiectæ, fiunt in ſumma virorum pugnantium ducentæ ſexaginta quatuor, et præterea mille ſexcenti ac decem. Hoc autem ipso tali pugnantium numero non pauciora ſed plura fuiſse arbitror, quæ eos comitabantur miniſterii inſtrumenta, et eos qui in frumentariis acatiis erant, et omnino in aliis navibus, quæ una cum exercitu procedebant. Et ſane facio illos istis pares eſſe, et neque plures neque ulla parte pauciores. Ita æquati numero pugnantium, explent easdem illis myriadas. Sic quingentas et viginti octo myriadas, et tria millia ducentos et viginti viros Xerxes Darii filius duxit ad Sepiadem usque et ad Thermopylas. Hic est univerſarum copiarum Xerxis numerus. Nam mulierum pinſentium et pallacarum et eunuchorum numerum nemo pro comperto dixerit: ac ne impedimentorum quidem, aliorumque iumentorum ſarcinariorum, neque canum Indicorum, exercitum comitantium, præ multitudine quisquam iniverit numerum. Quo minus miror prodidisſe fluenta quorundam amnium; magis miror, quomodo tot my-

185 186 187

[a] Δέκα *Arcb. V. Valla*, δέκας *Paſ. Ask. Brit.*, prius legebatur δεκάδες δύο ex *Ald. Med.* [b] Τοῦτο μὲν τὸ *Arcb. Paſ. Ask. Brit. Vind. Ald. Paris. A.*, μὲν δὴ τὸ *Med.*, quem non laudo [c] Δὲ δεῖ λέγειν *Arcb. V. Ask. Brit. Paris. A. B. Ald.*, δὲ δὴ δεῖ λέγ. *Med.*, δὲ δὴ λέγειν *Paſ.* [d] Duo haec male negligit *Arcb.*, tum Θρήκης ſaepe id. et *Vind.* [e] Τρισμύριοι *Arcb. Valla.* [f] Ἐρδοὶ *Paſ.* [g] Ἀνιᾶνες *Arcb.* [h] Κείνῃσι *Arcb.*, alii ἐκείν. [i] Αἱ πᾶσαι ἀνδρῶν αἱ μάχ. id. *Paſ. Ask.* [k] Πέντε *Arcb.* [l] Χιλιὰς καὶ ἑκοντάδες ἓξ καὶ δέκα *Arcb.*, quod eodem redit. [m] *Med. Arcb. Paſ. Vind. Ask. Ald.*, ἀκάτοις antea. [n] Ἀναπλέουσι margo *Steph. Ask.* [o] Οὐδενὸς *Arcb.* [p] Ἐκείνοισι *Paſ.*, omittit *Arcb.*, ſcribens ſequentia, ὡς συμβαίνειν γίνεσθαι πάντα τὸν στρατὸν μυριάδας πεντακοσίας καὶ τριάκοντα καὶ χιλ. [q] Haec tria negligentia ſcribae deſunt *Ask.* [r] Τὸν ἦγ. *Arcb.* [s] *Med. Ask. Paſ. Brit.*, alii συμπάντος· tum τοῦ Ξέρξεω στρατεύμ. *Arcb. Ask.* [t] Οὐδέ μοι *Paſ. Thomas* et θῶμα περίσταται in *Arcb.* Haec habet *Thomas Magiſter* in Προέδωκεν. [u] Ἔστι τῶν, ἔστιν ὧν ora *Steph.*, quorum prius *Ask.*, poſterius *Paſ.* et *Thomas*, ἔστι οὖν *Brit.*

49. Δόκησιν δὲ δεῖ λέγειν] Ingratiſsima vocum est δὲ δὴ δεῖ copulatio atque adhaeſio, ſoli accepta *Med.* ferenda: nam *Paſ.* δὴ ſcribentis lapsu ex δεῖ, uti ſaepius haec permutantur, venit. Prudenter Lichas Sophocleus, ταυτὸ δ' οὐχὶ γίνεται ΔΟΚΗΣΙΝ εἰπεῖν κἀξακριβῶται λόγον Trachin. v. 432.

53. Καὶ δισμύριοι] Hactenus in numeris conſtans duravit conſenſio. Nunc τρισμύριοι *Arcb.* turbant, et catalogum nimium adaugent. Si in ſingulis enim navibus duceni nautae, ſicuti ſupra finivit, centum viginti naves dabunt viginti quatuor millia, reliquorum Codd. conſpiratione bene firma; adde, quamquam non apparet in his fuiſse navibus, adde tamen ſingulis triginta propugnatores, haud illi aequabunt decem millia, quibus numeri inſtruuntur atque augentur. An ergo pro centum viginti navibus paullo ante numerandum cenſuit ſcriba *Arcb.* ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν *centum et ſeptuaginta?* Nihil quidem isthic mutat, et eo tamen navium e numero triginta quatuor illa millia ſupputando procedunt. Indidem in conſummatis, quas mox dabit, copiarum omnium rationibus incrementa denum millium, ſummatimque 5303220. Quo ille quidem modo ſecum ferme conſentit, nec efficit, ne nihil in catalogo difficultatis inſideat. Choenicum certe post pauca enumeratio et medimnorum hac *Arcb.* auctione non adiuvatur.

55. Καὶ Βρύγοι] Iidem L. VI. 45., ubi docte *Valckenarius.* Φρύγοι *Strabon.* VII. p. 502. de ſententia *Caſauboni* Βρύγοι fuerunt. *Appian.* Bel. Civ. II. p. 743. eosdem Φρύγας ἐκ Φρυγῶν ἐπανελθόντας dicit. Vid. ſupra C. 73.

81. Προδοῦναι τὰ ῥέεθρα] *Vallam*, perperam ista vertentem, egregia *G. Budaei* de Aſse p. 139. B. humanitas in viam revocavit. Quod *Th.* habet *Magiſter* ποταμῶν ἔστιν ὧν, *Paſ.* ſtabilit, et manus *Herodoteae* videbatur Cl. *Oudendorpio*, ſpecioſe magis quam vere: in *Thucydid.* III, 92. aliisque ea formula.

81. Προδοῦναι τ. ῥ. τ. π. ἐνίων] Varia lectio duplex est in marg. Ed. *Steph.* ἔστι τῶν, et ἔστι ὧν· ubi *Thomas Magiſt.* in Προέδωκεν, citans Herodotea, habet ἔστιν ὧν· hoc *quin ab Herodoti manu ſit vix dubitat Oudendorpius:* doctiſsimo viro placuit, quod ſaepe legerat apud ſcriptores

myriadibus cibaria suppetierint: nam subducta ratione comperio, si singuli quotidie singulos frumenti chœnicas, et non amplius acceperunt, absumpta fuisse singulis diebus centum decem millia medimnorum, et alios trecentos ac quadraginta medimnos. Haud annumero datum mulieribus eunuchisque, et iumentis, atque canibus. In quo exercitu quum tot virorum myriades forent, nec specie nec magnitudine corporis quisquam eorum Xerxe ipso erat dignior, qui illud imperium obtineret. Navales autem copiæ, postquam e statione solverunt, provectæque litus terræ Magnesiæ tenuerunt, quæ est inter urbem Casthanæam et oram Sepiadem, primæ quæque naves ad terram habuere stationem, aliæ deinceps in ancoris; utpote quum non magnum foret litus, capitibus in pontum obversis stabant etiam ad octavum usque ordinem, atque ita per istam noctem. Sub ipsum vero diluculum, ex sereno cœlo et tranquillo quum mare efferbuisset, incidit in eam atrox tempestas, ac vehemens ventus subsolanus, quem Hellespontiam nuncupant, qui circa illa loca habitant. Eum ventum quicunque augescere animadverterunt, et quibus per condicionem stationis licuit, ii tempestatem prævenerunt retrahendo naves, et sese atque illas incolumes præstiterunt: at quas naves ventus in alto nactus est, earum alias ad loca quæ dicuntur Ἴπνοι, *id est*, *furni*, quæ sunt in Pelio, extulit, alias in litus, aliæ in ipsam Sepiadem illisæ sunt, aliæ in urbem Me-

188

ὅκως τὰ σιτία ἀντέχῃσι θώϋμα μοι μυριάσι τοσαύτῃσι. εὑρίσκω γὰρ [a] συμβαλλεόμενος, εἰ χοίνικα πυρῶν ἕκαστος τῆς ἡμέρης ἐλάμβανε, καὶ μηδὲν πλέον, ἕνδεκα μυριάδας μεδίμνων τελεομένας ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ, καὶ πρὸς, τριηκοσίους τε ἄλλους μεδίμνους, καὶ τεσσεράκοντα. γυναιξὶ δὲ καὶ εὐνούχοισι, καὶ ὑποζυγίοισι, καὶ κυσὶ, οὐ λογίζομαι. [b] ἀνδρέων δ' ἐυσσέων [c] τοσαυτέων μυριάδεων, κάλλεός τε εἵνεκα, καὶ μεγάθεος, οὐδεὶς αὐτέων ἀξιονικότερος ἦν αὐτοῦ Ξέρξεω ἔχειν τοῦτο τὸ κράτος. Ὁ δὲ δὴ ναυτικὸς στρατὸς, ἐπεί τε ὁρμηθεὶς ἔπλεε, καὶ κατέσχε τῆς Μαγνησίης χώρης ἐς τὸν αἰγιαλὸν, τὸν μεταξὺ Κασθαναίης τε πόλιος ἐόντα καὶ Σηπιάδος ἀκτῆς, αἱ μὲν δὴ πρῶται τῶν νεῶν ὥρμεον [d] πρὸς τῇ γῇ, ἄλλαι δ' ἐπ' ἐκείνῃσι ἐπ' ἀγκυρέων· ἅτε γὰρ τοῦ αἰγιαλοῦ ἐόντος οὐ μεγάλου; [e] πρόκροσσαι ὁρμέοντο ἐς πόντον, καὶ [f] ἐπὶ ὀκτὼ νέας. ταύτην μὲν τὴν εὐφρόνην οὕτω. ἅμα δὲ ὄρθρῳ, ἐξ αἰθρίης τε καὶ νηνεμίης τῆς [g] θαλάσσης ζεσάσης, ἐπέπεσέ σφι χειμών τε μέγας καὶ [h] πολλὸς ἄνεμος ἀπηλιώτης, τὸν δὴ Ἑλλησποντίην καλέουσι οἱ περὶ ταῦτα τὰ χωρία οἰκημένοι. ὅσοι [i] μὲν οὖν αὐξόμενον ἔμαθον τὸν ἄνεμον, καὶ τοῖσι οὕτω εἶχε ὅρμου, οἵδ' ἔφθησαν τὸν χειμῶνα, ἀνασωσάσαντες τὰς νέας, καὶ αὐτοί τε περιῆσαν καὶ αἱ νέες αὐτέων· ὅσας δὲ τῶν νεῶν μεταρσίας ἔλαβε, τὰς μὲν [k] ἐξέφερε πρὸς [l] Ἴπνους καλεομένους, τοὺς ὑπὸ Πηλίῳ, τὰς δὲ ἐς τὸν αἰγιαλόν· αἱ δὲ [m] περὶ αὐτὴν τὴν Σηπιάδα περιέπιπτον;

443

85

90

95

a Συμβαλλόμ. *Arch. V.* b Ἀνδρῶν *Arch. Ask. Vind.* c Τοσαυτέων ora *Steph. Ask.*, ceteri τοσουτέων· tum μυριάδων *Arch. V.* d Πρὸς γῆν iid., πρὸς γῇ *Pasi. Ask.*, *Eustath.*, ad haec provocans in Hom. p. 965, 40., πρὸς τὴν γῆν. e Schol. *Pasi.* ἄλλη ἐπ' ἄλλῃ, similiter *Suid.* in Voc., et apud *Eustath.* f Ἐπὶ πεντήκοντα νέας male *Suid.*, nec neglexit *Kusterus* monere. g *Longinus* περὶ Ὕψ. Sect. 42., in *Pasi.* ζέσας, in *Ask.* statim ἔπεσε. h Πολὺς *Arch. Ask. Pasi. V. Arch. Brit. Paris. B. V. Ald.* k Ἐξέφορε, voluit ἐξεφόρεε, *Pasi.*, quod ob Ionismum placeret. l Ἴπνους *Vind.* Ἴπνους *Arch.* m Ἐς αὐτ. iidem.

ptores Atticos, restituendum *AEliano* de N. A. XVII, c. 19. pro [ὀρνίθων] ἐξὸν ὡς. Hic illud ut legitimum crederemus primum monstrandum erat, hunc etiam Herodoteum fuisse scribendi morem; deinde, hac illud in sede convenire. Sed nisi valde fallor, neutrum poterit ostendi: ex aliis multa sunt ad manum; nihil huius generis ex *Herodoto*; sed fieri facile potest, ut hac in parte fallar. Verum illud contendo, neque ἐνίων, neque ἔξιν ὤν, hic congruere. Graece dicitur, ἔνιοι τῶν ποταμῶν, non item οἱ ποταμοὶ ἔνιοι. *Herodotum* ego scripsisse puto, προδοῦναι τὰ ῥέεθρα τῶν ποταμῶν· effatum illud generale limitatum ab eruditulo lectore, adiecta voce ἐνίων vel ἔξιν ὤν. Recte *Thomas* Προδοῦναι hic interpretatur ἐνδοῦναι καταποθέντα τῷ στρατοπέδῳ. Significatur vel flumina *defecisse*; vel *destituisse*, si nempe repetas e vicinia τοσαύτας μυριάδας· hac potestate activa verbum usurparunt *Aristophanes*, *Xenophon*, *Demosthenes*, aliique. VALCKEN.

84. Εἰ χοίνικα πυρῶν ἕκαστος τῆς &c.] Detegendus calculi error est, a *Budaeo*, *Io. Laurenbergio* Otii Sorani p. 5. perspectus. Si choenices quadraginta octo medimnum, quod *Pollux*, *Harpocration*, atque hoc de grege alii asseverant, absolverint, patet medimnum tritici in milites XLVIII. erogari quot diebus solitum: ex quo initis ex medimnorum, hic signatorum, numero rationibus colligere licet, militum, in exercitu Xerxis merentium, 5296320. fuisse capita; atqui recensentur duntaxat 5283220.; superant ergo choenices numerum hominum tredecim millibus et centum. Fac fuisse, quorsum schedae *Arch.* nos trahunt, omnem militantium ad 5303220. turbam, deerit diurnum sex millibus et nongentis militibus dimensum: nam, quae minime fallax Cl. *Askew* adnotatio, tot choenices ad eam summam desiderantur. Liquet calculi error, ubi conmissus non item.

99. Πρόκροσσαι ὁρμέοντο ἐς πόντον] Loci sententiam *Portus* bene vestigavit. Πρόκροσσαι naves, quarum prorae ponto obversae erant, cum reliquae stationem ad littus haberent. *Homeri* versus Il. Ξ, 34. &c. habent simile quidpiam, nec prorsus tamen, naves certo ordine subductas describentes. Multa ibi *Eustathius*. Eleganter *Agathocles Babylonius*, καὶ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν (Pytharchum tyrannum) ἐβοηδρόμουν, ΠΡΟΣΚΡΟΣΣΟΙ *Φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. summo impetu*, sive, obversis, qualis arietum pugna, frontibus, in *Athen.* L. I. p. 30. A.

1. Τῆς θαλάσσης ζεσάσης] *Longini* κακόζηλον elegantissimae dictionis tantum modo in repetitis toties sibilantibus est literis, quas alii ad aestuantis stridorem maris aptissimas putarent: namque uti Latinis *fervere mare*, *fervor maris*, ita κύματα *Gregor. Naz.* Stel. I. p. 55. B. ἐπὶ πολὺ μετεωρισθέντα καὶ ΑΝΑΖΕΣΑΝΤΑ· et *Liban.* T. II. p. 516. C. ἐν ΖΕΟΝΤΙ τῷ κλύδωνι, parili translationis figura. Ventus ex septemtrione et Hellesponto flans, propterea que *Hellespontias*, Atticae regioni marisque AEgaei insulis gravis et damnosus accidebat, *Aristotele* Problem. XXVI, 57. p. 198. Ed. *Sylb.* docente. Iucunda sunt *Aristidis* in tempestatis ἐκφράσει ad Arginusas, ἄρτι μὲν —— ᾤδινεν ἡ θάλασσα καὶ κατέβαινεν ΕΛΛΕΣΠΟΝΤΙΑΣ λαμπρὸς ap. *Hermogenem* Form. Orat. I, 5. p. 280.

9. Πρὸς Ἴπνους καλεομένους] Adumbravit hinc sua *Strabo* L. IX. p. 675. D., sed praeter alia, ὁ δ' ἐς Ὑπνοῦντα τόπον τραχὺν τῶν περὶ Πήλιον παρενεχθεὶς· ubi eam varietatem librariis inputandam monuit vir magnus. Favet Geographo aliquantulum πρὸς Ὕπνους *Vindob.*, neque omnino tamen.

11. Περὶ αὐτὴν τ. Σηπιάδα] Ex Codd. decernendum αὐτὴν scripserit, an ἀκτὴν, an ἄκρην τὴν Σηπιαδα· in quibus permutandis saepius errarunt librorum Scriptores. Σηπιάδος ἀκτῆς meminit Noster c. 183. 191. Aliis ἄκρα ἐν Μαγνησίᾳ dicitur Σηπιάς· vid. Clar. *Wess.* ad *Diod.* I. p. 413. et *Cellar.* G. A. I. p. 870. Hic narrata spectans *Clem. Alex.* Strom. VI. p. 753, 36. [οἱ ἄνεμοι] πνεύσαντες ἐρρωμένως περὶ τὴν Σηπιάδα ἄκραν συνέτριψαν πᾶσαν τὴν παρασκευὴν τοῦ Περσικοῦ στόλου· eadem obversabantur *Straboni* IX. p. 675. C. D. ubi Xerxis στόλος partim dicitur ventis εἰς Ὑπνοῦντα τόπον τραχὺν τῶν περὶ Πήλιον παρενεχθεὶς· sic vocasse locum videtur *Strabo*: *Herodotus*, quod *Casaub.* monuit, naves

Boreæ coniugium et Orithyiæ Atticis celebratum. Aminoclis locupletatio ex naufragio Perſarum.

πτον, ἀι δὲ ἐς Μελίβοιαν πόλιν, ἀι δὲ ἐς Καϲθαναίην [a] ἐξεβράϲϲοντο. ἦν τε τοῦ χειμῶνος [b] χρῆμα ἀφόρητον. Λέγεται δὲ λόγος ὡς Ἀθηναῖοι τὸν Βορῆν ἐκ θεοπροπίου ἐπεκαλέϲαντο, ἐλθόντος σφι ἄλλου χρηϲτηρίου, τὸν γαμβρὸν ἐπίκουρον καλέϲαϲθαι. Βορῆς δὲ, κατὰ τὸν Ἑλλήνων λόγον, ἔχει γυναῖκα Ἀττικὴν, [c] Ὠρειθυίην τὴν Ἐρεχθῆος. κατὰ δὴ τὸ κῆδος τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς φάτις [d] ὥρμηται, ϲυμβαλλεόμενοί ϲφι τὸν Βορῆν γαμβρὸν εἶναι, καὶ ναυλοχέοντες [e] τῆς Εὐβοίης ἐν Χαλκίδι, ὡς ἔμαθον αὐξόμενον τὸν χειμῶνα, [f] ἢ καὶ πρὸ τούτου, ἐθύϲαντό τε καὶ ἐπεκαλέοντο τόν τε Βορῆν καὶ τὴν Ὠρειθυίην, τιμωρῆϲαί ϲφι, καὶ διαφθεῖραι τῶν βαρβάρων τὰς νέας, ὡς καὶ πρότερον περὶ [g] Ἄθων. εἰ μέν νυν διὰ ταῦτα τοῖϲι βαρβάροιϲι ὁρμέουϲι ὁ Βορῆς ἐπέπεϲε, οὐκ ἔχω [h] εἰπεῖν· οἱ δ' ὦν Ἀθηναῖοί ϲφι λέγουϲι [i] βοηθήϲαντα τὸν Βορῆν πρότερον, καὶ τότε ἐκεῖνα κατεργάϲαϲθαι. καὶ ἱρὸν ἀπελθόντες Βορέῃ ἱδρύϲαντο παρὰ ποταμὸν Ἰλιϲϲόν. Ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ νέας οἱ ἐλαχίϲτας λέγουϲι διαφθαρῆναι, τετραϰοϲιέων οὐκ ἐλάϲϲονας, ἄνδρας τε ἀναριθμήτους, χρημάτων τε πλῆθοϲ ἄφθονον. ὥϲτε [k] Ἀμεινοκλέϊ τῷ
444 Κρητίνεω, ἀνδρὶ Μάγνητι, γηοχέοντι περὶ Ϲηπιάδα, μεγάλως ἡ ναυηγίη [l] αὕτη χρηϲτὴ ἐγένετο· ὃϲ πολλὰ μὲν χρύϲεα ποτήρια ὑϲτέρῳ χρόνῳ ἐκβραϲϲόμενα [m] ἀνείλετο, πολλὰ δὲ ἀργύρεα· θηϲαυρούϲ τε τῶν Περϲέων εὗρε, ἄλλα τε χρύϲεα [n] ἄφατα χρήματα περιεβάλετο. ἀλλ' ὁ μὲν, τἄλλα οὐκ εὐτυχέων, εὑρήμαϲι μέγα πλούϲιος ἐγένετο. ἦν γάρ τιϲ καὶ [o] τοῦτον ἀχαρὶϲ ϲυμφορὴ λυπεῦϲα [p] παιδοφόνοϲ.

Melibœam, aliæ in Caſthanæam expellebantur: erat enim intoleranda vis eius. Enimvero feruntur Athenienſes divinitus Boream invocaſſe, allato ad eas oraculo alio, ut generum ſuum ad ſibi opitulandum invocarent. Habet autem, ut apud Græcos fertur, Boreas in matrimonio Orithyiam, Atticam, Erechthei filiam. Ex hac affinitate, ut fama est, Athenienſes inducti ſunt ad coniectandum Boream ſibi generum eſſe, et dum in Chalcide Eubœæ excubarent, quum intelligerent auctum iri tempeſtatem, aut etiam ante hoc tempus, ſacrificaverunt, et invocaverunt Boream et Orithyiam, ut ſibi auxilio eſſent, et barbarorum naves corrumperent, quemadmodum prius etiam circa Athon. Num autem ob id Boreas ingruerit in barbaros ſtationem agentes, non queo dicere: certe Athenienſes aiunt Boream, qui ante fuerit ipſis auxilio, etiam tunc illa effeciſſe: atque digreſſi illinc, delubrum Boreæ extruxere ad amnem Ilisſum. In hac clade qui paucisſimas 190
naves, ii non pauciores quadringentis periiſſe aiunt, viros quoque innumerabiles, ac vim pecuniarum immenſam; ut Aminocli Cratini filio, viro Magneti, circa Sepiadem poſſeſſiones habenti, maiorem in modum fuerit fructuoſum hoc naufragium, qui ſequenti tempore multa pocula aurea per æſtum eiecta, multa argentea ſuſtulit, theſaurosque Perſarum invenit, affatimque aliarum ex auro rerum lucratus est: et quum alioqui non eſſet fortunatus, e rebus repertis mirifice est ditatus: nam et hunc calamitas quædam triſtis lugere cogebat ob

---

a Ἐξεράϲϲαντο *Arcb.*, non bene. Conf. *Io. Alberti* Miſcell. Critic. p. 264., idem mox ἦν δὲ cum *V.* *b* Citat *Suid.* in Χρῆμα. *c* Ὠρείθυιαν et Ἐρεχθέος *Arcb. V.* *d* Ὡρμέαται *Arcb.* ὡρμέαται *V.* *e* Ὧν τῆς Εὐρώπης *Arcb.*, duo poſtrema quoque *Vind. Valla*, abſurde. *f* Defit ἢ *Arcb. V.* Mox ἔθυϲεν *Brit.* *g* Ἄθω iid., tum εἰ μὲν ὦν *Arcb.*, οὖν *Vind.* et ὁ Βορέης iid. et ἔπεϲε *Ask.* Placuit articulus. *b* Εἰπεῖν *Med. Arcb. Paſ. Ask. Paris. A.* *i* Βοηθήϲοντα *Paſ.* *k* Ἀμινοκλέῃ *Arcb.*, Κρηϲίνεω *Plut.* Malig. p. 864. C. et ναυηγέοντι περὶ Σ. *Arcb.* *l* Abest *Med. Ask. Paſ. Brit.* *m* Ἀνείλατο *Arcb. V.* Adi *Pierſonum* ad *AEl. Herodian.* p. 431. *n* Non habent vocem *Med. Paſ. Ask.*, habet *Plutarcb.*, ſed male ἀφ. καὶ χρήματα. Mox περιεβάλλετο *Arcb. V.* *o* Τοῦτον ora *Steph. Arcb. V. Paris. B.*, τούτων *Paſ.*; olim τούτῳ. *p* *Med. V. Ask. Paſ. Arcb. Paris. A.*, παιδοκτόνος *Plut. Paris. A. Brit. Ald.*

partim ſcribit delatas πρὸς Ἰπνοὺς καλεομένους τοὺς ἐν Πηλίῳ. Pelii montis Ἰπνοὶ apte dici potuerunt inſtar ſimilium Ἰπνάεις vel Ἰπνοῦς. VALCKEN.

13. Ἦν τε τοῦ] Dederat Scriptor accuratisſimus: ἦν τε τὸ τοῦ χειμῶνος χρῆμα ἀφόρητον· duae hic quoque literae ſunt a vicinis abſorptae, quas poſtulat ſermonis genius: contra χρῆμα πολλὸν νεῶν et ſimilia recte ſcripta leguntur in huius Ed. P. 319. n. 22. Sed P. 252, 87. πολλόν τι χρῆμα τῶν τέκνων· ut *Xenoph.* p. 23, 25. σφενδονητῶν πάμπολύ τι χρῆμα· ἄπειρόν τι χρῆμα νοημάτων, *Dionys. Halic.* II. p. 249, 1. Hinc etiam diverſum hoc in loco τὸ τοῦ χειμῶνος χρῆμα, comparandum cum *Ariſtophaneis*: τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν· τὸ χρῆμα τῶν κόπων· τὸ χ. τοῦ πλακοῦντος. Ἀσκητικὸν τὸ χρῆμα τοῦ νοσήματος. VALCKEN.

16. Τὸν Γαμβρὸν ἐπίκουρον καλέϲ.] Oraculo iusſi, *Boream* intellexerunt Athenienſes, qui κῆδος ϲυνῆψε τοῖς Ἀθηναίοις ἁρπάϲας Ὠρείθυιαν Ἐρεχθέως, *Schol.* in *Soph.* Ant. ψ. 978. atque adeo generum Erechthei Erechthidarumque affinem: *Suidas* vid. in Γαμβρὸς Ε. qui in v. Ἀφέται oraculo Deum iusſisse ſcribit, ἀνέμῳ ϲυγγενεῖ θύειν· εἶναι δὲ ϲυγγενὴς λέγεται (ὁ Βορέας) διὰ τὴν Ὠρείθυιαν. Ubi dicitur Themiſtocles *Ariſtidi* T. III. p. 349. ϲημάμενος τὴν ναυμαχίαν κατιόντος τοῦ πνεύματος. *Schol. MS.* οὕτω φηϲὶν ἔϲηϲαν τὰς ναῦς, ὥϲ' ἔχειν Βορέαν ὄπιϲθεν, ἵνα προϲβαλὼν τοῖς Πέρϲαις ὀξέως ἐπέλθοι· τοῦτο δὲ φηϲὶν ἀπὸ τοῦ μύθου, ὅτι ὁ Βορέας ἐραϲὴς ἐν (ὢν) Ὠρειθυίας· —— ϲυνέπραξε τοῖς Ἀθηναίοις· τούτου δὲ ὁ Ἡρόδοτος οὐ μέμνηται. —— Ob opem ſibi latam Boreae ſacellum ad Ilisſum ſacrarunt Athenienſes iuxta *Herod.* neque tamen illud valde frequentatum aeſtimes e Phaedro *Platonis* p. 129. ubi ignoranti locum Phaedro, e quo puellam rapuerit Boreas, digito demonſtrans Socrates, καί που τὶς, ait, ἐϲὶ βωμὸς αὐτόθι Βορέου· vid. *Meurs.* Att. II, c. 5. Secundum *Pauſan.* II. p. 138., in monte Sicyoniae βωμὸς ἐϲτιν ἀνέμων· et in foro Coroneae, IX. p. 778. Megalopolitae, VIII, p. 673., θεῶν οὐδενὸς Βορέαν ὕϲτερον ἄγουϲιν ἐς τιμήν. VALCKEN.

18. Κατὰ τὸ κῆδος τοῦτο] *Pauſanias* hinc Boream Athenienſibus διὰ τὸ ΚΗΔΟΣ ἀμύναντα τῶν τριήρων τῶν βαρβαρικῶν ἀπολέϲαι τὰς πολλὰς prodidit L. I, 19. p. 45. Proximum ὡς φάτις ὥρμητο relinquo. Quod ſi multitudinis numero φάτις haberetur, alienum ὡρμέατο haud foret, nunc ſecus. Vid. L. V, 104.

27. Οὐκ ἔχω εἰπεῖν] Caute ſatis. Βορεαϲμῶν Atticorum, de quibus Cl. *Alberti* ad *Heſychium* in Voc., et doctisſimi viri in *AElian.* Var. XII, 61., alii diverſiorem perhibebant originem. Praeterea Delphis ex reſponſo Apollinis Perſicae clasſis damnum arceſſebant in *Clement. Alex.* Strom. VI. p. 675. Ut autem post deinceps ἱρὸν ἀπελθόντες, nempe Ξέρξεω, pingatur, urgentem non video neceſsitatem. De numero fractarum navium gemina *Diodorus* XI, 12.

38. Χρύϲεα ἄφατα χρήμ.] Ex his ἄφατα abeſſe dicitur Codice *Med.*, omisſam mallem vocem χρύϲεα, paulo ante poſitam. Hic certe ſcribi potuit: ἄλλά τε ἄφατα καὶ χρήματα περιεβάλετο· *tum aliarum rerum affatim tum nummorum ſibi comparavit*: καὶ χρήματα praebet *Plutarchus* T. II. p. 864. C. ista quoque, quae ſequuntur, ἦν γάρ τις καὶ τούτῳ (τοῦτον placet ex marg. *Steph.*) ἄχαρις ϲυμφορὴ λυπεῦϲα παιδοκτόνος· haec ſi ſic Latine legantur, ut convertenda cenſeo: *num angebatur ob liberos dira quadam calamitate necatos*: non ipse Aminocles haberi poterit παιδοκτόνος· qualem dum habuiſſe videtur, ſumpſit hinc occaſionem *Plutarchus* criminandi *Herodotum*, tanquam ſtudioſe quaerentem locum, ἐν ᾧ θήϲεται τὴν Ἀμεινοκλέους παιδοφονίαν· hanc indignatus immixtam narrationi p. 871. B. Lapsus in minutis *Palmerius* ſe obiecit *Plutarcho*; cui defenſor venit *Reiskius* Anim. ad Gr. Auctor. II. p. 523. VALCKEN.

41. Καὶ τοῦτον ἄχαρις ϲυμφορὴ λυπεῦϲα] Arbitror ſic prae-

191 ob liberorum necem. Navium autem frumentariarum aliorumque navigiorum quæ perierunt, numerus iniri non potest. Unde præfecti navalium copiarum, veriti ne ſibi post acceptam calamitatem Theſſali incurſarent, excelſum vallum e naufragiis circumdederunt. Triduo enim tempeſtas perſtitit: quarto tandem die magi humanis hoſtiis, et præſtigiis incantando ventum, ad hæc Thetidi ac Nereidibus ſacrificando, tempeſtatem compeſcuerunt; ſive alioquin ipſa ſua ſponte ceſſavit. Thetidi autem ſacrificavere, quod ab Ionibus acceperant; Thetin ex eo loco raptam fuiſſe a Peleo; omnemque eam oram Sepiadem illius eſſe, aliarumque Nereidum. Et illa quidem quarto die conquievit.
192 At Græcis diurni ſui ſpeculatores ex Euboicis promontoriis decurrentes, altero ab exorta primum tempeſtate die indicarunt omnia quæ circa naufragium contigerant. Quæ iſti ubi audiere, fuſis ante votis Servatori Neptuno ac libamentis, celerrime rurſus ad Artemiſium revehuntur, ſperantes ſibi paucas aliquas naves fore adverſarias. Ita ad Artemiſium revecti iterum ſtationem habuere, Neptuni Servatoris cognomen inde ad hoc
193 usque tempus uſurpantes. Barbari, postea quam ventus quievit, et fluctus ſtrati ſunt, de-

νος. Σιταγωγῶν δὲ ὁλκάδων, καὶ τῶν ἄλλων πλοίων διαφθειρομένων, οὐκ ἐπῆν ἀριθμός· ὥστε δείσαντες οἱ στρατηγοὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ μή σφι κεκακωμένοισι ἐπιθέωνται οἱ Θεσσαλοί, ἔρκος ὑψηλὸν ἐκ τῶν [a] ναυηγίων περιεβάλοντο. ἡμέρας γὰρ δὴ ἐχείμαζε τρεῖς· τέλος δὲ, ἔντομά τε ποιεῦντες, καὶ [b] καταείδοντες γόῃσι τῷ ἀνέμῳ οἱ μάγοι, [c] πρός τε τούτοισι, καὶ τῇ Θέτι καὶ τῇσι Νηρηίσι θύοντες, ἔπαυσαν τετάρτῃ ἡμέρῃ, ἢ ἄλλως κως αὐτὸς ἐθέλων [d] ἐκόπασε. τῇ δὲ Θέτι ἔθυον, πυθόμενοι παρὰ τῶν Ἰώνων τὸν λόγον, ὡς ἐκ τοῦ χώρου τούτου ἁρπασθείη ὑπὸ [e] Πηλῆος, εἴη τε ἅπασα ἡ ἀκτὴ ἡ Σηπιὰς ἐκείνης τε καὶ τῶν ἄλλων Νηρηίδων. ὁ μὲν δὴ τετάρτῃ ἡμέρῃ ἐπέπαυτο. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι οἱ ἡμεροσκόποι ἀπὸ τῶν ἄκρων τῶν Εὐβοϊκῶν καταδραμόντες δευτέρῃ ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ὁ χειμὼν [f] ὁ πρῶτος ἐγένετο, ἐσήμαινον πάντα τὰ γενόμενα περὶ τὴν ναυηγίην. οἱ δὲ, ὡς ἐπύθοντο, Ποσειδέωνι σωτῆρι εὐξάμενοι, καὶ σπονδὰς προχέαντες, τὴν ταχίστην ὀπίσω ἠπείγοντο ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον· ἐλπίσαντες ὀλίγας [g] τινάς σφι ἀντιξόους ἔσεσθαι [h] νῆας· οἱ μὲν δὴ τοδεύτερον ἐλθόντες περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, [i] ναυλόχεον, Ποσειδέωνος σωτῆρος ἐπωνυμίην ἀπὸ [k] τούτου ἔτι καὶ ἐς τόδε νομίζοντες. Οἱ δὲ βάρβαροι, ὡς ἐπαύσατό τε ὁ ἄνεμος, καὶ τὸ [l] κῦμα ἔστρωτο, κατα-

a Ναυηγιέων *Arcb.*, *ναυαγίων Paſſ. Ask.* *b* Κατᾴδοντες *Arcb. Vind.* *c* Πρὸς δὲ τούτοισι *Arcb. V.* haud prave. *d* Ἐκοπίασε *Longin. περὶ Ὕψ.* Sect. 42. *e* Πηλέος *Ask.*, καὶ ὡς in *Arcb.* non legitur. *f* Ὁ πρῶτος *Paſſ. Ask. Arcb. V. Brit.*, ſine articulo ora *Steph.*, id amplector, prima tempeſtatis, in quatuor dies prementis, initia indicans. *g* Omittunt *τινας Med. Paſſ. Ask.*, mox *ἀντίξους Paſſ.* margo *Steph.* *b* Νέας *Arcb. Ask. Vind.*, ſaepeque in ſeqq. *i* Ἐναυμάχεον *Arcb.* *k* Id. *Med. V. Paſſ. Ask.*, τοῦδε antea. *l* Citat *Euſtath.* in Odyſſ. p. 1462, 9.

praeſtare. Ἐλύπεε τοὺς Ἕλληνας et μᾶλλόν σφεας ἐλύπεε L. IX, 49. *Plutarchi* Codd. eodem tendunt. Quam autem vellem, ab his ille vellicandis manum abſtinuiſſet; malignitatis profecto dum *Herodotum* proterve arceſſit, eiusdem criminis culpam ſuſtinet. Poſtulatne παιδοκτόνος eius συμφορὴ, ut Aminocles παιδοφονίας, ſive, *caedis liberorum*, in reatu ſit? Equidem, etſi dictio ex ambiguo aliquid offert, non opinor. Ἄχαρις συμφορὴ παιδοφόνος *ingratam calamitatem, liberos occidentem*, unice exprimit; quae quidem Aminoclem, alioqui opum copia fortunatum, ſed caſu liberis orbum, contriſtabat. Confer vindicias *Herodoto* a Nob. *Palmerio* paratas Exerc. in Gr. Auctor. p. 37.

47. Καταείδοντες γόῃσι] Nulla in ſchedis variatio. Qui morboſa haec putant, aut γοητείῃσι *praeſtigiis*, χοῇσι *libationibus*, quamquam haeſitantes, uti Cl. *Reiskius*, illa reficiunt. Contra ea, nihil admodum novans, Cl. *de Pauw* καταείδοντες γόῃσι —— μάγοι, *incantantes ventum cum praeſtigiatoribus* vertit, hoc uno anxius, quod magi ab incantatoribus diſtinguantur: fieri tamen potuiſſe, ut illi inter Perſas honoratiores ſub ſe γόητας, vilioris conditionis ſacrificos, habuerint. Quod equidem, etſi auctoritate carens, non infitias ibo, opinatus, ne nihil dixiſſe videar, καταείδοντες γόῃσι idem eſſe ac γόοισι, h. e. *ſacro* quodam *ululatu*, unde ipſi γόητες nomen habent: huic ſane in magicis incantationibus ſacrisque ſuus olim uſus, ſicuti ἐντόμοις L. II, 119. Non neſcio, γόην alibi haud inveniri, quam tamen ex γοάω formari potuiſſe, quis neget? Reſtaret καταείδειν tertio nexum caſui, niſi *Portus* id cum καταγελᾶν ſimilis apud *Herodotum* ſtructurae conpoſuiſſet. Atque hoc ſi inprobetur, τοῦτο μὲν ἐν τῷ ἀσαφεῖ κείσθω.

47. Καταείδοντες γόῃσι τῷ ἀνέμῳ] Poſtremum est ex Herodotĉo more ſcribendi, neque debet adeo ſollicitari. Ingenioſe *Reiskius* tentabat χοῇσι· ſic dicerentur *factis libaminibus incantantes ventum*. *Euripidis* Iphigenia in Tauris ϒ. 1337., Ἀνωλόλυξε, καὶ κατῇδε βάρβαρα Μέλη, μάγευσε· *ululatu barbarico magicos cantus* (*Seneca* Med. ϒ. 684.) *occinebat*: ita corrigo vulgatum ματεύσε, illinc alienum. Κατᾴδειν, *occinere*, iuxta *Budaeum*, *Herod.* poſuit pro *incantare*. Filiam mactatam putabat ad ventum ſedandum *AEſchyli* Clytaemneſtra in Agam. ϒ. 1427., ἐπῳδὸν Θρηκίων ἀημάτων· ut optime reſtituit *Gul. Canter.* apud Sicyonios ſacerdos ſacra faciebat, ἡμερούμενος τῶν πνευμάτων τὸ ἄγριον· καὶ δὴ καὶ Μηδείας, ὡς λέγουσιν, ἐπῳδὰς ἐπᾴδει, *Pauſan.* II. p. 138. VALCKEN.

50. Ἐκόπασε] Nullum *Longini* ἐκοπίασε in ſchedis patrocinium adipiſcitur: Schol. praeterea *San-German.* ἄνεμος ἐκόπασε hinc excerpſit. *Albydenas* τρίτῃ δὲ ἡμέρῃ ἐπεί τε ὧν ΕΚΟΠΑΣΕ —— *tempeſtas*, eluvionis cauſa in *Euſeb.* Pr. Evang. L. V, 12.; *AElian.* ap. *Suidam* Voc. Ἐξόρεσεν, οἱ δὲ ἄνεμοι παραχρῆμα ΕΚΟΠΑΣΑΝ καὶ τὸ κῦμα ἐξορέθη· quo de genere alia *I. Iac. Wetſten.* ad *Matth.* C. XIV, 32.

50. Ἦ — αὐτὸς θ. ἐκόπασε] *Aut ſponte ſua* velut laſſus *conquievit ventus*. Tanquam ἄσεμνον τὸ Κοπιάσαι (ἐκοπίασε legiſſe videtur) καὶ ἰδιωτικὸν hic notavit *Longinus* π. Τ. XLII, 2. Legitur in Ev. *Matth.* XIV, ϒ. 32., ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· et alibi, apud Clar. *Albertum* ad *Heſych.* in v. et *Wetſtenium*. Reprehendendus idcirco *Longinus* illis videri poterit, qui in libris noſtris ſacris, ad populi captum ſapientiſſime ſcriptis, voces tamen notatas nolunt ut ἰδιωτικὰς, quique, bonum *Thomam Mag.* ſupra modum nuper criminati, incogitanter Atticam verborum etiam venantur elegantiam, ubi ſola rerum erat quaerenda puraeque diſciplinae magnificentia. —— *Herod.* infra: ὡς ἐπαύσατό τε ὁ ἄνεμος, καὶ τὸ κῦμα ἔστρωτο· *Euſtath.* in Od. Γ. p. 119, 38., Ἡρόδοτος εὐδίαν φράζων φησὶν, ἐπαύσατο (ſic Ἐκόπασεν reddidit *Heſych.*) ἄνεμος, καὶ τ. κ. ἑ. his uſus est inimitabilis *A. Schultens* ad *Iobi* XXX, 27. vid. *St. Bergler.* in *Alciphr.* p. 2. Docte *A. Gellius* N. A. II, c. 30. *fluctus*, —— *ſimul ac ventus poſuit, ſternuntur et conflacceſcunt, et mox fluctus eſſe deſinunt: κύματα οὐκ ἔτι εἰσὶ κύματα, aequare* nempe *placato: ſtratum aequor* attigit *I. F. Gronov.* Obs. III, c. 22. Tueri voluit vir clar. *P. Burm.* in *Ovidii* Her. XV, ϒ. 213., vulgata: *Solve ratem; Venus, orta mari, mare praeſtat amanti:* me iudice recte diceretur, *mare praeſtet aequor;* ut Metam. XI, ϒ. 749., *ventos arcet AEolus egreſſu, praeſtatque nepotibus aequor;* id est ἀκύμονα Πόντου τίθησι νῶτα, *Eurip.* Iph. in Taur. ϒ. 1445. ſed in altero loco legendum, partim cum *Slichtenborſtio: Venus, orta mari, mare ſternet amanti:* ſic Epiſt. XIX, ϒ. 16., *auſo Venus ipsa favebit; ſternet et aequoreas aequore nata vias.* VALCKEN.

62. Ἐναυλόχεον, Ποσειδέωνος σωτῆρος &c.] *Vallae* Latina, *Stationem habuere ad templum Neptuni cognomine Servatoris*, ſervari non debuerant: quid enim hic de Neptuni ad Artemiſium aede? Solum Σωτῆρος Neptuni cognomen deſcribitur. Itaque mutavi, ne prona ſit erroris, quae et Illuſtr. virum Diſſert. VII. Us. et Praeſt. Num. p. 416. abſtulit, occaſio.

Pagasæ. Iason et Hercules. Aphetæ. Sandoces cruci olim fixus et refixus vivus.

ταστάσαντες τὰς νῆας, ἔπλεον παρὰ τὴν ἤπειρον. κάμψαντες δὲ τὴν ἄκρην τῆς Μαγνησίης, ἰθέαν ἔπλεον ἐς τὸν κόλπον τὸν ἐπὶ Παγασίην φέροντα. ἔστι δὲ χῶρος ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ τῆς Μαγνησίης, ἔνθα λέγεται [a] τὸν Ἡρακλῆα καταλειφθῆναι ὑπὸ Ἰήσονός τε καὶ τῶν συνεταίρων ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπ' ὕδωρ πεμφθέντα, εὖτ' ἐπὶ τὸ κῶας ἔπλεον ἐς Αἶαν [b] τὴν Κολχίδα. ἐνθεῦτεν γὰρ [c] ἔμελλον ὑδρευσάμενοι ἐς τὸ πέλαγος ἀφήσειν· [d] ἐπὶ τούτου δὲ τῷ χώρῳ οὔνομα γέγονε Ἀφέται. ἐν τούτῳ [e] ὧν ὅρμον οἱ Ξέρξεω ἐποιεῦντο. Πεντεκαίδεκα δὲ τῶν νηῶν τουτέων ἔτυχόν τε 445 ὕστατα πολλὸν ἐξαναχθεῖσαι, καί κως κατεῖδον τὰς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῶν Ἑλλήνων [f] νῆας· ἔδοξάν τε δὴ τὰς σφετέρας εἶναι οἱ βάρβαροι, καὶ πλέοντες, [g] ἔπεσον ἐς τοὺς πολεμίους, τῶν ἐστρατήγεε [h] ὁ ἀπὸ Κύμης τῆς Αἰολίδος ὕπαρχος Σανδώκης ὁ [i] Θαμασίου· τὸν δὴ πρότερον τουτέων βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπ' αἰτίῃ τοιῇδε λαβών, [k] ἀνεσταύρωσε, ἐόντα τῶν βασιληΐων δικαστέων· [l] ὁ Σανδώκης ἐπὶ χρήμασι ἄδικον δίκην ἐδίκασε. ἀναχρεμασθέντος ὦν αὐτοῦ, [m] λογιζόμενος ὁ Δαρεῖος, εὑρέ οἱ πλέω ἀγαθὰ τῶν ἁμαρτημάτων πεποιημένα ἐς οἶκον τὸν βασιλήιον· εὑρὼν δὲ τοῦτο ὁ Δαρεῖος, καὶ γνοὺς ὡς ταχύτερα αὐτὸς ἢ σοφώτερα [n] ἐργασμένος εἴη, ἔλυσε. βασιλῆα μὲν [o] δὴ Δαρεῖον οὕτω διαφυγὼν μὴ ἀπολέσθαι, περιῆν· τότε δὲ ἐς τοὺς Ἕλληνας καταπλώσας, ἔμελλε οὐ τοδεύτερον διαφυγὼν ἔσεσθαι. ὡς γάρ σφεας εἶδον [p] προσπλέοντας οἱ Ἕλληνες, μαθόντες αὐτέων τὴν γινομένην ἁμαρτάδα, ἐπαναχθέντες, εὐπετέως σφέας εἷλον. Ἐν τουτέων μιῇ [q] Ἀρίδωλις πλέων ἤλω, τύραν-

deductis navibus præter continentem enavigabant, circumvehentesque promontorium Magneſiæ, rectum curſum in ſinum qui ad Pagaſas fert tenebant. In hoc Magneſiæ ſinu locus est, in quo fertur Hercules, quum e navi Argo aquatum miſsus esſet, derelictus fuisſe ab Iaſone, atque a ſociis, dum in AEam urbem Colchidis ad vellus navigarent. Illinc enim aquati in pelagus erant abituri, eaque de re nomen loco fertur esſe Aphetæ. Hoc in loco Xerxis naves ſtationem habuerunt: quarum quindecim, quæ longe ultimæ navigabant, proſpectis Græcorum ad Artemiſium navibus, ratæ ſuas esſe, in medium earum hoſtilium navium delatæ ſunt: quarum dux erat Sandoces Thamaſiæ filius, Cymæ AEolidis præfectus: quem ante hæc tempora Darius in hoc crimine deprehenſum cruci affixerat, quod quum e regiis iudicibus esſet, iniquam ſententiam ob pecuniam tulerat; ſed eius in cruce ſuſpenſi Darius reputans plura peccatis esſe beneficia in domum regiam collata, hoc reperiens, agnoſcensque properantius ſe quam prudentius egisſe, hominem ſolvit. Ita regem Darium elapsus, ut ab eo non occideretur, ſupererat; tunc vero in Græcos delatus, non iterum erat elapsurus: hos enim ad ſe curſum tenentes Græci ubi videre, cognito hominum errore, contra invecti, facile eas cepere. In quarum navium una captus est Aridolis, Ala-

194

195

---

a Abest *Arcb.* *b* Duas has voces id. praeterit. *c* Ἔμενον ora *Steph.* ex *Aldo.* *d* Ἐπὶ *Paſ. Ask. Arcb. V.*, tum οὔνομα λέγεται *Arcb. V.* Prius ἐκ τούτου. *e* Ἐν τούτῳ *Ask. Arcb. V. Paſ. Paris. A. B. Brit. Ald. Valla*, ſolus ἐπὶ τούτου *Med.* *f* Νέας ſaepiſsime *Arcb. V. Ask.* *g* Ἔπεσον *Arcb. V.* ἐσέπεσον ora *Steph.*, ἐπέπεσον Edd. *b* Deſit articulus *Ask. Brit.* *i* Θαμασίου *Paſ. Ask. Arcb. Vind. Valla:* Θωὔμασίου Edd. tum τὸν δὴ —— ἐπ' praeterit *Ask.*, ſcribens ὃν ἐπ' αἰτ. *k* Ἀνεσταύρωσε ἂν *Arcb.*, conmode. *l* Damnant ὅτι *Arcb. Med. Paſ. Ask. Paris. B. Brit.*, ὁ Σανδ. legentes, non ὅτι ὁ Σανδ., ut *Ald.* et reliqui. *m* *Med. V. Arcb. Ask. Paſ. Brit.*, alii ἀναλογιζόμενος cum *Aldo.* Porro εὑρέ οἱ negligitur in *Med. Ask. Paſ.*, Δαρεῖος εὑρέ οἱ πλέω *Paris. A. B. Arcb. Vind. Brit. Ald.* *n* Ἐργασάμενος *Med. Paſ. Ask. Paris. B.*, reliqui omnes, quibus adſtipulor, ἐργασμένος. *o* Non est in *Arcb. V.* *p* Προσπλέοντας; iid. *Paſ. Brit.* margo *Steph. Valla:* olim προσπταίοντας. *q* Ἀρδωλις *Arcb.*

72. Ἐπὶ τὸ κῶας ἔπλεον ἐς Αἶαν] Dum *ad aureum vellus petendum AEam navigabant:* id enim ſemper notat in talibus ἐπὶ, ἐπὶ τὸ κῶας, ἐπὶ τὸ νάκος πλεῦσαι. Poëtis μετά. *Theocrit.* XIII, ϒ. 16., Ἀλλ', ὅτε τοι χρύσειον ἔπλει μετὰ κῶας Ἰήσων Αἰσονίδας, οἱ δ' αὐτῷ ἀρισῆες συνέποντο· *lecti iuvenes, Argivae robora pubis, Auratam optantes Colchis avertere pellem Catullo* Carm. LXIII, 5. *Theocrito* praeivit aliisque *Homerus* Od. Λ ϒ. 184., Πλέων —— Ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν· id est ἐκεῖθεν ἀπάξων χαλκόν. In *Theocriti* παιδικοῖς, —βαίην — πέδα (id est μετὰ) Κέρβερον apud *Xenoph.* K. Ἀ. VI, p. 220, 31., ἔνθα λέγεται Ἡρακλῆς ἐπὶ τὸν Κέρβερον κύνα καταβῆναι. *Ariſtoph.* Βατρ. ϒ. III, ἡνίκ' ἦλθες ἐπὶ τὸν Κέρβερον· meminit peninſulae *Diodorus* XIV, p. 666, 3., ὅπου φασὶν Ἡρακλέα τὸν ἐξ ᾅδου Κέρβερον ἀναγαγεῖν. Corrigatur *Herodoto* noſtro tributus libellus de Vita *Hom.* p. 561, 36. ἐς δὲ τὴν Ἐρυθραίην τινὲς ἐπὶ ξύλου παρεσκευάζοντο πλεῖν· male vulgatum, nuper etiam Londini, ἐπὶ ξύλου. In his ἐπὶ — ἐς ponuntur ut noſtro loco, et ſemper apud accuratiores, ſolos ferme dignos, quorum phraſis cum Herodotea componatur: *Thucyd.* IV, c. 13., ἐπὶ ξύλα ἐς μηχανὰς (ut ἐς τειχισμὸν ἐργαλεῖα, p. 406, 94.) παρέπεμψαν τῶν νεῶν τινας ἐς Ἀσίνην. *Xenoph.* Ἑλλ. V. p. 337, 2., πέμπουσιν — ἄνδρας ἐς Παγασὰς ἐπὶ σῖτον· p. 260, 19., πέμψας τριήρεις ἐς Λακεδαίμονα ἐπὶ χρήματα· paulo post legitur, ἔπεμψα χρήματα ἄξοντας. *Ariſtoph.* Ἐκκ. ϒ. 814., Ἔπειτ' ἐχώρουν εἰς ἀγορὰν ἐπ' ἄλφιτα. VALCKEN.

74. Ἐπὶ τούτου δὲ τῷ χώρῳ] Sexcenties talem Scriptoris dictionem vidimus, monuitque vir Celeb. L. IV, 45. Quo magis miror *Medic.* ſilentium, ni tamen excerpentis oculi aberrarunt, ἐπὶ, huic debitum loco, ſequentibus, ubi omnes alii ἐν τούτῳ, tribuentes. Fieri id potuit. Ego Codd. non reluctor, *Aphetas*que praetereo, notiſsimas *Apollon. Rh.* L. I, 591. *Strabonis*, aliorumque explicationibus.

80. Ἔπεσον ἐς τοὺς πολεμίους] Elegi ſimplex verbum. Ἐπιπίπτειν vim plerumque, quae hic nulla, ingruentium innuit C. 189. et 210. Viſum quoque verius Θαμασίου nomen, aliquid barbarici olens, cum ex interiore Graecia Θωὔμασίου titulus deſcendat.

84. Βασιληΐων δικαστέων] Supra L. III, 14, 31. Ὅτι, Codd. de ſententia inprobum, *Gronovio* conſentiens eieci: neque diſplicuit λογιζόμενος. Reſtitutum autem fuit εὑρέ οἱ, ad nexum ſermonis opportunum, atque ob εὑρὼν δὲ pro Scriptoris adſuetudine neceſsarium, tum quoque ex Perſicae huius clementiae declaratione L I, 137.

85. Λογιζόμενος —— πλέω ἀγαθὰ] Revocarem antiquam lectionem. *Reputans*, ἀναλογιζόμενος ὁ Δαρεῖος, εὑρέ οἱ πλέω ἀγαθὰ τῶν ἁμαρτημάτων πεποιημένα ἐς οἶκον τὸν βασιλήιον· antiquae videlicet Perſarum legi Darius libenter obſecundavit; de qua, laudata I, c. 137., quaedam notata ſunt in L. VI, c. 30. ſed praeter *Briſſonium* citari debebat *Des. Heraldus* Advers. I, c. 9. horum non recordatus *Iac. Gronov.* in Addendis ad notas ſuas in P. 57, 12., *haec*, ait, *lex quidem fuit, ſed quando obſervata?* —— Mox intellexisſe dicitur Darius, ὡς ταχύτερα ἢ σοφώτερα εἰργασμένος εἴη· ſic enim omnino legendum, reiecta lectione *Flor.* — Paulo post commode mihi vir Doctus emendasſe videtur, ἔμελλε οὐ τὸ δεύτερον διαφυγὼν περιέσεσθαι· et, ὡς γάρ σφεας εἶδον προσπλέοντας οἱ Ἕλληνες. —— C. 197. ſuum lupiter recuperabit Λαφυσίου nomen, indicatum in Diſs. *Herod. Weſs.* p. 123. VALCKEN.

93. Προσπλέοντας] Neſcio cur προσπταίοντας, ſemper in offenſione et clade, etiam C. 210., obvium, obtruſerint? Quod boni commatis ſchedae liberaliter donant, *Pavius*, *Reiskius*, aliique iure laudarunt.

12. Ὑγό-

Alabandenſium qui ſunt in Caria tyrannus; in altera Penthylus Demonoi filius, dux Paphius, qui e Papho duodecim naves quum duxiſſet, amiſſis earum undecim tempeſtate, quae ad Sepiadem extiterat, cum una quae ſuperabat tendens ad Artemiſium, captus est. Hos Graeci quae volebant de Xerxis exercitu ſciſcitati, vinctos ad Corinthiorum Isthmum dimiſe-
196 runt. Cetera barbarorum claſſis, praeter quindecim naves quibus praefuiſſe Sandocem dixi, ad Aphetas pervenit. Xerxes cum terreſtribus copiis per Theſſaliam et Achaiam iter faciens intraverat et quidem post triduum in Melienſes: quum in Theſſalia certamen equorum ſuorum fecisſet, Theſſalici equitatus experiendi gratia, illum optimum in Graecis esſe edoctus: in eo autem certamine multo inferiores fuerunt equi Graeci. Fluviorum porro qui ſunt in Theſſalia, ſolus Onochonus potanti exercitui non ſuffecit. Fluviorum autem Achaiae quum maximus ſit Apidanus, ne hic quidem ſuffecit, niſi mali-
197 gne. Xerxi ad Alum urbem Achaiae tendenti, duces viae cuncta referre cupientes, enarrabant id quod de templo Iovis Laphyſtii ab indigenis narratur: Athamantem AEoli filium, inito cum Ino conſilio necem Phrixo machinatum: deinde Achaeos ex oraculo tale certamen illius poſteris propoſuiſſe, ut qui ex eo genere maximus natu esſet, huic aditu prytanei, quod leitum Achaei vocant, interdicentes ipſi excubias agunt; quod ſiquis intraviſſet, non prius exire poſſet quam mactandus esſet. Ita multos, quum iam mactandi essent,

ραπος Ἀλαβάνδων τῶν ἐν Καρίῃ· [a] ἐν ἑτέρῃ δὲ, ὁ Πάφιος στρατηγὸς Πενθύλος ὁ Δημονόου· ὃς ἦγε μὲν δυώδεκα νῆας ἐκ Πάφου, ἀποβαλὼν δὲ σφέων τὰς ἕνδεκα τῷ χειμῶνι τῷ γενομένῳ κατὰ Σηπιάδα, μιῇ τῇ [b] περιγινομένῃ καταπλέων ἐς Ἀρτεμίσιον ἤλω. Τούτους οἱ Ἕλληνες [c] ἐξιστορήσαντες τὰ ἐβούλοντο πυθέσθαι ἀπὸ τῆς Ξέρξεω στρατιῆς, ἀποπέμπουσι δεδεμένους ἐς τὸν Κορινθίων Ἰσθμόν. Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς ὁ τῶν βαρβάρων στρατὸς, παρὲξ τῶν [d] πεντεκαίδεκα νεῶν, τῶν εἵπετο Σανδώκεα στρατηγέοντι, ἀπίκετο ἐς Ἀφέτας. Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς πορευθεὶς διὰ Θεσσαλίης καὶ Ἀχαιΐης, ἐσβεβληκὼς ἦν καὶ δὴ τριταῖος ἐς Μηλιέας· ἐν Θεσσαλίῃ [e] μὲν ἅμιλλαν ποιησάμενος ἵππων τῶν ἑωυτοῦ, ἀποπειρώμενος καὶ τῆς Θεσσαλίης ἵππου· πυθόμενος ὡς ἀρίστη εἴη τῶν ἐν Ἕλλησι, ἔνθα δὴ αἱ Ἑλληνίδες ἵπποι ἐλίπποντο πολλόν. τῶν μέν νυν ἐν Θεσσαλίῃ ποταμῶν, [f] Ὀνόχωνος μοῦνος οὐκ ἀπέχρησε τῇ στρατιῇ τὸ ῥέεθρον, πινόμενος· τῶν δὲ ἐν Ἀχαιΐῃ ποταμῶν ῥεόντων, οὐδὲ [g] ὅστις μέγιστος αὐτέων ἐστὶ Ἠπιδανὸς, οὐδὲ οὗτος ἀντέσχε, εἰ μὴ φλαύρως. Ἐς [h] Ἅλον δὲ τῆς Ἀχαιΐης ἀπικομένῳ Ξέρξῃ [i] οἱ κατηγεμόνες τῆς ὁδοῦ βουλόμενοι τὸ πᾶν ἐξηγέεσθαι, ἔλεγόν οἱ ἐπιχώριον λόγον, τὰ περὶ τὸ ἱρὸν τοῦ [k] Λαφυστίου Διὸς, ὡς Ἀθάμας ὁ Αἰόλου ἐμηχανήσατο Φρίξῳ μόρον σὺν Ἰνοῖ βουλεύσας· [l] μετὰ δὲ, ὡς ἐκ θεοπροπίου Ἀχαιοὶ προτιθεῖσι τοῖσι ἐκείνου ἀπογόνοισι ἆεθλους τοιούσδε· ὃς ἂν ᾖ τοῦ γένεος τούτου πρεσβύτατος, [m] τούτῳ ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι τοῦ πρυτανηίου, αὐτοὶ φυλακὰς ἔχουσι· Λήϊτον δὲ καλέουσι τὸ πρυτανήϊον οἱ Ἀχαιοί. [n] Ἢν δὲ ἐσέλθῃ, οὐκ ἔστι ὅκως ἔξεισι, πρὶν ἢ θύσεσθαι [o] μέλλῃ. ὥστε τι πρὸς τούτοισι πολλοὶ ἤδη [p] τῶν μελλόντων τουτέων θύ-

a Deest *ἐν Arch.* *b* Περιγενομένῃ ora *Steph. Arch.* *c* Citat *Suid.* in Voc. *d* Πεντ. *νεῶν τῶν εἶπ. Arch. V. Paris. A. B. Valla: ὧν εἶπ. Ald.*, in *Med. Ask. Paſ. Brit. νεῶν* vox deſideratur, non bene. *e* Δὲ *Arch.* *f* Ὀνόχονος *Arch.* *g* Ὅσπερ id. *Vind.* *h* *Med. Ask. Paſ. Arch.*, Ἄλλον antea. *littoralia Achaiae* errans *Valla.* *i* Octo haec deficiunt *Arch.* *k* Λαφυσίου *Paſ. Ask.* ora *Steph. Valla*, verisſime. Ἀφλυσίου alii. *l* Μετέπειτα δὲ *Paſ. Ask. Arch. Brit. Vind.* *m* Τούτῳ *Paſ. Ask. Arch. Brit. Paris. A. B.*, τούτου ceteri. *n* Abest *Arch.* *o* Μέλλοι *Arch.* *p* Τούτων μελλόντων *V.*, τούτων τῶν μελλ. *Paſ. Ask.*

12. Ὀνόχωνος] *Tzetzae* in Lycophr. v. 1424. Ὀνώχων, conmentanti de Iliſſo et Maeandro, a Xerxis exercitu potando exſiccatis, et *Herodoti* quidem fide, quae alios in amnes C. 42. et 109. dicta fuerunt. Οὐκ ἀπόχρησε τῇ στρατιῇ —— non turbo, quantumvis ἀντέχρησε tali in re C. 127, 187., Geminum ferme C. 42., οὐδ' ΑΠΕΧΡΗΣΕ τῇ στρατιῇ —— πινόμενος. Quod enim hic acceſsit τὸ ῥέεθρον, ex tacito κατὰ pendere, doctrina *Porti* est. Adi *Abreſchium* Dil. Thucydid. p. 127.

19. Λαφυσίου Διὸς] Habet ſuum ſibi cognomentum Iupiter, ab *Holſtenio* dudum laudatum. Λαφύσιον Iovem in Phrixi Hellesque fabula Critici *Apoll. Rh.* II, 655. et *Pauſanias* Attic. C. 24., ubi *Kuhnius* bene, norunt, Bacchum Λαφύσιον *Etymologus*. Mox μετέπειτα δὲ, in his rarius, neque nullius tamen uſus, accipi pro bono poterit.

22. Ὃς ἂν ᾖ τοῦ γένεος τ. π.] Primum quod ſequitur τούτου in τοῦτον leniter flectendum cenſeo: τοῦτον ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι τοῦ ——. verbo ἐπιτάξαι, ſicut verbo κελεῦσαι, quartus etiam caſus adiungitur infinitivo ſequente. —— Deinde ut locus detur istis, Λήϊτον δὲ καλέουσι τὸ πρυτανήϊον οἱ Ἀχαιοὶ, Herodotei non immemor moris, puto tamen praecedere debere mentionem λήϊτου· hanc ego vocem in ista ſede libenter collocarem, quam nunc occupat vox πρυτανηίου· *Herodotum* hac ratione ſcripſiſſe, iam olim ſuſpicatus: ὃς ἂν ᾖ τοῦ γένεος τούτου πρεσβύτατος, τοῦτον ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι τοῦ λήϊτου αὐτοὶ φυλακὰς ἔχουσι· Λήϊτον δὲ καλέουσι τὸ πρυτανήϊον οἱ Ἀχαιοί. —— Quod eſſet *populi*, *populicum*, ſive *publicum*, τὸ δημόσιον, pro diverſa pronunciatione vocis λαὸς, λεὼς, ληὸς, dixerunt veteres, λάϊτον· λεῖτον· λεῖτον· λήϊτον· et λᾶτον. Horum primum ſuis in libris ſaepius invenisſe Grammaticos, *Heſychius* monſtrant, quae *Kuſterus* et Eruditiſſ. noſter *D. Rubnken.* Epiſt. Crit. I. p. 54., redintegrarunt: Λάϊτον, τὸ ἀρχεῖον· Λάϊτον, πρυτανεῖον· Λαΐτων, τῶν δημοσίων τόπων· cetera *Pierſonus* attigit ad *Moer.* Att. p. 252, 253. De Graeciae civitatum prytaneis luculenta est *Is. Caſauboni* Diſſertatio Animadv. in *Athen.* XV, c. 19. inventis *Caſauboni* quaedam addiderunt alii. VALCKEN.

23. Τούτῳ ἐπιτάξαντες] Pravum τούτου erat. Interpres *Apollonii Rh.* II, 655. in ſuam usque aetatem valuiſſe ſcribit, ἕνα τῶν Φρίξου ἀπογόνων εἰσιέναι εἰς τὸ πρυτανεῖον καὶ θύειν τῷ εἱρημένῳ Διΐ, h. e. Λαφυσίῳ, diſcrepans ab *Herodoto*, et de victima tacens, quam humanam fuiſse viae duces Xerxem condocefaciunt, adfirmatque *Plato* in Minoë p. 315. C. καὶ οἱ τοῦ Ἀθάμαντος ἔκγονοι, οἵας θυσίας θύουσιν Ἕλληνες ὄντες· namque victimas eum eiuſcemodi indicare, quae de crudelibus Carthaginienſium aris et inmolatis ibi Saturno liberis fuerunt praeſcripta, patefaciunt.

26. Ὅστέ τι πρὸς τούτοισι] Abbas *Melotus*, *Reiskius*, *Abreſchius* ὅς τ' ἔτι πρὸς —— voces recte ordinant. Frequens πρὸς δ' ἔτι τούτοισι in talibus est L. III, 65. IX, 110. Ὡς continuat narrationem τῶν κατηγεμόνων, cuius initium, ὡς Ἀθάμας, tum ὡς ἐκ θεοπροπίου, porro ὅς τ' ἔτι πρὸς —— et in ſequentibus ſimiliter. Iam ἐσελθόντες *Arch.*, loco ἐξέλλοντο, cum Cl. *Pavio* repudio. Illi, qui ultro in prytaneum ſe contra legem penetraverant, mactabantur, qui aufugerant, reverſi in idem deducebantur inviti ad ſimile ſupplicium. Hoc docebant οἱ κατηγεμόνες regem.

Ὅστέ τι πρὸς τούτοισι] Intelligere ſe negat, qui ſupra tentabat corrigere πρὸς δὲ τούτῳ, p. 20, 43. hoc nusquam apud *Herod.* frequentisſime legerat πρὸς τούτοισι, *praeterea*; I, c. 65., πρὸς τούτοισι λέγουσι, —— πρός τε τούτοισι c. 86. c. 179. III, c. 45. c. 142. &c. καὶ πρὸς ἔτι τούτοισι, III, c. 65. πρός τε τούτοισι ἔτι, I, c. 99. ἔτι πρὸς τούτοισι etiam apud alios. Scripserat et hic *Herod.* ὅστε, ἔτι πρὸς τούτοισι, (nempe ἔλεγον,) πολ-

Cytisorus Athamantis adiutor, iram Dei in posteros meruit. Petræ Trachiniæ. Anticyra. Sperchius, Dyras, Melas,

θύσεσθαι, δείσαντες, οἴχοντο ἀποδράντες [a] ἐς ἄλλην χώρην· χρόνου δὲ προϊόντος, ὀπίσω κατελθόντες, ἦν ἁλίσκωνται, [b] ἐσέλλοντο ἐς τὸ πρυτανήιον, ὡς θύσονται τε ἐξηγέοντο, στέμμασι πᾶς πυκασθείς, καὶ ὡς [c] σὺν πομπῇ ἐξαχθείς. ταῦτα δὲ πάσχουσι οἱ Κυτισσώρου τοῦ Φρίξου παιδὸς ἀπόγονοι, διότι [d] καθαρμὸν τῆς χώρης ποιευμένων Ἀχαιῶν ἐκ θεοπροπίου Ἀθάμαντα τὸν Αἰόλου, καὶ μελλόντων μιν θύειν, ἀπικόμενος οὗτος ὁ Κυτίσσωρος ἐξ Αἴης τῆς Κολχίδος, ἐρρύσατο. ποιήσας δὲ τοῦτο, τοῖσι ἐπιγενομένοισι ἐξ ἑωυτοῦ μῆνιν τοῦ θεοῦ ἐνέβαλε. Ξέρξης δὲ ταῦτα ἀκούσας, ὡς κατὰ τὸ ἄλσος [e] ἐγένετο, αὐτός τε ἔργετο αὐτοῦ, καὶ τῇ στρατιῇ πάσῃ παρήγγειλε· τῶν τε Ἀθάμαντος ἀπογόνων τὴν οἰκίην ὁμοίως καὶ τὸ τέμενος ἐσέβετο. Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Θεσσαλίῃ, καὶ [f] τὰ ἐν Ἀχαιίῃ. ἀπὸ δὲ τουτέων τῶν χώρων ἦιε ἐς τὴν Μηλίδα [g] παρὰ κόλπον θαλάσσης, ἐν τῷ ἄμπωτίς τε καὶ ῥηχίη ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται. περὶ δὲ τὸν κόλπον τοῦτόν ἐστι χῶρος [h] πεδινός, τῇ μὲν, εὐρὺς, τῇ δὲ, καὶ κάρτα στεινός. περὶ δὲ τὸν [i] χῶρον οὔρεα ὑψηλὰ καὶ ἄβατα περικλῄει πᾶσαν τὴν [k] Μηλίδα γῆν, Τρηχίνιαι πέτραι καλεόμεναι. πρώτη μέν νυν [l] πόλις ἐστὶ ἐν τῷ κόλπῳ ἰόντι ἀπ' Ἀχαιίης, Ἀντικύρη παρ' ἣν [m] Σπερχειὸς ποταμὸς ῥέων ἐξ Ἐνιήνων, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ. ἀπὸ δὲ τούτου, διὰ εἴκοσί κου σταδίων ἄλλος ποταμὸς, τῷ οὔνομα κεῖται Δύρας, [n] τὸν βοηθέοντα Ἡρακλεῖ λαμπομένῳ λόγος ἐστὶ ἀναφανῆναι. ἀπὸ δὲ τούτου, δι' ἄλλων εἴκοσι σταδίων ἄλλος ποταμός ἐστι, ὃς καλέεται Μέλας. Τρηχὶς δὲ πόλις ἀπὸ τοῦ Μέλανος τούτου ποταμοῦ πέντε στάδια ἀπέχει· ταύτῃ δὲ καὶ [o] εὐρύτατόν ἐστι πάσης τῆς χώρης ταύτης ἐκ τῶν οὐρέων ες θάλασσαν, κατ' ἃ Τρηχὶς πεπόλισται. διςχίλιά τε γὰς καὶ δισμύρια πλέθρα τοῦ πεδίου ἐστί.

sent, eo metu in aliam profugisse regionem: interiecto deinde tempore quum reversi essent, si deprehenderentur in prytaneum mittebantur et quemadmodum mactarentur, referebant toto corpore infulis cooperto, et cum pompa educti. Hoc autem posteros Cytisfori Phrixo geniti ob id pati, quod quum Achæi ad expiandam regionem elegisfent ex oraculo Athamantem AEoli filium, eumque essent immolaturi, Cytisforus iste ex AEa Colchide veniens illum liberavit: eoque facto posteris eius iram dei fuisse iniectam. Hæc quum audisset Xerxes, ubi ad lucum adfuit, et ipse ab eo abstinuit, et idem suis copiis imperavit, domumque posterorum Athamantis item ac fanum veneratus est. Hæc in Thessalia Achaia- 198
que; a quibus locis processit Xerxes in Melidem iuxta maris sinum, ubi totum diem æstus atque reciprocatio fluctuum fit. Huic sinui circumiectus est locus campester, alibi spatiosus, alibi arctus admodum. Suntque ipsi campo circumiecti montes editi atque inaccessi, omnem Melidem cingentes regionem, quæ petræ Trachiniæ nominantur. Prima in sinu urbs ab Achaia euntibus est Anticyra, quam amnis Sperchius præterlabens, ex Enienibus in mare defluit. A quo alter amnis xx. ferme stadiis abest, cui nomen indi- 199
tum est Dyras, quem fama est emersisse ad ferendam Herculi quum cremaretur opem. Ab hoc totidem stadiorum intercapedine alius amnis est, qui vocatur Melas. Unde urbs Trachis quinque stadia abest. Illic est amplissimum regionis totius, ubi est sita urbs Trachis, spatium a montibus ad mare, utpote duorum et viginti millium plethrorum pla-

a Deest ἐς *Ask.* b Ἐσελθόντες *Arch. Valla.* c Abest *Arch.* d Καθαρμὸν *Arch. Ask. Ald.*, καταρμ. alii, quod Ionicum non videtur. e Ἔγιν. *Pasf. Ask.*, mox εἵργετο *Arch.* f Duo ista omittuntur ab *Arch. V.*, porro Ἀχαΐῃ *Ask.* g Περὶ *Brit.* h Πεδιεινὸς *Arch.* Mox καὶ κάρτα *Med. Pasf. Ask.*, ab aliis καὶ aberat. i *Med. Pasf. Arch. Vind. Ask.*, olim χώρον τοῦτον. k Μηλίδα *Vind.* et Τρηχίνιαι, quorum postremum offert *Arch. Pasf.*; prius erat Μηλιάδα et Τρηχίνεαι. l Deest hic, sed mox Ἀντικύρη πόλις *Arch.* m Ποταμὸς Σπερχηΐος *Arch. V.* n Τὸν βοηθ. τῷ Ἡρ. καιομένῳ λόγος ἐστὶ ἀναφ. margo *Steph. Arch. V. Pasf. Ask. Valla*, pro quibus τὸν μυθεύονται τῷ —— ἀναφ. *Ald. Brit. Med.* o *Arch. V. Med. Pasf. Ask. Brit. Paris. B.*, alii εὐρυχωρότατον cum *Aldo*: fluvium *Melanem* hinc attigit *Eustath.* in Perieg. v. 414.

λοὶ ἤδη τῶν μελλόντων θύσεσθαι δείσαντες οἴχοντο &c. —— In proximis nimis diu haesit ἐσέλλοντο· sinceram, ut puto, lectionem nobis servavit *Arch.* lectam *Vallae*: ἦν ἁλίσκωνται ἐσελθόντες ἐς τὸ πρυτανήιον· haec enim sic ex usu verbi ἁλίσκεσθαι coniungi debent; ut et sequentia: —— ὡς θύσεταί τε ἐξηγέοντο στέμμασι πᾶς πυκασθείς· *totus infulis coopertus:* Στεφάνοις πυκασθεὶς *Euripidis* est in Alc. ν. 796. et ν. 832., κάρα Στεφάνοις π. κάρη στεφάνοις πυκάσαντας praebet oraculum in *Demosthen.* Mid. p. 332. *Theocr.* II, ν. 153., Καὶ φάτο οἱ στεφάνοισι τὰ δώματα τῆνα πυκάσδειν· —— εἰκόνισμα, Κἴσσῳ καὶ στεφάνοισιν ἀμπυκασθὲν, est in epigramm. Anthologiae ineditae *Phalaeci.* —— Phrixi filio quale datur hic nomen, Κυτίσσωρος, dederat et *Apollon. Rhod.* II, ν. 1159. genuino, Κυτίσωρος, modulus reluctatur in versu. VALCKEN.

32. Κυτισσώρου] Criticis *Apollon. Rhod.* II, 1125., ipsique *Apollonio* v. 1159. Κυτίσωρος, *Straboni* L. XII. p. 820. Κύτωρος, sine ulla mendi suspicione, qua male a *Palmerio* Nostri lectio ibi premitur. Κύτωρος quoque *Apollodoro* I, 9, 1., ad quem *Galeus.* Ceterum Athamas, ut καθαρμὸς regionis, arae fuit admotus, iam iam immolandus, at commodum liberatus a Cytisforo superveniente, uti *Herodotus*, sive, sicuti in *Sophoclis* Athamante, ab Hercule apud Interpretes *Aristophanis* Nub. v. 256.

48. Καὶ ἄβατα] Mallem cum *Reiskio* ἄβατα, τὰ περικλῄει ——. Scripsi et schedis Μηλίδα γῆν, quoniam ita superius et C. 201., tum L. VIII, 31. In *Stephan. Byz.* Μηλὶς ἡ χώρα· *Sophocles* Μηλίδα λίμναν dixit Trachin. v. 642. Iustae insuper Τρηχίνιαι πέτραι ex titulo Sophocleae fabulae, atque ob γῆν Τρηχινίην C. 199. et 201., aliaque.

51. Σπερχειὸς] Speciem Ionicam Σπερχηΐος praefert, uti ἀνθρωπηΐος, βασιληΐος, πρυτανηΐον et similia, quae spreta non sunt, nec nunc sperni oportet. Σπερχειὸς passim, et *Sperchcos* Latinis, significante ad *Lucanum* L. VI, 367. *Fr. Oudendorpio.* His vicina, τὸν μυθεύονται βοηθέοντα ——, integra reliquissem, ni Codd. Herodoteam obtulissent dictionem. Talis L. III, 115. ἀπὸ τευ τὸ ἤλεκτρον φοιτᾷν ΛΟΓΟΣ ΕΣΤΙ. Tales in *Porti* penu plures. *Strabonem* haec ob oculos L. IX. p. 655. C. habuisse, *Casaubonus* docuit.

54. Δύρας, τὸν μυθεύονται] Ad Λόγος ἐστὶ] μυθεύονται commodum adponi potuit interpretamentum; quod mihi, verum videbitur etiam aliis, si plures dant Codices lectionem, quam dat margo *Steph.* τὸν βοηθέοντα τῷ Ἡρακλεῖ καιομένῳ λόγος ἐστὶ ἀναφανῆναι· *Valla: quem fama est emersisse ad ferendam Herculi opem.* Sic loqui solet Noster III, c. 5., ἐν τῇ λόγος τὸν Τυφὼ κεκρύφθαι· c. 115., ἀπό τευ τὸ ἤλεκτρον φοιτᾷν λόγος ἐστί· VII, c. 129., τὴν Θεσσαλίην λόγος ἐστὶ τὸ παλαιὸν εἶναι λίμνην. In fabulosis, quae perpauca duntaxat attigit, λέγεται ponere solet *Thucydides*; quo historicorum principe mihi quidem minus digna videntur, quae prostant in fine p. 221., νομίζουσι δὲ &c. quo libenter referrem *Scholion* e *MS.* ad finem p. 219. relatum: τὰ ἀβελισμένα οὐδενὶ τῶν ἐξηγητῶν ἔδοξε Θουκυδίδου εἶναι. —— Nostro loco Dyras fertur auxilio venisse Herculi καιομένῳ, in summo scilicet Oetae montis cacumine, cuius illinc ducta nomina suo morte tractavit *Hemsterh.* in *Lucian.* p. 112. *Straboni* IX, p. 655. C. memoratur Δύρας, ὃν φασὶν ἐπιχειρῆσαι τὴν Ἡρακλέους σβέσαι πυράν. VALCKEN.

62. Τοῦ

planitie; montis vero qui terram Trachiniam circumdat, est ad Trachinis meridiem anfractus, per quem Aſopus circa radi-
200 ces montis defluit. Ad cuius meridiem alius non magnus amnis est, nomine Phœnix ex his montibus in Aſopum defluens. Iuxta Phœnicem amnem est anguſtisſimum: quippe ubi ſola una via munita est, qua plauſtrum agi potest. A flumine Phœnice ad Thermopylas quin-
70 decim ſtadiorum est intervallum: in isto autem ſpatio inter flùvium Phœnicem ac Thermopylas, in quo vicus est nomine Anthela, quem præterfluens Aſopus in mare evolvitur: et ei locus ſpatioſus est circumiectus, ubi templum Cereris Amphi-
75 ctyonidis extructum viſitur, et ſedilia Amphictyonibus, et ipſius Amphictyonis
201 delubrum. Ceterum rex Xerxes quidem in Trachinia Melidis caſtra habebat, Græci vero in tranſitu: qui locus a pleris-
80 que Græcorum vocatur Thermopylæ, ab indigenis autem atque accolis Pylæ. Hæc erant utrorumque caſtrorum loca; Xerxe omnibus, quæ ad ventum boream ſpectant usque ad Trachinem, potito:
1 Græcis, quæ in hac continente ad au-
85 ſtrum et meridiem ferunt, tenentibus.
202 Qui hoc in loco Perſam Græci opperiebantur, hi fuere, Spartanorum trecenti

πεδίου ἐστί. τοῦ δὲ [a] οὔρεος, τὸ περικλῄει τὴν γῆν τὴν Τρηχινίην, [b] ἔστι διασφὰξ πρὸς μεσαμβρίην Τρηχῖνος. διὰ δὲ τῆς διασφάγος Ἀσωπὸς ποταμὸς
65 ῥέει παρὰ τὴν ὑπωρείην τοῦ οὔρεος. Ἔστι δὲ ἄλλος Φοίνιξ ποταμὸς οὐ μέγας πρὸς μεσαμβρίην τοῦ Ἀσωποῦ· ὃς ἐκ τῶν οὀρέων [c] τουτέων ῥέων ἐς τὸν Ἀσωπὸν ἐκδιδοῖ. κατὰ δὲ τὸν Φοίνικα ποταμὸν στεινότατόν ἐστι· ἁμαξιτὸς [d] γὰρ μίη μούνη δέδμηται.
70 ἀπὸ δὲ τοῦ Φοίνικος ποταμοῦ πεντεκαίδεκα στάδιά ἐστι ἐς Θερμοπύλας. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Φοίνικος ποταμοῦ καὶ Θερμοπυλέων κώμη τέ ἐστι τῇ οὔνομα 447
Ἀνθήλη κεῖται, παρ' ἣν δὴ παραῤῥέων ὁ Ἀσωπὸς, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, καὶ χῶρος περὶ [e] αὐτὴν εὐρὺς,
75 ἐν τῷ Δήμητρός τε ἱρὸν [f] Ἀμφικτυονίδος ἵδρυται, καὶ ἕδραι εἰσὶ Ἀμφικτύοσι, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀμφικτύονος ἱρόν. Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ· οἱ δὲ δὴ Ἕλληνες, ἐν τῇ διόδῳ. [g] καλέεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος ὑπὸ μὲν
80 τῶν πλεόνων Ἑλλήνων, Θερμοπύλαι· [h] ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων, Πύλαι. ἐστρατοπεδεύοντο μέν νυν ἑκάτεροι [i] ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι. ἐπεκράτεε δὲ, ὁ μὲν τῶν πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐχόντων πάντων μέχρι Τρηχῖνος· [k] οἱ δὲ, τῶν πρὸς νότον καὶ
85 μεσαμβρίην Φερόντων [l] ἐπὶ ταύτης τῆς ἠπείρου. Ἦσαν δὲ οἵδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ· Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὁπλῖται,

a Ὄρσος *Arcb. V. Ask.* frequenter. *b* Habet hinc *Etymolog.* in Voc., reſpexitque nominatim *Strabo* L. ix. p. 656. A. *c* Abſunt ista duo *Brit.* *d* Γὰρ μούνη *Med. Ask. Arcb. Brit.*, in aliis γὰρ μίη μ. Supra στεινότατός ἐστι *Arcb.* *e* Αὐτῇ *Med. Ask. Paſ.* *f* Ἀμφικτυονίδων *Arcb.* *g* Ὁδὸς χῶρος οὗτος καλέεται ὑπὸ τῶν πλ. idem. *b* Haec ſeptem praetervidit negligens eiusdem ſcriba. *i* Ἐν τοῖσι χωρ. *Ask.* *k* *Med. Paſ. Ask.*, ante ὁ δὲ. Mox μεσαμβρίην *Paſ.* rectè: ceteri μεσημβρ. *l* Ἐπὶ ταύτης, non τὸ ἐπὶ, ut in aliis, *Arcb. Brit.*

62. Τοῦ δὲ οὔρεός — ἐστι διασφὰξ] Hinc *Strabo* ix. p. 656. A. πρὸς μεσημβρίαν τῆς Τραχῖνος φησὶν Ἡρόδοτος εἶναι βαθεῖαν διασφάγα· hinc illum ſequentia quoque ſumſisſe monuit *Caſaub.* Fluminis Μέλανος ex c. 198. meminit *Euſtath.* in *Dionys.* ν. 414. Φοίνικος etiam *Strabo* ex cap. 200., —— ubi inter hunc fluvium et Thermopylas κώμη τέ ἐστι τῇ οὔνομα Ἀνθήλη κεῖται, —— καὶ χῶρος &c. *in bis verbis aut* τὸ ἔστι *aut* τὸ κεῖται *tollendum* ſcribit *Berkel.* ad *Steph. Byz.* in Ἀνθήλη· τὸ κεῖται omiſit haec excitans *Holſten.* Prius e vicinis naſci potuit; ſi ſervant Codd. neutrum loco moverem. Herodoteum est κέεται· IV, c. 184., ἀλέσι γάρ σφι ἔστι Ἄτλαντες οὔνομα, ἐνὶ δὲ ἑκάστῳ αὐτέων οὔνομα οὐδὲν κέεται. —— Circa vicum Anthelen ſpatioſus erat campus, in quo templum fuisſe traditur Cereris Ἀμφικτυονίδος. Δήμητρος etiam ἱερὸν commemorat *Strabo* p. 656. C. ἐν ᾧ κατὰ πᾶσαν Πυλαίαν θυσίαν ἐτέλουν οἱ Ἀμφικτυόνες. *Ulpian.* in *Demoſthen.* p. 43, 27., τὴν σύνοδον Πυλαίαν ἐκάλουν· —— ἔθυον δὲ Δήμητρι οἱ Πυλαγόραι· ſuſpicor istius Cereris Πυλαίας templum intelligendum in *Callim.* Epigr. XLI. Δήμητρι τῇ Πυλαίῃ, τῇ τοῦτον οὐκ Πελασγῶν Ἀκρίσιος τὸν νηὸν ἐδείματο· nam sic dictam Cererem liquet ex *Erotiano:* Πύλας] Τόπος Θεσσαλίας, ἐν ᾧ καὶ τὸ τῆς Πυλαίας Δήμητρος ἱερὸν ἵδρυται· quibus usus est in eam rem ſolis *Io. Meurs.* Att. Lect. IV, c. 3. VALCKEN.

69. Ἁμαξιτὸς γὰρ μίη μούνη] Non ſane neceſsaria μίη. Supra enim μούνη ἁμαξιτὸς C. 176. Sed in huiusmodi positionibus variatur. Illud autem δέδμηται, prima fronte in τέτμηται eruditi viri coniectura abibat, quod in muniendis id viis uſurpetur, et τετμημέναι sint ὁδοὶ L. IV, 136. Recte vero abiecit. Ὁδὸν, τὴν ἔδειμαν legimus L. II, 124., cui *Lucani* ſimile *conſtruere vias* II, 673., et *inſtructio viae publicae et pontium ſtratarumque* legis VI. C. *Theod.* de *Itin. munien.*

74. Χῶρος περὶ αὐτὴν εὐρὺς] Concludit ex his Nob. *Palmerius* Exercit. p. 36., nullam *Herodoti* aetate urbem hic *Pylaeam*, cuius *Plutarch.* T. II. p. 409. A. meminerit, fuisſe, non ſine veri ſpecie, modo *Plutarchus* talem huic tractui urbem dederit, ſuper qua re dubito. Opinor Cererem *Amphictyonidem* non diverſam a *Pylaea* esſe. Δημητρὶ τῇ Πυλαίῃ τῇ τοῦτον δὴκ Πελασγῶν Ἀκρίσιος τὸν νηὸν ἐδείματο, *Callimachus* Epigr. XLI., templi eius conditorem oſtendens Acriſium. Eadem Ceres ab *Erotiano* in Πύλαι memoratur.

85. Φερόντων ἐπὶ ταύτης τῆς ἠπείρου] Specimen nimii laboris Φερόντων τόπων ταύτης —— in coniectura docti viri est. Intelligi χωρίων aut τόπων adparet. Φέρειν ἐπὶ θαλάσσης aut θάλασσαν, φέρειν ἐς τὴν μεσόγαιαν, de locis, quae ferunt et vergunt ad mare, aut mediterraneam regionem ſaepe ſeſe, uti L. IV, 99. et ſeqq., offerunt. Suſtuli inconmodum τὸ, unde turbae.

85. Ἦσαν δὲ οἵδε Ἑλλ.] Eosdem ubi Graeciae populos ex *Herodoto* recenſet *Pauſan.* X, p. 845., ex ſingulis totidem ad Thermopylas venisſe ſcribit, quot hic noſtris in exemplaribus memorantur. Quod ſi tamen ad calculos ſedeas, ex *Herodoto* ſummam tantum colligas hominum 5200.; ex *Pauſania* vero, 11200. hic nempe ſuſpicatur Locros Opuntios fuisſe 6000.; Λοκροὺς, ait, τοὺς ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κνημῖδι Ἡρόδοτος μὲν οὐχ ὑπήγαγεν εἰς ἀριθμὸν, ἀλλ' ἀφικέσθαι σφᾶς ἀπὸ πασῶν ἔφη τῶν πόλεων. Herodoteum est πανστρατιῇ. Sed in hac recenſione nonnihil est adiuvandus *Pauſanias*, ista prout vulgantur ab illo ſcribi non potuerunt: παρεγένοντο δὲ καὶ Βοιωτῶν ἑπτακόσιοι· ἐκ δὲ Θεσπείας καὶ Θηβῶν τετρακόσιοι populares, ſed hoſtes acerrimi, non bene iunguntur Theſpienſes et Thebani; a Thebanis etiam perperam diſtinguuntur Boeoti. In plerasque civitates Boeotiae Thebani exercebant imperium, cui potentiores ſemper reluctabantur: una voce ἐκ transpoſita cum noſtro *Pauſanias* et ſecum ipse redibit in gratiam: ſcripserat procul dubio: παρεγένοντο δὲ καὶ Βοιωτῶν, ἑπτακόσιοι ἐκ Θεσπείας, καὶ ἐκ Θηβῶν τετρακόσιοι. *Herodotus:* ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν (παρῆσαν) Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι, καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. Reliquis ſtationem deſerentibus, cum Lacedaemoniis iuxta *Herodot.* c. 222., ſoli manſerunt Theſpienſes et Thebani, hi quidem coacti, Θεσπιέες δὲ ἑκόντες μάλιστα. Secundum *Diodor.* XI, c. 9., Leonidas Θεσπιεῖς μόνους παρακατέσχε. Eiusdem *Diodori* XI, c. 4., ſi rite exigatur, numerus Graecorum in univerſum, qui cum Leonida ad tutandum introitum Graeciae narrantur profecti, non multum diſcrepat ab Herodoteo; vicinos ille Locrenſes illuc venisſe ſtatuit mille; totidemque Melienſes; Μηλιέων enim nomen τῷ Μιλησίων ſubſtituendum cum *Weſſ.* —— Ceterum quae laus ab aliis conſtanter tribuitur Theſpienſibus, illam dat libertatis amantisſimis Plataeënſibus *Auctor* orat. c. Neaer. inter *Demoſthenea* p. 740., μόνοι τῶν ἄλλων Βοιωτῶν —— μετὰ

Λα-

Numerus et gentes Græcorum Thermopylas cuſtodientium. Dux omnium Leonides, cuius generis ſeries ad Herculem.

ται, καὶ [a] Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, [b] ἡμίσεες ἑκατέρων· ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίης, εἴκοσι καὶ ἑκατόν· καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίης, χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν [c] Ἀρκάδων. ἀπὸ δὲ Κορίνθου, τετρακόσιοι· καὶ ἀπὸ Φλιοῦντος, [d] διηκόσιοι· καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα. οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν. ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν, Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι, καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. Πρὸς τούτοισι ἐπίκλητοι ἐγένοντο Λοκροί τε [e] οἱ Ὀπούντιοι παντρατιῇ, καὶ Φωκέων χίλιοι. αὐτοὶ γάρ σφεας οἱ Ἕλληνες [f] ἐπεκαλέσαντο, λέγοντες δι' ἀγγέλων ὡς αὐτοὶ μὲν ἥκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων, προσδόκιμοι πᾶσαν [g] εἰσὶ ἡμέρην· ἡ θάλασσά τέ σφι εἴη ἐπὶ Φυλακῇ, ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρεομένη, καὶ Αἰγινητέων, καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καί σφι εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα, οὐδὲ ἔσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ οὐ συνεμίχθη· τοῖσι δὲ μεγίστοισι αὐτέων, μέγιστα. [h] ὀφείλειν ὦν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὡς ἐόντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσέειν ἄν. οἱ δὲ, ταῦτα πυνθανόμενοι, ἐβοήθεον ἐς τὴν Τρηχῖνα. Τούτοισι ἦσαν μέν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιας ἑκάστων. ὁ δὲ [i] θωυμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος, Λακεδαιμόνιος ἦν, Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδεω, τοῦ Λέοντος, τοῦ Εὐρυκρατίδεω, τοῦ Ἀναξάνδρου, τοῦ Εὐρυκράτεος, [k] τοῦ Πολυδώρου, τοῦ Ἀλκαμένεος, τοῦ Τηλέκλου, τοῦ Ἀρχέλεω, τοῦ Ἡγησίλεω, τοῦ [l] Δορύσσου, τοῦ Λεοβότεω, τοῦ Ἐχεστράτου, τοῦ [m] Ἄγιος, τοῦ Εὐρυσθένεος, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὕλλου, τοῦ Ἡρακλέος· κτησάμενος τὴν βασιληίην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκήτου. Διξῶν γάρ οἱ ἐόντων πρεσβυτέρων ἀδελφεῶν, Κλεομένεός τε καὶ Δωριέος, ἀπηλήλατο τῆς Φροντίδος περὶ τῆς βασιληίης· ἀποθανόντος δὲ Κλεομένεος ἄπαιδος ἔρσενος γόνου, Δωριέος τε οὐκέτι ἐόντος, ἀλλὰ τελευτήσαντος καὶ τούτου ἐν Σικελίῃ, οὕτω δὴ ἐς

centi armati, Tegeatarum et Mantinenſium mille, totidem ex utrisque; ex Orchomeno Arcadiæ centum viginti, ex reliqua Arcadia mille: tot quidem Arcades. A Corintho autem quadringenti: a Phliunte ducenti, et Mycenæorum octoginta: hi ex Peloponneſo aderant: ex Bœotis autem Theſpienſes ſeptingenti, Thebani quadringenti. Præter hos evocati erant Locrenſes Opuntii cum omni copia, et Phocenſium mille. Ipſi enim Græci eos evocaverant, miſſis nunciis, qui dicerent, ipsos quidem præcurſores aliorum venire, ceteros autem ſocios quotidie penes ipsos, atque etiam expectari: ac tutelam maris 203
eſſe in Athenienſium præſidio AEginetarumque, et eorum quibus res navalis iniuncta eſſet: nec ipſis quippiam eſſe formidoloſum: non enim deum eſſe qui bellum Græciæ inferret, ſed hominem: nec mortalem quempiam aut eſſe aut fore, qui ex quo natus est, mali exſors ſit: et ut quique maximi ſunt, ita mala maxima: debere itaque fieri, ut quum mortalis eſſet, qui bellum inferret, ab opinione ſit caſurus. Hæc illi audientes, in Trachinem auxilio iere. Erant his cum 204
alii duces ſuæ quisque civitatis, tum vero, penes quem ſumma imperii erat, quem maxime admirabantur, Lacedæmonius Leonides, Anaxandridæ filius, qui Leontis, qui Eurycratidæ, qui Anaxandri, qui Eurycratis, qui Polydori, qui Alcamenis, qui Telecli, qui Archelai, qui Ageſilai, qui Doryſſi, qui Leobotæ, qui Echeſtrati, qui Agis, qui Euryſthenis, qui Ariſtodemi, qui Ariſtomachi, qui Cleodæi, qui Hylli, qui Herculis filius fuit: adeptus ex inopinato Spartæ regnum. Nam quum duo forent ei fratres na- 205
tu maiores, Cleomenes et Dorieus, aberat a cura regni adipiſcendi: verum Cleomene ſine virili ſobole defuncto, et Dorieo iam non ſuperſtite, ſed et ipso in Sicilia vita functo, ita

448

a *Arch. Med. Paſ. Ask.*, male olim Τεγαιητέων. *b* *Arch. V. Med. Paſ. Ask. Brit.*; prius erat καὶ ἡμισ. *c* Ἀρκάδες *Arch.* *d* *Med. Paſ. Ask. Arch. V. Brit. Valla*: alii διηκόσιοι ὁπλῖται καί. *e* Ὀπούντιοι tantum ſine *oi* praeſcripto *Arch.* *f* Ἐπεκαλέοντο id. *g* Εἶεν *Arch. V. Paris. A. B. Ald.*, εἰσὶ *Med. Brit. Ask. Paſ.* *h* Ὀφείλει *Arch.*, et ſtatim ἐόντα θνητ., ſine ὡς id. *Vind.* *i* Θωμαζ. *Arch. Ask.* *k* Quatuor ista deſunt *Arch.*, tum Ἀλκαιμένεος *Med. Ask.*, male: prave quoque τοῦ Τηλέκτου uterque. *l* Δορύσσου marg. *Stepb. Arch. V. Paſ. Ask. Brit. Valla*, olim Δορυάγου. *m* *Med. Paſ. Ask. Brit.*, in ceteris Ἡγήσιος. Porro *Valla* non ſcripſit *Cleonidaei*, ſicuti illi iniuria inputatur.

Λακεδαιμονίων καὶ Λεωνίδου ἐν Θερμοπύλαις παραταξάμενοι τῷ βαρβάρῳ ἐπιόντι συναπώλοντο· mihi potius Athenienſes videntur et Themiſtoclem ſequuti Plataeënſes, quam Leonidam et Lacedaemonios. VALCKEN.

88. Καὶ Μαντινέων] Laudem auferunt veteres ſchedae. Accedit *Pauſanias* manifeſto L. x, 20., eundem Graecorum numerum hinc repetens, inprudenter tamen e Theſpienſibus et Thebanis cccc. arceſſens, cum illi Boeotis ıɔcc. acceſſerint. *Herodotum* praeterea ait, Locros Epicnemidios in catalogum nominatim non addidiſſe, ſed ἀπὸ πασῶν πόλεων Locros veniſſe, Noſtri πανστρατιῇ explicans: veniſſe vero, ſi quid ſuſpicioni detur, ad ſex capitum millia; cuius coniectionis cauſam ſubdit, me iudice, vagam et incertam; ſequeretur ſane, Locros ista ad Thermopylas excurſione conglobatam Graecorum multitudinem longe exſuperaſſe. *Diodorus* non plus mille annumerat L. xi, 4., *Strabo* μετ' ὀλίγων ait τῶν ὁμόρων τοῖς τόποις Leonidam has fauces defendiſſe L. ix. p. 656. B.

4. Εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα] Frequenter a numero ſingulari transeunt ad pluralem; hic tamen cum *Koenio* legendum puto, θνητῶν οὐδένα· ob ſequentia, τοῖσι δὲ μεγίστοισι αὐτέων μέγιστα. *Euripides* in Antiopa: τῶν πολλῶν βροτῶν Δεῖ τοὺς μὲν εἶναι δυσυχεῖς, τοὺς δ' εὐτυχεῖς. Fortunatorum ullum aut eſſe aut futurum negat *Herod.* τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ οὐ συνεμίχθη. *Euripidis* ex Aeolo ſententia nobilis perplacuit Philoſophis et *Platoni*: Οὐκ ἂν γένοντο χωρὶς ἰσθλὰ καὶ κακά, Ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὡς' ἔχειν καλῶς. *Alterum enim ex altero, ſicuti Plato ait, verticibus inter ſe contrariis deligatum est; ſuſtuleris unum, abſtuleris utrumque*, *A. Gellius* ex *Chryſippo* N. A. vi, c. 1., quod ex Epitome *Lactantii* p. 57., ſuppleri poterit et corrigi. —— In Leonidae ſtemmate nihil adeo deſiderem, niſi ut Δορυάγου convertatur in verum nomen Δορύσσου ex *Arch.* et marg. *Stepb.* VALCKEN.

16. Τοῦ Δορύσσου] *Pauſanias*, *Plutarchus*, et quos *Io. Meurſius* Regn. Lacedaem. C. 9. laudavit, regium nomen haud edunt aliter, praeterque eos omnes clypei, ad veteris Spartae ruinas a Cl. *Fourmontio* eruti, haec inſcriptio:

ΤΑΛΕΚΛΟΣ ΤΟ ΑΡΧΕΛΑΟ
ΤΟ ΑΓΕΣΙΛΑΟ ΤΟ ΔΟΡΤΣΣΟ
ΤΟ ΛΑΒΟΤΑΣ ΤΟ ΕΧΕΣΤΡΑΤΟ
ΒΑΓΟΣ.

tum medio in clypeo:

ΕΧΕΣΤΡΑΤΟΣ ΑΓΙΔΟΣ.

Provulgata ea est Comment. Acad. Inſcript. T. xvi. p. 103. *Ed. Paris.*, per ad hunc locum utilis, cuius quidem ΛΑΒΟΤΑΣ una littera iuſto auctior ſcribitur: ΒΑΓΟΣ gentili dialecto, teſte *Heſychio*, βασιλεύς. ΕΧΕΣΤΡΑΤΟΣ ΑΓΙΔΟΣ, Ionum ſermone τοῦ Ἄγιος, ſicuti praeclare in ſchedis.

30. Τοὺς

ita regnum ad Leonidem pervenit, quia et maior natu erat Cleombroto, is enim novissimus fuit Anaxandridæ filiorum, habebatque in matrimonio Cleomenis filiam. Qui tunc se ad Thermopylas contulit, delectis trecentis compositis viris, et quibus filii erant: assumpseratque eos Thebanos, quorum de numero feci mentionem, quorum dux erat Leontiades Eurymachi filius. Hac de causa Leonides dedit operam ut hos solos Græcorum adsciscceret, quod eos maxime insimulabat cum Medis sentire. Evocabat igitur eos ad bellum, sciendi cupidus utrum simul mitterent auxilia, an ex professo abnegarent Græcorum societatem: sed illi aliud sentientes, tamen auxilia mi-
206 serunt. Eos qui cum Leonide fuere, primos miserunt Spartiatæ, ut his inspectis alii socii militiam sumerent, neve cum Medis etiam ipsi sentirent, si ipsos cunctari audirent. Ipsi autem celebratis Carniis, hæc enim sacra morabantur eos, relictis Spartæ custodibus, erant cum omni copia illuc celerrime ituri auxilio. Reliqui autem
207 socii ad id agendum itidem animati, nam tempus Olympiadis in hæc negocia inciderat, haud suspicati tam cito apud Thermopylas bello decernendum, antecursores miserant. Ita isti sibi faciendum statuerant. At ii Græci qui in Thermopylis erant, ubi ad ingressum Persa adventabat, metu perculsi de discedendo consultabant. Ac ceteri quidem Peloponnenses censebant faciendum, ut reversi in Peloponnesum, Isthmi custodiam agerent: huic autem sententiæ quum valde infensi essent Phocenses et Locri, Leonides suadebat illic perstandum, et nuncios ad arcessenda subsidia per civitates di-

ἐς [a] Λεωνίδην ἀνέβαινε ἡ βασιληίη· καὶ διότι πρότερος ἐγεγόνεε Κλεομβρότου, οὗτος γὰρ ἦν νεώτατος Ἀναξανδρίδεω παῖς, καὶ δὴ καὶ εἶχε Κλεομένεος θυγατέρα. ὃς τότε ἦιε ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους, καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἐόντες. παραλαβὼν δὲ [b] ἀπίκετο καὶ Θηβαίων τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγεε Λεοντιάδης ὁ Εὐρυμάχου. τοῦδε δὲ εἵνεκα [c] τούτους σπουδὴν ἐποιήσατο Λεωνίδης μούνους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγάλως κατηγόρητο μηδίζειν. παρεκάλεε ὦν ἐς τὸν πόλεμον, θέλων εἰδέναι εἴτε συμπέμψουσι, εἴτε καὶ [d] ἀπερέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. οἱ δὲ, ἀλλοφροέοντες, ἔπεμπον. Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὁρῶντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι, στρατεύωνται· μηδὲ καὶ [e] οὗτοι μηδίσωσι, ἢν αὐτοὺς πυθάνωνται ὑπερβαλλομένους. μετὰ δὲ, [f] Κάρνεια γάρ σφι ἦν ἐμποδὼν, ἐμέλλον ὀρτάσαντες, καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ, κατὰ τάχος [g] βοηθέειν παντμεῖ. ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων [h] ἐνεῶντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιήσειν· ἦν γὰρ κατὰ τωὐτὸ ὀλυμπιὰς τούτοισι τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὔκων δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθήσεσθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον, ἔπεμπον τοὺς προδρόμους. Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω [i] διενεῶντο ποιήσειν. οἱ δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι Ἕλληνες ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς [k] ἐσβολῆς ὁ Πέρσης, καταρρωδέοντες, ἐβουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἐδόκεε ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον, τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν Φυλακῇ· Λεωνίδης δὲ, Φωκέων καὶ Λοκρῶν περισπερχεόντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ [l] τε μένειν ἐψηφίζετο, πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλιας,

a Λεωνίδαν *Arcb.* *b* Ἀπίκετο *Arcb. V. Brit. Paris. A. B. Ald.*, ἀπίκτο *Med. Pasf. Ask.*, sine ulla causa. *c* Τοῦτου *Arcb. Ask. Pasf.*, sed ς supra posito. *d* Ἀπαίρουσιν *Arcb. Valla*, perperam. *e* Οὕτως *Brit.* et μηδίσωσι *Arcb. Pasf. Ask.*, quod verius, μηδίζωσι *Ald.*, et cet. *f* Κάρνια *Arcb.* *g* Βοηθήσειν id. *Vind.*, non male. *h* Ἐννέωντο *Pasf.* *i* Διενενέωντο idem. *k* Ἐμβολῆς *Arcb.*, frequente mutatione. *l* Desit enclitica *Arcb.*, haud necessaria.

30. Τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους] *Omnes militari aetate: τοὺς ἐν ἡλικίᾳ Demosthen.* Philipp. I. p. 31., τοὺς ἐν ταῖς ἡλικίαις *Polyb.* IV, 82., sive ἐν ἡλικίᾳ ὄντας μέσῃ τε καὶ ΚΑΘΕΣΤΗΚΤΙΑι, quomodo *Plato* Ep. III. p. 316. C., et *Thucydides* II, 36., ubi *Abreschius*. Tales Epicurus, laxius tamen pro sua doctrina, ἐν αἰσθήσει καθεστῶτας dixit ap. *Stob.* Serm. XVII. p. 159.

39. Ἀλλοφροντέοντες] Auctore *Diodoro* XI, 4., scisi in factiones Thebani ἀπὸ τῆς ἑτέρας μερίδος quadringentos misere; quod an ex hac male sumta voce, an aliunde acceptum prodiderit, non novi. Acriter hic *Plutarchus* insurgit Malign. Herod. p. 867. A., Leontiaden Thebanorum ad Thermopylas ducem fuisse, testibus *Aristophane* et *Nicandro* negitans. Eos equidem Scriptores revereri soleo, sed tanto aetate seriores an valide Herodotea disipare potuerint, apud me dubium manet, atque hoc magis, quod Leontiadae filiique eius Eurymachi *Herodotus* aevum proxime attigerit, et utrumque probe, ut C. 233. innuit, noverit.

43. Κάρνεια γάρ ὄφι ἦν ἐμπ.] Maligne Nostrum, ut solet, criminatur *Plutarch.* II. p 873. E. nam remorabantur illa saepius expeditiones suscipiendas, et natura bellicosos Lacedaemonios ab incoepto tamen retardare solebant *Carnea* et *Hyacinthia*, quos dies festos libentius ante agebant domi, quam alibi tractarent bellica: vid. *Thucyd.* V, c. 75, 76., et c. 54., ubi Schol. τοῦ Καρνείου, (ait, μηνὸς) πολλὰς ἔχοντος ἱερὰς ἡμέρας, οὐκ ἐστρατεύοντο· his ineptulus quis interiecerat ista: ἢ καὶ πάσας ἱερὰς μᾶλλον· attigit in Κάρνεια *P. Castellanus:* plura de festo τῶν Καρνείων, (quod nomen pro Καρίων ponendum in *Schol.* ad *Aristoph.* Ὄρν. v. 11.) Lacedaemoniis horumque colonis cum aliis Doriensibus communi, dederunt *Meursius*, *Spanhemius*, et *Duker.* — Athenis iterum occupatis a Mardonio, ab auxilio laborantibus ferendo Lacedaemonios Hyacinthia remorabantur, *Herod.* IX, cap. 6., quod turpiter domi manentibus acerbe obiiciunt Atheniensis c. 11., ὑμεῖς μὲν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τῇδε μένοντες, Τακίνθια τε ἄγετε καὶ παίζετε, καταπροδόντες τοὺς συμμάχους. In Messenicis *Pausanias* p. 326., quadraginta dierum pactas narrat cum Messeniis inducias, hac addita ratione: ἐπῆγε γὰρ τὰ Τακίνθια· eadem forma loquendi Lacon *Theocriti* V, ϑ. 83., τὰ δὲ Κάρνεα καὶ δὴ ἐφέρπει· est enim ἕρπειν Doriee idem ac ἐλθεῖν. VALCKEN.

47. Ἦν γὰρ κατὰ τωὐτὸ Ὀλυμπιὰς] Anni aestas erat media, τῆς ὥρης μέσον θέρος L. VIII, 12., in quam et Spartanorum Carnia et Olympias LXXV. incurrebant. Carnia illos, ludi Olympici ceteros ex Peloponneso ac Graecia hosti ne obviam cuncti irent, inpediebant. Res ad Thermopylas opinione citius fuit peracta, et sub ipsum quidem ludorum tempus: nam perfugae ex ea clade Arcades, Olympia cum maxime celebrari, gymnicaque a Graecis spectari certamina, rogitantibus Persis respondent VIII, 26. Quin Peloponnesii, audita Leonidae nece, ubi *Carnia* et *Olympia* praeterierant, frequentes ad Isthmum iter maturarunt ibid. C. 72. Atque haec de tempore. Ceterum ἐνεῶντο et διενεῶντο pro diversa formandi ratione alium habere tonum possunt, pingique ἐνέωντο et διενέωντο, *Sylburgio* accurate docente ad *Clenardi* Grammat. p. 473. Supra L. I, 77. ἐνέωτο.

56. Λοκρῶν περισπερχεόντων] Ut centies alibi, hic quoque literae ΘΕ in ΕΟ fuerunt, ut puto, depravatae. Corrigo, περισπερχθέντων· ceteris Peloponnesiis *ob istam sententiam cum vehementer indignabundi succensuissent Phocenses et Locri*; neque mirum; vid. *Diodor. Sic.* XI, c. 4. Περιθύμως ἔχοντα dixit *Herod.* II, c. 162. κάρτα θυμωθῆναι, VII, c. 39. Σπερχθῆναι τῇ γνώμῃ accipi potest, ut ἀθυμεῖν τοῖς γεγενημένοις. ἀχθεσθῆναι τινὶ πράγματι, &c. Iam vero neque Herodo-

λιας, κελεύοντάς σφι ἐπιβοηθέειν, ὡς ἑόντων αὐτέων ὀλίγων στρατὸν τῶν Μήδων ἀλέξασθαι. Ταῦτα βουλευομένων σφέων, ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκοπον ἱππέα, ἰδέσθαι [a] ὁκόσοι τέ εἰσι, καὶ ὅ, τι ποιέοιεν. [b] ἀκηκόεε δὲ ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ, ὡς [c] ἀλισμένη εἴη ταύτῃ στρατιὴ ὀλίγη, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὡς εἴησαν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Λεωνίδης ἐὼν γένος [d] Ἡρακλείδης. ὡς δὲ προσέλασε ὁ ἵππεὺς [e] πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτό τε καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν Φυλακῇ, οὐκ οἷά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὅπλα ἔκειτο. ἔτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενιζομένους. ταῦτα δὴ θεώμενος, ἐθωύμαζε, καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. μαθὼν δὲ [f] πάντα ἀτρεκέως, ἀπήλαυνε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην. οὔτε γάρ τις ἐδίωκε, ἀλογίης τε ἐνεκύρησε πολλῆς. ἀπελθὼν δὲ, ἔλεγε πρὸς Ξέρξεα τάπερ ὀπώπεε πάντα.

dimittendos, tanquam se paucioribus quam ut Medorum exercitum arcerent. Hæc istis consultantibus, Xerxes equitem quendam ad speculandum quot illic essent, et quid agerent, mittit. Audierat enim iam tum quum in Thessalia esset, eo loci contractam esse exiguam copiam, eiusque duces esse Lacedæmonios, atque Leonidem e genere Herculis. Eques ubi ad stationem Græcorum successit, contemplatur aspicitque non ille quidem omnes milites, nam eos, qui intra murum quem excitaverant excubabant ad eius custodiam, intueri nequibat, sed eos qui extra murum agebant. Erant autem eo tempore exterius manendi in Lacedæmoniorum statione vices: eos animadvertit partim se ludo gymnastico exercentes, partim comam pectentes. Hæc cum admiratione intuitus, etiam cognito eorum numero, ac omnibus plane perceptis, per otium se recipit: nemo enim insequebatur, sed hominem magno contemptui habebant. Regressus ad Xerxem, cuncta quæ inspexerat refert.

208

449

60 65 70 75

a Ὁκόσοι εἰσὶ *Arch. Vind.*, ὁκόσοι τε *Paris. A. B. Ald.*, ὅσοι τε *Med. Pasc.*, ὅσοι εἰσ. *Ask. Brit*, *b* Ἤκηκόεε *Brit. Pasc. Vind. Arch.*, addita αὐξήσει. *c Suid.* in Ἀλισμένοι exscripsit: ἀλισκομένη legit *Arch.* *d* Ἡρακλείδης *Arch. V. Ask.* *e* Iid. *Med. Pasc.*, olim ἐς. Post ἐθηεῖτο et octo seqq. desunt *Ask.* *f* Iidem omnes, alii ταῦτα: in *Arch.* supra ἐθώμ. Mox ἀλογίης &c. *Suidas* excerpsit in Voc.

teum est, quantum intelligo, nec Ionicum, Σπερχέειν, sed Σπέρχεσθαι et Σπερχθῆναι· quaedam leguntur adscripta ad *Herod.* V, c. 33., ἐσπέρχετο τῷ Ἀρισαγόρῃ, *Aristagorae succensuit.* In *Callim.* h. Deli, γ. 60., Latonae luno dicitur Σπερχομένη μέγα δή τι καὶ οὐ φατόν· id est περισπερχομένη. *Hesychius*: Σπέρξομαι, ὀργισθήσομαι· Ἐσπερξάμην, ὠργίσθην. *Phavorin.* Σπερχθεὶς ἀντὶ τοῦ θυμωθεὶς καὶ ταραχθεὶς λέγουσιν Ἴωνες· imo vero *Herodotus* illud oportet utroque adhibuerit significatu *Suidas*, Σπερχθεὶς παρ' Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ ταραχθεὶς, θυμωθεὶς· horum prius, obvium et in *glosc. Herodot.* pertinet ad I, c. 32., ubi *conturbatus* Croesus dicitur Σπερχθείς· posterius, θυμωθείς, mea sententia hunc spectat locum. Excerpentes ex *Herodoto* aliisque verba, saepe praefixas omisere praepositiones Grammatici. Color quidam vulgato conciliari poterit Ionicus; sed ludibria librariorum ut Ionicae formae nobis non debent adnumerari. VALCKEN.

62. Ἰδέσθαι ὁκόσοι τέ εἰσι] Gronoviana censura his infestior fuit, ut ὅσοι τέ εἰσι valeret. Magni momenti res non vertitur; inferior tamen pristina non est scriptura, siquidem explorator numerum, si posset, inspecturus advenit, quo utcunque cognito, καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε dicetur brevi, ad regem revertit.

62. Ἰδέσθαι ὅσοι τέ εἰσι] Redibit, opinor, melior lectio, ἰδέσθαι ὁκόσοι τε εἶεν καὶ ὅ, τι ποιέοιεν. —— Sequentia *Suidas* hinc habet in Ἀλισμένοι. —— Paulo post ut genuina placet lectio *Flor.* ὡς δὲ προσέλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον, prae vulgata, ἐς τὸ στρατ. Contra apud *Thucyd.* p. 357, 80. loco τῆς πρὸς reciperem ex MSS. τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπεν ἐς τὴν Μαντινικήν· ut apud *Herod.* ἐκτρέψαι τοῦ ποταμοῦ τὸ ῥέεθρον ἐς —— p. 75, 6. 92, 24. Quid ista duo distent vel haec monstrant *Thucyd.* eadem pag. πρὸς τὸ Ἡράκλειον πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἰόντες. *Xenoph.* Ἑ. V, p. 328, 6., ἐς τὸ προάστειον καὶ ἐς αὐτὰς τὰς πύλας ἤλαυνον· Χ. 8., ἕως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε τὸ τεῖχος. VALCKEN.

67. Πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπ.] Duo postrema si viderentur ex proximo versu male repetita, suspicarer venustum illud μὲν οὔ· more nostrum elegantioribus usitato hac ratione collocasse: ἐθηεῖτό τε καὶ κατώρα τὸ πᾶν μὲν οὔ· τοὺς γὰρ ἔσω —— οὐκ οἷά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε. Prae reliquis adamavit hanc scribendi formam *Xenophon*: in Symp. p. 512, 12., ὠρχούμην μὲν οὔ· (οὐ γὰρ πώποτε τοῦτ' ἐμαθον·) ἐχειρονόμουν δέ· scripserat in Κ. Ἀ. IV, p. 200, 36., δασὺς δένδρεσι, παχέσι μὲν οὔ· πυκνοῖς δέ· de fluvio p. 193, 10., οὗτος δ' ἦν μέγας μὲν οὔ· καλὸς δέ· prout recte suis in exemplaribus legisse *Demetrium*, qui dicitur *Phalereus*, iudicabat *Muretus*; quem sequitur *Hutchins.* p. 298. Ad istam normam legi poterit in *Ephesio Xenoph.* III. p. 46., Φάρμακον, θανάσιμον μὲν οὔχ, ὑπνωτικὸν δέ. *Antiphon* p. 139, 9., ἀπολομένους μὲν οὔ· κινδυνεύσαντας δέ. Videant harum rerum studiosi, rectene correxerim *Philostratum*, sic legendo quae prostant de V. A. IV, c. 25. p. 165., ἐρῶσι δ' αὗται, (αἱ Ἔμπουσαι) καὶ ἀφροδισίων μὲν οὔ· σαρκῶν δὲ, καὶ μάλιστα ἀνθρωπείων, ἐρῶσι, καὶ πιαίνουσι (vid. p. 333. F.) τοῖς Ἀφροδισίοις, οὓς ἂν ἐθέλωσι δαισασθαι. VALCKEN.

73. τὰς κόμας κτενιζομένους] Ex vetere lege, de qua Demaratus, ad regem C. 209. et *N. Cragius* Resp. Lacedaem. L. III, 4. Hinc *Strabo* X. p. 716. A. καὶ τοὺς περὶ Λεωνίδαν κτενιζομένους. *Dio Chrysost.* in Orat. *Synesii* de Calvit. p. 65. B. ἐκάθηντο ἀσκοῦντες τὰς κόμας· olim quoque *Libanius* Orat. pro Saltat. p. 489. C., nam quod nunc legitur, Λακεδαιμονίους ὁρᾷς ἐν Θερμοπύλαις ἠτενιζομένους, vertiturque *acriter intuentes*, absurdum est, et ex *Herodoto*, uti alias monui, refingendum.

73. Τὰς κόμας κτενιζομένους] Huc respicit, quod *Casaubonum* non latuit, *Strabo* X, p. 716. A. *Synesius* Calv. Encom. p. 65. B. Lacedaemonii ὅτε μόνοι τῶν Ἑλλήνων ἔμελλον δέχεσθαι βασιλέα, τριακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἐκάθηντο ἀσκοῦντες τὰς κόμας. *Libanius* T. II. p. 489. C. Λακεδαιμονίους ὁρᾷς ἐν Θερμοπύλαις κτενιζομένους, καὶ μετὰ τὴν Φροντίδα τῶν τριχῶν τὸ κάλλιστον ἔργον ἐξειργασμένους. &c. sic locum emendavit *Morello* non intellectum Clar. *Wesseling.* in Diss. *Herod.* pag. 48. Hunc ait *Herodoti* Demaratus morem habuisse Lacedaemonios, ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς &c. an ut libertatis insigne, quo gloriabantur, mortis contemptores ad finem usque vitae custodirent integrum? vid. *N. Cragius* de R. L. p. 256. et *Io. Meursii* Misc. L. I, c. 16. VALCKEN.

77. Ἀλογίης τε ἐνεκύρησε πολλῆς] Plerique Lexicorum conditores, ne *Thesauri* quidem excepto, citant ἀλογίης ἐνεκύρησε, memores, credo, C. 218. ἐνεκύρησαν στρατῷ, similiumve in adnotat. Cl. *Valckenarii* ad L. II, 82., tum saltem, ut moris Ionici ratio haberetur, ἀλογίῃσι ἐνεκύρησε. Sed hic conpositum sequitur conditionem simplicis κυρῆσαι, sicuti ἐντυχόντες L. IV, 19. Verterat autem dictionem *Portus* in *Suida* suo, *magnamque sui contemtionem offendit*, invito *Kustero* subitituenteque, *apud eos soluta omnia deprehendit*: quod equidem valde miror. Non videtur ordinem rerum vir doctus dextre considerasse, neque recordatus Herodoteorum, ἐν ἀλογίῃ ἔχειν, ἐν ἀλογίῃ ποιεῖσθαι, quorum in contemtu perpetuus usus.

77. Ἀλογίης —— ἐνεκύρησε] In his apud *Suidam* in Ἀλογία similiter scriptis graviter lapsus est *L. Kustetus*; sententia quid postularet vidit *Portus* et in Lex. Ion. v. Ἀλογίη· phrasin *Herodoti* per καταφρονηθῆναι interpretatur *Strabo* p. 716. A. Si sincerum est ἐνεκύρησε, cum amico meo scribendum ἀλογίῃ τε ἐνεκύρησε πολλῇ. qua passim verbum illud adhibetur structura *Herodoto* ceterisque: vid. huius Ed. P. 141. n. 98. et corrigatur in *Epimenidis* epistola apud *Diog. Laërt.* I, 113., αἰδέπῃ ἐπ' ἀλατείᾳ (*huc illuc* in peregrinatione *vaganti*,) ἐγκύρσωντι τοὶ τοὶ τήνω φίλοι. —— Sed nec Graece dicitur καταφρονήσει ἐντυχεῖν, pro *contemni*, neque

fert. Quæ Xerxes audiens, non poterat coniectare quod erat, eosque parare se, tanquam perituri, et perdituri, quantum possent. Sed, ridiculam enim rem facere sibi videbantur, arcessit Demaratum Aristonis filium, qui in exercitu erat: quem, ut venit, interrogavit horum singula, cupiens nosse quid ab Lacedæmoniis ageretur. Et ille, Audisti, inquit, et antea me, dum adversus Græciam proficisceremur, de his viris: et quum audisses loquentem hæc ipsa, quæ eventura providebam, derisui habuisti: nam mihi summa contentio est adversus te, o rex, veritatem colere; audias vero nunc utique. Hi viri ad nobiscum pugnandum de introitu venere, atque hoc apparant: nam ita sese apud eos habet consuetudo: quoties adire vitæ periculum debent, tunc capita comunt: sed scito, si et hos et quod in Sparta residuum est, subegeris; nulla hominum gens alia est, quæ contra te, rex, audeat tollere manus. Etenim nunc adversus regnum atque civitatem in Græcia pulcherrimam atque viros præstantissimos tendis. Et admodum hæc dicta incredibilia Xerxi videbantur, et denuo interrogabat, quo pacto tantillæ copiæ cum suis pugnabunt: ille vero inquit, o rex, utere me ut viro mendaci, nisi hæc tibi evenerint, prout ego dico. Hæc dicens, tamen Xerxi non persuasit. Itaque quata. Ἀκούων δὲ Ξέρξης, οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐὸν, ὅτι [a] παρασκευάζοντο ὡς ἀπολεύμενοί τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν. ἀλλ', αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἀπικόμενον δέ [b] μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τυτέων, ἐθέλων μαθέειν τὸ πευόμενον [c] πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δὲ εἶπε; „ Ἤκουσας μέν μευ καὶ πρότερον, εὖτε ὁρμῶμεν ἐπὶ „ τὴν Ἑλλάδα, [d] περὶ τῶν ἀνδρῶν τυτέων. ἀκού„ σας δὲ, γέλωτά με ἔθευ, λέγοντα [e] τάπερ ὥ„ ρων ἐκβησόμενα πρήγματα ταῦτα. ἐμοὶ γὰρ τὴν „ [f] ἀληθείην ἀσκέων ἀντία σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν „ μέγιστός ἐστι· ἄκουσον δὲ καὶ νῦν. οἱ ἄνδρες οὗτοι „ ἀπίκαται [g] μαχεσόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου· „ καὶ ταῦτα [h] παρασκευάζονται. νόμος γάρ σφε „ οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ „ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. [i] ἐπίστασο δὲ, εἰ τύτυς τε καὶ τὸ ὑπομένον σὺ Σπάρτη καταστρέψεαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων τό σε, βασιλεῦ, ὑπομενέει χεῖρας [k] ἀνταειρόμενον. νῦν γὰρ πρὸς βασιληίην τε [l] καὶ καλλίστην πόλιν τῶν σὺ Ἕλλησι προσφέρεαι, καὶ ἄνδρας ἀρίστυς'. χάρτα τε δὴ ἄπιστα Ξέρξῃ ἐφαίνετο τὰ [m] λεγόμενα, καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, ὅντινα τρόπον, τοσοῦτοι [n] ἐόντες, τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχέσονται. ὁ δὲ εἶπε, „ Ὦ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀν„ δρὶ ψεύστῃ, ἢν μὴ [o] ταῦτά τοι ταύτῃ ἐκβῇ, τῇ „ ἐγὼ λέγω". Ταῦτα λέγων, οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξεα. τέσ-

a Παρασκευάζοντο id., tum *ἀπολεόμενοι* sine *τε*, quod addunt *Med. Pasf. Ask.*, *ἀπολεύμενοι Paris. A. Brit. Ald.*, estque Ionum. *b* Omittunt *Arcb. Vind.*, *εἰρώτα* uti et *Pasf.* scribentes: antea *ἠρώτα*. *c Med. Arcb. V. Pasf. Ask.*, olim *ὑπὸ*. Porro *ὁ δὲ* sine addito *εἶπε Ask.* *d* Absunt haec quatuor *Arcb.* *e* Τῆπερ praestaret, quae et *Reiskii* divinatio. *f* Ἀληθείην *Arcb. Vind.* *g* Μαχησόμενοι *Vind.* *h* Γέρας σκευάζονται *Arcb.* *i* Ἐπίσχο non male *Arcb. Vind.* *k* Ἀνταειράμενον *Arcb.* *l* Omittit, et *πόλιν* quoque, tum *τῶν* Ἕλλησι *Arcb.*, similiter *Valla.* *m* Λεγόμενα εἶναι ora *Stepb. Pasf. Brit.*, praeterea *ἐπειρ. Pasf. Vind. Arcb.*, prius *ἐπηρ.* erat. *n Med. Arcb. V. Ask. Pasf.*, olim *ἐόντες, οἷοί τέ εἰσι τῇ ἐ. στρ. μαχέσασθαι* ex *Aldo*. Porro *μαχήσονται Arcb. V.* *o* Ταῦτα *ταύτῃ ἐκβῇ Arcb. V.* margo *Stepb. ταῦτά τοι ταύτῃ Pasf. Ask. Paris. A. B.*, *ταύτῃ* aberat: mox *ὡς* loco *τῇ Arcb. V.*

que Ionice *ἀλογίῃ ἐγκυρῆσαι*. Emendandum censeo *ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς*· id est *ἄγαν κατεφρονήθη*. *contemptus* Nostro dicitur *ἀλογίη*· *contemnere*, certe *ὀλιγωρεῖν*, et *ἐν ὀλιγωρίᾳ τι ποιεῖσθαι*, apud *Herod.* est *ἐν ἀλογίῃ τι ἔχειν* vel *ποιέεσθαι*. Iam vero sicut *τυχεῖν ἐπαίνου*, *laudem consequi*, idem est ac *laudari*; *τυχεῖν κατηγορίας*, *accusari*; ita *τυχεῖν* vel *κυρεῖν ἀλογίης*, *contemni*, vel *negligi*, *ὀλιγωρεῖσθαι*· *sepeliri* Herodoto dicitur *ταφῆς κυρῆσαι*, II, c. 136. *contumeliose tractari*, sive *ἀτιμάζεσθαι*, proprie *ignominiam consequi*, *ἀτιμίης κυρῆσαι* VII, c. 158., ubi ad Graecos Gelon, *ἀτιμίης*, ait, *πρὸς ὑμέων κυρήσας οὐκ ὁμοιώσομαι ὑμῖν*. Hinc paulum diversa sunt *Sophoclea* El. ℣. 855. Ant. ℣. 882. Phil. ℣. 896. horumque similia. VALCKEN.

88. Γέλωτά *με ἔθευ*] Tale irati Cambysis *ἀτάρ τοι ὑμεῖς γε οὐ χαίροντες γέλωτα ἐμὲ θήσεσθε* L. III, 29., et quiritantis *Iobi* C. XVII, 6. *ἔθου δέ με θρύλλημα ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἀπέβην αὐτοῖς γέλως*. Utrumque ex communi plerisque loquendi more, unde et, *χλεύην με ποιεῦ καὶ γέλωτα καὶ λάσθην*, *AEschrionis* Philaenis.

95. Τὰς *κεφαλὰς κοσμέονται*] Mirum ni suum singuli hi Spartiatae habuerint *εἴλωτα*, qui herilem tum comam *ornaret*; sed ne mulieres quidem Spartanae, libenter *ἀνδριζόμενοι*, suas habebant, ut aliae mulierculae Graecae, *ornatrices* et *κομμώτριας*. Censeo equidem non sane muliebriter *ornatam*, sed *bene pexam* et viriliter *nitidam* Spartanos praelio paratos habuisse comam, tanquam palaestritas, *λιπαρὰς ἕκτοσθε παλαίστρας*; *Theocr. Eid.* II, ℣. 51. *Χρισαμένους ἀνδρισὶ παρ' Εὐρώτᾳο λοέτροις*, Eid. XVIII, ℣. 22. quo forte respiciens *Ovid.* Her. XVI, ℣. 148., *More tuae gentis nitida dum nuda palaestra Ludis*. Huc ducunt *N. Cragio* et *E. Spanhemio* iam adhibita *Plutarchi* verba T. I, p. 53. D. de Lacedaemoniis: *μάλιστα περὶ τοὺς κινδύνους ἐψεράπευον τὴν κόμην, λιπαράν τε φαίνεσθαι καὶ διακεκριμένην*· bene interpres: *ut nitida appareret et discriminata*. Eadem dixisse censebitur *Herod.* si verum est quod suspicor, hic non *κοσμέονται*, sed ab auctore *σμέονται* scriptum, *τότε τὰς κεφαλὰς σμέονται*· habet ad hanc meam coniecturam apta quaedam Ill. *Spanhem.* ad *Callim.* h. in Pall. L. ℣. 32., *λιπαρὸν σμασαμένα πλόκαμον*· Herodotea quoque ex L. IX, c. 109., *τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται*. Vallae *ornatur* indicat pravam lectionem *κοσμέεται*· genuinam esse *σμέεται* demonstrant Ionismus et *Athen.* IV, p. 146. C. *σμησάμενοι τὰς κεφαλὰς* est in *Herod.* IV, c. 73. alterum quoque locum attigi supra P. 272, n. 58. VALCKEN.

98. Χεῖρας *ἀνταειρόμενον*] Non repudio *Arcb. ἀνταειράμενον*, quod et in membranis L. VIII, 140., neque valde urgeo. Magis multo mihi ridet eiusdem et *Vallae*, *πρὸς βασιληίην τε καλλίσην τῶν* Ἑλλησι, sive *ἐν* Ἑλλ., *προσφ.*, *καὶ ἄνδρας ἀρίσους*. Verissimum enim de Spartanorum regno, et longe quam prius suavius ac concisius. Quod si enim *καλλίσην πόλιν* ad civitatis disciplinam et mores referas, uti oportebit, cur *ἄνδρες ἄριστοι* accedunt? Qui aliter sentient, nihil his praescribitur.

4. Ἐμοὶ *χρᾶσθαι*] Id est *χρῶ*· *H. Stepb. de me ut mendace*, atque adeo pessimo, *statue*; nam et Persis *αἰσχιστον τὸ ψεύδεσθαι νενόμισαι* I, c. 138. —— Mox vocem *Herodoti* ex marg. *Stepb.* reciperem in contextum: *ἢν μὴ ταῦτά τοι ταύτῃ ἐκβῇ τῇ ἐγὼ λέγω*, *ista nisi istboc tibi modo eveniant quo dico*: *οὐ ταῦτα ταύτῃ* sic iunguntur in *AEscb.* Prom. ℣. 510. *Euripid.* Med. ℣. 365. *Aristopb.* Eq. ℣. 839. *Nequaquam istuc istac ibit*, est incerti *Tragici* apud *Ciceron.* de N. D. III, cap. 26. —— Quod sequitur, *τέσσερας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας*, significat *quatriduum praeterlabi passus est*: ut *παρῆκεν* est *intromisit*, vel *sivit ingredi*: vid. *Portus* in Παριέναι L. III, c. 146., *auxiliares*, *portis patefactis*, *ἐξῆκε ἐπὶ τοὺς Πέρσας*, *emisit in Persas*: verti non debebat *egreditur*. VALCKEN.

5. Ταῦτά *τοι* ταύτῃ *ἐκβῇ*] Nihil dicto adstruxissent, nisi Codd. postulasset consensio: *ταύτῃ* ad eum fere modum L. I, 120. atque alibi. Illud autem *ὡς ἐγὼ* —— *Arcb.* et *Vind.* Scholiastae debetur. Vide dicto loco et ibid. C. 86.

τέσσερας μὲν δὴ [a] παρεξῆκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεὶ σφέας ἀποδρήσεσθαι. πέμπτῃ δὲ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἀλλά οἱ ἐφαίνοντο, ἀναιδείῃ [b] τε καὶ ἀβουλίῃ [c] διαχρεώμενοι, μένειν, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυμωθείς· ἐντειλάμενός [d] σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ. ὡς δ' [e] ἐπέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἕλληνας οἱ Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοί· ἄλλοι δ' [f] ἐπεσήϊσαν, καὶ οὐκ ἀπέλαυνον, καίπερ μεγάλως προσπταίοντες. δῆλον δ' ἐποίευν παντί τεῳ, καὶ οὐκ ἥκιστα αὐτῷ βασιλέϊ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες· ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ἡμέρης. Ἐπεί τε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν [h] ὑπεξήϊσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήϊσαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεὺς, τῶν ἦρχε Ὑδάρνης, ὡς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἕλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς τρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ, ἅτε ἐν τρωποπόρῳ [i] τε χώρῳ μαχόμενοι, καὶ δόρασι [k] βραχυτέροισι χρεώμενοι ὥπερ οἱ Ἕλληνες· καὶ οὐκ ἔχοντες [l] πλήθεϊ χρήσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπιτραμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιτάμενοι, καὶ ὄκως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν. οἱ δὲ βάρβαροι ὁρέοντες φεύγοντας, βοῇ τε καὶ πατάγῳ ἐπήϊσαν. οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμενοι, ὑπέτρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροισι· μετατρεφόμενοι δὲ, [m] κατέβαλλον πλήθεϊ ἀναριθμήτους τῶν Περσέων. ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτέων τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνέατο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς [n] ἐσόδου πειρεώμενοι, [o] καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπήλαυνον ὀπίσω. Ἐν ταύτῃσι τῇσι [p] προσόδοισι τῆς μάχης λέγεται Βασιλῆα [q] δηϊόμενον, τρὶς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δείσαντα περὶ τῇ τρατιῇ. τότε μὲν οὕτω ἠγωνίσαντο· τῇ δ' ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν [r] ἄμεινον ἀέθλεον. ἅτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων, ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι τε, καὶ οὐκ

quatriduum Xerxes ſuperſedit, ratus eos illinc fugam eſſe facturos. Quinto die quum non diſcederent, atque ipſe putaret impudentia illorum atque temeritate fieri, ut manerent, ira percitus, Medos in eos ac Ciſſios mittit, imperans ut illos caperent vivos et in conſpectum ſuum ducerent. Medi, ubi facto impetu in Græcos impreſſionem fecerunt, multi cadebant, aliisque ſupervenientibus nihil tamen depellebantur, etſi vehementer ingruerent: palam facientes aliis omnibus, et non minimum ipſi regi, penes ipſum quidem multos homines eſſe, at paucos viros. Fuit autem hic pugnæ congreſſus interdiu. Post, ubi Medi aſpere fuiſſent excepti, tum vero ipſi ſe ſubduxere, Perſæque ſubeuntes excepere, immortales, quorum dux erat Hydarnes, rex appellavit, tanquam facile rem profligaturos. Ubi et hi cum Græcis congreſſi, nihilo magis quam Medi proficiebant, ſed eodem modo, utpote in loco anguſto, pugnantes, et brevioribus haſtis quam Græci utentes, et nullus multitudinis erat uſus: ibi Lacedæmonii dignam memoratu pugnam edebant, cum aliis in rebus oſtentantes ſe peritos inter imperitos pugnare, tum vero in eo, quod quoties terga vertebant, conferti fugiebant. Quos barbari dum fugientes cernerent, cum vociferatione et ſtrepitu ingruebant: at Græci deprehenſi revertebantur, ut adverſis pectoribus barbaros excíperent: et ſic converſi quamvis Perſarum innumeram multitudinem proſternebant; aliquot tamen illic ex ipſis etiam Spartiatis occubuere. Perſæ, posteaquam et catervatim et univerſis copiis introitum occupare conati, nihil tamen promovebant, iterum ſeſe receperunt. Fertur autem Xerxes, quum ad ſpectaculum adeſſet, in his pugnæ congreſſibus ter e ſolio reſiluiſſe, quod videlicet exercitui ſuo timeret. Tunc igitur ita pugnarunt. Poſtridie autem nihilo melius barbari prœliati ſunt. Ita enim pugnabant, ut qui exiſtimarent illos, utpote paucos, faucios eſſe, eis-

a Παρῆκεν iidem. *b* Deſit *Arch.* *c* Χρεώμενοι *Arch. V.* *d* Σφε *Arch.* *e* Ἐσέπεσον *Paſſ. Ask.* ora *Steph.* *f* Ἐπεσήεσαν *Arch. V.*, et ἀπέλαυνον, olim ἀπελαύνοντο. *g* Δὲ ἡ συμβ. *Arch. V. Ask.*, articulus deerat. *h* Ὑπεξήεσαν et ἐπήεσαν *Arch. V.* *i* Deficiunt istae duae voces *Arch.* *k* Μικροτέροισι id. et *Vind.*, μακροτέρσισι *Eton.* et *Valla.* *l* Πλήθεϊ *Arch. V. Paris. A. B. Brit. Ald. Valla*, πλήθεσι *Med. Paſſ. Ask.* *m* Κατέλαβον *Arch.* *n* Ὁδοῦ id., tum πειρώμενοι et *V. Ask.* *o* Negligitur copula in *V. Arch.* *p* Προσδοισι ora *Steph.* *q* Καθήμενον *Ask. Steph.* margo. *r* Ἀμείνονα ἔθελον male *Arch.*

14. Καὶ οὐκ ἀπέλαυνον] Hoc iuſtius: post nonnulla C. 211. καὶ παντοίως προσβάλλοντες ἀπήλαυνον ὀπίσω· et C. 211. Medi alii, iique recentes, inpreſſionem faciebant, nec ceſſim ibant, quantumvis vehementer offenderent et mulcarentur. Hoc verba volunt; neque enim προσπταίειν *ingruendi*, quod *Vallae* viſum, notione gaudet. Quod deinde δι' ἡμέρης, *toto die* dimicatum fuiſſe, indicat, uti L. I, 97., et δι' ἔτεος *toto anno* II, 22., Δι' ἐνιαυτοῦ, ἀντὶ τοῦ δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ in *Harpocratione.*

16. Ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι] Quia proxima praeceſſerunt: δῆλον δ' ἐποίευν — οὐκ ἥκιστα αὐτῷ βασιλέϊ· ſcripſiſſe noſtrum ſuſpicabatur Doctiſſ. *G. Koen*; ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποί οἱ εἶεν· eleganti coniecturae favet, praeter Xerxis dictum VIII, c. 88., *Frontinus* IV, c. 2, 9. *Xerxes hoc ſe deceptum aiebat, quod multos quidem homines haberet*; (ὅτι — οἱ εἶεν) *viros autem nullos*: nam, ut *Weſſelingio*, mihi quoque ſcripſiſſe videtur *Frontinus.* Similibus quibusdam ista ſubiiciuntur apud *Euſtath.* in Il. E. p. 537, 49. τὸ μέντοι, (ὅτι excidit) πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες, σεμνότερον τῶν προῤῥηθέντων. Qui Graecis ἄνδρες, in talibus *viri* dicuntur Latinis. *Quintilian.* Declam. p. 738., *Illi vere fortes et viri fuerunt*: apud *Livium*, XXVII, c. 13., *concio dimiſſa fatentium, iure ac merito ſeſe increpitos; neque illo die virum quemquam in acie Romana fuiſſe praeter unum ducem.* Arcades Lycomeden μόνον ἄνδρα ἡγοῦντο, *Xenoph.* Ἑ. VII. p. 361, 25. Apud Philoſophos quidem ἄνθρωπος et *homo* ſaepe ponuntur in laude, velut in ſenario Comici, Ὡς χάριέν ἐς' ἄνθρωπος, ἐὰν ἄνθρωπος ᾖ, apud *Clem. Alex.* p. 916, 15. in his etiam, *ſi homo eſſet*, *Ciceronis* ad Att. II, Ep. 2. *demus huic aliquid aeris tanquam homini, non tanquam homini, Herodis Att.* apud *A. Gell.* N. A. IX, c. 2. Ut in hoc Xerxis dicto, ἄνθρωποι et ἄνδρες ſic opponuntur in diverſos uſus: de C. Mario *Cicero* Tuſc. II, c. 21., *tulit dolorem ut vir; et, ut homo, maiorem ferre ſine cauſa neceſſaria noluit.* Apollonius dicebat *Philoſtrati* p. 20., οὐκ ἀνθρώπων ἐαυτῷ δεῖν, ἀλλ' ἀνδρῶν. *Xenophon* in Hierone p. 533, 8., ἄνδρες καὶ οὐκ ἔτι ἀνθρωποι μόνον νομιζόμενοι· apud eumdem Ἑλλ. VII, p. 363, 21. qui fuerat in Perſide legatus, Antiochus Arcas retulit πρὸς τοὺς μυρίους (*ad commune gentis concilium*,) ὅτι βασιλεὺς ἀρτοκόπους καὶ ὀψοποιοὺς καὶ οἰνοχόους καὶ θυρωροὺς παμπληθεὶς ἔχοι· (atque adeo πολλοὺς ἀνθρώπους·) ἄνδρας δὲ, εἰ μάχοιντ' ἂν Ἕλλησι, πάνυ ζητῶν οὐκ ἂν ἔφη δύνασθαι ἰδεῖν. VALCKEN.

25. Καὶ δόρασι βραχυτέροισι] Nihil referet, ſive vulgatum maneat, ſeu μικροτέροισι probetur. Unice pravum eſt *Vallae* et *Eton.* μακροτέροισι *longioribus*, contrariumque C. 61. *Diodorus*, praelium L. XI, 7. deſcribens, Perſarum breviores haſtas negligit, non item eorundem clypeos breves et peltas. Iam πλήθεϊ χρήσασθαι cur tantopere taxetur, non equidem exputo.

31. Βοῇ τε καὶ πατάγῳ] Perſici moris erat: βοῇ τε καὶ πατάγῳ χρεώμενοι ex aula erumpunt magorum interfectores L. III, 79., quamquam hic ſpectaſſe Scriptor videtur Homereum Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ', ἐνοπῇ τ' ἴσαν *Iliad.* Γ. princ.

46. Καὶ

eisque adhuc ad tollendas manus vires non ſuperesſe. At Græci eos excepere, inſtructis ordinibus, ac per nationes digeſti, et in ſuo quisque loco præter Phocenſes, qui in monte ad iter obſidendum locati erant. Perſæ ubi nihil aliud diſcriminis quam in
213 pridiana pugna vident, abſcedunt. Ibi regem ancipitem quodnam in re præſenti conſilium capesſeret, Epialtes Eurydemi filius, vir Melienſis, alloquuturus adiit, tanquam magna aliqua re ab illo remunerandus, indicavitque ei tramitem qui per montem in Thermopylas ferebat: quo virtutem eorum Græcorum qui illic manſerant, evertit. Is postea Lacedæmoniorum metu in Theſſaliam profugit; ſed cui profugo ab pylagoris, Amphictyonibus ad Pylæam congregatis, pecunia præconio publico impoſita fuit: qui interiecto deinde tempore ab Athenade viro Trachinio, Anticyræ, nam illuc redierat, interemptus est. Quem, etſi ob aliam causſam, quam ego in ſequentibus reddam, Athenades hic interemit, nihilo tamen ſecius a Lacedæmoniis præmio affectus est. Hunc in modum Epialtes postea interiit.
214 Est et alia quæ fertur fama, Onetem Phanagoræ filium, virum Caryſtium, et Corydalum Anticyrenſem, fuisſe, qui ea dixerint regi, et circum montem Perſas duxisſe. Quod apud me prorſus fide caret: nam partim hinc licet coniectemus, quod Græcorum pylagori non Onetæ et Corydali, ſed E-

οὐκ οἵους τε ἔσεσθαι [a] ἔτι χεῖρας ἀνταείρασθαι, συνέβαλλον. οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν, καὶ ἐν μέρεϊ ἕκαστοι ἐμάχοντο, πλὴν Φωκέων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὖρος ἐτάχθησαν, [b] φυλάξοντες τὴν ἀτραπόν. ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι ἢ τῇ προτεραίῃ [c] ἐώρων, ἀπήλαυνον. Ἀπορέοντος δὲ βασιλῆος ὅ, τι [d] χρήσαιτο τῷ παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εὐρυδήμου, ἀνὴρ Μηλιεύς, ἦλθέ οἱ ἐς λόγους, ὡς μέγα τι παρὰ βασιλῆος δοκέων [e] οἴσεσθαι· ἔφρασέ τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὔρεος φέρουσαν ἐς Θερμοπύλας, καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτῃ [f] ὑπομείναντας Ἑλλήνων. ὕστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους, ἔφυγε ἐς Θεσσαλίην· καί οἱ φυγόντι, ὑπὸ τῶν πυλαγόρων, τῶν Ἀμφικτυόνων ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων, ἀργύριον ἐπεκηρύχθη· χρόνῳ δὲ [g] ὕστερον, κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην, ἀπέθανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηχινίου. ὁ δὲ Ἀθηνάδης οὗτος ἀπέκτεινε μὲν [h] Ἐπιάλτεα δι' ἄλλην αἰτίην, τὴν ἐγὼ ἐν τοῖσι ὄπισθε λόγοισι σημανέω· ἐτιμήθη μέντοι ὑπὸ Λακεδαιμονίων οὐδὲν ἧσσον. Ἐπιάλτης μὲν οὕτω ὕστερον τετέων ἀπέθανε. Ἔστι δὲ ἕτερος λεγόμενος λόγος, ὡς Ὀνήτης τε ὁ Φαναγόρεω, ἀνὴρ Καρύστιος, καὶ [i] Κορυδαλὸς Ἀντικυρεὺς, εἰσὶ οἱ εἴπαντες πρὸς βασιλῆα τοῦτον τὸν λόγον, καὶ περιηγησάμενοι τὸ [k] οὖρος τοῖσι Πέρσῃσι· οὐδαμῶς ἐμοίγε πιστός. τοῦτο μὲν γὰρ, [l] τῶνδε χρὴ σαθμώσασθαι, ὅτι οἱ τῶν Ἑλλήνων [m] πυλαγόροι ἐπεκήρυξαν οὐκ ἐπὶ Ὀνήτῃ τε καὶ Κορυδαλῷ ἀργύριον, ἀλλ'

a Abest *Arcb. ἀνταείρεσθαι Paſ. Ask.* *b* Φυλάξαντες *Paſ.* *c Arcb. Med. Paſ. Ask. Paris. A.*, in *Aldo* et aliis ἑώρων. *d* Χρήσηται ora *Steph. Paſ. Ask. Vind.*, χρήσεται *Arcb.* *e* Οἱ ἔσεσθαι *Arcb. V.* ſpecioſe: Sed vide C. 168. Mox prius *τὴν Arcb.* negligit. *f* Id. *Med. Paſ. Ask. Vind. Paris. B.*, antea *ὑπομένοντας.* *g* Τρίτερῳ *Paſ. Brit.* *b* Ἐπιάλτην *Arcb. V.* et ὄπισθε, ut Scriptor ſolet plerumque. *i* Κορυδαλλὸς *Arcb. Paſ. Ask.*, et denuo in ſeqq. *Copridalus* in Latinis *Vallae.* *k* Ὄρος *Arcb. V. Ask.*, idque ſaepius. *l* Τῶδε *Arcb. V.*, alii *τόδε.* *m Med. Arcb. Paſ. Ask.*, πυλαγόραι *Paris. A. B. Vind. Brit. Ald. Valla.*

46. Καὶ ἐν μέρεϊ ἕκαστοι ἐμάχοντο] Latina *in ſuo quisque loco* ferri non poſſunt. Ἐν μέρει et ἐν τῷ μέρει *ſua quisque vice*, ſive per vices. *Euripides* Cyclop. v. 179. ἅπαντες αὐτὴν διεκροτήσατ' ἐν μέρει *cuncti per vices* &c. Eleganter post *Budaeum* dictionem *Iac. Gronovius* illuſtravit ad *Arrian.* Ἀναβ. III, 26. p. 142.

50. Ὅ, τι χρήσαιτο τῷ &c.] Ex Codd. variante diſſenſu ſi optio neceſsaria foret, ſequerer *Arcb.* ſcriptionem, Noſtro non inſuetam, neque aliis, in *Perizonii* adnot. ad *AEliani* Var. I, 32. Vulgatum plures oſtentabant ſchedae L. V, 12., estque, ut alios praeteream, *AEſchinis* Or. in Cteſiph. p. 66. ἀπορῶν δ' ὅ, τι χρήσαιτο αὐτῷ ——.

53. Ἔφρασε τὴν ἀτραπὸν] Xerxi ſemitam indicavit Periſque monſtravit Ephialtes Melienſis ſive Trachinius, de quo notavit *Oudendorp.* V. C. ad *Frontin.* II, c. 2, 13. In excerptis e *Cteſia* hoc facinus imputatur Trachiniis Calliadae et Timapherni. Iudice *Pauſania* III. p. 214. ne Graeciam quidem vidisſet Xerxes, εἰ μὴ κατὰ τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τῆς Οἴτης τείναυσαν περιαγαγὼν τὴν μετὰ Τδάρνου στρατιὰν ὁ Τραχίνιος κυκλώσασθαι σφισι τοὺς Ἕλληνας παρέσχε. Ut Ephialtes Xerxi, ſic Alexandro M. monſtrata ſemita profuit proditor apud *Diodor.* XVII, c. 67. *Polyaen.* IV, c. 3, 27. &c. Sed per eamdem ſemitam postea temporis Brenno Galatisque viam in Graeciam Heracleotae patefecerunt et Aenianes apud *Pauſan.* X, p. 852.; ubi duplex esſe dicitur ἀτραπὸς διὰ τῆς Οἴτης· μία μὲν ἡ ὑπὲρ Τραχῖνος, —— ἑτέρα δὲ ἡ διὰ τῆς Αἰνειάνων, ὁδεῦσαι στρατῷ ῥᾴων, δι' ἧς καὶ Τδάρνης ποτὲ Μῆδος κατὰ νώτου τοῖς περὶ Λεωνίδην ἐπέθετο Ἕλλησι· eamdem memorat *Appian.* Syr. p. 158. VALCKEN.

57. Ὑπὸ τῶν πυλαγόρων τῶν Ἀμφ.] Voces τῶν Ἀμφ. ἐς τὴν πυλαιὰν συλλεγομένων ex ſcholio Cl. *Reiskius* derivabat, aut duas ſaltem priores esſe exterminandas. Fuit cum de interpretamento non diſsentirem, unde, modo diſtinctio tollatur, vertaturque *a Pylagoris Amphictyonum*, nunc abeo. Pylagorae legati erant Amphictyonici concilii, congregabanturque ad conſesſum Pylaeam, conſultaturi de conmuni ac templi Delphici ſalute. *AEſchines* propterea in Cteſiph. p. 71. οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς τὰς Πύλας, πλὴν μιᾶς πόλεως. Nec diſsimilia *Libanius* Orat. in AEſchin. p. 692. C. Poterit, hoc ſi diſspliceat, etiam legi καὶ τῶν Ἀμφικτυόνων, ſiquidem in coetum, quem Ἐκκλησίαν vocabant, praeter Pylagoras, Hieromnemonasque admittebantur plures ſacrorum et concilii participes: hanc Ἀμφικτυόνων ἐκκλησίαν debemus *AEſchini* dicto loco. Ego in priore ob conſpirationem ſchedarum acquieſco. Ubi vero *Herodotus* ἐν τοῖσι ὄπισθε λόγοισι de Epialtae nece, eiusque auctore Athenada verba fecit? Ut nunc libri isti ſeſe dant, nusquam, ſi bene memini. Proinde aut oblitus eorum Scriptor est, aut deſunt multa.

57. Τῶν Πυλαγόρων τῶν Ἀμφικτ.] Infra memorantur οἱ τῶν Ἑλλήνων Πυλαγόραι· et diſtinguuntur certe τῶν Ἀμφικτυόνων οἱ Πυλαγόραι erant quidem οἱ Πυλαγόραι Ἀμφικτυόνες· ſed non ſanequam omnes οἱ Ἀμφικτυόνες Πυλαγόραι. Inter Amphictyonas, ſive concilii Amphictyonici participes, quinam Πυλαγόραι dicerentur praeceteris egregie nobis tradidit Auctor *Etymolog. M.* Πυλαγόραι, οἱ προεσῶτες Πυλαίας, (*conventus Amphictyonum principes*,) ἢ οἱ πεμπόμενοι ἀπὸ τῶν πόλεων εἰς Ἀμφικτυονίαν ῥήτορες, ὥσε ἐκεῖ ἀγορεῦσαι. De multis nunc ſatis ſit Amphictyonum citasſe decreta, ſervata *Demoſthenis* de Cor. p. 165. Ἔδοξε τοῖς Πυλαγόραις, καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων· alterius Δόγματος hoc est initium: Ἐπὶ Ἱερέως Κλειναγόρου, ἐαρινῆς Πυλαίας. Ἔδοξε τοῖς Πυλαγόραις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων· quae mihi ſic primitus ſcripta non videntur; ſed in hac quoque parte Graecae antiquitatis, praeſertim ubi ventum est ad recentiora tempora, multa ſunt tenebricoſa. VALCKEN.

69. Τῶνδε χρὴ σαθμώσασθαι] Hoc potius esſe, non negabitur. Sic L. III, 15. et inferius C. 237. Tale, tanquam ex *Herodoto*, cuius non est, in *Stob.* Serm. XXVIII. p. 197. ἄνδρα δὲ οὐκ ἔστι δεξιὸν γνώμῃ σαθμησάμενον ἀθρῆσαι. Qui deinceps Ἑλλήνων πυλαγόροι ex Codd., extra dubii ſtant aleam. Modo enim πυλαγόραι, modo πυλαγόροι hi legati. *AEſchines* in Cteſiph. p. 71. iterat τοὺς πυλαγόρους τοὺς εἰσαεὶ πυλαγορεῦντας, iungitque

et per eum ducit Hydarnem et milites, postea ab pylagoris ideo damnatus.

ἀλλ' ἐπὶ Ἐπιάλτῃ τῷ Τρηχινίῳ, πάντως κυ τὸ ἀτρεκέστατον πυθόμενοι· τοῦτο δὲ, Φεύγοντα [a] τὸν Ἐπιάλτην ταύτην τὴν αἰτίην οἴδαμεν. εἰδείη μὲν γὰρ [b] ἂν καὶ ἐὼν μὴ Μηλιεὺς ταύτην τὴν ἀτραπὸν Ὀνή-
τεω, εἰ τῇ χώρῃ πολλὰ ὡμιληκὼς εἴη. ἀλλ' Ἐπιάλτης γάρ ἐστι ὁ περιηγησάμενος τὸ οὖρος· καὶ κατὰ τὴν ἀτραπὸν, τοῦτον αἴτιον γράφω. Ξέρξης δὲ, [c] ἐπεί οἱ ἤρεσε τὰ ὑπέσχετο [d] ὁ Ἐπιάλτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρὴς γενόμενος, ἔπεμπε Ὑδάρνεα, καὶ τῶν ἐστρατήγεε Ὑδάρνης. ὡρμέατο δὲ περὶ λύχνων [e] ἀφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες. ἐξευρόντες δὲ, Θεσσαλοῖσι κατηγήσαντο ἐπὶ Φωκέας, τότε ὅτε οἱ Φωκέες φράξαντες τείχεϊ τὴν ἐσβολὴν, ἔσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου· ἔκ τε [f] τόσου δὴ κατεδέδεκτο ἐοῦσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι. Ἔχει δὲ ὧδε ἡ ἀτραπὸς αὕτη· ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ῥέοντος, οὔνομα δὲ τῷ οὔρεϊ τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τωὐτὸ κεῖται, [g] Ἀνόπαια. τείνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ῥάχιν τοῦ οὔρεος, λήγει δὲ κατά τε Ἀλπηνὸν πόλιν, πρώτην ἐοῦσαν τῶν Λοκρίδων [h] πρὸς τῶν Μηλιέων, καὶ κατὰ [i] Μελάμπυγόν τε καλεόμενον λίθον, καὶ κατὰ Κερκώπων ἕδρας· τῇ καὶ τὸ στενότατόν ἐστι. Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν καὶ οὗτοι ἔχυσαν οἱ Πέρσαι τὸν Ἀσωπὸν διαβάντες, ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὔρεα τὰ Οἰταίων, ἐν ἀριστερῇ δὲ, τὰ Τρηχινίων. ἠώς τε [k] δὴ διέφαινε, καὶ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὔρεος. κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὔρεος ἐφύλασσον, ὡς καὶ πρότερόν μοι [l] δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὁπλῖται, ῥυόμενοί τε τὴν σφετέρην ἐξ-

Epialtæ Trachinii capiti pecunia et præconio periculum moverunt, id ſcilicet compertiſſimum habentes: partim quod Epialten ob hoc crimen ſcimus ſe fuga proripuiſſe. Sane quidem etiam, quanquam Onetes non fuiſſet vir Melienſis, tramitem illum noviſſet, ſi in ea regione multum verſatus fuiſſet: ſed enim Epialtes est, qui montem circumduxit, et quod ad tramitem pertinet, illi culpam adſcribo. Xerxes ea, quæ Epialtes ſe confecturum ſpondebat, probans, maiorem in modum lætus, ſine mora Hydarnem cum iis quibus præerat copiis miſit. Ille circa primam facem e caſtris profectus est. Tramitem vero illum indigenæ Melienſes veſtigaverunt; eoque inveſtigato Thesſalos deduxere adverſus Phocenſes, eo tempore, quo Phocenſes interſepta muro ſemita, erant in loco ſecuro belli; et ex tanto tempore monſtratus est nihil utilis Melienſibus. Sic autem ſeſe habet ille callis: incipit ab Aſopo fluvio, qui per montis meat anfractum, cui monti ac viæ idem nomen est inditum Anopæa: hæc Anopæa per dorſum montis porrecta, deſinit iuxta Alpenum urbem, quæ prima est ex Locridibus, Melienſes verſus ac iuxta lapidem nomine Melampygum ac iuxta Cercopum ſedes, ubi anguſtiſſimus est. Hac ipsa via atque ita ſe habente Perſæ Aſopum transgreſſi, iter tota nocte fecerunt, habentes a dextra Oetæorum montes, a ſiniſtra Trachiniorum; ac ſub exortum auroræ in acumen montis evaſerunt: quo in montis loco, ſicut ſuperius oſtenſum est, mille Phocenſium armatorum præſidium ex-

[a] Τὸν Ἐπ. *Arcb.*, articulus deerat. [b] Ἐὼν μὴ Μηλ. *Paſ. Ask. Brit. Arcb. Vind. Paris. B. Ald. Valla*: μὴ deficiebat. Porro εἰδ. μὲν γὰρ ἂν *Arcb. V. Paſ. Ask.*; ultimum aberat. [c] Ἐπεὶ ἤρεσε *Med. Vind. Arcb. Ask.* [d] Negligitur ὁ a *Paſ. Ask.* [e] Habet *Suidas* hinc in Voc. [f] Τοσοῦδε κατά τ' ἐδέδεκτο *Arcb.*, κατεδέδεκτο *Med. Paſ. Paſ. Ask. Paris. B.*, antea ex *Ald.* et aliis κατεδέδαιτο. [g] Ἀνάπαια *Arcb. V. Valla*, et iterum: melius in *Euſtatb.* ad Hom. p. 1419, 38. [h] Sic *Med. Paſ. Ask.*, τῶν omittunt *Arcb. Paris. A. B. Brit. V. Ald.* [i] Μελάμπηγον *Arcb. Valla.* [k] Abest a *Paſ.*, tum ἔφαινε *Arcb.* et καὶ ἐγεν. ſine intermedio οἱ id., bene. [l] Εἰρητκι ora *Steph. Paſ. Ask.*, alterutrum Scholion.

τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας. *Libanius* utramque vocis flexionem Or. in *AEſchin.* p. 699. C. et p. 706. depoſuit: ſunt quoque πυλαγόροι ex *Heſychio* noti.

74. Εἰδείη μὲν γὰρ ἂν καὶ ἐὼν μὴ Μηλιεὺς] Post *Aldi Camerariique* aetatem operarum negligentia μὴ ob ſimile inſecutae vocis principium excidit. *Herodoto* qui deinde curam inpenderunt doctiſſimi viri, tametſi conmentandi hoc genus negandi deſideraret particulam, miranda ſupinitate coecos potius duces, quam *Aldum*, *Vallam*, et MSS. ſequi maluerunt. Soli, quorum reminiſcor, *Pavius* et *Reiskius*, οὐκ ἐὼν finxerunt. Sed ſatis. *Herodotus* ſuum ſibi rediiſſe laetabitur.

75. Καὶ ἐὼν Μηλιεὺς] Quod poſcit ſententia, καὶ ἐὼν μὴ Μηλιεὺς, *quantumvis non eſſet Melienſis*, ex *MSS.* et aliunde revocabitur: vid. Diſſ. *Herod. P. W.* p. 15. Alii potius uſitato more ſcripſiſſent, καίπερ οὐκ ὢν Μηλιεύς· ſed et rarius illud Herodoteum est: καὶ ἐὼν μὴ Μηλιεύς· ſic ſcripſit VI, c. 66. IV, c. 144. τοὺς μὴ Μηδίζοντας. *Philoſtrat.* p. 186, 5., πῶς, εἶπεν, ὄγε μὴ μάντις ὤν· p. 494., οὐ παιδεύουσι τοὺς μὴ Πέρσας Πέρσαι μάγοι, ἢν μὴ ὁ βασιλεὺς ἔφῃ· ſcribendum φῇ· *niſi Rex iuſſerit*. *Tatian.* ad Graec. p. 14., ὅτι μὴ θεὸς ὢν τοῦτ' ὅπερ ἔλεγεν εἶναι κατεψεύδετο. —— Non invenuſtum est quod ſequitur: εἰ τῇ χώρῃ πολλὰ ὡμιληκὼς εἴη· VII, c. 26., διαβάντες τὸν Ἅλυν ποταμὸν ὡμίλησαν τῇ Φρυγίῃ· neque illud protritum *Ecphantae* apud *Stobaeum* p. 333, 29., βασιλῆα —— ὁμιλήσαντα· ſic *Regem* vocat: in Edd. legitur βασιλῆα — ὁμ. *Spondanus* interpretatur, *regem qui converſatur cum hominibus*: τῇ βασιλείᾳ ὁμιλεῖν ſimiliter dictum ut apud *Thucyd.* ὡμιληκέναι τῇ ἀρχῇ. VALCKEN.

82. Περὶ λύχνων ἀφάς] Ἀφὰς λύχνων hinc *Suidas* excerpſit. *Noctis* deſignatur *initium*: *Philoſtrat.* de V. A. VII, c. 15., χρὴ περὶ λύχνων ἀφὰς ἐς τὸν Ῥωμαίων λιμένα ἀφεῖναι. *Diodor.* XIX, c. 31., τῆς ὥρας οὔσης περὶ λύχνων ἀφάς· ubi notat *P. Weſſ.* Pro *prima face* legitur et λύχνων ἡμμένων· vid. *Io. Brodaei* Miſcell. IV, c. 33. *Intempeſta nocte Sophoclis* Aiax egreſſus tentorio dicitur exiiſſe ϒ. 285., ἄκρας νυκτὸς ἠνίχ' ἕσπεροι Λαμπτῆρες οὐκ ἔτ' ἦθον· id est, ut legitur e *Schol.* apud *Suidam*, ὅτε ἐσβέσθησαν οἱ λύχνοι· altera enim interpretandi ratio alienior est, quam ſequutus Ill. *Ez. Spanhem. ſtellas* intelligit ad *Callim.* h. in Del. ϒ. 303. quales illic intelligi debeant λαμπτῆρες aeſtimare licet ex obſervatis *Is. Caſaub.* in *Athen.* p. 995. VALCKEN.

86. Κατεδέδεκτο] Propter *Aldinum* κατεδέδαιτο *H. Stephanus*, videnda eſſe, quae alibi ſcripserat, lectores monuerat. *Gronovius* vero, *quis ille angulus, ubi Stephanus muſitaverit de boc non intelligendo loco, ut iubeat videre, quae alibi dixerit?* Dixerat ad *Plutarchi* Theſeum p. 5. Ed. *Bryani*, δαίμονας deſcendere ex δαίω apud *Herodotum*; qui conpoſito κατεδέδαιτο, quod inde est, utatur pro *cognita erat* ſeu *conperta*, adpoſueratque haec Noſtri. Profecto, modo ſchedarum ſtabiliretur ΚΑΤΕΔΕΔΑΙΤΟ imperio, haud inficete: namque in verbo nihil praeter raritatem inest, quod reprehendas: reprehendes tamen iniuria, cum talia ſe paſſim dent. Quae quidem non eo ſcripſi, ut κατεδέδεκτο inprobare velim, ſed ut ingentibus *Stephani* meritis gratia perſeveret.

92. Κατά τε Ἀλπηνὸν πόλιν] Oſcitanter *Steph. Byz.*, converſa Alpeno hinc in Locrorum metropolim, legiſſe, *L. Holſtenii* iuſta animadverſio est. Πρώτη τῶν Λοκρίδων πρὸς τῶν Μηλιέων prima, non dignitate, ſed ſitu erat. Tum mallem cum *P. Leopardo* Emend. VIII, 1. κατὰ Μελαμπύγου —— λίθον. Herculis enim Μελάμπυγος titulus ex cauſſa, doctiſſime ab *Erasmo* Chiliad. p. 207. *Suidae* et *Zenobii* fide adfirmata, fuit, non lapidis. De *Cercopibus* iidem conplura, quae miſſa facio. Anguſtum tramitem ad *Diodor.* XI, 8. explicare memini.

7. Ἀνα-

excubabat, tum ad liberandam ſuam terram, tum ad callem tutandum: nam ingreſſus inferior a quibus dictum est cuſtodiebatur, et hanc per montem viam ultro polliciti Leo-
218 nidæ cuſtodiebant Phocenſes. Hoc autem modo Phocenſes aſcendiſſe Perſas didicerunt: nam quum montem isti aſcenderent, prorſus latebant, quia totus erat obſitus quercubus. Quum vero eſſet cœli tranquillitas, edito multo ſtrepitu, ut res poſtulabat, propter frondes ſub pedibus ſtratas, Phocenſes recurrerunt; et dum ſibi arma induunt, confeſtim barbari adfuere: qui conſpicati viros arma ſibi circumdantes, obſtupuere: quippe qui adverſarium nihil ſibi ſperabant appariturum, inciderunt in exercitum. Ibi Hydarnes formidans ne Phocenſes forent Lacedæmonii, Epialten percontatus est, cuias ille eſſet exercitus. Mox certior rei factus, Perſas tanquam in aciem inſtruxit, quorum ſagittis multis crebrisque Phocenſes quum ferirentur, fugerunt in verticem montis, gnari adverſus ſe omnino illos veniſſe; et ſe præparabant tanquam perditi. Ita isti ſentiebant. Verum Phocenſes hos nihili æſtimantes ſpernebant ii, qui circa Epialten et Hydarnem erant: ita illi
219 rapide de monte deſcendunt. At iis Græcis qui in Thermopylis erant, primum vates Megiſtias extis inſpectis indicavit mortem illis cum aurora impendere. Postquam vero etiam transfugæ notum fecere Perſarum montis circuitum, illi quidem adhuc noctu ſignum dederunt. Tertio loco ſignificavere ſpeculatores diurni, qui a verticibus montis decurrerant iam die illuceſcente. Hic inter ſe conſultantes Græci, ſententiis diſcrepabant: alii enim ſtationem non sinebant deſerere, alii contra tendebant. Ita diſſidentes partim abſcedunt, dilapſique in ſuam quisque urbem ſe recipiunt: partim cum Leonide ad illic perſtandum ſe accingunt.

ρην χώρην, καὶ φυλάσσοντες τὴν ἀτραπόν. ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο [a] ὑπὸ τῶν εἰρημένων· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὔρεος ἀτραπὸν [b] ἐθέλονται Φωκέες [c] ὑποδεξάμενοι Λεωνίδῃ ἐφύλασσον. Ἔμαθον δὲ σφέας οἱ Φωκέες ὧδε ἀναβεβηκότας· ἀναβαίνοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὔρος, πᾶν [d] ἐὸν δρυῶν ἐπίπλεον· ἦν μὲν δὴ ταραχή, φόβου δὲ γενομένου πολλοῦ, ὡς [e] οἰκὸς ἦν, φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσὶ, ἀνά τε ἔδραμον οἱ [f] Φωκέες, καὶ ἐνέδυνον τὰ ὅπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. ὡς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὅπλα, ἐγ [g] θώματι ἐγένοντο. ἐλπόμενοι γὰρ [h] οὐδένα σφι φανήσεσθαι ἀντίξοον, [i] ἐνεκύρησαν στρατῷ. ἐνθαῦτα Ὑδάρνης καταῤῥωδήσας μὴ [k] οἱ Φωκέες ἦσαν Λακεδαιμόνιοι, εἴρετο [l] τὸν Ἐπιάλτεα ποδαπὸς εἴη ὁ στρατός· πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως, διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. οἱ δὲ Φωκέες, ὡς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσί τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὔρεος [m] τὸν κόρυμβον, ἐπιστάμενοι ὡς ἐπὶ σφέας ὡρμήθησαν [n] ἀρχήν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον. οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτεα καὶ Ὑδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὔρος κατὰ τάχος. Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων, πρῶτον μὲν ὁ μάντις Μεγιστίης ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ, ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι [o] ἅμα ἠοῖ σφι θάνατον· ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι [p] ἦσαν οἱ ἐξαγγείλαντες τῶν Περσέων τὴν [q] περίοδον, οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν· τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι, καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων, ἤδη [r] διαφαινούσης ἡμέρης· ἐνθαῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἕλληνες, καὶ σφέων ἐσχίζοντο αἱ γνῶμαι. οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν [s] ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ αὐτέτεινον. μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες, [t] οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο, καὶ διασκεδασθέντες, κατὰ πόλις ἕκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτέων ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ [u] παρασκευάδατο. Λέγεται δὲ ὡς αὐτὸς

a Τπ' ὧν *Arcb. Vind.* *b* Ἐθελοντὶ iid. *c* Septem ſeqq. negligens ſcriba *Arcb.* praetervidit. *d* Abest ἐὸν *Arcb.* *e* Οἰκὸς bene id., prius εἰκὸς erat. *f* *Med. Arcb. V. Paſ. Ask. Vall. Edit. Genev.*, Φοκαέες olim prave. *g* Θώμ. *Arcb.* *b* *Med. Paſ. Ask. Paris. A.*, ceteri οὐδένα σφι. *i* *Arcb. Med. Paſ. Ask.*, olim ἐνεκήρυσαν. *k* Deſit *Arcb.* *l* Ἐπιάλτην ſine articulo id. *Vind. Ask.*, tum ὀπαδαπὸς, *Arcb.*, ποταπὸς *Ask.* Vid. *Tbom. Magiſtr.* atque ibi Cl. *Sallierium.* *m* Tangit *Euſtatb.* ad Perieg. v. 566. et *Homer.* pag. 750, 35. *n* Τὴν ἀρχ. *Arcb.* *o* Ἅμα οἱ *Arcb. V. Valla.* *p* Ἦσαν *Arcb.* *q* Citat *Suidas* in Voc. *r* Διαφανοῦς οὔσης *Arcb.* *s* Ἐκλείπειν id. *V.* *t* Οἱ μὲν ὦν margo *Steph.* *u* Παρεσκ. *Arcb.*

7. Ἀναβαίνοντες γὰρ ἐλάνθ.] Idem accidit aevo recentiori, quando cum delectis ſuis Gallis Brennus ἐποιεῖτο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς ἀτραποῦ, apud *Pauſan.* x, p. 853.; nam tum quoque temporis τῶν Φωκέων τοῖς ἔχουσιν ἐπὶ τῇ ἀτραπῷ τὴν φρουρὰν οὐ πρότερον ἐπιόντες οἱ βάρβαροι παρέσχοντο αἴσθησιν, πρὶν ἢ πλησίον ἐγεγόνεσαν· ut apud *Herod.* c. 212., Phocenſes ἐς τὸ οὔρος ἐτάχθησαν, φυλάξοντες τὴν ἀτραπόν. —— Hoc c. 218. fugiſſe dicuntur ἐπὶ τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον· quae hinc attigit *Euſtatb.* in *Dionys.* γ. 566., ut oſtendat, καὶ ἐπὶ ἐξοχῆς ὀρεινῆς Κόρυμβον adhiberi: *AEſcb.* Pers. γ. 660., ἔλθ' ἐπ' ἄκρον κόρυμβον ὄχθου. *Schol.* ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐξοχὴν καὶ περιωπὴν τοῦ τάφου v. *Perizon.* in *AElian.* V. H. IV, c. 22. Horum montium cacuminibus quae nomina fuerint *Livius* tradidit XXXVI, c. 16. —— Hoc tempore Φωκέων Perſae μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο· et postea ſpretis Phocenſibus Brennus cum ſuis recta Delphos petiit. VALCKEN.

14. Οὐδέν σφι φανήσεσθαι ἀντίξοον] Pro vetere οὐδένα σφι —— conſiſtent fortaſſe alii: mihi iudicium placet *Gronovii*, expreſſius illud arbitrati. *Aldinum* ἐνεκήρυσαν στρατῷ bene vir doctus ad eius editionis, quae inter manus est, marginem reformaverat, *Porto* conſentiente. Typorum error fuit, turpiter propagatus.

21. Ἐπὶ τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον] Graeci πάντα τὰ μετέωρα καὶ εἰς ὕψος ἀνατείνοντα ΚΟΡΥΜΒΟΤΣ λέγουσι, *Heſychius.* Hic montis cacumen, in *AEſchyli* Pers. v. 661. ſumma tumuli pars, ἐλθ' ἐπ' ἄκρον ΚΟΡΥΜΒΟΝ ὄχθου. Ceterum ἐπισάμενοι in *Vallae* Latinis *gnari*: melius *credentes*: nam *gnaros* fuiſſe, non monſtrant ſequentia.

28. Πρῶτον μὲν ὁ μάντις Μεγιστίης] Est, cui πρῶτος, ſine urgente tamen cauſſa, placet. Illud *Arcb.* ἅμα *oi ſibi pariter et illis*, verum quidem praefert, ſed non aequat amplitudinem vulgati, ipsum tempus ſignantis. Quae deinceps de transfugis, ad unum Tyraſtiadam, domo Cumanum, *Diodorus* L. XI, 8. adſtringit.

30. Ἐπεὶ δὲ] Scribendum, ἐπὶ δὲ, *deinde vero*: Vallae *deinde*, non in *postquam* deformari, ſed attendenti monſtrare debebat veram ſcriptionem, ἐπὶ δὲ, —— quod commode ſuccedit post πρῶτον μέν· exempla quaerenti dabunt *Portus* in Ἐπὶ δὲ, et *L. Bos* Obs. Crit. p. 15. *Euſtath.* in Il. A. p. 123, 6. τὸ μετὰ δὲ, ἀντὶ τοῦ μετὰ ταῦτα δὲ, καὶ ἐπὶ δὲ, καὶ πρὸς δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τούτοις καὶ πρὸς τούτοις. —— Ceteros Graecos ut *Herodotus*, ἀπαλλαξείοντας nobis ſiſtit *Diodor. Siculus* XI, c. 9., et duraturam ſibi ſuisque Spartiatis laudem cupientis Leonidae conſilium, noſtro memoratum c. ſeq. apud *Iuſtin.* II. c. 11., *bortatur ſocios, recedant, et ſe ad meliora patriae tempora reſervent; ſibi cum Spartanis fortunam experiendam:* forſan ſcripserat *Oroſius* p. 111, 3., *ſibi vero cum Spartanis ſuis aleam eſſe ſubeundam.* VALCKEN.

43. Μᾶλ-

Digressi socii dubium sponte, an missu Leonidæ, ut auctor vult probare. Oraculum Spartanis futura prædicens.

τὸς σφέας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται κη-
δόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεοῦσι
οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως [a] ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν ἐς τὴν ἥλ-
453 θον Φυλάξοντες ἀρχήν. ταύτῃ καὶ μᾶλλον τῇ γνώ-
μῃ [b] πλείστός εἰμι, Λεωνίδην, ἐπεί τε ἤσθετο τὺς
συμμάχυς [c] ἐόντας ἀπροθύμυς, καὶ οὐκ ἐθέλοντας
[d] συνδιακινδυνεύειν, κελεῦσαί σφεας ἀπαλλάσσεσθαι·
αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. μένοντι δὲ αὐτῦ,
κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίη οὐκ
ἐξηλείφετο. [e] ἐκέχρηστο γὰς ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι
Σπαρτιήτῃσι χρεωμένοισι περὶ τῦ πολέμυ τύτυ αὐ-
τίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένυ, ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστα-
τον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἢ τὸν βασιλῆα σφέων
[f] ἀπολέεσθαι. ταῦτα δέ σφι ἐν ἔπεσι ἑξαμέτροισι
[g] ἔχοντα χρᾷ, λέγοντα [h] ὧδε,

[i] Ὑμῖν δ', ὦ Σπάρτης οἰκήτορες εὐρυχόροιο,
Ἢ μέγα ἄστυ ἐρικυδὲς ὑπ' ἀνδράσι Περσείδῃσι
[k] Πέρθεται· ἢ τὸ μὲν οὐκί, ἀφ' Ἡρακλέος δὲ γενέθλης
Πευθήσει [l] βασιλῆ φθίμενον Λακεδαίμονος ὖρος.
Οὐ γὰς [m] τὸν ταύρων σχήσει μένος οὐδὲ λεόντων
Ἀντιβίην. Ζηνὸς γὰς ἔχει μένος· οὐδέ ἑ φημι
Σχήσεσθαι, πρὶν τῶν ὅ' ἕτερον διὰ πάντα δάσηται.

ταῦτά [n] τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην, καὶ βυλόμε-
νον κλέος καταθέσθαι [o] μοῦνον Σπαρτιητέων, ἀπο-
πέμψαι τὺς συμμάχυς μᾶλλον, ἢ γνώμῃ διενε-
χθέντας ὕτω ἀκόσμως οἴχεσθαι τὺς οἰχομένυς. Μαρ-
τύριον

gunt. Fertur autem ipse Leonides eos qui abscesisse dimisisse, ne perirent procurans; se vero et Spartiatas, qui adessent, non facturos e sua dignitate, si stationem deserererent, ad quam venissent omnino custodituri. Ad hanc quoque ego magis opinionem vergo, Leonidem, posteaquam animadvertit socios minime promptos esse et nolle simul periculum subire, veniam eis abeundi dedisse, sibi vero decedere inhonestum putasse: permanenti autem illic ingentem gloriam futuram, et Spartæ felicitatem non defuturam. Siquidem iam inde ab initio moti huius belli Spartiatis consulentibus a Pythia redditum erat oracullum, fore ut aut Sparta everteretur a barbaris, aut rex ipsorum occumberet. Quod oracullum hexametris illa versibus reddidit, in hæc verba,

Vobis, amplivagæ colitis qui mœnia Spartæ,
Aut urbs clara dabit Persa victore ruinam:
Aut, si non erit hoc, oriundus ab Hercule quidam
Flebitur extinctus rex in Lacedæmonis ora.
Nam neque taurorum neque vim feret ille leonum,
Sed Iovis, et cuius reor haud tolerabile robur,
Alterutrum donec passim discerpserit horum.

Hæc reputantem Leonidem, cupidumque gloriæ solius comparandæ Spartiatis dimisisse socios potius, quam illos qui abierunt, in sententiis disidentes, tam deformiter abisse.

a Ἐκλείπειν *Arcb. Vind.* *b* Πιστὸς *Ask.*, mox ὄχλος. Λεωνίδης *Arcb.* *c* Apud *Plut.* Malign. p. 865. B. *d* Διακινδυνεύειν *Arcb.* συγκινδυνεύειν *Plut.* *e* Ἐπέχρητο *Med. Pass. Ask. Vind. Paris. A. B. Arcb.* *f* Ἀπολέεσθαι *Pass. Ask.*, quod malo; ἀπολέσθαι antea. *g* Omittit *Arcb.*, non male. Vid. I, 174. et infra C. 228. *h* Τάδε id. *i* *Euseb.* habet Praep. Euang. V, 25. *k* Πέρσεται *Euseb.* et οὐκί, quomodo *Arcb. Vind. Ask.* *l* *Med. Pass.*, βασιλῆϊ *Arcb.*, ceteri βασιλῆα. *m* Τὸν *Paris. B.*, in reliquis τῶν. *n* Δὲ ἐπιλεγ. *Arcb.*, *Plut.* dicto loc. E. vulgatum servat. *o* Μούνων *Plut.*, id *Reiskio* placet: at vide L. IX, 77.

43. Μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἰμι] Scripsit L. I, 120. ταύτῃ πλεῖστος γνώμην εἰμὶ· ubi *Gronov.* Hoc eodem ducit, casu ex defectu praepositionis discrepans. Congruit Sophocleum Oed. Tyr. v. 565. Καὶ νῦν ἔτ' αὐτός εἰμι τῷ βουλεύματι. Itaque πιστός εἰμι in *Ask.*, etsi κτύποις πιστὸς *AEschyl.* Prometh. v. 915., παραδόρθωσις est. Quid autem ὄχλος *Arcb.* sibi velit, profiteor, me non nosse.

43. Ταύτῃ κ. μᾶλλον τῇ γνώμῃ] Sensus claret; rarissima forma loquendi significatur, quod usitata magis diceretur: ταύτῃ καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ προστίθεμαι, vel τίθεμαι. Neutiquam tamen tentari debebat sincerum πλεῖστος. Qua hic structura, Astyages I, c. 120., καὶ αὐτὸς, ὦ μάγοι, ταύτῃ πλεῖστος γνώμην εἰμὶ, —— ἐξήκειν τὸν ὄνειρον· illic pro τῇ γνώμῃ, vulgatum ex Codd. γνώμην· idem hic etiam admitterem, aut, quod non postponerem, ταύτῃ καὶ μᾶλλον τὴν γνώμην πλεῖστός εἰμι, Λεωνίδην —— κελεῦσαι. *Lucian.* in *Demosth.* Encom. T. III. p. 494., εἰ καὶ πλείων εἰμὶ τὴν γνώμην πρὸς Ὁμήρου τετάχθαι· etsi magis fert animus ab Homero stare. —— Quae proxima sequuntur, in tractandis Herodoteis solita sibi malevolentia, *Plutarchus* excerpsit T. II. p. 865. B. VALCKEN.

49. Ἐκέχρηστο] Nihil habet ἐκέχρητο, cur sperni debeat; causam ad L. II, 147. exposui, cui pondus ex conspiratione tot membranarum gravius accedit. Post pauca ἀπολέεσθαι locum occupavit veterem.

49. Ἐκέχρηστο — τ. Σπαρτιήτῃσι] *Iustinus* II, c. 11, 8., *Initio huius belli scisscitantibus Delphis oracula, responsum fuerat, aut regi Spartanorum, aut urbi cadendum.* Ipsi quidem Delphi circa hanc tempestatem oraculum adhibuerunt, quibus responsum fuerat, ἀνέμοισι εὔχεσθαι, *Herod.* VII, c. 178. at in istis *Iustini* non sane Delphi sunt *scisscitantes*, verum *Lacedaemonii*, quorum praecesserat mentio: his *scisscitantibus*, *Delphis*, *oracula*, (vel *oraculum*,) *responsum fuerat*, *aut regi*, *aut urbi cadendum:* nomen *Spartanorum* illic a prima manu non videtur collocatum. Solet ita loqui *Iustin.* II, c. 12, 13., *adventante Xerxe consulentibus*, (Athenensibus nempe) *Delphis oraculum*, *responsum fuerat:* III, c. 5, 4. XVI, c. 3, 4. VALCKEN.

55. Εὐρυχόροιο] Spatiosae et choris aptae; neque enim, quae *Fr. Vigeri* sententia ad *Euseb.*, Spartanorum regio indicatur. Εὐρύχορος Κόρινθος in Epigr. 424., εὐρύχορος Τεγέα Epigr. 441. Collection. *Cephalae*, ad eundem modum. Plura Cl. *Taylor* in *Demosthen.* Midian. p. 105. Sequentis principium versus considerandum acsi Ἢ μέγα ἄστυ ἐρικυδὲς foret, aut Ἢ μέγα ἄς' ἐρικυδὲς, qua illud forma *Camerarius* inter Epigrammata, iuncta *Theocrito* olim, exprimi curavit. Porro ὑπ' ἀνδράσι Περσείδῃσι, patronymico ex Περσεὺς, gentis satore, C. 150. et VI, 54., cultius *Pavius* habet.

59. Πευθήσει βασιλῆ] Tale Poëtae ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ φεῖλαν Ἀχαιοὶ *Il.* Δ. v. 384., loco Τυδέα, de quo *Etymolog.* in Πηλεύς. Servare tamen βασιλῆα, modo postrema contraheretur, in promtu fuerat. Consequens Οὐ γὰρ τὸν ταύρων —— optime *Paris. B.*, nempe Xerxem, quippe Iovis robore valide instructum, usi subditur.

59. Πευθήσει βασιλῆ φθίμενον] Ut hic ante *Gronovii* Ed. Π. βασιλῆα φθίμενον vulgatur in *Eusebianis* ex *Oenomao* excerptis Praep. Ev. v. p. 219. Πευθήσει βασιλῆα φθιμέν ubi pro *dactylo paeon* est *primus*; ut in oraculi versu secundo, Ἢ μέγα ἄστυ ἐρι. —— Vitium, ut illic occultari potest elisione vocalis ε, hic tegit lectio *Med.* βασιλῆ φθίμ. In *Scymni Chii* praefat. Perieg. v. 59., τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Δίδυμῆ λέγω· corrigit *Is. Voss.* ad *Melae* I, c. 17, 3. Talia nonnulla dedit *Homerus*; Il. Δ, v. 384., ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ φεῖλαν Ἀχαιοί· &c. In *Euripidis* vulgatur Alcesti v. 24., Ἥδη δὲ τόνδε Θάνατον εἰσορῶ πέλας Ἱερᾶ θανόντων. VALCKEN.

64. Βουλόμενος κλέος κ. μοῦνον] Ut Thebanos suos tueretur, haec excitans *Plutarch.* de *Herod.* Malign. p. 865. E. rectius legisse videtur μούνων Σπαρτιητέων· et mox, ἢ τῇσι γνώμῃσι διενεχθέντας· adfirmat τὸ μούνων Herodotea propemodum interpretatus *Diodorus* XI, c. 9., Λεωνίδης, — Φιλοτιμούμενος αὐτῷ τε δόξαν περιθεῖναι μεγάλην καὶ τοῖς Σπαρτιάταις, προσέταξε τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἀπιέναι, καὶ σώζειν ἑαυτούς, —— αὐτοὺς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἔφησε δεῖν μένειν. VALCKEN.

se. Cuius rei non minimo id mihi testimonio est, quod non modo alios, sed etiam vatem Megistian, huius expeditionis comitem, Acarnanem, qui a Melampode oriundus dicebatur, hunc qui etiam prædixit ex extis ea quæ erant illis eventura, propalam Leonides dimiserit, ne secum periret; at iste dimissus tamen ipse non deseruit, filium modo, qui ei unicus erat, una mili-
222 tantem misum fecit. Ita socii quos Leonides remittebat, ei obtemperantes abiere. Thespienses tantum atque Thebani perstitere cum Lacedæmoniis: Thebani quidem, inviti ac nolentes, quippe quos Leonides loco obsidum distinebat: Thespienses vero libentissimi, qui negaverunt se Leonide et iis qui cum eo erant desertis abscesuros: permanentesque una cum illo occubuerunt: quorum dux erat Demophilus, Diadromæ
223 filius. Xerxes, sub exortum solis libaminibus factis, tantisper moratus dum tempus esset, quo forum solet maxime frequens esse hominibus, e castris movit: etenim ita ab Epialte erat mandatum: nam descensus a monte, compendiarius magis ac brevioris multo spatii quam circuitus atque ascensus. Et Barbari igitur, qui circa Xerxem erant, accesere, et Leonides ac Græci, qui cum eo erant, tanquam ad necem exitum factu-
ri,

τύριον δέ μοι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τοῦτο πέρι [a] γέγονε. οὐ γὰρ μοῦνον τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ τὸν μάντιν ὃς εἵπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίην τὸν [b] Ἀκαρνῆνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνέκαθεν ἀπὸ Μελάμποδος, [c] τοῦτον εἵπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι [d] ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληταί σφι. ὁ δὲ, ἀποπεμπόμενος, αὐτὸς μὲν οὐκ [e] ἀπελίπετο, τὸν δὲ παῖδα συστρατευόμενον, ἐόντα οἱ μονογενέα, ἀπέπεμψε. Οἱ μέν νυν σύμμαχοι οἱ ἀποπεμπόμενοι, οἴχοντό [f] τε ἀπιόντες, καὶ ἐπείθοντο Λεωνίδῃ. [g] Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. τουτέων δὲ, Θηβαῖοι μέν, ἀέκοντες ἔμενον, καὶ ὐ βουλόμενοι κατεῖχε γάρ σφεας Λεωνίδης, ὁμήρων λόγῳ ποιεύμενος· Θεσπιέες δὲ, ἑκόντες μάλιστα· οἳ οὐκ ἔφασαν, [h] ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. ἐστρατήγεε δὲ αὐτέων Δημόφιλος Διαδρόμεω. Ξέρξης δὲ, ἐπεὶ ἡλίου [i] ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, ἐπισχὼν χρόνον, 454
ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθώρην πρόσοδον ἐποιέετο. καὶ γὰρ ἐπέστελλο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω. ἀπὸ γὰρ τοῦ ὄρεος ἡ κατάβασις [k] συντομωτέρη τέ ἐστι, καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλὸν ὑπερ ἡ περίοδός τε καὶ ἀνάβασις. οἵ τε δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξεα [l] προσήισαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἕλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιεύμενοι

ἤδη

a Γέγονε. ὅτι καὶ τὸν μάντιν neglectis mediis *Pasf. Ask. V. Arch. Brit.* ora *Steph. Valla.* *b* Ἀκαρῆνα *Arch.* *c* Τοῦτον εἵπαντα *Med. Ask. Arch. Pasf. Vind.*, antea τοῦτον ἅπαντα. *d* Ἐκβαίνειν, Φανερὸς iidem omnes et *Paris. A. B. C. Brit.*, olim ἐκβαίνειν εἵποντα, φαν. *e* Ἀπέλιπε *Arch.* margo *Steph.* In *Ald.* οὐ κατέλιπε. *f* Abest *Arch. Vind.* *g* Apud *Plut.* Malign. p. 865. A. *b* Desideratur in *Arch.*, habet *Plut.* Statim καταμείναντες συναποθανεῖν *Pavius* corrigebat. At ea Herodoteae narrationis sunt. *i* Ἐπαναστ. *Arch. Vind.* *k* Συντομ. τε *Arch. Ask. Pasf.*, deerat *Edd.* enclitica. *l* Προσήεσαν *Arch. V.*

68. Οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέρι γέγονε] Nexa his οὐ γὰρ μοῦνον τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ Scholiastae, nimis officioso, transcribo. Abunde erat, ὅτι καὶ τὸν ——, monstrantque schedarum plures. Megistiam Acarnanem Graeci celebrant, in his *Philostratus* Vit. Apollon. IV, 23., ubi docte *Olearius*. Θεμιστίας *Plutarcho* Lacon. Apophthegm. pag. 221. C. Mitto *Tzetzen* Chil. X. v. 685., multa perperam et stolide miscentem, Megistiamque hunc et Telliam, de quo L. VIII, 27., confundentem.

70. Μεγιστίην τὸν Ἀκαρνῆνα] In proximis, *Koenius* suo *Herodotum* more scripsisse suspicabatur: τοῦτον, εἵπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν ἅπαντα· cui favet eleganti coniecturae *Med.* Codex. —— Egregii vatis, qui fati praescius, tamen Οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν, ut est in *Simonidis* epigr. cap. 228., nomen latebat apud *Suidam* in Ἄγαμαι et in Ἀκαρνᾶνα· verba sunt *Philostr.* V. A. IV, c. 23., e quo τὸν δὲ Ἀκαρνᾶνα Μεγιστίαν *Suidae* restituendum vidit *G. Olearius*; et *Aeliano*, quod ex *Med.* Cod. vir clar. *Abr. Gronovius* adfirmavit. De Acarnane Megistia, praeter cetera, falsa quoque nobis narrat *Io. Tzetzes* Chil. X. ϑ. 685. &c. in hunc transferens et in Laconas, quae de Tellia vate legerat et de Phocensibus apud *Herod.* VIII, c. 27., aliosve. Lectu non indigna sunt haec ex ineditis *Schol.* in *Aristidis* Panathen. Λέγουσιν ὅτι μάντις τις τῶν Λακεδαιμονίων εἶπεν ὅτι, ἐὰν μείνωμεν τελευτῶμεν· καὶ ὅμως ἠρήσαντο μὴ φυγεῖν, ἀλλὰ ἐνδόξως θανεῖν. Si legitur, ut puto, in Cod. MS. *P. B.* ἠρήσαντο· mihi ἠρήσαντο aeque videtur inusitatum ac ἤρησα· corrigerem, καὶ ὅμως ἠρνήσαντο μὴ φυγεῖν, ἀλλὰ ἐνδόξως θανεῖν, nempe εἵλοντο, vel προείλοντο· *nihilominus fugere recusantes honestam mortem praeoptarunt.* Utrumque est ex optimorum scriptorum usu; pervulgatum quidem ἠρνήσαντο μὴ, — alterum, *noluerunt*, sed, nempe *maluerunt*; ut *Demosthen.* p. 620, 84., similesque vid. in L. VII, c. 104., notata: *Schol.* in *Eurip.* Phoen. p. 791, 4., ἀπέτρεπεν αὐτὸν τῆς ἐπὶ τὸν Ἀπόλλωνα ὁδοῦ, τῇ δὲ Ἥρᾳ μᾶλλον τῇ γαμοσύλῳ θύειν· videlicet ἐπέτρεπεν. VALCKEN.

72. Τοῦτον εἵπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν] Secutus cupide MSS. sum libros, singulari constantia viam ad veritatem munientes. Sermonis quoque nexus nihil desiderat uberius. Videtur praeterea οὐκ ἀπέλιπε ex *Arch.* probius: Deinceps C. 222., ἀπολιπόντες Λεωνίδην et L. VIII, 63. *Plutarchus* tamen Virt. Mulier. p. 261. C. τῆς δὲ Ἐρυξοῦς μὴ ΑΠΟΛΙΠΟΜΕΝΗΣ, ἀλλ' ἕπεσθαι —— βουλομένης, οὐδὲ ἡ μήτηρ —— καίπερ οὖσα πρεσβύτις, ΑΠΕΛΕΙΠΕΤΟ. At in huiusmodi verborum formis, etsi saepe inconsulta, ingens est librariorum inconstantia.

78. Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι] Hic de Thebanis scripta *Plutarchus* ea ratione repellit T. II. p. 865., ut haec quoque criminatio sua quadam specie non destituatur. Solos secum Leonidam retinuisse Thespienses narrat *Diodor. Siculus* I. p. 410, 46. ubi notat vir eximius. *Herodoti* Thebanis Mycenaeos octuaginta substituit *Pausanias* X, p. 846., et II, p. 146., ubi, Μυκηναῖοι, inquit, πέμπουσιν ἐς Θερμοπύλας ὀγδοήκοντα ἄνδρας, οἱ Λακεδαιμονίοις μετέσχον τοῦ ἔργου. VALCKEN.

80. Κατεῖχε γάρ σφεας Λεωνίδης] Cavillatorem audi *Plutarchum*: adeo insaniisse negat Leonidem, ὥστε κατέχειν ἐν ὁμήρων λόγῳ τοῖς τριακοσίοις τοὺς τετρακοσίους ὅπλα ἔχοντας, *ut trecentis suis quadringentos Thebanos armis instructos obsidum loco retineret:* immo vero vereri magis debuisse, ne ab his quam ne a barbaris circumveniretur. Quae inanem futilemque habent criminationem. Neque enim non plures quam trecenti cum Leonida fuere, verisime in Prolegom. respondente *Ioach. Camerario.* Nam praeter septingentos Thespienses, Spartano regi addictissimos, aderant trecentis ipsorum ditionis plures, siquidem quodam suorum satellitio cincti in expeditionem ire solerent, et singuli interdum ad septenos secum Hilotas traherent, teste Scriptore L. IX, 28. Stipasse vero illos trecentos hac pugna Hilotarum haud paucos, nitidissime ex C. 229. et L. VIII, 25. patescit. Quid ad haec malignitatis accusator?

92. Ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον] Leonidae quod fertur decantatum dictum aut minus congruum iudicavit *Herodotus* huius diei gloriae personaeve; aut excogitatum demum fuit post eius aetatem, sicut alia non pauca: nam alibi legerat *Seneca*, quod Suasor. II. p. 18. putabat *etiam apud Herodotum esse*, οὕτως ἀριστῆτε, ὡς ἂν ᾄδου δειπνήσοντες. —— Romana maiestate condignum dictum tribuni militum, qui se quadringentis secum morituris ducem offerebat consuli, nobis custodivit *A. Gellius* N. A. III, c. 7., *ego banc tibi et reipublicae animam do*, &c. praeterea *M. Ca-*

ἤδη πολλῷ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξῆϊσαν ἐς τὸ [a] εὐρύτατον τοῦ αὐχένος. τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος ἐφυλάσσετο. οἱ δὲ, ἀνὰ τὰς πρoτέρας ἡμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ [b] στενόπορα ἐμάχοντο· τότε δὴ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν, ἔπιπτον πλήθεϊ πολλοὶ τῶν βαρβάρων. ὄπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μάστιγας, ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτέων ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ διεφθείροντο· πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλήλων. ἦν δὲ λόγος [c] οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. ἅτε γὰρ ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντά σφι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιιόντων τὸ ὄρος, [d] ἀπεδείκνυντο ῥώμης [e] ὅσον εἶχον μέγιστον ἐς τοὺς βαρβάρους, παραχρεώμενοί τε καὶ [f] ἀτέοντες. Δόρατα μέν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτέων τηιχαῦτα [g] ἐτύγχανε κατηγότα ἤδη, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας. [h] Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει, ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ [i] ὀνομαστοὶ, πολλοὶ δὲ καὶ οὐκ ὀνομαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα. ἐπυθόμην δὲ καὶ ἁπάντων τῶν τριηκοσίων. καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοὶ, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες, Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης, ἐκ τῆς [k] Ἀρτάνεω θυγατρὸς [l] Φραταγούνης γεγονότες Δαρείῳ. ὁ δὲ [m] Ἀρτάνης, Δαρείου μὲν τοῦ βασιλῆος ἦν ἀδελφεὸς, Ὑστάσπεος δὲ τοῦ Ἀρσάμεω παῖς. ὃς καὶ ἐκδιδοὺς τὴν θυ-

ri, iam multo magis quam a principio itidem progressi sunt ad faucium partem laxissimam: nam munitionem muri eos tutabantur. Et qui superioribus diebus in loca arcta prodeuntes dimicaverant, tunc extra angustias facto conflictu permulti barbarorum cadebant. Nam duces a tergo sui quisque agminis, flagellis quæ gestabant unumquemque cædebant, assidue ad procedendum adhortantes, unde multi eorum in mare decidentes absumebantur, multo plures invicem vivi proculcabantur, quum nulla pereuntis ratio haberetur. Quumque scirent impendere sibi necem ab iis qui montem circumiverant, quantum maxime roboris poterant id in barbaros ostendebant, ingruentes ac sese intrudentes. Quorum 224
plerisque quum iam lanceæ diffractæ essent, illi vero gladiis Persas obtruncabant, et Leonides in hoc discrimine cecidit, navata strenuissime opera, et cum eo alii insignes, multi vero etiam non insignes Spartani: quorum ego tanquam dignorum virorum nomina scisitatus sum; sed et scisitatus fui trecentorum omnium. Persarum quoque illic cum multi alii celebres ceciderunt, tum vero duo Darii filii, Abrocomes et Hyperanthes: quos Darius ex Phrataguna Artanis filia sustulerat. Artanes autem, Darii regis frater, et Hystaspis filius nepos Arsamis erat, qui quum Da-

a Εὐρύτερον iid. et *Pasi. Ask. Brit.* ora *Steph. Valla:* εὐρύτατον alii cum *Aldo.* *b Med. Pasi. Ask. Paris. A.*, ceteri στεινότερα, ut *Arch. Vind. Paris. B. Ald. Brit.*, utique ex vero: nam στεινοτέρη, cuius non recordabantur *Gronov.*, supra C. 175. *c* Πολὺς *Ask.* *d* Ἐπεδείκ. *Vind. Pasi.* *e Med. Arch. V. Pasi. Ask. Paris. B.*, antea ὅσον ἔχον μέγεθος ἐς τοὺς. Conf. *Gronovium.* *f* Ἀττέοντες *Arch. Valla.* *g* Ἤδη ἐτ. κατειγ. *Pasi. Vind. Ask. Arch.*, et superius πλεύνεσιν αὐτ. *Arch. Vind.*, quod valde notabile. *h* Καὶ Λεων. *Arch. Pasi.*, etiam κατειργάζοντο *Arch.*, κατειργ. *Vind.* *i* Ὀνομαστοὶ Σπαρτιητέων *Arch. Vind. Pasi. Paris. B. C. Brit. Ask. Ald.* et *Vall.*, ex *Med.* interponuntur πολλοὶ δὲ καὶ οὐκ ὀνομαστοί. *k Med. Ask. Pasi.*, Ἀτάρνεω ceteri. *l* Ῥατσγούνης *Pasi. Ask. Brit. Steph.* margo. *m* Sic nunc *Arch.* cum *Med. Pasi. Ask.*, alii Ἀτάρνης.

tonis verba memoratu dignissima, virum illum excellentem iure comparantis cum Leonida. Periit nobis et illa pars *Livii*, qua praeclarum illud facinus Herodotea suavitate narraverat. VALCKEN.

93. Ἐς τὸ εὐρύτατον] Sive hoc, seu εὐρύτερον legatur, par trecentorum audacia: malim posterius, tanta Codd. conspiratione nixum. Quod adhaeresci τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα — pertinet ad superiores dies. Scriptum si fuisset, τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος ἐφυλάσσετο ἀνὰ τὰς πρoτέρας ἡμέρας, οἱ δὲ ὑπεξιόντες — sententia fuisset clarior, *Pavio* observante.

96. Τότε δὴ συμμίσγ. ἔξω τῶν στεινῶν] Falsum itaque quod *Plutarcho* Noster scripsisse perhibetur T. II. p. 866. A. πεσεῖν πάντας εἰπὼν ἐν τοῖς στενοῖς περὶ τὸν κολωνόν· huc enim postea demum superstites se receperunt Spartiatae, quum iam Leonidas aliique multi cecidissent, postquam Persas quater in fugam verterant: tum demum c. 225., ἵζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι, πλὴν Θηβαίων. Fatendum tamen foret Leonidae ceterorumque laudem hic immunitam, si verum esset, quod alios sequutus auctores tradidit *Plutarchus*, captis armis noctu Spartiatas cum duce suo castra irrupisse hostilia, ipsumque Regis petiisse praetorium, *aut cum illo, aut, si ipsi oppressi essent, in ipsius potissimum sede morituros*, ut loquitur *Iustinus*, quem sequitur *Orosius* II, c. 9. Νύκτωρ, inquit *Plutarch.* ἀναστάντες ἐβάδιζον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ τὴν σκηνὴν ὀλίγου δεῖν βασιλέως, ὡς ἐκεῖνον αὐτὸν ἀποκτενοῦντες, καὶ περὶ ἐκείνῳ τεθνηξόμενοι· conf. *Diodor.* XI, c. 10., et Clar. *Wesi.* Cur his potius credēremus quam *Herodoto?* quum illa praesertim narratio fidem superet, multaque mentiantur in historia Graeci. VALCKEN.

6. Παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες] Laurentii *ingruentes et sese intrudentes* perstrinxit, tanquam aliena, Cl. *L. Bos* Obs. Critic. p. 157., eorumque in locum, *quos spernebant et pro nihilo habebant*, suffecit. Dubito de priore: belle memini L. IV, 159. *Vallae* παραχρεωμένους fuisse *contemtores*, sed aptavit isthic, quae erant disiuncta: namque καὶ παραχρεώμενοι διεφθάρησαν his consimiliter ponuntur de pugnantibus, qui sibi corporibusque suis nimio ardore haud parcunt, ac σὺν παραχρήσει ἑαυτῶν in hostes ingruunt, quae et *Porti* doctrina. Posterius *ingruentes* ex ἀττέοντες *Arch.* fluxit; quo quidem, si tamen iidem lonibus ac ἄττοντες, nihil acconmodatius. Ἄττοντες, ὁρμῶντες, πηδῶντες *Hesychio*, *Suidae*, et hac de familia aliis. Non diffiteor, mihi vehementer illud placuisse quondam: nunc vereri occepi, ut exempla Disi. Herod. p. 88. quaestioni faciant satis. Nec sequar tamen *H. Steph.*, ἀτίοντες sive ἀτίζοντες scribentem: nam quae in *Camerarium* ille strinxit, ex *Eustathio* derivata, non feriunt admodum. *Homeri* enim ἀτέοντα *Il.* Γ, 332. explicant interpretes ἀτιμάζοντα, *Hesychius* cum Adnotat. Clar. *Alberti*, aut ὀλιγοφροντιστοῦντα, ἀφροντιστοῦντα, aut diversius. Illud si arripiatur, valde desperantes et nullam suae salutis rationem ducentes sistet; tumque παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες aptissime nexi procedent. *Diodorus* simili in re ἀφειδῶς ἐχρῶντο τοῖς ἰδίοις σώμασιν εἰς κοινὴν σωτηρίαν XIII, 60. et ἀφειδεῖν τῆς ψυχῆς ἕνεκα νίκης XII, 62.

10. Μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ] Οὐνομαστοὶ ex dialecti ritu. Accesio vocabulorum ex *Med.* laudatore, quod minime mirandum, utitur *Gronovio*, fluxae tamen fidei apud multos. Qui tandem illi οὐκ οὐνομαστοὶ, distincti a trecentis, quorum omnium sese accepisse nomina ait? An Helotae? quibus nusquam in Spartanorum catalogo locus. Non nescio, saepe inter simillimas posita voces supina librariorum socordia praetervideri et negligi. At coniurasse plerosque omnes scribas, et maculam schedis adspersisse, paene supra fidem est. Tueri ergo possesionem inserta e *Med.*, non posse videntur. Nomina filiorum Darii Ἀβροκόμης καὶ Ὑπεράνθης ex gentili sermone ad Graecorum morem esse deflexa Nob. *Palmerius* Exercitat. pag. 38. monuit.

10. Ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ] Ob vocem οὐνομαστοὶ repetitam, media quaedam facile, fateor, potuerunt excidere; si tamen aliis etiam absunt Codicibus, *Vallae* non lecta, neque ego desiderarem ex *Med.* vulgata: ex hac lectione *Med. Koenius* forte valde probabilem efformavit, hanc nimirum: καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ πολλοί τε καὶ οὐνομαστοὶ Σπαρτιητέων. — Spartiatarum, qui

Dario filiam nuptum dedit, omnia insuper ei bona sua tradidit, ut qui esset unicæ pater. Xerxis igitur duo fratres pugnantes occubuere; adeoque vehemens de cadavere Leonidæ fuit Persarum Lacedæmoniorumque conflictus, donec Græci et id virtute subtraxerunt, et quater adversarios fugere compulerunt, et eousque perstiterunt, dum ii qui cum Epialte erant adfuere. Quos ubi venire audierunt Græci, tum vero pugnandi ardor immutatus est, nam ad anguſtias viæ sese retro recepere: et prætergressi murum, quum venissent, in tumulo addensati sederunt cuncti, præter Thebanos. Est autem iste tumulus in ingressu, ubi nunc ad Leonidem stat lapideus leo. Hoc in loco defensantes se gladiis, quibus illi adhuc supererant, et ma-

20 θυγατέρα Δαρείῳ, τὸν οἶκον πάντα τὸν ἑωυτῦ ἐπέδωκε, ὡς [a] μούνης οἱ ἐούσης ταύτης τέκνου. Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχεόμενοι ὑπὲρ τῦ νεκρῦ τῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλός· ἐς ὃ τῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληνες [b] ὑπερεξέρυσαν, καὶ ἐτρέψαντο τὺς ἀνταίυς [c] τετραχῆ. τῦτο δὲ συνεγήκεε μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. ὡς δὲ τύτυς ἤκειν ἐπύθοντο οἱ Ἕλληνες, ἐνθεῦτεν [d] ἤδη ἐτρωιῦτο τὸ [e] νεῖκος. ἔς τε γὰς τὸ στεινὸν τῆς ὁδῦ ἀνεχώρεον ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος, [f] ἐλθόντες, ἵζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. ὁ δὲ [g] κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἕστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. ἐν τύτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι, [h] τοῖσι αὐτέων ἐτύγχανον ἔτι περιεῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι, κατέχω-

455

a Μούνου *Arch. V.* *b* Ὑπεξελρυσαν *Arch. Vind. Brit. Paris. B. Ald.*, ὑπερεξέρ. *Med. Pasf. Ask. Paris. A.* *c* Πολλάκις *Brit.* in *Vallae* Latinis *ter.* *d* Deſit *Brit.* *e* Νεῖκος *Pasf.*, antea νῖκος. *f* Non est in *Ask.* *g* Κολωνός ἐϛι *Med. Pasf. Ask. Arch. Vind. Paris. A. B. Brit.*, vulgo κολ. οὗτός ἐϛι ex *Aldo.* *h* Τοῖσι αὐτέων *Paris. A. B. Vind. Edit. Lugdun. Valla*; τῆσι *Arch. Pasf. Ask. Med. Ald.*, tum αἳ ἐτύγχανον *Med. Ask.*, quam voculam *Pasf.*, et ceteri non norunt. *Longin.* Sect. XXXVIII. ὅσοις αὐτῶν ἔτι ἐτύγχανον.

qui cum Leonida ceciderunt, ἐγὼ, inquit Noſter, ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα· neque hic requirerem omissam vocem ἀξίων, hoc sensu sic simpliciter vix veteribus illis usurpatam: ad ἀνδρῶν γενομένων, quomodo loqui solet, adscribi potuit ἀξίων. Nomina trecentorum Spartanorum sibi forsan enotaverat ex columna in illorum memoriam Spartae erecta: *Pausan.* III, p. 240., κεῖται καὶ ϛήλη πατρόθεν τὰ οὐνόματα ἔχουσα οἳ πρὸς Μήδους τὸν ἐν Θερμοπύλαις ἀγῶνα ὑπέμειναν· cui, p. 237., μνῆμα memoratur (τοῖς) λόγου μάλιϛα ἀξίως μαχέσασθαι μετὰ δὴ αὐτὸν δοκοῦσι Λεωνίδην. VALCKEN.

20. Τὸν οἶκον πάντα τὸν ἑ.] *Insuper dedit omnia bona sua.* Isthac aetate *Vallam* in scopulum incidisse non sane mirum est: veteris usus, ab *Homero* ducti, in Attico foro vulgati, saepius interpretes immemores Οἶκον *domum* interpretantur, ubi hac voce *totum patrimonium*, vel *universae* significantur *facultates*. *Ammonius*: Οἶκος λέγεται ἡ πᾶσα οὐσία. *Xenoph.* in Oeconom. p. 486, 3., ἡ οἰκονομία ἐπιϛήμη ἐφαίνετο, ᾗ οἴκους δύνανται αὔξειν ἄνθρωποι. Οἶκος δ' ἡμῖν ἐφαίνετο, ὅπερ κτῆσις ἡ σύμπασα. Praeivit *Homerus*, cui saepe proci Penelopes dicuntur ἔδοντες et κατέδοντες οἶκον Ὀδυσσῆος, *bona comedentes Ulyssis*; qualia commodum admovit *Wetsten.* Ev. *Matth.* XXIII, 14. Nusquam, quantum recordor, in hunc sensum οἰκίαν veteres, saepissime ponunt οἶκον, prae ceteris *Xenophon*, et *Isaeus*; sed et *Thucydides*, *Antiphon*, *Lysias*, *Isocrates*, *Demosthenes*, quique ad horum se studient normam componere Sophistae: dedit nonnulla *Des. Heraldus* in *Salm.* Obs. ad Ius. A. et R. p. 217. de multis ad Herodotea haec accedunt proxima Gadatae *Xenophontis* K. Π. V, p. 82, 5. *nemo est ὅτῳ ἐγὼ ἀπ' ἐμοῦ φύντι καταλείψω τὸν ἐμὸν οἶκον. Isocratis* de Pericle p. 184. D. τὸν μὲν οἶκον ἐλάττω τὸν ἑαυτοῦ κατέλιπεν, *minorem censum reliquit, quam a patre acceperat. Isaei* p. 82, 2., ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ ἐν (L. ἐπὶ) παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο. *Demosthen.* c. Phaen. p. 598, 34., δύ' οἴκων λειτουργούντων κεκληρονόμηκε· ante dixerat §. 31., δύ' οὐσίας καρπούμενον. VALCKEN.

22. Μαχεόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ] Partem veri vidit vir optimus *L. Bos* Obs. Crit. p. 59., post μαχεόμενοι nempe distinctionem ponendam: verum, quod recte *Gronov.* etiam animadvertit, non sic solet ex abrupto Noſter orationem redordiri: vocula requiritur quae haec et illa connectat: adest illa, ita ni fallor, suo loco collocanda: Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχεόμενοι· ὑπέρ τε τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλὸς, ἐς ὃ τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληνες ὑπεξείρυσαν· —— ad postrema *Reiskius*, *hunc*, ait, *locum non concilio cum* p. 459. *initio. Manifesta nimis est contradictio.* Sed qualia scribit *Reiskius* in Miscell. Lips. vol. VIII. p. 502., suo loco ne tangenda quidem, si quis ante annos scripsisset ferme ducentos, quibus ille modis fuisset exceptus! istiusmodi convitia hac aetate *ferimus*, *non reprehendimus*. Hic quaenam tandem est ἐναντιοφάνεια; Persarum manibus ereptum in hoc conflictu Regis cadaver victores aliquantisper tenuerunt Spartiatae; sed hi, *vincendo fatigati*, *vim hostium*, ἀεὶ νέου ἐρχομένων, *non sustinuerunt*, atque eodem die omnes, ut notum est, interierunt, Persisque adeo victoribus Leonidae regium quoque reliquerunt cadaver, quod capite truncatum iratus Xerxes in crucem tolli iussit. Secundum fictum *Plutarch.* T. II. p. 306. D. ex Leonidae cadavere Persa τέμνει τὴν καρδίαν, καὶ εὗρε δασεῖαν· verbis mutatis illinc rem narrat eamdem *Stobaeus* p. 92, 5., utrique citantur *Aristidae Persica*, omnibus aliis invisitata; apud illum mox in historia Romana laudatur etiam *Aristides Milesius*: istiusmodi nebulonum mendacia vix digna sunt memoratu. Lipsiensis nunc forte Criticus R. fatebitur, *cunctante stylo elaborata* veterum scripta paulo esse consideratius contrectanda. VALCKEN.

25. Ὑπερεξέρυσαν] Raritate commendatur, nullo alio privilegio: idem ὑπεξείρυσαν, subtraxisse videlicet sua virtute pugnantibus Persis Spartanos Leonidae corpus. Nam quod illi Xerxes deinde turpiter insultavit, tum contigit, cum trecenti post strenuum certamen occubuerant omnes. Frustra enim in his difficultas quaeritur. Porro ἑτροιοῦτο τὸ νεῖκος ex *Pasf.* legitimum puto. Νεῖκος de bello et pugnae contentione C. 158. alibique. Geminum ferme L. IX, 101. ἐνθεῦτεν ἤδη ἑτροιοῦτο τὸ πρῆγμα.

31. Ὁ δὲ κολωνός ἐϛι] Parendum fuit scriptis libris. *Plutarchi* editiones Κολωνὸν ostentant, sicuti et *Aldus*, quasi proprium nomen. Prope eum collem Λεωνίδου σῆμα apud *Philostratum* Vit. Apoll. L. IV, 23., verius Noſter. Adde *Simonidae* Epigramma Anthol. III, 5. p. 296.

34. Μαχαίρῃσι, τοῖσι αὐτέων &c.] *Tan. Fabri* coniecturas acerbius taxari animadverto, addique contextui haud illud satis opportunum. Codd. inconstantia optionem reliquit liberam, qua, praesertim cum *Longinus* praeiret, utendum censui. Namque ex eo advocatum, et princeps editio et MSS., teste Cl. *Zach. Pearce*, offerunt, prorsus Herodoteis, uti vulgari iussi, concordans. Hoc amplius, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι a sequente κατέχωσαν punctione separavi, eiusdem *Longini*, cui στόμασι μάχεσθαι mera hyperbola, ductu: *Cicero* Laconici in eo genere quidpiam observavit, *adolescentum greges*, inquiens Tusc. Disput. V, 27., *Lacedaemone vidimus ipsi*, *incredibili contentione certantes pugnis*, *calcibus*, *UNGUIBUS*, *MORSU denique*. Quod itaque his aptum haerebat, κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, barbaros manibus oribusque defensantes sese Spartiatas iaculis obruisse et quasi contumulasse, cultissime pingit. Grande oppido κατακεχῶσθαι βέλεσιν, eodem *Longino* monitore. Hinc *Aristides* T. II. p. 190. κατεχώσθησαν ὑπὸ τῶν βαρβάρων· *Philostratus* V. Apoll. IV, 23. ἐπὶ τὸν κολωνὸν, ἐφ' οὗ λέγονται Λακεδαιμόνιοι ΠΕΡΙΧΩΣΘΗΝΑΙ τοῖς τοξεύμασι· *Libanius* Or. XXXV. p. 690. A. ὡς δὲ πολλοῖς ὀλίγους ΚΑΤΑΧΩΣΑΣ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Πύλαις, ubi *Morellus* nihil vidit.

34. Ἀλεξομένους μαχαίρῃσι] Quod, postea temere reiectum, olim placuerat *T. Fabro*, mihique venerat in mentem, hoc a Codd. subministratum (Disc. *Herod.*

I Leo lapideus ad ſepulchrum Leonidæ. Locus ubi cæteri perierint. Dieneces, Alpheus, et Maron maxime laudati, et Dithyrambus Theſpienſis. Carmina funebria Amphictyonum.

ἔχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν, ἐξ ἐναντίης ἐπισπώμενοι, καὶ τὸ ἔρυμα τῦ τείχεος συγχώσαντες· οἱ δὲ, περιελθόντες πάντοθεν περιεσάδην. Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιῦτων γενομένων, ὅμως λέγεται ἄριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιήτης [a] Διηνέκης· τὸν τόδε φασὶ εἰπεῖν τὸ ἔπος πρὶν ἢ συμμίξαι σφέας τοῖσι Μήδοισι, [b] πυθόμενον πρός τευ τῶν Τρηχινίων ὡς ἐπεὰν οἱ βάρβαροι [c] ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τῦ πλήθεος τῶν ὀιστῶν [d] ἀποκρύπτωσι· τοσῦτό τι πλῆθος αὐτέων εἶναι. τὸν δὲ, οὐκ ἐκπλαγέντα [e] τούτοισι, εἰπεῖν, ὡς ἄρα [f] τὸ τῶν Μήδων πλῆθος, ὡς πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνιος ξεῖνος [g] ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον, ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἡ μάχη, καὶ οὐκ ὑπὸ ἡλίῳ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτόπροπα ἔπεά φασι Διηνέκεα τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι [h] μνημόσυνα. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφεοὶ, [i] Ἀλφεός τε καὶ Μάρων, Ὀρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμεε μάλιστα τῷ οὔνομα ἦν Διθύραμβος, Ἁρματίδεω. [k] Θαφθεῖσι δὲ σφι αὐτοῦ ταύτῃ τῇπερ ἔπεσον, καὶ τοῖσι πρότερον τελευτήσασι [l] ἢ ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε,

Μυριάσιν ποτὲ τῇδε [m] τρηκοσίαις ἐμάχοντο
Ἐκ [n] Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται. τοῖσι δὲ Σπαρτιήτῃσι ἰδίη,

[o] Ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε
Κείμεθα, τοῖς κείνων [p] ῥήμασι πειθόμενοι.

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο· τῷ δὲ μάντι, τόδε,

manibus et oribus, barbari obruerunt inceſſentes; alii ex adverſo urgentes, et munitionem muri diruentes; alii undique circumvenientes et circumſtantes. Lacedæmonii autem atque Theſpienſes quum tales extiterint, præſtantiſſimus tamen extitiſſe fertur Dieneces Spartiata: quem, antequam cum Medis confligeretur, hoc dictum dixiſſe aiunt: quum a quodam Trachinio audiſſet barbaros ubi emiſſuri eſſent arcus, præ multitudine ſagittarum ſolem obducturos, tantam eorum eſſe copiam, adeo non his expavefactus eſt, ut parvi faciens Medorum turbam, reſponderit: Omnia ſibi bona Trachinium hoſpitem nunciare, ſi Medis ſolem occultantibus ſub umbra cum illis, et non in ſole pugna ipſis futura eſſet. Hæc et alia huiusmodi dicta aiunt Dienecem Lacedæmonium reliquiſſe monumenta. Post hunc e Lacedæmoniis duo fratres præſtantiſſimi feruntur fuiſſe, Alpheus et Maron, Orſiphanto geniti: e Theſpienſibus autem excelluit maxime Dithyrambus Harmatidæ filius. His eo loci ubi ceciderunt ſepultis, et iis ſociis qui prius occubuerunt, quam a Leonide dimiſſi abierunt, epigrammata his verbis inſcripta ſunt,

Terdecies centum hic certarunt millibus olim
E Peloponneſo millia quarta virum.

Hæc univerſis ſuperſcripta ſunt: ista peculiariter Spartiatis,

Nos Lacedæmoniis refer hic, peregrine, iacentes,
Illorum dictis dum damus obſequium.

Et Lacedæmoniis quidem istud: vati autem quod ſequitur;

[a] Μνη-

[a] Citat *Euſtath.* ad *Hom.* p. 638, 56., mox plerique εἶπειν. [b] Πειθόμ. *Arch.* [c] Ἀφίωσι id. *Vind.* [d] Ἀποκρύπτειν Fragm. *Paris.* [e] Τοῦτο *Arch. V.* et εἶπειν contra morem cum *Med.* et aliis. [f] Τὸ τῶν *Arch. Vind.*, aberat τῶν. [g] Ἀπαγγέλλοι Fragm. *Paris.*: quod ſequitur ὑπὸ σκιῇ attigit *Euſtath.* ad Poët. p. 704, 57. [h] Μνημόσυνον *Ask.* [i] Hinc apud *Euſtath.* ad *Hom.* p. 297, 9. Ἀλφειός. Errorem in Dithyrambo *AEliani* VI, 2. Cl. *Perizonius* expoſuit. [k] Θαπτεῖσι male *Arch.*; melius *Euſtath.* in Poët. p. 519, 43. [l] Deſit *Arch. Brit.* [m] Τριηκοσίῃς ap. *Ariſtid.* T. II. p. 380. [n] *Med. Paſ. Ask.*, Πελοποννήσου ceteri cum *Ariſtide* et *Diodoro* XI, 33. [o] Ἀγγέλλειν *Arch. V. Paſ. Ask. Brit. Suidas* in Λεωνίδης, *Steph.* margo; in reliquis, *Diodoro*, *Anthol.* L. III, 5. ἄγγειλον. [p] Πειθόμενοι νομίμοις *Diodor.*, *Lycurg.* in *Leocrat.* p. 163. et *Anthol.*

rod. p. 123.) revocabitur in contextum, ſic, ut puto, collocandum: ἀλεξομένους μαχαίρῃσι (τοῖσι αὐτέων ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι,) καὶ χερσὶ καὶ ϛόμασι, κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες. In his ista, καὶ χερσὶ καὶ ϛόμασι, ab interpretibus *Longini Fabro*, *Dacierio*, *Tollio*, variis tentata coniecturis, unus recte ceperat *Boileavius*, ut accipienda docuit l. c. Clar. *Weſſeling.* Τοῖσι, dubio vacuum, ſic adhibetur VIII, c. 89., ἅτε γὰρ νέειν ἐπιϛάμενοι, τοῖσι αἱ νῆες διεφθείροντο, —— ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον. Sed haec, τοῖσι αὐτέων ἐ. περιεοῦσαι, nempe αἱ μάχαιραι, apte reſpondent ad ista c. 223., δόρατα μέν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτέων τηνικαῦτα ἐτύγχανε κατεηγότα ἤδη, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας· pro more videlicet istius aevi, quo, haſta fracta, gladiis utebantur. VALCKEN.

43. Ὡς — τὸν ἥλιον — ἀποκρύπτουσι] *Sagittis Perſarum ſolem obſcurari ſolere:* ſic optime *Valerius Maxim.* Herodoteum interpretatur ἀποκρύπτουσι, L. III, c. 7. f. aliter *Cicero* Tuſcul. I, c. 42. ubi de hoc egit Spartani dicto *Davis.* pauca dederant viri Docti ad *Frontin.* IV, c. 5. 13. — Proxima, τοσοῦτό τι πλῆθος (τὸ πλῆθος ſaltem ſcribendum,) αὐτέων εἶναι· illa, nec miror, maluiſſet omiſſa *Iac. Tollius* ad *Longin.* p. 223. —— Unicum hoc tantum Dienecis Spartani dictum Noſter retulit, nullum Leonidae vel aliorum de trecentis istis: ſeruntur tamen plura et ſane digna ſeculorum memoria; quorum omiſſionem non adeo negligentiae *Plutarchus* imputat, quam malevolentiae II, p. 866. C. D. et, nequis minima diceret hiſtoricum intacta praetermiſiſſe, ὁ δὲ, inquit, τὴν Ἀμάσιδος ἀποψόφησιν &c. qualia dum nequeunt negari, vellem equidem nec dici potuiſſe. VALCKEN.

45. Τοσοῦτό τι πλῆθος αὐτέων εἶναι] *Euſtathium* arbitreris hic aut ſuperius νέφος invenisſe: καὶ σημείωσαι, ſcribit, ὅτι τὸ παρ' Ἡροδότῳ ΝΕΦΟΣ βελῶν, ὑφ' ᾧ ὡς ὑπὸ σκιᾷ ἐχρῆν μάχεσθαι, συγγενῶς ἔχει τῇ Ὁμηρικῇ ταύτῃ λέξει *Il.* Θ, 159. Id ſi vere reperit, adeommodum utique fuiſſet. Ego vero ex ſcriptorum exemplarium taciturnitate addubito, vacillantique eius memoriae adſcribo. *Cicero*, non Trachinium quendam, ſed Perſen hoſtem in colloquio haec dixiſſe gloriantem Tuſc. Diſp. I, 42. adfirmans, notatur a *Pet. Victorio* Var. Lect. L. XXVII, 9., quem et *Daviſium* adi.

58. Ἐπιγέγραπται γράμμ.] Ubi duo leguntur de his tribus epigrammata priora, Anthol. III, c. 5., plura ſequuntur εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις θανόντας ſcripta: quod illic est 24. Εἰ τὸ καλῶς θνήσκειν —— *Simonidi* tribuitur in *Scholiis* ineditis in *Ariſtidis* Panathen. Sed magnificum *Simonidis* ad lyram cantatum ἐγκώμιον τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων nobis cuſtodivit *Diodorus Siculus* XI, c. 11., ipsemet exquiſitis laudibus fortiſſimos viros dignatus. —— Variabant forte Codices in epigr. ſecundo: legitur apud *Srabon.* IX, p. 656., Ὦ ξέν' ἀπάγγειλον· apud alios ut vulgatur apud *Herodot.* mihi non diſplicet quod est in marg. Ed. *Steph.* Ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις· convertit Latine *Cicero* Tuſc. I, c. 42. ubi notat *Davis.* In ſecundo verſu alteri longe praeſtat Herodotea lectio: τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι· alludit Poëta *Lycurgi* τὰς καλουμένας ῥήτρας. VALCKEN.

63. Ἀγγέλλειν] Frequens ἀπαρεμφάτων uſus et ſchedae id ſecurum et verum praeſtant. Adſimile C. 110. ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύϛῃ, *in me ut mendacem conſule*; Latina Tullii, *Dum ſanctis patriae legibus obſequimur*, bona ſunt, ſed ex *Simonidae*, ut ille cenſuit, πειθόμενοι νομίμοις. In vulgato, alludente ad Spartanorum Ῥήτρας, omnes acquieſcunt Codd. cum *Suida*.

79. Ἐς

Nobilis hoc bustum est, Medi occidere, Megistæ,
Sperchium ad fluvium: non sed inultus obit.
Qui vates obitum quamvis præsciret adesse,
Spartæ haud sustinuit deseruisse duces.

Qui hos inscriptionibus et cippis exornarunt, præter inscriptionem vatis Amphictyones fuere: at istud vatis Megistiæ, Simonides Leoprepis filius, propter hospitii
229 iucunditatem inscripsit. Ex his trecentis feruntur duo Eurytus et Aristodemus, et quum liceret communi ratione utentibus aut salutem sibi parare Spartam euntibus, sicut erant e castris ab Leonide remissi, et decumbebant in Alpenis acerrime oculis laborantes; aut, si reverti recusarent, una cum aliis occumbere: quum liceret illis alterutrum facere, noluisse idem consilium sequi: sed quum discreparent, Eurytum quidem audita Persarum circuitione petiisse arma, et quum induisset iussisse hilotam ad pugnantes ducere: hunc ubi duxit, illum, qui duxerat, fugæ se mandantem abiisse, illum dato in agmen impetu occubuisse: Aristodemum vero præ ignavia remansisse. Quod si vel Aristodemus solus dolensque redisset Spartam, aut si pariter ambo reduces fuissent, videntur mihi Spartiatæ nullam iis pœnam irrogaturi fuisse; nunc autem altero eorum extincto, altero qui vicinus eidem prætextui, tamen occumbere noluerit, necessario debuisse magnopere i-
230 rasci Aristodemo. Quidam hunc in modum et ob hanc causam Aristodemum sospitem rediisse Spartam aiunt. Alii autem ab exercitu pro nuncio missum, quum posset pugnæ quæ fiebat adesse, noluisse, sed moratum in via, fuisse superstitem: sociumque eius, qui una mittebatur, in pu-
231 gnam profectum oppetiisse. Lacedæmonem igitur regressus Aristodemus probro et igno-

[a] Μνῆμα τόδε κλεινοῖο Μεγιστίη, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναι ἀμειψάμενοι·
Μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδώς,
Οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

[b] ἐπιγράμμασι μέν νυν καὶ στήλῃσι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπίγραμμα, Ἀμφικτυόνες εἰσὶ σφέας οἱ ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τῦ μάντιος Μεγιστίεω, Σιμωνίδης ὁ [c] Λεωπρέπεός ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιχράψας. 456
Δύο δὲ τετέων τῶν τριηκοσίων λέγεται Εὔρυτόν τε καὶ Ἀριστόδημον, παρεὸν αὐτοῖσι ἀμφοτέροισι, κοινῷ λόγῳ χρησαμένοισι, ἢ ἀποσωθῆναι ὁμῦ ἐς Σπάρτην, ὡς μεμετιμένοι [d] τε ἔσαν ἐκ τῦ στρατοπέδου ὑπὸ Λεωνίδεω, καὶ κατεκέατο ἐν Ἀλπηνοῖσι ὀφθαλμιῶντες ἐς [e] τὸ ἔσχατον· ἢ εἴγε μὴ ἐβούλοντο νοστῆσαι, ἀποθανέειν ἅμα τοῖσι ἄλλοισι· παρεόν σφι τετέων τὰ ἕτερα ποιέειν, οὐκ [f] ἐθελῆσαι ὁμοφρονέειν. ἀλλὰ γνώμῃ [g] διενειχθέντας, Εὔρυτον μὲν πυθόμενον τὴν τῶν Περσέων περίοδον, αἰτήσαντά τε τὰ ὅπλα, [h] καὶ ἐνδύντα, ἄγειν αὐτὸν κελεῦσαι τὸν εἵλωτα ἐς τοὺς μαχομένους· ὄχως δὲ αὐτὸν ἤγαγε, τὸν μὲν ἀγαγόντα, οἴχεσθαι φεύγοντα· τὸν δὲ, ἐσπεσόντα ἐς τοὺς ὁμίλους, διαφθαρῆναι. Ἀριστόδημον δὲ, λειποψυχέοντα λειφθῆναι. εἰ μέν νυν [i] ἦν μοῦνος Ἀριστόδημον [k] ἀλγήσαντα ἀπονοστῆσαι ἐς Σπάρτην, ἢ καὶ ὁμῦ σφέων ἀμφοτέρων τὴν κομιδὴν γενέσθαι, δοκέειν [l] ἐμοὶ, οὐκ ἄν σφι Σπαρτιήτας μῆνιν ἐδεμίην προσθέσθαι· νυνὶ δὲ τῦ μὲν [m] αὐτῶν ἀπολομένυ, τῦ δὲ, τῆς μὲν αὐτῆς ἐχομένυ προφάσιος, οὐκ ἐθελήσαντος δὲ ἀποθνήσκειν, ἀναγκαίως σφι ἔχειν μηνίσαι μεγάλως Ἀριστοδήμῳ. Οἱ μέν νυν ὕτω σωθῆναι λέγυσι Ἀριστόδημον [n] ἐς Σπάρτην, καὶ διὰ πρόφασιν τοιήνδε· οἱ δὲ, ἄγγελον πεμφθέντα ἐκ τῦ στρατοπέδυ, ἐξεὸν αὐτῷ καταλαβεῖν τὴν μάχην γινομένην, [o] οὐκ ἐθελῆσαι, ἀλλ' ὑπομείναντα ἐν τῇ ὁδῷ, περιγενέσθαι· τὸν δὲ συνάγγελον αὐτῦ, ἀπικόμενον ἐς τὴν μάχην, ἀποθανεῖν. Ἀπονοστήσας δὲ ἐς Λακεδαίμονα ὁ Ἀριστόδημος, ὄνειδός

---

a Μνᾶμα in Schol. ad *Anthol.* p. 291., mox κλειτοῖο *Arcb. Vind.* Similis variatio L. v, 9, 5. *b* Haec usque Μεγιστίεω male desunt *Aldo.* *c* Λεωτρέπ. *Arcb.* *d* Γε *Pasf.* et ἦσαν, quod *Arcb. V. Ask.* malunt. *e* Τὸ ἔσχατον *Ask. Arcb. Pasf. Vind. Brit.* ora *Steph.*, antea τὸ μέγιστον. *f* Ἐθέλησαν *Med. Ask. Pasf.* Quod defensum miror. *g* Διενεχθέντας *Pasf.* *b* Καὶ ἐνδύντα *Paris. B.* et Fragm. *Arcb. Pasf. Ask. V. Brit. Steph.* margo, recte. Vid. C. 218. &c. ἐσδύντα *Ald.* et pauci. *i* Abest *Arcb.* *k* Ἀλογήσαντα *Med. Pasf. Ask. Arcb.*, ἀλγήσαντα *Paris. A. B. Vind. Brit. Ald.*, cui primas dedi: porro ἐν Σπάρτῃ *Arcb.* *l* Deest illi; mox προθέσθαι id. *m* *Med. Pasf. Ask. Arcb. Vind.*, αὐτῶν aberat. *n* Ἐν Σπάρτῃ *Arcb.* *o* Οὐ θελῆσαι *Pasf.*

79. Ἐς τὸ ἔσχατον] Adstipulor Cl. *Wasse* ad *Thucydid.* IV, 12., hoc laudanti. Alia in re superius C. 107. ἀλλὰ διεκαρτέρεε ἐς τὸ ΕΣΧΑΤΟΝ. *Diodorus*, *Polybius*, *Agatharchides* &c., invitis tamen Grammaticis, de morbosis ἐσχάτως ἔχειν et διακεῖσθαι. Vide *Diodorum* XVIII, 48. et doctissimum *Trillerum* in *Thom. M.* Ἐσχάτως.

79. Ὀφθαλμιῶντες ἐς τὸ μέγιστον] Ἐς τὸ ἔσχατον legendum decernit *Ios. Wasse* ad *Thucyd.* IV, c. 12., Codices, quod alibi solet, non commemorans: praebet illud margo *Steph.* lectum quoque *Vallae*, neque tamen non reperiuntur ἐς τὸ μέγιστον, et ἐς τὰ μέγιστα· permutanturque phrases, τὰ ἔσχατα ἀσεβεῖν, et τὰ μέγιστα ἀσεβεῖν· in malis tamen vitiisve ponere malunt εἰς τοὔσχατον· πρὸς τοὔσχατον· ἐπ' ἔσχατον· ἠνίασε μὲν εἰς τὰ ἔσχατα Ἀρχίδαμον, est in Xenoph. Ἑλλ. V, p. 334, 29. —— *Extremam lippitudinem* intellexit *Valla. Plato* Gorgia p. 496. A. νοσεῖ που ἄνθρωπος ὀφθαλμοὺς, ᾧ ὄνομα ὀφθαλμία· de *coecitate* posuit *Aristoph.* in prima Ed. Pluti v. 115., Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας· cui versui hunc postea substituit, illiç in *Scholiis* memoratum: Τῆς συμφορῆς ταύτης σε παύσειν, ἧς ἔχεις· sive, ἣ σ' ἔχει. *Timocles Athenaei* VI, p. 223. C. Ὀφθαλμιᾷ τις; εἰσὶ Φινεῖδαι τυφλοί. VALCKEN.

87. Λειποψυχέοντα] Si verum esset quod Lexicographis traditur, *apud Thucyd.* Λειποψυχεῖν *sumi etiam pro ignavum esse*; illuc potuissent referri, quae *Wasseus* alienissimo loco posuit p. 245., n. 43. Τῇ εὐψυχίᾳ opposita *ignavia* dicitur etiam ἀψυχία· *animi deliquium*, aliis λειποψυχία, Ionice vocabatur ἀψυχίη· forsan itaque *ignavus* sive *pusillanimis* novatori *Herodoto* est λειποψυχέων. Coniecisse se scribit aliquando *R.* δειλοψυχέοντα. Poni saltem debuerat φιλοψυχέοντα· hoc si praeberet scriptus Codex anteponerem vulgato, velut isthac etiam aetate usitatum: *Tyrtaeus* apud *Lycurg.* c. Leocr. p. 163, 4., Ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν. Μηδὲ φιλοψυχεῖτ', ἀνδράσι μαρνάμενοι· ex Homericis expressum insigne *Theopompi* dictum habet *Clemens Alex.* Strom. VI, p. 749, 10., εἰ γὰρ ἦν τὸν κίνδυνον τὸν παρόντα διαφυγόντας ἀδεῶς διάγειν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐκ ἂν ἦν θαυμαστὸν φιλοψυχεῖν· attigit eximius *Ier. Markland.* in *Lysiae* P. 44, 4. et *Ioannis* Ev. XII, 25. ubi plurima collegit *Wetsten.* VALCKEN.

88. Εἰ μέν νυν ἦν μοῦνος &c.] Versavit hunc locum *Reiskius*, vitii, uti suspicatur, reum mancumque. Medicina, quam invenire se negat, in promtu erit, modo ἀλγήσαντα h. e. ὀφθαλμιῶντα *oculorum morbo dolentem*, revocemus. Quid enim? An Aristodemus ἀλογήσας, *praeceptorum contemtor* Leonidae, Spartam redux, sine poena abiisset? Non fierit Lycurgus nec militaris disciplina, apud *AElianum* in *Suidae* Κάκη. Oculorum morbus obtentui, cur praelio afuerit, potuit esse, nulla ἀλογίη. Quod *Portus* ἀλγεῖν semel excitavit ex L. IX, 22., nihil ad rem. Habet L. III, 40. 43. atque alibi. Magis urgeret ἀλγεῖν, sine comite positum, de morbo doloreque oculorem, ni ὀφθαλμιῶντες Eurytus et Aristodemus in hac quaestione praecessissent.

mors tamen honestior. Pantitæ ferlas. Thebanorum cupido vitæ et transitus ad Persas. Et tamen aspere habiti.

τε εἶχε καὶ ἀτιμίην· πάσχων δὲ τοιάδε, ἠτίμωτο· οὔτέ οἱ πῦρ ὑδεὶς ἔναυε Σπαρτιητέων, οὔτε διελέγετο. ὄνυδός τε εἶχε, ὁ τρέσας Ἀριστόδημος καλεόμενος. ἀλλ' ὁ μὲν δὴ [a] τῇ δὴ Πλαταιῇσι μάχῃ ἀπέλαβε πᾶσαν τὴν ἐπενεχθεῖσάν [b] οἱ αἰτίην. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλον ἀποπεμφθέντα ἄγγελον ἐς Θεσσαλίην τῶν τριηκοσίων τουτέων, [c] περιγενέσθαι, τῷ οὔνομα εἶναι Παντίτην· νοσήσαντα δὲ τοῦτον ἐς Σπάρτην, ὡς ἠτίμωτο, ἀπάγξασθαι. Οἱ δὲ Θηβαῖοι, τῶν ὁ Λεοντιάδης ἐστρατήγεε, τέως μὲν μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐόντες ἐμάχοντο, ὑπ' ἀναγκαίης ἐχόμενοι, πρὸς τὴν [d] βασιλέος στρατιήν· ὡς δὲ εἶδον κατυπέρτερα τῶν Περσέων γινόμενα τὰ πρήγματα, οὕτω δὴ τῶν σὺν Λεωνίδῃ Ἑλλήνων [e] ἐπειγομένων ἐπὶ τὸν κολωνὸν, ἀποσχισθέντες τουτέων, χεῖράς τε προέτεινον, καὶ ἧισαν ἅσσον τῶν βαρβάρων· λέγοντες τὸν ἀληθέστατον τῶν λόγων, ὡς
457 καὶ [f] μηδίζουσι, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ σὺν πρώτοισι ἔδοσαν βασιλέϊ· ὑπὸ δὲ ἀναγκαίης ἐχόμενοι, ἐς Θερμοπύλας ἀπικοίατο, καὶ ἀναίτιοι [g] εἶεν τῆ τρώματος τῷ γεγονότος [h] βασιλέϊ· ὥστε ταῦτα λέγοντες περιῆισαν· εἶχον γὰρ καὶ Θεσσαλοὺς τῶν λόγων τουτέων μάρτυρας. ὁ μέντοι τάγε πάντα [i] ἠυτύχησαν· ὡς γὰρ αὐτοὺς ἔλαβον οἱ βάρβαροι ἐλθόντας, τοὺς [k] μέν τινας καὶ ἀπέκτειναν προσιόντας, τοὺς δὲ πλείνας αὐτέων, κελεύσαντος Ξέρξεω, ἔστιζον στίγματα βασιλήια, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ Λεοντιάδεω τοῦ τὸν

minia notatus est: qualia quum exciperet, erat infamis, neque eum quisquam Spartiatarum igni aut alloquio impertivit; et ignominiam subibat Aristodemus fugax appellatus. Verum hic omnem sibi obiectam culpam in pugna apud Platæas gesta delevit. Fertur item alius ex eisdem trecentis su- 232
perfuisse, in Thessaliam pro nuncio missus, cui nomen erat Pantitæ: sed Spartam reversus, quum opprobrium esset, sese strangulasse. Thebani autem, quo- 233
rum dux erat Leontiades, hactenus vi retenti a partibus Græcorum dimicaverunt adversus regis copias; at ubi res Persarum superiores esse animadverterunt, ibi a Græcis cum Leonida ad tumulum ire properantibus se disfociantes, manus ad barbaros protenderunt, ad eosque propius accesserunt, referentes, quod verissimum erat, sese cum Medis sentire, terramque et aquam regi inter primos dedisse; at vi coactos ad Thermopylas venisse, et a culpa cladis regi illatæ abesse. Hæc allegantes, quorum etiam Thessalos testes habebant, servati sunt: non tamen omnia fortunati fuerunt: nam barbari qui eos illuc progressos cepere, aliquos horum ut accedebant etiam obtruncaverunt; pluribus, iussu Xerxis, regias notas inusserunt, a duce Leontiade exorsi:

a Τῇσι Πλατ. *Arcb.*, non male, si τῇσι tolleretur. b Desideratur in *Arcb. Ask. Pasc.* Post pauca ἄγγελον *Arcb.* praeteriit. c Γενέσθαι *Ask.* d Βασιλῆος *Arcb.*, qua in scriptione mira saepe varietas. e Ἐπιγινομένων *Pasc.* et ora *Stepb.* Taxat haec *Plut.* Malign. p. 866. B. f Μηδίσειαν *Plut.* g Id. *Med. Pasc. Ask.*, alii cum *Aldo* εἶναι. b Βασιλέος τε ταῦτα *Arcb.*, prave. i Εὐτύχ. id. *Pasc. Vind.* k Μέν τινας καὶ *Med. Pasc. Ask. V. Arcb. Paris. B. Brit.*, olim μέν τ. αὐτέων καί. *Plut.* habet τοὺς μὲν αὐτῶν, in seqq. omittens αὐτέων.

3. Πῦρ οὐδεὶς ἔναυε] Frequens inter Graecos olim abominandi flagitiosos et infames genus. Id *Lycurgo* in Aristogit. p. 106. μήτε ΠΤΡ ΕΝΑΤΕΙΝ, μήτε συσσιτεῖν μηδένα, μήτε θυσιῶν τῶν γενομένων κοινωνεῖν. Et enucleatius atque amplius *Demostheni* Or. 1. Aristogit. p. 490., μὴ πυρὸς, μὴ λύχνου, μὴ ποτοῦ, μὴ βρωτοῦ, μηδένα μηδενὸς τούτῳ κοινωνεῖν, μηδὲ λαμβάνειν, μηδ' αὐτὸν τούτῳ διδόναι. Atque hac aversatione Athenienses ulti Socratis fuerunt accusatores, ὡς μήτε ΠΤΡ ΕΝΑΤΕΙΝ, μήτε, uti Spartani Aristodemum, ἀποκρίνεσθαι πυνθανομένοις in *Plut.* T. II. p. 538. A. Sed talia privo Attici iudicio et odio, Spartae lex ea infamiae nota τοὺς τρέσαντας, sive fugaces atque ἐν μάχῃ καταδειλιάσαντας, adspergebat apud eundem Apophthegm. p. 191. B. Estque hinc Aristodemus ὁ Τρέσας *AEliano* de Anim. L. IV, 1. et *Suid.* in Λυκοῦργος. Confer L. IX, 70.

3. Οὔτέ οἱ πῦρ] Cui publicitus inusta fuerat nota turpitudinis (Ἀτιμοῦται μὲν γάρ τις ὑπὸ τῶν νόμων ὁλοσχερεῖ ἀτιμίᾳ· *Ammon.*) huic πῦρ οὐδεὶς ἔναυε Σπαρτιητέων, οὔτε διελέγετο. Veteres verbum adhibuerunt Ἐναύειν veluti proprium in hoc humanitatis officio infamia notatis denegato: vid. apud *Suidam*, in Ἐναύειν, *Polybii* locus et Scriptoris incerti de Callixeno loquentis, ex historia Graeca notissimo; sed in huius loco scribendum: μήτε ὕδατος ἐκοινώνουν αὐτῷ, μήτε πῦρ ἐναύειν ἐβούλοντο· atque id ipsum verbum in Attici Buzygis fuisse videtur execrationibus: *Dipbili* parasitus apud *Athen.* VI, p. 239. A. —— ἀγνοεῖς ἐν ταῖς ἀραῖς —— Ὅτι ἐξὶν, εἴτις μὴ φράσει ὀρθῶς ὁδὸν, Ἢ πῦρ ἐναύσει, ἢ διαφθερεῖ ὕδωρ. *Cicero* de Off. III, c. 13., *Quid est aliud erranti viam non monstrare, quod Atbenis execrationibus publicis sancitum est:* saepius ἀραὶ memorantur: ἀραὶ Βουζύγειοι, huius legibus additae, non video cur prae aliis *publicae* dicerentur: in voce *publicis* nomen forte latet *Buzygis* antiquissimi legislatoris: velut in transcursu *S. Petitus* illius facit mentionem ultimo commentario in Leges Atticas: *Byzygis* leges, velut a natura praescriptas humanitati, omnium paene primas collocassem. *Vetuit* etiam *alteri facere, quod sibi quis fieri nollet; vetuit* et περιορᾶν ἄταφον σῶμα. *Scbol.* in *Soph.* Antig. ϕ. 262., Βουζύγης Ἀθήνησι κατηράσατο τοῖς περιορῶσιν ἄ. σ. Aliam Βουζύγειον ἀρὰν, *Buzygis execrationem* ubi laudaverat *Clemens Alexand.* Strom. II, p. 503, 17., latet nomen in Βουζύγιον· quod non intellexit interpres. VALCKEN.

4. Ὁ τρέσας Ἀριστόδημος] Hinc memoratur *AEliano* de N A. IV, c. 1. f. Τῶν τρεσάντων qui dicebantur Spartae *Tyrtaeus* iam meminit in *Stobaei* Flor. *Grotii* p. 191., Τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή· vid. *Io. Meurs.* Misc. Lac. III, c. 7. Sed et his nonnunquam *redit in praecordia virtus*; ut huic etiam evenit Aristodemo; nam, cum apud Plataeas strenue pugnasset, ὁ ἄτιμος factus est iterum ut ante fuerat, ἐπίτιμος. Spartae quoque οἱ ἄτιμοι liberabantur infamia: vid. Clar. *Wesseling.* ad *Diodor.* II, p. 372. Spartanorum ingenio congrua narrat *Xenophon.* de Rep. Lacedaem. p. 398, 19. —— Qui nobis Aristodemum memorat, et Pantiten, si notos habuit, aliorum potius meminisse potuerat, quos laudat *Plutarch.* II, p. 866. C. horum unus epistolam Spartam deferre iussus dixisse fertur Leonidae: μαχατὰς τοὶ οὐκ ἀγγελιαφόρας εἰπόμαν· sive potius, οὐ κάρυξ, ἀλλὰ μαχατὰς ἀκολούθηκα· ut ferme legitur p. 225. E. —— Quae de Thebanis sequuntur c. 233., hinc excerpta, refutanda sibi sumit *Plut.* T. II. p. 866. D. E. et p. 867. A. ubi Leontiadem negat, Thebanorum ducem ait Anaxandrum fuisse, sequutus *Aristophanem* Boeotum et *Nicandrum* Colophonium: huius Leontiadae filium Eurymachum postea temporis scribit *Herod.* a Plataeensibus interfectum; quod, quinquaginta circiter annis postquam haec evenissent, accidit anno primo belli Peloponnesiaci: *Thucyd.* II, c. 2, et 5. VALCKEN.

17. Λέγοντες τὸν ἀληθέστατον τῶν λόγων] Triumphat hic *Plut.*, Nostri malignitatem traducens, nonnulla consulto negligentis, alia absurde tradentis. Tanto in tumultu qui potuit inaudiri Thebanorum inploratio, rogat? Quomodo Thessalorum pro illis intercessio? Enimvero si quae Scriptor dolo malo celavit, inprobe vehementer. At unde explorata illi fuisse, quae silentio pressa dicuntur, cognoscemus? De precibus quid mirum, quum Thebani a Graecis sese seiunxerint; neque abhorret, allegasse, dum ipsorum plures contrucidarentur, deprecatores Thessalos. Possunt profecto multis veterum traditionibus difficultates cieri, eaeque expeditu operosae, quibus veritas non extinguitur. Nam inpudentissime mentiri *Herodotum* de stigmatibus, Leontiada, cuius filio aequalis fuit, ceterisque Thebanis, cum *Camerario* non adducor, ut credam.

29. Ἀν-

exorsi: cuius filium Eurymachum postea Platæenses, quadringentorum Thebanorum ducem, quum urbem ipsorum teneret, in-
234teremere. Hunc quidem in modum Græci ad Thermopylas dimicaverunt. Xerxes autem accitum Demaratum interrogavit, hinc orsus, Demarate, virum te bonum esse indicio veritatis experior; quæ enim dixisti, ea omnia perinde evenere: nunc hoc mihi pandito, Quotnam sunt reliqui Lacedæmonii, quotve eorum tales in re bellica? an et universi? Cui Demaratus, Multitudo, rex, inquit, Lacedæmoniorum omnium magna est, et civitates multæ. Quod autem discere vis, scies: Est enim in Lacedæmone urbs Sparta octo millium ferme virorum, qui omnes iis qui hic pugnavere sunt similes; ceteri Lacedæmonii, non illis quidem similes, sed tamen strenui. Ad hunc Xerxes, Demarate, inquit, agedum expone quo pacto hos viros minimo cum labore subigamus: tu namque calles quo tendant eorum consilia, utpote quorum rex
235fuisti. Cui Demaratus, Quum, inquit, me, o rex, libenter consulas, æquum est me tibi expromere, quod sit optimum; nempe, si trecentas naves ex navali copia in oram Lacedæmoniam mittas: adiacet autem illi insula nomine Cythera: quam obrui mari quam extare conducibilius esse Spartiatis Chilon aiebat, vir apud nos sapientissimus: videlicet expectans semper ab ea aliquid tale futurum, quale nunc ego expono; non ille quidem tuam classem prævidens, sed quamcunque similiter extimescens. Ex hac igitur insula exorti tui Lacedæmonios territent. Ita illi ex vicino nacti domesticum bellum, nihil tibi erunt timendi, ne ceteræ Græciæ, quum a tuis pedestribus copiis expugnatur, auxilia ferant: subacta autem reliqua Græcia, Laconica sola iam linquitur invalida. Quod nisi feceris, hoc fore expecta: Est Peloponnesi arctus isthmus, quo in loco Peloponnensibus omnibus adversum te coniuratis, alia tibi prælia superioribus atrociora futura expecta.

τὸν παῖδα Εὐρύμαχον χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσαν Πλαταιέες, στρατηγήσαντα ἀνδρῶν Θηβαίων τετρακοσίων, καὶ σχόντα τὸ ἄστυ τὸ Πλαταιέων.] Οἱ μὲν δὴ περὶ Θερμοπύλας Ἕλληνες οὕτω ἠγωνίσαντο. Ξέρξης δὲ καλέσας Δημάρητον, [a] εἰρώτα ἀρξάμενος ἐνθένδε, „ Δημάρητε, ἀνὴρ εἷς ἀγαθός. τεκμαίρομαι „ δὲ τῇ ἀληθηίῃ· ὅσα γὰρ εἶπας, ἅπαντα ἀπέβη „ οὕτω. νῦν δέ μοι εἰπὲ κόσοι τινές εἰσι οἱ λοιποὶ Λα„ κεδαιμόνιοι· καὶ τετέων [b] ὁκόσοι τοιοῦτοι τὰ πολέ„ μια; εἴτε καὶ ἅπαντες; ὁ δ' εἶπε, Ὦ βασιλεῦ; „ πλῆθος μὲν [c] πάντων τῶν Λακεδαιμονίων [d] πολλόν; „ καὶ πόλις πολλαί· τὸ δὲ θέλεις ἐκμαθεῖν, εἰδήσεις· „ ἔστι δὲ τῇ [e] Λακεδαίμονι Σπάρτη, πόλις ἀνδρῶν „ ὀκταχισχιλίων μάλιστα· καὶ οὗτοι πάντες εἰσὶ ὁ„ μοῖοι τοῖσι ἐνθάδε μαχεσαμένοισι. οἵγε [f] μὴν ἄλλοι „ Λακεδαιμόνιοι, τούτοισι μὲν οὐκ ὁμοῖοι, ἀγαθοὶ δέ". εἶπε πρὸς ταῦτα Ξέρξης, „ Δημάρητε, τέῳ τρόπῳ [g] ἀπονητότατα τῶν ἀνδρῶν τετέων ἐπικρατήσομεν; „ ἴθι, ἐξήγεο. σὺ γὰρ ἔχεις αὐτέων [h] τὰς διεξόδους „ τῶν βουλευμάτων, οἷα βασιλεὺς γενόμενος". [i] Ὁ δ' ἀμείβετο, „ Ὦ βασιλεῦ, εἰ μὲν δὴ συμβουλεύσαί μοι „ προθύμως, δίκαιόν μέ σοί ἐστι φράζειν τὸ ἄριστον. εἰ „ τῆς ναυτικῆς στρατιῆς νέας τριηκοσίας ἀποστείλειας „ ἐπὶ τὴν [k] Λάκαιναν χώρην. ἔστι δὲ ἐπ' αὐτῇ νῆσος „ [l] ἐπικειμένη, τῇ οὔνομά ἐστι Κύθηρα· τὴν [m] Χίλων, „ ἀνὴρ παρ' ἡμῖν σοφώτατος γενόμενος, κέρδος μέζον „ ἔφη εἶναι Σπαρτιήτῃσι κατὰ τῆς θαλάσσης κατα„ δεδυκέναι μᾶλλον ἢ ὑπερέχειν, αἰεί τι προσδοκῶν „ ἀπ' αὐτῆς τοιοῦτο ἔσεσθαι οἷόν τι ἐγὼ ἐξηγέομαι· „ [n] οὔτι τὸν σὸν στόλον προειδώς, ἀλλὰ πάντα ὁ„ μοίως φοβεόμενος ἀνδρῶν στόλον. ἐκ ταύτης [o] οὖν „ τῆς νήσου ὁρμεώμενοι, φοβεόντων [p] τοὺς Λακεδαιμο„ νίους. παροίκιον δὲ πολέμου σφι ἐόντος οἰκηίου, οὐδὲν „ δεινοὶ ἔσονταί τοι, μὴ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἁλισκο„ μένης ὑπὸ τοῦ περσέος, βοηθέωσι ταύτῃ. καταδε„ λωθείσης δὲ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἀσθενὲς [q] ἤδη „ τὸ Λακωνικὸν μοῦνον [r] λείπεται. ἢν δὲ ταῦτα μὴ „ ποιῇς, τάδε τοι προσδόκα ἔσεσθαι ἐπὶ τῆς Πε- 458
„ λοποννήσου ἰσθμὸς στεινός. ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ πάν„ των Πελοποννησίων συνομοσάντων ἐπὶ σοί, μάχας „ ἰσχυροτέρας ἄλλας τῶν γενομένων προσδέκεο ἔσε„ σθαι

a Εἰρ. *Arch. Pasf. Ask.*, ceteri ἠρώτα. *b* Ὁκόσοι τοι οὗτοι *Ask.* *c* Πολλὸν π. τῶν Λακ. *Arcb.* *d* Abest *Ask. Brit.* *e* *Med. Arcb. Pasf. Paris. A. Euftath.* in *Hom.* p. 294, 27., ex *Aldo* et aliis Λακεδαιμονίῃ. *f* Μὲν *Arcb. Pasf. Vind.* *g* Ἀπονητοτάτω *Arcb.* *b* Id. *Med. Pasf. Ask. Vind.*, omiserat τὰς *Ald.* *i* Ὁ δὲ εἶπεν *Arcb. Vind.* ex glossa opinor. *k* Λακεδαίμονα *Arcb.* et, uti suspicor, *Valla.* *l* Κειμένη *Arcb. V.* *m* *Med. Pasf. Ask.* Χείλων, ceteri Χίλων. Mox κέρδος μέζω *Med. Pasf.* *n* Οὐ τοι *Arcb.* *o* Defit *Pasf. Ask.* *p* Abest *Arcb.* *q* Δὴ *Arcb. V.* *r* Γίνεται iid.

29. Ἀνδρῶν Θηβαίων τετρακοσίων] *Thucydides* II, 2. trecentis paullo plures, ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων, fuisse perhibet, *Diodorus*, numero rotundo, ccc. lib. XII, 41. Necem Eurymachi, ἀνδρὸς Θηβαίων δυνατωτάτου, quae principio belli Peloponnesiaci accidit, signat *Thucydides* C. 5.

40. Ἐν τῇ Λακεδαίμονι] Optime ex membranis Cl. *Gronovius*. Nec male C. 235. ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα χώρην exemplar *Arcb.*; Omnem enim regionis tractum, in quo Sparta, Lacedaemonem esse et dici, notum nimis est. *AEliani* Var. XII, 43. ἐν Λακεδαιμονίᾳ Μώθακες ἐκαλοῦντο, bene scripti Codd. ἐν Λακεδαίμονι.

40. Ἔστι ἐν τῇ Λακεδαίμονι Σπάρτη] Parum puto referre, utrum Λακεδαίμονι probetur, an Λακεδαιμονίᾳ· dummodo regio Laconica intelligatur per Λακεδαίμονα· Λακεδαίμονα χώρην dixit cap. sequenti. Multo mihi maioris videtur momenti ex his Herodotei Demarati manifesta *Spartiatas* inter et *Lacedaemonios* differentia, veteribus illa nonnunquam, sed a recentioribus saepenumero neglecta. Lacedaemoniorum in universum magnum ait Demaratus esse numerum, multasque civitates, sed inter has eminentem Spartam cives ad summum numerare octo duntaxat hominum millia; ceteros quidem Lacedaemonios egregios esse bellatores, sed qui non possint ad Spartanos aequiparari. Penes Spartanos erat imperium, quod exercebant in Laconicae civitates ceteras, sive τοὺς ἐκ τῶν περιοικίδων πόλεων. Erant illi quidem dicebanturque Λακεδαιμόνιοι· sed non contra aliarum Laconicae civitatum incolae dicebantur olim *Spartani* vel *Spartiatae*; his ubicunque opponuntur οἱ περίοικοι, sive οἱ Λακεδαιμόνιοι, quinam sint intelligendi clarum est ex his *Herodoti*. Credi vix potest quoties hac in re fuerit ab eruditissimis hominibus erratum: quae hic dici possent permulta locus non admittit. VALCKEN.

46. Αὐτέων τὰς διεξόδους] Zopyrus ἐπίσαμαι δ' αὐτοῦ πάσας ΤΑΣ διεξόδους τῶν βουλευμάτων L. III, 156. Quod *Galeus* autem ex *Arcb.* βασιλεὺς τούτων γενόμενος, dolendum est in illo non inveniri. *Valla* expressit, ex codice an coniectura incertum, satis alioqui adconmodatum.

52. Χίλων] Parum refert, Χείλων legatur an Χίλων, ex causa ad L. I, 59. posterius, de quo *Sosip. Charisius* Grammat. L. I. p. 78., malui. Prudens Chilonis, πρόνοιαν περὶ τοῦ μέλλοντος λογισμῷ καταλεπτὴν hac tenus arbitrati, de Cytheris effatum, hinc *Diogenes Laërtius* I, 72. in hortos suos derivavit: nam quae de Nicia, insulam bello Peloponnesiaco occupante atque oras Laconicae ex ea infestante, *Thucydidi* debentur L. IV, 53.

75. Ἐν-

Alia ſententia Achæmenis et victrix, ne pars Perſicæ claſſis mittatur in Laconicam. Xerxis bona opinio de Demarato et de invidia inter hoſpites aut cives.

„ σθαί [a] τοι. ἐκεῖνο δὲ ποιήσαντι, ἀμαχητὶ ὅ, τε
„ ἰσθμὸς οὗτος καὶ αἱ πόλις [b] προσχωρήσουσι". Λέ-
γει μετὰ τοῦτον Ἀχαιμένης, ἀδελφεός τε ἐὼν Ξέρ-
ξεω, καὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς, παρατυ-
χών τε τῷ λόγῳ, καὶ δείσας μὴ ἀναγνωσθῇ Ξέρ-
ξης ποιέειν ταῦτα, „ Ὦ βασιλεῦ, ὁρέω σε ἀνδρὸς
„ [c] ἐνδεκόμενον λόγους, ὃς φθονέει τοι εὖ πρήσσοντι,
„ ἢ καὶ προδιδοῖ [d] πρήγματα τὰ σά. καὶ γὰρ δὴ
„ καὶ τρόποισι τοιούτοισι χρεώμενοι [e] οἱ Ἕλληνες χαί-
ρουσι· τοῦ τε εὐτυχέειν φθονέουσι, καὶ τὸ κρέσσον
„ στυγέουσι. εἰ δ' ἐπὶ τῇσι παρεούσῃσι τύχῃσι, τῶν
„ νέες νεναυηγήκασι τετρακόσιαι, ἄλλας ἐκ τοῦ στρα-
„ τοπέδου τριηκοσίας ἀποπέμψας [f] περιπλώειν Πε-
„ λοπόννησον, ἀξιόμαχοί τοι γίνονται οἱ ἀντίπαλοι·
„ ἀλλὰ δὲ ἐὼν ὁ ναυτικὸς στρατὸς, δυσμεταχείριστός
„ τε αὐτοῖσι γίνεται, καὶ ἀρχὴν οὐκ [g] ἀξιόμαχοί
„ τοι ἔσονται· καὶ πᾶς ὁ ναυτικὸς τῷ πεζῷ ἀρήξει,
„ καὶ ὁ πεζὸς τῷ ναυτικῷ, ὁμοῦ πορευόμενος. εἰ δὲ
„ διασπάσεις, οὔτε σὺ ἔσεαι [h] κείνοισι χρήσιμος, οὔ-
„ τε κεῖνοι σοί· τὰ σεωϋτοῦ δὲ τιθέμενος εὖ, γνώμην
„ [i] ἔχε τὰ τῶν ἀντιπολέμων μὴ [k] ἐπιλέγεσθαι
„ πρήγματα, τῇ τε σήσονται τὸν πόλεμον, τά τε
„ ποιήσουσι, ὅσοι τε πλῆθός εἰσι. ἱκανοὶ γὰρ ἐκεῖνοί γε
„ αὐτοὶ ἑωϋτῶν [l] περὶ φροντίζειν εἰσὶ, ἡμεῖς δὲ ἡμέων
„ ὡσαύτως. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἢν ἴωσι ἀντία Πέρ-
„ σῃσι ἐς μάχην, [m] οὐδὲν τὸ παρεὸν τρῶμα ἀνιεῦνται".
Ἀμείβεται Ξέρξης τοῖσδε, „ Ἀχαίμενες, εὖ τέ μοι
„ δοκέεις λέγειν, καὶ ποιήσω ταῦτα. Δημάρητος δὲ
„ λέγει μὲν τὰ ἄριστα ἔλπεται εἶναί ἐμοι, γνώμη
„ μέν τοι [n] ἐσσοῦται ὑπὸ σεῦ. οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνό γε
„ ἐνδέξομαι, ὄφρα οὐκ εὐνοέει τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι,
„ τοῖσι τε λεγομένοισι πρότερον ἐκ τούτου σταθμώμε-
„ νος, καὶ τῷ ἐόντι ὅτι πολίτης μὲν πολίτῃ εὖ
„ πρήσσοντι φθονέει, καὶ ἔστι δυσμενὴς [o] τῇ σιγῇ·
„ οὐδ' ἂν συμβουλευομένου τοῦ ἀστοῦ, πολίτης ἀνὴρ
„ τὰ ἄριστά οἱ δοκέοντα εἶναι [p] ὑποθέοιτο, εἰ μὴ πρό-
„ σω ἀρετῆς ἀνήκοι· σπάνιοι δ' εἰσὶ οἱ τοιοῦτοι· ξεῖνος
„ δὲ ξείνῳ εὖ πρήσσοντι [q] ἐστὶ εὐμενέστατον πάντων,
„ συμβουλευομένου τε ἂν συμβουλεύσειε τὰ ἄριστα. οὕ-
„ τω ὦν κακολογίης πέρι τῆς ἐς Δημάρητον, ἐόντος
459 „ ἐμοὶ ξείνου, [r] ἔχεσθαί τινα τοῦ λοιποῦ κελεύω".

pecta. At ſi illud feceris, citra prœlium et isthmus hic et civitates tibi ſe dedent. Post hunc Achæmenes, Xerxis frater, claſſis præfectus, quum ei colloquio interesſet, veritus ne Xerxes ad id agendum induceretur, Animadverto, inquit, te, o rex, verba admittere viri, qui tibi proſpere agenti invidet, aut etiam res tuas prodit. His enim moribus uti Græci gaudent, ut et fortunato invideant et meliorem oderint. Quod ſi e præſenti condicione, quum naves quadringentæ naufragium fecerint, trecentas alias e cetera claſſe miſeris ad obeundam Peloponneſum, fiunt nobis adverſarii pares ad decertandum: at ſi coniuncta claſſis fuerit, inoppugnabilis illis reddetur, et omnino nobis illi impares erunt: ſimulque omnis exercitus nauticus terreſtri, et invicem terreſtris, una iter faciens, nautico erit auxilio. Quos ſi diſtraxeris, neque tu illis uſui eris, neque illi tibi: ſed tua ipſius bene conſtituens animo age, ut adverſariorum res non perpendas, vel ubi bellum geſturi ſint, vel quæ acturi, vel quot numero ſint. Illi enim ſoli ad ſibi ipſis proſpiciendum ſufficiunt, et nos itidem ad conſulendum nobis. Quod ſi Lacedæmonii adverſus Perſas in pugnam ibunt, præſens hoc vulnus minime ſanabunt. Ad hæc ſubiiciens Xerxes, Recte, inquit, Achæmenes, mihi videris dicere: quæ et faciam. Demaratus, quod optimum ille quidem mihi ſperat eſſe, id ſuadet: eius tamen ſententia a tua ſuperatur. Neque enim illud admitto, eum nolle rebus meis bene conſultum, ut ex iis, quæ antea ab eo dicta ſunt, et ex ipsa re coniecto. Quoniam civis quidem civi ſecundis rebus prædito invidet, et in taciturnitate eum male odit: neque quidquam civi conſultanti, vir civis, quæ optima ſibi videntur, ſuadeat; niſi prope accesſerit ad virtutem, quales pauci ſunt. Hoſpes autem hoſpiti proſpera fortuna utenti, omnium est benevolentisſimus, eique conſultanti optima conſuluerit. Quapropter ab inſectatione in Demaratum, quum ſit hoſpes mihi, posthac abſtinere iubeo. Hæc

Ταῦ-

a Deest *Arch.* *b* Προχωρ. id. *c* Ἐνδεκ. *Arch. V. Brit. Aldus:* alii ἐκδεχ. *d* Τὰ πρ. *Arch. V.*, non male. *e* Defit οἱ *Arch. Paſ.*, nec requiritur. *f* Περιπλέειν iid. *Ask. V.* *g* Ἀξιομάχητοι γίνονται *Arch.*, poſterius etiam *Vind.*; in *Paſ. Ask. Brit.* τοι deſideratur. *h* Ἐκείνοισι *Paſ. Arch. Ask.*, et ad eum modum mox. *i* Ἔχε *Arch.*, ἔχω *Ask.*, olim ἔχων. *k* Ἐπιδέχεσθαι *Arch.* *l* Περιφροντίζειν *Paſ.* *m* Οὐδὲ ἓν *Ask. Paſ.* *n* Ἐσσῶται *Arch.* *o* Τῇ τε γῇ *Arch.* prave, et οὐδὲν συμβ.; in *Med.* οὐδὲ ἓν; ceteri cum *Stob.* Serm. XXXVIII. p. 225. *Paſ. Ask. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, οὐδ' ἂν. *p* Ὑποτεθοῖτο *Stob.* *q* Ἐστὶ μὲν ſolus *Arch.* *r* Ἔχεσθαι id. *Vindob. Brit.* Prius erat περιέχεσθαι et ſupra περὶ κακολογίης *Paſ. Ask.*

75. Ἐνδεκόμενον λόγους] *Aldi* istud qui mutatum iverunt, nullam ad *Herodotum* inierunt gratiam: nam ſolum veritate fulciebatur. Mox C. 237. οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνό γε ΕΝΔΕΞΟΜΑΙ. Clarius L. V, 92. τῶν δὲ συμμάχων τὸ πλῆθος οὐκ ΕΝΕΔΕΚΕΤΟ τοὺς λόγους. Postmodum in ἐπὶ τῇσι παρεούσῃσι τύχῃσι niſi ad ſententiam ἡμέων adſumatur, ea profecto laborabit.

79. Τῶν νέες νεναυηγ.] Tollendum puto literam male repetitam, ſcribendumque, τῷ νέες· *Tu*, τῷ, *cui naves quadringentae naufragio perierunt*, εἰ — ἄλλας τριηκοσίας ἀποπέμψεις. —— Quod praecesſit: τρόποισι τούτοισι χρώμενοι οἱ Ἕλληνες χαίρουσι· *istiusmodi moribus*, vel *istboc ingenio ſolent eſſe Graeci:* me iudice, non potuit illud inverti, ſcribique, χαίροντες χρῶνται neque adeo ab *Antiphane* apud *Athen.* IV, p. 169. F. Χαίροντες ὀνομάζουσιν· ſed ſcribi debuit: Χαίρουσιν ὀνομάζοντες· ut recte vulgarunt viri docti in *Poll.* X, 106. Hoc conſtantisſimus ſibi poſtulat Atticorum uſus, alterum non admittit; atque hic Graece doctisſimum *Is. Caſaubonum* memoria fefellit. VALCKEN.

88. Γνώμην ἔχε] Suſpicionem docti viri liber *Arch.* ſtabilit. Ἔχω ex *Ask.*, cum Achaemenis ad regem oratio inſtituatur, ſuadentis deſiderio haud reſpondet. Priſtinum vero ἔχων multo minus, nexum ſermonis manifeſto turbans. Ἀντιπόλεμοι ſupra L. IV, 140. in cenſuram venerunt.

94. Τρῶμα ἀνιεῦνται] Singularis in miranda hac verbi forma exemplarium ſcriptorum conſenſus exſtat. Sunt docti homines, qui repeti poſſe negant ab ἀνιᾶσθαι, illo ſcilicet, quod ex ἀνὰ atque ἰᾶσθαι coaluit, reponuntque ἀκέσονται. Contra ea *Portus*, ἀνὰ nullam vim addere verbo adſeverat, atque ἀνιᾶσθαι tantum valere, ac ἰᾶσθαι· cuius opinionis nullum niſi fallax ancipiti in ſuſpicione fundamentum. Optime τρῶμα ἰᾶσθαι, βλάβην ἰᾶσθαι et ſimilia uſurpari, in confeſſo est. Quid ſi ergo vocabulo diſparato et ſecto τρῶμα ἂν ἰεῦνται ſcribatur? Sic Ionicum erit, loco futuri ἰήσονται, cuiusmodi L. III, 53. δοκέων μιν μάλιστα ταύτῃ ἂν πείθεσθαι pro πείσεσθαι, ac plura in *Porti* promtuario et *Rich. Dawes* Miſcell. Critic. p. 80. Mihi multum et varie verſanti lenisſima haec vocis viſa medicina fuit, neſcio an aliis.

3. Οὐδ' ἂν συμβουλευομένου] Quod Poëta *nimium ne crede colori*, hic obſervatum magnopere vellem. Mutanti viro Celeb. οὐδὲ ἓν repugnant genius ſermonis et Codd. caterva. Illud autem ξεῖνος —— ἐστὶ εὐμενέστατον neminem, *Herodoto* certe familiarem, morari debebat. *Euripides* Oreſt. v. 232. Δυσάρεσον οἱ νοσοῦντες, ἀπορίας ὑπό. Verum operae in talibus coacervandis taedet.

9. Ἔχεσθαί τινα] Inmigravit in pleraque Lexica

Πε-

Xerxi placuit transire per mortuos et illudere; fata Leonidæ per crucem. Lacedæmonii per Demaratum primi sciverunt consilium regis de invadenda Græcia.

238 Hæc Xerxes loquutus, inter cæsos transiit, et præter Leonidem: quem quum audisset Lacedæmoniorum regem eundemque ducem fuisse, iussit, postquam abcidissent caput, in crucem tolli. Et mihi cum multis quidem aliis indiciis, tum hoc non minimo factum fuit manifestum, regem Xerxem maxime omnium excanduisse in Leonidem viventem: nam alioqui nunquam in defunctum hoc genere deliquisset; quum ex omnibus, quos ego novi, hominibus, Persæ maxime soleant viros in re militari præstantes
239 honore afficere. Illi igitur quibus imperatum erat, id exequuti sunt. Redeo ad eam narrationem unde antea defecit. Lacedæmonii primi regem adversus Græciam tendere perceperunt, atque ita Delphos ad oraculum miserunt: ubi responsum est id redditum, cuius paulo ante memini. Perceperunt autem miro modo. Demaratus enim Aristonis filius, qui profugit ad Medos, non ille erat Lacedæmoniis benevolus, ut ego quidem arbitror, et ratio mecum militat, tamen hoc fecit, sive in hoc bene illis consultum vellet, ut coniectare licet, sive quod insultaret. Nam posteaquam Xerxes statuit adversus Græciam sumere expeditionem, id Demaratus qui Susis erat, quum accepisset, censuit Lacedæmoniis esse indicandum: sed quum aliter nequiret, quippe periculosum erat, ne deprehenderetur, hanc rem commentus est. Sumptis duplicium paginarum pugillaribus, ceram illinc eradit: deinde in eorum ligno consilium regis exarat: quod litteris exaratum, rursus cera inducit, nequid negocii apud viarum custodes exhiberent pugillares vacui, qui ferrentur. Sed et ubi Lacedæ-

10 Ταῦτα εἴπας Ξέρξης διεξῆιε διὰ τῶν νεκρῶν καὶ [a] Λεωνίδεω, ἀκηκοὼς, [b] ὅτι βασιλεύς τε ἦν καὶ στρατηγὸς Λακεδαιμονίων, ἐκέλευσε ἀποταμόντας τὴν κεφαλὴν ἀνασταυρῶσαι. δῆλά μοι πολλοῖσι μὲν καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι, ὡς δὲ [c] δὴ καὶ τῷδε οὐκ ἧκιστα γέγονε, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης πάντων δὴ μάλιστα [d] ἀνδρῶν ἐθυμώθη ζώοντι Λεωνίδῃ. [e] οὐ γὰρ ἄν κοτε ἐς τὸν νεκρὸν ταῦτα [f] παρηνόμησε· ἐπεὶ τιμᾷ μάλιστα νομίζουσι τῶν ἐγὼ οἶδα ἀνθρώπων Πέρσαι ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. οἱ μὲν δὴ [g] ταῦτα ἐποίευν τοῖσι ἐπετέτακτο ποιέειν. Ἀνείμι δὲ [h] ἐκεῖσε τοῦ λόγου τῇ μοι πρότερον ἐξέλιπε. ἐπύθοντο Λακεδαιμόνιοι ὅτι βασιλεὺς στέλλοιτο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, πρῶτοι, καὶ οὕτω δὴ ἐς τὸ χρηστήριον τὸ ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψαν. ἔνθα δὴ σφι ἐχρήσθη τὰ [i] ὀλίγῳ πρότερον εἶπον. ἐπύθοντο δὲ τρόπῳ θωϋμασίῳ. Δημάρητος γὰρ ὁ Ἀρίστωνος, Φυγὼν ἐς Μήδους, ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, καὶ τὸ οἰκὸς ἐμοὶ συμμάχεται, οὐκ ἦν εὔνοος Λακεδαιμονίοισι. πάρεστι δὲ εἰκάζειν εἴτε εὐνοίῃ ταῦτα ἐποίησε, εἴτε καὶ καταχαίρων. [k] ἐπεί τε γὰρ Ξέρξῃ ἔδοξε στρατηλατέειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐὼν ὁ [l] Σούσοισι ὁ Δημάρητος, καὶ πυθόμενος ταῦτα, ἠθέλησε Λακεδαιμονίοισι ἐξαγγεῖλαι. ἄλλως μὲν δὴ οὐκ εἶχε σημῆναι· ἐπικίνδυνον γὰρ ἦν μὴ λαμφθείη· ὁ δὲ, μηχανᾶται τοιάδε· [m] δελτίον δίπτυχον λαβὼν, τὸν κηρὸν αὐτοῦ [n] ἐξέκνησε, καὶ ἔπειτα ὡς τῷ ξύλῳ τοῦ δελτίου ἔγραψε τὴν βασιλέος γνώμην. ποιήσας δὲ ταῦτα, ὀπίσω [o] ἐπέτηξε τὸν κηρὸν ἐπὶ τὰ γράμματα, ἵνα φερόμενον [p] κενὸν τὸ δελτίον, μηδὲν πρῆγμα παρέχοι πρὸς τῶν ὁδοφυλάκων. ἐπεὶ [q] δὲ καὶ ἀπίκετο ἐς τὴν Λακεδαίμονα,

a Λεωνίδεω ἀκηκ. *Med. Pasf. Ask. Brit. Arçb. Paris. B.*, alii περὶ ἀκηκ. cum *Aldo.* *b* Ὡς ὅτι *Pasf. Brit.* *c* Defit *Arcb. Vind. Pasf. Ask.*, nulla caussa. *d* Apud *Plut.* Malign. p. 867. A. *e* Οὐ γὰρ non legit *Arcb.*; *Med. Ask. Pasf. Brit.* ἄν; quod illis nexum, omittunt. οὐ γὰρ ἄν κοτε *Vind. Paris. A. B. Ald.*, quod cur deleri debeat, non video. *f* Παρεγνόμ. *Arcb. V. Pasf.* *g* Defit *Arcb.* *h* Ἐπ' ἐκεῖνο τοῦ id. *Vind.* *i* Ὀλίγον *Arcb.* *k* Haec duo desiderantur in *Arcb.*, qui cum *Vind.* mox ἔδοκεε, nec male. *l Med. Pasf. Ask. Arcb.*, olim Σούσησι. *m* Citat *Pollux* IV, 18., et κηρὸν L. X, 58. *n Suidas* ἐξέκνισεν in Voc., prave. Conf. *L. Carrionis* Emendat. II, 6. *o* Idem in illo verbo, sed nonnulla negligens. *p* Non legitur in *Arcb.*, qui supra βασιλέος cum *Vind.*, non βασιλέως, uti Edd. Post pauca παρέχοι οἱ πρὸς τῶν *Abresch.* Diluc. Thucydid. p. 247., non inconmode. *q Med. Pasf. Ask. Arcb.*, καὶ aberat.

Περιέχεσθαι *abstinere* ex vulgato, qua id tamen potestate in Musis *Herodoti* nusquam, sed *amplectendi* ac *retinendi*. Corrigit *Abreschius* Diluc. Thucyd. p. 373. addita negatione, οὐ περιέχεσθαι, quam res sane videbatur postulare. Placuit verbo caput, volentibus schedis, detruncare. Κελεύω ἔχεσθαι *iubeo abstinere*. Οἱ Αἰγινῆται ἔσχοντο τῆς ἀγωγῆς, *ab illo abducendo abstinuerunt* L. VI, 85. *Homerus* saepe, cuius versus, a Cl. *Gesnero* ad *Luciani* Syr. D. C. 22. memoratos, praetermitto.

10. Διὰ τῶν νεκρῶν καὶ Λεωνίδεω] Ex MSS. iuncta haec procedunt: praepositio περὶ post regis olim posita nomen aliunde, ut *Gronov.* bene, accesserat. Διὰ τῶν νεκρῶν —— *praeter mortuos Leonidenque.* Ita L. I, 199. δι' ὧν οἱ ξεῖνοι διεξιόντες ἐκλέγονται, *praeter quas* mulierculas *transeuntes eligunt.* Graeci Interpretes *Ezech.* XVI, 8. καὶ διῆλθον διὰ σοῦ. *Aristaenetus* L. I. Epist. 13. τῆς ποθουμένης ἐκ τ' αὐτομάτου παριούσης διὰ τοῦ μειρακίου. Talium in Graecis uberrima messis.

31. Ἐν Σούσοισι] Unice verum et iure a viro Celeb. reformatum. In *Diodori* XVII, 107. olim αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς Σοῦσαν, verum contra schedas. *H. Stephan.* consimilem ibi ex *Plut.* de Alex. For. p. 326. urbis eius scripturam produxit, pravam tamen et ex Codd. fide corrigendam.

35. Δελτίον δίπτυχον λαβὼν] Ex hac narratiuncula voces aliquot excerpsit *Suidas*, primum in Ἐξέκνισεν, quod interpretatur ἐξέκοψεν· ista: τὸν κηρὸν αὐτοῦ ἐξέκνισεν· adpositis Herodoteis, recte iam vidit *Lud. Carrio* Emend. II, c. 6., veriorem esse scripturam ἐξέκνησεν· neque significari, *abscidit* ceram, sed *abrasit*, Deinde *Suidas* in Ἐπέτηξε ista posuit: τὸν κηρὸν αὐτῷ ἐπέτηξεν· sed hoc etiam male reddidit per ἐλέαινεν, λεῖον ἐποίησε. —— *Herodoti* Demaratus *sumptis tabellis biplicibus earum ceram erasit*, (ἐξέκνησε,) *cumque in ligno regis consilium scripsisset, ceram liquefactam literis superinduxit*: ἐπέτηξε τὸν κηρὸν ἐπὶ τὰ γράμματα· sive ἐπεκήρωσε, quod habet in eadem re *Polyaen.* II, c. 20. Herodoteum illud *Aeneae* restituendum arbitror in Poliorcet., inter veteribus excogitatos occultos scribendi modos hunc nonum enarranti, p. 1701., ἤδη δέ τις ἐν δέλτῳ ἐξύλῳ γράψας κηρὸν ἐπέθηκε (scribendum ἐπέτηξε·) καὶ ἄλλα εἰς τὸν κηρὸν ἐνέγραψεν· huc rectius Herodotea magnus interpres retulisset, quam ad modum decimum. Ut *Aeneas*, simpliciter *Orosius* II, c. 9., *bellum*, *quod Xerxes per quinquennium instruxit*, *Demaratus* —— *per tabellas primum scriptas*, *deinde ceratas*, *suis prodidit.* ἐπέτηξε legisse videtur apud *AEneam*, e cuius libro Poliorcetico multa transcripsit in suos Cestos *Iul. Africanus* c. 53., ἄλλοι πάλιν ἐν τῷ τῆς δέλτου ξύλῳ γράψαντες κηρὸν ἐπέτηξαν, καὶ ἄλλα εἰς τὸν κηρὸν ἔγραψαν· εἶτα ὅτε ἦλθες παρὸν δὴ τὸν κηρὸν ἐκκνήσας, καὶ ἀναγνοὺς ὁμοιοτρόπως ἀντεπέστειλεν. Corrigendum, ὅτε ἦλθες παρ' ὃν δεῖ, τὸν κηρὸν ἐκκνήσας. His *Africani* inemendatis usus est *Is. Vosf.* ad *Iustin.* II, c. 10, 13. in quibus, doctam exhibens *Iustinum* emendantis *Eliae Boberelli* coniecturam, *Tan. Faber* scribendum vidit ἐκκνήσας· hoc quoque verbum restituendum videtur in Epigramm. *Crinagorae* Antholog. ined. *Reiskio* partim vulgatae ep. 478., Αἰετοῦ ἀγκυλόχειλος ἀκρόπτερον ὄξυ, —— Ἦν τι λάθῃ μίμνον μεταδόρπιον ἔγγυς ὀδόντων, Κινῆσαι πρηεῖ κέντρῳ ἐπισάμενον· sed illud κινῆσαι parum iuvaret: sententia poscit, quod reponendum censeo, Ἐκκνῆσαι· *eradere.* VALCKEN.

36. Τὸν κηρὸν αὐτοῦ ἐξέκνησε] Sumserunt hinc *Iustinus* L. II, 10. et *Polyaen.* II, 20. Geminam occul-

να, οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρίν γε δή σφι, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, Κλεομένεος μὲν θυγάτηρ, Λεωνίδεω δὲ γυνὴ, Γοργὼ, [a] ὑπέθετο, ἐπιφρασθεῖσα αὐτὴ, τὸν κηρὸν [b] χειᾶν κελεύουσα, καὶ εὑρήσειν σφέας γράμματα ἐν τῷ ξύλῳ πεποιμένα δὲ, εὗρον, καὶ ἐπελέξαντο, ἔπειτα δὲ τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι [c] ἐπέστειλαν.

cedæmonem allati sunt, non poterant Lacedæmonii coniectura adsequi, antequam, ut ego accipio, Cleomenis filia, eademque Leonidæ uxor, Gorgo, illos edocuit sola ipsa, quum excogitavisset, iubens ceram eradi: fore enim ut litteras in ligno reperirent. Ita ei auscultantes litteras repertas legerunt, easque deinde ad alios Græcos miserunt.

a Iidem cum *Aldo*, male in Edd. ἐπέθετο. *b* Apud *Suid.* in Κνᾷν, qui Ἐπελέξαντο itidem exscripsit, non sine quadam socordia. Vid. *Hemsterhus.* ad *Lucian.* Dial. Marin. v, 2. *c* Ἐπέστειλαν. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέσθαι. Ἡροδότου Ζ. *Pass.* et *Med.* Porro ἄλλοισι non est in *Arch.*, nec *Valla.*

tae scripturae fraudem *AEneas* Poliorcet. C. 31. exponens, ἐκκνίσας τὸν κηρὸν nunc praefert, loco ἐκκνήσας. *Iulius* vero *Africanus* Cest. C. 53., ἐκκνήσας τὸν κηρὸν, utcunque adiutus a viro docto ad *Iustinum*.

44. Λεωνίδεω δὲ γυνὴ] *Iustinus*, *haerentibus in coniectura viris*, *SOROR regis Leonidae consilium scribentis invenit*, non sine gravi aberratione. *Soror* enim Leonidae *Gorgo* non fuit, sed uxor, filia Cleomenis L. v, 48. Ἔπέθετο bene rediit, operarum negligentia post *Aldi Camerarii*que curas depravatum.

HPO-

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

[b] ΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΟΓΔΟΗ,

[b] ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΟΥΡΑΝΙΑ.

HERODOTI HALICARNASSEI HISTORIARVM

LIBER OCTAVVS,

QVI INSCRIBITVR VRANIA.

1 ΤΟΥΣ hæc quidem ita gesta dicuntur esse. Græci autem quibus res navalis delegata erat, hi fuere. Athenienses, qui naves centum et septem viginti præbuere; sed quas virtute et promptitudine stimulante, Platæenses rei nauticæ inexperti, propugnatoribus instruxerunt. Corinthii, qui attulere naves quadraginta: Megarenses, qui viginti. Chalcidenses totidem sibi ab Athenisibus præbitas armaverunt: AEginetæ duodeviginti: Sicyonii duodecim, Lacedæmonii, decem: Epidaurii, octo: Eretrienses,

5 ΤΑΥΤΑ μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέσθαι. οἱ δὲ [c] Ἑλλήνων ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντες, ἔσαν οἵδε. Ἀθηναῖοι μὲν, νέας παρεχόμενοι [d] ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτά· ὑπὸ δὲ ἀρετῆς τε καὶ προθυμίης Πλαταιέες, ἄπειροι τῆς ναυτικῆς ἐόντες, συνεπλήρουν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰς νέας. Κορίνθιοι δὲ τεσσεράκοντα νέας παρείχοντο· Μεγαρέες δὲ, 10 εἴκοσι. καὶ Χαλκιδέες ἐπλήρουν εἴκοσι, Ἀθηναίων παρεχόντων σφι τὰς νέας· Αἰγινῆται δὲ, ὀκτωκαίδεκα· Σικυώνιοι δὲ, [e] δυοκαίδεκα· Λακεδαιμόνιοι δὲ, δέκα· Ἐπιδαύριοι δὲ, ὀκτώ· Ἐρετριέες δὲ, ἑπτά·

460

VARIAE LECTIONES.

a Abest *Arcb.*, qui Ἁλικαρνασῆος. *b* Et haec illi desunt. *c* Ἕλληνες τὸν *Arcb.*, prave. *d* Ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν id. *Vind.* *e* Δυώδεκα iidem. *Valla* AEginetis naves dat *unde viginti*, male.

7. Πλαταιέες —— συνεπλήρουν] Antiquae versionis corrector: *quas* (naves) *Plataeënses propugnatoribus instruxerunt.* Debuerant haec paulo tractari cogitatius, atque ista saltem interponi, *una cum Athenienſibus:* milites nautaeque, sive *propugnatores* et *socii navales* efficiebant τὰ πληρώματα, quae dicuntur. Plataeënses, ἀθάλασσοι, inter Athenienses in navibus Atticis non remiges erant, sed propugnatores. De Plataeënsibus *Demosthenes*, sive auctor Or. c. Neaer. p. 740., ἐμβάντες εἰς τὰς ἡμετέρας τριήρεις, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἰκεῖα σκάφη οὐχ ὑπῆρχε, συνεναυμάχουν ἡμῖν ἐπί τε Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμῖνι. *Pausan.* IX, p. 712., ἐς τὰς ναῦς ἐτόλμησαν μετὰ Ἀθηναίων ἐσβῆναι. VALCKEN.

12. Λακεδαιμόνιοι δὲ δέκα] Athenienſium moderationem, quae fuit in hoc rerum discrimine sive vera seu ficta omnibus utilissima, laudantes sophistae decem istas naves saepe Lacedaemoniis obiecerunt: vere *Isocrat.* in Panathen. p. 242, 243., Σπαρτιάται —— εἰς τὴν ναυμαχίαν —— δέκα μόνον συνεβάλοντο τριήρεις· οἱ δὲ πατέρες ἡμῶν —— κρείττους ναῦς παρέσχον καὶ μείζω δύναμιν ἐχούσας, ἢ σύμπαντες οἱ κινδυνεύσαντες. Ducentas naves dedisse feruntur Athenienses: Epaminondas *Diodori* XV, c. 78., Ἀθηναίους, ait, ἐν τῷ πρὸς Ξέρξην πολέμῳ διακοσίας ναῦς ἰδίᾳ πληροῦντας Λακεδαιμονίοις δέκα ναῦς παρεχομένοις ὑποτετάχθαι· sic recte *Reiskius* emendat vulgata, διακοσίαις ναυσὶ διαπλήρ. Si navium classis fuit trecentarum ut *AEschylo* dicitur in Pers. ℣. 339., καὶ γὰρ Ἑλλησιν μὲν ἦν Ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἑς τριακάδας δέκα Νεῶν· ex vero propemodum *Aristidae* dicuntur Athenienses τῶν συμπασῶν τριήρων τὰ δύω μέρη μόνοι πληροῦντες· fuerunt enim horum naves iuxta *Herod.* CLXXX.; hoc quidem loco memorantur tantum CXXVII.; sed ὀγδώκοντα καὶ ἑκατὸν, c. 44.; accesserant scilicet ad priores naves LIII.; vid. cap. 14. et *Diodor.* XI, c. 13. VALCKEN.

ἑπτά· Τροιζήνιοι δὲ, πέντε· [a] Στυρέες δὲ, δύο· καὶ [b] Κεῖοι, δύο τε νέας, καὶ πεντηκοντέρυς δύο. Λοκροὶ δέ σφι οἱ Ὀπούντιοι [c] ἐπεβώθεον πεντηκοντέρυς ἔχοντες ἑπτά. Ἔσαν μὲν ὦν οὗτοι οἱ στρατευόμενοι ἐπ' Ἀρτεμίσιον. εἴρηταί δέ μοι καὶ ὡς τὸ πλῆθος ἕκαστοι τῶν νεῶν παρείχοντο. ἀριθμὸς δὲ τῶν συλλεχθεισέων νεῶν ἐπ' Ἀρτεμίσιον, ἦν, παρέξ τῶν πεντηκοντέρων, [d] διηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μία. τὸν δὲ στρατηγὸν τὸν [e] τὸ μέγιστον κάρτος ἔχοντα, παρεῖχοντο Σπαρτιῆται, [f] Εὐρυβιάδεα τὸν Εὐρυκλείδεω. οἱ γὰρ σύμμαχοι οὐκ ἔφασαν, ἢν μὴ ὁ Λάκων ἡγεμονεύῃ, Ἀθηναίοισι ἕψεσθαι ἡγεομένοισι, ἀλλὰ λύσειν τὸ
461 μέλλον ἔσεσθαι στράτευμα. Ἐγένετο γὰρ κατ' ἀρχὰς λόγος, [g] πρὶν ἢ καὶ ἐς Σικελίην πέμπειν [h] ἐπὶ συμμαχίην, ὡς τὸ ναυτικὸν Ἀθηναίοισι [i] χρεὼν εἴη ἐπιτρέπειν. ἀντιβάντων δὲ τῶν συμμάχων, εἶκον οἱ Ἀθηναῖοι, μέγα πεποιημένοι περιεῖναι τὴν Ἑλλάδα καὶ γνόντες, εἰ [k] στασιάσουσι περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὡς ἀπολέεται ἡ Ἑλλάς· ὀρθὰ νοεῦντες. στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσούτῳ κακίόν ἐστι, ὅσῳ πόλεμος εἰρήνης. ἐπιστάμενοι ὦν αὐτὸ τοῦτο, οὐκ ἀντέτεινον, ἀλλ' εἶκον μέχρι [l] ὅσου χάρτα ἐδέοντο αὐτέων, ὡς διέδεξαν· ὡς γὰρ δὴ ὠσάμενοι τὸν [m] Πέρσεα, περὶ τῆς ἐκείνου ἤδη τῶν ἀγῶνα ἐποιεῦντο, πρόφασιν τὴν Παυσανίεω ὕβριν προϊσχόμενοι, ἀπείλοντο τὴν ἡγεμονίην τοὺς Λακεδαιμονίους. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο. Τότε δὲ οὗτοι οἱ καὶ ἐπ' Ἀρτεμίσιον Ἑλλήνων ἀπικόμενοι, ὡς εἶδον νέας τε πολλὰς καταχθείσας ἐς [n] τὰς Ἀφέτας, καὶ στρατιῆς ἅπαντα πλέα, ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα

ſes, ſeptem: Trœzenii, quinque, Styreenſes, duas: Cei, totidem, cum totidem navigiis quinquagenum remorum. Quibus auxiliares erant Locri Opuntii cum ſeptem navibus L. remorum. Hæ naves ad Artemiſium in ſtatione erant: quarum quot quique præbuerint, a me dictum est. Univerſarum vero præter naves L. remorum, ad Artemiſium coactarum, numerus fuit ducentarum ſeptuaginta unius. His ducem, penes quem ſumma imperii eſſet, Spartiatæ præbuerunt Eurybiadem Euryclidæ filium. Nam ſocii negaverunt ſe, niſi Lacon eſſet imperator, ſequuturos eſſe Athenienſes ductores, ſed exercitum, qui futurus erat, ſoluturos. Etenim iam inde ab initio, antequam in Siciliam ad ſocietatem ineundam mitteretur, agitatum ſermone erat, tanquam expediret rem nauticam Athenienſibus permittere: ceterum recuſantibus ſociis, ceſſere Athenienſes, quod magni facerent Græciam ſuperesſe; quam intelligebant eſſe perituram, ſi de ducatu contenderent; recte ſentientes. Nam inteſtina ſeditio tanto deterior est bello, quod concorditer geritur, quanto bellum pace. Hoc itaque ipsum intelligentes, non repugnaverunt, ſed ceſſerunt, usquedum magnopere illis indigebant, quemadmodum oſtenderunt. Siquidem posteaquam expulſo Perſa iam de illius terra certabant, ſuperbiam Pauſaniæ cauſſati, Lacedæmonios ducatu abdicaverunt. Verum hæc poſterius geſta ſunt. Tunc autem ii Græci, qui ad Artemiſium ſe contulerant, ubi viderunt et multum navium ad Aphetas esſe contractum, et omnia plena militum, perculſi metu, quod præter opi-

a Στυριέες *Arcb.* *b* Κεῖοι *Ask.*; alii Κῖοι. Mox νῆας, quomodo hoc libro *Arcb. Vind. Ask.* ſaepiſſime. *c* Ἐπεβώθεον *Arcb.*, ἐπεβοήθεον reliqui. *d* Μία καὶ ἑμδομήκοντα, ἑβδομ. *Vind.*, καὶ διηκόσιαι *Arcb.* *e* Praetereunt τὸ iid. Porro κράτος *Vind.* et *Brit.*, cuius et alibi in Muſis uſus. *f* Εὐρυβιάδεα Εὐρυκλ. *Vind.*, ceteri Εὐρυβιάδην, τὸν tamen *Arcb. Paſſ.* reticent. *g* Πρὶν ἤ, non πρωΐ, *Ask.* *h* Ἐπὶ τὴν *Arcb. Vind.* *i* Χρεὸν, ut ſaepe, *Arcb.* *k* Στασιοῦσι ex compendio ſcripturae id. *l* Οὗ *Arcb. V. Brit. Ald.*, ὅσου *Med. Paſſ. Ask.* Prius ſervari potuit, uti L. 1, 181. *m* Πέρσην *Paſſ. Ask.* *n* Τοὺς male *Arcb.* et ſtatim πάντα cum *Vind.*

14. Στυρέες] *Arcb.* Στυριέες patrono poſſunt uti *Euſtathio*, cui ἐθνικὸν Στυριεὺς ad *Homer.* p. 281, 12., at Στυρεῖς *Thucydidi* L. VII, 57., ubi *Waſſe* et *Holſten.* ad *Stephani Byz.* Στύρα. Iuſtius erit καὶ Κεῖοι· nam ſic inſulae *Ceae* cives *Thucydidi* d. l., *Lyſiae* in *Harpocrationis* Κεῖοι, unde *Suidas* Κίους, quomodo Κῖοι hic prius et C. 46., mutata, quae frequens corruptela, diphthongo, *Diodoro* L. IV, 82. &c.

16. Ἐπεβώθεον] Ionicam praeſtant ſpeciem βωθέοντες, vice βοηθοῦντες, *Heſychii*, ἄνεμοι θεοῖσι βωθέοντες *Abydeni* in Praep. Evang. *Euſebii* L. IX, 14. p. 416., Noſtri βωθήσαντες VIII, 72., et ἅπας ἐβώθεε IX, 23., aliaque. Quis ergo receptum averſabitur, rediturum C. 14. et C. 45. ſcriptis ex exemplaribus? Quam Ionicam conſuetudinem *Euſtath.* ad Poët. p. 288, 16. attigit, τὸ ἐπιβωτᾶν ex *Herodoto* in medium collocans, volens, quod cenſeo, ἐπιβωθέειν. Nusquam ἐπιβωτᾶν in Muſis.

21. Διηκόσιαι καὶ &c.] Ratio conſtat. *Diodorus* diverſiorem nactus auctorem CCLXXX. annumerat, in pluribus, uti ad L. XI, 12. adſcriptum, diſpar. Deinceps Εὐρυβιάδεα ſermonis indoli ex *Vind.* redonavi. Atque ita Edd. repraeſentant C. 58. et 61.

32. Στάσις γὰρ ἔμφυλος &c.] Ex tripode dictum. Adſpice vero, quam facile bene poſita mutentur. Excitat hinc *Choricius* Orat. in Summum Ducem C. 11. Biblioth. Gr. *Fabricii* L. V, 31. p. 869. Ὅσῳ γὰρ εἰρήνη, φησὶν, *Herodotus*, πρωτέρα πολέμου, τοσούτῳ πόλεμος ἔφυ στάσεως ἡμερώτερος. *Quanto, inquit ille, pax bello ſedatior, tanto bellum ſeditione amabilius.* Nonne mera ſententiae παραδιόρθωσις est?

36. Ὠσάμενοι τὸν Πέρσεα] Sic ſcribendum; in proximis περὶ γῆς ἐκείνου fruſtra legi malebat *Galeus*, qui ſaepe repererat apud veteres etiam τὴν Ἰνδῶν, τὴν Ἀθηναίων, et ſimilia: Aſiae pars maxima unius imperio Xerxis ſubiecta recte dicitur ἡ ἐκείνου. —— Satis erat dixisſe, τὴν Παυσανίεω ὕβριν προϊσχόμενοι· ut hoc illudve *praetexere* dicitur προέχεσθαί τι — ſed ſcribere noſter maluit πρόφασιν προσχέσθαι, IV, 165. VI, 137.

VALCKEN.

37. Περὶ τῆς ἐκείνου &c.] Alleverat docta manus Aldinae meae γῆς δηλονότι; ſatis est, ea vox ſi pro tacita habeatur. Infra C. 41. Ἀθηναῖοι δὲ (κατέσχον) ἐς τὴν ἑωυτῶν· et C. 106. φεύγων ἐς τὴν ἑωυτοῦ. Egregia magni *Caſauboni* diſputatio περὶ τῆς ἡγεμονίης Spartanorum et Athenienſium ad *Polyb.* L. I. p. 96. huc transferri potest: Neceſſe autem non videtur, ut vocibus ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν —— duae poſtremae avellantur ob ſequentia: dictio est abundantior, Herodotea tamen L. I, 79.

38. Ἀπείλοντο τὴν ἡγεμονίην τοὺς] Ad hanc normam ſupra ſcripserat VI, c. 70., τοὺς θεράποντας αὐτὸν ἀπαιρέονται· est ista verbi ἀφαιρεῖσθαι ſtructura Atticis ſcriptoribus valde frequentata, ἀπαιτεῖν, et ἀποστερεῖν· ſimiliter uſurpantibus: ista *Thomae Mag.*, nuper nobis ex *Oxon.* Cod. vulgata, proſtant in nota Clar. *Oudendorp.* p. 130., Ἀφαιροῦμαι οἱ δόκιμοι μετὰ αἰτιατικῆς (ſic leg.) ἀμφοῖν καὶ τοῦ πράγματος καὶ τοῦ προσώπου μόνου. —— Rem ipsam quod attinet, evenit illa triennio post, Ol. LXXV, 4. Athenienſes tum temporis dicuntur *Thucydidi* I, c. 96., παραλαβόντες τὴν ἡγεμονίαν ἑκόντων τῶν ξυμμάχων, διὰ τὸ Παυσανίου μῖσος. Spartani quidem Pauſaniae, Περσίζοντος, ſuperbia ſocios irritavit, ſed ad imperium in Athenienſes transferendum ceteros Graecos aequitas potisſimum movit Ariſtidis: *Corn. Nepos* in Ariſt. c. 2. vid. et *Diodor.* XI, c. 44., qui c. 46., utrumque memorat; et Pauſaniae vitia, Ariſtidis autem virtutes fecisſe ſcribit, πάντας ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς ἀποκλῖναι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, atque adeo Athenienſes χωρὶς κινδύνου παραλαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν· rectius dixisſet *Diodorus* τὴν ἡγεμονίαν, *ducatum*; nam περὶ ἀρχῆς, *de imperio*, necdum erat, aut esſe poterat, concertatio: vid. *Is. Caſaub.* in *Polyb.* p. 96. Quam acceperunt oblatam, τὴν ἡγεμονίην Athenienſes apud *Herod.* ἀπείλοντο τοὺς Λακεδαιμονίους· ſua nimirum virtute virorumque Principum artibus non illegitimis.

VALCKEN.

45. Δημ-

opinionem ſuam expectationemque res barbarorum ſuccederent, conſultabant de facienda fuga ex Artemiſio intus in Græciam. Quorum conſultatione cognita, Eubœenſes obſecrabant Eurybiadem ut exiguum temporis præſtolaretur, usquedum ipſi liberos atque domeſticos ſubducerent. Ubi non perſuadent, ad ducem Athenienſium Themiſtoclem transgreſſi, paciſcuntur cum eo triginta talentis, ut manentes ante Eubœam pugna navali decreturi eſſent. Themiſtocles autem hac ratione Græcos retinuit. Eurybiadæ ex hac pecunia, quinque talenta impertit, tanquam de ſuo donans ſcilicet: hoc perſuaſo, Adimantum Ocyti filium Corinthium ducem, qui ſolus reluctabatur negans ſe permanſurum, ſed ab Artemiſio profecturum, ita alloquutus est iureiurando interpoſito; Tu vero nos non deſeres, quem ego maioribus donabo muneribus, quam quæ rex Medorum tibi mitteret ſocios deſerenti. Hæc loquutus, ſtatim ad navem Adimanti tria miſit argenti talenta. Istis donis icti obtemperabant, et Eubœenſibus gratificatus est. Sed et

τα τῶν βαρβάρων ἀπέβαινε ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκεον, καταῤῥωδήσαντες, δρησμὸν [a] ἐβουλεύοντο ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα. γνόντες δὲ σφέας οἱ Εὐβοέες ταῦτα βουλευομένους, ἐδέοντο Εὐρυβιάδεω προσμεῖναι χρόνον ὀλίγον· ἐς ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκθέωνται. ὡς δ' οὐκ ἔπειθον, μεταβάντες, τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν πείθουσι Θεμιστοκλέα ἐπὶ μισθῷ τριήκοντα ταλάντοισι, ἐπ' ᾧ [b] τε καταμείναντες πρὸ τῆς Εὐβοίης ποιήσονται τὴν ναυμαχίην. Ὁ δὲ Θεμιστοκλέης τοὺς Ἕλληνας ἐπισχεῖν ὧδε ποιέει. Εὐρυβιάδῃ τετέων τῶν χρημάτων μεταδιδοῖ πέντε τάλαντα, ὡς παρ' [c] ἑωυτοῦ δῆθεν διδούς. ὡς δέ οἱ οὗτος ἀνεπέπειστο, [d] Ἀδείμαντος γὰρ ὁ Ὠκύτου, Κορίνθιος στρατηγὸς, [e] τῶν λοιπῶν ἥσπαιρε μοῦνος, Φάμενος [f] ἀποπλώσεσθαί τε ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, καὶ οὐ παραμενέειν· πρὸς δὴ τοῦτον εἶπε ὁ Θεμιστοκλέης ἐπομόσας, „ Οὐ σύ γε ἡμέας ἀπολείψεις. ἐπεί τοι „ ἐγὼ μέζω δῶρα δώσω, ἢ βασιλεὺς ἄν τοι ὁ Μήδων „ πέμψειε ἀπολιπόντι τοὺς συμμάχους". ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ πέμπει ἐπὶ τὴν νέα ἐς τὴν Ἀδειμάντου, τάλαντα ἀργυρίου τρία· οἵ τε δὴ [h] πλησίοντες δώροισι, ἀναπεπεισμένοι ἦσαν, καὶ τοῖσι [i] Εὐβοέῃσι ἐκεχάριστο.

a Ἐβούλευον iid. *Plut.* Malign. p. 867. B. haec vellicat. *b* Deſit *Arch. V.* *c* Ἑωϋτοῦ *Paſſ. Vind.*; perbene: olim ἑωϋτῷ. *d* Ἀδάμαντος *Arch. Valla*; in *Stepb.* ora Ἀδείματος, utrumque prave: mox Κορινθίων στρατ. *Brit.* *e* Duo ista abſunt *Arch. V.* Sequens verbum attigit *Euſtatb.* ad Hom. pag. 416, 34. *f* Ἀποπλώσεσθαι *Arch. V.*, in aliis ἀποπλεύσεσθαι, etiam *Suidae*, exſcribenti in Ἥσπαιρεν. *g Med. Paſſ. Ask. Arch.*, antea τοῦ. *b* Πάντες ora *Steph. Brit. Paſſ. Ask.* et tres *Paris.* *i* Εὐβοεῦσι *Arch. V. Paſſ.*

45. Δρησμὸν ἐβουλεύοντο] Schedarum ἐβούλευον redibit C. 18. 97. 100. Vulgatum agnoſcit *Plutarchus*, ipſique Eubœenſes in proximis. Veriſima *Thomae Magiſtri* obſervatio est, οἰκέτας non tantum *mancipia*, uti *Gronov.* maluit, ſed omnes *domeſticos*, ſic *Valla*, ſive πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ, ipsamque adeo uxorem et liberos deſignare. Platacenſes πρὸς ἐκκομιδὴν ἐτράποντο τῶν οἰκετέων, non ſervorum duntaxat, ſed uxorum liberorumque C. 44. Hinc C. 106. τοὺς οἰκετέας Scriptor τὰ τέκνα καὶ γυναῖκα explicat ipse. Iunge C. 142. et 144.

45. Καταῤῥωδήσαντες, δρησμὸν ἐ.] Haec et quae ſequuntur de xxx. talentis, in ista turbatione rerum forſan excuſanda, viris tamen Graecorum principibus non valde honorifica, minime miror diſplicuiſſe *Plutarcho* T. II. p. 867. B. Si vera ſunt, ut eſſe videntur, veracis hiſtorici laudem meretur *Herod.*; veriſimillima reddit aliunde nota viri maximi Themiſtoclis avaritia, quae ſumma ſaepius ingenia dedecorat. Eadem enarrans in Themiſtocle *Plutarch.* T. I. p. 115., Πελάγοντα nobis commemorat, qui pecuniam ex Euboea detulerit ad Themiſtoclem. *Ariſtides* in Themiſt. T. III. p. 313., τὸν Εὐρυβιάδην, inquit, ὡς οὐκ ἔπειθε λέγων, ἐπρίατο· in *Scholio*, quod *Iebbius* edidit T. II. p. 190. abſurde vox τριάκοντα bis ponitur, ſecundo loco omittenda, ut recte deest in Cod. Clar. *Burmann.* in quo plura proſtant huc pertinentia. VALCKEN.

56. Ὡς παρ' ἑωῦτοῦ δῆθεν διδοὺς] Firmant *D'Orvillii* ad *Charit.* L. VI, 1. ſuſpicionem ſchedae. Superius L. II, 129. Mycerinum poſuit παρ' ἑωῦτοῦ διδόντα ἄλλα· *de ſuo alia donantem*, et L. VII, 29. τὰς τετρακοσίας μυριάδας —— ἀποπλήσω παρ' ἐμεωῦτοῦ, *de meo aere.* Culte *Ariſtides* T. II. p. 190. καὶ τὸν Εὐρυβιάδην, ὡς οὐκ ἔπειθε λέγων, Themiſtocles, ἐπρίατο, ubi ſcholia nonnulla bene, in numeris turpiter prava, quibus hinc facilis medicina. Inſequens ἥσπαιρε μοῦνος diſtrahit interpretes; *Euſtath.* ita, Ἡρόδοτος δέ που καὶ τὸ θερμότερον σπεύδειν καὶ οἷον ἀνασκιρτᾶν καὶ πάνυ προθυμεῖσθαι, ἀσπαίρειν ἔφη. *Vallae* placuit *reluctandi* ſignificatus, fortaſſe ob Homereum Ἥσπαιρ', ὡς ὅτε βοῦς ——: *Portus* vertit *palpitabat* prae metu: quem quidem ob memoratum antea Graecorum metum, et Adimanti deiectum ingenium C. 94., recte ſenſiſſe opinor. Si *Euſtath.* ſequare, promtus ad fugam Adimanti animus intelligendus erit. Vide *Porphyrii* ad Il. N, 443. ſcholia, a Cl. *Valckenario* edita.

58. Ἥσπαιρε μοῦνος] *Solus reluctabatur*, optime vertit *Valla:* aliis uſitato more poſuerat Noſter ἥσπαιρον IX, cap. 119. De uſu, quo hic ponitur, rariſſimo Grammatici plerique ſilent. *Suidae* ſatis erat in Ἔσπαιρεν excitaſſe Herodotea: quum olim in excerpendo vocem φάμενος omiſiſſet, abſurdam nobis dedit *Euſtatbius* interpretationem in Il. Γ. p. 316, 4., Ἡρόδοτος, ait, καὶ τὸ θερμότερον σπεύδειν καὶ οἷον ἀνασκιρτᾶν, καὶ πάνυ προθυμεῖσθαι Ἀσπαίρειν ἔφη εἰπὼν, Ἀδείμαντος ἥσπαιρε μόνος ἀποπλεύσεσθαι. Cupiebat ille quidem Iſthmum verſus abire; ſed et, dum ceterarum gentium duces parati erant morem gerere Themiſtocli et Eurybiadi, unus omnium Adimantus iuxta *Herodoti* adhuc *obluctabatur*, ἥσπαιρε μοῦνος. Nihil est in *Heſychii* interpretamentis, quod huc pertineat; in quo idcirco miror legi Ἥσκαιρεν, ἐσκίρτα· quod non videtur uſu fuiſſe receptum Ἀσκαίρειν· in primis tamen Scaligeran. p. 11. *T. Faber*, σκαίρειν, ait, *et ἀσκαίρειν itidem dicuntur, ut ἀσπαίρειν et σπαίρειν*· ſed verius *Porphyrius* in *Hom.* Cod. MS. ad Il. N. ψ. 443. de verbis agens Σπαίρειν et Σκαίρειν, prius etiam ſcribi tradit μετὰ τοῦ α κατὰ Ἀττικὴν συνήθειαν· τὸ δὲ Σκαίρειν οὐκέτι μετὰ τοῦ α. ut σπαρίζειν et ἀσπαρίζειν, ſic uſu viguerunt σκαρίζειν et ἀσκαρίζειν. —— Ad *Herodoti* locum aptiora videbuntur ista *Plutarchi* T. II. p. 327. C. ἐπὶ τοῖς Φιλιππικοῖς πολέμοις ἐπέσπαιρεν ἡ Ἑλλάς· ſic leviter emendata, ἔτι ἔσπαιρεν ἡ Ἑλλὰς, *moribunda velut Graeciae libertas pedes adhuc iactabat et obluctabatur morti.* Ἀσπαίρειν veteres, et Atticiſtae ſcribebant recentiores; Σπαίρειν *Plutarchus* aliique istiusmodi Scriptores: egregie *Diodorum* correxit *L. Rhodomann.* I, p. 190, 40. ſed non ἀσπαιρόντων, at σπαιρόντων efformare debuerat ex ἐπαιρόντων· ut recte ἐφάλλωνται in σφάλλωνται mutavit p. 192, 99. In *Stobaeo Gesneri* p. 593, 28., *Iunco* ſenex *titubans* non ἐφαλλόμενος, verum dici debuit σφαλλόμενος· apud eumdem p. 147, 33. pro ὡς τὸ μ. δ. ſi leniter emendetur ᾤετο μὲν δεῖν, clara erit *Themiſtii* ſententia: in *Critonis* apud eumdem fragmento p. 43, 52., ἐπῳδὰς καὶ παιδείας, attentus mecum corriget in σπουδὰς καὶ παιδιάς, *ſeria et iocos.* In *Stobaeo* huius quoque generis plura ſuperſunt; et vix ullus est Scriptor antiquus, ne ſacris quidem exceptis, in quo hoc vitium ab accuratis Criticis non fuerit detectum, ortum ex ſimilitudine literarum C. et €. VALCKEN.

65. Οὗτοί τε δὴ πλησίοντες] Venerunt πάντες ex librariorum, quibus vulgatum durius viſum, ingenio. Alia mens *Pet. Victorio* Var. Lect. III, 22. Illuſtraturus enim Catullianum, *Non ſi illam rarae labefactas munere veſtis*, Herodoteis perconmode locum dedit. Addebam, quod propius est, ex *Themiſtii* Or. II. p. 26. A. ὁ μέν γε ἐπειδὴ τοῖς πεντήκοντα ἅμα τα[illegible] ΕΤΡΩΣΕ οὐδ' ἔκαμψε τὸν Καλχηδόνιον Ξενοκράτην· *hic enim postquam quinquaginta ſimul talentis nec vulnera-*

I Consilia Persarum de Græcis ad Artemisium opprimendis; et circumnavigatio Euboeæ. Scyllias urinator

ριτο· αὐτός τε ὁ Θεμιστοκλέης [a] ἐκέρδηνε, ἐλάνθανε δὲ τὰ λοιπὰ ἔχων· ἀλλ' ἠπιστέατο οἱ μεταλαβόντες τετέων τῶν χρημάτων, ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ [b] τὰ χρήματα. Οὕτω δὴ κατέ- 70
μειναν τε ἐν τῇ Εὐβοίῃ, καὶ ναυμάχησαν. ἐγένετο
462 δὲ ὧδε· ἐπεί τε δὴ ἐς τὰς Ἀφέτας περὶ δείλην πρωΐην γενομένην [c] ἀπίκατο οἱ βάρβαροι, πυθόμενοι μὲν ἔτι καὶ πρότερον περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ναυλοχέειν νέας Ἑλληνίδας [d] ὀλίγας, τότε δὲ αὐτοὶ ἰδόντες, πρόθυμοι 75
ἦσαν ἐπιχειρέειν, εἴ κως ἕλοιεν αὐτάς. ἐκ μὲν δὴ τῆς αὐτίης [e] προσπλώειν οὕκω σφι ἐδόκεε, τῶνδε εἵνεκα· μή [f] κως ἰδόντες οἱ Ἕλληνες προσπλώοντας, ἐς Φυγὴν ὁρμήσειαν, Φεύγοντάς τε εὐφρόνη [g] καταλαμβάνῃ, καὶ ἔμελλον δῆθεν ἐκφεύξεσθαι. ἔδει δὲ μηδὲ πυρ- 80
φόρον, τῷ ἐκείνων [h] λόγῳ, ἐκφυγόντα περιγενέσθαι. Πρὸς ταῦτα ὧν τάδε ἐμηχανέοντο· τῶν νεῶν ἀπασέων ἀποκρίναντες δικοσίας, περιέπεμπον ἔξωθεν Σκιάθου, ὡς ἂν μὴ [i] ὀφθείησαν ὑπὸ τῶν πολεμίων περιπλώσασαι Εὔβοιαν, κατά τε Καφηρέα, καὶ [k] περὶ Γεραιστὸν, 85
ἐς τὸν Εὔριπον, ἵνα δὴ περιλάβοιεν. οἱ [l] μὲν, ταύτῃ ἀπικόμενοι, καὶ φράξαντες αὐτέων τὴν ὀπίσω φέρουσαν ὁδὸν, σφεῖς δὲ ἐπισπόμενοι ἐξ ναντίης. Ταῦτα βουλευσάμενοι, ἀπέπεμπον τῶν νεῶν τὰς ταχθείσας· αὐτοὶ οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες ταύτης τῆς ἡμέρης τοῖσι 90
Ἕλλησι ἐπιθήσεσθαι, οὐδὲ πρότερον ἢ τὸ σύνθημά σφι ἔμελλε φανήσεσθαι παρὰ τῶν [m] περιπλωόντων, ὡς ἥκόντων. ταύτας μὲν δὴ περιέπεμπον. τῶν δὲ λοιπέων νεῶν [n] ἐν τῇσι Ἀφέτῃσι ἐποιεῦντο [o] τὸν ἀριθμόν. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ οὗτοι ἀριθμὸν ἐποιεῦντο 95
τῶν νεῶν, ἦν γὰρ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τούτῳ Σκυλλίης Σκιωναῖος, δύτης τῶν τότε ἀνθρώπων ἄριστος· ὃς καὶ ἐν τῇ ναυηγίῃ τῇ κατὰ τὸ Πήλιον γενομένῃ, πολλὰ μὲν ἔσωσε τῶν χρημάτων [p] τοῖσι Πέρσῃσι, πολλὰ δὲ καὶ αὐτὸς περιεβάλετο· οὗτος ὁ Σκυλλίης ἐν νόῳ μὲν εἶχε ἄρα καὶ πρότερον [q] αὐτομολήσειν ἐς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' οὐ γάρ οἱ παρέσχε, ὡς τότε. ὅτεω μὲν δὴ

et ipse Themistocles lucratus est et clam reliqua tenuit: sed qui partem illius acceperant, putabant eam ab Athenienſibus ad hoc ipsum profectam esse. Ita in Eu- 6
bœa perstitere, ac prœlium mari fecere, quod ita gestum est. Barbari ad Aphetas circa diluculum progressi, quum etiam ante audivisſent paucas Græcas naves ad Artemisium stationem habere, tunc autem ipsi cernentes cupidine tenebantur aggrediendi, si forte eas interciperent. Ceterum ex adverso invadendum ideo non videbatur, ne Græci, conspectis ipsis obviam tendentibus, fugam capesserent, noxque fugientes exciperet, atque ita eventurum esset, ut hi scilicet effugerent; at illorum, prout iactabant Persæ, ne ignifer quidem evadere debebat. Igitur ad eam 7
rem hoc sunt machinati: Ducentas ex omnibus navibus delectas extra Sciathum circummittunt, ne circumvehentes Eubœam ab hoste cernerentur prope Capharea et circa Geræstum ad Euripum, ut sic circumdarent, illi quidem huc tendentes, et viam quæ retro ferebat obscipientes; ipsi vero ex adverso ingruentes. Hoc capto consilio quas constituerant naves miserunt, non habentes in animo ipsi eo die Græcos adoriri, nec priusquam signum ab illis, qui circumvehebantur, ederetur iam de suo adventu. His circummissis navibus, reliquarum apud Aphetas numerum inibant. In quibus recensendis dum occu- 8
pati sunt, Scyllias quidam Scionæus, qui iisdem in castris erat, omnium eius tempestatis hominum optimus urinator, qui etiam in naufragio ad Pelium facto multam pecuniam Persis servavit, multa et sibi lucratus est. Hic Scyllias iampridem in animo habuerat ad Græcos transire, sed quum ad eam diem non fuisset nactus occasionem, tunc ad Græcos trans-

a Ἐκέρδανεν *Arcb. Vind.* *b* Omittuntur haec duo ab *Arcb.* *c* *Med. Pasſ. Arcb. Ask. Vind.*, alii ἀπικέατο, quod saepe alibi. *d* Ὀλίγον *Arcb.*, quatuor seqq. negligens. *e* Προσπλέειν *Med.* ubique hoc libro, et passim *Ask. Pasſ.* *f* Deest *Arcb. V.* *g* *Med. Pasſ. Ask.*, καταλάβοι *Paris. A. B. Ald.*, καταλάβῃ *Arcb. Vind.*, καταλαμβάνει *Brit.* *b* Λόχῳ *Arcb. Valla.* *i* Ὀφθέωσι *Paris. B. Arcb. V. Ald.*, ex *Med. Pasſ. Ask. Brit. Paris. A.* vulgatum: mihi vetus non displicet, quippe Ionicum. Superius περιέπεμψαν ἔξω Σκ. *Arcb. Vind.*, mox vero iid. περιπλώουσαι, vulgo περιπλέουσαι. *k* Abest περὶ *Arcb.*, qui et Γερεστὸν, ut *Valla:* abesse περὶ potest. *l* Μὲν δὴ id. *Vind.*, nec male. *m* Περιπλωόντων *Arcb. V.*, quos sequor. *n* Ἐπὶ τῇσι *Arcb. V.*, et νηῶν, uti hoc solent libro plerumque. *o* Defit *Pasſ.*, ceterum δύτης hinc in *Polluce* VII, 137. *p* Τῇσι *Arcb.* absurde: tum περιεβάλλετο. *q* Octo seqq. desunt *Arcb.*

travit neque inflexit Chalcedonium Xenocratem. Erat enim similis, quamquam asperioris, translationis; nec factum muto.

80. Μηδὲ πυρφόρον] Prima, quod quidem reminiscor, dictionis, in proverbii habitum deinceps conversae, mentio. Talem πυρφόρον in Spartanorum militia atque expeditionibus, et quae ab eo agenda, accurate *Xenophon* de Rep. Lacedaem. p. 688. descripsit. Qui quidem πυρφόρος, etsi Graeciae more sacrosanctus, si belli furore una cum aliis occidione periret, ne cladis quidem nuncium, μηδὲ ἄγγελον διασωθῆναι *Diodor.* XI, 23., superfuisse, fatebantur. Non male de eo Critici ad *Euripid.* Phoenisſ. v. 1386., ubi a *Valckenario* advocatis paroemiae explanatoribus adiungi Scholiastes poterit ad *Gregor. Naz.* Stel. II. p. 92. Iam quod vir Celeb. de *Medic.* monet, πλέειν eum haec parte et περιπλέειν scribere, eadem aliis consuetudo. Contra *Arcb.* et *Vind.*, Ionismi hac et sequente Musa tenaciores, πλώειν, etiam in compositis, probant: eorum vestigia premam.

96. Σκυλλίης Σκιωναῖος] Laurentius *Scyllias quidam Sicyonius*, deceptus praviore libri sui scriptura, quae in Codd. obvia saepe. Vide ad *Diodor.* XII, 72. et infra C. 128. Urinator ille *Pausaniae* et *Plinio* Σκύλλις, *Scyllis*, Poëtae *Apollonio* Σκύλλος Anthol. L. I, 96., sed de *Brodaei* coniectura Σκύλλις. In *Athenaeo* tamen L. VII. p. 296. F. *Hydne*, quae *Pausaniae* Cyana, Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου filia. Plura de eo post *Brodaei* diligentem curam *Kubnius* ad *Polluc.* VII, 137.

96. Σκυλλίης Σκιωναῖος, δύτης] Qui *urinantur*, *Corporaque immergunt undis*, —— *Exportantque maris praedas*, *et rapta profundo Naufragia*, *Manilio* V, ℣. 432., Atticis potius dicuntur iuxta *Poll.* VII, 137., κολυμβηταὶ, δυόμενοι· ὁ γὰρ Δύτης, ait, εὐτελές· εἴρηκε δ' αὐτὸ Ἡρόδοτος ἐπὶ τοῦ Σκυλλίου· legitur ibi de Scyllia Scionaeo docta *I. Kubnii* nota: *Pollucis* verba bene iam tractaverat *Salmas.* in *Solin.* p. 1146. Artis ille suae peritissimus Scyllias filiam *Cyanen* eamdem docuit: *Pausan.* X. p. 842., ὁ Σκιωναῖος Σκύλλις —— καταδῦναι καὶ ἐς τὰ βαθύτατα θαλάσσης πάσης ἔχει φήμην· ἐδιδάξατο δὲ Κυάνην τὴν θυγατέρα δύεσθαι· imo vero filiam pater οὐκ ἐδιδάξατο τὴν τέχνην, ἀλλ' ἐδίδαξεν αὐτός. Una tantum omissa litera turpiter deformatum puellae nomen suo nitori restituetur, si pro ΤΔΝΗC scribatur ΚΤΑΝΗC in his *Athenaei* VII. p. 296. F. Αἰσχρίων δ Σάμιος ἔν τινι τῶν ἰάμβων Κυάνης φησὶ τῆς Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου κατακολυμβητοῦ θυγατρὸς τὸν θαλάττιον Γλαῦκον ἐρασθῆναι· non sane mirum si puellam Deus amaverit vetulus in mare se demergentem, qui iuvenis olim fuerat κολυμβητὴς, ἐν τούτῳ ὑπερφέρων πάντων κολυμβητῶν, ut scribit *Palaeph.* π. Ἀ. c. 28. In *Antholog.* I, 69., ep. I., Σκύλλις pro Σκύλλος scribendum putabat *Io. Brodaeus*; sequor ego *Io. Kubnii* iudicium, in talibus etiam exercitati. VALCKEN.

2. Οὐ γάρ οἱ παρέσχε] Enotatum a *Galeo* ex codice *Eton.*

transfugit. Sed incertum quonam modo illinc transierit: demiror tamen si vera sunt quæ referuntur. Fama est enim, quum ex Aphetis mare subiisset, non prius emersisse quam ad Artemisium pervenit, octoginta ferme illa stadia per mare emensus. De hoc viro et alia memorantur, partim mendaciis similia, partim vera: de quo mihi ea probatur opinio, eum navigio ad Artemisium pervenisse. Is ubi eo pervenit, duces certiores fecit et naufragii facti et navium ad circumeundam Eubœam dimissarum. Hoc Græci audito inter se colloquuti sunt: et quum multæ essent sententiæ, illa evicit, ut eum diem illic maneretur et in statione perstaretur; dehinc media nocte præterita proficiscerentur, et classi hostium quæ circumageretur occurrerent. Post, ubi nemo se ex adverso fert, observato diei crepusculo ipsi feruntur in barbaros, animo experiundæ fortunæ cum in pugnando, tum in perrumpendo. Quos Xerxiani milites ducesque paucis cum navibus venientes in se conspicati, magnæ hoc illis dementiæ dantes, et ipsi naves educunt, sperantes facile se illos ire interceptum: merito sane id sperantes, quod viderent paucas Græcorum naves, suas vero multo plures atque velociores: itaque præ contemptu illos in medio concludunt. Ex Ionibus tamen illi, qui Græcis bene volebant, inviti militabant, magnæ calamitatis loco ducentes quod viderent circumveniri illos, quorum neminem animadverterent esse rediturum: adeo infirmæ res Græcorum esse illis videbantur. At ii, quibus id quod fiebat voluptati erat, pro se quisque adnitebatur, ut ipse primus aliqua navi Athenienſium capta, dona ab rege acciperet. Nam apud exercitum plurimus erat per hos de Athenienſibus ſermo at-

9

δὴ τρόπῳ τὸ ὀλθεῦτεν ἔτι ἀπίκετο ἐς τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἔχω [a] εἰπεῖν ἀτρεκέως· θωϋμάζω δὲ εἰ τὰ λεγόμενά ἐστι ἀληθέα. λέγεται γὰρ [b] ὡς ἐξ Ἀφετέων δὺς ἐς τὴν θάλασσαν, ὃ πρότερον ἀνέσχε πρὶν ἢ ἀπίκετο ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, σταδίους μάλιστά κη [c] τεσσερακοντα ἐς ὀγδώκοντα διὰ τῆς θαλάσσης διεξελθών. λέγεται μέν νυν καὶ ἄλλα ψευδέσι [d] εἰκελα περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου· τὰ δὲ μετεξέτερα, ἀληθέα. περὶ μέντοι τούτου γνώμην μοι ἀποδεδέχθω, πλοίῳ μιν ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. ὡς δὲ ἀπίκετο, αὐτίκα [e] ἐσήμηνε τοῖσι στρατηγοῖσι τήν τε ναυηγίην, ὡς γένοιτο, καὶ τὰς περιπεμφθείσας τῶν νεῶν περὶ Εὔβοιαν. Τοῦτο δὲ ἀκούσαντες οἱ Ἕλληνες, λόγον σφι αὐτοῖσι ἐδίδοσαν· πολλῶν δὲ λεχθέντων, σφέα, τὴν ἡμέρην ἐκείνην αὐτῇ μείναντάς τε καὶ αὐλισθέντας, μετέπειτα νύκτα μέσην παρέντας, πορεύεσθαι, καὶ ἀπαντᾷν τῇσι 463
[f] περιστλωούσῃσι τῶν νηῶν. μετὰ δὲ τοῦτο, ὡς οὐδείς σφι ἐστέστλωτο, δείλην ὀψίην γινομένην τῆς ἡμέρης [g] φυλάξαντες, αὐτοὶ ἐστανέστλωσαν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἀστόπειραν αὐτέων ποιήσασθαι βυλόμενοι τῆς τε μάχης καὶ τοῦ [h] διεκπλόου. Ὁρέοντες δέ σφεας οἵ τε ἄλλοι στρατιῶται οἱ Ξέρξεω καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐπιπλώοντας νηυσὶ ὀλίγῃσι, πάγχυ σφι μανίην ἐνενείκαντες, [i] ἀΐσσοον καὶ αὐτοὶ τὰς νέας, ἐλπίσαντές σφεας εὐπετέως αἱρήσειν· [k] οἰκότα χάρτα ἐλπίσαντες. τὰς μέν γε τῶν Ἑλλήνων ὁρέοντες ὀλίγας νέας, τὰς δὲ ἑωυτῶν, πλήθεί τε [l] πολλαπλησίας, καὶ ἄμεινον [m] πλωούσας, καταφρονήσαντες ταῦτα, ἐκυκλοῦντο [n] αὐτοὺς ἐς μέσον. ὅσοι μέν νυν τῶν Ἰώνων ἦσαν εὔνοοι τοῖσι Ἕλλησι, ἀέκοντές τε ἐστρατεύοντο, συμφορήν τε ἐποιεῦντο μεγάλην, ὁρέοντες περιεχομένους αὐτοὺς, καὶ ἐπιστάμενοι ὡς οὐδεὶς [o] αὐτέων ἀποστήσει· οὕτω ἀσθενέα σφι ἐφαίνετο εἶναι τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα. ὅσοισι δὲ καὶ ἡδομένοισι ἦν τὸ γινόμενον, ἄμιλλαν ἐποιεῦντο ὅκως [p] αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος νέα Ἀττικὴν ἑλὼν, [q] δῶρα παρὰ βασιλῆος λάμψεται. Ἀθηναίων γὰρ αὐτοῖσι λόγος ἦν πλεῖ-

σας

a Εἶπειν *Pasſ. Ask.* *b* Ὡς omittit *Arcb.* et *Vind.*, qui mox ἀνέχειν πριν. *c* Deſunt haec duo *Arcb. V.* *d* Ἴκελα *Arcb.*, in ora *Stepb.* ὅμοια ex ſcholio. *e* Ἐσήμαινε *Arcb. Vind.* *f* Περιπλωούσῃσι *Arcb. V.*, περιπλεούσῃσι alii. Sed temperabo in his enotandis. *g* *Suidas* excerpſit in Voc. *b* Διεκπλώου *Arcb.* *i* Ἀνήγαγον *Vind.* et νῆας ſemper. *k* Οἰκότα *Arcb.* et *Ald.*, εἰκότα antea. *l* *Med. Pasſ. Ask.*, ceteri πολλαπλασίας. *m* Πλωούσας *Arcb. Vind.*, πλεούσας *Ask. Pasſ.*, πλωεύσας *Ald.* &c. *n* Αὐτὰς omittit *Arcb.*, αὐτοὺς ora *Stepb. Vind. Pasſ. Ask. Brit. Valla*, vere: alii αὐτάς. *o* Σφιν ἀπονοσήσειν *Arcb.* *p* *Med. Arcb. Pasſ. Vind.*, olim αὐτέων ex *Aldo* et aliis, perperam. Vid. L. III, 82. *q* Παρὰ βασ. δῶρα *Arcb. Pasſ. Ask.*, in *Pasſ.* λαίψηται.

Eton. ἀλλ' οὔπω καιρὸς παρέσχε, ſcholion redolet. Non ita Noſter. Ecce tibi L. IV, 140. παρεῖχε ἄν σφι, *licuisset illis*, et huius libri C. 30. *Portum* conſule et ſupra L. V, 49. Quae de urinatore in proximis disputantur, nemo temere inprobaverit.

2. Οὐ γάρ οἱ παρέσχε] Herodoteum hoc *Porti* ſatis adfirmabunt collectanea, ſi vel plures darent Codd. quam praebet *Galeus* ex *Eton.* lectionem. —— Paulo post rectum est εἶκελα. —— In fine cap. Scyllias ἐσήμηνε τοῖσι στρατηγοῖσι τήν τε ναυηγίην, ὡς γένοιτο, καὶ τὰς περιπεμφθείσας τῶν νεῶν περὶ Εὔβοιαν. In his pro ναυηγίην *Reiskius* ναυμαχίην putabat legendum, ut Scyllias *praelium navale imminere* indicaverit: hoc illi iam noverant, simul atque indicasset τὰς περιπεμφθείσας τῶν νεῶν· ego ναυηγίην omnino retinendum arbitror. Perſicae clasſis naufragium Graecis quidem ſignificaverant ſpeculatores ſecundum VII, c. 192. ſed quantum hac Perſae tempeſtate perdidisſent unus omnium optime noverat Scyllias, quo tum urinatore fuerant uſi ad pretioſa quaedam recuperanda: Scyllias itaque, praeter id quod inſtabat, Graecis etiam ἐσήμηνε τὴν ναυηγίην ὅση ἐγένετο· *quantum fuisset illud naufragium.* Sic libenter vulgata corrigerem: *Sophocleum* est: Ὁρᾷς Ὀδυσσεῦ τὴν θεῶν ἰσχὺν ὅση. VALCKEN.

22. Ἀπόπειραν αὐτέων ποιήσασθαι] Nihil aliud ac ἀποπειρᾶσθαι αὐτέων, quod, cum tentamenti gratia quid agitur, Noſtri more frequens *Procopio Menandroque.* Neque diſcrepat multum ἀνάπειραν et διάπειραν ποιεῖσθαι, quoties periculum fit peritiae nautarum militumque ante pugnam, apud *Polybium* et *Diodorum*, ad cuius L. XIII, 8. exemplorum est affatim.

30. Πλωούσας] Vetus πλωεύσας de ſententia *Porti* Ionum habet formam ex πλωέω, cuius nullum novit ſimile. Contra ἄριστα πλωούσας Scriptor probavit C. 22. et 42. Proximum καταφρονήσαντες ταῦτα innuere non adeo contemtum ſed conſiderationem videtur: etſi enim aſpernatio haud afuerit, conſilium Perſarum ſpectandum est. Καταφρονεῖν gemina poteſtate animadvertimus L. I, 66., gaviſum vero laxiore apud Ionas uſu, etiam citra contemtum, *Hippocratis* haec Morb. Sacr. p. 309. de ſomniante declarabunt: ὁκόταν δὲ ἐπέγρηται καὶ ΚΑΤΑΦΡΟΝΗΣΗι, καὶ τὸ αἷμα πάλιν ἀποσκεδασθῇ εἰς τὰς φλέβας τὰς προειρημένας, πέπαυται· *ubi vero evigilaverit et mentis usum receperit* ——, a qua quidem notione ad opinionem et conſiderationem brevisſimus est tranſitus. Plura ex Medicorum patre *Foëſius.* Mox ἐκυκλοῦντο αὐτοὺς ob Codd. imperium elegi.

30. Ἐκυκλοῦντο αὐτὰς ἐς μ.] Αὐτοὺς, quod in *marg.* poſuit *Stepb.* merito probavit in Thes. L. G. II, pag. 504. D. Sed quia legitur infra c. 16., ἐκυκλεύοντο ὡς περιλάβοιεν αὐτούς, quod me iudice defendi nequit, et hic et illic ſcribi malim ἐκυκλεῦντο· quia hanc Noſter adamavit ſcribendi formam in talibus etiam, quae Ionum aliter vulgo pronunciabant, φειδου, *parce*, ſcribitur et φειδευ· ſed *parcum*, τὸν φειδόμενον *Euſebius Stobaei* mihi dixisſe videtur φειδεύμενον· ſic vulgatur Tit. X. p. 130, 30., οἱ πλεῦνες τῶν ἀνθρώπων παρὰ λόγον φιλεύ-

Navale prœlium inter Persas et Græcos, nocte diremptum. Postremi tamen fuere feliciores, Lycomede primo navem hostilem capiente, capto Philaone, Antidoro Lemnio ad Græcos transfuga.

τος ἀνὰ τὰ στρατόπεδα. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς ἐσήμη-
νε, πρῶτα μὲν, [a] ἀντίπρωροι τοῖσι βαρβάροισι γενό-
μενοι, ἐς τὸ μέσον τὰς πρύμνας συνήγαγον· δεύτερα
δὲ σημήναντος, ἔργου εἴχοντο ὀλίγῳ περ [b] ἀπο-
λαμφθέντες, καὶ κατὰ στόμα. ἐν θαῦτα τριήκον-
τα νέας αἱρέουσι [c] τῶν βαρβάρων, καὶ τὸν Γόργου τοῦ
Σαλαμινίων βασιλῆος ἀδελφεὸν Φιλάονα τὸν Χέρσιος,
λόγιμον ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ [d] ἄνδρα. πρῶτος δὲ
Ἑλλήνων νέα τῶν πολεμίων εἷλε ἀνὴρ Ἀθηναῖος
Λυκομήδης [e] Αἰσχρέω, καὶ τὸ ἀριστήϊον ἔλαβε οὗτος.
τοὺς δὲ ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἑτεραλκέως ἀγωνιζο-
μένους νὺξ ἐπελθοῦσα διέλυσε. οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἐπὶ
τὸ Ἀρτεμίσιον ἀπέπλωον, οἱ δὲ βάρβαροι ἐς τὰς
Ἀφέτας, πολλὸν παρὰ δόξαν ἀγωνισάμενοι. ἐν ταύ-
τῃ τῇ ναυμαχίῃ Ἀντίδωρος Λήμνιος, μοῦνος τῶν σὺν
βασιλέϊ Ἑλλήνων ἐόντων, αὐτομολέει ἐς τοὺς Ἕλ-
ληνας, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦτο τὸ ἔργον, ἔδοσαν
[f] αὐτῷ χῶρον ἐν Σαλαμῖνι. Ὡς δὲ εὐφρόνη ἐγε-
γόνεε, ἦν μὲν τῆς ὥρης μέσον θέρος, [g] ἐγίνετο δὲ ὕδωρ
τε ἄπλετον διὰ πάσης τῆς νυκτὸς, καὶ [h] βρονταὶ
σκληραὶ ἀπὸ τοῦ Πηλίου· οἱ δὲ νεκροὶ καὶ τὰ ναυήγια
[i] ἐξεφορέοντο ἐς τὰς Ἀφέτας· καὶ περί τε τὰς πρώ-
ρας τῶν νεῶν εἱλέοντο, καὶ ἐτάρασσον τοὺς [k] ταρσοὺς
τῶν κωπέων· οἱ δὲ στρατιῶται οἱ ταύτῃ ἀκούοντες
464 ταῦτα, ἐς φόβον [l] κατίστατο, ἐλπίζοντες πάγχυ
ἀπολέεσθαι, ἐς οἷα κακὰ ἦκον. πρὶν γὰρ ἢ [m] καὶ
ἀναπνεῦσαί σφεας ἔκ τε τῆς ναυηγίης καὶ τοῦ χειμῶ-
νος, τοῦ [n] γενομένου κατὰ Πηλίον, ὑπέλαβε ναυμαχίη
[o] καρτερὴ· ἐκ δὲ τῆς ναυμαχίης, [p] ὄμβρος τε λά-
βρος, καὶ ῥεύματα ἰσχυρὰ [q] ἐς θάλασσαν ὁρμημέ-
να,

atque respectus. Græci, ubi eis signum datum est, primum conversis in barbaros proris, puppes in medium coëgerunt; deinde secundo signo dato, opus capessunt, quanquam in exiguo spatio deprehensi, et a fronte: mox triginta barbarorum naves capiunt, in quibus et Philaonem Chersis filium, Gorgi Salaminiorum regis germanum, et in eo exercitu virum eximium. Græcorum autem primus navem hostium cepit vir Atheniensis Lycomedes AEschreæ filius; idemque palmam rei bene gestæ retulit. In hac pugna quum invicem nunc hi, nunc illi superiores essent, interventu noctis dirempti sunt: et Græci quidem ad Artemisium avecti, barbari vero ad Aphetas, multo maius opinione sua certamen experti. In hoc prœlio, solus e Græcis, qui cum rege erant, Antidorus Lemnius ad Græcos transfugit; quem Athenienses ob eam rem loco in Salamine donarunt. Ubi nox adfuit, erat autem anni tempus mediæ æstatis, immensa vis aquarum extitit per totam noctem, et dira tonitrua a Pelio. Cadavera quoque ac naufragia ad Aphetas efferebantur, et circa navium proras volvebantur, et remorum palmulas perturbabant. Hæc audientes qui illic erant milites, metu consternabantur, credentes se esse utique perituros, ut qui in tantum malorum devenissent: quippe quos, antequam respirassent e naufragio et tempestate, quæ ad Pelion extiterat, excepisset atrox pugna navalis, ex pugna navali vehemens imber et validi in mare fluxus ruentes, ac dira tonitrua. Et

40 11 45 50 12 55 60 65

[a] Ἀντίπρωρα *Ask.*, porro γενόμ. id. *Pasf.* [b] Ἀπολαιφθ. *Pasf.* ex correctione. [c] Desunt haec duo *Arch.* [d] Et hanc neglegit vocem cum *Vind.* [e] Αἰσχραίου *Arch. V. Med. Pasf. Ask.*, Αἰσχρέου ceteri cum *Aldo*, et verius. [f] Defit *Arch. V.*, tum χώραν in priore, satis accommodate, uti inferius C. 85. Mox ὡς δὲ εὐφρ. iid. et *Med. Ask.*, a *Pasf.* quatuor illa absunt: antea ὡς εὐφρ. δ' ἐγεγ. [g] Ἐγένετο *Arch.* [h] Σκληρ. βρονταὶ id. *Pasf. Ask.* [i] Ἐξεφορέοντο *Arch. Vind.*, alii cum *Ald.* ἐξεφέροντο. [k] Citat *Suid.* in Ταρσός. [l] Κατεστέατο *Arch.* [m] Abest *Arch.*, statim ἀναπλεῦσαι *Med.* a secunda manu. [n] Γινομ. *Arch.* [o] Κρατερὴ *Vind.* [p] Ὄμβρος κρατερὸς id. *Arch.* ex glossa. Vid. *Rittersh.* ad *Oppiani* Cyneget. V, 139. [q] *Med. Pasf. Ask. Arch. Vind. Brit. Valla*: optime; in aliis κατὰ θάλ.

λεύμενοι· corrige φειδεύμενοι· his enim φειδωλοῖς opponuntur περὶ τὰ δεῖ ἀναλίσκοντες. vid. *Diogen. Laërt.* V, 20. bis terve legitur in *Eusebianis* istis *Stobaei* ἀξιεῦσι, ut apud nostrum praeter cetera δικαιεῦν. VALCKEN.

47. Πρῶτος — νέα εἷλε] Lycomedi hunc etiam honorem contribuit *Plutarch.* in Themist. p. 119. F. qui aliunde hausit ista, quaeque tradit de Athenien sibus Aminia et Soficle, Xerxis fratrem Ariamenem, in suam navem insilientem, in mare praecipitantibus: eorum alterum *Scholiasta* quoque memorat *Aristidis* ined. ubi in Panathen. T. I. p. 244., navale praelium auspicati πρῶτοι dicuntur Athenienses; Σωκλῆς, inquit, πρῶτος, Ἀθηναῖος, ἐνέβαλε Περσικῇ νηΐ, καὶ ἐνεπάγη ὁ ἔμβολος· hic *Socles*; apud *Plut.* scribitur Σωσικλῆς. Corinthius contra *Soficles Herodoto* V, c. 92., *Socles* dicitur ut *Plutarcho* T. II. p. 860. F. sic in duobus *Herodoti* Codd. vid. huius Ed. P. 418. —— Ceterum patri Lycomedis nomen datur in Edd. *Herodoti* Αἰσχρέου· in *Med.* Cod. Αἰσχραίου· sic in omnibus si forte Codd. scriberetur, omnibus Codd. usus esset Atticus anteponendus: Attica fuerunt nomina Χαιρέας, Δημέας, Ταυρέας, Αἰσχρέας. VALCKEN.

49. Λυκομήδης] *Plutarchum* Themist. p. 119. F. si audimus, Lycomedes navali ad Salaminem praelio primus hostilem navem intercepit, et captae παράσημα Apollini consecravit. Sed non audio. Patrisne eius nomen Αἰσχρέας fuerit an Αἰσχραῖος, ex dialecto bene *Valckenarius* decernit.

50. Ἑτεραλκέως ἀγωνιζομένους] L. IX, c. 102., ἑτεραλκέα μάχην dixit, ut *Homerus* μάχης ἑτεραλκέα νίκην· quando victis virtus redibat in praecordia tum qui se putabant victores νίκην reportasse dicuntur ἑτεραλκέα· veteres sequuntur in hac voce Sophistae; praeter alios *AElianus* apud *Suidam* in Ἀρτιμώρητος· *AEliani* verba, quae illic leguntur, ni fallor, in libro περὶ προνοίας illa praecesserant proxima, quae sine auctoris nomine prostant apud *Suid.* in v. Ἀπωλεύτων. Ex eodem opere *AEliani* perdito, praeter nota iam omnibus, fragmenta leguntur apud *Suid.* plurima; ex. gr. in Ἀλώμενος, ὁ δὲ Θεσσύλης &c. *Porti* turpis error corrigi debuerat a *Kustero*, scribique θεσσύλης, non *Theosylas*, sed *sacrilegus*; qui sic dicitur *AEliano* bis in V. H. et apud *Suidam* in Ἀνόσους, —— ὁ δὲ τοὺς θεοσύλας ἀπέκτεινε. VALCKEN.

60. Οἱ νεκροὶ καὶ τὰ ναυήγια] Πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν dixit *Homer.* Od. M. ᾠ. 67. *Homero* recentiores *fractae navis tabulas*, τὰς σανίδας vocant et ναυάγια. *Res naufragio demersas* minus cogitate *H. Steph.* interpretatur *Vallae naufragia*; in summis undis *natantes tabulas* et iectas ἐς τὰς Ἀφέτας, sic vocantis more Latinorum Poëtarum. Cum Herodoteis comparanda sunt *AEschylea* in Pers. ᾠ. 421., ubi θάλασσα dicitur Ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν· in eiusdem Agamemn. ᾠ. 668. pingitur ἀνθοῦν πέλαγος Αἰγαῖον νεκροῖς Ἀνδρῶν Ἀχαιῶν, ναυτικῶν τ' ἐρειπίων, *et navium fragmentis*, ut recte *Stanlei.* Neutiquam absurdi sunt *Choerili* versus apud *Athen.* XI. p. 464. B. [χερσὶν ὄλβον ἔχω] κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἑαγὸς, Ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον (τὰ τῆς μέθης ναυάγια dixit *Clem. Alex.* Paed. II. p. 179, 29.) οἷά τε πολλὰ Πνεῦμα Διωνύσσοιο πρὸς ὕβριος ἔκβαλεν ἀκτάς. Postrema sic restituit *G. Canter.* N. Lect. IV, c. 5. locum illustrat *B. Martin.* V. Lect. III, c. 2. neuter ulcus attigit primi versus; quod sic persanari putabam, si legeretur: Χερσὶν ἔχων κολοβοῦ κύλικος τρύφος· apud eumdem legitur *Athen.* VII. p. 230. F. πίνειν ἐκ κεραμέων κολοβῶν· alibi, κύπελλον ὥτα συντεθλασμένον venustissimus est *Virgilii* versus: *Et gravis attrita pendebat cantharus ansa.* VALCKEN.

61. Ἐξεφορέοντο] Dialectus id ratum habet. Διαφορέεσθαι, προσφορέειν, ἐσφορέεσθαι, et eius modi alia saepe tractavimus. Ceterum τὰς Ἀφετὰς, ad *Steph. Byz.*, cui ὀξυτονεῖται, morem, hoc loco et deinceps *Arch.* exemplar, non item antea. At levius istud et saepe arbitrarium. Οἷα κακὰ luce ex *Valckenarii* ad Phoenisf. v. 1633. observatis adspergi possunt.

74. Τὰ-

Atrox tempestas nocuit parti classis, quae circumnavigabat Eubœam, ad huius Cœla superveniens. Græca classis aucta supplemento Attico, naves Cilissas destruit.

Et istis quidem huiusmodi nox contigit.
13 At iis quibus negocium datum erat, ut Eubœam circumirent, eadem sane illa nox, etiam multo atrocior erat: tanto quidem, quanto maius est, quod eos dum in pelago ferrentur invasit: adeo ut tristis exitus fuerit. Ut enim eos cursum tenentes tempestas ac pluvia adorta est, quum essent ad Cœla Eubœæ, ac flatu ferrentur, ignari quo ferrentur, ad petras impingebantur. Et omne a deo fiebat, quo Græcæ classi par redderetur id navium Persicarum quod supererat, nec multo plus foret. Atqui hi
14 quidem circa Eubœæ Cœla periere. Barbari vero qui apud Aphetas erant, ubi ipsis libentibus dies illuxit, naves tenebant tranquillas, satis habentes, quum male agerent, quietem captare in præsens. At Græcis auxilio tres et quinquaginta naves Atticæ supervenere: quæ suo adventu illos corroboraverunt et simul nuncius allatus, eos barbaros qui Eubœam circumvehebantur, tempestate illa, quæ extiterat, cunctos interiisse. Itaque Græci eadem observata hora profecti, naves Cilissas invasere. Quas ubi corrupere, et nox advenit, iterum se ad
15 Artemisium receperunt. Tertio die barbarorum duces, tum indigne ferentes naves tam paucas ipsis insultare, tum a Xerxe supplicium timentes, non expectarunt amplius, ut Græci priores pugnam capesserent,

νια, βρονταί τε σκληραί. καὶ τούτοισι μὲν τοιαύτη νὺξ ἐγίνετο. Τοῖσι δὲ ταχθεῖσι αὐτέων περιπλώειν Εὔβοιαν, ἡ αὐτὴ περ ἐοῦσα νὺξ, πολλὸν ἦν ἔτι ἀγριωτέρη, τοσούτῳ ὅσῳ ἐν πελάγεϊ Φερομένοισι ἐπέπιπτε. [a] καὶ τὸ τέλος σφι ἐγένετο ἄχαρι· ὡς γὰρ δὴ πλώουσι αὐτοῖσι χειμών τε καὶ τὸ ὕδωρ ἐπεγίνετο, ἐοῦσι κατὰ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης, Φερόμενοι τῷ πνεύματι, καὶ οὐκ εἰδότες τῇ [b] ἐφέροντο, ἐξέπιπτον [c] πρὸς τὰς πέτρας. ἐποιέετό τε πᾶν [d] ὑπὸ θεοῦ, ὅκως ἂν ἐξισωθείη τῷ Ἑλληνικῷ τὸ [e] Περσικὸν, μηδὲ πολλῷ πλέον εἴη. οὗτοι μέν νυν περὶ τὰ Κοῖλα τῆς Εὐβοίης διεφθείροντο. Οἱ δ' ἐν Ἀφέτῃσι βάρβαροι, ὡς σφι ἀσμένοισι ἡμέρη ἐπέλαμψε, [f] ἀτρέμας τε εἶχον τὰς νέας· καί σφι ἀπεχρέετο κακῶς πρήσσουσι ἡσυχίην ἄγειν ἐν τῷ παρεόντι. τοῖσι δὲ Ἕλλησι [g] ἐπεβώθεον νέες τρεῖς καὶ πεντήκοντα Ἀττικαί. αὗταί τε δὴ σφέας ἐπέρρωσαν ἀπικόμεναι, καὶ ἅμα ἀγγελίη ἐλθοῦσα, ὡς τῶν βαρβάρων οἱ περιπλώοντες τὴν Εὔβοιαν πάντες εἶησαν διεφθαρμένοι ὑπὸ τοῦ γενομένου χειμῶνος. Φυλάξαντες δὴ τὴν αὐτὴν ὥρην, πλώοντες ἐπέπεσον νηυσὶ Κιλίσσῃσι. ταύτας δὲ διαφθείραντες, ὡς εὐφρόνη ἐγένετο, ἀπέπλωον ὀπίσω ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. Τρίτῃ δὲ ἡμέρῃ δεινόν τι ποιησάμενοι οἱ στρατηγοὶ τῶν βαρβάρων, νέας [h] οὕτω σφι ὀλίγας λυμαίνεσθαι, καὶ τὸ ἀπὸ Ξέρξεω δεδιότες, οὐκ ἀνέμειναν ἔτι τοὺς Ἕλληνας μάχης ἄρξαι, ἀλλὰ [i] παρασκευασάμενοι ἀνῆγον,

a Καὶ τέλος *Arch.*; spectavit ista *Longinus* περὶ Ὕψ. Sect. 43., mox πλώουσι *Arch. Vind.* *b* Ἐξεφ. *Arch.* *c* Ἐς τὰς id. *Vind.* *d* Τοῦ θεοῦ *Med. Pasi. Ask. V. Arch.*, τοῦ *Aldus* et ceteri non agnoscunt, neque requiritur. *e* Περιὸν *Arch. Valla.* *f* Ἀτρέμα *Med. Pasi. Ask.*, ἀτρέμας *Vind. Arch. Brit. Ald.* *g* Ἐπεβώθεον *Arch. Vind.*, prius erat ἐπεβοήθεον. *h* Οὕτω σφέας *Arch. V.* *i* Παρασκευασάμενοι iid. sed ob seqq. prave.

74. Τέλος σφι ἐγένετο ἄχαρι] Sine gravi causa *Longinum* ἄχαρι, quasi τηλικούτου πάθους ἀνοίκειον perstringere, *T. Faber* crebris sese exemplis ostensurum *Dionysio* illi adscripserat: ubi fecerit, an neglexerit, ignoro. Explorata tamen res. Ἄχαρις Nostro omne molestum et valde acerbum. Talis ἄχαρις συμφορὴ λυπεῦσα VII, 290. et καὶ πιστότητα ἐνέδωκαν, ἄχαρι δὲ οὐδὲν ibid. C. 52., aliaque, abs Rever. *Pet. Horreo* Obs. ad Herodot. C. 9. congesta.

74. Τὸ τέλος σφι ἐγ. ἄχαρι] Lenissima voce quam dira possit ab Ionico more loquentibus calamitas designari proxima declarant: ἄχαρι sic saepius adhibetur *Herodoto* I, c. 38., c. 108. II, c. 141., hinc *Arriano*, aliisque: vid. *Diogen. Laërt.* I, 54. *Phalar.* Ep. 89. filiae cum patre concubitus ἄχαρι καὶ ἄθεσμον ἔργον dicitur *Antonin. Liber.* c. 34. ἄχαρις συμφορὴ παιδοκτόνος est in *Herod.* VII, c. 190. Miror adeo cur hoc in loco τὸ τέλος ἄχαρι, ut τηλικούτου πάθους ἀνοίκειον, notaverit *Longinus* π. Ὕψ. XLIII. p. 222. Non nescio *Longinum* veterum vocabulis, quae potissimum spectat, sua saepe quaedam addidisse ad explendam sententiam; sed illic scribere non potuit, τοὺς περὶ τὸ ναυάγιον δρασσ. vel ἀρασσομένους ἐξεδέχετο τέλος ἄχαρι cui satis erat notasse τὸ τέλος ἄχαρι. *Longini* observatis saepe sunt interiecta hominum otiosorum emblemata: de hoc loco videbimus quid sentiat Eruditiss. *Toupius*, cuius elegantissimi Critici *Longinum* et reliquas in *Suidam* emendationes cupide exspectamus. VALCKEN.

78. Ὑπὸ θεοῦ, ὅκως &c.] Hinc *Diodori* XI, 13. ὥστε δοκεῖν ΤΟ ΘΕΙΟΝ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν Ἑλλήνων, ἵνα τοῦ ——. Ex *Arch.* enotatum τὸ περιὸν, stare non potest, quippe legitimi corruptela. Κοῖλα τῆς Εὐβοίης *Coela* potius quam *cava Livii* exemplo dedi: *Est*, inquit L. XXXI, 41., *Sinus Euboicus, quem Coela vocant, suspectus nautis*, ubi *Dukerus* praeclare, et *Valckenarius* L. VI, 100.

78. Ἐποιέετό τε πᾶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ] Oblatum a Codd. reciperem, ἐποιέετό τε τὸ πᾶν ὑπὸ θεοῦ· nam qua sede posuit G. articulum non magis requiro, quam in istis I, c. 34., ἔλαβε ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροῖσον, similibusque. —— *Herodoti* hoc in loco sententiam expressit imitando *Diodor. Siculus*, tempestatem, quae Persarum naves fregit, providae quoque Dei, Graecis faventis, curae contribuens XI, c. 13. init. ὥστε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν Ἑλλήνων, ἵνα, τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν νεῶν ταπεινωθέντος, ἀντίπαλος ἡ τῶν Ἑλλήνων δύναμις γένηται, καὶ πρὸς τὰς ναυμαχίας ἀξιόχρεως. Fecit id omne Deus iuxta *Herod.* ὅκως ἂν ἐξισωθείη τῷ Ἑλληνικῷ τὸ Περσικόν· eleganter, ut solet, *Isocr.* ad Philipp. p. 90. B. πόλεις dixit ὠμαλισμένας ὑπὸ τῶν συμφορῶν· et collidendo ἐπανισοῦν τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀλλήλους, *Thucyd.* p. 539, 98. Quam hic dat *Herod.* rationem noverat Atticis potius ingeniis placituram, quam si superbiam dixisset Persicam ab arrogantiae humanae vindice sic castigatam depressamque; alias saepe memorans ultorem superborum Deum. Frequenter Noster ἀνθρώπινά μοι δοκεῖ ἁμαρτεῖν. VALCKEN.

83. Ἀτρέμας τε εἶχον] Sive hoc seu aliorum ἀτρέμα adscisscatur, sententia eadem: malui pristinum, quod plerumque semper in his libris, uti mox C. 15. V, 19. &c. Conf. *Ezech. Spanhem.* ad Nub. *Aristoph.* v. 260. Restituto autem ἐπεβώθεον ob dicta C. 1., nemo non favebit.

83. Ἀτρέμα τε εἶχον] Ex uno Codice non mutassem ante vulgatum: semel versu coactus ἔχ' ἀτρέμα scripsit *Homer.* quod tamen *Aristophani* aeque ac alterum ἔχ' ἀτρέμας usurpatur, aliisque. —— Initio seq. cap. lenissima mihi vera videtur Doctiss. *G. Koenii* correctio legentis δεινόν τε ποιησάμενοι· —— hoc poscere videtur sequens καὶ, alterum autem respuere ratio locutionis, e qua alibi etiam τὲ sustuli, facile natum e litera vicina π. VALCKEN.

90. Τὴν αὐτὴν ὥρην] Laurentii *observata eadem hora* valde *L. Allatio*, ὥρης pro diei XII. parte usum priscis vindicanti, succurreret, si Latina sine impedimento procederent. At quae *eadem illa hora?* utique illud tempus, quo Atticae naves auxiliatum accesserunt, nunciusque perditarum Persicarum. Non negabo, Graecis *Herodoti* aevo diei in XII. partes descriptionem in notitia fuisse: liquidum illud ex L. II, 109. Τὴν tamen ὥρην et τὴν αὐτὴν ὥρην de stato aut eodem tempore usurpat L. II, 2. VII, 19. Vide et *Is. Casaubonum* in *Athen.* I, 1. p. 3.

94. Οὕτω σφι ὀλίγας λυμαίνεσθαι] Nihil ad nexum proderit, hoc an οὕτω σφέας probetur. Λυμαίνεσθαι utroque strui modo, *Gronov.* ad L. III, 16. et *Alberti* in Act. Apost. VIII, 3. ostenderunt. Id vero dubito, sitne vulgato τὰς αὐτὰς ταύτας ἡμέρας τὰς τέ ναυμ——

Perſæ denuo invadunt Græcam claſſem, magna utrimque clade, hinc AEgyptiis, inde Clinia celebratis.

μενοι, κατὰ μέσον ἡμέρης [a] ἀνῆγον τὰς νέας. συνέπιπτε δὲ ὥστε ταῖς αὐταῖς ἡμέραις τὰς ναυμαχίας γίνεσθαι ταύτας καὶ τὰς πεζομαχίας τὰς ἐν Θερμοπύλῃσι. ἦν δὲ πᾶς ὁ ἀγὼν τοῖσι κατὰ θάλασσαν περὶ τοῦ Εὐρίπου, ὥσπερ τοῖσι ἀμφὶ [b] Λεωνίδεα τὴν ἐσβολὴν φυλάσσειν. οἱ μὲν δὴ παρεκελεύοντο, ὅκως μὴ παρήσωσι ἐς τὴν Ἑλλάδα τοὺς βαρβάρους, οἱ δ' ὅκως τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα διαφθείραντες, τοῦ πόρου κρατήσωσι. Ὡς δὲ ταξάμενοι οἱ Ξέρξεω ἐπέπλωον, οἱ Ἕλληνες ἀτρέμας εἶχον πρὸς τῷ Ἀρτεμισίῳ. οἱ δὲ βάρβαροι μηνοειδὲς ποιήσαντες τῶν νεῶν, [c] ἐκυκλέοντο ὡς περιλάβοιεν αὐτούς. ἐνθεῦτεν οἱ
465 Ἕλληνες ἐπανέπλωόν τε καὶ συνέμισγον. ἐν ταύτῃ τῇ [d] ναυμαχίῃ παραπλήσιοι ἀλλήλοισι [e] ἐγένοντο. ὁ γὰρ Ξέρξεω στρατὸς ὑπὸ μεγάθεός τε καὶ πλήθεος, αὐτὸς ὑπ' ἑωυτοῦ ἔπιπτε, [f] ταρασσομένεών τε τῶν νεῶν καὶ περιπιπτουσέων [g] περὶ ἀλλήλας· ὅμως μέντοι ἀντεῖχε, καὶ οὐκ εἶκε· δεινὸν γὰρ χρῆμα [h] ἐποιεῦντο, ὑπὸ νεῶν ὀλίγων ἐς φυγὴν τραπέσθαι. πολλαὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων νέες διεφθείροντο, πολλοὶ δὲ ἄνδρες, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνες νέες τε τῶν βαρβάρων καὶ ἄνδρες. [i] οὕτω δὲ ἀγωνιζόμενοι, διέκρησαν χωρὶς ἑκάτεροι. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Αἰγύπτιοι μὲν τῶν Ξέρξεω στρατιωτέων ἠρίστευσαν· οἵ ἄλλα τε [k] μεγάλα ἔργα ἀπεδέξαντο, καὶ νέας αὐτοῖσι ἀνδράσι εἷλον Ἑλληνίδας πέντε. τῶν δὲ Ἑλλήνων κατὰ ταύτην τὴν ἡμέρην ἠρίστευσαν Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀθηναίων [l] Κλεινίης ὁ Ἀλκιβιάδεω· ὃς δαπάνῃ οἰκηίῃ παρεχόμενος,

rent, ſed cohortati ſeſe naves circa meridiem eduxerunt. Contigit autem, ut per eosdem dies et hæc navalia prœlia et illa in Thermopylis terreſtria gererentur. Erat autem omne certamen his in mari de Euripo, quemadmodum illis, qui cum Leonide erant, de tranſitu cuſtodiendo: et Græci quidem ſeſe adhortabantur, ne barbaros intrare Græciam ſinerent; barbari vero, ut Græcorum copiis profligatis, tranſitu potirentur. Procedente autem Xerxianorum claſſe in aciem ordinata, dum Græci ſe apud Artemiſium immotos tenerent, tunc eos barbari, ut comprehenderent, lunata claſſe circumdabant. Ibi Græci ex adverſo prodeuntes conflixere. Qua in pugna pari marte pugnatum est: nam Xerxiana claſſis præ magnitudine et copia ſua in ſe incidebat, perturbatis navibus et mutuo incurſantibus: reſiſtebat tamen neque cedebat. Indigna enim res videbatur, a paucis navibus in fugam converti. Itaque multæ Græcorum naves interibant, multi etiam viri, ſed multo plures barbarorum et naves et viri: atque ita dimicantes utrique ab alteris abscesſere. Hoc in prœlio Xerxianos inter milites optimam AEgyptii navaverunt operam, cum aliis magnis editis operibus, tum hoc, quod quinque Græcas naves cum viris omnibus cepere. E Græcis autem eo die præſtantiſsimi extitere Athenienſes, et inter Athenienſes, Clinias Alcibiadis filius; qui do-

16

17

a Ἀνήγαγον iid., praeterea *τὰς αὐτὰς ταύτας ἡμέρας τάς τε ναυμ. Arcb.*, *τὰς αὐτὰς ἡμέρας Vind.* *b* Λεωνίδην *Ask.* *c* Ἐκυκλέοντο *Arcb.*, quod verius, niſi fuerit ἐκυκλεῦντο. Antea ἐκυκλεύοντο. *d* Μάχῃ *Brit.* *e* Ἐγίν. *Paſ. Ask.* *f* Παρατασσομένῳ *Paſ.* *g* Deſit praepoſitio *Arcb.* *b* Ἐποιεῦντο *Ask. Paſ.*, alii ἐποιέοντο. *i* Οὕτω τε *Arcb. V.* *k* Ἔργα μεγ. *Arcb. Ask. Paſ.* *l* Κλεινίας *Paſ. Ask.*

Codicis *Arcb.* poſterius. Negabit Scriptor, quippe L. VII, 151. Ἀργείους δὲ, *τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον πέμψαντας καὶ τούτους* —— conſimilem in modum. Studium Graecorum in Euripi et Thermopylarum anguſtiis defendendis, et contrariam Perſarum contentionem hinc *Diodorus* XI, 13. mutuatus est.

12. Αὐτὸς ὑπ' ἑωυτοῦ ἔπιπτε] *Anguſtias enim Themiſtocles (inter Euboeam continentemque terram) quaeſiverat, ne multitudine navium circumiretur*, quae neque illic explicari potuit: *C. Nepos* in Them. Ad ſeqq. comparandus est *Diodor. Siculus* XI, c. 13., iuxta quem *ἀριστεῦσαι ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ναυμαχίαις φασὶ παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησιν Ἀθηναίους, παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις Σιδωνίους.* In carmine *Pindarus* deperdito celebraverat *τὸ καλὸν Ἀρτεμίσιον, ὅθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο φαεννὰν κρηπῖδ' ἐλευθερίας·* excitat ista *Plutarch.* T. II. p. 552. B. et alibi plus ſemel. Themiſtocles *Ariſtidis* T. III. p. 310. ad Artemiſium *δυοῖν ναυμαχίαιν δύο ἴσησι τρόπαια*, —— *ὡς φησι Πίνδαρος, κρηπῖδα τῆς ἐλευθερίας τοῖς Ἕλλησι βαλόμενος.* VALCKEN.

13. Περιπιπτουσέων περὶ ἀλλήλας] Qui praepoſitionem inſuper habuit *Arcb.* ſcriba, ἀλλήλαις fortaſſe, non inmemor ſimilium, quorum data quaedam L. I, 108., in Muſis, maluit. Sed recte, ab ipso neglecta vox, in talibus adest; Exempla, ſi deſiderentur, ex *Abreſchii* Dil. Thucyd. L. VI, 33. ſumi poſſunt.

24. Κλεινίης ὁ Ἀλκιβιάδεω] Cliniam *Plut.* pr. Vit. Alcibiad. *ἰδιοσόλῳ τριήρει* ad Artemiſium magna laude depugnaſſe itidem prodidit, et patrem quidem nobiliſſimi Alcibiadis, profeſſione non abſurda. Congruit temporum ratio. Supremum diem Alcibiades obiit Olymp. XCIV, 1. ap. *Diodorum* XIV, 10., annos circiter quadraginta natus, teſte *Corn. Nepote* in Alcib. C. 10. Vidit ergo primam lucem ſub auſpicia Olymp. LXXXIII., patre ſexagenario maiore. Fac eum, quando ad Artemiſium rem optime gerebat Olymp. LXXV., annos habuiſſe triginta, aut paullo pauciores, conſequens erit, hunc ut filium post triginta et quinque annos genuerit. Clinias pugnando ad Coroneam occubuit haud multo post, relictusque adeo orbus est Alcibiades, *κατελείφθη ὀρφανὸς* in *Iſocrat.* Or. de Bigis p. 352. Quod ibidem autem paternus eius proavus, *πρόπαππος*, Alcibiades perhibetur, Cliniae pater; id veritati pugnat. Πάππος erat *πρὸς πατρὸς*, ſicuti docte *Henr. Valeſius* Emend. L. IV, 1., cui iunge notata *Io. Taylorio* ad *Demoſth.* Midian. p. 191.

24. Κλεινίης ὁ Ἀλκιβιάδεω] Alcibiadis, qui cum ceteris Piſiſtratidas eiecerat ex Attica, filius Clinias, pater Alcibiadis vitiis et virtutibus ſuis maxime nobilitati, huius, inquam, pater, illius iuxta *Herod.* filius Κλεινίας, *ἰδιοσόλῳ τριήρει περὶ Ἀρτεμίσιον ἐνδόξως ἐναυμάχησεν* ut ſcribit *Plutarch.* initio Alcib. T. I. p. 191. concinunt ista Herodoteis. Alcibiades antiquior, eiectus oſtracismo, (vid. *Andoc.* p. 33., *Markland.* ad *Lyſ.* P. 291, 3. Ἀλκιβιάδου τοῦ πάλαι ſcripserat, opinor, *Plato* in Euthyd. p. 275. A.) dum *Io. Meurſio* videbatur nobiliſimi Alcibiadis non avus, ſed proavus, in hoc etiam haeſit *Herodoti* loco Att. Lect. VI, c. 12. verum nimis ſaepe vir literatiſſimus feſtinans, quae ad genus ex utroque parente pertinebant Alcibiadis, omnia miſcuit; *Meurſii* correxit errores ea de re agens accuratius *H. Valeſius* Em. IV, c. 1. ubi quaedam aliter ſcripta leguntur, quam ex eius collectaneis erant publicata in notas *Mauſ.* ad *Harp.* p. 214, 215. *Valeſii* ſententiam *Dukerus* adprobat ad *Thucyd.* VIII, c. 6. —— Superſunt etiam in hac parte veteris hiſtoriae difficultates non paucae, quarum unam alteramve conabor e medio removere. Quae ſupra poſui de Clinia Herodoteo, haec ſequuntur apud *Plutarchum* proxima; *ὕστερον δὲ Βοιωτοῖς μαχόμενος περὶ Κορώνειαν ἀπέθανε.* *Platonis* Socrates (T. III. p. 112. C.) ad Alcibiadem: *ἐν Κορωνείᾳ* —— *καὶ ὁ σὸς πατὴρ Κλεινίας ἐτελεύτησεν*, hinc *Iſocratem* feliciter emendavit *Ti. Hemſterhuſius*; amico *Weſſelingius* adſtipulatur ad *Hieroclis* Synecd. p. 644. *Diodor.* I. p. 482. II. p. 44. Sua in ordinem digerenti venit idem in mentem *Valeſio*, qui ad *Harp.* p. 215. *Iſocratem* citans eumdem illum tantum reſpicere potuit *Iſocratis* locum. Hoc itaque certum est, in praelio ad Coroneam, quo Tolmides ipse cecidit Imperator, mortuum Cliniam: vellem nunc alicunde conſtaret, mortuum illic Cliniam relicto filiolo Alcibiade, tres ſaltem quatuorve annos nato: Athenienſibus luctuoſum accidit illud praelium *multis annis ante bellum Peloponneſiacum*, ut vere ſcribit *Duker.* ad *Thucyd.* I, c. 113. Belli autem Peloponneſiaci anno demum XII. aequalem ſuum Alcibiadem in ſcenam hiſtoricam prima vice producit *Thucyd.* V, c. 43., cui tum fuiſſe di-

domeſtico ſumptu ac propria navi cum du-
18 centis viris militabat. Ubi utrique libenter in diverſum abiere, ad ſtationem feſtinabant. Græci autem dirempto prœlio revecti, etſi cæſorum corporibus ac naufragiis potiebantur, tamen quod aſpere vexati eſſent, præcipueque Athenienſes, quorum dimidium navium vulneratum erat, de fugiendo interius in Græciam deliberabant.
19 Themiſtocles, reputans, ſi ab viribus barbaricis abduceret Iones et Cares, fieri poſſe ut reliquos ſuperarent; dum Eubœenſes pecora ad mare propellunt, huc duces contraxit, eisque dixit ſe viam quandam habere, qua ſperaret optimos ſociorum ab rege abductum iri. Hactenus rem enudavit, addiditque in rebus præſentibus hoc ab illis agendum eſſe, ut Euboicorum pecorum quantum vellet quisque mactaret; ſatius enim eſſe ſuos milites potiri quam hoſtem. Ac monuit ut ſuis quique popularibus præciperent ignem accendere; ſibi autem de diſceſſu tempus curæ fore, ut ſine noxa abirent in Græciam. Hoc illis probatum quum eſſet, accenſis ignibus ad pe-
20 cora est itum. Nam Eubœenſes, contempto Bacidis oraculo, tanquam nihil dicente,

μενος, ἐστρατεύετο ἀνδράσι τε δηκοσίοισι καὶ οἰκητῇ νηΐ. [a] Ὡς δὲ διέστησαν ἄσμενοι ἑκάτεροι, ἐς ὅρμον ἀπείγοντο. οἱ δὲ Ἕλληνες, ὡς διακριθέντες ἐκ τῆς ναυμαχίης ἀπηλλάχθησαν, τῶν μὲν νεκρῶν καὶ τῶν ναυηγίων ἐπεκράτεον, [b] τρηχέως δὲ περιεφθέντες, καὶ οὐκ ἧκιστα Ἀθηναῖοι, τῶν αἱ [c] ἡμίσεαι τῶν νεῶν τετρωμέναι ἔσαν, δρησμὸν δὴ [d] ἐβούλευον ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα. Νόῳ δὲ λαβὼν ὁ Θεμιστοκλέης ὡς εἰ ἀποδραγείη ἀπὸ τοῦ [e] βαρβαρικοῦ τό, τε Ἰωνικὸν καὶ τὸ Καρικὸν φῦλον, οἷοί τε εἶησαν τῶν λοιπῶν κατύπερθε γενέσθαι· ἐλαυνόντων τῶν Εὐβοέων πρόβατα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, [f] ταύτῃ συλλέξας τοὺς στρατηγοὺς, ἔλεγέ σφι ὡς δοκέοι ἔχειν τινὰ [g] παλάμην, τῇ ἐλπίζοι τῶν βασιλέος συμμάχων ἀποστήσειν τοὺς ἀρίστους. ταῦτα μέν νυν ἐς τοσοῦτο παρεγύμνου. ἐπὶ δὲ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι τάδε ποιητέα εἶναί σφι ἔλεγε· τῶν τε προβάτων τῶν [h] Εὐβοεικῶν ὅσα τις ἐθέλοι καταθύειν· κρέσσον γὰρ εἶναι τὴν στρατιὴν ἔχειν ἢ τοὺς πολεμίους. παραίνεέ τε προειπεῖν τοῖσι [i] ἑωυτῶν ἑκάστους [k] πῦρ ἀνακαίειν, κομιδῆς δὲ πέρι τὴν ὥρην αὐτῷ μελήσειν· ὥστε ἀσινέας ἀπικέσθαι [l] ἐς τὴν Ἑλλάδα. ταῦτα ἤρεσέ σφι ποιέειν· καὶ αὐτίκα [m] πῦρ ἀνακαυσάμενοι, ἐτράποντο πρὸς τὰ πρόβατα. Οἱ γὰρ Εὐβοέες παραχρησάμενοι τὸν Βάκιδος χρησμὸν ὡς ὑδὲν λέ-

a Οἱ δὲ ὡς *Arcb. V.*, mox *ναυηγέων Arcb.* *b* Excitat *Plut.* Malign. p. 867. D. ubi male *περινεχθέντες.* *c* Ἡμίσεες *Arcb.* *d Med. Ask. Paſ. Arcb.*, ἐβουλεύοντο *Plut. Vind. Ald.* *e* lid. βαρβάρου, in aliis βαρβαρικοῦ, quod verius: mox Ἰωνικὸν φῦλον καὶ τὸ Καρ. *Arcb. Paſ. Ask.* *f* Ταύτῃ συλλ. *Arcb. Valla*: antea ταύτην. *g* Habet *Suidas* ex hoc loco in Voc., qui ἐλπίζοι quoque cum *Arcb. Med. Paſ. Ask.*, olim ἔλπίζει. *h* Εὐβοϊκῶν *Arcb. Vind.*, tum καταθύειν ὅσα τις ἐθέλει *Paſ.*, θέλοι eodem ordine *Arcb. Vind.* In *Ask.* καταθύειν non invenitur. *i* Ἑωϋτοῦ *Arcb.* *k* Πῦρ ἀναιαίειν id. *Med. Paſ. Ask.*, belle. Vid. ad L. IV, 145., πυρὴν ἀνακ. *Vind. Brit. Ald.* *l Med. Arcb. Vind. Paſ. Ask.*, olim ἐπὶ τήν. *m* Πυρὰς καυσ. *Arcb.*, mox ἐτράποντο id. *Paris. B. Vind. Brit.*, ex *Med. Ask. Paſ.* ἐτρέποντο, contra Ionum morem.

dicitur vir iuvenis Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ἀνὴρ ἡλικίᾳ ἔτι τότε ὢν νέος. *Ed. Simſono* ad A. M. 3562., *hoc circiter anno* (Ol. 84, 2.) *natus* videtur *Alcibiades*: iam ante Clinias illuc abierat; nam clades Athenienſium ad Coroneam evenerat Ol. 83, 2. Sed fallitur, ut puto, *Simſonus*, quodque retulit is in A. M. 3571., Alcibiadis ad Periclem dictum iuveni potius congruit annos quindecim, quam puero novem annos nato. Sic triginta circiter annos natus prodiret in publicum apud *Thucyd.* V, c. 43.. neque ante id aetatis licebat Athenis δημηγορεῖν· ſic potuit a patre Clinia relinqui vel triennis puer vel quadriennis, ſed a patre mediam aetatem dudum praetergreſſo; nam hic *Herodoto* narrata evenerunt duobus et triginta annis ante mortem Cliniae. Puer autem, in tutoris ſui Periclis domo educatus, paedagogum Thracem quemdam habuit Zopyrum, antequam a Gorgia iuvenis aliisque erudiretur. Praeceptorem puer habuiſſe fertur Σώφιλον, patrem oratoris Antiphontis, quem inimicisſimum Alcibiadi fuiſſe conſtat ex orationis fragm. apud *Athen.* XII. p. 525. A. de Sophilo praeceptore vid. illius vitae Scriptor in *Plutarchi* T. II. p. 832. B. *Philoſtrat.* in Antiph. p. 498., Σώφιλος καὶ τὸν τοῦ Κλεινίου ἐπαίδευσε; ſic ſaepius ad Artemiſium praecipue nobilitati filius dicitur Alcibiades: materno non minus genere (de quo *Palmer.* egit in Exercit. p. 632, 33.) ſuperbum ſaepenumero ludit Socrates, et in *Platonis* T. II. p. 105. A. ἐγὼ, ait, δή σοίγε ἐρῶ, ὦ φίλε παῖ Κλεινίου καὶ Δεινομάχης. De hoc clariſsimo isthac aetate iuvene centena nobis antiqui Scriptores commemorant, et ne illud quidem adnotare neglexerunt, infanti puero nutricem fuiſſe recordor VIII, c. 6., Endii, Alcibiadae Laconis filii; Athenienſem istius temporis Alcibiaden πατρικὸν ἐς τὰ μάλιστα fuiſſe ξένον· ὅθεν, addit, καὶ τοὔνομα Λακωνικὸν ἡ οἰκίη αὐτῶν κατὰ τὴν ξενίαν ἔσχεν· hoc quidem more ſatis uſitato, quo liberis hoſpitum vel amicorum indebant nomina: hinc Timonis adulator *Lucianei* p. 168., τὸν υἱὸν ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμακα. *Scholiaſten Thucyd.* ad l. c. erroris inſimulant *Io. Meurs.* Att. Lect. p. 335. et *Duker.* Haec auferantur ex isto *Scholio*, ὃς ἦν πατὴρ τοῦ Ἐνδίου· pertinent enim ad vicina; nihil erit adeo in reliquis rite acceptis, quod reprehendi mereatur: hoc tamen modo, me iudice, rectius ſcripſisſet interpres minime contemnendus: Ἀλκιβιάδης Λακωνικὸν ἦν ὄνομα· Κλεινίας δὲ Ἀθηναῖος, Λακεδαιμονίῳ Ἀλκιβιάδῃ ξένος γενόμενος, τὸ ὄνομα τῷ ἰδίῳ παιδὶ ἔθετο· ſic in medio relinqueretur, quis Clinias primus amici Laconicum nomen filio indidisſet; qui, forſan isto tempore iam ignotus, nunc certe deſignari nequit. In isthac Attica familia potuerunt ante Cliniam hic *Herodoto* laudatum plures fuisſe Cliniae, plures etiam Alcibiadae, fortaſſe ne in istius quidem aevi monumentis commemorati. *Herodoti* Cliniam primum filio Laconicum impoſuisſe nomen plerique crediderunt; ſed quo tandem argumento moti? Privatim amici fuerunt et ξένοι Clinias Athenienſis et Spartiata quidam Alcibiadas; ſed Alcibiadae Attici maiores publicitus Lacedaemoniorum iam fuisſe videntur πρόξενοι· ista permiſceri non debuerant quae ſunt utique diverſisſima. Athenienſi Alcibiadi a maioribus tradita cum Alcibiadae Spartani poſteris colebatur amicitia: *Thucyd.* VIII, 6. ſed Lacedaemoniorum non erat is πρόξενος· hunc honorem ſtuduit ille recuperare, cuius onere illius ſe iam avus abdicaverat: *Thucyd.* V, c. 43., et c. 89., Alcibiades in oratione ad Lacedaemonios, τῶν ἡμῶν, inquit, προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν — ἀπειπόντων, αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων ἐθεράπευον ὑμᾶς. VALCKEN.

31. Δρησμὸν δὴ ἐβούλευον] Vide ſuperius C. 4. Accuſat aſperitatem vocabuli δρησμοῦ *Plutarchus*, quod de fuga conſuluisſe Graecos Noſter dicat. At *nimis ſeverus est Ariſtarchus. Atque etiam illud non tulerit credo, quod rex regum cenſet aufugiendum de Troia: non enim, ut opinor, mollius est*, φεύγωμεν *Iliad.* B, 140., *quam* δρησμὸν βουλεύεσθαι. Sic *Camerarius* ex vero. *Ariſtides* T. II. p. 191. τῶν ἐν ταῖς ναυσὶ κατὰ κράτος ἤδη ΦΕΤΓΟΝΤΩΝ εἰς τὸ εἴσω τῆς Ἑλλάδος de his, neque *Polyaenus* mollius. Mox ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ reduxi. Viſe Cl. *Valckenarium* ad L. III, 115.

36. Ταύτῃ συλλέξας] Mutata punctione haec, poſtulante *Arcb.* et *Valla*, aptavi: id *Pavius* fieri oportere, perſpexerat, nec, credo, reprobaverit quisquam. Deinceps προβάτων τῶν Εὐβοεικῶν an Εὐβοϊκῶν exaretur, arbitrarium erit: in membranis eadem diſsenſio L. III, 89. et VII, 192.

48. Τὸν Βάκιδος χρησμὸν] Vaticinus iste de Perſica expeditione cecinerat, *Pauſan.* X, 14.; ex illo carmine haec durat portio. Idem C. 12. ἐκ Βοιωτίας Βάκιν adpellat, ſicuti et *Cicero* Divinat. L. I. c. 18. Duos

Euboeensium negligentia versus oraculum Bacidis, quæ illis nocet. Speculatores inter copias navales ac terrestres. Illæ audito exitu Leonidæ deserunt Artemisium.

λέγοντα, [a] οὔτε τι ἐξεκομίσαντο οὐδέν, οὔτε [b] προσάξαντο, ὡς παρεσομένου σφι πολέμου, περιπετέα τε ἐποιήσαντο σφίσι αὐτοῖσι τὰ πρήγματα. Βάκιδι γὰρ ὧδε ἔχει περὶ τούτων ὁ χρησμός,

Φράζεο, βαρβαρόφωνον ὅταν ζυγὸν εἰς ἅλα βάλλῃ
[c] Βύβλινον, Εὐβοίης ἀπέχειν πολυμηκάδας αἶγας.

τούτοισι δὲ οὐδὲν τοῖσι ἔπεσι χρησαμένοισι ἢ τοῖσι πότε παρεῦσί τε καὶ προσδοκίμοισι κακοῖσι, παρῆν σφι συμφορῇ [d] χρῆσθαι πρὸς τὰ μέγιστα. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἔφρασσον, παρῆν δὲ ὁ ἐκ Τρηχῖνος κατάσκοπος. ἦν μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ κατάσκοπος Πολύας, γένος Ἀντικυρεὺς, τῷ προσετέταχτο· καὶ εἶχε πλοῖον κατῆρες ἑτοῖμον, εἰ [e] παλήσειε ὁ ναυτικὸς στρατὸς, σημαίνειν τοῖσι ἢ Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι. ὡς δ' αὖτως ἦν Ἀβρώνυχος ὁ Λυσικλέος Ἀθηναῖος καὶ παρὰ Λεωνίδῃ ἑτοῖμος τοῖσι ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐοῦσι ἀγγέλλειν τριηκοντέρῳ, ἤν τι καταλαμβάνῃ νεώτερον τὸν πεζόν. οὗτος ὦν ὁ Ἀβρώνυχος [f] ἀπικόμενος ἐσήμαινέ σφι τὰ γεγονότα περὶ Λεωνίδεα καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ. οἱ δὲ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, οὐκέτι ἐς ἀναβολὰς [g] ἐποιεῦντο τὴν ἀποχώρησιν, ἐνόμιζόν τε ὡς ἕκαστοι ἐτάχθησαν· Κορίνθιοι πρῶτοι, ὕστατοι δὲ Ἀθηναῖοι. Ἀθηναίων δὲ νέας τὰς ἄριστα πλωούσας ἐπιλεξάμενος Θεμιστοκλέης, ἐπο-

te, neque exportaverant quicquam, neque importaverant, velut impendente eis bello, et res sibi quoque ipsis ambiguas effecerant: ita enim habebat de his oraculum Bacidis,

Dum iuga barbaricus canabacea iactat in æquor,
Euboea capræ mecentes fac procul absint.

His versibus quum nihil illi uterentur in malis, quæ tum aderant, tum impendebant, debebat fieri ut maxima calamitate afficerentur. Dum hæc isti agebant, advenit ex Trachine speculator: nam erat apud Artemisium speculator Polyas, genere Anticyrensis, cui datum erat negocium, et habebat expeditum et remis instructum navigium, si copiæ navales conflixissent, ut renunciaret iis, qui apud Thermopylas erant. Similiter Abronychus Lysiclis filius Atheniensis apud Leonidem erat paratus cum triginta remorum navigio ad nunciandum iis, qui ad Artemisium agebant, si quid novi pedestribus copiis contigisset. Hic igitur Abronychus adveniens, indicavit ea quæ circa Leonidem et eius exercitum gesta erant. Qua isti re audita non iam sibi differendum abitum putaverunt: sed ut quique locati erant, abscesserunt; primi Corinthii, postremi Athenienses. Quorum Athenien-
aquas

a Οὔτε τι *Pass. Ask. Med.*, antea οὔτ' ἐξεκομ. tantum. b Προσεσάξαντο *Pass. Med.*, προσεταξ. *Brit.* c Βύβλιον *Arcb. Ask.*, Βύβλινον *Pass. Vind. Brit. Ald.* d Χρᾶσθαι *Arcb. Vind.* e Παλίσειε Edit. *Genev.* f Ἀπικόμενός σφι ἐσ. *Arcb. Ask. Pass.* g Ἐποιεῦντο *Pass. Ask. Brit.*; olim ἐποιέοντο.

Bacides *Clemens Alex.* Strom. I. p. 398., Arcadem et Boeotium memoravit, tertium Athenienſem alii addunt; ſuper qua re ſollicita exſtat opera *Nic. Loënſis* Epiphillid. IX, 11. interpretumque *AEliani* Var. XII, 35. Quod ſtatim οὔτε τι, a *Gronovio* iure laudatum, ſed infeliciter defenſum, in ſua iterum ſede ſtatui. Sic L. IV, 19. οὔτε τι σπείρουσι οὐδὲν, οὔτε ἀροῦντες. Ut autem προσάξαντο ſibilante littera auctius procederet, nulla erat neceſsitas. Repete ad L. V, 34. adpoſita.

49. Οὔτ' ἐξεκομίσαντο] Dum Clar. *Iac. Gronovius* paulo conſideratius *Herodoti* tractabat Uraniam et Calliopen, aeſtus amoris iam deferveſcebat, quo ante ferebatur in Florentinas ſuas membranas paene iuvenili: nemo mirabitur nobis ſaepe diſplicuiſſe vehementius illud amatoris ſtudium, noſtratem *L. Bos*, exemplar modeſtiae, viros etiam primarios *Salmaſium*, *Is. Voſſium*, *Ez. Spanhemium*, aliosque, qui Muſas contrectaverant, velut ἀντερασὰς repellentis aſperrime. Neutrum decet Muſarum ſacerdotem. Sed ut illud perſequar, cuius occaſione haec ſcripſi, in notis vir Clar. proponit lectionem Mediceam: οὔτέ τι ἐξεκομίσαντο οὐδὲν, et lectori commendat ut *perquam ſuavem:* illa mihi quoque placet, et, ſi licet de vicinis duas demere literas, haec equidem cenſerem eſſe a manu *Herodoti: οὔτέ τι ἐξεκομίσαντο, οὐδέν τε προσάξαντο·* recte *Valla: neque exportaverant quicquam neque importaverant:* illud, οὔτε —— οὐδέν τε, obvium apud quosvis, ſimillima firmarent *Herodoti* in *Ed. Gron.* p. 382, 5. 395, 34. 468, 2. 509, 10. 529, 10. Minuta talia *Livium* tractans enotare non dedignatus eſt Clar. *Iacobi* Pater: ponam hic magni viri verba quaedam, quae leguntur in *Livii Drakenb.* T. IV. p. 421. b. *Nimis credulus fuit* (Rhenanus) *uni libro, et, quaecunque aliter atque in vulgatis illic eſſent, Livii eſſe, nihil librarii putavit.* Ingenuam tamen laudo confeſsionem Editoris *Herodoti* in P. 201, 17. *Fere nimio ſtudio in Mediceas membranas abductus dici queo.* Qui Codicem antiquum ſupra modum mirantur, horumque ſacrorum ἀμυήτοις ſe iure praebent, et immerentes alios ridendos, hoc ſemel ſibi dictum putent. VALCKEN.

53. Βαρβαρόφωνον] Ex *Vallae* Latinis βαρβαρόφωνος erit, quae non iniuſta *Pavii Reiskii*que divinatio. Putes porro cum *Stanleio* Bacidis verſum in Pers. v. 72. *AEſchylum* aemulari, quando πολύγομφον ὄδισμα ΖΥΓΟΝ ἀμφιβαλὼν αὐχένι πόντου tragice de ponte in Helleſponti anguſtiis, intenſo funibus ex byblo L. VII, 36. Itaque Βύβλινον cur vir Celeb. exprimi voluerit, non perſpicio. Credo ex *Medic.*, etſi de eo ſilentium, huc ob *Ask.* conſenſum migraſſe. Priſtinum longe praeſtantius.

63. Εἰ παλήσειε] Scripti editique libri nihil novant; nam Editoris *Genev.* εἰ παλίσειε coniecturae *Porti* debetur, male tamen repraeſentatae: coniecerat ille, quamquam haeſitans, εἰ πάλλσειε pro integro ἐπαλίσειε ex ἐφάλλω, *contra aliquem copias congrego:* obtrudi noluit, idque prudenter; neque enim moris id Herodotei. Tolerabilius de opinione *D'Orvillii* et *Reiskii* εἰ ἐπελάσειε, *ſi adpropinquaret*, videretur; cuius modi L. IX, 73. ὅκως ΠΕΛΑΣΕΙΕ ἀπικνεόμενος τοῖσι πολεμίοισι· neque abiret longius παλαίσειε *Pavii*, et ſortaſſe *Gronovii*, ob eius Latina; eoque minus, quod diphthongus αι et η in ſcriptis ſaepe conmutantur. Sed omnibus ſchedae obſtant. Aliud ergo circumſpiciamus. Παλήσειε *Heſychius* exponit διαφθείρειε, quod de clade in belli certamine non illaudabile, et hinc, niſi erro, ſumtum. Priſcos ſane παλαίειν ac παλέειν noviſſe, lonesque in primis, vero mihi proximum. *Hippocratis* ſunt ἀποπαλέειν atque ἐκπαλέειν in evibratione et concuſſu vehementiore. Ἀποπαλήσει *Erotianus*, σαλεύσει καὶ σφοδρᾷ κινήσει. *Foëſius* Oeconom. p. 78. plura. Sive ergo εἰ παλήσειε de conflictu, ſeu clade ſecuta, agitationeve claſis maiore accipiatur, vocabulo ſcriptura locoque ſententia conſtabit.

63. Εἰ παλήσειε ὁ ναυτ. σ.] Varias attulit coniecturas *Portus*, veriſimilioribus facile locum daturas. Quod hic vulgatur, Lexicographis, credo, praetermiſsum, παλήσειε legitur in ſua ſerie apud *Heſych.* cum interpretamento διαφθείρειε· διαφθαρείη ab huius loci ſententia non eſset valde alienum: παλήσειε quid ſit exſpectabimus qui nos doceat: licebit interea coniecturam proferre: εἴ τι πταίσειε ὁ ν. στρατὸς literas prope accedit; id est, ἐάν τι περὶ τὴν ναυμαχίαν γένηται πταῖσμα, ut ſcribit *Diodor.* I. p. 415. f. ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα, *Demoſth.* p. 59, 71. εἰ δέ τι πταίσειε, idem p. 16, 28. *Thucyd.* p. 327, 79. Forma quidem paulo eſt inſolentior, minime tamen abſurdum quod nonnemini venit in mentem: εἴ τι παθήσειε ὁ ν. σ. *ſi quid eveniret claſsi:* certe talibus uti ſolebant εὐφημισμοῖς, ne belli triſtem eventum memorarent. *Eurip.* Phoen. ϒ. 251., εἴ τι πείσεται ἑπτάπυργος γᾶ. *Xenoph.* K. Π. II. p. 24, 9., εἴ τι πείσονται Μῆδοι. *Si naufragio navis perierit Euripidi* dicitur, ἤν τι ναῦς πάθῃ, Iph. in T. ϒ. 755. plenius legitur in ſyngrapha nautica apud *Demoſth.* p. 547, 16., ἐὰν δέ τι ἡ ναῦς πάθῃ ἀνήκεσον. VALCKEN.

73. Ἐπιλεξάμενος] Corrigitur ἀπολεξάμενος, ſorte ob

aquas potabiles ſe conferens, in lapidibus litteras incidebat; quas poſtero die Iones ad Artemiſium venientes legerunt, in hæc verba: Viri Iones, haud iuſte facitis, militantes adverſus patres, et Græciam redigentes in ſervitutem. Sed maxime quidem ſtate a nobis: ſin hoc facere non poteſtis, at vos ſaltem et nunc e medio nobis vos ſubducite, et ipſi et Cares, ut eadem vobis faciant, obſecrate. Quod ſi horum neutrum fieri potest, et maiori necesſitate estis obſtricti, quam ut poſitis deſciſcere, utique vos in re gerenda, dum pugnam conferemus, tergiversamini, memores a nobis vos esſe oriundos, et inimicitiarum nobis cum barbaro principium a vobis extitisſe. Hæc Themiſtocles, ut arbitror, duplici conſilio ſcripſit, ut ſi litteræ regem laterent, Iones induceret ad deficiendum a rege ad ſe; ſin ad eum deferrentur, darenturque crimini, infidos eidem redderet Iones, et a prœliis navalibus ſummoveret. Postquam autem hæc Themiſtocles in-
23 ſcripſit, extemplo vir Hiſtiæenſis navigio ad-

ἐπορεύετο περὶ τὰ πότιμα ὕδατα, ἐντάμνων ἐν τοῖσι λίθοισι [a] γράμματα, τὰ Ἴωνες ἐπελθόντες τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, ἐπελέξαντο. τὰ δὲ γράμματα τάδε ἔλεγε, „ Ἄνδρες Ἴωνες, „ οὐ ποιέετε δίκαια ἐπὶ [b] τοὺς πατέρας στρατευόμενοι, „ καὶ τὴν Ἑλλάδα [c] καταδουλεύμενοι. ἀλλὰ μάλιστα „ μὲν πρὸς ἡμέων [d] γίνεσθε· εἰ δὲ ὑμῖν ἐστι τοῦτο μὴ „ δυνατὸν ποιῆσαι, ὑμέες δὲ ἔτι καὶ νῦν ἐκ τοῦ μέσου „ ἡμῖν [e] ἔζεσθε καὶ αὐτοὶ, καὶ τῶν Καρῶν δέεσθε [f] τὰ „ αὐτὰ ὑμῖν ποιέειν. εἰ δὲ μηδέτερον τουτέων οἷόν τε γί„ νεσθαι, ἀλλ' ὑπ' [g] ἀναγκαίης μέζονος κατέζευχθε „ ἢ ὥστε [h] ἀπίστασθαι, ὑμέες γε ἐν τῷ ἔργῳ, ἐπεὰν „ [i] συμμίσγωμεν, ἐθελοκακέετε, μεμνημένοι ὅτι ἀπ' „ ἡμέων γεγόνατε, καὶ ὅτι ἀρχὴθεν ἡ ἔχθρη πρὸς τὸν „ βάρβαρον ἀπ' ὑμέων ἡμῖν γέγονε". Θεμιστοκλέης [k] δὲ ταῦτα ἔγραφε, δοκέειν ἐμοὶ, ἐπ' ἀμφότερα νοέων, ἵνα ἢ λαθόντα τὰ γράμματα βασιλῆα, Ἴωνας ποιήσῃ [l] μεταβαλέειν καὶ γενέσθαι πρὸς ἑωυτῶν, ἢ, ἐπείτε [m] ἀνενεχθῇ, καὶ διαβληθῇ πρὸς Ξέρξεα, ἀπίστους ποιήσῃ τοὺς Ἴωνας, καὶ τῶν [n] ναυμαχιέων αὐτοὺς ἀπόσχῃ. Θεμιστοκλέης [o] μὲν ταῦτα ἐνέγραψε. τοῖσι δὲ βαρ-
βάροισι αὖτις μετὰ ταῦτα πλοίῳ ἦλθε ἀνὴρ [p] Ἱστιαιεὺς, ἀγ-

a Γράμματα, λέγοντα τάδε, Ἄνδρες omisſis mediis *Arcb. Vind.* *b* Citat *Euſtatb.* ad *Dionys.* v. 423. *c* Καταδουλώμενοι *Arcb.* *d* Ἔσεσθε id. *e* Ἔζεσθε *Ask.*, ceteri ἔσεσθε. *f* Ταυτὰ *Arcb. V.*, τοιαῦτα *Brit.* *g* Ἀνάγκης *Med. Paſ. Ask.*, nulla necesſitate. *b* Μὴ ἀπίσασθαι *Arcb.*, poſterius et in *Paſ. Ask.*, ἀφίσασθαι antea. *i* Συμμισγῶμεν *Arcb. V.*, quod ſperno. Vid. IX, 97. *k* Deſit utrique, tum ἔγραψε ambo. *l* Μεταβαλέειν iid., alii μεταβαλεῖν cum *Aldo.* *m* Ἀνενεχθῇ *Paſ.* *n* *Med. Paſ. Ask. Brit. Paris. A. B. Valla*, bene: ceteri συμμαχιέων. *o* *Arcb. V. Med. Ask. Paſ. Brit.*; antea μέν νυν ex *Aldo.* *p* Iidem et *Plut.* Malign. p. 867. E., etiam *Valla*: Ἱστιεὺς prius, ſed perperam.

ob C. 101. τριήκοντα μυριάδας ΑΠΟΛΕΞΑΜΕΝΟΣ τοῦ στρατοῦ et ἀπολέξαντες τὸ ἄριστον L. V, 110. Quae quidem boni commatis, neque pravioris vulgatum. Ἐπιλεξάμενος ἄνδρας δέκα Αἰγινητέων L. VI, 73., ἐπιλεξάμενός τε ἄνδρας τοὺς ἐθέλεις L. VII, 10. Adde *Thom. M.* in Ἀναλέγομαι. Quae deinceps ex duobus Codd. exſulant, non illa caſu exciderunt, utpote nexa optime: praeberent profecto, ſi pluribus abesſent, gloſſatoris ſpecimen.

73. Θεμιστοκλέης] Callidum prudentis Imperatoris factum memorant *Plutarcb.* in Them. p. 116. B. *Polyaen.* I, c. 30, 6. aliique: eleganter *Ariſtid.* I, p. 314. ubi meliora ſunt in Scholiis ſcriptis quam in Edd. Sophiſtica mihi videntur atque abſurda, quae Themiſtocli tribuit ex *Trogo Iuſtinus* II, c. 12.; neque enim, ut credidit *Oroſius* II, c. 10., *apta* fuiſſet *increpatio*; ſed in isthoc rerum diſcrimine prorſus importuna. Mendax *Scriptor Parallelorum* in *Plut.* II. p. 305. D. fratrem nobis fingit Themiſtoclis Ageſilaum, quem ad Artemiſium Graeci miſerint ſpeculatorem: eadem paene praebet illinc deſcripta *Stobaeus Geſneri* p. 91. Nollem viros eruditiſſimos his mendaciis locum in hiſtoria dediſſe veteri. Ut illi fratrem, Ageſilaum quoque patrem dat Pauſaniae, huius narrans proditionem p. 308. B. *Stobaei* p. 228. adeo puer in hiſtoria, ut ne *Thucydiden* quidem legerit, citat, qui nusquam extitit, *Chryſermum* ἐν δευτέρῳ ἱστορικῶν vel Περσικῶν. VALCKEN.

74. Ἐντάμνων ἐν τοῖσι λίθοισι γρ.] Linguae non inutilis concinnari poſſet index verborum, quibus Scriptor caſtigatiſſimus novam quamdam indidit vim ſignificandi: locum illic inveniret etiam Ἐντάμνειν. Lapideis columnis Darius dicitur ἐνταμὼν γράμματα, IV, c. 87. Proximum convenit Latinum *inſecans*. *Columellae* bis terve, ſed alia uſurpatum ſtructura, verbum *inſecandi* bis adhibuerat, ut puto, qui nuper cura Clar. *P. Burmanni* Sec. prodiit ornatior, *Auctor ad Herennium*, III, c. 14., *ipsa pronuntiatione — res inſerere atque inſecare* (*inſcribere* ſatis erat *Ciceroni* de Orat. II, c. 87.) *in animis auditorum*: hoc ex Codd. reciperem pro *interſecare*: idem IV, c. 49., *tanquam iubatus draco — circumſpectans huc et illuc, ſi quem reperiat, cui aliquid mali faucibus adflare, — dentibus inſecare, lingua adſpergere poſsit*: hoc Graecis est ἰὸν ἐγχρίειν et ἐγχρίπτειν· quorum prius *Oleario* aliisque non debuerat esſe ſuſpectum: omiſit, ut alia multa, *Stanlei. AEſchyli* fragm. ex Philoct. apud *Plutarch.* II. p. 1087. F. Οὐ γὰρ δρακὼν ἐνῆκεν, ἀλλ' ἐνῴκισεν &c. aptius alterum illud, *venenum dentibus inſecat*. Scribi potuit a Tragico apud *Ciceron.* Tuſc. II, c. 9. *Hos ille cuneos fabrica crudeli inſecans Perrupit artus*: vulgatum *inſerens* nec ad vicina neque reſpondet *AEſchyli* grandiloquentiae. Literas lapidibus *incidere*, vel *inſecare*, hic ἐντάμνειν λίθοισι γράμματα alibi dicitur et *Herodoto* ἐγκολάπτειν, I, c. 93, 187. hoc quibusvis fuit uſurpatum, et reſtitui debet III. *Maccab.* II, 27., σήλην ἀνασήσας ἐνεκόλαψε γραφὴν· idem esſet ἐς σήλην ἐκόλαψε γραφήν· qua ratione legitur in veteri tabella apud *Gruter* Inſcr. p. CCCCI, ℣. 22., τὸ δὲ δόγμα τόδε κολάψαντας ἐς χαλκώματα δύο, τὸ μὲν ἓν ἀναθεῖμεν ἐς τὸ βουλευτήριον· *tabulae aereae*, quibus incidendum erat plebiſcitum, χαλκώματα vocantur. VALCKEN.

78. Ἐπὶ τοὺς πατέρας] Redi ad L. VII, 51. Callidam Themiſtoclis inſcriptionem iisdem verbis *Polyaenus* I, 30, 6. recitat, parum, quod vir magnus attigit, aberrans, *Plutarch.* Themiſt. p. 116. B., *Ariſtides* T. II. p. 191. &c. Notabile ἐκ τοῦ μέσου ἔζεσθε Cod. *Ask.* reſtitutum volui. Scio ἐκ μέσου ὄντας *Dioni Caſſ.* L. L. p. 581. neutrarum esſe partium, ſed ἔσεσθε per hic, nec latuit *H. Stephano*, inconmodum. Contra κατῆσθαι ſive ἕζεσθαι ἐκ τοῦ μέσου de illis, qui rei ſe non miſcent, et ex eius medio quaſi otioſi ſedent, Herodotea ſunt. Inferius C. 73. αἱ λοιπαὶ πόλις ἐκ τοῦ μέσου ἐκατέατο, et iterum ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι· quibus gemina III, 83. IV, 118. &c.

78. Οὐ ποιέετε δίκ. ἐπὶ τ. π.] Hinc liquet quid ſupplendum ſit, aut lectori ſubaudiendum relinquatur apud *Diodor. Sicul.* XIX, c. 41., ubi iuſſu Antigenis, *cuius ſub imperio phalanx erat Macedonum*, ut ſcribit *C. Nepos* in Eumene c. 7., in Eumenis exercitu eques Macedo, propius accedens phalanga Macedonicam Antigoni, proclamavit: ἐπὶ τοὺς πατέρας, ὦ κακὰ κεφαλαί, τοὺς μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τὰ ὅλα κατειργασμένους· nempe στρατεύεσθε. In Eumenis erant exercitu veterani milites, qui cum Philippo fregerant Graeciae libertatem, quique cum Alexandro Aſiam pervaſerant; ſic itaque loquuntur velut annis et laboribus graves. Sed apud *Herod.* πατέρες ſunt *conditores*: *Iuſtinus* II, c. 12., *quod facinus agitatis? bellum inferre olim conditoribus veſtris, nuper etiam vindicibus, cogitatis?* Eadem mente ſupra apud *Herodot.* VII, c. 150., Argivis fertur per legatum dixisſe Perſa: οὕτω ἂν εἴημεν ὑμέτεροι ἀπόγονοι· οὔτε ὦν ἡμέας οἰκὸς ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους προγόνους στρατεύεσθαι, οὔτε ὑμέας &c. — In proximis ſenſum optime *H. Steph.* expreſsit: *et vos e medio nobis ſubducite*, ἐκ μέσου ἡμῖν ἔζεσθε· Herodoteam nobis manum ex uno Cod. Clar. *Weſſ.* obtulit in Diſſ. *Herod.* p. 125. VALCKEN.

84. Ὑπ' ἀναγκαίης μέζονος κατέζευχθε] Nihil differt,

Persica classis progressa ad Artemisium et Histiæam. Xerxis vanus astus in spectaculo cæsorum in Thermopylis.

ἀγγέλλων τὸν δρησμὸν τὸν ἀπ' Ἀρτεμισίου τῶν Ἑλλήνων. οἱ δ' ὑπ' ἀπιστίης τὸν μὲν ἀγγέλλοντα εἶχον ἐν Φυλακῇ, νῆας δὲ [a] ταχείας ἀπέστειλαν προκατοψομένας. ἀπαγγελάντων δὲ τούτων τὰ ἦν, ὕτω δὴ [b] ἅμ' ἡλίῳ σκιδναμένῳ πᾶσα ἡ στρατιὴ [c] ἐπέπλεε ἀλὸς ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. ἐπισχόντες δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ μέχρι μέσου ἡμέρης, τὸ ἀπὸ τούτου ἔπλωον ἐς Ἱστιαίην. ἀπικόμενοι δὲ, τὴν πόλιν ἔσχον τῶν Ἱστιαίων, καὶ τῆς [d] Ἑλλοπίης μοίρης, γῆς δὲ τῆς [e] Ἱστιαιήτιδος τὰς παραθαλασσίας κώμας πάσας ἐπέδραμον. Ἐνθαῦτα δὲ τούτεων ἐόντων, Ξέρξης ἑτοιμασάμενος [f] τὰ περὶ τοὺς νεκροὺς, ἔπεμπε ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν κήρυκα. προετοιμάσατο δὲ τάδε· ὅσοι τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ ἦσαν νεκροὶ ἐν Θερμοπύλῃσι, ἦσαν δὲ καὶ δύο μυριάδες, ὑπολιπόμενος τούτεων ὡς χιλίους, τοὺς λαπτὺς, τάφρους ὀρυξάμενος, ἔθαψε· φυλλάδα τε ἐπιβαλὼν, καὶ γῆν ἐπαμησάμενος, ἵνα μὴ ὀφθείησαν ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ. ὡς δὲ διέβη ἐς τὴν Ἱστιαίην ὁ κήρυξ, σύλλογον ποιησάμενος [h] παντὸς τοῦ στρατοπέδου, ἔλεγε τάδε, „ Ἄνδρες [i] σύμμαχοι, „ βασιλεὺς Ξέρξης τῷ βουλομένῳ ὑμέων παραδίδωσι, „ ἐκλιπόντα τὴν τάξιν, καὶ ἐλθόντα, [k] θησασθαι „ ὅκως μάχεται πρὸς τοὺς ἀνοήτους τῶν ἀνθρώπων, οἳ „ ἤλπισαν τὴν βασιλέος δύναμιν [l] ὑπερβαλέεσθαι". Ταῦτα ἐπαγγειλαμένου, μετὰ ταῦτα οὐδὲν ἐγίνετο πλοίων σπανιώτερον· ὕτω πολλοὶ ἤθελον θησασθαι. διαπερησάντων δὲ [m] ἐθηεῦντο διεξιόντες τοὺς νεκρούς. πάντες δὲ ἠπιστέατο τοὺς κειμένους εἶναι πάντας Λακεδαιμονίους καὶ Θεσπιέας, ὁρέοντες καὶ τοὺς εἵλωτας.

advectus, barbaris nuncium attulit Græcos ab Artemisio profugisse. Illi homine, quod fidem non haberent, servari iusso, naves veloces ad rem explorandam miserunt: qua re per istas nunciata, prout erat, simulatque refulsit sol, omnis classis addensata ad Artemisium contendit: ubi ad meridiem usque immorata, mox ad Histiæam processit. Eo appulsi, urbe Histiæorum potiti sunt, et Hellopiæ portionis, regionis autem Histiæotidis maritimos vicos omnes incursaverunt. Dum isti hoc in loco agunt, Xerxes præparatis, quæ volebat circa cadavera, præconem ad classiarios mittit. Hæc autem præparaverat. Quicunque e suo exercitu apud Thermopylas cæsi, erant autem viginti millia, eorum mille ferme relictis, ceteros depressis fossis humavit: et ne a classiario exercitu cerni possent, foliisque constravit, et humum aggeravit. Præco ubi ad Histiæam transiit, facto totius exercitus cœtu, hæc dixit, Viri socii, rex Xerxes dat veniam cuicunque libet relictis ordinibus ire visum, quemadmodum pugnet cum amentibus hominibus, qui se superaturos speraverant copias regis. Hæc denunciante præcone, mox nihil infrequentius fuit navigiis: ita multi visere cupiebant. Illuc transvecti et transeuntes cernebant cadavera. Cuncti vero sciebant omnes Lacedæmonios esse ac Thespienses, qui iacebant, quum etiam hilotas cernerent. Ita-

467

24

a Sic omnes: ταχέας dialectus postulat. b Ἅμα ἡλ. *Arcb. Vind.*; attigit *Eustath.* ad Poët. p. 691, 3. c Ἐπέπλεε *Med. Brit. Pasc. Ask.*, ἔπλωε *Arcb. V. Ald.* d Ἑλλοπίης *Arcb. Valla.* e Ἱστιαιητίδος *Arcb. Vind.*, Ἱστιαώτιδος alii omnes: tum τὰς iidem duo omittunt. f Τὰ abest *Arcb.* g Ἐπιβάλλων idem. h Πάντα ora *Steph.* i Σύμμ. *Ask. Arcb. Vind.*, ξύμμαχοι olim. k Θεήσεσθαι *Ask.* similis scriptura L. 1, 8. &c. l Ὑπερβαλέσθαι *Arcb. V.* m Ἐθηέοντο διεξιέντες *Arcb.*, prius et *Vind.*

rem ubi spectes, *AEschyli* Prometh. v. 108. ἀνάγκαις παῖσδ' ὑπέζευγμαι τάλας, *Sophoclis* Philoct. v. 1022. ἀνάγκῃ ΖΤΓΕΙΣ ἔπλεις ἅμ' αὐτοῖς· et Aiac. v. 123. Aliter paullo *Libanius* in Basilico p. 104. C. Ὥσε ἁπίσασθαι legitimum solum est.

100. Ἅμ' ἡλίῳ σκιδναμένῳ] Homereum ὅσον τ' ἐπιχθονίοισιν ἠὼς huic creditur originem et *AEschyli* Pers. v. 502. πρὶν σκεδασθῆναι θεοῦ ἀκτῖνας, dedisse. Non infrequens talis figura. Σπείρειν ἀκτῖνας *Philo* Vit. Contempl. p. 899. F., *Spargere lumine terras* Latini Poëtae, *Lucretius*, *Lucanus*, aliique in *La Cerdae* Comment. ad *Virgilii* Aen. IX, 459. Porro ἔπλωε rectum satis, nisi ἐπέπλωε malueris.

3. Τὴν πόλιν ἔσχον τῶν Ἱστιαίων] Scribendum est Ἱστιαιέων· hinc *Diodor.* XI, c. 13. f. κατῆρεν εἰς τὴν Εὐβοιαν μετὰ παντὸς τοῦ στόλου, καὶ τὴν τῶν Ἱστιαιέων πόλιν βίᾳ χειρωσάμενος &c vid. ibi Clar. *P. Wesseling.* Non nescio quid scribat *Steph. Byz.* in Ἱστιαία, *Eporum* cives Ἐστιαίους dixisse; sed *Herodoto* huius capitis initio memoratur ἀνὴρ Ἱστιαιεὺς, quod pro Ἱστιεὺς recte posuit *Gronov.* ex *Med.*, a *Galeo* iam oblatum ex *Arcb.* a *Valla*, quin et a *Plutarcbo*, cuius in Edd. Herodotea describentis T. II. p. 867. E. reperitur ἀνὴρ Ἐστιαιεύς· illic Ionica tantum pronuntiatio versa fuit in vulgarem. Hos ex Euboea Histiaeënses, τοὺς Ἱστιαιέας, istius aetatis Atticorum more talia contrahentium *Thucydides* vocat Ἐστιαιᾶς I, c. 114. ubi memorat Euboeam opera Periclis Athenienses subiectam *Aristides* in Pericle T. III. p. 226. hoc exstat *Scholion* in *Cod MS.* Ἕως καὶ ταύτην] Ὁ Θουκυδίδης, ἐξοικήσαντες Ἱστιαίας (L. ἐξοικίσαντες Ἱστιαιᾶς,) αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον· ἡ δὲ ἱστορία πόλεως Εὐβοϊίας· miram in his corruptelam subiit Ἱστιαία, πόλις Εὐβοίας. In isthoc egregio clar. *P. Burm.* Codice MS. eadem pag. saltem octo nobis ex *Androtione* praebet ducum nomina, qui cum Pericle susceperant expeditiones *Thucydidi* narratas, pleraque aliunde ignota. VALCKEN.

4. Τῆς Ἑλλοπίης μοίρης] *Valla* sui Codicis pravam, qualis et *Arcb.*, lectionem secutus, Ellopiae, qua de uberius *Strabo* X. p. 683. A., mentionem praeteriit. Vicinum τῆς Ἱστιαιήτιδος Ionum est formae, optime hic in membranis custoditum. Non obliviscor γῆς τῆς Ἱστιαιώτιδος VII, 175., cui si verum amamus, prorsus idem, quod paludi Maeoti, Μαιήτιδος titulo L. I, 104. et IV, 20. notae, usu saepe venit. Par periculum Ἀμπρακιήταις, propulsandum L. IX, 28.

12. Γῆν ἐπαμησάμενος] Ex Herodoteo Lexico petita *Suidae* interpretatio, ἀνακινήσας, traxit *Vallam.* Ulysses Homeri Od. E. γ. 482., εὐνὴν ἐπαμήσατο, *aggessit sibi cubile*, ex foliis nempe: Φύλλων γὰρ ἦν χύσις ἤλιθα πολλὴ, Ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο· velut *in lecto* cubuit: hinc sua apte transtulit *Herod.* Φυλλάδα τε ἐπιβαλὼν καὶ γῆν ἐπαμησάμενος· *et frondes iniecit arboreas terrae superingestae:* sic ista putem accipienda. *Eustath.* in Od. E. p. 240, 49. suum citat in Iliada commentarium p. 321, 33., ubi legitur et κόνιν ἐπαμησάμενος. *Super cadaver terram congerere*, et *pulverem in cadaver accumulare* propria locutione dicebatur ἐπαμήσασθαι γῆν, et κόνιν ἐπαμήσασθαι. Pro ἐναμησ. scribendum usitato more ἐπαμησάμενοι κόνιν in *Schol.* ad *Sopb.* Antig. γ. 261. De testudine, ova sua in litore tegente posuit *Plutarcb.* T. II. p. 982. B. τὸ λειότατον ἐπαμᾶται τῆς θινὸς αὐτοῖς καὶ μαλακώτατον· rarissima forma activa scripsit *Iamblicb.* de V. P. p. 160., γῆς ἐπαμήσαντες τοῖς πεσοῦσι· formae vim quoque tribuit verbi medii *Origenes* c. Cels. VI. pag. 285., cui veste indutus lugubri dicitur κόνιν ἐπαμώμενος, *pulvere sibi caput adspergens.* Vid. Clar. *D'Orvill.* in *Charit.* p. 366. sed in versu *Theognid.* γ. 427., quem citat, vulgata displicebat *Hemsterbusio* lectio, melior altera videbatur, γαῖαν ἐφεσσάμενον, ad *Hesych.* I. p. 1352. sic dicitur iacere cadaver, *operimento matris obductum*; quibus verbis *Cicero* de LL. II, c. 22., istum adludebat *Xenophontis* locum, quem tractat vir summus. Sed ad *Herodotum* forte satis fuisset monuisse, Xerxis factum ad Thermopylas, quod attigit et *Polyaen.* VII, c. 15, 4. Spartiatam postea temporis imitatum Agesilaum, qui fidos sibi iussit Σπαρτιάτας νεκροὺς, ἐπαμησαμένους κόνιν, ἀποκρύψαι, ut scribit *Polyaen.* II, c. 1, 23. VALCKEN.

24. Ὁρέοντες καὶ τοὺς εἵλωτας] Magna in his Cl. *de Pauw* molimina. Negat ullos adfuisse *Hilotas*; negat quatuor Graecorum ad Thermopylas iacuisse millia. Εἵλωτας facit ἰδιώτας, sive *cives*: scriptum praeterea

Itaque eos qui transmiſere non latuit Xerxes, qui circa ſuorum cadavera id fecisſet. Etenim erat res profecto etiam ridicula, ut illorum quidem mille iacentes occiſi extarent, isti vero omnes conferti eundem in locum quater milleni comportati esſent. Atque hunc quidem diem in ſpectaculo consumpserunt: poſtero autem clasſiarii Hiſtiæam ad clasſem remeaverunt. Xerxes et
26 qui cum eo erant, iter ingresſi ſunt. Verum ad hos pauci quidam ab Arcadia perfugæ venerunt, victus inopes, et operam ſuam præſtare cupientes: qui in conſpectum regis adducti, interrogatique cum ab aliis Perſis, tum vero præcipue a quodam, de Græcis, quæ agerent, reſponderunt eos agere Olympia, et ſpectare certamen gymnicum atque equeſtre. Rurſus eodem percontante quodnam illis præmium esſet propoſitum propter quod certarent, oleaginam coronam inquiunt esſe qua donarentur. Ibi Tritantæchmes Artabani filius generoſisſimam quum dixisſet ſententiam, a rege pro timido est habitus. Audiens enim præmium coronam esſe, non pecunias, ſilentium tenere non potuit quin coram omnibus diceret, Papæ Mardoni, in quos viros induxisti nos ad pugnandum? qui non pecuniarum certamen agitant, ſed
27 virtutis? Hæc ab illo dicebantur. Eo interim tempore post acceptam apud Thermopylas calamitatem confeſtim Theſſali caduceatorem ad Phocenſes mittunt, utpote iis infenſi, cum ſemper antea, tum præcipue post noviſsimam cladem. Quippe non multis ante hanc regis expeditionem annis, quum ipſi Theſſali omni cum copia et eorum ſocii aggreſſi esſent Phocenſes, a Phocenſibus fugati ſunt aſpereque vexati.

25 οὐ μὲν οὐδ' ἐλάνθανε τοὺς διαβεβηκότας [a] Ξέρξης ταῦτα πρήξας περὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς ἑωυτοῦ. καὶ γὰρ δὴ καὶ γελοῖον ἦν. τῶν μὲν χίλιοι ἐφαίνοντο νεκροὶ κείμενοι, οἱ δὲ πάντες ἐκέατο ἀλέες συγκεκομισμένοι ἐς τωὐτὸ χωρίον, τέσσερες χιλιάδες. ταύτην μὲν
30 τὴν ἡμέρην πρὸς θέην ἐτράποντο· τῇ δ' ὑστεραίῃ οἱ μὲν ἀπέπλωον ἐς Ἱστιαίην ἐπὶ τὰς νῆας, οἱ δὲ ἀμφὶ [b] Ξέρξεα, ἐς ὁδὸν ὁρμέατο. Ἦκον δὲ σφι αὐτόμολοι ἄνδρες ἀπ' Ἀρκαδίης [c] ὀλίγοι τινὲς, βίου τε δεόμενοι, καὶ ἐνεργοὶ βουλόμενοι εἶ-
35 ναι. [d] ἀγαγόντες δὲ τούτους ἐς ὄψιν [e] τὴν βασιλῆος, ἐπυνθάνοντο οἱ Πέρσαι περὶ τῶν Ἑλλήνων [f] τὰ ποιέοιεν· εἷς δέ τις πρὸ πάντων ἦν ὁ [g] εἰρωτέων αὐτοὺς ταῦτα. οἱ δέ σφι ἔλεγον, ὡς Ὀλύμπια [h] ἄγοιεν, καὶ θεωρέοιεν ἀγῶνα γυμνικὸν
40 καὶ ἱππικόν. [i] ὁ δὲ ἐπείρετο ὅ, τι τὸ ἄεθλον εἴη σφι [k] κείμενον, περὶ ὅτευ ἀγωνίζονται· οἱ δ' εἶπον, τῆς ἐλαίης τὸν διδόμενον στέφανον. ἐνθαῦτα εἶπας γνώμην γενναιοτάτην [l] Τριταντaίχμης ὁ Ἀρταβάνου, δειλίην [m] ὄφλεε πρὸς βασιλῆος. [n] πυνθα-
νόμενος γὰρ [o] τὸ ἄεθλον ἐὸν στέφανον, ἀλλ' οὐ 468
45 χρήματα, οὔτε ἠνέσχετο [p] σιγῶν, εἰπέ τε [q] ἐς πάντας τάδε, „ Παπαὶ Μαρδόνιε, κοίους ἐπ' ἄν-
„ δρας ἤγαγες [r] μαχησομένους ἡμέας, οἳ οὐ περὶ
„ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται, ἀλλὰ [s] περὶ
50 „ ἀρετῆς"; τούτῳ μὲν δὴ ταῦτα εἴρητο. Ἐν δὲ τῷ διὰ μέσου χρόνῳ [t] ἐπεί τε τὸ ἐν Θερμοπύλῃσι τρῶμα ἐγεγόνεε, αὐτίκα Θεσσαλοὶ πέμπουσι κήρυκα ἐς Φωκέας, ἅτε σφι [u] ἐχθέουτες ἀεὶ χόλον, ἀπὸ δὲ τοῦ ὑστάτου τρώματος καὶ τὸ κάρτα. ἐσβαλόντες
55 γὰρ παντρατιῇ αὐτοί τε οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτέων ἐς τοὺς Φωκέας, οὐ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον ταύτης τῆς βασιλῆος στρατηλασίης, ἐσσώθησαν ὑπὸ τῶν Φωκέων, καὶ περιέφθησαν τρηχέως.

[a] ἐπεί

[a] Ξέρξης δὲ *Arcb.* [b] Ξέρξεα *Arcb. V.*, Ξέρξην ceteri: porro ὁρμέατο *Arcb. V. Ask.*, ſine augmento, ſicuti inf. C. 35. 1, 83., prius ὡρμέατο. [c] Deſunt duo ista *Brit.* [d] Ἄγοντες *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Vind.*, alii ἀγαγόντες. [e] Τῷ βασιλεῖ *Brit.* [f] Τί ποιέοιεν ora *Stepb. Pasſ. Ask. Brit.*, in Fragm. *Paris. B*, τι. Sic quoque *Choricius* Or. in ſummum Duc., haec aemulans, C. 22. [g] Εἰρωτῶν *Pasſ. Ask. Brit.*, εἰρωτέων *Arcb. V.*, antea ἐρωτῶν. [h] Ἄγουσι *Med. Ask. Pasſ. Brit.* Fragm. *Paris.*, ἄγοιεν *Arcb. Vind.*, διάγοιεν *Ald.* Edd.; porro θεωρέοιεν *Arcb. Vind.*, ceteri θεωροῖεν. [i] Οἱ δ' ἐπήροντο Fragm. *Paris.*, male [k] *Med. Ask. Pasſ. Arcb. Vind. Brit.*, prius προκείμενον. mox ὅτεω *Arcb. Vind.* [l] Τριτανταίχμης *Arcb. Valla*: reliqui Τιγράνης. [m] Ὤφλε *Ask.* [n] Πυθόμενος *Arcb. V. Paris. B. Brit. Ald.*, ex *Med. Ask. Pasſ.* πυνθανόμενος, non magna differentia. [o] Τὸν ἄεθλον ἐόντα *Arcb.* [p] Σιγᾶν *Brit.* [q] *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Vind.*, quorum ultimi duo τόδε: antea erat πρὸς πάντας. [r] Μαχεσ. *Ask.* uti frequenter. Vid. I, 103. et VII, 103. &c. [s] Abest *Arcb.* et *Choricio.* [t] Ἐπεὶ τάχιστα τὸ *Arcb. V.* [u] Ἐνέχοντες iidem: olim ἔχοντες.

terea ſupra C. 24. olim fuisſe, ὑπολιπόμενος τουτέων ὡς τετρακισχιλίους. Proinde post nonnulla τῶν μὲν χίλιοι ἐφαίνοντο νεκροὶ Graecorum ſunt cadavera, τέσσερες vero χιλιάδες Perſarum. Haec pauca de multis. Ego vero ſcire maximopere aveo, quinam illi praeter Spartanos et Theſpienſes ἰδιῶται *cives*, ſi eorum mille tantum fuerint? et quomodo nautae ex ἰδιωτῶν corporibus agnoſcere Spartanos potuerint? Hilotae, quos adfuisſe vidimus VII, 222., habitu cultuque pares ceteris non erant; Hoc amplius, ſi mille duntaxat Graeci ad Thermopylas ceciderint, quid fiet Epigrammate, in quo contumulatorum χιλιάδες τέτορες VII, 228.? Sed deſino, id tantummodo adſtruens, ieiunum hoc in ſtrategemate *Polyaenum* esſe L. VII, 15, 4.

33. Αὐτόμολοι ἄ. ἀπ' Ἀρκαδίης] Quae primo viderentur adſpectu longe disſita ſolerter ſic comparavit Eruditisſ. *A. Heringa* Obs. Crit. p. 156., ut Arcades hi fuisſe videantur Caryatae. Noſtro dicuntur βίου τε δεόμενοι, καὶ ἐνεργοὶ βουλόμενοι εἶναι· *victus egentes et in agendo deſiderantes occupari*; prout hic vocem ἐνεργὸς accipiendam puto. *Pecuniam numeratam, quam domi habebant*, τὸ ἀργύριον τὸ ἔνδον κείμενον, vocabant et ἀργόν· id est οὐκ ὂν ἐν ἔργῳ· contra ἐνεργὰ χρήματα erant *quaeſtuoſae foenusque penſitantes pecuniae*, monente G. *Budaeo* C. L. G. p. 271. vid. *Salmas.* de Trap. Foen. p. 480. Rariori uſu apud *Demoſth.* p. 547, 7. ἐδέοντό μου δανεῖσαι χρήματα εἰς τὸν Πόντον Ἀρτέμωνι —— καὶ Ἀπολλοδώρῳ, ὅπως ἐνεργοὶ ὦσιν· *ut negotiarentur*, ſive ὅπως ἐργάσωνται ἐν αὐτοῖς· quae phraſis est in Ev. *Matth.* XXV. 16. VALCKEN.

37. Τὰ ποιέοιεν] Aeque bonum τί ποιέοιεν. Verisſimum εἰρωτέων, unde ἀγγέλῳ εἰρωτέοντι IV, 145. aliaque. Malui quoque ἄγοιεν Ὀλύμπια, ut ἄγειν Ἀπατούρια, denique θεωρέοιεν, praeuntibus manu exaratis exemplaribus. Maxime vero memorabilis est Τριταντaίχμης ὁ Ἀρταβάνου *Vallae* et *Arcb.*, idem, uti videtur, ac L. VII, 82. *Tigranes* haud quidem ignotus inter Perſas est, Achaemenidarum gente proſeminatus, ſed nusquam *Artabani* filius, VII, 62. IX, 95. Quare *Th. Galeo* videor adſtipulari posſe.

38. Ὡς Ὀλύμπια διάγοιεν] Doctisſimo *G. Koenio* corrigendum videbatur, ὡς Ὀλύμπια δὴ ἄγοιεν· hoc mihi olim etiam placebat; nunc, ſi praebent alii Cod. lectionem quam dat margo *Stepb.* legi malim, ὡς Ὀλύμπια ἄγοιεν· vulgatum ſi forſan ut hic legeretur alibi, uno tamen alterove exemplo nolim abuti adverſus centena. —— In istis paulo post, quibus Arcades quale praemium esſet Olympiacum Perſis interrogantibus εἶπον τῆς ἐλαίης τὸν διδόμενον στέφανον· leve forſan vitium latet, quod una lineola loco mota facile tolli posſet, ſi nempe ſcriberetur τῆς ἐλαίης τὸν ἀδόμενον στέφανον, *ex oleaſtro coronam* ut ſimpliciter dixerint Arcades; quorum verbis noſter Olympiacae laudis admirator interiecerit τὸν ᾀδόμενον, *illam* Poëtarum *Pindari* praeſertim, carminibus *decantatam*. Quibus hoc forte videbitur non neceſsarium, fatebuntur tamen his *Pauſaniae* III, p. 278., ἄρχονται μὲν ἀπὸ Τηλέφου τῶν ὕμνων, προσδιδοῦσι δὲ οὐδὲν ἐς τὸν Εὐρύπυλον, omnino corrigendum, προσᾴδουσι δὲ οὐδέν. VALCKEN.

53. Ἅτε σφι ἐνέχοντες αἰεὶ χόλον] Litem, quam publicato

Phocenſium cum Theſſalis bella et illorum victoriæ; quibus hi nunc ſub umbra Xerxis volunt inſultare.

[a] ἐπεί τε γὰς κατειλήθησαν ἐς τὸν Παρνησσὸν οἱ Φωκέες, ἔχοντες μάντιν Τελλίην τὸν Ἠλεῖον, ὧδε αὖτα ὁ Τελλίης οὗτος σοφίζεται αὐτοῖσι τοιόνδε· γυψώσας ἄνδρας ἐξακοσίους τῶν Φωκέων τοὺς ἀρίςους, αὐτούς τε τούτους, καὶ τὰ ὅπλα αὐτέων, νυκτὸς ἐπεθήκατο τοῖσι Θεσσαλοῖσι· προείπας αὐτοῖσι, τὸν ἂν μὴ [b] λευκανθίζοντα ἴδωνται, τοῦτον κτείνειν. τούτους ὦν [c] αἵ τε Φυλακαὶ τῶν Θεσσαλῶν πρῶται ἰδοῦσαι ἐφοβήθησαν, δόξασαι ἄλλο τι εἶναι τέρας· καὶ μετὰ τὰς Φυλακὰς αὐτὴ ἡ στρατιὴ ἔτω, ὥστε [d] τετρακισχιλίων κρατῆσαι νεκρῶν καὶ ἀσπίδων Φωκέας, τῶν τὰς μὲν ἡμισέας [e] ἐς Ἄβας ἀνέθεσαν, τὰς δὲ, ἐς Δελφούς· ἡ δὲ δεκάτη ἐγένετο τῶν χρημάτων ἐκ ταύτης τῆς μάχης, οἱ μεγάλοι ἀνδριάντες οἱ περὶ [f] τὸν τρίποδα συνεστεῶτες, ἔμπροσθεν τοῦ νηοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖσι, καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ἐν Ἄβῃσι [g] ἀναχέαται. Ταῦτα μέν νυν τὸν πεζὸν [h] ἐργάσαντο τῶν Θεσσαλῶν οἱ Φωκέες, πολιορκέοντας ἑωυτούς· ἐσβαλοῦσαι δὲ ἐς τὴν χώρην τὴν ἵππον αὐτέων, ἐλυμήναντο ἀπιςίως. ἐν γὰς τῇ ἐσβολῇ ἥ ἐςι κατὰ Ὑάμπολιν, ἐν ταύτῃ τάφρον μεγάλην ὀρύξαντες, ἀμφορέας [i] κενοὺς ἐς αὐτὴν κατέθηκαν. χοῦν δὲ ἐπιφορήσαντες, καὶ ὁμοιώσαντες τῷ ἄλλῳ χώρῳ, ἐδέχοντο τοὺς Θεσσαλοὺς [k] ἐσβάλλοντας. οἱ δὲ, ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Φωκέας φερόμενοι [l] ἐσέπεσον ἐς τοὺς ἀμφορέας· ἐνθαῦτα οἱ ἵπποι τὰ σκέλεα διεφθάρησαν. Τοιτέων δὴ σφι ἀμφοτέρων ἐχόντων ἔγκοτον οἱ Θεσσαλοὶ, πέμψαντες κήρυκα, ἠγόρευον τάδε, „Ὦ Φωκέες, ἤδη τι „μᾶλλον γνωσιμαχέετε μὴ εἶναι ὁμοῖοι ἡμῖν. πρό„σθεν

ti. Etenim quum ad Parnaſſum concluſi eſſent, Phocenſes habentes Telliam faticinum Eleum, ibi Tellias hic huiuſmodi rem eis commentus est. Sexcentos viros e Phocenſibus præſtantiſſimos gypso tam ipsos quam arma illinit, eosque ſub noctem in Theſſalos immiſit, dato præcepto ut quemcunque non albicantem cernerent, eum obtruncarent. Hos primi Theſſalorum excubitores, aliud quoddam prodigium eſſe arbitrati, et post has excubias ipse exercitus adeo exhorruerunt, ut quatuor millibus cæſorum atque ſcutorum Phocenſes potiti ſint; quorum ſcutorum dimidium apud Abas, reliqua apud Delphos dedicaverunt: et ex decimis pecuniarum huius pugnæ factæ ſunt ſtatuæ grandes, quæ circa tripodem e regione delubri Delphis viſuntur: et alteræ eiusmodi in Abis repoſitæ. Hæc Phocenſes in peditatum Theſſalorum, a quibus obſidebantur, egerunt: equitatum quoque eorundem, qui in ſuum agrum incurſaverat, inſanabili clade afflixerunt: ad ingreſſum enim qui est iuxta Hyampolin, depreſſa istic incenti foſſa, amphoras inanes in ea depoſuerunt, humumque deſuper iniecerunt, eamque reliquo ſolo exæquaverunt: atque ibi Theſſalos exceperunt incurrentes. Theſſali impetu ſumpto, tanquam eos rapturi, in amphoras inciderunt, ibique equorum crura corrupta ſunt. Ob hæc ambo Phocenſibus infenſi Theſſali, miſſo caduceatore ita dixere, o Phocenſes, nunc aliquid amplius reſipiſcentes agnoſcite non eſſe vos nobis pares;

28

29

a Ἐπεί τε *Arcb. Paſſ. Brit. Vind.*, prius καὶ ἐπεί τε, abundantius iuſto; mox Παρνησσὸν *Paſſ.* Exſcripſit haec *Euſtatb.* in *Iliad.* N. p. 945, 40. *b* Λευκανθίζ. *Arcb.* *c* Αἱ φυλ. *Paſſ.* *d* Τρισχιλίων *Arcb. Vind. Valla.* *e* Ἀσπίδας ἐς *Arcb.*, qui mox λοιπὰς omittit cum *Med. Paſſ. Ask. Vind. Paris. A. B. Brit.*: olim τὰς δὲ λοιπὰς ἐς Δ. *f* Τοῦ τρίποδος *Arcb.* *g* Ἀναχέεται *Arcb. V.* *h* Ἐργάσαντο *Vind. Paſſ. Ask.*, alii εἰργ. *i* Κενοὺς *Vind. Arcb.*, ceteri cum *Ald.* κενεοὺς, et ἐς αὐτὴν iid. *Paſſ. Brit. Ask.* ora *Steph.*, quod melius. olim ταύτην. *k* Ἐσβαλέοντας *Arcb.* *l* Ἐνέπεσον idem.

blicato ſchedae moverunt, ſecundum eas do. Non neſcio Euripideum Hecub. v. 1118. ἦ μέγαν χόλον Σοὶ καὶ τέκνοισι εἶχε, Sophocleumque Trachin. v. 272. Aliter *Herodotus* L. VI, 119. Δαρεῖος —— ἐνεῖχέ σφι δεινὸν χόλον· et L. I, 118. Odii Theſſalorum in Phocenſes exordia L. VII, 176. ſignata ſunt. Hinc τὴν πρὸς Φωκέας ἔχθραν, ἣ προυπῆρχε Θετταλοῖς ἐκ παλαιῶν χρόνων non tacuit *AEſchin.* περὶ Παραπ. p. 46.

59. Κατειλήθησαν ἐς τὸν Παρνησσὸν οἱ Φωκέες] Mirum accidit, *H. Stephanum* ad haec adhaeſiſſe; ſed comma, male punctum post Παρνησσὸν, illi tenebras offudit. Melior in his *Pavius*, atque diu ante eum *Polyaenus* VI, 18. Nimirum Theſſali ſubita incurſione Phocenſes in Parnaſſum concluſerant. Unde deinceps ταῦτα μέν νυν τὸν πεζὸν εἰργάσαντο τῶν Θεσσαλῶν οἱ Φωκέες, πολιορκέοντας ἑωυτούς, ubi multitudinis numerus, πεζὸν ſpectans, nemini moleſtus eſſe debet. Verum audiamus *Polyaenum*, Φωκεῖς εἰς τὸν Παρνασσὸν κατακλεισθέντες, γυψώσαντες αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα νυκτὶ πανσελήνῳ ——. Sic ſcripserat. Vulgo illi γυψώσαντες deerant, damno ſententiae manifeſto, ſicuti *Diodoro* XI, 14. adſcriptum. Animadvertit et illud doctiſſimus *Berglerus*. Rem eandem, alio tamen ordine, operoſius exſequitur *Pauſanias* L. X, 1., ubi de *Tellia* et Telliadis infra L. IX, 36. *Kubnius* et *Leopardus* Emendat. L. IV, 18.

61. Ὁ Τελλίης —— γυψώσας] Obiter hinc *Polyaenum* p. 562. redintegravit Clar. *Weſſ.* ad *Diodor.* I. p. 414. quo nondum uſus *Koenius* ex *Herodoto* quoque vidit in *Polyaeno* legendum: Φωκεῖς, ἐς τὸν Παρνασσὸν κατακλεισθέντες, γυψώσαντες αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα· ſic vox collocata ob ſimilem praecedentis ſyllabam facile periit. Eleum vatem Telliam, in quo viro egregio ſpes opesque erant Phocenſium ſitae, laudat *Pauſanias* et hoc ipſius in bello non illaudabile commentum in Phocicis p. 800, 801., ubi Theſſalos quingenti noctu narrantur inproviſos adorti αὐτοί τε ἀλλιλιμμένοι γύψῳ καὶ ἐνδεδυκότες ὅπλα λευκὰ ὑπὸ τῇ γύψῳ. Eodem isthoc cum Theſſalis bello, quod evenit memorabile Phocenſium facinus, deſperatione furentium et rabie, *Pauſaniae* narratum, explicatius etiam, atque in laudem mulierum praeſertim Phocenſium *Plutarcho* de Virtut. Mulier. p. 244., cauſam non exputo, quam tamen habuiſſe certam ſuſpicor, cur hoc in loco ſilentio preſſerit *Herodotus*. VALCKEN.

68. Ὥσε τετρακισχιλίων κρατῆσαι] Male *Valla* et conſentanei τρισχιλίων. *Polyaenus* καὶ πτῶμα ἐγένοντο Θετταλικὸν ἄνδρες ΤΕΤΡΑΚΙΣΧΙΛΙΟΙ. Cur ego autem λοιπὰς tuerer, tanta Codd. conſpiratione in exilium actas? Vocis abſentia ſententiae nihil nocet.

78. Ἡ ἐςι κατὰ Ὑάμπολιν] Ob oculos ista *Polyaeno* fuerunt VI, 18, 2. τάφρον ὀρύξαντες κατὰ τὴν πόλιν καὶ πληρώσαντες αὐτὴν κενῶν ἀμφορέων· dederat ergo κατὰ τὴν Ὑάμπολιν, quae *Valckenarii* iuſtiſſima correctio ad Phoeniſ. *Euripid.* p. 749. Scripſi ἀμφορέας κενοὺς de *Herodoti* adſuetudine L. VII, 131., a qua me εἴδωλα ΚΕΝΕΑ καρδίης *Democriti* ap. *Stob.* Serm. IV. p. 56. non revocant.

78. Κατὰ Ὑάμπολιν] Ad haec *Polyaenum* VI, c. 18, 2., comparanti *Koenio* latere non poterat, in istis, τάφρον ὀρύξαντες κατὰ τὴν πόλιν, corrigendum ex *Herodoto* κατὰ Ὑάμπολιν· in tranſcurſu eadem facta fuit comparatio ad *Schol.* in Phoen. *Eurip.* p. 749. Fraudem, qua vicinos Theſſalos irretitos tenuerunt, explicate tradit *Pauſan.* X. p. 799., κατὰ τὴν Ὑάμπολιν —— ὑδρίας κεράμου πεποιημένας κατορύξαντες, καὶ ἐπ' αὐτὰς γῆν ἐπιφορήσαντες (*Herodot.* χοῦν ἐπιφορήσαντες) ὑπέμενον τὴν ἵππον τῶν Θεσσαλῶν· in foveas equites fuere praecipitati, equi autem ἀπεχωλοῦντο· quod *Pauſanias* ſumſit e *Thucyd.* VII, c. 27. *Herodoto* οἱ ἵπποι τὰ σκέλεα διεφθάρησαν. —— Hoc bello Phocenſibus dux erat alter de duobus Ὑαμπολίτης Δαΐφανης, iuxta *Pauſan.* p. 800. Δαΐφαντος ὁ Βαβυλλίου τρίτος αὐτὸς ἄρχων dicitur *Plutarcho* T. II. p. 244., ubi congreſſi cum Theſſalis victoriam Phocenſes reportaſſe narrantur περὶ Κλεωνὰς τῆς Ὑαμπόλιδος. De Hyampoli multis agens *Iac. Palmer.* in Gr. Antiq. p. 665. istas Phocidis Cleonas *vicum in Hyampolitarum vicinia* fuiſſe ſuſpicatur: Iaſon Theſſalus Ὑαμπολιτῶν τό, τε προάστειον εἶλε, καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησε, apud *Xenopb.* Ἑλλ. VI. p. 350, 28. VALCKEN.

84. Τουτέων δή σφι ἀμφοτέρων ἐχόντων ἔγκοτον] Eruditiſſimus

res; qui et antehæc inter Græcos, quandiu partes illorum nobis placuerunt, ſemper vobis antecelluimus, et nunc apud barbarum adeo pollemus, ut penes nos ſit et agro vos exui, et præterea in ſervitutem redigi. Quam facultatem etſi obtinemus, tamen iniuriarum non ſumus memores, niſi ut eo nomine quinquaginta talenta rependatis: et nos vobis recipimus, damna omnia nos ab agro veſtro averſuros. Hæc Theſſali Phocenſibus denunciabant, quod ſoli Phocenſes inter eius loci homines cum Medis non ſentiebant; idque nulla alia cauſſa, ut ego coniectura comperio, quam Theſſalorum odio; partes Medorum, ut mihi videtur, ſequuturi, ſi Theſſali partes Græcorum fovisſent. Hæc deferentibus Theſſalis, negarunt ſe Phocenſes pecuniam daturos; et ſibi itidem, ut Theſſalis, facultatem eſſe ſentiendi cum Medis, ſi aliter ſentire vellent: ſed nequaquam fore ut ſponte eſſent proditores Græciæ. His verbis renunciatis ita Theſſali irritati in Phocenſes barbaro duces itineris extiterunt, et ex Trachinia Doridem regionem incurſaverunt: nam eius regionis limes anguſtus illuc triginta non amplius ſtadia in latum pertinet, inter Meliadem ac Phocenſem regionem ſitus, quæ olim Dryopis erat. Hæc autem regio, Dorienſium qui ſunt in Peloponneſo, metropolis est. Hanc igitur Doridem regionem ingreſſi barbari nihil læſerunt; cum Medis enim, etſi Theſſalis non videbatur, ſentiebant. Posteaquam autem e Doride in Phocidem ingreſſi ſunt barbari, ipsos quidem Phocenſes non ſunt adepti: eorum enim nonnulli cacumina Parnaſſi

„ σθεν τε γὰρ ἐν τοῖσι Ἕλλησι ὅσον χρόνον ἐκεῖνά
„ [a] ἡμῖν ἤνδανε, πλέον αἰεί κοτε ὑμέων ἐφερόμεθα·
„ νῦν τε παρὰ τῷ βαρβάρῳ τοσοῦτον δυνάμεθα, ὥστε 469
„ ἐπ' ἡμῖν [b] ἐστι τῆς γῆς τε ἐστερῆσθαι, καὶ πρὸς
„ ἀνδραποδίσθαι ὑμέας. [c] ἡμέες μέντοι τὸ πᾶν ἔχον-
„ τες, οὐ μησικακέομεν, ἀλλ' ἡμῖν γενέσθω ἀντ'
„ αὐτέων πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίου· καὶ ὑμῖν
„ [d] ὑποδεχόμεθα τὰ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώρην ἀπο-
„ τρέψειν". Ταῦτά σφι ἐπαγγέλλοντο οἱ Θεσσαλοί. οἱ γὰρ Φωκέες μοῦνοι τῶν ταύτῃ ἀνθρώπων οὐκ ἐμήδιζον, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὡς ἐγὼ [e] συμβαλλεόμενος εὑρίσκω, κατὰ δὲ τὸ ἔχθος [f] τῶν Θεσσαλῶν· εἰ δὲ Θεσσαλοὶ τὰ Ἑλλήνων ηὔξοον, ὡς ἐμοὶ [g] δοκέειν, ἐμήδιζον ἂν οἱ Φωκέες. ταῦτα ἐπαγγελλομένων Θεσσαλῶν, οὔτε δώσειν ἔφασαν [h] χρήματα, παρέχειν τέ σφι Θεσσαλοῖσι ὁμοίως μηδίζειν, εἰ ἄλλως βουλοίατο· ἀλλ' οὐκ ἔσεσθαι ἐκόντες εἶναι προδόται τῆς Ἑλλάδος. [i] Ἐπειδὴ δὲ ἀνηνείχθησαν οὗτοι οἱ λόγοι, οὕτω δὴ οἱ Θεσσαλοὶ κεχολωμένοι τοῖσι Φωκεῦσι, [k] ἐγένοντο ἡγεμόνες τῷ βαρβάρῳ τῆς ὁδοῦ. ἐκ μὲν δὴ τῆς Τρηχινίης ἐς τὴν Δωρίδα ἐσέβαλον. τῆς γὰρ Δωρίδος χώρης πόδεως στενὸς ταύτῃ κατατείνει, ὡς τριήκοντα σταδίων μάλιστά κη εὖρος, κείμενος μεταξὺ τῆς τε [l] Μηλίδος καὶ τῆς Φωκίδος χώρης, ἥπερ ἦν τοπαλαιὸν [m] Δρυοπίς. ἡ δὲ χώρη αὕτη ἐστὶ μητρόπολις Δωριέων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ. ταύτην ὦν τὴν Δωρίδα γῆν οὐκ ἐσίναντο ἐσβάλλοντες οἱ βάρβαροι· ἐμήδιζόν τε γὰρ, καὶ οὐκ ἐδόκεε Θεσσαλοῖσι. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Δωρίδος ἐς τὴν Φωκίδα ἐσέβαλον, αὐτοὺς μὲν τοὺς Φωκέας οὐκ αἱρέουσι. οἱ μὲν γὰρ τῶν Φωκέων ἐς τὰ ἄκρα [n] τοῦ Παρνησσοῦ ἀνέ-

a Τμῖν *Arcb.* et εἴκοτε. *b* Ἐστὶ *Arcb.*, tum τῆς γῆς τε *Vind.*, aberat ultima particula. Praeterea ſeparat πρὸς a ſequente verbo *Paſſion.* ſicuti ſupra L. I, 156., iunctim antea προσηνδρ. *c* Ἡμέες *V. Arcb.*, alii cum *Ald.* ἡμεῖς. *d* Ἐπιδεκ. *Arcb.*, omittens ἐπιόντα. *e* Συμβαλλόμ. *Arcb. V.* *f* Τὸ Θεσσ. *Paſſ.* et *Plut.* Malign. p. 868. B. *g* Δοκέει *Arcb. Plut.* *b* Χρήματά τε *Paſſ. Ask.*, mox τε negligentes. *i* Ἐπεὶ δὲ δὴ *Arcb. Vind.*, ἐπεὶ δὲ *Ask.* Quo non utor. Vide C. 69. *k* Ἐγὶν. *Arcb. V.* *l* Μηλίδος *Arcb. Valla:* bene. Prius Μηλιάδος. *m* Δρυοπίης id. *Vind. Valla:* *n* *Med. Paſſ. Ask. Arcb. Brit. Vind.*, olim τά. in *Paſſ.* Παρνησσοῦ ſemper.

ditisſimus *H. Stephanus* ἔγκοτος, quatenus quidem ſubſtantivi ſedem obtinebat, e Graecae linguae finibus procul amandavit, dictionesque adeo, ἀτάρ τινα καὶ ΕΓΚΟΤΟΝ εἶχε L. VI, 133. et 73., ſcriptas fuisſe καὶ ἐν κότον εἶχε, vice καὶ ἐνεῖχε κότον. Inſpice eius Prolegom. p. 736. Cui animadverſioni valide repugnat hic locus, talem τιμῆσιν recuſans, et L. IX, 109. τῇ μὲν γυναικὶ ταύτῃ οὐκ ἔχε ἔγκοτον. Plura alias.

97. Οἱ γὰρ Φωκέες μοῦνοι &c.] Si vero nititur *Pauſaniae* L. X, 1. fin. narratio, Phocenſes cum Perſa, neceſsitate conpulſi, ὑπ' ἀνάγκης, primum fecerunt, postea ad Graecorum ſocietatem reverſi. Non ita Noſter hic et ſuperiore libro C. 203. 218. Vicinum κατὰ τὸ ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν *Paſſ.* et apud *Plutarchum* minime malum: conſimile κατά τε τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων, quo Spartanos proſequebatur Hegeſiſtratus, ſive ut ibidem, τὸ ἔχθος τὸ ἐς Λακεδαιμονίους, L. IX, 36. 37. In Latinis talia ſaepe. Vid. *Cortium* ad fragm. *Salluſtii* p. 936.

97. Οὐκ ἐμήδιζον, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν] Veriſimillimam *Herodoti* coniecturam ingenioſa malevolentia nititur evertere *Plutarch.* II. p. 868. C. Sed Herodotea deſcribens Philoſophus praebet ex ſuo Codice lectionem unam alteramve vulgata apud *Herodotum* non deteriorem; velut in proximis: κατὰ δὲ τὸ ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν, *nulla alia de cauſa, quam quia oderant Theſſalos:* ſimiliter ſcribit et in eumdem ſenſum Noſter IX, c. 37., κατὰ τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων, *propter odium, quo Lacedaemonios oderat:* et *Thucydides*, κατ' ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων· κατ' ἔχθος τὸ Ῥηγίνων· κατ' ἔχθος τὸ Κορινθίων· p. 67, 73. p. 239, 10. p. 483, 57. Aptiſsima dedit in eam rem *Iac. Perizon.* in *AEliani* V. H. II, c. 25. ex his ſuis obſervatis explicare debuerat apud eumdem XII, c. 53., τὸ Μεγαρέων πτνάκιον· ubi commode Thucydideum τὸ Μεγαρέων ψήφισμα contulit Cl. *Abr. Gronov.*, cuius avus *I. F. G.* vid. in *Livii* XXXIV, c. 26. VALCKEN.

9. Ποδεὼν στενὸς] *Valla* Graecum *podeon* retinuit, *Porto* laudatore: *limes* venit a *Gronovio* ex *Salmaſii* ſententia ad *Solin.* p. 297. Τῆς Μηλίδος rediit ex dictis L. VII, 198. At Δρυοπὶς, etſi Δρυοπίης ſuſpicionibus ex Schol. ad *Apollon. Rh.* I, 1212. anſam praebet, non movetur. Vid. C. 43. et L. I, 56. Porro quod in proximis, ἐμήδιζόν τε γὰρ, καὶ οὐκ ἐδόκεε Θεσσαλοῖσι, perperam arbitror a *Valla* exprimi. Cauſſae, propter quas Dorienſium regio a vaſtitate manſerit inmunis, indicantur, tum quod Medorum illi partibus ſtuderent, tum quia Theſſalis conſultum non videbatur.

11. Τῆς — Μηλιάδος χώρης] Μηλίδος, uſitatam alibi Noſtro quoque formam, praetulit Cl. *Weſſ.* in Diſſ. *Herod.* p. 127. Ad *Callim.* h. in Del. ϒ. 287., ἱερὸν ἄκυ καὶ οὔρεα Μηλίδος αἴης nuperrimus Editor, vir magnis ſuis meritis clariſsimus, *Io. Aug. Erneſti* aptiſsimum dedit *Thucyd.* locum, quo Melienſes etiam Ἱερῆς nominantur. Exemplis aliquot oſtendi poſſet, non inutilem esſe obſervationem *Scholiaſtae Ariſtid.* in Cod. *MS.* καλῶς εἶπε (T. I. p. 304.) Μηλίων, καὶ οὐ Μηλιέων· Μήλιοι μὲν γὰρ οἱ τὴν νῆσον οἰκοῦντες· Μηλιεῖς δὲ, οἱ ἐν τῷ Μηλιακῷ κόλπῳ. *Maliacum ſinum Livius* XXVII, c. 30. et XXXV, c. 37. Μηλιέα κόλπον dixit *Herodot.* IV, c. 33. Attica contractione Μηλιᾶ κόλπον *AEſchyl.* Pers. ϒ. 486. et *Ariſtoph.* in Lys. ϒ. 1171. ubi notat *Palmer.* in Exercit. p. 769. Μηλιᾶ κόλπον Atticiſtam ſcripſisse puto *Philoſtratum* p. 551., non, quod ferri nequit, Μηλίδα κ. —— In proximis merito Doctisſ. *Koenio* Latina Graecis, καὶ οὐκ ἐδόκεε Θεσσαλοῖσι, videbantur diſconvenire; proque istis, *etſi Theſſalis non videbatur*, ponendum, *neque Theſſalis videbatur*, nempe vaſtanda Doris; horum enim ductu Perſae utebantur, et ex horum libidine plus minusve mali regionibus inferebant. VALCKEN.

ἀνέβησαν. ἔστι δὲ καὶ ἐπιτηδὲς δέξασθαι ὅμιλον τῷ Παρνησσοῦ ἡ [a] κορυφὴ, κατὰ Νέωνα πόλιν κειμένη, [b] ἐπ' ἑωυτῆς. Τιθορέα οὔνομα αὐτῇ. ἐς τὴν δὴ [c] ἀνηείκαντο, καὶ αὐτοὶ ἀνέβησαν· οἱ δὲ πλεῦνες αὐτέων ἐς τοὺς Ὀζόλας Λοκροὺς ἐξεκομίσαντο, ἐς [d] Ἀμφισσαν πόλιν τὴν ὑπὲρ τοῦ Κρισαίου πεδίου οἰκεομένην. οἱ δὲ βάρβαροι τὴν χώρην πᾶσαν ἐπέδραμον τὴν Φωκίδα· Θεσσαλοὶ γὰρ οὕτω ἦγον τὸν στρατὸν. ὁκόσα δὲ ἐπέσχον, πάντα ἐπέφλεγον καὶ ἔκειρον, καὶ ἐς τὰς πόλις ἐμίεντες πῦρ [e] καὶ ἐς τὰ ἱρά. Πορευόμενοι γὰρ ταύτῃ παρὰ τὸν Κηφισσὸν ποταμὸν, [f] ἐδήουν πάντα· καὶ κατὰ μὲν ἔκαυσαν Δρύμον πόλιν, κατὰ δὲ [g] Χαράδραν, καὶ Ἔροχον, καὶ [h] Τεθρώνιον, καὶ Ἀμφίκαιαν, καὶ [i] Νέωνα, καὶ Πεδιέας, καὶ Τριτέας, καὶ Ἐλάτειαν, καὶ Ὑάμπολιν, καὶ Παρα-
470 ποταμίους, καὶ Ἄβας· ἔνθα ἦν ἱρὸν Ἀπόλλωνος πλούσιον, θησαυροῖσί τε καὶ ἀναθήμασι πολλοῖσι κατεσκευασμένον. ἦν [k] δέ τι καὶ τότε καὶ νῦν ἔστι χρηστήριον αὐ-

nasſi conſcenderant; et eſt vertex Parnaſſi iuxta urbem Neonem ſitus, nomine Tithorea, in ſe aptus turbae capiendae, in quam aut vecti erant, aut ipſi aſcenderant: ſed plures ad Locros Ozolas exierant in urbem Amphiſſam, quae ſupra Criſaeum ſita eſt campum. At barbari omnem agrum Phocenſem incurſaverunt: ſic enim ducebant exercitum Theſſali; et omnia quae nacti ſunt, igni ferroque vaſtarunt, in urbes etiam et ſacras aedes igne iniecto. Nam peragrantes Phocidem iuxta Cephis- 33
ſum amnem, cuncta populati ſunt, et hinc urbem Drymon incenderunt, illinc Charadram et Erochum et Tethronium et Amphicaeam et Neonem et Pedieas et Triteas et Elateam et Hyampolin et Parapotamios, et Abas: ubi delubrum Apollinis erat locuples et theſauris donariisque compluribus exornatum; ubi etiam tunc erat, ſicut nunc quoque eſt ora-

a Κεφαλὴ ex ſcholio *Brit.* Haec habet *Pauſan.* x, 32. p. 878., mutata tamen. *b Med. Arcb. Paſſ. Ask. Vind.*, ceteri ὑπ' ἐωϋτῆς. *c Euſtatb.* in Odyſſ. p. 1604, 4. *d* Ἀμφισσαν *Paſſ.* et Κρισαίου cum *Arcb. Valla*, crebra variatione. Conf. *Waſſe* ad *Thucydid.* II, 69. *e* Κατέχαιον loco quatuor ſeqq. *Arcb.* male. *f* Ἐδηΐουν *Paſſ.* non inconmode ex dialecti ritu. *g Med. Ask. Arcb. Paſſ. Paris. A.*, alii Χαράδρην Ionum more. *b* Τεθρόνιον *Arcb.*, Τιθρώνιον *Pauſan.* x, 3. et *Steph. Byz.*, Θρόνιον *Euſtatb.* in Hom. p. 638, 58. *i* Citat *Harpocratio* in Νεῶσι. et *Suid.* Voc. Νεῶσι. *k* Δὲ καὶ *Arcb. Paſſ. Ask.*, et mox ἔτι *Ask.* loco ἐστί.

19. Τοῦ Παρνησσοῦ ἡ κορυφὴ] Suo quoque nomine vocata dicitur Τιθορέα. Iſta quidem clarent atque aliunde firmantur; ſed his interiecta ſic primum vulgabantur: [τοῦ Παρνησσοῦ ἡ κορυφὴ] κατὰ Νέωνα πόλιν, κειμένη ὑπ' ἐωϋτῆς· [Τιθορέα οὔνομα αὐτῇ.] Vallae Latina: *qui vértex est iuxta urbem Neonem illic ſitam, nomine Titborea:* facta videntur de Graecis hoc modo ſcriptis, κατὰ Νέωνα πόλιν κειμένην ἐπ' αὐτῆς. Sed Codicum lectionibus inſtructus de Laurentianis certius iudicabit. Pro ſua Linguae Graecae peritia *H. Steph.* ſcripſit *ſeorſim ſitam*, legens κειμένην ἐπ' ἐωϋτῆς· ſed nec huius ſibi lectionis ſenſum ſatisfacere fatetur: *Holſtenii* commentum ad *Steph. Byz.* in Τιθορέα vix memorari meretur: Latina *Palmerii* in Graecia Ant. p. 635. Graecis neutiquam reſpondent: Clar. *Gronovii* ingenioſa eſſet interpretatio, ſi mons Graece dici poſſet δέξασθαι ὅμιλον ἐφ' ἑαυτοῦ· quod non puto. Habuerunt etiam Phocenſes velut commune gentis concilium, in quod συνέδρους ſuos mittebant civitates, τὸ Φωκικὸν dictum: vid. *Pauſan.* x. p. 805. 808. 882. 892. Iam ſuſpicor, Neonem urbem dictam κειμένην ἐπ' ἐωϋτῆς, quod *ſeorſim poſita, ſuique iuris*, cum reliquis Phocidis civitatibus in commune non conſulebat: hoc ſenſu commode urbs dici potest ἐπ' ἐωϋτῆς εἶναι, vel κεῖσθαι, vel οἰκεῖσθαι. Nusquam istius urbis incolae memorantur Νεώνιοι, ubi res narrantur a Phocenſibus in commune geſtae cum Theſſalis, aut cum plerisque Graecis bello ſacro. Hos itaque ſuſpicor ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτονόμους οἰκῆσαι· quae phraſis eſt *Thucyd.* II, c. 63. ut huius et aliorum, ſic *Herodoti* κέεσθαι ἐπ' ἐωϋτοῦ· II, c. 2., *infantes voluit* ἐν σφέγγι ἐρήμῳ ἐπ' ἐωϋτῶν κέεσθαι *ſeorſim iacere:* vid. VII, c. 10. IX, c. 17. c. 37., εἶχον ἐπ' ἐωϋτῶν μάντιν, *ſuum ſibi habebant haruſpicem*, ab illo Mardonii diverſum. —— Urbem Νέωνα hinc *Steph. Byz.* adnotavit; occaſione loci *Demoſthenis* de falſa leg. p. 232., *Harpocration* in Νέωσιν urbem hanc Phocidis *Herodoto* dictam ſcribit Νεῶνα, Νεῶνας *Androtioni:* Ex *Herod. Pauſan.* x. p. 878. ἔνομα Νεῶνα μὲν τῇ πόλει, Τιθορέαν δὲ εἶναι τοῦ Παρνασσοῦ τὴν ἄκραν. In verticem Parnaſſi, ſic vocatum aevo *Herodoti*, qui erat ex adverſo urbis Neonis ſeorſim ſitae, miſeri Phocenſes ἀνηνείκαντο καὶ αὐτοὶ ἀνέβησαν· quae Clar. *Weſſ.* declaravit Diſſ. *Herod.* p. 198. VALCKEN.

20. Νέωνα πόλιν κειμένη, ἐπ' ἐωϋτῆς] Diſtinctio Cl. *Gronovii* eſt, cuius reſcripta *H. Stephano* et *L. Holſtenio*, locique novam dilucidationem Notae repraeſentant. Aſpera mihi tamen ſemper viſa dictio fuit, κορυφὴ κατὰ πόλιν κειμένη, ſiquidem oppidum adſtrui montis ſolet vertici, non vertex urbi. Placuit propterea κειμένην ἐπ' αὐτῆς, *ſitam in eo*, non ἐπ' ὠϋτῆς, quae divinatio docti viri. Parnaſſi cacumen *Titborea* urbem habuit *Neonem*, praeruptum illud quidem, ſed multitudinis capax. Fuiſſe vero *Neonem* isto in iugo, teſtes *Pauſaniam* ac *Plut.* in Sulla p. 461. D. fero, Tithoream, quae *Neon* quondam, in eo locantes. Praeterea ἐς τὴν δὴ ἀνηνείκαντο non eſt, *in quam vecti erant*, ſed in quam res ſuas conportarant, ſive ἀνεσκευάσαντο, ut belle ibid. *Plutarchus.* Probe recordor, *Euſtatb.* hinc accepiſſe ἐς Σπάρτην ἀνηνείκαντο, et explicaſſe ἀνέβησαν, ſed et aberraſſe, tum in citando, tum explicando. Scriptoris eum verba aliud docere, ſi advertiſſet, potuerant, illa quoque, ipſi non ignota C. 36. ἐς τὸ Κωρύκιον ἀνηνείκαντο, ſimiliaque L. III, 148.

30. Καὶ κατὰ μὲν ἔκαυσαν] Annumeravit has Phocidis urbes ex *Herodoto*, in quibusdam diſcrepans, *Pauſanias* x. 3.; Δρύμον adpellat Δρυμαίαν, diſſentiente *Euſtathio* ad Poëtam: Τεθρώνιον cum *Steph. Byz.* Τιθρώνιον, *Euſtatb.* Θρόνιον, non bene: id oppidum enim Locridis, ad Thermopylarum anguſtias, teſte *Aeſchine* περὶ Παραπρ. p. 45. et *Diodoro* XVI, 33. Ἀμφίκαιαν vocitat Ἀμφίκλειαν immo vero Noſtrum ait, urbem Ὀφιτέλαν nuncupaſſe x, 33, p. 883., nec ipse tamen, ſed inprudentes librarii, uti optime *Sylburgius.* Ἀμφίκαιαν ſcripſiſſe, *Steph. Byz.* et quae de tituli origine ſubdit ipse, teſtimonio ſunt. Τριτέας adfirmat praeter *Thucydidem* Ethnicographus: hinc *Heſychii*, Τριτῆες γενεὴν, οἱ ἀπὸ Τριτεῶν πόλεως κύνες, ἢ ἔστι πλησίον Φωκίδος. Reliquis non inmoror, expoſitis a Nob. *Palmerio* Gr. Antiq. L. VI, 15.

30. Κατὰ μὲν ἔκαυσαν Δρύμον] Secundum *Plutarch.* T. II. p. 868. B. narraverat *Herodotus*, τρισκαίδεκα πόλεις τῶν Φωκέων ὑπὸ τοῦ βαρβάρου κατακεκαῦσθαι· ſcribere ſaltem cenſor debuit πεντεκαίδεκα· hoc enim capite *duodecim* et paulo post *tres* memorantur urbes Phocidis, in quarum tecta incolis vacua igne Perſae ſaevierint. His quindecim duas ſi eximas, quas incolentium nomine, ni fallor, deſignatas, Πεδιέας dixit et Τριτέας, ceteras omnes, iisdem plerasque nominibus memoratas *Pauſaniae*, ſolo postea temporis aequari iuſſit Amphictyonum praeſidio ferox Philippus Amyntae F., cum funeſto Graecae libertati bello ſacro finem impoſuiſſet: praeter istas autem, hic et infra *Herodoto* memoratas, idem tum ceterae Phocidis urbes, quae praecipuae erant duae et viginti, triſte fatum ſubierunt, unis Abis exceptis. Istas XXII. urbes tum deletas recenſet *Pauſan.* x. p. 803. et 804. —— *Herodoto* enumeratas ſingulatim pro doctrina ſua Geographica tractavit *Iac. Palmer.* Graec. Ant. VI, c. 15., ſic tamen, ut ſaepius vir egregius errare debuerit, nec Critica ſollertia neque inſtructus accurata Linguae Graecae peritia: de multis, quae hic dici poſſent nunc ſatis erit ſemel *Pauſaniae* ſuo loco reſtituiſſe, quae in alienum immigrarunt x. p. 885., ἐν ταῖς Φωκέων πόλεσιν, ἃς ὁ Μῆδος ἐνέπρησεν, ἀριθμῆσαι καὶ τὴν Ἐλάτειάν ἐστιν ἐν ταύταις [κατὰ Ἡροδότου λόγους·] noviſſima huc retraho ex fine p. 884. VALCKEN.

36. Καὶ νῦν ἔστι χρηστήριον] Celebris eius in Muſis mentio L. I, 46., ſupra C. 27. et dein C. 134., itidem apud alios in *Leopardi* Emend. L. VI, 22. et *Caſaub.* ad *Strabon.* IX, p. 647.

54. Πανο-

oraculum. Hoc delubrum posteaquam diripuere, incenderunt. Phocenſium etiam quosdam ad montana inſequuti ceperunt, et mulieres aliquot, præ multitudine ſtuprantium extinxerunt. Prætergreſſi quoque Parapotamios, pervenere ad Panopeas. Inde copiæ delectu habito diviſæ fuerunt: quarum plurima pars ac validiſſima cum ipso Xerxe Athenas verſus tendens in Bœotos, in agrum Orchomeniorum ingreſſa est. Bœoti autem cum Medis univerſi ſentiebant: quorum urbes viri Macedones in eis collocati, qui ab Alexandro miſſi fuerant, ſervaverunt, volentes planum facere Xerxi Bœotos ſentire cum Medis. Et hi quidem barbari hac iter intenderunt. Ceteri vero commiſſi ducibus Parnaſſum a dextra præſtringentes, ad templum quod est Delphis proceſſerunt; quicquid agri Phocenſis etiam hi nanciſcebantur, id omne fœdantes: nam et Panopenſium oppidum incenderunt, et Dauliorum, et AEolidarum. Ideo autem hac ab aliis ſeiuncti pergebant, ut direpto quod Delphis est templo, pecunias monſtrarent Xerxi regi; qui omnia quæ in eo templo erant memoratu digna, melius norat, ut ego audio, quam quæ in ædibus ſuis reliquerat; permultis aſſidue referentibus cum alia, tum præcipue Crœſi Halyattis filii donaria. Hoc Delphi quum audiſſent, in extremam prorſus devenere formidinem: qua attoniti, deum de ſacris opibus conſultarunt, numquid eas humi defoderent, an alium in locum tranſportarent. Et deus illis interdixit, ne moverent: ſe enim idoneum eſſe, qui rebus ſuis præſideret. His auditis Delphi de ſemet ipſis curandum putaverunt, liberis uxoribusque in Achaiam traiectis. Ipsorum plerique quidem vertices Parnaſſi ſuperaverunt, et ad Corycium antrum delati ſunt; quidam

αὐτόθι. καὶ τοῦτο τὸ ἱρὸν [a] συλήσαντες ἐνέπρησαν, καί τινας διώκοντες εἶλον τῶν Φωκέων πρὸς τοῖσι οὔρεσι· καὶ γυναῖκάς τινας [b] διέφθειραν μιαγόμενοι, ὑπὸ πλήθεος. Παραποταμίους δὲ παραμειβόμενοι οἱ βάρβαροι, ἀπίκοντο ἐς Πανοπέας· ἐνθεῦτεν δὲ ἤδη διαχρεωμένη ἡ στρατιὴ αὐτέων ἐσχίζετο. τὸ μὲν πλεῖστον καὶ δυνατώτατον τοῦ στρατοῦ, ἅμα αὐτῷ Ξέρξῃ πορευόμενον [c] ἐπ' Ἀθήνας, ἐσέβαλε ἐς Βοιωτούς, ἐς [d] γῆν τῶν Ὀρχομενίων. Βοιωτῶν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος ἐμήδιζε. τὰς δὲ πόλις αὐτέων ἄνδρες Μακεδόνες διατεταγμένοι ἔσωζον, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀποπεμφθέντες· ἔσωζον δὲ [e] τῇδε, βυλόμενοι δῆλον ποιέειν Ξέρξῃ ὅτι τὰ Μήδων Βοιωτοὶ φρονέοιεν. οὗτοι μὲν δὴ τῶν βαρβάρων ταύτῃ ἐτράποντο. Ἄλλοι δὲ αὐτέων ἡγεμόνας ἔχοντες, ὁρμέατο ἐπὶ τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, ἐν δεξιῇ τὸν Παρνησσὸν ἀπέργοντες. ὅσα δὲ καὶ οὗτοι ἐπέσχον τῆς Φωκίδος, πάντα [f] ἐσιναμώρεον· καὶ γὰς τῶν Πανοπέων τὴν πόλιν ἐνέπρησαν, καὶ Δαυλίων, καὶ [g] Αἰολιδέων. ἐπορεύοντο δὲ ταύτῃ ἀποσχισθέντες τῆς ἄλλης στρατιῆς, τῶνδε εἵνεκα, ὅκως συλήσαντες τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, βασιλέϊ Ξέρξῃ ἀποδέξαιεν τὰ χρήματα. πάντα δ' [h] ἐπιστέατο τὰ ἐν τῷ ἱρῷ ὅσα λόγου ἦν ἄξια Ξέρξης, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἄμεινον ἢ τὰ ἐν τοῖσι οἰκίοισι ἔλιπε, πολλῶν αἰεὶ λεγόντων, καὶ μάλιστα [i] τὰ Κροίσου τοῦ Ἀλυάττεω ἀναθήματα. [k] Οἱ Δελφοὶ δὲ, πυθανόμενοι ταῦτα, ἐς πᾶσαν ἀῤῥωδίην [l] ἀπίκατο· ἐν δείματι δὲ μεγάλῳ κατεστεῶτες, ἐμαντεύοντο περὶ τῶν ἱρῶν χρημάτων, εἴ τέ σφεα κατὰ γῆς [m] κατορύξουσι, εἴτε ἐκκομίσουσι ἐς ἄλλην χώρην· ὁ δὲ θεὸς σφεας οὐκ ἔα κινέειν, [n] φὰς αὐτὸς ἱκανὸς εἶναι τῶν ἑωυτοῦ προκατῆσθαι. Δελφοὶ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, σφέων αὐτέων πέρι ἐφρόντιζον· τέκνα μέν νυν καὶ γυναῖκας πέρην ἐς τὴν Ἀχαιΐην διέπεμψαν· αὐτέων δὲ οἱ μὲν πλεῖστοι ἀνέβησαν ἐς τοῦ Παρνησσοῦ τὰς κορυφὰς, καὶ [o] ἐς τὸ Κωρύκιον ἄντρον ἀπικάτο· οἱ δὲ ἐς

a Συλλήσ. *Arcb. Ald.* et deinceps. *b* Διέφθειρον id. *Vind.* *c* Ἐς *Arcb.* *d* Γῆν τῶν id. *Paſ. Vind. Ask.* Olim τὴν, quae obvia varietas. *e* Deſideratur in *Arcb.*, ubi mox δῆλον βουλ. *Paſ. Brit. Ask.* *f* Explicat, male ſcribens, *Heſych.* in *V.* *g* Αἰολιδέων *Med. Paſ. Ask. Arcb.*, Αἰολίδων *Brit. V. Paris. B. Ald.*, mox ταύτην *Med. Paſ. Ask.* *h* Ἐπιστέατο *Arcb. V.*, alii ἠπιστέατο. *i* Abest artic. *Arcb.*, qui cum, ſi plures accederent, non diſſentirem. *k* Οἱ δὲ Δ. id. *Vind.* *l* *Med. Arcb. Paſ. Ask. Vind.*, ἀπικέατο *Paris. A. B. Brit. Ald.*, frequente variatione. *m* Κατορύξωσι et ἐκκομίσωσι *Arcb. Paſ. Ask. Vind.* *n* Deſit *Brit.* *o* Sumſit hinc *Euſtath.* ad Odyſſ. p. 1604, 4.

54. Πανοπέων τὴν πόλιν &c.] Daulidem et Panopea Poëta in Catalogo, uti titus requirebat, iunxit. Quas urbes cum Perſae inflammarint, Αἰολιδέων titulus oppidi complecti nomen debet. Ubi vero in Phocide illud? *Palmerius* cum omni Graecia ignorat: *Gronovius* reperisse se in *Plutarchi* Lucullo p. 479. D. putavit, ubi τῆς Φωκίδος περὶ Στεῖριν ἀιολίζοντες. Demiror tamen vehementer, istos huc αἰολίζοντας advocari, qui L. Luculli aetate ex Boeotiae Chaeronea, uti nitide *Plutarchus*, in eam Phocidis partem conmigrarunt. Ficulneum ergo *Aeolidis* illi praesidium. Quid itaque? Menda se vocabulo insinuavit; scripserat ΑΙΛΑΙΕΩΝ, inperiti vero ΑΙΟΛΙΔΕΩΝ. Quam quidem scripturae fraudem ante hos quinque annos Cl. *Valckenarius* mihi monstravit et probavit: nunc eandem video in Cl. *de Pauw* coniecturam incidisse. Profecto, si quae alia, ex tripode venit. Λίλαια, *Lilaea*, proxime ab oppidis incensis aberat, doctore *Pausania* L. x, 33., nec fatum, quod illa merſit, potuit vitare. Insequens ἐπισέατο et ἠπισέατο suum *Herodotus* fatetur L. i, 173. alibique.

55. Δαυλίων καὶ Αἰολιδέων] Ex *Med.* posuit *Gronov.* pro Αἰολίδων· *Aeolidenſium*, *Valla*; *Palmer.* Graec. Ant. p. 675. miratur *nullum aliem de hac Aeolide mentionem feciſſe.* Iisdem paene servatis literarum ductibus iam ante aliquot annos veram, ut opinor, lectionem detexi corrigendo Λιλαιέων. Quo quisque colore suum errorem incrustaverit nihil attinet dixisse, veritate monstrata: *Perſae* τῶν Πανοπέων τὴν πόλιν ἐνέπρησαν, καὶ Δαυλίων, καὶ Λιλαιέων· *Panopenſium urbem incendio vaſtarunt, et Dauliorum, et Lilaeënſium;* atque adeo *Panopen*, *Daulida*, et *Lilaeam*, Λίλαιαν· hinc, auctore *Steph. Byz.* fit Λιλαιεύς· iuxta *Pauſan.* x. p. 817., οἱ Λιλαιεῖς — ἐς τοῦ Κηφισοῦ τὴν πηγὴν πέμματα ἐπιχώρια ἀφιᾶσιν· accolebant Cephisi fontem; ab interitu tutos praestitit *Homerus*, a quo praeter ceteros Phocenses Lilaeënses etiam intexuntur Boeotiae, Il. B. ϒ. 523., Οἳ Κυπάρισσον ἔχον —— καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα, Οἵτ' ἄρα πὰρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον, Οἵ τε Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῖο. —— A Philippo solo aequatae hae primae memorantur urbes *Pauſaniae* p. 803., Λίλαια· Τάμπολις· Ἀντίκυρα· Παραποτάμιοι· Πανοπεύς· Δαῦλις, veteres omnes, partim *Homeri* carmine nobilitatae, partim Xerxis furore: de *Lilaea Palmer.* egit Graec. Ant. vi. p. 681. et seqq.

VALCKEN.

66. Ὁ δὲ θεὸς σφεας οὐκ ἔα] Colorem ex his *Pauſaniae* duxit commemoratio Delphensium metus et responsi Apollinei, sub Brenni adventum L. x, 23. p. 853., uti bene *Kuhnius.* Illud τῶν ἑωυτοῦ προκατῆσθαι simile habet sed explicatius L. ix, 105. ἀδύνατον γὰρ —— εἶναι ἑωυτοὺς Ἰώνων ΠΡΟΚΑΤΗΣΘΑΙ, φρουρέοντας τὸν πάντα χρόνον· inde στρατηγοὶ προκαθεδούμενοι τῆς χώρας, qui regionem tuentur, *Artapani* ap. *Euſeb.* Pr. Evang. ix, 27.

72. Ἐς τὸ Κωρύκιον ἄντρον] Cultissimam antri descriptionem *Pauſanias* x, 32. p. 879. instituit, et prior eo *AEſchylus*, ut alias monui. Eumenid. v. 22. Quod mox καὶ τοῦ προφήτεω, unicum nobis stetit. Serior aetas plures *Propbetas*, oraculorum interpretes, Delphis tribuit, *Plut.* T. ii. p. 410. F. *AElianus* Hist. Animal. x, 26. Vid. *Ant. van Dale* de Oracul. C.

Miracula Delphis vila, etiam partes montibus abruptæ oppresserunt Persas.

ἐς Ἀμφισσαν τὴν Λοκρίδα ὑπεξῆλθον. πάντες δὲ ὧν οἱ Δελφοὶ ἐξέλιπον τὴν πόλιν, πλὴν ἑξήκοντα ἀνδρῶν, καὶ τοῦ προφήτεω. Ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ [a] τες ἦσαν οἱ βάρβαροι ἐπιόντες, καὶ ἀπόρεον τὸ ἱρόν, ὁ τούτῳ ὁ προφήτης, τῷ οὔνομα ἦν Ἀκήρατος, ὁρᾷ πρὸ τοῦ νηοῦ ὅπλα προκείμενα ἔσωθεν ἐκ τοῦ μεγάρου [b] ἐξενηνειγμένα ἱρὰ, τῶν οὐκ ὅσιον ἦν ἅπτεσθαι [c] ἀνθρώπων οὐδενί. ὁ μὲν δὴ ἦιε Δελφῶν τοῖσι παρεοῦσι σημαινέων τὸ τέρας. οἱ δὲ βάρβαροι, ἐπειδὴ ἐγίνοντο ἐπειγόμενοι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς [d] Προνηΐης Ἀθηναίης, ἐπιγίνεταί σφι τέρεα ἔτι μέζονα τοῦ πρὶν [e] γενομένου τέρεος. Θώυμα μὲν γὰρ καὶ τοῦτο κάρτα ἐστὶ, ὅπλα ἀρήια αὐτόματα φανῆναι ἔξω προκείμενα τοῦ νηοῦ· τὰ δὲ δὴ ἐπὶ τούτῳ δεύτερα [f] ἐπιγενόμενα, καὶ διὰ πάντων φασμάτων ἄξια θωυμάσαι μάλιστα. ἐπεὶ γὰρ δὴ ἦσαν ἐπιόντες οἱ βάρβαροι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς [g] Προναίης Ἀθηναίης, ὁ τούτῳ ἐκ μὲν τοῦ [h] οὐρανοῦ κεραυνοὶ αὐτοῖσι ἐνέπιπτον, ἀπὸ δὲ τοῦ Παρνησσοῦ ἀποῤῥαγεῖσαι δύο κορυφαὶ ἐφέροντο πολλῷ πατάγῳ ἐς αὐτοὺς, καὶ κατέλαβον συχνούς σφεων· ἐκ δὲ τοῦ ἱροῦ τῆς [i] Προναίης βοή τε καὶ ἀλαλαγμὸς ἐγίνετο. Συμμιγέντων δὲ τούτεων πάντων, φόβος τοῖσι βαρβάροισι [k] ἐνέπεπτώκει. μαθόντες δὲ οἱ Δελφοὶ φεύγοντάς σφεας, ἐπικαταβάντες, ἀπέκτειναν πλῆθός [l] τι αὐτέων. οἱ δὲ περιόντες, ἰθὺ Βοιωτῶν ἔφευγον. ἔλεγον δὲ οἱ ἀποσῳζόμενοι οὗτοι τῶν βαρβάρων, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ὡς πρὸς τούτοισι καὶ ἄλλα εἶδον θεῖα. δύο γὰρ ὁπλίτας μέζονας ἢ κατὰ ἀνθρώπων φύσιν

dam ad Amphissam Locridem se subduxerunt. Ita omnes Delphi urbem deseruerunt, præter sexaginta viros, ac prophetam. Postea vero quam barbari subeuntes appropinquabant, templumque cernebant, interim propheta cui nomen erat Aceratus, aspicit ante delubrum sacra arma proposita e penetrali, ab intus exprompta, quæ nefas erat cuiquam mortalium contingere: quod ostentum Delphis, qui aderant, perrexit nunciatum. Ubi autem barbari urgentes venere ad fanum Minervæ, quod est ante templum, tum vero etiam maiora quam superius prodigia illis exhibita sunt. Nam et res hæc profecto valde miranda est, arma Martia sua sponte extra delubrum proposita apparuisse. Quod tamen secundo loco evenit, ex omnibus miraculis maxima est admiratione dignum: quum enim barbari ad sacellum Minervæ, quod est ante templum, accederent, interea e cœlo fulmina in eos deciderunt; et a Parnasso duo abscisi vertices, magno cum fragore sunt devoluti, permultosque eorum interceperunt: atque ex ipso sacello Minervæ vociferatio iubilatioque extiterunt. Quibus omnibus pariter ingruentibus, terror incussus est barbaris, ut fugæ se mandarent. Ea re cognita Delphi descendentes magnam eorum stragem edidere. Qui autem superfuere, recta ad Bœotos fugerunt: et qui ex eis redierunt, referebant, ut ego accipio, se præter ista etiam vidisse alia divina, duos armatos, humana natura augustiores, institisse

37 38

471

a σ Non est in *Ask. Pasf.* b Ἐξενηνειγμ. *Pasf. Ask.* c Ἀνθρώπῳ *Arcb. Vind.* d Προνηΐης *Vind.* et *Harpocratio* in Πρόνοια· Προναίης *Med. Pasf. Ask.*, ceteri Προνοΐης cum *Aldo* semper. e *Med. Pasf. Ask.*, alii γεγενημένου, uti *Arcb. V. Brit. Ald.* f Ἐπιγιν. *Pasf. Ask.*, γινόμενα *Arcb. V.* g Προνοίης *Ald.* &c. h Ἱροῦ *Arcb.* i Προνοίης νηοῦ idem. k Ἐπεπτ. *Arcb.*, ἐπεπετ. *Vind.*; Tu vide IV, 203. et VII, 43. l Τὲ *Arcb.*, statim συθὺ *Med. Ask. Pasf. Parisin. A. B.*, non bene.

6. p. 104. Nimirum aucta Oraculi fama et superstitione, ut duabus προφήτισιν sive *Pythiis* et tertia vicaria, in crebra scisciantium turba, opus fuit, ita et pluribus *Prophetis*. Videsis ad *Diodori* L. XVI, 26.

78. Ἔσωθεν ἐκ τοῦ μεγάρου ἐξ.] Hic sane miror cur ἔξωθεν scribi maluerit *H. Steph.* quod, me iudice, protinus altero deberet mutari, si hic forte legeretur: ἔξω infra recte scriptum in istis: θώυμα —— καὶ τοῦτο κάρτα ἐστὶ, ὅπλα ἀρήια αὐτόματα φανῆναι ἔξω προκείμενα τοῦ νηοῦ. Arma, credo, sponte sua templi exierant penetrali, ut heroës Delphorum Phylacus et Autonous, scutis sacris velut amuletis muniti, pro aris et focis Delphorum suorum propugnarent; vid. c. 38. et 39. Paulo ante Leuctricam pugnam, *Thebis ut ait Callisthenes, in templo Herculis valvae clausae repagulis subito se ipsae aperuerunt*, (ὡς τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην ἐξωπλισμένου; *Xenoph.* E. VI. p. 348, 11.) *armaque quae fixa in parietibus fuerant, ea sunt humi inventa: Cicero* de Divin. I, c. 34. Plura praeter ceteros narrat illic prodigia *Xenophon*, ipse neutiquam liber a superstitionis morbo: nonnullos tamen dixisse fatetur, ὡς τοῦτα πάντα τεχμήματα ἦν τῶν προεσκόντων. Delphis hoc tempore nec locus erat fraudibus nec tempus. Delphorum propheta Aceratus, exsternatus praesentis periculi metu, facile sibi videri potuit duplices videre Delphos, quidni, sponte sua foribus patentibus, arma etiam αὐτόματα ἔξω προκείμενα τοῦ νηοῦ; neque est cur miremur ista talia elegantissimo *Herodoti* ingenio se probare potuisse tanquam vera. VALCKEN.

82. Τῆς Προνηΐης] Magna *Vind.* ex servata scriptione veriore laus, cumulatior futura, modo in consequentibus auferri sese passus haud fuisset: scribi ad eam formam semper oportet; nam Προναίης in *Demosthene*, *AEschine*, *Diodoro*, *Pausania*, improbum minime, in *Herodoto* ubique. Confer L. I, 92.

89. Ἐκ μὲν τοῦ οὐρανοῦ κερ.] Haec prodigia, si prodigia dicenda sunt, quae media aestate de coelo fulmina iaciebantur, memorat et *Diodor.* XI, c. 14. Quae Persas, eadem postea temporis Galatas a spoliando templo traduntur abegisse: horum ubi facinus attigit, Herodoteis usum *Pausaniam* non latuit *Kubnium* I, p. 11., κεραυνοί τε ἐφέροντο ἐς τοὺς Γαλάτας, καὶ ἀποῤῥαγεῖσαι πέτραι τοῦ Παρνασσοῦ, δείματά τε ἄνδρες ἐφίσαντο ὁπλῖται τοῖς βαρβάροις· explicatius eadem enarrat suo loco in Phocicis p. 854., *Herodotum elegantier aemulatus*, iudice Clar. *Wesel.* ad *Diod. Pausaniae* narratis simillima tradit *Iustin.* XXIV, c. 8. iuxta quem L. II, c. 12., *miserat Xerxes quatuor millia armatorum Delphos ad templum Apollinis diripiendum; —— quae manus tota imbribus et fulminibus deleta est, ut intelligeret, quam nullae essent hominum adversus Deos vires.* Tempestatis vehementia territos et superstitione, plerosque aufugisse, non totam manum deletam, ex *Herodoto* licet colligere. VALCKEN.

91. Ἀποῤῥαγεῖσαι δύο κορυφαὶ] Similia his *Diodorus* XI, 14. Quin eadem, si *Pausaniae* fides L. I, 4., Gallos raptores poena involvit, κεραυνοί τε ἐφέροντο ἐς τοὺς Γαλάτας, καὶ ΑΠΟΡΡΑΓΕΙΣΑΙ πέτραι τοῦ Παρνασσοῦ. Ipsam tamen Apollinis aedem direptam a Persis atque incendio foedatam diffitentur: non ita *Plut.* Num. p. 66. C., τὸν ἱερὸν λύχνον, aeternum illum ignem, cum templum a Medis inflammaretur, exstinctum adseverans, incertum quo auctore. *Herodotus* tacet, immo infitiatur L. II, 180. et V, 62.

100. Μέζονας ἢ κατὰ ἀνθρώπων] Sexcenties μείζων ἢ κατ' ἄνθρωπον *Plato* Apoll. p. 20. E. *Isocrates* Evagor. pag. 192. A. &c. Idem et hic olim fuisse, optime *D'Orvillius* ad *Charit.* II, 4. p. 182. coniecit, μέζονας non tangens. Dederat Noster μέζονα ἢ κατὰ ἄνθρωπον φύσιν ἔχοντας, pro quo *Iosephus* Antiq. L. I, 19, 1. ὄψεις ex scalis κατιούσας, σεμνότερον ἢ κατ' ἀνθρώπου ΦΥΣΙΝ ΕΧΟΥΣΑΣ. Phylacum, eiusque τέμενος ad Minervae Προνηΐης templum, habet *Pausan.* X, 8. p. 817., praeter quem Brenni expeditione tres templo subvenisse Heroas Laodocum, Hyperochum et Pyrrhum C. 23. p. 854.

100. Δύο γ. ὁπλίτας μέζονας ἢ] Una tantum litera ex ἔχοντας detracta, (ἔχων autem et ἐὼν in Herodoteis Codd. aliquoties inter se permutantur;) in literis ad me datis, feliciter, ut puto, corrigebat *G. Koenius*: ὁπλίτας μέζονας ἢ κατὰ ἀνθρώπων φύσιν ἐόντας, *armatos hominum statura altiores*: τὴν ἡλικίαν, φύσιν dixit etiam *Soph.* Trach. ϒ. 312., ubi ϒ. est 1079., Γυνὴ δὲ, θῆλυς

se sibi, cædem facientes atque insequentes.
39 Hos autem duos Delphi aiunt indigenas heroas esse, Phylacum et Autonoum, quorum fana exstant circa sacellum: Phylaci quidem, secundum ipsam viam supra aedem Minervæ: Autonoi vero, prope Castaliam, sub Hyampeo vertice. Saxa autem quæ a Parnasso deciderunt, adhuc ad nostram usque memoriam salva erant in fano Minervæ Protemplaris locata, ad quod per barbaros devoluta pervenere. Atque hic discessus a templo horum virorum fuit.
40 Græcorum autem classis ab Artemisio profecta, rogatu Athenienſium ad Salaminem substitit. Quod ut facerent ideo rogaverant Athenienses, tum ut liberos atque uxores ex Attica subducerent; tum ut consultarent, quid sibi agendum esset. Nam pro rebus quæ contigerant, consilium capturi erant, tanquam opinione frustrati: quippe qui quum putassent, inventuros se Peloponnenses communiter ad excipiendum barbarum in Bœotia subsidentes, horum nihil invenerant, sed audiebant illos Isthmum ad Peloponnesum muro sepire, hoc plurimi facientes ut ipsi superessent, et istam obtinentes tutarentur, omissis ceteris. Hæc Athenienses quum audissent, ita socios obsecrarunt, ut
41 ad Salaminem sisterent classem. Quo aliis appulsis, Athenienses in terram suam profecti, præconio edixerunt, ut qua quisque Athenienſium ratione posset servaret liberos atque domesticos. Ibi plurimi quidem Trœzenem miserunt, quidam in AEginam, nonnulli in Salaminem, pro se quisque properantes sua pignora exportare, et quod oraculo

1 Φύσιν ἔχοντας, ἔκεισθαί σφι κτείνοντας καὶ διώκοντας.
a Τούτους δὲ τοὺς δύο Δελφοὶ λέγουσι ἐπιχωρίους ἥρωας εἶναι, Φύλακόν τε καὶ Αὐτόνοον· τῶν τὰ τεμένεά ἐστι περὶ τὸ ἱρόν. Φυλάκου μὲν, b παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν 5κατύπερθε τοῦ ἱροῦ τῆς Προναίης, Αὐτονόου δὲ, πέλας τῆς Κασταλίης, ὑπὸ τῇ Ὑαμπείῃ κορυφῇ. οἱ δὲ πεσόντες ἀπὸ τοῦ Παρνησσοῦ λίθοι, ἔτι καὶ ἐς ἡμέας ἦσαν c σόοι, ὑπὸ τῷ τεμένεϊ τῆς Προναίης Ἀθηναίης κείμενοι, ἐς τὸ d ἐνέσκηψαν διὰ τῶν βαρ- 10βάρων φερόμενοι. τετέων μέν νυν τῶν ἀνδρῶν αὕτη ἀπὸ τοῦ ἱροῦ ἀπαλλαγὴ γίνεται. Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, Ἀθηναίων δεηθέντων, ἐς Σαλαμῖνα e κατίσχει τὰς νῆας. τῶνδε δὲ εἵνεκα προσεδεήθησαν αὐτέων σχεῖν πρὸς Σαλαμῖ- 15να Ἀθηναῖοι, ἵνα f αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς· πρὸς δὲ, καὶ βουλεύσωνται τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατύχουσι πρήγμασι βουλὴν ἐμέλλον ποιήσεσθαι, ὡς ἐψευσμένοι γνώμης. δοκέοντες γὰρ εὑρήσειν Πελο- 20ποννησίους h παρήμενοι σὺν τῇ Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν οὐδὲν εἶδον ἐόν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας i ἐς τὴν Πελοπόννησον, περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι, καὶ ταύτην ἔχοντας ὡς Φυλακήν. k τἆλλα δὲ ἀπείναι 472
25 l ταῦτα δὴ πυνθανόμενοι, οὕτω προσεδεήθησάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμῖνα. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμῖνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωυτῶν. μετὰ δὲ τὴν ἄπιξιν, κήρυγμα ἐποιήσαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τὰ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας· 30σωθήσεται· οἱ μὲν πλεῦνες ἐς Τροιζῆνα ἀπέφυλαν, οἱ δὲ, ἐς Αἴγιναν, οἱ δὲ, ἐς Σαλαμῖνα. ἔσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέσθαι, τῷ m χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρε-

a Τούτους δὲ τοὺς δύο Δελφοὶ *Arch. Brit. Ask. Pasf. Vind.* ora *Steph.*, olim τοὺς δύο δὲ τούτων. Porro εἶναι ἐπιχ. ἥρωας *Pasf. Ask. Arch.* b Κατ' αὐτὴν *Ask.* margo *Steph.* c Σόοι *Askr.*, in ceteris σῶοι. Confer II, 181. V, 96. d Ἐνεσκήψαντο *Arch.* e Κατασχεῖν id. qui statim τῶν δὲ ἕν. f Abest *Arch. Vi.* g Ποιήσασθαι *Pasf. Ask.* b Πανδημὶ *Med.*, quae tria sequuntur, in *Steph.* ora omittuntur. i Καὶ τὴν *Arch.* k Τὰ δὲ ἄλλα *Arch. Ask.*, satis bene. l Ταῦτα δὴ *Arch. V. Paris. A. B. Brit.*, in *Med. Ask. Pasf.* illud δὴ post οὕτω ponitur. Porro προσυνθ. *Brit.* m *Med. Pasf. Arch. Ask. Vallae* in *Aldo* et aliis χρησ. τε πειθόμενοι καὶ βουλ. Lege *Gronov.* adnotata.

θῆλυς οὖσα, οὐκ ἀνδρὸς φύσις· id est οὐκ ἀνήρ. *Koenii* coniecturam *D'Orvillianae* ad *Charit.* p. 182., longe praeferendam, et veram arbitror; nam, admissa Cl. *D'Orvillii* lectione, si μέζονα quis scribat, μέζονα φύσιν ἔχοντας vereor ut Graece doctis hic adprobet. —— Gallis etiam postea terribiles adparuisse feruntur ὁ Τπέροχος καὶ ὁ Λαοδάκος τε καὶ Πύῤῥας· οἱ δὲ καὶ τέταρτον Φύλακον ἐπιχώριον Δελφοῖς ἀπαριθμοῦσιν ἥρωα, *Pausan.* X, p. 854. hinc Λαοδάκου nomen ponerem I, p. 11., loco τοῦ Ἀμαδάκου. AEtate Brenni miror quid cesserit *Autonous*, Xerxis aetate bellator, et cum *Phylaco* Persarum propulsator. Sed *Iustin.* XXIV, c. 8., iuveni *supra humanum modum insignis pulcritudinis* comites dat *duas armatas virgines ex propinquis duabus Dianae Minervaeque aedibus* occurrentes: apud *Pausan.* Pyrrho comites duo dantur mares Τπέροχος et Λαοδάκος· ex his facili transformatione puellae nobis enascentur Τπερόχη et Λαοδάκη· sic ferme vocabantur in Delo puellae, quae in Delum sacra primum ex Hyperboreis detulerant; illas enim, teste *Herod.* IV, c. 33., οὐνομάζουσι Δήλιοι εἶναι Τπερόχην τε καὶ Λαοδίκην. VALCKEN.

6. Τπὸ τῇ Ταμπείῃ] Una litera minus Ionice scribendum Ταμπέῃ. Innotuit ἡ Τάμπεια πέτρα ex scelere esurientis Delphorum populi, innoxium philosophum de isthac rupe praecipitantis: vid. *Perizon.* in *AEliani* V. H. XI, c. 5. et *Wesseling.* ad *Diodori* T. II. p. 104. Excitans Herodotea *Palmer.* Graeca Ant. p. 633., scribit in vicinis τοῦ ἱροῦ τῆς Προνοίης: perperam: legitimum Delphis anticae Minervae titulum Προναίης praeter ceteros, quos citat, adfirmavit vir clarissi. ad *Diodori* T. I. p. 415. Ad aedem istam Minervae, Persis divinitus fugatis, erexisse Delphos tropaeum enarrat ibidem *Diod. Siculus*, exhibens epigramma tropaeo inscriptum, quod pertinet ad hanc *Herodoti* narrationem. In isto epigrammate duae literae tantum omissae omni lovem et Apollinem interceperunt honore, quo e fuga retracti Delphi Deos callide sunt dignati: sic illud omnino videtur scribendum: Μνᾶμά τ' ἀλεξάνδρου πολέμου καὶ μάρτυρα νίκης Δελφοὶ μὲ τᾶσαν, Ζανὶ χαριζόμενοι Σὺν Φοίβῳ, πτολίπορθον ἀπωσαμένους στίχα Μήδων, Καὶ χαλκοτέφανον ῥυσαμένους τέμενος. Non utique Delphi, qui, Dei sui tutela non multum fidentes, praeter aliquot sexaginta fanaticos, πάντες ἐξέλιπον τὴν πόλιν, ut ait *Herodot.* c. 36.) non illi sane dici poterant Persis ἀπωσάμενοι, templumque ῥυσάμενοι· sed eleganter dicuntur Ζανὶ χαριζόμενοι Σὺν Φοίβῳ, id est Iovi et *Apollini*, ἀπωσαμένοις στίχα Μήδων, et ῥυσαμένοις τέμενος· qua satis nota scribendi ratione nescio quis apud *Suidam* in Δίρας, —— ὅπερ ὁ Ἰάσων, —— σὺν τοῖς Ἀργοναύταις εἰς τὴν Κολχίδα παραγενόμενοι, ἔλαβον. VALCKEN.

20. Ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ὑποκατημένους] Uberius ista *Plutarch.* Themist. p. 116. C. In Isthmi munitione varios se dant docti homines, ablataque praepositione, τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ —— fingunt. Sed stare vulgatum posset, ac sumi de septo, in Peloponnesum versus spectante: malim tamen, quod ex *Arch.* enotavi, καὶ τὴν Πελοπ., sic cessat difficultas. Conf. *Diodorum* XI, 16.

32. Τῷ χρηστηρίῳ τε βουλ.] Hic tutissimum erit exspectare quid Codices nobis sint daturi: πειθόμενοι in optimis si omittetur, non displicebit a *Gronovio* proposita lectio. Participio servato, *Koenius* commodum mihi sensum putabat sic scriptis: ἔσπευσαν δὴ ταῦτα ὑπεκθέσθαι πειθόμενοι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετέειν· referens nempe τὸ πειθόμενοι ad τὸ κήρυγμα, quod per Atticam fuerat promulgatum, ut omnes suis consulerent; qui nunc dicerentur festinasse in liberis et familia alio mittendis, πειθόμενοι, τῷ κηρύγματι videlicet: istud placiturum opinor in exilium damnatae vocis petrocinium. VALCKEN.

Athenæ evacuantur, etiam angue arcis custode digresso, quem colunt. Naves Peloponnesiorum ex Trœzene abeunt Salamina. Dorienses et Dryopes in Peloponneso.

ὑπηρετέειν, καὶ δὴ καὶ [a] τοῦδε εἵνεκα οὐκ ἥκιστα· λέγουσι οἱ Ἀθηναῖοι [b] ὄφιν μέγαν Φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ὑπεδιαιτᾶσθαι ὀπίσω τῷ ἱρῷ. λέγουσί τε ταῦτα, καὶ δὴ ὡς ἐόντι ἐπιμηνία [c] ἐπιτελέουσι προτιθέντες. τὰ δ' ἐπιμήνια, μελιτόεσσά ἐστι. αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ὀπίσω τῷ πρόσθεν αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη, τότε δὴ ἄψαυστος. σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱρείης, μᾶλλόν τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ [d] προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν, ὡς καὶ τῆς θεοῦ [e] ἀπολελοιπυίης τὴν ἀκρόπολιν. ὡς δέ σφι πάντα ὑπεξέκειτο, ἔπλωον ἐς τὸ στρατόπεδον. Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα κατέσχον τὰς [f] νέας, συνέρρεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος. ἐς γὰρ Πώγωνα [g] τὸν Τροιζηνίων λιμένα προείρητο συλλέγεσθαι. συνελέχθησάν τε δὴ πολλῷ πλεῦνες νέες ἢ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμάχεον, καὶ ἀπὸ πολίων πλείονων. ναύαρχος μέν νυν ἦν [h] αὐτὸς ὅστις ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης [i] ὁ Εὐρυκλείδεω, ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι [k] γένεος τοῦ βασιληίου ἐών. νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλωούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι. Ἐστρατεύοντο δὲ οἵδε· ἐκ μὲν Πελοποννήσου Λακεδαιμόνιοι, ἑκκαίδεκα νῆας παρεχόμενοι· Κορίνθιοι δὲ, τὸ αὐτὸ πλήρωμα παρεχόμενοι τὸ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ· Σικυώνιοι δὲ, πεντεκαίδεκα [l] παρείχοντο νῆας· Ἐπιδαύριοι δὲ, δέκα· Τροιζήνιοι δὲ, πέντε· Ἑρμιονέες δὲ, τρεῖς. ἔοντες οὗτοι, πλὴν Ἑρμιονέων, Δωρικόν τε καὶ [m] Μακεδνὸν ἔθνος, ἐξ Ἐρινεοῦ τε καὶ Πίνδου καὶ τῆς Δρυοπίδος [n] ὕστατα ὁρμηθέντες. οἱ δὲ Ἑρμιονέες εἰσὶ Δρύοπες, ὑπὸ Ἡρακλέος τε καὶ Μηλιέων ἐκ τῆς νῦν Δωρίδος καλεομένης χώρης ἐξαναστάντες. οὗτοι μέν νυν Πελοποννησίων ἐστρατεύοντο. Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἔξω ἠπείρου,

culo vellent obsecundare, et non minime propterea, quod Athenienses aiunt ingentem anguem arcis custodem in templo solitum obversari. Hæc et dicunt, et tanquam re vera esset, serpenti menstrua non cessant libamina proponere. Ea menstrua sunt placenta melle condita: quæ quum semper superioribus temporibus depascerentur, tunc illibata manserat. Id quum templi antistita indicasset, eo magis Athenienses eoque promtius deseruere urbem, tanquam a dea etiam destituta arce: exportatis itaque rebus omnibus, ad castra navigaverunt. Posteaquam autem eos, qui ab Artemisio solverant, ad Salaminem substitisse auditum fuit, reliqui classiarii qui ad Trœzenem erant, eodem confluxere: nam ut in Pogonem Trœzeniorum portum coiretur erat edictum: ita multo plures contractæ sunt naves quam ad Artemisium decertaverant, et a pluribus civitatibus, eodem quo ad Artemisium duce, Eurybiade Euryclidæ filio, viro Spartiata, non tamen e genere regio: quarum multo plurimas atque optime navigantes præbebant Athenienses. Quæ classis ex his constabat: Ex Peloponneso Lacedæmonii sedecim naves præstabant: Corinthii, totidem quot ad Artemisium præstiterant: Sicyonii, quindecim: Epidaurii, decem: Trœzenii, quinque: Hermionenses, tres. Hi Doricæ ac Macednæ gentis, Hermionensibus exceptis, ex Erineo et Pindo et Dryopide novissime profecti: nam Hermionenses Dryopes sunt, ab Hercule et Meliensibus e regione, quæ Doris nunc vocatur, abducti. Hæ copiæ Peloponnensium erant. Eorum autem qui sunt in exteriore continente,

43

44

a Iidem quatuor et *Vind.*, olim τούτου. b Σφιν *Arch.*, prave, omittit id. οἱ ante Ἀθην. cum *Pasf. Ask.*; post pauca ἐνδιαιτέεσθαι id. *Vind.* c *Med. Pasf. Ask. V. Arch.*, antea τελέουσι. in praecedentibus καὶ δὴ καὶ ὡς *Vind.* d Προθυμότερον *Paris. A. B. Arch. V. Brit. Valla*: sed πότερον *Med. Ask. Pasf.* e Ἀπολελοιπολης *Med.* f Νῆας *Vind. Arch. Ask.*, et saepius deinde, tum συνέρεε *Arch.* g Τῶν *Brit.*; adi *Casaub.* ad *Strabon.* VIII, p. 574. statim εἴρητο tantum *Arch. Vind.* h Αὐτὸς *Ask.* i Abest *Arch.* k Γένεός γε *Vind.*, pro quo τε *Arch.* An οὐ μέντοι γε voluerunt? l Παρέσχοντο *Arch. Vind.* non differt, moris tamen Herodotei est. m *Med. Pasf. Ask. Brit.*, Μακεδονικὸν prave alii. n Ὕστατοι *Arch.*

34. Ὄφιν μέγαν Φύλακα τῆς ἀκροπόλιος] *Eustathio* in Odyss. p. 1423, 7. οἰκουρὸς δράκων, φύλαξ τῆς πολιάδος· etiam *Hesychio* in Οἰκουρὸν ὄφιν. Altus ibi fuit usque in *Philostrati* aevum Icon. L. II. p. 837., ubi nonnulla *Olearius*, sed plenissime *Io. Meursius* Cecrop. C. 20. Ceterum ἐνδιαιτέεσθαι priscarum schedarum sentio Ionum esse, qualia εἰρωτέειν, ὁρέειν, ποιητέειν, et ἐκπυδέειν inf. C. 118., quibus saepe vis inperite illata fuit.

34. Ὄφιν μέγαν, Φύλακα τ. ἀ.] *Io. Meurs.* in Cecropiae suae c. XX., ad hunc arcis custodem illustrandum, verba quidem attulit *Plutarchi* e T. I. p. 116. E. *Philostr.* Icon. II. p. 837., *Hesychii*; sed, quo nitebatur *Hesychii* nota, locum omisit *Aristophanis* Lys. ℣. 760., Ἀλλ' οὐ δύναμαι 'γωγ' οὐδὲ κοιμᾶσθαι 'ν πόλει; Ἐξ οὗ τὸν ὄφιν εἶδον τὸν οἰκουρόν ποτε. *Schol.* τὸν ἱερὸν δράκοντα, τὸν Φύλακα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς [ἐν τῇ ἀκροπόλει.] —— Huic draconi, iuxta *Herod.* ὡς ἐόντι, ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια μελιτόεσσά ἐστι. Postremum adfirmat legitimam scripturam vocis Atticae μελιτοῦττα, cuius vice saepius obtinet perversa, qualis ter relinqui non debuerat apud *Thom. M.* in Μελίπηκτος. *Eusebius* c. Hierocl. p. 466. non dederat τὰ μελιττοῦττα, sed τὰς μελιτούττας καὶ τὸν λιβανωτόν. Talem *e melle placentam*, singulis noviluniis recentem, veluti *menstruam pensionem* arcis persolvebant custodi, ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι· ex oratione *Lycurgi Harpocrat.* attigit Ἐπιμήνια, quorum rarissimam occurrere mentionem et ex *Harpocr.* licet aestimare, et e *Valesii* nota. Testamentum Doricum, e tabula marmorea vulgatum *Grutero* Inscr. p. CCXVII, col. 2. ℣. 33. offert ἀμέρας τρεῖς ἐπιμηνίος, id est ἐπιμηνίους, quibus sacra fieri voluit Testatrix; saepius verbum ἐπιμηνιεύειν, et alia plura, quae frustra quaeras apud Grammaticos etiam veteres. —— Sed placentam e melle apud *Herod.* dicuntur Athenienses draconi singulis mensibus προτιθέντες. Ut οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως, quos licebat φαγεῖν τοῖς ἱερεῦσι, panes nonnunquam memorantur apud veteres in mensis sacris Diis velut adpositi: *Athen.* III, p. 110. D. Ἐγκρυφίας, ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες πρως. (L. προτιθέασιν) ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ· conf. IV. p. 137. E. VIII, p. 346. E. *Hesych.* in Θιαγόνες, et *Pausan.* VI. p. 501. IX. p. 747. f. VALCKEN.

40. Καὶ προθυμότερον] Valere nequit καὶ πρότερον, nisi si ἢ καὶ προτ. scribatur. Equidem pro pravo puto, atque ex scriptionis compendio. Themistoclis commento sacerdotes in vulgus sparserunt, ὡς ἀπολέλοιπε τὴν πόλιν ἡ θεὸς, ὑφηγουμένη πρὸς τὴν θάλασσαν *Plutarch.* Themist. 116. D. Inde tanta civibus discedendi alacritas.

40. Μᾶλλόν τι —— καὶ πρότερον] Hinc deturbatum unius Codicis imperio restituerem in suam sedem; μᾶλλόν τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν' *eo magis Athenienses eoque promptius* &c. *Valla.* naturalis haec erat verborum structura, καὶ μᾶλλόν τι προθυμότερον· voculam μᾶλλον Noster etiam addit comparativis; quem morem attigi supra P. 171. VALCKEN.

59. Καὶ Μακεδνὸν ἔθνος] Praeclare ex scriptis exemplaribus vir Celeb.; sic L. I, 56. Multa *Cl. Salmasius* de Ling. Hellenist. p. 279. et seqq., cuius sollicita disquisitio, an Dryopis, ex qua in Peloponnesum venerunt, ea fuerit, quae ab urbe *Dryope* apud *Stephan. Byz.* dicta est circa Hermionensem sinum, Argolico proximum, faciliorem nacta exitum fuisset, modo in parato haec Nostri adfuissent: finitur enim et describitur, ut de eius situ dubia auferantur omnia. Hermionenses autem, cum Dryopes, ab Hercule superati, aliorsum deducerentur, sedes, quas deinceps tenuerunt, inpetrasse, *Pausan.* L. IV, 34. p. 366. non negat, alibi eosdem Δωριεῖς τοὺς ἐξ Ἄργους adpellans

te, Athenienſes quidem pares omnibus aliis; præſtabant naves centum octoginta ſoli; quippe quibus non adfuerunt in pugna ad Salaminem geſta Platæenſes, ob hanc cauſſam: quod quum Græci ab Artemiſio diſceſſerunt; ubi iuxta Chalcidem appulſi fuere, Platæenſes exſcendentes in oppoſitam oram Bœotiæ, ad exportandos domeſticos converſi ſunt: ita dum in ſuis conſervandis occupantur, relicti fuere. Athenienſes autem ſub Pelasgis eam quæ nunc Græcia nuncupatur tenentibus, Pelasgi erant, Cranai nominati; ſub rege autem Cecrope, Cecropidæ ſunt vocati; Erechtheo autem adepto imperium, immutato nomine Athenienſes appellati: deinde Iones, ab Ione Xuthi filio, qui dux extitit Athenienſis exercitus. Megarenſes autem tantundem copiarum, quantum ad Artemiſium, attulerunt: Ampraciotæ ſeptem cum navibus auxilio venerunt: Leucadii cum tribus, Dorica gens, et a Corintho oriunda. Ex inſulanis autem AEginetæ triginta naves exhibuerunt: quibus aliæ quoque erant naves inſtructæ, ſed iis oram ſuam tutabantur: verum cum triginta omnino navibus ad navigationem optimis ad Salaminem dimicaverunt. Sunt autem AEginetæ Dorienſes; ab Epidauro, cui inſulæ nomen antea fuerat Oenone. Post AEginetas easdem, quas ad Artemiſium, viginti naves præbuere Chalcidenſes: et Eretrienſes, ſeptem: hi Iones ſunt. Dehinc autem Cei easdem præbuere, gens ab Athenis Ionica. Naxii autem naves præbuere quatuor, qui quemadmodum et ceteri inſulani, a popularibus ad Medos miſſi erant, ſed illorum iuſſa aſpernati, tranſiere ad Græcos, ſuaſu Democriti, viri inter cives illuſtris,

ἐχόμενοι πᾶς ὀγδώκοντα καὶ ἑκατὸν μοῦνοι· οἱ Σαλαμῖνι γὰς οὐ συνεναυμάχησαν Πλαταιέες Ἀθηναίοισι, διὰ [a] τοιόνδε πρῆγμα. ἀπαλλασσομένων τῶν 473
Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, ὡς ἐγίνοντο κατὰ Χαλκίδα, οἱ Πλαταιέες ἀποβάντες ἐς τὴν [b] περαίην τῆς Βοιωτίης χώρης, πρὸς [c] ἀσκομιδὴν ἐτράποντο τῶν οἰκετέων. οὗτοι μέν νυν τούτους σώζοντες ἐλείφθησαν. [d] Ἀθηναῖοι δὲ ἐπὶ μὲν Πελασγῶν ἐχόντων τὴν νῦν Ἑλλάδα καλεομένην, ἔσαν Πελασγοί, [e] οὐνομαζόμενοι Κραναοί· ἐπὶ δὲ Κέκροπος βασιλῆος [f] ἐκλήθησαν Κεκροπίδαι· ἐκδεξαμένου Ἐρεχθῆος τὴν ἀρχὴν, Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν· Ἴωνος δὲ τοῦ Ξούθου στρατάρχεω γενομένου Ἀθηναίοισι, ἐκλήθησαν ἀπὸ τούτου Ἴωνες. Μεγαρέες δὲ τωὐτὸ πλῆθος παρείχοντο τὸ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ. Ἀμπρακιῶται δὲ, ἑπτὰ νέας ἔχοντες [h] ἐπεβάθησαν· Λευκάδιοι δὲ, τρεῖς, ἔθνος ἐόντες [i] οὗτοι Δωρικὸν ἀπὸ Κορίνθου. Νησιωτέων δὲ, Αἰγινῆται, τριήκοντα παρείχοντο. ἦσαν μέν σφι καὶ ἄλλαι πεπλήρωμέναι νέες· ἀλλὰ τῇσι μὲν τὴν ἑωυτῶν ἐφύλασσον, τριήκοντα δὲ τῇσι ἄριστα [k] πλωούσῃσι οἱ Σαλαμῖνι συνεμάχησαν. [l] Αἰγινῆται δέ εἰσι Δωριέες, ἀπὸ Ἐπιδαύρου· τῇ δὲ νήσῳ πρότερον οὔνομα ἦν Οἰνώνη. μετὰ δὲ Αἰγινήτας, Χαλκιδέες τὰς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ εἴκοσι παρεχόμενοι, καὶ Ἐρετριέες τὰς ἑπτά· οὗτοι δὲ, Ἴωνές εἰσι. μετὰ δὲ, [m] Κεῖοι, τὰς αὐτὰς παρεχόμενοι, ἔθνος [n] ἐὸν Ἰωνικὸν ἀπὸ Ἀθηνέων. Νάξιοι δὲ παρείχοντο [o] τέσσερας, ἀποπεμφθέντες μὲν ἐς τοὺς Μήδους ὑπὸ τῶν πολιτέων, κατάπερ [p] ἄλλοι νησιῶται, ἀλογήσαντες δὲ τῶν ἐντολέων, ἀπίκατο ἐς τοὺς Ἕλληνας, Δημοκρίτου [q] σπεύσαντος, ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν δοκίμου, καὶ

a Paſſ. Ask. Med. Paris. A., τοιόνδέ τι reliqui. *b* Πιερίην *Arch.*, Πιερίην *Vind.* et *Valla*. *c* Κομιδὴν *Arch.* *d* Deſcripſit *Euſtath.* ad Perieg. v. 423. *e* Οὐνομ. bene *Vind. Arch.*, antea ὀνομ. *f* Ἐπεκλ. *Arch. V. Brit. Ald.*, ſatis conmode: ἐκλήθησαν *Med. Ask. Paſſ.* *g* Παρεῖχον *Paſſ. Ask. Arch.* *h* Ἐπεβώθησαν *Arch. Vind.*, de quo ſupra C. 1., ceteri ἐπεβοήθησαν. *i* Abest abs *Paſſ.* *k* Πλωούσῃσι *Arch. V.*, alii πλεούσῃσι. *l* *Euſtath.* ad *Dionys.* v. 511. *m* Κεῖοι *Paſſ.*, vere, Κῖοι prius. *n* Deſit *Arch.*, qui cum reliquis Ἀθηναίων, etiam inferius. *o* Τρεῖς citat *Plut.* Malign. p. 869. A. *p* Ὦλλοι *Arch.* ὗλλοι *Vind.*, οἱ ἄλλοι ceteri. Conf. adſcripta L. II, 14. *q* Πλεύσαντος *Arch.*

lans L. II, 34. p. 192., quoniam Aſinen Argolicae regionis, uti ipſi iactabant, ab Euriſtheo, Herculis inimico, conceſſam habitarant. Verum in talibus ob civium diverſa ſtudia et gloriationes multae diſſenſiones.

70. Τὴν περαίην τῆς Βοιωτίας] Unde *Pieriam*, qualem in Boeotia non novi, acceperit *Valla*, ſatis nunc in aperto. Περαίη τῆς Βοιωτίας, quae contra Chalcidem in Boeotiae finibus, cuiusmodi περαῖαι τῆς Ἀσίας *Diodoro* XX, 97., Aſiae continentis regio, ex adverſum inſulam Rhodum, *Peraea* ap. *Livium* L. XXXII, 13.

74. Πελασγοὶ, οὐνομ. Κραναοὶ] Clar. *G. Koenius* in litteris ad me datis, *Multa*, ſcribit, *ſunt in his quae me offendunt. Primo Cranaos dictos fuiſſe ſub Pelasgis; deinde vero Cecropidas, quum Cecrops Cranaum aetate praeceſſerit. Quid ſcripſerit Herodot. Codices forte monſtrabunt. Interim velim conſideres num tibi diſpliceat: ἐπὶ μὲν* Πελασγῶν — *ἔσαν* Πελασγοὶ *ὀνομαζόμενοι· ἐπὶ δὲ* Κέκροπος *βασιλῆος ἐκλήθησαν* Κεκροπίδαι· *καὶ ἐπὶ* Κραναοῦ Κραναοί. Dubium non est quin ista ratione vere ſcripſiſſet *Herodotus*; ſed, quod in noſtris est exemplaribus, in ſuo *Scymnus Chius* invenit, cuius ista ſunt in Perieg. v. 558., Ἐξῆς Ἀθήνας φασὶν οἰκητὰς λαβεῖν. Τὸ μὲν Πελασγοὺς πρῶτον, οὓς δὴ καὶ λόγος Κραναοὺς καλεῖσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Κεκροπίδας, &c. v. 564., Ἡρόδοτος ἱστορεῖ δὲ ταῦτα συγγράφων. *Scymni* loco, quem tum *Marcianum* vocabant, uſus est *Meurs.* in Regn. Att. p. 30. 68. 124. neque omiſit huc ſpectantia *Euſtathii* verba in *Dionys.* v. 423. VALCKEN.

75. Οὐνομαζόμενοι Κραναοὶ] *Io. Meurſium*, haec loco non ſuo depoſita arbitratum, in ordinem *Gronovius* coëgit iuſtiſſime; addi potuerat, quod *Bouherius* Diſſ. Herodot. C. 9. p. 99. tacitum non habuit, valde dubium manere, utrum a rege Cranao Athenienſes *Cranai* fuerint olim nuncupati, an potius, quod aſperam et petroſam, κραναὴν, regionem haberent, quae *Salmaſii* doctrina Ling. Helleniſt. p. 359. Ad veritatem propior *Berkelii* accedit ſuſpicio ad *Steph. Byz.* Ἰωνία, in vicinis excidiſſe vocem Ἐρεχθεῖδαι· fuiſſe primitus Ἀθηναῖοι Ἐρεχθεῖδαι μετωνομάσθησαν. Verborum enim et rei nexus coniectanti adprime favet.

83. Αἰγινῆται τριήκοντα] Suſpicor plusquam quadraginta naves et in hanc claſſem AEginetas dediſſe; atque, ut Herodotei numeri conveniant, *duo et quadraginta*; legendumque adeo δύο καὶ τεσσεράκοντα· quo nitatur argumento haec divinatio dicetur ad c. 48. VALCKEN.

91. Κεῖοι] Vide huius libri C. 1. Revocavi ἀπ' Ἀθηνέων, uſus *Euſtathii* conſenſu. Sic ἀπὸ Κορίνθου, ἀπ' Ἐπιδαύρου &c. Cognita quoque ſollemnis in ea ſcriptura aberratio. Naxiorum naves male annumeravit *Plutarchus*, in carpendo Scriptore malignitatis culpam haud excuſaturus.

91. Κῖοι —— ἔθν. Ἰων. ἀπὸ Ἀθηναίων] Accurata ſcriptio requirit, ut dicantur Κεῖοι —— ἔθνος ἐὸν Ἰωνικὸν ἀπὸ Ἀθηνέων· et paulo post, Νάξιοι —— Ἴωνες ἀπ' Ἀθηνέων γεγονότες· c. 48., Siphnii et Seriphii Ἴωνες ἐόντες ἀπ' Ἀθηνέων. Ad L. II. c. 7. loca quaedam indicata ſunt *Herodoti*, in quibus Ἀθηνέων ſcribendum pro Ἀθηναίων· ad ista haec poterunt adiungi. Nemo harum rerum ſciens in *Thucyd.* vulgatum ſollicitaret, ubi Cei aliique inſulani dicuntur Ἴωνες ὄντες καὶ ἀπ' Ἀθηναίων, VII, c. 57. ſed aliter loqui ſolet *Herodotus*; quam in rem vicinia ſatis nobis dabit exemplorum: c. 45., Leucadii vocantur ἔθνος Δωρικὸν ἀπὸ Κορίνθου· c. 46., AEginetae Δωριέες ἀπὸ Ἐπιδαύρου· c. 48., Melii γεγονότες ἀπὸ Λακεδαιμονος. Ad eam rationem Cei ceterique dicti ſunt [ἔθνεα Ἰωνικὰ] ἀπὸ Ἀθηνέων, *Athenis orti.* —— In proximis fruſtra ſibi *Plutarchus* viſus

Eiusdem materiæ continuatio. Congressi ad Salaminem Græci consultant de loco prælii, plerisque Isthmum præferentibus.

καὶ τότε τριηραρχέοντος· Νάξιοι δέ εἰσι Ἴωνες ἀπ' Ἀθηναίων γεγονότες. Στυρέες δὲ τὰς αὐτὰς παρείχοντο νῆας [a] τὰς καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ· Κύθνιοι δὲ, μίαν καὶ πεντηκόντερον, ἐόντες συναμφότεροι οὗτοι Δρύοπες. καὶ Σερίφιοί τε καὶ Σίφνιοι καὶ Μήλιοι ἐστρατεύοντο· οὗτοι γὰρ οὐκ [b] ἔδοσαν μοῦνοι νησιωτέων τῷ βαρβάρῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ. Οὗτοι μὲν ἅπαντες ἐντὸς οἰκημένοι Θεσπρωτῶν καὶ Ἀχέροντος ποταμοῦ, ἐστρατεύοντο. Θεσπρωτοὶ γάρ εἰσι οἱ ὁμουρέοντες Ἀμπρακιώτῃσι καὶ Λευκαδίοισι [c] οἱ ἐξ ἐσχατέων χωρέων ἐστρατεύοντο. τῶν δὲ ἐκτὸς τυτέων οἰκημένων, Κροτωνιῆται μοῦνοι ἦσαν [d] οἱ ἐβοήθησαν τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ, νηΐ μιῇ, τῆς ἦρχε ἀνὴρ τρὶς ὁ πυθιονίκης, Φάϋλλος· Κροτωνῆται δὲ γένος εἰσὶ
474 Ἀχαιοί. Οἱ μὲν [f] νυν ἄλλοι, τριήρεας [g] παρεχόμενοι ἐστρατεύοντο· Μήλιοι δὲ, καὶ Σίφνιοι, καὶ Σερίφιοι, πεντηκοντέρους. Μήλιοι μὲν, [h] γένος ἐόντες ἀπὸ Λακεδαίμονος, δύο παρείχοντο· [i] Σίφνιοι δὲ καὶ Σερίφιοι, Ἴωνες ἐόντες ἀπ' Ἀθηναίων, μίαν ἑκάτεροι. ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, παρὲξ τῶν πεντηκοντέρων, [k] τριηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ὀκτώ. Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν εἰρημένων πολίων, ἐβουλεύοντο, προτεθέντος Εὐρυβιάδεω, γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, ὅκου δοκέοι ἐπιτηδεώτατον εἶναι ναυμαχίην [l] ποιέεσθαι τῶν αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί· ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀφεῖτο ἤδη, τῶν δὲ λοιπέων [m] περὶ προετίθεε. αἱ γνῶμαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλεῖσται συνέπιπτον, πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ

stris, et tunc trierarchi. Naxii autem Ionum sunt ab Athenis ducentes originem. Styreenses quoque easdem quas in Artemisio naves præbuere. Cythnii unam omnino, et penteconterum: horum utrique Dryopes sunt. Seriphii etiam et Siphnii et Melii fuere in partibus: hi enim soli ex insulanis terram barbaro et aquam negaverunt. Intra Thesprotos isti omnes et amnem Acherontem incolentes militabant. Siquidem Thesproti, sunt contermini Ampraciotis ac Leucadiis, ex ultimis regionibus in militiam profectis. Eorum autem qui extra hos habitant, soli fuere Crotoniatæ, qui Græciæ periclitanti auxilium una navi tulere, cui præerat Phayllus, vir ter Pythiorum victor. Sunt autem Crotoniatæ genere Achæi. Et ceteri quidem ex hac classe triremes præbuerunt: Melii autem et Siphnii et Seriphii quinquaginta remorum naves, Melii duas, Siphnii Seriphiique unam utrique: Melii, a Lacedæmone genus ducentes; Siphnii et Seriphii, ab Athenis Iones. Summa navium, præter illas quinquaginta remorum, fuit trecentæ septuaginta octo. Ut vero duces ex iis quas dixi urbibus ad Salaminem convenerunt, consultabatur, Eurybiade referente, ut qui vellet sententiam diceret, ubinam ex iis locis, quibus ipsi potirentur, commodissimum videretur pugna navali decernere: iam enim Attica pro derelicta erat: itaque de ceteris deliberabatur. Pleræque igitur illorum sententiæ in hoc congruebant, ut profecti ad Isthmum an-

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 47 48 49

a Τὰς καὶ ἐπ' *Arcb. V.*, τάς περ καὶ *Brit.*, deerat καὶ vulgo. Mox Κύνθιοι omnes. b Ἔδωσαν *Pasf.* c Defit *Arcb.* d Οἱ ἐβοήθησαν *Med. Pasf. Ask. Arcb.*, in *Vind.* ἐβώθησαν optime; οἱ βοηθήσαντες olim. e Πυθιόνικος Φάϋλος *Arcb. Valla.* f Abest *Arcb. Vind.* g Παρέχοντες *Arcb. V.* h Γεγονότες ora *Steph. Pasf. Ask.* i Habet hinc *Eustath.* ad Perieg. v. 525, p. 211., ubi ἀπ' Ἀθηνῶν bene. Antea Ἀθηναίων. k Ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκοσίαι *Arcb. Vind. Valla.* l Ποιήσασθαι *Arcb. V.* et mox χωρῶν, in *Steph.* margine χωρέων· quod ob seqq. malui. Olim χωρίων. m Non est in *Arcb.*, supra ἀφεῖται *Ald.*

sus est malevolentiam detexisse T. II. p. 869. A. B. C. Cum rerum facies multum esset mutata, illis abuti non debebat, quae olim evenerant sub Dario, *Herodoto* narratis VI, c. 96. VALCKEN.

100. Κύθνιοι] Qui Κύνθιαι illi, quibus tantopere delectati fuerunt librarii? an ex monte Cyntho Cretensium? Nugae. Cretenses Graecis contra Persam suppetias non ierunt L. VII, 170. Redierunt, unica transposita littera, Κύθνιοι ex insula *Cythno*, quos suis in schedis hic invenit *Plutarchus* Malign. p. 863. E., restituendosque monuerunt *Georg. Arnaldus* Animadv. Crit. C. 30. et *Abr. Gronovius* ad *AEliani* Hist. An. L. XVI, 32. De Cythniorum et Styreensium Dryopica origine *Steph. Byz.* et *Pausan.* L. IV, 34.

10. Νηΐ μιῇ, τῆς ἦρχε —— Φάϋλλος] Unam navem ab opulentissima tum Italiae civitate Graecis auxiliarem missam nemo sibi facile persuadebit: multo verisimilius, ter Pythonicam Phayllum suis navem sumptibus instruxisse, qua Graeciae veteri, in qua toties honorem fuerat adeptus, periclitanti sponte sua venerit auxilio; hanc movet suspicionem *Pausan.* cui X. p. 818. Phayllus Crotoniata ἐναυμάχησε καὶ ἐναντία τοῦ Μήδου, ναῦν τε παρασκευασάμενος οἰκείαν, καὶ Κροτωνιατῶν ὁπόσοι ἐπεδήμουν τῇ Ἑλλάδι ἀνεβίβασε· ubi scribendum potius ἐνεβίβασε· sic Atheniensis Clinias ἐστρατεύετο —— οἰκηΐῃ νηΐ, *Herod.* VIII, c. 17. Parum exacta scripsit in hunc de Phayllo *Herodoti* locum *Palmerius: consentit cum Herodoto Pausanias in Phocicis, et videtur omnia, quae de —— illo narrat, ex hoc loco accepisse.* Praeter alia monumenta vetera, habuit *Pausanias* catalogos, in quos hieronicarum nomina et facta fuerant relata; nec certe de Phayllo tradita discere potuit ex *Herodoto*; sed in id ambo consentiunt, ut ter dicant fuisse Πυθιονίκην· addit *Pausan.* Ὀλυμπιάσι μὲν οὐκ ἔστιν αὐτῷ νίκη. Ab hoc diversus Phayllus fuisse videtur Olympionica, de quo praeter *Schol. Aristoph.* et *Suidam*, vid. *Zenob.* Cent. VI. Pr. 23. et *Eustath.* ad Od. Θ. p. 302. VALCKEN.

11. Φάϋλλος] Egregia viri laus, qui, magnae Graeciae incolis auxilium negantibus, ἰδιόστολον ἔχων ναῦν ἔπλευσεν εἰς Σαλαμῖνα, post fata abs magno Alexandro ea propter cultus in *Plut.* Alex. p. 685. D. Nimirum suis instruxit inpensis navem, inque eam Crotoniatas, tum in Graecia peregrinantes, inposuit, quemadmodum ap. *Pausan.* X, 9.; Crotoniatas autem Achaeorum colonos describit *Strabo* L. VI. p. 402. B.

17. Ἀριθμὸς —— ὁ πᾶς τῶν νεῶν] Graecorum classis ad Salamina hic navium fuisse dicitur triremium *trecentarum septuaginta et octo*; sed si sedeas ad calculos, quidque singulae dederint civitates iuxta c. 43. seqq. in unam summam contrahas, conficies in universum duntaxat naves CCCLXVI. Iam vero ex *Arcb.* Cod. nobis hic offeruntur non CCCLXXVIII; sed tantum CCCLVIII, ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι· totidem repertae sunt in Cod. *Vallae.* Si vel eadem praebent alii Codd. habent illa, me iudice, speciem tantum, et sunt correctoris. Scripserat *Herodot.* ut hic vulgatur CCCLXXVIII. venit enim ad ceteras praeter, Lemniam (VIII, c. 11.) navis e Teno missa: hae duae numerum CCCLXXX. explesse nostro dicuntur infra c. 82., ἐξεπληροῦτο τὸ ναυτικὸν τοῖσι Ἕλλησι ἐς τὰς ὀγδώκοντα καὶ τριηκοσίας νῆας· ut adeo is numerus suspectus esse nequeat. ubinam itaque vitii sedes erit quaerenda? nisi fallor c. 46. in AEginetis: hi non XXX, sed dedisse naves videntur XLII. Athenienses dederunt naves CLXXX; Corinthii XL; plusquam XL. dederunt AEginetae; nam post Athenienses maximum dedere navium numerum: en testem, qui legerat *Herodotum* accurate, *Pausaniam*, in Corinth. p. 178. scribentem, AEginetas ἐν τῷ Μηδικῷ πολέμῳ παρασχέσθαι πλοῖα μετά γε Ἀθηναίους πλεῖστα. Iam vero numeri postulant Herodotei, ut dederint *duas et quadraginta.* VALCKEN.

18. Τριηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα &c.] Nullam his numeris, etsi in alia omnia abeant cum *Valla* scripti quidam, litem moveo. Repetuntur ita C. 82., ut de auctis deminutisve suspicio cesset omnis. Error se tamen inplicuit catalogo, quem supra Scriptor dedit, navium, non aequante hanc summam. Ubi vero et in cuius populi naves irrepserit, non divino.

28. Ἦν

ante Peloponneſum decertarent, hac videlicet ratione, quod, ſi male pugnaſſent, ad Salaminem quidem, obſeſſis ſibi in inſula nullum ſubſidium oſtendebatur; ad Isthmum vero dabatur ad ſuos effugium. Hæc ratio quum a ducibus, qui ex Peloponneſo erant, redderetur, advenit quidam Athenienſis nunciatum, iam Atticam barbarum ingredi, eamque omnem igne vaſtare: nam copiæ quæ cum Xerxe erant, Bœotiam peragrantes, incenſa tum Theſpienſium, qui in Peloponneſum abſceſſerant, tum Platæenſium urbe, Athenas pervenerant, et omnia illa pervaſtabant. Ideo autem Theſpiam et Platæam incenderunt, quod a Thebanis acceperant illas civitates non ſentire cum Medis. A40 traiectu autem Helleſponti ex quo iter ingredi cœpere barbari, unum menſem trivere transeundo in Europam, tres alios dum in Atticam pervenere, Calliade ſummum Athenis magiſtratum gerente; urbemque deſertam cepere, paucis quibusdam Athenienſibus in templo repertis, nec non quæſtoribus templi, et hominibus egenis, qui præſepta foribus atque lignis arce ſubeuntes arcebant: qui non exierant illinc ad Salaminem, ſimul præ inopia victus, ſimul opinione oraculi intellecti, quod reddiderat ipſis Pythia, murum ligneum inexpugnabilem fore: id interpretantes ex oraculo effugium eſſe, non naves. Hos Perſæ, caſtris ex adverſo arcis poſitis in colle, quem Martium collem Athenienſes vocant, hunc in modum obſederunt: Sagittas ſtupa circumdatas ubi ineenderant, emittebant in ſepem. Athenienſes, quanquam obſeſſi, et ad ultimum malorum deducti, etiam quum ſepes prodidiſſet, tamen reſiſtebant; ac ne verba quidem Piſiſtratidarum condicionem deditionis offerentium admittebant: et cum alia ad repugnandum excogitarunt, tum vero hoc, quod

πρὸ τῆς Πελοποννήσου· ἐπιλέγοντες τὸν λόγον [a] τόνδε, ὡς, ἢν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ὁ Σαλαμῖνι [b] μὲν ἐόντες, πολιορκήσονται ὑπὸ νήσου, ἵνα σφι τιμωρίη ἐδεμίη [c] ἐπιφανήσεται· πρὸς δὲ τῷ Ἰσθμῷ, ἐς τοὺς ἑωυτῶν ἐξοίσονται. Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων, ἐλήλυθε ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἀγγέλλων ἥκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν, καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, [d] αὐτέων ἐκλελοιπότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὡσαύτως, ἥκέ τε ἐς τὰς Ἀθήνας, καὶ πάντα ἐκεῖνα [e] ἐδῄου. ὑπέστρεψε δὲ Θέσπειάν τε καὶ Πλάταιαν, πυθόμενος Θηβαίων ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τῆ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτῇ διατρίψαντες μῆνα, ὑπὸ τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ὑπὸ τρισὶ ἑτέροισι [f] μησὶ ἐγένοντο ὑπὸ τῇ Ἀττικῇ, Καλλιάδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι· καὶ αἱρέουσι ἐρῆμον τὸ ἄστυ, καί τινας ὀλίγους εὑρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῷ ἱρῷ ἐόντας, ταμίας τε τοῦ ἱροῦ, καὶ πένητας ἀνθρώπους· οἳ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρῃσί τε καὶ ξύλοισι, ἠμύναντο τοὺς ἐπιόντας· ἅμα μὲν ὑπ' [g] ἀσθενίης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα· πρὸς δὲ, [h] αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήϊον τὸ ἡ Πυθίη σφι ἔχρησε, τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι· καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο [i] εἶναι τὸ χρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήϊον, καὶ ὐ τὰς νῆας. Οἱ δὲ Πέρσαι ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήϊον πάγον, [k] ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὅκως [l] στυπεῖον περὶ τὰς ὀϊστοὺς περιθέντες ἅψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. Οἱθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι, ὅμως ἠμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ [m] ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι, καὶ τοῦ φρήγματος προδεδωκότος· οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδέων προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ὑπεδέκοντο· ἀμυνόμενοι δὲ, ἄλλα τε ἀντεμηχανέοντο, καὶ δὴ καὶ προσ-

a Τοῦτον *Arch. V.*, porro ὡς εἰ νικηθ. *Med. Paſ. Ask.*, in *Ald. V. Arch. Paris. B. Brit.* ὡς ἢν νικ. *b* Μενέοντες iunctim *Arch.* *c* Φανήσεται id. et *Vind.* *d* Ἐκ τῶν *Arch.* male. *e* Ἐδῄου *Paſ.*, ex vero et Θέσπιαν *Arch. V.* *f* Μήνεσι *Vind.*, notabili ſcriptura. *g* Ἀσθενείης *Arch. Ald.* *h* Καὶ αὐτ. id. *Vind.* *i* Ἔσεσθαι *Arch.*, ſupra αὐτὸ δὴ ſine praefixa copula *Ask. V. Brit.* *k* Ἐπολιορκέοντο *Vind.* *l* Στυππεῖον *Paſ.*, στυππίον *Arch. V.*, quorum prius in *Diodoro* et *Polluce*, poſterius in *Demoſthene* atque aliis. Retineo vetus. *m* Ἔσχατον κακοῦ ſine τοῦ medio *Arch. V. Ask.*, quomodo L. I, 22. porro iidem τοῦ φράγμ.

28. Ἢν νικηθέωσι] Pravum *Med.* et ſequacium εἰ νικηθέωσι inconſulte ex *Valckenarii* monitu ad L. II, 52. inculcabatur. Speciem *Arch.* μενέοντες praefert, quoniam tali in negotio C. 57. ὥστε αὐτοῦ μενέειν et C. 62. Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ. Sed fallacem et infirmam his nexa patefaciunt.

28. Εἰ νικηθέωσι] Ferri nequit; revocabitur ſincerum ἢν νικηθέωσι. Cl. *Perizon.* in *AEliani* V. H. II, c. 36., ad εἰ δὲ ἀποθάνω, quod Codices offerunt, ἐὰν δὲ ἀ. ſpernit ut *leve et inane*; et est ſane levisſimum; ſed conſtans veterum uſus ſperneret τὸ εἰ ἀποθάνω ut ſoloecum, alterum ἐὰν ἀ. tantum admiſit: in his ſaepe fuit a viris doctis peccatum. VALCKEN.

36. Αὐτέων ἐκλελοιπότων] Bene *Diodorus* de Theſpienſibus et Plataeenſibus ἐπεφεύγεισαν εἰς Πελοπόννησον πανδημεὶ, haec explicans, L. XI, 14. Simile ſuperius L. VI, 100. Mox Θέσπειάν τε καὶ Πλάταιαν more Homerico *Il.* B, 498. et 504., de praelio tamen ad Plataeas ἐν τῇ Πλαταιῇσι μάχῃ L. VII, 231. et L. IX, 89. Adi *Steph. Byz.* et *L. Holſtenium.*

42. Ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην] Latina *unum menſem trivere in transeundo in Europam* lectores fruſtrantur, quippe veritati pugnantia: ſeptem enim diebus totidemque noctibus cunctus Perſarum exercitus Helleſpontum tranſiit L. VII, 56.; Omnia illa ſi Herodoti fuerint, quod vehementer dubito, id tantummodo indicabunt, eodem menſe, quem Perſae ad Helleſponti oram contriverunt, idem eos fretum tramiſiſſe. Calliadae, Archontis Attici, memoria apud *Diodorum*, *Dionyſium Halic.*, *Diogenem Laërtium* et alios celebratiſſima est.

46. Ταμίας τε τοῦ ἱροῦ] His declarandis operam *S. Petitus* L. Attic. III, 2. p. 338., ſed minus proſperam, ut alias dictum, impendit. Ego vero ambigo, ſcribamne de Codd. iudicio post pauca, πρὸς δὲ, καὶ αὐτοὶ δοκέοντες —, et, extruſa copula, αὐτὸ δὴ τοῦτο εἶναι τὸ —. Videtur enim melius ſermo procedere. Rem ipsam L. VII, 142. attigit.

48. Ὑπ' ἀσθενίης βίου] Sic ſcribi quoque poterit II, c. 47., οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ὑπ' ἀσθενίης βίου &c. Ionice pronuntiabatur ἀσθενίη, εὐηθίη &c. veteribus Atticis Poëtis προμηθίη· εὐσεβίη· &c. *Pauperculos* Noſter vocat χρήμασι ἀσθενεςέρους II, c. 88. τοῖς ἀσθενέσι τροφῆς est apud *Thucyd.* I, c. 5. conf. *Philinus* apud *Harpocr.* in Θεωρικὰ, et *Lyſias* p. 3. — Mox ubi dicuntur illi αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήϊον τὸ ἡ Πυθίη σφι ἔχρησε, τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι· in his τὸ ter legitur repetitum: corrigendum τὸ μαντήϊον, τῷ — *oraculum, quo ipſis edixerat Pythia*, — putabant ἐξευρηκέναι, mentem Dei adſequuti. — Ex initio cap. ſeq. τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, quem vocabant Ἀρήϊον πάγον, *Io. Meurs.* hinc attigit in Areopag. c. I., in ipsa rupe illuſtranda parce verſatus; illinc manarunt formae loquendi, ἀνιέναι, vel ἀναβαίνειν εἰς Ἄρειον πάγον· εἰς Ἄρειον ἀναχθῆναι πάγον. *Diogen. Laërt.* II, 101. *Cicero* de Divin. I, c. 25. de Sophocle: *adſcendit in Areopagum; detulit rem:* imo *detulit reum*, ſomnianti divinitus indicatum; non *rem* Areopagitis notiſſimam, quam ex *Hieronymo* nobis narrat eruditus *Scriptor vitae Sophoclis.* VALCKEN.

Arx Attica captâ, ubi maximè erat præruptа et hinc securâ. Aglauros filia Cecropis ibi culta. Nuncius Suſa miſſus.

ιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας, [a] ὀλοιτρόχυς ἀπίεσαν, ὥς τε Ξέρξεα ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίῃσι ἐνέχισθαι, οὐ δυνάμενόν σφεας ἑλεῖν. Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δή τις ἔσοδος τοῖσι βαρβάροισι. ἔδει γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν [b] ὑπὸ τῇ ἠπείρῳ, γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι. [c] ἔμπροσθεν ὦν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, ὄπισθεν δὲ τῶν πυλέων, καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ [d] οὔτε τις ἐφύλασσε, οὔτ' ἂν ἤλπισε μήκοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, [e] καίτοιπερ ἀποκρήμνου ἐόντος τοῦ χώρου. ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας οἱ Ἀθηναῖοι [f] ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἐρρίπτεον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω, καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες, πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες, τοὺς [g] ἱκέτας ἐφόνευον· ἐπεὶ δέ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ ἱρὸν [h] συλήσαντες, ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν. Σχὰν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ξέρξης, ἀπέπεμψε ἐς Σοῦσα ἄγγελον ἱππέα, Ἀρταβάνῳ [i] ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς Φυγάδας, ἑωυτῷ δὲ ἑπομένους, ἐκέλευε τρόπαι τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἱρὰ ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν· εἴτε δὴ ὧν ὄψιν τινὰ ἰδὼν ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο [k] ἐμπρήσαντι τὸ ἱρόν. οἱ δὲ Φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα. Τῷ δὲ ἵνεκεν τοῦτο ἐπεμήσθην, φράσω. ἔστι ἐν τῇ ἀκροπόλι ταύτῃ [l] Ἐρεχθῆος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηός, ἐν τῷ ἐλαίη τε καὶ θάλασσα ἔνι· τὰ λόγος

quod in barbaros portis ſubeuntes devolvebant ſaxa molaria: adeo ut Xerxes perdiu inops conſilii fuerit, quod eos expugnare non poſſet. Tandem ex difficultatibus acceſſus quidam apparuit barbaris: 53
neceſſe enim erat, ſecundum oraculum, omnem Atticam quæ in continente est, ſubiici Perſis. Igitur a fronte arcis, a tergo autem portarum et aſcenſus, qua parte nemo excubabat, quaque nemo credebat quempiam hominum aſcenſurum, hac parte, etſi loco prærupto, quidam aſcenderunt, iuxta templum Aglauri filiæ Cecropis. Quos ubi in arcem aſcendiſſe viderunt Athenienſes, partim e muro ſeſe præcipitaverunt, atque extincti ſunt, partim in ædem refugerunt. At Perſæ qui aſcenderant, primum ad portas contendunt, eisque patefactis ſupplices trucidant: atque ubi omnium ſtragem fecerunt; direpto templo arcem totam incendunt. Athenis omnino Xerxes potitus; 54
equitem nuncium Suſa mittit Artabano nunciaturum felicitatem præſentem. Poſtero die quam nuncium miſerat, convocatis Athenienſium exulibus, expeditionis ſuæ comitibus, iuſſit ut conſcenſa arce hoſtias ſuo ritu immolarent: ſive ita iuſſerit ex aliquo in ſomniis viſu, ſive religio ei fuerit obiecta, quod templum concremaſſet. Exules Athenienſes id quod iuſſi erant exequuti ſunt. Cuius rei cur 55
mentionem fecerim exponam: Est in arce hac, Erechthei, qui fertur fuiſſe terrigena, templum, in quo olea est et mare,

a Habet *Suid.* in Voc. et *Euſtath.* ad *Homer.* p. 925, 5., Schol. *Paſ.* φρογγύλος, τροχοειδὴς λίθος. Conf. L. v, 92, 2., ubi ὁλοίτροχον pinxerunt. *b* Ἐπὶ τῇ *Arcb. V.* *c* Ἔμπροσθε et mox ὄπισθε *Paſ. Ask.* Porro πρὸ ante τῆς ἀκροπ. abest *Arcb. V.* *d* Οὔτε τις *Vind. Paſ. Ask.* ora *Steph.* et *Valla.* Quod ob ſequentia opportunius. Olim οὔκοτέ τις. paullo ante loco πυλέων in *Brit.* πολεμίων. *e* Καίπερ *Arcb. V.* καίτοιγε *Ask.* *f* Ἐς *Arcb.* *g* Οἰκέτας id. *Ald.*, proximum κατέστρωτο *Pollux* explicat IX, 153. *b* Συλλήσ. id., more conſueto, tum πᾶσαν *Arcb. V. Brit.* praetereunt. *i* Ἀγγελέοντα *Arcb.*, melius, quam ἀγγελλέοντα. *k* Ἐμπρήσαντα *Paſ. Ask.* *l* Ἐρεχθέος *Paſ. Ask. Arcb. V.*

70. Τῇ δὴ οὔκοτέ τις] Quia mox ſuo loco legitur μήκοτε, hic non diſplicet lectio *marg. Steph.* τῇ δὴ οὔτέ τις ἐφύλασσε. His *Io. Meurs.* uſus est in Cecrop. c. 4., et c. 28. —— Quos in templo reperiunt ſupplices crudeliter Perſae ἐφόνευον· ἐπεὶ δέ σφι πάντες κατέστρωντο, id est ἀνῄρηντο, ut interpretatur *Pollux* IX, 153., haec advocans *Herodoti*, quia non in acie caeſi, ſive *ſtrati*, ſed ſenes inbelles hic *contrucidati ſunt*, ἀνῄρηνται· colligit enim verba *Pollux* ἐπὶ τοῦ ἀναιρεῖν Atticis uſurpata: hoc cum non animadvertiſſet, huius forte loci *Iungermannus* immemor, alium attulit ex noſtro L. IX, c. 75., ὡς δὲ τοῖσι Ἕλλησι ἐν Πλαταιῇσι κατέστρωντο οἱ βάρβαροι· ubi verbum ponitur more quibusvis ſatis uſitato, de cadaveribus quae per campos Plataicos *ſtrata* iacebant. VALCKEN.

72. Ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου] Inſtaurata arce, abſolutisque a Pericle eius Propylaeis, prope ea in praerupta rupe Aglauri templum fuit, *Ulpiano* ad *Demoſthen.* περὶ Παραπρεσβ. p. 264. teſtificante. Qua de aede *Io. Meurſius* Athen. Attic. L. I, 7. uberrime et veſtigia illius premens *S. Petitus* L. Attic. II, 4. p. 232. Inſequens καίτοιπερ non nemini moleſtum accidit, καίπερ, ſicuti in ſchedis quibusdam, formanti: quo minus adſtipuler, fragmentum *Euſebii* in *Stob.* Serm. XLIV. p. 310. καίτοιπερ χρὴ πάντα εἰδέναι τὸν μέλλοντα ἀνθρώπου καταδικᾶν, inpedit. At hoc momenti non magni.

79. Τοὺς ἱκέτας ἐφόνευον] Si *Corn. Nepos* in Them. c. 4. haec ob oculos habuerit, *protinus* Xerxes *acceſſit aſtu*, *idque nullis defendentibus*, *interfectis SACERDOTIBUS quos in arce invenerat*, *incendio delevit*, ſuſpicio, legiſse ſuo in libro τοὺς ἱρέας, naſceretur; quae incerta vagaque, quoniam in multis egregius Scriptor diſſentit. Librariorum autem ſolitus in vocibus οἰκέτας et ἱκέτας lapsus ſaepe redit.

82. Ἀπέπεμψε —— ἀγγελλέοντα] Litera nocet ſuperflua Herodoteo ἀγγελέοντα· infra recte ſcribitur c. 97., ἔπεμπε ἐς Πέρσας ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι συμφορήν· hic miſit Artabano nunciaturum τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. Talia quaedam notata ſunt ad *Eurip.* Phoen. p. 289. et p. 383. VALCKEN.

88. Ὄψιν τινὰ ἰδὼν ἐνυπνίου] Memini fuiſse, cui de coniectura vehementer ridebat ἰδὼν ἐν ὕπνῳ. Id enim Scriptoris praecipuo uſu teri: ὄψιν εἶδε ὁ Καμβύσης ἐν τῷ ὕπνῳ L. III, 30. et C. 65. ὄψιν εἶδον ἐν τῷ ὕπνῳ· atque ad eum modum frequenter. Verum illud, pariterque ὄψιν ἐνυπνίου ab eo non ſperni. Adi L. VII, 18. et 47.

91. Ἔσι ἐν τῇ ἀκροπόλι] Ut fieri ſolet, eunde vires acquiſivit narratio; oleam enim Perſarum igne crematam postea dicebant Athenienſes, ut ſcribit *Pauſan.* I. p. 64., αὐθημερὸν ὅσον τε ἐπὶ δύο βλαστῆσαι πήχεις. Hoc adeo mirificum nihil erat ad miraculoſam istam vitem, de qua ſuaviſsimum *Sophoclis* e Thyeſte fragmentum conſervavit *Schol.* in *Eurip.* Phoen. ϕ. 235. De olea Minervae, quae ſemper eadem durare credebatur in arce, egerunt *Turneb.* ad *Ciceron.* de LL. I, c. 1. *Ez. Spanhem.* ad *Callim.* h. in Pall. L. ϕ. 26. et *Io. Meurs.* Cecrop. c. 19., qui *Herodoti* θάλασσαν non omiſit: haec aeque ac olea erat ἐν νηῷ Erechthei τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι· de quo titulo vid. Clar. *Weſſ.* ad *Diod.* I. p. 34. Oleam et aquam in puteo marinam curioſis Attici monſtrabant periegetae velut teſtimonia litis, qua de ſolo Athenarum Neptunus et Minerva contenderant, cuius praeter alios meminerunt in Menexeno *Plato* p. 237. C. et *Quintil.* Declam. 323. conf. *Plutarch.* T. II. p. 489. B. VALCKEN.

93. Ἐλαίη τε καὶ θάλασσα ἔνι] Vulgatiſsimam annalibus et Athenienſium gloriatione narrationem II. *Scaliger* ad *Euſeb.* Chron. Ann. CCCCLXI. p. 27. obiter explicuit, operoſius *Io. Meurſius* Cecrop. C. 19. et 20. In puteo, et aqua eius marina, namque haec illa θάλασσα, non prorſus fortaſse, modo lactantia procul esſet, aberratur: *ſtridorem fluctuum*, ἦχον κυμάτων apud *Pauſan.* I, 24. atque alibi, ſicubi auſter ſpiraret,

Superſtitio Xerxis ex ſacra olea cremata, ſed tamen fruticante. Capta arce territi Græci volunt deſerta Salamine ad Iſthmum cedere. Id Mneſiphilus diſſuadet Themiſtocli;

re, ut apud Athenienſes prædicatur, Neptuno et Minervæ in teſtimonium poſita, quod de regione decertaſſent. Hanc igitur oleam una cum cetero templo contigit ab barbaris exuri: quam Athenienſes, qui ab rege iuſſi erant rem divinam facere, altero ab incenſione die quum in templum adſcendiſſent, aſpexerunt fruticaſſe, edito a
56 ſtipite virgulto cubiti inſtar. Et hæc quidem illi narraverunt. At Græci qui apud Salaminem erant, ubi nunciatum est, uti res circa Athenienſium arcem ſe haberent, eo perturbationis devenere, ut nonnulli e ducibus non expectarent, dum propoſitum negocium conſtitueretur, ſed in naves irruerent, ac vela tollerent tanquam profecturi: ceterique qui relinquebantur, ſtatuerent ſibi ante Isthmum prœlio navali decernendum. Et quum nox adſuiſſet, di-
57 greſſi e concilio, naves conſcenderunt. Ibi Themiſtoclem pergentem ad navem ſciſcitatur Mneſiphilus vir Athenienſis, quidnam ab ipſis decretum eſſet, et quum ab eo audiſſet decretum eſſe, ut ad Isthmum navigarent, et ante Peloponneſum dimicarent. Si isti, inquit, a Salamine proficiſcantur, iam tu pro nulla adhuc patria dimicabis: ad ſuam enim quique patriam remeabunt: ut nec Eurybiades, nec alius hominum quiſpiam illos cohibere poſſit, quominus copiæ dilabantur; Græciaque peribit conſilii inopia. Quare ſiquid comminiſci potes, perge, et quæ decreta ſunt tenta disiicere, ſi forte poſſis Eurybiadem a ſententia revocare, ut hic perſtet.
58 Themiſtocles, quum hæc admonita ſibi admodum probarentur, nullo reddito reſponſo ad Eurybiadæ navem perrexit: ubi hominem conveniens, ait velle ſe de negocio communi cum eo colloqui. Hunc ille in navem ingreſſum iubet loqui, quæ vellet; cui Themiſtocles aſſidens, quæcunque a Mneſiphilo ac-

γος [a] παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης, μαρτύρια θέσθαι. ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἱρῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος, [b] Ἀθηναῖοι οἱ ἀνιέναι ὑπὸ βασιλῆος κελευόμενοι, ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδε-
1δραμηκότα. οὗτοι μέν [c] νυν ταῦτα ἔφρασαν. Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες, ὡς σφι ἐξηγγέλθη ὡς ἔσχε [d] τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο, [c] ὡς ἔνιοι τῶν στρατηγῶν 476
5οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἐς τε τὰς [f] νῆας ἐσέπιπτον, καὶ ἱστία ἀείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι· τοῖσί τε ὑπολειπομένοισι αὐτέων ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν· νὺξ τε ἐγίνετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐσέβαινον ἐς
10τὰς νῆας. [g] Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλῆα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νῆα, εἴρετο Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὅ, τι σφι εἴη βεβουλευμένον. πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ ὡς εἴη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε, „ [h] Οὗτοι ἄρα ἢν ἀπαίρωσι τὰς νῆας ἀπὸ
„ Σαλαμῖνος, [i] περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμα-
„ χήσεις. κατὰ γὰρ [k] πόλις ἕκαστοι τρέψονται.
„ καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δυνήσεται,
„ οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος, ὥστε [l] μὴ οὐ διασκε-
20„ δασθῆναι τὴν στρατιήν· ἀπολέεταί τε ἡ Ἑλλὰς
„ ἀβουλίῃσι. ἀλλ' εἴτις ἐστὶ μηχανὴ, ἴθι, καὶ πει-
„ ρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἤν κως δύνῃ ἀνα-
„ γνῶσαι Εὐρυβιάδεα [m] μεταβουλεύσασθαι, ὥστε
„ αὐτοῦ μενέειν". Κάρτα [n] δὴ τῷ Θεμιστοκλέι ἤρε-
25σε ἡ ὑποθήκη· καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος, ἦιε ἐπὶ τὴν νῆα τὴν Εὐρυβιάδεω. ἀπικόμενος δὲ, ἔφη [o] θέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμίξαι. ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νῆα ἐκέλευε [p] ἐσβάντα λέγειν εἴτι θέλει. ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλέης [q] παρεζόμενός οἱ καταλέγει πάν-
30τά τε [r] πάντα τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιεύμενος,

[a] Τπὸ *Arcb. V.* [b] Ἀθηναίων οἱ *Arcb. Paſ.*, haud male. [c] Ὦν *Arcb. V.* [d] Deſit *Arcb. V.*, porro ἐξαγγ. ſine augmento uterque. [e] Ὥσε *Arcb. V.*, commode. [f] Νέας *Arcb. Ask.* [g] Excerpſit *Plut.* Malign. p. 869. D. [h] Οὗτοι *Arcb. Vind. Valla:* οὐκ *Plut.* Οὔτ' ἄρα antea. [i] Οὐδὲ περὶ μιῆς *Plut.* [k] Πόλις *Ask.*, recte: πόλιας ceteri. [l] Οὐ μὴ *Paſ.* et σκεδασθῆναι tantum *V. Arcb.* [m] Μεταβαλέσθαι iidem, in *Plut.* vulgatum. [n] Δὲ *Ask.*, τὲ *Arcb.*, *Vind.* omittit. [o] Ἐθέλειν *Paſ.* [p] Ἐμβάντα *Arcb.* et θέλοι cum *Vind.* [q] Παριζ. iidem. Sicuti VII, 18., non *Plutarcb.*, his quoque uſus, ſed ὁ ante Θεμιστ. cum *Arcb.* negligens, cuius loco δὲ *Plut.*, ſatis bene. [r] Non habet *Plut.*

ret, edere perhibebant. Illum *Libanius* Lamentat. Nicomed. p. 203. C. quando de Neptuno, καὶ ἐν ἀκροπόλει τοσοῦτον ἀπεχούσῃ θαλάσσης ῥόθιον δεῖξαι, innuebat: nullam profecto *procellam*, a *Morello* temere excitatam.

100. Ὅσον τε πηχυαῖον] Auctius in *Pauſania* I, 27. miraculum, neque *Meurſius* reticuit, αὐθημερὸν ὅσον τε ἐπὶ δύο βλασῆσαι πήχεις, *eodem die in duum cubitorum proceritatem repullulaſſe.* Fidelior, ab illo praeteritus, *Liban.* Antioch. p. 378. C. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ βλαστὸς ἀνέδραμεν εἰς πῆχυν ἐκ τοῦ κεκαυμένου, vocibus hinc repetitis.

10. Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλῆα] Hinc orſus *Plutarcb.* T. II. p. 869. D. quae ſuccedunt hoc et ſeq. capite paucis omiſis, αὐταῖς λέξεσι transſcripſit, ut hic narrata traduceret velut in Themiſtoclem valde iniuria, cui conſilii ſaluberrimi gloriam ablatam (παραιρούμενος ap. *Plut.* ſcribendum pro παραιτούμενος) in alium tranſtulerit auctorem Mneſiphilum, cuius inventum Themiſtocles tamen apud Eurybiaden tanquam ſuum venditaſſe dicatur *Herodoto.* Sed cetera Graeciae utiliſſima conſilia ſoli tribuit in ſeqq. *Herodotus* Themiſtocli; et hic prudentia magni viri fuiſſet indignum, conſilii, quod ipsemet ſecum dudum agitaverat, in hoc tanto periculo Mneſiphilum, obſcurum Eurybiadi nomen, velut auctorem apud illum ambitioſe celebrare. Sed haec in eruditiſſimo philoſopho, cui plurimum debemus, ſi ferenda ſunt aliquo modo, illud quod addit vix ferendum: Θεμιστοκλέα μὲν οὔτε φησὶ φρονῆσαι τὸ συμφέρον, ἀλλὰ παριδεῖν, —— Ἀρτεμισίαν δὲ κ. τ. λ. VALCKEN.

15. Εἶπε, οὗτοι ἄρα ἢν ἀπαίρωσι] Quod *Valla* in Latinis ſecutus fuit et ſchedae oſtentant, Mneſiphili acconmodatiſſimum menti videtur. Sed in talibus ſuum cuique iudicium. Illud autem περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις Atticam, quod viro docto in opinionem venit, non excludit: erat illa Perſarum ditioni ſubdita quidem, nec ita amiſſa, quin fortiter agendo reciperari poſſet. Cur, niſi ea ſpe, navale praelium Athenienſes ad Salaminem poſtulasſent?

15. Οὔτ' ἄρα —— περὶ οὐδεμιῆς] Οὐδὲ περὶ μιῆς obtulit ex *Plut.* Diſ. *Herod.* p. 127., et ex Codd. οὗτοι ἄρα ἦν —— lectum *Vallae:* huius inſcius lectionis *Koenius* elegantem vulgatae correctionem mecum communicavit, Σύγ' ἄρα ——. Dederatne forſan utrumque Noſter: Σύγ' ἄρα, οὗτοι ἦν ἀπαίρωσι τὰς ν. ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις, aptum hac in ſede eſſe negari nequit: quid ſi legerit utrumque *Valla?* eius ſunt Latina: *ſi isti* &c. *iam tu pro nulla amplius patria dimicabis.* —— Sunt et alia in *Plutarcho* hic vulgatis meliora, velut, ἴθι τε καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα· hoc aliis dicitur συγχέαι. VALCKEN.

22. Διαχέαι τὰ βεβουλευμένα] Nihil, ſi dictionem ſpectes, differt *Dionyſii Halic.* Ant. Rom. III. p. 141. νῦν δὲ ἡ διατριβὴ τοῦ πολέμου —— ΔΙΕΧΕΕΝ αὐτῶν τὰ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΑ. Unde aut hinc τὰς ὑποθήκας διαχέαι et τὴν εἰρήνην διαχέαι, quae *Theophylacti Simoc.* loca L. II, 13. III, 9. *Abreſchius* indicavit, fluxerunt. His proximum μεταβουλεύσασθαι non ſollicito: fixum adhuc haeret, μετὰ δὴ βουλεύσαι, ὦ Πέρσαι L. VII, 12.

28. Ἐκέλευε — λέγειν εἴτι θέλει] Est in his et in vi-

qui ex eius consilio firmat Eurybiadem. Eiusque comitas in altercando et cautela non offendendi socios notatur.

μενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προσιθείς· ἐς ὃ ἀνέγνωσε χρηίζων ἔκ τε τῆς νηὸς [a] ἐκβῆναι, συλλέξαι τε τοὺς στρατηγοὺς ἐς τὸ συνέδριον. Ὡς δὲ [b] ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδεα προθεῖναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκα συνήγαγε τοὺς στρατηγοὺς, πολὺς ἦν ὁ Θεμιστοκλέης ἐν τοῖσι λόγοισι, οἷα κάρτα δεόμενος. λέγοντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος [c] ὁ Ὠκύτου εἶπε, „ Ὦ Θεμιστόκλεες, ἐν τοῖ„ σι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι ῥαπίζονται". ὁ δὲ, [d] ἀπολυόμενος, ἔφη, „ Οἱ δέ γε ἐγκαταλειπόμε„ νοι οὐ [e] στεφανεῦνται". Τότε μὲν ἠπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο· πρὸς δὲ τὸν Εὐρυβιάδεα ἔλεγε ἐκείνων μὲν [f] ἔτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς ἐπεὰν ἀπαίρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος, διαδρήσονται. παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων, οὐκ ἔφερέ οἱ κόσμον οὐδένα κατηγορέειν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἴχετο, λέγων τάδε, „ Ἐν σοὶ νῦν ἐστι σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, [g] ἢν
477 „ ἐμοὶ πείθῃ ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, „ καὶ μηδὲ πειθόμενος τουτέων τοῖσι λέγουσι, ἀναζεύ„ ξῃς πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τὰς νῆας. ἀντίθες γὰρ ἑκά„ τερον, ἀκούσας. πρὸς μὲν τῷ Ἰσθμῷ [h] συμβάλλων, „ σι πελάγεϊ ἀναπεπταμένῳ ναυμαχήσεις, ἐς ὃ „ ἄ-

ceperat, tanquam a semetipso refert, et alia adiicit multa, donec eum orando a sententia revocavit; persuasitque ut e navi prodiret, et duces ad concilium contraheret. Ii postea59
quam congregati sunt, priusquam ad eos Eurybiades referret id cuius gratia ipsos coëgerat, Themistocles multis agebat verbis, prout magnopere expetebat. Quem interfatus Corinthiorum dux Adimantus Ocyti filius, Themistocles, inquit, in certaminibus ii, qui ante tempus surgunt, flagris cæduntur. Eum refellens Themistocles, At, inquit, qui domi relinquuntur, non coronantur. Comiter au-60
tem Corinthio quum respondisset, ad Eurybiadem conversus, nihil amplius eorum dicebat, quæ dixerat prius, illos, posteaquam a Salamine profecti fuissent, dilapsuros: præsentibus enim sociis, putabat sibi minime decorum accusare, sed aliunde oratione sumpta, In te nunc, inquit, situm est servare Græ- 1
ciam, si mihi assentiens, navale prœlium hic manens facias, et non ab horum quibusdam orantibus persuasus, classem ad Isthmum retrahas: utrumque enim, quum audieris, inter se comparato. Si ad Isthmum confliges, in patenti pelago dimicabis, ubi nobis minimum ex-

a Huic nexa τὸν Εὐρυβιάδεα non legunt *Med. Pass. Ask. Paris. A. B.* b Abest *Arch. V.* c Ὁ quoque et ὦ. d Ἀπολογούμενος *Brit.*, quae glossa. Vide *Suid.* Ἀπολυόμενος. e Στεφανεῦνται *Arch. Vind.*, optime: στεφανοῦνται vulgo. f Οὐκέτι *Arch. V.*, quod non damno. Mox vir doctus οὐδένος κατηγορέειν, haud recordatus, κόσμον οὐδένα saepissime Scriptorem iunxisse. g Ἢν δὲ *Ask.*, praecedens μένων abest *Arch. V.* h Συμβαλὼν *Arch.*

cinis familiaris quaedam et suavissima ἀφέλεια, qualem natura dictabat. *Virgilii* pastor Ecl. IX, 32., *Incipe, si quid habes.* Ecl. III, 52., *Quin age si quid habes.* quibuscum conferre debuerat *Ursinus* haec *Theocriti* Eid. V, ϑ. 78., Εἶα λέγ' εἴ τι λέγεις. *Luciani* Mercurius εἰπὲ ὅ, τι καὶ λέγεις, T. I. p. 747. *Eurip.* Iph. in Aul. ϑ. 817., Δρᾶγ' εἴ τι δράσεις. —— In proximis articulo voculam praefero, quam habet *Plutarch.* T. II. p. 869. E. ἐνθαῦτα δὲ Θεμιστοκλέης. VALCKEN.

32. Ἐκβῆναι, συλλέξαι τε τοὺς &c.] Pristino, ni codices vetuissent, ἐκβῆναι τὸν Εὐρυβιάδεα, συλλέξαι — nihil deminuissem. Glossae librarii inconsulte sollertis istae voces, quarum absentia utilior, tribuendae sunt.

38. Ὦ Θεμιστόκλεες] Memoriae peccato *Plutarchus* Themist. p. 117. E. Eurybiaden dicti auctorem prodidit. Rectius Apophthegm. p. 185. B. Adimantum Corinthium. Operam eidem, ex *Plut.* Themist. derivato, insumsit doctissimus *P. Faber* L. I. Agonist. C. 19., *Cruserii* Latina, ob ῥαπίζειν *alapis caedere*, iure redarguens. *Vallae* culpa similis. In stadio citius, quam mos ferebat, προπηδῶντες *in cursum emicantes*, sive προεξανιστάμενοι, sicuti hic et *Strattis* in *Polluce* III, 146., flagris admonebantur a μαστιγονόμοις. *Plutarchus* Apopht. ex Adimanti ore τοὺς ἐν τοῖς ἀγῶσι προεξανισταμένους ΜΑΣΤΙΓΟΤΣΙΝ ἀεί· atque ea verbo virtus L. VII, 223. οἱ ἡγέμονες —— ἔχοντες μάστιγας, ΕΡΡΑΠΙΖΟΝ πάντα ἄνδρα, *flagris percutiebant.* Hoc amplius, οἱ ἐγκαταλειπόμενοι, *Plutarchi*que ἀπολειπόμενοι et λειπόμενοι, non illi profecto, *qui domi relinquuntur*, sed longe in cursu post tergum relicti, victique adeo ex verbi notissimo usu. Haec acute utrimque dicti sententia; quo magis miror eundem eruditissimum virum, damnatis prioribus, Themistoclis ἀπολειφθέντας ad agitatores sive aurigas L. III, 19. Agonist. adplicuisse. Στεφανεῦνται dialectus adfirmat.

38. Ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ πρ.] In Themistocle *Plutarchus* T. I. p. 117. D. haec dicentem facit Eurybiadem; sed errorem corrigit in Apophthegm. T. II. p. 185. A. ubi, Ἀδειμάντου, inquit, ναυμαχεῖν μὴ τολμῶντος, εἰπόντος (τε) πρὸς Θεμιστοκλέα, — Ὦ Θεμιστόκλεις, τοὺς ἐν τοῖς ἀγῶσιν προεξανισταμένους μαστιγοῦσιν ἀεὶ, Ναὶ, εἶπεν, ὦ Ἀδείμαντε· τοὺς δὲ λειπομένους οὐ στεφανοῦσιν· quod additur, *AEliano*, *Aristidi*, aliisque memoratum, Eurybiadi convenit, cui baculum attollenti Themistocles, πάταξον μέν οὖν, εἶπεν, ἄκουσον δέ. Primum ex hoc loco tollendum ἀεὶ, natum ex vicinis; deinde μαστιγοῦσιν illic rectius redditur, *flagris caedere moris est*, quam in Themist. ῥαπίζουσι, *caedunt alapis:* turpis error *Vallae* haerere tamdiu non debebat in Edd. *Herod.* ῥαπίζονται vertentis, *colaphis caeduntur*: hoc erat servile prorsus atque indignum candidatis certaminum Graecorum, in quae servi non admittebantur. Ῥαπίζειν est ῥάβδῳ πατάξαι, vel παῖσαι· *colaphum impingere*, vel *alapam ducere*, vulgo κολαφίζειν. Atticis erat κονδύλους ἐντρίψαι· vid. vir summus ad *Luciani* Prometh. p. 193. Dicitur et apud *Plut.* utrobique Eurybiades ἐπαράμενος τὴν βακτηρίαν ὡς πατάξων nisi scripserit ἐπαναράμενος· ut *Thucyd.* VIII. p. 555, 1. ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν· illic ἐπανετείνατο legitur in *Scholiis*: apud *AElian.* V. H. XIII, c. 40., Eurybiades ἀνέτεινεν αὐτῷ τὴν βακτηρίαν. Sed est insignis et forsan unicus in suo genere locus *Thucyd.* ad haec *Herodoti* aptus illuminanda L. V, c. 50. illic Lichas Arcesilae Lacedaemonius Olympiae ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι —— προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον· et haec praeter ceteras postea caussa fuit Lacedaemoniis belli Eleis inferendi, quod Licham μαστιγοῦντες ἄνδρα γέροντα ἐξήλασαν, ut scribit *Xenoph.* Ἑλλ. III. p. 287, 28. apud *Pausan.* VI. pag. 454., Licham μαστιγοῦσιν οἱ Ἑλλανοδίκαι· fecisse dicuntur augustissimi iudices, quod per lictores suos, ἀλύτας dictos, fieri iusserunt, vel per his praefectum: *Auctor Etymol. M.* p. 72, 12., Ἀλυτάρχης, ὁ τῆς ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ ἀγῶνι εὐκοσμίας ἄρχων· Ἠλεῖοι γὰρ τοὺς ῥαβδοφόρους ἢ μαστιγοφόρους —— Ἀλύτας καλοῦσιν. —— In modesto Themistoclis responso apud *Herod.* οἱ δέ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανεῦνται· hoc ut rarius etiam apud Ionas ex uno Codice, ni fallor, recipietur, indicato in Disc. *Herod.* p. 127. Ἐγκαταλειπόμενοι ipsum *Paulinum* est in Ep. II. ad *Cor.* IV, 9., ubi, Polybianis omissis, unum hoc aptius attulisset *Herodoti G. Raphelius:* hic sunt in stadio *relicti*, sive *cursu superati:* transtulit illinc, ut multa, felici metaphora *Paulus* O. M. Iesum tanquam primum in stadio cursorem considerans, qui victor, factus agonotheta, de coelo coronam porrigeret ἀμάραντον τοῖς οὐκ ἐγκαταλειπομένοις, et sua vestigia animose legentibus. VALCKEN.

46. Οὐδένα κατηγορέειν] *Accusationi* nullus erat hic locus; verum οὐκ ἔφερε οἱ κόσμον οὐδένα κακηγορέειν· sic corrigendum arbitror: *dedecebat ipsum cuipiam sociorum male dicere:* saepius idem vitium hinc illinc fuit a viris doctis sublatum; nondum tamen, quod sciam, ex Attica lege apud *Demosth.* p. 710, 42., ἔνοχον εἶναι τῇ κατηγορίᾳ &c. transcripsit ista *S. Petit.* in LL. Att. p. 522. legendum τῇ κακηγορίᾳ, facile liquebit attendenti. VALCKEN.

52. Ἐν πελάγεϊ ἀναπεπταμένῳ] *Valla* bene. *Longus* Pastoral. III. p. 177. ἡνίκα μὲν οὖν ΑΝΑΠΕΠΤΑΜΕΝΗι τῇ ΘΑΛΑΤΤΗι ταῦτα ἔπραττον, ἠφανίζετο ἡ βοή. Consequens ἐς ὃ inmerito in abundantiae suspicionem incidit: quid enim tritius, quam ἐς vice ἐν poni? ἰζόμε-

νος

expedit, naves habentibus et graviores et numero inferiores. Ex quo, etiam ſi in aliis feliciter nobis omnia ſint eventura, tamen amittes Salaminem et Megara et AEginam: nam illorum navales vires una comitabitur ſuus pedeſter exercitus: atque ita tu eos in Peloponneſum duces, omnemque Græciam 2diſcrimini obiicies. Sin autem id feceris quod ſuadeo, hæc in eo reperies commoda: Primum ſi in arcto conflixerimus, paucæ naves cum multis, profecto ſi probabilia ex bello contingent, multo ſuperiores erimus: quoniam in arcto pugnare, pro nobis est; in ſpatioſo, pro illis. Præterea Salamis ſervatur, ubi noſtri nunc liberi collocati ſunt et uxores. Est in his et aliud in quod etiam præcipue incumbitis; hic manens ſimiliter pro Peloponneſo pugnabis, perinde ac ad Iſthmum: neque illos, ſi ſapis, ad Peloponneſum duces. 3Quod ſi id quod ſpero contiget, ut claſſe vincamus, barbari neque ad Iſthmum nobis aderunt, neque longius ab Attica procedent, ſed nullo ordine abeunt; et nobis lucrifaciemus quæ ſervaverimus, Megara, AEginamque, atque Salaminem, in qua etiam nobis oraculum dicit hoſtibus fore ſuperiores. Conſentanea equidem rationi deliberantibus, ut plurimum ſolent evenire: ſecus facientibus ne deus quidem ſolet velle accedere ad humanas ſententias. 61Hæc dicentem Themiſtoclem rurſus interpellabat Corinthius Adimantus, iubens ſilere eum, cui patria non eſſet; quin etiam Eurybiadem non ſinens ex viri extorris ſententia decernere, et ita demum id permittere, quum

„ ἥκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἐστι, τῆας ἔχουσι βαρυτέ-
„ ρας, καὶ ἀριθμὸν [a] ἐλάσσονας, τοῦτο δὲ, ἀπο-
„ λέεις Σαλαμῖνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγιναν, ἢν-
„ περ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχήσωμεν. ἅμα γὰρ τῷ
„ ναυτικῷ στρατῷ αὐτέων ἕψεται καὶ ὁ [b] πεζὸς στρα-
„ τός. καὶ ὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόν-
„ νησον, κυδυπεύσεις τε ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. ἢν δὲ
„ τὰ ἐγὼ λέγω [c] ποιήσῃς, τοσάδε σὺ αὐτοῖσι χρη-
„ στὰ εὑρήσεις. πρῶτα μέν, σὺν στενῷ [d] συμβάλλον-
„ τες νηυσὶ ὀλίγῃσι πρὸς πολλὰς, ἢν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ
„ πολέμου ἐκβαίνῃ, πολλὸν κρατήσομεν. τὸ γὰρ σὺν
„ στενῷ ναυμαχέειν, πρὸς ἡμέων ἐστὶ· σὺν εὐρυχωρίῃ
„ δὲ, πρὸς ἐκείνων. αὖτις [e] δὲ, Σαλαμὶς περιγίνε-
„ ται, ἐς τὴν ἡμῖν [f] ὑπέκκειται τέκνα τε καὶ γυναῖ-
„ κες. καὶ μὴν καὶ τόδε σὺ αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ
„ [g] περιέχεσθε μάλιστα, ὁμοίως αὖτῷ τε μένων, [h] προ-
„ ναυμαχήσεις Πελοποννήσου, καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ·
„ ὐδέ σφεας, εἴπερ εὖ Φρονέεις, ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελο-
„ πόννησον. ἢν δέ [i] γε καὶ τὰ ἐγὼ ἐλπίζω γένηται,
„ καὶ νικήσωμεν τῇσι νηυσὶ, ὅτε ἡμῖν ἐς τὸν Ἰσθμὸν
„ παρέσονται οἱ βάρβαροι, ὅτε προβήσονται [k] ἑκα-
„ στέρω τῆς Ἀττικῆς· ἀπίασί τε ὐδενὶ κόσμῳ, Με-
„ γάροισί τε κερδανέομεν περιεῦσι, καὶ Αἰγίνῃ καὶ
„ Σαλαμῖνι, σὺ τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν
„ κατύπερθε γενέσθαι. οἰκότα μέν νυν βουλευομένοισι
„ ἀνθρώποισι, ὡς τοιπίτων ἐθέλει γίνεσθαι· [l] μὴ οἰ-
„ κότα δὲ βουλευομένοισι, οὐκ ἐθέλει ὐδὲ ὁ θεὸς προσ-
„ χωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπηίας γνώμας". Ταῦτα
λέγοντος Θεμιστοκλέος, αὖτις ὁ Κορίνθιος Ἀδείμα-
τος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελεύων τῷ μὴ ἔστι πατρὶς,
καὶ [m] Εὐρυβιάδεα οὐκ ἐᾶν ἐπιψηφίζειν [n] ἄπολι ἀνδρὶ
πό-

a Ἐλάσσονας *Arcb. V. Paris. B. Ald. Brit.*, quibus obtempero. ἐλάσσονα *Med. Paſ. Ask.* *b Arcb. V. Med. Paſ. Ask.*, deſit στρατὸς reliquis. Mox σφέας αὐτοὺς *Arcb.* *c Arcb. Paris. A. B. Vind. Brit. Ask. Ald.*, ex *Med.* et *Paſ.* ποιῇς. *d* Συμβαλόντες *Arcb.* *e* Deſit eidem et *Vind.* *f* Νῦν ἔγκειται iid. *g* Περιέχεσθε μαλ., ὁμοίως *Med. Paſ. Ask.*, πέρι ἔχεσθαι μαλ., ὁμ. *Arcb.* et *Brit*, alii cum *Ald.* περιέχεσθαι μαλ. χρεών. ὁμοίως. Porro αὐτός τε μένων ora *Steph.* *h* Προναυμαχέεις *Paſ.* *i* Abſunt duae ſeqq. voculae *Arcb. V.* *k* Ἑκάτερω *Arcb.* *l* Μὴ δὲ οἰκ. *Paſ. Arcb. Ask.* *m* Εὐρυβιάδεα *Arcb. V.*, prius Εὐρυβιάδην, praeter morem. *n* Ἀπόλιδι *Arcb.* et ἐξὸν ἐπιψ. cum *V.* Vide *Suidam* in Ἀδείμαντος.

νος ἐς τὸν βασιλήϊον θρόνον L. III, 64. et mox ἐς τὴν ἡμῖν ὑπέκκειται τέκνα —, eiusdemque ſtructurae cumulum congeſsit *Portus*. Naves Graecorum hic βαρύτεραι *graviores*, in *Plut.* Themiſt. p. 119. C. ἀτενεῖς καὶ ταπεινότεραι, conparatae ad Perſarum naves molis maioris et celſioris; quarum tamen ἀτενεῖς in ἀλιτενεῖς correctione docti viri abierunt, forte iniuſta. Noti τόποι ἀλιτενεῖς, ἄκρα ἀλιτενὴς, θάλασσα ἀλιτενὴς, quorum humilis ſitus, aut quod profunditatem non habet mare, docente praeter alios *P. Victorio* ad *Cicer.* L. XIV. Att. Ep. 10. Ubi vero ἀλιτενὴς navis et qua ſignificatione? Ἀτενεῖς firmiter ſunt conpactae ac egregie cohaerentes; ſicuti κασσὸς ἀτενὴς in *Sophoclis* Antig. v. 842.

67. Τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα] Praeclare ſcripta exemplaria atque ex illis *Gronovius*, quem ὁμοίως αὐτοῦ — καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ illuſtrantem L. VI, 139. viſe.

78. Μὴ οἰκότα δὲ βουλευομένοισι] Cato in *Salluſtii* Catil. C. 52. *Vigilando, agendo, bene conſulendo, proſpere omnia cedunt, ubi ſocordiae tete atque ignaviae tradideris, nequicquam deos inplores; irati infeſtique ſunt.* ubi *Waſſius* et *Cortius*, inque primis *Th. Gatakerus* ad *Anton.* Imp. L. IX, 40.

83. Ἄπολι ἀνδρὶ] Haeſitavi hoc probarem an ἀπόλιδι, quod multo receptius, *Arch.?* Re conſiderata viſum illud formae fuit, cuius Ἴσιος, τῇ Ἴσι, Ὄσιρις, τῷ Ὄσιρι, καννάβιος &c. in ſuperioribus. Iuſtiſſimo deinceps iure Themiſtocles Adimanti inportunitatem caſtigat. Dixerat idem civibus, ſi *Iuſtino* fides II, 12., *Patriam municipes eſſe, non moenia; civitatemque non aedificiis, ſed in civibus poſitam*, et quidem veriſime. Conf. *H. Grotium* de Iur. B. et Pac. II, 9, 7. Ceterum *Plut.* Themiſt. p. 117. E. Adimanti memoriae pepercit, neſcio quem Eretrienſem, ſed a Themiſtocle ex virtutibus ornatum, advocans.

83. Οὐκ ἐᾶν ἐπιψηφίζειν ἄπολι] Infeliciter ista tentavit vir doctus, quorum haec est ſententia: *nolens* concilii principem *Eurybiadem duces in ſuffragia mittere*, ſive *ſententias rogare, in gratiam viri urbe patria carentis.* Sic Herodotea capienda docebunt *Kuſteri* et ſummi viri obſervata in *Luciani* Timon. pag. 157, 158., Praeter cetera *H. Valeſius* adſcripserat *Harpocrationi* locum *Herodoti*, quem alii, quantum memini, non attigerant, verbum tractantes ἐπιψηφίζειν. Cl. tamen *Abreſchius* ad *Thucyd.* I, c. 87., *declarat*, inquit, (in loco *Thucyd.* VI, c. 14.) τὸ γνώμας προτιθέναι *praevium* ἐπιψηφίσαι· *ſicuti*, *quod Herodot.* L. VIII, c. 59., προβεῖναι λόγον id c. 61. ἐπιψηφίζειν. Moleſte non ferret vir humaniſſimus ſi dixero mihi diverſa videri, *ſententias variat iterum populo proponere*; et *ſuper illis populum in ſuffragia mittere.* Apud *Herodot.* c. 59., verba facere coepit ante Themiſtocles, quam convocatis ducibus proponeret Eurybiades, cuius rei cauſa illos iterum convocaſſet: hoc ſignificatur utique per πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδεα προβεῖναι τὸν λόγον, τῶν ἕνεκα συνήγαγε τοὺς στρατηγούς. Athenis Prytanes comitia ſolebant indicere *fixa tabula*, *quae*, *quid in deliberationem veniret*, *continebat*: *T. H.* ad *Lucian.* p. 482. In unum coacto populo, qui tum erant inter Prytanes Proedri, vel e Proedris ὁ Ἐπιστάτης iterum proponebat, qua de re eſſet agendum; excitati voce praeconis oratores in medium prodibant, rem propoſitam civibus ſuadentes vel diſſuadentes; hi cauſam quisque ſuam ubi perorasſent, tum populus cauſa cognita mittebatur in ſuffragia: Epiſtates, vel alius ex ordine Prytanum, ſententias rogans, dicebatur ἐπιψηφίζειν ut poſtremum cadere nequit in dubitationem, ſic et priora certis nituntur teſtimoniis: de Proedris quod dicebam loco *Demoſth.* p. 445, §. 31., et his *Ulpiani*: οἱ μὲν Πρυτάνεις συνῆγον τὴν ἐκκλησίαν· οἱ δὲ Πρόεδροι ὑπέβαλλον περὶ τίνος συνῆλθον· eximie tamen Prytanes dicuntur προτιθέναι· vid. Clar. *Hemſterh.* p. 482. et initium praeſertim Phil. I. *Demoſth.* Hic, cum cauſam ſuam perorasſet Themiſtocles, iam ante iratus Adimantus nunc noluit Eurybiadem ἐπιψηφίζειν

ut Græcos, maxime Corinthios sperneret. Patria eius. Minatur, ni pugna ad Salaminem fiat, se cum suis petiturum Sirin Italicam.

πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλῆα παρεχόμενον, ὅτῳ ἐκέλευε γνώμας συμβάλλεσθαι. ταῦτα δέ οἱ [a] προέφερε, ὅτι ἠλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο [b] ἀὶ Ἀθῆναι. τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κεῖνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ [c] κακὰ ἔλεγε· ἑωυτοῖσι τε ἐδήλου λόγῳ, ὡς εἴη καὶ πόλις καὶ χῆ [d] μέζων ἥπερ κείνοισι, ἐς τ' ἂν δισχόσιαι νῆες σφι ἕωσι πεπληρωμέναι. οὐδαμοὺς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας [e] ἀποκρούσεσθαι. Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ, διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδεα, λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα, „ Σὺ εἰ μενέεις „ αὐτοῦ, καὶ μένων ἔσεαι ἀνὴρ ἀγαθός· εἰ δὲ μὴ, „ [f] ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα. τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ „ πολέμου φέρουσι ἀι νῆες. ἀλλ' ἐμοὶ πείθεο. εἰ δὲ „ ταῦτα μὴ [g] ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν ὡς ἔχομεν ἀναλα„ βόντες τοὺς οἰκέτας, κομιεύμεθα ἐς Σίριν τὴν ἐν „ Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ παλαιοῦ ἔτι, καὶ „ τὰ λόγια λέγει, ὑπ' ἡμέων [h] αὐτὴν δέον κτισθῆ„ναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων [i] τοιῶνδε μνωθέντες, με„ μνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων". Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος, ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιάδης. δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους, ἀνεδιδάσκετο,

quum urbem Themistocles habuisset: videlicet haec exprobrans, quod Athenae captiae essent, tenerenturque ab hoste. Tunc Themistocles, et illi et Corinthiis multa ingerens probra, oratione ostendit, sibi esse et solum, et urbem maiorem quam illis, quamdiu naves ducentae ipsis adessent sociis navalibus ac militibus armatae, quas nulli Graecorum invadentes possent depellere. Haec quum sermone significasset, 62
478 ad Eurybiadem transiens, maiori cum acrimonia loquebatur, inquiens, Tu vero si hic manes, vir eris egregius: sin minus, Graeciae eversor: totum enim belli momentum nobis naves sustinent. Sed mihi crede, nisi hoc feceris, nos, prout sumus, ubi domesticos receperimus, profecturos ad Sirin quae est in Italia, et ab prisco tempore nostra ea fuit, et quam, ut oracula aiunt, a nobis condi oportet. Vos autem talibus sociis destituti meorum verborum reminiscemini. Haec di- 63
cente Themistocle Eurybiades edocebatur: et ob id edocebatur, ut mihi videtur, quod maxi-

a Προεφέρετο *Ask. Pasf. Steph.* ora. *b* Non est in *Arcb.* *c* Καλὰ, perperam id. *d* Μέζω et ἐκείνοισι id. *V.* *e* Ἀποκρούσεσθαι iid. *Pasf.*, quod verius: antea ἀποκρούεσθαι. *f* Ἀναστρέψεις *Brit.*, prave. *g* Ποιήσῃς *Pasf. Arcb.* *b* Iid. *Vind. Med. Ask.*, olim αὐτέων· mox in *Aldo* δέον κτισθ.. *i* Iidem omnes: ex *Aldo* τοιουτέων, mox μέμνησθε margo *Steph. Pasf.*

ἄπολι ἀνδρί. Intacta quoque, ni fallor, viri docti praetermiserunt haec *Xenophontis* K. Ἀ. v. p. 204, 7. ἔπεψήφισε μὲν οὐδὲν, τὰς δὲ πόλεις ἑκούσας ἔπεισε ποιεῖν τὰς ὁδούς· *nihil sanxit*, *Leunclav.* mirifice vertit ista *Hutchinson* p. 359. *Xenophon* de omnibus ante memoratis milites sententiam rogaverat; de hac una re noluit illos in suffragia mittere: unius ferme tantum literae omissione vetusta restitui poterit scriptura legendo: ὁ δὲ ὡς ἔγνω τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν, ἐπεψήφισε μὲν οὔ· ἐνίας δὲ πόλεις ἑκούσας ἔπεισε. Xenophonteum illud μὲν οὔ· supra iam attigi ad L. VII, c. 208. verbum Ἐπιψηφίζειν sic usurpant *Xenophon* p. 213, 31. p. 219, 36. *Antiphon* p. 146, 37. *Andocides* p. 10, 34. *Demosth.* p. 418, 151. p. 452. 86. 470. §. 235. &c. Λόγον autem προτιθέναι, et Ἐπιψηφίζειν liquido distinguit *AEschines* de Falsa leg. p. 36, 26. γεγραφὼς, τῇ μὲν προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν συμβουλεύειν τὸν βουλόμενον, τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς προέδρους ἐπιψηφίζειν τὰς γνώμας, λόγον δὲ μὴ προτιθέναι. Apud *Suidam* in Ἐπίτακτοι loco alienissimo leguntur ista scriptoris incerti: Σωκράτης δὲ ἦν ἐπισάτης, καὶ οὔτε ἐψήφιζε, οὔτε κατεχειροτόνει· hic libenter corrigerem οὔτ' ἐπεψήφιζε· sicut in *AElian* V. H. p. 234. corrigit ὁ πάνυ *T. H.* οὔτ' ἐπεψήφισεν Ἀθηναίοις τὸν τῶν δέκα στρατηγῶν θάνατον· illic rectissime *in gratiam Athenienssium* vertit Clar. *Abr. Gronov.* vid. *Xenoph.* Ἑλλ. I. p. 263, 41. et Ἀπομν. IV. p. 468, 5. ἐν ταῖς ἐκκλησίαις Socrates ἐπισάτης χειρότονος οὐκ ἐπέτρεψε παρὰ τοὺς νόμους ψηφίσασθαι· quia scilicet οὐκ ἐπεψήφιζε, de re adeo indigna *populum mittere nolebat in suffragia*. Apud *Herod.* noluit Corinthius summum Imperatorem ἐπιψηφίζειν ἄπολι ἀνδρί· ut Socrates *AElian* noluit ἐπιψηφίζειν Ἀθηναίοις. VALCKEN.

87. Τότε δὴ] Scribendum, Τότε δὲ δὴ ——. Ad ista namque c. 60., Τότε μὲν ἠπίως πρὸς τὸν Κορινθιον ἀμείψατο· haec respondent: Τότε δὲ δὴ ὁ Θεμ. κεῖνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ κακὰ ἔλεγε· exacerbaverat inprimis Themistoclem Adimanti vox inconsiderata ἄπολιν ἄνδρα vocantis, qui *urbem*, ut canit Claudianus, *carinis Vexit, et arsuras Medo subduxit Athenas*. Apud *Suidam* in Ἀδείμαντος, Themistocles, τίς, εἶπειν, ἄπολις, ἔχων σ' τριήρεις. Ex historico deperdito descripta quaedam huc spectantia habet egregia *Plut.* in Themist. p. 117. E. VALCKEN.

93. Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ] Errorem *Vallae* propagarunt correctores. Locum hic invenit ellipsis de elegantioribus: Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ καὶ μένων ἔσεαι ἀνὴρ ἀγαθὸς ——, εἰ δὲ μὴ ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα. *Tu si hic manseris, et mavens rem bene gesseris*, sive *virum te praestiteris*; supplendum relinquitur σώσεις τὴν Ἑλλάδα, vel ὀρθώσεις, aut, si quis malit, quod plerisque locis veterum congruit, καλῶς, vel εὖ ἂν ἔχοι· prout hanc ellipsin supplet *Trypbon* in libello περὶ τρόπων nondum edito. Ellipsin illam quamvis copiose tractaverint *H. Steph.* Anim. in *Corinth.* p. 23, 24. in *Xenoph.* p. 39. et *Casaub.* in *Athen.* p. 333., librorum tamen veterum Editores, minus attenti, lectoribus illam suis saepe designare neglexerunt. Unum hic ponam exemplum ex *Herod.* de vita *Hom.* c. 33. ubi velut Eiresiones Homericae posuerunt hos enormes duo versus Editores: (de *Barnesii* nihil hic dico licentia) Ἔσκε δ' ἐν προθύροισι· καὶ εἰ μέν τοι δώσεις, εἰ δὲ μὴ, Οὐχ ἑσήξομεν· οὐ γὰρ συνοικήσοντε ἐνθάδ' ἤλθομεν· Ad priora pertinent ista: Ἔσκε δ' ἐν προθύροισι· tum sequitur aliud fragmen, cuius indicium praebet καὶ, constans duobus senariis legitimis, si sic redintegrentur: Εἰ μέν τι δώσεις —, εἰ δὲ μὴ, οὐχ ἑσήξομεν, Οὐ γὰρ συνοικήσοντε ἐνθάδ' ἤλθομεν· conf. *Athen.* VIII. pag. 360. c. VALCKEN.

98. Ἐς Σίριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ] Ne confunderetur cum eiusdem nominis urbe Paeoniae, Σίρι τῆς Παιονίης C. 115., illa prudenter adiunguntur. Italiae Sirin iuris olim, et ante bellum Troianum quidem, Ionici atque adeo Athenensium fuisse, *Lycophron* Alexand. v. 986. seqq. canit, cuius Scholiastes ex veterum haud dubie commentis super ea possessione plura. Dissidet tamen *Strabo* L. VI. p. 405. A., Ionasque, Lydorum dominatum vitantes, Sirin occupasse asseverat. Noster a *Lycophrone* proxime abest. Nuper vero post *Cluverii* et *Salmasii* sollers studium *Alex. Symmach. Mozochius* priscorum paene pugnantes sententias examinavit Prodromi ad Heracleens. Psephism. p. 75. Oraculum, quod Themistocles ostentat, labentibus annis Athenienses, ut colonos eam in Italiae partem deducerent, ac Thurios conderent, Siritidi vicinos, inpulit ap. *Diodor.* XII, 10.

98. Κομιεύμεθα ἐς Σίριν] Urbe non nominata apud *Plutarch.* Themistocles T. I. p. 117. F. αὐτίκα πεύσεταί τις Ἑλλήνων, Ἀθηναίους καὶ πόλιν ἐλευθέραν καὶ χώραν οὐ χείρονα κεκτημένους, ἧς ἀπέλαβον· *Siritin* videlicet, si fertilitatem spectes, Attica multo meliorem: Ἀρχίλοχος ὁ ποιητὴς ὑπερτεθαύμακε τὴν χώραν τῶν Σιριτῶν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, cui dicitur ἐφίμερος et ἐρατὸς χῶρος ὁ ἀμφὶ Σίριος ῥοὰς, ap. *Athen.* XII. p. 523. D. Illic *Timaeo* regionem istam tenuisse dicuntur etiam Colophonii; aliis Ionas in genere nominantur: *Phil. Cluver.* Ital. Ant. IV. p. 1274., de Italiae Siri multis agens, non recordabatur *Herodoti*, cui Italiota quoque Σιρίτης Damasus inter Agaristae procos memoratur VI, c. 127. Quae Ionas habuerat incolas, de Siri dici poterat Themistocli: ἡμετέρη ἐστι ἐκ παλαιοῦ ἔτι· vicina Sybaris, sive Thurium, Athenensium fuit, ut notum est, nobilissima colonia: ex *Hegesandri* commentariis narrat *Athen.* XIV. p. 656. c. ex *Athenaeo Eustath.* in Il. K. p. 704., ἔτι Σάμιοι πλεύσαντες εἰς Σύβαριν καὶ κατασχόντες τὴν Σιρῖτιν χώραν *a perdicibus* ἐκπλαγέντες —— ἀπέπλευσαν. VALCKEN.

3. Ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβ.] Metu praesertim Atheniensium μὴ σφέας ἀπολίπωσι· conf. *Plutarch.* in Themist. p. 117.

maxime formidabat, ne si ad Isthmum classem eduxisset, ab Athenienſibus deſereretur: quibus deſerentibus, iam reliqui non eſſent in pugnando hoſtibus pares. Ita ſententiam eam probavit, ut illic permanen-
64 tes, pugna navali decernerent. Quod ubi Eurybiadi placuit, ii, qui altercationibus velitati fuerant circa Salaminem, quum illic ſeſe appararent tanquam prœlium navale facturi, dies illuxit: et ſimul oriente ſole extitit terræ et maris motus; propter quod viſum est votum diis faciendum, et ut AEacidas in auxilium invocarent. Decretum factumque. Nam post omnibus diis vota nuncupata, illinc e Salamine et Aiacem et Telamonem invocaverunt, navemque ad AEacum et alios AEacidas AEgi-
65 nam miſerunt. Narrabat autem Dicæus Theocydis filius, vir Athenienſis, atque exul, et apud Medos factus illuſtris, per id tempus, quo Attica regio Athenienſibus deſolata, a pedeſtri Xerxis exercitu vaſtabatur, ſe forte fuiſſe una cum Demarato Lacedæmonio apud campum Thriaſium, vidiſſeque pulverem triginta ferme millium virorum procedentem ab Eleuſine: et quum demirarentur quorumnam hominum eſſet ille pulvis, ſtatim ſe audiſſe vocem, quæ vox ipſi

5το, μὴ σφέας ἀπολίπωσι, ἢν πρὸς τὸν Ἰσθμὸν [a] ἀνάγῃ τὰς νῆας. ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων, οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. ταύτην δὲ αἱρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας διαναυμαχέειν. [b] Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα, ἕπεσι ἀκροβολισάμενοι, ἐπεί τε Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες· ἡμέρη τε ἐγίνετο, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς [c] ἐγένετο ἔν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. ἔδοξε δέ σφι εὔξασθαι τοῖσι θεοῖσι, καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. ὡς δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίευν ταῦτα. εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι, αὐτόθεν [d] μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο· ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νῆα [e] ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν. Ἔφη δὲ Δικαῖος ὁ Θεοκύδεος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, Φυγάς τε καὶ παρὰ Μήδοισι λόγιμος γενόμενος τοῦτον τὸν χρόνον, ἐπεί τε [f] ἐκείρετο ἡ Ἀττικὴ χώρη ὑπὸ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξεω, ἐοῦσα ἐρῆμος Ἀθηναίων, [g] τυχεῖν τότε ἐὼν ἅμα Δημαρήτῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ· [h] ἰδεῖν δὲ κονιορτὸν χωρέοντα ἀπὸ Ἐλευσῖνος, ὡς ἀνδρῶν [i] μάλιστά κη τρισμυρίων· [k] ἀποθωϋμάζειν τέ σφεας τὸν κονιορτόν, ὁτεόων κοτε εἴη ἀνθρώπων, καὶ πρόκα τε φωνῆς ἀκούειν, καί οἱ φαίνεσθαι τὴν Φωνὴν εἶναι

a Ἀνάγῃ *Arcb. Vind.* antea ἀγάγῃ. *b* Οὗτοι *Arcb. Vind.* *c* Ἐγίνετο *Paſſ.* *d* Abest *V.* et *Arcb.*, qui cum *Valla* deinceps Αἴαντα τὸν Τελαμῶνος. *e* *Med. Paſſ. Ask. Arcb. V.*, vulgo ἀπέστειλαν et Schol. *Hermogenis* p. 407., qui et ſequentia excerpſit p. 390. *f* Explicat *Euſtath.* ad Poët. p. 364, 25. *g* Deſunt haec duo *Arcb.* *b* Id. cum *V. Med. Ask. Paſſ. Brit.*, deerat δέ. Haec ob oculos habuit Critic. ad *Ariſtoph.* Nub. v. 301. *i* Μαλ. κου *Med. Paſſ. Ask.*, που Schol. *Hermog.*, in *Arcb. V. Brit. Paris. B. Ald.* μάλιστά κη. *k* Ἀποθωϋμάζοντάς σφεας *Arcb.*, Schol. *Herm.* et *Paſſ.* τὲ τὸν κον., ſine isto pronomine.

p. 117. F. Saepius Eurybiadem rationibus ſuis movit Themiſtocles, ut ſententiam priorem mutaret; et hic ἀνεδιδάσκετο, non *edocebatur*, ut *Valla*, ſed potius *dedocebatur*, ſive *dedocendum ſe dabat* Themiſtocli: *dedoctus est*, *Ciceroni* reſtituit *R. Bentlei.* Tuſc. II, c. 24. ἀνεδιδάχθη· ſignificat Ἀναδιδάσκεσθαι ſic priora *dedoceri*, vel *dedocendum ſe praebere*, ut quis alia diſcat istis contraria: hoc ſenſu cepit ἀναδιδάξοντας *H. Stepb.* in *Thucyd.* VIII. p. 556, 42. Ad hoc Herodoteum non *Suidam* in Ἀναδιδάξαι, ſed eumdem comparare potius debuerant in Ἀναρᾶσθαι, ἀντὶ τοῦ διαλύειν τὴν γενομένην ἀράν· οὕτω Καλλισθένης· ubi commodum *Kuſterus* memorat *Cornelii Nepotis reſecrare*, ex Alcib. c. 6. Eumolpidae et Ceryces ante coacti ἐπηράσαντο αὐτῷ· quod legitur apud *Suidam* in Ἐπηράσαντο. *Pollux* V, 130., τὸ ἐπαρασαμένους ἀναλύειν τὴν ἀρὰν Ἀναράσασθαι λέγουσι· βιαιότερον γὰρ τὸ Ἀνεύξασθαι· hoc bis minimum dabit *Plato* in II. Alcib. p. 148. B. παλινῳδεῖ —— ἀνευχόμενος ἄττα (L. ἄττ' ἂν, ut p. 142. D.) τὸ πρῶτον εὔξηται. VALCKEN.

6. Ἀνάγῃ τὰς νῆας] Quidni rediret, quod Herodoteum habetur? Antea C. 57. ὡς εἴη δεδογμένον ΑΝΑΓΕΙΝ τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν· et ἀνῆγον τὰς νῆας ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα C. 70., &c. Suavisſimum porro ἕπεσι ἀκροβολισάμενοι ſibi geminum eiusdemque figurae habet λόγων ὠθισμὸν C. 78. et IX, 26.

17. Αἰαντά τε καὶ Τελαμῶνα] Schedarum Αἴαντα τὸν Τελαμῶνος fulcire videtur C. 121. ubi ſoli Aianti, nulla patris Telamonis habita ratione, victores triremem ex manubiis mittunt Salaminem et dedicant. Qui voluerint, earum ſequi auctoritatem poterunt: mihi non nihil dubii ſuperest. De Aeaco Aeacidisque inploratis atque opitulatum arceſitis quaeſitum L. V, 80.

19. Ἔφη δὲ Δικαῖος] Sub uno hoc teſte nobis narratae fabellae praeter *Plutarcb.* T. I. p. 119. E. *Schol. Ariſt.* Nub. ϑ. 301. aliosque, quater mentionem fecit homo valde ſuperſtitioſus, Sophiſta tamen Ἀττικώτατος, *Ariſtides:* primum Orat. in Bacch. T. I. p. 55., μόνος, ait, τῶν ἱερῶν φασμάτων ἐξεφοίτησεν ἐν τῷ κινδύνῳ τῷ Μηδικῷ· οὕτω, τοῖς ὅλοις φιλάνθρωπος ὤν, ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἧκεν· tum in Eleuſinia Orat. I. p. 451., συνιούσης τῆς ναυμαχίας, ἐξεφοίτα μὲν ὁ Ἴακχος συνναυμαχήσων· in Themiſtoclis Encom. T. III. p. 350., et in Panathen. T. I. p. 248. ubi multa memorans, quibus ſola civitas Athenienſium inter Graecos laudem meruerit, μόνη, ait, φέρεται τὴν τοῦ παντὸς κρίσιν —— καὶ —— τοῖς ἀπ' Ἐλευσῖνος φάσμασι. Ad ista proſtat in Cod. *MS.* haec adnotatio *Scholiaſtae*, hiſtoriam non adhibito *Herodoti* volumine memoriter narrantis: τοῖς ἀπ' Ἐλευσῖνος φάσμασι] Ἄκατος καὶ Δημάλατος (corrige Δικαῖος καὶ Δημάρατος· quae nomina docta manus poſuit in ora libri Clar. *Burm.*) φυγάδες ὄντες καὶ μένοντες παρὰ Ξέρξῃ ἔφησαν τῷ βασιλεῖ (*Herodoti* Demaratus, aulae mores edoctus in Perſide, Dicaeo prudenter dixerat, σίγα·) καθ' ὃν ἂν ἔλθῃ ὁ κονιορτὸς οὗτος, πάντως ἐκεῖνοι ἡττῶνται· ἦλθε κατὰ τῶν Περσικῶν τριήρων, καὶ διεσκεδάσθη ἐν αὐταῖς· καὶ τεκμήριον (ἦν) τὸ μέλλειν νικᾶσθαι τὸν βασιλέα· γέγονε τοῦτο· ἦσαν δὲ ἀκούσαντες οἵ τῶν Ἀθηναίων μεμυημένοι ἀφανῶς καὶ ἀπροόπτως ἐκ δαιμονός τινος τὸ ἐπίφθεγμα τὸ λεγόμενον ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις. VALCKEN.

26. Μάλιστά κη] Laudavi ἐκ τριῶν ἐτέων κου μάλιστα L. VII, 21., quoniam nihil aptius Codd. offerebant. Alioqui μάλιστά κη Muſae ſolent amare L. II, 75. IV, 174. VII, 30. Quo vero ritu ſacroque clamore Iacchum myſticum viceſimo Boëdromionis die deduxerint initiati, operoſe *Io. Meurſius* Eleuſin. C. 27. exſequitur.

28. Τὴν φωνὴν εἶναι τ. μ. Ἴακχον] Olim mihi facile perſuadebam vocem hinc excidiſſe, ſic reſtituendam: τὴν φωνὴν εἶναι [ᾄδόντων, vel ἐξαγόντων] τὸν Μυστικὸν Ἴακχον. Nunc paratus ſum vulgata tueri. Prior illa coniectura locis nitebatur praeſertim a *Io. Meurſio* collectis in Eleuſin. c. 27. Solebant initiati certo die myſteriorum Iacchum ex ſacello ſuo, quod habebat in Ceramico, deducere Eleuſina, magno clamore et ſtrepitu, Iacchum cantantes, aut hymnum ſacrum, qualem, neglectum *Meurſio*, dabit *Ariſtoph.* Ran. ϑ. 401. &c. Ἴακχε πολυτίμητε —— Δεῦρο συνακολούθει Πρὸς τὴν θεὸν, καὶ δεῖξον ὡς Ἄνευ πόνου πολλὴν ὁδὸν περαίνεις· Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με. Tot myſtarum vocibus excantatus laetus per viam ſacram cum illis procedebat Iacchus, quos ut is ἐξάγειν in *Ariſtoph.* Ran. ϑ. 354. ſic illum verius ἐξάγειν dicebantur: in *Schol.* ad Ran. ϑ. 326. Boëdromionis memoratur ἡ εἰκὰς, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξάγουσι· ter quaterve, τὸν μυστικὸν Ἴακχον ἐξάγειν, legitur apud *Plutarcb.* Vid. *Caſaub.* in *Athen.* V, c. 14. Nihil interest utrum dicatur *dies*, ᾗ τὸν μυστικὸν Ἴακχον ἐξάγουσιν, an ᾗ τὸν Ἴακχον ᾄδουσι· *Schol.* ad Ran. ϑ. 324. οἱ μεμυημένοι ᾄδουσι τὸν Ἴακχον· *Heſych.* Ἰακχάζειν, in v. Δι' ἀγορᾶς, interpretatur ᾄδειν τὸν Ἴακχον. Sed Ode ſacra, quam cantabant, ipsa quoque dicebatur Ἴακχος. *Heſychius* in Ἴακχον· καὶ ἡ ᾠδὴ.

εἶναι τὸν μυστικὸν Ἴακχον. εἶναι δ' ἀδαήμονα τῶν ἱρῶν τῶν ὁ [a] Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν Δημάρητον· εἴρεσθαί τε αὐτὸν ὅ, τι τὸ φθεγγόμενον εἴη τοῦτο. αὐτὸς δὲ [b] εἶπαι, „ Δημάρητε, οὐκ ἔστι ὅκως οὐ „ μέγα τι σῖνος ἔσαι τῇ βασιλήος στρατιῇ. τάδε γὰρ „ ἀρίδηλα, ἐρήμου ἐούσης τῆς Ἀττικῆς, ὅτι θεῖον τὸ „ φθεγγόμενον, [c] ἀπ' Ἐλευσῖνος ἰὸν ἐς τιμωρίην Ἀ- „ θηναίοισί τε καὶ τοῖσι [d] συμμάχοισι. καὶ ἢν μέν γε „ κατασκήψῃ ἐς τὴν Πελοπόννησον κίνδυνος αὐτῷ τε „ [e] βασιλέϊ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ ὁ τῇ ἠπείρῳ ἔσαι· ἢν „ δὲ ἐπὶ τὰς νῆας τρέπηται τὰς ὁ Σαλαμῖνι, τὸν „ ναυσὶκὸν στρατὸν κινδυνεύσει βασιλεὺς ἀποβαλέειν. τὴν „ δὲ ὀρτὴν ταύτην ἄγουσι Ἀθηναῖοι ἀνὰ πάντα ἔτεα „ τῇ [f] μητρὶ καὶ τῇ κόρῃ, καὶ αὐτέων τε ὁ βυλό- „ μενος καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μυεῖται· καὶ τὴν „ φωνὴν τῆς ἀκούεις, ὁ ταύτῃ τῇ ὀρτῇ [g] ἰαχχάζουσι". πρὸς ταῦτα εἶπαι Δημάρητον, „ Σίγα τε καὶ μηδενὶ „ ἄλλῳ τὸν λόγον τοῦτον εἴπῃς. ἢν γάρ τοι ἐς βασιλῆα „ [h] ἀνενειχθῇ τὰ ἔπεα ταῦτα, ἀποβαλέεις τὴν κε- „ φαλήν· καί σε οὔτε ἐγὼ δυνήσομαι ῥύσασθαι, οὔτ' „ ἄλλος ἀνθρώπων [i] οὐδείς. ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος. περὶ „ δὲ στρατιῆς τῆσδε θεοῖσι μελήσει". τὸν μὲν δὴ ταῦτα παραινέειν. ἐκ δὴ τοῦ κονιορτοῦ καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι νέφος, καὶ [k] μεταρσιωθὲν, Φέρεσθαι ἐπὶ Σαλαμῖνος, [l] ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Ἑλλήνων. ὕτω δὲ αὐτοὺς μαθεῖν ὅτι τὸ ναυτικὸν τὸ Ξέρξεω [m] ἀπολέεσθαι μέλλοι. ταῦτα μὲν Δικαῖος ὁ Θεοκύδεος ἔλεγε, Δημαρήτου τε καὶ [n] ἄλλων μαρτύρων καταπτόμενος. Οἱ δὲ ἐς τὸν Ξέρξεω ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντες, ἐπειδὴ ἐκ Τρηχῖνος ὁρμηθέντες τὸ τεῖχος τὸ Λακωνικὸν, διέβησαν ἐς τὴν Ἰτέαίην, ἐπισχόντες ἡμέρας τρεῖς, ἔπλωον δι' Εὐρίπου, καὶ ὁ ἐτέρῃσι τρισὶ ἡμέρῃσι ἐγένοντο ὁ Φα-

ipsi videretur Iacchus mysticus: et Demaratum, ut qui esset sacrorum quæ fierent in Eleusine ignarus, interrogasse quidnam esset quod ita sonaret? seque dixisse, Demarate, non aberit quin grandis aliqua clades contingat regis copiis. Hoc enim palam est, quum Attica sit desolata, numen ab Eleusine resonans, venire auxilio Atheniensibus ac sociis: et siquidem in Peloponnesum incumbat, periculum ipsi regi erit, eiusque copiis, quæ sunt in continente: sin ad classem, quæ ad Salaminem est, vertatur, periculum adibit rex, ne nauticum amittat exercitum. Hæc autem solennia Athenienses celebrant Cereri atque Proserpinæ; et his sacris quicunque vult etiam aliorum Græcorum initiatur: et vocem quam audis, in hoc festo per Iacchum emittunt. Ad hæc dixisse Demaratum, Sile, neve alteri cuiquam hunc sermonem dixeris: nam si ad regem referantur hæc verba, capite plecteris, ut nec ego te nec alius quispiam hominum queat eripere: quamobrem tene silentium: hæc autem expeditio diis curæ erit. Hoc quidem Demaratum admonuisse. Ex illo autem pulvere ac voce coiisse nubem, eamque in sublime eductam, Salaminem versus ad Græcorum exercitum fuisse delatam. Ita ipsos didicisse nauticas Xerxis copias esse perituras. Hæc Dicæus Theocydis filius referebat, Demaratum atque alios testes citans. Classiariæ autem Xerxis copiæ, ubi conspecta strage Laconum ex Trachine in Histiæam traiecerunt, triduum illic moratæ, per Euripum navigabant, et intra totidem dies ad Pha-

479

[a] Ἐλευσῖνι τὸν Δημ. *Brit.* et Schol. *Herm.*, quod utique non absurdum. [b] Εἶπειν *Pasc. Ask.*, et supra εἴη τοιοῦτον. [c] Ἀπὸ Ἐλ. plene *Arcb. V.*, porro ἰὸν ἐς *Pasc.*, in reliquis ἐὸν. [d] Συμμ. *Arcb. V. Pasc. Ask.*, olim ξυμμ. [e] Τῷ βασ. *Brit.*, qui et ἔσαι praeteriit. [f] Δημητρὶ *Arcb. V.*, tum κούρῃ *Med.* solus, haud inprobe. [g] Ἰακχίζουσι Schol. *Hermog.*, prave. Vid. *Suid.* in Voc. hoc spectantem. Mox εἰπεῖν *Pasc. Ask. Arcb. V.* [h] Ἀνενεχθῇ *Pasc.* [i] Οὐδὲ εἷς id. *Ask.*, neque male. Mox ἔσ' ὅσ. *Ask.* erronee. [k] Μετάρσιον γενόμενον Schol. *Herm.* ex glossa. [l] Ἐς τὸ *V. Arcb.* [m] Ἀπολέσθαι Schol. *Hermog. Arcb.* [n] Τῶν ἄλλ. *Vind. Arcb. Eustath.*, qui ad Homer. p. 155, 28. citat.

ᾠδὴ, ἣν οἱ μεμυημένοι ᾄδουσι· apud *Suidam* in v. ὁ Ἴακχος ἠκούσθη ἐκ τοῦ Θριασίου πεδίου, ὑμνούμενός τε καὶ ᾀδόμενος· hoc sensu *Herodoti* dicebat Dicaeus οἱ φαίνεσθαι τὴν φωνὴν εἶναι τὸν μυστικὸν Ἴακχον· *clamorem esse mysticum Iacchum*, quo, ut ait paulo post, ἐν ταύτῃ τῇ ὀρτῇ ἰαχχάζουσι· *istboc utuntur die festo, Iacchum saepius inclamantes.* VALCKEN.

35. Ἰὸν ἐς τιμωρίην] *Pavii* et *Bergleri* coniecturam schedae *Passion.* certam praestant, tum narrationis cohaesio et *Aristides*, quem in re manifesta non describo, Or. Eleusin. p. 258. Adfinitas, quae ἐὸν et ἰὸν iungit, confusionem peperit L. I, 157. et L. V, 59., ubi vide.

41. Ἀνὰ πάντα ἔτεα τῇ μητρὶ] His inhaereo: Cererem, Μητρὸς titulo L. IV, 53. nobilem, describi, dubitabit nemo. Adprime autem opportuna sunt ad annuum maiorum mysteriorum tempus stabiliendum, cupideque propterea, neque inutiliter, oppugnando *Scaligero*, quinquennii spatium illis designanti, a *D. Petavio* ad *Themistii* Or. V. p. 411. et *Ism. Bullialdo* in *Theonis Smyrn.* Mathemat. p. 218. admota. Ceterum Ἰακχάζουσι Scholiastes interpretatur, λέγουσι, φλυαροῦσι, ob inconditum opinor clamorem, Iacchum saepius resonantem: neque enim pagana superstitione φλυαρίαν indicare solebat. In *Suida* Ἰακχάζουσι, λέγουσι, φυλάττουσι, Ἡρόδοτος· et Lexic. *Bibl. Coislinianae* p. 234., pro quo olim φρυάττουσι malebam, nunc φλυαροῦσι ex glossis *Herod.*, quas ambo descripserunt. *Hesychio* simile se insinuavit peccatum.

42. Τῇ μητρὶ καὶ τῇ Κόρῃ] *Matri et Liberae* quotannis hos dies festos Athenienses celebrasse, quod vir summus negaverat, hinc et aliunde *Petavius* ostendit ad *Themist.* p. 411. De minoribus aeque ac maioribus mysteriis eodem anno vertente actis vid. Cl. *Wesseling.* ad *Diodor.* II. p. 485. —— Hic Cl. *Gronov.* ex *Med.* Cod. Ionicam Proserpinae dare potuerat nominis formam Κούρᾳ. Loci non recordor Scriptoris antiqui, quo iunctim αἱ μεγάλαι θεαὶ, sive ἡ πρεσβυτέρα θεὸς καὶ ἡ νεωτέρα, dicantur *Mater* et *Libera:* veterem esse opinionem scribit *Cicero* IV. in Verr. c. 48. *Siciliam totam esse Cereri et Liberae consecratam,* —— *et raptam esse Liberam* —— *ex Ennensium nemore: matrem Ennaeam* attigit *I. F. Gronov.* in Observ. p. 126. Ceres μᾶ γᾶ dicitur *AEschylo* Suppl. ℣. 897. Ennae praesidii praefectus L. Pinarius ap. *Livium* XXIV, c. 38., *vos*, ait, *Ceres mater, ac Proserpina precor.* Harum Dearum velut ab Eleusiniis ducta mysteria coluerunt ab antiquissimis usque temporibus *Meursio* non memorati Messenii sub nomine τῶν μεγάλων θεῶν· alibi in Peloponneso αἱ μεγάλαι θεαὶ erant Δημήτηρ et Δέσποινα· haec autem non Iove nata et Cerere, sed filia Neptuni: quia mater huius quoque puellae multo certior erat, saepius illam Δηοῦς κόρην dixerunt; vid. Ill. *Spanhem.* in *Callim.* h. Cerer. ℣. 133. *Callimachus* fragm. *Bent.* 48. dixit illam non Δηιώνην, sed procul dubio Δηωΐνην· forma usitata, qua innotuerunt Ὠκεανίνη· Εὐηνίνη· Ἀδρηστίνη· Θειαντίνη· Φαιακοσίνη· ultimum ex Inscript. Corcyr. in Diar. Ital. *Montfauconii* p. 422., qui multa reliquit in illis corrigenda, in vicinae pag. Inscript. 7. versum etiam quartum: Ὀσέα δ' ἐν νάσῳ τῇδ' ἵσταροι κτέρισαν. VALCKEN.

53. Ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Ἑλλήνων] Abesse non debent *Aristidis* T. I. p. 258. verba: νέφος δὲ ὁρμηθὲν ἀπ' Ἐλευσῖνος καὶ ὑψωθὲν ὑπὲρ τῶν νεῶν, ἐγκατέσκηψεν εἰς τὰς ΤΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ ναῦς ἅμα τῷ μέλει τῷ μυστικῷ. Sic Cl. *Iebbius* ex schedis *Baroccianis*, me iudice, inprudenter. Illa τῶν βαρβάρων adsciscere non erat ex usu, quippe indocti litteratoris additamentum. Nostri Vrania, ad quam amandamur, diligentius inspecta, turpe scholion iugulasset.

61. Ὡς

Phalerum præſto fuerunt. Nec vero minore, ut mihi videtur, numero, vel qui terra venerunt vel qui navibus, Athenas invaſerunt, quam quum ad Sepiadem atque Thermopylas accesſerunt: nam in ſupplementum eorum qui aut tempeſtate, aut ad Thermopylas, aut in navalibus ad Artemiſium prœliis interierunt, hos ſubſtituam, qui nondum regem tunc ſequebantur, Melienſes, Dorienſes, Locros, Bœotos, qui cum omni copia advenerunt, exceptis Theſpienſibus et Platæenſibus: nec non Caryſtios, Andrios, Tenios, ac ceteros omnes inſulanos, præter quinque civitates, quarum nomina ſuperius commemoravimus: nam quo magis penetrabat intro in Græciam Perſes,
67 eo plures eum nationes ſequebantur. Qui omnes, exceptis Pariis, postquam Athenas venere, et ad Phalerum, Parii autem in Cythno relicti, quo bellum caderet expectabant, ceteri ergo ut venerunt ad Phalerum, ibi Xerxes ipse ad claſſem deſcendit, animo cœtum claſſiariorum adeundi, et audiendi ſententias. Eo profectus ubi præſedit, aſſidentibus, qui accitu eius ex navibus aderant, ſuæ quibusque gentis tyrannis ac ordinum ductoribus, ut cuique rex honorem dederat; quorum primus erat Sidonius rex, tum Tyrius, deinceps alii. Sic ubi deinceps ordine conſederunt, miſit ad eos Mardonium tentandi gratia, ſciſcitatum ſin-
68 gulos, an prœlium navale faceret. Posteaquam Mardonius a Sidonio exorſus, ſingulos circumiens interrogavit, ceteri quidem eandem dixere ſententiam, iubentes fieri
1 prœlium: Artemiſia vero, Hæc, inquit, Mardonie, regi referas me dicere, quæ in prœliis ad Eubœam geſtis non ignaviſſima ex-

Φαλήρῳ. ὡς μὲν ἐμοὶ [a] δοκέειν, οὐκ ἐλάσσονες ἐόντες ἀριθμὸν, ἐσέβαλον ἐς τὰς Ἀθήνας, κατά τε ἤπειρον καὶ τῇσι νηυσὶ [b] ἀπικόμενοι, ἢ ἐπί τε Σηπιάδα ἀπίκοντο καὶ ἐς Θερμοπύλας. ἀντιθήσω γὰρ τοῖσί τε ὑπὸ τοῦ χειμῶνος αὐτέων ἀπολομένοισι, καὶ τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι, καὶ τῇσι ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίῃσι, τούσδε τοὺς τότε οὔκω ἑπομένους βασιλέϊ, [c] Μηλιέας, καὶ Δωριέας, καὶ Λοκροὺς, καὶ Βοιωτοὺς, παντὶ τῷ ἑπομένους, πλὴν [d] Θεσπιέων τε καὶ Πλαταιέων· καὶ μάλα Καρυστίους τε καὶ Ἀνδρίους, καὶ Τηνίους τε καὶ τοὺς λοιποὺς νησιώτας πάντας· πλὴν τῶν πέντε πολίων, τῶν [e] ἐπεμνήσθημεν πρότερον τὰ οὐνόματα. ὅσῳ γὰρ δὴ προσέβαινε ἐσωτέρω τῆς Ἑλλάδος ὁ Πέρσης, τοσούτῳ πλέω ἔθνεα οἱ εἵπετο. Ἐπεὶ ὦν [f] ἀπίκατο ἐς τὰς Ἀθήνας πάντες [g] οὗτοι πλὴν Παρίων· Πάριοι δὲ ὑπολειφθέντες ἐν Κύθνῳ, ἐκαραδόκεον τὸν πόλεμον [h] τῇ ἀποβήσεται· οἱ δὲ λοιποὶ ὡς ἀπίκοντο ἐς τὸ Φάληρον, ἐνθαῦτα κατέβη αὐτὸς Ξέρξης ἐπὶ τὰς νῆας, ἐθέλων σφι συμμίξαι τε καὶ πυθέσθαι τῶν [i] ἐπιπλωόντων τὰς γνώμας. ἐπεὶ δὲ ἀπικόμενος προΐζετο, παρῆσαν μετάπεμπτοι οἱ τῶν ἐθνέων τῶν σφετέρων τύραννοι καὶ ταξίαρχοι ἀπὸ τῶν νηῶν, καὶ ἵζοντο, ὡς σφι βασιλεὺς ἑκάστῳ τιμὴν ἐδεδώκεε· πρῶτος μὲν, ὁ Σιδώνιος βασιλεὺς· μετὰ δὲ, ὁ Τύριος· ἐπὶ δὲ, [k] ἄλλοι. ὡς δὲ κόσμῳ ἐπεξῆς ἵζοντο, πέμψας Ξέρξης Μαρδόνιον, [l] εἰρώτα, ἀποπειρώμενος ἑκάστου, εἰ ναυμαχίην [m] ποιέοιτο. Ἐπεὶ δὲ περιῶν εἰρώτα ὁ Μαρδόνιος ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ Σιδωνίου, οἱ μὲν δὴ [n] ἄλλοι κατὰ τωὐτὸ γνώμην ἐξεφέροντο, κελεύοντες ναυμαχίην ποιέεσθαι. Ἀρτεμισίη δὲ τάδε ἔφη, [o] „ Εἶπαί μοι πρὸς βασιλῆα, Μαρδόνιε, ὡς ἐγὼ τάδε λέγω, οὔτε [p] κακίστην γενομένην „ ἐν τῇσι ναυμαχίῃσι τῇσι πρὸς Εὐβοίῃ, οὔτε ἐλαχίστα „ τὰ

480

a *Med. Ask. Pasſ.*, alii δοκέει. *b* Omittit *Arcb.*, et cum *Valla* ἢ ἐπὶ, non ἐπεί, ut in ceteris. *c* Μηλιέας τε id., ultimum aberat. *d* Θεσπιέας et Πλαταιέας *Brit.*, et Καρις. *Arcb.* *e* *Med. Pasſ. Ask.*, ceteri omnes ἐπεμνήσθην, cui vim non facerem. *f* *Med. Pasſ. Ask. V. Arcb.*, ἀπιξέατο *Paris. A. B. Ald. Brit.*, quod ſaepe ſine causſa mutatur. *g* *Med. Pasſ. Ask. Arcb. V.*, οὗτοι deest *Aldo* &c. *b* Ἧι *Arcb. Vind.*, κῇ *Pasſ. Ask. Brit.* *i* Ἐπιπλωόντων *Arcb. V.*, olim ἐπιπλεόντ. *k* Ὡιλλοι *Ask. Arcb.*, ᾧλλοι alii. *l* Εἰρ. *Arcb. V. Pasſ.*, et mox, antea ἠρώτα ex *Med.* aliisque. *m* *Arcb. V. Brit. Paris. A. B. Ald.*, ποιεοῖντο *Med. Pasſ. Ask.* et ora *Stepb.*, quos ſequentia refellunt. *n* Δὴ ὄλλοι *Arcb. Vind.*, antea μὲν ἄλλοι. Conf. *Gronov.* I, 125. Porro ἐπεφέροντο post pauca *Ask. Pasſ. Stepb.* margo: ἀπεφ. *Brit.* *o* Εἰπεῖν πρὸς *Arcb. V.*, εἰπεῖν μοι πρὸς *Med. Pasſ. Ask. Paris. A. B. Brit.*, in *Aldo* εἶπαί μοι, quem ob lonismum laudo. εἶπέ μοι Edd. alii. *p* Κακίσην γενομένην *Med. Pasſ. Ask.* et ἀποδεξαμένην, pro quo δεξαμένη *Brit.*, προσδεξ. *Arcb. V.* Olim κακίση γενομένη et ἀποδεξαμένη.

61. Ὡς μὲν ἐμοὶ] Voculam hic vellem libri ſcripti darent Herodoteo more interiectam, Ὡς μέν νυν ἐμοὶ δοκέειν. —— Paulo post pro, ἐπεί τε Σηπιάδα· *Koenius*, duabus literis repetitis, corrigebat, ἐπεί τε ἐς Σηπιάδα ἀπίκοντο. —— Ex uno Codice non mutasſem vulgatum in his: πλὴν τῶν πέντε πολίων τῶν ἐπεμνήσθην· illiuc diſtat noſtro frequentata formula, πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. —— His vicino verbo προσέβαινε recte literam detrahunt, προέβαινε ſcribentes, *Reiskius* et *Koenius*. VALCKEN.

63. Τῇσι νηυσὶ ἀπικόμενοι] Ultimum ſi praeter *Arcb.* plures proſcriberent, in exilium ſine ſententiae damno posſet abire. Verius est ἢ ἐπί τε Σηπιάδα —— et neceſsarium ob Scriptoris conſuetudinem. Ἐπὶ et ἐπεὶ facillime permutantur. Numerum Perſicae multitudinis ad Sepiadem dedit L. VII, 186.

71. Πλὴν τῶν πέντε πολίων] *Inſularum*, Naxi, Meli, Siphni, Seriphi et Cythni C. 46., quas πόλεις *civitates* eo more, de quo *Harpocration* in Κεῖοι et Adnotat. ad *Itiner. Antonini* p. 523., adpellat. Supra L. III, 139. inſula Samus πολίων πασέων πρώτη· et L. I, 144. Parum autem referet, ſive ἐπεμνήσθην ſingulari an multitudinis numero pingatur, etſi prius *Herodoto* conſuetius, atque ita Codd. ſcripti C. 95. τοῦ καὶ ὀλίγῳ πρότερον τουτέων ἐπεμνήσθην.

77. Τῇ ἀποβήσεται] Gemino in negotio καραδοκέοντες τὸν πόλεμον, ἢ πεσέεται L. VII, 163. et 169. At L. I, 32. σκοπέειν δὲ χρὴ —— κῇ ἀποβήσεται, ſicuti hic tres ſcripti. Res momenti videbitur exigui, nec negligenda tamen neque inprobanda. Κῇ ſumi poterit ex *Etymolog.* p. 682. fin. at mox iterum τῇ ἀποβήσεσθαι. Inſequens ἐθέλων σφι συμμίξαι rediturum C. 79., colloquendi ſermonesque miſcendi deſiderium indicat.

91. Εἶπαί μοι πρὸς βασιλῆα] Nolo obluctari membranarum conſenſioni morique Herodoteo, qualis Ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις —— L. VII, 228., et pasſim alii. Redundantia pronominis dictioque tota Homereum ſpirat *Iliad.* Ξ, 501. Εἰπέμεναί μοι Τρῶες ——. Ubi *Euſtath.* ἐν δὲ τῷ εἰπέμεναί μοι Τρῶες ἀντὶ τοῦ εἶπατε, περιττὸν δοκεῖ τὸ μοι κεῖσθαι. Quo quidem pleonasmo nihil omni in lingua, recte *Rittersbuſio* ad *Oppiani* Cyneget. I, 89. docente, receptius. Illa autem, quae Artemiſia ad Xerxem referri poſtulat, fide Codd. optime procedent, οὔτε κακίσην γενομένην —— οὔτε ἐλάχιστα ἀποδεξαμένην, δέσποτα, τήνδε ἐοῦσαν γνώμην με —— *me neque ignaviſſimam* —— *neque paucisſimis defunctam facinoribus, domine, me talem, aequum est* ——. Namque τὴν δὲ ἐοῦσαν ad γνώμην aptari ſequentia τὰ τυγχάνω φρονεοῦσα, eadem utique futura, prohibent. Partem horum diſputando nactus est Cl. *de Pauw*, cetera, damnata violentiore coniectura, nuper Clar. *Reiskius*.

91. Εἶπέ μοι πρὸς βασ.] Quae prima civem ſuam Noſter dicentem facit, illa mihi quoque rectius ſcripta, quam vulgantur, Codex praebere videtur *Med.* et qualia legit *Valla*: οὔτε κακίσην γενομένην, —— οὔτε ἐλάχιστα ἀποδεξαμένην, δέσποτα, τὴν ἐοῦσαν γνώμην με δικαίην ἐστὶ ἀποδεικνυσθαι· facile liquet cur voculam interſeruerint δὲ, qua ejecta, τὴν ἐοῦσαν γνώμην interpretor *veram animi mei ſententiam*, ex *Herodoti* more loquendi; quem, pro Εἶπέ μοι, ſcripſisſe ſuſpicor cum *Koenio* Εἶπαί μοι πρὸς β. quia εἰπεῖν Codex habet *Med.*

„ ϛα ἀποδεξαμένη, δέσποτα, τὴν δὲ ἐοῦσαν γνώ-
„ μην με δίκαιόν ἐϛιν ἀποδείκνυσθαι, τὰ τυγχάνω
„ φρονέουσα ἄριϛα ἐς πρήγματα τὰ σά. καίτοι τά-
„ δε λέγω, Φείδεο τῶν νηῶν, μηδὲ ναυμαχίην [a] ποιέο.
„ τοὶ γὰϱ ἄνδϱες τῶν σῶν ἀνδϱῶν κϱέσσονες [b] τοσοῦτόν
„ εἰσι κατὰ θάλασσαν, ὅσον ἄνδϱες γυναικῶν. τί δὲ
„ πάντως δέει σε ναυμαχίῃσι ἀναχινδυνεύειν; οὐκ ἔχεις
„ μὲν τὰς Ἀθήνας, τῶν πεϱ εἵνεκα ὡϱμήθης ϛϱατεύε-
„ σθαι; ἔχεις δὲ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα; ἐμποδὼν δέ
„ τοι ἵϛαται οὐδείς· οἳ δέ τοι [c] ἀντέϛησαν, ἀπήλ-
„ λαξαν οὕτω ὡς [d] ἐκείνοις ἔπϱεπε. τῇ δὲ ἐγὼ δο-
„ κέω ἀποβήσεσθαι τὰ τῶν ἀντιπολέμων πρήγματα,
„ τοῦτο Φράσω· ἢν μὲν μὴ ἐπειχθῇς ναυμαχίην ποιεύ-
„ μενος, [e] ἀλλὰ τὰς νῆας αὐτοῦ ἔχῃς πϱὸς γῇ μέ-
„ νων, ἢ καὶ [f] πϱοβαίνων ἐς τὴν Πελοπόννησον, εὐπϱε-
„ πέως τοι, δέσποτα, χωρήσει τὰ νοέων ἐλήλυθας.
„ οὐ γὰϱ οἷοί τε πολλὸν χϱόνον εἰσί τοι ἀντέχειν οἱ
„ Ἕλληνες, ἀλλά σφεας [g] διασκεδᾷς. [h] κατὰ πό-
„ λις δὲ ἕκαϛοι Φεύξονται· οὔτε γὰϱ σῖτος πάϱα
„ σφίσι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὔτε
„ αὐτοὺς οἰκὸς, ἢν σὺ ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον ἐλαύνῃς
„ τὸν πεζὸν ϛϱατὸν, [i] ἀτϱεμέειν τοὺς ἐκεῖθεν αὐτέων
„ ἥκοντας· οὐδέ σφι μελήσει πϱὸ τῶν Ἀθηναίων ναυ-
„ μαχέειν. ἢν δὲ αὐτίκα ἐπειχθῇς [k] ναυμαχῆσαι,
„ δειμαίνω μὴ ὁ ναυτικὸς ϛϱατὸς κακωθεὶς, τὸν πεζὸν
„ [l] πϱοσβλήσηται. πϱὸς δὲ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τόδε
„ ἐς

extiti, neque minima oſtendi, domine. Sententiam vero quam habeo, æquum est me proferre quæ in rem tuam maxime esſe ſentio. Itaque hoc tibi ſuadeo, ut navibus parcas, nec prœlium navale facias; illi enim viri tanto ſunt tuis viris in mari præſtantiores, quanto feminis viri. Quid vero neceſse habes omnino venire in diſcrimen pugnæ navalis? nonne Athenas habes, quarum gratia expeditionem ſumſiſti? nonne reliquam Græciam? ac nemo tibi obſiſtit. Qui tibi obſiſtebant, ita ſummoti ſunt ut eos decebat. Quo autem ego exituras hoſtium res arbitror, id exponam: Si non inſtabis pugnæ navali committendæ, ſed claſſem perges hic continere ad terram, aut etiam tendere in Peloponneſum, tunc tibi, domine, ſuccedent ea, quorum gratia veniſti: neque enim diu tibi reſiſtere Græci poſſunt, ſed illos diſſipabis, et ad ſuas quique urbes defugient; quoniam neque commeatus est eis in hac inſula, ut ego audio, neque, ſi tu in Peloponneſum pedeſtres copias duces, hic eos credibile est perſtituros qui illinc huc advenerunt, neque de pugna pro Athenienſibus facienda curaturos. At ſi pugnam navalem gerere approperabis, vereor ne copiæ nauticæ male re geſta inſuper pedeſtribus ſint exitio. Præterea hoc etiam, rex, in animum

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

a Ποιεε, οἱ γὰϱ *Arch. Vind.*, ποιέο, οἱ *Ask.*, οἱ γὰϱ *Paſ.* quoque et ora *Steph.* *b* Τοσοῦτο *Paſ. Ask.* *c* Ἀντιϛάται *Arch.* *d* Κείνους *Vind.*, ἐκείνους *Paſ. Vind.* *e* Αὐτοῦ δὲ ἔχῃς τὰς νῆας *Arch.* *f* Προσβ. id. *g* Διασκεδαῖς *Med. Paſ. Ask.*, alii ſolito more διασκεδᾷς, uti *Plut.*, qui Malign. p. 869. F. citat: in *Brit.* διασκεδάσεις, quod vulgatius. *h* Κατὰ πόλις δὲ *Paſ. Ask. Plut.*, κατὰ πόλιας δέ τοι *V. Arch.*, κατὰ πόλεις γὰϱ *Brit.*, ſequor priores. Κατὰ δὲ πολ. olim. Mox in *Aldo* πάϱα recte, loco πάϱεϛι. alii παϱά. *i* Ἀτϱεμέειν *Ask.*, ἀτϱεμήσειν *Plut.*, alia etiam mutans. *k* Ναυμαχέειν *Arch. V.* *l* *Med. Paſ. Ask. Paris. A.*, προδηλ. *Plut.* et alii, non bene. Vid. *Gronov.*

ſic autem Noſtro adhiberi ἀπαρέμφατα *Portus* docebit. Supra II, c. 90. perperam κατειπεῖν ex *Med.* poſuerat *Gron.* pro Ionico κατεῖπαι. Ionica certe ſunt quae toties apud *Herod.* recurrunt εἶπαι· εἶπα· εἶπαν· εἶπας. Alexandrinae ſunt Dialecti, praeter εἶπα, εἶπαν· ἦλθαν· ἔφυγαν· ἔλαβαν· ἔλιπαν· ἔπεσαν· quae frequentata leguntur in Alexandrina verſione V. T. et apud perpaucos illos, quos habemus ſuperſtites eadem dialecto pura uſos: in aliis veterum monumentis quod hic illic tale legitur corrigi debet: ἔπεσαν recte fuit ex *Herodoto* quoque ſublatum huius Ed. P. 447, 71. ut ex verſu *Philemonis* a *Bentleio* p. 131. οὐ γὰϱ ἐν χϱήσει τὸ ἔπεσα, vere ſcribit *Schol.* in *Ariſt.* Av. v. 841. ſed in *Orphei* qui dicitur Argonaut. ab auctore poſitum puto ϛ. 519. Ἐν δ' ἔπεσαν· ſicut ϛ. 116. εἶδα· hic ſorex ſuis ſe ſaepe prodit indiciis. VALCKEN.

6. Ἢν μὲν μὴ ἐπειχθῇς] Xerxen patruus ante ſuſceptam expeditionem fruſtra iam monuerat VII, c. X, 6., ἐπειχθῆναι πᾶν πϱῆγμα τίκτειν σφάλματα. —— Ad proxima, ἀλλὰ τὰς νῆας αὐτοῦ ἔχῃς· *Koenius* in literis, *conieceram*, ait, σχῇς, *quia* σχεῖν *eo ſignificatu, qui hic requiritur, ſaepe vel in hoc libro apud Herod. uſurpatum occurrit.* —— Artemiſiae providentiam probabilia dicentis exagitat aſperrime *Plutarchus* hoc mordaci dicto T. II. p. 870. A. ταῦτα μὲν οὖν μέτϱων ἐνδεῖ τῷ Ἡϱοδότῳ, Σίβυλλαν ἀποφῆναι τὴν Ἀϱτεμισίαν, τὰ μέλλοντα ϱοθεσπίζουσαν οὕτως ἀκϱιβῶς. In rebus etiam humanis exercitati, *multa bene ac divinitus invenientes, Ex adyto tanquam cordis reſponſa dedere Sanctius, et multo certa ratione magis, quam Pythia, Deïphobeve.* VALCKEN.

10. Οὐ γὰϱ οἷοί τε] Quod ſequitur εἰσί τοι rectius me iudice ſcriptum legitur apud *Plutarchum* T. II. p. 869. ult. ἔσονταί τοι ἀντέχειν· a minus attento mutari potuit ob ſequens διασκεδᾷς· ſed hoc idem tempus est ac ἔσονται, veteri more ſcriptum, de quo *Pierſonus* egit ad *Moer.* p. 124. Herodotea dedit rariora *H. Steph.* in App. Thes. p. 140. —— Illud autem, οὐ γὰϱ οἷοί τε ἔσονται, uſitatiſsima ſcribendi ratione, ponitur pro οὐ γὰϱ δυνήσονται. Diſtinguenda, Οἷος εἶ, et Οἷός τε εἶ, recte diſcrevit *Harpocration*, ſcribens τὸ σὺν τῷ τε ſignificare δύνασαι. pro ποῖοί τε reſtituit *H. Steph.* τί οἷοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπϱᾶξαι *Xenophonti* K. Ἀ. V. p. 207, 32. Iudicent harum rerum periti rectene correxerim οἷόν τε ὄντα, pro οἷον λέοντα, in his *Philoſtrati* p. 812. de Achille loquentis, quem Chiron educator κολακεύει, —— οἷόν τε ὄντα πτῶκας ἁϱπάζειν, καὶ νεβϱοῖς συμπέτεσθαι, *blandis verbis laudat, tanquam qui poſſet* &c. nam et ille *blandus* —— *Mitibus alloquiis teneros mulcebat alumnos: Auſon.* Eid. IV, 20. VALCKEN.

11. Ἀλλά σφεας διασκεδᾷς] Dedit fortaſſe *Herodotus*, Artemiſiam ubique laudibus ferens, aliquid memoriae civis ſuae. An eandem, ut *Plutarchus* invidioſe, Sibyllae vaticinanti aequiparavit? Graecorum res eo ſi loco et ſtatu, qualem deſcribi vidimus, fuerint, non opus Sibyllae ad coniectandum ingenio, perituras eas funditus, modo Perſa ancipiti praelio ſuperſederet et bellum, miſis ad Peloponneſum copiis, duceret. Id Themiſtoclem Ariſtidemque, in futuris coniiciendis ſollertiſsimos, non fugiebat, neque ignotum reginae Halicarnaſſi. Verum abſtineo, moneoque in proximis ἀτϱεμιεῖν τοὺς ἐκεῖθεν αὐτέων ἥκοντας ex *Ask.* oportunius et *Plutarcho*, qui ἀτϱεμήσειν, lectum videri.

12. Οὔτε γὰϱ σῖτος παϱὰ] Πάϱα σφίσιν, id est πάϱεϛιν, Herodoteo more ſcribendum vidit Doctiſs. *Koenius*: idem ille ſuſpicatur in proximis, οὔτε αὐτοὺς οἰκὸς, legendum οὔτε αὐτοῦ οἰκὸς, *neque ibi*: vide mihi ſequentia, τοὺς ἐκεῖθεν αὐτέων ἥκοντας· quae dum omittit *Plutarchus* non ſane cenſeri potest tueri vulgatum αὐτούς. —— Ubi tandem ab Halicarnaſſenſi Regina tanquam imbelles enumerantur cum Xerxe militantes Αἰγύπτιοί τε, καὶ Κύπϱιοι, καὶ Κίλικες, καὶ Πάμφυλοι· locum invenit obſervatio *Demetrii* πεϱὶ Ἑϱμ. §. 63. Quod addit bellatrix, τῶν ὄφελός ἐϛι οὐδέν, vehemens adparebit maledictum inverſam ſpectanti locutionem; ὧν τι καὶ ὄφελός ἐϛι, ſunt *praſtantiſsimi* poetarum apud *AElian.* de N. A. XIII, c. 4. non *quorum uſus est*: neque *Canter.* intellexit in *Ariſtid.* T. III. pag. 686., διὰ πάντων ἐπιδέδειϰται καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόϱων καὶ ϛϱατηγῶν καὶ ὧν τι ὄφελος ἐν Ἕλλησιν· vocula ſcribendum tranſpoſita, ὧν τι καὶ ὄφελος· *exemplis praeſtantiſsimorum apud Graecos poëtarum, oratorum, Imperatorumque fuit demonſtratum.* Exquiſitas formulas, ὅ, τι πεϱ ὄφελος ἦν, et ὅ, τι πεϱ ἄνδϱες ἦν, illuſtravit Celeberr. *T. Hemſterhuſius* in *Luciani* Timon. p. 171. paululum diverſa miſcuit *L. Kuſter.* in *Ariſtoph.* Eccles. ϛ. 53. VALCKEN.

20. Ἐς

mum demitte: usu venire, ut bonis qui-
dem hominibus mali servi sint, malis au-
tem boni. Ideoque tibi, qui virorum o-
mnium es optimus, servi sunt mali, qui
numero sociorum censentur, AEgyptii, Cy-
prii, Cilices, Pamphyli, e quibus nulla uti-
69 litas est. Hæc ad Mardonium loquente Ar-
temisia, quicunque ei bene volebant, noxiam
illi rebantur suam orationem, tanquam aliquid
mali passuræ ab rege, quem vetaret pu-
gnam facere navalem: at ii qui male con-
sultum illi volebant invidebantque, utpote
cui inter primos sociorum omnium honos
haberetur, gaudebant eius sententia, tan-
quam perituræ. Sed Xerxes, postquam ad
eum sunt relatæ sententiæ, magnopere de-
lectatus est Artemisiæ sententia; et quum
iam antea seriam esse sensisset, tunc mul-
to impensius laudavit. Nihilominus ut plu-
ribus staretur iussit, ratus ad Eubœam suos
sponte male pugnasse, quod videlicet ipse
abfuisset: itaque constituit spectaculo pu-
70 gnæ navalis interesse. Classiarii, ubi nun-
ciatum est illinc esse solvendum, classem
Salaminem versus ducunt, et per ocium in
aciem sunt digesti. Sed quum eos dies de-
fecisset, quominus prœlium committerent,
nox enim supervenit, in posterum diem se-
se instruebant: quum interim Græcos me-
tus formidoque cepit, cum alios, tum ve-
ro non minime Peloponnenses, quod ipsi
desidentes in Salamine, pro Athenienssium
terra essent certaturi: qui si superarentur,
in insula deprehensi forent obsidendi, sua
71 terra sine præsidio relicta. Per eandem no-
ctem pedester exercitus barbarorum conten-
debat in Peloponnesum: quanquam cuncta,
quæ poterant, excogitata erant, ne barbari
per continentem ingrederentur. Nam ubi
Leonidem cum suis apud Thermopylas oc-
cubuisse accepere Peloponnenses, celerrime
ex urbibus concursu facto, Isthmum inse-
derunt, duce Cleombroto Anaxandridæ fi-
lio, Leonidæ fratre. Ibi considentes, pri-
mum

„ ἐς θυμὸν [a] βαλεῦ, ὡς τοῖσι μὲν χρηστοῖσι τῶν ἀν-
„ θρώπων κακοὶ δοῦλοι φιλέυσι γίνεσθαι, τοῖσι δὲ
„ κακοῖσι, χρηστοί. σοὶ δὲ ἐόντι ἀρίστῳ ἀνδρῶν πάν-
„ των, κακοὶ δοῦλοί εἰσι. οἵ [b] τε συμμάχων λόγῳ
„ λέγονται εἶναι, ἐόντες Αἰγύπτιοί τε καὶ Κύπριοι,
„ καὶ Κίλικες, καὶ Πάμφυλοι, τῶν ὄφελός ἐστι οὐ-
„ δέν". Ταῦτα λεγούσης πρὸς Μαρδόνιον, ὅσοι μὲν
ἦσαν εὔνοοι τῇ Ἀρτεμισίῃ, συμφορὴν ἐποιεῦντο τοὺς
λόγους, ὡς κακόν [c] τι πεισομένης πρὸς βασιλῆος,
ὅτι οὐκ ἐᾷ ναυμαχίην ποιέεσθαι· οἱ δὲ [d] ἀγαθόμενοί
τε καὶ φθονέοντες αὐτῇ, ἅτε ἐν πρώτοισι [e] τετι-
μημένης διὰ πάντων τῶν συμμάχων, ἐτέρποντο τῇ
[f] ἀναχρίσι, ὡς ἀπολεομένης αὐτῆς. ἐπεὶ δὲ ἀνηνεί- 481
χθησαν αἱ γνῶμαι ἐς Ξέρξεα, χάρτα τε ἦσθη τῇ
γνώμῃ τῆς Ἀρτεμισίης· καὶ νομίζων ἔτι πρότερον
σωφρονέειν εἶναι, τότε πολλῷ μᾶλλον αἶνεε. ὅμως
δὲ τοῖσι [g] πλέοσι πείθεσθαι ἐκέλευε, τάδε κα-
ταδόξας· πρὸς μὲν [h] Εὐβοίῃ σφέας ἐθελοκακέειν,
ὡς οὐ παρεόντος αὐτοῦ, τότε δὲ αὐτὸς παρεσκεύ-
ασο θήσασθαι ναυμαχέοντας. [i] Ἐπειδὴ δὲ πα-
ρήγγελλον ἀναπλώειν, ἀνῆγον τὰς νῆας ἐπὶ τὴν
Σαλαμῖνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ'
ἡσυχίην. τότε μέν νυν οὐκ [k] ἐξέχρησε σφι ἡ ἡμέ-
ρη ναυμαχίην [l] ποιέεσθαι. νὺξ γὰρ ἐπεγένετο. οἱ
δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. τοὺς δὲ Ἕλ-
ληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἧκιστα δὲ τοὺς
ἀπὸ Πελοποννήσου. ἀρρώδεον δέ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν
Σαλαμῖνι κατήμενοι, ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυ-
μαχέειν μέλλοιεν· νικηθέντες τε, ἐν νήσῳ [m] ἀπο-
λαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπεόντες τὴν ἑωυτῶν
ἀφύλακτον. Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν
παρεοῦσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον·
καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, ὅκως κατ'
ἤπειρον μὴ [n] ἐσβάλλοιεν οἱ βάρβαροι. ὡς γὰρ ἐπύ-
θοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς ἀμφὶ [o] Λεωνί-
δεα ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, [p] συνδραμόν-
τες ἐκ τῶν πολίων, ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἵζοντο. καί
σφι ἐπῆν στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδεω,
Λεωνίδεω δὲ ἀδελφεός. ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἰσθμῷ, καὶ
συγ-

a Βαλεῦ *Ald. Brit. Arcb. V. Paris. B.*, βάλεο *Med. Pasf. Ask.*, βάλλε *Stob.* Serm. LX, p. 385., haec deſcribens. *b* Deſit et mox εἶναι *Arcb.* *c* Non habet hoc *Ask.* *d* Ἀγεόμ. *Arcb.* *e Med. Pasf. Ask. V. Arcb.*, τετιμημένῃ *Ald.* et *Edd.* *f* Κρίσι *Arcb. V. Brit.* *g* Πλέοσι *Pasf. Ald.*, πλειόσι *Arcb. V.*, male in Edd. πλέσιοι. *h* Εὐβοίης *Arcb.* *i* Ἐπειδὴ δὲ *Arcb. V.*, in aliis *Aldo*que ἐπεὶ δέ. *k* Ἔχρησε *Brit.* *l* Ποιήσασθαι *Arcb. Vind. Pasf. Ask.*, qui cum *Med.* ἐπεγένετο omnes: olim ἐγένετο. *m* Ἀπολαφθέντες *Pasf.* ex correct., tum πολιορκήσεσθαι *Ask.* *n* Ἐμβάλλ. *Arcb. Vind.* *o* Λεωνίδεα iid., Λεωνίδην ceteri. *p* Συνδραμόντες τε *Arcb.*

20. Ἐς θυμὸν βαλεῦ] Sic L. VII, 51. ἐς θυμὸν ὧν βαλεῦ. Qui βάλεο maluerint, Homereum σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι *Il.* A, 297. adhibebunt. Quod de heris ac servis regina, illi experientia non adversatur. Utile matronis praeceptum *Naumachii* ap. *Stob.* Serm. LXXI, p. 438. fin. Μήτε κακὴ δμώεσσι τεοῖς ἔσο· μήτε μάλ' ἐσθλὴ Φαίνεο· ῥηΐτεροι γὰρ ἀεί που πῆμα φέρονται. Θάρσεϊ δειδιότων μάλ' ἐπικρατέουσιν ἄνακτες. Sed in hac domesticae disciplinae procuratione fines pauci regunt prudenter.

29. Ὅτι οὐκ ἐᾷ] Cuncti ita: multo rectius οὐκ ἔα, *non sineret.* Ἀγαιομένους hos *Eustath.* ad Il. Ω. p. 1363, 9. illustravit, multisque aliis commentariorum locis. Vide Cl. *Valcken.* supra L. VI, 61. Retinui τετιμημένης, obsecundans praestantissimis membranis. Caussam *Gronovius* exponet.

29. Ὅτι οὐκ ἐᾷ] Accentu scriberem retracto, ὅτι οὐκ ἔα· *quia dissuadebat:* vid. ad L. II, c. 30. sed est et illud apud *Herod.* vetantis; nam ἡ Πυθίη οὐκ ἔα, IV, c. 164. et ὁ θεὸς οὐκ ἔα κινέειν, VIII, c. 36. quorum tum non recordabar. — Placet etiam mihi paulo post, ἅτε ἐν πρώτοισι τετιμημένης. — Vidit meliora Xerxes, hominum more fecit, deteriora sequutus: ὅμως δὲ τοῖσι πλέοσι πείθεσθαι ἐκέλευε. — Initio sequentis cap. scribendum puto, ἐπεὶ δὲ παρήγγελλεν ἀναπλώειν, Xerxes nempe, qui tum aderat, non παρήγγελλον. — Quod addit, τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, hoc tamen vellicare non ausus est *Plutarchus*; militem, ἐν ἔργῳ intrepidum, ante instans praelium humanitati congruum tale δέος non dedecet. VALCKEN.

36. Τοῖσι πλέοσι πείθεσθαι] Turpis est detersa macula, post *Aldi* et *Camerarii* aetatem Editis adspersa. Scripsi praeterea ex Codd. ἐπειδὴ δὲ, quod et alias factum, uti II, 2. VII, 36. &c., recordor.

54. Τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδεα] Saepe superiore libro τὸν Λεωνίδην formarunt exscriptores, communiorem amplexi adsuetudinem, cum τὸν Λεωνίδεα, ut hinc et ex C. 15. liquet, debuissent: idem crebro in τὸν Εὐρυβιάδην et alios designarunt. Τὴν Σκειρωνίδα ὁδὸν, quam obstruxerunt Graeci, *Pausanias* Σκιρώνην dici, atque ex Megaride per Scironias rupes ad Isthmum ducere, L. I, 44. p. 107. et *Strabo* IX. p. 600. A. monuerunt.

56. Ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἵζοντο] *Sessum ibant in Isthmum:* huc cum venissent mox dicuntur usitata structura ἱζόμενοι ἐν τῷ Ἰσθμῷ· est in talibus etiam Noster accuratissimus: I, c. 199., ἱζομένην ἐς ἱρὸν Ἀφροδίτης, non bene vertit *Valla*; nec III, c. 140., ἵζετο ἐς τὰ πρόθυρα τῶν βασιλῆος οἰκίων. Apud *Thucyd.* III, c. 75., καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκούρων ἱερὸν, — et καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον ἱκέται *templum Castorum*, et *Iunonis, ingressi, illic sedent supplices. Xenoph.* Ε. VII. p. 363, 33. οὐδὲ εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε καθίζειν· *in synedrium sessum ire nolebat.* latissime patet loquendi genus, tractatum ad

Ibi Graeci iter obstruunt, et quinam? Peloponnensium VII. gentes, earumque origines.

συγχώσαντες τὴν [a] Σκιρωνίδα ὁδὸν, μετὰ τοῦτο ὡς σφι ἔδοξε βυλευομένοισι, [b] οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τεῖχος· ἅτε δὴ ἐουσέων μυριάδεων πολλέων, καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου, [c] ἧνετο τὸ ἔργον. καὶ γὰρ λίθοι, καὶ πλίνθοι, καὶ ξύλα, καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεες [d] ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίνυον οὐδένα χρόνον οἱ βοηθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυκτὸς, οὔτε ἡμέρης. Οἱ δὲ [e] βωθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν πανδημεὶ, οἵδε ἦσαν Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοί τε, καὶ Ἀρκάδες πάντες, καὶ Ἠλεῖοι, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Σικυώνιοι, καὶ Ἐπιδαύριοι, καὶ Φλιάσιοι, καὶ Τροιζήνιοι, καὶ [f] Ἑρμιονέες. οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βοηθήσαντες, καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι [g] ἔμελε οὐδέν. Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιχώκεε ἤδη. οἰκέει δὲ τὴν [h] Πελοπόννησον ἔθνεα ἑπτά· τετέων δὲ τὰ μὲν δύο, αὐτόχθονα ἐόντα, κατὰ χώρην ἱδρυται· νῦν τε καὶ τοπάλαι οἰκέον, [i] Ἀρκάδες τε, καὶ Κυνούριοι. ἓν δὲ ἔθνος τὸ Ἀχαϊκὸν, ἐκ μὲν Πελοποννήσου οὐκ ἐξεχώρησε, ἐκ μέντοι τῆς ἑωϋτῶν· οἰκέει δὲ τὴν ἀλλοτρίην. τὰ δὲ λοιπὰ ἔθνεα τῶν ἑπτὰ, τέσσερα ἐπήλυδά ἐστι, Δωριέες τε καὶ Αἰτωλοὶ, καὶ Δρύοπες, καὶ Λήμνιοι. [k] Δωριέων μὲν, πολλαί τε καὶ δόκιμοι πόλιες· Αἰτω-

482

mum viam Scironidem obstruxerunt; deinde consilio inito Isthmum muro inædificabant, opusque perficiebant, quippe nemine, quum tot millia virorum essent, cessante: nam et lapides et lateres et ligna, et sportas sabulo plenas afferebant, nullo temporis momento opus intermittentes, neque diurno neque nocturno. Hi autem e Græcis fuerunt qui ad Isthmum auxilio cum omni copia venerunt: Lacedæmonii, et Arcades omnes, et Elei, et Corinthii, et Sicyonii, et Epidaurii, et Phliasii, et Trœzenii, et Hermionenses. Hi fuerunt qui quidem auxilio venerunt, metuentes periclitanti Græciæ. Ceteris enim Peloponnensibus id nihil admodum curæ erat, et Olympia iam et Carnia præterierant. Incolunt autem Peloponnesum gentes septem, quarum duæ indigenæ eundem, quem habitarunt olim locum, nunc habitant, Arcades et Cynurii: una, Achaica, quæ nunquam illa quidem e Peloponneso excesit, sed pristino loco egressa, alienum incolit: reliquæ e septem sunt quatuor adventiciæ, Dorienses, AEtoli, Dryopes, Lemnii. Ac Dorienſium quidem multæ sunt et insignes civitates: AEto-

a Σκειρωνίδα *Arcb.*, neque praeter morem. b Οἰκοδ. id. *Vind. Pasſ.*, alii ᾠκοδομ. c Ἧνετο ora *Stepb. Pasſ. Brit.*, mox καὶ πλίνθοι non leguntur in *Med.*, prius ἠνύετο fuit. d Ἐσεφορέοντο *Arcb. V.*, ceteri ἐσέφερεντο. e Βωθήσαντες *Euſtatb.* ad *Hom.* p. 288, 16., βοηθήσαντες *Ald.* et reliqui. f Ἐρμιονέες *Arcb.* g Ἔμελλε id. *Pasſ. Ald.*, peccato saepe obvio. Conf. *Iungerman.* ad Paſtor. *Longi* p. 229. b Spectavit haec *Euſtatb. Hom.* p. 289, 9. i Ἀρκάδες τε *Arcb. Pasſ. Vind. Ask.*, hinc enclitica venit. k Δωριέων sine praepoſito καὶ *Pasſ. Ask. Vind. Paris. B. Med. Valla*, quos laudo. Quae de Elide sequuntur, *Euſtatb.* ad *Hom.* p. 303, 38. exscripsit.

Scbol. in *Ariſtoph. Plut.* p. 456. —— In Isthmo congregatis praefectus Imperator Spartiata Cleombrotus, paulo post mortuus iuxta *Herod.* IX, c. 10., raro veteribus commemoratur, patrem licet Regem habuerit, fratremque nobilissimum Leonidam. —— Dum in exstruendo muro tot hominum millia velut pro se quisque facerent opus, ἧνετο τὸ ἔργον hoc recipiet *Herod.* ut suum recuperavit I, c. 189., οἷα δὲ ὄχλου πολλοῦ ἐργαζομένου ἧνετο τὸ ἔργον. —— In sequentibus: καὶ ἐλίνυον οὐδένα χρόνον οἱ βοηθήσαντες ἐργαζόμενοι postremum pertinet ad ἐλίνυον, vel potius ἐλίνυον· οὐδένα χρόνον ἐλίννυον (id est ἐπαύοντο) ἐργαζόμενοι· liquida duplicata legitur supra VII, c. 56. ἐλιννύσας οὐδένα χρόνον ubi *Suidas* tamen dat ἐλινύσας in v. Ἐλινύοντας· hanc scripturam, ut accuratiorem, nuper adprobavit vir Eximius *Io. Aug. Erneſti* ad *Callim.* p. 243. alia de hoc verbo dederunt *P. Leopard.* Em. I. p. 29. et *Io. Pierſon* ad *Moer.* p. 161. VALCKEN.

62. Ἧνετο τὸ ἔργον] Sic planissime L. I, 189. οἷα δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐργαζομένου, ΗΝΕΤΟ μὲν τὸ ἔργον. Peccat autem *Med.* voces καὶ πλίνθοι omittendo, neque dignus patrocinio erat arcesito. Melius ἐσεφορέοντο de dialecti usu schedae, et οἱ δὲ βωθήσαντες *Euſtathius*. Idem in vicinis olim fuisse, nullum mihi dubium, cui ducis Codicumque indicio destitutus, sedem illibatam relinquo, quamquam invitus. Vide supra C. I.

74. Ἔθνεα ἑπτὰ] De his septem Peloponnesi gentibus agens hoc capite *Herod.* nonnulla tradit quae vix ut puto, reperientur apud alios, et ne apud *Strabonem* quidem vel *Pausaniam*. Sed haeret initio menda Codicibus forsan antiquior, facile tamen tollenda: de septem istis, τὰ μὲν δύο, inquit, αὐτόχθονα ἐόντα, κατὰ χώρην ἵδρυται νῦν, τήν καὶ τὸ πάλαι οἰκεον, Ἀρκάδες καὶ Κυνούριοι· vocula τε tantum in τήν mutata sic commode mihi correxisse *Koenius* noster videtur. — *Galeus* in nota ad septem istas gentes Peloponnesi, *videtur*, ait, *Homerus sex tantum agnoscere:* totidem occurrent Boeotiam exigenti: sed τὰ Ὁμήρου σκέψεως δεῖται κριτικῆς ποιητικῶς λέγοντος, καὶ οὐ τὰ νῦν, ἀλλὰ τάρχαῖα, ὧν ὁ χρόνος ἠμαύρωκε τὰ πολλὰ, iudice *Strabone* VIII. p. 513. A. cui isto libro sex praecipuae regiones enarrantur Peloponnesi, *Elis*, *Messenia*, *Laconice*, *Argolis*, *Acbaia* et *Arcadia:* septem alii constituunt et *Scymnus Chius* v. 515., et seqq. quinque *Thucydid.* I, c. X., Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται, [Lacedaemonii, Laconicam nempe et Messeniacam] τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται· quae postrema non significant *totius Peloponnesi principatum obtinuisse* Lacedaemonios, sed bello communi ceteris fuisse duces, ἡγεμόνας, ut erant bello Persico ipsis etiam Atheniensibus: minus cogitata scripsit *I. Wasseus* ad *Thucyd.* p. 514, n. 32. —— Verum hic non regiones, sed diversas enumerat *Herod.* Peloponnesi gentes; nam una de septem illis, Dorienses, quorum hic tantum fuisse dicuntur πολλαί τε καὶ δόκιμοι πόλιες, tres tenebant Peloponnesi partes amplissimas, Argolida, Laconicam, et Messeniam, quarum veteres incolas eiecerunt victores: vid. *Isocrat.* p. 119, 120. 270. A. 286. A. *Pausan.* p. 140, 151. *Io. Meurs.* de Regno Lac. c. 6. Misc. Lac. III, c. 9. Arcadas Dorienses et Heraclidae suis expellere montibus aut non potuerunt, aut religione quadam obiecta non sunt ausi: callidum Cypseli Regis consilium, *Polyaeno* traditum I, c. 7., multis enarrat *Schol.* ined. in Aristid. nisi sola vera fuerit causa, quam attigit celeberr. *Wess.* ad *Diodor.* T. II. p. 635. Velut αὐτόχθονας Arcadas in avitis sedibus ab ultima hominum memoria permansisse, tres testantur historici principes *Herod.* II, c. 171. in prooemio *Thucyd.* et *Xenoph.* Ἑ. VII. p. 361, 16. ubi civibus suis animos indit Lycomedes λέγων, ὡς μόνους μὲν αὐτοῖς Πελοπόννησος πατρὶς εἴη· μόνοι γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν. Hanc tamen honoris praerogativam secundum *Herod.* sibi quoque vindicare poterant Cynurii, et quodam modo gens Achaica, peninsula certe patria non eiecta; nam ἐκ μὲν Πελοποννήσου οὐκ ἐξεχώρησε, ἐκ μέντοι τῆς ἑωϋτῶν· οἰκέει δὲ τὴν ἀλλοτρίην vid. *Strabo* VIII. p. 514. B. 588. B. *Pausan.* VII. p. 522, 523. sed initio libri quinti *Pausanias*, *Herodoti* vestigia sequutus, Γένη, inquit, οἰκεῖ Πελοπόννησον, Ἀρκάδες μὲν αὐτόχθονες, καὶ Ἀχαιοὶ, καὶ οἱ μὲν ὑπὸ Δωριέων ἐκ τῆς σφετέρας ἀνέσησαν, οὐ μέντοι Πελοποννήσου γε ἐξεχώρησαν· tum de quatuor reliquis, quae ἔθνεα dicuntur *Herodoto* ἐπήλυδα, *Pausaniae* p. 375. memorantur *Dryopes*, *Dorienses*, et *AEtoli:* Δρύοπες καὶ Δωριεῖς, οἱ μὲν ἐκ Παρνασσοῦ, Δωριεῖς δὲ ἐξ Οἴτης ἐς Πελοπόννησον εἰσὶν ἀφιγμένοι· τοὺς δὲ Ἠλείους ἴσμεν ἐκ Καλυδῶνος διαβεβηκότας καὶ Αἰτωλίας τῆς ἄλλης. —— Dryopum fuisse tradit *Herod.* quas iungit et *Homerus* Il. B. v. 559., Ἐρμιόνην, Ἀσίνητε· Ἑρμιὼν, an Ἑρμιόνη hic primitus scriptum sit, si Codices discrepant, decerni vix poterit: Δωδώνη saepe dicitur Nostro, quae Δωδὼν *Sophocli* aliisque: vid. *Wesseling.* ad *Hierocl.* Synecd. p. 647. et ad *Diodor.* T. I. p. 282. —— Nec Lemnios *Pausanias* neque memorat Cynurios: Παρεωρῆται πάντες quum origine fuisse dicantur Lemnii comparari poterunt notata P. 345. VALCKEN.

75. Νῦν τε καὶ τοπάλαι οἴκεον] Sentio τῇ νῦν τε —— hic

tolorum sola Elis: Dryopum autem Hermione et Asina, quæ ad Cardamylam Laconicam sita est: Lemniorum autem, omnes Paroreatæ. Cynurii autem, quum sint indigenæ, soli putantur Iones esse, sed effecti sunt Dores, sub imperio Argivorum siti, et progressu temporis, quum essent Orneatæ, itemque accolæ. Harum igitur septem gentium ceteræ præter eas quas recensui, e medio cesserunt; et, si ingenue loqui fas est, e medio sedentes cum Medis sentiebant. Apud Isthmum qui-
74dem in tali labore isti occupati erant, utpote pro omni iam cursu currentes, et nequaquam opinantes navibus se illustres futuros. Quæ audientes illi qui in Salamine erant, formidine afficiebantur, non tam pro seipsis quam pro Peloponneso solliciti; et adhuc quidem in eis vir viro adstans clanculum loquens admirabatur in Eurybiade consilii inopiam: tandem vero erupit in medium, conciliumque contractum est, et multa de hoc ipso dicebantur; ab his quidem, oportere in Peloponnesum navigare, et pro illa adire periculum, non autem manentes, pro captiva regione pugna decernere: ab Athenien-
75sibus vero et AEginetis et Megarensibus, satius esse illic manentes dimicare. Ibi Themistocles,

τῶλλων δὲ Ἦλις μούνη· Δρυόπων δὲ, [a] Ἑρμιόνη τε, καὶ Ἀσίνη ἡ πρὸς [b] Καρδαμύλῃ τῇ Λακωνικῇ· Λημνίων δὲ, [c] Παρωρεῆται πάντες. οἱ δὲ Κυνούριοι αὐτόχθονες ἐόντες, δοκέουσι μοῦνοι εἶναι Ἴωνες. [d] ἐκδεδωρίευνται δὲ, ὑπό τε Ἀργείων ἀρχόμενοι καὶ τοῦ χρόνου ἐόντες [e] Ὀρνεῆται καὶ περίοικοι. τουτέων ὧν τῶν ἑπτὰ ἐθνέων αἱ λοιπαὶ [f] πόλις πάρεξ τῶν κατέλεξα, ἐκ τοῦ μέσου ἐκατέατο· εἰ δὲ ἐλευθέρως ἔξεστι [g] εἰπεῖν, ἐκ τοῦ μέσου κατέμενοι, ἐμήδιζον. Οἱ μὲν δὴ ὁ τῷ Ἰσθμῷ, τοιούτῳ πόνῳ [h] συνέσχασαν, ἅτε περὶ τοῦ παντὸς ἤδη [i] δρόμου θεόντες, καὶ τῇσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ὁ Σαλαμῖνι, [k] ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι, ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαίνοντες, ὡς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ· ἕως μὲν δὴ αὐτέων ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστὰς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, [l] θώϋμα ποιεύμενοι τὴν Εὐρυβιάδεω ἀβουλίην· τέλος δὲ, ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον, σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτέων. οἱ μὲν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον [m] χρεὼν εἴη ἀποπλώειν, καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρης [n] δορυαλώτου μένοντας μάχεσθαι· Ἀθηναῖοι δὲ, καὶ Αἰγινῆται, καὶ Μεγαρέες, αὐτοῦ μένοντας [o] ἀμύνασθαι. Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλέης,

a Ἑρμιὼν *Med. Pasf.*, Ἑρμιόνη *V. Arcb. Ask. Brit. Paris. A. B. Ald. Valla.* *b* *Steph. Byz.* in Voc. citat. *c* Παρωρειῆται *Arcb.* *d* Ἐκδεδωρίαται margo *Steph. Brit.*, ἐκ δὲ Δωριᾶται *Ask. Pasf.* *e* Ὀρνεᾶται *Arcb. V. Brit. Paris. B.*, in *Med. Pasf. Ask.* Ὀρνεᾶται, mox οἱ ante περίοικοι recte abest *Arcb. Vind.* *f* Πόλις *Ask.* et supra quoque, non πόλιες. *g* Εἰπεῖν *Ask. V. Arcb.* *h* Συνέσησαν *Ask.* *i* Δρόμου *Eustath.* ad *Hom.* p. 1264, 15., at δρόμου p. 342, 20., sicuti Codd. et Edd. *k* Omittuntur Ἕλληνες post Σαλαμῖνι in *Med. Pasf. Ask. Paris. A. B. Brit. Valla:* tum ἐνλάψεσθαι supra ex correct. *Pasf.* *l* Θῶμα *Arcb. Ask.*, et ποιεόμενοι *V. Arcb.*, ποιεύμενοι *Med. Pasf. Ask.*, in *Ald. Paris A. B.* ποιεύμενος. *m* Χρεὼν *Arcb.* *n* Δοριαλ. id. Vid. ad *Diodor.* XVI, 20. *o* Ἀμύνεσθαι *V. Pasf. Ask.*

hic fuisse, eamque vocem ab ultima praeeuntis verbi syllaba absorptam: series illam sibi expostulat, aut τὴν certe, quam alii maluerunt. Habitasse Arcades easdem, quas primitus incoluerunt sedes, itemque Cynurios, et ante quidem Pelasgorum in Peloponnesum colonias, hinc *Bouberius* Diss. Herod. C. 9. iure conficit. Achaeos autem, a Doriensibus expulsos sedibus in Ionas irruisse, atque eorundem regionem ad sinum Corinthiacum insedisse, docuit Noster L. I, 145., et *Pausanias* fusius L. VII, 1.

82. Ἑρμιόνη τε] *Homeri* Il. B, 560. Ἑρμιόνην Ἀσίνην τε —— amplecti malui, quam *Med.* recentiorem urbis titulum. Παρωρεῆται Ionum hic more, Παρωρεᾶται L. IV, 148., ubi et Lemnia eorum origo.

85. Ἐκδεδωρίευνται] Ferri posset ἐκδεδωριᾶται, quomodo boni Codd., modo contractum recte videretur, ἐκ τοῦ ἐκδεδωριέαται, quae *Porti* doctrina. Ceterum Cynurii, quorum hic initia Ionica, ab Argivis, si fama apud *Pausan.* III, 2. non fallit, descenderunt: Λέγονται δὲ οἱ Κυνουρεῖς, sic scribit, Ἀργεῖοι τὸ ἀνέκαθεν εἶναι. At ea forte propagata late, quoniam a Spartanis pressi et agro exuti in Argivorum ditionem deinde una cum Orneatis, quibus ab inimicis divexati videntur se consociasse, venerunt. Ea quidem coniectura est, sed ex Herodoteis fluens. De Orneatis *Pausan.* II, 25. Ἀργεῖοι δὲ —— Ὀρνεάτας ἀνέσησαν· ἀναστάντες δὲ, σύνοικοι γεγόνασι Ἀργείοις. Argivi praeterea *agrum Cynurium*, Κυνουρίαν γῆν, in confiniis situm, tanquam suum a Spartanis repetunt in *Thucydidis* L. V, 41. Itaque Cynurii et Orneatae ἐκδεδωρίευνται, sive moribus, disciplina dialectoque Dores evaserunt, partim subditi Argivorum imperio, ἀρχόμενοι ὑπ' Ἀργείων, partim lapsu temporis, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου. Memini difficultates in his quaesitas et inventas, quas evanidas non attingo. Ὀρνεῆται Ionici commatis, ut Παρωρεῆται, Τεγεῆται &c., restituti in integrum sunt.

85. Ἐκδεδωρίευνται δὲ] Monstrat illud δὲ, in vicinia fuisse μέν. Ab Herodoto tamen scribi non potuit, δοκέουσι μέν μοι εἶναι Ἴωνες, quae viri docti est coniectura; videbantur enim nostro αὐτόχθονες Cynurii. Commode scribi poterit: οἱ δὲ Κυνούριοι, αὐτόχθονες ἐόντες, δοκέουσι μὲν ἐνίοις εἶναι Ἴωνες· ἐκδεδωρ. —— δὲ ὑπὸ —— Ἀργείων ἀρχόμενοι· quae tum sequuntur viris doctis emendanda relinquam vel explananda. Quum dixerat *Strabo* VIII. p. 514. B. λειφθῆναι —— ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ δύο ἔθνη τό, τε Αἰολικὸν καὶ τὸ Δωρικὸν, causam tradit veram cur Arcades et Elei purius Αἰολικῇ διελέχθησαν, cum in reliquis civitatibus mixta quadam uterentur dialecto; δοκοῦσι δὲ, addit, Δωρίζειν ἅπαντες διὰ τὴν συμβᾶσαν ἐπικράτειαν. Verbo Herodoteo Ἐκδεδωρίευνται *H. Steph.* aliique caute abstinuerunt: diversam dat lectionem margo *Steph.* ἐκδεδωρίαται· quae facile verti posset in flexum legitimum ἐκδεδωρίδαται· nam quae *Portus* fingit sermonis analogiae repugnant: sed a verbo Δωρίζειν, me iudice, neque ἐκδωρίζειν neque ἐκδεδωρίσθαι formari potuit. Adhiberi forte potuit Δωριεύεσθαι· dantur enim et huius flexus imitativa, sed pro Δωρίζειν vel Δωριάζειν. Unicum restat, quod hic congruit apte, quodque, a Δώριος ductum, analogiae respondet Ἐκδωριοῦσθαι· *in Dorienſium naturam veluti degenerare, Lingua uti, moribus et institutis Doricis.* Huius formae verba plurima praebet praeter ceteros *Plato:* unum de multis nobis sufficiet ad Ἐκδωριωθῆναι proximum accedens ἐκβαρβαρωθῆναι. *Plato* Epist. VIII. p. 353. A. κίνδυνος ἐγένετο ἔσχατος Σικελίᾳ τῇ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὸ Καρχηδονίων ἀνάστατον ὅλην ἐκβαρβαρωθεῖσαν γενέσθαι· explicat illud paulo post: ἥξει σχεδὸν εἰς ἐρημίαν τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς Σικελία πᾶσα, Φοινίκων ἢ Ὀπικῶν μεταβαλοῦσα εἴς τινα δυναστείαν καὶ κράτος· quae in hunc *Herodoti* locum conveniunt, quo scribendum arbitror ἐκδεδωρίωνται. *Euripidis* in Oreste versum 485., Βεβαρβάρωσαι χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις· sic invertit *Apollonius Tyan.* Ep. 34., Ἐβαρβαρώθην —— χρόνιος ὢν ἐν Ἑλλάδι. Iocosum hinc facile verbum intelligetur *Alexidis* Πεφιλιππίδωσαι· de quo *L. Kuster.* ad *Suid.* in Φιλιππίδης. VALCKEN.

92. Περὶ τοῦ παντὸς ἤδη] Conspirant in δρόμου vocem scripti omnes: unus *Eustathius*, nec sibi tamen constans, δρόμον habet, cui post *Portum* primas darem. Sollemne in talibus, τὸν περὶ σωτηρίας ἀγῶνα τρέχειν apud *Eunapium* Vit. Maxim. p. 100, aut τὸν περὶ τῆς ψυχῆς θέειν in eiusdem Iuliano p. 115., τρέχων περὶ ψυχῆς infra IX, 36., tacita ἀγῶνος aut δρόμου voce. Plura *Budaeus*, *Stephanus* et *Portus*, qui τῷ ἐλλάμψεσθαι, quod Herodoteum testabatur *Hermogenes*, positumque fuit L. I, 80., operam non negarunt. Mox Ἕλληνες iussu Codd. eiecti sunt, neque opus erat, ut ὁμοίως fingeretur; ὁμῶς, quae et *Abreschii* opinatio, sufficit. Consimiliter enim, atque ad Isthmum illi, superiora auditione accipientes, formidasse sibi, traduntur.

4. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται] Hoc sane rationi con-

κλέης, ὡς ἐσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, λαθὼν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου. ἐξελθὼν δὲ, πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοίῳ, ὀτειλάμενος τὰ λέγειν [a] χρεών· τῷ οὔνομα μὲν ἦν [b] Σίκινος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλῆος παίδων· τὸν δὴ ὕστερον τετέων τῶν πρηγμάτων [c] Θεμιστοκλέης Θεσπιέα τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιέες [d] πολίτας, καὶ χρήμασι ὄλβιον. ὃς τότε πλοίῳ ἀπικόμενος, ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν βαρβάρων τάδε, „Ἐπέμ„ψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάθρη τῶν ἄλλων „Ἑλλήνων, τυγχάνει γὰρ Φρονέων τὰ βασιλῆος, „καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα [f] κατύπερθε „γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα, Φράσον„τα ὅτι οἱ Ἕλληνες δρησμὸν βουλεύονται καταρρω„δηκότες. καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμέας [g] ἔργον „ἁπάντων ἐξεργάσασθαι, ἢν μὴ περιίδητε διαδράν„τας αὐτούς. οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι, 483 „[h] οὔτε ἀντιστήσονταί ὑμῖν· πρὸς ἑωυτούς τε σφέας „ὄψεσθε [i] ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα Φρονέον„τας, καὶ τοὺς μή". ὁ μὲν, ταῦτά σφι σημήνας, ἐκποδὼν ἀπαλλάσσετο· Τοῖσι δὲ ὡς πιστὰ [k] ἐγένετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν, ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἠπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων [l] ἀπεβιβάσαντο· τοῦτο δὲ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἑσπέρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυ-

Sed impedit Themistocles, cuius memorandum strategema. Psyttalea, Ceos,

Themistocles, postquam sententia Peloponnensium evictus fuit, clanculum e concilio egressus, misit ad classem Medorum navigium, cum quodam edocto quæ dicere oporteret; cui nomen erat Sicinno, domestico suo, atque eodem pædagogo liberorum suorum: quem post has res gestas ipse Thespiensem fecit, quando Thespienses in civitatem recipiebant, atque locupletem. Is tunc navigio ad duces barbarorum profectus, hæc inquit; Dux Athenienſium, quod partibus regis favet, præoptatque res vestras quam Græcorum esse superiores, misit me clam aliis Græcis indicatum vobis, illos metu perculsos fugam facere velle, et nunc offerri vobis occasionem exequendi rem omnium præclarissimam, nisi per negligentiam eos dilabi sinatis: nam neque inter se consentiunt, neque vobis amplius obsistent: sed inter se dimicantes cernetis eos, qui vobiscum, et eos, qui contra vos sentiunt. Hac re Sicinnus indicata, ab illis abscesit. Cui fidem ha- 76
bentes barbari, tum in insulam parvam nomine Psyttaleam, quæ inter Salaminem et continentem sita est, multos Persarum traiiciunt, tum mediam circa noctem cornu quod ad occasum spectabat producunt Salaminem versus, eam circumituri: producunt autem qui circa Ceon et Cy-

a Χρῆν *Arcb. V.* b Σικιννος *Pasſ. Brit. Arcb. Valla*, et deinceps. c Ὁ Θεμ. *Arcb.* d Πολιήτας *Arcb. Ask.*, vere: πολίτας prius. e Deficit in *Pasſ. Ask.* f Κατυπέρτερα γίν. *Arcb.*, antecedens μᾶλλον negligens, sicuti et *Vind.*, qui γίνεσθαι cum *Pasſ. Ask.*; olim γενέσθαι. g Ἔργον πάντων *Arcb. Vind.* In *Aldo* quoque ἔργον et *Valla.* Postea ἔργων finxerunt. h Οὐτέτι *Arcb. Vind. Vall.*, voluerunt οὔτε τι, neque inconmode. i Μαχέοντας *Brit.* k Ἐγίν. *Arcb. Pasſ. Vind.* Sequentia hinc habet *Steph. Byz.* in Ψυττάλεια, ubi *Th. Pinedo* errat. l Ἀπεβίβασον *Arcb. V.*, forte verius, ἀπεβάσαντο *Pasſ.*

sentaneum, ut cum Themistocle senserint AEginetae, maluerintque apud Salamina manere, quam in gratiam Peloponnesiorum versus Isthmum secedere: miror idcirco quod scribit *Lycurgus* c. Leocr. p. 156, 33. (p. 200. ed. Io. Tayl.) Ἐτεόνικος μὲν γὰρ ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ Ἀδείμαντος ὁ Κορίνθιος, καὶ τὸ Αἰγινητῶν ναυτικὸν ὑπὸ νύκτα τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς ἔμελλον πορίζεσθαι. Eteonicos etiam novi Lacedaemonios, sed huius aetatis neminem: quod addit *Lycurgus* oratoris personae congruit, quem semper populus probavit ut popularem: οἱ πρόγονοι — βίᾳ καὶ τοὺς ἄλλους ἠλευθέρωσαν, ἀναγκάσαντες ἐν Σαλαμῖνι μεθ' αὐτῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους ναυμαχεῖν· unius Themistoclis laudem sibi libenter populus suisque maioribus audiebat attributam: hac mente Themistocles *Libanii* T. I. p. 539. A. πατὴρ σὺκ ἔστι μοι Νεοκλῆς· —— ἀλλ' ὁ τὸ μέγα ἔργον ἐργασάμενος, ὁ δῆμος· eiusdem *Libanii* Neocles Themistocli suo ipsius exemplo demonstrat eleganter, invitos utiliter saepe servatos, p. 516. B. *Graecos invitos coëgisti ναυμαχεῖν, καὶ οἷς ἔδρων οὐχὶ βουληθέντες ἐνίκων.* VALCKEN.

8. Στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα] Quod *Plutarch.* Them. p. 118. B. prodidit, ἦν δὲ τῷ γένει Πέρσης ὁ Σίκινος αἰχμάλωτος, sibi credibile negat Cl. *Dacerius*; neque enim Themistoclem liberis suis vilem captivum et Persam genere paedagogum dedisse. *Plutarchum* in Herodoteis male legisse τῶν Μήδων ἄνδρα ac Sicinnum ea de caussa Persis inseruisse. *AEschylum* sane si audimus, nuncius Graecus erat, Ἀνὴρ γὰρ Ἕλλην ἐξ Ἀθηναίων στρατοῦ Ἐλθὼν, ἔλεξε — ea videlicet, quae Themistoclis iussu Sicinnus, in Pers. ℣. 355. Personatus *Themistocles* Epistol. IX. p. 47. Edit. *Schoettg.* τὸν παιδαγωγὸν οἶσθα τοῦ Κλεοφάντου, ὃς κἀμέ ποτε ἐθεράπευεν· Σίκιννος αὐτῷ τοὔνομα· ubi de Cleophanto non male. Scripsi Σίκιννος, uti Editi C. 110., et hic scripti, inque *Plutarcho*, *Polyaeno* I, 30, 2., *Clemente Alex.* Paedag. I, 7. p. 130., *Etymologo* atque aliis.

8. Πέμπει ἐς τὸ στρατ.] *Sicinnum*, qui οἰκέτης fuisse dicitur, et παιδαγωγὸς liberorum Themistoclis: ut antiquioris adponam *AEschyli* verba e Pers. ℣. 355., Ἀνὴρ γὰρ Ἕλλην ἐξ Ἀθηναίων στρατοῦ Ἐλθὼν, ἔλεξε παιδὶ σῷ Ξέρξῃ τάδε, Ὡς, εἰ μελαίνης νυκτὸς ἵξεται κνέφας, Ἕλληνες οὐ μένουσιν· nuncium Persam facit ita Tragicus non absurde loquentem; sed Graecum a Themistocle missum censuisse quoque videtur *Frontin.* II, c. 2, 14. ἔπεισε τινὰ, scribit *Diodor.* XI, c. 17. optime *de servis suis, quem habuit fidelissimum, ad Regem* mississe tradit *Nepos* Them. c. 4. ubi corrigit Vallam Longolius, in *Herod.* οἰκέτην vocantem *contubernalem*, qui *verna* fuerat dicendus. infra VIII, c. 110. relictus in Latinis *Sicinnus contubernalis*; hic *contubernali domesticus* substitutus est: alibi apud *Herod.* οἰκέτι *uxor et liberi* dicuntur; sed hic οἰκέτης sine dubio *servum* notat, non domi natum et vernam, qualis esse nondum poterat Themistocli liberorum educator, sed quem captivum sibi emerat: vid. *Ammon.* in Οἰκότριψ. *Ion Chius* τὸν οἰκέτην ἐπὶ δούλου τέθεικεν apud *Athen.* VI. p. 267. D. Absque teste loquenti ne *Clementi* quidem *Alex.* fidem adhibuerim ista scribenti Paedagog. I. p. 130, 30. τῶν Θεμιστοκλέους παίδων ὁ παιδαγωγὸς οἰκέτης ῥάθυμος ἦν· ubi paulo post quem Pericles puero dedit Alcibiadi custodem, Thrax Zopyrus ὠνητὸν fuisse dicitur ἀνδράποδον· τῶν οἰκετῶν τὸν ἀχρειότατον ὑπὸ γήρως dixit *Plato* T. II. p. 122. B. vid. et *Diotogenes Stobaei* p. 251, 35. Sed tardus Thrax fuerit Zopyrus senecta; Themistoclis, viri *in rebus gerendis prompti*, Sicinnum nihil minus fuisse quam ignavum monstrant hic atque infra c. 110. narrata: *Plutarcho* fuisse dicitur εὔνους Θεμιστοκλεῖ. *Polyaeno* I, c. 30, 2. εὐνοῦχος, παιδαγωγὸς τοῖν παίδοιν· ubi nescio qua fide dualis nitatur numerus filiorum. Filios habuit in universum quinque Themistocles, quorum unus puer mortuus est; Dioclem avus adoptavit maternus: ex tribus, quos moriens reliquit teste *Plutarcho* T. I. p. 128. B. nihil est causae, cur unus eidem T. II. p. 1. B. dictus censeretur *Diophantus*: Διόφαντον mutemus in Κλεόφαντον· sic suo loco dicitur *Plutarcho*, et, quem citat, plus semel *Platoni* in Menone T. II. p. 93. D. E. VALCKEN.

18. Τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι] Haereo hoc servem, an ex Codd. revocem κατυπέρτερα; posterius L. VII, 233. ὡς δὲ εἶδον ΚΑΤΥΠΕΡΤΕΡΑ τῶν Περσῶν γινόμενα τὰ πρήγματα. Vid. C. 136. Omitti et μᾶλλον, quod damnant schedae, poterit, ut alibi indicatum. Mox fidentior, κάλλιστον ὑμέας ἔργον ἁπάντων, *Aldo* duce reformavi.

32. Τὸ ἀπ' ἑσπέρης κέρας] Non celabo, olim mihi pro-

Cynoſyram inſtructi erant, occupantes navibus omne fretum Munychia tenus. Ideo autem et naves producebant, ne qua Græcis liceret effugere: ſed circumventi in Salamine pœnam redderent prœliorum ad Artemiſium geſtorum. Ad inſulam autem Pſyttaleam traiiciebant Perſas ob hanc cauſam, tanquam commiſſo navali certamine, illuc præcipue eiiciendis et viris et naufragiis, erat enim inſula in traiectu, ubi futura erat pugna, ſita, hos quidem ut ſervarent, alios vero interimerent. Hoc autem ne hoſtes ſentirent, clanculum egere. Atque ita illi nulla noctis parte conceſſa ſomno para-
77 bantur. In has ego res intuens, non habeo adverſari oraculis tanquam non veris, nolens evidenter loquentia conari refellere;

Auricomæ denſis ubi litora ſacra Dianæ
Navibus inſternent et litoream Cynoſuram,
Spe ſtolida fortes quod Athenas dilacerarunt,
Compeſcet iuvenem meritiſima pœna ſuperbum,
Inſtinctum furiis, ſibi cedere cuncta putantem.
Nam miſcebitur æs æri, Mars ſanguine pontum
Inficiet: Graiis tunc libera tempora reddet
Saturno genitus, ſimul et Victoria pollens.

Quum ita evidenter in his a Bacide dicatur, profecto de contradicendo oraculis neque ipse auſim dicere, neque ab aliis dici ſuſti-
78 neam. Porro inter duces, qui in Salamine erant,

Κυνόσουραν τεταγμένοι, [a] κατέχοι τε μέχρι Μουνυχίης πάντα τὸν πορθμὸν τῇσι νηυσί. τῶνδε δὲ [b] εἵνεκα ἀνῆγον τὰς νῆας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἕλλησι μηδὲ φυγέειν ἐξῇ, ἀλλ' [c] ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι, δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. ἐς δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων τῶνδε εἵνεκα, ὡς ἐπεὰν [d] γένηται ναυμαχίη, ἐνθαῦτα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν [e] ναυηγίων, ἐν γὰρ δὴ πόρῳ ναυμαχίης τῆς μελλούσης [f] ἔσεσθαι ἔκειτο ἡ νῆσος, ἵνα τοὺς μὲν περιποιῶσι, τοὺς δὲ διαφθείρωσι. ἐποίευν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανοίατο οἱ ἀντίοι. οἱ μὲν δὴ ταῦτα [g] τῆς νυκτὸς, οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες, παρητέοντο. Χρησμοῖσι δὲ οὐκ ἔχω ἀντιλέγειν ὡς οὐκ εἰσὶ ἀληθέες, οὐ βουλόμενος ἐναργέως λέγοντας πειρᾶσθαι καταβάλλειν, ἐς τοιάδε πρήγματα ἐσβλέψας,

Ἀλλ' ὅταν Ἀρτέμιδος [h] χρυσαόρου ἱερὸν ἀκτὴν
Νησοὶ γεφυρώσωσι, καὶ εἰναλίην Κυνόσουραν,
Ἐλπίδι μαινομένη λιπαρὰς πέρσαντες Ἀθήνας,
Δῖα δίκη σβέσσει κρατερὸν κόρον, ὕβριος υἱόν,
Δεινὸν [i] μαιμώοντα, δοκεῦντ' ἀνὰ πάντα πυθέσθαι.
Χαλκὸς γὰρ χαλκῷ συμμίξεται, αἵματι δ' Ἄρης
Πόντον φοινίξει· τότ' ἐλεύθερον Ἑλλάδος ἦμαρ
Εὐρώπα Κρονίδης ἐπάγει, καὶ πότνια Νίκη.

ἐς τοιαῦτα μὲν καὶ οὕτω ἐναργέως λέγοντι Βάκιδι ἀντιλογίης χρησμῶν πέρι, οὔτε αὐτὸς λέγειν τολμέω, οὔτε παρ' ἄλλων ἐνδέκομαι. Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρα-

a Κατεῖχον iid. et *Ask.*, mox *παρὰ τὸν π. Med. Ask. Pasſ.* *b* Εἵνεκεν *Arcb. V.*, et mox. *c* Ἀπολαφθ. *Pasſ.*, ſupra *μὴ φυγέειν Arcb. Vind.* *d* Γίνητε *Pasſ.*, γίνηται *Ask.* *e* Ναυηγέων *Arcb.*, uti ſolet. *f* Deſit *Arcb. V.* In *Pasſ. τῆς ναυμαχ.*, *Ald.* et Edd. quidam *ἐν γὰρ δὴ πόῤῥῳ*, abſurde. *g* Hinc hiatus in *Arcb.* et *Vind.* usque in C. 84. et *οἱ ἄλλοι Ἀμεινίᾳ.* *h* Χρυσαόρου *Pasſ. Ask.* ora *Stepb.*, alii *χρυσάορον.* *i* Καὶ μῶνυξ τὰ *Brit.*, mox *πειθέσθαι Pasſ.*, post pauca *φοινίξῃ Ald.*

prominentem in mare contra Salaminem tractum Megaridis haec oſtendere, non clasſis Perſicae cornu. Κέρας in promontoriis frequens apud *Salmaſium* ad Solin. p. 116., et *Strabo* IX. p. 604. duo istiusmodi *κέρατα* in Megaridis et Atticae finibus exadverſum Salaminem memorat; *Plutarchus* praeterea *Aceſtodori* fide Themiſt. p. 118. E. propter illa *κέρατα* Xerxem ex aurea ſella navale hoc ſpectaviſſe praelium. Sic inſulam circumvecti et promontorium *κέρας*, occidentem ſpectans, incingentes, omni ad Isthmum tranſitu Graecos excluſiſſent. Quia tamen ſuſpicioni, quae C. 85. produntur, officere videntur, eam non urgeo. De Cynoſura et Ceo res anceps. Cl. *de Pauw* inſulas circa Salaminem elegit, et Cynoſuram quidem Laconicam, Ceum vero defectu ſcriptorum ignorari: cui paria non facio. Laconica apud *Heſychium* Cynoſura longiſſime hinc remota fuit, et ſitus paene incerti. Ut paucis tranſigatur, Ceum inſulam intelligo contra Sunium Atticae, et Cynoſuram, *ἄκραν τοῦ Μαραθῶνος, promontorium Marathonis*, Euboeam ſpectans, eiusdem *Heſychii*. Longius in tabulis id *Cellarii* et aliorum pictis a Sunio, quam Herodotea poſtulant, disiungitur, male opinor; vix enim tum una nocte, eaque aeſtiva, id promontorium flectere, tantumque ſpatii abſolvere quivisſent navigando. Nunc ſtatione circa Ceum et Cynoſuram relicta provehuntur prope Munychiam, ac fretum, ut et hac parte fugae occaſio Graecis praecidatur, obſepiunt.

43. Ἵνα τοὺς μὲν περιποιῶσι] Putares in *Noſtri* oculis haec *AEſchyli* fuiſſe, Ἐνθαῦτα πέμπει τούσδ', ὅπως ὅταν νεῶν Φθαρέντες ἐχθροὶ νῆσον ἐκσωζοίατο Κτείνοιεν —— φίλους δ' ὑπεκσώζοιεν —— Pers. v. 540. Nam gemina planiſſime ſunt. Scholiaſtes, Pſyttaleam Salamine ſtadiis plus centum removens, in numeris ibi nimius et mendoſus.

50. Χρυσαόρου] Sic melius Codd.; Apollinis *χρυσαόρου* titulus *Il.* E, 524. et in Hymnis, ſorori eius, Dianae Munychiae, multo aptior quam Atticae littorali tractui. Post dein Ἐλπίδι μαινόμενοι —— *Camerarius* vulgavit in Epigrammatibus, *Theocrito* ab ipso adpoſitis, de coniectura puto.

53. Ὕβριος υἱὸν] Non *iuvenem*, ſed *ſatietatem*, *κόρον κρατερὸν* Bacidis, *Portus* et *Stanleius* explicant, iniuria fortaſſe. *Pindarus* Olymp. Od. XIII, 12. dixit *ὕβριν κόρου μητέρα*, converſe tamen, ut volunt. Nam Τίκτει τοι κόρος ὕβριν ——, citantibus ibi ex *Homero*, ſive *Theognide* potius, Criticis, estque adeo mater *contumeliae* ſive *ὕβριος*, non proles. Veriſimum *Pythagorae*, in civitates inſinuare ſeſe *πρῶτον τρυφὴν, ἔπειτα κόρον, εἶτα ὕβριν, μετὰ δὲ ταῦτα ὄλεθρον* in *Stobaei* Serm. XLI. p. 247., et *Ecphantae* eadem de Schola, *ἡ πολυτέλεια μήτηρ τῆς ἀκρασίας· αὕτη δὲ τῆς ὕβριος, ἐξ ἧς τῶν ἐν ἀνθρωπίνοις κακῶν τὰ πολλὰ* ap. eundem Serm. XLVI. p. 335. Haud alius *Bacidis κρατερὸς κόρος iuvenis* ac Xerxes, *υἱὸς ὕβριος* ob contumelias iniuriasque, quarum ille toti Graeciae auctor, *Raphelio* ad Epiſt. *Paulli* Ephes. C. V, 6. monitore. Vide tamen *Stanleium* in *AEſchyli* Agamem. v. 768. Proximum *δοκεῦντ' ἀνὰ πάντα πυθέσθαι* admodum tenebricoſum. An *opinantem ubique ſe auditum iri*, ut in notiſſimo *καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι*; *Valla* legit *ἀνὰ πάντα πιθέσθαι*, quorſum ex *Pasſ.* excerptum vergit.

60. Βάκιδι ἀντολογίης] Scripta exemplaria conſentiunt, quibus, etſi *ἀντολογίας* in *Diſſert. Herodot.* maluerim, non pugnabo. Deſit oblitterata praepoſitio, reditura, modo Βάκιδι δὶ *ἀντολογίης* revocetur. An vero δὶ *ἀντολογίης λέγειν*, *contradicendo obloqui*, iniuſtum ſit, fateri, ob varium in isto genere ſermonis uſum, erubeſco. Aliter qui ſentiunt, ut Clar. *Abreſchius*, *οὔτε αὐτὸς ἐλθεῖν τολμέω* refingunt. Quae ſane dictio et elegans et trita est, ab ipso Animadv. ad *AEſchyl.* L. 1, 3. p. 15. et *Valcken.* in Phoeniſ. *Euripid.* v. 482. doctiſſime illuſtrata.

60. Οὕτω ἐ. λέγοντι Βάκιδι] Quod ſequitur *ἀντιλογίης* commode corrigit vir Cl. in Diſſ. *Herod.* p. 201. —— Vel ob hoc unum dictum *Herodotus*, *ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγαθὸς*, cenſeri deberet *τὰ περὶ μαντείας καὶ χρησμολόγους πάνυ νοσῶν*. Sed hinc ſimul aeſtimare licet, iam tum homines fuiſſe vulgo perſpicaciores, quibus adparuerit, quod Bacidis eſſe ferebatur oraculum isthoc articulo temporis, ipſius forte ſuaſu Themiſtoclis, fuiſſe confictum. Quae bello Peloponneſiaco ad plebem Atticam lactandam ab eſurientibus fingebantur demagogis, velut Bacidis aut ipſius Apollinis oracula

Aristides tunc exul indicat Graecis facta Persarum. Hinc reconciliatio eius cum Themistocle.

στρατηγῶν ἐγίνετο ὠθισμὸς λόγων πολλός. ἤδεσαν δὲ οὔκω, ὅτι σφέας [a] περιεκυκλέοντο τῇσι νηυσὶ οἱ βάρβαροι· ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἡμέρης ὥρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χώρην εἶναι. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν, ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ 484 Ἀθηναῖος μὲν, ἐξωστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου. τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι καὶ δικαιότατον. οὗτος ὦν ἀνὴρ στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον, ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἐόντα μὲν ἑωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ ταμάλιστα. ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῶν παρεόντων κακῶν, λήθην ἐκείνων ποιεύμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμίξαι. προσαχήκοε δὲ ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. ὡς δὲ ἐξῆλθέ οἱ Θεμιστοκλέης, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε· „ Ἡμέας χρεὼν ἐστὶ „ [b] ἔν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ, καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε, „ περὶ τοῦ ὁκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ [c] τὴν πα„ τρίδα ἐργάσεται. λέγω [d] δέ τοι ὅτι ἴσον ἐστὶ πολ„ λά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦ„ τεν Πελοποννησίοισι. ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω „ γενόμενος, ὅτι νῦν, οὐδ' ἢν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ „ αὐτὸς Εὐρυβιάδης οἷοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι. περι„ εχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ· ἀλλ' „ ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμηνον". Ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε, „ Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι, καὶ εὖ ἤγγειλας. τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος, ἥκεις. ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιεύμενα ὑπὸ Μήδων. ἔδεε γὰρ ὅτε οὐκ ἐκόντες [e] ἔθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας παραστήσασθαι. σὺ δὲ, ἐπείπερ ἥκεις χρηστὰ ἀπαγγέλλων, αὐτός σφι ἄγγειλον. ἢν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν, καὶ οὐ πείσω, „ ὡς οὐ ποιεύντων τῶν βαρβάρων ταῦτα. ἀλλά σφι „ σήμηνον αὐτὸς παρελθὼν ὡς ἔχει. ἐπεὰν δὲ σημήνῃς, „ ἢν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα· ἢν δὲ „ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοίον ἡμῖν ἔσαι. οὐ γὰρ „ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν, „ ὡς

erant, ingens conflata est rixa, nondum scientes a barbarorum navibus se circumveniri; sed sicut per diem viderant eos collocatos, ita existimabant eos illo ordine manere. Qui- 79
bus consistentibus, applicuit ex AEgina Aristides Lysimachi filius, Athenienſis quidem, sed testa in exilium a populo electus, quem ego, ut eius mores accepi, virum optimum fuisse Athenis atque iustissimum censui. Hic vir concilio assistens, Themistoclem evocavit, non amicum sibi, sed in primis inimicum: verum præ magnitudine præsentium malorum oblitus simultatum, evocavit hominem colloquendi gratia: præsenserat enim Peloponnenses maturare ad Isthmum classem reducere. Qui, quum prodiisset Themistocles ad eum, inquit, Nos et alio tempore et hoc ipso contendere debemus inter nos hac de re, uter nostrum de patria præclarius mereatur: te vero certiorem facio, peræque esse Peloponnensibus multa verba facere ac pauca de abducendis hinc navibus. Ego enim tibi quod ipsemet vidi, refero: nunc, ne si velint quidem, Corinthios atque ipsum Eurybiadem enavigare posse, quoniam circumdati ab hostibus undique sumus: quare ingressus eis hæc indicato. Cui respondens 80
Themistocles, Utilia valde, inquit, iubes, ac bene annunciasti. Nam quæ ego precabar, ut fierent, ea ipse tu conspicatus fieri, 90
venis: ut enim scias, quæ fiunt a Medis, per me fiunt: quoniam opus facto fuit, ut Græci, qui nolebant sua sponte ad pugnam descendere, descenderent inviti. Tu vero, quandoquidem utilia nunciatum venis, ipse illis nunciato. Quoniam si ego retulero, vi- 95
debor rem commenticiam dicere, nec persuadebo, tanquam non hoc agentibus barbaris. Itaque tute ingressus, uti res habet ipse illis referas. Quod ubi feceris, si tibi fidem habebunt, optime habet; sin minus, perinde nobis erit: neque enim si undique circumdati

a Med. Pasſ. Ask., in *Ald.* et *Paris. B. Brit.* περιεκυκλοῦντο. Quod in ſeqq. συνεστηκότων —— vertebatur *congregatis*: ſed vide I, 207. IV, 132. *b* Ἔν τε τῷ *Pasſ.*, deerat enclitica. *c Med. Pasſ. Ask.*, τῇ πατρίδι *Ald.* et alii. *d Ask. Pasſ. Med.*, antea λέγω δὲ ſine τοι. in *Brit.*, δὲ ὃ ἴσον. *e* Ἤθελον *Ask.*

cula Athenis decantata, ridet illa magna cum libertate *Aristophanes* in Av. ℣. 963. et seqq. Equit. ℣. 995. &c. Ad veritatis lumen *Eusebius* istius etiam officinae fraudes retegens L. IV. Praep. Evang. pleraque fuisse putat oracula γοήτων ἀνδρῶν τεχνάσματα· ut *Oenomao* certe videbantur *Gadareno* in libro quem inscripserat Φωρὰ γοήτων. Sed multa potius fuerunt virorum Principum, ἀνδρῶν τε σοφῶν τεχνάσματα, ad opinionem imperitorum conficta. VALCKEN.

69. Ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι] *AEschyleum* de Amphiaro fortasse spectavit, Οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει, sive, uti *Plut.* Arist. p. 320. C. Οὐ γὰρ δοκεῖν δίκαιος ——, quo omnis concio in orchestra pronunciato Aristidem praesentem, tanquam soli Athenis conveniente, nutu plausuque signavit. Errat *Polyaenus* I, 31. Aristidem Themistoclemque τῆς πόλεως ἔξω προελθόντας posuisse contentionis studia, gestu adprime notabili, tradens. Redierunt in gratiam ad Salaminem in castris, non Athenis.

69. Ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι] *Timocreon Rhodius* in *Plut.* Them. p. 122. D. εἰ τύγε — Ξάνθιππον αἰνεῖς· — Ἐγὼ δ' Ἀριστείδαν ἐπαινέω, Ἄνδρα ἱερᾶν ἀπ' Ἀθηνᾶν Ἐλθεῖν ἕνα λῷστον. Quae hoc capite de Aristide scribit *Herod.*, illa quoque *Plutarchi* confutant indignas philosopho criminationes: Aristiden dicit ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι καὶ δικαιότατον· et ille ipse tamen adeo propter aequitatem humanissimam collaudatus Aristides *cupide elaboraverat, ut praeter ceteros iustus adpellaretur*, *Corn. Nep.* in Arist. Δίκαιος μὲν γὰρ ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀριστείδης, ἄνθρωπος δὲ καὶ αὐτὸς ἦν, καὶ χολὴν εἶχε, καὶ ἠγάπα τινάς, καὶ ἐμίσει, quae leguntur apud *Lucian.* T. III. p. 158. Adversarii *Themistoclis consilium utile, quia non honestum erat*, (*Cicero* de Off. III, c. 11.) auctoritate sua fecit Aristides, ut a populo repudiaretur; sed idem tamen interdum iniusta scisscere debuit, se ad reipublicae statum accommodando, monente *Casaub.* ad *Polyb.* p. 140. —— Absque ulla exceptione *Herod.* et Aristiden et quosvis alios virtute praestantes collaudat libentissime, τοῖς ἀγαθοῖς συνηδόμενος, qualis dicitur *Dionysio Halic.* —— Hic *Herodoto* tradita *Plutarch.* enarrat in Themist. p. 118. D. In Aristide *Plut.* p. 323. C. missis Herodoteis ex alio nobis historico similia quaedam exhibet Aristidis ad Themistoclem hoc articulo temporis dicta: in Apophthegm. T. II. p. 186. B. cum Themistocle πρεσβευτὴς ἐκπεμφθείς, ipsi dixisse fertur Aristides: βούλει, ὦ Θεμιστόκλεις, ἐπὶ τῶν ὅρων τὴν ἔχθραν ἀπολίπωμεν; ἂν γὰρ δικῇ, πάλιν αὐτὴν ἐπανιόντες λήψόμεθα· collega fuit Aristides Themistoclis in illa nobili legatione narrata *Nepoti* in Themist. c. 7., quod liquet ex *Thucyd.* I, c. 91. sed huic tamen legationi dictum illud minus congruit: verisimillimum, quod scribit *Polyaen.* I, c. 31., διετέλεσαν παρὰ πάντα τὸν πόλεμον δμονοοῦντες. VALCKEN.

79. Τὴν πατρίδα ἐργάσεται] Optime MSS., et *Gronovius*. Probatissima Nostro, *Thucydidi*, *Xenophonti* aliisque ea structura, a *Thoma Magistro* in Δρῶ laudata. Dubito vero, sitne ex usu τοι, siquidem illud commodiorem post pauca locum occupat, et necessarium hic non est.

97. Ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα] Si qui ταῦτα δῆτα praeoptaverint cum doctissimo viro Miscell. Observ. Vol. III. p. 142., non valde obnitar. Loquendi genus, plenius hoc loco quam plerumque, eiusdem et *Is. Casauboni* ad *Athen.* L. V, 2. sollertia exemplorum cumulo manifestius, quam pridem, habetur.

100. Ταῦτα

dati sumus, ut tu ais, amplius isti defugient.
81 Aristides concilium introgressus, eadem retulit, dicens se ex AEgina venisse, et ægre elapsum, latendo stationem hostium. Omnem enim classem Græcorum, a Xerxis classe circumventam; ideoque hortari se, ut ad defensionem sui illi sese præpararent. Hæc loquutus Aristides, retro abiit. Rursus autem inter duces altercatio orta, plerisque eorum fidem nuncio non habentibus.
82 Quibus non credentibus advenit triremis transfuga virorum Teniorum; cui præerat Panætius Sosimenis filius, quæ omnem veritatem attulit. Cuius facti nomine Tenii in tripode, qui Delphis dedicatus est, inter eos qui barbarum debellarunt, scripti fuere. Ex hac autem navi, quæ ad Salaminem, et altera, quæ ad Artemisium transfugit, Lemnia, expleta est Græcorum classis trecentarum et octoginta navium: duæ namque prius ad ex-
83 plendum numerum defuerant naves. Græci, ubi eis verba Teniorum fecerunt fidem, sese apparaverunt tanquam dimicaturi. Et sub diluculum, quum propugnatorum cœtum fecisset, Themistocles ex omnibus quæ expedirent præcipiebat: cuius orationis summa erat, meliorum cum peioribus comparatio, quæcunque in hominis natura atque industria existunt, exhortatus ut meliora eligerent. Ubi peroravit, iussit illos ingredi naves:

„ὡς σὺ λέγεις". Ταῦτα εἶλεγε παρελθὼν [a] ὁ Ἀριστείδης, φάμενος ἐξ Αἰγίνης τε ἥκειν, καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαθὼν τοὺς ἐπορμέοντας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαί τε συνεβούλευε, ὡς ἀλεξησομένους. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα εἴπας, μετεστήκεε· τῶν δὲ αὖτις ἐγίνετο λόγων [b] ἀμφισβασίη. οἱ πλεῦνες γὰρ τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπείθοντο τὰ ἐξαγγελθέντα. Ἀπιστεόντων δὲ τυτέων, ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐτομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ὅπερ δὴ ἔφερε τὴν [c] ἀληθηίην πᾶσαν. διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἀνεγράφησαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα, ἐν τοῖσι τὸν βάρβαρον κατελοῦσι. σὺν δὲ ὧν ταύτῃ τῇ νηῒ τῇ αὐτομολησάσῃ ἐς Σαλαμῖνα, καὶ τῇ πρότερον ἐπ' Ἀρτεμίσιον τῇ Λημνίῃ, ἐξεπληροῦτο τὸ ναυτικὸν τοῖσι Ἕλλησι ἐς τὰς ὀγδώκοντα καὶ τριηκοσίας νῆας· δύο γὰρ δὴ νηῶν τότε κατέδεε ἐς τὸν ἀριθμόν. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τηνίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. [d] ἠώς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι· προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης, τὰ δὲ ἔπεα ἦν πάντα κρέσσω τοῖσι ἥσσοσι ἀντιτιθέμενα. ὅσα δὲ ἐν ἀνθρώπου φύσι καὶ κατάστασι ἐγίνεται, παραινέσας δὴ τουτέων τὰ κρέσσω αἱρέεσθαι, καὶ καταπλέξας τὴν [e] ῥῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέλευε ἐς τὰς νῆας. καὶ οὕτω μὲν

485

a Undecim seqq. non habet *Brit.* culpa scribae. Vid. L. IV, 14. tum *οἱ γὰρ πλ.* iid. *b* Ἀμφισβασίη *Pasc. Ask.* recte. antea *ἀμφισβησίη*. *c* Ἀληθείην *Ask.* *d* Ἠώς τε δὴ ἔφαινε *Med. Pasc. Ask.* *e* Κρῆσιν *Pasc.* et mox *ἐκέλευσε*.

100. Ταῦτα εἶλεγε παρελθὼν ὁ A.] Malunt *τάδε εἶλεγε Θεμιστοκλέης· παρελθὼν δὲ ὁ Ἀριστείδης* —. Verum concisus sermo Scriptoris est, respiciens illa, *σήμηνον αὐτὸς παρελθὼν, ὡς ἔχει* neque enim opinor, molestum videri, *ἔλεγε* — *φάμενος*, cui simillima in Musis conplura.

5. Ταῦτα εἴπας μετεστήκεε] Hic et in sequentibus narrata planissime demonstrant, nec ducem hoc bello cum Themistocle fuisse Aristidem, qui decem annis ante unus e decem ducibus cum Miltiade victoriam reportaverat Marathoniam; sed neque pugnae navali prope Salamina interfuisse. Suum tamen forsan auctorem sequutus *Nepos* in Arist. *interfuisse* scribit *pugnae navali apud Salamina, quae facta est priusquam poena liberaretur:* paulo ante dicitur *sexto fere anno postquam erat expulsus plebiscito in patriam restitutus. Demosth.* II. c. Aristogit p. 496, 8. Ἀριστείδην Φασὶν ὑπὸ τῶν προγόνων μετασαθέντα (hoc e margine reciperem) ἐν Αἰγίνῃ διατρίβειν, ἕως αὐτὸν ὁ δῆμος κατεδέξατο· secundum *Plut.* in Arist. p. 323. B. decennii anno tertio ἐψηφίσαντο τοῖς μεθεστῶσι κάθοδον, μάλιστα — *Φοβούμενοι τὸν Ἀριστείδην*· quae deinceps narrat nihil minus monstrant, quam ante revocatum huic interfuisse pugnae: nam quod ad *Nepot. Lambinus* putat, idem ex *Herodoto* liquere, errat mea quidem sententia: ad victoriam ille multum tamen attulit momenti; dum illi pugnabant e navibus, utiliter haerens in insula Psyttalia: *Herod.* vid. c. 95. *Demetrius* περὶ Ἑρμ. §. 248., Ὥσπερ τὶς Ἀριστείδου κατηγορῶν, ὅτι οὐκ ἀφίκετο εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἀλλὰ αὐτόκλητος, ἔφη, ὅτι ἡ μὲν Δημήτηρ ἦλθε καὶ συνεναυμάχει, Ἀριστείδης δὲ οὔ· quae, cuiuscunque sint, sunt certe sophistae satis inepta, per Cererem, mysticum Iacchum intelligentis, et *Herodoto* narrata c. 65. VALCKEN.

8. Τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων] In Themist. *Plut.* p. 118. E. ἐφάνη Τενεδίαι μία τριήρης αὐτόμολος, nescio unde. Hinc si sumsit, Τηνία fuit, quae et Nob. *Palmerii* divinatio. Tripodem Delphis dedicatum, inscriptumque eorum nominibus, qui Persas ad Salaminem et Plataeas debellarunt, *Thucyd.* I, 132. et Auctor Or. in Neaer. p. 740. describunt.

12. Ἐν τοῖσι τὸν βαρβ. κατελοῦσι] *Inter nomina earum civitatum, quarum auxilio Persae erant victi,* (*Nepos* in Pausan. c. 1.) Delphico tripodi nomen etiam insculptum fuit Τηνίων. Olympiae quoque Iovis erat statua a Graecis dedicata, qui apud Plataeas pro libertate pugnaverant, in cuius basi praeter cetcros memorabantur etiam Τήνιοι. *Pausan.* V. p. 437. hoc satis est ad *Herodoti* Τηνίους hic adfirmandos. — Quem hic memorat aureum tripoda, Delphis teste *Thucyd.* I, c. 132., ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον· quodque nimis superbe Pausanias inscribi curaverat Lacedaemonii ἐξεκόλαψαν· καὶ ἐπέγραψαν ὀνομαστὶ τὰς πόλεις, ὅσαι ξυγκατελοῦσαι τὸν βάρβαρον ἐκτήσαντο (cur non ex Codd. receptum ἔκτησαν τὸ) ἀνάθημα· mutatis Lacedaemoniis τὸν τρίποδα τὸν ἐν Δελφοῖς obiiciunt miseri Plataeënses apud eumdem III, c. 57. Secundum *Auctorem* Or. c. Neaer. p. 740, 153. in Amphictyonum concilio causa dicta Plataeënses coëgere Lacedaemonios, ἐκκόψαντας τὰ ἐλεγεῖα, ἐπιγράψαι τὰς πόλεις, τὰς κοινωνούσας τοῦ ἔργου· in quibus ἐκκόψαντας ego quoque retinuerim: vid. Clar. *Wesc.* ad. *Diodor.* II. p. 100. *Eustath.* in Il. Ξ. p. 990, 17. VALCKEN.

19. Ἠώς τε δὴ διέφαινε] *Med.* et aliorum scriptura, cui similem ex *Arch.* enotavi L. VII, 217., ex praecipua parte fallit. Ita ibi, ἠώς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ ἐγένοντο —· placuit accessio τοῦ δή, quamquam et ea vox L. IX, 46. haud conspicitur. Nexa his indigent verbo, fortasse olim scripta, καὶ οἱ συλλ. τῶν ἐπιβ. ποιησάμενοι ἠγορέωντο, *et bi propugnatorum convocato consilio concionabantur.* Sic apta omnia. Alioqui καὶ οἱ —— ποιησάμενος προηγόρευε, ut Themistocles, popularibus suis coactis, habita oratione dixerit ista. Memini ab aliis excogitata alia, quae praetereo.

19. Ἠώς τε διέφαινε] Haec et vicina, perperam coniecturis tentata, nominativi sunt soluti, quorum vice scribi potuerat: ἠοῦς τε διαφαινούσης, καὶ τούτων σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησαμένων, paucis Themistocles populares suos ad pugnam inflammavit: qualia tum probabiliter dicta sunt dedit *AEschyl.* in Pers. v. 402., ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε, Ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὴ Παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῴων ἕδη, Θήκας τε προγόνων, νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών· audiebantur ista secundum Tragicum, Ἐπεί γε μέντοι λευκόπωλος ἡμέρα Πᾶσαν κατέσχε γαῖαν· iuxta *Herod. prima luce;* simul atque ἠὼς διέφαινε· frequentius legitur ὑπέφαινε· Herodoteum est, ἅμα ἡμέρῃ διαφαυσκούσῃ, vid. ad III, c. 86. ἅμα ἕῳ et ἅμα τῇ ἕῳ leguntur apud *Thucydid.* p. 300, 64. 396, 11. 311, 2. haec ad manum si fuissent Clar. *Dukero* p. 299, 2., ne dubitasset quidem, quin C in ϵ mutato, πρόσω corrigi deberet in πρὸ ἕω· ut ἐξ ἕω, sic πρὸς ἕω, recte leguntur in *Aristoph.* Eccles. v. 85, 312. et εἰς ἕω apud *Isaeum* Or. VI. p. 71, 28. Huc spectabat *Harpocration* in Εἰς ἕω, ἀντὶ τοῦ ἀρχομένην ἡμέραν· non alium Isaei *locum*, quo referens ista *H. Vales.* illic sincerum εἴσω sollicitabat. VALCKEN.

Navis AEacidas ab AEgina adferens. Initium pugnæ incertum. Ionum varietas. Orosangæ. Pugna navalis ad Salaminem. Virtus Athenienſium et AEginetarum,

μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἦκε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριήρης, ἣ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμησε. ὡς δὲ ταῦτα ἀνῆγον τὰς νῆας ἁπάσας [a] οἱ Ἕλληνες. Ἀναγομένοισι δὲ σφι, αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Ἕλληνες [b] ἐπὶ πρύμνην ἀνεκρούοντο, καὶ ὤκελον τὰς νῆας· Ἀμεινίης δὲ Παλληνεὺς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἐξαναχθεὶς, νηῒ ἐμβάλλει. συμπλακείσης δὲ τῆς νηὸς, καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγῆναι, οὕτω δὴ [c] οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βοηθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι [d] γενέσθαι τῆς ναυμαχίης τὴν ἀρχήν· Αἰγινῆται δὲ, τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην εἶναι τὴν ἄρξασαν. λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς Φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη· Φανεῖσαν δὲ διακελεύσασθαι, ὥστε καὶ ἅπαν ἀκοῦσαι τὸ [e] στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων· ὀνειδίσασαν πρότερον τάδε, „ Ὦ δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούεσθε"; Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες· οὗτοι γὰρ εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσῖνός τε καὶ ἑσπέρης κέρας. κατὰ δὲ Λακεδαιμονίους, Ἴωνες· οὗτοι δ' εἶχον τὸ πρὸς τήν τε ἠῶ καὶ τὸν Πειραιέα. ἐθελοκάκεον μέντοι αὐτέων, κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς, ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῦνες, οὐ. ἔχω μέν νυν συχνῶν οὐνόματα [f] τριηράρχων καταλέξαι, τῶν νῆας Ἑλληνίδας ἑλόντων. χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδενὶ, πλὴν [g] Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος, καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰσιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. τοῦδε εἵνεκα μέμνημαι τουτέων μούνων, ὅτι Θεομήστῳ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε, κατασησάντων τῶν Περσέων· Φύλακος δὲ, εὐεργέτης βασιλῆος ἀνεγράφη, καὶ χώρῃ [h] οἱ ἐδωρήθη πολλή. οἱ δ' εὐεργέται τοῦ βασιλῆος, Ὀροσάγγαι καλέονται Περσιστί. περὶ μέν νυν τούτους οὕτω εἶχε. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν νηῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι [i] ἐκεραΐζετο, ἃι μὲν, ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, ἃι δὲ, ὑπὸ Αἰγινητέων. ἅτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν νόες: quibus ingreſſis, rediit ab AEgina triremis quæ profecta ad AEacidas erat, moxque omnes naves Græci ſolverunt. In quos moventes continuo barbari ſunt invecti. Ibi ceteri quidem Græci quum inhiberent remis, ceſſimque irent, Aminias Pallenenſis, vir Athenienſis, evectus navi in hoſtilem incurrit: cui implicitus quum hæreret, nec abſtrahi poſſet, ita ceteri venientes auxilio conferti ſunt. Hunc in modum aiunt Athenienſes extitiſſe initium pugnæ: AEginetæ vero, navem quæ ad AEacidas abierat feciſſe initium. Quanquam etiam hoc refertur, ſimulacrum mulieris fuiſſe eis oblatum: et quum apparuiſſet, ita illos exhortatum, ut omnis Græcorum exercitus exaudierit: ſed prius his verbis convitiatum, O imperiti, quousque remis inhibebitis? Ceterum adverſus Athenienſes inſtructi erant Phœnices: nam hi cornu tenebant, quod ad Eleuſinem occidentemque vergebat. Adverſus Lacedæmonios inſtructi erant Ions: hi autem cornu tenebant, quod ad auroram ſpectabat et Piræum: quorum pauci admonitu Themiſtoclis de induſtria ignave agebant, plerique minime. Enimvero complurium trierarchorum nomina commemorare poſſem, qui Græcas naves expugnavere: ſed neminem nominabo præter Theomeſtorem Androdamantis filium, et Phylacon Hiſtiæi filium, ambos Samios: quorum duntaxat ideo mentionem facio, quod Theomeſtor ob hanc navatam operam a Perſis tyrannus Sami ſit creatus: Phylacus inter bene de rege meritos adſcriptus ſit, et multo tractu ſoli donatus. Bene meriti autem de rege, Perſica lingua Oroſangæ vocantur. De his quidem ita res habet. Multitudo autem navium ad Salaminem lacerabatur, partim ab Athenienſibus corrupta, partim ab AEginetis, utpote Græcis ſervato

a Deſit illi et *Ask.* b Citavit *Suidas* in Ἐπὶ πρύμνην, tum ὤκελλον *Paſſ.* c Οἱ ἄλλοι ἅμα νηῒ *Arcb.*, finito hiatu. d Τῆς ναυμ. γεν. id. et *Ask.* e Τῶν Ἑλλ. στρατ. iidem. f Τριπαρχῶν *Arcb.* g Θεμής. *Paſſ.*, prave. Vid. IX, 89. Mox τοῦδε δὲ cum *Abreſchio* praeferrem. h Non est in *Arcb. Paſſ. Ask.* i *Euſtath.* ad Homer. p. 364, 25. illuſtrat.

30. Καὶ ὤκελον τὰς νῆας] *Vallae* Latina *ceſſim irent*, rem ſi conſideres, non abſurda, non item, ſi dictionem. Puto littus verſus curſum flexiſſe; nam naves in terram inpegiſſe, quod ὀκέλλειν τὰς ναῦς *Philoſtrato* Heroic. II. p. 688. 689. male ab *Oleario* ſollicitatum, nulla ſuadet ratio. *Eurip.* Iph. Taur. v. 1379. δεινὸς γὰρ κλύδων ΩΚΕΙΛΕ ναῦν πρὸς γῆν. Non diſſimile *Nicandri* Ther. v. 295. Ceterum Aminias, *AEſchyli* frater, hic Παλληνεὺς, in *Plutarcho* Themiſt. p. 119. D. Δεκελεὺς, qui *populares* in Attica civitate utique diverſi. AEſchyli fratrem fuiſſe, *Diodorus* XI, 27. non negat. Pertinet autem huc *AEſchyli* Pers. v. 410., ubi quae de Lycomede Critici, fortaſſe ex *Plutarcho* ſumta. Vid. ſupra C. 11.

30. Ἐπὶ πρύμνην ἀνεκρ.] In *Lexico Herod.* ſic probabiliter ſcripta recepit *Suidas*: Ἐπὶ πρύμνην ἀνεκρούοντο, καὶ ὤκελλον τὰς ναῦς] Κατὰ πρύμναν ὑπεχώρουν οὐχὶ ἐπισραφέντες, καὶ ἐξέκλιναν τῶν πολεμίων τὰς ἐπιούσας ναῦς. Graecam locutionem, πρύμναν κρούεσθαι vel ἀνακρούεσθαι, et Latinam *inhibere remis*, illuminarunt praeſertim obſervata *I. F. Gronovii*, quibuscum illa *Boſſii* conf. et *Ti. H.* ad *Luciani* Nigrin. p. 46, 47. *Bentleii* ad *Horat.* Epod, IX, ϒ. 20. hinc mutuari licebit verba Themiſtoclis ad Ionas ex *Iuſtini* II, c. 12. *at vos commiſſo praelio* ite ceſſim, inhibete remis, *et a bello diſcedite*; ὑποχωρεῖτε πρύμναν ἀνακρουόμενοι. Quando apud *Herod.* paulo legitur inferius; μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούεσθε; *quo usque tandem remis inhibendo retro cedetis?* priori quoque ſede ſic ſcribendum arbitror, non ἐπὶ, ſed ἔτι πρύμνην ἀνεκρούοντο· quia ἐπὶ non adhibetur apud veteres in phraſi πρύμναν ἀνακρούεσθαι. Hoc facere dicebantur eximie qui navale praelium detrectabant; ſed et remiges, cum naves eſſent in portu ſtatuendae, *quo expeditius rectis proris e portu exirent*, docente *Bentleio* l. c. In *Schol.* ad *Ariſtoph.* Veſp. ϒ. 397., pro ὅπως ἄνευ τροπῆς εἴη· una litera mutata ſcribendum; ὅπως ἂν εὐτρεπὴς εἴη εἰς ἔξοδον ἡ ναῦς. —— Primusne Pallenenſis Aminias νηῒ ἐνέβαλε, an alius, cadere potest in dubitationem: *AEſchyli* Perſa fatente ϒ. 409., ἦρξεν ἐμβολῆς Ἑλληνικὴ Ναῦς· *Plutarcheis* in Themiſt. p. 119. D. ſatis conveniunt narrata *Diodoro* XI, c. 18. ubi in fine cap. naves Perſarum πρύμναν μὲν ἀνακρούεσθαι κατέπαυσαν, εἰς τοὐπίσω δὲ πλέουσαι προτροπάδην ἔφευγον. VALCKEN.

40. Ὀνειδίσασαν πρότερον τάδε] Neceſſitudo nulla, ut πικρότερον aut προθυμότερον formetur. Species illa matronae prius Graecis exprobravit ſegnitiem, qua remis inhibebant: tum confidenter in hoſtes ruerent, fuit auctor. Atque hoc vult, neque latuit Cl. *Abreſchium.* Aciei Perſicae Graecaeque clasſis ordinem *Diodorus* diverſiorem dedit L. XI, 18.

42. Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους] Athenienſibus Lacedaemonios iungit *Diodor.* XI, c. 18., et hos et illos navibus opponit Phoenicum; verius iuxta *Herod.* dextrum cornu tenebant Lacedaemonii. — Ionum nomina, qui veteris Graeciae ceperint naves, reliqua prudenter reticet Noſter: Τοῦδε δὲ εἵνεκα, ait, μέμνημαι τουτέων μούνων· ſic ſyllaba ſcribendum puto repetita pro τοῦδε εἵνεκα. —— Alter eorum Phylacus Samius εὐεργέτης βασιλῆος ἀνεγράφη· quae propria Graecis erat hac in re locutio de Perſarum Oroſangis: illinc transſumptam eleganter adhibet Calliclem ludens Socrates in *Platonis* Gorgia p. 506. c. a *Platone* mutuati ſunt Sophiſtae: Graecarum etiam civitatum εὐεργέται ſaepe publicitus ἀνεκηρύττοντο· vid. *Ti. Hemſt.* ad *Lucian.* p. 367. VALCKEN.

54. Εὐεργέτης βασιλῆος ἀνεγράφη] Congruunt de Mardochaeo prodita *Eſther.* C. VI, ubi docte *Grotius*; operoſior *B. Briſſonius* Regn. Pers. I, 138. et *Des. Heraldus* Advers. I, 9., quos *H. Relandus* ac *Burtonus* duces habuerunt.

61. Οἱ

vato ordine ac loco certantibus, barbaris et incompositè et inconsulte agentibus: ut non eventurum illis esset aliud quam evenit: quanquam eo die fuerunt atque extiterunt longe se ipsis præstantiores, quam ad Eubœam extiterant, pro se quisque adnitentes, ac Xerxem reformidantes, et quod ab rege se singuli conspectum iri arbitrabantur. 87 Et de aliis quidem vel barbarorum vel Græcorum singulatim, quomodo dimicaverint, non possum pro comperto referre. Circa Artemisiam vero hoc rei gestum, ex quo impensius illa regi commendata est: Posteaquam regiæ res magno tumultu misceri cœperunt, hoc interim tempore Artemisia, quum navem suam navis Attica insequeretur, nullum habens effugium, quia ante ipsam aliæ naves amicæ, sua vero proxima hostibus erat, hoc sibi putavit faciendum, quod et fecisse profuit: nam ut fugiebat Atticam navem, in navem sociam, quæ erat virorum Calyndensium, impegit, quaque rex ipse Calyndensium Damasithymus vehebatur. Cum quo etsi huic iam inde quum essent in Hellesponto, contentio intercesserat, tamen incertum utrum consulto id fecerit, an fortuito navis Calyndensium præternavigans oblata fuerit. Eam Artemisia ubi incurrit pariter ac demersit, prospero casu usa et duplex hinc sibi bonum est adepta: nam trierarchus Atticæ navis, eam conspicatus incurrisse in barbarorum virorum navem, existimans hanc Artemisiæ navem aut Græcam esse, aut e barbaris profugere, et a Græcis pugnare, 88 ab hac ad alias se convertit. Ita ex hoc facto contigit Artemisiæ tum ut exitium evitaret, nec interiret; tum ut e malo opere præcipue se probatam apud Xerxem redderet: siquidem fertur, quum rex spectans animadvertisset hanc navem alteri incurrisse, quendam eorum qui aderant dixisse, Cernis Artemisiam, domine, ut bene præliatur, utque navem hostilem depressit? Et regem interrogasse nunquid vere id opus Artemisiæ esset: et illos, utpote qui plane nossent insigne navis, ita rem habere adfirmasse, ratos eam navem quæ corrupta esset, hostilem fuisse: nam præter cetera quæ mulieri, ut

κόσμῳ [a] ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὐ τεταγμένων ἔτι, οὔτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι οἷόνπερ ἀπέβη. καί τοι ἔσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωϋτῶν, ἢ πρὸς Εὐβοίῃ, πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δεδιὼς Ξέρξην· ἐδόκεέ [b] τε ἕκαστος ἑωϋτὸν θήσεσθαι βασιλῆα. Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους, οὐκ ἔχω μετεξετέρους [c] εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὡς ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἠγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλῆϊ. [d] ἐπειδὴ γὰρ ἐς θόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλῆος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἡ νηὺς ἡ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νηὸς Ἀττικῆς· καὶ ἡ οὐκ ἔχουσα διαφυγέειν, ἔμπροσθεν γὰρ αὐτῆς ἔσαν ἄλλαι [e] νῆες φίλιαι, ἡ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἐοῦσα, ἔδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνεικε ποιησάσῃ. διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς, φέρουσα ἐνέβαλε νηῒ φιλίῃ, ἀνδρῶν τε Καλυνδέων, καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλῆος [f] Δαμασιθύμου. εἰ μέν καί τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον ἐόντων, οὐ μέντοι [g] ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν, [h] οὔτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκύρησε ἡ τῶν Καλυνδέων [k] κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῦς. ὡς δὲ [i] ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη, διπλᾶ ἑωϋτὴν ἀγαθὰ ἐργάσατο. ὅ, τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς νηὸς τριήραρχος, ὡς [l] εἶδέ μιν ἐμβάλλουσαν νηῒ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν [m] νῆα τῆς Ἀρτεμισίης ἢ Ἑλληνίδα εἶναι, ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων, καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν, ἀποστρέψας, πρὸς ἄλλας ἐτράπετο. Τοῦτο μέν, τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεικε γενέσθαι διαφυγέειν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ συνέβη ὥστε κακὸν ἐργασαμένην, ἀπὸ τουτέων αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξῃ. λέγεται γὰρ, βασιλῆα δηεύμενον, μαθεῖν τὴν νῆα ἐμβαλοῦσαν, καὶ δή τινα εἰπεῖν τῶν παρεόντων, „ Δέσποτα, „ ὁρᾷς Ἀρτεμισίην ὡς εὖ ἀγωνίζεται, καὶ νῆα τῶν „ πολεμίων κατέδυσε"; καὶ τὸν ἐπείρεσθαι εἰ ἀληθέως ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον· καὶ τοὺς φάναι, [n] σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νηὸς ἐπιστάμενους· τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ὑπιστέατο εἶναι πολεμίην. τά τε γὰρ ἄλ-

a Abest *Brit.* *b* Τοι ἔκας. *Pasf.*, tum δεήσασθαι *Vind.* *c* Εἰπεῖν id. *Ask. Arch.*, et in seqq. *d* *Med. Arch. Pasf. Ask.*, olim ἐπεί. *e* Νέες *Ask. Arch. V.* *f* Σαμασ. *Brit.*: *Steph. Byz.* in Κάλυνδα gentile urbis hinc hausit. *g* Ἔγωγε ἔχω *Arch.*, antea ἔχω γε. *h* Εἴτε et denuo *Ask.*. *i* Κατατυχεῖν *Pasf.* *k* Ἐνέβαλλε *Arch.* *l* Οἶδε idem. *m* Νέα τὴν *Ask. Ald.* et Edd., τῆς *Arch. Pasf.*, forte et *Med.*, de quo vir Cl. nihil, vetustum tamen mutari passus. *n* *Med. Pasf. V. Arch. Paris. A. Ask.*, olim σαφῶς.

61. Οὐ τεταγμένων] *Koenio* nostro scripsisse de barbaris videbatur: οὐ τεταγμένως τι οὔτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν· de Graecis dixit, σὺν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν. —— Suum illi Regem aut fortitudinis aut ignaviae spectatorem in litore habituri, καί τοι ἔσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωϋτῶν, ἢ πρὸς Εὐβοίῃ· oratione more suo turbata duo dixit, primum isthoc die ἀμείνονας fuisse ἢ πρὸς Εὐβοίῃ· sed non tantum isthoc die rem multo melius gessisse, quam ad Artemisium; verum praeterea ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωϋτῶν· id est interprete Nostro ἀμείνονες τῆς φύσιος V, c. 118. *semet ipsis multo praestantiores*, *suam velut naturam superantes*. Herodotea quaedam *Portus* dedit in Ἑωϋτοῦ· alii collegerunt huius generis plura. —— Callidum Artemisiae commentum, indignante *Plutarcho*, nimis verbose narratum in seqq. adnotavit etiam *Polyaen.* VIII, c. 53, 1. VALCKEN.

78. Φέρουσα ἐνέβαλε νηῒ φιλίῃ] Adiuvat hic incitandi ac propellendi vim participium φέρουσα, alibi eleganter redundans. Egregie, his *Herodoti* non posthabitis, *T. Hemsterhusius* ad *Luciani* D. Mort. VI. p. 349. *Diodorus* εἰς ἐμβολὴν φέρουσα, ναῦς ἐς ἐμβολὴν φερομένη de tali impetu XX. 16. &c. Facinus autem hoc reginae addidit *Polyaen.* strategematibus L. VIII, 53, 2., aliunde, quod accesiones declarant, excerptum.

81. Οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν] Cultius hoc et verius. Sic C. 128. ἀρχὴν ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν. Eo vero cupidius id reposui, ut scabrities, ad quam vir doctus ultro offendit, detergeretur.

91. Συνήνεικε γενέσθαι] Corrigenti γενέσθαι μῆχος τοῦ διαφυγέειν —— nec schedae veteres, nec creberrime in Musis iteratum συνήνεικε γενέσθαι prosunt. Nam διαφυγέειν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι Herodoteae consuetudinis et ubertatis extra omnem esse culpam, cumulus exemplorum, unde pauca delibavit *Abreschius* Dil. *Thucyd.* L. VI, 87., manifestat.

100. Σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς &c.] Ab exemplaribus scriptis nihil deflecto. Est, cui σαφέως, ὡς τὸ —— in coniecturam incidit, non illam damnabilem, modo ab ipsa re expostularetur. Si *Polyaeno* fides VIII, 53, 3. Artemisia, uti etiamnum mari belligerantium et piratarum mos fert, signa navis, ubi ad hostes circumscribendos opus erat, variavit, οὐ μόνον τὸ τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων σημεῖον εἶχεν. Quorsum tamen ἐπίσημον, sive insigne navis, haud refero. Fuit in eius prora, ut ab aliis discerni posset. Tale Chimaeri, ἔπλει γὰρ πλοίῳ λέοντα μὲν ἔχοντι πρώραθεν ΕΠΙΣΗΜΟΝ, ἐκ δὲ πρύμνης δράκοντα ap. *Plut.* T. II. p. 247. F. Vide et *Scheffer.* Mil. Nav. L. III, 1.

487 ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ συνήνεικε ἐς εὐτυχίην γενόμενα, καὶ τὸ τῶν ἐκ τῆς [a] Καλυνδικῆς νηὸς μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ Φραζόμενα, [b] „ Οἱ μὲν ἄνδρες „ γεγόνασί μοι γυναῖκες· αἱ δὲ γυναῖκες, ἄνδρες". ταῦτα μὲν Ξέρξην Φασὶ εἶπαι. Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ, ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξεω ἐὼν ἀδελφεός· ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοί τε καὶ ὀνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· ὀλίγοι δέ τινες καὶ Ἑλλήνων. ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νῆες διεφθείροντο, καὶ μὴ ὑπ' χειρῶν νόμῳ ἀπολλύμενοι, ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ὑπ' τῇ θαλάσσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς Φυγὴν ἐτράποντο, ὀπίσθιαι αἱ πλεῖστοι διεφθείροντο. οἱ γὰρ ὄπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ [c] πρόσθε τῆσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι, ὡς ἀποδεξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλέϊ, τῇσι σφετέρῃσι νηυσὶ Φευγούσῃσι περιέπιπτον. Ἐγένετο δὲ καὶ τόδε ὑπ' τῷ θορύβῳ τούτῳ. τῶν τινες [d] Φοινίκων, τῶν αἱ νῆες διεφθαρέατο, ἐλθόντες παρὰ βασιλῆα, διέβαλλον τοὺς Ἴωνας, ὡς δι' ἐκείνους ἀπολοίατο αἱ νῆες, ὡς προδόντων· συνήνεικε ὦν οὕτω, ὥστε Ἰώνων τε τοὺς στρατηγοὺς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς [e] διαβάλλοντας, λαβεῖν τοιόνδε μισθόν. ἔτι τετέων ταῦτα λεγόντων, ὑπέβαλε νηῦς Ἀττικὴ [f] Σαμοθρηϊκίη νῆυς. ἡ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη [g] Αἰγιναίη νῆυς κατέδυσε τῶν Σαμοθρηίκων τὴν νῆα· ἅτε δὴ ἑόντες ἀκοντισταὶ οἱ Σαμοθρήϊκες, τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νηὸς βάλλοντες ἀπήραξαν, καὶ [h] ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. ταῦτα γενόμενα τοὺς Ἴωνας ἐρρύσατο. ὡς γὰρ εἶδέ σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο

ut dictum est, prospere cesserunt, hoc quoque accesit, quod e navi Calyndensi nemo servatus est, qui existeret accusator. Unde Xerxem ferunt ad ea quæ narrabantur dixisse, Viri quidem extiterunt mihi feminæ, feminæ autem, viri. Hæc aiunt dixisse Xerxem. In eo prœlio cum alii multi et illustres viri tam Persarum Medorumque quam aliorum sociorum occubuere, tum vero dux Ariabignes Darii filius Xerxisque frater: e Græcis pauci: quippe qui gnari natandi, ubi suæ naves corruptæ erant, nec in pugna peribant, ad Salaminem enatabant: cuius rei quia imperiti erant barbarorum plerique, in mari periere. Posteaquam autem primæ naves in fugam versæ sunt, tum vero plurimæ corrumpebantur: nam qui in posterioribus locati erant, in anteriora progredi navibus conantes, ut et ipsi aliquod opus regi exhiberent, undique in suorum naves fugientes incidebant. Quo in tumultu etiam hoc actum est, ut quidam Phœnices, quorum naves corruptæ fuerant, regem adeuntes, insimulaverint Iones tanquam proditores, quod propter eos naves amissæ essent: unde id contigit, non ut Ionum duces interficerentur, sed ut ii Phœnices qui illos insimulabant, talem acciperent mercedem. Etenim illis adhuc ea loquentibus, Samothracia navis impacta Atticæ, eam demersit: et in hanc AEginæa impulsa ipsam depressit. Verum Samothraces, ut qui iaculatores essent, propugnatores navis, quæ suam deprimerat, iaculorum ictibus excusserunt, eorumque conscensa navi potiti sunt: quod factum Iones liberavit. Nam Xerxes ubi egregium facinus Ionum aspexit, conversus

489

490

[a] Καλυνδίης *Arch.*, quod non displicet. Sed vide I, 172. [b] Hinc *Eustath.* ad Hom. p. 211, 23. et 668, 43. [c] Πρόσθε *Pasc. V. Ask. Brit. Arch.*, alii ἔμπροσθε. [d] Φοινίκων ora *Steph.*, olim Φοινικες. [e] Διαβάλλοντας *Arch. V. Pasc.*, antea διαβαλόντας, mox iidem τοιόνδε cum *Med. Ask.*, ceteri τοιοῦτον. [f] Σαμοθρηκίη *Arch. V.* et statim. tum prior κατεδυέατο. [g] *Med. Ask. Pasc.*, olim Αἰγινέη. [h] Iid. et *Vind. Ald. Valla:* ἀπέβησαν male prius. Sicuti et ἀπήρραξαν, cui alteram caninam ex *Valckenarii* voluntate detraxi. Conf. *Sylburg.* ad *Dionys. Hal.* VIII. p. 494.

5. Οἱ μὲν ἄνδρες &c.] Expressit celebre dictum *Polyaenus* VIII, 53, 4. paullo aliter, melius *Suidas* in Ἀρτεμισία et *Eustathius*. Ennianum *Vos etenim iuvenes animum geritis muliebrem Illa virago viri*, hinc optime *Gronovius* derivat. Qui in proximis *Ariabignes*, Darii F., *Plut.* in Them. p. 119. D. et T. II. p. 488. F. *Ariamenes*, neque alius ac *Artobazanes* Nostri L. VII, 2. confusione mira.

5. Οἱ μὲν ἄνδρες γ. μ. γυναῖκες] Dicti vehementiam *Trogus* infregit, *Theopompum* forte sequutus; hinc *Justin.* II, c. 12. ex *Iustino Orosius* p. 113. Quod fecisse Xerxes legitur apud *Polyaen.* VIII, c. 53, 2. vix fidem inveniet; classis enim praefectus ipsius Xerxis frater in hoc conflictu periit λαμπρῶς ἀγωνισάμενος *Diodor.* XI, c. 18. *Plut.* in Them. p. 119. D. —— Quae posui Herodotea ubi dedit *Eustath.* ad Il. H. ϋ. 96., protulit ad hoc Regis dictum illustrandum ex Aiace (v. 1201.) *Sophoclea* non tantum, sed Herodotea quae quidem dari poterant, uno excepto, omnia: Sophoclea legerat et apud *Herod.* I, c. 155., γυναῖκας ἀντ' ἀνδρῶν ὄψεαι γεγονότας· memorat de Sesostri narratum II, c. 102. de Persis IX, 20. et 106. Xerxi praeiverat Artemisia, dicere ausa coram Rege, in navali pugna tanto praestare Graecos Persis, ὅσον ἄνδρες γυναικῶν· conf. *Diogen.* Cent. IV. Pr. I. *Plato* LL. I. p. 639. B. *Cicero* pro Milon. c. 21., *quamquam paratus in imparatos Clodius, tamen mulier inciderat in viros. Livius* in illa magnifica παρεκβολῇ IX, c. 19. *cum feminis sibi bellum fuisse dixisset, quod Epiri regem Alexandrum dixisse ferunt:* praeter alios, Alexandri Molossi dictum habet *A. Gellius* N. A. XVII, c. 21., *se quidem ad Romanos ire, quasi in ἀνδρωνῖτιν, Macedonem ipse ad Persas, quasi in γυναικωνῖτιν.* VALCKEN.

12. Καὶ μὴν ἐν χειρῶν νόμῳ] Memini *Diodoro* adscripta L. IV, 32. Mutavit dictionem Auctor L. II. Maccab. C. V, 14. quando *tribus*, ait, *diebus octoginta millia* διεφθάρησαν, τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς· et L. III. C. I, 5. καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις διαφθαρῆναι· ubi *Grotius* ἐν κρεωνομίαις *frustillatim discerpi*, quod nuperrime *Houbigantio*, docto viro, displicuit vehementer; neque enim pati id Graeca posse: ipse, *quorum quadraginta praeda militum fuere.* Ego vero edoceri gestio, ἐν χειρῶν νομαῖς διαφθαρῆναι praedam esse militum posse, quidque verbis οὐχ ἧττον τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν prioris loci, et posterioris πολλοὺς δὲ καὶ δορυαλώτους συλλεφθῆναι tum faciendum? Illa demum praedam ponunt, cetera miserorum necem, *Grotii*que adeo, si quid mutandum, laudabilior opera. Ex *Alex.* Cod. ἐν χειρῶν νόμοις utrobique, aut certe νόμῳ, recipi potius erit.

21. Τῶν τινες Φοινίκων] Quibus ex pluteis et quo Codice *H. Steph.* acceperit, dicere non habeo. Herodoteum est. Πέμπει τῶν τινας δορυφόρων L. VII, 146. *Gronovium* consule L. I, 85.

21. Τῶν τινες Φοίνικες] Φοινίκων corrigendum vidit *Koenius*; praebet hoc margo *Steph.*, absque Codd. recipiendum: τῶν τινα ἑταίρων, in *Pausan.* p. 594., *Ionicam Sylburg.* vocat ἀναστροφήν· Nostro frequens, apud alios hic illic observata fuit: vid. *T. H.* in *Lucian.* p. 82. et *P. W.* in Disc. *Herod.* p. 137. Qui loquendi saepe figuras usurpat elegantes et rariores, amat *Eustath.* hanc etiam voculam Herodoteo sic more transponere: huius immemor *Casaub.* in *Athen.* I. p. 22. B. pro τῶν Ὁμηριδῶν τις, p. 56., *verius* iudicabat *et elegantius*, τῶν τις Ὁμηριδῶν· quod praebet *Eustath.* in Od. Θ. p. 316, 47. Sed centenis forte locis sic scribit *Eustath.* semel *Athenaeus.* VALCKEN.

31. Ἀπήραξαν] Verbum illud onerat hoc loco litera superflua; apud *Suidam* etiam Ἀπαράξεις, et Ἀπήραξεν, ἀπέκοψεν· scribendum, non litera ρ duplicata: recte scribuntur alibi apud Nostrum ἀράσσομενοι· συναράσσονται· &c. *Eustath.* ad Il. E. ϋ. 81., ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν· τὸ Ἀπέξεσεν, ait, ἀντὶ τοῦ βᾶξα ἀπέκοψεν

ſed punita. Fugiunt Perſæ ad Phalerum. Alii notabiles caſus, et egregiorum virorum nomina populorumque, a quibus res optime geſta est.

ſus ad Phœnices, ut erat ſupra modum mœſtus, et omnes arguens, iusſit eorum capita præcidi, ne, quum ipſi imbelles esſent, meliores criminarentur. Quoties enim ſuorum quempiam aliquod opus edentem in hoc navali prœlio cernebat, de eo homine percontabatur, ſedens ſub monte qui est e regione Salaminis, nomine AEgaleo, et ſcribæ trierarchum illum ab patre et urbe annotabant. Quinetiam cladi Phœnicum qui aderant, additus est Ariaramnes vir Perſa, 91 quanquam amicus regis. Et isti quidem in Phœnices ſe convertebant: barbaris autem in fugam verſis, et ad Phalerum elabentibus, AEginetæ in freto ſubſiſtentes, opera memoratu digna ediderunt: nam Athenienſes quidem in tumultu naves ſimul obſiſtentes fugientesque expugnabant, AEginetæ vero eas, quæ elabebantur: et quoties aliqua effugiebat Athenienſes, eo ipso curſu 92 in AEginetas incidebat. Quum interim naves duæ ſibi obviam venirent, una Themiſtoclis inſequens aliam, altera Polycriti Crio geniti, viri AEginetæ, dum navi Sidoniæ impingit, illi videlicet quæ ſpeculatoriam AEginæam ad Sciathum ceperat, qua vehebatur Pytheas Iſcheni filius: quem Perſæ feminecem plagis, tamen admiratione virtutis ſervatum in navi habebant. Sidonia quæ hunc circumferebat navis, una cum Perſis est intercepta, ut Pytheas ita ſoſpes rediret in AEginam. Polycritus ubi inſpexit Atticam navem, agnito ſigno navis imperatoriæ, inclamans Themiſtoclem, iocatus est, exprobrans AEginetis quod cum Medis ſentirent. Hoc Polycritus in navem incurrens, in The- 93 miſtoclem iaculatus est. Barbari autem quorum na-

το πρὸς τοὺς Φοίνικας, οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος· καὶ σφέων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι, τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι. ὅκως γάρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἑωϋτοῦ ἔργόν τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ [b] οὔρεϊ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυθάνετο τὸν ποιήσαντα· καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν. [c] πρὸς δὲ ἔτι καὶ προσεβάλετο Φίλος ἐὼν Ἀριαράμνης ἀνὴρ Πέρσης παρεὼν τούτου τοῦ Φοινικηίου πάθεος. Οἱ μὲν δὴ πρὸς τοὺς Φοίνικας ἐτράποντο. τῶν δὲ βαρβάρων ἐς Φυγὴν τραπομένων, καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον, Αἰγινῆται [d] ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ, ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ ἐκεράϊζον τάς τε ἀντιστρόφους καὶ τὰς φευγούσας τῶν νηῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς [e] ἐκπλωούσας· ὅκως δέ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας. Ἐνθαῦτα συνεκύρεον νῆες ἥ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νῆα, καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινήτεω, ἥτ' ἐμβαλοῦσα Σιδωνίῃ ἧπερ εἷλε τὴν προφυλάσσουσαν ἐπὶ Σκιάθῳ τὴν Αἰγιναίην, ἐπ' ἧς ἔπλεε Πυθέης ὁ Ἰσχένου· τὸν οἱ Πέρσαι καταχοπέντα, ἀρετῆς εἵνεκα εἶχον ἐν τῇ νηΐ [f] ἐκπαγλεόμενοι. τὸν δὴ περιάγουσα ἅμα τοῖσι Πέρσῃσι ἄλλο νηῦς ἡ Σιδωνίη, ὥστε Πυθέην οὕτω σωθῆναι ἐς Αἴγιναν. ὡς δὲ ἐσεῖδε τὴν νῆα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω, τὸ σημήιον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος· καὶ βώσας τὸν [g] Θεμιστοκλέα, ἐπεκερτόμησε, ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. ταῦτα μέν νυν νηΐ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέρριψε ἐς Θεμιστοκλέα. Οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἱ νῆες περιεγένοντο,

488

a Arch. Paris. B. Med. Vind. Paſſ. Ask., πᾶν antea. *b* Ὄρει *Arch. V.*; attigit haec Schol. *AEſchyl.* Pers. v. 466. *c* Πρὸς δ' ἔτι *Arch. V.* *d* Προσάντες Ed. Genev. CIↃIↃCXVIII. Valde inprudenter et ſine excuſatione. *e* Ἐκπλωούσας *Arch. V.*, ceteri ἐκπλεούσ. *f* Ἐκπλαγ. *Ask.* Vide VII, 181. *g* Θεμιστοκλέα *Arch. V. Ask.*, et iterum.

κοψεν εἴληπται· τοῦτο δὲ καὶ Ἀπαράσσειν λέγεται, Il. Π, ψ. 116. Optime: ſignificat eximie Ἀπαράσσειν, *decutere. Livii* verbo *Valer. Max.* VII, c. 4, 2. *altiſſima papaverum capita baculo decuſſit*; ἀπήραξε *Heſychius*: Ῥάκτρια, τὰ ῥαβδία, ἐν οἷς τοὺς καρποὺς ἀπαράσσουσιν, *bacilli, quibus fructus decutiunt*: qui eadem facilitate caput alterius, vel manum, pedesve enſe decutiebant, hi quoque dicuntur ἀπαράξαι κράτα, *Sopb.* Trach. v. 1032, χεῖρα, *Philoſtr.* p. 827. f. apud *Herod.* V, c. 112, ὁ Κὰρ δρεπάνῳ πλήξας ἀπαράσσει τοῦ ἵππου τοὺς πόδας· *equi pedes falce decutit*, ut ſegetes *decutiuntur*, ἀπαράσσονται. VALCKEN.

34. Καὶ πάντας αἰτιώμενος] Vetus καὶ πᾶν —— *eos omni modo accuſans* vertit et longe praefert doctiſsimus *de Pauw*: nam *cunctos* ſi rex incuſarit, Ionas in idem incurriſse periculum. Quod illi vitio non verto, conſenſionem MSS., cuiusmodi nullum inſpexerat, ignoranti. Αἰτιώμενος πάντας *omnes* Phoenices, quorum ἀρξάντων τῆς Φυγῆς αἰτιωτάτους ἀπέκτεινε *Diodor.* XI, 19.

39. Κατήμ. ὑπὸ τῷ οὔρεϊ] Athenis in arce ſella fuit dedicata, δίφρον τὸν ἀργυρόποδα dixit *Demoſth.* c. Timocr. p. 466. in qua ἐκαθέζετο ὁ Ξέρξης ἐν τῷ Αἰγαλέῳ ὄρει τῆς Ἀττικῆς, θεωρῶν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν· ut ad ista *Demoſthen.* ſcribit *Ulpian.* montis nomen ſic ibi ſcribendum monuerunt *H. Vales.* in *Harp.* p. 184. et *Io. Meurs.* in Paralip. ad lib. de Pop. Att., valde disſita confundens *AEgiliam* pagum et montem *AEgaleon*; errore detecto ſitum utriusque determinavit Clar. *A. Heringa* in Miſcell. Obs. Nov. T. IX. p. 693. vid. *I. Waſſe* in Add. *Dukeri Thucydidi* ſubiectis p. 667. Legitur apud *Suid.* Ἀγαλέον, ὄνομα ὄρους· ubi Codicum lectio Ἀγαλεὼν *Suidae* debetur; veram, Αἰγάλεων, ex *Thucyd.* p. 111, 83. grammaticus antiquior enotarat. VALCKEN.

40. Τὸ καλέεται Αἰγάλεως] Veteres in loco, unde Xerxes ſpectaverit dimicantes, disſident. *Phanodemus* ὑπὲρ τὸ Ἡράκλειον, ubi fretum artiſsimum; *Aceſtodorus* in Megaridis confinio, ſuperque colles, quibus Κεράτων nomen ap. *Plut.* T. II. p. 118. E.; qui quidem diſſenſus ex locorum colliumque AEgaleo vicinorum, Cl. *Waſſe* docente ad *Thucydid.* Add. p. 667. Sequuntur *Herodoti* finitionem Schol. *AEſchyli*, *Tzetz.* in *Lycophr.* p. 142., *Ulpianus* ad *Demoſth.* Timocrat. p. 466., ubi ἐν τῷ Αὐγαλέῳ, voce leviter turpata, ὄρει τῆς Ἀττικῆς. Scholiorum, in quis *Iſtri* ſuper AEgaleo monte et vicinis fragmentum, *Waſſius* oblitus non fuit, ſed ſitus huius AEgalei vir magnus ad *Strabon.* L. VIII. p. 550.

42. Πρὸς δὲ ἔτι καὶ προσεβάλετο] Aut aliquis latet error, aut Latina peccant: prava esſe, non ambigo. Unde enim Ariamenem cladi Phoenicum victimam acceſsiſse, confit? Qua hominis culpa? An προσεβάλετο τούτου τοῦ Φ. πάθεος haec indicare apta ſunt? Saltem alius verbo caſus adfuisſet. Porro οἱ μὲν δὴ —— quae continuo post, Phoenicum poſtulant poenas, nullas Ariamenis. At obſcurum et moleſtum perſeverat προσεβάλετο —— τούτου τ. Φ. πάθεος, neque disſipatur *Pavii* Latinis, *ab eo increpabatur praeſens propter hanc Phoenicum poenam*, quam deprecari voluerat; nam deprecari Ariamenem voluisſe, unde nobis paret, et ubi προσβάλλεσθαι tali notione? Errorem latere arbitror, et προσελάβετο, quae elegans *Reiskii* coniectura, fingendum, ut innuatur, Ariamenem, virum Perſam, Ionum amicum, cum praeſens adesſet, calamitatem illam Phoenicum adiutasſe criminando. Placet *Abreſchii* φίλος Ἰώνων ἐών, adeundi Diluc. *Thucydid.* p. 112.

52. Ἐνθαῦτα συνεκύρεον νῆες &c.] Nugas Interpretis de Themiſtoclis et Polycriti navali conflictu, ab *AEm. Porto* exploſas, propagari nolui. Ἐνθαῦτα συνεκύρεον —— *ibi naves ſibi occurrerunt*, uti C. 87. οὔτε εἰ συνεκύρησε ἡ τῶν Καλυνδέων —— νηῦς. Pytheam vero, ex captivitate a Polycrito vindicatum, Ἰσχενόου F. melius L. VII, 181. ſcribi ante hos ducentos annos *H. Stephanus* docuit.

63. Ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν &c.] Ecce iterum Criſpinus. Vertebat, *exprobrans AEginetis, quod cum Medis ſentirent.* Hoc de Polycrito AEginetarum ducto-

νοντο, Φεύγοντες, ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν. οἱ δὲ τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων [a] ἄριστα Αἰγινῆται· ἐπὶ δὲ, Ἀθηναῖοι· ἀνδρῶν δὲ, Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης, καὶ [b] Ἀθηναῖοι, Εὐμενής τε ὁ Ἀναγυράσιος, καὶ Ἀμεινίης Παλληνεύς· ὃς καὶ Ἀρτεμισίην [c] ἐπεδίωξε. εἰ μέν νυν ἔμαθε ὅτι οἱ ταύτῃ [d] πλώει ἡ Ἀρτεμισίη, οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον ἢ εἷλέ μιν, ἢ καὶ αὐτὸς ἥλω. τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων [e] τριπάρχοισι παρακεκέλευστο· πρὸς δὲ, καὶ ἆεθλον ἔκειτο μύριαι δραχμαὶ, ὃς ἂν μιν ζωὴν ἕλῃ. δεινὸν [f] γάρ τοι ἐποιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. αὕτη μὲν δὴ, ὡς πρότερον εἴρηται διέφυγε. ἔσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι τῶν αἱ νῆες περιεγενόμεσαν οἱ τῷ Φαλήρῳ. [g] Ἀδείμαντον δὲ τὸν Κορίνθιον στρατηγὸν λέγουσι Ἀθηναῖοι, αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ὡς συνέμισγον αἱ νῆες, ἐκπλαγέντα τε καὶ ὑπερ-

naves ſupererant, fuga ſe proripuerunt in Phalerum pedeſtres ad copias. In hac pugna navali e Græcis optime audierunt AEginetæ, ſecundo loco Athenienſes: e viris, Polycritus AEgineta; Athenienſesque, Eumenes Anagyraſius, et Aminias Pallenenſis, qui et Artemiſiam est inſequutus, non prius deſiturus quam aut illam cepisſet, aut ipse captus esſet, ſi Artemiſiam ea navi vehi animadvertisſet: quippe trierarchis Athenienſium præceptum erat, ut eam caperent, propoſitumque præmium decem millium drachmarum ei, qui vivam cepisſet. Indigne enim ferebant mulierem adverſus Athenas militare. At illa, ut antea dictum est, aufugit. Fuerunt et alii, quorum naves incolumes in Phalerum evaſerunt. Adimantum autem Corinthium ducem Athenienſes ferunt ſtatim inter initia concurſus navium ex-

a Citat Schol. *Pind.* Isthmion. V. fin. et *Plut. Them.* p. 120. D. b Ἀθηναῖοι *Arch. Vind. Pasſ. Valla:* ſingulare in ceteris: mox Ἀργυράσιος *Arch.* c Ἐπεδίωξε id. *V. Pasſ. Ask. Steph.* margo, alii ἀπεδίωξε. d Πλέοι *Pasſ. Arch. V. Ask.*, qui ἡ non agnoſcunt. e Τριπάρχῳσι *Arch. V.*, nec illud male; et παρεκελ. f Γάρ τι *Arch. V.* g Tangit haec *Dio Chrys.* in Corinth. p. 458. D. et *Plut.* Malign. p. 870. B.

re credemus? Senſit inconmodum vir doctus ſed auxit ſcribendo, ἐς ἐπήκοον τῶν Αἰγινητέων τὸν ——, quaſi Polycritus Themiſtocli audientibus AEginetis ſtudium Medicarum partium exprobrasſet, cuius, ſi Sicinnum ad Perſam misſum cogitasſe velis, notitiam non habuit, uni Ariſtidi patefactam; neque fraus illa bellica probrum fuit. Niſi egregie fallor, Polycritus Themiſtoclem dicto momordit, quod ſuperioribus annis omnes AEginetae et in his Crius, ipſius pater, ſiniſtra Athenienſium criminatione ſtudii erga Medos fuerant arceſiti. Si dubitas, redi ad L. VI, 49. In hunc ergo AEginetarum μηδισμὸν ipso in conflictus fervore ὀνειδίζει, ſeu non ſine probro invehitur et obiicit Athenienſium imperatori, quippe, quod res oſtendebat, fictisſimum, Polycritus. Mox νηῒ ἐμβαλὼν Sidoniae, de qua paullo ſuperius.

67. Ἤκουσαν Ἑ. ἄρισα Αἰγινῆται] Honoris ampliſſimi velut ab *Herodoto* AEginetis attributi, ter meminit ineditus in *Ariſtiden Scholiaſta:* in Panathen. T. I. p. 183., Ἀνταγωνισὰς, inquit, φησὶ τοὺς τὴν ὁμοίαν ἐσχηκότας τέχνην λέγοι δ' ἂν Αἰγινήτας· αὐτοὶ γὰρ μετ' αὐτοὺς ἤδεσαν τὰ ναυτικά· ὁ γοῦν Ἡρόδοτος ἐν τοῖς Περσικοῖς καὶ τὰ πρωτεῖα αὐτοῖς δίδωσι. Quando ſcribit Sophiſta doctisſimus p. 239., οἱ Ἕλληνες — τὰ ἀριστεῖα τῶν ναυμαχιῶν ἀπέδοσαν τῇ πόλει. *Schol.* τὰ ἀριστεῖα primum intelligit de ſpoliis eximiis, ſella Xerxis et acinace Mardonii, τινὲς δὲ, ait, λέγουσιν ὅτι νῦν πρὸς χάριν τῶν Ἀθηναίων λέγει, ὁ γὰρ Ἡρόδοτος λέγει τῆς ναυμαχίας ἔπεν. (ἀπενέγκασθαι) δέξαν τοὺς Αἰγινήτας· hos ubi vocat *Ariſtides* p. 268., τὰ ναυτικὰ πρώτους, καὶ ὁ Ἡρόδοτος, inquit *Schol.* αὐτοῖς δίδωσι τὰ πρωτεῖα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, ὡς ναυτικοῖς· ἔπαινος οὖν Ἀθηναίων ἐστὶ, ὅτι τοὺς ναυτικοὺς ἐνίκησαν. Ut ex opere inedito, nec a quopiam absque alterius Codicis adiumento facile edendo, paulo plura deſcripſi lectu digna, qualia Codex iste Clar. *Burmanni* multa continet ad hiſtoriam Graecam illuſtrandam eximia. *Plutarchus* etiam in Them. cuius meminit Clar. *I. Perizon.* ad *AElian.* V. H. XII, c. 10., eamdem in rem citat *Herodotum*, quem in lib. de *Herod.* Malign. p. 871. D. aegerrime fert abuti perſona Dei Delphici; hic enim AEginetas ἀπαλτεὲ τὰ ἀριστήϊα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίης, teſte *Herod.* infra c. 122. ubi cap. ſeq. 123. Graecorum Principes Corinthum ablegat illic iudicaturos, quis unus prae ceteris hoc praelio fuisſet excellentisſimus: in hoc concilio, publico ducum iudicio AEginetas velut isthoc praelio praeſtantisſimos fuisſe declaratos, quod nusquam tradit *Herodotus*, teſtatur *Diodor. Sicul.* XI, c. 27. κρίσεως προτεθείσης περὶ τῶν ἀριστείων, χάριτι κατισχύσαντες (Lacedaemonii) ἐποίησαν κριθῆναι, πόλιν μὲν ἀρίστευσαι τὴν Αἰγινητῶν, ἄνδρα δὲ Ἀμεινίαν Ἀθηναῖον· de invidia, qua erga Athenienſes affecti fuerint οἱ κύριοι τῆς ψήφου, clarius etiam loquitur c. 55. Istam Graeciae Principum invidiam veriſimillimam poſterorum forte memoriae ſubtrahere ſtuduit *Herod.* qui hic ex vulgi iudicio primas inter privatos propugnatores defert AEginetae Polycrito, et Athenienſibus Eumeni atque Aminiae; e quibus Aminiam hoc honore plures dignantur: vid. *Perizon.* in *AEliani* V. H. V, c. 19. VALCKEN.

69. Ἀθηναῖοι] Melius ita: ambo erant Athenienſes. *Diodorus* XI, 27. ſolum Aminiam *AEſchyli* fratrem, habet, rectius *AElian.* Var. V, 19. cum nota *Perizonii.* Amplexus in proximis ſum ἐπεδίωξε, rei congruentius. Sic C. 108. et III. ἐπεὶ τέ σφι ἀπέδεξε μήτ' ΕΠΙΔΙΩΚΕΙΝ ἔτι προσωτέρω &c.

79. Ἀδείμαντον δὲ τὸν Κορίνθιον &c.] *Herodotum* ſpe praemii, quod ſibi ſpoponderat Corinthi, deiectum haec, mutatis prioribus, ſcripſisſe, *Dionis Chryſoſt.* accuſatio est. *Plutarcho* omnia Scriptoris malignitati contribuit, de praemio non inpetrato, ſi bene memini, tacens. Profecto in Corinthiorum et Adimanti praeconio nimis parcae Muſae ſunt, qua de cauſa non divino. Haec tamen ex Athenienſium narrationibus, quibus, mentiri ſi in animum induxisſet, totius Graeciae haud oppoſuisſet conſenſum.

79. Ἀδείμαντον δὲ τὸν Κορ.] De Corinthiis et Adimanto hic tantum narrat, quid Athenienſes dixerint; atque huic rumori teſtimonium opponit univerſae Graeciae; ſed hoc ille teſtimonium velut in transcurſu tribus verbis commemorat; famam Athenis ſparſam eleganter enarrat atque explicate. Saepius etiam alibi talia ſcribit de Corinthiis, quae Athenienſibus multo quam illis lectu videri debuerint iucundiora. Huc adde *Dionis Chrys.* qui *Herodotum* admirabatur, teſtimonium in Corinth. p. 456. C. Corinthum Noſtrum venisſe narrantis, et pro laude Corinthiis iure contributa voluisſe μισθὸν ἄρνυσθαι· mercede negata, μετεσκεύασεν, inquit, ἐκεῖνα, ἃ πάντες ἐπισάμεθα τὰ περὶ τὴν Σαλαμῖνα καὶ τὸν Ἀδείμαντον· *Dionis* locum adhibuerunt Clar. *Weſſ.* etiam in Diſſ. *Herod.* p. 128. et *Reiskius* Animadv. II. p. 527. Haec tandem exigantur *Plutarchi* II. p. 862. D. ὅτι μέντοι δέκα τάλαντα δωρεὰν ἔλαβεν ἐξ Ἀθηνῶν, Ἀνύτου τὸ ψήφισμα γράψαντος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος οὐ τῶν παρημελημένων ἐν ἱστορίᾳ Δίϋλλος εἴρηκεν. Haec ſi vera ſunt, neque gratiae nec ſimultatis Hiſtoricus noſter effugiet ſuſpicionem: nota est, quam *primam esſe hiſtoriae legem* ſcribit Cicero de Orat. II, c. 15. Athenienſium rumori, ſive ipſius potius *Herodoti* malevolentiae, *Plut.* T. II. p. 870. D. E. F. 871. A. B. opponit *Thucydidae* ſilentium; donarium Delphicum; votum mulierum Corinthiarum; epigrammata *Simonidis* aliorumque, quae omnem tollere videntur dubitationem, quaeque *Herodoto* non ignota perſuadere debuerant, rumorem, quem ab hoſtibus Corinthiorum Athenienſibus acceperat, involvendum ſilentio, non poſterorum esſe memoriae tradendum. De quatuor epigrammatis, quae praebet *Plutarch.* duo leguntur etiam in *Anthol. ined.*; duo habet *Dion Chrys.* p. 459. velut *Simonidis*, ex quo Νῦν δὲ μετ' Αἴαντος viri docti reſtituendum monuerunt apud *Plutarch.*, pro Νῦν δὲ ἀνάμματος. Illa *Dionis* non esſet deterior lectio, Plutarcheam certe propior: Ὦ ξεῖν' εὐύδρῳ ποτ' ἐναλόμεν ἄσυ Κορίνθου· Νῦν δ' ἄμμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς. In Dorienſium reliquiis τὸ ἡμᾶς ſcribitur ἄμμε, vel ἄμε· τὸ γᾶρας ἄμμε μαραῖνον ταριχεύει, *Sophronis* est in *Schol.* ad *AEſch.* Choeph. ℣. 294. In *Ocelli* Doricis ap. *Stobaeum* in Ecl. p. 45, 25. ποθ' ἄμε ſcribendum: πρὸς ἡμᾶς est in edito libello: ποθ' ἄμμε apud *Diog. Laërt.* I, 113. ποθ' ἄμε in *Ariſt.* Lys. ℣. 95. VALCKEN.

81. Ἐκπλαγέντα καὶ ὑ.] Non aliter legisſe *Plutarchus*

expavefactum atque perterritum ſublatis velis fugæ ſe dediſſe: Corinthioſque, inſpecta fuga navis imperatoriæ, itidem abiiſſe: et quum fugiendo venisſent in ora Salaminia ad templum Minervæ Sciradis, occurriſſe eis celocem divino miſſu: quam quisnam miſiſſet non apparuiſſe, et nihil de copiarum ſtatu ſcientibus Corinthiis appropinquaviſſe: eos ob id coniectaſſe rem divinam eſſe: ut enim illi qui in celoce erant, propiores fuerunt, ita loquutos fuiſſe, Adimante, tu quidem converſis in fugam navibus abſcedere vis Græcorum proditor: at illi quantum votis conceperunt, victores hoſtium evadunt. Et quum his verbis fidem non haberet Adimantus, hæc iterum dixiſſe, ipsos poſſe pro obſidibus ductos mortem obire, niſi comperirentur Græci victores. Ita converſa navi Adimantum cum ceteris ad claſſem ſuorum, re iam ab aliis navata, venisſe. Hic de illis apud Athenienſes rumor extitit: quod ipſi Corinthii non fatentur, ſeque inter primos in pugna extitiſſe affirmant, quibus etiam teſtimonium dicit reliqua Græcia. Ariſtides autem Lyſimachi filius, vir Athenienſis, cuius paulo ante ut viri optimi mentionem feci, per eum tumultum qui circa Salaminem fiebat, hoc rei geſſit: Permultis armatorum, qui per litus Salaminis locati erant, genere Athenienſes, ſumptis et in Pſyttaleam inſulam ductis exſcendit, qui omnes Perſas qui in ea inſula erant interemerunt. Defuncti navali pugna Græci, deductis in Salaminem naufragiis, quæ illic etiamnum ſupererant, parati erant ad aliam navalem dimicationem, quod expectarent, regem iis, quæ ſibi reliquæ erant, navibus adhuc uſurum. Porro naufragiorum pleraque ventus zephyrus ſuscipiens portavit in oram Atticæ, nomine Coliadem; ut impletum ſit tum aliud omne ora-

ὑπερδίσαντα, τὰ ἱστία ἀειράμενον, οἴχεσθαι φεύγοντα. ἰδόντας δὲ τοὺς Κορινθίους τὴν στρατηγίδα φεύγουσαν, ὡσαύτως οἴχεσθαι. ὡς δὲ ἄρα φεύγοντας γίνεσθαι τῆς Σαλαμινίης κατὰ [a] τὸ ἱρὸν Ἀθηναίης [b] Σκιράδος, περιπίπτειν σφι κέλητα θείῃ πομπῇ· τὸν οὔτε πέμψαντα φανῆναι οὐδένα, οὔτέ τι τῶν ἀπὸ τῆς στρατιῆς εἰδόσι προσφέρεσθαι [c] τοῖσι Κορινθίοισι. τῇδε δὲ συμβάλλονται εἶναι θεῖον τὸ πρῆγμα· ὡς γὰρ ἀγχοῦ γενέσθαι τῶν νεῶν τοὺς ἀπὸ τοῦ κέλητος, λέγειν τάδε, „ Ἀδείμαντε, σὺ μὲν [d] ἀποστρέψας τὰς ναῦς ἐς Φυγὴν ὥρμησας καταπροδοὺς „ τοὺς Ἕλληνας· οἱ δὲ καὶ δὴ νικῶσι, ὅσον [e] αὐτοὶ „ ἤρῶντο ἐπικρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν". ταῦτα λεγόντων, ἀπιστέειν γὰρ τὸν Ἀδείμαντον. αὖτις τάδε λέγειν· ὡς αὐτοὶ οἷοί τε εἶεν ἀγόμενοι ὁμηροι ἀποθνήσκειν, ἢν μὴ νικῶντες φαίνωνται οἱ Ἕλληνες. οὕτω δὴ [f] ἀποστρέψαντα τὴν νῆα, αὐτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ἐπ' ἐξεργασμένοισι ἐλθεῖν ἐς τὸ στρατόπεδον. τούτους μὲν τοιαύτη Φάτις ἔχει ὑπὸ Ἀθηναίων. οὐ μέντοι αὐτοί γε Κορίνθιοι ὁμολογέουσι, ἀλλ' ὑπ' πρώτοισι σφέας αὐτοὺς τῆς ναυμαχίης νομίζουσι γενέσθαι. μαρτυρεῖ δέ σφι καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς. Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ [g] ὀλίγῳ τι πρότερον τουτέων [h] ἐμνήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ὑπ' τῷ θορύβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποίεε· παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὁπλιτέων, [i] οἳ παρατετάχατο παρὰ τὴν ακτὴν τῆς Σαλαμινίης χώρης, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἳ τοὺς Πέρσας τοὺς ὑπ' τῇ νησίδι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας. Ὡς δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, [k] κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἕλληνες τῶν ναυηγίων ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἐόντα, ἑτοῖμοι ἦσαν ἐς ἄλλην ναυμαχίην· ἐλπίζοντες τῇσι περιεούσῃσι νηυσὶ ἔτι χρήσεσθαι βασιλέϊ. τῶν δὲ ναυηγίων πολλὰ ὑπολαβὼν [l] ὁ ἄνεμος ζέφυρος, ἤνεικε τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ τὴν ἠιόνα τὴν καλεομένην Κωλιάδα· ὥστε ἀποπλῆσαι τὸν χρησμὸν, τόν

489

a Abest *Arcb. Paſ. Brit.* *b* Σκιράδος *Arcb.* *c* Non legunt ista duo *Arcb. V.* et *Valla.* *d Plut.* haec, verba compendifaciens, negligit Malign. p. 870. *e* Αὖ *Arcb.* *f Med. Paſ. Ask. Arcb. Paris. B.*, in aliis ἀποστρέψαντες. Mox ἐπεξειργασμένοισι *Ald.* Edd. et fortaſſe *Plutarcb.*, ἐπ' ἐξεργασμ. *Paſ. Arcb. Vind.* *g* Ὀλίγον, ut ſaepe. Vid. VII, 113. *b* Ἐπεμνήσθην *Ask. Arcb. Vind. Steph.* ora, quomodo ſupra. *i Med. Paſ. Ask. Arcb. V. Brit.*, olim οἱ πολλοὶ παρατετ. *k* lidem omnes. ante κατειρύσ. *l* Ὁ ante ἄνεμος deſit *Arcb.* et abeſſe potest.

cbus videtur, ſed interpretis malevoli perfunctus officio. —— Quae praetoriam acceſit triremem, θείῃ πομπῇ, *divinitus miſſa*, remulis mota celox irridetur illa philoſopho velut οὐρανοπετὴς, qui acerbe, τί γὰρ, ait ἔδει τίθεσθαι (forte legendum τητᾶσθαι *privari*:) μηχανῆς τραγικῆς, ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ὑπερπαλοντα τοὺς τραγῳδοὺς ἀλαζονείᾳ· illum talia dedecent, qui alium argueret malignitatis. VALCKEN.

86. Σκιράδος] Minervae, cui ſimilis Athenis titulus, id fanum in extima erat Salamine, περὶ τὰ λήγοντα τῆς Σαλαμῖνος in *Plutarcbo*, cui celox ista eleganter, ſed criminoſe, οὐρανοπετὴς, *coelo lapſa*. Ego vero εἰδόσι προσφέρεσθαι ſatis ad ſententiam habeo, et addita pro librarii, ſchedis indicantibus, ſcholio.

97. Οὕτω δὴ ἀποστρέψαντα] Vere ex ſchedis *Gronovius*, diſtracto itidem, quamquam ex coniectura ἐπ' ἐξειργασμένοισι. Nunc quod legitur, Ionum et Herodoteum est. Vid. L. IV, 165.

6. Παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὁπλιτέων] *Plutarcb.* Ariſtid. p. 323. F. τοὺς προθυμοτάτους καὶ μαχιμωτάτους τῶν πολιτῶν, ubi ex correctione *Bryani* ſpecioſa τῶν ἁπλῶν, ſed non neceſſaria: quos enim in inſulam duxit Ariſtides, Athenienſes et cives erant. Perſarum in Pſyttalea calamitatem tragice *AEſchylus* Pers. V. 457. coloravit. Conſtat autem hinc, *interfuiſſe* Ariſtidem *pugnae navali apud Salaminem, quae facta est prius, quam poena liberaretur*, in *Corn. Nepotis* Ariſtid. C. 2., adfuiſſe tamen αὐτόκλητον, *ſponte ſua*, nullo civitatis aut populi ſcito; unde neſcio cui, anſa criminandi, ὅτι οὐκ ἀφίκετο εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, et verbis quidem inficetis propterea a *Demetrio Phalereo*, ut prave adpellatur, notatis περὶ Ἐρμην. C. 248.

9. Ἐς τὴν Ψυττάλειαν] In hanc inſulam, inter terram continentem et Salamina interiectam, de qua vid. *Steph. Byz.* ante pugnam πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν· ſic ſupra ſcripſiſſe videtur c. 76. ut ſaepius illic etiam verbo ſyllaba ſequens perperam adhaeſerit. Perſas in inſula Pſyttalia contrucidatos multis lamentatur *AEſch.* Perſa v. 447 — 464., παίουσι, κρεωκοποῦσι δυσήνων μέλη, Ἕως ἁπάντων ἐξαπέφθειραν βίον· quos de nobiliſſimis Perſarum hic vivos cepit Ariſtides, ad Themiſtoclem miſiſſe dicitur *Plutarcho* in Ariſtid. p. 323. F. ex inhumano autem vatis Euphrantidis ſuaſu Themiſtocles immolaſſe ὠμῇσῇ Διονύσῳ, *Baccho crudas carnes voranti*: ὁ τὰ δέρματα ἐσθίων, vel ἔδων, est Δερμηστής. Cuius alias nomen forſan ignoraſſemus, parvam inſulam haec una Perſarum clades nobilitavit: vid. *Pauſan.* IV. p. 373. de illa *Steph.* hic egiſſet *Bergler.* ut liquet ex notis in *Alciphr.* p. 233. *Schol. ined.* in *Ariſtid.* Panathen. p. 345. Τὴν πρὸ τῆς Σαλ. νῆσον] τὴν Ψυττάλειαν λέγει· ἐκεῖ γάρ τινες τῶν Περσῶν ἀπέβησαν, ἵνα, ὅσοι τῶν Ἑλλήνων τὴν ναυμαχίαν ἐκφεύγουσι, περιτυγχάνοντες αὐτοῖς διαφθείρωνται. Ἐνταῦθα οὖν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου συστρατηγὸς Θεμιστοκλέους μετὰ τὴν νίκην τῆς ναυμαχίας ἀποβὰς μετὰ τῶν γερόντων τῶν Ἀθηναίων ἀνεῖλε τὸ Περσικόν· ut cetera taceam, Themiſtocli non fuit Ariſtides συστρατηγός. VALCKEN.

17. Ὥστε ἀποπλῆσαι τὸν χρησμὸν] Ex ſuſpicione eruditi viri ἀποπλησθῆναι, quomodo πληροῦσθαι apud Saeros N. Teſt. Scriptores. At Noſter ad τῶν ναυηγίων τὰ πολλὰ aptavit, quae ad Coliadem delata fidem oraculis

τόν τε ἄλλον πάντα τὸν περὶ τῆς ναυμαχίης ταύτης εἰρημένον Βάκιδι καὶ Μυσαίῳ, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὰ ναυήγια τὰ ταύτῃ ἐξενειχθέντα τὸ εἰρημένον πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον τυτέων ὑπ' χρησμῷ, Λυσιστράτῳ Ἀθηναίῳ ἀνδρὶ χρησμολόγῳ, τὸ ἐλελήθεε πάντας τοὺς Ἕλληνας,

[a] Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖσι φρίξουσι.

τοῦτο δὲ ἔμελλε [b] ἀπελάσαντος βασιλῆος ἔσεσθαι. Ξέρξης δὲ ὡς ἔμαθε τὸ γεγονὸς πάθος, δείσας μή τις τῶν Ἰώνων ὑποθῆται τοῖσι Ἕλλησι ἢ αὐτοὶ νοήσωσι [c] πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, λύσοντες τὰς γεφύρας, καὶ ἀπολαμφθεὶς ὑπ' τῇ Εὐρώπῃ ἀπολέσθαι [d] κινδυνεύσῃ, δρησμὸν ἐβούλευε. θέλων δὲ μὴ [e] ἐπίδηλος εἶναι μήτε τοῖσι Ἕλλησι μήτε τοῖσι ἑωυτοῦ, ἐς τὴν Σαλαμῖνα χῶμα ἐπειρᾶτο διαχοῦν· γαυλούς τε Φοινικηίους συνέδεε, ἵνα ἀντί τε σχεδίης ἔωσι καὶ τείχεος· ἀρτέετό τε ἐς πόλεμον, ὡς ναυμαχίην ἄλλην ποιησόμενος. ὁρέοντες δέ μιν πάντες οἱ ἄλλοι ταῦτα πρήσσοντα, εὖ [f] ἠπιστέατο ὡς ἐκ παντὸς νόου [g] παρεσκευάσαι μένων πολεμήσειν· Μαρδόνιον δ' οὐδὲν τυτέων ἐλάνθανε, ὡς μάλιστα ἔμπειρον ἐόντα τῆς ἐκείνου διανοίης. ταῦτά [h] τε ἅμα Ξέρξης ἐποίεε, καὶ ἔπεμπε ἐς Πέρσας ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι συμφορήν. Τυτέων δὲ τῶν ἀγγέλων ἔστι οὐδὲν ὅ, τι θᾶσσον παραγίνεται θνητὸν ἐόν· οὕτω τοῖσι Πέρσῃσι ἐξεύρηται τοῦτο. λέγουσι γὰρ ὡς ὅσων ἂν ἡμερέων ἡ πᾶσα ὁδός, τοσοῦτοι ἵπποί τε καὶ ἄνδρες διεστᾶσι κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἑκάστην, [i] ἵπποί τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος· τοὺς οὔτε νιφετὸς, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα, οὐ νὺξ [k] ἔργει μὴ οὐ κατανύσαι τὸν προκείμενον ἑωυτῷ δρόμον τὴν ταχίστην. ὁ μὲν δὴ πρῶτος δραμὼν παραδιδοῖ τὰ ἐντεταλμένα τῷ δευτέρῳ, ὁ δὲ δεύτερος τῷ τρίτῳ· τὸ δὲ ἐνθεῦτεν ἤδη κατ' ἄλλον διεξέρχεται παραδιδόμενα, κατάπερ Ἕλλησι ἡ [l] λαμπαδηφορίη, τὴν τῷ Ἡφαίστῳ ἐπιτελέουσι. τοῦτο τὸ δράμημα τῶν

oraculum de hac pugna navali editum a Bacide et Musæo, tum vero id quod fuit de naufragiis illuc evectis ante haec multis annis prædictum in oraculo Lysistrato Athenienſi, viro ſortilego, quod omnes Græcos latuerat,

Coliades multo trepidabunt remige matres.

Hoc autem futurum erat avecto rege. Cognita ſua clade Xerxes, veritus nequis Ionum Græcis ſuggereret, aut ſponte ipſi cogitarent navigare in Helleſpontum ad ſolvendos pontes, unde ipse in Europa deprehenſus ſalute periclitaretur, de fugiendo conſultabat: nolens tamen neque a Græcis neque a ſuis detegi, aggerem in Salaminem tentabat educere; navesque Phœnicum onerarias, ut pro ponte ac muro eſſent, connectebat: et ſe, tanquam aliam pugnam navalem facturus, ad bellum inſtruebat. Quæ agentem videntes ceteri, pro certo habebant eum manendi animo atque bellandi illa apparare: ſed nihil eorum Mardonium latebat, ut maxime gnarum ingenii illius. Xerxes et hæc faciebat, et in Perſidem miſit, qui præſentem cladem nunciaret. His nunciis nihil est in rebus humanis, quod pernicius transcurrit, idque hunc in modum est a Perſis excogitatum: Quot dierum est tota via, totidem equos ac viros ferunt diſtare ad diei uniuscuiusque iter, equi nempe et vir deſtinatus; quos neque vis nivium, neque imber, neque æſtus, neque nox arcet, quin propoſitum ſibi curſum celerrime conficiant. Quorum primus currendo mandata tradit ſecundo, ſecundus item tertio: et ita deinceps illa tradita in alium atque alium pertranſeunt, quemadmodum apud Græcos lampadis geſtatio, quam Vulcano peragunt. Hanc equorum

97

98

a Habet *Strabo* IX. p. 611. et *Euſtath.* ad Hom. p. 284, 24. *b* *Med. Paſ. Ask.*, ceteri ἐπελάσ. *c* Πλέειν *Arch. V. Paſ. Ask.* *d* *Med. Paſ. Ask.*, et ex coniectura *Pavius*, κινδυνεύσει *Arch.*; prius κινδυνεύσαι. Mox ἐβούλευε *Ask. Paſ. Med.*, in aliis ἐβούλευσε. *e* Ἐπίδηλος *Arch.* *f* Ἐπιστέατο non male *Arch.* *g* Id. *V. Med. Paſ. Ask.*, antea παρεσκεύαστο ex *Ald.* &c. *h* Non agnoſcit *Arch.* *i* Id. *Med. Paſ. Ask. Brit.*, alii ἑκάσην τεταγμένοι tantum. *k* Ἔργει *Arch. Paſ. Ald.*, εἴργει *Vind.*, alii ἐέργει, uti *Homer.* Iliad. B, 617. Statim αὐτῷ cum *Arch. Paſ.* vice ἑωυτῷ. *l* Λαμπιδοφ. *Arch.*

culis conciliarint. Ex *Vallae* ſententia Lyſiſtratus Athenienſis Bacide et Muſaeo prior erit, mala, uti opinor. Πρότερον τουτέων non est *ante hos*, ſed *ante eas res*, quae deſcribuntur. Vid. L. VI, 46. et alibi. Ultima oraculi ἐρετμοῖσι φρίξουσι iucunda Cl. *Kuhnius* et leni medicina reparavit ad *Pauſan.* I, 2. ἐρετμοῖσι ΦΡΤΞΟΤΣΙ· tantam videlicet remorum, ad Coliadem eiectorum, futuram abundantiam, ut illis inter torrendum mulieres uti poſſent. Quam quidem opem Codd., *Strabo*, *Euſtathius*que recuſant, non infitiaturi, modo liceret, φρύγειν ἐρετμοῖς matronis adprime convenire, φρίττειν ἐρετμοῖς, etſi meticuloſum hoc genus, quidpiam arceſſiti atque incommodi poſſidere. Haec pro *Kuhnio*, vineta mea caedens.

24. Κωλιάδες δὲ γυν.] Ἐρετμοῖσι φρίξουσι, *remis horrebunt mulieres Coliades*; an *Horret capillis ut marinus aſperis Echinus aut Laurens aper?* non opinor. Leniſſima mihi quoque placet *Kuhnii* correctio legentis φρύξουσι, quae, *Berglero* probata, *Reiskio* quoque venit in mentem, aliisque: remis ſic uſurae ſecundum *Kuhnium* mulieres dicuntur ut φρυγέτροις, *frictoriis*: φρύγειν Latinum est *frigere*, de quo *N. Heins.* egit ad *Ovid.* Medic. Faciei ℣. 70. VALCKEN.

32. Χῶμα ἐπειρᾶτο διαχοῦν] Fretum, ubi rex aggerem moliebatur, artum maxime erat, ὅσον δισχίλιον, *duorum circiter ſtadiorum*, in *Strabon.* L. IX. p. 605. A., arbitrato, id conſilii regem animo ante navale praelium agitaſſe, quae et *Cteſiae* Pers. C. 26. opinio.

42. Θνητὸν ἐόν.] Siccine vero nunciis his Perſicis nihil mortale celerius? an ne columbae quidem velociores eſſent cenſendae, quibus et olim ad domeſticos deportandas litteras alligabant; qua de re *Caſaub.* egit in *Athen.* IX, c. 11. Leviſſima mutatione pro θνητὸν libenter corrigerem ἀνήϊον, ſive ἀνθρωπήϊον ἐόν. unius ponam, aliis omiſſa, de iisdem loquentis *Xenophontis* verba K. Π. VIII. p. 137, 35. ὅτι γε τῶν ἀνθρωπίνων πεζῇ πορειῶν αὕτη ταχίστη τοῦτο εὔδηλον· aliorum de his loca dederunt *Briſſon.* de R. P. p. 190. et *Stanlei.* ad *AEſchyli* Pers. ℣. 247. *Herodotus* ſaepius ἀνθρωπήϊον ſcripſit, quam ἀνθρώπινον. — Cum his Perſicis curſores in ludis Atticis, facem ardentem, ſive lampada, ſibi invicem tradentes, comparat *Herod.* cuius verba dedit *Io. Meurs.* in Gr. Per. v. Λαμπάς. VALCKEN.

45. Ἵπποι τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος] Laudibus *Gronov.* fero, amplioribus ornaturus, modo *Briſſonio* et *Stanleio* comiorem ſeſe praeſtitiſſet. Neuter ſchedas *Herodoti* manu exaratas verſaverat, et vituperabuntur ob vocum, in MSS. latitantium, ignorantiam? Voces bene redierunt, clariusque curſum hunc, cuius Cyrus auctor et inventor, exponunt. Videndus *Briſſon.* R. Pers. L. I, 238. et *M. Paullus Venetus* L. II. Region. Orient. C. 23., non diſſimilem vehicularem apud Tartaros curſum enarrans. Unde vero *Cleomedes* Sphaer. L. II. p. 169. *Ed. Antw.* mutuatus fuerit, Xerxem διαστῆσαι ἀνθρώπους ἀπὸ Σούσων μέχρις Ἀθηνῶν, qui clamore, quid ageretur, ſignificarent, et ſic διὰ δύο νυχθημέρων ex Graecia ad interiorem Perſidem nuncios perlatos, dicere non valeo. Sequens τοὺς οὔτε —— haud moveo: in diſtributione, ut dicere amant, numeri ſolens ſaepe mutatio.

52. Τὴν τῷ Ἡφαίστῳ ἐπιτελέουσι] *Themiſtium* adumbrasſe,

rum cursitationem Persæ angareïon appellant. Primus igitur nuncius Susa perveniens, Xerxem Athenis potitum esse, tanta Persas qui relicti erant voluptate affecit, ut omnes vias myrto consternerent, et odores incenderent, et ipsi in sacrificiis ac gaudiis versarentur: secundus autem nuncius illis superveniens ita eos confudit, ut universi vestes dilaniarent, vociferationeque et eiulatu irrequieto uterentur, culpam in Mardonium refundentes. Non tamen adeo de navibus dolentes ista Persæ faciebant, quam de ipso Xerxe solliciti: eaque apud Persas duraverunt toto medio tempore, donec Xerxes ipse illos redeundo sedavit. At Mardonius quum videret Xerxem magnam e pugna navali calamitatem sibi illatam ducere, suspicans agitare eum fugam ex Athenis, de se ipso curam agebat, tanquam pœnas daturus, qui regi persuasisset inferre Græciæ bellum: putabatque sibi conducibilius esse, iterum prælio periclitari aut subigere Græciam, aut magna opera aggressum laudabiliter vita defungi; tamen opinio eius de subigenda Græcia prævalebat. Hæc quum secum agitasset, regem hac oratione est alloquutus, Domine, noli mœrorem capere, aut gravem maculam ex hac re sic gesta tibi illatam crede: non enim certamen, quo omnia nostra constant, in lignis est, sed in viris et equis. Itaque nemo tibi aut horum qui sibi videntur iam omne confecisse, egressus e navibus conabitur obviam se ferre, aut ex hac continente, et qui se nobis obvios tulere, pœnas dedere. Quod si tibi videtur faciendum, Peloponnesum continuo tentemus; si videtur supersedendum, supersedeamus licet: nec animo consterneris: neque enim ulla possunt ratione subterfugere Græci, quo minus rationem dent eorum, quæ et nunc et antea perpetrarunt, tuique sint servi. Et hoc quidem præcipue tibi agendum puta. Quod si tibi constitutum est, ut ipse cum exercitu revertaris, aliud quoque habeo ex hoc proposito consilium.

τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι ἀγγαρήιον. Ἡ μὲν δὴ πρώτη ἐς Σοῦσα ἀγγελίη ἀπικομένη, ὡς ἔχοι Ἀθήνας Ξέρξης, [a] ἔτερψε οὕτω δή τι Περσέων τοὺς ὑπολειφθέντας, ὡς τάς τε ὁδοὺς [b] μυρσίνῃσι πάσας ἐστόρεσαν, καὶ ἐθυμίων θυμιήματα· καὶ αὐτοὶ ἔσαν ἐν θυσίῃσί τε καὶ εὐπαθίῃσι· ἡ δὲ δευτέρη σφι ἀγγελίη ἐπεξελθοῦσα συνέχεε οὕτω, ὥστε τοὺς χιτῶνας κατερρήξαντο πάντες, βοῇ τε καὶ οἰμωγῇ ἐχρέωντο ἀπλέτῳ, Μαρδόνιον ἐν [c] αἰτίῃ τιθέντες. ἐκ οὕτω δὲ περὶ τῶν νηῶν ἀχθόμενοι ταῦτα οἱ Πέρσαι ἐποίευν, ὡς περὶ αὐτῷ Ξέρξῃ δειμαίνοντες. καὶ περὶ Πέρσας μὲν ἦν ταῦτα, τὸν πάντα μεταξὺ χρόνον γενόμενον, μέχρι οὗ Ξέρξης αὐτός σφεας ἀπικόμενος ἔπαυσε. Μαρδόνιος δὲ, ὁρέων μὲν Ξέρξην συμφορὴν μεγάλην ἐκ τῆς ναυμαχίης ποιεύμενον, ὑποπτεύων δὲ αὐτὸν δρησμὸν βουλεύειν ἐκ τῶν [d] Ἀθηνέων, φροντίσας πρὸς ἑωυτὸν ὡς δώσει δίκην, ἀναγνώσας βασιλῆα στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ οἱ [e] κρέσσον εἴη ἀναχινδυνεῦσαι, ἢ κατεργάσασθαι τὴν Ἑλλάδα, ἢ αὐτὸν καλῶς τελευτῆσαι τὸν βίον, ὑπὲρ μεγάλων αἰωρηθέντα, [f] πλέον μέντοι ἔφερέ οἱ ἡ γνώμη κατεργάσασθαι τὴν Ἑλλάδα. λογισάμενος ὧν ταῦτα, προσέφερε τὸν λόγον τόνδε, „ Δέσποτα, μήτε λυπέο, μήτε συμφορὴν [g] μηδεμίην „ μεγάλην ποιεῦ, τοῦδε τοῦ γεγονότος εἵνεκα „ πρήγματος. οὐ γὰρ ξύλων ἀγὼν ὁ τὸ πᾶν φέρων ἐστὶ ἡμῖν, ἀλλ' ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων. σοὶ δὲ οὔτε τις τουτέων τῶν τὸ πᾶν σφι ἤδη δοκεόντων κατεργάσασθαι, ἀποβὰς ἀπὸ τῶν νεῶν „ πειρήσεται ἀντιωθῆναι, οὔτ' ἐκ τῆς ἠπείρου τῆσδε· οἵ τε ἡμῖν ἠντιώθησαν, ἔδοσαν δίκας. εἰ μέν „ νυν [h] δοκέει, αὐτίκα πειρώμεθα τῆς Πελοποννήσου· εἰ δὲ καὶ δοκέει ἐπισχεῖν, παρέχει ποιέειν ταῦτα. μὴ δὲ δυσθύμει. οὐ γάρ ἐστι Ἕλλησι οὐδεμίη ἔκδυσις, μὴ οὐ δόντας λόγον τῶν „ ἐποίησαν νῦν τε καὶ πρότερον, εἶναι [i] σοὺς δούλους. μάλιστα μέν νυν ταῦτα [k] ποίεε. εἰ δ' ἄρα τοι βεβούλευται, αὐτὸν ἀπελαύνοντα [l] ἀπάγειν τὴν στρατιήν, ἄλλην ἔχω καὶ ἐκ τῶνδε „ βουλήν

491

a Ἔτερψεν id. vitiose. *b* Μυρσίνῃ *Pasc. Arch. V. Brit.* margo *Steph.* Vide L. VII, 54. *c* Αἰτίῃσι ora *Steph. Brit.* *d* Ἀθηναίων solemni vitio omnes, praeter *Vallam.* *e* Κρεῖσσον *Pasc. Vind. Arch.*, vetante dialecto. *f* Πλέον iid. et *Ask.* bene: olim πλέω. Mox ἡ abest *Arch.*, et οἱ *Pasc.* *g* Μηδεμίαν *Ask. Vind.* *h* Δοκέειν *Arch.* et πάρεχε post pauca. *i* Τοὺς id. *k* Ποιέειν *Arch.* *l* Ἀπάγαγεῖν idem.

brasse, *Petavio* observatur Or. XIX. p. 230. C. Pertinent huc *AEschyli* versus cultissimi Agam. v. 320. Sed adi magnum *Erasmum* Chiliad. pag. 574. Ed. *Francof.*

57. Ἔσαν ἐν θυσίῃσι] De Graecis si loqueretur, sola mihi forma loquendi nova videretur, εἶναι ἐν θυσίῃσι. In Graecia saepe τὴν θυσίαν Θάλεια sequebatur, *convivium sacrorum causa fieri solitum*, interprete *Casaub.* in *Athen.* p. 745. θεῶν Θυσίαι, θαλίαι τε iunguntur in *Aristoph.* Nub. ϒ. 308., qui in Pacis ϒ. 780. Ἀνδρῶν τε δαῖτας dixit, καὶ θαλίας μακάρων. Quando vero de Persis verba facit, *Herodotum* scripsisse suspicor: ἔσαν ἐν θαλίῃσι τε καὶ εὐπαθίῃσι· quorum prius iuxta nostrum notat χαρμόσυνα ἐποίεον, vel κεχαρηκότες ἐόρταζον· *laeti velut festos dies agitabant*: θάλειαν ἑορτὴν ἄγειν et θάλειαν ἄγειν Graecis etiam dicebatur: *Eustath.* in Od. Φ. p. 759, 6. Epist. *Socr.* p. 43, 18. Iam vide *Herod.* III, c. 27. in Apidis natalibus AEgyptii ἔσαν ἐν θαλίῃσι. Festo die bonarum rerum affluentes copia dicuntur ἐν εὐπαθίῃσι ἐόντες. *Herodot.* I, c. 22. et 191. ubi χορεύειν καὶ ἐν εὐπαθίῃσι εἶναι, ut πίνειν καὶ εὐπαθέειν, II, c. 133. c. 174. Nusquam iuncta reperi θύειν καὶ εὐπαθέειν· sed cum istis bene conveniunt, quod laeti Persae τάς τε ὁδοὺς μυρσίνῃσι πάσας ἐστόρεσαν, καὶ ἐθυμίων θυμιήματα· vid. *Brisson.* de R. P. p. 340. —— Mox ab illis mutati ad tristem nuncium Persae vestes sibi discindebant, βοῇ τε καὶ οἰμωγῇ ἐχρέωντο ἀπλέτῳ· postrema vir summus adhibuit in adnot. ad *Callimachum* Clar. *Ernesti* p. 103. VALCKEN.

59. Τοὺς χιτῶνας κατερρήξαντο] Hoc illud est, πάντες τά τε ἐσθῆτος ἐχόμενα εἶχον, ταῦτα κατηρείκοντό τε καὶ οἰμωγῇ ἀφθόνῳ διεχρέωντο Persae L. III, 66.; hoc *AEschyli* de eorum matronis, πολλαὶ δ' ἀπαλαῖς χερσὶ καλύπτρας κατερεικόμεναι Pers. v. 537. Vide doctissimum *Berglerum* ad *Alciphron.* p. 130.

73. Αἰωρηθέντα] Nimium sese ac insolenter extulerat Mardonius, φυσώμενος καὶ μετέωρον ἑωρηκὼς ἑαυτὸν uti *Philo Iud.*, nam quod nunc de Insomn. p. 1110. E. ἑωρακὼς, ferri non posse, Cl. *Mangeius* agnovit. Tali ingenio homines ἄνθρωποι κεναῖς αἰωρούμενοι δόξαις in eiusdem libro de Temul. p. 245. C. Proximum πλέον praestantius est. Hinc vero robur et auctoritas Codd., quorum L. VI, 110. τῶν ἡ γνώμη ΕΦΕΡΕ συμβάλλειν, haud inmerito laudatum fuit.

86. Οὐ γάρ ἐ. Ἕ. οὐδ. ἔκδυσις] Id est ἀμήχανόν ἐστιν Ἕλλησι· vel ἔστιν οὐδεμία μηχανή. Eadem structura II, c. 181., ἐσί τοι οὐδεμίη μηχανὴ μὴ οὐκ ἀπολωλέναι· III, c. 51. c. 209. II, c. 160. *Lucian.* II, p. 503., οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸν σὺν ἐμοὶ ἁλῶναι. VALCKEN.

89. Ταῦτα ποίεε] Bonum hoc: sed pro Nostri more ταῦτα ποιέειν melius ex *Arch.*; Tale L. V, 24. ἐπεὰν δὲ αὐτὸν περιλάβῃς, ΠΟΙΕΕΙΝ ὅκως μηκέτι —— ἀπίξεται. Vid. C. 67. et IV, 126.

I Regi placet consilium Mardonii, ideoque desiderat consensum Artemisiæ, cuius sapientiam laudat; nec illa cunctatur.

„ βουλήν. σὺ Πέρσας, βασιλεῦ, μὴ ποιήσῃς καταγελάστους γενέσθαι Ἕλλησι. οὐδὲν γὰρ ὦ [a] Πέρσῃσι τοῖσι δεδήληται τῶν πρηγμάτων, οὐδ' ἐρεῖς ὅκου „ ἐγενόμεθα ἄνδρες κακοί. εἰ δὲ Φοίνικές τε καὶ Αἰ- 95 „ γύπτιοι, καὶ Κύπριοί τε καὶ Κίλικες, κακοὶ „ ἐγένοντο, οὐδὲν πρὸς Πέρσας τοῦτο προσήκει τὸ „ πάθος. ἤδη ὦν ἐπειδὴ οὐ Πέρσαι τοι αἴτιοί εἰσι, „ ἐμοὶ πείθεο. εἴ τοι δέδοκται μὴ [b] παραμένειν, σὺ „ μὲν ἐς ἤθεα τὰ σεωϋτοῦ ἀπέλαυνε, τῆς Γρατιῆς „ ἀπάγων τὸ πολλόν· ἐμὲ δέ σοι χρὴ τὴν Ἑλλάδα I „ παρασχεῖν δεδουλωμένην, τριήκοντα μυριάδας τοῦ „ Γρατοῦ ἀπολεξάμενον". Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης, ὡς ἐκ κακῶν ἐχάρη τε καὶ ἥσθη· πρὸς Μαρδόνιόν τε βουλευσάμενος ἔφη [c] ἀποκρινεῖσθαι, ὁκότερον ποιήσει τουτέων· ὡς δὲ ἐβουλεύετο ἅμα Περσέων τοῖσι ἐπικλήτοισι, ἔδοξέ οἱ καὶ Ἀρτεμισίην ἐς [d] συμβουλίην μεταπέμψασθαι, ὅτι πρότερον ἐφαίνετο [e] μούνη νοέουσα τὰ πρηκτέα ἦν. ὡς δὲ ἀπίκετο ἡ Ἀρτεμισίη, [f] μεταστησάμενος τοὺς ἄλλους τούς τε συμβούλους I Περσέων, καὶ τοὺς δορυφόρους, ἔλεξε Ξέρξης τάδε. „ Κελεύει με Μαρδόνιος μένοντα αὐτοῦ, [g] πειρᾶσθαι „ τῆς Πελοποννήσου· λέγων ὡς μοι Πέρσαι τε καὶ ὁ „ πεζὸς Γρατὸς οὐδενὸς μεταίτιοι πάθεός εἰσι, ἀλλὰ „ βουλομένοισί σφι γένοιτ' ἂν ἀπόδεξις. ἐμὲ ὦν ἡ I „ ταῦτα κελεύει ποιέειν, ἢ αὐτὸς ἐθέλει τριήκοντα „ μυριάδας ἀπολεξάμενος τοῦ Γρατοῦ παρασχεῖν „ μοι τὴν Ἑλλάδα δεδουλωμένην· αὐτὸν δέ με κε- „ λεύει ἀπελαύνειν σὺν τῷ λοιπῷ Γρατῷ ἐς ἤθεα „ [h] τὰ ἐμά. σὺ ὦν ἐμοί, καὶ γὰρ περὶ τῆς ναυμα- „ χίης εὖ συνεβούλευσας τῆς γενομένης οὐκ ἐῶ- „ σα ποιέεσθαι, νῦν τε συμβούλευσον, ὁκότερα „ ποιέων ἐπιτύχω εὖ βουλευσάμενος". ὁ μὲν ταῦτα συνεβουλεύετο. Ἡ δὲ λέγει τάδε, „ Βασιλεῦ, χα- „ λεπὸν μέν ἐστι συμβουλευομένῳ τυχεῖν τὰ ἄριστα „ εἰπασαν. ἐπὶ μέντοι τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι, „ δοκέει μοι αὐτὸν μέν σε ἀπελαύνειν ὀπίσω· Μαρ- „ δόνιον δὲ, εἰ ἐθέλει τε καὶ [i] ὑποδέχεται ταῦτα „ ποιήσειν, αὐτοῦ καταλιπεῖν σὺν τοῖσι ἐθέλει. τοῦ- 492 „ το μὲν γὰρ, ἢν καταΓρέψηται τά φησι [k] ἐθέ- „ λειν, καί οἱ προχωρήσῃ τὰ νοέων λέγει, σὸν τὸ „ ἔρ-

lium. Ne committas, Rex, ut Persæ Græcis ludibrio fiant: non enim ab his Persis aliquid rerum est perditum; neque tu ubinam viri fuerimus ignavi dicere potes: quales si Phœnices et AEgyptii et Cyprii et Cilices fuere, nihil ista ad Persas attinet culpa. Quare, quoniam Persæ huius rei insontes sunt, iam mihi credito: si tibi non videbitur permanendum, remea ipse ad solum natale cum pleraque parte copiarum: ego vero cum delectis de exercitu trecentis millibus militum debeo Græciam in tuam redigere servitutem. His auditis Xerxes, 101 ut ex malis, gavisus est, voluptatemque cepit: et ad Mardonium inquit, se, ubi consilium cepisset, responsurum, utrum eorum esset facturus. Et quum deliberaret cum advocatis Persarum, placuit ei Artemisiam quoque ad consultandum arcesere: quam solam constabat antea, quæ facienda essent, intellexisse. Quæ ubi advenit, eam Xerxes summotis aliis Persarum consiliariis atque satellitibus, hunc in modum alloquutus est: hortatur me Mardonius hic permanere ad tentandam Peloponnesum, negans ullam culpam huius damni esse penes Persas atque pedestres copias, sed eis volentibus fiat experimentum. Itaque aut hoc me facere hortatur, aut ipse vult, trecenta millia militum deligens, subactam mihi tradere Græciam: me vero ad patrias sedes monet cum reliquo exercitu discedere. Tu igitur, etenim de pugna navali quæ contigit, non committenda probe consuluisti, nunc quoque dicito utrum mihi suadeas horum, quod eligendo bene consuluero. Hæc Xerxi consultanti respondens 102 Artemisia, Arduum, inquit, rex, est me quæ dixi optima, consulenti adesse: tamen pro statu rerum præsentium censeo te ipsum retro abire; Mardonium vero hic relinquas cum iis quos vult, si modo velit ille, atque recipiat se ista facturum. Nam sive ea quæ ait se velle, subegerit, et hæc ei quæ co-

a Τοῖσι Πέρ. id. *b* Παραμενέειν *Arch.* et τὰ ἑωϋτοῦ. *c* Ἀποκρίνασθαι *Brit. Ald.* *d* *Med. Ask. Pasc.*, ceteri συμβουλήν. *e* Deest *Arch.* *f* Μεταπεμψ. male *Brit.* *g* *Arch. V. Med. Ask. Pasc.*, antea ἀναπειρ. *h* Τὰ ἐμὰ *Ask. Arch. Vind.*, alii τἀμά. *i* Ὑποδέδεκται *Arch.* et ἐθέλοι *Ald.* *k* Θέλει *Pasc. Ask.*, ἐθέλει *Arch. Ald.* et mox καὶ οἱ προχωρήσει *Arch.*, προχωρήσοι *Ald.* Mox σοὶ δοῦλοι κατεργάσαιντο *Abreschius.*

93. Ἐν Πέρσῃσι τοῖσι δεδήληται] Positura vocis τοῖσι multis molesta. Maluit σοῖσι, quamquam fluctuans, *Corn. de Pauw*, τοίσιδε *Reiskius*; inmutatam qui relinquit *Abreschius*, τοῖσι δεδήληται *ab illis* explicat *Graecis*. Mihi ordo, ex *Arch.* enotatus, placet. Negat Mardonius, Persarum rebus damnum allatum. Classe quidem victores Graecos abiisse: at ibi ξύλων ἀγὼν, οὐκ ἀνδρῶν καὶ ἵππων. AEgyptios, Cyprios, Cilices et Phoenices superatos esse, Persas minime. Unde idem in epistola ad Graecos, νενικήκατε θαλασσίοις ξύλοις χερσαίους ἀνθρώπους in *Plut.* Arist. p. 324. C.

93. Οὐδὲν γὰρ ἐν Πέρσῃσι τοῖσι] Duarum literarum mutatione incommodum ex τοῖσι natum evitari poterit et apta enascetur sententia: Οὐ μὲν γὰρ ἐν Πέρσῃσί τοί τι δεδήληται τῶν πρηγμάτων· — εἰ δὲ Φοίνικες &c. *non enim Persarum culpa quidquam rebus tuis allatum est detrimenti.* Δηλήσασθαι significat βλάψαι· sed Δεδηλῆσθαι notat βεβλάφθαι, *laesum esse*, hinc fluxerunt omissa Lexicographis, Κεντροδάλητος· πανδάλητος· et ξιφοδήλητος, *Hipponactis* et *AEschyli* vocabula; Δεδήληται in *Eurip.* Hippol. ϒ. 175. *MS.* Cod. *Paris.* redditur βέβλαπται. — Nihil vetat ἐν Πέρσῃσι hic interpretari διὰ Περσῶν· ut apud *Thucyd.* VII, c. 8. ἐν τῷ ἀγγέλῳ. VALCKEN.

3. Ταῦτα ἀκούσας Ξ.] Non aliter ab *Herod.* scripta, sic suo situ verba quoque potuerant collocari: ἥσθη τε ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης, καὶ ὡς ἐκ κακῶν ἐχάρη· ut III, c. 34, ἥσθη τε ταῦτα ἀκούσας Καμβύσης, καὶ —. ubi eiectum rediit in suam sedem ἀκούσας. — Illud ὡς ἐκ κακῶν ἐχάρη, *tanquam ex malis gavisus est*, non purum fuisse gaudium indicat, sed quantulumcunque post inopinatam adeo cladem a Rege superbo sentiri poterat. — In proximis scriberem: πρὸς Μαρδόνιόν τε βουλευσάμενος ἔφη ἀποκρινέεσθαι, ὁκότερον ποιήσῃ τουτέων· ut legitur inferius, ὁκότερα ποιέων ἐπιτύχω. — De militibus Persis dixit Mardonius, ὡς βουλομένοισί σφι γένοιτ' ἂν ἀπόδεξις· *lubenter huius rei se documentum esse daturos*, ut explicuit *H. Steph.* in his βουλομένοισι tentari non debebat. Notissimum Graecismum praeter aliis citatos frequenter expresit *Macrobius*, *si volentibus vobis erit*, p. 214., &c. sic saepe loquuntur *Thucydid. Plato*, *Xenophon* et oratores, raro Poëtae, *Soph.* Oed. Tyr. ϒ. 1358., Θέλοντι κἀμοὶ τοῦτ' ἂν ἦν· *hoc et ego voluisem.* *Leopardus*, *H. Steph. Wasseus*, *D'Orvillius*, aliique, eam in rem plura dederunt. VALCKEN.

7. Ἐς συμβουλίην] Optime hic et C. 102. *Gronovius*; cui paria cur faciam, scribere memini ad L. III. princ. Perperam in proximis μούνη ab *Arch.* abest.

25. Συμβουλευομένῳ τυχεῖν τὰ ἄριστα &c.] *H. Stephani* Latina, *me tibi consulenti optimum dare consilium*, veriora opinor: τυχεῖν εἰπασαν non discrepat ab εἶπαι. De se regina C. 67. τὰ τυγχάνω φρονέουσα ἄριστα ἐς πρήγματα τὰ σά· quibus passim similia.

34. Καὶ

cogitans dicit succedant, tuum, domine, opus est; quia id tui servi effecerint: sive Mardonio contra opinionem contingat, non magna sane calamitas erit, salvo et te et rerum domesticarum statu. Etenim si incolumis es et domus tua, profecto Græci sæpenumero pro se ipsis multa certamina cursitabunt: at si quid contingat Mardonio cladis, id nullius erit momenti, Græcique vincendo non vicerint, servo tuo interempto. Tu vero Athenis incensis, cuius rei gratia expeditionem sumsisti, reverteris.
103 Delectatus eo consilio Xerxes, quod idem illa suasisset quod ipse haberet in animo: quippe qui, ut ego opinor, non remansisset, si vel cuncti atque cunctæ id ei suasissent, adeo perterritus erat. Artemisiam igitur laudatam dimisit, ducentem secum liberos regios Ephesum: nam aliquot eum
104 filii nothi comitabantur. Cum quibus ad eorum custodiam misit Hermotimum, genere quidem Pedasensem, sed apud regem inter eunuchos nulli secundum. Incolunt autem Pedasenses super Halicarnassum; apud quos hoc rei fertur contingere, ut quoties accolis omnibus qui circa eam urbem habitant aliquid adversi intra annum est eventurum, tunc Minervæ antistiti, quæ illic est, grandis barba nascatur: quæ res
105 bis apud eos iam accidit. Ex his Pedasensibus Hermotimus erat, cui maxima ex omnibus

„ ἔργον, ὦ δέσποτα, γίνεται· οἱ γὰρ σοὶ δοῦλοι κα-
„ τεργάσαντο· τοῦτο δέ, ἢν τὰ σαντία τῆς Μαρ-
„ δονίου γνώμης γένηται, εὐδεμίη συμφορὴ μεγάλη
„ ἔσται, σέο τε περιεόντος, καὶ ἐκείνων τῶν πρηγμά-
„ των περὶ οἶκον τὸν σόν. ἢν γὰρ σύ τε περιῇς,
„ καὶ οἶκος ὁ σὸς, πολλὺς πολλάκις ἀγῶνας δρα-
„ μέονται περὶ σφέων αὐτέων οἱ Ἕλληνες. Μαρ-
„ δονίου δέ, ἤν τι πάθῃ, λόγος οὐδεὶς γίνεται· οὐδέ
„ τι νικῶντες οἱ Ἕλληνες νικῶσι, δοῦλον σὸν ἀπο-
„ λέσαντες· σὺ δέ, τῶν εἵνεκα τὸν στόλον ἐποιή-
„ σω, πυρώσας τὰς Ἀθήνας, ἀπελᾷς". Ἥσθη τε [a] δὴ τῇ συμβουλίῃ Ξέρξης. λέγουσα γὰρ ἐπετύγχανε τάπερ αὐτὸς [b] ἐπινόεε. οὐδὲ γὰρ εἰ πάντες καὶ πᾶσαι συνεβούλευον αὐτῷ μένειν, ἔμενε ἄν, δοκέειν ἐμοί· ὕτω κατάρρωδήκεε. ἐπαινέσας δὲ τὴν [c] Ἀρτεμισίην, ταύτην μὲν ἀποστέλλει ἄγουσαν αὐτῇ τοὺς παῖδας ἐς Ἔφεσον. νόθοι γάρ τινες παῖδες οἱ [d] συνέσποντο. Συνέπεμπε δὲ τοῖσι παισὶ Φύλακον Ἑρμότιμον, γένος μὲν ἐόντα Πηδασέα, Φερόμενον δὲ ὑ τὰ δεύτερα τῶν εὐνούχων παρὰ βασιλέϊ. οἱ δὲ Πηδασέες οἰκέουσι ὑπὲρ Ἁλικαρνησσοῦ. σὶ δὲ τοῖσι [e] Πηδασέασι τούτοισι τοιόνδε φέρεται πρῆγμα γίνεσθαι· ἐπεὰν τοῖσι [f] ἀμφικτίοσι πᾶσι τοῖσι ἀμφὶ ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλιος μέλλῃ τι σὸτὸς χρόνῳ ἔσεσθαι χαλεπὸν, τότε ἡ [g] ἱρείη αὐτόθι τῆς Ἀθηναίης φύει πώγωνα μέγαν· τοῦτο δέ σφι δὶς ἤδη ἐγένετο. Ἐκ τετέων δὴ τῶν [h] Πηδασέων ὁ Ἑρμότιμος ἦν· τῷ μεγίστῃ τίσις ἤδη ἀδί-

a Desit δὴ *Arch.*, *συμβουλίῃ Med. Pasf. Ask.*, in reliquis *συμβουλῇ*. *b* Ἐνόεε ora *Steph. Arch. V. Pasf. Ask. Brit.*, neque inprobe. *c* Ἀρτ. *ταύτην, τὴν μὲν Arch.* *d* *Med. Pasf. Paris. B.*, *συνεπεντο Arch. V. Paris. A. Brit. Ald.*, *συνέπεντο Ask.* *e* Πηδάσοισι *τουτέοισι Pasf.*, prius etiam *Vind. Brit. Steph.* ora, Πηδάσισι *Arch.* Post pauca *συμΦέρεται Med. Ask. Pasf.*, sed *Φέρεται Ald. Arch. V. Brit. Paris. B.* *f* Sic *Ask.*, *ἀμΦικτύοσι Pasf. Vind. Arch. Brit. Ald.* *g* Ἰρέη *Arch.*; rem attigit *Strabo* XIII. p. 909. *h* Πηδασίων *Ask.*

34. Καὶ ἐκείνων τῶν πρηγμάτων] Ultimam harum vocum abrasam vir doctus cupit: ego ad *ἐκείνων* allidor, et *εὖ κειμένων* refingo. Lapsus ΕΚΕΙΝΩΝ et ΕΥ ΚΕΙΜΕΝΩΝ facilis, sententia probior: *te salvo et bene habentibus domus tuae rebus.* Par *Philostrati* Vit. Apoll. VIII, 7. p. 352. ὃδ' ΕΥ ΚΕΙΣΕΣΘΑΙ *τὰ ἑαυτοῦ ἔΦασκεν· ille rem suam bene se habere dicebat.* Sequens ἤν τι πάθῃ valide, *Isaeo* frequentatum, *εἴ τι πάθοι* et Latinorum, *si quid illi accidisset*, tuebuntur, ac *Callini* de forti viro *τὸν δ' ὀλίγος σενάχει καὶ μέγας*, ΗΝ ΤΙ ΠΑΘΗι apud *Stob.* Serm. XLIX. p. 356.

50. Οἱ δὲ Πηδασέες] Quae sequuntur de Pedasensibus hic mihi videntur adulterina, atque a mala manu ex marginis scholio interiecta Herodoteis, quae, reiectis istis, hoc modo coibunt: *παρὰ βασιλέϊ, τῷ μεγίστῃ τίσις* &c. Hanc vellem coniecturam, supra iam memoratam, Codices comprobarent, ut illam firmarunt VI, c. 122. Iam primum ponam Herodotea ex L. I, c. 175., paulo Ἰωνικώτερον, quod hic licebit, scripta: Ἔσαν δὲ Πηδασέες οἰκέοντες ὑπὲρ Ἁλικαρνησσοῦ μεσόγαιαν· τοῖσι ὅκως τι μέλλοι ἀνεπιτήδεον ἔσεσθαι, αὐτοῖσί τε καὶ τοῖσι περιοίκοισι ἡ ἱρηΐη τῆς Ἀθηναίης πώγωνα μέγαν ἴσχει· τρὶς [δὲ] σφι τοῦτο ἐγένετο. Sensum si spectes, hic eadem paene narrantur: his usus *And. Dounaeus* in *Demosth.* p. 124., *hoc*, ait, *videtur unum esse e splendidioribus Herodoti mendaciis:* barbae tamen muliebri patronus citatur *Aristoteles:* vid. *Leopard.* Em. VII, c. 11. XV, c. 24. — Hic tradita spuria videntur, primum quod insunt nonnulla ab Herodotea scribendi facie diversa; deinde quia libro primo posita tantum legisse videtur *Strabo;* tandem quia ex *Herodoti* consuetudine illic suo leguntur loco, ubi Pedasensium fit e Caria mentio: ista talia denique sic non solet Noster eadem repetere. Si adeo erant digna quae repeterentur, cur non illa repositisset potius L. VI, c. 20., ubi Pedasenses e Caria iterum commemorantur. Quod primum dicebam me iudice rem conficit: interpolator suo fraudem prodit indicio. Herodotea, *τοῖσι ὅκως τι μέλλοι ἀνεπιτήδεον ἔσεσθαι·* sic lecta *Straboni*, noster interpretatur: *ἐπεὰν τοῖσι —— μέλλῃ τι ἐντὸς χρόνου ἔσεσθαι χαλεπόν· τὸ ἔσεσθαι* videlicet! requirebat adiectum *ἐντὸς χρόνου·* velut grammaticus Ἀνεπιτήδεον, χαλεπὸν. Ἴσχει πώγωνα reddidit *Φύει.* Priora missa facio, *ἐν τοῖσι Πηδασέοισι·* et *τοιόνδε Φέρεται πρᾶγμα γίνεσθαι·* *fertur Vallae*; quod mutari postea potuit in *συμΦέρεται πρῆγμα.* Sed quibus tandem hoc ostento malum portendebatur? an non ipsis etiam Pedasensibus barba suae sacerdotis portentum erat expiandum? hoc utique significatum voluit *Herod.* Et quid tandem interpolator? quum malum immineret *τοῖσι ἀμΦικτίοσι πᾶσι τοῖσι ἀμΦὶ ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλιος·* quae sane non eleganter sunt tornata; *Vallae* reddita, *Amphictyensibus, qui circa eam urbem habitant: Palmerius, Amphictyonas*, ait, *a Pylaea sua in mediam Cariam sine navi transfretavit.* Suspicor primum huius notae auctorem pro *περιοίκοισι*, I, c. 175., legisse in suo Cod. *περικτίοσι·* noverat magister ex *Hom.* Od. B, 65., *περικτίονας ἀνθρώπους Οἱ περιναιετάουσι·* iam vide quam docte scripserit ad exemplar *Homeri* propemodum *ἀμΦικτίοσι — τοῖσι ἀμΦὶ — οἰκέουσι*; Ubi meminit *Thucyd.* III, c. 104. Deli *τῶν περικτιόνων νησιωτῶν· Schol.* Περικτίονες, inquit, *εἰσὶ καὶ ἀμΦικτίονες, οἱ περιοικοῦντες.* Usus rarioris vocis *ἀμΦικτίονες* exemplum requirenti succurret *Androtion* apud *Pausan.* X. p. 815., adiutus a *Sylburgio: conterminos ἀμΦικτίονας* vocans *Tzetzes* iuxta *Vales.* in *Harpocr.* p. 276., *Scaligerum* in errorem induxit; qualis *Grotium* etiam decepit *Stobaei* sui Florileg. p. 197. in istis incerti Poëtae: *κότ' ἄλκιμον ἕξετε θυμὸν, Ὦ νέοι, οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμΦὶ περικτιόνας; neque vicinos, iuvenes, reveremini.*

VALCKEN.

51. Ἐν τοῖσι Πηδασέοισι] Verius Πηδασεῦσι, quod L. VI, 20. *P. Leopardus* legebat Πηδασέεσσι Emend. VII, 11. Schedarum Πηδάσοισι, modo conmodus a gentili vocabulo ad urbem Πήδασα processus foret, nec *τούτοισι* moraretur, posset ferri. At ferri non potest *συμΦέρεται*, etsi saepius *συνηνείχθη γενέσθαι* repetatur: id enim *quid acciderit*, non, *quid fama ferat*, indicare aptum est. Verum enim vero multa narrationis huius offendunt. Poni saltem oportuerat *ἐπεὰν αὐτοῖσί τε καὶ τοῖσι ——*, sicuti L. I, 175. *Gronovius ἀμΦικτίοσι*, de Codice scripto silens, publicavit. Plerique aliter. Sequar tamen ob *Ask.* consensum. Ex *Vallae* Latinis *Amphictyonas* expulsos *Leopardus* voluit: eadem mens *Nic. Antonio* L. I. de Iurib. Exul. C. 11., unice in *ἀμΦικτίοσι* acquiescenti, neque alia *Palmerio:* sunt sane iidem *περικτίονες, ἀμΦικτίονες*, sive Sch. *Thucydidis* L. III, 104. interprete, *οἱ περιοικοῦντες*, quales *Callino*

culus fatum refertur. Pedaſenſes. Panionius mango Eunuchorum. Atarneus in Myſia ab Chiis habitatur.

ἀδικηθέντι ἐγένετο πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. ἁλόντα γὰρ αὐτὸν ὑπὸ πολεμίων, καὶ πωλεόμενον, ὠνέεται [a] Παιώνιος, ἀνὴρ Χῖος· ὃς τὴν [b] ζόην κατεῤῥησατο ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων. ὅκως γὰρ κτήσαιτο παῖδας εἴδεος ἐπαμμένους, ἐκτάμνων, ἀγινέων ἐπώλεε ἐς Σάρδις τε [c] καὶ Ἔφεσον χρημάτων μεγάλων. παρὰ γὰρ τοῖσι βαρβάροισι τιμιώτεροί εἰσι οἱ εὐνοῦχοι, πίῤῥιος εἵνεκα τῆς πάσης, τῶν [d] ἐνορχίων. ἄλλους τε δὴ ὁ Παιώνιος ἐξέταμε πολλούς, ἄτε ποιεύμενος ἐκ [e] τούτου τὴν ζόην, καὶ δὴ καὶ τοῦτον. καὶ, ὡ γὰρ τὰ πάντα ἐδυῤύχεε ὁ Ἑρμότιμος, ἀπικνέεται ἐκ τῶν Σαρδίων παρὰ βασιλῆα μετ' ἄλλων δώρων· χρόνῳ δὲ προϊόντος, πάντων τῶν εὐνούχων ἐτιμήθη μάλιῤα [f] παρὰ Ξέρξῃ. Ὡς δὲ τὸ ῤράτευμα τὸ Περσικὸν [g] ὥρμα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἐὼν ἐν Σάρδισι, ἐνθαῦτα καταβὰς κατὰ δή τι πρῆγμα ὁ Ἑρμότιμος
493 ἐς γῆν τὴν Μυσίην, τὴν Χῖοι [h] μὲν νέμονται, Ἀταρνεὺς δὲ καλέεται, εὑρίσκει τὸν [i] Παιώνιον ἐνθαῦτα. ἐπιγνοὺς δὲ, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν πολλοὺς καὶ φίλους λόγους· πρῶτα μέν οἱ καταλέγων ὅσα αὐτὸς δι' ἐκεῖνον ἔχοι ἀγαθά· δεύτερα δέ οἱ ὑπισχνεύμενος ἀντὶ τούτων ὅσά μιν ἀγαθὰ [k] ποιήσειεν, ἢν κομίσας τοὺς [l] οἰκέτας οἰκέῃ ἐκείνῃ· ὥῤε ὑποδεξάμενον ἄσμενον τοὺς λόγους τὸν Παιώνιον, κομίσαι τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα. ὡς δὲ ἄρα παγοικίῃ μιν περιέλαβε, ἔλεγε ὁ Ἑρμότιμος τάδε, „ Ὦ πάντων ἀνδρῶν ἤδη μάλιῤα ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων τὸν βίον κτησάμενε, τί σε ἐγὼ κακὸν ἢ αὐτὸς, ἢ τῶν [m] ἐμῶν τίς ἐργάσατο, ἤ σε, ἢ τῶν σῶν τινα, ὅτι με „ ἀντ' ἀνδρὸς ἐποίησας τὸ μηδὲν εἶναι; ἐδοκεές τε „ θεοὺς λήσειν οἷα ἐμηχανῶ τότε· οἵ σε ποιήσαντα „ τὰ ἀνόσια, νόμῳ δικαίῳ χρεώμενοι, ὑπήγαγον „ ἐς χέρας τὰς ἐμὰς, ὥῤε σε μὴ μέμψασθαι „ τὴν ἀπ' ἐμέο τοι ἐσομένην δίκην". ὡς δὲ οἱ ταῦτα

mnibus, quos quidem ipſi novimus, ultio contigit acceptæ iniuriæ. Siquidem eum captum ab hoſtibus ac venalem mercatus est Panionius, vir Chius, ex hoc impuriſſimo quæſtu vitam ſectans: nam quos pueros forma præditos coëmerat, eos caſtrabat; ductosque aut Sardes aut Epheſum, magna pecunia venundabat. Apud barbaros enim pretioſiores eunuchi ſunt quam qui non ſunt caſtrati, univerſæ fidei gratia. Ceterum ut alios permultos, ita hunc quoque Panionius execuit, ut qui ex hac re vitam toleraret. Sed non omnia infelix Hermotimus, e Sardibus ad regem cum aliis muneribus deductus est, progreſſuque temporis ex omnibus eunuchis maximo in honore apud Xerxem est habitus. Quum autem rex ad- 106
verſus Athenas moveret e Sardibus, per id tempus Hermotimus cuiusdam negocii gratia deſcendit in agrum Myſium, qui a Chiis incolitur, ſed Atarneus vocitatur: ibi inventum Panionium atque agnitum alloquutus est et multis et comibus verbis, primum recenſens ei, quot per illum eſſet aſſequutus bona, deinde pollicens quam gratiam illius meriti foret relaturus, ſi homo cum ſuis domeſticis illuc commigraſſet. Ea oratione libenter audita Panionius contulit ſe illuc cum uxore et liberis. Quem posteaquam cum omni familia adeptus est Hermotimus, his verbis affatus est, o omnium post homines natos ex nefandisſima negociatione quæſtum faciens; quid aut ipse ego, aut meorum quiſpiam vel tibi vel tuorum cuipiam mali fecit, quod me ex viro feceris nihil eſſe? et putabas fore ut quæ tunc machinabaris laterent deos? qui iuſta lege utentes, te infandorum opificem tradiderunt in manus meas, ut de pœna a me tibi irroganda queri non poſſis. Hæc ubi expro-

a Παιώνιος *Arch. Vind. Valla.* Vulgatum in *Athenaeo*, haec L. VI. p. 266. E. citante. *b* Ζωὴν *Arch. Vind.* *c* Καὶ ἐς Ἔφ. iidem. *d* Ἐνορχίων *Paſ. Ask.*, ἐνορχιέων *Arch.*, antea ἐνορχέων. *e* Τούτου *Arch. Paſ. Ask. Vind. Steph.* margo. *f* Παρὰ βασιλεῖ Ξέρξ. *Arch. V. Valla.* *g* Ὅρμα *Arch. V.* ſine augmento, ut Iones ſolent. Statim ὁ omittitur a *Paſ. Ask.* *h* Abest ab *Arch.*, in quo et *Vind.* Ἀταρνέϊς. Tu adi ad L. I, 160. *i* Παιώνιον iidem et *Valla* ſemper. *k* Ποιήσει, ἢν κομισάμενος *Arch. V.* *l* Iidem et *Med. Paſ. Ask. Thom. Magiſt.* in Οἰκέται· et *Valla:* antea παῖδας ex *Aldo* et aliis. *m* Ἐμῶν τίς ἐργάσ. *Arch. Vind. Valla*, ceteri τίς σε προγόνων ἐργ.

lino Epheſio ἀμφιπεριχτίονες *Stob.* p. 356. Pedaſenſium accolas alibi *Herodotus* περιοίκους eiusdemque verbis dixit *Strabo* XIII. p. 909. Cui ergo bono additamentum, τοῖσι ἀμφὶ ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλιος. Cur δὶς ταυτόν; utique ex ingenio librarii, rariorem ἀμφικτίονος vocem explicaturi. Porro δὶς ἤδη ἐγένετο protinus peccat. Alibi τρὶς poſuit et cum eo *Strabo*. Quae cuncta animo revolventi plura his inculcata videntur. Conſule *Valckenarium* ad dictum primi libri caput.

60. Παιώνιος] Hoccine mangoni nomen parentes inpoſuerint, an Παιωνίου, ſcripti codices dubium relinquunt: ſi poſterius, reſpectus aliquis ad artem medicam erit ex qua Apollo, Bacchus et ipsa Minerva Παιώνιοι. Prius illi furcifero adcommodatius ex concilio Panionio, cuius Chii participes L. I, 143., atque ita *Athenaeus.* Εἴδεος ἐπαμμένους L. I, 199. illuſtravimus, hic ἐκτάμνων tuemur. Habet cap. ſeq. τὰ αἰδοῖα ἀποτάμνειν, et gemina conplura *Portus.* Perſici moris *Ioſephus* II. adv. Apion. C. 37. facit, παῖδας ἐκτέμνειν, ubi *Spanhemius* bene. Nec illi tamen contumeliae primi auctores.

62. Εἴδεος ἐπαμμένους] A natura *egregiam* totius corporis *formam adeptos*, neque adeo tantum εὐπροσώπους, ſed εὐειδεῖς, ſive κατὰ πᾶν τὸ ἐκτὸς εἴδους καὶ φυῆς εὖ ἔχοντας. Chius iste Panionius exſectos ἀγινέων ἐπώλεε ἐς Σάρδις τε καὶ Ἔφεσον χρημάτων μεγάλων· in quibus ordinem nativum verborum invertit ſuo more, neque enim alibi vendebat Epheſum abducendos; ſed Sardibus et Epheſi, mittendos in Perſida, ubi πίῤιος εἵνεκα ſecundum *Herod.* viris οὐκ ἄνδρες anteponebantur: cur autem Perſae εὐνούχους ἐποίουν τοὺς καλούς rationem reddit *Dion Chrys.* XX. p. 270. B. vid. *Herod.* VI, c. 32. *Briſſon.* de R. P. II. p. 295. —— In hac hiſtoria vera propter crudeliſſimam, quam de Panionii liberis ſumſit, vindictam lectoribus nulla dignus adparebit Hermotimus miſericordia, quam in ficta *Xenophontis* Cyropaedia facile movebit Gadatas·

VALCKEN.

65. Τῶν ἐνορχίων] Melius videtur vulgato ob L. VI, 32. Statim ποιεύμενος ἐκ τούτου τὴν ζόην neque damno neque recipio. Dedit ποιεύμενον ἀπὸ τούτων τὴν ζόην L. II, 36., diverſiore in re. Si Codd. obſecundamus, ἐκ τούτου poſtulabit ſibi aut ἔργου aut πρήγματος, quo modo *Valla.*

79. Τοὺς οἰκέτας] *Thomas Magiſt.* et calamo ſcripti veriſſime. Confer dicta ad huius libri C. 4. Omittit autem *Thomas* ἄσμενον, quod hominis cupiditatem adprime ſua praeſentia indicat; Corrigitur praeterea ἀποδεξάμενον, cui in Muſis alia poteſtas.

83. Ἀνδρῶν ἤδη μάλιῤα] Cum ἤδη et δὴ in Codd. alternentur, poſterius eligebam. Verum *Abreſchius* ἤδη rariore accipit notione pro μέχρι νῦν, *huc usque*, qua *Pauſan.* Achaic. C. 22., ipso obſervante, πυθέσθαι μὲν ΗΔΗ τὰ ὀνόματα αὐτῶν οὐκ εἴχομεν. In vicinis pauca ſchedarum iuſſu, ut ſtribligo in poſterum abeſſet, induxi. Quis enim, τί σε ἐγὼ —— τίς σε προγόνων —— ἢ σε aequis oculis adſpiciat? Deleta librariis transſcripſi.

87. Τὸ μηδὲν εἶναι] Culte τὸ μηδὲν ὄντες viles, ignavi et nulli rei homines, *Sophocli* Aiac. v. 779., *Dioni Chrys.* Or. XXXVIII. p. 480. A. et LXVI. p. 611. D. Aliud Hermotimus, calamitatem ſuam, qua nec vir nec femina evaſerat, exprobrans nequiſſimo Panionio. Adi *Salvagnio* obſervata ad *Ovidii* Ibim v. 457.

97. Μέμ-

Mardonius iubetur eligere ccc. millia. Classis regia ab Phalero pergit Zosterem; Graci persequuntur Andrum usque. Porro quid agendum esset, deliberantibus Græcis quum Themistocles suadisset per insulas Hellespontum petere, obstitit Eurybiades,

probravit homini, filiis in conspectum adductis, coactus fuit Panionius genitalia filiorum suorum qui quatuor erant, abcidere: et coactus illa fecit, et postquam fecisset, filii adacti virilia eius abciderunt. Ita ultio ac Hermotimus persequutus est Panionium.

107 Xerxes autem filiorum Ephesum deducendorum negotio Artemisiæ demandato, accitum Mardonium iussit e copiis quos liberet eligere, ut consentanea verbis facta exequi experiretur. Hactenus eo die est actum. Noctu autem regis iussu duces e Phalero naves retro Hellespontum versus abduxerunt, pro se quisque accelerantes, ad custodiendas regi rates, quibus transiret. Ita navigantes barbari quum Zosteri appropinquarent, minuta quædam continentis illius prominentia promontoria suspicati navigia esse, perdiu illinc aufugerunt: tandem deinde edocti non navigia esse, sed promontoria,

108 in agmen sese receperunt. Ut autem dies illuxit, Græci cernentes ibidem pedestres copias hostium perstare, rati classem quoque circa Phalerum esse, ac pugnam navalem commissum iri, se ad resistendum apparabant. Sed cognito illam vela fecisse, confestim insequi censebant: itaque eam insequuti Andro tenus, cernere quum nequissent, ad Andrum profecti consultabant. Quibus Themistocles suadebat, ut per insulas navigatione instituta, classem hostium insequentes, recta ad Hellespontum navigarent, soluturi pontes. Huic contrariam Eurybiades opponebat sententiam, quod diceret fore ut si dissolverent pontes, maxima ob id calamitate afficerent Græciam. Persa enim, si deprehensus manere in Europa cogeretur, tentaturus est quietem non agere; quod sibi otium quidem agenti nec ulla res posset procedere, nec ullus retro ostenderetur receptus, et exercitus suus fame conficeretur: aggredienti vero et rebus gerendis operam danti omnia possent per Europam succedere, tum in urbibus, tum in nationibus quæ vel caperentur, vel antea sese dederent: quin etiam rem frumentariam habituros ex annuis semper fructibus Græ-

τα [a] ὠνείδιζε, ἀχθέντων τῶν παίδων ἐς ὄψιν, ἠναγκάζετο ὁ Παιώνιος τῶν ἑωυτῦ παίδων τεσσέρων ἑόντων τὰ αἰδοῖα ἀποτάμνειν. ἀναγκαζόμενος δὲ, ἐποίεε ταῦτα· αὐτῦ τε, ὡς ταῦτα ἐργάσατο, οἱ παῖδες ἀναγκαζόμενοι ἀπέταμνον. Παιώνιον μέν νυν ὕτω περιῆλθε [b] ἥ τε τίσις καὶ ὁ Ἑρμότιμος. Ξέρξης δὲ, ὡς τὺς παῖδας Ἀρτεμισίῃ ἐπέτρεψε ἀπάγειν ἐς Ἔφεσον, καλέσας Μαρδόνιον, [c] ἐκέλευέ μιν τῆς στρατιῆς διαλέγειν [d] τὺς ἂν βούληται, καὶ ποιέειν τοῖσι λόγοισι τὰ ἔργα πειρώμενον ὁμοῖα. ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην ἐς [e] τοσοῦτον ἐγίνετο· τῆς δὲ νυκτὸς, κελεύσαντος βασιλῆος, τὰς νῆας οἱ στρατηγοὶ ἐκ τῦ Φαλήρυ ἀπῆγον ὀπίσω ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ὡς [f] τάχεος εἶχε ἕκαστος, διαφυλαξύσας τὰς σχεδίας πορευθῆναι [g] βασιλεῖ. ἐπεὶ δὲ ἀγχῦ ἦσαν Ζωστῆρος πλώοντες οἱ βάρβαροι, ἀνατείνυσι γὰρ ἄκραι λεπταὶ τῆς ἠπείρυ [h] ταύτης, ἔδοξάν τε νῆας εἶναι, καὶ ἔφευγον ἐπὶ πολλόν. χρόνῳ δὲ μαθόντες ὅτι ὐ νῆες εἶεν, ἀλλ' ἄκραι, συλλεχθέντες, ἐκομίζοντο. Ὡς δὲ ἡμέρη [i] ἐγένετο, ὁρέοντες οἱ Ἕλληνες κατὰ χώρην μένοντα τὸν στρατὸν τὸν πεζὸν, ἤλπιζον καὶ τὰς νῆας εἶναι περὶ Φάληρον· ἐδόκεόν τε ναυμαχήσειν σφέας, παραρτέοντό τε ὡς ἀλεξησόμενοι. ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο τὰς νῆας [k] οἰχωκυίας, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐδόκεε ἐπιδιώκειν. τὸν μὲν [l] νυν ναυτικὸν τὸν Ξέρξεω στρατὸν ἐκ ἐπείδον διώξαντες μέχρι Ἄνδρυ. ἐς δὲ τὴν Ἄνδρον ἀπικόμενοι, ἐβουλεύοντο. Θεμιστοκλέης μέν νυν [m] γνώμην ἀπεδείκνυτο, διὰ νήσων τραπομένυς, καὶ ἐπιδιώξαντας τὰς νῆας, πλώειν 494
ἰθέως ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, λύσοντας τὰς γεφύρας. Εὐρυβιάδης δὲ τὴν ἐναντίην ταύτῃ γνώμην ἐτίθετο, λέγων ὡς εἰ λύσυσι τὰς σχεδίας, τῦτ' ἂν μέγιστον πάντων [n] σφεῖς κακῶν τὴν Ἑλλάδα ἐργάσαιντο. εἰ γὰρ ἀναγκασθείη ἀπολαμφθεὶς ὁ Πέρσης μένειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, [o] πειρῶτο ἂν ἡσυχίην μὴ ἄγειν· ὡς ἄγοντι μέν οἱ ἡσυχίην ὅτε τι [p] προχωρέειν οἷόν τε ἔσται τῶν πρηγμάτων, ὅτε τις κομιδὴ τὸ ὀπίσω φαίνοιτο, λιμῷ τέ οἱ ἡ στρατιὴ [q] διαφθαρέεται· ἐπιχειρέοντι δὲ αὐτῷ, καὶ ἔργυ ἐχομένῳ, πάντα τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην οἷά τε ἔσται προσχωρῆσαι κατὰ πόλιάς τε καὶ κατὰ ἔθνεα, ἤτοι ἁλισκομένων γε, ἢ πρὸ τύτυ ὁμολογεόντων· τροφήν τε ἕξει σφέας τὸν ἐπέτειον αἰεὶ τῶν Ἑλ-

a Ὠνειδισε *Pasf. Ask. Vind.*, cuius usus esse potest. *b* Ἡ τίσις καὶ Ἑρ. *Arch. V.*, ὁ desit et *Ask.* *c* Ἐκέλευε *Pasf. Ask. Arcb. V.* ora *Steph.*; prius ἐκέλευσε. *d* Τοὺς βούλεται iidem omnes, neque sperno. *e* Τοσοῦτο *Pasf.* *f* Τάχεος ἔσχε *Vind.* Posterius etiam *Arcb.*, olim ταχέως. Statim ambo φυλαξούσας. *g* Medi *Pasf. Ask. Vind. Arcb.*, in *Aldo* et reliquis βασιλῆα. *b* Ταύτας ἐδόξ., loco ταύτης *Arcb. Vind.* *i* Ἐγίνετο *Pasf. Arcb.*, satis bene. *k* Ὠιχωκ. *Arcb. V.* *l* Abest ab *Arcb. V.* *m* Non agnoscit γνώμην *Ask.* neque *Brit.*, in *V.* et *Arcb.* ἐπεδείκνυτο. *n* Σφι *Pasf. Ask.*, σφέας *V. Arcb.* et κακὸν. Porro ἐργάσαιτο *Arcb. Vind. Pasf. Ask.* *o* Πειρῶτο plene *Arcb. V.*, pro πειρῶτ' ἂν vulgato. *p* Προσχωρ. *Arcb.* *q* Med. *Pasf. Ask. Arcb. Paris. A.*, olim διαφθερέεται. In proximis προχωρῆσαι κατὰ π. *Brit.*

97. Ξέρξης — τοὺς παῖδας] Artemisiae quia commissise dicitur Ephesum ducendos, frigide iocatur *Plutarch.* T. II. p. 870. A. —— Paulo post iussu regis ex Athenarum portu naves deducebant ὡς τάχεος εἶχε ἕκαστος, διαφυλαξούσας τὰς σχεδίας πορευθῆναι βασιλῆα· hoc redibit opinor pro lectione *Med.* —— Fugientes Persas terrebant, ac si naves essent hostiles, in mare prominentia Attices promontoria: admovit ista *Casaubon. Theophrasti* Η. X. c. 25., ubi ὁ δειλὸς τοιοῦτός τις οἷος πλέων τὰς ἄκρας φάσκειν ἡμιολίας εἶναι. VALCKEN.

4. Ὡς τάχεος εἶχε] Uni *Vindobonensi* debetur. Tale *Plut.* T. II. p. 610. C. ὡς μὲν εἶχε τάχους καὶ δυνάμεως ἕκαστος· nec *Nostri* discsonvenit L. IX, 58. *Zosterem*, Atticae nobilem locum ex *Pausania* I, 31. et Scholiaste *Hermogenis* p. 389. illuminarunt viri doctissimi ad *Steph. Byz.* A me vero tacite praetermitti τῆς ἠπείρου, ταύτας ἔδοξάν τε —— non debet, quippe elegans et vulgato haud quaquam posterius. Opinabantur enim Persae minuta ista promontoria naves esse Graecorum, inde formido illis et fuga.

18. Γνώμην ἀπεδείκνυτο] Turbantes scribas flocci facio. Omnia bene habent. Sic L. III, 160. πολλάκις δὲ Δαρεῖον λέγεται ΓΝΩΜΗΝ τήνδε ΑΠΟΔΕΞΑΣΘΑΙ· quod solum abunde erit. Et hanc quidem Themistocles opinionem, si credimus *Plutarcho*, cum Aristide communicavit, eam valde et iisdem fere de caussis, quibus Eurybiades, inprobante, Themist. p. 120. A.

22. Τοῦτ' ἂν μέγιστον πάντων &c.] Animum multiplex in schedis variatio percusit: quid ea intendatur, non adfirmavero. Ubi pronomine, vario in omnibus, ablato, ἐργάσαιτο probaveris, res solvendi pontis in consideratione erit, universae Graeciae ingens allatura damnum. Si σφέας malueris, addendum erit καὶ τὴν Ἑλλ., quorum equidem neutrum ausim, vulgato contentus, nec plane aversatus *Arcb.* κακὸν, cui par C. 75. et IX, 36.

30. Οἷά τε ἔσται προσχωρῆσαι] Laurentii *succedere* fluxit ex προχωρῆσαι, quod in *Brit.*, saepeque legitimi locum, sicuti paullo superius in *Arcb.* et *Thucydide* II, 5., invasit. Editum plerorumque consensu munitur, indicans, Xerxi, modo strenue et prudenter egerit, singula per Europam oppida et nationes, partim captas, ultro partim, sese adiuncturas. Id vero προσχωρῆσαι velle, nemo ignorat.

et alter permisit domum redire, etiam suadens Atheniensibus.

Ἑλλήνων καρπόν. ἀλλὰ δοκέειν γὰρ νικηθέντα τῇ ναυμαχίῃ, ἐμὲ μενέειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸν Πέρσεα. ἐατέον ὦν εἶναι Φεύγειν ἐς ὃ [a] ἔλθοι Φεύγων ἐς τὴν ἑωυτοῦ· τὸν δὲ ἐνθεῦτεν περὶ τῆς ἐκείνου ποιέεσθαι ἤδη τὸν ἀγῶνα ἐκέλευε. ταύτης δὲ εἴχοντο τῆς γνώμης καὶ [b] Πελοποννησίων τῶν ἄλλων οἱ στρατηγοί. Ὡς δὲ ἔμαθε ὅτι ἐμὲ πείσει τούς γε πολλοὺς πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὁ Θεμιστοκλέης, μεταβαλὼν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἔλεγε τοιάδε· καὶ γὰρ μάλιστα ἐκπεφευγότων περιημέκτεον· [c] ὁρμέατό τε ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πλώειν, καὶ ἐπὶ σφέων αὐτέων [d] βαλλόμενοι, εἰ ὦλλοι μὴ βυλοίατο, ἔλεγέ σφι τάδε, „ Καὶ αὐτὸς ἤδη πολλοῖσι παρεγενόμην, καὶ πολλῷ [e] πλέω ἀκήκοα τοιάδε γενέσθαι· „ ἄνδρας ἐς ἀναγκαίην ἀπειληθέντας, νενικημένους ἀναμάχεσθαί τε καὶ ἀναλαμβάνειν τὴν προτέρην κακότητα· ἡμεῖς δὲ, εὕρημα γὰρ εὑρήκαμεν ἡμέας τε „ αὐτοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα, νέφος τοσοῦτον ἀνθρώπων „ [f] ἀνωσάμενοι, μὴ διώκωμεν ἄνδρας Φεύγοντας. τάδε γὰρ οὐκ ἡμεῖς κατεργασάμεθα, ἀλλὰ θεοί τε „ καὶ ἥρωες, οἳ ἐφθόνησαν ἄνδρα ἕνα τῆς τε Ἀσίης „ καὶ τῆς Εὐρώπης βασιλεῦσαι, ἐόντα ἀνόσιόν τε „ καὶ ἀτάσθαλον· ὃς τὰ ἱρὰ καὶ τὰ ἴδια οὐκ ὁμοίως „ ἐποιέετο, [g] ἐμπιπράς τε καὶ καταβάλλων τῶν „ θεῶν τὰ ἀγάλματα· ὃς καὶ τὴν θάλασσαν „ ἀπεμαστίγωσε, πέδας τε κατῆκε. ἀλλ' εὖ γὰρ „ [h] ἔχει ἐς τὸ παρεὸν ἡμῖν· νῦν μὲν οὐ τῇ Ἑλλάδι [i] καταμείναντας, ἡμέων τε αὐτέων ἐπιμεληθῆναι καὶ τῶν οἰκετέων. καί τις οἰκίην τε „ [k] ἀναπλασάσθω, καὶ [l] σπόρου ἀναγκαίως ἐχέτω, [m] παντελέως [n] ἀπελάσας τὸν βάρβαρον, „ ἅμα δὲ τῷ ἔαρι καταπλέωμεν ἐπὶ Ἑλλησπόντου „ καὶ

Græcorum. Nunc autem videri, Persam utpote victum navali prœlio, non perstare in Europa: ideoque permitti oportere, ut fugiat, dum in terram suam fugiendo perveniret: de qua terra tunc certamen fieri iubebat. Huic sententiæ aliorum Peloponnensium duces assensere. At Themistocles, 109
postquam animadvertit se non posse plerisque persuadere ut ad Hellespontum navigarent, adiit Athenienses, qui præcipue indignabantur hostem effugere, animatique erant ad navigandum in Hellespontum, etiam per se ipsos, si ceteri recusassent: eosque ita est alloquutus, Et ipse multis iam huiusmodi casibus interfui, et de multo pluribus audivi talia contigisse, viros ad necessitatem redactos etsi victos prœlium instaurasse, et superiorem inertiam emendasse: itaque nos, quoniam hoc lucro potiti sumus, ut et nos ipsos et Græciam tueremur, repulsa tanta hominum nube, non insequamur viros fugientes. Neque enim nos ista effecimus, sed dii pariter et heroës, qui inviderunt unum virum esse et Asiæ regem et Europæ, qui sit impiissimus atque scelestus: qui sacra eodem loco atque profana habens, utraque incendit, deorumque simulacra subvertit; qui et mare cecidit flagellis, et compedes in illud deiecit. Sed bene nobiscum in præsens tempus agitur: ideoque nunc quidem, ut et nostri ipsorum et nostrorum domesticorum curam geramus, et ut spatium quis ad reficiendas ædes, faciendamque sementem habeat, in Græcia maneamus, barbaro prorsus eiecto: quum autem ver appetet, tunc in Hellespontum et

a Ask. Med. Pasc., ceteri ἔλθῃ. *b* Οἱ Πελ. *Arcb.* *c* Ὡρμέατο id. *Vind.*, bene. ὡρμ. alii. *d* Βουλόμενοι iid. praetereaque εἰ ὦλλοι, quod Ionum est. Prius εἰ οἱ ἄλλοι. *e* Πλείω *Arcb. V.* *f* Ἀνασωσάμενοι *Med. Pasc. Ask.* *g* Ἐμπιπρείς τε iidem. *b* Desideratur ἔχει in *Arcb. V.* *i* Καταμείναντας ἡμ. τ. αὐτ. ἐπιμεληθῆναι *Pasc. Ask. Arcb. V. Brit. Steph.* margo. Antea ex *Aldo* καταμείναντες —— ἐπιμεληθῶμεν. *k Arcb. Vind. Eustath.* Hom. p. 1425, 61., olim ἀναπλασσάσθω. *l* Σπορᾶς *Eustath.* *m Med. Ask. Pasc.*, in ceteris παντελῶς. *n* Ἀναπελάσας *Arcb.*

40. Ὁ Θεμιστοκλ. μεταβαλὼν] Themistocles *mutatus* ab illo, qui in concilio ducum auctor fuerat πλώειν ἰθέως ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, nunc suos cives, istius etiam cupidine laudis inconsiderate flagrantes retrahit ab incoepto; atque hic veram pandit animi sui sententiam, dignam magni imperatoris providentia. Nec vetus interpres, neque Latinorum correctores vim animadverterunt verbi μεταβάλλειν, *mutari*, similiter usurpati V, c. 75. Κορίνθιοι, — σφὶ αὐτοῖσι δόντες λόγον ὡς οὐ ποιοῖεν τὰ δίκαια, μετέβαλλόν τε καὶ ἀπαλλάσσοντο. — Velut oculatus testis et auritus Atticis suis contestatur Themistocles, *saepius ἄνδρας, ἐς ἀναγκαίην ἀπειληθέντας, νενικημένους ἀναμάχεσθαί τε καὶ ἀναλαμβάνειν τὴν προτέρην κακότητα.* Horum prioribus, ἐς ἀναγκαίην ἀπειληθέντας, nuper mirum in modum abusus est vir Doctissimus: Herodoteum ἀπειλέειν, in istam classem referendum verborum, de quibus egit vir summus in nota Clar. *D. Ruhnken.* ad *Tim.* Lex. p. 52., nihil utique commune habet cum ἀπειλεῖν, *minari*, praeter fortuitam literarum συνέμπτωσιν· *in angustias detrusum, nesciumque quo se verteret*, ἐν ἀπορίῃσι ἐχόμενον, IV, c. 131., ἐς ἀπορίην ἀπιγμένον, I, c. 79. dixit etiam *Herod.* ἐς ἀπορίην ἀπειλημένον, II, c. 141. et ἀπειληθέντα ἐς ἀπορίην, I, c. 24. hic *necessitatis velut vinculis adstrictos*, ἀναγκαίῃ ἐνδεδεμένους, sive *necessitate coactos*, ἐς ἀναγκαίην ἀπειληθέντας. —— Tales victos saepe Themistocles ait ἀναμάχεσθαί τε καὶ ἀναλαμβάνειν τὴν προτέρην κακότητα· hoc quid sit docebunt *Ez. Spanhem.* ad *Iulian.* p. 178. et *F. L. Abresch.* Diluc. *Thucyd.* p. 710. Apud *Polyaen.* I, c. 30, 3., Themistocles aliis ἀντιβουλεύεται λέγων, βασιλεὺς ἀπολωφθεὶς ἀναμαχεῖται τάχα· πολλάκις δὲ ἀπόνοια δίδωσιν ὅσα μὴ ἔδωκεν ἀνδρεία. *Frontini* II, c. 6, 8., *Themistocles, victo Xerxe, volentes suos pontem rumpere probibuit, quum docuisset, cautius esse eum expelli ex Europa, quam cogi ex desperatione pugnare.* Themistoclis consilium postea magni saepe sunt Imperatores sequuti: praebet isthoc capite quaedam exempla *Frontinus*, et Africani Scipionis dictum, *viam hostibus qua fugiant esse muniendam*, cuius simile dat Agesilai *Polyaen.* II, c. 1, 6. qui factis illud suis saepe comprobavit: conferri poterunt idem *Polyaen.* III, c. 9, 14. *Pausan.* IV. p. 333. *Diodor. Sicul.* XIV, c. 27. et *Xenoph.* Ἑ. VII. p. 376, 15. VALCKEN.

46. Ἀναμάχεσθαί τε] Confer L. V, 121. et *Polyaenum* L. I, 30, 3. Sequentia in controversiam inciderunt propter ἀνασωσάμενοι ex *Med.* et aliis enotatum. Sententiam super his viri Celeber. notationes ostentant. Non ego infitior, νέφος ἀνθρώπων bono sensu usurpari posse: testabuntur Scriptor Epist. ad *Hebraeos* C. XII, 1. observataque Cl. *Lamb. Bos.* Sed inconmodat valde ἀνασώσασθαι, cuius in rerum recuperatione sedes, pariter ac ἀνακτήσασθαι L. III, 65. et 75. Reciperatum autem νέφος τοσοῦτον ἀνθρώπων a victoribus Graecis, inconsulte dicitur; recte vero, tantam hominum multitudinem sive nubem fuisse depulsam. Sic ἀνωσάμενοι L. VII, 139., ὠσάμενοι τὸν Πέρσεα VIII, 3., et, *Berglero* indice, *Plut.* Mar. p. 414. C. ἀλλ' ὅπως ΝΕΦΟΣ ΤΟΣΟΤΤΟΝ πολέμου καὶ σκηπτὸν ΩΣΑΜΕΝΟΙ, διασώσουσι τὴν Ἰταλίαν. Restat εὕρημα γὰρ εὑρήκαμεν, *nacti enim insperato sumus lucro nosmet ipsos et Graeciam*, ita vertendum; *Vallae* Latina exorbitare alios non fugit. Εὕρημα *lucrum*, praeter spem oblatum, exposuerunt summi viri *G. Budaeus* et *H. Stephanus*, estque in L. VII, 190. Εὕρεμα νομίζειν et λογίζεσθαι pariliter *Siracides* C. XXIX, 4, 6.

55. Ἐμπιπρὰς] *Med.* et consentientium ἐμπιπρεὶς videtur scripturae aberratio verioris. Inflammata Graecorum a Persis templa post *Brissonii*, *Menagii* ad *Diogen.* I, 9. et *Davisii* in *Ciceron.* II. Leg. C. 11. sollertem operam praetereo. Mutare debui proxima καταμείναντες — ἐπιμεληθῶμεν de plurium Codd., quibus creber ἀπαρεμφάτων in Mutis usus suffragatur, sententia: namque omnes prae stupore in devia deflexisse, criminosa foret accusatio.

57. Πέδας τε κατῆκε] Ob vicinas duae forte literae perie-

et Ioniam navigemus. Hæc dicebat Themiſtocles, animo ſibi apud Perſam comparandi receptum, ut ſiquid apud Athenienſes accideret adverſi ſibi, haberet quo ſe converteret; prout et contigit. Hæc dicenti Themiſtocli Athenienſes, quum tamen ab eo deciperentur, aſſenſi ſunt: nam quia et antea ſapiens eſſe viſus, vere prudens ac bene conſulens compertus fuit, prorſus ei ad aſſentiendum prompti erant. Ille, ubi Athenienſes ipſius ſententiam probavere, miſit e veſtigio viros cum navigio ad exponenda regi mandata, confiſus tacituros, etſi in omne tormentum devenirent; quorum etiam rurſus erat Sicinnus domeſticus. Hi posteaquam ad Atticam pervenere, ceteris apud navigium remanentibus, Sicinnus ad regem aſcendit, atque ita eum alloquutus est, Themiſtocles Neoclis filius, dux quidem Athenienſium, ſed inter omnes ſocios vir optimus ac ſapientiſſimus, miſit me tibi denunciatum, tibi præſtandi officii ergo ſe retinuiſſe Græcos, claſſem tuam inſequi volentes, pontesque qui ſunt in Helleſponto ſolvere: etiam nunc multa cum tranquillitate te illuc recipias. Hac re nunciata, isti de-

„ καὶ Ἰωνίης". ταῦτα ἔλεγε, [a] ἀποθήκην μέλλων 495
ποιήσεσθαι ἐς τὸν Πέρσεα, ἵνα ἢν ἄρα τι μιν καταλαμβάνῃ πρὸς Ἀθηναίων πάθος, ἔχῃ ἀποστροφήν. τάπερ ὧν καὶ ἐγένετο. Θεμιστοκλέης [b] ταῦτα μὲν λέγων, διέβαλλε, Ἀθηναῖοι δὲ ἐπείθοντο· ἐπειδὴ γὰρ καὶ πρότερον δεδογμένος εἶναι σοφὸς, ἐφάνη ἐὼν ἀληθέως σοφός τε καὶ εὔβουλος, πάντως ἑτοῖμοι ἦσαν λέγοντι πείθεσθαι. ὡς δὲ οὗτοι [c] οἱ ἀπεγνωσμένοι ἦσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ὁ Θεμιστοκλέης ἄνδρας ἀπέπεμπε ἔχοντας πλοῖον, τοῖσι [d] ἐπίστευσε σιγᾷν ἐς πάσαν βάσανον [e] ἀπικνεομένοισι, τὰ αὐτὸς ἐνετείλατο βασιλέϊ Φράσαι· τῶν καὶ Σίκιννος ὁ οἰκέτης αὐτὶς ἐγένετο. οἳ ἐπειδὴ ἀπίκοντο πρὸς τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν κατέμενον ἐπὶ τῷ πλοίῳ, Σίκινος δὲ ἀναβὰς παρὰ Ξέρξεα, ἔλεγε τάδε, „ Ἔπεμψέ με Θεμιστοκλέης ὁ Νεοκλέος, „ στρατηγὸς μὲν Ἀθηναίων, ἀνὴρ δὲ τῶν συμμάχων πάντων ἄριστος καὶ σοφώτατος, Φράσοντά „ τοι ὅτι Θεμιστοκλέης [f] ὁ Ἀθηναῖος, σοὶ βουλόμενος ὑπουργέειν, ἔσχε τοὺς Ἕλληνας, τὰς νῆας „ βουλομένους διώκειν, καὶ τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ „ γεφύρας λύειν. καὶ νῦν κατ' ἡσυχίην πολλὴν κο„ μίζεο". οἱ μὲν, ταῦτα σημήναντες, [g] ἀπέπλωον ὀπί-

a *Med. Arcb. Paſ. Ask.*, ὑποθήκην ceteri; tum ποιήσασθαι *Paſ.* *b* Μὲν ταῦτα *Arcb. V.* et διέβαλε *Ald.* *c* Deſit *Arcb. V.* *d* Ἐπίσευσε iidem et *Paſ. Ask. Brit.* cum *Steph.* margine: alii ἐπέτελλε. *e* *Med. Paſ. Ask.*, in *Arcb.* ἀπικομένοισι ὧν τούτοισι ἐνετ., reliqui ἀπικομένοισι cum *Aldo.* *f* Τοι Ἀθην., et ſequens σοὶ omittentes, *Arcb. V.* non profecto male: mox ὑπουργ. *Ask. Paſ.*, cuiusmodi et alibi vidimus. *g* Ἀπέπλωον *Arcb. V.*, ἀπέπλεον *Ald.* et alii.

perierunt, ut ſcripserit ἐγκατῆκε, nempe τῇ θαλάσσῃ. *Diogen. Laërt.* Prooem. §. 9. dixit εἰς τὴν θάλασσαν πέδας καθεῖναι· κατεῖναι ἐς τὸ πέλαγος πεδέων ζεῦγος, *Herodot.* VII, c. 35. —— Paulo post probarem quae margo dat *Steph.* καταμείναντας ἡμέων τε αὐτέων ἐπιμεληθῆναι quam caſuum ἀκαταλληλίαν amat et Herod. adpellatione τῶν οἰκετέων *uxores* intelligens et *liberos*; ut c. 106., τοὺς οἰκέτας explicat τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα, hinc *Thomas M.* v. Οἰκέται. —— Ista, καὶ τις οἰκίην ἀναπλασάσθω καὶ σπόρου ἀνακῶς ἐχέτω· ſignificant, *et unusquisque reficiat aedes ſuas, curetque ſementem fieri:* est enim ἀνακῶς ἐχέτω idem ac ἐπιμελείτω. *Pierſon.* ad *Moer.* Att. p. 43. et *Homeri* more ponitur τις, pro πᾶς τις, vel εἷς ἕκαστος. *Euſtath.* in Od. Γ. p. 123, 25., τὸ Τὶς πολλάκις — δηλοῖ — πάντας, ληφθὲν ἀντὶ τοῦ εἷς ἕκαστος· οὕτως παρὰ Σοφοκλεῖ λέγουσιν ὁ χορὸς οἱ Σαλαμίνιοι (in Ai. v. 245.) ὡς νῦν καιρός τινι Ποδοῖν κλοπὰν ἀρέσθαι. *Sophoclea* citat in eam rem bis terve alibi: verſus *Alcaei* apud *Athen.* x. p. 430. C. ſic diſtingui debent: Νῦν χρὴ μεθύσκειν, καὶ τινα πρὸς βίαν Πίνειν, ἐπειδὴ κάτθανε Μυρσίλος. Poëtae ſententiam Alcaïco etiam verſu *Horat.* expreſſit Carm. I. Od. 37. ſed *Alcaei* apud *Athen.* proxima duabus adiectis literis ſic ſuo modulo reſtitui poterunt: Μηδέν γ' ἄλλο Φυτεύσῃς πρότερον δένδρεον ἀμπέλῳ. *Nullam, Vare, ſacra vite prius ſeveris arborem: Horat.* I. Od. 18. —— Rariſſimum arbitror illud *Herodoti*, οἰκίην ἀναπλασάσθω· *nidum fingere*, πλάσαι δόμον dixit incertus Poëta apud *Lycurg.* p. 166. 35., Οὐδ' ἀγρίαι γὰρ ὄρνιες, ἣν πλάσῃ δόμον, Ἄλλῃ νεοσσοὺς ἐξίωσεν ἐντεκεῖν. Qui Sophoclea cognoverunt, ista *Sophoclis* eſſe ſuſpicabuntur, ſcripta prout illa vulgavit Clar. *Io. Taylor.* VALCKEN.

64. Ἀποθήκην μέλλων ποιήσεσθαι] Erunt fortaſſe, qui ὑποθήκην, notione παραινέσεως *monitionis*, illuſtrata *Menagii* diligentia in *Laërt.* I, 61. praeoptabunt. Equidem in *Gronovii* partes eo, *Vallam* arbitratus ex ipſius *ſubſidio* ἀποθήκην invenisſe. Πέρσεα, *Porto* ob inſolentem tonum ſuſpectum, recte pingit *Arcb.*

64. Ἀποθήκην μέλλων ποιήσεσθαι] Sequentia cum his arbitror iungenda: ἐς τὸν Πέρσεα ἵνα (ἦν ἄρα τί μιν καταλαμβάνῃ πρὸς Ἀθηναίων πάθος) ἔχῃ ἀποστροφήν· ita tamen ut partim etiam ad illa pertineant, τὸν Πέρσεα, *Perſam enim facturus* erat ἀποθήκην, *ad illum ut haberet receptum*, vel *refugium*, ſi qua urgeret neceſſitas, amicum ad certum tempus velut ſepoſitum, aliquando uſui futurum, eleganter vocat ἀποθήκην· ad ἀπόθετον φίλον in *Lyſiae* P. 158., vid. Cl. *Markland.* et, qui hic ἀποθήκην egregie tuetur Clar. *Abreſch.* Diluc. *Thuc.* p. 654. Ad ἀποστροφὴν conf. *Xenoph.* K. Π. V. p. 73, 18. K. Ἀ. VII. p. 244, 23. *Iſocr.* Epiſt. II, p. 410. B. *P. Weſſel.* ad *Diodor.* I. p. 207. et *Io. Toup* Em. in *Suid.* v. Ἀποστροφή. Beneficiorum in Regem Regiamque familiam hac opera ſua collatorum, ob quae εὐεργεσίαν ſibi ſcribit ὀφείλεσθαι, meminit Themiſtocles in illa nobili Epiſtola ad Artaxerxen data apud *Thucyd.* I, c. 138. VALCKEN.

73. Ἄνδρας ἀπέπεμπε] *Miſit viros iuſſos tacere, Valla: τοῖσι ἐπέτελλε σιγᾷν·* melior mihi lectio videtur marg. *Steph.* τοῖσι ἐπίσευε σιγᾷν ἐς πᾶσαν βάσανον ἀπικνεομένοισι τὰ αὐτὸς ἐνετείλατο βασιλέϊ Φράσαι· *quos, utcunque tormentis excruciarentur, fideli credebat occulturos ſilentio, quae Regi mandaſſet dicenda.* Hos inter, quos a longo tempore fideles fuerat expertus, fuiſſe quoque dicitur Sicinnus: hunc *Polyaeno* p. 60. ante pugnam, post pugnam p. 61. dicitur miſiſſe Ἀρσάκην· Ἀρνάκην vocat *Plutarcb.* in Ariſtid. p. 324. B. Quando autem, ut res ipsa ſuadet, non ſcripta epiſtola, ſed vel per amicum vel *per ſervum fidum*, ut *Iuſtin.* II, c. 12., ista Xerxi Themiſtocles indicavit; non tam miror quod apud *Nepot.* Them. c. 9. *literis*, ait *eum* (patrem Tuum) *certiorem feci, id agi ut pons —— diſſolveretur;* ſed in *Thucydide* miror I, c. 138., cur et quomodo Themiſtocles dicatur γράψας τήν τε ἐκ Σαλαμῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν —— οὐ διάλυσιν. Scriptam a cauto Imperatore epiſtolam negabit *Herod.* nec ſane ſit credibile. VALCKEN.

73. Τοῖσι ἐπίσευσε σιγᾷν] Priſtinum ἐπέτελλε damnant ſchedae, quibus obſequor. Credidiſſe indicatur et confiſum fuiſſe Themiſtoclem, nuncios, etſi tormentis omnibus vexarentur, mandata tacita habituros, plana utique ſententia, et ſimillima *Pauſaniae* L. VII. p. 589. Si vero *Noſtri* fidem laudamus, et quidni? αὖτις *iterum* ad Perſam Sicinnus miſſus abiit. *Plut.* aliunde *Arnacem*, regium eunuchum et captivum accepit, ad Xerxem ablegatum, Themiſt. p. 120. C., deditque *Polyaeno*, ſed *Arſacem* adpellanti, L. I, 30, 3.

77. Πρὸς τὴν Ἀττικὴν] Quae proſtant in Miſcell. Lips. Nov. VIII. p. 501. ſunt certe inconſiderate ſcripta. Non ex Andro fidos istos homines mittit, ſed ex inſula Salamine, neque ſane Xerxes, quod vir doctus putabat, in Helleſpontum aufugerat: exigat is iterum Herodoteam narrationem: mittitur navis in Atticam, ubi haerebat adhuc Xerxes; neque enim hic cum claſſis aufugit reliquiis; ſed cum exercitu ſuo ſecedens ex Attica, Graecia peragrata, rediit in Aſiam cap. 119., ὁδῷ χρεώμενος ἅμα τῷ ἄλλῳ στρατῷ ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην· conf. cap. 113. 126. 130. VALCKEN.

ὀπίσω. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπεί τέ σφι ἀπέδοξε μήτ' ἐπιδιώκειν ἔτι προσωτέρω τῶν βαρβάρων τὰς νῆας, μήτε [a] πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον λύσοντας τὸν πόρον, τὴν Ἄνδρον [b] περιεκατέατο, [c] ἐξελεῖν ἐθέλοντες. πρῶτοι γὰρ Ἀνδριοι νησιωτέων, [d] χρήματα αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέος, οὐκ ἔδοσαν· ἀλλὰ προϊσχομένου Θεμιστοκλέος [e] λόγον τόνδε, ὡς ἥκοιεν Ἀθηναῖοι περὶ ἑωυτοὺς ἔχοντες δύο θεοὺς μεγάλους, [f] Πειθώ τε καὶ Ἀναγκαίην, οὕτω τέ σφι κάρτα δοτέα εἶναι χρήματα· ὑπεκρίναντο πρὸς [g] ταῦτα, λέγοντες ὡς κατὰ λόγον [h] ἔσαν ἄρα αἱ Ἀθῆναι μεγάλαι τε καὶ εὐδαίμονες, καὶ θεῶν χρηστῶν ἥκοιεν εὖ. ἐπεὶ Ἀνδρίους γε εἶναι γεωπείνας ἐς [i] ταμέγιστα ἀνήκοντας, καὶ θεοὺς δύο [k] ἀχρήστους οὐκ ἐκλείπειν σφέων τὴν νῆσον, ἀλλ' αἰεὶ φιλοχωρέειν, Πενίην τε καὶ Ἀμηχανίην· καὶ τουτέων τῶν θεῶν [l] ἐπηβόλους ἑόντας Ἀνδρίους, οὐ δώσειν χρήματα. οὐδέκοτε γὰρ τῆς ἑωυτῶν ἀδυναμίης τὴν Ἀθηναίων δύναμιν εἶναι κρέσσω. οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ὑποκρινάμενοι, καὶ οὐ δόντες χρήματα, ἐπολιορκέοντο. Θεμιστοκλέης δὲ, οὐ γὰρ ἐπαύετο πλεονεκτέων, ἐσπέμπων ἐς τὰς ἄλλας νήσους ἀπειλητηρίους λόγους, αἴτεε χρήματα διὰ τῶν αὐτέων ἀγγέλων, χρεώμενος [m] λόγοισι τοῖσι καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἐχρήσατο· λέγων ὡς εἰ μὴ δώσουσι τὸ αἰτεό-

denuo abiere. At Græci, posteaquam decreverunt neque perſequi ulterius barbarorum claſſem, neque navigare in Helleſpontum ad ſolvendum traiectum, Andrum obſederunt, animo illam delendi: nam primi ex inſulanis Andrii pecunias poſcenti Themiſtocli denegaverant, eique alleganti Athenienſes illuc ire duobus magnis numinibus fretos, Suadela et Neceſſitate, et ita ſibi dandas utique eſſe pecunias, reſponderant ad hæc, Athenas merito magnas eſſe atque felices, et diis bonis bene vigere: quoniam Andrii ad maximam ſoli tenuitatem redacti eſſent et ipſorum inſulam totidem damnoſa numina nunquam derelinquere, ſed ſemper incolere, Inopiam et Impoſſibilitatem: quibus diis potientes Andrios pecuniam non daturos; nunquam enim ſua imbecillitate validiorem fore Athenienſium potentiam. Hæc illi quum reſpondiſſent, nec pecuniam dediſſent, obſidebantur. Themiſtocles vero, neque enim ab acquirendo ceſſabat, ad ceteras inſulas minacia verba mittens, pecuniam flagitabat, eisdem nunciis eisdemque verbis utens, quibus ad Andrios fuerat uſus: niſi pecuniam darent quam poſce-

111

112

a Ἐπιπλώειν iidem, cui locus eſſe poterit. *b* Περικατ. nullo augmento *Arcb.* *c* Ἐξελέειν recte *Arcb. V.*, antea ἐξελεῖν. *d* Αἰτ. πρὸς Θεμ. χρήματα *Paſ. Ask. Arcb. V.*, ordine ſat bono. *e* Τὸν λόγ. *Arcb. V.* *f* *Plut.* Themiſt. p. 122. citavit. *g* Τάδε *Arcb.* *b* Ἄρα ἦσαν Ἀθῆναι id. et *Vind.* *i* *Med. Arcb. Paſ.*, τὰ μάλιστα *Ask. V. Brit. Paris. A. B.* et *Ald.* *k* Χρηστοὺς *Arcb. Valla.* *l* Ἐπιβ. id. et *Vind.* *m* Τοῖσι καὶ πρ. βασιλέα ἐχρ. *Med. Paſ. Ask.* praeterea χρεωμένους ſolus *Med.*; in ceteris λόγοισι τοῖσι καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἐχρ.

95. Πειθώ τε καὶ Ἀναγκαίην] Admovet Andriis τὴν καλουμένην ὑπὸ τῶν πολλῶν ΠΕΙΘΑΝΑΓΚΗΝ *Syneſii* Or. de Regn. p. 26. A. Themiſtocles, blandiorem quidem illam, quam Ἀνάγκη καὶ Βία, quibus Corinthi olim fanum in *Pauſan.* L. II, 4., aeque tamen liberis et ſui iuris hominibus acerbam et deteſtabilem. Muliebres autem deas μεγάλους utroque ſermone recte dici, *Iac. Elsnerus* Sched. Crit. p. 39. conmonſtravit.

95. Πειθώ τε καὶ Ἀναγκαίην] Duabus his Deabus, quas ſuae habendi cupidini Themiſtocles προέτεινε, eleganti reſponſo ſapienter oppoſuerunt Andrii, quas inſulam ſuam ſemper colere dicebant Πενίην τε καὶ Ἀμηχανίην· quarum etiam fideli praeſidio feroces Themiſtocles et Graecos re coëgerunt infecta illuc recedere unde venerant, c. 121., ἐπεί τε οὐκ οἷόν τε ἐγένοντο ἐξελεῖν τὴν Ἄνδρον —— ἀπαλλάσσοντο ἐς Σαλαμῖνα. Quam Noſter, hinc paucis rem narrat *Plutarch.* in Them. p. 122. C. δύο καὶ ἥκειν ἔφη θεοὺς κομίζων Πειθὼ καὶ Βίαν· οἱ δ' ἔφασαν εἶναι καὶ παρ' αὐτοῖς θεοὺς μεγάλους δύο, Πενίαν καὶ Ἀπορίαν, ὑφ' ὧν κωλύεσθαι δοῦναι χρήματα ἐκείνῳ. Nomina Ἀναγκαίης et Ἀμηχανίης in magis uſitata convertit Βίας et Ἀπορίας. Amor in ala *Simmiae*: Οὔτι γὰρ ἔκρινα βίᾳ Φι, πρᾶϋνω δὲ πειθοῖ· et ante: Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν ἀνίκ' ἔκριν' Ἀνάγκα. Huius neceſſitatis imperio lene ſuum Amor opponit blanda vi perſuadentis: apud *Xenoph.* K. Ἀ. VII. p. 247., οἱ νῦν σοὶ ὑπήκοοι γενόμενοι οὐ φιλίᾳ τῇ σῇ ἐπείσθησαν ὑπὸ σοῦ ἄρχεσθαι, ἀλλ' ἀνάγκῃ· hanc a veri nominis Rege longe removet *Ecphantas Stobaei* p. 335., qui pro ſectae ſeveritate τὸ πειθοῦς τινος δέεσθαι conſiderat γ. 10. veluti τᾶς ἐπιγήῳ Φαυλότατος λείψανον· quia πειθὼ ἔργον τι ἐντὶ παροικέον ἀνάγκᾳ· hinc ſua quaedam *Plato* derivavit in Politicum: conf. *Dion Chrys.* p. 79. F. 366. B. Non ſolum τὴν Πειθὼ, μειλίχιον ὅπλον, ſed mitibus verbis minas addens paene regaliter Themiſtocles Andriis oſtentabat τὴν Πειθανάγκην· καὶ, ὡς οἷόν εἰπεῖν, θατέρᾳ μὲν δόρυ, θατέρᾳ δὲ κηρύκειον προϊσχόμενος, ὃ δὴ παροιμία ἦν, ὡς φησὶ Παυσανίας, ἐπὶ τῶν ἅμα μὲν παρακαλούντων καὶ ἀπειλούντων, ut ſcribit *Euſtath.* in *Hom.* Il. Γ. p. 309, 14. VALCKEN.

98. Καὶ θεῶν χρηστῶν] Fingebat Cl. *de Pauw* ταὶ θεῶν —, non abſurde, modo neceſsitas adeſſet: inſuper, ἐπὶ Ἀνδρίους γε εἶναι γεωπείνας ἐς τὰ μάλιστα ἀνήκοντας — *ad Andrios certe non accedere niſi maxime pauperes et in primis, deas inutiles et noxias duas nunquam eorum inſulam relinquere, ſed in ea gratum ſibi domicilium habere, Paupertatem et Inposſibilitatem.* Γεωπείνας non hominēs, ſed ipsas reſpicere deas, ſic ab Andriis dicacioribus adpellatas: ad Athenienſes acceſsiſſe θεοὺς χρηστοὺς, ad ſe ſemper inviſere θεοὺς γεωπείνας, praeterque ceteros Πενίην καὶ Ἀμηχανίην inſulae poſſeſsione delectari. Quae, doctiſsimo viro mirifice olim blandita, minime exagitabo, incertus, an ipsum ἀνήκοντες ἐς τὰ μάλιστα, ſeu potius τὰ μέγιστα, uti L. V, 49. fefellerint, an repetiti toties post ἐπεὶ accuſativi; hos certe inprobavit, invito *Herodoto* et praeceptore ſtructurae *H. Stephano* de Dialect. p. 138. Ceterum noti ſatis ſunt γεωπεῖναι L. II, 6., et ἐπήβολοι bonae malaeve rei compotes ex *AEſchyli* Agam. v. 551. *Porphyrio*que Q. Homeric. prima. Nam exemplarium *Arcb.* et *Vind.* ἐπιβόλους aſpernor mirorque ſervatum a nupero *Hippocratis* editore, *Steph. Mackio*, princip. Νόμου, cum MSS. et Scholiaſtae verum oſtenderent. Ipsum adi.

6. Οὐ γὰρ ἐπαύετο πλεον.] In fine cap. ex *Med.* optime reſtituit Clar. *Gronov.* Θεμιστοκλέης —— χρήματα παρὰ νησιωτέων ἐκτέατο (*ſibi comparabat*) λάθρῃ τῶν ἄλλων στρατηγῶν. Ieta de Themiſtocle dicta qui vituperat *Plutarch.* T. II. p. 871. C. ipse tamen in Them. T. I. p. 122. C. haec poſuerat tanquam indubia: ἦν δὲ περιπλέων τὰς νήσους καὶ χρηματιζόμενος ἀπ' αὐτῶν· *et ex inſulis ſibi pecunias corradens:* ibidem acerbiſsimum adverſarii Themiſtoclis *Timocreontis* nobis carmen ſervavit, illum traducentis, ut ψεύσαν, ἄδικον, προδόταν, quippe qui amicum prodiderit ἀργυρίοισι σκυβαλικοῖσι πεισθείς· Λαβὼν δὲ τρὶ' ἀργυρίου τάλαντ' ἔβα πλέων εἰς ὄλεθρον· in his τρία forte videbuntur in τριάκοντα mutanda *Herodotum* comparanti VIII, c. 4. Illic narrata ſi quam admittunt excuſationis veniam, haec certe magni viri memoriam dedecorant; quem, gloria ſatiatum, auri fames videtur agitaſſe; neque tamen idcirco velut *Athenienſium ditiſsimus* Socrati potuit et Ariſtidi opponi: horum probe recordabar ſcribens quae leguntur P. 494. VALCKEN.

9. Χρεώμενος λόγοισι τοῖσι &c.] Magnas cierunt hic turbas amanuenſes, quorum *Med.* et conſentanei veraces ſi fuerint, χρεώμενος, aut χρεωμένους *Med.*, exſilio damnabitur, ſumma plerorumque concordia oblatum: ſalvum illud vocabulum perſtabit, ubi de vulgato demutabitur nihil. Neque fatuus propterea ſermo erit, tametſi ἀπειλητήρισι λόγοι praecesſerint. Illa enim generatim minacia verba, haec τὴν Πειθὼ καὶ Ἀναγκαίην, niſi imperata praeſtentur, denunciantia. Verum vide magnum et eruditum *Med.* patronum.

20. Τοῦ

scerentur, exercitum se Græcorum illuc adducturum, et obsidendo deleturum. Hæc dicendo, ingentem pecuniæ vim coëgit a Carystiis atque a Pariis: qui audito tum Andrum obsideri, quod cum Medis sensisset, tum Themistoclem maximo in honore inter duces esse, hoc metu pecuniam misere. Aliarum autem insularum aliqua pecuniam dederit necne, affirmare nequeo: reor tamen alias quoque quasdam dedisse, non has solas. Quanquam Carystiis ne hac quidem re contigit effugere cladem, ut Pariis, qui Themistocle pecunia delenito, expeditionem devitarunt. Ita Themistocles ex Andro exortus, clam ceteris ducibus
113 exegit pecunias ab insulanis. At copiæ Xerxis illic aliquot post pugnam dies immoratæ, moverunt in Bœotos eadem qua venerant via. Quippe Mardonio visum est simul regem prosequi, et simul intempestivum anni tempus esse ad belligerandum; atque etiam in Thessalia satius esse hybernare, et deinde ineunte vere tentare Peloponesum. Itaque ubi in Thessaliam perventum est, ibi Mardonius ante omnia Persas universos, qui immortales vocantur, elegit, excepto eorum duce Hydarne, qui negavit se rege esse cariturum. Item ex aliis Persis thoracatos, et millenarium equitatum: ad hæc Medorum, Sacarum, Bactrianorum, Indorum et peditatum et equitatum reliquum. Has nationes sibi totas desumpsit: ex sociis autem elegit discernens quibus aut spècies aderant, aut a quibus aliquod egregium facinus peractum cognoverat. Sed plurimos ex una gente Persarum delegit torquatos et armillatos; secundo loco Medos, qui non numero Persis inferiores erant, sed robore: ita ut universi, trecenta millia una
114 cum equitibus essent. Hoc interim tempore quo Mardonius habebat delectum copiarum, et Xerxes circa Thessaliam agebat, oraculum e Delphis ad Lacedæmonios venit, ut Xerxem pœnas necis Leonidæ poscerent;

τεόμενον, ἐπάξει τὴν στρατιὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ πο- 496
λιορκέων ἐξαιρήσει. λέγων ταῦτα, συνέλεγε χρήματα μεγάλα παρὰ Καρυστίων τε καὶ Παρίων· οἱ πυνθανόμενοι τήν τε Ἄνδρον ὡς πολιορκέοιτο, [a] διότι ἐμήδισε, καὶ Θεμιστοκλῆα, ὡς εἴη ἐν [b] αἴνῃ μεγίστῃ τῶν στρατηγῶν, δείσαντες ταῦτα, ἔπεμπον χρήματα. εἰ δὲ δή τινες καὶ [c] ἄλλοι ἔδοσαν νησιωτέων, οὐκ ἔχω εἰπεῖν· δοκέω δέ τινας καὶ ἄλλους δοῦναι, καὶ οὐ τούτους μούνους. καίτοι Καρυστίοισι οὐδὲν, τούτου εἵνεκα, τοῦ κακοῦ ὑπερβολὴ ἐγένετο· Πάριοι δὲ Θεμιστοκλῆα χρήμασι ἱλασάμενοι, [d] ἔφυγον τὸ στράτευμα. Θεμιστοκλέης μέν νυν ἐξ Ἄνδρου ὁρμεώμενος, χρήματα παρὰ νησιωτέων [e] ἐκτέετο, λάθρῃ τῶν ἄλλων στρατηγῶν. Οἱ δ' ἀμφὶ Ξέρξεα, ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ναυμαχίην ἐξέλαυνον ἐς Βοιωτοὺς τὴν αὐτὴν ὁδόν. ἔδοξε γὰρ Μαρδονίῳ, ἅμα μὲν προπέμψαι βασιλῆα, ἅμα δὲ [f] ἀνωρίην εἶναι τοῦ ἔτεος πολεμέειν· χειμερίσαι δὲ ἄμεινον εἶναι ἐν [g] Θεσσαλίῃ, καὶ ἔπειτα ἅμα τῷ ἔαρι πειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου. ὡς δὲ ἀπίκατο ἐς τὴν Θεσσαλίην, ἐνθαῦτα Μαρδόνιος ἐξελέγετο πρώτους [h] μὲν Πέρσας πάντας τοὺς ἀθανάτους καλεομένους, πλὴν Ὑδάρνεος τοῦ στρατηγοῦ. οὗτος γὰρ οὐκ ἔφη λείψεσθαι βασιλῆος· μετὰ δὲ, τῶν ἄλλων Περσέων τοὺς θωρηκοφόρους, καὶ τὴν ἵππον τὴν χιλίην· καὶ Μήδους τε καὶ Σάκας, καὶ [i] Βακτρίους τε, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ τὸν πεζὸν, καὶ [k] τὴν ἄλλην ἵππον. ταῦτα μὲν ἔθνεα ὅλα εἵλετο· ἐκ δὲ [l] τῶν συμμάχων ἐξελέγετο κατ' ὀλίγους, τοῖσι εἰδεά τε ὑπῆρχε διαλέγων, καὶ [m] εἴ τέοισί τι χρηστὸν συνήδεε πεποιημένον. ἦν δὲ, πλεῖστον ἔθνος Πέρσας αἱρέετο, ἄνδρας στρεπτοφόρους τε καὶ ψελιοφόρους· ἐπὶ δὲ, Μήδους· οὗτοι [n] δὲ πλῆθος μὲν οὐκ ἐλάσσονες ἔσαν τῶν Περσέων, ῥώμῃ δὲ [o] ἔσσονες. ὥστε σύμπαντας, τριήκοντα μυριάδας γενέσθαι σὺν ἱππεῦσι. [p] Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ὁ τῷ Μαρδονίός τε τὴν στρατιὴν διέκρινε, καὶ Ξέρξης τὴν περὶ Θεσσαλίην, χρηστήριον ἐληλύθεε ἐκ Δελφῶν Λακεδαιμονίοισι, Ξέρξεα αἰτέειν δίκας τοῦ Λεωνίδεω φό-

a Ὅτι *Arcb.* *b* Τιμῇ *Vind. Arcb.*, quod scholion. *c* Ἄλλων νησ. ἔδοσαν *Arcb. V.* Post pauca Καρυστίοσί τε οὐδὲν *Ask.*, Καρ. γε οὐδὲν *Pasf.*, cui non adversor. *d* *Med. Pasf. Ask.*, in ceteris διέφυγον, cui sedes potuerat relinqui. *e* Ἐκτέατο *Med. Pasf. Ask. Brit.*, ἐκτέετο *Arcb.*, ἠτέετο *Ald.* et ceteri. *f* Ἀνωρίην *Arcb. V. Paris. B. Brit.*, ἀνωρίη *Med. Pasf. Ask. Paris. A.* *g* Θεσσαλίῃ *Ask. Pasf. Arcb. Vind.*, et sic solet Scriptor, non Θετταλίῃ. Mox ὡς δὲ ἀπίκατο *Med. Pasf. Ask.*, alii cum *Aldo* ἀπίκετο. *h* Μὲν τοὺς Πέρ. *Ask. Pasf.*; μὲν τοὺς μυρίους Π. *Arcb.* et *Valla.* *i* Βακτρίους τε *Pasf. Ask.*, ultimum deerat. *k* Τὴν ἵππον tantum *Arcb. V. Valla.* *l* *Med. Pasf. Ask. Paris. A.*, alii ἄλλων συμμ., uti *Aldus.* *m* Εἴ τι οἱ χρ. *Arcb.*, tum συνειδεε cum *Pasf.* *n* Δὲ τὸ πλ. *Pasf. Ask.* *o* Ἥσσονες *V. Ask.*, contra morem. *p* Ἐν τούτῳ δὲ *Ask.*

20. Τοῦ κακοῦ ὑπερβολὴ] Hoc etiam ut Herodoteum referri debuerat in *AEm. Porti* Lexicon, quum ἡ ἀναβολὴ vel ὑπέρθεσις vix alibi dicatur ὑπερβολή. —— Ad eamdem pertinent classem in seq. cap. Ἀνωρίη τοῦ ἔτεος· et χειμερίσαι· quorum prius quid sit docebunt viri Magni observata ad *Thom. M.* in Ἀωρὶ νυκτός. Alterum Χειμερίσαι, pro vulgari χειμάσαι vel παραχειμάσαι positum VI, c. 31. infra recurrit c. 126. et c. 130., ubi classis reliqua Persarum ἐχειμέρισε ἐν Κύμῃ· formatum illud, ut θερίζειν, *aestatem transigere*, et rarius ἐαρίζειν, *tempus vernum*: Ἐχειμέριζε forte dederat Noster etiam c. 133. pro ἐχείμαζε· quod in alium usum adhibet VII, c. 191., ἡμέρας γὰρ δὴ ἐχείμαζε τρεῖς, *tertio demum die tempestas sedavit*. Loca tamen memorat II, c. 22., in quae se conferunt grues ἐς χειμασίην· sic Codd. exhibent pro χειμαδίην. Dixit *Demosth.* p. 35., ὑπάρχει δ' ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι Λήμνῳ· sic legendum puto eiecta voce δυνάμει ex vicinis repetita, ut dederit χειμαδίῳ, nempe τόπῳ· illuc refero quod habet *Etymol.* p. 810, 1. Χειμαδίῳ, τόπῳ ἐφ' οὗ ἄν τις δύναιτο χειμῶνος ἐγκαθορμίσασθαι· eadem dat *Suidas* ex Rhetorico Lex. ut puto, descripta. VALCKEN.

22. Ὁρμεώμενος ἐξ Ἄνδρου] Sive ipsum Themistoclem ab Andro profectum intelligas, seu ad nuncios referas circum insulas missos, nihil offendet. *Plutarchus* ad prius inclinat περιπλέων τε τὰς νήσους καὶ χρηματιζόμενος ἀπ' αὐτῶν Themist. p. 122. C. Nihil certe urget, ut ὁρμεώμενος ἐπ' Ἄνδρου *stationem ad Andrum habens*, refingatur, praesertim cum ὁρμέων in simili ponatur re. *Reiskii* ἐκτέετο genio sermonis et *Arcb.* suffragatione protegitur. Conf. L. IV, 62.

31. Πρώτους μὲν Πέρσας] Praefert insoliti quidpiam πρ. μὲν τοὺς μυρίους Περ. πάντας *Arcb.* et *Vallae*: saltem πάντας omisisse. Glossam atque additamentum ex L. VII, 83. arbitror.

39. Κατ' ὀλίγους] Legi nec posse nec oportere κάρτ' ὀλίγους verisimia *Abreschii* animadversio, advocantis *Thucyd.* III, 111. ὑπαπέῃσαν κατ' ὀλίγους· et L. IV, 11. κατ' ὀλίγας νηῦς διελόμενοι. Vide supr. L. II, 93. et *Duker.* ad *Thucyd.* L. VI, p. 400.

39. Τοῖσι εἰδεά τε ὑπῆρχε] Sunt, ni fallor, εἴδεος εὖ ἔχοντες, sive σωμάτων ἔχοντες ἄριστα, atque adeo εὐεκτικοί. Hos dicitur Mardonius e ceterorum turba διαλέγων, *secernens*, καὶ εἴ τέοισι —— ubi forte lectio non esset deterior, καὶ ὁτέοισί τι χρηστὸν συνήδεε πεποιημένον. Est illud ὁτέοισι Homericum et Herodoteum; Sophocleum ὅτοισι. Ad *Homeri* Il. O. ψ. 491. *Eustathio* adnotantur Ὁτέοισι, ὅτου, ὅτῳ, ὅτων, ἀντὶ τοῦ ὅντινων, καὶ ὅτοισι· de quibus unum restitui poterit *AEliano* de N. A. V, c. 39., *ad praedam a leone relictam* τὰ ἄλλα ζῶα ἥκοντα καὶ αἰσθανόμενα, ὅπου· scribendum, ὅτου λείψανόν ἐστι τὸ κείμενον, *cuius ista sint reliquiae*. VALCKEN.

Fœdissimus Xerxis ex Græcia discessus. Sacer Iovis currus raptus a Thracibus. Magnus et liber animus Regis Thracum.

Φόνου, καὶ τὸ διδόμενον ἐξ ἐκείνου δέχεσθαι. πέμπουσι δὴ κήρυκα τὴν ταχίστην Σπαρτιήτας· ὃς ἐπειδὴ κατέλαβε ἐοῦσαν ἔτι πᾶσαν τὴν στρατιὴν ἐν Θεσσαλίῃ, ἐλθὼν ἐς ὄψιν τὴν Ξέρξεω, ἔλεγε τάδε· „ Ὦ „ βασιλεῦ Μήδων, Λακεδαιμόνιοί τε σε καὶ Ἡρα„ κλεῖδαι οἱ ἀπὸ Σπάρτης αἰτέουσι Φόνου δίκας, ὅτι „ σφέων τὸν βασιλῆα ἀπέκτειναν ῥυόμενον τὴν Ἑλ-
497 „ λάδα". ὁ δὲ, γελάσας τε καὶ κατασχὼν πολλὸν χρόνον, [a] ὡς οἱ ἐτύγχανε παρεστεὼς Μαρδόνιος, δείκνυς ἐς τοῦτον, εἶπε, „ [b] Τοιγάρ σφι Μαρδόνιος ὅδε „ δίκας δώσει τοιαύτας οἵας ἐκείνοισι πρέπει". ὁ μὲν δὴ, δεξάμενος τὸ ῥηθὲν, ἀπαλλάσσετο. Ξέρξης δὲ Μαρδόνιον ἐν Θεσσαλίῃ καταλιπὼν, αὐτὸς ἐπορεύετο κατὰ τάχος ἐς τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ ἀπικνέεται ἐς τὸν πόρον τῆς διαβάσιος, [c] ἐν πέντε καὶ τεσσεράκοντα ἡμέρῃσι, ἀπάγων τῆς στρατιῆς οὐδὲν μέρος, ὡς [d] εἶπαν. ὅκου δὲ πορευόμενοι γινοίατο, καὶ κατ' οὓς τινας ἀνθρώπους, τὸν τουτέων καρπὸν [e] ἁρπάζοντες ἐσιτέοντο· εἰ δὲ καρπὸν μηδένα εὕροιεν, οἱ δὲ τὴν ποίην τὴν ἐκ τῆς γῆς ἀναφυομένην, καὶ τῶν [f] δενδρέων τὸν φλοιὸν περιλέποντες, καὶ τὰ φύλλα [g] καταδρέποντες κατήσθιον, ὁμοίως τῶν τε ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων· καὶ ἔλιπον οὐδέν. ταῦτα δ' ἐποίευν ὑπὸ λιμοῦ. ἐπιλαβὼν δὲ [h] λοιμός τε τὸν στρατὸν καὶ δυσεντερίη κατ' ὁδὸν [i] ἔφθειρε. τοὺς δὲ καὶ νοσέοντας αὐτέων κατέλιπε, ἐπιτάσσων τῇσι πόλισι, ἵνα ἑκάστοτε [k] γίνοιτο ἐλαύνων, μελεδαίνειν [l] τε καὶ τρέφειν· ἐν Θεσσαλίῃ τέ τινας, καὶ ἐν Σίρι τῆς Παιονίης, καὶ ἐν Μακεδονίῃ. ἔνθα καὶ τὸ ἱρὸν ἅρμα καταλιπὼν τοῦ Διὸς, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἤλαυνε ἀπιών, οὐκ ἀπέλαβε· ἀλλὰ δόντες οἱ Παίονες τοῖσι Θρήιξι, [m] ἀπαιτέοντος Ξέρξεω, ἔφασαν νεμομένας ἁρπαχθῆναι ὑπὸ τῶν ἄνω Θρηίκων τῶν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Στρυμόνος [n] οἰκημένων. Ἔνθα καὶ ὁ τῶν Βισαλτέων βασιλεὺς γῆς τε τῆς Κρηστωνικῆς, Θρήιξ, ἔργον [o] ὑπερφυὲς ἐργάσατο· ὃς οὔτε αὐτὸς ἔφη τῷ Ξέρξῃ ἐκὼν εἶναι δουλεύσειν, ἀλλ' [p] οἴχετο ἄνω ἐς τὸ οὖρος τὴν Ῥοδόπην, τοῖσί τε παισὶ ἀπηγόρευε μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ, [q] ἀλογήσαντες, ἢ ἄλλως σφι θυμὸς ἐγένετο ἀθέη-

scerent, et quod daretur ab eo acciperent. Mittunt igitur quam citissime Spartiatæ caduceatorem. Is adhuc in Thessalia nactus integrum exercitum, ubi in conspectum Xerxis venit, ita verba fecit; Rex Medorum, Lacedæmonii te et Heraclidæ ab Sparta pœnas cædis poscunt, quod regem ipsorum interemisti, dum Græciam protegit. Ad ea Xerxes cachinnos tollit: ac diu responso non reddito, Hic, inquit, monstrato Mardonio, ut ille ei assistebat, pœnas tales dabit, quales illos decet. Caduceator hoc responso accepto discessit. Xerxes 115
Mardonio in Thessalia relicto, ipse ad Hellespontum ire maturabat: intraque quinque et quadraginta dies ad traiectus locum pervenit, nullam, ut ita dicam, partem copiarum ducens: quocunque autem veniebant, et ad quoscunque homines, eorum direptis fructibus vescebantur: ubi autem nihil fructuum reperiebant, ipsa herba, ut e solo germinabat, et arborum delibratis corticibus, et strictis frondibus utebantur tam agrestium quam mansuetarum, nihil omnino relinquentes: hoc autem præ fame facere cogebantur. Quos deinde pestilentia excipiens ac dysenteria, vel alvi tormina, inter viam extinguebat. Eorum etiam nonnullos Xerxes ægrotos reliquit, iniungens civitatibus, ut in quamque veniebat, uti illos curarent et pascerent: quosdam etiam in Thessalia, et aliquot in Siri Pæoniæ, et in Macedonia: ubi sacrum Iovis currum, quem in Græciam tendens reliquerat, reversus non offendit. Eum Pæones Thracibus quum dedissent, tamen reposcenti Xerxi dixere, equas pascentes fuisse abactas a Thracibus superioribus, qui Strymonis circa fontes incolerent. Quo in 116
loco rex Bisaltarum ac terræ Crestonicæ, Thrax, facinus super naturam fecit: hic et se volentem negavit Xerxi serviturum, eoque in superiora ad montem Rhodopen abiit: et filiis interdixit adversus Græciam militare. Illi patre contemptui habito, sive alioquī belli

a Ὡς ἔτυχε *Arcb. V.* *b* Τοιγάρ τοι *Arcb.* *c* Abest ἐν *Arcb.* *d* Εἰπεῖν *Arcb. V. Pasf. Ask.* *e* Ἀναρπάζοντες *Arcb.* *f* Δένδρων id. *Vind.* *g* Καταδιέποντες *Pasf.*; citat *Suidas* in Δρέπου, ἦσθιον legens. *b Med. Vind. Pasf. Ask. Arcb.*, antea λοιμὸς τότε τὸν, et in *Ald.* λιμός. In ἐπιλαβὼν exemplarium consensus est. Vide ad L. VI, 27. *i* Διέφθειρε *Arcb.* *k* Id. *Vind. Med. Pasf. Ask.*, prius γίνηται. *l* Desit *Pasf.* et *Ask.* *m* Ἀπαιτεόντων τῶν περὶ omisis mediis *Arcb.* *n Arcb. V. Pasf. Ask. Brit. Stepb.* margo: οἰκεομένων ceteri. Mox Θρῇξ *Arcb. V.* *o Pasf. Ask. Arcb. Vind.*, in aliis εἰργάσ. *p* Ὤχετο *Ask. Pasf.*, et ὄρος *V. Arcb.* *q* Ἀλογίσ. *Ald.*

49. Τὸ διδόμενον ἐξ ἐκείνου δέχεσθαι] Accipere omen, et, quidquid rex diceret, sibi sumere, bene *Pavius*. Itaque Laco, cum Xerxes Mardonium poenas daturum ambigue respondisset, δεξάμενος τὸ ῥηθὲν abiit. Tale δεκόμεθα, ὦ βασιλεῦ, τὰ δίδοῖς inf. C. 137. δέκομαι τὸν οἰωνὸν, *accipio omen*, L. IX, 90. et Comici Δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ *Plut.* v. 63.

64. Τῆς στρατιῆς οὐδὲν μέρος] Innuit exiguum militum numerum, quem salvum ex inmani illa multitudine L. VII, 184. in Asiam reduxerit. Causas fami pestilentiaeque acceptas fert. Non ex falso nuncius ad Atossam, Ἥκουσιν ἐκφυγόντες, οὐ πολλοί τινες Ἐφ' ἑσιοῦχον γαῖαν *AEschyl.* Pers. v. 510., qui de regiis per Thessaliam properantibus copiis v. 490. ἔνθα δὴ πλεῖστοι θάνον Δίψῃ τε λιμῷ τε —— *Nostro* ferme consentiens.

72. Λοιμός τε τὸν στρατὸν] Nihil est in his quod fictum videatur aut rationi disconveniens: quae habet *Iustin.* II, c. 13., pleraque sophistam potius decent quam historicum: verum esse potuit quod scribit *Tzetzes* Chil. I. ϑ. 995., plerosque qui cum Rege secessérant, mortuos κρυμῷ, λιμῷ, πορείᾳ· *labore, fame, ac metu distabuerunt*, *Orosius* p. 114. *Herodoto* prior *AEschylus* Pers. ϑ. 482., Στρατὸς δ' ὁ λοιπὸς ἓν τε Βοιωτῶν κθονὶ Διώλυθ', οἱ μὲν ἀμφὶ κρηναῖον γάνος Δίψει πονοῦντες, οἱ δ' ὑπ' ἄσθματος κενοὶ Διεκπερῶμεν ἓς τε Φωκέων κθόνα, Καὶ Δωριδ' αἶαν· tandem γῆς Ἀχαιΐδος πέδον Καὶ Θεσσαλῶν πόλισμ' ὑπεσπανισμένους Βορᾶς ἐδέξαντ', ἔνθα δὴ πλεῖστοι θάνον Δίψῃ τε, Λιμῷ τ', ἀμφότερα γὰρ ἦν τάδε· absurde *Scbol.* τόπος, ait, Βοιωτίας ἡ Κρήνη· hinc *aquas* nobis *Crenaeas* vocant, quae *fontanae* fuerant dicendae. In Atticae pestis descriptione *Lucret.* VI. ϑ. 1262., *Multa siti prostrata viam per, proque voluta Corpora silanos ad aquarum strata iacebant, Intercluſa anima nimia ab dulcedine aquaï. Thucyd.* p. 131, 79., ἐκαλινδοῦντο καὶ περὶ τὰς κρήνας ἁπάσας ἠμυδρῆτες τῇ τοῦ ὕδατος ἐπιθυμίᾳ. VALCKEN.

80. Νεμομένας ἁρπαχθῆναι] Praecessit ἅρμα Iovis sacrum, cui iuncti equi fuerunt, pascentes, ut Paeones ferebant, furto abducti. Supra VII, 55. οἵ τε ἵπποι οἱ ἱροὶ καὶ τὸ ἅρμα τὸ ἱρόν. Rediit, saepe restitutum, οἰκημένων. Vid. III, 96.

83. Θρῇξ, ἔργον ὑπερφυὲς] Rem fecit *atrocissimam* Rex Bisaltarum. Ab humana natura patrisque nomine prorsus abhorrens facinus hinc enarrans *AElianus* V. H. V, c. 11., illum scribit fuisse φιλέλληνα· quod mihi quidem obsequium Xerxi negatum non manifestat; sed idem digna scribit mansueta Graecorum humanitate, quando Thrax ob tantillam rem sex filiis oculos crudeliter eruens dicitur μὴ ποιήσας Ἑλληνικά. VALCKEN.

90. Ἐξώ-

belli libidine inspiciundi, militavere cum Persa: quibus, postquam incolumes reverterunt omnes, erant autem sex, ob eam culpam oculos pater effodit. Et isti quidem hanc
117 mercedem acceperunt. Persæ autem, ubi ex Thracia ad traiectum pervenere, urgentes Hellespontum navibus traiecere ad Abydum: non enim intentas adhuc rates invenere, sed tempestate disolutas. Ibi copiosiorem quam in itinere commeatum adepti, nullo cum modo sese reficientes, ac mutatis aquis, permulti interibant de exercitu, qui supererat: ceteri cum Xerxe Sar-
118 des pervenere. Narratur autem et alia hæc res, Xerxem, posteaquam Athenis profectus venit ad Eïonem urbem, Strymoni appositam, illinc non amplius per viam iter fecisse: sed exercitu Hydarni permisso, quem ad Hellespontum deduceret, ipsum navem Phœnissam conscendisse, ut in Asiam se reciperet: et dum cursum tenet, a Strymonia ingenti vento et fluctuoso fuisse exceptum; et eo vehementius tempestate vexatum, quod navis referta vectoribus erat, utpote quum super contabulata essent frequentes Persæ qui cum Xerxe vehebantur. Ibi metu perculsum regem cum clamore interrogasse gubernatorem, num qua salus eis esset. Et quum ille respondisset, Here, nulla admodum est, nisi horum multorum propugnatorum aliqua fiat abitio: tunc Xerxem eo audito ita loquutum, Viri Persæ, nunc aliquis vestrum declaret se curam habere regis: in vobis enim videtur sita esse salus mea. Hæc ubi dixit Xerxes, illos eo adorato exsiluisse in mare: atque ita levata navi, Xerxem incolumem in Asiam pervenisse. Et ubi primum in terram egressus est, hoc egisse: gubernatorem, quod regis quidem animam servasset, aurea corona donasse; quod autem multos
119 Persarum perdidisset, decollasse. Hic autem alter modus qui narratur reversionis Xer-

Θεήσασθαι τὸν πόλεμον, ἐστρατεύοντο ἅμα τῷ [a] Πέρσῃ. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρησαν ἀσινέες πάντες, ἓξ ἐόντες, ἐξώρυξε αὐτέων ὁ πατὴρ τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ τὴν αἰτίην ταύτην. καὶ οἵτοι μὲν τοῦτον τὸν μισθὸν ἔλαβον. Οἱ δὲ Πέρσαι ὡς ἐκ τῆς Θρηΐκης πορευόμενοι ἀπίκοντο ἐπὶ τὸν πόρον, ἐπειγόμενοι, τὸν Ἑλλήσποντον τῇσι νηυσὶ διέβησαν ἐς Ἄβυδον. τὰς γὰς σχεδίας οὐκ εὗρον ἔτι ἐστεταμένας, ἀλλ' ὑπὸ χειμῶνος διαλελυμένας. Ἐνθαῦτα [b] δὴ κατεχόμενοι, σιτία πλέω ἢ κατ' ὁδὸν ἐλάγχανον· οὐδένα τε κόσμον ἐμπιπλάμενοι, καὶ ὕδατα μεταβάλλοντες, ἀπέθνησκον τῷ στρατῷ τῷ περιεόντος πολλοί. οἱ δὲ λοιποὶ ἅμα Ξέρξῃ ἀπικνέονται ἐς Σάρδις. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὅδε [c] λεγόμενος λόγος, ὡς, ἐπειδὴ Ξέρξης ἀπελαύνων ἐξ [d] Ἀθηνέων, ἀπίκετο ἐπ' Ἠιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, ἐνθεῦτεν οὐκέτι ὁδοιπορίῃσι [e] διεχρέετο, ἀλλὰ τὴν μὲν στρατιὴν Ὑδάρνει ἐπιτρέπει ἀπάγειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, αὐτὸς δ' ἐπὶ νηὸς Φοινίσσης ἐπιβὰς, ἐκομίζετο ἐς τὴν Ἀσίην. [f] πλώοντα δέ μιν ἄνεμον Στρυμονίην ὑπολαβεῖν μέγαν καὶ κυματίην· καὶ δὴ, μᾶλλον [g] γάς τι χειμαίνεσθαι γεμίσης τῆς νηὸς, ὥστε ἐπὶ τῷ καταστρώματος ἐπεόντων συχνῶν Περσέων τῶν σὺν Ξέρξῃ κομιζομένων, ἐνθαῦτα ἐς δεῖμα πεσόντα τὸν βασιλῆα, εἰρέσθαι βώσαντα τὸν [h] κυβερνήτεα, εἴ τις ἐστί σφι σωτηρίη. καὶ τὸν εἰπαι, „ Δέσποτα, οὐκ ἔστι ὅδε „ μίη, εἰ μὴ τοῦτέων ἀπαλλαγή τις γένηται τῶν „ πολλῶν ἐπιβατέων". καὶ Ξέρξεα λέγεται ἀκούσαντα ταῦτα, εἰπαι, „ Ἄνδρες Πέρσαι, νῦν τις διαδε- „ ξάτω ὑμέων βασιλῆος κηδόμενος· ἐν ὑμῖν γὰς [i] οἱ- „ κε ἐμοὶ εἶναι ἡ σωτηρίη". τὸν μὲν ταῦτα λέγειν· τοὺς δὲ, προσκυνέοντας, [k] ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν· καὶ τὴν νῆα ἐπικυφισθεῖσαν, οὕτω δὴ ἀποσωθῆναι ἐς τὴν Ἀσίην. ὡς δὲ ἐκβῆναι τάχιστα ἐς γῆν τὸν Ξέρξεα, ποιῆσαι τοιόνδε· ὅτι μὲν ἔσωσε βασιλῆος τὴν ψυχὴν, [l] δωρήσασθαι χρυσέῃ στεφάνῃ τὸν κυβερνήτεα· ὅτι δὲ Περσέων πολλοὺς ἀπώλεσε, ἀποταμεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτῷ. Οὗτος δὲ [m] ἄλλος λέγεται λόγος περὶ τῷ Ξέρ-

[a] Ξέρξῃ *Arch. V. Valla.* [b] Δὲ *Pasf.*, tum σιτία τε πλ. id. *Ask.*, non absurde. [c] Λόγος λεγ. iid. et *Arch.* [d] Ἀθηναίων omnes; *Valla* excepto, quem sequor. [e] *Ald. Arch. V. Brit. Paris. A. B.*, διεχρῆτο *Med. Pasf. Ask.*; superius ἐνθεῦτεν abest *Arch.* [f] Πλώοντα *Arch. V.*, ante πλέοντα. [g] Deficiunt ista duo Fragm. *Paris.*, in *Arch.* μᾶλλον γάρ τοι. [h] Κυβερνίτην *Pasf.* [i] *Med. Ask. Pasf.*, male alii ἔοικε. tum εἶναι ἐμοὶ σωτ. *Arch. Pasf.* [k] Ἐκπηδέειν *Arch. Vind.* [l] Δωρῆσαι χρυσέῳ στεφάνῳ *Arch. Vind.*, qui δωρήσασθαι. [m] Ἄλλος λόγος λέγεται *Arch.*, ἄλλος etiam *Vind.*, et sine articulo λόγος *Pasf.*; *Valla* non dissimile habuit: antea ἄλλως λέγ. ὁ λόγος.

90. Ἐξώρυξε αὐτέων ὁ πατὴρ &c.] Sumsit hinc *AElianus* Var. v, 11. verbis paullum mutatis. Addit de patre, μὴ ποιήσας ἑλληνικὰ, quod verum; sed regulus ille, quamtumvis φιλέλλην, ut ait, origine Thrax erat, a cuius gentis atrocitate oculorum eruendorum supplicium haud fuisse alienum, damno visus experti infelices Phinei liberi et ipse tetri auctor sceleris feruntur in scholiis ad *Apollonii Rh.* L. II, 178. Alia Celeb. *Iac. Perizonius.*

96. Κατεχόμενοι] Placebat olim addita littera κατερχόμενοι, *huc delati*, sive *reversi*, uti in *AEschyleo*, a Comico acerbius perstricto, Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε καὶ ΚΑΤΕΡΧΟΜΑΙ. Quoniam schedae vetant, patior vulgatum, *retentos* aliquantisper isthic declarans. Post pauca iustissimum ἐξ Ἀθηνέων, toties totiesque in Musis pravum: bonum vero ex *Aldo* atque aliis διεχρέετο. Ionici enim commatis χρέεσθαι, eiusdemque conposita. Vide I, 21.

5. Νηὸς Φοινίσσης ἐπιβὰς] Haec ut possent ἐκτραγῳδῆσαι, rerumque humanarum lamentari vicissitudinem, Phoenissae navi scapham substituerunt piscatoriam; ex *Trogo Iustinus* II, c. 13. hinc *Orosius* II, c. 10. —— Ferebant πλέοντά μιν ἄνεμον Στρυμονίην ὑπολαβεῖν μέγαν καὶ κυματίην. Adfinis Athenienstum et fautor Boreas superbum Regem illaesum dimittere non poterat: ventus Boreas a sua velut sede eximie Στρυμονίας dicebatur; Στρυμονίου Βορέαο meminit *Callim.* h. in Del. ν. 26. ubi notat Ill. *Ez. Spanh.* qui plura dederat ad h. in Dian. v. 114. quo loco respicit *Callim.* epigramma *Simonidis* ab *Athen.* servatum III. p. 125. C. ubi pro Ὠκὺς libenter corrigerem, Ὀξὺς ἀπὸ Θρήκης ὀρνύμενος Βορέης· sic *Boreae penetrabile frigus* indicaretur. —— Quae hic praeterea traduntur Graecorum illa videntur commenta, *Herodoto* minime probata; quod observare debuerat *Brisson.* hinc illa narrans de R. P. I. p. 33. Vera videbantur *Io. Tzetzae* Chil. I. ν. 996. Ἀπὸ Στρυμόνος δ' ἐπιβὰς νηὸς αὐτὸς Φοινίσσης, Σὺν τοῖς ἀρίστοις τῶν Περσῶν, κλύδωνος γεγονότος, Κέλευσε τούτους ἐκπηδᾶν εἰς θάλασσαν τοῦ πλοίου· Ὅπερ δὴ καὶ δεδράκασιν, ἐκεῖνον προσκυνοῦντες, Ὅπως τὸ πλοῖον κουφισθὲν σώσῃ τὸν βασιλέα. VALCKEN.

6. Ἄνεμον Στρυμονίην] Laurentii a *Strymonia* ansam docto viro praebuit corrigendi Στρυμονίηθεν, quo facile carebimus. Ab amne ventus Boreas Στρυμόνιος et Στρυμονίης, isque impetuosissimus. *Callimachus* H. in Del. v. 25. Τείχεα μὲν καὶ λᾶας ὑπαὶ βιπῆς κε πέσοιεν ΣΤΡΥΜΟΝΙΟΤ Βορέαο. Hinc *AEschyli* πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι κακόσχολοι Agam. v. 200. *Callimachum* respexisse *Hesychius* videtur in Στρυμόνιος.

18. Ἐκπηδᾶν] Perplacet ἐκπηδέειν, ut ἐνδιατρέεσθαι, καταμαργέειν et χρέεσθαι. Quae praecedunt, obiter *Dio Chrys.* attigit Or. XIV. p. 231. B. In proximis χρυσέῃ στεφάνῃ, etsi MSS. vulgatius praebeant, vim non facio. *Homerum* hic sequitur, στεφάνας praecipue, *Eustathio* ad Il. Σ, 597. docente, probantem: adde illi magnum Animadversorem in *Athen.* L. V, 8.

24. Οὗτος δὲ ἄλλος λέγεται λόγος] Scripta exempla,

sed haud probabilis. Abdera ubi sita. Dona diis data ad memoriam pugnæ, etiam Delphos missa.

Ξέρξεω νόῳ, ὐδαμῶς ἔμοιγε πιστὸς, ὅτε ἄλλως, ὅτε τὸ Περσέων τοῦτο πάθος. εἰ γὰρ δὴ ταῦτα οὕτω [a] ἐρρήθη ἐκ τοῦ κυβερνήτεω πρὸς Ξέρξεα, ὁ μυρίῃσι γνώμῃσι μίην οὐκ ἔχω ἀντίξοον, [b] μὴ οὐκ ἂν ποιῆσαι βασιλῆα τοιόνδε· τοὺς μὲν [c] ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καταβιβάσαι ἐς κοίλην νῆα, ἐόντας Πέρσας, καὶ Περσέων τοὺς πρώτους· [d] τῶν δ' ἐρετέων, ἐόντων Φοινίκων, ὅκως οὐκ ἂν ἴσον πλῆθος τοῖσι Πέρσῃσι ἐξέβαλε ἐς τὴν θάλασσαν. ἀλλ' ὁ μὲν, ὡς καὶ [e] πρότερόν μοι εἴρηται, ὁδῷ χρεώμενος ἅμα τῷ ἄλλῳ στρατῷ, ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην. Μέγα δὲ καὶ τόδε μαρτύριον· Φαίνεται γὰρ Ξέρξης ἐν τῇ ὀπίσω κομιδῇ ἀπικόμενος ἐς Ἄβδηρα, καὶ ξεινίην τέ σφι συνθέμενος, καὶ δωρησάμενος αὐτοὺς ἀκινάκῃ τε χρυσέῳ καὶ [f] τιήρῃ χρυσοπάστῳ. καὶ, ὡς αὐτοὶ λέγουσι Ἀβδηρῖται, λέγοντες [g] ἐμοίγε ὐδαμῶς πιστὰ, πρῶτον ἐλύσατο τὴν ζώνην φεύγων ἐξ Ἀθηνέων ὀπίσω, ὡς ἐν ἀδείῃ ἐών. [h] πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου δὲ μᾶλλον τὰ Ἄβδηρα ἵδρυται, ἢ τοῦ Στρυμόνος, καὶ τῆς Ἠιόνος. ὅθεν δή μιν φασὶ ἐσβῆναι ἐπὶ τὴν νῆα. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπεί τε οὐκ οἷοί τε [i] ἐγένοντο ἐξελεῖν τὴν Ἄνδρον, στρατεύσαντες ἐς Κάρυστον, καὶ [k] δῃώσαντες αὐτέων τὴν χώρην, ἀπαλλάσσοντο ἐς Σαλαμῖνα. πρῶτα μέν [l] νυν τοῖσι θεοῖσι ἐξεῖλον ἀκροθίνια ἄλλα τε καὶ τριήρεας τρεῖς Φοινίσσας· τὴν μὲν, ἐς Ἰσθμὸν ἀναθεῖναι, ἥτις ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν· τὴν δὲ, ἐπὶ Σύνιον· τὴν δὲ, τῷ Αἴαντι αὐτῷ ἐς Σαλαμῖνα. μετὰ δὲ τοῦτο, διεδάσαντο τὴν λείην, καὶ τὰ ἀκροθίνια [m] ἀπέπεμψαν ἐς Δελφούς· ἐκ τῶν ἐγένετο ἀνδριὰς ἔχων ἐν τῇ χερὶ ἀκρωτήριον νηός, ἐὼν μέγαθος [n] δυωκαίδεκα πηχέων· ἕστηκε δὲ ὅστις ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ὁ χρύσεος. [o] Πέμψαντες δὲ ἀκροθίνια [p] οἱ Ἕλληνες ἐς Δελφοὺς, ἐπειρώτεον τὸν θεὸν κοινῇ, εἰ λελάβηκε πλήρεα καὶ ἀρεστὰ τὰ ἀκροθίνια. ὁ δὲ παρ' Ἑλλήνων μὲν τῶν ἄλλων

Xerxis, haudquaquam fidem apud me habet cum propter alia, tum propter istum casum Persarum, nam si ista regi a gubernatore sic dicta sunt, in infinitis sententiis unam non habeo repugnantem, regem non fecisse istud: illos quidem Persas in tabulato iussurum in cavam navem demitti, utpote qui et Persæ et primores Persarum essent, at remigum, qui erant Phœnices, multitudinem Persis numero parem in mare eiecturum. Sed is, ut dictum est superius, itinere pedestri cum reliquo exercitu in Asiam reversus est. Cuius rei id quoque magno est testimonio, quod apparet, Xerxem, quum rursus in Asiam reciperet se, Abdera pervenisse, et hospitii fœdus cum illis pactum esse, et acinace aureo eos ac tiara auro intertexta donasse: et ut ipsi oppidani aiunt, quod apud me fide caret, Xerxes, postquam ex Athenis retro fugit, illic primum zonam solvit, utpote iam terrore liber. Sunt autem Abdera propius ad Hellespontum sita quam Strymon, atque Eïon, unde navem illum conscendisse ferunt. Ceterum Græci posteaquam Andrum expugnare nequibant, conversi in Carystum, vastato illorum agro rediere Salaminem. Ibi ante omnia diis primitias exemerunt cum alias, tum Phœnissas triremes tres: quarum una reponeretur apud Isthmum, quæ ad meam usque memoriam exstabat; altera apud Sunium, tertia Aiaci illic apud Salaminem. Post hoc prædam dispartivere, et primitias Delphos misere. Ex quibus statua effecta est longitudine cubitorum duodecim, aplustre manu sustinens; eodem in loco stans, ubi Alexander Macedo aureus. Missis Delphos primitiis, Græci publice deum percontati sunt, nunquid perfectas et gratas primitias accepisset. Quibus ille respondit habere se a Græcis qui-

a Εἰρέθη *Pasf.*, ἐῤῥέθη *Vind.* *b* Defit *Arch. Vind.* *c* Ἐκ τοῦ *Arch. Vind. Valla*, et forte verius. *d* Καὶ τῶν ἐρετ. *Arch.* *e* *Med. Pasf. Ask.*, ab aliis pronomen negligitur. *f* Τιήρῃ *Arch. V. Valla*, τιήρεϊ *Med. Ask. Pasf.*, τριήρεϊ *Paris.* tres, *Ald. Brit.* *g* Ἐμοίγε οὐδαμῶς πιστὰ *Pasf. Ask. Arch. Vind. Brit.* ora *Steph.*, alii μὲν οὐδαμῶς ἐμοὶ πιστά. Mox ἐξ Ἀθηναίων omnes praeter *Vallam*, Ἀθηνέων recte legentem. *h* Τὰ δὲ Ἄβδηρα ἵδρυται πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου μᾶλλον ἢ τοῦ *Pasf. Ask. Arch. Vind.* *i* Ἐγίνοντο *Pasf. Vind. Arch.*, et ἐξελέειν *Arch. V.* *k* Δηώσ. *Arch. Vind.* *l* Defit *Ask.* *m* *Med. Pasf. Ask. Brit.*, alii ἔπεμψαν. Superius ἔδάσαντο *Ask.* *n* *Med. Ask. Pasf.*, ceteri δυώδεκα. *Valla* tantum *decem*. Mox ἕστηκε *Arch. Vind.* *o* Haec apud *Plutarch.* Malign. p. 871. *p* Absunt ista duo *Ask.*, qui mox cum *Pasf.* ἐπειρ., non ἐπηρ., ut antea.

quod inpeditum erat, sic optime explicant. Respectus est ad initium C. 118. Vicinum οὕτω εἰρέθη in *Pasf.* nihil habere damnabile, ostendi ad L. IV, 157. atque alibi.

38. Δωρησάμενος αὐτοὺς] Donasse dicitur Abderitanos aureo acinace, καὶ τιήρῃ χρυσοπάστῳ· quod ex Codd. revocabitur; *tiaram* tamen infrequens fuisse puto Regium donum: Acanthios eodem quo Abderitanos honore Rex dignatus VII, c. 116., ἐδωρήσατο ἐσθῆτι Μηδικῇ. Nusquam etiam *auro distinctam* χρυσόπαστον memoratam legi *tiaram*; de qua praeter *Brisson.* multa *Gataker* A. M. P. c. 24. sed alibi reperias χρυσόπαστον ἐσθῆτα, et τὰ χρυσόπαστα τῶν ἐνδυμάτων. Abderitanos splendido Xerxen, eiusque exercitum excepisse convivio constat ex *Herodot.* VII. c. 120. Nescio an alibi tradatur quod nobis narrat *Philostr.* de V. S. p. 494. de *Protagorae* patre Maeandrio Abderitano: δεξάμενος τὸν Ξέρξην οἰκίᾳ τε καὶ δώροις τὴν ξυνουσίαν τῶν Μάγων τῷ παιδὶ παρ' αὐτοῦ εὔρετο. De Protagorae praeceptore *Democrito* huiusque patre paria prodidit *Diogen. Laërt.* IX, 34. testem citans *Herodotum*, de cuius nomine in aliud convertendo alibi coniecturam proposui. VALCKEN.

39. Καὶ τιήρῃ χρυσοπάστῳ] Ex *Vallae* Latinis locum instauravit *de Pauw:* recte factum MSS. testantur. *Med.* et paucorum τριήρεϊ formam praefert insolitam, nec usquam obviam, cedereque meliori debuit. Quid de docto in Germania viro existimabimus, Aldinum τριήρεϊ χρυσοπάστῳ tuente et poculum auro inductum excogitante? Quid? Sed mihi tempero. Τριήρης, si qua apud audaciorem poëtam, in Musis et solutae orationis auctoribus, de *poculo* nunquam. Mos quoque Persicus, uti ad hunc diem in Oriente, donare vestes, tiaras, acinaces. De Acanthiis L. VII, 116. καὶ ἐδωρήσατό σφεας ἐσθῆτι Μηδικῇ Xerxes. Post illa ex Codd. λέγοντες ἐμοίγε οὐδαμῶς πιστὰ, quomodo scriptum superius, reverterunt. Parum quoque afui ab illis, quae isti de Abderorum situ, innovandis. Resedit impetus. Arripiant, quibus volupe erit.

49. Τὴν μὲν ἐς Ἰσθμὸν ἀναθεῖναι] Priscae pietatis istam partem ostendit magis *Iac. Pb. Thomasinus* Donar. C. 19., quam explicuit. Ad rem significantissimae fuissent dedicatae hae triremes, nec minus a Phormione et popularibus consecrata Neptuno ad Rhium AEtoliae ap. *Thucydidem* II, 84., tum Iovi Casio in Corcyra insula, ex solidiore tamen materia, in *Procopii* B. Goth. L. IV, 22., ut alias ne tangam.

58. Εἰ λελάβηκε] Hic quoque nunc scribi malim εἰ λελαβήκεε, *num accepisset:* quod supra Codices dederunt P. 217, 7. vulgatam praefert ubi haec describit *Plutarch.* de Herod. Mal. p. 871. C. aegerrime ferens, huic de AEginetis iudicio Delphicum Deum hic auctorem inscribi; is enim iuxta *Herod.* ἀπαίτεε αὐτοὺς τὰ ἀριστῆϊα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίης· acerbe *Plutarch.* οὐκ ἔτι Σκύθαις, ait, οὐδὲ Πέρσαις, οὐδ' Αἰγυπτίοις τοὺς ἑαυτοῦ λόγους ἀνατίθησι πλάττων (ὥσπερ Αἴσωπος κόραξι καὶ πιθήκοις) ἀλλὰ τῷ τοῦ Πυθίου προσώπῳ χρώμενος ἀπωθεῖ τῶν Σαλαμῖνι πρωτείων τὰς Ἀθήνας. Quem toties criminose traducit tanquam ad voluntatem Athenienſium loquutum, cur illis hic sponte sua prae-

quidem aliis, verum non ab AEginetis: ſed repoſcebat eos donum optime navatæ ad Salaminem operæ in pugna navali. Id quum audiſſent AEginetæ, aureas ſtellas tres dedicaverunt, quæ ſuper malum navis æreum ſtant
123 apud angulum, proxime Croeſi craterem. Post diſpartitam prædam Græci ad Isthmum navigaverunt, daturi virtutis præmium Græcorum meritiſſimo in hoc bello. Eo ubi perventum est, duces Græci in aram Neptuni ſuam quisque ſententiam ſcriptam detulere, quemnam ex omnibus primum et quem ſecundum iudicarent. In ea autem ſuum quisque nomen inſcripſit, ſe illum qui præſtantiſſimus extitiſſet exiſtimans: ſed in ſecundis partibus Themiſtocli adiudicandis plerique congruerunt. Ita quum ſinguli in primo loco ſingulos calculos haberent, in ſecundo Themiſtocles multo ſupe-
124 rior extitit. Et licet hanc rem Græci livore ſuperſederint iudicare, in ſuam quisque patriam re non decreta revecti, tamen Themiſtocles et habitus est et celebratus per univerſam Græciam omnium Græcorum longe prudentiſſimus. Ipse tamen quia victor non fuiſſet honore affectus ab iis, qui ad Salaminem dimicaſſent, ut honore afficeretur Lacedæmonem ſe contulit. Eum Lacedæmonii et ſplendide exceperunt, et magnifice honoraverunt: et primas quidem partes rei bene geſtæ, Eurybiadæ; ſolertiæ vero ac dexteritatis, Themiſtocli dederunt, utrumque oleagina corona donantes: præterea hunc vehiculo, quod Spartæ erat præſtantiſſimum: laudatumque verbis amplisſimis, trecenti ex delectis Spartiatarum, qui equites vocantur, recedentem ad Te-

60 λων ἔφησε ἔχειν, παρ' Αἰγινητέων δὲ, οὔ· a ἀλλὰ ἀπαίτεε αὐτοὺς τὰ ἀριστήια τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίης. Αἰγινῆται δὲ πυθόμενοι, ἀνέθεσαν ἀστέρας χρυσέους, οἳ ἐπὶ ἴστοῦ χαλκέου ἑστᾶσι τρεῖς ἐπὶ τῆς γαυλίης, ἀγχοτάτω τοῦ b Κροίσεω κρη-
65 τῆρος. Μετὰ δὲ τὴν διαίρεσιν τῆς λητίης ἔπλωον οἱ Ἕλληνες ἐς τὸν Ἰσθμὸν, ἀριστήια δώσοντες τῷ ἀξιωτάτῳ γενομένῳ Ἑλλήνων ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον. ὡς δὲ ἀπικόμενοι οἱ στρατηγοὶ c διένεμον τὰς
70 ψήφους ἐπὶ τοῦ Ποσειδέωνος τῷ βωμῷ, τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον κρίνοντες ἐκ πάντων· ἐνθαῦτα πᾶς τις d αὐτέων ἑωυτῷ ἐτίθετο τὴν ψῆφον, αὐτὸς e ἕκαστος δοκέων ἄριστος γενέσθαι. δεύτερα δὲ, οἱ πολλοὶ συνεξέπιπτον f Θεμιστοκλέα κρίνοντες. οἱ μὲν δὴ ἐμουνοῦντο· Θεμιστοκλέης δὲ δευ-
75 τερείοισι ὑπερέβαλλετο πολλόν. Οὐ βουλομένων δὲ ταῦτα κρίνειν τῶν Ἑλλήνων φθόνῳ, ἀλλ' ἀπωπλωόντων ἑκάστων ἐς τὴν ἑωυτῶν ἀκρίτων, ὅμως Θεμιστοκλέης ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξάθη εἶναι ἀνὴρ g πολλὸν Ἑλλήνων σοφώτατος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα.
80 Ὅστις δὲ νικῶν οὐκ ἐτιμήθη πρὸς τῶν ἐπὶ Σαλαμῖνι ναυμαχησάντων, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐς Λακεδαίμονα ἀπίκετο, θέλων τιμηθῆναι· καί μιν Λακεδαιμόνιοι καλῶς μὲν ὑπεδέξαντο, μεγάλως δὲ ἐτίμησαν. ἀριστήια μέν νυν ἔδοσαν Εὐρυβιάδῃ ἐλαίης στέ-
85 φανον· σοφίης δὲ καὶ δεξιότητος, Θεμιστοκλέϊ, καὶ τούτῳ στέφανον ἐλαίης. ἐδωρήσαντο h δέ μιν ὄχῳ τῷ ἐπὶ Σπάρτῃ καλλιστεύσαντι. αἰνέσαντες δὲ πολλὰ, προέπεμψαν i ἀπιόντα τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λοχάγοι, οὗτοι οἵπερ ἱππέες καλέονται, μέχρι k οὔρων τῶν

a Ἀλλὰ *Arcb. V. Ask.* plene. b *Med. Paſ. Ask.*, in *Arcb.* χρυσοῦ, in ceteris Κροίσου. c Διενέμοντο *Paris. A. B. Brit. Ald.*, ἔφερον *Arcb. V.*, διένεμον *Med. Paſ. Ask.* d Abest *Arcb. V.* e Sic omnes; ἕκαστον Edit. *Gronovii* operarum error est. Vide L. III, 82. f Θεμιστοκλέα *Arcb. V. Ask.* g Πολλῶν ora *Stepb.* ex *Aldo*, qui ἐδοξώσθη. h Γε *Ask.*, et καλλιστεύοντι *Vind.* i Ἀπιόντα *Arcb. V. Paſ. Ask.* margo *Stepb.*, ἀνιόντα olim. k Sic *Arcb.*, οὔρων alii.

praetulisſet AEginetas? Si de AEginetis ſcripta falſa fuisſent, aut Athenis negata, iusſus et illa potuisſet μετασκευάσαι· adeo neque huic criminationi ſpecies adest probabilitatis. VALCKEN.

61. Τὰ ἀριστήια τῆς ἐν Σαλαμῖνι &c.] Animadvertit *Plutarchus* liquida in his malignitatis indicia, ſed iratior: poſito animi aeſtu Vit. Themiſt. p. 120. C. Noſtro, neque illaudato, accedit. AEginetis, ſive aſtu id evenerit Spartanorum, ſeu reapse ad Salaminem ceteros gloria anteierint, palmam inter civitates fuisſe contributam, priſcorum conſenſus est, *Diodori* L. XI, 27., *AEliani* Variar. XII, 10. &c. Mox male, etſi crater aureus fuerit, ſchedae *Arch.* Redi ad L. I, 51.

68. Διένεμον τὰς ψήφους &c.] Nolo, quamquam locuplete priſtinum auctoritate munitur, litem recepto movere. Ἔφερον, quod duobus in Codd., adſtipulatores *Ariſtidem* T. II. p. 218. et *Plutarch.* Them. p. 120. D. nanciſcitur: hic enim ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὴν ψῆφον ΕΦΕΡΟΝ οἱ στρατηγοὶ, plenius ille καὶ ΦΕΡΟΝΤΩΝ τὴν ψῆφον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ποσειδῶνος περὶ τῶν ἀριστείων· unde *Canterus* Chaeronenſis arae *Neptuni*, Ποσειδῶνος, titulum inſtauratum voluit, Noſtro praeeunte. Ambo vero in latis ſententiis ab *Herodoto* abeunt, et ſumtas ex ara tabellas, ſive ψήφους ſignificant, nec prave pro diverſo reſpectu. Inſequens δεύτερα δὲ, οἱ πολλοὶ —— accipiendum pro δεύτερον δὲ ——. *Ariſtides*, ἕκαστος γὰρ ἑαυτὸν πρῶτον φέρων, δεύτερον συνεξέπιπτον ἅπαντες φέροντες Θεμιστοκλέα, Herodotea adumbrans, in quibus συνεξέπιπτον, ſollemne in tabellis et ſortibus, urna cadentibus L. I, 206. V, 22., oppido venuſtum.

68. Διένεμον τὰς ψήφους] Revocarem reiectum διενέμοντο. Athenis, cauſa utrimque dicta, qui iudicibus diſtribuebant ſingulis τὰς δύο ψήφους, hi dici poterant διανέμειν τὰς ψήφους. Sed apud *Herod.* Graeci duces *inter ſe calculos dividentes*, quibus ferrent ſuffragia, διενέμοντο τὰς ψήφους· et quidem ἐπὶ τοῦ Ποσειδέωνος τῷ βωμῷ· *ad altare* Isthmii *Neptuni*; ut Dei maieſtate moti ſancte iudicarent: τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον κρίνοντες (ſive κρινέοντες, *iudicaturi*) ἐκ πάντων. Herodotea *Plutarch.* interpretatur in Them. p. 120. D. ἀναχωρήσαντες εἰς τὸν Ἰσθμὸν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὴν ψῆφον ἔφερον οἱ στρατηγοί. Hoc Athenis etiam nonnunquam factum liquet ex *Demoſth.* de Cor. p. 162., ubi ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου dicitur ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέρουσα τὴν ψῆφον. Or. c. Macart. p. 601., τὴν ψῆφον, καιομένων τῶν ἱερῶν, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέροντες τοῦ Διὸς τοῦ Φρατρίου, —— ἐψηφίσαντο τὰ δίκαια. —— Mera iterum est cavillatio, quod ſcribit *Plutarch.* T. II. p. 871. D. qui ipsemet dixerat in Themiſt. p. 120. D. Θεμιστοκλεῖ δὲ (καίπερ ἄκοντες ὑπὸ φθόνου) τὸ πρωτεῖον ἀπέδοσαν ἅπαντες. VALCKEN.

78. Ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξάθη] Vindicavimus prius ab iniuria *H. Stephani* L. VI, 131. Ἐδοξάθη in eadem Recenſione Voc. Herod. legi poſſe ἐδοξώσθη, quod utique ipse, *Aldo* deſerto, mutaverat, ſuſpicionem movet, nec urget tamen, idque rectiſsime.

81. Ἐς Λακεδ. ἀπίκετο, θέλων] Veriſimilius mihi videtur quod *Plutarch.* narrat in Themiſt. p. 120. D. Spartam vocatum deductumque a Lacedaemoniis fuisſe Themiſtoclem, ſibi nempe metuentibus nunc tandem, μήποτε Θεμιστοκλῆς, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι, κακὸν μέγα βουλεύσηται κατ' αὐτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ut ſcribit *Diodor.* XI, c. 27. idcirco tum ἐτίμησαν αὐτὸν διπλασίοις δωρεαῖς τῶν τὰ ἀριστεῖα εἰληφότων· iuxta *Libanium* T. I. p. 14. C. illum ἐσεφάνουν, τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ἀφορμὴν ποιούμενοι τὴν ἐκείνου διάνοιαν· multiplicem honorem ipſi tum tributum a Lacedaemoniis enarrat et *Plutarch.* — In *Herod.* legerem ex marg. *Stephan.* προέπεμψαν ἀπιόντα τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λοχάγοι· quo honore neminem alium dicuntur proſequuti: hoc apud *Thucydid.* I, c. 74., Spartanis in memoriam revocat orator Atticus; *Themiſtocles*, ait, αἰτιώτατος ἐν τῷ ξενῷ ναυμαχῆσαι ἐγένετο, ὅπερ σαφέστατα ἔσωσε τὰ πράγματα· καὶ αὐτοὶ διὰ τοῦτο δὴ μάλιστα ἐτιμήσατε ἄνδρα ξένον τῶν ὡς ὑμᾶς ἐλθόντων· ſic ſcripta Codices exhibent. VALCKEN.

88. Προέπεμψαν ἀπιόντα] Non neſcio patrocinium, veteri ἀνιόντα paratum. Praeſtat ex ſcriptis exemplis

Themistoclis obtrectator Timodemus derisus. Artabazus Xerxen deduxit ad traiectum, ac mox circa Pallenen res gerit.

τῶν Τεγεητικῶν. μοῦνον δὴ τοῦτον πάντων ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Σπαρτιῆται προέπεμψαν. Ὡς δὲ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας, ἐνθαῦτα Τιμόδημος [a] Ἀφιδναῖος, τῶν ἐχθρῶν μὲν τῶν Θεμιστοκλέος ἐών, ἄλλως δὲ οὐ τῶν [b] ἐπιφανέων ἀνδρῶν φθόνῳ καταμαργέων, ἐνείκεε τὸν Θεμιστοκλέα, τὴν [c] ἐς Λακεδαίμονα ἄπιξιν προφέρων, ὡς διὰ τὰς Ἀθήνας ἔχοι τὰ γέρεα τὰ παρὰ Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ δι' ἑωυτόν. ὁ δὲ, [d] ἐπεί τε οὐκ ἐπαύετο ταῦτα λέγων ὁ Τιμόδημος, εἶπε, „ Οὕτω ἔχει τοι· οὔτ' „ ἂν ἐγὼ ἐὼν Βελβινίτης ἐτιμήθην οὕτω πρὸς Σπαρ„ τιητέων, [e] οὔτ' ἂν σὺ ὦ ἄνθρωπε, ἐὼν Ἀθηναῖος". ταῦτα μέν νυν ἐς [f] τοσοῦτον ἐγένετο. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκεος, ἀνὴρ ὢν Πέρσῃσι λόγιμος καὶ πρόσθεν ἐών, ἐκ δὲ τῶν Πλαταιϊκῶν καὶ μᾶλλον ἔτι γενόμενος, ἔχων ἐξ μυριάδας [g] στρατοῦ, τὸν Μαρδόνιος ἐξελέξατο, προέπεμπε βασιλέα μέχρι τοῦ πόρου. ὡς δὲ ὁ μὲν [h] ἦν ἐν τῇ Ἀσίῃ, ὁ δὲ, ὀπίσω πορευόμενος, κατὰ τὴν Παλλήνην ἐγένετο, ἅτε Μαρδονίου τε χειμερίζοντος περὶ Θεσσαλίην τε καὶ Μακεδονίην, καὶ οὐδέν κω κατεπείγοντος ἥκειν ἐς τὸ ἄλλο στρατόπεδον, οὐκ ἐδι-

Tegeaticos usque fines comitati sunt. Hunc solum ex omnibus quos novimus hominibus Spartiatæ abeuntem deduxerunt. Eidem, postquam ex Lacedæmone Athenas venit, ibi Timodemus Aphidnæus unus ex inimicis eius, alioqui non e claris viris, livore insaniens, crimini dabat itionem in Spartam: dicens illum Athenarum respectu, non sui, ab Lacedæmoniis honores asseguutum. Et quum non faceret finem talia dicendi, inquit ei Themistocles, O homo, ita res habet, neque ego si Belbinitanus forem, sic a Spartanis honoratus fuissem: neque tu, etsi Athenienſis. Atque hæc hactenus. Artabazus autem Pharnacis filius, vir inter Persas cum antea illustris, tum ex rebus Platæensibus factus illustrior, regem deducebat sexaginta millibus ex exercitu, quem sibi Mardonius delegerat: quem ubi traiectu tenus comitatus est, quum iam ille in Asia esset, regressus circa Pallenen agebat, utpoté Mardonio per Thessaliam Macedoniamque hybernante, nec etiamdum urgente venire in alia castra, non existimabat ius esse non di-

125

126

a Ἀθηναῖος *Arch.*, *Valla* neutrum habet. *b* Ἐπιφ. ἀνδρῶν *Arch. V. Pasſ. Valla*, *Stepb.* margo: deerat ultimum. Porro καταμαργέων *Arch. Vind. Valla*, non uti ceteri, καταμαρπτέων. *c* Ἐς Σπάρτην iidem, alterutrum scholion est. Mox ἔχοι *Med. Pasſ. V. Ask. Paris. B.*, reliqui ἔχει. *d* Ἐπεί τε οὐκ ἐπ. *Med. Pasſ. Ask. Arch. V. Brit. Valla*: antea ἐνέκειτο καὶ οὐκ ἐπ. *e* Οὔτε σὺ *Arch. V.* *f* *Med. Ask.*, τοσοῦτο *Pasſ. Arch. V.*, levi discrimine: praeterea μὲν tantum *Ask. Med. Pasſ.*, ceteri cum *Aldo* μέν νυν. Vid. Miscell. Observ. Vol. III. p. 146. *g* Στρατοῦ τοῦ *Med. Pasſ. Arch. Ask.*, στρατοῦ τὸν *Vind.*, alii στρατοῦ ὃν cum *Aldo*. *h* Desideratur ἦν in *Pasſ.* et *Med.* non absurde; mox *Pasſ.* ἐγίνετο cum *Vind.*

depromtum, estque apud *Aristidem* T. II. p. 219. in memorabili hoc Atticum imperatorem deducentium et prosequentium comitatu: memorabili inquam; nihil sane ad honorem amplius et ad gloriam magnificentius publice a Spartanis laudato accedere potuit, quam a trecentis equitibus, primae nobilitatis, et regum stipatoribus L. VI, 56., ad Laconicae fines honorifice deduci. Praedicant hoc eius decus *Aristides*, *Plutarchus*, Athenienſiumque legati, ad Spartanos perorantes in *Thucydidis* L. I, 74.

93. Τιμόδημος Ἀφιδναῖος] *Vallae* Ἀφιδναῖον haud agnoscenti, nedum Ἀθηναῖον, modo plures adforent suffragatores, adsensum cupide praeberem. Timodemus *Belbinita* fuit. Memini pulcre, *Io. Meursium* insulam Belbinam Atticae populis sive pagis sine teste inseruisse, et *Sponii* meruisse censuram, errantis tamen longe ob negatos insulae incolas. Alia omnia *Strabo* VIII. p. 576. et IX. p. 611. Iam Belbinita si Timodemus, quomodo *Aphidnaeus?* Nam Ἀθηναῖος *Arch.* ex sequentibus, quoniam librarius, sicuti in *Valla*, aliquid deesse suspicabatur, huc venisse videtur. Fuisse vero Belbinitanum acre Themistoclis responsum arguit. Simile *Platonis* de Rep. I. p. 330. A. et *Plut.* Them. p. 121. A., quo Seriphio obtrectatori Themistocles, ἀλλ' οὔτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὢν, ἐγενόμην ἔνδοξος, οὔτε σὺ Ἀθηναῖος. Qui quidem ex insula Seripho, hic ergo ex Belbina, insula ex adverso Atticae obscuriore, cuius habitatores ob vilitatem adeo contemtibiles, ut Βελβινίτης Graecorum conviciis celebraretur. Testis est *Teles* philosophus apud *Stob.* Serm. XXXVIII. p. 233., ubi nunc Βελβινθείτης, sed ad Nostri praescriptum de *Abr. Ortelii* sententia reformandus. Si boni tamen commatis Ἀφιδναῖος, quod valde metuo, quippe dicto Themistocleo nervos incidens, solum superest, ut Timodemus, domo Belbinita, ius civitatis Athenis ob nescio quae merita, qualis Cl. *de Pauw* divinatio, consecutus fuerit et Aphidnaeis additus.

93. Τιμόδημος Ἀφιδναῖος] Adversarium in administranda republica, saepius expertus Aristiden, habuit et Alcmaeonem Themistocles teste *Plutarcho* II. pag. 805. Hic memoratus virtutis Themistoclis ignobilis obtrectator Timodemus demo censebatur *Aphidnaeus*, ut supra Callimachus fuisse dicitur Polemarchus VI, c. 109. *H. Steph.* ad h. l. *Valla*, inquit, Ἀφιδναῖος *amisit, aut potius non legit, quod certe suspectum etiam reddunt quae sequuntur: Vallae* potius suspectam fuisse puto Codicis scriptionem Ἀθηναῖος, in *Arch.* etiam inventam, atque illum omittendum censuisse quod emendare non poterat. *Kuhnius* in *Pausania*, et vir Doctiss. *Aug. van Staveren* in *Apollodoro* corrigunt Ἀφίδνας pro Ἀθήνας· vid. Miscell. Obs. X. p. 382. vereor ne correctiones istas labefactet epigramma Cypselidarum ad eamdem pertinens Castorum historiam apud *Pausan.* V, p. 425. Τυνδαρίδα Ἐλέναν φέρετον, Ἄθρην δ' Ἀθέναθεν Ἕλκετον· et quidni canere potuit de Therapnaeis fratribus *Alcman*, ὡς Ἀθήνας ἔλκιεν. —— Eximiam mox lectionem, φθόνῳ καταμαργέων, *Herodoto* vindicavit Clar. *Wesſ.* in Diss. *Herod.* p. 203. VALCKEN.

94. Ἐπιφανέων ἀνδρῶν] Adiuncto ex schedis nihil ad hanc rem utilius. Retinendumne vero καταμαρπτέων an *Codd.* καταμαργέων revocandum, haesitavi. Visum hoc, a *Valla*, quod *Portus* coniiciendo tenuit, lectum, aequius melius. Nam καταμάρπτειν, in prehendendo tritum, solitarie deponi, vix tolerabile. Contra καταμαργᾶν et more Ionico καταμαργέειν, protervi hominis et invidia rumpentis insaniam egregie declarat. Quo qui ingenio μεμαργωμένοι κυνοθραστῆς *Aeschylo* Supp. V. 766. In vicinis scholion ἐνέκειτο καὶ MSS. extrudunt, alioqui non in absurdis, uti L. VII, 158.

99. Οὔτ' ἂν ἐγὼ ἐὼν Βελβινίτης] Unius *Herodoto Platonis* opponi potest testimonium (nam a *Platone* sumserunt *Cicero* ceterique) L. I. de Rep. p. 329, 330. τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει, ὃς τῷ Σεριφίῳ λοιδορουμένῳ καὶ λέγοντι, ὅτι οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμοῖ, ἀπεκρίνατο, ὅτι οὔτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὢν ὀνομαστὸς ἐγένετο, οὔτ' ἂν ἐκεῖνος Ἀθηναῖος· velut Seriphio cuidam dictum habet et *Plutarch.* T. I. p. 121. A. II. p. 185. C. qui dictum etiam Stratonici nobis servavit ad hospitem quemdam suum Seriphium T. II. p. 602. A. *Ciceronis* de Senect. c. 3. verba compararunt ad illa *Platonis* praeter illius interpretes *P. Leopard.* Em. XVIII, c. 23. et *Andr. Dounaeus* in Dem. p. 34. —— Herodotei Themistoclis Βελβινίτης, sive potius Βελβινήτης, obscurae cuiusdam insulae *Belbinae* civis fuit, quae ab Attices promontorio Sunio non longe remota *Scylaci* p. 45. memoratur et *Straboni*: vid. *Pinedo* et *Berkel.* ad *Steph. Byz.* in Βέλβινα· hinc Βελβινήτης formatum praeter *Berkel.* et *Holsten.* vidit *Io. Meurs.* Misc. Lacon. IV, c. 4. qui, istius insulae non recordatus, insulanum tamen sensit debuisse designari *Teleti* apud *Stobaeum* p. 233, 5. καὶ ἀνειδίζουσι μὲν, ὅτι Κύπριος, ὁ Μυκώνιος, ὁ Βελβινθείτης· corrigens Βελβινήτης· sed qui tam multa de nobilissima insula Cypro collegerat mirari certe debuit, hic tanquam convitium poni si quis dicatur Cyprius: libenter ista sic corrigerem: καὶ ἀνειδίζουσι μὲν ὅτι Κύθνιος, ὅτι Μυκόνιος, ὅτι Βελβινήτης. VALCKEN.

5. Στρατοῦ, τὸν Μαρδόνιος] Nimiae doctissimorum virorum in re me iudice, aperta fluctuationes. Mardonius legerat sibi, Xerxe largiente, ex immanibus eius copiis CCC. millia; quo de Mardonii exercitu

Ar-

diripere rebelles Potidæatas, in quos caſu incidiſſet. Etenim Potidæatæ, postquam rex præteriit, et claſſis Perſica a Salamine fugiens abiit, manifeſte a barbaris defecerant: mox aliis quoque qui Pallenen incole-
127 bant rebellantibus. Tunc vero Artabazus Potidæam obſedit: ſed ſuſpicatus etiam Olynthios ab rege deficere, et ipsam obſedit. Eam autem tenebant Bottiæi, qui e ſinu Thermæo fuerant a Macedonibus eiecti. Hos Artabazus postquam obſidione cepit, in paludem deductos trucidavit, urbemque adminiſtrandam Critobulo Toronæo tradidit, et generi Chalcidico. Ita Chalcidenſes O-
128 lynthum obtinuere. Expugnata Olyntho Artabazus Potidææ impenſius incumbebat. Hoc faciens, cum Timoxeno Sciònæorum magiſtratu de facienda proditione tranſigit, incertum mihi quonam modo ab initio; neque enim traditur: ad extremum ita evenit: Quoties exaraverat libellum aut Timoxenus ad Artabazum mittere volens, aut Artabazus ad Timoxenum, eum ſagittæ circumvolvebant prope crenas, et aptatum quaſi alas, ad locum de quo convenerat ſagittam emittebat. Sed Timoxenus qui Potidæam prodebat, proditionis compertus est: nam Artabazus ad compactum locum ſagittam dirigens, fruſtrante iactu humerum cuiusdam Potidæatæ percuſſit. Quem ſaucium turba quum circumcurriſſet, ut adſolet in bello fieri, hi ſubito ſagittam, quum animadverterent libellum, nacti detulerunt ad magiſtratus: aderat autem et ceterorum Pallenenſium commilitium. Perlecto libello magiſtratus et cognito proditionis autore, non tamen cenſuerunt Timoxenum eſſe proditionis ſupplicio plectendum, Scionææ civitatis gratia, ne in poſterum ſemper Scionæi pro proditoribus haberentur. Atque hunc quidem in modum Timoxenus prodi-
129 tionis manifeſtus fuit. Artabazum vero tres iam

ἐδικαίου ὀτυχὼν ἀπεστάλκει [a] Ποτιδαιήτησι μὴ οὐκ ἐξανδραποδίσασθαί σφεας. οἱ γὰρ Ποτιδαιῆται, ὡς βασιλεὺς παρεξεληλάκεε, καὶ ὁ ναυτικὸς τοῖσι Πέρσῃσι οἰχώκεε φεύγων [b] ἐκ τῆς Σαλαμῖνος, ἐκ τοῦ φανεροῦ ἀπέστασαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων· ὡς δὲ καὶ [c] ὦλλοι οἱ τὴν Παλλήνην ἔχοντες. ὀνθαῦτα δὴ Ἀρτάβαζος ἐπολιόρκεε τὴν Ποτιδαίην. Ὑποπτεύσας δὲ καὶ τοὺς Ὀλυνθίους ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλῆος, καὶ ταύτην ἐπολιόρκεε. εἶχον δὲ αὐτὴν Βοττιαῖοι, [d] οἱ ἐκ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἐξαναστάντες ὑπὸ Μακεδόνων. ἐπεὶ δὲ σφεας εἶλε πολιορκέων, κατέσφαξε ἐξαγαγὼν ἐς λίμνην· τὴν δὲ πόλιν παραδιδοῖ [e] Κριτοβούλῳ Τορωναίῳ ἐπιτροπεύειν, καὶ τῷ Χαλκιδικῷ γένεϊ. καὶ οὕτω Ὄλυνθον Χαλκιδέες ἔσχον. Ἐξελὼν δὲ ταύτην ὁ Ἀρτάβαζος, τῇ Ποτιδαίῃ ὀρθεταμένως προσεῖχε· προσέχοντι δέ οἱ προθύμως [f] συντίθεται προδοσίην Τιμόξεινος ὁ τῶν Σκιωναίων στρατηγός· ὅντινα μὲν τρόπον ἀρχὴν ἔγωγε οὐκ ἔχω [g] εἰπαι, οὐ γὰρ ὦν λέγεται· τέλος μέντοι, τοιάδε ἐγίνετο· ὅκως [h] βιβλίον γράψαι ἢ Τιμόξεινος ἐθέλων παρὰ Ἀρτάβαζον πέμψαι, ἢ Ἀρτάβαζος παρὰ Τιμόξεινον, τοξεύματος παρὰ τὰς [i] γλυφίδας περιειλίξαντες, καὶ πτερώσαντες τὸ βιβλίον, ἐτόξευον ἐς συγκείμενον χωρίον. ἐπάϊστος δὲ ἐγένετο ὁ Τιμόξεινος προδιδοὺς τὴν Ποτίδαιαν. τοξεύων γὰρ [k] ὁ Ἀρτάβαζος ἐς τὸ συγκείμενον, ἁμαρτὼν τοῦ χωρίου τούτου, βάλλει ἀνδρὸς Ποτιδαήτεω τὸν ὦμον· τὸν δὲ, βληθέντα περιέδραμε ὅμιλος, οἷα φιλέει γίνεσθαι ἐν πολέμῳ, οἱ αὐτίκα τὸ τόξευμα λαβόντες, ὡς ἔμαθον τὸ βιβλίον, ἔφερον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς· [l] παρῆν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Παλληναίων συμμαχίη. τοῖσι δὲ στρατηγοῖσι ἐπιλεξαμένοισι τὸ βιβλίον, καὶ μαθοῦσι τὸν αἴτιον τῆς προδοσίης, ἔδοξε μὴ [m] καταπλῆξαι Τιμόξεινον προδοσίῃ, τῆς Σκιωναίων πόλιος εἵνεκα, μὴ νομιζοίατο εἶναι Σκιωναῖοι ἐς τὸν μετέπειτα χρόνον αἰεὶ προδόται. ὁ μὲν δὴ τοιούτῳ τρόπῳ ἐπάϊστος [n] ἐγένετο. Ἀρταβάζῳ δὲ, ἐπειδὴ πολιορκέοντι

a Ποτιδεήτησι et conſimiliter post pauca *Arcb. Ask.* *b* Ἐκ Σαλ. id. *V. Paſ.* *c* Ὡιλλοι *Arcb. Vind.*, οἱ ἄλλοι *Ald.* et alii. *d* Deſit οἱ *Paſ.* *e* Κριτοβούλῳ ἐπιτρέπειν *Med. Paſ. Ask.*, omiſſa media voce Τορωναίῳ. *f* Συντίθεται margo *Steph. Vind. Arcb. Paſ.* Συντίθετο. *g* Εἰπεῖν *Arcb. V. Paſ. Brit.* *b* Βυβλιον *Paſ. Arcb.*, etiam in ſeqq.; porro Τιμόξενος θέλων *Arcb. V.*, et ſimiliter mox. *i* Explicat *Suidas* in Voc. *k* Articulum non agnoſcit *Paſ.*, tum ſupra παραδιδοὺς *Ask.* *l Paſ. Ask. V. Arcb. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ex *Med.* παρῆσαν. *m* Καταπλέξαι *Arcb.* *n* Ἐγεγόνεε *Arcb. V. Paſ.* ora *Steph.*, haud male, uti C. 139.

Artabazus adſcitis LX. millibus abeuntem regem ſtipavit atque ad Helleſpontum comitatus est, reductis iisdem Theſſaliam verſus. Ex copia itaque diſcrepantis ſcripturae τὸν Μαρδ. ἐξελέξατο ſelegi.

22. Κριτοβούλῳ Τορωναίῳ ἐπιτροπεύειν] Non auſim hinc quidquam auferre aut demutare: non ἐπιτροπεύειν, in cura et adminiſtratione civitatis frequens L. III, 15. et 82.; non Τορωναίῳ, ſiquidem Toronaei is generis. De *Valla* ſileo. Recte caſtigatur, ad unum Critobulum adplicans, quod toti Chalcidicae genti conceſſum. Confer *Is. Caſaubonum* in *Strabon.* X. p. 685.

27. Τιμόξεινος ὁ τῶν Σκιωναίων] Cum Artabazo dicitur egiſſe de urbe Potidaea prodenda, ὅντινα μὲν τρόπον ἀρχὴν, ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπαι, —— τέλος μέντοι τοιάδε ἐγίνετο· ista opinor recte *Vallam* cepiſſe, *incertum mihi quonam modo ab initio*; —— *ad extremum ita actum est*; opponi enim hic ἀρχὴν et τέλος recte *Koenius* animadvertit; mirorque cur non nominati *Boſſii* ex Obs. Crit. p. 59. novam verſionem veteri ſubſtituerit Clar. *Gronov.* —— Quod hic narrat Noſter, velut Artabazi commentum retulit *Polyaen.* VII, c. 33, 1. ubi Timoxenus dicitur Σικυώνιος. *Herodoti* tum forte immemor, Σκιωναῖος tamen illic legendum ſenſit Cl. *Adr. Heringa* Obſerv. c. 15. p. 130. Varios modos enarrans epiſtolas occulte mittendi. *Aeneas* in Poliorcet. c. 31. velut modum quintum decimum haec habet de Timoxeno et Artabazo *Herodoti*, quem paene ad verbum deſcripſiſſe *Aeneam* monuit *Caſaubon.* VALCKEN.

32. Παρὰ τὰς γλυφίδας] Ab *Aenea* Poliorcet. C. 31. p. 1704. bene hinc derivata corruperant librarii, corrupta optime integravit *Caſaubonus*, *Polyaeno*, iisdem L. VII, 33, 1. uſo, proditor Timoxenus Σικυώνιος, in Cod. *Florentino* Σκιωναῖος, cui primas *Maasvicius* cur negavit? Idem *Berglerus* miratur. Praeterea ὅντινα μὲν τρόπον ἀρχὴν ἔγωγε —— explicuit Cl. *Bos* Obs. Crit. C. 11. aliter atque oportebat.

32. Τοξεύματος παρὰ τὰς γ.] Haec minus recte converſa egent levi correctione, τοξεύματος περὶ τὰς γλυφίδας περιειλίξαντες· verbis adiectas ſic ſolet Noſter repetere praepoſitiones: ad eam rationem *Aeneae* ſuo *Caſaubonus* reſtituit: οἱ δὲ τοῦ τοξεύματος περὶ τὰς γλυφίδας ἑλίξαντες τὸ βιβλίον *circa ſagittae crenas epiſtolam volventes.* Sequentia ferme deſcribens *Herodoti* τὸ ἐπάϊστος interpretatur καταφανής. Vbi Noſtro Perſa duntaxat dicitur ἁμαρτὼν τοῦ χωρίου, ad ista haec adduntur apud *Aeneam*, διὰ πνεῦμα καὶ φαύλην πτέρωσιν quae *Caſaubonus* omiſit in verſione: istorum tandem loco, τὸν δὲ βληθέντα περιέδραμε ὅμιλος· *Aeneas* dedit, πρὸς ὃν βληθέντα περιέδραμεν ὄχλος· ubi proxima totidem ſunt verba *Herodoti*. —— In Timoxeni ſcelere tegendo collegarum providentiam, illam in exemplum laudabile Noſter lectori ſuo commendatam voluit. VALCKEN.

40. Παρῆν] *Mediceum* deſerui, ſine ullo fulcro incedentem: ſtructura tamen non inproba, et L. III, 114. atque alibi ſeſe offerens. Quae vero deinceps μὴ καταπλῆξαι Τιμόξεινον προδοσίῃ, de *proditionis ſupplicio*

Circa Pallenen eluvies et cædes Perſarum. Artabazus reverſus ad Mardonium. Navales reliquiæ verſus Ioniam.

κέοντι ἐγεγένεσαν τρεῖς μῆνες, γίνεται ἄμπωτις τῆς θαλάσσης μεγάλη, καὶ χρόνον ἐπὶ πολλόν. ἰδόντες δὲ οἱ βάρβαροι τέναγος γενόμενον, [a] παρίεσαν ἐς τὴν Παλ-
λήνην. ὡς δὲ τὰς δύο [b] μὲν μοίρας διωδοιπορήκεσαν, ἔτι δὲ τρεῖς ὑπόλοιποι ἦσαν, τὰς διελθόντας χρῆν ἔσω εἶναι ἐν τῇ Παλλήνῃ, ἐπῆλθε πλημμυρὶς τῆς θαλάσσης μεγάλη, [c] ὅση ὐδαμά κω, ὡς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι, πολλάκις [d] γενομένη. οἱ μὲν δὴ νέειν αὐτέων
οὐκ ἐπιστάμενοι διεφθείροντο, τοὺς δὲ ἐπισταμένους [e] Ποτιδαιῆται ἐπιπλώσαντες πλοίοισι ἀπώλεσαν. αἴτιον δὲ λέγουσι Ποτιδαιῆται τῆς τε ῥηχίης καὶ τῆς πλημμυρίδος καὶ τοῦ Περσικοῦ πάθεος γενέσθαι τόδε, ὅτι [f] τοῦ Ποσειδέωνος ἐς τὸν νηὸν καὶ τὸ ἄγαλμα [g] τὸ ἐν τῷ προαστείῳ ἠσέβησαν οὗτοι τῶν Περσέων [h] τοίπερ καὶ διεφθάρησαν ὑπὸ τῆς θαλάσσης. αἴτιον δὲ τοῦτο λέγοντες, εὖ λέγειν ἔμοιγε δοκέουσι. τοὺς δὲ περιγενομένους ἀπῆγε Ἀρτάβαζος ἐς Θεσσαλίην παρὰ Μαρδόνιον. οὗτοι μὲν οἱ προπέμψαντες βασιλῆα, [i] οὕτω ἔπρηξαν. Ὁ δὲ [k] ναυτικὸς ὁ Ξέρξεω περιγενόμενος, ὡς προσέμιξε τῇ Ἀσίῃ, φεύγων ἐκ Σαλαμῖνος, καὶ βασιλῆά τε καὶ τὴν στρατιὴν ἐκ Χερσονήσου [l] διεπόρθμευσε ἐς Ἄβυδον, ἐχειμέρισε δὲ Κύμῃ. ἔαρος δὲ ἐπιλάμψαντος, [m] πρῶτος συνελέγετο ἐς Σάμον· οἱ δὲ
τῶν νηῶν καὶ ἐχειμέρισαν αὐτοῦ· Περσέων δὲ καὶ Μήδων οἱ πλεῦνες ἐπεβάτευον. στρατηγοὶ δέ σφι ἐπῆλθον, Μαρδόντης τε ὁ Βαγαίου καὶ Ἀρταΰντης ὁ Ἀρταχαίου· συνῆρχε δὲ τοῖσι καὶ ἀδελφιδέος αὐτοῦ Ἀρταΰ-
τεω

iam menſes obſidentem ingens receſſus maris excepit, et is diutius: unde barbari videntes locum factum lacunoſum, in Pallenen conceſſerunt: cuius itineris quum duas partes permeaſſent, tres aliæ ſupererant, quas ubi pertranſiſſent, oportebat intrare Pallenen: ſed eas ibi tanta maris æſtuatio invaſit, quanta nunquam extiterat, ut indigenæ aiunt, quum ea frequenter illic acciderit. Eorum qui nandi erant ignari, interiere: qui erant gnari, eos Potidæatæ navigiis adorti trucidavere. Huius autem æſtus ac reſtagnationis et cladis Perſarum ferunt Potidæatæ hinc cauſſam extitiſſe, quod isti e Perſis qui ſunt a mari oppreſſi, in templum Neptuni et eius ſimulacrum quod ſitum est in ſuburbano, impie ſe geſſerant. Hanc fuiſſe cauſſam illi videntur mihi vere dicere. Eos autem qui ſuperavere, Artabazus in Theſſaliam ad Mardonium duxit. Et cum iis qui regem reduxerunt ita est actum. Navalis autem Xerxis exercitus qui ſuperfuerat, ubi a Salamine fugiens attigit Aſiam, rege et copiis e Cherſoneſo Abydum traducto, hyemavit apud Cumam. Idem primo ſtatim vere Samum convenit, ubi nonnullæ etiam naves hyemaverant. Eius claſſis plerique propugnatores erant ex Perſis et Medis, ducesque iis acceſſerant, Mardontes Bagæi, et Artayntes Artachæi filius, cuius patruelis Amitres ab eodem aſcitus

a Παρῆσαν *Arcb. Ask.* loco παρῄεσαν, quod verius opinor. *b* Abest *Arcb.*, qui mox cum *Vind.* διεδοιπορ. ſine augmento. *c* Ὅσην *Arcb.* *d* Γενομένης id., γινομένη *Paſ. Ask.* *e* Οἱ Ποτ. et mox iidem: ſcribunt Ποτιδεᾶται *Arcb. Ask.* *f* Ἐς τοῦ Ποσ. τὸν *Arcb.* *g* Quatuor ista negligit *Arcb.* *h* Οἵπερ id. *Paſ. Ask. V.* *i* Abſunt haec duo *Med. Paſ. Ask.* *k* Ναυτικὸς στρατὸς *Arcb. V. Ald.*, quarum vocum ultima deſit *Med. Paſ. Ask. Brit.* *l* Διεπόρθμευε *Arcb.*, praecedentia ἐκ Χερσ. deſunt *Ask.*, tum ἐχειμέριζε *Paſ. Ask.* *m* Πρῶτον *Arcb. Vind.* ex ſcholio.

plicio in Latinis *Vallae* ſumuntur, indignante, neque iniuria, *Porto*, qui, *ob proditionem Timoxenum metu non percellendum*, ex communi eius verbi notione, haud prave. Mihi, ut ingenue dicam, blanditur quodammodo *Arcb.* μὴ καταπλέξαι —— προδοσίᾳ, *non inplicare proditionis crimine.* Notum in Muſis καταπλέκειν uſu diverſiore, nec hunc tamen ſermonis genius adſpernatur.

48. Γίνεται ἄμπωτις] *H. Steph.* male ſeparavit iungenda: Ἀρταβάζῳ δὲ ἐπειδὴ πολιορκέοντι &c. Ad *Longinum Iac. Tollio* p. 70. hic ἄμπωτις dici videtur, quam mox πλημμυρίδα vocat *Herodotus:* ubi paulo post noſtris in exemplaribus mentio fit τῆς τε ῥηχίης καὶ τῆς πλημμυρίδος, ſorte diſputari poſſet idemne voces illic denotent an diverſa; ſed hoc dubium eſſe nequit, quin et hic oppoſita ſint, ut apud alios ἄμπωτις et πλημμυρίς· ἄμπωτις maris est *receſſus*, ἀναποθέντος τοῦ ὕδατος, *quum aqua* velut *reſorbetur*; πλημμυρὶς, *aeſtus*, vel aeſtuantis aquae *acceſſus. Homeri* Charybdis τρὶς τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναβροιβδεῖ, Od. M, 105. *Demoſthenes Thrax* in ſua paraphraſi poſuerat *Euſtathio* teſte: ἡ ὀνομαζομένη μὲν Χάρυβδις, αὐτὸ δὲ τοῦτο ἄμπωτις τοῦ πελάγους βαιοτάτη, καὶ αὖθις πλημμύρα. Quae aliis πλημμύρα, πλημμυρὶς, vel πλήμμη, Ionibus et *Herodoto* dicta fuit Ῥηχίη· errantem *Suidam* in v. Ῥαχίαν recte corrigit *Kuſter.*; ſed aptiora dare potuerat eam in rem istis paulo post hoc capite lectis; quae ſola dedit et in Indice ſuo *Portus:* conf. *I. Waſſe* ad *Thucyd.* p. 244, 10. et *H. Steph.* Thes. L. G. III. p. 671. D. *Herod.* VII, c. 198., *in Maliaeo*, inquit, *ſinu* ἄμπωτίς τε καὶ ῥηχίη ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται, *quotidie maris ſunt receſſus et acceſſus:* de ſinu Arabico Noſter II, c. 11., ῥηχίη ἐν αὐτῷ καὶ ἄμπωτις ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται· ſed huius ſinus accolae barbari iuxta *Diodor. Sicul.* III, c. 40., memoriam ſervabant μεγάλης τινὸς γενομένης ἀμπώτεως, qua ſic mare refugerat, ut fieret τοῦ κόλπου ξηρὸς πᾶς ὁ τόπος· postea tamen aiebant πάλιν ἐπελθοῦσαν ἐξαίσιον πλήμην (ῥηχίην *Herodoto*) ἀποκαταξῆσαι τὸν πόρον εἰς τὴν προϋπάρξασαν τάξιν· in istis ſolito longe maior *aquarum receſſus acceſſusque* μεγάλη τις ἄμπωτις et ἐξαίσιος πλήμη dicuntur: noſtro quoque loco *Herodoti* res narratur illic inexſpectata et ad eum modum inviſitata; ut adeo poena videretur a Neptuno Perſis immiſſa: nam fuiſſe dicitur ἄμπωτις τῆς θαλάσσης μεγάλη· et ἐπελθεῖν πλημμυρὶς —— μεγάλη, ὅση οὐδαμᾶ κω. Iam rationem exputare nequeo, cur voces idem ſignificantes, quibus facile quis in errorem induceretur, iungi voluiſſet *Herodotus:* ſuſpicor adeo, quam primum πλημμυρίδα dixerat, hic iterum ſuo more ῥηχίην dixiſſe, atque ista καὶ τῆς πλημμυρίδος, ab alia manu invecta, ut noſter tantum dederit: αἴτιον δὲ λέγουσι Ποτιδαιῆται τῆς τε ῥηχίης καὶ τοῦ Περσικοῦ πάθεος γενέσθαι τόδε· *hanc vero cauſſam fuiſſe tradunt Potidaeatae maris in tantam altitudinem exaeſtuantis, istiusque Perſarum cladis.* VALCKEN.

58. Τῆς τε ῥηχίης καὶ τῆς πλημμυρίδος] Merito *L. Kuſterus* miratur *Suidam* in Ῥαχίαν ſcribere, Ionibus Ῥηχίην eandem esſe ac τὴν ἄμπωτιν καὶ τὴν ἀναχώρησιν τῆς θαλάττης h. e. *maris receſſum*, ſiquidem *aeſtus* illis est maris ſive eius *acceſſus:* certe *Herodoto* ἄμπωτις καὶ ῥηχίη ſemper de *receſſu* et *aeſtu* L. II, 11. VII, 198., ῥηχίη eodem libro C. 37. Quare et hic, niſi cui de gloſſa ſuſpicio veniat, ῥηχίη καὶ πλημμυρὶς rem eandem συνωνύμως ex *Porti* opinione indicant. Docte *Nonnus*, prudentior *Suida*, de utriusque vocabuli notione ad *Gregor. Naz.* Steliteut. II. p. 163.

65. Οὕτω ἔπρηξαν] Uſitatiſſimam in peſſimo ſucceſſu formulam hinc amoliri non ſuſtineo. Supra L. III, 25. ὁ μὲν ἐπ' Αἰθιοπας στόλος ΟΤΤΩ ΕΠΡΗΞΕ· IV, 77. οὗτος μέν νυν οὕτω δὴ ἔπρηξε· VI, 44. ὁ μὲν δὲ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρηξε. Satis olim conmodum ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ — *Gronovius*, quem vide, inmutavit.

69. Ἔαρος δὲ ἐπιλάμψαντος] Codices etiam praebent I, c. 190., ἔαρ ὑπέλαμπε· hic ſi darent, ἔαρος δὲ ὑπολάμψαντος, praeferrem ut uſitatius: hoc ubi habet *Chariton* III. p. 51, 9. dedit Herodotea Clar. *D'Orvillius*, ex ἐπιλάμψαντος hoc in loco maius incrementum colligens; ſed confutat illud vox adiecta πρώϊος· paulo etiam post memoratur τὸ ἔαρ γενόμενον, oppoſite ad ἔαρ ὑπολάμπον, vel ὑποφαῖνον. Nusquam apud *Xenophontem* invenietur, ut puto, ἔαρ ἐπέφαινε· ſed ἔαρ ὑπέφαινε p. 292, 27. 300, 17. et alibi. Sic *Livius* orditur librum XXII, *Iam ver appetebat, et Hannibal ex hibernis movit:* ista Codicum lectio ceteris videtur anteponenda. Hic *Herodoto* ſcribi quoque potuerat, ut alibi ſolet, ἅμα τε ἔαρ ὑπέλαμπε, καὶ ὁ ναυτικὸς συνελέ-

tus erat istorum collega. Hi utpote magnopere percussi, non altius processerant occasum versus, neque ullus ad hanc necessitatem eos adegit; sed Samo desidentes Ioniam custodiebant ne deficeret, trecentas naves cum Ioniis habentes. Neque expectabant Græcos in Ioniam ituros, sed illis satis fore, si sua tutarentur; ducta ex hoc coniectura, quod ipsos e Salamine fugientes non fuissent insequuti, sed libenter abscessissent. Ac mari quidem victi erant animo; at longe superiorem terra Mardonium futurum arbitrabantur. Qui dum Sami erant, simul consultabant, si quid mali possent facere hostibus, simul etiam subauscultabant, quonam res Mardonii caderent.

131 At Græcos excitabat tum veris adventus, tum Mardonius in Thessalia agens, et eorum quidem exercitus pedestris nondum cogebatur: naves autem AEginam abierant numero centum aç decem, præfecto atque navarcho Leutychide, qui fuit Menaris, qui fuit Agesilai, qui fuit Hippocratidæ, qui fuit Leutychidis, qui fuit Anaxilai, qui fuit Archidami, qui fuit Anaxandridæ, qui fuit Theopompi, qui fuit Nicandri, qui fuit Charilli, qui fuit Eunomi, qui fuitPolydectis, qui fuit Prytanis, qui fuit Euryphontis, qui fuit Proclis, qui fuit Aristodemi, qui fuit Aristomachi, qui fuit Cleodæi, qui fuit Hylli, qui fuit Her-

τεω [a] προελομένου ὁ Ἀμίτρης· ἅτε δὲ μεγάλως πληγέντες, οὐ [b] προΐσαν ἀνωτέρω [c] τὸ πρὸς ἑσπέρης, οὐδ' ἐπηνάγκαζε [d] οὐδείς· ἀλλ' ἐν τῇ Σάμῳ κατήμενοι, ἐφύλασσον τὴν Ἰωνίην μὴ ἀποστῇ, νῆας ἔχοντες σὺν τῇσι Ἰάσι τριηκοσίας. οὐ μὲν οὐδὲ προσεδέκοντο τοὺς Ἕλληνας [e] ἐλεύσεσθαι ἐς τὴν Ἰωνίην, ἀλλ' ἀποχρήσειν σφι τὴν ἑωϋτῶν φύλάσσειν· σαθμεύμενοι ὅτι σφέας οὐκ ἐπεδίωξαν φεύγοντας ἐκ Σαλαμῖνος, ἀλλ' ἄσμενοι ἀπαλλάσσοντο. κατὰ μέν νυν τὴν θάλασσαν ἐσσωμένοι ἦσαν τῷ θυμῷ, πεζῇ δὲ ἐδόκεον [f] πολλῷ κρατήσειν τὸν Μαρδόνιον. ἐόντες δὲ ἐν Σάμῳ, ἅμα μὲν [g] ἐβουλεύοντο εἴ τε [h] δυναίατο κακὸν τοὺς πολεμίους ποιέειν, ἅμα δὲ καὶ ὠτακούστεον ὅκῃ πεσέονται τὰ Μαρδονίου πρήγματα. Τοὺς δὲ Ἕλληνας τό, τε ἔαρ γενόμενον ἤγειρε, καὶ Μαρδόνιος ἐν Θεσσαλίῃ ἐών. ὁ μὲν δὴ πεζὸς οὔκω συνελέγετο· ὁ δὲ ναυτικὸς ἀπίκετο ἐς Αἴγιναν, νῆες ἀριθμὸν δέκα καὶ ἑκατόν. στρατηγὸς δὲ καὶ ναύαρχος ἦν Λευτυχίδης ὁ Μενάρεος, τοῦ [i] Ἡγησίλεω, τοῦ Ἱπποκρατίδεω, τοῦ Λευτυχίδεω, τοῦ Ἀναξίλεω, τοῦ Ἀρχιδήμου, τοῦ Ἀναξανδρίδεω, τοῦ Θεοπόμπου, τοῦ Νικάνδρου, τοῦ [k] Χαρίλλου, τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πολυδέκτεος, τοῦ Πρυτάνιος, τοῦ Εὐρυφῶντος, τοῦ Προκλέος, τοῦ Ἀριστοδήμου, τοῦ Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὕλλου, τοῦ Ἡρα-

a Προελ. *Arcb.* *b* Προήεσαν id. *Vind.* προῆσαν *Ask.* προΐσαν *Pasf.* Antea πρόϊεσαν. *c* Τὸ πρὸς *Pasf. Ask.*, alii τάς. *d* Οὐδὲ εἷς *Arcb. Vind.* *e* Ἐλεύσεσθαι margo *Stepb. Pasf. Ask. Arcb. Vind. Brit.*, quod satis. προσελεύσεσθαι antea. Porro οὐ μὴν *Ask.* et sic *Reiskius.* *f* Πολλὸν *Arcb. Vind.*, bene. Vid. C. 13. et VII, 7. *g* Ἐβουλεύσαντο *Pasf.* *b* Id. *Ask. Med. Arcb. Vind.*, antea δύναιντο. *i* Ἡσίλεω *Arcb. Valla.* *k* Χαρίλλου iid. alii Χαρίλου.

ελέγετο ἐς Σάμον· eleganter nunc ponitur, πρώϊος συνελέγετο· maturus, pro πρωΐ. pro ὀψὲ, sero, ut Latinis serus, non usurpatur, quod sciam ὄψιμος, sed ὀψίζων pro σκότους ὄντος, σκοτιαῖος adhibetur, ut vespertinus. VALCKEN.

75. Ὁ Ἀμίθρης] Fuerat Ἰθαμίτρης, sicuti L. IX, 101., cuius priore obsolescente littera, mutataque altera, id prodiit, quod cernitur: nam eundem describi, dubio vacat. Fueritne Ἀρτύντης Ἰθαμάτρεω L. VII, 67. huius frater, et patris hinc corrigendum nomen, non adfirmavero. Verius προήϊσαν ex Codd. discorde scriptura, et τὸ πρὸς ἑσπέρης, quod C. 132.

94. Τοῦ Ἡγησίλεω] Ex Eurysthenidarum familia Ἡγησίλεως L. VII, 204. leniore est spiritu: hic L. VI, 65. Ἄγις, non sine lite. Reliqua Proclidarum series, ubi scriptores priscos in consilium miseris, multis premetur difficultatibus. Omnes ait reges fuisse, exceptis duobus primis post Leutychiden depositis. Ubi vero Anaxandridae regis, filii Theopompi, nepotisque eiusdem Archidami, pronepotis Anaxilai et abnepotis Leutychidae inter Spartanos reges mentio? *Pausanias* III, 7. Proclidarum successionem multo digessit aliter, habetque sibi suffragatores magnae in talibus auctoritatis. Ista ad inconmoda cum Nobil. *Palmerius* animum attenderet, nossetque Aristodemum, Aristomachum, Cleodaeum, Hyllum in Spartanorum regibus haud censeri, scriptum fuisse decrevit, πλὴν τῶν δ' ὑσάτων καὶ τῶν ζ' μετὰ Λευτυχίδεα πρώτων καταλεχθέντων, *exceptis quatuor ultimis, et iis septem, qui post Leutychiden recensiti sunt* Exercit. in Gr. Auctor. p. 39. Quae optimi viri medicina modum excedit, nec pravis sanitatem reddit. Prava reliquit, quae fingi debebant, Χαρίλλου, τοῦ Πολυδέκτεος, τοῦ Εὐνόμου nam Charillus Polydectis fuit filius, Eunomi nepos, sicuti *Io. Meursius* Regn. Lacedaem. C. 16. et *Ed. Simsonius* Chr. An. M. 3107. docuerunt. Perperam praeterea abest *Sous*, Euryphontis pater, Proclis filius, eodem *Meursio* C. 15. monstrante. Omnes hae turbae et errores iniuriae temporum et librariorum debentur, expeditu, silentibus Codd., inextricabiles. Amplexus Χαρίλλου sum nomen, obtemperans *Pausaniae* pluribusque aliis: inde Χαριλάου apud *Plut.* Lycurg. frequentatur titulus.

94. Λευτυχίδης ὁ Μενάρεος] Leotychidae pater et avus memorantur etiam supra VI, c. 65. proavus, abavus, ceterique maiores ad Theopompum usque aliunde ferme sunt ignoti. quippe qui Spartae non regnaverint. Sed si septem isti, qui post Leutychidem primi memorantur, non fuere Reges, scribi non potuit hoc capite: οὗτοι πάντες πλὴν τῶν δυῷν· corrigendum videtur: οὗτοι πάντες, πλὴν τῶν ἑπτὰ τῶν μετὰ Λευτυχίδεα πρώτων καταλεχθέντων, οἱ ἄλλοι βασιλῆες ἐγένοντο Σπάρτης· levissima correctio, quae *Iac. Palmerio* debetur, fit unius literae mutatione; reliqua *Palmerii* molimina probari nequeunt. Reges Proclidas enumerans *Herod.* forsan in generis auctore Procle substitit, aut in primo potius iuxta Lacedaemonios Rege Aristodemo; atque hunc etiam ultimum posuerat recensens Eurysthenidas VII, c. 204. Ab aliis dissentientes Lacedaemonii VI, c. 52., λέγουσι αὐτὸν Ἀριστοδήμου τὸν Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδαίου, τοῦ Ὕλλου, βασιλεύοντα ἀγαγεῖν σφέας· quantillum iam fuit exemplaria Herodotea corrigentibus illinc repetitos Aristomachum, Cleodaeum, Herculem, ad utramque seriem adiicere, aut in margine memoratos in contextum recipere. — Septem istis omissis hic, si vera suspicor, decem Reges memorarentur Leutychidae progenitores ex Heraclidis sati, Aristodemus, Procles, Sous (hunc recte, opinor, *Io. Meurs.* interserit reliquis, Euryponitis patrem, de R. Lacon. c. 15.) Euryphon, Prytanis, Eunomus, Polydectes, Charillus, Nicander, Theopompus: hic, *Herodoto* decimus, alias Regum dicitur ex ista familia nonus, quia non Aristodemus, sed primus Rex statuitur Procles. — In his nostris, Ionice scriptis, mirari licet formam nominis Εὐρυφῶντος, illam quidem instar aliorum ex έων contractorum legitimam, sed in hoc nomine inauditam; in quo scribendo nota non nostrorum tantum exemplarium sed et veterum est inconstantia; quam exposuit *F. Sylburg.* ad *Pausan.* p. 208. hinc incerti fluctuant recentiores *P. Faber* Agon. III, c. 18. *Iac. Palmer.* Exerc. p. 381. *N. Cragius*, *Io. Meursius*, *Ez. Spanhem.* ad *Iulian.* p. 129. Εὐρυφῶν, hoc loco positum, commendat, quam genuinam puto, scriptionem Εὐρυπῶν, *Pausaniae*, me iudice, tribuendam et *Plutarcho*, in cuius T. I. p. 662. E. pro Εὐρυτίωνι δὲ, scribendum Εὐρυπωντίδαι — παρέσχον. Rarissimam formam patronymicam nobis servavit *Etymol.* p. 397, 12. Εὐρυπφίδης, quae non sane censeri debet ex Εὐρυποντίδης κατὰ συγκοπὴν nata, sed potius ex οΐδης contracta sicut Μιφίδης et similia. VALCKEN.

et Xanthippo. Occasio Ionum Græcos orantium liberare Ioniam. Ignari tunc Græci rerum ultra Delon. Mardonii cupiditas sciendi futuri ex oraculo.

Ἡρακλέος· ἐὼν τῆς ἑτέρης οἰκίης τῶν βασιλέων. οὗτοι πάντες, πλὴν τῶν [a] δυῶν τῶν μετὰ Λευτυχίδεα πρώτων καταλεχθέντων, οἱ ἄλλοι βασιλῆες ἐγένοντο Σπάρτης· Ἀθηναίων δὲ ἐστρατήγεε Ξάνθιππος ὁ Ἀρίφρονος. Ὡς δὲ παρεγένοντο ἐς τὴν Αἴγιναν πᾶσαι αἱ νῆες, ἀπίκοντο Ἰώνων ἄγγελοι ἐς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων· οἱ καὶ [b] ἐς τὴν Σπάρτην ὀλίγῳ πρότερον τετέων ἀπικόμενοι, ἐδέοντο Λακεδαιμονίων ἐλευθεροῦν τὴν Ἰωνίην, τῶν καὶ Ἡρόδοτος ὁ Βασιλήιδεω ἦν· οἱ [c] στασιῶται σφι γενόμενοι, ἐπεβούλευον θάνατον [d] Στράττι τῷ Χίῃ τυράννῳ, ἑόντες ἀρχὴν ἑπτά· ἐπιβουλεύοντες δὲ ὡς Φανεροὶ [e] ἐγένοντο, ἐξενείκαντος τὴν ἐπιχείρησιν ἑνὸς τῶν μετεχόντων, [f] οὕτω δὴ οἱ λοιποὶ ἐξ ἑόντες ὑπεξέσχον ἐκ τῆς Χίης, καὶ ἐς Σπάρτην ἀπίκοντο, καὶ δὴ καὶ τότε ἐς τὴν Αἴγιναν, τῶν Ἑλλήνων δεόμενοι καταπλῶσαι ἐς τὴν Ἰωνίην· [g] οἱ προήγαγον αὐτοὺς μόγις μέχρι Δήλου. τὸ γὰρ [h] προσωτέρω πᾶν δεινὸν ἦν τοῖσι Ἕλλησι, οὔτε τῶν χώρων ἐοῦσι [i] ἐμπείροισι, στρατιῆς τε πάντα πλέα ἐδόκεε εἶναι· τὴν δὲ Σάμον [k] ἠπίστατο δόξῃ καὶ Ἡρακλέας στήλας ἴσον ἀπέχειν. συνέπιπτε δὲ [l] τοιούτῳ, ὥστε τοὺς μὲν βαρβάρους τὸ πρὸς ἑσπέρης ἀνωτέρω Σάμου μὴ τολμᾶν καταπλῶσαι καταῤῥωδηκότας, τοὺς δὲ Ἕλληνας, χρηίζοντων Χίων τὸ πρὸς τὴν ἠῶ κατωτέρω [m] Δήλου. οὕτω δέος τὸ μέσον ἐφύλασσέ σφεων. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἔπλωον ἐς τὴν Δῆλον· Μαρδόνιος δὲ περὶ τὴν Θεσσαλίην ἐχείμαζε. ὁρμεύμενος δὲ [n] ἔπεμπε κατὰ τὰ χρηστήρια ἄνδρα Εὐρωπέα γένος, τῷ οὔνομα ἦν Μῦς· ἐντειλάμενος πανταχῇ μιν [o] χρησάμενον ἐλθεῖν, τῶν οἷά τε ἦν σφι ἀποκειρήσασθαι. ὅ, τι μὲν βυλόμενος ἐκμαθεῖν πρὸς τῶν χρηστηρίων ταῦτα ἐνετέλλετο, οὐκ ἔχω φράσαι· οὐ γὰρ ὧν λέγεται· δοκέω δ' ἔγωγε περὶ τῶν παρεόντων πρηγμάτων, καὶ οὐκ ἄλλων περὶ πέμψαι. Οὗτος ὁ Μῦς ἐς τε Λεβάδειαν [p] ἀπικόμενος φαίνεται, καὶ

1 Herculis filius, ex altera regum familia. Hi omnes, præter duos qui post Leutychidem primi commemorati sunt, reges Spartæ fuerunt: Athenienſium autem, duce Xanthippo Ariphronis filio. Hac omni claſſe AEginam profecta, ad- 132
veniunt in Græcorum caſtra nuncii Ionum iidem qui paulo ante ierant Spartam ad orandos Lacedæmonios ut Ioniam liberarent, quorum unus fuit Herodotus Baſilidæ filius. Hi ſeptem omnino erant, qui coniuratione inter ſe facta de trucidando Stratte Chii tyranno, postea conſpiratione patefacta per unum qui particeps erat, ceteri qui ſex erant, e Chio ſe ſubduxerunt, Spartamque ſe contulerunt, et tunc AEginam, oraturi Græcos ut in Ioniam navigarent; ægreque exoratos Delon usque perduxere. Nam ulteriora omnia Græcis formidoloſa erant, cum locorum ignaris, tum plena omnia hoſtium eſſe videbantur, et Samum vero ſciebant opinione et Herculis columnas tantundem diſtare. Contigitque huic rei, ut neque barbari occidentem verſus ſupra Samum navigare auderent, metu perterriti; neque Græci Chiorum rogatu, orientem verſus, infra Delon: ita timor medium eorum tuebatur. Dum Græci navigavere Delon, Mar- 133
donius qui in hibernis circa Theſſaliam erat, inde movens miſit ad oracula
503 quendam genere Europenſem, cui nomen Mus, iubens ut ubicunque conſulens vaderet ac pertentans oracula, quæ liceret. Quid tandem volens ab oraculis ſcire talia mandaverit, haud compertum habeo: non enim memoratur: opinor autem ob nihil aliud miſiſſe quam de rebus præſentibus. Conſtat hunc Myn in Lebadiam veniſſe, 134
et

[a] Δύων *Arcb.* [b] Ἐς Σπ. id. *Paſſ. Vind.* [c] Στρατιῶται *Arcb.* [d] Στάττι id. *Valla.* [e] Ἐγέν. *Aſk. Paſſ.* [f] Οὗτοι οἱ λ. *Arcb.* et ὑπερέσχον τῆς Χίου id., τῆς abest *Aſk.* [g] Προήγαγον δὲ αὐτ. *Arcb. Vind.* [h] Ποῤῥωτέρω *Arcb.* [i] Ἀπείροισι *Arcb.* [k] Ἐπιστ. *Arcb. V.*, neque id prave. [l] Τοιοῦτον *Arcb.* [m] Δῆλος *Paſſ.* et mox δὲ ἐς τὸ cum *Aſk.*, loco δέος melius ἐφύλασσε iid. *Arcb. V. Brit.* ora *Stepb. Valla:* antea ἐφύλασσον. [n] Ὁρμεέμ. *Arcb.* et κατὰ χρηστ. [o] Χρησόμενον id. *Vind.* [p] Φαίν. ἀπικόμ. *Aſk. Paſſ. Arcb.* In *Vallae* Latinis *Telebadiam*, miro errore.

17. Τὸ γὰρ προσωτέρω πᾶν &c.] Formido urgebat ex Perſarum maximo potentatu, tum etiam, quod Graecorum multi accurata ulteriorum locorum notitia deficerentur. De multis loquor: nam Athenienſibus ora Aſiae et Thraciae ad Helleſpontum navigationibus in Sigeum, Epheſum, Cherſoneſumque exploratiſſima erat; neque Spartanis ignotus Sami viciniaeque ſitus L. III, 46. Haud diſtricte ergo haec ſumenda, nec de omnibus omnino Graecis, ſicuti accepiſſe videtur *Libanius* Or. XIX. p. 480. B. ubi ὑπερενεχθῆναι Δήλου φόβερον fuiſſe olim τοῖς Ἕλλησι adſeverat. Quam quidem Sophiſtae aberrationem Cl. *D'Orvillius* Miſcell. Obs. Vol. VII. p. 11. redarguit.

21. Συνέπιπτε δὲ τοιούτῳ] Concinnius *Arcb.* τοιοῦτον ſive τοιοῦτο, quae et *Pavii* coniectura, belle obſervantis, planiorem futuram deſcriptionem, ſi τὸ πρὸς ἑσπέρης κατωτέρω Σάμου et τὸ πρὸς τὴν ἠῶ ἀνωτέρω Δήλου Scriptor maluiſſet. Sic manifeſtior Perſarum ex orientis plaga progreſſus infra Samum et Graecorum ab occidente ultra Delum. Verum Noſter maluit vulgatum, habita utriusque itineris diverſa ratione et reſpectu. Proximum δέος τὸ μέσον ἐφύλασσε ab ipsa re et ſchedarum auctoritate conmendatur. Confer L. IX, 89.

28. Ἄνδρα Εὐρωπέα γένος] Ex Cariae Europo apud *Steph. Byz.* Myn istum fuiſſe, credibile fit. Habent in Syria, Euphrati proxima, aliam *Europum* plures, adſcripti ad *Hieroclis* Synecdem. p. 713., quae Macedonicae post Alexandrum originis nihil ad haec tempora. *Tzetzes* Myn, Samium domo, offert ad *Lycophron.* p. 141., Athenienſibus regis Perſae litteras interpretantem, haud ſcio unde acceptum. Mox χρησόμενον ἐλθεῖν qui voluerint, Codd. meque adſtipulatores nanciſcentur.

28. Ἄνδρα Εὐρωπέα γένος] Carem hunc bis c. 135. vocat Εὐρωπέα· iuxta *Palmerium ab Europo Idriade dicta.* Notae ſunt aliunde Macedoniae Syriaeque urbes dictae Εὐρωπὸς, huius nominis urbem fuiſſe Cariae unus ſcribit *Steph. Byz.* illinc tamen gentile deducens Εὐρώπιος· ab Εὔρωμος eidem flectitur Εὐρωμεὺς, et ſolius Cariae fuit Εὔρωμος variis memorata in nota *Berkelii* ad *Steph.* ſaepius etiam ut *Polybio* ſic *Livio*, XXXIII, c. 30. cui incolae ſunt *Euromenſes* XXXII, c. 23. Myn tamen Europenſem, ἄνδρα Εὐρωπέα Μῦν ex his *Herodoti* habet in Phocicis *Pauſan.* p. 755. — Hominem e Caria, cur Perſa miſerit Mardonius ad oracula Graecorum, illi non erit obſcurum, qui Cares fuiſſe noverit minimum βιγλώσσους· Graece intelligentes non tantum ſed etiam Perſis Graeca interpretantes: apud *Thucydid.* VIII, c. 85. Spartano Mindaro Tiſſaphernes ξυνέπεμψε πρεσβευτὴν τῶν παρ' ἑαυτοῦ, Γαυλείτην ὄνομα, Κᾶρα βίγλωσσον. Cum Graecis ducibus agens Cyrus minor Caribus utitur interpretibus in *Xenophontis* Κύρου Ἀναβάσει· quumque ventitabant in aulam Perſicam Graeci, tales et illic habuerunt interpretes: in *AEliani* V. H. I, c. 21. legendum arbitror, ἔλεγε δὲ ταῦτα, Φράζων δι' ἑρμηνέως· pro παίζων· ubi vir Clar. aliena comminiſcitur: illud aptum isthoc loco vel hoc declarat *Xenoph.* in K. Ἀ. II, p. 168, 10. Φράζουσιν ἃ λέγει. — In proximis *Herodoti* minus accommodum σφὶ, ſcribique mallet *Koenius* τῶν οἷά τε ἦν οἱ ἀποπειρήσασθαι. — Trophonium adgreſſus Europenſis Car Lebadiae dicitur καταβῆναι παρὰ Τροφώνιον· quod rarius altero καταβαίνειν εἰς Τροφωνίου iudicat vir ſummus ad *Lucian.* p. 339. VALCKEN.

40. Κατ.

et mercede corrupto quodam indigenarum ad Trophonium descendisse, et in Abas Phocensium, ad oraculum: quinetiam ad Thebas primum quum adisset, ibi tum Apollinem Ismenium consuluisse, quod illic, quemadmodum in Olympia, fas est cæsis victimis scisscitari oracula: tum ab quodam peregrino et non Thebano, pecunia corrupto, impetravisse ut in Amphiarai iret dormitum. Ideo autem nemini Thebano licet eo in loco oracula captare, quod quum Amphiaraus optionem eis per oracula dedisset, utrum mallent eligere ex his, vate uti se an auxiliatore, alterutro carentes: Thebani sibi auxiliatorem eum maluerunt, ea propter nefas est ulli Thebano illic obdormiscere. Tunc autem maximum extitisse miraculum a Thebanis mihi narratur: Myn Europensem, perveſtigatis omnibus oraculis, ipse etiam ad fanum Apollinis Ptoi: vocatur autem id fanum ita; sed est Thebanorum, situm supra paludem Copaidem, ad mon-

καὶ μισθῷ πείσας τῶν ἐπιχωρίων ἄνδρα, καταβῆναι παρὰ Τροφώνιον· καὶ ἐς Ἄβας τὰς Φωκέων ἀπιχόμενος ἐπὶ τὸ χρηστήριον. καὶ δὴ [a] καὶ ἐς Θήβας πρῶτα ὡς ἀπίκετο, τοῦτο μὲν, τῷ [b] Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι ἐχρήσατο· ἔστι δὲ, κατάπερ ἐν Ὀλυμπίῃ, ἱροῖσι αὐτόθι χρηστηριάζεσθαι. τοῦτο δὲ, ξεῖνόν τινα καὶ οὐ Θηβαῖον χρήμασι πείσας, κατεκοίμισε ἐς [c] Ἀμφιάρεω· Θηβαίων δὲ ὑδενὶ ἔξεστι μαντεύεσθαι αὐτόθι διὰ τόδε· [d] ἐκέλευσέ σφεας ὁ Ἀμφιάρεως δι' ὀνείρατος μαντικῆς, ὁκότερα βούλονται ἑλέσθαι τουτέων, ἑωυτῷ ἢ ἅτε μάντι χρέεσθαι, ἢ ἅτε συμμάχῳ, τοῦ ἑτέρου ἀπεχομένους· οἱ δὲ σύμμαχόν μιν εἵλοντο εἶναι. διὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἔξεστι Θηβαίων οὐδενὶ αὐτόθι [e] ἐγκαταχοιμηθῆναι. Τόδε δὲ θῶυμά μοι μέγιστον γενέσθαι λέγεται ὑπὸ Θηβαίων. ἐλθεῖν ἄρα τὸν Εὐρωπέα Μύν, περιτρωφώμενον πάντα τὰ χρηστήρια, καὶ ἐς τοῦ Πτῴου Ἀπόλλωνος τὸ τέμενος· τοῦτο δὲ τὸ ἱρὸν, καλέεται μὲν Πτῷον, ἔστι δὲ Θηβαίων, κέεται δὲ ὑπὲς τῆς Κωπαίδος λίμνης

a Abest *Arcb. V.* *b* Ἰσμηνίῳ *Arcb.*, prave. *c Med. Arcb. Vind, Pasſ. Ask. Paris. B.*, alii Ἀμφιάραον. *d Med. Pasſ. Arcb. V. Ask. Paris. A.*, ἐκέλευε *Paris. B. Brit. Ald.*, mox Ἀμφιάρεος *Arcb.*, Ἀμφιάρεως recte *Ask.* Olim Ἀμφιάραος. *e* Ἐγκατακοιμ. *Pasſ. Ask.* ora *Steph.*, quod placet. κατακοιμηθῆναι prius.

40. Κατ. ἐν Ὀλυμπίῃ, ἱροῖσι] Corrigens errorem *Vallae Portus* in hunc ista sensum reddidit: *ut enim Olympiae, sic etiam illic sacris* [ante factis, et immolatis victimis] *oraculum consulere licet:* ad huius mentem ἱρηΐοισι scribit vir Doctus: isthoc modo si esſent capienda, hic forte locus fuisset χρηστήριος, quae velut ex *Herodoto* memorantur *Ammonio* in ἱερεῖον. sed quae leguntur illic alterius esse suspicor; hoc autem *Herodoti* loco quid requiri peculiare, quod locum habuerit in oraculo Iovis Olympiae, et Apollinis Ismenii Thebis; nam neque Delphis Deum adhibere licebat, nisi ante victimis immolatis, quibus esurientium fames sublevabatur: Δελφὸς ἀνὴρ σέφανον μὲν ἔχει, δίψει δ' ἀπόλωλε, *Diogenian.* Cent. IV. Pr. 26. vid. *Lucian.* T. II. p. 204. Literas aliquot a vicinis absorptas suspicor, et pro κατάπερ ἐν Ὀλυμπίῃ, ἱροῖσι restitui commode posse, κατάπερ ἐν Ὀλυμπίῃ, ἐμπύροισι αὐτόθι χρησηριάζεσθαι, *ignem victimarum vaticinium illic* (in Ismenii Apollinis Thebis) *consulere licet, ut Olympiae.* De multis pauca sufficient: *Pindar.* Ol. VIII, 3., Ὀλυμπία Δέσποιν' ἀλαθείας, ἵνα μάντιες ἄνδρες Ἐμπύροις τεκμαιρόμενοι παραπει — Ρῶνται Διὸς ἀργικεραύνου· *Scbol.* in Ol. VI, ϒ. 112., Μαντεῖον ἦν ἐν Ὀλυμπίᾳ, οὗ ἀρχηγὸς γέγονεν Ἴαμος τῇ διὰ τῶν ἐμπύρων μαντείᾳ, ᾗ καὶ μέχρι τοῦ νῦν οἱ Ἰαμίδαι χρῶνται. De oraculo Apollinis Ismenii Thebis *Scbol.* ad *Soph.* Oed. T. ϒ. 21. Ἐπ' Ἰσμηνοῦ τε μαντείᾳ σποδῷ] Ἀντὶ τοῦ βωμῷ, ὅτι διὰ τῶν ἐμπύρων ἐμαντεύοντο οἱ ἱερεῖς, ὡς φησὶ Φιλόχορος. VALCKEN.

41. Ἱροῖσι αὐτόθι χρησηριάζεσθαι] *Vallae* Latina *in templis* dudum *Portus* proscripsit. Χρησηριάζονται αἰξὶ μάλιστα, *capris mactatis responsa petunt* Delphis in *Diodor.* L. XVI, 26., ὑσὶ μαντεύεσθαι ap. *Pausan.* VI, 2., de quibus alias, dicendi genus patefaciunt. Quid Olympiae fieret, est in *Pausan.* L. VI, 15 et Criticis ad *Pindari* Olymp. VI, 112. Ille vero ξεῖνος, qui pecunia victus in Amphiarai templo indormiit, genere Lydus, *Plutarcbo* Arist. p. 330. C. teste, erat. Ergo vitiose in eiusdem T. II. p. 412. A. ὁ δὲ πεμφθεὶς εἰς Ἀμφιάρεω ΔΟΤΛΟΣ ἔδοξε κατὰ τοὺς ὕπνους. Quale peccatum frequens, neque abs doctis hominibus, *Rutgersio*, *Pavio*, *Bergler*oque, sine virgula praeteritum.

42. Κατεκοίμισε ἐς Α.] Scribi malim, κατεκοίμησε ἐς Ἀμφιάρεω· sive casus censeatur secundus atque usitatior in talibus; seu potius quartus et rarior, quia legebatur ante εἰς Ἀμφιάραον· *cubitum ivit in aedem Amphiarai: Triclin.* ad *Soph.* Oed. T. ϒ. 114., ἀπῆλθεν — εἰς Ἀπόλλω. *Apollod.* III. p. 203., εἰς Πυθίαν ἦλθε. *Lucaneum* in A. A. XVI, 40., εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυδίαν, est et illud ad Atticam normam *Aristopb.* Π. ϒ. 237. *Demostb.* p. 733, 79. *Lysiae* p. 339, 7. —— In fine capitis non reiicerem si plures darent Codd. lectionem marg. *Steph.* ἐγκατακοιμηθῆναι. In Amphiarai templo ἐγκοιμησόμενοι qua solerent abstinentia praeparari, ad somnium fatidicum accipiendum tradit *Philostr.* de V. A. II, c. 37. Propria erant de his verba ἐγκοιμᾶσθαι, ἐγκαθεύδειν, *incubare:* vid. Clar. *Wess.* ad *Diodor.* I. p. 63. et *Davis.* ad *Cicceron.* de Div. I, c. 43. ubi vulgatum *excubabant* forte tuebitur *Xenophontis* ἐξεκάθευδον, p. 278, 37. In AEsculapii fanis suo quisque ordine ἐγκοιμησόμενοι interim circa templa excubabant aegroti: tales intelligendi sunt περὶ τὸν θεὸν θεραπευταὶ apud *Aristiden* T. I. p. 531. vid. *T. H.* ad *Scbol.* in *Arist.* Plut. p. 450. tales etiam latent in voce perverse scripta apud *Pausan.* II. p. 136. περιοικοῦσι μὲν δὴ καὶ ἄλλοι, καὶ τὸ πολὺ οἰκεῖται (L. ἱκέται) τοῦ θεοῦ. —— Caeterum a Mardonio missus εἰς Ἀμφιάρεω δοῦλος quid in somnio videretur expertus *Plutarcbus* nobis narrat de Orac. Def. pag. 412. A. VALCKEN.

49. Αὐτόθι ἐγκατακοιμηθῆναι] Amphiaraus τῆς δι' ὀνειράτων μαντικῆς censebatur auctor *Pausan.* I, 34. Cuius in fano propterea scisciturі pellibus incumbebant stratis somniosque petebant. Illud autem ἐγκοιμᾶσθαι dicere quum soleant, remque ipsam ἐγκοίμησιν ἐν τοῖς ἱεροῖς *Diodor.* I, 53., cur pro reiiculo ἐγκατακοιμηθῆναι praestantium schedarum censebimus? Superius μαντεύεσθαι recte *P. Leopardus* Emend. VIII, 1. explicuit.

52. Ἐς τοῦ Πτῴου Ἀπόλλ.] Hunc etiam Apollinem Πτῶον, sive Πτῷον (*Etymol.* p. 413, 28.) ante pugnam Leuctricam adhibuisse dicuntur *Pausaniae* Thebani IV. p. 360., in Asii veterrimi poëtae carminibus iam laudatum, secundum eumdem IX. p. 755. ubi ex *Herod.* nobis enarrat quid evenerit Myi; hunc Deum interrogasse τῇ φωνῇ τῇ σφετέρᾳ· καὶ οἱ χρῆσαι τὸν θεὸν, οὐχ ἑλληνίσαντα οὐδὲ αὐτὸν, διαλέκτῳ τῇ βαρβαρικῇ. Iuxta *Herod.* aderant Cari ἀπογραψόμενοι τὰ θεσπιεῖν ἔμελλε Deus: tales ταχυγραφοῦντες καὶ τὰ μαντικὰ ἔπη μεταλαμβάνοντες *Eustatbio* memorantur ad Od. Θ. p. 323, 35. Hi boni Thebani, solam intelligentes, ut istis temporibus plerique omnes Linguam patriam, mirabantur procul dubio Lingua Carica respondentem: neque enim verisimile, Deorum in oraculis administros diversis Linguis respondisse, prout quaeque consulentibus esset patria; et figmentum arbitror Grammaticorum, quod nobis narratur in *Scbol.* ad *Soph.* Trach. ϒ. 1184. Hic narrata respexisse *Plutarcbus* videtur de Orac. Def. p. 412. A. loco lacunoso, in Gryllo p. 990. E. narrans quid ἐν τῇ θόλῳ τοῦ Πτῴου Ἀπόλλωνος· suo etiam aevo inscriptum manserit. VALCKEN.

53. Καλέεται μὲν Πτῶον] Reponunt Πτῴου scriptis non addicentibus. Fabulabantur veteres Latonam conspecto apro ἀναπτοηθῆναι *perterritam*, inde filio Πτῴου cognomen; monti quoque, ad quem hoc fanum, Πτῴου venisse titulum, in *Plut.* Pelopid. p. 286. C., cuius in Commentario de Orac. Defect. p. 414. A. περὶ τὸ Πτῶον tam templum quam montem signare potest. Excidit autem ibid. p. 412. A. oraculi Πτῴου mentio: quae enim isthic, Amphiarai et Ptoi responsa, huc unice pertinentia, manifesto requirunt. Ulcus loci *Aug. Bryanus* ad *Plut.* Pelopid. p. 216. prudenter

Affinitas regum Macedoniæ cum Persis. Alabanda. Mardonii conatus in reconciliandis Athenienſibus per Alexandrum Macedonem.

μης πρὸς ὄρεϊ, ἀγχοτάτω [a] Ἀκραιφίης πόλιος. ἐς τοῦτο τὸ ἱρὸν ἐπεί τε παρελθεῖν τὸν καλεόμενον τοῦτον Μῦν, ἕπεσθαι [b] δέ οἱ τῶν ἀστῶν αἱρετοὺς ἄνδρας τρεῖς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, ὡς ἀπογραψομένους τὰ [c] θεσπιεῖν ἔμελλε. καὶ πρόκα τε [d] τὴν πρόμαντιν βαρβάρῳ γλώσσῃ χρᾶν· καὶ τοὺς μὲν ἑπομένους τῶν Θηβαίων ὀνόματι ἔχεσθαι ἀκούοντας βαρβάρῃ γλώσσης ἀντὶ Ἑλλάδος· οὐδὲ ἔχειν, ὅ, τι χρήσονται τῷ παρεόντι πρήγματι· τὸν δὲ Εὐρωπέα Μῦν ἐξαρπάσαντα παρ' αὐτέων τὴν [e] ἐφέροντο δέλτον, τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ προφήτεω [f] γράφειν ἐς αὐτήν. Φάναι δὲ Καρίῃ μιν [g] γλώσσῃ χρᾶν, συγγραψάμενον δὲ, οἴχεσθαι ἀπιόντα ἐς Θεσσαλίην. Μαρδόνιος δὲ ἐπιλεξάμενος ὅ, τι δὴ ἦν [h] λέγοντα τὰ χρηστήρια, μετὰ ταῦτα ἔπεμψε ἄγγελον ἐς Ἀθήνας Ἀλέξανδρον τὸν Ἀμύντεω, ἄνδρα Μακεδόνα· ἅμα μὲν, ὅτι [i] οἱ προσκηδέες οἱ Πέρσαι ἦσαν. Ἀλεξάνδρῳ γὰρ ἀδελφεὴν Γυγαίην, Ἀμύντεω δὲ θυγατέρα, Βυβάρης ἀνὴρ Πέρσης ἔσχε, ἐκ τῆς οἱ ἐγεγόνεε Ἀμύντης ὁ ἐν τῇ Ἀσίῃ, ἔχων τὸ οὔνομα [k] τοῦ μητροπάτορος· τῷ δὴ ἐκ βασιλῆος τῆς Φρυγίης
504 ἐδόθη [l] Ἀλάβανδα πόλις μεγάλη νεμέσθαι, ἅμα δὲ ὁ Μαρδόνιος πυθόμενος ὅτι πρόξενός τε εἴη καὶ εὐεργέτης ὁ Ἀλέξανδρος, ἔπεμπε. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους οὕτω ἐδόκεε μάλιστα προσκτήσεσθαι, λεών τε πολλὸν ἄρα ἀνδρῶν εἶναι καὶ ἄλκιμον· τά τε κατὰ τὴν θάλασσαν συντυχόντα σφι παθήματα κατεργασαμένους μάλιστα Ἀθηναίους [m] ἠπίστατο. τουτέων δὲ [n] προσγενομένων, κατήλπιζε εὐπετέως τῆς θαλάσσης κρατήσειν, τάπερ ἦν καὶ ἦν. πεζῇ τε ἐδόκεε [o] πολλὸν εἶναι κρέσσων. οὕτω τε ἐλογίζετο κατύπερθε οἱ τὰ πρήγματα ἔσεσθαι τῶν [p] Ἑλληνικῶν. τάχα δ' ἂν καὶ τὰ χρηστήρια ταῦτά οἱ [q] προλέγοι, συμβουλεύοντα σύμμαχον τὸν Ἀθηναῖον [r] οἱ ποιέεσθαι· τοῖσι δὴ πειθόμενος ἔπεμπε. Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τούτου ἕβδομος γενέτωρ [s] Περδίκκης ἐστὶ, ὁ κτησάμενος τῶν Μακεδόνων τὴν τυραννίδα τρόπῳ τοιῷδε· ἐξ Ἄργεος ἔφυγον ἐς [t] Ἰλλυριοὺς τῶν Τημενῦ ἀπογόνων τρεῖς ἀδελφεοὶ, Γαυάνης τε καὶ Ἀέροπος καὶ Περδίκκης· ἐκ δὲ Ἰλλυριῶν ὑπερβαλόντες ἐς τὴν ἄνω Μακεδονίην, ἀπίκοντο ἐς Λεβαίην πό-

montem, proxime urbem Acræphiam. Ad hoc templum postquam pervenisset is, qui Mus appellaretur, sequutos eum tres urbanos viros publice delectos ad describenda ea, quæ homini responderentur: et statim antistitem barbara lingua usam: et qui eos subsequebantur, stupuisse audientes barbaram linguam pro Græca. Quumque nescirent quid in præsenti negocio agerent, Myn Europensem pugillares ab eis quos ferebant abstulisse, et in illis ea quæ dicerentur a propheta exarasse, eaque, ut dicebant, lingua Carica: et ubi illa scripsisset, digressum in Thessaliam abiisse. Ea Mar- 136
donius intelligens quid dicerent, nuncium dehinc Athenas mittit Alexandrum Macedonem Amyntæ filium, tum quia ei adfinitate iuncti erant Persæ, quippe cuius sororem Gygæam Amyntæ filiam in matrimonio habuerat Bubares vir Perses, ex qua genuerat Amyntam in Asia, avi materni ferentem nomen, cui ab rege data erat colenda urbs Phrygiæ magna Alabanda, tum quia audiebat hospitem atque de Athenienſibus bene meritum esse virum, Mardonius mittendum duxit: hac præcipue ratione arbitratus se conciliaturum sibi Athenienses, populum et multum et strenuum esse audiens, et quem cladis Persicæ in mari acceptæ præcipuum auctorem noverat. Quibus sibi conciliatis, spem concipiebat facile potiundi maris, prout etiam contigisset: nam terrestribus copiis longe superior esse videbatur. Ita colligebat suas res fore superiores rebus Græcorum. Cui fortassis oracula illa reddita suadebant, ut Athenienſem sibi socium asciſceret. His 137
obtemperans, Alexandrum hunc mittebat septimum a Perdicca, qui Macedonum tyrannidem obtinuit hunc in modum: Tres fratres a Temeno oriundi, Gavanes, Aëropus, Perdiccas, ex Argo in Illyricos profugerunt: et ex Illyriis transgressi superiorem Macedoniam: pervenerunt ad urbem Lebæam:

a Ἀκριφίης *Arcb. Valla.* Conf. *Sylburg.* ad *Pausan.* IX, 23. *b Med. Pasſ. Ask.*, ceteri δὲ omittunt. *c* Θεσπιέειν *Arcb. Vind.*, more Ionum. *d* Τὸν πρόμ. *Pasſ. Vind. Brit.*, τὸν μάντιν *Arcb. e* Ἔφερον *Arcb. f* Γράφην *Pasſ. g* Φωνῇ *Arcb. Vind. b* Deſit *Ask. i* Οἱ Πέρσ. προσκηδέες οἱ idem. Sumsit hinc *Pollux* III, 7. et 30. *k* Τὸ *Arcb. Vind. l Steph. Byz.* Ἀλάβαρα, et ἅμα δὲ *Ask.* quod verum. Olim ἅμα τε. Mox πρόξεινος dialectus postulat. *m* Ἐπιε. *Arcb. Vind.*, probabiliter. *n* Προγεν. *Arcb.* Post pauca τάπερ ἦν καὶ ἦν *Ald.* male. *o* Πολλὸν bene *Arcb.*, alii πολλῷ. Vid. VII, 7. *p* Ἑλλήνων id. *Valla*, satis ex usu et mox cum *Vind.* τάχα δὲ καί. *q Med. Pasſ. Ask.*, in *Arcb. V.* προλέγουσι· ex *Ald. Brit.* προλέγει. *r* Οἱ ποιήσασθαι *Arcb. V.* Inde pronomen accesit. *s* Περδίκης *Arcb. Ask.* perpetuo. *t* Ἰλλυρικοὺς *Arcb. V. Valla.* Mox Γαβάνης *Ask.*

denter tractavit, neque medicam illi manum, operae *Bryani* ignarus, *Io. Iac. Reiskius*, negavit, vel sic metuo, ut sanata sint cuncta. Ceterum in aedis collisque situ *Strabo* L. IX. p. 633. cum *Casauboni* observatione consentit.

59. Καὶ τὴν πρόμαντιν] Proba haec si sunt, habuit Ptous Apollo aeque ac Delphicus suam πρόμαντιν, suum προφήτην, nullaque necesitas ὑπὸ τῆς προφήτιδος in vicinis ex *Reiskii* voluntate fingendi, quae quidem, inproba ista si fuerint, nulla tamen aderit. Ostentant scripta exemplaria τὸν πρόμαντιν. *Strabo* solum προφήτην τοῦ μαντείου Ptoi L. IX. p. 633. novit, itidem *Plutarch.* T. II. p. 412. A., atque erronee aut corrupte Φωνῇ Αἰολίδι respondentem, loco Καρικῇ, quam in Vit. Aristid., lapsus nonnihil, illi tribuit, h. e. βαρβαρικῇ διαλέκτῳ, qualis Carum, non AEolensium, L. I, 171., *Pausaniae*, haec excerpentis IX, 23., iusto iudicio. Hinc manare videtur, τὸν πρόμαντιν Ptoi Apollinis et προφήτην, quorsum insequentia vergunt, unum eumdemque fuisse. Talis Amphicaeae ΠΡΟΜΑΝΤΙΣ δὲ ὁ ἱερεύς ἐστι· χρᾷ δὲ ἐκ τοῦ θεοῦ κάτοχος *Pausan.* X. p. 884.

70. Ὅτι οἱ προσκηδέες οἱ Πέρσαι] Spretum male *Pollucis* interpretamentum est, cui προσκηδέες huius loci *adfinitate coniuncti:* quales ob nuptias Gygaeae et Bubaris Persae Macedonum regum familiae atque Alexandro fuerunt, optimo monitore *P. Leopardo* Emend. VIII, 1. Ipse Alexander πρόξενος καὶ εὐεργέτης Athenienſium; adeoque utraque de caussa aptisſimus ad legationis officium Mardonio ad Athenienses obeundum. Regi certe Athenienses C. 143. *nolumus te quidpiam ingrati pathéein, eónta próxeinón te kaì Fílon.* De Alabandis, Amyntae a Persiae rege donatis, lis perseverabit. *Stephanum Byz.* Ἀλάβαρα hic invenisse, negari non potest. Cariae Alabanda nemo ignorat, Phrygiae vero, quis tandem. At ubi Alabastra eiusdem Phrygiae? Quis praeter *Stephanum* Alabastra πόλιν μεγάλην Phrygiae attigit? Bene memini virorum egregiorum *L. Holstenii*, *Salmasii*, *Gronovii*, *Pauii*, coniectationes, incertos, nisi *Stephano* schedae sese fideliores, quod optem, iunxerint, relinquentes.

88. Ἕβδομος γενέτωρ Περδίκκης] Seriem successionis generisque priscam nobilitatem haec et Cap. 139. ac *Thucydides* L. II, 99. egregie illuminant. Sumserunt sua hinc *Marsbamus* Canon. Chronol. p. 447., *Spanbemius* Us. et Pr. Numism. Diss. VII, p. 372. Urbs Λεβαίη, in quam Perdiccas cum fratribus devenit, non alia fortasse ac *Hesychii* Λέβα, πόλις ὑπὸ Θρακῶν. Equidem aliam non novi.

96. Τὰ

bæam: ubi se ad mercenariam operam regi locaverunt, unus quidem equis, alter vero bobus, minimus autem natu, minutis pecoribus pascendis. Erant enim olim quoque imperia hominum debilia in re nummaria, non solum popularis status: ipsa autem regi sua uxor coquebat cibaria. Quum panis pueri mercenarii Perdiccæ coqueretur, efficiebatur altero tanto maior quam erat; id ipsum quoniam semper contingebat, indicavit marito. Ille ut audivit, illico eum ingressa est opinio, quasi ostentum foret, ac cederet in aliquid magnum: moxque accitis mercenariis, ut a sua terra discederent, imperavit. Et quum isti dicerent, ita demum se abscedere iustum esse, ubi mercedem accepissent: ibi rex de mercede audiens quum forte per fumarium sol penetraret in domum, mente divinitus læsus, Hunc, inquit, solem ostendens, dignam vobis mercedem reddo. Hæc audientes maiores natu Gavanes et Aëropus, stetere attoniti: at puer, Sic accipimus rex quæ das, præloquutus, gladio, nam gladium gerebat, circumscripsit in pavimento domus solem: circumscriptumque quum
138 ter in sinum suum hausisset, abiit cum ceteri. Quale autem esset id quod fecerat puer, et quod cum illorum assensu acceperit minimus natu, renunciat quidam assessorum regi. Hoc audito, rex ira

πόλιν. [a] Ἐνθαῦτα καὶ ἐθήτευον ἐπὶ μισθῷ παρὰ τῷ βασιλέϊ, ὁ μὲν, ἵππους νέμων· ὁ δὲ, βῦς· ὁ δὲ νεώτατος αὐτέων Περδίκκης, τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων. ἔσαν [b] γὰς τοπάλαι καὶ αἱ τυραννίδες τῶν ἀνθρώπων ἀσθενέες χρήμασι, ὥ [c] μῦνον ὁ δῆμος. ἡ δὲ γυνὴ τῦ βασιλῆος, αὐτὴ τὰ σιτία σφι ἔπεσσε. ὅκως δὲ [d] ὀπτῷτο ὁ ἄςτος τῦ παιδὸς τῦ θητὸς τῦ Περδίκκεω, διπλήσιος ἐγίνετο αὐτὸς ἑωϋτῦ. ἐπεὶ δὲ αἰεὶ τωὐτὸ τῦτο ἐγίνετο, εἶπε πρὸς τὸν [e] ἄνδρα ἑωϋτῆς. τὸν δὲ ἀκύσαντα ἐσῆλθε αὐτίκα, ὡς εἴη τέρας, καὶ [f] φέροι ἐς μέγα τι. καλέσας δὲ τὺς θῆτας, προηγόρευέ σφι ἀπαλλάσσεσθαι [g] ἐκ γῆς τῆς ἑωϋτῦ. οἱ δὲ, τὸν μισθὸν ἔφασαν δίκαιον εἶναι [h] ἀπολαβόντες, οὕτω ἐξιέναι· ἐνθαῦτα ὁ βασιλεὺς, τῦ μισθῦ πέρι ἀκύσας, ἦν γὰς κατὰ τὴν καπνοδόκην ἐς τὸν οἶκον ἐσέχων ὁ ἥλιος, εἶπε, θεοβλαβὴς γενόμενος, „ Μισθὸν δὲ ὑμῖν ἐγὼ ὑμέων ἄξιον τόνδε ἀποδίδωμι". δείξας τὸν ἥλιον. ὁ μὲν δὴ Γαυάνης τε καὶ [i] ὁ Ἀέροπος οἱ πρεσβύτεροι ἔςασαν ἐκπεπληγμένοι, ὡς ἤκυσαν ταῦτα. ὁ δὲ παῖς, ἐτύγχανε γὰς ἔχων μάχαιραν, εἶπας [k] τάδε, „ Ὧδε δεκόμεθα ὦ βασιλεῦ τὰ δίδοις", περιγράφει τῇ μαχαίρῃ [l] ἐς τὸ ἔδαφος τῦ οἴκυ τὸν ἥλιον. περιγράψας δὲ, ἐς τὸν κόλπον τρὶς ἀρυσάμενος [m] τῦ ἡλίυ, ἀπαλλάσσετο αὐτός τε καὶ οἱ [n] μετ' ἐκείνυ. οἱ μὲν δὴ ἀπῄϊσαν. Τῷ δὲ βασιλέϊ σημαίνει τις τῶν παρέδρων οἷόν τι χρῆμα ποιήσειε ὁ παῖς, καὶ ὡς σὺν νόῳ ὁ κείνων νεώτατος λάβοι τὰ [p] δεδομένα. ὁ δὲ, ταῦτα ἀκύσας,

a Ἐνθαῦτα δὲ ἐθήτ. *Arch. V.*, pro quo δὴ *Pasc.* et *Steph.* margo. *b* Δὲ *Arch. V.* *c* Μοῦνον vere *Pasc.*, ceteri *μόνον*. *d* Ὀπτῷτο *Arch. V. Brit. Paris. A. B. Ald.*, longe verius, quam quod reieci ὀπτῷη *Med. Pasc. Ask.*, deinceps *ἐγίν. αὐτὸς ἑωϋτῷ Ald.* male. *e* Ἄνδρα τὸν ἑωϋτ. non prave *Arch. Pasc. Ask. Vind.*, cui subdunt *τὸν δὲ ἀκούσαντα ἐσῆλθεν αὐτίκα, ὡς*, sicuti est in ora *Steph.*, *ὡς δὲ ἤκουσε, ἐπῆλθέ οἱ αὐτίκα ὡς εἴη* olim. *f* Φέροι μέγα *Pasc. Steph.* margo. *g* Ἐκ τῆς ἑωϋτοῦ *Steph. Vind.*, nec displicet. *h* Ἀπολαβόντας *Arch. V. Brit. Ald.*, ἀπολαβόντες *Pasc. Ask. Med.*, verissime. Vid. *Kusterum* in *Clerici* Biblioth. Veter. et Nov. Tom. v. 404. *i* Negligitur ὁ in *Arch.* scribit autem *πρεσβύτατοι* cum *Vind.* *k* Τάδε, ὧδε δεκ. *Ask. Pasc. Med.*, quod significantius. Conf. *Gronov.*, ὧδε deerat. *l* Ἐς τὸ ἔδ. *Vind. Arch. Ask. Pasc.*, ἐς τοὔδαφος antea. *m* *Med. V. Ask. Pasc. Brit.*, alii cum *Aldo* ἐκ τοῦ. *n* *Med. Pasc. Arch. Ask. Vind. Paris. A. B.*, μετ' αὐτοῦ antea. Mox ἀπῆσαν *Ask.*, ἀπῄϊσαν bene *Pasc.*, in aliis ἀπίεσαν. *o* Κείνων *Pasc.*, loco vulgati ἐκείνων. *p* Διδόμενα id. *Ask. V. Arch.*

96. Τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων] Oves, caprasque, *Pausaniae τὰ λεπτότερα τῶν προβάτων* L. IX, 3. p. 714. Connexa de antiquisimorum regum ac tyrannorum tenui conditione observatio veritate nititur. *Intra suam cuique patriam regna finiebantur*, scribit *Iustinus*. Reges regumque filii armenta pascere haud dedignabantur. Hectoris Andromaches querela super fratribus, dum armentis ovibusque pascentibus attenderent, trucidatis ex *Iliad.* Z, 422. in luce versatur, notissima quoque regum Palaestinae vetustissimorum in sacris Pandectis tenuitas.

97. Ἔσαν γὰρ καὶ αἱ τυραννίδες] Moris Herodotei non recordabatur *H. Steph.* ista scribens: *hoc Herodotus subiungit ne cui mirum videatur, quod rex ipse illos pascendis suis armentis et gregibus praefecerit.* Imo contra sequentium praebent rationem: *ipsa Regis uxor mercenariis panes coquebat*, pro veteris aevi simplicitate, sive, ut Herod. *quod ipsi olim Reges* (οἱ τύραννοι hic dicuntur *τυραννίδες*, ut legati, *legationes* &c.) *ἔσαν ἀσθενέες χρήμασι*. Ne narrationis simplicitate langueret oratio, structuris verborum elegantissimis lectorem excitat *Herodot.* quaeque in sermone quotidiano subiicienda erat, causam ceteris praeponit: exempla dabit Ed. *Gron.* p. 109, 33. p. 35, 7. 47, 47. 63, 21. &c. p. 328, 29. 349, 30. Paulo hinc diversa sunt et velut per parenthesin interiecta, cum vocula καὶ vel *ἀλλὰ* praemittitur, ut p. 360, 24. p. 246, 2. p. 249, 15. hyperbata vocat *Longinus*, qualis ipse praebet exemplum in Ed. *Toll.* p. 172, ✝. 1. vid. *Dounaeus* in *Demosth.* p. 91. et seqq. Saepius in talibus fuit erratum. VALCKEN.

99. Αὐτὴ τὰ σιτία σφι ἔπεσσε] *Ipsa cibos illis coquebat*, sive *panem*; nam sequitur: ὅκως δὲ ὀπτῷτο ὁ ἄρτος τοῦ παιδὸς τοῦ θητὸς τοῦ Περδίκκεω· in quibus primum miror tot superflua cur accumulet: satis erat dixisse ὁ ἄρτος τοῦ Περδίκκεω· hic fratrum natu maiorum respectu παῖς etiam dicitur infra: sed magis etiam miror cur ὀπτῴη posuerit *Gronov.* pro ὀπτῷτο, sincero instar ἀνιῷτο· κοιμῷτο· similiumque apud *Herodot.* — Ὅκως — ὀπτῷτο ὁ ἄρτος, *dum coqueretur panis*: ἄρτους ὀπτωμένους dixit *Alexis Athenaei* III. p. 114. D. In *M. Antonin.* III, 2., ἄρτου ὀπτωμένου, Latine dicendum, *panis cum coquitur* docuit erudite *Thom. Gataker*. Est autem ὀπτᾶν eximie *torrere*; *coquere*, vulgo πέπτειν, AEolico more dicitur et Ionibus πέσσειν· hoc, saepius attigerunt ut AEolicum Grammatici: ἡμιάρτια πέσσει *Sophronis* est apud *Athen.* III. p. 110. C. πέττειν ἄρτους frequentius occurrit. VALCKEN.

1. Διπλήσιος ἐγίνετο] *Panis in furno duplo maior factus Perdiccae regnum Macedoniae attulit: I. F. Gronovius* ad *Livii* XXI, c. 62. — In proximis vulgata, ὡς δὲ ἤκουσε, ἐπῆλθέ οἱ αὐτίκα non est sane deterior lectio *Arch.* et marg. *Steph.* τὸν δὲ ἀκούσαντα ἐσῆλθε αὐτίκα, vid. not. in P. 531, 64. hic adeo quid praeferendum sit Codices decernent: sed servandum quod vulgatur ὡς εἴη τέρας καὶ φέροι ἐς μέγα τι. — Quam paulo post memorat ex *Med. Gronov.* vocula ὧδε, si legeretur his praefixa, ὧδε περιγράφει τῇ μαχαίρῃ, significaret *tum*; sed iungi, me iudice, nequit istis, Δεκόμεθα, ὦ βασιλεῦ, τὰ διδοῖς. VALCKEN.

3. Τὸν δὲ ἀκούσαντα ἐσῆλθε] Quo moti vim his librarii fecerint, non assequor. Corruptelam sustuli imperio excellentium codicum, eoque cupidius, ut sua Scriptori venustas rediret. De loquendi genere, abunde L. VII, 46. stabilito, taceo.

17. Καὶ οἱ μετ' ἐκείνου] Summae in his MSS. consensioni non derogo. Ἀπῄϊσαν Ioniae mos, quo ᾔϊε, ἀπῄϊε, ἐπῄϊσαν et similia, tuebitur. Isti, cui suus brevi post locus, ὡς σὺν νόῳ ἐκείνων — vir doctus ad marginem Aldinae τοῦτ' ἐςι κατὰ τὴν γνώμην ἐκείνων explicandi causa alleverat; nec praeter rem. Commodum foret, ab *H. Stephano* desideratum, *Arriani* Exp. Alex. III, 18. οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ σὺν νῷ δρᾶσαι τοῦτό γε Ἀλέξανδρον, modo eadem utrobique sententia dicti, neque loco lis moveretur. Vide Cel. *Iac. Gronov.* ibi, et superius C. 86.

19. Ὡς σὺν νόῳ] Scribi malim: ὡς ἐν νόῳ (vel ὡς νόῳ) ἐκείνων ὁ νεώτατος λάβοι τὰ δεδομένα· id esset, ni fallor,

σας, καὶ ὀξυθεὶς, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς ἱππέας ἀπο-
505 λέοντας. ποταμὸς δέ ἐστι ἐν τῇ χώρῃ ταύτῃ, τῷ
θύουσι οἱ τουτέων τῶν ἀνδρῶν ἀπ' Ἀργεος ἀπόγονοι
a σωτῆρι. οὗτος, ἐπεί τε διέβησαν οἱ Τημενίδαι, μέ-
γας οὕτω ἐρρύη ὥστε τοὺς ἱππέας μὴ οἵους τε γενέσθαι
διαβῆναι. οἱ δὲ, ἀπικόμενοι ἐς ἄλλην γῆν τῆς Μακε-
δονίης, οἴκησαν πέλας τῶν κήπων τῶν λεγομένων εἶ-
ναι Μίδεω τοῦ Γορδίεω· b ἐν τοῖσι Φύεται αὐτόματα
ῥόδα, ἓν ἕκαστον ἔχον ἑξήκοντα φύλλα, ὀδμήν τε
ὑπερφέροντα τῶν ἄλλων. ἐν τούτοισι καὶ ὁ c Σιλη-
νὸς τοῖσι κήποισι ἥλω, d ὡς λέγεται ὑπὸ Μακεδό-
νων. ὑπὲρ δὲ τῶν κήπων οὖρος κέεται, e Βέρμιον οὔνο-
μα, ἄβατον ὑπὸ χειμῶνος. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενοι,
ὡς ταύτην ἔσχον, κατεστρέφωντο καὶ τὴν ἄλλην Μα-
κεδονίην. Ἀπὸ τούτου δὴ τοῦ Περδίκκεω Ἀλέξαν-
δρος ὧδε f ἐγεγόνεε. Ἀμύντεω g παῖς ἦν Ἀλέξαν-
δρος· Ἀμύντης δὲ, h Ἀλκέτεω· Ἀλκέτεω δὲ πατὴρ
ἦν Ἀέροπος· τοῦ δὲ, Φίλιππος· Φιλίππου δὲ, i Ἀρ
γαῖος· τοῦ δὲ, Περδίκκης, ὁ κτησάμενος τὴν ἀρχήν.
ἐγεγόνεε μὲν δὴ ὧδε Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω. Ὡς δὲ
ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας k ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρ-
δονίου, l ἔλεγε τάδε, „Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε
„ λέ-

ira percitus equites ad eos interimendos mittit. Est autem in ea regione amnis cui tanquam Sospitatori immolant ex incolis istis posteri ab Argo orti: hic amnis, posteaquam eum Temenidæ transierant, ita auctus fluxit, ut ab equitibus transiri nequierit. Temenidæ in aliam Macedoniæ plagam transgressi, habitarunt prope hortos, qui ferebantur esse Midæ Gordio geniti, quibus in hortis sua sponte nascuntur rosæ sexagenum foliorum singulæ, fragrantiori odore quam ceteræ; in quibus etiam ut fertur a Macedonibus, Silenus fuit captus. Super eos hortos situs est mons, nomine Bermius, per hyemem inaccessus. Hinc egressi postquam eam plagam obtinuerunt, ceteram Macedoniam subegerunt. Ab hoc autem Perdicca hunc 139
in modum Alexander oriundus est: Amyntæ filius fuit Alexander, Amyntas Alcetæ, pater Alcetæ fuit Aëropus, Aëropi Philippus, Philippi Argæus, huius Perdiccas, qui paravit imperium. Ita A- 140
myntæ fuit Alexander filius. Qui ubi Athenas venit a Mardonio missus, ita ver- 1
ba fecit, Viri Athenienses, Mardonius hæc in-

a Σωτῆρι *Pasc. Ask. V. Arch.* ora *Steph. Valla*; σωτήρια ceteri. b Ἐν τούτοισι *V.* c Σηληνὸς *Arch.* d Ὥσε *Pasc.* e Βέρβιον *Arch. Ask.*, in *Valla* corrupte *fons Berbinus*. Rectum vulgatum. Conf. notam *Schurtzfleischii* ad *Diodori* T. II. p. 643. f Ἐγένετο *Med. Pasc. Ask. Brit. Paris. A. B.*, malui receptum. g Πατὴρ ἦν *Ask.* et *Steph.* margo. h Ἀλκήτης *Ask.*, Ἀλκίτεω *Arch.* i Ἀργαῖος *Arch. V. Valla*, Ἀρράιος *Pasc.*, Ἀραῖος reliqui. k Ora *Steph. Arch. V. Pasc. Ask. Brit.*, πεμφθεὶς olim. l Λέγει *Ask.*, mox Ἄνδρες &c. usque ἐμοὶ inprudenter negligens.

ὡς αὐτῶν ὁ νεώτατος ἐνθύμιον ποιεῖτο τὸ ῥηθὲν, sive τὸν δεδομένον ἦλιον, *eorum natu minimum quae Rex dederat in animum demisisse*, velut vocem divinitus missam, quae laetum omen portenderet. Rem *animo diligenter considerare Herodoto* dicitur ἐν φρενὶ et ἐν νόῳ λαβεῖν aut omissa praepositione νόῳ λαβεῖν IX, c. 10. III, c. 41. 51. Nostro loco νόῳ λαβεῖν significat quod saepius dicitur ἐνθύμιον ποιεῖσθαι, nonnunquam ἐνθυμεῖσθαι, et θεῖον ἡγεῖσθαι hoc dabit *Xenoph.* p. 287, 38. Εἰσῆλθέ μοί τι θεῖον, *Eurip.* Cycl. ℣. 410. quod ille dixit ἐντεθύμημαι δ' ἔγωγε καὶ τοῦτο, in K. Ἀ. III. p. 177, 14. *Soph.* Oed. T. ℣. 748. conf. et *Thucyd.* p. 478, 4. VALCKEN.

22. Τῷ θύουσι οἱ τουτέων] Certum vocabulorum delectum habere saepe difficile: τῷ θύουσι — σωτῆρι videtur adpositum. Alexander ubi a vulnere convaluerat, θύσας θεοῖς ΣΩΤΗΡΙΑ, μεγάλας ἑστιάσεις τῶν φίλων ἐποιεῖτο *Diodor.* XVII, 100. Crebro alii, beneficiorum et salutis inpetratae memores, convocati a *Des. Heraldo* Advers. I, 5. Peiusne vero τῷ θύουσι — ΣΩΤΗΡΙ tanquam deo Sospitatori? Negabunt, quibus notus vocabuli est usus, ab Ill. *Spanhemio* Disc. VII. de Praest. Num. p. 416. clara in luce positus, eoque magis quod ΣΩΤΗΡΟΣ titulus latissime porrigitur, et fluvii deorum olim in numero, sua sibi templa, aras atque imagines habentes *Pausan.* VIII, 24. p. 647. Offert praeterea τῷ θύουσι —— σωτῆρι de Temenidarum posteris amplius quid et signatius. Huc itaque inclino.

28. Μίδεω τοῦ Γορδίεω] Midae huius, inter superstitionis auctores cum Orpheo et Eumolpo principis, fata, mores artesque in *G. Io. Vossii* L. I. Idolol. C. 24. et *Bouberii* Disc. Herodot. C. 8. Fixerat sedes ante Brigum coloniam in Asiam deductam ad Thraciae Macedoniaeque montem Bermium, *Conone* Narrat. I. consentiente. Propter eum montem horti, notabiles sexagenum foliorum rosis, quae *Tertulliano* de Coron. C. 14. *centenariae rosae de horto Midae lectae*, sed confundenti, si tamen primam vocem *Beat. Rhenanus* et *Rigaltius* recte formarint, *centifolias*, ῥόδα ἑκατοντάφυλλα Pangaei Thraciae montis in *Theophrasti* Hist. Plant. VI, 6. Illis autem in hortis ἥλω *captus*, non *exceptus*, uti *Valla*, Silenus, et coactus ad ea fuit explicanda, quae *Theopompi* fide, ista in fabula, indicibus *Dionysio* Halic. T. II. p. 132. et *Theone* Progymn. C. 2., cui suum reddidit *Valckenarius* supra L. IV, 168., mire luxuriantis, *Virgilius*, *Ovidius* *AElianus* nobis prodidere.

29. Ῥόδα, ἓν ἕκαστον ἔχον] Sexagenum foliorum rosas in campis Emathiis nasci canit *Nicander* in Georgicis apud *Athen.* XV. p. 683. B. (ῥόδα vocans ἃ) κλήροισιν ἀνετρέφετ' Ἠμαθίοισιν, Αἰὲν ἐν ἑξήκοντα πέριξ κομάοντα πετήλοις· vicinis abstineo, quibus non sum corrigendis: adde notata in Disc. *Herod.* Clar. *Wesc.* p. 130. De Sileno in his Midae hortis capto vid. *Davis.* in *Max. Tyr.* XI, 1. et Ampl. *Boubier Disc. sur l'Histoire d'Herod.* c. 8., de hoc Mida aliisque agens cognominibus. — Hortis istis Midae mons imminebat, οὖρος, — Βέρμιον ὄνομα, ἄβατον ὑπὸ χειμῶνος· ubi ὑπὸ χιόνος legendum suspicabatur Doctisc *Koenius.* VALCKEN.

36. Ἀμύντεω παῖς ἦν Ἀλέξ] Recte *Harpocr.* Ἀλέξανδρος — ὁ ἐπικαλούμενος Φιλέλλην, υἱὸς μὲν Ἀμύντου, πατὴρ δὲ Περδίκκου, ἐστρατεύετο ὑπὸ Μαρδονίῳ. — In *Herod.* πατὴρ quod est in marg. *Steph.* pro παῖς, sine ulla controversia reiiciendum; dubium forsan esse poterit, sitne natum ex errore librarii ad vicina aberrantis; an ex erudituli nota, qui in ora libri ad παῖς posuerit καὶ πατὴρ, memor Alexandro filium quoque dari, praeter Perdiccam successorem, Amyntani, qui privata forte contentus filium reliquerit Aridaeum: vid. quae tanquam ex *Eusebii* Chron. vulgavit *Scaliger* p. 57, 26. Sed Amyntas Alexandri fuit nepos ex filio Philippo: docente Clar. *Wesc.* ad *Diod.* XII, c. 50. n. 9. quem Philippum velut fratrem Perdiccae, τοῦ Ἀλεξάνδρου aliquoties *Thucyd.* commemorat I, c. 57, 59. II, c. 95. &c. conf. *Scholia* quae *Duker.* edidit ex Cod. *Casc.* p. 637. quaeque praefationi subiecit ex *Basil.* p. 161, 76. — Unus autem inter veteres *Thucyd.* in hac Macedoniae Regum serie *Herodoto* consentit; nam Perdiccae filio Archelao octo Reges priores statuit II, c. 100. Perdiccae patri Alexandro primus Perdiccas et primus itidem Regum Macedoniae ex Heraclidis genitorum iuxta *Herodoti* seriem hoc c. 139. et c. 137., fuit ἕβδομος γενέτωρ. Hunc in re controversa consensum historiae principum agnoverunt *Marsham.* Can. Chron. p. 447., quique pro doctrinae copia hanc materiem pertractavit Ill. *Ez. Spanhem.* de usu et Praest. Num. T. I. p. 371. et seqq. — Ex *Iustino* Macedoniae Reges enumeranti septimus etiam occurret hic *Herodoti* Alexander; sed primus tamen, qui toti Macedoniae imperaverit, ut aliis, illi statuitur Caranus; omittitur illic in *Herodoti* serie quintus, Alcetas, et aliis memoratus et *Satyro* apud *Theophil. Antioch.* II. p. 98. apud quem non fit mentio *Argaei*, cui nomen legitimum hic ex *Herodoti* Codd. restituit Clar. *Wesc.* — Caranum prorsus ignorat *Herodot.* ceterosque qui huic subiungi solent; Caranum tamen etiam apud nostrum quaesivit Ill. *Spanhem.* p. 374. coniecturam proponens, quae nemini facile probabitur. VALCKEN.

38. Ἀργαῖος] Damnatur in Temenidarum successio-

ne

inquit, Nuncius mihi ab rege venit in hæc verba, Athenienſibus iniurias quas mihi intulerunt omnes remitto: nunc autem, Mardoni, ita facito: partim quidem eis regionem reddito: partim aliam inſuper ad istam pro ſuo arbitratu capiant, ſuisque legibus potiantur. Quinetiam eorum templa, ſi mecum fœdus inire volent, omnia, quæ ego incendi, reſtituito. Hæc quum mihi allata eſſent, necesſe habeo ista exequi, niſi per vos ſteterit. Ego vero hæc vobis duco dicenda. Nunc quid inſanitis, bellum regi inferentes, cui nec unquam præſtare, nec ſemper obſtare poteritis? Noſtis enim Xerxis et copias bellicas et facta: auditis quoque nunc de exercitu, qui mecum est: quod ſi etiam nos ſuperaveritis atque viceritis, cuius nulla vobis, ſi bene ſapitis, ſpes est, alius huic par exercitus est adfuturus. Nolite igitur, æquiparando vos regi, privari ſolo veſtro, et pro vobisipſis aſſidue currere: imo redite in amicitiam, quum honeſtisſime liceat vobis iram deponere rege huc propenſo. Eſtote liberi, ſocietate belli nobiscum inita citra dolum et fraudem. Hæc me iuſsit, Athenienſes, apud vos Mardonius dicere. Ego vero de mea in vos benevolentia nihil commemorabo: neque enim nunc primum eam cognoveritis. Obſecro autem ut Mardonio morem geratis, quos animadverto non ſemper validos fore ad gerendum cum Xerxe bellum: quales ſi animadverterem eſſe, nequaquam huc cum his verbis venisſem. Quippe regis poteſtas ſupra humanam est et manus prælonga. Quod niſi propere paciſcamini, quum magnas proponant conditiones, quibus paciſci volunt, timeo veſtram vicem; qui ex omnibus ſociis maxime

„ λέγει, Ἐμοὶ ἀγγελίη [a] ἦλθε παρὰ βασιλῆος, λέ-
„ γουσα οὕτω, Ἀθηναίοισι τὰς ἁμαρτάδας τὰς ἐξ
„ ἐκείνων ἐς ἐμὲ γενομένας πάσας μετίημι· νῦν τε
„ ὧδε Μαρδόνιε ποίεε. τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπό-
„ δος· τοῦτο δὲ, ἄλλην πρὸς ταύτῃ ἐλέσθων αὐ-
„ τοὶ, ἥντινα ἂν [b] ἐθέλωσι, ἐόντες αὐτόνομοι. ἱρά
„ τε πάντα σφι, ἢν δὴ βούλωνταί γε ἐμοὶ ὁμολο-
„ γέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα. τουτέων δὲ
„ ἀπιγμένων, ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα,
„ ἢν μὴ τὸ ὑμέτερον αἴτιον γένηται. λέγω δὲ ὑμῖν τά-
„ δε, Νῦν τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλέι [c] ἀνταείρο-
„ μενοι; οὔτε γὰρ ἂν ὑπερβάλοισθε, οὔτε οἷοί τε
„ ἐστὲ ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. εἴδετε μὲν γὰρ τῆς
„ Ξέρξεω στρατηλασίης τὸ πλῆθος, καὶ τὰ ἔργα·
„ πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν [d] παρ' ἐμὲ ἐοῦσαν δύναμιν·
„ ὥστε καὶ ἢν ἡμέας ὑπερβάλησθε, καὶ νικήσητε,
„ [e] τοῦπερ ὑμῖν οὐδεμίη ἐλπὶς, εἴπερ εὖ [f] φρονέε-
„ τε, ἄλλη παρέσται πολλαπλησίη. μὴ ὦν βούλη-
„ σθε [g] παρισεύμενοι βασιλέϊ, στέρεσθαι μὲν τῆς
„ χώρης, δέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμέων αὐτῶν· ἀλλὰ
„ [h] καταλύσασθε. παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα κατα-
„ λύσασθαι, βασιλῆος ταύτῃ ὡρμημένου· ἐστὲ ἐλεύ-
„ θεραι, ἡμῖν ὁμαιχμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου
„ καὶ ἀπάτης. Μαρδόνιος μὲν ταῦτα ὦ Ἀθηναῖοι
„ ἐπετείλατό μοι [i] εἰπαι πρὸς ὑμέας· ἐγὼ δὲ περὶ
„ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας ἐούσης ἐξ ἐμεῦ, οὐδὲν
„ λέξω. οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε. προσχρή-
„ ζω δὲ ὑμέων πείθεσθαι Μαρδονίῳ. ἐπορέω γὰρ ὑμῖν
„ οὐκ οἵοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν
„ Ξέρξῃ. εἰ γὰρ ἐπώρων τοῦτο [k] ἐν ὑμῖν, οὐκ ἄν κο-
„ τε ἐς ὑμέας ἦλθον, ἔχων λόγους [l] τούσδε. καὶ γὰρ
„ δύναμις ὑπὲρ ἀνθρωπον ἡ βασιλῆός ἐστι καὶ χεὶρ
„ ὑπερμήκης. ἢν [m] ὦν μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε, με-
„ γάλα προτεινόντων [n] ἐπ' οἷσι ὁμολογέειν ἐθέλου-
„ σι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων, ἐν τρίβῳ τε μάλιστα
„ οἷς

a Ἦκει *Arch. V. Paſ. Aſk.*, non inconcinne, et, ſi malueris, vere. *b* Θέλωσι *Arch. V.* *c* Ἀειρόμενοι margo *Stepb. Paſ. Aſk. Brit.* *d* *Arch. V. Eton. Paſ. Aſk.* ora *Stepb.*, ceteri παρεοῦσάν μοι δύν. *e* Τόπερ *Arch. Paſ. Aſk.* *f* *Med. Paſ. Aſk. Arch. Vind. Paris. B. Brit.*, alii Φρονέοιτε. Mox πάρα ἔσται *Aſk.* *g* *Arch. V.*, olim παρισούμενοι. *h* *Arch. Paſ. Aſk. Vind. Brit.*, καταλύσεσθε *Med.*, καταλλάσσεσθε *Ald.* *i* Εἰπεῖν *Arch. V. Paſ.* *k* *Med. Paſ. Aſk. Arch. Vind. Paris. A. B. Brit.*, antea ἐνὸν ὑμῖν. *l* *Arch. V. Paſ. Med. Aſk. Paris. B.*, olim τοιούσδε ex *Aldo.* *m* Deſideratur in *Arch.* *n* Ἐποίσει *Arch.* perperam.

ne Ἀραῖος. *Argaeus* Ἀργαῖος *Iuſtino* VII, 2. atque *Euſebio* in Chron. est. Alius eadem ex gente Ἀργαῖος *Diodori* XVI, 2. Si *Goltzii* tamen numus ΑΡΓΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ingenuus, qualis magno viſus *Scaligero* ad *Euſeb.* An. CIↃIↃCXXIV. p. 122., Ἀργεῖος *Argeus* ſcribendus et adpellandus erit.

46. Τὴν γῆν σφι ἀπόδος] Regem ſcribit in Ariſtide *Plutarch.* p. 324. C. τήν τε πόλιν αὐτοῖς ἀνασήσειν ἐπαγγελλόμενον, καὶ χρήματα πολλὰ δώσειν, καὶ τῶν Ἑλλήνων κυρίους καταστήσειν. Quae Noſter, eadem pollicitum narrat *Diodor.* XI, c. 28. Athenienſium conſtantiam merito laudant Oratores et ſophiſtae, repellentium Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα· prae ceteris *Demoſth.* Phil. II. p. 45. VALCKEN.

52. Ἦν μὴ τὸ ὑμέτερον] Hic lector attentus exſpectabat κωλύσῃ, *impedimento fuerit*, vel ſimile quid: neque enim bene cohaerent, *mihi neceſsitas incumbit iſtis vos beneficiis ornare*, ἢν μὴ τὸ ὑμέτερον αἴτιον γένηται una lineola adiecta ſcribamus ἀντίον γένηται, id est ἀντιωθῇ. Herodotea ſunt ἀντίος et ἀντιοῦσθαι· elegantер τὸ ὑμέτερον *veſtrum* dixit pro ὑμεῖς· τὸ ἐμὸν, τὸ σὸν et ſimilia ſic frequentantur *Platoni* praeſertim, cuius ſunt ista, τό γ' ἐμὸν ἕτοιμον, ἐὰν οὗτος ἐθέλῃ· T. I. p. 128. B. τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει ἐπᾴδεσθαι ὑπὸ σοῦ ὅσαι ἡμέραι, *me quidem quod attinet nihil impedit quominus* &c. p. 176. B. τὰ μὲν ὑμέτερα ἀκούειν. ὡς ἔοικεν, ἕτοιμ' ἂν εἴη T. II. p. 643. A. &c. plura dabit *H. Stepb.* App. de D. A. p. 115. 116. VALCKEN.

57. Παρ' ἐμὲ ἐοῦσαν δύναμιν] Hoc, fide Codd. egregie munitum, cur ierint mutatum, cauſsam non adſequor, niſi rariore fuerit in ſtructura. Solet plerumque παρὰ caſui tertio adiungi ἐπὶ ἐμψύχου h. e. quotics de re animata ſermo. *Homerus*, *Thucydides*, *Plato*, *Lucianus* quartum, et Poëtae exemplo Noſter, adſtruxerunt. Vide *Thom. M.* in Ἡ παρά. Mox εἴπερ εὖ φρονέετε repudiare non debui. Supra C. 60, 2. εἴπερ εὖ φρονέεις alibique.

57. Τὴν νῦν παρεοῦσαν μοι] Duo tresve Codices dudum innotuerant, in quibus haec Herodoteo more diſtracta leguntur, τὴν νῦν παρ' ἐμὲ ἐοῦσαν δύναμιν. Paulo quoque rarius illud παρ' ἐμέ· ſupra VI, c. 86. ex Codd. recte receptum θέσθαι παρά σε· quae lectio altera παρὰ σοὶ non debuerat dici deterior. Lexicon *Coiſlin.* p. 483., Παρ' ἡμᾶς οἰκεῖ, ἀντὶ τοῦ παρ' ἡμῖν· Ἄλεξις Φιλαθηναίῳ. *Sopb.* Elec. V. 184., ὁ παρὰ τὸν Ἀχέροντα θεὸς ἀνάσσων· vere *Scbol.* καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐν χρήσει αὕτη ἡ σύνταξις τῆς παρὰ προθέσεως. *Iſaeus* p. 70, 25., καθήμενοι παρ' αὐτόν. *Thucyd.* III, c. 3., τριήρεις — βοηθοὺ παρά σφᾶς παροῦσαι· ubi vid. Clar. *Abreſcb.* — Quo apud *Thucyd.* ſignificatu *Herodoto* paulo post uſurpatur καταλύσασθαι· ubi mihi quoque placet ἀλλὰ καταλύεσθε· ut ἀλλὰ πείθεσθε· in quibus ſuam habet ἀλλὰ vim obſecrandi qua ſaepius uſurpatur in talibus δὴ et ἀξιῶ. VALCKEN.

61. Παρισεύμενοι βασιλέϊ] *Herodoti* haec manus. Supra L. IV, 166. παρισεύμενος Δαρείῳ διεφθάρη. Mox peſsime *Medic.* ἀλλὰ καταλύσεσθε. Melius *Hutchinſonius* ad *Xenopbont.* Ἀναβ. Κύρ. L. I. p. 6.

72. Ἐνώρων τοῦτο ἐν ὑμῖν] Potuiſset τοῦτο ἐνὸν ἐν ὑμῖν, uti C. 60, 2. καὶ τόδε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι. Noluiſse membranae docent. Χεὶρ ὑπερμήκης regis ab *Ovidio* expreſsa est, *An neſcis longas regibus eſse manus* Heroid. XVII, 166. ubi *Ciofanus*.

77. Ἐν τρίβῳ τε μάλιστα οἰκημένων] Tales, quod *Por-*

10

„ διχημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἰεί τε φθειρο-
„ μένων μούνων, [a] ἐξαίρετόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν
„ ἐκτημένων. ἀλλὰ πείθεσθε. πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια
„ ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνοισι ὑμῖν Ἑλ-
„ λήνων τὰς ἁμαρτάδας ἀπιεὶς, ἐθέλει φίλος γε-
„ νέσθαι". Ἀλέξανδρος μὲν [b] ταῦτα ἔλεξε. Λα-
κεδαιμόνιοι δὲ, πυθόμενοι ἥκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθή-
νας, ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους,
ἀναμησθέντες τῶν λογίων, ὡς σφεας [c] χρεὼν ἐστὶ
ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκπίπτειν [d] ἐκ Πελο-
ποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα [e] τε
ἔδεισαν μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτί-
κα [f] τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. καὶ δὴ συνέ-
πιπτε ὥστε ὁμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. ἐπ-
ανέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμε-
νοι ὅτι ἔμελλον Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἥκοντα παρὰ
τοῦ βαρβάρου ἄγγελον ἐπ' ὁμολογίῃ· πυθόμενοί τε,
πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. ἐπίτηδες ὦν ἐποίη-
σαν, ὀνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι τὴν ἑωυτῶν
γνώμην. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, δια-
δεξάμενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι, „ Ἡ-
„ μέας δὲ ἔπεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμέων,
„ μήτε νεώτερον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα,
„ μήτε λόγους ὑποδέχεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου. οὔ-
„ τε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε
„ ϝε ἄλλοισι Ἕλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ
„ διὰ πάντων ἥκιστα, πολλῶν εἵνεκα. [h] ἐγείρατε
„ γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς, οὐδὲν ἡμέων [i] βου-
„ λομένων, καὶ περὶ τῆς [k] ὑμετέρης ἀρχῆς ὁ ἀγὼν
„ ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλά-
„ δα, ἄλλως τε, τουτέων [l] ἁπάντων αἰτίους γε-
„ νέσθαι δουλοσύνης τοῖσι Ἕλλησι Ἀθηναίους, οὐ-
„ δαμῶς ἀνασχετόν· οἵτινες αἰεὶ [m] καὶ τὸ πάλαι
„ φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων. [n] πι-
„ ζευμένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι καρ-
„ πῶν [o] ἐστερήθητε δίξων ἤδη, καὶ ὅτι οἰκοφθόρησθε
„ χρό-

xime in via habitatis, et soli semper perdimini, et possideatis eximiam quandam terram in acierum intervallo positam. Itaque persuadeant ista vobis, quum sint illa quantivis pretii, si rex iste magnus vobis Græcorum solis iniurias remittens, velit fieri amicus. Hæc Alexander. Quem Athenas ire ad inducendos in barbari societatem Athenienses quum audissent Lacedæmonii, id ne fieret vehementer extimuerunt, reminiscentes oraculorum, quibus prædictum erat, fatale esse, ut ipsi cum ceteris Dorienssibus e Peloponneso eiicerentur a Medis pariter et Athenienssibus: ideoque sine mora mittendos illuc censuere legatos. Et sane contigit, ut concioni adessent Lacedæmonii: extraxerant enim Athenienses tempus, probe scientes fore, ut Lacedæmonii audirent venire a barbaro legatum ad societatem contrahendam, et postquam audissent, celeriter missuri essent legatos: quare de industria id fecere declarantes Lacedæmoniis sententiam suam. Ubi dicendi finem fecit Alexander, excipientes nuncii ab Sparta, ita loquuti sunt, Nos vero misere Lacedæmonii oratum vos, ne quid novi circa Græciam agatis, neque verba a barbaro admittatis. Id enim nullo modo iustum sit, neque decorum cum aliis ullis Græcis, tum inter omnes vobis, idque multis de caussis. Vos enim hoc bellum excitastis etiam nobis invitis, et propter imperium vestrum est decertatum: quod certamen nunc in universam Græciam emanavit: præsertim vero horum omnium autores fieri servitutis Græcis Athenienses, res nullo pacto toleranda: quos constet semper iam inde a priscis temporibus vindicasse multos homines in libertatem. Et tristem quidem condicionem vestram dolemus, quod iam bis proventu frugum fraudati estis, et iam diu domibus quæ

141

142

1

5

10

[a] Ἐξαιρ. μεταίχμιόν τε *Ask. Pass. Vind.*, in *Arcb.* ἐξαίρετον μεταίχμιὸν τὴν et *Brit.*, tum κεκτημ. *Arcb. Pasf. Ask. V.* [b] Τοσαῦτα *Arcb. V.* [c] Χρεὸν *Arcb.* [d] Ἀπὸ id. *Vind.* [e] Desit utrique. [f] Δὲ *Arcb. V.* non absurde. [g] Abest particula *Arcb. Vind.* [h] Ἠγείρατε iidem. [i] Βουλευομένων *Pasf.* [k] Ὑμετέρης *Pasf. Ask. Arcb. Ald.*, alii ὑμετέρας. [l] Πάντων *Arcb. V.* [m] *Med. Ask. Pasf. Arcb. Brit.*, prius erat κατὰ τὸ πάλαι. [n] *Arcb. V.* praeclare: in *Aldo* et aliis πιεζομένοισι. [o] *Med. Pasf. Arcb. Vind. Brit.*, ὑστερήθητε *Ask.*, alii cum *Aldo* ἐστέρησθε.

το obsérvatum, *Dionysio Halic.* Ant. L. VI. p. 368. et XI. p. 730. ἐν τρίβῳ τοῦ πολέμου κείμενοι. Qualium quidem *in belli via*, mediorumque inter inimicas gentes, regio ancipiti plerumque periculo premitur, uti tunc Attica. Sequens ἐξαίρετον μεταίχμιόν τε Codices egregii scriptum desiderant, fortasse haud inprobe. Certe si ἐξαιρετόν τε μεταίχμιον praebuissent, quis sperneret? Quid autem proprie μεταίχμιον, indicavit L. VII, 77. et *Euripid.* Phoenisf. v. 1370. et Heraclid. v. 802.

6. Περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆς] Haec Spartani, qui Graeciae ἡγεμονίην et principatum sibi vindicabant, ad Athenienses? Arbitror reliquisse Scriptorem, περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆθεν ὁ ἀγὼν ἐγένετο, *de vestra regione primum decertatum fuit*, tum sequetur opportune νῦν δὲ φέρει κ. τ. λ. Simile Themistoclis C. 22. ὅτι ἀρχῆθεν ἡ ἔχθρη πρὸς τὸν βάρβαρον ἀπ' ὑμέων ἡμῖν γέγονε· et C. 2. περὶ τῆς ἐκείνου ἤδη τὸν ἀγῶνα ἐποιεῦντο. Sed esto coniectura. In vicinis ἄλλως τε, τουτέων ἁπάντων — labat sententia, ad quam instaurandam variantur suspicionum tumultus. *D'Orvillius*, ut schedae testantur, ἐκτός τε τουτέων ἁπάντων *praeter ea omnia Athenienses* &c. *Reiskius* consimiliter, ἄλλως· τε, ἄνευ τουτέων ἁπάντων —. Ambo ad dictionis principium, cui molestiam non crearem, adhaeserunt. *H. Stephanus* eiusdem medio manum inplicuit, ἡγεῖσθαι δουλοσύνης, *primos ex Graecis iugum servitutis subire*, reparans, quod vereor, ut Graece doctis doctissimus ipse probaverit; ἡγεῖται ἡδονῶν, *illis imperans*, non earum auctor: pariliter ἡγεῖται δουλοσύνης, illi imperium inhibens. Vide IX, 1. idem animadvertit *Io. Corn. de Pauw*, cuius de opinione τουτέων ἁπάντων αἰτίους, αἰτίους γενέσθαι —, aut addita copula γενέσθαι καὶ δουλοσύνης oratio melius procedet. Et procederet profecto, si priori ex MSS. auxilium nasceretur. Simillimam certe iteratae vocis omissionem L. IX, 54. dabit. Sed desino, ne aestus augescant.

8. Τουτέων ἁπάντων] In his vocula videtur deesse: *Koenius* legebat: τουτέων ἁπάντων ἐκτὸς, αἰτίους γενέσθαι. *Reiskio* καὶ post γενέσθαι videbatur inserendum: dare quoque potuissent duabus tantum literis repetitis: ἄλλως τε τουτέων ἁπάντων, αἰτίους τε γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι Ἕλλησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν. —— Quod mox Lacedaemonium Noster facit dicentem, erat Athenienssibus, quibus semper favet, ἥδιστον, ut arbitror, ἀκρόαμα· οἵτινες αἰεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε (vel ἐφαίνεσθε· supra VIII, c. 73., νῦν τε καὶ τὸ πάλαι οἰκεον·) πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων. Eam in rem exempla quoque vetera, *Herodoto* nota, atque illo recentiora collegerunt in Panathenaicis suis *Isocrates* et *Aristides*; quorum ille mores suorum popularium moribus opponens Lacedaemoniorum a p. 240., tandem concludit p. 283. B. Athenienses veteres fuisse εἰρηνικοὺς, καὶ φιλέλληνας, καὶ τῆς ἰσότητος τῆς ἐν ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας· Σπαρτιάτας δὲ ὑπερπτικοὺς, καὶ πολεμικοὺς, καὶ πλεονεκτικούς. —— Paulo post καρπῶν ἐστερήθητε ex *Med.* nescio cur melius censeri debeat quam ἐστέρησθε, cui respondet vicinum οἰκοφθόρησθε. VALCKEN.

11. Πιεζευμένοισι] Formae est Ionicae. Πιεζεύμενοι δὲ οἱ ἐπίκουροι L. III, 146., πιεζεύμενοι ὑπὸ Θηβαίων VI, 108. Porro οἰκοφθόρησθε *domos dirutas*, ipsum in primis rei familiaris interitum, οἰκοφθορίαν *Platonis* Phaedon. p. 82. C. latiore ambitu comprehendit. Adi ad L. V, 29. et Vraniae finem.

16. Ἄχρη-

quæ dirutæ ſunt caretis: quo nomine Lacedæmonii vobis ac ceteri ſocii ſpondent ſe uxores veſtras et omnia ad bellum inutilia ad domeſticos pertinentia, quoad bellum hoc ſteterit, alituros. Neque vobis Alexander Macedo perſuadeat, molliens Mardonii orationem: facit enim quod ſibi faciendum est: quippe qui tyrannus tyranno operam præſtat. Sed non ſunt hæc ab vobis facienda, ſiquidem recte ſapitis, qui ſcitis nihil barbaris eſſe neque fidum neque verum. Hæc quum nuncii dixiſſent, Athenienſes Alexandro quidem ita reſponderunt, Et ipſi cognitum habemus hoc, vires Medo etiam atque etiam maiores eſſe quam nobis, ut id nihil oportuerit exprobrare: attamen in tutanda libertate eatenus reſiſtemus, quatenus valebimus: ſocietatem vero cum barbaro contrahere, neque tu perſuadere nobis tentes, neque nos tolerabimus. Tu vero renuncia Mardonio Athenienſes dicere, quoad ſol eodem itinere meabit quo etiam nunc meat, nunquam nos cum Xerxe ſocietatem inituros, ſed eum exſequuturos propulſando, fretos ope commilitonum deorum atque heroum, quorum ille, nihil penſi habens, et templa et ſimulacra incendit. Tu quoque posthac cum oratione istiusmodi ne committe, ut in Athenienſium venias conſpectum, neve dum videris commoda ſubminiſtrare, ad infanda nos facienda adhorteris: nolumus enim te ingratum quippiam ab Athenienſibus pati, quibus et hoſpes et amicus es. Hæc Alexandro reſponderunt: nunciis autem ab Sparta ista, Sane quidem Lacedæmonios vereri, ne fœdus ineamus cum barbaro, valde humanum est: ſed turpiter videmini, habentes mentem Athenienſium exploratam, vereri: quoniam neque tantum auri

„ χρόνον ἤδη πολλόν. ἀντὶ τουτέων δὲ ὑμῖν Λακεδαι-
„ μόνιοί τε καὶ [a] οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυ- 507
„ ναῖκάς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων
„ ἐχόμενα πάντα ἐπιθρέψειν ἐς ὃ ἂν ὁ πόλεμος ὅδε
„ [b] συνεστήκῃ. μηδὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν
„ ἀναγνώσῃ, λείνας τὸν Μαρδονίου λόγον. τούτῳ μὲν
„ γὰς ταῦτα ποιητέα ἐστί· τύραννος γὰς ἐὼν, τυ-
„ ράννῳ συγκατεργάζεται. ὑμῖν [c] δέ γε οὐ ποιητέα,
„ εἴπες εὖ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπιστάμενοισι, ὡς
„ βαρβάροισί ἐστι [d] οὔτε πιστὸν, οὔτε ἀληθὲς οὐδέν". ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο [e] τάδε, „ Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολλαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἤπες ἡμῖν· ὥστε οὐδὲν [f] δέη τοῦτό γε ὀνειδίζειν. ἀλλ' ὅμως [g] ἐλευθερίην σκεπτόμενοι, ἀμυνεύμεθα οὕτω ὅκως ἂν [h] καὶ δυνώμεθα· ὁμολογῆσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπείθειν, οὔτε ἡμέες πεισόμεθα. νῦν [i] δὲ ἀπάγγελλε Μαρδονίῳ ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἐς ὃν ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ [k] τῆπερ καὶ νῦν ἔρχεται, μήκοτε ὁμολογήσειν ἡμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσί τε συμμάχοισι [l] πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι, καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίην ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τούς τε οἴκους — hinc οἴκους et ex proximis Deorum *dikήματα D. Herald.* attigit Advers. II, c. 9. VALCKEN.

33. Τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ τῆπερ &c.] Animosae responsionis auctor Aristides, τὸν ἥλιον δείξας, Ἄχρις ἂν οὗτος, ἔφη, ταύτην πορεύηται τὴν πορείαν, Ἀθηναῖοι πολεμήσουσι Πέρσαις, sic *Plutarchus* p. 324. E. Similes in foederum sanctionibus formulae frequentantur, cuiusmodi Romanos inter et Latinos μέχρις ἂν οὐρανός τε καὶ γῆ τὴν αὐτὴν φάσιν ἔχωσι in *Dionysii Halic.* L. VI. p. 415. Negligo plures.

39. Ἀθέμιστα ἔρδειν] *Th. Galei* ἀθέμιτα membranae *Arcb.* non agnoscunt. Supra L. VII, 33. ἀθέμιστα ἔρδεσκε, ubi plura. Alexandrum διὰ τὸ σχῆμα τῆς προξενίας sine noxa dimissum Sophista *Aristides* T. II. p. 217. fatetur, *Lycurgus* vero in Leocrat. p. 156. parum afuisse, quin lapidibus cooperiretur, μικροῦ δεῖν κατέλευσαν, nimis oratorie.

46. Ἀτὰρ αἰσχρῶς γε οἴκατε] Haesitationem *H. Stephani* αἰσχρῶς et ἐπισάμενοι nectere cupientis, emendatior versio removebit. Dicta legatis sunt, quos timere, cognito Athenienſium animo, dedecebat. Poterant more humani ingenii absentes Lacedaemonii vereri, legatione vero fungentibus et praesentibus indecorum illud. Hinc et εἰ μὴ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπισάμενοι, observante docto viro, eosdem tangit.

47. Οὔτε χρυσός ἐστι] Pauca satis superbe Lacedaemoniis tanquam memores iniuriae, sed ista Persis re-

„ οὖ-

a Οἱ λοιποὶ σύμμ. *Arch. Valla*, quos non laudo. *b* Συνέζηκε *Arch.* *c* Δέ γε id. *Vind.*, deerat ultimum. *d* Negligit haec duo *Brit.*, sed mox post ἀληθ. οὐδὲν nectit οὔτε βέβαιον. *e* Τοιάδε *Arch. V.* Mox τῶν Μήδων *Arch. Valla.* *f* Δέει iidem *Pasf. Ald.* g Ἐλευθερίης γλιχόμενοι *Pasf. Ask.* ora *Steph.*, in reliquis ἐλευθερίην σκεπτόμενοι. *b* Defit *Arch. Vind.* *i* Δὲ *Arch. V.*, quod verius: alii νῦν τε. *k* Τῇ καὶ *Med. Pasf. Ask.* *l* Πίσυνοι *Arch.*, ut solet. *m* Ῥέζειν *Arch. Vind.* *n* Παθέειν iidem, antea παθεῖν. *o* Κάρτα μὲν *Arch. V.* *p* Τῶν Ἀθ. τὸ φρ. non male *Arch.*

16. Ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα] *Vallae* emendata Latina obscuritate fuscantur. Bello inutiles, impuberes, puellae, senes servique describuntur; ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα Nostri more *οἱ ἄχρηστοι οἰκέται, domestici.* Explicat *Aristides* T. II. p. 217. ὑπισχνουμένων *Spartanorum* παῖδας καὶ γυναῖκας αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἔξω τῆς ἡλικίας θρέψειν, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ. Vide L. I, 120. apposita.

24. Πρὸς μὲν Ἀλέξ. ὑπεκρίν.] Hoc Aristide iusto dignum auctore huiusque aetatis Athenienſibus responsum merito miratur *Aristides Sopb.* in Panathen. p. 251., ταύτην ἐγὼ τὴν ἀπόκρισιν τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας καὶ τῶν τροπαίων οὐχ ἧττον ἀξίαν ἡγοῦμαι θαυμάσαι. Responsi dignitatem oratione nimis protracta nonnihil imminuit *Plutarch.* Aristid. p. 324. D. — In his ἐλευθερίην σκεπτόμενοι, *libertatis consideranles commoda*, vel *praerogativas*, sincerum videtur: quod praebent duo minimum Codices, ἐλευθερίης, sive τῆς ἐλευθερίης γλιχόμενοι, non interpretamentum adeo, sed nota videtur marginalis a studioso lectore repetita ex L. II, 102., ubi sic ille scriptum invenit in suo Cod. δεινῶς γλιχομένοισι τῆς ἐλευθερίης, quod mihi nunc ob hanc lectionem MSS. illic probandum videtur. VALCKEN.

28. Ἐλευθερίην σκεπτόμενοι] Si morbus his absit, quid aliud quam *libertatis considerationem*, ostendent? Interpretis Latina ex σκεπτόμενοι fluxerunt. Fallor autem, aut γλιχόμενοι ἐλευθερίης, *desiderio libertatis accensi* praestant. Fundus est in bonae notae exemplaribus et *Herodoto* L. II, 102. Mox *Aldus*, uti oportebat, πειρῶ, inconsulte πειρῷ deinceps per editiones vulgatum. Bene πεισόμεθα *persuadebimur* Laurentius, cui *tolerabimus* substitui non fuerat necesse.

32. Ἐς' ἂν ὁ ἥλιος] In concionem introductis, quos Mardonius miserat, Aristides ex plebiscito τὸν ἥλιον δείξας, ἄχρις ἂν οὗτος, ἔφη, ταύτην πορεύηται τὴν πορείαν, Ἀθηναῖοι πολεμήσουσι Πέρσαις ὑπὲρ τῆς δεδῃωμένης χώρας καὶ τῶν ἡσεβημένων καὶ κατακεκαυμένων ἱερῶν, apud *Plutarch.* I. p. 324. E. quorum priora vim habent maiorem Herodoteis; sed rectius noster dixisse scribit μήκοτε ὁμολογήσειν Ξέρξῃ quam semper πολεμήσειν. — Interposita mox litera scribi poterit in his: *Diis adiutoribus πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμυνεόμενοι, καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίην ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τούς τε οἴκους* — hinc οἴκους et ex proximis Deorum *dikήματα D. Herald.* attigit Advers. II, c. 9. VALCKEN.

„ οὐδαμόθι τοσοῦτος, οὔτε χώρη κάλλεϊ καὶ ἀρετῇ
„ [a] μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι, ἐθέλον-
„ μεν ἂν μηδίσαντες, καταδουλῶσαι τὴν Ἑλλάδα.
„ πολλά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα
„ ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδ' ἢν [b] ἐθέλωμεν. πρῶτα μὲν καὶ
„ μέγιστα, τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήμα-
„ τα [c] ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι
„ ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλ-
„ λον, ἢπερ ὁμολογέειν [d] τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ·
„ αὖτις δὲ, τὸ Ἑλληνικὸν [e] ἐὸν ὅραιμόν τε καὶ ὁμό-
„ γλωσσον, καὶ θεῶν ἱδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι,
„ ἤθεά τε ὁμότροπα. [f] τῶν προδόντας γενέσθαι Ἀθη-
508 „ ναίους οὐκ ἂν εὖ ἔχοι· ἐπίστασθέ τε οὕτω, εἰ μὴ πρό-
„ τερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, ἐξ' ἂν καὶ εἰς περιῆ
„ Ἀθηναίων, μηδαμᾷ ὁμολογήσοντας ἡμέας Ξέρξῃ.
„ ὑμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν προνοίην, τὴν [g] ἐς ἡμέας
„ ἔχουσαν, ὅτι προείδετε ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω,
„ ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡμέων τοὺς οἰκέτας. καὶ ὑμῖν
„ μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται· ἡμεῖς μέντοι λιπαρήσο-
„ μεν οὕτω, ὅκως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας.
„ νῦν δὲ ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκ-
„ πέμπετε. ὡς γὰρ [h] ἡμεῖς εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς χρό-
„ νῳ παρέσται ὁ βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέρην·
„ ἀλλ' ἐπειδὰν τάχιστα πύθηται τὴν ἀγγελίην, ὅτι
„ οὐδὲν ποιήσομεν τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο, πρὶν ὧν
„ παρεῖναι ἐκεῖνον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἡμέας καιρός ἐστι
„ [i] προσβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτίην.

auri usquam gentium est, neque regio ulla ſpecie et bonitate valde præſtans, quæ nos adepti velimus cum Medis ſentientes tradere ſervituti Græciam. Multa enim et magna ſunt, quæ deterrent talia facere, vel ſi velimus: primum atque idem maximum, deorum ſimulacra et ædificia cremata pariter et in tumulos aggerata, quæ nos ultum ire vel maxime neceſſe est potius quam cum eo fœderari qui ista fecerit: deinde, Græcanici ſanguinis coniunctio et ſermonis fœdus, et deorum et fana communia et ſacrificia, et mores conſimiles; quorum proditores fieri Athenienſes, non bene haberet. Et certe ita ſcitis, ſi antea neſciebatis, dum vel unus Athenienſium ſupererit, nunquam nos conventuros eſſe cum Xerxe. Veſtram nihilominus erga nos providentiam, quod conſulatis nobis domi perditis ita ut domeſticos noſtros alere velitis, gratam habemus. Et vobis quidem beneficium prorſus conſummatum est: nos tamen ita illud tolerabimus, prout poterimus, ut nihil vobis moleſtiæ adferamus. Nunc vero quum ita ſe hæ res habeant, copias primo quoque tempore emitti curate: nam, ut nos coniectamus, non diu differet barbarus invadere regionem noſtram; ſed ſimulatque acceperit nuncium nos nihil eorum eſſe facturos quæ ille oravit, aderit: qui ante quam adſit in Attica, tempus est nos in Bœotiam auxilio ire.

a Μεγάλῃ idem. *b* Θέλωμεν *Arcb.* *c* Τὰ ἐμπεπρ. *Vind.*, ἐμπεπρημένα *Paſ.* *d* Τοῖσι ταῦτα ἐργασαμένοισι *Arcb. Vind. Valla.* *e* *Arcb. Med. Ask. Paſ.*, in *Aldo* et aliis ἐὸν deſiderabatur. *f* Τῶν προδ. *Arcb. V.*, ὧν προδ. *Med. Ask. Paſ.*, prius edebatur ὧν καὶ προδ., tum brevi post ἢν μὴ καὶ πρότ. *Arcb.* *g* Ἐς ἡμέας ἔχουσαν *V. Arcb.* Olim πρὸς ἡμέας ἐοῦσαν. Post pauca καὶ ἡμῖν μὲν ἡ χάρις in margine *Arcb.* *b* Ἡμέες *Arcb. Vind.*, pro quo ἡμεῖς antea. *i* Προσβωθῆσαι *Arcb. Vind. Valla*, olim προβοηθῆσαι. Mallem ſupra ὑμέας, *vos Spartanos*. Ceterum post Βοιωτίην *Paſ.* habet, uti *Med.* et *Valla*, principium libri ſeq. Οἱ μὲν ταῦτα —— ἐς Σπάρτην. tum cum eodem *Med.*

ΗΡΟΔΟΤΟΥ Η

ΧΧΗΗΗΔΔΙΙ.

ſpondisſe feruntur apud *Diodorum* XI, c. 28., ὡς οὔτε χώρα τοῖς Πέρσαις ἐστὶ τοιαύτη οὔτε χρυσὸς τοσοῦτος, ὃν Ἀθηναῖοι δεξάμενοι τοὺς Ἕλληνας ἐγκαταλείψουσι iratos Lacedaemoniis, tanquam qui Athenienſibus indigna metuerent, faciunt *Plutarch.* in Ariſt. p. 324. D. et *Ariſtid.* T. III. p. 357. Eleganter *Herod.* αἰσχρῶς γε οἴκατε ἐξεπισάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀῤῥωδῆσαι· *cum Athenienſium animi magnitudinem babetis exploratam, turpiter ſane vereri videmini.* VALCKEN.

63. Τὴν ἐς ἡμέας ἔχουσαν] Nolui, quod ſuum Scriptor agnoſcit, adſpernari: agnoſcere autem, adnotata L. V, 81. commonſtrabunt. Proximi καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται venuſtas deminuetur, ſi ἡμῖν ex ora *Arcb.* valeat: ceſſaret enim ſolita Athenienſium et Spartanorum contra ſeſe poſitio. Aiunt, quantum ad Lacedaemonios attinet, plenisſime illos benivolentiae officio defunctos.

63. Τὴν πρὸς ἡμέας ἐοῦσαν] Reiectis interpretamentis reſtituetur ex Codd. Herodotea phraſis, τὴν ἐς ἡμέας ἔχουσαν· vid. notata P. 412, 72. —— Illud paulo inferius ſcriptum, ὡς οὕτω ἐχόντων, [στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε] *Sophocli* fuit inprimis frequentatum. Sophoclea colligentes viri docti abſtinuerunt Ai. ϕ. 915., Ὡς ὧδε τοῦτ' ἔχοντος, αἰδεῖσθαι πάρα· turpis inde menda tolletur una litera mutata: Ὡς ὧδε τοῦδ' ἔχοντος· nihil interest, utrum ὡς ὧδ' ἐχόντων τῶνδ', an dicatur, Ὡς ὧδ' ἐχόντων· ſed τοῦτο ferri nequit in talibus: ſatis exemplorum dederunt *H. Steph.* in App. de D. A. p. 166. *B. Stolberg.* in Ai. *Soph.* p. 151, 205. et Clar. *F. L. Abreſch.* Anim. in *AEſch.* I, c. 25. VALCKEN.

74. Προσβωθῆσαι] Hoc aut προβωθῆσαι Ionum ſermo, de quo VIII, 1., deſiderat. Athenienſes L. IX, 6. ἀντιώσεσθαι ἐς τὴν Βοιωτίην explicant ipſi, ratumque habent ex MSS. derivatum, et veterum conprobatum uſu. Vide *Diodori* T. I. p. 242., deque *Paſ.* et *Med.* clauſula Melpomenes finem.

ΗΡΟ-

ΗΡΟΔΟΤΟΥ
ΤΟΥ
ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΕΝΝΑΤΗ,
Ὁ ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ.

HERODOTI
HALICARNASSEI
HISTORIARVM
LIBER NONVS,
QVI INSCRIBITVR CALLIOPE.

1 Hoc ab Athenienſibus reddito reſponſo Lacedæmonii Spartam reverterunt. Mardonius autem, posteaquam regreſſus ad eum Alexander Athenienſium reſponſa indicavit, movens e Theſſalia, citato agmine Athenas ire contendit, quacunque iter faciebat, illinc viros ad bellum ſumens. At Theſſaliæ principes adeo non pœnitebat eorum quæ antehac egerant, ut etiam multo ſtudioſius Perſam inducerent. E quibus Thorax Larisſæus et Xerxem effugientem deduxerat, et tunc Mardonium propalam transmittebat in Græciam. 2 Postquam vero exercitus progrediens in Bœotos venit, Thebani Mardonium exceperunt; ſuaſi-

Ὁ μὲν, ταῦτα ὑποχρινάμενον Ἀθηναίων, ἀπαλλάσσετο ἐς Σπάρτην. Μαρδόνιος δὲ, ὡς οἱ ἀποστήσας Ἀλέξανδρος τὰ παρὰ Ἀθηναίων ἐσήμηνε, ὁρμηθεὶς ἐκ Θεσσαλίης, ἦγε τὸν στρατὸν σπουδῇ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. ὅκου δὲ ἑκάστοτε γίνοιτο, τούτους παρελάμβανε. τοῖσι δὲ Θεσσαλίης ἡγεομένοισι οὔτε τὰ πρὸ τοῦ πεπρηγμένα μετεμέλε οὐδέν, πολλῷ τε μᾶλλον ἐπῆγον τὸν Πέρσην· καὶ συμπροέπεμψέ τε Θώρηξ ὁ Λαρισσαῖος Ξέρξεα φεύγοντα, καὶ τότε ἐκ τοῦ φανεροῦ c παρῆκε Μαρδόνιον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενος γίνεται ὁ στρατὸς ἐς Βοιωτοῖσι, οἱ Θηβαῖοι κατελάμβανον d τὸν Μαρδόνιον· καὶ συνεβούλευον αὐτῷ; λέ-

VARIAE LECTIONES.

a Sic *Arch.*, edebatur Ἀλικαρνασσέως. *b* Deſunt illi et *Brit.*; in *Paſ.* et *Vind.* tantum ΚΑΛΛΙΟΠΗ. *c* Παρῆκε *Arch. Paſ. Vind.* ora *Steph.*, in reliquis παρεῖκε. *d* Omittit τὸν *Vind. Arch.*

11. Θώρηξ ὁ Λαρισσαῖος] Gentis Aleuadarum fuit quae Larisſae dominatum exercuit. *Lariſſaeus Aleuas* propterea *Ovidio* in Ibin v. 325. Bene *Ariſtoteles* Polit. v, 6. ὥσπερ συνέβη ἐν Λαρίσσῃ ἐπὶ τῆς τῶν Ἀλευαδῶν ἀρχῆς καὶ τῶν περὶ Σάμον. Sic enim reliquiſse videtur. Non neſcio Conrigianum, *quid vetat eosdem* Aleuadas *et alibi eminuiſſe?* Vetant profecto vetuſti Scriptores, de Aleuadarum in Samios imperio tacentes: vetat Philoſophus, tyrannidem Polycratis, Maeandrii, Syloſontis ſignans. Ceterum Thorax una cum fratribus Eurypylo et Thraſydaeo Xerxi et Mardonio vehementer ſtuduit C. 57. huius libri. Illud autem παρεῖκε Μαρδόνιον pro Herodoteo more rectius παρῆκε. Ita L, III, 77. ἀπείλεον, ὅτι σφέας παρῆκαν *quod illis tranſitum conceſsiſsent*, et IV, 146. &c.

14. Οἱ Θηβαῖοι κατελάμβανον] Mallem in Latinis *excibuerunt*, pergendique in Atticam inpetum repreſſerunt: Uti III, 36. ἀλλ' ἴσχε καὶ καταλάμβανε σεωυτόν et ibid. C. 52. Περίανδρος μὲν τούτοισι αὐτὸν κατελάμβανε. Porro οὐκ ἐων ἰέναι ἐκαστέρω idem ſaepius eſſe, ac *diſſuadebant ulterius progredi*, recte *Abreſchius* admonuit et ad L. II, 30. *Valckenarius*. In proximis κατὰ μὲν γὰρ τὸ ἰσχυρὸν Ἕλληνας ὁμοφρονέοντας —— ordo verborum inſolentior. Succurrebat *Reiskii* ſollertia Ἑλλήνων ὁμοφρονεόντων —— περιγίνεσθαι, cui ſcripta exemplaria pugnant valide. Potius erit, Ἕλληνας ὁμοφρονέοντας, ſiquidem vis abeſſe debet, accuſativos arbitrari conſequentiae, quales *Gronov.* tuetur L. II, 66., videlicet, quantum ad Graecos attinet, concordes ſi maneant, qua illi et ante ſententia fuerant, ſubigi vix poſſe. Par opinio *Abreſchii*.

Thessali Thebanique eximie student Persis. Mardonius denuo capit Athenas, et incolas eius in Salamine fallaciter allicit per Murichidem, unde Lycidas et familia eius lapidibus occisa.

λέγοντες ὡς οὐκ εἴη χῶρος ἐπιτηδειότερος στρατοπεδεύεσθαι ἐκείνου. οὐδὲ ἐὼν ἰέναι ἑκατέρω, ἀλλ' αὐτοῦ ἰζόμενον, ποιέειν ὅκως ἀμαχητὶ τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα καταστρέψηται. κατὰ μὲν γὰρ τὸ ἰσχυρὸν Ἕλληνας ὁμοφρονέοντας, οἵπερ καὶ πάρος ταυτὰ ἐγίνωσκον, χαλεπὰ εἶναι [a] περιγίνεσθαι καὶ ἅπασι ἀνθρώποισι· „ εἰ δὲ [b] ποιήσειας τὰ ἡμεῖς παραινέομεν, ἔφασαν λέγοντες, ἔξεις ἀπόνως ἅπαντα τὰ „ [c] κείνων ἰσχυρὰ βουλεύματα. πέμπε χρήματα „ ἐς τοὺς δυναστεύοντας ἄνδρας ἐν τῇσι πόλισι· πέμ- „ πων δὲ, τὴν Ἑλλάδα διαστήσεις· ἐνθεῦτεν δὲ „ τοὺς μὴ τὰ σὰ φρονέοντας, ῥηϊδίως [d] μετὰ τῶν „ στασιωτέων καταστρέψεαι". Οἱ μὲν ταῦτα συνεβούλευον· ὁ δὲ οὐκ ἐπείθετο, ἀλλά οἱ [e] δεινὸς ἐπέστα τὸ ἵμερος τὰς Ἀθήνας δεύτερα ἑλέειν· ἅμα μὲν ὑπ' ἀγνωμοσύνης, ἅμα δὲ πυρσοῖσι διὰ νήσων ἐδόκεε βασιλέϊ δηλώσειν ἐόντι ἐν Σάρδισι, ὅτι ἔχοι [f] τὰς Ἀθήνας. ὃς οὐδὲ τότε ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀττικὴν εὗρε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἔν τε Σαλαμῖνι τοὺς πλείστους ἐπυνθάνετο εἶναι, ἔν τε τῇσι νηυσὶ, αἱρέει τε ἔρημον τὸ ἄστυ. ἡ δὲ βασιλέος αἵρεσις ἐς τὴν [g] ὑστέρην τὴν Μαρδονίου ἐπιστρατηίην, δεκάμηνος ἐγένετο. Ἐπεὶ δὲ [h] ἐν Ἀθήνῃσι ἐγένετο Μαρδόνιος, πέμπει ἐς Σαλαμῖνα [i] Μουριχίδην, ἄνδρα Ἑλλησπόντιον, Φέροντα τοὺς αὐτοὺς λόγους τοὺς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τοῖσι Ἀθηναίοισι διεπέρθμευσε. ταῦτα δὲ τοδεύτερον ἀπέστελλε, προέχων μὲν τῶν Ἀθηναίων οὐ φιλίας γνώμας, [k] ἐλπίζων δέ σφεας ὑπήσειν τῆς ἀγνωμοσύνης, ὡς δορυαλώτου ἐούσης [l] τῆς Ἀττικῆς χώρης, καὶ ἐούσης [m] ὑπ' ἑωυτῷ. τουτέων μὲν εἵνεκα ἀπέπεμψε Μουριχίδην ἐς Σαλαμῖνα. Ὁ δὲ, ἀπικόμενος ἐπὶ τὴν βουλὴν, ἔλεγε τὰ παρὰ Μαρδονίου. τῶν δὲ βουλευτέων Λυκίδης εἶπε γνώμην, ὡς ἐδόκεε ἄμεινον εἶναι, δεξαμένους τὸν λόγον τὸν σφι Μουριχίδης προφέροι, ἐξενεῖκαι ἐς τὸν δῆμον. ὁ μὲν δὴ ταύτην τὴν γνώμην ἀπεφαίνετο, εἴτε δὴ δεδεγμένος χρήματα παρὰ Μαρδονίου, εἴτε [n] οἱ καὶ ταῦτα ἐάνδανε. Ἀθηναῖοι δὲ, αὐτίκα δεινὸν ποιησάμενοι, οἵ τε ἐκ τῆς βουλῆς καὶ οἱ ἔξωθεν, ὡς ἐπύθοντο, περιστάντες, Λυκίδεα κατέλευσαν βάλλοντες, τὸν δὲ Ἑλλησπόντιον [o] Μουριχίδεα, ἀπέπεμψαν ἀσινέα. γενομένου δὲ θορύβου ἐν τῇ

suadendoque non sinebant progredi longius, quod negarent ullum locum ponendis castris opportuniorem esse quam illum, ubi subsidens consequeretur, ut omnem Græciam sine prœlio subigeret. Arduum enim esse universis etiam hominibus vi subigere Græcos inter se convenientes: quod et antea cognovissent. Si vero feceris, dicebant, quod nos suademus, occupabis nullo negocio validissima quæque illorum consilia. Mitte pecuniam ad eos qui præpotentes sunt in civitatibus: missa pecunia Græciam separando conturbabis: hinc eos qui tecum non sentient, cum factiosis facile evertes. Hæc Thebani suadebant: quibus ille obtemperandum non putavit, partim acri quadam libidine Athenas iterum occupandi, partim animi fastu; denique quod videbatur incensis per insulas ignibus significaturus regi Sardibus agenti, Athenas ab ipso teneri. Igitur in Atticam contendens, quum illic Athenienses ne tunc quidem invenisset, sed plerosque aut Salamine, aut in classe esse audiret, urbem cepit desertam, decimo mense quam fuerat ab ipso rege capta. Illic quum esset, Salaminem mittit Murichidem, virum Hellespontium, cum eisdem mandatis, quæ Alexander Macedo ad Athenienses pertulerat. Mittebat autem eadem vice altera, gnarus ille quidem non benevolo erga ipsum animo esse Athenienses, sed sperans contumaciam deposituros, tanquam subacta Attica regione, et sub ipsius imperio posita: hac de causa Murichidem misit Salaminem. Is ubi in senatum venit, Mardonii mandata exposuit: et e senatoribus Lycidas sententiam dixit, Satius videri sibi esse, ut ea quæ Murichides apud senatum diceret, ipsi admittentes ad populum referrent. Hanc ille sententiam dicebat, sive quod pecuniam a Mardonio accepisset, sive quod ea ipsi probarentur. Quod simulatque audiere Athenienses, tam ii qui ex senatu, quam qui extra eum erant, confestim indigne ferentes, Lycidam circumsteterunt, lapidibusque interemerunt: Hellespontium vero Murichidem dimiserunt illæsum. Excitato circa

a Περιγενέσθαι iidem. *b* Ποιήσεις *Arcb. V. Ask. Steph.* margo, non pessime. *c* Κείνων βουλ., sine medio ἰσχυρὰ *Med. Pasf. Ask.* *d* Μετὰ στρατιωτέων *Arcb. V. Valla*: tum καταστρέψεις *Arcb.* *e* Δεινός τις *Arcb. V.* et mox ἑλέειν loco ἑλεῖν. in *Brit.* ἔχειν. *f* Τὰς Ἀθ. iidem: hinc venit articulus. *g* *Med. Pasf. Ask. Vind.*, ὑστεραίην ceteri. *b* Abest praepositio *Arcb.*, ἐν Ἀθηναίοισι *Brit.* *i* Μουρυχίδην *Pasf. Arcb. Brit. Vallae* semper. *k* Ἐλπίσας *Arcb.* *l* Πάσης τῆς id. *Vind. Valla*, non prave. *m* Ἤδη ὑπ' ἑωϋτ. *V. Arcb.* *n* Καὶ ταῦτά οἱ *Ask. Pasf. Arcb.* In superioribus ὡς οἱ ἐδόκεε satis bene Fragm. *Paris.* *o* Μουριχίδεα *V. Arcb.*, alii Μουρυχίδην.

17. Οὐδὲ ἔων ἰέναι] Si vel Codices praeberent ὤν, quod hic ponendum censebat *Reiskius*, ego tamen vulgatum, οὐδὲ ἔων, omnino retinuerim: in proximis more satis usitato ἐκέλευον, vel simile quid, relinquitur lectori supplendum: plene *Socrates* in *Schol.* ad *Aristoph.* Av. v. 521., λέγεται αὐτὸν πρῶτον οὐδένα ἐᾶν ὄρκους ποιεῖσθαι κατὰ τῶν θεῶν, ἀλλ' ὀμνύναι κελεῦσαι χῆνα, καὶ κύνα &c. Sicut hoc in loco, supra *Herodot.* VII, c. 104., οὐκ ἐῶν φεύγειν, —— ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ πόλει ἐπικρατέειν, ἢ ἀπόλλυσθαι· ubi huius generis alia quaedam leguntur adscripta. —— Paulo post non displicet lectio marg. *Steph.* εἰ δὲ ποιήσεις τὰ ἡμεῖς παραινέομεν. VALCKEN.

29. Ὁ δὲ οὐκ ἐπείθετο] A Mardonio missus itaque non est famosissimus apud Oratores Atticos, *Demosthenem*, *AEschinem*, *Dinarchum*, Arthmius Zelites ad pecuniam Peloponnesiis, quo a popularium societate avellerentur, dividundam. Vide *Demosth.* Philipp. III. p. 70. Quae seqq. vocula in Codd., *Vallae* lecta, adest, haud ea inconcinna. *Oppianus* Cyneget. III, 314. καὶ βαλίων δὲ πόθος ΤΙΣ ΕΝΕΣΤΑΚΤΑΙ φρεσὶ θηρῶν. Omittitur a *Sophocle* Trachin. v. 480.

42. Προέχων μὲν τῶν Ἀθηναίων &c.] Horum sententiam *Valla* liberius expressit. Προέχων, usu rariore, non aliud, ac πρότερον ἔχων, cum iam antea haberet, nossetque adeo, Athenienssium consulta, haud sane amica. Φιλίους λόγους ad eum modum VII, 163. et VIII, 106. Confer *Abreschii* Animadv. in *AEsch.* L. II. C. 32.

54. Λυκίδεα κατέλευσαν] Idem si fatum ante decem menses subierat Cyrsilus, mirum est huius exemplo non fuisse Lycidam deterritum. Ignotum *Herodoto*, plures Cyrsilum commemorant; cum Themistoclis suasu statuerent Athenienses, *ut urbe relicta —— naves conscenderent*, —— *Cyrsilum quemdam, suadentem ut in urbe manerent, Xerxenque reciperent, lapidibus obruerunt:* sic scribit *Cicero* de Off. III, c. XI. *Demosthenem* sequutus de Cor. p. 174., ex quo Cyrsilus innotuit *Harpocrationi*, *Hermogeni* p. 448., aliis. Caute *Aristides* neque Cyrsilum nominat nec Lycidam, duo tamen diversos, ut puto, designans, qui non simillimo mortis genere perierint: de illo, qui *Demostheni* dicitur Cyrsilus, in Panathen. T. I. p. 243., ἐπειδή τις ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὡς χρὴ συγχωρεῖν, αὐτοὶ μὲν αὐτὸν, αἱ δὲ γυναῖκες τὴν γυναῖκα ἐπελθοῦσαι διέφθειρκν ἐκ χειρός· illic in *Schol. MSS.* Cyrsilus vocatur. De Athenis agens *Aristides* secunda vice captis, missoque ad Athenienses in Salamina nuncio T. III. p. 356. ἐπειδή

τις

ca Lycidam Salamine tumultu cognoscunt quod gestum erat, Athenienſium uxores; et alia aliam exhortantes atque prehendentes, ultro domum Lycidæ adiere, hominisque uxorem ac liberos lapidaverunt. Hoc autem modo Athenienſes in Salaminem transierunt: Quamdiu ipſi copias e Peloponneſo venturas ſibi auxilio expectabant, tandiu in Attica manſerunt: at ubi et ſocii tardius ſegniusque agunt, et Mardonius adventans iam eſſe in Bœotia audiebatur, ita exportatis omnibus rebus et ipſi in Salaminem traiecerunt, nunciosque Lacedæmonem miſerunt, ſimul conqueſtum de Lacedæmoniis, qui neglectui haberent barbarum in Atticam ingreſſum, neque cum ipſis ei in Bœotiam occurriſſent; ſimul admonituros, quæ ſibi, ſi ad eum deficere vellent, Perſa ſpopondiſſet: tum prædicere, niſi præſidio Athenienſibus eſſent, ſe aliquod remedium inventuros. Agebant per id tempus Lacedæmonii ſolennia, quæ vocantur Hyacinthia: quæ feſta dei celebrare plurimi faciebant: ad hæc murum ſibi in Iſthmo extruebant, qui iam pinnas accipiebat. Posteaquam nuncii Athenienſium Lacedæmonem venerunt, ducentes ſimul Megarenſium ac Platæenſium legatos, ad Ephoros admiſſi, ita loquuti ſunt, Athenienſes miſerunt nos, dicentes regem Medorum cum noſtram nobis regionem reddere, tum ſocietatem nobiscum velle æquis condicionibus inire citra fraudem et dolum, tum velle quoque aliam regionem noſtræ addere, quam ipſi noſtro arbitrio optaverimus: nos tamen reverentia Iovis Græci, et pro atroci ducentes

τῇ Σαλαμῖνι περὶ τὸν Λυκίδεα, πυνθάνονται [a] τῶν Ἀθηναίων αἱ γυναῖκες τὸ γινόμενον. διακελευσαμένη δὲ γυνὴ γυναικὶ, καὶ παραλαβοῦσα, ἐπὶ τὴν Λυκίδεω οἰκίην [b] ἦεσαν αὐτοκελέες, καὶ [c] κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα. Ἐς δὲ τὴν Σαλαμῖνα διέβησαν [d] οἱ Ἀθηναῖοι ὧδε. ἕως μὲν προσεδέχοντο τὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατὸν ἥξειν τιμωρήσοντά σφι, οἱ δὲ ἔμενον ἐν τῇ Ἀττικῇ. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν μακρότερά [e] τε καὶ σχολαίτερα ἐποίεον, ὁ δὲ ἐπιὼν καὶ δὴ [f] ἐν τῇ Βοιωτίῃ ἐλέγετο εἶναι, ὕπτω δὴ ὑπεξεκομίσαντό τε πάντα, καὶ αὐτοὶ διέβησαν ἐς Σαλαμῖνα· ἐς Λακεδαίμονά τε ἔπεμπτον ἀγγέλους, ἅμα μὲν, [h] μεμψομένους τοῖσι Λακεδαιμονίοισι ὅτι περιεῖδον [i] ἐμβαλόντα τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἀλλ' οἱ μετὰ σφέων ἠντίασαν ἐς τὴν Βοιωτίην· ἅμα δὲ, ὑπομνήσοντας ὅσα σφι ὑπέσχετο ὁ Πέρσης μεταβαλεῦσι δώσειν· [k] προείπαί τε ὅτι εἰ μὴ ἀμυνεῦσι Ἀθηναίοισι, ὡς καὶ αὐτοί τινα ἀλεωρὴν εὑρήσοντες. οἱ γὰρ δὴ Λακεδαιμόνιοι [l] ἄρταζόν τε τοῦτον τὸν χρόνον, καί σφι ἦν Ὑακίνθια· περὶ πλείστου δ' ἦγον τὰ τοῦ θεοῦ πορεύειν. ἅμα δὲ τὸ τεῖχός σφι τὸ ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐτείχεον, καὶ ἤδη ἐπάλξεις ἐλάμβανε. Ὡς δὲ ἀπίκοντο ἐς τὴν Λακεδαίμονα οἱ ἄγγελοι οἱ ἀπ' Ἀθηναίων, ἅμα ἀγόμενοι ἔκ τε Μεγάρων ἀγγέλους καὶ ἐκ Πλαταιέων, ἔλεγον τάδε ἐπελθόντες [m] ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, „ Ἔπεμψαν ἡμέας Ἀ„ θηναῖοι, λέγοντες ὅτι ἡμῖν βασιλεὺς ὁ Μήδων, τῦ„ το μὲν, τὴν χώρην ἀποδιδοῖ· τῦτο δὲ, συμμά„ χους ἐθέλει ἐπ' ἴσῃ τε καὶ ὁμοίῃ ποιήσασθαι, ἄνευ „ τε δόλου καὶ ἀπάτης. ἐθέλει δὲ καὶ ἄλλην χώ„ ρην πρὸς τῇ ἡμετέρῃ διδόναι, τὴν ἂν αὐτοὶ ἑλώ„ μεθα. ἡμεῖς δὲ, Δία τε Ἑλλήνιον αἰδεσθέντες, „ καὶ

511

a Τὸ γιν. αἱ γυν. τῶν Ἀθην. *Ask. Pasſ. Arch.* b Ἦσαν *Ask.*, tum αὐτομολέες Fragm. *Paris.* c Citat *Euſt.* ad *Hom.* p. 601, 24. d Οἱ Ἀθην. *Arcb. Pasſ. Ask.*, hinc articulus. e Deest *Ask. Vind. Arcb.* f Ἐς τὴν Βοιωτίην *Arcb. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, ἐν τῇ Βοιωτίῃ *Med. Pasſ. Ask.* g Ἔπεμψαν *Arcb.* h Μεμψομένους id. *Vind.*, antea μεμφομένους. i *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Paris. B.*, ante ἐσβαλόντα, frequente variatione. k *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Ald.*, alii προεῖπε. l Ὄρτ. ſine augmento *Ask.* m Ἐς τοὺς *Arcb. V.* Vide infra C. 11. Supra ἀγγ. ἀπ' Ἀθην.

τις εἶπεν ἐν τῇ βουλῇ δέχεσθαι, συλλεγέντες πάντες κατέλευσαν αὐτοὶ μὲν αὐτὸν, αἱ δὲ γυναῖκες τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· hoc ibi *Scholion* praebet Cod. *MS.* ad Ἐπειδή τις εἶπε] Κυρσῖλος κατὰ Δημοσθένην· ὁ γὰρ Ἡρόδοτος Λυκίδην αὐτὸν καλεῖ. *Demoſthenes* quidem et *Herod.* de diverſis loquuntur temporum articulis; non tanta tamen apud me auctoritas est *Ariſtidae*, ut *Demoſthenem* in re tum notiſſima erroris auſim arguere, quod fecit *C. Canter.* N. L. VII, c. 4. VALCKEN.

60. Ἦεσαν αὐτοκελέες] Exſcriptum ex *Ask.* ἦσαν ad ἧσαν ſive ἦισαν Ionum ducit, quomodo ex membranis ſemel iterumque L. III, 77. Αὐτοκελέες, *Sophocli* Trachin. v. 395. αὐτόκλητοι. Adprime autem αὐτομολέες Fragm. *Paris.* notabiles. Noſtro αὐτόμολοι *transfugae*, aliis ſubinde omnes, qui ſua ſponte adveniunt; *Oppianus* κλητοί τ', αὐτόμολοί τε Halieut. III v. 360. At ſchedis istis, contentus novae in Graecia vocis indicio, non obtempero. *Ariſtides* atrox hoc marium et matronarum Atticarum facinus neglectui non habuit T. II. p. 217.

66. Ἐν τῇ Βοιωτίῃ] Vetus ἐς τὴν Βοιωτίην concederene recepto ex *Florent.* debeat, in dubio haeret. Exſtat acervus, ex Muſis a *Porto* congeſtus, exemplorum in hanc partem. Verum valeat. Mox μεμψομένους, quae *Reiskii* ſuſpicio, volentibus exemplaribus ſcriptis, ſuum in locum collocavi.

73. Προεῖπαί τε] *Aldus* et *Camerarius* optime, post quorum curas operae, inſcite προεῖπε corrigentes, aberrarunt turpiter. Geminum germanum earundem delictum in εἶπε ex legitimo εἶπαι L. VIII, 68. Vtique Aldinum exemplar, ut hinc et alias frequenter adparuit, ab inſecutis contemtius habitum fuit. Hyacinthiorum apud Spartanos feſtivum tempus operoſe, oblitus tamen *Euripidis* Helen. v. 1485., *Io. Meurſius* ultimo Feriatae Graec. libro expoſuit.

73. Προεῖπαί τε] Lectionem Mediceam in προεῖπαν mutandam ſuſpicabatur *Koenius: praeterea denuntiarunt, ni venirent Athenienſibus auxilio, hos ſibi ipsos tutamen quoddam paraturos:* ſic redderem Herodotea, ὡς καὶ αὐτοί τινα ἀλεωρὴν εὑρήσονται· id est ἀποροφὴν ἑτοιμάσονται, vel ἐκπορίσονται. Hoc ſignificatu *ſibi parandi*, vel *adipiſcendi* veteribus frequentatum εὑρέσθαι adhibuit aliquoties *Herod.* infra bis c. 26. et c. 28. ἄδειαν εὑρέσθαι, vel εἰρήνην, vel ἀγαθόν τι, locutiones ſunt uſitatiſſimae: εὑρέσθαι παρὰ τῶν θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν, dixit *Iſocrat.* in Evag. p. 191. E. vid. *R. Dawes* in Miſc. C. p. 258. —— Laudabiliter ſupra Lacedaemonii V, c. 63., τὰ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν· ſed hac tempeſtate Hyacinthia domi celebrantes iure diſplicebant Athenienſibus: ſic VII, c. 206., Κάρνεια σφι ἦν ἐμποδών· attigit *Plut.* II. p. 873. E. VALCKEN.

88. Δία τε Ἑλλήνιον] Iovis Πανελληνίου apud AEginetas et Athenienſes cultus in *Pauſania* fin. Libri primi; ΕΛΛΑΝΙΟΝ novit *Pindarus* et Syracuſanorum numi, de quibus Cl. *Havercampus* ad *Parutae* Sicil. Numism. p. 343. In vicinis ἀλλὰ ἀπειπάμεθα gravius et elegantius legenti accidit, ſuadentque membranae. Hoc amplius, καὶ τὸ μὲν ἀπ' ἡμέων οὕτω —— a *Gronovio* ac *Pavio* ſummo iure laudatur, idem quidem ac τὸ μὲν ἡμέτερον, ſed ſuavius atque ex interiore ſermonis uſu. Quod autem aderat participium ἐὸν, ſaepe Scriptori in deliciis, abesſe Codicum iuſſu potest; neque hic criminationem, in *Tb. Galeum* intentatam, metuo, quippe temerariam valde. Ceterum νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας *in Graecos inpenditur* ſive *diſtribuitur*, bene *Portus.*

88. Δία τ. Ἑλλήνιον] *Iovem Graecis communem reveriti.* Ἑλλάνιος Ζεὺς ubi memoratur *Ariſtophani* in Eq. ℣. 1250., et *Pindaro* N. V, ℣. 19. adpellationis originem ab Aeaco recte repetunt *Scholiaſtae:* Aeaci precibus malorum, quibus tota Graecia premebatur, levamen adepti ἱερὸν ἐν Αἰγίνῃ κατεστήσαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, ὕπερ ἐκεῖνος ἐποιήσατο τὴν εὐχὴν, *Iſocrat.* p. 191.

„ καὶ τὴν Ἑλλάδα δοκὸν ποιεύμενοι προδοῦναι, ὐ
„ κατανεύσαμεν, [a] ἀλλὰ ἀπειπάμεθα, καίπερ ἀ-
„ δικεόμενοι ὑπ' Ἑλλήνων καὶ καταπροδιδόμενοι· ἐπι-
„ στάμενοί τε ὅτι κερδαλεώτερόν ἐστι ὁμολογέειν τῷ
„ Πέρσῃ μᾶλλον ἢ πρὸς πολεμέειν· ὐ μὲν ὐδὲ ὁμολο-
„ γήσομεν ἐχόντες εἶναι. καὶ τὸ μὲν [b] ἀπ' ἡμέων ὕ-
„ τω ἀκίβδηλον νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ὑμεῖς
„ δὲ, ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην τότε [c] ἀπικόμενοι μὴ ὁμο-
„ λογήσωμεν τῷ Πέρσῃ, ἐπεί τε ἐξεμάθετε τὸ ἡμέ-
„ τερον Φρόνημα σαφέως, ὅτι ὐδαμὰ προδώσομεν τὴν
„ Ἑλλάδα, καὶ [d] διότι τεῖχος ὑμῖν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ
„ ἐλαυνόμενον [e] οὐ τέλεί ἐστι, καὶ δὴ λόγον ὐδένα
„ τῶν Ἀθηναίων ποιέεσθε· συνθέμενοί τε ἡμῖν τὸν Πέρ-
„ σην ἀντιώσεσθαι ἐς τὴν Βοιωτίην, προδεδώκατε,
„ περιείδετέ τε [f] ἐσβαλόντα ἐς τὴν Ἀττικὴν τὸν βάρ-
„ βαρον. ἐς μέν νυν τὸ παρεὸν Ἀθηναῖοι ὑμῖν [g] μηνίουσι·
„ ὐ γὰρ ἐποιήσατε ἐπιτηδέως. νῦν δὲ ὅτι τάχος στρα-
„ τιὴν ἅμα ἡμῖν ἐκέλευσαν ὑμέας ἐκπέμπειν, ὡς ἂν
„ τὸν βάρβαρον δεκώμεθα ἐν τῇ Ἀττικῇ. ἐπειδὴ γὰρ
„ ἡμάρτομεν τῆς Βοιωτίης, τῆς γε ἡμετέρης [h] ἐπιτη-
„ δεώτατόν ἐστι ἐμμαχέσασθαι τὸ Θριάσιον πεδίον".
Ὡς δὲ ἄρα [i] ἤκουσαν οἱ ἔφοροι ταῦτα, [k] ἀνεβάλλον-
το ἐς τὴν ὑστεραίην ὑποκρίνασθαι· τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ἐς
τὴν ἑτέρην. τοῦτο [l] καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἐποίεον, ἐξ
ἡμέρης ἐς ἡμέρην ἀναβαλλόμενοι. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρό-
512 νῳ τὸν Ἰσθμὸν ἐτείχεον, σπουδὴν ἔχοντες πολλὴν πάν-
τες Πελοποννήσιοι· καί σφι ἦν πρὸς τέλεϊ. ὐδ' ἔχω
εἰπεῖν τὸ αἴτιον, διότι ἀπικομένου μὲν Ἀλεξάνδρου τοῦ
Μακεδόνος ἐς Ἀθήνας σπουδὴν μεγάλην ἐποιήσαντο
μὴ μηδίσαι Ἀθηναίους, τότε δὲ ὥρην ἐποιήσαντο ὐ-
δεμίην, ἄλλο γε ἢ ὅτι ὁ Ἰσθμὸς σφι ἐτετείχιστο·
καὶ ἐδόκεον Ἀθηναίων ἔτι [m] δέεσθαι ὐδέν. ὅτε δὲ
[n] ὁ Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὴν Ἀττικὴν, οὔκω
ἀπετετείχιστο· ἐργάζοντο δὲ, μεγάλως καταρρω-
δηκότες τοὺς Πέρσας. Τέλος δὲ, τῆς τε ὑποκρί-
σιος καὶ ἐξόδου τῶν Σπαρτιητέων ἐγένετο τρόπος
τοιόσ-

tes prodere Græciam, non annuimus, sed omnia recusavimus, quamvis iniuria affecti a Græcis ac vehementer proditi. Qui, etsi non ignoremus conducibilius esse nobis societatem inire cum Persa, quam bellum gerere, tamen sponte nostra societatem non inibimus. Et sic quidem quod nostri est officii, purum simplexque administratur erga Græcos. At vos, qui tunc in omnem metum deveneratis, ne paciscremur cum Persa, posteaquam compertam penitus habuistis sententiam nostram, nequaquam prodendi Græciam, et murum, quem in Isthmo inædificabatis, absolvistis, et sane nullam habetis Athenienſium rationem; et quum conveneritis nobiscum de occurrendo Persæ ad Bœotiam, desertores extitistis, pro nihilo ducentes barbarum Atticam esse ingressum. Itaque vobis Athenienses in præsens usque succensent, quod non estis officio functi: quod superest, ut primo quoque tempore nobiscum copias mittatis iubent; quo barbarum in Attica excipiamus. Quoniam enim in Bœotia tergiversati sumus, nostra in terra campus Thriasius appositissimus est ad dimicandum. Hæc ubi accepere Ephori, responsum in diem posterum distulerunt, postero die in alterum: idque in decem dies fecerunt, diem de die extrahentes. Intra quod tempus universi Peloponnenses magno studio incumbentes, Isthmum muro intercluſere, ad finemque perduxere. Neque ausim dicere causam, cur isti magnopere solliciti fuerint, quum Alexander Macedo Athenas venit, ne Athenienses Medum amplecterentur, nunc autem nihil prorsus curaverint, aliam, quam quod ipsis Isthmus inædificatus erat. Ita putabant non amplius quicquam Athenienſibus indigere. At sub adventum Alexandri in Atticam, murus nondum perfectus erat; sed extruebant, Persarum vehementi metu capti. Tandem et responsum et exitus Spartiatarum fuit huiusmodi:

a Ἀλλὰ ἀπειπάμ., mediis πάντα τε neglectis, ora *Steph. Pasſ. Ask. Arch. V. Brit.* *b* Ἀπ' ἡμέων *Med. Pasſ. Arch. V. Ask.*, mox ἐὸν quatuor posteriores non norunt, οὕτως *Arch.*, olim τὸ ἡμέτερον οὕτω ἀκίβδηλον ἐὸν. *c* Ἀπικόμενοι ἤτε *Arch.* *d* Ὅτι id. *Vind.* *e* Ἐν τέλεϊ iidem et *Pasſ. Ask. Brit.*, non ἐντελὲς, uti ex aliis *Ald.* *f* Προσβαλόντα *Ask. Pasſ.* et *Steph.* margo. *g* Μηνύουσι *Arch.* Quod autem ex eodem *Galeus* adposuit βάρβ. ἐκδεκώμεθα, erroneum est: habet δεκώμεθα. *h* Ἐπιτηδέστατόν ἐστι ἐμμαχέσεσθαι *Arch. Vind.*, antea μαχέσασθαι tantum. *i* Ἤκουσαν *Pasſ. Ask. Brit. Arch. Vind.*, qui duo ἄρα non habent. *k* Ἀνεβάλοντο *Vind.*, ἐνεβάλλοντο *Pasſ.*, tum ὑποκρίνεσθαι *Ask.* *l Pasſ. Arch. V. Aldus*, alii δὲ καί. *m* Δέεσθαι οὐδενὸς *Arch. V.*, prius placuit prae δεῖσθαι. *n* Ὁ Abest *Arch. Pasſ.*

191. E. Iovis scilicit Ἑλλανίου, vel Πανελλανίου huic Aeacus sacra fecisse dicitur *Pausaniae* I. p. 108. II. p. 179., τῷ Πανελληνίῳ Διῒ θύσας καὶ εὐξάμενος τὴν Ἑλλάδα γῆν ἐποίησεν ὕεσθαι· a templo Iovis Πανελληνίου mons, in quo statutum erat, Πανελλήνιον ὄρος dicebatur, eodem teste p. 181. Fortasse scripserat *Clemens Alex.* VI, p. 753, 14. Αἰακὸς, ἀνελθὼν ἐπ' ὄρος, —— τὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινὸν ἐπικαλέσας θεὸν ἠύξατο. VALCKEN.

90. Ἀλλὰ πάντα τε] Latina *Vallae*, *nos tamen* —— *annuere nolle*, *sed recusare*, monstrant lectionem in marg. *Steph.* notatam, *οὐ καταινέσαμεν ἀλλ' ἀπειπάμεθα non adprobavimus*, *sed repudiavimus*, illa nimirum *omnia*, quae paulo ante sibi dixerant a Rege Persarum oblata. —— Placet et mihi *Med.* lectio ab *Arch.* firmata: καὶ τὸ μὲν ἀπ' ἡμέων οὕτω ἀκίβδηλον ἐὸν νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· editum ἡμέτερον videtur interpretamentum. VALCKEN.

100. Ἐν τέλεϊ ἐστι] Litem non moveo membranis, quarum ἐν τέλει ἐστὶ haud aliud ac πρὸς τέλει C. 8. et *Dionis Chrysost.* Or. LXI. p. 583. D., *Platonis* ἐπὶ τέλει Menex. pr., aequatque adeo vulgatum. Mox τῷ Πέρσῃ ἀντιώσεσθαι tritius, aut πρὸς τὸν Πέρσην, uti non male *Reiskius* voluit. Habet tamen illud, quod alias significatum, suum in Musis locum.

100. Ἐντελές ἐστι] Herodoteum videtur ἐν τέλεϊ ἐστι, quod est in marg. *Steph.* ut paulo legitur inferius ἦν πρὸς τέλεϊ, *prope finem*. —— Tum vicina scripserim partim cum *Reiskio*: συνθέμενοί τε ἡμῖν τῷ Πέρσῃ ἀντιώσεσθαι ἐς τὴν Βοιωτίην· saepius in Musis obvium ἀντιοῦσθαι sollicitari non debet. In fine L. VII. pro ἡμέας legerem, ὑμέας καιρός ἐστι προβοηθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτίην. In fine huius cap. Disc. *Herod.* p. 131. novas nobis obtulit ex Codd. lectiones: τῆς γε ἡμετέρης ἐπιτηδέστατόν ἐστι ἐμμαχέσασθαι τὸ Θριάσιον πεδίον· quarum lectionum altera procul dubio est genuina: proximum accedit apud *Suidam* in Εὐήλατον· πεδίον —— ἐπιτηδειον ἵππῳ ἐμμάχεσθαι. *Thucydid.* II, c. 20., χῶρος ἐπιτήδειος ἐφαίνετο ἐνστρατοπεδεῦσαι· *Herod.* IX, c. 25., χῶρος ἐπιτηδεώτερος ἐνστρατοπεδεύεσθαι. VALCKEN.

8. Ἐπιτηδεώτατόν ἐστι] Etsi ἐπιτηδέστατον *Arch.* et *V.* optime ex ἐπιτηδὴς manet, et ἐπιτηδειέστατον *Democriti* apud *Homeri* Interpretem p. 1441, 16. fere sit geminum, eo non utar. Mire adblanditur ἐμμαχέσασθαι, rarioris quidem formae, sed legitimae, qua ἐνστρατοπεδεύεσθαι *castra in loco metari* supra C. 2., χῶρος ἐπιτήδεος ΕΝΔΙΑΤΑΞΑΙ τε καὶ ΕΝΑΡΙΘΜΗΣΑΙ, uti MSS., τὸν στρατὸν, *aptus locus ad exercitum in eo ordinandum et numerandum* L. VII, 59. Tale πεδίον ἐναγωνίσασθαι καλὸν *Appiani* B. Civil. IV. p. 1041., rariusque *Philonis Iud.* L. II. Vit. M. p. 659. B. ἐπιτηδειότατον εἶναι τὸν τόπον ΕΝΗΣΤΧΑΣΑΙ καὶ ΕΝΗΜΕΡΗΣΑΙ· et de Numer. Septen. p. 1187. A. πεδία ἐπιτηδειότατα ΕΜΒΟΣΚΕΣΘΑΙ. Negligo alia. Constat verbo iusta compositio, et probandi ratio.

di: Pridie quam ultima conſtitutio futura eſſet, Chileus, vir Tegeata, apud Lacedæmonios maximæ inter peregrinos potentiæ, acceperat ex Ephoris omnia, quæ Athenienſes dixiſſent; et quum audiviſſet, his verbis eos alloquutus est, Ergo ita ſe res habet, viri Ephori: ſi Athenienſes non ſentiunt nobiscum, ſed cum barbaro ſocietatem iniverint, quamvis valido muro ſit Isthmus inædificatus, tamen magnæ fores patefactæ ſunt Perſis in Pelopponneſum. Quare prius eos audiatis, quam aliquid de-
10 cernant, quod cladem Græciæ adferat. Hoc Chileus conſilium dedit: quod in animum admittentes Ephori, confeſtim nihil colloquuti cum nunciis, qui a civitatibus venerant, quinque millia Spartiatarum quum adhuc nox eſſet emittunt, ſeptenis helotis circa unumquemque collocatis, Pauſania Cleombroti filio iuſſo eos educere: erat quidem præfectura Pliſtarchi Leonida geniti: ſed adhuc is puer erat, alter eius tutor et patruelis: nam Cleombrotus Anaxandridæ filius, pater Pauſaniæ, iam non ſupererat,
non diu post quam copias, quæ murum extruebant in Isthmo, reduxerat, vita functus. Reduxerat autem ab Isthmo copias Cleombrotus ob eam cauſam, quod ſibi inter ſacrificandum adverſus Perſam ſol in cœlo obſcuratus eſſet. Adſcivit autem Pauſa-
11 nias ſibi Euryanactem, Doriei filium, ſuum gentilem. His copiis e Sparta cum Pauſania profectis, nuncii de illarum profectione ignari, ubi dies illuxit, Ephoros adeunt, habentes ſcilicet in animo abire in ſuam quique civitatem. Ubi adierunt, ita verba fecere, Vos quidem, Lacedæmonii, deſidentes hie Hyacinthia agitis, ac luditis, ſociis fœde proditis: Athenienſes vero, ut a vobis læſi, et ob penuriam ſociorum, ita ut poterunt inimicitias cum Perſa diſſolvent. Diſſoluta autem inimicitia palam prorſus, quum

τοιόσδε· τῇ πρoτεραίᾳ τῆς ὑστάτης καταστάσιος μελλούσης ἔσεσθαι, [a] Χίλεος, ἀνὴρ Τεγεήτης, δυνάμενος ἐν Λακεδαίμονι [b] μέγιστον ξείνων, τῶν [c] ἐφόρων ἐπύθετο πάντα λόγον τὸν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον. [d] ἀκούσας δὲ ὁ Χίλεος, ἔλεγε, „ Ἆρα σφι τάδε οὕτω ἔχει, „ ἄνδρες ἔφοροι· Ἀθηναίων ἡμῖν [e] ἐόντων μὴ ἀρθμίων, „ τῷ δὲ βαρβάρῳ συμμάχων, καὶ πῆς τείχεος διὰ „ τῆ Ἰσθμῷ [f] ἐληλαμένου κρατεροῦ, μεγάλαι [g] κλισιάδες ἀναπεπτέαται ἐς τὴν Πελοπόννησον τῷ Πέρσῃ. ἀλλ' [h] ἐσακούσατε πρίν τι ἄλλο Ἀθηναίοισι δόξαι σφάλμα τῇ Ἑλλάδι φέρον". Ὁ μὲν σφι ταῦτα συνεβούλευε· οἱ δὲ, [i] φρενὶ λαβόντες τὸν λόγον, αὐτίκα φράσαντες ὑδὲν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι ἀπιγμένοισι ἀπὸ τῶν πολίων, νυκτὸς ἔτι [k] ἐκπέμπουσι πεντακισχιλίους Σπαρτιητέων, [l] καὶ ἑπτὰ περὶ ἕκαστον τάξαντες τῶν εἰλώτων, Παυσανίῃ τῷ Κλεομβρότου [m] ἐπιτρέψαντες ἐξάγειν. ἐγίνετο μὲν ἡ ἡγεμονίη Πλειστάρχου τοῦ Λεωνίδεω· ἀλλ' ὁ μὲν, ἦν ἔτι παῖς, ὁ δὲ, τούτου ἐπίτροπός τε καὶ ἀνεψιός. Κλεόμβροτος γὰρ ὁ Παυσανίεω μὲν πατὴρ, Ἀναξανδρίδεω δὲ παῖς, οὐκέτι περιῆν, ἀλλὰ ἀπαγαγὼν ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ τὴν στρατιὴν τὴν τὸ τεῖχος δείμασαν, μετὰ ταῦτα ὀλίγον χρόνον τινὰ βιοὺς ἀπέθανε. ἀπῆγε δὲ [n] τὴν στρατιὴν ὁ Κλεόμβροτος ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ διὰ τόδε· θυομένῳ οἱ ἐπὶ τῷ Πέρσῃ, ὁ ἥλιος ἀμαυρωθῆ ἐν τῷ οὐρανῷ. προσαιρέεται δὲ ἑωυτῷ [o] Παυσανίης Εὐρυάνακτα τὸν Δωριέος, ἄνδρα οἰκίης ἐόντα τῆς αὐτῆς. οἱ μὲν δὴ σὺν Παυσανίῃ [p] ἐξεληλύθεσαν ἔξω Σπάρτης. Οἱ δὲ ἄγγελοι, ὡς ἡμέρη ἐγεγόνεε, ὐδὲν εἰδότες περὶ τῆς ἐξόδου, ἐπῆλθον ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, ὀργὴν δὴ ἔχοντες ἀπαλλάσσεσθαι καὶ αὐτοὶ [q] ἐπὶ τῆς ἑωυτῶν ἕκαστος· ἐπελθόντες δὲ, ἔλεγον τάδε, „ Ὑμεῖς μὲν ὦ Λακεδαιμόνιοι αὐτοῦ τῇδε μένοντες, Ὑακίνθιά τε ἄγετε καὶ παίζετε, καταπροδόντες τοὺς „ συμμάχους· Ἀθηναῖοι δὲ, ὡς ἀδικεόμενοι ὑπὸ ὑμέων, „ [r] χήτεί τε συμμάχων, καταλύσονται τῷ Πέρσῃ „ οὕτω ὅκως ἂν δύνωνται. καταλυσάμενοι δὲ, δῆλα „ γὰρ

513

a Med. Paſ. Ask. Arch. V. Brit. Paris. B., antea Χίλεος οὐνόματι. *b* Μέγιςα *Arch.*, non male. *c Med. Paſ. Ask. Arch. V. Brit. Paris. A. B. Valla*: ἐφόρων ἵνα ἐπ. *Ald. d Med. Paſ. Ask. Paris. B.*, in aliis ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Χιλ. *e* Μὴ ἐόντων *Arch. V.* et *Suidas* in Ἀρθμία, ubi peſſime ἄμμιν, ſicuti ἀριθμίων *Ask.*, mox τῷδε τῷ *Arch.*, τῷ δὲ τῷ *Vind. f* Ἐξεληλ. *Arch.* et καρτεροῦ, ſicuti *Paſ. Ask. g* Citavit *Euſtath.* ad Hom. p. 78. pr. *b* Ἐσακούσετε *Paſ. i Med. Paſ. Ask. Brit.*, ceteri ἐν φρενὶ cum *Aldo. k* Πέμπουσι *Arch.* et πεντακισχιλίων. *l* Septem ſeqq. omittit idem cum *V. Eton. Valla. m* Ἐπιτρέψαντες *V. Arch.*, et ἐγένετο μέν νυν· prius et *Paſ.* nec prave. Olim ἐπιτάξαντες. *n* Ἐκ τοῦ Ἰσθ. τὴν στρ. ὁ Κλεόμβρ. *Arch. o* Ὁ Παυσ. idem. *p* Ἐξεληλύθεσαν *Arch. Ask.*, non ἐξεληλύθησαν. *q* Ἐπὶ τὴν *Med. Paſ. Ask. V. Arch.* Non male, ita ſi velis. Sed vide *H. Stephan.* Dialect. p. 123. *r* Χήτεϊ συμμ. *Arch. Vind.*

26. Χίλεος ἀνὴρ Τεγεήτης] Hoc ſatis. *Plutarcho* Χείλεως Malign. p. 871. fin. et Themiſt. p. 114. F., fide Codicis *Bodleiani*: *Polyaeno* Χίλιος L. v, 30. Par diſcordia in nominibus Χίλων et Χείλων atque aliis. Post pauca τῶν ἐφόρων ἐπύθετο poſtulant ſchedae.

26. Χίλεος Τεγεήτης] In *Plutarchi* Them. p. 114. F. legere etiam licet Χίλεον τὸν Ἀρκάδα· ſed rectius nomen apud eumdem ſcribitur T. II. p. 871. F. Χείλωσ et p. 872. A. ubi acerbe, εἰ δέ τι, ait, κατέσχεν οἰκεῖον ἐν Τεγέᾳ πρᾶγμα τὸν Χείλεων ἐκεῖνον, οὐκ ἂν ἡ Ἑλλὰς περιεγένετο. Χίλιος est in *Polyaen.* v, c. 30. —— Herodoti Tegeata τῶν ἐφόρων ἐπύθετο πάντα λόγον· ſic mihi quoque ſcripſiſſe videtur omiſſa voce ἔνα, quae ut a *Med.* ſic aliis etiam aberit Codd. Arcadis ſententiam paucis expreſſit *Plutarch.* τοῦ διατειχίσματος οὐδὲν ὄφελος ἐσι Πελοννήσῳ, ἂν Ἀθηναῖοι Μαρδονίῳ προσγένωνται. Illud *Polyaeni*, πολλὰς διαβάσεις ἔξουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον οἱ βάρβαροι propius accedit Herodotea, μεγάλαι κλισιάδες ἀναπεπτέαται ἐς τὴν Πελοπόννησον τῷ Πέρσῃ. VALCKEN.

32. Μεγάλαι κλισιάδες] *Polyaeni* πολλαὶ διαβάσεις εἰς τὴν Πελοπόννησον cultu et elegantia multo ſunt inferiores. *Noſtri* ad praeſcriptum *Plut.* T. II. p. 360. A. μεγάλας μὲν τῷ ἀθέῳ λεῷ κλισιάδας ἀνοίγοντες· quae Philoſophi et conplura alia *Io. Iac. Weiſtenium* in Epiſt. *S. Pauli* prior. ad Cor. C. XVI, 9. occupaſſe conperio.

39. Καὶ ἑπτὰ περὶ ἕκαστον &c.] Vereor una cum Cl. *de Pauw*, ut haec *Herodotus* ſcripſerit. *Valla* tresque ſcripti libri omittunt, habentque C. 28. ſedem magis opportunam. Et cui bono τάξαντες post ἐκπέμπουσι; Non nego, quod *Galeus* urſit, eſſe in *Plutarchi* ea Malign. p. 871., ſed hinc derivata, unde conſit? Tolle omnia, et orationi ad culturam nihil deerit, modo ἐπιτρέψαντες probetur. Id ſane cum exercitus imperium traditur, multo conmodius et lenius Vide III, 155. VII, 52. &c.

39. Ἑπτὰ περὶ ἕκαστον] Eosdem memorat *Plutarch.* in Ariſtide p. 325. A. et T. II. p. 871. E. ubi ἐξῆλθον ἐς Πλαταιὰς πεντακισχίλιοι Σπαρτιάται περὶ αὑτὸν ἔχων ἀνὴρ ἕκαστος ἑπτὰ εἵλωτας· atque adeo legit hoc in loco, quae nonnullis in Codd. perperam omittuntur. Tot numero Εἵλωτας ad Plataeas cum Spartiatis ſtetiſſe certum est ex c. 28. et bello Peloponneſiaco ſaepe cum Lacedaemoniis militaſſe τοὺς Εἵλωτας novimus ex *Thucydid.* IV, c. 80. V, c. 57. c. 64. VII, c. 19. VALCKEN.

49. Θυομένῳ οἱ ἐπὶ τῷ Πέρσῃ] Alibi θυομένῳ ἐπὶ Κράτωνα L. V, 44. De Cleombroto, exercitus ad Isthmum imperatore ſuperius L. VIII, 71., de Solis vero eclipſi, qua rex territus copias domum reduxit, praeclare *Dionys. Petavius* Doctr. Temp. L. X. C. 25.

66. Ἐν

Quod etiam fit. Argivorum fatuum in Persas studium. Mardonius frustra tentans reconciliare Athenienses

„ γὰρ [a] δὴ ὅτι σύμμαχοι βασιλῆος γινόμεθα, συ-
„ στρατευσόμεθα ἐπὶ τὴν ἂν ἐκεῖνοι ἐξηγέωνται· ὑμεῖς
„ δὲ τὸ ἐνθεῦτεν μαθήσεσθε ὁκοῖόν ἄν τι ὑμῖν ἐξ αὐτῆς
„ ἐκβαίνῃ". [b] ταῦτα λεγόντων τῶν ἀγγέλων, οἱ ἔφο-
ροι εἶπαν ἐπ' ὄρκῳ, καὶ δὴ δοκέειν εἶναι σφι τοὺς Ὀρεστείῳ
[c] στείχοντας ἐπὶ τοὺς ξείνους. [d] ξείνους γὰρ ἐκάλεον
τοὺς βαρβάρους. οἱ δὲ, ὡς οὐκ εἰδότες, [e] ἐπειρώτεον
τὸ λεγόμενον· ἐπειρόμενοι δὲ, ἐξέμαθον πᾶν τὸ ἐόν·
ὥστε σφι θωῦματι γενόμενοι, ἐπορεύοντο τὴν ταχίστην
διώκοντες. αὐτοὶ δέ σφι, τῶν περιοίκων Λακεδαιμονίων
λογάδες πεντακισχίλιοι [f] ὁπλῖται τωὐτὸ τοῦτο ἐ-
ποίεον. Οἱ μὲν δὴ ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἠπείγοντο. Ἀργεῖοι
δὲ, ἐπεί τε τάχιστα ἐπύθοντο τοὺς μετὰ Παυσανίεω
ἐξεληλυθότας ἐκ Σπάρτης, πέμπουσι κήρυκα, τῶν
ἡμεροδρόμων ἀνευρόντες τὸν ἄριστον, ἐς τὴν Ἀττικὴν,
πρότερον [g] αὐτοὶ Μαρδονίῳ ὑποδεξάμενοι σχήσειν τὸν
Σπαρτιήτην μὴ ἐξιέναι. ὡς ἐπεί [h] τε ἀπίκετο ἐς τὰς
Ἀθήνας, ἔλεγε τάδε, „ Μαρδόνιε, ἔπεμψάν με
„ Ἀργεῖοι φράσοντά τοι ὅτι ἐκ Λακεδαίμονος ἐξελή-
„ λυθε ἡ νεότης, καὶ ὡς ὑ δυνατοὶ αὐτὴν [i] ἴσχειν
„ εἰσὶ Ἀργεῖοι μὴ οὐκ ἐξιέναι. πρὸς ταῦτα τύγχανε
„ εὖ βουλευόμενος". ὁ μὲν δὴ, εἶπας ταῦτα, ἀπαλ-
λάσσετο ὀπίσω. Μαρδόνιος δὲ ὑδαμῶς ἔτι πρόθυ-
μος ἦν μένειν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὡς ἤκουσε ταῦτα. πρὶν
μέν νυν [k] ἢ πυθέσθαι, ἀπεχώρεε, θέλων εἰδέναι τὸ
παρ' Ἀθηναίων, ὁκοῖόν τι ποιήσουσι· καὶ ὅτε ἐπήμαι-
νε ὅτε [l] ἐσίνετο γῆν τὴν Ἀττικὴν, ἐλπίζων διὰ παν-
τὸς [m] τοῦ χρόνου ὁμολογήσειν σφέας· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπει-
θε, πυθόμενος [n] τὸν πάντα λόγον, πρὶν ἢ τοὺς με-
τὰ

quum regis fuerimus socii militiæ, commilitabimus in quamcunque regionem nos illi educent. Inde vos discetis quidnam vobis ex ea re eveniat. Hæc loquutis nunciis, Ephori iureiurando interposito dixere, suas se copias putare in Orestio esse, tendentes adversum peregrinos. Peregrinos enim barbaros appellabant. Hoc illi non intelligentes, quid diceretur, scisitabantur. Scisitati, et rem omnem edocti atque stupefacti, quamcelerrime abiere ad illos insequendos, et cum iis quinque millia finitimorum Lacedæmoniorum delecta. His Isthmum versus ire maturantibus, Argivi, ubi primum audiere copias e Sparta cum Pausania profectas, præconem, quem optimum e diurnis cursoribus inveneruntin Atticam mittunt ad Mardonium: qui videlicet antea receperant se futuros impedimento, quominus Spartiata egrederetur. Præco ubi Athenas pervenit, Mardoni, inquit, miserunt me Argivi nunciatum tibi iuventutem e Lacedæmone esse progressam, seque ne illa progrederetur præstare nequisse. Ad hæc tu bonum consilium adhibe. Hoc ille loquutus, retro abscesit. Quo audito Mardonius iam non censebat amplius perstare in Attica: ubi ideo antequam istud intelligeret, immoratus fuerat, quod cuperet scire consilia Athenienstum et quid acturi essent, neque populans neque lædens Atticum agrum, assidue sperans fore, ut secum illi paciscerentur. Quod ubi desperavit, re comperta, priusquam

a Non in est *Arch. Vind. Ask. Pass.*, quorum plerique *βασιλέος*. Conser L. II, 5. *b* Ταῦτα δὲ *Arch.* *c* Στίχοντας idem. Vide III, 76. *d* Spectavit *Eustath.* ad *Homer.* p. 423, 26. *e* *Arch. V.*, ἐπειρώτων *Pass. Ask.*, ἐπηρώτων *Ald.* et reliqui. *f* Deest *Arch. Vind. Valla.* *g* Αὐτῷ *Arch.* *h* Omittit idem. *i* Αὐτοὶ ἴσχειν *Arch.*, posterius *Vind. Brit.*, ἔχειν alii cum *Aldo.* *k* *Med. Pass. Ask. Paris. A.*, ἢ aberat. *l* Ἐσίνεετο *Arch.* Adi ad L. V, 81. *m* Negligit haec duo *Arch.* *n* Praetereunt τὸν *Pass. Ask.*, mox πρινὶ *Arch.*

66. Ἐν τῷ Ὀρεστείῳ] Memorat *Pausanias* Orestae tumulum, τάφον, Lacedaemone L. III. C. 11. p. 234., qualem illi publice datum Argis et Mycenis *Lucianus* infitiatur Toxar. C. 5., nec eum tamen hic innui statuo, sed τὸ Ὀρέστειον Μαιναλίας *Thucyd.* V, 64., vicinum Tegeatum finibus, quo de ibi viri doctissimi *Wasse* et *Dukerus*. Ad sequentia *Hesychii* glossa, Ξένοι, οἱ πολέμιοι, οἱ δὲ τοὺς Πέρσας, recte refertur. Bene *Servius* AEneid. IV, 424. *Herodotus Persas, qui erant Graecorum hostes*, ΞΕΝΟΤΣ *a Lacedaemoniis appellatos refert.* Similia ex *Idomeneo* in Aristid. p. 325. A. *Plutarchus*. Priscis ita Latinis *hostem* peregrinum indicasse, *leges XII. Tab.*, *Plautus*, *Varro*, *Cicero* testificantur. Vide *Ill. Scaligerum* ad *Festum* in *Hostis*.

66. Εἶναι ἐν Ὀρεστείῳ] Arcadiae sic regio quaedam ab Oreste fertur denominata: apud *Steph. Byz.* in Ὀρέσται, Orestes θυήσκει εἰς χωρίον τῆς Ἀρκαδίας τὸ λεγόμενον Ὀρέστειον, Ὀρέστειον τῆς Μαιναλίας dixit *Thucydid.* V, c. 64. Ab *Euripide* scribi non potuit, quod *Salmasium* sequuti *Berkel.* et *Holstenius* velut Euripideum excitant ex huius Oreste ℣. 1684. Tragicum scripsisse suspicor: Κεκλήσεται δὲ σῆς φυγῆς ἐπώνυμον, Ἀζᾶσιν Ἀρκασίν τ' Ὀρέστειον πέδον. In eiusdem Electra Castores ad Orestem ℣. 1273., Σὲ δ' Ἀρκάδων χρὴ πόλιν ἐπ' Ἀλφειοῦ βοαῖς Οἰκεῖν, Λυκαίου πλησίον σηκώματος. Ἐπώνυμος δέ σου πόλις κεκλήσεται. VALCKEN.

71. Τῶν περιοίκων Λακεδαιμ.] Quum in rebus Laconicis frequentissima fiat mentio τῶν περιοίκων, incertos fluctuare miror viros eruditissimos, quinam per illos sint intelligendi. Clar. *Duker.* ad *Thucyd.* P. 510. in Addendis, *Heinsius*, inquit, *scribit* (in notis ad *Max. Tyr.* p. 65.) *eosdem esse* περιοίκους *Lacedaemoniorum et* Εἵλωτας· *sed nondum mihi persuadet.* Prorsus diversi generis fuisse vel ex hoc liquet *Herodoti* loco, ubi quinque millia τῶν περιοίκων distinguuntur a quinque millibus Σπαρτιητέων, qui circa se singuli haberent septem τῶν εἱλώτων· infra c. 28. in acie stetisse dicuntur Λακεδαιμονίων μύριοι· quorum dimidiam partem, ἐόντας Σπαρτιήτας, ἐφύλασσον ista quinque et triginta millia τῶν εἱλώτων, ut levis armaturae milites. Erant itaque Lacedaemonii οἱ περίοικοι, non εἵλωτες· hi servitutem serviebant; liberi erant οἱ περίοικοι. Εἵλωτες, si bello heris operam suam adprobassent, libertate donati Νεοδαμώδεις dicebantur: ab his etiam distinguuntur οἱ περίοικοι. *Xenoph.* Ἑλλ. I. p. 256, 15., σὺν αὐτῷ τῶν περιοίκων τινὲς, καὶ τῶν νεοδαμωδῶν οὐ πολλοί. Ubicunque in historia Graeca περίοικοι vel iunguntur vel opponuntur Spartiatis, Lacedaemonii sunt intelligendi, cuiuscunque fuerint urbis Laconicae cives, excepta Sparta, Spartiatarum imperio parentes. *Schol. Aristidae MS.* οἱ περίοικοι esse dicuntur οἱ περιοικοῦντες Σπάρτην τὴν μητρόπολιν· τοὺς ἐκ τῶν περιοικίδων πόλεων dixit *Xenoph.* Ἑλλ. III, p. 294, 43. τὰ ἐν κύκλῳ τῆς Σπάρτης πολίσματα *Pausan.* VII. p. 555. Hae civitates, ut olim erant Spartiatarum ὑπήκοοι, sic aevo quoque fuerunt recentiori εἰς Σπάρτην συντελοῦσαι, nisi quod ex istis decem et octo Augustus iusserit esse αὐτονόμους, *Pausan.* III. p. 265. Qui περίοικοι, iidem dicebantur et Λακεδαιμόνιοι et Λάκωνικοί, *Thucyd.* IV, c. 8., οἱ Σπαρτιάται αὐτοὶ μὲν καὶ οἱ ἐγγύτατα τῶν περιοίκων εὐθὺς ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν Πύλον· τῶν δὲ ἄλλων Λακεδαιμονίων βραδύτερα ἐγίγνετο ἡ ἔφοδος· quo loco οἱ ἐγγύτατα τῶν περιοίκων sunt utique Lacedaemonii: cecidisse scribit in pugna Leuctrica *Xenophon* Ἑλλ. VI. p. 349, 7. τῶν συμπάντων Λακεδαιμονίων ἐγγὺς χιλίους, — αὐτῶν Σπαρτιατῶν περὶ τετρακοσίους· ubi αὐτοὶ Σπαρτιάται genuini sunt *Spartiatae*, τὸ καθαρῶς Σπαρτιατικὸν *Maximo Tyrio* p. 347. *Thucydidi* Lacedaemoniorum duces memorantur VIII, c. 22., Εὐάλας Σπαρτιάτης et Δεινιάδας περίοικος· id est Λακεδαιμόνιος, ut eidem, praeter alios, Theramenes dicitur Λακεδαιμόνιος, Dercyllidas autem ἀνὴρ Σπαρτιάτης. Qui saepe dicitur Ἀσιναῖος *Xenophonti* in Κύρου Ἀναβάσει, Neon est Λακωνικὸς VII. p. 235, 31. conf. V. p. 204, 9. VALCKEN.

81. Αὐτὴν ἴσχειν] Sequor Codd., ipsumque Scriptorem, qui L. III, 77. ἴσχον τε βουλομένους — ἐς τὸ πρόσω παριέναι· et mox C. 13. ὥστε καὶ ὀλίγους σφέας ἀνθρώπους ἴσχειν. Hic vero Argis missus ad Mardonium nuncius adfirmat L. VII, 150. conmemorata.

88. Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου] Omni illo tempore, quo in Attica armatus confederat. Necessum enim non puto,

quam Pauſanias cum copiis Isthmum egrederetur, ſubduxit exercitum, incenſis Athenis, et ſiquid aut murorum aut ædium aut templorum rectum extabat, eo omni diruto atque obruto. Ideo autem excedendum ſibi putavit, quod neque equitabilis eſſet Attica regio, neque, ſi ipse male pugnaſſet, evadere poterat niſi per anguſtias, ubi a paucis hominibus tranſitu prohiberi poſſet. Statuit igitur recedere illinc Thebas, ut confligeret prope civitatem amicam, ac
14 regionem equitibus opportunam. Profecto illinc ita Mardonio et iam iter facienti perfertur nuncius properans, alium exercitum mille Lacedæmoniorum Megara iter habere. Eo audito conſultabat, ſiquo pacto hos primum poſſet excipere. Itaque converſum exercitum ducebat Megara, præmiſſo equitatu, qui oram Megaridem incurſaret. Huc usque Europæ ad ſolem occidentem verſus longiſſime proceſſit hæc Perſica expeditio.
15 Post hæc nuncius ad Mardonium venit, Græcos in Isthmo frequentes coactos eſſe: atque ita retroceſſit per Deceleam. Magiſtratus enim Bœotorum accolas Aſopiorum arceſſierant, qui Mardonium in Sphendaleas et illinc in Tanagram duces itineris deduxerunt. In Tanagra noctem moratus Mardonius, poſtero die ad Scolon converſus in agro Thebano erat. Ibi Thebanorum rura, tametſi Medicas partes foventium, vaſtavit; non illorum odio, ſed ingenti neceſſitate adactus: quod vellet munimentum caſtris apponere, et, ſi ſibi in acie non cederet ex ſententia, effugium comparare. Exporrexit autem caſtra ſua ab Erythris, ſecundum Hyſias, Platæenſi tenus agro, iuxta flumen Aſopum: muro communiens; ſed non pro magnitudine caſtrorum, verum per ſingulas frontes dena ſtadia haben-

τὰ Παυσανίεω ἐς τὸν Ἰσθμὸν [a] ἐμβαλεῖν, ὑπεξεχώρεε· ἐμπρήσας τε τὰς Ἀθήνας, καὶ εἴ κού τι ὀρθὸν ἦν τῶν τείχεων ἢ τῶν οἰκημάτων, ἢ τῶν ἱρῶν; πάντα καταβαλὼν καὶ συγχώσας, [b] ἐξέλαυνε τῶνδε εἵνεκα· ὅτι οὔτε ἱππασίμη ἡ χώρη ἦν ἡ Ἀττικὴ, εἴτε πιχῶτο συμβαλών, ἀπάλλαξις οὐκ ἦν, ὅτι μὴ κατὰ στεινὸν, ὥστε [c] καὶ ὀλίγους σφέας ἀνθρώπους ἴσχειν. ἐβουλεύετο ὦν, ἐπαναχωρήσας ἐς τὰς [d] Θήβας, συμβαλεῖν πρὸς πόλι τε Φιλίῃ, καὶ χώρῃ [e] ἱππασίμῃ. Μαρδόνιος μὲν [f] δὴ ὑπεξεχώρεε. ἤδη δὲ [g] τῇ ὁδῷ ἐόντι αὐτῷ ἦλθε ἀγγελίη πρόδρομος, ἄλλην στρατιὴν ἥκειν ἐς Μέγαρα, Λακεδαιμονίων χιλίους. πυθόμενος δὲ ταῦτα, ἐβουλεύετο, [h] θέλων, εἴκως τούτους πρῶτον ἕλοι. ὑποστρέψας δὲ 514
5 τὴν στρατιὴν ἦγε ἐπὶ τὰ Μέγαρα· ἡ δὲ ἵππος [i] προελθοῦσα κατιππάσατο χώρην τὴν Μεγαρίδα. ἐς ταύτην δὴ ἐκαστάτω τῆς Εὐρώπης τὸ πρὸς ἡλίου δύνοντος ἡ Περσικὴ αὕτη στρατιὴ ἀπίκετο. Μετὰ δὲ ταῦτα, Μαρδονίῳ [i] ἦκε ἀγγελίη ὡς ἀλέες εἶησαν οἱ
10 Ἕλληνες ἐν τῷ Ἰσθμῷ. οὕτω δὴ ὀπίσω ἐπορεύετο διὰ [k] Δεκελέης. οἱ γὰρ βοιωτάρχαι μετεπέμψαντο τοὺς προσχώρους τῶν Ἀσωπίων· οὗτοι δὲ αὐτῷ τὴν ὁδὸν ἡγέοντο ἐς Σφενδαλέας· ἐνθεῦτεν δὲ, ἐς [l] Ταναγρην. ἐν Ταναγρῃ δὲ νύκτα εὐαυλισάμενος, καὶ τραπόμενος τῇ ὑστεραίῃ [m] ἐς Σκῶλον, ἐν γῇ τῇ Θηβαίων
15 ἦν. ἐνθαῦτα δὲ τῶν Θηβαίων, καίπερ μηδιζόντων, [n] ἔκειρε τοὺς χώρους, οὔτι κατὰ ἔχθος αὐτέων, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης μεγάλης ἐχόμενος· βουλόμενος ἑρυμά τε τῷ [o] στρατοπέδῳ ποιήσασθαι, καὶ ἢν συμβαλόντι οἱ μὴ ἐκβαίνῃ, οἷόν τι [p] ἐθέλοι, χρησφύγετον τοῦτο ἐποιέετο. παρῆκε δὲ αὐτοῦ τὸ στρατόπεδον, ἀρξάμενον ἀπὸ [q] Ἐρυθρέων παρὰ Ὑσιάς. κατέτεινε δὲ ἐς τὴν Πλαταιίδα γῆν, [r] παρὰ τὸν Ἀσωπὸν ποταμὸν τεταγμένον. οὐ μέντοι τόγε τεῖχος [s] τοσοῦτον ἐποιέετο,
25 ἀλλ' ὡς ἐπὶ δέκα σταδίους μάλιστά κη μέτωπον ἔκα-

te. στον.

a Ἐσβ. id. *Vind.* *b* Ἐξέλαυνε δὲ *Arcb. Vind.* *c* Non legunt καὶ *Med. Paſ. Ask. Paris. A. B.*, deleant qui velint, ego non auſim. *d* Ἀθήνας *Arcb*: et συμβάλλειν, quod et in *Vind.* *e* Ἱππασίμῳ *Arcb. Paſ. Ask. V.* et ora *Steph.* *f* Δὴ ὑπεξεχ. *Med. Paſ. Ask. Vind. Arcb. Paris. B.* ſine medio οὕτω· porro ὑπεχώρεεν *Arcb.* *g* Non est in *Brit.* *b* Προελθ. *Vind. Valla.* Prius προσελθ. *i* Ἦλθε *Paſ. Med. Ask. Arcb. Vind.*, alii cum *Aldo* ἦκε. *k* Δεκελέης *Arcb.*, non Δικελείης, uti reliqui. *l* *Arcb. Vind.*, antea Τάναγραν. *m* Ἐς Σκῶλον *Arcb. Paſ. Valla*: male in Edd. ἐς Κῶλον. *n* *Euſtath.* Hom. p. 364, 25. *o* Στρατῷ margo *Steph. Paſ. Ask.*, praecedens βουλόμενος *Ask.* contemnit. *p* *Med. Paſ. Ask.*, in *Arcb. V.* θέλῃ, in *Aldo* ἐθέλει. *q* Ἐρυθρέων *Arcb.*, ceteri Ἐρυθραίων. *r* Παρὰ τὸν *Arcb. Vind. Ask. Paſ.* ora *Steph. Valla*, περὶ olim. *s* Οὕτως *Arcb.*

puto, διὰ παντὸς cum *Reiskio* in διάγοντος aut προϊόντος converti. Immo ſi *Arcb.* conſentaneos nanciſceretur, διὰ παντὸς ſufficeret. *AEſchylus* Prometh. v. 283. τοὺς σοὺς δὲ πόνους χρήζω ΔΙΑ ΠΑΝΤΟΣ ἀκοῦσαι, quod in ſcholiis δι' ὅλου, ſed idem ac *omni modo*.

1. Ἀγγελίη πρόδρομος, ἄλλην &c.] Calculum corrigenti πρόδρομος ἄλλη, στρατιὴν — non adpono. Ἄλλην ſcribit, utpote diverſas a ſuperioribus Spartanorum copiis. Proximum θέλων, damnatum a *Brit.* et docto viro, geminum habere videtur *S. Paulli* Epiſt. ad *Coloſſ.* C. 11, 18. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω ΘΕΛΩΝ, i. e. *cupide*. Θέλων ſane cupiditatem et lubentiam quandam in *AEſchyli* fabulis oſtentat ſaepe numero. Θέλων δὲ τῶνδε πεύσεται λόγων, *cupide libenterque audiet* Choeph. v. 791. Plura apud Cl. *Abreſchium* Anim. in Tragicum illum L. 11, 14. Quare ἐβουλεύετο θέλων, *cupide conſultabat*.

5. Ἡ δὲ ἵππος προελθοῦσα] Non ignoro Celeb. viri in *Portum Vallam*que ſtricturas, haud profecto ad conſenſum extorquendum acres. Quisque videt, *Vindob.* rectum tenuiſſe. Mox Μαρδονίῳ ἦκε patrocinium ex L. VIII, 140. Ἐμοὶ ἀγγελίη ἦκε παρὰ βασιλῆος, et obſervatis *D'Orvillii* ad *Chariton.* L. 1. p. 37. inpetrat. At *Aldo* congruit L. 1, 83. ἦλθε ἄλλη ἀγγελίη· et proxime ἦλθε ἀγγελίη πρόδρομος. *Euripides* Androm. v. 79: ἦλθεν φάτις. Iunge *Raphelium* in Epiſt. ad *Galat.* C. III, 23.

11. Διὰ Δεκελέης] Sic Iones; reliqui Δεκελείης, unde illorum flexione Δεκελέης ἀπέχεσθαι C. 72. Cur Ταναγρην et ἐς Σκῶλον dederim, nemo mirabitur: mirum vero maxime, turpe illud ἐς Κῶλον, praeſertim *Valla* viam ad verum monſtrante, hoc tolerari loco quitum fuiſſe. Τὴν κατὰ Σκῶλον πάροδον in Boeotiam *Polyaen.* Strategem. 11, 1, 11. oſtendet, cui accedere *Strabo* poterit L. IX. p. 628. cum *Caſauboni* nota.

13. Ἐς Σφενδαλέας] Huius pagi, quem tribus fuiſſe novimus Hippothoontidis, nusquam alibi fit apud hiſtoricos veteres aut oratores mentio. —— In proximis nomen urbis Boeotiae non tam diu haerere debuerat perverſe ſcriptum: *Scolon* recte dederat *Valla*, cuius ductu pro ἐς Κῶλον ſcribendum ἐς Σκῶλον· urbis, aliunde notiſſimae ubi meminit *Polyaenus* 11, c. 1, 11. ista primum dederat *Caſaub.* Ἀγησίλαος δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας τὴν κατὰ Σκῶλον πάροδον —— διῆλθε, abſurdam nobis lectionem ex *MSS.* vulgavit *Maasvicius*: δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο· tribus duntaxat literis repetitis prior lectio hunc in modum fuerat adiuvanda: δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἐν α̅ (id est ἐν μιᾷ) ἀνύσας· certam praeſtat emendationem in eadem hiſtoria *Xenoph.* E. V. p. 336, 13. δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν ἐν μιᾷ καταγνύσας —— ἔφθασέν ὑπερβὰς τὸ κατὰ Σκῶλον σαύρωμα. —— Paulo post apud *Herod.* ſcribendum ſuſpicor, τῶν Θηβαίων —— ἔκειρε τοὺς χώρους, οὔτι κατὰ ἔχθος αὐτέων· tum flexus Ionicus omnino requiritur ἀπὸ Ἐρυθρέων. VALCKEN.

22. Ἀπὸ Ἐρυθρέων] *Ab Erythris*, τῆς Βοιωτίης ἐς Ἐρυθρὰς C. 19. Peccarunt, uti creberrime in Ἀθηναίων vice Ἀθηνέων. Porro παρὰ τὸν Ἀσωπὸν oportuit, pro quo ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ dicto loco et C. 16. *Plut.* Ariſtid.

Convivium Attagini. Persæ ibi ad convivam Therſandrum deploratio. Necessitatem ab Deo illatam non vitari.

τον. ἐχόντων δὲ τὸν πόνον τοῦτον τῶν βαρβάρων, Ἀτταγῖνος ὁ Φρύνωνος, ἀνὴρ Θηβαῖος, [a] παρασκευασάμενος μεγάλως, ἐκάλεε ἐπὶ ξείνια αὐτόν τε Μαρδόνιον καὶ πεντήκοντα Περσέων τοὺς λογιμωτάτους· κληθέντες δὲ οὗτοι [b] ἔποντο. ἦν δὲ τὸ δεῖπνον ποιεύμενον ὀψὲ Θήβῃσι. [c] Τάδε δὲ ἤδη τὰ ἐπίλοιπα ἤκουον Θερσάνδρου, ἀνδρὸς μὲν Ὀρχομενίου, λογίμου δὲ ἐς τὰ πρῶτα ὀν Ὀρχομενῷ. ἔφη δὲ ὁ Θέρσανδρος κληθῆναι καὶ αὐτὸς ὑπὸ Ἀτταγίνου ἐπὶ τὸ δεῖπνον τοῦτο· κληθῆναι δὲ καὶ Θηβαίων ἄνδρας πεντήκοντα, καὶ σφέων οὐ χωρὶς ἑκατέρους κλίναι, ἀλλὰ Πέρσῃ τε καὶ Θηβαῖον ὀν κλίνῃ ἑκάστῃ. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἔσαν, διαπινόντων, τὸν Πέρσην τὸν ὁμόκλινον, Ἑλλάδα γλῶσσαν ἱέντα, εἴρεσθαι αὐτὸν [d] ὁποδαπός ἐστι, αὐτὸς δὲ ὑποκρίνασθαι ὡς εἴη Ὀρχομένιος. τὸν δὲ [e] εἰπαι, „ Ἐπεὶ νῦν ὁμοτράπεζός τέ μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένεο, μνημόσυνά τοι γνώμης τῆς ἐμῆς καταλιπέσθαι [f] θέλω· ἵνα καὶ προειδὼς αὐτὸς περὶ σεωὐτοῦ „ βουλεύεσθαι ἔχῃς τὰ συμφέροντα. ὁρᾷς τούτους „ τοὺς [g] δαινυμένους Πέρσας, καὶ τὸν στρατὸν, τὸν „ ἐλίπομεν ἐπὶ τῷ ποταμῷ στρατοπεδευόμενον; τού„ τέων πάντων ὄψεαι, ὀλίγου τινὸς χρόνου διελθόν„ τος, ὀλίγους τινὰς τοὺς περιγενομένους". [h] ταῦτα ἅμα τε τὸν Πέρσην λέγειν, καὶ μετιέναι πολλὰ τῶν δακρύων. αὐτὸς δὲ [i] θωυμάσας τὸν λόγον, εἰπαι πρὸς αὐτὸν, „ Οὐκῶν Μαρδονίῳ τε ταῦτα χρεών ἐστι „ λέγειν, καὶ τοῖσι μετ' ἐκεῖνον [k] ὀν αἶνη ἐοῦσι Περ„ σέων". τὸν δὲ μετὰ ταῦτα εἰπαι, „ Ξεῖνε, ὅ, τι „ δεῖ γενέσθαι ἐκ τοῦ θεοῦ, ἀμήχανον ἀποτρέψαι „ ἀνθρώπῳ· οὐδὲ γὰς πιστὰ λέγουσι [l] ἐθέλει πείθε„ σθαι οὐδείς. ταῦτα δὲ Περσέων συχνοὶ ἐπιστάμενοι, „ ἑπόμεθα ἀναγκαίῃ ὀδεδεμένοι. ἐχθίστη δὲ ὀδύνη ἐστὶ „ τῶν ὀν ἀνθρώποισι αὕτη, πολλὰ φρονέοντα, μηδὲ„ νὸς

515

te. Hoc in opere barbaris occupatis Attaginus Phrynonis filius, vir Thebanus, convivio magnifice apparato Mardonium ipsum et Persarum honoratissimos quinquaginta ad hospitales epulas invitavit: invitati illi hominem sunt sequuti: fiebat autem cœna Thebis: Cetera quæ referam, ex Therſandro accepi, viro quidem Orchomenio, sed Orchomeni inter primos honesto: qui se quoque aiebat ad hanc cœnam ab Attagino fuisse invitatum cum quinquaginta Thebanis: nec utrosque seorsum discubuisse, sed in quovis lecto Persam et Thebanum. Post cœnam quum potioni daretur opera, Persam, qui eodem toro recumbebat, Græce ipsum interrogasse cuias esset; se vero respondisse Orchomenium esse: tum illum dixisse, Quoniam tu mihi mensæ consors et libaminum effectus es, volo tibi relinquere sententiæ meæ monumenta, ut ipse quoque præscius huius rei, queas tibi consulere. Cernis hos Persas in convivium acceptos, et copias quæ ad flumen in castris relictæ sunt? horum omnium parvo post tempore pauculos cernes superstites. Et inter dicendum multas lacrymas Persam effudisse. Admiratumque se eam orationem, ad illum dixisse, Nonne hæc Mardonio expedit dicere, et iis Persis qui secundum eum in honore sunt? Et illum post hæc subiecisse, Hospes, quicquid ex deo fieri oportet, id ab homine nulla ratione averti potest: nam ne credibilia quidem dicentibus credere quisquam vult. Atque hæc permulti Persarum quum sciamus, tamen sequimur illigati necessitate. Est autem mœror hic in hominibus acerbissimus, eum qui multum sapit nullius rei potentem

es-

a Citat *Athen.* L. IV. C. 12. b Εἵποντο *Arcb. Pasſ. Vind.*, ut ſaepe. Vid. I, 172. c Τάδε δὲ *Aſk.* Fragm. *Paris. Pasſ.*, δὲ aberat. d Ποδαπὸς *Arcb. Vind.* Conf. VII. 218. Paullo ſuperius καί σφεας οὐ χωρὶς Fragm. *Paris.* e Εἰπεῖν *V. Arcb. Pasſ. Aſk.* f Ἐθέλω *Arcb.* g Δαινυμ. *Arcb.* h Ταῦτά τε ἅμα *Vind. Arcb.* Mox *Ald.* πολλοὺς τῶν δακρύων. i Θωμάσας *Aſk. Arcb.* k Deſiderantur hac duo in Fragm. *Paris.*, nulla cauſa. l Θέλει *Arcb. V.* et *Stobaeus*, haec excerpens, Serm. CV. p. 567.

p. 425. B. τῶν βαρβάρων τῆς στρατοπεδείας ΠΑΡΑ τὸν Ἀσωπὸν ποταμὸν παρεκτεταμένης. Adparet inde, castris iuxta flumen porrectis, probabiliter *Reiskium* divinasse τεταμένον *Herodotum*, non τεταγμένον, reliquisse. Illud autem τεῖχος τετράγωνον, cuius singula latera denum erant stadiorum, inpedimentis rebusque pretiosioribus servandis munivisse Mardonium, *Plutarchus* adseverat.

26. Ἀτταγῖνος ὁ Φρύνωνος] Constituunt Graeci libertatis vindices infra c. 88., a Thebanis exposcere τοὺς Μηδίσαντας, in primis Τιμηγενίδην καὶ Ἀτταγῖνον· qui duo hinc in catalogo proditorum Graeciae locum invenerunt apud *Pausan.* VII. p. 546. ubi merito *Sylburgius* vulgato nomini Ἀτταγῖλος rectius iudicat Ἀτταγῖνος· quod similis formae nomina satis tuebuntur, Ἀνθρωπῖνος· Ἀγαθῖνος· Φιλῖνος· Ἀρχῖνος· Εὐπαλῖνος· Χαρωπῖνος· duo postrema praebet *Herod.* III, c. 60. V, c. 99. Attagini nomen *Casaubonus Athenaeo* restituit huc spectanti IV. p. 148. F. Μαρδόνιον εἰσίασε μετὰ τῶν ἄλλων πεντήκοντα Περσῶν Ἀτταγῖνος ὁ Φρύνωνος, ὃν Φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐννάτῃ μεγάλως πλούτῳ παρεσκευάσθαι· in quibus *Athenaeum* memoria lapsum putat vir magnus, cum Nostro dicatur Attaginus παρεσκευασμένος μεγάλως, *se magnifice rebus instruxisse necessariis*, ut Persas posset δέξασθαι μεγαλωσί. VALCKEN.

27. Παρασκευασάμενοι μεγάλως] Errorem *Athenaei* in his adferendis magnus Animadversor silentio non pressit. Graeciae Boeotiaeque proditor *Attaginus* redibit C. 85., male *Athenaeo* Αὐταμνος, in MSS. Αἰταμνος, et *Pausaniae* VII, 10. Ατταγῖλος. Neutrum praeterviderunt *Casaubonus* et *Sylburgius*.

35. Καί σφεων οὐ χωρὶς ἑκατέρους κλίναι] Non prorsus damnabile ex Fragm. *Paris.* excerptum: damnabile autem κλιθῆναι sive κλινθῆναι, citra necessitudinem obtrusum. Vulgatum eodem vergit, et rectum in *Vallae* Latinis. In proximis διαπινόντων, *cum sese poculis invitarent*, scripti omnes. Vide sis Cl. *Valckenarium* ad L. V, 18.

54. Ἀμήχανον ἀποτρέψαι] Repetit ex oratione Cambysis L. III, 65. ἐν γὰρ τῇ ἀνθρωπηΐῃ Φύσει οὐκ ἐνῆν ἄρα τὸ μέλλεν γίνεσθαι ΑΠΟΤΡΕΠΕΙΝ. In quam sententiam *Iosepb.* B. Iud. VI, 5, 4. ἀλλὰ οὐ δυνατὸν ἀνθρώποις τὸν χρεὼν διαφυγεῖν, οὐδὲ προορωμένοις. *AEſchylus* Suppl. V. 1055. *Euripides*, *Sophocles*que abs *Rittershusio* laudantur ob similia dicta ad *Phaedri* Fabul. L. II. finem.

54. Ἀμήχανον ἀποτρέψαι] Hinc ista *Stobaeus* retulit in Tit. CV. p. 567. Homericam Persae tribuit *Herodot.* sententiam, cuius auctor fertur Apollo Pythius *AEliano* περὶ προνοίας apud *Eustath.* in Il. Z. p. 522, 53. hanc suo quisque more saepius expresserunt poëtae: velut vulgare dictum mulieribus ubi tribuit *M. Antonin.* VII, 46., ὅτι τὴν εἱμαρμένην οὐδεὶς ἂν ἐκφύγοι· multa notat *Gataker.* — Miror quod paulo post legitur de Therſandro, ὡς αὐτὸς αὐτίκα λέγει ταῦτα πρὸς ἀνθρώπους·, cur enim obsecro πρὸς ἀνθρώπους; Frequens et hic suspicor haerere vitium, corrigendumque πρὸς ἄλλους· ut aliis ista narrasse dicatur ante Therſander, quam apud Plataeas decertaretur: inter voces ἄλλους et ἀνους, sive ἀνθρώπους, perexigua fuit olim scribendi differentia: videtur *Valla* illud ipsum in suo quoque Cod. reperisse; vertit enim: *ipsum haec statim aliis enarrasse:* quod in *Ed.* Clar. *Gronov.* his fuit substitutum, *per homines sparsisse*, nunquam, ut equidem puto, dici potuit λέγειν πρὸς ἀνθρώπους· hinc valde discrepant locutiones ἐκφέρειν εἰς τοὺς πολλοὺς, vel εἰπεῖν, vel λέγειν εἰς πάντας, similesque. Rarius illud *Sophoclis* apud *Stob.* p. 579, I. Μὴ σπεῖρε πολλοῖς τὸν παρόντα δαίμονα· pro εἰς πολλούς· ut ibidem ℣. 11. legitur consueto more. Ἐξαμαρτυρεῖν γὰρ ἄνδρα τὰς αὐτοῦ τύχας Εἰς πάντας ἀμαθές. VALCKEN.

60. Ὡς

esse. Hæc ego ex Orchomenio Thersandro audiebam, atque ista insuper ipsum hæc statim hominibus memorasse, priusquam
17 prœlium ad Platæas factum est. Porro Mardonio in Bœotia stativa habenti, præbuerunt copias alii quidem omnes, et simul invaserunt Athenas, quotquot cum Medis sentiebant, ex Græcis illic habitantibus; soli huius irruptionis non fuere participes Phocenses: nam et isti vehementer Medis studebant, non tamen voluntarii, sed coacti. Sed iidem non multis post diebus quam Thebas itum est, et ipsi advenere, mille armati, duce Harmocyde inter populares spectatissimo. Eos Mardonius, ubi Thebas pervenere, missis equitibus iussit seorsum in campo subsidere: quod quum fecissent, protinus adfuit universus equitatus. Unde postea rumor exercitum Græcorum, qui cum Medis erant, pervasit, Phocenses ab equitatu iaculis confossum iri: quinetiam per ipsos Phocenses idem divulgatum est: quos tunc dux suus Harmocydes his verbis adhortabatur, O Phocenses, palam est hos homines certæ nos neci destinasse, accusatos, ut suspicor, a Thessalis. Quare unumquemque vestrum iam oportet egregium virum esse. Præstat enim facientes aliquid et defendentes finire vitam, quam dedentes nos fœdissima morte trucidari. Sed et discat eorum aliquis illos barbaros Græcis hominibus mortem machi-
18 natos fuisse. His suos Harmocydes hortabatur. Quos ubi concluere equites, invehebant tanquam ad eos occidendos; et sane tela intendebant, veluti emissuri: et forsan aliquis emisit. Phocenses ex adverso stantes et undiquaque se vertentes et quammaxime condensati quum sese opponerent, ibi equites digressi retro abiere. Affirmare autem pro certo nequeo, an ad hos interficiendos rogatu Thessalorum ierint; et posteaquam animadverterunt, eos ad defendendum se convertere, veriti ne sibi quoque vulnera inferrentur, ita retro abscesserint, tanquam a Mardonio iussi: an experiri voluerit

„ νὸς κρατέειν". ταῦτα μὲν [a] τοῦ Ὀρχομενίου Θερσάνδρου ἤκουον· καὶ τάδε πρὸς τούτοισι, ὡς αὐτὸς αὐτίκα [b] λέγοι ταῦτα πρὸς ἀνθρώπους πρότερον ἢ γενέσθαι ἐν Πλαταιῇσι τὴν μάχην. Μαρδονίου δὲ ἐν τῇ Βοιωτίῃ στρατοπεδευομένου, οἱ μὲν ἄλλοι παρείχοντο ἅπαντες στρατιὴν, καὶ συνεσέβαλον ἐς Ἀθήνας, ὅσοιπερ ἐμήδιζον Ἑλλήνων τῶν ταύτῃ οἰκημένων· μοῦνοι δὲ Φωκέες οὐ [c] συνεσέβαλον. ἐμήδιζον γὰρ δὴ [d] σφόδρα καὶ οὗτοι, οὐκ ἐκόντες, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης. ἡμέρῃσι δὲ οὐ πολλῇσι μετὰ τὴν ἄπιξιν τὴν ἐς Θήβας ὕστερον, ἦλθον αὐτέων ὁπλῖται χίλιοι. ἦγε δὲ αὐτοὺς Ἁρμοκύδης, ἀνὴρ τῶν ἀστῶν [e] δοκιμώτατος. ἐπεὶ δὲ ἀπίκατο καὶ οὗτοι ἐς Θήβας, πέμψας ὁ Μαρδόνιος ἱππέας, [f] ἐκέλευσέ σφεας ἐπ' ἑωυτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἵζεσθαι. [g] ἐπεὶ δὲ ἐποίησαν ταῦτα, αὐτίκα παρῆν ἡ ἵππος ἅπασα. μετὰ δὲ ταῦτα, διεξῆλθε μὲν διὰ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ μετὰ [h] Μήδων ἐόντος φήμη ὡς καταχοντιεῖ σφεας· διεξῆλθε δὲ δι' αὐτέων [i] Φωκέων τῶνὐτὸ τοῦτο. ἔνθα δὴ σφι ὁ στρατηγὸς Ἁρμοκύδης παραίνεε, λέγων τοιάδε, „ Ὦ Φωκέες, πρόδηλα γὰρ ὅτι ἡμέας „ οὗτοι οἱ ἄνθρωποι μέλλουσι [k] προόπτῳ θανάτῳ „ δώσειν, διαβεβλημένους ὑπὸ Θεσσαλῶν, ὡς ἐγὼ „ εἰκάζω. νῦν ὦν ἄνδρα [l] πάντα τινὰ ὑμέων [m] χρεὼν „ ἐστὶ γενέσθαι ἀγαθόν. κρέσσον γὰρ, ποιεῦντάς τι „ καὶ ἀμυνομένους τελευτῆσαι τὸν αἰῶνα, ἤπερ παρ„ έχοντας διαφθαρῆναι αἰσχίστῳ μόρῳ. ἀλλὰ μα„ θέτω τις αὐτέων ὅτι ἐόντες βάρβαροι ἐπ' Ἕλλησι „ ἀνδράσι φόνον ἔρραψαν". [n] Ὁ μὲν ὦν ταῦτα παραίνεε. οἱ δὲ ἱππέες, [o] ἐπεί σφεας ἐκύκλωσαντο, ἐπήλαυνον ὡς [p] ἀπολεῦντες, καὶ [q] δὴ διετείνοντο τὰ βέλεα ὡς ἀπήσοντες· καί κού τις καὶ ἀπῆκε. καὶ δὲ αὐτίοι [r] ἔσασαν, πάντῃ [s] συστρέψαντες ἑωυτοὺς, καὶ [t] πυκνώσαντες ὡς μάλιστα. ἐνθαῦτα οἱ ἱππόται ὑπέστρεφον, καὶ ἀπήλαυνον ὀπίσω. οὐκ ἔχω δ' ἀτρεκέως εἰπαι οὔτε εἰ ἦλθον μὲν ἀπολέοντες τοὺς Φωκέας, δεηθέντων Θεσσαλῶν· ἐπεὶ δὲ ὥρων πρὸς ἀλέξησιν τραπομένους, δείσαντες μὴ καί σφισι γένηται τρῶμα, ὕτω δὴ ἀπήλαυνον ὀπίσω, ὡς γάρ σφι ἐπετείλατο Μαρδόνιος· οὕτ' 516

a Abest articulus *Ask. Pasi.* *b* Λέγοι *Arch. V.*, recte: λέγει olim. *c* Συνέβαλλον *Arch.* *d* *Med. Pasi. Ask. V. Arch.*, alii *μεγάλως*. *e* Δυνατώτατος *Med. Pasi. Ask.*, quod vulgato non praestat, et mox *ἀπίκατο* cum *Arch.* *f* Ἐκέλευε *Arch.*, tum *ἐπ' ἑωῦτῶν Ald. Camerar. Med. Ask. Pasi. Valla*: in aliis *ἀπ' ἑωῦτῶν* absurde. *g* Ὡς δὲ *Arch. V.* *h* Μήδου *Arch.* *i* Defit *Arch.* *k* Citat *Suidas* in Πρόοπτος, ubi *παραδώσειν*, quod in *Ask.* et ora *Steph.* *l* Πάντα τινα *Arch. Pasi. Ask.*, quorum posteriores superius ὦν non agnoscunt nec *Med.*: antea *τίνα πάντα*. *m* Χρεὸν et *γίνεσθαι*. Secuturum *παρέχοντας* exscripsit *Suidas* in Voc. *n* Ὁ μὲν ὦν ora *Steph. Med. Pasi. Ask.*, ὦν deerat. *o* Ἐπεί τε *Arch. Vind.* *p* Ἀπολεῦντες *Arch. Vind.*, ἀπολέοντες prius. *q* Deest *Arch.* *r* Ἔσησαν *Arch. Pasi. Ask. V.*, nec inprobo: tum *πάντες Arch.* *s* *Arch. V. Paris. A. B. Brit. Ald.*, *στρέψαντες Ask. Med. Pasi.* *t* Κυκλώσαντες *Arch. Vind.*

60. Ὡς αὐτὸς αὐτίκα λέγοι] Quod coniectando perceperant *Abreschius* et *Reiskius* λέγοι, sermonis series et Codd. ratum habent. In proximis ἐμήδιζον γὰρ δὴ σφόδρα dedi schedis, ut maneret, paene persuasus, σφόδρα glossatori redonandum. Pristinum certe Herodoteum: sic C. 39. οἱ γὰρ Θηβαῖοι, ἅτε μηδίζοντες ΜΕΓΑΛΩΣ ——. *Portus* plura conduxit.

66. Ἐμήδιζον γὰρ δὴ σφόδρα] Revocarem quod ante *Gronov.* vulgabatur *μεγάλως*, pro σφόδρα frequenter usurpatum *Herodoto*, et in hac ipsa phrasi infra c. 39., ubi Thebani, ἅτε μηδίζοντες μεγάλως, προθύμως ἔφερον τὸν πόλεμον. Rectius etiam paulo post Hermocydes dicitur ἀνὴρ τῶν ἀστῶν δοκιμώτατος, quam δυνατώτατος in *Med.* ex quo vir Clar. optime restituit ἐκέλευσέ σφεας ἐπ' ἑωῦτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἵζεσθαι, *seorsim sedere*. VALCKEN.

72. Ἐπ' ἑωῦτῶν] Verisime *Gronovius*. At cur nulla *Aldi* mentio? *Pavius* animadvertit foedam operarum aberrationem et correxit. Nostri Amazones L. IV, 114. οἰκέωμεν ἐπ' ἡμέων αὐτέων, *habitemus seorsum*, et IX, 37. εἶχον γὰρ καὶ οὗτοι ἐπ' ἑωῦτῶν μάντιν.

82. Πάντα τινὰ] Iustior ordo, qualis C. 88. ἐπιθήσεσθαι γὰρ οἱ πάντα τινὰ οἴετο, et multifariam. Ὅτεῳ παρέχοντας *Suidas*, cunctis in Codd. obvium, invenit, cui tacitum pronomen ubi aptaveris, quae novandi necessitas? Et *Reiskius* tamen ἢ περπερεύοντας, *inprudenter absurdeque agentes*, sed inprudenter. Περπερεύεσθαι Graeciae est recentioris et Cilicum dialecti, nisi *Salmasius* fallit, veterum vestigia premens, Funere Ling. Hellenist. p. 152. Qui quidem falsus si fuerit, arguente *Io. Alb. Fabricio* ad *Sextum Empiric.* L. I. Adv. Grammat. C. 2. p. 227., obtrudi *Herodoto*, quod ignorabat, haud oportuit.

87. Ὁ μὲν ὦν] Hanc voculam ex marg. *Steph.* auctori restituerem. — Paulo post intactum relinqui debuerat συστρέψαντες ἑωῦτοὺς, *quum se in unum conglobassent*, *Livio* VIII, c. 11. —— Deinceps scribi quidem potuit, εἰ ἀλκῆς μετέχουσι, sed scripsisse Nostrum opinor, ut est in marg. *Steph.* εἴ τι ἀλκῆς ἔχουσι. VALCKEN.

91. Ἀντίοι ἔσασαν] Ferre possum, non pugnaturus, si cui ἀντίοι ἔσησαν blandientur. *Euripides* Orest. v. 1460. Ὡς κάπροι δ' ὀρέσκεροι Γυναικὸς ΑΝΤΙΟΙ σαθέντες. Ferre autem minime queo, πάντῃ συστρέψαντες mutari. Conglobarunt se Phocenses, inpetum irruentium excepturi. Tales fere συστραφέντες εἰς ἱκανὸν πλῆθος *Diodor.* L. III, 36., et infra C. 61. συστρεφόμενοι. Vide Cl. *Valcken.* ad L. I. C. 101.

Sed parcit eis Mardonius et laudat. Ex Isthmo transeunt per Eleusina Græci ad Erythras et Citharonis radices, ubi ab equitatu Persico pressi Megarenses petunt subsidium.

οὔτ' εἰ αὐτέων πειρηθῆναι ἠθέλησε εἴ τι ἀλκῆς [a] μετ-
ἔχουσι. ὡς δὲ ὀπίσω ἀπήλασαν οἱ ἱππόται, πέμ-
ψας Μαρδόνιος κήρυκα, ἔλεγε τάδε, „ Θαρσέετε ὦ
„ Φωκέες· ἄνδρες γὰρ ἐφάνητε ἐόντες ἀγαθοὶ, οὐκ ὡς
„ ἐγὼ ἐπυνθανόμην. καὶ νῦν προθύμως φέρετε τὸν πό-
„ λεμον τοῦτον· εὐεργεσίῃσι γὰρ οὐ νικήσετε [b] οὔτε ὦν
„ ἐμὲ, οὔτε βασιλῆα". τὰ περὶ Φωκέων μὲν ἐς [c] το-
σοῦτον ἐγένετο. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς ἐς τὸν Ἰσθμὸν
ἦλθον, ἐν τούτῳ ἐστρατοπεδεύοντο. πυνθανόμενοι δὲ
ταῦτα οἱ [d] λοιποὶ Πελοποννήσιοι, τοῖσι τὰ ἀμείνω
ἐπῆρε, οἱ δὲ καὶ ὀρέοντες ἐξιόντας Σπαρτιήτας, οὐκ
ἐδικαίευν λείπεσθαι τῆς ἐξόδου Λακεδαιμονίων. ἐκ δὴ
ὦν τοῦ Ἰσθμοῦ καλλιερησάντων τῶν ἱρῶν ἐπορεύοντο
πάντες, καὶ ἀπικνέονται ἐς Ἐλευσῖνα· ποιήσαντες δὲ
καὶ ἐνθαῦτα ἱρὰ, ὡς σφι ἐκαλλιερέετο, πρόσω ἐπο-
ρεύοντο· Ἀθηναῖοι δὲ ἅμα αὐτοῖσι, διαβάντες μὲν ἐκ
Σαλαμῖνος, συμμιγέντες δὲ ἐν Ἐλευσῖνι. [e] ὡς δὲ ἄρα
ἀπίκοντο τῆς Βοιωτίης ἐς Ἐρυθρὰς, ἐμαθόν τε δὴ τοὺς
βαρβάρους ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ στρατοπεδευομένους· Φρα-
σθέντες δὲ τοῦτο, ἀντετάσσοντο ἐπὶ τῆς [f] ὑπωρείης
τοῦ Κιθαιρῶνος. Μαρδόνιος δὲ, ὡς οὐ κατέβαινον οἱ
Ἕλληνες ἐς τὸ πεδίον, πέμπει [g] ἐς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν
ἵππον, τῆς ἱππάρχεε Μασίστιος, εὐδοκιμέων παρὰ
Πέρσῃσι· τὸν Ἕλληνες [h] Μακίσιον καλέουσι, ἵππον
ἔχων Νισαίων χρυσοχάλινόν τε, καὶ ἄλλως κεκοσμη-
μένον καλῶς. ἐνθαῦτα ὡς προσήλασαν οἱ ἱππόται
πρὸς τοὺς Ἕλληνας, [i] προσέβαλλον κατὰ τέλεα·
προσβαλόντες δὲ, κακὰ μεγάλα ἐργάζοντο, καὶ
γυναικὰς σφέας ἀπεκάλεον. Κατὰ συντυχίην δὲ
Μεγαρέες ἔτυχον ταχθέντες [k] ἢ τὸ ἐπιμαχώτατον ἦν
τοῦ χωρίου παντὸς, [l] καὶ πρόσοδος μάλιστα ταύτῃ
ἐγίνετο τῇ ἵππῳ. προσβαλούσης ὦν τῆς ἵππου, οἱ
Μεγαρέες πιεζόμενοι ἔπεμπον ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς
τῶν Ἑλλήνων κήρυκα. ἀπικόμενος δὲ ὁ κήρυξ πρὸς
αὐτοὺς ἔλεγε τάδε, „ Μεγαρέες λέγουσι, Ἡμεῖς,
„ ἄνδρες σύμμαχοι, οὐ δυνατοί εἰμεν τὴν Περσέων ἵπ-
„ ττον δέχεσθαι μοῦνοι, ἔχοντες στάσιν ταύτην [m] ἐς
„ τὴν ἐστήμεν ἀρχήν· ἀλλὰ καὶ ἐς τόδε λιπαρίην τε
„ καὶ ἀρετὴν ἀντέχομεν, καίπερ [n] πιεζεύμενοι. νῦν
„ τε, εἰ μή τινας ἄλλους [o] πέμψητε διαδόχους τῆς
„ τάξιος, ἴστε ἡμέας ἐκλείψοντας τὴν τάξιν". ὁ μὲν
δὴ σφι ταῦτα [p] ἀπήγγειλε. Παυσανίης δὲ ἀπε-
πειρᾶτο τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ἐθέλοιεν ἄλλοι ἐθελον-
ταὶ

luerit num quid isti roboris haberent. Post absessum autem equitatus, misso ad eos præcone, Mardonius ita inquit, Bono estote Phocenses animo: viros enim strenuos vos esse dedistis specimen, non tales quales ego audieram. Quo magis alacri animo tolerate hoc bellum: non enim aut me beneficiis aut regem vincetis. Hactenus quæ circa Phocenses sunt gesta. Lacedæmonii ubi ad Isthmum venere, illic castra communiere: quod quum audirent ceteri Peloponnenses, quibus meliora cordi erant, alii quoque cernerent Spartiatas egressos, indignum putaverunt a Lacedæmoniis se in exeundo superari: itaque quum pulchre litatum esset, cuncti ex Isthmo profecti sunt et Eleusinem perveniunt: ubi quum factis sacris etiam pulchra fuissent exta, ire perrexerunt; cumque illis Athenienses e Salamine transmittentes, et in Eleusine admixti. Isti postea quam ad Erythras Bœotiæ venere, cognito barbaros ad Asopum castra habere, inito de hac re consilio, e regione tetenderunt ad Citharonis radices. In quos Mardonius, quod in campum non descenderent, omnem immittit equitatum, cui præerat Masistius a Græcis Macisius dictus, vir apud Persas inclytus, Nisæo equo insidens, aureo freno et aliis insignibus eximie ornato. Equites ubi appropinquarunt Græcis, per turmas aggressi, multum detrimenti inferebant, et feminas eos appellabant. Erant forte Megarenses ea parte collocati, qua nulla alia magis oppugnari nullaque magis ab equitatu adiri poterat: hac, impressione facta equitum, Megarenses quia premebantur, mittunt ad duces Græcorum præconem, qui ita, quum venit, verba fecit, Megarenses aiunt, viri socii, Nos excipiendo hostium equitatui soli impares sumus, qui tenemus hanc, in qua collocati sumus principio stationem: ubi hactenus tametsi pressi, tamen strenue fortiterque restitimus: nunc nisi alios nobis substituatis, qui excipiant pugnam, scitote nos ab acie discessuros. Hæc ubi præco nunciavit, Pausanias experiri fecit Græcos, siqui

[a] Ἔχουσι ora *Steph.* [b] *Med. Pasf. Ask. Arch.*, ὦν omittebatur. [c] Τοσοῦτο *Pasf.* [d] Deest *Arch.* [e] Ἐκ *Arch.* [f] Sic omnes, alibi ὑπωρέης. [g] *Med. Pasf. Ask. Vind. Arch.*, antea ἐπ' αὐτ. [h] Μακίσιον margo *Steph. Pasf. Ask. Arch. Vind.*, mox Νησαῖον *Arch.* et *Ald.* Sed adi a L. VII, 40. [i] Προσέβαλον *Arch.*, et προσβάλλοντες in proximis *Vind.* [k] Ἥι τε *Arch. Vind.* [l] Καὶ ἡ προσ. iidem, neutrum displicet. [m] Ἐπ' ἣν *Arch. V.* [n] Πιεζεύμενοι recte iidem, pro vulgato πιεζόμενοι. [o] Πέμψητε *Arch. V.*, in aliis πέμψετε. [p] Ἀπήγγελε *V. Pasf. Ask.*

10. Καλλιερησάντων τῶν ἱρῶν] Frustra τῶν ἱρέων corrigitur. Latinis *victima caesa litat*, ut *Martiali* L. x. Ep. 73., *victima diti patri caesa litavit*, recte *Graevius* in *Suetonii* Oth. C. 8. Vide *Franc. Oudendorpium* ad *Lucan.* VI, 524. Graecis itidem, quoties fausta exta ostentat, καλλιερεῖ. Noster C. 37. ὡς δὲ οὐκ ἐκαλλιέρεε —— οὔτε αὐτοῖσι Πέρσῃσι, videlicet τὰ ἱρά· et C. 95. τοῖς δὲ Ἕλλησι ὡς οὐκ ἐκαλλιέρησε. Docte super verbo Scholiastes in *Gregor. Nazianz.* Stelit. II. p. 87. Sequens ἱρὰ ποιήσαντες consimile habet ἣν θυσίην τις δημοτελῆ ποιέηται L. VI, 57. et L. IV, 60. θυσίη ἐρδομένη. Alia hoc de genere *Is. Casaubon.* Animadv. *Athen.* L. XIV, 23.

15. Ὡς — ἀπίκοντο ἐς Ἐρυθρὰς] Huc antequam cum ceteris Graecis venirent Athenienses, in Isthmo iusiurandum iurasse perhibentur libertatis defensores, cuius formulam exhibet *Diodor. Sicul.* XI, c. 29. sed ab Athenienssibus illam fuisse confictam non immerito credidisse videtur *Theopompus:* vid. Clar. *Wesseling.* ad *Diodor.* quaeque ad *Herod.* notata sunt P. 429. —— Quem mox vocat Μασίστιον, illum inquit *Herod.* Ἕλληνες Μακίσιον καλέουσι· ibi dabunt forsan et alii Codd. Μακίσιον, ut est in *Arch.* teste *Galeo*, et in marg. *Steph.* VALCKEN.

21. Τὸν Ἕλληνες Μακίσιον καλέουσι] Si Μακίσιον appellarint, quomodo meliores schedae, spectarunt fortasse suum μάκισος, ad viri magnitudinem indicandam: verum arduum hoc definitu. Memorant hominem *Pausanias*, *Plutarchus*, alii, Μασίστιον adpellantes, *Tzetzes* quoque Chiliad. I, 993., turpiter tamen eundem ac Xerxis fratrem *Masistam*, quo de C. 110., arbitratus.

34. Δέκεσθαι μοῦνοι, ἔχοντες &c.] Haec ita nexuit *Aldus* et *Valla*, conmodius, me iudice, vulgata interpunctione post δέκεσθαι. Soli Megarenses equitum inpressionem sustinere haud valebant, hinc nuncius ad Pausaniam. Atque hoc *Diodorus* L. XI, 30. et *Plut.* Aristid. p. 326. E. clarissime. Falsum praeterea, solos tum Megarenses stationem, sibi principio contributam, tutatos. In vicinis cur πέμψητε et πιεζεύμενοι iussu scriptorum exemplarium admiserim, nemini mirum eveniet: pro altero sermonis series, dialectus pro altero propugnat.

50. Προ-

ſiqui alii ultro ad locum irent, ut Megarenſibus ſuccederent. Recuſantibus ceteris, Athenienſes ſuſcepere hoc munus, videlicet eorum trecenti delecti, quibus præerat O-
22 lympiodorus Lamponis filius. Hi fuere, qui ſuccederent, et præ aliis Græcis ad Erythras caſtra habentibus in aciem compoſiti fuerunt, ſagittariis aſſumptis: qui quum aliquamdiu pugnaſſent, hic fuit pugnæ exitus: Impreſſionem faciente per turmas equitatu, equus Maſiſtii, ut erat præ aliis eminens, ſagitta latera ictus est: quo dolore in pedes erectus, Maſiſtium excuſſit. Collapsum confeſtim Athenienſes urgent: et tum equum prehendunt, tum hominem ſeſe defenſantem interimunt, quum aliquamdiu non potuiſſent. Ita enim erat armatus: ſcilicet intus gerebat thoracem aureis ſquamis conſertum, deſuper purpuream tunicam. Eius thoracem quum ferirent, non prius aliquid profecerunt, quam quidam re animadverſa illum percuſſit in oculo. Ita Maſiſtius collapsus interiit. Hæc autem res latebat alios equites: non enim eum aut ab equo cadentem viderant aut occumbentem: et quum in prælio fieret nunc receſſus, nunc ſubvectio, quod actum erat non cognovere; ſed postquam conſtitere, quia nemo ipſis imperabat, ſtatim deſideraverunt: cognitoque quod geſtum erat, mutuo ſe adhortati, omnes in hoſtem equos admiſere, ut cada-
23 ver eriperent. Eos autem conſpicati Athenienſes non iam turmatim ſed univerſos pariter irruere, ceterum exercitum inclamaverunt. Sed dum omnis peditatus auxilio veniebat, interea cietur acre prælium de ca-

ται ἵππαι [a] τε ἐς τὸν χῶρον τοῦτον καὶ τάσσεσθαι διάδοχαι Μεγαρεῦσι. οὐ βουλομένων δὲ τῶν ἄλλων, 517
Ἀθηναῖοι ὑπεδέξαντο, καὶ Ἀθηναίων οἱ τριηκόσιοι λογάδες, τῶν ἐλοχήγει Ὀλυμπιόδωρος ὁ Λάμπωνος. Οὗτοι ἔσαν οἵ [b] τε ὑποδεξάμενοι, καὶ οἱ πρὸ τῶν ἄλλων τῶν παρόντων Ἑλλήνων ἐς Ἐρυθρὰς ταχθέντες, τοὺς τοξότας προσελόμενοι. μαχομένων δὲ σφέων ἐπὶ χρόνον, τέλος τοιόνδε ἐγένετο [c] ἐπὶ τῆς μάχης· προσβαλούσης τῆς ἵππου κατὰ τέλεα, ὁ Μασιστίου προέχων τῶν ἄλλων ἵππος βάλλεται τοξεύματι τὰ πλευρά· ἀλγήσας δὲ, [d] ἵσταται ὀρθὸς, καὶ ἀποσείεται τὸν Μασίστιον. πεσόντι δὲ αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτίκα ἐπεκέατο· τόν τε δὴ ἵππον αὐτοῦ λαμβάνουσι, καὶ αὐτὸν ἀμυνόμενον κτείνουσι, κατ' ἀρχὰς οὐ δυνάμενοι. διεσκεύαστο γὰρ οὕτω· ὑπὸς θώρηκα εἶχε χρύσεον λεπιδωτὸν· κατύπερθε δὲ τοῦ θώρηκος, κιθῶνα φοινίκεον [e] ἐνεδέδυκει. τύπτοντες δὲ ἐς τὸν [f] θώρηκα, ἐποίευν οὐδέν· πρίν γε δὴ [g] μαθών τις τὸ ποιεύμενον, παίει μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν· οὕτω δὴ ἔπεσέ τε καὶ ἀπέθανε· ταῦτα δέ κως γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς ἄλλους ἱππέας. οὔτε γὰρ πεσόντα μιν εἶδον ἀπὸ τοῦ ἵππου, οὔτε ἀποθνήσκοντα. ἀναχωρήσιός τε γινομένης καὶ ὑποστροφῆς, οὐκ ἔμαθον τὸ γινόμενον· ἐπεί τε δὲ ἔστησαν, αὐτίκα ἐπόθεσαν, ὡς σφεας οὐδεὶς ἦν ὁ τάσσων. μαθόντες δὲ τὸ γεγονὸς, διαπελευσάμενοι, ἤλαυνον τοὺς ἵππους πάντες, ὡς δὴ [h] τὸν νεκρὸν ἀνελοίατο. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι κατὰ τέλεα προσελαύνοντας τοὺς ἱππέας, [i] ἀλλ' ἅμα πάντας, τὴν ἄλλην στρατιὴν ἐπεβώσαντο. ἐν ᾧ δὲ ὁ πεζὸς ἅπας [k] ἐβώθεε, ἐν τούτῳ μάχη ὀξέια περὶ

a Deſit *Ask.* *b* Deest *Arcb. V.* *c* Ἐπὶ τῆς *Med. Paſ. Ask.*, ceteri praepoſitionem non agnoſcunt, quodammodo ſupervacuam, tum in *Arcb.* προσβαλλούσ., et ſupra προελόμ., *Paſ.* *d* Ἵσταταί τε ὀρθ. *Paſ.* Post nonnulla τόν τε δὴ ἵππ. *Vind.*, τήν τε δὴ *Arcb.*: *Vind.* ſequor. Vid. L. III, 36. et inf. C. 26. *e* Ἐνδεδ. ſine augmento *Arcb. Vind.*, Ionum more. *f* Θώρηκα, ἐποίευν omiſſo medio αὐτοῦ *Paſ. Med. Brit. Paris. B. Ask. Vind.* *g* Μαθόντες *Brit.* *b* Τόν γε νεκρ. *Vind.* *i* Ἀλλ' ἅμα πάντ. *Arcb. V.*, ἅμα aberat. *k* Ἐβώθεε iidem, alii ἐπεβοήθεε.

50. Προέχων] *Prae aliis eminens* in Latinis, melius, quae et *Pavii* obſervatio, *prae aliis longius provectus*: ſequentia ſuadent; nam ſi in media ſuorum turma Maſiſtius cecidiſſet, illud ignorare ipſius equites non potuiſſent: et ignorarunt tamen. Talem, ceteros praeeuntem, equum Poëta *Iliad.* Ψ. v. 453. ἵππον ἀριπρεπέα προϋχοντα dixit. · Inſpice *Euſtathium*, προελαύνοντα explicantem, p. 1303, 37.

51. Ἵσταται ὀρθὸς καὶ ἀποσείεται] Ut L. VII, c. 88., *equus ὡς ὀρθὸς ἀπεσείσατο τὸν Φαρνούχεα.* Proprium hac in re verbum adhibuerunt *Xenoph.* et *Clem. Alex.* loco, quem eleganter *H. Steph.* emendavit Schediasm. v, 19. Talis equus *Platoni* obſervabatur in Gorgia p. 484. A., cui φύσιν ἱκανὴν ἔχων ἀνὴρ dicitur πάντα ταῦτα ἀποσεισάμενος καὶ διαῤῥήξας, &c. reſpicit enim in istis *Homerica* ex Il. Z, ψ. 507., Ὡς δ' ὅτε τις σατὸς ἵππος —— Δεσμὸν ἀποῤῥήξας θείει πεδίοιο κροαίνων· ubi legebatur olim Δεσμὰ διαῤῥήξας, ut liquet ex *Etymol.* p. 51, 12. —— Lorica tectum Maſiſtium, primum invulnerabilem, tandem aliquis παίει ἐς τὸν ὀφθαλμόν· quod ex *Arcb.* Cod. fuit enotatum genuinum putat *Galeus*; ὀμφαλὸν *pretioſiſſimum* εὕρημα iudicat *Gronovius:* vulgatum tamen ὀφθαλμὸν plerisque ſatis tueri videbuntur haec *Plutarchi* in Ariſt. p. 327. C. Τοῦτον μὲν τὸ κράνος ὑπέφαινε τὸν ὀφθαλμὸν ἀκοντίου σύραξι παλῶν τις ἀνεῖλεν. Non mirarer ſi in aliis hic etiam Codd. altera lectio reperiretur, quum voces ὀμφαλὸς et ὀφθαλμὸς frequentiſſime fuerint a librariis inter ſe permutatae. VALCKEN.

59. Παίει μιν ἐς τὸν ὀφθαλμὸν] Pretioſiſſimum εὕρημα viri Celeb., meri carbones pro theſauro. Ὀμφαλὸν non novit *Arcb.*, a reliquis hic non diſſidens. Falſus enim est *Galeus*, fefellitque alios. Immo vero ſi ὀμφαλὸν iste codex dederat, nequidquam advocaretur. Armatura, quae Maſiſtium undique amiciebat, ut omnes ictus eludebat, ita pube tenus porrigebatur, umbilicum egregie protegens. Id Noſtri *Plutarchi*que pictura et *Heliodori* inprimis AEthiop. L. IX. p. 431. conmonſtrat. Quid multa? *Plutarchum* audiamus, cui auſcultare noluerunt, in Ariſtid. p. 327. B. τοῦτον μὲν ἡ τὸ κράνος ὑπέφαινε τὸν ΟΦΘΑΛΜΟΝ ἀκοντίου σύραξι παλῶν τις ἀνεῖλεν· *hunc quidem* Maſiſtium, *qua oculum galea oſtendebat, haſtili iaculi, percutiens aliquis interemit.* Eccquid liquidius?

65. Αὐτίκα ἐπόθεσαν] Hanc verbi ſcripturam cuncti offerunt Codices: Sermonis genius poſtulabat ἐπόθησαν, a quo deflecti poſse, ſicuti in ſimilibus ſubinde, *Porti* doctrina fert. Macula ſi ſeſe nulla adſperſit, abſentis deſiderio tacti fuerunt. De Cambyſe L. III, 36. ΕΠΟΘΗΣΕ τε δὴ τὸν Κροῖσον οὐ πολλῷ μετέπειτα χρόνῳ. Estque istud ſanequam praeſtantius invento Gronoviano ΕΠΤΘΕΣΑΝ, quod valde metuo, ut Graecae habeatur monetae, et unquam *intra mare Ionium et Theſſaliam*, uti alia in re notatum memini, *auditum ſit.*

69. Ἀλλ' ἅμα πάντας] Additam ex ſcriptis exemplaribus vocem ſententia deſiderabat. *Homerus* Il. Ψ. v. 362. Οἵ δ' ἅμα πάντες ——. Ἅπας ἐβώθεε, uti eadem exempla, Ionicae conſuetudinis est, reique ſatis facit. Redi ad L. VIII, 1.

69. Ἀλλὰ πάντας] Eliſam a vicina ἀλλὰ voculam ἅμα plures forte Codd. hic dabunt ἀλλὰ ἅμα πάντας· ut in Anglicanis invenit *Ios. Waſſe:* vid. ad *Thucyd.* p. 181, 92. Eandem hic a *Valla* lectam vidit *Koenius*; requirit illam oppoſitum, οὐκ ἔτι κατὰ τέλεα προσελαύνοντας τοὺς ἱππέας *videbant Athenienſes*, ἀλλὰ ἅμα πάντας· *omnes ſimul irruentes*; non, ut ante, κατὰ τέλεα. Inter varios ſignificatus vocis τέλος *Euſtath.* ad Il. K, ψ. 56. primum ponit τὸ στρατιωτικὸν σύνταγμα, *turmam militarem:* τοὺς ταξιάρχους τῶν τελέων ex *Herod.* IX, c. 41. excitat *Thom. M.* in Τέλη· L. VII, c. 211., Perſae dicuntur καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες· ad *Thucyd.* II, c. 81. vid. *Ios. Waſſe.* —— Quem infra memorat Perſarum luctum ob mortem Maſiſtii, quo dicuntur non ſemet ipſi tantum, ſed κείροντες καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια, hinc, opinor, attigit *Plutarch.* in Ariſt. p. 327. C. VALCKEN.

Hinc aucta et ſtimulata virtus Græcorum, ut ad Platæas tranſirent. Tegeatæ vindicant ſibi alterum cornu. Fons Gargaphie. Androcrates heros.

περὶ τοῦ νεκροῦ [a] γίνεται. ἕως μέν νυν μοῦνοι ἦσαν οἱ τριηκόσιοι, ἐσσοῦντό τε πολλὸν, καὶ τὸν νεκρὸν ἀπέλιπον· ὡς δὲ σφι τὸ πλῆθος [b] ἐπεβοήθησε, οὕτω δὴ οὐκέτι οἱ ἱππόται ὑπέμενον, οὐδέ σφι ἐξεγένετο τὸν νεκρὸν ἀνελέσθαι, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνῳ ἄλλους [c] προσαπώλεσαν τῶν ἱππέων. ἀποστήσαντες ὦν ὅσον τε δύο στάδια, ἐβουλεύοντο ὅ, τι [d] χρεὼν εἴη ποιέειν· ἐδόκεε δέ σφι, ἀναρχίης ἐούσης, ἀπελαύνειν παρὰ Μαρδόνιον. Ἀπικομένης δὲ τῆς ἵππου ἐς τὸ στρατόπεδον, πένθος ἐποιήσαντο Μασίστιον πᾶσά τε ἡ στρατιὴ καὶ Μαρδόνιος μέγιστον· σφέας τε αὐτοὺς [e] κείροντες, καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια, οἰμωγῇ τε χρεώμενοι ἀπλέτῳ. ἅπασαν γὰρ τὴν Βοιωτίην κατεῖχε ἠχώ, ὡς ἀνδρὸς ἀπολομένου μετά [f] γε Μαρδόνιον λογιμωτάτου παρά τε Πέρσῃσι καὶ βασιλέϊ. οἱ μέν νυν βάρβαροι τρόπῳ τῷ σφετέρῳ ἀποθανόντα ἐτίμων Μασίστιον. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὡς τὴν ἵππον ἐδέξαντο [g] προσβάλλουσαν, καὶ δεξάμενοι ὥσαντο, ἐθάρρησάν [h] τε πολλῷ μᾶλλον· καὶ πρῶτα μὲν ἐς ἅμαξαν ἐσθέντες τὸν νεκρὸν, παρὰ τὰς τάξις ἐκόμιζον· ὁ δὲ νεκρὸς [i] ἦν θέης ἄξιος, μεγάθεος εἵνεκα, καὶ κάλλεος. τῶνδε εἵνεκα [k] καὶ ταῦτα ἐποίευν, ἐκλείποντες τὰς [l] τάξις ἐφοίτεον θησόμενοι Μασίστιον. μετὰ δὲ, ἔδοξέ σφι ἐπικαταβῆναι ἐς Πλαταιάς. ὁ γὰρ χῶρος ἐφαίνετο πολλῷ ἐὼν ἐπιτηδειότερός σφι ἐστρατοπεδεύεσθαι ὁ Πλαταϊκὸς τοῦ Ἐρυθραίου, τά τε ἄλλα, καὶ εὐυδρότερος. ἐς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον, καὶ ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν [m] Γαργαφίην, τὴν ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἐοῦσαν, ἔδοξέ σφι χρεὼν εἶναι ἀπικέσθαι, καὶ διαταχθέντας στρατοπεδεύεσθαι. ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὅπλα, ἦισαν διὰ τῆς [n] ὑπωρείης τοῦ Κιθαιρῶνος παρὰ Ὑσιὰς ἐς τὴν Πλαταιΐδα γῆν· ἀπικόμενοι δὲ, ἐτάσσοντο κατὰ ἔθνεα, πλησίον τῆς τε κρήνης τῆς Γαργαφίης, καὶ τοῦ τεμένεος τοῦ Ἀνδροκράτεος τοῦ ἥρωος, [o] διὰ ὄχθων τε οὐκ ὑψηλῶν, καὶ ἀπέδου χωρίου. Ἐνθαῦτα δὴ τῇ διατάξι ἐγένετο λόγων [p] πολλὸς ὠθισμὸς Τεγεητέων τε καὶ Ἀθηναίων. ἐδικαίευν γὰρ [q] αὐτοὶ ἑκά-

cadavere. Quamdiu igitur ſoli erant isti trecenti, multo inferiores erant, et cadaver deſerebant: at ubi præſidio venere copiæ, non amplius perſtitere equites, neque illis contigit mortuum eripere, ſed alios ſuper illum e ſuis amiſere. Digreſſi illinc duo circiter ſtadia, conſultantes quid facto opus eſſet, decrevere ſibi carentibus præfecto eundum ad Mardonium. Ubi in caſtra rediere, maximus luctus cum omnem exercitum, tum vero Mardonium cepit, extincti Maſiſtii: et ſeipsos et equos et iumenta tondentes eiulatu triſtiſſimo uſi ſunt, ita ut eius echo omnem Bœotiam pervaſerit, utpote amiſſo viro ſecundum Mardonium honoratiſſimo tam apud Perſas quam apud regem. Et barbari quidem ſuo more Maſiſtium defunctum honorabant. Græci autem, postquam equitatum invadentem excepere, et exceptum repulere, tum multo ſunt audaciores effecti, tum ante omnia cadaver plauſtro impoſitum per ordines circumtulerunt: erat autem ſpectaculo digna proceritatis ac formæ gratia. Idcirco etiam istud faciebant; relictis ordinibus ad intuendum Maſiſtium pergebant. Dehinc cenſuerunt ad Platæas deſcendendum, quod ſibi Platæenſis ager multo videbatur opportunior habendis caſtris quam Erythræus, cum propter alia, tum propter aquæ ubertatem. Ad eum locum et ad fontem Gargaphien, qui ibidem est, decrevērunt abeundum eſſe, et bene diſpoſitos metari caſtra; et ſumptis armis ierunt per radices Cithæronis præter Hyſias in agrum Platæenſem. Eo quum pervenere, ordinati ſunt nationatim proxime fontem Gargaphien, et fanum Androcratis herois, per non editos tumulos et locum planum. Ibi in diſponendis nationibus magna ſane altercatio extitit inter Tegeatas et Athenienſes, utrosque ſe dignos

a Ἐγένετο *Arcb. V.* *b* Ἐπεβοήθησαν *Arcb.*, et ὑπέμενον cum *Med. Paſſ. V.*, antea ἐπέμενον. *c* Προσαπόλ. *Arcb. V.* *d* Χρεὸν *Arcb.* ſuo more. *e* Attigit *Euſtath.* ad *Il.* Ψ. v. 135. *f* Deſit *Arcb. V.* *g* Προσβαλοῦσαν *Arcb. V.* *b* Omittunt iidem, ἐθάρσησαν *Paſſ.* *i* Habet *Euſtath.* in Homer. p. 626, 52., qui ἦν, ſicuti *Arcb. Ask. V.* Post pauca ταῦτα ἐποίευν *Ask.*, non ἐποίεον, ut alii omnes. *k* Non est in *Arcb. V.* *l* *Med. Paſſ. Ask. Brit. Arcb. V.*, quorum ultimi duo ἐφοίτεον. antea τάξις καὶ ἐφοίτων. *m* Γαρσαφίην *Arcb.*, et iterum, non Γαρσαρίην, ut *Galeus.* *n* Ὑπωρείου ora *Steph: Ask.*, tum παρὰ Ὑσ. iidem et *Arcb. V. Paſſ.*, alii περὶ, in *Brit.* περιουσίας. *o* Διὰ ὀχθ. plene *Ask. Arcb.* *p* Πολλὸς *Vind. Arcb.*, πολλῶν alii. Supra ἀπέδου χώρου iidem et *Paſſ.* margo *Steph.* *q* Αὐτοὶ *Arcb. V. Paſſ. Ask. Brit.* ora *Steph.*, αὐτέων ceteri.

75. Οἱ ἱππόται ὑπέμενον] Sic voluiſſe *Gronovius* ſignificavit. Poëta Il. O. v. 312. Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· crebroque alii. Quod deinceps ἀποσήσαντες ὦν — vir doctus ſcribi iuſſit ἀποσάντες aut ἀπονοσήσαντες ὦν —, ſatis pro imperio. Adſciveris ἑωῦτοὺς, idem erit ac ἀποσάντες, quae *Abreſchii* quoque mens. *Diodorus* I, 56. ὁ δὲ Σεσόωσις ἀποσήσας τὰ πλήθη &c. Luctum barbaricum ſuper Maſiſtio hinc et ex *Plut.* Ariſtid. p. 327. deſcripſit *Briſſon.* R. Pers. L. II, 206. et *Perizon.* ad *AElian.* Var. VII, 8.

93. Τῶν δὲ εἵνεκα] Lacunae nulla ſupererit ſuſpicio, neque ſupplementis egebimus, ſi, voce καὶ, quam eiecit Clar. *Gronov.* repoſita ſuo loco, ſic ista legantur: τῶνδε δὲ εἵνεκα καὶ ταῦτα ἐποίεον, καὶ ἐκλείποντες τὰς τάξις, ἐφοίτεον θεησόμενοι Μασίστιον. Τῶνδε, id est μεγάθεος εἵνεκα καὶ κάλλεος· ταῦτα ἐποίεον, nempe τὸν νεκρὸν παρὰ τὰς τάξις ἐκόμιζον. In *Homeri* Il. X, γ. 369., Hectoris cadaver περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν, Οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν Ἕκτορος· ubi quae proxima ſuccedunt nec Graecis videntur neque *Homero* digna, lecta tamen et *Dioni Chrys.* p. 180. D. conf. p. 273. C. D. VALCKEN.

2. Παρὰ Ὑσιὰς] Ductus itineris praeter Hyſias in agrum Plataeënſem ferebat: recte proin ſcripti libri. Vide Il. V, 74. VI, 108. et *Thucydid.* III, 24., ubi *Waſſeus* τῶν Νυσίων πλησίον in *Plut.* Ariſtid. p. 325. E. praeclare integravit, heroëm *Androcratem* eiusque fanum docte illuſtrans.

5. Τεμένεος τοῦ Ἀνδροκράτεος] Apud *Thucyd.* III, c. 24., Plataeënſes viam inflectunt Thebas ducentem, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ τοῦ Ἀνδροκράτους ἡρῷον· ubi Herodotea contulit et alia Cl. *Waſſeus.* —— Mox redibit ex Codd. λόγων πολλὸς ὠθισμὸς, excitatum in Diſſ. *Herod.* Cl. *Weſſ.* p. 203. VALCKEN.

7. Λόγων πολλὸς ὠθισμὸς] Contra morem πολλῶν ὠθισμὸς. Supra VIII, 78. τῶν δὲ — ἐγίνετο ὠθισμὸς λόγων ΠΟΛΛΟΣ, *vehemens ſermonis altercatio*, et in praelio armato VII, 225. Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο ΠΟΛΛΟΣ. Porro vice αὐτέων ἑκάτεροι boni codices αὐτοὶ ἑκάτεροι, ſicuti αὐτὸς ἕκαστος III, 82., αὐτὰ ἕκαστα V, 13. Belle iidem ἀξιεύμεθα ταύτης τῆς τάξιος. Namque ſic Tegeatae postea ἀξιονικότεροί εἰμεν Ἀθηναίων ταύτην τὴν ΤΑΞΙΝ ἔχειν· et Athenienſes C. 27. ἆρ' οὐ δίκαιοί εἰμεν ἔχειν ταύτην τὴν ΤΑΞΙΝ. Hinc in *Plut. Ariſtid.* p. 326. A. Ἀθηναῖοι Τεγεάταις περὶ ΤΑΞΕΩΣ ἐρίσαντες. Lis erat non adeo de loco, quem obtinerent, ſed utri cornu alterum in hoſtem ducerent.

8. Ἐδικαίευν γὰρ αὐτέων] Nihil interest ſic legatur, an ex Cod. *Steph.* αὐτοὶ ἑκάτεροι ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας. Scripserat, opinor, *Plutarch.* T. I. p. 326. A. Ἀθηναίοις δὲ Τεγεάται περὶ τάξεως ἐρίσαντες ἠξίουν, ὥσπερ ἀεὶ Λακεδαιμονίων τὸ δεξιὸν ἐχόντων κέρας, αὐτοὶ τὸ εὐώνυμον ἔχειν. *Siniſtrum* ut ἀριστερὸν et εὐώνυμον, ſic per εὐφημισμὸν ſaepius etiam ἕτερον dicebant. —— Quae deinceps hoc capite de Hyllo narrantur Heraclida, certis

sub

gnos qui alterum cornu tenerent arbitrantes, et ſua facinora præclara tum recentia tum priſca referentes. Dicebant quidem his verbis Tegeatæ, Hoc nos ſemper digni loco, ubi ſtaremus, e ſociis omnibus habiti ſumus, quotiescunque a Peloponnenſibus communiter in externas expeditiones itum est, et proxime, et quondam, iam inde ex quo Heraclidæ post mortem Euryſthei ſunt conati in Peloponneſum redire: quo tempore hanc dignitatem aſsequuti ſumus ob hanc rem geſtam. Posteaquam cum Achæis et Ionibus, qui tunc Peloponneſum incolebant, nos auxiliarii in Isthmum profecti conſedimus adverſus eos, qui redibant; tunc Hyllus orationem habuit, non expedire ut uterque exercitus confligendo periclitaretur: ſed ut ex Peloponnenſi exercitu, quem ſuorum iudicarent præſtantisſimum eſse, is ſecum ſingulari certamine dimicaret conceptis legibus. Placuitque ita fieri Peloponnenſibus, et iusiurandum in hæc verba dederunt; Si vinceret Hyllus Peloponnenſium ducem, ut Heraclidæ in paterna reverterentur; ſin victus eſſet, retro Heraclidæ cederent, et exercitum abducerent, neve per annos centum de redeundo in Peloponneſum agitarent. Ab omnibus ſociis ad eam rem voluntarius electus est dux atque idem rex noſter Echemus Aëropi filius, Phegei nepos, qui ſingulari congreſſus certamine Hyllum interemit. Ex quo facto nos cum alia decora magna inter eius ætatis Peloponnenſes aſsequuti ſumus, quæ adhuc obtinemus, tum hoc, ut alteri cornu præeſsemus quoties communiter itur in expeditionem. Et vobis quidem Lacedæmonii non adverſamur, ſed optionem cedentes utri cornu præeſse malitis indulgemus: alteri vero cornu, ut nos præſimus, dicimus convenire, quemadmodum in anteriore tempore. Etiam vero citra hoc factum quod narratum est, Athenienſibus ſumus digniores, qui huius ordinis decus obtineamus: quippe qui proſpere et multa vobiscum, viri Spartiatæ, certamina decertavimus, et multa cum aliis. Quo fit ut æquius ſit nos alterum cornu tenere quam Athenienſes: a quibus non tales geſtæ res ſunt quales a nobis, neque 27 recentes neque vetuſtæ. Hæc Tegeatæ. Ad quæ hunc in modum reſponderunt Athe-

ἑκάτεροι ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας, καὶ καινὰ καὶ παλαιὰ παραφέροντες ἔργα. τοῦτο μέν, οἱ Τεγεῆται ἔλεγον τάδε, „ Ἡμεῖς αἰεί κοτε ἀξιεύμεθα „ ταύτης [a] τῆς τάξιος ἐκ τῶν συμμάχων ἁπάντων, ὅσαι ἤδη ἔξοδοι κοιναὶ ἐγένοντο Πελοποννησίοισι καὶ τὸ [b] παλαιὸν. καὶ τὸ νέον, ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου [c] ἐπεί τε Ἡρακλεῖδαι ἐπειρῶντο „ μετὰ τὸν Εὐρυσθέος θάνατον κατιόντες ἐς Πελοπόννησον. τότε εὑρόμεθα τοῦτο, διὰ πρῆγμα τοιόνδε, ἐπεὶ [d] μετὰ Ἀχαιῶν καὶ Ἰώνων τῶν τότε ἐόντων ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκβοηθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν, ἱζόμεθα [e] ἀντίοι τοῖσι κατιοῦσι. τότε ὧν λόγος Ὕλλον ἀγορεύσασθαι, ὡς [f] χρεὼν εἴη τὸν μὲν στρατὸν τῷ στρατῷ μὴ ἀναχινδυνεύειν „ [g] συμβάλλοντα· ἐκ δὲ τοῦ Πελοποννησίου στρατοπέδου, τὸν ἄν σφεων αὐτέων κρίνωσι εἶναι ἄριστον, τοῦτόν οἱ μουνομαχῆσαι [h] ἐπὶ διακειμένοισι. ἐδοξέ τε τοῖσι Πελοποννησίοισι ταῦτα εἶναι „ ποιητέα, καὶ ἔταμον [i] ὅρκιον ἐπὶ λόγῳ τῷδε· ἢν μὲν Ὕλλος νικήσῃ [k] τὸν Πελοποννησίων ἡγεμόνα, κατιέναι Ἡρακλείδας [l] ἐπὶ τὰ πατρῷα· ἢν δὲ νικηθῇ, τὰ ἔμπαλιν Ἡρακλείδας ἀπαλλάσσεσθαι, καὶ ἀπάγειν τὴν στρατιὴν ἑκατόν τε „ ἐτέων μὴ ζητῆσαι κάτοδον ἐς Πελοπόννησον. προεκρίθη τε [m] δὴ ἐκ πάντων συμμάχων ἐθελοντὴς Ἔχεμος ὁ Ἠρόπου τοῦ [n] Φηγέος, στρατηγός τε ἐὼν καὶ βασιλεὺς ἡμέτερος· καὶ ἐμουνομάχησέ τε καὶ ἀπέκτεινε Ὕλλον. ἐκ τούτου „ τοῦ ἔργου εὑρόμεθα [o] σὺν τοῖσι Πελοποννησίοισι „ τοῖσι τότε καὶ ἄλλα γέρεα μεγάλα, τὰ διατελέομεν ἔχοντες, καὶ τοῦ κέρεος τοῦ ἑτέρου αἰεὶ „ ἡγεμονεύειν, κοινῆς ἐξόδου γινομένης. ὑμῖν μέν τυν, „ ὦ Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἀντιεύμεθα, ἀλλὰ δι„ δόντες αἵρεσιν ὁκοτέρου βούλεσθε κέρεος ἄρχειν, „ παρίεμεν· τοῦ δὲ ἑτέρου φαμὲν ἡμέας [p] ἰκνέε„ σθαι ἡγεμονεύειν, κατάπερ ἐν τῷ πρόσθεν χρό„ νῳ. χωρίς τε τούτου τοῦ ἀπηγημένου ἔργου, „ ἀξιονικότεροι εἰμὲν Ἀθηναίων ταύτην τὴν τάξιν „ ἔχειν. πολλοὶ μὲν [q] γάρ τε καὶ εὖ ἔχοντες „ πρὸς ὑμέας ἡμῖν ἄνδρες Σπαρτιῆται ἀγῶνες [r] ἀγωνίδαται, πολλοὶ δὲ καὶ πρὸς [s] ἄλλους. οὕτω ὦν ἡμέας δίκαιον ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας, ἤπερ „ Ἀθηναίους. οὐ γάρ σφί ἐσι ἔργα οἷάπερ ἡμῖν „ κατεργασμένα, οὔτ' ὦν καινὰ, οὔτε παλαιά". οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς ταῦτα ὑπε-

519

a Τῆς τάξιος *Med. Paſ. Arch. Vind. Ask.*, in *Aldo* τῆς ςάσιος. *b* Πάλαι *Arch. V.* *c* Ἐπεί τε *Paſ. Ask. Arch.* Prius ἐπεὶ tantum. *d* Μετὰ plene *Ask.* *e* Ἀντίον *Paſ.* *f* Χρεὼν *Arch.* *g* Συμβάλλοντα *Arch. V.* *h* Citat *Euſtath.* Hom. p. 233, 33., in *Vind.* et *Aldo* ἐπιδιακ. una vox. *i* Ὅρκια *Paſ.* probabiliter ex C. 91. *k* Τῶν *Arch.* *l* Haec novem neglīgens *Arch.* ſcriba praetervidit. *m* Non est in *Arch.* *n* Omnes ita, *Valla* tamen *Phrygis.* *o* Ἐν Πελοποννησίοισί τε τοῖσι *Paſ. Ask.*, ἐν Πελοποννησίοισι τοῖσι *Arch. Vind.* *p* Deſit *Arch.* *q* Γὰρ καὶ *Arch. Paſ. Vind.* *r* Excerpſit *Euſtath.* in *Homer.* p. 234, 20., ἀγῶνας ἀγωνιδ. *Ald.* *s* Πολλοὺς *Arch.*

ſub conditionibus ad ſingulare certamen Peloponneſiorum praeſtantisſimum provocante, comparari poterunt cum *Diod. Sic.* IV, c. 58. ſed iuxta *Diodorum*, Hyllo cadente, intra annos quinquaginta non reverterentur in Peloponneſum Heraclidae: verius ille ſcripſiſſet cum *Herodoto*, ἐντὸς ἑτῶν ἑκατὸν, iudice viro ſummo ad *Diodor.* conf. *Io. Meurs.* de Regno Laced. c. VII. Hyllum occidiſse dicitur apud *Herod.* Tegeatarum Rex Ἔχεμος ὁ Ἠρόπου τοῦ Φηγέος· ultimo nomini Κηφέος ſubſtituendum ex *Pauſania* aliisque monuit *Palmerius.* VALCKEN.

14. Τὸ παλαιὸν] Anceps electio est. Scriptor τὸ πάλαι depoſuit IV, 180. VII, 142. IX, 71., τὸ παλαιὸν VII, 129. Similis diſcordia VII, 74. electurum fruſtratur. Mox ἐπεί τε Ἡρακλεῖδαι plenius et plane Ἰαχὸν, teſte *Euſtath.* ad Hom. p. 1158, 39.

31. Ἑκατόν τε ἐτέων] Errat aut corruptus est *Diodorus* IV, 58., convenisse adfirmans, μὴ κατιέναι τοὺς Ἡρακλείδας εἰς Πελοπόννησον ἐντὸς ἐτῶν πεντήκοντα. In centum annis, uti ibi docui, aliorum congruit conſenſio, ipseque eventus. Ceterum Echemus, qui Hyllum ex provocatione deiecit, Aëropi filius, perperam Φηγέος *Phegei* nepos perhibetur. Avus erat Κηφεὺς apud *Pauſan.* VIII, 4. Quod quidem librariorum delictum viri doctisſimi, *Palmerius*, *Th. Rykius*, *P. Burmannus* et alii redarguerunt.

50. Ἡμέας δίκαιον ἔχειν] Maluit δικαιότερον *Pavius*, ut ἀξιονικότεροι antea, et postea C. 28. ἀξιονικοτέρους εἶναι ἔχειν τὸ κέρας ἤπερ Ἀρκάδας. Quae ſane frequentior in talibus norma. Contingit tamen, ut abſolutum comparati et vicisſim ſedem teneat. Sic στιβαρώτερον loco στιβαροῦ in *Apollon. Rh.* III, 1056. Δικαιότερον ἀντὶ δικαιοτάτου *Diodor.* XIII, 30., ἀλλοτριώτατος Muſa III, 119., nec fugit magnum Animadverſorem in *Athen.* XIII, 1.

54. Σὺν-

Heraclidæ fugerunt contumeliam Mycenæorum et Eurysthei. Argivi ad Thebas cum Polynice cæsi Eleusine tepulti. Amazonides a Thermodonte fluvio.

ὑπεκρίναντο τάδε, „ Ἐπιστάμεθα μὲν σύνοδον τήνδε „ μάχης εἵνεκα συλλεγῆναι πρὸς τὸν βάρβαρον, ἀλλ' „ οὐ λόγων· ἐπεὶ δὲ ὁ Τεγεήτης προέθηκε παλαιὰ „ καὶ καινὰ λέγειν τὰ ἑκατέροισι ἐν τῷ παντὶ χρό- „ νῳ κατέργασται χρηστὰ, ἀναγκαίως ἡμῖν ἔχει δη- „ λῶσαι πρὸς ὑμέας, ὅθεν ἡμῖν [a] πατρῴων ἐστι, „ εὖσι χρηστοῖσι, αἰεὶ πρώτοισι εἶναι [b] μᾶλλον ἢ Ἀρ- „ κάσι. Ἡρακλείδας, τῶν [c] φασι οἵτοι ἀποκτεῖ- „ ναι τὸν ἡγεμόνα ἐν Ἰσθμῷ, [d] τοῦτο μὲν, τούτους „ πρότερον ἐξελαυνομένους ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλή- „ νων, ἐς τοὺς ἀπικοίατο Φεύγοντες δουλοσύνην πρὸς „ Μυκηναίων, μοῦνοι ὑποδεξάμενοι, τὴν Εὐρυσθέος „ ὕβριν κατείλομεν, σὺν [e] κείνοισι μάχῃ νικήσαντες „ τοὺς τότε ἔχοντας Πελοπόννησον· τοῦτο δὲ, Ἀρ- „ γείους τοὺς μετὰ Πολυνείκεος ἐπὶ Θήβας ἐλάσαν- „ τας, τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα, καὶ ἀτάφους κει- „ μένους, στρατευσάμενοι ἐπὶ τοὺς Καδμείους, ἀνελέ- „ σθαι τε τοὺς νεκροὺς φαμεν, καὶ θάψαι τῆς ἡμε- „ τέρης ἐν Ἐλευσῖνι. ἔστι δὲ ἡμῖν ἔργον εὖ ἔχον καὶ „ ἐς [f] Ἀμαζονίδας, τὰς ἀπὸ Θερμώδοντος ποτα- „ μοῦ ἐσβαλούσας κοτὲ ἐς γῆν τὴν Ἀττικήν. καὶ ἐν „ τοῖσι [g] Τρωϊκοῖσι πόνοισι οὐδαμῶν ἐλειπόμεθα. ἀλλ' „ οὐ γάρ τι [h] προέχει τετέων ἐπιμεμνῆσθαι. καὶ „ [i] γὰρ ἂν χρηστοὶ τότε ἐόντες, οὗτοὶ νῦν ἂν εἶεν „ φλαυρότεροι· καὶ τότε ἐόντες φλαῦροι, νῦν ἂν εἶεν „ ἀμείνονες. παλαιῶν μέν νυν ἔργων ἄλις ἔστω· ἡμῖν „ δὲ,

thenienſes, Scimus quidem has copias pugnandi cum barbaro, non altercandi gratia eſſe contractas; tamen quoniam Tegeata referre conſtituit præclara facinora tum vetuſta tum nova, quæ per omne tempus ab utrisque edita ſunt, neceſſe habemus et nos exponere apud vos, unde nobis patrium ſit, dum publice utiles ſumus, ſemper eſſe primis potius quam Arcadibus. Heraclidas, quorum ducem isti apud Isthmum ſe prædicant interfeciſſe, primo quidem eiectos prius ab omnibus Græcis, quos illi adibant fugientes ſervitutem Mycenæorum, nos ſoli excepimus; et Euryſthei iniuriam una cum eisdem pugnando propulſavimus, victoriaque potiti ſumus de iis, qui tum Peloponneſum tenebant: deinde Argivos, qui ad Thebas cum Polynice militaverant, vita *defunctos* et inſepultos, ducta in Cadmeos expeditione dicimus recepiſſe ſua cadavera et in noſtra terra apud Eleuſinem humaviſſe. Iam vero noſtrum præclarum facinus extat etiam in Amazonidas, quæ a flumine Thermodonte aliquando in Atticam terram excurrere. Ac quidem in laboribus Troicis nequaquam fuimus ſegnes. Sed nihil admodum proficit horum feciſſe mentionem: etenim qui tunc egregii fuere, iidem nunc queant eſſe inertiores, et tunc inſtrenui, nunc ſint meliores. Itaque ſatis ſint de rebus priſcis ista. Ut

[a] Πατρῴων *Arcb. V.* [b] Omittit *Arcb.* [c] Οὗτοι φασι *Arcb. Paſſ. Ask.* [d] Absunt haec duo *Arcb.* [e] Ἐκείνοισι *Arcb. V. Paſſ.*; ſupra Εὐρυσθένεος prave *Arcb. Ald.* [f] Ἀμαζονίδας, τὰς ἀπὸ Θερμ. *Paſſ. Ask. Arcb. V. Valla*, ora *Steph.*, in *Ald.* et *Brit.* Ἀμαζονίδας, τὰς ἀποθήκας τὰς ἀπὸ Θερμ. [g] Ἡρωϊκοῖσι *Arcb. V. Valla.* [h] Προέχει *Paſſ. Arcb. V. Ask.*, non προὔχει. [i] *Med. Paſſ. Ask. Arcb. V.*, ἂν non aderat prius. Porro ἐωὐτοὶ *Arcb.*

54. Σύνοδον τήνδε μάχης εἵνεκα] Apud *Plutarch.* T. I. p. 326. B. ἤκομεν, inquit Ariſtides, οὐ τοῖς συμμάχοις ϛασιάσοντες, ἀλλὰ μαχούμενοι τοῖς πολεμίοις. hic σύνοδον aiunt μάχης εἵνεκα συλλεγῆναι, ἀλλ' οὐ λόγων. *Livii* XXXII, c. 34., *Phaeneas*, *non in verbis rem verti*, *ait*: Cleonnis *Diodori* T. II. p. 638, 66. πρόκειται ἀγὼν οὐ λόγων, ἀλλ' ἔργων. *Euripidis* Eteocles Phoen. ϛ. 591. Μῆτερ, οὐ λόγων ἀγών ἐς· quod illic monitum in istis loquendi formulis promiſcue propemodum uſurpari voces ἀγὼν, καιρὸς et ἔργον, monſtrat Ageſilai laudator p. 78., cui dicitur ille καρτερίᾳ μὲν πρωτεύων, ἔνθα πονεῖν καιρὸς, ἀλκῇ δὲ, ὅπου ἀνδρείας ἀγὼν, γνώμῃ δὲ, ὅπου βουλῆς ἔργον· quae ſophiſtam multo magis decent quam *Xenophontem*, in cuius ſcriptis nihil invenietur ſimile. VALCKEN.

58. Ἀναγκαίως ἡ. ἔ. δηλῶσαι] Laudabilia, quae multis hic enarrant Athenienſes, maiorum ſuorum facinora, hinc paucis commemorat *Plutarch.* de *Herod.* Malign. p. 872. A. illos ſcribens Ἡρακλειδῶν τε μεμνῆσθαι, καὶ τὰ πρὸς Ἀμαζόνας πραχθέντα προφέρειν, ταφάς τε Πελοποννησίων τῶν ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ πεσόντων. Eadem illa magna cum laude celebrantur ab oratoribus; ab *Iſocrate* in Panegyr. p. 51. et ſeqq., in *Ariſtidae* Panathen. p. 201. &c. in Ἐπιταφίοις etiam λόγοις, quibus nomina praefiguntur *Demoſthenis* et *Lyſiae*. VALCKEN.

63. Ἐξελαυνομένους ὑπὸ πάντων &c.] Attici oratores in his maiorum ſuorum facinoribus ſeſe iactant, *Lyſias*, *Iſocrates*, *Demoſthenes*, cuius λόγου Ἐπιταφ. p. 746. πολλοὺς τῶν συγγραφέων ὑποθέσεις τὰ ἐκείνων ἔργα τῆς αὐτῶν ΜΟΤΣΙΚΗΣ πεποιῆσθαι, haec Muſae Herodoteae ſpectare, non iniuſta ſuſpicio est.

70. Ἀνελέσθαι τε τοὺς νεκροὺς φαμεν] Latina aberrant. Hoc volunt, ſuos maiores ſuſtuliſſe ad ſepeliendum Argivos, qui inſepulti ad Thebas iacebant, et contumulaſſe ſua Eleuſinia in terra. Id ἀνελέσθαι τοὺς τετελευτηκότας ſive τοὺς νεκροὺς ſaepe hac ipsa in re *Iſocrati* Panegyr. p. 52. A., Plataic. p. 306. D., haec νεκρῶν ἀναίρεσις Panath. p. 269. A. Praeclare *Lyſias* in Ἐπιταφ. p. 33. τοὺς Ἀργείων νεκροὺς ἔθαψαν *Athenienſes* ἐν τῇ αὐτῶν Ἐλευσῖνι, ubi Cl. *Taylor*.

71. Τῆς ἡμετέρης ἐν Ἐλευσ.] Auctor Orationis inter *Lyſiacas* ſecundae p. 33., τοὺς Ἀργείων, inquit, νεκροὺς ἔθαψαν ἐν τῇ αὐτῶν Ἐλευσῖνι· et hic et apud *Herodot.* non templum deſignatur Eleuſiniae Cereris, ſed ipsa Eleuſis est intelligenda, pagus Attices nobiliſſimus; in locis etiam reliquis, quae Cl. *Io. Taylor* in alium putat ſenſum accipienda ad *Lys.* p. 105. *Lyſiam* illic, vocibus aliter collocatis, ſcripſiſſe ſuſpicor partim cum *Palmerio*: *ſacra faciet Rex*, τὰ μὲν ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ ἱερῷ, τὰ δὲ ἐν Ἐλευσῖνι· καὶ τῆς ἑορτῆς ἐπιμελήσεται μυσηρίοις· Lex fuit Solonis, teſte *Andocide* de Myſt. p. 15., τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μυσηρίων ἔδραν ποιεῖν ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ· apud *Petitum* in LL. Att. p. 37. *Meurs.* Eleuſin. c. 15. utrobique templum intelligitur, quod Athenis erat, isthoc nomine ſaepe deſignatum, de quo *Meurs.* egit in Ceram. Gem. c. 15. —— In proximis haec tandem Editio repraeſentabit *Herodoti* manum, ἐς Ἀμαζονίδας, τὰς ἀπὸ Θερμώδοντος, eiectis auctoritate Codicum vocibus interiectis τὰς ἀποθήκας, quae variorum nobis pepererant coniecturas. —— Sequentia, οὐ γάρ τι προὔχει [τουτέων ἐπιμεμνῆσθαι] explanavit *A. Dounaeus* in *Demoſth.* p. 29. VALCKEN.

73. Ἐς Ἀμαζονίδας, τὰς ἀπὸ Θερμ.] Edebatur *Aldi* exemplo, τὰς Ἀμαζονίδας, τὰς ἀποθήκας, τὰς ἀπὸ Θερμώδοντος· quorum ad τὰς ἀποθήκας multi merito offenderunt. Quid illa enim ad Amazonas? *Corn. de Pauw* τὰς ΑΤΘΕΚΑΣΤΑΣ, *rigidas* et *ſeveras* formavit: *Gronovius* τὰς ΑΠΟΘΗΤΑΣ, *tanquam furias et minime deſiderabiles feminas*. De ſententia *Io. Taylor* Lect. Lyſiac. C. 4. fuerat τὰς Ἀμαζονίδας, τὰς ΑΠΟ ΘΕΜΙΣΚΤΡΑΣ τῆς ἐπὶ Θερμώδοντος. Aliud ſectatus *Abreſchius* Dilucid. Thucyd. p. 655., verborum ſeriem ordinabat, εὖ δὲ καὶ ἔχει ἡμῖν (κατὰ) τὰς ἀποθήκας (ἡμῶν τὸ) ἔργον (τὸ) ἐς τὰς Ἀμαζονίδας, τὰς ἀπὸ Θερμ. *Quin et in theſauris factorum noſtrorum illuſtrium habemus illud*, *quod adverſus Amazonas geſſimus*: addidit coniecturam aliam, quam ibi legi malim. Atque haec clariſſime doctiſſimorum virorum fluctuationes, ex praviſſimis τὰς ἀποθήκας auctas, ostendunt. Quorum equidem divinationes malui proponere, quam ad examen revocare. Sentio enim cum *Galeo* τὰς ἀποθήκας in exilium agendas, quorſum ab ſex bonae fidei membranis ablegantur, fortaſſe etiam pluribus. *Florentiae* certe vir Celeb. nihil ſingulare enotavit, cuius quidem bibliothecae exemplari cum paſſim *Ask.* et *Paſſ.* conſentiant, opinari et illud τὰς ἀποθήκας non habuiſſe, licet. De *Pariſienſibus*, quorum accurata non uſurpavi excerpta, tacere debeo. Abunde mihi videtur, corruptiſſimas voces ab optimis libris abeſſe, natas ſcribentis, uti opinor, incuria, ex continuo ſequentibus τὰς ἀπὸ Θερμ.

VO-

Ut nullæ autem res aliæ nobis geſtæ ſint, quæ multæ et præclaræ ſunt, ſi ullis etiam aliis Græcorum, certe ob rem in Marathone geſtam digni ſumus, qui hoc decus et alia inſuper obtineamus: qui ſoli Græcorum per nos cum Perſa dimicavimus, et rem tantam aggreſſi, victores evaſimus, ſex et quadraginta nationibus ſuperatis: quo ſolo nomine an non meruimus, ut hunc loci honorem iuſte conſequamur? Verum non decet in hac rerum condicione de ordine contendere: ubicunque et iuxta quoscunque vobis, Lacedæmonii, videbitur appoſitiſſimum nos ſtare, illuc euntes obtemperabimus. Ubicunque enim loci nos collocati fuerimus, conabimur ſtrenui exiſtere: itaque ducite nos, tanquam vobis parituros.

28 Hæc quum pro ſua parte dixiſſent Athenienſes, cunctus Lacedæmoniorum exercitus ſucclamavit digniores, qui cornu tenerent Athenienſes quam Arcades. Ita Athenienſes Tegeatis ſuperiores habuere cornu. Mox hunc in modum ordinati ſunt et qui ſupervenere Græcorum, et qui a principio venerant: Dextrum cornu tenebant Lacedæmoniorum decem millia: quorum quinque millia erant Spartiatæ, quos cuſtodiebant leviter armata triginta quinque hilotarum millia, ſeptenis circa ſingulos viros collocatis. Applicuerant autem ſibi Spartiatæ Tegeatas, ut proximi ſtarent, honoris et virtutis ergo, numero mille et quingentos armatu pleno. Secundum hos ſtabant Corinthiorum quinque millia. Prope ipsos impetraverant ab Pauſania ſtare trecentos Potidæatas eorum, qui ex Pallene erant. Iuxta hos ſtabant Arcades Orchomenii ſexcenti: iuxta hos Sicyoniorum tria millia. His adpoſiti erant Epidauriorum octingenti: ſuper hos locati erant Trœzenii mille: iuxta Trœzenios ducenti Lepreatæ: post hos Mycenæorum et Tirynthiorum quadringenti. Secundum hos, mille Phliaſii: dehinc Hermionenſes trecenti: iuxta Hermionenſes, Eretrienſium et Styrenſium ſexcenti: iuxta hos, Chalcidenſes quadringenti: post hos, Am-

80 δὲ, εἰ μηδὲν ἄλλο ἐστὶ [a] ἀποδεδεγμένον, ὥσπερ ἐστὶ πολλά τε καὶ εὖ ἔχοντα, εἰ τέοισι καὶ ἄλλοισι Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆ [b] ὀ Μαραθῶνι ἔργα ἄξιοι εἰμὲν τῦτο τὸ γέρας ἔχειν, καὶ ἄλλα πρὸς τύτῳ· οἵ τινες μῦνοι Ἑλλήνων δὴ μετομαχήσαντες τῷ Πέρσῃ, καὶ ἔργῳ τοσύτῳ ἐπιχειρήσαντες, περιεγενόμεθα, καὶ ἐνικήσαμεν ἔθνεα ἔξ τε καὶ τεσσεράκοντα. ἆρ᾽ ὑ δίκαιοι εἰμὲν ἔχειν ταύτην τὴν τάξιν ἀπὸ τύτυ μήτε τῆ ἔργυ; ἀλλ᾽ ὑ γὰς ὀ τῷ τοιῷδε τάξιος εἶνεκα ςασιάζειν πρέπει. [c] ἄρτιοι εἰμὲν πείθεσθαι ὑμῖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἵνα [d] δοκέει ἐπιτηδεώτατον ἡμέας εἶναι ἐςάναι, καὶ κατ᾽ ὅς τινας. πάντη γὰς τεταγμένοι, πειρησόμεθα εἶναι χρηςοί. ἐξηγέεσθε δὲ ὡς πεισομένων". Οἱ μὲν ταῦτα ἀμείβοντο· Λακεδαιμονίων δὲ ἀνέβωσε ἅπαν τὸ ςρατόπεδον [e] Ἀθηναίυς ἀξιονικοτέρυς εἶναι ἔχειν τὸ κέρας ἢπερ Ἀρκάδας. ὕτω δὴ ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ [f] ὑπερεβάλοντο τὺς Τεγεήτας. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐτάσσοντο ὧδε οἱ ἐπιφοιτῶντες τε καὶ οἱ [g] ἀρχὴν ἐλθόντες Ἑλλήνων. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον Λακεδαιμονίων μύριοι· τυτέων δὲ τὺς πενταχισχιλίυς ἐόντας Σπαρτιήτας ἐφύλασσον ψιλοὶ τῶν εἱλωτέων πενταχισχίλιοι καὶ τρισμύριοι, περὶ ἄνδρα ἕκαςον ἑπτὰ τεταγμένοι. προσεχέας δέ σφι εἵλοντο ἐςάναι οἱ Σπαρτιῆται τὺς Τεγεήτας, καὶ τιμῆς εἵνεκα καὶ ἀρετῆς. τυτέων σφι ἦσαν ὁπλῖται χίλιοι καὶ πεντηκόσιοι. μετὰ δὲ τύτυς ἵςαντο Κορινθίων πενταχισχίλιοι. παρὰ [h] δέ σφι εὕροντο παρὰ Παυσανίεω ἐςάναι Ποτιδαιητέων τῶν ἐκ Παλλήνης τὺς παραιόντας τριηκοσίυς. τυτέων δὲ ἐχόμενοι ἵςαντο Ἀρκάδες Ὀρχομένιοι ἑξακόσιοι· τυτέων δὲ, Σικυώνιοι τρισχίλιοι. τυτέων δὲ εἵχοντο Ἐπιδαυρίων ὀκταπόσιοι. παρὰ δὲ τύτυς, Τροιζηνίων ἐτάσσοντο χίλιοι· Τροιζηνίων δὲ ἐχόμενοι, [i] Λεπρεητέων διηκόσιοι. τυτέων δὲ, Μυκηναίων καὶ Τιρυνθίων τετρακόσιοι. τυτέων δὲ ἐχόμενοι, Φλιάσιοι χίλιοι. παρὰ δὲ [k] τύτυς ἵςασαν Ἑρμιονέες τριηκόσιοι. Ἑρμιονέων δὲ ἐχόμενοι ἵςαντο Ἐρετριέων [l] τε καὶ Στυρέων ἑξακόσιοι. τυτέων [m] δὲ Χαλκιδέες τετρακόσιοι. τυτέων δὲ, [a] Ἀμ-

a Ἀποδεδεγμένον *Pasſ. Ask. V. Arch. Brit.* recte: Vid. C. 71.; alii ἀποδειγμ. *b* Deest ἐν *Brit.* *c* Ἄρτι ἴοιμεν *Arch.* *d* Δοκέει id. *Pasſ.*, bene. δοκέῃ alii. *e* Omittit *Ask.* *f* Ὑπερεβάλλοντο *Arch. Ald.* *g* Ἄρχειν ἐθέλοντες *Ald.*, ultimum et in *Pasſ.* *h* Δέ σφι aut σφιν, non ut alii δέ σφισι, *Arch. Vind.*, quod Ἰωνικὸν tum εὗρον *Brit.* *i* *Med. Pasſ. Ask. Arch. Valla*; antea Λεπραιετέων. *k* Τούτους ἔσησαν *Pasſ. Ask.* *l* Abest *Arch. V.* *m* *Med. Pasſ. Ask.*, in *Arch.* tota haec quinque vocum periodus non legitur: alii cum *Aldo* δὲ ἐχόμενοι Χαλκ., neque illi male.

vocibus.] Proximum ἐν τοῖς Τρωϊκοῖσι πόνοισι non ſollicito, tametſi *Cicero* Nat. Deor. III, 21. *Heroicis temporibus* et ἐν τοῖς Ἡρωϊκοῖς χρόνοις *Diodorus* L. XV, 79. Tu vide VII, 20.

80. Ὥσπερ ἐστὶ] Corrigit *Abreſchius* οἵσπερ ἐσι leni, ſed parum neceſſaria, medicina. Mox Μαραθῶνι ſine praepoſitione ad *Ariſtophanis* Acharn. v. 697. ἄνδρ᾽ ἀγαθὸν ὄντα Μαραθῶνι et εἶτα Μαραθῶνι μὲν ὅτ᾽ ἦμεν, exemplum unae ſchedae, quas iubeo valere.

82. Ἀπὸ τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἔργου] Campus Marathonius praecipua ſemper fuit Athenienſibus gloriandi materies, quia hanc de Perſis victoriam ſoli reportaverant: ea de re loquenti *Lycurgo* c. Leocr. p. 162, 13., dicuntur οὐκ ἐπὶ τῇ δόξῃ μέγα Φρονοῦντες, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ ταύτης ἄξια πράττειν. *Ariſtoph.* Equit. ℣. 1331., Τῆς γὰρ πόλεως ἄξια πράττεις, καὶ τοῦ᾽ν Μαραθῶνι τροπαίου· de *AEſchylo* morti vicino vid. *Pauſan.* I. p. 35.; apud *Thucyd.* I, c. 73., Athenienſes, Φαμὲν Μαραθῶνι μόνοι προκινδυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ· ubi notat *Waſſeus:* hoc titulo *Critiae* deſignatur urbs Athenarum apud *Athen.* I. p. 28. C. Ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι κατασήσασα τρόπαιον. Nomen itaque Μαραθωνομάχων Atticis erat auribus iucundiſſimum, ſed depravatis ſuae aetatis moribus ſaepius istius temporis Μαραθωνομάχους oppoſuit *Ariſtophanes*, et in Nub. ℣. 982.; acerbe *Athen.* VI. p. 253. F. ταῦτ᾽, inquit, ἦδον οἱ Μαραθωνομάχοι. VALCKEN.

87. Ἔξ τε καὶ τεσσεράκοντα] Satis glorioſe. Annumerantur nobis nationes, Dario vectigales, L. III, 90. ſeqq., isto numero plures. Illaene vero Marathonium in campum contra Athenienſes, et navibus quidem ſexcentis L. VI, 95., venerunt? Iuſtius adiungitur, non profecto deeere τάξιος εἵνεκα ςασιάζειν adeſſe enim, οὐ τοῖς συμμάχοις ςασιάσοντας, ἀλλὰ μαχουμένους τοῖς πολεμίοις, uti *Plutarch.* Ariſtid. p. 326. B.

91. Ἵνα δοκέῃ] Scribendum arbitror ἵν᾽ ἂν δοκέῃ vel ἵνα δοκέει iungitur enim ἵνα, ſignificans *ubi*, ut apud alios ſic apud *Herod.* indicativo modo. In eamdem ſententiam Ariſtides loquitur *Plutarchi* T. I. p. 326. B. τὴν ἀρετὴν οὐκ ἀφαιρεῖται τόπος οὐδὲ δίδωσιν· ἢν δ᾽ ἂν ὑμεῖς ἡμῖν τάξιν ἀποδῶτε, πειρασόμεθα κοσμοῦντες καὶ φυλάττοντες μὴ καταισχύνειν τοὺς προηγωνισμένους ἀγῶνας· apud eumdem T. II. p. 208. D. Ageſilaus, δείξω, inquit, ὅτι οὐχ οἱ τόποι τοὺς ἄνδρας ἐντίμους, ἀλλ᾽ οἱ ἄνδρες τοὺς τόπους ἐπιδεικνύουσι. VALCKEN.

99. Οἱ ἀρχὴν ἐλθόντες Ἑλλήνων] *H. Stephanus* ob *Vallae* Latina mutavit in *Aldo* vitioſa, mutantique ſcripti codices resque ipsa addicunt. In ſeptenis Helotis, ſingulos Spartiatas ſtipantibus *Plutarch.* Malign. p. 871. E. et Ariſtid. p. 325. A. nihil diſcordat. Vide ſupra C. 10.

[a] Ἀμπρακιητέων πεντηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους, Λευκαδίων καὶ Ἀνακτορίων ὀκτακόσιοι [b] ἔσαν. τουτέων δὲ ἐχόμενοι, Παλέες οἱ ἐκ Κεφαλληνίης διηκόσιοι. μετὰ δὲ τούτους Αἰγινητέων [c] πεντηκόσιοι ἐτάχθησαν. παρὰ δὲ τούτους ἐτάσσοντο Μεγαρέων τρισχίλιοι. εἵ- 521
χοντο δὲ τουτέων, Πλαταιέες ἑξακόσιοι. τελευταῖοι δὲ καὶ πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐτάσσοντο, κέρας ἔχοντες τὸ εὐώνυμον, ὀκτακισχίλιοι· ἐστρατήγεε δ' αὐτέων Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου. Οὗτοι, πλὴν τῶν ἑπτὰ περὶ ἕκαστον τεταγμένων Σπαρτιήτησι, ἦσαν ὁπλῖται [d] συνάπαντες ἐόντες ἀριθμὸν τρεῖς τε μυριάδες, καὶ ὀκτὼ χιλιάδες, καὶ ἑκατοντάδες ἑπτά. ὁπλῖται μὲν οἱ πάντες συλλεγέντες ἐπὶ τὸν βάρβαρον, ἦσαν τοσοῦτοι. ψιλῶν δὲ πλῆθος ἦν τόδε· τῆς μὲν Σπαρτιητικῆς τάξιος, πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἄνδρες, ὡς ἐόντων ἑπτὰ περὶ ἕκαστον ἄνδρα· καὶ τουτέων πᾶς τις παρήρτητο ὡς ἐς πόλεμον. οἱ δὲ τῶν λοιπῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἑλλήνων ψιλοὶ, ὡς εἷς περὶ ἕκαστον [e] ἐὼν ἄνδρα, πεντακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ τρισμύριοι ἦσαν. ψιλῶν μὲν δὴ τῶν ἁπάντων μαχίμων ἦν τὸ πλῆθος ἓξ τε μυριάδες, [f] καὶ ἐννέα χιλιάδες, καὶ ἑκατοντάδες ε πέντε. τῷ δὲ σύμπαντος [h] Ἑλληνικῷ στρατῷ συνελθόντος ἐς Πλαταιὰς σύν τε [i] ὁπλίτῃσι καὶ ψιλοῖσι τοῖσι μαχίμοισι, ἕνδεκα μυριάδες ἦσαν, μιῆς χιλιάδος, πρὸς δὲ ὀκτακοσίων [k] ἀνδρῶν καταδέουσαι. αἱ δὲ Θεσπιέων τοῖσι παρεοῦσι ἐξεπληροῦντο αἱ ἕνδεκα μυριάδες. παρῆσαν γὰρ καὶ Θεσπιέων ὀλίγῳ στρατοπέδῳ οἱ περιεόντες, ἀριθμὸν [l] ἐς ὀκτακοσίους καὶ χιλίους. ὅπλα δὲ οὐδ' οὗτοι εἶχον. οὗτοι μέν νυν ταχθέντες ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ [m] ἐστρατοπεδεύοντο. Οἱ δ' ἀμφὶ Μαρδόνιον βάρβαροι, ὡς ἀπεκήδευσαν Μασίστιον, παρῆσαν, πυθόμενοι τοὺς Ἕλληνας εἶναι ἐν Πλαταιῇσι, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν Ἀσωπὸν τὸν ταύτῃ ῥέοντα· ἀπικόμενοι δὲ, [n] ἀντετάσσοντο ὧδε ὑπὸ Μαρδονίου· κατὰ μὲν Λακεδαιμονίους ἔστησε Πέρσας. καὶ δὴ, πολλοὶ γὰρ

Ampraciatarum quingenti: post eos, Leucadiorum et Anactoriorum octingenti. Hos sequebantur Paleenses ex Cephallenia, ducenti: post hos instructi AEginetarum quingenti: iuxta hos Megarensium tria millia, quibus adstabant Platæenses sexcenti. Ultimi et iidem primi stabant Athenienses, lævum tenentes cornu, octo millia, duce Aristide Lysimachi filio. Hi 29
omnes, præter eos qui septeni circa singulos ab Spartanis statuti erant, fuerunt numero triginta octo millia et septingenti. Gravis quidem armaturæ omnes, adversus barbarum contracti, tot erant. Leviter vero armati, triginta quinque millia, septeni circa singulos Spartiatas collocati, quorum unusquisque ad pugnandum erat instructus. Ceterorum autem Lacedæmoniorum ac Græcorum leviter armati, utpote viro uno circa virum unumquemque stante, triginta quatuor millia quingenti. Summa igitur totius levis armaturæ, quæ pugnare posset, sexaginta novem millia quingenti. Totus autem Græcus exercitus, qui ad Plataeas coiit pugnæ aptus, tam levis quam gravis armaturæ, fuit centum et decem millium, minus mille et octingentis. Sed numerus centum et decem millium explebatur ab Thespiensibus, qui aderant; quippe etiam Thespienses in exercitu superstites ad mille et octingentos, qui nec ipsi arma habebant. Et hi quidem ad flumen Asopum positi castra metabantur. Barbari vero qui cum Mardonio erant, 31
posteaquam Masistium eluxerunt, cognito Græcos apud Platæas esse, et ipsi ad Asopum qui illac fluit, ita sunt e regione a Mardonio collocati: Adversus quidem Lacedæmonios Persæ, qui quia copia

---

a Ἀμπρακιωτέων *V. Arch.*, perperam. *b* Ἔσησαν *Pasf. Ask.* *c* Πεντηκόσιοι *Pasf.* ex more, non πεντακόσιοι, ut *Ald.* et *Edd.*, etiam supra. *d* Συνάπαντες *Arch. V.*, tum τρεῖς τε iidem, *Ask. Pasf.*, quae particula deerat. Prius σύνπαντες. Vid. *Gronov.* I, 98. *e* Negligitur in *Arch.* *f* Haec tria omittunt *Valla*, *Arch. Vind.* *g* Ἑπτὰ *Brit.* *h* Defit τοῦ *Arch. V.* ante Ἑλλ., quos laudo. *i* Ὁπλίτοισι *Arch.* *k* Non est in *Arch.* *l* Haud novit ἐς id. *m* Ἐστρατεύοντο *Arch.* *n* Ἐτάσσοντο *Pasf.*

22. Παλέες οἱ ἐκ Κεφαλληνίης] Iustissime. Laurentii *Pallenenses* in Cephallenia nulli. Quarta urbium insulae Πάλη, cives *Thucydidi* Παλῆς Attica dialecto L. I, 27., aliis Παλεῖς, Ionibus Παλέες. Lege Nob. *Palmerii* Graec. Ant. L. IV. p. 528. *Pausanias* catalogo Graecorum, contra Mardonium ad Plataeas consistentium, *Palenses* non inseruit, sed alios, hic neglectos, L. V, 23.

31. Σύμπαντες ἐόντες ἀρ.] In hoc numero gravis armaturae militum 38700. nihil inesse vitii liquet e sequentibus; primum enim praeter illos ψιλοὶ memorantur cum Spartiatis missi Helotes 35000, tum ceterorum Graecorum ψιλοὶ, 34500. hi universi conficiunt 108200., quibus adiuncti tandem 1800. Thespienses summam implebant 110000. *Herodot.* infra: σὺν Θεσπιέων τοῖσι παρεοῦσι ἐξεπληροῦντο αἱ ἕνδεκα μυριάδες. De his Graeciae libertatis statoribus intelligo *Diodor. Sic.* XI, c. 30. ἦν δὲ ὁ σύμπας ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς δέκα μυριάδας· qui forsan etiam scripserat εἰς ἕνδεκα· sed quod addit, τῶν δὲ βαρβάρων εἰς πεντήκοντα, longius etiam ab *Herodoto* recedit, iuxta quem illic βαρβάρων ἦσαν τριήκοντα μυριάδες, praeter Graecos Persarum partes sequutos, quorum ad Plataeas fuisse Noster suspicatur πέντε μυριάδας. Nostro loco memoratos ὁπλίτας 38700. ego quidem in capite superiori memoratis non reperio, verum duntaxat 29700. [Utrum in AEginetarum numero, an et alibi vitium haereat, si Codices vulgatis congruunt, non facile definiri poterit. Ad ista *Herodoti Pausaniae* catalogum v. p. 437. comparanti occurrent inter illos, qui Πλαταιάσιν ἐμαχέσαντο ἐναντία Μαρδονίου τε καὶ Μήδων, quorum nulla fit in hac *Herodoti* recensione mentio, Κεῖοι, καὶ Μήλιοι, —— Τήνιοι, —— καὶ Νάξιοι, καὶ Κύθνιοι. VALCKEN.

41. Καὶ ἐννέα χιλιάδες] Utrum scribarum socordia an alia culpa haec in codicibus paucis non adpareant, quaerere nolo. Absunt male, si τῶν ψιλῶν praescriptus numerus labe caret. Potest disputari, cum Spartani, erant autem ad quinque millia, septenos, et Graeci reliqui singulos iuxta se ψίλους viderint, ampliorne levis armaturae militum catalogus poni debuerit? Nihil tamen membranae isthic innovant.

49. Ὅπλα δὲ οὐδ' οὗτοι εἶχον] *Qui nec ipsi arma habebant* Interpres, cui quidem *arma* si *Clypei* fuerint, uti nonnunquam Latinis, monente *Salmasio* ad *Fl. Vopiscum* Aurel. C. 7., insons erit. Revera hi Thespienses in levi erant armatura, οὐκ ἐν ὅπλοις, quales in *Heliodori* AEth. IX. p. 428. *Pausanias* illos ὅσον τῶν ὅπλων τῇ σκευῇ κοῦφον L. IV, 29., hos *Polybius* crebro τὰ βαρέα τῶν ὅπλων L. I, 76. adpellat. Conf. ad *Diodor.* XIV, 23.

51. Ὡς ἀπεκήδευσαν M.] *Cum Masistii mortem lugere desierant.* Publicum Persarum luctum supra narravit c. 24. Verbum Ἀπεκήδευσαν, *Porto* non intellectum, omissum in *H. Stephan.* Thes. recte vir Clar. vertit *eluxerunt.* Istam multis verbis vim indit praepositio ἀπό. In *Thucydid.* II, 61., ἀπαλγήσαντας, recte παυσαμένους ἀλγεῖν, e *Scholiis* interpretatur *Suidas*, qui conferri poterit in Ἀποπεπόνηκας· Ἀποκεκραιπαλισμένος· Ἀπομηνίσας· et in Ἀποσπουδάζειν· horum primum Ἀποπεπόνηκας ex *Aristoph.* est Thesmoph. ψ. 252. *Luciani* Lexiphanes §. 4., ἀπερυθριάσαι ποιήσει τοὺς ὀφθαλμούς. *Menander*: Ἀπερυθριᾷ πᾶς, ἐρυθριᾷ δ' οὐδείς ἔτι· apud *Stobaeum* p. 212, 50., in cuius p. 585., sic scribendi videntur *Alexidis* senarii: Πολλήν γ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι Πρώτιστον, ἀφυβρίσαι τ' ἀπαυθήσαντα δὲ Σκληρὸν γενέσθαι, καὶ κατασῆναι πάλιν. VALCKEN.

58. Ὁ,

e qui in Perſica acie ſingulis fuerunt oppoſiti. Phocenſium diviſio. Sed Perſis admixta magna varietas nationum, etiam AEgyptiis ex claſſe huc translatis,

pia antecedebant, et in ordines plures erant digeſti, usque ad Tegeatas opponebantur: ita ut quod robuſtiſsimum in exercitu erat, id omne contra Lacedæmonios; quod infirmius, id contra Tegeatas esſet. Hæc faciebat Mardonius Thebanorum indicio atque admonitu. Iuxta Perſas autem collocavit Medos, ut ex adverſo eſsent Corinthiis et Potidæatis et Orchomeniis et Sicyoniis. Post Medos collocavit Bactrios ex adverſo Epidauriorum et Trœzeniorum et Lepreatarum ac Tirynthiorum, Mycenæorumque et Phliaſiorum. Secundum Bactrios collocavit Indos ex adverſo Hermionenſium et Eretrienſium Styrenſiumque et Chalcidenſium. Post Indos ſtatuit Sacas oppoſitos Ampraciatis, et Anactoriis, et Leucadiis, et Palenſibus, et AEginetis. Post Sacas poſuit ex adverſo Athenienſium Platæenſiumque ac Megarenſium, Bœotos et Locros et Melienſes et Theſſalos, et mille Phocenſium. Non enim Phocenſes omnes a partibus Medorum ſtabant, ſed eorum nonnulli et Græcis ſtudebant ad Parnaſſum conpulſi; et illinc excurrentes, invadebant et vexabant Mardonii copias pariter et Græcorum, qui cum illo erant. Contra Athenienſes item poſuit Macedonas,
32 Theſſaliæque accolas. Hæ nationum maximæ nominatæ ſunt a Mardonio in aciem inſtructæ, quæ et celeberrimæ erant et plurimi fiebant. Aderant ceterarum quoque gentium intermixti viri, tum Phrygum, Thracum, Myſorum, Pæonum, et aliorum. Quinetiam AEthiopum et AEgyptiorum qui Hermotybies et Calaſiries nominantur, gladio cincti, qui ſoli ſunt ex AEgyptiis pugnaces: a Mardonio, quum adhuc esſet in Phalero, e navibus in quibus propugnatores erant, in terram translati: non enim cum pedeſtribus copiis, quæ cum Xerxe Athenas ierant, AEgyptii cenſi fuerant. Barbarorum igitur, ut etiam ſuperius oſtenſum est, trecenta millia fuere: Græcorum vero Mardonii auxiliariorum, nemo numerum, neque enim numerati fuerant, novit. Ut autem coniectura colligere licet, ad quin-

γὰρ [a] περίεσαν πλήθεϊ οἱ Πέρσαι, ἐπί τε τάξις πλεῦνας [b] ἐκεκοσμέατο, καὶ ἐπείχον τὰς Τεγέητας. ἔταξε δὲ ὅτῳ· ὅ, τι μὲν ἦν αὐτῷ δυνατώτατον πᾶν ἀπολέξας, ἔστησε ἀντίον Λακεδαιμονίων· τὸ δὲ ἀσθενέστερον παρέταξε κατὰ τὰς Τεγέητας. ταῦτα δ' ἐποίεε, Φραζόντων τε καὶ διδασκόντων Θηβαίων. Περσέων δὲ ἐχομένους ἔταξε Μήδους· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Κορινθίους τε καὶ Ποτιδαιήτας, καὶ Ὀρχομενίους τε καὶ Σικυωνίους. Μήδων δὲ ἐχομένους ἔταξε Βακτρίους· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἐπιδαυρίους τε καὶ Τροιζηνίους, καὶ [c] Λεπρεήτας τε καὶ Τιρυνθίους, καὶ Μυκηναίους τε καὶ Φλιασίους. μετὰ δὲ Βακτρίους ἔστησε Ἰνδούς· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἑρμιονέας τε καὶ Ἐρετριέας, καὶ Στυρέας τε καὶ Χαλκιδέας. Ἰνδῶν δὲ ἐχομένους Σάκας ἔταξε· οἳ ἐπέσχον [d] Ἀμπρακιήτας τε καὶ Ἀνακτορίους, καὶ Λευκαδίους, καὶ Παλέας, καὶ Αἰγινήτας. [e] Σακέων δὲ ἐχομένους ἔταξε ἀντία Ἀθηναίων τε καὶ Πλαταιέων καὶ Μεγαρέων, Βοιωτούς τε καὶ Λοκρούς, καὶ Μηλιέας, καὶ Θεσσαλούς, καὶ Φωκέων τοὺς χιλίους. οἱ γὰρ ὧν [f] ἅπαντες οἱ Φωκέες ἐμήδισαν, ἀλλά τινες αὐτέων· καὶ τὰ Ἑλλήνων ἤυξον, περὶ τὸν [g] Παρνησσὸν κατειλημένοι. καὶ ὁρμεώμενοι ἔφερόν τε καὶ ἦγον τήν τε Μαρδονίου στρατιὴν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἐόντας Ἕλληνας. ἔταξε δὲ καὶ Μακεδόνας τε καὶ τοὺς περὶ Θεσσαλίην [h] οἰκημένους κατὰ τοὺς Ἀθηναίους. Ταῦτα μὲν τῶν ἐθνέων τὰ μέγιστα ὀνόματα τῶν ὑπὸ Μαρδονίου ταχθέντων, τάπερ ἐπιφανέστατά [i] τε ἦν καὶ λόγου πλείστου. [k] ἦσαν δὲ καὶ ἄλλων ἐθνέων ἄνδρες ἀναμεμιγμένοι, Φρυγῶν τε καὶ [l] Θρηίκων, καὶ Μυσῶν τε καὶ Παιόνων, καὶ τῶν ἄλλων· οἱ δὲ, καὶ Αἰθιόπων τε καὶ Αἰγυπτίων, οἵ τε Ἑρμοτύβιες, καὶ οἱ [m] Καλασίριες καλεόμενοι, μαχαιροφόροι· οἵπερ εἰσὶ Αἰγυπτίων μοῦνοι μάχιμοι. τούτους δὲ ἔτι ἐόντας ἐν Φαλήρῳ, ἀπὸ τῶν νηῶν ἀπεβιβάσατο, ἐόντας ἐπιβάτας. ἐπὶ γὰρ ἐτάχθησαν ἐς τὸν πεζὸν τὸν ἅμα Ξέρξῃ ἀπικόμενον ἐς [n] τὰς Ἀθήνας Αἰγύπτιοι. τῶν μὲν δὴ βαρβάρων ἦσαν τριήκοντα μυριάδες, ὡς καὶ [o] πρότερον δεδήλωται· τῶν δὲ Ἑλλήνων τῶν Μαρδονίῳ συμμάχων οὐδὲ μὲν ὑδεὶς ἀριθμόν· οὐ γὰρ ὧν ἠριθμήθησαν, ὡς δὲ [p] ἐπεικάσαι ἐστὶ, ἐς πέντε μυριάδας συλλεγῆναι

a Περιέασαν *Arcb.* notabiliter, deinceps οἱ Πέρσ. id. *Arcb. Paſ. V.*, hinc articulus. b Ἐκεκοσμήατο *Arcb. V.*, nulla cauſa. Conf. L. I, 101. c *Med. Arcb. V.*, Λεπριήτας *Paſ. Aſk.*, olim Λεπραιήτας. d Ἀμπρακιώτας *Vind.* Ἀμβρακιώτας *Arcb.* e Σακέας *Paſ.*, porro ἀντίον *Arcb. V.* f Πάντες ἐμήδιζον *Arcb. V.* g Παρνησσὸν iidem et *Paſ.*, alii una ſibilante: in *Vind.* κατειλημένοι loco Editorum κατειλημμένοι. h *Med. Paſ. Aſk. Arcb. V.*, prius οἰκεομένους. i Abest *Arcb.* Supra ὑπὸ Μαρδονίου *Paſ. Aſk. Ald.*, uti C. 30. k Ἦσαν *Vind. Arcb.* l Μυτῶν καὶ Θρήικων *Arcb. Valla.* m Κολασ. *Arcb.* n Praetereunt τὰς *V. Paſ. Arcb. Aſk.* o Πρότερον δεδήλ. ſine μοι medio iidem omnes et *Paris. B.*, quos duces, quamquam alibi additur, uti C. 100., habeo. p Ἐπεικάσαι *Med. Paſ. Aſk.*, ceteri ἀπεικάσαι· nexum ἐστὶ non legit *Arcb.*

58. Ὅ, τι μὲν ἦν αὐτοῦ δυνατώτατον] Sermo de Perſis, quorum quod robuſtiſsimum contra Lacedaemonios Mardonius oppoſuit, quod infirmius vero contra Tegeatas. Nonne ergo ὅ, τι μὲν ἦν αὐτῶν ——, quae elegans Cl. *de Pauw* coniectio? Alioqui τὸ δυνατώτατον τοῦ στρατοῦ L. VIII, 34.

70. Ἀμπρακιήτας] Recte hic et C. 28. ex Ionum ore, quo et Μαιῆται, Μαιῆτις aliorum Μαιῶται ac Μαιῶτις L. IV, 123. Scio *Stephani Byz.* decretum in Ἀμβρακία probari ab *Arcb.* et *Vind.*, quod in Ionia invalidum iuſtius ſprevisſent.

75. Ἀλλά τινες αὐτέων] Cum his utique proxima iungenda ſunt: ἀλλά τινες αὐτέων καὶ τὰ Ἑλλήνων ἤυξον· ſed miror quomodo hi Phocenſes dici posſint περὶ τὸν Παρνησσὸν κατειλημμένοι· qui ſupra VIII, c. 32., ἐς τὰ ἄκρα τοῦ Παρνησσοῦ ἀνέβησαν, quique hoc velut receptaculum habentes illinc ὁρμεώμενοι ἔφερόν τε καὶ ἦγον τὴν Μαρδονίου στρατιήν. Praeſtiterit et hoc loco una litera minus ſcripſiſse κατειλημένοι. Huc ſpectant ista *Plutarchi* de *Herod.* Malign. p. 868. F. αὐτὸς ὁ Ἡρόδοτος ὥσπερ ἐκβιασθεὶς ἐν τοῖς Πλαταϊκοῖς ὁμολογεῖ καὶ Φωκέας παραγενέσθαι τοῖς Ἕλλησιν. VALCKEN.

76. Περὶ τὸν Παρνησσὸν κατειλημένοι] Solet montis nomen ita ſcribere, participium, poſtulante ſermonis indole, itidem. Vertebant *apud Parnaſſum deprehenſi?* a quibus tandem? Κατειλημένοι *concluſi conpulſique* erant. Supra VIII, 27. ἐπεί τε γὰρ κατειλήθησαν *Phocenſes* ἐς τὸν Παρνησσὸν, et C. 32. Error est librariorum ἀπειλημμένους, κατειλημμένους et ἀπειλημένους, κατειλημένους confundentium. Vide L. II, 141. IX, 69. &c.

87. Καὶ οἱ Καλασίριες καλεόμενοι] De his L. II, 164. οἱ δὲ μάχιμοι αὐτέων καλέονται μὲν Καλασίριες τε καὶ Ἑρμοτύβιες. Profecto non illi μαχαιροφόροι, quod vetus interpunctio volebat, nuncupabantur, ſed armatura erant tali. Rem vidit *G. Cuperus* Epiſt. ad *N. Heinſium* Syllog. Epiſt. *Burmanni* T. II. p. 690.

96. Ὡς δὲ ἐπεικάσαι] Dubitabam in *Diſſ. Herodot.*, hoccine an priſtinum ἀπεικάσαι amplecterer? Cauſſa ampliata, *Gronovii* in partes ivi. Inconcinnum huic certe loco ἀπεικάσαι, in aſſimilando et conparando ſolens: opportunius omnino videtur, ex melioribus advocatum membranis. *AEſchyl.* Choëph. v. 976. Φίλοι τε καὶ νῦν, ὡς ΕΠΕΙΚΑΣΑΙ Πάθη· et Supplic. v.

γῆναι εἰκάζω· ὅτοι οἱ παραταχθέντες πεζοὶ ἦσαν. ἡ δὲ ἵππος χωρὶς ἐτέταχτο. Ὡς δὲ ἄρα [a] πάντες οἱ ἐτετάχατο κατά τε ἔθνεα καὶ κατὰ τέλεα, ἐνθαῦτα τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ [b] ἐθύοντο καὶ ἀμφότεροι. Ἕλλησι μὲν, Τισαμενὸς Ἀντιόχου ἦν ὁ θυόμενος. ὅτος γὰρ δὴ εἵπετο τῷ στρατεύματι τούτῳ μάντις· τὸν, ἐόντα Ἠλεῖον, καὶ γένεος τοῦ Ἰαμιδέων [c] Κλυτιάδην, Λακεδαιμόνιοι ἐποιήσαντο λεωσφέτερον. Τισαμενῷ γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι περὶ γόνου, ἀνεῖλε ἡ Πυθίη, ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ἀναιρήσεσθαι πέντε. ὁ μὲν δὴ ἁμαρτὼν τοῦ χρηστηρίου, προσεῖχε [d] τοῖσι γυμνασίοισι, ὡς ἀναιρησόμενος γυμνικοὺς ἀγῶνας. ἀσχέων δὲ [e] πεντάεθλον, παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν Ὀλυμπιάδα, Ἱερωνύμῳ τῷ Ἀνδρίῳ ἐλθὼν ἐς ἔριν. [f] μαθόντες δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐς γυμνικοὺς, ἀλλ' ἐς ἀρηίους ἀγῶνας Φέρον τὸ Τισαμενοῦ μαντήιον, μισθῷ ἐπειρῶντο πείσαντες Τισαμενὸν ποιέεσθαι ἅμα Ἡρακλειδέων τοῖσι βασιλεῦσι ἡγεμόνα τῶν [g] πολεμίων. ὁ δὲ, ὁρέων περὶ πολλοῦ ποιευμένους Σπαρτιήτας Φίλον
523 αὐτὸν προσθέσθαι, μαθὼν τοῦτο, ἀνετίμα, σημαίνων σφι, ὡς ἢν μιν πολίτην σφέτερον ποιήσωνται, τῶν πάντων μεταδιδόντες, [h] ποιήσει ταῦτα, ἐπ' ἄλλῳ μισθῷ οὐδ' ὅ. Σπαρτιῆται δὲ, πρῶτα μὲν ἀκούσαντες, δεινὰ [i] ἐποιεῦντο καὶ μετέσαν τῆς χρησμο-

ut ſuper trecenta millia auctor coniectet adhuc quinquaginta millia. Tiſamenus Graecorum vates. Pretioſa opera vatum.

quinquaginta millia fuiſse coniecto. Hi ex adverſo inſtructi fuere pedites: equitatus vero ſeorſum erat collocatus. Ita diſpoſiti nationatim manipulatimque quum eſſent omnes, utrique etiam altero die ſacrificaverunt. Apud Græcos ſacrificus erat Tiſamenus Antiochi filius, is enim hunc exercitum vates comitabatur, Eleus quidem et ex genere Iamidarum Clytiades, a Lacedæmoniis populo ipsorum inſertus. Nam huic conſultanti oraculum apud Delphos de prole reſpondit Pythia quinque ipsum maxima certamina excepturum. Quo non intellecto Tiſamenus gymnaſiis operam dabat, tanquam gymnicos agones excepturus, quumque ſe exerceret in quinquertione, præter unum ludicrum ei proceſſit vincere Olympia, veniens in contentionem cum Hieronymo Andrio. Lacedæmonii autem interpretantes non ad gymnica certamina ſpectare Tiſameni oraculum, ſed ad bellica, conabantur eum mercede conducere, ut una cum Heraclidarum regibus dux bellicorum certaminum foret. Hic videns Spartiatas plurimi facere ipſius amicitiam, id animadvertens, extendebat amicitiæ ſuæ decus: quod negaret ſe alio pretio id facturum, quam ſi Spartiatam ſe civem facerent, omnia iura civitatis impertientes. Id Spartiatæ quum primo audiſſent, ferentes

33

a Deficit in *Vind.*, qui cum *Arch.* κατά τε ἔθν., in *Pasſ.* καὶ τὰ ἔθν., prius malui. b Ἐθυόν τε *Ask.* c Κλυτιάδου *Arch.*, in Latinis Laurentii *Clytiades.* d Omittunt τοῖσι *Vind. Pasſ. Arch.* e Πένταθλον *Arch. V.* f Λακεδ δὲ μαθ. *Arch. Pasſ. Ask.* g Πολέμων iidem tres et *Valla.* h Ποιήσειν *Arch.* i Ἐποιεῦντο καὶ id. *Vind.*, alii ἐποίευν τε καί.

252. Καὶ τἄλλα πολλ' ΕΠΕΙΚΑΣΑΙ δίκαιον ἦν. *Sophocles* Oed. Colon. v. 17. χῶρος δ' ὅδ' ἱερὸς, ὡς ἐπεικάσαι, βρύων Δάφνης ——, namque ſic MSS., *H. Stephano* notante. Eadem in fabula v. 147. δυσαίων, μακραίων τ' ἔθ', ὡς ἐπεικάσαι. In *Trachin.* tamen v. 144. Πεπυσμένη μὲν, ὡς ΑΠΕΙΚΑΣΑΙ, πάρει, nec citra Codd. diſcordiam, qualis et in aliis. Illa vero Sophoclea abſentiam τοῦ ἐσὶ ab *Arch.* legitimam declarant. Numerum autem exercitus Perſici auctum qui cupit, *Diodorum* XI, 30. adeat.

3. Καὶ γένεος τοῦ Ἰαμιδέων Κλυτιάδην] *F. Urſinus*, vir doctiſſimus, ad *Ciceron.* Divin. L. I, 41. τοῦ Ἰαμιδέων καὶ ΚΑΤΤΙΑΔΩΝ citat, haud ſcio unde. *Cicero* ex *P. Victorii*, *Urſini*, *P. Leopardi* excellente auxilio, *Elis in Peloponneſo familias duas certas habet*, *Iamidarum unam*, *alteram Clytidarum*, *haruſpicinae nobilitate praeſtantes.* Iam ſi Tiſamenus fuerit *Clytiades* et τῶν Ἰαμιδῶν, quemadmodum ap. *Pauſan.* III. 11. p. 232., oportet, adfinitate nexae fuerint familiae, paterque eius ex Clytiadis. Vide ſis *Pet. Victorium* Var. Lect. XIII, 15. et *P. Leopardum* Emend. IV, 18., neque λεωσφέτερον praetervide, h. e. πολιήτην σφέτερον, uti deinceps. Vir doctus, diſiuncta voce, λέῳ σφέτερον, alii conponunt *Heſychii* λεώλεθρος ἢ λεωκόρητος, παντελῶς ἐξωλοθρευμένος, quae, modo λέως Ionibus et *Hippocrati* de *Galeni* et *Erotiani* opinione fuerit παντελῶς, aliorſum pertinebunt.

3. Γένεος τοῦ Ἰαμιδέων] Quum *Elis in Peloponneſo familias duas certas* habuerit, *Iamidarum unam*, *alteram Clytidarum*, *haruſpicinae nobilitate praeſtantes*, ut ſcribit *Cicero* de Div. I, c. 41., Tiſamenum ἐόντα Ἠλεῖον, καὶ γένεος τοῦ Ἰαμιδέων, meo quidem arbitratu dicere non potuit *Herod.* Κλυτιάδην· ut mirer de Clytidis et Iamidis agenti *Leopardo* Em. IV, c. 18.; hunc *Herodoti* locum mendae non fuiſse ſuſpectum. Ad iſta, γένεος τοῦ Ἰαμιδέων, adſcribi potuit a lectore, οὐ Κλυτιάδην· ſive ἢ Κλυτιάδην. Sed Iamidam fuiſse Tiſamenum liquet ex *Pauſan.* III. p. 232., qui, *Herodotum* in his ſequutus, Τισαμενῷ, ait, ὄντι Ἠλείῳ τῶν Ἰαμιδῶν λόγιον ἐγένετο· memorans IV. p. 317., Εὔμαντιν ὄντα Ἠλεῖον τῶν Ἰαμιδῶν· VI. p. 454. Thraſybulum ex eadem familia et p. 495. vatem Eperaſtum τοῦ Κλυτιδῶν γένους. Infra *Herodoto*, c. 36., Graecum vatem ſecum habuiſſe dicitur Mardonius Hegeſiſtratum, ἄνδρα Ἠλεῖον τε καὶ τῶν Τελλιαδέων ἐόντα. Triplex hoc genus, οἱ Ἰαμίδαι, καὶ οἱ Τελλιάδαι, καὶ οἱ Κλυτιάδαι ubi memorantur *Philoſtrato* de V. A. V, c. 25. infelix proſtat *Olearii* conjectura, neſcientis veram lectionem iam demonſtrasſe *Kubnium* ad *Pauſan.* p. 800.

VALCKEN.

9. Παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδραμε] Lucta victus abiit, ceteroqui quinquertio ſuperaturus Hieronymum Andrium, *Pauſania* teſtificante L. III, 11. *Vallae* in his lapsum indicavit *Pavius*, correxit *Gronovius.* παρὰ in talibus excludere *G. Budaei* praecepto *Caſaubonus* ad *Strabon.* X. p. 700., docuit, quod *Palmerium* nimium hic anxium, videtur Exercit. ad Graec. Auctor. p. 40. latuiſse. Ecce tibi *Demoſth.* in Ariſtocrat. p. 331. Ed. *Tayl.* Κλιμωνα — παρὰ τρεῖς μὲν ἀφῆκαν ψήφους, τὸ μὴ θανάτῳ ζημιῶσαι· *tribus exceptis calculis*, *ne capite lueret*, *Cimonem dimiſerunt.* Acconmodatiſſime, neque fugit doctiſſimum *Berglerum*, *Dio Chryſoſt.* Or. IX. p. 141. D. ὥστε, ἔφη, παρ' ἓν μόνον βῆμα εὐδαίμων γεγόνας· *uno gradu*, *quominus beatus cenſeare*, *vinceris.*

9. Παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδρ.] Rariori hoc uſu praepoſitionem adhibuerunt *Iſaeus* et *Demoſthenes*, ille p. 41, 36. παρὰ τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως, hic c. Ariſtocr. p. 436., Κίμωνα — παρὰ τρεῖς μὲν ἀφῆκαν ψήφους τὸ μὴ θανάτῳ ζημιῶσαι· hoc ante dixerat p. 430., τρεῖς δὲ μόνοι ψῆφοι διήνεγκαν τὸ μὴ θανάτου τιμῆσαι. *Herodoti* Tiſamenus Olympiacam quinquertii palmam reportaſſet, niſi lucta fuiſſet ab Andrio Hieronymo ſuperatus: παρ' ἓν πάλαισμα· *una lucta excepta.* Herodotea *Pauſanias* explanavit p. 232., cuius verba huc commode retulit *Palmerius*, fruſtra dubitans de loci integritate, quem non male *Portus* tractavit.

VALCKEN.

14. Ἡγεμόνα τῶν πολεμίων] In *Vallae* correctis Latinis *dux bellicorum certaminum*, adſcito ex praegreſſis ἀγώνων vocabulo: id ſi nolueris, ἡγεμόνα τῶν πολέμων, prioribus non poſterius, ſcripta ſuppeditabunt exempla. Atque hoc *Reiskius* praeoptavit.

16. Ἀνετίμα] Verbum de mercatoribus eximie adhibitum *qui annonam incendebant*, *Vallae* minus intellectum, recte iam ceperat *Portus:* ab *Herodoto* transſumſit *Dion Caſſ.* apud *Suidam* in Ἀνετίμων. *Dionis* enim eſſe locum monuit nuper Clar. *Toupius* Em. in *Suid.* p. 42. apud eumdem *Dionem* XXXVIII, c. 5., Pompeius dicitur ἀνατιμῶν τε καὶ ἀπεσεμνύνων ἑαυτόν. Idem illud frequentius dicebatur ἐπιτιμᾶν· vid. Clar. *Ruhnken.* ad *Tim.* Lex. p. 84. —— Quod postea legitur, οὐδ' οὕτω ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι· ſupra attigi ad L. VII, c. 160. —— Melampoda Tiſamenus *Herodoto* dici non potuit imitatus βασιληΐην τε καὶ πολιτηΐην αἰτεόμενος· ſed αἰτεόμενον· quod *Reiskio* venit in mentem et *Koenio*, qui tamen ſcripſiſſe potius Noſtrum ſuſpicabatur, βασιληΐην· δὲ ἀντὶ πολιτηΐης αἰτεόμενον.

VALCKEN.

20. Δεῖνα ἐποιεῦντο καὶ &c.] Hoc multo tritius. Vid.

C.

rentes indigne, oraculum missum omnino fecerunt: tandem imminente ingenti Persici istius exercitus metu, arcessito annuebant. Eos iste immutatos intelligens, negare iam se eis solis esse contentum: sed oportere fratrem suum Hegiam etiam fieri Spartiatam eadem condicione qua et ipse fieret.
34 Hoc autem dicens imitabatur, ut coniectare licet, Melampodem, regnum pariter et civitatem poscendo. Etenim Melampus quum ab Argivis mercede conduceretur e Pylo ad compescendum morbum furoris mulierum suarum, poscebat pro mercede dimidium regni, recusantibus id Argivis atque digressis, quum plures e mulieribus insanirent, ita obtemperantes, quod Melampus poposcerat daturi reverterunt. Ibi ille cernens hos esse immutatos, plura optavit, negans se indulturum quæ vellent, nisi et fratri suo Bianti tertiam partem regni donassent. Argivi in arctum redacti hoc quoque
35 annuerunt. Ita Spartiatæ, quum maiorem in modum Tisameno egerent, prorsus ei assenserunt: et concessu istorum Tisamenus Eleus Spartiata effectus quinque maxima certamina vaticinans cum eis suscepit. Hi ex omnibus hominibus soli sunt a Spartiatis civitate donati. Quinque autem certamina hæc fuere: Unum et id primum hoc quod pugnatum est ad Platæas: alterum, quod in Tegea cum Tegeatis atque Argivis: tertium, quod in Dipæensibus cum universis Arcadibus præter Mantineos: quartum, quod cum Messeniis ad Isthmum: ultimum, quod in

σμοσύνης τοπαράπαν. τέλος δὲ, δείματος μεγάλου ἐπικρεμαμένου τῇ Περσικῇ τούτου στρατεύματος, καταίνεον [a] μετιόντες. ὁ δὲ, γνοὺς τετραμμένους σφέας, οὐδ' [b] οὕτω ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι τούτοισι μούνοισι, ἀλλὰ δεῖν ἔτι [c] καὶ τὸν ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ Ἡγίην γίνεσθαι Σπαρτιήτην ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι λόγοισι τοῖσι καὶ αὐτὸς γίνεται. Ταῦτα δὲ λέγων οὗτος ἐμιμέετο Μελάμποδα, ὡς εἰκάσαι, βασιληίην τε καὶ πολιτηίην αἰτεόμενος. καὶ γὰρ δὴ καὶ Μελάμπους, τῶν σὺν Ἀργείῃ γυναικῶν μανιέων, ὡς μὲν οἱ Ἀργεῖοι ἐμισθώσαντο σὺν Πύλῳ παῦσαι τὰς σφετέρας γυναῖκας τῆς νούσου, μισθὸν [d] προετείνετο τῆς βασιληίης τὸ ἥμισυ. οὐκ ἀνασχομένων δὲ τῶν Ἀργείων, ἀλλ' ἀπιόντων, ὡς ἐμαίνοντο [e] πολλῷ πλείονες τῶν γυναικῶν, οὕτω δὴ ὑποστάντες τὰ ὁ Μελάμπους [f] προετείνατο, ἤισαν δώσοντές οἱ ταῦτα. ὁ δὲ σφι ταῦτα δὴ [g] ἐπορέγετο, ὁρέων αὐτοὺς τετραμμένους, φὰς, ἢν μὴ καὶ τῷ ἀδελφεῷ Βίαντι [h] μεταδῶσι τὸ τριτημόριον τῆς βασιληίης, οὐ ποιήσειν τὰ βούλονται. οἱ δὲ Ἀργεῖοι, ἀπειληθέντες ἐς φόβον, καταινέουσι καὶ ταῦτα. Ὡς δὲ [i] καὶ Σπαρτιῆται, ἐδέοντο γὰρ δεινῶς τῆ Τισαμενῷ, πάντας συνεχώρεον οἱ. συγχωρησάντων δὲ καὶ ταῦτα τῶν Σπαρτιητέων, οὕτω δὴ πέντε σφι μαντευόμενος ἀγῶνας τοὺς μεγίστους Τισαμενὸς ὁ Ἠλεῖος, γενόμενος Σπαρτιήτης, συγκαταιρέει. μοῦνοι δὲ δὴ πάντων ἀνθρώπων ἐγένοντο [k] οὗτοι Σπαρτιήτῃσι πολῖται. οἱ δὲ πέντε ἀγῶνες, οἵδε ἐγένοντο· εἷς μὲν καὶ πρῶτος, οὗτος ὁ σὺν Πλαταιῇσι· ἐπὶ δὲ, ὁ σὺν Τεγέῃ πρὸς [l] Τεγεήτας τε καὶ Ἀργείους γενόμενος· μετὰ δὲ, ὁ σὺν Δυναιεῦσι πρὸς Ἀρκάδας [m] πάντας, πλὴν Μαντινέων· ἐπὶ δὲ, [n] ὁ Μεσσηνίων ὁ πρὸς [o] τῷ Ἰσθμῷ· ὕστατος δὲ,

[a] Μετιόντες iidem, non μετιέντες ut *Ald.* et alii. [b] Οὕτως ἔτι ἔφη *Pasf.*, prius quoque *Ask.* [c] Non agnoscunt *Arcb. Pasf.*, mox γίνεσθαι iidem et *Vind.*, recte. γενέσθαι antea. [d] Προετείνατο *Pasf. Ask.* ora *Stepb.*, προέτεινε *Arcb.* [e] Omittunt *Pasf Ask.* margo *Stepb. Brit.* [f] Προετείνετο *Arcb.* [g] Ἐπορέγεται *Arcb. Pasf. Ask.* et *Stepb.* ora. [h] Μεταδώσειν *Arcb.* [i] Abest *Arcb. Vind.* [k] Habet *Arcb.* in margine tantum. [l] Τεγεήτας τε καὶ *Pasf. Ask.*, hinc enclitica. [m] Πάντων in ora *Stepb.* [n] Ὁ Μεσσ. *Arcb. Vind. Paris. B. Pasf. Ask.*, quos laudo: aberat articulus. [o] Deest τῷ *Pasf. Ask.*

C. 52. et 93. Χρησμοσύνην interpretantur *oraculum*, quo iure, nescio. Spartani profecto Delphico vati longe erant addictiores, quam eius ut responsa flocci facerent. Potius arbitror, usuram Tisameni, auxiliique eius insuper habuisse, cum nimia sibi expeteret. Scito Heracliteae philosophiae quid κόρος καὶ χρησμοσύνη *satias et indigentia*, fuerit, obiter *Philo Iud.* explicat L. II. Allegor. p. 62. A., ubi doctissimus *Mangeius*. Porro καταίνεον μετιέντες *de sua pertinacia remittentes* ex opinione *Porti*. Malui Codd. monstrantibus μετιόντες *illum arcessentes*, sicuti L. III, 15., nec discrepat Cl. *Abreschii* coniectura.

25. Τὸν ἀδελφεὸν ἑωῦτοῦ Ἡγίην] Memorat Ἀγίαν, sive Ἀγίαν, μαντευσάμενον Λυσάνδρῳ in praelio ad Aegos flumen, nepotem Tisameni, *Pausan.* III, 11., unde usitatum familiae id cognomen: hinccine vero Ἀγίαν τὸν ἡγουμένου τινος *Timaeus* Lexico suo p. 8. addiderit, in ambiguo Cl. *Rubnkenius* iure reliquit. Sequentia ὡς εἰκάσαι —— αἰτεόμενος, cupidissime docti viri *Pavius* et *Reiskius* αἰτιόμενον reformant, quippe Tisamenum spectantia, Lacedaemoniorum ius civitatis, non regnum, sibi postulantem. Diceres plausibilem videri suspicionem. Quid si vero interpungatur, ὡς εἰκάσαι βασιληίην τε καὶ πολιτηίην, αἰτεόμενος, *ut regnum et ius civitatis conparem, rogans*, quae *Abreschii* observatio, opusne emendatione? Tisamenus ius Spartanae civitatis quaerebat, Melampus partem regni Argivorum: pares ambo cupiditate habendi, valde dispares in re desiderata.

37. Τὸ τριτημόριον τῆς βασιλείας] Largiti sunt Melampodi, gratiam rependentes, Argivi τὰ δύο μέρη τῆς βασιλείας, Melampus vero cum fratre Biante portionem suam conmunicavit: haec *Diodorus* L. IV, 68. Clarius Critici ad *Pindari* Nemeon. O. VIII, 30. purgasse Melampodem Proetidas ceterasque furore agitatas μισθῷ τῶν δυοῖν μερῶν τῆς βασιλείας. Sibi servasse τὸ ἥμισυ, alterum dimidiatum Bianti ultro concessisse, ὥστε γενέσθαι τὴν ὅλην βασιλείαν τριμερῆ, *Melampodidas*, *Biantidas*, *Proetidas*. Tot illic deinceps regiae familiae, sed legitimae. Vid. *Pausan.* II, 18.

45. Μοῦνοι δὲ δὴ πάντων] Neminem habuit *Cragius*, quem iure opponeret *Herodoto*, ut egregie *Io. Meurs.* ostendit Misc. Lac. IV, c. X. Tisamenus et frater eius Hegias sic in Laconicam fuere civitatem recepti, ut eodem uterentur iure, iisdemque gauderent privilegiis, quibus prae reliquis Lacedaemoniis fruebantur Spartiatae. —— Quibus Lacedaemonii victoriam reportarunt, quinque praelia hinc eodem ordine recensuit *Pausanias* III. p. 233. In ceteris nihil est difficultatis; quarto loco memoratum exercuit *Ioacb. Kubnium* et *Iac. Palmerium*; huius mihi in *Herodoto* verisimilis videtur coniectura, corrigentis Μεσσηνίων ὁ πρὸς τῇ Ἰθώμῃ· sed in *Pausania* neutrius placet tentamen. VALCKEN.

50. Ὁ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ] Bellum Spartanis Messenii una cum Helotis, occupata Ithome, conflarant: isthic res gesta in decem annos, longissime ab Isthmo; *Thucydides* L. I, 101. et *Diodorus* L. XI, 64. testes sunt. Ergo ὁ πρὸς τῇ Ἰθώμῃ ad *Ithomen* veritati, *Palmerio Pavio*que observantibus, congrueret. *Pausanias*, haec Herodotea apertissime aemulatus, nonnihil inpedit Laconic. C. 11. τέταρτον δὲ ἠγωνίσατο *Tisamenus* πρὸς τοὺς ἐξ Ἰσθμοῦ Ἰθώμην ἀποστήσαντας ἀπὸ τῶν εἰλώτων. *Isthmum* enim Ithomenque paene coniungit, nec sine suspicione reperti in *Herodoto* Ἰσθμοῦ *Isthmi*. Sic maculae origo *Pausaniam* anteverteret; namque mendam esse, nullus dubito. Illa vero *Pausaniae* an extra labis culpam? *Palmerius* Exercit. ad Gr. Auct. p. 41. negat, scribendum opinatus, ἐξ Αἰθέης Ἰθώμην —, quoniam inter rebellantes, qui Ithomen occuparunt, ap. *Thucydidem* Αἰθαιεῖς, sive, uti *Steph. Byz.* citavit Αἰθαειῆς. At illorum Αἴθαια, *Aethaea*, oppidum, Ethnicographo auctore, non Αἰθεός. *Pavius*, cui *Pausanias* itidem vitio notabilis, fingebat πρὸς τοὺς ἐς Ἰσθμοῦ Ἰθώμην ἀποστήσαντας τῶν εἰλώτων. *Ithomen Isthmi*, quippe in Peloponneso atque intra Isthmum positam, discretamque tali notatione ab Ithome Thessaliae. Bene ego memini Ithomen montium ὀρῶν, ὁπόσα ἐντός ἐστιν Ἰσθμοῦ, nulli magnitudine concedere ex Messeniac. C. 9., *Ithomen Isthmi* non re-

Quid sacra Græcis et Persis prædixerint. Hegesistrati mirum effugium ex carcere Spartano, postea tamen ab eis occisi.

δὲ, ὁ ϑ' Ταν́αγρη πρὸς Ἀθηναίους τε καὶ Ἀργείους γενόμενος. ὗτος δὲ ὕστατος κατειργάσθη τῶν πέντε ἀγώνων. Οὗτος δὴ τότε τοῖσι Ἕλλησι ὁ Τισαμενὸς, ἀγόντων τῶν Σπαρτιητέων, ἐμαντεύετο [a] ϑ' τῇ Πλαταιίδι. τοῖσι μέν νυν Ἕλλησι καλὰ ἐγίνετο τὰ ἱρὰ ἀμυνομένοισι· διαβᾶσι δὲ τὸν Ἀσωπὸν, καὶ μάχης ἄρχουσι, οὔ. Μαρδονίῳ δὲ [b] προθυμεομένῳ μάχης ἄρχειν, οὐκ ἐπιτήδεα ἐγίνετο τὰ ἱρά. ἀμυνομένῳ δὲ καὶ τούτῳ, καλά. καὶ γὰρ ὗτος Ἑλληνικοῖσι ἱροῖσι [c] ἐχρέετο, μάντιν ἔχων Ἡγησίστρατον, ἄνδρα Ἠλεῖόν τε καὶ τῶν [d] Τελλιαδέων ἐόντα λογιμώτατον· τὸν δὴ πρότερον τούτων Σπαρτιῆται λαβόντες, ἔδησαν ἐπὶ θανάτῳ, ὡς πεπονθότες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ, ϑ' τούτῳ τῷ κακῷ ἐχόμενος, ὥστε τρέχων περὶ τῆς ψυχῆς, πρό τε τοῦ θανάτου [e] πεισόμενος πολλά τε καὶ λυγρὰ, ἔργον ἐργάσατο μέζον λόγου. ὡς γὰρ δὴ ἐδέδετο ϑ' ξύλῳ σιδηροδέτῳ, [f] ἐσνευχθέντος κως σιδηρίου ἐκράτησε. αὐτίκα [g] δὲ ἐμηχανᾶτο ἀνδρειότατον ἔργων πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. [h] ϛαθμησάμενος γὰρ ὅκως ἐξελεύσεται ὁι τὸ λοιπὸν τοῦ ποδὸς, [i] ἀπέταμε τὸν ταρσὸν ἑωυτοῦ. ταῦτα δὲ ποιήσας, [k] ὡς Φυλασσόμενος ὑπὸ Φυλάκων, διορύξας τὸν τοῖχον, ἀπέδρη ἐς Τεγέην, τὰς μὲν νύκτας πορευόμενος, τὰς δὲ ἡμέρας καταδύνων ἐς ὕλην, καὶ αὐλιζόμενος ἔτω, ὥστε Λακεδαιμονίων παυδημεὶ διζημένων, τρίτῃ εὐφρόνῃ γενέσθαι ϑ' Τεγέης· τοὺς δὲ ϑ' [l] ϑωῦματι μεγάλῳ ἐπέχεσθαι τῆς τε τόλμης, ὁρέοντας τὸ ἡμίτομον [m] τοῦ ποδὸς κείμενον, καὐτεῖνον δ' δυναμένους εὑρεῖν. τότε μὲν ἔτω διαφυγὼν Λακεδαιμονίους, καταφεύγει ἐς Τεγέην, ἐῶσαν οὐκ ἀρθμίην Λακεδαιμονίοισι τοῦτον τὸν χρόνον. ὑγιὴς δὲ γενόμενος, καὶ προσποιησάμενος [n] ξύλινον πόδα, κατεστήκεε ἐκ τῆς ἰθείης Λακεδαιμονίοισι πολέμιος. ὁ [o] μέν τοι ἐς γε τέλος ὁι συνήνεικε τὸ ἔχθος τὸ ἐς Λακεδαιμονίους [p] συγκεχυρημένον. ἦλω γὰρ μαντευόμενος ϑ' Ζακύνθῳ ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἀπέθανε. Ὁ [q] μέντοι θάνατος ὁ Ἡγησιστράτου, ὕστερον ἐγένετο τῶν Πλαταιϊκῶν· τότε δ' ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ τῷ Μαρδονίῳ μεμισθωμένος οὐκ [r] ὀλίγου, ἐθύετό τε καὶ προεθυμέετο [s] κατά τε τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων, καὶ κατὰ τὸ κέρδος. ὡς δὲ οὐκ ἐκαλλιέρεε ὥστε μάχεσθαι, οὔτε αὐτοῖσι Πέρσῃσι, οὔτε τοῖσι μετ' ἐκείνων ἐοῦσι Ἑλλήνων. εἶχον γὰρ καὶ οὗτοι ἐπ'

in Tanagra cum Athenienſibus et Argivis. Hoc autem ultimum peractum fuit quinque certaminum. Tiſamenus igitur Spartiatarum tunc ductor vaticinatus est Græcis in agro Platæenſi: et apud Græcos quidem pulchre litatum est, ſi ſe defenderent: non ſi Aſopum transgreſſi pugnam capeſſerent. Mardonio autem capeſſendæ pugnæ avido non extitere pulchra exta, niſi et ipse ſeſe defenderet; nam is quoque Græcis ſacrificiis utebatur, haruſpicem habens Hegeſiſtratum virum Eleum, et Telliadarum præſtantiſſimum. Hunc ante ea tempora Spartiatæ quum cepiſſent, in vincula coniecerant morte affecturi, ut a quo multa et intoleranda perpeſſi fuiſſent. Ille in hac calamitate poſitus, utpote de vita periclitans, et qui ante mortem multa ac triſtia foret paſſurus, rem perpetravit dictu maiorem: nam ut erat conſtrictus nervis ferro vinctis, ferro forte illato fuit potitus, et confeſtim excogitavit opus omnium, quæ nos novimus, maxime virile. Coniectans enim qua ratione reliquum pedis educeretur, præcidit ſibi plantam pedis, hoc acto, quippe ab excubitoribus cuſtoditus, ſubfoſſo muro profugit Tegeam, noctu progrediens, interdiu ſylvis ſe abdens atque immorans ita, ut Lacedæmoniis eum paſſim perſcrutantibus, trinoctio Tegeam pervenerit, utque admirarentur magnopere hominis audaciam, cuius dimidiatum pedem iacentem cernerent, ipsum invenire non poſſent. Ita Hegeſiſtratus Lacedæmoniis elapsus, Tegeam, quæ per id tempus non erat pacata Lacedæmoniis, transfugit. Sanato vulnere et ligneo pede adſcito, ex profeſſo Lacedæmoniis hoſtis extitit. Sed non ad poſtremum ei protractum in Lacedæmonios odium profuit. nam in Zacyntho quum vaticinaretur, ab his captus atque interemptus est. Verum hic Hegeſiſtrati interitus poſterior rebus Platæenſibus fuit. Tunc autem is a Mardonio non exigua ſumma conductus, cupide ſacrificabat, cum in Lacedæmonios odio, tum lucri gratia. Quum igitur exta non eſſent pulchra ad pugnam committendam neque ipſis Perſis, neque Græcis, qui cum illis erant, habebant enim et Græci illi ſeorſum ſuum haruſpicem quen-

524

a Ἐν τῇ Πλ. *Paſſ. Ask. Arcb. V. Ald.*, quem articulum poſteriores omiſerunt male. *b* Προθυμένῳ *Arcb. V.*, προθυομένῳ ad *Steph.* oram. *c* Ἐχρέετο *Paris. B. Brit. Ald.*, ἐχρέατο *Med. Ask. Paſſ.*, ἐχρᾶτο *Arcb. V.* *d* Τελλαδέων *Paſſ.* *e* Πεισόμ. *Arcb. Paſſ. Paris. A. B.*, πησόμενος alii cum *Aldo.* *f* Ἐσενεχθ. *Vind.*, ἐπενειχθέντος *Ask.*, ἐσενειχθέντα *Arcb.* *g* Δὴ *Arcb.* *b* *Suidas* citat in Voc. *i* Ἀπέτεμε *Ask. Suid.* *k* Ὥςε *Arcb. Paſſ. Vind. Ask.*, quod minime diſplicet. *l* Θώμ. *Arcb. Ask.* *m* Τοῦ ποδὸς κείμ. *Arcb. Paſſ. Vind. Ask. Steph.* margo, τοῦτο κείμ. alii, quo licet carere. *n* Spectavit *Plut.* T. II. p. 479. B. *o* Μέν τοι γε ἐς *Arcb. Vind. Ask.* *p* Συγκεχωρημένον *Arcb.* *q* Μέν νυν id. nec praeter Scriptoris morem. *r* Ὀλίγῳ *Arcb.* *s* *Med. Paſſ. Ask.*, ceteri τε negligunt.

reminiſcor. Si *Pauſaniae* voces ἐς Ἰσθμοῦ, ex corruptis Herodoteis fortaſſe additae, abeſſent, in *Pavii* correctionem ſtudio inclinarem. Alia doctiſſimus *Kubnius*. Quomodo autem cunque de *Pauſania* ſtatuetur, hic πρὸς τῇ Ἰθώμῃ ad *Ithomen* oportuerat.

54. Ἀγόντων τῶν Σπαρτιητέων] Ineptus interpres in *Spartiatarum tunc ductor*. Pauſanias imperator erat, Tiſamenus vates, ab illo et Spartanis hoc in bellum ad Plataeas ductus. Proximum ἐχρέετο perperam mutabatur. Ἐχρέατο numeri multitudis est, ſicuti ἐκτέατο VIII, 113., παρηγορέατο L. V, 104., bonis, uti arbitror, avibus inſtaurata. Mirum autem valde, Hegeſiſtratum Ἀρκαδικὸν μάντιν *Plutarcho* dici T. II p. 479. B., quem Elide ortum et *Telliae* vaticini L. VIII, 27. filium, aut nepotem certe, novimus.

65. Πεισόμενος πολλὰ] Priſtinum πησόμενος non abiiciebam in Diſſ. *Herodot.* ob *AEſchyli* verſum, πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ ΠΗΣΑΣ μογῇς Agamemn. v. 1633. et πήσασκε *Etymologi* p. 624, 50. Dicta non urgeo, quoniam πησόμενος ex πεισομενος ſcribarum ſaepe peccato progignitur. Exempla in *Heliodoro* monſtravi, nec repeto, hic meliores Codd. ſecutus. Ξύλον σιδηρόδετον, cui vatis inſerti innexique pedes, illuſtrat *S. Petitus* ad Leg. Attic. L. IV, 9. p. 461. et ad *Act. Apoſtol.* XVI, 24. *Weſſtenius* aliique.

82. Προσποιησάμενος] *Quum ligneum ſibi pedem adſciviſſet. Plutarcb.* de Frat. Amore p. 479. B. ὁ Ἀρκαδικὸς μάντις ἀναγκαίως πόδα ξύλινον προσεποιήσατο καθ' Ἡρόδοτον, τοῦ οἰκείου φερηθείς· ſed Eleus fuit Hegeſiſtratus vates, non Arcas. Hinc verbi medii poteſtas clariſſime liquet: *alteri quid attribuere*, vel *acquirere Pauſaniae* frequenter dicitur aliisque προσποιεῖν. VALCKEN.

84. Συγκεκυρημένον] Vir doctus, cui in opinionem inciderat συγκεκρημένον, aut, eodem ſenſu, συγκεκριμένον, prudenter ſententiam mutavit. Dudum *Portus* ἔχθος συγκεκυρημένον idem eſſe, ac *odium caſu fortuito ſuſceptum*, patefecit. Mox illud ipsum τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων, quo alia in re modo τὴν εὐεργεσίαν τῆς γυναικὸς *benivolentiam erga mulierem Diodorus* XVII, 24., ubi obſervata vide.

95. Τι-

Hippomachus vates Græcorum in Perſicis caſtris. Timegenidæ conſilium de tramitibus Citharonis ſervandis, ubi ſupplementa et commeatus intercipiuntur. Aſopus ſeparat pugnandi cupidos. Conſilia diverſa Artabazi et Mardonii.

quendam Leucadium Hippomachum, quumque adfluerent Græci, et eorum numerus creſceret, ſuaſit Mardonio Timegenides Herpyis filius vir Thebanus, ut exitus Citharonis cuſtodiret, quod diceret aſſidue indies adfluere Græcos, ac fore, ut multos interciperet. Iam autem dies octo abierant poſitis e regione caſtris, quum iſte Mardonio hoc conſilium dedit. Mardonius, admoneri ſe probe intelligens, primis tenebris equitatum mittit ad egreſſus Citharonis, qui Platæas ferunt: quæ Bœoti Tria capita, Athenienſes Capita quercus appellant. Equites miſſi non fruſtra pervenere, nacti enim ingredientia campum quingenta iumenta, quæ commeatum e Peloponneſo ad exercitum ſubvehebant, cum hominibus, qui ſequebantur vehicula, capiunt. Perſæ hanc prædam nacti, immiſericorditer trucidant, neque iumento ulli neque homini parcentes. In quibus occidendis posteaquam ſatis ſunt graſſati, cum ceteris quæ corripuerant, ad Mardonium ſunt et ad exercitum reverſi.

Post hanc rem geſtam biduum abſumptum est, neutris pugnam lacesſere volentibus; nam etſi Aſopo tenus barbari proceſſerant irritandi Græcos gratia, neutri tamen ſibi transeundum ſtatuebant; equitatus modo Mardonii progrediebatur, et Græcos infeſtabat: quia Thebani, utpote in amorem Medorum vehementer propenſi, ferebant alacriter bellum, et aſſidue provehebantur usque ad prælium: deinde excipientes Perſæ ac Medi, præcipue præclara facinora edebant. His amplius ad decem usque dies nihil est actum, at ubi undecimus dies exſtitit conſidentibus ex adverſo copiis ad Platæas, et Græcis longe plures acceſſerant, quum etiam Mardonius ſtativa illa gravaretur, ibi venere in colloquium Mardonius Gobryæ et Artabazus Pharnacis filius, vir apud Xerxem inter paucos Perſarum probatus, quorum conſultantium hæ fuere ſententiæ: Artabazi quidem, expedire motis quamprimum caſtris ire ad mœnia Thebana, quo multum rei frumentariæ ipſis mul-

ἐπ' ἑωυτῶν μάντιν Ἱππόμαχον, Λευκάδιον ἄνδρα, ἐπιῤῥεόντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, καὶ γνωμέων πλεόνων,
95[a] Τιμηγενίδης ὁ Ἕρπυος, ἀνὴρ Θηβαῖος, συνεβούλευσε Μαρδονίῳ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κιθαιρῶνος φυλάξαι· λέγων ὡς ἐπιῤῥέοιεν οἱ Ἕλληνες αἰεὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, καὶ ὡς [b] ἀπολάμψοιτο συχνούς. Ἡμέραι δέ σφι ἀντικατημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν ὀκτώ, ὅτε ταῦτα ἐκεῖνος συνεβούλευε Μαρδονίῳ. ὁ δὲ, μαθὼν, τὴν παραίνεσιν εὖ ἔχουσαν, ὡς εὐφρόνη ἐγένετο, πέμπει τὸν ἵππον ἐς τὰς [c] ἐκβολὰς τὰς Κιθαιρωνίδας, αἳ ἐπὶ Πλαταιέων Φέρουσι· τὰς Βοιωτοὶ μὲν τρεῖς κεφαλὰς καλέουσι, Ἀθηναῖοι δὲ, δρυὸς κεφαλάς· πεμφθέντες δὲ οἱ ἱππόται, ἐς μάτην ἀπίκοντο. [d] ἐσβάλλοντα γὰρ ἐς τὸ πεδίον, λαμβάνουσι ὑποζύγιά τε πεντακόσια, σιτία ἄγοντα ἀπὸ Πελοποννήσου ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀνθρώπους, οἳ εἵποντο τοῖσι ζεύγεσι. ἑλόντες δὲ ταύτην τὴν ἄγρην οἱ Πέρσαι, ἀφειδέως ἐφόνευον, [e] ὑ Φειδόμενοι ὅτε ὑποζυγίου ὐδενὸς, ὅτε ἀνθρώπου. ὡς δὲ [f] ἄδην εἶχον κτείνοντες, τὰ λοιπὰ αὐτέων ἤλαυνον περιβαλλόμενοι παρά [g] τε Μαρδόνιον καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον. Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον, ἑτέρας δύο ἡμέρας διέτριψαν, ὐδέτεροι βουλόμενοι μάχης ἄρξαι. μέχρι μὲν γὰρ τοῦ Ἀσωποῦ ἐπῆισαν οἱ βάρβαροι, πειρώμενοι τῶν Ἑλλήνων, διέβαινον δὲ ὐδέτεροι. ἡ μέντοι ἵππος ἡ Μαρδονίου αἰεὶ προσέκειτό τε καὶ ἐλύπεε τοὺς Ἕλληνας. οἱ γὰρ Θηβαῖοι, ἅτε μηδίζοντες μεγάλως, προθύμως ἔφερον τὸν πόλεμον, καὶ αἰεὶ κατηγέοντο μέχρι μάχης. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου παραδεκόμενοι Πέρσαι τε καὶ Μῆδοι, μάλα ἔσχον οἱ ἀποδείκνυντο ἀρετάς. Μέχρι μέν νυν τῶν δέκα ἡμερέων ὐδὲν ἐπὶ πλεῦν ἐγίνετο τούτεων· ὡς δὲ ἑνδεκάτη ἐγεγόνεε ἡμέρη [h] ἀντικατημένοισι ἐπὶ Πλαταιῆσι, οἵ τε δὴ Ἕλληνες πολλῷ πλεύνες ἐγεγόνεσαν, καὶ Μαρδόνιος περιημέκτεε τῇ ἕδρῃ, ὀρθαῦτα ἐς λόγους ἦλθον Μαρδόνιός τε ὁ Γωβρύεω καὶ Ἀρτάβαζος ὁ Φαρνάκεος, ὃς ἐν ὀλίγοισι Περσέων ἦν ἀνὴρ δόκιμος παρὰ Ξέρξῃ. [i] βουλευομένων δὲ αἵδε ἔσαν αἱ γνῶμαι· ἡ [k] μὲν Ἀρταβάζου, ὡς χρεὼν εἴη ἀναζεύξαντας τὴν ταχίστην πάντα τὸν στρατὸν, ἰέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸ Θηβαίων, ἔνθα σῖτόν τέ σφι [l] ἐσηνεῖχθαι πολ-

a Τιμηγενίδης *Arcb.*; olim Τιμαγενίδης. *b* Ἀπολάμψοιτο *Arcb. Vind.* *c* Ἐμβολὰς *Arcb.* *d* Ἐσβαλόντα id. *e Med. Paſ. Ask.*, οὐ deerat. *f* Ἅδε *Arcb.* male. Citavit *Suidas* in Voc. *g* Abest *Paſ. Ask. V.* *b* Ἀντικατημένοισι ἐν Πλ. *M. Paſ. Ask. Arcb. Paris. A. B. Brit.*, ἀλλήλοισι interponebatur, quo nihil ad ſententiam opus. *i* Βουλομ. *Arcb.* *k* Μὲν γὰρ *Arcb.*, mox χρεὸν idem ſuo more. *l* Ἐσενηνέχθαι *Vind.*, ἐνηνέχθαι *Arcb.*

95. Τιμηγενίδης ὁ Ἕρπυος] Eo nomine patriae flagitioſus proditor omnium librorum conſenſione C. 85. *Pauſaniae* Τιμηγενίδας idem L. VII, 10. Optimus dux itaque *Arcb.* codex.

2. Αἳ ἐπὶ Πλαταιέων Φέρουσι] Aditum ex Cithaerone Plataeas verſus *Pauſanias* IX, 2. p. 725. patefecit, Δρυὸς κεφαλὰς *Capita quercus* et fabuloſam tituli originem *Philoſtratus* Icon. L. II, 19. fin. post *Thucydid.* III, 24. Τρεῖς κεφαλὰς non memini. Plura Boeotiae loca ſunt, raro apud alios obvia. *Livii* L. XXXV, 50. *Hermaeum*, modo tamen bene habeat, ubi reperitur? Nam Ἑρμαιον ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας τόπος *Euſtratii*, aut *Anonymi* potius in Ethic. *Ariſtotelis* III. p. 46. a Liviano remotior. Ibidem ex *Cephiſodori* L. XII. περὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου et *Anaximenis* IV. Rer. Philippi, *Ephori*que L. XXX. dicuntur Coronenſes cum Boeotiis ἐκ τοῦ μετὰ τοῖχον in Phocenſes pugnaſſe. Quale vero id oppidum? Μετάτοιχον nemo novit. Sit Μετάχιον quis illi teſtis praeter *Steph. Byz.* ex eodem *Ephori* L. XXX.? Inſunt illi narrationi, hiſtoriam ſacri belli et *Onomarchum*, qui ſemel ibi atque iterum mendoſiſſime ὁ μόναρχος ὁ Φωκεὺς, ſpectanti, memorabilia conplura, ſed aliena et nunc negligenda.

7. Καὶ ἀνθρώπους] Servos qui intelligunt, fruantur arbitrio. Quem *Galenus* praecognit. p. 458. ſuum dixerat οἰκέτην, de eodem μηδὲ ὁρῶντες τὸν ἐμὸν ἄνθρωπον ἐν Ῥώμῃ. Conſimiliter alii, a doctis ad *S. Lucae* Evang. C. XII, 36. advocati. Hic nec excluduntur, neque ſoli in periculum veniunt.

10. Ὡς δὲ ἄδην εἶχον] Excitat ista *Suidas* in Ἄδην, verbis ſubiecta *Platonis* e Charmide p. 153. C. ἐπειδὴ δὲ τῶν τοιούτων ἄδην εἴχομεν· cuius haec ſunt in fine L. VII. de Rep. ἄδην ἤδη ἔχουσιν ἡμῖν οἱ λόγοι περί τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ ὁμοίου ταύτῃ ἀνδρός· frequenter obvia phraſis propria legitur poteſtate apud *Athen.* IV. p. 128. E. ὡς ἄδην εἴχομεν βρώσεως. Utitur Herodoteis Clar. *Ti. Hemſterhuſius* ad *Lucian.* pag. 52. VALCKEN.

22. Οὐδὲν ἐπὶ πλεῦν] Recte, ni fallor, corrigit in literis ad me datis *Koenius*, οὐδὲν ἔτι πλεῦν ἐγίνετο τουτέων· quae eadem infra leguntur c. 106., et c. 120.; niſi quod πλεὸν ibi ſit pro πλεῦν. —— In proximis: ὡς δὲ ἑνδεκάτη ἐγεγόνεε ἡμέρη ἀντικατημένοισι ἀλλήλοισι· duo forte poſtrema aliis etiam aberunt Codd. *Vallae* non lecta: iam ante dixerat c. 38., ἡμέραι δέ σφι ἀντικατημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν ὀκτώ. —— Paulo post Mardonius περιημέκτεε τῇ ἕδρῃ· *moram istam ferebat impatienter*; ut milites apud *Thucyd.* dicuntur ἀχθόμενοι τῇ ἕδρᾳ, V, c. 7. ubi notat *Waſſeus.* VALCKEN.

29. Ἀναζεύξαντας —— τὸν στρατὸν] Unicum talis ſtructurae exemplum in *H. Stephan.* Theſ. T. I. 1395. ex Muſae VIII. C. 60, 1. μηδὲ —— ἀναζεύξῃς πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τὰς νῆας. Adſtrui hoc potuerat et C. 57. ἀναζεύξαντας τὸ στρατόπεδον ἰέναι ἐς τὸ &c. Quem post paucisſima videbimus χόρτον τοῖσι ὑποζυγίοις, eundem parili forma τοῖς ἵπποις χόρτον *Diodorus* XVI, 41., χιλὸν πτήνεσι *Philo Iud.* Q. Omn. Prob. Lib. p. 870. A. et *Heliodorus* AEth. VIII. p. 398. ſcripserunt.

40. Καὶ

Qui prœlii certus inaniter firmare ad id vult ſuos Græcosque ſocios duces per oracula.

πολλὸν, καὶ χόρτον τοῖσι ὑποζυγίοισι· κατ' ἡσυχίην τε ἰζομένους διαπρήσσεσθαι ποιεῦντας τάδε. ἔχειν γὰρ χρυσὸν πολλὸν μὲν ἐπίσημον, πολλὸν δὲ καὶ ἄσημον· πολλὸν [a] δὲ καὶ ἄργυρόν τε καὶ ἐκπώματα· [b] τούτεων φειδομένους μηδενὸς, διαπέμπειν ἐς τοὺς Ἕλληνας, Ἑλλήνων δὲ μάλιστα ἐς τοὺς προεστεῶτας σφέων τῆσι πόλισι· καὶ ταχέως σφέας παραδώσειν τὴν ἐλευθερίην, μηδὲ ἀναχινδυνεύειν [c] συμβάλλοντας. τούτου [d] μὲν ἡ αὐτὴ ἐγένετο καὶ Θηβαίων γνώμη, ὡς προειδότος πλεῦν τι καὶ τούτου· Μαρδονίου δὲ, ἰσχυροτέρη τε καὶ ἀγνωμονεστέρη, καὶ οὐδαμῶς συγγινωσκομένη. δοκέειν τε γὰρ πολλῷ [e] κρέσσονα εἶναι τὴν σφετέρην στρατιὴν τῆς Ἑλληνικῆς, συμβάλλειν τε τὴν ταχίστην, μηδὲ περιορᾶν συλλεγομένους ἔτι [f] πλεῦνας τῶν συλλελεγμένων. τά τε σφάγια τὰ Ἡγησιστράτου ἐᾶν χαίρειν, μηδὲ βιάζεσθαι, ἀλλὰ νόμῳ τῷ Περσέων χρεωμένους συμβάλλειν. Τούτου δὲ οὕτω δικαιεῦντος, ἀντέλεγε οὐδεὶς, ὥστε ἐκράτεε τῇ γνώμῃ· τὸ γὰρ κράτος εἶχε τῆς στρατιῆς οὗτος [g] ἐκ βασιλῆος, ἀλλ' οὐκ Ἀρτάβαζος. μεταπεμψάμενος ὦν τοὺς ταξιάρχους τῶν τελέων, καὶ τῶν μετ' ἑωυτοῦ ἐόντων Ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς, [h] εἰρώτα εἴτι εἰδοῖεν λόγιον περὶ Περσέων, ὡς [i] διαφθαρέονται ὑπὸ τῆ Ἑλλάδι. σιγώντων δὲ τῶν ἐπικλήτων, τῶν μὲν οὐκ εἰδότων τοὺς χρησμοὺς, τῶν δὲ, εἰδότων μὲν, ὑπ' ἀδείης δὲ οὐ ποιευμένων τὸ λέγειν, αὐτὸς Μαρδόνιος ἔλεγε, „ [k] Ἐπεὶ τοίνυν ὑμεῖς ἢ ἴστε οὐδὲν, ἢ οὐ τολμᾶτε „ λέγειν, ἀλλ' ἐγὼ ἐρέω ὡς εὖ ἐπιστάμενος. ἔστι „ [l] λόγιον ὡς χρεὼν ἐστὶ Πέρσας ἀπικομένους ἐς τὴν „ Ἑλλάδα, διαρπάσαι τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, με„ τὰ δὲ τὴν [m] διαρπαγὴν ἀπολέσθαι πάντας. ἡμεῖς „ τοίνυν αὐτὸ τοῦτο ἐπιστάμενοι [n] οὔτε ἴμεν ἐπὶ τὸ „ ἱρὸν τοῦτο, οὔτε ἐπιχειρήσομεν διαρπάζειν. ταύτης „ τε εἵνεκα τῆς αἰτίης οὐκ ἀπολεόμεθα. ὥστε ὑμέων „ ὅσοι τυγχάνουσι εὖνοοι ἐόντες Πέρσῃσι, ἤδεσθε τοῦ„ δε εἵνεκα, ὡς [o] περισομένους ἡμέας Ἑλλήνων". ταῦτά σφι εἶπας, δεύτερα [p] ἐσήμαινε παραρτέεσθαί τε

multumque pabuli iumentis comparavisſent; atque ibi conſidentes tranquille rem conficerent ita agendo. Quippe quum multum auri tum ſignati, tum non ſignati haberent, multum etiam argenti ac poculorum, ne parcerent illis, ſed ea ad Græcos mitterent, eos præcipue, qui civitatibus præſiderent, fore enim, ut illi ſuam celeriter traderent libertatem: neque rurſus pugnandi adire diſcrimen. Eadem autem Thebanorum quæ istius ſententia erat, tanquam aliquid plus isto proſpiciente. Mardonii autem ſententia ferocior pertinaciorque, et nullo modo cedens: quippe opinantis multo meliorem ſuum eſſe quam Græcorum exercitum, et primo quoque tempore confligere, quam committere ut plures quam coacti erant cogerentur: Hegeſiſtrati vero auſpicia valere ſinere, nec eis vim afferre: quinimo Perſarum more ſervato confligere. Mardonio ita opus facto eſſe cenſenti nemo contradicebat: qui, ubi ſententia ſua vicit, ſicut penes eum erat ſumma imperii, non penes Artabazum, accitis cohortium præfectis et qui ſecum erant ducibus Græcorum, eos percontabatur, num aliquod oraculum ſcirent de Perſis tanquam perituris in Græcia. Silentibus illis, quos advocaverat, partim quod ignorarent oracula, partim quod haud tutum putarent proferre, quod ſcirent, inquit ipse Mardonius, Quoniam vos aut nihil noſtis, aut promere non audetis, ego rem proferam, utpote bene cognitam habens. Est oraculum, Perſis fatale eſſe, ut in Græciam profecti diripiant templum quod Delphis est, utque direpto templo omnes intereant. Quocirca, quum hoc ſciamus, neque adibimus templum istud, neque diripere conabimur, ob hanc causſam interitum devitaturi, quo nomine quicunque veſtrum bene Perſis volunt, voluptatem capiant, tanquam nobis Græcos ſuperaturis. Hæc loquutus, ſecundo loco ſignum

526 42 45 50 55 60 65

a Δὲ ἄργυρον, ſine medio καὶ, *Paſſ.*, in *Vind.* ſequens τε omittitur. *b* Τούτων δὲ φειδ. *Arcb.* *c* Συμβαλόντας *Arcb.* *d* *Med. Paſſ. Ask. Arcb.*, alii μέν νυν, Noſtro tritum: tum ἐγίνετο *Arcb. Paſſ. Vind. Ask.* *e* Κρεσσον' εἶναι *Arcb.* et στρατιῆν. *f* Πλεῦνες τῶν, omiſſo medio γίνεσθαι, *Med. Arcb. Paſſ. Ask. Paris. B. Brit.*: porro τῶν συλλελεγμένων *Paſſ. Vind.*, antea συλλεγομένων. *g* Absunt hae duae voces *Arcb. Vind. Vallae.* Sequentia μεταπεμψάμενος —— exſcripſit *Thom. M.* in Τέλη, in Muſae numero errans, ſicuti Cl. *Stoeberus* advertit. *h* *Arcb. V. Paſſ.*, antea ἠρώτα. *i* Διαφθορεῦνται *Vind. Arcb.*, διαφθαρέονται *Paſſ.* ora *Stepb.*, διαφθερέοντας *Ald.*, διαφθερέονται alii. *k* Ἀλλ' ἐγὼ ἐρέω ὡς εὖ ἐπιστάμενος, ἐπεὶ δὴ ὑμεῖς ἢ ἴστε &c. *Arcb.* *l* Λόγος *Stepb.* margo et *Ask.*, qui χρεὸν cum *Arcb.* *m* Ἁρπαγὴν *Arcb.* *n* Οὔτε ἴμεν *Paſſ. Ask. Vind. Arcb. Brit.*, quibus ſuffragor: in *Aldo* οὔτοι τε. Sequens τοῦτο non novit *Arcb.* *o* Περιεζομ. *Arcb.* *p* Ἐσήμηνε id. *Vind.*

40. Καὶ Θηβαίων γνώμη] Adi ad C. 2. Calliopes. Putes ex praecedente conſultatione et Artabazi, laudatiſſimi viri L. VIII, 121., ſententia uberem iam tum proditorum in Graeciae urbibus pullulasſe proventum: qui quidem ſuccrevit laetisſime Philippi Macedonis aevo, quando *Demoſthenes* Or. pro Coron. p. 145. παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησιν, οὐ τισὶν, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, ΦΟΡΑΝ προδοτῶν, καὶ δωροδόκων, καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων, συνέβη γενέσθαι &c., ubi Orator non diffitetur, ſuperiore memoria haud paucos fuisſe. Quin *Herodoto* horum aliquid ſuboluerit, haud negaverim.

45. Ἔτι πλεῦνας τῶν συλλελεγμένων] Nolo tot Codd., γίνεσθαι exturbantibus, obluctari: par *Gronovii* conſilium. Auctius autem participium ad orationem, meo arbitrio aptius, in *Reiskii* quoque coniectura. Quod ille autem ex μηδὲ βιάζεσθαι fingit μηδὲ Ἰάζεσθαι, *neque Graecorum mores imitari* in extiſpiciis et victimis, laudare nequeo. Quis enim ita? Mardonii, nolentis τὰ σφάγια βιάζεσθαι, ut invita litarent, mentem intellexit Interpres, *Abreſchio* plauſore. Alia in re *Plutarchus* Virt. Mulier. p. 244. C. εἰ δὲ μὴ, χαίρειν ἐᾶν, καὶ μὴ ΠΡΟΣΒΙΑΖΕΣΘΑΙ.

46. Ἐᾶν χαίρειν, μηδὲ βιάζεσθαι] Poſtremum, fruſtra forte tentatum, vir quidam doctus in Φράζεσθαι cenſet mutandum: ſententiae, fateor, ſatisfaceret, vulgatas literas prope accedens μηδὲ φράζεσθαι· *neque conſiderare*, ſive *neque ad illa animum advertere*; ſic uſitato παραλληλισμῷ duo propemodum ἰσοδυναμοῦντα hic quoque coniunxisſet: τὰ σφάγια —— ἐᾶν χαίρειν μηδὲ φράζεσθαι. Ut exſtiſpicinam Mardonius, *Euripidis* Theſeus in Hippol. ν. 1058., τοὺς ὑπὲρ κάρα Φοιτῶντας ὄρνις πόλλ' ἐγὼ χαίρειν λέγω. Incertus Poëta in *Stobaei* Supplem. Miſc. Obs. VII. p. 190. τὰς θνητῶν δ' ἐγὼ Χαίρειν κελεύω θεῶν ἄτερ προμηθίας· ſic enim legendum est. Ipsum illud *Herodoti* χαίρειν ἐᾶν, legitur eodem ſenſu in Critone *Platonis* p. 45. A. *Iſocratis* Trapez. p. 364. C. *Xenoph.* K. Ἀ. VII. p. 237, 40. et frequenter apud alios. *Lucian.* T. I. p. 727., τὸ μακρὰν χαίρειν φράσαι τὸ μηκέτι φροντιεῖν δηλοῖ. VALCKEN.

54. Ὡς διαφθαρέονται] Oblatum ex ſcriptis διαφθορεῦνται forma commendatur Ionica, at locus illi Muſis nullus: quem enim occuparat L. I, 88. et L. VII, 10. extremo, inde Codd. imperio decidit. *Stephano* praeterea vix credibile fit, διαφθορέειν *Herodoti* ſeculo in uſu fuisſe Prolegom. p. 737., fortasſe nullo iure. Amplexus tamen ſum, quod L. VIII, 108. integrabatur.

67. Ὡς περισομένους ἡμέας Ἑλλήνων] Quaerit vir doctus, unde regantur hi accuſandi caſus? An participium vicem περιέσεσθαι fungatur? quo, citra causſam ſpreto, ὡς περισόμενοι ἡμέες Ἑλλήνων pro certo putat.

gnum dedit, ut omnia apparārent, et bene disposita haberent, veluti sub lucis exortu
43 prœlio futuro. Oraculum autem, quod ad Persas aiebat spectare Mardonius, id ego scio non Persis redditum esse, sed Illyriis et Encheleum copiis. Ab Bacide autem de hoc prœlio ista edita sunt,

Gramineis ripis Asopi ac Thermodontis
Barbaricæ Graiis acies clamore coibunt.
Hic multi occumbent defuncti munere vitæ,
Quando sagittiferis aderit lux ultima Medis.

Hæc ego atque alia his similia e Musæo novi ad Persas spectavisse. Fluvius autem Thermodon Tanagram ac Glisantem inter-
44 fluit. Postquam Mardonius de oraculis interrogavit, exhortatusque suos est, veniente nocte excubiæ dispositæ fuere. Eius noctis quum multum processisset, conticiniumque in exercitu esset et tempus maxime concubium, tunc Alexander Amyntæ filius, dux et idem rex Macedonum, ad excubias Athenienſium adequitavit, efflagitavitque, ut cum ducibus colloqueretur. Id audientes excubitores, plerique quidem remanserunt, nonnulli ad duces concurrerunt: quibus aditis inquiunt, quendam equo advehere e castris Medorum: qui nihil aliud proloqueretur, nisi nominatim appellans duces, velle se in colloquium
45 illorum venire. Duces, hoc audito, confestim ad locum excubiarum sequuti sunt: quos Alexander ubi venere, his verbis alloquutus est, Viri Athenienses, hæc ego vobis verba pro deposito trado arcana, ne cui efferatis nisi Pausaniæ: ne ob id me perditum eatis. Quæ haudquaquam dicerem, nisi de universa Græcia sollicitus essem: quippe qui vetusta origine Græcus sum, nec vellem videre Græciam pro libera servam. Itaque vos certiores facio, Mardonium atque exercitum litare non posse;

τε πάντα, καὶ [a] εὐκρινέα ποιέεσθαι, ὡς ἅμα ἡμέρῃ
70 τῇ ἐπιούσῃ συμβολῆς ἐσομένης. Τοῦτον δ' ἔγωγε τὸν χρησμὸν τὸν Μαρδόνιος εἶπε ἐς Πέρσας ἔχειν, ἐς Ἰλλυριούς τε καὶ [b] τὸν Ἐγχέλεων στρατὸν οἶδα πεποιημένον, ἀλλ' οὐκ ἐς Πέρσας. ἀλλὰ [c] τάδε μὲν Βάκιδι ἐστὶ ἐς ταύτην τὴν μάχην πεποιημένα,

75 Τὴν δ' ἐπὶ Θερμώδοντι καὶ Ἀσωπῷ λεχεποίῃ
Ἑλλήνων σύνοδον, καὶ βαρβαρόφωνον ἰυγήν,
Τῇ [d] πολλοὶ πεσέονται, ὑπὲρ λάχεσίν τε μόρον τε,
Τοξοφόρων Μήδων ὅταν αἴσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.

ταῦτα μὲν καὶ παραπλήσια [e] τούτοισι ἄλλα Μουσαίῳ ἔχοντα οἶδα ἐς Πέρσας. ὁ δὲ Θερμώδων ποταμὸς ῥέει μεταξὺ Τανάγρης τε καὶ Γλίσαντος. Μετὰ δὲ τὴν ἐπειρώτησιν τῶν χρησμῶν, καὶ παραίνεσιν τὴν ἐκ Μαρδονίου, νύξ τε [f] ἐγίνετο, καὶ ἐς Φυλακὰς ἐτάσσοντο. ὡς δὲ πρόσω τῆς νυκτὸς [g] προελήλατο, καὶ ἡσυχίη ἐδόκεε εἶναι ἀνὰ τὰ στρατόπεδα, καὶ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐν ὕπνῳ, τηνικαῦτα προσελάσας ἵππῳ πρὸς τὰς Φυλακὰς [h] τὰς Ἀθηναίων Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω, στρατηγός τε ἐὼν καὶ βασιλεὺς Μακεδόνων, ἐδίζητο τοῖσι στρατηγοῖσι ἐς λόγους ἐλθεῖν. τῶν δὲ Φυλάκων οἱ μὲν πλεῦνες παρέμενον, οἱ δ' ἔθεον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς. ἐλθόντες δὲ ἔλεγον ὡς ἄνθρωπος [i] ἥκοι ἐπ' ἵππου ἐκ τοῦ στρατοπέδου [k] τοῦ Μήδων· ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν παραγυμνοῖ ἔπος, στρατηγοὺς δὲ ὀνομάζων, ἐθέλειν φησὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν. Οἱ δὲ ἐπεὶ 527
ταῦτα ἤκουσαν, αὐτίκα [l] ἕποντο ἐς τὰς Φυλακάς. ἀπικομένοισι [m] δὲ ἔλεγε Ἀλέξανδρος τάδε, „ Ἄνδρες
„ Ἀθηναῖοι, παραθήκην ὑμῖν τὰ ἔπεα τάδε τίθεμαι,
„ ἀπόῤῥητα ποιεύμενος πρὸς μηδένα λέγειν ὑμέας ἄλ-
„ λον ἢ Παυσανίην, μή με [n] καὶ διαφθείρητε· οὐ γὰρ
„ ἂν ἔλεγον, εἰ μὴ μεγάλως ἐκηδόμην συναπάσης τῆς
„ Ἑλλάδος. αὐτός τε γὰρ Ἕλλην γένος εἰμὶ τῷ-
„ χαῖον, καὶ ἀντ' ἐλευθέρης δεδουλωμένην οὐκ ἂν [o] ἑθέ-
„ λοιμι ὁρᾶν τὴν Ἑλλάδα. λέγω δὲ ὧν ὅτι Μαρδονίῳ τε
„ καὶ τῇ στρατιῇ τὰ σφάγια οὐ δύναται καταθύμια
„ γε-

[a] Εὔκρινα *Arcb.*, εὐρικρενέα *Pasf.* [b] Τῶν *Arcb.* [c] Τάδε *Arcb.* recte: τὰ tantum antea. [d] Πολλῇ *Arcb.* In praecedentibus βαρβαροφώνου ἰυγῆς *Reiskius.* Vid. Schol. ad *Nicandri* Ther. v. 400. [e] Omittitur ab *Arcb.* [f] Ἐγένετο idem. [g] Προσελ. *Arcb.* et ἡσυχίη τε. [h] Τὰς Ἀθην. *Pasf. Arcb. Ask.*, quod malui: τῶν Ἀθην. *Ald.* et ceteri. [i] Ἧκοι *Arcb. Vind.*, cui primas defero: antea ἥκει. [k] Τοῦ *Ask. Pasf. Vind. Arcb. Brit. Ald. Edd.*, τῶν editio postrema. [l] Εἵποντο *Arcb. V. Pasf.* [m] Δὴ *Arcb.* [n] Id. *Med. Pasf. Ask. Paris. A.*, καὶ *Aldo* et Edd. aberat: tum οὐ γὰρ *Pasf. Ask. Arcb. V.*, antea οὐδὲ γὰρ. [o] Ἕλοιμι *Arcb.*

putat. Quas equidem fluctuationes demiror; sive enim quod ille aspernabatur, eligas, sive absolutam malis structuram, qua de supra C. 2. et Clar. *Gronovius* ad L. II, 66., quae haesitandi ratio? Proximum εὐκρινέα ποιέεσθαι *Eustath.* ad Iliad. p. 961, 6. illuminat.

82. Καὶ Γλισαντος] *Homerus* Catal. v. 11. Γλίσαντα, itidemque *Steph. Byz. Eustath.* et *Plinius* scribunt. Ad *Nostri* scripturam *Pausanias* sese accommodavit L. IX, 19. *Papin. Statius* Theb. VII, 306. *bi deseruisse feruntur Exilem Glisanta, Coroniamque, feracem Mesae Coroniam, Baccho Glisanta colentes.* Variatur et in vocabuli tono, quem *Sylburgius* ad *Pausan.* p. 722. et *L. Holstenius* in *Steph. Byz.* non negligunt.

85. Προελήλατο] Arrisit προσελήλατο Cod. *Arcb.* eruditissimo *Pavio*, vertenti, *ut prima pars noctis adventarat*; esse enim πρόσω aut τὸ πρόσω *primam partem* hoc loco. At istud L. II, 121, 4. considera, ὡς ΠΡΟΣΩ ἦν τῆς νυκτός· et III, 56. ἐς τὸ ΠΡΟΣΩ τε οὐδὲν προεκόπτετο· neutrubi *primam partem* indicabit. Notae etiam admodum formulae: ἡ νὺξ προέκοψεν *S. Paul.* Epist. *Roman.* C. XIII, 12. *Heliodori* AEth. I. p. 26. τό τε γὰρ πολὺ τῆς νυκτὸς προέβη· *Sallustii* Iugurth. C. 21. *ubi plerumque noctis processit* &c.

85. Ὡς δὲ πρόσω τῆς νυκτὸς] Sincerum est προελήλατο· vitiosa scriptio Cod. *Arcb.* supra II, c. 121, 4., ὡς πρόσω ἦν τῆς νυκτός. Idem illud aliis dicitur πολλῆς νυκτὸς et περὶ μέσας νύκτας, vel μεσούσης νυκτός· postremum in eadem hac habet historia pro Herodoteis *Plutarch.* T. I. p. 327. D. *Plato* T. III. p. 217. D. διελεγόμην πόῤῥω τῶν νυκτῶν. *Xenophon.* Ἑλλ. VII. p. 367, 15. ἐκάθευδον μέχρι πόῤῥω τῆς ἡμέρας. — Deinceps narratum Macedonis Alexandri Graecis faventis beneficium respicit Auctor Epist. 28. inter *Socrat.* p. 60., memorans τὴν ἐν Πλαταιαῖς ἐπὶ Μαρδονίου γεγενημένην εὐεργεσίαν. Similia quaedam Herodoteis Aristidi dicentem facit Alexandrum *Plutarchus* in Arist. p. 327. E.
VALCKEN.

92. Ὡς ἄνθρωπος ἥκοι] Bene scripta exemplaria. Iustum quoque ἐκ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Μήδων· cuiusmodi L. VIII, 75. πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρας. Nam τῶν Μήδων unde in postremam inmigraverit editionem, dicere non habeo.

99. Ἀπόῤῥητα ποιεύμενος] Redibit C. 93. οἱ δὲ Ἀπολλωνιῆται ἀπόῤῥητα ποιησάμενοι, videlicet τὰ χρηστήρια, occulta habentes oracula. Vult Alexander, sua ἔπεα *dicta* occuli, ne propalam divulgentur. Fufetius ad Albanos ap. *Dionysium* Ant. Rom. L. III. p. 161. ἱκετεύω δὲ ὑμᾶς ἀπόῤῥητα ποιήσασθαι, *rogo vos, ut ea tacita habeatis*, quod priori propius. Aliis ἐν ἀποῤῥήτῳ aut ἐν ἀποῤῥήτοις ἐπισκῆψαι et γράψαι parili in negotio, uti *Appiani* Iberic. p. 433.

3. Οὐκ ἂν ἑθέλοιμι] Codicis lectio ἕλοιμι, quam non malam iudicat *Galeus*, in censum venire nequit: ἑλοίμην si scriberetur in aliis, hoc vulgato non esset deterius: ἀντ' ἐλευθέρης δεδουλωμένην οὐκ ἂν ἑλοίμην ὁρᾶν τὴν Ἑλλάδα· sic τὸ χεῖρον ἀντὶ τοῦ βελτίονος αἱρεῖσθαι, et similia reperiuntur plurima. — Paulo post recte dedit Cl.

quæ relata ad Pausaniam cogunt agere de mutanda acie Græcorum. Quod et fit, sed Mardonio, ubi scivit, similiter aciem suam mutante,

„ γενέσθαι· πάλαι γὰρ ἂν ἐμάχεσθε· νῦν δέ οἱ δέ-
„ δοκται, τὰ μὲν σφάγια ἐᾷν χαίρειν, [a] ἅμα ἡμέρῃ
„ δὲ διαφαυσκούσῃ συμβολὴν ποιέεσθαι. [b] καταῤῥώ-
„ δηκε γὰρ μὴ πλεῦνες συλλεχθῆτε, ὡς ἐγὼ εἰκά-
„ ζω. πρὸς ταῦτα ἑτοιμάζεσθε. ἢν δὲ ἄρα ὑπερβά-
„ λληται τὴν συμβολὴν Μαρδόνιος, καὶ μὴ ποιῆται,
„ λιπαρέετε μένοντες. [c] ὀλίγων γάρ σφι ἡμερέων λεί-
„ πεται σιτία. ἢν δὲ ὑμῖν ὁ πόλεμος ὅδε κατὰ νόον
„ τελευτήσῃ, μνησθῆναί τινα χρὴ καὶ ἐμεῦ ἐλευθερώ-
„ σιος πέρι, ὡς Ἑλλήνων [d] εἵνεκα οὕτω ἔργον παρά-
„ βολον ἔργασμαι ὑπὸ προθυμίης, ἐθέλων ὑμῖν δη-
„ λῶσαι τὴν διάνοιαν τὴν Μαρδονίου, ἵνα μὴ ἐπιπέ-
„ σωσι ὑμῖν [e] ἐξαίφνης οἱ βάρβαροι μὴ προσδεκομέ-
„ νοισί κω. εἰμὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών". ὁ μὲν,
ταῦτα εἴπας, ἀπήλαυνε ὀπίσω ἐς τὸ στρατόπεδον
καὶ τὴν ἑωϋτοῦ τάξιν. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθη-
ναίων, ἐλθόντες ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας, ἔλεγον Παυσα-
νίῃ τάπερ ἤκουσαν Ἀλεξάνδρου. ὁ δὲ, τούτῳ τῷ λό-
γῳ καταῤῥωδήσας τοὺς Πέρσας, ἔλεγε τάδε, „ Ἐπεὶ
„ τοίνυν ἐς ἠῶ ἡ συμβολὴ γίνεται, ὑμέας μὲν [f] χρεών
„ ἐστι τοὺς Ἀθηναίους στῆναι κατὰ τοὺς Πέρσας· ἡμέας
„ δὲ κατὰ τοὺς Βοιωτούς τε καὶ τοὺς κατ' ὑμέας
„ τεταγμένους Ἑλλήνων, τῶνδε εἵνεκεν· ὑμεῖς ἐπί-
„ στασθε τοὺς Μήδους καὶ τὴν μάχην αὐτέων, [g] οἳ
„ Μαραθῶνι μαχεσάμενοι· ἡμεῖς δὲ ἄπειροί τε εἰμὲν
„ καὶ ἀδαήες τουτέων τῶν ἀνδρῶν. Σπαρτιητέων γὰρ
„ οὐδεὶς πεπείρηται Μήδων. ἡμεῖς δὲ Βοιωτῶν καὶ Θεσ-
„ σαλῶν ἔμπειροι εἰμέν. ἀλλ' ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα
„ χρεών ἐστι ἰέναι ὑμέας μὲν ἐς τόδε τὸ κέρας, ἡμέας
„ δὲ ἐς τὸ εὐώνυμον". πρὸς δὲ ταῦτα εἶπαν οἱ Ἀθη-
ναῖοι τάδε, „ Καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν πάλαι ἀπ' ἀρχῆς,
„ ἐπεί τε εἴδομεν κατ' ὑμέας τασσομένους τοὺς Πέρ-
„ σας, οὐ νόῳ ἐγένετο εἶπαι ταῦτα τάπερ ὑμεῖς
„ φθάντες προφέρετε· [h] ἀλλ' ἀῤῥωδέομεν μὴ ὑμῖν
„ οὐκ ἡδίες γένωνται οἱ λόγοι. ἐπεὶ δ' ὧν αὐτοὶ ἐμνή-
„ σθητε, καὶ ἡδομένοισι [i] ἡμῖν οἱ λόγοι γεγόνασι,
528 „ καὶ ἑτοῖμοι εἰμὲν ποιέειν ταῦτα". Ὡς δ' ἤρεσκε ἀμ-
φοτέροισι ταῦτα, ἠώς τε διέφαινε, καὶ διαλλάσσοντο
τὰς τάξις. γνόντες δὲ οἱ Βοιωτοὶ τὸ ποιεύμενον, ἐξα-
γορεύουσι Μαρδονίῳ. ὁ δ' ἐπεί τε ἤκουσε, αὐτίκα με-
τιστάναι καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο, παράγων τοὺς Πέρσας
κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. ὡς δὲ ἔμαθε τοῦτο [k] τοι-
οῦτο γενόμενον ὁ Παυσανίης, γνοὺς ὅτι οὐ λαν θάνει,
ὀπί-

se; alioqui olim iam confligeretis. Is nunc sacrificia valere sinere constituit, et ubi primum illuxerit, vobiscum confligere: extimescens admodum, quantum ego coniicio, ne plures ad copias vestras accedant. Ad hæc vos parati estote. Quod si differet Mardonius, nec committet certamen, vos perseverate hic manere: ad paucos enim dies eis suppeditat commeatus. Quod si hoc bellum vobis ex sententia finietur, decebit etiam aliquem recordari meæ liberationis, qui Græcorum caussa rem adeo periculosam, libenter tamen feci, ut ad vos consilium Mardonii deferrem; ne barbari ex improviso vos non exspectantes adorirentur. Ego autem sum Alexander Macedo. Hæc loquutus Alexander, ad exercitum se recepit, ad suamque stationem. Duces Athenienſium ad cornu dextrum profecti, quæ ab Alexandro audierant, Pausaniæ retulere. Hoc sermone Pausanias in metum Persarum adductus, Quoniam igitur, inquit, sub auroram prœlium fiet, necesse est vos Athenienses stare in acie adversus Persas; nos autem contra Bœotos et vobis oppositos Græcos, ideo quod Medos cognoscitis et pugnam eorum, ut qui in Marathone pugnaveritis: nos vero eorum sumus inexperti atque ignari; nemo enim Spartiata fecit periculum Medorum, sed Bœotos et Thessalos sumus experti. Itaque opus est sumptis armis vos in hoc, nos in sinistrum cornu transire. Ad hæc ita responderunt Athenienses, Nobis quoque olim iam inde ab initio, posteaquam aspeximus Persas adversus vos esse collocatos, fuit in animo istud dicere quod vos dicere occupastis: sed verebamur, ne non grata esset vobis oratio, nunc quandoquidem ipsi fecistis huius rei mentionem, et nobis iucunda oratio est, etiam parati sumus istud exequi. Ubi hoc utrisque placitum est, simul aurora illuxit, simul loca permutaverunt; rem vero advertentes Bœoti, ad Mardonium detulerunt. Ea audita Mardonius extemplo et ipse conatus est Persas contra Lacedæmonios obducere. Pausanias autem hoc fieri intelligens, nec latere factum suum, rur-

47

a Ἅμα ἡμ. *Arcb. V.*, non ἅμ' ἡμ. *b* Καταῤῥωδήκεε *Arcb.*, et mox συλλεχθῆτε cum *Vind. Med. Pasſ. Ask.*, prius συναχθῆτε. *c* Ὀλίγα *Arcb.* *d Med. Pasſ. Ask.*, in *Arcb.* εἵνεκα ἔργον οὕτω παράβ., qui mihi ordo concinnior. ex *Aldo* εἵνεκα τοῦτο τὸ ἔργον οὕτω παρ. *e* Non habet *Arcb. V.* et *Valla*: videri potest glossema. *f* Χρεὸν *Arcb. Ask.*; *Plut.* Aristid. p. 328. A. haec citat. *g Med. Pasſ. Ask. Paris. A.*, ἐπὶ *Ald.* &c. *b* Ἀλλὰ γὰρ *Arcb.* *i* Ἡμῖν *Pasſ. Arcb. Valla*, prius ὑμῖν scribebatur. *k* Τοιοῦτον *Arcb.*

Gronov. καταῤῥώδηκε γὰρ μὴ πλεῦνες συλλεχθῆτε· hoc enim moris est Herodotei, non συλλεγῆτε· neque hic locum invenit *Galeo* probatum καταῤῥωδήκεε. —— Ad ista, ὡς Ἑλλήνων εἵνεκα οὕτω ἔργον παράβολον ἔργασμαι, quae mihi quoque sic scripta placent, haec respondent *Plutarchi* T. I. p. 327. E. ἥκω ἐκ κινδύνων τὸν μέγιστον εὐνοίᾳ τῇ πρὸς ὑμᾶς αἱρούμενος. VALCKEN.

6. Πάλαι γὰρ ἂν ἐμάχεσθε] Vir eruditus, quem *Canterum* ferunt, margini *Aldinae* alleverat, *mendum videtur*, *forte* ἐμάχετο, *pugnasset*; quod libris invitis non obtrudendum. Pugnasset utique Mardonius, si sacra addixissent, nec minus ipsi Graeci, ad quos Alexandri oratio. Καταῤῥωδήκεε, cui *Th. Galeus* primas dedit, praeter formam Ionicam cur potius censeatur, nihil habet. Taceo id verbi tempus, ut grammatici loquuntur, rei disconvenire.

25. Τμέας μὲν —— τοὺς Ἀθην.] Priora si certa fide nituntur, sequentibus tamen insunt nimis Athenienſibus honorifica, quaeque cum Spartanorum superbia minime conveniant. *Herodoti* fide referens ista *Plutarchus* in Aristid. p. 328. A. quid de his sentiat aperit in lib. de *Herod.* Malign. p. 872. B. tanquam rem ridiculam traducens praeter cetera, αὐτοῖς Παυσανίαν καὶ Σπαρτιάτας τῆς ἡγεμονίας ὑφίεσθαι, —— ὡς ἀηθείᾳ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχην ἀπολογουμένους· quorum postremum in ἀπωθουμένους forsan erit mutandum. VALCKEN.

30. Ἡμεῖς δὲ ἄπειροι &c.] Mira Pausaniae mora et tergiversatio. Ad Thermopylas Spartanorum plures non inulti occubuerant, patriae decus, quod Xerxi Demaratus L. VII, 102. ostentarat, nullo modo dedecorantes. Adeone, quod eorum evaserint nulli, Medi terribiles? Haud praeter veritatem *Isocrates* Panathen. p. 272. E. de bello adversus Xerxem, ἐν ᾧ πλέον διήνεγκαν Athenienſes Λακεδαιμονίων ἐν ἅπασι τοῖς κινδύνοις, ἢ κεῖνοι τῶν ἄλλων. Magna certe Athenienſium gloria, cum Medorum nomen Graecis omnibus auditu esset formidolosum, eorum inpetum et arma repressisse L. VI, 112. Adde *Plutarch.* Aristid. p. 328. C.

41. Καὶ ἡδομένοισι ἡμῖν οἱ λόγοι γεγόνασι] Adstipulor *Pavio*, ex *Vallae* Latinis, pronomen mutanti. Favent schedae, et orationis, ut cuivis adparet, tractus.

50. Ἐπὶ

rurſus in dextrum cornu Spartiatas reducit; ſimiliter etiam Mardonius ſuos in ſiniſtrum.

48 Postquam acies priſtino in loco ſtetere, idem miſso caduceatore ad Spartiatas ita inquit, Lacedæmonii, vos vero ab his gentibus mire celebramini eſſe præſtantiſſimi, qui neque e bello fugiatis, neque ordines deſeratis, ſed perſtantes aut interficiatis hoſtes, aut ipſi occumbatis. Horum nihil admodum veri est, quippe antequam congreſſi eſſemus et manus conſererentur, vos cernimus fugientes, locumque deſerentes, et delegato Athenienſibus experiendi principio, conſiſtentes ex adverſo noſtrorum ſervorum: quod neutiquam est factum præſtantium virorum. Ex quo plurimum de vobis nos fefellit opinio, quos expectabamus pro gloria miſſuros caduceatorem ad nos, quo provocaretis, quod cum ſolis Perſis pugnare velletis, nos id facere parati nihil tale invenimus vos dicere, ſed potius eſſe perterritos. Nunc igitur quoniam vos non incepiſtis hoc dicere, ſed nos incipimus, quidni vos pro Græcis quia præſtantiſſimi eſſe exiſtimamini, et nos pro barbaris, dimicemus totidem utrique numero? et, ſi videatur ut ceteri quoque itidem, et illi postmodum pugnent: ſin hoc non videatur, ſed ſatis eſſe nos ſolos, nos ſane decernamus, et utri e nobis vicerint, ii totum exercitum vicisſe

49 cenſeantur. Hæc fatus caduceator, quum aliquamdiu expectaſſet, nemine quippiam reſpondente, retro abiit, et rem Mardonio retulit. Ille maiorem in modum lætatus, et frigida victoria elatus, equitatum in Græcos immiſit. Equites illuc invecti, omnem Græcum exercitum pervexabant, iaculis ſagittisque inceſſentes; quippe equites ſagittarii, et acceſſu ad cominus pugnandum difficiles. Itaque fontem Gar-

ὀπίσω ἦγε τοὺς Σπαρτιήτας ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας· [a] ὡς δ' αὕτως καὶ ὁ Μαρδόνιος ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου. Ἐπεὶ δὲ κατέστησαν ἐς τὰς ἀρχαίας τάξις, πέμψας ὁ Μαρδόνιος κήρυκα ἐς τοὺς Σπαρτιήτας, ἔλεγε τάδε, „ Ὦ „ Λακεδαιμόνιοι, ὑμεῖς δὴ λέγεσθε εἶναι ἄνδρες ἄριστοι ὑπὸ „ τῶν τῇδε ἀνθρώπων, [b] ἐκπαγλεομένων ὡς οὔτε Φεύ„ γετε ἐκ πολέμου, οὔτε τάξιν ἐκλείπετε· μένοντές „ τε ἢ ἀπόλλυτε τοὺς ἐναντίους, ἢ αὐτοὶ ἀπόλλυ„ σθε. τῶν δ' ἄρ' ἦν οὐδὲν ἀληθές. πρὶν γὰρ ἢ συμμίξαι „ [c] ἡμέας, ἐς χεῖρας τε νόμον ἀπικέσθαι, καὶ δὴ Φεύ„ γοντας καὶ [d] τάξιν ἐκλείποντας ὑμέας εἴδομεν· οὐ „ Ἀθηναίοισί τε τὴν [e] πρόπειραν ποιευμένους, αὐτούς τε „ [f] ἀντία δούλων τῶν ἡμετέρων τασσομένους. ἔ ταῦ„ τα οὐδαμῶς ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργα· ἀλλὰ πλεῖστον „ δὴ οὐ ὑμῖν ἐψεύσθημεν. [h] προσδεκόμενοι γὰρ κα„ τὰ κλέος, ὡς δὴ πέμψετε ἐς ἡμέας κήρυκα προ„ καλεύμενοι, καὶ βουλόμενοι [i] μούνοισι Πέρσῃσι μά„ χεσθαι, ἄρτιοι ἐόντες ποιέειν ταῦτα, [k] οὐδὲν τοιοῦ„ το λέγοντας ὑμέας εὕρομεν, ἀλλὰ [l] πτώσσοντας „ μᾶλλον. νῦν ὦν ἐπειδὴ οὐκ ὑμεῖς ἤρξατε τούτου „ τοῦ λόγου, ἀλλ' ἡμεῖς [m] ἄρχομεν, τί δὴ οὐ πρὸ „ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὑμεῖς, ἐπεί τε δεδόξωσθε εἶναι ἄρι„ στοι, πρὸ δὲ τῶν βαρβάρων ἡμεῖς, ἴσοι πρὸς ἴσους „ ἀριθμὸν [n] μαχεσόμεθα; καὶ ἢν μὲν [o] δοκέῃ καὶ τοὺς „ ἄλλους μάχεσθαι, οἷδ' ὦν μετέπειτα μαχέσθων ὕ„ στεροι. εἰ δὲ καὶ μὴ [p] δοκέοι, ἀλλ' ἡμέας μοῦνας ἀπο„ χρᾶν, ἡμεῖς δὲ διαμαχεσόμεθα. ὁκότεροι δ' ἂν ἡμέων „ νικήσωσι, τούτους τῷ ἅπαντι στρατοπέδῳ νικᾶν". Ὁ μὲν, ταῦτα εἶπας τε, καὶ ἐπισχὼν χρόνον, ὡς οἱ οὐδεὶς οὐδὲν [q] ὑπεκρίνατο, ἀπαλλάσσετο ὀπίσω. ἀπελθὼν δὲ ἐσήμαινε Μαρδονίῳ τὰ καταλαβόντα. ὁ δὲ, περιχαρὴς γενόμενος, καὶ ἐπαρθεὶς ψυχρῇ νίκῃ, ἐπῆκε τὴν ἵππον ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. ὡς δὲ ἐπέλασαν οἱ ἱππόται, [r] ἐσίνοντο πᾶσαν τὴν στρατιὴν τὴν Ἑλληνικὴν, ἐσακοντίζοντές τε καὶ [s] τοξεύοντες, ὥστε ἱπποτοξόται τε ἐόντες, καὶ προσφέρεσθαι [t] ἄποροι. τήν τε χρήνην τὴν Γαρ-

a Ὡς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Μαρ. *Arcb.*, tum mox τὸ εὐώνυμον. *b* Ἐκπλαγεομένων *Arcb.* *c* Ἡμέας *Arcb. Brit.* *d* Τάξιν *Arcb. V.*, alii σάσιν. *e* Πεῖραν *Arcb.* *f* Ἀντὶ id. et *Vind.* *g Arcb. Med. Pasſ. Ask.*, alii ταῦτα δὲ· οὐδαμῶν *Brit.* *b* Προσδοκόμενοι *Ask.* *i Med. Pasſ. Ask. Arcb.*, ceteri μοῦνοι. *k* Deest *Arcb. Vind.* pronomen. *l* Πτώσοντας *Arcb.* *m* Ἄρξομεν τὸ δὴ ὦν πρὸ *Arcb.* *n* Μαχεσόμεθα *Arcb.*, antea ἐμαχεσάμεθα. *o Arcb. V. Brit. Paris. B. Ald.*, δοκῇ *Pasſ. Ask.*, ex *Med.* δοκέοι. *p Ald. Med. Ask. Pasſ. Arcb. Vind.*, alii δοκέῃ. *q* Ὑπεκρίνετο *Arcb. Vind.*, non male. *r* Ἐσινέοντο *Arcb.* *s* Ἐστοξεύοντες *Arcb. Vind.*, et ὥσε καὶ ἱππότ. ἐόντες. *t Med. Arcb. Vind. Brit. Pasſ. Ask. Valla:* εὔποροι *Ald.* Porro Γαρσαφ. *Arcb.*

50. Ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου] Ut cum *Arcb.* faciamus, cauſſa non urget. Et illi nimis ſuſpicioſi, qui ob praecedens ἦγε τοὺς Σπαρτιήτας, melius et ornatius ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου τοὺς Πέρσας futurum praeſcribunt. Quis obtuſo ita ingenio, ut Perſas Mardonium illam in partem ducturum non advertat?

54. Ἐκπαγλεομένων] Ratio doctiſſimum *Th. Galeum* fugit, ἐκπλαγεομένων praeferentem. Cauſſa ad L. VII, 182. adſcripta fuit. In vicinis καὶ τάξιν ἐκλείποντας ὑμέας potius quam σάσιν cenſui. Τάξιν enim tali in re praecipue probare Scriptorem, admonitione non eget; ad hoc conmutantur hae voces C. 21.

65. Μούνοισι Πέρσῃσι] Aptius mihi videtur ante vulgatum, βουλόμενοι μοῦνοι Πέρσῃσι μάχεσθαι· utrumque hic ab *Herodoto* poſitum *Koenius* ſuſpicabatur, βουλόμενοι μοῦνοι μούνοισι Π. μ. excitans inſcriptionem Iliadis *Hom.* H, Ἦτα δ' Αἴας πολέμιζε μόνῳ μόνος Ἕκτορι δίῳ. *Euripides* Heraclid. v. 808., ἐμοὶ μόνος μόνῳ Μάχην συνάψας, ἢ κτανὼν ἄγου λαβὼν Τοὺς Ἡρακλείους παῖδας, ἢ θανῶν ἐμοὶ Τιμὰς πατρῴους καὶ δόμους ἔχειν ἄφες. —— Paulo post vidit *Koenius* legendum, ἴσοι πρὸς ἴσους ἀριθμὸν μαχεσόμεθα· quod in *Arcb.* Cod. repertum docet Diſſ. *Herodot.* p. 136. —— In proximis priſtina, ni fallor, revocabitur ſcriptura, καὶ ἢν μὲν δοκέῃ· quibus recte ſuccedunt ista, εἰ δὲ καὶ μὴ δοκέοι.
VALCKEN.

66. Ἄρτιοι ἐόντες ποιέειν ταῦτα, οὐδὲν &c.] *Aldina* haec interpunctio conmodiſſima. Omnia Perſas reſpiciunt, qui cum parati eſſent ad ea facienda, quae de Spartanis ſibi ſpoponderant, nihil horum animadvertebant. Sententiam nuncii Perſici praeter *Pavium* adſecutus et *Reiskius* est. Vulgo post ταῦτα amplior locabatur diſtinctionis nota.

72. Μαχεσόμεθα] Laurentius *dimicemus*, id, quod rediit, vertens. Non ſane Perſae pro barbaris ἴσοι πρὸς ἴσους Spartanorum pugnaverant, ſed hanc illis conditionem ferunt. Hinc brevi ἡμεῖς δὲ διαμαχεσόμεθα, et praeclare *Arcb.* codex. *Mediceum* non laudo, viro Celeber. ἢν μὲν δοκέοι contra ſermonis genium obtrudentem.

84. Καὶ προσφέρεσθαι ἄποροι] Ad nexum προσφέρεσθαι εὔποροι, *ad pugnandum expediti*, adconmodati, utpote ex equis pugnantes, ἱπποτοξόται, atque ad hoſtes lacesſendos maxime habiles. Quam tamen ſententiam Codd. nolunt, προσφέρεσθαι ἄποροι praebentes, quod de conflictu, quo cominus Graecos urgere conmode haud poterant, accipitur. In equis erant, unde iaculis ſagittisque inceſſebant, ὡς ἱπποτοξόται, pariter ac Παρθυαίων et Μήδων ἱπποτοξόται *Appiani* B. Civil. IV. p. 1001. et 1024. mox ceſſim euntes apud *Plutarch.* in Craſſ. p. 558. B.

84. Προσφέρεσθαι ἄποροι] *Vallae* lectum et in *Arcb.* recte reſtituit *Gronov.* IV, c. 46., Scythae dicuntur ἄμαχοί τε καὶ ἄποροι προσμίσγειν. —— Sequentia, τὴν κρήνην τὴν Γαργαφίην —— συνετάραξαν καὶ συνέχωσαν reſpicit *Pauſan.* IX, p. 718., ubi, τὴν κρήνην, ait, τὴν Γαργαφίην Μαρδόνιος καὶ ἡ ἵππος συνέχεεν ἡ Περσῶν· apud eundem etiam alibi legitur συγχέαι κρήνην, X,

Aquæ et cibi inopia apud Græcos, et infestant Persæ, unde duces censent mutari castra:

Γαργαφίην, ἀπ' ἧς ὑδρεύετο πᾶν τὸ στράτευμα τὸ Ἑλληνικόν, συνετάραξαν καὶ συνέχωσαν. ἔσαν μὲν ὦν κατὰ τὴν κρήνην Λακεδαιμόνιοι [a] μοῦνοι τεταγμένοι· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Ἕλλησι ἡ μὲν κρήνη πρόσω ἐγένετο; 529 ὡς ἕκαστοι ἔτυχον τεταγμένοι, ὁ δὲ Ἀσωπὸς, ἀγχοῦ. ἐρυκόμενοι δὲ [b] ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ, οὕτω δὴ ἐπὶ τὴν κρήνην ἐφοίτεον. ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γάρ σφι οὐκ ἐξῆν [c] ὕδωρ φορέεσθαι, ὑπό τε τῶν ἱππέων καὶ τοξευμάτων. Τούτου δὲ τοιούτου γινομένου, οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὶ, ἅτε τοῦ τε ὕδατος στερηθείσης τῆς στρατιῆς, καὶ ὑπὸ τῆς ἵππου ταρασσομένης, συνελέχθησαν περὶ αὐτέων τε τυτέων καὶ ἄλλων, ἐλθόντες [d] παρὰ Παυσανίην ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας. ἄλλα γάρ, τυτέων τοιούτων ἐόντων, μᾶλλόν σφεας ἐλύπεε. οὔτε γὰρ σιτία εἶχον ἔτι, οἵ τέ σφεων [e] ὀπέωνες, ἀποπεμφθέντες ἐς Πελοπόννησον ὡς ἐπισιτιεύμενοι, [f] ἀποκεκλέατο ὑπὸ τῆς ἵππου, οὐ δυνάμενοι ἀπικέσθαι ἐς τὸ στρατόπεδον. Βουλευομένοισι δὲ τοῖσι στρατηγοῖσι ἔδοξε, ἢν ὑπερβάλλωνται κείνην τὴν ἡμέρην οἱ Πέρσαι [g] συμβολὴν ποιεύμενοι, ἐς τὴν νῆσον ἰέναι. ἡ δέ ἐστι ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης, [h] ἐς τὴν ἐστρατοπεδεύοντο τότε, δέκα σταδίους [i] ἀπέχουσα, πρὸ τῆς Πλαταιέων πόλιος. νῆσος δὲ οὕτω ἂν εἴη ὡς ἠπείρω· σχιζόμενος ὁ ποταμὸς ἄνωθεν ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, ῥέει κάτω ἐς τὸ πεδίον, [k] διέχων ἀπ' ἀλλήλων τὰ ῥέεθρα ὅσονπερ τρία στάδια· καὶ ἔπειτα συμμίσγει ἐς [l] ταὐτό. οὔνομα δὲ οἱ Ὠρωπός. θυγατέρα δὲ ταύτην λέγουσι εἶναι Ἀσωποῦ οἱ ἐπιχώριοι. ἐς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον ἐβουλεύσαντο [m] μεταστῆναι, ἵνα καὶ ὕδατι ἔχωσι χρᾶσθαι ἀφθόνῳ, καὶ οἱ ἱππέες σφέας μὴ σινοίατο, ὥσπερ κατιθὺ ἐόντων. μετακινέεσθαί τε ἐδόκεε τότε, ἐπεὰν τῆς νυκτὸς ἡ δευτέρη φυλακὴ, ὡς ἂν μὴ ἰδοίατο οἱ Πέρσαι ἐξορμεωμένους, καί σφεας ἑπόμενοι ταράσσοιεν οἱ ἱππόται. ἀπικομένων δὲ ἐς τὸν χῶρον τοῦτον, τὸν δὴ ἡ Ἀσωπὶς Ὠρωπὸ [n] περισχίζεται, ῥέουσα ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, ὑπὸ τὴν νύκτα ταύτην ἐδόκεε τοὺς ἡμίσεας ἀποστέλλειν τοῦ στρατοπέδου πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα, ὡς ἀναλάβοιεν τοὺς ὀπέωνας ἐπὶ τὰ σιτία οἰχομένους. ἔσαν γὰρ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ἀπολελαμμένοι. Ταῦτα βουλευσάμενοι, κείνην μὲν τὴν ἡμέρην πᾶσαν προσκειμένης τῆς ἵππου, [o] ἔχον πόνον ἄτρυτον· ὡς δέ ἑ τε ἡμέρη ἔλαγε, καὶ οἱ ἱππέες ἐπέπαυντο, νυκτὸς δὴ γινομένης, καὶ [p] ἐούσης τῆσ ὥρης ἐς τὴν δὴ συνέκειτό σφι ἀπαλλάσσεσθαι, ἐνθαῦτα ἀερθέντες οἱ πολλοὶ ἀπαλλάσσοντο, ἐς μὲν τὸν χῶρον [q] ἐς τὸν συν-

Gargaphien, unde cunctus Græcorum aquabatur exercitus, conturbarunt obstruxeruntque. Eum iuxta fontem soli Lacedæmonii ordinati erant; ceteri Græci, ut quique locum nacti erant, procul abérant, Asopus autem in propinquo: sed aquari ex eo ab equitibus missilibusque prohibiti, ita ad fontem pergebant. Hæc quum talia forent, duces Græcorum; quippe aqua exercitu carente, et perturbato ab equitatu, tum his, tum aliis de causis frequentes ad Pausaniam in dextrum cornu veniunt. Qui, etsi talis esset rerum status, tamen magis angebatur, quod iam re frumentaria deficiebantur, et illorum servi in Peloponnesum missi frumentatum, intercluderentur ab equitatu, *quominus* ad castra reverterentur. De hoc autem de- 51
liberantibus ducibus visum est, si Persæ eo die supersederent committere prœlium, esse eundum in insulam, quæ ab Asopo et a fonte Gargaphie, ubi tunc castra habebant, decem stadiis aberat, ante oppidum Platæense; ita ut insula sit in continente, hunc in modum: Fluvius superne e Cithærone delabens in campum, divortia facit; intercapedine trium ferme stadiorum sua fluenta separans, et post commiscet in unum. Nomen est Oëroë; quam Asopi filiam esse indigenæ aiunt. In hunc locum Græci transire decreverunt, ut et affatim aquæ ad usum haberent, neque ab equitatu, sicuti quum ex adverso erant, infestarentur. Et decreverant transire secunda noctis vigilia, ne ipsos proficiscentes conspicati Persæ, insequente equitatu in tumultum venirent: quinetiam quum ad eum locum ventum esset, ubi Asopi filia Oëroë divortio aquarum e Cithærone cingitur, mitterent sub noctem istam dimidium copiarum in Cithæronem ad recipienda servitia quæ frumentatum concesserant, erant enim illa in Cithæ- 52
rone intercluſa. Hæc ubi statuerunt, totum illum diem incessente equitatu immensum laborem pertulerunt. Sub abitum diei digressis equitibus ea noctis hora, qua de abeundo convenerat, plerique sublatis utensilibus abscesserunt, non habentes in animo

a Τεταγμ. μοῦνοι id. et *Pasf.* *b* Defit praepositio *Arcb. Pasf.*; mox ἐφοίτων *Arcb. Ask.* *c* Omittit *Arcb.* *d* *Med. Pasf. Paris. B. Vall. Arcb. V. Ask.*, quorum tres postremi recte Παυσανίην, ceteri Παυσανίαν. Ab *Aldo* aberant voces Παυσανίην ἐπί. Mox omnes ἀλλά. *e* Ὀπαῶνες *Arcb.* et iterum. *f* Ἀπεκεκλ. *Med. Pasf. Ask.*, ἀποκεκλ. sine augmento, ut solent Ionες, *Arcb. V. Brit. Ald.* *g* Συμβολὴν μὴ ποι. *Arcb. V.* *b* Ἐπ' ἣν *Ask.*, ἐπ' ἣ *Arcb. Vind.* *i* Ἔχουσα *Arcb.* *k* Habet *Thom. Mag.* in Διέχει. *l* Τοῦτο *Arcb.* *m* Μεταστῆναι id. et *Vind.* *n* Σχίζεται *Arcb.* *o* Εἶχον *Arcb. Pasf. V. Ask.* *p* Θεούσης ora *Steph. Pasf. Ask.*, tum ἐς τὴν δὴ συνέκ. *Arcb. Vind.*, satis bene: deerat δή. *q* Ἐς ὃν *Ask. Pasf.* Mox τὸ δὴ πρὸ τῆς *Arcb. V.*

p. 840. quod συγχῶσαι dicitur *Herodoto*, supra IV, c. 120., τὰ φρέατα καὶ τὰς κρήνας συγχοῦν, *aggesta terra puteos et fontes obstruere*, ut hostes aqua destituantur. VALCKEN.

97. Ἄλλα γὰρ τουτέων &c.] Placet *Abreschii* et *Valckenarii* ἄλλα γάρ, τουτέων τοιούτων ἐόντων, μᾶλλον —, *alia enim, bis ita se habentibus, magis eos angebant.* Praecessit συνελέχθησαν περὶ αὐτέων τε τουτέων καὶ ΑΛΛΩΝ, eo ducens. Habent autem ὀπέωνες quidpiam sibi singulare, a *Porto* ex dialecto derivatum, cui simile nihil. *H. Stephano* propterea Thes. T. II. p. 1360. ὀπάονες probantur, ad quem modum ὀπάων L. V, III., et in *Homero*, *AEschylo*, *Euripide* atque aliis. Consentiet, modo leviter adiutetur, *Arcb.* liber, me nihil dissentiente.

97. Ἀλλὰ γὰρ] Aderit, quod quaerebat vir Doctissimus, si retracto tantum in primam accentu scribatur: ἄλλα γὰρ τουτέων τοιούτων ἐόντων μᾶλλόν σφεας ἐλύπεε· *alia enim —— magis ipsos angebant:* reddit enim nunc rationem paulo ante de Graecis ducibus dictorum, qui, exercitu aqua privato, et ab equitatu hostium infestato, συνελέχθησαν περὶ αὐτέων τε τουτέων καὶ ἄλλων. VALCKEN.

3. Οἱ Πέρσαι συμβολὴν ποιεύμενοι] Negativam ex *Arcb. Valla*, et *Vind.* valde laudat doctissimus *Tb. Galeus*, mihi nec plane necessariam nec inconcinnam. Supra Scriptor C. 44. ἦν ἄρα ὑπερβάλληται τὴν συμβολὴν Μαρδόνιος, καὶ ΜΗ ποιῆται, ubi si voluisset, ἦν ἄρα ὑπερβάλληται τὴν συμβολὴν —— μὴ ποιεύμενος, quis culpasset?

10. Οὔνομα δέ οἱ Ὠρωπή] In duodecim filiabus Asopi nulla Oeroe apud *Diodor.* IV, 72., eandem *Apollodorus*, qui viginti Asopo dat L. III, 11, 5. nominatim negligit. *Pausanias* vero, θυγατέρα δὲ εἶναι τὴν ΠΕΡΟΗΝ τοῦ Ἀσώπου λέγουσι L. IX, 4., quod ego nomen hinc corrigendum arbitror.

34. Ἔθεν-

nimo locum qui convenerat petere, immo illi, ut moveri cœptum est, cupide equitatum effugerunt ad urbem Platæensem, in templumque Iunonis fugiendo perveniunt, quod situm est ante urbem, a fonte Gar-
53 gaphie viginti stadiis distans. Quo ubi pervenere, positis pro templo armis, circa templum ipsum castra posuere. Hos Pausanias cernens ab exercitu digressos, præcepit et ipse Lacedæmoniis, ut sumptis armis irent qua ceteri præcederent, ratus illos tendere ad locum constitutum. Ibi ad obtemperandum Pausaniæ ceteri præfecti parati quum essent, Amompharetus Poliadæ filius tribunus cohortis Pitanatarum, negare se fugiturum peregrinos, neque ultro dedecoraturum esse Spartam: quinetiam mirari id, quod fieri cerneret, quippe qui colloquio superiori non interfuisset. Pausanias autem et Euryanax cum indigne ferentes non parere sibi illum, tum indignius cohortem Pitanensem ita eo animato, relictum iri: quod erat futurum, si ipsi eos missos facerent, gratia exequendi ea, quæ cum aliis Græcis constituissent, ut periret desertus Amompharetus et qui cum eo erant. hoc reputantes substiterunt cum Laconicis copiis, conabantusque persuadere

συνέκειτο, οὐκ ὀρθῶς ἔχοντες· οἱ δὲ, ὡς ἐκινήθησαν, ἔφευγον ἄσμενοι τὴν ἵππον πρὸς τὴν Πλαταιέων πόλιν. φεύγοντες δὲ, ἀπικνέονται ἐπὶ τὸ Ἡραῖον. τὸ δὲ πρὸ τῆς πόλιός ἐστι τῆς Πλαταιέων, εἴκοσι σταδίους ἀπὸ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης ἀπέχον. ἀπικόμενοι δὲ ἔθεντο πρὸ τοῦ ἱροῦ τὰ ὅπλα. καὶ οἱ μὲν περὶ τὸ Ἡραῖον ἐστρατοπεδεύοντο. Παυσανίης δὲ, ὁρέων σφέας ἀπαλλασσομένους ἐκ τοῦ στρατοπέδου, παρήγγελλε καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι, ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα, ἰέναι κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς προϊόντας, νομίσας αὐτοὺς ἐς τὸν χῶρον ἰέναι, ἐς τὸν συνεθήκαντο. ἐνθαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι ἄρτιοι ἦσαν τῶν [b] ταξιηρχέων πείθεσθαι Παυσανίῃ· Ἀμομφάρετος δὲ ὁ Πολιάδεω, [c] λοχηγέων τοῦ Πιτανητέων λόχου, οὐκ ἔφη τοὺς ξείνους φεύξεσθαι, οὐδὲ ἐκὼν εἶναι αἰσχυνέειν τὴν Σπάρτην· ἐθωύμαζέ τε ὁρέων [d] τὸ ποιεύμενον, ἅτε οὐ παραγενόμενος τῷ προτέρῳ λόγῳ. ὁ δὲ Παυσανίης τε καὶ ὁ Εὐρυάναξ δεινὸν μὲν ἐποιεῦντο τὸ μὴ πείθεσθαι ἐκεῖνον σφίσι, δεινότερον [e] δὲ ἔτι, κείνου [f] ταῦτα νενωμένου, ἀπολιπεῖν τὸν λόχον τὸν Πιτανήτην, [g] μὴ, ἢν ἀπολίπωσι ποιεῦντες τὰ συνεθήκαντο τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι, ἀπόληται ὑπολειφθεὶς αὐτός τε Ἀμομφάρετος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. ταῦτα λογιζόμενοι, ἀτρέμας εἶχον τὸ στρατόπεδον τὸ Λακωνικὸν, καὶ [h] ἐπειρῶντο πείθοντες

a Ἰρὸν *Arch. Valla.* *b* Ταξιαρχέων *Arch. Pasi. Vind.*, in *Stepb.* marg. ταξιάρχων, uti C. 41. et alias. *c Med. Arch. Pasi. V. Ask. Paris. B.* λοχηγετέων *Ald. Brit.* et *Paris. A.* *d* Deest τὸ *Brit.* *e* Δὲ ἔτι *Arch. V.* plene. *f* Ταῦτα νενωμένου *Arch.*, alii ταῦτ' ἀναινομένου. *g* Hiatus in *Brit.* usque in C. 58. *h* Ἐπειρώτων *Arch.* et χρεὼν, sicuti solet.

34. Ἔθεντο πρὸ τοῦ ἱροῦ τὰ ὅπλα] Castra metati fuerunt, sive, ut sequitur, ἐστρατοπεδεύοντο. Tale L. 1, 62. καὶ ἀντία ἔθεντο ὅπλα, *et castra et adverso posuerunt.* Tale *Dionysii* Antiq. L. III. p. 193. ἀγχοῦ Φιδήνης τίθενται τὰ ὅπλα, pluraque alia. Non repeto de usu dictionis vario adposita *Diodoro* L. XII, 66., quibus optima *Fr. Vigeri* adnotatio ad *Eusebii* Praep. Evang. L. XIII. 68. accedere poterit. In proximis περὶ τὸ ἱρὸν *Vallae* et *Arch.* mera est παραδιόρθωσις.

34. Ἔθεντο π. τ. ἱ. τὰ ὅπλα] Id est ἐστρατοπεδεύσαντο· hoc sensu phrasin θέσθαι τὰ ὅπλα· frequentat inprimis *Xenophon*, Ἑλλ. V, p. 329, 40. ἔθεντο πρὸς τῇ πόλει τῶν Ὀλυνθίων τὰ ὅπλα· VI, p. 349, 2. ἔθεντο τὰ ὅπλα κατὰ χάραν ἔνθεν ὥρμηντο. De vario huius locutionis significatu egerunt *P. Leopard.* et *H. Vales.* vid. Cl. *Wesi.* ad *Diodor.* I, p. 524. II, p. 428. Est in his τὸ ἱρὸν, Iunonis Cithaeroniae, Ἡραῖον saepe dictum in sequentibus: apud *Plutarch.* in Arist. p. 329. E. *Pausanias*, vultu ad τὸ Ἡραῖον converso, εὔξατο Κιθαιρωνίῃ Ἥρῃ καὶ θεοῖς ἄλλοις, οἳ Πλαταιΐδα γῆν ἔχουσιν. VALCKEN.

41. Ἀμομφάρετος] In Aristide *Plutarchi* p. 328. E. Amompharetus, ἀνὴρ θυμοειδὴς καὶ φιλοκίνδυνος, ἔκπαλαι πρὸς τὴν μάχην σπαργῶν, οὐκ ἔφη λείψειν τὴν τάξιν, ἀλλ' αὐτόθι μένων μετὰ τῶν ἑαυτοῦ λοχιτῶν ὑποστήσεσθαι Μαρδόνιον. Dictusne fuerit *Herodoto* λοχηγέων τοῦ Πιτανητέων λόχου, an τοῦ Πιτανήτεω λόχου, si variant Codices, vix decerni poterit: Πιτανήτεω *Koenio* placebat, quia paulo post scribit τὸν λόχον τὸν Πιτανήτην· atque ita *Thucydides*, Herodotea respiciens, τὸν Πιτανάτην λόχον fuisse negat Lacedaemoniis I, c. 20. Hac de re notatis in Att. Lect. I, c. 16., quaedam *Meursius* adiecit in Miscell. Lacon. p. 100. Μόρας et Λόχους non distinguentis *Meursii* errorem corrigit *H. Vales.*, cui suffragatur *Ti. Hemst.* ad *Lucian.* p. 164. Ex *Thucydid.* V, c. 68., in *Schol.* ad *Aristoph.* Lys. ℣. 454. pro Νικηριτῶν scribi poterit nomen Σκιριτῶν· quod favet vulgatae apud *Herodot.* lectioni Πιτανητέων. VALCKEN.

42. Λοχηγέων τοῦ Πιτανητέων λόχου] Adstipulor *Gronovio* et *Herodoto* λοχηγέειν C. 21. usurpanti. Nec decerno tamen λοχηγετέων, ut *Aldus* et pauci, Graeciae finibus expellendum. Λοχηγέτην, qui vitiose in *Onati* fragmento ap. *Stob.* Eclog. Phys. p. 4. λοχαρχέτας, usus non spernit, nedum *Sophoclis* ἀρχηγετεῖν, *Strabonis* pluriumque κυνηγετεῖν, *Philonis Iud.* ποδηγετεῖν, quibus adprime λοχηγετεῖν convenire, quid diffitemur? Vellem subsidium λόχῳ Πιτανητέων in promtu adesset. De illo *Hesychius*, ὁ Πιτανάτης λόχος αὐτοσχεδιάζεται, οὐκ ὢν ταῖς ἀληθείαις, legens vestigia *Thucydidis* L. 1, 20., diserte *cohortem Pitanaten* in Spartanorum militia unquam fuisse, negantis. Quid Nostrum in errorem coniecerit, an *tribus* Φυλὴ Πιτάνη, qua de *Hesychius*, an aliud, prorsus ignoro. Rem *Io. Meursius* docte tractavit Lect. Att. L. I, 15.

47. Κείνου ταῦτα νενωμένου] Excellenter schedae *Arch.*, atque ex vetere dialecto. *Hesychius*, Νένωται ἐν νῷ ἔχει ex *Sophocle*, cui *Etymologus* in Νένωται adscribit, ubi et hoc *Anacreontis*, ὃ δ' ὑψηλὰ ΝΕΝΩΜΕΝΟΣ, *sublimia animo agitans.* Cognita et Nostri sunt ἄλλοσε δὴ τούτους —— ΕΝΕΝΩΤΟ, τὸν χειμῶνα παρεὶς &c. L. I, 77., ὁ δὲ ΕΝΝΩΣΑΣ τὰ λεγόμενα ibid. C. 68. Sintne vero ex ἐννοήσας et ἐνενοήτο contracta, an ex vetere νόω, unde νῶσαι ex Nostro *Eustath.* ad Poët. p. 1424, 31. anceps in Grammaticorum disidio controversia. Contra insurgit doctissimus *Ricb. Dawes* Miscell. Critic. p. 102. Negat sibi posse persuaderi, *Herodotum* verborum illorum formam talem in modum conmutasse, cum ne Attici quidem in illis crasin adhibuerint. Quid ergo τῷ βώσας, ἀμβώσας, βωθήσας, προσβωθήσας similibusque fiet? Νωσάμενος *Callimachi* est in *Suida.* Νώσασθαι redire reddique debet *Periclionae* ap. *Stob.* Serm. LXXXIII. p. 487. τὴν ἁρμονίην ΓΤΝΑ ΙΚΑΝΩΣΑΣΘΑΙ δεῖ Φρονήσιός τε καὶ σωφροσύνης πλείην. Sunt enim, ut praescripta vides, incondita et sine sensu. Voluit doctissima matrona τὴν ἁρμονίην ΓΤΝΑΙΚΑ ΝΩΣΑΣΘΑΙ δεῖ κ. λ. *Harmoniam nosse oportet mulierem, prudentia et modestia plenam*; quae elegantissima Clar. *Valckenarii* loci instauratio. Haec olim in Disert. Herodot. p. 156., quibus meritissimo Cel. *Ernesti* Excursus ad *Callimachi* H. in Iov. v. 87. aptabitur.

47. Ταῦτ' ἀναινομένου] Nusquam alibi Nostro usurpatum hinc etiam iure verbum auferetur ἀναίνομαι· atque unius auctoritate Codicis optima lectio restituetur ταῦτα νενωμένου· egregie firmata in Disc. *Herodot.* p. 156., ubi meam quoque vir summus coniecturam memorat in fragmento *Periclliones* Ionico corrigentis, τὴν ἁρμονίην γυναῖκα νώσασθαι δεῖ Φρονήσιός τε καὶ σωφροσύνης πλείην, apud *Stobaeum* p. 487, 18. In eodem fragmento p. 488, 25. scribi poterit ἐννενωμένην· et ℣. 31., ἀνδράσι μὲν γὰρ ἐπιχωρέσται ἁμαρτίη αὕτη, γυναιξὶ δὲ οὐκέτι, τιμωρίη δ' ἐφέστηκε· νώσασθαι οὖν τὸν νόμον δεῖ, καὶ μὴ ζηλοτυπέειν· in his postremis, pro ἐφέστηκεν ὥσασθαι, sic legendum vidit etiam Doctiss. *G. Koenius.* Praeter alia huius generis dabit *Hesychius:* Νώσασθαι, αἰσθέσθαι, ἐνθυμηθῆναι, νοῆσαι· rariora quaedam servavit *Etymol.* in Νένωται, p. 601. conf. *R. Bentlei.* ad *Callim.* h. in Iov. ℣. 87. VALCKEN.

τές μιν ὡς οὐ χρεὼν εἴη ταῦτα ποιέειν. καὶ οἱ μὲν παρηγόρεον Ἀμομφάρετον, μοῦνον Λακεδαιμονίων τε καὶ Τεγεητέων λελειμμένον. Ἀθηναῖοι δὲ ἐωυτοῖσι τοιάδε· εἶχον ἀτρέμας σφέας αὐτοὺς ἵνα ἐτάχθησαν, ἐπιστάμενοι τὰ Λακεδαιμονίων φρονήματα, ὡς ἄλλα φρονεόντων καὶ ἄλλα λεγόντων. ὡς δὲ ἐκινήθη τὸ στρατόπεδον, ἔπεμπον σφέων ἐωυτέα, ὀψομένου τε εἰ πορεύεσθαι ἐπιχειρέουσι οἱ Σπαρτιῆται, εἴτε καὶ τοπαράσαι μὴ διανοεῦνται ἀπαλλάσσεσθαι· ἐπείρεσθαί τε Παυσανίην τὸ χρεὼν εἴη ποιέειν. Ὡς δὲ ἀπίκετο ὁ κήρυξ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ὥρα τέ σφεας κατὰ χώρην τεταγμένους, καὶ ἐς νείκεα ἀπιγμένους αὐτέων τοὺς πρώτους. ὡς γὰρ δὴ [a] παρηγόρεον τὸν Ἀμομφάρετον ὅ, τε Εὐρυάναξ καὶ ὁ Παυσανίης, μὴ κινδυνεύειν μένοντας μούνους [b] Λακεδαιμονίους, οὔκως ἔπειθον· ἐς ὃ ἐς νείκεά τε συμπεσόντες [c] ἀπίκοντο, καὶ ὁ κήρυξ τῶν Ἀθηναίων παρίστατό σφι ἀπιγμένος. νεικέων δὲ ὁ Ἀμομφάρετος, λαμβάνει πέτρον ἀμφοτέρῃσι τῇσι χερσί· καὶ τιθεὶς πρὸ ποδῶν τῶν Παυσανίεω, ταύτῃ τῇ ψήφῳ ψηφίζεσθαι ἔφη, μὴ φεύγειν τοὺς ξείνους· [d] ξείνους λέγων τοὺς βαρβάρους. ὁ δὲ, μαινόμενόν τε καὶ [e] οὐ φρενήρεα καλέων ἐκεῖνον, πρός τε [f] τὸν Ἀθηναίων κήρυκα ἐπειρώτων τὰ συντεταλμένα, λέγειν ὁ Παυσανίης ἐκέλευε τὰ παρεόντα σφι πρήγματα· ἔχρηζέ τε τῶν Ἀθηναίων προσχωρῆσαί [g] τε πρὸς ἑωυτούς, καὶ ποιέειν περὶ τῆς ἀπόδου τάπερ ἂν καὶ σφεῖς. Καὶ ὁ μὲν ἀπαλλάσσετο ἐς τοὺς Ἀθηναίους· τοὺς δὲ ἐωυτοὺς ἀναχρωμένους πρὸς ἑωυτοὺς ἠὼς κατελάμβανε, τούτῳ τῷ χρόνῳ κατήμενος ὁ Παυσανίης, οὐ δοκέων τὸν Ἀμομφάρετον λείψεσθαι, τῶν ἄλλων Λακεδαι-
531 μονίων [b] ἀποστειχόντων, τὰ δὴ καὶ ἐγένετο, σημήνας ἀπῆγε διὰ τῶν [i] κολωνῶν τοὺς λοιποὺς πάντας· εἵποντο δὲ καὶ Τεγεῆται. Ἀθηναῖοι δὲ ταχθέντες ἧῐσαν τὰ ἐμπαλιν ἢ Λακεδαιμόνιοι. οἱ μὲν γὰρ τῶν τε ὄχθων ἀντείχοντο καὶ τῆς ὑπωρείης τοῦ Κιθαιρῶνος, φοβεόμενοι τὴν ἵππον· Ἀθηναῖοι δὲ, κάτω [k] τραφθέντες ἐς τὸ πεδίον. Ἀμομφάρετος δὲ, ἀρχήν τε οὐδαμᾶ δοκέων Παυσανίην τολμήσειν σφέας ἀπολιπεῖν, περιείχετο αὐτοῦ μένοντας μὴ ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν· προτερεόντων δὲ τῶν σὺν Παυσανίῃ, [l] καταδόξας αὐτοὺς

re homini non id facto opus esse, et hi quidem hortabantur Amompharetum, solum ex Lacedæmoniis ac Tegeatis relictum. Athenienses autem hoc sibi faciendum putarunt, ut ubi collocati erant, ibi tranquille sisterent, intelligentes Lacedæmoniorum ingenia aliud sentientium, aliud dicentium. Itaque ubi exercitus movere cœpit, equitem e suis miserunt speculatum nunquid Spartiatæ tentarent abire, an vero abire prorsus in animo non haberent; sciscitatumque a Pausania, quidnam facere oporteret. Nuncius ubi pervenit ad Lacedæmonios, cernit in loco instructos, eorumque primores devenisse ad rixas. Hortantibus enim Amompharetum Euryanacte et Pausania, ne Lacedæmonii soli remanentes periclitarentur, necdum persuadentibus, donec ventum est ad iurgia, intervenit nuncius Athenienſis, Amompharetо inter altercandum sumente ambabus manibus saxum, et illud ante pedes Pausaniæ ponente, ac dicente, se illo calculo sententiæ suæ calculum dare, non fugere peregrinos: peregrinos appellans barbaros. Eum Pausanias insanum nec potentem mentis vocans, ad nuncium Athenienſium, quæ iussus erat percontantem, respondit, ut illis referret præsentem rerum suarum statum, obsecrans eos ut ad se venirent, et de discessu eadem quæ ipsi agerent. Nuncio ad Athenienses reverso, hos inter se altercantes aurora deprehendit. Ad id tempus moratus Pausanias, ratus Amompharetum non desertурum alios Lacedæmonios discedentes, prout et contigit, dato signo ceteros omnes per edita abduxit, Tegeatis sequentibus; Athenienses vero servatis ordinibus in contrarium iverunt Lacedæmoniis; nam hi tenebant prærupta et Cithæronis radicem metu equitatus, Athenienses vero deorsum ad campum deflexere. Amompharetus autem prorsus non credens ausurum ipsos relinquere Pausaniam, contendere, ut illic manentes non desererent ordinem. At ubi ii cum Pausania procedebant,

[a] Παρηγορέοντο *Pasi. Ask.* Fragm. *Paris.*, neque id praeter usum. Vide L. v, 104. [b] Λακεδαιμονίων Fragm. *Paris.*, quod potius videtur: Amompharetum ipsiusque cohortem videlicet, ut C. 52. [c] Ἀπίκατο *Arcb. Vind.* Mox σφὶ ἀπιγμένους *Reiskius*, culte. [d] Ξείνους λέγων *Arcb.*, deerat repetita vox. [e] Ὡς φρεν. *Pasi.* [f] Τῶν *Arcb.* [g] Desideratur in *Arcb.* et *Vind.* [b] Omittit *Ask.*; ἀποσιχ. *Arcb.* [i] Κωλῶν *Arcb.* [k] Τραφέντες id., male. Vid. *Eustatb.* p. 519, 41. [l] Καταδόξαντας *Arcb.*, et mox θείῃ τέχνῃ.

57. Ὡς ἄλλα φρονεόντων] Redi ad L. vi, 108. atque adiunge Euripidea de Spartanis reliqua: ψευδῶν ἄνακτες, μηχανορράφοι κακῶν, Ἑλικτὰ, κοὐδὲν ὑγιὲς, ἀλλὰ πᾶν πέριξ φρονοῦντες Androm. v. 447., ubi *Barnesius* et *Io Meursius* Miscell. Lacon. III, 2.

57. Τὰ Λακεδαιμ. φρονήματα] Athenis Lacedaemonii traducebantur ὡς ἄλλα φρονεόντες καὶ ἄλλα λέγοντες, *tanquam aliter atque animo gerebant loquentes:* talem Achilles *Homeri* mortis instar oderat in Il. I. ϑ. 313. Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει· sive qui Νοεῖ μὲν ἕτερα, ἕτερα δὲ τῇ γλώττῃ λέγει, ut loquitur *Plato* Comicus in *Scbol.* ad *Aristoph.* Av. ϑ. 168. De Spartiatis testimonium est *Euripidis* in Androm. ϑ. 446., Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια, Ψευδῶν ἄνακτες, μηχανορράφοι κακῶν, Ἑλικτὰ κοὐδὲν ὑγιὲς, ἀλλὰ πᾶν πέριξ φρονοῦντες· in quibus, praeter βουλευτήρια, postrema quoque sic exhibet *MS. Florent.* prout illa legit *Plutarcb.* T. II. p. 1073. C. et p. 1102., C. sed *Euripidis* sequentia Herodoteis plane conveniunt: λέγοντες ἄλλα μὲν Γλώσσῃ, Φρονοῦντες δ' ἄλλ' ἐφευρίσκεσθ' ἀεί. Fraudes et perfidiam Lacedaemoniis saepius obiicit *Aristophanes*, velut in Pace ϑ. 1065., Συνθήκας πεποίησθ' ἄνδρες χαροπῖσι πιθήκοις· — ἀλωπεκίδεσσι πέπεισθε, Ὧν δόλιαι ψυχαὶ, δόλιαι φρένες· omnium acerbissimum est, quod legitur in Acharn. ϑ. 307., Οἷσιν οὔτε βωμὸς, οὔτε πίστις, οὔθ' ὅρκος μένει· quo pertinet Iphicratis de Lacedaemoniis dictum apud *Demosth.* C. Aristocr. p. 421., quod Laconi perperam tribuit *Dion Chrys.* p. 639. C. VALCKEN.

70. Λαμβάνει πέτρον] Iuxta *Plutarcb.* in Aristide p. 328. E. ἀράμενος ταῖν χεροῖν πέτρον μέγαν ὁ Ἀμομφάρετος, καὶ καταβαλὼν πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Παυσανίου, ταύτην, ἔφη, ψῆφον αὐτὸς περὶ τῆς μάχης τίθεσθαι· hic apud *Herod.* ταύτῃ τῇ ψήφῳ ψηφίζεσθαι ἔφη, μὴ φεύγειν τοὺς ξείνους· his proxima subiecerat, ξείνους λέγων τοὺς βαρβάρους· vocem ξείνους repetitam ex *Arcb.* Cod. Noster recuperabit: vid. Disc. *Herod.* p. 136. Non literae tantum et syllabae, sed integrae voces, quae repeti debuerant, saepe sunt a librariis, ut notum, semel tantum positae: novum praebebit omissionis exemplum, qui ad manum est, *Dion Chrys.* in cuius Or. LVI. p. 565. C. scribendum Ἕλλην Ἑλλήνων· sed gravius eiusdem locus est affectus in Or. LXXIV, p. 642. A. τὸ αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ πρὸς ἀνθρώπους πεπόνθασιν οἱ πολλοὶ· τῷ μὲν ἐκ γυναικὸς &c. voces οἱ πολλοὶ· τῷ absorpserunt nomen Ἱππολύτῳ· corrigendum sine controversia, οἱ πολλοὶ· Ἱππολύτῳ μὲν ἐκ γυναικὸς &c. nam quae subiicit *Dion*, *Euripidei* sunt Hippolyti verba ϑ. 616. VALCKEN.

73. Ξείνους λέγων] Repetitam vocem ex schedis revocavi. Supra C. II. καὶ δὴ δοκέειν εἶναι —— σείχοντας ἐπὶ τοὺς ξείνους· ΞΕΙΝΟΤΣ γὰρ ἐκάλεον τοὺς ΒΑΡΒΑΡΟΤΣ. Suntque similium passim iterationes III, 12. VI, 109. Amomphareti, ἀνδρὸς θυμοειδοῦς καὶ φιλοκινδύνου, ἐκπάλαι πρὸς τὴν μάχην σπαργῶντος, audax facinus *Plutarcbus* Aristid. p. 328. F. haud contemsit.

93. Ἰθείῃ

Tandem Pausaniam digressum sequitur Amompharetus cum cohorte, et sic loco ab Græcis mutato insultat Mardonius, maxime ridens Lacedæmonios.

bant, tunc ratus ex bellicæ artis iure illum deserere, sumptis armis cohortem lento gradu duxit ad reliquum agmen, quod decem circiter stadia digressum ad amnem Moloëntem, in loco qui dicitur Argiopius, ubi situm est templum Cereris Eleusiniæ, substiterat, opperiens Amompharetі cohortem, eo consilio, ut si Amompharetus cum sua cohorte non discederet loco, in quo instructa erat, sed in eo persisteret, retro ad hominem suppetias iret. Itaque et Amompharetus cum suis ad ceteros pervenit, et omnis barbarorum equitatus ingruebat, agens pro sua consuetudine. nam quum inspexisset locum, ubi superioribus diebus habuerant Græci castra, vacuum, admisis equis asidue ulteriora petens, il-
58 los adeptus urgebat. Mardonius quoque cognito Græcorum nocturno abitu, inspectoque loco deserto, accitis Thorace Larisæo et fratribus eius Eurypylo et Thrasydeio, inquit, Filii Aleuæ, quidnam dicetis adhuc, quum hæc deserta cernatis a Lacedæmoniis, quos negabatis vos finitimi ex acie fugere, sed viros summos esse in re bellica? quos et prius vidistis locum in acie immutare, et nunc proxima nocte se fuga proripuisse videmus omnes: ostenderuntque quia illos oportebat cum iis prælio decernere, qui non falso sunt hominum præstantissimi, nullius sese pretii, inter Græcos, et ipsos nullius pretii viros, demonstrari. Ceterum vobis Persarum inexpertis, sanequam facile ignoscebam, quum laudaretis istos, in quibus aliquid etiam notum simul erat: Artabazum autem vehementius admirabar formidare Lacedæmonios, et præ formidine sententiam dicere ignavissimam, expedire ex his castris nos in urbem Thebanorum concedere obsidendos, quam sententiam ipse rex ex me audiet. Sed de hoc alias dicetur. Nunc autem istis ita facientibus non est concedendum,

τοὺς ἰθείῃ τέχνῃ ἀπολιπεῖν αὐτὸν, ἀναλαβόντα [a] τὸν λόχον τὰ ὅπλα ἦγε βάδην πρὸς τὸ [b] ἄλλο στῖφος. τὸ δὲ, ἀπελθὸν ὅσον τε [c] δέκα στάδια, ἀνέμενε τὸν Ἀμομφαρέτου λόχον περὶ ποταμὸν [d] Μολόεντα ἱδρυμένον, Ἀργιόπιόν τε χῶρον καλεόμενον, τῇ καὶ Δήμητρος Ἐλευσινίης ἱρὸν [e] ἦστο. ἀνέμενε δὲ τοῦδε εἵνεκα, ἵνα ἢν μὴ ἀπολίπῃ τὸν χῶρον ὁ [f] τῷ ἐτετάχατο ὁ Ἀμομφάρετός τε καὶ ὁ λόχος, ἀλλ' αὐτοῦ μένωσι, βοηθέοι ὀπίσω παρ' ἐκείνους. καὶ οἵ τε ἀμφὶ τὸν Ἀμομφάρετον [g] παρεγένοντό σφι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν βαρβάρων προσέκειτο πᾶσα· οἱ γὰρ ἱππόται ἐποίευν οἷον καὶ ἐώθεσαν ποιέειν αἰεί. ἰδόντες δὲ τὸν χῶρον [h] κεινὸν, ὁν τῷ ἐτετάχατο οἱ Ἕλληνες τῇσι προτέρῃσι ἡμέρῃσι, ἤλαυνον τοὺς ἵππους αἰεὶ τοπρόσω· καὶ ἅμα καταλαβόντες, προσεχέατό σφι. Μαρδόνιος δὲ, ὡς ἐπύθετο τοὺς Ἕλληνας ἀποιχομένους ὑπὸ νύκτα, εἰδέ [i] τε τὸν χῶρον ἐρῆμον, καλέσας τὸν Λαρισσαῖον Θώρηκα, καὶ τοὺς ἀδελφεοὺς αὐτοῦ Εὐρύπυλον καὶ [k] Θρασυδήϊον, ἔλεγε, „ Ὦ παῖδες Ἀ-
„ λευέω, ἔτι τί λέξετε τάδε ὁρέοντες ἐρῆμα; ὑμεῖς
„ γὰρ οἱ πλησιόχωροι [l] ἐλέγετε Λακεδαιμονίους [m] οὐ
„ Φεύγειν ἐκ μάχης, ἀλλὰ ἄνδρας εἶναι τὰ πολέ-
„ μια πρώτους· τοὺς πρότερόν τε μετιστα μένους ἐκ
„ τῆς τάξιος εἴδετε, νῦν τε ὑπὸ τὴν παροιχομέ-
„ νην νύκτα, καὶ οἱ πάντες ὁρέομεν διαδράντας. διέ-
„ δεξάν τε, ἐπεί σφεας ἔδει πρὸς [n] τοὺς ἀψευδέως
„ ἀρίστους ἀνδρῶν μάχῃ διακριθῆναι, ὅτι οὐδένες
„ ἄρα ἐόντες ὄν οὐδαμοῖσι ἐοῦσι Ἕλλησι συμπεδευ-
„ κνύατο. καὶ ὑμῖν μὲν ἐοῦσι Περσέων ἀπείροισι,
„ πολλὴ ἔκ γε ἐμεῦ ἐγίνετο συγγνώμη, ἐπαινεόντων
„ τούτους, τοῖσί τι καὶ [o] συνδέαται· Ἀρταβάζου
„ δὲ θώϋμα καὶ μᾶλλον ἐποιεύμην, τὸ [p] καὶ κα-
„ ταρρωδῆσαι Λακεδαιμονίους· καταρρωδήσαντά τε,
„ ἀποδέξασθαι γνώμην δειλοτάτην, ὡς χρεὼν εἴη
„ ἀναζεύξαντας τὸ στρατόπεδον, ἰέναι ἐς τὸ Θηβαίων
„ ἄστυ πολιορκησομένους· τὴν ἔτι πρὸς ἐμεῦ βασιλεὺς
„ πεύσεται. καὶ τουτέων μὲν ἑτέρωθι ἔστω λόγος·
„ νῦν δὲ ἐκείνοισι ταῦτα ποιεῦσι οὐκ ἐπιτρεπτέα 532
„ ἐστὶ,

a Med. Arch. Pasf. Ask. Paris. B. Vind. Valla; τὸν λόχον *Ald.* et *Paris. A.* non norunt, male tamen. Vide *Gronovium*. *b* Deest hoc *V. Arch.* *c* Ἄλλα στάδ. *Ask.* *d* Μοέντα *Arch.*, Μολέοντα *Ask.* *e* Ἦσαι *Arch.* *f* Ὦι *Pasf. Ask.* *g* Παρεγίνοντο *Pasf. Arch. V.* *h* Ἐκεῖνον *Ask. Ald.*, tum ἐν τῷ *Arch. V. Pasf. Ask.*, quod lonum: ἐν ᾧ olim. *i* Defit *Arch.*, et Λαρισσαῖον cum *Vind. Valla*, non Λαρισαῖον, ut *Ald.* et *Edd.* Vid. C. 1. *k Med. Pasf.*, Θρασύδηον *Ask.*, Θρασυδιαῖον *Arch. Valla*, Θρασύδιον *Ald.* et alii. *l Med. Pasf. V. Arch. Ask.*, λέγετε *Ald. Paris. A. B.* *m* Ἐκφεύγειν *Arch.*, omisa male negativa. *n* Τὸ *Arch.* *o* Συνηδέαται *Paris. B.* *p* Non legit *Arch.*

93. Ἰθείῃ τέχνῃ ἀπολιπεῖν] In nuperis docti viri, haec intelligere negantis, coniecturis, εὐηθίῃ ἢ τέχνῃ ἀπολιπεῖν, *se deseri prae stultitia, aut callida fraudis dissimulatione.* Quale equidem consilium Amompharetum, tametsi animosissimum, de suo inperatore mente agitasse, non dixero. Potius erit, ἰθείην τέχνην industriam rectamque disciplinae artem accipere, sicuti ἰθείην δίκην in *Suida* et *Etymologo*. Non nego, pellexisse olim voluntatem *Arch.* θείῃ τέχνῃ, h. e. *excellente* et *divina*. Namque Spartani, ὅταν τινὰ μεγαλοπρεπῶς ἐπαινῶσι ΘΕΙΟΝ, sive suo sermone, ΣΕΙΟΝ, testibus *Platone* et *AEschine* Dial. 1, 13. praedicabant. Lege magnum Animadversorem ad *Athen.* VIII, 16. Neque his tamen blandimentis abripior.

96. Περὶ ποταμὸν Μολόεντα] Alibi hunc torrentem invenisse non recordor. Conparaverat *Abr. Ortelius*, V. Cl., τὸ Μόλου ῥεῖθρον *Plutarchi* Vit. Sullae p. 464., quod dubiae sanitatis, quippe τὸ ῥεῦμα τοῦ Μωλου ibid. p. 463. A., agrum radebat Chaeronensem, hinc haud paullo seductiorem. Adverte vero X. ista stadia, quae culpa librariorum ubi vacarint, Lacedaemonii oportet viarum conpendia, montium et clivorum anfractus ingressi, neglexerint: ad insulam enim Oeroen, quorsum iter destinabatur, decem duntaxat stadia C. 50.

11. Θρασυδήϊον] Scriba Cod. *Arch.* Θρασυδαῖον, quo nomine Theronis F., Himerae inpositus, in *Diodori* XI, 49., et Philippi Macedonis legatus ap. *Plut.* Demosth. p. 854. B., in mente videtur habuisse. Facio cum Cel. *Gronovio*, opinorque hunc fratresque eiusdem, ac nominatim Thoracem a *Pindaro* Pyth. Od. X. fin. laudibus ferri.

19. Ὅτι οὐδένες ἄ. ἐόντες] *Sophocli* aliisque usitato more scribi potuisset, ὅτι οὐδὲν ἄρα ἐόντες· Plurali numero quidem οὐδένες reperitur apud scriptores optimos *Euripidem*, *Xenophontem*, *Isaeum*, *Demosthenem*; sed nusquam apud illos, quantum memini, *homines nullius pretii* dicuntur οὐδένες· semel *Sophocles* dixit in Ai. v. 1133., οὐ γὰρ ἠξίου τοὺς μηδένας, id est τοὺς μηδὲν ὄντας, sive τοὺς οὐδαμινοὺς, ut interpretatur *Scholi*. —— Paulo post ad Aleuadas Mardonius, vos, inquit, excuso, quod laudatis Lacedaemonios, τοῖσί τι καὶ συνηδέαται· postremum frustra, ni fallor, versavit *Portus*, in συνηδέατε leviter mutandum; *quibus quid inesse* virtutis bellicae *noveratis:* idem paene *Reiskio* placuit. Thessalis, quos excusationis venia dignatur, opponit Artabazum, sine ulla ratione metuentem Lacedaemonios. VALCKEN.

23. Καὶ συνηδέαται] Non pugnabo, si συνηδέαται ex libro *Paris. B.* in συνηδέατε abeat. Editi patrocinium tamen *Portus* est professus, verbum suo more illustrans, taciteque συνοίδατε et συνηδέστε, quod utrumque *Reiskii* suspicionibus, taxans. In proximis τὸν καὶ καταῤῥωδῆσαι alius elegit, cui cur tandem auscultemus?

40. Ὦν

Mox trans Asopum invadit Græcos, Lacedæmoniis simul et Athenienſibus incuſſo metu, utque priorum multi caderent.

„ ἐστὶ, ἀλλὰ διωκτέοι εἰσί· ἐς ὃ καταλαμφθέντες, „ δάσουσι ἡμῖν τῶν δὴ [a] ἐποίησαν Πέρσας πάντων δί„ κας". Ταῦτα εἴπας, ἦγε τοὺς Πέρσας, δρόμῳ διαβάντας [b] τὸν Ἀσωπὸν κατὰ στίβον τῶν Ἑλλήνων, ὡς δὴ ἀποδιδρησκόντων· ἐπεῖχέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεήτας μούνους. Ἀθηναίους γὰρ τραπομένους ἐς τὸ πεδίον, ὑπὸ τῶν ὄχθων οὐ κατώρα. Πέρσας [c] δὲ ὀρέοντες ὡρμημένους διώκειν τοὺς Ἕλληνας οἱ λοιποὶ τῶν βαρβαρικῶν τελέων ἄρχοντες, [d] αὐτίκα πάντες ἦραν τὰ σημήια, καὶ ἐδίωκον ὡς ποδῶν [e] ἕκαστος εἶχον, οὔτε κόσμῳ οὐδενὶ κοσμηθέντες, οὔτε τάξι. καὶ οὗτοι μὲν βοῇ τε καὶ ὁμίλῳ ἐπέσπευσαν, ὡς [f] ἁναρπασόμενοι τοὺς Ἕλληνας· Παυσανίης δὲ, ὡς προσέκειτο ἡ ἵππος, πέμψας πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἱππέα, λέγει τάδε, „ „Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀγῶνος „ μεγίστου προκειμένου, ἐλευθέρην εἶναι ἢ δεδουλωμέ„ νην τὴν Ἑλλάδα, προδεδόμεθα ὑπὸ τῶν συμμά„ χων ἡμεῖς τε οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμεῖς οἱ Ἀθη„ ναῖοι, ὑπὸ τὴν παροιχομένην νύκτα διαδράντων. νῦν „ ὦν δέδοκται τοιενθεῦτεν [g] τὸ ποιητέον ἡμῖν· ἀμυνο„ μένους γὰρ τῇ δυνάμεθα ἄριστα περιστέλλειν ἀλλή„ λους. εἰ μέν νυν ἐς ὑμέας ὥρμησε ἀρχὴν ἡ ἵππος, „ χρῆν δὴ ἡμέας τε καὶ τοὺς μετ' [h] ἡμέων τὴν Ἑλ„ λάδα οὐ προδιδόντας Τεγεήτας, βοηθέειν ὑμῖν· νῦν „ δὲ, ἐς ἡμέας γὰρ [i] ἅπασα κεχώρηκε, δίκαιοί ἐστε „ ὑμεῖς πρὸς τὴν πιεζομένην μάλιστα τῶν μοιρέων ἀ„ μυνέοντες ἰέναι. εἰ δ' ἄρα αὐτοὺς ὑμέας καταλε„ λάβηκε ἀδύνατόν τι βοηθέειν, ὑμεῖς δ' ἡμῖν τοὺς „ τοξότας ἀποπέμψαντες χάριν θέσθε· συνοίδαμεν „ δὲ ὑμῖν ὑπὸ τὸν παρεόντα τόνδε πόλεμον ἐοῦσι πολ„ λὸν προθυμοτάτοισι, ὥστε καὶ ταῦτα ἐσακούειν". Ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ἐπύθοντο, ὡρμέατο βοηθέειν, καὶ τὰ μάλιστα ἐπαμύνειν. καί σφι ἤδη τείχουσι ἐπιτίθενται οἱ ἀντιταχθέντες Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλῆος γενομένων, [k] ὥστε μηκέτι δύνασθαι βοηθῆσαι. τὸ γὰρ [l] προσκείμενον σφέας ἐλύπεε. οὕτω δὴ μουνωθέντες Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεῆται, ἐόντες σὺν ψιλοῖσι ἀριθμὸν, οἱ μὲν, πενταχισμύριοι, Τεγεῆται δὲ, τρισχίλιοι· οὗτοι γὰρ οὐδαμᾶ [m] ἀπεσχίζοντο ἀπὸ Λακεδαιμονίων· ἐσφαγιάζοντο, ὡς συμβαλέοντες Μαρδονίῳ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ παρεούσῃ. καὶ οὐ γάρ σφι ἐγίνετο τὰ σφάγια χρηστὰ, ἔπιπτον δὲ αὐτῶν οἱ τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλοὶ, καὶ πολλῷ πλεῦνες ἐτρωματίζοντο. φράξαντες γὰρ τὰ [n] γέρρα οἱ

dum, ſed inſtandum, donec intercepti nobis dent pœnas eorum omnium, quæ in Perſas perpetrarunt. Hæc loquutus, Perſas A-59 ſopo transmiſſo curſim ducit per veſtigia Græcorum, tanquam fugam capesſentium; et in Lacedæmonios ac Tegeatas ſolos ingruebat, nam Athenienſes in planum digreſſos propter prærupta non cernebat. Ceteri autem barbarorum agminum præfecti Perſas moventes ad Græcos inſequendos conſpicati, ſublatis confeſtim et ipſi ſignis cuncti inſequuntur, pro ſe quisque accelerantes, nulla diſciplina nulloque compoſiti ordine. Et isti quidem cum vociferatione ac turba inſtabant Græcis, tanquam rapturi. Pau- 60 ſanias autem, ubi equitatu premi cœpit, equite ad Athenienſes miſſo, hæc dicit, Viri Athenienſes, propoſita dimicatione maxima, ut aut libera Græcia ſit aut ſervituti obnoxia, prodimur a ſociis nocte præterita elapſis et nos Lacedæmonii et vos Athenienſes. Inde igitur ita nobis viſum est eſſe faciendum, ut quam ſtrenuiſſime poſſumus defenſantes, mutuo ſimus auxilio. Ac ſi quidem in vos primo impetum dediſſet equitatus, oporteret ſane nos, et qui post nos ſtant, Tegeatas Græciam non prodentes, ſubſidio vobis venire: nunc, quoniam totus in nos contendit, iuſtum est, vos ad partem maxime laborantem ſuppetias ferre. Quod ſi vobis ipſis aliquo diſcrimine occupatis fas non est ſubſidio venire, ſaltem hoc gratificamini nobis, ut ſagittarios mittatis: quos agnoſcimus longe omnium, qui in hoc bello ſunt promptiſſimos esſe ut etiam hæc exaudiant. Hæc 61 ubi audiere Athenienſes, moverunt ad ferendam opem, et ſtrenuiſſime propugnandum. At hos iam incedentes ea pars Græcorum, qui partes regias ſequebantur ex adverſo inſtructi, invadit, ut amplius auxilium ferre non poſſent; nam quod obiiciebatur negocium, eos dolore afficiebat. Ita deſtituti Lacedæmonii, numero cum levi armatura quinquaginta millia, et Tegeatæ numero tria millia, hi enim nusquam ab Lacedæmoniis dirimebantur, ſacrificaverunt tanquam conflicturi cum Mardonio præſentibusque copiis: et quum litare non poſſent, multi eorum interea cadebant, multo plures vulnerabantur. Confertis enim ger- 70 ris

a *Med. Arcb. Paſſ. Ask.*, alii cum *Ald.* ἐποιήσαντο. *b* Τὸν Ἀσ. ora *Steph. Paſſ. Ask. V. Arcb. Brit.*, hinc articulus. *c* Δὲ ſemel *Paſſ. Arcb. V. Ald.*, in Gronoviana δὲ δὲ, quod, δὲ δὴ ſi foret ex ſcriptis, tolerasſem. *d* Abſunt ista duo *Arcb.* *e* Ἕκαστοι margo *Steph. Paſſ. Paris A. B.*, tum ἦκον *Arcb.* *f* Ἁρπάσ. *Arcb. V.* praeter neceſſitatem. Vide VIII, 28. *g* Abest *Arcb.* *b* Ἡμέων *Arcb. Paſſ. Ask. V. Brit. Steph.* margo, quod hic malui: ἡμέας *Ald.* et alii. *i* Πᾶσα *Arcb.* *k* Ὥστε καὶ *Arcb.* *l* Προσκείμενον *Arcb. V. Paris. A. B.*, alii cum *Aldo* προκείμ. *m* Ἐσχίζοντο ora *Steph.* *n* Γέρα et deinceps *Arcb.*

40. Ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχον] Iniuria dictionem amanuenſes perverſum ierunt. Vide L. I, 169. II, 53. Quod deinceps autem βοῇ τε καὶ ὁμίλῳ, pro eo frequentius βοῇ τε καὶ πατάγῳ χρεώμενοι III, 79. Sentio hic inconditum clamorem et turbam Homereo more exprimi. Κεκλόμενοι καθ' ΟΜΙΛΟΝ ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν Troiani, inordinati atque inconpoſiti, in Ulyſſem ruentes *Il.* Λ. v. 460.

42. Βοῇ τε καὶ ὁμίλῳ] Hoc ſi ſincerum est, poſitum videtur ὁμίλῳ pro ὁμιλαδόν· ὁμιλαδὸν ἐσιχόωντο est apud *Apollon. Rhod.* IV, ϒ. 81. ex *Hom.* Il. B, ϒ. 93., ἐσιχόωντο ἰλαδόν. Sed, me iudice, βοῇ τε καὶ κόμπῳ, aptius hac in ſede convenirent; et videri poſſet aliam hic vocem legisse *Plutarchus* in Ariſt. p. 329 A. ubi Mardonius ἐπεφέρετο τοῖς Λακεδαιμονίοις βοῇ πολλῇ καὶ πατάγῳ τῶν βαρβάρων, ὡς οὐ μάχης ἐσομένης, ἀλλὰ φεύγοντας ἁναρπασομένων τοὺς Ἕλληνας· quae certe ſunt ex his expreſſa *Herodoti*; cui ſupra VIII, c. 28., Theſſali dicuntur, ὡς ἁναρπασόμενοι τοὺς Φωκέας, φερόμενοι. Urbs uno velut impetu capta frequenter dicitur ἁναρπασθῆναι. VALCKEN.

55. Δίκαιοί ἐστε] De *H. Stephani* ſententia, quamquam male citantis Theſ. T. I. p. 1014., probe interpres. *Strabo* L. VI. p. 407. A. Δίκαιοι ἐσμὲν φυλάξαι τὴν αὐτὴν τάξιν. *Par est eundem nos ordinem ſervare.* Saepe *Plato*, cuius in Criton. p. 45. A. ἡμεῖς γάρ που ΔΙΚΑΙΟΙ ἐσμὲν, σώσαντές σε, κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον. *Euripides* etiam Suppl. v. 186., ubi Barneſiana ſane quam ieiuna.

66. Τὸ γὰρ προσκείμενον] Mentio ἀγῶνος μεγίστου προκειμένου in proxime ſuperioribus anſam hoc mutandi praebuit. Τὸ προσκείμενον, Perſarum equeſtres copiae, οἱ προσεκέατό σφι, a quibus continuo incesſentibus damno Graeci augebantur. Res extra dubii aleam ex C. 56. et C. 39., ἡ μέντοι ἵππος — αἰεὶ προσέκειτό τε καὶ ΕΛΤΠΕΕ τοὺς Ἕλληνας.

74. Φράξαντες τὰ γέρρα] Perſarum aliorumque ΓΕΡΡΑ, clypeos ex viminibus, multa luce *Bar. Briſſonius*

ris Persæ ingentem vim sagittarum emitte-
bant, adeo instanter, ut laborantibus Spar-
tiatis, et quia litare non poterant, respi-
ciens ad templum Iunonis Platæensium Pau-
sanias, imploraverit deam, obsecraveritque
62 ne spes sua ipsos frustraretur. Adhuc eo
deam his verbis invocante, Tegeatæ prius
exsurgentes in barbaros tendunt: statimque
post Pausaniæ preces sacrificantibus Lace-
dæmoniis exta pulchra extitere: qui ali-
quanto post et ipsi in Persas eunt. Persæ
omissis arcubus ex adverso stetere. Ad quo-
rum gerra primum pugna commissa est; quæ
quum cecidissent, iam atrox pugna consti-
tit iuxta ipsum Cereris templum, eaque per-
tinax, donec ad propulsionem ventum est.
Siquidem barbari prehensantes lanceas con-
fringebant, nec audacia nec robore inferio-
res: sed inermes erant et præterea imperiti,
nec hostibus prudentia pares, etsi enim sin-
guli, deni, pluresve aut pauciores irruebant
conglobati tamen quia incidebant in Spartia-
63 tas, conficiebantur. Mardonius, qua parte
ipse ex equo albo ciens pugnam, mille de-
lectis Persarum præstantissimis stipatus erat,
ea maxime parte hostem urgebat, qui quam-
diu superfuit, Persæ resistentes seseque de-
fensantes, stravere multos Lacedæmoniorum.
Postea vero quam Mardonius mortuus fuit,
et agmen quod circa illum robustissimum e-
rat occubuit, tum demum alii quoque terga
vertentes cessere Lacedæmoniis; quippe eis
plurimum officiebat vestis armis vacans: in-
ermes enim cum armatis prælium faciebant.
64 Ibi et ultio necis Leonidæ de Mardonio per-
acta est, secundum oraculum Spartiatis red-
ditum: et victoria omnium, quas unquam no-
vimus, speciosissima potitus est Pausanias Cle-
ombroti filius, Anaxandridæ nepos. Huius
autem superiorum maiorum nomina in Leo-
nida recensui, illius enim iidem qui et Pau-
saniæ maiores fuere. Oppetiit autem Mar-
donius ab Aeimnesto, viro inter Spartia-
tas

οἱ Πέρσαι, ἀπίεσαν [a] τῶν τοξευμάτων πολλὰ ἀφει- 533
δέως ἔτω, ὥστε πιεζομένων τῶν Σπαρτιητέων, καὶ
τῶν σφαγίων οὐ γινομένων, ἀποβλέψαντα τὸν Παυ-
σανίην πρὸς τὸ Ἡραῖον τὸ Πλαταιέων, ἐπικαλέσασθαι
τὴν θεὸν, [b] χρήζοντα μηδαμῶς σφεας ψευσθῆναι τῆς
ἐλπίδος. Ταῦτα δ' ἔτι τούτου [c] ἐπικαλευμένου, προ-
εξαναστάντες [d] πρότεροι οἱ Τεγεῆται ἐχώρεον ἐς τοὺς
βαρβάρους. καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι αὐτίκα μετὰ τὴν
εὐχὴν τὴν Παυσανίεω, ἐγίνετο θυομένοισι τὰ σφάγια
χρηστά. ὡς δὲ χρόνῳ κοτὲ [e] ἐγίνετο, ἐχώρεον καὶ οὗτοι
ἐπὶ τοὺς Πέρσας, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντίοι, τὰ τόξα μετ-
έντες. ἐγίνετο δὲ πρῶτον περὶ τὰ [f] γέρρα μάχη· ὡς
δὲ ταῦτα ἐπεπτώκεε, ἤδη ἐγίνετο [g] ἡ μάχη ἰσχυρὴ
παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον, καὶ χρόνον ἐπὶ πολλὸν, ἐς ὃ
ἀπίκοντο ἐς ὠθισμόν. τὰ γὰρ δόρατα ἐπιλαμβανόμε-
νοι κατέκλων οἱ βάρβαροι. [h] λήματι μέν νυν καὶ ῥώμῃ
οὐκ ἔσσονες ἔσαν οἱ Πέρσαι, ἄνοπλοι δὲ ἐόντες, καὶ πρὸς
ἀνεπιστήμονες ἔσαν, καὶ οὐκ ὁμοῖοι τοῖσι [i] ἀντίοισι σο-
φίην. προεξαίσσοντες δὲ κατ' ἕνα, καὶ δέκα, [k] καὶ
πλεύνες τε καὶ ἐλάσσονες συστρεφόμενοι, ἐσέπιπτον ἐς
τοὺς Σπαρτιήτας, καὶ διεφθείροντο. Τῇ δὲ ἐτύγχανε
αὐτὸς ἐὼν Μαρδόνιος, ἀπ' ἵππου τε μαχόμενος λευκῆς,
ἔχων τε περὶ ἑωυτὸν λογάδας Περσέων τοὺς ἀρίστους χι-
λίους, ταύτῃ δὴ καὶ μάλιστα τοὺς ἀντίους ἐπίεσαν.
ὅσον μέν νυν χρόνον Μαρδόνιος περιῆν, οἵδε ἀντεῖχον, καὶ
ἀμυνόμενοι [l] κατέβαλλον πολλοὺς τῶν Λακεδαιμο-
νίων· ὡς δὲ Μαρδόνιος ἀπέθανε, καὶ τὸ περὶ ἐκεῖνον
τεταγμένον ἦν ἰσχυρότατον ἔπεσε, ἔτω δὴ καὶ οἱ
ἄλλοι ἐτράποντο, καὶ εἶξαν τοῖσι Λακεδαιμονίοισι.
[m] πλεῖστον γάρ σφεας ἐδηλέετο ἡ ἐσθὴς ἔρημος ἐοῦσα
ὅπλων. πρὸς γὰρ ὁπλίτας ἐόντες [n] γυμνῆτες ἀγῶνα
ἐποιεῦντο. Ἐνθαῦτα ἥ τε δίκη τοῦ Φόνου τοῦ Λεωνίδεω,
κατὰ τὸ χρηστήριον, τοῖσι Σπαρτιήτῃσι ἐκ Μαρδονίου
[o] ἐπετελέετο, καὶ νίκην ἀναιρέεται καλλίστην ἁπασέων
τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου τοῦ Ἀναξαν-
δρίδεω. τῶν δὲ καλύπτερθε οἱ προγόνων τὰ οὐνόματα εἴρηται
ἐς [p] Λεωνίδην· οὗτοι γάρ σφι τυγχάνουσι ἐόντες. ἀπο-
θήσκει δὲ Μαρδόνιος ὑπὸ [q] Ἀσιμνήστου, ἀνδρὸς ἐν Σπάρ-
τῃ

a Τὸν τοξ. *Pasf. Arcb. Brit.*, articulus aberat. *b* Χρηΐζοντα *Arcb. Vind.* *c* Ἐπικαλεομένου *Arcb. V. Ask.* *d* Πρότερον *Arcb. V. Valla.* Conf. *Daviſium* in *Maxim. Tyr.* p. 507. *e* Ἐγένετο *Pasf.* *f* Γέρα *Arcb.* *g* Abest *Arcb.*, neque male. *b* Λήμασι recte *Plut.* Malign. p. 874. A., Codd. plerique omnes λήμμασι. Vide V, 72. VII, 99. *i* Ἀντίοισιν *Vind.* *k* Copulam idem et *Arcb.* non habent. *l* Κατέβαλλον *Arcb. Pasf. V. Ask. Brit.*, antea κατεβάλλοντο. *m* Carpit *Plut.* Malign. p. 874. *n* Γυμνῆται *Ask.*, in *Pasf.* ἐόντας γυμνῆτας, male. Porro ἀγῶνας *Arcb.* *o* Ἐπιτελ. ſine augmento *Vind.*, ſequentia laudavit *Plut.* Cat. Maior. p. 353. D. *p* Λεωνίδεω *Arcb.*, loco Λεωνίδεα. Conf. L. VII, 204., ubi maiorum eius ſeries. *q* Ἀριμνήστου *Arcb. Valla*; Ἀϊμνήστου *Pasf. Ask.* Ἀεινμήστου *Med.*

ſonius R. Pers. III, 13. et *Io. Taylor* ad *Demoſth.* Or. in Neaer. p. 596. adſperſerunt. Hic ſcutorum illa congeriem, et σκεπάσματα, Graecis ingruentibus obiecta, requirunt. Quorſum enim, *pugnatur* πρὸς τὰ γέρρα· ὡς δὲ ταῦτα ἐπεπτώκεε Capitis ſequentis, niſi huc? et *Plut.* Ariſtid. p. 329. F. καὶ προθέμενοι πολλὰ τῶν γέρρων Perſae, et ſtatim, καὶ προσπεσόντες *Graeci* ἐξεώθουν τὰ γέρρα. Addo, *Harpocrationem* in Γέρρα Herodotea indicaſſe et *Suidam* in Γέρροιν. Poſteriorem etiam excerpſiſſe. Sic enim, καὶ αὖθις Ἡρόδοτος· Κῦρος περιελὼν τὰ πολλὰ &c.; quae quidem *Xenophontis* ſunt Κύρ. Παιδ. L. II. p. 42. C., *Kuſtero* non animadverſa, et inde corrigenda. *Herodoti* verba deſunt, exſcriptorum ſtupiditate praeterviſa.

77. Τῶν σφαγίων οὐ γενομένων] Perſuaſit doctiſſimo *Pavio* χρηστῶν vocem his ex libro *Arcb.* iungere Cl. *Tb. Galeus*, falſus vehementer: namque illo in Codice, quem *inportuniſſimum* Cel. *Taylor* adpellavit ob iniuſtum additamentum ad *Lyſiae* Serm. Ἐπιτάφ. p. 33., vocabulum illud fruſtra quaeritur. *Plutarchi* verba Ariſtid. p. 329. E. ἅμα ταῖς εὐχαῖς ἐφάνη τὰ ἱερά auxit ex falſo prodita huius loci acceſſione *Dacerius* ἐφάνη τὰ ἱερὰ χρηστά. Sic vara, uti dici ſolet, vibiam ſecuta est. *Plutarchum* bene tutatur *Bryanus*, Noſtrum *Taylorius*. Χρηστὰ in dictione intelligi adſolent. Conf. L. VII, 134.

77. Τῶν σφαγίων οὐ γεν.] A ſciolo ex vicinis repetitum, χρηστῶν, quod praebet *Arcb.*, recte reiecit Clar. *Io. Taylor* ad *Lyſ.* p. 33. Quando litabant, τὰ ἱερὰ vel τὰ σφάγια γενέσθαι ſimpliciter etiam dicebantur. Hic paulo post istis, ἐγίνετο θυομένοισι τὰ σφάγια χρηστὰ, haec proxima ſubiiciuntur, ὡς δὲ χρόνῳ κοτὲ ἐγίνετο, *quum vero tandem aliquando laeta eſſent exta*; χρόνῳ, nonnemini ſuſpectum, *tandem* notat: vid. ad *Eurip.* Phoen. ℣. 313. in *Dionys. Halicarn.* T. II. p. 33, 25., ſcribendum: τὸ χωρίον αἱρεῖ χρόνῳ· φερόμενος δ' ὑπ' ὀργῆς ——. Ut *Herod.* precantem Pauſaniam ſiſtit *Plutarch.* T. I. p. 329. E. ubi ἅμα ταῖς εὐχαῖς ἐφάνη τὰ ἱερὰ, καὶ νίκην οἱ μάντεις ἐμήνυον. VALCKEN.

100. Κατέβαλλον πολλοὺς] Etſi me minime fugiat, priſtinum patrocinio, ſi rixari libeat, non defici, conſuetum noluí et ſchedarum praeiudicio protectum abiicere. Satis erit hoc *Plut.* Ariſtid. p. 329. F. τοῖς δόρασι τύπτοντες πρόσωπα καὶ στέρνα τῶν Περσῶν, πολλοὺς ΚΑΤΕΒΑΛΛΟΝ.

4. Πλεῖστον γάρ σφεας ἐδηλέετο] Qui criminari geſtiunt, plerumque excedunt modum. Carpit *Plutarchus*, alioqui optime gnarus, γυμνοὺς καὶ ἀνόπλους, quos ipse habet T. II. p. 787. F., omnes perhiberi, gravi armatura defectos. Tales Perſae, quorum *gerra* dudum perierant, Graecorum clypeis, ſi ſalva fuiſſent, nunquam conparanda. Hoc amplius, tunicae talares, quo minus expeditius pugnarent Perſae, inpedimento erant. Verum his aegrius inmoror.

12. Ὑπὸ Ἀεινμήστου] Iuſtum nobilis viri nomen non extra certamen. Ἀριμνήστου titulum dant illi *Valla* et

Iudicium de decreto Deæ. Artabazus Phocenſes petiit. Bœoti laudati. In ſolis Perſis ſumma huius pugnæ ſita fuit.

τῃ λογίμῳ· ὃς χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὰ Μηδικὰ, ἔχων ἄνδρας τριηκοσίους, συνέβαλε ὦν Στενυκλήρῳ, πολέμου ἐόντος, [a] Μεσσηνίοισι πᾶσι· καὶ αὐτός τε ἀπέθανε καὶ οἱ τριηκόσιοι. Ἐν δὲ Πλαταιῇσι οἱ Πέρσαι ὡς [b] ἐτράποντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔφευγον ἐδέν κόσμον ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἑωυτῶν, καὶ ἐς τὸ τεῖχος τὸ ξύλινον, τὸ ἐποιήσαντο ὦν μοίρῃ τῇ Θηβαΐ-
534 δι. [c] Θώυμα δέ μοι ὅκως [d] παρὰ τῆς Δήμητρος τὸ ἄλσος μαχομένων, ἐδὲ εἷς ἐφάνη τῶν Περσέων ἔτε ἐσελθὼν ἐς τὸ τέμενος, ἔτε ἀποθανὼν περὶ τὸ ἱρὸν, οἱ δὲ πλεῖστοι ὦν τῷ βεβήλῳ ἔπεσον. δοκέω δὲ, εἴ τι περὶ τῶν θείων πρηγμάτων δοκέειν δεῖ, ἡ θεὸς αὐτὴ σφέας οὐκ [e] ἐδέκετο, ἐμπρήσαντας τὸ ἱρὸν τὸ ὦν Ἐλευσῖνι [f] ἀνάκτορον. αὕτη μέν νυν ἡ μάχη ἐπὶ [g] τοσοῦτον ἐγένετο. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκεος αὐτίκα τε οὐκ [h] ἀρέσκετο, κατ' ἀρχὰς [i] λιπομένου Μαρδονίου ἀπὸ βασιλῆος· καὶ τότε πολλὰ ἀπαγορεύων, ἐδὲν ἤνυε, συμβάλλειν οὐκ ἐῶν· ἐποίησέ τε αὐτὸς τοιάδε, ὡς οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖσι πρήγμασι τοῖσι ἐκ Μαρδονίου ποιευμένοισι· τῶν ἐστρατήγεε ὁ Ἀρτάβαζος· εἶχε δὲ δύναμιν οὐκ ὀλίγην, ἀλλὰ καὶ ἐς τέσσερας μυριάδας ἀνθρώπων περὶ [k] ἑωυτόν· τούτους ὅκως ἡ συμβολὴ ἐγίνετο, εὖ ἐξεπιστάμενος τὰ ἔμελλε [l] ἀποβήσεσθαι ἀπὸ τῆς μάχης, [m] ἦιε κατηρτισμένος, παραγγείλας [n] κατὰ τωὐτὸ ἰέναι πάντας τῇ ἂν αὐτὸς ἐξηγέηται, ὅκως [o] ἂν αὐτὸν ὁρέωσι σπουδῆς ἔχοντα. ταῦτα παραγγείλας, ὡς ἐς μάχην ἦγε δῆθεν τὸν στρατόν. [p] προτερέων δὲ τῆς ὁδοῦ, ὥρα [q] καὶ δὴ Φεύγοντας τοὺς Πέρσας. ὕτω δὴ ἐκέτι τὸν αὐτὸν κόσμον κατηγέετο, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἐτρόχαζε φεύγων, ἔτε ἐς

tas eximio: qui aliquamdiu post bellum Medicum trecentos viros ſecum habens, apud Stenyclerum belli tempore cum omnibus Meſſeniis conflixit, ubi ipse et trecenti illi occubuere. Ad Platæas autem Perſæ, postquam a Lacedæmoniis in fugam verſi ſunt, nullo ordine ad caſtra ſua contendunt, et ad murum ligneum, quem fecerant in parte agri Thebani. Tenet autem me admiratio, quum iuxta lucum Cereris dimicaretur, ne unum quidem Perſarum viſum eſſe intraſſe fanum, neque circa templum occubiſſe, ſed plerosque in profano: ſed opinor, ſiquid de rebus divinis opinari oportet, deam ipsam eos non recepiſſe, qui ſacrum quod est in Eleuſine Anactorum concremaverant. Hactenus pugna hæc geſta est. Artabazus autem Pharnacis filius, cui iam inde ab initio diſplicuerat Mardonium relinqui ab rege, quique multis verbis pugnam diſſuadens nec ſinens præliari nihil profecerat, hoc ſibi agendum putavit. Is, quod ſibi non placerent, quæ a Mardonio fiebant, eos quibus præerat, præerat autem non parvis copiis, ſed ad quadraginta usque millibus hominum, illos, inquam, dum prælium fiebat, quid futurum e prælio eſſet probe intelligens, quum paraſſet, ibat, teſſera data, ut omne irent quacunque ipse duceret, et qua viderent ipsum feſtinantem. Sic iuſſas tanquam ad pugnam copias ſcilicet ducens, ſed paullum progreſſus cernit Perſas fugientes, ita non ſervato amplius eodem ducendi ordine, ſed repente effuſo curſu fugæ ſe dedit, non ligneum

a Μεσηνίοισι πᾶσι *Arcb.*, deſit τε et *Vind. Paſ. Ask.*, quibus obſequi licebit. ante Μεσσηνίοισί τε. Ceterum Μεσήνιοι ſaepiſſime *Iſocrati* et aliis. *b Med. Paſ. Ask. Vind. Arcb.*, ceteri ἐτράπησαν. *c* Θῶμα *Arcb. Ask. d Med. Paſ. Ask. Arcb. Vind. Valla*, περὶ alii. *e* Iidem omnes: ἐδέξατο *Ald. Paris. A. B. f Med. Paſ. Ask.*, ἀνακτόριον *Arcb. V. Brit. Paris. A. B. Ald. Valla. g* Τοσοῦτο *Paſ. Ask. h* Ἤρεσκ. *Arcb. Paſ. V. Ask. i* Λειπ. *Arcb. V. k* Αὐτὸν *V. Arcb. l* Συμβήσεσθαι *Arcb. m Med. Paſ. Ask.*, ἦγε *Arcb. V. Brit. Ald. Valla:* tum κατηρτημένος aut κατηρτημένως *Paſ. Ask.* ora *Steph. n* Κατὰ τοῦτο *Arcb.*, κατὰ τωὐτὸ *Vind. Ask. Paſ.*, in *Ald.* κατ' αὐτὸ et aliis. *o* Deſideratur in *Arcb. p* Προτερέων *Arcb. V. Paſ.* margo *Steph.*, προτερέουν prius. *q* Καὶ δὴ *Ask. Paſ. Arcb.*, ordine meliore: δὴ καὶ alii cum *Aldo.*

Arcb., inque primis *Plut.* Ariſtid. p. 330. C., ceteris autem Codd. receptum in laude verſatur. His equidem conſpirantibus accederem, eoque promtius, quoniam ex *Plutarchi* ſcripto exemplari ΔΙΑΜΝΗΣΤΟΝ *H. Steph.* enotavit, ab Ἀειμνήστῳ leviter diverſum: Idem porro *Plut.* Malign. p. 873. D., ſive inſulſi potius ſcribae, ΔΕΙΠΝΙΣΤΟΝ pinxerunt, ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΝ utique adpellandum. Iam quae in Ἀειμνήσου et Ἀριμνήσου ſcriptura librariorum hic et C. 71. diſcordia, vitioſior alibi in monumentis ſepulchralibus. *M. Ant. Boldettus* Obſerv. ad Coemeter. p. 411. titulum exſcripſit hunc, ΞΑΝΘΙΠΠΗΑΕ ΙΜΝΗΣΤΕ ΓΡΗΓΟΡΕΙ· et p. 416. ΠΤΟΛΜΑΙC. Α. Ι. ΜΝΗΓΑΙ ΕΝ ΘΕΩ ΠΑΡΘΕΝΟΣ, et Latine *Ptolmais A. I. hymnos perſonabat virgo.* Legiſſet ΑΕΙΜΝΗΣΤΗ *perpetuae memoriae*, Latina utique adpoſuiſſet meliora. At in talibus crebri eius lapsus.

12. Ὑπὸ Ἀειμνήσου] In hoc forte nomine placebit ſcriptio *Arcb.* Ἀριμνήσου· quia firmat illam *Plutarcb.* Γ. 1. p. 330. C. τὸν Μαρδόνιον ἀνὴρ Σπαρτιάτης ὄνομα Ἀρίμνησος ἀποκτίννυσι, λίθῳ τὴν κεφαλὴν πατάξας. Spartiata, quantum recordor, *Arimneſtus* nusquam *Pauſaniae* memoratur; ſed Plataeënſium hoc etiam praelio Imperator ſic illi dicitur IX, p. 718. et *Plutarcbo* in Ariſt. p. 325. C. quae commendant lectionem *Med.* apud *Herodot.* infra c. 71., Ἀρίμνησον ἄνδρα Πλαταιέα, ubi Ἀείμνησον dabant Edd. Plataeënſem Λάκωνα τὸν Ἀειμνήσου memorat *Thucyd.* III, c. 52. VALCKEN.

25. Τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνάκτορον] Templum *primarium* et *praecipuum* doctiſſimo *de Pauw*, ad cuius formam Δήμητρος Ἐλευσινίης ἱρὸν ſupra C. 56. Notum mihi adprime τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον τοῖν θεοῖν *Cereris* et *Proſerpinae Athen.* L. V. p. 213. 6., verum τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλ. ἀνάκτορον inſolentius. *Heſychii* Ἀνακτόριον, ἱερὸν, congruebat Codd. quorundam voluntati, ac ſollemnem vocabuli gloſſam, *Herodoto* fortaſſe inculcatam, indicabat. Vide ibi Clar. *Alberti* et *Olearium* ad Philoſtr. Vit. Sophiſt. L. II. p. 600.

25 Τὸ ἱρὸν τ. ἐν Ἐ. ἀνάκτ.] *Herodotus* aliique ſaepe dixerunt ἱρὸν vel ἱερὸν ἄγιον· et, monente Celeberr. *Hemſterbuſio* ad *Lucian.* p. 136., proprie Cereris Eleuſiniae templum dicebatur τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον ταῖν θεοῖν· ſed cauſam non exputo cur Noſtro ſcriberetur τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνάκτορον· mihi potius Cereris templum, quod fuit Eleuſine, dixiſſe videtur τὸ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνάκτορον· ut ad Ἀνάκτορον quis interpretamenti loco primum adiecerit τὸ ἱρόν. De quorumvis Deorum Dearumve templis vocem ἀνάκτορον prae aliis *Euripides* frequentavit in Androm. ℣. 43. 1157. Iph. in Taur. ℣. 41. 66. Troad. ℣. 15. Ione ℣. 55. Sed ſacrarium illud a Perſis igne violatum ignoraſſe videtur *Ariſtides*, cuius vid. T. I. p. 451. VALCKEN.

36. Ἧιε κατηρτισμένος] Inſpice *Gronovium*, quicum non diſſentio. Scripſi κατὰ τωὐτὸ, ſcriptis exemplaribus iubentibus. Mox *Pavius* de coniectura ὅκως — ὁρέωσι σπουδὴν ἔχοντα, *ſimul ac viderint ipsum magno ſtudio properantem:* neque enim vulgatum ullo Graecorum in ſermonis eſſe conmercio. Quid tum vero AEſchyleo fiet Supp. v. 844. Σεῦσθε — ὅπως ποδῶν. Quid ὡς ποδῶν εἶχον Noſtri L. VI, 116. ὡς τάχεος εἶχε VIII, 107., et *Dionyſii* Ant. Rom. XI. p. 626. ὡς εἶχον ὀργῆς τε καὶ τάχους· *Heliodori* AEth. I. p. 23. ὡς εἶχε δεσμῶν, *ut vinctus erat*, et ibid. p. 56. ἐλθὼν ὡς εἶχε δρόμου. Quorum quidem uberrima paſſim meſſis. Porro προτερέων elegi, quod C. 56.

36. Ἧιε κατηρτ.] Prae altero mihi quoque placet: τούτους pertinet ad ſequentia, παραγγείλας κατ' αὐτὸ ἰέναι πάντας τῇ αὐτὸς ἐξηγέηται. —— In proximis, ὡς ἐς μάχην ἦγε δῆθεν τὸν στρατὸν, *exercitum ducebat tanquam ad pugnam ſcilicet*, δῆθεν ponitur ut L. VI, c. 1., ὡς οὐδὲν δῆθεν τῶν παρεόντων πρηγμάτων ἐπισάμενος· et alibi ſaepius. — Mox προτερέων *Koenius* vulgato praeferendum cenſebat ut Ἰωνικώτερον et Herodoteum. VALCKEN.

56. Ἤρ-

gneum murum verſus, aut Thebana mœnia, ſed ad Phocenſes, animo celerrime perveniendi ad Helleſpontum, et hi qui-
67 dem istuc iter intenderunt. Ceteris autem Græcis qui ſtabant a regis partibus, ignaviter de induſtria agentibus, Bœoti tamen perdiu cum Athenienſibus decertaverunt. Nam ex Thebanis ii qui cum Medis ſentiebant, non parva ſtrenuitate utebantur, pugnantesque et non ignaviter agentes, ita ut trecenti primores eorum ac fortisſimi illic ab Athenienſibus occiſi fuerint. Ubi autem et isti terga dederunt, fugerunt non quo Perſæ et aliorum ſociorum univerſa multitudo, quæ et cum nemine pugnaverat, et nihil forte demonſtraverat, ſed Thebas
68 verſus fugerunt. Omnem autem barbarorum rem pependisſe a Perſis, inde mihi fides fit, quod tunc et ipſi, antequam etiam cum hoſte congrederentur, fugæ ſe mandaverunt, quod Perſas quoque cernebant fugientes, atque ita cuncti fugam capesſerunt, præter equitatum, tum alium, tum Bœotium: qui hactenus profuit fugientibus, ut aſſidue hoſtibus proximus iret arcens amicos fugientes ab Græcis, qui quidem ſane victores ſequebantur urgendo Xerxianos
69 atque interficiendo. Inter hunc cædis tumultum nunciatur reliquis Græcis qui circa templum Iunonis conſtituti erant, et a prœlio abfuerant, peractum esſe prœlium et Pauſaniam cum ſuis vincere. Ea re audita, Corinthii nullo ordine eunt per radicem montis et per colles viam in alta ferentem recta, qua itur ad Cereris templum: Megarenſes et Phliaſii per campum, quæ planisſima viarum erat. Quos utrosque iam hoſti propinquos nullo ordine irruere conſpicati Thebanorum equites, quorum præfectus erat Aſopodorus Timandri filius, equos in illos incitaverunt, et invecti ſexcentos istorum ſtraverunt: ceteros ad Cithæronem impulerunt perſequendo. Et hi
70 quidem nulla cum laude perierunt. At Perſæ ceteraque multitudo postquam ad ligneum murum fugerunt, turres, antequam Lacedæmonii advenirent, aſcendere occupant. Illis conſcenſis quamoptime posſunt murum præſtruunt, ex quo ſubeuntibus mox Lacedæmoniis, acrior extitit muri oppugnatio. Nam quoad Athenienſes abfuere, non modo ſeſe defenſabant, ſed etiam Lace-

εἰς τὸ [a] ξύλινον οὔτε ἐς τὸ Θηβαίων τεῖχος, ἀλλ' ἐς Φωκέας, ἐθέλων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἀπικέσθαι. καὶ δὴ οὗτοι μὲν ταύτῃ ἐτράποντο. Τῶν δὲ ἄλλων Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλέος ἐθελοκακεόντων, Βοιωτοὶ Ἀθηναίοισι ἐμαχέσαντο χρόνον ἐπὶ συχνόν. οἱ γὰρ μηδίζοντες τῶν Θηβαίων, οὗτοι [b] ἔχον προθυμίην οὐκ ὀλίγην, [c] μαχόμενοί τε καὶ οὐκ ἐθελοκακέοντες οὕτως, ὥστε τριηκόσιοι αὐτέων οἱ πρῶτοι καὶ ἄριστοι ἐνθαῦτα ἔπεσον ὑπὸ Ἀθηναίων· ὡς δὲ ἐτράποντο καὶ οὗτοι, ἔφευγον ἐς τὰς Θήβας, οὐκ ἧπερ οἱ Πέρσαι, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ὁ πᾶς ὅμιλος, οὔτε διαμαχεσάμενος οὐδενί, [d] οὔτε ἀποδεξάμενός τι, ἔφευγον. Δηλοῖ τέ [e] μοι ὅτι πάντα τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων [f] ἤρτητο ἐκ Περσέων, εἰ καὶ τότε οὗτοι, [g] πρὶν ἢ καὶ συμμίξαι τοῖσι πολεμίοισι, ἔφευγον, ὅτι καὶ τοὺς Πέρσας [h] ἑώρων. οὕτω τε πάντες ἔφευγον, πλὴν τῆς ἵππου τῆς τε ἄλλης καὶ τῆς Βοιωτίης. αὕτη δὲ τοσαῦτα προσωφέλεε τοὺς Φεύγοντας, αἰεί τε πρὸς τῶν πολεμίων ἄγχιστα ἐοῦσα, ἀπείργουσά τε τοὺς Φιλίους Φεύγοντας ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων. οἱ μὲν δὴ νικῶντες εἵποντο, τοὺς Ξέρξεω [i] διώκοντες καὶ φονεύοντες. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ γινομένῳ Φόβῳ [k] ἀγγέλλεται τοῖσι [l] ἄλλοισι Ἕλλησι τοῖσι τεταγμένοισι περὶ τὸ Ἡραῖον, καὶ ἀπογινομένοισι τῆς μάχης, ὅτι μάχη τε γέγονε, καὶ νικῶεν οἱ μετὰ Παυσανίεω. οἱ δὲ, ἀκούσαντες ταῦτα, οὐδένα κόσμον ταχθέντες, οἱ μὲν ἀμφὶ Κορινθίους, ἐτράποντο διὰ τῆς [m] ὑπωρέης καὶ τῶν κολωνῶν τὴν φέρουσαν [n] ἄνω, ἰθὺ τοῦ ἱροῦ τῆς Δήμητρος· οἱ δὲ ἀμφὶ Μεγαρέας τε καὶ Φλιασίους, διὰ τοῦ πεδίου τὴν λειοτάτην τῶν ὁδῶν. ἐπεί τε δὲ ἀγχοῦ τῶν πολεμίων ἐγίνοντο οἱ Μεγαρέες καὶ Φλιάσιοι, ἀπιδόντες σφέας οἱ [o] τῶν Θηβαίων ἱππόται ἐπειγομένους οὐδένα κόσμον, ἤλασαν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἵππους, τῶν ἵππαρχεε Ἀσωπόδωρος ὁ Τιμάνδρου. ἐμπεσόντες δὲ [p] κατεστόρεσαν αὐτέων ἑξακοσίους, τοὺς δὲ λοιποὺς [q] κατήραξαν διώκοντες ἐς τὸν Κιθαιρῶνα. οὗτοι μὲν δὴ οὐδενὶ λόγῳ ἀπώλοντο. Οἱ δὲ Πέρσαι, καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος, ὡς κατέφυγον ἐς τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔφθησαν ἐπὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες, πρὶν ἢ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπικέσθαι· ἀναβάντες δὲ, [r] ἐφράξαντο ὡς ἡδυνέατο ἄριστα τὸ τεῖχος. προσελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων, κατεστήκεε σφὶ τειχομαχίη ἐρρωμενεστέρη. ἕως μὲν γὰρ [s] ἀπῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι, οἷοί τ' ἦσαν, καὶ πολλῷ πλέον [t] ἔχον τῶν

a Ξύλινον τεῖχος *Arch. Valla*, neque absurde. *b* Εἶχον *Pasſ. Arch. Aſk. V.* *c* Μαχόμενοι *Arch. V.* *d* Οὔτε τι ἀποδ. *Arch. Pasſ. Aſk.* *e* Ἐμοὶ *Arch. V.* *f* Ἤρτηντο *Arch. V.* *g* Τοῖσι πολεμίοσιν ἔφευγον πρινὴ καὶ συμμ. *Arch.* *h* Ὥρων *Arch. Vind.* *i* Διώκοντές τε καὶ *Aſk.*, nec male. *k* Ἀπαγγέλλ. *Brit.* *l* Non est in *Arch. V.* et *Valla*, neque valde neceſſarium videtur. *m* Ὑπωρείης *Arch. Vind.* *n* Abest iisdem. *o* Omittitur ab *Arch.* *p* Κατεστόρ. *Pasſ.* *q* *Arch. Vind. Brit.*, in aliis κατήβραξαν; male. *r* Ἐφράζοντο *Arch.*, corrupte. *s* Ἀπῆσαν *Arch.* *t* Εἶχον *Arch. Pasſ. V. Aſk.*

56. Ἥρητο ἐκ Περσέων] Redi ad L. I, 125. In proximis maluit Scriptor ὅτι καὶ τοὺς Πέρσας —, etſi praemiſerat εἰ καὶ τότε οὗτοι —, ex arbitrio et varianda oratione. Venit praeterea *Abreſchio* in mentem, πρὸς τῶν πολεμίων ἄγχιστα ἰοῦσα, cui coniectanti ſchedae addicere renuunt.

64. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ γινομένῳ φόβῳ] Fuit, cum legerem ἐν δὲ τούτῳ —— πόνῳ· arbitrarerque ſimillimum ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ L. VI, 114. et VII, 224. Quod quidem utrobique optimum, nec tamen edito probius. Saepe nos blandimentis huiusmodi auferimur, quae, etſi hoc in ſe naturale habeant, ut placeant etiam reiecta, haud raro futilia evadunt. Multis abhinc annis *Ciceronem* Tuſcul. Diſp. III, 27. ſcripſisſe divinabam, *postquam Cyprum venisſent, tum adflictari lamentarique coepisſe*, non vero *postquam Tyrum*. Auctorem quippe *Livium* esſe, Corneliam, Pompeii uxorem, et filium Sextum, post Magni necem, *Cyprum* refugisſe Epit. CXII., pariterque *Lucanum* Phars. IX, 117. *Prima ratem CYPROS ſpumantibus accipit undis.* Atque hoc paene probavi Cl. *Daviſio*. Verum haec *Dionis* vide *Caſſii* L. XLII. p. 234. D. de Caeſare Iulio, τά τε ἀναθήματα τοῦ ἐν τῇ ΤΤΡΩι Ἡρακλέους πάντα ἀνείλετο, ὅτι τήν τε ΓΥΝΑΙΚΑ καὶ τὸν ΠΑΙΔΑ τοῦ Πόμπηίου ὑπεδέξαντο, ὅτε ἔφυγον. Hinc inanem ipse ſuſpicionem, ne et aliis fraudi ſit, proſcribo. Sed ad inſtitutum.

79. Κατήβραξαν — ἐς τὸν Κι.] Perparum arbitror interesſe, κατήραξαν ſcribatur an κατέβραξαν· variabunt hic etiam forte Codices, ut apud *Thucyd.* VII, c. 6., τὸ ἄλλο στράτευμα, νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα· ubi ſcribitur in aliis Codd. κατεβράχθη· ex *Herodoto* ſumſit *Appian.* in Pun. p. 15., τοὺς δὲ λοιποὺς ἐς τὰς πέτρας κατήραξαν. *Demoſth.* c. Ariſtocr. p. 430., κατέβραξε δ' εἰς τὴν θάλατταν ἅπαντας, *omnes in mare dedit praecipites:* illic ex Cod. ſcripto κατήβραξε proſtat enotatum: una litera ablata κατήραξε potius ſcribendum. VALCKEN.

Mardonii præſepe. Peculiaria pugnæ ad Plateas, præſertim de virtute illic probata.

τῶν Λακεδαιμονίων, ὥστε οὐκ ἐπισταμένων τειχομαχέειν· ὡς δὲ σφι [a] οἱ Ἀθηναῖοι προσῆλθον, οὕτω δὴ ἰσχυρὴ ἐγίνετο τειχομαχίη, καὶ χρόνον ἐπὶ πολ-
λόν. τέλος δὲ, ἀρετῇ τε καὶ λιπαρίῃ ἐπέβησαν Ἀθηναῖοι τοῦ τείχεος, καὶ [b] ἤρειπον, τῇ δὴ ἐσεχέοντο οἱ Ἕλληνες. πρῶτοι δὲ ἐσῆλθον Τεγεῆται ἐς τὸ τεῖχος, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρδονίου ἕτοι ἔσαν οἱ διαρπάσαντες, τά τε ἄλλα ἐξ αὐτῆς, καὶ τὴν Φάτνην τῶν ἵππων ἐοῦσαν χαλκέην πᾶσαν, καὶ θέης ἀξίην. τὴν μέν νυν Φάτνην ταύτην τὴν Μαρδονίου ἀνέθεσαν ἐς τὸν νηὸν τῆς Ἀλέης Ἀθηναίης Τεγεῆται, τὰ δὲ ἄλλα ἐς τωὐτὸ ὅσαπερ ἔλαβον [c] ἐσήνεικαν τοῖσι Ἕλλησι. οἱ δὲ βάρβαροι οὐδὲν ἔτι σῖφος ἐποιήσαντο πεσόντος τοῦ τείχεος, ὅτε τις αὐτέων ἀλκῆς [d] ἐμέμνητο· ἀλύκτασζόν τε οἷα ἐν ὀλίγῳ [e] χώρῳ πεφοβημένοι τε καὶ πολλαὶ μυριάδες κατειλημμέναι ἀνθρώπων. παρῆν τε τοῖσι Ἕλλησι φονεύειν ὅτῳ, ὥστε τριήκοντα μυριάδων σρατοῦ, καταδευσέων τεσσέρων, τὰς ἔχων Ἀρτάβαζος ἔφευγε, τῶν λοιπῶν μηδὲ τρεῖς χιλιάδας περιγενέσθαι. [f] Λακεδαιμονίων δὲ τῶν ἐκ Σπάρτης ἀπέθανον οἱ πάντες ἐν τῇ συμβολῇ, εἷς [g] καὶ ὀγδηκοντα· 536
Τεγεητέων δὲ, ἑκκαίδεκα· Ἀθηναίων δὲ, δύο καὶ πεν-
τήκοντα. Ἡρίσευσε δὲ τῶν βαρβάρων πεζὸς μὲν, ὁ Περσέων, ἵππος δὲ, [h] ἡ Σακέων· ἀνὴρ δὲ λέγεται Μαρδόνιος. Ἑλλήνων δὲ ἀγαθῶν γενομένων καὶ Τεγεητέων καὶ Ἀθηναίων, ὑπερεβάλοντο ἀρετῇ Λακεδαιμόνιοι. ἄλλῳ μὲν ὑδενὶ ἔχω ἀποσημήνασθαι· [i] ἅπαντες γὰρ ἕτοι τοὺς κατ' ἑωυτοὺς σίνιον. ὅτι δὲ κατὰ τὸ [k] ἰσχυρότατον προσηνείχθησαν, καὶ τούτων ἐκράτησαν, καὶ ἄριστος ἐγένετο [l] μακρῷ Ἀριστόδημος κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας· ὃς ἐκ Θερμοπυλέων μοῦνος τῶν τριηκοσίων σωθεὶς, ἔχε ὄνειδος καὶ ἀτιμίην. μετὰ δὲ [m] τοῦτον, ἠρίσευσαν Ποσειδώνιός τε καὶ Φιλοκύων καὶ Ἀμομφάρετος [n] Σπαρτιήτης. καί τοι γενομένης λέσχης ὃς γένοιτο αὐτέων ἄριστος, ἔγνωσαν οἱ παραγενόμενοι Σπαρτιητέων, Ἀριστόδημον μὲν βουλόμενον φανερῶς ἀποθανεῖν, ἐκ τῆς παρεούσης οἱ αἰτίης, λυσσῶντά τε καὶ [o] ἐκλείποντα τὴν τάξιν, ἔργα ἀποδέξασθαι μεγάλα· Ποσειδώνιον δὲ, ἐὸν βιλό-

cedæmoniis multo antecellebant, utpote ignaris murorum oppugnandorum: ut vero Athenienſes ſupervenere, tum atrox circa murum pugna extitit, eaque magno temporis ſpatio: ſed tandem virtute et pertinacia Athenienſes murum tranſcenderunt, ſubrueruntque, atque ea parte Græci infundebantur, quorum Tegeatæ introiere principes; iidemque ſunt, qui tentorium Mardonii diripuerunt, et ex eo cum alia, tum vero equorum præſepe ex ære totum, ſpectatu dignum: quod præſepe Mardonii Tegeatæ in templo Aleæ Minervæ repoſuerunt, nam cetera quæ cepere, in unum cum ceterorum Græcorum præda contulerunt. Proruto muro barbari non amplius catervam cogere, nemo ſtrenuitatis memor eſſe; et erant ſtupefacti, quippe intra exiguum locum exterriti et multæ myriades hominum interceptæ. Quos tam licite Græci trucidabant, ut ex trecentis millibus militum, exceptis quadraginta cum quibus Artabazus aufugit, reliquorum ne tria quidem millia cædi ſuperfuerint. E Lacedæmoniis autem, qui Spartani eſſent, unus et nonaginta ſunt omnino deſiderati: Tegeatarum, ſedecim: Athenienſium, duo et quinquaginta. Porro inter barbaros ſtrenuiſſimi extiterunt, e peditibus quidem Perſæ, ex equitibus autem Sacæ, e viris vero, Mardonius: inter Græcos autem cum Tegeatæ Athenienſesque multum eminuerunt, tum virtute ſuperaverunt Lacedæmonii. Quod nulla alia re poſſum oſtendere, niſi quod omnes hi eos qui ſibi oblati ſunt vicerunt: Lacedæmonii vero quod robuſtiſſimum fuit hoſtilis exercitus ſuperaverunt. Quorum longe præſtantiſſimus extitit mea ſententia Ariſtodemus, is qui ſolus trecentorum, quod ex Thermopylis evaſiſſet, dedecus ignominiamque acceperat. Secundum hunc navavere operam Poſidonius et Philocyon et Amompharetus Spartiata. Quanquam quumſermo haberetur quisnam eorum præſtantiſſimus extitiſſet, ii Spartiatæ qui adfuere, cenſuerunt, Ariſtodemum, quum vellet mori propalam ex inflicta ipſi criminatione, furibundum et deſerendo ordinem præclara facinora edidiſſe: Poſidonium vero, qui perire noluiſſet,

7 1

a Articulum negligunt *Arcb. Brit. V. Ask.* *b* Ἤριπον *Paſ. Arcb.*, probe ſatis. *c* Ἐσηνείκαντο *Arcb. V.* haud inprobe. Supra *Agelae Minervae* in *Valla*, ſed valde aberrante. Vid. L. 1, 66. *d* Ἐμέμνητο *Paſ.*, qui ἀλυκτάζειν in margine δυσφορέειν, ἀγανακτεῖν explicat. *e* Χώρῳ ora *Stepb. Paris. B. C.*, alii χρόνῳ. *f* Tangit haec et miratur *Plut.* Ariſtid. p. 330. E. *g* Deficit καὶ in *Arcb.* *b* Ὁ *Arcb.*, prave. *i* Πάντες *Arcb. V.* *k* Ἰσχυρότερον *Paſ. Ask.* margo *Stepb.* tum προσενέχθ. *Paſ.* *l* Citat *Suid.* in Voc, legens τὰς ἐμὰς post pauca. *m* Τούτων ſolus, hac in voce pravus, *Med.* *n* Ὁ Σπαρ. *Paſ. Ask.* *o* Ἐκλιπόντα *Arcb. V.*

88. Ὥσε οὐκ ἐπισαμένων τειχομαχέειν] Conſimilia *Plut.* Ariſt. p. 330. D., alibi T. II. p. 228. D. Lycurgum τὸ πυργομαχεῖν civibus prodens prohibuiſſe. Vicino τῇ δὴ ἐσεχέοντο — *Abreſchius* contulit *Ariſtidis* T. I. p. 241. *Ed. Cant.* οἱ μὲν ὥσπερ πύλας τείχος ῥήξαντες ΕΙΣΕΧΕΟΝΤΟ· et T. III. 315. εἰσχεομένων ἀμφοτέρωθεν ἤδη τῶν βαρβάρων. Iungatur *Suidae* Εἰσεχέοντο.

2. Ἐν ὀλίγῳ χώρῳ] Non erit opinor, qui Codd. auctoritatem averſetur. Quod ex illis venit, vulgato praeſtabilius. *Anguſto exiguo*que in *loco* exterriti ac conpulſi Perſae degebant, atque animum, explicare ordines cum non poſſent, deſpondebant. Vellem maximopere iisdem in ſchedis κατειλημέναι reperiri, quod, me iudice, verius, ut C. 30. De Cl. *Reiskio* quid dicam? Auget is coniectando ſequentia καταδευσέων ΧΙΛΙΑΔΩΝ τεσσέρων, τὰς ἔχων —. Ergone *quatuor* duntaxat *millia* Artabazus fugae ſocia abduxit? Quod quidem *Herodotus* ita C. 65. infitiatur, ut diſtrictius non valeret. Sentio feſtinantis hallucinationem.

2. Οἷα ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ] Suum χώρῳ, adnotatum in Diſſ. *Herod.* p. 205., recipiet ex Codd.; Noſter, qui, Poëtas imitatus ὀλίγον poſuit ἐπὶ μεγέθους. In hoc *anguſto loco* πολλαὶ μυριάδες dicuntur κατειλημμέναι ἀνθρώπων· ubi Herodoteum dant Codices κατειλημέναι. Qui ſic *tenentur ut elabi nequeant* ſaepe tamen dicuntur ἀπειλημμένοι, et ἀπολῃφθέντες· V, c. 101., ὅσοι — ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι ἀπολαμφθέντες πάντοθεν· IX, c. 50., ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ἀπολελαμμένοι· ἀπειλημμένοι *Thucydidi* II, p. 100, 89. et V, p. 353, 40. Ulyſſes ἀπειλημμένος dicitur ὑπὸ Καλυψοῦς *Demoſtheni Thraci* apud *Euſtath.* in Od. A. p. 19, 27. *Harpocrationi* Ἀποτετειχισμένος redditur ἀπειλημμένος καὶ ἀποκεκλεισμένος τῷ τείχει· vid. ὁ πάνυ *Ti. H.* in *Ariſtoph.* Π. ϒ. 935.
VALCKEN.

8. Λακεδαιμονίων δὲ] Aegre fert *Plutarch.* de *Herod.* Malign. p. 872. C. ſolos Noſtro memorari Lacedaemonios, Tegeatas, et Athenienſes, quorum hi cum Thebanis pugnaverint, illi cum barbaris; atque ita ceteras omnes civitates hoc honore privari: idem miratus in Ariſtide p. 330. F. opponit *Herodoto* numerum in praelio interfectorum et monumenta publica; atque in univerſum cecidiſſe docet Graecos libertatis defenſores mille trecentos et ſexaginta, e quibus unus et nonaginta fuerint Lacedaemonii; ſexdecem Tegeatae; Athenienſes duo et quinquaginta; hi quidem omnes iuxta *Clidemum* ἐκ τῆς Αἰαντίδος φυλῆς ἀγωνισαμένης ἄριστα.
VALCKEN.

29. Καὶ

set; ob id extitisse tanto præstabiliorem virum, verum id quidem etiam livore dixerint. Quos hac in pugna mortem oppetisse edidi, omnes honore affecti sunt, præter Aristodemum: qui ideo caruit honore, quod ob caussam prædictam sibi occumbendum puta-
72vit. Hi sunt qui ad Platæas nobilissimi extitere: nam Callicrates extra prœlium occubuit: quo nemo tunc in castra Græcorum præstantior venerat, non modo ipsorum Lacedæmoniorum, sed etiam aliorum Græcorum. Hic, quum Pausanias sacrificaret, sedens in ordine, sagitta latera ictus est: et aliis pugnantibus ipse exportatus, sese morientem miserabatur, ad Arimnestum virum Platæensem inquiens, non se curare quod pro Græcia periret, sed quod nihil manu usus esset, nullamque operam navasset di-
73gnam se et sua cupiditate navandi. Ex Athenienſibus eminuisse fertur Sophanes Eutychidis filius, e populo Decelensi: Decelenses autem rem aliquando gesserunt, ut ipsi Athenienses aiunt, in omne ævum fructuosam, siquidem quum olim ad reportandam Helenam Tyndaridæ cum magnis copiis oram Atticam invasissent, et populos e sedibus suis eiicerent, ignari quonam loci subducta Helena esset, tunc Decelenses feruntur, et, ut quidam volunt, ipse Decelus, tum dolore contumeliæ quam Theseus intulisset, tum metu totius Athenienſium soli, ne vastaretur, expossuisse illis omnem rem gestam, eosque deduxisse ad Aphidnas, quas Titacus indigena Tyndaridis proderet. Quo ex facto Decelensibus permansit ad hanc usque memoriam in Sparta immunitas vectigalium, et dignitas præsidendi: adeo quidem ut bello quod multis postea annis inter Athenienses atque Peloponnenses gestum est, La-

λόμενον ἀποθήσκειν, ἄνδρα γενέσθαι ἀγαθόν· τοσούτῳ τῶτον εἶναι ἀμείνω. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ φθόνῳ ἂν [a] εἴποιεν. ὅτοι δὲ τὺς κατέλεξα πάντας, πλὴν Ἀριστοδήμυ, τῶν ἀποθανόντων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, τίμιοι ἐγένοντο. Ἀριστόδημος δὲ, βυλόμενος ἀποθανεῖν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίην, οὐκ ἐτιμήθη. Οὗτοι μὲν τῶν ἐν Πλαταιῇσι ὀνομαςοὶ ὁτατοι ἐγένοντο. Καλλικράτης γὰς ἔξω τῆς μάχης ἀπέθανε, ἐλθὼν ἀνὴς κάλλις-ος ἐς τὸ ςρατόπεδον τῶν τότε Ἑλλήνων, ὃ μόνον αὐτέων Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. ὃς, ἐπειδὴ [b] ἐσφαγιάζετο Παυσανίης, κατήμενος ἐν τῇ τάξι, ἐτρωματίσθη τοξεύματι τὰ πλευρά· καὶ δὴ οἱ μὲν ἐμάχοντο, ὁ δ' ἐξενηνεγμένος [c] ἐδυσθανατέτε τε, καὶ ἔλεγε πρὸς [d] Ἀρίμνηςον, ἄνδρα Πλαταιέα, ὃ [e] μέλειν οἱ ὅτι πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐχρήσατο τῇ [f] χειρὶ, καὶ ὅτι οὐδέν ἐς-ί οἱ ἀποδεδεγμένον ἔργον ἑωυτῦ ἄξιον προθυμευμένυ ἀποδέξασθαι. Ἀθηναίων δὲ λέγεται εὐδοκιμῆσαι Σωφάνης ὁ Εὐτυχίδεω, [g] ἐκ δήμυ Δεκελῆθεν· Δεκελέων δὲ τῶν ποτε ἐργασαμένων ἔργον χρήσιμον ἐς τὸν πάντα χρόνον, ὡς αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγυσι. ὡς γὰς δὴ τοπάλαι κατὰ Ἑλένης κομιδὴν Τυνδαρίδαι ἐσέβαλον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν σὺν ςρατῷ πλήθεϊ, καὶ ἀνίσασαν τὺς δήμυς, οὐκ εἰδότες ἵνα ὑπεξέκειτο ἡ Ἑλένη, τότε λέγυσι [h] καὶ τὺς Δεκελέας, οἱ δὲ αὐτὸν Δέκελον, ἀχθόμενόν τε τῇ Θησέος ὕβρι, καὶ δειμαίνοντα περὶ πάσῃ τῇ Ἀθηναίων χώρῃ, ἐξηργησάμενόν σφι τὸ πᾶν πρῆγμα, κατηγήσασθαι ἐπὶ τὰς Ἀφίδνας, τὰς δὴ [i] Τιτακὸς ἐὼν αὐτόχθων καταπροδιδοῖ Τυνδαρίδῃσι. τοῖσι δὲ Δεκελεῦσι [k] ἀπὸ τύτυ τῦ ἔργυ ἐν Σπάρτῃ ἀτελείη τε καὶ προεδρίη διατελέει ἐς τόδε αἰεὶ ἔτι ἐοῦσα ὕτω, ὥςε καὶ ἐς τὸν πόλεμον τὸν ὕςερον πολλοῖσι ἔτεσι τύτων γενόμενον Ἀθηναίοισί τε καὶ Πελοποννησίοισι, [l] σινεομένων τὴν

537

a Arcb. V. Brit. Paris. B. Ald. Valla, εἴποιμεν *M. Pasſ. Ask.* *b* Excerpſit *Suid.* in Σφαγιάζειν, hinc; quod *Portum* et *Kuſterum* fugit, adiuvandus. *c* Habet ex hoc loco *Pollux* III, 106. *d Med. Pasſ. Ask.*, Ἀεἰμνηςον *Ald. Arcb. Vind. Brit. Valla.* *e* Μέλλειν vitioſe *Arcb. Ask.* *f* Χειρὶ *Pasſ. Arcb. Ask.* *g* Abest ἐκ *Arcb.* ſoli, nec praeter morem. *b* Non est in *Arcb. V.*, qui deinceps Δεκέλεον cum *Valla.* Vulgato accesſit *Steph. Byz.* in Δεκέλεια. *i Harpocration*, *Suidas* et *Etymolog.* in Τιτακίδαι; discordes in vocis tono, attigerunt. *Arcb.* dat δή τι κακὸς. *k* Ἐν Σπ. ἀπὸ τ. τοῦ ἔργου *Arcb. V. Pasſ. Ask.* *l* Σινεομένων *Arcb.* Mox ἀποσχέσθαι *Vind.*, ſatis bene.

29. Καὶ φθόνῳ ἂν εἴποιεν] Demiror εἴπειμεν tantopere probatum, ſiquidem non de ſe, et foret ea profeſſio Hiſtoriarum patri turpis, ſed de Spartanorum ſermone et iudicio, quis virorum illorum laudabilior, haec *Herodotus*. Ariſtodemi culpam L. VII, 231. vidimus.

31. Τῶν ἀποθανόντων] Cenſebat *G. Koenius*, verba τῶν ἀποθ. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, hac in ſede minus accommodata, in ſuam facile poſſe reſtitui, ſi hunc in modum paulo collocarentur inferius. Οὗτοι μὲν τῶν ἀποθανόντων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἐν Πλαταιῇσι ὀνομαςότατοι ἐγένοντο. Paulo ante miror quomodo locum invenire lectio potuerit *Med.* εἴποιμεν. VALCKEN.

39. Κατήμενος ἐν τῇ τάξι] Bona omnia ſunt. Callicrates, ſacris dum operabatur Pauſanias, ad arma ſuo in ordine conſidebat, more priſca militia non inſueto. *Euripides* Suppl. v. 357. παρ' ὅπλοις θ' ΗΜΕΝΟΣ πέμψω λόγους Κρέοντι, et v. 664, 674. Conmodum *Plut.* Ariſtid. p. 329. B., ὡς δὲ θυόμενος *Pauſanias* οὐκ ἐκαλλιέρει, προσέταξε τοῖς Λακεδαιμονίοις, τὰς ἀσπίδας πρὸ ποδῶν θεμένους, ΑΤΡΕΜΑ ΚΑΘΕΖΕΣΘΑΙ, continuo ſubdens, Callicratem, dum ita ad arma ſederetur, ſagitta fuisse percusſum. Ceterum κάλλις-ος *formoſior*, uti *Stephanus* voluit, in Latinis praeſtiterat. Poëta *Il.* B. v. 673. Νιρεὺς, ὃς ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε.

39. Κατήμενος ἐν τῇ τ.] Viro docto ſuſpectum egregie tuitus est et explicuit Cl. *Weſeling.* in Diſſ. *Herod.* p. 126. — Quod nullum edidisset isthoc tempore dignum ſua virtute facinus, Callicrates ἐδυσθανάτες, *aegre moriebatur*: ἐδυσθανάτει hinc adnotavit ut Herodoteum *Pollux* III, 106. Utrumque fuit in uſu δυσθανατεῖν et δυσθανατᾶν. *Moeris Att.* Σφαδάζειν, Ἀττικῶς· Δυσθανατᾶν, Ἑλληνικῶς· ubi notat Clar. *Pierſon.* ſyllaba repetita ſcripſisse videtur *Athenagoras* de Mort. Reſurr. §. 4., πολλὰ μὲν σώματα τῶν ἐν ναυαγίοις καὶ ποταμοῖς δυσθανατώντων ἰχθῦσι γενέσθαι τροφήν. VALCKEN.

42. Πρὸς Ἀρίμνηςον] Schedis, viri nomen ad eum modum repraeſentantibus, robur *Pauſanias* L. IX, 4. addit, ubi, ὁ δὲ Ἀρίμνηςος ἔν τε τῇ πρὸς Μαρδόνιον μάχῃ — Πλαταιεῦσιν ἡγήσατο. *Plut.* quoque Ariſtid. p. 325. F. Quibus autem πρὸς Ἀεἰμνηςον placet, *Thucydides*, cui Plataeënſis *Lacon* Ἀεἰμνήςου L. III, 52., fortaſse huius filius, aderit. Adeo iterum anceps viri titulus. Conf. C. 63.

46. Σωφάνης] In *Plut.* Malign. p. 873. D. et Cimon. p. 483. B. Σωχάρης ὁ Δεκελεὺς, haud ſine lapsu. Proxime a veritate Σωφόνης Δεκελεὺς *Pauſaniae* I, 29., ubi *Sylburgius* bene, abiit. Inſequens ἐκ δήμου Δεκελῆθεν *Tb. Pinedo* ad *Steph. Byz.* Δεκελεῖθεν pingebat. At urbs Ionibus Δεκελὴ C. 15. et ipso hoc capite, unde Δεκελεῆθεν, praeſertim ſi oppidi et nominis auctor Δεκέλεος fide Codd. *Arcb.* et *Vallae*, optime procedet.

46. Σωφάνης ὁ Εὐτ.] Duorum nomina, qui hoc praelio rem optime geſſerunt, mendoſe ſcripta leguntur apud *Plutarch.* de *Herod.* Malig. p. 873. D. Σωχάρης καὶ Δείπνιος· quorum loco reponenda ſunt nomina Σωφάνης καὶ Ἀεἰμνηςος· ſed hoc praecepit ὁ πάνυ in Diſſ. *Herod.* p. 61. — Ubi Decelenſis Sophanes dicitur ἐκ δήμου Δεκελῆθεν, primitus forte ſcriptum Δεκελεῆθεν, ab Ionico Δεκελὴ· *Steph. Byz.* in Δεκέλεια· τὸ τοπικὸν Δεκελειᾶθεν· παρὰ δὲ Καλλιμάχῳ Δεκελειόθεν· hinc apud *Etymologum* male diſtracta concinnavit *R. Bentlei.* in *Callim.* Fragm. 234. VALCKEN.

τὴν ἄλλην Ἀττικὴν Λακεδαιμονίων, Δεκελέης ἀπέχεσθαι. Τούτου τοῦ δήμου ἐὼν ὁ Σωφάνης, καὶ ἀριστεύσας τότε Ἀθηναίων, διξοὺς λόγους λεγομένους ἔχει· τὸν μὲν, ὡς ἐκ τοῦ ζωστῆρος τοῦ θώρηκος ἐφόρεε χαλκέην ἀλύσι δεδεμένην ἄγκυραν σιδηρέην. τὴν, ὅκως πελάσειε ἀπικνεόμενος τοῖσι πολεμίοισι, [a] βαλλέσκετο, ἵνα δή μιν οἱ πολέμιοι ἐκπίπτοντες, ἐκ τῆς τάξιος μετακινῆσαι μὴ δυναίατο. γινομένης δὲ φυγῆς τῶν ἀντίων, [b] δέδοκτο, τὴν ἄγκυραν ἀναλαβόντα, οὕτω διώκειν. οὗτος μὲν οὕτω λέγεται· ὁ δ' ἕτερος τῶν λόγων, τῷ πρότερον λεχθέντι [c] ἀμφισβατέων, λέγεται ὡς ἐπ' ἀσπίδος [d] αἰεὶ περιθεούσης καὶ οὐδαμοῦ ἀτρεμιζούσης ἐφόρεε [e] ἄγκυραν, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ θώρηκος δεδεμένην σιδηρέην. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Σωφάνεϊ λαμπρὸν ἔργον ἐξεργασμένον· ὅτι περικατημένων Ἀθηναίων Αἴγιναν, [f] Εὐρυβάτην τὸν Ἀργεῖον ἄνδρα πεντάεθλον ἐκ [g] προκλήσιος ἐφόνευσε. αὐτὸν δὲ Σωφάνεα χρόνῳ ὕστερον τούτων κατέλαβε, ἄνδρα γενόμενον ἀγαθὸν, Ἀθηναίων στρατηγέοντα ἅμα [h] Λεάγρῳ τῷ Γλαύκωνος, ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἠδωνῶν ὑπ' [i] Δάτῳ, περὶ τῶν μετάλλων τῶν χρυσέων [k] μαχεόμενον. Ὡς δὲ τοῖσι Ἕλλησι ὑπ' Πλαταιῆσι [l] κατέστρωντο οἱ βάρβαροι, ἐνθαῦτά σφι ἐπῆλθε γυνὴ αὐτόμολος· ἣ ἐπειδὴ ἔμαθε ἀπολωλότας τοὺς Πέρσας, καὶ νικῶντας τοὺς Ἕλληνας, ἐοῦσα παλλακὴ [m] Φαρανδάτεος τοῦ Τεάσπιος, ἀνδρὸς Πέρσεω, κοσμησαμένη χρυσῷ πολλῷ καὶ αὐτὴ καὶ ἀμφίπολοι, καὶ ἐσθῆτι τῇ καλλίστῃ [n] τῶν παρεσσέων, καταβᾶσα ἐκ τῆς ἁρμαμάξης, ἐχώρεε ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ὑπ' τῇσι φοινῇσι [o] εἰοῦσας. ὁρῶσα δὲ πάντα ἐκεῖνα διέποντα Παυσανίην, πρότερόν τε τὸ οὔνομα ἐξεπιστα μένη καὶ τὴν πάτρην, ὅστις πολλάκις ἀκούσασα, ἔγνω τε τὸν Παυσανίην, καὶ λαβομένη τῶν γονάτων, ἔλεγε τάδε, „Ὦ

Lacedæmonii quum ceteram Atticam popularentur, a Decelea temperaverint. Ex hoc populo ortus Sophanes, et præclarisſime tunc inter Athenienſes navata opera, ancipiti ſermone celebratur: uno, fertur geſtasſe ferream ancoram e balteo thoracis catena alligatam, quam, quoties adventantibus hoſtibus propinquus erat, abiiciebat humi, ne illi irruentes, ipsum ex ordine ſummovere poſſent: rurſus eisdem in fugam ſe vertentibus, reſumpta ancora ita fugientes inſequebatur. Altero ſermone a ſuperiori differente fertur geſtasſe ancoram non ferream ex thorace alligatam, ſed inſignitam in ſcuto, quod nunquam quieſcens, aſſidue rotabatur. Extat et alterum Sophanis præclarum facinus, quod obſidentibus AEginam Athenienſibus, Eurybatem virum Argivum quinquertionem ex provocatione interemit. Sed aliquanto post hæc geſta virum egregium exhibens, dum Athenienſium una cum Leagro Glauconis filio dux eſſet, ac de metallis aureis decertaret, contigit ut ab Edonis apud Daton occumberet. Postquam barbari ab Græcis ad Platæas ſtrati ſunt, accesſit illuc ad hos mulier quædam transfugiens, quæ quum accepisſet Perſas periisſe et Græcos victores, pallaca Pharandatis filii Teaſpis, viri Perſæ, multo auro ornata, tum ipsa, tum ancillæ, et cum veſte ſpecioſisſima de omnibus quæ aderant; deſcendens ex carpento pergit ad Lacedæmonios adhuc in cæde occupatos: et intuita Pauſaniam illa omnia adminiſtrantem, cuius et nomen iam pridem et patriam noſcebat, ut quod utrumque ſane audierat, cognovit Pauſaniam: Eius ge-

[a] Βαλέσκετο idem. [b] Ἐδέδοκτο *Vind. Arcb.* [c] *Med. Paſ. Ask.*, alii ἀμφισβητέων, ut *Paris. A. B. Arcb. V. Ald.* Vide *Suid.* in voce et ſupra L. IV, 14. [d] *Ald. Med. Paſ. Ask. V. Arcb. Brit.*, αἰεὶ editorum incuria negligebatur. [e] Ἐπίσημον ἄγκυραν *Arcb. V. Valla.* [f] Εὐρυβιάδην *Arcb. V. Valla.* [g] Προβλήσιος *Arcb.* [h] Μελεάγρῳ *Arcb.*, in *Vallae* Latinis *Leargo.* [i] Citavit *Steph. Byz.*, Muſae numerum prave edens, in Voc. [k] Deest *Arcb.* [l] *Pollux* cum *Iungermanni* nota IX, 153. [m] Φαρναδάτεος margo *Steph. Arcb. V. Valla.* [n] *Med. Paſ. Ask. Arcb. Brit. V.*, alii ἐκ τῶν. [o] Abest ab *Med. Paſ. Ask.*, Φοινῇσι *Arcb.*

62. Δεκελέης ἀπέχεσθαι] Referri ſolet ad annum Olymp. XCI, 3, quo Agis, Archidami F., Deceleam occupavit et in maximum Athenienſium detrimentum muniit ap. *Thucydid.* VII, 19., non ſine quadam inprudentia. Aliud profecto ἀπέχεσθαι Δεκελέης *ab ea abſtinere*, aliud occupatam munimentis et praeſidio inſtruere, belloque ſedem legere. Contigisſe res videtur, quae et Ampl. *Bouberii* opinio, belli Peloponneſiaci, quando Archidamus Atticam incurſionibus infeſtam habuit, principio, *Thucydid.* II, 10.

68. Ἐκπίπτοντες] Inprobatur, cenſeturque *Pavio Reiskio*que ἐπιπίπτοντες, ἐσπίπτοντες, ἐμπίπτοντες ad rem opportunius. Eadem illis voluntas Scriptori ſi ſedisſet, abiisſit eas in partes: ſuum maluit, utique, etſi diverſiore intuitu, acconmodatum. In proximis laudo *Arcb. Vallam*que, verisſimum ἐφόρεε ἐπίσημον ἄγκυραν iudicans. Convenit adprime narrationi et Graeciae conſuetudini, qua Laco ἐπὶ τῆς ἀσπίδος μυῖαν ἔχων ΕΠΙΣΗΜΟΝ in *Plutarchi* T. II. p. 234. C. Neque obtrudo tamen, ne interpretamentum, ſi cui tale absque cauſſa videatur, inculcasſe perhibear. Mox Εὐρυβιάδην mendoſe *Arcb.*; verior hominis titulus L. VI, 92. et in *Pauſan.* I, 29.

77. Εὐρυβάτην τὸν Ἀργ.] Qui dedit *Eurybiadem*, *Valla* reperit in ſuo Codd. quod *Galeus* obtulit ex *Arcb.* Εὐρυβιάδην. Hic vulgatum nomen Εὐρυβάτην ipse ſatis tuebitur *Herodot.* VI, c. 92., ubi Argivus Εὐρυβάτης, ter victor certamine ſingulari, ὑπὸ τοῦ τετάρτου Σωφάνεος τοῦ Δεκελέως ἀποθνήσκει. *Herodoto* concinit *Pauſan.* I, p. 71. —— Sequentia, reſpexisſe *Stephanum Byz.* in Δάτον primus vidit monuitque *Io. Meurſius* Att. Lect. VI, c. 31. —— Istius Leagri filius, Γλαύκων ὁ Λεάγρου memoratur *Thucydidi* I, c. 51. VALCKEN.

80. Ἅμα Λεάγρῳ] Filius *Glaucon* Λεάγρου notus ex *Thucydidis* L. I, 51., pater etiam ex *Pauſania* I, 29., hanc eius et Sophanis cladem non reticente. Interiit Sophanes Olymp. LXXXI. exeunte, Archonte Athenis Lyſicrate, quando altera vice Athenienſes colonos occupatum Eionem infelicisſime amandarunt. Huc verba Scholiaſtae in *AEſchinis* Or. περὶ Παραπρ. adplicant *Dodwellus* et *Corſinus*, Viri Cl. Δεύτερον οἱ μετὰ Λεωγόρου Κληροῦχοι ἐπὶ Λυσικράτους, in Leogora *Leagrum* invenientes, haud illi, niſi ſi *Leogoras* Andocidis pater fuerit, absurdi.

84. Γυνὴ αὐτόμολος] Ad Graecos victores venisſe dicitur κοσμησαμένη χρυσῷ πολλῷ καὶ αὐτὴ καὶ αἱ ἀμφίπολοι· articulum in his male omisſum reſtituerunt *Reiskius* et *Koenius*. —— Perſas illa dicebat οὔτε δαιμόνων οὔτε θεῶν ὄπιν ἐχοντας, *nec daemonum neque Deorum maieſtatem*, ſive *vindictam*, *reveritos*; ut ſupra VIII, c. 143., Mardonius *Deorum beroumve* οὐδεμίην ὄπιν ἔχων, ἐνέπρησε τούς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα· vid. *Salmas.* ad Inſcript. *Herodot. Att.* p. 20. et *Io. G. Graevius* in *Heſiodi* Ε. καὶ Η. γ. 187. —— Tandem Coa Hegetoridae filia, βίῃ δέ με, inquit, λαβὼν ἐν Κῷ ἔχε ὁ Πέρσης· vel ἔσχε, *habuit me uxoris loco*: verba ἔγημε et ἔσχε permutat *Herod.* III, c. 31., estque is uſus verbi ἔχειν, ut Latini *habere*, notisſimus. Herodotea de hac muliere paucioribus enarrans *Pauſanias* III, p. 214., Παυσανίου, ait, τὸ ἔργον τὸ ἐς τὴν Κώαν γυναῖκα ἐν ἐπαίνῳ τίθεμαι μάλιστα· ἣν τινα, ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου παρὰ Κώοις θυγατέρα οὖσαν Ἡγητορίδου τοῦ Ἀνταγόρου, Φαρανδάτης ὁ Τεάσπιδος ἀνὴρ Πέρσης παλλακὴν εἶχεν ἀκουσαν, κ. τ. λ. VALCKEN.

86. Φαρανδάτεος] Pravi ſunt, qui mutant. Vide L. VII, 79. et *Pauſan.* III, 4., ubi Φαρανδάτης ὁ Τεάσπιδος, littera ſibilante detracta. Deinceps καὶ αὐτὴ καὶ αἱ ἀμφίπολοι *Reiskio* adſentior ſcribi potius fore.

95. Ὦ

genua amplectens, Spartæ rex, inquit, libera me supplicem captivitatis servitute, quam etiam hoc facto demeritus es quod istos extinxisti neque dæmonum neque deorum respectum habentes. Equidem genere sum Coa, Hegetoridæ filia, Antagoræ neptis; quam vi raptam ex Co Persa habuit. Huic respondens Pausanias, Bono, inquit, o mulier, animo esto, tum quia supplex, tum si insuper loqueris illa vera, et filia es Hegetoridæ Coi, mihi inter omnes, qui illa circa loca incolunt hospitis præcipui. Hæc loquutus, eam impræsentiarum Ephoris qui aderant commendavit: postmodum in AEginam, quo illa voluit, 77dimisit. Post huius mulieris digressum continuo Mantineenses supervenerunt rebus confectis: qui se animadvertentes venisse sero ad pugnam, magnæ iacturæ loco id sibi esse putaverunt, sed idoneos se esse ad sumendas de se pœnas dixere. Itaque cognito, Medos qui cum Artabazo erant, fugæ se mandasse, eos in Thessaliam usque persequuti sunt, etsi vetantibus Lacedæmoniis insequi fugientes. Iidem postea domum reversi, duces suos exilio mulctaverunt. Post Mantineenses venere Elei, qui itidem ut Mantineenses magno id sibi detrimento existimantes, discesserunt, suosque et ipsi duces exilio mulctaverunt. Ha-78ctenus de Mantineensibus et Eleis. Erat autem apud Platæas in exercitu Lampon Pythei filius AEginetarum e primoribus, qui Pausaniam adiens, infandissima usus est oratione, inquiens, Fili Cleombroti, rem tu mirificam et magnitudine et fulgore gessisti, cui deus tribuit ut liberata Græcia, omnes quos novimus Græcos gloria supergrede-

95„ Ὦ βασιλεῦ Σπάρτης, [a] λῦσαί με τὴν ἱκέτιν αἰχ-
„ μαλώτου δουλοσύνης. σὺ γὰρ καὶ ἐς τόδε ἤνησας,
„ τόσδε ἀπολέσας, τοὺς ἔτε δαιμόνων ἔτε θεῶν ὄπιν
„ ἔχοντας. εἰμὶ δὲ γένος μὲν Κῴη, θυγάτηρ δὲ
„ Ἡγητορίδεω τοῦ Ἀνταγόρεω". βίῃ δέ με λαβὼν ὁ 538
Κῷ ἔχε ὁ Πέρσης. ὁ δὲ [b] ἀμείβεται τοισδε; „ Γύ-
1„ναι, θάρσει, καὶ ὡς ἱκέτις, καὶ εἰ δὴ πρὸς [c] τού-
„ τῳ τυγχάνεις ἀληθέα λέγουσα, καὶ εἰ θυγάτηρ
„ Ἡγητορίδεω τοῦ Κῴου, ὃς ἐμοὶ ξεῖνος μάλιστα τυγ-
„ χάνει ἐὼν τῶν περὶ κείνους τοὺς χώρους [d] οἰκημέ-
5„νων". ταῦτα δὲ εἶπας, τότε μὲν ἐπέτρεψε τῶν
Ἐφόρων τοῖσι παρεοῦσι, ὕστερον δὲ ἀπέπεμψε ἐς Αἴ-
γιναν, ἐς τὴν αὐτὴ ἤθελε ἀπικέσθαι. Μετὰ δὲ τὴν
ἄπιξιν τῆς γυναικὸς, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἀπίκον-
το Μαντινέες ἐπ' ἐξεργασμένοισι. μαθόντες δὲ ὅτι
10[e] ὕστεροι ἥκουσι τῆς συμβολῆς, συμφορὴν ἐποιεῦντο με-
γάλην, ἄξιοί τε ἔφασαν εἶναι σφέας ζημιῶσαι. πυν-
θανόμενοι δὲ τοὺς Μήδους τοὺς μετὰ Ἀρταβάζου φεύγον-
τας, τούτους ἐδίωκον μέχρι Θεσσαλίης. Λακεδαιμό-
νιοι δὲ οὐκ ἔων φεύγοντας διώκειν. οἱ δὲ ἀναχωρήσαντες
15ἐς τὴν ἑωυτῶν, τοὺς ἡγεμόνας τῆς στρατιῆς ἐδίωξαν ἐκ
τῆς γῆς. μετὰ δὲ Μαντινέας, ἦκον Ἠλεῖοι. καὶ ὡσαύ-
τως οἱ Ἠλεῖοι τοῖσι Μαντινεῦσι συμφορὴν ποιησάμε-
νοι, ἀπαλλάσσοντο· ἀπελθόντες δὲ καὶ οὗτοι τοὺς
ἡγεμόνας ἐδίωξαν. [f] τὰ κατὰ Μαντινέας μὲν καὶ
20Ἠλείους τοσαῦτα. Ἐν δὲ Πλαταιῇσι ὁ τῷ στρατο-
πέδῳ τῶν Αἰγινητέων ἦν Λάμπων ὁ Πύθεω, Αἰγινη-
τέων [g] τὰ πρῶτα· ὃς ἀνοσιώτατον λόγον ἔχων, [h] ἴετο
πρὸς Παυσανίην. ἀπικόμενος δὲ σπουδῇ, ἔλεγε [i] τά-
δε, „ Ὦ παῖ Κλεομβρότου, ἔργον ἔργασαί τοι ὑπερ-
25„ φυὲς, μέγαθός τε καὶ κάλλος. καί τοι θεὸς
„ παρέδωκε ῥυσάμενον τὴν Ἑλλάδα, κλέος κατα-
„ θέσθαι μέγιστον Ἑλλήνων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. σὺ δὲ
„ καὶ

a Ῥῦσαι *Arcb. V.* *b* Ἀμείβετο ὧδε *Arcb. V.*, prius *Ald.* et *Paris. A.* cum *Brit.*, vulgatum ex *Med. Pasf. Ask.* et *Paris. B.* *c* Τοῦτο *Arcb.* et statim καὶ εἰς cum *Vind.* *d* Οἰκημένων *Pasf. Arcb. V. Ask. Brit.* ora *Steph.* Olim οἰκεομένων· tum ταῦτα εἶπας *Arcb. Vind.* et superius κείνους τοὺς χώρους, non ἐκείνους. *e* Ὕστερον *Arcb. V. Pasf.* Supra ἐπεξεργασμένοισι iunctim *Ald.* et *Vind.*, male. Vid. IV, 165. VIII, 94. *f* Omittit *Arcb.* *g Med. Pasf. Ask. Arcb. V. Brit. Paris. B. C.*, edebatur τὰ πρῶτα φέρων. *b* Ἵκετο *Arcb. Vind.* *i Med. Pasf. Arcb. V. Ask. Brit. Ald.*, deerat editorum socordia τάδε.

95. Ὦ βασιλεῦ Σπάρτης] Condonandum matronae animo prae laetitia perturbato. Rex Pausanias Spartanorum non fuit, regis Pistarchi tantum tutor Cap. 10. et *Thucydid.* I, 132. Quod illa autem Pausaniae, λῦσαί με —— δουλοσύνης, pro eo Codd. pauci, quibus ferme obtempero, ῥῦσαί με. Eum in modum L. V, 49. πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ΡΥΣΑΣΘΕ Ἴωνας ἐκ τῆς δουλοσύνης· et IX, 89. προέτρεπε αὐτοὺς ΡΥΣΑΣΘΑΙ ἄνδρας Ἕλληνας ἐκ δουλοσύνης· tum in Epigramm. ap. *Aristidem* T. III. p. 648. Ἑλλάδα πᾶσαν —— ῥυσάμενοι Δουλοσύνας. Quae quidem ad verbi usum abunde, ad vulgatum autem, in simili negotio usitatum, praeiudicio damnandum minime.

4. Οἰκημένων] Saepe contaminarunt librarii hoc vocabuli. Respice III, 96. IX, 31. Illud autem plenum benivolentiae et humanitatis erga Coam mulierem officium merito Pausaniae in laudibus *Pausanias* L. III, 4. depositum.

11. Σφέας ζημιῶσαι] Expressisse haec *Livium* L. XXX, 30. elegans *I. Fr. Gronovii* observatio est. Hinc *Vallae* Latina, ut errori ansa praecideretur, probante etiam *Valckenario* restituta. Inter eos, qui Artabazum fugientem insecuti fuerunt, praecipui in *Diodoro* L. XI, 32. *Corinthii*, *Sicyonii*, *Phliasii*.

11. Ἄξιοί τε ἔφασαν εἶναι] Non male ceperat *Valla* vertens, *sed idoneos se esse ad sumendas de se poenas dixere:* his qui substituit, *ad sumendas de ipsis poenas*, alios in errorem induxit, quem corrigit Eruditus scriptor *des Essais de Critique* p. 256. Herodoteis ista respondent, quae dicentem facit Annibalem *Livius* XXX, c. 30., *forsitan non indigni simus, qui nobismet ipsi mulctam irrogemus*, quae hinc sumpta monuit *I. Fr. Gronovius*. Se venisse Mantineenses indignabantur ἐπ' ἐξεργασμένοισι, *re iam confecta*; sic supra VIII, c. 95. post pugnam Salaminiam Adimantum et Corinthios venisse scribit ἐπ' ἐξεργασμένοισι· attigit formulam Clar. *Io. Taylor* ad *Lysiam* p. 489. explicat illam Noster in proximis, μαθόντες ὅτι ὕστεροι ἥκουσι τῆς συμβολῆς· post pugnam qui venere Marathoniam Lacedaemonii, VI, c. 120., ὕστεροι dicuntur ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς. VALCKEN.

21. Αἰγινητέων τὰ πρῶτα] Saltem dictionis corruptores τὰ πρῶτα φερόμενος, ut postulat mos, elegisset. *Dio Cassius* L. XL. p. 136. de *Suella* Britanno sive Cassivelano, τὸν τῶν τὰ ΠΡΩΤΑ ἐν τῇ νήσῳ δυναστῶν ΦΕΡΟΜΕΝΟΝ. *AElianus* Anim. XIII. 17., aulopias ex thynnorum genere, ῥώμην τε καὶ ἀλκὴν τὰ ΠΡΩΤΑ ΦΕΡΟΙΤΟ ἂν ——. Resecui inportunum, et ab schedis *Gronovio*que proscriptum, φέρων. Conf. L. VI, 100. et praeter ceteros *Ti. Hemsterhusium* in *Luciani* Timon. C. 35. et *Xenophont. Ephesium* Miscell. Observ. Vol. V. p. 30. Quod succedit continuo ἵκετο πρὸς Παυσανίην in scriptis quibusdam libris, valide sese conmendat.

21. Αἰγιν. τὰ πρῶτα φέρων] Si Codicibus etiam aliis abest φέρων, non repertum in *Mediceo*, *vir inter AEginetas Princeps* hic dictus videbitur Αἰγινητέων τὰ πρῶτα· quam sermonis elegantiam his etiam usus *Herodoti* pertractavit vir summus ad *Lucian.* T. I. p. 147. Pro φέρων si qui Codices darent φερόμενος, Lampon censeri posset dictus Αἰγινητέων τὰ πρῶτα φερόμενος, ut Hermotimum scribit φερόμενον οὐ τὰ δεύτερα τῶν εὐτυχῶν παρὰ βασιλέϊ, VIII, c. 104., quod commodum excitat Clar. *Gronov.* Dicitur quis τὰ πρῶτα et τὰ δεύτερα φέρεσθαι, non φέρειν. *Lucian.* T. II. p. 115., Οἱ ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο· dedisse videtur *Eunapius* in *Iambl.* p. 21., Ἀνατολίῳ τῷ μετὰ Πορφύριον τὰ δεύτερα φερομένῳ. *Moschus* Eid. III. ϒ. 57., μὴ δεύτερα σεῖο φέρηται. *Callimachus* h. in Del. ϒ. 4., Δῆλος δ' ἐθέλει τὰ πρῶτα φέρεσθαι Ἐκ Μουσέων. VALCKEN.

„ καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐπὶ τούτοισι ποίησον, ὄχως λό-
„ γος τέ σε ἔχῃ ἔτι μέζων, καί τις ὕστερον Φυλάσ-
„ σηται τῶν βαρβάρων μὴ ὑπάρχειν ἔργα ἀτάσθα-
„ λα [a] ποιέων ἐς τοὺς Ἕλληνας. Λεωνίδεω γὰρ ἀπο-
„ θανόντος ἐν Θερμοπύλῃσι, Μαρδόνιός τε καὶ Ξέρ-
„ ξης ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν [b] ἀνεσταύρωσαν. τῷ
„ σὺ τὴν ὁμοίην ἀπόδιδοὺς, ἔπαινον ἔξεις πρῶτα μὲν
„ [c] ὑπὸ πάντων Σπαρτιητέων, αὖτις δὲ καὶ πρὸς
„ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Μαρδόνιον γὰρ ἀνασκολο-
„ πίσας, τετιμώρησαι ἐς πάτρων τὸν σὸν Λεωνίδην".
ὁ μὲν, δοκέων χαρίζεσθαι, ἔλεγε τάδε· Ὁ δ' ἀντα-
μείβετο τοισδε, „ Ὦ ξεῖνε Αἰγινῆτα, τὸ μὲν εὐνοεῖν
„ τε καὶ προορᾶν, [d] ἄγαμαι σεῦ· γνώμης μέντοι
„ ἡμάρτηκας χρηστῆς. ἐξάρας γάρ με ὑψοῦ, καὶ τὴν
„ πάτρην καὶ τὸ ἔργον, ἐς τὸ μηδὲν κατέβαλες,
„ παρανέων νεκρῷ λυμαίνεσθαι· καὶ, ἢν ταῦτα
„ ποιέω, Φὰς ἀμείνων με ἀκούσεσθαι, τὰ πρέπει.
539 „ μᾶλλον βαρβάροισι ποιέειν ἤπερ Ἕλλησι, [e] καὶ
„ ἐκείνοισι δὲ ἐπιφθονέομεν. ἐγὼ δ' ὧν τούτου εἵνεκα μήτε
„ Αἰγινήτῃσι ἅδομαι, μήτε τοῖσι ταῦτα ἀρέσκε-
„ ται· ἀποχρᾷ δέ μοι, Σπαρτιήτῃσι ἀρεσκόμενον,
„ ὅσια μὲν ποιέειν, ὅσια δὲ καὶ λέγειν. Λεωνίδῃ δὲ,
„ τῷ με κελεύεις τιμωρῆσαι, Φημὶ μεγάλως τετι-
„ μωρῆσθαι. ψυχῇσί τε [f] τῇσδε ἀναριθμήτοισι τετί-
„ μηται αὐτός τε καὶ [g] οἱ ἄλλοι οἱ ἐν Θερμοπύλῃσι
„ τελευτήσαντες. σὺ μέντοι [h] ἔτι ἔχων λόγον τοιόν-
„ δε, μήτε προσέλθῃς [i] ἐμοιγε, μήτε συμβουλεύῃς·
„ χάρις [k] τε ἴσθι, εἰὼν ἀπαθής". Ὁ μὲν, ταῦτα
ἀκούσας, ἀπαλλάσσετο. Παυσανίης δὲ κήρυγμα
ποιησάμενος, μηδένα ἅπτεσθαι τῆς λείης, συγκομί-
ζειν [l] ἐκέλευε τοὺς εἵλωτας τὰ χρήματα. οἱ δὲ, ἀνὰ
τὸ στρατόπεδον σκιδνάμενοι, εὕρισκον σκηνὰς κατεσκευ-
ασμένας χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ, κλίνας τε ἐπιχρύσους
καὶ ἐπαργύρους· κρητῆράς τε χρυσέους, [m] καὶ φιά-
λας τε καὶ ἄλλα ἐκπώματα· σάκκους τε ἐπ' ἀμα-
ξέων εὕρισκον, οἳ τοῖσι λέβησι ἐφαίνοντο [n] ὄντες
χρύσεοί τε καὶ ἀργύρεοι. ἀπό τε τῶν κειμένων νεκρῶν
ἐσκύλευον [o] ψελιά τε καὶ στρεπτοὺς, καὶ τοὺς [p] ἀκι-
νάκεας, ἐόντας χρυσέους· ἐπεὶ ἐσθῆτός γε ποικίλης
λόγος [q] ἐγίνετο οὐδείς. ταῦθα πολλὰ μὲν κλέπτον-
τες ἐπώλεον πρὸς τοὺς Αἰγινήτας οἱ εἵλωτες, πολ-
λὰ δὲ καὶ ἀπεδείκνυσαν, ὅσα αὐτέων οἷά τε ἦν
κρύψαι· ὥστε Αἰγινήτῃσι οἱ μεγάλοι πλοῦτοι ἀρχὴν
ἐνθεῦτεν ἐγένοντο, οἳ τὸν χρυσὸν, ἅτε εὸντα χαλ-
κὸν δῆθεν, παρὰ τῶν [r] εἱλωτέων ὠνέοντο. Συμφο-
ρήσαντες δὲ τὰ χρήματα, καὶ δεκάτην ἐξελόντες
τῷ

dereris, quod ſuperest in hac re, agas ita, ut et tu maiore fama celebreris, et aliquis barbarorum posthac caveat nefanda facinora inchoare in Græcos. Etenim Leonidæ apud Thermopylas interempti reciſo capite Mardonius ac Xerxes truncum in crucem ſuſtulerunt: cui ſi vicem reddes, laudem nanciſceris, primum ab omnibus Spartiatis, ſecundo loco ab univerſis Græcis, ſiquidem ſuffixo Mardonio, Leonidam patruum tuum fueris ultus. Hæc Lampon gratiam ſe initurum ratus apud Pauſaniam dicebat. Cui reſpondens Pauſa- 79
nias, Tuam, inquit, hoſpes AEgineta, benevolentiam atque providentiam amplector: tamen ab æquitate iudicandi deerras, nam qui et me et patriam in altum extulisti et hæc geſta, ad nihilum redigis, quum ſuades mihi ſævire in mortuum, aisque me auditurum melius, ſi istud fecero, quod barbaros decet potius facere quam Græcos, quodque illis exprobramus, quare ego neque AEginetis, neque iis quibus ista probantur aſsentior: contentusque ſum Spartiatis placere, ut in negociis dictisque fas tuear. Leonidæ autem, cui me iubes parentare, affirmo magnifice esſe parentatum; nam funeribus horum innumerabilibus vindicatus est et ipse et ceteri, qui apud Thermopylas occubuerunt. Tu vero posthac hærens in hac eadem cogitatione ne me adieris: quod tibi impune esſe, loco beneficii ponas. Hoc quum ille audisſet, abiit. Pauſanias 80
autem quum præconio edixisſet, nequis de præda quid tangeret, iusſit helotas omnem comportare pecuniam. Illi per caſtra disperſi inveniunt tentoria auro et argento ornata, lectosque ex auro et argento, crateras etiam aureos, phialasque, et alia vaſa potoria: nec non ſaccos ſuper plauſtra, interlucentibus intus incluſis ex auro et argento lebetibus. Quinetiam cæſorum cadavera ſpoliabant armillis et torquibus, ſed et acinaces aureos tollebant. Nam diverſicolora veſtimenta nullius momenti habebantur. Ibi tum multa furto ſubtrahentes helotæ AEginetis venundabant; multa, quæ occultare non poterant, monſtrabant: prorſus ut inde primitus extiterint ingentes divitiæ AEginetis, utpote aurum ab helotis pro ære mercantibus. Colla- 81
ta autem pecunia decimam ſelegerunt deo, qui

a Ποιέειν *Ask. Brit.* *b* Ἐσαυρωσαν *Arcb. Vind.* *c* Ὑπὸ πάντων Σπαρτ. *Pasſ. Ask. Arcb. V.*, ſine articulo τῶν, quos amplector. *d* Ἄμα καὶ *Brit.*, absurde. *e* Καὶ ἐκείν. *Pasſ. Ask.*, alii κἀκείνοισι. *f* Τῇσι τῶνδε *Pasſ. Ask. Vind.* et *Steph.* ora. *g* Οἱ ἐν Θερμ. τελευτήσαντες *Arcb.* *b* Deest *Arcb.* *i* Ἐμὲ, μήτε συμβουλεύσῃς *Arcb. Vind.*, quorum ultimum et *Pasſ. Ask.* *k* Ἴσθι τε *Arcb. Pasſ. Ask.* *l* Ἐκέλευσε *Arcb. V.* *m* Desideratur in *Pasſ. Ask.* *n* Ἐόντες iidem. *o* Ψέλια *Arcb. Pasſ.*, antea ψέλλια. Vide L. III, 20. IV, 168. *p* Ἀχινάκεας *Arcb.* quomodo saepisſime: in aliis ἀκινάκας. *q* Ἐγένετο οὐδὲ εἷς *Arcb. V.* *r* Εἰλώτων *Ask.*

30. Μὴ ὑπάρχειν ἔργα ἀτάσθαλα ποιέων] Vidi ad marginem Aldinae docti viri manu, μὴ ὑπάρχων — ποιέειν, quorum ultimum in *Ask.*; ſed eius opera ſupervacua; Noſter L. VII, 8, 2. οἵ γε ἐμὲ καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρξαν ἄδικα ποιεῦντες· quibus conparia Cl. *Valckenarius* ad *Euripid.* Phoenisſ. p. 533. conduxit plurima. AEginetae Lamponis conſilium Pauſanias iure ſprevit, laudatus propterea a *Pauſania* III, 4.

49. Ὅσια μὲν ποιέειν] Dictum laudabiliter. At *quantum mutatus ab illo Hectore* in *Thucydidis* L. I, 132. 132. Redi tamen ad *Noſtri* L. V, 32. Proximum ex MSS. ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε aliorum arbitrio relinquitur.

53. Σὺ μέντοι ἔτι ἔχων] Ore Ionico pronunciata atque in ſpeciem leniſſima gravem tamen continent comminationem, illis ſimillima, quae Alexandro Macedoni dixisſe feruntur Athenienſes VIII, c. 143., σύ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθηναίοισι, μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργέειν ἀθέμιστα ἔρδειν παραίνεε· iuxta *Lycurgum* c. Leocr. p. 156, 42., Alexandrum Athenienſes μικροῦ δεῖν κατέλευσαν· ſecundum *Ariſtidem* T. I, p. 250. illi dixerunt qualia Medeae Creon *Euripidis* v. 352., *ſi te ſecundo lumine hic offendero, Moriere.* —— Lamponis istius conſilium repellentis Spartani Regis reſponſum reſpicit *Pauſanias* III, p. 214. VALCKEN.

60. Κλίνας τε ἐπιχρύσους] Non fuerunt ὀλόχρυσοι καὶ ὀλάργυροι, quales in *Philon. Iud.* de Somn. p. 1115. E., ſed *inaurati* et *inargentati*. Ex ſolido auro et argento memorabuntur C. 80. In talibus et alibi peccatur. Vide I, 50.

70. Ἅτε ἐόντα χαλκὸν δῆθεν] Quaſi vero aes foret. Rudi ſimplicitate Helotarum, aurum atque aes vix internoſcentium, abuſi AEginetae ſunt. Quid victo

ad

qui Delphis est, ex qua tum tripes aureus ibi repositus est, insistens super tricipiti ex ære colubro, proxime aram: tum deo qui est in Olympia, æreus decem cubitorum Iupiter: tum deo qui est in Isthmo, æreus septem cubitorum Neptunus. Hac parte selecta, ceteras inter se distribuerunt, pro suo quisque merito accipientes: itemque pallacas Persarum, et aurum et argentum et reliquas opes cum iumentis. Quæ autem eximia data sint iis, qui optimam operam navaverant ad Platæas, refertur a nemine, data tamen illis fuisse arbitror: certe Pausaniæ sunt ex omnibus dena, et ea delecta, dono data, ex mulieribus, equis, talentis, camelis, et item ex ce-
82 teris rebus. Feruntur autem hæc quoque acta esse: Xerxem, dum e Græcia fugit, omnem apparatum suum Mardonio reliquisse: et Pausaniam dum eum apparatum videt, ex auro argentoque et velariis diversicoloribus confectum, iussisse pistores et coquos cœnam sibi, uti Mardonio instruere, quod quum illi ex iussu fecissent, tum Pausaniam lectos intuentem aureos argenteosque probe stratos, mensas etiam aureas ac argenteas, magnificumque cœnæ apparatum, propositis bonis stupefactum, imperasse ad risum suis ministris ut Laconicam instruerent cœnam. Ea quum esset parata et pateret magnum intervallum, ibi eundem cachinnantem arcessivisse Græcorum duces, eisque ubi convenerant, inter ostendendum utrumque cœnæ apparatum, dixisse, Viri Græci, hac ego vos de causa convocavi, quod volebam vobis amentiam huius Medorum ducis ostendere, qui quum talem vitam duceret, ad nos spoliandos venit, qui tam misere victitamus. Hæc Pausanias apud Græcorum duces dixisse fer-
83 tur. Interiecto deinde tempore complures Platæensium repererunt loculos auri argentique et aliarum pecuniarum. Hoc quoque rei

τῷ ὀν Δελφοῖσι θεῷ, ἀπ' ἧς ὁ τρίπους ὁ χρύσεος ἀνετέθη, ὁ ἐπὶ τῦ τριχαρήνυ [a] ὄφιος τῦ χαλκέυ ἐστεὼς ἄγχιστα τῦ βωμῦ· καὶ τῷ ὀν Ὀλυμπίῃ θεῷ ἐξελόντες, ἀπ' ἧς δεκάπηχυν χάλκεον Δία ἀνέθηκαν· καὶ τῷ ὀν Ἰσθμῷ θεῷ, ἀπ' ἧς ἑπτάπηχυς χάλκεος Ποσειδέων [b] ἐξεγένετο. ταῦτα ἐξελόντες, τὰ λοιπὰ διαιρέοντο καὶ ἔλαβον ἕκαστοι, τῶν ἄξιοι ἦσαν, καὶ τὰς παλλακὰς τῶν Περσέων, καὶ τὸν χρυσὸν, καὶ τὸν ἄργυρον, καὶ ἄλλα χρήματά τε καὶ ὑποζύγια. ὅσα μέν νυν ἐξαίρετα τοῖσι ἀριστεύσασι αὐτέων ὀν Πλαταιῆσι ἐδόθη, ὡς λέγεται πρὸς ἡδαμῶν, δοκέω δ' ἔγωγε καὶ τούτοισι δοθῆναι. Παυσανίῃ δὲ πάντα δέκα ἐξαιρέθη [c] τε καὶ ἐδόθη, γυναῖκες, ἵπποι, τάλαντα, κάμηλοι, ὡς δὲ αὕτως καὶ [d] τὰ ἄλλα χρήματα. Λέγεται δὲ καὶ τάδε γενέσθαι, ὡς Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, Μαρδονίῳ τὴν [e] κατασκευὴν καταλίποι τὴν ἑωυτῦ· Παυσανίην ὦν ὁρέοντα τὴν Μαρδονίυ κατασκευὴν χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ καὶ [f] παραπετάσμασι ποικίλοισι κατεσκευασμένην, κελεῦσαι τύς τε [g] ἀρτοκόπυς καὶ τὺς ὀψοποιὺς κατὰ ταυτὰ καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάζειν. ὡς δὲ κελευόμενοι ἦτοι ἐποίευν ταῦτα, ὀρθαῦτα τὸν Παυσανίην ἰδόντα κλίνας τε χρυσέας καὶ ἀργυρέας [h] εὖ ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας χρυσέας καὶ ἀργυρέας, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπέα τῦ δείπνυ, ἐκπλαγέντα τὰ προκείμενα ἀγαθὰ, κελεῦσαι ἐπὶ [i] γέλωτι [k] τὺς ἑωυτῦ διηκόνυς παρασκευάσαι Λακωνικὸν δεῖπνον. ὡς δὲ τῆς θοίνης παυθείσης ἦν πολλὸν τὸ μέσον, τὸν Παυσανίην γελάσαντα μεταπέμψασθαι τῶν Ἑλλήνων τὺς στρατηγύς· συνελθόντων δὲ τυτέων, εἶπαι τὸν Παυσανίην, δεικνύντα [l] ἐς ἑκατέρην τῦ δείπνυ τὴν παρασκευὴν, „ Ἄνδρες Ἕλληνες, τῶνδε εἵνεκα ἐγὼ ὑμέας „ συνήγαγον, βυλόμενος ὑμῖν [m] τῦδε τῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην δεῖξαι· ὃς τοιῆνδε δίαιταν ἔχων, „ ἦλθε ἐς ἡμέας ἕτω [n] οἰζυρὴν ἔχοντας ἀπαιρησόμενος. ταῦτα μὲν Παυσανίην λέγεται εἶπαι πρὸς τὺς στρατηγὺς τῶν Ἑλλήνων. Ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ [o] μετὰ ταῦτα καὶ τῶν Πλαταιέων εὗρον συχνοὶ θήκας χρυσῦ καὶ ἀργύρυ, καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων. ἐφάνη δὲ καὶ τόδε ὕστερον ἐπὶ

[a] Ὄφιος *Arcb. V. Ask.*, ὄφεως antea. [b] Ἐγένετο *Arcb. V.*, fortasse verius. [c] Tria ista omittit *Arcb.* [d] Τὰ ἄλλα id. et *Vind.*, loco τἄλλα. [e] Παρασκευὴν et iterum, *Athen.* haec describens et multa mutans L. IV, 6. p. 138. C. [f] Πετάσμασι *Ask.* tum κατασκευασμ. *Vind.* [g] Ἀρτοποιοὺς *Athen.* [h] Absunt septem seqq. *Arcb.* et *Aldo*; εὖ defit et *Athen.* [i] Γέλωτα *Arcb.* [k] Τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις *Athen.* [l] Non legitur ἐς in *Arcb. V.*, in *Athen.* ἑκατέρου τῶν δείπνων. [m] Defit *Arcb.*, qui Μήδου ἡγεμένος, quorum postremum in *Pasf. Ask. V. Athen.* ora *Steph.* et *Valla:* antea βασιλῆος. [n] Ταλαίπωρον *Athen.* de scholio et supra ὡς ἡμᾶς. [o] Negliguntur haec duo ab *Ask.* nulla causa. Vid. C. 84. et L. VII, 33.

ad Granson̄um Carolo Audace, Burgundiae duce, vasis eius argenteis, stannum arbitrati, fecerint, quoque modo gemmas, multo rarissimas et pretii ingentis, tanquam vilissima scruta abiecerint Helvetii, durum ab stirpe genus, elegantissime *Pb. Comineus* Memor. L. V, 2. exposuit.

74. Ἐπὶ τοῦ τριχαρήνου ὄφιος] Durabat in tempora *Pausaniae*, aureo tripode dudum a Phocensibus interverso et conflato, L. X, 13. Quam vero Cel. *Gronovius* ex *Wbelero* adposuit tricipitis colubri figuram, eam huius videri, ab Ampl. *Cupero* veritati respondere negatur Epistol. L. II. p. 177. Litem meam non facio. Si tamen verum amamus, unus hic draco et triceps describitur, δράκων χαλκοῦς *Pausaniae*, monumentum autem Constantinopolitanum tres exhibet serpentes, scitissime contortiplicatos: dubium praeterea, Delphisne Byzantium venerit; sed fieri hoc potuisse, nolo infitiari. Porro Iovis Olympii ex aere statuam copiosius *Pausanias* expingit L. V, 23.

87. Ὡς Ξέρξης φεύγων] Quae hoc capite continentur, ubi pleraque descripta prostant apud *Athen.* IV, p. 138. alia deteriora, pauca quaedam vulgatis leguntur meliora. Pro ἀρτοκόπους, ἀρτοποιοὺς praebet *Athen.*, quae duo saepe permutantur in Codd. Ut apud *Herod.*, alibi quoque iunguntur ἀρτοκόποι et ὀψοποιοί· multa notantur ad *Thom. Mag.* in Ἀρτοκόπος· dubium quid scripserit *Plutarch.* T. II. p. 401. E. —— Vulgatorum loco forte cui non displicebit *Athenaei* lectio, ἐς ἑκατέρου τῶν δείπνων τὴν παρασκευήν. —— Firmant Herodotei Codices, ut patet ex Disc. *Herod.* p. 89. quam habet *Athenaeus* τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην· absque Codd. nemini suspecta mentio fuisset τοῦ Μήδων βασιλῆος· quum supra tradiderit, ὡς Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν κατασκευὴν κατάλιποι τὴν ἑωυτοῦ· quin Xerxi potius congruere, quam Mardonio videntur ista: ὃς, τοιήνδε δίαιταν ἔχων, ἦλθε ἐς ἡμέας οὕτω οἰζυρὴν ἔχοντας ἀπαιρησόμενος· in quibus ὡς ἡμέας legisse suspicor Sophistam, qui voci Ionicae οἰζυρὴν vulgarem substituit ταλαίπωρον. VALCKEN.

99. Ἦν πολλὸν τὸ μέσον] Amplum discrimen. Supra L. I, 126. οἱ δὲ ἔφασαν, ΠΟΛΛΟΝ εἶναι αὐτέων τὸ ΜΕΣΟΝ in simili negotio. *Eurypides* Alcest. v. 914. οἴμοι πολὺ γὰρ τὸ μέσον. *Io. Chrysostomus* Or. de Evangelii Profectu T. III. p. 302. C. πολὺ δὲ τὸ μέσον τούτων κἀκείνου. Alii, uti *Heliodorus* AEth. VII, p. 318., οὐ γὰρ μικρῷ τῷ μέσῳ. Adde *Abresch* Lection. Aristaenet. p. 249.

4. Τοῦ Μήδων ἡγεμόνος] Placeret τοῦ Μήδου ἡγεμόνος ex *Arcb.*, modo plures iuberent libri. Alterum dubio caret. Mardonii delicias et superfluum adparatum Pausanias, non absentis Persarum regis, perstringit et taxat. Additum οὕτω οἰζυρὴν ἔχοντας δίαιταν, irruenti, ut ferocientis inpetum sisterent, Carolo Audaci testati de se suaeque regionis habitu Helvetii fuerunt, eodem *Cominco* L. V, 1. Memor. perhibente.

Item notabilia in ossibus. Mardonius ab ignoto sepultus. Graeci suos quo modo sepeliverint.

ἐπὶ τετέων τῶν νεκρῶν περιφιλωθέντων τὰς σάρκας· συνεφόρεον γὰρ τὰ ὀστέα οἱ Πλαταιέες ἐς ἕνα χῶρον· εὑρέθη κεφαλὴ οὐκ ἔχουσα [a] ῥαφὴν οὐδεμίην, ἀλλὰ ἐξ ἑνὸς ἐοῦσα ὀστέου. ἐφάνη δὲ καὶ γνάθος, καὶ τὸ [b] ἄνω τῆς γνάθου, ἔχουσα ὀδόντας μυηφυέας, ἐξ ἑνὸς ὀστέος πάντας τούς τε ὀδόντας καὶ [c] τοὺς γομφίους· καὶ πενταπήχεος ἀνδρὸς ὀστέα ἐφάνη. [d] Ἐπεί τε δὲ Μαρδονίῳ [e] δευτέρῃ ἡμέρῃ ὁ νεκρὸς [f] ἠφάνιστο, ὑπό του μὲν ἀνθρώπων, τὸ ἀτρεκὲς οὐκ ἔχω [g] εἰπεῖν· πολλοὺς δέ τινας ἤδη καὶ παντοδαποὺς ἤκουσα θάψαι Μαρδόνιον, καὶ δῶρα μεγάλα οἶδα λαβόντας πολλοὺς παρὰ Ἀρτόντεω τοῦ Μαρδονίου παιδὸς διὰ τοῦτο τὸ ἔργον· ὅστις μέντοι ἦν αὐτέων ὁ [h] ὑπελόμενός τε καὶ θάψας τὸν νεκρὸν τὸν Μαρδονίου, οὐ δύναμαι ἀτρεκέως πυθέσθαι. ἔχει δέ τινα [i] Φάτιν καὶ Διονυσοφάνης, ἀνὴρ Ἐφέσιος, θάψαι Μαρδόνιον. ἀλλ' ὁ μὲν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτάφη. Οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς ἐν Πλαταιῇσι τὴν λείην [k] διείλοντο, ἔθαπτον τοὺς ἑωυτῶν, χωρὶς ἕκαστοι. Λακεδαιμόνιοι μὲν τριζὰς ἐποιήσαντο θήκας. ἔνθα μὲν τοὺς ἱρέας ἔθαψαν, τῶν [l] καὶ Ποσειδώνιος καὶ Ἀμομφάρετος ἦσαν καὶ Φιλοκύων τε καὶ Καλλικράτης. ἐν μὲν δὴ ἑνὶ τῶν τάφων ἦσαν οἱ ἱρέες, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ, οἱ ἄλλοι Σπαρτιῆται· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, οἱ εἵλωτες. [m] οὗτοι μὲν οὕτω [n] ἔθαπτον· Τεγεῆται δὲ χωρὶς [o] πάντας ἀ-
541 λέας· καὶ Ἀθηναῖοι τοὺς ἑωυτῶν ὁμοῦ, καὶ Μεγαρέες τε καὶ Φλιάσιοι τοὺς ὑπὸ τῆς ἵππου διαφθαρέντας. τετέων μὲν δὴ πάντων πλήρεες ἐγένοντο οἱ τάφοι. [p] τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι καὶ φαίνονται ἐν Πλαταιῇσι ἐόντες τάφοι, τούτους δή, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι,

rei apparuit postmodum in his cadaveribus carne nudatis, ut quum eorum ossa comportarent unum in locum Platæenses, inventum sit caput nullam suturam habens, sed ex uno osse solidum; item maxilla, cum eo quod super maxillam est, habens dentes, etsi distinctos, tamen ex uno osse universos tam molares quam ceteros, quinetiam ossa viri quinque cubitorum. Postquam vero cadaver Mardonii altero die 84
subductum fuit, a quo hominum certum non habeo dicere, audivi tamen iam multos, immo omnigenas sepelisse Mardonium; et ob id multos scio ingentia dona ab Artonta Mardonii filio accepisse. Sed quis illorum curam susceperit cadaveris Mardonii subtrahendi et humandi, pro comperto non possum sciscitari, habet tamen nonnihil famæ Dionysophanes vir Ephesius sepelisse Mardonium. At hic quidem hoc modo tumulatus est. Graeci vero, posteaquam præ- 85
dam Platæensem dispertierunt, cæsos separatim quisque suos tumularunt. Lacedæmonii, tribus sepulcris effectis, in eorum uno sacerdotes, e quibus fuere Posidonius et Amompharetus et Philocyon et Callicrates. In uno igitur sepulchrorum fuerunt sacerdotes; in altero reliqui Spartiatae, in tertio helotae. Sic quidem illi humaverunt: Tegeatae vero seorsum omnes confertos, et Athenienses suos simul, nec non Megarenses atque Phliasii suos ab equitatu interemptos. Horum igitur quidem omnium sepulcra fuerunt repleta. At aliorum sepulcra quotquot ad Platæas ostenduntur, illi sunt, quantum ego ac-

a Indicavit *Pollux* II, 37. b *Med. Pasſ. Ask. Paris. A.*, alii ἐπάνω. c Abest *Pasſ. Brit. Arcb.* d Ἐπεὶ δὲ *Vind.* ἐπὶ δὲ *Arcb.* e Non est in *Ask.* f *Med. Pasſ. Ask. Arcb. Vind.*, antea ἠφάνισαι. Porro ὑπό του *Arcb. V.*, ὑπ' ὅτευ *Pasſ. Ask. Brit.*, ὅτεω Aldus, denique ἀνθρώπου *Arcb.*, placuerunt priores. Vid. L. VI, 5. g Εἶπειν *Arcb. Pasſ. Ask.* supra quoque. h Ὑπονοούμενος *Arcb.* i Φάτις idem et Διονυσοφάνης cum *Valla*: antea Διονυσιοφάνης. k Διειλαντο *Arcb. Vind.*, mox ἔθαψαν *Ask.* l Desit *Arcb. Vind.* m Οὕτω μὲν οὗτοι ἔθαφθεν *Arcb. Valla.* n *Med. Pasſ. Ask.*, ceteri ἔθαψαν interserunt, neque illi perperam. o Tria haec non legit *Arcb.* p Haec decem neglexit socors *Arcb.* scriba: *Plutarchus* Malign. p. 872. F. descripsit.

13. Ἔχουσα ῥαφὴν οὐδεμίην] *Pollucis* aut alius exemplo respexisse haec *Theophilum Protospatharium* Fabric. Corpor. Humani L. IV, 4. in *Fabricii* Bibl. Gr. T. XII. p. 858: puto, κεφαλὰς ἀῤῥάφους, *sine omni sutura*, inter ossa praeliis deiectorum et conputrescentium ab scriptoribus reperta adfirmantem memorari. Ὀδόντας μυηφυέας Pyrrho, Epirotarum regi, et Prusiae, Bithyni regis filio cognomini, tribuit *Valer. Maxim.* L. I, 8. Exter. 12. et *Festus* in *Monodos*. Illud autem paullo inpeditius et salebrosius, ἐφάνη δὲ καὶ τόδε ὕστερον ΕΠΙ τουτέων τῶν νεκρῶν —. Si esset ἐφάνη δὲ καὶ τόδε ὕστερον ΕΤΙ τουτέων, τῶν νεκρῶν περιφιλωθέντων τὰς σάρκας· tum postea demum, nudatis carne cadaveribus, adparuisse τόδε, sive id, quod de cranio sine sutura et de maxilla proditur, sententia declararet. Et sic doctissimus *Abrescbius*.

25. Καὶ Διονυσοφάνης] Ita et *Pausanias* L. IX, 2. Similis variatio in Διονυσιοδώρου Historici titulo. Unde vero *Pausanias*, Artonten multa huic Ephesio elargitum ob patrem contumulatum acceperit, nescio.

30. Ἔνθα μὲν τοὺς ἱρέας ἔθαψαν] Acquiesco in elegantissima Cl. *Valckenarii*, ἱρένας sive εἰρένας corrigentis, coniectura, eoque promtius, quod Λέξεων Ἡροδότου collector vocem hic invenisse videatur. Eadem mens eruditissimo *de Pauw*, sic commentanti. *Locus est depravatus et sacerdotem requirit, qui thure et offa piationem faciat; quo certe officio ego nunc fungar hic, qui inter Divae Criticae sacerdotes fortasse locum aliquem mereri possum. Scribe, et scribe emendatione certissima*, ἔνθα μὲν τοὺς εἰρένας ἔθαψαν — et *similiter statim post*, ἐν μὲν — ἔσαν οἱ εἰρένες. *Plutarchus audiendus est in Vita Lycurgi* (p. 50. D.) *quo nemo melius εἰρένας nobis depinxit:* Εἰρένας δὲ καλοῦσι, τοὺς ἔτος ἤδη δεύτερον ἐκ παίδων γεγονότας —. οὗτος οὖν ὁ εἰρὴν, εἴκοσι ἔτη γεγονώς, ἄρχει τῶν ὑποτεταγμένων ἐν ταῖς μάχαις. — *Quid censes? quidquamne certius aut acconmodatius? Εἰρένες erant ordinum ductores, hos in uno tumulo tumularunt una cum quatuor illis praestantissimis Heroibus.* Quae, quantumvis pluscula, placuit describere, ut confidentiae et dictionis genus viri iuvenis, nam admodum adolescentis sunt, in obscuro ne maneret.

30. Τοὺς ἱρέας] Suum etiam in expeditionibus habebant μάντιν, qui per exstispicinam Deorum mentem scrutaretur; sed nusquam alibi, opinor, in historia Graeca Spartiatae memorantur ἱρέες, *sacerdotes*, qui qui praeliis interfuerint. Visus mihi semper est *Herod.* aliam hic primitus vocem posuisse; sed quaenam illa fuerit mihi quidem non liquet. Memoratur in *Glosſ. Herod.* Εἰρήν· quibus alibi nusquam locus est in Musis, hic Grammaticum legisse suspicabar in suo Codice ἱρένας et paulo post ἱρένες· Coniecturam memorare dignatus est Celeberr. *Wesſ.* in Disc. *Herod.* p. 206., et removit difficultatem, quae opponi posset. Neutrum fortasse, nec ἱρένας, neque ἱρέας, sed scripsisse potius alicui videbitur *Herod.* τοὺς ἱππέας, et οἱ ἱππέες· quia distinguuntur a ceteris Spartiatis; nostro autem memorantur VIII, c. 124., τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λογάδες, —— ὥπερ ἱππέες καλέονται. VALCKEN.

39. Ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι] Ablegatum hinc longissime cupiunt voculam ὡς, sicuti et L. II, 8., nullo iure, uti admonitum ibi. Recipi autem non debuerat ἀπασχυνομένους, sanequam intolerabile, atque *Plutarcbo* multisque aliis damnatum. Attigit non absque censura *Abrescbius* Dilucidat. Thucydid. p. 6. Multo quoque χώματα χῶσαι κεινὰ plausibilius et veritati adfinius. Aliorum sepulchra caesorum cadavera habebant recondita, erantque adeo τάφοι πλήρεες. Contra ea, κεινὰ *vacua* et *inania*, quae deinceps fuerunt aggesta, meraque adeo *cenotapbia*. Atque haec Scriptorem voluisse, res clamat, agnita a viris Cl. *Tb. Galeo* et *D'Orvillio* ad *Charit.* p. 147. Et quis in tanto Codd. scriptorum consensu haesitaret?

40. Ἀπα-

accipio, tumuli ab iis singulis excitati inanes, qui erubescebant se a pugna abfuisse, respectu posterorum hominum. Quippe tumulus illic est etiam qui dicitur AEginetarum: quem ego audio vel decem post hanc pugnam annis rogatu AEginetarum a Cleade Autodici filio, viro Platæensi, illorum
86 hospite aggeratum fuisse. Græcis statim a cæsorum humatione in agro Platæensi, inito consilio visum est bellum Thebis inferendum, exposcendumque eos qui cum Medis sensissent: et in primis Timegenidem et Attaginum, qui principes factionis inter primos extitissent; et, ni eos dedidissent, non prius ab urbe discedendum quam eam evertissent. Hoc ubi decrevere, undecimo a pugna die moventes obsedere Thebanos, iubentes dedere quos diximus viros. Abnuentibus dedere Thebanis, agrum eorum populabantur, murumque adoriebantur.
87 Quorum ager quum continenter vastaretur, vicesimo die Timegenides ad populares ita inquit: Viri Thebani, quandoquidem Græcis ita constitutum est, non prius abscedere ab oppugnatione Thebarum, quam aut eas expugnaverint, aut nos illis dedideritis, absit ut nostra caussa Bœotius ager amplius vexetur: sed sive per caussam deposcendi nos, pecunias cupiunt, pecunias eis e publico demus: nam et publice cum Medis sensimus, non autem nos soli: sive revera deposcentes nos urbem obsident, nos ipsi nos in disceptationem exhibemus. Eum Thebani sane probe et opportune loquutum arbitrantes, e vestigio caduceatorem ad Pausaniam misere, velle se viros dedere.
88 Ea re inter eos conventa, Attaginus ex urbe profugit: cuius liberos ad se Pausanias adductos culpa absolvit, negans pueros factionis Medicæ esse participes. Ceteri quos Thebani dedidere, ipsi quidem putabant se adepturos disceptationem, atque

40 ομαι, [a] ἐπαισχυνομένους τῇ ἀπεστοῖ τῆς μάχης, ἐκάστους [b] χώματα χῶσαι κεινὰ, τῶν ἐπιγινομένων [c] εἵνεκα ἀνθρώπων. ἐπεὶ καὶ Αἰγινητέων ἐστὶ αὐτόθι καλεόμενος τάφος, τὸν ἐγὼ ἀκούω καὶ δέκα ἔτεσι ὕστερον μετὰ ταῦτα, δεηθέντων [d] Αἰγινητέων, χῶσαι [e] Κλεάδην τὸν Αὐτοδίκου, ἄνδρα Πλαταιέα, πρόξενον ἑόντα [f] αὐτῶν. Ὡς δ' ἄρα ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς οἱ Πλαταιῆσι οἱ Ἕλληνες, αὐτίκα βουλευομένοισί σφι ἐδόκεε στρατεύεσθαι ἐπὶ τὰς Θήβας, καὶ ἐξαιτέειν αὐτέων τοὺς μηδίσαντας· οἱ πρώτοισι δὲ αὐτέων, Τιμηγενίδην, καὶ Ἀτταγῖνον, οἱ ἀρχηγέται ἀνὰ πρώτους ἦσαν· ἢν δὲ μὴ ἐκδιδῶσι, μὴ ἀπανίστασθαι [h] ἀπὸ τῆς πόλιος πρότερον ἢ ἐξέλωσι. ὡς δέ σφι ταῦτα ἔδοξε, οὕτω δὴ ἑνδεκάτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς συμβολῆς ἀπικόμενοι ἐπολιόρκεον Θηβαίους, κελεύοντες ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας. οὐ βουλομένων δὲ τῶν Θηβαίων ἐκδιδόναι, τήν τε γῆν αὐτέων ἔταμνον καὶ [i] προσέβαλλον πρὸς τὸ τεῖχος. Καὶ, οὐ γὰρ ἐπαύοντο [k] σινόμενοι, εἰκοστῇ ἡμέρῃ ἔλεξε τοῖσι Θηβαίοισι Τιμηγενίδης τάδε, „ Ἄνδρες Θηβαῖοι, ἐπειδὴ οὕτω δέδοκται τοῖσι Ἕλλησι, μὴ πρότερον ἀπαναστῆναι πολιορκέοντας, [l] ἢ ἐξέλωσι Θήβας, ἢ ἡμέας [m] αὐτοῖσι πάραδῶτε, νῦν ὦν ἡμέων εἵνεκα γῆν ἡ Βοιωτίη [n] πλέω μὴ ἀναπλήσῃ. ἀλλ' [o] εἰ μὲν χρημάτων χρήζοντες, πρόσχημα ἡμέας ἐξαιτέονται, χρήματά σφι δῶμεν ἐκ τοῦ κοινοῦ. σὺν γὰρ τῷ κοινῷ καὶ ἐμηδίσαμεν, οὐ [p] δὴ μοῦνοι ἡμέες. εἰ δὲ ἡμέων ἀληθέως δεόμενοι πολιορκέουσι, ἡμεῖς ἡμέας αὐτοὺς ἐς „ αὐτιλογίην παρέξομεν". κάρτα τε ἔδοξε εὖ λέγειν, καὶ ἐς καιρόν· αὐτίκα τε ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς Παυσανίην οἱ Θηβαῖοι, θέλοντες ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας. Ὡς δὲ ὡμολόγησαν ἐπὶ τούτοισι, Ἀτταγῖνος μὲν ἐκδιδρήσκει ἐκ τοῦ ἄστεος, παῖδας δὲ [q] αὐτοῦ ἀπαχθέντας Παυσανίης ἀπέλυσε τῆς αἰτίης, φὰς τοῦ μηδισμοῦ παῖδας οὐδὲν εἶναι μεταιτίους. τοὺς δὲ ἄλλους ἄνδρας τοὺς ἐξέδοσαν οἱ Θηβαῖοι, οἱ μὲν ἐδόκεον αὐτιλογίης τε χυρήσειν, καὶ δὴ χρήμασι [r] ἐπεποίθεσαν διωθέσθαι

[a] Αἰσχυνομένους *Plut.*, ἐπαισχυνομ. *Arcb. V. Brit. Paris. A. B. Ald.*, ἀπαισχυνομ. *Med. Pasf. Ask.*, mox ἀποστοῖ τῆς μάχης ἐγένοντο ἑκάς. *Arcb.* [b] *Suidas* in Χώματα attigit. Tum κεινὰ *Plut. Vind. Arcb. Ask. Paris. B.*, olim κοινά. [c] Εἵνεκεν *V. Arcb. Pasf. Ask.*, levi discrimine. [d] Τῶν Αἰγ. *Pasf. Ask.* [e] Ἀλεάδην *Med. Ask. Pasf.* [f] Αὐτῶν *Arcb. V. Pasf.*, rectius opinor: ἑωϋτῶν alii. Vid. VII, 5. [g] *Arcb. Vind. Ask. Brit. Paris. A. B. Ald.*, quod pelli non oportuerat: στρατεύειν *Med. Pasf.* [h] Desiderantur ista sex in *Arcb.* [i] Προσέβαλον *Arcb.* [k] Σινεόμενοι idem. [l] Ἡ ἐξέλ. *Med. Pasf. Ask. V. Arcb. Paris. B. Brit.*, alii πρὶν ἢ. [m] Non est in *Arcb.* [n] Omittit idem, qui et ἀναπλήσῃ cum *Med. Pasf. Ask.*, ceteri ἀνατλήσῃ. [o] Ἢν *Arcb. V.* et ἐξαιτέωνται deinde, haud quidem prave. [p] Δὲ *Ask.* [q] Non novit *Arcb.* [r] Ἐπεποίθεσαν διώσασθαι *Arcb. V.*, prius etiam *Editio Genev.* CIↃIↃCXVIII., ἐπεπείθεσάν *Ald. Paris. A. Brit.*, ἐπεπύθεσν *Med. Pasf. Ask.*

40. Ἀπαισχυνομένους] Non alibi repertum hinc etiam eiicietur, restituto Herodoteo ἐπαισχυνομένους. Pro τῇ ἀπεστοῖ fortasse suo more scribendi posuerat τῇ ἀπεστώϊ· vid. supra notata P. 42. —— Paulo post ex Codd. et *Plutarcbo* χώματα restituentur κεινὰ, quod patet ex Disc. *Herod.* p. 63. VALCKEN.

44. Χῶσαι Κλεάδην] Eos non audio, qui Ἀλεάδην obtrundunt, vicinia litterarum A. et K. lapsos. Praeter alios contra venit *Plut.* Malign p. 873. A.. ubi Κλεάδας ὁ Πλαταιεύς. Χῶσαι in tumulis terra congestis, tritum. *Euripides* Iphigen. Taur. v. 703. Τύμβον τε ΧΩΣΟΝ· et Aulid. v. 1443. ἐπεί μοι τύμβος οὐ χωσθήσεται &c.

48. Ἐξαιτέειν αὐτέων] Quia mox sequitur, ἐν πρώτοισι δὲ αὐτέων, vere mihi *Koenius* correxisse videtur, ἐξαιτέειν ἀσέων τοὺς μηδίσαντας· ἀσέων Ionico flexu legitur infra c. 93. Idem vitium a viris doctis saepe sublatum, velut a *Leopardo* Em. I, c. 16. *Is. Vossio* ad *Melam* II, c. 3. *Io. Piersono* Verisim. p. 38. hic illic veterum scriptis etiam nunc inhaeret: in fragm. Orat. *Isaei* apud *Dionys. Halic.* T. II. p. 176, 28. scribendum: ὅτι ἡ μήτερ ἀσὴ τέ ἐστι, καὶ ὁ πατήρ· et p. 39., ἣν οὗτοι ὁμολογοῦσιν ἀσὴν εἶναι, pro vulgatis αὐτὴ et αὐτήν. In *Epicharmi* loco apud *Diogenem Laërt.* III, 16. procul omni dubio corrigendum: *nibil mirum, ἀνδάνειν ἀσοῖσιν ἀσούς.* Reliquit mendam III. *Grotius* in versu *Moschionis*, Excerpt. ex *Stobaei* Eclog. p. 147., Αὕτη δ' ἐπυργώσαντο· *urbes* postulare sententiam Poëtae unicuique patebit attendenti, atque adeo etiam reponendum, Ἆση δ' ἐπυργώσαντο, καὶ περισκεπεῖς Ἔτευξαν οἴκους. VALCKEN.

60. Μὴ πρότερον ἀπανας. πολιορκ. ἢ ἐξέλωσι] Tale superius μὴ ἀπανίστασθαι ἀπὸ τῆς πόλιος πρότερον ἢ ἐξέλωσι et C. 16. πρότερον ἢ γενέσθαι ἐν Πλαταιῇσι τὴν μάχην. Aliter et prius vulgato congruenter VI, 45. οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέσῃ —— πρὶν ἢ σφέας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. lunge *Gronovio* observata L. V, 118., cuius in vicinis μὴ ἀνάπλήσῃ laudabilis opera.

64. Χρήματά σφι δῶμεν ἐκ τοῦ κοινοῦ] Aequissima postulatio, si professio veritate fulciretur. Qui citra fraudem et dolum reipublicae consulunt, inpune illis esse debet, quando res secius cadit. Nam consilii datores ob eventum, quem praestare non possunt, plectere, quamquam tristes istiusmodi poenae in annalibus plures, a consilio dando, ne aliud adponam, merito omnes deterrebit. Egregiae ad hanc rem Ampl. *Bynkersboekii* Quaest. Iur. Publ. L. II, 2. disquisitiones sunt. Sed horum oratio infucata et caussa dispar est. Civitatem Thebanam paucorum oppressorum dominatu, invitamque in factionem compulerant. Haec fide *Pausaniae*, τῆς δὲ αἰτίης ταύτης δημοσίᾳ σφίσιν οὐ μέτεστι, ὅτι ἐν ταῖς Θήβαις ΟΛΙΓΑΡΧΙΑ, καὶ οὐχὶ ἡ πάτριος πολιτεία τηνικαῦτα ἴσχυεν L. IX, 6.

76. Χρήμασι ἐπεποίθεσαν] Divinationem *AEm. Porti*,

Artabazus cum 40000. quomodo rediesit in Asiam. Prælium ad Mycalen. Origo eius.

σθαι. ὁ δὲ, ὡς παρέλαβε, αὐτὰ ταῦτα ὑποτοέων, τὴν στρατιὴν τὴν συμμάχων ἅπασαν ἀπῆκε, καὶ ἐκείνους ἀγαγὼν ἐς Κόρινθον διέφθειρε. Ταῦτα μὲν τὰ ὦν Πλαταιῆσι καὶ Θήβῃσι [a] γενόμενα. Ἀρτάβα-
542 ζος δὲ ὁ Φαρνάκεος, φεύγων ἐκ Πλαταιέων, καὶ δὴ πρόσω ἐγίνετο. ἀπικόμενον δέ μιν οἱ Θεσσαλοὶ παρὰ σφέας, ἐπί τε ξείνια ἐκάλεον, καὶ [b] ἀνειρώτευν περὶ τῆς στρατιῆς τῆς ἄλλης, οὐδὲν ἐπισταμένοι τῶν ὦν Πλαταιῆσι γενομένων. ὁ δὲ Ἀρτάβαζος, γνοὺς ὅτι εἰ [c] ἐθέλοι σφι πᾶσαν τὴν ἀληθηίην τῶν ἀγώνων εἶπαι, [d] αὐτός τε κινδυνεύσει ἀπολέσθαι καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ στρατός· ἐπιθήσεσθαι γάρ οἱ πάντα τινὰ [e] οἴσετο πυνθανόμενον τὰ γεγονότα· ταῦτα ἐκλογιζόμενος, οὔτε πρὸς τοὺς Φωκέας ἐξηγόρευε οὐδέν, πρός τε τοὺς Θεσσαλοὺς ἔλεγε τάδε, „ Ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες „ Θεσσαλοὶ, ὡς ὁρᾶτε, ἐπείγομαί τε [f] κατὰ τὴν „ ταχίστην ἐλῶν ἐς Θρηίκην, καὶ σπουδὴν ἔχω, „ πεμφθεὶς κατά τι πρῆγμα ἐκ τοῦ στρατοπέδου „ μετὰ τῶνδε. αὐτὸς δὲ ὑμῖν Μαρδόνιος, καὶ ὁ στρα- „ τὸς αὐτοῦ οὗτος καὶ πόδας [g] ἐμεῦ ἐλαύνων, πρόσ- „ δοκιμός ἐστι. τοῦτον [h] καὶ ξεινίζετε, καὶ εὖ ποιεῦν- „ τες φαίνεσθε. οὐ γὰρ ὑμῖν ἐς χρόνον ταῦτα ποιεῦσι „ μεταμελήσει". ταῦτα δὲ εἶπας, ἀπέλαυνε σπου- δῇ τὴν στρατιὴν διὰ Θεσσαλίης τε καὶ Μακεδονίης ἰθὺ τῆς [i] Θρηίκης, ὡς ἀληθέως ἐπειγόμενος, καὶ τὴν με- σόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ. καὶ ἀπικνέεται ἐς Βυζάν- τιον, καταλιπὼν τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ συχνοὺς ὑπὸ Θρηίκων [k] τε κατακοπέντας κατ' ὁδὸν, καὶ λιμῷ συστάντας καὶ καμάτῳ. ἐκ Βυζαντίου δὲ διέβη πλοίοισι, [l] αὐτὸς μὲν οὕτω ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην. Τῆς δὲ αὐτῆς ἡμέρης τῆς περ ὦν Πλαταιῆσι τὸ τρῶμα ἐγέ- νετο, συνεκύρησε γενέσθαι καὶ ὦν [m] Μυκάλῃ τῆς Ἰω- νίης. ἐπειδὴ γὰρ ὦν τῇ Δήλῳ [n] ἐκατέατο οἱ Ἕλλη- νες, οἱ ὦν τῇσι νηυσὶ ἅμα Λευτυχίδῃ τῷ Λακεδαιμο- νίῳ ἀπικόμενοι, ἦλθόν σφι ἄγγελοι ἀπὸ Σάμου, Λάμπων τε [o] Θρασυκλῆος, καὶ Ἀθηναγόρης Ἀρχε- στρατίδεω, καὶ Ἡγησίστρατος Ἀρισταγόρεω, πεμφθέν- τες ὑπὸ Σαμίων λάθρη τῶν τε Περσέων καὶ τοῦ τυ- ράννου [p] Θεομήστορος τοῦ Ἀνδροδάμαντος, τὸν κατέ- στησαν

que etiam sibi persuaserant pecunia disiectum iri. Pausanias autem hoc ipsum suspicans fore, ubi accepit, dimissis omnibus sociorum copiis, etiam illos Corinthum deductos supplicio affecit. Hæc hactenus quæ 89
ad Platæas et ad Thebas gesta sunt. Artabazum autem Pharnacis filium, ut e Platæis fugiens porro se proripuerat, Thessali, quum ad ipsos venit, hospitio invitatum interrogabant de reliquo exercitu, ignari prorsus rei ad Platæas gestæ. Iste intelligens, si omnem veritatem pugnarum illis referret, aditurum se vitæ discrimen cum suo exercitu; fore enim, ut unusquisque cognita re ipsum adoriretur: hæc considerans, nec apud Phocenses retulerat quippiam, et tunc ad Thessalos ita loquutus est: Equidem, viri Thessali, maturo, ut cernitis, quam celerrime pervenire in Thraciam, idque operam do missus ex castris cum hac exercitus parte ad quoddam negocium. Mardonius autem ipse cum suo exercitu, meis vestigiis insistens, exspectandus est, cui et hospitium et officium præstate, non enim vos in tempus hæc præstitisse pœnitebit. Hæc fatus, copias festinabundus per Thessaliam Macedoniamque agebat, recta Thraciam 1
versus, tanquam vere properans: ac regionem mediterraneam viæ præcidens pervenit Byzantium, permultis sui exercitus in itinere relictis, qui vel a Thracibus obtruncati fuerunt, vel fame atque labore enecti. Ex Byzantio navigiis transmisit. Hunc in modum iste quidem re- 90
diit in Asiam. Quo autem die ad Platæas vulnus illatum est, ea die contigit et apud Mycalen Ioniæ inferri: quum apud Delon Græci considerent, ii, qui una cum Leutychide Lacedæmonio navibus venerant, eo appulsi sunt e Samo legati, Lampon Thrasyclis et Athenagoras Archestratidæ et Hegesistratus Aristagoræ filii, missi a Samiis clam Persis ac tyranno Theomestore Andródamantis filio, quem

a Γενόμενα *Arcb. Pasf. Vind.*, commodius quam γινόμενα *Ald.* et aliorum: mox quoque ἐγίνετο *Arcb. V. Ask.* *b* Ἀνειρώτευν *Ask. V.*, ἀνειρώτων *Arcb. Pasf.*, in aliis ἀνηρώτευν. *c* Ἐθέλει *Arcb. Vind.*, εἰπεῖν iidem et *Pasf. Ask.* *d* Ὠυτός τε *Ask.* *e* Ὠιετο *Pasf. Ask. Brit.* *f* Κατατάχισα *Arcb.* κατὰ ταχίστην *Pasf. Ask.*, tum *Arcb.* ἐλῶν, uti *Med. Pasf. V.*, ἐλθὼν *Ask. Brit.*, ἐλθεῖν *Ald.* *g* *Med. Pasf. Ask.*, μοῦ, quod *Arcb.* non habet, alii. *b* *Med. Pasf. Arcb. V. Ask.*, καὶ deerat. *i* Θρήκης *Arcb. Ask.*, et iterum. *k* Non legitur in *Ask. Pasf.* *l* Οὗτος *Arcb. Vind.* *m* Μυκάλλῃ *Arcb.*, mox ἐπεὶ γὰρ δὴ eleganter *Pasf.* Praeterea συνεκήρυσε *Ald.* et Edd., vulgatum habet *Arcb. Pasf. Ask.* *n* Κατέατο *Pasf. Ask. Brit.*, sine augmento. Vide L. III, 144. *o* Ὁ Θρασυκλέος *Arcb. V.*, posterius et *Ask.* *p* Θεομνήτορος *Arcb.*, Θεομήτορος *Med. Ask.*, prave. Vid. L. VIII, 85.

audacter abs *Genevensi* Editore insertam contextui, veram schedae praestant. Itaque de *Aldino* et nupero ἐπεπύθεον, alibi invisitato, commentabor nihil. Pausaniae potius humanissimam et aequissimam declarationem, qua Attagini liberos insontes dimisit, praedicabo. Φὰς optime omnium τοῦ μηδισμοῦ παῖδας οὐδὲν εἶναι μεταιτίους. Delicta scelerum auctores luunt; infantes consilii absolvit innocentia. *Cicero* verissime, *Ferretne civitas ulla latorem istiusmodi legis, ut condemnaretur filius aut nepos, si pater aut avus deliquisset?* Nat. Deor. L. III, 38. Multa *P. Faber* Semest. III, 8.

80. Ἀρτάβαζος —— φεύγων] Sua hinc sumsisse videtur *Polyaenus* VII, c. 33, 3. Ἀρτάβαζος Φαρνάκου φεύγων ἐκ Πλαταιέων προῆλθεν εἰς Θετταλίαν, quaeque sequuntur. Illic Thessalis dixisse fertur Artabazus: Μαρδόνιος δὲ νενικηκὼς ἕπεται, καὶ τὰ ἔργα τῆς νίκης αὐτὸς ἀπαγγελεῖ· prout scribendum vidit Doctiss. *Koenius*, qui *Herodotum* infra dedisse suspicabatur: αὐτὸς δὲ ὑμῖν Μαρδόνιος καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ εὐθὺς κατὰ πόδας ἐμεῦ ἐλαύνων προσδόκιμός ἐστι. VALCKEN.

93. Ἐλῶν ἐς Θρηίκην] Laudatore *Gronovio* recte hoc gloriatur. Ἐξ ὅτου βασιλεὺς Καμβύσης ἤλασε ἐς Αἴγυπτον L. III, 63. Artem, qua Artabazus suae exercitusque saluti apud Thessalos consuluit, *Polyaenus* hinc derivavit L. VII, 33, 3. Paene autem illud *Ask.* ὦὖτός τε κινδυνεύσει —— sine dicto praeterierat. Ionum, vice αὐτὸς, adfirmant esse *Corinthus* et *Phavorinus*: ὦὖτὸς ἀντὶ τοῦ αὐτὸς Ἴωνές φασι. Et tale iudicant, συμφέρεται ὦὖτὸς εἶναι L. II, 79., cuius loco ὦὖτὸς alibi. Nonnihil addubito.

4. Καὶ λιμῷ συστάντας] Persimiles Persici exercitus aerumnae L. VIII, 115., quales neglecto adparatu, nulla congesta annona, frequentissimae. Consequens διέβη πλοίοσι germanum agnoscit χρῶν πλοίῳ διαβαίνειν L. I, 186. Auctor vitae Homeri C. 19. ἔχρῃζεν αὐτοῦ συνεξευρεῖν αὐτῷ πλοῖον, ὅπως ἂν εἰς τὴν Χίον ΔΙΑΒΑΙΗ. Nolo plura, uti nec Latina, de quibus Cl. *P. Burmannus* in Decl. VI, 21. *Quinctiliani*.

15. Θεομήστορος τοῦ Ἀνδ.] In suo Cod. *Valla* reperit Θεομνήστορος· in *Med. Gronovius*, Θεομήτορος· sed ut hic, supra VIII, c. 85., idem ille dicitur Θεομήστωρ, ubi narratur quam ob causam Sami fuerit a Persis tyrannus constitutus. —— Paulo post scribendum puto, ὡς, ἦν μοῦνον ἴδωνται αὐτοὺς οἱ Ἴωνες, ἀποστήσονται ἀπὸ Περσέων· sequitur enim eodem tempore, καὶ ὡς οἱ βάρβαροι οὐκ ὑπομενέουσι. VALCKEN.

19. Ἀπο-

Ionum cupiditas libertatis. Hegesistratus manet in classe Græca, alii Samii domum rediere ad suos incitandos. Delphonus vates classis, cui patet Euenius et casus eius. Oves solis apud Apolloniatas.

quem Persæ tyrannum Sami constituerant. Hi quum adierunt duces, verba fecit Hegesistratus multa et varia: Fore enim ut si tantummodo viderent hos Iones, a Persis deficerent, nec barbari manerent: etiam, ut manerent, tamen fore ut non aliam prædam talem isti reperirent. Præterea deos communes invocans obsecrabat, ut Græcos Græci liberarent ex servitute, ulciscerenturque barbarum, quæ facilia eis dicebat factu esse, quia naves illorum segnes essent ad cursum, nec pares Græcis ad prælium. Siquid vero apud hos suspicionis subesset, ne dolo ipsos deducerent, dicere paratos esse se, ut in horum navibus pro obsidibus vehe-
91 rentur. In his obsecrandis quum multus esset hospes Samius, sciscitabatur Leutychides, sive ominis gratia volens audire, sive casu, deo agente, Samie hospes, quod est tibi nomen? Ille respondet, Hegesistrato. Leutychides interpellata reliqua oratione, si quam instituerat, Accipio, inquit, omen Hegesistrati, hospes Samie; effice tu, ut et ipse fide data abnaviges, et isti qui tecum sunt, certe Sa-
92 mios promptos fore nobis socios. Hæc loquutus, et rem pariter exequi aggressus est, nam quum Samii extemplo fidem interposito etiam iureiurando dedissent de societate cum Græcis, Leutychides dimissis domum ceteris legatis, iussit eum, cuius nomen pro augurio acceperat, secum navigare. Græci eum illic diem commorati, postridie pulchre litavere, haruspice Deiphono Euenii filio Apolloniata, ex Apollo-
93 nia quæ est in sinu Ionio. Huius patri Euenio res huiusmodi contigit. Sunt in hac Apollonia sacra solis pecora, quæ interdiu secundum flumen pascuntur, quod e monte Lacmone per Apolloniatem agrum fluit in mare iuxta Oricum portum. noctu autem delecti

ησαν Σάμου τύραννον [a] οἱ Πέρσαι. ἐπελθόντων δὲ σφέων ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς, ἔλεγε Ἡγησίστρατος πολλὰ καὶ παντοῖα· ὡς ἦν μοῦνον ἴδωνται αὐτοὺς οἱ Ἴωνες, [b] ἀποστήσονται ἀπὸ Περσέων, καὶ ὡς οἱ βάρβαροι οὐκ ὑπομενέουσι· ἢν δὲ καὶ ἄρα [c] ὑπομείνωσι, οὐκ ἑτέρην ἄγχιν τοιαύτην εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς. θεούς τε κοινοὺς ἀνακαλέων, προέτεινε αὐτοὺς ῥύσασθαι ἄνδρας Ἕλληνας ἐκ δουλοσύνης, καὶ ἀπαμῦναι τοὺς βαρβάρους· εὐπετές τε αὐτοῖσι ἔφη ταῦτα γίνεσθαι· τάς τε γὰρ [d] νῆας αὐτέων κακῶς πλέειν, καὶ οὐκ ἀξιομάχους εἶναι. αὐτοί τε εἴ τι ὑποπτεύουσι μὴ δόλῳ αὐτοὺς [e] προάγοιεν, ὡς τῆσι νησὶ ἑτοῖμοι εἶναι τῆσι ἐκείνων ἀγόμενοι ὁμήροι εἶναι. Ὡς δὲ πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ξεῖνος ὁ Σάμιος, εἵρετο Λευτυχίδης, εἴτε κληδόνος εἵνεκα θέλων πυθέσθαι, εἴτε [f] καὶ κατὰ συντυχίην, θεοῦ ποιεῦντος. „ Ὦ ξεῖνε Σάμιε, τί τοι [g] τὸ οὔνομα; ὁ δὲ εἶ- „ πε, Ἡγησίστρατος". ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, εἴ τινα [h] ὥρμητο λέγειν ὁ Ἡγησίστρατος, εἶπε, „ Δέκομαι τὸν οἰωνὸν τὸν [i] Ἡγησι- „ στράτου, ὦ ξεῖνε Σάμιε· σὺ δὲ ἡμῖν ποίεε ὅκως „ αὐτός τε δοὺς πίστιν ἀποπλεύσεαι, καὶ οἱ σὺν „ σοὶ ἐόντες οἵδε, ἢ μὴν Σαμίους ἡμῖν [k] προθύμους „ ἔσεσθαι συμμάχους". Ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ τὸ ἔργον προσῆγε. αὐτίκα γὰρ οἱ Σάμιοι πίστιν τε καὶ ὅρκια ἐποιεῦντο συμμαχίης πέρι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, οἱ μὲν ἀπέπλεον· μετὰ σφέων γὰρ ἐκέλευε [l] πλέειν τὸν Ἡγησίστρατον, οἰωνὸν τὸ οὔνομα ποιεύμενοι, οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπισχόντες ταύτην τὴν ἡμέρην, τῇ ὑστεραίῃ ἐκαλλιρρέοντο, μαντευομένου σφι Δηϊφόνου τοῦ Εὐηνίου, ἀνδρὸς Ἀπολλωνήτεω, Ἀπολλωνίης δὲ τῆς ὑπὸ [m] Ἰονίῳ κόλπῳ. [n] Τοῦτο τὸν παλαιὸν καλέλαβε Εὐήνιον πρῆγμα τοιόνδε· [o] ἔστι ὑπὲρ τῆ Ἀπολλωνίῃ ταύτῃ ἱρὰ ἡλίου πρόβατα, τὰ τὰς μὲν ἡμέρας βόσκεται παρὰ ποταμὸν, ὃς ἐκ [p] Λάκμωνος οὔρεος ῥέει διὰ τῆς Ἀπολλωνίης χώρης ἐς θάλασσαν, παρ' [q] Ὥρικον λιμένα· τὰς δὲ νύκτας ἀρειμμένας ἄν-

a Duo ista non novit *Ask.* b Ἀποστήσονται *Arcb. Ald.*, ἀποσήσωνται alii. c *Med. Pasſ. Ask. Arcb. V. Ald.*, perperam postea ὑπομένωσι. Sequens ἂν negligit *Arcb.* d Νέας *Arcb. Vind.* e Προαγάγοιεν *Arcb. V.*, tum ἐτ. εἶναι ἐν τῇσι νησὶ τῇσι id. et *Pasſ.* f Abest *Arcb.* Ceterum *Eutychides* supra et deinceps *Valla*, male. g Neque hoc legit ille et *Vind.* h Ὄρμητο iidem, non ὥρμ., ut plures. Vide γ, 50. i Ἡγησίστρατον *Arcb. Valla.* k Προθύμους *Pasſ. Ask. Arcb. Vind.* ora *Steph. Valla*; προθύμως alii. Confer C. 60. l *Med. Pasſ. Ask. Arcb. V. Valla*, ποιέειν prius; τὸν Ἡγησίστρατον non hic norunt *Arcb. V. Valla.* m Ἰονικῷ *Arcb. Valla.* n Τοῦ *Arcb. V.*, quod non aspernor. o Attigit haec *Eustath.* ad *Hom.* p. 1717, 44. p Λάκμονος *Arcb.* q Spectavit *Eustath.* ad *Dionys.* v. 398.

19. Ἀποσήσονται ἀπὸ Περσέων] Ecce iterum negligentiae specimen. Veritatem, quam sollertissimi viri *Aldus* et *Camerarius* tenuerunt, insecuti neglexerunt omnes. Tantumne molestiae eos inspicere? Praesertim cum illam verbi formam res ipsa postularet. Eadem in proximis socordia.

35. Δέκομαι τὸν οἰωνὸν] Vide L. VIII, 114., ubi Aristophaneum Δέχου τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ stabilire τὸν Ἡγησίστρατον *Arcb.* videtur. In hominis nomine, *exercitus ductore*, bonum omen erat, quale Augusto ad Actium ante aciem asellus cum asinario dedit. *Eutychus bonivi, bestiae Nicon erat nomen*, inquit *Sueton.* in August. C. 96. Eadem ex superstitione rem memorabilem adgressuri, eos potissimum adsciscebant, quibus *fausta nomina*, uti Vespasianus, Capitolium dedicaturus, in *Taciti* Histor. IV, 53. cum *Lipsii* nota.

35. Δέκομαι τὸν οἰωνὸν] Non, quod vulgatur τὸν Ἡγησιστράτου, sed τὸν Ἡγησίστρατον *Galeus* exhibet ex *Arcb.*, neque aliter legit *Valla.* Hoc si *Herodotus* adiecit, scripsisset potius me iudice, δέκομαι οἰωνὸν τὸν Ἡγησίστρατον *velut omen accipio nomen Hegesistrati:* ut paulo post dicitur οἰωνὸν τὸ οὔνομα ποιεύμενος· in *Plauti* Pseud. II, IV, 22., Χαρῖνον οἰωνὸν ποιῶ. *Euripid.* Phoen. ϑ. 865., Οἰωνὸν ἐθέμην καλλίνικα σὰ σέφη· sed e vicinis notissimum forsan ab alia manu nomen fuit adiectum Hegistrati, ab *Herodoto* autem scriptum, δέκομαι τὸν οἰωνὸν, ὦ ξεῖνε Σάμιε. Romanorum illud, *accipio omen*, sic solet Graecis simpliciter dici δέχεμαι τὸν οἰωνὸν, sive τὸν ὄρνιν· τὴν κληδόνα· τὸ μάντευμα· τὸ χρησθέν. —— Quae paulo post occurrit scribendi forma, ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε καὶ τὸ ἔργον προσῆγε, est illa frequens *Euripidi:* dederat forsan ad hanc normam supra VIII, c. 5., ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ ἔπεμπε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Ἀδειμάντου· ut c. 97., ταῦτά τε ἅμα — ἐπολέε καὶ ἔπεμπε. VALCKEN.

47. Τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ πόλλῳ] Ita *Pausanias* cum alibi, tum VI, 14. *Meneptolemus* ἐξ Ἀπολλωνίας τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ. De Orico, ad eundem Ionium sinum, *Steph. Byz.*, πόλις ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ. Adiunge *Cononis* Narrat. XXX., cui Euenius Πειθήνιος. Montem, unde amnis, fortasse *Aous*, labebatur, *Strabo* Λάκμον appellat L. VII. p. 486., Λάκμωνα tamen *Steph. Byz.* ex *Hecataeo.* Lege *Casaubono* observata.

48. Κατέλαβε Εὐήνιον] Euenium hunc Apolloniatam aliquoties in *Cononis* Narrat. XXX., Πειθήνιον dici vidit *Koenius.* Istius erat is Apolloniae civis, quae nostro dicitur ἡ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ· Τὰν ἐνὶ πόντῳ Ἰονίῳ Φοῖβος ἵκισ' ἀκαρσεκόμας, apud *Pausan.* V, p. 435. Situs urbis in excerptis e *Cononе* definitur, et ποταμὸς Ἄωος διὰ μέσης αὐτῆς ῥέων dicitur ἐκβάλλειν εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος· iuxta *Herodotum* flumen ῥέει διὰ τῆς Ἀπολλωνίης χώρης ἐς θάλασσαν, παρ' Ὥρικον λιμένα· portum *Oricum* hinc attigit *Eustathius* in *Dionys.* ϑ. 398. conf. *Strabo* VII. p. 486. B. VALCKEN.

ἄνδρες οἱ πλούτῳ τε καὶ γένεϊ δοκιμώτατοι τῶν ἀστῶν, οὗτοι φυλάσσουσι ἐναυτὸν ἕκαστος. περὶ πολλοῦ [a] γὰρ δὴ ποιεῦνται Ἀπολλωνῆται τὰ πρόβατα ταῦτα, ἐκ θεοπροπίου τινός. ἐν δὲ ἄντρῳ αὐλίζονται [b] ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκάς. ἔνθα δὴ τότε ὁ Εὐήνιος οὗτος ἀραιρημένος ἐφύλασσε· καί κοτε αὐτοῦ κατακοιμήσαντος [c] τὴν φυλακὴν, παρελθόντες λύκοι ἐς τὸ ἄντρον, διέφθειραν τῶν προβάτων ὡς ἑξήκοντα. ὁ δὲ, ὡς [d] ἐπήϊσε, εἶχε σιγῇ, καὶ [e] ἔφραζε οὐδενί, ἐν νόῳ ἔχων ἀντικατασήσειν ἄλλα πρήμενος. καὶ οὐ γὰρ ἔλαθε τοὺς Ἀπολλωνήτας ταῦτα γενόμενα· [f] ἀλλ' ὡς ἐπύθοντο, ὑπαγαγόντες μιν [g] ὑπὸ δικαστήριον, κατέκριναν, ὡς τὴν φυλακὴν κατακοιμήσαντα, τῆς ὄψιος στερηθῆναι. ἐπεί τε δὲ τὸν Εὐήνιον ἐξετύφλωσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα οὔτε πρόβατά σφι ἔτικτε, οὔτε γῆ ἔφερε ὁμοίως [h] καρπόν. πρόφαντα δέ σφι ἔν τε Δωδώνῃ καὶ ἐν Δελφοῖσι [i] ἐγένετο. ἔπειτα ἐπειρώτευν τοὺς προφήτας τὸ αἴτιον τοῦ παρεόντος κακοῦ. οἱ δὲ
544 αὐτοῖσι ἔφραζον ὅτι ἀδίκως τὸν φύλακον τῶν ἱρῶν προβάτων Εὐήνιον τῆς ὄψιος ἐστέρησαν. αὐτοὶ γὰρ ἐπορμῆσαι τοὺς λύκους· οὐ πρότερόν τε παύσεσθαι τιμωρέοντες [k] ἐκείνῳ, πρὶν ἢ δίκας δῶσι τῶν ἐποίησαν, ταύτας τὰς ἂν αὐτὸς ἕληται καὶ δικαιοῖ. τετέων δὲ τελεομένων, αὐτοὶ δώσειν Εὐηνίῳ δόσιν τοιαύτην τὴν πολλούς μιν μακαριεῖν ἀνθρώπων ἔχοντα. Τὰ μὲν χρηστήρια ταῦτά σφι ἐχρήσθη. οἱ δὲ Ἀπολλωνῆται, ἀπόρρητα ποιησάμενοι, προέθεσαν τῶν [l] ἀστέων ἀνδράσι διαπρῆξαι. οἱ δέ σφι διέπρηξαν ὧδε· κατημένου Εὐηνίου ἐν θώκῳ, ἐλθόντες οἱ παρίζοντο, καὶ λόγους ἄλλους ἐποιεῦντο· ἐς ὃ κατέβαινον συλλυπεύμενοι τῷ πάθεϊ. ταύτῃ δὲ ὑπάγοντες, [m] εἰρώτεον τίνα δίκην ἂν ἕλοιτο, εἰ ἐθέλοιεν Ἀπολλωνῆται δίκας ὑποσῆναι δώσειν τῶν ἐποίησαν; ὁ δὲ, οὐκ ἀκηκοὼς τὸ θεοπρόπιον, εἵλετο, εἶπας, εἴ τίς οἱ δοίη ἀγρούς· τῶν ἀστῶν ὀμόσας, τοῖσι ἤπίστατο εἶναι καλλίστους δύο κλήρους τῶν ἐν τῇ Ἀπολλωνίῃ· καὶ οἴκησιν πρὸς τούτοισι, τὴν ἤδεε καλλίστην οὖσαν τῶν ἐν [n] τῇ πόλι. τοῦ-

lecti viri, divitiis et genere inter populares ſuos ſplendidiſſimi, illi cuſtodiunt ſingulis annis ſinguli; nam ex oraculo quodam Apolloniatæ ea pecora permagni faciunt. Stabulantur autem in antro procul ab urbe. Ibi Euenius hic, quum aliquando delectus ad cuſtodienda pecora non excubaret vigilans, ſed obdormiſſet, ingreſſi antrum lupi pecora circiter ſexaginta trucidarunt. Id ubi iste animadvertit, rem ſuppreſſit, neminique aperuit, habens in animo totidem mercari, quæ ſubſtitueret: at Apolloniatæ ubi acceperunt, neque enim eos quod geſtum erat latuit, adductum in iudicium Euenium condemnaverunt, ut, quia vigiliam edormiſſet, viſu privaretur. Quem posteaquam excæcaverunt, mox eis neque pecora fœtificabant, neque humus pro conſuetudine fructum ferebat. Erant autem illis prædicta et in Dodona et in Delphis. Interrogati mox prophetæ de cauſſa mali præſentis, reſponderunt illis cauſſam eſſe, quia cuſtodem ſacrorum pecorum Euenium inique luminibus orbaſſent, ſe enim immiſiſſe lupos: nec prius ab illius ultione ceſſaturos quam ei ſatisfecisſent de iis, quæ in eum perpetraſſent, prout ipse ſibi ſuo arbitrio ſatisfactum putaret. His perfectis, daturos ſe Euenio tale donum, quod habentem plerique hominum putarent beatum. Hæc Apollonia- 94
tis ſunt reddita oracula. Quæ Apolloniatæ ſilentio ſupprimentes, quibusdam e civibus exequenda delegaverunt. Isti hunc in modum putarunt exequenda: Euenium in ſella ſedentem adeunt, eique aſſidentes aliis de rebus verba faciunt, donec deveniunt ad miſerandam hominis calamitatem. Ita introducta eius rei mentione, percontantur, quam mulctam eius iniuriæ optaret, ſi eam promitterent pendere Apolloniatæ. Hic, qui oraculum non audiſſet, ſe optare dixit duo prædia civium, quos nominabat, quorum patrimonia omnium Apolloniatarum putabat eſſe pulcherrima, et præterea domicilium quod

a Τε *Arcb.* *b* Deest in *Brit.* *c* Omittunt *Paſ. Ask.* *d* Ἐπῆσε *Ask.*, ἐποίησε *Arcb.* *e* Ἔφραξε *Arcb.* et mox ἐνίῳ loco ἐν νόῳ. *f* Ὡς δὲ ἐπ. *Arcb.* *g* *Med. Paſ. Ask. Arcb. Vind. Paris. B.*, alii ἐς τὸ δικ. *h* Praeteriit hanc vocem *Arcb.*, ſed adi III, 65. Idem deinceps πρόβατα δὲ cum *Vind.* et *Valla.* *i* Ἐγένετο *Arcb. V.*, quod melius quam ἐγίνετο *Aldi* et aliorum. tum ἐπειρώτων *Ask. Arcb.* *k* Abest *Arcb.*, qui τιμωρέοντας prave et δώσειν cum *Paſ.* *l* Ἀστῶν *Ask.*, ut ſupra. *m* Εἰρώτ. *Arcb. Paſ. Ask. V.*, alii ἤρώτ. *n* Abest *Paſ.*

54. Φυλάσσουσι ἐνιαυτὸν ἕκαστοι] *Cuſtodiunt per annum ſinguli*, eorum nempe, qui ad illud munus per vices obeundum eſſent electi civium opibus et genere potentiſſimi: in excerptis e *Cononē* legitur: τῶν δ' ἐπιφανῶν ἦν ὁ Πειθήνιος, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐκ διαδοχῆς τῶν ἱερῶν εἶχον προβάτων τὴν ἐπιμέλειαν. —— Qui *ſomno ſopitus ovium neglexerat cuſtodiam* eleganter paulo post dicitur κατακοιμίσας τὴν φυλακήν· nam pro κατακοιμήσαντος recte mihi reſcripſiſſe *Reiskius* videtur, καί κοτε αὐτοῦ κατακοιμίσαντος τὴν φυλακὴν, et deinceps, ὡς τὴν φυλακὴν κατακοιμίσαντα· idem illud vel hinc ſumtum vel ex ipſo *Hecataeo* praebet *AElianus* de N. A. XIII, c. 22. λέγει μὲν Ἑκαταῖος ὁ Μιλήσιος Ἀμφιάρεων τὸν Οἰκλέους κατακοιμίσαι τὴν φυλακήν· legitur apud *Cononem*: ἀμελήσαντος τούτου, αὐτῶν (τῶν ἱερῶν τοῦ ἡλίου προβάτων) ἐξήκοντα λύκοι διεσπάραξαν· ut apud Noſtrum, λύκοι — διέφθειραν τῶν προβάτων ὡς ἑξήκοντα. VALCKEN.

58. Κατακοιμήσαντος τὴν φυλακὴν] Conſentiunt ſcripta exemplaria, atque iterum proxime. Rectius tamen cum *Reiskio* κατακοιμίσαντος τὴν φυλακὴν· id enim, ubi vigiliae dormiendo tramittuntur, ſuum ſibi locum capeſſit. *AElian.* de Animal. III, 13. *Grues* ὑπὲρ τοῦ μὴ ΚΑΤΑΚΟΙΜΙΣΑΙ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ, ἵστασι μὲν ἀσκωλιάζουσαι, *ne vigiliae tempus edormiant, alternis pedibus nituntur*, et L. I, 15. προτιμότερον τροφῆς καὶ πρεσβύτερον τὸ μὴ ΚΑΤΑΚΟΙΜΙΣΑΙ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ. Quod alibi τὴν φρουρὰν οὐ κατανυστάζειν ſcribit. His autem prope vicinum ὑπαγαγόντες μιν ὑπὸ δικαστήριον Herodotei moris est. Alii aliter, de quibus Cl. *Rhunkenius* ad *Timaei* Lexic. p. 188.

64. Ὑπαγαγόντες μιν] Aliis paſſim dicitur ὑπάγειν εἰς δίκην et εἰς δικαστήριον· ut hic olim legebatur ἐς τὸ δικαστήριον· optimo tamen conſilio Cl. *Gronov.* ex *Med.* Cod. repoſuit ὑπὸ δικαστήριον· quippe Herodoteum: ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθεὶς extat L. VI, c. 72., et ὑπὸ reperitur in eadem locutione VI, c. 81, 105, et 136., ubi Xanthippus Miltiadem θανάτου ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον ἔδιωκε. Pro ἀπῆγον ſcribendum ὑπῆγον θανάτου in *Xenophontis* Ἑλλ. V, p. 333, 27. VALCKEN.

68. Πρόφαντα δέ σφι] *Pecora* verterat *Valla*, expreſſo, quod ſcriptus illi liber oſtendebat. Conſimile in *Arcb.* et *Vind.*; errorem docti hominis *Paul. Leopardus* Emend. VIII, 1. et *Palmerius* indicarunt. Ego vero dubito, an ἱρὰ ἡλίου πρόβατα *oves* fuerint an *boves?* Scio in *Cononis* Narrat. pro *ovibus* ab interprete haberi, ſed et laxiorem vocis eſſe poteſtatem. Malui in re dubia *pecora*. Confer Schol. ad *Iliad.* Ξ, 124. et *Euſtachium* in *Erotian.* p. 92. Mox ἐπεί τε ἐπειρώτευν —— *posteaquam conſuluerant*, correctio *Reiskii* poſtulat.

83. Ταύτῃ δὲ ὑπαγόντες] Intellige ſimulatum dolorem, quo Euenium callide illexerunt et fefellerunt, ſive, uti *Conon*, τέχνῃ ἱλασάμενοι. Notus in talibus verbi uſus ex *Euripid.* Androm. v. 428. ᾧ σ' ὑπήγαγον, h. e. ἐδελέασα καὶ ἐξηπάτησα καὶ προετρεψάμην ex Scholiaſtae doctrina. *Appianus* Alex. Civil. III. p. 894. ᾧ δὴ μάλιστα ὑπαχθέντες, *qua re maxime deliniti*. Errorem *Vallae* intactum *Abreſchius* Diluc. Thucydid. p. 526. noluit.

95. Ἐμ-

in urbe sciebat esse optimum. Horum si compos effectus esset, non infensum se posthac fore dicebat, sed hac satisfactione contentum. Hoc quum respondisset Euenius, tum ii qui ei assidebant, excipientes, Eueni, inquiunt, hanc tibi satisfactionem Apolloniatæ pro ereptis oculis rependunt, ex oraculis redditis. Euenius, ubi omnem rem audivit, indigno animo tulit sese fuisse deceptum. At cives ea prædia a dominis mercati, huic illa quæ optarat dedere: qui mox deinde insitam divinationem obtinuit, unde
95 celebratus fuit. Huius Euenii filius fuit Deiphonus, qui ductus a Corinthiis exercitui vaticinabatur. Iam vero illud quoque audivi, Deiphono negocium in Græcia fuisse exhibitum, quod se filium Euenii, cuius
96 non esset, nuncuparet. Ceterum postquam litavere Græci, classem e Delo Samum versus solverunt: et quum Samum venissent ad Calamisa, illi quidem istic applicantes circa templum Iunonis sese ad prœlium navale parabant. Eos adnavigare quum Persæ audivissent, et ipsi ceteras naves ad continentem reducunt, nisi quod Phœnicum naves abire permiserunt: deliberantes enim censebant pugnam navalem sibi non esse capessendam, quum pares hosti non esse sibi viderentur. In continentem igitur navigabant, ut essent sub suo pedestri exercitu qui in Mycale tendebat, ex mandato Xerxis ab aliis copiis relictus ad Ioniam tutandam, numero sexaginta millium, duce Tigrane, Persarum et specie et statura eminentissimo. Ad hunc exercitum constituerunt refugere duces classis, subductisque navibus, munimenta circumdare, in illarum præsidium suumque refugium.
97 Hoc inito consilio, profecti sunt, et evecti prope Venerandarum templum Mycales ad Gæsonem et Scolopoëntem, ubi Cereris Eleusiniæ cernitur templum, quod Philistus Pasiclis filius condidit, sequutus Neleum Codri filium ad Miletum condendam; ibi subductas

τούτεων δὲ ἔφη [a] ἐπήβολος γενόμενος, τοῦ λοιποῦ ἀμήνιτος εἶναι, καὶ δίκην οἱ ταύτην ἀποχρᾶν γενομένην. καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε. οἱ δὲ πάρεδροι εἶπαν ὑπολαβόντες, „ Εὐήνιε, ταύτην δίκην Ἀπολλωνιῆται τῆς ἐκτυφλώσιος ἐκτίνυσί [b] τοι κατὰ τὰ θεοπρόπια τὰ γενόμενα". ὁ μὲν δὴ πρὸς ταῦτα, διὰ ἐποιέετο, σθεῦτεν πυθόμενος τὸν πάντα λόγον, ὡς ἐξαπατηθείς. οἱ δὲ, πειάμενοι παρὰ τῶν ἐκτημένων, διδοῦσί οἱ τὰ εἵλετο. καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα ἔμφυτον μαντικὴν εἶχε, ὥστε καὶ [c] οὐνομαστὸς γενέσθαι. Τούτῳ [d] δὴ ὁ Δηίφονος ἐὼν παῖς τοῦ Εὐηνίου, [e] ἀγόντων Κορινθίων, ἐμαντεύετο τῇ στρατιῇ. ἤδη δὲ καὶ τόδε ἤκουσα, ὡς ὁ Δηίφονος ἐπιβατεύων τοῦ Εὐηνίου οὐνόματος, ἐξελάμβανε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα [f] ἔργα, οὐκ ἐὼν Εὐηνίου παῖς. Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς ἐκαλλιέρησε, ἀπῆγον τὰς νῆας ἐκ τῆς Δήλου πρὸς τὴν Σάμον. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο τῆς Σαμίης πρὸς [g] Καλαμίσοισι, οἱ μὲν αὐτοῦ ὁρμισάμενοι κατὰ τὸ Ἡραῖον τὸ ταύτῃ, παρεσκευάζοντο [h] ἐς ναυμαχίην· οἱ δὲ Πέρσαι, πυθόμενοί σφεας πρόσπλεειν, ἀπῆγον καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν ἤπειρον τὰς [i] νῆας τὰς ἄλλας, τὰς δὲ Φοινίκων ἀπῆκαν ἀποπλέειν. βουλευομένοισι γάρ σφι ἐδόκεε ναυμαχίην μὴ ποιέεσθαι· οὐ γὰρ ὦν ἐδόκεον ὁμοῖοι εἶναι. ἐς δὲ τὴν ἤπειρον [k] ἀπέπλεον, ὅκως ἔωσι ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατὸν τὸν σφέτερον, ἐόντα σὺν τῇ [l] Μυκάλῃ· ὃς, κελεύσαντος Ξέρξεω, καταλελειμμένος τοῦ ἄλλου στρατοῦ, Ἰωνίην ἐφύλασσε, τοῦ [m] πλῆθος μὲν ἦν μυριάδες· ἐστρατήγεε δὲ αὐτοῦ Τιγράνης, κάλλεί τε καὶ μεγάθεϊ ὑπερφέρων Περσέων. [n] ὑπὸ τοῦτον μὲν δὴ τὸν στρατὸν ἐβουλεύσαντο καταφυγόντες [o] οἱ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγοὶ ἀνειρύσαι τὰς νῆας, καὶ περιβαλέσθαι ἔρκος, ἕρυμα τῶν νεῶν, καὶ σφέων αὐτέων χρησφύγετον. Ταῦτα βουλευσάμενοι ἀπήγοντο. ἀπικόμενοι δὲ παρὰ τὸ τῶν Ποτνιέων ἱρὸν τῆς Μυκάλης ἐς Γαισωνά τε καὶ Σκολοπόεντα, τῇ Δήμητρος Ἐλευσινίης [p] ἱρὸν, τὸ Φίλιστος ὁ Πασικλέος ἱδρύσατο, Νείλεῳ τῷ Κόδρου [q] ἐπισπόμενος ἐπὶ Μιλήτου [r] κτιζούσῃ·

a Ἐπίβολ. *Arcb.* *b* Τε id., male. *c* Ὀνομασὸν *Arcb.* *d* Duo haec non leguntur in *Arcb.* *e* Ἀγαγόντων *Arcb. V.* *f* Ἔργῳ *Ask.* *g* Λαμίοισιν *Arcb.*, *Valla* neglexit. Mox ὁρμησάμενοι *Pasf. b Med. Pasf. Ask. Arcb. V. Paris. B. Brit.*, antea ὡς ἐς ναυμ. *i* Νέας *Arcb. Ask.*, etiam superius. *k* Hoc verbum abest ab *Med. Pasf. Ask.* *l* Μυκάλλῃ *Arcb.* semper. *m* Πλήθεος idem. *n Med. V. Pasf. Ask. Arcb. Paris. B.*, prius ἐπί. *o* Absunt quatuor seqq. *Arcb.*, qui perperam mox ἔρημα τῶν. *p* Ἐστὶν ἱρὸν *Arcb. Vind.* *q* Ἐπισπομένου *Med. Pasf. Ask.*, male, melius *Eustath.* ad *Dionys.* v. 823. citans. *r* Sic *Edit. Genev.* ciɔiɔcxviii. *Arcb. Vind. Med. Pasf. Ask.*, κτίσην *Ald.*

95. Ἔμφυτον μαντικὴν εἶχεν] *Divinitus insitam*, ut ille *Homeri* gloriator, Θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἷμας Παντοίας ΕΝΕΦΤΣΕΝ Odyss. x, 348. Alia Demosthenis ΕΜΦΤΤΟΣ αἰσχροκέρδεια καὶ πονηρία penitissime animo ex toto vitae genere haerens iuxta *Dinarchi* criminationem Orat. in Demosth. p. 104. Alia Demetrii Phalerei ἔμφυτος ἀκρασία in fragmento *Duridis* ap. *Athen.* L. xii. p. 542. C. Mox Δηΐφοβος eligebatur ex Poëta, qui *Herodoto* nihil praescribit.

98. Ἐπιβατεύων τοῦ Εὐηνίου οὐνόματος] Dictum hoc de genere L. iii, 63. Loci iustam sententiam nec *Valla* nec *Portus* assecutus est. Nulla Deiphono in Graecia molestia ex invaso Euenii nomine; operas vaticinandi contra Graeciam conduxerat: hoc verba volunt; neque aut *Reiskium* aut *Abreschium* Diluc. Thucyd. L. iii. p. 315. latult. Prior insuper ἐπιὼν τὴν Ἑλλάδα *Graeciam obiens*, ex suspicione plausibili, si scripti Codd. adstipularentur. Decepit *Vallam* rarior verbi potestas, qua *Plutarch.* T. ii. p. 396. E. ἐκλαβὼν γὰρ ἵππον ἁλινδούμενον γράψαι· *cum pingere equum semet volutantem conduxisset.* et in Pelopida p. 291. B. ΕΚΛΑΒΩΝ παρὰ τῆς πόλεως πίνακα γράψαι μάχης ἑτέρας. Proximum πρὸς Καλαμίσοισι, sive πρὸς Λαμίοισι *Arcb.*; alii eruent.

4. Παρεσκευάζοντο ἐς ναυμαχίην] Exterminavi ὡς, alioqui haud intolerabile, addi quippe et omitti solitum C. 97., Codd. conspirante imperio: non item ἐπέπλεον, ad sententiam necesarium. Poterat utique, si quid prae se incommodi ferret, ex Cap. seq. ἐπέπλεον lenissima fingi medicina. Geminum L. viii, 74. ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὼν εἴη ἀποπλώειν.

4. Ὡς ἐς ναυμαχίην] Omisi am in *Med.* voculam ὡς si praebent alii Codices sede non moverem, qua aptissime haeret: παρεσκευάζοντο ὡς ἐς ναυμαχίην· ut *Xenopb.* Ἑ. π. p. 267, 33. πάντα παρασκευασάμενος ὡς ἐς ναυμαχίαν· p. 269, 4. ὡς ἐς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν· *Thucyd.* vi, c. 67., παρεσκευάζοντο ὡς ἐς μάχην· idem saepe dicitur, ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν. VALCKEN.

22. Νείλεῳ τῷ Κόδρου] De migratione Ionica et condita Mileto, sociisque expeditionis, nulla tamen Philisti mentione, *Pausanias* L. vii, 2. &c., *Strabo* L. xiv. p. 939., quorum huic Codri filius Νηλεὺς, illi Νειλεὺς, sicuti *Nostro*. Ista *Strabonis* aliorumque scribendi ratio Cl. *Perizonio* unice ad *AElian.* Var. viii, 5. ob Marmor Arundel. probatur, absque caussa tamen, siquidem in laceris eius tabulis ΝΕ .. ΕΤΣΩΙΚΙΣ., unde Νειλεὺς ᾤκισε formatur tantum. Hoc leve, neque ab eruditissimo *H. Valesio* ad *Ammian.* L. xxviii, 1. contemtum. Ionicam vocem κτισὺν, quam κτίσιν ad *Dionys.* explicuit *Eustathius*, optime docti viri illustrarunt.

23. Ἐπὶ Μιλήτου κτισὺν] Ἐπὶ τὴν Μιλήτου κτίσιν, velut Herodoteum, legitur apud *Eustath.* in *Dionys.* ỳ. 823. qui sinceram nobis formam κτισὺν servavit ad *Hom.* Il. T. p. 1245, 40. quam illinc *Herodoto* iam restituit *Portus:* alia huius moduli supra prostant P. 42. Ad κτισὺν accedit *Hesychii* Δαμητὺς, κατασκευή. Ei-

mirantibus Græcis et secutis. Iones instigat ad defectionem Leutychides. Samiis suspectis ob captivos Athenienses redemptos auferuntur arma;

σθαῦτα τάς τε νῆας ἀνείρυσαν, καὶ περιεβάλοντο ἔρκος [a] καὶ λίθων καὶ ξύλων, δένδρεα ἐκκόψαντες ἥμερα, καὶ σκόλοπας περὶ τὸ ἔρκος κατέπηξαν. καὶ παρεσκευάδατο ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ ὡς [b] νικήσοντες. ἐπ' ἀμφότερα ἐπιλεγόμενοι γὰρ [c] παρεσκευάδατο. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὡς ἐπύθοντο οἰχωκότας τοὺς βαρβάρους ἐς τὴν ἤπειρον, ἤχθοντο ὡς ἐκπεφευγότων. [d] ἀπορίη τε εἶχοντο ὅ, τι ποιέωσι, εἴτε ἀπαλλάσσωνται ὀπίσω, εἴτε καταπλέωσι ἐπ' Ἑλλησπόντου. τέλος δ' ἔδοξε τυτέων μὲν μηδέτερα ποιέειν, ἐπιπλέειν δὲ ἐπὶ τὴν ἤπειρον. παρασκευασάμενοι ὧν ἐς ναυμαχίην καὶ ἀποβάθρας καὶ [e] ἄλλα ὅσων ἔδεε, ἔπλεον ἐπὶ τῆς Μυκάλης. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἐγίνοντο τοῦ στρατοπέδου, καὶ οὐδεὶς ἐφαίνετό σφι ἐπαναγόμενος, ἀλλὰ ὥρων νῆας ἀνελκυσμένας ἔσω τοῦ τείχεος, πολλὸν δὲ πεζὸν [f] παρακεκριμένον παρὰ τὸν αἰγιαλόν, σθαῦτα πρῶτον μὲν ὁ τῇ νηῒ παραπλέων, [g] ἐγχρίμψας τῷ αἰγιαλῷ ταμάλιτα Λευτυχίδης, ὑπὸ κήρυκος προηγόρευε τοῖσι Ἴωσι λέγων, „Ἄνδρες Ἴωνες, οἱ ὑμέων τυγχάνετε ἐπακούοντες, „μάθετε τὰ λέγω. πάντως γὰρ οὐδὲν συνήσετε Περ„σέων τῶν ἐγὼ ὑμῖν ἐντέλλομαι. ἐπεὰν [h] συμμισ„γωμεν, μεμνῆσθαί τινα χρὴ ἐλευθερίης μὲν [i] πάν„των πρῶτον· μετὰ δὲ, τοῦ συνθήματος Ἥβης. „καὶ τάδε ἴστω καὶ ὁ μὴ [k] ἀκούσας ὑμέων πρὸς „τοῦ ἀκούσαντος". Οὗτος δὲ οὗτος ἐὼν τυγχάνει νόος τοῦ πρήγματος καὶ ὁ Θεμιστοκλῆος ὁ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ. ἦ γὰρ δὴ λαθόντα τὰ ῥήματα τοὺς βαρβάρους ἔμελλε τοὺς Ἴωνας πείσειν, ἢ [l] ἔπειτα ἀνενειχθέντα ἐς τοὺς βαρβάρους, ποιήσειν ἀπίστους τοῖσι Ἕλλησι. Λευτυχίδεω δὲ ταῦτα ὑποθεμένου, δεύτερα [m] δὴ τάδε ἐποίευν οἱ Ἕλληνες· προσχόντες τὰς νῆας, ἀπέβησαν ἐς τὸν αἰγιαλόν. καὶ οὗτοι μὲν ἐτάσσοντο. οἱ δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον τοὺς Ἕλληνας παρασκευαζομένους ἐς μάχην, καὶ τοῖσι Ἴωσι παραινέσαντας, τοῦτο μὲν, ὑπακουσαντες τοὺς Σαμίους τὰ Ἑλλήνων φρονέειν, ἀπαιρέονται τὰ ὅπλα. οἱ γὰρ ὦν Σάμιοι, ἀπικομένων Ἀθηναίων αἰχμαλώτων ἐν τῇσι νηυσὶ τῶν βαρβάρων, τοὺς ἑλάβον ἀνὰ τὴν Ἀττικὴν λελειμμένους [n] ὑπ' Ξέρξεω, τούτους λυσάμενοι πάντας, ἀποπέμπουσι ἐποδιδάσαντες ἐς [o] τὰς Ἀθήνας. τῶν εἵνεκεν οὐκ ἥκιστα ὑπόψίην εἶχον, πεντακοσίας κεφαλὰς τῶν Ξέρξεω πολεμίων λυσάμενοι. τοῦτο δὲ, τὰς διόδους τὰς [p] ἐς χορυφὰς

546

ctas naves munimento circumdederunt e saxis stipitibusque mitium arborum, quas exciderunt, et circum munitionem depactis sudibus. Ita se instruxerunt, tanquam et obsidendi et victoria potituri: in utrumque enim casum ratione inita sese parabant. Barbaros abiisse in continentem post- 98
quam accepere Græci, tanquam qui effugisset, ægre ferebant, incerti quid agerent, retrone se reciperent, an procederent in Hellespontum. Tandem neutrum horum visum est faciendum esse, sed navigandum versus continentem. Præparatis igitur ad pugnam navalem et descensuum tabulis, aliisque quibuscunque opus erat, ad Mycalen navigant: et quum prope castra hostium fuere, neminem ex adverso obviam navigare vident, sed naves intra murum subductas, et magnam vim peditatus pro litore dispositam. Ibi primum Leutychides in nave prætervehens, litori appropinquans quammaxime, Ionibus per præconem imperabat, inquiens, Viri Iones, quicunque e vobis me exauditis, intelligite, quæ dico, nihil enim horum quæ vobis mando intelligent Persæ. Ubi pugnam conseruerimus, primo quidem debetis reminisci libertatis omnium: deinde tesseræ Hebes. Atque hoc qui e vobis non audiit, ab eo qui audiit discat. Facti autem eadem ista mens fuit, quæ Themistoclis ad Artemisium: quod videlicet hæc verba, si laterent barbaros, persuasura Ionibus essent; sin mox delata ad barbaros, redditura malefidos Græcis. His per Leutychidem admonitis, se- 99
cundum opus Græcorum fuit, ut naves litori admoventes in litus egrederentur. Et hi sese ad pugnandum instruebant. Quod facientes Græcos quum cernerent Persæ, et scirent Ionas fuisse adhortatos, arma Samiis adimunt, suspicati illos sentire cum Græcis. Quippe Samii devectos illuc classe barbarorum Athenienses captivos, quos exceperat circa Atticam relictos miles Xerxis, redemerant eos omnes, Athenasque cum viatico remiserant. Quo nomine non minimum suspicionis attraxerant, qui quingenta capita hostium Xerxis liberaverant. Præterea Milesiis, tanquam

a Deest *Arcb.* *b* Νικήσοντες ἐπ' ἀμφότερα· sic *Ald. Arcb. V. Paris. A. B.* et priores editi, non item *Valla*, quam distinctionem *Reiskius* laudat et praefert, nescio cur. *c* Παρεσκευάζοντο margo *Steph. Arcb. V. Pas. Ask.* *d* Ἐν ἀπ. δὲ *Arcb. V.* *e* Τὰ ἄλλα *Vind. Arcb.* *f* Παρακεκρυμμένον *Arcb.* *g* Ἐγχρίψας *Ald. Ask. Paris. A. Vind. Brit.*, ἐγχρίμψας *Med. Arcb. Pas. Paris. B.* Post nonnulla ὅσοι ὑμέων *Arcb. V.* *b* Συμμισγῶμεν *Arcb. Vind.* *i* Desideratur in *Ask.* *k* Ἐσακούσας *Pas.*, et mox ἐπακούσαντος *Arcb. V.* haud quidem prave. *l* Ἔπειτε *Arcb.* *m* *Med. Pas. Ask. Vind.* aberat δή. *n* Ὑπὸ Ξέρξεω *Arcb. Valla*, quod *Galeus* inconsulte pro sincero habuit. *o* Omittunt τὰς *Pas. Ask.* *p* Ἐς τὰς *Arcb. V. Pas. Ask.*

Eidem Φρασὺς est σκέψις, ἔννοια· apud *Suidam* Ἀφρασύες sunt ἀσυνεσίαι· ad *Hesych.* quaedam notata sunt in Ἀπεδασύς· σωφρονισύος miror apud *Platonem* reperiri T. II. p. 933. E. VALCKEN.

31. Ἀπορίῃ τε εἴχοντο] Praepositio, quam schedae offerunt, locum reciperare poterit. Τέλος Δαρεῖός τε ΕΝ ἀπορίῃσι εἶχετο L. IV, 131. Alibi tamen abest; vide L. III, 129. Ἀποβάθρας, paratas in pugnae navalis usum, *tabulata* expresserat *Valla*, merito desertus. Scalae fuerunt ad descensum nauticae. *Thucydides* IV, 12. *Brasidas* ἐχώρει ἐπὶ τὴν ΑΠΟΒΑΘΡΑΝ· καὶ πειρώμενος ἀποβαίνειν, ἀνεκόπη, ubi docte *Dukerus*, sicuti *Ti. Hemsterbusius* in *Luciani* Dial. Mort. X, 10.

40. Πρῶτον μὲν ἐν] Duas literas male repetitas legendumque suspicor, πρῶτον μὲν τῇ νηῒ παραπλέων, ἐγχρίμψας τῷ αἰγιαλῷ τὰ μάλιτα Λ. Nihil quidem interest ἐγχρίμψας scribatur an ἐγχρίψας, prius tamen tanquam suavius posuisse videtur, ut II, c. 60., ἐγχρίμψαντες τὴν βάριν τῇ γῇ· ubi non variant Codd. —— In fine capitis per praeconem Ionibus ista Leutychides eadem dicitur mente significasse, qua ad Artemisium Themistocles similia lapidibus incidi curaverat: ἦ γὰρ δὴ λαθόντα τὰ ῥήματα τοὺς βαρβάρους ἔμελλε τοὺς Ἴωνας πείσειν, ἢ ἔπειτα ἀνενειχθέντα ἐς τοὺς βαρβάρους ποιήσειν ἀπίστους τοῖσι Ἕλλησι· in quibus scribi mallet *Koenius* ἐπεί τε ἀνενειχθῇ· prout supra legitur VIII, c. 22. VALCKEN.

41. Ἐγχρίμψας τῷ αἰγιαλῷ] Contra se, tanquam in acie, Codices consistunt scripti: partis prioris ἐγχρίψας vinceret, si vetustatis ratio duceretur, quod antea L. II, 60. animadversum. Praeconis μεγαλοφωνοτάτου ἐν τῷ στρατοπέδῳ voce ad Ionas usum Leutychiden, auctor *Diodorus* est L. XI, 34., nonnulla eius ex ore memorans a vero alieniora. Per autem cultum ὑπὸ κήρυκος προηγόρευε, *voce praeconis*. Tale *Theophrasti* in *Stob.* Serm. XLII. p. 280. οἱ μὲν ΤΠΟ ΚΗΡΥΚΟΣ κελεύουσι πωλεῖν. *Xenophontis* Laced. Republ. p. 286. C. ὥσπερ ὑπὸ κήρυκος. In *AEschyli* Choeph. v. 838. audax videtur ὑπάγγελος, vice ὑπ' ἀγγέλου.

70. Τοῖσι

quam maxime loci istius gnaris, Persæ imperant, ut tramites qui ad cacumina Mycales ferunt custodiant; eo consilio id facientes, ut Milesii extra exercitum essent. Hunc in modum ab iis Ionibus, qui aliquid rerum novarum molituri videbantur, si facultatem nacti essent, Persæ sibi præcaverunt. Iidem facto ex scutis vimineis sepimento sese constipaverant. Græci, ubi instructi fuere, ire in barbaros tendunt: quibus euntibus advolavit in universum exercitum rumor, caduceumque supra fluctus positum apparuit. Rumor autem huiusmodi ad eos ferebatur, Græcos acie in Bœotia superasse Mardonii copias. Multis nempe signis res quæ divinitus fiunt, declarantur: si etiam tunc eodem die procedente utriusque cladis, et eius quæ ad Platæas, et eius quæ ad Mycalen futura erat, fama huc ad Græcos venit, ita ut reddiderit eos multo ferociores, et ad subeundum ultro periculum alacriores. Alterum etiam quiddam concurrere contigit, ut prope ad utramque pugnam fuerint Cereris Eleusiniæ templa, nam et apud ipsum Cereris fanum, ut a me superius demonstratum est, in agro Platæensi pugna facta est, et similiter in Mycale futura pugna erat, ut non ab re venerit ad istos fama victoriæ ab Græcis, qui cum Pausania erant, partæ, nam pugna ad Platæas diluculo diei gesta est, apud Mycalen vesperi, quarum utramque eodem eiusdem mensis die gestam esse, non diu post ab his rem cognoscentibus declaratum est. Ante

ῥυφὰς τῆς Μυκάλης Φερούσας προστάσσουσι τοῖσι Μιλησίοισι Φυλάσσειν, ὡς ἐπισταμένοισι δῆθεν μάλιστα τὴν χώρην. ἐποίευν δὲ τούτου εἵνεκεν, ἵνα ἐκτὸς τοῦ στρατοπέδου ἐῶσι. τούτους μὲν Ἰάωνας, τοῖσι καὶ κατεδόκεον νεοχμὸν ἄν τι ποιέειν, δυνάμιος ἐπιλαβομένοισι, τρόποισι τοιούτοισι προεφυλάσσοντο οἱ Πέρσαι. αὐτοὶ δὲ συνεφόρησαν τὰ [a] γέρρα ἕρκος εἶναί σφι. ὡς δὲ ἄρα παρεσκευάδατο τοῖσι Ἕλλησι, [b] προσήϊσαν πρὸς τοὺς βαρβάρους. ἰοῦσι δέ σφι φήμη τε ἐσέπτατο ἐς τὸ στρατόπεδον πᾶν, καὶ κηρυκήϊον ἐφάνη ἐπὶ τῆς [c] κυματώγης κείμενον. ἡ δὲ φήμη διῆλθέ σφι ὧδε, ὡς οἱ Ἕλληνες τὴν Μαρδονίου στρατιὴν νικῷεν ἐν Βοιωτοῖσι μαχόμενοι. δῆλα δὴ πολλοῖσι τεκμηρίοισι ἐστὶ τὰ θεῖα τῶν πρηγμάτων· εἰ καὶ τότε τῆς αὐτῆς ἡμέρης συμπιπτούσης, τοῦ τε ἐν Πλαταιῇσι καὶ τοῦ ἐν Μυκάλῃ μέλλοντος ἔσεσθαι τρώματος φήμη τοῖσι Ἕλλησι τοῖσι ταύτῃ ἐσαπίκετο, ὥστε θαρσῆσαί τε τὴν στρατιὴν πολλῷ μᾶλλον, καὶ ἐθέλειν προθυμότερον κινδυνεύειν. Καὶ τόδε ἕτερον συνέπεσε γενόμενον, Δήμητρος τεμένεα Ἐλευσινίης παρὰ ἀμφοτέρας τὰς συμβολὰς εἶναι. καὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Πλαταιΐδι παρ' αὐτὸ τὸ [d] Δημήτριον ἐγένετο, ὡς καὶ πρότερόν μοι [e] εἴρηται, ἡ μάχη, καὶ ἐν Μυκάλῃ ὡσαύτως ἔσεσθαι ἔμελλε. γεγονέναι δὲ νίκην τῶν μετὰ Παυσανίεω Ἑλλήνων, ὀρθῶς σφι ἡ φήμη συνέβαινε ἐλθοῦσα. τὸ μὲν γὰρ ἐν [f] Πλαταιῇσι προϊὸν ἔτι τῆς ἡμέρης ἐγίνετο· τὸ δὲ ἐν Μυκάλῃ, περὶ δείλην. ὅτι δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρης συνέβαινε γίνεσθαι, μηνός τε τοῦ αὐτοῦ, χρόνῳ οὐ πολλῷ σφι ὕστερον δῆλα ἀναμαθά-

a Γέρα *Arcb.*, suo more sed, pravo. b *Med. Ask. Paris. B.*, προσίησαν *Ald. V. Pasc. Paris. A. Brit.*, προσίεσαν *Arcb.* c Respexit *Eustatb.* Hom. p. 1540, 25. d Δημήτριον ἐγένετο *Arcb. V. Pasc. Ask.*, in aliis οὗ ἐγέν., quod inportunum delevi. e Εἴρητο *Brit.* f Πλαταιῇ *Arcb.*

70. Τοῖσι καὶ κατεδόκεον] Cuncta Persas cum spectent, de sermonis adsuetudine expectasses, τοὺς καὶ κατεδόκεον — ἐπιλαβομένους· quam etiam in sententiam *Diodorus* XI, 33. ac *Polyaenus* VII, 35. abierunt. *Valla* ad Ionas, res novas animo agitantes, adplicuit, quasi τοῖσι καὶ κατεδόκεε — *quibus videbatur*, sequacemque Cl. *Pavium* inpetravit. Equidem *Valckenario* calculum adposuerim, mancam arbitrato structuram, ope quidem ingenii, sed ob MSS. taciturnitatem dubia, sanandam. Nollem vero νεόχμιον ἄν τι hic eo colore et C. 103. fingi, quod νεοχμὸς semper in substantivis nominibus ponatur. Adesse mutaturo debuerat βασιλεὺς χώρας Κρέων ὁ Μενοικέως ΝΕΟΧΜΟΣ, h. e. νέος, νεωστὶ καταστὰς, ut Critici in *Sophoclis* Antig. v. 164.

70. Τοῖσι καὶ κατεδόκεον] Aliud quid requiri videtur, a quo pendeant isti dativi: forsan excidit vox ob praecedentis similem terminationem. Dici, ni fallor, potuit, τοῖσι καὶ κατεδόκεον ἐνεὸν νεοχμὸν ἄν τι ποιέειν δυνάμιος ἐπιλαβομένοισι· *quibus et inesse putabant, ut facultatem adepti nova molirentur.* De Samiis et Milesiis, quos sibi suspectos iusserint Persae τὰ τῆς Μυκάλης ἄκρα φυλάττειν, *Polyaen.* VII, c. 45. —— Paulo post, ubi κηρυκήϊον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματωγῆς κείμενον, quid sit κυματωγὴ, docuit *Wesc.* in Disc. *Herod.* p. 207. VALCKEN.

77. Ἐπὶ τῆς κυματώγης] Verissime *Eustathius*, ἐν ἀκτῇ, ἔνθα τὰ κύματα ἄγονται, sive *littoris crepidine*, *quam verberat unda maris.* Ex qua vocis notione egregie *Luciano* in Hermotim. C. 84. Celeb. *Graevius* subvenit, iniuria taxatus ab *Elsnero* Schediasm. Critic. C. 1., *fluctus*, uti hic *Valla*, seu *maris fluctuationes* intelligente. Quid tum de Homero, quem Vitae Auctor C. 19. καθήμενον ἐπὶ τῆς ΚΤΜΑΤΩΓΗΣ, et C. 34. ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τῆς ΚΤΜΑΤΩΓΗΣ ἀδυνάτως ἔχων describit, censebimus? Nonne mortalium in stupidissimis, sedente, et, corpore ex valetudine adfecto, decumbente in *fluctuatione aestus marini*, cum citra maris adsperginem in sicco liceret. Vera atque elegans Democritea est observatio ap. *Sextum Empir.* L. VII. C. Mathem. p. 395. non aves duntaxat, quales columbae et graculi, aggregari, sed et res inanimatas, καθάπερ ὁρᾶν πάρεστι ἐπί τε τῶν κοσκινευομένων σπερμάτων καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ ταῖς ΚΤΜΑΤΩΓΑΙΣ ψηφίδων· ubi *fluctuationes maris* si volueris, risum debebis, neque emendabere, nisi iucundissimo placidi maris et elegantissimo congestarum concharum et calculorum in littoris crepidine adspectu. Quid multa? Redi ad L. IV, 196., nec dubitabis.

77. Ἡ δὲ φήμη διῆλθέ σφι] Famam de victoria ad Plataeas a Graecis reportata, quam divinitus ortam censuit *Herod.* a Leutychide rei ignaro prudenter confictam verius alii statuerunt: *Diodor. Sic.* XI, c. 35. οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην, οὕπω μὲν πεπυσμένοι περὶ τῆς νίκης, ἀφ' ἑαυτῶν δὲ πλάττοντες τὴν εὐημερίαν, ἐφάνησαν στραταγήματος ἕνεκεν τοῦτο πεποιηκέναι· vid. *Casaubon.* ad *Polyaenum*, Spartiatae strategema commemorantem I, c. 33. — Postea in istis, παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον; οὗ ἐγένετο — ἡ μάχη, mihi quoque vocula οὗ ex syllaba videtur praecedente nata, et delenda cum *Reiskio* et *Koenio.* VALCKEN.

81. Τῆς αὐτῆς ἡμέρης συμπιπτούσης] Inconcinna et inpedita videntur. Quid quaeso ἡμέρης συμπιπτούσης et τῆς αὐτῆς inprimis? Non equidem obliviscor libri VIII, 15. συνέπιπτε δὲ ὥστε ταῖς αὐταῖς ἡμέραις τὰς ναυμαχίας γίνεσθαι ταύτας, sed disconvenit, uti adparet, sicuti quod sequetur mox C. 100. *Portus* has verborum difficultates animadvertens ex arbitratu accessiones adiunxit, quae fastidium movent. Iustior eiusdem admonitio, *Vallam* συμπίπτοντος aut συμπεσόντος legisse videri: vertisse quippe, *et si tunc eodem die contigit utraque clades, ea, quae ad Plataeas* &c. Idem ego ambabus amplecterer. Belle distincta τῆς αὐτῆς ἡμέρης, συμπίπτοντος τοῦ τε — καὶ τοῦ ἐν M. μέλλοντος ἔσεσθαι τρώματος, φήμη τοῖσι — decurrent, atque ad Plataeas acceptam et ad Mycalen futuram Persarum cladem, utramque eodem die, iungent. Qua loci in medela, sive malis coniectura, suffragatores viros doctissimos *Pavium* et *Reiskium* produco. Res autem ipsa suadet, neque *Diodor.* L. XI, 35., aut *Polyaenus* L. I, 33. infitiantur, Leotychidae in sparso de parta ad Plataeas victoria rumore imperatoriam eminuisse fraudem.

94. Μηνός τε τοῦ αὐτοῦ] Mensis Attici Boedromionis die tertio, teste *Plut.* in Camillo p. 138. A. et de Glor. Ath. p. 348. F., nec sibi tamen constante in Aristid. p. 330. F. *AEliani* in sexto Thargelionis die error Var. L. II, 25. dudum castigatus est.

Persis quidem strenuis sed infelicibus, Samiis et Milesiis fidem non tenentibus.

θάνουσι ἐγένετο. ἦν δὲ ἀῤῥωδίη σφι [a] περὶ τὴν φήμην ἐσαπικέσθαι, οὔτι περὶ σφέων αὐτέων οὕτω, ὡς τῶν Ἑλλήνων, μὴ περὶ Μαρδονίῳ πταίσῃ ἡ Ἑλλάς. ὡς μέντοι ἡ κληδὼν αὕτη σφι ἐσέπτατο, μᾶλλόν τι καὶ ταχύτερον τὴν πρόσοδον ἐποιεῦντο. οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι ἔσπευδον ἐς τὴν μάχην, ὡς σφι
547 καὶ αἱ νῆσοι καὶ ὁ Ἑλλήσποντος ἄεθλα προέκειτο. Τοῖσι μέν νυν Ἀθηναίοισι καὶ τοῖσι προσεχέσι τούτοισι τεταγμένοισι, μέχρι [b] κου τῶν ἡμισέων, ἡ ὁδὸς ἐγίνετο κατ' αἰγιαλόν τε καὶ ἄπεδον χῶρον· τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι, καὶ τοῖσι ἐπεξῆς τούτοισι τεταγμένοισι, κατά τε χαράδρην καὶ οὔρεα. ἐν ᾧ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι περιῖσαν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ [c] κέρεϊ ἔτι καὶ δὴ ἐμάχοντο. ἕως μέν νυν τοῖσι Πέρσῃσι [d] ὄρθια ἦν τὰ γέῤῥα, ἠμύνοντό τε, καὶ οὐδὲν ἔλασσον εἶχον τῇ μάχῃ. ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ [e] τῶν προσεχέων ὁ στρατὸς, ὅκως ἑωϋτῶν [f] γένοιτο τὸ ἔργον καὶ μὴ Λακεδαιμονίων, παρακελευσάμενοι, ἔργῳ εἶχοντο προθυμότερον, ὀρθεῦτεν ἤδη ἑτροιοῦτο τὸ πρῆγμα. διωσάμενοι [g] γὰῤ τὰ γέῤῥα οὗτοι φερόμενοι ἐσέπεσον ἀλέες ἐς τοὺς Πέρσας. οἱ δὲ δεξάμενοι, καὶ χρόνον συχνὸν ἀμυνόμενοι, τέλος ἔφευγον ἐς τὸ τεῖχος. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Τροιζήνιοι, [h] οὗτοι γὰῤ ἦσαν οἱ ἐπεξῆς τεταγμένοι, συνεπισπώμενοι, [i] συνεσέπιπτον ἐς τὸ τεῖχος· ὡς δὲ [k] καὶ τὸ τεῖχος ἀραίρητο, οὔτε τι πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο οἱ βάρβαροι, πρὸς Φυγήν τε ὁρμέατο οἱ ἄλλοι, πλὴν Περσέων. οὗτοι δὲ [l] κατ' ὀλίγους γινόμενοι, ἐμάχοντο τοῖσι αἰεὶ ἐς τὸ τεῖχος ἐσπίπτουσι Ἑλλήνων· καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν Περσικῶν δύο μὲν ἀποφεύγουσι, δύο δὲ τελευτῶσι· Ἀρταΰντης μὲν καὶ [m] Ἰθαμίτρης τοῦ ναυτικοῦ στρατηγέοντες, ἀποφεύγουσι· Μαρδόντης δὲ, καὶ ὁ τοῦ πεζοῦ στρατηγὸς Τιγράνης, μαχόμενοι τελευτῶσι. Ἔτι δὲ μαχομένων τῶν Περσέων, ἀπίκοντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ μετ' αὐτέων, καὶ τὰ λοιπὰ συνδιεχείριζον. ἔπεσον δὲ καὶ αὐτέων [n] τῶν Ἑλλήνων συχνοὶ ὀνήϊστα· ἄλλοι τε καὶ Σικυώνιοι, καὶ στρατηγὸς Περίλεως. τῶν [o] δὲ Σαμίων οἱ στρατευόμενοι, ἐόντες τε ὀν τῷ στρατοπέδῳ τῷ Μηδικῷ, καὶ ἀπαραιρημένοι τὰ ὅπλα, ὡς εἶδον αὐτίκα κατ' ἀρχὰς γινομένην [p] ἑτεραλκέα τὴν μάχην, ἔρδον ὅσον ἐδυνέατο, προσ-

te rumoris autem adventum subibat istos timor non tam de seipsis quam de Græcis, ne in Mardonio offenderet Græcia: at ubi fama hæc ad eos advolavit, impensius atque properantius ad congrediendum processerunt. Attamen Græci ac barbari in pugnam festinarunt, tanquam et insulæ eis et
Hellespontus proposita præmia essent. A- 102
thenienses porro, et qui iuxta erant instructi, pæne dimidium copiarum, iter tenebant per litus atque planitiem; Lacedæmonii autem, et deinceps collocati, per confragosa et montes. Quæ dum Lacedæmonii circuibant, interim Athenienses in altero cornu iam prœliabantur. Persæ, quoad ipsis sepimenta manere recta, sese defensavere, et nihilo inferiores in pugna erant: postea vero quam Atheniensium et eorum qui cum Atheniensibus erant copiæ adnixæ sunt vehementius, se mutuo adhortantes, ut laus operis ipsorum esset, non Lacedæmoniorum, tum commutari iam res, et deiectis sepimentis Græci confertim impressionem facere in Persas. Illi excepto impetu perdiu restitere, ad postremum in murum refugere: cum quibus pariter irruperunt Athenienses et Corinthii et Sicyonii et Trœzenii: ita enim erant ii iunctim in acie collocati. Ubi vero et murus captus est, ibi barbari non roboris memores esse, sed fugæ, præterquam Persæ: hi autem ad paucos redacti pugnabant, Græcis assidue in murum irruentibus. Et Persici duo classiarii duces, Artayntes et Ithamitres, effugerunt: totidem pugnantes occubuerunt, Mardontes, et pedestrium copiarum dux Tigranes. Adhuc autem dimicantibus Per- 103
sis supervenere Lacedæmonii ac socii, qui eos, qui supererant trucidaverunt. Ipsorum quoque Græcorum complures illic cecidere, et cum alii ex Sicyoniis, tum eorum dux Perilaus. Quinetiam Samii, qui in exercitu Medorum militabant, quibus adempta arma fuerant, ubi viderunt statim ab initio pugnam pertinaciorem,

a Πρὶν ἢ *Arcb. Vind.*, nec necessario, nec male. tum paullo ante *ἐγένετο Ask.*, rectius. b *Med. Pasf. Ask. Arcb. Vind.*, ante *κατὰ τῶν*. c *Med. Pasf. Ask.*, *κέραϊ Ald. V. Arcb. Brit.* d Ὄρθρια et *γέρα Arcb.* e Non est in *Arcb.* f Γένηται id. *Ask. Pasf. V.* margo *Steph.* g Δὲ *Arcb. V.* b Οὕτω *Brit. Pasf. Ask. Steph.* ora, satis tolerabile: tum *οἱ ἐπεξῆς Arcb. Vind.*, bene. hinc articulus. i Συνεσέπιπτον *Pasf.*, συνεισέπ. *Med. Paris. B.*, συνέπιπτον *Arcb. V. Ask. Brit. Ald.* k *Vind. Med. Ask. Pasf.*, καὶ aberat. l Κατ' ὀλίγον *Arcb.*, *κατὰ λόγους Pasf.* m *Med. Pasf. Ask. Arcb. Valla*; Ἰθραμίτρης alii. Redi ad L. VIII, 130. n Non habet *Arcb.* neque *Vind.* o Δὲ *Arcb. Vind.*, verius: alii *τῶν τε*. Mox iidem, *ἐόντες τε ἐν* cum *Pasf. Ask.*, quod placuit: *ἐνεόντες* praeterea *Ask.* Superius *Perilaus* in *Vallae* Latinis ex Περίλεως. p Ἑτεραλκ. *Arcb. V.* et *ἠδύνεατο*.

99. Ἡ κληδὼν αὕτη σφι ἐσέπτατο] In praecedentibus ἰοῦσι δέ σφι ΦΗΜΗ τε ἐσέπτατο. Eadem ergo *φήμη* ac *κληδών*, sive *omen*, ficuti L. III, 153. et V, 72. Pertinent huc, admotaque sunt a doctissimo *Berglero* ex *Procopii Sophistae* Epist. LII. *οὐ γὰρ δὴ μόνον Ἡσίοδος θεὸν αὐτὴν ἀνυμνεῖ, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι τὴν* ΕΝ ΜΥΚΑΛΗι *μάχην αὐθημερὸν ἐγνωκότες οὐκ ἀνεκτὸν ἔφασαν, εἰ μὴ θεὸν ἡγοῖντο τὴν* ΦΗΜΗΝ· — valde tamen miraculum augent, cum Athenis victoriam, eadem die, qua ad Mycalen reportata fuit, cognitam produnt. Deam Attica superstitione habitam, *Φήμην δημοσίᾳ θύομεν, ὡς θεῷ* testis *AEschines περὶ Παραπρ.* p. 47.

3. Καὶ τοῖσι προσεχέσι &c.] Vir doctus, *aut προσηχέως legendum, aut delendum est τεταγμένοισι*. Nimis pro imperio. Amo lenia in adfectis remedia, si qua opus. Tale hic nihil: omnia enim Herodotei moris et obvia. Mox *μέχρι κου* ex schedis bene *Gronovius*. Μάλιστά κου L. VII, 21. et consimilia non latent.

19. Συνεσέπιπτον] Quod praebuit *Med.* Codex, aliis etiam usitato more scribendi posuerat *Herod.* sive *συνεσέπιπτον ἐς τὸ τεῖχος* ut III, c. 78., *οἱ συνεσπίπτουσι*, nempe *ἐς τὸν ἀνδρεῶνα*· plura dedit Cl. *Abresch.* in Dilucid. *Thucyd.* p. 656. Hic ante vulgatum ter in eumdem sensum reperitur apud *Polyaenum* II, c. 35., *οἱ δὲ κατόπιν ἑπόμενοι συμπεσόντες τῆς πόλεως ἐκράτησαν*· III, c. 9, 45., *συνηκολούθησεν αὐτοῖς καὶ συνέπεσεν εἰς τὴν πόλιν*· VI, c. 1, 2., *εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα, et duo tresve, αὐτῷ συνέπεσον*· hic *συνεισέπεσον, Casaubonus*; primo loco *συνεισπεσόντες*, corrigebat *Koenius*. — Paulo post, ubi Persae *ἐμάχοντο τοῖσι αἰεὶ ἐς τὸ τεῖχος ἐσπίπτουσι Ἑλλήνων*, eleganter adhibetur *αἰεὶ*, ut saepius apud veteres: Vid. not. in p. 353. VALCLEN.

33. Περίλεος] *Galeo* probatum dabunt forte Codices Περίλεως· id ipsum *Valla* reperit, cui Sicyonius hic dicitur *Perilaus*. — In istis infra, Μιλησίοισι δὲ προσετέτακτο μὲν τῶν Περσέων τὰς διόδους τηρεῖν· a praepositione verbi *προσετέτακτο* genitivus pendere videtur *τῶν Περσέων*· nisi scripserit, quo modo saepe solet, *προσετέτακτο μὲν ἐκ τῶν Περσέων.. Milesiis iniunctum fuerat a Persis*: supra c. 98., *τὰς διόδους τὰς ἐς κορυφὰς τῆς Μυκάλης φερούσας προστάσσουσι τοῖσι Μιλησίοισι φυλάσσειν*. VALCKEN.

36. Ἑτεραλκέα μάχην] Nequidquam Codices quidam in-

rem, quoad poterant Græcis suppetias iere. Quos inchoasse cernentes alii Iones, ita et ipsi a Persis deficientes adorti sunt
104 barbaros. Milesiis autem præceptum erat, ut exitus viarum custodirent, Persarum salutis gratia, ut siquis casus, qualis accidit, eos deprehendisset, Milesiis ducibus salutem sibi ad Mycales cacumina comparare, huius quidem rei caussa Milesii illic collocati fuerant, neve si exercitui adesses, aliquid innovarent. At illi e contrario prorsus quam iussi fuerant fecere: qui et per alias, quæ ad hostem ferebant, vias illos in fugam versos deduxere, et ad extremum in eis mactandis omnium extitere maxime hostiles. Hunc in modum Ionia
105 iterum defecit a Persis. In hoc prælio præclarissimam inter Græcos operam navaverunt Athenienses, et ex Atheniensibus Hermolycus Euthyni filius, vir in pancratio celeber: cui postea contigit, ut bello inter Athenienses et Carystios, in pugna apud Cyrnum agri Carystii occisus in Geræsto sepeliretur. Secundum autem Athenienses egregii extitere Corinthii Trœzeniique ac Si-
106 cyonii. Græci vero plerisque barbarorum aliis in pugna, aliis in fuga interfectis, eorum naves incenderunt, totumque munimentum, ante egesta illinc in litus præda, et quosdam pecuniarum thesauros repererunt. Ubi arcem atque naves cremavere, vela fecerunt, et quum Samum appulsi sunt, consultabant de gente Ionica transferenda, et ubinam in Græcia illam locari oporteret, cuius ipsi imperium obtinerent; Ioniam autem barbaris relinquerent. Neque enim videbatur eis fieri posse, ut per omne tempus Ionibus tutandis præesserent; sin autem non tutarentur, sperare non poterant, ut Iones a Persis defecisse gauderent. Ad hæc magistratus Peloponnensium censebant emporia nationum Græcarum, quæ cum Medis sensissent, eiectis incolis danda cum agro Ionibus habitanda. Athenienses nullo pacto sedibus summovendos esse Iones censebant, nec Peloponnensibus de ipsorum coloniis consultandum; et quum in hoc contenderent Athe-

προσωφελέων ἐθέλοντες τοῖσι Ἕλλησι. Σαμίους δὲ ἰδόντες οἱ ἄλλοι Ἴωνες ἄρξαντας, ὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ἀποστάντες ἀπὸ Περσέων, ἐτίθεντο τοῖσι βαρ-
40 βάροισι. [a] Μιλησίοσι δὲ προσετέταχτο μὲν τῶν Περσέων τὰς διόδους τηρεῖν, σωτηρίης [b] εἵνεκά σφι· ὡς ἢν ἄρα σφέας καταλαμβάνῃ οἷά περ κατέλαβε, ἔχοντες [c] ἡγεμόνας, σώζωνται ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης. ἐτάχθησαν μέν νυν ἐπὶ τοῦτο τὸ πρῆγμα οἱ
45 Μιλήσιοι τούτου γε εἵνεκα, καὶ ἵνα μὴ παρεόντες [d] τῷ στρατοπέδῳ τι νεοχμὸν ποιέοιεν. οἱ δὲ πᾶν τοὐναντίον τῷ προστεταγμένῳ ἐποίεον. ἄλλας τε κατηγεόμενοί σφι ὁδοὺς φεύγουσι, [e] αἳ δὴ ἔφερον ἐς τοὺς πολεμίους· καὶ τέλος, αὐτοί σφι ἐγίνοντο κτείνοντες πολεμιώ- 548
50 τατοι. ὕτω δὴ τοδεύτερον Ἰωνίη ἀπὸ Περσέων ἀπέστη. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ μάχῃ Ἑλλήνων ἠρίστευσαν Ἀθηναῖοι· καὶ Ἀθηναίων, Ἑρμόλυκος ὁ [f] Εὐθύνου, ἀνὴρ παγκράτιον ἐπασκήσας· τοῦτον δὲ τὸν Ἑρμόλυκον κατέλαβε ὕστερον τούτεων, πολέμιος ἐόντες Ἀ-
55 θηναίοισί τε καὶ Καρυστίοισι, ἐν Κύρνῳ τῆς Καρυστίης χώρης ἀποθανόντα ἐν μάχῃ, κεῖσθαι ἐπὶ Γεραιστῷ. μετὰ δὲ Ἀθηναίους, Κορίνθιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Σικυώνιοι ἠρίστευσαν. Ἐπεί τε δὲ κατεργάσαντο οἱ Ἕλληνες τοὺς πολλούς, τοὺς μὲν μαχομένους,
60 τοὺς δὲ καὶ φεύγοντας τῶν βαρβάρων, τὰς [g] νῆας ἐνέπρησαν, καὶ τὸ τεῖχος ἅπαν, τὴν λείην προεξαγαγόντες ἐς τὸν αἰγιαλόν· καὶ θησαυρούς τινας χρημάτων εὗρον. ἐμπρήσαντες δὲ τὸ τεῖχος καὶ τὰς νῆας, ἀπέπλεον. ἀπικόμενοι δὲ ἐς Σάμον οἱ Ἕλ-
65 ληνες, ἐβουλεύοντο περὶ ἀναστάσιος τῆς Ἰωνίης, καὶ [h] ὅπῃ χρεὼν εἴη τῆς Ἑλλάδος [i] κατοικίσαι, τῆς αὐτοὶ ἐγκρατέες ἔσαν· τὴν δὲ Ἰωνίην [k] ἀπεῖναι τοῖσι βαρβάροισι. ἀδύνατα γὰρ ἐφαίνετό σφι εἶναι ἑωυτούς τε Ἰώνων προκατῆσθαι, φρυάσσοντας τὸν πάν-
70 τα χρόνον· καὶ ἑωυτῶν μὴ προκατημένων, Ἴωνας ἐλπίδα [l] ἔχειν χαίροντας πρὸς τῶν Περσέων ἀπαλλάξειν. πρὸς ταῦτα Πελοποννησίων μὲν τοῖσι [m] ἐν τέλεϊ ἐοῦσι ἐδόκεε τῶν μηδισάντων ἐθνέων τῶν Ἑλληνικῶν τὰ ἐμπόρια [n] ἐξαναστήσαντας, δοῦναι τὴν
75 χώρην Ἴωσι οἰκῆσαι· Ἀθηναίοισι δὲ οὐκ ἐδόκεε ἀρχὴν, Ἰωνίην γενέσθαι ἀνάστατον, οὐδὲ Πελοποννησίοισι περὶ τῶν σφετέρων ἀπαιρέσιον βουλεύειν. ἀντιτεινόντων δὲ τῶ-

a Μιλήσιοι *Arch.* *b* Εἵνεκε *Ask. Arch.* *c* Ἡγεμόνα margo *Steph.* *d* Ἐν τῷ *Arch. V.*, et τὸ ἐναντίον. *e* Αἱ διέφ. *Pasf. Arch.* *f* Εὐθόνου *Med. Pasf.*, Ἐσθύνου *Ask.*, Εὐθύνου *Arch. Valla*, et vere: Εὐθοίνου *Ald. Paris. A. B.* *g* Νέας *Arch. Ask. V.*, saepius. *h* *Med. Pasf. Ask. V. Arch.*, ante ὅποι. *i* *Med. Pasf.*, in ceteris κατοικῆσαι. *k* Ἀπεῖναι *Arch. V.*, recte, non ἀφεῖναι. *l* Εἶχον *Pasf. Arch. Ask.* *m* *Med. Ask. Pasf. Arch. V.*, antea ἐν τέλεσι. Mox τὰ ἐμπόλια *Pasf. Ask.* *n* Ἔπανας. *Arch.*

nnovant. Vertitur *pertinacior*: Praeferrem, *Stephano* monitore, in alteram partem inclinantem, qualis Ἄρης ἑτεραλκὴς, sive νικοφόρος, uti scholia *AEschyli* Pers. v. 956. Sed relege observata eruditissimi viri ad L. VIII, 11.

40. Προσετέταχτο μὲν τῶν Περσέων] Superius C. 98. Persae τὰς διόδους —— προστάσσουσι τοῖσι Μιλησίοισι φυλάσσειν. Ergo πρὸς τῶν Περσέων, nisi ex conposito verbo pendere iubeas, praestiterit. Namque διόδους Περσέων quis iunxerit?

52. Εὐθύνου] Licuit semper in ambiguis, a forte fortuna oblatum arripere. Εὐθύνου, sed obscuri hominis, meminit *Aristoteles* Rhetor. II, 19. p. 92. Δεινὸν εἶναι, inquiebat Isocrates, εἰ ὁ μὲν ΕΤΘΤΝΟΣ ἔμαθεν, αὐτὸς δὲ μὴ δυνήσεται εὑρεῖν. Neque ingnotus Εὐθύνους ex vetere responso, Εὐθύνους κεῖται μοιριδίῳ θανάτῳ i. e. *Cicerone* interpretante, *Euthynous potitur*, *fatorum numine*, *letho*, Disp. Tusc. I, 49. Hermolycum παγκρατιασὴν non *Pausanias* L. I, 23. ignorat.

66. Ὅπη χρεὼν εἴη] Dederunt plures manu exarati ὅπη L. V, 87., pessum absque caussa a viro Celeberrimo datum. Iustum et ego κατοικίσαι iudico, iustissimum ἀπεῖναι. Quid autem προκατῆσθαι apertum ex L. VIII, 36.

72. Τοῖσι ἐν τέλεϊ ἐοῦσι] Nemo de scripturae veritate dubitabit in posterum. Οἱ ἐν τέλει, qui in magistratu sunt. Sic L. III, 18. τιθέναι τὰ κρέα τοὺς ΕΝ ΤΕΛΕΙ ἑκάστους ἐόντας, *singulos civium magistratus*. Ismene in *Sophoclis* Antig. v. 66. τοῖς ΕΝ ΤΕΛΕΙ βεβῶσι πείσομαι et Philoct. v. 384. Οὐκ αἰτιῶμαι κεῖνον ὡς τοὺς ἐν τέλει· Sed abstineo. Vide tamen Schol. ad *Gregorii Nazianz.* Stelit. I. p. 13.

72. Τοῖσι ἐν τέλεσι ἐοῦσι] Scripsisse videtur, ut est in *Med.* Cod., Πελοποννησίων μὲν τοῖσι ἐν τέλεϊ ἐοῦσι, *Principibus civitatum Peloponnesi*. In Editione *Gronovii* memorati *magistratus Peloponnensium* nulli fuerunt: *magistratus Lacedaemoniorum Vallae* nitebantur verbis *Schol. Thucyd.* p. 40, 97., quibus etiam plus semel abusus est *Meursius*: vere monuit Clar. *Duker.*, non Lacedaemoniorum tantum sed et aliorum magistratus τέλη fuisse dictos. Magistratus autem et viri principes, οἱ ἐν ἀξιώματι, saepius etiam dicuntur οἱ ἐν τέλει ὄντες· meminit *Thucyd.* V, c. 27., τῶν ἐν τέλει ὄντων Ἀργείων. Syracusanorum magistratus, οἱ ἐν τέλει ὄντες apud eumdem VII, c. 73., paulo post vocantur ἄρχοντες· hinc *Philoni Iudaeo* inter AEgyptios et Persas viri principes sunt Αἰγυπτίων οἱ ἐν τέλει, et οἱ ἐν τέλει Περσῶν, p. 363. B. et p. 778. B. Ut *Herodoto* Πελοποννησίων τοῖσι ἐν τέλεϊ, *AEschylus* apud *Stobaeum* p. 63, 31., Κλύειν τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα χρὴ τῶν ἐν τέλει· *Soph.* Phil. ϒ. 922., τῶν ἐν τέλει κλύειν. VALCKEN.

In quod iuravit. Persæ superstites petunt Sardes. Masistes Xerxis frater convicium facit Artayntæ, nec huic ultio contigit.

τετέων, προθύμως εἶξαν οἱ Πελοποννήσιοι· καὶ οὕτω δὴ Σαμίους τε καὶ Χίους καὶ Λεσβίους, καὶ τοὺς ἄλλους νησιώτας, οἳ ἔτυχον [a] συστρατευόμενοι τοῖσι Ἕλλησι, ἐς τὸ συμμαχικὸν ἐποιήσαντο, [b] πίστι τε καταλαβόντες καὶ ὁρκίοισι, ἐμμένειν τε καὶ μὴ ἀποστήσεσθαι. τούτους δὲ καταλαβόντες ὁρκίοισι, ἔπλεον τοὺς γεφύρας λύσοντες. ἔτι γὰρ ἐδόκεον ὑστεταμένας [c] εὑρήσειν. οὕτοι μὲν δὴ ἐπ' Ἑλλησπόντου ἔπλεον. Τῶν δὲ ἀποφυγόντων βαρβάρων, ἐς τὰ [d] ἄκρα τῆς Μυκάλης κατιληθέντων, ἐόντων ὑ πολλῶν, ἐγίνετο κομιδὴ ἐς Σάρδις· πορευομένων δὲ κατ' ὁδὸν, Μασίστης ὁ Δαρείου παρατυχὼν τῷ πάθεϊ τῷ γεγονότι, τὸν στρατηγὸν Ἀρταΰντην ἔλεγε πολλά τε καὶ κακὰ, ἄλλα τε καὶ γυναικὸς κακίω φὰς αὐτὸν εἶναι, τοιαῦτα στρατηγήσαντα· καὶ ἄξιον εἶναι παντὸς κακοῦ, τὸν βασιλῆος οἶκον κακώσαντα. παρὰ δὲ τοῖσι Πέρσῃσι, 549 [c] γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι, δεινός μέγιστός ἐστι. ὁ δὲ, ἐπεὶ πολλὰ ἤκουσε, δεινὰ [f] ποιεύμενος, σπάτᾳ ἐπὶ τὸν Μασίστην τὸν ἀκινάκεα, ἀποκτεῖναι θέλων. καί μιν ἐπιθέοντα [g] Φρασθεὶς Ξεναγόρης ὁ Πραξίλεω, ἀνὴρ Ἁλικαρνησσεὺς, ὄπισθε ἑστεὼς αὐτοῦ Ἀρταΰντεω, ἁρπάζει μέσον· καὶ ἐξάρας, παίει ἐς τὴν γῆν. καὶ οἱ τούτῳ οἱ δορυφόροι [h] οἱ Μασίστεω προέσχοσαν. ὁ δὲ Ξεναγόρης ταῦτα ἐργάσατο, χάριτα αὐτῷ τε Μασίστῃ τιθέμενος καὶ Ξέρξῃ, ἐκσώζων τὸν ἀδελφεὸν τὸν ἐκείνου· καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Ξεναγόρης [i] πάσης ἦρξε Κιλικίης, δόντος βασιλῆος. τῶν δὲ κατ' ὁδὸν πορευομένων, [k] οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο [l] τετέων, ἀλλ' ἀπικνέονται ἐς Σάρδις. [m] οἱ δὲ τῆσι Σάρδισι ἐτύγχανε ἐὼν βασιλεὺς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐπεί τε ἐξ [n] Ἀθηνέων προσπταίσας τῇ ναυμαχίῃ, φυγὼν ἀπίκετο. Τότε δὴ οἱ τῆσι Σάρδισι ἐὼν ἄρα, [o] ἦρα τῆς Μασίστεω γυναικὸς, ἐούσης καὶ ταύτης οἰκαῦτα· ὡς δέ οἱ προσπέμποντι οὐκ ἐδύνατο κατεργασθῆναι, οὐδὲ βίῃ [p] προσεφέρετο, προμηθεόμενος τὸν ἀδελφεὸν Μα-

Athenienses, libenter eis cesſere Peloponnenſes: atque ita Samios et Chios et Lesbios ac ceteros inſulanos, qui ſecum militabant, ad ſocietatis fœdus adſciverunt, data acceptaque fide cum iureiurando, ſe permanſuros in ſocietate, nec ab ea defecturos. Hoc iureiurando perfecto, ad pontes ſolvendos navigaverunt, rati adhuc illos intentos ſe eſſe inventuros. Et quidem in Helleſpontum navigabant. Ii vero barbari qui 107
effugerant, quum ad cacumina Mycales venisſent, non ita multi ſe Sardes recipiebant. Qui dum iter faciunt, Maſiſtes Darii filius, qui pugnæ male geſtæ advenerat, conviciari præfecto Artayntæ cum aliis multis probris; tum vero dicere, illum muliere eſſe ignaviorem, qui ita ducis munere fuisſet functus, dignumque omni malo eſſe, qui de regia domo male meritus eſſet. Apud Perſas autem ſummo opprobrio datur, audire ſe muliere eſſe ignaviorem. Artayntes igitur, ubi multa audiit, indigne ferens, acinacem in Maſiſtem ſtringit, interficiendi avidus: quem irruentem advertens Xenagoras Praxilai filius, vir Halicarnaſſenſis, ut ſtabat a tergo Artayntæ, hominem medium rapit, ſublatumque humi allidit, intereaque ſatellites Maſiſtis adfuere. Eo facto Xenagoras et ipſius Maſiſtis gratiam meruit, et Xerxis, cuius fratrem ſervaſſet, ita ut ab eo ob hanc rem totius Ciliciæ præfectura donatus ſit. Nihil hoc amplius inter viam illi egerunt, Sardesque pervenerunt, ubi rex erat ex eo tempore, quo Athenis prœlio navali male geſto, illuc profugerat. Sardibus autem tunc agens, adamabat uxo- 108
rem Maſiſtis, quæ et ipsa illic erat: ea quum potiri non poſſet, neque donis miſſitandis, neque vim afferre vellet, fratris

Ma-

[a] Στρατευόμενοι id. [b] Πίστι τε *Arcb. V. Brit. Ald.*, ultimum non habet *Med. Paſ. Ask.* [c] Εἶναι ora *Steph. Brit.*, mox ἐπ' Ἑλλήσποντον *Arcb.* [d] Ἄκρα τε *Arcb. Vind.* [e] *Euſtath.* in *Hom.* p. 668, 44. [f] *Med. Paſ. Ask. Arcb. V.*, antea ποιησάμενος. [g] Φρασθεὶς *Eton. Ask. Paſ. Arcb. V. Brit.* ora *Steph.*, antea φθάς. Porro Πραξίλεω *Ask.*; ſuperius θέλων deest *Arcb.*, qui cum *Vind.* Ἁλικαρνησεὺς hoc loco. [h] Οἱ Μασ. *Paſ. Ask. Brit. Steph.* margo, iuſte arbitror: deerat articulus. [i] Κιλ. πάσ. ἦρξε *Paſ. Arcb. Ask.* [k] Deſideratur in *Med. Ask. Paſ. Paris. B. Brit.* βαρβάρων vox ante οὐδὲν, bene. [l] Abest *Med.*, τούτων *Paſ. Ask. Arcb. V.* [m] Ἐπὶ δὲ *Arcb. V.* [n] Ἀθηνέων *Valla* et editio *Genev.* CIↃIↃXVIII. Ἀθηναίων Codd. [o] Ἦρα *Arcb. V.* ſine αὐξήσει, non item mox. [p] Προσέφερε *Arcb. Vind.*, ſequens exſcripſit *Priſcian.* L. XVIII. p. 1204.

81. Πίστι τε καταλαβόντες] Sive adſit, ſeu deficiat enclitica, parum intererit. Adest L. III, 74., ubi vide. Statim ἐμμενεῖν aut ἐμμενέειν ob adiunctum μὴ ἀποστήσεσθαι aequius melius, quod *Portum* haud praeteriit.

94. Δεινὸς μέγιστός ἐστι] Explicatur ab *Euſtathio* et Criticis ad *Sophoclis* Aiac. v. 243., *Lycophronis*que Alex. v. 774. Perſarum illud convicium innuebatur C. 20. huius Muſae, et recentiorum eorundem abs *Theophylacto* Hiſt. Mauric. L. III, 8. Non requiretur, credo, ſimile aliarum nationum opprobrii virus. Quis Virgiliani obliviſcitur, *O vere Phrygiae, neque enim Phryges* AEn. IX, 617. ubi de Perſis *I. Lud. la Cerda* egregie.

96. Καί μιν ἐπιθέοντα Φρασθεὶς &c.] Priſtinum φθὰς ſententiae congruere, largior atque agnoſco ultro. Sedenim tanta Codd. adparet conſenſio, iusſus adeo urgens, ut obedientiam relinquere abnuam. Φρασθεὶς *advertens*, φράζεσθαι et ἐπιφράζεσθαι C. 19. et in *Porti* penu copioſisſima ſunt. Vicino ἁρπάζειν μέσον *Livii* reſpondet *arripit medium Servium* L. I, 48. et *Dionyſii* in eadem hiſtoria, μετέωρον ἐξαρπάσας, *ſublimem rapiens*.

97. Ἐπιθέοντα φθὰς] *Irruentem cernens*, *Valla*: non ille φθὰς ſed legit in ſuo Cod. Φρασθεὶς, quod in *Arcb.* et *Eton.* inventum exhibet etiam margo *Ed. Steph.* Φρασθεὶς, ἐπιφρασθεὶς, et καταφρασθεὶς *Herodoto* in istum ſenſum adhibentur; ſed neque alterum φθὰς hinc alienum est, hac etiam uſurpatum ſtructura: vid. ad Phoen. *Euripid.* ℣. 982. Φθὰς ſi qui dant Codices, videri forte potérit utrumque poſuisſe *Herodotus*: *καί μιν, ἐπιθέοντα Φρασθεὶς, φθὰς Ξεναγόρης — ἁρπάζει μέσον, καὶ ἐξάρας παίει ἐς τὴν γῆν· quem, cum accurentem cerneret, praevertens Xenagoras — medium arripit, et ſublatum in terram ſtatuit*: ut apud *Terentium*, *ſublimem medium arriperem, et capite pronum in terram ſtatuerem*: συναρπάσας ἐξῆρε est in *Xenoph.* K. Π. p. 35, 340., Ἅρας μετέωρον εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ, *Ariſtoph.* Eq. ℣. 1359. VALCKEN.

5. Πορευομένων, οὐδὲν ἔτι &c.] Dedi ſchedis *Gronovio*que, et βαρβάρων vocem in exilium egi; neceſſariam minime eſſe, praecedentia conmonſtrant. In ſequentibus minuendis modum excedit *Mediceus*. Vide ſuperius L. VI, 42. Verisſimum ἐξ Ἀθηνέων.

11. Ὡς δέ οἱ προσπέμποντι] Quo ſit ſenſu capiendum erudite docuit vir Clar. in Miſcell. Obs. Nov. T. III. p. 7. Ut λόγους προσπέμπειν, προσενεγκεῖν λόγους περὶ συνουσίας dixit *Xenophon* K. Π. VI. p. 91, 1. *Lucian.* I. p. 217., ubi τὸ πειρᾶν, in eundem ſenſum magis frequentatum, tractavit vir ſummus. —— Amorem Xerxis, fratris uxorem fruſtra ſollicitantis, hinc attigit *Tzetzes* Chiliad. II, ℣. 6. Errat, ut ſaepius in hiſtoria, *Maximus Tyrius* XXVI, 7. ubi Xerxes ἐπὶ Ἀμηστριν ᾔξεν τὴν τοῦ παιδὸς γαμετήν· errorem correxerunt *D. Heins.* et *Io. Davis.*, quo vocat Ameſtrin, quae Artaynte fuerant ex *Herodoto* dicenda. VALCKEN.

12. Βίην προσεφέρετο] Praeſtabilius videtur προσέφερε, uti in duobus MSS.; ſic ſane ἀναγκαίην προσφέρειν L. VII, 172. *Tzetzes* haec ad *Lycophron.* excerpens p. 142.

Masistis respectu: quæ res et mulierem retinebat, probe gnaram non se coactum iri vi. ibi Xerxes ceteris prohibitus, huc evasit, ut filio suo Dario in matrimonium daret filiam huius mulieris ac Masistis; existimans, si hoc fecisset, commodius se illa potiturum. Contracto matrimonio, aliisque ex consuetudine celebratis, Susa profectus est, eo postquam pervenit, et uxorem Dario domum suam duxit, ita demum ab uxoris Masistis amore cessavit; sed mutato amore ambiit et potitus fuit Darii quidem sui uxore, sed Masistis filia, cui nomen erat Ar-
109tayntæ. Qua quum potiretur, processu temporis res patefacta est, hunc in modum: Amestris uxor Xerxis, amiculum quod ipsa texuerat, grande atque variegatum, et spectatu dignum, viro donavit. Qua ille delectatus atque amictus, ad Artayntam se confert: atque ubi et se oblectavit cum ea, iussit a se petere mulierem quæ optaret sibi fieri pro præbito obsequio, omnia enim quæ peteret, impetraturam. Ad hoc illa respondens, debebatur enim toti familiæ infortunium, Dabisne, inquit, mihi quicquid a te petiero? Xerxes, omnia alia potius eam petituram ratus, cum iureiurando promisit. Qui postquam iuravit, mulier intrepide amiculum poposcit. Xerxes enimvero recusare, non ob aliud quam quod vereretur Amestrin, ne sic illa rem quæ agebatur, iampridem suspicata, deprehenderet: sed offerre ei et urbes, et immensam vim auri, et copias militum, quibus nemo præter illam esset imperaturus. Eximium autem donum est apud Persas, exercitu donari. Verum quum non posset persuadere mulieri, amiculum dedit. Quo dono illa supra mo-
110dum læta, eo gestando gestiebat. Amestris ubi mulierem habere amiculum scivit, et rem gestam, non in puellam concepit odium, sed in illius matrem, Masistis uxorem, penes quam culpam et quam huius rei autorem esse credebat, exitium machinatur. Observato itaque tempore quo vir suus Xerxes regalem instrueret cœnam, quæ cœna semel quotannis eo die, quo rex creatus est, instruebatur: cœnæ nomen Persice Tycta, Græce τέλειον, id

Μασίστῃ· τοῦτο δὲ τοῦτο [a] ἔχει καὶ τὴν γυναῖκα· εὖ τε γὰρ ἐπίστατο βίης οὐ τευξομένη, ἐνθαῦτα δὴ Ξέρξης ἐργόμενος τῶν ἄλλων, πρήσσει τὸν γάμον τοῦτον τῷ παιδὶ τῷ ἑωυτοῦ Δαρείῳ θυγατέρα τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ Μασίστεω· δοκέων αὐτὴν μᾶλλον λάμψεσθαι ἢν ταῦτα ποιήσῃ· ἁρμόσας δὲ, καὶ τὰ νομιζόμενα ποιήσας, ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα· ἐπεὶ δὲ [b] ἐκεῖσε ἀπίκετο, καὶ ἠγάγετο ἐς ἑωυτοῦ Δαρείῳ τὴν γυναῖκα, οὕτω δὴ τῆς Μασίστεω μὲν γυναικὸς ἐπέπαυτο· ὁ δὲ, διαμειψάμενος, ἤρα τε καὶ ἐτύγχανε τῆς Δαρείου μὲν γυναικὸς, Μασίστεω δὲ θυγατρὸς· οὔνομα δὲ τῇ γυναικὶ ταύτῃ ἦν [c] Ἀρταΰντῃ. Χρόνου δὲ προϊόντος, ἀνάπτυκτα γίνεται τρόπῳ τοιῷδε· ἐξυφήνασα Ἀμηστρὶς ἡ Ξέρξεω γυνὴ φᾶρος μέγα τε καὶ ποικίλον καὶ θέης ἄξιον, δίδοῖ Ξέρξῃ. ὁ δὲ, ἡσθεὶς, περιβάλλεταί τε καὶ ἔρχεται [d] παρὰ τὴν Ἀρταΰντην. ἡσθεὶς δὲ καὶ [e] ταύτῃ, ἐκέλευσε αὐτὴν αἰτῆσαι ὅ, τι βούλεταί [f] οἱ γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑπουργημένων. πάντα γὰρ τεύξεσθαι αἰτήσασαν τῇ δὲ κακῶς γὰρ ἔδεε παναικίη γενέσθαι, πρὸς ταῦτα ἐ εἶπε Ξέρξῃ, Δώσεις μοι τὸ [h] ἄν σε αἰτήσω; ὁ δὲ, πᾶν μᾶλλον δοκέων κείνῃ [i] αἰτῆσαι; ὑπεσχνέετο καὶ ὤμοσε. ἡ δὲ, ὡς ὤμοσε, ἀδεῶς αἰτέει τὸ Φᾶρος. Ξέρξης δὲ, παντοίως [k] ἐγένετο, οὐ βουλόμενος δοῦναι· κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν, Φοβεόμενος δὲ Ἀμηστρὶν, μὴ καὶ πρὶν [l] κατειλαζούσῃ τὰ γινόμενα, οὕτω [m] ἐπευρεθῇ πρήσσων. ἀλλὰ πόλις τε ἐδίδου καὶ χρυσὸν ἄπλετον, [n] καὶ στρατὸν τοῦ ἔμελλε οὐδεὶς ἄρξειν ἄλλ' ἢ ἐκείνη· Περσικὸν δὲ κάρτα ὁ στρατὸς δῶρον· ἀλλ' οὐ γὰρ ἔπειθε. δίδοῖ τὸ Φᾶρος. ἡ δὲ, περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ δώρῳ, ἐφορέετό τε καὶ [o] ἀγάλλετο. Καὶ ἡ Ἀμηστρὶς πυθάνεταί μιν ἔχουσαν. μαθοῦσα δὲ τὸ ποιεύμενον, τῇ μὲν γυναικὶ [p] ταύτῃ οὐκ ἔχε ἔγκοτον· ἡ δὲ, ἐλπίζουσα τὴν μητέρα αὐτῆς εἶναι αἰτίην, καὶ ταῦτα ἐκείνῃ πρήσσων, τῇ Μασίστεω γυναικὶ ἐβούλευσε ὄλεθρον· [q] Φυλάξασα δὲ τὸν ἄνδρα τὸν ἑωυτῆς Ξέρξῃ βασιλήιον δεῖπνον προτιθέμενον· τοῦτο δὲ τὸ δεῖπνον παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ὡσαυτοῦ, [r] ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο βασιλεύς. οὔνομα δὲ τῷ δείπνῳ τούτῳ, Περσιστὶ μὲν, [s] Τυκτά· κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, τέλειον,

[a] Εἶχε *Arcb. Pasf. Ask. V.*, et εὖ γὰρ tantum *Pasf. Ask.* [b] Ἐκεῖτε *Pasf. Ask.* [c] Ἀντεύντῃ *Pasf.* [d] Πρὸς *Ask.* [e] Αὐτῇ *V. Arcb.* [f] Omittuntur sex seqq. in *Arcb.* [g] *Med. Arcb. Pasf. Ask. Brit.*, εἶπαι *Ald.* [h] Ἐὰν *Arcb. V.*, et mox πάντα. [i] Αἰτήσεσθαι *Arcb.*, porro κείνην *Pasf. Ask. Vind.*, melius. [k] Ἐγίνετο *Arcb. Pasf. Ask. V.* [l] Κατεικάζουσα *Pasf. Ask.*, καὶ praecedens negligunt *Arcb. V.* [m] Ἐπορεύθη *Arcb.*, male. [n] Omittit duo haec *Ask.* [o] Ἀγάλλετο *Pasf. Arcb. V.*, more Ionum: ἠγάλλ. alii. [p] Αὐτῇ *Arcb. Vind.* [q] Citat *Suidas* in Voc. [r] Ἐν ἡμέρ. *Arcb. V. Athen.*, excitans L. IV, 10. p. 146. C. [s] Τικτὰ *Arcb. Brit.*, τὴν in seqq. negligunt *Vind.* et *Arcb.*

142. Xerxes, ait, εἰς ἔρωτα τῆς Μασιστίδος ἐμπέπτωκε γυναικὸς, confundens inperite Masistium et Masisten, regis fratrem, qui idem error Chiliad. II, 6.

15. Πρήσσει τὸν γάμον τοῦτον &c.] Haec salebrosa doctis viris. *Reiskius* addit distinguitque πρήσσει τὸν γάμον τούτων· τῷ παιδὶ —— Δαρείῳ ΜΝΕΕΤΑΙ θυγατέρα. *Abreschius* vero, πρήσσει τοῦτο, τὸν γάμον ΛΑΜΒΑΝΕΙ τῷ παιδὶ — θυγατέρος τῆς γυναικὸς ταύτης. Quorum auxilium manu descripti libri aversantur. Sentio θυγατέρα τῆς γυναικὸς — per adpositionem, quam vocant, aptanda ad τὸν γάμον, neque adeo sollicitanda esse. *Maximi Tyrii* Orat. XXVI. p. 317. memoriae in his lapsum *D. Heinsius* et *Davisius* fecerunt manifestum.

33. Τῇ δὲ κακῶς γὰρ ἔδεε &c.] Ex vetere *Aldi* scriptura formabatur, τὴν δὲ, κακῶς —— εἶπαι. Receptae probior, neque ulla necessitudo, ut ἡ δὲ, κακῶς γὰρ —— εἶπε, fingatur. In formulae enim frequentissimo usu multiplex variatio, notata ad L. I, 8.

50. Βασιλήιον δεῖπνον] Hinc attigit *Athenaeus* IV, p. 146 B. Herodotea describens quae sequuntur; ubi similiter οὔνομα τῷ δείπνῳ Περσιστὶ fuisse dicitur τυκτὰ, Ἑλληνιστὶ δὲ τέλειον. In proximis, τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται μοῦνον βασιλεὺς, habet et σμᾶται *Athenaeus*: noster forte scripserat σμᾶται. Si in nullo Codice legitur κοσμᾶται, neque legisse videbitur illud *Valla*, cuius *ornatur* eam mihi moverat superius memoratam coniecturam. *Casaubonum* σμᾶται hic explanantem sequitur *Gronovius*. VALCKEN.

52. Ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο βασιλεύς] Intererit parum, sive praepositio accedat, seu tacita relinquatur. *Vallae* Latina, *die quo rex creatus est*, me arbitro, perperam. Et hinc manavit tamen docta Cl. *Relandi* Dissert. de Vet. Ling. Pers. p. 257. originatio vocis ΤΥΚΤΑ; quasi coenae ἐνθρονισμοῦ, inque memoriam regiae inaugurationis celebratae. Nisi errore, quod nolim, in devium exeo, *regis natalis* est *dies*. Viam monstrat *Noster* L. I, 133. quando de Persis, Ἡμέρην δὲ ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ΕΓΕΝΕΤΟ, *qua eorum quisque natus fuit*: tum *Plato* Alcibiad. I. p. 121., exposito natali die, eoque festo, regii principis, εἶτα, adiungens, εἰς τὸν ἄλλον χρόνον ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ βασιλέως ΓΕΝΕΘΛΙΑ πᾶσα θύει καὶ ἑορτάζει ἡ Ἀσία· quibus adprime adconmodis nihil adstruo. ΤΥΚΤΑ explicent, qui poterunt.

λεων. τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται μύρον [a] ὁ βασι-
λεὺς, καὶ Πέρσας δωρέεται. ταύτην δὴ τὴν ἡμέρην Φυ-
λάξασα ἡ Ἀμηστρις, [b] χρήζει τῷ Ξέρξεω, δοθῆναί οἱ
τὴν Μασίστεω γυναῖκα. ὁ δὲ δεινόν τε καὶ ἀνάρσιον ἐποι-
έετο, τοῦτο μὲν, ἀδελφεῦ γυναῖκα παραδοῦναι, τοῦτο
δὲ, ἀναιτίην ἐοῦσαν τοῦ πρήγματος τούτου. συνῆκε γὰρ
τοῦ εἵνεκεν ἐδέετο. Τέλος [c] μέντοι, ἐκείνης τε λιπα-
ρεούσης, καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξεργόμενος, ὅτι ἀτυχήσαι
τὸν χρήζοιτο, ὅ σφι δυνατόν ἐστι βασιληίῳ δείπνῳ προ-
κειμένῳ, κάρτα δὴ ἀέκων κατανεύει. καὶ παραδοὺς,
ποιέει ὧδε· τὴν μὲν κελεύει ποιέειν τὰ βούλεται· ὁ δὲ,
μεταπεμψάμενος τὸν ἀδελφεὸν, λέγει τάδε, „ Ma-
„ σίστα σὺ εἶς Δαρείου τε παῖς, καὶ ἐμὸς ἀδελφεός·
„ πρὸς δ' ἔτι τούτοισι, καὶ εἰς ἀνὴρ ἀγαθός. γυναικὶ
„ δὲ ταύτῃ τῇ νῦν συνοικέεις, μὴ συνοίκεε· ἀλλά τοι
„ ἀντ' αὐτῆς ἐγὼ δίδωμι θυγατέρα τὴν ἐμήν. ταύτῃ
„ συνοίκεε. τὴν δὲ νῦν ἔχεις, εὖ γὰρ δοκέει [d] ἐμοὶ, μὴ
„ ἔχε γυναῖκα". ὁ δὲ Μασίστης ἀποθωϋμάσας τὰ λε-
γόμενα, λέγει τάδε, „ Ὦ δέσποτα, τίνα μοι λό-
„ γον λέγεις ἄχρηστον, κελεύων [e] με γυναῖκα, ἐκ τῆς
„ μοι παῖδες ἡβηίαι τέ εἰσι [f] τρεῖς, καὶ θυγατέρες,
„ τῶν [g] καὶ σὺ μίην τῷ παιδὶ τῷ σεωυτοῦ ἠγάγεο
„ γυναῖκα· αὕτη τέ μοι κατὰ νόον τυγχάνει κάρτα
„ ἐοῦσα· ταύτην με κελεύεις [h] μετέντα, θυγατέρα
„ τὴν σεωυτοῦ γῆμαι; ἐγὼ δὲ, βασιλεῦ, [i] μέγα μὲν
„ ποιεῦμαι, ἀξιεύμενος θυγατρὸς τῆς σῆς, ποιήσω
„ μέν τοι τοιέων [k] οὐδέτερα. σὺ δὲ μηδαμῶς βιῶ
„ πρήγματος τοιοῦδε δεόμενος· ἀλλὰ τῇ τε σῇ θυ-
„ γατρὶ ἀνὴρ ἄλλος φανήσεται ἐμεῦ οὐδὲν [l] ἧσσων,
„ ἐμέ τε ἔα γυναικὶ τῇ ἐμῇ συνοικέειν". ὁ μὲν δὴ
[m] τοιούτοισι ἀμείβεται. Ξέρξης δὲ θυμωθεὶς λέγει
τάδε, „ Οὕτω [n] δή τοι Μασίστα πέπρηκται. οὔτε
„ γὰρ ἄν τοι [o] δοίην θυγατέρα τὴν ἐμὴν [p] γῆμαι,
„ οὔτε ἐκείνῃ πλεῦνα χρόνον συνοικήσεις· ὡς μάθῃς τὰ
„ διδόμενα δέχεσθαι". ὁ δὲ, ὡς ταῦτα ἤκουσε, εἶπας
τοσόνδε, ἐχώρεε ἔξω, „ Δέσποτα, οὐ δή κω με ἀπώ-
„ λεσας". Ἐν δὲ τούτῳ τῷ διὰ μέσου χρόνῳ ὅτε τῷ
Ξέρξῃ τῷ ἀδελφεῷ διελέγετο, ἡ Ἀμηστρις μεταπεμ-
ψαμένη τοὺς δορυφόρους τοῦ Ξέρξεω, διαλυμαίνεται τὴν
γυναῖκα [r] τὴν Μασίστεω· τοῦ τε μαζοὺς ἀποταμοῦσα,
κυσὶ

id est, *perfecta*: in qua rex ſolum caput ornatur, Perſasque ſtrenis donat: hoc die obſervato Ameſtris a Xerxe petiit, ut ſe Maſiſtæ uxore donaret. Xerxes id indignum factu nefariumque arbitrari, uxorem germani dono dari, eamque inſontem negocii illius, cuius causſa uxor ſua eam flagitaret. Tandem huius precibus e- III victus, et inſtituto, quo nefas est regia cœna propoſita orantem non exorare, invitus admodum annuit: tradensque uxori, ac iubens facere quod liberet, germano ad ſe arceſſito, ita inquit, Maſiſta, tu Darii filius es, idemque mihi frater, præterea vir eximius: tamen istam mulierem, cum qua nunc domum communicas, noli habere: in cuius locum do tibi filiam meam, cum qua domum communices. Istam autem quam in matrimonio habes, non enim mihi videtur habenda, misſam facias. His verbis ſtupefactus Maſiſtes, Domine, inquit, quam tu mecum orationem habes importunam: qui uxorem, ex qua liberi mihi ſunt adoleſcentes tres, et filiæ, quarum unam tu filio tuo duxisti uxorem, iubes me relinquere, quæ mihi est ex animi mei ſententia, ut filiam tuam in matrimonio ducam? Equidem, rex, etſi magni facio me dignari coniugio filiæ tuæ, tamen neutrum istorum faciam: tu vero, qui nequaquam neceſse habes, noli ad hoc rei me cogere; alius non inferior me exiſtet maritus filiæ tuæ: ſine me meæ uxoris conſuetudine frui. Hæc ille quum reſpondiſſet, percitus ira Xerxes, Atqui, inquit, ita tecum, Maſiſta, agetur, ut neque iam tibi filiam meam nuptum dem, neque tu conſuetudine tuæ diutius fruaris: ut diſcas accipere oblata. Maſiſtes his auditis, exiit, hactenus loquutus, Domine, nondum me interemiſti. Hoc interim tempore dum Xer- 112
xes cum fratre colloquitur, Ameſtris accitis ſatellitibus Xerxis, uxorem Maſiſtæ excarnificat, mammas præcidit, easque ca-

a Ὁ βασ. iidem, aberat ὁ: tum Πέρσας *Med. Brit. Ask. Pasſ.*, prius Πέρσαις quo etiam modo *Athen.*, ſed τοὺς Πέρσας *Arcb.* b Δέεται *Arcb.*, in cuius margine vulgatum. c Μέν τοι γε idem. d Μοὶ *V. Arcb.*, et deinceps ἀποθωμ. cum *Ask.* e Μὲ *Arcb. V.* alii μοι. f Praetereunt hanc vocem *Arcb. V. Pasſ. Ask. Valla.* g Abest *Arcb. V.* h Μετέντα *Arcb. V.*, μεθέντα reliqui. Statim τὴν σὴν iidem et *Pasſ. Ask. Brit.* ora *Steph.* Satis ex uſu, etiam in vicinis. i Μέγα *Arcb. V.*, alii μεγάλα. k Οὐδέτερον iidem. l Ἧσσων *Arcb. V. Pasſ.* et *Ed. Genev.*; prius ἧσσω, uti *Ald.* m Τούτοισιν ἀμείβετο *Arcb. V.* n Abest *Arcb. V. Pasſ. Ask.* o Δώην *Ask. Brit.*, in *Pasſ.* iunctis tribus ἀντιδώην, et *Thom. Mag.* olim, qui nunc ope Cl. *Oudendorpii* prioribus conſentit in Διδώη. alii δοίην, cui ſupra ſuus locus ſaepisſime. p Γυναῖκα *Arcb. V.*, mox ἔτι ante πλεῦνα abest *Med. Pasſ. Ask. Paris. B.*, neque neceſsarium est. q Ὦι *Arcb. V.*, mox Ἀμητρις *Ask.* ſaepeque. r Τοῦ *Pasſ.*, et deinceps μαζοὺς *Arcb. V.*

55. Τὴν κεφαλὴν σμᾶται] Omnes ita, nec *Vallam* ſuſpicor, etſi laxius expreſserit, aliud ob oculos habuisſe. Magnum *Athenaei* Animadverſorem laudo vehementer, de ſmegmate, niſi fragrantius oleum praetuleris, quo regium caput fuerit delibutum et deinde defrictum, coniectantem. Omnium aptisſima ſunt, a Cl. *Gronovio* itidem ſignata, haec de L. IV, 73., ubi Scythae, a funere recentes, ΣΜΗΣΑΜΕΝΟΙ τὰς κεφαλὰς καὶ ἐκπλυνάμενοι, utique capita, ſive foedati antea, ſeu quomodocunque liti, defricantes atque abluentes. Huc referre mihi poſse videor *Strabonis* verba, ὅταν δὲ βασιλεὺς, *Indorum rex*, λούῃ τὸν τρίχα, μεγάλην ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ μεγάλα δῶρα πέμπουσι L. XV. p. 1046. A.; habent certe quidem adſine aliquid. Porro δέεται τοῦ Ξέρξεω Codicis *Arcb.* minime futile: plures idem ſi praeberent, in maiore verſaretur honore.

74. Κελεύων με γυναῖκα] Proxime conſequens ταύτην με κελεύεις hoc ad ſanitatem revocat. Abſentia vocis τρεῖς in tot bonae notae membranis conſiderationem meretur, ſiquidem ſine ea filum ſermonis cohaeret, et filiarum quoque nullus finitur numerus. Superat eius tamen praeſentia ſcribarum captum, videturque adeo adprobanda. Rediit μετέντα, cui dialectus favet, et Calliope C. 61.

79. Μέγα μὲν ποιεῦμαι] Ne hae in dictione Scriptor a ſe ſecederet, primas *Arcb.* et *Vind.* conceſsi, qua ſuper re ad L. III, 42. Quod deinceps οὐδὲν ἧσσων, pluribus in coniecturam incidit, ante omnes *Porto.* Nunc nihil eo certius.

79. Μεγάλα μὲν ποιεῦμαι] Hic certe placet lectio *Arcb.* μέγα μὲν ποιεῦμαι· in istiusmodi formulis μέγα ferme tantum reperitur, eadem, qua hic ſtructura poſitum in *Xenophontis* K. Π. V, p. 76., ἐγὼ μέγα ποιοῦμαι φίλον τοῦτο τὸ χωρίον τοῖς ἐνθάδε συμμάχοις καταλιπών, ut est in Cod. *MS.*, pro καταλιπεῖν· ut μέγα ποιοῦμαι, frequentatur et μέγα ἡγοῦμαι, et μέγα τίθεμαι. Merito tamen dubitat vir Celeberr. probandumne ſit apud *Herod.* III, c. 42., quod vulgatur μέγα ποιεύμενος ταῦτα, an, quod offerunt duo Codd. μεγάλα ποιεύμενος ταῦτα. —— Paulo post viderunt viri docti ſcribendum, ἀνὴρ — ἐμεῦ οὐδὲν ἧσσων. —— In istis, οὔτε γὰρ ἄν τοι δοίην θυγατέρα τὴν ἐμὴν γῆμαι, pro γῆμαι *Arcb.* dat γυναῖκα· pro δοίην, δώην legit *Thom. M.* in Διδώη. VALCKEN.

94. Τούς τε μάζους ἀποταμοῦσα] Dirum inpotentis ma-

canibus obiicit: præcidit nares, aures, labra, linguam: atque ita excarnificatam remittit domum. Harum rerum quum nihil audisset Masistes, metuens tamen aliquid sibi esse mali, cursu se domum proripiebat. ubi vero mutilatam uxorem vidit, confestim inito cum liberis consilio, abiit Bactra cum illis et aliis quibusdam, tanquam præfecturam Bactriam ad defectionem inducturus, et plurimum mali regi facturus. Quod et contigisset, ut mihi videtur, si occupasset ad Bactrios et ad Sacas ascendere: etenim præses erat Bactriorum, a provincialibusque diligebatur. Sed enim hæc eum perpetraturum Xerxes audiens, missis adversus hominem copiis, et ipsum et liberos et copias in itinere trucidavit. De amore Xerxis et nece Masistæ hæc hactenus. Græci a Mycale profecti Hellespontum versus, primum circa Lecton stationem habuerunt, a ventis intercepti. Inde Abydum tenuerunt: et quum pontes, quorum præcipue caussa illuc ierant, credentes se adhuc eos intentos esse inventuros, reperissent solutos, deliberabant. Leutychidi et, qui cum eo erant, Lacedæmoniis, videbatur in Græciam redeundum: Atheniensibus autem et eorum duci Xanthippo, illic manendum, ut Chersonesum tentarent. Itaque illi quidem abiere: Athenienses autem Abydo in Chersonesum traiicientes, Sestum obsidebant. Huc, postquam auditum est Græcos in Hellesponto adesse, tanquam ad omnium eius tractus munimentum validissimum, convenere cum alii ex aliis circa locis, quæ incolebantur, tum ex Cardia urbe, Oeobazus, vir Persa, qui armamenta e pontibus illuc comportaverat. Tenebant autem id oppidum indigenæ AEolenses, iunctis Persis pariter et magna sociorum frequentia. Tyrannidem illius præfecturæ obtinebat Xerxis prætor Artayctes, vir ille quidem Persa, sed dirus tamen et facinorosus, qui et Xerxem Athenas tendentem circumvenit, subreptis Protesilai Iphiclo geniti ex Elæunte pecuniis.

113

114

115

116

κυσὶ προέβαλε· καὶ ῥῖνα, καὶ ὦτα, καὶ χείλεα, καὶ γλῶσσαν ἐκταμὼν, ἐς οἶκόν μιν ἀποπέμπει διαλελυμασμένην. Ὁ δὲ Μασίστης, οὐδέν κω ἀκηκοὼς τουτέων, ἐλπόμενος δέ τί οἱ κακὸν εἶναι, ἐσπίπτει δρόμῳ ἐς τὰ οἰκία· ἰδὼν δὲ διεφθαρμένην τὴν γυναῖκα, αὐτίκα μετὰ ταῦτα συμβουλευσάμενος τοῖσι παισὶ, ἐπορεύετο ἐς Βάκτρα σύν τε τοῖσι ἑωυτοῦ υἱοῖσι, καὶ δή κου τισι καὶ ἄλλοισι, ὡς ἀποστήσων νομὸν τὸν Βάκτριον, καὶ ποιήσων τὰ μέγιστα κακῶν [a] βασιλῆα. τά περ ἂν καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμοὶ [b] δοκέειν, εἴ περ ἔφθη ἀναβὰς ἐς τοὺς Βακτρίους, καὶ τοὺς Σάκας· καὶ γὰρ ἔστι γόν τέ μιν, καὶ ἦν ὕπαρχος τῶν Βακτρίων. ἀλλὰ γὰρ Ξέρξης πυθόμενος ταῦτα ἐκεῖνον πρήσσοντα, πέμψας ἐπ' αὐτὸν στρατιὴν, ἐν τῇ ὁδῷ [c] κατέκτεινε αὐτόν τε ἐκεῖνον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τὴν στρατιὴν τὴν ἐκείνου. καλὰ μὲν τὸν ἔρωτα τὸν Ξέρξεω, καὶ τὸν Μασίστεω θάνατον, τοσαῦτα ἐγένετο. Οἱ δὲ ἐκ Μυκάλης ὁρμηθέντες Ἕλληνες ἐπ' Ἑλλησπόντου, πρῶτον μὲν περὶ Λεκτὸν [d] ὥρμεον, ὑπὸ ἀνέμων ἀπολαμφθέντες· ἐνθεῦτεν δὲ ἀπίκοντο ἐς Ἄβυδον, καὶ τὰς γεφύρας εὗρον διαλελυμένας, τὰς ἐδόκεον εὑρήσειν ἔτι ἐστελμένας· καὶ τελέων δὴ ἦκιστα [e] ἕνεκα ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀπίκοντο. τοῖσι μέν νυν ἀμφὶ Λευτυχίδεα Πελοποννησίοισι ἔδοξε ἀποπλέειν ἐς τὴν Ἑλλάδα· Ἀθηναίοισι δὲ, καὶ Ξανθίππῳ τῷ στρατηγῷ, αὐτοῦ ὑπομείνασι, πειρᾶσθαι τῆς Χερσονήσου. οἱ μὲν δὴ ἀπέπλεον. Ἀθηναῖοι δὲ, ἐκ τῆς Ἀβύδου [f] διαβάντες ἐς τὴν Χερσόνησον, Σηστὸν ἐπολιόρκεον. Ἐς δὲ τὴν Σηστὸν ταύτην, ὡς ἐόντος [g] ἰσχυροτάτου τείχεος τῶν ταύτῃ, συνῆλθον, ὡς ἤκουσαν παρεῖναι τοὺς Ἕλληνας ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ἔκ τε τῶν ἄλλων [h] τῶν περιοικίδων, καὶ δὴ καὶ ἐκ Καρδίης πόλιος, [i] Οἰόβαζος, ἀνὴρ Πέρσης, ὃς τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων ὅπλα σφι θαῦτα ἦν κεκομικώς. [k] ἔχον δὲ ταύτην [l] ἐπιχώριοι Αἰολέες, συνῆσαν δὲ Πέρσαι τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων σύχνὸς ὅμιλος. Ἐλυμήνευε δὲ τότε τὸν νομὸν Ξέρξεω ὕπαρχος Ἀρταΰκτης, ἀνὴρ μὲν Πέρσης, δεινὸς δὲ καὶ ἀτάσθαλος· ὃς καὶ βασιλῆα ἐλαυνόμενα ἐπ' Ἀθήνας ἐξηπάτησε τὰ Πρωτεσίλεω τοῦ Ἰφίκλου χρήματα ἐξ [m] Ἐλαιοῦντος ὑφε-

a Βασιλέα *Ask. V. Arch.* *b* Δοκέειν *Arch. V. Pasf. Ask.*, antea δοκέει. *c* Κτείνει *Arch.*, mox τοὺς παῖδας ἑαυτοῦ *Aldus.* *d* Ὄρμεον *Arch. Vind.*, cui augmentum, Ionico more abest. *e* Εἵνεκεν *Vind. Pasf. Arch.* *f* Διαβαλόντες *Arch.*, satis concinne, si qua necessitas. Vid. C. 88. *g* Ἰσχυροτέρου *Brit.* ora *Steph.* *b* Non est in *Arch. Ask.* *i* Οἰχβ. *Arch. Valla*, et ὃς ἐκ fine τὰ medio. *k* Εἶχον id. *V. Pasf. Ask.* *l* Οἱ ἐπιχ. *Arch.* *m* *Med. Pasf. Ask. Paris. B.*, alii Ἐλεοῦντος, Ἐλεοῦντι, Ἐλεοῦντα. Adi ad L. VI, 140. VII, 21. tum αἰτήσας loco ὑφελόμενος *Arch. Vind. Valla:* non illi quidem absurdi, ἐξεπάτησε tamen obest. Scripserat ὑπελόμενος, sicuti C. 83.

matronae facinus! Geminum aliud, ex inpia eius religione susceptum, L. VII, 114. Et illam tamen, adeo effraenata rabie inmanem, exsecrabilem, animo factisque conscleratam, doctorum haud pauci reginam *Estheram* esse, regis *Abasueri* consortem tori, nominis quadam adfinitate, sicuti mihi videtur, delusi, censent. Istud illi viderint; eam enim in caussam nunc non descendo: tu τούς τε μαφοὺς ubi volueris, aderit e scriptis facultas, modo ne adscripta L. IV, 204. flocci feceris.

4. Ὡς ἐμοὶ δοκέειν] Formulae veterem cultum membranae reddunt. Eadem L. IV, 168., aliisque locis. Ἐμοὶ δοκεῖν *Sophocles*, *Thucydides*, *Philostratus* &c. Adi *Abresch.* Dilucid. *Thucydid.* p. 5.

9. Τὴν στρατιὴν τὴν ἐκείνου] Suspicor vocem στρατιὴν, ex proximis inhaerentem memoriae scribentis, alterius vice male fuisse repetitam: qui Susis abierat cum liberis, καὶ δήκου τισὶ καὶ ἄλλοισι, quique necdum pervenerat ad suam praefecturam, is minus commode dici poterat iam nunc secum habuisse *exercitum.* Multo mihi videretur accommodatius, si a Xerxe missi in via dicerentur interfecisse αὐτόν τε ἐκεῖνον, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ τὴν θεραπηΐην τὴν ἐκείνου· si hoc alicunde firmamentum acciperet. VALCKEN.

13. Περὶ Λεκτὸν] Idae promontorium, contra insulam Lesbon, in Scholiis ad *Nicandri* Alexiph. v. 40. et elegantissima correctione *Casauboni* ap. *Athen.* L. XIII. p. 598. C. Saepe illic navigaturos adversi morabantur venti. *Eumenes rex — adversis deinde ventis quum aliquot diebus superare LECTON promontorium non potuisset* &c. apud *Livium* L. XXXVII, 37. In proximis de abitu Spartanorum et Athenienstium pertinace ad Persas insequendos perseverantia nihil fere *Thucydides* L. I, 89. discordat.

21. Ἐκ τῆς Ἀβύδου διαβάντες] Διαβαλόντες, quod ex *Arch.* memorat *Galeus*, probarem ut aliquoties adhibitum *Herodoto* VI, c. 44. V, c. 33. et 34. In eumdem sensum διαβάλλειν posuit *Thucydid.* II, c. 83. VI, c. 30. *Aristides* T. III. p. 577., εἰς Φίλας διέβαλον. *Eunapius* in Proaeres. p. 129., διέβαλεν ἐξ Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην. VALCKEN.

32. Ἐξ Ἐλαιοῦντος ὑφελόμενος] Quum Xerxen circumvenit Artayctes, nondum dici poterat Protesilai τὰ χρήματα ὑφελόμενος· hoc itaque e sequentibus huc ab alia manu videtur illatum, ab *Herodoto* autem scriptum αἰτήσας· *Vallae* lectum dat *Arch.* —— Nomen urbis Chersonesi Thraciae diverse scribitur Ἐλεοῦς et Ἐλαιοῦς, docente Clar. *Wesseling.* ad *Diodori* XIII, c. 39. Mihi quoque legitima scriptio videtur Ἐλαιοῦντος. Prope Elaeunta, atque huius templi Protesilai reliquias, scenam constituit suorum heroicorum *Philostratus*, de Artaycte nostro narrata respiciens p. 672., ubi templum memorat, ἐν ᾧ κατὰ τοὺς πατέρας ὁ Μῆδος ὕβριζε· iuxta *Herod.* spoliato templo quum Elaeunta veniret Artayctes, ἐν τῷ ἀδύτῳ γυναικὶ ἐμίσγετο· conf. VII, c. 33. VALCKEN.

47. Καὶ

Aſtutia eius in Xerxe decipiendo et impietas: mox Seſto obſeſſum fames compulit eligere fugam, in qua occiſus est cum aliis Perſis.

552 ὑφελόμενος. ὁ γὰρ Ἐλαιῦντι τῆς Χερσονήσου ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος τε, καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν, ἔνθα [a] ἦεν χρήματα πολλὰ, καὶ φιάλαι χρύσεαι καὶ ἀργύρεαι, καὶ χαλκὸς, καὶ ἐσθὴς, καὶ ἄλλα ἀναθήματα, τὰ Ἀρταύκτης ἐσύλησε, βασιλῆος δόντος. λέγων δὲ τοιάδε, [b] Ξέρξεα διεβάλετο, „ Δέσποτα, ἔστι οἶκος ἀνδρὸς Ἕλληνος ὀιζυρὰ, ὃς ἐπὶ „ [c] γῆν τὴν σὴν στρατευσάμενος, δίκης κυρήσας, ἀπέ„ θανε· τοῦτο μοι δὸς τὸν οἶκον, ἵνα καί τις μάθῃ „ ἐπὶ γῆν τὴν σὴν μὴ στρατεύεσθαι". ταῦτα λέγων, εὐπετέως ἔμελλε ἀναπείσειν Ξέρξεα δῶναι ἀνδρὸς οἶκον, οὐδὲν ὑποτοπηθέντα τῶν ἐκεῖνος ἐφρόνεε. ἐπὶ γῆν δὲ τὴν βασιλῆος στρατεύεσθαι Πρωτεσίλεων ἔλεγε, [d] νοέων τοιάδε· τὴν Ἀσίην πᾶσαν νομίζεσι ἑωυτῶν [e] Πέρσαι εἶναι, καὶ τῷ αἰεὶ βασιλεύοντος. ἐπεὶ δὲ ἐδόθη τὰ χρήματα, ἐξ Ἐλαιῦντος ἐς Σηστὸν ἐξεφόρησε, [f] καὶ τὸ τέμενος ἔσπειρε, καὶ ᾤκεμητο· αὐτός τε ὅκως ἀπίκοιτο ἐς Ἐλαιῦντα, ὁ τῷ ἀδύτῳ γυναιξὶ ἐμίσγετο. τότε δὲ ἐπολιορκέετο ὑπὸ Ἀθηναίων, ὅτε παρεσκευασμένος ἐς πολιορκίην, ὅτε [g] προσδεκόμενος τοὺς Ἕλληνας· [h] ἀφύκτως δέ κως αὐτῷ ἐπέπεσον. Ἐπεὶ δὲ πολιορκεομένοισί σφι φθινόπωρον ἐπεγένετο, [i] καὶ ἤσχαλον οἱ Ἀθηναῖοι ἀπό τε τῆς ἑωυτῶν ἀποδημέοντες, καὶ ὑ δυνάμενοι ἐξελεῖν τὸ τεῖχος, ἐδέοντό τε τῶν στρατηγῶν ὅκως [k] ἀπάγοιέν σφεας ὀπίσω. οἱ δὲ οὐκ ἔφασαν, πρὶν ἢ ἐξέλωσι, ἢ τὸ Ἀθηναίων κοινὸν σφεας μεταπέμψηται· οὕτω δὴ ἔστεργον τὰ παρεόντα. Οἱ δ' ὁ τῷ [l] τείχεϊ ἐς πᾶν ἤδη κακῶν ἀπιγμένοι ἔσαν οὕτω, ὥστε τοὺς τόνους ἑψοντες τῶν κλινέων, ἐσιτέοντο. ἐπεί τε δὲ οὐδὲ ταῦτα ἔτι ἔσχον, οὕτω [m] δὴ ὑπὸ νύκτα οἴχονται ἀποδράντες οἵ τε Πέρσαι, καὶ ὁ Ἀρταύκτης καὶ ὁ Οἰόβαζος, ὄπισθε τοῦ τείχεος καταβάντες, τῇ ἦν ἐρημότατον [n] τῶν πολεμίων. ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, οἱ Χερσονησῖται ἀπὸ τῶν πύργων ἐσήμηναν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὸ γεγονὸς, καὶ τὰς πύλας ἄνοιξαν. τῶν δὲ οἱ μὲν πλεῦνες ἐδίωκον, οἱ δὲ τὴν πό-

cuniis. Etenim est in Elæunte Cherſoneſi ſepulcrum Proteſilai, et ei fanum circumiectum, ubi inerat ingens vis pecuniæ, nec non phialæ aureæ argenteæque, et æs, et veſtis, aliaque donaria, quæ Artayctes rege donante compilavit, his verbis eum circumveniens; Here, est hoc in loco domus viri Græci, qui cum militum copiis terram tuam adortus, meritas morte pœnas dedit: eius mihi domum dato, ut diſcant alii non militare adverſus regionem tuam. Hæc dicendo facile erat perſuaſurus Xerxi, ut largiretur ſibi domum eius viri, de quo nihil ſuſpicabatur eorum quæ iste ſtatueret. Enimvero dicebat Artayctes Proteſilaum in terram regis militaſſe, quod videlicet Perſæ omnem Aſiam ſuam eſſe arbitrabantur, et eius ſemper, qui potitur regno. Hic, postquam pecuniis ab rege donatus est, eas ab Elæunte Seſton exportavit, fanumque ſevit et coluit: et quoties Elæuntem pergebat, in penetrali cum mulieribus concumbebat. Tunc autem ab Athenienſibus obſidebatur, neque paratus ad obſidionem, neque expectans Græcos qui ex improviſo illum invaſerunt. Illi, posteaquam obſidione advenerat 117
autumnus, tum et gravari peregrinam a patria expeditionem, et quoniam caſtellum expugnare non poterant, orare duces ſuos, ut ſe illine reducerent. Duces negare ſe prius id facturos quam aut caſtellum expugnaſſent, aut ipsos reſpublica Athenienſium arceſſiviſſet: ita illi præſentem rerum ſtatum boni conſulebant. At 118
ii qui intra muros erant, in omnem adducti calamitatem, adeo ut funibus lectorum elixis veſcerentur; ubi iam ne hos quidem habebant, ita ſub noctem capeſſerunt fugam cum alii Perſæ, tum Artayctes et Oeobazus, delapſi ab tergo caſtelli, quod præcipue deſtitutum ab hoſtibus erat. Postquam illuxit, Cherſoneſitæ e turribus rem indicavere Athenienſibus, portasque patefecere, quorum plerisque fugientes Perſas perſe-

a Ἦν *Arcb. V. Ask.* *b* Ξέρξην *Arcb. Ask. V.*, et διεβάλλετο *Arcb.* *c* Γῆν τὴν *Arcb. V.*, τὴν omittunt alii: tum στρατευσάμενος *Arcb. Med. Paſ. Paris. A.*, στρατευόμενος *Ask. Ald. Vind. Paris. B.* *d* Ποιέων *Arcb.* *e* Εἶναι Πέρσαι id. *Paſ. Ask.* *f* Καὶ τὸ τέμ. *Ald. Ask. Paſ.* et ceteri cum editis: aberat ab ultima editione. *g* Προσδεκόμενος *Arcb. Ask.*, prius προσδεχόμ. contra morem. *h* Ἀφυλάκτῳ *Arcb. V.* *i* Deſit καὶ *Arcb. V.*, ἤσχαλλον *Paſ.*, et antea ἐπιγίνετο idem atque *Ask.* *k* Ἀπάγοιεν *Med. Paſ. Ask. Brit.*, quod bonum. Vide *Gronov.*; antea ἀπαγάγοιεν. *l* Tria ἀμφὶ τὸν Ἀρταύκτεα post τείχεϊ non ſunt in *Brit. Med. Paſ. Ask. Paris. A. B.*, mox πᾶν δὴ *Arcb.* *m* Non novit *Arcb. Vind.*, qui εἴχοντο. *n* Τῶν πολ. *Paſ. Ask.*, inde articulus.

47. Καὶ τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος] Indicatum ſuperius ad L. I, 4. Hinc audax fluxit et inportunum Artaxerxis, Perſarum, victis Parthis, vindicis et regni inſtauratoris, cedere Imp. Alexandrum Romanosque omni Aſia debere, ἐᾶσαι δὲ ἄρχειν Πέρσας μέχρις Ἰωνίας τε καὶ Καρίας —— εἶναι γὰρ αὐτὰ ΠΕΡΣΩΝ ΠΡΟΓΟΝΙΚΑ κτήματα· *eſſe enim Perſarum hereditarias atque a maioribus acceptas poſſeſſiones* in *Herodiani* L. VI, 3. Proximum καὶ τὸ τέμενος ἔσπειρε, *fanumque ſevit*, obſcurius verſum, niſi fanum, *locum effatum templo et ſacratum* Laurentius *Livii* more et hic intellexerit: τέμενος, ager exemtus et conſecratus iuxta Proteſilai ſepulchrum, ſicuti *Noſter* in praecedentibus. Inpendit et his operam Cl. *Olearius* ad *Philoſtrati* Heroic. C. 2. p. 672., verum istiusmodi, ut noceat magis, quum proſit.

53. Ἀφύκτως δέ κως αὐτῷ ἐπέπεσον] Litem primae voci ſchedae movent. Age, intueamur. Ἄφυκτον omne, quod evitari quitum non est. Ἄφυκτος θάνατος *Simonidi* in Conſol. ad Apollon. *Plutarchi* p. 107. B., ἄφυκτος ἀνάγκη Philoſopho de Pythagorae ſchola ap. *Stobaeum* Eclog. Phys. p. 8., τὸ πεπρωμένον ἄφυκτον *Alciphroni* L. I. Epiſt. 25. Sed Artayctes, modo provide et conſulto egisſet, aut vitare obſidionem, aut adparatu ad eam tolerandam ſeſe potuerat inſtruere. Neutrum obſervavit; unde *ex inproviſo*, uti *Valla*, ἀφυλάκτῳ, non ἀφυλάκτως, membranae *Arcb.* et *Vind.*, ſupervenerunt. Simile *Polyaeni* VIII, 36. ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις —— καθεύδουσι καὶ ΑΦΥΛΑΚΤΟΙΣ· *Plutarchi* T. II. p. 262. C. καὶ τὸν Ἀριστόδημον ἄοπλον καὶ ΑΦΥΛΑΚΤΟΝ παρεισπεσόντες διαφθείρουσι· *Herodiani* VI, 5. οὕτω γὰρ ᾤετο —— ΑΦΥΛΑΚΤΩΣ καὶ ἀπροόπτως αὐτοῖς ἐπελεύσεσθαι. Quae cuncta ut vetuſtis libris paria faciam, a me inpetrant: alia opinatis praeſcribitur nihil.

60. Ἐν τῷ τείχεϊ ἐς πᾶν ἤδη &c.] Interpoſita ἀμφὶ τὸν Ἀρταύκτεα, adprobata priſcorum Codd. et *Gronovii* ſententia, ablegavi, unde venerant, quippe ſcribarum inſiticium gloſſema. Porro τόνοι τῶν κλινέων nervi, lectulis et ſellis intendendis habiles, quibus elixis et igne mollitis famem domare nitebantur miſeri. Vide *Pollucem* X, 37. Denique ſuperius ἔστεργον τὰ παρέοντα *H. Stephanum* in iucundisſimo *Iſocratis* ad Demonic. p. 8. Στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω, offendere non debuerat. Cautior in omni hoc genere *Th. Gataker*us ad *Antonin.* VI, 44.

66. Οἱ Χερσονησῖται &c.] Vicem *Stephano Byz.*, qui toties auxilio nobis venit, reddemus. Excitaverat haec in Χερρόνησος, ſed latuerunt eruditos eius explanatores. Vulgatur, καὶ τὸν πολίτην, *Hecataeus*, Χερρονησιόν φησιν. Ἀψινθίοισι πρὸς μεσημβρίαν ὁμορέουσι Χερρονησῖται, ἀπὸ τῶν πύργων ἐσημήναντο τοῖσιν Ἀθηναίοισι τὸ γεγονός· quae minime apta, ſed luxata *L. Holſtenius* cognovit. Ubi ſcripseris, Ἀψινθίοισι —— ὁμορέουσι Χερρονήσιοι· Χερρονησῖται ἀπὸ τῶν —— redibit nexus et legitima verbis ſententia. Deerit mentio *Herodoti*, quae liberque eius IX. adiicietur conmode. Ille quaedam aliter exarata hic animadvertit, Χερσονησῖται tamen *Noſtro* VI, 39., et C. 119. Calliopes: nam Χερσονησιωτέων vox exerrat.

70. Ἐθυ-

119 sequentibus, alii urbem tenuere. Oeobazum in Thraciam fuga elapsum, Thraces Apsinthii exceptum, Pleistoro indigenæ deo, ritu suo immolaverunt; ceterum eius comites aliter interfecerunt. Artayctes autem cum suis inita posterius fuga, quum deprehenderentur paullo supra Capræ fluenta, quum perdiu sese defensassent, partim occubuerunt, partim vivi sunt capti. Quos Græci alligatos Sestum duxerunt, interque eos Ar-
120 tayctem cum filio suo æque ligatum. Tunc uni eorum, qui istos servabant fertur ab Chersonesitis, dum salsamenta torret, tale ostentum extitisse: salsamenta igni imposita resiluerunt palpitaveruntque quemadmodum pisces recens capti. Qua de re quum circumfusi admirarentur, Artayctes ostentum ut vidit, accito viro, qui salsamenta parabat, Hospes, inquit, Atheniensis, non est quod istud metuas ostentum; quod non tua caussa effulsit, sed mihi Protesilaus, qui est Elæunte, signum dat, quantopere mortuus ac sale conditus, habeat a diis potestatem, eum, a quo iniuriam accepit, puniendi. Nunc igitur ei præmia redemptionis ista tribuere in animo habeo: pro pecuniis quidem, quas e templo sustuli, huic deo centum talenta pendam: pro mea vero ipsius salute ac filii, ducenta talenta Atheniensibus. Hæc pollicens Xanthippum Atheniensium ducem non mitigavit, tum sua sponte animatum, tum ab Elæusiis exoratum, quo Protesilaum ulciscerentur, ut hominem interimeret. Itaque adductum hunc in litus, in quo Xerxes traiectum iunxerat, ut alii aiunt, in tumulum urbi Madyto imminentem, depacto humi assere suffixerunt, filio ante patris oculos la-
121 pidibus obruto. His actis Athenienses in Græciam remeaverunt, portantes tum alias pecunias, tum vero armamenta pontium, tanquam apud templa reposituri. Nec aliud præterea quippiam gestum est per eum annum.

πόλιν ἔχον. Οἰόβαζον μέν νυν [a] ἐκφεύγοντα ἐς τὴν
70 Θρῄκην, Θρῄικες Ἀψίνθιοι λαβόντες, ἔθυσαν Πλειστώρῳ ἐπιχωρίῳ θεῷ, τρόπῳ τῷ σφετέρῳ· τοὺς δὲ μετ' ἐκείνου, ἄλλῳ τρόπῳ ἐφόνευσαν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἀρταΰκτην, [b] ὕστεροι ὁρμηθέντες φεύγειν, ὡς κατελαμβάνοντο ὀλίγον ἐόντες ὑπὲρ Αἰγὸς [c] ποταμῶν,
75 ἀλεξόμενοι χρόνον ἐπὶ συχνὸν, οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ, ζῶντες ἐλάμφθησαν. καὶ συνδήσαντές σφεας οἱ Ἕλληνες, [d] ἦγον ἐς Σηστόν· μετ' αὐτέων δὲ καὶ Ἀρταΰκτην δεδεμένον, αὐτόν τε καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ. Καί τεῳ τῶν Φυλασσόντων λέγεται ὑπὸ [e] Χερσονησιτέων ταρίχους ὀπτῶντι, τέρας γενέσθαι τοιόνδε· οἱ
80 τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι [f] ἐπάλλοντό τε καὶ ἔσπαιρον, ὅκως περ ἰχθύες [g] νεοάλωτοι. καὶ οἱ μὲν, περιχυθέντες, ἐθωύμαζον. ὁ δὲ Ἀρταΰκτης ὡς εἶδε τὸ τέρας, καλέσας τὸν ὀπτῶντα τοὺς ταρίχους,
85 ἔφη, „ Ξεῖνε Ἀθηναῖε, μηδὲν φοβέο [h] τὸ τέρας τοῦ-
„ το. οὐ γάρ σοι πέφηνε, ἀλλ' ἐμοὶ σημαίνει ὁ σὸς
„ Ἕλαιοῦντι Πρωτεσίλεως, ὅτι καὶ τεθνεὼς, καὶ τά-
„ ριχος [i] ἐὼν, δύναμιν πρὸς θεῶν ἔχει τὸν ἀδικέοντα
„ [k] τίνεσθαι. νῦν ὦν ἄποινά οἱ τάδε ἐθέλω [l] ἐπι-
90 „ θεῖναι· ἀντὶ μὲν χρημάτων τῶν ἔλαβον ἐκ τοῦ
„ ἱροῦ, ἑκατὸν τάλαντα καταθεῖναι τῷ θεῷ· ἀντὶ
„ δ' ἐμεωϋτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς, ἀποδώσω τάλαν-
„ τα διηκόσια [m] Ἀθηναίοισι περιγενόμενος". ταῦτα [n] ὑποσχόμενος, τὸν στρατηγὸν Ξάνθιππον οὐκ ἔπει-
95 θε. οἱ γὰρ [o] Ἐλαιούσιοι τῷ Πρωτεσίλεῳ τιμωρέοντες, ἐδέοντό μιν καταχρησθῆναι, καὶ αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ ταύτῃ [p] ὁ νόος ἔφερε. ἀπαγαγόντες δὲ αὐτὸν ἐς τὴν ἀκτὴν ἐς τὴν Ξέρξης ἔζευξε τὸν πόρον, οἱ δὲ λέγουσι, ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν ὑπὲρ Μαδύτου [q] πόλιος, σανίδα προσπασσαλεύσαντες, ἀνεκρέμασαν· τὸν δὲ
Ι παῖδα σὺν ὀφθαλμοῖσι τοῦ Ἀρταΰκτεω κατέλευσαν. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἀπέπλεον ἐς τὴν Ἑλλάδα, τά τε ἄλλα χρήματα ἄγοντες, καὶ δὴ καὶ τὰ ὅπλα τῶν γεφυρέων, ὡς ἀναθησοντες [r] ἐς τὰ ἱρά· καὶ κα-
5 τὰ τὸ ἔτος τοῦτο, οὐδὲν ἔτι πλέον τουτέων ἐγένετο.

Τοῦ-

553

a Ἐκφυγόντα *Arcb. V.* et Θρῆκην, Θρῆκες. *b* Ὕστερον *Arcb. V.* et mox καὶ ὡς cum *Pasf. Ask. c Med. Pasf. Brit. Ask.*, olim Αἰγὸς ποταμοῦ· tum ante ὀλίγον ἐόντες *Pasf. Ask. Vind. Brit. Ald.* et priores editi: ὀλίγοι *Arcb. Valla.* Placuerunt priores. *d* Ἤγαγον *Arcb. V. e* Χερσονησίτεων iidem, rectisfime. Χερσονησιωτέων prius. *f* Excitarunt *Athen.* III, p. 119. E. et *Eustatb.* ad *Hom.* p. 1728, 35., sed ambo ἤσπαιρον. *g Med. Pasf. Ask. Paris. B.*, alii νεάλωτοι. *b* Dent τὸ *Arcb. i* Omittit *Arcb. k* Σινέσθαι id., σίνεσθαι *Vind. l* Ἐπιχθῆναι *Pasf. m* Non est in *Arcb.* nec *Valla. n* Ὑπισχόμενος *Pasf. Ask.*, ὑπισχνούμενος *Arcb.* ora *Stepb.*, quorum elige, quod lubet. *o Med. Pasf. Ask.*, ceteri Ἐλεούντιοι· tum Πρωτεσίλεῳ *Arcb. V. Brit. Pasf. Ask.*, vere: Πρωτεσιλάῳ *Ald. Med.* &c. *p* Desideratur in *Pasf. Arcb. Ask. Brit. q* Πόλιος *V. Ask. Pasf.*, non πόλεως, quod olim: porro σανίδας *Pasf.* margo *Stepb.* et *Brit.* Vide *Eustatb. Hom.* p. 1923, 46. *r* Ἐς τὰ *Pasf. Ask. Arcb. Brit. Ald.*: neglexerant articulum recentiores.

70. Ἔθυσαν Πλειστώρῳ] Barbarum et crudele numen aliis relinquo, mihi manet ignotum: ignotum quoque, unde ὀλίγοι ἐόντες, quave auctoritate, in postremam venerint editionem. An de *Vallae* Latinis? nam de *Arcb.* scriptura viro Celeb. notitia nulla. Pristinum ὀλίγον ἐόντες ad viciniam *AEgos fluminis*, paullumque ultra id progressos ducit. Paucos autem admodum fuisse, qui fugerunt, liquido haud paret. Satius erit, illibatum illud servare. Omnium praeclarissime ὑπὲρ Αἰγὸς ποταμῶν, quo de egregie prorsus *Oudendorpius* ad *Frontin.* II, 1, 18.

81. Καὶ ἔσπαιρον] Pati possem *Athen.* et *Eustatb.* ἤσπαιρον, si quae gravis urgeret causa. Simile *Apollodori* Bibl. III, 12, 6. καὶ ΑΣΠΑΙΡΟΝΤΑ τὸν παῖδα ἰδὼν ἐπὶ τοῦ πυρὸς, ἐβόωσε. *AEschyli* Pers. v. 983., *Euripidis* Iph. Aul. v. 1587. Sed *Apollon. Rhod.* IV, 874. εἰσενόησε Παῖδα φίλον ΣΠΑΙΡΟΝΤΑ διὰ φλογός. Iunge *Valckenario* observata L. VIII, 5. Ἰχθύες νεοάλωτοι reiecti ob vocabuli raritatem videntur. Opportunum adest *Dionis Cassii* XLIX. p. 473. E. τῶν τε ΝΕΟΑΛΩΤΩΝ τινὲς καὶ Δαλμάται σὺν αὐτοῖς ἐπανέσησαν, de recens captis.

81. Ἐπάλλοντό τε καὶ ἔσπαιρον] Quam verbo formam induit VIII, c. 5., ἤσπαιρον hinc excitat *Eustatb.* in Od. M. p. 497, 30. Errorem in vicinis *Vallae Io. Hartungus* iam correxit Locor. Memorab. III, c. 7, 18. —— Portento, quo censebatur τὸ τάριχος ἀναβιῶναι, ut loquitur *Philostr.* in Her. p. 672., sibi significasse Protesilaum *Herodoti* narrat Artayctes, ὅτι καὶ τεθνεὼς καὶ τάριχος ἐὼν δύναμιν πρὸς θεῶν ἔχει τὸν ἀδικέοντα τίνεσθαι pro τίνεσθαι *Arcb.* praebet σίνεσθαι· quod lectum *Eustatbio* huius monstrat interpretatio, ὅτι Πρωτεσίλαος —— δύναται βλάψαι τὸν ἀδικοῦντα. Suum hic τίννυσθαι, id est τιμωρεῖσθαι, probabiliter posuerat historicus. Huc spectans *Pausan.* III, p. 213., Πρωτεσίλαος, ait, ἐν Ἐλαιοῦντι, οὐδὲν ἥρως Ἄργου φανερώτερος, ἄνδρα Πέρσην ἐτιμωρήσατο Ἀρταΰκτην. VALCKEN.

88. Τὸν ἀδικέοντα τίνεσθαι] Haereo, servemne, an σίνεσθαι praeoptem: hoc *Eustatbium* vidisse, ipsius βλάψαι testificatur. Enimvero conspectius inter variantes, quas dicunt, exstet. Mox vir eruditus *Corn. de Pauw* ἄποινά μοι τάδε ——, quoniam τίμημα ἐπιθεῖναι in mulcta irroganda teritur; qui mihi quidem oblitus inter coniectandum videtur, ἄποινα *Nostro* praemia esse, quae pro capite penduntur, L. VI, 79. De Artayctae scelere et condigna poena *Philostratus* Heroic. C. 2. p. 672.

100. Σανίδα προσπασσαλεύοντες] Cl. *Reiskius* σανίδι. Frustra. *Noster* L. VII, 33. ζῶντα πρὸς σανίδα προσδιεπασσάλευσαν, quod geminum: considerandum enim, ἀνεκρέμασαν πρὸς σανίδα πασσαλεύσαντες. Vide ibi.

 Artembares, eius avus, qui ſub Cyro ſuadebat Perſis migrare ad meliorem regionem incolendam.

Τούτου δὲ τοῦ Ἀρταΰκτεω τοῦ ἀναχρεμασθέντος πρότερον [a] Ἀρτεμβάρης ἐστί, ὁ Πέρσῃσι ἐξηγησάμενος λόγον, τὸν ἐκεῖνοι ὑπολαβόντες, Κύρῳ προσήνεικαν, λέγοντα τάδε, „ Ἐπεὶ Ζεὺς Πέρσῃσι ἡγεμονίην δι„ δοῖ, ἀνδρῶν δὲ [b] σοὶ Κῦρε, κατελὼν Ἀστυάγεα, „ Φέρε, γῆν γὰρ ἐκτήμεθα ὀλίγην, καὶ ταύτην „ τρηχέην, μεταναστάντες ἐκ ταύτης ἄλλην [c] ἔχω„ μεν ἀμείνω· εἰσὶ δὲ πολλαὶ μὲν ἀστυγείτονες, „ πολλαὶ δὲ [d] καὶ ἑκατέρω· τῶν μίην [e] σχόντες „ πλέοσι ἐσόμεθα θωϋμαστότεροι. [f] οἰκὸς δὲ [g] ἄρ„ χοντας ἄνδρας τοιαῦτα ποιέειν. [h] κότε γὰρ δὴ καὶ „ παρέξει κάλλιον, ἢ ὅτε γε ἀνθρώπων τε πολ„ λῶν ἄρχομεν, πάσης τε τῆς Ἀσίης”; Κῦρος δὲ
554 ταῦτα ἀκούσας, καὶ οὐ [i] θωϋμάσας τὸν λόγον, ἐκέλευε ποιέειν ταῦτα. οὕτω δὲ αὐτοῖσι [k] παρήγγειλε κελεύων παρασκευάζεσθαι ὡς οὐκέτι ἄρξοντας, ἀλλ' ἀρξομένους· Φιλέειν γὰρ ἐκ τῶν μαλακῶν χώρων [l] μαλακοὺς ἄνδρας γίνεσθαι. οὐ γάρ τοι τῆς αὐτῆς γῆς εἶναι, καρπόν τε θωϋμαστὸν φύειν, καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. ὥστε συγγνόντες [m] Πέρσαι οἴχοντο ἀποστάντες, ἐσσωθέντες τῇ γνώμῃ πρὸς Κύρου. ἄρχειν τε εἵλοντο, λυπρὴν οἰκέοντες μᾶλλον ἢ πεδιάδα σπείροντες, ἄλλοισι δουλεύειν.

num. Huius autem Artayctæ, qui ſuſpenſus est, avus paternus fuit Artembares, qui orationem quandam habuit apud Perſas, quam excipientes Perſæ, ad Cyrum detulerunt in hæc verba, Quandoquidem Perſis Iupiter principatum dedit, et ex viris tibi Cyre, Aſtyage deiecto, agedum demigrantes ex hac regione, quam exiguam habemus et aſperam, obtineamus meliorem aliam. Multæ ſunt nobis confines, multæ longinquæ: quarum unam incolentes, efficiemur pluribus admirabiliores. Decet autem hoc eos viros facere qui imperant. nam quando facultas nobis præſtabitur melior, quam dum multorum hominum imperium habemus, et univerſæ Aſiæ? Hæc oratione audita, Cyrus haudquaquam admiratus, iusſit eos illud facere: ſed ita ut iubendo admoneret, ſe posthac præpararent non ad imperandum aliis amplius, ſed aliis parendum. natura enim comparatum eſſe, ut e mollibus regionibus molles viri exiſtant, neve ex eadem terra admirandæ fruges et egregii bello viri gignantur. Hac Cyri ſententia Perſæ ſuperati, diſceſſerunt ſuam damnantes: præoptaruntque exile ſolum incolentes, imperare aliis, quam campeſtre colentes, aliis ſervire. 122

a Ἀρτεβάρης *Arcb.* prave. Vide L. I, 114. *b* Σὺ *Arcb.*, et Ἀσυάγην cum *V. Paſſ. Ask.* *c* Σχῶμεν *Arcb. V.* *d* Deſit *Arcb.*, qui ἑκατέρω. Vide VI, 108. VII, 49. 2. *e* Ἔχοντες *Arcb. V.* tum πλείοσι *Paſſ. Ask.*, nulla cauſa. *f* Οἰκὸς *Arcb.*, reliqui εἰκός. *g* Ἔχοντας id. *b* Κότερα id. Vid. I, 91. *i* Θωμάσας *Arcb.* Habet ſua hinc *Plutarch.* T. II. p. 172. E. *k* Παραίνεε id. *l* Μαλακοὺς ἄνδρας *Vind. Arcb. Valla:* alii ἄνδρας non legunt. *m* Οἱ Πέρ. *Arcb.*, cuius ſcriba librum claudit ita, Ἡροδότου βίβλος κλεινοῖο πέρας λάβεν ὠδῖ. In *Paſſ.* et *Med.*

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
Θ
ΧΧΗΗΠΙ

11. Καὶ ταύτην τρηχέην] Paria de ingenio et habitu Perſicae regionis *Plato* de Legib. III. p. 695. A. et *Herodoti* aſſectator *Arrianus* Exped. Alex. L. V, 4. καὶ γὰρ καὶ Πέρσαι τότε πένητές τε ἦσαν καὶ χώρας ΤΡΑΧΕΙΑΣ οἰκήτορες, nempe principio regis Cyri. In vicinis οἰκὸς, toties laudatum, ex *Arcb.* remigravit.

23. Μαλακοὺς ἄνδρας γίνεσθαι] Addita vox robur Cyri dicto conciliat. Obſervatio ipsa plerumque vera est, atque excellentiſsime ab *Hippocrate* illuminata de Aër. Aq. et Loc. p. 289.; in univerſum tamen fallax. *Fere imperia penes eos fuere populos, qui mitiore coelo utuntur: in frigora ſeptentrionemque vergentibus inmanſueta ingenia ſunt, ut ait poëta, ſuoque ſimillima coelo*, dicto *Senecae* L. II. de Ira C. 16. Quid olim quaeſo ſuavius cultiusque Graecia? Quid Caeſaris et Taciti aetate aſperius et ſitu magis foedum Germania? At nunc utriusque faciem intuere. *Nemo adeo ferus est, ut non miteſcere poſſit, Si modo culturae patientem commodet aurem*, more oraculi *Horatius*.

23. Οὐ γάρ τοι τῆς αὐτῆς γῆς εἶναι] Eamdem Cyri ſententiam verbis diverſis *Plutarch.* tradidit in Apophthegm. p. 172. E. ubi Perſas Cyrus cupientes ἀντὶ τῆς ἑαυτῶν, οὔσης ὀρεινῆς καὶ τραχείας, πεδιάδα καὶ μαλακὴν χώραν λαβεῖν οὐκ εἴασεν, εἰπὼν ὅτι καὶ τῶν φυτῶν τὰ σπέρματα καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ βίοι ταῖς χώραις συνεξομοιοῦνται. Temporis itaque Cyri Perſas velut τραχείας χώρας ἐκγόνους laudat *Plato* de LL. p. 695. A. cui hac in parte convenit cum *Xenophonte* K. Π. VII. p. 117, 5. Dantur Cyri dicto plurima veterum ſimillima, partim collecta *Th. Gataker* ad *M. Antonin.* IV, 39., quorum nonnulla dederat et *Andr. Dounaeus* in *Demoſth.* p. 131. Unius ponam verba *Livii* ex L. XXIX, c. 25., *fertiliſsimus ager, eoque abundans omnium copia rerum est regio, et imbelles (quod plerumque in ubere agro evenit) barbari ſunt.* *Herodoti* Cyrus, φιλέειν inquiebat, ἐκ τῶν μαλακῶν χώρων μαλακοὺς ἄνδρας γίνεσθαι. Herodotea non pauca *Livius* expreſsit imitando. VALCKEN.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ΕΞΗΓΗΣΙΣ,

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΓΕΝΕΣΙΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΤΗΣ.

HERODOTI HALICARNASSEI DE GENERE

VITAQVE HOMERI LIBELLVS.

G. IVNGERMANNVS LECTORI.

QUum operæ Marnii noſtri iam ad hunc libellum pervenisſent, poſcerentque porro exemplum, commodum in mentem venit, me olim dum Heidelbergæ vivebam apud patronum meum V. amplisſ. Georg. Mich. Lingelsbemium, ipso mihi hæc ocia faciente, illam περὶ Ὁμήρου ἐξήγησιν ad mſ. Palatinum comparasſe, cum forte ea aliorum ſcriptis uno libro esſet iuncta. An quid boni tamen nec quod in faba ſe reperisſe pueri clamitare ſolent inde eruisſem, mebercle iam oblitus eram, ut qui inter ſcidas meas iacere excerpta illa neglexisſem, nec inſpexisſem amplius. Iamiam itaque daturus typotbetis noſtris exemplum, quo operam ſuam continuare pergerent, viſo etiam, H. Stephanum nibil ſcriptæ lectionis variantis, ſicut fecerat in præcedenti novenarum ſororum choro, isti libello adſcripſisſe, forte quod hic eum mſ. deficeret, parui monenti animo, et vix inventa illa excerpta mſ. Palatini, perluſtrare cœpi. Quid multis? πανῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλ' ὀρθῶς. et διαφόρους γραφὰς vulgatis, niſi fallor, fere meliores. verbulo etiam interdum auctior mſ. immo toto verſu locum cap. IX. *egregie ſupplens; quem cui ſuboluit defectum? minutoria alia, ſed rectiora tamen. Et nulla invidia, credo, ſi nos etiam in minutis istis, quod verum et rectum, maximorum Criticorum exemplo, invenire labor habet, invenisſeque iuvat. Qui aliter ſentiunt, iis non ideo tamen κλαλεῖν λέγομεν, uti Dario Indathyrſus. Ceterum in contextu, ſicut eum H. Stephanus edidit, nibil mutavimus: ſed eadem religione, qua in prioribus libris, et bic verſari mibi fuit decretisſimum. Ista vero excerpta omnia præpoſitis ſiglis in oram contextus Græci ſuis locis ſpectanda appoſuimus ſingula. Tu ideo te Bibliotbecæ Palatinæ debere ſcias, mi lector.*

HERODOTVS Halicarnasſeus de natalibus, ætate atque vita Homeri ista in hiſtoriam contulit, conatus quam verisſime referre. Quum enim illa quondam AEolum civitas Cyme conderetur, eodem cum aliæ omnis Græci generis gentes confluxerunt, tum e Magneſia et alii, et inter hos Melanopus Ithagene Crithonis filio genitus, homo fortunæ non

ΗΡΟΔΟΤΟΣ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς περὶ Ὁμήρου γενέσιος καὶ ἡλικίης καὶ βιοτῆς τάδε ἱστόρηκε, ζητήσας ἐπεξελθεῖν εἰς τὸ ἀτρεκέστατον. ἐπεὶ γὰρ ἡ πάλαι Αἰολιῶτις Κύμη ἐκτίζετο, συνῆλθον ἐς ταυτῶ παντοδαπὰ ἔθνεα Ἑλληνικὰ, καὶ δὴ καὶ ἐκ Μαγνησίας, ἄλλοι τέ τινες, καὶ Μελάνωπος ὁ Ἰθαγενέος τοῦ Κρίθωνος, οὐ [b] πολύφορτος, ἀλ-

VARIAE LECTIONES.

a ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΤΣ Cod. *Amſtelodam.* et veteres Editiones. *b* Πολύφορτα *Baroccianus* Codex.

1. ΗΡΟΔΟΤΟΣ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς] Herodoto, cuius Muſas hactenus iucundisſime verſavimus, ΕΞΗΓΗΣΙΝ hanc eruditisſimi viri *Io. Ger. Voſſius*, *Tan. Faber*, *Th. Rykius*, *Io. Ionſius*, *Ez. Spanbemius*, *Steph. Berglerus*, aliique abiudicant, contra illi maximopere aſſerentes nituntur *Io. Alb. Fabricius*, *Ios. Barneſius*, *Bouberius*, quique eam ante hos decem annos Londini eleganter deſcriptam publicavit, *Io. Reinoldius*. Me, in partem cum ſit eundum, priores trahunt. Dictionis ſane tenor et filum vocabulaque conplura Herodotea non ſunt. Abest Ionismi perpetua ſuavitas, nec de ſola ſcribarum culpa, quod *Berglerus* in Praefatione ad *Homeri* Odyſseam bene docuit, atque Herodoti ſtudioſos fugere non potest. Adſunt opiniones

556 ἀλλὰ βραχέα τῆ βίῃ ἔχων. οὗτος δὲ ὁ Μελάνω-
πος ἔγημε ἐν τῇ Κύμῃ τὴν θυγατέρα Ὁμύρητος,
καὶ αὐτῷ γίνεται ἐκ ταύτης θῆλυ τέκνον, ᾧ οὔνομα
τίθεται Κριθηΐς. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Μελάνωπος καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ ἐτελεύτησαν τὸν βίον· τὴν δὲ θυγατέρα
ἐπιτρέπει ἀνδρὶ ᾧ ἐχρῆτο μάλιστα, Κλεάναχτι τῷ
Ἀργείῳ. Χρόνου δὲ προϊόντος, συνέβη τὴν παῖδα μι-
γεῖσαν ἀνδρὶ λαθραίως, ἐν γαστρὶ σχεῖν. τὰ μὲν οὖν
πρῶτα ἐλάνθανεν. ἐπεὶ δὲ ἤσθετο ὁ Κλεάναξ, ἤχθε-
το τῇ συμφορῇ, καὶ καλεσάμενος τὴν Κριθηΐδα χω-
ρὶς πάντων, ἐν αἰτίῃ μεγάλῃ εἶχεν, ἐπιλεγόμενος
τὴν αἰσχύνην τὴν πρὸς τοὺς πολίτας, προβουλεύεται
[a] δὲ περὶ αὐτῆς τάδε· ἔτυχον οἱ Κυμαῖοι κτίζοντες
τῇ Ἑρμείῃ κόλπῳ τὸν μυχόν· κτιζομένοισι δὲ τὴν
πόλιν Σμύρναν ἔθετο τὸ ὄνομα Θησεὺς, μνημεῖον ἐθέ-
λων καταστῆσαι τῆς ἑωυτοῦ γυναικὸς ἐπώνυμον. ἦν γὰρ
αὐτῇ τοὔνομα Σμύρνη. ὁ δὲ Θησεὺς ἦν τῶν τὴν Κύμην
κτισάντων ἐν τοῖσι πρώτοισι Θεσσαλῶν, ἀπὸ Εὐμή-
λου τοῦ Ἀδμήτου, χάρτα εὖ ἔχων τῷ βίῳ. ἐνθαῦτα
ὑπεκτίθεται ὁ Κλεάναξ τὴν Κριθηΐδα πρὸς Ἰσμηνίην
τὸν Βοιώτιον τῶν ἀποίκων λελογχότα, ὃς ἔτυχε αὐ-
τῷ ἐὼν ἑταῖρος ταμάλιστα. Χρόνου δὲ προϊόντος ἐξ-
ελθοῦσα ἡ Κριθηΐς μετ' ἄλλων γυναικῶν πρὸς ἑορτήν τι-
να ἐπὶ τὸν ποταμὸν [b] τὸν καλεόμενον Μέλητα, ἤδη
ἐπίτοκος οὖσα, τίκτει τὸν Ὅμηρον, οὐ τυφλὸν, ἀλ-
λὰ δεδορκότα· καὶ τίθεται οὔνομα τῷ παιδὶ Μελησι-
γενέα, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσα.
τέως μὲν οὖν [c] ἡ Κριθηΐς ἦν παρὰ τῷ Ἰσμηνίᾳ· προϊ-
όντος δὲ τοῦ χρόνου ἐξῆλθε, καὶ ἀπὸ ἐργασίης χειρῶν
ὡρμημένη ἔτρεφε τὸ παιδίον καὶ ἑωυτὴν, ἄλλοτε παρ'
ἄλλων ἔργα λαμβάνουσα· καὶ ἐπαίδευσε τὸν παῖδα
ἀφ' ὧν ἐδύνατο. Ἦν δέ τις ἐν Σμύρνῃ τοῦτον τὸν
χρόνον Φήμιος τοὔνομα, παῖδας γράμματα καὶ τὴν
ἄλλην μουσικὴν διδάσκων πᾶσαν. οὗτος μισθοῦται τὴν
Κριθηΐδα, ὧν μονότροπος, ἐριουργῆσαι [d] αὐτῷ ἐριά τι-
να ἃ παρὰ τῶν παιδῶν εἰς μισθὸς ἐλάμβανεν. ἡ δὲ
παρ' αὐτῷ εἰργάζετο, πολλῷ κοσμίῳ καὶ σωφρο-
σύνῃ πολλῇ χρωμένη, καὶ τῷ Φημίῳ χάρτα ἠρέσκε-
το. τέλος δὲ προσηνέγκατο αὐτῇ λόγους, πείθων
ἑωυτῷ συνοικεῖν, ἀλλά τε πολλὰ λέγων οἷς μιν ᾤε-
το προσάξεσθαι, καὶ ἔτι περὶ τοῦ παιδὸς, υἱὸν
ποιεύμενος· καὶ ὅτι τραφεὶς καὶ παιδευθεὶς παρ' αὐ-
τοῦ, ἄξιος λόγου ἔσται· ἑώρα γὰρ τὸν παῖδα ὄντα
συνετὸν καὶ χάρτα εὐφυέα. ἐς τ' ἀνέπεισεν αὐ-
557 τὴν ποιεῖν ταῦτα. Ὁ παῖς δὲ ἦν τε φύσιν ἔχων
ἀγαθὴν, ἐπιμελίης τε καὶ παιδεύσιος προσγινομέ-
νης, αὐτίκα πολλὸν τῶν πάντων ὑπερεῖχε. χρόνου
δὲ

non perinde amplæ, ſed arctæ et expeditæ. Hic Melanopus in ista Cyme Omyretis filiam duxit uxorem; procreavitque inde femineam prolem, cui nomen indidit Critheidem. Et ipse Melanopus quidem una cum uxore vita functus est, commisſa interim filia Cleanactis Argivi tutelæ, quo familiarisſime uti conſueverat. Porro tempore interiecto accidit, ut puella ista e furtivo concubitu prægnans fieret: id quod primo ſuppresſum quum Cleanax reſcivisſet, vehementer rei indignitate commotus, Critheidem ſeorſum ad ſe arcessitam acerbe obiurgavit, commemorans quæ futura esſet apud populares infamia. Poſtremo huiusmodi quippiam de illa excogitat. Cymæi tum in Hermei ſinus recesſu ædificabant. Civitati autem quæ condebatur, nomen impoſuit Smyrnam Theſeus, ab uxoris nomine, cuius memoriam relinquere volebat. Hic Theſeus ex primariis Theſſalorum fuit, qui Cymen condiderant, ab Eumelo Admeti filio oriundus, vitæ facultatibus apprime inſtructus. Clam exportatam huc Critheidem Cleanax Ismeniæ Bœotio commiſit, ex iis qui coloniam illuc duxerant, et in primis ſibi amico. Progreſſu deinde temporis, Critheis cum aliis mulieribus ad feſtum quoddam egreſſa, iuxta fluvium Meletem, quum partui iam vicina esſet, Homerum peperit, non cæcum, ſed videntem; nominavitque eum Melesigenem a fluvio. Quum autem apud Ismeniam Critheis antea diverſata esſet, ab eo digreſſa, manuaria induſtria ſe filiumque alebat, aliunde alia ſuſcipiens opera; unde filium quoque quantum potuit, inſtituit. Erat autem eo tempore Smyrnæ quidam nomine Phemius, qui iuventuti litteras muſicenque aliam univerſam tradebat: hic quum esſet ſolitarius, Critheidem conduxit, quæ lanas quasdam pararet, quas a diſcipulis in mercedem acceperat. Illa vero in domo eius operabatur multa elegantia multaque frugalitate utens, ut Phemio impenſe placeret: adeo ut tandem eam verbis ad coniugium ſolicitaret, referens cum alia multa quibus ei fidem facere putabat, tum præterea de filio quem foret adoptaturus, qui liberaliter ab ipso altus inſtitutusque vir egregius futurus esſet. Siquidem hunc cernebat iam miram quandam et ingenii et indolis ſpem de ſe polliceri: donec perſuaſit illi in hoc conſentire. Meleſigenes cum naturæ bonitate præſtans, tum cura accedente inſtitutioneque, continuo omnes adoleſcentes multum antecesſit: atque temporis

[a] Οὖν *Palatin.* et *Barocc.*, in reliquis δέ. xit citando *Euſtath.* ad Homer. p. 913, 3.
[b] *Barocc.*, τὸν omittebant.
[c] Ἦν ἡ Κριθηΐς *Barocc.* Reſpe-
[d] Αὐτὴν *Amſtelod.*, melior *Barocc.*

praeterea, Herodoteis valide pugnantes. Et quis veterum, qualium de Homeri origine, patria, fatis, carminibusque conmemorantium magna utique corona, Herodoto contribuit unquam? Non neſcio, ſollertisſimum *Fabricium* in medium collocasſe *Tatianum*, Orat. ad Graec. C. 48. tradentem, περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Ὁμήρου, γένους τε αὐτοῦ, καὶ χρόνου, καθ' ὃν ἤκμασε ſedulo Theagenem Rheginum, Steſimbrotum Thaſium, Antimachum Colophonium, *Herodotum*que *Halicarnaſſenſem* inveſtigasſe. At quid *Tatianus* contra tam pertinax priſcorum et aequalium ſcriptorum ſilentium? Immo verba eius, ubi penitius inſpexeris, tantummodo requirunt, ut Herodotus de Homeri aetate et tempore, quo vixerit, conmentatus fuerit, quod eum in Euterpe C. 53. ſedulo factitasſe novimus. Primus, niſi valde fallor, *Vitam Homeri* obiter *Herodoto* attribuit *Stephanus Byzantinus*, tum *Suidas*, *Euſtathius*, *Tzetzes*, omnes nimis ſeri. Laudant, fateor, ſuavem exordii huius ſimplicitatem et cum Clionis principio contendunt Celeb. *Fabricius* aſſeclaeque: ſed aemulatio mera est, neque perfecta tamen. *Herodotus*, bene viri morem ſi teneo, τάδε ἀπηγήσατο, ἱστορήσας ἐπεξελθεῖν —, quem et Vitae Auctor alibi amplectitur, maluisſet. Ubi vero in Muſis οὐ πολύφορτος, *homo fortunae non amplae?* Memini πολύφορτον *multa ſarcina gravem*, qualis *Moſchi* πολύφορτος ἀπήνη. item ὀλκάδα μυριόφορτον *Libanii* T. II. p. 154. D. Si οὐ πολύφορτα —— ἔχων optaveris ex manu ſcripto et naves intellexeris, nexus ſermonis oberit. Ut ut est, libello addidi varietates ſcripturae ex Codice Barocciano a Cl. *Reinoldio* diligentisſime excerptas, praeterea ex Palatino *Iungermanni* et Amſtelodamenſi.

26. Ὁ δὲ Θησεὺς ἦν] *Io. Meurſium* vide Thes. C. I. ac iunge ista *Iſidori* Orig. L. XV, 1. *Theſeus vero Smyrnam conſtruxit, quae Homero poëtae patria exſtitit, et Smyrna vocata est, quod eius campos Ermus fluvius ſecat*; quae ridicula nominis inpoſiti ratio.

33. Ἤδη ἐπίτοκος οὖσα] Ionum est ἤδη ἐπίτεξ οὖσα Muſae primae C. 108. et 111.

44. Ὧν μονότροπος] Ἐὼν μουνότροπος. in quo multisque aliis dialecti forma ſpernitur. Bene *ſolitarius* inter-

tis progressu vir factus, nihilo erat ipso Phemio in doctrina inferior. Et quum Phemius vita functus universa ei legasset, non multo post Critheis quoque fato concedit. Melesigenes itaque ludo præfectus, suique iam iuris effectus, magnopere ab hominibus conspiciebatur, et in admiratione erat non apud suos modo, verum apud peregrinos etiam, qui illuc conveniebant. Erat enim Smyrna emporium celebre, unde frumenta e vicinis agris abunde convecta exportabantur. Peregrini igitur quum ab opere cessarent, Melesigeni
6 libenter vacabant considentes. Commodum inter hos Mentes fuit nauclerus, qui e finibus Leucadis nave sua huc navigaverat propter frumenta, vir, quantum illa ferebant tempora, et eruditus, et multarum rerum notitia excellens. Hic Melesigeni persuasit, ut relicto ludo secum navigaret, accepturus et mercedem et omnia necessaria; et quod dum iuvenis esset, civitates regionesque spectare operæ pretium illi fore duceret. Et per talia potissimum eum arbitror pellectum. Forsan enim quoque poesi iam animum admovere cogitabat. Proinde dissoluto ludo cum Mente navigavit: et quocunque locorum appellebat, studiose universa perrogabat, quæ forent peculiaria et inspiciens rescisebat; apparet etiam commentarios eum de singulis
7 scripsisse. Porro quum ex Etruria et Hispania delati in Ithacam deveherentur, contigit Melesigenem oculis iam ante ægrum, extreme laborare: ita ut Mentes, in Leucadem traiecturus, eum medicinæ causa apud Mentorem Alcimi filium Ithacensem reliquerit, hominem sibi vehementer amicum; multis precibus adigens eundem quo Melesigenis curam haberet tantisper dum e Leucade revertens ipsum reciperet. Mentor vero ægrotantem Melesigenem sedulo curavit, vir nimirum facultatibus pollens: quique ob egregiam æquitatem hospitalitatemque ex Ithacensibus maxime prædicaretur. Atque hic accidit, ut de Ulysse multa Melesigenes percontando cognosceret. Narrantque ipsi Ithacenses, tum visum eum amisisse ibidem: atqui ego affirmare non dubitem, tum eundem convaluisse, at postea apud Colophonem prorsus cæcum factum fuisse, id quod ipsi quoque Colophonii
8 mecum fatentur. At vero Mentes e Leucade Ithacam reversus, Melesigenem recepit, cum quo inde diu huc illuc circumnavigavit; donec Colophonem appellenti eveniret, ut vetere oculorum morbo tentatus, nequiverit eum effugere, sed visu privatus fuerit. E Colophone autem iam cæcus Smyrnam remeans,

δὲ [a] ἐπιγενομένῳ ἀνδρύμενος, οὐδὲν τῷ Φημίῳ ὑποδεέστερος ἦν σοφίᾳ τῇ διδασκαλίᾳ. καὶ ὅτως ὁ Φήμιος ἐτελεύτησε τὸν βίον, καταλιπὼν πάντα τῷ παιδί. ὑ πολλῷ δὲ ὕστερον [b] καὶ ἡ Κριθηὶς ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Μελησιγενὴς ἐπὶ τῇ διδασκαλίᾳ καθεστήκει. καθ' ἑαυτὸν δὲ γενόμενος, μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐωρᾶτο. καὶ αὐτῷ θαῦμα καὶ καθεστήκεισαν οἵ τε ἐγχώριοι καὶ τῶν ξένων οἱ ἐσαπικνεόμενοι. ἐμπόριον γὰρ ἦν ἡ Σμύρνη, καὶ σῖτος ἐξήγετο πολὺς αὐτόθι ἐκ τῆς [c] ἐπικειμένης χώρας δαψιλέως χάρτα ἐσαγόμενος ἐς αὐτήν. οἱ οὖν ξένοι, ὁκότε παύσοντο τῶν ἔργων, ἀπεσχόλαζον παρὰ τῷ Μελησιγενεῖ ἐγκαθίζοντες. Ἦν δὲ ὁ αὐτοῖς τότε καὶ Μέντες ναύκληρος ἀπὸ τῶν περὶ Λευκάδα τόπων καταπεπλευκὼς ἐπὶ σῖτον, ἔχων ναῦν, πεπαιδευμένος τε ἀνὴρ ὡς ὁ ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ πολυίστωρ· ὃς μιν ἔπεισε τὸν Μελησιγενῆ μεθ' ἑαυτὸν πλεῖν καταλύσαντα τὴν διδασκαλίαν, μισθόν τε λαμβάνοντα, καὶ τὰ δέοντα πάντα, καὶ [d] ὅτι χώρας καὶ πόλιας θέσθαι ἄξιον εἴη αὐτῷ ἕως νέος ἐστί. καί μιν οἶμαι μάλιστα τούτοισι προαχθῆναι· ἴσως γὰρ καὶ τῇ ποιήσει τότε ἐπενόει ἐπιθήσεσθαι. καταλύσας δὲ τὴν διδασκαλίαν, ὡμίλει μετὰ τοῦ Μέντεω. καὶ ὅπου ἑκάστοτε ἀφίκοιτο, πάντα τὰ ἐπιχώρια διεωρᾶτο, καὶ ἱστορέων ἐπυνθάνετο. εἰκὸς δέ μιν ἦν καὶ μνημόσυνα πάντων γράφεσθαι. Ἀναχομιζόμενοι δὲ ἐκ [e] Τυρσηνίης καὶ τῆς Ἰβηρίης, ἀπικνέονται εἰς Ἰθάκην· καὶ τῷ Μελησιγενεῖ συνέβη, νοσήσαντι τοὺς ὀφθαλμούς, κάρτα δεινῶς ἔχειν, καὶ αὐτὸν θεραπείης εἵνεκα, πλεῖν μέλλων εἰς τὴν Λευκάδα, καταλιπεῖν ὁ Μέντης παρὰ ἀνδρὶ φίλῳ ἑωυτοῦ ἐς τὰ μάλιστα Μέντορι τῷ Ἀλκίμου Ἰθακησίῳ, πολλὰ δεηθεὶς [f] ἐπιμελίην ἔχειν· ἐπαναπλώσας δὲ, ἀναλήψεσθαι αὐτόν. ὁ δὲ Μέντωρ [g] ὑποσήλευσεν αὐτὸν ἐκτενέως. καὶ γὰρ τοῦ βίου ἀρχεόντως εἶχε, καὶ ἤκουεν εὖ ἐς δικαιοσύνην τε καὶ φιλοξενίην μακρῷ μάλιστα τῶν ὁ Ἰθάκῃ ἀνδρῶν. ὁκταῦθα συνέβη τῷ Μελησιγενεῖ περὶ Ὀδυσσέως ἐξιστορῆσαι [h] καὶ πυθέσθαι. οἱ μὲν δὴ Ἰθακήσιοι λέγουσι τότε μιν παρ' ἑωυτοῖς τυφλωθῆναι· ὡς δὲ ἐγὼ Φημι, τότε μὲν ὑγιῆ γενέσθαι, ὕστερον δὲ ὁ Κολοφῶνι τυφλωθῆναι. συνομολογοῦσι δέ μοι καὶ Κολοφώνιοι τούτοις. Ὁ δὲ Μέντης, ἀναπλέων ἐκ τῆς Λευκάδος προσέσχειν εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ ἀνέλαβε Ἰτὸν Μελησιγενέα· χρόνον τε ἐπὶ συχνὸν συμπεριέπλευ αὐτῷ. ἀπικομένῳ δὲ ἐς Κολοφῶνα συνέβη πάλιν νοσήσαντα τοὺς ὀφθαλμούς, μὴ δύνασθαι διαφυγεῖν τὴν νόσον, ἀλλὰ τυφλωθῆναι ὁκταῦθα. ἐκ δὲ τῆς Κολοφῶνος τυφλὸς ἐὼν ἀπικνέεται εἰς τὴν Σμύρναν, καὶ

558

a Ἐπιγινομ. *Barocc.* *b* Καὶ ἡ *Barocc.*, deerat articulus. *c* Περικειμ. *Amstel.*, non prave. *d* Ὅτι τε *Palat. Barocc.* *e* Τυρσηνίης *Barocc.*, bene. Τυρσηνίας alii. *f* Ἐπιμελείην *Palat. Amstel.* Omnia haec attigit *Eustath.* ad Homer. p. 1404, 24. *g* Ἐνοσήλευεν *Palat.* *h* Καὶ πυθ. *Palat. Barocc.*; deerat copula.

terpreti. *Euripides* Androm. v. 281. Βοτῆρά τ' ἀμφὶ ΜΟΝΟΤΡΟΠΟΝ νεανίαν. Alibi *asper* et *inmitis*, σκληρὸς καὶ δυσπειθὴς in *Casauboni* Animadv. *Athen.* L. VI, 12. Mox πολλῷ κόσμῳ καὶ σωφροσύνῃ Clar. *de Pauw.* Praeferrem πολλῷ τῷ κοσμίῳ. *Sophocles* Elect. v. 873. Τὸ ΚΟΣΜΙΟΝ μεθεῖσα σὺν τάχει μολεῖν.

64. Ἐμπόριον γὰρ ἦν] Prodigiosum urbis intra octodecim annos, nisi colonos in eam, habitatam prius, Cumaei deduxerint, incrementum! In proximis αὐτόθεν *Pavius* maluit; alioqui αὐτόθι et ἐς αὐτὴν aptanda per redundantiam erunt.

78. Καταλύσας δὲ τὴν διδασκαλίαν] Varius in dictionis huius usu Scriptor videtur. Ludum litterarium et sponte quidem desertum innuit, institutum vero διδασκαλίην κατεσκευάσατο C. 16., at C. 24. διδασκαλεῖον κατασκευασάμενος. Aliis, qui artem desinit, simpliciter καταλύει, uti meretricula καταλύσαι θέλω in Poëtae fragmento apud *Stobaeum* Serm. VI. p. 80. et *Athenaeo* XIII. p. 581. C. *Lucillius*: πύκτης ὢν κατέλυσε Κλεόμβροτος Anthol. L. II. p. 183. et p. 190. &c.

87. Καταλιπεῖν ὁ Μέντης] Fluctuat structura. Aut καταλείπει oportuerat, aut certe κατέλιπεν, neque doctiores latuit. Licebit credo de maritimo hoc itinere ex Hispaniae, Italiae Epirique vicinia in Ioniam addubitare. *Herodoto* alia stabat sententia L. I, 163. et VIII, 132.

95. Ἐξιστορῆσαι καὶ πυθέσθαι] Copulam Codd. adstruunt: ceteroqui de *Pavii* voluntate ἐξιστορήσαντι πυθέσθαι. Supra Scriptor καὶ ἱστορέων ἐπυνθάνετο. *Herodotus* autem VII, 195. τούτους οἱ Ἕλληνες ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΑΝΤΕΣ τὰ ἐβούλοντο ΠΙΤΘΕΣΘΑΙ ἀπὸ τῆς Ξέρξεω στρατιῆς &c.

καὶ ἔτως ἐπεχείρει τῇ ποιήσει. Χρόνῳ δὲ προϊόντος ἐν τῇ Σμύρνῃ ἄπορος ἐὼν τοῦ βίου, διενοήθη ἀπικέσθαι ἐς Κύμην· πορευόμενος δὲ διὰ τοῦ Ἕρμου πεδίου, ἀπικνέεται ἐς Νέον τεῖχος, ἀποικίην Κυμαίων. ὡκίσθη δὲ τοῦτο τὸ χωρίον ὕστερον Κύμης ἔτεσι ὀκτώ. ἐνταῦθα λέγεται αὐτὸν ἐπιστάντα ἐπὶ σκυτείου τι, εἰπεῖν πρῶτα τὰ ἔπεα τάδε,

[a] Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν Κύμην Ἐριώπιδα κούρην
Ναίετε, Σαρδήνης πόδα νείατον ὑψικόμοιο·
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ [b] θείου ποταμοῖο
Ἕρμου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

ἡ δὲ Σαρδήνη, ὄρος ἐστὶν ὑπερκείμενον τοῦ τε Ἕρμου [c] ποταμοῦ καὶ τοῦ Νέου τείχεος. τῷ δὲ σκυτεῖ ὄνομα ἦν Τύχιος· ἀκούσαντι δὲ τῶν ἐπέων ἔδοξεν αὐτῷ δέξασθαι τὸν ἄνθρωπον. ἠλέησε γὰρ [d] αἰτέοντα τυφλὸν, καὶ μετέξειν ἔφη τῶν παρεόντων. ὁ δὲ ἐσῆλθε. κατημένος δὲ ἐπὶ τῷ σκυτείῳ, παρεόντων καὶ ἄλλων, τήν τε ποίησιν αὐτοῖς ἐπεδείκνυτο, Ἀμφιάρεώ τε τὴν ἐξελασίαν τὴν ἐς Θήβας, καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἐς θεοὺς πεποιημένους αὐτῷ· καὶ περὶ τῶν λεγομένων ὑπὸ τῶν παρεόντων ἐς τὸ μέσον γνώμας ἀποφαινόμενος, θαύματος ἄξιος ἐφαίνετο εἶναι τοῖς ἀκούσι. Τέως μὲν οὖν κατεῖχεν ὁ Μελησιγενὴς περὶ τὸ Νέον τεῖχος, ἀπὸ τῆς ποιήσιός γε τοῦ βίου τὴν μηχανὴν ἔχων. ἐδείκνυον δὲ [e] οἱ Νεοτειχεῖς μέχρις ἐπ' ἐμοῦ τὸν χῶρον ἐν ᾧ κατίζων τῶν ἐπέων τὴν ἐπίδειξιν ἐποιέετο. καὶ κάρτα ἐσέβοντο τὸν τόπον. ἐν ᾧ καὶ αἴγειρος ἐπεφύκει, ἣν ἐκεῖνοι ἔφασαν, ἀφ' ἧς ὁ Μελησιγενὴς ἦλθε, αὐτοῖς πεφυκέναι. Χρόνῳ δὲ προϊόντος, ἀπόρως κείμενος, καὶ μόλις τὴν τροφὴν ἔχων, ἐπενοήθη εἰς τὴν Κύμην ἀπικέσθαι, [f] εἴ τι βέλτιον πρήξει. μέλλων δὲ πορεύεσθαι, τάδε τὰ ἔπεα λέγει,

Αἶψα πόδες με φέροιεν ἐς αἰδοίαν πόλιν ἀνδρῶν.
Τῶν γὰρ καὶ θυμὸς πρόφρων καὶ μῆτις ἀρίστη.

559 ἀπὸ δὲ τοῦ Νέου τείχεος πορευόμενος, ἀπίκετο εἰς τὴν Κύμην, διὰ Λαρίσσης τὴν πορείην ποιησάμενος· ἦν γὰρ ἔτως αὐτῷ εὐπορώτατον, καὶ, ὡς Κυμαῖοι λέγουσι, τῷ Φρυγίης βασιλῆϊ Μίδῃ τῷ Γορδίεω, δεηθέντων πενθερῶν αὐτοῦ, [g] ποιεῖ καὶ ἐπίγραμμα τόδε, τὸ ἔτι καὶ νῦν ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ μνήματος τοῦ Γορδίεω ἐπιγέγραπται,

means, ad poesin se convertit. Tempore deinde interiecto, quum Smyrnæ victu necessariisque destitueretur, constituit Cymen proficisci: commodumque transiens Hermi pratum, ad eum locum pervenit qui appellatur Novus murus, Cymæorum coloniam. qui locus post Cymen conditus fuit annis octo. Hic memoratur Melesigenes apud coriarii officinam consistens, hæc prima carmina pronunciavisse,

Hospitium præbete viro profugoque vagoque,
Qui sublimem urbem Cymen, Eriopida prolem,
Radicem incolitis Sardenes alticomantis,
Divini potatis aquam qui fluminis Hermi,
Vorticibus torti, pater est cui Iuppiter ipse.

Sardena autem mons est imminens Hermo fluvio Novoque muro. At coriario illi nomen erat Tychio, cui continuo auditis versibus visum est hominem recipiendum: miseratus enim est mendicantem et oculis mulctatum, iussitque præsentibus secum frui. Ille fuit ingressus, et considens in sutrina, præsentibus etiam aliis, tum poesin suam ostendit, et Amphiarai in Thebas expeditionem, et hymnos quos in deos scripserat. Et quum de illis, quæ edebantur ab præsentibus in medium, iudicaret, ac sensus suos proferret, in admiratione habitus est ab auscultantibus. Atque hactenus apud Novum murum agens e poesi victus subsidia habebat: ostenduntque ad mea usque tempora Neoteichenses locum, ubi sedens carmina sua exhibuerit, eumque in magna habent veneratione, ubi etiam populus arbor crevit, quam ab Melesigenis adventu in eo dixerunt natam esse. Porro egestate postea adactus, quum vix alimenta haberet, statuit Cymen ad feliciorem successum reverti. Iturusque hæc pronunciat carmina,

Vos me hominum rapide plantæ portetis in urbem,
Quorum animus promptus, pollent qui mente sagaci.

E Novo igitur muro proficiscens venit Cymam, per Larissam itinere facto, utpote facillimo: et, ut Cymæi narrant, flagitantibus eius soceris, epigramma hoc scripsit Midæ Phrygiæ regi Gordii filio, id quod etiam nunc in cippo monumenti Gordii inscriptum extat,

Χαλ- Æneæ

a Αἰδεῖσθαι *Amstel.* *b* Ῥείου idem. *c* Abest ab *Amstel.* *d* Αἰτέοντα *Palat. Barocc.* et Edit. *Florent.*, antea ἀλγέοντα. Porro τυφλὸν, καὶ ἐκέλευσεν ἐσιέναι τε αὐτὸν εἰς τὸ ἐργαστήριον καὶ μετέξειν *Palat. Barocc.*, quae magnam partem aliis desunt. *e* Respexit haec *Steph. Byz.* in Νέον τεῖχος. *f* Εἴ τι *Palat.* et *Barocc.*, alii ὅτι, non bene. *g* Ποιεῖ τὸ ἐπίγρ. *Palat. Barocc.* Mox μνήματος Μίδεω τοῦ Γορδίεω praestaret.

7. Ἄπορος ἐὼν τοῦ βίου] Summopere *Ios. Barnesium*, recusantem ditatam latissime de Homeri paupertate famam, stupeo, et hunc tamen libellum, tanquam Herodoti foetum, amplexantem. Insequens epigramma, cui talia adposuit, istiusmodi professionem redarguit, tum, ut plura silentio premam, ἐνδεὴς γὰρ ἦν τῶν ἀναγκαίων C. 16. Quanto satius fuerat auctoritatem huic commentario deminuere, quam *Herodotum* mendacis fabellae auctorem ferre.

14. Κύμην Ἐριώπιδα κούρην] Idem *Barnesius* Ἐρατώπιδα κούρην, contra tabulas. Haec autem ad Neoteichenses poëta accinens, quomodo recentem eorum urbem Κύμην Ἐριώπιδα κούρην adpellare potuit? Namque in Νέον τεῖχος omnia quadrare, eiusdem positio ad montem Sardenen et amnem Hermum manifesto declarat. Cultissime doctissimus *de Pauw* Κύμης ἐριώπιδα κούρην, *Cumae formosam filiam*, quippe matris eius coloniam, quemadmodum *Massilia*, *Graium filia* apud *Paullinum Nolanum*, et Tyrus בת צירון / *filia Sidonis* in summi divinique vatis *Esaiae* C. XXIII, 12.

22. Αἰτέοντα τυφλὸν] Sic melius. Cetera quae Codices liberali manu adspergunt, nec prava sunt, neque admodum necessaria, excepto *Barocc.* μετέξειν, quod Ionum.

32. Οἱ Νεοτειχεῖς] *Stephanus Byz.* Τὸ ἐθνικὸν Νεοτειχίτης, ὡς Χωλοτειχίτης· ὡς Ἡρόδοτος ἐν Ὁμήρου βίῳ. Ergone eius hic tempore Νεοτειχῖται; Non puto. Optime *L. Holstenius* mutila *Stephani* sarsit, ὡς Χωλοτειχίτης· καὶ Νεοτειχεὺς, ὡς Ἡρόδοτος &c.

46. Δεηθέντων πενθερῶν αὐτοῦ] In ficto Homeri et Hesiodi Certamine τοῦ βασιλέως παῖδες, Ξάνθος καὶ Γόργος, παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἐπίγραμμα ποιῆσαι· adeo sibi non constant fabulatores. Epigramma qui laudant, laudant autem *Plato*, *Dio Chrysostomus*, *Longinus*, *Sextus* Philosophus, auctorem eius Homerum non nominant. *Diogenes Laërt.* locuplete *Simonidis* testimonio vindicat *Cleobulo Lindio*, cui *Barnesius* frigida rescripsit, meliora *Bouberius* Disc. Herodot. C. 8. p. 84., praecipue tamen libelli huius fide et auctoritate.

55. Καὶ

Æneа ſum. virgo, Midæ quæ incumbo ſepulcro:
Dum fluit unda levis, ſublimis naſcitur arbor,
Dum ſol exoriens et ſplendida luna relucet,
Dum fluvii labuntur, inundant litora fluctus,
Hic conſtanter ago, lacrymasque in marmore tinctо
Fixa, Midam moneo tumulatum hic, chare viator.

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, [a] Μίδᾳ δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι·
Ἐς' ἂν ὕδως τε [b] ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν [c] λάμπῃ, λαμπρά τε σελήνη,
[d] Καὶ ποταμοί γε ῥέωσιν, ἀναπλύζῃ δὲ θάλασσα,
Αὐτῆ τῇδε μένουσα [e] πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ
[f] Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

12 Cymæ igitur in ſenum conventiculis carmina quæ fecerat oſtentabat, colloquiique ſuavitate auſcultantes oblectans, etiam in ſui admirationem pertrahebat. Intelligens igitur Cymæos poëſin ſuam grate recipere, et in conſuetudinem audientes ducens poſtremo huiusmodi condicionem proponit, dicens ſi publice eum alere vellent, ſe civitatem illorum celeberrimam redditurum. Qui præſentes hæc audiebant, probabant; addentes ſe quoque adiuturos, ſi petitionem ſuam ad ſenatum referret, quod hortabantur eum facere. Meleſigenes his verbis erectus, collecto ſenatu in curiam proceſſit: rogatoque eo cuius id muneris erat, ut in ſenatum duceretur, ille nihil recuſans, ubi opportunum erat, hominem deduxit. Hic conſiſtens Meleſigenes, eadem verba de alimentis habuit in ſenatu quæ paulo ante in conventiculis propoſuerat. Ubi dixis-
13 ſet, egreſſus ſedebat. Dum autem ſenatores agitarent quidnam par eſſet homini reſpondere, viſumque eſſet cum ei qui deduxerat, tum aliis ſenatoribus quotquot in conventiculis eum audierant, petitionem admittendam: unus tantum e ſenatoribus refertur Meleſigenis poſtulatis calculo ſuo repugnaſſe, interque alia multa, hæc quoque commemoraſſe: ſi ſemel ὁμήρους, hoc est, cæcos, alendos ſuſciperent, futurum eſſe, ut turbam et multam et inutilem haberent. Atque hinc primum Homeri nomen Meleſigeni inditum est, ab isto caſu. nam Cymæi cæcos ὁμήρους appellant. Iamque inde, qui prius Meleſigenes, nomen
14 obtinuit Homerus. Et extranei illud evulgarunt, quum mentionem eius facerent. Itaque terminata est deliberatio ab magiſtratu, non alere Homerum, placuitque id fere cætero ſenatui. Accedens autem præfectus et adſidens ipſi enarravit contrarias petitioni eius ſententias et conſulta ſenatus: utque audiit, his verſibus calamitatem ſuam deplorabat,

Κατίζων δὲ ἐν ταῖς λέσχαις τῶν γερόντων ἐν τῇ Κύμῃ ὁ Μελησιγενὴς τὰ ἔπεα τὰ πεποιημένα αὐτῷ ἐπεδείκνυτο, καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἕτερπε τοὺς ἀκούοντας· καὶ αὐτοῦ θαῦμα ἦν καθεζήκεισαν. γνοὺς δὲ ὅτι ἀποδέκονται αὐτοῦ τὴν ποίησιν οἱ Κυμαῖοι, καὶ εἰς συνήθειαν ἕλκων τοὺς ἀκούοντας, λόγους πρὸς αὐτοὺς τοιούσδε προσήνεγκε, λέγων ὡς εἰ [g] θέλοιεν αὐτὸν δημοσίᾳ τρέφειν, ἐπικλεεστάτην αὐτῶν τὴν πόλιν ποιήσει. τοῖς δὲ ἀκούουσι, βουλομένοις τε ἦν ταῦτα, καὶ αὐτοὶ παρήνεον ἐλθόντα ἐπὶ τὴν βουλὴν δεηθῆναι τῶν βουλευτέων· καὶ αὐτοὶ ἔφασαν συμπρήξειν. ὁ δὲ ἐπείθετο αὐτοῖς, καὶ βουλῆς συλλεγομένης ἐλθὼν ἐπὶ τὸ βουλεῖον, ἐδεῖτο τοῦ ἐπὶ τῇ τιμῇ ταύτῃ καθεζομένου, ἀπαγαγεῖν [h] αὐτὸν ἐπὶ τὴν βουλήν. ὁ δὲ ὑπεδέξατό τε, καὶ, ἐπεὶ καιρὸς ἦν, ἀπήγαγε. καταστὰς δὲ ὁ Μελησιγενὴς ἔλεξε περὶ τῆς τροφῆς τὸν λόγον ὃν καὶ ἐν ταῖς λέσχαις ἔλεγεν. ὡς δὲ εἶπεν, ἐξελθὼν ἐκάθητο. Οἱ δὲ ἐβουλεύοντο ὅ, τι χρεὼν εἴη ἀποκρίνασθαι αὐτῷ. προθυμουμένου δὲ τοῦ ἀπάγοντος αὐτὸν, καὶ ἄλλων ὅσοι τῶν βουλευτέων ἐν ταῖς λέσχαις ἐπήκοοι ἐγένοντο, τῶν βουλευτέων ἕνα λέγειν ἀντιωθῆναι τῇ χρήμῃ αὐτοῦ, ἄλλα τε πολλὰ λέγοντα, καὶ ὡς εἰ τοὺς ὁμήρους δόξει τρέφειν αὐτοῖς, ὅμιλον πολλόν τε καὶ ἀχρεῖον ἕξουσιν. ἐντεῦθεν δὲ καὶ τοὔνομα Ὅμηρος ἐπεκράτησε τῷ Μελησιγενεῖ ἀπὸ τῆς συμφορῆς· οἱ γὰρ Κυμαῖοι τοὺς τυφλοὺς ὁμήρους λέγουσιν· ὥστε πρότερον ὀνομαζομένου αὐτοῦ Μελησιγένεος, τοῦτο γενέσθαι τοὔνομα Ὁμήρου· καὶ οἱ ξένοι δι᾽ηνεγκαν, ὅτι μνήμην αὐτοῦ ἐποιοῦντο. ἐτελεύτα δὴ οὖν ὁ λόγος τῷ ἄρχοντι μὴ τρέφειν τὸν Ὅμηρον, ἔδοξε δέ πως [i] καὶ τῇ ἄλλῃ βουλῇ. ἐπελθὼν δὲ ὁ ἐπιστάτης καὶ παριζόμενος αὐτῷ διηγήσατο τοὺς ἀντιωθέντας λόγους τῇ χρήμῃ αὐτοῦ, καὶ τὰ δόξαντα τῇ βουλῇ. Ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν, ἐσυμφόρητέ τε καὶ λέγει τὰ ἔπεα τάδε,

Hei mihi quam fatum dat Iuppiter almus iniquum.
Infanti mihi lac venerandæ ex ubere matris
Præbuit, Æolicæ Smyrnæ, quam Martia quondam

Οἵη μ' αἶσα δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γυίεσθαι,
Νήπιον αἰδοίης ἐπὶ γύνασι μητρὸς ἀτάλλων,
Ἣν ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο

Gens Λαοὶ

a Μίδεω *Barocc.* Μίδα *Dio Chrys.* in Corinth. p. 465. et Anthol. L. III. p. 319. *b* Νάῃ *Plato* in Phaedro p. 264., *Sextus Empir.* Hypot. L. II. p. 75., nec conſtanter tamen, ut ibi *Fabricius*, tum *Longinus* περὶ Ὕψ. Sect. 36.; ῥέοι et τεθήλοι *Barocc. Amſtelod.* et *Heresbachii* liber. Verſus principium in *Platone* Ὄφρ' ἂν. *c* Λάμπῃ *Plato*, *Dio Chrys. Diogen. Laërt.* I, 89., alii λάμποι cum *Barocc. Amſtel. Heresb.* *d* Verſum hunc *Amſtel. Barocc. Heresb. Plato*, *Dio Chrys.* et Anthol. non norunt. Edebatur ποταμοὶ ῥέωσιν. *e* *Plato*, *Barocc. Palat. Amſtel.*, alibi πολυκλαύτῳ aut πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ. *f* Σημανέω Certamen Hom. et Heſiodi. *g* Θέλειεν *Amſtel.* *h* *Palat. Barocc.*, prius αὐτὸν. *i* Addidit ex ſcripto *Galeus*. Proximum χρήμῃ attigit *Suidas* in Voc.

55. Καὶ ποταμοί γε ῥέωσιν] Haec manu exarati libri et priſcorum plures non norunt. Addita a *Iungermanno*, ſed verſus modulum post habente, videntur. In *Diogene* καὶ ποταμοὶ γε ῥέωσιν ——. Apud alios καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν —, *Barneſio* probante. Sequor *Diogenem*.

68. Καὶ αὐτοὶ παρήνεον] Ad aures ingrata accidunt ob vicina καὶ αὐτοὶ ἔφασαν· quam inſuavitatem *Pavius* ſcribendo καὶ αὐτῷ παρήνεον inminutum ivit. Quo vero modo ἐλθὼν ἐπὶ τὸ βουλεῖον excuſabitur? Βουλεῖον de ſenatoria dignitate dextre *H. Valeſius* ad *Harpocrat.* p. 105. illuſtravit; ubi quaeſo βουλεῖον pro curia et ſenatorum conſeſſu in *Herodoto?*

91. Ὁ ἐπιστάτης] Ex officio admiſſionis, ὁ ἐπὶ τῇ τιμῇ ταύτῃ καθεζῶς, ut in ſenatum admitti cupidos duceret C. 12. Nota iterum mihi egregium vocabulorum novatorem, qui τὴν χρήμην et συμφοραίνειν ne recentiſſimae quidem Graeciae adprobare valuit.

99. Ἣν ποτ' ἐπύργωσαν] Vexat ista *Leo Allatius* de Patria Homeri C. 12. *Quae enim erant illa γούνατα*

mur-

Λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων.
Ὁπλότεροι μαλεροῖο πυρὸς κρίναντες Ἄρηα
Αἰολίδα Σμύρνην ἀλιγείτονα ποτιμάναχτον·
Ἣν τε δὶ ἀγλαὸν εἶσιν ὕδωρ ἱεροῖο Μέλητος,
Ἔνθεν ἀποτρύμεναι χεῖρας Διὸς, ἀγλαὰ τέκνα,
Ἠθελέτην κλῆσαι δῖαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν
Οἱ δ' ἀπανηνάσθην ἱερὴν ὄπα, φημὶ ἀοιδήν.
Ἀφραδίην τῶν μέν τε παθών τις φράσσεται αὐ-
θις,
Ὅς σφιν ὀνειδείησιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.
Κῆρα δ' ἐγὼ τήν μοι θεὸς ὤπασε γινομένῳ περ,
Τλήσομαι [a] ἀκράαντα φέρων τετληότι θυμῷ.
Οὐδέ τι μοι φίλα γυῖα μένειν ἱεραῖς ἐν ἀγυιαῖς
Κύμης ὁρμαίνουσι, μέγας [b] δέ με θυμὸς ἐπείγει
Δῆμον ἐς [c] ἀλλοδαπῶν ἰέναι ὀλίγον περ ἐόντα.

Gens Phriconitis, certamine fortis equestri,
Condidit ad pelagus, praeterlabente Melete.
Docta Iovis proles mecum hinc digressa volebat
Carminibus celebrare urbem quam nomine dicunt
Cymam, quosque viros intra sua moenia claudit.
Illi audire sacrae spreverunt carmina vocis.
Sed quicunque mihi cladem exitiumque paravit,
Non impune feret laeva quod mente volutat.
At mihi quam dederint nascenti numina sortem,
Aegro animo quamvis certum est perferre patique.
Sed iam per sacrae vestigia ponere Cymae
Compita non suadet mihi mens, potiusque remota
Inque peregrina sedem mihi quaerere terra.

Μετὰ τοῦτο ἀπαλλάσσεται ἐκ τῆς Κύμης ἐς Φωκαίην, Κυμαίοις ἐπαρησάμενος μηδένα ποιητὴν δόκιμον ἐν τῇ χώρᾳ γενέσθαι [d] ὅς τις Κυμαίους ἐπαγλαιεῖ. ἀπικόμενος δὲ ἐς Φωκαίην, τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἐβιότευσεν, ἔπεα ἐνδεικνύμενος ἐν ταῖς λέσχαις κατίζων. ἐν δὲ τῇ Φωκαίῃ τοῦτον τὸν χρόνον Θεστορίδης τὶς ἦν γράμματα διδάσκων τοὺς παῖδας, ἀνὴρ εὐ κρήγυος· καταγνόησας δὲ τοῦ Ὁμήρου τὴν ποίησιν, λόγους τοιούσδε αὐτῷ προσήνεγκε, φὰς ἕτοιμος εἶναι θεραπεύειν καὶ τρέφων αὐτὸν ἀναλαβών, εἰ [e] ἐθέλοι ἄγε πεποιημένα εἴη αὐτῷ τῶν ἐπέων ἀναγράψασθαι, καὶ ἄλλα ποιῶν, πρὸς ἑωυτὸν ἀναφέρειν αἰεί. Τῷ δὲ Ὁμήρῳ ἀκέσαντι, ἔδοξε ποιητέα εἶναι ταῦτα· ἐνδεὴς γὰρ [f] ἦν τῶν ἀναγκαίων καὶ θεραπείης. διατρίβων δὲ παρὰ τῷ Θεστορίδῃ, ποιεῖ Ἰλιάδα τὴν ἐλάσσω, ἧς ἡ ἀρχὴ,

Ἰλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην ἐύπωλον,
Ἧς πέρι [g] πολλὰ πάθον Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος·

καὶ τὴν καλευμένην Φωκαΐδα, ἣν φασιν οἱ Φωκαεῖς Ὅμηρον παρ' αὐτοῖσι ποιῆσαι. ἐπεὶ δὲ τήν τε Φωκαΐδα καὶ τἆλλα πάντα παρὰ τοῦ Ὁμήρου ὁ Θεστορίδης ἐγράψατο, διενοήθη ἐκ τῆς Φωκαίης ἀπαλλάσσεσθαι, τὴν ποίησιν θέλων τοῦ Ὁμήρου ἐξιδιώσασθαι· καὶ ἐκ ἔτι ὁμοίως ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε τὸν Ὅμηρον. ὁ δὲ λέγει αὐτῷ τὰ ἔπεα τάδε,

Θεστορίδης, θνητοῖσιν ἀνωΐστων πολέων περ,
Οὐδὲν ἀφραστότερον πέλεται νόου ἀνθρώποισιν.

ὁ μὲν δὴ Θεστορίδης ἐκ τῆς Φωκαίης ἀπηλλάγη ἐς τὴν Χίον, [h] καὶ διδασκαλίην κατεσκευάσατο· καὶ τὰ ἔπεα ἐπιδεικνύμενος ὡς ἑωυτοῦ ἐόντα, ἔπαινόν τε πολλὸν εἶχε καὶ ὠφελεῖτο· ὁ δὲ Ὅμηρος πάλιν τὸν αὐτὸν τρόπον διητᾶτο ἐν τῇ Φωκαίῃ, ἀπὸ τῆς ποιήσιος τὴν βιοτὴν ἔχων. Χρόνῳ δὲ ὑ πολλῷ μετέπειτα ἀν-

Cyma deinde abiens Phocaeam contendit, imprecans interim Cymaeis, nequis unquam insignis poëta in illa regione existeret qui Cymaeos celebraret. Phocaeae autem eodem modo victum paravit, in conventiculis passim carmina sua ostentans et considens. Erat autem eo tempore in illa Thestorides quidam, qui pueros litteras docebat, homo fidei parum probatae. Hic considerata Homeri poësi, huiusmodi verbis eum compellavit, paratum se inquiens et ministrare ei, et victum suppeditare, si carmina quae meditatus esset, describere pateretur, et alia subinde faciens, ad se deferret. Homerus, iam ministerii alicuius atque adeo necesariorum indigens, recipiendam hanc condicionem putavit: commoratusque apud Thestoridem, minorem illam facit Iliadem, cuius initium est,

Troiam et Dardaniam canto, quae mater equorum,
Quae Danais Mavorte satis mala plurima vexit.

Phocaidem quoque quam vocant, Phocaenses apud se conditam ab Homero aiunt. Iam vero Thestorides, ubi Phocaidem atque alia omnia ab Homero communicata descripsisset, constituit e Phocaea discedere, Homerique poësin pro sua venditare. Unde factum, ut quum Homeri non perinde curam haberet, ille ad Thestoridem huiusmodi sit usus dicticho,

Thestoride, ex multis, mortalibus abdita quae sunt,
Mens habet in primis caecos humana recessus.

Thestorides igitur ex Phocaea Chium concessit: ubi erecto ludo, carmina illa pro suis evulgans, egregiam simul laudem sibi paravit et fructum. Porro Homerus iterum pristino more vivere pergebat apud Phocaenses, e poësi victum habens. Tempore deinde non multo, viri

561

a Ἀκράαντα *Barocc.*; olim ἀκράαντον. *b* Δέ μοι *Amst.* et *Heresbach.* *c* *Barocc.* et *Florent. Edit.*, antea ἀλλοδαπόν. *d* Ὅτις *Barocc.*, non male. *e* Ἐθέλει idem. *f* Εἶναι *Palat. Barocc.* *g* Πολλ' ἐπ. iidem. *h* Καὶ διδασκ. *Amst. Palat. Barocc.*, recte: καὶ τὴν διδ. alii.

μητρὸς αἰδοίης, genua matris reverendae; *in quibus Iuppiter ἄταλλε*, nutriebat; *quibus postea inconcinna sententia addit*, ἣν ποτ' ἐπύργωσαν λαοὶ Φρίκωνος, quam populi Phriconis aedificarunt. *Sane quid sibi velit Auctor non capio: quid debuisset dicere, iam percipio.* Hactenus ille. Vexatio cessabit fortasse leni medicina, Ἣι ποτ' ἐπύργωσαν, *ubi olim condiderunt*, formando. Λαοὶ Φρίκωνος Cumani, ex Locrensium monte Phricio, Φρικίῳ, Poëta Φρίκωνα vocat, prope Thermopylas olim in Asiam progressi apud *Strabonem* XIII. p. 922. A. Consule *L. Holstenium* ad *Stephani Byz.* Φρίκιον.

11. Τλήσομαι ἀκράαντα Φέρων] Optime. Ἀκράαντον versus modum iugulabat, quod *Pavium Barnesium*que fugere non potuit. Praestat etiam prae vulgato Δῆμον ἐς ἀλλοδαπῶν. Barnesiana inspice ad Il. Ω, 481.

29. Ἰλιάδα τὴν ἐλάσσω] Iliadem, quae nostris in manibus, τὴν μεγάλην vocat C. 28. Huius frequentior adpellatio Ἰλιάδος τῆς μικρᾶς. Fueritne vero *Homeri*, atque eadem ac τὰ Κύπρια, magnum olim certamen. *Herodotus* Κύπρια ista Poëtae abiudicat L. II, 118., itidem alii. Egregiae hanc in rem observationes sunt *Th. Rykii* Diss. de Prim. Ital. Colon. C. 10. p. 446. et *Ti. Hemsterhusii* ad *Poliuc.* X, 85.

34. Τήν τε Φωκαΐδα] Si Cl. *Io. Alb. Fabricius* Bibl. Gr. L. II, 2. scripserit, Φωκαΐς *Herodoto* C. 16., *sive legendum* Φαιακὶς *ex Ovidio* IV. *ex Ponto*, quam illi coniecturam Eminentiss. Cardinalis *Quirini* criminatio Primord. Corcyr. C. 3. inputat, coniectando aberravit. Ego coniectionem istam adhuc quaero. De Phaeacide *Tuticani* praeclare *N. Heinsius* in L. IV. Ep. ex Ponto XVI, 27.

48. Ἄν-

viri aliquot e Chio mercatores Phocæam veniunt; et audientes Homeri carmina quæ antea sæpius in Chio a Theſtoride audierant, indicabant in Chio hæc ipsa a quodam ludimagiſtro pro ſuis cum magno fructu ostentari. Homerus intelligens continuo Theſtoridem esſe, toto ſtudio properabat in Chium transmittere. Et quum portum adiiſſet, neque offendisſet navem quæ illuc traiiceret, esſent autem qui ob ligna in Erythræam ſolvere pararent, belle convenire videbatur, ſi per Erythræam iter faceret. Accedens igitur nautas, oravit ut comitem ſe navigationis reciperent, multis blandisque uſus verbis, quibus quod deſideraret perſuaderet. Nautæ admittentes hominis preces, iusſerunt navem eum conſcendere. Quo impetrato Homerus confidens in navi, his verſibus nautis bene precatur,

ἄνδρες Χῖοι [a] ἔμποροι ἀπίκοντο ἐς τὴν Φωκαίην· ἀκούσαντες δὲ τῶν ἐπέων τῶ Ὁμήρῳ ἃ πρότερον ἀκηκόεσαν πολλάκις ἐν τῇ Χίῳ τῇ Θεστορίδεω, ἐξήγγελλον ὅτι ἐν τῇ Χίῳ τὶς ἐπιδεικνύμενος τὰ ἔπεα ταῦτα γραμμάτων διδάσκαλος, κάρτα πολλὸν [b] ἔπαινον ἔσχε. ὁ δὲ Ὅμηρος κατυπόησεν ὅτι Θεστορίδης ἂν εἴη, καὶ παντὶ θυμῷ ἐσπεύδαζεν εἰς τὴν Χίον ἀπικέσθαι. καταβὰς δὲ ἐπὶ τὸν λιμένα, ἐς μὲν τὴν Χίον οὐ καταλαμβάνει οὐδὲν πλοῖον πλέον, ἐς δὲ τὴν [c] Ἐρυθραίην τινὲς ἐπὶ ξύλῳ παρεσκευάζοντο πλεῖν. καλῶς δὲ εἶχε τῷ Ὁμήρῳ δι' Ἐρυθραίης τὸν πλοῦν ποιήσασθαι. καὶ προσελθὼν ἔχρῃζε παρὰ τῶν ναυτέων δέξασθαι αὐτὸν σύμπλουν, πολλά τε [d] καὶ προσαγωγὰ λέγων οἷς σφέας ἔμελλε πείσειν. τοῖς δὲ ἔδοξε δέξασθαι αὐτόν. καὶ ἐκέλευον ἐσβαίνειν εἰς τὸ πλοῖον. ὁ δὲ Ὅμηρος πολλὰ ἐπαινέσας αὐτοὺς, ἐσέβη· καὶ ἐπεὶ ἔζετο, λέγει τὰ ἔπεα τάδε,

Audi qui pelagus valido Neptune tridenti
Imperioque regis, ſpatioſaque culta Heliconis:
Da precor his nautis reditum, ventosque ſecundos,
Qui mihi ſunt comites placidi, navisque magiſtri:
At mihi da miſero ſacram contingere terram,
Aërius qua parte Mimas ad ſidera ſurgit;
Inde hominis iuſti me fac ſuccedere tectis,
Ulciscique virum qui me improbitate fefellit,
Læſit et hoſpitii ſacra iura Iovemque benignum.

Κλῦθι Ποσειδάων μεγαλοσθενὲς ἐννοσίγαιε,
Εὐρυχόρῳ μεδέων ἠδὲ ξανθῇ Ἑλικῶνος.
Δός δ' οὖρον καλὸν, καὶ ἀπήμονα νόστον ἰδέσθαι
Ναύταις, οἵ νηὸς πομποὶ ἠδ' ἀρχοὶ ἔασι.
Δὸς δ' ἐς ὑπώρειαν ὑψικρήμνοιο Μίμαντος
[f] Αἰδοίων μ' ἐλθόντα βροτῶν ὁσίων γε κυρῆσαι·
Φῶτά τε τισαίμην, ὃς ἐμὸν νόον ἠπεροπεύσας,
Ὠδύσατο Ζῆνα ξένιον [g] ξενίην τε τραπέζην.

18 Ubi autem ſecundo vento Erythræam appuliſſent, Homerus in navi diverſatus est. poſtero autem die rogavit, ut nautarum aliquis ad urbem eum duceret. Illi unum e ſuis ſimul miſerunt. Quumque iam pergendo ad Erythræam appropinquasſet, quæ est aſpera atque montoſa, in hæc prorupit carmina,

Ἐπεὶ δὲ ἀπίκοντο εὐπλοήσαντες ἐς τὴν Ἐρυθραίην, τότε Ὅμηρος τὴν [h] αὖλιν ἐπὶ τῷ πλοίῳ ἐποιήσατο· τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἔχρῃζε τῶν ναυτέων τινὰ ἡγήσασθαι αὐτῷ ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ συνέπεμψαν ἕνα αὐτῶν. πορευόμενος δὲ Ὅμηρος ἐπεὶ ἔτυχε τῆς Ἐρυθραίης, τραχείης καὶ ὀρεινῆς ἐούσης, φθέγγεται τάδε [i] τὰ ἔπεα,

O ſacra multorum largitrix terra bonorum,
Quam tu plana aliis et parte æqualis ab omni;
Aſpera contra aliis, in quos converteris iram.

Πότνια γῆ, πάνδωρε, δότειρα μελίφρονος ὄλβου,
Ὡς ἄρα δὴ τοῖς μὲν φωτῶν εὔοχθος ἐτύχθης,
Τοῖσι δὲ δύσβωλος καὶ τρηχεῖ' οἷς ἐχολώθης.

Ingreſsus deinde Erythræorum urbem, percontatur de navigatione verſus Chium. Et quum forte quidam occurriſet ſalutaturus, qui eum in Phocæa viderat, ab hoc contendit
19 Chium transmitteret. Et quum in portu nullum esſet traiecticium navigium, ille Homerum ad eum locum ducit, ubi piſcatoriæ naviculæ ſtationem habebant. Et forte fortuna incidit in quosdam in Chium traiecturos. Hos adiens ille qui ducebat eum, precatus est ut Homerum acciperent. Verum illi nulla ratione eius habita ſolverunt. Homerus autem hæc cecinit carmina,

ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν πόλιν τῶν Ἐρυθραίων ἐπηρώτησε περὶ τοῦ ἐς τὴν Χίον πλοῦ· καί τινος προσελθόντος αὐτῷ τῶν ἐωρακότων ἐν τῇ Φωκαίῃ, καὶ ἀσπασαμένου, ἔχρῃζεν αὐτοῦ συνεξευρεῖν αὐτῷ πλοῖον, ὅπως ἂν εἰς τὴν Χίον διαβαίη. Ἐκ μὲν δὴ τοῦ λιμένος οὐδὲν ἦν ἀπόστολον, ἄγει δὲ αὐτὸν ἔνθα τῶν ἁλιέων τὰ πλοῖα ὁρμίζεται. καί πως συντυγχάνει μέλλουσι διαπλεῖν ἐς τὴν Χίον, ὧν ἐδέετο προσελθὼν ὁ ἄγων αὐτὸν ἀναλαβεῖν τὸν Ὅμηρον. οἱ δὲ, οὐδένα λόγον ποιησάμενοι, ἀνήγοντο· ὁ δὲ Ὅμηρος φθέγγεται τάδε τὰ ἔπεα,

Infidi nautæ, gens diris triſtior ipſis,
Sæva quibus veluti mergis dant æquora victum,
Acriter a vobis Iovis hoſpitis ara colatur.
Triſtis enim vultus Iovis est, pœnæque paratæ,
His quibus hoſpitii non est pia teſſera curæ.

Ναῦται ποντοπόροι [k] στυγερῇ σὺν ἁλίγκιοι ἀτῇ,
[l] Πτωκάσιν αἰθυίῃσι βίον δύσζηλον ἔχοντες,
Αἰδεῖσθε ξενίοιο Διὸς σέβας ὑψιμέδοντος.
Δεινὴ γὰρ [m] μέτ' ὄπις ξενίου Διὸς, ὅς κ' ἀλίτηται, ἀνα-

At

a Iidem tres, olim ἔμπειροι. *b* *Palat. Barocc.*, ἔπαινον omittebant plerique. Addit inſuper *Barocc.*, ὠφέλημα κάρτα πολλὸν ἔπαινον ſcribens. *c* *Barocc.*, antea Ἐρυθραίαν. *d* *Palat. Barocc. Amſt.*, καὶ deerat. *e* Ἀρέσθαι *Suid.* in Ὅμηρος. *f* Αἰδοῖον veteres editi cum *Heresb.*, neque abſurdi illi. *g* Deſit *Amſtel.* *h* *Palat. Barocc.*, αὐλὴν antea. *i* *Palat. Barocc.*, τὰ aberat. *k* Στυγεροὶ et αἴσῃ *Suidas.* *l* Πτωκάσιν idem, prius πτωχάσιν. Porro ἰὼν δυσζ. *Suidas* prave. *m* Μέτοπις plerique, *Suidas* μετόπισθεν ὅπις ξενίων, ὅς κ', verſum luxans.

48. Ἄνδρες Χῖοι ἔμποροι] Erunt fortaſſe, quibus ἔμπειροι arridebunt. Sed enim *Iungermannum* adi ad *Polluc.* VII, 7. conmentantem. Sequens *Barocciani* ὠφέλημα κάρτα πολλὸν, *Barneſius* ὠφέλημα καὶ κάρτα —, *Reinoldius* ὠφέλημα κάρτα πολλὸν καὶ ἔπαινον ordinant atque augent. Equidem poſteriori, modo accesſione locus indigeret, calculum adponerem.

57. Ἐπὶ ξύλου] Melius ἐπὶ ξύλον, uti C. 6. καταπεπλευκὼς ἐπὶ σῖτον. Viſe Cl. *Valckenarii* ſcripta ad Polymn. C. 193.

75. Τὴν αὖλιν ἐπὶ τῷ πλοίῳ ἐποιήσατο] *Herodoti* Muſae dictionem averſantur. Praeſtabilior tamen est prae olim recepta. *Maximus* Philoſophus περὶ καταρχῶν V. 343. Ἢ καὶ ἐν τεμένει κρυφίην ΠΟΙΕΤΜΕΝΟΣ ΑΥΛΙΝ.

88. Οὐδὲν ἦν ἀπόστολον] Aliis πλοῖον adiungere mos est. Confer Clar. *Ruhnkenium* ad *Timaei* Lexic. p. 31.

95. Πτωκάσιν αἰθυίῃσι] Pavidi mergi ſunt, πτωκάδες, non utique πτωχάδες ſive mendici. Conſimilis in ſcriptione,

ἀναχθεῖσι δὲ αὐτοῖς συπέβη, ἀντίοι ἀνέμῳ γενομένῳ, παλινδρομῆσαι, καὶ ἐς τὸ χωρίον ἀναδραμεῖν ὅθεν
563 ἀπηγάγοντο, καὶ τὸν Ὅμηρον ἀναλαβεῖν καθήμενον ἐπὶ τῆς κυματωγῆς. μαθὼν δὲ αὐτοὺς πεπαλινδρομηκότας ἔλεξε τάδε, „ Ὑμᾶς, ὦ ξένοι, ἔλαβεν ὁ ἄνεμος ἀντίος „ γενόμενος· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν με δέξασθε, καὶ ὁ „ πλοῦς ὑμῖν ἔσται". οἱ δ' ἁλιεῖς, ὡς [a] μεταμελίῃ γενόμενοι ὅτι ἐ πρότερον ἐδέξαντο, εἰπόντες ὅτι ἐ καταλιμπάνουσιν ἢν ἐθέλοι συμπλεῖν, ἐκέλευον ἐσβαίνειν· καὶ ὕτως ἀναλαβόντες αὐτὸν ἀνήχθησαν, καὶ ἴσχυσιν ἐπ' ἀκτῆς. Οἱ μὲν δὴ ἁλιεῖς πρὸς ἔργον ἐτράπησαν· ὁ δὲ Ὅμηρος τὴν νύκτα ἐπὶ τῇ αἰγιαλῇ κατέμεινε, τὴν δὲ ἡμέραν [b] πορευόμενος, καὶ πλανώμενος, ἀπίκετο εἰς τὸ χωρίον ὃ Πίτυς καλεῖται. καὶ ταῦθα αὐτῷ ἀναπαυομένῳ τὴν νύκτα, ἐπιπίπτει καρπὸς τῆς πίτυος, ὃν δὴ μετεξέτεροι τροβίλον, οἱ δὲ κῶνον καλέουσιν. ὁ δὲ Ὅμηρος φθέγγεται τὰ [c] ἔπεα τάδε,

Ἄλλη τίς σε πεύκη ἀμείνονα καρπὸν [d] ἴησιν
Ἰδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχε νεμοέσσης,
Ἔνθα σίδηρος [e] Ἄρηος ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
Ἔσσεται, εὖτ' ἂν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσι.

τὰ δὲ Κεβρήνια τοῦτον τὸν χρόνον κτίζειν οἱ Κυμαῖοι παρεσκευάζοντο πρὸς τῇ Ἴδῃ, καὶ γίνεται αὐτόθι σίδηρος. Ἐντεῦθεν ἀναστὰς Ὅμηρος ἐπορεύετο κατὰ φωνήν τινα αἰγῶν νεμομένων. ὡς δὲ ὑλάκτεον αὐτὸν οἱ κύνες, ἀνέκραγεν. ὁ δὲ Γλαῦκος ὡς ἤκουσε τῆς φωνῆς, ἦν γὰρ τοῦτο ὄνομα τῷ νέμοντι τὰς αἶγας, ἐπέδραμεν ὀτραλέως, τάς τε κύνας ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἀπισόβησεν ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον ἐν θαύματι ἦν, ὅκως τυφλὸς ὢν, μόνος ἀπίκοιτο ἐς τοιούτους χώρους, καὶ ὅ, τι θέλων· προσελθών τέ μιν ἱστόρεεν ὅστις τε εἴη, καὶ τίνι τρόπῳ ἀπίκοιτο ἐς τόπους ἀοικήτους καὶ ἀτριβέα χωρία, καὶ τίνος κεχρημένος εἴη. ὁ δὲ Ὅμηρος, αὐτῷ πᾶσαν τὴν [f] ἑωυτοῦ πάθην καταλεγόμενος, εἰς οἶκτον προηγάγετο. ἦν γὰρ, ὡς ἐοικέν, εὐδ' ἀγνώμων ὁ Γλαῦκος. ἀναλαβὼν δὲ αὐτὸν ἀνήγαγεν ἐπὶ τὸν [g] θαλμόν· πῦρ [g] τε ἀνακαύσας, δεῖπνον παρασκευάζει, καὶ παραθεὶς, δειπνεῖν ἐκέλευεν ὁ Γλαῦκος. Τῶν δὲ κυνῶν μὴ ἐσθιόντων καὶ ὑλακτεόντων δειπνοῦντα, καθάπερ εἰώθεσαν, λέγει πρὸς τὸν Γλαῦκον Ὅμηρος τὰ ἔπεα τάδε,

Γλαῦκε πέπον, [h] ἐπιὼν τὸ ἔπος τὸ σὺ φρεσὶ θῆσω·

Πρω-

At vero in altum iam provectis contigit, ut adverso vento rapti, eodem unde solverant recurrerent, ubi etiamdum Homerum in litoris crepidine considentem offenderunt: qui, cognito navis recursu, hunc in modum eos alloquitur, *Vos, o peregrini, ventus adversus excepit; sed me nunc quoque admittite, et secunda vobis navigatio erit.* Piscatores autem, pœnitentia ducti quod prius hominem non receperant, testatique se non relicturos eum si velit simul navigare, iubent navem conscendere. Recepto Homero vela faciunt, et iter peragunt. Quibus ad sua opera digressis, Homerus in litore ea nocte mansit. Ubi diluxit, itineri se accingens oberransque, ad eum locum pervenit qui appellatur Pinus: illicque quiescenti per noctem pini fructus est illapsus, quem aliqui τρόβιλον, alii κῶνον appellant. Homerus autem hos cecinit versus,

Funduntur fructus alia magis arbore dulces,
Quam fovet umbrosis felix in collibus Ida:
Hinc ferrum veniet Martis validæque secures,
His ubi consistet campis Cebrenia pubes.

Eo enim tempore Cymæi Cebrenia ad Idam montem ædificare parabant, unde ferrum effoditur. Ceterum illinc abiens Homerus, 21
vocem caprarum ibidem pascentium sequutus, in canes incidit: qui quum adlatrarent, vociferabatur. Quod audiens Glaucus, id enim erat caprario nomen, accurrit festinanter, revocatosque canes, ab Homero excusit. Atque ubi diu admiratus fuisset, quod nimirum cæcus existens solus eo locorum pervenisset et quid vellet, tandem accedens rogabat quisnam esset quibusque modis ad inhabitata illa et non calcata loca divertisset, et cuius rei indigens. Homerus, omnem suam calamitatem commemorans, ad commiserationem Glaucum pertraxit: siquidem homo erat, ut apparet, cordatus. Excipiens igitur Homerum, ad suum deduxit tugurium, incensoque igne cœnam instruxit: qua appposita iussit cœnare hospitem. At vero quum 22
canes a cibo abstinentes non cessarent suo more cœnitantem adlatrare, Homerus Glaucum his versibus alloquitur

Glauce precor, paucis me audi, pareque monenti:

Præ

a Μεταμελείῃ *Palat. Barocc. Amstel.* *b* Πολευόμενος *Barocc. Amstel.* *c Palat. Barocc.*, antea ἔπη. *d* Ἀνήσοι *Suidas.* *e* Ἄρισος idem. *f* Ἑαυτοῦ *Barocc. Amstel.* *g Palat. Barocc.*, alii δὲ. *h* Ex scripto Lipsiensi *Berglerus* adposuit ἐπιών τοι ἔπος τί τοι ἐνὶ. In *Suida* βροτῶν ἐπιόπτα, ἔπος τί σοι ἐν φρ.

ptione, sicuti *Kusterus* animadvertit, variatio in *Sophoclis* Philoct. v. 1121. Ineptum autem nullique rei μέτοπις, belle *Pavius*, *Barnesius*, *Reinoldius*que disiunxerunt μέτ' ὄπις, μέτα vicem verbi μέτεσι fungente. *Kusteri* institutus ad *Suidam* labor nimius est et exorbitat.

2. Τμᾶς, ὦ ξένοι] Pedestri sermone ne *Homerus* loqueretur, fingere *Barnesio* libuit:

Τμέας, ὦ ξεῖνοι, ἄνεμος λάβεν ἀντίος ἐλθών·
Ἀλλ' ἐμὲ νῦν δέξασθε, καὶ ὁ πλόος ἔσσεται ὔμμιν.

Quos ego versus illi redono. Vitae Auctori non illa fuit sapientia.

13. Ὃν δὴ μετεξέτεροι τρόβιλον] Prodit recentiorem aetatem Scriptor Ionica aemulatus. Prisci Graecorum pini fructum sive nucem constanter κῶνον, seriores τρόβιλον nuncuparunt. Testis isto in genere gravis *Galenus* Comment. IV. in *Hippocrat.* de Ration. Vict. Sect. 53. ὁ μὲν γὰρ κόκκαλος ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένος, οὐχ οὕτως, ἀλλὰ ΚΩΝΟΣ μᾶλλον ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων ὀνομάζεται, καθάπερ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν σχεδὸν ἁπάντων ΣΤΡΟΒΙΛΟΣ· et L. II. de Aliment. Facult. C. 17. καλοῦσι οἱ νῦν Ἕλληνες οὐ ΚΩΝΟΤΣ, ἀλλὰ τροβίλους αὐτούς. Quae quidem *Galeni* Ill. *Ez. Spanhemius* Diss. VI. de Us. et Praest. Numism. p. 309. significans verissime adiunxit, *ut vel inde, etsi non alia id arguerent, longe recentiorem, quam vulgo etiam creditur, exstitisse liqueat Vitae illius* (Homeri) *Scriptorem* &c.

19. Τὰ δὲ Κεβρήνια] Legenda *Holstenii* observatio in *Steph. Byz.* Κεβρηΐα. Quid fiet autem Idaeis Dactylis, ferri repertoribus, si conditis demum Cebreniis ferrum ex Ida monte erui coeptum fuerit? Puto ex *Ephoro*, quem de hac Cumanorum colonia scripsisse *Harpocratio* testatur, haec propagata.

24. Ἐπέδραμεν ὀτραλέως] *Pavius*, quo nitidior sermo procederet, ἐπιδραμὼν ὀτραλέως. Quem in modum si plura huius ἐξηγήσεως, male apta, concinnanda forent, quis finis? Ὀτραλέως *Homeri* sibi Scriptor habeat, *Herodotus* usurpare noluit.

39. Γλαῦκε πέπον, ἐπιὼν τὸ ἔπος] Maluit ob Codicem Lipsiensem Cl. *Berglerus* ἐπιών τοι ἔπος τί ἐνὶ φρεσὶ θήσω. Aliis alia placuerunt. Praeferrem ex *Suida*, praeclare a *Kustero* adiuto, Γλαῦκε, βοτῶν ἐπιόπτα, ἔπος τόδ' ἐνὶ φρεσὶ θήσω. Erat enim Glaucus caprarum custos. *Barnesius* non dissentit.

55. Πλη-

Præ foribus ſtabuli canibus ſua fercula primum
Fac tradas: nam ſic melius. cuſtodibus illis,
Nec fera nec fures venient ad ſepta doloſi.

Πρῶτον μὲν κυσὶ δεῖπνον ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι
Δοῦναι. [a] ὣς γὰς ἄμεινον· ὁ γὰς καὶ πρῶτον ἀ- 564
κούων
Ἀνδρὸς ἐπερχομένου, καὶ ἐς ἕρκεα θηρὸς ἰόντος.

Hæc audiens Glaucus, lætatus est admonitione illa, habuitque hominem in admiratione. Cœnati autem, ultro citroque habitis ſermonibus oblectabantur. Nam quum Homerus errorem ſuum, civitatesque quas adiiſſet, commemoraret, Glaucus hæc audiens ſtupebat: Et tunc quidem, quia cubandi
23 tempus erat, quieti ſe dabat. Poſtero die Glaucus cogitavit ad herum ſuum proficiſci, ad hæc de Homero indicanda. Proinde commiſſis conſervo capris paſcendis, Homerum intra tecta reliquit, promittens ſe quam feſtinantiſſime iturum. Deſcendens autem ad Boliſſum, erat vicinum huic loco, herumque ſuum adiens, narravit de Homero, quemadmodum res ſe habebat; deque eius adventu, quem pro miraculo duceret: demum rogat quid facere in eo conveniat. Herus parum delectatus hoc nuncio, cœpit cum Glauco ut ſtupido expoſtulare, qui quoslibet mutilos reciperet aleretque; tamen præcepit
24 ut hoſpitem ad ſe perduceret. Glaucus vero ad Homerum reverſus narravit, iuſſitque ſequi ſe in urbem: fore enim hæc ei ad ſe licem fortunæ ſucceſſum. Quibus non gravatim aſſentiens Homerus, caprarium ſequitur. Hic Chius colloquutus cum Homero reperit hominem eſſe politum et multorum peritum, cœpitque ſuadere ei ut apud ſe commoraretur, liberorumque quos habebat adoleſcentes, formandorum curam ſuſciperet. Ille accepta condicione, pueros ſibi creditos erudivit. Interim Cercopas, Batrachomyomachiam, Epicichlidas, et alia omnia quæcunque iuvenilia ludicra Homeri extant, apud Chium illum condidit in Boliſſo; ita ut ex poëſi cœperit per urbem inclareſcere. Iam vero Theſtorides, utprimum intellexit Homerum adeſſe, navigans e Chio fugam ca-
25 peſſebat. Deinde progreſſu temporis impetrata ab Chio Chium viſendi copia, urbem adiit, ludumque illic inſtituens, pueros carmina docebat. Id quum magna dexteritate Chiis facere videretur, etiam multos ſibi admiratores conciliavit. Hinc igitur victum parans copioſum, uxorem duxit, e qua duas ſuſcepit filias, quarum una deceſſit innupta,
26 alteram viro Chio elocavit. Enimvero hic poëſin excolens, gratiam reddidit, quam habuit; et primum quidem Mentori Ithacenſi, in Odyſſea, ut qui laborantem ex oculis impenſe curaviſſet in Ithaca, eius nomine poëſi ſuæ inſerto, quem Ulyſſis dicit eſſe ſocium: cuius fidei Ulyſſes, Troiam navigans, domum familiamque crediderit, tanquam Ithacen-

ταῦτα ἀκούσας ὁ Γλαῦκος, ἥσθη τῇ παραινέσει, καὶ
ἐν θυμῷ εἶχεν αὐτόν. δειπνήσαντες δὲ, διὰ λόγων εἱστῶντο. ἀπηγεομένῳ δὲ Ὁμήρῳ τὴν τε πλάνην τὴν ἑαυτῦ καὶ τὰς πόλεις ἃς ἐσαπίκοιτο, ἔκπληκτος ἦν ὁ Γλαῦκος [b] ἀκούων. καὶ τότε μὲν, ἐπεὶ ὥρη κοίτου ἦν, [c] ἀνεπαύετο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ διενοήθη ὁ Γλαῦκος πρὸς τὸν δεσπότην πορευθῆναι, σημανέων τὰ περὶ Ὁμήρου. ἐπιτρέψας δὲ τῷ συνδούλῳ νέμειν τὰς αἶγας, τὸν Ὅμηρον καταλείπει ἔνδον, εἰπὼν πρὸς αὐτὸν, ὅτι διὰ ταχέων πορεύσομαι. καταβὰς δὲ ἐς Βολισσὸν, ἔστι δὲ πλησίον τοῦ χωρίου τούτου, καὶ συγγενόμενος τῷ δεσπότῃ, ἀπηγέετο ὑπὲς Ὁμήρου πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, περί τε αὐτοῦ τῆς ἀφίξιος, ἐν θυμῷ [d] ποιούμενος· ἠρώτεέ τε ὅ, τι χρὴ ποιέειν περὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ ὀλίγα μὲν προσίετο τῶν λόγων, κατεγίνωσκε δὲ τοῦ Γλαύκου ὡς ἄφρονος ἐόντος, καὶ τοὺς ἀναπήρους δεχομένου καὶ τρέφοντος. ἐκέλευσε δὲ ὅμως τὸν ξεῖνον ἄγειν πρὸς ἑαυτόν. Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν Ὅμηρον διηγήσατο ταῦτα ὁ Γλαῦκος, καὶ [e] ἐκέλευσε πορεύεσθαι τοῦτον· οὕτω γὰς εὖ πρήξειν· ὁ δὲ Ὅμηρος ἤθελε πορεύεσθαι. ἀναλαβὼν οὖν αὐτὸν ὁ Γλαῦκος ἤγαγε πρὸς τὸν δεσπότην. διὰ λόγων δὲ ἰὼν τῷ Ὁμήρῳ ὁ Χῖος, εὑρίσκει ἐόντα δεξιὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον· ἔπειθέ τε αὐτὸν μένειν, καὶ τῶν παιδίων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι· ἦσαν γὰς τῷ Χίῳ παῖδες ἐν ἡλικίῃ. τούτους οὖν αὐτῷ παρατίθησι παιδεύειν. ὁ δὲ ἔπρησσε ταῦτα· καὶ τοὺς κέρκωπας, καὶ βατραχομυομαχίαν, καὶ ἐπικιχλίδας, καὶ τἄλλα πάντα ὅσα παίγνιά ἐστιν Ὁμήρου, ἐνταῦθα ἐποίησε παρὰ τῷ Χίῳ ἐν Βολισσῷ. ὥστε καὶ ἐν τῇ πόλει περιβόητος ἤδη ἐγένετο ἐν τῇ ποιήσει. καὶ ὁ μὲν Θεστορίδης, ὡς τάχιστα ἐπύθετο αὐτὸν παρεόντα, ᾤχετο ἐκπλέων ἐκ τῆς Χίου. Χρόνου δὲ [f] προϊόντος, δεηθεὶς τοῦ Χίου πορεῦσαι αὐτὸν εἰς τὴν Χίον, ἀπίκετο εἰς τὴν πόλιν· καὶ διδασκαλεῖον κατασκευασάμενος, ἐδίδασκε παῖδας τὰ ἔπεα. καὶ κάρτα δεξιὸς ἐδόκεεν εἶναι τοῖς Χίοις, καὶ πολλοὶ θωῦμαζαὶ αὐτοῦ καθεστήκεσαν. συλλεξάμενος δὲ βίον ἱκανὸν, γυναῖκα ἔγημεν ἐξ ἧς αὐτῷ θυγατέρες δύο ἐγένοντο· καὶ ἡ μὲν αὐτῶν ἄγαμος ἐτελεύτησε, τὴν δὲ συνῴκισεν ἀνδρὶ Χίῳ. Ἐπιχειρήσας δὲ τῇ ποιήσει, ἀπέδωκε χάριν ἣν εἶχε, πρῶτον μὲν Μέντορι τῷ Ἰθακησίῳ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ὅτι μιν κάμνοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐν Ἰθάκῃ § ὑποσήλευεν ἐκτενῶς, τοῦνομα αὐτοῦ ἁρμόσας ἐς τὴν ποίησιν, Ὀδυσσέως τε ἑταῖρον φὰς εἶναι· ποιήσας, Ὀδυσσέα, ὡς ἐς Τροίην ἔπλεε, Μέντορι ἐπιτρέψαι τὸν οἶκον, ἐόντι Ἰθακησίων

a Τὼς *Suid.* *b* Ἐσακούων *Palat. Barocc.* *c* Ἀνέπαυε iidem, male. *d Palat. Barocc. Amſt.*, olim ποιούμενος· tum ἠρώτα τε duo priores. *e* Ἐκέλευε *Palat.* *f* Προσίοντος *Amſt.* *g Palat. Barocci*, alii ὑποσήλευσεν.

55. Πλησίον τοῦ χωρίου τούτου] *Pavius* πλησίον τοῦ Χίου τοῦτο, quod Boliſius haud procul Chio, me invito et minime laudante. Χωρίον praedium est, ubi Glaucus pecudum cuſtodiae invigilabat.

61. Καὶ τοὺς ἀναπήρους δεχομένου] *Coecos*, qualis Homerus. Atqui veteribus ἀνάπηρος plerumque ὁ πᾶν τὸ σῶμα πεπηρωμένος in *Pollucis* II, 61. Multa *Io. Iac. Weiſtenius* de voce ad *S. Lucae* Euang. C. XIV, 13.

71. Παῖδες ἐν ἡλικίῃ] Pueri admodum et plane impuberes, quos priſca Graecia τοὺς τῆς ἡλικίης ἐντὸς γεγονότας dictitabat: namque οἱ ἐν ἡλικίῃ adulti ſunt atque in aetate στρατευσιμῷ de iuſta *Taylorii* doctrina ad *Lyſiae* ἐπιτάφ. p. 55.

75. Ἐνταῦθα ἐποίησε παρὰ τῷ Χίῳ] Paria his *Eporus* apud Ethnicographum in Βολισσός. Non nunc attingo τὰ παίγνια, quae dicuntur, *Homeri*. Abunde ſollers Cl. *Io. Alb. Fabricii* Bibl. Gr. II, 2. diligentia cupidis ſatisfaciet. At enim ſocors Scriptoris negligentia ac taciturnitas est tangenda. Dubitabat *Herodotus*, eſſentne ΕΠΙΓΟΝΟΙ Homeri poëtae? Ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ ἐόντι γε Ὁμήρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε L. IV, 32. Homo noſter, ſi vir et bonae fuiſſet fidei, dubitationem istam amputare litemque dirimere in ἐξηγήσει rerum et poëmatum Homeri, occaſione praeſertim oblata ultro, debuerat.

εἰων ἀρίστῳ καὶ δικαιοτάτῳ. πολλαχῆ δὲ καὶ ἄλλῃ τῆς ποιήσεως τιμῶν αὐτὸν, τὴν Ἀθηναν, ὁπότε ἐς λόγον τινὶ καθίσταται, τῷ Μέντορι [a] εἰκυίαν ποιεῖ. ἀπέδωκε δὲ καὶ Φημίῳ τῷ ἑαυτῦ διδασκάλῳ τροφεῖα καὶ διδασκαλεῖα ἐν τῇ [b] Ὀδυσσείῃ, μάλιστα ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσι,

Κήρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέ' ἔθηκε
Φημίῳ, [c] ὃς δὴ πολλὸν ἐκαίνυτο πάντας ἀείδων.

καὶ πάλιν,

Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.

μέμνηται δὲ καὶ τῦ ναυκλήρυ, μεθ' ὗ ἐκπεριέπλευσε, καὶ [d] εἶδε πόλιάς τε πολλὰς καὶ χώρας, ᾧ ὄνομα ἦν Μέντης, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε,

Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
Υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.

ἀπέδωκε [e] δὲ χάριν καὶ Τυχίῳ τῷ σκυτεῖ, ὃς ἐδέξατο αὐτὸν ἐν τῷ Νέῳ τείχει, προσελθόντα πρὸς τὸ σκυτεῖον, ἐν τοῖς ἔπεσι καταζεύξας ἐν τῇ Ἰλιάδι τοῖσδε,

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον,
Χάλκεον, ἑπταβόειον· ὃ οἱ Τύχιος κάμε τεύχων,
Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων.

Ἀπὸ δὲ τῆς ποιήσεως ταύτης εὐδοκιμεῖ Ὅμηρος περί τε τὴν Ἰωνίαν, καὶ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἤδη περὶ αὐτῦ λόγος ἀναφέρεται· καὶ οἰκέων δὲ ἐν τῇ Χίῳ, καὶ εὐδοκιμέων περὶ τὴν ποίησιν, ἀπικεομένων πολλῶν, συνεβύλευον οἱ ἐντυγχάνοντες αὐτῷ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπικέσθαι· ὁ δὲ προσεδέξατο τὸν λόγον, καὶ χάρτα ἐπεθύμει ἀποδημήσαι. Καταιδέσας δὲ ὅτι ἐς μὲν Ἄργος πολλαὶ καὶ μεγάλαι εἶεν εὐλογίαι πεποιημέναι, ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας οὐ, ἐμποιεῖ ἐς τὴν ποίησιν, ἐς μὲν Ἰλιάδα τὴν μεγάλην, Ἐρεχθέα μεγαλύνων ἐν νεῶν καταλόγῳ, τὰ ἔπεα τάδε,

censium præstantissimo atque æquissimo. Sæpe etiam aliis poëmatis locis eundem laudibus vehit, siquidem Minervam quoties in sermonem cum aliquo venit, Mentori tradit assimulatam. Ad hæc Phemio præceptori suo gratiam eruditionis simul et nutricationis in Odysséa retulit, præcipue in his versibus,

Phemius at cunctis præstantior arte canendi
Insignem citharam, dederat quam præco, tenebat.

Et rursum,

Fundere et hanc pulsans modulamina dulcia cœpit.

Meminit et naucleri, in cuius comitatu circumnavigans, urbes locaque plurima perlustravit. Huic nomen erat Mentæ: cuius meminit his versibus,

Anchialo Mentes forti genitore creatus,
Imperito Taphiis, quibus est ars nautica cordi.

Habuit etiam Tychio coriario gratiam, qui venientem ad sutrinam apud Novum murum hospitio excepisset. Hunc enim Iliadi inferit his versibus,

Comminus accessit clypeo septemplice tutus
Aiax: huic clypeum turris fabricarat ad instar
Urbe in Hyle Tychius: non sutor doctior alter.

A poësi vero hac inclarescit Homerus circa Ioniam; iam et in ipsam usque Græciam de eodem sermo perferebatur. Et quum habitaret in Chio multis visitatum venientibus, eruditionis existimatione augescens, inciderunt qui suaderent ut in Græciam se transferret. Quod consilium admittens, impense cupiebat illuc demigrare. Commodumque intelligens Argos multis egregiisque elogiis celebratum, Athenas non item, poësi suæ inserit, in maiori quidem Iliade hos versus, quibus Erechtheum magnifice laudibus vehit, in navium catalogo,

566 Δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη
Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος ἄρουρα.

καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Μενεσθέα, ὡς πάντων εἷς ἄριστος τάξαι πεζὸν στρατὸν καὶ ἱππότας, ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν εἶπε,

Τῶν αὖθ' [f] ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς.
Τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνὴρ
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.

Ortum ab Erechtheo populum: nutriverat illum
Pallas Erechtheum, tellus quem vasta crearat.

Menestheum etiam, ducem Athenienśium, tradit in exercitu tam pedestri quam equestri ordinando, peritissimum, idque his carminibus,

Hos tunc ducebat patria virtute Menestheus
Maximus: huic nemo poterat certare regendis,
Aut etiam ornandis vel equis, vel in arcta locandis
Agmina militibus.

Αἴαντα δὲ τὸν Τελαμῶνος καὶ Σαλαμινίους ἐν νεῶν καταλόγῳ ἔταξε πρὸς Ἀθηναίους, λέγων τάδε,

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

Aiacem vero Telamonium ipsosque Salaminios Athenienśibus in navium nomenclatore annumeravit, sic scribens,

Bis sex e Salamine rates Telamonius Aiax
Egit, et adduxit statuens in litore iuxta
Cecropias naves.

Po-

[a] Εἰκυῖαν *Barocc.*, olim *εἰκυίην*. [b] *Palat. Barocc.*, Ὀδυσσείᾳ prius. [c] Ὃς δὴ *Barocc.*, ὅς τε *Heresb.*, ὅστις editi. [d] Οἵδε *Amstel.* [e] Omittit *Barocc.* [f] Ἡγεμόνευεν *Barocc. Heresb.*

100. *Φημίῳ, ὃς δὴ πολλὸν*] Prae vulgato hoc arrisit. Unde versum autem Vitae auctor mutuatus fuerit, non dixero. Magis *Ios. Barnesium* demiror, *Homero* Odyss. A., 154. inculcantem, tanquam genuinum, sed reapse nexum conturbantem. Cur porro *καὶ πάλιν*, cum versus iste praescriptis artissime adhaereat?

17. *Καὶ οἰκέων δὲ ἐν τῇ Χίῳ*] Videntur absolute posita. Quis vero proxima laudibus feret *ἐμποιεῖ ἐς τὴν ποίησιν, ἐς μὲν Ἰλιάδα τὴν μεγάλην — ἐν νεῶν καταλόγῳ*; Censuitne lectores ignoraturos, *Νεῶν κατάλογον* partem Iliados absolvere? Prudentius et simplicius post pauca *Σαλαμινίους ἐν νεῶν καταλόγῳ ἔταξεν*. *Herodotus* semel duntaxat neque absque disputatione ad eum modum, *ἐπιμέμνηται δὲ αὐτοῦ ἐν Διομήδεος ἀριστείῃ* L. II, 116., ubi Cl. *Valckenarius*.

31. *Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς*] *Reinoldius ἡγεμόνευεν Barocciani* et priscorum editorum excellentius decernit. Receptum servo, quod et in Poëta.

38. *Στῆσε δ' ἄγων*] Solonis commento, ut Salaminem civibus suis in nobili lite cum Megarensibus super insulae possessione vindicaret, versum *παρεμβεβλημένον* haud pauci prodiderunt, neque adeo Homereum esse. Rem declarant *Clarkii* notae ad *Iliad.* B., 557. et *L. Kusteri* Histor. Crit. Homeri p. 104.

43. *Καὶ*

Poſtremo in Odyſsea Minervam, postquam cum Olyſse in colloquium venerit, ad Athenienſium urbem, quam præcipue colebat, concesſisſe fingit.

εἰς δὲ τὴν [a] Ὀδυσσείην τάδε ἐποίησεν, ὡς Ἀθηνᾶ εἰς λό-
γους ἐλθοῦσα τῷ Ὀδυσσεῖ εἰς τὴν Ἀθηναίων πόλιν
ἀπίκετο, τιμῶσα ταύτην τῶν ἄλλων πολλῷ μάλιστα,

Ad Marathona dehinc et magnas venit Athenas,
Tectaque Erechthei ſubiit.

Ἵκετο δ' εἰς Μαραθῶνα καὶ εὐρυχόρους [b] εἰς Ἀθήνας·
Δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον.

29 His ubi complevit ſuam poëſin, et apta omnia compoſuit, animo in Græciam traiiciendi, Samum appulit: contigitque forte ut eodem tempore Samii Apaturia feſtum agerent. Hic Samius quidam agnito Homero, utpote quem iam ante in Chio vidisſet, tribules ſuos adiens, indicavit eius adventum cum multa hominis celebratione. Tribules vero iubebant adduci eum. Conveniens igitur Homerum Samius, Quandoquidem, inquit, hoſpes, Apaturiorum feſtum agit civitas, invitant te noſtri tribules ad idem feſtum concelebrandum. Homerus adfuturum ſe affirmans, 30 comitatur invitantem. Illuc pergens, in mulieres impegit quæ Curotropho ſacra in trivio faciebant. Sacrifica occurſantis aſpectu indignata, exclamat, Vir, inquiens, facesſas a ſacris. Homerus dictum illud in animo volvens, rogabat quisnam esſet qui loqueretur, et cui deo ſacrificaretur. Dux eius indicavit mulierem esſe, quæ Curotropho ſacrificaret. Quod audiens Homerus, hæc carmina protulit,

Ἐμποιήσας δὲ εἰς τὴν ποίησιν ταῦτα, καὶ παρα-
σκευασάμενος, εἰς Ἑλλάδα βουλόμενος [c] ποιεῖσθαι
τὸν πλοῦν, προσίσχει τῇ Σάμῳ. ἔτυχον δὲ οἱ ἐκεῖ-
σε τὸν τότε καιρὸν ἄγοντες ἑορτὴν Ἀπατούρια. καί
τις τῶν Σαμίων ἰδὼν τὸν Ὅμηρον ἀπιγμένον, πρό-
τερον αὐτὸν ἐπιστάμενος ἐν Χίῳ, ἐλθὼν εἰς τοὺς Φράτο-
ρας διηγήσατο, ὡς ἐπαίνῳ μεγάλῳ ποιεύμενος αὐ-
τόν. οἱ δὲ Φράτορες ἐκέλευον ἄγειν αὐτόν· ὁ δὲ,
ὡς τυχὼν τῷ Ὁμήρῳ, ἔλεξεν, „Ὦ ξένε, Ἀπα-
„τούρια ἀγούσης τῆς πόλιος, καλοῦσί σε οἱ Φρά-
„τορες οἱ ἡμέτεροι συνεορτάσοντα". ὁ δὲ Ὅμηρος
ἔφη ταῦτα ποιήσειν, καὶ [d] ἤιε μετὰ τοῦ καλέσαν-
τος. Πορευόμενος δὲ ἐγχρίμπτεται γυναιξὶ Κουρο-
τρόφῳ θυούσαις ἐν τῇ τριόδῳ. ἡ δὲ ἱέρεια εἶπε πρὸς
αὐτὸν, δυσχεράνασα τῇ ὄψει, „Ἄνες ἀπὸ τῶν ἱε-
„ρῶν". ὁ δὲ Ὅμηρος ἐς θυμόν τε ἔβαλε τὸ ῥηθὲν, καὶ
ἤρετο τὸν ἄγοντα τίς τε εἴη ὁ Φθεγξάμενος, καὶ
τίνι θεῶν [e] ἱερὰ θύεται. ὁ δὲ αὐτῷ διηγήσατο ὅτι
γυνὴ εἴη Κουροτρόφῳ θύουσα. ὁ δὲ, ἀκούσας, λέγει
τάδε τὰ ἔπεα,

Dive preces audito meas, mulierque face ista
Averſata torum iuvenili ætate vigentum,
Canorum veterumque ſenum capiatur amore,
Est ætas effœta quibus, ſed prompta voluntas.

Κλῦθι μοι εὐχομένῳ Κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα
Τήνδε νέων [f] μὲν ἀνήνασθαι φιλότητα καὶ εὐνήν,
Ἡ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν,
Ὧν [g] ὥρη μὲν ἀπάμβλυνται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ. 567

31 Vbi vero ad tribulium collegium accesſit Homerus, iamque in limine conclavis, in quo epulabantur, conſtitit, aliqui narrant iam tum illic ardente igne poëtam cecinisſe, alii postea eos accendisſe, quam carmina ista cecinisſet,

Ἐπεὶ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν φρήτρην, καὶ τοῦ οἴκου ἔν-
θα δὴ [h] ἐδαίνυντο, ἐπὶ τὸν οὐδὸν ἔστη, οἱ μὲν λέ-
γουσι, καιομένου πυρὸς ἐν τῷ οἴκῳ, οἱ δέ φασι
τότε ἐκκαῦσαι σφᾶς, ἐπειδὴ Ὅμηρος τὰ ἔπεα εἶ-
πεν,

Ut patris, nati, ſic turres ſunt decus urbis:
Sic et equi campum decorant, ſic æquora naves,
Sic et opes ornant ædes: præſentia regum
Auguſto in ſolio decorat fora lata ſedentum:
At lucente domus multo est auguſtior igne.

Ἀνδρὸς μὲν στέφανος, παῖδες· πύργοι δὲ, πόλησς·
Ἵπποι δ' ἐν πεδίῳ κόσμος· νῆες δὲ, θαλάσσης·
Χρήματα δ' [i] οἶκον ἄεξει· ἀτὰρ γεραροὶ βασιλῆες
Ἥμενοι εἰν ἀγορῇ, κόσμος τ' ἄλλοισιν ὁρᾶσθαι.
[k] Αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.

Ingreſsus autem et accumbens, cum tribulibus epulo fruens, in magno honore admirationeque est habitus, ibidemque ea nocte cu- 32 bile ſibi paravit. Craſtino die conſpicantes eum abeuntem figuli quidam in furno tenuiorem tegulam coquentes, quum intellexisſent hominem esſe eruditum, ad ſe vocantes iusſerunt canere, pollicentes cum tegulas, tum quid-

εἰσελθὼν δὲ, καὶ κατακλιθεὶς [l] ἐδαίνυτο μετὰ τῶν
φρατόρων· καὶ αὐτὸν ἐτίμων, καὶ ἐν θαύματι εἶ-
χον· καὶ τότε μὲν τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐποιήσατο Ὅ-
μηρος. Τῇ δὲ εἰσαύριον ἀποπορευόμενον ἰδόντες κε-
ραμέες τινὲς, κάμινον [m] ἐγκαίοντες κεράμου λε-
πτοῦ, προσεκαλέσαντο αὐτὸν, πεπυσμένοι ὅτι σο-
φὸς εἴη· καὶ ἐκέλευόν σφιν ἀεῖσαι, φάμενοι δώσειν
αὐ-

a Ὀδυσσείαν *Amſtel.* *b* Deest *Heresb.* *c* Ποιήσασθαι *Palat. Barocc.* *d* Εἶη *Barocc. Amſtel.* et mox ἐγχρίμπτεται. *e* Sic et *Barocc.*, non ἱρὰ, ut *Barneſius*, quamquam non ille male. De Κουροτρόφῳ multa hic *Alex. Politus.* *f* Ἀπανήνασθαι *Suidas.* *g* Οὐραὶ μὲν ἀπήμβλυνται id. et *Euſtath.* ad Homer. p. 1968, 41., Ὧν ἰσχὺς μὲν ἀπήμβλ. *Athen.* L. XIII. p. 592., alii ἀπαμβλύνεται cum *Barocc.* et *Heresb.* *h* Ἐδαίνυντο *Amſt. Barocc.* *i* Οἶκον ἀέξει Cod. Lipſienſis, teſte *Berglero*, bene. alii αὔξει οἶκον. *k* Utitur verſu *Plutarch.* T. II. p. 762., huic autem annectit Certam. Hom. et Heſiod. Ἠμάτι χειμερίῳ, ὁπόταν νίφῃσι Κρονίων. *l* Ἐδαίνυντο *Barocc. Amſt.*, καὶ praecedens ex *Palat.* et *Barocc.* *m* Ἐγκαίοντες *Suid.* et *Barocc.* bene. olim ἐγκάοντες.

43. Καὶ εὐρυχόρους ἐς Ἀθήνας] Haud reminiſcor, qua ex ἐκδόσει ista fluxerint. Noſtra aliter, nihil varietatis *Euſtathio* adferente, *Odyſſ.* H, 81. In vicinis Creophyli Samii, quem Homeri amicum et hoſpitem *Callimachi* epigramma celebrat, exſpectasſes mentionem. Videndus *Strabo* est L. XIV. p. 946. A.

61. Ἐς θυμόν τε ἔβαλε τὸ ῥηθὲν] Non inprobo. *Herodotus* ἐς θυμὸν ἔβαλετο mavult L. VII, 51. VIII, 68. &c.

69. Ὧν ὥρη μὲν ἀπάμβλυνται] Ita verius, niſi ἀπήμβλυνται praeponatur. Priſtinum ſyllabae penultimae modulus recuſat. *Suidae* vero et *Euſtathii* Ὧν οὐραὶ — *quorum caudae ſalaces*, διττογραφίαν ſiſtunt, ſicuti Ὧν ἰσχὺς —, uti *Athenaei* Codices, gloſsam. Fuisſe olim, qui *Sophoclis*, admodum ſenis, epigramma perhiberent, esſe tamen ἐκ τῶν εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένων, ex eodem *Athenaeo* diſcimus.

76. Ἵπποι δ' ἐν πεδίῳ] Minime absurdum Certam. Homeri et Heſiodi Ἵπποι δ' αὖ πεδίου κόσμος ——. Statim οἶκον ἀέξει ex ſchedis adſcivi. Par *Barneſii* inſtitutum.

84. Κεράμου λεπτοῦ] Tantumne in camino minutae fictu-

αὐτῷ τῷ κεράμῳ, καὶ ὅ, τι ἀν ἄλλο ἔχωσιν ὁ δὲ Ὅμηρος ἀείδει αὐτοῖς τὰ ἔπεα τάδε, ἃ καλεῖται Κάμινος,

quidquid aliud haberent, se illi daturos. Homerus hæc illis cecinit carmina quæ vocantur Caminus, id est fornax.

Εἰ μὲν δώσετε μισθὸν, [a] ἀείσω, ὦ κεραμῆες.
Δεῦρ' ἄγ' Ἀθηναίη, καὶ ὑπείρεχε χεῖρα Καμίνου.
Εὖ δὲ [b] μελανθεῖεν κότυλοι, καὶ πάντα [c] μαλ' ἱρά·
Φρυχθῆναί τε καλῶς καὶ [d] τιμῆς ὦνον ἀρέσθαι,
Πολλὰ μὲν εἰν ἀγορῇ πωλεύμενα, πολλὰ [e] δ' ἀγυιαῖς,
Πολλὰ δὲ κερδῆναι· ἡμῖν δὲ δὴ ὥς σφι νοῆσαι.
Ἦν δ' ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες [f] ψεύδεʼ ἄρησθε,
Συγκαλέω δ' ἤπυτα καμίνῳ δηλητῆρας,
[g] Σύντριβ' ὁμῶς Σμάραγόν τε καὶ [h] Ἄσβετον, Ἠδέ γ' Ἄβακτον,
568 Ὠμόδαμόν θ' ὃς τῇδε τέχνῃ κακὰ πολλὰ [i] πορίζοι.
[k] Πέρθε πύρ' αἴθουσάν καὶ δώματα, σὺν δὲ κάμινος
Πᾶσα κυκηθείη, κεραμέων μέγα κωκυσάντων.
Ὡς γνάθος ἱππείη βρύχει, βρύχοι δὲ κάμινος,
Πάντ' ἔντοσθ' αὐτῆς κεραμήια λεπτὰ ποιοῦσα.
Δεῦρο καὶ ἠελίου Θύγατερ πολυφάρμακε Κίρκη,
[m] Ἄγρια φάρμακα βάλλε, κάκει δ' αὐτούς τε καὶ ἔργα.
Δεῦρο δὲ καὶ Χείρων ἀγέτω πολέας Κενταύρους·
Οἵ θ' Ἡρακλείους χεῖρας φύγον, οἵ τ' ἀπόλοντο,
Τύπτοιεν τάδε ἔργα κακῶς, [l] τύπτοι δὲ κάμινον.
Αὐτοὶ δ' [m] οἰμώζοντες ὁρῴατο ἔργα πεπρά.
Γηθήσω δ' ὁρόων αὐτῶν κακοδαίμονα τέχνην.
[n] Ὅς δέ χ' ὑπερκύψει, περὶ τούτου πᾶν τὸ πρόσωπον
Φλεχθείη· ὡς πάντες ἐπίστωνται' αἴσιμα ῥέζειν.

Si mihi mercedem dabitis figuli, ista canemus.
Huc ades o Pallas, dextraque foveto caminum,
Pulchre ut durescant calices, et mollia cuncta
Siccenturque probe, et figulis lucra magna reportent,
Vendita perque forum multa, et per compita, multa.
Sic illis quæstus crescat, prudentia nobis.
At si depositο iuvat irridere pudore,
Huc precor ut pestes veniant quæcunque per orbem
Grassantur, fundant et in hunc mala cuncta caminum.
Irruat huc Smaragus, gravis Asbetus, et quoque Abactus:
Contere tu Pallas flammamque et vasa camini,
Ille licet rapido multum nunc ferveat æstu.
Insuper Omodamus feriatque et damna det arti.
Omnia misceto, fornacem, vasa, domumque,
Ut fragor immensus fiat, figulique tremiscant:
Non secus ac malæ crepitu clauduntur equinæ,
Sic subita fornax crepitetque cadatque ruina,
Inque lutum redeant calices et vasa minuta.
Huc quoque Solis ades nata, incantare perita,
Inque ipsos et opus tua noxia sparge venena.
Huc ducat longo Centauros agmine Chiron:
Quique manu Herculea cecidere superque fuerunt,
Illi contundant opus omne, ipsumque caminum
In nihilum penitus redigant. figuli ista videntes
Plorent, et lacrymis spectent ingentia damna.
Improbitatis ego spectabo hæc præmia lætus.
Denique qui pronus fornacem respicit, illi
Flamma vorax faciem circa penitusque perurat.
Sic scelus agnoscent omnes, atque inde cavebunt.

Παρα- At

[a] Ἀοιδῆς *Suid.*, plura prave exhibens. [b] Μαρανθεῖεν *Suid.*, περανθεῖεν *Pollux* x, 85. [c] Μαλ' ἱερὰ *Amst.*, ἱερὰ *Barocc.*, μαλ' ἱρὰ *Suid.*, πάντα κάναστρα *Pollux*. [d] Τιμῇ ὑνειαρ ἐλέσθαι *Suid.* [e] Δεναγυιαῖς *Amstel. Barocc.* Mox ὥς σφιν ἀεῖσαι *Suidas*. [f] Sic *Suidas*, ψεύδῃ *Barocc. Heresb.* [g] Συντρίψαι Σμάραγον *Suid.*, in *Barocc. Amst. Heresb.* Μάραγον. [h] Ἄσβεσον *Amstel. Heresb. Suid.*, sed vulgatum *Barocc.*, tum ἠδέ γ' Ἄβακτον *Barocc. Amstel. Heresb.*, Σαβάκτην *Suid.* et Editi. [i] Πορίζοι *Barocc.* alii πορίζει. [k] Σεῖλαι *Suid.* ceteri omnes Πεῖθε πυραίθουσαν. [l] Τύπτοι *Barocc. Amstel. Heresb.*, Πίπτοι *Suid.* et recentiores editi. [m] Οἰμώζοντο *Suid.* [n] *Barocc.* et *Suid.*, male alii ὅδ' ἐχ' ὑπερκύψει, tum περὶ ταῦτα *Heresb. Barocc.* prave. *Suidas* et Edd. melius.

fictiles ollae? Non arbitror, neque ut putem, sequens carmen patitur. An ergo ex Poëtae illa inprecatione, Πάντ' ἔντοσθ' αὐτῆς ΚΕΡΑΜΗΙΑ ΛΕΠΤΑ ποιοῦσα; Fieri potuit. Carminis titulus infra Κάμινος est, in *Polluce*, qui incerti auctoris sed *Hesiodo* contributum monuit, Κεραμεῖς. Docte isthic *Hemsterhusius*.

93. Εὖ δὲ μελανθεῖεν] Interpres *Suidae* μαρανθεῖεν sequitur, non bene. Μαραίνεσθαι vasis fictilibus, in fornace excoquendis, vix convenit. Μελανθεῖεν, *nigrescant*, ferri poterit, quanquam commodius ex *Polluce* περανθεῖεν, *absolvantur probe*. In sequentibus variae doctorum fluctuationes. *Portus* μαλ' ὑγρὰ ad *Suidam*, quorsum Latina vergunt: *Barnesius*, levi sed audace mutatione, μαλ' εὖρω. In vulgato acquiescunt, in versione discordes, *omnia sacra admodum* vasa *Reinoldius*, *omnia eximia* vasa *Pavius*. Equidem πάντα ΚΑΝΑΣΤΡΑ *Pollucis* unice laudo. Κάναστρα, quae docta *Hemsterhusii* ad *Pollucem* observatio, et ex vimine plectebantur, et vasa erant fictilia, forte ad canistrorum formam. Nihil certe his aptius.

98. Ἡμῖν δὲ δὴ ὥς σφι νοῆσαι] *Suidae* ὥς σφιν ἀεῖσαι *Barnesio*, tanquam modestum summi Poëtae votum, arrisit. In edito intelligi cum *Reinoldio* εἴη, vel ἔχω, vel δός, aut istiusmodi aliud, poterit.

1. Σύντριβ' ὁμῶς &c.] Fornacis turbatores turbas etiamnum cient. Posset *Suidae* Συντρίψαι Σμάραγον —, sine caussa in Συντριβέειν a *Barnesio* conversum, placere, ni ὁμῶς, cui constans in schedis sedes, officeret. *Pavii* acumen Σύντριβ' ὁμῷς, ficto, uti Σμαράγου et Ἀσβέτου, titulo, ex Συντρίψ procudit, obtriturum videlicet vasa fictilia, adprime, me quidem arbitro, eleganter. Idem, sicuti his paene absolutis animadverto, in mente *Peregrini Allii* fuit, primi omnium Ἐξηγήσεως huius interpretis; neque dissentit Clar. *Alexander Politus*, cuius nitida Libelli versio *Eustathii* in Homer. Commentario T. II. praefixa cernitur. Ἄσβετον *Barnesius*, quandoquidem inter Centauros, ab Hercule caesos, *Asbolus*, Ἄσβολον audacter, ut lenissime dicam, fingit. Ex σβέω, σβέσω, non inconmode Ἄσβετος gignitur. *Suidae* Σαβάκτην repudiant scripti Codices, ἠδέ γ' Ἄβακτον repraesentantes: id vero cognomentum ex βάζω, ad figulorum ex fornacis *incendio stuporem*, cum verbum proloqui nullum possent, indicandum, *Reinoldius* derivavit. In re valde obscura *detestabilem* infelicitate mallem. *Hesychius*, Ἄβακτον καὶ Ἄβυκτον, τὸ μὴ μακαριστόν. *Cyrilli* Glossae MS. Ἄβακτον, τὸ μὴ μακαριστόν. Iunge Adnotationes Hesychianas Clarissimi et amicissimi *Io. Alberti*, cuius, dum haec scribo, mortem tristis accipio ac vehementer, uti par est, doleo, lugebuntque boni omnes, iacturae ingentis memores, quam litterae et solidior et sine fuco Theologia faciunt.

5. Πέρθε πύρ' αἴθουσαν] Perplacet *Barnesii* emendatio. *Portus* aeque eleganter, πρῆθε πύρ' αἴθουσαν, *ure igne atrium*, laudante *Alex. Polito*. Fuit et in correctione docti viri Πεῖκε πύρ' αἴθουσαν, facili ex πεῖθε metamorphosi. At ubi πείκειν de igne?

16. Τύπτοιεν τάδε ἔργα] Ad *Suidam* Πίπτοιεν *L. Kusterus*,

33 At vero in Samo hybernans, calendis beatiorum ædes adiens aliquid accipiebat, canens hæc carmina, quæ Eiresione, hoc est, ramalia, vocantur: ducente eum semper et comitante aliquot puerorum indigenarum choro,

Venimus ad magnas ædes civemque potentem,
Cuius divitiis resonat domus atque redundat.
Vos aditum præbete fores: feliciter intrent
Divitiæ, et requies hilaris, Charitesque sequantur:
Vasa opibus tumeant, nihil hic videatur inane:
Sintque laboratæ Cereris repleta canistra.
Excelso curru nurus hic portetur, et ipsam
Veloci cursu revehant ad limina muli.
Hæc premat electrum pedibus, telasque laboret.
Ast ego vos repetam, repetam, mihi crede, quotannis,
Non secus atque redit sub tectum garrula Progne.
Assumus in porta: seu munera ferre placebit,
Seu nihil, est tamen hinc abeundi certa voluntas.
Non etenim hic habitare diu nec adesse paramus.

Παραχειμάζων δὲ ὁ τῇ Σάμῳ, ταῖς νεμηνίαις προσπορευόμενος πρὸς τὰς οἰκίας τὰς εὐδαιμονεστάτας, ἐλάμβανέ τι, ᾄδων τὰ ἔπεα τάδε ἃ καλεῖται Εἰρεσιώνη, ᾠδήγει δὲ αὐτὸν καὶ συμπαρῆσαν ἀεὶ τῶν παίδων τινὲς τῶν ἐγχωρίων,

Δῶμα προσστεφανώμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
Ὃς μέγα μὲν [a] δύναται, μέγα δὲ βρέμει, ὄλβιος αἰεί.
Αὐτὰρ [b] ἀναπλίνεσθε θύραι· πλοῦτος γὰρ ἵκανεν
Πολλὸς, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ εὐφροσύνη τεθαλυῖα,
Εἰρήνη τ' ἀγαθή. ὅσα δ' ἄγγεα, μεστὰ μὲν εἴη,
Κυβαίη δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπου [c] ἕρπυσι μάζα.
Τῇ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ [d] διφράδα βήσεται ὤμους·
Ἡμίονοι δ' ἄξουσι [e] κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα.
Αὐτὴ δ' [f] ἰσχίον ὑφαίνοι ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα.
Νεῦμαί σοι, νεῦμαι, σιαύσιος, ὥστε χελιδών.
Ἕστηκ' ὁ προθύροις·
καὶ,
Εἰ [g] μέν τι δώσεις, εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐστήξομεν,
Οὐ γὰρ [h] συνοχήσοντες ὁθάδ' ἤλθομεν.

Atque hæc carmina postea in Samo diu a pueris decantabantur, quoties in Apollinis 34 festo stipem colligebant. Ineunte deinde vere moliebatur Homerus e Samo Athenas navigare: solvensque una cum nonnullis incolarum, ad Ion appulit; ubi stationem non in urbe, sed in litore habebant. Hic contigit Homerum graviter ægrotare: egressus igitur e navi, in crepidine litoris iacebat invalidus. Quumque diutius illic ob navigandi difficultatem remorarentur, subinde quidam descendentes ex urbe Homero vacabant, eumque audientes, reverenter ob- 35 servabant. Iam vero nautis et aliquot e civitate illic apud Homerum confidentibus, forte pueri piscatores eo appulerunt: qui e navicula egressi, hæc illis verba fecerunt, Agite hospites, audite nos, numquid ea quæ vobis proponemus explicabitis? Ibi e præ-

ᾖδετο δὲ τάδε ὁ τῇ Σάμῳ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπὸ τῶν παίδων, ὅτε [i] ἀγείροιεν ὁ τῇ ἑορτῇ τῇ Ἀπόλλωνος. Ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος, ἐπεχείρησε πλεῖν Ὅμηρος εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκ τῆς Σάμου. καὶ ἀναχθεὶς μετά τινων ἐγχωρίων, ἀπηνέχθη εἰς τὴν Ἴον· καὶ ὡρμίσθησαν κατὰ πόλιν, ἀλλ' ἐπ' ἀκτῆς. συνέβη δὲ τῷ Ὁμήρῳ κατὰ πολύ τι ἄρξασθαι μαλακῶς ἔχειν· ἐκβὰς [k] δὲ ἐκ τοῦ πλοίου, ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τῆς κυματωγῆς ἀδυνάτως ἔχων. πλείους δὲ ἡμέρας ὁρμούντων αὐτῶν ἐν ἀπλοίᾳ, καταβαίνοντες αἰεί τινες τῶν ἐκ τῆς πόλιος, ἀπεσχόλαζον παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, καὶ ὁ θυμὸς εἶχον αὐτὸν, ἀκούοντες αὐτοῦ. Τῶν δὲ ναυτέων, καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλιος τινῶν ἡμέων παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, κατέπλωσαν παῖδες ἁλιῆες τὸν τόπον, καὶ ἐκβάντες ἐκ τοῦ ἀκατίου, προσελθόντες αὐτοῖς τάδε εἶπον,
„ Ἄγετε, ὦ ξένοι, ἐπακούσατε ἡμέων, ἢν ἄρα δύησθε
„ διαγιῶναι ἅσσ' ἂν ὑμῖν εἴπωμεν". καί τις τῶν παρεό-

a Αὐτεῖ *Suid.* *b* Attigit *Suid.* in Voc., qui mox ἕπεισι in V. Ὅμηρος. *c* *Barocc. Amstel. Heresb. Lipsiens.* et prisci editi, κατὰ δόρπου ἕρπεο *Suid.*, qui versum insuper, quem vide, adstruit. *d* Δίφρου καταβήσεται ὑμνεῖν *Suid.* *e* Κραταίποδας *Barocc.*, perperam. *f* Τφαιν' ἰσὸν *Suid.*, ὑφαίνοι ἰσὸν *Heresb.* et alii. Bene *Barocc.* *g* Μέν τι *Palat. Barocc. Suid.*, ceteri μέντοι. Omnes autem Ἕστηκ' ἐν προθύροισι· καὶ εἰ μὲν — una serie. *h* Συνοικήσοντες ἐνθάδ' ἦλθ. *Suid.*, recte, in *Barocc.* ἐνθάδ' ἦλθ. quoque: olim συνοικήσοντε ἐνθάδε. *i* Ἀγείροι *Amstel.* *k* Δ' ἐκ *Palat. Barocc.*

sterus, mala caussa. Advocantur ad vasorum perniciem Centauri, neque incongruens τύπτοι δὲ κάμινον, nempe *Chiron* ipse. Habet tamen πίπτοι δὲ κάμινος suos sibi patronos, neque malos. Consequentia περὶ τούτου πᾶν τὸ πρόσωπον φλεχθείη Poëtae diris respondent. Voluit τούτου πᾶν τὸ πρόσωπον περιφλεχθείη. *Barnesius* imprudenter πυρὶ τούτου πᾶν ——.

30. Ὃς μέγα μὲν δύναται] Accusantur ταυτολογίας propter vicina ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο a *Kusstero* ad *Suidam*. Absolvunt alii, et facile queunt excusari. *Suidae* αὐτεῖ alia venit aut ex ἐκδόσει aut correctione, neque in αὐχεῖ uti abiret, opus erat.

36. Κυβαίη δ' αἰεὶ] *Suidas* Κυκαίη. Neutrum obvium aut in aperto. Succurrebat *Barnesii* explicatio, ὅτι Κύβεων δίκην ἦν τετράγωνος maza ista, sed arcessita et arbitraria. Placuit Cl. *Polito* aut Κυβαίη, a *Cyrba*, urbe Pamphyliae apud *Stephanum*, ob mazarum istius loci praestantiam, qua de nemo: aut ἐκταίη, ut grandis sit maza, sex choenicum, opinione fallace admodum. Ingeniosior Clar. *de Pauw* ex *Suidae* vestigiis, Πῦρ καίη δ' αἰεὶ, κατὰ δόρπου ἕρπῃ μάζα, *Semper luculentus sit focus atque ad coenam maza veniat.* Quae quidem, si non vera, vulgatum longissime exsuperat elegantia. Poterit et ἕρποι, scriptis volentibus, manere, ut σπουδειΐζων sit versus. Mox κατὰ δίφρακα, auctoritate *Hesychii*, Δίφρακες, θρόνος γυναικεῖος, *Barnesius*, favente quodammodo, ubi corrigatur, *Suida*. Nimium sane δίφρων ἐπιβήσεται *Kusteri* abit, etsi belle idem de Graecorum prisca consuetudine ex Grammatici Ζεῦγος ἡμιονικόν.

39. Ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα] Interpretis, *Haec premat electrum pedibus*, velut inconcinna, vir egregius *Io. Matth. Gesnerus* Conment. Societ. Reg. Gotting. T. III. p. 85. repudiavit: sedentem enim in sella matronam et telam detexentem describi, idque βαίνειν saepiuscule dici; verissime, adfirmantque proxime iuncta.

43. Εἰ μέν τι δώσεις] Sudores *Pavii*, *Barnesii*, aliorumque, ut Heroico pede versus progrederentur, quid memorem? Iambi puri sunt, atque a praecedentibus, uti factum cernis, *Valckenario*, primo omnium monstratore ad *Herodoti* VIII, 62. p. 646., seiungendi. Quae mox ὅτε ἀγείροιεν ἐν τῇ ἑορτῇ ex bonis Graecis mala Latina *Heresbachius* fecerat; emendavit novissimus editor. Lege Ampl. *Gisb. Cuperi* Obsev. III, 4.

51. Ἄρξασθαι μαλακῶς ἔχειν] Plura, Herodoteo sermoni pugnantia, ac male concinnata, ne nimium Criticus grammaticusque censerer, illibata transmisi. Enimvero ubi μαλακῶς ἔχειν de *graviter aegrotante?* et μαλακίη *morbus lethalis?* In mollibus, effeminatis, et animi mollitie talia apud seculum prius: recentiores aliter, etiam in gravi aegrotatione, sed parce. Nusquam *Herodotus*. Confer *Eustath.* in *Homer.* p. 1592, 22.

ρόντων ἐκέλευε λέγειν· οἱ δὲ εἶπαν, „ Ἡμεῖς ἅσσα „ εἵλομεν, κατελίπομεν· ἃ δὲ μὴ εἵλομεν, Φέρομεν". οἱ δέ [a] Φασι μέτρῳ εἰπεῖν αὐτούς,

Ἅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθα· ἃ δ' οὐχ ἕλομεν, Φερόμεσθα.

ὑ δυναμένων δὲ τῶν παρεόντων γνῶναι τὰ ῥηθέντα, διηγήσαντο οἱ παῖδες, ὅτι ἁλιεύοντες οὐδὲν ἐδύναντο ἑλεῖν· καθήμενοι δὲ ὀ γῇ, ἐφθειρίζοντο. καὶ ὅσους μὲν ἕλαβον τῶν Φθειρῶν, κατέλιπον· ὅσους δὲ μὴ ἐδύναντο, ἐς οἶκους ἀπεφέροντο. ὁ δὲ Ὅμηρος, ἀκούσας ταῦτα, ἔλεξε τὰ ἔπεα τάδε,

Τοίων γὰρ πατέρων ἐξ αἵματος ἐκγεγάατε,
Οὔτε βαθυκλήρων, οὔτ' ἄσπετα μῆλα νεμόντων.

Ἐκ δὲ τῆς ἀσθενείας ταύτης συνέβη τὸν Ὅμηρον τελευτῆσαι ὀ Ἰῷ, οὐ παρὰ τὸ μὴ γνῶναι τὸ παρὰ τῶν παίδων ῥηθέν, ὡς οἴονταί τινες, ἀλλὰ τῇ μαλακίῃ. τελευτήσας δὲ ὀ τῇ Ἰῷ, αὐτοῦ ἐπ' ἀκτῆς ἐτάφη ὑπό τε τῶν συμπλεόντων καὶ τῶν [b] πολιήτεων ὅσοι ὀ διαλογῇ [c] ἐγεγένητο αὐτῷ. καὶ τὸ ἐλεγεῖον τόδε ἐπέγραψαν Ἰῆται ὕστερον χρόνῳ πολλῷ, ὡς ἤδη ἥ τε ποίησις ἐξεπεπτώκεε, καὶ ἐθαυμάζετο ὑπὸ πάντων· ὠδὲ Ὁμήρῳ ἐστίν.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὴν κεφαλὴν κατὰ γαῖα [d] καλύψεν,
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ὅμηρον.

Ὅτι δὲ ἦν Αἰολεὺς Ὅμηρος, καὶ οὔτε Ἴων, οὔτε Δωριεύς, τοῖς τε εἰρημένοις δεδήλωταί μοι, καὶ δὴ καὶ τοῖσδε τεκμαίρεσθαι παρέχω· ἄνδρα ποιητὴν τηλικοῦτον εἰκὸς ἐστὶ τῶν νομίμων τῶν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ποιεῦντα ἐς τὴν ποίησιν, ἤτοι τὰ κάλλιστα ἐξευρόντα ποιέειν, ἢ τὰ ἑωϋτοῦ, πάτρια ἐόντα. ἤδη τοίνυν τὸ ὀνθένδε αὐτοὶ τῶν ἐπέων [e] ἀκούοντες χρηίτε. ἱεροποιίην γὰρ ἢ τὴν κρατίστην ἐξευρὼν ἐποίησεν, ἢ τὴν ἑωϋτοῦ [f] πατρίδι προσήκουσαν. λέγει γὰρ ὧδε,

Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.

ὀ τούτοις ὑπὲρ ὀσφύος ὐδὲν εἴρηται, ᾗ ἢ ἐς τὰ ἱερὰ χρέονται· μουνώτατον γὰρ τῶν Ἑλλήνων τὸ Αἰολικὸν ἔθνος ὐ καίει ὀσφύν. δηλοῖ δὲ καὶ ὀ τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν ὅτι Αἰολεὺς [h] ὤν, τοῖς νόμοις τοῖς τούτων ἐχρῆτο,

Καῖε δ' ἐπὶ σχίζης ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λείβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.

Αἰολέες γὰρ μόνοι τὰ σπλάγχνα [i] ἐπὶ πέντε ὀβελῶν ὀπτῶσιν, οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες ἐπὶ τριῶν. καὶ

præsentibus quidam iubebat proloqui. Illi, Nos, inquiunt, quæcunque cepimus, reliquimus: quæ vero non cepimus, nobiscum portamus. quidam aiunt metro:

Non capta auferimus; quæ capta, relinquimus illa.

Et quum nemo ex præsentibus interpretari dicta posset, pueri explicabant: significantes nimirum, se, quum piscium nihil capere possent, desidentes in sicco, pediculos venari tentavisse; et horum quotquot cepissent reliquisse, quos autem nequiverunt, domos retulisse. Quæ audiens Homerus, hæc dixit carmina,

Hi vos, o pueri, tales genuere parentes,
Nec latis fundis, gregibus neque mille potentes.

Ex hac autem infirmitate extremum diem clausit Homerus in Io, non, ut arbitrantur aliqui, ænigmatis perplexitate enectus, sed morbo. Extinctus vero in Io Homerus, a comitibus suis atque civibus qui in colloquio cum eo fuerant, in litore ibidem sepultus est. Cuius sepulcro multo post tempore letæ, ubi poësis eius iam publicata ab omnibus celebrabatur, huiusmodi inciderunt carmen elegiacum; neque est Homeri:

Condit humus caput hæc sacrum, qui versibus arma
Fortia divinis heroum ornavit, Homerum.

Porro quod AEolensis fuerit Homerus, et non Ion, neque Doriensis, partim e iam dictis perspicuum esse poterit, partim etiam his coniecturis deprehenditur. Siquidem poëtam tantum, qui aliqua ex hominum moribus in suam poësin transferre studuerit, par est aut laudatissimos excogitasse, aut suos, quos patrios habebat, commemorasse. Iam vero ipsi carmina eius audientes, indidem pronunciabitis; nam sacrificii ritum probatissimum retulit aut ipse eundem excogitavit, aut quod cum patriis institutis conveniret. Sic enim inquit,

Protractas iugulant pecudes, et tergora costis
Deripiunt, femorumque toros et crura recidunt,
In partesque secant geminas: tum pinguia nidor
Viscera nube tegit densa.

In his versibus de iliis nulla mentio, quibus in sacrificiis tamen utebantur ceteri, præter unam AEolicam gentem, quæ ilia non concremabat. Indicat præterea his quoque versibus, quod AEolensis existens, suæ gentis ritibus usus sit,

— tum segmina carnium
Ipse focis multo crepitantibus admovet igni
Cruda senex, et vina super nigrantia fundit:
Quem verubus quinis iuvenes onerata tenentes
Brachia circumstant.

AEolenses enim soli intestina quinque verubus fixa torrebant, reliqui Græci tribus, etenim

πέμπε

a Sic *Barocc.* et *Suid.*; alii δέ φασιν. *b Barocc. Palat.*, bene: πολιτέων antea. *c Palat. Barocc. Amst.*, prius ἐγένοντο. *d* Κάλυψεν *Barocc. Palat.*, ut Poëta Il. Ξ, 114, 1. plerumque alii καλύπτει. *e* Ἀκούσαντες *Amstel.* *f Palat. Barocc.*, πατρίδα antea: tum τὴν omnes, excepta editione postrema, quae τῇ sine caussa. *g* Ἧς *Amst.* *h* Ἦν idem. *i Eustath.* ad *Iliad.* p. 135, 40. respexit.

78. Ἐπ' ἀκτῆς ἐτάφη] Gemina his *Strabo*, quamquam ex rumore, L. x. p. 741. B. Denuo manum iniicit ac moratur ἐν διαλογῇ ἐγεγένητο, pro quo *Barnesius*, non molliens sed sermonem asperans, ἐν διαλλαγῇ, de colloquii usu, et ἥτε ποίησις ἐξεπεπτώκεε, *poësis publicata fuit*. Magno mercabor, ubi ea *Herodoto* asserentur.

89. Τῶν νομίμων, τῶν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις] Prave labuntur et turbide fluunt. Ne balbutiret Scriptor, τὰ νόμιμα, τὰ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ——, *Pavius*, qualia iure exspectasses. *Reinoldius* autem, *ellipsis est vel praepositionis* ἐκ, *vel nominis* τινά. Iam quoniam suspicio libera est cuivis, suspicor iterum ex *Epboro*, qui Homerum AEolensibus suis magno conatu vindicavit, testificante praeter alios *Plutarcbo*, haec adscita videri.

99. Ἐν τούτοις ὑπὲρ ὀσφύος] Veritati conveniunt. Validane vero sint, ad Poëtam Smyrnaeis et AEolensibus asserendum, res est diversior. *Leo Allatius*, Chii suae studiosissimus, callide initiatur, rationibus, in speciem non insulsis depugnans, Dissert. de Patr. Homeri C. 7.

18. Καὶ

πέμπε dicunt AEolenſes pro πέντε, id est, quin-
38 que. Atque hæc ſane de gĕnere, vĭtā interĭtuque Homeri a nobis relata ſint. Ceterum ætatem Homeri ſiquis diligenter rectèque ratiocinetur, ex hiſce facile deprehendet. Nempe ab expeditione, quam Agamemnon et Menelaus in Ilium habuerunt, annis centum post atque triginta Lesbus oppidatim habitari cœpit, quum antea nullam prorſus haberet civitatem. Post Lesbum habitatam annis viginti Cyme AEolica et Phricotis appellata habitata fuit. Porro a Cyme annis duodeviginti, in Smyrnam Cymæi coloniam deduxerunt: quo tempore natus fuit Homerus. Ab Homero autem nato anni ſunt ſexcenti viginti-duo ad Xerxis usque in Græciam traiectum, qui videlicet iuncto pontibus Helleſponto cum exercitu ex Aſia in Europam tranſivit. Ex his igitur tempus illud calculo colligere facile fuerit ei qui prætorum Athenienſium rationem habuerit. Centum autem et ſexaginta octo post Troianum bellum annis extitit Homerus.

καὶ γὰρ ὀνομάζουσιν οἱ Αἰολεῖς τὰ πέντε, πέμπε. Τὰ μὲν δὴ ὑπὲρ τῆς γενέσιος καὶ τελευτῆς καὶ βίου δεδήλωταί μοι. Περὶ δὲ ἡλικίης τῆς Ὁμήρου, ἐκ τῶνδ' ἄν τις ἐπισκεπτόμενος, ἀκριβῶς καὶ ὀρθῶς λογίζοιτο. ἀπὸ γὰρ τῆς εἰς Ἴλιον στρατείας, ἣν Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος ἤγειραν, ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν καὶ τριάκοντα Λέσβος ᾠκίσθη κατὰ πόλεις, πρότερον ἐοῦσα ἄπολις· μετὰ δὲ Λέσβον οἰκισθεῖσαν ἔτεσιν ὕστερον εἴκοσι Κύμη ἡ Αἰολὶς καὶ Φρικὰτις καλεομένη ᾠκίσθη. μετὰ δὲ Κύμην, [a] ὀκτωκαίδεκα ἔτεσιν ὕστερον Σμύρνα ὑπὸ Κυμαίων κατῳκίσθη· καὶ ἐν τούτῳ γίνεται Ὅμηρος. ἀφ' οὗ δὲ Ὅμηρος ἐγένετο, ἔτεά ἐστιν ἑξακόσια εἰκοσιδύο μέχρι τῆς Ξέρξεω διαβάσεως, ὃν στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον, διέβη ἐκ τῆς Ἀσίας ἐς τὴν Εὐρώπην. ἀπὸ δὲ τούτου ῥηϊδίως ἐστὶν ἀριθμῆσαι τὸν χρόνον τῷ ἐθέλοντι ζητεῖν ἐκ τῶν ἀρχόντων Ἀθήνησι. τῶν δὲ Τρωϊκῶν ὕστερον γέγονεν Ὅμηρος ἔτεσιν ἑκατὸν [b] ἑξηκονταοκτώ. 571

ΤΕΛΟΣ

τῶν ἐννέα Μουσῶν Ἡροδότου τοῦ Ἁλικαρνασσῆος, καὶ ἐξηγήσιος τῆς περὶ Ὁμήρου.

a Ὀκτὼ καὶ δέκα *Barocc.* ſeparatim. *b* Ἑξήκοντα *Amſtelodamenſis* Cod.

18. Καὶ Φρικῶτις] *Herodoto*, ſicuti oportebat, Φρικωνὶς L. I, 149. Eadem et vicina Lariſſa *Straboni* Φρικωνὶς L. XIII. p. 922. B. Ex *Tzetze* quidem in *Heſiodum* p. 143. Ed. Heins. *L. Holſtenius* ad *Stepb. Byz.* advocavit Κύμην, τὴν νῦν Φρικώτιδα καλουμένην, veriſſimeque Φρικωνίδα reſcripſit. *Tzetzes* ipse Commentarii principio, καλεῖται δὲ νῦν Φρικωνίς. Idem et hic redire debet, aut Φρικωνῖτις, quod in Ethnicographi Κύμη.

21. Ἔτεά ἐστιν ἑξακόσια] Sententiam *Herodoti* de tempore, quo fuerit Homerus L. II, 53., haec arietant validiſſime. Pugnam ſedare Ill. *Scaliger* ad *Euſebii* Chron. Ann. CIↃIↃXLVIII. p. 102. ſcribendo ἔτεά ἐστι τετρακόσια εἴκοσι δύο, *anni quadringenti viginti duo ſunt*, adnixus est. Quadrat ita numerorum ratio. Conſidera vero, quid conſequi neceſſe ſit. Homerus primam lucem anno ab Ilii clade CLXVIII. adſpexit: inde ad Xerxis in Graecos expeditionem anni, ſi ſtabilis correctio manſerit, CCCCXXII. Itaque rex Perſa anno ab everſa Troia IↃXC. in Graecos movit: movit autem ſub initium Olympiadis LXXV. Ergo prima Olympias Ilii ἁλώσει annis CCXCVI. poſterior est. Atqui urbis eius excidium de *Apollodori*, *Eratoſthenis* et aliorum calculis in *D. Petavii* Doct. Temp. IX, 29. annis ferme CCCCVIII. primam Olympiadem antevertit; Neque istud vir maximus, ad inconmoda emendationis parum attentus, negavit. Durent proinde illi annorum numeri nec termini, a Scriptore conſtituti, moveantur. Quam quoque in partem, aliis motus causſis, Ampl. *Bouberius* Diſſ. Herodot. C. XI. concesſit, verum talia machinatus, unde *Herodoto*, quod monitum alias, illata vis fuit. Quid vero, inquies, Vitae Auctore, *ſi annis ſexcentis et viginti duobus* auctoritas adſit, fiet? Quid aliud? Quam temporum rationes ab Ilio everſo ad Xerxis tranſitum in Graeciam aliter, ac priſci ſolebant Chronologi, iniiſſe eum, ab *Herodoto* in Homeri ſignanda aetate vehementer diſcrepare, neque adeo, quod et aliunde adparuit, eundem videri ac Muſarum iucundiſſimarum parentem. Atque haec hactenus. Plura hunc in Scriptorem minatur doctiſſimus iuvenis *A. Kluitius*.

572

APPENDIX
AD
HERODOTVM,
DE
LEGIBVS ET INSTITVTIS
TAM PERSICIS QVAM AEGYPTIACIS,

Ut ea ex diverſis auctoribus ab H. STEPHANO *fuit adiecta.*

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΕΘΩΝ,

ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΞΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

DE
PERSARVM LEGIBVS
ET INSTITVTIS,
EX DIVERSIS HISTORICIS.

ΕΚ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ, Παιδείας Κύρου βιβλίῳ ά.

ΟΥΤΟΙ δὲ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελούμενοι. οὐχ ὁμοίως γὰρ ταῖς πλείσταις πόλεσιν ἄρχονται. αἱ μὲν γὰρ πλείστας πόλεις, ἀφεῖσαι παιδεύειν ὅπως τις ἐθέλοι τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας, καὶ αὐτοὺς τοὺς πρεσβυτέρους ὅπως ἐθέλουσι διάγειν, [a] ἐπιτάττουσιν αὐτοῖς μὴ κλέπτειν, μὴ ἁρπάζειν, μὴ βίᾳ εἰς οἰκίαν παριέναι, μὴ πάσχειν ὃν μὴ δίκαιον, μὴ μοιχεύειν, μὴ ἀπειθεῖν ἄρχοντι, καὶ
573 ταῦλλα τὰ τοιαῦτα ὡσαύτως· ἢν δέ τις τούτων τι παραβαίνῃ, [b] ζημίας αὐτοῖς [c] ἐπέθεσαν. οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι, προλαβόντες ἐπιμέλονται ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται ὥστε πονηροῦ τινος ἔργου ἢ αἰσχροῦ ἐφίεσθαι.

Ἐπι-

[a] γρ' ἔπειτα προσάττουσιν. [b] ζημίαν. [c] ἐπανέθεσαν.

EX XENOPHONTE, *Pædiæ Cyri libro* I.

PRIMA his legibus cura a bono publico videtur initium ſumere. Haud enim incipiunt itidem ut aliæ plurimæ civitates, quæ parentibus permittentes pro voluntate filios educare, et ætate provectioribus pro arbitrio vitam agere, eos iubent non furari, non rapere, non in alienas ædes ingredi vi, non iniuſte percutere quemquam, non adulterium patrare, non principis imperium detrectare, reliquaque huiusmodi eodem pacto, quod ſiquid horum transgreſſus quis fuerit, pœnam in eum ſtatuerunt. At Perſarum leges anticipantes, maxime curant ne omnino tales ſint cives ut cuiusquam vel improbitatis vel turpitudinis deſiderio capiantur.

Cu-

Curant autem illud hoc pacto. Est illis forum quod vocatur liberum, ubi et regiæ, et alia sunt palatia. Hinc et venalia, et circumforanei, et horum clamores atque ineptiæ in alium locum reiecta sunt, ne horum turba compositis eorum moribus qui institutionem adepti sunt, misceatur. Est autem forum circa palatia distributum in partes quatuor, quarum una est puerorum, altera puberum, tertia virorum, qui perfectam ætatem iam agunt: quarta vero eorum qui sunt emeriti. Legeque cautum est ut horum singuli locis suis adsint: pueri, quum primum illuxerit, et eodem modo perfectæ ætatis viri: seniores vero, quum per ocium cuique licuerit, exceptis constitutis diebus, quibus adsint necesse est. At adolescentes cubant etiam in palatiis cum gymnicis armis: exceptis maritis; qui ne requiruntur quidem, nisi antea adesse iussi fuerint. At neque honestum ducitur sæpius abesse. Et præsunt cuique harum partium duodecim principes, nam in duodecim tribus Persæ distributi sunt. Ii vero pueris præsunt qui selecti ex senioribus eos videantur reddituri quam optimos: adolescentibus autem, ex absolutæ ætatis viris illi qui perquam optimos eos existimentur effecturi. At ipsis absolutæ ætatis viris ii sunt præfecti, quorum illi institutione censeantur quæ constituta sunt et a magistratu maximo imperata, maxime præstituri. Electi etiam sunt præsides seniorum: qui præsunt, quo hi quoque suo fungantur officio.

Quæ autem cuique ætati imperantur faciunda, enarrabimus, quo dilucidius fiat diligentiamne adhibeant ut cives sint quam optimi. Pueri igitur ventitantes ad scholas, iustitiæ discendæ dant operam, aiuntque ita illos huic rei studere quemadmodum apud nos qui eunt ad litteras perdiscendas. Eorum autem magistri magnam diei partem consumunt in eorum disceptationibus iudicandis. Habent enim pueri quoque inter sese, quemadmodum viri, accusationes et de furto, et de rapina, et de vi, et de fraude, et de maledicentia, et de aliis criminibus, ut et par est. Quos autem norint horum aliquid deliquisse, eos plectunt. In illos item animadvertunt quos minus iure accusantes invenerint. Ac iudicia de illo etiam crimine exercent, quod est quidem in causa cur homines mutuo se odio quam maxime insectentur, sed tamen ita ut ne minimum quidem iudicium de eo exerceant: nimirum de ingratitudine, ac quemcunque cognorint posse referre gratiam, nec referre, in hunc severissime animadvertunt: quippe qui arbitrantur, eos qui sint ingrati, et deos maiorem in modum negligere, et parentes, et patriam, et amicos. Ingratitudinem vero potissimum impudentia sequitur, etenim hæc ad omnem turpitudinem maxima est dux. Docent etiam pueros temperantiam, ad quam discendam eis plurimum conducit quod vident senes ipsos toto die temperanter vitam agere. Tradunt præterea iis præcepta parendi magistratibus. Multum quoque huic rei conducit, quod seniores magno studio parere magistratibus intuentur. Eosdem insuper docent ut et cibi et potus continentiam servent: ad quam illos admodum adiuvat quod ante oculos habent seniores non prius abire ventris implendi gratia, quam præsides permiserint: quodque non apud matrem vescuntur pueri, sed apud magistrum, quando præsides significarint: feruntque domo pro cibo panem, pro obso-

Ἐπιμέλονται δὲ ὧδε· ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρα ἀγορὰ καλουμένη, ἔνθα τά τε βασίλεια καὶ τὰ ἄλλα ἀρχεῖα πεποίηται· ἐντεῦθεν τὰ μὲν ὠνια, καὶ οἱ ἀγοραῖοι, καὶ αἱ τούτων φωναὶ καὶ ἀπειροκαλίαι ἀπελήλανται εἰς ἄλλον τόπον· ὡς μὴ μιγνύηται ἡ τούτων τύρβη τῇ τῶν πεπαιδευμένων εὐκοσμίᾳ. διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ ἡ περὶ τὰ ἀρχαῖα εἰς τέτταρα μέρη· τούτων δ' ἔστιν ἓν μὲν παισίν, ἓν δὲ ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν, ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσι. νόμῳ δὲ εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας ἕκαστοι τούτων πάρεισιν, οἱ μὲν παῖδες, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ οἱ τέλειοι ἄνδρες· οἱ δὲ γεραίτεροι, ἡνίκ' ἂν ἑκάστῳ προχωρῇ· πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρεῖναι. οἱ δὲ ἔφηβοι καὶ κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα, σὺν τοῖς γυμνικοῖς [a] ὅπλοις, πλὴν τῶν γεγαμηκότων, οὗτοι δὲ οὔτε ἐπιζητοῦνται, ἢν μὴ προῤῥηθῇ παρεῖναι· οὔτε πολλάκις ἀπεῖναι καλόν. ἄρχοντες δ' ἐφ' ἑκάστῳ τούτων τῶν μερῶν εἰσὶ δώδεκα· δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν Φυλαὶ διήρηνται, καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς παισὶν τῶν γεραιτέρων ἠρημένοι εἰσὶν οἳ ἂν δοκῶσι τοὺς παῖδας βελτίστους ἂν ἀποδεικνύναι· ἐπὶ δὲ τοῖς ἐφήβοις, ἐκ τῶν τελείων ἀνδρῶν οἳ ἂν αὐτοὺς τοὺς ἐφήβους βελτίστους δοκῶσι παρέχειν· ἐπὶ δὲ τοῖς τελείοις ἀνδράσιν, οἳ ἂν δοκῶσι παρέχειν αὐτοὺς μάλιστα τὰ τεταγμένα ποιοῦντας, καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὑπὸ τῆς μεγίστης ἀρχῆς. εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραιτέρων προστάται ἠρημένοι οἳ προστατεύουσιν ὅπως καὶ αὐτοὶ τὰ καθήκοντα ἀποτελῶσιν.

Ἃ δὲ ἑκάστῃ ἡλικίᾳ προστέτακται ποιεῖν, διηγησόμεθα· ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται ἢ ἐπιμέλονται ὡς ἂν βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται. οἱ μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες, διάγουσι, μανθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται, ὥσπερ παρ' ἡμῖν οἱ τὰ γράμματα μαθησόμενοι. οἱ δὲ ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς. γίγνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ ἀνδράσιν, ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς, καὶ ἁρπαγῆς, καὶ βίας, καὶ ἀπάτης, καὶ 574
κακολογίας, καὶ ἄλλων οἵων εἰκός. ὃς δ' ἂν γνῶσί τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται· κολάζουσι δὲ καὶ ὃς ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντας εὑρίσκωσι. δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οὗ ἕνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ [b] οὐχ ἥκιστα, ἀχαριστίας· καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. οἴονται γὰρ, τοὺς ἀχαρίστους, καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. ἔπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ ἡ ἀναισχυντία. καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἡγεμών. διδάσκουσι δὲ τοὺς παῖδας καὶ σωφροσύνην· μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτοὺς ὅτι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὁρῶσιν ἀεὶ πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας. διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὁρῶσι τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πειθομένους τοῖς ἄρχουσιν ἰσχυρῶς. διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι γαστρὸς καὶ ποτοῦ· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὁρῶσι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους οὐ πρόσθεν ἀπιόντας γαστρὸς ἕνεκα, πρὶν ἂν ἀφῶσιν οἱ ἄρχοντες· καὶ ὅτι οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι. φέρονται δὲ οἴκοθεν [c] σῖτον μὲν, ἄρτον, ὄψον δὲ, κάρδαμον· πιεῖν δὲ,

[a] γρ' γυμνητικοῖς. [b] οὐδ' ἥκιστα. vel ἧκιστα neutra partic. præfixa. [c] σῖτα μὲν, ἄρτους.

δὲ, ἢν τις διψῇ, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρύσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις μανθάνουσι τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν. μέχρι μὲν δὴ ἓξ ἢ ἑπταικαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ γενέσεως οἱ παῖδες ταῦτα πράττουσιν.

obsonio nasturtium, ad potum vero, siquis sitiat, capedinem, ut ex flumine aquam hauriant. Ad hæc etiam discunt sagittandi et iaculandi modum. Atque ad sextum usque et septimumdecimum ætatis annum hæc agunt pueri.

Ἐκ τούτου δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐξέρχονται. οὗτοι δ' αὖ οἱ ἔφηβοι διάγουσιν ὧδε. δέκα ἔτη ἀφ' οὗ ἂν ἐκ παίδων ἐξέλθωσι, κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα, ὥσπερ προείρηται, καὶ φυλακῆς ἕνεκα τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνης. δοκεῖ γὰρ αὕτη ἡ ἡλικία μάλιστα ἐπιμελείας δεῖσθαι. παρέχουσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἑαυτοὺς μάλιστα τοῖς ἄρχουσι χρῆσθαι, ἤν τι δέωνται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. καὶ ὅταν μὲν δέῃ, πάντες μένουσι περὶ τὰ ἀρχεῖα· ὅταν δὲ ἐξίῃ βασιλεὺς ἐπὶ [a] θήραν, ἐξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς. ποιεῖ δὲ τοῦτο πολλάκις τοῦ μηνός. ἔχειν δὲ δεῖ τοὺς
575 ἐξιόντας [b] τόξα παρὰ τὴν φαρέτραν, καὶ ἐν κολεῷ κοπίδα, ἢ σάγαριν· ἔτι δὲ καὶ γέρρον, καὶ πάλτα δύο, ὥστε τὸ μὲν ἀφιέναι, τῷ δ', ἂν δέῃ, ἐκ χειρὸς χρῆσθαι. διὰ τοῦτο δὲ δημοσίᾳ τοῦ θηρᾶν ἐπιμέλονται, καὶ βασιλεὺς, ὥσπερ καὶ ἐν πολέμῳ, ἡγεμὼν αὐτοῖς ἐστι, καὶ αὐτός τε θηρᾷ, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται ὅπως ἂν [c] θηρῶσι· ὅτι ἀληθεστάτη δοκεῖ αὕτη ἡ μελέτη τῶν πρὸς τὸν πόλεμον εἶναι. καὶ γὰρ πρωῒ ἀνίστασθαι ἐθίζει, καὶ ψύχη καὶ θάλπη ἀνέχεσθαι· γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις. ἀνάγκη δὲ καὶ τοξεῦσαι θηρίον, καὶ ἀκοντίσαι ὅπου ἂν παραπίπτῃ. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ πολλάκις ἀνάγκη [d] θήγεσθαι ἐν τῇ θήρᾳ, ὅταν τι τῶν ἀλκίμων θηρίων ἀνθίστηται. παίειν μὲν γὰρ δεῖ τὸ ὁμόσε γιγνόμενον, φυλάξασθαι δὲ τὸ ἐπιφερόμενον. ὥστε οὐ ῥᾴδιον εὑρεῖν τί ἐν τῇ θήρᾳ ἄπεστι τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων. ἐξέρχονται δὲ ἐπὶ τὴν θήραν, ἄριστον ἔχοντες πλεῖον μέν, [e] ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν παίδων, τἆλλα δὲ ὅμοιον. καὶ θηρῶντες μὲν, οὐκ ἂν ἀριστήσαιεν· ἢν δέ τι δέῃ θηρίου ἕνεκα ἐπικαταμεῖναι, ἢ ἄλλως [f] βουληθῶσι διατρίψαι περὶ τὴν θήραν, τὸ ἄριστον τοῦτο δειπνήσαντες, τὴν ὑστεραίαν αὖ θηρῶσι μέχρι δείπνου. καὶ μίαν ἄμφω ταύτας τὰς ἡμέρας λογίζονται, ὅτι μιᾶς ἡμέρας σῖτον δαπανῶσι. τοῦτο δὲ ποιοῦσι τοῦ ἐθίζεσθαι ἕνεκα· ἵνα καὶ ἐάν τι ἐν πολέμῳ δέῃσῃ, δύνωνται τοῦτο ποιεῖν. καὶ ὄψον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικοῦτοι ὅ, τι ἂν θηράσωσιν· εἰ δὲ μὴ, τὸ κάρδαμον. εἴ δέ τις αὐτοὺς οἴεται ἢ ἐσθίειν ἀηδῶς, ὅταν κάρδαμον μόνον ἔχωσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ, ἢ πίνειν ἀηδῶς, ὅταν ὕδωρ πίνωσιν, ἀναμνησθήτω πῶς μὲν ἡδὺ μάζα καὶ ἄρτος πεινῶντι φαγεῖν, πῶς δὲ ἡδὺ ὕδωρ διψῶντι πιεῖν. αἱ δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ διατρίβουσι μελετῶσαί τε ἄλλα ἃ παῖδες ὄντες ἔμαθον, καὶ ἀκοντίζειν· καὶ διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διατελοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ δημόσιοι τούτων ἀγῶνες, καὶ ἆθλα προτίθεται. [g] ἐν ᾗδ' ἂν τῶν φυλῶν πλεῖστοι ὦσι δαιμονέστατοι καὶ ἀνδρικώτατοι καὶ [h] εὐπειστότατοι, ἐπαινοῦσιν οἱ πολῖται, καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον τὸν νῦν ἄρχοντα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις αὐτοὺς παῖδας ὄντας ἐπαίδευσε. χρῶνται δὲ τοῖς μένουσι τῶν ἐφήβων
576 αἱ ἀρχαὶ, ἤν τι ἢ φρουρῆσαι δέῃσῃ, ἢ κακούργους ἐρευνῆσαι, ἢ λῃστὰς ὑποδραμεῖν, ἢ καὶ ἄλλο τι ὅσα ἰσχύος ἢ τάχους ἔργα ἐστί. ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἔφηβοι πράττουσιν.

Dein vero in epheborum numerum exeunt: horum autem epheborum talis est vita. Decem enim annos postquam pueritiam egressi fuerint, cubant, ut antea dictum est, ad palatia, idque tum custodiendæ urbis gratia, tum ob temperantiam. Videtur enim huic ætati maxime attentione opus esse. Præstant etiam interdiu maxime præfectis suam operam, si cui eis usui sint pro republica. Et quum oportuerit, manent omnes ad palatia. Quum vero ad venationem rex exierit, id quod persæpe agit in mense, educit custodiæ dimidium. Habeant autem exeuntes oportet arcus præter pharetram, in vagina gladiolum leviter curvatum, aut securim, præterea cratem, et hastas duas: ut et alteram emittant, et altera, si opus fuerit, cominus utantur. Ob hanc autem rem publice dant operam venationi: et rex quemadmodum in bello se ducem eis præstat; et ipse tum venatur, tum ut alii venentur curam adhibet, quod hæc eis verisima videtur meditatio rerum bellicarum. Etenim diluculo assuefacit surgere, frigoraque et calores tolerare: exercet etiam eos ad itinera et cursus. Necesarium etiam est sagitta bestiam ferire ac iaculo petere, ubicunque occurrerit. Quinetiam animum acui sæpe necesse est in venatione, ubi ferox aliqua bestia contra sese obiecerit. Nam et percutere oportet quæ concurrerit, et ab irruente sibi cavere. Quare haud facile in venatione eorum quicquam abesse reperiatur quæ inter bellandum accidunt. Exeuntes autem in venationem, prandium habent, et id quidem largius, ut par est, quam pueri, sed alioqui simile. Et donec quidem venantur, non prandent: sed siquid opus fuerit aut feræ ipsius gratia præstolari, aut alioqui velint tempus terere in venando, hoc prandio pro cœna usi, rursum postridie venantur ad cœnam usque et duos hos dies pro uno supputant, quod unius diei cibum consumunt. Hoc autem faciunt consuescendi gratia, ut, siquid facto opus fuerit etiam in bello, id facere possint. Ac illi quidem qui huius sunt ætatis, obsonium hoc habent quodcunque venati fuerint: sin minus, nasturtio vescuntur. Quod siquis eos existimat aut vesci iniucunde, quum solum nasturtium addunt in panem, aut potu minus suavi uti, quum aquam bibunt, reminiscatur quanta cum voluptate offa paneque vescatur esuriens, quamque suave sit bibere aquam sitienti. At reliquæ tribus domi manent tum alia exercentes quæ pueri didicerunt, tum vero sagittare et iaculari et de his inter se assidue certant. Sunt insuper publica horum certamina præmiaque proponuntur: in qua autem tribu plurimi fuerint peritissimi fortissimique ac maxime obedientes, horum laudatur a civibus et honoratur non præsens rector duntaxat, verumetiam ille qui eos in pueritia erudivit. Et his domi manentibus ephebis utuntur magistratus, sicubi præsidio opus fuerit, vel malefici inquirendi, vel ad insequendos latrones, vel ad alia agenda quæcunque aut virium aut velocitatis sunt opera. Ab ephebis igitur hæc geruntur.

Ἐπεὶ- Sed

a γρ' θήραν, τὰς ἡμισείας φυλακὰς καταλείπει, ποιεῖ δέ. *b* τόξα καὶ παρά. *c* θηρῶσι. *d* quidam libri γήθεσθαι, quidam θάλπεσθαι, sed prius alii multi libri comprobant. *e* ὡς εἰκός. *f* ἐθελήσωσι. *g* ἐν ᾗ δ' ἂν φύλῃ. *h* πιστότατοι.

Sed ubi annos decem abſolverint, excedunt in perfectæ ætatis viros: a quo tempore autem ex ephebis excesſerint, hi rurſus annos quinque et viginti ita degunt. Principio, quemadmodum ephebi præſto ſunt magiſtratibus, ut, ſiquid pro republica opus fuerit, ſe utantur iis in rebus quas tractant prudentes et adhuc validi. Quod ſi militiæ alicubi danda ſit opera, qui ita ſunt inſtituti, arcubus et haſtis amplius non utuntur, ſed armis quibus cominus pugnatur et thorace circa pectora, et crate, in manu ſiniſtra qualem habentes pinguntur Perſæ: in manu autem dextera machæram aut copida. Et ex huiusmodi viris magiſtratus omnes conſtituuntur, exceptis puerorum magiſtris.

At posteaquam annos quinque et viginti complerint, agentes hi ætatis annum aliquanto amplius quam quinquageſimum, tunc egrediuntur in hos qui et ſunt et vocantur ſeniores; hi vero ſeniores non etiam in militiam eunt extra ſolum patrium, ſed manentes domi iudicant et publicas omnes causſas et privatas. Iudicant etiam hi causſam mortis, iidemque legunt omnes magiſtratus. Quod ſiquis aut in ephebis aut in viris deliquerit quippiam contra leges, deferunt eum ſinguli tribuni, et ex aliis qui voluerit. Quem ſeniores ubi audierint, ordine movent. At ordine motus degit reliquam vitam cum ignominia.

Verum ut omnis Perſarum reſpub. clarius pateat, repetam paulo altius: nunc enim ob ante dicta declarari queat paucis. Perſæ dicuntur eſſe circiter centum vigiſti millia hominum. Horum nemo lege excluditur a dignitatibus atque magiſtratibus: ſed licet omnibus Perſis mittere filios ad publicas iuſtitiæ ſcholas. Verum qui posſunt filios ociantes alere, eos mittunt ad ſcholas: quibus vero alendi non est facultas, nequaquam mittunt. Qui autem fuerint apud publicos magiſtros inſtituti, licet iis inter ephebos eius ætatis opera exercere, aliis vero non inſtitutis haud licet. Qui rurſus legitima inter ephebos abſolverint, posſunt hi inter viros verſari, magiſtratuumque participes atque honorum fieri. At hi qui pueritiæ atque adoleſcentiæ legitima non obierint, inter viros non admittuntur. At hi rurſus qui inter perfectæ ætatis viros ſine reprehenſione ſe gesſerint, fiunt ex ordine ſeniorum. Et ita ſeniores hi conſtituuntur qui per omne honeſtatis genus vitam egerint. Et hæc est vivendi inſtitutio, qua utentes, optimos viros ſe fore exiſtimant. Quin hoc etiam tempore teſtimonium durat tum moderati eorum victus, tum etiam laboribus coniuncti. Nam nunc quoque turpe est apud Perſas et ſpuere, et emungi, et flatus videri plenos. Turpe item ducitur ſiquis conſpiciatur quoquam ire aut meiendi, aut cuiusquam huiusmodi rei gratia. Quæ quidem facere nullo pacto posſent niſi et victu modico uterentur, et humiditatem per laborem conſumerent, ita ut ea alio quopiam ſecederet. Hæc igitur de Perſis omnibus dicere posſumus.

Ἐπειδὰν δὲ [a] τὰ δέκα ἔτη [b] διατελέσωσιν, ἐξέρχονται εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας. ἀφ' οὗ δ' ἂν ἐξέλθωσι χρόνου ἐκ τῶν ἐφήβων, οὗτοι αὖ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάγουσιν ὧδε. πρῶτον μέν, ὥσπερ οἱ ἔφηβοι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς ταῖς ἀρχαῖς χρῆσθαι ἤν τι δέῃ [c] περὶ τοῦ κοινοῦ ὅσα [d] φρονούντων τε ἤδη ἔργα ἐστὶ καὶ ἔτι δυναμένων. ἢν δέ που δέῃσῃ στρατεύεσθαι, τόξα μὲν οἱ οὕτω πεπαιδευμένοι οὐκέτι ἔχοντες οὐδὲ παλτὰ στρατεύονται, τὰ δ' ἀγχέμαχα ὅπλα καλούμενα, θώρακά τε περὶ τοῖς στέρνοις, καὶ γέρρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, οἷόν περ γράφονται οἱ Πέρσαι ἔχοντες· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ μάχαιραν ἢ κοπίδα. καὶ αἱ ἀρχαὶ δὲ πᾶσαι ἐκ τούτων καθίστανται, πλὴν οἱ τῶν παίδων διδάσκαλοι.

Ἐπειδὰν δὲ τὰ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διατελέσωσιν, εἶησαν μὲν δὴ οὗτοι πλεῖόν τι ἢ πεντήκοντα ἔτη γεγονότες ἀπὸ γενέσεως· ἐξέρχονται δὲ τηνικαῦτα εἰς τοὺς γεραιτέρους ὄντας τε καὶ καλουμένους. οἱ δ' αὖ γεραίτεροι οὗτοι στρατεύονται μὲν οὐκέτι ἔξω τῆς ἑαυτῶν, οἴκοι δὲ μένοντες δικάζουσι τά τε κοινὰ πάντα καὶ τὰ ἴδια. καὶ θανάτου δὲ οὗτοι κρίνουσι, καὶ τὰς ἀρχὰς οὗτοι πάσας αἱροῦνται. καὶ ἤν τις ἢ ἐν ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν ἐλλίπῃ τι τῶν νομίμων, φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαστον, καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος· οἱ δὲ γεραίτεροι ἀκούσαντες ἐκκρίνουσιν. ὁ δὲ ἐκκριθεὶς, ἄτιμος τὸν λοιπὸν βίον διατελεῖ.

Ἵνα δὲ σαφέστερον δηλωθῇ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπάνειμι. νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ δὴ δηλωθείη διὰ τὰ προειρημένα. λέγονται μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι. τούτων δ' οὐδεὶς ἀπολέλαται νόμῳ τιμῶν καὶ ἀρχῶν, ἀλλ' ἔξεστι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεῖα. ἀλλ' οἱ μὲν δυνάμενοι τρέφειν τοὺς παῖδας ἀργοῦντας, πέμπουσιν· οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι, οὐ πέμπουσιν. οἱ δ' ἂν παιδευθῶσι παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις, ἔξεστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις γυμνασκεύεσθαι· τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν οὕτως οὐκ ἔξεστιν. οἱ δ' ἂν ἐν τοῖς ἐφήβοις διατελέσωσι τὰ νόμιμα ποιοῦντες, ἔξεστι τούτοις εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας συναυλίζεσθαι, καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν· οἱ δ' 577
ἂν αὖ ἐν τοῖς παισὶ μὴ διατελέσωσιν, ἢ ἐν τοῖς ἐφήβοις, οὐκ εἰσέρχονται εἰς τοὺς τελείους. οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς τελείοις διαγένωνται ἀνεπίληπτοι, οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίνονται. οὕτω μὲν δὴ οἱ γεραίτεροι διὰ πάντων τῶν καλῶν ἐληλυθότες καθίστανται· καὶ ἡ πολιτεία αὕτη, ἣ οἴονται χρώμενοι βέλτιστοι ἂν εἶναι. καὶ νῦν δὲ ἔτι ἐμμένει μαρτυρία καὶ τῆς μετρίας διαίτης αὐτῶν, καὶ τοῦ ἐκπονεῖσθαι τὴν δίαιταν. αἰσχρὸν μὲν γάρ ἔτι καὶ νῦν ἐστι Πέρσαις καὶ τὸ ἀποπτύειν καὶ τὸ ἀπομύττεσθαι, καὶ τὸ φύσης μεστοὺς φαίνεσθαι. αἰσχρὸν δὲ ἔτι καὶ τὸ ἰόντα που φανερὸν γενέσθαι ἢ τοῦ οὐρῆσαι ἕνεκα, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς τοιούτου. ταῦτα δὲ οὐκ ἂν ἠδύναντο ποιεῖν εἰ μὴ καὶ διαίτῃ μετρίᾳ ἐχρῶντο, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκπονοῦντες ἀπήλισκον, ὥστε ἄλλῃ που ἀποχωρεῖν. ταῦτα μὲν δὴ κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν.

Vide et locum ex huius operis libro V, in illis quæ ſequuntur ea quæ e libro VIII. petita ſunt.

Apud eundem, Pædiæ VIII.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ Παιδείας ἡ.

ERGO Cyrus quum talis esſet, fecit ut in foribus multa esſet deteriorum modeſtia cedentium melioribus, multus etiam pudor atque

ΤΟΙΓΑΡΟΥΝ τοιοῦτος ὢν ἐποίησεν ἐπὶ ταῖς θύραις πολλὴν μὲν τῶν χειρόνων εὐταξίαν, ὑπεικόντων τοῖς ἀμείνοσι, πολλὴν δ' αἰδῶ καὶ εὐ-

a Lege aut ſaltem intellige τὰ ἐν τοῖς ἐφήβοις δέκα ἔτη. b τελέσωσιν. c ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. d σωφρονούντων

κοσμίαν πρὸς ἀλλήλους. ἐπέγνως δ' ἂν ἐκεῖ οὐδένα οὔτε ὀργιζόμενον κραυγῇ, οὔτε χαίροντα ὑβριστικῶς γέλωτι. ἀλλὰ ἰδὼν ἂν αὐτοὺς ἡγήσω τῷ ὄντι εἰς κάλλος ζῆν. τοιαῦτα μὲν δὴ ποιοῦντες καὶ ὁρῶντες ἐπὶ θύραις διῆγον. τῆς πολεμικῆς δ' ἕνεκα ἀσκήσεως ἐπὶ θήραν ἐξῆγεν οὕσπερ ἀσκεῖν ταῦτα ᾤετο χρῆναι· ταύτην ἡγούμενος καὶ ὅλως ἀρίστην ἄσκησιν πολεμικῶν εἶναι, καὶ ἱππικῆς δὲ ἀληθεστάτην. καὶ γὰρ ἐπόχους ἐν παντοδαποῖς χωρίοις αὕτη μάλιστα ἀποδείκνυσι, διὰ τὸ θηρίοις φεύγουσιν [a] ἕπεσθαι· καὶ ἀπὸ τῶν ἵππων ἐργοὺς αὕτη μάλιστα ἀπεργάζεται, διὰ τὴν τοῦ λαμβάνειν φιλοτιμίαν, καὶ ἐπιθυμίαν. καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πόνους καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ λιμὸν καὶ δίψος δύνασθαι φέρειν, ἐνταῦθα μάλιστα προσεἰθιζε τοὺς κοινωνούς. καὶ νῦν δ' ἔτι βασιλεὺς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ βασιλέα ταῦτα ποιοῦντες διατελοῦσιν. ὅτι μὲν οὖν οὐκ ᾤετο προσήκειν οὐδενὶ ἀρχῆς
578 ὅστις μὴ βελτίων εἴη τῶν ἀρχομένων, καὶ τοῖς προειρημένοις πᾶσι δῆλον· καὶ ὅτι οὕτως ἀσκῶν τοὺς περὶ ἑαυτὸν, πολὺ μάλιστα αὐτὸς ἐξεπόνει καὶ τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὰς πολεμικὰς τέχνας καὶ τὰς μελέτας. καὶ γὰρ ἐπὶ θήραν τοὺς μὲν ἄλλους ἐξῆγεν, ὁπότε μὴ [b] μένειν ἀνάγκη τις εἴη· αὐτὸς δὲ καὶ ὁπότε ἀνάγκη εἴη, οἴκοι ἐθήρα τὰ ἐν τοῖς παραδείσοις θηρία τρεφόμενα. καὶ οὔτε αὐτὸς ποτὲ πρὶν ἱδρῶσαι δεῖπνον ἤρειτο, οὔτε ἵππους ἀγυμνάστους σῖτον ἐνέβαλλε. συμπαρεκάλει δὲ καὶ εἰς ταύτην τὴν θήραν τοὺς περὶ αὐτὸν σκηπτούχους. τοιγαροῦν πολὺ μὲν αὐτὸς διέφερεν ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς ἔργοις, πολὺ δὲ οἱ περὶ ἐκεῖνον, διὰ τὴν ἀεὶ μελέτην. παράδειγμα μὲν δὴ τοιόνδε ἑαυτὸν παρείχετο, πρὸς δὲ τούτῳ, καὶ τῶν ἄλλων οὕτως μάλιστα ὁρᾷ τὰ καλὰ διώκοντας, τούτους καὶ δώροις καὶ ἀρχαῖς καὶ ἕδραις καὶ πάσαις τιμαῖς ἐγέραιρεν. ὥστε πολλὴν πᾶσι φιλοτιμίαν ἐνέβαλλεν ὅπως ἕκαστος ἄριστος φανήσοιτο Κύρῳ.

Καταμαθεῖν δὲ τοῦ Κύρου δοκοῦμεν, ὡς οὐ τούτῳ μόνῳ ἐνόμιζε χρῆναι τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀρχομένων διαφέρειν τῷ βελτίονας αὐτῶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ καταγοητεύειν ᾤετο χρῆναι αὐτούς. στολήν τε γοῦν εἵλετο τὴν Μηδικὴν αὐτός τε φορεῖν, καὶ τοὺς κοινωνοὺς ταύτην ἔπεισεν ἐνδύεσθαι. αὐτὴ γὰρ αὐτῷ συγκρύπτειν ἐδόκει εἴτις τι ἐν τῷ σώματι ἐνδεὲς ἔχοι, καὶ καλλίστους καὶ μεγίστους ἐπιδεικνύναι τοὺς φοροῦντας. καὶ γὰρ τὰ ὑποδήματα τοιαῦτα ἔχουσιν ἐν οἷς μάλιστα λαθεῖν ἔστι καὶ ὑποτιθεμένους τι, ὥστε δοκεῖν μείζους εἶναι ἢ εἰσί. καὶ ὑποχρίεσθαι δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσίετο, ὡς εὐοφθαλμότεροι φαίνοιντο ἢ εἰσὶ, καὶ ἐντρίβεσθαι, ὡς εὐχροώτεροι ὁρῷντο ἢ πεφύκασιν. ἐμελέτησε δὲ καὶ ὡς μηδὲ πτύοντες μηδὲ ἀπομυττόμενοι φανεροὶ εἶεν· μηδὲ μεταστρεφόμενοι ἐπὶ θέαν μηδενὸς, ὡς οὐδὲν θαυμάζοντες. πάντα δὲ ταῦτα ᾤετο φέρειν τι εἰς τὸ δυσκαταφρονητοτέρους φαίνεσθαι τοῖς ἀρχομένοις. οὓς μὲν δὴ ἄρχειν ᾤετο χρῆναι δι' ἑαυτοῦ, οὕτω κατεσκεύασε καὶ μελέτῃ καὶ τῷ σεμνῶς προστάττειν αὐτῶν· οὓς δ' αὖ κατεσκεύαζεν εἰς τὸ δουλεύειν, τούτους οὔτε μελετᾷν τῶν ἐλευθερίων πόνων
579 οὐδένα παρώρμα, οὔτε ὅπλα κεκτῆσθαι ἐπέτρεπεν. ἐπεμελεῖτο δ' ὅπως μήποτε ἄσιτοι μήτε ἄποτοι ποτὲ ἔσοιντο, ἐλευθερίων ἕνεκα μελετημάτων. καὶ γὰρ ὁπόταν ἐλαύνοιεν τὰ θηρία τοῖς ἵπποις εἰς τὰ πεδία,

que modeſtia invicem. Inſuper etiam animadverteres illic neminem neque iraſcentem cum clamore, neque gaudentem riſu contumelioſo: ſed ſi eos vidiſſes, vere eos ad normam honeſtatis vivere dixiſſes. Res igitur huiusmodi facientes videntesque degebant in foribus. At bellicæ exercitationis gratia eos ad venationem educebat quibus hæc militaria exercenda exiſtimabat: hanc exercitationem rerum bellicarum eſſe omnino ratus optimam, equeſtris autem veriſimam. Hæc enim maxime reddit ad equitandum in quibuslibet locis aptos, quod inſequi oporteat feras fugientes: et hæc item reddit maxime habiles ad efficiendum ab equis quodvis opus, quia cupiditate tenentur illas capiundi, et inde etiam honorem affectant. Et hic etiam maxime familiares aſſuefaciebat ad continentiam, et ad labores, et frigora, et calores, et famem ac ſitim tolerandam. Atque hoc etiam tempore rex ac regis familiares hæc aſſidue faciunt. Quod igitur exiſtimaret neminem imperare decere qui præſtantior ſubditis non eſſet, et ex antedictis omnibus patet, et ex eo quod ita ſuos exercens, multo etiam magis ipse et continentiam et bellicas artes exercitationesque elaborabat. Etenim ad venationem alios educebat, quando aliqua manendi neceſſitas non eſſet: quod ſi etiam neceſſitas talis accideret, ipse domi venabatur eas feras quæ in vivariis alebantur. Nec vero ipse unquam antequam ſudaſſet cœnam capiebat, nec equis priusquam eſſent exercitati, pabulum iniiciebat. Quinetiam ad hanc venationem invitabat ſceptriferos ſuos. Itaque longe ipse in omnibus honeſtis operibus excellebat, longe etiam præſtabant qui circa illum verſabantur, ob exercitationem aſſiduam. Et ſe quidem in tale exemplum proponebat. Præterea vero alios quoque et muneribus et magiſtratibus et conſeſſibus et omnibus donabat honoribus, quos maxime intuebatur quæ honeſta eſſent conſectari. Itaque multam omnibus iniiciebat æmulationem quo quisque Cyro optimus videretur.

Inſuper hoc Cyri nobis videmur animadvertiſſe quod non hac re ſolum decere exiſtimabat principes ſubiectis præſtare quod iis forent meliores, ſed etiam exiſtimabat opus eſſe ut eos veluti præſtigiis quibusdam deciperent. Itaque elegit ſtolam Medicam et ipse ferre, et ut familiares ea induerentur perſuaſit. Hæc enim viſa est ei occultare ſiquis defectum aliquem haberet in corpore: præterea indutos ea et pulcherrimos et maximos oſtendere. Etenim calceos tales habent, in quibus qui eos ferunt clam aliquid ſubiicere poſſint, quo maiores eſſe videantur quam ſunt. Sinebatque ut oculos ſuppingerent coloribus, quo pulchrioribus quam eſſent oculis eſſe viderentur: et fricarentur, ut melius viderentur colorati quam natura eſſent. Exercuit eos inſuper ut neque ſpuerent palam, neque mucum emitterent: præterea ne ad quicquam ſpectandum converterentur, perinde quaſi mirarentur nihil. Omnia vero hæc exiſtimabat aliquid conferre ad hoc ut minus forent ſubiectis contemptui. Quos igitur cenſebat dignos qui aliis præeſſent, per ſeipsum tales reddidit exercitatione, et imperium in illos gerendo cum maieſtate: quos vero deſtinabat ad ſerviendum, horum neminem incitabat ad exercendos ingenuos labores, neque ut haberent arma permittebat: verum curabat ut neque ſine cibo unquam eſſent, neque ſine potu, ingenuarum exercitationum gratia. Etenim quando agebant feras in cam-

[a] γρ. ἐφέπεσθαι. [b] μένειν οἴκοι ἀνάγκη.

campos equitibus, cibum in venationem his ferre permittebat, liberorum autem nemini: et quando iter faciendum erat, agebat eos ad aquas, ut iumenta: quum item erat prandendi tempus, eos expectabat donec aliquid comedisſent, ne eſurirent. Itaque hi quoque eum, ut viri optimates, patrem vocabant, quod ſui ipsorum haberet curam, ut indubitato ſemper mancipia forent.

δία, φέρεσθαι σῖτον εἰς θήραν τούτοις ἐπέτρεπε, τῶν δὲ ἐλευθέρων οὐδενί. καὶ ὁπότε πορεία εἴη, ἦγεν αὐτοὺς πρὸς τὰ ὕδατα, ὥσπερ τὰ ὑποζύγια. καὶ ὁπότε δὲ ὥρα εἴη ἀρίστου, ἀνέμενεν αὐτοὺς ἕως ἂν φάγοιέν τι, ὡς μὴ βιαλιμιῶεν. ὥστε καὶ ἔτι αὐτὸν ὥσπερ οἱ ἄριστοι πατέρα ἐκάλουν, ὅτι ἐπεμέλετο αὐτῶν· ὅπως ἀναμφιλόγως ἀεὶ ἀνδράποδα διατελοῖεν.

Apud eundem, circa finem eiusdem libri.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, περὶ τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ βιβλίου.

Quod pulcherrimum quidem ac maximum regnorum omnium Aſiæ, Cyri fuerit regnum, ipsum de ſe teſtimonium præbet. Terminos enim habuit ad orientem mare rubrum, ad ſeptemtriones pontum Euxinum, ad occidentem Cyprum et AEgyptum, ad meridiem AEthiopiam. Id autem imperium quum tanta eſſet magnitudine, una Cyri ſententia gubernabatur: qui etiam ipse ſubditos ſuos æque ac filios et honorabat et colebat: et Cyrum ſubiecti perinde quaſi patrem venerabantur. Ubi autem Cyrus exceſſit e vivis, continuo ipſi filii inter ſe diſſedere, continuoque urbes ac gentes defecere, ſicque in deterius omnia verſa ſunt.

Quod autem vera a me narrantur, incipiam a rebus divinis id docere. Novi enim et regem prius, et eos qui ſub rege eſſent, etiam iis qui ultima ſcelera perpetraſſent, ſive iusiurandum iuraviſſent, inviolatum præſtare, ſive dextras dediſſent, conſtantiſſime obſervare ſolitos. Quod ſi tales non fuiſſent, et huiusmodi de ſe opinionem non præbuiſſent, ne unus quidem credidiſſet eis: quemadmodum nunc nemo amplius credit, posteaquam cognita eſt eorum impietas: ſic neque tunc illi credidiſſent duces militum qui una cum Cyro aſcenderant. At illi quum priori de iis opinioni credidiſſent, ſeipsos in manus eorum tradiderunt, et ad regem ducti obtruncati fuerunt. Multi etiam eorum barbarorum qui una militarant, alii alia decepti fide data, periere. Multo præterea etiam his in rebus nunc ſunt deteriores. Antea enim ſiquis aut periculum ſubiiſſet pro rege, aut urbem gentemve in ſervitutem redegiſſet, aut aliud quicquam præclarum aut utile ei egiſſet, hi erant qui in honore habebantur: at nunc, etiam ſiquis, quemadmodum Leomithres, uxore ac liberis amicorumque filiis obſidibus apud AEgyptium relictis, maximumque iusiurandum transgreſſus, videatur aliquid emolumenti attuliſſe regi, hi ſunt qui maximis præmiis honorantur. Hæc igitur videntes Aſiatici omnes, ad impietatem et iniuſtitiam verſi ſunt. Quales enim fuerint præfecti, tales etiam qui ſub ipſis ſunt, ut plurimum evadunt. Hinc igitur factum eſt ut omne fas magis contemnant quam antea. Iam vero circa pecunias hoc modo ſunt iniquiores: non enim ſolum qui magnis ſe delictis fecerunt obnoxios, ſed eos item qui nihil fecerunt iniuſte, comprehenſos cogunt nullo iure pecunias ſolvere. Quo fit ut nihilo illi minus qui videntur eſſe ditiſſimi, quam qui multa iniuſte admiſerunt, in metu ſint: adeo ut neque in manus hi ire velint potentiorum, neque audeant ſe adiungere exercitui regio. Igitur quicunque bellum cum iis gerat; omnibus licet in regione ipsorum ſine pugna verſari utcunque velint, propter illorum tum impietatem erga deos, tum iniuſtitiam erga homines. Mentes igitur eorum ita ſunt omnino nunc deteriores, quam antiquitus.

Ὅτι μὲν δὴ [a] καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ὑπὸ τῇ Ἀσίᾳ ἡ τοῦ Κύρου βασιλεία ἐγένετο, αὐτὴ ἑαυτῇ μαρτυρεῖ. ὡρίσθη μὲν πρὸς ἕω τῇ ἐρυθρᾷ θαλάττῃ· πρὸς ἄρκτον δὲ, τῷ Εὐξείνῳ [b] πόντῳ· πρὸς ἑσπέραν δὲ, Κύπρῳ καὶ Αἰγύπτῳ· πρὸς μεσημβρίαν δὲ, Αἰθιοπίᾳ. τοσαύτη δὲ γενομένη, μιᾷ γνώμῃ τῇ Κύρου ἐκυβερνᾶτο· καὶ ἐκεῖνός τε τοὺς ὑφ' ἑαυτῷ ὥσπερ ἑαυτοῦ παῖδας ἐτίμα τε καὶ ἐθεράπευεν, οἵτε ἀρχόμενοι Κῦρον ὡς πατέρα ἐσέβοντο· ἐπεὶ μέντοι Κῦρος ἐτελεύτησεν, εὐθὺς μὲν, [c] αὐτοὶ οἱ παῖδες ἐστασίαζον, εὐθὺς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσαντο, πάντα δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο.

Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, ἄρξομαι διδάσκων ἐκ τῶν θείων. οἶδα γὰρ ὅτι πρότερον μὲν βασιλεὺς καὶ οἱ ὑπ' αὐτῷ καὶ τοῖς τὰ ἔσχατα πεποιηκόσιν εἴτε ὅρκους ὀμόσαιεν, ἐμπέδουν, εἴτε δεξιὰς δοῖεν, ἐβεβαίουν. εἰ δὲ μὴ τοιοῦτοι ἦσαν, καὶ τοιαύτην δόξαν εἶχον, οὐδ' ἂν εἰς αὐτοῖς ἐπίστευεν, ὥσπερ οὐδὲ νῦν πιστεύει οὐδὲ εἰς ἔτι, ἐπεὶ ἔγνωσαν ἡ ἀσέβεια αὐτῶν· οὕτως οὐδὲ τότε ἐπίστευσαν ἂν οἱ τῶν σὺν Κύρῳ ἀναβάντων στρατηγοί· νῦν δὲ δὴ τῇ πρόσθεν αὐτῶν δόξῃ πιστεύσαντες, ἐχειρίσαν ἑαυτοὺς, καὶ ἀναχθέντες πρὸς βασιλέα, ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλάς. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν συστρατευσάντων βαρβάρων ἄλλοι ἄλλαις πίστεσιν ἐξαπατηθέντες ἀπώλοντο. [d] πολὺ δὲ καὶ τῶνδε χείρονες νῦν εἰσί. πρόσθεν μὲν γὰρ εἴτις ἢ διακινδυνεύσειε πρὸ βασιλέως, ἢ πόλιν ἢ ἔθνος ὑποχείριον ποιήσειε, ἢ ἄλλό τι καλὸν ἢ ἀγαθὸν αὐτῷ διαπράξειεν, οὗτοι ἦσαν οἱ τιμώμενοι· [e] νῦν δὲ καὶ ἤν τις, ὥσπερ Λεομίθρης, τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς τῶν φίλων παῖδας ὁμήρους παρὰ τῷ Αἰγυπτίῳ ἐγκαταλιπὼν, καὶ τοὺς μεγίστους ὅρκους παραβὰς, βασιλεῖ δόξῃ τι σύμφορον ποιῆσαι, οὗτοί εἰσιν οἱ ταῖς μεγίσταις τιμαῖς γεραιρόμενοι. ταῦτα οὖν ὁρῶντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάντες, ἐπὶ τὸ ἀσεβὲς καὶ τὸ ἄδικον τετραμμένοι εἰσίν. ὁποῖοί τινες γὰρ ἂν οἱ προστάται ὦσι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς [f] ἐπιτοπολὺ γίγνονται. ἀθεμιτότεροι δὴ νῦν ἢ πρόσθεν ταύτῃ γεγένηνται. εἰς γε μὴν χρήματα, τῇδε ἀδικώτεροι· οὐ γὰρ μόνον τοὺς πολλὰ ἡμαρτηκότας, ἀλλὰ ἤδη τοὺς οὐδὲν ἠδικηκότας συλλαμβάνοντες, ἀναγκάζουσι πρὸς οὐδὲν δίκαιον χρήματα ἀποτίνειν. ὥστε οὐδὲν ἧττον οἱ πολλὰ ἔχειν δοκοῦντες τῶν πολλὰ ἠδικηκότων φοβοῦνται· καὶ εἰς χεῖρας οὐδ' οὗτοι ἐθέλουσι τοῖς κρείττοσιν ἰέναι, οὐδέ γε ἀθροίζεσθαι εἰς βασιλικὴν στρατείαν θαρροῦσι. τοιγαροῦν, ὅστις ἂν πολεμῇ αὐτοῖς, πᾶσιν ἔξεστιν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἀναστρέφεσθαι ἄνευ μάχης ὅπως ἂν βούλωνται· διὰ τὴν ἐκείνων περὶ μὲν θεοὺς ἀσέβειαν, περὶ δὲ ἀνθρώπους ἀδικίαν. αἱ μὲν δὴ γνῶμαι ταύτῃ τῷ παντὶ χειρόνες νῦν ἢ τὸ παλαιὸν, αὐτῶν.

Quod

Ὡς

[a] γρ. ἀρίστη καὶ καλλίστη. [b] Πόντῳ καὶ Προποντίδι καὶ Ἑλλησπόντῳ· πρὸς ἑσπέραν. [c] αὐτοῦ. [d] πολλοὶ δὲ καὶ τάδε. [e] νῦν δ' ἄν τις, ὥσπερ Μιθριδάτης τὸν πατέρα Ἀριοβαρσάνην προδοὺς, καὶ ὥσπερ. [f] ἐς ἐπὶ τὸ πολύ.

Ὡς δὲ οὐδὲ τῶν σωμάτων ἐπιμέλονται ὥσπερ πρόσθεν, νῦν αὖ τοῦτο διηγήσομαι. νόμιμον γὰρ δὴ ἦν αὐτοῖς, μήτε πτύειν, μήτε ἀπομύττεσθαι· (δῆλον δὲ ὅτι ταῦτα, οὐ τοῦ ἐν τῷ σώματι ὑγροῦ φειδόμενοι, ἐνόμισαν, ἀλλὰ βουλόμενοι διὰ πόνων καὶ ἱδρῶτος τὰ σώματα στερεοῦσθαι) νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ πτύειν μηδὲ ἀπομύττεσθαι, ἔτι διαμένει, τὸ δὲ [a] ποιεῖν οὐδαμοῦ ἐπιτηδεύεται. καὶ μὴν πρόσθεν μὲν ἦν αὐτοῖς μονοσιτεῖν νόμιμον, ὅπως ὅλῃ τῇ ἡμέρᾳ χρῶντο καὶ ἐς τὰς πράξεις καὶ εἰς τὸ διαπονεῖσθαι· νῦν γε μὲν τὸ μὲν μονοσιτεῖν ἔτι διαμένει, ἀρχόμενοι δὲ τοῦ σίτου ἡνίκα περ οἱ πρωϊαίτατα ἀριστῶντες, μέχρι τούτου ἐσθίοντες καὶ πίνοντες διάγουσιν ἕς τε περ οἱ ὀψιαίτατα κοιμώμενοι. ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μηδὲ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δηλονότι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν ἧττον ἂν καὶ σώ-
581 ματα καὶ γνώμας σφάλλειν· νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι, ἔτι αὖ διαμένει· τοσοῦτον δὲ πίνουσιν ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται, ἐπειδὰν μηκέτι δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι. ἀλλὰ μὴν καὶκεῖνο ἦν αὐτοῖς ἐπιχώριον, τὸ μεταξὺ πορευομένους μήτε ἐσθίειν, μήτε πίνειν, μήτε τῶν διὰ ταῦτα ἀναγκαίων μηδὲν ποιοῦντας φανεροὺς εἶναι· νῦν δ' αὖ μὲν τούτων ἀπέχεσθαι ἔτι διαμένει, τὰς μέντοι πορείας οὕτω βραχείας ποιοῦνται ὡς μηδ' ἂν ἔτι θαυμάσαι τὸ ἀπέχεσθαι τῶν ἀναγκαίων.

Quod autem nec corporum exercitationis curam gerunt, ut antea consuerant, nunc item hoc exponam. Lex enim erat apud eos neque spuere, neque emungere: (est autem manifestum hæc eos lege sanxisse, non quia parcerent corporis humori, sed quod vellent per labores ac sudorem reddere corpora solidiora.) hoc vero tempore non spuere quidem neque emungi, adhuc perdurat, sed illud institutum se laboribus exercendi desiit. Quinetiam antea erat Persis lege cautum comedere semel, quo toto die uterentur et circa res gerendas et circa labores: hac vero tempestate semel cibum capere adhuc permanet, sed vesci incipientes ab eo tempore quo illi qui summo mane prandent, ad illorum usque tempus comedere potareque pergunt, qui lectum tardissime petunt. Erat præterea lege cautum apud eos ne urcei importarentur in sympostia: quippe qui putabant, si non nimis potarent, minus corpora mentesque labefactari: hac vero tempestate urceos non importari, adhuc permanet: ac tantum bibunt ut non importent, sed ipsi exportentur, quum nequeant amplius erecti egredi. Iam vero et ille mos patrius iis erat, ut, dum iter facerent, neque comederent, neque biberent, neque quicquam eorum quæ propter hæc necessaria sunt, palam facerent: nunc autem ab iis abstinere, adhuc perdurat, sed itinera faciunt adeo brevia ut minime sit mirandum quod a rebus necessariis abstineant.

Ἀλλὰ μὲν καὶ ἐπὶ θήραν πρόσθεν μὲν τοσαυτάκις ἐξήεσαν ὥστε ἀρκεῖν αὐτοῖς τε καὶ ἵπποις γυμνάσια τὰς θήρας· ἐπεὶ δὲ Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἵπποι τοῦ οἴνου ἐγένοντο, οὐκέτι ὁμοίως οὔτε αὐτοὶ ἐξήεσαν, οὔτε τοὺς ἄλλους ἐξῆγον ἐπὶ τὰς θήρας· ἀλλὰ καὶ οἵτινες φιλόπονοι γενόμενοι καὶ σὺν τοῖς περὶ αὐτοὺς ἵπποις ἅμα θηρῶεν, φθονοῦντες αὐτοῖς δῆλοι ἦσαν, καὶ ὡς βελτίονας αὐτῶν ἐμίσουν. ἀλλά τοι καὶ τοὺς παῖδας τὸ μὲν παιδεύεσθαι ἐπὶ ταῖς θύραις, ἔτι διαμένει· τὸ μέντοι τὰ ἱππικὰ μανθάνειν καὶ μελέτᾳν, ἀπέσβηκε, διὰ τὸ μὴ [b] εἶναι ὅπου ἂν ἀποφαινόμενοι εὐδοκιμοῖεν.

Quinetiam ad venationem quoque toties antea exibant ut pro exercitatione venationes satis essent et ipsis et equis: at ubi Artaxerxes rex, et qui ei erant familiares, redditi sunt vino inferiores, non amplius eodem modo neque ipsi egrediebantur, neque alios educebant ad venationes: quin potius siqui laboris studiosi atque industrii una cum suis equitibus venarentur, aperte iis invidebant, et ut seipsis meliores oderant. Præterea puerorum institutio pro foribus adhuc perdurat: sed disciplina et exercitatio eorum quæ ad artem equestrem pertinent, extincta est, quoniam eo non eunt ubi specimen edendo gloriam consequantur.

Καὶ ὅτι γε οἱ παῖδες ἀκούοντες ἐκεῖ πρόσθεν τὰς δίκας δικαίως δικαζομένας, ἐδόκουν μανθάνειν δικαιότητα, καὶ τοῦτο παντάπασιν ἀνέγραπται. σαφῶς γὰρ ὁρῶσι νικῶντας ὁπότεροι ἂν [c] πλεῖον διαδῶσιν. ἀλλὰ καὶ τῶν φυομένων ἐκ τῆς γῆς τὰς δυνάμεις οἱ παῖδες πρόσθεν μὲν ἐμάνθανον, ὅπως τοῖς μὲν ὠφελίμοις χρῷντο, τῶν δὲ βλαβερῶν ἀπέχοιντο· νῦν δὲ ἐοίκασι ταῦτα διδασκομένοις, ὅπως ὁτιπλεῖστα κακοποιῶσιν. οὐδαμοῦ γοῦν πλείους ἢ ἐκεῖ οὔτε ἀποθνήσκουσιν, οὔτε διαφθείρονται ὑπὸ φαρμάκων.

Et quod pueri quum illic antea lites audirent secundum ius et æquum diiudicari, videbantur discere iustitiam, et hoc omnino contrarium est: quoniam certo vident eos vincere causam utri plus dederint. Præterea eorum vim quæ e terra oriuntur, pueri antea discebant, quo utilibus uterentur, et a pernicios abstinerent: nunc vero videntur hæc discere quo mala quamplurima perpetrent. Nusquam igitur plures quam illic, neque moriuntur, neque interficiuntur venenis.

Ἀλλὰ μὴν καὶ θρυπτικώτεροι πολὺ νῦν ἢ ἐπὶ Κύρου εἰσί. τότε μὲν γὰρ ἔτι τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ ἐχρῶντο, τῇ δὲ Μήδων στολῇ καὶ ἁβρότητι· νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμένην, τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασώζονται. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν. ἐκείνοις γὰρ πρῶτον [d] μὲν τὰς εὐνὰς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστρώννυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ [e] ταπίδων τιθέασιν, ὅ-
582 πως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον, ἀλλ' ὑπείκωσιν αἱ [f] τάπιδες. καὶ μὴν τὰ πιττόμενα ἐπὶ τραπέζαν, ὅσα τε πρόσθεν εὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηται, ἄλλά τε ἀεὶ καινὰ ἐπιμηχανῶνται. καὶ ὄψα γε ὡσαύτως.

Quod autem nec corporum exercitationis curam gerunt, ut antea consuerant, nunc item hoc exponam. Lex enim erat apud eos neque spuere, neque emungere: (est autem manifestum hæc eos lege sanxisse, non quia parcerent corporis humori, sed quod vellent per labores ac sudorem reddere corpora solidiora.) hoc vero tempore non spuere quidem neque emungi, adhuc perdurat, sed illud institutum se laboribus exercendi desiit. Quinetiam antea erat Persis lege cautum comedere semel, quo toto die uterentur et circa res gerendas et circa labores: hac vero tempestate semel cibum capere adhuc permanet, sed vesci incipientes ab eo tempore quo illi qui summo mane prandent, ad illorum usque tempus comedere potareque pergunt, qui lectum tardissime petunt. Erat præterea lege cautum apud eos ne urcei importarentur in sympostia: quippe qui putabant, si non nimis potarent, minus corpora mentesque labefactari: hac vero tempestate urceos non importari, adhuc permanet: ac tantum bibunt ut non importent, sed ipsi exportentur, quum nequeant amplius erecti egredi. Iam vero et ille mos patrius iis erat, ut, dum iter facerent, neque comederent, neque biberent, neque quicquam eorum quæ propter hæc necessaria sunt, palam facerent: nunc autem ab iis abstinere, adhuc perdurat, sed itinera faciunt adeo brevia ut minime sit mirandum quod a rebus necessariis abstineant.

Quin et ad venationem quoque toties antea exibant ut pro exercitatione venationes satis essent et ipsis et equis: at ubi Artaxerxes rex, et qui ei erant familiares, redditi sunt vino inferiores, non amplius eodem modo neque ipsi egrediebantur, neque alios educebant ad venationes: quin potius siqui laboris studiosi atque industrii una cum suis equitibus venarentur, aperte iis invidebant, et ut seipsis meliores oderant. Præterea puerorum institutio pro foribus adhuc perdurat: sed disciplina et exercitatio eorum quæ ad artem equestrem pertinent, extincta est, quoniam eo non eunt ubi specimen edendo gloriam consequantur.

Et quod pueri quum illic antea lites audirent secundum ius et æquum diiudicari, videbantur discere iustitiam, et hoc omnino contrarium est: quoniam certo vident eos vincere causam utri plus dederint. Præterea eorum vim quæ e terra oriuntur, pueri antea discebant, quo utilibus uterentur, et a pernicios abstinerent: nunc vero videntur hæc discere quo mala quamplurima perpetrent. Nusquam igitur plures quam illic, neque moriuntur, neque interficiuntur venenis.

Quinetiam multo magis indulgent mollibus et delicatis voluptatibus quam Cyri temporibus. Tum enim adhuc disciplina Persica et continentia utebantur, Medorum vero stola atque mollitie: sed hoc tempore Persicam constantiam æquo animo vident extingui, at Medorum mollitiem diligenter servant. Declarare autem volo eorum quoque mollem et delicatam vitam. Illis enim primum non satis est si lecti strata mollia habeant verumetiam lectorum pedes tapetibus superponunt, ne pavimentum renitatur, sed ut tapetes cedant. Insuper opere pistorio quæ conficiebantur ad mensam, et quæcunque reperta sunt antea, eorum nihil ablatum est, sed et nova semper excogitant, et obsonia iden-

a γρ' ἐκπτονεῖν. b εἶναι. c πλεῖω διδῶσιν. d μὲν οὐκέτι τὰς. e ταπίδων. f τάπιδες.

identidem: etenim ſibi compararunt homines qui nova utriusque harum rerum artificia inveniant. Inſuper hyeme non ſatis est illis caput et corpus atque pedes tegere, ſed in extremis manibus chirothecas villoſas habent, et digitalia. At vero æſtate contenti non ſunt neque arborum neque rupium umbris, ſed illis præſto ſunt homines qui in his umbris alias moliantur. Iam vero et pocula ſi quamplurima habeant, hoc ornamento gloriantur: verum ſi iniuſtis artibus comparata esſe conſtet, id nulli ſibi dedecori ducunt. Apud illos enim iniuſtitia lucrique turpis cupiditas valde est aucta. Atque antea patrius eis mos erat ne conſpicerentur proficiſci pedites, non alius cuiusquam rei gratia, quam ut equites optimi fierent: nunc autem plura ſuper equis ſtrata habent quam ſuper cubilibus. Non enim ita equitandi curam habent ut molliter ſedendi.

In iis vero quæ ad bellum pertinent, an non merito nunc ſunt omnino deteriores quam antea? Quibus ſuperiore tempore patrium erat, tum eos qui terram posſiderent, ab hac ipsa equites ſuppeditare, qui etiam in expeditionem ibant: tum præſidiarios, ſi militandum esſet, pro regione ſtipendiarios esſe: nunc vero qui oſtiarii ſunt, et piſtores obſoniorumque artifices, et pincernæ, et balneatores, et qui ad menſam apponunt, et qui e menſa tollunt, et qui dormitum agunt, et qui a ſomno excitant, et ornatores qui coloribus eos liniunt infricantque, aliaque decenter componunt: hoſce omnes ii qui proceres ſunt, equites faciunt, quo ſub ſe ſtipendium mereant. Multitudo igitur ex his quoque apparet, at nulla eorum ad bellum utilitas. Hoc etiam patet ex iis quæ uſuveniunt, nam in eorum regione hoſtes facilius commorantur quam amici. Cyrus enim quum ferentarios amoviſſet, thoracibus autem et eos et equos armasſet, et pilum unum cuique dediſſet in manum, cominus pugnam gerebat: ſed hoc tempore neque iactu utuntur amplius neque congredientes cominus prœliantur. Atque pedites habent quidem ipſi crates et copides et ſecures, quemadmodum Cyri temporibus, quum ſunt pugnaturi, ſed cominus congredi ne hi quidem volunt. Nec item falcatis curribus ad id utuntur amplius ad quod eos Cyrus est fabricatus. Cyrus enim quum aurigas amplificasſet honoribus ſtrenuosque reddidisſet, habebat qui in armatos impetum facerent. Perſæ autem huius temporis quum ne norint quidem eos qui præſunt curribus, cenſent fore ut inexercitatos ſimiles exercitatis habeant. Et hi proſiliunt quidem, ſed priusquam fuerint inter hoſtes, alii e curribus ultro excidunt, alii exiliunt: quo fit ut iugales aurigis carentes, pluribus ſæpe malis amicos quam hoſtes afficiant. Quoniam vero ipſi quoque cognoſcunt qualia ad bellum adminicula habeant, animo ad id remiſſo ſunt: nemoque amplius ſine Græcis ad bellum ſe accingit, neque quum invicem belligerant, neque quum Græci agunt contra eos exercitum, ſed etiam adverſus hoſce ſtatuerunt cum Græcis bellum gerere.

Et ego quidem quæ pollicitus ſum, ea me præſtitisſe arbitror. Dico enim, Perſas atque Perſarum ſocios, et magis impios adverſus deos, et magis nefarios erga neceſſarios, et iniuſtiores erga alios, et ignaviores ad bellum, hoc tempore quam antea redditos fuisſe. Quod ſiquis

τως. καὶ γὰρ κακοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκλη-
ται. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφα-
λὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας ἀρκεῖ αὐτοῖς ἐσκεπάσθαι,
ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρίδας δασείας καὶ
δακτυλήθρας ἔχουσιν. ὁ γε μὴν τῷ θέρει ἐκ ἀρκοῦσιν
αὐτοῖς οὔθ' αἱ τῶν δένδρων οὔθ' αἱ τῶν πετρῶν σκιαὶ,
ἀλλ' ὁ ταύταις ἑτέρας [a] σκιὰς ἄνθρωποι μηχανώμε-
νοι αὐτοῖς παρεῖχασι. καὶ μὴν ἐκπώματα ἦν μὲν ὡς
πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται· ἦν δ' ἐξ ἀδί-
κου φανερῶς ἢ μεμηχανημένα, οὐδὲν τοῦτο αἰσχύνον-
ται. πολὺ γὰρ ἥδηται ὁ αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ
αἰσχροκέρδεια. ἀλλὰ καὶ πρόσθεν μὲν ἦν ἐπιχώριον αὐ-
τοῖς μὴ ἐρᾶσθαι πεζῇ πορευομένοις, οὐκ ἄλλου τινὸς
ἕνεκα ἢ τοῦ ὡς ἱππικωτάτους γίγνεσθαι· νῦν δὲ στρώ-
ματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων ἢ ἐπὶ τῶν εὐνῶν.
οὐ γὰρ τῆς [b] ἱππείας οὕτως ὥσπερ τοῦ μαλακῶς
καθῆσθαι ἐπιμέλονται.

Τὰ γε μὴν πολεμικὰ πῶς οὐκ εἰκότως νῦν τῷ παν-
τὶ χείρους ἢ πρόσθεν εἰσίν; οἷς ὁ μὲν τῷ παρελ-
θόντι χρόνῳ ἐπιχώριον, οἶμαι, ὑπῆρχε τοὺς μὲν τὴν
γῆν ἔχοντας, ἀπὸ ταύτης ἵππότας παρέχεσθαι,
οἳ δὴ καὶ ἐστρατεύοντο. τοὺς δὲ φρουροῦντας, εἰ δέοι
στρατεύεσθαι, πρὸ τῆς χώρας μισθοφόρους εἶναι· νῦν
δὲ τούς τε θυρωροὺς καὶ τοὺς σιτοποιοὺς, καὶ τοὺς
ὀψοποιοὺς, καὶ οἰνοχόους, καὶ λυτροχόους, καὶ πα-
ρατιθέντας καὶ ἀναιροῦντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ
ἀνιστάντας, καὶ τοὺς [c] κοσμητὰς οἳ ὑποχρίουσί τε
καὶ ὁ τρίβουσιν αὐτοὺς, καὶ τὰ ἄλλα ῥυθμίζουσι·
τούτους πάντας ἱππέας οἱ δυνάστοι πεποιήκασιν, ὅ-
πως μισθοφορῶσιν αὐτοῖς. πλῆθος μὲν οὖν καὶ ἐκ τού-
των φαίνεται, ὠ μέν τοι ὄφελός γε οὐδὲν αὐτῶν εἰς
πόλεμον. δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὰ τὰ γιγνόμενα· κατὰ
τὴν χώραν γὰρ αὐτῶν [d] ῥᾷον οἱ πολέμιοι ἢ οἱ φί-
λοι ἀναστρέφονται. καὶ γὰρ δὴ ὁ Κῦρος τοῦ μὲν ἀ-
κροβολίζεσθαι ἀποπαύσας, θωρακίσας δὲ καὶ αὐ-
τοὺς καὶ ἵππους, καὶ ἓν παλτὸν ἑκάστῳ δοὺς εἰς
χεῖρα, ὁμόσε τὴν μάχην ἐποιεῖτο· νῦν δὲ οὔτε ἀ-
κροβολίζονται ἔτι, οὔτ' εἰς χεῖρας συνιόντες μάχον-
ται. καὶ οἱ πεζοὶ ἔχουσι μὲν γέρρα καὶ κοπίδας 583
καὶ σαγάρεις, ὥσπερ ἐπὶ Κύρου, τὴν μάχην ποι-
ησόμενοι· εἰς χεῖρας δὲ ἰέναι οὐδ' οὗτοι ἐθέλουσιν. οὐ-
δέ γε τοῖς δρεπανηφόροις ἅρμασιν ἔτι χρῶνται [e] ἐφ'
ᾧ Κῦρος αὐτὰ ἐποιήσατο. ὁ μὲν γὰρ, τιμαῖς αὐ-
ξήσας τοὺς ἡνιόχους, καὶ ἀγαθοὺς ποιήσας, εἶχε
τοὺς εἰς τὰ ὅπλα ἐμβαλοῦντας· οἱ δὲ νῦν, οὐδὲ γι-
γνώσκοντες τοὺς ἐπὶ τοῖς ἅρμασιν, οἴονται σφίσιν ὁ-
μοίους τὰς ἀνασκήτους τοῖς ἠσκηκόσιν ἔσεσθαι. οἱ δὲ
ὁρμῶσι μὲν πρὸ δ' ὁ τοῖς πολεμίοις εἶναι, οἱ μὲν,
ἐκόντες ἐκπίπτουσιν, οἱ δ' ἐξάλλονται· ὥστε ἄπρα ἡνι-
όχων γιγνόμενα τὰ ζεύγη πολλάκις πλείω κακὰ τοὺς
φίλους ἢ τοὺς πολεμίους ποιεῖ. ἐπεὶ μέντοι καὶ αὐτοὶ
γιγνώσκουσιν οἷα σφίσι τὰ πολεμιστήρια ὑπάρχει,
ὑφίενται, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἄνευ τῶν Ἑλλήνων εἰς πό-
λεμον καθίσταται, [f] οὔτε ὅταν ἀλλήλοις πολεμῶσιν,
οὔτε ὅταν οἱ Ἕλληνες αὐτοῖς ἀντιστρατεύωνται· ἀλλὰ
καὶ πρὸς τούτους ἐγνώκασι μεθ' Ἑλλήνων τοὺς πολέμους
ποιεῖσθαι.

Ἐγὼ μὲν δὴ οἶμαι ἅπερ ὑπεθέμην [g] ἀπεργάσθαι
μοι. φημὶ γὰρ Πέρσας καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς καὶ ἀσε-
βεστέρους περὶ θεοὺς, καὶ ἀνοσιωτέρους περὶ συγγενεῖς,
καὶ [h] ἀδικωτέρους περὶ τοὺς ἄλλους, καὶ ἀνανδροτέρους
τὰ εἰς τὸν πόλεμον νῦν ἢ πρόσθεν ἀποδεδεῖχθαι. εἰ
δέ

a γρ' σκιάδας. *b* ἱππικῆς. *c* κομμωτίας. *d* ῥάδιον. *e* ἐφ' ὧν. *f* οὔτε ἂν πότε. *g* ἀπεργάσασθαι. φημὶ. *h* ἀνομωτέρους.

δέ τις τἀναντία ἐμοὶ γιγνώσκει, τὰ ἔργα αὐτῶν ἐπισκοπῶν, εὑρήσει αὐτὰ μαρτυροῦντα τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

siquis secus atque ego sentiat, is eorum opera considerans, ea testimonio suo verba mea comprobare comperiet.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Ξενοφῶντι, ἐν τῷ τῆς αὐτῆς παιδείας ε.

Apud eundem Xenophontem, in eiusdem Pædiæ libro V.

Ἐπ' οὐδενὶ γὰρ βρώματι οὐδὲ πόματι Πέρσης ἀνὴρ τῶν πεπαιδευμένων οὔτε ὄμμασιν ἂν ἐκπεπληγμένος καταφανὴς γένοιτο, οὔτε ἁρπαγῇ, οὔτε νόῳ, μὴ οὐχὶ προορᾶν ἅπερ ἂν καὶ μὴ ἐν σίτῳ ὤν· ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἱππικοὶ, διὰ τὸ μὴ ταράττεσθαι ἐπὶ τῶν ἵππων, δύνανται ἅμα ἱππεύοντες καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ λέγειν τὸ δέον, οὕτω καὶ ἐκεῖνοι ἐν τῷ σίτῳ οἴονται δεῖν Φρόνιμοι καὶ μέτριοι Φαίνεσθαι. τὸ δὲ κεκινῆσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῆς πόσεως, πάνυ αὐτοῖς[a] κυνικὸν καὶ θηριῶδες δοκεῖ εἶναι.

In nullo enim neque esculento neque potulento vir Perses, ex iis qui bene instituti sunt, neque oculis commotus appareat, neque rapina, neque mente, quo minus eadem prospiciat quam si in cibo non esset: sed quemadmodum equestres, quoniam in equis non turbantur, possint simul dum equitant et videre et audire et dicere quod sit opus, sic item illi inter epulas existimant oportere et prudentes apparere et moderatos. At moveri esculentis et potulentis, videtur iis esse caninum admodum et immane.

Vide et quæ hunc locum proxime sequuntur, nec non quæ præcedunt. Sed cum iis quæ hoc loco dicuntur, conferenda sunt quæ supra, pag. videlicet 574., *legisti* de pueris domo afferentibus in
584 cibum quidem, panem, in obsonium vero, nasturtium: ad potum autem, siquis eorum sitiret, vas fictile quod cothona vocabant, ut in id e flumine posset haurire. *Atque his addenda sunt et quæ de puberibus, sive adolescentibus* (*Græce ephebis*) *paulo post dicuntur*, quidquid venando ceperint, id eorum obsonium esse: sin nihil ceperint, non aliud obsonium habere quam nasturtium. *Ideo autem conferendi sunt hi loci cum illo libri* V., *ut consideremus quantum profit a teneris assuescere. Nam temperanter in ipsa etiam senectute vivere, in eodem illo tradit loco, quum et de pueris exemplum temperantiæ ab eis sumentibus scribat. Tenuis autem victus vestitusque vilis Persarum mentionem facit Xenophon non in iis solum quæ ex eo allata iam fuerunt, sed in hoc etiam libri primi eiusdem operis loco, non procul ab iis quæ deprompta inde habuisti in præcedentibus, per quandam cum molli Medorum vestitu antitheſin,* Apud Persas autem qui in patria manent, hoc etiam sæculo et vestimenta sunt viliora, et victus magis est tenuis. *Necnon aliquanto post Cyrus avo suo Astyagi dicit*, Sed longe simplicior apud nos ac rectior est ad se explendum via. Nos enim panis et carnes ad hoc deducunt: vos autem, quum eodem studeatis pervenire quo nos, per multos circuitus ac ambages sursum deorsum errantes, vix tandem eo pervenitis quo nos iamdudum veneramus. *Sed hanc Persarum laudem multum minuit iste libri septimi eiusdem operis locus, ubi de Cyro dicitur*, Quum igitur sciret, Persas, qui domi manerent, vitam agere durissimam propter inopiam, et laboriosissimam, tum propter regionis suæ asperitatem, tum quod opus faciendo victum sibi quærunt: hos potissimum existimavit libenter apud se victuros. *Minuit* (*inquam*) *hic locus laudem illam, quod regionis natura ad tenuem illum victum eos adigere dici possit. Sed ex iis quæ alibi scribuntur, conii-cere est, institutionem bonam non solum hoc addidisse ut boni consulerent hanc victus tenuitatem, aut saltem hunc moderatum victum* (*nam et μετρίαν δίαιταν dicit*) *sed etiam effecisse ut vellent* et spuendi et mungendi necessitatem a se per labores abigere. *Atque hoc apud illos etiam qui sua ætate essent Persas mansisse, in eodem illo primi libri loco testatur. Videndum tamen quomodo cum hoc convenire loco possit ille libri octavi, ubi scribit,* (*hoc quoque exemplo ostendens quantum Persæ a suis maioribus degenerassent*) Nam quum antea sancitum esset, (*vel* lege cautum. *nisi et* more receptum *reddi potest*) ut neque spuerent, neque emungerent. (manifestum est autem ipsos non ideo sanxisse ut humori corporis parcerent, sed quod vellent laboribus et sudoribus corpora robusta et velut solida effici) nunc quidem adhuc manet, ut non spuant, nec sese emungant, at se laboribus exercere, nusquam in usu est. *Quomodo enim Xenophontis etiam sæculo permanebant hæc duo,* non spuere, neque se emungere, *id vero per quod hæc vitabant* (*quæ alioqui vix posse vitari videntur*) *ut ipse in illo altero loco scribit, iam aboleverat?*

Sed, hanc quæstionem aliis solvendam relinquens, ad eos transeo locos qui contra Persicum luxum, et quidem in regibus nominatim, describunt. Meminisse autem hic oportet horum circa finem lib. VIII. *verborum,* ὁποῖοί τινες γὰρ ἂν οἱ προστάται ὦσι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίγνονται. *id est,* Quales enim fuerint qui *aliis* præsunt, tales sunt plerunque et illi qui eorum subiecti sunt imperio. *Idem vero et ante Xenophontem etiam dictum fuerat, et post Xenophontem etiam dictum fuit: et quidem a nonnullis etiam qui vocem illam* plerunque *non addiderunt. Magna est autem convenientia inter illum locum, et istum qui eodem in libro legitur, pagina a principio tertia,* Quum enim vident homines, eum cui maxime licet insolenter agere, modeste se gerere, tanto magis ii qui sunt inferiores ullam suam insolentiam minime exstare volunt. *Adiungendum etiam quod aliquanto post sequitur, de ipso Cyro,* Et se quidem in tale exemplum proponebat. *Necnon adiiciendus erit hic qui primam eiusdem libri paginam claudit; in mea editione,* ὅταν μὲν ὁ ἐπιστάτης βελτ. *&c.*

Ἐκ τοῦ εἰς Ἀγησίλαον λόγου.

Ex oratione de Agesilao.

Τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται, μαστεύοντες τί ἂν ἡδέως πίοι, μυρίοι δὲ τεχνῶνται τί ἂν ἥδεως φάγοι. ὅτως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδ' ἂν εἷποι τις ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ, διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν

Habet enim rex Persarum qui totum orbem circumeant, quæritantes potum qui suavis illi sit futurus: et innumeri excogitant cibos quibus suaviter vescatur: ad somnium vero conciliandum, non facile quis dixerit, quæ machinentur: at vero Agesilaus, quod labori deditus esset, quid-

[a] γρ. συϊκὸν.

quidquid aderat iucunde bibebat, et quidquid nactus erat, iucunde edebat: ad ſomnum autem ſuaviter capiendum quivis locus idoneus illi erat. Ac non ſolum dum hæc faceret lætabatur, ſed etiam exultabat, quoties conſideraret ſe quidem mediis in voluptatibus verſari: at barbarum illum videret, ſi quidem absque dolore vellet vivere, oportere ab extremis terræ finibus ea ſecum trahere quæ delectationem ſint allatura.

ρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως ἤσθιεν, εἰς δὲ τὸ ἀσμένως καμηθῆναι, πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ. καὶ ταῦτα οὐ μόνον πράττων ἔχαιρεν, ἀλλὰ καὶ ἐν- 585
θυμούμενος ἠγάλλετο, ὅτι αὐτὸς μὲν ἐν μέσαις ταῖς εὐφροσύναις ἀναστρέφοιτο· τὸν δὲ βάρβαρον ἐώρα, εἰ μέλλοι ἀλύπως βιώσεσθαι, συνελκυστέον αὐτῷ ἀπὸ περάτων τῆς γῆς τὰ τέρψοντα.

In eadem oratione proponuntur et alia, in quibus Ageſilaus et rex Perſarum inter ſe comparantur: atque hoc inter cetera, quod ille quidquid inter homines auri, quidquid argenti erat, et quæcunque erant pretioſisſima, apud ſe congeſta habere niteretur: exiſtimans, ſi maximam vim pecuniarum haberet, fore ut omnia in poteſtatem ſuam redigeret: at vero Ageſilaus domum ſuam contra inſtituerat, ita ut nullo horum indigeret. *Animadvertendum autem, ad hanc auri argentique coacervationem quod attinet, eſſe et hoc veriſimile ad fovendum etiam ſuum luxum illam congerere conatum eſſe: quamvis aliam cauſſam afferat. Ceterum cum illis verbis*, μυρίοι δὲ τεχνῶνται τί ἂν ἡδέως φάγοι, *conferenda hæc quæ habuiſti pag.* 582. *ex alio loco* καὶ μὴν τὰ πεττόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσα τε πρόσθεν ηὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηται, ἀλλά τε ἀεὶ καινὰ ἐπιμηχανῶνται. καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται. *Verum hoc in loco (qui non procul abest a fine libri octavi et ultimi Pædiæ) non tantum de Perſarum regibus, ſed de univerſa Perſarum gente agitur.*

Hinc ad illum digredior locum ubi contra ſtudium rerum bellicarum, necnon agriculturæ, (et quidem hanc præponens) in Perſarum rege commendat: quum alibi rei militaris ſtudium in certo quopiam rege, videlicet Cyro, commendaſſet: et quidem venationis exercitio ad res bellicas, et maxime ad artem equeſtrem, eos præparari dixiſſet, ut videre est inter illa quæ e lib. Pæd. 8. *deprompta dedi, p.* 577. *Verum ibi postquam hæc et alia quædam eodem pertinentia ſcripſit, et tandem locum illum his verbis clauſit*, καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πόνους καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ λιμὸν καὶ δίψος δύνασθαι φέρειν, ἐνταῦθα μάλιστα προσεθίζε τοὺς κοινῶνας. *id est*, Atque hic maxime aſſuefaciebat ſodalitia ad continentiam, et ad hoc ut labores necnon frigora et æſtus, quinetiam famem et ſitim tolerare poſſent. *Ubi (inquam) ita locum illum clauſit, adiicit*, καὶ νῦν δ' ἔτι βασιλεὺς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ βασιλέα ταῦτα ποιοῦντες διατελοῦσιν. *id est*, Atque hoc etiam ſæculo tum rex, tum qui circa regem ſunt, hæc aſſidue faciunt. *Hæc porro*, οἱ περὶ βασιλέα, *Philelphus vertit* regis familiares. *Quam etiam interpretationem admittere videntur illa verba: at* κοινώνων *appellatio eam minime admittit: quamvis huic quoque eam tribuat: vertit enim*, Et hic etiam maxime familiares aſſuefaciebat ad continentiam. *Exiſtimo autem reddi debere hic, ſicut et alibi*, ſodalitia, *vel*, eos qui e ſodalitiis erant. *De hoc quoque obiter monco quod ad locum illum attinet*, καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, *&c. afferri et hanc lectionem*, καὶ πρὸς ἐγκράτειαν δέ. *Invenitur autem et hæc*, καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πρὸς πόνους, καὶ ψύχη καὶ θάλπη, καὶ πρὸς τὸ λιμὸν καὶ δίψος δύνασθαι Φέρειν. *Verum ex duabus unam faciens, libenter ita ſcriberem*, καὶ πρὸς ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πόνους, καὶ ψύχη καὶ θάλπη, καὶ πρὸς τὸ λιμὸν καὶ δ. *Alioqui, noſtram retinendo ſcripturam, ſaltem ſcribendum eſſet*, καὶ τὸ ψύχη καὶ τὸ θάλπη καὶ λ. καὶ δ. δύνασθαι Φέρειν. *Ad illum (inquam) locum transeo ubi ſtudium rerum bellicarum et agriculturæ (et quidem huius mentionem prius faciens) commendat. Is autem extat in Oeconomico, pag.* 482. *meæ editionis, ubi Socrates et Critobulus inter ſe colloquuntur:*

Quibus igitur artibus nobis, Socrates, utendum cenſes? Num (inquit Socrates) regem Perſarum imitari verebimur? Illum quidem ferunt inter pulcherrima maximeque neceſſaria ſtudia agriculturam artemque bellicam ducere, et utramque diligenter atque ſtudioſe ſimul curare. Hæc ut audiit Critobulus, An et hoc credis, inquit, o Socrates, regi Perſarum agriculturam eſſe curæ? Cui Socrates, Si videamus o Critobule quid agat, hoc modo fortaſſe diſcemus ſiquid ſit ei curæ. Nam convenit inter nos eum res bellicas ſtrenue curare, et diligenter adminiſtrare: quod ex quotquot nationibus tributa accipit, unicuique præfecto definierit in quot equites, ſagittarios, funditores, gerrhophoros, (*id est, ſcuta et eiusmodi tegumenta ferentes*) alimentum partiri debeat: qui et regere poſſint quibus præſunt, quique ſi hoſtes irrumpant, fines tueantur. Præter hos et cuſtodes in arcibus alere conſuevit: et cuſtodibus quidem alimentum ſuggerit huic ab eo muneri præfectus: rex autem per ſingulos annos omnes præter eos qui cuſtodiunt arces, eo cogens quo vocatur concilium, recenſet qui ſtipendia merent, atque alios quos in armis eſſe iuſſit. Qui non ita procul a regia diſtant, ad eos ipse inſpectionis cauſſa proficiſcitur: qui longius incolunt, ad eos mittit haud dubiæ fidei viros, qui res ſociorum inſpiciant. Cuſtodum præfectos, et chiliarchos, (*id est, qui mille viros ducunt*,) et ſatrapas, ſi imperatum ſibi militum

Ἡμῖν δὲ δὴ ποίαις τέχναις συμβουλεύεις ὦ Σώκρατες χρῆσθαι; Ἆρα (ἔφη ὁ Σωκράτης) μὴ αἰσχυνθῶμεν τὸν Περσῶν βασιλέα μιμήσασθαι; ἐκεῖνον γάρ φασιν, ὃς τοῖς καλλίστοις τε καὶ ἀναγκαιοτάτοις ἡγεῖσθαι εἶναι ἐπιμελήμασι, γεωργίαι τε καὶ τὴν πολεμικὴν τέχνην, τούτων ἀμφοτέραν ἰσχυρῶς ἐπιμελεῖσθαι. καὶ ὁ Κριτόβουλος ἀκούσας ταῦτα εἶπε, Καὶ τοῦτο, ἔφη, πιστεύεις ὦ Σώκρατες, βασιλέα τῶν Περσῶν γεωργίας τι συνεπιμελεῖσθαι; Ὧδ' ἂν (ἔφη ὁ Σωκράτης) ἐπι- 586
σκοποῦντες, ὦ Κριτόβουλε, ἴσως ἂν καταμάθοιμεν εἴ τι συνεπιμελεῖται. τῶν μὲν γὰρ πολεμικῶν ἔργων ὁμολογοῦμεν αὐτὸν ἰσχυρῶς ἐπιμελεῖσθαι, ὅτι ἐξ ὁπόσων περ ἔθνων δασμοὺς λαμβάνει, τέταχε τῷ ἄρχοντι ἑκάστῳ εἰς ὁπόσους δεῖ διδόναι τροφὴν ἱππέας καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ γερροφόρους, οἵτινες τῶν τε ὑπ' αὐτοῦ ἀρχομένων ἱκανοὶ ἔσονται κρατεῖν, καὶ, ἢν πολέμιοι ἐπίωσιν, ἀρήξουσι τῇ χώρᾳ. χωρὶς δὲ τούτων, φύλακας ἐν ταῖς ἀκροπόλεσι τρέφει· καὶ τὴν μὲν τροφὴν τοῖς φρουροῖς δίδωσιν ὁ ἄρχων ᾧ τοῦτο προστέτακται· βασιλεὺς δὲ κατ' ἐνιαυτὸν ἐξέτασιν ποιεῖται τῶν μισθοφόρων καὶ τῶν ἄλλων οἷς ὡπλίσθαι προστέτακται, καὶ πάντας ἅμα συνάγων, πλὴν τοὺς ἐν ταῖς ἀκροπόλεσιν, ἔνθα δὴ ὁ σύλλογος καλεῖται. καὶ τοὺς μὲν ἀμφὶ τὴν αὐτοῦ οἴκησιν αὐτὸς ἐφορᾷ, τοὺς δὲ πρόσω ἀποκοῦντας, πιστοὺς πέμπει ἐπισκοπεῖν· καὶ οἳ μὲν ἂν φαίνωνται τῶν φρουράρχων καὶ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν σατραπῶν τὸν ἀριθμὸν τὸν τεταγμένον ἔχοντες,

τες, καὶ τούτους [a] δοκίμους ἵπποις τε καὶ ὅπλοις κατεσκευασμένους παρέχωσι, τούτους μὲν τοὺς ἄρχοντας καὶ ταῖς τιμαῖς αὔξει, καὶ δώροις μεγάλοις καταπλουτίζει. ὃς δ' ἂν εὕροι [b] τῶν ἀρχόντων ἢ καταμελοῦντας τῶν Φρουράρχων, ἢ κατακερδαίνοντας, τούτους χαλεπῶς κολάζει, καὶ παύων τῆς ἀρχῆς, ἄλλους ἐπιμελητὰς καθίστησι. τῶν μὲν δὴ πολεμικῶν ἔργων ταῦτα ποιῶν δοκεῖ ἡμῖν [c] ἀναμφιλόγως ἐπιμελεῖσθαι. ἔτι δὲ ὁπόσην μὲν τῆς χώρας διελαύνων ἐφορᾷ αὐτὸς, καὶ δοκιμάζει, ὁπόσην δὲ μὴ αὐτὸς ἐφορᾷ, πέμπων πίστεις ἐπισκοπεῖται. καὶ ὃς μὲν ἂν αἰσθάηται τῶν ἀρχόντων συνοικισμένην γε τὴν χώραν παρεχομένους, καὶ ἐργὸν ὖσαν τὴν γῆν, καὶ πλήρη δένδρων τε ὧν ἑκάστη φέρει καὶ καρπῶν, τούτοις μὲν χώραν τὴν ἄλλην προσίθησι, καὶ δώροις κοσμεῖ, καὶ ἕδραις ἐντίμοις γεραίρει· οἷς δ' ἂν ὁρᾷ ἀργόν τε τὴν χώραν ὖσαν καὶ ὀλιγάνθρωπον, ἢ διὰ χαλεπότητα, ἢ δι' ὕβριν, ἢ δι' ἀμέλειαν, τούτους δὲ κολάζων καὶ παύων τῆς ἀρχῆς, ἄρχοντας ἄλλους καθίστησι. ταῦτα ποιῶν δοκεῖ ἧττον [d] ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἡ γῆ ἐργὸς ἔσται ὑπὸ τῶν κατοικούντων, ἢ ὅπως εὖ φυλάξεται ὑπὸ τῶν φρουρούντων;

litum numerum expleant, atque lectos egregiosque viros equis et armis pulcre inſtructos exhibeant, et honoribus auget, et donis ingentibus ditat, quos autem magiſtratus ducesque reperit aut ſegnes aut avaros, et quæſtus avidos, acerbe caſtigat, et abire magiſtratu iubet: alios qui res gerant, conſtituens. Hæc quum faciat, illum ſine ulla dubitatione rerum bellicarum ſtudioſum eſſe arbitramur. Præterea quantam potest regni ſui partem percurrens inſpicit ipse, ac veluti cenſor in iudicium morum vocat: quod reliquum est, inſpiciunt viri fideles ab eo miſſi. Porro quos præſides regionem populo frequentem, terram excultam, et arboribus quas unaquæque fert et fructibus plenam præſtare cogноſcit, his aliam regionem addit, donis ornat, ſedibus honorificis præmii cauſſa donat: quibus autem videt ocioſam incultamque terram, et hominibus infrequentem, ſive istud aſperitate, ſive inſolentia, ſive negligentia factum ſit, illos caſtigat, imperio privat, et aliis magiſtratibus conſtitutis abiicit. Hæc quum gerit, cenſen' curare eum minus qui terra a cultoribus exercebitur, quam qui tuto a præſidiis cuſtodietur?

587 ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ γεωγραφικῶν.

Ἐν τῷ ιε' βιβλίῳ.

ΔΙΑ τοῦτο οὖν τὰ ἤθη τὰ Περσικὰ, τούτοις, καὶ Μήδοις τὰ αὐτὰ, καὶ ἄλλοις πλείοσι· περὶ ὧν εἰρήκασι μὲν πλείους, τὰ δὲ καίρια καὶ ἡμῖν λεκτέον. Πέρσαι τοίνυν ἀγάλματα μὲν καὶ βωμοὺς οὐχ ἱδρύονται· Διὶ δὲ ὁ ὑψηλῷ τόπῳ, τὸν οὐρανὸν ἡγούμενοι Δία· τιμῶσι δὲ καὶ ἥλιον, ὃν καλοῦσι Μίθραν· καὶ Σελήνην, καὶ Ἀφροδίτην, καὶ πῦρ, καὶ γῆν, καὶ ἀνέμους, καὶ ὕδωρ. Θύουσι δ' ὁ καθαρῷ τόπῳ, [c] κατευξάμενοι καὶ παρασησάμενοι τὸ ἱερεῖον ἐστεμμένον. μελίσαντος δὲ τοῦ μάγου τὰ κρέα, τοῦ ὑφηγουμένου τὴν ἱερουργίαν, ἀπίασι διελόμενοι· τοῖς θεοῖς οὐδὲν ἀπονείμαντες μέρος· τῆς γὰρ ψυχῆς φασι τοῦ ἱερείου δεῖσθαι τὸν θεὸν, ἄλλου δὲ οὐδενός· ὅμως δὲ τοῦ ἐπίπλου τι μικρὸν τιθέασιν, ὡς λέγουσι τινες, ἐπὶ τὸ πῦρ. διαφερόντως δὲ τῷ πυρὶ καὶ τῷ ὕδατι θύουσι, τῷ μὲν πυρὶ προσιθέντες ξηρὰ ξύλα, τοῦ λέπους χωρὶς, πιμελὴν ἐπιτιθέντες ἄνωθεν. εἶθ' ὑφάπτουσιν, ἔλαιον [f] καταχέαντες, οὐ φυσῶντες, ἀλλὰ ῥιπίζοντες. τοὺς δὲ φυσήσαντας, ἢ νεκρὸν ἐπὶ πῦρ θέντας, ἢ βόλβιτον, θανατοῦσι. τῷ δὲ ὕδατι [g] ἐπὶ λίμνην ἢ ποταμὸν, ἢ κρήνην ἐλθόντες, βόθρον ὀρύξαντες, εἰς τοῦτον σφαγιάζονται, φυλαττόμενοι μή τι τοῦ πλησίον ὕδατος καθαροῦ αἱμαχθείη, ὡς μιαίνοντες· εἶτ' ἐπὶ μυρρίνην ἢ δάφνην διαθέντες τὰ κρέα, ῥάβδοις λεπτοῖς [h] ἐφάπτονται οἱ μάγοι, καὶ ἐπᾴδουσιν, ἀποσπένδοντες ἔλαιον ὁμοῦ γάλακτι καὶ μέλιτι κεκραμένον, οὐκ εἰς πῦρ, οὐκ ὕδωρ, ἀλλ' εἰς τέφραν· τὰς δ' ἐπῳδὰς ποιοῦνται πολὺν χρόνον, ῥάβδων μυρικίνων λεπτῶν δέσμην κατέχοντες. ὁ δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ (πολὺ γάρ ἐστι τὸ τῶν μάγων φῦλον, οἱ καὶ [i] Πύραιθοι καλοῦνται· πολλὰ δὲ καὶ τῶν Περσικῶν θεῶν ἱερά) οὐδὲ μαχαίρᾳ θύουσι, ἀλλὰ κορμῷ τινι, ὡς ἂν ὑπέρῳ τύπτοντες. ἔστι δὲ καὶ [k] Πυραιθεῖα, σηκοί τινες ἀξιόλογοι· ὁ δὲ τούτοις μέσοις βωμὸς, ὁ φ πολλή τε σποδὸς καὶ πῦρ

EX STRABONIS geographicis libris.

Libro XV.

ITAQVE etiam de moribus Perſarum etſi permulti dixerunt, tamen dicenda nobis videntur quæ ad rem attinent. Perſæ nec ſtatuas, nec aras erigunt: ſacrificant in loco excelſo: cœlum eſſe Iovem putant: colunt et ſolem, quem Mithram vocant: item lunam et Venerem, et ignem, et tellurem, et ventos et aquam. Sacrificant in loco mundo, cum imprecationibus, et coronatam hoſtiam ſtatuunt. Ubi magus, qui ſacrificio faciendo præest, carnes in portiones diſtribuit, ſua quisque accepta, abeunt, nulla parte diis relicta, dicunt enim deum nihil velle, præter hoſtiæ animam: quidam tamen, ut fertur, omenti partem igni imponunt. Præcipue igni et aquæ ſacrificant, igni arida ligna imponentes adempto cortice, et arvina ſuperiniecta: deinde infuſo oleo, ſuccendunt, non inſpirantes, ſed ventilantes: ſi quis inſpirat, aut mortuum quicquam, cœnumve in ignem iniicit, morte punitur. Aquæ ſacra peragunt hoc modo. In lacum vel flumen vel fontem venientes, ſcrobem faciunt: ibique hoſtiam iugulant, cavente ne quid proximæ aquæ ſanguine contingatur: ſic enim omnia pollutum iri: poſtea carnibus myrto laurove impoſitis, eas magi gracilibus virgis comburunt: et factis imprecationibus quibusdam, oleum lacte ac melle mixtum inſpergunt, non in ignem, nec in aquam, ſed in terram. Imprecationes diu faciunt, faſciculum virgarum myricinarum tenuium tenentes. In Cappadocia (etenim maxima est ibi magorum multitudo, qui Pyræthi vocantur, et multa Perſicorum deorum templa:) non cultro ſed ſtipite quodam mactant, tanquam malleo verberantes. Sunt et Pyrætheia ſepta quædam ingentia, in quorum medio ara est. In ea magi et cinerem mul-

a γρ' δοκίμοις. *b* Phil. legiſſe videtur τῶν ἀρχόντων ἢ τῶν Φρουράρχων καταμελοῦντας ἢ κατακ. *c* ἀναμφιβόλως. *d* ἐπιμέλεσθαι. *e* Male in Aldin. καὶ τευξάμενοι. *f* ἐπιχέαντες. *g* Diſtingue post ὕδατι, et intellige τῷ δὲ ὕδατι οὕτω θύουσι, repetendo hoc verbum e præcedentibus. *h* ἐφάπτουσι. *i* Ald. Πύρεθοι. *k* Ald. Πυραθεῖα.

multum et ignem perennem ſervant: et eo quotidie ingreſſi, imprecationes faciunt, per horam ante ignem virgarum faſciculum tenentes, pileis infulis velati ex utraque parte dependentibus, adeo ut vittæ labia contegant ac malas. Hæc in Anaitidis et Omani delubris fiunt. Nam et horum ibi delubra ſunt, et Omani ſtatua in pompa ducitur.

Ista nos vidimus: quæ ſequuntur, hiſtorici memoriæ mandaverunt. In fluvium Perſæ non immeiunt, nec lavant, nec abluuntur, nec cadaver iniiciunt, nec alia quæ immunda eſſe videantur. Cuicunque deo ſacrificent, primum igni imprecationes faciunt. Reges habent ex eadem ſtirpe. Qui non paruerit, capite et brachio amputato proiicitur. Ducunt uxores complures: et multas pellices alunt, multiplicandæ ſobolis gratia. Reges quotannis præmia proponunt iis qui plures filios progenuerint, pueri ante quartum annum in patris conſpectum non veniunt. Nuptiæ in initio verni æquinoctii celebrantur: ſponſus in thalamum venit, comeſto prius malo vel cameli medulla, præter id nihil eo die. A quinto usque ad vigeſimum quartum annum diſcunt ſagittare, iaculari, equitare, et in primis vera dicere. Diſciplinarum magiſtris continentiſſimis utuntur, qui et fabulas ad utilitatem accommodatas intexunt, cum cantu et ſine cantu, deorum et clarorum virorum facta celebrantes. Congregant eos in unum locum, æris ſonitu ante lucem excitatos ad arma aut venationem. Præficiunt quinquagenis aliquem ex regis filiis, aut ſatrapæ, quem currentem ſequi iubent, loco triginta quadragintave ſtadiorum determinato. Poſtulant hi etiam orationem de ſingulis quæ illi didicerint: ſimul et vocem et ſpiritum et latus exercentes. Quin et adverſus æſtum, frigus, imbres, et ad torrentium tranſitus eos condocefaciunt, ut arma et veſtes immadidas ſervent. Paſcere etiam, et in agro pernoctare docent, et ruſticari, et fructibus ſylveſtribus veſci: ut termintho, glandibus, pyris agreſtibus. Atque hi Cardaces vocantur, ſurtis viventes: nam carda virile ac bellicoſum ſignat. Quotidianus eorum cibus post exercitationem est panis duriſſimus, et naſturtium, et ſalis grana, et carnes aſſæ vel elixæ; potus aqua. Venantur autem pila et ſagittas ab equis mittentes, et fundantes. Veſpertina eorum ſunt exercitia, arbores ſerere, aut radices effodere, aut arma fabricari, aut lino et retibus ſtudium impendere artificioſe faciundis. Pueri venationem non attingunt, ſed mos est eam domum referre. Curſus et ceterorum quæ in quinquertio exercentur, præmia ab rege proponuntur. Pueri auro exornantur, cuius igneum fulgorem venerantur, quare id neque mortuo apponunt: quemadmodum nec ignem, ob honorem, quem ei deferunt. Militant, et ordines ducunt a vigeſimo anno usque ad quinquageſimum et pedites et equites. Forum non attingunt, nam nec emunt, nec vendunt. Armantur cetra in rhombi figuram facta: præter pharetram, ſagares et ſecures habent, capiti impoſitum pileum turritum, pectus thorace ſquamoſo muniunt. Principes anaxyridem triplam habent, et tunicam manicatam, duplam, genu tenus: interula candida est, exterior vero veſtis florida. Amiculum

πῦρ ἄσβεστον φυλάττουσιν οἱ μάγοι. καθ' ἡμέραν δὲ εἰσιόντες, ἐπάδουσιν ὥραν σχεδόν τι, πρὸ τοῦ πυρὸς τὴν δέσμην τῶν ῥάβδων ἔχοντες, τιάρας περικείμενοι πιλωτὰς, καθηκυίας ἑκατέρωθεν, μέχρι τοῦ καλύπτειν τὰ χείλη καὶ τὰς παραγναθίδας. ταῦτα δ' ὁμοίως τοῖς τῆς Ἀναΐτιδος καὶ Ὁμανοῦ ἱεροῖς νενόμισται· τούτων δὲ καὶ σηκοί εἰσι, καὶ ξόανον τοῦ Ὁμανοῦ πομπεύει. 588

Ταῦτα μὲν οὖν ἡμεῖς ἑωράκαμεν· ἐκεῖνα δ' ὁμοίως ταῖς ἄλλαις ἱστορίαις λέγεται, καὶ τὰ ἐφεξῆς. εἰς γὰρ ποταμὸν οὔτ' οὐροῦσιν, οὔτε νίπτονται Πέρσαι, οὐδὲ λούονται, οὐδὲ νεκρὸν ἐκβάλλουσι, οὐδ' ἄλλα τῶν δοκούντων εἶναι [a] μυσαρῶν· ὅτῳ δ' ἂν θύσωσι θεῷ, [b] πρώτῳ τῷ πυρὶ εὔχονται. βασιλεύονται δ' ὑπὸ τῶν ἀπὸ γένους· ὁ δ' ἀπειθῶν, ἀποτμηθείς κεφαλὴν καὶ βραχίονα, ῥίπτεται. γαμοῦσι δὲ πολλὰς, καὶ ἅμα παλλακὰς τρέφουσι πλείους πολυτεκνίας χάριν. τιθέασι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς ἆθλα πολυτεκνίας κατ' ἔτος· τὰ δὲ τρεφόμενα μέχρι τῶν τεττάρων ἐτῶν, οὐκ ἄγεται τοῖς γονεῦσιν εἰς ὄψιν. οἱ δὲ γάμοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας ἐπιτελοῦνται· παρέρχεται δ' ἐπὶ τὸν θάλαμον προφαγὼν μῆλον, ἢ καμήλου μυελὸν, ἄλλο δ' οὐδέν, τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ἀπὸ δὲ πέντε ἐτῶν ἕως τεττάρων καὶ εἴκοσι, παιδεύονται τοξεύειν, καὶ ἀκοντίζειν, καὶ ἱππάζεσθαι, καὶ ἀληθεύειν· διδασκάλοις τε λόγων τοῖς σωφρονεστάτοις χρῶνται, οἳ καὶ τὸ μυθῶδες πρὸς τὸ συμφέρον [c] ἐπαράγοντες πλέκουσι, καὶ μέλους χωρὶς, καὶ μετ' ᾠδῆς, ἔργα θεῶν τε, καὶ [d] ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἀναδιδόντες. συνάγουσι δ' εἰς ἕνα τόπον, ψόφῳ χαλκοῦ πρὸ ὄρθρου διεγείροντες ἐπὶ ἐξοπλισίαν, ἢ θήραν· τάξαντες δ' ἀνὰ πεντήκοντα ἡγεμόνα τῶν βασιλέως τινὰ παίδων αὐτοῖς, ἢ σατράπην, τρέχοντι κελεύουσιν ἕπεσθαι, χωρίον ἀφορίσαντες τριάκοντα, ἢ τετταράκοντα σταδίων. ἀπαιτοῦσι δὲ καὶ λόγον ἑκάστου μαθήματος, ἅμα καὶ μεγαλοφωνίας, καὶ πνεύματος, καὶ πλευρὰν ἀσκοῦντες· καὶ πρὸς καῦμα δὲ, καὶ πρὸς ψύχος, καὶ [e] ὄμβρους, καὶ χειμάρρους διαβάσους, ὡς ἄβροχα φυλάττειν, καὶ ὅπλα καὶ ἐσθῆτα· καὶ ποιμαίνειν δὲ, καὶ ἀγρεύειν, καὶ καρποῖς ἀγρίοις χρῆσθαι, τερμίνθῳ, δρυοβαλάνοις, ἀχράδι. καλοῦνται δ' οὗτοι Κάρδακες, ἀπὸ κλωπείας τρεφόμενοι· κάρδα γὰρ τὸ ἀνδρῶδες, καὶ πολεμικὸν λέγεται. ἡ δὲ καθ' ἡμέραν δίαιτα, ἄρτος μετὰ τὸ γυμνάσιον, καὶ μάζα, καὶ κάρδαμον, καὶ ἁλῶν χόνδρος, καὶ κρέα ὀπτὰ, ἢ ἑφθὰ ἐξ ὕδατος· ποτὸν δ' ὕδωρ. θηρεύουσι δὲ σαύρα ἀφ' ἵππων βάλλοντες, καὶ τοξεύματα, καὶ σφενδονοῦντες. δείλης δὲ φυτουργεῖν, καὶ ῥιζοτομεῖν ἀσκοῦσι, καὶ ὁπλοποιεῖν, καὶ λίνα καὶ ἄρκυς φιλοτεχνεῖν. [f] οὐχ ἅπτονται δὲ τῶν θηρευμάτων οἱ παῖδες, ἀλλὰ κομίζειν οἴκαδε ἔθος. τίθεται δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἆθλα δρόμου, καὶ τῶν ἐν τοῖς πεν- 589
τάθλοις. κοσμοῦνται οἱ παῖδες χρυσῷ, τὸ πυρωπὸν τιθεμένων ἐν τιμῇ· διὸ οὐδὲ νεκρῷ, προσφέρουσι, καθάπερ οὐδὲ τὸ πῦρ, κατὰ τιμήν. στρατεύουσι δὲ, καὶ ἄρχουσιν, ἀπὸ εἴκοσιν ἐτῶν, ἕως πεντήκοντα, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς. ἀγορᾶς δὲ οὐχ ἅπτονται· οὔτε γὰρ πωλοῦσιν, οὔτ' ὠνοῦνται. ὁπλίζονται δὲ γέρρῳ ῥομβοειδεῖ. παρὰ δὲ τὰς φαρέτρας σαγάρεις ἔχουσι καὶ κοπίδας· περὶ δὲ τῇ κεφαλῇ πίλημα πυργωτόν. θώραξ δ' ἐστὶν αὐτοῖς ἐκ φολιδωτός. ἐσθὴς δὲ, τοῖς ἡγεμόσι μὲν ἀναξυρὶς τριπλῆ, χιτὼν δὲ χειριδωτὸς διπλοῦς, ἕως γόνατος. ὁ ὑπενδύτης μὲν λευκὸς, ἀνθινὸς δ' ὁ ἐπάνω. ἱμά-

a γρ' μυσαρά. *b* πρῶτον. *c* ἀνάγοντες παραπλήν. *d* Vox ἀνδρῶν deest in Ald. *e* ὄμβρων καὶ χειμάρρων. *f* οὐχ ἅπτ. cohæret cum θηρεύουσι δὲ &c. at δείλης δὲ φυτ. dicuntur velut in parentheſi. *g* Φολιδωτός.

ἱμάτιον θέρυς μὲν πορφυροῦν, [a] ἢ ἄνθινον, χειμῶνος δ' ἀνθινόν. τιάρας παραπλησίας ταῖς τῶν μάγων, ὑπόδημα κοῖλον διπλοῦν. τοῖς δὲ πολλοῖς χιτὼν ἕως μεσοκνημίου, καὶ διπλοῦς· ῥάκος δὲ σινδόνιόν τι περὶ τῇ κεφαλῇ· ἔχει δ' ἕκαστος τόξον καὶ σφενδόνην. δειπνοῦσι πολυτελῶς Πέρσαι, τιθέντες καὶ ὁλομελῆ, καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα. κόσμος τε λαμπρὸς [b] χρυσῆς, ἐκπωμάτων τε τῶν ἄλλων, ὥστε χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καταλάμπεσθαι. ἐν οἴνῳ τὰ μέγιστα βουλεύονται, καὶ βεβαιότερα τῶν ἐν νήψει τίθενται. τῶν κατὰ τὰς ὁδοὺς συναντώντων τοὺς μὲν γνωρίμους καὶ ἰσοτίμους φιλοῦσι προσιόντας, τοῖς δὲ ταπεινοτέροις παραβάλλουσι τὴν γνάθον, καὶ δέχονται ταύτῃ τὸ φίλημα· οἱ δ' ἔτι ταπεινότεροι προσκυνοῦσι μόνον. θάπτουσι δὲ κηρῷ περιπλάσαντες τὰ σώματα· τοὺς δὲ μάγους οὐ θάπτουσιν, ἀλλ' [c] οἰωνοβρότους ἐῶσι. τούτοις δὲ καὶ μητράσι συνέρχεσθαι [d] νενόμισται.

Τοιαῦτα μὲν τὰ ἔθη. ἔστι δ' ἴσως καὶ ταῦτα τῶν ἐθίμων, ἃ φησὶ Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις ἑκάστῳ τῶν βασιλέων ἐπὶ τῆς ἄκρας ἰδίᾳ πεποιῆσθαι [e] οἴκησιν, καὶ θησαυροὺς, καὶ παραθέσεις [f] ὧν ἐπράττοντο φόρων, ὑπομνήματα τῆς οἰκονομίας. πράττεσθαι δ' ἐκ μὲν τῆς παραλίας ἀργύριον, ἐκ δὲ τῆς μεσογαίας, ἃ φέρει ἑκάστη χώρα, ὥστε καὶ χρώματα καὶ φάρμακα, καὶ τρίχα ἐρέαν, ἤ τι τοιοῦθ' ἕτερον, καὶ θρέμματα ὁμοίως. τὸν δὲ διατάξαντα τοὺς φόρους, Δαρεῖον εἶναι τὸν μακρόχειρα, καὶ κάλλιστον ἀνθρώπων, πλὴν τοῦ μήκους τῶν βραχιόνων, καὶ τῶν πήχεων· ἅπτεσθαι γὰρ καὶ τῶν γονάτων. τὸ δὲ πλεῖστον, καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐν κατασκευαῖς εἶναι, νομίσματι δὲ οὐ πολλῷ. πρός τε τὰς δωρεὰς ἐκεῖνα κεχαρισμένα νομίζειν μᾶλλον, καὶ πρὸς κειμηλίων ἀπόθεσιν· τὸ δὲ νόμισμα τὸ πρὸς τὰς χρείας ἀρκοῦν, ἱκανὸν εἶναι. κόπτειν δὲ πάλιν τὸ τοῖς ἀναλώμασι σύμμετρον. τὰ μὲν οὖν ἤθη, σωφρονικὰ τὰ πλείω· διὰ δὲ τὸν πλοῦτον εἰς τρυφὴν ἐξέπεσον οἱ βασιλεῖς, ὥστε πυρὸν μὲν ἐξ Ἄσσου τῆς Αἰολίδος μετήεσαι, οἶνον δ' ἐκ Συρίας τὸν Χαλυβώνιον, ὕδωρ δὲ ἐκ τοῦ Εὐλαίου, πάντων ἐλαφρότατον, ὥστε ἐν Ἀττικῇ κοτύλῃ δραχμῇ ἀφολκότερον εἶναι. συνέβη δὲ τοῖς Πέρσαις ἐνδοξοτάτοις γενέσθαι τῶν βαρβάρων, παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι τῶν μὲν ἄλλων οὐδένες τῶν τῆς Ἀσίας ἀρξάντων, Ἑλλήνων ἦρξαν· οὐδ' ἤδεισαν οὐδ' ἐκεῖνοι τούτους, οὐδ' οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους· ἀλλ' ἐπὶ μικρὸν μόνον, ἐκ τῆς πόρρωθεν ἀκοῆς. Ὅμηρος γοῦν οὔτε τὴν τῶν Σύρων οὔτε τὴν Μήδων ἀρχὴν οἶδεν· οὐδὲ γὰρ ἂν Θήβας Αἰγυπτίας ὠνόμαζεν, καὶ τὸν ἐκεῖ καὶ τὸν ἐν Φοινίκῃ πλοῦτον, τὸν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ Νίνῳ καὶ Ἐκβατάνοις, παρεσιώπησε.

Πρῶτοι δὲ Πέρσαι καὶ Ἑλλήνων ἐπῆρξαν· Λυδοὶ δὲ ἐπῆρξαν μὲν, ἀλλ' οὔτε τῆς Ἀσίας ὅλης ἐπάρξαντες, ἀλλὰ μέρους τινὸς μικροῦ, τοῦ ἐντὸς Ἅλυος μόνον· καὶ ταῦτ' [g] ἐπ' ὀλίγον χρόνον τῶν καθ' Κροῖσον καὶ Ἀλυάττην. κρατηθέντες δ' ὑπὸ Περσῶν, εἴ καί τι τῆς δόξης ἦν αὐτοῖς, ἀφῃρέθησαν τοῦθ' ὑπ' ἐκείνων. Πέρσαι δ' ἀφ' οὗ καθέλυσαν τὰ Μήδων, εὐθὺς καὶ Λυδῶν ἐκράτησαν, καὶ τοὺς [h] κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας ὑπηκόους ἔσχον· ὕστερον δὲ καὶ διέβησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἡττηθέντες πολλοῖς καὶ πολλάκις ἀγῶσιν, ὅμως διεπολέμησαν τὴν Ἀσίαν μέχρι τῆς ἐπὶ θαλάττῃ τόπων καλεχουσῶν, ἕως ὑπὸ Μακεδόσιν καὶ πολεμηθῆσαν. ὁ μὲν οὖν εἰς τὴν ἡγεμονίαν καταστήσας αὐτοὺς Κῦρος ἦν· διαδεξάμενος δὲ τοῦτον Καμβύσης υἱὸς, ὑπὸ

culum æstate purpureum vel floridum, hyeme autem floridum: tiaras magorum insulis similes, calceamentum altum ac duplum. Vulgo tunicam duplam gerunt, ad medium usque crus descendentem: circum caput sindonis cento volvitur. Quisque arcu et funda utitur. Persæ laute cœnant, integra et multa et varia apponentes: vestis et poculorum ornatus splendidissimus, auro et argento refulgent. De rebus maximis in vino consultant, eaque decreta ipsi firmiora censent quam quæ sobrii faciunt. Si notis et æqualibus in via occurrant, eos osculantur: si humilioribus, genam eis præbent, eaque osculum excipiunt: qui humiliores admodum sunt, duntaxat genu flexo digniores venerantur. Corpora mortuorum humant, prius cera oblinentes. Magos insepultos avibus edendos dimittunt: hi cum matribus etiam, instituto maiorum coëunt.

Ac Persarum quidem mores sunt huiusmodi: quibus opinor addenda esse, quæ a Policrito referuntur: sunt autem hæc. Regum cuique Susis in arce domicilium extat, et thesaurus, et tributorum quæ exegerit tabulæ, administratæ rei monumentum. Exigere eos ex ora maritima argentum: ex mediterranea, quæ quæque regio ferat, ut colores, medicamenta, lanam, vel aliud tale, aut pecora. Tributa instituit Darius Longimanus, qui omnium hominum pulcherrimus fuit, dempta brachiorum et cubitorum longitudine, etiam genua contingentium. Maximam auri atque argenti partem in supellectile habent, in nummis perexiguam. Illam enim existimant et ad donandum magis aptam, et ad reponenda adservandaque in thesauris ceimelia. Nomismatis vero tantum sufficere arbitrantur quantum usui satis sit, et tantum auri percutiunt, quantum impensis sufficiat. Persarum mores magna ex parte moderati sunt. Ceterum per opulentiam reges in delicias luxumque prolapsi sunt, adeo ut triticum ex Asso AEolia afferri vellent, vinum autem ex Syria, quod Chalybonium dicitur, aquam ex Eulæo, quod ea omnium esset levissima, ut Atticæ heminæ comparata, drachma minus appenderet. Ex omnibus autem barbaris Persis usu venit, ut notissimi apud Græcos essent, quod nulli Græcis imperaverunt eorum qui Asiam tenuere, præter eos: nec ii Græcos, nec Græci illos antea noverant, nisi quantum fama percepissent admodum exili. Non enim Homerus Syrorum, Medorumve imperium noverat: alioqui AEgyptias Thebas, et earum et Phœnicum divitias nominans, nequaquam Babylonis, Nini et Ecbatanorum opes silentio transmisisset.

Ac primo quidem Græcis Persæ imperaverunt, Lydi vero non toti Asiæ, sed parti solum cis Halym perexiguæ: idque non diu, sed duntaxat Cœsi et Alyattis tempore: et siquid gloriæ paraverant amiserunt a Persis subacti. Persæ Medorum rebus in suam potestatem redactis, statim Lydos subegere: et Græcos qui in Asia erant sibi subiectos fecerunt: postmodum in Græciam traiicientes, magnis multisque certaminibus victi sunt. Asiam tamen usque ad mare tenuerunt, donec a Macedonibus sunt debellati. Cyrus primus iis imperium comparavit: cuius successor Cambyses filius,

a

a γρ' quidam ex coniect. ἢ ἰάνθινον. b χρωμυῆς. c Ald. οἰωνοβότους, ut scribendum est; aut certe οἰωνοβρώτους. d πάτριον νενόμισαι. e Ald. ἄσκησιν. f ὧν ἔπραττον Φόρων. g ἐπ' ὀλίγον χρόνον τὸν κατὰ. h εἰς τὴν Ἀσίαν.

a magis ſublatus est. Septem vero Perſæ qui magos interemerunt, Dario Hyſtaſpis F. imperium tradidere. Eius ſucceſſores in Narſem deſierunt: quem quum Bagoa eunuchus interfecisſet, Darium regem fecit, quamquam e ſtirpe regia non ortum. Hunc quum Alexander evertisſet, ipse decem aut undecim annos regnavit. Postea Aſiæ imperium in complures ſucceſſores et ab eis profectos diviſum, tandem diſſipatum est. Permanſit annos circiter CCL. Hodie ſeorſim Perſæ ſuum habent corpus, et reges aliis ſubiectos: ante Macedonibus, nunc Parthis.

ὑπὸ τῶν μάγων κατελύθη. τούτους δ' ἀπολόντες οἱ ἑπτὰ Πέρσαι, Δαρείῳ τῷ Ὑστάσπου παρέδοσαν τὴν ἀρχήν· εἶθ' οἱ ἀπὸ τούτου διαδεχόμενοι κατέλυσαν εἰς Νάρσην· ὃν ἀποκτείνας Βαγῶος ὁ εὐνοῦχος, κατέστησε Δαρεῖον οὐκ ὄντα τοῦ γένους τῶν βασιλέων. Τοῦτον δὲ καταλύσας Ἀλέξανδρος, αὐτὸς ἦρξε δέκα ἢ ἕνδεκα ἔτη· εἶτ' εἰς πλείους τοὺς διαδεξαμένους καὶ τοὺς ἐπιγόνους τούτων μερισθεῖσα ἡ ἡγεμονία τῆς Ἀσίας διελύθη· συνέμεινε δ' ὅσον πεντήκοντα ἐπὶ τοῖς διακοσίοις ἔτη. νῦν δ' ἤδη καθ' αὐτοὺς συνεστῶτες οἱ Πέρσαι, βασιλέας ἔχουσιν ὑπηκόους ἑτέροις βασιλεῦσι· πρότερον μὲν Μακεδόσι, νῦν δὲ Παρθυαίοις.

EX DINONIS Perſicis.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΝΩΝΟΣ Περσικῶν. 591

Athenæus Dipnoſoph. lib. XII., postquam ſcripſit, διαβόητοι δ' ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι, ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δὲ ἐν Ἐκβατάνοις, &c. (*id est*, Primi autem omnium hominum Perſæ celebres luxu fuerunt: quorum et reges Suſis hyemabant, Ecbatanis æſtivabant) *ſubiungit.*

INSIGNE vero quod ſuis capitibus reges Perſarum imponebant, ne ipsum quidem voluptate illos frui ſolitos negat. Conficiebatur enim, ut ſcribit Dinon, e myrrha, et ex eo quod labyzus vocatur. Suaviter autem labyzus olet, et multo quam myrrha est pretioſior. Quum autem et e curru deſcenderet rex (inquit Dinon) nec ille deſiliebat quamvis exigua esſet a terra altitudo, neque manibus eorum qui ipsum circumſtabant ſulciebatur: ſed ei ſemper aurea ſella admovebatur, et huic pedes imponens deſcendebat: ac regiæ ſellæ geſtator huius rei gratia ſequebatur.

ΚΑΙ τὸ παράσημον δὲ ὃ ἐπετίθετο τῇ κεφαλῇ οἱ Περσῶν βασιλεῖς, οὐδ' αὐτὸ ἠρεῖτο τὴν τῆς ἡδυπαθείας ἀπόλαυσιν. κατεσκευάζετο γὰρ, ὡς φησὶ Δίνων, ἐκ σμύρνης καὶ τοῦ καλουμένου λαβύζου. ἡδίων δ' ἐστὶν ὁ λάβυζος, καὶ [a] πολυτιμότερον τῆς σμύρνης. ὅποτε δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἅρματος κατίοι (φησὶ) βασιλεὺς, οὔτε καθήλλετο, ὀλίγου ὄντος ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους, οὔτε διὰ χειρῶν ἐρυσόμενος· ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρος ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπεβαίνων κατῄει. καὶ ὁ βασιλέως διφροφόρος εἰς τοῦτο εἵπετο.

Apud eundem Athenæum, libro XIIII.

ATQVE adeo Dinon in Perſicis ſcribit menſæ regiæ apponi ſolita cibaria quæcunque regiones ferunt eius ditioni ſubiectæ, ex unoquoque quantum ſatis esſet ad primitias. At peregrino aut cibo aut potu ullo haud putabat regibus utendum esſe is qui ab initio rex fuit. Unde et lex quædam poſtea exſtitit: nam quum ex eunuchis quidam inter reliqua bellaria caricas Atticas regi appoſuisſet, ſciſcitatum unde esſent. Ubi autem intellexisſet Atticas esſe, iusſisſe emptores rerum in foro venalium eas emere: ut in eius poteſtate esſet accipere quoties vellet, et non emere. Fama est autem eunuchum de induſtria hoc fecisſe ut ipſi expeditionem adverſus Athenas in memoriam revocaret.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, βιβλίῳ δ'.

ΔΙΝΩΝ γοῦν ὁ ἐν τοῖς Περσικοῖς φησὶν, Παρετίθετο δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἄρχει ὁ βασιλεὺς, ἀφ' ἑκάστου ὅσον ἀπαρχήν. ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι οὔτε ποτῷ ᾤετο δεῖν ὁ ἐξ ἀρχῆς τοὺς βασιλεῖς χρῆσθαι. ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τινὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας Ἀττικὰς, ἐρωτῆσαι ποταπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀγορασταῖς ἐκέλευεν ὠνεῖσθαι, ὡς ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ, καὶ μὴ ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπιτηδὲς τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατείας.

Ex eodem Dinone, *apud eundem Athenæum, libro* XIII.

APVD Perſas autem regina multitudinem pallacarum tolerat, quoniam rex uxori, tanquam dominus, imperat: quinetiam quia reginam (ut ſcribit Dinon in Perſicis) pallacæ non ſecus quam aliquod numen colant, ipsam enim adorant.

Ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ Δίνωνος, παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ ιγ'.

ΠΑΡΑ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βασίλεια τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων, διὰ τὸ ὡς δεσπότην ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλίδα (ὡς φησὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς) ὑπὸ τῶν παλλακίδων θρησκεύεσθαι. προσκυνοῦσι γοῦν αὐτήν.

[a] Forte πολυτιμότερα.

592 ΕΚ ΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ

τοῦ Κυμαίου.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ δ'.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ δ' ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασκευαστικῶν, Καὶ οἱ θεραπεύοντες (φησὶ) τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἅπαντες λελουμένοι διακονοῦσιν, ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες· καὶ διατρίβουσι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας, περὶ τὸ δεῖπνον. τῶν δὲ τοῦ βασιλέως συνδείπνων οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ ὁρᾶν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ· οἱ δὲ εἴσω, μετὰ βασιλέως. καὶ οὗτοι δὲ οὐ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἔστιν οἰκήματα δύο κατ' ἀντικρὺς ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὁρᾷ διὰ τοῦ παραλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ· ἐκεῖνοι δ' αὐτὸν οὐχ ὁρῶσιν. σπάνιον μέντοι, ἐπειδάν ἑορτὴ ᾖ, ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς πότον ποιῆται (ποιεῖ δὲ πολλάκις) συμπότας αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα· καὶ ὅταν δειπνήσωσιν, ὅ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ οἱ σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τὶς τῶν εὐνούχων. καὶ ὅταν συνέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι. καὶ οἱ μὲν, χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δ' ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος· καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. σπάνιον δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι. καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ᾄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν ἀλλαχαὶ αὐτῷ. καὶ μία μὲν ἐξάρχει, ἀι δὲ ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσι. τὸ δὲ δεῖπνον (φησὶ) τοῦ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσαντι μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας καταχοπτόμενα. τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα. πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἁναλίσκονται, οἵ τε τρυθοὶ οἱ Ἀράβιοι· (ἔστι δὲ τὸ ζῷον μέγα) καὶ χῆνες, καὶ ἀλεκτρυόνες. καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν, ὅ, τι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων. καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεὺς τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν, τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν
593 αὐλήν. οὐ ἰδίᾳ ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἴσας, διαιροῦνται. ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσιν ἀθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται. ἐπειδὰν δὲ οἱ σύνδειπνοι δειπνήσωσι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων (καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα, καὶ ἄρτοι) ὁ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν, καὶ ταῦτα λαβὼν, τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. παρὰ γὰρ τὸν βασιλέα Φοιτῶσιν οἱ ἐντιμώτατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄριστον μόνοι διὰ τὸ παρητῆσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχονται.

EX HERACLIDE

Cumano.

Apud Athenæum, libro IIII.

HERACLIDES Cumanus, qui Perſica compoſuit, libro ſecundo eius operis quod Paraſceuaſticon inſcripſit, Qui cœnanti regi Perſarum miniſtrant, inquit, loti omnes id munus obeunt, pulchris induti veſtibus, ac diei fere dimidia parte circa cœnæ apparatum occupantur. Convivarum regis alii foris cœnant, quos volenti cuivis intueri licet, intus alii cum rege, et hi quidem revera cibum cum eo non ſimul capiunt: verum cœnacula duo ſunt ex adverſo inter ſe poſita, unum in quo rex prandet: alterum in quo convivæ. Hos quidem rex videt per obditum ianuæ velum, regem autem contueri illi non poſſunt: aliquando tamen feſtis diebus in eodem atrio cœnant omnes: rex quidem in ædificio quodam magno ſeorſim: qui ſi convivatur, id quod facit ſæpiuſcule, convivæ illi ſunt maxime duodecim. Ubi vero cœnaverunt, ſolus quidem rex, ac per ſe, reliqui convivæ ſimul, compotores illi ab eunucho quodam vocati conveniunt, et cum rege bibunt, non tamen idem vinum. Rex tum in lecto aureis fulto pedibus iacet, illi vero humi ſedent, ac diſcedunt, quum immodice temulenti fuerint. Ut plurimum rex ſolus prandet, ac cœnat: uxor interdum cum eo, et liberorum quidam, canentibus, ut eum delectent, et citharam pulſantibus nonnullis pellicibus, quarum una cantum exorditur, reliquæ confertim confuſisque vocibus accinunt. Cœnam, quam regiam vocant, ſi famæ creditur, magnificam eſſe quivis putabit: ſi diligenter inquiras, prudenti frugalique rei familiaris adminiſtratione diſpenſatam. Regi mille victimæ quotidie iugulantur, et diſcerpuntur, nimirum equi, aſini, cameli, boves, cervi, et oves quamplurimæ: abſumuntur et aves multæ, et Arabici paſſeres, quæ ingenti mole corporis animalia ſunt, anſeres, gallinæ. Ex his quæ modica ſunt regis convivis apponuntur ſigillatim: auferunt ii ſecum ſiquid prandii reſtat. Harum victimarum et cibariorum maxima pars in aulam fertur alendis quos rex ſtipatores et cuſtodes habet, peltatis et haſtatis militibus. Ibi conſpectis omnibus diribitores in æquas portiones panibus ac carnibus diviſis, cuique diſtribuunt. Nam ut in Græcia ſtipendiarii æs merent, ſic victum a rege iſti accipiunt qui in ſtipendium cedit ac imputatur. Sic apud ceteros Perſarum optimates, civitatumque ac provinciarum præſides confertim omnia edulia menſis inferuntur. Ubi vero convivæ cœnaverint, menſarum reſidua, (ſuperſunt autem plurima, nempe caro, et qui relictus est in menſa panis) famulis ſigillatim dantur, quibus ex iis diurnus victus est. Ad regem tantummodo pranſum it e convivis honoratiſſimus quisque: ideo recuſans frequentius adire, tum ne ad cœnam revertendum ſit, tum ut ipſe convivas in cœnam accipiat.

Ex eodem Heraclide, *apud eundem Athenæum, lib.* XII.

IPSIVS autem regis cuſtodes ſunt, ut ſcribit Heraclides Cumanus libro rerum Perſicarum primo, trecentæ mulieres. Hæ autem, ut noctu vigilent, interdiu ſomnum capiunt. Totam autem noctem canunt et citharam pulſant, ardentibus lucernis. Cum illis rex per ſtationem clavatorum excubitorum perductis ſæpe etiam rem habet. E claſſe haſtatorum clavatores ii fuerunt, omnes Perſæ natione, numero mille, virtutis ac fortitudinis ergo ſelecti ex decem Perſarum millibus, quos vocant Immortales. In horum ſummis haſtilibus aurea mala extabant, unde et nomen. Per illorum ſtationem pedibus rex transibat, tapetibus glabris ſubſtratis, Sardianos appellant, per quos incedere alii nemini quam regi conceſſum erat. Ad extremam illorum ſtationem quum rex pervenisſet, in currum aſcendebat, et aliquando in equum. Nunquam certe pedes e regia progrediebatur. Ad fores usque ſi prodiret, exibant cum eo pellices. Solium in quo ſedens ius dicebat, reſponſaque dabat legationibus, aureum, quatuor aureis et gemmatis columellis circumpoſitis ſuſtinebatur, ſuper quibus variam purpureamque veſtem extendebant.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ἡρακλείδου, παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ ιβ'.

ΦΥΛΑΣΣΟΥΣΙ τε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν πρώτῃ Περσικῶν. αὗται δὲ τὰς μὲν ἡμέρας κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι, τῆς δὲ νυκτὸς ᾄδουσαι καὶ ψάλλουσαι διατελοῦσι, λύχνων καιομένων. χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς τῶν μηλοφόρων αὐλῆς. ἦσαν δὲ οὗτοι τῶν δορυφόρων, καὶ τῷ γένει πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν στυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμόν· ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν ἀθανάτων καλουμένων. καὶ διήει διὰ τῆς τούτων αὐλῆς πεζός, ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς. ὅτε δὲ εἰς τὴν ἐσχάτην αὐλὴν ἔλθοι, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἅρμα, ὀλίστε δὲ καὶ ἐφ' ἵππου· πεζὸς δὲ οὐδέποτε ἑωράθη ἔξω τῶν βασιλείων. εἰ δὲ ἐπὶ [a] θύραν ἐξίοι, καὶ αἱ παλλακίδες αὐτῷ συνεξήεσαν. ὁ δὲ θρόνος ἐφ' ᾧ ἐχρημάτιζε καθήμενος, χρυσοῦς ἦν, ὃν [b] περιείστησαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι, χρυσοῖ, ἐφ' ὧν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον, πορφυροῦν.

EX CLEARCHO Solenſi.

Non ſolum autem eodem in libro habentur ista Clearchi apud illum, ſed proxime ſequuntur illum Heraclidis locum, ubi μηλοφόρων *fit mentio, ſicut hic* μηλοφορίας.

Apud eundem, eodem in libro.

CLEARCHVS Solenſis quarto Vitarum libro, quum de Perſarum luxu loquutus eſſet, et dixisſet eos propter hunc multos ex accolis caſtrasſe: addit, hanc etiam quæ a Medis ad Perſas tranſiit melophoriam, non ſolum pœnas de Perſis exegisſe iniuriarum quas ab illis acceperant, ſed etiam fuisſe ſatellitum luxus documentum, ad quam effeminatos mores devenisſent.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΛΕΑΡΧΟΥ τοῦ Σολέως.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

ΚΛΕΑΡΧΟΣ δὲ ὁ Σολεὺς, ἐν τετάρτῳ βίων, προειπὼν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύτην πολλοὺς εὐνουχίσαιεν τῶν περικτιόνων, ἐπιφέρει, καὶ τὴν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλοφορίαν, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν δορυφορούντων τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀνανδρίας, ὑπόμνημα.

EX AGATHOCLE.

Apud Athenæum, libro XII.

AGATHOCLES libro III. de Cyzico, apud Perſas aquam eſſe tradit quam auream appellant, nimirum ſcaturigines ſeptuaginta: e quibus ſoli bibebant rex ipse ac maximus natu filius: aliorum ſi quis biberit, morte pœnas luit.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ ιβ'.

ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ δ' ἐν τρίτῳ περὶ Κυζίκου, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ. εἶναι δὲ [c] τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ μηδένα πίνειν ἀπ' αὐτοῦ ἢ μόνον βασιλέα καὶ τὸν πρεσβύτατον αὐτοῦ τῶν παίδων. τῶν δὲ ἄλλων ἐάν τις πίῃ, θάνατος ἡ ζημία.

a Forte θήραν. b Scrib. περιειστήκεσαν. c Melius τούτου.

ΕΚ ΤΩΝ ΧΑΡΗΤΟΣ

τοῦ Μιτυληναίου.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίᾳ, Εἰς τοῦτο, φησίν, ἦλθον τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχεσθαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσίου πενταχισχίλια διαπαντὸς ἔκειτο τάλαντα. καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο προσκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ πρὸς ποδῶν, ἕτερον οἴκημα τρίκλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου· καὶ προσηγορεύετο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ἦν δὲ ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης. τὴν δὲ ἄμπελον ταύτην Ἀμύντας φησὶν, ἐν τοῖς γαθμοῖς, καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους. οὐ μακρὰν τε ταύτης ἀνακεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν, Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ποίημα.

EX CHARETE

Mitylenæo.

Apud eundem Athenæum, eodem libro.

Chares autem Mitylenæus libro quinto historiæ Alexandri, Ad tantum, inquit, luxum processerunt Persarum reges, ut supra verticem regii cubilis superne esset cœnaculum quinque lectos habens: in quo quinque talentorum auri millia reposita semper erant. Atque hoc cœnaculum cervical regium appellabant. Ad pedes autem cubilis erat alterum cœnaculum tres lectos habens, ubi tria talentorum argenti millia reposita erant, atque hoc cœnaculum scabellum regis, sive subsellium, vocabant. Quin etiam vitis aurea gemmis ornata in eius cubiculo erat super ipso cubili. Hanc vero vitem Amyntas, in libro quem γαθμοὺς inscripsit, racemos etiam habuisse scribit ex pretiosissimis gemmis compositos: ac non procul ab ea repositum fuisse craterem aureum, Theodori Samii opus.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΘΩΝ,

ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ, ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

DE AEGYPTIACIS LEGIBVS ET INSTITVTIS,

EX DIVERSIS HISTORICIS, ET ALIIS SCRIPTORIBVS.

EX NYMPHODORO,

in XIII. *rerum barbaricarum*, apud Schol. *Sophoclis* Oed. Colon. v. 328.

INSTITVTIS autem partim contrariis partim similibus utuntur iis quibus et Græci. Nam in hoc ut iuniores senioribus de via cedant, eodem quo nos modo se gerunt: in aliis rebus nequaquam. Apud Græcos enim viri quidem res in foro agendas administrant, at mulieres, domi manentes, lanificio dant operam: illic vero mulieres quidem in foro ambulant et cauponariam exercent, at viri domi textoriam. Sesostris enim, viros effeminare volens, utpote quum multi et in regione amplissima essent, ne conspiratione inter se facta ad consequendam iuris æquabilitatem animum converterent, illorum opera mulieribus, at muliebria illis assignavit: ut non solum armis privati, quod necesse erat illis contingere, sed etiam propter eam animorum remissionem quæ illud vitæ genus consequebatur, libenter in eodem rerum statu permanerent. Unde etiam hos quidem glabros esse, at illas capillos promittere imperavit: et hos super capitibus onera portare, illas super humeris, coëgit. Deinde vero, hos quidem, sedentes, illas vero corpore erecto meiere. Insuper mulieribus quidem amicula duo, at viris unicum dedit: existimans, animos etiam effeminari eorum qui vitam ita instituerent. Quod Lydis quoque postea evenisse ferunt.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΥΜΦΟΔΩΡΟΥ,

ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ τῶν βαρβαρικῶν.

ΕΘΕΣΙ δὲ, τὰ μὲν ἐναντίοις, τὰ δὲ ὁμοίοις χρῶνται τοῖς Ἕλλησι. τὸ μὲν γὰρ ἐξίστασθαι τοῖς πρεσβυτέροις τοὺς νεωτέρους, ὁμοτρόπως καὶ ἡμῖν διοικοῦσι, τῶν δ' ἄλλων οὐδέν. ἐν μὲν γὰρ τοῖς Ἕλλησι οἱ μὲν ἄνδρες τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομοῦσιν, αἱ δὲ γυναῖκες, ἔνδον μένουσαι, ταλασιουργοῦσιν. ἐκεῖ δὲ αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ἀγορᾷ περιπατοῦσι καὶ καπηλεύουσιν, οἱ δὲ ἄνδρες κατὰ τὴν οἰκίαν ὑφαίνουσιν· ὁ γὰρ Σέσωστρις, ἐκθηλύναι τοὺς ἄνδρας βουλόμενος, ἅτε μεγίστης χώρας γεγενημένους καὶ πολλοὺς ὄντας, ὅπως μὴ συστραφέντες ἐπ' ἰσομοιρίαν ὁρμήσωσι, τὰ μὲν ἐκείνων ἔργα ταῖς γυναιξὶ, τὰ δὲ τῶν γυναικῶν ἐκείνοις προσέταξεν· ἵνα μὴ μόνον τῶν ὅπλων ἀναγκαίως στερηθέντες, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀπαθέντες, ἀσμένως ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσι καταμένωσιν. ὅθεν τοὺς μὲν, ψιλοὺς εἶναι, τὰς δὲ ἀνίεσθαι τὰς τρίχας προσέταξε· καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φέρειν τὰ φορτία, τὰς δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων, ἠνάγκασεν, ἔπειτα δὲ, τοὺς μὲν, καθημένους, τὰς δὲ, ὀρθὰς ἑστώσας οὐρεῖν. καὶ ταῖς μὲν δύο ἱμάτια περιέβαλε, τοῖς δὲ, ἓν· ὑπολαμβάνων ἅμα τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκθηλύνεσθαι. ὃ καὶ Λυδοῖς ὕστερον συμπεσεῖν φασί. 596

EX STRABONE,

libro XVII.

PRAETERNAVIGANTI hæc ad centum stadia, urbs est Arsinoë, quæ olim Crocodilorum urbs dicebatur. In hac enim præfectura mirum in modum colitur crocodilus: et est sacer apud eos, in lacu quodam seorsum

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ,

ἐν τῷ ιζ.

ΠΑΡΑΠΛΕΥΣΑΝΤΙ δὲ ταῦτα ἐφ' ἑκατὸν σταδίους, πόλις ἐστὶν Ἀρσινόη. Κροκοδείλων δὲ πόλις ἐκαλεῖτο πρότερον. σφόδρα γὰρ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ τιμῶσι τὸν κροκόδιλον· καὶ ἔστιν ἱερὸς παρ' αὐτοῖς, ἐν

λίμνη καθ' αὐτὸν τρεφόμενος, χειροήθης τοῖς ἱερεῦσι· καλεῖται δὲ Σοῦχος. τρέφεται δὲ σιτίοις, καὶ κρέασι, καὶ οἴνῳ, προσφερόντων ἀεὶ τῶν ξένων τῶν ἐπὶ τὴν θέαν ἀφικνουμένων. ὁ γοῦν ἡμέτερος ξένος, ἀνὴρ τῶν ἐντίμων, [a] αὐτόθι μυταγωγῶν ἡμᾶς, συνῆλθεν ἐπὶ τὴν λίμνην, κομίζων ἀπὸ τοῦ δείπνου πλακουντάριόν τι καὶ κρέας ὀπτὸν, καὶ προχοΐδιόν τι μελικράτου. εὕρομεν δὲ ἐπὶ τῷ χείλει κείμενον τὸ θηρίον· προσιόντες δὲ οἱ ἱερεῖς, οἱ μὲν διέῤῥηξαν αὐτοῦ τὸ στόμα, ὁ δὲ [b] ἐπέθηκε τὸ πέμμα, καὶ πάλιν τὸ κρέας· εἶτα τὸ μελίκρατον κατήρασε. καθαλλόμενος δὲ εἰς τὴν λίμνην, διῆξεν εἰς τὸ πέραν· ἐπελθόντος δὲ καὶ ἄλλου τῶν ξένων, κομίζοντος ὁμοίως ἀπαρχὴν, λαβόντες περιῆλθον δρόμῳ, καὶ καταλαβόντες προσήνεγκαν ὁμοίως τὰ προσενεχθέντα.

Μετὰ δὲ τὸν Ἀρσινοΐτην, καὶ τὸν Ἡρακλεωτικὸν νομὸν, Ἡρακλέους πόλις, ἐν ᾗ ὁ ἰχνεύμων τιμᾶται ὑπεναντίως τοῖς Ἀρσινοΐταις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς κροκοδείλους τιμῶσι, (καὶ διὰ τοῦτο ἥτε διώρυξ αὐτῶν μεστή ἐστι τῶν κροκοδείλων, καὶ ἡ τοῦ Μοίριδος λίμνη· σέβονται γὰρ καὶ ἀπέχονται αὐτῶν·) οἱ δὲ τοὺς ἰχνεύμονας, τοὺς ὀλεθριωτάτους τοῖς κροκοδείλοις, καθάπερ καὶ ταῖς ἀσπίσι· καὶ γὰρ τὰ ᾠὰ διαφθείρουσιν αὐτῶν, καὶ αὐτὰ τὰ θηρία, τῷ πηλῷ [c] θωρακισθέντα, κ. τ. λ.

Ἕξης δ' ἐστὶν ὁ Κυνοπολίτης νομὸς, καὶ Κυνῶν πόλις, ἐν ᾗ ὁ Ἄνουβις τιμᾶται, καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτισις τέτακταί τις ἱερά.

Ἐν δὲ τῇ περαίᾳ Ὀξύρυγχος πόλις, καὶ νομὸς ὁμώνυμος· τιμῶσι δὲ τὸν ὀξύρυγχον, καὶ ἔστιν αὐτοῖς ἱερὸν ὀξυρύγχου· καί τοι καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων κοινῇ τιμώντων τὸν ὀξύρυγχον. τιμᾶ μὲν γὰρ τῶν ζώων ἅπαντες κοινῇ τιμῶσιν Αἰγύπτιοι, καθάπερ τῶν πεζῶν μὲν τρία, βοῦν, κύνα, αἴλουρον· τῶν δὲ πτηνῶν δύο, ἱέρακα καὶ ἶβιν· τῶν δ' ἐνύδρων δύο, λεπιδωτὸν ἰχθὺν καὶ ὀξύρυγχον. ἄλλα δ' ἐστὶν ἃ τιμῶσι καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι, καθάπερ Σαΐται πρόβατον, καί Θηβαῖται λάτον δὲ [d] τὸν ἐν τῷ Νείλῳ τινὰ ἰχθὺν, Λατοπολῖται. λύκον τε Λυκοπολῖται· κυνοκέφαλον δὲ Ἑρμοπολῖται. [e] κεῖπον δὲ Βαβυλώνιοι οἱ κατὰ Μέμφιν· (ἔστι δ' ὁ κεῖπος τὸ μὲν πρόσωπον ἐοικὼς Σατύρῳ, τἄλλα δὲ κυνὸς καὶ ἄρκτου μεταξύ· γεννᾶται δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ) ἀετὸν δὲ Θηβαῖοι, λέοντα δὲ Λεοντοπολῖται, αἶγα δὲ καὶ τράγον Μενδήσιοι, μυγάλην δὲ Ἀθριβῖται· ἄλλοι δ' ἄλλο τι. τὰς δ' αἰτίας οὐχ ὁμολογουμένας λέγουσιν.

Καὶ μετὰ τινά.

Ἐν δὲ τῇ Ἀβύδῳ τιμῶσι τὸν Ὄσιριν. ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τοῦ Ὀσίριδος οὐκ ἔξεστιν, οὔτε ᾠδὸν, οὔτε αὐλητὴν, οὔτε ψάλτην ἀπάρχεσθαι τῷ θεῷ, κατάπερ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἔθος.

Μετὰ δὲ τὴν Ἄβυδον Διόσπολις ἡ μικρά· εἶτα Τέντυρα πόλις. ἐνταῦθα δὲ διαφερόντως παρὰ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ὁ κροκόδειλος ἀτίμωται, καὶ ἔχθιστος τῶν ἁπάντων θηρίων νενόμισται. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, καί περ εἰδότες τὴν κακίαν τοῦ ζώου, καὶ ὡς ὀλέθριον τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει, σέβονται ὅμως, καὶ ἀπέχονται· οὗτοι δὲ πάντα τρόπον ἀνιχνεύουσι, καὶ διαφθείρουσιν αὐτούς. ἔνιοι δ' ὥσπερ τοὺς Ψύλλους τοὺς πρὸς τῇ Κυρηναίᾳ, φυσικήν τινα ἀντιπάθειαν ἔχειν πρὸς τὰ ἑρπετὰ, οὕτως καὶ τοὺς Τεντυρίτας φασὶ πρὸς

597

sum nutritus, et sacerdotibus mansuetus: ac Suchus vocatur. Nutritur autem pane, carne et vino, quæ a peregrinis afferuntur ad eiusmodi spectaculum venientibus. Hospes itaque noster, unus ex honoratis ibi viris, qui nobis sacra commonstrabat, ad lacum una accedens, placentulam, et carnem assam, et quoddam mulsi vasculum e cœna attulit. Bestiam in ripa lacus invenimus: ex sacerdotibus alii eius os aperuerunt, alius placentam ingessit, postea carnem: deinde mulsum insudit. Ille in lacum desiliens, in ulteriorem partem traiecit: quumque alius hospes advenisset, et similiter primitias attulisset, cursu lacum circumeuntes itidem invento crocodilo obtulerunt.

Post Arsinoiticam Heracleoticamque præfecturam est Herculis civitas, in qua colitur Ichneumon, contra morem Arsinoitarum. Hi enim crocodilos colunt, (et propterea fossam habent crocodilis plenam, et Mœridis lacum. nam venerantur, et ab eis abstinent) Heracleotæ autem colunt Ichneumones, qui crocodilis et aspidibus perniciosissimi sunt, nam et earum ova delent, et ipsas bestias interficiunt, luto armati, &c.

Sequitur Cynopolitana præfectura, et Canum urbs, in qua Anubis colitur, et honor et sacer quidam cibus canibus est constitutus.

In ulteriore regione est Oxyrynchus civitas, et præfectura eodem nomine. Hic Oxyrynchus colitur, et Oxyrynchi templum est: quamvis etiam ceteri AEgyptii omnes oxyrynchum piscem colant. Sunt etiam quædam animalia quæ AEgyptii universi colunt, ut de terrestribus tria, bovem, canem, felem: e volatilibus accipitrem atque ibin: ex aquatilibus duo, lepidotum (id est squamatum) piscem, et oxyrynchum. Sunt et quæ seorsum coluntur. Sic Saitæ et Thebani ovem: latum vero, qui piscis quidam est in *Nilo*, Latopolitani: lupum Lycopolitani, cynocephalum Hermopolitani, cepum Babylonii, qui sunt iuxta Memphim. Cepus faciem habet satyro similem, cetera inter canem atque ursum: in AEthiopia nascitur. Aquilam Thebani, leonem Leontopolitani, capram et hircum Mendesii, murem araneum (*si quidem hoc est mygale Græcorum*) Athribitæ, alii aliud. Causas vero afferunt inter se non consentientes.

Et quibusdam interiectis.

Abydi Osiris colitur: in eius templo non licet, nec cantori, nec tibicini, nec citharœdo sacrificium auspicari: quemadmodum mos est aliis deis.

Post Abydum est parva Diospolis, inde Tentyra urbs. Eius incolæ præter ceteros AEgyptios excellenter crocodilum detestantur, et ex omnibus belluis inimicissimum habent. Nam ceteri quanquam eius animalis malitiam norint, et humano generi perniciosum existiment, Tentyritæ omnibus modis eos perveſtigant, atque occidunt. Sunt qui dicant, quemadmodum Psylli apud Cyrenaicam regionem naturalem quandam vim habent adversus serpentes: sic et Tentyritis esse contra

πρὸς

a Malim αὐτόθι cum ἐντίμων cohærere. *b* γρ' ἐνέθηκε. *c* θωρακισθέντες. *d* Malim τῶν. *e* κῆπον καὶ κῆβον.

tra crocodilos, ut nihil ab eis damni accipiant, ſed intrepide urinentur, et aquam tranent, alio nemine audente, &c.

Supra Memnonium autem ſunt regum loculi in ſpeluncis quibusdam in lapidem inciſi, circiter XL., mirum in modum ſtructi, ſpectatuque ſane digni. Iuxta hos in obeliſcis quibusdam inſcriptiones ſunt, quæ regum illorum divitias ac potentiam declarant, atque imperium usque in Scythiam, et Bactrianam, et Indiam, et quæ nunc Ionia dicitur, propagatum. Item tributorum magnitudinem, et exercitus circiter mille millia. Thebani maxime ſacerdotes aſtronomiam philoſophiamque exercere dicuntur: hi non lunæ ſed ſolis curſu annos numerant, triginta dierum duodecim menſibus, quorum quisque XXX. conſtet diebus, quinque dies quotannis adiicientes. Ad totius vero anni complementum quum quædam diei particulæ excurrant, circuitionem quandam componunt e totis diebus, totisque annis: quot particulæ excurrentes et coëuntes diem conficiunt. Huiusmodi ſapientiam omnem Mercurio in primis tribuunt. Iovi, quem præcipue colunt, virgo quædam genere clariſſima et ſpecie pulcerrima ſacratur: quales Græci pallacas, hoc est pellices, vocant. Ea pellicis more, cum quibus vult coit, usque ad naturalem corporis purgationem. Post purgationem viro datur: ſed prius quam nubat, post pellicatus tempus, in mortuæ morem lugetur.

Post Thebas est Hermonthis civitas, in qua Apollo et Iupiter coluntur: hic etiam bos alitur. Deinde est Crocodilorum urbs quæ eam belluam colit. Hinc Veneris urbs, et postea Latopolis quæ Palladem et Latum colit. Postea Lucinæ civitas, et eius templum. In ulteriore regione est Accipitrum urbs, ubi accipiter colitur. Deinde Apollinis urbs quæ etiam crocodilis est inimica.

πρὸς τοὺς κροκοδείλους, ὥστε μηδὲν ὑπ' αὐτῶν πάσχειν, ἀλλὰ καὶ κολυμβᾶν ἀδεῶς, καὶ διαπερᾶν, μηδενὸς ἄλλου θαρροῦντος.

Ὑπὲρ δὲ τοῦ Μεμνονείου, θῆκαι βασιλέων ἐν σπηλαίοις λατομηταί, περὶ τετταράκοντα, θαυμαστῶς κατεσκευασμέναι, θέας ἄξιαι. ἐν δὲ ταῖς θήκαις ἐπί τινων ὀβελίσκων ἀναγραφαὶ δηλοῦσαι τὸν πλοῦτον τῶν τότε βασιλέων, καὶ τὴν ἐπικράτειαν, ὡς μέχρι Σκυθῶν, καὶ Βακτρίων καὶ Ἰνδῶν καὶ τῆς νῦν Ἰωνίας διατείνασαν· καὶ Φόρων πλῆθος, καὶ στρατιᾶς περὶ ἑκατὸν μυριάδας. λέγονται δὲ καὶ ἀστρονόμοι καὶ Φιλόσοφοι μάλιστα οἱ ἐνταῦθα ἱερεῖς. τούτων δ' ἐστὶ καὶ τὸ τὰς ἡμέρας μὴ κατὰ σελήνην ἄγειν, ἀλλὰ κατὰ ἥλιον, τοῖς τριακονθημέροις δώδεκα μησὶν ἐπαγόντων πέντε ἡμέρας κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον· εἰς δὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἐπιτρέχοντος μορίου τινὸς τῆς ἡμέρας, περίοδον τινὰ συντιθέασιν ἐξ ὅλων ἡμερῶν, 598
καὶ ὅλων ἐνιαυτῶν, [a] τοσούτων ὅσα μόρια τὰ ἐπιτρέχοντα συνελθόντα ποιεῖ ἡμέραν. ἀνατιθέασι δὲ τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν [b] τοιαύτην σοφίαν· τῷ δὲ Διΐ, ὃν μάλιστα τιμῶσιν, εὐειδεστάτη καὶ γένους λαμπροτάτου παρθένος ἱεράται, ἃς καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες παλλάκας. αὕτη δὲ καὶ παλλακεύει καὶ αὐνεῖν οἷς βούλεται, μέχρις ἂν ἡ Φυσικὴ γένηται τοῦ σώματος κάθαρσις· μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν δίδοται πρὸς ἄνδρας. πρὶν δὲ δοθῆναι, πένθος αὐτῆς ἄγεται μετὰ τὸν τὴν παλλακείας καιρόν.

Μετὰ δὲ Θήβας Ἑρμονθὶς πόλις, ἐν ᾗ ὅ, τε Ἀπόλλων τιμᾶται καὶ ὁ Ζεύς· τρέφεται δὲ καὶ ἐνταῦθα βοῦς. ἔπειτα Κροκοδείλων πόλις, τιμῶσα τὸ θηρίον. εἶτα Ἀφροδίτης πόλις· καὶ μετὰ ταῦτα Λατόπολις, τιμῶσα Ἀθηνᾶν καὶ τὸν λάτον. εἶτα Εἰληθυίας πόλις καὶ ἱερόν. ἐν δὲ τῇ περαίᾳ Ἱεράκων πόλις, τὸν ἱέρακα τιμῶσα· εἶτ' Ἀπόλλωνος πόλις, καὶ αὕτη πολεμοῦσα τοῖς κροκοδείλοις.

DE AETHIOPIBVS.

Apud eundem, eodem libro.

DEVM putant, alterum, immortalem, qui rerum omnium causſa ſit: alterum, mortalem, qui nomine careat, et non ſit cognitu facilis. Plerumque autem eos a quibus beneficium acceperunt, et regios, pro diis habent: reges ſuos, communes omnium ſervatores et cuſtodes eſſe putant, ceteros vero, privatim eorum quibus benefecerunt. Ex iis qui ad torridam habitant, nonnulli ſunt qui deos non credunt, qui quidem Solem oderint, et deteſtentur quum eum exoriri vident: propterea quod eos urat et infeſtet: atque ob id in paludes fugiunt. Meroës cultores etiam Herculem, Panem et Iſidem venerantur: ac præterea quendam deum barbaricum.

Mortuos alii in flumen abiiciunt, alii circumfuſo vitro domi ſervant, alii in fictilibus alveolis eos circum templa defodiunt. Iusiurandum per eos exigunt, et ſanctimoniam adhibent. Regem conſtituunt eum qui vel forma vel alendorum pecorum virtute, vel robore, vel opibus excellat.

Antiquitus apud Meroën ſumma poteſtas fuit penes ſacerdotes, tantaque autoritas, ut nonnunquam miſſo nuncio mortem regi imperarent, et ei alium ſufficerent. Postmodo rex quidam conſuetudinem hanc abolevit, cum ma-

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΙΘΙΟΠΩΝ.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

ΘΕΟΝ δὲ νομίζουσι, τὸν μὲν, ἀθάνατον (τοῦτον δ' εἶναι τὸν αἴτιον τῶν πάντων) τὸν δὲ, θνητὸν, ἀνώνυμον τινα, καὶ οὐ σαφῆ. ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς εὐεργέτας, καὶ βασιλικοὺς, θεοὺς νομίζουσι. καὶ τούτων τοὺς μὲν βασιλέας, κοινοὺς ἁπάντων μὲν σωτῆρας καὶ φύλακας, τοὺς δ' ἰδιώτας, ἰδίως τοῖς εὖ παθοῦσιν ὑπ' αὐτῶν. τῶν δὲ πρὸς τῇ διακεκαυμένῃ τινὲς, καὶ ἄθεοι νομίζονται· [c] οἵ γε καὶ τὸν ἥλιον ἐχθαίρειν, καὶ κακῶς λέγειν ἐπειδὰν προσίδωσιν ἀνίσχοντα, ὡς καίοντα καὶ πολεμοῦντα αὐτοῖς, καταφεύγειν τε εἰς τὰ ἕλη. οἱ δ' ἐν Μερόῃ καὶ Ἡρακλέα καὶ Πᾶνα καὶ Ἶσιν σέβονται, πρὸς ἄλλῳ τινὶ βαρβαρικῷ.

Τοὺς δὲ νεκροὺς οἱ μὲν εἰς τὸν ποταμὸν ἐκρίπτουσιν, οἱ δ' οἴκοι κατέχουσι, περιχέαντες ὕαλον. τινὲς δὲ ἐν κεραμίαις σοροῖς κατορύττουσι, κύκλῳ τῶν ἱερῶν. ὅρκον τε τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἀπαιτοῦσι, καὶ πάντων ἁγιστεύουσι μάλιστα. βασιλέας τε καθιστᾶσι τοὺς κάλλει διαφέροντας ἢ ἀρετῇ κτηνοτροφίας ἢ ἀνδρείας, ἢ πλούτου.

Ἐν δὲ τῇ Μερόῃ κυριωτάτην τάξιν ἐπεῖχον οἱ ἱερεῖς τὸ παλαιόν· οἵ γε καὶ τῷ βασιλεῖ προσέταττον ἔνθ' ὅτε ἀποθνήσκειν, πέμψαντες ἄγγελον, καὶ καθίστασαν 599
ἀνθ' αὐτοῦ ἕτερον. ὕστερον δὲ καλέλυσέ τις τῶν βασιλέων τὸ

[a] γρ' τοσαύτην. [b] τοσαύτην μάλιστα σοφ. [c] In vet. exempl. οὕσγε καὶ τὸν ἥλιον φασὶν ἐχ.

τὸ ἔθος, ἐπιὼν μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὅπου ὁ χρυσοῦς ναός ἐστι, καὶ τοὺς ἱερέας ἀποσφάξας πάντας.

Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἔθος Αἰθιοπικόν. ὃς γὰρ ἂν τῶν βασιλέων [a] πληρωθῇ μέρος τι τοῦ σώματος ὁπωσοῦν, τὸ αὐτὸ πάσχουσιν οἱ συνόντες αὐτοῦ μάλιστα, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ συναποθνήσκουσιν· ἐκ δὲ τούτου φυλακὴ τοῦ βασιλέως ἐστὶ πλείστη παρ' αὐτῶν, κ. τ. λ.

manu armata in fanum irruens, ubi aureum ſacellum erat, et ſacerdotes omnes iugulans.

Is etiam AEthiopibus mos est, ut ubi rex aliqua parte corporis mutilatur, familiares idem quoquo modo patiantur, et cum eo etiam moriantur: idcirco maxima regi cuſtodia adest, &c.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ἐν τῷ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος.

Αἰγυπτίων δὲ οἱ πολλοὶ, θεραπεύοντες αὐτὰ τὰ ζῶα, καὶ περιέποντες ὡς θεοὺς, οὐ γέλωτος μόνον οὐδὲ χλευασμοῦ καταπεπλήκασι τὰς ἱερουργίας· ἀλλὰ τοῦτο τῆς ἀβελτηρίας ἐλάχιστόν ἐστι κακὸν, δόξα δὲ ἐμφύεται δεινὴ, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς καὶ ἀκάκους εἰς ἄκρατον [b] ὑπερείδουσα τὴν δεισιδαιμονίαν, τοῖς δὲ θρασυτέροις καὶ θρασυτέρους εἰς ἀθέους ἐμπίπλασα καὶ θηριώδεις λογισμούς.

EX PLVTARCHO,

in libro de Iſide et Oſiride.

Sed AEgyptiorum plerique colentes ipsa animalia, atque erga ea ſe gerentes tanquam erga deos, non tantum riſu et ſannis totam ſacra faciendi rationem impleverunt: hoc enim minimum est malorum quæ ex amentia illa proficiſcuntur, ſed vehemens innaſcitur animis opinio, quæ infirmos et ſimplices in meram ſuperſtitionem impingit, at illis qui aliquantum ſunt acri ingenio et audaces, ad cogitationes delabitur per quas negatur eſſe deos, quæ belluinæ ſunt.

Ὀλίγῳ ὕστερον.

Μόνοι γάρ ἔτι τῶν Αἰγυπτίων Λυκοπολῖται πρόβατον ἐσθίουσιν· ἐπεὶ καὶ λύκος, ὃν θεὸν νομίζουσιν. οἱ δὲ Ὀξυρυγχῖται καθ' ἡμᾶς, τῶν Κυνοπολιτῶν τὸν ὀξύρυγχον ἰχθὺν ἐσθίοντων, κύνας συλλαβόντες καὶ θύσαντες, ὡς ἱερεῖον κατέφαγον. ἐκ δὲ τούτου καταστάντες εἰς πόλεμον, ἀλλήλους τε διέθηκαν κακῶς, καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων κολαζόμενοι διετέθησαν.

Paulo post.

Soli enim ex AEgyptiis Lycopolitæ nunc quoque veſcuntur ove, quia Lycos (*i. lupus*) idem facit: quem pro deo habent. Atque adeo ætate noſtra quum Cynopolitæ piſcem oxyrynchum ederent, Oxyrynchitæ canes comprehenſos et mactatos tanquam victimam comederunt. Ac quum inde ad bellum devenisſent, cum gravia ſibi damna invicem intulerunt, tum a Romanis, pœnas illis infligentibus, ſunt allata.

Μετ' ὀλίγα.

Βοῦν μὲν οὖν καὶ πρόβατον καὶ ἰχνεύμονα δῆλον ὅτι χρείας ἕνεκα καὶ ὠφελείας ἐτίμησαν· ὡς Λήμνιοι κορύδους, τὰ τῶν ἀττελάβων εὑρίσκοντας ᾠὰ καὶ κόπτοντας· Θεσσαλοὶ δὲ πελαργοὺς, ὅτι πολλοὺς ὄφεις τῆς γῆς ἀναδιδούσης ἐπιφανέντες ἐξώλεσαν ἅπαντας. διὸ καὶ νόμον ἔθεντο, φεύγειν ὅστις ἂν ἀποκτείνῃ πελαργόν. ἀσπίδα δὲ καὶ γαλῆν καὶ
600 κάνθαρον, εἰκόνας τινὰς ἐν αὐτοῖς ἀμαυρὰς, ὥσπερ ἐν σταγόσιν ἡλίου, τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως κατιδόντες.

Paulo post.

Bovi quidem certe et ovi et ichneumoni, uſus gratia quem præſtant, et utilitatis quam afferunt, eos honorem exhibuiſſe patet: quemadmodum Lemnii galeritis, quoniam bruchorum ova inventa confringunt: ac Theſſali ciconiis, quoniam quum terra multos ſerpentes produceret, ciconiæ ſupervenientes perdiderunt univerſos. Ideoque legem tulerunt, ut in exilium abiret, quicunque ciconiam occideret. Aſpidem vero et felem et cantharum *AEgyptii honore proſequuti ſunt*, quum in illis divinæ potentiæ imagines quasdam obſcuras, quales ſunt ſolis in ſtillis, animadvertiſſent.

Ac, postquam rationem honoris unicuique horum animalium exhibiti reddidit, ad Crocodilum veniens, ſcribit.

Οὐ μὴν οὐδὲ ὁ χροκόδιλος αἰτίας πιθανῆς ἀμοιροῦσαν ἔσχηκε τιμήν· ἀλλὰ μίμημα θεοῦ λέγεται γεγονέναι, μόνος μὲν ἄγλωσσος ὤν. κ. τ. λ.

Ac ne crocodilus quidem honorem probabili ratione carentem habuit: ſed exemplar dei fuiſſe dicitur, quum ſolus inter animalia ſit elinguis. &c.

Paucisſimis verbis interiectis, ſubiungit.

Ἀλλὰ μὴν τῶν δι' ἀμφότερα τιμωμένων, περὶ μὲν τοῦ κυνὸς εἴρηται πρόσθεν· ἡ δὲ ἶβις, ἀποκτείνυσα μὲν τὰ θανατηφόρα τῶν ἑρπετῶν, ἐδίδαξε πρώτη κενώματος ἰατρικοῦ χρείαν, κατιδόντας οὕτω κλυζομένην καὶ καθαιρομένην ὑφ' ἑαυτῆς, &c.

Iam vero inter illa quæ utraque de cauſſa coluntur, de cane quidem dictum est antea: at Ibis, dum reptilia mortifera interficeret, prima medicum evacuationis corporis uſum docuit, quum illam hac ratione ſe abluentem et purgantem animadvertiſſent.

[a] γρ' τρωθῇ. [b] melius ἐπερείδουσα.

Alia

Alia autem de cane habes eodem in libro, in iis quæ præcedunt: ſicut et de aliis non pauca, præter illa quæ inde huc translata ſunt.

Tandem vero ita locum hunc claudit, περὶ μὲν οὖν τῶν τιμωμένων ζώων ταῦτα δοκιμάζω μάλιστα τῶν λεγομένων. *id eſt,* Atque ex iis quæ de animalibus dicuntur quibus honor exhibetur, hæc maxime ſunt quæ probo.

Sunt autem et alii loci ubi rationem honoris certis quibusdam animalibus ab AEgyptiis habiti reddit: (et in nonnullis eadem quæ illo in libro dicuntur.) Ex iis eſt hic, Sympos. IIII. quæſtione V.

Nam muri araneo, qui cæcus est, divinos honores tributos ab AEgyptiis fuisse aiunt, quoniam tenebras luce antiquiores arbitrabantur: eumque e muribus nasci, quinto partu, in novilunio: ac iecur eius diminui lumine lunæ deficiente.

Τὴν μὲν γὰρ μυγαλῆν ἐκτεθειάσθαι λέγουσιν ὑπὸ Αἰγυπτίων, τυφλὴν οὖσαν, ὅτι τὸ σκότος τοῦ φωτὸς ἡγοῦντο πρεσβύτερον· τίκτεσθαι δὲ αὐτὴν ἐκ μυῶν πέμπτῃ γενεᾷ, τοκετοῦ οὔσης. ἔτι δὲ μειοῦσθαι τὸ ἧπαρ ὑπὸ τοῖς ἀφανισμοῖς τῆς σελήνης.

Deinde et honoris tam leoni quam ibidi exhibiti rationem reddit. Quum autem alibi huius honoris mentionem faciat, tanquam ab omnibus AEgyptiis exhiberi ſoliti, in iis quæ locum hunc parvo intervallo præcedunt, de ſacerdotibus nominatim hoc dicit. Postquam enim ab eo dictus est porcus neque in forma habere aliquid magis absurdum, neque in natura magis illepidum, quam ſit in ſcarabeo, gryphe, crocodilo, fele; *ſubiungit,* οἷς ὡς ἁγιωτάτοις ἱερεῖς Αἰγυπτίων ἄλλοις ἄλλοι προσφέρονται. *id eſt* erga quæ, tanquam ſanctiſſima, AEgyptii ſacerdotes, alii erga alia, ſe gerunt. *Quamvis autem, quum ſcribit illos ita ſe erga ea ut ſanctiſſima gerere, tacite innuat ea coli ab illis: quum tamen illud, non hoc, ſonet Græcum loquendi genus, non debuit a Xylandro ita reddi,* Quorum alia ab aliis AEgyptiorum ſacerdotum coluntur. *Quinetiam male* ἁγιωτάτοις, *quod de animalibus Plutarchus dicit, ille ipſis ſacerdotibus tribuit, totum enim locum ita vertit.* Quorum alia ab aliis AEgyptiorum ſacerdotum ſanctiſſimis coluntur. *Estque inſuper animadvertendum, non dici, loquendo de animalibus,* ἁγιωτάτοις, *ſed* ὡς ἁγιωτάτοις. *Atque ut obiter, Plutarchum cum Plutarcho conferre, id eſt, eius locos inter ſe, lectorem doceam: dico, genus illud loquendi,* προσφέρεσθαι αὐτοῖς ὡς ἁγιωτάτοις, *reſpondere illi quod habuimus antea ex libro De Iſide et Oſiride,* περιέποντες ὡς θεούς.

Ceteros Plutarchi locos omittens, in quibus agit de iis quæ apud AEgyptios peculiariter in more poſita erant, 601 *venio ad quendam, qui miram quæ in conviviis eorum recepta erat conſuetudinem deſcribit. Legimus enim in eo eius opuſculo quod Convivium ſeptem ſapientum inſcripſit, pag. 256. meæ editionis.*

At AEgyptius ſceletus (id est *cadaver hominis exſiccatum, cui oſſa tantum ſuperſunt*) quem in convivia inferentes convivis proponunt, et hortantur ut recordentur ſe non multo post tales futuros, is quamvis ingratus et intempeſtivus comesſator adveniat, tamen non omnino nullum ibi locum habet: ſiquidem non ad potandum et ad fruendum deliciis, ſed ad mutuum amorem ac dilectionem exhortatur, monetque ut vitam, quæ tempore est brevis, malis rebus longam non reddant.

Ὁ δὲ Αἰγύπτιος σκελετὸς, ὃν [a] ἐπιπαῖς εἰσφέροντες εἰς τὰ συμπόσια προτίθενται, καὶ παρακαλοῦσι μεμνῆσθαι τάχα δὴ τοιούτους ἐσομένους, καίπερ ἄχαρις καὶ ἄωρος ἐπίχωμος ἥκων, ὅμως ἔχει τινὰ καιρόν· εἰ μὴ πρὸς τὸ πίνειν καὶ ἡδυπαθεῖν, ἀλλὰ πρὸς φιλίαν καὶ ἀγάπησιν ἀλλήλων προτρέπεται, καὶ παραπαλεῖ μὴ τὸν βίον, τῷ χρόνῳ βραχὺν ὄντα, πράγμασι κακοῖς μακρὸν ποιεῖν.

Ab hoc AEgyptiorum in conviviis more, qui a Plutarcho deſcribitur, ad alia quæ alii ſcriptores in conviviis itidem, aut etiam ſimpliciter in cœnis, conſueta illis fuisse tradunt, veniendum est. Illorum autem ſcriptorum teſtimonia ex Athenæo depromam. Ac primum, in more poſitum illis fuisse conviviorum luxum, et quidem maiorem quam Perſis, ex hoc Lyncei in AEgyptiacis loco, ubi AEgyptiorum cœnas Perſicis antetponendas esse contendens, ſcribit.

Quum AEgyptii Ocho Perſarum regi bellum intulisſent, et Perſis victoria potitis rex AEgyptiorum captivus esset, comiter ac benigne illum tractans Ochus etiam invitavit ad cœnam. Quum igitur ſplendidus apparatus foret, irridebat AEgyptius, tanquam viles Perſæ epulæ esſent. Quod ſi vis (inquit) videre o rex qualis beatorum regum victus esse debeat, permitte illis qui mei aliquando coqui fuerunt AEgyptiam cœnam tibi ſtruere. Quod quum fieri iusſisset Ochus, et ſtructa esset, ea delectatus, Malum te male dii perdant (inquit) AEgyptie, qui, relictis huiusmodi cœnis, viliores epulas expetiveris.

Αἰγυπτίων ἐπιστρατευσάντων ἐπὶ Ὦχον τὸν Περσῶν βασιλέα, καὶ νικηθέντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὁ Ὦχος αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων, ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν παρασκευῆς γενομένης λαμπρᾶς ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα, ὡς εὐτελῶς τοῦ Πέρσου διαιτωμένου. Εἰ δὲ θέλεις (ἔφη) εἰδέναι ὦ βασιλεῦ πῶς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασιλέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτὲ γενομένοις μαγείροις παρασκευάσαι σοὶ Αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἡσθεὶς ὁ Ὦχος τῷ δείπνῳ, Κακοὶ κακῶς σὲ (ἔφη) ὦ Αἰγύπτιε ἀπολέσειαν οἱ θεοὶ, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν, ἐπεθύμησας θοίνης εὐτελεστέρας.

Sequitur apud Athenaum.

Quænam autem AEgyptiacæ cœnæ esſent, Protagorides libro de Daphnicis ludis primo nos

Τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ὁ τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς, λέγων

[a] Suſpectum esse potest istud vocabulum.

γων οὕτως, Τρίτη δ' ἐστὶν ἰδέα δείπνων, Αἰγυπτιακὴ, τραπιζῶν μὲν οὐ παρατιθεμένων, πινάκων δὲ περιφερομένων.

nos docet, his verbis, Tertia cœnarum ſpecies, est AEgyptiaca: quum menſæ non apponuntur, ſed patinæ circumferuntur.

Male autem vertit quidam, Tertia cœnarum ſpecies est AEgyptiarum, in quibus non admoventur menſæ, &c. *Non enim* Αἰγυπτιακῶν, *ſed* Αἰγυπτιακὴ *ſcribit Protagorides: et duabus cœnarum ſpeciebus propoſitis, tertiam quandam addit, qnam eſſe AEgyptiam dicit.*

Apud eundem Athenæum in fine libri primi legimus, istud esſe argumento AEgyptios fuisſe vinolentos, quod apud eos ſolos tanquam lege quadam cautum esſet, ante ullum cibum brasſicam elixam edere. *Intelligit enim, illos ad vitandam ebrietatem hoc facere ſolitos fuisſe. Apud eundem, in illa libri ultimi parte quæ in omnibus typographicis editionibus deſideratur, legimus*, coronam initio epularum dari ſolitam. *Postquam enim dixit*, Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ ἀρχὴν ποιεῖται τὸν στέφανον τῆς εὐωχίας, *non longo intervallo ſubiungit*, τοῦτο γὰρ ἦν ἔθος καὶ παρ' Αἰγυπτίοις, ὡς Νικόστρατος φησὶν ἐν τοπισῇ.

602 *Vinolentiæ autem illorum et alibi meminit: et quidem in fine libri primi ſcribitur ex Dione quodam Academico* vinoſos et bibaces AEgyptios fuisſe: atque adeo inventum apud eos fuisſe inopiæ ſubſidium, ut qui propter illam vino deſtituerentur, ex ordeo confectum biberent. Eius autem potu adeo exhilarari ſolitos ut canerent et ſaltarent, ac omnia facerent quæ qui vino ebrii ſunt facere conſueverunt.

Etiam ἀρτοφάγους *vocat AEgyptios Hecatæus, apud eundem lib.* x. *id est*, panis edaces: *mentionem ſimul addens illius ordeacei potus: id est, ex ordeo confecti.* Ac propterea (*addit Athenæus*) Alexis in libro περὶ αὐταρκείας ſcribit Bocchorin et patrem eius Neochabin frugali victu uſos fuisſe. *Sed miretur quis quomodo facta mentione illius edacitatis panis, necnon illius ex ordeo confecti potus (quo ſolitos non minus quam vini potu inebriari, modo legimus) ſubiungat*, Ac propterea Alexis Bocchoridi et patri eius frugalitatis laudem tribuit. *Sed intelligit (ut opinor)* Ac propterea frugalitatis eorum tanquam rei quæ alioqui apud AEgyptios rara et notabilis esſet, mentionem facit. *Ceterum voluisſe illos arbitror in hac frugalitate, aut victu frugi (niſi quis* μετρίαν τροφὴν *moderatum victum, aut parcum et parabilem, aut etiam tenuem interpretari malit) antiquum etiam morem repræſentare, tanquam fortasſe conantes eum revocare. Legimus enim libro* v, *ex quodam Apollonio*, καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τοπαλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν, τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι, καὶ οἴνῳ τοσούτῳ ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν. *id est*, Quinetiam apud AEgyptios antiquitus convivia temperanter celebrabantur. Sedentes enim cœnabant, vilisſimo quidem ſed ſaluberrimo cibo contenti: ac vino quantum ad exhilarandum animum ſatis esſet.

HENR. STEPHANVS
Lectionis Herodoti ſtudioſis.

HACTENVS de AEgyptiacis quoque legibus et inſtitutis quædam velut appendix ad Herodotum, ſicut antea de Perſicis. Dare enim illam ampliorem minime viſum est, ſicut nec hanc. Quam tamen quoniam titulus promittit non hiſtoricorum tantum ſed aliorum etiam ſcriptorum locos exhibituram, duorum poëtarum, unius inter tragicos celeberrimi, alterius inter comicos non incelebris, verſus adiungam. Illius tragici, cui nomen est Sophocli, verſus, (qui omnino asſentiuntur his Herodoti pag. 101., verbis, ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι· οἱ δὲ ἄνδρες, κατ' οἴκους ἐόντες, ὑφαίνουσι in Oedipo Coloneo, pag. 283. meæ editionis, ſunt hi,

Ὦ πάντ' ἐκείνῳ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις
Φύσιν κατεικασθέντε καὶ βίου τροφάς.
Ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας
Θαλοῦσιν ἱστουργοῦντες, αἱ δὲ σύννομοι
Τἄξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' αἰεί.

At vero Anaxandridæ comici verſus ſunt hi, adverſus AEgyptios, animalia, tanquam deos, colentes.

Οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ.
Οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμοιοῦσ', οὔθ' οἱ νόμοι
Ἡμῶν, ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ.
Βοῦν προσκυνεῖς, ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς.
Τὴν ἔγχελυν μέγιστον ἡγῇ δαίμονα,
Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παρὰ πολύ.
Οὐκ ἐσθίεις ὗεια, ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι
Μάλιστα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ,
Τοὐψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω.
Τοὺς ἱερέας σὺθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος
Εἶναι, παρ' ὑμῖν δ', ὡς ἔοικεν, ἀπηργμένους.
Σὺ μὲν τὸν αἴλουρον κακὸν ἔχοντ' ἢν ἴδῃς,
Κλαίεις· ἐγὼ δ' ἥδιστ' ἀποκτείνας δέρω.
Δύναται παρ' ὑμῖν μυγάλη, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Quos ita ex tempore reddidi,

Patrocinari non queo vobis ego.
Nec moribus enim nos ſumus nec legibus
Conſentientes: disſidemus plurimum.
Bovem tu adoras, ſacrifico deis eum.
Anguilla deus est maximus, te iudice,
Obſoniorum iudicamus maximum.
Haud es ſuillam, veſcor hac ego libens.
Canem veneraris, ipse contra verbero,
Obſonium voratur ille quum meum.
Noſtra integri vult lex ſacerdotes ſient
Omni ſui parte, integros haud veſtra.
Felem ſe habentem quum tu videris male,
Ploras: ego libens perimo, post pellem aufero.
Araneus mus pollet istic, non et hic.

AP-

APPENDIX ALIA 603

AD

HERODOTVM,

DE

INCREMENTO NILI,

ET EIVS CAVSSIS.

e diverſis auctoribus adiecta.

G. IVNGERMANNVS LECTORI CANDIDO S.

DVPLICEM adpendicem ab H. Stephano ad Herodotum, quæ antecesſit, antea habuiſti, amice lector, et nunc iterum habes. Quam exaugere atque locupletare nobis conſilium non fuit, forte nec facile etiam fuiſſet, ſolum per temporis illius anguſtias, in quas cum hac editione coniecti ſumus. Bonum potius factum fore putavimus, ſi aliquid adiiceremus, quod quaſi tertiæ adpendicis vice eſſet, ne prorſus ἀσύμβολοι eſſe voluiſſe videremur: pro eaque re incidere ſtatim quæ de Nilo aliter ac Herodoto factum fuit, diverſis ab auctoribus diſputata ultro citroque eſſent. Cui cogitationi locum dedimus eo libentius, quod hæc talia cum Stephanianæ adpendicis altera parte ita coniurent amice ut quaſi eius ſubadpendix quædam videri queant. Et quid enim magis AEgyptiacum quam Nilus? Νεῖλος, inquam cum Ariſtide, ποταμῶν οὐχ ἥττων κάλλιστος, ἢ μέγιστος, καὶ χρείᾳ καὶ θέας ἡδονῇ, καὶ τοῖς πᾶσι πολὺ νικῶν. Cui, ut idem facundiſſimus rhetor ex aliquo τῶν οὐκ ἀμυήτων puto hauſit, AEgyptiorum feriæ ſollemnes atque ſacrificia pleraque dicata ſunt atque conſecrata. Nec iniuria tanto in honore et veneratione haberi a gentilibus videatur iste

Unicus in terris AEgypti totius amnis.

quum ei id omne acceptum referant, quod terræ motum non ſentiant umquam, quod a peſte ſint liberi, quod eorum terram nullis diluviis cœleſtibus miſceri contingat, vel ingenti imbre obrui. In quibus et Græcos adſtipulatores invenerunt. Ita enim Ariſtides in extrema AEgyptiaca unde et priora deprompſimus: ὡς δὲ καὶ σεισμοῖς καὶ λοιμοῖς καὶ τοῖς ἐξ οὐρανοῦ κατακλυσμοῖς ἀνάλωτος ἡ χώρα δι αὐτόν ἐστιν, οὐδὲ τοὺς πρὸ ἡμῶν Ἕλληνας ἴλαθεν. De huius vero fluminis potiſſimum incremento eiusque cauſſis viri priſci mire inter ſe decertarunt, et unusquisque ſibi facilius reperire potuit qui ſuam ſententiam refelleret, quam qui ſectarentur: ita vix ullus quidquam protulit in medium, quin ceteri continuo irent in omnia alia, et ſibi non videri teſtarentur. Ea igitur quæ de hac re istaque opinionum diverſitate teſtata relinquere voluere optimi auctores, pluſcula ex variis qui nobis ad manum erant adiecimus, in quibus plerisque Herodoti noſtri mentio fit. Nec de ordine laborare multum voluimus, occupati magis in hoc ut raptim deſcriberemus ista, ne operas moraremur. Prius tamen poſuimus qui plurium de hac re ſententias breviter collegerunt, ut PLVTARCHVM; et ANONYMVM quendam, qui ex H. Stephani officina cum opuſculis variis hiſtoricis ac philoſophicis Ariſtotelis et Theophraſti, &c. anno domini ∞ IↃLVII prodiit, a quo præter aliorum et Calliſthenis hiſtorici placitum refertur, quem ab aliis quos quidem hiç coniunximus, haud nominatum arbitror: afferuntur ibi et e tragicis quædam quæ apud alios haud temere reperias, vel non ita plene. His tertius ſuccedit THEOPHYLACTVS SIMOCATA prolixius ſingulorum e priſcis eiusmodi opiniones et referens, et refellens, non tamen e ſuo capite, quod minime adhibuit in conſilium, ſed e bibliotheca Diodori Siculi, unde ista omnia deſcripſit fere αὐτολεξεί, quamvis bono illo viro ne nominato quidem. Sane fuerunt νῦν καὶ πάλαι a conferentibus deprehenſi ſæpius auctores a iuratiſſimis et proximis veteres tranſcripti ad verbum, neque nominati quidem, ut Plinii loquamur verbis. Sordidum tamen hoc, et ab ingenuo pudore alienum: potiusque nobis Virgiliana virtus et Ciceroniana ſimplicitas placeat. *Obnoxii enim profecto*, ut hoc eodem cum Plinio dicamus, *animi et infelicis ingenii est, deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere, quum præſertim ſors fiat ex uſura.* Nec itaque mirum, quum et veteres ipſi olim ideo male audirent frequenter, ſi noſter AEgyptius ſequioris iam ævi, alienum partum ſibi ſupponere clam voluerit: qua in parte tamen, niſi fallor, cenſoriam potam a litteratis viris, quibus hoc ius ſua virtute datum est, haud lucrifaciet. Exſcripſit, inquam, ista quæ illuſtris hiſtoricus Diodorus Siculus de Nili augmento libro primo βιβλιοθήκης ἱστορικῆς ſub finem τῆς πρώτης μερίδος, prolixe aliorum opinionibus allatis et 604

confutatis, disputavit, Simocata ad verbum fere raro φράσιν immutans, quibusdam etiam omissis, et mutasset saltem ordinem, vel aliquid de suo largitus quoque fuisset, cetera eum ἄκριτον quod ad nos attinet diserte profitemur, nec quidquam volumus alias detractum, ut quem excutere diligentius nullum fuerit hactenus ocium. Quum ea itaque ex Simocatæ editione nupera adiecissemus, quamvis correctiora, haud opus esse putavimus, uti eadem ex Diodoro describeremus denuo, actum agentes scilicet: præsertim quum is e Marnii nostri officina non ita pridem in publicum editus sit a L. Rhodomano, viro amico cuius memoriam sancte colimus, cuiusque ex obitu litteras Græcas detrimentum accepisse certo novimus et ut par est dolemus. Excerpsimus saltem Herodoteæ sententiæ ἀνασκευὴν, ut apud DIODORVM ipsum ea extabat, καὶ ταῦτα ταύτη. Post hæc insignis locus sequitur ex ARISTIDIS Adrianæi oratione Ægyptiaca qui prolixam confutationem continet eorum quæ scripsit Herodotus de Nili auctu. Merebatur sane ea oratio tota hic addi, nisi longitudo obstitisset, quum operæ nostræ vix ita sperent se hanc editionem tempori absoluturas. Copiose enim et eleganter omnem hanc opinionum varietatem pertractat, primum de etesiis ὡς γελοῖόν τε καὶ ἀναιδὲς hosce ventos afferre pro caussa illius incrementi: dein de nivibus liquescentibus quod afferant, non magis verum esse: tum sententiam, quæ in Anonymi scripto tribuitur Callistheni, redarguit, inde Herodotum nostrum, exin Ephorum, mox Euthymenem, post Oenopidem, tandem et ipsum Homerum aggreditur. Aristidem itaque ὁ φιλοτοιοῦτος potest adire ipsum. Nos tantum, uti diximus, eam orationis partem quæ adversus Herodotum nostrum directa excerpere potuimus. His omnibus auctarioli loco quædam in eandem rem ex STRABONE, DIONE sive eius abbreviatore XIPHILINO, et HELIODORO subiecimus: agmen vero hoc nobis claudit THEODORETVS Cyri episcopus, quem σύμψηφον Herodoto nostro fuisse patet, licet pie moneat nimiam curiositatem in eiusmodi abstrusis nobis abstinendam esse. Hæc sunt, amice lector quæ cum ista προσθήκη tibi damus. Interpretes singulorum ἀποσπασματίων ad oram paginarum exteriorem indicavimus. Unico isti τοῦ ἀνωνύμου, quod secundum numero est, nullus exstabat quod quidem nosset; inveni tamen qui tumultuaria opera in Latinam linguam converteret, rogatque sicubi aberraverit ab humano lectore veniam. Græcus textus ut in quibusdam etiam emendatior, quam antea accidit, ederetur, operam pro virili dedimus: idque adparebit spero si cui forte comparare libebit. Alia quædam quæ in mentem veniebant, vel admonenda videbantur, ut et quædam ab aliis adnotata, ea ad inferiores paginarum oras adposuimus. Vale, lector amice et candide, operamque nostram qualem qualem boni consule.

ΠΕΡΙ

ΝΕΙΛΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ,

ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

DE

NILI INCREMENTO,

EX DIVERSIS SCRIPTORIBVS.

EX PLVTARCHO,

De placitis philoſophorum libro IV. *cap.* I.

THALES cenſet Eteſiarum, qui venti AEgypto adverſi ſpirant, flatu Nili aquas attolli, quod oſtia ipſius quibus ſe exonerat, maris obtruſi influxu obturentur. Euthymenes Maſſilienſis, ex Oceano marique externo ſuapte natura dulci fluvium impleri. Anaxagoras, nive AEthiopica, quæ hyeme frigens, æſtate liquetur. Democritus, nive in partibus ad ſeptemtriones ſitis ſub ſolſtitium æſtivum reſoluta atque diffuſa, denſari ex vaporibus nubes, quæ compulſæ verſus meridiem et ad AEgyptum ab eteſiis ventis, in magnos ac vehementes diſſolvantur imbres, quibus cum paludes, tum Nilus impleantur. Herodotus hiſtoriæ ſcriptor æqualem a fontibus fluere Nilum hyeme æſtateque perhibet: minorem autem hyeme videri, quia tum ſol AEgypto vicinior in vaporem aquas redigat. Ephorus, hiſtoricus is quoque æſtate ait relaxari totam AEgyptum, ac quaſi exſudare copioſam aquam, ac conferre ad hoc etiam Arabiam et Africam ob raritatem et ſabuloſum ſolum. Eudoxus ait, ſacerdotes imbribus et oppoſitis temporum anni rationibus rem imputare: quando enim apud nos æſtas est, qui ſub æſtivo habitamus Tropico, tum iis qui e regione ſub brumæ circulo degunt, hyemem eſſe, a quibus tum exundans aqua prorumpat.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις βιβλ. δ'. κεφ. ά.

ΘΑΛΗΣ τοὺς ἐτησίους ἀνέμους οἴεται πνέοντας τῇ Αἰγύπτῳ ἀντιπροσώπους ἐπαίρειν τοῦ Νείλου τὸν ὄγκον, διὰ τὸ τὰς ἐκροὰς αὐτοῦ τῇ [a] παρεισδύσει τοῦ ἀντιπαρήκοντος πελάγους ἀπακόπτεσθαι. Εὐθυμένης ὁ Μασσαλιώτης, ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἔξω θαλάσσης γλυκείας [1] κατ' [b] αὐτὸν οὔσης νομίζειν πληροῦσθαι τὸν ποταμόν. Ἀναξαγόρας, ἐκ τῆς χιόνος τῆς ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, τηκομένης μὲν ἐν τῷ θέρει, ψυχομένης δὲ τῷ [c] χειμῶνι. Δημόκριτος, τῆς χιόνος τῆς ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον μέρεσιν ὑπὸ θερινὰς τροπὰς ἀναλυομένης τε καὶ διαχεομένης, νέφη μὲν ἐκ τῶν ἀτμῶν πιλοῦσθαι, τούτων δὲ ἀπελαυνομένων πρὸς μεσημβρίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ τῶν ἐτησίων ἀνέμων, ἀποτελεῖσθαι ῥαγδαίους ὄμβρους, ὑφ' ὧν ἀναπίμπλασθαι τάς τε λίμνας καὶ τὸν Νεῖλον ποταμόν. Ἡρόδοτος ὁ συγγραφεὺς [2] ἴσον μὲν ἐκ τῶν πηγῶν φέρεσθαι χειμῶνος καὶ θέρους, φαίνεσθαι δὲ ἐλάττονα τοῦ χειμῶνος, διὰ τὸ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ πλησίον ἰόντα τὸν ἥλιον τῆς Αἰγύπτου, [d] ἐξατμίζειν τὰ νάματα. Ἔφορος ὁ ἱστοριογράφος κατὰ θέρος φησὶν ἀναχαλᾶσθαι τὴν ὅλην Αἴγυπτον, καὶ οἴεσθαι [3] ἐξυδρᾶν τὸ πολὺ νᾶμα. συνδίδωσι δ' αὐτῇ καὶ ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Λιβύη παρὰ τὸ ἀραιὸν καὶ [e] ὑπόψαμμον. Εὔδοξος τοὺς ἱερεῖς φησι λέγειν τὰ ὄμβρια τῶν ὑδάτων, καὶ τὴν ἀντιπερίστασιν τῶν ὡρῶν, ὅταν παρ' ἡμῖν [f] εἴη θέρος τοῖς ὑπὸ τὸν θερινὸν τροπικὸν οἰκοῦσιν, τότε τοῖς ὑπὸ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν ἀντοίκοις χειμὼν εἶναι, ἐξ ὧν τὸ πλημμυρεῖν ὕδωρ καὶ ἀρρήγνυσθαι.

Plutarchi ipſius vero ſententia quænam fuerit, docere nos poſſint qui auctorem illum evolvere diligentius. 606
Mihi ſaltem ſuccurrunt quæ lib. περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος *ſcripſit, e quibus forte coniectare liceat eum illis qui in eteſias auctus Niliaci cauſſam referebant, non fuiſſe ἀντίψηφον. verba ex libello, quem dixi, ſunt:* ἡ δὲ συνεργὸς αὐτοῦ (Τυφῶνος) βασιλὶς Αἰθιόπων αἰνίττεται πνοὰς νοτίους ἐξ Αἰθιοπίας. ὅταν γὰρ αὗται τῶν ἐτησίων ἐπικρατήσωσι τὰ νέφη πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν ἐλαυνόντων, καὶ κωλύσωσι τοὺς τὸν Νεῖλον αὔξοντας ὄμβρους καταφαγεῖν, κατέχων ὁ Τυφὼν ἐπιφλέγει, καὶ τότε κρατήσας παντάπασι τὸν Νεῖλον εἰς ἐναντίον ὑπὸ ἀσθενείας συγαλέντα καὶ ῥυέντα, κοῖλον καὶ ταπεινὸν ἐξέωσεν εἰς τὴν θάλασσαν. ἡ γὰρ λεγομένη κάθειρξις εἰς τὴν σορὸν Ὀσίριδος, οὐδὲν ἔοικεν

1. Legebatur *αὐτὸν* q. d. Euthymenem ſenſiſſe, mare extremum eſſe dulce. MS. habet *αὐτὴν*, *ſuapte natura*, pro *καθ' αὐτὴν*. nam adſpirationem negligi non est prorſus inuſitatum, *αὐτὴν* etiam Budæus legit. G. *Xyl.* 2. li. 2. c. 25. 3. *ἐξιδροῦν* reponendum exiſtimo ex Xylandri ſententia, quum et in libro ſcripto dein ita ſe reperiſſe dicat. Patet id ex opinione Ephori etiam uti eam Diod. Siculus, et ex hoc Theoph. Simocata retulere.

a MS. Petav. *παροισδήσει*. *b* MS. Pet. *αὐτὴν*. *c* MS. Pet. *χιμῶνι*. *d* MS. Pet. *ἐξατμίζει*. *e* MS. Pet. *ὑπόψαμον*. *f* MS. Pet. *ἢ θέρος*.

ἔοικεν ἄλλ' ἢ κρύψιν ὕδατος καὶ ἀφανισμὸν αἰνίττεσθαι. διὸ μηνὸς Ἀθὺρ ἀφανισθῆναι τὸν Ὄσιριν λέγουσιν, ὅτε τῶν ἐτησίων ἀπολειπόντων παντάπασιν ὁ μὲν Νεῖλος ὑπονοστεῖ, γυμνοῦται δὲ ἡ χώρα. κ. τ. λ. *Dixit autem superius eod. lib. quosdam mystice per Osiridem intelligere Nilum, mare per Typhonem. Nunc Plutarchi illa Latine, ut interpretatus fuit Xylander, adiicio:* Regina vero AEthiopum quæ Typhonem adiuverit, flatus austrinos ex AEthiopia notat: qui si vincant etesias a quibus versus AEthiopiam nubes pelluntur, prohibeantque imbres decidere quibus Nilus augetur: tum prævalens Typhon æstu urit, ac plane obtinens, Nilum in diversam partem ob imbecillitatem fluentem, cavo alveo et humili in mare expellit. Quod enim incluſus in arcam dicitur Osiris, eo nihil aliud significatur quam aquæ occultatio et defectus. Itaque mense Athyr periisse Osiridem dicunt, quando etesiis omnino deficientibus Nilus recedit et solum nudatur.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΕΩΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΔΟΞΑΙ.

* ΑΝΩΝΥΜΟΥ.

ΘΑΛΗΣ ὁ Μιλήσιος εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν φησὶ διὰ τοὺς ἐτησίους γίνεσθαι τὴν ἀναπλήρωσιν. πνεῖν γὰρ αὐτοὺς ἀντίους τῷ ποταμῷ, καὶ τὰ στόματα κεῖσθαι κατὰ τὴν πνοὴν αὐτῶν. τὸν μὲν οὖν ἄνεμον ἐξ ἀντίας πνέοντα κωλύειν τὴν ἔκβασιν τοῦ ποταμοῦ ἐκπίπτειν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ δὲ ῥεῦμα προσπίπτον ἀντίον τοῖς στόμασι καὶ οὔριον ὄν, ἀνακόπτειν τὸν ποταμὸν, καὶ ἀναπλήρωσιν οὕτως φησὶ γίνεσθαι τοῦ ποταμοῦ. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ Φυσικός φησι τῆς χιόνος τηκομένης τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου γίνεσθαι. ὡσαύτως δὲ καὶ Εὐριπίδης καὶ ἕτεροι τινὲς τραγῳδιῶν ποιηταί. ἀλλ' Ἀναξαγόρας μὲν αὐτὴν τὴν γένεσιν, ποίησιν λέγει τῆς ἀναπληρώσεως, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν· [1] Εὐριπίδης δὲ καὶ τὸν τόπον ἀφορίζει, λέγων οὕτως ἐν δράματι [2] Ἀρχελάῳ,

3 Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατὴρ,
Νείλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ [4] γαίας ὕδωρ,
Ὃς ἐκ μελαμβρότοιο πληροῦται ῥοὰς
[5] Αἰθιοπίδος γῆς, ἡνίκ' ἂν ταχῆ χιὼν,
Τεθρίππου ὄντος ἡλίου κατ' αἰθέρα.

καὶ ἐν Ἑλένῃ,

Νείλου μὲν αἶδε καλλιπάρθενοι ῥοαὶ,
[6] Ὃς ἂν διὰ ψακάδος Αἰγύπτου πέδον
Λευκῆς ταχείσης χιόνος ὑγραίνει γύας.

καὶ Αἰσχύλος,

Γένος μὲν αἰνεῖν καὶ μαθὼν ἐπίσταμαι
Αἰθιοπίδος γῆς, ἔνθα Νεῖλος † ἐπάρδει
Γαῖαν κυλίνδων πνευμάτων ἐπομβρίαις·
Ἐν ᾗ πυρωτὸν μηνὸς ἐκλάμψαν Φλόγα,
Αἴγυπτος ἀγροῦ νάματος πλησμένη,

Τή-

DE NILI INCREMENTO diversæ sententiæ.

INCERTO AVCTORE.

THALES Milesius unus e septem sapientibus, ait quod ab etesiis fiat illud incrementum, hos enim ferri fluvio adversos, ostiaque eius opposita esse illorum flatibus: flantem itaque ex adverso ventum prohibere effluxum fluminis, ne in mare delabi possit: fluctus vero reiectos in ostia, cumque vento ferente, repellere ipsum fluvium: sicque incrementum illius fieri adfirmat, Physicus vero Anaxagoras asserit nive liquescente effici istum auctum Nili. Nec aliter etiam Euripides, et alii quidam Tragœdiarum auctores, nisi quod Anaxagoras quidem ipsam generationem, effectionem vocat huius augmenti, uti ipse dixit: Euripides vero locum præterea definit, ita dicens in fabula Archelao:

Danaus sororum quinquies denum pater,
Pulcherrimi Nili relinquens flumina,
Qui augmenta sumit extumescens fluctibus
Nigrante ab AEthiopide, quum nives liquent,
Per æthera aurigante sole limpidum.

Et in Helena:

Nili fluenta conspicis amœnissima
Pro rore dio qui per AEgyptum ruens
Humectat arva, nix liquet cum candida.

Et AEschylus:

AEthiopiæ haud incognitum terræ genus
Laudare novi, Nilus unde defluit
Humum volutans quum flabra imbres concitant,
Ubi ignea diei micans vis splendida
Flamma resolvit ningidas rupes. viget

AEgy-

1. Diod. Sicul. l. 1. bibl. ita: Ἀναξαγόρας δ' ὁ Φυσικὸς ἀπεφήνατο τῆς ἀναβάσεως αἰτίαν εἶναι τὴν τηκομένην χιόνα κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν. ᾧ καὶ ὁ ποιητὴς Εὐριπίδης μαθητὴς ὢν ἠκολούθηκε. λέγει γοῦν, Νείλου &c. eosdem versus adferens, præter primum et ultimum, qui hic leguntur plenius. Medios tres ita ibi vertit κατὰ πόδα opt. Rhodomanus: *Nili relinquens undam humo pulcerrimam, Ex AEthiopia qui fluens nigra, sinu pleno tumescit, quum nives liquefactæ eunt.* 2. Huius fabulæ mentio et apud Stobæum, Iustin. Martyrem περὶ μοναρχίας, Stephanum in Αἰθίοψ, et Strabon. lib. 5. quod didicimus ex catalogo Euripidis tragœdiarum, quem confecit v. cl. Andr. Schottus, nondum edito. 3. Primus versus exstat etiam apud Strab. lib. 5. ubi tamen alii subiiciuntur quam hic. 4. γαίης est in Diod. &c. 5. Quartum hunc versum adfert et Stephanus in Αἰθίοψ. 6. Emenda ex ipso Euripide: ὃς ἀντὶ δίας ψ. legitur etiam ψεκάδος in editione Euripidis. Versus sunt in ipso initio dramatis hic nominati. Unde et apud Aristidem in AEgyptiaca, ubi hanc opinionem refutat, moneo hos versus reconcinnandos et emendandos esse, certe duos posteriores, ἕτερον, ait, δ' ἐξεταστέον ἄνδρα τὲ καὶ λόγον, ὅς φησι, Νείλου μ. ἅ. κ. ρ. ὃς ἀντὶ ἰδίας ψεκάδος, Αἰγύπτου πέδον λευκῆς ταχείσης χιόνος, ἀρδεύει Νεῖλος Αἰγύπτου γυίας. ita enim mendis et glossis confusa ibi leguntur. Quis enim non videat illa Νεῖλος Αἰγύπτου ineptum esse glosſema scilicet, ita et ἀρδεύει fuit additum ab eo qui ὑγραίνει volebat exponere per verbum simile. Emenda itaque locum hinc. Euripidem autem et tragicos taxare ibi Aristidem, patet ex iis quæ inferius subiicit: καὶ τί γένοιτ' ἂν τούτου τραγικώτερον ψεῦσμα, ἄντ' Εὐριπίδης, ἄντ' Αἰσχύλος αὐτὸς συνθῇ; et iterum ibidem. Sed ne omittamus G. Canteri versionem, e qua patet et illum non ignorasse veram lectionem: *Nili fluenta pulcra sunt hæc virgine; Qui rore pro dio locorum candida AEgyptiorum nive liquente agros rigat.*

* Fortasse *Epbori.* Vide ad *Diodorum* L. 1, 39. p. 48. † Ἑπτάρους *Is. Vossius* ad *Pomp. Melam* 1, 9, 27. ubi hos *AEschyli* et superiores *Euripidis* versus explicuit.

AEgyptus omnis tum beata, flumine
Sacro tumens, ſegetesque lætas nunciat.

Τήκει πετραίην χιόνα. πᾶσα δ' εὐθαλὴς
Φερέσβιον Δήμητρος ἀγγέλλει τάχυ.

Calliſthenes autem ſcriptor hiſtoriarum contradicere voluit Anaxagoræ et Euripidis ſententiæ, quam paullo ante retulimus: ſuaque ipse opinione uſus, ait, aquis per AEthiopiam increſcentibus ab exortu caniculæ ad arcturi usque ortum, quo tempore etiam eteſiæ ſpirent: hoſce quippe ventos adfirmat, quando ſpirant, nubes in primis ad AEthiopiam cogere: quibus nimirum impulſis ad montes, effundi maximam vim aquarum, unde Nilum pleno intumeſcere alveo contingat. Democritus autumat, circa brumam in locis ad ſeptemtrionem poſitis nives cadere: circa ſolſtitium vero æſtivum quum ſol recedat, nive ſoluta et vaporibus inde exhalantibus, ab ea liquefactione oriri nubes, quas eteſiæ arreptas verſus meridiem ferant. quum ſe itaque invicem protrudant coactæ nubes iuxta AEthiopiam et Africam, imbrem exiſtere ingentem, cuius delapsu Nilum impleri. Euthymenes Maſſilienſis vero, qui ipſe navigationem ſuſcepit, refert mare exteriora verſus profluere usque in Africam, et converti ad boream ac ſeptemtriones. iam reliquo quidem tempore mare eſſe vacuum: eo autem quo eteſiæ ſpirant, flabris ventorum repulſum compleri, et ad interiora fluere. illud vero tum dulce eſſe, tum cete Niliacis crocodilis et hippopotamis ſimilia alere. Oenopides Chius ait, tempore hiberno fluviorum fontes exſiccari, qui æſtate calore refoti profluant, quo itaque repléatur illa, quæ accidit, ſiccitas, in cauſſa eſſe aquas cœleſtes hieme decidentes, at quum in Nilum non ullæ tunc cadant pluviæ, iis deſtitutus haudquaquam impleri potest. et hanc eſſe cauſſam, cur hieme minor is exiſtat, plenus vero ſit æſtate. Herodotus autem ceteris quidem contraria profert, cum Oenopide vero paria, fluxum enim Nili ait eſſe talem, qui ſemper impleat alveum, ceterum ſolem hiemali tempore ſupra Africam curſum facientem deſiccare Nilum: ad ſolſtitium vero æſtivum retrocedentem abire ad ſeptemtriones.

Καλλισθένης δὲ ὁ ἱστοριογράφος πρὸς τὰ μικρῷ πρότερον εἰρημένα ὑπὸ Ἀναξαγόρᾳ τε καὶ Εὐριπίδᾳ ἀντεῖπεν. αὐτὸς δὲ τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ χρώμενος, Φησὶν, ὑδάτων γινομένων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, κατὰ τὴν κυνὸς ἀνατολὴν ἕως ἐπιτολῆς ἀρκτούρου, καθ' ὃς χρόνους καὶ οἱ ἐτήσιοι πνέουσι· [1] τούτους γάρ φησι τοὺς ἀνέμους μάλιστα τὰ νέφη πνέοντας πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν ἄγειν· ὧν δὴ καὶ προσπιπτόντων πρὸς τὰ ὄρη, καταῤῥήγνυσθαι πολὺ πλῆθος ὕδατος· ἀφ' ὃ τὸν Νεῖλον πληρούμενον ἀναβαίνειν συμβαίνει. Δημόκριτος δὲ λέγει, περὶ μὲν χειμερινὰς τροπὰς τοὺς περὶ τὰς ἄρκτους χιονίζεσθαι τόπους, πρὸς τροπὰς δὲ θερινὰς μεταστάντος τοῦ ἡλίου, τηκομένης τῆς χιόνος καὶ ἀτμιζομένης, ἀπὸ τῆς τήξεως νέφη γίνεσθαι, διὸ τοὺς ἐτησίους ὑπολαμβάνοντας φέρειν πρὸς μεσημβρίαν· συνωθουμένων δὲ τῶν νεφῶν ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Λιβύην, ὄμβρων [2] γίνεσθαι πολὺν, ὃν καταῤῥέοντα πληροῦν τὸν Νεῖλον. 3 Εὐμενίδης δὲ ὁ Μασσαλιώτης, αὐτὸς πεπλευκὼς, Φησὶν εἰς τὴν ἔξω θάλασσαν ἐπιῤῥεῖν, ἕως ἐς τὴν Λιβύην, ἐστραμμένην τε εἶναι πρὸς βορέαν τε καὶ ἄρκτους. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κενὴν εἶναι τὴν θάλασσαν, τοῖς δὲ ἐτησίοις ἀνωθουμένην ὑπὸ τῶν πνευμάτων πληροῦσθαι, καὶ ῥεῖν ἔσω ταῖς ἡμέραις ταύταις· παυσαμένων δὲ τῶν ἐτησίων, ἀναχωρεῖν. εἶναι δὲ αὐτὴν καὶ γλυκεῖαν, καὶ κήτη παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ Νείλῳ κροκοδείλους καὶ ἱπποποτάμους ἔχειν. Οἰνοπίδης δὲ ὁ Χῖος λέγει, τοῦ χειμῶνος, τῶν ποταμῶν ἀναξηραίνεσθαι τὰς πηγὰς, ὑπὸ δὲ τῷ θέρει θερμαινομένας ῥεῖν. τοῦ μὲν οὖν [4] ἀναπληροῦσθαι, τὴν γινομένην ξηρασίαν τὸ αἴτιον τῶν οὐρανίων ὑδάτων ἐπιγενομένων τοῖς χειμῶσι συμβαίνει. τὸν δὲ Νεῖλον οὐχ ὑόμενον τότε, ὀλίγα γινόμενον μὴ συναναπληροῦν· [5] καὶ διὰ τοῦτο, τοῦ χειμῶνος ὄντος αὐτὸν γίνεσθαι, τοῦ δὲ θέρους πλήρη. Ἡρόδοτος [6] δὲ τοῖς μὲν λοιποῖς ὑπεναντία λέγει, παραπλησίως δὲ Οἰνοπίδῃ. τὴν μὲν γὰρ ῥύσιν τοῦ Νείλου Φησὶ τοιαύτην οὖσαν ἀεὶ πληροῦν τὸν ποταμόν· τὸν δὲ ἥλιον τοῦ χειμῶνος κατὰ τὴν Λιβύην ποιούμενον τὴν πορείαν, ἀναξηραίνειν τὸν Νεῖλον· ἐπὶ δὲ τὰς θερινὰς τροπὰς μεθιστάμενον, πρὸς τὴν ἄρκτον ἰέναι. 603

EX THEOPHYLACTO Simocata.

lib. VII. *hiſtor. caput* XVII.
Iac. Pontano Interprete.

ΕΚ ΤΩΝ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ τοῦ Σιμοκάτου.

ἱστοριῶν λόγ. ζ'. κεφαλ. τὸ ιζ'.

NILVS omnium fluviorum orbis terræ latiſſimus, multorumque per Libyam, AEthiopiam, Indiam regiones ſecans, ipsumque

ΟΥΤΟΣ δὲ ὁ Νεῖλος [7] μέγιστος ἁπάντων τῶν περὶ τὴν οἰκουμένην καθεστὼς ποταμῶν, καὶ πολλῶν τῆς Λιβύης, καὶ τῆς Αἰθιοπίας, τῆς τε Ἰνδικῆς αὐ-

1. Hanc opinionem refutat etiam Ariſtides prolixe in AEgyptiaca, licet eius auctores non nominet, ſed ſe *ἐπὶ τὴν τῶν πολλῶν δόξαν, καὶ τοὺς χαριέντως πεποιηκότας αὐτὴν ἰέναι* ait. 2. Ita edidit H. Steph. Sed nullus dubito quin reponendum ſit *ὄμβρον*. v. Democriti ſententiam a Plutarcho et Theophylacto, vel Diod. Siculo potius relatam. 3. Et hic non dubito emendare Εὐθυμένης, ut antea e Plutarcho habuiſti. Eius philoſophi ſententiam refutat et Ariſtides in AEgypt. cum hac irriſiuncula orſus: *ἤσθην δὲ θαλάττῃ γλυκείᾳ Λιβύης ἐκείνα εἴσω ῥεούσῃ διὰ τοὺς ἐτησίας. καὶ ταύτης καὶ κροκοδείλοις, καὶ μύθοις Μασσαλιωτικοῖς ἀντὶ τῶν Συβαριτικῶν. εἰ γὰρ μὴ συνίεις ὧ χαριέσατε Εὐθύμενες κ. τ. λ.* 4. An diſtinguendum et ſcribendum, *ἀναπληροῦσθαι τὴν γινομένην ξηρασίαν, τὸ αἴτ. κ. τ. λ. συμβαίνειν.* 5 An deest *τὸν ποταμὸν* vel tale? ut paullo post *πληροῦν τὸν ποταμόν.* 6. lib. 2. cap. 25.

AEgyptium hunc Theophylactum e Siculi Diodori Bibliotheca ista Niliaca (auctore ſuo ne nominato quidem) transſcripſiſſe iam dictum fuit. Quædam ubi variare *Φράσιν* voluit iste *ἀπὸ ἐπάρχων* (qua dignitate ſuiſſe Photius ait) notare libet: non omnia. nec vacat enim et cui bono? Ait vero cap. præcedentis fine Theophylactus, quoniam genus inde trahat, merito *τοῖς περὶ τοῦ Νείλου διηγήμασιν οὐκ ἀπροσφόρως φιλοχωρήσειν.* Sicque finit caput XVI, et digreſſionem ſibi parat: *ἡμεῖς δέ τι μικρὸν τὴν συνέχειαν ὑποκλέψαντες, περὶ τῶν θερινῶν ἀναβάσεων τοῦ Νείλου διέξιμεν, τὰ ἐπισημότερα τῶν ἱστοριῶν διηγήματα ἀξιολόγῳ μνήμῃ τινὶ τοῖς ἀκροάμασι προβαλλόμενοι.* 7. Diodorus Siculus lib. 1. bibl. de eodem: *μέγιστος δ' ὢν τῶν ἁπάντων ποταμῶν καὶ πλείστην χῆν διεξιὼν, κ. τ. λ.*

αὐτῆς γῆν παραμείβων, τοῦ τε Γάγγυ, καὶ Ἰνδοῦ προτερεύων κατὰ τὸ μέγεθος, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων τὰς πηγὰς ἀποκρύπτει. θέρους τοίνυν ἀκμάζοντος, τὰς αὐξήσεις λαμβάνει, ἐναντίον τῇ φύσει τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἁπασαν ποταμῶν. τὰς δὲ αἰτίας τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰρημένας τοῖς ἀρχαίοις, προτεθειμένας ἐπὶ λέξεως, τῇ παρούσῃ ὑποβάλλομεν ἱστορίᾳ. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἑλλανικὸν καὶ Κάδμον, ἔτι δὲ Ἑκαταῖον, εἰς τὰς μυθώδεις ἀποφάσεις [1] κατέφυγον. Ἡρόδοτος δὲ ὁ πολυπράγμων, εἰ καί τις ἄλλος [2] πολλῆς γεγονὼς ἔμπειρος ἱστορίας, ἐπιχειρήκε [3] περὶ τούτων ἀποδοῦναι τὸν λόγον· ἠκολωθηκὼς δὲ ἀντιλεγομέναις ὑπονοίαις εὑρίσκεται. ὁ δὲ Ξενοφῶν, καὶ Θουκυδίδης ἐπαυόμενοι κατὰ τὴν ἀλήθειαν μᾶλλον τῶν ἱστοριῶν, τούτων ἀπέσχοντο. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἔφορον, καὶ Θεόπομπον μάλιστα πάντων ἐπιταθέντες εἰς [4] αὐτὰ, [5] ὑδαμῶς τῆς ἀληθείας ἐγένοντο γνώριμοι· ὑ δι' ἀμέλειαν δὲ, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς χώρας ἰδιότητα τὸν λόγον ἠγνόησαν. ἀπὸ γὰρ τῶν [6] ἔκαθεν χρόνων ἄχρι Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου προσαγορευθέντος, [7] ξένα ὡς
609 ἐπίπαν τὰ περὶ τοὺς τόπους τούτους παντελῶς ἦν, καὶ τοῖς ἐπιβαίνουσιν ἐπικίνδυνα. τοῦ δὲ προειρημένου βασιλέως, μεθ' Ἑλληνικῆς δυνάμεως εἰς Αἰθιοπίαν στρατεύσαντος, ἐγνώσθη τὰ κατὰ ταύτην τὴν χώραν λίαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀκριβέστερον. Οἱ μὲν οὖν κατ' Αἴγυπτον ἱερεῖς, ἀπὸ τοῦ περιῤῥέοντος τὴν οἰκουμένην Ὠκεανοῦ Φασι τὸν Νεῖλον λαμβάνειν τὴν σύστασιν, λέγοντες μὲν οὐδὲν [8] ἀληθὲς, ἀπορίᾳ δὲ λύοντες τὴν ἀπορίαν, καὶ λόγον φέροντες εἰς πίστιν, πολλῆς προσδεόμενον πίστεως, ὀρφανὴν τὴν δήγησιν καταλιμπάνοντες βεβαιώσεως. Τῶν δὲ Τρογλοδυτῶν οἱ μεταναστάντες ἐκ τῶν ἄνωθεν τόπων, οἱ καὶ [9] Βόλγιοι προσαγορευόμενοι, λέγουσιν [10] ἐμφάσεις εἶναί τινας περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους, ἐξ ὧν ἄν τις [11] συλλογίσοιτο διότι πολλῶν πηγῶν εἰς ἕνα τόπον ἀθροιζομένων, τὸ ῥεῦμα τοῦ Νείλου συνίσταται. [12] ἀμέλει καὶ πολυγονώτατον [13] αὐτοὶ ὑπὲρ ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμοὺς πεφυκέναι φασίν. Οἱ δὲ [14] κατοικοῦντες τὴν νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Μερόην (αὕτη δὲ ἐπὶ τὸ [15] Νείλου ἵδρυται ῥεῖθρον) τὸν ποταμὸν κεκλήκασιν [16] Ἀστάπουν. ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον [17] εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων διάλεκτον, ἐκ τοῦ σκότους ὕδωρ. [18] ἀκαταληψίᾳ γὰρ οὗτοι ἀνατιθέασι τοῦ ποταμοῦ τούτου τὴν φύσιν. Θαλῆς μὲν οὖν εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν ὀνομαζόμενος, φησὶ τοὺς ἐτησίας ἀντιπνέοντας ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ, κωλύειν εἰς τὴν θάλασσαν προχεῖσθαι [19] τὸ ῥεῖθρον· [20] καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν πληρούμενον ἐπικλύζειν, ταπεινὴν οὖσαν καὶ πεδιάδα τὴν Αἴγυπτον. τοῦ δὲ λόγου τούτου, καίπερ εἶναι δοκοῦντος πιθανοῦ, ῥᾴδιον ἐξελέγξαι τὸ ψεῦδος. εἰ γὰρ ἦν ἀληθὲς τὸ λεγόμενον, ἅπαντες οἱ ποταμοὶ, οἱ τοῖς ἐτησίαις [21] ἐναντίας κεκτημένοι τὰς ἐκβολὰς, ἂν ἐποιοῦντο τὴν ὁμοίαν ἀνάβασιν. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ προσαγορευόμενος Φυσικὸς, τὴν τηκομένην κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν χιόνα τοῦ τε Γάγγου καὶ Ἰνδοῦ μεγέθει ὑπερέχειν, τοῖς ἀνθρωπίνοις ὀφθαλμοῖς τὰς πηγὰς ἀποκρύπτειν εἶπε. Aestate igitur fervente (secus quam cetera orbis flumina solent) excrescit. Causas a multis et priscis scriptoribus allatas, huic historiæ fideliter inseremus. Hellanicus igitur, Cadmus, et Hecatæus ad fabulas confugiunt. Herodotus, ut est curiosus, et si quisquam alius, historiarum gnarus, huius rei rationem afferre conatus est. Sed eum suspiciones potius inter se contrarias secutum apparet. Xenophon, et Thucydides, qui a rerum explicatarum veritate magis commendantur, nihil huiuscemodi habent. Ephorus, et Theopompus, quanquam omnium maxime in hanc cognitionem intenti, non potuerunt tamen eam liquidam adipisci. Ignorationis eorum causa non negligentia, sed regionis condicio fuit. Iam inde enim ab antiquis sæculis, usque ad Ptolemæum cognomento Philadelphum, pleraque locorum istorum ignota omnino, et inexplorata, atque advenis etiam periculosa fuerunt. Postquam vero rex, de quo diximus, cum Græcis copiis AEthiopiam est ingressus, regio hæc, ut paucis dicam, multo exploratius, atque perfectius cognosci cœpta est. Sacerdotes igitur AEgyptii ab Oceano orbem circumdante Nilum oriri affirmantes, nihil dicunt, et dubium quod est, per dubium dissolvunt: rationemque ad fidem conciliandam adducentes, quæ ipsa vehementer fide indiget, quod narrant, confirmatione destitutum relinquunt. Troglodytæ, qui e superioribus locis migrarunt, et Bolgi appellantur, dictitant, in locis illis cavitates esse. Unde quispiam ratiocinetur multis fontibus in unum confluentibus, Nili fluentum intumescere. Sane omnium quoque mundi fecundissimum hunc esse aiunt. Qui vero insulam Nili, Meroën dictam, incolunt, fluvium Astapum nominant, quam vocem Græce transferas ἐκ τοῦ σκότους ὕδωρ, *e tenebris aqua profluens*. Naturam enim huius fluminis incomprehensam esse isti statuunt. Thales unus de sapientibus docet, discedenti Nilo Etesias resistere, et cursus eius eorum flatibus acto contra ostia mari sustineri: atque hinc illum exuberantem per totam AEgyptum, quæ depressa, et campestris sit, late exspatiari. Sed huius rationis, quamvis probabilis videatur, non difficile est falsitatem ostendere. Nam si quid veritatis haberet quod ait, omnes fluvii, qui contraflantibus Etesiis mari repercutiuntur, similiter magnis auctibus excrescerent. Anaxagoras cognomento physicus, solutis in AEthio-

1. ἀπέκλιναν Diod. 2. καὶ πολλῆς Diod. et sine dubio sic exscripserat Simocata. 3. μὲν περὶ ex Diod. rectius. 4. ταῦτα Diod. 5. ἥκιστα τῆς ἀληθείας ἐπέτυχον &c. Diod. 6. ἀρχαίων χρ. Diod. 7. ἄξενα πάντα ἦν τὰ π. Diod. 8. ὑγιὲς Diod. 9. Μόλγιοι Diod. et varians eius lectio Βόλγιοι etiam, et alia Βόλποι. Errorem inde natum non dubito, quia in membranis vetustis β scribitur fere ut μ, dempta modo dependula linea, vel prorsus ut Latinum u. 10. Interp. *cavitates*. non recte, ni fallor, nec enim constat an cavitates fuerint ista quæ indicium præbebant ortus Nili ex istis locis, rectius Rhodomanus noster ὁ μακαρίτης apud Diodorum: *indicia quædam esse aiunt, unde quis ratiocinetur*, ait enim illos signa dicere, unde apparere possit ibi fontes Nili esse. sic paulo infra χειμῶνος ἔμφασις apud Theophyl. et Diod. 11. συλλογίσαιτο Diod. sicque et Theophylacto rescribendum puto. 12. διὸ καὶ Diod. 13. Forte αὐτὸν scrib. ut est apud Diodorum. 14. περιοικοῦντες Diod. 15. Edimus Νείλου. male enim vulgati Νεῖλον. et interpres omisit illa: *Sita vero est ista super ipso Nili fluento*. Diodorus hæc verba non habet, sed alias planius et plenius hoc loco, quem vide. 16. Ἀσαποῦν Diod. 17. εἰς τὴν ἑλ. δ. Diod. quæ verba fere superfluere volunt ibi viri docti. Simocatam tamen inde descripsisse credo. 18. male vulgati ἀκαταλειψία. 19. τὸ ῥεῦμα. Diodor. 20. Sic restituimus ex Diodor. vulgo, τοῦτον αὐτὸ. ceterum πληρούμενον quoque Diodorus, quamvis id notare videantur ut superfluum. 21. Diod. ἐναντ. τὰς ἐκβ. ἔχοντες.

thiopia nivibus Nilum attolli est opinatus: cui asſentiens tragicus poëta Euripides, id ipsum in poëmatis ſuis poſuit. Hanc igitur oppoſitionem non multa oppoſitione opus habere dicimus, quandoquidem vanam eſſe claret. Nam propter fervores incredibiles in AEthiopia, aquam in nivem denſari non est ut poſsit fieri. Prorſus enim in locis illis nec glacies, nec frigus, nec ulla hyems, et ſolſtitio æſtivo potisſimum, cernitur. Quod ſi etiam concedamus, in AEthiopia nivem altam cadere, tamen quod ante de ea liquata aſſerebatur, rurſum ut vanum ac frivolum probabiliſsime refellitur. Omnis quippe fluvius aquis nivium ſolutarum accreſcens, convenienter auras quoque frigidas expirat, quin et cœlum craſsum reddit. Atqui circum Nilum neque nebulæ alicuius concretionem, neque auras gelidas, neque aërem craſsum reperias. Herodotus porro Nilum tantum eſſe ſcribit, quantus cum plenus est apparet. Hyeme autem ſolem ſupra Libyam volventem, ex undis Niloticis humentis ſubſtantiæ copiam attrahere, atque inde per hyberna flumen parcius ire. AEſtate redeunte, et ad Arctos ſole reverſo, Græciæ flumina ſiccari, et imminui. Quapropter AEgyptii fluminis accretionem æſtivo ſolſtitio admirabilem videri non debere. Verum nos amorem ſtudiumque perveſtigandi in hoc viro reveriti, errorem eius uberius non caſtigabimus. Hoc tantum dicemus. Si ista cum veritate conſentirent, omnino ſol idem ceteris Libyæ fluminibus, quod Nilo faceret. Atqui nihil tale in illis obſervatur. Non igitur hiſtoricus ille ſatis conſiderate locutus est. Democritus, alioqui naturæ ſecretorum peritisſimus, in Septemtrione per hyemem imbres nivales decidere aſseverat: per æſtatem æſtu nivem illam ubertim colliquefieri, ac diſsipari. Idcirco in locis ſublimioribus multas nubes denſiores generari, larga exſpirationum vi eo ſublata videlicet. Haſce nubes ab Eteſiis impelli, donec montibus omnium altisſimis illidantur: eos autem montes eſſe in AEthiopia. Post, eorum excelſitate violenter diruptas, largisſimos imbres effundere, quibus Nilus (Eteſiarum puta diebus) repleatur. Sed huic habenda fides non est. Nilus enim (ut uno verbo dicam) creſcere circa ſolſtitium æſtivum incipit, Eteſiis nondum ſpirantibus: deſinit æquinoctio autumnali, quando hi venti pridem poſuerunt. Laudanda, nullo autem modo credenda est hæc Democritea commentatio. Ephorus incredibilem plane rationem adducit. AEgyptum totam fluminibus ſubterraneis refertam, ac frigidam, naturaque pumicoſam ſeu fiſtuloſam eſſe: rimas item magnas ac perpetuas habere, per quas in ſe copiam humoris recipiat, quam hyberno tempore contineat, æſtivo autem ſolſtitio ineunte, vel-

Θιοπίαν χιόνα, τῆς τοῦ ποταμοῦ πληρώσεως ὑπάρχειν αἰτίαν ἐδόξασεν. [1] ᾧ καὶ ὁ τραγῳδοποιὸς Εὐριπίδης πειθόμενος, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ποιήμασι τοῦτο συντέταχε. ταύτην μὲν οὖν τὴν [2] ἀντίθεσιν οὐ πολλῆς ἀντιθέσεως δεῖσθαί Φαμεν, φανεροῦ καθεστῶτος τοῦ ψεύδους. διὰ γὰρ τὴν [3] ὑπεροχὴν τῶν καυμάτων ἀδύ- 610
νατον χιόνα περὶ τὴν Αἰθιοπίαν [4] συνίστασθαι. καθόλου γὰρ περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους ὁ πάγος, ὁ ψύχος, ὅτε ὅλως χειμῶνος ἔμφασις πέφυκε καὶ μάλιστα [5] τροπαῖς θεριναῖς. εἰ δέ καί τις εἴποι τῷ τῆς συγχωρήσεως τρόπῳ εἶναι πλήθη χιόνων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ αὖθις ἐλέγχεται τῷ προλεχθέντος δοκιμωτάτως τὸ ἐξίτηλον. ἅπας γὰρ ποταμὸς ἀπὸ χιόνος τὴν περιουσίαν λαχὼν, ὁμολογουμένως αὔρας ψυχρὰς ἀναδίδωσιν. ἀλλὰ καὶ τὸν ἀέρα παχύνειν πέφυκε. περὶ δὲ τὸν Νεῖλον τὸν ποταμὸν ὅτε νέφους ὑπόστασίν ἐστιν εὑρεῖν, ὅτε αὔρας ψυχρὰς, ὅτε παχυνομένην τῷ ἀέρος τὴν Φύσιν. Ἡρόδοτος [6] δὲ τὸν Νεῖλον εἶναι μὲν τηλικοῦτόν φησιν, ὁποῖός τις καὶ φαίνεται κατὰ τὴν πλήρωσιν· χειμῶνος δὲ ὥρᾳ τὸν ἥλιον κατὰ τὴν Λιβύην φερόμενον ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἑαυτὸν ὑγρᾶς οὐσίας συστήματα ἐκ τῶν Νειλώων ὑδάτων, κἀντεῦθεν χειμῶνος ὥρᾳ ἧττονα γίνεσθαι τὸν ποταμόν· τῷ δὲ θέρους ἐπιστάντος, καὶ πρὸς τὰς ἄρκτους ποιουμένου τὴν βάδισιν, ἀναξηραίνειν, καὶ ταπεινοῦν τοὺς περὶ τὴν Ἑλλάδα πολαμοὺς πεφυκότας. διὰ τοῦτο μὴ παράδοξον καθεστάναι τὴν περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς τῆς Αἰγυπτίου πλήρωσιν ποταμοῦ. ἀλλ' αἰδοῖ τῆς Φιλομαθείας τοῦ ἀνδρὸς, ὁ [7] διεξοδικῶς κατηγορεῖμεν τοῦ σφάλματος. εἰ γὰρ ταῦτα σύμφωνα τοῖς ἀληθέσι καθίστατο, πάντως ἂν καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων καλὰ τὴν Λιβύην πολαμῶν ὁ ἥλιος ἀνελάμβανε καὶ ἀδελφὰ τῶν παθημάτων τῷ Νείλῳ. ἀλλὰ μὴν τοιοῦτον οὐδὲν περὶ τοὺς Λίβυας ποταμοὺς ἔστι θεάσασθαι. οὐκοῦν ὁ συγγραφεὺς ἀποσχεδιάζει τὸν λόγον. Δημόκριτος δὲ ὁ τῆς Φύσεως ἀδελφὸς, περὶ τὰς ἄρκτους ὥρᾳ χειμῶνος καταφέρεσθαι πολλὴν διαβεβαιοῦται χιόνα, θέρους δὲ ὑπόντος ὑπὸ τῆς αἰθάλης διαλύεσθαι ταύτην. ἔνθεν φησὶ γίνεσθαι τηκεδόνα πολλήν. καὶ διὰ τοῦτο τίκτεσθαι πολλὰ νέφη παχύτερα περὶ τοὺς μετεωρολέρους τῶν τόπων, δαψιλοῦς τῆς ἀναθυμιάσεως αἰρομένης πρὸς ὕψος. ταῦτα δὲ ὑπὸ τῶν ἐτησίων ἐλαύνεσθαι, μέχρις ἂν προσπέσῃ τοῖς μεγίστοις ὄρεσι [8] τῆς περὶ τὴν οἰκουμένην. εἶναι δὲ ταῦτα περὶ τὴν Αἰθιοπίαν. [9] ἔπειτά πως τοιούτοις ὄσιν ὑψηλοῖς, βιαίως θραυόμενα, παμμεγέθεις ὄγκους γεννᾷν. ἐξ ὧν πληροῦσθαι τὸν πόλαμον καλλισχυρίζεται, [10] περὶ τὰς τῶν ἐτησίων ἀνέμων πνοάς. ἀλλ' οὐ πιστευτέον αὐτῷ. ὁ γὰρ Νεῖλος ἄρχεται μὲν πληροῦσθαι καλὰ τὰς τροπὰς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὰς θερινὰς, οὔπω τῶν 611
ἐτησίων πνεόντων· λήγει δὲ ὕστερον ἰσημερίας φθινοπωρινῆς, πάλαι προπεπαυμένων τῶν εἰρημένων ἀνέμων. τὴν μὲν [11] συνεπίνοιαν τοῦ Δημοκρίτου ἀποδεκτέον, τοῖς δὲ λόγοις αὐτοῦ οὐδαμῶς πιστευτέον. Ἔφορος δὲ [12] ξένην αἰτίαν τινὰ περιίστησι. φησὶ δὴ τὴν Αἴγυπτον ἅπασαν [13] ποταμόχωστον εἶναι, ἀλλὰ μὴν καὶ [14] ψυχράν. ἔτι δὲ καὶ χισηράδη τὴν Φύσιν, ῥαγάδας τε μεγάλας καὶ διηνεκεῖς ἔχειν. καὶ διὰ τούτων εἰς ἑαυτὴν ἀναλαμβάνειν πλῆθος ὑγρότητος. καὶ καλὰ μὲν τὴν [15] χειμερίαν ὥραν τοῦ-

1. ᾧ καὶ ὁ ποιητὴς Εὐρ. μαθητὴς ὢν ἠκολούθηκε. Diod. qui et verſus tragici refert: quos ſupra habes in Ἀνωνύμου expoſitione. 2. ἀπόφασιν οὐ πολλῆς ἀντιῤῥήσεως προσδεῖσθαι συμβέβηκε. Diod. 3. ὑπερβολὴν Diod. 4. πίπτειν Diod. 5. περὶ τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νείλου. Diod. 6. Herodoteæ ſententiæ confutationem e Diodoro ſimul edimus, cum qua hæc conferas licet. 7. Sic edimus: nec aliter putamus interp. agnoviſſe, vulgo tamen est διεξοδικῆς. 8. Mendoſe. ſcribendum autumo τοῖς ſcilicet ὄρεσι. Apud Diodorum est, τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην. Itaque et forte aliquis malit τῶν περὶ τ. οἰ. hic ſcribendum. 9. Diodorus, ἔπειτα πρὸς τούτοις. et ſic emendarem Simocatam quoque, ut et post ſtatim ὄμβρους ex Diodoro, pro ὄγκους. 10. μάλιστα κατὰ τὴν τῶν ἐτησίων ὥραν. Diod. 11. Ἐπίνοιαν Diod. qui pluribus etiam refutationi Democriteæ opinionis inhæret. 12. καινοτάτην Diod. 13. *Flumine congeſtam* reddere cum Rhodomano velim. AEgyptum enim ποταμοῦ δῶρον et Herodotus inculcat Εὐτερπεῖ. 14. χαύνην, *laxam*, Diodorus, pro illo ψυχράν. 15. χειμερινὴν Diod.

τοῦτο συνέχειν ὀφ ἑαυτῆ, θερινῶν δὲ ἐπερχομένων τροπῶν, ὥσπερ ἱδρῶτάς τινας ἐξ [1] αὐτῆς παντα χόθεν ὑπεῖναι, καὶ διὰ τοῦτο πληροῦν τὸν ποταμόν. ὁ μὲν οὖν Ἔφορος δῆλός ἐστι μὴ μόνον ὐ τεθεαμένος τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ μηδὲ παρὰ τῶν [2] ἰδόντων τὰ κατὰ τὴν χώραν ταύτην ἐπιμελῶς πεπυσμένος. πρῶτον μὲν γὰρ, εἴπερ ἐξ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτυ ὁ Νεῖλος τὴν αὔξησιν [3] ἀπελάμβανεν, ὐκ ἂν ὀφ τοῖς ἀνωτέρω μέρεσιν ἐπληροῦτο, [4] διὰ πετρώδυς καὶ τραχεῖας χώρας φερόμενος. νῦν δὲ πλείω τῶν ἑξακισχιλίων σταδίων διὰ τῆς Αἰθιοπίας διαῤῥέων, [5] ἔχει τὴν αὔξησιν πρὶν ἢ ψαύσῃ τῆς Αἰγύπτυ. ἔπειτα εἰ μὲν τὸ ῥεῦμα τῷ Νείλῳ ταπεινότερον ἦν τῶν κατὰ τὴν [6] ποταμόχωστον γῆν ἀραιωμάτων, ἐπιπολαίυς ἂν εἶναι τὰς ῥαγάδας συνέβαινε, καθ' ἃς ἀδύνατον ἦν [7] διαβαίνειν τοσοῦτον πλῆθος ὑδάτων. εἰ δὲ ὑψηλότερον τόπον ἐπεῖχεν ὁ ποταμὸς τῶν ἀραιωμάτων, ἀδύνατον ἦν ἐκ τῶν ταπεινοτέρων κοιλωμάτων εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἐπιφάνειαν τὴν τῶν [8] ὑδάτων σύῤῥευσιν γίνεσθαι. καθόλυ δὲ, τίς ἂν δυνατὸν [9] ἡγήσοιτο τοὺς [10] ἐκ τῶν κατὰ τὴν γῆν ἀραιωμάτων ἱδρῶτας τοσαύτην αὔξησιν [11] τῷ ποταμῷ εἰσποιεῖν, ὥστε ὑπ' αὐτοῦ σχεδὸν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ἐπικλύζεσθαι; ἀφίημι γὰρ καὶ τὸ ψεῦδος τῆς τε [12] ποταμοχώστυ γῆς, καὶ τῶν ὀφ τοῖς ἀραιώμασι [13] τηκομένων ὑδάτων, [14] ἐωφανῶν ὄντων [15] τῶν ὀφ τύτοις ἐλέγχων. ὁ μὲν γὰρ Μαίανδρος ποταμὸς κατὰ τὴν Ἀσίαν πολλὴν χώραν [16] πεποίηκε ποταμόχωστον· καὶ περὶ τῶν συμβαινόντων περὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλυ τὸ σύνολον οὐδὲν θεωρεῖς γινόμενον. ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁ καλούμενος Ἀχελῶος ποταμὸς, περί τε τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς ἐκ τῶν Φωκέων, [17] ὐκ ὀλίγην χώραν προσ-
612 ἔχωσαν. ἐφ' ὧν ἀμφοτέρων ἐλέγχεται φανερῶς τοῦ Ἐφόρυ τὸ ψεῦδος. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸν Ἔφορον. Τῶν δὲ ὀφ [18] Μέμφιδι Φιλοσόφων τινὲς ἐπεχείρησαν αἰτίαν φέρειν τῆς πληρώσεως ταύτης· φασὶ διαιρεῖσθαι εἰς τρία τὴν γῆν. καὶ ἓν μὲν [19] ὑπεῖναι τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκυμένην· (δέον γὰρ ὕτως εἰπεῖν) ἕτερον δὲ τὸ τύτοις τοῖς τόποις ἀντιπεπονθὸς ταῖς ὥραις· τὸ δὲ τρίτον [20] μεταξὺ κεῖσθαι τύτων, ὑπάρχειν δὲ [21] διὰ καῦμα λίαν ἀοίκητον. εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἐποιεῖτο τὰς ἀναβάσεις κατὰ τὸν τῦ χειμῶνος καιρὸν, δῆλον ὑπῆρχεν, ὡς [22] ἐπὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ζώνης λαμβάνει τὴν σύῤῥευσιν, διὰ τὸ περὶ τύτυς τοὺς καιροὺς μάλιστα γίνεσθαι παρ' ἡμῖν τὰς ἐπομβρίας. [23] ἐπεὶ τοὐναντίον περὶ τὸ θέρος πληροῦται, πιθανὸν εἶναι, κατὰ τοὺς ἀντικειμένυς τόπυς γενᾶσθαι τοὺς χειμῶνας, καὶ [24] τὸ πλεονάζον τῶν κατ' ἐκείνυς τοὺς τόπυς ὑδάτων, εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς [25] γίνεσθαι οἰκυμένην. διὸ καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τῦ Νείλυ μηδένα δύνασθαι παρελθεῖν, ὡς ἂν ἐκ τῆς ἐναντίας ζώνης διὰ τῆς ἀοικήτυ φερομένυ τῷ ποταμῷ. μαρτυρεῖ δὲ τύτοις [26] καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτητος τοῦ κατὰ τὸν Νεῖλον ὕδατος. διὰ γὰρ τῆς [27] κεκαυμένης αὐτὸν ῥέοντά φασι λίαν καθέψεσθαι· καὶ διὰ τῦτο γλυκύτατον εἶναι πάντων τῶν ποταμῶν, ἅτε δὴ φύσει τῷ πυρώδυς ἅπαν τὸ ὑγρὸν [28] καλαγλυκαίνοντος. ἡμεῖς δὲ

veluti ſudores quosdam ex omni parte emittat: atque ita Nilum flumen excreſcere. Ceterum non modo AEgyptum nunquam oculis obiiſse Ephorum, ſed neque ab iis qui eam vidiſſent, res eius probe cognoviſſe certum est. Primum enim, ſi ex ipsa AEgypto incrementum ſuum Nilus acciperet, non utique in partibus ſuperioribus aquas ampliores volveret, ubi per petroſam ac ſolidam regionem fertur. Nunc plus ſex millibus ſtadiorum per AEthiopiam labens, augmina ſumit, priusquam AEgyptum attingat. Ad hæc, ſi quidem fluenta Nili, terræ fluminibus perviæ raritatibus ſive rimis humiliora forent, contingeret rimas illas ſuperficiarias eſſe, per quas tantam vim aquarum tranſire est impoſſibile. Sin autem rimis ipſis altiora, rurſum ex inferioribus cavitatibus in ſummum flumen aquæ confluere minime poſſent. Ad ſummam, quis fieri poſſe credat, ut prorumpentes ex terræ hiatibus ſudores tanta flumini incrementa ſuppeditent, ut univerſæ pæne AEgypto innatet? ut nihil dicam de mendacio, ſubterlabi ſcilicet AEgypto flumina, et in cavis terræ liquentes aquas exiſtere, cum ipsa harum aſſertionum falſitas manifeſta ſit. Nam Mæander Aſiæ fluvius per multa ſpatia ſub terra manat, nec tamen in ſuſcipiendis auctibus quidquam omnino ei tale, quale Nilo, evenire cernitur. Quin etiam Acarnaniæ fluvius Achelous, et Bœotiæ Cephiſus, e Phocide oriundus, non modicum terrarum ſubterlabuntur. Qui ambo Ephorum apertæ vanitatis convincunt. Et hæc quidem adverſus Ephorum. Memphitici quidam philoſophi incrementi huius istam cauſſam afferre auſi ſunt: Tellurem in tres partes dividi. Unam, eſſe noſtrum orbem (ſic enim appellare oportet.) Alteram quæ his locis tempeſtatibus anni non reſpondet. Tertiam, inter has locatam, et ob immenſos calores prorſus inhabitabilem. Quare ſi Nilus hyeme augeſceret, certum eſſet eum in noſtra Zona confluxum aquarum recipere, cum per hoc tempus maxime apud nos pluviæ cadant. Quoniam autem contra fit, et æſtate aſcendit, probabile apparere, in locis nobis e regione oppoſitis hyemes naſci, et redundantiam illic aquarum in orbem noſtrum deferri. Atque ideo ad Nili fontes neminem poſſe pervenire: quia a Zona veſtigiis noſtris contraria, per inhabitatam ſeu torridam ambulat. Hoc ipsum teſtari mirificam illius aquæ dulcedinem. Cum enim per loca ſolibus uſta labatur, vehementer ipsum decoqui, et hac de cauſſa omnium fluviorum eſſe dulciſſimum, quandoquidem natura ignea totam vim humoris dulcem reddat. Sed nos hanc

1. αὐτῆς παντ. ἀνιέναι, καὶ διὰ τούτων. Diod. 2. εἰδότων Diod. 3. ἐλάμβανεν Idem. 4. διὰ τε πετρ. Idem. 5. τὴν πλήρωσιν ἔχει πρινὴ ψαῦσαι τῆς. Diod. 6. *aggeſtæ terræ* Rhodom. 7. Diodorus διαμένειν τοσοῦτο πλ. ubi bene Rhodom. illud τοσοῦτο minime eiiciendum cenſet. 8. ὑγρῶν σύῤῥυσιν Diod. 9. ἡγήσαιτο ex Diodoro præplaceat. 10. Sic ex Diodoro reſtituimus. vulgo mendoſiſſime ἑαυτῶν. 11. Diodorus τοῦ ποταμοῦ. 12. *de aggeratione ſoli* Rhodom. 13. τηρουμένων Diodorus, quod convenit cum ſuperiore διαμένειν. 14. ἐμφανῶν Diodorus. 15. ſic et Diodorus; ubi tamen hunc articulum viri doctī ocioſum putant. 16. *limo opplevit* Rhodom. apud Diod. 17. *terræ non exiguum accumulavit*, idem Rhodom. ib. 18. Μέμφει Diodorus. 19. ὑπάρχειν Diodorus. 20. μεταξὺ μὲν κ. Diodorus. 21. nec Simocatæ eam particulam omiſſam credo. ſtatim repoſui ex Diodoro διὰ καῦμα. vulgo male una voce διάκαυμα. 22. ἐκ τῆς κ. τ. λ. τὴν ἐπίῤῥυσιν. Diodorus. 23. ἐπεὶ δὲ τ. Diodorus. et ſic ſupple. 24. recta hæc viſa Rhodomano lectio Diodori, quam et Simocatam agnoviſſe conſtat. 25. φέρεσθαι Diodorus. 26. Sic ex Diodoro correximus. mendoſe antea κατὰ τὴν, errore ex compendioſa ſcriptura nato. 27. κατακεκαυμένης Diodorus. 28. Idem ἀπογλυκ.

hanc quoque ſententiam confutabimus. Statuimus enim, nequaquam poſſe flumen aliquod ab Antipodibus in noſtrum hunc orbem aſcendere ac ſurſum ferri; præcipue ſi quis ponat, terram globoſam eſſe. Cedo, quo pacto Nilus tantummodo ex illo orbe in noſtras haſce regiones profluit? Est enim veriſimile et alia ibidem, ſicut apud nos, extare flumina. Iam vero cauſſa quoque dulcedinis huius fluvii omnimodis ratione caret, nec aliqua probatione firmari potest. Si namque ardoribus illis decoctus dulceſceret, nunquam adeo fecundus eſſet, neque varia piſcium et belluarum genera haberet. Omnis enim aqua per naturam igneam immutata, animantibus producendis inepta est. Quocirca cum natura Nili introductæ decoctioni penitus adverſetur, aſſertas incrementi cauſſas a vero abhorrere putandum est. Oenopides ait, æſtate aquas terræ frigidas, hyeme tepidas eſſe; id quod ex profundis puteis animadvertitur. Nam hyeme ſumma ex puteis altiſſimis tepidæ, æſtate gelidæ hauriuntur. Hinc et Nilum merito per hyemem decreſcere, et contrahi; quod calor terræ humoris copiam abſumat: imbribus autem AEgyptum non irrigari: æſtate cum ista abſumptio in terræ viſceribus nulla ſit, ab imis locis naturalem eius fluxum creſcentibus undis nullo impedimento augeri. Nec istuc non refellendum est. Complura Libyæ flumina ſimiliter currentia, et undas ſuas per oſtia in mare æque evomentia, non habent incrementa huiusmodi: quinimo, cum hyeme pleniſſimis ſint alveis, æſtate plurimum ſubſidant, Oenopidem mentiri demonſtrant. Anarchides Cnidius præ omnibus veritatis quaſi laciniam apprehendit. Docet enim, in annos ſingulos continuos imbres a ſolſtitio æſtivo usque ad æquinoctium autumnale in AEthiopia cœlo copioſe demitti. Non ſine ratione igitur Nilum per hyemem natura contractius, et a fontibus ſuis duntaxat, per æſtatem vero propter præcipitatos in ipsum imbres abundantius fluere. Eius dictis fidem aſtruit, quod in Aſiæ locis quibusdam accidere fertur. Nam alicubi in Scythia ad Caucaſum anniverſarie, cum id tempus poſtulat, denſiſſime, idque diebus plurimis ningere: et in regionibus Indiæ ad Aquilonem, certis temporibus grandinem, magnitudine et copia ingentem ruere. Sed et quod ad fluviorum incrementa attinet, ineunte æſtate continenter pluere (in AEthiopia autem intervallo dierum id contingit) et hanc humidam tempeſtatem ſemper in orbem actam, cohærentia loca hyeme infeſtare. Non itaque novum quiddam, et inopinatum

δὲ καὶ πρὸς τοῦτο λέξομεν. ἀδύνατον γὰρ εἶναί φαμεν, ποταμὸν ἐκ τῆς ἀντιχειμένης οἰκουμένης εἰς τὴν ἡμετέραν ἀναφέρεσθαι γῆν, καὶ μάλιστα, εἴ τις [1] ὑπόθοιτο σφαιροειδῆ τὴν γῆν [2] πεφυκέναι. πῶς γὰρ μόνος ὁ Νεῖλος ἐξ ἐκείνης φέρεται τῆς οἰκουμένης πρὸς τοὺς τόπους τοὺς καθ' ἡμᾶς; εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ ἑτέρους ἐκεῖ πολαμούς, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν. ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τῆς τοῦ πολαμοῦ τούτου γλυκύτητος αἰτία, παντελῶς ἄλογος, καὶ ἀναπόδεικτος πάντη καθέστηκεν. εἰ γὰρ καθεψόμενος ὑπὸ τῶν καυμάτων ὁ πολαμὸς ἐγλυκαίνετο, πολύγονος ἂν οὐκ ἂν ὑπῆρχέ ποτε, οὐ δὲ ποικίλας ἰχθύων καὶ θηρίων ἰδέας ἐκέκτητο. πᾶν γὰρ ὕδωρ [3] ἀπὸ τῆς πυρώδους οὐσίας ἀλλοιωθὲν, [4] ἀλλότριόν ἐστι ζωογονίας. διόπερ τῇ παρεισαγομένῃ καθεψήσει τῆς Φύσεως τοῦ Νείλου παντάπασιν ἐναντιουμένης, ψευδεῖς τὰς εἰρημένας αἰτίας τῆς πληρώσεως ἡγητέον. Οἰνοπίδης δὲ ταῦτά φησι· καλὰ μὲν τὴν θερινὴν ὥραν, τὰ ὕδατα τὰ κατὰ τὴν γῆν εἶναι ψυχρά, τοῦ δὲ χειμῶνος [5] ἐναντίως, θερμά. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ 613
τῆς τῶν βαθέων φρεάτων κατανοήσεως. [6] καλὰ γὰρ τὴν τοῦ χειμῶνος ἀκμὴν, θερμὰ τὰ ἐν τοῖς βαθυτάτοις φρέασιν εὑρίσκεται ὕδατα· θέρους δὲ ὑπόντος, τἐναντίον. διὸ καὶ τὸν Νεῖλον εὐλόγως κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα μικρὸν εἶναι, καὶ συστέλλεσθαι, διὰ τὸ τὴν μὲν κατὰ γῆν θερμασίαν τὸ πολὺ τῆς [7] ὑγρᾶς οὐσίας ἀναλίσκειν· ὄμβρους δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον μὴ γίνεσθαι. κατὰ δὲ τὸ θέρος, μηκέτι τῆς κατὰ τὴν γῆν ἀπαναλώσεως γινομένης, ἐν τοῖς κατὰ βάθος τόποις πληροῦσθαι τὴν κατὰ Φύσιν αὐτοῦ [8] ῥύμην ἀνεμποδίστως. [9] ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτο ῥητέον. πολλοὶ ποταμοὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ὁμοίως [10] μὲν κείμενοι τοῖς τόμασι, [11] παραπλησίως δὲ τὰς ῥύσεις ποιούμενοι, οὐκ ἔχουσι τὴν ἀνάβασιν τῷ Νείλῳ ἀνάλογον. τἐναντίον γὰρ, ἐν μὲν τῷ χειμῶνι πληρούμενοι, ἐν δὲ τῷ θέρει λήγοντες, ἐλέγχουσι τοῦ Οἰνοπίδου τὸ ψεῦδος. [12] Ἀναρχίδης δὲ ὁ Κνίδιος μόνος τοῦ χρασπέδου τῆς ἀληθείας κεκράτηκεν. [13] ἔφησε γὰρ, ἀνὰ ἔτος ἕκαστον ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν μεγάλους καὶ συνεχεῖς γίνεσθαι ὄμβρους, ἀπὸ θερινῶν τροπῶν μέχρι [14] τῆς ἰσημερίας τῆς ἐν μετοπώρῳ γινομένης καθέκαστα. εὐλόγως δὴ τὸν Νεῖλον ἐν μὲν τῷ χειμῶνι [15] συστέλλεσθαι κατὰ φύσιν, ἔχοντα ῥύσιν ἀπὸ μόνων τῶν πηγῶν τῶν ἑαυτοῦ· κατὰ δὲ τὸ θέρος, διὰ τοὺς ἐκχεομένους ὄμβρους λαμβάνειν τὴν αὔξησιν. μαρτύριον δὲ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις καὶ τὸ γινόμενον περί τινας τόπους τῆς Ἀσίας προφέρεται. πρὸς μὲν γὰρ τοῖς [16] τόποις τοῖς Σκυθίας, τῆς πρὸς τὸν Καύκασον, παρακεχωρηκότος χρόνου, καθ' ἕκαστον ἔτος γίνεσθαι νιφετοὺς ἑξαισίους, καὶ τοῦτο συνεχῶς ἐπὶ πλείστας ἡμέρας· ἐν δὲ τοῖς πρὸς βορρᾶν ἀπεστραμμένοις μέρεσι τῆς Ἰνδικῆς, ὡρισμένοις καιροῖς καὶ χάλαζαν [17] καταφέρεσθαι τῷ μεγέθει καὶ τῷ πλήθει μεγάλην. ἀλλὰ καὶ περὶ [18] τὸν ποταμὸν τὸν Ὕδασπιν, ἀρχομένου θέρους ὄμβρους γίνεσθαι συνεχεῖς (κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν μεθ' ἡμέρας τινὰς τοῦτο συμβαίνει) καὶ ταύτην τὴν ὑπόστασιν κυκλουμένην ἀεὶ, τοὺς συνεχεῖς τόπους χειμάζειν. οὐδὲν οὖν εἶναι παρά-

1. *ὑπόθοιτο* ex Diodoro ſcripſimus. vulgo, *ὑπόθειτο*. 2. Diodorus *ὑπάρχειν*. 3. *ὑπὸ τῆς πυρ. Φύσεως* Diodorus. 4. *ἀλλοτριώτατον* Diodorus. 5. *τοὐναντίον* Diodorus. 6. *κατὰ μὲν γὰρ* Idem. 7 ſic et Diodorus: cuius lectio hinc confirmari potest. Placet enim viris eruditis magis alia ibi ſimplicior, nempe *ὑγρασίας*. 8. *ῥύσιν* Diodorus. 9. *ῥητέον δὲ καὶ πρὸς τοῦτον* Diodorus. 10. vulgo inepte *ἐγκείμενοι*. nos ex Diodoro reponere non dubitavimus *μὲν κείμενοι*. 11. *παραπλησίας δὲ τὰς ῥεύσεις* Diodorus. 12. Agatharchidæ nomen (cuius excerpta ſi per operas et tempus licebit, infra adiungemus) reſtitui libens: et miror interpretem non id vidisſe, tam clari hiſtorici nomen. Anarchides vero *πολλὰ χαιρέτω* in poſterum. Diodorus ſimpliciter ita: *ἔγγισα δὲ τῇ ἀληθείᾳ προσελήλυθεν Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος*. Simocata locutioni fimbrias adpoſuit: quam ob cauſſam *ψυχρολογίας* non nullæ magno illi librorum cenſori Photio notatur. 13. Diod. *φησὶ γὰρ κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὄρεσι*. et illud *ὄρεσι* ſine dubio apud Simocatam ſupplendum est, vitio librarii omiſſum. 14. *τῆς μετοπωρινῆς ἰσημερίας* Diodor. 15. *συστέλλεσθαι, τὴν κατὰ Φύσιν ἔχοντα*. Diod. et ita in Theophylacto diſtinguendum videtur. 16. *ὅροις τῶν Σκυθίας τοῖς πρὸς τὸ Καυκάσιον ὄρος συνάπτουσι, παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χειμῶνος* Diodorus. 17. *ἄπιστον τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος καταράττειν* Idem. 18. Ita audacter repoſui, quum vulgo, *τῶν ποταμῶν τῶν ὑδάτων* mendoſiſſime eſſet. audacter, quod ita Diodorus hæc, *καὶ περὶ μὲν τὸν Ὕδασπιν ποταμὸν ἀρχομένου*. *Et circa Hydaſpin fluvium*. Idem Diodorus mox *ταυτὸ συμβαίνειν*, nec ista parentheſi includuntur in eius editione. quæ etiam rectiora videntur, et apud Theophylactum ab exſcriptore facile potuere corrumpi.

ράδοξον καὶ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν τὴν [1] οἰκεμένην ὑπὲρ
614 Αἰγύπτου, συνεχεῖς ἐν τοῖς ὄρεσι καταῤῥάττοντας ὄμβρους [2] ἐν τῷ θέρει, πληροῦν τὸν ποταμόν· ἄλλως τε καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς [3] μαρτυρούσης ὑπὸ τῶν περὶ τοὺς τόπους οἰκούντων βαρβάρων. εἰ δὲ τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις ἐναντίαν ἔχει τὰ λεγόμενα Φύσιν, οὐ διὰ τοῦτο [4] ἀπιστητέον. καὶ γὰρ τὸν νότον παρ' ἡμῖν μὲν εἶναι χειμέριον, περὶ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν αἴθριον ὑπάρχειν. καὶ τὰς βορείους πνοὰς περὶ μὲν τὴν Εὐρώπην εὐτόνους εἶναι, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν χώραν βληχρὰς, καὶ ἀτόνους, [5] καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς. καὶ τοῦ ἡλίου πρὸς τὸν βόρειον ἀποκλίνοντος πόλον, συμβαίνει τοὺς ὄμβρους τῷ παρ' ἡμῖν θέρει τῇ Αἰθιοπίᾳ προσγίνεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνειν τὸν Νεῖλον τὴν αὔξησιν· καὶ ἔμπαλιν πρὸς τὸν νότιον ἀναζεύξαντος πόλον, πρὸς συστολὴν τὸν Νεῖλον ὁρᾶν. περὶ μὲν οὖν τῆς πληρώσεως τοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον, ἵνα μὴ τὸν σκοπὸν τῆς ἱστορίας νοθεύσωμεν.

tum esse, etiam in AEthiopia supra AEgyptum assiduo præcipitantes æstivo tempore imbres, fluvium Nilum complere; præsertim cum et barbari circum loca illa habitantes, id evidenter experiantur, testenturque. Quod si apud nos aliter eveniat, non idcirco dictis detrahendam fidem. Nam Austrum apud nos esse hybernum, apud AEthiopas serenum. Et spiramina borealia in Europa esse valida ac robusta; in illa regione debilia et imbecilla, et languida penitus. Et sole ad polum borealem recedente, contingit imbres nostra æstate in AEthiopia cadere, indeque Nilum excrescere. Rursus eodem ad australinum remeante, eundem decrescere. De incremento igitur fluvii huius hactenus, ne a proposito historiæ scopo nimium deflectamus.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ τοῦ Σικελιώτου.

ἐν ά. βιβλ. ἱστορ. παρὰ τῷ τέλει τῆς πρώτης μερίδος.

EX DIODORO Siculo.

lib. 1. *biblioth. histor. extrema sectione prima.*

Interp. Laur. Rhodomano.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ δέ φησι τὸν Νεῖλον εἶναι μὲν Φύσει τηλικοῦτον ἡλίκος γίνεται κατὰ τὴν πλήρωσιν. ἐν δὲ τῷ χειμῶνι, τὸν ἥλιον κατὰ τὴν Λιβύην φερόμενον, ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἑαυτὸν πολλὴν [6] ὑγρασίαν ἐκ τοῦ Νείλου· καὶ διὰ τοῦτο περὶ τοὺς καιροὺς τούτους παρὰ Φύσιν ἐλάττονα γίνεσθαι τὸν ποταμόν. τοῦ δὲ θέρους ἐπιστάντος, ἀποχωροῦντα τῇ Φορᾷ τὸν ἥλιον πρὸς τὰς ἄρκτους, ἀναξηραίνειν καὶ ταπεινοῦν τούς τε περὶ τὴν Ἑλλάδα ποταμοὺς καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἄλλην χώραν τὴν ὁμοίως ἐκείνῃ κειμένην. οὐκέτ' οὖν εἶναι παράδοξον τὸ γινόμενον περὶ τὸν Νεῖλον. οὐ γὰρ [7] ἐν τοῖς καύμασιν αὔξεσθαι, κατὰ τὸν χειμῶνα δὲ ταπεινοῦσθαι, διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. ῥητέον οὖν καὶ πρὸς τοῦτον, ὅτι καθῆκον ἦν ὥσπερ ἀπὸ τοῦ Νείλου τὴν ὑγρασίαν ὁ ἥλιος ἐφ' ἑαυτὸν ἐπισπᾶται κατὰ τοὺς τοῦ χειμῶνος καιροὺς, οὕτω καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ὄντων ποταμῶν ἀναλαμβάνειν τὶ τῶν ὑγρῶν, καὶ ταπεινοῦν τὰ φερόμενα ῥεύματα. ἐπεὶ δ' οὐδαμοῦ τῆς Λιβύης οὐδὲν τοιοῦτον γινόμενον θεωρεῖται, περιφανῶς ὁ συγγραφεὺς σχεδιάζων εὑρίσκεται. καὶ γὰρ οἱ περὶ τὴν Ἑλλάδα ποταμοὶ τὴν αὔξησιν ἐν τῷ χειμῶνι λαμβάνουσιν, οὐ διὰ τὸ μακρότερον ἀφίστασθαι τὸν ἥλιον, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τῶν γενομέ-
615 νων [8] ὄμβρων.

HERODOTVS natura tantum esse dicit Nilum, quantus per implementum excrescit. Per hyemem vero a Sole, qui supra Africæ tum verticem circumfertur, multum humoris attrahi e Nilo, qui ob id contra naturam decrescat; per æstatem contra, Sole versus Arctos digresso, amnes Græciæ, aliarumque regionum versus eundem cardinem sitarum, desiccari et imminui. Ob caussam igitur iam expositam, non adeo insolens esse, quod Nilo contingit, ut sub calorem æstivum augescat, sub hyemem contra depressior fluat. At respondendum etiam huic est, si Sol e Nilo humiditatem ad se hyberno tempore alliceret, ex aliis quoque Libyæ fluviis quippiam humoris accipere, amniumque cursum deminuere, illum oporteret. Quod cum nullibi per Africam fieri observetur, futilem auctoris rationem esse liquet. Græciæ enim fluvii per hyemem incrementa capiunt, non ob longinquiorem Solis recessum; sed decidentium tunc pluviarum crebritatem.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ, ἐν τῷ Αἰγυπτίῳ.

EX ARISTIDE, *in oratione AEgyptiaca.*

Interpr. Gul. Cantero.

ΙΝΑ δὲ καὶ τὴν Ἡροδότου γνώμην [9] καὶ πανταπασιν ἀτιμάσωμεν, ὡς δὴ τοπαράπαν οὐδ' ἀντυ-

AGE vero, Herodoti quoque sententiam, ne videamur eam prorsus, quasi refuta-

1. κειμένην Diodorus. 2. Ex Diodoro esset distinguendum ὄμβρους, ἐν τῷ θέρει πλ. 3. μαρτυρουμένης Diodorus. 4. Et hoc ex Diodoro emendavimus. vulgo enim est ἀπιστέον. 5. Hæc itaque καὶ π. ἀ. forte non sunt alicuius sarcinatoris novus cento in Diodoro, uti viri docti ibi censent: cum et Theophyl. ea habeat. Post ea Diodorus suam de Nilo disertationem claudit. 6. Recte hæc genuina Diodori censet Rhodomanus doctiss. Patet id ex Theophylacto etiam, qui exscripsit ista, ita hic luxuriando: ὑγρᾶς οὐσίας συσήματα ἐκ τῶν Νειλώων ὑδάτων. 7. ἐν μὲν τοῖς reponit Steph. adprobatque L. Rhodom. 8 γρ. ὑδάτων. ubi Rhodom. ita: *Scholiastes, in margine* ὑδάτων *apponens, etiam ipse* σχεδιάζει, *et ut solet impudenter nugatur.* 9. an μὴ; certe ita videtur Interpr. legisse.

tatione indignam, contemnere, conſideremus. Solem is ait a noſtris brumis abactum, ſupra Libyam ſuperiorem decurrere, et aquam conſumere, atque ita Nilum hyeme minorem, quam est æſtate, reddere. At hoc non est, quomodo creſcat Nilus, exponere, verum quomodo deficiat, comminiſci. Etenim cum hyeme puriſſimum esſe fateantur omnes, prorſus æſtate, cum est maior ac magis limoſus, creſcit. Quapropter adhuc manet quæſtio, donec incrementi cauſſam nullus oſtendit, quandoquidem hæc eius esſe prima propriaque fluxio, quam hyeme cernimus, videtur. Iam ſi tantum faceret Solis hyemalis meatus diſcrimen, ut illic æſtas esſet, cum heic est hyems, et rurſus hyems, cum heic æſtas: aliquid fortasſe dicerent. nunc autem ut illa loca noſtris esſe non paulo per hyemem calidiora, negat nemo, ita nihil etiam ſecundum ipsos vetat, minus habere Solem hyeme, quam æſtate, virium. Non enim ſi æſtate circa Boream et huic ſubiecta loca vehemens est, ab AEgypto atque Africa recedit: verum illic est etiam calidior, ac maxime quidem in ſupremis locis, deinde pro portione in ceteris. Nam et in Scythia atque Ponto nihil prohibet esſe frigidiorem noſtra æſtatem, ac multo quidem: quamvis Boream verſus Sol iter inſtituat ſuum. Quod ſi his in locis anni tempora illis ex oppoſita parte reſponderent, ſimiliter et ad Meridiem diſcedente Sole, atque hyemem heic faciente, Nilus atque AEgyptus æſtatem haberent, et ad Boream redeunte, calidior esſet huic ſuppoſita regio: quod quidem ſecus contingit: nec iniuria. Quanquam enim verſus Boream tendit, non tamen ad eum pervenit. Quocirca quandoquidem æſtate Nilum apparet augeri, manifeſtum fit, hyeme conſumi non poſſe. Etenim ſi esſet eius rei Sol autor, æſtate magis etiam, cum est vehementior, atque illic multo quidem, incrementum prohiberet. Hoc igitur per ſe diſſolvitur. Nam ſi tum exſiccaret, minus etiam nunc permitteret creſcere. ſin hyeme non exſiccat, non propterea creſcit æſtate. Ac mihi fere ſimiliter dici videtur, Solem a brumis abigi, et Nilum a Sole conſumi. Quinimo nec brumæ Solem abigunt, ſcriptor præclariſſime, quandoquidem ad Solis regionem non pertingunt, verum Sol pro ratione motus diſcedens, ventos permittit frigidiores atque aſperiores fieri: nec Nilus a Sole, velut a Vulcano Xanthus, exſiccatus, flumen contrahit. Quid quod in aliis etiam videtur, quæ de AEgypto atque Nilo dixit præclariſſime, pauca vere tradidiſſe non quaſi omnia maiora faciat, quandoquidem etiam maiora quædam reliquit, de quibus nunc non dicam. verum quæ aliter, quam ſe habebant, tradidit, velut cum ait, quatridui ſupra Heliopolim itinere rurſum dilatari AEgyptum, quæ ſane adeo deinceps in anguſtum angulum desinit, ut in eam Nilus per montem utrumque iam coëuntem incidat: quod quidem Nili

τεμπεῖν ἄξιον, φέρε σκεψώμεθα. ἀπελαυνόμενον τὸν ἥλιον ὑπὸ τῶν ἐνταυθοῖ χειμώνων, ἔρχεσθαι τῆς Λιβύης [1] τὰ ἄνω, καὶ τήκειν τὸ ὕδωρ· τήκουσα δὲ, ἐλάττω ποιεῖν τὸν Νεῖλον τοῦ χειμῶνος, ἢ τοῦ θέρους. ἔτι δὲ τοῦτο, οὐκ εἰπεῖν πῶς ὁ Νεῖλος αὔξεται, ἀλλὰ πῶς μειοῦται συμπλάσαι. ὅτι μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος καθαρώτατός ἐστιν, ὁμολογεῖται παρὰ πάντων. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, αὔξοιτ' ἂν τοῦ θέρους, ὅτ' ἔστι μείζων ἅμα καὶ θολερώτερος. ἔτι οὖν μένει τὸ ζητούμενον, ἕως ἄν τις μὴ δείξῃ τοῦτο, πῶς ὁ ῥοῦς ὑφοῦται· τὸ γὰρ κύριον καὶ πρῶτον αὐτοῦ ῥεῦμα, τὸ χειμερινὸν φαίνεται. ἄνευ δὲ τούτων, εἰ μὲν τοσοῦτον ἦν τὸ διαφέρον παρὰ τὴν χειμερινὴν τοῦ ἡλίου πορείαν, ὥστε ποιεῖν θέρος περὶ τὴν ἐκεῖ γῆν, ὅταν ἐνθαῦτα χειμὼν ἵστηται, καὶ πάλιν αὖ χειμῶνα, ὁπόταν θέρος ἵστηται παρ' ἡμῖν, ἴσως ἂν ἦν παραδύξασθαι· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ὀλίγον θέρμη προφέρει τὰ ἐκεῖ τῶν παρ' ἡμῖν τοῦ χειμῶνος, οὐδεὶς ἀντιλέγει. οὐδὲν μὴν κωλύει καὶ κατ' αὐτοὺς ἐκείνους, ἐλάττω τὸν ἥλιον τοῦ χειμῶνος ἢ τοῦ θέρους ἔχειν τὴν ἰσχύν. οὐδὲ γὰρ τοῦ θέρους δήπου περὶ μὲν τὴν ἄρκτον καὶ τὴν ταύτῃ γῆν ἰσχύειν αὐτὴν φήσομεν, Αἰγύπτου δὲ καὶ Λιβύης ἀποχωρεῖν. ἀλλ' ἐκεῖ καὶ μᾶλλον κάει, μάλιστα μὲν ὑπ' αὐτοῖς ἀνωτάτω, ἔπειτα ἐξῆς καὶ λόγον. ἐπεὶ καὶ περὶ τὴν Σκυθικὴν γῆν καὶ τὸν Πόντον, οὐδὲν κωλύει τὸ θέρος ψυχρότερον τοῦ θέρους τοῦ παρ' ἡμῖν εἶναι πολλῷ γε· καίτοι τοῦ ἡλίου τὰ βόρεια ἐλαύνοντος τοῦ παντὸς οὐρανοῦ. καίτοι εἰ ἀντεστρέφοντο αἱ ὧραι τοῦ ἔτους ὑπ' ἐκείνοις τοῖς τόποις τούτοις, ὁμοίως μὲν ἂν πρὸς μεσημβρίαν ἀπιόντος τοῦ ἡλίου καὶ χειμῶνα ποιοῦντος ταύτῃ, θέρος ἦν κατ' Αἴγυπτον καὶ τὴν τοῦ Νείλου τάξιν· ὁμοίως δ' ἂν πρὸς ἄρκτον ἐπανιόντος, ἐπλεονέκτει τῇ θέρμῃ τὰ πρὸς βορᾶν, ὃ πολλοῦ δεῖν οὕτως ἔχειν φαίνεται εἰκότως. κλίνεται μὲν γὰρ οἶμαι τὰ πρὸς ἄρκτον, οὐ μὴν πληροῖ γε εἰς αὐτήν. οὐκοῦν ὅτι τοῦ θέρους αὐξανόμενος φανερός ἐστιν ὁ Νεῖλος, δῆλον ὅτι τοὔγε χειμῶνος ἀδυνάτως ἔχει τήκεσθαι. εἰ γὰρ ἦν ὁ ἥλιος αἴτιος, εἴργειν ἂν τοῦ θέρους ἔτι μᾶλλον τὴν ἀνάβασιν, ἰσχυρότερός γ' ὢν αὐτὸς αὐτοῦ, [2] τότε κἀκεῖ πολλῷ. ὥστ' αὐτὸ ἐν αὐτῷ λύεται. εἰ μέν γε τηκαῦτα [a] ἐξέτηκεν, ἦθ' ἧττον ἂν εἶα πληροῦσθαι νῦν· εἰ δὲ μὴ τήκει τοῦ χειμῶνος, οὐ διὰ τοῦτο ὁ Νεῖλος μείζων τοῦ θέρους. ὅμοιον δ' εἶναί μοι δοκεῖ, τό, τε ἀπελαύνεσθαι φάσκειν τὸν ἥλιον ὑπὸ τῶν χειμώνων, καὶ τὸ τὸν Νεῖλον τῷ ἡλίῳ τήκεσθαι. ἀλλ' οὔθ' οἱ χειμῶνες τὸν ἥλιον ἀπελαύνουσιν, ὦ κάλλιστε λογοποιῶν· οὐδὲ γὰρ ἐφικνοῦνται τῆς τοῦ ἡλίου χώρας· ἀλλ' ὁ ἥλιος ἀποχωρῶν κατὰ τὴν αὐτοῦ πορείαν καὶ Φύσιν, τοῖς ἀνέμοις παρέχει ψυχροῖς καὶ βιαίοις ἔτι μᾶλλον γίγνεσθαι. ὅτε ὁ Νεῖλος τηκόμενος, ὥσπερ ὁ Ξάνθος ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ ἡλίου, συστέλλει τὸ ῥεῦμα. ἀλλὰ γὰρ εὐφημότατα καὶ κάλλιστα εἰρηκὼς Ἡρόδοτος περὶ Αἰγύπτου καὶ Νείλου, ὀλίγα τῶν ἀληθῶν εἰρηκέναι κινδυνεύει· οὐχ ὡς ἐπὶ τὸ μεῖζον αἴροντος αὐτοῦ λέγω πάντα· ἐπεί τοι τινά γ' ἴσθ' ἃ καὶ μείζω παρέλιπεν. ὧν εἰπεῖν αὖ νῦν, οὐδὲν ἐπείγει λέγειν. ἀλλ' ἄγε τῶν ὄντων εἰρηκὼς ἑτέρως, οἷον ἢ ὡς ὑπὲρ [3] Ἡλιούπολιν τεττάρων ἡμερῶν πορείαν αὖθις εὐρεῖα Αἴγυπτος, ἥγε ἅτως εἰς στενὸν αἰεὶ κλείεται, καὶ πρὸς γωνίαν, ὥστε ὁ Νεῖλος εἰς αὐτὴν ὑπερβάλλει δι' ἀμφοῖν τῶν ὀρῶν ἤδη συμπεπτωκότων· καὶ τοῦτ',

616

1. an ἐς τὰ ἄνω. Sic enim Herodotus II, 24. τὴν χειμερινὴν ὥρην ἀπελαυνόμενος ὁ ἥλιος ἐκ τῆς ἀρχαίης διεξόδου ὑπὸ χειμώνων, ἔρχεται τῆς Λιβύης ἐς τὰ ἄνω. quæ Ariſtides reſpexit. 2. ſic diſtinxi. in edit. Pauli Stephani, quam ſecuti ſumus, est: τότε. κἀκεῖ πολλῷ ὥς. diſtinctionem noſtram firmat doctiſſ. interpres. 3. lib. II. cap. 7. ἐνθεῦτεν καὶ μέχρι Ἡλιουπόλιος, ἐς τὴν μεσόγαιαν, ἔστι εὐρέα Αἴγυπτος, &c.

a γρ' ἐξέτηκεν.

τῦτ' εἰσὶν οἱ καταῤῥάκται ἡ διὰ τῶν ὀρῶν τῦ ποταμῦ κατάβασις, Αἰγύπτου πάσης ὡσπερεὶ κορυφή. ὥς' ἔτι προσπλέων τῷ κατ' Ἐλεφαντίνη ὅρμῳ, εἰκάσειε κεκλεῖσθαι τὸ ῥεῦμα τῦ Νείλυ. [a] ςενὸν ἤδη φαίης ἂν ὑποῤῥεῖν ὑπὸ τῆς πέτρας αὐτόν. ἴδοις δ' ἂν καὶ πρὶν εἰς Ἐλεφαντίνην τελέσαι, πρὸ οὐκ οἶδ' ὁπόσων τινῶν σχοίνων συνιόντα οὕτω τὰ ὄρη, ὡς μέσον εἶναι μηδὲν, πλὴν τῦ ῥεύματος αὐτῦ. καὶ τῦτο ἐνταῦθα εὖρος Αἰγύπτου ὅπερ τοῦ ποταμοῦ. ἡ τἄλλα ἄν τις ἐλέγχῃ τῶν ἐκείνυ, πόσον ἔργον ἐπεξελθεῖν; ὅσγε φησί, καὶ περὶ τῶν πηγῶν δῆπυ [1] τῇ Νείλυ πυθέσθαι παρὰ τοῦ γραμματιςοῦ τοῦ Σαΐτυ· ὡς ἄρ' εἴη ὄρη δύο, μεταξὺ [2] Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης· τούτων δὲ τῶν ὀρῶν ἐκ τοῦ μέσυ, ῥέοιεν αἱ πηγαί· καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ῥεύματος, ἐπ' Αἰθιοπίας καὶ νότυ ἀνέμυ ῥέοι· τόδ' ἕτερον ἥμισυ, ἐπ' Αἰγύπτυ [3] τὰ βόρεια. καίτοι ἦγ' Ἐλεφαντίνη μέχρι ἧς ἀναπλεῦσαι φησὶν, [4] ὑπ' αὐτοῖς σχεδὸν τοῦ Νείλυ τοῖς καταῤῥάκταις ἐςίν· ἀπέχυσα μάλιςα ἑπτὰ ςαδίυς. ἀνέπλευσα γὰς οὖν ἔγωγε καὶ αὐτὸς, καὶ εἶδον ἀκριβέςερον, ἢ
617 ἔδει φασίν. εἰ δὲ δεῖ καὶ κατ' αὐτὸν Ἡρόδοτον καὶ παρεξελθεῖν ψυχαγωγίας ἕνεκα, καὶ μηδὲν ἔξω τοῦ προκειμένου τὸν λόγον ἐξάγοντα, οὕτω συνέβη. ὡς ἀνῆειν ἐπὶ τοὺς βωμοὺς οὗ τοῖς Αἰθίοψιν ἐςὶν ἡ Φρυρὰ, πολὺ τῆς ὄχθης ἀποσπάσας τοῦ ποταμοῦ, ὑπερβὰς ἐπὶ τὸν ὅρμον ὃς ἐςι πρῶτος ὑπὲς [5] καταδούπων, εἰς Φίλας διέβαλον. ἔςι δ' αὖτη νῆσος μεθόριον Αἰγύπτυ καὶ Αἰθιοπίας· τοσαύτη τὸ μέγεθος, [6] ὅσηπες ἡ ἐν αὐτῇ πόλις. περιῤῥεῖ δ' αὐτὴν ὁ Νεῖλος, ἀκριβῶς μέσην ἑαυτοῦ ποιῶν. ἐπεὶ δ' ἐπανῆειν, ἐχώρουν μὲν πάλιν τὴν αὐτὴν ἀπὸ τῶν Φίλων, καὶ προσεδόκων νῦν γέ που τοὺς καταράκτας ὄψεσθαι καὶ τοὺς ἄγοντας ἀνηρώτων· [7] οἵδ' ἠγνόουν. οὕτω δὴ γυόμενος πάλιν ἐν τῇ Συήνῃ ἦν ἀπὸ τῆς Ἐλεφαντίνης ὁ Νῖλος διαιρεῖ, δέομαι τοῦ Φρουράρχου, καί τοι φαύλως ὑπ' ἀῤῥωςίας διακείμενος, πέμψαι με ὀπίσω πλοῖόν τι κοῦφον δόντα, τῆς θέας ἕνεκα τῶν καταρακτῶν· συμπέμψαι δὲ καὶ τοὺς ἀναγκάσοντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ τῶν καταρακτῶν (εἰσὶ δ' οὗτοι ναῦται συνήθεις τοῦ ῥεύματος) ἐπιδεῖξαι ἡμῖν αὐτούς τε καὶ τὸ θέαμα δὴ τὸ [8] ναυτικὸν, ὅ, τι εἴη. ἐπυνθανόμην γὰς τῶν αὐτόθι. ὁ δὲ, μάλα μὲν ἐργῶδες ἔφη εἶναι· καὶ ἐθαύμαζε τὴν γνώμην. οὔκουν αὐτός γε μέχρι τούτου θαῤῥῆσαι. ἠρήθη δὲ, οὐ τόγε παντελές. ἀλλ' ἐπειδὴ πειρώμενος ἀποτρέπειν οὐκ ἔπειθεν, οὕτω πέμπει, καὶ τἄλλα ἔχων οἰκείως, καὶ βουλόμενος χαρίζεσθαι. ἀνέπλευσα δὴ, κἀκείνυς τὲ ἑῶντας ὑπὲς τῶν σκοπέλων ὥσπερ ἐώθεσαν, εἶδον ἀπ' ἄκρας τῆς νήσου, ἣ ἀνέχουσα ἐκ μέσου περιφανεῖς πανταχῆ τοὺς καταράκτας. καὶ προσέτι αὐτὸς ἐπεθύμησα εἰς τὸν λέμβον ἐμβὰς, πειραθῆναι τοῦ πλοῦ· οὐ μόνον διὰ τῶν αὐτῶν, δι' ὧνπες ἐκείνους εἶδον κατενηνεγμένους· ταῦτα δ' ἦν τὰ πρὸς ἕω τῆς νήσου· ἀλλ' ἀρ-

Nili inter montes defluvium cataractas facit, AEgypti totius quasi verticem. Quocirca etiam inter navigandum præter Elephantinem, Nili flumen concluſum dixeris, ac propemodum eum ſubter rupem credideris fluere. Quinetiam neſcio quanto ante Elephantinem ſpatio ſic videbis coïre montes, ut nihil, præter flumen, interiectum cernas, atque eadem ſit AEgypti, quæ Nili, latitudo. An vero ſit alios ipſius ſermones refutare difficile, qui de fontibus etiam Nili ſe a quodam ſcriba Saita dicit accepiſſe, duos eſſe inter Syenem et Elephantinem montes, e quorum medio fons erumpat, cuius altera pars in AEthiopiam et Auſtrum, altera in AEgyptum atque Boream diffluat. Atqui Elephantine, ad quam ſe dicit navigio pervenisſe, ſub ipſis fere cataractis iacet, nec ab iis ultra ſeptem diſtat ſtadia. Etenim ego quoque eo navigavi, et rem perſpexi diligentius, ut aiunt, quam fuit neceſſe. Atque ſi cum Herodoto quadam licet uti digreſſione, delectandi cauſſa, neque ſermonem ab argumento deducendo: ſic fere mihi contigit. Cum ad aras aſcendiſſem; in quibus est AEthiopum præſidium, longe a ripa delatus, conſcenſo portu, qui primus est ultra cataractas, in Philas traieci, quæ est inter AEgyptum et AEthiopiam inſula, tantæ magnitudinis, quantæ est eius oppidum. circum eam vero fluit Nilus, atque illam ſui prorſus mediam facit. In reditu autem eadem via ſum a Philis reverſus, ac tum ſaltem cataractas me viſurum putavi. verum cum de vectoribus quærerem, illi rem ignorabant. Quare Syenem relatus, quam ab Elephantine ſeparat Nilus, præſidii præfectum obſecro, quanquam invaletudine premebar, ut me cum actuariolo quopiam remittat ad inſpiciendos cataractas, et ſimul hominibus aliquot, qui cogerent eos, qui ſunt in inſula cataractarum (ii ſunt nautæ, fluminis periti) tum cataractas ipsos, tum ſi quid eſſet aliud viſu dignum, nobis oſtendere. At ille quamvis rem eſſe operoſam diceret, atque conſilium admiraretur, quandoquidem ipse nunquam hoc auſus tentare fuerat, negare tamen non potuit, quin postquam a ſententia me non valuit abducere, ſic remitteret, alioqui nobis familiaris ac benevolus. Quapropter aſcendi, et cum illos ſuper ſcopulos, ut ſolebant, deferri a ſumma vidi inſula (nam hæc e medio eminens flumine, cataractas undique conſpicuos præbet) tum ipse volui lembo conſcenſo navigationem inſtituere, nec per ea tantum loca ferri, per quæ illos delabi videram (atque hæc, inſulæ ſunt ad orientem) verum indidem exorſus,

1. Scrib. τοῦ Νείλου. Herodotea alias ſunt lib. II. cap. 28. 2. Συήνης est apud Herodotum, ſemper per η in medio. apud Ariſtidem per ι, uti infra ſæpius hic etiam ſcribitur. Interpres tamen *Syene* quoque nunquam non reddit. 3. an forte rectius καὶ τὰ βόρ. Herodoti verba: καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ὕδατος, ἐπ' Αἰγύπτου ῥέειν, καὶ πρὸς βορέην ἄνεμον· τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ, ἐπ' Αἰθιοπίης τε καὶ νότου. 4. lib. II. cap. 29. 5. Καταδούπων *cataractas* vertit. ſcilicet et *catadupa* vocari illos cataractas, ut e Somnio Scip. apud Ciceronem notant. habes et in Macrobio ad illud Somnium commentario lib. II. cap. 4. Alias potius *Catadupi* populi cataractarum Niliacorum accolæ ut et apud Heliodorum 2. AEthiopic. ἦλθον δὴ καὶ εἰς τὴν σὴν Αἴγυπτον, καὶ Καταδούπους αὐτοὺς, καθ' ἱςορίαν τῶν καταῤῥακτῶν τοῦ Νείλου. quo pacto et Ariſtides accepiſſe potest. Parum tamen hic referat. 6. Seneca l. 4. natural. quæſt. c. 2. *Philae inſula est aſpera et undique præruptа: duobus in unum coituris amnibus cingitur, qui Nilo mutantur, et eius nomen ferunt. Urbem totam complectitur.* &c. 7. an potius ſcrib. οἱ δ' ἠγνόουν. 8. Canterus vocem hanc non expreſſit. nec ipſi mendoſum locum viſum arbitror. omiſit mox et ista ἐπυνθανόμην γὰρ τῶν αὐτόθι. Interpretatio itaque ſic forte ſuppleatur: *tum ſpectaculum nauticum, quodcunque illud eſſet. Audiebam enim de hac re ab incolis.* Spectaculum autem nauticum intelligit, ni fallor, de quo mox ſequitur: κἀκείνυς τε ἑῶντας ὑπὲρ τῶν σκοπέλων κ. τ. λ.

a γρ' σχεδὸν ἤδη.

orsus, circum cuncta, quæ forent in conspectu, navigare, et secundum alterum insulæ latus amne secundo ad urbes devehi. Hoc igitur dico, quod non audivi, sed manifeste vidi, Elephantinem sub ipsis iacere cataractis, nec inter Syenem atque Elephantinem quicquam, præter flumen, esse interiectum, utraque urbe ripæ adiacente. Iam si Herodotus unquam Elephantinem, ut ait, venisset, num et ex auditu narraret ea, quæ viderat, et falsa: sicut et de antiquis Nili fontibus inquirens, ac nondum se veritatem cognovisse confessus, hoc de scriba se audivisse scriberet, idque in Saitide præfectura de rebus ad Elephantinem conspicuis: nec, si nihil, quod audiverat, poterat tacere, iisdem, quibus nos, argumentis eum sermonem refutaret? nunc autem ut ridiculum sibi videri scribam testatur, ita quibus eum debebat refellere, prætermittit. Primum enim aliquam duntaxat fontium partem explicabat: siquidem multorum etiam mensium supra hunc locum itinere, notus est Nilus. Deinde fieri non potest, ut, ubi fluvius nequit suo more delabi (nam de rupibus violenter descendit) ibi fluminis pars altera sursum feratur, sicut volant aves. Non enim hoc esset, quod dicitur, adverso flumine procedere, verum adverso monte fluminum fontes audire procedere. Sed nec Elephantinem profectus, nec certi quicquam expiscatus, hæc retulit, ut credulis grata, ita apud alios ad autoritatem referenda. Post hæc ait, si illa vera sint, vortices quosdam et refluas fluxiones heic sibi esse videri. Quid autem hæc opus est dicere, cum nec inde Nilus oriatur, verum hinc magis locus superior, quam mare, distet, nec ultra cataractas aqua possit adscendere, nisi cum AEschylo feratur ex æthere deturbata, nec inter Syenem et Elephantinem mons sit ullus, verum inter montes potius et Syene iaceat et Elephantine? Veruntamen haud omnino falsum dixit. sunt enim revera fontes inter Syenen atque Elephantinem, cautes videlicet magnæ duæ, quæ ex medio eminent vado, quarumque medium dicunt AEgyptii fontes continere. At hi non sunt antiqui, nec ad fluvium totum pertinent, verum ad inferiores AEgypti partes. Quin etiam altitudinem illorum aiebant sub mensuram non cadere, neque eam dimetiri expedire. quod quidem me, cum id iam agerem, deterruit, quandoquidem tantum discrimen non erat. Atque hi fontes secundum naturam fluunt: eosque ibi esse, non verbis modo persuadeor, sed etiam re ipsa: maior hinc fit, et latior fluvius, ac multo sane maiores porro fert naves. Contrarium autem fluviis accidit qui progressu minores fiunt, nisi alia succurrat aqua. Quod si etiam ulterius digrediendum est, paucis tibi, quid ex AEthiope quodam, qui illic habebat imperium, cognoverim, recensebo. Nam cum Præfectus abesset eo tempore, quo nos locum conscendebamus, huic homini rei curam commiserat, qui quidem per interpretem mecum locutus est. Et ut ea quæ ad rem nihil fa-

ἀρξάμενος αὐτόθεν, περιπλεῦσαι κύκλῳ πᾶν τὸ ὁρώμενον, καὶ κατὰ τὴν ἑτέραν τῆς νήσου πλευρὰν, ἀφεῖναι κατὰ ῥοῦν ἐπὶ τὰς πόλεις. ὅπερ οὖν λέγω οὐκ ἀκούσας, ἀλλ' ἰδὼν ἀκριβῶς οἶδα· ὅτι ἥτ' Ἐλεφαντίνη ὑπ' αὐτοῖς ἐστὶ τοῖς καταράκταις, μεταξύ τε Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης οὐδέν ἐστιν, ἀλλ' ἢ τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ· καὶ προσοικεῖ τὴν ὄχθην ἑκατέρα τῶν πόλεων τούτων. εἰ τοίνυν Ἡρόδοτος εἰς Ἐλεφαντίνην πόθ' ἥκει, ὥσπερ εἴρηκεν· ἔσθ' ὅπως πρῶτον μὲν ἀκοὴν διηγεῖτο περὶ ὧν εἶδεν, ἔπειθ' 618
οὕτω ψευδῆ. ὅστε πρῶτον μὲν περὶ τῶν ἀρχαίων πηγῶν τοῦ Νείλου ζητῶν, καὶ φήσας οὐδενὸς πω ἀληθὲς ἀκούσαι, [1] ἀλλὰ τόδε μὲν ἤκουσα τοῦ γραμματιστοῦ γράψαι· καὶ ταῦτα τοῦ ὀν τῷ Σαϊτικῷ [2] νόμῳ, περὶ τῶν ὀν Ἐλεφαντίνη, ἢ μηθεὶς, εἰ μηδὲν ὧν ἤκουσεν, εἶχε σιωπῆσαι, ἄλλοις ἀν, ἢ τούτοις οἷς ἐγὼ νῦν εἶπον ἐλέγχοις ἐπὶ τὸν λόγον χρήσασθαι; νῦν δὲ φησὶ μὲν ὡς παίζειν αὐτῷ δοκοίη ὁ γραμματιστής· δ' ὧν δ' εἰκὸς ἦν ἐλέγχειν, καὶ ἀπέλιπεν. ὅτι πρῶτον μὲν, ἀπὸ πολλοστοῦ μέρους ἤρξατο φράζειν αὐτῷ τὰς πηγάς. πολλῶν γὰρ μηνῶν ἀνάπλουν ὑπὲρ τὸν τόπον τοῦτον, [3] ὅτι ὁ Νεῖλος γιγνώσκεται. ἔπειθ' ὅτι μὴ ἀμήχανον, οὗ μὴ ἔστι ῥεῖν τῷ ποταμῷ κατὰ συνήθειαν, ἀλλὰ ὑπὲρ τῶν πετρῶν καταῤῥήγνυσι βιαζόμενος τὴν κατάβασιν, ὀρθαῦθα ἄνω φέρεσθαι τὸ ἥμισυ τοῦ ῥεύματος, ὥσπερ οἱ πρὸς τὰ ὑψηλὰ ὄρνιθες. τὸ γὰρ δὴ λεγόμενον, οὐχὶ ἄνω ποταμῶν τοῦτ' ἂν εἴη χωρεῖν, ἀλλ' ὁρᾶν ἄνω χωρεῖν τὰς τῶν ποταμῶν ἀκούσας πηγάς· ἀλλ' οὔτ' ἐλθὼν εἰς Ἐλεφαντίνην, οὔτε σαφὲς περὶ τούτων εἰδὼς οὐδὲν, κέχρηται τῷ λόγῳ· πεισθεμένοις μὲν κεχαρισμένῳ, ἀπιστοῦσι δ' ἔχοντι ἀναφοράν. ἔπειτα ἐπὶ τούτοις τοῖς προειρημένοις φησὶν, εἰ ἄρα ταῦτ' ἀληθῆ, δοκεῖν αὐτῷ [3] δίνας ὀρθαῦθα εἶναι καὶ παλιῤῥοίας τοῦ ποταμοῦ. καὶ τί δεῖ παλιῤῥοίας καὶ δίνας λέγειν, ἀμελήσαντα ὅτι οὔτ' αὐτόθεν ὁ Νεῖλος ὁρμᾶται, ἀλλὰ πολὺ πλείων ὁ ἄνω τόπος αὐτόθεν, ἢπερ ὁ πρὸς θάλατταν; οὔθ' ὑπὲρ τοὺς καταράκτας δυνατὸν τὸ ὕδωρ ὑπερβαλεῖν, εἰ μὴ καὶ Αἰσχύλου ὡς ἀληθῶς ἐξ αἰθέρος τὶς αὐτὸ καταπαλτὸν Φέρεσθαι θείη. οὔτ' ὄρος οὐδὲν ἐστὶ μεταξὺ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης· ἀλλὰ μᾶλλον ὀν τῷ μεταξὺ τῶν ὀρῶν ἥτε Συήνη καὶ ἡ Ἐλεφαντίνη. οὐ μὴν ἄπαν ψεῦδος τὸ εἰρημένον. ἀλλ' εἰσὶ μὲν αἱ πηγαὶ ὀν τῷ μεταξὺ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης ὡς ἀληθῶς· πέτραι μεγάλαι δύο ὀν μέσῳ τῷ πόρῳ ἀνέχουσι· καὶ τὸ μέσον αὐτῶν Αἰγύπτιοι φησὶν εἶναι πηγάς. εἰσὶ δ' οὐ παντὸς αὗται τοῦ ποταμοῦ· ἀλλὰ τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ κάτω συντελεῖς, οὐκ ἀρχαῖαι. καὶ μὴν καὶ τὸ βάθος γε, οὐκ ἐφικτὸν ἔφασκον εἶναι πυρωμένῳ. πυρᾶσθαι δὲ οὐ συμφέρει. τοῦτό με καὶ ἀπέτρεψεν ὅντα πρὸς αὐτῷ καὶ δή. οὐ γὰρ ἦν τοσοῦτον τὸ διάφορον. αὗται οὖν αἱ πηγαὶ κατὰ φύσιν πως ῥέουσι. καὶ οὐ μόνον τῷ λόγῳ πείθομαι ὅτι εἰσὶν αὐτόθι πηγαὶ, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ πράγματι. πολὺ πλείων ἀπὸ τούτων ὁ ποταμός ἐστι καὶ τὸ εὖρος, καὶ ἄπας ὡς ἔπος εἰπεῖν· καὶ πλοῖα μείζω δέχεται πρόϊών· καὶ οὐ μείζω μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλῷ· καίτοι τοὐναντίον οἱ ποταμοὶ πάσχουσι· 619
προϊόντες ἐλάττους γίγνονται, ὅταν μὴ ἄλλο ὕδωρ ἐπιβοηθῇ. εἰ δὲ δεῖ καὶ πειρατέρω διαβῆναι, ἐρῶ σοι δ' ὀλίγων ἃ ἤκουσα ἀνδρὸς Αἰθίοπος τῶν ἐκεῖ δυνατῶν. ὁ μὲν γὰρ ὕπαρχος, ἅπαν ἐτύγχανεν ἤδη ἐμοὶ ἡμεῖς ἐπέβημεν τοῦ χωρίου. ἐπιτροπὴ δέ τις ἔχων ἦν, ὃς ἐμοὶ δι' ἑρμηνέως εἰς λόγους ἦλθε, καὶ ὅσα μὲν ἔξω τοῦ παρόντος

1. Lib. II. cap. 28. 2. Scribe νομῷ. 3. eod. lib. II. c. 28.
a γρ' ἔτι.

τος ἐστὶ λόγος, παραλείψω. ἔφη δ' εἰς Μερόην ἥκειν ἐστὶ πόλις μεγίστη τῶν ὑπ' Αἰθιοπίᾳ, καὶ οὗ τὰ βασίλεια τῶν Αἰθιόπων, τεττάρων, οἶμαι δὲ καὶ ἓξ εἶπε μηνῶν, αὐτόθεν εἶναι πλοῦν. καταράκτας δὲ ἐκδέχεσθαι πολλοὺς ἄλλους ἐπ' ἄλλοις, σχεδὸν εἰς ἓξ καὶ τριάκοντα τοὺς σύμπαντας ὑπὲρ Ψέλχιν μέχρι Μερόης. καὶ τοῦτο πᾶν εἶναι τὸ γιγνωσκόμενον δὴ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Μερόης δὲ ἐπέκεινα, οὐ μέμνημαι μεθ' ὁπόσον τι ἔφη οὐκ εἶναι τὸ ῥεῦμα καθ' ἓν, ἀλλὰ δύ' εἶναι ῥεύματα· ὧν τὸ μὲν ἕτερον, γήϊνον τὴν χρόαν· τὸ δ' ἕτερον, ἀέρος ἐγγύς· ταῦτα δὲ συνιόντα καὶ μιγνύμενα, γίγνεσθαι τὸν Νεῖλον τοῦτον. τὰ δὲ ἄνω, οὔτ' αὐτὸς ἔφη ἔτι γιγνώσκειν, οὔτ' ἄλλον Αἰθιόπων οὐδένα εἶσγε τὸ παντελές. ἀλλ' εἶναι μὲν ἀνθρώπους μέλανας, μελαντέρους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ὁμόρων τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν αἰεί· εἰς ἄκρον δὲ, οὐκ ἔχειν ἀνενεγκεῖν, ὅθεν καὶ δι' ὧν φέρεται τὰ πρὸς πηγὰν ὁ ποταμός. καί τοι πῶς οὐκ ἄτοπον, καὶ ὑπερφυὲς, Αἰθίοπας μὲν ὁμολογεῖν μὴ ἔχειν εἰπεῖν τοῦ Νείλου τὰς πηγάς· ἡμᾶς δὲ αἰεὶ τούτου μὲν ζητουμένου, εὑρημένου δὲ οὐδέπω καὶ νῦν, τίς ἡ τῆς ἀναβάσεως αἰτία φροντίζειν, καὶ τὸ πρῶτον φασὶν οὐκ εἰδότας, τὸ δεύτερον ζητεῖν; καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' Ἡροδότῳ πρὸς ἀηδίαν ἐπιτιμήσω διεξῆλθον· οὔτε γὰρ ἄλλως τῶν ἠσκηκότων ἔγωγε τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ποιοῦσι συγχαίρω· Ἡροδότῳ τε καὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος χάρις, ὃν ἡμῖν πρῶτος ἐνέβαλεν Αἰγύπτου· καὶ τἆλλα φασὶν οἱ παῤῥησιαζόμενοι, φίλος ἀνήρ. ἀλλ' οὔπω περὶ τούτων τἀληθὲς εἴρηται. πρόειμι δὲ πορρωτέρω τῶν ἐλέγχων, ἵνα ὥσπερ κεφαλαίῳ κατακλεισθεὶς ὁ λόγος, βεβαιωθῇ. ἄρχεται μὲν γὰρ ἡ ἀνάβασις τροπαῖς θεριναῖς ἢ ὀλίγῳ βραδύτερον. τότε δ' Αἰγύπτου τῶν πρὸς Αἰθιοπίαν, καὶ Λιβύης τῶν πρὸς Αἴγυπτον, ὑπὲρ κεφαλῆς ὁ ἥλιος ἵσταται. ὃ δῆλον ἐκ δυοῖν τῶν μεγίστων σημείων, ὧν οὐδέτερον περὶ τὴν ἄλλην συμβαίνει γῆν, ὅσην ἡμεῖς οἰκοῦμεν. δυοῖν γὰρ ὄντοιν πολισμάτοιν ἂν ἀρτίως ἐμνήσθην ἐπ' ἄκροις τῆς Αἰγύπτου, (Φίλας γὰρ τὰς ὑπὲρ τῶν καταρακτῶν, μεθόριον Αἰγύπτου λέγω καὶ Αἰθιοπίας) ὁ μὲν Ἐλεφαντίνη, λάμπεται πάντα, καὶ νεὼ, καὶ ἄνθρωποι, καὶ σκιαὶ, καὶ οὐδὲν ἔχει σκιὰν τῆς μεσημβρίας, ἐπειδὰν τὴν μεγίστην ὁ ἥλιος πληροῖ· ὁ δὲ Συήνη, τῆς αὐτῆς ἡμέρας τε καὶ ὥρας, μέσος ὁ μέσῳ τῷ ἱερῷ φρέατι ὁ κύκλος τοῦ ἡλίου φαίνεται, ὥσπερ ἐπίθημα, ἴσον πανταχόθεν πρὸς τὸ χεῖλος ἐλλάμπων. καί τοι τοῦτ' ἀμφοτέρων ἐστὶ σημεῖον· τοῦ τε μὴ τοῦ χειμῶνος ἐγγυτέρω τῆς Λιβύης γίγνεσθαι τὸν ἥλιον ἢ τοῦ θέρους· εἴγε δὴ δυοῖν ὄντοιν τῆς Αἰγύπτου μερῶν, ἐπὶ τῆς Λιβύης ἡ Ἐλεφαντίνη πεπόλισται. πάντα γὰρ, ὁπόταῦθα ἤδη συμπέπτωκεν, Αἴγυπτος, Ἀραβία, Λιβύη, Αἰθιοπία· τὰ μὲν, ἔνθεν, τὰ δὲ, ἔνθεν εἰς ταυτὸν ἥκοντα. ἔπειτα εἰ ταμάλιστά τις αὐτῷ δοίη τὸ τὸν ἥλιον τῇ Λιβύῃ πλησιάζοντα τήκειν τὸ ὕδωρ, αὐτὸ τοῦτο κατ' αὐτοῦ γίγνεται· εἰ γὰρ ἐξέτηκε τοῦ χειμῶνος τὸν ποταμὸν διὰ τὸ προσχωρεῖν, δῆλον ὅτι τοῦγε θέρους ὀπηνίκα ἔστη κατ' αὐτοῦ, παντελῶς ἀνάρπασας, ᾤχετ' ἄν. οὐ γὰρ ἄλλον γε πω τρόπον ἐγγυτέρω τῆς γῆς ἔνι γίγνεσθαι φῆσαι τὸν ἥλιον, ἢ ὅταν εἰς κάθετον ὑψωθῇ. ἐπεὶ, ὅτι γε ὅτε τῇ Λιβύῃ πλησιάζει ποτὲ ὁ ἥλιος, οὔτ' ἄλλῳ μέρει τῆς γῆς ὑδενί, ῥᾳδίως ἄν τις ἔχοι μαθεῖν. ὑ γὰρ μέρει τῆς γῆς ἐπέρχεσθαι δή που, τὰ μὲν, θέρους, τὰ δὲ, χειμῶνος· ἀλλ' ἡ γῆ μᾶλλον ὑ μέρει τῆς ἐκείνου περιφορᾶς ἐστι. ἀλλ' ἀπέχει μὲν τὸ ἴσον πάσης αἰεὶ τῆς γῆς· οἷς δ' ἂν ὑπὲρ κορυφῆς ἵσηται τὰ μεσαμβρινὰ, τούτοις πλείστην φέρει τὴν φλόγα. φαίνεται τοίνυν οὐκ ἐπέχων, ὑδὲ ἱστὰς, ὑδ' ἀναρπάζων τὸν ποταμὸν τότε, ὑδ' ἐλάττω ποιῶν ἐκ μείζονος, ἀλλ'

faciunt omittam: dicebat, inde Meroën usque, quæ est AEthiopiæ urbs maxima, atque etiam Regia, quatuor aut etiam sex mensium iter esse navale, quod cataractæ plurimi deinceps interciperent, ac fere sex et triginta Meroën usque supra Pselchim. atque hoc totum esse, quod de Nili flumine cognitum esset. Iam ultra Meroën post nescio quantum spacium aiebat non esse fluxionem unam, verum duas, alteram terræ, alteram aëris colore, quæ cum coiissent, hunc Nilum efficerent. superiora vero nec sese iam, nec alium AEthiopum quenquam cognoscere, nisi quod in iis essent homines nigri, et inter se, prout altius habitarent, nigriores. denique se, unde primum oriatur fluvius, affirmare non posse. Quomodo vero fieri potest, ut non sit absurdum et arrogans, cum AEthiopes negent se Nili fontes indicare posse, nos, cum ea res nondum sit reperta, causam incrementi quærere, et primo, quod aiunt, ignorato, secundum investigare? Atque hæc ego non ad Herodotum increpandum retuli (nam nec ego sic soleo, neque alios, qui faciunt, laudo: et Herodotus cum propter AEgypti amorem, quem nobis primus iniecit, gratiam meretur, tum in ceteris, ut libere loquar, est amicus) sed quia nihil adhuc de his rebus habemus compertum. Nunc autem ad reliquas me confero rationes, ut quasi præcipuo conclusa confirmetur oratio. Etenim cum circa solstitium æstivum incipiat Nilus crescere: tum profecto supra AEgypti partem, quæ est ad AEthiopiam, et Africæ, quæ est ad AEgyptum, Sol movetur. Atque id e duobus patet signis maximis, quorum neutrum in nulla orbis terrarum parte, quam nos incolimus, reperias. Nam de duabus AEgypti superioris urbibus, quarum modo memini (Philas enim, quæ sunt ultra cataractas, inter AEgyptum et AEthiopiam pono) Elephantinæ quidem collustrantur omnia, templa, homines, columnæ: nec ulla conspicitur in meridie umbra, cum Sol diem facit longissimam: Syene autem eadem die atque hora medius in medio sacro puteo Solis orbis apparet, instar operculi, quod undique labrum æque collustret. Hoc vero utriusque est rei testimonium: nam nec hyeme propius ad Africam Sol, quam æstate, accedit, quandoquidem de duabus AEgypti partibus Africam Elephantine occupat: si quidem heic omnia concurrunt, AEgyptus, Arabia, Africa, AEthiopia: partim hinc partim illinc eodem tendentes. deinde ut maxime Solem demus Africæ propinquum, aquam consumere, hoc ipsum eum oppugnabit. Nam si hyeme fluvium per accessionem exsiccaret, æstate profecto, cum supra illum consistit, totum abriperet. Neque enim alio potest modo propius ad terram dici Sol accedere, quam cum ad perpendiculum fuerit sublatus. alioqui nec ad Africam unquam, nec ad aliam terræ partem accedere Solem, facile demonstrari potest. Non enim tam aliquam terræ partem lustrat nunc hyeme, nunc æstate, quam illius conversionis partem aliquam occupat terra. Itaque cum semper æque distet a terra, supra quos in meridie constiterit, iis calorem adfert maximum. Iam eo tempore non cohibere illum, nec sistere, nec abripere fluvium neque

que diminuere apparet, verum perpetuis crescentem incrementis quasi mirabundum despicere. At quando tandem dicemus Nilum calore consumi, si per tantum æstum ascendere conspicitur? Iam reversus a solstitio Sol ad AEthiopes discedit, ut cum Herodoto loquar. quocirca superioribus eundem semper se præbet. hic autem est fluvii cursus. Quare non exiguam aquæ partem semper auferret, et paulatim eum exsiccaret, quod non facit: nisi potius id Nilus vel non facere vel non pati dicendus est. Nam cum paulatim deberet ad motum Solis decrescere, post initium incrementi deinceps in eodem progreditur, atque idem tum initium tum extremum ille fervoris, hic fluxionis exhibet.

ἀλλ' αὐξανόμενον καὶ προσθήκην αἰεὶ τῷ ῥεύματι λαμβάνοντα, ἐφορᾶν [a] οὐς θαυμάζεις. καί τοι πότε λοιπὸν τήκεσθαι φήσομεν τῇ θέρμῃ τὸν Νεῖλον, εἰ ὑπό γε τὴν τοιαύτην ἀκμὴν, ἀνιὼν ὁρᾶται; ὑποτρέψας τοίνυν ὁ ἥλιος ἐκ τροπῶν, ἐπ' Αἰθίοπας χωρεῖ. λέγω δέ πως καθ' Ἡρόδοτον τῷ ῥήματι. ὥστ' ἀιεὶ τοῖς ἀνωτέρω ταυτὸν τοῦτ' ἔχων σχῆμα πορεύεται. ταῦτα δ' ἐστὶν, ἡ τοῦ ποταμοῦ πορεία. ὥστ' ἀιεὶ παρηρεῖτ' ἂν οὐκ ὀλίγην μοῖραν τοῦ ὕδατος, καὶ κατὰ μικρὸν ἐξήραινεν ἂν· οὗ τοὐναντίον φαίνεται ποιῶν. εἰ τοῦτ' ἄρα εἰπεῖν δεῖ· μᾶλλον δ' οὐχ ὁ ἥλιος οἷμαι φαίνεται ποιῶν, ἀλλ' ὁ Νεῖλος τοὐναντίον· εἴτ' οὖν ποιῶν, εἴτε πάσχων δεῖ λέγειν. δέον γὰρ αὐτὸν λήγειν καθὰ μικρὸν πρὸς τὴν τῆ ἡλίᾳ κίνησιν, ἀρξάμενος αὐξάνεσθαι, αὔξει καθ' ἁμικρὸν αὐτὴν τὴν ἐπίδοσιν, καὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν αὐτὴν ἀκμὴν ὁ μὲν, τοῦ καύματος, ὁ δὲ, τῆς ἐπιῤῥοῆς παρέχεται.

Aliorum sententias ut ordine refutet Aristides ista oratione, supra lectori breviter indicavimus. quid vero statuit ipse? quæris. Sapientiæ ac providentiæ divinæ rem totam pie attribuit, ita paullo antequam orationem finiat, inquiens: ὅπως δ' εἰς τοῦτο ἥκει καὶ ὅθεν ἤρξατο τῆς ἀναβάσεως, ἐκπέφευγε τὴν ἱστορίαν. τὸ δὲ δὴ καὶ μόνην ταύτην ἁπασῶν χωρῶν ὥσπέρ τι ζῷον καθεζάναι πρὸς ἀμφότερα ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, τότε μὲν χερσαίαν εἶναι καὶ ἐφ' αὑτῆς ἐπὶ τοῦ ξηροῦ, αὖθις δ' ἐν τῷ ὕδατι διαιτᾶσθαι, τῷ χρῆ ταῦτα προσθεῖναι, πλὴν εἰ τῇ μεγάλῃ σοφίᾳ καὶ προνοίᾳ τοῦ θεοῦ; ὅσις εἰ μὴ ἤκισα ἔμελλεν ὕειν, τὸν Νεῖλον ἐπήγαγε μιμητήν τινα ἑαυτοῦ, καὶ ἀντὶ ὄμβρων εἶναι τοῖς ταύτης [b] τῆς δωρεᾶς αὖ τηνικαῦτα ἐπήγαγεν, ἡνίκα τοῖς τε ἀνθρώποις ἔμελλε μάλιστα ἐν καιρῷ ἔσεσθαι, καὶ τῇ χώρᾳ τὴν φορὰν οὐ μόνον οὐκ ἐλάττω τῆς ἱκανῆς, ἀλλὰ καὶ θαυμασὴν πλήθει παρέξεσθαι. ταύτην ἐγὼ μόνην αἰτίαν ἐπινοῶ, δι' ἣν Νεῖλος δι Αἰγύπτου καὶ τῶν ἐκείνῃ ῥεῖ, καὶ μέγιστος δὴ του θέρους. id est, G. Cantero interpr. *Unde autem tantum sumat incrementum, id extra nostram cognitionem est positum. Iam quod sola hæc regio, velut animal quoddam, utramque naturam per fluvium participat, ac nunc terrestris est et sicca, nunc in aqua degit: id cui tribuamus caussæ, nisi magnæ Dei sapientiæ ac providentiæ, qui quem in locum nullam erat pluviam demissurus, in eum Nilum, quasi vicarium suum, induxerit, qui pluviæ vicem huius regionis incolis præstaret: atque eo tempore donum hoc in homines conferat, quo tum ipsis opportunum sit maxime, tum regioni non minorem, quam pro necessitate, verum insigniter copiosum proventum conciliet. Hanc ego unicam video caussam, cur Nilus per AEgyptum fluat, atque æstate sit maximus.*

621

EX STRABONE, libro XVII. *rerum geographicarum.*

Interpr. Gu. Xylandro.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ, τῶν γεωγραφικῶν ιζ'. τῷ ιζ'.

ENIMVERO antiqui coniectura, recentiores etiam visu ipso cognoverunt, Nilum augeri quando superne adsita AEthiopia imbribus æstivis proluitur maxime in extremis montibus. Imbribus autem finientibus, paulatim inundationem desinere. Quam rem ii potissimum deprehenderunt, qui in Arabicum sinum navigarunt usque ad cinnamomiferam regionem, et ii qui ad elephantorum venationem missi fuerunt, aut si qui alii usus Ptolemæos AEgypti reges impulerunt, ut homines aliquos eo amandarent. Nam hi talia curabant: is præcipue qui cognomento fuit Philadelphus, cognitionis rerum apprime studiosus: cum propter corporis imbecillitatem semper novæ alicuius oblectationis materiam expeteret. Antiqui autem reges perexiguam harum rerum curam habuerunt: tametsi cum ipsi sapientiæ studio dediti essent, tum sacerdotes, cum quibus plurimum vivebant. Idque eo magis est admi-

Οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι στοχασμῷ τὸ πλέον, οἱ δ' ὕστερον αὐτόπται γενηθέντες, ἤσθοντο ὑπὸ ὄμβρων θερινῶν πληρούμενον τὸν Νεῖλον, τῆς Αἰθιοπίας τῆς ἄνω κλυζομένης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄρεσι· παυσαμένων δὲ τῶν ὄμβρων, παυομένην κατ' ὀλίγον τὴν πλημμυρίδα. τοῦτ' δ' ὑπῆρξε μάλιστα δῆλον τοῖς πλέουσι τὸν Ἀράβιον κόλπον μέχρι τῆς κινναμωμοφόρου, καὶ τοῖς ἐκπεμπομένοις ἐπὶ τὴν τῶν ἐλεφάντων θήραν, καὶ εἴ τινες ἄλλαι χρεῖαι παρώξυνον ἐκεῖσε ἄνδρας προχειρίζεσθαι τοὺς τῆς Αἰγύπτου βασιλέας τοὺς Πτολεμαϊκούς. οὗτοι γὰρ ἐφρόντισαν τῶν τοιούτων· διαφερόντως δ' [2] ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς, φιλιστορῶν, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, διαγωγὰς ἀεί τινας καὶ τέρψεις ζητῶν καινοτέρας. οἱ πάλαι δὲ βασιλεῖς οὐ πάνυ ἐφρόντισαν τῶν τοιούτων· καί περ ὄντες σοφίας γεγονότες καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ ἱερεῖς, μεθ' ὧν ἦν αὐτοῖς ὁ πλείων βίος. ὥστε καὶ θαυμάζειν ἄξιον,

1. Primus videtur Agatharchides Cnidius hanc caussam Nili ἀναβάσεως commentus. Diodorus Siculus: ἔγγιστα δὲ τῇ &c. [*quæ iam apposuimus.*] Sane constat, sub æquinoctiali, et ubicunque etiam intra tropicos Sol sit perpendicularis, tantos imbres solitos contingere, ut hoc sit illis loco hyemis, et molestissimæ quidem: quum omnia veluti diluvio quodam natent. hanc tamen esse caussam cur Nilus intumescat nescio an concedere debeamus. Cur enim Nilo proprium esset hoc πάθος? Itaque doctis nostræ ætatis viris placet, a subterraneis potius caussis Nilum intumescere: idque eo argumento maxime probatur, quod et in Delo fons est Inopus nomine qui Nilo ὁμοιοπαθεῖ, ideoque Nili ἀπόῤῥωξ a quibusdam dictus. Atqui dici non potest ullos imbres qui tunc nulli sunt, aut non certe magni in Delo, in caussa esse cur infletur Inopus. *Hæc Is. Casaub. Comm. et Castig. in Strab. l.* 17. 2. Ptolemæus secundus. vide Plin. et Diodor. *Idem Casaub. ibid.*

a γρ' ὡς θαυμάζων. *b* τοῖς ταύτῃ καὶ τὸ ταύτης.

ξιον, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διότι Σέσωστρις τὴν Αἰθιοπίαν ἐπῆλθεν ἅπασαν μέχρι τῆς κινναμωμοφόρου, καὶ ὑπομνήματα τὰ τῆς στρατείας αὐτοῦ, καὶ νῦν ἔτι [a] δείκνυται στῆλαι καὶ ἐπιγραφαί. Καμβύσης τε τὴν Αἴγυπτον κατασχών, προῆλθε καὶ μέχρι
622 τῆς Μερόης μετὰ τῶν Αἰγυπτίων· καὶ δὴ καὶ τοὔνομα τῇ τε νήσῳ, καὶ τῇ πόλει τοῦτο παρ' ἐκείνου τεθῆναι φασὶν, ἐκεῖ τῆς ἀδελφῆς ἀποθανούσης αὐτῷ Μερόης· οἱ δὲ, γυναῖκα φασί· τὴν ἐπωνυμίαν οὖν ἐχαρίσατο αὐτῇ τιμῶν τὴν ἄνθρωπον. θαυμαστὸν οὖν πῶς ἐκ τῶν τοιούτων ἀφορμῶν οὐ τελέως σαφὴς ἦν ἡ περὶ ὄμβρων ἱστορία τοῖς τότε· καὶ ταῦτα τῶν ἱερέων φιλοπραγμονέστερον ἀναφερόντων εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ [b] ἀποτιθεμένων ὅσα μάθησιν περιττὴν ἐπιφαίνει. εἰ γὰρ ἄρα τοῦτ' ἐχρῆν ζητεῖν ὅπερ καὶ νῦν ἔτι ζητεῖται, τί δή ποτε θέρους, χειμῶνος δὲ οὔ; καὶ ἐν τοῖς νοτιωτάτοις, οὐ δὲ τῇ Θηβαΐδι, καὶ τῇ περὶ Συήνην οὐ συμπίπτουσιν ὄμβροι, τὸ δ' ὅτι ἐξ ὄμβρων αἱ ἀναβάσεις, μὴ ζητεῖν, μηδὲ τοιούτων δεῖσθαι μαρτύρων, οἵους Ποσειδώνιος εἴρηκε. Φησὶ γὰρ Καλλισθένη λέγειν τὴν ἐκ τῶν ὄμβρων αἰτίαν τῶν θερινῶν, παρὰ Ἀριστοτέλους λαβόντα· ἐκεῖνον δὲ παρὰ Θρασυάλκου τοῦ Θασίου· (τῶν ἀρχαίων δὲ φυσικῶν εἷς οὗτος·) ἐκεῖνον δὲ παρ' ἄλλου· τὸν δὲ παρ' Ὁμήρου διϊπετέα φάσκοντος τὸν Νεῖλον·

[c] Ἂψ δ' εἰς Αἰγύπτοιο διϊπετέος ποταμοῖο.

ἀλλ' ἐῶ ταῦτα πολλῶν εἰρηκότων, ὧν ἀρκέσει δύο μνῆσαι τοὺς ποιήσαντας καθ' ἡμᾶς τὸ περὶ τοῦ Νείλου βιβλίον, Εὔδωρόν τε καὶ Ἀρίστωνα [d] τὸν ἐκ τῶν περιπάτων· πλὴν γὰρ τῆς τάξεως τά τε ἄλλα καὶ τῇ φράσει, καὶ τῇ ἐπιχειρήσει ταῦτά ἐστι κείμενα παρ' ἀμφοτέροις. κ. τ. λ.

miratione dignum, quod Sesostris totam AEthiopiam permeavit, usque ad cinnamomiferam regionem et adhuc quædam eius monumenta extant, et columnæ et inscriptiones. Cambyses quoque AEgypto potitus, cum AEgyptiis usque ad Meroën progressus est, et nomen urbi, insulæque ab illo factum aiunt, Meroë sive sorore, sive uxore eius (nam et hoc traditur) ibi mortua, utique honorandæ caussa feminæ loco id nominis imposuit. Mirum itaque est, cur tantis oblatis investigandi occasionibus, non prorsus innotuerit imbrium historia eius ætatis hominibus: præsertim cum sacerdotes curiosius in sacros libros referrent et confirmarent quæ subtilioris aliquid haberent cognitionis. Etenim, si dignum disquisitione visum fuit, quod adhuc quæri solet: cur ætate, et non hyeme partibus australissimis imbres cadant, in Thebaide vero et circa Syenen non item: cur non de hoc etiam disputaretur, quomodo ex imbribus Nilus augeatur? ne talibus testibus uti cogeremur, quales producit Posidonius. Ait enim Eratosthenem tradere æstivos imbres caussam esse. Idque hunc ab Aristotele sumpsisse, Aristotelem vero a Thrasyalce Thasio (hic unus ex antiquis Physicis.) Thrasyalcem autem ab alio, atque illum ab Homero qui Nilum cœlitus delapsum autor sit:

Rursus ad AEgypti cœlo delapsa fluenta.

Verum isthæc mitto, quum a multis sint tractata: de quibus satis sit duos afferre, qui ætate nostra de Nilo scripserunt, Eudorum et Aristonem peripateticos. Hi demto saltem ordine, cetera omnia et stylo et argumentis iisdem fere uterque posuerunt. &c.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΩΝΟΣ.

ἐκ τῆς ἐπιτομῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας ἣν συνέτεμεν

Ἰωάννης ὁ Ξιφιλῖνος.

ΕΓΩ δὲ τὰ μὲν ἄλλα τῆς Αἰγύπτου οὐδὲν δέομαι γράφειν· ὃ δὲ δὴ περὶ τοῦ Νείλου πολλαχόθεν ἀκριβώσας ἔχω, δικαιότατος εἰμὶ εἰπεῖν. ἐκ γὰρ τοῦ Ἄτλαντος τοῦ ὄρους σαφῶς ἀναδίδοται· τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῇ Μακεννίτιδι παρ' αὐτῷ τῷ Ὠκεανῷ πρὸς ἑσπέραν, καὶ ὑπεραίρει πολὺ πλεῖστον ἁπάντων ὀρῶν· ὅθεν οἱ ποιηταὶ κίονα αὐτὸν τοῦ οὐρανοῦ εἶναι ἔφησαν. οὔτε γὰρ ἀνέβη ποτέ τις ἐπ' ἄκρον αὐτοῦ, οὔτε τὰς κορυφὰς αὐτοῦ εἶδε. χιόνος τε οὖν ἀεὶ διὰ ταῦτα πεπλήρωται, καὶ τὸ ὕδωρ ἐξ αὐτῆς παμπληθὲς ὑπὸ τὸ θέρος ἀφίησιν. ἔστι μὲν καὶ ἄλλως
623 ἐλώδη πάντα τὰ περὶ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ, τότε δὲ ἐπὶ μᾶλλον πληθύεται, καὶ ἐκ τούτου τὸν Νεῖλον τὴν ὡραίαν ἐπαύξει. πηγὴ γάρ ἐστιν αὐτοῦ, ὥσπέρ που καὶ τοῖς κροκοδείλοις καὶ ἄλλοις ἑκατέρωθι ὁμοίως γεννωμένοις τεκμηριοῦται. καὶ θαυμάσῃ μηδείς, εἰ τὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἄγνωστα ἐξευρήκαμεν. πλησίον γὰρ οἱ Μακεννῖται τῇ Μαυριτανίᾳ τῇ κάτω οἰκοῦσι, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκεῖ στρατευομένων καὶ πρὸς τὸν Ἄτλαντα ἀφικνοῦνται. τοῦτο μὲν οὕτως ἔχει.

EX DIONE.

Ex epitome historiæ Rom. quam confecit Io. Xiphilinus.

Guil. Blanco interp.

MIHI [vero] non est necesse scribere cetera quæ ad AEgyptum pertinent: quanquam ea quæ de Nilo multis habeo rationibus perspecta atque cognita, iure possum referre. Is ex monte Atlante certo fluit, qui mons est in Macennitide, non longe ab Oceano, qua parte spectat ad occasum Solis. mons est longe omnium altissimus, quem poëtæ ob eam caussam columnam cœli esse dixerunt. nam ad summum eius verticem nemo ascendit unquam, neque culmina videre potuit. quamobrem plenus est perpetuis nivibus, ex quibus æstate magnam copiam aquæ emittit, cum alioqui ad radices undique paludes habeat, quæ tunc multo fiunt maiores, augeturque Nilus propterea, quod fons eius est; ut ex crocodilis, ceterisque quæ utrobique nascuntur, coniicitur. Neque vero mirari quisquam debet, si nos ea diximus quæ sunt a veteribus Græcis ignorata. Nam Macennitæ propter Mauritaniam inferiorem habitant, multique ex iis qui illic bella gerunt, ad Atlantem perveniunt. sed de his hactenus.

EX

a Malim δείκνυται mutata distinctione Is. Casaub. *b* Ita Is. Cas. vulgo ἀποτεινομένων. *c* Ὀδυσσ. δ', 581. *d* Ald. Cod. τῷ et in vet. lib. τῶν περιπατητικῶν Is. C.

EX HELIODORO,

libro II. *AEthiopicorum.*

Interp. Stephano Warſewiczki.

ERANT qui quomodo nos AEgyptii deos coleremus, quærerent: alius, quamobrem alia apud alios animalia ſacra et divina haberentur, et quæ eſſet de quolibet narratio, percontabatur. Quidam pyramidum formam et conſtructionem, nonnulli fiſtularum ductus et anfractus ſciſcitabantur. Quid multa? AEgyptiarum rerum nihil non inquiſitum relinquebant. Etenim omnis AEgyptiaca narratio, mirum in modum Græcas delectat aures. Ad extremum tandem et de Nilo, qui eſſent eius fontes, et quæ præter alios fluvios peculiaris natura, et unde æſtivo tempore ſolus inter omnes creſcat aquis, quæſtionem mihi quidam ex urbanioribus proponebat. Me dicente ea quæ ſciebam, et quæ de hoc fluvio ſacris libris perſcripta, ſolis antiſtitibus cognoſcere ac legere licet: et narrante, quod in ſupremis AEthiopiæ, ultimis autem Libyæ partibus oriatur, qua parte orientale clima deſinens, initium meridiei præbet: creſcit vero æſtivo tempore, non (ut quidem putarunt) Eteſiarum adverſo flatu reiectus, ſed iis ipſis ventis circa ſolſtitium æſtivum, a ſeptentrionalibus partibus verſus meridiem, omnes nubes pellentibus ac trudentibus, donec in zona quæ torretur ardore ſolis colligantur, in qua illorum motus retunditur propter incredibilem circumſtantis æſtus vehementiam, toto qui antea fuerat paululum congregatus et condenſatus, humore liqueſcente, et inde copioſis imbribus cadentibus. Superbitque Nilus, nec ſe fluvium eſſe patitur, ſed effunditur extra ripas, et eluvione tanquam mari quodam AEgyptum operiens, adventu ſuo fecundat agros. Quare ad bibendum dulciſſimas præbet aquas, ut quæ illi ex cœleſtibus imbribus ſuppeditent: et eſt tactu placidus ac lenis, non amplius calidus, ſicut ubi incipit: veruntamen adhuc tepidus, ut in eiusmodi locis ortus. Quam ob cauſam ſolus ex fluviis, vapores non exhalat: omnium enim conſentaneum eſſet, ſi exhalaret, eum ex nive liquefacta, quod quidam docti apud Græcos voluerunt, incrementum capere.

ΕΚ ΤΩΝ ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ

ἐν τῷ β' Αἰθιοπικῶν.

ΚΑΙ ὁ μέν τις ὅπως τοὺς ἐγχωρίους οἱ Αἰγύπτιοι σέβομεν θεοὺς ἀπηρώτα· ὁ δὲ, δι' ἣν αἰτίαν ἄλλα παρ' ἄλλοις τῶν ζώων ἐνθυάζεται, καὶ τίς ὁ περὶ ἑκάστου λόγος ἐπυνθάνετο· ἄλλος πυραμίδων κατασκευὴν, ἕτερος συρίγγων πλάνην· καὶ συνελόντι τῶν κατ' Αἰγύπτιον ἐν οὐδὲν ἀπελίμπανον ἱστοροῦντος. Αἰγύπτιον γὰρ ἄκουσμα καὶ δίηγημα πᾶν, Ἑλληνικῆς ἀκοῆς ἐπαγωγότατον. τέλος δέ ποτε καὶ περὶ τοῦ Νείλου, καὶ τίνες μὲν αὐτῷ πηγαί· τίς δὲ ἡ παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς ἰδιάζουσα Φύσις· καὶ ὁπόθεν τὴν θερινὴν ὥραν μόνος [a] τῶν πάντων πλημμυρεῖ, πεῦσίν τις ἐμοὶ προσῆγε τῶν ἀστειοτέρων. ἐμοῦ δὲ ἅπερ ἐγίγνωσκον εἰπόντος, καὶ ὅσα περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου βίβλοις ἱεραῖς ἀναγεγραμμένα, μόνοις τοῖς προφητικοῖς καὶ γινώσκειν, καὶ ἀναγινώσκειν ἔξεστι. καὶ διελθόντος ὡς τὰς μὲν ἀρχὰς ἐκ τῶν ἄκρων τῆς Αἰθιοπίας, ἐσχάτων δὲ τῆς Λιβύης [b] ἀναλαμβάνει, καθ' ὃ μέρος τὸ κλίμα τὸ ἀνατολικὸν ἀπολῆγον, ἀρχὴν τῇ μεσημβρίᾳ δίδωσιν· αὔξεται δὲ κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν, οὐχ ὥς τινες [1] ὠήθησαν πρὸς τῶν ἐτησίων ἀντικρὺ πνεόντων ἀνακοπτόμενος· ἀλλ' αὐτῶν δὴ τούτων τῶν ἀνέμων κατὰ τροπὴν τὴν θερινὴν ἀπὸ τῶν ἀρκτώων ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν πᾶν νέφος ἐλαυνόντων τε καὶ ὠθούντων, ἕως ἐπὶ τὴν διακεκαυμένην ζώνην [c] συνάξωσι, καθ' ἣν τῆς πρόσω Φορᾶς ἀνακόπτονται διὰ ὑπερβολὴν τοῦ περὶ τὰ μέρη πυρώδους πάσης τῆς πρότερον καὶ κατὰ μικρὸν ἀθροισθείσης καὶ παχυνθείσης νοτίδος ἐξατμιζομένης, κἀκ τούτου λάβρων ὑετῶν ῥηγνυμένων, ὀργᾶται ὁ Νεῖλος, καὶ ποταμὸς εἶναι οὐκ ἀνέχεται, ἀλλὰ κατεξανίσταται τῆς ὄχθης, καὶ θαλασσώσας τὴν Αἴγυπτον, τῇ παρόδῳ γεωργεῖ τὰς ἀρούρας. διὸ πιεῖν τέ ἐστι [2] γλυκύτατος, ἅτε ἐξ ὄμβρων οὐρανίων χορηγούμενος, καὶ θίγειν προσηνέστατος, οὐκ ἔτι μὲν θερμὸς ὡς ὄθεν ἦρξατο, ἔτι δὲ χλιαρὸς ὡς ἐκεῖθεν ἀρξάμενος. δι' ἣν αἰτίαν καὶ μόνος ποταμῶν αὔρας οὐκ ἀναδίδωσι· πάντως δὲν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀναδοὺς, εἰ καθάς τινες ἐβουλήθησαν, ὡς πυθάρμαι, τῶν παρ' Ἕλλησιν [3] εὐδοκίμων, χιόνος τηκομένης τὸ πλήρωμα ἐλάμβανε.

624

EX THEODORETO

Epiſcopo Cyri.

In Græcorum affectionum curationis ſermone IV, *qui inſcribitur de Materia et Mundo.*

Zenob. Acciaolo interp.

NEQVE vero nunc diſferendum puto, unde iugis fluviorum copia devolvatur: ineffabilis enim mihi penitusque abſtruſa hæc quoque ratio est: quo autem pacto ſol aptus na-

ΕΚ ΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ

ἐπισκόπου Κύρου.

Ἐν τῆς Ἑλληνικῶν παθημάτων θεραπευτικῆς λόγῳ τῷ δ', ἐπιγραφέντι περὶ ὕλης καὶ κόσμου.

ΚΑΙ οὔτι λέγω, πόθεν δὴ ἆρα τῶν ποταμῶν τὰ ῥεύματα Φέρεται· ἄῤῥητος γὰρ δή μοι πάμπαν καὶ οὗτος ὁ λόγος· ὅπως δὲ καὶ ὁ ἥλιος τὴν ὑγρὰν οὐ-

1. Quos et refutat Herodotus lib. II. cap. 20. Eorum fuit Thales. 2. Sic et Clitophon apud Achill. Tatium l. 4. de Leucip. et Clitop. Nili pota aqua γλυκὺ, ait, δὲ πινόμενον ἦν καὶ ψυχρὸν ἐν μέτρῳ τῆς ἡδονῆς. ubi ultimæ quatuor voculæ deſunt in vulgatis, nos ſupplevimus ex MS. I. A. Thuani. Eodem loci, ſi libet, et alia non iniucunda certe de iucundo isto aquæ istius potu, modoque potandi mirabili videas. 3. Ut Anaxagoras et tragici. refutat eandem opinionem noſter Herodotus lib. II. cap. 22.

a γρ' τῶν ἄλλων Palatin. MS. *b* λαμβάνει. Palat. et Vatican. MSS. *c* Sic Comel. edit. vulgo συναύξωσι.

οὐσίαν πέφυκεν ἀναλίσκειν, εὐπετὲς μάλα τῷ βουλομένῳ καταμαθεῖν. καὶ γὰρ δὴ ξηραίνει τὰ τέλματα, καὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀναλίσκει ξυρήματα, καὶ τὰ ἡμέτερα σώματα [a] διαυαίνει· καὶ μέν τοι τοὺς ποταμοὺς [b] σμικρυνομένους ἔστιν ἰδεῖν, ὅταν οὗτος ἀφεὶς τὰ νότια μέρη, ἐπὶ τὰ βόρεια τρέχῃ, καὶ τὸ θέρος ἐργάζηται. διά τοι τοῦτο καὶ τὸν Νεῖλον φασὶν, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ποταμοῖς πλημμυρεῖν καιρὸν, ἀλλὰ μεσοῦντος τοῦ θέρους ἐπικλύζειν τὴν Αἴγυπτον· ὡς τοῦ γε ἡλίου τὴν βορειοτέραν διαθέοντος ζώνην, καὶ τοῖς ἄλλοις μὲν ποταμοῖς ἐπιχλοῦντος, τούτου δέ γε πλεῖστον ἀπέχοντος. εἰ δὲ καὶ ἄλλας αἰτίας τῆς τούτου γε πλημμυρίας εἶναι φασί τινες, ἀλλ' οὐκ [c] [ἔμοιγε] ἁρμόττειν τόνδε νῦν τὸν λόγον ὑπείληφα, καὶ γὰρ τοῖς ἄλλοις παρεγγυῶ τῆς μὲν θείας οἰκονομίας μὴ πολυπραγμονεῖν τὰς αἰτίας, θαυμάζειν δὲ τὰ γινόμενα, καὶ τὸν ποιητὴν ὑμνεῖν.

natus sit humidam aquæ vim comminuere, pronum est cunctis volentibus edoceri. AEstuaria enim paludesque exsiccat, aquarum præterea collectiones ac stagna consumit: corpora quoque hominum sicciora efficit. Quinetiam fluvios videmus decrescendo subduci, cum sol relictis australibus locis ad boreales tractus concedit, æstatemque nobis efficit. Eamque ob rem, Nilum aiunt non eodem tempore quo ceteri solent fluvii, extra alveum inundare, sed media æstate aquis exuberantibus AEgyptum perfundere, sole tunc ad borealem circulum accedente, ac ceteris quidem fluviis radiis ardentioribus incubante, ab ipso autem Nilo magnis sane spatiis abscedente. Si vero et alias Niliaci incrementi causas quidam esse contendunt, ego tamen hoc tempore materiam hanc convenire mihi non arbitror: quippe qui alios cohorter, ne causas divinæ gubernationis curiosius indagent, sed admirentur potius ea quæ facta sunt, ipsumque opificem hymnis laudando concelebrent.

a γρ' διαυαίνων. *b* σμικροτέρους. *c* additum ex MSS.

ΕΚ ΤΩΝ

ΚΤΗΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΝΔΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΑΙ.

EX

CTESIAE CNIDII PERSICIS ET INDICIS EXCERPTA A PHOTIO.

Cum interpretatione H. STEPHANI; et Indicorum quidem duplici; quarum altera L. RHODOMANI.

IN HAEC

Notæ, variæ lectiones, et diverſæ interpretationes H. STEPHANI, D. HOESCHELII, A. SCHOTTI.

AD HÆC

Alia eiusdem CTESIAE ex iisdem et aliis ipſius libris Fragmenta aucta iam et locupletata.

HENR. STEPHANI

DE

CTESIA HISTORICO

ANTIQVISSIMO DISQVISITIO.

QVI melius, qui certius de rebus Perſicis ſcribere potuerit quam Cteſias, arbitror fuiſſe neminem. Quod quo magis mihi perſuadeo ſemperque perſuaſi: eo certe magis (ut homo Perſicæ *hiſtoriæ* ſtudioſiſſimus) aliquam eius ſcriptorum partem in quopiam bibliothecæ angulo reperire poſſe deſidero ac ſemper deſideravi. Nam istæ ex eius ſcriptis ἐκλογαὶ tantum abest ut deſiderio meo ſatisfaciant, ut illud, non aliter quam ex longo contractam ſitim pauculæ aquæ guttæ, multo vehementius accendant. Ut autem Cteſiæ tantum tribuam cum alia multa faciunt, tum vero quod illum a Xenophonte laudatiſſimo authore laudari videam. Eum enim cuius unius ex omnibus ab illo citetur teſtimonium, ut locupletiſſimum, laudari certe, et magnificentiſſime quidem, interpretor. Unde fit etiam, ut Plutarcho, modeſtiſſimo alioqui et prudentiſſimo ſcriptori, ſuccenſeam: qui ita huius hiſtorici mores exagitat, ut omnibus modis ſuſpectam nobis eius reddere velle videatur fidem. Sed quum duo in hiſtorico requirantur, et poſſe et velle de rebus vere ſcribere: primum, an id præſtare potuerit, videamus: deinde de eo, an voluiſſe veriſimile ſit, diſputabimus. At illud vel ipse Plutarchus nobis teſtabitur: et teſtatus erat ante eum laudatiſſimus, uti dixi, ſcriptor Xenophon. Reſpondeant igitur pro me ambo: Xenophon quidem in libro Κύρου ἀναβάσεως primo, his verbis, ubi narrat vulneratum a Cyro Artaxerxem regem, eius fratrem, καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον, καὶ ἀπορώσσει διὰ τοῦ θώρακος, ὥς φησι Κτησίας ὁ ἰατρός. καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμά φησι. et paucisſimis interiectis verbis, ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν. Plutarchus autem initio Ἀρτοξέρξου (ita enim illic nominatur, conſentientibus etiam veteribus exemplaribus) hæc ſcribens, ἀλλὰ τὸν Κτησίαν οὐκ εἰκὸς ἐστιν ἀγνοεῖν τοὔνομα τοῦ βασιλέως παρ' ᾧ διέτριβε, θεραπεύων αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα καὶ παῖδας. Et pagina illius libri ſecunda, Κτησίας δὲ, ὃν οὔτε ἀγνοεῖν τὸν χρόνον εἰκὸς ἐστι, παρόντα ταῖς πράξεσιν, οὔτε ἐκὼν αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοῦ χρόνου μετασῦραι τὸ ἔργον ὡς ἐπράχθη διηγούμενος. Ex his igitur quum res omnes compertas exploratasque Cteſiam habere potuiſſe, (præſertim quum medicorum apud reges multo maior tunc temporis quam nunc authoritas eſſet) et ut de compertis atque exploratis vere ſcribere potuiſſe intelligamus: nunc an eum (ut φιλαλήθη, id est, veritatis amatorem) id etiam voluiſſe probabile ſit, conſideremus. Nimirum et de hoc ἁπλοῦς ὁ λόγος. Nam ſi mentiri volebat Cteſias, nempe aſſentationis ſtudium in cauſſa fuiſſe dicamus neceſſe est. Si aſſentator erat, certe mentiendo, eius auribus a quo plurimum commodi expectabat, aliquid dare, eiusque ambitioni ſubſervire ſibi propoſitum habebat. A quo autem plura quam a rege ſuo aut a regis matre ſperare eum par erat? Superest igitur ut Cteſiam, dum Artaxerxi et Paryſatidi ſtatuit adulari, falſam illis laudem in hiſtoria ſua plerunque affinxiſſe exiſtimemus. Atqui tantum abest ut iis, ac Paryſatidi præſertim, falſam laudem affinxerit, ut veram potius detraxiſſe, ex iis paſſim quæ de ea commemorat, omnibus videri poſſit. Et de his quidem ita loquor, quaſi ante illorum obitum hiſtoriam ſuam edidiſſe Cteſiam conſtet. Nam ſi post eorum obitum in lucem ab eo prolatam fuiſſe credamus, quomodo eum huius culpæ, imo vel huius ſuſpicionis dicere affinem fuiſſe audebimus? Quod autem ad res Indicas attinet, profecto mendacii illum multis in locis nemo non facile ſuſpectum habuerit: ſed quotusquisque est qui convincere queat et coarguere? Neſcio (reſpondebit quispiam) quis eo tempore potuerit: at nunc poſſunt mercatores noſtri qui illuc et ipſi navigant. Ain' tu? at unde illis, ut, quum ſint ἀναλφάβητοι, ideoque iudicio eo quod litteris et doctrina quæritur, omnino careant: obſervare et obſervata aliis postea commemorare eadem quæ viri docti, poſſint? Ne longe abeamus, unde homini omnium litterarum rudi, ut ligni παρήβου
627 dicti naturam ita animadvertiſſe, et animadverſam ita queat deſcribere ut hoc in libello a Cteſia deſcriptam habemus? ut omittam illud quod pro artis ſuæ (quum medicus eſſet) ſolertia, ut obſervavit, ita et obſervaſſe debuit: nimirum illud lignum δίδοσθαι τοῖς κοιλιακοῖς βοήθημα. vel tale quid quale alio quodam loco narratur? nempe aut miram cuiusdam radicis ad corrigendum nimium lactis uſum virtutem: aut, quod de aſinorum ſylveſtrium cornu refert? qui e poculis ex eorum cornu confectis biberint, neque ſpasmo eos, neque comitiali morbo corripi: ſed neque, dummodo aut vinum aut aquam aut poculentum aliquid aliud ex huiusmodi poculis bibant, illos hauſto aut ante aut post minime interire veneno? Nequaquam profecto ab imperitis istis mercatoribus expectanda hæc narratio fuerit. quid igitur illi narrabunt? nimirum ſe vidiſſe ſylveſtres aſinos cornu in fronte geſtantes, quod cuius coloris eſſet diſcernere non potuerint, ſed nec ſatis eius magnitudinem conſideraverint. Hanc autem vim huic cornu eſſe inſitam, tam ſunt neſcii, quam ii qui nunquam ne Indorum quidem nomen audiverunt. Hæc autem a me idcirco hic dicuntur, lector, ut quoties in quosdam homines incides, qui plus fidei de illis rebus, mercatoribus etiam litterarum imperitis, quam vel doctiſſimis antiquis ſcriptoribus adhibendum eſſe credunt, in promptu tibi quod illis nugatoribus reſpondeas, eſſe poſſit. Quod ſi quis me roget,

an

an nec Cteſiæ, nec aliis vetuſtis authoribus rerum huiusmodi hiſtoriam deſcribentibus derogandam arbitrer eſſe fidem, ille a me hoc reſponſum feret: me domi et in patria mea tot tantaque rerum videre paſſim miracula, ut quum illos qui de peregrinarum regionum miraculis ſcripserunt lego: tum demum velim, Scepticam uſurpans ἐποχὴν, dicere οὐ μᾶλλον, id est οὐ μᾶλλον πιστεύω; ἢ οὐ πιστεύω. ſi tantum illa excipias quæ ita a ratione abhorrent, ut ne ipse quidem ſenſus communis ea quenquam patiatur admittere. Quid ſi vero, quo magis tales ſunt res aliquæ, eo etiam magis inter miracula, ſed non inter incredibilia tamen referendæ ſint? Nam vel istud quale ſit conſidera. Fuerunt nonnulli priſco ſæculo homines, qui quod de quadam Indica ave narrabatur, eam videlicet in India, Indicum, illinc in Græciam transportatam, Græcum ſermonem diſcere, et hominum more articulatas diſtinctasque voces tandem proferre: hoc ut plane abſurdum et ineptum commentum, exſibilandum explodendumque eſſe dixerint. Quinam? nempe non alii quam quibus huiusmodi avem ex Indicis oris advectam videre nunquam contigiſſet. Nam Ovidius et Statius, fortaſſe et ipſi, hominem id commemorantem, ut aperte mendacem, aliquando riſu exceperant: at postquam ipsam illis datum fuit avem cernere et audire, quam ea de re famæ et aliorum ſermoni adhibere fidem noluerant, eam ſuis ipsorum oculis adhibere coacti fuerunt. Et, ut illos taceamus, hodieque vulgaris est adeo illa avis, ut extare aliquem qui dicat incredibile eſſe quod de illa narratur, id demum nobis plane ſit incredibile. Quem enim, pſittacum (quem βίτταχον Cteſias hic appellat) præter illum Veronenſem Claudiani ſenem, aut aliquem illi ſimilem, nunquam vidiſſe putabimus? Finge tamen reperiri ſenem aliquem (et reperiuntur forſitan aliquot ex illis etiam qui in urbibus degunt) qui nunquam eam volucrem viderit, aut, ſi viderit, loquentem certe nunquam audierit: an eum qui hanc illi avi inditam eſſe naturam affirmabit, fidem apud huiusmodi hominem impetraturum reris? Hoc certe ſi credis, longe falleris. His igitur tandem hunc ſermonem claudamus verbis. Quemadmodum ſi pſittacus nunquam ex India advectus ad nos fuiſſet, avem apud Indos eſſe humanas voces ſonantem nemo crederet: nunc vero, quoniam vulgaris est illa, vix quisquam hoc miraculi loco habet: itidem etiam multa de aliis Indicis animalibus referri, et de plantis atque arboribus, nominatim etiam de quibusdam radicibus, item de aquis, de metallis, de aliis denique multis illi regioni peculiaribus rebus commemorari, quæ multorum fidem ſuperant: at ſi tam facilis illarum rerum, quam pſittaci, aſportatio eſſet, tam facile firma ab omnibus perſuaſione reciperentur, quam ea quæ de pſittaco ſcripta ſunt, recipiuntur. Ergo quod Plutarchus Cteſiæ Perſicis tribuit μυθῶδες (apud eum corrupte legitur θυμῶδες) ego id in eum, ne in Indicis quidem, nedum in Perſicis, cadere exiſtimo. At erat φιλολάκων. Fuerit vero φιλαθηναῖος, fuerit φιλοθήβαιος. quid tum? Hoc certe ut aliquo in loco Lacedæmoniorum auribus aut Athenienſium aut Thebanorum potius quam veritati ſerviret, facere potuiſſe dixerim: at ex una hiſtoriæ particula totam illam mendacii arguere, hoc ego iniquiſſimi iudicis eſſe cenſuerim. Sed Plutarchum, aliquo præiudicio fortaſſe præoccupatum, quicquid libuerit, impune ſcribere ſinamus, et de Cteſiæ Perſicis, penes ipsos Perſas: de Indicis, penes Indos esto fides. Hic certe libellus, qualis qualis est, ſi aliud quo commendaretur, non haberet, vel hoc unum abunde ad eius commendationem valere poſſet, quod aliquot cum ab aliis, tum vero a Plinio citati in eo reperiantur loci. Sunt vero et maxime memorabiles in eo et minime tamen vulgares hiſtoriæ, 628
quarum unam, lector, Latino ſermo interpretatam, proferam: διήγημα certe huiusmodi quod rhetori cuipiam χρείας pulcherrimæ argumentum, poëtæ, iocoſo quidem facetorum epigrammatum: ſevero autem, graviſſimæ tragœdiæ amplisſimam ſuppeditare poſſit materiam. „ Mortuo, „ inquit, Megabyzo, uxor eius Amytis, libidinoſa matre filia libidinoſior, ſumme virorum e„ rat appetens, et ſuam undique explebat libidinem. Forte accidit ut ægrotaret, non gravi „ morbo illa quidem: ſed qui tamen medici deſideraret opem. Eam igitur inviſens Apollonides medicus Cous, quum iampridem eius eſſet amore correptus, convaliturum illam (utpo„ te quæ hyſterica eſſet) ſi cum viro congrederetur, affirmavit. Hac arte fit voti compos „ Apollonides, et amata potitur Amytide. Verum tabeſcentem eam paulatim quum cerne„ ret, a congreſſu abſtinere cœpit. Illa autem tandem quum matri ſuæ rem totam aperuis„ ſet, eam, ne hanc quam ab Apollonide acceperat, inultam impunitamque dimitteret iniu„ riam, rogavit. Mater, quæ audiverat, ad Artaxerxen defert: narratque ut congreſſu eius „ uſus eſſet, nec, niſi ea indignis prius abuſus modis, illo abſtinuiſſet. Rex matri de his a„ gendi ut vellet, poteſtatem permittit. Illa igitur comprehenſum et in vincula coniectum A„ pollonidem duos menſes in tormentis et cruciatibus habuit, tandem vero vivum etiam deſo„ dit". Hic iam mihi lector (quod in legendis hiſtoricorum ſcriptis longe et iucundiſſimum et utiliſſimum est) hiſtoriam cum hiſtoria confer, Perſicam nimirum cum Romana. Amytin cum Meſſalina, regis Perſarum filiam cum imperatoris Romani coniuge mihi compara: et muliebre utrobique, quaſi in ſpeculo quodam, contemplare ingenium.

——— ——— *Claudius audi*
Quæ tulerit. dormire virum quum ſenſerat uxor,
Auſa Palatino &c.

ſatis enim tibi notos eſſe puto verſus. Aptisſime autem, meo quidem iudicio, hoc par mulierum copulaverimus: ut quas perſonas et longa temporum intercapedo et longum locorum intervallum et linguæ magna diſcrepantia diſſociaverunt, generis nobilitas (licet in altera maior) et morum fœditas ac turpitudo minime nobili vinculo nobis conſocient atque coniungant. Et de Meſſalinæ quidem ut audias libidine, tibi longe abeundum non fuerit. Amytin autem præterquam Cteſiæ, etiam Dinonis graviſſimi authoris hoc infamatam reperi elogio, Ἀμυτις, καλλίστη τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν καὶ ἀκολαστοτάτη. id est, *Amytis omnium Aſiæ feminarum ut pulcherrima, ita libidinoſiſſima.* Hiſtoriam cum hiſtoria contuliſti, lector: nunc autem poëtæ quomodo cum hiſtoricis conferri debeant, et ut cum illorum ſententiis horum pulchre teſtimonia conſonent, conſidera. Nimirum quod a poëta Latinorum omnium ingenioſiſſimo pronunciatum est, Litem magnam pudicitiæ cum forma eſſe, non minus vere quam eleganter eſſe dictum, iam antea tibi, ut opinor, perſuaſeras: ſed ita verum tamen hoc eſſe, ut non in omnes hanc cade-

re ſuſpicionem exiſtimare deberemus. At nunc hæ te docent hiſtoriæ, non obſcuras tantum, non privatas tantum affines huic culpæ eſſe perſonas, verum etiam imperatrices, eorum etiam qui reges regum vocabantur (et merito quidem vocabantur) filias. Sed cur ego tam memorabilem undique hanc tibi reddere conor narrationem? nimirum quod illa vel certiſſimum Cteſiæ φιλαληθείας datura ſit teſtimonium. Quem enim miſſum me facere velle ſimulaveram, nunc quaſi ex inſidiis repetere libet ſermonem. Ecquis unicuique erga ſuam artem et erga eiusdem artis ſocietate iunctos (quod eiusdem velut ſacri ſint cultores) naturaliter quosdam amoris excitari neſcit igniculos? Niſi igitur Cteſiæ amica quidem ars ſua, amicus vero Apollonides, ſed amica magis hiſtoriæ veritas fuiſſet, hæccine cum tanto utriusque narrasſet dedecore? At ego (dicet fortaſſe Plutarchus) istud factum longe aliter interpretor. Nam ut κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, ſic etiam ἰατρὸς ἰατρῷ. hinc illa diffamatio. Itane tandem hæc eius diffamandi ſtudio commemoret, quem aliquot in locis non multo ante ſponte laudaverit? Quo te iam vertes Plutarche? Video video quo evadere velis. Paſſim ab Herodoto diſſentit. Patrem fabularum mihi narras, tandem te tuo confodiſti gladio. Nimirum verax Cteſias mendaci Herodoto repugnat. Quid tu autem ad hæc, lector? nonne iam tibi teneri Plutarchus videtur? Hoc ſi tibi perſuaſi, Cteſiæ τὸ φιλάληθες admirare mecum potius, quam cum Plutarcho τὸ φιλοψευδὲς reprehende. Aut, ſi tibi paria in utramque partem rationum videntur eſſe momenta, ſaltem te neutrum ſerva, et uti dixi, de Cteſiæ Perſicis, penes Perſas, de Indicis, penes Indos fides esto. Vale.

DE

DE

ΔΙΤΤΟΓΡΑΦΙΑ

QVORVNDAM NOMINVM,

IN CTESIA PRAESERTIM:

ET DE EXCERPTIS IPSIS AC VOCE ΕΚΛΟΓΩΝ.

Ex eiusdem H. STEPHANI *Caſtigationibus ad Appiani Iberica et Annibalica, Cteſiæque Agatarchidis, et Memnonis excerpta, in fine.*

Duo ſunt præterea, lector, de quibus te admonitum volo: unum, quod ad nomina multa, in Cteſiæ præſertim exemplaribus, διττογραφούμενα· alterum autem, quod ad vocem ἐκλογαὶ attinet. Exemplum huius διττογραφίας ponam ex multis unum, Περίοδ. cap. 38. in uno codice cum ε ſcriptum, quum in altero ſcribatur cum η. Certe huius nominis et aliorum huiusmodi quærere ſcripturam, neſcio cuius laboris, imo vero neſcio cuius curioſitatis eſſet. Nam ſi tandem reperiretur (quod tamen nullo fieri modo poſſe credo) quid tale repertum commodi nobis afferre poſſet, non video. Unum tamen optabile foret, ut quo modo apud unum hiſtoricum nomen aliquod proprium ſcribitur, eodem apud alios quoque ſcriptum eſſet: ne erroris (ut ſæpe accidere videmus) diverſa ſcriptura nobis occaſionem præberet: dum quod de una eademque perſona dicitur, de diverſis dici exiſtimamus. Sed illud qui fieri poſſit? Si tamen et hic coniectura locum habere debet, credo, quo longiora ſunt, eo magis Perſicæ linguæ characterem ſervare nomina. ſcimus enim Perſas, in ſuis denominandis, nequaquam id quod quidam dixit, curaſſe, πάντα δοῦλον εἶναι τῷ δεσπότῃ μονοσύλλαβον, imo potius καὶ δοῦλον καὶ δεσπότην εἶναι πολυσύλλαβον καὶ μακροσύλλαβον. Quam rem videmus ut facete Plautus etiam notet. Hæc igitur ratio videtur idonea ad probandum magis veram eſſe ſcripturam (duplex enim in hoc nomine reperitur) Σφενδαδάτης quam Σφενδάτης, utpote longiorem: eandemque in id genus aliis eſſe debere rationem. Itidem in nonnullis nominibus, in quibus diverſa ſcriptura, nimirum et per ζ et per ξ, quæ est per ξ meis auribus neſcio quid Perſicum magis ſonat, ideoque magis mihi probatur. Ut Ἰξαβάτης quam Ἰζαβάτης, ſic Ἀρτιβαρξάνης quam Ἀρτιβαρζάνης. nam etiam Ἀρξάνης non Ἀρζάνης dicitur. In nonnullis melioris exemplaris fidem ubique ſecutus ſum. ut Σκυθάρκης ubique non Σκυθάρχης. Item Ἄμυτις non Ἄμυντις. quam Ἄνουτιν a Dinone appellatam reperio, ſi quidem non mendoſum est exemplar. De duplici autem ſcriptura Ἀρτοξέρξης et Ἀρταξέρξης non habeo quod dicam. Quin et ἰθνικῶν in dubium vocari ſcriptura poſſit. Nam quos Δέρβικας conſenſu utriusque exemplaris appellatos hic habes, Stephanus ait ipsum Cteſiam appellaſſe Δερβίους, ἢ Τερβισσούς. Sed et male illic Δελβίκαι legitur pro Δερβίκαι per ρ et unum κ, prius. Alicubi certe exemplari alteri fidem audacter derogavi. ut in iis locis qui ſunt cap. 17. et 21. habebat enim Καρχηδονίων et Καρχηδονίοις pro Χαλχηδονίων et Χαλχηδονίοις. (cuiusmodi mendum in hoc ipso nomine in aliorum authorum antigraphis, ut Strabonis, mihi occurrit) quod exemplar etiam male et gravi cum errore permutatas nonnunquam habebat nominum quorundam ſedes. ut cap. 29. [ibi, καὶ παραγίνεται Δαρειαῖος ἀγόμενος ὑπὸ Ἀρταπάνου εἰς τὴν οἰκίαν Ἀρτοξέρξου] in eo ſcriptum est Ἀρτοξέρξης ubi habes Δαρειαῖος, et Δαρειαίου ubi habes Ἀρτοξέρξου. Nec in propriis nominibus tantum, ſed ubique a partibus melioris (ut mihi quidem videbatur) exemplaris ſtare volui: in incertis, alterutrum ſine delectu, ſequutus ſum: ſed ita ut alterius quoque lectionem tibi adnotatam in fine libri dederim, non in Cteſia ſolum, ſed et in Agatharchide, et Memnone. Nam quod ad Appianum attinet, eius unicum exemplar nanciſci potui. Sed hoc addere oblitus eram, non eſſe quod in nonnullis et propriis et appellativis nominibus, Ionici idiomatis terminationes in his ex Cteſiæ libris ἐκλογαῖς reperire mireris, quum Ionica dialecto illos conſcripſiſſe dicatur. quanquam, ut harum ἐκλογῶν teſtatur author, ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς μᾶλλον ἰωνίζει ἢ ἐν τοῖς Περσικοῖς.

Alterum autem quod te ſcire tua interesſe exiſtimo, hoc est. Ex Cteſiæ ſcriptis hæc ita fuerunt excerpta, ut is qui excerpſit, aliquando verba ipſius ſola poſuerit: interdum autem, et ſane plurimum, ſua illis admixta nobis dederit, ſimul etiam in pauca et velut in arctum ea quæ ille latius ac fuſius expoſuerat, contrahens. Utro igitur potius an ἐκλογῶν an ἐπιτομῆς appellanda ſint ea nomine, videamus. Ἐπιτομῆς appellationem dare ſolitos Græcos exiſtimo iis quæ ex ſcriptore aliquo ita deſcribuntur, ut primum ordo idem qui apud eum est, ſervetur: deinde vero ipsa etiam verba (quantum fieri potest) ſed ex multis pauca, aut ex paucis paucisſima, retineantur. Eos autem locos qui ex aliquo authoris libro hinc inde, prout viſum est, ſed αὐτολεξεὶ deſcribuntur, ἐκλογὰς ab iis vocitari ſolitos fuiſſe arbitror. Nec vero Athenæum cum alibi, tum vero ubi ἐκλογὰς ῥημάτων ποιησάμενος dicit, aliud hoc nomine ſignificare voluiſſe crediderim. Quo fit etiam ut iis quæ novisſime in Germania editæ fuerunt poſteriorum Polybii librorum particulis, nequaquam ἐπιτομῆς ſed ἐκλογῶν imponendum fuiſſe nomen putem, et ita putem, ut affirmare audeam. Nam quin illic habeantur illa

630

ipsa

ipsa Polybii verba, mihi, qui locos aliquot ex iis a quodam Græco authore (ab Athenæo, si bene memini) quales illic sunt, ex Polybio citatos repererim: minime dubium amplius esse possit. Sed quod ad hæc ex Ctesiæ libris excerpta attinet, quum, ut dixi. nonnunquam ipsa authoris verba et eum ipsum velut loquentem a nobis audiri faciat (ut Indic. cap. 25. τὸν δὲ ἀσπάγαλον κάλλιστον ὧν ἐγὼ ἑώρακα, οἷόν περ βοὸς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος) interdum vero, et multo frequentius id quidem, non μιμητικῶς, ut ita dicam, id est, non ipsum scriptorem loquentem inducendo, et verba quasi ex eius ore excipienda nobis relinquendo, sed διηγηματικῶς, id est, ipse nobis quid apud Ctesiam legerit, narrans (ut Indic. c. 4., quum dicit, ἐξ οὗ [σιδήρου] καὶ δύο ξίφη Κτησίας φησὶν ἰσχνὰ ἴνας, ἓν παρὰ βασιλέως, καὶ ἓν παρὰ τῆς τοῦ βασιλέως μητρὸς Παρυσάτιδος. φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι &c. Indic. item cap. 28., καὶ φησιν ἰδεῖν αὐτὸ [τὸ δένδρον] ὁ Κτησίας, καὶ ὀσφρανθῆναι ὁσμῆς, ἣν οὔτε εἰπεῖν ἦν, οὔτε εἰκάσαι) Quum, inquam, hæc ita sint, nomen ἐκλογὰς admittere nos hic ita oportet, ut quum quid proprie hac in re significet, non ignoremus, ad receptum tamen apud authores usum significationem eius hic non esse restringendam, sed paulo latius extendendam sciamus. Quod autem de ἐκλογαῖς ἐκ τῶν Κτησίου dixi, idem et de ἐκλογαῖς ἐκ τῶν Ἀγαθαρχίδου dictum tibi esse puta. At in Memnone paulo alia ratio est. quia is qui ex eius scriptis hæc ἐξελέξατο, hic quoque, fateor, modo μιμητικῶς, modo διηγηματικῶς eius nobis orationem proponit, sed ita ut hic non ita ut in epitome, multa verba in pauca contrahat: sed potius eius narrationes, ut opinor, integras nobis, si non ubique, plurimis certe in locis proferat. Hoc autem ut credam, eo adducor, quod minutissima quæque plerumque in his narrationibus persequi eum videam, et certum quendam sermonis characterem uno eodemque quasi tenore continuatum esse animadvertam.

ELOGIVM CTESIAE CNIDII.

Ex BARNABA BRISSONIO, *l.* 1. *de regio Persarum principatu.*

IN *Persicorum Archiatrorum ordine, et numero, non infimum locum Ctesias Cnidius tenet, quem Persicarum rerum bonum auctorem in primis, indictum tacitus præterire non possum. a me ergo is hoc μνημόσυνον feret, quod ei lubens, merito do dicoque. Hunc Artaxerxis Mnemonis archiatrum fuisse, prælioque quod inter ipsum et Cyrum fratrem commissum est, interfuisse, atque adeo curasse vulnus regi a fratre inflictum, constat ex Xenophonte, lib.* 1. Ἀναβάσ. *et Plutarcho in Artaxerxe. Xenophontis verba quæ et Plutarchus strictim attigit, sunt,* παίει (*videlicet Cyrus minor Artaxerxem fratrem*) κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὡς φησὶ Κτησίας ὁ ἰατρός· καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησί. *Et mox,* ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν. *A quibus Diod. Siculus dissentiens, in Cyri minoris partibus, Ctesiam fuisse, eoque prælio captum, in Artaxerxis potestatem venisse, et propter artis præstantiam a rege ad curam corporis adsumptum, lib.* II. *ita scribit,* Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος, κ. τ. λ [quæ statim habes inter elogia e veteribus prompta] *Strabo de Cnido loquens lib.* XIV. ἐντεῦθεν δὲ καὶ Κτησίας, ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξην, συγγράψας δὲ τὰ Συριακὰ, καὶ τὰ Περσικά. *Extat et apud Suidam de Ctesia, elogium huiusmodi,* Κτησίας, Κτησιάρχου, κ. τ. λ. [et hæc statim habes] *Præterea* περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν
631 φόρων, *libros scripsisse eum, Athenæus lib.* X. *docet: quorum tertium, lib.* II. *laudat. Apud Stobæum quoque, serm.* XCVIII. *eiusdem de Montibus liber* X. *citatur. Atque Ctesiam hunc potissimum ducem et auctorem in Assyriorum historia conscribenda, sese secutum esse, Diodorus Siculus profitetur. Meminit et huius Cnidii Ctesiæ Plin. lib.* II. *cap.* CVI. *Unus in huius Ctesiæ historia, fidem desiderat Plutarchus, qui in Artoxerxe famæ eius non parcit his verbis,* Κτησίας, ὡς ἔοικε, φιλότιμος ὢν, καὶ οὐχ ἧττον φιλολάκων καὶ φιλοκλέαρχος, αἰεί τινας, ἐν τῇ διηγήσει, χώρας ἑαυτῷ δίδωσιν, ἐν αἷς γενόμενος, πολλὰ καὶ καλὰ μεμνήσκεται Κλεάρχου καὶ τῆς Λακεδαίμονος. *Nec vero æquum ei fuisse Plutarchum, hæc initio vitæ Artaxerxis ab eo posita declarant,* ἀλλά τοι Κτησίαν, *et cetera.*

VETERVM QVORVNDAM TESTIMONIA

De CTESIA *eiusque scriptis, et dicendi genere.*

Διόδωρος ὁ Σικελιώτης

βιβλιοθήκης ἱστορικῆς ἐν τῷ δευτέρῳ.

ΚΤΗΣΙΑΣ δὲ ὁ Κνίδιος τοῖς καθ' Ἡρόδοτον μὲν χρόνοις ὑπῆρξε κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν ἐπὶ Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφόν· γενόμενος δὲ αἰχμάλωτος,

Diodorus Siculus

bibliothecæ histor. libro II.

L. Rhodomano interpr.

AT Ctesias Cnidius, Herodoto recentior, sub expeditionem Cyri adversus Artaxerxem fratrem vixit. Captus enim tunc,

tunc, et ob artis medicæ ſcientiam a rege in gratiam receptus, XVII. annos cum honore apud illum exegit. Hic e regiis membranis (in quibus res antiquas Perſæ, iuſſu legis cuiusdam, ordine deſcriptas habebant) ſtudioſe indagavit ſingula, inque hiſtoricum ordinem redacta ad Græcos tranſtulit.

τος, καὶ διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐπταεαίδεκα ἔτη διετέλεσε τιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ. οὗτος οὖν φησὶν ἐκ τῶν βασιλικῶν [1] διφθερῶν (ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατά τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας) πολυπραγμονήσας τὰ καθ' ἕκαστα καὶ συνταξάμενον τὴν ἱστορίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν.

Strabo

rerum geographicarum lib. XIV.

G. Xylandro interpr.

Cnidii viri memoria digni fuerunt &c. Cnidius fuit etiam Cteſias Artaxerxis medicorum princeps, qui Syriaca ſcripſit et Perſica.

Στράβων

γεωγραφικῶν βιβλ. ιδ'.

Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι Κνίδιοι κ. τ. λ. Ἐλεύθη δὲ καὶ Κτησίας ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξῃ, συγγράψας δὲ [2] τὰ Ἀσσυριακὰ καὶ τὰ Περσικά.

Suidas.

H. Wolfio interpr.

Cteſias, Cteſiarchi ſive Cteſiochi filius, Cnidius, in Perſia medicus fuit Artaxerxis, cognomento Mnemonis. Scripſit Perſica libris XXIII.

Σουίδας.

Κτησίας, Κτησιάρχου, ἢ Κτησιόχου, Κνίδιος ἰατρός· ὃς ἰάτρευσεν ὑπὸ Πέρσαις Ἀρταξέρξην τὸν Μνήμονα κληθέντα, καὶ συνέγραψε Περσικὰ ὑπὸ βιβλίοις κ' καὶ τρισί.

Ioannes Tzetzes

lib. hiſtor. Alpha dicto, chil. I, *verſ.* 82.

P. Laciſio interpr.

Cteſias autem medicus, filius Cteſiochi,
Profectus ex urbe Cnido Cypriæ,
Qui cum Artaxerxa victus, velut ſocius Cyro,
In Perſis commoratus est annis ſeptem et decem,
Libris tribus et viginti Perſicas res deſcribens.

Ἰωάννης ὁ Τζέτζης

βιβλ. ἱστορ. τῷ Ἄλφα, χιλ. ά.

στίχ. πβ'.

Ὁ δὲ Κτησίας ἰατρὸς, υἱὸς τοῦ Κτησιόχου,
[3] Ἐξορμημένος πόλεως ἐκ Κνίδου τῆς Κυπρίας,
Ὃς Ἀρταξέρξῃ κρατηθεὶς, ὡς συμμαχῶν τῷ Κύρῳ,
Ἐν Πέρσαις διετέλεσε χρόνους ἑπτὰ καὶ δέκα,
Βίβλοις τρισὶ καὶ εἴκοσι τὰ Περσικὰ συγγράψας.

632

Dionyſius Halicarnaſſeus

de ſtructura vel collocatione apta verborum.

Dictio vero Thucydidis, Rhamnuſiique Antiphontis, quod ad compoſitionem attinet, proba mehercle, ſi ullæ aliæ: non usque quaque tamen ſuavis. At Cnidii illius hiſtorici Cteſiæ et Xenophontis ſuavis est quammaxime, non tamen quantum oportebat proba. Dico autem hoc in commune, non quod prorſus ita habeat. nam et apud illos quædam diſpoſita ſunt ſuaviter, et contra apud hos nonnulla probe dicuntur.

Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς

ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων.

Ἡ δὲ τοῦ Θουκυδίδου λέξις, καὶ ἡ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου, καλῶς μὲν σύγκειται καὶ ἡδέως τὰ πρὸς καὶ ἄλλα, οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ· ἡ δέ γε τοῦ Κνιδίου συγγραφέως Κτησίου, καὶ ἡ τοῦ Σωκρατικοῦ Ξενοφῶντος, ἡδέως μὲν ὡς ἔπι μάλιστα, οὐ μὴν καλῶς γε ἐφ' ὅσον ἔδει. λέγω δὲ κοινότερον, ἀλλ' οὐχὶ καθάπαξ· ἐπεὶ καὶ παρ' ἐκείνοις ἥρμοσταί τινα ἡδέως, καὶ παρὰ τούτοις καλῶς.

Demetrius Phalereus,

de elocutione, cap. de perſpicuitate orationis.

Quod vero Cteſiæ obiiciunt, loquaciorem ſcilicet eſſe ob verborum repetitiones, id quidem forte recte faciunt ſæpius: ſæpius tamen haud animadvertunt viri in dicendo perſpicuitatem. reponit enim idem, ut inde ſignificatio efficiatur expreſſior. &c. in ſumma, poëta iste, ita

Δημήτριος ὁ Φαληρεύς.

περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ σαφηνείας.

Ὅπερ δὲ τῷ Κτησίᾳ ἐγκαλοῦσιν ὡς ἀδολεσχοτέρῳ διὰ τὰς διλογίας, πολλαχῇ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς· πολλαχῇ δὲ οὐκ αἰσθάνονται τῆς σαφηνείας τοῦ ἀνδρός. τίθεται γὰρ ταυτὸ, διὰ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφασιν πλείονα. κ. τ. λ. καὶ ὅλως δὲ ὁ ποιητὴς οὗτος, πα-

1. *Membranis uſos Perſas, papyri vero et chartarum uſum ignoraſſe et hinc colligit Briſſonius lib.* 2. *de reg. Pers.* 2. *Ita legendum ut Aldi codex habet, vel* Ἀσσυρικὰ *ut est in vet. lib. nec recte itaque Xylandrum* Συριακὰ *maluiſſe: ut vel ex initio Excerptorum e libris Cteſiæ pateat, monet Is. Caſaubonus ad Strabonis locum tam ad oram quam in Comm. Briſſonius itaque non recte eandem lectionem* [Συριακὰ] *ſequutus videtur l.* 1. *de reg. Pers. princ. quæ ante attulimus.* 3. *Verte potius*, Prof. ex urbe Cnido Cypria qui ab Artaxerxe captus ut Cyri in pugna ſocius, In Perſia &c. *manifeſtum id e prioribus Diodori, e quibus ſine dubio ista cantillavit Tzetzes. quamvis quod ad rem ipsam attinet, inter Diodorum et alios videatur diſſenſus, ſicut et Briſſonius dicto loco adnotavit.*

πανυ τὴν γὰρ αὐτὸν καλεῖν τις εἰκότως, ἐναργείας δημιουργόν ἐστιν ἐν τῇ γραφῇ συμπάσῃ.

ita enim quis non inepte adpellaverit, perspicuitatis in tota scriptione est artifex.

Exempla huius ἐναργείας *quæ Demetrius adfert, infra subiiciemus cum Ctesianis fragmentis, ubi et alia insperguntur quibus partim laudatur Ctesias, partim notatur et quidem sæpius.*

AD LECTOREM.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ γραφαὶ *in Græci contextus Ctesiæ ora sunt ex editione Photii, quam clar. vir* DAVID HOESCHELIVS *ante aliquot annos, publicavit, quibus nimirum illa eximia editio a Stephaniana, quam nostra hac sequimur, variat: quod semper indicatum additis litteris* D. H. *Ceteræ quibus hæ litteræ non sunt additæ, sunt et istæ tamen ex eiusdem doctissimi et amicissimi viri editione eadem, ab ipso ibi in oram paginarum collocatæ, uti hic pariter repræsentamus. Quæ vero auctiora in ipsius quibusdam MSS. fuere, ut præsertim in Indicis contigit, ea contextui nostro fere inseruimus, uncinulis tamen eiusmodi* [] *inclusa; id quod et in interpretatione fecimus, quam tum a clar. A. Schotto viro pariter amico et benevolo sumus mutuati, quem diversam interpretationem in hisce Ctesiæ Persicis et Indicis adhibuisse et illustrasse ab ea (ut ipse suis* προλεγομένοις *in Photium indicat) quæ typographorum* σφάνου *opera circumfertur, id inquam ex ipsius Latino Photio non te potest fugere.*

633

Quæ itaque extrema quoque pagina sunt adiecta priora continent interpretationes diversas in Persicis et Indicis excerptis eiusd. A. SCHOTTI, *(de cuius opera in hoc auctore collocata iam diximus) quas ex eius Latina Photii editione excerpsimus, raptim (ne quis nos adpendisse putet) ipsius versione Ctesiana cum H. Stephani collata.*

Posteriora vero quæ signo a. b. c. incipiunt, ea exhibent Notas in Persicorum et Indicorum excerpta tam H. STEPHANI, *quam* D. HOESCHELII. *Istas ut ab his discerneres, litteris principibus* H. S. *adpositis notavimus: interdum tamen et alteras his* D. H. *ne ulla ullibi facile occasio dubitandi foret. Numeri suis in contextu singulis singuli indices. Quod autem H. Stephanus aliam MS. lectionem in Notis quoque proponit, nosse debes eum nimirum et altero MS. usum, ut ipse indicat in dissertatiuncula super* διττογραφίᾳ *quorundam nominum in Ctesiæ præsertim eclogis, quam ante paullo positam habuisti. En vero tibi pro summario Ctesiæ Persicorum et hanc ab* A. SCHOTTO *seriem regiam.*

REGVM PERSICORVM SERIES EX CTESIA.

Rex	*Uxor*	*Liberi*	*regnavit*	*mortuus*
I. CYRVS	Amytis	Cambyses, *et* Tanyoxarces	annos XXX	ex vulnere in prœlio accepto.
II. CAMBYSES	Roxane		annos XVIII	casu ictus suomet cultello.
III. SPHENDADATES *magus, aliis* SMERDES			menses VII	a VII coniuratis interfectus.
IV. DARIVS *Hystaspæ* F.		Xerxes	annos XXXI	post XXX dierum morbum.
V. XERXES	Amistris	Dariæus, Hystaspes, Artaxerxes, Achæmenides, Artarius, Amytis, *et* Rhodogune.	annos XXII *aliis auctoribus.*	ab Artapano et Spamitre peremtus.
Artapanus *Xerxæ percusſor ab aliis hic inseritur, et dicitur regnum tenuisse*			menses VII	eadem morte, qua Artaxerxem statuerat e medio tollere.
VI. ARTAXERXES, Longimanus *appellatus.*	Damaspia	Xerxes *solus legitimus: spurii* XVII *inter quos* SECYNDIANVS *et* OCHVS *postea in regnum successerunt.*	annos XLII	morte naturali.
VII. XERXES *alter*			dies XLV	Secyndiani et Pharnaciæ manu.
VIII. SECYNDIANVS, *aliis* SOGDIANVS.			menses VI dies XXV	in cinerem coniectus.
IX. OCHVS, *qui et* DARIÆVS, DARIVS Nothus *aliis.*	Parysatis	Arsaces, Cyrus, Artostes, Oxendras, *et alii* XIII, *qui cito vita abierunt.* Amistris *filia.*	annos XXXV	ex morbo, Babylone.
X. ARSACES, *idemque mutato nomine* ARTAXERXES, *aliis*	Statira			

Mnemon *cognominatus. adversus hunc Cyrus frater consurgens in prælio occubuit. Reliqua huius dabit Plutarch. in Artoxerxe.*

ΚΤΗΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΑΙ.

EX CTESIAE SCRIPTIS QVAE PERSICA NOMINATA SVNT,

excerptae a PHOTIO historiae.

Latinitate donatae ab HENR. STEPHANO.

1 CTESIAE 1 *Cnidii Persica libris viginti tribus continentur: sed in sex prioribus res Assyriorum et quæcunque res Persicas præcesserе, tractat: a septimo autem libro de Persicis rebus agit: at in septimo, octavo, nono, decimo, undecimo, duodecimo et decimo tertio, quæ ad Cyrum et Cambysem, et* 2 *magum illum, Dariumque et Xerxem spectant, commemorat: fere in omnibus repugnantia* 3 *Herodoto narrans, illumque in multis mendacem et* 4 *scriptorem fabularum appellans. illo enim posterior est. Se autem eorum quæ narrat, magna ex parte oculatum testem fuisse, aut certe, quæ videre non licuit, de iis a Persis qui viderant, edoctum, ita demum ea memoriæ prodidisse dicit. Nec vero tantummodo ab Herodoti, sed etiam in aliquibus a Xenophontis Grylli filii historia disſentit. Floruit temporibus Cyri* 5 *Dario et Paryſatide geniti: qui frater fuit* 6 *Artoxerxis ad quem regnum Persicum devenit.*

2 Scribit itaque statim de 7 Astyage, nulla Cyrum 8 ipsi generis propinquitate fuisse iunctum, illumque etiam Astyigan vocat. Fugisse autem Astyigan a conspectu Cyri in Ecbatana, et in crisranis regiarum ædium ab Amyti filia sua et eius viro Spitama occultatum fuisse dicit. at supervenientem Cyrum, non solum Spitaman et Amytin, sed eorum etiam liberos Spitacem ac Megabernem de Astyiga per tormenta interrogari voluisse: Astyigan vero seipsum patefecisse, ne propter se pueri torquerentur, captumque et compedibus gravibus ab Oebara oneratum esse: nec multo post ab ipso Cyro liberatum, et non secus ac patrem honoratum observatumque fuisse: filiamque Amytin primum quidem tanquam matrem in honore habitam, postea

ΚΤΗΣΙΟΥ [a] τῦ Κνδίυ τὰ Περσικὰ ὦ βιβλίοις ἐστι κγ'. ἀλλ' ὦ μὲν τοῖς πρώτοις ἓξ τά τε Ἀσσύρια διαλαμβάνει καὶ ὅσα πρὸ τῶν Περσικῶν· ἀπὸ μέντοι τῦ ζ τὰ Περσικὰ δεξίρχεται. καὶ ὦ μὲν τῷ ζ' καὶ ἡ καὶ ί καὶ ιά καὶ ιβ' καὶ ιγ' διέξυσι τὰ περὶ Κύρυ καὶ Καμβύσυ καὶ τῦ μάγυ, Δαρείυ τε καὶ τῦ Ξέρξυ· σχεδὸν ὦ ἅπασιν ἀντικείμενα Ἡροδότῳ ἱστορῶν, ἀλλὰ καὶ ψεύστην αὐτὸν [b] ἀποκαλῶν ὦ πολλοῖς, καὶ λογοποιὸν [c] ἀποκαλῶν. καὶ γὰς νεώτερος μέν ἐστιν αὐτῦ· φησὶ δὲ αὐτὸν, τῶν πλειόνων ἃ ἱστορεῖ, αὐτόπτην γενόμενον, ἢ παρ' αὐτῶν Περσῶν (ἔνθα τὸ ὁρᾶν μὴ ὑπεχώρει) αὐτήκοον καταςάντα, [d] ὕτως τὴν ἱστορίαν συγγράψαι. ὐχ Ἡροδότῳ δὲ μόνῳ τἀναντία ἱστορεῖ, ἀλλὰ καὶ πρὸς Ξενοφῶντα τὸν Γρύλλυ ἐπ' ὀνίων διαφωνεῖ. ἤκμασε δὲ ὦ τοῖς χρόνοις Κύρυ τῦ ἐκ Δαρείυ καὶ Παρυσάτιδος, ὃς ἀδελφὸς Ἀρτοξέρξυ (εἰς ὃν ἡ Περσικὴ βασιλεία κατήλθεν) ἐτύγχανεν.

Φησὶν οὖν αὐτίκα περὶ τῦ Ἀσυάγυς, ὡς ὐδὲν αὐτῷ Κύρος πρὸς γένος ἐχρημάτιζεν· ὗτος δὲ αὐτὸν καὶ Ἀσυϊγᾶν καλεῖ. Φυγεῖν δὲ ἀπὸ προσώπυ Κύρυ [e] Ἀσυϊγᾶν ὦ Ἐκβατάνυς, καὶ κρυφθῆναι ὦ τοῖς [f] κρισκράνοις τῶν βασιλείων οἰκημάτων, κρυψάντων αὐτὸν τῆς τε θυγατρὸς [g] Ἀμύτιος καὶ τῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Σπιταμᾶ. ἐπιςάντα δὲ Κύρον, ἐπιτάξαι ἀνακρίνειν διὰ τρεβλώσεων Σπιταμᾶν τε καὶ [h] Ἀμυτιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν Σπιτάκην τε καὶ Μεγαβέρνην, περὶ Ἀσυϊγᾶ. τὸν δὲ, ἑαυτὸν προσαγγεῖλαι, ἵνα μὴ δι' αὐτὸν τρεβλωθείησαν οἱ παῖδες. λυφθέντα δὲ, πέδαις παχείαις ὑπὸ Οἰβαρᾶ δεθῆναι, λυθῆναι δὲ ὑπ' αὐτῦ Κύρυ μετ' ὀ πολὺ, καὶ ὡς πατέρα τιμηθῆναι. καὶ τὴν θυγατέρα [i] Ἀμυτιν πρῶτον μὲν μητρικῆς ἀπολαῦσαι τιμῆς, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς γυ-

635

1. Lecta Cteſiæ Cnidii Persica, in libros distributa tres supra viginti. &c. 2. Sphendadaten *infr. nominat c.* 10. & 11. & 15. *Herodot.* Smerden. 3. *Qui de quatuor hisce duntaxat scripsit: Cteſias vero bis alios quinque adiecit.* 4. fabularum confictorem. 5. Dariæum *hunc, non* Darium, *in iis quæ sequentur vocat c.* 48. 6. *De quo infra c.* 56. &c. 7. *De Astyage, Oebare, & Peteſaca (ut ibi ſcribitur) vide ex Cteſia quæ breviter excerpſit Ioan. Tzetzes in Chiliadib. hiſt.* 1. *in fine.* 8. *Cyrus hic Maior.*

a Ἀνεγνώσθη βιβλίου Κτησίου τοῦ Κνιδίου τὰ Π ἐν βιβλίοις κγ'. D. H. *b Videtur prius hoc participium esse expungendum.* H. S. *c* al. ἐλέγχων. *d* οὕτω. D. H. *e Max. Marg. codex* Ἀσυΐων. *f* alii κριοπράνοις. *g* Ἀμύντιος. D. H. *h* Ἀμυντιν. D. H. *i* Ἀμυντιν et sic passim. D. H.

γυναῖκα ἀχθῆναι τῷ Κύρῳ, Σπιταμᾶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀνηρημένου, ὅτι ἐψεύσατο, ἀγνοεῖν εἰπὼν ἐρευνώμενον Ἀστυῖγᾶν. ταῦτα λέγει Κτησίας περὶ Κύρου, καὶ οὐχ ὧδε Ἡρόδοτος. καὶ ὅτι πρὸς Βακτρίους ἐπολέμησε, καὶ ἀγχώμαλος ἡ μάχη ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ Βάκτριοι Ἀστυῖγᾶν μὲν, πατέρα Κύρου γεγενημένον, Ἄμυτιν δὲ μητέρα καὶ γυναῖκα, ἔμαθον, ἑαυτοὺς ἐκόντες Ἄμυτι καὶ Κύρῳ παρέδοσαν. Καὶ ὅτι πρὸς Σάκας ἐπολέμησε Κύρος, καὶ συνέλαβεν Ἀμόργην τῶν Σακῶν μὲν βασιλέα, ἄνδρα δὲ Σπαρέθρης· ἥτις καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ ἀνδρὸς, στρατὸν συλλέξασα, ἐπολέμησε Κύρῳ, ἀνδρῶν μὲν στράτευμα, τριάκοντα μυριάδας ἐπαγομένη, γυναικῶν δὲ, εἴκοσι. καὶ νικᾷ Κύρον, καὶ συλλαμβάνει ζωγρίαν, μετὰ καὶ ἄλλων πλείστων· Παρμίσην τε τὸν Ἀμύτιος ἀδελφὸν, καὶ τρεῖς αὐτοῦ παῖδας. δι' οὓς ὕστερον καὶ Ἀμόργης ἀφείθη, ἐπεὶ κἀκεῖνοι ἀφείθησαν. Καὶ ὅτι στρατεύει Κύρος ἐπὶ Κροῖσον καὶ πόλιν Σάρδεις, συνεργὸν ἔχων Ἀμόργην. ὅπως τε τῇ βουλῇ Οἰβαρᾶ [2] Περσῶν εἴδωλα ξύλινα ἀνὰ τὸ τεῖχος φανέντα, εἰς δέος μὲν κατέστησε τοὺς οἰκοῦντας, ἅλω δὲ διὰ ταῦτα καὶ αὐτὴ ἡ πόλις. ὅπως τε πρὸ τῆς ἁλώσεως δίδοται ὁ παῖς Κροίσου ὑπ' ὀμήρου λόγῳ, δαιμονίου φαντάσματος ἀπατήσαντος Κροῖσον. ὅπως τε δολοῤῥαφοῦντος Κροίσου, ὁ παῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ἀναιρεῖται· καὶ ὅπως ἡ μήτης τὸ πάθος ἰδοῦσα, ἑαυτὴν τοῦ τείχους ἀποκρημνίζει, καὶ οὐ θνήσκει. ὅπως τε, ἁλούσης τῆς πόλεως, πρὸς τὸ ὑπὲρ τῇ πόλει ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος [b] καταφεύγει, καὶ θνήσκει. καὶ ὡς τρὶς ὑπὲρ τῷ ἱερῷ πεδηθεὶς ὑπὸ Κύρου, λύεται τρίτον ἀοράτως· καίτα σφαγίδων τῷ ἱερῷ ἐπικειμένων, καὶ τούτων τὴν Φυ-
636 λακὴν Οἰβαρᾶ ἐμπεπιστευμένου. ὅπως τε οἱ συνδούμενοι Κροίσῳ, τὰς κεφαλὰς ἀπετέμνοντο, ὡς καλὰ προδιδόντες λύεσθαι Κροῖσον. καὶ ὅτε ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῖς βασιλείοις, καὶ δεθεὶς ἀσφαλέστερον, βροντῶν καὶ σκηπτῶν ἐπενεχθέντων, λύεται πάλιν· καὶ τότε μόλις ὑπὸ Κύρου ἀφίεται. ἐξ οὗ καὶ περιείπετο, καὶ ἔδωκε Κύρος Κροίσῳ πόλιν μεγάλην Βαρήνην, ἐγγὺς Ἐκβατάνων· ὑφ' ἣ ἦσαν ἵπποις μὲν πενταχισχίλιοι, πελτασταὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ καὶ τοξόται, μύριοι. Ἔτι [c] δὲ διαλαμβάνει ὡς ἀποστέλλει Κύρος ὑπὸ Περσίδι [d] Πετισάκαν τὸν [e] ἡμιάρρενα, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον, στέγκαι ἀπὸ Βαρκανίων Ἀστυῖγᾶν. ἐπόθει γὰρ αὐτός τε καὶ ἡ θυγάτηρ Ἄμυτις τὸν πατέρα ἰδεῖν. καὶ ὡς Οἰβαρᾶς βουλεύει [f] Πτισάκᾳ ὑπὲρ ἐρήμῳ τόπῳ καταλιπόντα Ἀστυῖγᾶν, λιμῷ καὶ δίψῃ ἀπολέσαι· καὶ γέγονε. δι' ὄνυπνίων δὲ τοῦ μιάσματος μηνυθέντος, Πετισάκας, πολλάκις αἰτησαμένης Ἀμύτιος, εἰς τιμωρίαν παρὰ Κύρου ἐκδίδοται. ὁ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύξασα, καὶ τὸ δέρμα περιδείρασα, ἀνεσταύρωσεν· Οἰβαρᾶς δὲ δεδιὼς μὴ τὰ ὅμοια πείσεται, καίτοι Κύρου μηδὲν τοιοῦτον ἰσχυριζομένου παραχωρῆσαι, αὐτὸς ὅμως ἀποκαρτερήσας δι' ἡμερῶν δέκα, ἑαυτὸν ἐξήγαγεν. Ἀστυῖγᾶς δὲ μεγαλοπρεπῶς ἐτάφη. καὶ ὑπὲρ τῇ ἐρήμῳ δὲ ἄβρωτος αὐτοῦ διέμει-

νεν

postea vero Cyro nupsisse, quum Spitamas eius vir esset interfectus, propterea quod dum quæreretur Astyigas ignorare se illum mentitus esset de quo interrogabatur. *Hæc dicit Ctesias de Cyro, iis quæ ab Herodoto referuntur dissimilia.* Itemque illum adversus Bactrios pugnavisse, et eam pugnam æquo Marte gestam fuisse. sed Bactrianos, postquam Astyigan Cyri patrem factum esse, Amytin autem matrem et uxorem, intellexerunt, sponte se ipsos Amyti et Cyro dedidisse. Tradit 3
etiam, Cyrum cum [1] Sacis bellum gessisse, et Amorgem Sacarum regem Sparethræ maritum cepisse: eam autem, capto marito, exercitum coëgisse, bellumque Cyro intulisse, et virorum quidem trecenta millia, mulierum vero ducenta in aciem eduxisse: et Cyrum superavisse, vivumque eum cum multis aliis cepisse: itemque Parmisem Amytis fratrem et tres eius filios: propter quos postea Amorgem liberatum fuisse, quod et ipsi liberati fuissent. Tradit etiam, Cyrum Amor- 4
gis ope adiutum, Crœso et Sardibus bellum intulisse. Narrat etiam quomodo Oebaræ consilio [2] ligneæ Persarum simulacra in muro conspecta timorem incolis iniecerint, et propter hanc causam ipsa urbs capta fuerit: et quo pacto ante captam urbem, Crœsi filius pro obside datus fuerit, quum Crœsus divino quodam spectro deceptus fuisset. Narrat etiam quomodo dolos nectente Crœso, filius in eius conspectu fuerit interfectus, et mater hanc calamitatem intuita seipsam ex muro præcipitarit, nec tamen mortua sit: et quomodo, capta urbe, ad Apollinis ædem, quæ erat in urbe, [3] confugerit, ac mortua sit: et quomodo tertium in templo vinctus a Cyro Crœsus, tertium arte oculos fallente solutus sit, quamvis templo sigilla circumposita essent, eorumque custodia Oebaræ commissa esset: quomodo item illis qui una cum Crœso vincti fuerant, amputata fuerint capita, ut quorum proditione solutus Crœsus esse putaretur. Narrat etiam, Crœsum in regias ædes adductum vinctumque firmius fuisse: sed quum tonitrua fulminaque irruissent, rursum fuisse solutum: tumque Cyrum vix tandem eum missum fecisse. a quo tempore Cyrus cum aliis humanitatis officiis eum prosequutus sit, tum vero urbem magnam nomine [4] Barenen prope Ecbatana ei donaverit: in qua erant quinque millia equitum, peltatorum autem iaculatorumque et sagittariorum decem millia. Com- 5
memorat item quomodo Cyrus Petisacan eunuchum, qui apud ipsum plurimum authoritate valebat, in Persas miserit ut Astyigan a Barcaniis adduceret. nam et ipse et Amytis filia patrem videre cupiebat. Quomodo item Oebaras consilium dederit Petisacæ ut in deserto loco Astyigan relinqueret, et fame sitique conficeret. id quod factum est. At in somnis scelere patefacto, Petisacas puniendus traditur Amyti, identidem illud exposcenti. Illa vero oculos eius effodit, pellemque detraxit, et cruci deinde affixit. Oebaras autem, timens ne eadem quæ ille pateretur, quamvis Cyrus nihil tale se permissurum affirmaret, nihilominus decem dierum inedia ipse sibi mortem conscivit. Astyigas vero magnifice splendideque sepultus est, quippe in deserto loco cadaver eius intactum permansit, neque fuit a feris com-

1. *De Sacis et hoc Cyri bello varia scripsit Strabo l.* 11. 2. Ξύλινα λέγει πρόσωπα Σάρδεσιν ἐπιστῆσαι, Ἐν ὑπερμήκεσι κοντοῖς, Νυκτὸς ἐνδεδυμένα. *Ioan. Tzetzes hist.* 1. 3. Crœsus confugerit, perieritque, *Negantem hinc particulam in præcedentem paullo anteversum perperam translatam* (ibi οὐ θνήσκει) *plane mihi persuadeo. Alii omissa voce* Crœsi *hæc ad eius uxorem referunt.* 4. *Hinc forsitan Steph. Byzant.* Βαρήνη, πόλις Μηδίας, ἐγγὺς Ἀγβατάνων. *qui et de huius vocis scriptura:* Κτησίας πανταχοῦ τῶν Περσικῶν τὰ παρὰ Μήδοις Ἀγβάτανα διὰ τοῦ α γράφει· παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τοῦ ε. *Vide ibi plura.*

a Scholion m. s. ὅρα τὴν τῶν εἰδώλων ἐμφάνισιν. *b* καταφεύγει ὁ Κροῖσος, κ. θ. D. H. *c* Δὲ καὶ λαμβάνει. D. H. *d Max. Marg.* Πετισακᾶν. *e* γρ' εὐνοῦχον μεγάλως *sic et in aliis omnibus locis in quibus* ἡμιάρρενα *habes.* H. S. *f* Πετισάκαν D. H. *et ad oram* Πετισακᾶν. Πετισάκα *Max. Marguniі codex.*

comesum. leones enim cadaver eius, donec Petisacas reversus acciperet, servabant. Cyrus autem adversus [1] Derbices expeditionem suscipit, quorum rex erat Amoræus: at Derbices ex insidiis producunt elephantes, ac Cyri equites fugant. ubi ipse Cyrus ex equo cecidit et quidam Indus, (nam Indi Derbicibus in bello opem ferebant: a quibus etiam acceptos elephantes in bellum ducebant.) hic igitur Indus, quum Cyrus iam cecidisset, eum iaculo vulneravit sub coxa in femore: ex quo vulnere postea mortuus est. tum vero ipsum adhuc vivum, quum familiares sui erexisent, ad castra profecti sunt. Occubuerunt autem in pugna illa multi Persæ, et æquales numero Derbices. nam
7 illorum quoque x. millia cecidere. Amorges vero quum audivisset quod Cyro contigerat, festinanter venit, Sacarum equitum viginti millia ducens. et quum Persæ ac Derbices inter se conflixisent, tam strenue Persæ ac Sacæ pugnarunt, ut penes eos victoria fuerit: interfecto Derbicum rege Amoræo, cum duobus eius filiis. occubuerunt autem Derbicum triginta millia, Persarum novem millia: et regio in di-
8 tionem Cyri concesit. Cyrus vero sub mortis tempus Cambysem primum filium regem creavit: iuniorem vero nomine [2] Tanyoxarcem, dominum 3 Bactriorum et ipsius regionis, necnon Choramniorum, Parthiorumque et Carmaniorum: et ut suas regiones a tributo solvendo liberas haberet, statuit. Ex Spitamæ autem liberis, 4 Spitadem quidem Derbicibus præfecit, Megabernem autem Barcaniis: eosque matri in omnibus obtemperare iusit. Quinetiam illos et mutuo et cum Amorge dexteras in amicitiæ testimonium iungere voluit: et illis quidem qui in mutua benevolentia permanerent, omnia fausta precabatur: at illos qui priores iniuriam illaturi essent, devovebat. His dictis diem suum obiit, tertio a vulnere accepto die, quum annos triginta regnavisset. *Atque hic finem habet undecimus Ctesiæ Cnidii liber.*

9 *Duodecimus vero a regno Cambysis incipit.* Hic regnum adeptus patris mox corpus per Bagapatem eunuchum in Persiam sepeliendum misit, et alia quemadmodum a patre constituta erant, administravit. Plurimum vero apud ipsum authoritate valebat Artasyras Hyrcanius: ex eunuchis autem Ixabates et Aspadates et Bagapates, qui etiam apud patrem maximus fuerat. Post Petisacæ enim mortem, hic adversus AEgyptum et Amyrtæum AEgyptiorum regem exercitum ducit, quum Combapheus eunuchus, qui plurimum apud AEgyptiorum regem poterat, pontes et alias AEgyptiorum res prodidisset, ut ipse AEgypti præfecturam consequeretur. id quod factum est. ita enim cum eo Cambyses pactus fuerat, primum per Ixabatem Combaphei patruelem, et suis ipse verbis postea. Quum autem Amyrtæum vivum cepisset, nullo alio ipsum detrimento affecit, nisi quod illum in Susa cum sex millibus AEgyptiorum quos ipse delegit, relegavit. Sed et universam AEgyptum subegit: obieruntque in ea pugna AEgyptiorum quinquaginta millia, et Persa-
10 rum viginti. Quidam autem magus cui nomen erat

νεν ὁ νεκρός. λέοντες γὰρ [a] αὐτοῦ (φασὶ) μεχρὶ [b] Πετισάκα πάλιν ἐλθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν, ἐφύλαττον τὸν νεκρόν. Κῦρος δὲ στρατεύει ἐπὶ Δέρβικας, Ἀμοραίου βασιλεύοντος αὐτῶν· καὶ ἐξ ἐνέδρας οἱ Δέρβικες ἐλέφαντας, καὶ τοὺς ἵππεῖς Κύρου τρέπουσι· καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Κῦρος ἐκ τοῦ ἵππου, καὶ Ἰνδὸς ἀνήρ· [c] (συνεμάχοντο γὰρ καὶ Ἰνδοὶ τοῖς Δερβίκεσιν, ἐξ ὧν καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἔφερον) οὗτος οὖν ὁ Ἰνδὸς πεντωκόντα Κύρου βάλλει ἀκοντίῳ ὑπὸ τὸν ἰσχίον, εἰς τὸν μηρόν· ἐξ οὗ καὶ τελευτᾷ. τότε δὲ ζῶντα ἀνελόμενοι αὐτὸν οἱ οἰκεῖοι, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἦσαν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ καὶ Περσῶν πολλοὶ καὶ Δερβίκων ἴσοι. μύριοι γὰρ καὶ αὐτοί. Ἀμόργης δὲ περὶ Κύρου ἀκούσας, σπουδῇ παραγίνεται, ἔχων Σακῶν δισμυρίους ἱππέας. καὶ πολέμου συρραγέντος Περσῶν καὶ Δερβίκων, νικᾷ κατακράτος ὁ Περσικὸς καὶ Σακῶν στρατός. ἀναιρεῖται [d] δὲ καὶ ὁ τῶν Δερβίκων βασιλεὺς [e] Ἀμοραῖος, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ δύο παῖδες αὐτοῦ. ἀπέθανον δὲ Δερβίκων μὲν τρισμύριοι, Περσῶν δὲ ἐννεακισχίλιοι. καὶ προσεχώρησεν ἡ χώρα Κύρῳ. Κῦρος δὲ μέλλων τελευτᾶν, Καμβύσην μὲν τὸν πρῶτον υἱὸν, βασιλέα [f] καθίστη, Ταννοξάρκην δὲ τὸν νεώτερον, [g] ἐπέστησε δυνάστην Βακτρίων καὶ τῆς χώρας, καὶ Χοραμνίων, καὶ Παρθίων, καὶ Καρμανίων, ἀτελεῖς ἔχειν τὰς χώρας διορισάμενος. τῶν δὲ Σπιταμᾶ παίδων, Σπιτάδην μὲν Δερβίκων ἀπέδειξε σατράπην, Μεγαβέρνην δὲ, [h] Βαρκανίων. τῇ μητρὶ δὲ πάντα πείθεσθαι προσέταττε. καὶ Ἀμόργην φίλον τούτοις, τῶν δεξιῶν ἐμβαλλομένων, ἐποιεῖτο, καὶ ἀλλήλοις· καὶ τοῖς μὲν ἐμμένουσι ταῖς πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαις ἀγαθὰ ηὔχετο, ἐπηρᾶτο δὲ τοῖς χειρῶν ἄρξουσιν ἀδίκων. ταῦτα εἰπὼν, ἐτελεύτησε τρίτῃ ὕστερον ἀπὸ τοῦ τραύματος ἡμέρᾳ, βασιλεύσας ἔτη λ'. ἐν οἷς ὁ ἰὰ Κτησίου λόγος τοῦ Κνιδίου.

Ἀρξεται δὲ ὁ ιβ' ἀπὸ τῆς Καμβύσου βασιλείας. οὗτος βασιλεύσας ἀπέστειλε τὸν τοῦ [i] πατρὸς διὰ Βαγαπάτου τοῦ ἡμιάρρενος εἰς Πέρσας ταφῆναι νεκρόν· καὶ τἄλλα ὡς ὁ πατὴρ ὥρισατο, διῳκήσατο. μέγιστον δὲ παρ' αὐτῷ ἠδύνατο Ἀρτασύρας Ὑρκάνιος· τῶν δὲ ἡμιαρρένων [k] Ἰξαβάτης τε καὶ Ἀσπαδάτης καὶ Βαγαπάτης, ὃς καὶ παρὰ τῷ πατρὶ [l] μέγιστος, καὶ μετὰ τὸν Πετισάκα θάνατον, οὗτος στρατεύει ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ [m] τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἀμυρταῖον, Κομβαφέως τοῦ ἡμιάρρενος, ὃς ἦν μέγα δυνάμενος παρὰ τῷ Αἰγυπτίων βασιλεῖ, καλαπροδόντος τάς τε γεφύρας καὶ τἄλλα τῶν Αἰγυπτίων πράγματα, ἐφ' ᾧ γενέσθαι ὕπαρχος Αἰγύπτου. καὶ γέγονε. ταῦτα γὰρ αὐτῷ Καμβύσης διὰ [n] Ἰξαβάτου τοῦ Κομβαφέως ἀνεψιοῦ συνέθετο, καὶ αὐτὸς οἰκειοφώνως ὕστερον. [o] ζωγρίαν δὲ λαβὼν τὸν Ἀμυρταῖον, οὐδὲν ἄλλο κακὸν εἰργάσατο ἢ ὅτι εἰς Σοῦσα ἀνάστασιν ἐξακισχιλίοις Αἰγυπτίοις, οὓς αὐτὸς ἡρετίσατο, ἐποιήσατο. καὶ τὴν Αἴγυπτον δὲ πᾶσαν ὑπέταξεν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ, Αἰγυπτίων μὲν μυριάδες πέντε, Περσῶν δὲ [p] δύο.

[a] Μά-

1. *Derbiccæ* (*inquit Steph. Byzant.*) *populus est Hyrcanis vicinas. Apollonius duplex cc scribit. Ctesias vero Derbios vocat, aut Terbisios.* 2. Smerden Cyri *perpetuo Herodotus nominat.* 3. *Videndus de his Stephan. et Strabo.* 4. Spitacen *supra.*

a γρ' αὐτοῦ, φησὶ μ. Πετισάκα. D. H. *et ad oram* Πετισακᾶ. *b Puto legendum* Πετισάκαν, *ut sit accusativus.* H. S. *c* συνεμάχουν D. H. *d* Δὲ δ. D. H. *e alii* Ἀμορραῖος. *f* καθίστησε. *g* ἐπέστη. D. H. *h* Βαρηκανίων. *i* π. νεκρὸν δ. Β. τ. η. ε. Π. ταφῆναι (νεκρὸν) καὶ τ. D. H. *k* Ἰζαβάτης. D. H. *Max. Marg.* Ἰξαλβάτης. *l* μεγ. ἦν. D. H. *m* τῶν Αἰγ. τὸν βασ. Ἀμυρταῖον· καὶ νικᾷ Ἀμυρταῖον. Κομφαβέως: D. H. *n* Ἰζαβατ. τοῦ Κομφαβ. D. H. *o id est* ζῶντα. *Num.* 21. *v.* 35. *Deuter.* 2. *v.* 34. *Hesych. sed* ζωγρίᾳ ἑλεῖν *Zosim.* D. H. ad pag. 41. Phot. in illa Theoph. Simocati verba ζωγρίαν ἔλαβον. *p* Ἑπτακισχίλιοι δύο D. H.

[a] Μάγος δέ τις [b] Σφενδαδάτης ὄνομα, ἁμαρτήσας καὶ μαστιγωθεὶς ὑπὸ Ταυοξάρκου, ἀφικνεῖται πρὸς Καμβύσην, διαβάλλων τὸν ἀδελφὸν Ταυοξάρκην ὡς ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ· καὶ σημεῖον ἐδίδου τῆς ἀποστάσεως, ὡς εἰ κληθείη ἐλθεῖν, οὐκ ἂν ἔλθοι. δηλοῖ τοίνυν ὁ Καμβύσης ἐλθεῖν τὸν ἀδελφόν· ὁ δὲ, χρείας ἄλλης ἀπαιτούσης μένειν, ἀνεβάλετο. παῤῥησιάζεται [c] ταῖς διαβολαῖς πλέον ὁ μάγος. [d] Ἄμυτις δὲ ἡ μήτης τὰ τοῦ μάγου ὡς ἦν ὑπονοοῦσα, συνθέτει Καμβύσην τὸν υἱὸν μὴ πείθεσθαι. ὁ δὲ ὑπεκρίνετο μὴ πείθεσθαι, ἐπείθετο δὲ μάλιστα. διαπεμψαμένου δὲ τρίτον Καμβύσου πρὸς τὸν ἀδελφὸν, παραγίνεται. καὶ ἀσπάζεται μὲν αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς, [e] οὐδὲν δὲ ἧττον ἀνελεῖν ἐμελέτα. κρύφα δὲ Ἀμύτιος εἰς πρᾶξιν ἀγαγεῖν τὴν μελέτην ἔσπευδε. καὶ λαμβάνει πέρας ἡ πρᾶξις. ὁ γάρ τοι μάγος βουλῆς τῷ βασιλεῖ κοινωνῶν, βουλεύει τοιοῦτον· ὅμοιος ἦν αὐτὸς ὁ μάγος χάρτα τῷ Ταυοξάρκῃ. βουλεύει τοιγαροῦν αὐτὸν μὲν ὡς τῷ Φανερῷ, ὡς δῆθεν ἀδελφοῦ βασιλέως κατειπόντα τὴν κεφαλὴν προστάξαι [f] ἀποτμηθῆναι, ὡς δὲ τῷ κρυπτῷ ἀναιρεθῆναι Ταυοξάρκην, καὶ τὴν ἐκείνου στολὴν ἀμφιασθῆναι τὸν μάγον· ὥστε καὶ τῷ ἀμφιάσματι νομίζεσθαι Ταυοξάρκην. καὶ γίνεται ταῦτα. αἵματι γὰρ ταύρου, ὃ ἐξέπιεν, ἀναιρεῖται Ταυοξάρκης. ἀμφιάζεται δὲ ὁ μάγος, καὶ νομίζεται Ταυοξάρκης. καὶ λανθάνει πάντας ἐπὶ πολὺν χρόνον, πλὴν Ἀρτασύρα καὶ [g] Βαγαπάτου καὶ [h] Ἰξαβάτου. τούτοις γὰρ μόνοις Καμβύσης ἐθάῤῥησε τὴν πρᾶξιν. [i] Λάβυζον δὲ [k] ἡμιαῤῥένων τῶν πρώτων εἶναι Ταυοξάρκου, προσκαλεσάμενος ὁ Καμβύσης, καὶ τοὺς ἄλλους [l] ὑποδείξας τὸν μάγον ὡς ἐσχηματίσατο καθεζόμενον, „ Τοῦτον (ἔφη) νομίζετε Ταυοξάρκην; „ ὁ δὲ Λάβυζος θαυμάσας, Καὶ τίνα ἄλλον, ἔφη, „ νομίσωμεν; τοσοῦτον ἐλάνθανε τῇ ὁμοιότητι ὁ μάγος. „ ἐκπέμπεται οὖν εἰς Βακτρίους, καὶ πράττει πάντα ὡς Ταυοξάρκης. πέντε δὲ σταυτῶν διελθόντων, μηνύεται ἡ [m] Ἄμυτις τὸ δρᾶμα διὰ Τιβέθεως τοῦ ἡμιάῤῥενος, ὃν ὁ μάγος τυπτήσας ἐτύγχανε. καὶ αἰτεῖ τὸν [m] Σφενδαδάτην παρὰ Καμβύσου. ὁ δὲ οὐ δίδωσιν. ἡ δὲ ἐπαρᾶται, καὶ πιοῦσα φάρμακον, τελευτᾷ. Θύει ὁ Καμβύσης, καὶ τῶν ἱερείων σφαζομένων αἷμα οὐκ ἀποῤῥεῖ· καὶ ἀθυμεῖ. καὶ τίκτει αὐτῷ ἡ Ῥωξάνη παιδίον ἀκέφαλον· καὶ πλέον ἀθυμεῖ. καὶ οἱ μάγοι λέγουσιν αὐτῷ τὴν τῶν τεράτων δήλωσιν, ὅτι [n] οὐ καταλείψει τῆς ἀρχῆς διάδοχον· καὶ ἐφίστατο αὐτῷ ἡ μήτης ὀνειρ τυκτὶ, ἀπειλοῦσα τῆς μιαιφονίας· καὶ πλέον ἀθυμεῖ. ἀφικόμενος δὲ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ξέων ξυλάριον μαχαίρᾳ, διατριβῆς χάριν, παίει τὸν μηρὸν εἰς τὸν μῦν, καὶ ἑνδεκαταῖος τελευτᾷ, βασιλεύσας δυοῖν δέοντα εἴκοσι.

Βαγαπάτης δὲ καὶ Ἀρτασύρας, πρὶν ἢ Καμβύσης [o] τελευτήσει, ἐβουλεύσαντο βασιλεῦσαι τὸν μάγον. καὶ ἐβασίλευσαν, ἐκείνου τελευτήσαντος. λαβὼν δὲ τὸ Καμβύσου σῶμα [p] Ἰξαβάτης ἦγεν εἰς Πέρσας. τῷ μάγῳ δὲ βασιλεύσαντος ἐπ' ὀνόματι τῷ Ταυοξάρκου, ἦκεν Ἰξαβάτης ἐκ Περσίδος, καὶ κατεπαὶ τῇ γρα-

erat [1] Spendadati, quum fuisset ob delictum verberibus a Tanyoxarce cæsus, accedit ad Cambysem, et apud eum fratrem Tanyoxarcem accusat, eum ipsi insidias moliri dicens: argumentum etiam rebellionis addens, quod, si vocaretur, non veniret. Cambyses igitur fratrem ad se venire iubet. ille vero aliquo negocio detentus, profectionem distulit. Tunc vero magus eum audacius criminari. At mater Amytis id quod erat de mago suspicata, Cambysem filium ne fidem haberet mago, admonebat. at rex se non credere fingebat: quum tamen maximopere crederet. Quum autem tertium a Cambyse frater esset accersitus, venit: ipsumque frater amplexatus est, quum nihilominus de illo interficiendo cogitaret. sed hanc cogitationem ad exitum inscia Amytide perducere conabatur. id quod perfectum est. nam magus consilium cum rege communicans, hunc dolum machinatur: Quum ipse Tanyoxarci esset simillimus, consilium regi dat ut ipsi tanquam falso fratris regis accusatori, caput abscindi coram omnibus iubeat: clam autem Tanyoxarcem interfici imperet. quinetiam illius vestem sibi indui magus postulat, ut ex ipso vestitu Tanyoxarces esse iudicetur. atque hæc fiunt. [2] nam hausto sanguine taurino interficitur Tanyoxarces: at magus illius veste induitur, et Tanyoxarces existimatur: diuque latet omnes præter Artosyran, Bagapatem et Ixabatem. his enim solis rem Cambyses aperire ausus est. Cambyses autem Labyzo qui primus erat inter Tanyoxarcis eunuchos, et aliis ad se vocatis, magum illa veste indutum, ostendit sedentem, dixitque, Hunc esse Tanyoxarcem existimatis? Labyzus vero miratus, Quem alium, dixit, esse putemus? Adeo propter similitudinem magus latebat. Mittitur ergo ad Bactrios, et omnia non secus ac si Tanyoxarces esset, administrat. Post annos vero quinque, res tota declaratur Amyti per Tibetheum eunuchum, quem magus verberaverat, petitque Sphendadatem a Cambyse: qui dare noluit: quamobrem illa ei diras imprecatur et hausto veneno moritur. Sed contigit ut [12] sacrificante Cambyse, quum victimæ iugularentur, sanguis non flueret. [3] qua ipse ex re magis etiam deiecto animo erat. Sed et Roxane puerum capite carentem peperit: magique ipsi dicebant, hanc prodigiorum significationem esse, nullum regni successorem ab eo relictum iri. Mater etiam noctu illi in somnis apparens, ob cædem perpetratam minabatur: ideoque magis etiam angebatur. Quum autem Babylonem accessisset, et ibi parvum lignum cultro poliens, tempus ut falleret, femoris musculum percussisset: undecimo die mortem obiit, quum duodeviginti annis regnavisset.

Bagapates autem et Artasyras, antequam [13] Cambyses moretur, consilium inierunt regni mago tradendi, et post eius mortem regnum detulere. At Ixabates sumptum Cambysis corpus in Persidem portavit. unde veniens, dum magus sub Tanyoxarcis nomine regno potiretur, de eo apud universum exercitum indi-

cium

639

1. Smerdem magum *constanter Herodot. vocat.* 2. *Venenosum enim esse docent medici: et non alio veneno exstincti Midas, Themistocles, alii. vide Ptolem. Hephæstionis excerpta apud Photium.* 3. Qua sane ex re animo concidere cœpit. ac magis etiam postea, quando ei Rox. car. cap. pu. pep. et magi renunciarunt. &c.

a al. μέγας. *b* Σφανδ. D. H. *c* δὲ ταῖς. D. H. *d* sic et D. H. ut et post. *e* [ἐπεὶ] οὐδὲν δ. D. H. *Max. Marg.* ἐπεὶ οὐδὲν ἀνελῶν ἐμελέτα. *f* ἀνατμηθῆναι. ὡς δὲ. *g l.* Βαγ. κ. Ἰξαβάτου. *at C. Vatic.* Ἰζαβάτου. D. H. *h* Ἰζαβ. D. H. *i* alii Λάβυξον. *k* τῶν ἡμ. D. H. *l* καὶ ὑποδ. D. H. *m* Σφανδ. D. H. et in not. idem l. Σφενδ. *n* οὐκ ἐγκαταλ. D. H. *o Melius* τελευτήσῃ *et v. sequ. pro* ἐβασίλευσαν *legendum puto* ἐβασίλευσεν. *nimirum ὁ μάγος. nam illos duos regnasse, falsum comperietur.* H. S. *p* Ἰξαβάνης hic D. H. et alterum ad oram.

cium profesſus est, eumque infamavit. Quod quum fecisſet, in templum confugit: indeque
14 comprehensus est, et ei caput abscisſum. Unde septem inter Persas illustres viri una adversus magum conspiravere, Onophas, Idernes, Norondabates, Mardonius, Barisses, Artaphernes et Darius Hystaspis filius. Hi, quum inter se fidem dedisſent, asſumitur etiam Artasyras, prætereaque Bagapates, qui claves omnes regiarum ædium habebat. Illi igitur septem viri Bagapatis opera in regias ædes ingressi, magum inveniunt cum pellice Babylonia dormientem. Qui quum illos vidisſet, prosilit, et nullo instrumento bellico reperto, (quoniam omnia Bagapates clam subtraxerat) sedile aureum confregit, eiusque pede arrepto, quum pugnaret, tandem a septem illis viris vulneratus, mortem obiit, quum septem menses regnavisſet.

15 Regnat vero ex septem illis viris Darius, quum eius equus (iuxta id quod inter eos convenerat) arte quadam adhibita primus post solis ortum hinnisſet. Ceterum quo die Sphendadates magus interfectus est, festum, [1] magophonia dictum, apud Persas celebratur. Hic Darius sepulcrum sibi extrui in [2] bicipiti monte iubet, atque id extruitur: sed quum id videre cuperet, a Chaldæis et a parentibus prohibetur. Quum autem parentes eius ascendere
o voluisſent, ceciderunt atque interierunt: quum sacerdotes qui illos sursum trahebant, illud conspicati et inde timore correpti, funes laxasſent. Quæ res ingentem Dario mærorem attulit: et illis qui eos trahebant, numero quadraginta,
16 amputata capita fuerunt. Darius præterea Ariaramnem Cappadociæ satrapam adversus Scythas proficisci, et viros feminasque captivos abducere iubet. Ille autem cum triginta navibus quinquagenum remorum traiiciens, id exequutus est. Comprehendit autem et fratrem regis Scytharum Marsagetem, quum eum a suo fratre ob mala illata in vincula coniectum inve-
17 nisſet. At [3] Scytharces Scytharum rex, iratus, litteras Dario scripsit contumelioſas: et similiter ipsi responsum est. Darius tandem octingentorum millium exercitu coacto, et Bosporo Istroque ponte iunctis, adversus Scythas profectus est, quindecim dierum itinere progresſus: sibique [4] mutuo arcus miserunt. Sed quum Scythici validiores esſent, Darius fugiens pontes transivit, atque festinanter dissolvit antequam totus transiret exercitus: quare Scytharces octoginta illa hominum millia in Europa relicta, interfecit. Darius vero, quum pontem pertransisſet, domus templaque Chalcedonensium combusſit: quoniam pontes qui apud ipsos erant, disſolvere tentaverant, et aram, quam Darius transiens, in honorem Io-
18 vis [5] diabaterii statuerat, everterant. Datis autem ex Ponto rediens et Medicum exercitum ducens, insulas Græciamque populabatur: cui apud [6] Marathonem Miltiades occurrit, vi-

στρατιᾷ πάσῃ, καὶ θριαμβεύσας τὸν μάγον, κατέφυγεν εἰς τὸ ἱερόν· ἐκεῖθέν τε συλληφθεὶς ἀπετμήθη.
a Ἐντεῦθεν ἑπτὰ τῶν Περσῶν ἐπίσημοι συνέθεντο ἀλλήλοις κατὰ τοῦ μάγου, Ὀνόφας, Ἰδέρνης, b Νοροσδαβάτης, Μαρδόνιος, c Βαρίσσης, Ἀρταφέρνης καὶ Δαρεῖος Ὑστάσπεω. τούτων ἀλλήλοις πίστεις δόντων, προσλαμβάνεται καὶ ὁ Ἀρτασύρας, εἶτα καὶ ὁ Βαγαπάτης, ὃς τὰς κλεῖς πάσας τῶν βασιλείων εἶχε. καὶ εἰσελθόντες διὰ τοῦ Βαγαπάτου οἱ ἑπτὰ εἰς τὰ βασίλεια, εὑρίσκουσι τὸν μάγον παλλακῇ Βαβυλωνίᾳ συγκαθεύδοντα. ὡς δὲ εἶδεν, ἀνεπήδησε· καὶ μηδὲν εὑρὼν τῶν πολεμικῶν ὀργάνων, (πάντα γὰρ ὁ Βαγαπάτης λάθρα ὑπεξήγαγε) δίφρον χρύσεον συντρίψας, καὶ λαβὼν τὸν πόδα, ἐμάχετο. καὶ τέλος, καταχειρισθεὶς ὑπὸ τῶν ἑπτὰ, ἀπέθανε, βασιλεύσας μῆνας ἑπτά.

Βασιλεύει δὲ τῶν ἑπτὰ ὁ Δαρεῖος, d τοῦ ἵππου, καθὰ συνέκειτο ἀλλήλοις, e πρώτου, μηχανῇ τινὶ 640
καὶ τέχνῃ, f ἐπειδὴ ὁ ἥλιος πρὸς ἀνατολὰς ἐγένετο, χρεμετίσαντος. ἄγεται τοῖς Πέρσαις ἑορτὴ τῆς μαγοφονίας, καθ' ἣν g Σφενδαδάτης ὁ μάγος ἀνῄρηται. Δαρεῖος προστάσσει τάφον ἑαυτῷ κατασκευασθῆναι ἐν τῷ δισσῷ ὄρει· καὶ κατασκευάζεται. ἐπιθυμήσας δὲ ἰδεῖν αὐτὸν, ὑπό τε τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν γονέων κωλύεται. οἱ δὲ γονεῖς, ἀνελθεῖν βουληθέντες, h ἐπειδὴ οἱ ἱερεῖς i εἶδον οἱ ἀνέλκοντες αὐτοὺς, καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ φοβηθέντες ἀφῆκαν τὰ σχοινία, ἔπεσον καὶ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐλυπήθη Δαρεῖος λίαν· καὶ ἀπετμήθησαν αἱ κεφαλαὶ, τεσσαράκοντα ὄντων τῶν ἀνελκόντων. Ὅτι ἐπιτάσσει Δαρεῖος k Ἀριαράμῃ τῷ σατράπῃ Καππαδοκίας, ἐπὶ Σκύθας διαβῆναι, καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας αἰχμαλωτίσαι. ὁ δὲ, διαβὰς πεντηκοντόροις λ', ᾐχμαλώτισε. συνέλαβε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν l Μαρσαγέτην, ἐπὶ κακώσει εὑρὼν παρὰ τοῦ οἰκείου ἀδελφοῦ δεδεμένον. m Σκυθάρχης δὲ ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἔγραψεν ὑβρίζων Δαρείου· καὶ ἀντεγράφη αὐτῷ ὁμοίως. στράτευμα δὲ ἀγείρας Δαρεῖος, ὀγδοήκοντα μυριάδας, καὶ ζεύξας τὸν Βόσπορον καὶ τὸν Ἴστρον, διέβη ἐπὶ Σκύθας, ὁδὸν ἐλάσας ἡμερῶν ιε'. καὶ ἀντέπεμπον ἀλλήλοις τόξα· n ἐπικρατέστερα δ' ἦν τὰ τῶν Σκυθῶν. διὸ καὶ φεύγων Δαρεῖος διέβη τὰς γεφυρώσεις· καὶ ἔλυσε σπεύδων πρὶν ἢ τὸ ὅλον διαβῆναι στράτευμα· καὶ ἀπέθανον ὑπὸ ο Σκυθάρχου οἱ καταλειφθέντες ἐν τῇ Εὐρώπῃ, μυριάδες ἑπτά. Δαρεῖος δὲ τὴν γέφυραν διαβὰς, p Χαλκηδονίων οἰκίας καὶ ἱερὰ ἐνέπρησεν, ἐπεὶ τὰς πρὸς αὐτοῖς γεφύρας ἐμελέτησαν λῦσαι· καὶ ὅτι τὸν βωμὸν, ὃν περᾶν Δαρεῖος κατέθετο ἐπ' ὀνόματι διαβατηρίου Διὸς, ἀφάνισαν. Δάτις δ' ἐπανιὼν ἐκ Πόντου, καὶ τοῦ q Μηδικοῦ στόλου ἡγούμενος, ἐπόρθει νήσους καὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐν Μαραθῶνι δὲ Μιλτιάδης ὑπαντιάζει, καὶ νικᾷ 641
τοὺς

1. *Herodotus l. 3. et Agathias l. 2.* 2. *Lege Perſepoleos arcis deſcriptionem apud Diod. Sicul. lib. 17. Biblioth. ubi βασιλικὸν ὄρος hunc locum vocat. Potentiores autem in montibus fere ſepeliri ſolitos, multa veterum ſcriptorum teſtimonia docent.* 3. Iancyrum *nominat Iuſtin. lib. 2.* 4. *De arcu ab AEthiopum rege ſic ad Cambyſen miſſo lege Herodot. lib. 3. post init.* 5. *Solenne quippe gentibus fuit, tranſitus cauſſa diis ſacrificare. Sic Lucull. apud Plut. Euphrati taurum fecit.* 6. *Marathonia pugna nihil unquam celebratum magis*, ccc. *ad eam deſcribendam occupatis doctorum ingeniis, Plut. teſte.*

a Aut addendum τὴν κεφαλὴν, *aut ſubaudiri dicendum est.* H. S. *b* Νοροδ. D. H. *c* Βαρίσης. D. H. *d Herodot. Thalia, et Themiſt. orat.* 12. ἐπανήκεις δὲ αὐτοκράτωρ, οὐχ ἵππου χρεμετίσαντος, ὥσπερ Δαρεῖος. οὐδὲ κυνῆ [*ſic legendum in editis, id est,* περικεφαλαίᾳ, *non* κυνῆ] σπείσας, ὥσπερ Ψαμμήτιχος. D. H. *e* πρῶτον μ. D. H. *f* ἐπεὶ δ' ἂν. D. H. *g* ſic et D. H. hic. *h* ἐπεὶ. D. H. *i* εἶδον [ὄφεις] οἱ ἀ. D. H. *In veteri libro inter* εἶδον *et* οἱ *inſertum erat ſuperne* ὄφεις. *ſed locus hic neque emendari, neque intelligi niſi ex aliorum hiſtoria potest.* H. S. *k* Ἀριάμμῃ. D. H. *l* Μασαγ. D. H. *m* alii Σκυτάρβης, et Σκυτάρμης. Σκυθάρχης, *et in marg.* Σκυθάρβης. *Max. Marg.* *n* ἐπικρατέτερον δ' ἦν τὸ τῶν Σ. D. H. *o* Σκυθάρου. D. H. et in ora: al. Σκυθαρβέου. *ſc.* Σκυθῶν. *p* Καρχηδ. D. H. *q* Ποντικοῦ. D. H.

τοὺς βαρβάρους, καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Δάτις. καὶ οὐδὲ τὸ σῶμα Πέρσαις αἰτησαμένοις ἐδόθη. Δαρεῖος δὲ ἐπανελθὼν εἰς Πέρσας, καὶ θύσας, καὶ ἡμέρας νοσήσας λ', τελευτᾷ· ζήσας μὲν ἔτη· [a] ιβ' πρὸ τῆς βασιλείας, βασιλεύσας δὲ ἔτη λά. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀρτασύρας. καὶ ὁ Βαγαπάτης δὲ τὸ σῆμα Δαρείου παραχαθίσας ἔτη ζ', ἐτελεύτησε.

Βασιλεύει Ξέρξης ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ [b] Ἀρτάπανος ὁ Ἀρτασύρα παῖς γίνεται δυνατὸς παρ' αὐτῷ, ὡς ὁ πατὴρ παρὰ τῷ πατρί, καὶ Μαρδόνιος ὁ παλαιός. ἡμιαρρένων δὲ μέγιστον ἠδύνατο [c] Νατάκας. γαμεῖ δὲ Ξέρξης Ὀνόφα θυγατέρα [d] Ἄμιστριν, καὶ γίνεται αὐτῷ παῖς Δαρειαῖος· καὶ ἕτερος μετὰ δύο ἔτη, Ὑστάσπης, καὶ ἔτι Ἀρταξέρξης· καὶ θυγατέρες δύο, ὧν ἡ μέν, Ἄμυτις, κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς μάμμης· ἡ δὲ, Ῥοδογούνη. Ὁ δὲ δὴ Ξέρξης στρατεύει ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὅτι τε [e] Χαλκηδόνιοι λῦσαι τὴν γέφυραν (ὡς ἤδη εἴρηται) ἐπειράθησαν· καὶ ὅτι τὸν βωμὸν ὃν ἔστησε Δαρεῖος, καθεῖλον· καὶ ὅτι Δάτιν Ἀθηναῖοι ἀπέκτειναν, καὶ οὐδὲ τὸν νεκρὸν ἔδοσαν. πρότερον δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, καὶ ἰδεῖν ἐπεθύμησε τὸν Βελιτανᾶ τάφον, καὶ εἶδε διὰ Μαρδονίου· καὶ τὴν πύελον ἐλαίου οὐκ ἴσχυσεν, ὥσπερ καὶ ἐγέγραπτο, πληρῶσαι. Ἐξελαύνει Ξέρξης εἰς Ἐκβάτανα, καὶ ἀγγέλλεται αὐτῷ ἀπόστασις Βαβυλωνίων, καὶ Ζωπύρου τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν ὑπὸ σφῶν ἀναίρεσις. [f] οὕτως καὶ περὶ τούτων φησὶ Κτησίας, καὶ οὐχ ὡς Ἡρόδοτος· ἃ δὲ περὶ Ζωπύρου ἐκεῖνος λέγει, πλὴν ὅτι ἡμίσεως αὐτῷ ἔτεκεν· ἐπεὶ τά γε ἄλλα Μεγάβυζον οὗτος λέγει διαπράξασθαι, ὃς ἦν γαμβρὸς ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Ἄμυτι, τοῦ Ξέρξου. [g] οὕτως μὲν ἦλω διὰ τοῦ Μεγαβύζου Βαβυλών. δίδωσι δὲ αὐτῷ Ξέρξης ἄλλα τε πολλὰ, καὶ μύλην χρυσῆν, ἓξ ἕλκουσαν τάλαντα· ὃ τιμιώτατον τῶν βασιλικῶν δώρων παρὰ Πέρσαις ἐστί. Ξέρξης δὲ συναγείρας [h] στρατιὰν Περσικὴν, ἄνευ τῶν ἁρμάτων, ὀγδοήκοντα μυριάδας, καὶ τριήρεις χιλίας, ἤλαυνεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ζευγνὺς τὴν Ἄβυδον. Δημάρατος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος παρεγένετο
642 ἤδη πρῶτον, καὶ συνῆν αὐτῷ ἐν τῇ διαβάσει, καὶ ἀπεῖργε τῆς εἰς Λακεδαίμονα ἐφόδου. Ξέρξης δὲ προσβάλλει ἐν Θερμοπύλαις Λεωνίδᾳ τῷ στρατηγῷ τῶν Λακεδαιμονίων, διὰ Ἀρταπάνου, ἔχοντος μυρίους. καὶ κατεκόπη τὸ Περσικὸν πλῆθος, τῶν Λακεδαιμονίων δύο ἢ τριῶν ἀναιρεθέντων. εἶτα προσβαλεῖν κελεύει μετὰ δισμυρίων· καὶ ἦττα γίνεται καὶκείνων. εἶτα μαστιγοῦνται ἐπὶ τῷ πολεμεῖν· καὶ μαστιγούμενοι, ἔτι ἠττῶντο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ κελεύει μάχεσθαι, μετὰ πενταχισμυρίων· καὶ ἐπεὶ οὐδὲν ἤνυεν, ἔλυσε τότε τὸν πόλεμον. [i] Θώραξ δὲ ὁ [k] Θεσσαλὸς, καὶ Τραχινίων οἱ δυνατοὶ, Καλλιάδης καὶ Τιμαφέρνης, παρῆσαν [l] στρατιὰν ἔχοντες. καλέσας δὲ Ξέρξης τούτους τε καὶ τὸν Δημάρατον καὶ τὸν [m] Ἡγίαν τὸν Ἐφέσιον, ἔμαθεν ὡς οὐκ ἂν ἡττηθεῖεν Λακεδαιμόνιοι εἰ μὴ κυκλωθείησαν. ἡγουμένων δὲ τῶν δύο [n] Τραχινίων διὰ δυσβάτου στρατὸς Περσικὸς διελήλυθε, μυριάδες τέσσαρες· καὶ κατὰ νώ-

vicitque barbaros: et ipse quoque Datis occubuit, eiusque cadaver petentibus Persis denegatum est. Darius autem ad Persas reversus 19
est, ubi celebratis sacrificiis, quum triginta dies morbo laborasset, mortuus est: quum annos XII. ante regnum vixisset, et annos unum et triginta regnavisset. Obiit etiam diem suum Artasyras. Bagapates autem, quum septem annos sepulcro Darii assedisset, mortuus est.

Regnat Xerxes filius eius, apud quem Ar- 20
tapanus Artasyræ filius maximam obtinet autoritatem, quemadmodum eius pater apud patrem regis obtinuerat, itemque Mardonius [1] antiquus. Ex eunuchis autem plurimum apud eum poterat Natacas. Xerxes [2] uxorem ducit Onophæ filiam Amistrin, ex qua filium suscipit Dariæum: et post biennium, alterum, Hystaspem nomine: et præterea [3] Artoxerxem: duasque filias, quarum una Amytis, nomine aviæ, vocatur: altera, [4] Rhodogune. 21
Xerxes adversus Græcos expeditionem suscepit, quod Chalcedonenses pontem solvere conati essent, (quemadmodum iam dictum est) et aram a Dario erectam diruissent: quodque Datin Athenienses interfecissent, neque cadaver eius dare voluissent. Primum igitur Babylonem profectus est: et [5] Belitanæ videre sepulcrum exoptavit: viditque opera Mardonii adiutus: et urnam olei non potuit, quemadmodum scriptum erat, implere. Inde Ecbata- 22
na profecto, defecisse Babylonios, et Zopyrum suum ducem interfecisse, nunciatur. *In hunc modum de his loquitur Ctesias, non quemadmodum Herodotus. nam quæcunque hic de Zopyro, (nisi quod mula ipsi peperit) ille a Megabyzo facta scribit, qui Xerxis gener erat, quum filiam eius Amytin uxorem duxisset.* Ita Babylon capta est per Megabyzum: cui Xerxes, præter alia multa, molam auream sex talentorum pondo donavit, quod apud Persas omnium regiorum munerum est pretiosissimum. Xerxes autem, Per- 23
sico exercitu coacto, qui ex millibus octingentis constabat, præter currus, instructis etiam mille triremibus, in Græciam copias duxit, quum Abydum ponte iunxisset. Ad eum Demaratus Lacedæmonius tum primum accessit, et cum illo traiecit, eumque ab invadenda Lacedæmone prohibuit. Xerxes porro per Artapanum decem millia ducentem, apud Thermopylas cum Leonida Lacedæmoniorum duce prœlium iniit, in quo magna Persarum cæsa est multitudo, ex Lacedæmoniis tantummodo duobus aut tribus interfectis. Postea viginti millia in aciem educi iubet: qui et ipsi superantur. Quum autem verberibus etiam cæsi ut acriores ad pugnam redderentur, nihilominus victi fuissent, quinquaginta millia postridie iubet educi: et quum nihil proficeret, bellandi finem fecit. Sed Thorax Thessalus 24
et Trachinienſium principes Calliades et Timaphernes cum exercitu aderant: quos Xerxes quum vocasset, unaque Demaratum et Hegian Ephesium, Lacedæmonios nulla ratione vinci posse, nisi circumdarentur, intellexit. Persarum itaque quadraginta millia, duobus illis Trachinienſium ducibus per invia

trans-

1. Ille priscus. ὁ παλαιὸς, *quem* Maiorem *etiam dixeris.* 2. *Xerxem et Amistrin Scaliger Assuerum et Esthera interpretatur, quod Nic. Serarius confutat.* 3. Artaxerx. 4. *Rhodogunes cuiusd. Persicæ imaginem habes apud Philostratum lib.* 2. *Icon.* 5. 5. *Ælian. lib.* 13. ποικίλης *cap.* 3. *legend.*

a In altero exemplari, non sine magno errore, scriptus est inusitato modo numerus ϛώ. *pro quo hic* ιβ'. *ubi etiam mendum esse quis suspicari possit.* H. S. *b* Ἀρταπάνος. D. H. *c* Ἀταχᾶς et Νατακᾶς. *d* Ἀμαστριν; et Ἀμηστριν. *e* Καρχηδ. D. H. *f* οὕτω. D. H. *g* οὗτω. D. H. *h* στρατείαν. D. H. *i Max. Marg.* Θάραξ. *k* Θέσσαλος καὶ Τραχηνίων, οἱ δ'. D. H. *l* στρατείαν. D. H. *m Max. Marg.* Ὀγίαν. *n* Τραχηνίων, διὰ δ. D. H.

transgressis, Lacedæmonios a tergo adoriuntur: qui circumdati, omnes ad unum fortiter
25 pugnantes occubuerunt. Rursus Xerxes adversus Platæenses exercitum centum et viginti millium mittit, et Mardonium eius ducem constituit. Qui autem Xerxem in Platæenses concitabant, erant Thebani. Mardonio occurrit Pausanias Lacedæmonius, trecentos Spartanos et mille accolas, ex aliisque urbibus sex millia secum ducens. Ibi superato exercitu Persarum, Mardonius vulneratus aufugit. Hic Mardonius quum a Xerxe ad diripiendam Apollinis ædem missus esset, ingruente ingenti grandine oppressus moritur: quæ res Xerxi
26 maximum mœrorem attulit. Xerxes cum suis copiis Athenas proficiscitur: sed quum Athenienses armatis centum et decem triremibus ad Salaminem fugissent, urbem vacuam capit, quam incendit, præter arcem. in ea enim etiam aliqui relicti pugnabant: tandemque quum et illi noctu fugissent, illam etiam exusserunt. Xerxes autem quum inde ad angustissimum Atticæ locum, Heracleum appellatum, venisset, aggerem Salaminem versus ducere cœpit, pedestri itinere ad eam transire cogitans. Sed consilio Themistoclis Atheniensis et Aristidis, sagittarii ex Creta accersuntur, ac veniunt: deinde bellum navale Persarum et Græcorum geritur. Persæ naves habebant plusquam mille, ducemque Onophan: Græci vero septingentas. Græci tamen victores evadunt: et quingentæ naves Persarum profligantur: et fugit Xerxes consilio rursus et arte Aristidis atque Themistoclis. In reliquis vero omnibus prœliis ceciderunt Persarum centum et viginti
27 millia. At Xerxes, quum in Asiam traiecisset, et Sardis proficisceretur, misit Megabyzum ut templum Delphicum diriperet: illoque id suscipere recusante, Matacas eunuchus iniuriam Apollini illaturus omniaque direpturus mittitur. Is confectis ita rebus ad Xerxem
28 reversus est. Xerxes ex Babylone ad Persas proficiscitur. At Megabyzus suam uxorem Amytin (quæ filia Xerxis erat, quemadmodum iam dictum est) adulterii insimulat. quam ob rem Amytis a patre acriter reprehenditur:
29 at illa spondet se castam esse. Verum Artapanus, qui plurimum apud Xerxem autoritate valebat, cum Spamitre eunucho (qui et ipse plurimum apud eum poterat) de Xerxe interficiendo consilium agitat: idque perpetrant, et Artoxerxi filio persuadent ab altero filio Dariæo patrem suum necatum esse: adduciturque Dariæus ab Artapano domum Artoxerxis, cum ingenti clamore se parricidam esse negans. is tamen capite plectitur.
30 [1] Artoxerxes igitur Artapani opera regno potitur. sed idem Artapanus eius vitæ insidians, consilium suum cum Megabyzo (qui iam ob suspectam adulterii uxorem suam, mœrore affectus erat) communicat, fidemque mutuo datam iureiurando firmant. Sed re tota Megabyzi indicio prodita, Artapanus ea morte qua Artoxerxes erat afficiendus, afficitur: atque adeo quæcunque in Xerxem Dariæumque perpetrata fuerant, patefiunt. [2] Aspamitres quoque, qui cædis Xerxis ac Dariæi conscius fuerat, [3] acerbissimo genere mortis, ad-

νάτε γίνονται τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ κυκλωθέντες ἀπέθανον μαχόμενοι ἀνδρείως ἅπαντες. Ξέρξης δὲ πάλιν στράτευμα πέμπει κατὰ Πλαταιέων, μυριάδας μβ', ἡγούμενον [a] αὐτοῖς Μαρδόνιον ἐπιστήσας. Θηβαῖοι δ' ἦσαν οἱ κατὰ Πλαταιέων τὸν Ξέρξην κινοῦντες. ἀντιστρατεύει δὲ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, τριακοσίους μὲν ἔχων Σπαρτιήτας, χιλίους δὲ τῶν περιοίκων, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων πόλεων χιλιάδας ἕξ. καὶ νικᾶται καταχράτος ἡ Περσικὴ [b] στρατιὰ, καὶ Φεύγει τραυματισθεὶς καὶ Μαρδόνιος. οὗτος ὁ Μαρδόνιος πέμπτῳ συλήσας τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν παρὰ Ξέρξεω· κάκεῖ, φησὶ, θήσκει, χαλάζης ἐπιπεσούσης παχείας· ἐφ' ᾧ λίαν Ξέρξης ἐλυπήθη. Ξέρξης δὲ ἐπ' αὐτὰς Ἀθήνας ἐλαύνει. καὶ Ἀθηναῖοι, πληρώσαντες ἑκατὸν δέκα τριήρεις, Φεύγουσιν εἰς Σαλαμῖνα. καὶ Ξέρξης τὴν πόλιν κενὴν [c] αἱρεῖ, καὶ [d] ἐμπίμπρησι, πλὴν τῆς ἀκροπόλεως. ἐν αὐτῇ γὰρ ἔτι τινὲς ὑπολειφθέντες ἐμάχοντο. τέλος κἀκείνων νυκτὶ Φυγόντων, κἀκείνην [e] συνέφλεξαν. ὁ δὲ Ξέρξης αὐτόθεν ἐλθὼν ἐπὶ [f] γενότατον τῆς Ἀττικῆς, ὃ Ἡράκλειον καλεῖται, ἐχώσατο χῶμα ἐπὶ Σαλαμῖνα, πεζῇ ἐπ' αὐτὴν διαβῆναι διανοούμενος. βουλῇ δὲ Θεμιστοκλέους Ἀθηναίου καὶ Ἀριστείδου, τοξόται μὲν ἀπὸ Κρήτης προσκαλοῦνται καὶ παραγίνονται· εἶτα ναυμαχία Περσῶν καὶ Ἑλλήνων γίνεται· Περσῶν μὲν νεῶν ἐχόντων ὑπὲρ τὰς χιλίας, στρατηγοῦντος αὐτοῖς Ὀνόφα· Ἑλλήνων δὲ, ἑπτακοσίας. καὶ νικῶσιν Ἕλληνες, καὶ διαφθείρονται Περσικαὶ πεντακόσιαι νῆες. καὶ Φεύγει Ξέρξης, βουλῇ πάλιν καὶ τέχνῃ Ἀριστείδου καὶ Θεμιστοκλέους. ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἁπάσαις μάχαις ἀπέθανον Περσῶν ιβ' μυριάδες. Ξέρξης δὲ περάσας εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἀπελαύνων εἰς Σάρδεις, ἔπεμπε Μεγάβυζον τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν συλῆσαι. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος παρητεῖτο, ἀποστέλλεται [g] Ματάκας ὁ εὐνοῦχος, ὕβρεις τε φέρων τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ πάντα συλήσων. καὶ δὴ [h] οὕτως ποιήσας, πρὸς Ξέρξην ὑπέστρεφε. Ξέρξης δὲ ἀπὸ Βαβυλῶνος εἰς Πέρσας παραγίνεται, καὶ Μεγάβυζος καλὰ τῆς γυναικὸς τῆς ἰδίας Ἀμύτιος, (ἡ δυγάτηρ, ὡς προείρηται, Ξέρξου ἐτύγχανεν) ὡς μεμοιχευμένης, λόγους ἐκίνει. καὶ ἐπιτιμᾶται Ἀμυτις λόγοις ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ὑπισχνεῖται σωφρονεῖν. [i] Ἀρτάπανος δὲ, μέγα παρὰ Ξέρξῃ δυνάμενος, μετὰ Σπαμίτρου τοῦ ἡμιάρρενος, καὶ αὐτοῦ μέγα δυναμένου, βουλεύονται ἀνελεῖν Ξέρξην· καὶ ἀναιροῦσι. καὶ πείθουσιν [k] Ἀρτοξέρξῃ τὸν υἱὸν ὡς Δαρειαῖος αὐτὸν ὁ ἕτερος παῖς ἀπεκτόνε. καὶ παραγίνεται [l] Δαρειαῖος ἀγόμενος ὑπὸ [m] Ἀρταπάνου εἰς τὴν οἰκίαν [n] Ἀρτοξέρξου, πολλὰ βοῶν καὶ [o] ἀπαρνούμενος ὡς οὐκ εἴη φονεὺς τοῦ πατρός· καὶ ἀποθήσκει.

Καὶ βασιλεύει [p] Ἀρτοξέρξης, σπουδῇ Ἀρταπάνου· καὶ ἐπιβουλεύεται πάλιν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει κοινωνὸν τῆς βουλῆς Ἀρτάπανος Μεγάβυζον, ἤδη λελυπημένον ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ Ἀμυτι, διὰ τὴν τῆς μοιχείας ὑπόληψιν· καὶ ὅρκοις ἀλλήλους ἀσφαλίζονται· ἀλλὰ μηνύει πάλιν Μεγάβυζος, καὶ ἀναιρεῖται Ἀρτάπανος ᾧ τρόπῳ ἔμελλεν ἀναιρεῖν Ἀρτοξέρξην· καὶ γίνεται πάλιν δῆλα τὰ εἰργασμένα ἐπὶ Ξέρξῃ καὶ [q] Δαρειαίῳ, καὶ ἀπόλλυται πικρῷ καὶ κακίστῳ θανάτῳ Ἀσπαμίτρης, ὃς ἦν κοινωνὸς ἐπὶ τοῖς φόνοις Ξέρξου καὶ Δαρειαίου· σκαφεύ-

643

στας

1. Longimanus *cognomento.* 2. *Paulo ante* Spamitres *dictus.* 3. acerbo in primis ac duro. *Habet id a Plut. descriptum in vita Artoxerxæ, mox a principio.*

a (δὲ) αὐτ. D. H. *b* στρατεία. D. H. *c* ἀναιρεῖ. D. H. *d Max. Marg.* ἐμπίπρησι. *e* συνέφλεξεν. D. H. *f* γένωτ'. D. H. *Codex Bavaricus et Max. Margunii etiam* γενότατον. *g* Ματάκας. *h* οὕτω. D. H. *i* Ἀρτάβας D. H. *Max. Marg.* Ἀρτάβανος. *k* Ἀρταξ. D. H. *l* Ἀρταξέρξης. D. H. *m* sic tamen hic et D. H. ut et post. *n* Δαρειαίου. D. H. *Max. Marg.* Δαρειαίου. *o* παραιτούμενος. D. H. *p* Ἀρταξ. et sic semper per α in antepen. *q Max. Marg.* Δαριαίῳ.

εται γὰρ, καὶ οὕτως ἀναιρεῖται. μάχη δὲ γίνεται μετὰ τὸν θάνατον Ἀρταπάνου, τῶν τε συνωμοτῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Περσῶν. καὶ πίπτουσιν ἐν τῇ μάχῃ οἱ τρεῖς τοῦ Ἀρταπάνου υἱοί. τραυματίζεται δὲ καὶ Μεγάβυζος ἰσχυρῶς· καὶ θρηνεῖ Ἀρτοξέρξης καὶ ἡ Ἄμυτις καὶ ἡ Ῥοδογούνη, καὶ ἡ μήτης αὐτῶν [a] Ἀμιστρις. καὶ μόλις πολλῇ ἐπιμελείᾳ
644 περισάζεται [b] Ἀπολλωνίδου ἰατροῦ τοῦ Κώου. Ἀφίστανται Ἀρτοξέρξου Βάκτρα, καὶ ὁ σατράπης ἄλλος [c] Ἀρτάπανος· καὶ γίνεται μάχη ἰσοπαλής· καὶ γίνεται πάλιν ἐκ δευτέρου· καὶ ἀνέμου κατὰ πρόσωπον Βακτρίων πνεύσαντος, νικᾷ Ἀρτοξέρξης, καὶ προσχωρεῖ αὐτῷ πᾶσα Βακτρία. Ἀφίστανται Αἴγυπτος, Ἰνάρου Λυδίου ἀνδρὸς καὶ ἑτέρου Αἰγυπτίου τὴν ἀπόστασιν μελετήσαντος. καὶ εὐτρεπίζεται τὰ πρὸς πόλεμον. πέμπουσι καὶ Ἀθηναῖοι, αἰτησαμένου αὐτοῦ, τεσσαράκοντα νῆας. [d] καὶ μελετᾷ αὐτὸς Ἀρτοξέρξης ἐκστρατεῦσαι. καὶ τῶν φίλων οὐ συμβουλευόντων, πέμπει Ἀχαιμενίδην τὸν ἀδελφὸν, τεσσαράκοντα μὲν μυριάδας ἐπαγόμενον στράτευμα πεζικὸν, νῆας δὲ π'. συμβάλλει πόλεμον Ἶναρος πρὸς Ἀχαιμενίδην· καὶ νικῶσιν Αἰγύπτιοι, καὶ βάλλεται Ἀχαιμενίδης ὑπὸ Ἰνάρου, καὶ θνήσκει· καὶ ἀποπέμπεται ὁ νεκρὸς αὐτοῦ εἰς Ἀρτοξέρξην. ἐνίκησεν Ἶναρος καὶ κατὰ θάλασσαν, [e] Χαριτιμίδου εὐδοκιμήσαντος, ὃς τῶν ἐξ Ἀθηνῶν τεσσαράκοντα νηῶν [f] ἐχρημάτιζε ναύαρχος· καὶ ν' Περσῶν νῆες, αἱ μὲν εἴκοσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν ἑλήφθησαν, αἱ δὲ λ' διεφθάρησαν. Εἶτα πέμπεται κατὰ Ἰνάρου Μεγάβυζος, ἐπαγόμενος ἄλλο στράτευμα πρὸς τῷ ὑπολειφθέντι, μυριάδας εἴκοσι, καὶ νῆας τ'· καὶ ἐπιστάτην αὐτοῖς [g] Ὀρίσκον. ὡς εἶναι χωρὶς τῶν νεῶν, τὸ ἄλλο πλῆθος, ν' μυριάδας. Ἀχαιμενίδης γὰρ ὅτε ἔπεσε, ἱ μυριάδες αὐτῷ, ἐξ ὧν ἦγε μ', συνδιεφθάρησαν. γίνεται οὖν μάχη κρατερὰ, καὶ πίπτουσιν ἀμφοτέρωθεν πολλοὶ, πλείους δὲ Αἰγύπτιοι. καὶ βάλλει Μεγάβυζος εἰς τὸν μηρὸν Ἶναρον, καὶ τρέπεται· καὶ νικῶσι Πέρσαι καταπρατός· Φεύγει δὲ [h] πρὸς τὴν Βύβλον Ἶναρος, (πόλις [i] ἰσχυρὰ ἐν Αἰγύπτῳ αὕτη) καὶ οἱ Ἕλληνες δὲ μετ' αὐτοῦ, ὅσοι μὴ ἐν τῇ μάχῃ καὶ μετὰ Χαριτιμίδου ἀπέθανον. Προσχωρεῖ δὲ Αἴγυπτος πλὴν Βύβλου πρὸς Μεγάβυζον. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἀνάλωτος ἐδόκει, σπένδεται πρὸς Ἶναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας ἑξακισχιλίους ὄντας, καὶ ἔτι πρὸς, ὁ Μεγάβυζος, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν παρὰ βασιλέως λαβεῖν, καὶ τοὺς Ἕλληνας, ὅτε βούλοιντο, πρὸς τὰ οἰκεῖα ἐπανελθεῖν. καθίζησι δὲ τῆς Αἰγύπτου σατράπην [k] Σαρσάμαν καὶ λαβὼν Ἶναρον καὶ τοὺς
645 Ἕλληνας, παραγίνεται πρὸς Ξέρξην· καὶ εὑρίσκει λίαν κατὰ Ἰνάρου τεθυμωμένον, ὅτι τὸν ἀδελφὸν Ἀχαιμενίδην ἀπεκτονὼς εἴη. διηγεῖται τὰ γεγονότα πάντα Μεγάβυζος, καὶ ὡς πίστεις δοὺς Ἰνάρῳ καὶ τοῖς Ἕλλησι, Βύβλον εἵληφε. καὶ ἐξαιτεῖται λιπαρῶς βασιλέα περὶ τῆς [l] αὐτῶν σωτηρίας· καὶ λαμβάνει. καὶ ἐξάγεται τέλος τῇ [m] στρατιᾷ ὡς Ἶναρος καὶ οἱ Ἕλληνες οὐδὲν κακὸν πείσονται. Ἄμυτις δὲ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς Ἀχαιμενίδου δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μὴ [n] τιμωρήσαιτο Ἶναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας· καὶ αἰτεῖται ταῦτα [o] βασιλέα, ὁ δὲ οὐκ [p] ἐνδίδω-
σιν

adhibitis videlicet per ſcapham tormentis, plectitur. At post Artapani mortem, eorum qui cum illo coniurarant, et Perſarum aliorum pugna oritur, in qua cadunt tres Artapani filii, et graviter Megabyzus vulneratur. Quem caſum Artoxerxes itemque Amytis et Rhodogune ac ipſorum mater Amiſtris ingenti luctu proſequuti ſunt: tandem tamen, etſi ægre admodum, Apollonidæ medici Coi inſigni diligentia ſervatus est. Deſciſcunt ab Artoxerxe 31
Bactra, aliusque item præfectus Artapanus: et æquo Marte pugnatur. Quum autem commiſſa iterum pugna, ventus in faciem Bactrianorum ſpiraret, vincit Artoxerxes, et in eius ditionem univerſa Bactria concedit. Defi- 32
cit etiam AEgyptus, Inaro Lydio et altero AEgyptio quodam defectionis autoribus: omniaque ad bellum pertinentia parantur. Athenienſes quoque Inaro petenti quadraginta naves mittunt: et ipsemet Artoxerxes exercitum educere cogitat: ſed, non ita conſulentibus amicis, mittit Achæmenidem fratrem cum quadringentis millibus peditum, et octoginta navibus. Confligit Inarus cum Achæmenide, AEgyptiique vincunt: atque Achæmenides quum ab Inaro vulnus accepiſſet, moritur, eiusque cadaver ad Artoxerxem mittitur. Idem Inarus mari victor evadit, Charitimide magnum inde nomen conſequuto, qui quadraginta navium Athenis miſſarum navarchus erat. Ex quinquaginta Perſarum navibus, viginti cum ipſis hominibus captæ, triginta perierunt. De- 33
inde adverſus Inarum mittitur Megabyzus, præter exercitum qui reliquus fuerat, alium ducens, qui ex ducentis hominum millibus conſtabat, navibus autem trecentis, quibus Oriſcus præerat: adeo ut præter naves reliqua multitudo quingentorum hominum millium eſſet. nam quum cecidit Achæmenides, centum hominum millia ex quadringentis quæ duxerat millibus, una cæſa fuerunt. Pugnatur acriter, et utrinque multi, ſed plures ex AEgyptiis, cadunt. Tandem Megabyzus Inarum in femore vulnerat, fugatque: et viribus fortiores facti Perſæ vincunt. Inarus vero fugiens Byblum ſe recipit, (hæc est munita urbs in AEgypto) et cum eo Græci quicunque in prœlio et cum Charitimide cæſi non fuerant. AEgyptus præter By- 34
blum partes Megabyzi ſequitur: et quoniam Byblus expugnari non poſſe videbatur, Megabyzus cum Inaro et Græcis, quorum erant ſex millia et amplius, fide data paciſcitur, nullam eos a rege iniuriam accepturos, et Græcos domum quum liberet reverſuros. Quum igi- 35
tur Sarſamen AEgypti præfectum conſtituiſſet, una cum Inaro et Græcis ad Artoxerxem proficiſcitur: eumque invenit iratum Inaro vehementer, quoniam is fratrem Achæmenidem interfecerat. Megabyzus omnia quæ geſta fuerant narrat, et quomodo fide Inaro Græcisque data Byblum ceperit: atque pœnam illorum pertinaciter deprecatus, efficitur voti compos. tandemque ad exercitum defertur, Inarum et Græcos nihil detrimenti paſſuros. Verum enimvero [r] Amy- 36
tis vicem interempti filii Achæmenidis dolens, indignam rem fore arbitrabatur, niſi Inarus et Græci pœnas ſibi darent, atque adeo illos a rege expoſcit: ſed is tradere recuſat.

Dein-

1. *E. Amiſtris, illa Onophæ filia, Artaxerxæ mater.*

a Idem Ἀμυσρις. *b* Ἀπολλωνίου. D. H. *In utroque exemplari legitur hic* Ἀπολλωνίου. *at contra in iis locis qui ſunt cap.* 41. *utrunque* Ἀπολλωνίδης *et* Ἀπολλωνίδην *ſcriptum habet.* H. S. *c* Ἀρτάβανος. D. H. et ſic etiam editio H. Stephani prima. *d* (καὶ) μελ. D. H. *e* Χαροτιμίδου *Max. Marg. f* ἐχρημάτισε. D. H. *g* Ὠρίσκ. D. H. *h* εἰς. *i* δὲ ἰσχ. D. H. *k* Σαρτάμαν. D. H. *l* Αὐτοῦ D. H. *m* στρατείᾳ. D. H. *n* τιμωρήσαι τὸν I. D. H. *o* βασιλεῖ. D. H. *p Pro* ἐνδίδωσιν *reponendum puto* ἐκδίδωσιν. H. S.

Deinde Megabyzum ab eo expoſcens, repulſam itidem patitur. Tandem tamen illa quum inſtando moleſta eſſet, impetravit: et quinque post annis, Inarum pariter et Græcos a rege accepit. Atque hunc quidem [1] tribus crucibus ſuffixit, de Græcis autem quinquaginta (nam tot capere potuit) capita amputa-
37 ri curavit. At Megabyzus magno dolore et luctu affectus est, petiitque ut ſibi in Syriam regionem ſuam proficiſci liceret. Huc etiam clam præmiſit Græcos alios, et profectus est, atque a rege deſcivit: maximasque copias coëgit, ad centum et quinquaginta millia ſeorſum equitum peditumque. Adverſus eum Oſiris mittitur cum ducentis millibus: pugna conſeritur, ſeque mutuo vulnerant Megabyzus et Oſiris, hic quidem iaculo Megabyzum in femore percuſſit, et vulnus duos digitos altum infligit: ille vero ſimiliter iaculo Oſirin in femore, deinde et in humero vulneravit, unde Oſirin ex equo cadere contigit, ſed eum complexus Megabyzus ſublatum ſervari iubet. Multi autem Perſæ ceciderunt, Zopyro Artyphioque Megabyzi filiis fortiter pugnantibus, itaque tandem viribus longe ſuperior evadit Megabyzus, et victoria potitus, magnam Oſiris curam gerit, eumque ad Artoxerxem mit-
38 tit id petentem. Rurſus autem exercitus adverſus eum mittitur, et Menoſtanes Artarii filius. (Artarius autem erat ſatrapa Babylonis, et Artoxerxis frater) confligunt inter ſe: ſed Perſarum fugatur exercitus, et Menoſtates in humero a Megabyzo percutitur: præterea in capite ſagitta, ſed non lethali vulnere, feritur, una tamen cum omnibus ſuis fugam capit, et Megabyzus ſplendida potitur victoria.
39 Artarius Megabyzum per legatos monet ut cum rege paciſcatur. Ille ſe paciſci quidem cum rege, non tamen ad eum proficiſci, ſed in ſua regione manere velle indicat. Hæc regi nunciantur, cui Artoxares Paphlagon eunuchus et Amiſtris ſtudioſe conſilium dant ut paciſcatur. Itaque ipſe Artarius et Amytis uxor, et Artoxares, iam viginti annos natus, et Petiſas Oſirios filius et Spitamæ pater, mittuntur. Multis igitur ſermonibus et iuramentis ad fidem faciendam adhibitis, vix tamen Megabyzo ut ad regem proficiſcatur perſuadent. Cui tandem reverſo rex per nuncios veniam ſe illi eorum quæ admiſiſſet, dare ſigni-
40 ficavit. Sed quum egreſſo ad venationem rege et eum adorto leone, Megabyzus belluam hanc in pedes ſe erigentem iaculo percutiens interfecisſet, ſuccenſens ei rex quod eam percuſſiſſet antequam ipſe eam ullo ictu attigiſſet, caput abſcindi imperavit. Sed Amiſtris et Amytis aliorumque precibus remiſſa ei mortis pœna, ad urbem quandam nomine Cyrtæ
2 circa mare rubrum relegatur. Artoxares quoque eunuchus in Armeniam relegatur, quod ſæpe pro Megabyzo liberius apud regem lo-
41 quutus eſſet. Sed Megabyzus, quum in exilio quinque annos eſſet commoratus, aufugit, ſe piſagan eſſe ſimulando: (piſagas autem a Perſis dicitur leproſus, ad quem nemini accedere licet) et ad Amytin domumque proficiſcitur, et vix agnitus, per Amiſtrin et Amytin cum rege reconciliatur: qui eum, quem-

σιν· εἶτα Μεγάβυζον, ὁ δὲ ἀποπέμπεται· εἶτα, ἐπεὶ διώχλει τὸν υἱὸν, κατειργάσατο· καὶ πέντε παρελθόντων ἐτῶν, λαμβάνει τὸν Ἴναρον παρὰ βασιλέως καὶ τοὺς Ἕλληνας. καὶ [a] ἀνεσταύρωσε μὲν [b] ἐπὶ τρισὶ σταυροῖς· πεντήκοντα δὲ Ἑλλήνων, ὅσους λαβεῖν ἴσχυσε, τούτων ἔτεμε τὰς κεφαλάς. Καὶ ἐλυπήθη λύπην σφοδρὰν Μεγάβυζος, καὶ ἐπέθησε· καὶ ἠτήσατο ἐπὶ Συρίαν· τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἀπιέναι. ὁταῦθα λάθρα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Ἑλλήνων προέπεμπε, καὶ ἀπῄει· καὶ ἀπέστη βασιλέως. καὶ ἀθροίζει μεγάλην δύναμιν, ἄχρι πεντεκαίδεκα μυριάδων, χωρὶς τῶν ἱππέων καὶ τῶν πεζῶν. καὶ πέμπεται [c] Οὔσιρις κατ' αὐτοῦ σὺν εἴκοσι μυριάσι. καὶ συνάπτεται πόλεμος, καὶ βάλλουσιν ἀλλήλους Μεγάβυζος καὶ Οὔσιρις· ὁ μὲν, ἀκοντίῳ, καὶ τυγχάνει Μεγαβύζῳ εἰς τὸν μηρὸν, καὶ τιτρώσκει ἄχρι δακτύλων δύο· ὁ δὲ ὡσαύτως ἀκοντίῳ τὸν τοῦ Οὐσίριος μηρόν. εἶτα βάλλει εἰς τὸν ὦμον· καὶ κἀκεῖνος πίπτει ἐκ τοῦ ἵππου. καὶ περισχὼν Μεγάβυζος προστάσσει ἀναλαβεῖν καὶ περισῶσαι. ἔπιπτον δὲ πολλοὶ τῶν Περσῶν· καὶ ἐμάχοντο ἀνδρείως οἱ τοῦ Μεγαβύζου παῖδες Ζώπυρος καὶ [d] Ἀρτύφιος. καὶ νίκη γίνεται Μεγαβύζῳ κραταιά. περιπαίεται Οὔσιρις ἐπιμελῶς, καὶ ἀποπέμπει [e] τοῦτον αἰτησάμενον πρὸς Ἀρτοξέρξην. Πέμπεται δὲ κατ' αὐτοῦ ἑτέρα στρατιὰ, καὶ [f] Μενοστάνης ὁ τοῦ Ἀρταρίου παῖς. ὁ δὲ Ἀρτάριος, σατράπης μὲν ἦν Βαβυλῶνος, Ἀρτοξέρξου δὲ ἀδελφός. καὶ συμβάλλουσιν ἀλλήλοις, καὶ φεύγει ἡ Περσικὴ στρατιά. καὶ [g] Μενοστάνης βάλλεται εἰς τὸν ὦμον ὑπὸ Μεγαβύζου· εἶτα εἰς τὴν κεφαλὴν τοξεύεται οὐ καιρίαν. Φεύγει δὲ ὅμως αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ νίκη λαμπρὰ γίνεται Μεγαβύζῳ. Ἀρτάριος δὲ πέμπει πρὸς Μεγάβυζον, καὶ παραινεῖ σπείσασθαι βασιλεῖ. ὁ δὲ δηλοῖ σπείσασθαι μὲν βούλεσθαι καὶ [h] αὐτὸν, οὐ μέντοι παραγενέσθαι πρὸς βασιλέα, ἀλλ' ἐφ' ᾧ μένειν [i] ἐν τῇ ἑαυτοῦ. ἀπαγγέλλεσθαι ταῦτα βασιλεῖ. καὶ συμβουλεύουσιν [k] Ἀρτοξάρης τε ὁ Παφλαγὼν [l] εὐνοῦχος, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀμιστρις, σπένδῃ σπείσασθαι, πέμπεται οὖν Ἀρτάριός τε αὐτὸς καὶ Ἀμυτις ἡ γυνὴ, καὶ Ἀρτοξάρης, ἐτῶν ἤδη ὢν εἴκοσι, καὶ Πέλισας ὁ [m] Οὐσίριος καὶ Σπιταμᾶ πατήρ. πολλοῖς δὴ [n] λόγοις καὶ ὅρκοις πληροφορήσαντες Μεγάβυζον, μόλις ὅμως πείθουσι πρὸς βασιλέα παραγενέσθαι. καὶ βασιλεὺς τέλος ἔπεμπε παραγενομένῳ συγγνώμην ἔχειν τῶν [o] ἡμαρτημένων. Ἐξέρχεται βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, καὶ λέων ἐπέρχεται αὐτῷ· μετεώρου δὲ φερομένου τῇ θηρίῳ, βάλλει ἀκοντίῳ Μεγάβυζος, καὶ ἀναιρεῖ· καὶ ὀργίζεται Ἀρτοξέρξης ὅτι πρὶν ἢ αὐτὸς τύχῃ, Μεγάβυζος ἔβαλε· καὶ προστάσσει τὴν κεφαλὴν τὸν Μεγάβυζον ἀποτμηθῆναι. [p] Ἀμίστριος δὲ καὶ Ἀμύτιος καὶ τῶν ἄλλων τῇ παραιτήσει, τῇ μὲν θανάτῳ ῥύεται, ἀνάσπαστος δὲ γίνεται εἰς τὴν ἐρυθρὰν, ἔν τινι πόλει ὀνόματι Κύρται. ἐξορίζεται δὲ καὶ Ἀρτοξάρης [q] ὁ εὐνοῦχος εἰς Ἀρμενίαν, ὅτι πολλάκις ὑπὲρ Μεγαβύζου βασιλεῖ ἐπαρρησιάσατο. Ὁ δὲ Μεγάβυζος πέντε διατρίψας [r] ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἔτη, ἀποδιδράσκει, ὑποκριθεὶς [s] τὸν πισάγαν. (πισάγας δὲ λέγεται παρὰ Πέρσαις ὁ λεπρὸς, καὶ ἔστι πᾶσιν ἀπρόσιτος.) ἀποδρὰς δὴν παραγίνεται πρὸς Ἀμυτιν καὶ τὸν οἶκον, καὶ μόλις ἐπιγνώσκεται· καὶ δὴ [t] Ἀμίστριος καὶ δὴ Ἀμύτιος καλαλλάσσεται

1. *Ita Plut. in Artoxerxe refert Meſabatæ corpus transverſum tribus fuiſſe ſuffixum crucibus.*
a ἀνεσταύρισε *M. Marg.* *b* A. S. *ſic legit*, ἐπὶ γ' σταυροῖς πεντήκοντα· τῶν δ' Ἑλλήνων, ὅσους. D. H. *c* Ὄσιρις. D. H. et ſic ſemper post fine *v.* *d* Ἀρτίφυος. D. H. *e* τοῦτο. D. H. *f* Μενοσάτης. D. H. *g* *Lege* Μενοσάνης. *aut, ut hic, ita etiam ante, verſu abhinc quarto* Μενοσάτης. *nam duplex eſt ſcriptura.* H. S. *h* Αὐτὸν. D. H. *i* αὐτοῦ. D. H. *k* Ἀρταξάρης. *l* [εὐνοῦχος] D. H. *m* Ὀσίρ. D. H. *n* ὅρκ. καὶ λόγ. D. H. *o* ἡμαρτηκότων. *p* Ἀμύσρ. D. H. Ἀμίσρ. *etiam Max. Marg. ut et mox v.* 24. *q* [ὁ εὐνοῦχος.] D. H. *r* [ἐν] D. H. *s* [εἰς] τὸν πισ. D. H. et in ora: πισαγᾶν. *t* Ἀμύσρ. καὶ [δὶ] Ἀμ. D. H.

σεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ποιῇ αὐτὸν, ὡς τὸ πρόσθεν, ὁμοτράπεζον. ζήσας δὲ ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἀπέθανε· καὶ κάρτα ἠχθέσθη βασιλεύς. Τελευτήσαντος δὲ Μεγαβύζου, κάρτα ἦν Ἄμυτις ἀνδράσιν ὁμιλοῦσα· καὶ πρό γε ταύτης, καὶ ἡ μήτηρ [a] Ἀμυτρὶς ὁμοίως. ὁ δὲ Ἀπολλωνίδης ὁ ἰατρὸς ὁ Κῷος, ἐπεὶ ἀσθενῶς εἶχεν Ἄμυτις, εἰ καὶ [b] βληχρῶς καὶ οὐκ ἰσχυρῶς, ἐκεῖνος δὲ ἠράσθη αὐτῆς, ἔφη εἰς τὴν ὑγείαν αὐτὴν ἐπανελθεῖν ἐὰν ἀνδράσιν ὁμιλήσῃ. τῆς γὰρ ὑστέρης εἶναι τὸ νόσημα. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ ἐξηγέρετο τὸ ἐπιτήδευμα, καὶ ὡμίλει αὐτῇ, ἡ δὲ ἄθεκτος ἐμαραίνετο, ἀπέσχη τῆς συνουσίας. τελευτῶσα δὴ οὖν ἐπήγγειλε τῇ μητρὶ, ἀμύνασθαι Ἀπολλωνίδην. ἡ δὲ ἀπήγγειλε πάντα Ἀρτοξέρξῃ τῷ βασιλεῖ, ὅπως τε ὡμίλει, καὶ ὅπως ἀπέσχη ὑβρίσας· καὶ ὅπως ἡ θυγάτηρ ἐπήγγειλεν Ἀπολλωνίδην ἀμύνασθαι. ἐκεῖνος δὲ τῇ μητρὶ τὸ παραγγελλόμενον αὐτῇ πράττειν ἐπιτρέπει. ἡ δὲ, λαβοῦσα ἔδησε τὸν Ἀπολλωνίδην, δυσὶ μησὶ κολάζουσα. ἔπειτα ζῶντα κατώρυξεν, ὅτε καὶ Ἄμυτις ἀπέθανε. Ζώπυρος δὲ ὁ Μεγαβύζου καὶ Ἀμύτιος παῖς, ἐπεὶ αὐτῷ ὅ, τε πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐτελεύτησεν, ἀπέστη βασιλέως· καὶ εἰς Ἀθήνας ἀφίκετο, κατὰ τὴν τῆς μητρὸς εἰς αὐτοὺς εὐεργεσίαν. εἰς Καῦνον δὲ ἅμα τοῖς ἑπομένοις εἰσέπλευσε, καὶ ἐκέλευσε παραδιδόναι τὴν πόλιν. Καύνιοι δὲ αὐτῷ μὲν παραδιδόναι τὴν πόλιν ἔφασκον, Ἀθηναίοις δὲ τοῖς συνεπομένοις, [c] οὐκέτι. εἰσιόντι δὲ Ζωπύρῳ εἰς τὸ τεῖχος λίθον Ἀλκίδης Καύνιος ἐμβάλλει εἰς τὴν κεφαλήν· καὶ [d] οὕτως Ζώπυρος ἀποθνήσκει. Ἀμυρτὶς δὲ ἡ μάμμη τὸν Καύνιον ἀνεσταύρωσεν. ἀποθνήσκει δὲ καὶ [e] ἡ Ἀμυρτὶς, κάρτα γεγηρᾶς γενομένη. καὶ Ἀρτοξέρξης δὲ ἀποθνήσκει, μ' καὶ β' ἔτεια βασιλεύσας. [f] [τέλος τῆς ιζ' ἱστορίας· ἀρχὴ δὲ τῆς ιή.]

admodum antea, ſuæ menſæ participem facit. et quum ſex et ſeptuaginta vixisſet annos, mortuus est: propter quod magno rex est mœrore affectus. Mortuo Megabyzo Amytis cum multis conſuetudinem habebat, et ante hanc ſimiliter mater Amiſtris: Apollonides vero Cous medicus, quum Amytis leviter ægrotaret, et ipse eius amore captus esſet, fore dixit ut ea in priſtinam valetudinem reſtitueretur ſi cum viris rem haberet. vulvæ enim esſe morbum. Sed quum hac arte voti compos factus cum ea concumberet, illa autem tabe laborare cœpisſet, a concubitu abſtinuit. Tandem igitur illa morti vicina, matri in mandatis dedit ut Apollonidem ulciſceretur. Hæc ipſi regi Artoxerxi rem totam expoſuit, et quomodo cum illa concumbere ſolitus, non prius deſiisſet quam ei illius mali autor fuisſet: et quomodo ſupplicium de Apollonide ſumi illa ſibi mandasſet. Ille matri quicquid ipſi viſum fuerit agendi poteſtatem facit. Hæc, quum vinctum Apollonidem bimeſtri ſpatio cruciatibus affecisſet, vivum postea defodit, quo nimirum tempore Amytis diem ſuum oblit. Sed Zopyrus, Megabyzi et Amytis filius, ubi iam patrem et matrem amiſit, a rege deſcivit, atque Athenas profectus est, propterea quod Athenienſes mater eius beneficiis affecerat. Caunum una cum aſſeclis navibus delatus, et Caunios civitatem tradere iusſit: at illi urbem ipſi quidem tradituros ſe reſpondebant, Athenienſibus vero qui eum ſequebantur, nequaquam. In Zopyri igitur murum ſubeuntis caput ſaxum iecit Alcides Caunius, ex quo ictu Zopyrus mortem obit. Amiſtris vero avia Caunium illum cruci affixit. Postea autem et ipsa moritur, iam ætate valde confecta. Artoxerxes item obit, quum duos et quadraginta regnasſet annos. [*Atque hic finis ſeptimi decimi hiſtoriarum libri, incipiatque octavus decimus.*]

Ἀρτοξέρξου δὲ τελευτήσαντος, Ξέρξης ὁ υἱὸς βασιλεύει, ὃς μόνος ἦν γνήσιος ἐκ Δαμασπίας· ἡ δὲ αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ δὲ ᾗ καὶ Ξέρξης ἐτελεύτησεν, ἀπεβίω. Βαγόραζος δὲ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς ἀπήγαγεν εἰς Πέρσας. ἐπταικαίδεκα δὲ γόθους υἱοὺς ἔσχεν ὁ Ἀρτοξέρξης, ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ Σεκυνδιανὸς, ὁ ἐξ Ἀλογούνης τῆς Βαβυλωνίας, καὶ Ὦχος, καὶ Ἀρσίτης, ὁ ἐκ Κοσμαρτιδήνης, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. ὁ δὲ Ὦχος ὕστερον καὶ [h] βασιλεύει· ἔτι δὲ παῖδες αὐτοῦ, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, καὶ Βαγαπαῖος καὶ Παρύσατις, ἐξ Ἀνδίας, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. αὕτη ἡ Παρύσατις Ἀρτοξέρξῃ καὶ Κύρῳ μήτηρ ἐγένετο. τὸν δὲ Ὦχον ζῶν ὁ πατὴρ Ὑρκανίων σατράπην ἐποίησε, δοὺς αὐτῷ καὶ γυναῖκα Παρύσατιν ὄνομα, ἥτις ἦν Ξέρξῃ μὲν θυγάτηρ, ἀδελφὴ δὲ οἰκεία. Ὁ δὲ Σεκυνδιανὸς προσποιησάμενος [i] Φαρναχύαν [k] τὸν εὐνοῦχον, ὃς ἦν μετὰ Βαγόραζον καὶ Μενοστάνη καὶ ἑτέρους τινὰς, μεθύοντος δὲ ἑορτῇ τινι τοῦ Ξέρξου καὶ καθεύδοντος δὲ τοῖς βασιλείοις, εἰσελθόντες ἀποκτείνουσι αὐτὸν, τεσσαρακοστῆς καὶ πέμπτης ἡμέρας διαγενομένης ἀπὸ τῆς τοῦ πατρὸς τελευτῆς. συνέβη οὖν ἀμφοτέρους ἅμα εἰς Πέρσας ἀποκομισθῆναι. αἱ γὰρ ἄγουσαι τὴν ἁμάμαξαν ἡμίονοι, ὥσπερ ἀναμένουσαι καὶ τὸν τοῦ παιδὸς νεκρὸν, οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. ὅτε δὲ κατέλαβε, σὺν προθυμίᾳ ἀπῆσαν.

Artoxerxe mortuo regnat Xerxes eius filius, qui ſolus erat legitimus ex Damaſpia ſuſceptus, quæ eodem ipso die quo Xerxes mortuus est, e vita diſcesſit; Bagorazus vero, cadaver patris et matris in Perſiam tulit. Fuerunt autem Artoxerxi ſeptemdecim filii ſpurii, in quibus fuit Secyndianus ex Alogune Babylonia ſuſceptus, et Ochus, et Arſites, ex Coſmartidene, quæ etiam erat Babylonia. Ochus autem postea regnat, et præter hos dictos liberi eius fuerunt, et Bagapæus et Paryſatis, ex Andia, quæ etiam erat Babylonia. Hæc Paryſatis, Artoxerxis et Cyri mater fuit, et Ochum pater vivens Hyrcaniorum præfectum conſtituerat, eique in uxorem dederat mulierem quæ Paryſatis appellabatur, Xerxis filiam, et ipſius regis ſororem. Secundianus autem, postquam ſibi Pharnacyam eunuchum conciliavit, (qui auctoritate Bagorazo, et [1] Menoſtane, et quibusdam aliis inferior erat) quum Xerxes in quodam feſto ebrius esſet, atque in regia ſua dormiret, ingreſsi eum interficiunt, die a patris morte quinto et quadrageſimo. Evenit ergo ut amborum ſimul ad Perſas corpora ferrentur. nam mulæ quæ currum trahebant, tanquam filii etiam cadaver expectantes progredi nolebant: ſed posteaquam advenit, magna cum alacritate iter fecerunt.

Ba- Regno

1. *Supra* Menoſtates.

a Ἀμύρ. D. H. *b* ἀβληχρῶς. D. H. *c* οὐκ ἔτι. D. H. *d* οὕτω. D. H. *e* [ἡ.] D. H. *f* ex edit. D. H. *g* γυναικὸς Μαρτιδηνῆς. D. H. *h* βασιλεύει, ἔτι. D. H. *i* *Max. Marg.* Φαρναχαιαν. *k* [τὸν εὐν.] D. H.

46 Regno autem potitur Secyndianus, qui Azabaritem Menoſtanem ſibi creat. At Bagorazo ad Secyndianum reverſo, Secyndianus iampridem cum eo ſimultatem exercens, eum criminatus quod absque eius conſilio cadaver patris ibi reliquiſſet, lapidibus obrui imperavit. Quod factum ægerrime exercitus tulit: qui quamvis ab eo muneribus donaretur, eum nihilominus ob Bagorazi et fratris Xerxis cæ-
47 dem odio proſequebatur. Postea autem Ochus a Secyndiano accerſitus, venturum ſe promittit: ſed minime venit: et hoc ab eo ſæpius fit. tandem Ochus multo ſe munit exercitu, et regnum occupaturus ſperatur. Arbarius equitum Secyndiani præfectus ab eo ad Ochum deficit: deinde Arxanes AEgypti ſatrapa: quinetiam Artoxares ex Armenia venit ad Ochum: et ipſi [1] citarin invito impoſuerunt.

48 Regnat Ochus, et nomine mutato [2] Dariæus appellatur, qui dolis iuramentisque, monitu Paryſatidis, Secyndianum tentat. at Menoſtanes Secyndianum diligenter hortabatur ne crederet eius iuramentis, neque cum fallacibus hominibus paciſceretur: ſed nihilominus Secyndianus perſuadetur et capitur, et in cinerem coniectus moritur, [3] quum VI menſes
49 et dies XX regnaviſſet. Regnat igitur ſolus Ochus, qui etiam Dariæus nominabatur: apud eum autem autoritate valebant tres eunuchi, maxime quidem Artoxares, tum Artibarxanes et Athoos. Uxorem autem potiſſimum in conſilium adhibebat, ex qua, antequam regnum adipiſceretur, duos ſuſceperat liberos, Amiſtrin feminam, et Arſacan marem, qui postea mutato nomine dictus est [4] Artoxerxes. Ex eadem autem etiam regnante alterum ſuſcepit marem, et ei nomen [5] Cyri a ſole est impoſitum: deinde Artoſten: aliosque deinceps usque ad tredecim. *atque ista biſtoricus ex illa ipsa Paryſatide se audiſse tradit.* Sed reliqui filii celeriter e vita migraverunt: ſuperfuerunt que illi quorum fecimus mentionem, et quartus filius, qui
50 Oxendras est appellatus. Deſciſcunt a rege, Arſites frater eius germanus, ex eadem matre eodemque patre genitus: et Artyphius Megabyzi filius. In eos mittitur Artaſyras, et Artyphium bello invadit: atque in duabus pugnis Artaſyrus vincitur: deinde rurſus congreſſus Artyphium ſuperat, et eos qui cum illo erant Græcos muneribus ad ſe allicit, adeo ut ille cum tribus tantummodo Mileſiis relictus fuerit. tandem quum iusiurandum fidemque ab Artaſyra accepiſſet, quoniam Arſites non compa-
51 rebat, regi ſe dedidit. Paryſatis vero regi ad Artyphium interficiendum animato, conſilium dedit ut ne tunc temporis illum interficeret: (hoc enim modo Arſitem deceptum ei ſe deditum) ſed postquam ille deceptus captusque eſſet, tunc utrumque necaret. id quod ita factum est, conſilio exitum conſequuto. Artyphius enim et Arſites in [6] cinerem coniiciuntur. Arſitem tamen rex morte mulctare nolebat, ſed Paryſatis partim precibus, partim vi id effecit. Pharnacyas item, qui una cum Secyn-

Βασιλεύει δὲ Σεκυνδιανὸς, καὶ γίνεται Ἀζαβαρίτης αὐτῷ Μενοστάνης. ἀπιὼν δὲ Βαγόραζος, καὶ ὑποστρέψας πρὸς Σεκυνδιανὸν, ἐπεὶ παλαιὰ αὐτοῖς ἔχθρα ὑπετύφετο, ὡς δῆθεν ἄνευ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης, τοῦ πατρὸς λιπὼν τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, προσάξει βασιλέως λιθόλευστος ἐγεγόνει. ἐφ' [a] ᾧ ἡ στρατιὰ εἰς λύπην κατηνέχθη. ὁ δὲ δῶρα αὐτῇ ἐδίδου. οἱ δὲ ἐμίσουν αὐτὸν, ὅτι τὸν ἀδελφὸν Ξέρξην ἀπεκτόνει, καὶ ὅτι Βαγόραζον. Διαπέμπεται Σεκυνδιανὸς προσκαλούμενος Ὦχον. ὁ δὲ ὑπισχνεῖται μὲν, οὐ παραγίνεται δέ. καὶ γίνεται τοῦτο πολλάκις. τέλος περιβάλλεται Ὦχος πολλὴν στρατιὰν, καὶ ἐπίδοξος ἦν βασιλεύειν. ἀφίσταται Ἀρβάριος ὁ τῶν ἱππέων Σεκυνδιανοῦ ἄρχων πρὸς Ὦχον· εἶτα Ἀρξάνης ὁ Αἰγύπτου σατράπης· καὶ Ἀρτοξάρης δὲ ἐξ Ἀρμενίας ἦλθε πρὸς Ὦχον. καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ τὴν κίταριν, αὐτὶ ἑκόντι.

Βασιλεύει Ὦχος, καὶ μετονομάζεται Δαρειαῖος, καὶ μετέρχεται ἀπάτῃ καὶ ὅρκοις, ὑποθήκῃ Παρυσάτιδος, τὸν Σεκυνδιανόν· πολλὰ [b] Μενοστάνης παραινοῦντος Σεκυνδιανὸν μὴ πιστεύειν τοῖς ὅρκοις, μηδὲ σπένδεσθαι τοῖς ἐξαπατῶσι. πείθεται δ' οὖν ὅμως, καὶ ἁλίσκεται, καὶ εἰς τὴν σποδὸν ἐμβάλλεται καὶ ἀπόλλυται, [c] βασιλεύσας μῆνας ἓξ, ἡμέρας πεντεκαίδεκα. Βασιλεύει οὖν μόνος Ὦχος, ὁ καὶ Δαρειαῖος· εὐνοῦχοι δὲ τρεῖς ἠδύναντο παρ' αὐτῷ, μέγιστον μὲν [d] Ἀρτοξάρης, δεύτερος δὲ [e] Ἀρτιβαρζάνης, καὶ τρίτος, Ἄθωος. ἐχρῆτο δὲ μάλιστα τῇ γυναικὶ συμβούλῳ. ἐξ ἧς πρὸ τῆς βασιλείας δύο ἔσχε τέκνα, Ἀμιστρὶν θυγατέρα καὶ Ἀρσάκαν υἱόν· ὃν ὕστερον μετωνομάσθη Ἀρτοξέρξης. τίκτει δὲ αὐτῷ ἕτερον υἱὸν βασιλεύουσα, καὶ τίθεται τὸ ὄνομα αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἡλίου Κῦρον. εἶτα [f] τίκτει Ἀρτόστην, καὶ ἑφεξῆς μέχρι παίδων δεκατριῶν. καί φησιν ὁ συγγραφεὺς, αὐτὸς παρ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς Παρυσάτιδος ταῦτα ἀκοῦσαι. ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα τῶν τέκνων ταχὺ ἀπέβιω. οἱ δὲ περιγεγονότες, οἵ τε προρρηθέντες τυγχάνουσι, καὶ ἔτι τέταρτος υἱὸς, 649
Ὀξένδρας [g] ὠνομασμένος. Ἀφίστανται βασιλέως, Ἀρσίτης ε οἰκεῖος ἀδελφὸς ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγαβύζου. πέμπεται Ἀρτασύρας κατ' αὐτῶν, καὶ πολεμεῖ Ἀρτύφιον. καὶ δυσὶ μάχαις Ἀρτασύρας ἥττηται, εἶτα πάλιν συμβαλὼν, νικᾷ Ἀρτύφιον· καὶ ὑπάγεται τοὺς σὺν αὐτῷ Ἕλληνας δώροις, καὶ καταλιμπάνονται αὐτῷ Μιλήσιοι μόνοι τρεῖς. τέλος ὅρκους καὶ πίστεις λαβὼν παρὰ Ἀρτασύρα, ἐπεὶ ὁ Ἀρσίτης οὐκ ἐφαίνετο, προσεχώρησε βασιλεῖ. Παρύσατις δὲ βουλεύεται βασιλεῖ ὁρμῶντι πρὸς τὸν [h] Ἀρτυφίου θάνατον, μὴ ἀνελεῖν τέως, (ἔσεσθαι γὰρ τοῦτο ἀπάτην, καὶ εἰς τὴν προσχώρησιν τῷ Ἀρσίτῃ) ἐπειδὰν δὲ κἀκεῖνος ἀπατηθεὶς ἁλῷ, δεῖν τότε ἄμφω διαχρήσασθαι. καὶ γέγονεν οὕτως, εὐοδωθείσης τῆς συμβουλῆς. καὶ ἐμβάλλεται εἰς τὴν σποδὸν [i] Ἀρτύφιος καὶ Ἀρσίτης. καί τοι Ἀρσίτην ὁ βασιλεὺς οὐκ ἐβούλετο [k] ἀπολέσαι, ἀλλ' ἡ Παρύσατις, τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δὲ βιαζομένη, ἀπώλεσε. κατελεύσθη δὲ καὶ [l] Φαρναχύας, ὁ συναιτίων Σε-

1. *De* citari *ſive* cidari *lege doctiſſ. Briſſonium in Perſicis lib.* 1. 2. *Aliis* Darius Nothus *dictus.* 3. *Eadem verſio A. S. aitque ad oram* : *Sequor verſionem editam, quæ locum hunc ex biſtoriæ ratione reſtituit.* 4. *cognomento* Μνήμων. 5. *Cyrus hic minor est.* 6. *Clariſſime deſcripſit Valer. Maximus lib.* 9 *cap.* 2. *Externorum biſtoria ſexta, quo ſupplici genere perierint, qui hic ἐμβάλλεσθαι εἰς τὴν σποδὸν dicuntur, quod etiam Ovid. in Ibin his verſiculis indicat:* Utque necatorum Darii fraude ſecundi, Sic tua ſuccenſus devoret oſſa cinis. *Dixeris et B. Hieronymum olim hanc ipsam phraſin, alterius Machabæorum libri cap.* 13. *num.* 6. *legiſſe, quum de ſacrilego illo Menelao, eodem hoc ſupplicii genere necato, vulgata eius verſio refert,* Inde in cinerem deiici iusſit ſacrilegum.

a ᾧ γρ. D. H. *b* μὲν Ὀσάνους D. H. *c* βασιλεύει οὖν μόνος Ὦχος, ὁ καὶ Δαρειαῖος μῆνας ς', ἡμέρας ιε'. εὐνοῦχοι &c. D. H. *d* Ἀρτοξάνης. D. H. *e* Ἀρτιβαζάνης. D. H. *f* [τίκτει] D. H. *g* ὁ εἰκ. D. H. *h* Ἀρτυβίου. D. H. *i* Ἀρτύβιος. D. H. *k* ἀπολέσθαι. D. H. *l Max. Marg.* Φαρναχίας.

Σεκυνδιανῷ Ξέρξην. ἀνῃρέθη δὲ καὶ Μενοστάνης ὑφ' ἑαυτῷ, ἤδη πρὸς θάνατον συλλαμβανόμενος. Ἀφίσταται Πισούθνης· καὶ ἀπεστέλλεται κατ' αὐτοῦ [a] Τισσαφέρνης, καὶ [b] Σπιθραδάτης, καὶ Παρμίσης. ἀντεπεξῆει δὲ Πισύθνης, ἔχων καὶ Λύκωνα τὸν Ἀθηναῖον ἅμα Ἕλλησιν ὧν ἐκεῖνος ἦρχε. λαμβάνουσι δὲ οἱ τῶ βασιλέως στρατηγοὶ [c] χρήμασι Λύκωνα καὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀφιστᾶσι Πισύθνου. εἶτα δόντες αὐτῷ πίστεις καὶ λαβόντες, ἄγουσι παρὰ βασιλέα. ὁ δὲ εἰς τὴν σποδὸν ἐνέβαλεν, [d] Τισσαφέρνῃ δοὺς τὴν Πισύθνου σατραπείαν. ἔλαβε δὲ Λύκων καὶ πόλεις καὶ χώρας ὑπὲρ τῆς προδοσίας. Ἀρτοξάρης δὲ, ὃς μέγα ἠδύνατο παρὰ βασιλεῖ, ἐπιβουλεύει βασιλέα, θέλων αὐτὸς βασιλεῦσαι, ἐκτομίας ὑπάρχων. πώγωνα γὰρ καὶ ὑπόρρινα προσέταξεν αὐτῷ γυναικὶ κατασκευάσαι, ἵνα ὡς ἀνὴρ φαίνοιτο. δι' ἧς καὶ καταμηνύεται, καὶ συλλαμβάνεται· καὶ παραδίδοται Παρυσάτιδι, καὶ ἀναιρεῖται. Ἀρσάκης δὲ ὁ τοῦ
650 βασιλέως παῖς, ὁ καὶ ὕστερον μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης, γαμεῖ τὴν Ἰδέρνεω θυγατέρα Στάτειραν· τὴν δὲ τοῦ βασιλέως θυγατέρα, ὁ τοῦ Ἰδέρνεω υἱός. Ἀμιστρις ἦν ἡ θυγάτης, τῷ δὲ ταύτης συμφίῳ [e] ὄνομα Τεριτούχμης· ὃς καὶ τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, ἀντ' αὐτοῦ σατράπης κατέστη. ἦν δὲ ὁμοπατρία αὐτῷ ἀδελφὴ Ῥωξάνη, καλὴ τῷ εἴδει, καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν ἐμπειροτάτη. ἐρᾶν δὲ ταύτης ὁ Τεριτούχμης καὶ συγγινόμενος, ἐμίσει Ἀμιστρω· καὶ τέλος ἐμβαλεῖν αὐτὴν εἰς σάκκον, καὶ κατακεντηθῆναι ὑπὸ τριακοσίων ἀνδρῶν, μεθ' ὧν καὶ τὴν ἀπόστασιν [f] ἐμελέτησεν, ἐβουλεύσατο. [g] ἀλλά τις Οὐδιάστης ὄνομα, ἰσχὺν ἔχων παρὰ Τεριτούχμῃ, καὶ γράμματα παρὰ βασιλέως, πολλὰς ὑποσχέσεις ἔχοντα εἰ περισωθείη αὐτῷ ἡ θυγάτης, δεξάμενος, ἐπιτίθεται καὶ ἀναιρεῖ Τεριτούχμην, γενναίως ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἀνδρισάμενον, καὶ πολλοὺς [h] ἀποκτείναντα. μέχρι γὰρ λ' καὶ ζ' φασὶν αὐτὸν ἀποκτεῖναι. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Οὐδιάστου [i] Μιτραδάτης, ὑπασπιστὴς ὢν [k] Τεριτούχμου, καὶ μὴ παρών, ἐπεὶ ἔμαθε, πολλὰ τῷ πατρὶ κατηράσατο, καὶ πόλιν Ζάρην καταλαβών, ἐφύλασσε ταύτην τῷ παιδὶ τοῦ Τεριτούχμεω. ἡ δὲ Παρύσατις τήν τε μητέρα τοῦ Τεριτούχμεω, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Μητρώστην καὶ Ἥλικον, καὶ τὰς ἀδελφὰς δύο οὔσας, χωρὶς τῆς Στατείρας, ζώσας ἐκέλευσε καταχωσθῆναι· τὴν δὲ Ῥωξάνην, ζῶσαν κατατεμεῖν. καὶ ἐγένετο. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε τῇ γυναικὶ Παρυσάτιδι, ποιῆσαι ὁμοίως καὶ Στάτειραν τὴν Ἀρσάκου γυναῖκα τοῦ παιδός. ἀλλ' ὅ γε Ἀρσάκης [l] πολλὰ τὴν μητέρα καὶ τὸν πατέρα δάκρυσι καὶ κοπετοῖς [m] ἐξιλεωσάμενος, ἐπεὶ [n] ἡ Παρύσατις ἐπεχάμφθη, συνεχώρησε· καὶ Ὦχος ὁ Δαρειαῖος, εἰπὼν Παρυσάτιδι, πολλὰ μεταμελήσειν [o] αὐτήν. [τέλος τῆς ιη ἱστορίας.] Ἐν δὲ τῇ ιθ' ἱστορίᾳ διαλαμβάνει ὡς Ὦχος ὁ Δαρειαῖος ἀπέθανεν, ἀσθενήσας ἐν Βαβυλῶνι, ἔτη βασιλεύσας λέ.

[p] Βασιλεύει δὲ Ἀρσάκης, ὁ μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης·

cyndiano Xerxem occiderat, lapidibus est obrutus: et Menostanes sibi ipse mortem conscivit, quum iam ad pœnam subeundam comprehenderetur. Descisit Pisuthnes, et in eum 52
Tisaphernes mittitur, atque Spithradates, et Parmises. Pisuthnes vero adversus eos tendit, secum habens Lyconem Athenienscm, cum Græcis, quorum ille dux erat. Sed regis duces pecuniis Lyconem Græcosque captant, et ut a Pisuthne descisc ant persuadent. deinde Pisuthni fide data, et ab eo accepta, eum ad regem ducunt, qui eum in cinerem coniicit, eiusque satrapiam Tisapherni tradit. Lycon vero et urbes et regiones mercedem proditionis accipit. Artoxares au- 53
tem, qui plurimum apud regem poterat, ei molitur insidias, de regno invadendo cogitans. nam, quum esset eunuchus, imperavit uxori suæ ut sibi barbam et mystacas conficeret, idque ut vir esse existimaretur. Sed per eam patefacto hoc dolo, comprehenditur, et Parysatidis in potestatem traditur, a qua interficitur. Arsaces autem regis filius, qui postea est nominatus Artoxerxes, uxorem ducit Idernis filiam Statiram: atque regis filiam similiter uxorem ducit filius Idernis. Amistris autem erat filia, cuius sponso nomen erat Terituchmes: qui patre suo mortuo, pro ipso satrapa constitutus est. Ha- 54
bebat autem sororem ex eodem patre natam, quæ Roxane vocabatur: quæ cum formosa erat, tum vero sagittandi iaculandique peritissima. Huius amore captus Terituchmes, et cum ea rem habens, oderat Amistrin: tandemque eam in saccum coniicere statuit, ut a trecentis viris, cum quibus defectionem molitus est, confoderetur. Sed quidam cui nomen erat Vdiastes, qui autoritate apud Terituchmem valebat, et litteras a rege acceperat, quibus multa ei pollicebatur si sua filia ea ab illo periculo liberaretur, Terituchmem aggressus interfecit: quum ipse Terituchmes adversus eos qui in ipsum insurgebant, strenue pugnando, multos interfecisset. nam ab eo triginta septem homines occisos fuisse tradunt. Sed filius Vdiastis Mitradates nomine, qui 55
Terituchmis armiger erat, nec adfuerat, postquam rem didicit, patri diras imprecatus est: et quum urbem Zarin occupasset, eam filio Terituchmis conservavit. At Paysatis matrem Terituchmis, fratresque Metrostem et Helicum, et sorores, quæ præter Statiram duæ erant, [1] vivas terra obrui, Roxanem autem [2] vivam secari iussit. Id quod factum 56
est. Rex vero uxori suæ, ut simili pœna Statiram afficeret Arsacis filii ipsius uxorem, imperavit. Sed quum matrem et patrem multis fletibus et planctibus placasset, et Paysatidis animus flexus esset, pœnam remisit. Sed et ipse Ochus Dariæus Paysatidi dixit fore ut valde ipsam aliquando pœniteret. *Finis lib.* XVIII. At in libro decimonono narrat quomodo Ochus Dariæus mortuus sit quum Babylone ægrotasset, et annos triginta quinque regnavisset.

Regno igitur Arsaces potitur, qui et 3 Ar- 57
toxerxes

1. *Usitato apud Persas supplicio, ut ex Herod. non uno loco discimus.* 2. *Quod genus supplicii multis etiam post sæculis apud eam gentem usurpatum, ut quando Regina, Hormisdæ regis uxor τετεμαχῖσθαι dicitur in excerptis Photii ex Theophylacti Simoc. historiarum libro* IV. 3. Mnemon *cognominatus, cuius vitam accurate descriptam habemus apud Plut.*

a Τισαφ. D. H. *b* Σπιθαραδ. D. H. *c* Χρήματα. D. H. *d* Τισσαφερνίδης τὴν Π. D. H. *e* [ὄνομα] Τερ. D. H. et ad oram *alii* Περιτούχμης. *f* μελετήσασα. D. H. *g* ἀλλά τις Οὐδιαστής. D. H. *h* ἀποκτείνοντα. D. H. *i* Μιθριδάτης. D. H. *k Sic in utroque exemplari. et in utroque rursus statim post* Τεριτούχμεω. *Illud linguæ communis, hoc Ionicæ terminationem habet.* H. S. *l Max. Marg.* πολλὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. *m* ἐξιλεούμενος. D. H. *n* [δὲ] ἡ. D. H. *o* ex edit. D. H. *rectius dicetur* αὐτῇ. H. S. *p* βασιλεύει δὲ καὶ Ἀρσάκης. D. H. *in Not.*

toxerxes mutato nomine dictus est. hoc regnum adepto, Udiasti lingua exsecatur, atque extracta retro avellitur: atque ita tandem ille moritur, et filius eius Mitradates pro patre satrapa constituitur. Facta autem hæc fuere impulsu Statiræ: unde Paryſatis dolore afficiebatur. Criminatur Tisaphernes Cyrum apud Artoxerxem fratrem: is ad matrem Paryſatin confugit, et a crimine obiecto absolvitur. Revertitur Cyrus ad suam satrapiam, ignominia a fratre affectus, ideoque de defectione cogitat. Satibarzanes Orontem criminatur, cum Paryſatide consuetudinem eum habere dicens, quum alioqui caste illa viveret. Morte igitur mulctatur Orontes: et mater iraſcitur ipſi regi, quod Paryſatis veneno Terituchmis filium necaverit. Et de eo qui patrem [1] per ignem contra legem sepelivit,
58 *fit mentio.* unde Hellanicus et Herodotus mendacii arguuntur. *Refertur etiam* Cyri a [2] fratre defectio: et quomodo Græcum pariter et barbaricum exercitum coëgerit, et Clearchus Græcorum exercitus dux fuerit. *Commemoratur deinde* quo pacto Syennesis Cilicum rex ambos, Cyrum videlicet et Artoxerxem, in bello gerendo adiuverit, et quo modo Cyrus suum exercitum, et Artoxerxes vicisim suum exhortatus fuerit. Sed Clearchus Lacedæmonius Græcorum dux, et Menon Thesalus, ambo Cyrum sequentes, semper inter se disidebant, quod Cyrus Clearchi consilio in omnibus uteretur, Menon autem in nullo apud eum loco esset. Et ad Cyrum quidem ab Artoxerxe multi transfugiebant, sed nullus a Cyro ad Artoxerxem. quam ob causam etiam barbarus quum ad Cyrum desciscere tentasset, et accusatus ea de re fuisset, in cinerem est coniectus. *Narratur etiam* ut Cyrus, in regis exercitum impressionem fecerit, et victoria potitus sit: deinde ut occubuerit, dum Clearcho morem non gerit. Ut Artoxerxes contumelioſis modis in fratris cadaver sævierit: quippe qui non solum caput sed et manum qua percusſus ab eo fuerat, absciderit, et velut de ea triumphans, circumtulerit. *Scribit et* ut Clearchus Lacedæmonius cum suis Græcis noctu recesserit, et unam ex Paryſatidis urbibus occupaverit: et ut rex cum Græcis fœdus inie-
59 rit. Ut Paryſatis Babylonem profecta sit Cyrum lugens, et vix tandem caput eius manumque recuperaverit, quæ Susa miserit, ibique sepeliverit. De Bagapate qui iussu regis caput a cadavere Cyri avulsit: et quomodo regis mater ubi in talorum lusu eum vicit, ex pacto [3] Bagapatem obtinuit. et quomodo ipsi [4] pellis detracta fuerit a Paryſatide, et cruci deinde fuerit affixus ab eadem. quo tempore ipsa propter multam Artoxerxis obsecrationem flere Cyrum cesſavit. Quomodo Artoxerxes dona cuidam dederit qui Cyri tiaram attulit, et Carem qui Cyrum a se vulneratum arbitrabatur, honorifice exceperit: Paryſatis autem illum qui honorifice exceptus fuerat, cruciatibus adhibitis interfecerit. Ut Artoxerxes petenti Paryſatidi Mitradatem tradiderit, quippe qui in mensa se Cyrum interfecisse gloriatus esset: et ut sibi traditum acerba morte mulctaverit. *Hæc in libris* XIX. *et* XX. *continentur.* *In*

ξέρξης· καὶ ἐκτέμνεται ὁ [a] Οὐδιάστης τὴν γλῶτταν, καὶ ἐξελκύεται ταύτην ἐξόπισθεν, καὶ θήσκει. ὁ δὲ παῖς αὐτὸ [b] Μιτραδάτης ἀντὶ τῦ πατρὸς καθίσταται σατράπης. ἐωράχθη δὲ ταῦτα σωδὴ Στατει- 651
ρας. καὶ ἤνιᾶτο Παρύσατις. διαβάλλεται Κύρος ὑπὸ [c] Τισσαφέρνυς πρὸς Ἀρτοξέρξην τὸν ἀδελφὸν, καὶ καταφεύγει Παρυσάτιδι τῇ μητρὶ, καὶ ἀπολύεται τῆς διαβολῆς. ἀπελαύνει Κύρος ἠτιμωμένος παρὰ τῷ ἀδελφῷ πρὸς τὴν οἰκείαν σατραπείαν, καὶ μελετᾷ ἐπανάστασιν. διαβάλλει Σατιβαρζάνης [d] Ὁρόντην, ὡς Παρυσάτιδι μίγνυται, καίτοι λίαν αὐτῆς σωφρονύσης· καὶ αἱρεῖται Ὁρόντης. καὶ ὀργίζεται ἡ μήτηρ τῷ βασιλεῖ, ὅτι Παρύσατις Φαρνάκῳ διαφθείρει τὸν Τεριτυχμεω υἱόν. καὶ περὶ τῷ θάψαντος τὸν πατέρα διὰ τῦ πυρὸς, παρὰ τὸν νόμον. ἐξ ᾧ καὶ ἔλεγχος Ἑλλανίκυ καὶ Ἡροδότυ, ὡς ψεύδονται. Ἀπόστασις Κύρυ ἀπὸ τῦ ἀδελφῦ, καὶ συναγωγὴ Ἑλληνικῦ στρατεύματος καὶ βαρβαρικῦ, καὶ στρατηγῶν Κλέαρχος Ἑλλήνων. ὅπως τε [e] Συέννεσις ὁ Κιλίκων βασιλεὺς ἄμφω συνεμάχει Κύρῳ τε καὶ Ἀρτοξέρξῃ. ὅπως τε Κύρος τῇ ἰδίᾳ [f] στρατιᾷ καὶ Ἀρτοξέρξης πάλιν τῇ οἰκείᾳ παρήνεσαν. Κλέαρχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς ἦρχε τῶν Ἑλλήνων, καὶ Μένων ὁ Θετταλὸς, οἱ μετὰ Κύρυ ἦσαν, ἀεὶ διάφοροι ἀλλήλοις ἐτύγχανον· διότι τῷ μὲν Κλεάρχῳ ἅπαντα ὁ Κύρος συνεβούλευε, τῦ δὲ Μένωνος λόγος οὐδεὶς ἦν. ἠυτομόλων δὲ ἀπὸ μὲν Ἀρτοξέρξυ πρὸς Κύρον πολλοὶ, πρὸς δὲ Ἀρτοξέρξην ἀπὸ Κύρυ οὐδεὶς. διὸ καὶ [g] ὁ βάρβαρος προσχωρῆσαι Κύρῳ μελετήσας, καὶ διαβληθεὶς, εἰς τὴν σωσδὸν ἐνεβλήθη. προσβολὴ Κύρυ πρὸς τὴν βασιλέως στρατιὰν, καὶ νίκη Κύρυ. ἀλλὰ καὶ θάνατος Κύρυ, ἀπειθῆντος Κλεάρχῳ καὶ [h] αἰκισμοὶ τῦ σώματος Κύρυ ὑπὸ τῦ ἀδελφῦ Ἀρτοξέρξυ. τήν τε γὰρ κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα, μεθ' ἧς τὸν Ἀρτοξέρξην ἔβαλεν, αὐτὸς ἀπέτεμε καὶ ἐθριάμβευσεν. ἀναχώρησις Κλεάρχυ τῦ Λακεδαιμονίυ, ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ Ἕλλησι, τῆς νυκτὸς, καὶ τῶν τῆς Παρυσάτιδος πόλεων μιᾶς κατάληψις. εἶτα σωσδαὶ βασιλέως πρὸς τὺς Ἕλληνας. Ὡς Παρύσατις εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, πενθῦσα Κύρον, καὶ μόλις ἐκομίσατο τὴν κεφαλὴν αὐτῦ καὶ τὴν χεῖρα, καὶ ἔθαψεν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Σῦσα. τὰ περὶ 652
Βαγαπάτυ τῦ ἀποτεμόντος, προσάξει βασιλέως, τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῦ σώματος Κύρυ. ὅπως ἡ μήτης μετὰ βασιλέως κύβοις ἐπὶ συνθήκαις παίξασα, καὶ νικήσασα, ἔλαβε Βαγαπάτην. καὶ ὃν τρόπον τὸ δέρμα περιαιρεθὶς [i] ἀνεσαυρίσθη ὑπὸ Παρυσάτιδος· ὅτε καὶ τὸ πολὺ ἐπὶ Κύρῳ πένθος [k] αὐτῇ ἐπαύσατο, διὰ τὴν πολλὴν τῦ Ἀρτοξέρξυ δέησιν. ὡς Ἀρτοξέρξης δῶρα ἔδωκε τῷ εὑρόντι τὸν Κύρυ πῖλον, καὶ [l] ὡς τὸν [m] Κᾶρα τὸν δοκέοντα [n] Κύρον βαλεῖν Ἀρτοξέρξης ἐτίμησε. καὶ ὡς Παρύσατις τὸν τιμηθέντα [o] Κᾶρα αἰκισαμένη, ἀπέκτεινεν. ὡς Ἀρτοξέρξης παρέδωκεν αἰτησαμένῃ [p] Μιτραδάτην Παρυσάτιδι, ἐπὶ τραπέζης μεγαλαυχήσαντα ἀποκτεῖναι [q] τὸν Κύρον. κἀκείνη λαβῦσα, πικρῶς [r] ἀνεῖλε. ταῦτα καὶ ἡ ιθ' καὶ ἡ κ' ἱστορία.

Ἐν

1. *Herodot. Thalia, et Strabo lib.* 15. 2. *Cyri hanc adversus fratrem rebellionem persecutus est diligentissime Xenophon, lib.* 1. *et* 11. ἀναβάσεως. 3. *Plut. in Artoxer. vocat* Mesabaten. 4. *Pari supplicio affectus sup. Petisacus c.* 5.

a Οὐδιαστὴς. D. H. *b* sic et D. H. et ad oram Μιθριδάτης. *c* Τισαφ. D. H. *d* Ὁρόνδην D. H. et mox Ὁρόνδης. *e* Συνέννεσις. D. H. Συέννεσις etiam *Vatic. et Max. Margunii.* *f* στρατελᾳ. D. H. *g* Ἀρταβάριος. D. H. alii Ἀρβάριος. *h* αἰκισμὸς. D. H. *i* ἀνεσαυρώθη. D. H. ἀνεσαυρίσθη etiam *Max. Marg.* et *Cod. Bavaricus.* *k* αὕτη D. H. ταύτῃ *Cod. Vaticanus.* *l* ὡς τὸν δοκέοντα βαλεῖν κάρα Κύρον. *Max. Marg.* *m* Κάρα D. H. *n* βαλεῖν Κύρον Ἀρ. D. H. *o* Κάρα. D. H. *p* Μιθριδ. D. H. *Max. Marg.* etiam Μιτραδάτην. *q* τὸν D. H. *r* [ἂν] ἀνεῖλε. D. H.

Ἐν δὲ τῇ κά καὶ β' καὶ γ', ἥτις καὶ τῆς ὅλης πέρας ἐστὶν ἱστορίας, τάδε [a] περιείληπται· ὡς [b] Τισσαφέρνης ἐπιβουλεύει τοῖς Ἕλλησι, καὶ προσεταιρισάμενος Μένωνα τὸν Θεσσαλὸν, δι' αὐτοῦ Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς ἀπάτῃ καὶ ὅρκοις ἐχειρώσατο, τοῦ Κλεάρχου καὶ προειδομένου καὶ ἀποκρουομένου τὴν ἐπιβουλήν. ἀλλὰ τό, τε πλῆθος διὰ Μένωνος ἀπατηθὲν, κατηνάγκασε καὶ ἄκοντα Κλέαρχον πρὸς [c] Τισσαφέρνην παραγενέσθαι, καὶ Πρόξενος ὁ Βοιώτιος, αὐτὸς ἤδη πρόσαλοὺς ἀπάτῃ, συμπαρήνει. ὡς εἰς Βαβυλῶνα πρὸς Ἀρτοξέρξην Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέστειλεν ὀχήμασι· καὶ ὡς ἐπὶ θέαν Κλεάρχου ἅπαντες συνέρρύησαν· ὡς Κτησίας αὐτὸς, ἰατρὸς ὢν Παρυσάτιδος, πολλὰ Κλεάρχῳ ὀχ τῷ δεσμωτηρίῳ ὄντι πρὸς ἡδονὴν καὶ θεραπείαν δι' αὐτῆς ἔπραξε· καὶ τῶν δεσμῶν δὲ Παρύσατις [d] ἔλυσεν καὶ ἀφῆκεν, εἰ μὴ Στάτειρα τὸν ἄνδρα Ἀρτοξέρξην ἀνέπεισε τοῦτον ἀναιρεθῆναι καὶ ἀνῃρέθη Κλέαρχος· καὶ τέρας ἐπὶ τῷ σώματι συνέβη. [e] αὐτόματος γὰρ ἐπ' αὐτῷ τάφος, μεγίστου πνεύσαντος ἀνέμου, ἐπὶ μέγα ἠρμένος, ἐπισυνέβη. ἀνῃρέθησαν δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀναπεμφθέντες Ἕλληνες, πλὴν Μένωνος. Λοιδορία Παρυσάτιδος πρὸς Στάτειραν, καὶ ἀναίρεσις διὰ Φαρμάκου, τοῦτον διασκευασθέντος τὸν τρόπον· (ἐφυλάττετο γὰρ Στάτειρα
653 λίαν μὴ παθεῖν ὃ πέπονθε) μαχαιρίου τὸ ἓν μέρος ἐπαλείφεται τῷ Φαρμάκῳ· τὸ δὲ λοιπὸν οὐ μετεῖχε. τούτῳ τέμνεται ὀρνίθιον μικρὸν, μέγεθος [f] ὅσον ᾠοῦ· (ῥυνδάκην Πέρσαι τὸ ὀρνίθιον καλοῦσι) τέμνεται δὲ δίχα, καὶ τὸ μὲν καθαρεῦον τοῦ ἰοῦ ἥμισυ [g] αὐτὴ λαβοῦσα Παρύσατις ἐσθίει, τὸ δὲ προσομιλῆσαι τῷ Φαρμάκῳ, ὀρέγει Στατείρᾳ. ἡ δὲ, ἐπεὶ ἐσθίουσαν τὴν ἐπιδοῦσαν ἑώρα τὸ ἥμισυ, μηδὲν ὑποπτεῦσαι δυνηθεῖσα, καὶ αὐτὴ συνεσθίει τοῦ θανάτου τὸ φάρμακον. ὀργὴ διὰ ταῦτα τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν μητέρα, καὶ σύλληψις τῶν [h] εὐνούχων αὐτῆς, καὶ αἰκισμὸς καὶ ἀναίρεσις. καὶ ἔτι σύλληψις Γίγγης ἣ ᾠκείωτο Παρυσάτιδι, καὶ [i] κρίσις ἐπ' αὐτῇ· καὶ ἀθῴωσις μὲν παρὰ τῶν κριτῶν, καταδίκη δὲ παρὰ βασιλέως· καὶ αἰκισμὸς Γίγγης, καὶ ἀναίρεσις· καὶ ὀργὴ διὰ τοῦτο Παρυσάτιδος πρὸς τὸν υἱὸν, κἀκείνου πρὸς τὴν μητέρα. Καὶ τὸ χῶμα δὲ τοῦ Κλεάρχου δι' ἐτῶν ὀκτὼ μετὸν ἐφάνη φοινίκων, οὓς ἐπ' κρύφα Παρύσατις, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, διὰ [k] τῶν εὐνούχων καταχώσασα. Αἰτίαι δὲ δι' ἃς Εὐαγόρα βασιλεῖ Σαλαμῖνος βασιλεὺς Ἀρτοξέρξης διενέχθη. καὶ ἄγγελοι Εὐαγόρα πρὸς Κτησίαν ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν παρὰ [l] Ἀβουλίτου τὰς ἐπιστολάς. καὶ Κτησίου, πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴ, περὶ τοῦ διαλλαγῆναι αὐτὸν Ἀναξαγόρᾳ τῷ Κυπρίων βασιλεῖ. τῶν παρὰ Εὐαγόρα ἀγγέλων εἰς Κύπρον ἄφιξις, καὶ τῶν παρὰ Κτησίου γραμμάτων ἀπόδοσις Εὐαγόρᾳ. καὶ Κόνωνος πρὸς Εὐαγόραν λόγος ὑπὲρ τοῦ πρὸς βασιλέα ἀναβῆναι, καὶ Εὐαγόρα ἐπιστολὴ περὶ ὧν ἠξιώθη ὑπ' αὐτοῦ. καὶ Κόνωνος πρὸς Κτησίαν ἐπιστολή. καὶ βασιλεῖ παρὰ Εὐαγόρα Φόρος. καὶ τῶν ἐπιστολῶν Κτησίᾳ ἀπόδοσις. Κτησίου λόγος πρὸς βασιλέα περὶ Κόνωνος, καὶ ἐπιστολὴ πρὸς αὐτόν. τῶν παρὰ Εὐαγόρου δώρων ἀπόδοσις Σατιβαρζάνῃ, καὶ τῶν ἀγγέλων τῶν εἰς Κύπρον ἄφιξις. καὶ Κόνωνος ἐπιστολὴ πρὸς βασιλέα καὶ Κτησίαν. ὡς ἐτηρήθησαν οἱ

In libris autem XXI. *et* XXII. *et* XXIII., (*quo tota hæc finitur historia*) *hæc continentur.* Quo pacto Tisaphernes Græcis insidias molitus sit, quum socium sibi adiunxisset Menonem Thessalum, et per eum dolo iuramentisque Clearchum ducesque ceteros in potestatem suam redegerit, quamvis Clearchus prævideret, insidiasque amoliretur. Sed tum multitudo per Menonem decepta, Clearchum etiam invitum ad Tisaphernem coëgit accedere, tum etiam Proxenus Bœotius ante dolo circumventus, ut id faceret hortabatur. Quomodo Clearchum et ceteros compedibus vinctos Babylonem ad Artoxerxem miserit: et quomodo ad conspiciendum Clearchum omnes confluxerint: et quomodo Ctesias ipse, quum medicus esset Paryſatidis, Clearcho, dum in carcere esset, multa humanitatis officia per eam præstiterit. Et ut illum Paryſatis a vinculis liberasset et dimisisset, nisi Statira virum Artoxerxem ad eum interficiendum hortando compulisset. Ita Clearchus morte mulctatus est: et circa eius cadaver ostentum hoc extitit, quod flante vento vehementissimo, sepulcralis agger magnæ altitudinis sponte sua super illud coierit. Interfecti etiam fuerunt Græci cum eo missi, præter Menonem. *Narrantur deinceps* Paryſatidis in Statiram convicia, et quomodo Statira fuerit veneno necata. quod hunc in modum paratum erat: (cavebat enim sibi Statira diligenter ab hoc malo, quod ei tamen contigit.) [1] Una pars cultelli veneno superillinitur, cuius reliqua intacta remansit: hoc secatur avicula parva, ovi habens magnitudinem, (aviculam hanc Persæ ryndacen appellant) dividiturque in duas partes. et ipsa Paryſatis dimidiam partem quæ veneno carebat, accepit, comeditque: at partem veneno tinctam porrexit Statiræ. Illa quum eam quæ porrexerat edere dimidiam partem vidisset, nec quicquam *fraudis* animadvertere potuisset, ipsa quoque una mortiferum comedit venenum. Hinc matri rex irascitur, et eius eunuchi comprehensi torquentur et morte mulctantur. Prætereaque Ginge comprehenditur, quæ Paryſatidi familiaris erat, atque de ipsa iudicium exercetur: a iudicibus quidem absolvitur, a rege autem condemnatur: tandem vero cruciatibus afficitur et necatur: eoque nomine Paryſatis filio, hic vicissim matri succenset. De Clear-62
chi tumulo qui octo post annis palmarum plenus apparuit: quas Paryſatis clam per eunuchos, quo tempore ille mortuus est, aggesta terra obruerat. Causæ propter quas rex Arto-63
xerxes et Euagoras Salaminis rex inter se dissiderent. et Euagoræ nuncii ad Ctesiam ut acciperent epistolas ab Abulite: et Ctesiæ ad ipsum epistola de reconciliatione cum Anaxagora Cypriorum rege. Euagoræ nunciorum in Cyprum adventus, et a Ctesia datæ ad Euagoram litteræ, ut ei fuerint redditæ. Et, Cononis ad Euagoram oratio, suadentis ut ad regem ascenderet. Et, Euagoræ epistola de honoribus quibus ab eo affectus fuerat. Et, Cononis ad Ctesiam epistola. Et, tributum regi datum ab Euagora. Et, epistolæ Ctesiæ redditæ. Et, Ctesiæ ad regem oratio de Conone, et epistola ad ipsum. Munera ab Euagora missa Satibarzani traduntur, et nuncii in Cyprum perveniunt. Et Cononis epistola ad regem et Ctesiam. Quomodo adhibita custodia retenti sint

1. Cultelli alterum latus veneno illinitur. *Hoc ipso circumventum fuisse dolo a consanguineo suo L. Verum imp. finxerunt quidam ut refert Aurel. Victor in histor. Augusta, in Anton. Philosopho.*

a διειλῆπται. D. H. et ad oram: δὴ περιειλῆπται. *b* Τισαφ. D. H. *c* Τισαφ. D. H. *d alii* ἔλασε. *Cod. Bav. et Max. Marg.* ἔλαβε. *e* αὐτομάτως. D. H. *f alii* ἴσον. *g* αὕτη. D. H. *h* ὑπηρετούντων εὐνούχων αὐτῇ, D. H. *i* κρίσεις. D. H. *k* διὰ [εὐνούχων] τῶν ὑπηρετούντων αὐτῇ καταχ. D. H. *l* Ἀβουλήτου. D. H.

sint nuncii a Lacedæmoniis ad regem missi. Epistola regis ad Cononem et ad Lacedæmonios, quam ipse Ctesias tulit. et quomodo a Pharnabazo Conon constitutus sit navarchus.
64 Ctesiæque in Cnidum patriam suam adventus et Lacedæmonem, et disceptatio adversus Lacedæmoniorum legatos apud Rhodum: et emissio ab Epheso usque ad Bactra. et Indicæ regionis, dierum, parasangarum enumeratio. Catalogus regum a Nino et Semiramide usque ad Artoxerxem: [1] quibus et hoc opus absolvitur.

[SCRIPTORIS *huius Ctesiæ candidus est ac valde simplex sermo, quo etiam fit, ut non iucundus accidat. Usus vero dialecto est Ionica, etsi non per omnia, ut Herodotus, sed in quibusdam tantummodo vocibus. neque etiam in diverticula quædam, ut ille, importune sermonem avertit, quanquam a fabulis quas illi probrose obiicere audet, ne ipse quidem abstinet, in eo præsertim libro, quem* INDICA *inscripsit. Iucunditas vero historiæ magnam illi partem in narrationum posita est apparatu, qui multum habet et vehementiæ, et inexspectati. quanquam illa etiam rebus pæne fabulosis magna cum varietate exornatur. Oratio illi plus æquo dissoluta, ut et in idiotismum trivialemque sermonem incidat. Herodoti autem stylus hac ipsa et simili orationis virtute atque artificio, Ionicæ dialecti norma est ac regula.*]

εἰ παρὰ Λακεδαιμονίων ἄγγελοι πεμφθέντες πρὸς βασιλέα. βασιλέως ἐπιστολὴ πρὸς Κόνωνα καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ἣν Κτησίας αὐτὸς ἐκόμισεν· ὡς ὑπὸ Φαρναβάζου ναύαρχος Κόνων ἐγένετο. Κτησίου εἰς Κνίδον τὴν πατρίδα ἄφιξις, καὶ εἰς Λακεδαίμονα· καὶ κρίσις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίων ἀγγέλους, ἐν [a] Ῥόδῳ. καὶ 654
ἄφεσις ἀπὸ Ἐφέσου μέχρι [b] Βάκτρων. καὶ Ἰνδικῆς ἀριθμὸς σταθμῶν, ἡμερῶν, παρασαγγῶν. κατάλογος βασιλέων ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως, μέχρι Ἀρτοξέρξου. ἐν οἷς καὶ τὸ τέλος.

[Ἔστι δὲ οὗτος ὁ συγγραφεὺς σαφής τε καὶ ἀφελὴς λίαν, διὸ καὶ ἡδονὴ αὐτῷ σύγκρατός ἐστιν ὁ λόγος. κέχρηται δὲ τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ, εἰ καὶ μὴ δι' ὅλου, καθάπερ Ἡρόδοτος, ἀλλὰ κατ' ἰδίας τινὰς λέξεις. οὐδὲ πρὸς ἐκτροπάς δέ τινας ἀκαίρους, ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀπάγει τὸν λόγον. τῶν μέντοιγε μύθων, ἐν οἷς ἐκεῖνῳ λοιδορεῖται, οὐδ' οὗτος ἀφίσταται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις αὐτῷ Ἰνδικά. ἡ δὲ ἡδονὴ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν διηγημάτων αὐτοῦ γίνεται διασκευῇ, τὸ παθητικὸν καὶ ἀπροσδόκητον ἔχούσῃ πολύ, καὶ τὸ ἐγγὺς τοῦ μυθώδους αὐτὴν διατοιχίλλον. καὶ διαλελυμένος δέ ἐστι πλέον τι τῶ δέοντος αὐτῷ ὁ λόγος, ὡς καὶ εἰς ἰδιωτισμὸν ἐκπίπτειν. ὁ δὲ τοῦ Ἡροδότου λόγος ταύτῃ τε καὶ τῇ ἄλλῃ τοῦ ἔπους δυνάμει καὶ τέχνῃ, κανών ἐστιν Ἰωνικῆς διαλέκτου.]

1. *A Nino id et Semiramide inchoatum, ad magistratum usque Ithyclis, id est, Olymp.* XCV. *an.* 3. *deduxisse Ctesiam, auctor est Diod. lib.* 14. *pag.* 421. *edit. Græc.*

a λόγῳ. D. H. *b* A. S. M. M. μάκτρων. *illud* (βάκτρ.) *C. B.* 2. *et H. St.*

655

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΤΗΣΙΟΥ ΙΝΔΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΑΙ, ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

EX EIVSDEM CTESIAE SCRIPTIS QVAE INDICA NOMINATA SVNT,

excerptae ab eodem PHOTIO hiſtoriae.

ΚΤΗΣΙΟΥ [a] τὰ Ἰνδικά ἐστιν [b] ὀν ἑνὶ βιβλίῳ, ὀν οἷς μᾶλλον ἰωνίζει. λέγει περὶ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, τὸ μὲν στενὸν αὐτοῦ εὖρος τεσσαράκοντα σταδίων εἶναι· τὸ δὲ [c] πλατύτατον, καὶ διακοσίων. λέγει περὶ αὐτῶν τῶν Ἰνδῶν, ὅτι πλείους σχεδὸν συμπάντων ἀνθρώπων. περὶ τοῦ σκώληκος τοῦ ὀν τῷ ποταμῷ· ὃ καὶ μόνον τῶν ἄλλων θηρίων ὀν αὐτῷ γίνεται. περὶ τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐπέκεινα αὐτῶν ἀνθρώπους. ὅτι οὐχ ὕει, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ποτίζεται ἡ Ἰνδική. Περὶ [d] παντάρβας τῆς σφαγῖδος· καὶ ὡς οἷς σφαγῖδας ἀπορριφείσας καὶ τιμίους λίθους εἰς τὸν ποταμὸν, ἅπαντα ἦν [e] τοῦ Βακτρίου καπήλου, [f] αὐτὴ ἀπέλκυσεν ἐχομένας ἀλλήλων. περὶ τῶν [g] τυχοκαταλύτων ἐλεφάντων. περὶ τῶν μικρῶν πιθήκων τῶν ἐχόντων οὐρὰς τετραπήχεις. περὶ τῶν ἀλεκτρυόνων τῶν μεγίστων. Περὶ τοῦ ὀρνέου τοῦ [h] βιττάκου, ὅτι γλῶσσαν ἀνθρωπίνην ἔχει καὶ φωνήν. μέγεθος μὲν, ὅσον ἱέραξ, [i] ποικίλον δὲ πρόσωπον· καὶ πώγωνα φέρει μέλανα. αὐτὸ δὲ κυάνεόν ἐστιν ὡς τὸν τραχήλου, ὥσπερ [k] κιννάβαρι. διαλέγεσθαι δὲ αὐτὸ ὥσπερ ἄνθρωπον, [l] Ἰνδιστὶ· ἂν δὲ Ἑλληνιστὶ
656 μάθῃ, καὶ Ἑλληνιστί. Περὶ τῆς κρήνης τῆς πληρουμένης ἀνὰ ἔτος ὑγροῦ χρυσίου· ἐξ ἧς ἑκατὸν πρόχοαι ὀστράκιναι ἀνὰ ἔτος ἀρύονται. ὀστρακίνους δὲ δεῖ εἶναι, ἐπεὶ πήγνυται ὁ χρυσὸς ἀπαρυόμενος· καὶ ἀνάγκη τὸ ἀγγεῖον θλᾶν, καὶ οὕτως ἐξάγειν [m] αὐτό. [n] ἡ δὲ κρήνη, τετράγωνός ἐστιν, ἑκκαίδεκα μὲν πήχεων ἡ περίμετρος, τὸ δὲ βάθος, ὀργυιά· ἑκάστη δὲ πρόχοὴ τάλαντον ἕλκει. καὶ περὶ τοῦ ὀν τῷ πυθμένι τῆς

INDICA Cteſiæ uno libro continentur, in quibus magis Ionice loquitur. Scribit [1] Indum fluvium, qua anguſtiſſimus eſt, quadraginta ſtadiorum eſſe: qua latiſſimus, ducentorum. Indos multitudine ceteros fere univerſos mortales ſuperare dicit. De ſcolece, *id eſt, quodam verme*, qui eſt in flumine, et ſolus ex omnibus animalibus in eo naſcitur. *Dicit etiam* ultra Indos non alios homines habitare. In Indica regione non pluere, ſed eam a flumine rigari. De [2] pantarba ſigillari gemma: et quomodo ſeptuaginta ſeptem ſigillares gemmas et lapides pretioſos in flumen proiectos, (quæ omnia erant cuiusdam Bactriani inſtitoris) pantarba retraxerit inter ſe cohærentes. De elephantibus [3] murifragis. De parvis ſimiis caudas quatuor cubitorum habentibus. De [4] maximis gallis gallinaceis. De ave pſittaco, quam lingua humana et voce præditam eſſe dicit, [5] accipitris magnitudine, et fronte purpurea, barbamque geſtare nigram, alioqui ad collum cærulei coloris eſt, quemadmodum cinnabari: loquique ipſam Indice, ut hominem: nec non Græce, ſi Græcum ſermonem docta fuerit. De [6] fonte qui quotannis auro humido impletur, ex quo fonte centum urcei fictiles ſingulis annis hauriuntur. ideoque fictiles eſſe oportet, quoniam aurum hauſtum concreſcit, ut ad ipſum extrahendum frangere vas neceſſe ſit. Fons hic quadratus eſt, cuius ambitus eſt ſexdecim cubitorum, altitudo unius ulnæ: ſinguli autem urcei *qui auro pleni hauriuntur*, talenti pondus exæquant. De ferro quod in fundo huius fontis ex-

1. *Hic ipse locus ita citatus legitur ab Arriano lib.* 5. *de expedit. Alexandri.* Ac Cteſias quidem aſſerit Indi, qua anguſtiſſimus is eſt, XL. ſtadiorum latitudine ripas inter ſe diſtare; qua vero latiſſimus, etiam centum ſummum ſtadiorum ſpatium intermedium eſſe. 2. *Ignem etiam exſtinxiſſe refert Heliodorus in AEthiop. vide et Philoſtrat. de vita Apollonii, lib.* 3. 3. qui muros diſſolvunt atque evertunt. *Pectore ſuo, cum rex Indorum iubet, iis incumbendo, lege cap.* 29. *AEliani de animal. lib.* 17. *ubi plura de bis.* 4. *Hinc ſumpſiſſe videtur, quæ de iisdem refert AElian. de animalib. lib.* 16. *cap.* 2. 5. De bittaco ave. *Pſittacum vocant alii. Meminit quoque Olympiodorus in excerptis apud Photium et AElianus non ſemel.* 6. *Falſa hæc eſſe ait Philoſtrat. lib.* 3. *de vita Apollonii.*

a ἀνεγνώσθη δὲ αὐτοῦ καὶ τὰ Ἰνδικὰ ἐν ἑνὶ β. D. H. *In alio libro mſ. Bavarico*, Διηγήματα Κτησίου Κνιδίου περὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ θαυμάτων. *b C. Vat.* ἐν βιβλίῳ. *c* πλατύτερον. D. H. ſic et C. V. *d Vide Philoſt. lib.* 3. *de Apollonio.* καὶ Ἡλιόδωρος οὕτω φησὶ περὶ τῆς παντάρβης παράδοξα, *Max. Marg. e Malim* του *ſine accentu, pro* τινός. H. S. *f* αὕτη. D. H. *g* τειχοκαταλυτῶν. D. H. *h Hæc* Ψιττάκη *est Plinio, qui lib.* 10. *cap.* 42. *docet quæ aves imitari poſſint ſermonem humanum, ut et Suid. in vocabulo Pſittacus. Naz. præcept. ad Virg. v.* 624. Καὶ κόρακες κλέπτουσιν ὁμῶς ὅπα· ὣς δ' ἐρατόχρως Ψιττακὸς ἀγκυλόχειλος ἔσω πλεκτοῖο δόμοιο Ἀνδρόμεον φώνησε, καὶ ἤπαφεν ἀνδρὸς ἀκουήν. *vide Olympiodori excerpta apud Phot. p.* 112. D. H. *i B. lib.* ὑποπορφύρεον. *cauſam varietatis colorum tam in pſittacis, quam aliis nonnullis avibus, adfert Diod. Sic. lib.* 2. D. H. *k* κινάβ. D. H. C. B. A. S. etiam per duplex *vv. l Bavaricus liber, ex eodem Cteſia excerptus,* οἵαν γλῶτταν ἐκδιδαχθῆ. D. H. *m* αὐτὸν. D. H. *n* Φιλόστρατος ἐν τῷ εἰς τὸν Ἀπολλωνίου [*lib.* 3.] βίῳ ψεῦδος αὐτό φησι. *Max. Marg.*

extat: ex quo duos gladios se habuisse dicit ipse Ctesias: unum a 1 rege, alterum a regis matre Parysatide donatum. Id ferrum si in terram defigatur, nebulas et grandines turbinesque avertere: et seipsum hæc vidisse, rege bis periculum faciente, commemorat. De 2 canibus Indicis, qui maximi sunt, adeo ut etiam cum leone pugnent. De magnis montibus ex quibus sardo et onyches aliæque gemmæ effodiuntur. De acerrimo qui ibi est calore: et ut sol decuplo maior quam in aliis regionibus esse videatur, multique æstu ibi suffocentur. 3 Tradit etiam mare ibi non minus spatiosum Græco esse: atque id in summo quidem, donec quis ad quatuor digitorum altitudinem perveniat, fervidum esse: adeo ut pisces iuxta calorem illum vivere non possit, sed 6 in fundo degat. Indum fluvium delatum per campos et montes interlabi *tradit*, in quibus nascatur qui 4 calamus Indicus appellatur: eius quidem crassitudinis quam hominum duorum iunctæ ulnæ complecti possint: altitudinis autem, quanta est mali navis onerariæ prægrandis. Esse et quosdam maiores, quosdam item minores, utpote in spatioso monte. Esse autem inter hos calamos et marem et feminam: marem quidem medullam non habere, et esse admodum firmum; feminam autem habere. De animali Indico 5 martichora dicto, quod facie hominem refert, leonis magnitudine, cinnabaris ruborem habens. 7 Triplex est illi dentium ordo: aures humanis similes, oculos glaucos similes homini: caudam autem qualem scorpius terrestris habet, in qua et aculeus est cubitali maior. Sed et per transversum aculeis munita est cauda. Aculeum item in vertice, velut scorpius, gerit: quo accedentes pungit: nec mortem quicunque punctus fuerit, effugere potest. Quod siquis eminus adversus ipsum pugnet, et ab anteriori parte caudam prætendens aculeis petit, tanquam ab arcu eos eiaculans, et a posteriori parte eam recta protendens. Ad iugeri autem longitudinem iaculando pervenit, et quoscunque ferit, omnes ad unum interficit, præter elephantem. Eius autem aculei longitudinem pedalem, funis tenuissimi latitudinem habent. Martichora autem Græcis *ἀνθρωποφάγος* sonat, *id est*, *hominivorus*, quod multos voret quos interfecerit. Sed et animalia cetera vorat. Pugnatque et unguibus et aculeis. Aculeos autem ubi eiaculatum fuerit, renasci scribit. Abundat autem his animalibus India: quæ ab hominibus interficiuntur, qui elephantis insi-
8 dentes, telis ea petunt. De summa Indorum iustitia, et de moribus ac ritibus eorum. De 6 loco sacro qui est in tractu inhabitabili regionis, quem sub nomine solis et lunæ venerantur: ad quem a monte Sardus quindecim est dierum iter. Ut sol ibi singulis annis per dies triginta quinque aliquid refrigerationis illis concedat, propter id festum, ut ne dum ipsum celebrant et dum revertuntur, adurantur. Tonitrua et fulgura et pluviæ non sunt in India, sed frequentes ventos et turbines ha-

τῆς χρήτης σιδήρου, ἐξ οὗ καὶ δύο ξίφη Κτησίας φησὶν ἐσχηκέναι· ἓν παρὰ βασιλέως, καὶ ἓν παρὰ τῆς τοῦ βασιλέως μητρὸς Παρυσάτιδος. Φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι πηγνύμενος ἐν τῇ γῇ, νέφους καὶ χαλάζης καὶ πρηστήρων ἐστὶν [a] ἀποτρόπαιος. καὶ ἰδεῖν [b] αὐτὸν ταῦτά φησι, βασιλέως δὶς ποιήσαντος. Περὶ τῶν κυνῶν τῶν Ἰνδικῶν, ὅτι μέγιστοί εἰσιν, ὡς καὶ λέοντι μάχεσθαι. περὶ τῶν [c] ὀρῶν τῶν μεγάλων, ἐξ ὧν ἥ τε σαρδὼ ὀρύσσεται, καὶ οἱ ὄνυχες, καὶ αἱ ἄλλαι σφραγῖδες. ὅτι ἀλέα πολλὴ, καὶ ὅτι ὁ ἥλιος δεκαπλασίων τὸ μέγεθος ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις αὐτὸς ἑαυτοῦ φαίνεται, καὶ πολλοὶ ἐνταῦθα τῷ πνίγει φθείρονται. καὶ θάλασσάν φησιν αὐτόθι [d] οὐδὲν ἔλαττον τῆς Ἑλληνικῆς. τὸ δὲ ἄνω αὐτῆς ἕως τεσσάρων δακτύλων, θερμὸν εἶναι. ὥστε μὴ ἰχθὺν ζῆν προσπελάσαντα τῷ θερμῷ, ἀλλὰ κάτωθεν διαιτᾶσθαι. Ὅτι ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ῥέων διὰ πεδίων, καὶ δι' ὀρέων ῥεῖ· ἐν οἷς καὶ ὁ λεγόμενος Ἰνδικὸς κάλαμος φύεται, πάχος μὲν ὅσον δύο [e] ἄνδρε περιωργυιωμένοι [f] [μόλις] περιλάβοιεν· τὸ δὲ ὕψος, ὅσον μυριοφόρου νεὼς ἱστός. εἰσὶ καὶ ἔτι μείζους καὶ ἐλάττους, οἵους εἰκὸς ἐν ὄρει μεγάλῳ. εἶναι δὲ τῶν καλάμων καὶ ἄῤῥενας καὶ θηλείας. ὁ μὲν οὖν ἄῤῥην [g] ἐντεριώνην οὐκ ἔχει, καὶ ἔστι κάρτα ἰσχυρός· ἡ δὲ θήλεια ἔχει. Καὶ [h] περὶ τοῦ μαρτιχόρα τοῦ ἐν αὐτοῖς ὄντος θηρίου· ὡς τὸ πρόσωπον ἐοικὸς ἀνθρώπῳ, μέγεθος μὲν ἐστιν ὥσπερ λέων, καὶ χρόαν ἐρυθρὸς ὡς κινάβαρι· τρίστιχοι δὲ ὀδόντες· ὦτα δὲ ὥσπερ ἀνθρώπου, καὶ ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς, ὁμοίους ἀνθρώπῳ· τὴν δὲ κέρκον ἔχει οἵανπερ σκορπίος ὁ ἠπειρώτης, ἐν ᾗ [i] τὸ κέντρον ἔχει, [k] μείζω [l] ὑπ- 657
άρχουσαν πήχεως. ἔχει δὲ καὶ ἐκ πλαγίου τῆς κέρκου ἔνθα κέντρα. ἔχει δὲ καὶ ἐπ' ἄκρῳ, ὥσπερ σκορπίος, κέντρον. καὶ τούτῳ [m] μὲν ἐὰν προσέλθῃ τις, κεντεῖ τῷ κέντρῳ, καὶ πάντως ὁ κεντηθεὶς ἀποθνήσκει· ἐὰν δέ τις πόῤῥωθεν μάχηται πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔμπροσθεν ἱστὰς τὴν οὐρὰν, ὥσπερ ἀπὸ τόξου βάλλει τοῖς κέντροις, καὶ ὄπισθεν ἐπ' εὐθείας ἀποτείνων. βάλλει δὲ ὅσον πλέθρον εἰς μῆκος· καὶ πάντας οὓς ἂν [n] βάλῃ, πάντως ἀποκτείνει, πλὴν ἐλέφαντος. τὰ δὲ κέντρα αὐτοῦ ἐστι τὸ μὲν μῆκος, ὅσον ποδιαῖα, τὸ δὲ πλάτος, ὅσον σχοῖνος λεπτότατος. [o] μαρτιχόρα δὲ Ἑλληνιστὶ ἀνθρωποφάγον· ὅτι πλεῖστα ἐσθίει ἀναιρῶν ἀνθρώπους. ἐσθίει δὲ καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. μάχεται δὲ καὶ τοῖς ὄνυξι καὶ τοῖς κέντροις. τὰ δὲ κέντρα πάλιν φησὶν, ἐπειδὰν ἐκτοξευθῇ, ἀναφύεσθαι. ἔστι δὲ πολλὰ ἐν τῇ Ἰνδικῇ. ἀποκτείνουσι δὲ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασιν ἐποχούμενοι ἄνθρωποι, κἀκεῖθεν [p] βάλλοντες. Περὶ τῶν Ἰνδῶν, ὅτι δικαιότατοι· καὶ περὶ τῶν ἐθῶν καὶ νομίμων αὐτῶν. περὶ τοῦ ἱεροῦ χωρίου τοῦ ἐν τῇ ἀοικήτῳ. ὃ ἐπ' ὀνόματι τιμῶσιν ἡλίου καὶ σελήνης· ἐν ᾧ διὰ δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Σαρδούς τις παραγίνεται. καὶ ὅτι λέ ἡμέρας ὁ ἥλιος ψύχει ἐκεῖσε τοῦ ἑαυτοῦ, διὰ τὴν ἑορτὴν, ἵνα μὴ ἄφλεκτοι αὐτὴν τελέσωσι, καὶ ὑποστρέψωσιν. ὅτι βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ ὑετοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἄνεμοι δὲ πολλοὶ, καὶ πρηστῆρες

1. *Artaxerxe τῷ Mnemone.* 2. *AElianum lege lib.* 4. *animal. cap.* 19. *qui sua hinc petivisse videtur.* 3. Mare ibi nihilo minus quam Græcum flatu tumere: *φυσᾶν lego, pro φησίν.* 4. Harundini Indicæ arborea amplitudo, *inquit Plin. lib.* 16. *c.* 36. *quo te, lector remitto.* 5. *Et hoc esse mendacium vult Philostr. AElian. lib.* 4. *de animal. cap.* 21. *postquam multis de Manticbora egit, penes Ctesiam fidem omnium esse vult. Meminit et Pausan. huius Ctesianæ narrationis in Bœotic. Plin. item lib.* 8. *c.* 21. *apud quos* Mantichora *legitur.* 6. *Simile quid habet Nonnosus excerpt. Phot.*

a ἀποτρόπαιον. *b* αὐτὸν ταῦτα. D. H. *c* ὄρεων. *d alii* οὐκ. *e* C. B. A. S. M. M. ἄνδρες. *f e Cod. Bavarico.* *g* ἐντεριόνην. D. H. *b* καὶ τοῦτο ψεῦδος ὁ Φιλόστρατός φησι. *Max. Marg.* *i* καὶ τὸ D. H. *k* μείζων ὑπάρχουσα A. S. C. B. M. M. et H. S. μείζω ὑπάρχουσαν. *l.* B. μεῖζον πήχεως. *l* ὑπάρχουσα. D. H. *m* μὴν. D. H. *n* βάλλῃ. D. H. *o B. lib.* Μαρτιχόρας. *p alii* βάλλουσι.

ρες πολλοί· καὶ ἁρπάζουσιν ὅ, τι ἂν λάβωσιν. ὁ δὲ ἥλιος ἀνίσχων τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας ψύχος ποιεῖ, τὸ δ' ἄλλο, λίαν ἀλεεινὸν ὂν τοῖς πλείστοις τῶν τῆς Ἰνδικῆς τόπων. Ὅτι Ἰνδοὶ οὐχ ὑπὸ τοῦ ἡλίου εἰσὶ μέλανες, ἀλλὰ φύσει. εἶναι [a] γάρ φησιν ὂν αὐτοῖς καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας λευκοτάτους πάντων, [b] εἰ καὶ ἐπ' ἔλαττον. ἰδεῖν δὲ καὶ [c] αὐτὸν τοιούτους Ἰνδοὺς δύο γυναῖκας, καὶ [d] πέντε ἄνδρας. Ὅτι πιστῶσαι τὰ περὶ τοῦ ἡλίου βυλόμενος, ὡς ὂν λέ ἡμέραις ὂν Ἰνδίᾳ ψύχει, λέγει ὅτι καὶ τὸ πῦρ ἐκ τῆς Αἴτνης [e] ῥέον τὸν μέσον χῶρον, ἅτε δικαίων ἀνδρῶν [f] ὄντα, οὐ φθείρει, φθεῖρον τὰ ἄλλα. καὶ ὂν Ζακύνθῳ κρηνίδας ἰχθυοφόρους εἶναι ἐξ ὧν αἴρεται πίσσα. καὶ ὂν Νάξῳ κρήνην, ἐξ ἧς οἶνος ῥεῖ οἷόν τε καὶ μάλα ἡδύς. [g] [ἀλλὰ καὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ τὸ ὕδωρ ὂν ἀγγείῳ διαμεῖναι νυχθήμερον, οἶνος ἥδιστος γίνεται.] καὶ ὅτι πῦρ ἐστιν ἐγγὺς Φασήλιδος ὂν Λυκίᾳ ἀθάνατον, καὶ ὅτι ἀεὶ καίεται ἐπὶ πέτρας καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ ὕδατι μὲν οὐ σβέννυται, ἀλλὰ ἀναφλέγει, Φορυτῷ δὲ σβέννυται. [h] [ὁμοίως καὶ ὂν Αἴτνῃ καὶ Πρύσῃ διηνεκῶς ἀνάγεται πῦρ.] Ὅτι [i] μέσῃ τῇ Ἰνδικῇ ἄνθρωποί εἰσι μέλανες, καὶ καλοῦνται Πυγμαῖοι, τοῖς ἄλλοις ὁμόγλωσσοι Ἰνδοῖς. μικροὶ δέ εἰσι λίαν· οἱ μακρότατοι αὐτῶν, πήχεων δύο· οἱ δὲ πλεῖστοι, ἑνὸς ἡμίσεος πήχεως. κόμην δὲ ἔχουσι μακροτάτην, μέχρι καὶ ἐπὶ τὰ γόνατα, καὶ ἔτι κατώτερον, καὶ πώγωνα μέγιστον πάντων ἀνθρώπων. ἐπειδὰν οὖν τὸν πώγωνα [k] μέγαν φύσωσιν, οὐκέτι ἀμφιέννυνται οὐδέν. ἱμάτιον, ἀλλὰ τὰς τρίχας, τὰς μὲν ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὄπισθεν καθίενται πολὺ κάτω τῶν γονάτων· τὰς δὲ ἐκ τοῦ πώγωνος, ἔμπροσθεν μέχρι ποδῶν ἐλκομένας. ἔπειτα περιπυκασάμενοι τὰς τρίχας περὶ ἅπαν τὸ σῶμα, ζώννυνται, χρώμενοι αὐταῖς ἀντὶ ἱματίου. αἰδοῖον δὲ μέγα ἔχουσιν, ὥστε φαύειν τῶν σφυρῶν αὐτῶν, καὶ παχύ. [l] αὐτοὶ δὲ σιμοί τε καὶ αἰσχροί. τὰ δὲ πρόβατα αὐτῶν, ὡς ἄρρες· καὶ αἱ βόες καὶ οἱ ὄνοι, σχεδὸν ὅσον κριοί· καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν καὶ οἱ ἡμίονοι καὶ τὰ ἄλλα [m] κτήνη πάντα οὐδὲν μείζω κριῶν. ἕπονται δὲ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν, τούτων τῶν Πυγμαίων ἄνδρες τρισχίλιοι. σφόδρα γάρ εἰσι τοξόται. δικαιότατοι δέ εἰσι, καὶ [n] νόμοις χρῶνται ὥσπερ καὶ οἱ Ἰνδοί. [o] λαγωοὺς δὲ καὶ ἀλωπέκας θηρεύουσιν, οὐ τοῖς κυσὶν, ἀλλὰ κόραξι καὶ ἰκτῖσι καὶ χαράξαις καὶ αἰετοῖς. ὅτι λίμνη ἐστὶν ὂν αὐτοῖς, σταδίων ὀκταχοσίων ἡ περίμετρος, ὂν ᾗ ἀνέμου μὴ [p] πνέοντος ἐπάνω τῆς λίμνης, ἔλαιον [q] [ὡς τὸ ἡμέτερον] ἐφίσταται. [r] καὶ πλοιαρίοις πλέοντες δὲ αὐτῆς, ἐκ μέσης αὐτῆς σκαφίοις τοῦ ἐλαίου ἀπαρύονται καὶ χρῶνται. χρῶνται δὲ καὶ [s] σησάμῳ. [t] ἔχει δὲ ἡ λίμνη καὶ ἰχθύας. καὶ τῷ καρυίνῳ δὲ χρῶνται. κρεῖσσον δὲ τὸ λιμναῖον. ἔστι δὲ [u] αὐτόθι ἄργυρος πολὺς, καὶ ἀργύρεα μέταλλα, οὐ βαθέα, ἀλλὰ βαθύτερα [x] εἶναί φησι τὰ ὂν Βάκτροις. Ἔστι δὲ καὶ χρυσὸς ὂν τῇ Ἰνδικῇ χώρᾳ, οὐκ ὂν τοῖς ποταμοῖς εὑρισκόμενος καὶ

habet, qui omnia ſibi obvia abripiunt. Sol autem oriens in maiori Indiæ parte, [1] alteri die i9 parti frigus, alteri vehementem calorem affert. Indi non a ſole ſed a natura ſunt nigri. in quibusdam enim viris et mulieribus inter eos ſummum candorem conſpici tradit: in paucioribus tamen. et ſe tales Indas duas et Indos quinque vidisſe addit. Confirmare volens quod de ſole 10 dixerat, eum Indiæ triginta quinque dierum refrigerationem concedere, ſcribit et flammam quæ ex AEtna erumpit, [2] medium regionis tractum, utpote qui a iuſtis hominibus incolatur, non labefactare, quum cetera labefactet. et apud Zacynthum fontes esſe piſcium fertiles, e quibus pix educatur. et apud Naxum fontem esſe e quo vinum, et quidem ſuaviſſimum, nonnonnunquam profluat. [Ita Phaſidis fluvii aquam, ſi iuſtum ipsa diem in vaſe aliquo conſervetur, in ſuaviſſimum vinum commutari.] Et ignem iuxta [3] Phaſelidem in Lycia esſe perpetuum, qui ſuper petram ſemper noctes diesque ardeat: et qui aqua non extinguatur, ſed redardeſcat: at fimo extingui posſit. [4] [Hoc item modo asſidue in AEtna atque Pruſa ignem aſcendere.] Media India [5] nigros habet viros 11 qui Pygmæi appellantur, eadem qua Indi ceteri lingua utentes. ſunt autem valde parvi: ut maximi duorum cubitorum, et plerique unius cubiti duntaxat cum dimidio altitudinem non excedant. Comam autem alunt longiſſimam usque ad genua et infra etiam demiſſam, barbam quoque quibusvis aliis hominibus promiſſiorem geſtant. Atque adeo postquam illis promiſſa barba exorta est, nullo iam veſtitu utuntur, ſed capillos quidem a tergo multo infra genua demittunt, barbam autem ante ad pedes usque protrahunt: deinde, quum totum corpus pilis obduxerunt, ſeipsos cingunt, illis veſtimenti loco utentes. Sed et veretrum illis est valde craſſum, adeoque magnum ut ad pedum usque malleolos pertingat. Sunt porro ſimi atque deformes. Oves autem eorum ſunt [6] agnis *noſtris* pares: boves et aſini ad *noſtrorum* arietum magnitudinem accedunt. equi item eorum et muli ceteraque iumenta arietes magnitudine non ſuperant. Horum Pygmæorum tria millia rex Indorum in ſuo comitatu habet. ſunt enim ſagittarii peritiſſimi. Iuſtiſſimi autem ſunt, et iisdem quibus reliqui Indi legibus utuntur. Lepores et vulpes non canibus, ſed corvis, milvis, cornicibus et aquilis [7] venantur. Lacus est apud eos octingentorum ſtadiorum ambitum habens, [8] cui, quoties nullus ventus aſpirat, oleum [noſtro ſimile] ſupernatat: quod quidem ex eius medio ſcaphiis hauriunt, navigiolis per eum navigantes. atque eo utuntur. Vtuntur autem et oleo et ſeſamo, et ex nucibus: ſed præſtantius est quod e lacu illo hauritur. Habet vero etiam piſces hic lacus. Abundare præterea argento hanc regionem ſcribit, et in ea esſe argenti fodinas, non profundas, ſed profundiores esſe eas quæ ſunt in Bactris. Aurum quoque habet In- 12 dia, ſed quod non reperitur in fluviis et abluitur,

1. *Nonnoſus in excerpt. apud Phot. idem fere narrat.* 2. *Illum forte, quem εὐσεβῶν χώραν appellatum fuisſe, docebit Conon Narrat.* XLIII. *apud Photium.* 3. Flagrat in Phaſelide mons Chimæra, *inquit Plin. dum hunc Cteſiæ locum adfert l.* 2. *c.* 106. 4. *E Bavarico codice ista uncis incluſa inſeri hic, atque alibi, non ingratum fore putavi.* 5. *Similia Nonnoſus in excerptis Phot. Et de Pygmæis Plin. videndus, Solinus, ac Iuvenalis.* 6. *AElian. l.* 16. *c.* 37. *biſt. animal. Pſyllis Indicis totum illud pumili pecoris genus attribuit.* 7. *Quo autem modo baſce aves venari doceant Indi, ex Cteſia tradit AElian. l.* 4. *c.* 26. *de nat. animal.* 8. *Meminit huius loci Antigonus mirab. narrat.* 165.

a γὰρ, φησὶν, D. H. *b* ἢ καὶ, D. H. *c* αὐτὸν, D. H. *d* ἀνδρ. πέντε. D. H. *e* ῥέον, τὸν D. H. *f alii* ὄντων. *g* hæc B. liber addit. *h* et hæc B. l. *i* ἐν μέσ. D. H. *k* μέγα. D. H. *l* αὐτά τε σ. τ. D. H. *m* πάντα ζῶα, οὐδ. D. H. *n* νόμοισι. D. H. *o* λαγωούς τε καὶ. D. H. *p* πνέοντος, ἐπ. D. H. *q* e Bav. lib. *r B. lib.* καὶ διὰ πλοιαρίων τοῦτο ἀπαρύονται, καὶ χρῶνται. *s* σισάμῳ D. H. *C. Vatic.* σισαμένῳ. *t Videntur hæc verba,* ἔχει δὲ ἡ λίμνη καὶ ἰχθ. *non ſuo loco esſe poſita: et pro* σησάμῳ *non dubito quin legendum ſit* σησαμίνῳ. H. S. *u B. lib.* αὐτόθι καὶ ἀργύριον πολὺ, καὶ μέταλλα ἀργύρια. *x* εἶναί φασιν. D. H.

tur, ut fit in flumine Pactolo: ſed multi et ſpatioſi montes id ſuggerunt: quos incolunt 1 grypes, aves quadrupedes, lupi magnitudine, cruribus et unguibus leoninis: qui pennas in pectore rubras, in reliquo corpore nigras habent. Propter has illud quod in montibus est copio-
13 ſum aurum non facile obtinetur. Oves Indorum et capræ maiores ſunt aſinis, et ut plurimum quaternos atque adeo ſenos pariunt. Caudæ autem illis adeo ſunt 2 magnæ ut amputandæ ſint fœtis, ut a mare poſſint iniri. At 3 porcum India nec manſuetum nec ſylveſtrem ullum habet. Palmæ Indicæ earumque fructus triplo Babyloniis ſunt maiores. Est ibi et quidam fluvius (ut ille ſcri-
14 bit) et petra mel fundens. Sed multa de illorum iuſtitia et de benevolentia qua regem ſuum proſequuntur, et de illorum contemptu mortis commemorat. Meminit et fontis cuiusdam, cuius aquam, ſimulatque hauſta fuerit, in morem caſei coagulari dicit: huius autem coagulati ſi cui ad tres obolos contriveris, atque in vulgari aqua bibendos dederis, quæcunque admiſerit patefacit. eo enim die mente 4 alienatur. Eo autem utitur rex erga eos qui an obiectis criminibus ſint affines, certo vult cognoſcere. nam ſiquis *id de quo accuſatur* effutiverit, mortem ſibi cogitur conſciſcere: ſin *indicio ſuo* nullius criminis
15 convincatur, abſolvitur. Nullum ex Indis capitis aut oculorum aut dentium dolore laborare tradit, nullique circa os puſtulas oriri: 5 eorumque vitæ ſpatium eſſe centum viginti, et triginta et quinquaginta annos: atque adeo ducen-
16 tos, quorum ſit longiſſima. Est apud eos ſerpens ſpithamæ magnitudine, aſpectu ſimilis pulcherrimæ purpuræ: caput candidiſſimum habens, dentibus omnino carens. quem venatores in ferventiſſimis montibus nanciſcuntur, ex quibus ſardo *gemma* effoditur. Hic non mordet, ſed quemcunque locum vomitu ſuo conſperſerit, in eo putredinem oriri neceſſe est. Si autem e cauda ſuſpendatur, venenum duplex emittit, electri ſpecie prius, et alterum nigrum, illud vivo effluit, hoc mortuo. Et illius quidem prioris quod ab eo vivente profluxerit, ſi tantum detur quantum est ſeſamum, confeſtim enecat, cerebro eius qui ipsum biberit, per nares effluente: alterum autem ſi detur, tabem invehit, et
17 vix intra anni ſpatium perimit. Meminit et 6 avis δικαίρου cognominatæ, (eſſe autem δίκαιρον idem quod Græcis δίκαιον, *id est iuſtum*) quæ ovi perdicis magnitudinem non excedat. hanc ſtercus ſuum defodere tradit, ne inveniatur: quod ſi de invento quantum ſeſami granum est bibatur, mane ſomnus eum qui biberit corripit, et ita dormit ut nihil ſentiat: vergente autem ad
18 occaſum ſole, expirat. Est ibi et lignum 7 πάρηβον dictum, oleæ magnitudine, quod in regiis duntaxat invenitur hortis: nec florem nec fructum producens: ſed quindecim duntaxat ſub terra ſunt ei radices ita craſſæ, quarum unaquæque brachii craſſitudinem habet. huius ſi 8 dodrantem quis ſumpſerit, omnia quibus illa

καὶ πλυνόμενος, ὥσπερ ὁ τῷ Πακτωλῷ ποταμῷ· [a] ἀλλ' ὄρη πολλὰ καὶ μεγάλα, ἐν οἷς οἰκοῦσι γρύπες, ὄρνεα τετράποδα, μέγεθος ὅσον λύκος· σκέλη καὶ ὄνυχες, οἷά περ λέων. τὰ μὲν τῷ ἄλλῳ σώματι πτερά, μέλανα, ἐρυθρὰ δὲ τὰ ἐν τῷ στήθει. δι' αὐτοὺς δὲ ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι χρυσὸς πολὺς ὤν, γίνεται δυσπόριστος. Ὅτι τὰ πρόβατα τῶν Ἰνδῶν καὶ αἱ αἶγες, μείζους ὄιων εἰσὶ, καὶ τίκτουσιν ἀνὰ τέσσαρα καὶ ἕξ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. [b] ἔχουσι οὐρὰς μεγάλας· διὸ τῶν τοκάδων ἀποτήμνουσιν, ἵνα δύνωνται ὀχεύεσθαι. ὗς δὲ οὔτε ἥμερος οὔτε ἄγριός ἐστιν ἐν τῇ Ἰνδικῇ. οἱ δὲ Φοίνικες οἱ ἐν Ἰνδοῖς καὶ οἱ τούτων βάλανοι, τριπλάσιοι τῶν ἐν Βαβυλῶνι. καὶ ποταμόν φησιν ἐκ πέτρας ῥέοντα μέλι [c] [ὡς τὸ καθ' ἡμᾶς.] Πολλὰ δὲ λέγει περὶ τῆς δικαιοσύνης αὐτῶν καὶ τῆς περὶ τὸν σφῶν βασιλέα εὐνοίας, καὶ τῆς τοῦ θανάτου καταφρονήσεως. λέγει δὲ ὅτι [d] πηγή ἐστι, καὶ ἐπειδάν τις ἀρύσῃ τὸ ὕδωρ αὐτῆς, πήγνυται ὥσπερ τυρός. τούτου οὖν τοῦ πηκτοῦ ὅσον [e] τρεῖς ὀβολοὺς ἐὰν τρίψας δῷς τῳ ὕδατι πιεῖν, ἐξαγγέλλει πάντα ὅσα ἔπραξε. παραφρονεῖ γὰρ καὶ μαίνεται ταύτην τὴν ἡμέραν. χρᾶται δὲ αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐφ' ὧν κατηγορουμένων τἀληθὲς εὑρεῖν [f] ἐθελήσῃ. κἂν μὲν ἐξείπῃ, προστάσσεται ἀποχαρτερῆσαι· ἂν δὲ μηδὲν ἐλεγχθῇ, ἀφίεται. Ὅτι [g] φησὶν ὡς Ἰνδῶν οὐδεὶς κεφαλαλγεῖ, οὐδὲ ὀφθαλμιᾷ, οὐδὲ ὀδονταλγεῖ, οὐδὲ [h] ἑλκοῦται τὸ στόμα, οὐδὲ σηπεδόνα οὐδεμίαν [i] ἴσχει. [k] ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν, ρκ' καὶ λ' καὶ ι', καὶ σ', οἱ τὰ πλεῖστα βιοῦντες. Ἔστιν ὄφις σπιθαμιαῖος ἐν αὐτοῖς, τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ ὡς ἡ καλλίστη πορφύρα· ἡ δὲ κεφαλὴ, λευκοτάτη. ὀδόντας δὲ [l] οὐδ' ὅλως ἔχει. Θηρεύεται ἐκ τῶν καυμαδεστάτων ὀρέων, ὅθεν ἡ σαρδὼ ὀρύσσεται. οὗτος δάκνει μὲν οὐ, ὅτου δ' ἂν κατεμέσῃ, τοῦτο τὸ χωρίον πάντως σήπεται. ποιεῖ δὲ Φάρμακον διττὸν, ἀπὸ τῆς οὐρᾶς κρεμάμενος, ἠλεκτροειδὲς καὶ μέλαν. καὶ τὸ μὲν, ζῶντος ἀπορρεῖ· τὸ δὲ μέλαν, θανόντος. καὶ τὸ μὲν, ὅσον [m] σήσαμον διδόμενον, ὁ ζῶντος ἔρρευσεν, αὐτίκα φθείρει, τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ πιόντος, διὰ τῶν ῥινῶν ἀποῤῥεύσαντος· τὸ δὲ ἄλλο διδόμενον, εἰς φθίσιν ἀπάγει, καὶ δι' ὀλίγου μόλις διόλλυσι. Καὶ ὄρνεον, φησὶν, ἐπικαλούμενον δίκαιον, ὅπερ Ἑλληνιστὶ δίκαιον σημαίνει· τὸ μέγεθος, ὅσον πέρδικος ᾠόν. τοῦτο τὸν ἀπόπατον κατορύσσει, ἵνα μὴ εὑρεθῇ. εὑρισκόμενον δὲ, ἂν ποθῇ αὐτοῦ ὅσον [n] σησάμου, ἕωθεν ὕπνος ἐπιλαμβάνει· καὶ καθεύδει, μηδὲν αἰσθανόμενος· καὶ δύοντος τοῦ ἡλίου τελευτᾷ. Καὶ ξύλον ἐστὶ πάρηβον καλούμενον, τὸ μέγεθος ὅσον ἐλαία· ὃ ἐν τοῖς βασιλείοις μόνον εὑρίσκεται κήποις. οὔτε ἄνθος φέρει, οὔτε καρπόν· δεκαπέντε δὲ μόνας ῥίζας ἔχει, καὶ ταύτας παχείας κατὰ γῆς. ἔστι δὲ τὸ πάχος αὐτῆς ὅσον βραχίων, τὸ λεπτότατον. [o] αὕτη ἡ ῥίζα, ὅσον σπιθαμὴ, λαμβανομένη, οὗ ἂν προσ-

660

1. Gryphes. *De gryphibus hæc, et auri colligendi modo, lege c. 27. l. 4. AEliani de anim.* 2. *Cubitum totum latæ, ut binc expreſſit AElian. lib. 3. de animalib. cap. 3.* 3. *Addit AElian. lib. 16. cap. 37. ex hoc Cteſiæ loco: Suilli generis uſum Indos deteſtari, et tantopere ab eo veſcendo, quam ab humanis carnibus abhorrere.* 4. alienatum inſanire. *An huc forte facit Antigoni Narrat. mirab. 160. Cteſiam ſcribere, in AEthiopia fontem aquam habere inſtar cinnabaris rubentem, quæ pota vecordes reddat?* 5. aut penitus ullum putreſcens ulcus pati. [De Seris ferri ait, *et cetera*, * *quæ e codice Bavarico hic A. S. interſerit: nos mox referemus inter fragmenta. Græcum incipit* λέγονται οἱ Σῆρες. 6 *Plura excerpſit de hac avicula AElian. l. 4. c. 41. de animal.* 7. *Apud Apollonium, cum huius loci mentionem facit (hiſt. mirab. 17.)* πάρυβον *hodie legitur.* 8. partem aliquam vel ſpithamam longam. *Cod. Bavaric.* ὅσον δάκτυλος.

a B. lib. ἀλλ' ἐν μεγάλοις ὀρεινοῖς καὶ τραχέσιν. ἐκεῖ εἰσι καὶ οἱ γρύπες. *b* ἐχ. δὲ οὐρ. D. H. *c* Bav. lib. *d B. lib.* πηγὴ· ἧς τὸ ὕδωρ ἐν ἀγγείῳ βληθὲν, πήγνυται ὡς. *e B. lib.* τρεῖς κοτύλας. *f* ἐθελήσει. D. H. *g* Φησὶ τῶν Ἰνδῶν. D. H. *h* alii ἕλκος. *i* alii ἔχει. *k In B. lib. initium harum narrationum admirandarum est hoc:* λέγονται οἱ Σῆρες &c. nos id inter fragmenta collocavimus mox, quoniam hic non ita commode inſerendi locus fuit. *l* οὐδόλως ἐχ. D. H. *m* σίσαμον. D. H. *n* σισάμου. D. H. *o* μία γὰρ ἐκ τῶν ῥιζῶν τούτων, ὅσον δάκτυλος λαμβανομένη, οὗ ἂν &c. *B. lib.*

προσαχθῇ, [a] ἅπαντα ἕλκει πρὸς ἑαυτὸν, χρυσὸν, ἄργυρον, χαλκὸν, λίθους, καὶ τἆλλα πάντα, πλὴν ἠλέκτρου. εἰ δὲ ὅσον πήχεως ἡ ῥίζα ληφθῇ, ἕλκει καὶ ἄρνας [b] καὶ ὄρνεα. ταύτῃ γὰρ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων θηρεύουσι. καὶ ἐὰν βούλῃ [c] καὶ ὕδωρ πῆξαι ὅσον χόα, τῆς ῥίζης ἐμβαλὼν ὅσον ὀβολὸν, πήξεις αὐτό· καὶ ἐὰν οἶνον, ὡσαύτως. καὶ ἕξεις τῇ χειρὶ [d] αὐτὸν, ὥσπερ κηρόν· τῇ δὲ ὑγιείᾳ διαχεῖται. δίδοται δὲ κοιλιακοῖς βοήθημα. Ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς διαῤῥέων διὰ τῆς Ἰνδικῆς, οὐ μέγας μὲν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δύο στάδιους τὸ εὖρος· ὄνομα δὲ τῷ ποταμῷ, Ἰνδιστὶ μὲν Ὕπαρχος, Ἑλληνιστὶ δὲ, Φέρων πάντα [e] τὰ ἀγαθά. οὗτος τοῦ σφετέρου λ' ἡμέρας ἤλεκτρον καταῤῥεῖ. Φασὶ γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσι δένδρα εἶναι ὑπερέχοντα τοῦ ὕδατος. (ὕδατι γὰρ ῥεῖται τὰ ὄρη) εἶτα ὥρα ἐστὶν ὅτε δάκρυα φέρει ὥσπερ ἀμυγδαλῆ, ἢ [f] πίτυς, ἢ ἄλλό τι δένδρον· μάλιστα δὲ εἰς λ' ἡμέρας τοῦ σφετέρου. εἶτα ἀποπίπτει τὰ δάκρυα ταῦτα εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ πήγνυται. τῷ δενδρέῳ δὲ τούτῳ ὄνομά ἐστιν Ἰνδιστὶ [g] σιπταχόρα. Ἑλληνιστὶ σημαίνει, γλυκὺ, ἡδύ. κἀκεῖθεν οἱ Ἰνδοὶ συλλέγουσι τὸ ἤλεκτρον. Φέρειν δὲ καὶ καρπὸν τὰ δένδρα βότρυς, ὥσπερ ἄμπελος. ἔχειν δὲ τὰς ῥῶγας ὥσπερ κάρυα τὰ Ποντικά. Ἐν τοῖσδε τοῖς ὄρεσί φησιν ἀνθρώπους βιοτεύειν κυνὸς ἔχοντας κεφαλήν. ἐσθῆτας δὲ φοροῦσιν ἐκ τῶν ἀγρίων θηρίων. φωνὴν δὲ διαλέγονται οὐδεμίαν, ἀλλ' ὠρύονται ὥσπερ κύνες, καὶ οὕτως συνιᾶσιν αὐτῶν τὴν φωνήν. ὀδόντας δὲ μείζους ἔχουσι κυνὸς, καὶ τοὺς ὄνυχας ὁμοίως κυνῶν, μαχητικωτέρους δὲ καὶ [h] στρογγυλωτέρους. οἰκοῦσι δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι, μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. μέλανες δέ εἰσι καὶ δίκαιοι πάνυ, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰνδοὶ οἷς [i] [k] ἐπιμίγνυνται. καὶ συνιᾶσι μὲν τὰ παρ' ἐκείνων λεγόμενα, αὐτοὶ δὲ οὐ δύνανται διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τῇ [l] ὠρυγῇ καὶ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις σημαίνουσιν, ὥσπερ οἱ κωφοὶ καὶ [m] ἄλαλοι. καλοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν Καλύστριοι, ὅπερ ἐστὶν Ἑλληνιστὶ [n] Κυνοκέφαλοι [o] [ἔσθησις αὐτῶν χρέα ὠμά.] τὸ δὲ ἔθνος ἐστὶν ἕως δώδεκα μυριάδων. Παρὰ δὲ τὰς πηγὰς τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐστι πεφυκὸς ἄνθος πορφυροῦν· ἐξ οὗ πορφύρα βάπτεται οὐδὲν ἧττων τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐανθεστέρα. ὅτι αὐτόθι ἐστὶ γινόμενα θηρία τὸ μέγεθος ὅσον κάνθαρος, ἐρυθρὰ ὥσπερ κινάβαρι. πόδας δὲ ἔχει μακροὺς σφόδρα. μαλακὸν δέ ἐστιν ὥσπερ σκώληξ. καὶ γίνεται ταῦτα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν τὸ ἤλεκτρον φερόντων· καὶ τὸν καρπὸν κατεσθίει αὐτῶν καὶ διαφθείρει, ὥσπερ οἱ τοῖς Ἕλλησιν οἱ φθεῖρες τὰς ἀμπέλους. ταῦτα οὖν τὰ θηρία τρέφοντες οἱ Ἰνδοὶ, βάπτουσι [p] τὰς φοινικίδας καὶ τοὺς χιτῶνας, καὶ ἄλλο ὅ, τι ἂν βούλωνται· [q] καί εἰσι βελτίω τῶν παρὰ Πέρσαις βαμμάτων. Ὅτι οἱ Κυνοκέφαλοι οἰκοῦντες ἐν τοῖς ὄρεσιν, οὐκ ἐργάζονται, ἀπὸ θήρας δὲ ζῶσιν· [r] ὅταν δὲ ἀποκτείνωσιν αὐτὰ, ὀπτῶσι πρὸς τὸν ἥλιον. τρέφουσι δὲ καὶ πρόβατα

illa admovetur ad se trahit, aurum, argentum, æs, lapides, et alia quælibet, præter electrum: sin quis tantum eius quanta est cubiti mensura, acceperit, [1] et agnos et aves ad se trahit. nam et hac maiorem avium partem venantur. Quinetiam, si aquæ coagulare vel congium integrum velis, radicis huius obolum iniiciens, concrescere facies. Idemque in vino efficere poteris: manuque, velut ceram, tenebis: sed postridie solvitur. Auxiliatur et cœliacis. Est præterea fluvius Indiam inter- 19
labens, non magnus quidem, sed duorum stadiorum in latitudinem: qui ab Indis [2] ὕπαρχος appellatur, quod Græce sonat, *φέρων πάντα τὰ ἀγαθά, id est, ferens omnia bona.* ex hoc per triginta cuiusque anni dies succinum emare dicit. Esse enim in montibus arbores aqua extantes, (montes enim alluuntur aqua) quæ certo anni tempore lacrymas emittant, velut amygdalus, aut pinus, aut alia quæpiam arbor: (atque hoc per triginta potissimum anni dies contingere) has autem lacrymas in fluvium cadentes concrescere. vocarique hanc arborem Indica lingua, [3] siptachora, quod Græcis significet, [4] γλυκὺ, ἡδὺ, *id est dulce, suave,* atque Indos succinum inde colligere. Sed et fructum qui a quibusdam illarum arborum, velut a vitibus producatur, esse racemos, quorum acini nuces Ponticas magnitudine æquent. His [5] in montibus degere scribit homi- 20
nes caninum caput habentes, qui agrestium animalium exuviis amiciantur: et sermone nullo utantur, sed latratum duntaxat more canum edant, [6] cuius significatio perinde ac sermonis intelligatur. His dentes quam canibus esse maiores: ungues caninis esse similes, nisi quod longiores sint et rotundiores. Incolere autem montes usque ad fluvium nomine Indum: atque esse atro colore. Hos, sicut et ceteros Indos cum quibus commercium habent, esse iustissimos. et hos quidem quæ ab illis dicantur intelligere, quum autem ipsi loqui non possint, latratu et manibus atque digitis, velut eos qui surdi ac muti sint, signa dare. [7] Hos ab Indis Calystrios nominari, quod Græci dicerent κυνοκεφάλους, *id est capita canum habentes.* [carnibus eosdem vesci crudis.] Addit, hanc nationem non pauciorum esse quam centum viginti millium hominum. Ad 21
illius autem fluminis fontes purpureum florem nasci, ex quo purpura tingatur nihilo Græca inferior, quin potius multo ea floridior. Ibi et [8] animalia scarabei magnitudine nascuntur, instar cinnabaris rubentia, longissimos autem pedes habentia: quæ mollia sunt ut vermes. nascuntur autem hæc in arboribus quæ succinum ferunt, earumque fructum depascuntur et corrumpunt, ut phthires in Græcia vites corrumpere solent. Hæc animalia terentes Indi, punicea saga et tunicas, et quicquid aliud volunt, inficiunt: suntque hæ tincturæ Persicis præstantiores. Hi Cynocephali in montibus 22
habitantes, nullum artificium exercent, sed e venatu sibi victum comparant: et quæ occiderint animalia, ad solem torrent. Multas præterea

1. Iam agnos etiam [et boves, ac cetera animalia] ipsasque adeo au. * *Scilicet e Cod. Bav. infra* 2. 2. Hypobarus *legitur apud Plin. l.* 37. *c.* 2. *extr. ubi et* universa fere bona *ex hoc Ctesiæ loco restituas.* 3. Sipachora. *al.* Σιπτωχόρα, et Σιπταχώρα, *Plin. l.* 37. *c.* 2. Aphytacora *legit.* 4. γλ. vel ἡδ. 5. *Exscripsit* (*ut Indicorum Ctesiæ aliaque pleraque*) *AElianus l.* 4. *c.* 46. *hist. animal.* 6. atque ita mutuo sese intelligere. 7. *Pro mendacio hæc habet Philostratus. Refert ea tamen ex Ctesia Plin. l.* 7. *c.* 2. 8. *Leges hæc apud AElianum quoque l.* 4. *c.* 46. *de anim.*

a πάντα. D. H. *b* καὶ βόας καὶ τὰ λοιπά. *B. lib. c* [καὶ.] D. H. *d* αὐτὸ. D. H. *e* [τὰ.] D. H. *f* πίττη. *g* σιπαχόρα. D. H. *alii* σιπταχώρα. *h* στρογγυλοτ. D. H. *i* οἷς [καὶ] ἐπ. D. H. *k C. Vatic.* καὶ μίγνυται. *l* ὠρυγὴ *Plutarcho etiam idem quod* ὑλακὴ *Luciano, ut* ὠρύομαι, *idem quod* ὑλακτέω, *Luciano, Xiphilino, Theoc. Idyll.* 2. D. H. *m Philo p.* 217. *n* ψεῦδος αὐτό φησιν ὁ Φιλόστρατος, *Max. Marg. Cynocephalos inter animalia numerat Diod. Sic. lib.* 3. *culta in AEgypto, Lucianus.* *o* Bav. lib. *p* τοὺς φοίνικας A. S. M. M. C. B. *q* εἰσὶ δὲ καὶ β. D. H. *r* ὅτ' ἂν [δὲ] ἀπ. D. H.

terea oves, capras et asinos alunt. lac autem ovium et oxygala (*q. d. lac acidum*) illis est potus. Vescuntur autem et fructu siptachoræ *arboris supra memoratæ*, e qua provenit succinum. est enim dulcis. Hunc item illos fructum arefactum in corbes constipare, ad eum modum quo uvas passas Græci. Eosdem illos Cynocephalos ratem quoque extemporariam construere, qua impositum huius fructus onus, ut et purpuræ (sed purgato prius eius flore) itemque electri ducentis sexaginta talentis, et totidem illius pigmenti quo ad punicei coloris tincturam utuntur, [1] et *aliis* * electri mille talentis, Indorum regi quotannis advehunt. Sed et alia huiusmodi advehentes Indis vendunt, ab illis vicissim panes et farinam et ligneos amictus accipientes. Sed et gladios quibus ad ferarum venatum utuntur, arcusque et iacula illis vendunt. sunt enim et sagittarii et iaculatores peritissimi. Sunt autem inexpugnabiles, quod montes altos et inaccessos habitent. Munera autem illis quinto quoque anno rex donat, trecenta arcuum et totidem iaculorum millia, peltarum centum vi-
23 ginti millia, gladiorum quinquaginta millia. His Cynocephalis nullæ sunt domus, sed in speluncis habitant. feras autem inter venandum sagitta vel iaculo petunt, et eas persequentes assequuntur. veloces enim sunt ad cursum. Eorum uxores semel duntaxat in mense se lavant, quum menstrua advenerunt, alias nunquam. At viri se non lavant, sed manus duntaxat abluunt. Sed ter in mense oleo se ungunt quod e lacte conficitur, et se pellibus abstergunt. Vestem autem non villosam gestant, sed e glabris maceratisque pellibus quamtenuissimis ipsos pariter et eorum uxores induunt. At qui sunt inter eos ditissimi, lineo amictu utuntur. hi autem sunt pauci. Lectorum nullus est apud eos usus, sed toris extemporaneis utuntur. Is vero inter eos ditissimus habetur cui maxima fuerit ovium copia et reliquæ opes his sunt similes. Caudam [2] autem habent omnes viri et mulieres, supra nates, canum more: sed maiorem magisque pilosam. Coëunt cum feminis quadrupedes, canum ritu, alioque modo coire turpe censent. Sunt autem iusti, e vitæ, præ quibusvis hominibus, longissimæ. centum enim et septua-
24 ginta, nonnulli et ducentos vivunt annos. Ultra hos autem alios habitare dicit supra fluvii fontes: qui nigri sint, sicut et ceteri Indi: ocioslque degant, ac neque frumentum edant, neque aquam bibant: sed magnam boum, caprarum, ovium copiam alant, eorumque lac potent, ac nihil aliud. Apud illos quum in lucem prodeunt infantes, sedem perforatam non habent, neque cacant: sed nates quidem habent, anus tamen ipse coaluit: quo fit ut non cacent, sed caseosum quiddam meiant, non valde crassum tamen, sed fæculentum. Quum autem mane lac biberunt, et meridie ad eius potum revertuntur, dulcem quandam apud eos radicem esse aiunt quæ lac in eorum ventre coagulari non sinat. Huius igitur esu vomitum vesperi provocant, omniaque facile evomunt.
25 Asinos sylvestres habet India equis pares, quosdam et maiores: quibus caput purpureum, oculi cærulei, reliquum corpus est album. Cornu illis in fronte cubitalis magnitudinis, [cuius scobs

βατα πολλὰ, καὶ αἶγας, καὶ [a] ὄνους. πίνουσι δὲ γάλα καὶ ὀξύγαλα τῶν προβάτων. ἐσθίουσι δὲ καὶ τὸν καρπὸν τοῦ [b] σιπταχόρου, ἀφ' οὗ τὸ ἤλεκτρον 663
γλυκὺς [c] γάρ. καὶ ξηραίνοντες [d] αὐτοὺς, στυρίδας συρράπτουσιν, ὥσπερ οἱ τοῖς Ἕλλησι τὴν [e] ἀσταφίδα. οἱ δὲ Κυνοκέφαλοι σχεδίαν ποιησάμενοι, καὶ ἐπιθέντες, ἀπάγουσι φόρτον τούτου· καὶ τῆς πορφύρας τὸ ἄνθος [f] καθαρὸν ποιήσαντες, καὶ τοῦ ἠλέκτρου ξ' καὶ σ' τάλαντα τοῦ σιαυτοῦ· καὶ [g] ὅτῳ τὸ Φοινίκιον βάπτεται τοῦ Φαρμάκου, ἕτερα τοσαῦτα. καὶ ἠλέκτρου χίλια τάλαντα ἀπάγουσι κατ' σιαυτὸν τῷ Ἰνδῶν βασιλεῖ. καὶ ἕτερα δὲ καταγοντες πωλοῦσι τοῖς Ἰνδοῖς, πρὸς ἄρτους καὶ ἀλφιτα καὶ ξύλινα ἱμάτια. πωλοῦσι δὲ καὶ ξίφη, οἷς χρῶνται πρὸς τὴν τῶν θηρίων ἄγραν, καὶ τόξα καὶ ἀκόντια. πάνυ γὰρ καὶ δεινοί εἰσιν ἀκοντίζειν καὶ τοξεύειν. ἀπολέμητοι δ' εἰσὶ, διὰ τὸ οἰκεῖν αὐτοὺς ὄρεα ἄβατα καὶ ὑψηλά. δίδωσι δὲ αὐτοῖς διὰ πέμπτου ἔτους δῶρα ὁ βασιλεὺς, λ' μὲν μυριάδας τόξων, καὶ ἀκοντίων τοσαύτας, πελτῶν δὲ, δώδεκα· καὶ ξίφη δὲ πεντακισμύρια. Τούτοις τοῖς Κυνοκεφάλοις οὐκ εἰσιν οἰκίαι, ἀλλ' ὑπὸ σπηλαίοις διαιτῶνται. θηρεύουσι δὲ τὰ θηρία, τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες, καὶ διώκοντες καταλαμβάνουσι· ταχὺ γὰρ τρέχουσι. λούονται δὲ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἅπαξ τοῦ μηνὸς, ὅταν τὰ καταμήνια αὐταῖς ἔλθῃ, ἄλλοτε δ' οὔ. οἱ δὲ ἄνδρες οὐ λούονται μὲν, τὰς δὲ χεῖρας ἀποπλύζονται. ἐλαίῳ δὲ [h] χρίονται τρὶς τοῦ μηνὸς, τῷ ἀπὸ τοῦ γάλακτος γινομένῳ, καὶ ἐκτρίβονται δέρμασι. τὴν δὲ ἐσθῆτα ἔχουσιν οὐ βαρεῖαν, ἀλλὰ ψιλῶν τῶν μασθλημάτων, ὡς λεπτοτάτων, καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν. οἱ δὲ πλουσιώτατοι αὐτῶν [i] λινᾷ φορέουσιν· οὗτοι δ' εἰσὶν ὀλίγοι. κλίνας δὲ αὐτοῖς οὐκ εἰσιν, ἀλλὰ στιβάδας ποιοῦνται. οὗτος δ' αὐτῶν πλουσιώτατος νομίζεται εἶναι, ὃς ἂν πλεῖστα πρόβατα ἔχῃ· ἡ δὲ ἄλλη οὐσία, παραπλησία. οὐρὰς δὲ ἔχουσι πάντες, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὑπὲρ τῶν ἰσχίων, οἵαν περ κύνες· μείζονα δὲ καὶ δασυτέραν. καὶ μίσγονται ταῖς γυναιξὶ τετραποδιστὶ, ὥσπερ οἱ κύνες. ἄλλως δὲ μιγῆναι, αὐτοῖς ἐστιν αἰσχρόν. δίκαιοι δὲ εἰσι καὶ μακροβιώτατοι πάντων ἀνθρώπων. ζῶσι γὰρ ἔτη ρ καὶ ὁ, ἔνιοι δὲ αὐτῶν καὶ σ'. Ὑπὲρ δὲ [k] τούτους, ἑτέρους φασὶ βιοτεύειν, ἄνω τῶν πηγῶν τῶν ποταμῶν· οὗτοι δὲ οἱ ἄνθρωποι, μέλανες μέν εἰσιν, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰνδοί· ἐργάζονται δὲ οὐδὲν, οὐδὲ ἐσθίουσι σῖτον, οὐδὲ πίνουσιν ὕδωρ. πρόβατα δὲ πολλὰ τρέφουσι, καὶ αἶγας καὶ ὄϊς· πίνουσι δὲ τὸ γάλα, ἄλλο δὲ οὐδέν. ὅταν γέν- 663
ηταί τινι αὐτῶν παιδίον, ὃ τέτρηται τὴν πυγὴν, οὐδὲ ἀποκατεῖ· ἀλλὰ τὰ μὲν ἰσχία ἔχει, τὸ δὲ τρῆμα συμπέφυκε. διὸ ἀποκατεῖσι μὲν οὐ, ὠρεῖν δὲ ὥσπερ τυρὸν αὐτούς φασιν οὐ πάνυ [l] παχὺν, ἀλλὰ θολερόν. ἐπὰν δὲ πρωῒ πίωσι τοῦ γάλακτος, καὶ εἰς μέσον ἡμέρας αὖθις πώσι, ῥίζαι φασὶ παρ' αὐτοῖς εἶναι γλυκεῖαι, ἅτις οὐκ ἐᾷ τὸ γάλα πήγνυσθαι ὑπὸ τῇ κοιλίᾳ. ταύτην οὖν [m] τρώγοντες, εἰς ἑσπέραν ἔμετον ποιοῦνται, καὶ ἐξεμοῦσιν ἅπαντα εὐκόλως. Ὅτι εἰσὶν ὄνοι ἄγριοι ὑπὸ τοῖς Ἰνδοῖς, ἵπποις ἴσοι, καὶ μείζους. λευκοὶ δέ εἰσι τὸ σῶμα, τὴν κεφαλὴν πορφυροῖ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἔχουσι κυανέους. κέρας δὲ [n] ἔχουσιν ὑπὲρ τῷ μετώπῳ, ἑνὸς πήχεως τὸ μέγεθος. [o] [τὸ τοῦτου

1. Electri præterea mille tal. 2. *Caudatorum hominum meminit quoque Plin. l. 7. c. 2. in fine.* 3. *Totam hanc narrationem, mutatis duntaxat aliquot vocabulis, retulit Ælian. in c. 52. quarti sui libri de animal.*

a ὄϊς. D. H. *b* σιπαχόρου. D. H. *alii* σιπταχόρου. *c* γάρ ἐστι. D. H. *d alii* αὐτὸν ἐν στυρίδαις συνάγουσι *e* σαφίδα. D. H. *f* ἀγαθὸν. *g* οὕτω. D. H. *h* χρῶνται. D. H. *i* λινᾶ. D. H. *k* τούτων. *l* αὐτοὺς. D. H. *m alii* παχὺ, ἀλλὰ θολερῶς. *n Malim interpunctionem ponere post* ἑσπέραν *quam post* τρώγοντες. *nam ut* πρωῒ καὶ εἰς μέσον ἡμέρας πίνουσι τοῦ γάλακτος, *ita* εἰς ἑσπέραν τρώγουσι τὴν ῥίζαν. H. S. *o* ἔχει. D. H.

οὐτου κέρατος τὸ ῥίνισμα δίδοται ὀν ποτῷ· καὶ ἔστι Φυλακτήριον θανασίμων φαρμάκων.] καὶ ἔστι τὸ μὲν κάτω τοῦ κέρατος, ὅσον ἐπὶ δύο [a] παλαιστὰς πρὸς τὸ μέτωπον, πάνυ λευκόν· τὸ δὲ ἐπάνω ὀξύ ἐστι τοῦ κέρατος· τοῦτο δὲ φοινικοῦν ἐστιν, ἐρυθρὸν πάνυ· τὸ δὲ ἄλλο τὸ ὀν τῷ μέσῳ, μέλαν. ὀκ τούτων οἱ [b] πιόντες (κατασκευάζουσι γὰρ ἐκπώματα) σπασμῷ, φασιν, οὐ λαμβάνονται, οὔτε τῇ ἱερᾷ νόσῳ. ἀλλ' οὐδὲ φαρμάκοις ἁλίσκονται, οὔτ' ἂν προπίωσιν, οὔτ' ἂν [c] τῷ φαρμάκῳ ἐπιπίωσιν ἢ οἴνου, ἢ ὕδωρ, ἢ ἄλλό τι ἐκ τῶν ἐκπωμάτων. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ὄνοι καὶ ἥμεροι καὶ ἄγριοι, καὶ [d] τὰ ἄλλα μόνυχα θηρία πάντα [e] ἀστραγάλους οὐκ ἔχουσιν, οὐδὲ χολὴν ἐπὶ τοῦ ἥπατος· οὗτοι δὲ καὶ ἀστράγαλον καὶ χολὴν ἐπὶ τοῦ ἥπατος ἔχουσι. τὸν δὲ ἀστράγαλον, κάλλιστον [f] ὧν ἐγὼ εἶδα, οἷόν περ βοὸς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος· βαρὺς δ' ὡς μόλιβδος· τὴν δὲ χρόαν, ὥσπερ κινάβαρι, καὶ διὰ βάθους. ταχύτατον δέ ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο καὶ ἀλκιμώτατον· οὐδὲν δὲ οὔτε ἵππος, οὔτε ἄλλο τι διωκόμενον καταλαμβάνει. ἄρχεται [g] δὲ, τρέχον βραδύτερον· ὅσον δ' ἂν [h] πλέονα χρόνον τρέχῃ, ὀτείνεται δαιμονίως, καὶ μᾶλλον καὶ θᾶσσον τρέχει. Ἄλλως μὲν οὖν ἀθήρατόν ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο· ὅταν δὲ τὰ τέκνα μικρὰ ὄντα περιάγωσιν ἐπὶ τὴν βοτάνην,
664 καὶ ὑπὸ ἱππείας πολλῆς περιληφθῶσιν, οὐ βούλονται φεύγειν καταλιπόντες τοὺς πώλους, ἀλλὰ μάχονται καὶ [i] κέρασι καὶ λακτίσμασι καὶ δήγμασι, καὶ πολλοὺς καὶ ἵππους καὶ ἄνδρας ἀπολλύουσιν· ἁλίσκονται δὲ καὶ αὐτοὶ, τοξευόμενοι καὶ ἀκοντιζόμενοι. [k] ζῶντας γὰρ οὐκ ἂν λάβοις. τὰ δὲ κρέα, διὰ τὴν πικρότητα, ἄβρωτά ἐστιν· θηρεύεται δὲ τῶν κεράτων καὶ τῶν ἀστραγάλων ἕνεκεν. Ὅτι ὀν τῷ ποταμῷ τῶν Ἰνδῶν σκώληξ γίνεται, τὸ μὲν εἶδος, οἷόν περ ὀν ταῖς συκαῖς εἴωθε γίνεσθαι, τὸ δὲ μῆκος, [l] πήχεων ἑπτά. καὶ μείζους δὲ καὶ ἐλάττους. τὸ δὲ πάχος δεκαετία παῖδα μόλις φασὶ ταῖς χερσὶ περιλαβεῖν. ἔχουσι δὲ ὀδόντας δύο, ἕνα ἄνω, καὶ ἕνα κάτω· καὶ ὅ, τι ἂν λάβωσι τοῖς ὀδοῦσι, κατεσθίουσι· καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ὀν τῇ ἰλύι τοῦ ποταμοῦ διαιτῶνται, τῇ δὲ νυκτὶ ἐξέρχονται. καὶ τούτων ὃς [m] ἂν ὀντύχῃ τινὶ ὀν τῇ γῇ βοΐ ἢ καμήλῳ, καὶ δάκῃ, συλλαβὼν ἕλκει εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ πάντα κατεσθίει, πλὴν τῆς καλίας. ἀγρεύεται δὲ ἀγκίστρῳ μεγάλῳ, ἔριφον ἢ ἄρνα ὀδησάντων τῷ ἀγκίστρῳ, καὶ ἁλύσεσι σιδηραῖς ὀπερμεσάντων. [n] ἀγρεύσαντες δὲ, τριάκοντα ἡμέρας [o] χρεμῶσιν αὐτὸν, καὶ ἀγγεῖα [p] ὑποτιθέασι· καὶ ῥεῖ ἐξ αὐτοῦ ὅσον δέκα κοτύλας Ἀττικὰς τὸ πλῆθος. ὅταν δὲ παρέλθωσιν αἱ τριάκοντα ἡμέραι, ἀποῤῥίπτουσι τὸν σκώληκα, καὶ τὸ ἔλαιον ἀσφαλισάμενοι, ἄγουσι τῷ βασιλεῖ μόνῳ τῶν Ἰνδῶν· ἄλλῳ δὲ οὐκ ἔξεστιν ἐξ αὐτοῦ ἔχειν. τοῦτο τὸ ἔλαιον [q] [ὡς πῦρ] [r] ἐφ' ᾧ ἂν ἐπιχυθῇ, ἀνάπτει, καὶ καταφλέγει ξύλα καὶ ζῶα· καὶ ἄλλως οὐ σβέσιμον ἐστι μὴ πηλῷ πολλῷ τε καὶ παχεῖ. Ὅτι ἐστὶ δένδρα ὀν Ἰνδοῖς ὑψηλὰ ὥσπερ κέδρος ἡ [s] κυπάρισσος, τὰ δὲ φύλλα ὥσπερ φοίνιξ, ὀλίγον πλατύτερα. καὶ μασχαλίδας οὐκ ἔχει. ἀνθεῖ δὲ ὥσπερ ἡ ἄρσην δάφνη, καρπὸν δ' οὐκ ἔχει. νομάζεται δὲ Ἰνδιστὶ

scobs in potu datur, tueturque a mortiferis venenis] cuius inferior verſus frontem pars duorum palmorum ſpatio ſit candidiſſima: at ſuperior quæ in acutum tendit, punicea ſit, ſummum ruborem adiunctum habens: pars autem media, ſit nigra. Ex his pocula conficiuntur, e quibus qui bibunt, nec ſpasmo nec ſacro morbo corripiuntur: ſed nec venena ullam in eos vim habent, ſi modo vel antequam illa hauriant, vel, postquam hauſerint, aquam aut vinum aut aliud quippiam ex illis poculis bibant. Ac ceteri quidem aſini et manſueti et ſylveſtres ceteraque quibus ſolida ungula animantia et talis, et felle in iecore carent: at hi et talum, et fel in iecore habent: et quidem talum omnium quos mihi videre contigit pulcherrimum, bovis talo et ſpecie et magnitudine ſimilem, perinde gravem ac plumbum, minii colore ad intima usque rubentem. Est autem et velociſſimus et robuſtiſſimus: eumque nec equus nec aliud animal perſequens aſsequi potest. Et initio quidem remiſſus 26
currit: quo autem diutius cucurrerit, miro quodam modo concitatior fertur, eiusque magis et magis velox est curſus. Alias igitur nunquam per venationem capi poſſet: ubi vero ſuos pullos ad paſcua circumducere cœperunt, a multo equitatu circumdantur. nolentes autem relictis catulis fugam capere, cornibus calcibusque et morſibus pugnant, multosque et equos et viros interficiunt: ſed tandem et ipſi ſagittis et iaculis confoſsi ab illis capiuntur. vivos enim capere nullo modo queas. Eorum vero carnes propter amaritiem eſculentæ non ſunt. atque adeo non propter aliud quam propter cornua et talos hoc animal venantur. In flumine Indico [1] vermis 27
naſcitur ſpecie quidem eum qui innaſci ficui ſolet referens, ſeptem autem cubitorum longitudinem, alius maiorem, alius minorem habens: craſsitudinem vero talem ut eum puer annos decem natus vix ulnis amplecti poſsit. Duo ſunt illi dentes, unus ſupra alter infra. his dentibus quicquid prehenderit, deglutit. Et interdiu quidem in limo fluminis commoratur, at noctu egreditur: egreſsus autem, quemcunque obvium bovem aut camelum momorderit, ad fluvium trahit, totumque, præter ventrem, devorat. Capitur grandi hamo, cui hœdum aut agnum ferreis catenis alligaverint. Vbi ceperunt, [2] per triginta dies ſuſpenſum, vaſis ſuppoſitis, relinquunt: intra quod tempus ex eo diſtillant quæ decem cotylas Atticas implere poſsint. Elapſis triginta diebus, ipsum vermem abiiciunt: oleum autem, probe ac tuto conditum, ad ſolum Indorum regem mittunt. alii enim id habere non licet. Oleum hoc id cui ſuperfuſum fuerit accendit, et ligna pariter animaliaque comburit: neque aliter quam multo luto, et eo quidem craſso, extingui potest. Habent Indi 28
arbores cedro aut cupreſso proceritate pares, quarum folia palmæ foliis paulo latiora, alioqui ſunt ſimilia, et axillis carent. Florem qualem laurus mas emittunt, ſed fructum nullum ferunt. Nomen illis est Indicum,

1. *Hæc ipsa atque alia de hoc verme plura, excerpſit ex Cteſia AElian. l.* 5. *cap.* 3. *de animal.* 2. *Idem de eo et Philoſtratus refert.*

a ὁ παλαιστὴς S. *Emp.* LXX. *interpretibus, Philoni, Laërtio, et aliis dicitur* τὸ παλαιστιαῖον μέγεθος. D. H. *b* πίνοντες. D. H. *c alii* τοῦ Φαρμάκου. *d* τἄλλα μ. D. H. *e* ἀστραγάλους οὐδὲ χ. ε. τ. ἥπατος ἔχουσι· αὐτοὶ δὲ κ. D. H. *f alii* ὅν. *g* δὲ τρέχον, βρ. D. H. *h* πλέον. D. H. *i* κέρατι καὶ λακτίσματι. *k* ζῶντα. D. H. *l alii* πήχεις. *m* ἐάν τινι ἐντύχῃ. *n* οὕτω φησὶ περὶ τούτου καὶ ὁ Φιλόστρατος, *Max. Marg.* *o* χρεμῶσι αὐτὸν. D. H. *p alii* ὑποτίθενται. *q Bav. l.* *r* ἐφ' ὅ. D. H. *s* κυπάρισσος. D. H.

cum, carpion: Græcum myrorhoda. Sunt autem raræ. Ex illis olei guttæ diſtillant, quas lana de trunco abſterſas deinde in lapideos alabaſtros exprimunt. Est autem id ſubrubrum et crasſiuſculum, adeoque fragrans ut ad quinque ſtadia eius odor perveniat. Soli autem regi eiusque propinquis id posſidere conceditur. Ex eo rex Indiæ ad Perſarum regem miſit: ſeque Cteſias id vidisſe, et odorem qui nec dici nec cuiquam alii asſimilari posſit, ſe
29 percepisſe narrat. Caſeum et vinum omnium ſuavisſimum illos habere, ſe expertum ſcire,
30 (quippe qui uſus ſit) commemorat. Fons est apud Indos, quadratæ formæ, circuitu circiter quinque ulnas habente, aqua autem est intra ſaxum, quæ, antequam ad ipsam aquam perveniatur, trium cubitorum, ſub aqua trium ulnarum altitudinem habeat. In ea [cum purgandi corporis cauſa, tum ut morborum omne genus abarceant] ſpectatisſimi quique Indorum cum liberis et uxoribus ſe lavant et natant ſe in pedes coniicientes, quum autem in eam inſiliunt, eos ſurſum eiaculatur aqua. Nec vero ſolos homines in ſublime iacit, ſed quodvis animal, ſive vivum ſive mortuum, in terram expellit: atque adeo [1] quæcunque in eam coniiciuntur, præter ferrum, argentum, aurum et æs. hæc enim in fundum demittit. Est autem eius aqua perfrigida, et potu ſuavis: quæ magnum ſtrepitum edit, non ſecus ac quæ in lebete fervefit aqua. Sed et vitiligini et ſcabiei medetur. Hæc Indico ſermone βαλλάδη, Græco ὠφελίμη, *id est*, *utilis*,
31 vocatur. In iis Indiæ montibus [2] ex quibus eorum calamus provenit, habitat quoddam hominum genus non pauciorum triginta millibus, quorum uxores ſemel duntaxat in vita pariunt: habentque earum fetus dentes ſuperne pariter et inferne valde pulchros: necnon univerſis tam feminis quam maribus et capitis et ſuperciliorum pili iam inde a nativitate ſunt cani. Unusquisque certe eorum usque ad trigeſimum ætatis annum albos per totum corpus habet pilos: inde nigreſcere incipiunt, adeo ut quum ſexageſimum attigerunt, nulli illis pili niſi nigri conſpiciantur. Sunt iisdem et viris et mulieribus octoni in utraque manu et utroque pede digiti. Sunt autem bellicoſisſimi, et Indorum regem ſequuntur ex his ſagittariorum quinque millia, necnon iaculatores. Aures autem illis tantæ magnitudinis esſe dicit ut eorum brachia ad cubitos usque et pone totos humeros operiant ſe invicem tangentes. 3 [Est autem in
32 AEthiopia ſtupendi prorſus roboris animal quoddam [4] Crocottas appellatum, vulgo Cynolycus. Ferunt id humanam imitatum vocem, ex nomine noctu homines evocare, et accedentes devorare, habere idem leonis magnanimitatem, equi velocitatem, et tauri robur, neque ferro expugnari. In Eubœa quoque Chalcidica felle carere illius loci oves, carnesque harum admodum esſe amaras, ut ne canes quidem iis veſci queant. Aiunt et ultra Mauruſias fauces æſtate complui regionem, hyeme torreri. In Cyoniorum præterea regione fontem esſe quendam,

διστὶ μὲν, κάρπιον, Ἑλληνιστὶ δὲ μυροβόδα. ἔστι δὲ σπάνια. ῥέουσι δὲ ἐξ [a] αὐτῶν [b] ἐλαίου σταγόνες, ὡς ἐρίῳ [c] ἀναψῶντες ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἀποπιέζουσιν εἰς ἀλαβάστρους λιθίνους. ἔστι δὲ τὸ μὲν χρῶμα, ἀτρέμας ὑπέρυθρον καὶ ὑπόπαχυ, ὄζει δὲ πάντων ἡδιστον. ὄζειν δὲ φασὶν αὐτὸ καὶ ἐπὶ πέντε σταδίους. μόνῳ δὲ βασιλεῖ κτητόν ἐστι τοῦτο καὶ τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ. ἔπεμψε δὲ ἐξ αὐτοῦ ὁ Ἰνδῶν τῷ Περσῶν βασιλεῖ. καὶ [d] φησιν ἰδεῖν αὐτὸ Κτησίας, καὶ ὀσφραυθῆναι ὀσμῆς οἵας οὐκ εἰπεῖν ἦν, οὔτε [e] εἰκάσαι. Ὅτι τὸν τυρὸν καὶ τὸν οἶνον πάντων φησὶ γλυκύτατον, ὡς αὐτὸς (φησὶ) φαγὼν, διὰ πεί- 665
ρας ἔμαθεν. Ὅτι κρήνη ἐν Ἰνδοῖς (φησὶν) ὅσον πέντε ὀργυιῶν ἡ [f] περίμετρος, τετράγωνος δέ· ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ ἐν πέτρᾳ. βάθος δὲ εἶναι μέχρι τοῦ ὕδατος, τριῶν πηχῶν· τὸ δὲ καθ' ὕδατος, τριῶν ὀργυιῶν. λούονται [g] [πρὸς κάθαρσιν, καὶ παντοίων νοσημάτων ἀποτροπὴν] δὲ ἐν αὐτῷ οἱ ἐπισημότατοι τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἄνδρες καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες. κολυμβῶσι δὲ, ἐπὶ πόδας ῥίπτοντες ἑαυτούς. ὅταν δὲ εἰσπηδῶσιν, ἐκβάλλει αὐτοὺς τὸ ὕδωρ ἄνω. ἐκ ἀνθρώπους δὲ μόνον ἀναρρίπτει, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ὅ, τι ἂν [h] ᾖ ζῶον, ἐκρίπτει εἰς τὸ ξηρὸν, καὶ ζῶν καὶ τεθνηκός. καὶ ἁπλῶς, πάντα τὰ ἐμβαλλόμενα, πλὴν σιδήρου καὶ [i] ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ· ταῦτα δὲ δίχα εἰς κάτω. ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ πάνυ ψυχρὸν, καὶ ἡδὺ πιεῖν· ψόφον δὲ παρέχει μέγαν, ὥσπερ ὕδωρ ζέον ἐκ λέβητος. καθαίρει δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο ἀλφοὺς καὶ ψωριῶντας. καλεῖται δὲ Ἰνδιστὶ βαλλάδη, Ἑλληνιστὶ δὲ ὠφελίμη. [k] Εἰσὶν δὲ τοῖς ὄρεσι τοῖς Ἰνδικοῖς, ὅπου ὁ κάλαμος αὐτῶν φύεται, ἄνθρωποι· τὸ πλῆθος αὐτῶν ἄχρι καὶ τριῶν μυριάδων. τούτων αἱ γυναῖκες ἅπαξ τίκτουσιν ἐν τῷ βίῳ· καὶ τὰ τικτόμενα ὀδόντας ἔχει καὶ τὰ ἄνω [l] καὶ τὰ κάτω πάνυ καλούς. [m] καὶ τὰς τρίχας τάς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ταῖς ὀφρύσι, [n] πολιὰς ἔχει παίδων ἐκ γενετῆς, καὶ τὰ θήλεα καὶ τὰ ἄρρενα. μέχρι μὲν οὖν τριάκοντα ἐτῶν λευκὰς ἔχει ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τὰς τρίχας διὰ ὅλου τοῦ σώματος· ἀρχονται δὲ ἐκεῖθεν μελαίνεσθαι· ἑξήκοντα δὲ ἐτῶν [o] γενομένων, ἔστιν ἰδεῖν αὐτοὺς πάσας ἔχοντας [p] μελαίνας. ἔχουσι δὲ ὕτοι οἱ ἄνθρωποι ἀνὰ ὀκτὼ δακτύλους ἐφ' [q] ἑκατέρᾳ χειρὶ, ὡσαύτως ἀνὰ ὀκτὼ καὶ ἐπὶ τοῖς ποσὶ, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὡσαύτως. εἰσὶ δὲ σφόδρα πολεμικοὶ, καὶ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν ἕπονται τοξόται τούτων πεντακισχίλιοι καὶ ἀκοντισταί. τὰ δὲ ὦτα φησὶ τηλικαῦτα ἔχειν, ὥστε τοὺς βραχίονας αὐτῶν ὑπ' αὐτῶν καλύπτεσθαι μέχρι τῶν ἀγκώνων, καὶ ὄπισθεν τὸν ἰσθμὸν ἅπαντα συγκαλύπτειν. τὸ δὲ οὖς τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ θιγγάνειν. [r] [Ἔστι δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ ζῶον λεγόμενον Κροκόττας, [s] κοινῶς δὲ Κυνόλυκος· ἔστι δὲ τῇ δυνάμει θαυμαστόν. τοῦτο δέ φασιν ἀνθρωπίνῃ μιμεῖσθαι φωνῇ, καὶ διὰ νυκτὸς καλεῖν ἐξ ὀνόματος τοὺς ἀνθρώπους, καὶ προσιόντας κατεσθίειν. ἔχειν δὲ τὸ θηρίον ἀλκὴν λέοντος, ταχύτητα ἵππου, ῥώμην ταύρου, σιδήρῳ δ' οὐχ ὑπεῖκον. ἐν Εὐβοίᾳ δὲ τῇ Χαλκιδικῇ τὰ πρόβατα τοῦ ἐκεῖσε τόπου οὐκ ἔχειν χολήν· ἀλλὰ τὰ κρέα αὐτῶν πάνυ εἰσὶ πικρὰ, ὡς οὐδὲ κύνες ἐσθίουσιν αὐτά. φασὶ γὰρ, ἐπέκεινα τῶν Μαυρουσίων πυλῶν εἶναι μὲν τοῦ θέρους ὁ ἐκεῖσε τόπος, χειμῶνος δὲ, φλέγεσθαι. ἐν τῇ Κυανέων χώρᾳ κρήνην εἶναί φησιν ἐλαίου, 666

1. *Antigonus hiſt. mirab.* 265. *hanc narrationem attingit, additque ἄν τι ἐμπέσῃ πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβαλεῖν. Vitioſe autem ibi legi, τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέμενα καταδέχεσθαι, omiſſa negatione, pro μὴ καταδέχεσθαι, ex hoc puto Cteſiæ loco intelliges.* 2. *Vide ſupra c.* 6. *et Plin. l.* 7. *c.* 2. 3. *Aſſutum hoc e Cod. Bavarico; ſi forte huc pertineat.* 4. *Huius etiam Diodorus Siculus meminit lib. Bibliotb.* 3. *c.* 3. *legendum AEliani cap.* 22. *lib.* 7. *de natura animal.*

a αὐτοῦ. D. H. *b* οὕτω φησὶ περὶ τοῦ ἐλαίου τούτου καὶ ὁ Φιλόστρατος, γαμικὸν αὐτὸ χρίσμα καλῶν. *Max. Marg.* *c* ἀνάψαντες. D. H. *d* φασὶν. D. H. *e alii* ἀκοῦσαι. *f Videri poſſet legendum esſe* τὴν περίμετρον, *niſi et antea ita loquutus fuisſet.* H. S. *g Bav. lib.* *b* [ἡ] D. H. *i* χρυ. καὶ χαλ. καὶ ἀργ. D. H. *k al.* Ἔστιν ἐν τοῖς κ. τ. λ. ἀνθρώπων. *l* καὶ κάτω. D. H. *m* καὶ τρίχ. ἔν τε τῇ. D. H. *n* πεπολιωμένας ἔ. D. H. *o* γινομένους. D. H. *p* μελ. τρίχας. ἔχ. D. H. *q* ἑκάτῃ. D. H. *r Sequitur in lib. Bav.* *s Diodorus Sicul. lib.* 3.

λαίᾳ, ἐχ ὕδατος ῥεῦμα ἔχουσαν. καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἔποικοι τὴν χρείαν ἀναπληροῦσιν εἰς τροφὰς παντοίας. ἐν τῇ λεγομένῃ Μετάδριδα ἐστὶ κρήνη, ἐχ ὀλίγου διεσηκυῖα τῆς θαλάσσης, καὶ ποιεῖ ἄμπωτιν διὰ μέσης νυκτὸς πάνυ σφοδρὰν, καὶ ἀποῤῥίπτει ἰχθύας πολλοὺς ἐν τῇ χέρσῳ, ὥστε μὴ δύνασθαι οἱ ἐκεῖσε οἰκοῦντες συλλέγειν αὐτοὺς, ἀλλ' ἐᾷν τὰ πλεῖστα καὶ ὄζειν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.]

Ταῦτα [a] [δὲ] γράφων καὶ μυθολογῶν Κτησίας, λέγει τἀληθέστατα γράφειν· ἐπάγων ὡς τὰ μὲν αὐτὸς ἰδὼν γράφει, τὰ δὲ παρ' αὐτῶν μαθὼν τῶν εἰδότων. πολλὰ δὲ τούτων καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα παραλιπεῖν, διὰ τὸ μὴ δόξαι τοῖς μὴ ταῦτα θεασαμένοις ἄπιστα [b] συγγράφειν.

dam, qui pro aqua oleum ſcaturiat, quo etiam incolæ ad cibos omnis generis utantur. In regione adhæc, cui Metadridæ nomen, non ita prope mare, eſſe fontem, qui media nocte vehementiſsime exundans, magnam eiiciat piſcium copiam in terram, ut nec colligendis iis incolæ ſufficientes, maximam partem in ſicco fœtere ſinant.]

Hæc quæ fabulis ſimilia ſunt, Cteſias ſcribens, ſe veriſsima ſcribere ait, et quorum vel [1] ipse teſtis ſit oculatus, vel quæ a teſtibus oculatis acceperit. Multa autem his mirabiliora ſe prætermiſisſe, ne, qui ea non vidiſſent, ſcribere ipsum quæ fidem non mererentur, exiſtimarent. 33

1. *Contra refert Lucian. lib.* 1. *veræ hiſtor. Cteſiam de Indis ſcripſisſe, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσε.*

a lib. Bav. *b* συγγράφειν, *ἐν οἷς καὶ ταῦτα.* D. H.

CTE-

667

CTESIAE

HISTORICI ANTIQVISS. ET OPTIMI

NARRATIONES ABBREVIATAE

De rebus et animantibus in India raris et admirandis, e Graeco in Latinum converſae

A LAVRENTIO RHODOMANO.

CTESIAE narrationes Indicæ uno continentur libro: in quibus magis Ionica Dialecto utitur. De Indo fluvio commemorat, qua arctisſimus ei alveus, XL. ſtadiorum latitudinem habere: qua maxime diffuſus, ducentorum. Indos perhibet plures fere eſſe, quam univerſi ſint mortales. De vermi etiam in hoc fluvio agit, quæ ſola beſtiarum in eo naſcatur. Quod ultra Indos nulli habitent mortalium. Quod Indi non pluviis, ſed fluvio humectentur. De Pantarbi lapide ſigillari: et quod LXXVII. ſigilla et lapillos pretioſos in fluvium deiectos, (qui Bactriorum negociatoris fuere) inter ſe conſercos ille extraxerit. De elephantis, quibus muri deſtruuntur. De parvis ſimiis, quibus IV. cubitorum ſunt caudæ. De gallis longe maximis. De avi Pſittaco, lingua et voce hominis prædita: cui magnitudo accipitris, purpurea facies et nigra barba. Ipsa autem cærulea est, ad collum usque, et tunc cinnabari asſimilis. ſermocinatur ut homo: ſed Indice. Græce etiam, ſi Græce loqui didicerit. De fonte, qui quotannis liquido auro repletur: unde c. ſitulæ quotannis teſtaceæ hauriuntur. ex teſta eſſe oportet: quia inter hauriendum congelatur aurum, et vaſculum frangi neceſſe est, ut aurum educatur. Fons autem quadrangularis est, ambitu XVI. cubitorum, et orgyiam profundus: et unaquæque urna talenti habet pondo. Adhæc de ferro in fontis imo: unde duos ſe gladios habuiſſe Cteſias refert, alterum a rege, alterum a matre regis Paryſatide. de cuius generis gladio confirmat, quod in terra defixus [1] nubes et grandines et ventos urentes averruncet: ſeque hoc ipsum vidiſſe ait, bis a rege factitatum. De canibus Indicis, quod magnitudine excellant, et cum leone etiam congrediantur. De magnis montibus unde ſarda effoditur et onyx, et alii ſignatorii lapides. Quod ingens ibi ſiccitas: et ſol decuplo maior videatur, quam aliis in terris, multique æſtu ibi ſuffocentur. Et mare ibidem nihilo minus eſſe Græco: ſuperficie eius usque ad IV. digitos fervida. Ideoque piſcem nullum qui ad fervorem propius accedit, vivere poſſe: ſed inferius agere. Quod Indus fluvius per campos decurrens, montes etiam permeët, in quibus calamus naſcitur quem Indicum vocat: craſſitie, quantam bini viri, extenſis utrinque brachiis, complectantur: altitudine etiam mali in navi quæ decies mille homines vehat. Sunt tamen etiam qui magnitudine ſuperent et deficiant; ut probabile est in ſpacioſo monte: Sexu quoque diſtinctos eſſe, ita ut mas non habeat medullam, ſitque validisſimus, ſed femina habeat. De Martichora quadam inter ipsos beſtia, quæ facie hominem refert, et magnitudine leonem æquat, et colore [2] rutilo cinnabari imitatur. [3] Duplex ei dentium ordo, aures et oculi hominis, colore cæſio: caudam habet, qualem ſcorpius in Epiro, cubito prolixiorem, in qua etiam aculeus inest. transverſos etiam in cauda ſtimulos habet hinc et illinc. adhæc in ſummo fert ſpiculum non ſecus ac ſcorpio. Cui ſi quis appropinquarit ſtimulo pungit, citoque præſentisſima mors est. Quod ſi quis eminus contra pugnat, et ante caudam erigens, ut ex arcu, et retro directe intorquens tela iacit. Iactus ad plethri longitudinem pertingit: et quoscunque ferit, his certam infert necem, excepto elephanto. Spicula pedis longitudinem habent et latitudinem iunci tenuisſimi. Martichora Græcis ſonat Anthropophagum, quod ut [4] plurimum homines necat et cibum facit. Aliis tamen beſtiis quoque veſcitur. pugnatque tam unguibus quam aculeis, qui iaculando effuſi denuo renaſcuntur. Frequens id genus beluæ est in India. Interficiunt eas homines, ſi elephantibus vectati inde ſagittis impetunt. De Indis narrat, quod ſint iuſtiſimi et multa habet de moribus ipsorum et ſtatutis. Est ibi de ſacro quodam territorio in regione inhabitabili, quod nomine Solis et Lunæ venerentur. Ad quod XV. dierum ſpacio a Sardo monte alicui iter patet, ubi per XXXV. dies quolibet anno ſol refrigerat, idque propter feſtum, ut citra aduſtionem illud peragant et revertantur. Tonitrua et fulgura et pluviæ non ſunt in India, ſed venti et preſteres multi: qui quicquid corripuerunt, tollunt. Sol etiam post exortum dimidium diei frigus efficit: reliquum ſupra modum est torridum in plurimis Indiæ locis. Indorum ni-

668

Miſit hanc L. Rhodomani verſionem ad nos vir nobilis et doctus Mel. Haiminsfeldius Goldaſtus: quam ſi cum ſtudioſis utriusque linguæ publice communicaremus, factum noſtrum iis facile adprobatum iri confidimus. Iuvat enim interpretationes inter ſe conferre doctorum virorum, a quibus iam triplicem ita horum Indicorum translationem habemus, nec ea res fructu caret, quum unus raro videat omnia, vel ſemper ocioſe hoc agat. Alias ad H. Stephanum fuiſſe transmiſſam hanc converſionem, indicio nobis eiusdem manus primis duabus pagellis aliquoties in ora adpoſita.

1. nebulas *ad oram adpoſuit H. Steph.* 2. rubro ἐρυθρός. *adſcripserat H. Steph.* 3. Triplex τριπτυχοι ὀδόντες, *monebat hic H. Stephani manus.* 4. *In exemplo mendoſius deſcripto erat* ut pluri homines. *nos itaque edi iuſſimus* plurimum.

nigredo non a sole est, sed natura. Sunt enim inter ipsos et viri et mulieres candidissimi, licet numero pauciores. Et vidisse se tales ex India feminas duas et v. viros auctor testatur. Fidem narrationi de sole adstruere volens quod xxxv. dies in India frigore aërem temperet, addit, igni ex AEtna promanante cum alia evastentur, locum quendam in medio, ubi iusti degant homines, non evastari. Etiam in Zacynthо scaturigines esse piscíferas, unde pix hauriatur: inque Naxo fontem, unde merum admodum dulce quandoque profluat. Et quod ignis sit iuxta Phaselidem immortalis, semper ardens in petra dies atque noctes nec unda exstinguatur, sed magis inflammetur: sed florea tandem dometur. In media India homines agunt nigri, et nominantur Pygmæi, lingua a ceteris Indis non discrepantes: sed statura perquam pusilla. Nam longissimi eorum binos cubitos plerique sesquicubitum attingunt. Capillus eis prolixissimus demittitur etiam ad genua usque et inferius. Barbas inter mortales habent maximas. Quare ubi ad iustam excrevere magnitudinem, vestes amplius non induunt, sed capillos pone demittunt ab occipitio infra poplites et barbæ crines pedibus tenus ante protendunt. Hinc denso pilorum amictu totum circumsepti corpus zona eos constringunt, et pro vestitu habent. Inguen præferunt crassum et prolixum, ut et ad talos ipsos pertingat. Compressis sunt naribus et deformes. Pecora horum, oves, boves, asini, magnitudine arietes non multum excedunt: equi etiam et muli et cetera iumenta arietes nihil superant. Sectantur Indorum regem pygmæorum circiter III millia. Sagittarii enim sunt egregii iustissimi interim, et ad Indorum leges se conformant. Lepores et vulpes non canibus, sed corvis et milviis et cornicibus aquilisque venantur. Stagnum est apud illos IDCCC. [1] stadia in circuitu complexum, in quo, si ventus superficiem non commovet, oleum supernatat: per quod lembis vecti, ex medio in usum suum scaphiis hauriunt. Sesamo tamen interim quoque utuntur et e iuglandibus expresso: sed lacustre est præstantius. Pisces etiam lacus hic alit. Magna ibidem argenti copia, et argentifodinæ non profundæ. Profundiores enim esse perhibent in Bactris. Producit simul aurum India, quod tamen non in fluviis reperiunt, eluuntque, ut fit in [2] Pactolo fluvio. Sed crebri et vasti sunt montes, quos Gryphes frequentant, aves quadrupedes, quæ magnitudine lupum, cruribus et unguibus leonem repræsentant. Nigræ cetero in corpore pennæ, sed in præcordiis rubræ. Per has fit, ut aurum illud in montibus copiosum difficulter acquiri possit. Oves Indorum et capellæ maiores asinis: et quaternos pariunt, senosque, ut plurimum. Caudæ his prolixæ, quas matribus amputant, ut admissioni sint aptiores. Sus autem nec cicur nec agrestis habetur in India. Palmæ apud Indos, harumque glandes triplo grandiores Babyloniis. Amnis quidam ex petra mel profundit. Multa dehinc commemorat de iustitia incolarum, et studio erga regem, mortisque contemptu. Fons ibi est, cuius quamprimum hauseris aquam, in casei morem coagulatur. De coagulato hoc contritum si ad trium obolum pondus dederis alicui cum aqua bibendum, quæcunque peregerit enunciat. Vtitur eo rex si quæstione de reis habenda verum explorare satagit. confessus, mortem sibi consciscere iubetur, non convictus suo ipsius testimonio, dimittitur. Indorum nemo dolore capitis, aut oculorum ægritudine, aut cruciatu dentium laborat: nec os exhulceratur, nec putredini obnoxius est. AEtas illorum supra centum ad XX et XXX et L et CC qui diutissime vivunt, annos se extendit. Serpens apud eos spithamæ longitudine, cuius species purpuram refert pulcerrimam: caput ei candidissimum et nulli plane dentes. Capitur e montibus æstuosissimis, unde sarda eruitur. Non mordet quidem: sed quemcunque pervomuerit, ei membrum illud omnino computrescit. Cauda suspensus duplex edit venenum, electri forma et nigrum: illud e vivo adhuc destillat, hoc e mortuo. Quod e vivo effluxit, si sesami mensura propinetur, confestim enecat. Cerebrum enim his qui bibunt per nares deliquescit. Alterum vero ingestum ad phthisin perducit, et per annum vix interitum maturat. De avicula etiam scribit, quam Dicæron (quod iustum significat) vocant: non maiori quam perdicis ovum est. Hæc excrementa alvi defodit, ut non inveniantur. Inventa autem si ad sesami portionem bibantur, mane sopor hominem corripit, et absque sensu inde dormit: tandem sub occasum solis vitæ exitum sortitur. Lignum ibi est quod Parebum dicunt, olivæ magnitudine respondens: sed in regiis tantum invenitur hortis: nec florem fert, nec fructum: XV autem solas habet radices, easque crassas subter terra. Crassities eius ubi subtilissima est quanta brachii. Hæc radix ad spithamæ modum sumpta, ubicunque applicita fuerit, omnia ad se pertrahit, aurum, argentum, æs, lapides, et nihil non præter electrum. Si ad cubiti modum [3] sumpta fuerit, attrahit etiam oves et aves. Hac enim maximam volucrum partem venantur. Quod si efficere velis, ut etiam aqua concrescat, de radice quantum obolus appendit, in choam iniicito; et congelascet. Idem et vino continget; manuque ipsum tractabis ut ceram: sed altero die liquescit denuo. cœliacis utile datur remedium. Fluvius etiam est per Indiam labens non magnus, II stadia latus, cui Indorum lingua Hyparcho nomen, quod interpreteris, qui omnia bona adfert. Hic quotannis per XXX dies electrum defert. In montibus enim arbores esse aiunt aquis imminentes: (nam passim in montibus aquæ demanant) et certum anni tempus est, quo lacrymas illæ egerunt, ut amygdalæ aut pinus, aut id genus aliæ, ad plurimum XXX dies in anno: quæ cum in fluvium decidunt indurantur. Arborem vocant Siptachoram, quod dulce est et suave. inde succinum Indi colligunt. et fructum arbores ferunt racemos ut vitis; et acini insunt, ut nucibus Ponticis. In montibus illis [4] homines vitam agunt, quibus caninum est caput: et amictus gestant e ferarum pellibus, nec ullam articulatam vocem proferunt, sed ritu canum latrant, et ululant. Atque ita vocem eorum intelligunt. Dentes illis sunt maiores quam cani: ungues vero similes, licet prolixiores, et plus turbinati. Montesque incolunt ad Indum usque fluvium. Sunt et hi nigri, et perquam iusti, ut et Indorum ceteri, cum quibus eis consuetudo intercedit. Intelligunt quidem quæ ab illis dicuntur: verum ipsi disserere non possunt, sed latratu et manibus et digitis significant ut surdi et muti. Indi Calystrios nominant,

669

1. stadia *supplevi omissum a scriba.* 2. *Et hic amanuensis saltem scripserat* Pacto Sed cr. 3. *Omissa vox* sumpta *a scribæ negligentia, a nobis itaque immissa: quod ideo indicandum, quum et interpres* accepta *vel aliud tale usurpasse potuit.* 4. *Vide* Agatharchid. cap. 38.

nant, quod Græcis est Cynocephali. Gentis numerus ad XII myriades se extendit. Ad fontes huius fluvii nascitur flos purpureus, quo purpura tingitur non deterius, quam Græca, imo 1 multo floridior est. Creantur ibi bestiolæ, quantus est scarabæus, rubore cinnabaris: quibus prælongi sunt pedes, mollesque sunt ut vermis. Harum ortus est in arboribus electriferis, quarum fructus arrodunt et corrumpunt, ut apud Græcos phthires (volucræ) vitium pestis. His infectis Indi contusis puniceas vestes et tunicas, et quicquid libet, intingunt, et tinctura hæc melior est Persica. Cynocephali montana incolentes non opus exercent, sed ex venatione victitant: quæ occiderunt, ad solis fervorem assant. Et multis pecoribus alendis dant operam, et inter hæc capris et asinis: bibuntque lac merum et aceto temperatum, ex ovibus. Fructibus etiam Siptachoræ unde succinum exsistit, vescuntur, cum sit prædulcis. His torrefactis sportas consarcinant, ut apud Græcos fit uvis passis. Nam rates Cynocephali texunt, quibus impositas illorum sarcinas avehunt: deque fructu eius arboris et purpuræ flore ab ipsis expurgato et de electro CCLX talenta singulis annis asportant: et totidem de pharmaco, quod puniceo pannos colore inficit. Mille etiam electri talenta anniver-
670 sarie ad Indorum regem perferunt. Cetera Indis transportata vendunt, ad panes, farinas et xylinas vestes comparandum. Vendunt etiam enses, quibus ad feras capiendas utuntur, et arcus et iacula. iaculandi enim et arcu feriendi solertia excellunt: sed bellorum imperiti, quod montes invios et excelsos incolunt. Munera eis quinto quoque anno rex erogat XXX myriades arcuum, et tragularum totidem, peltarumque duodecim, et gladios quinquagies mille. Nec ædes habent, sed in speluncis versantur. Feras non tantum sagittis et tragulis in venatu domant; sed etiam insectando assequuntur et prehendunt. Nam pernicitate cursus valent. Uxores illorum in singulos menses lavant semel, cum menstrua eis profluunt, ceteroqui neutiquam. Viri a lavacris abstinent: manus tamen abluunt, et ter per mensis spacium olivo unguntur. Vestes non habent densas, sed quam tenuissimas, e simplicibus coriis, tum viri tum mulieres. Ditissimi quidem lineas gestant, sed horum sunt perpauci. Lecti ipsis non sunt, sed tori et stragula rustica. Opulentissimus inter eos censetur cui plurimum est pecoris. cetera bonorum perinde ac vulgaris æstimatur. Caudam omnes gestant supra clunes iuxta mulieres ac viri, non aliter quam canes, sed prolixiorem et magis hirsutam. Cum feminis miscentur in quaternos porrecti pedes, canum more. Nam aliter ipsos coire turpe. Utque iusti sunt, ita longissimæ inter omnes mortales vitæ. vivunt enim annos LXX et C. nonnulli etiam CC. Ultra hos vitam producere alios perhibent ad fluvii fontes. Hoc genus hominum nigro est colore, ut et ceteri Indi, nihilque operis tractant: nec frugibus victitant, nec aquis sitim restinguunt: sed numerosis pecorum gregibus alendis student, ut sunt boves, capellæ, oves. Lac ergo bibunt, et præter hoc nihil. Infans in lucem editus nates non habet perforatas, nec feces corporis e posterioribus excernit: sed coxas quidem habet, foramen vero 2 coaluit. Ideo non cacare sed mingere eos perhibent quidam caseo adsimile, non omnino spissum, sed turbidum. Postquam igitur mane de lacte biberint, et diei medio iterum hauserint, radicem apud eos dulcem esse tradunt, quæ lac in ventriculo consolidari non sinit. Hac comesta circa vesperam sibi vomitum conciliant, et sine molestia per vomitum cuncta reiiciunt. Sunt præterea Indis asini sylvestres equis pares et quandoque maiores, corpus albi, caput purpurei, cæruleis præditi oculis, quibus unum est cornu in fronte cubitale. Quod inferius in eo est, ad frontem vergens binos longum palmos, omnino album: quod sursum tendit, acutum est, idque puniceo rubore excellit. Reliquum in medio nigrum est. Ex eo pocula conficiunt, unde qui biberint, spasmo (ut narrant) non corripiuntur, nec morbo sacro: adde, quod nec veneno succumbunt, sive ante, sive post ex id genus poculis vel vinum, vel aquam, aut aliud quidvis biberint. Alii quidem asini tum cicures tum sylvestres, et quicquid est solidungulorum animantium, nec talos, nec fel habent: sed hi soli et taxillos et bilem in epate habent. Talus certe pulcerrimus est omnium quos mihi videre contigit, similis et compar bovino: sed gravis instar plumbi, colore penitus cinnaberino. Velocitate hoc animal et robore pollet: et nec equus, nec aliud quippiam persequendo illud assequi valet. Principio tardius currit, sed quo diutius cursum persequitur, eo mirabilius ardorem et velocitatem eius intendit. Alia sane ratione capi hæc belua non potest: sed quando teneram adhuc sobolem ad pascua secum circumducunt, a numeroso equitatu circumventi, fugere desertis pullis nolunt, sed cornuum ictu et calcium impetu et dentium morsu pugnant, multosque equos et viros interimunt. Capiuntur tamen et ipsi sagittis et iaculis confecti: nam salva eos vita non ceperis. At carnes propter amaritudinem nimium ab esu sunt alienæ: propter astragalos et cornua tantum expetuntur. In fluvio Indorum vermis nascitur forma, quali in ficubus asfolet, VII cubitorum, interdum plus minus, prolixitate; crassitudine, quanta vix a 3 XVII annorum adolescentis manibus comprehendi queat. Binos habent dentes, alterum supra, alterum infra, et quicquid contigerint dentibus, devorant. Interdiu in fluvii cœno commorantur, noctu exspatiantur. Et quicunque illorum forte offenderit quemquam in terra, vel bovem, vel camelum, morsumque intulerit, correptum trahit in amnem, et totum vorat, præter alvum. Capitur autem hamo prægrandi, cui hœdus aut agnus sit alligatus, et catenæ ex ferro accommodatæ. Captum dies XXX suspendunt vasis subiectis. Tunc pinguis ex eo liquor destillat ad heminas decem Atticas. Elapsis XXX diebus, abiecto vermi, oleum bene conditum soli Indorum regi transportant. 671
Alteri enim aliquid inde vendicari non licet. Hoc oleum cuicunque rei affunditur eam incendit, comburitque ligna et animalia, nec alia materia exstinguitur quam largo et spisso luto. Sunt arbores in India excelsæ, ut cedrus et cupressus: folia palmarum, sed paulo latiora, axillisque carent: florem autem emittunt ut laurus mascula, sed absque fructu. Indi Carpium, Græci Myrorhodam nuncupant. Magna eius raritas. Profluunt inde olei guttæ, quas lana arboribus appensa excipiunt, et in alabastra lapidea exprimunt. Color ei est placi-
de

1. imo est *saltem in exemplo, quod ita supplevimus, ut editum vides.* 2. *Supplevimus interim ex aliorum versione* coaluit; *in exemplo huius interpretationis omissum. Utinam optimo et eruditissimo amico diutius vivere licuisset, et sua hæc recensere ipsi. Sed deo aliter visum.* 3. *Græca saltem de puero decenni habent,* ἐκκαίδεκα ἐτῶν παῖδα, *nec aliter* Ælian. *l. V. de animal. c. 1.*

de ſubrubeſcens, et leviter ſpisſus: odor autem omnium ſuavisſimus, ut ad v ſtadia olere affirment. Soli hoc regi posſidere licet eiusque propinquis. Inde Perſarum regi Indus transmiſit. vidisſe teſtatur Cteſias, et odoratum esſe incredibile dictu et opinione maius: ut caſeum etiam et vinum omnium dulcisſimum experientia magiſtra ſe cognovisſe ait. Fons est apud Indos v ulnis in orbem ductus, figura quadrata, cuius aqua intra rupem: triumque cubitorum profunditas usque ad ſuperficiem aquæ: inde ad fundum tres ulnæ. Lavantur inibi nobilisſimi Indorum, viri, pueri, et mulieres. Eo in pedes ſe proiiciunt et urinantur. Quando igitur inſiliunt aqua ſurſum eos extrudit. Nec vero homines tantum retro iactat, ſed etiam quidvis aliud excutit in ſiccum, vivum ſit aut exanime. et quid multa? cuncta quæ iniiciuntur repellit, præter ferrum, argentum, aurum et æs, quæ fundo recipit. Limpha gelida est et potu ſuavis: magnum vero ſonitum edit, ac ſi aqua in aheno fervens bulliat. Sanat autem hæc aqua vitiligines et ſcabiem. Indica lingua dicitur Ballada: quod ſalubrem vertas. Sunt in montanis Indorum, ubi calamus creſcit, homines ad XXX M, quorum uxores ſemel per vitam pariunt, et qui naſcuntur dentes ſecum afferunt ſupra et infra eximie pulcros. pili autem tum in capite tum ſuperciliis a primo eis ortu ſunt cani, femellis pariter ac maſculis. Et ad triceſimum ætatis annum quisque hominum illorum albos retinet crines toto corpore: dehinc nigreſcere incipiunt. Ubi LX annos attigerint, omnes eorum pilos in nigrum converſos est videre. Octonos etiam in utraque manu digitos habent, et totidem in ſingulis pedibus, communiter viri et feminæ. Suntque inſigniter bellicoſi. Ideo Indorum regem quinquies mille ſagittarii et funditores comitantur. Tantulis (ſi credere fas est) auribus præditi, ut brachia ad flexum cubiti usque contegant, et totum retro tergum cooperiant, et altera alteram contingat. Hæc dum ſcribit et fabulatur Cteſias, ſe veriſima litteris commendare affirmat, partim a ſe viſa memoriæ prodi, partim ab oculatis teſtibus accepta tradi aſſeverans. plurima vero his magis admiranda ſe prætermittere, ne aliena a fide his qui talia non viderunt, referre videatur.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ 672

ΚΤΗΣΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ, ΚΑΙ ΙΝΔΙΚΩΝ, ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

EX IISDEM EIVSDEM CTESIAE PERSICIS, INDICIS, et aliis ſcriptis, FRAGMENTA,

ſub nomine eius laudata, ſi non ipſius ſemper et verba continent,

collecta et congeſta e variis auctoribus.

EX EIVSDEM CTESIAE PERSICIS.

EX LIBRO PRIMO.

Apud auctorem de nominibus gentilibus, vel Stephanum Byzantium, ſi modo is auctor.

CHAVON, regio in Media. Cteſias libro primo Perſicorum: Inde vero progreditur Semiramis ipsa et exercitus, pervenitque in Chauonem regionem Mediæ.

Laudatum hunc librum invenio et apud Arnobium lib. I. *advers. gent. Verba eruditiſ. auctoris ſunt:* Age nunc veniat, qui ſuper igneam zonam, magus interiore ab orbe Zoroaſtres, Hermippo ut aſſentiamur authori. Bactrianus et ille conveniat. cuius Cteſias res geſtas hiſtoriarum exponit in primo. Armenius Hoſthanis nepos et familiaris Pamphylus Cyri, Apollonius &c. *ubi Critici tamen hodie ita interpungendum aiunt:* Zoroaſtres (Hermippo ut aſſentiamur auctori) Bactrianus. Et ille conveniat, cuius &c. *Sed quisnam ille? cuius nomen omiſiſſe Arnobium vero ſimile non est. de quo liquido conſtaret, ſi Cteſiana exſtarent. Libet interim ſaltem coniectare leviter, ſi forte ita diſtinguendum:* Et ille conv. &c. primo, Armenius Hoſthanis nepos, &c.

EX LIBRO SECVNDO PERSICORVM.

Apud eundem Stephanum.

Tiriza, Paphlagoniæ urbs. gentile nomen, Tirizi. Cteſias Tiriziphanos eos vocat, libro II. Ex Odryſis vero ad Tirizibanos incolentes in Pa. *

Apud

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Στεφάνῳ.

Τίριζα, πόλις Παφλαγονίας. τὸ ἐθνικὸν, Τίριζοι. 673
Κτησίας Τιριζιφανοὺς αὐτούς φησιν, ἐν τῷ δευτέρῳ
„ Ἐκ δὲ τῶν Ὀδρυσσῶν εἰς Τιριζιβανοὺς οἰκοῦντας ἐν
„ Πα. *

Παρὰ

1. *Supplendum arbitror* Παφλαγονίᾳ. in Paphlagonia. *Utrum vero in prioribus verius* Τιριζιφανοὺς, *an* Τιριζιβανοὺς, *quod in ipſis Cteſiæ verbis adfert, iudicare alios ſinam.*

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ, ἐν τῷ ιβ βίβλ. ἱστορ.

Ἐπὶ τούτου (Σαρδαναπάλου) γὰρ ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία μετέπεσεν εἰς Μήδους. ἔτη διαμείνασα πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων, ἔτι δ' ἑξήκοντα, καθάπερ φησὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ.

Apud Diodorum Siculum lib. II. *bibl. hiſtor.*

Interpr. L. Rhod.

Cuius (*Sardanapali*) tempore Aſſyriorum imperium, cum annos CIↃ CCCLX (ut Cteſias Cnidius libro ſecundo tradit) duravisſet, ad Medos devolutum est.

Παρὰ τῷ Ἀγαθίᾳ ἐν τῷ β' τόμ. περὶ τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλ.

Apud Agathiam de imperio et reb. geſt. Iuſtiniani l. II.

Interpr. B. Vulc.

Ἕως ἐς Σαρδανάπαλον, ὡς ἐκεῖνοι φασὶ, τῆς ἀρχῆς ἀπομαραθείσης, Ἀρβάκης ὁ Μῆδος καὶ Βήλεσυς ὁ Βαβυλώνιος ἀφῃρηται αὐτὸν τοὺς Ἀσσυρίους, καθελόντες τὸν βασιλέα καὶ ἐς τὸ Μηδικὸν μετέστησαν ἔθνος, [1] ἔξ τε καὶ τριακοσίων ἤδη πρὸς τοῖς χιλίοις καὶ ὀλίγῳ πλείοσιν ἔτῶν παρωχηκότων, ἀφ' οὗ τὰ πρῶτα ὁ Νίνος τῶν ἐκείνῃ κατέσχε πραγμάτων. οὕτω γὰρ Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ τοὺς χρόνους ἀναγραψαμένῳ, καὶ Διόδωρος ξύμφησιν ὁ Σικελιώτης.

Donec Sardanapalo regnante, ut illi (*Bion et Alexander Polybiſtor*) ſcribunt, quum iam emarcuisſet imperium, Arbaces Medus et Beleſis Babylonius illud Aſſyriis eripuerunt, interfecto ipsorum rege, et ad Medos transtulerunt, ſex et trecentis iam ſupra mille et paulo amplius annis elapſis, ex quo primum Ninus ibi ſummam rerum obtinuerat. Ita enim Cteſiæ Cnidio tempora deſcribenti Diodorus etiam Siculus aſſentitur.

Ἐκ τῶν τῦ Ἀθηναίυ, ἐν τῷ ιδ' Δειπνοσοφ.

Ex Athenæo lib. XIV. *Dipnoſophiſt.*

Interpr. H. Steph.

Βηρωσὸς δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν, τῷ Λώῳ φησὶ μηνὶ ἐκκαιδεκάτῃ ἄγεσθαι ἑορτὴν [2] Σακέας προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε· ἐν αἷς ἔθος ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν· ἀφηγεῖσθαί τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στολὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι [3] Ζογάνην. μεμνῆσθαι δὲ τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίαν ἐν δευτέρῳ Περσικῶν.

Beroſus autem Babyloniacorum lib. I. decimaſexta die menſis Loi feſtum Babylone quinque dierum ſpatio celebrari ait, Saceas dictum: per quod tempus ſolere dominos famulis parere: unumque ex his domui præeſſe, veſte quæ regiæ ſimilitudinem referat, indutum. quem et Zoganem appellari. Meminit huius feſti Cteſias quoque libro Perſicorum ſecundo.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

EX LIBRO TERTIO PERSICORVM.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιβ'.

Apud Athenæum Dipnoſoph. l. XII.

Interpr. H. Steph.

674 Κτησίας ἐν τρίτῃ Περσικῶν καὶ πάντας μὲν φησὶ τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν, τὸν Νίνυ καὶ Σεμιράμιδος υἱόν. [4] καὶ οὗτος οὖν, ἔνδον μένων καὶ τρυφῶν, ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ Σαρδανάπαλος, ὃν οἱ μὲν [5] Ἀναχινδαράξεω λέγουσιν υἱόν, οἱ δὲ, Ἀναβαξάρυ. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης, εἷς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν Μῆδος γένος, διεπράξατο διὰ τινὸς τῶν εὐνούχων Παραμείζυ θεάσασθαι Σαρδανάπαλον, καὶ μόλις αὐτὸ ἐπετράπη ἐκείνυ ἐθελήσαντος· ὡς οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐψιμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναι-

aſpe-

1. *Non dubitavi eundem locum Agathiam reſpexiſſe, quem et Diodorus, itaque fidenter ad librum* II. *Perſicorum, unde Diodorus ſua laudat, retuli. Vide vero an non ex Diodoro ſit* ἑξήκοντά τε *quoque pro hoc* ἕξ τε *apud Agathiam legendum.* 2. *De Sacea vel Sacæorum feſto isto, eiusque origine Caſaubonus ad* πάνυ 14. *Athenaicorum* 10. *vide et Strabonem l.* XI. 3. *Falſus itaque Dalechampius qui de veſte capit, ita vertens:* veſtem indutus regiæ ſimilem, quam Zoganam vocant. *et inde adnotat forte tractum* Sotanæ *Italorum nomen. Clariſ. Caſaubonus obſervat eodem loco quosd. mſſ.* Ζογάνην *per o ſcribere parvum.* 4. *Editio Commelin.* καὶ οὕτως οὖν ἔνδον κ. τ. λ. *non tam recte. Monuit et Clariſ. Caſaub.* 12. *Athen.* 7. *bis verbis:* Melius, καὶ οὗτος. non enim ſolus Ninyas: ſed et alii plerique omnes reges Aſſyrii caſarii fuerunt, et domi latuerunt. *Malim ergo vertere* Hic itaque, *vel ſimiliter.* 5. Ἀναχινδαράξεω. *edit. Commel.*

aſpexit cerusſa oblitum, muliebriter veſtitum, cum pellicibus carminantem purpuram, ac cum illis ſedentem pedibus porrectis in altumque ſublatis, tinctis fuco ſuperciliis, muliebri ſtola indutum, raſa barba, levigata pumicis attritu facie, colore quam lactis candidiore, picturatis oculis, multi, et inter eos Duris, ſcribunt, indignatum illum quod regi tam effeminato parerent, ſuo ſe gladio confodiſſe, ac occidiſſe. (*Interpr. H. Steph.*) Cteſias autem narrat, ipsum ad bellum devenisſe, et quum collecto numeroſo exercitu ab Arbace regno eiectus eſſet, mortem obiiſſe, quum ſeipsum cremaſſet, extructo rogo ad quatuor iugerum altitudinem: cui impoſuerat lectos aureos ci., ac totidem menſas, et quidem aureas. Struxerat autem in ipsa pyra cœnaculum pedum centum, ex lignis: atque hic quoque lectos ſtraverat, in quibus cum uxore cubuit: pellices autem in aliis. Filios enim tres et duas filias, quum malum rerum ſuarum [ſtatum] videret, antea miſerat in urbem Ninum, ad eum qui ibi regnabat, dederatque illis tria talentorum auri millia. Texerat autem illud ædificium trabibus magnis et craſſis: quinetiam multa ligna, et ea quidem craſſa, circumpoſuerat, ita ut nullus pateret exitus: quinetiam talentorum auri impoſuerat illi mille myriades, argenti decies mille: necnon veſtes et purpuras, et omne genus eorum quæ ad cultum corporis pertinent. Quæ quum feciſſet, accendere pyram iuſſit, quæ per quindecim dies ardebat. At qui fumum videbant, mirabantur, ac putabant illum ſacrificare: ſoli vero eunuchi rem noverant. Sardanapalus igitur, qui prodigioſe voluptatibus deditus fuerat, quam potuit generoſiſſime vitam finiit.

γαικὶ, καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβάδην τέ μετ' αὐτῶν καθήμενον [1] τὰς ὀφρῦς, γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα, καὶ κατεζυρημένον τὸν πώγωνα, καὶ κατακεκισσηρισμένον· ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς. (ἐπεὶ δὲ καὶ προσείδε τὸν Ἀρβάκην, τὰ λευκὰ [2] ἐπαναλαβὼν τοῖς ὀφθαλμοῖς) οἱ μὲν πολλοὶ, ὧν ἐστι καὶ Δοῦρις, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγαναχτήσαντος εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βασιλεύει, συγκεντηθέντα ἀποθανεῖν. Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι· καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιὰν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα σὺν τοῖς βασιλείοις, πυρὰν ἡσαντα ὕψος τεσσάρων [3] πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ σὺν τῇ πυρᾷ καὶ οἴκημα [4] ἑκατόμπηχυν ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλίνας ὑπεστόρεσε· καὶ κατεκλίθη σὺν ταῦθα αὐτός τε μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες σὺν ταῖς ἄλλαις κλίναις. τοὺς γὰρ τρεῖς υἱοὺς, καὶ δύο θυγατέρας, ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα, προεπέμψει εἰς Νίνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα. ἐπεστέγασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις· ἔπειτα σὺν κύκλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. σὺν ταῦθα περιέθηκε μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ, μυρίας μυριάδας ταλάντων, καὶ ἱμάτια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς παντοδαπάς. ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευε τὴν πυράν, καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέρας. οἱ δὲ ἐθαύμαζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν [5] θυσίας ἐπιτελεῖν. ταῦτα δὲ μόνοι ἤδεσαν οἱ εὐνοῦχοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος, ἐκτόπως ἡδυπαθήσας, ὡς σὺν, γενναίως ἐτελεύτησε. 675

Apud Pollucem lib. II. *Onomaſt.*

Ita interpr. I. Cam.

Cteſias vero dicit Sardanapalum obvertere album oculorum.

Παρὰ τῷ Πολυδεύκει σὺν τῷ β' ὀνομαστ.

Κτησίας δέ φησιν [6] ἀναβάλλειν τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν Σαρδανάπαλον.

In lexico Harpocrationis.

Hypocydes ſignificat aquoſum [locum,] ut ex libro tertio Cteſiæ manifeſtum eſt.

Ἐν τῷ Ἁρποκρατίωνος λεξικῷ.

Ὑποκύδης ἐστὶν ὁ διῦγρος, ὡς ἐκ τῆς τρίτης Κτησίου Φαιρόου [7].

Apud Stephanum in Ethnicis.

Cyrtæa, urbs circa mare rubrum, quo relegavit Artaxerxes Megabyzum. Cteſias libro tertio Perſicorum.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ σὺν ἐθνικοῖς.

Κυρταῖα, πόλις σὺν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ εἰς ἣν ὑπερώρισεν Ἀρταξέρξης Μεγάβαζον. Κτησίας τρίτῳ Περσικῶν [8].

ALIA EX

1. *Caſaubon. dicto loco ita:* non eſt obſcurum deeſſe participium cum illis iungendum τὰς ὀφρῦς. niſi malumus in alium locum eas voces transferre, et ſcribere mox, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς ὀφρῦς. *ubi vide et de hoc more mollium veterum, pingendi ſupercilia et unguentis illinendi. Continuo autem hæc Athenæi iunxi, ut et in Latinis ſupplementum e Dalechampi verſione mutuando, quod in iis Cteſianum quiddam ſubodoratus fui, ut ſtatim indico.* 2. *Gratia ſcilicet magno Caſaubono qui e membranis hæc notis parentheſeos incluſa deſcripſit, ut expreſſit Commelinus. Sunt enim tantum non Cteſiæ verba ipsa: modo emendentur. quod non infeliciter forte nos doceat Pollux noſter, cuius fragmentum ſtatim adieeimus p. ſeq. inde ſcribe hic* ἐπαναβαλών. 3. Πλέθρων· aliis ſtadia centum, aliis mille pedes. *Dalechamp. ad Athenæum.* 4. Vel, longitudinis, quod arbitror, vel latitudinis. *Dalechamp. ibid.* 5. θυσίας *edit. Commelin. ſed Stephanus edidiſſe videtur rectius. Alias de veterum exemplis qui vivicomburium omnibus mortis generibus prætulerunt, accurate anquirit Caſaub.* 12. *Athen.* 7. 6. *Ad lib.* III. *Cteſiæ hæc pertinere, patet ex præcedenti fragmento apud Athen. ubi hinc emendandum dixi* ἐπαναβαλών. *Subiicit autem Pollux iſta ſtatim bis quæ protulit de oculis patrantibus et diſtortis quales effeminatorum ſunt et cinædorum,* βλέμμα, *ait,* ὑγρὸν, θηλυπρεπὲς, γυναικεῖον, ἀχρεῖον, ἀνατετραμμένον, καὶ τὰ ὅμοια. Κτησίας κ. τ. λ. 7. *Sequitur in Harpocr.* ἐφορίων. οἷόν τ' εἰαμένης ὑποκύδεες. *ubi forte non tam corruptum auctoris alicuius nomen latet, quam Cteſiæ verba mendoſa. Apud Heſychium vero ubi* ὑποκυδὲς, ὑποφρύδιον, *forte legendum* ὑποβρύχιον. 8. *Exſtant hæc apud noſtrum Cteſiam excerptum ſupra in Perſicis cap.* 39. *ubi tamen urbis nomen* Κύρται. *et viri ſemper* Μεγάβυζος. *Inde etiam facilius colligas ex libro decimotertio Perſicorum hæc deprompta, quam ex tertio. Sed ex quoto libro, ego non coniectem hercle: ex tertio tamen, qui Aſſyriaca inter alios ſex priores continet, non fuiſſe credam.*

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΞ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΩΝ Περσικῶν, ἐν οἷς τὰ Ἀσσύρια διέλαβε ὁ Κτησίας, ἄλλα τινα, ἃ οὐ σαφῶς οἴδαμεν ἐκ ποίου βιβλίου.

Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ α στρωμάτ.

Εἰ δὲ τὰ Ἀσσυρίων πολλοῖς ἔτεσι [1] πρεσβύτερα τῶν Ἑλληνικῶν, ἀφ' ὧν Κτησίας λέγει, κ. τ. λ.

Παρ' Ἰωάννῃ τῷ Τζέτζῃ χιλ. γ', στίχ. τγ'.

Ὁ Ἀσσυρίων βασιλεὺς ὁ Σέσωστρις ἐκεῖνος,
Κατὰ δὲ τὸν Διόδωρον [2] Σεσόωσις τὴν κλῆσιν,
Τῶν Ἀσσυρίων μοναρχῶν, ἦρχε τῆς γῆς ἁπάσης,
Ζευγνύων ἐν τῷ ἅρματι τούτου τοὺς βασιλέας,
Καὶ ὑπ' αὐτῶν συρόμενος, ὥσπερ ὑφ' ἵππων ἄλλοι,
Καὶ κοσμοκράτωρ καὶ θεὸς ἐκέκλητο τοῖς τότε.
Τούτου ποτέ τις βασιλεὺς κατέστειλε τὸν τῦφον,
Τῆς τύχης τὸ ἀσύστατον δι' αἰνιγμῶν προδείξας.
Ἕλκων τὸ ἅρμα γὰρ αὐτὸς, τὰς τροχιὰς εἶπε.
Βραδεῖαν δὲ τὴν βάδιαν, οὕτως ὁρῶν, ἐποίει.
Ὡς δὲ πρὸς τοῦτον ἔλεξεν ὁ Σέσωστρις ἐκεῖνος,
Τί καταργεῖς πρὸς τὴν ὁδὸν ἄνθρωπε; τάχυ λέγε.
[3] Ὁ δὲ, τροχῶν τὰς συστροφὰς βλέπων, φησὶν, οὐ τρέχω.
Γνοὺς τοιγαροῦν ὁ Σέσωστρις, ὅπερ αὐτὸς ἐδήλου,
Συστέλλει τὸ ἀγέρωχον, ἀποζευγνύει τούτους.
Καὶ τοῦ λαοῦ τοῖς σύμπασιν ἦν πρᾷός τε καὶ σώφρων.
Κτησίας, καὶ Ἡρόδοτος, Διόδωρος, καί Δίων,
Καὶ Καλλισθένης σὺν αὐτοῖς, Σιμόκατος [4], καὶ ἄλλοι,
Τῆς ἱστορίας μέμνηνται τινῶς, οἱ δὲ πλατέως.

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

Καὶ τὰς μὲν καθ' ἕκαστα μάχας, ἢ τὸν ἀριθμὸν ἁπάντων τῶν καταπολεμηθέντων [τῷ Νίνῳ] οὐδεὶς τῶν συγγραφέων ἀνέγραψε· τὰ δ' ἐπισημότατα τῶν ἐθνῶν ἀκολούθως Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν. κατεστρέψατο μὲν γὰρ τῆς παραθαλαττίου καὶ τῆς συνεχοῦς χώρας τήν τε Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην. ἔτι καὶ κοίλην Συρίαν, καὶ Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν καὶ Λυκίαν· πρὸς δὲ ταύταις, τήν τε Καρίαν καὶ Φρυγίαν καὶ Μυσίαν καὶ Λυδίαν. προσηγάγετο δὲ τήν τε Τρωάδα καὶ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν, καὶ Προποντίδα καὶ Βιθυνίαν καὶ Καππαδοκίαν, καὶ τὰ κατὰ τὸν Πόντον ἔθνη βάρβαρα κατοικοῦντα μέχρι Ταναΐδος. ἐκυρίευσε δὲ τῆς τε Καδουσίων χώρας καὶ Ταπύρων, ἔτι δ' Ὑρκανίων καὶ [5] Δράγκων· πρὸς δὲ

ALIA QVAEDAM E PRIMIS SEX libris Perſicorum, quæ Aſſyria continebant, ubi non certo ſcimus quæ ex quoto libro depromantur.

Clemens Alexandrinus lib. I. *Stromat.*

Si vero res Aſſyriorum multis annis antiquiora ſunt Græcorum rebus, quot ait Cteſias, *etc.*

Apud Ioannem Tzetzem chil. III. v. 83.

Interpr. P. Laciſio.

Aſſyriorum rex Seſoſtris ille,
Iuxta Diodarum vero Seſoeſis nomine,
Aſſyriorum monarcha, dominatus eſt terræ omni.
Iungens in curru huius reges,
Et ab ipſis tractus, quemadmodum ab equis alii:
Et mundi imperator, et deus vocabatur ſuæ ætatis hominibus.
Huius aliquando quidam rex compreſſit ſuperbiam.
Fortunæ inconſtantiam per ænigmata cum oſtendiſſet,
Trahens enim currum ipſe, rotas contemplabatur:
Tardam autem vectionem, ſic contemplans, faciebat.
Ut autem ad hunc dixit Seſoſtris ille,
Cur ociaris ad viam homo? actutum die.
Ille autem, Rotarum verſiones videns, inquit, non curro
Cognoſcens igitur Seſoſtris id quod ipſe declarabat,
Contraxit faſtum, diſiunxitque bos,
Et deinceps univerſis erat mitis, et modeſte ſapiens.
Cteſias, et Herodotus, Diodorus, atque Dion,
Et Calliſthenes cum ipſis, Simocatus, et alii
Hiſtoriæ meminerunt paucis: illi autem late.

Apud Diodorum lib. II.

Interpr. L. R. ut et alia e Diod.

Singulas autem pugnas, omniumque ab ipſo devictorum numerum nullus ſcriptorum recenſuit. Ideo nobiliſſimas tantum gentes, Cteſiam Cnidium ſecuti, breviter percurremus. De terris maritimis et reliqua deinceps continente, AEgyptum et Phœniciam, cavamque Syriam cum Cilicia, Pamphylia, Lycia; et præter has Cariam, Phrygiam, Myſiam et Lydiam, ſubegit. Troadem quoque et Phrygiam ad Helleſpontum, cum Propontide, Bithynia, Cappadocia, et barbaris ad Pontum gentibus usque ad Tanaim adiunxit. Caduſiorum etiam terra et Tapyrorum, nec non Hyrcanis, Dacis, Der-

1. Euſeb. lib. x. præpar. Euang. contractius: πρεσβύτερα τῶν Ἑλληνικῶν Κτησίας λέγει. mox idem ſat magnum defectum ita ſupplet, φανήσεται τῷ δευτέρῳ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς, τῆς δὲ Βυλούχου (Belochum vocat Euſebii chronicon) τοῦ ὀγδόου δυναστείας τῷ δευτέρῳ καὶ τριακοστῷ. *Hæc ex Fr. Sylb. Annotat. ad Cl. Alex. mihi Euſebius non ad manus: alias illa ipſis fragmentis interpoſuiſſem.* 2. lib. I. 3. Interpres non diſtincte cepit: nos interpunctiuncula utrimque adiuvavimus ſenſum. 4. Extat in hiſt. Theophylacti illius lib. 6. cap. 11. quæ nuper in publicum editæ. 5. Δράγγαι Gens Perſidis Straboni et Stephano. Δραγγῶν itaque ſcribendum, *L. Rhod. cuius Notas in hunc locum vide: ubi et de Dacis, eos e Perſia in Europam tranſiiſſe.*

a γρ. Δαχῶν.

Derbicibus, Carmaniis, Choramnæis, Borcaniis et Parthis, est potitus. Adhæc Persiam et Susianam; et quæ Caspiana nominatur: in quam faucibus peranguſtis, quas Caspias hinc portas vocant, iter patet.

δὲ τούτοις Δερβίκων, καὶ Καρμανίων, [1] [a] Ῥόμνων· ἔτι δὲ Βορκανίων καὶ Παρθυαίων. ἐπῆλθε δὲ τὴν Περσίδα, καὶ Σουσιανὴν, καὶ τὴν καλουμένην Κασπιανήν· εἰς ἣν εἰσὶν εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς, διὸ καὶ προσαγορεύονται Κάσπιαι πύλαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἐλαττόνων ἐθνῶν προσηγάγετο, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. 677

Apud eundem in eodem libro.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

Coacto igitur undique exercitu, recensita decies septies centena peditum, et ducenta ac decem equitum, decemque curruum falcatorum milia, cum paulo minus sexcentis, Ctesias in historiis tradit. [*de Nini in Bactrianos expeditione.*]

Συναχθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς πανταχόθεν, ἠριθμήθησαν, ὡς Κτησίας ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγέγραφε, πεζὸν μὲν ῥό μυριάδες, ἱππέων δὲ μιᾷ πλείους τῶν εἴκοσι μυριάδων, [2] ἅρματα δὲ δρεπανηφόρα μικρὸν ἀπολείποντα τῶν μυρίων ἑξακοσίων.

Eodem libro.

Ἐν τῷ αὐτῷ.

Huic [*Nino*] Semiramis in regia sepulto, ingentem terræ aggerem altitudine IX, et latitude X stadiorum, ut Ctesias auctor est, construxit. Cumque urbs [Ninus] iuxta Euphratem in planicie iaceat, moles illa arcis se per multa inde stadia conspiciendam offerebat.

Τὸν δὲ Νῖνον ἡ Σεμίραμις ἔθαψεν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ κατεσκεύασεν ἐπ' αὐτῷ χῶμα παμμέγεθες, οὗ τὸ μὲν ὕψος ἐπέα ἦν σταδίων [b] τὸ δ' εὖρος, ὥς φησι Κτησίας, δέκα. διὸ καὶ τῆς πόλεως παρὰ τῷ Εὐφράτῃ ἐν πεδίῳ κειμένης, ἀπὸ πολλῶν σταδίων ἐφαίνετο τὸ χῶμα καθαπερεί τις ἀκρόπολις.

Apud eundem lib. I.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ ά.

Nec me fugit, diversa de urbibus istis [Babylone et Troia in AEgypto conditis] a Ctesia Cnidio referri, dum ait, quosdam ex illorum numero, qui cum Semiramide quondam in AEgyptum transierunt, urbes a se conditas patriis nominibus indigitasse.

Οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι περὶ τῶν εἰρημένων πόλεων [Βαβυλῶνος, καὶ Τροίης τῶν παρὰ τὸν Νεῖλον] Κτησίας ὁ Κνίδιος διαφόρως ἱστόρησε, φήσας τῶν μετὰ Σεμιράμιδος παραβαλόντων εἰς Αἴγυπτον τινὰς ἐκτικέναι ταύτας, ἀπὸ τῶν ἰδίων πατρίδων θεμένους τὴν προσηγορίαν.

Apud eundem Diodorum lib. II.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

Tum CCCLX stadiorum muro, crebris intercepto turribus, urbem [Babylonem] ita circumdedit [Semiramis,] ut mediam amnis interflueret, eratque tanta operis magnificentia ut mœnium latitudo sex iuxta curribus vehendis sufficeret. Altitudo vero omnium qui audirent fidem (ut Ctesias scribit) excederet. Ut vero Clitarchus, et qui cum Alexandro in Asiam postea traiecerunt, litteris prodiderunt, ambitus CCCLXV stadiorum; quod anni dies stadiorum numero æquare studuisset. Murum lateribus bitumine conglutinatis coagmentavit L orgyias, teste Ctesia, altum: vel, ut alii referunt, L cubitos tantum; ut latitudo aliquanto plus, quam duobus curribus satis esset, spatii obtineret.

Ἀπολαβοῦσα [Σεμίραμις] δὲ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν εἰς μέσον, περιεβάλετο τεῖχος [3] τῇ πόλει [Βαβυλῶνι] σταδίων τριακοσίων ἑξήκοντα, διειλημμένον πυργοις πυκνοῖς καὶ μεγάλοις. τηλικοῦτον δ' ἦν τὸ βάρος τῶν ἔργων, ὥστε τὸ μὲν πλάτος εἶναι τῶν τειχῶν ἐξ ἅρμασιν ἱππάσιμον, τὸ δ' ὕψος ἄπιστον τοῖς ἀκούουσιν, ὡς φησι Κτησίας ὁ Κνίδιος· ὡς δὲ Κλείταρχος καὶ τῶν ὕστερον μετ' Ἀλεξάνδρου διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν τινὲς ἀνέγραψαν, τριακοσίων ἑξήκοντα καὶ [4] πέντε, καὶ προστιθέασιν ὅτι τῶν ἴσων ἡμερῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν οὐσῶν, ἐφιλοτιμήθη τὸν ἴσον ἀριθμὸν τῶν σταδίων ὑποστήσασθαι. τὰς δὲ πλίνθους εἰς ἄσφαλτον ἐνδησαμένη, τεῖχος κατεσκεύασε, τὸ μὲν ὕψος, ὡς μὲν Κτησίας φησὶ, πεντήκοντα [5] ὀργυιῶν, [6] ὡς δ' ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα· τὸ δὲ πλάτος, πλεῖον ἢ δυσὶν ἅρμασιν ἱππάσιμον. 678

Eodem libro secundo.

Ἐν τῷ αὐτῷ δευτέρῳ βιβλ.

Is [alter intrinsecus in orbem ductus ambitus Babylonis] auctore Ctesia, XL stadia longus, lateres trecentos latus, et L orgyiarum

Οὗτος δ' ὁ περίβολος [ὁ ἕτερος Βαβυλῶνος ὁ ἐντὸς πρώτου] ἦν τὸ μὲν μῆκος, σταδίων τεσσαράκοντα· τὸ δὲ πλάτος, ἐπὶ τριακοσίας πλίνθους· τὸ δ' ὕψος, ὡς Κτη-

1. Mutilatum est e Χωραμναίων ut Stephanus e Ctesia annotat. *L. Rhod.* 2. Hunc locum, curruum falcatorum inventum, quod Cyro Xenophon adstruere videatur, Assyriis regibus vindicare, ait Brisson. l. 3. de reg. Pers. quem vide. 3. *De isto dissensu auctorum in muris Babyloniis dimetiendis v. doctiss. Brisson. lib.* 1. *de reg. Pers. v. et eruditiss. I. Capellum in accuratiss. tractatu de mensuris lib.* 1. *non longe ab initio ubi de pede Babylonio. examinat enim ibi præsertim Diodori vel Ctesiæ hæc, et emendat, ut indico.* 4. VOX πέντε superflua est, *ait Capellus. quem vide hæc plane explicantem, perturbate, ut ait, a Diodoro tradita.* 5. Persicas ὀργυιὰς intellige. *Capellus.* 6. lege τὸ δὲ πλάτος, ὡς ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα κ. τ. λ. Murorum Babylonis latitudo erat Babyloniorum cubitorum 45., Persicorum 50., Atticorum 60. *Hæc idem Capellus.*

a γρ. Χορωναίων. *b* τὸ δὲ πλάτος.

Κτησίας φησὶν, ὀργυιῶν πεντήκοντα. τῶν δὲ πύργων ὑπῆρχε τὸ ὕψος ὀργυιῶν ἑβδομήκοντα.

rum altus erat. Turres ad LXX orgyias surgebant.

Et sequentia forte quoque e Cteſia bonam partem, ut et in prioribus fragmentis apud Diodorum, quem Cteſiam in hiſtoria Aſſyriorum ſequutum ex ipſius indicio conſtat, quem tamen totum exſcribere a noſtro propoſito alienum fuit.

Ἐκ τῶν Τζέτζου χιλ. θ' στιχ. φξή.

Ἡ πᾶσα δὲ περίμετρος ὑπῆρχε Βαβυλῶνος,
Στάδιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα, Κτησίᾳ.
Κατὰ δὲ Κλείταρχον αὐτὸν, καὶ τοὺς μετ' Ἀλεξάνδρου,
Καὶ κατὰ τὸν Διόδωρον αὐτὸν τὸν Σικελόν δε,
Τριακοσιεξήκοντα καὶ πέντε δὲ στάδιον.
Κοκκειανὸς δὲ Κάσιος Δίων, γραφαῖς Λατίναις,
Τετρακοσίων ἔγραψε ταύτην στάδιον εἶναι.
Ἡρόδοτος δ' ὁ συγγραφεὺς ὁ ἐν Μούσαις ταῖς ἐννέα,
Καὶ ὁ Φιλόστρατος αὐτὸς ὁ ἐν βίῳ Τυανέως,
Σταδίων ὀγδοήκοντα σὺν τοῖς τετρακοσίοις.
Ὕψος πεντηκοντόργυιον τειχῶν, κατὰ Κτησίαν,
Ἄλλοις πεντηκοντάπηχυ. Φαίνεται δὲ Κτησίας
Τῷ Τζέτζῃ ἀληθέστερα συγγράφειν τῶν ἑτέρων,
Τέως εἰς ἄπαξ ἔγραψε περὶ τῆς Βαβυλῶνος.
Τριακοσίων γὰρ αὐτὸς ἑξήκοντα στάδιον,
Πᾶσαν αὐτῆς περίμετρον ὑπάρχειν διαγράφει·
Οἱ δ' ἄλλοι παραυξάνουσι πλέον καὶ πλέον ταύτην.
Ὁ περὶ τὴν περίμετρον γοῦν ἐλαττῶν τὸ μῆκος,
Οὐκ ἂν μακρὰν τοῦ δέοντος παρήξαι τὰ ὕψη.
Ἀλλ' ὅτε ταῦτα ἴσως μὲν κατεῖδεν ὁ Κτησίας,
679 Ἦσαν ἑξηκοντόργυια τὰ ὕψη τὰ τῶν πύργων,
Καὶ δὴ πεντηκοντόργυια τότε τυχὸν τὰ ὕψη·
Ὑπὸ πολέμων καὶ σεισμῶν δ' ἴσως καταστυθέντα,
Ὕστερον δὲ ὁ Κλείταρχος, καὶ πᾶς μετ' Ἀλεξάνδρου,
Κατεῖδον, οὕτω ταπεινὰ τῶν ὀργυιῶν τὰ ὕψη,
Ὡς πρὸς πηχῶν ἐλάττωσιν μόλις ποσὸν λαβόντα.
Πλάτει τῆς Βαβυλῶνος δ' ἦν κατά τινας τὸ τεῖχος,
Ἐξ ἅρμασιν ἱππάσιμον, τρισὶ δὲ καθ' ἑτέρους.

Ex Tzetze chil. IX. v. 568.
Interpr. P. L.

Omnis autem circuitus fuit Babylonis,
Stadiorum trecentorum ſexaginta, Cteſiæ.
Secundum vero Clitarchum ipſum, et eos qui post Alexandrum,
Et ſecundum Diodorum ipſum Siculum,
Trecentorum ſexaginta et quinque ſtadiorum.
Coccianus autem Caſius Dion, ſcripturis Latinis
Quadringentorum ſcripſit hanc ſtadiorum eſſe.
Herodotus autem hiſtoricus in Muſis novem,
Et Philoſtratus ipse in vita Tyanei,
Stadiorum octuaginta, cum quadringentis.
*Altitudo quinquaginta * paſſuum murorum, iuxta Cteſiam,*
Aliis quinquaginta cubitorum. videtur autem Cteſias
Tzetzæ veriora deſcribere, quam alii:
Saltem in iis quæ ſcripſit de Babylone.
Trecentorum enim ipſe ſexaginta ſtadiorum
Omnem illius perimetrum eſſe deſcribit.
Alii autem augent plus et amplius hanc.
Qui igitur circuitum minuit longitudine,
Non longe ab eo quod deceat, auxit altitudinem.
Sed quando hæc æque quidem conſpexit Cteſias,
Erant ſexaginta ulnarum altitudines turrium,
Et ſane quinquaginta ulnarum murorum altitudines.
A bellis atque commotionibus autem forte deiectas,
Poſtea videlicet Clitarchus, atque omnis post Alexandrum
Conſpexerunt ſic humiles ulnarum altitudines,
Velut ad cubitorum diminutionem vix quantitatem accipientes.
Latitudine autem Babylonis erat, iuxta aliquos, murus
Sex curribus equitabilis: tribus autem, ſecundum alios.

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ, βιβλ. ἑ. δευτέρῳ βιβ.

Ταφὰς δὲ τῶν τελευτησάντων ἰδίας οἱ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ποιοῦνται. ταριχεύσαντες γὰρ τὰ σώματα, καὶ περιχεύσαντες αὐτοῖς πολλὴν † ὕλην, ἱστᾶσιν ἐπὶ στήλης, ὥστε τοῖς παριοῦσι φαίνεσθαι διὰ τῆς ὕελου τὸ τοῦ τετελευτηκότος σῶμα, καθάπερ Ἡρόδοτος εἴρηκε. Κτησίας δ' ὁ Κνίδιος ἀποφαινόμενος τοῦτον σχεδιάζειν, αὐτὸς φησὶ τὸ μὲν σῶμα ταριχεύεσθαι, τὴν μέντοι ὕλην μὴ περιχεῖσθαι γυμνοῖς τοῖς σώμασι· κατακαυθήσεσθαι γὰρ ταῦτα, καὶ λυμανθέντα τελείως τὴν ὁμοιότητα μὴ δυήσεσθαι διατηρεῖν. διὸ καὶ χρυσῆν εἰκόνα κατασκευάζεσθαι κοίλην, εἰς ἣν ὑστεθέντος τοῦ νεκροῦ, περὶ τὴν εἰκόνα χεῖσθαι τὴν ὕελον. τοῦ δὲ κατασκευάσματος τεθέντος ἐπὶ τὸν τόπον, διὰ τῆς ὕελου φανῆναι τὸν χρυσὸν ἀφομοιωμένον τῷ τετελευτηκότι. τοὺς μὲν οὖν πλουσίους αὐτῶν οὕτω θάπτεσθαι φησί· τοὺς δ' ἐλάττονας καταλιπόντας οὐσίας, ἀργυρᾶς τυγχάνειν εἰκόνος· τοὺς δὲ πένητας, κεραμίνης. τὴν δὲ

Apud Diodorum lib. II. *bibl. hiſt.*

Sepulturas mortuorum peculiari AEthiopes ritu inſtituunt. Cadaver enim ſalitum, et multo vitro circumfuſum in cippo ſtatuunt, ut per vitrum defuncti corpus videri queat, ſicut Herodotus ſcriptum reliquit. At Cteſias Cnidius nugari eum confirmat, oſtendens, ſaliri quidem cadaver, ſed nudis corporibus vitrum nequaquam circumfundi. Nam ſic futurum, ut ambuſta et prorſus fœdata ſimilitudinem retinere nequeant. Ideo cavam ex auro ſtatuam conflari, circa quam cadavere incluſo, vitrum tandem liquetur, et hac edito poſita loco, ſpeciem mortuo ſimilem per vitrum exhiberi. Atque eo modo ditiorum funera curari tradit. Tenuioris autem fortunæ hominibus argenteas poni ſtatuas, pauperibus fictiles. Et abunde ſat vitri cunctis

* *ulnarum.* † ὕελον.

cunctis esse; quod plurimum eius gignatur in AEthiopia, et passim incolis sit obvium.

δὲ ἔλεφαντα πᾶσιν ἐξαρκεῖν, διὰ τὸ πλείστην γενᾶσθαι κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ τελέως παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἐκπελάζειν.

Apud eundem ibidem.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ.

Peditum numerus, ut Ctesias recenset, tricies cententa millia, equitum, millia quingenta; currus, ad millia centum. Totidem quoque viri camelis vehebantur, gladios quatuor cubitorum stringentes. Navium resolutilium numerus erat duo millia *etc.* [*De Semiramidis copiis contra Indiam.*]

Τὸ δὲ πλῆθος τῆς ἀθροισθείσης στρατιᾶς ἦν, ὡς Κτησίας ὁ Κνίδιος συνεγράψατο, πεζῶν μὲν τριακόσιαι μυριάδες, ἱππέων δὲ [a] τεττάκοντα μυριάδες, ἁρμάτων δὲ δέκα μυριάδες. ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ καμήλων ἐχόμενοι, μαχαίρας τετραπήχεις ἔχοντες, τὸν ἀριθμὸν [1] ἴσον τοῖς ἅρμασι. ναῦς δὲ ποταμίας κατεσκεύασε διαιρετὰς δισχιλίας, αἷς παρεσκευάσατο καμήλους τὰς πεζῇ παραχομιζούσας τὰ σκάφη.

Ibidem.

Ἐν τῷ αὐτῷ.

Tempore aliquanto post, insidiis Ninyæ filii per quendam eunuchum appetita [Semiramis,] pristinum Hammonis responsum in memoriam revocat. Ideo nihil acerbi in insidiatorem statuit. Sed regno ipsi tradito, omnibusque, ut legitimo regi parere iussis, confestim ex hominum conspectu, ut ad Deos iuxta oraculi fidem migratura, se subduxit. Sunt qui in columbam conversam fabulantur. Compluribus enim avibus in palatium eius delapsis, una cum illis avolasse creditur. Et hinc factum, ut Assyrii dum Semiramidem Diis immortalibus accensent, columbam pro Dea honorent. Huiusmodi, prout iam dictum est, Semiramis totius Asiæ, præter Indiam, regina, vitæ exitum habuit; cum vixisset annos LXII. regnassetque XLII. Et hæc quidem Ctesias ille Cnidius de Semiramide litteris tradidit.

Μετὰ δέ τινα χρόνον ὑπὸ Νινύου τοῦ υἱοῦ δι' εὐνούχου τινὸς ἐπιβουλευθεῖσα [Σεμίραμις.] καὶ τὸ παρ' Ἄμμωνι λόγιον [2] ἀναπεσαμένη, τὸν ἐπιβουλεύσαντα κακὸν οὐδὲν εἰργάσατο· τυραννίδα δὲ τὴν βασιλείαν αὐτῷ παραδοῦσα, καὶ τοῖς ὑπάρχοις ἀκούειν ἐκείνου προστάξασα, ταχέως ἠφάνισεν ἑαυτὴν, ὡς εἰς θεοὺς κατὰ τὸν χρησμὸν μεταστησομένη. ἔνιοι δὲ μυθολογοῦντές φασιν αὐτὴν γενέσθαι περιστεράν, καὶ πολλῶν ὀρνίθων εἰς τὴν οἰκίαν καταπεπτωκότων, μετ' ἐκείνων ἐκπετασθῆναι. διὸ καὶ τοὺς Ἀσσυρίους τὴν περιστερὰν τιμᾶν ὡς θεὰν, ἀποθανατίζοντας τὴν Σεμίραμιν· αὕτη μὲν οὖν βασιλεύσασα τῆς Ἀσίας ἁπάσης πλὴν Ἰνδῶν, ἐτελεύτησε τὸν προειρημένον τρόπον, βιώσασα μὲν ἔτη ἑξήκοντα καὶ δύο, βασιλεύσασα δὲ δύο πρὸς τεσσαράκοντα. Κτησίας μὲν οὖν ὁ Κνίδιος περὶ Σεμιράμιδος τοιαῦθ' ἱστόρηκεν [3].

Meminit et Athenagoras Athenienſis legatione pro Chriſtianis, horum a Cteſia traditorum.

Μεμνηνται καὶ Ἀθηναγόρας ὁ Ἀθηναῖος ἐν πρεσβείᾳ περὶ Χριστιανῶν, τούτων τοῦ Κτησίου.

Interpr. C. Ges.

Et propter eandem Dercetum, columbas et Semiramin honorant Syri (in columbam enim mutata est mulier, ut nugatur Cteſias.)

Καὶ διὰ τὴν Δερκετὼ, καὶ τὰς περιστερὰς καὶ τὴν Σεμίραμιν σέβουσι Σύροι (τὸ γὰρ ἀδύνατον, εἰς περιστερὰν μετέβαλεν ἡ γυνή· ὁ μῦθος παρὰ Κτησίᾳ.)

Apud Diodorum libro II.

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

Is [Cteſias] post deiectos imperio Asſyrios, Medos Asiæ præfuisse tradit, imperatore Arbace, qui Sardanapalum armis superaverit, ut dictum est supra. Et postquam duodeviginti regnavit annos, filium eius Mandaucem succesisse, L. annos Asiæ imperitantem. Post hunc annos XXX. regnasse Sosarmum; L., Artiam; XXII., Arbianen; XL., Arsæum. Huius tempore ingens bellum Medis cum Caduſiis conflatum memoratur; idque has ob causſas. Parſodes quidam Perſa in admiratione erat, ob fortitudinem et prudentiam aliasque virtutes, et regi percarus ac præ aliis in regio senatu maxime pollebat. Is in iudicio quodam a rege

Φησὶν [4] οὖν [Κτησίας] μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Ἀσσυρίων ἡγεμονίας Μήδους πρωτεῦσαι τῆς Ἀσίας, Ἀρβάκου βασιλεύοντος, τοῦ Σαρδανάπαλον καταπολεμήσαντος, καθότι προείρηται. τοῦτο δ' ἄρξαντος ἔτη δυοὶ λείποντα τῶν τριάκοντα, διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν [b] Μανδάυκην, ὃν ἄρξαι τῆς Ἀσίας ἔτη πεντήκοντα. μετὰ δὲ τοῦτον τριάκοντα μὲν ἔτη βασιλεῦσαι Σώσαρμον, πεντήκοντα δὲ [c] Ἀρτίαν, δύο δὲ πρὸς τοῖς εἴκοσι τὸν προσαγορευόμενον Ἀρβιάνην, τεσσαράκοντα δὲ Ἀρσαῖον. ἐπὶ δὲ τούτου συστῆναι μέγαν πόλεμον τοῖς Μήδοις πρὸς Καδουσίους, διὰ τοιαύτας αἰτίας. Παρσώδην τὸν Πέρσην, θαυμαζόμενον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, φίλον τε ὑπάρξαι τῷ βασιλεῖ, καὶ μέγιστον ἰσχύσαι τῶν μετεχόντων τοῦ βασιλικοῦ συνεδρίου· τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐν τινι κρίσει λυ-

1. lege Ἴσοι. *L. Rhod.* 2. *De quo Diodorus eodem libro paullo ante.* 3. *Quem itaque Diodorum tota ista narratione de Semiramide lib. 2. ſequutum veriſimile est. ego tantum excerpſi ubi Cteſiæ nominatim mentio.* 4. *Sequuntur hæc ſtatim post honorificum illud teſtimonium Diodori de Cteſia, quod habuiſti ſupra pag.* 631.

a γρ. εἴκοσι μυρ. *b* μανδαύκην. *c* Ἀρτύαν.

λυπηθέντα, Φυγεῖν μετὰ πεζῶν μὲν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ χιλίων εἰς Καδουσίους· παρ' οἷς ἦν [1] ἐκδιδομένος τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν τῷ μάλιστα δυναστεύοντι κατὰ τούτους τοὺς τόπους. γενόμενον δὲ ἀποστάτην, καὶ πείσαντα τὸ σύμπαν ἔθνος ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, αἱρεθῆναι στρατηγὸν διὰ τὴν ἀνδρείαν. ἔπειτα πυνθανόμενον
681 ἀθροιζομένην ἐπ' αὐτὸν μεγάλην δύναμιν, καθοπλίσαι τοὺς Καδουσίους παντὶ, καὶ καταστρατοπεδεῦσαι πρὸς ταῖς εἰς τὴν χώραν ἐκβολαῖς, ἔχοντα τοὺς σύμπαντας οὐκ ἐλάττους εἴκοσι μυριάδων. τοῦ δὲ βασιλέως Ἀρταίου συστρατεύσαντος ἐπ' αὐτὸν μυριάσιν ὀγδοήκοντα, κρατῆσαι, καὶ πλείους μὲν τῶν πεντακισμυρίων ἀπελεῖν, τὴν δ' ἄλλην δύναμιν ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς Καδουσίων χώρας. διὸ καὶ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις θαυμαζόμενον, αἱρεθῆναι βασιλέα, καὶ τὴν Μηδίαν συνεχῶς λεηλατεῖν, καὶ πάντα τόπον καταφθείρειν. μεγάλης δὲ δόξης τυχόντα, καὶ γήρᾳ μέλλοντα καταστρέψειν τὸν βίον, ἀρὰς θέσθαι παραιτησάμενον τὸν διαδεχόμενον τὴν ἀρχὴν, ὅπως μηδέποτε διαλύσωσι τὴν ἔχθραν Καδούσιοι πρὸς Μήδους· εἰ δὲ συνθεῖντο ὁμολογίας, ἐξώλεις γενέσθαι τούς τε ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ Καδουσίους ἅπαντας. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ἀεὶ πολεμικῶς ἐσχηκέναι Καδουσίους πρὸς Μήδους, καὶ μηδέποτε τοῖς τούτων βασιλεῦσιν ὑπηκόους γεγονέναι, μέχρις ὅτου Κῦρος εἰς Πέρσας περιέστησε τὴν ἡγεμονίαν. τῶν δὲ Μήδων βασιλεύσαι μετὰ τὸν Ἀρταίου τελευτὴν Ἀρτύην μὲν ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι, Ἀρτιβάρναν δὲ μ'. ἐπὶ δὲ τούτου Πάρθους ἀποστάντας Μήδων, Σάκαις τήν τε χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐγχειρίσαι. διόπερ συστάντος πολέμου τοῖς Σάκαις πρὸς Μήδους ἐπ' [b] ἔτη πλείω, γενέσθαι τε μάχας οὐκ ὀλίγας, καὶ συχνῶν παρ' ἀμφοτέρων ἀναιρεθέντων, τὸ τελευταῖον εἰρήνην αὐτοὺς ἐπὶ τοῖσδε συνθέσθαι· Πάρθους μὲν ὑπὸ Μήδους τετάχθαι, τῶν δὲ προϋπαρχόντων ἑκατέρους κυριεύσαντας, Φίλους εἶναι καὶ συμμάχους ἀλλήλοις εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. βασιλεῦσαι δὲ τότε τῶν Σακῶν γυναῖκα τὰ κατὰ πόλεμον ἐζηλακυῖαν, καὶ τόλμῃ τε καὶ πράξει πολὺ διαφέρουσαν τῶν ἄλλων γυναικῶν τῶν ἐν Σάκαις, ὄνομα Ζαρίναν. καθόλου μὲν οὖν τὸ ἔθνος τοῦτο γυναῖκας ἀλκίμους ἔχει, καὶ κοινουμένας τοῖς ἀνδράσι τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κινδύνων· ταύτῃ δὲ λέγεται τῷ τε κάλλει γενέσθαι πασῶν εὐπρεπεστάτῃ, καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐγχειρήμασι θαυμαστήν. τῶν μὲν γὰρ πλησιοχώρων βαρβάρων τοὺς ἐπηρμένους τῷ θράσει καὶ καταδουλουμένους τὸ ἔθνος τῶν Σακῶν καταπολεμῆσαι, τῆς δὲ χώρας πολλὴν ἐξημερῶσαι, καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας κτίσαι, καὶ τὸ σύνολον εὐδαιμονέστερον τὸν βίον τῶν ὁμοεθνῶν ποιῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἐγχωρίους μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτῆς χάριν ἀποδιδόντας τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ τῆς ἀρετῆς μνημονεύοντας, τάφον οἰκοδομῆσαι πολὺ τῶν ὄντων παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα. ὑποστησαμένους
682 γὰρ πυραμίδα τρίγωνον, τριῶν μὲν σταδίων ἑκάστην πλευρὰν αὐτῆς κατασκευάσαι τὸ μῆκος, τὸ δ' ὕψος σταδιαῖον, εἰς ὀξὺ συνηγμένης τῆς κορυφῆς. ἐπιστῆσαι δὲ τῷ τάφῳ καὶ χρυσῆν εἰκόνα κολοσσικὴν, καὶ τιμὰς ἡρωϊκὰς ἀποπέμψαι, καὶ τἆλλα πάντα μεγαλοπρεπέστερα ποιεῖν τῶν τοῖς προγεγονόσιν αὐτῆς συγχωρηθέντων. [2] Ἀστιβάρα δὲ τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων γήρᾳ τελευτήσαντος ἐν Ἐκβατάνοις, τὴν ἀρχὴν [c] Ἀσπάδαν τὸν υἱὸν διαδέξασθαι, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον. τούτου δ' ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου

ge offensus, cum IIIM. peditum et CIↃ. equitibus, ad Caduſios profugit: apud quos ſororem cuidam nuptum collocarat, cuius magna illis in locis poteſtas. Nec ipse tantum defecit, ſed aliis etiam, ut in libertatem ſe vindicent, perſuadet, et ſtatim dux belli ob fortitudinem creatur. Audiens vero ingentem adverſus ſe exercitum cogi, ſuas et ipse ex tota gente Caduſiorum copias non minus ducentis millibus armat; et ad exitus provinciæ caſtra ponit. Etſi autem rex Artæus IↃCCC. hominum millia in eum duceret, vicit tamen Parſodes, et ſupra LM. cecidit, ac reliquias hoſtilis exercitus e finibus exegit. Hoc tantum admirationis ei conſcivit, ut ab incolis rex crearetur. Exinde perpetuis Mediam incurſionibus vexare, et omnia paſſim loca vaſtare. Magnam igitur aſſecutus gloriam, cum vitæ iam finis inſtaret, per diras imprecationes obteſtatur ſucceſſorem, ne unquam inimicitias adverſus Medos deponant: et ſi pacis conditiones receperint, tota ipſorum progenies cum univerſis Caduſiis radicitus male pereat. Eam ob cauſam hoſtili in Medos animo Caduſii fuerunt perpetuo, nec unquam regibus illorum paruere, donec Cyrus imperium ad Perſas traduxit. Medis autem post Artæum præfuit Artynes ad annos XXII. annos: et Artibarnas quadraginta, quo regnan. Parthi Medis parere recuſantes, et provinciam et urbem Sacis in poteſtatem tradunt. Hinc orto inter Sacas Medosque bello, ad complures annos prœliis non paucis diſceptatur, et magnis utrinque ſtragibus editis, pax tandem his pactis initur, ut Parthis ad officium reductis, utrique quæ tenuiſſent antea, tenerent; et perpetuo inter ſe deinceps amici ſociique forent. Sacarum tunc regnum adminiſtrabat Zarina, mulier rerum bellicarum ſtudioſa; et omnes Sacarum feminas audacia et ad res gerendas induſtria longe ſuperans. Gens enim hæc in primis mulieres habet fortes, et ſociam viris operam in bellorum diſcrimine navantes. Illam pulcritudine etiam præ omnibus eminuiſſe, conſiliorumque ſolertia et actionum quarundam ſtrenuitate fuiſſe admirabilem, prædicant. Reges enim finitimos, qui arrogantia elati ſervitutis iugo Sacas premebant, bello ſubegit; et magnam regionis partem ad mitiorem traduxit cultum, urbesque non paucas exſtruxit; gentis denique ſuæ vitam multo beatiorem efficit. Ideoque cives post obitum eius, ut gratiam pro beneficiis referrent, virtutumque memoriam conſervarent, ſepulcrum ei cetera longe ſupereminens conſtruxere. Pyramidem enim triquetram ex fundamento eduxerunt: cuius latera ad ternum ſtadium longitudinem protenderentur, vertex in acutum mucronem deſinens ad ſtadii ſublimitatem aſſurgeret. Coloſſea quoque effigie ſuper buſtum erecta, heroicos illi honores conſecrarunt, reliqua omnia longe magnificentius, quam maioribus eius impendentes. Hinc Aſtibara Medorum rege per ſenii infirmitatem exſtincto in Ecbatanis, filius eius Aſpadan [*vel* Apandan] (quem Aſtyagem Græci vocant) regnum accepit. Eo Cyri Perſæ

1. *Hanc lectionem repoſuimus iubente L. Rhodomano. alias vulgati* ἐκδεχόμενος. 2. *An* Ἀρτιβάρνα, *uti ſupra hunc regem adpellat.*

a γρ. *vero* Καδουσίους. ἦν δὲ ἐκδεδομένος τὴν. *b* ἔτη δύο. *c* Ἀπάνδαν.

Perſæ armis oppreſſo, ad Perſas imperium devolutum est.

Apud Demetrium Phalereum, in libro qui περὶ ἑρμηνείας vocatur, cap. de perſpicuitate: ſi modo eius est hic liber.

Qua de re vero Cteſiam accuſant, quaſi propter inculcata denuo verba ſit loquacior, in eo forte ſæpius ipſi nullam faciunt iniuriam, ſæpius tamen quoque viri perſpicuitatem in dicendo non attendunt. Idem namque ponitur denuo, quod ita ſæpius expreſſio fiat ſignificatio. Qualia et ista hæc (*ex interpr. H. Steph.*) Stryaglius quidam, Medus, quum ex equo Sacidem mulierem deiecisſet (apud Sacas enim mulieres eodem quo Amazones modo prœliantur) eamque et formoſam et ætate florentem vidisſet, ſalvam dimiſit. At percuſſo poſtea fœdere quum illa quam alioqui deperibat, potiri non poſſet, ſtatuerat quidem inedia vitam finire: ſcribit tamen prius illi hanc epiſtolam, qua expoſtulat, Ego quidem te ſervavi: et tu quidem per me ſervata es, ego autem per te perii. Hic virgula cenſoria arrepta aliquis, qui ſe brevem in dicendo putat, reprehendat, bis nimirum poſita nulli rei eſſe istud Servavi, et istud Per me ſervata es. idem enim hæc ſignificare ambo. Verum ſi alterutrum ſuſtuleris, ſimul et perſpicuitatem ſuſtuleris, et ex illa virtute qui naſcitur, affectum. Quin et quod ad illa redditur Peribam ſcilicet, pro Pereo, evidentius est propter clauſulam. Quod enim accidit, id maiorem vim et efficaciam habet eo quod futurum est, vel adhuc fit. Et omnino &c. [*Ait eum ſingularem perſpicuitatis artificem eſſe: quæ infra cum alia narratione penemus.*]

σου καταπολεμηθέντος, μεταπεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας.

Παρὰ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ σαφηνείας, εἴ γε αὐτοῦ τοῦτο τὸ βιβλίόν ἐστί.

Ὅπερ δὲ τῷ Κτησίᾳ ἐγκαλοῦσιν ὡς ἀδολεσχοτέρῳ διὰ τὰς ἐπιλογίας, πολλαχῆ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς· πολλαχῆ δὲ οὐκ αἰσθάνονται τῆς σαφηνείας τοῦ ἀνδρός. τίθεται γὰρ ταυτὸ, διὰ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφασιν πλείονα· οἷα τὰ τοιάδε· „ Στρυάγλιός τις, ἀνὴρ Μῆδος, γυναῖκα Σακί- „ δα καταβαλὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου, (μάχονται „ γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες ἐν Σάκαις, ὥσπερ αἱ Ἀ- „ μαζόνες) θεασάμενος δὲ τὴν Σακίδα εὐπρεπῆ „ καὶ ὡραίαν, μεθῆκεν ἀποσώζεσθαι· μετὰ δὲ „ τοῦτο, σπονδῶν γενομένων, ἐρασθεὶς τῆς γυναι- „ κὸς, ἀπετύγχανεν· [a] ἐδέδοκτο μὲν αὐτῷ ἀπο- „ καρτερεῖν, γράφει δὲ πρότερον ἐπιστολὴν, τῇ γυ- „ ναικὶ μεμφόμενος, τοιάδε, Ἐγὼ μέν σε ἔσω- „ σα, καὶ σὺ μέν δι' ἐμὲ ἐσώθης, ἐγὼ δὲ διά „ σε ἀπόλλυμαι. ἐνταῦθα ἐπιτιμήσειέ τις ἴσως τις βραχυλόγος οἰόμενος εἶναι, ὅτι δὶς ἐτέθη πρὸς οὐδὲν τὸ Ἔσωσα καὶ Δι' ἐμὲ ἐσώθης· ταυτὸν γὰρ [1] σημαίνει ἀμφότερα. ἀλλ' εἰ ἀφέλοις θάτερον, συναφῃρήσεις καὶ τὴν σαφήνειαν, καὶ τὸ ἐκ τῆς σαφηνείας πάθος. καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δὲ τὸ Ἀπωλόμην, ἀντὶ τοῦ Ἀπόλλυμαι, σαφέστερον αὐτῇ τῇ συντελείᾳ ἐστί. τὸ γὰρ δὴ γεγονὸς, δηλότερον τοῦ μέλλοντος ἢ γινομένου ἔτι. καὶ ὅλως κ. λ. τ.

Ex Tzetze chil. XII. verſu 894.

Interpr. P. L.

Sacas gentem ſcito, quorum inventum ſcutum:
Et mulieres horum autem pugnant cum viris,
Ut Cteſias inquit, atque alii complures:
Sacarum autem mulieres pugnant ſane ex equis.
Et rurſus vero: Stryalius, vir quidam Medus,
Mulierem Sacam quidem deturbans ab equo.

Ἐκ τοῦ Τζέτζου χιλ. ιδ, στίχ. αζ'. 683

Τοὺς Σάκας ἔθνος γίνωσκε, ὧν εὕρεμα τὸ σάκας,
Καὶ αἱ γυναῖκες τούτων δὲ συμμάχονται ἀνδράσιν,
Ὡς καὶ Κτησίας εἴρηκε, καὶ ἕτεροι μύριοι·
Αἱ τῶν Σακῶν γυναῖκες δὲ, μάχονται δὴ ἀφ' ἵππων,
Καὶ πάλιν δέ. [2] Στρυάλιος ἀνήρ τις ἐκ τῶν Μήδων,
Γυναῖκα τῶν Σακίδων μὲν καταβαλὼν ἐξ ἵππου.

EX LIBRO NONO PERSICORVM.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

Apud Theonem in præexercitamentis rhetoricis ſive Libanius ſit auctor, ut alii volunt, cap. de deſcriptione.

Παρὰ τῷ Θέωνι ἐν προγυμνάσμασι, ἢ τῷ Λιβανίῳ κατ' ἄλλους, κεφ. περὶ ἐκφράσεως.

Interpr. I. C.

In nono autem Cteſias, quemadmodum ſimulacra Perſarum ſuper longis pertieis, cum

„ Ἐν δὲ τῇ ἐνάτῃ [3] Κτησίας. οἷον, Τὰ εἴδωλα „ τῶν Περσῶν ἐπὶ τοῖς μακροῖς ξύλοις ὁρῶντες ὑπὸ „ τὸν

1. *Sic Ald. editio. ſed ſcribendum puto: συμαλνειν. Ceterum non inepte poſſe hic locum obtinere ista de Stryaglio inter fragmenta putavi. Videntur enim in isto eodem bello, de quo præcedentia quæ ex Cteſia retulit Diodorus, accidisſe. Certe utrobique vides de Sacidarum virilitate eadem narrari, quod istæ et in Martis alea viris fidæ et aſſiduæ ſociæ.* 2. Στρυάγλιος e prioribus Phaleræi apud Tzetzen reponendum videtur potius. 3. *Ita optime ὁ μακαρίτης avus ad oram reſtituit, et in verſione ſua expreſſit, quum alias mendoſe legeretur πῆξις. Est vero elegans hoc fragmentum, cuius mentio etiam hiſtoriæ in Excerptis Photii ſupra Perſic. c. 4.*

a *Fortaſſe ſcripſit καὶ ἐδέδοκτο.* H. St.

„ τὸν ὄρθρον πρὸς τὰς ἀκροπόλεις πόρρωθεν οἱ Λυδοὶ,
„ εἰς φυγὴν ἐτράποντο, νομίσαντες τὴν ἀκρόπολιν
„ πλήρη εἶναι Περσῶν, καὶ ἤδη ἐαλωκέναι".

cum viderent mane diluculo iuxta arcem Lydi e longinquo, rati plenam Persarum, ac iam occupatam esse arcem, in fugam conversi fuerint.

Παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Τζέτζῃ, χιλ. ά. στίχ. πζ'.

Apud Ioan. Tzetzem chiliad. I. vers. 87.

Interpr. P. Lacisio.

Τὸν Ἀστυάγη μὲν φησὶ [Κτησίας] καταβληθέντα Κύρῳ,
Τῶν Βαρκανίων ἄρχοντα γενέσθαι παρὰ τούτου,
Οἰβάρην δὲ τὸν στρατηγὸν τὸν μέγαν τὸν τοῦ Κύρου,
Ξύλινα λέγει πρόσωπα Σάρδεσιν ἐπιστῆσαι
Ἐν ὑπερμήκεσι κοντοῖς, νυκτὸς ἐνδεδυμένα.
Οὕτω Λυδοὺς ταράξαι δὲ, καὶ κατασχεῖν τὴν πόλιν.
Μετὰ τὴν αἰχμαλώτισιν, φάσκει δὲ τὴν τοῦ Κροίσου,
Πρὸς Ἀστυάγη πέπομφεν ὁ Κῦρος Πετησάκαν,
Ὅπως ἐλθὼν τὴν Ἄμυτιν ἴδῃ σὺν Ἀστυάγει.
Ἡ Ἄμυτις ὑπάρχουσα δὲ παῖς τοῦ Ἀστυάγους,
Τοῦτον τὸν πρωτοευνοῦχον, ἄθλιον Πετησάκαν,
684 Ἐπίβουλον νοήσασα τούτου τοῦ Ἀστυάγους,
Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυξεν, ἐκδείρασά τε ζῶντα,
Ἀπεκόλοπησε σταυρῷ, θεῖσα βορὰν ὀρνέοις [1].

Astyagem quidem ait [*Ctesias*] *deiectum a Cyro,*
Barcaniis ducem factum fuisse ab illo.
Oebarem autem imperatorem magnum illum Cyri
Ligneas dicit larvas Sardibus imposuisse,
Super longissimis contis, nocte indutas,
Sicque Lydos turbasse, et detinuisse urbem.
Post captivitatem, dicit autem illam Crœsi,
Ad Astyagem misit Cyrus Petesacam,
Ut profectus Amytim videret cum Astyage.
Amytis autem existens filia Astyagis,
Hunc primum eunuchum, miserum Petesacam,
Insidiatorem cum intellexisset Astyagis,
Oculos effodit, excoriatumque vivum,
Suspendit cruci, ponens escam alitibus.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

EX PERSICORVM DECIMO.

Παρὰ τῷ ἐθνικογράφῳ.

Apud Stephanum.

Δυρβαῖοι, ἔθνος κατῆκον εἰς Βάκτρους, καὶ Ἰνδικήν. Κτησίας ἐν Περσικῶν δεκάτῃ· „ Χώρα δὲ πρὸς
„ [2] αὐτὸν πρόσκειται Δυρβαῖοι, εὐδαίμονες ἄνδρες,
„ καὶ πλούσιοι, καὶ δίκαιοι, οὔτ' ἀδικοῦντες, οὔτ'
„ ἀποκτεινύοντες ἄνθρωπον. ἐὰν δ' εὕρωσιν ἐν τῇ ὁδῷ
„ ἢ χρυσὸν, ἢ ἄλλο τι *.

Dyrbæi, populus pertingens ad Bactros et Indicam regionem. Ctesias Persicorum decimo: Ad eum vero sita est regio, Dyrbæi, viri beati et opulenti, iidemque iusti, qui nec iniuriam inferant, nec mortem homini, sique inveniant in via aurum, vel aliud quippiam *.

Παρὰ τῷ αὐτῷ.

Ibidem.

Χωραμναῖοι, ἔθνος Περσικὸν ἀγρίων ἀνθρώπων. Κτησίας ἐν Περσικῶν δεκάτῳ· „ Οὕτω δὲ ταχύς
„ ἐστιν ὁ ἄγριος ἄνθρωπος, 3 καὶ διώκων τὰς ἐλάφους
„ καταλαμβάνει". καὶ ἄλλα πλεῖστα περὶ αὐτῶν φησι.

Choramnæi, gens Persica hominum agrestium. Ctesias Persicorum decimo: Adeo vero veloces sunt illi agrestes homines, ut cursu cervos assequantur. Et multa refert de iis alia.

Ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου ἱστοριῶν θαυμασίων, ἱστορ. κ'.

Ex Apollonii historiis mirabilibus, hist. XX.

Interpr. G. Xyl.

Κτησίας δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ Περσικῶν, καμήλους τριχὰς ἐν τῇ 4 χώρᾳ γίγνεσθαι, ἃς ἔχειν τρίχας πρὸς Μιλήσια ἴρια τῇ μαλακότητι· ἐκ δὲ τούτων τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς ἄλλους δυνάστας τὰς ἐσθῆτας φέρειν.

Ctesias libro rerum Persicarum decimo, camelos esse ea in regione prodit, quarum pili mollicie lanas Milesias æquant: sacerdotesque et alios proceres, vestes ex iis confectas gestare.

ΕΚ

ΕΧ

1. *Supra in excerptis Persicis in Photio cap.* 5. 2. *Suspecta hæc non iniuria amico meo eximio, reconditæ eruditionis et rarisſ. ingenii iuveni Cl. Salmasio, quæ facile possent ex iis quæ præcesserant intelligi, sit, si haberentur.* 3. *Cl. Salmasius noster emendat* ὡς καὶ διώκοντα ἐλάφους καταλ. *non quod τὰς ἐλάφους improbet. vetustisſ. enim Græcos vocem ἔλαφος sive de masculo, sive de femina loquerentur, fere extulisse: inscitiæque damnandos grammaticos qui mirantur apud poëtas cervis feminis cornua attribui, cum exploratissimum sit eas cornibus carere. Sed hæc ipse ad suum Stephanum plus sexcentis locis restitutum nos docebit: quem paratum ad editionem habet, ut nos publice quamprimum habeamus, id optamus summopere. immo docuit ante tres annos in suis ad Callimachum lectionibus, quæ ipsæ quoque lucem publicam nondum viderunt, puto. Alias de hac re et ad Pollucem nostrum in Notis quas brevi, σὺν θεῷ, dabimus, erit dicendi locus. nec enim ista, quæ χειμηλίων loco servo, mihi soli servata velim.* 4. *Sed quænam illa regio? nam quod præcessit apud Apollonium de monte Pelio ex Heraclide, ad eum locum hæc de camelis non pertinere arbitror. latent itaque hic mendum.*

EX EIVSDEM CTESIAE PERSICIS,

numero librorum non addito ab auctoribus.

Apud Tzetzem chil. III. *verſu* 641.

Interpr. P. L.

Lex communis quædam Perſica est contra ingratos,
Omnes eos qui posſunt gratias exhibere,
Nec exhibent, valde caſtigans, atque puniens.
Ingratos arbitrantur enim in patriam,
Et in parentes, et in Deum, impiiſsimos esſe.
Hanc quidem Cyri, Xenophon: hanc autem Perſicæ legis,
Cteſias atque Herodotus ſcribunt hiſtoriam.

Apud Athenæum Dipnoſoph. IV.

Interpr. H. Steph.

Rex autem Perſarum (ut ſcribunt Cteſias et Dinon in Perſicis) cum virorum millibus quindecim cœnabat, et in cœnam talenta quadraginta inſumebantur.

Apud eundem libro II.

Rex Perſarum, ut ſcribit libro primo Herodotus, aquam in potum ſuum ſecum vehit a Choaſpi fluvio, qui Suſa præterfluit, atque ex hoc ſolo bibit. Huius autem aquæ decoctæ plena vaſa argentea portantes plurimi currus, rotarum quatuor, quos muli trahunt, ipsum ſequuntur. At Cteſias Cnidius narrat etiam quomodo regia hæc Choaſpis fluvii aqua coquatur, et quomodo vaſis impoſita, portetur ad regem. additque, illam et leviſsimam et ſuaviſsimam esſe.

Libro XI.

Verum repudianda ſunt nobis fictilia pocula. Apud Perſas enim, ut teſtatur Cteſias, quemcunque rex inhonoratum esſe voluerit, fictilibus poculis utitur.

Ex Aeliani de natura animal. lib. VII. *cap.* I.

Interpr. P. Gillio vel C. Gesnero.

Suſidas boves numerandi ſcientiam tenere Cteſias ſcribit. Nam Suſis regi ſingulæ quotidie centum cados in hortos ſicciores et minus riguos hauriunt. Quem quidem laborem, ſive quod ſit eis certus et conſtitutus, ſive etiam quia diu multumque in eo ſe exercuerint, promptiſsime obeunt: nullam enim earum ad opus remolleſcere videres. Ad alterum vero

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΤΗΣΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

βιβλίων ἀριθμοῦ οὐ προστιθέντος, ὑπὸ τῶν συγγραφέων.

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. γ'. στίχ. χμά.

Νόμος κοινός τις Περσικός ἐστι κατ' ἀχαρίστων,
Τοὺς δυναμένους σύμπαντας χάριν ἀποδιδόναι,
Καὶ μὴ διδόντας, ἰσχυρῶς εὐθύνων, καὶ κολάζων.
Τοὺς ἀχαρίστους οἴονται καὶ γὰρ πρὸς τὴν πατρίδα,
Καὶ πρὸς γονεῖς, καὶ πρὸς θεὸν, ἀσεβεστάτους εἶναι. 685
Τὴν μὲν τοῦ Κύρου, Ξενοφῶν· τὴν δὲ τοῦ Πέρσου νόμου
Κτησίας καὶ Ἡρόδοτος γράφουσιν ἱστορίαν.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. δ'.

Ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, (ὡς φησὶ Κτησίας καὶ Δίνων ὁ τοῖς Περσικοῖς) ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων· καὶ ἀναλίσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια [2].

Παρὰ τῷ αὐτῷ ὁ τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ.

Ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησὶν ὁ τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ [3] ἀπὸ τοῦ Χοάσπεος πίνειν ἄγεται τοῦ περὶ Σοῦσα ῥέοντος· τοῦ δὲ μόνου πίνει ὁ βασιλεύς. τοῦ δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ὑπ' ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονται οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ, καὶ ὅπως ὑπαποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ· λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον εἶναι.

Ἐν τῷ ιά βιβλίῳ.

Παραιτητέον δ' ἡμῖν τὰ κεράμεια ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας, παρὰ Πέρσαις, φησὶν, ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμείοις χρῆται.

Ἐκ τῶν Αἰλιανοῦ περὶ ζώων ἰδιότ. βιβλ. ζ'. κεφ. ά.

Πέπυσμαι δὲ καὶ ἀριθμητικῆς τὰς βοῦς οὐκ ἀμοίρους εἶναι τὰς Σουσίδας. καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλως κόμπος τὸ εἰρημένον, μάρτυς ὁ λόγος ὁ λέγων, ὡς Σούσοις τῷ βασιλεῖ βοῦς ἐς τοὺς παραδείσους πολλὰς, ἐς τὰ ἥττον ἐπίῤῥυτα ἀντλεῖν ἑκάστην κάδους ἑκατόν. οὐκοῦν ἢ τὸν ἐπιτηθέντα αὐταῖς, ἢ τὸν συντεφθέντα ἐκ πολλοῦ [4] μόχθον προθυμότατα ἐκτελοῦσι· καὶ οὐκ ἂν βλακεύουσάν τινα θεάσαιο. εἰ δὲ πέρα τῆς προειρημένης

1. *Ante hæc nimirum Tzetzes multa de Cyro ἱστορεῖ e Xenophonte deſumpta.* 2. *Hæc efficere ait Athenæus* Ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίας τεσσαράκοντα, ducentas et quadraginta myriadas denariorum Italicorum *id est, aureorum ſexaginta millia, ut ad eum locum Dalechampius, qui Budæum lib.* 3. *de Aſſe istum locum diligentisſime expoſuisſe ait.* 3. *De aquæ huius potu, quo utebantur ſoli reges Perſarum, v. copioſe Briſſon. l.* 1. *de reg. Perſ.* 4. *Ita ſcripſi. vulgo* μόχθου.

μίνης ἑκατοντάδος, ἵνα γοῦν προσλιπαρήσαις κάδον ἀπιμήσασθαι, οὐ πείσεις, οὐδὲ ἀναγκάσεις, οὔτε παίων οὐδὲ κολακεύων, λέγει Κτησίας.

vero supra quam diximus cadum exhauriendum, nec verberibus nec blanditiis inducere posses.

686 Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιβ'.

Apud Athenæum Dipnosoph. XII.

Interpr. H. St.

Κτησίας δ' ἱστορεῖ Ἄπαρον τὸν βασιλέως ὕπαρχον, καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα, στολῇ χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ· καὶ ὅτι βασιλέως δούλῳ ὄντι αὐτῷ, εἰς τὸ δεῖπνον εἰσήεσαν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν [1] ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὗται καὶ ᾖδον ἐκείνου δειπνοῦντος.

Cteſias vero Annarum regis præfectum, et qui Babyloniæ regionis imperium obtinuerat, veſte et ornatu muliebri uſum eſſe tradit: et ad eum cœnantem, quum regis ſervus eſſet, accedere ſolitas centum quinquaginta pſallentes et canentes mulieres. Pſallebant autem hæ et canebant illo cœnante.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ.

Apud Stephanum.

Βαρήνη, πόλις Μηδίας, ἐγγὺς Ἀγβατάνων [2].

Barene, urbs Mediæ, vicina Agbatanis.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ἀγβάτανα.

Apud eundem, voce Agbatana.

Κτησίας δὲ πανταχοῦ τῶν Περσικῶν, τὰ παρὰ Μήδοις Ἀγβάτανα διὰ τοῦ α γράφει [3].

Cteſias vero ubique in Perſicis, Medorum Agbatana per A ſcribit.

Ἐν τῷ αὐτῷ.

Ibidem.

Δερβίκαι [4], ἔθνος πλησίον τῶν Ὑρκανῶν. Ἀπολλώνιος δὲ δὶς τὸ κκ γράφει. Κτησίας δὲ Δερβίους αὐτούς φησιν, ἢ Τερβισσούς.

Derbicæ, gens vicina Hyrcanis. Apollonius vero cum duplici KK ſcribit. Cteſias autem Derbios eos dicit, ſive Terbiſſos.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιγ'.

Apud Athenæum Dipnosoph. XIII.

Interpr. H. Steph.

Καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὡς φησὶ Κτησίας, διὰ γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυθανόμενος τὰς Αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν, τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αἰτῶν πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων· ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, (ὑποπτεύσας μὴ γυναικὸς ἕξειν αὐτὴν τιμὴν, ἀλλὰ παλλακίδος) ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτῆτιν. ὁ δὲ Ἀπρίης ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γενομένην ἧτταν πρὸς Κυρηναίους, καὶ ἀπήρητο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐρεθισθείς, ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς πάντα· καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τοῦ Ἀπρίου τὸν φόνον, πείθει πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις.

Quinetiam Cambyſi ſuſcipiendæ in AEgyptum expeditionis (ut ſcribit Cteſias) cauſſa fuit mulier. Nam quum AEgyptias mulieres in congreſſu præſtare ceteris intellexiſſet, ad Amaſin AEgypti regem miſit, unam ex eius filiabus in uxorem poſcens. At hic e ſuis quidem unam haud miſit, ſuſpicatus illi non habitum iri honorem uxori debitum, ſed pallacæ: verum Apriæ filiam, Neitetin. Exciderat autem regno Apries, propter cladem *in pugna* adverſus Cyrenenſes acceptam, et ab Amaſi fuerat interfectus. Cambyſes Neitetidis conſuetudine delectatus, et valde in amorem eius illectus, omnia ex illa diſcit: et quum orasſet eum ut cædem Apriæ patris ulciſceretur, perſuadet ut bellum AEgyptiis inferat.

687 Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ ις' περὶ ζῴ. ἰδιότ. κεφ. μβ'.

Apud AElianum lib. XVI. *de nat. animal. cap.* 42.

Ex interpr. Gillii a C. Gesn. recogn.

Κτησίας γε μὴν ὁ Κνίδιος ϛ περὶ τὴν Περσικὴν Σιττάκην ποταμὸν εἶναί Ἀργάδην ὄνομα· ὄφεις δὲ ἔτι ἐν αὐτῷ γίνεσθαι πολλοὺς, μέλανας τὸ σῶμα, πλὴν γε τῆς κεφαλῆς. εἶναι δὲ αὐτοῖς λευκὴν ταύτην. προϊέναι δὲ εἰς ὀργυιὰν τὸ μῆκος τοὺς ὄφεις τοσάδε. τοὺς οὖν ὑπὸ τούτων δηχθέντας ἀποθνήσκειν. μεθ' ἡμέραν μὲν μὴ ὁρᾶσθαι, ὑφύδρους δὲ νήχεσθαι· νύκτωρ δ' ἢ τοὺς ὑδρευομένους,

Porro Cteſias Cnidius refert, in flumine cui nomen Argades, quod ad Perſicam Sittacen eſt, ſerpentes abunde gigni, capite albas, reliquo corpore nigras, quatuor cubitorum longitudinem habere, et quos percuſſerint interimere. interdiu eas haudquaquam videri ſolere, ſub aqua natantes: noctu vero vel aquantes vel lintea la-

van-

1. v. *Th. Marcil. interpr. ad Suetonii Titum in cap.* 3. *ad ista*: ut qui cantaret et pſalleret. *adi et in primis de his* μουσουργοῖς *mulieribus doctiſſ. Briſſonium lib.* 1. *de reg. Perſ.* 2. *Non facit Stephanus Cteſiæ mentionem de hac urbe. Ex eo tamen cum A. Schotto puto, et epitomator quidam nomen Cteſiæ omiſerit. v. Excerpta Perſicorum ſupra c.* 4. 3. *De huius nominis* διττογραφίᾳ *plura ibi* ἐθνικῶν *ſcriptor.* 4. *Ita ſcripſi, male vulgo* Δελβίκκαι. *quod notavit et H. Stephanus ſupra pag.* 630. *ſuadet id et ſeries nominum in Stephano. Et ait Apollonium per duplex* κκ *ſcribere, quod alii nimirum per unum* Δερβίκαι, *ut primum itaque peſſuiſſe videtur Stephanus.* 5. *Potuit hoc et ex Indicis Cteſiæ excerpſiſſe AElianus; e quibus fere quæ ex hoc auctore apud eum legas. Vt itaque hoc non nego: ita hic ſequi libuit amicum noſtrum, clariſſ. A. Schottum, qui ad Perſica hæc quoque retuliſſe videtur.*

vantibus (quod non pauci faciunt vel propter aquæ deficientis necesſitatem, vel quod impediti negociis interdiu veſtes non abluerunt) perniciem inferre.

ντας, ἢ τοὺς τὴν ἐσθῆτα φαιδρύνοντας διαφθείρειν. πολλοὺς δὲ ἄρα πάσχειν τοῦτο, ἢ χρείᾳ ὕδατος ἐπιλείποντος, ἢ μεθ' ἡμέραν ἀσχοληθέντας, καὶ ἀποπλῦναι τὴν ἐσθῆτα μὴ δεδυνημένους.

Quæ ſubiiciuntur iam de Artoxerxe et Cyro, Cyrique adverſus fratrem expeditione &c. patet ex ſuperioribus, quæ Photius excerpſit, cap. 58. 59. Pers. fuiſſe e libro Perſicorum Cteſiæ XIX., *et potiſſimum, ni fallor, ex* XX., *et poſterioribus etiam aliqua.*

Apud Plutarchum, in Artoxerxis vita.

Interpr. ni fallor, H. Cruſerio.

Ac Cyrus a Cyro priſco nomen mutuatus est: illi a ſole aiunt inditum. Cyrum enim vocare Perſas ſolem. Artoxerxes ante Arſicas dictus fuit, quamvis Oarſem ferat nuncupatum Dinon. Verum Cteſiam, etſi alioquin abſurdarum et inſulſarum in libros ſuos variam fabularum colluviem infarſerit, haud probabile ſit tamen appellationem fugisſe, in cuius contubernio agebat regis, medicus eius, uxoris, matris et liberorum.

Παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ Ἀρτοξέρξου βίῳ.

Ὁ μὲν οὖν Κῦρος ἀπὸ Κύρου τοῦ παλαιοῦ τὄνομα ἔσχεν, ἐκείνῳ δὲ ἀπὸ τοῦ [1] ἡλίου γενέσθαι φασί. Κῦρον γὰρ καλεῖν Πέρσας τὸν ἥλιον. ὁ δὲ Ἀρτοξέρξης, [2] Ἀρσίκας πρότερον ἐκαλεῖτο. καίτοι [a] Δείνων φησὶν ὅτι Ὠάρτης· ἀλλὰ τὸν Κτησίαν, εἰ καὶ τἆλλα μύθων ἀπιθάνων καὶ παραφόρων ἐμβέβληκεν εἰς τὰ βιβλία παιδοδαπὴν [3] πυλαίαν οὐκ εἰκὸς ἐστιν ἀγνοεῖν τοῦτο τοῦ βασιλέως, παρ' ᾧ διέτριβε, θεραπεύων αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα καὶ παῖδας.

Apud Xenophontem libro I. *de expeditione Cyri.*

Quum *Cyrus* una cum his eſſet, regem et globum qui illum circumſtabat conſpicatur. Ac ſtatim continere ſe non potuit: ſed hæc loquutus, Video hominem, in eum invadit, et infeſta haſta per loricam pectus verberat: ut refert Cteſias medicus, qui et vulnus illud ſe curaſſe dicit. Dum autem *regem* ferit, in eum neſcio quis tragulam magno impetu iaculatur, et ſub oculo vulnerat. Hic pugnantibus rege et Cyro, illisque qui circa ipsos erant, quam multi quidem ceciderint eorum qui regem circumſtabant, Cteſias commemorat. (apud illum enim erat.) Cyrus autem, et ipse occubuit, et octo, fortiſſimi eorum qui latus eius cingebant, ſuper illo iacebant.

Παρὰ τῷ Ξενοφῶντι, ἐν τῷ ά τῆς Κύρου ἀναβάσεως.

Σὺν τούτοις δὲ ὢν [ὁ Κῦρος] καθορᾷ βασιλέα καὶ τὸ ἀμφ' ἐκεῖνον σῆμα· καὶ εὐθὺς οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' εἰπών, „Ὁρῶ τὸν ἄνδρα", ἵετο ἐπ' αὐτόν. καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὡς φησὶ Κτησίας ὁ ἰατρός· καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησί. παίοντα δ' αὐτὸν ἀκοντίζει τις παλτῷ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν βιαίως· καὶ ἐνταῦθα μαχόμενοι καὶ βασιλεὺς καὶ Κῦρος, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτούς, ὑπὲρ ἑκατέρου, ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· (παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν) Κῦρος δὲ, αὐτός τε ἀπέθανε, καὶ ὀκτὼ οἱ ἄριστοι τῶν περὶ αὐτὸν ἔκειντο ἐπ' αὐτῷ. 688

Iterum ex Plutarcho in Artoxerxis vita.

Interpr. H. Crus., ni fallor, cuius et alia ex Plut. hic.

Cteſiæ narratio, ut brevibus multa perſtringam, huiuscemodi est: Cyrus trucidato Artagerſe, equum in regem permiſit, et hic in illum, ſilentio uterque. Occupat Cyri amicus Ariæus ferire regem, nec fauciavit eum: rex miſſa lancea a Cyro aberravit, Tiſſaphernem autem fidum Cyro et fortem virum percuſſit atque interemit. Cyrus intorto per loricam regis iaculo, vulnus pectori illius ingeſſit duos digitos altum. unde ille ictus vi defluxit ex equo ad terram. Fuga et tumultu cohortis regiæ edito, rex aſſurgens cum paucis (inter quos fuit Cteſias) tumulum vicinum cepit, ubi tenuit ſe quietum. Cyrum inter hoſtes volitantem equus ferox longe abſtulit: nec tenebris iam cognoſcebatur ab hoſtibus, et ab amicis quærebatur. Erectus autem victoria, ardorisque

Πάλιν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, ἐν τῷ Ἀρτοξέρξου βίῳ.

Ἡ δὲ Κτησίου διήγησις, ὡς ἐπιτεμόντι πολλὰ, συντόμως ἀπαγγεῖλαι, ταυτή τις ἐστί. Κῦρος, ἀποκτείνας Ἀρταγέρσην, ἵππον εἰς αὐτὸν βασιλέα τὸν ἵππον, καὶ αὐτὸς εἰς ἐκεῖνον, ἀμφότεροι σιωπῇ. Φθάνει δὲ βάλλων Ἀριαῖος ὁ Κύρου φίλος βασιλέα, καὶ οὐκ ἔτρωσε. βασιλεὺς δὲ, ἀφεὶς τὸ δόρυ, Κύρου μὲν οὐκ ἔτυχε, Τισσαφέρνην δὲ, πιστὸν ἄνδρα Κύρῳ καὶ γενναῖον, ἔβαλε καὶ κατέκτεινε. Κῦρος δ' ἐπ' αὐτὸν ἐξαναστίσας διὰ τοῦ θώρακος, ἔτρωσε τὸ στῆθος, ὅσον ὀδύνας δύο δακτύλους τὸ ἀκόντιον, πεσεῖν δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῆς πληγῆς ἀπὸ τοῦ ἵππου. Φυγῆς δὲ καὶ ταραχῆς τῶν περὶ αὐτὸν γενομένης, ὁ μὲν, ἀναστὰς μετ' ὀλίγων (ἦν οἷς καὶ Κτησίας ἦν) λόφον τινὰ πλησίον καταλαβὼν, ἡσύχαζε· Κῦρον δὲ τοῖς πολεμίοις σπειλήμενον ὁ ἵππος ἐξέφερεν ὑπὸ θυμοῦ μακρὰν, ἤδη σκότους ὄντος, ἀγνοούμενον ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ ζητούμενον ὑπὸ τῶν φίλων. ἐπαιρόμενος δὲ τῇ νίκῃ, καὶ με-

1. *Supra in excerpt. Perſ. cap.* 48. *v. doctiſſ. Briſſon. lib.* 2. *de reg. Perſ. non longe a fine, ubi errorem Suidæ notat in huius nominis etymo.* 2. Ἀρσάκης *ſupra excerpt. Perſ. c.* 48. *et* 56. 3. *in quibusd. mſſ. Plut. hoc adnotatur, ut puto, ſcholion:* πυλαιασὰς, τοὺς ψεύστας Ῥόδιοι, τοὺς μηδὲν ὑγιὲς, μήτε λέγοντας, μήτε πράττοντας.

a Δ. φασὶν ὁ Ἄρσης *codex Vulcob.*

μετὰ ὰν ὁρμῆς καὶ θράσους, διεξήλαυνε βοῶν, „ Ἐξί-
„ στασθε πενιχροί.“ τοῦτο δὲ Περσιστὶ πολλάκις αὐ-
τοῦ βοῶντος, οἱ μὲν ἐξίσταντο, προσκυνοῦντες· ἀπε-
πίπτει δὲ τῆς κεφαλῆς ἡ τιάρα τοῦ Κύρου, καὶ παρα-
τρέχων νεανίας Πέρσης, ὄνομα Μιθριδάτης, ἀκοντίῳ
βάλλει τὸν κρόταφον αὐτοῦ παρὰ τὸν ὀφθαλμόν. ἀ-
γνοῶν ὅστις [a] ἐστίν. πολὺ δὲ αἷμα τοῦ τραύματος ἐκ-
βαλόντος, ἰλιγγιάσας καὶ καρωθεὶς ὁ Κῦρος ἔπεσε.
καὶ ὁ μὲν ἵππος ὑπεκφυγὼν ἐπλάζετο· τὸν δ' [b] ἐ-
φίππειον πῖλον ἀποῤῥυέντα λαμβάνει τοῦ τὸν Κῦρον
βαλόντος ἀκόλουθος, αἵματος [c] περίπλεω. τὸν δὲ Κῦ-
ρον ἐκ τῆς πληγῆς ἀναφέροντα χαλεπῶς καὶ μόλις,
εὐνοῦχοι τινὲς παρόντες ὀλίγοι ἐπεχείρουν ἐπ' ἄλλον
ἵππον ἀναθέσθαι, καὶ σώζειν· ἀδυνάτως δ' ἔχοντα,
καὶ δι' αὐτοῦ προθυμούμενον βαδίζειν, ὑπολαβόντες
ἦγον· τῷ μὲν σώματι καρηβαροῦντα καὶ σφαλλόμενον,
οἰόμενοι δὲ νικᾶν, ἀκούοντα τῶν Φευγόντων ἀνακαλου-
μένων Κῦρον βασιλέα, καὶ φείδεσθαι δεομένων. ὁ δὲ
τούτῳ, Καύνιοι τινες ἄνθρωποι κακόβιοι καὶ ἄποροι,
689 καὶ ταπεινῶν ὑπουργημάτων ἕνεκα τῇ τοῦ βασιλέως
θρατιᾷ παρακολουθοῦντες, ἔτυχον [d] ἀναμιχθέντες,
ὡς φίλοι, τοῖς περὶ τὸν Κῦρον. ὡς δὲ μόλις συνεῖδον
τὰ περιθωρακίδια φοινικᾶ, (λευκοῖς χρωμένων τῶν βα-
σιλικῶν ἁπάντων) ἔγνωσαν πολεμίους ὄντας. εἷς οὖν
ἐκείνων ἐτόλμησεν ἀγνοῶν ἐξόπισθεν βαλεῖν τὸν Κῦρον
ἀκοντίῳ. τῆς δὲ περὶ τὴν ἰγνύαν φλεβὸς ἀναῤῥαγείσης,
πεσὼν ὁ Κῦρος, ἅμα παίει πρός τινι λίθῳ τὸν τετρω-
μένον κρόταφον, καὶ ἀποθήσκει. τοιοῦτος μὲν ὁ Κτη-
σίου λόγος, ὥ, καθάπερ ἀμβλεῖ ξιφιδίῳ, μόλις ἀναι-
ρῶν τὸν ἄνθρωπον, ἀνῄρηκεν.

que et fiduciæ plenus per medios vehebatur hoſtes: clamans, Cedite miſeri. Dum hoc identidem lingua Perſica clamat, pars venerabundi decedunt ei via. Ibi quum tiara capiti eius defluxiſet, prætercurrens adoleſcens Perſes (Mithridati nomen erat) tempus Cyri iaculo ſecundum oculum ferit, inſcius qui ſit. Eructante vim ſanguinis vulnere, captus Cyrus vertigine et ſopore collabitur. Equus fugiens oberrabat: ſtratum equi prolapsum capit comes illius qui Cyrum percuſſit, ſanguine redundans. Cyrum ex plaga ægre tandem colligentem ſe, aſſiſtentes eunuchi pauci alteri equo impoſuere, quo eriperent eum. Quem equitandi impotentem, pedibusque connitentem ire ſuſtinentes ducebant: corpore quidem ob vulnus in capite acceptum gravem ceſpitantemque, ſed victorem arbitrantem ſe, quod fugientes audiret, Cyrum regem alta voce appellantes, atque ut parceret ipſis orantes. Interea Caunii quidam homines, tenues inopesque, qui humilium miniſteriorum gratia regis caſtra ſequebantur, confuſi forte ut amici fuere cum illis qui circa Cyrum erant. hi ut tandem punicea ſagula eorum advertere, (quum regii haberent omnes candida) intellexerunt hoſtes eſſe. Ita unus eorum auſus est, ignarus qui eſſet, Cyrum iaculo a tergo ferire. Vulnerata poplitis vena prolapsus Cyrus tempus ſimul ſaucium ad ſaxum offendit: unde animam exhalavit. Hæc Cteſiæ verba ſunt, quibus quaſi plumbeo gladio vix tandem interficiens hominem eum ſuſtulit.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλουτάρχῳ, ὀλίγῳ ὕστερον.

Ἐξελαύνει δὲ [ὁ Ἀρτοξέρξης] (ὡς ὁ Κτησίας φη-
σὶν) ἐπὶ τὴν μάχην, τεσσαράκοντα μυριάσιν· οἱ δὲ
περὶ Δείνωνα καὶ Ξενοφῶντα, πολὺ πλείονας γενέσθαι
λέγουσι τὰς μεμαχημένας. ἀριθμὸν δὲ νεκρῶν ὁ Κτη-
σίας, ὀκτακισχιλίους ἀνενεχθῆναι φησὶ πρὸς τὸν Ἀρτο-
ξέρξην· [1] αὐτῷ δὲ δισμυρίων οὐκ ἐλάττους φανῆναι
τοὺς κειμένους. ταῦτα μὲν οὖν ἔσχε διαμφισβήτησιν.
ἐκεῖνο δὲ τοῦ Κτησίου λαμπρὸν ἤδη ψεῦσμα, τὸ πεμ-
φθῆναι φάναι πρὸς τοὺς Ἕλληνας αὐτὸν, μετὰ
[2] Φαύλλου τοῦ Ζακυνθίου καὶ τινῶν ἄλλων. ὁ γὰρ Ξε-
νοφῶν ἠπίστατο συνδιατρίβοντα βασιλεῖ Κτησίαν. μέ-
μνηται γὰρ αὐτοῦ, καὶ τοῖς βιβλίοις τούτοις ἐντέ-
τυχὼς δῆλός ἐστιν. οὐκ ἂν οὖν ἐλθόντα, καὶ λόγων το-
σούτων ἑρμηνέα γενόμενον, παρῆκεν ἀπάνυμον, Φαύλ-
λον δὲ τὸν Ζακύνθιον ὠνόμαζεν. ἀλλὰ δαιμονίως ὁ
Κτησίας, ὡς ἔοικε, Φιλότιμος ὤν, καὶ οὐχ ἧττον
Φιλολάκων καὶ Φιλοκλέαρχος, ἀεί τινας ἐν τῇ
διηγήσει χώρας ἑαυτῷ δίδωσιν, ἐν αἷς γενόμενος, πολ-
λὰ καὶ καλὰ [e] μεμνήσεται Κλεάρχου καὶ τῆς Λα-
κεδαίμονος. μετὰ δὲ τὴν μάχην δῶρα κάλλιστα μὲν
ἐξέπεμψε καὶ μέγιστα τῷ Ἀρταγέρσου παιδὶ, τοῦ
πεσόντος ὑπὸ Κύρου· καλῶς δὲ καὶ Κτησίαν καὶ τοὺς
ἄλλους ἐτιμήσατο.

Eduxerat autem *Artoxerxes* (ut Cteſias autor est) in aciem quadringena millia: Dinon et Xenophon multo plures fuisſe qui conflixere memorant. Inito cæſorum numero Cteſias novem millia capitum relata perhibet ad Artoxerxem: ſibi vero non minus xx. millia viſos qui ceciderant. Verum hæc in controverſia fuere. Illud vero iam Cteſiæ nobile est mendacium, qui ſe cum Zacynthio Phayllo et quibusdam aliis miſſum refert ad Græcos. Nam Xenophontem non latuit agere in regis contubernio Cteſiam. Siquidem meminit eius, et conſtat hoſce libros eum volviſſe. Quare nuncium eum et tantæ legationis interpretem non præteriſſet tacitum: at Phayli Zacynthii mentionem feciſſet. Sed mire ſcilicet ambitioſus Cteſias, nec ſecius Laconum et Clearchi ſtudioſus, paſſim in hiſtoria aliquas ſibi ipse attribuit partes: in quibus quum est, multa et præclara de Clearcho commemorat, et de Lacedæmone. Secundum prœlium eximia dona et maxima Artagerſis, qui a Cyro fuerat interemptus, filio miſit. Magnifice etiam Cteſiam ceteroſque honoravit.

Παρὰ

Apud

1. *Xyl. vertit*, Ipſi cadavera viſa haud pauciora xx. millibus esſe ait. *et annotat αὐτῷ.* Locus est ambiguus et obſcurus. Nam neque ſatis liquet de Cyrine an regis exercitu perierint qui hic numerantur: et quo illud *αὐτῷ* pertineat, non conſtat. ego ad Cteſiam potius retulerim. Minime quidem Lapo aſſentior, qui alterum numerum ad Cyrianos, alterum ad regios retulit. Diodor. Siculus de regis exercitu plures xv. millibus, de Cyri autem circiter tria millia cecidiſſe refert. 2. *In Variis lectionibus ad Plutarch. adnotatur Φαλλήνου, Φαλλήλου e Vulcobii codice. Apud Diodor. Siculum ſane lib.* 14. *Φάλληος appellatur.*

a Vulcob. cod. *εἴη.* *b* ſic et Vulcob. cod. alias *ἐφίππιον.* *c περίπλεον.* Vulc. *d συναναμιχθ.* Vulc. *e μεμνήσεται.* Vulc.

Apud eundem Plutarchum, in eadem vita.

Postquam autem Clearchum aliosque duces interposito iureiurando circumvenit Tissaphernes, conprehensosque et vinculis astrictos ad regem misit: rogatum refert se a Clearcho Ctesias ut pectinis copiam sibi faceret. Quo accepto, curasse eum caput, oblectatumque pectinis usu, et annulum suum amicitiæ mutuæ ad necesarios et familiares Lacedæmone suos insigne sibi dedisse. Insculptas in pala fuisse Caryatidas saltantes. Cibaria quæ Clearcho mittebantur, a concaptivis militibus interversa et consumpta, pauca vero ex illis relicta Clearcho. Cui rei etiam refert se remedium Ctesias adhibuisse, effecisseque ut copiosiora mitterentur Clearcho, ac militibus separatim præberentur alia: atque hæc subministrasse et suppeditasse ex beneficio et sententia Paryſatidis. Quum mitteretur quotidie Clearcho inter cibaria perna, orasse ipsum Clearchum ac subiecisse, modicum pugionem ut in carnem conditum clam sibi mitteret, neque sineret ut fata sua regis paterent atrocitati: ceterum abnuisse metu se. Regem deprecanti matri pro Clearchi incolumitate iureiurando annuisse: verum impulsu inde Statiræ cunctos fuisse abeo præter Mononem trucidatos. Hinc Statiræ tetendisse Paryſatidem insidias, virusque ei concinnasse. Verum parum probabilia affert, et coniuncta cum absurda causſa, facinus admisisse adeo nefarium, atque in periculum sese præcipitasse Paryſatidem Clearchi gratia, sustinentem iustam regis coniugem liberorumque consortem ad regnum educatorum necare. Ceterum non obscure exaggerat hæc ad Clearchi commendandam memoriam. Etenim attexit hoc quoque, duces obtruncatos ceteros fuisse a canibus et alitibus laniatos: Clearchi cadaveri venti procellam cumulum terræ excitasse atque iniecisse corpori, idque contexisse. quo loco enato palmeto brevi eximium nemus excrevisse ac locum eum inumbrasse. itaque magna ductum pœnitentia regem, quod virum diis charum peremisset Clearchum. Paryſatis ergo, quum odium iam inveteratum atque æmulationem concepisset in Statiram, cernens potentiam suam a rege se reverente et honorante proficisci, illius vero amore et fide ſtabilem firmamque, instruxit ei insidias de summa, uti arbitrabatur, aleam iaciens. Ancillam habebat fidam, quæ plurimum apud ipsam poterat, Gigim dictam. quam administram veneni Dinon tradit fuisse, consciam modo invitam Ctesias. Illum qui venenum dedit, hic Belitaram appellat, ille Melantam. Instituentes autem ex superioribus suspicionibus ac simultate congredi denuo et una cœnare, cum metu tamen et cautione iisdem epulis atque ab iisdem utebantur paratis. Nascitur apud Persas exigua avis, quæ omni caret excremento, habetque intestina omnia adipe differta: unde vento arbitrantur et rore hoc animal vivere: Ryntaces dicitur. Hanc autumat

Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ αὐτῳ βίῳ.

Ἐπεὶ δὲ Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς Τισσαφέρνης ἐξηπάτησεν καὶ παρεσπόνδησεν ὅρκων γενομένων, καὶ συλλαβὼν ἀνέπεμψεν ἐν πέδαις δεδεμένους, δεηθῆναι φησὶν αὐτοῦ τὸν Κλέαρχον ὁ Κτησίας ὅπως κτενὸς εὐπορήσειε. τυχόντα δὲ, καὶ τημελήσαντα τὴν κεφαλὴν, ἡσθῆναί τε τῇ χρείᾳ, καὶ τὸν δακτύλιον αὐτῷ δοῦναι, σύμβολον φιλίας πρὸς τοὺς ἐν Λακεδαίμονι συγγενεῖς καὶ οἰκείους. εἶναι δὲ [a] γλυφὴν ἐν τῇ σφραγῖδι Καρυατίδας ὀρχουμένας. τὰ δὲ πεμπόμενα σιτία τῷ Κλεάρχῳ τοὺς συνδεδεμένους στρατιώτας ἀφαιρεῖσθαι καὶ καταναλίσκειν, ὀλίγα τῷ Κλεάρχῳ διδόντας ἀπ' αὐτῶν. [b] ἰᾶσθαι δὲ καὶ τοῦτο φησὶν ὁ Κτησίας, πλείονα τῷ Κλεάρχῳ πέμπεσθαι διαπραξάμενος, ἰδίᾳ δὲ ἕτερα τοῖς στρατιώταις δίδοσθαι. καὶ ταῦτα μὲν ὑπουργῆσαι καὶ παρασχεῖν, χάριτι καὶ γνώμῃ τῆς Παρυσάτιδος. πεμπομένου δὲ καθ' ἡμέραν τῷ Κλεάρχῳ κωλῆνος ἐπὶ τοῖς σιτίοις, παρακαλεῖν αὐτὸν καὶ διδάσκειν ὡς χρὴ μικρὸν εἰς τὸ κρέας ἐμβαλόντα μαχαίριον, ἀποκεύψαντα πέμψαι, καὶ μὴ περιιδεῖν ἐν τῇ βασιλέως ὠμότητι τὸ τέλος αὐτοῦ γενόμενον. αὐτὸν δὲ φοβούμενον, μὴ ἐθελῆσαι. βασιλέα δὲ τῇ μὲν μητρὶ παραιτουμένῃ μὴ κτεῖναι τὸν Κλέαρχον, ὁμολογῆσαι καὶ ὀμόσαι. [1] πεισθέντα δὲ αὖθις ὑπὸ τῆς Στατείρας ἀποκτεῖναι πάντας πλὴν Μένωνος. ἐκ δὲ τούτου τὴν Παρύσατιν ἐπιβουλεῦσαι τῇ Στατείρᾳ, καὶ συσκευάσασθαι τὴν φαρμακείαν κατ' αὐτῆς. οὐκ εἰκότα λέγων, ἀλλὰ πολλὴν ἀλογίαν ἔχοντα τῆς αἰτίας, εἰ δεινὸν ἔργον οὕτως ἔδρασε καὶ παρεκινδύνευσεν ἡ Παρύσατις, διὰ Κλέαρχον ἀνελεῖν τολμήσασα τὴν γυησίαν βασιλέως γυναῖκα, καὶ τέκνων κοινωνὸν ἐπὶ βασιλείᾳ τρεφομένων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ ἄδηλον ὡς ἐπιτραγῳδεῖται τῇ Κλεάρχου μνήμῃ. καὶ γὰρ ἀναιρεθέντων φησὶ τῶν στρατηγῶν, τοὺς μὲν ἄλλους ὑπὸ κυνῶν σπαράττεσθαι καὶ ὀρνέων· τῷ δὲ Κλεάρχου νεκρῷ θύελλαν ἀνέμου γῆς θῖνα πολλὴν φέρουσαν ἐπιχῶσαι, καὶ ἐπικρύψαι τὸ σῶμα. φοινίκων δέ τινων διασπαρέντων, ὀλίγῳ χρόνῳ θαυμαστὸν ἄλσος ἀναφῦναι, καὶ κατασκιάσαι τὸν τόπον. ὥστε καὶ βασιλεῖ σφόδρα μεταμέλειν, ὡς ἄνδρα θεοῖς φίλον ἀπηνκότι τὸν Κλέαρχον. ἡ δ' οὖν Παρύσατις, μίσους τε πρὸς τὴν Στάτειραν ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένου καὶ ζηλοτυπίας, ὁρῶσα τὴν μὲν αὐτῆς δύναμιν, αἰδουμένου βασιλέως καὶ τιμῶντος οὖσαν, τὴν δ' ἐκείνης, ἔρωτι καὶ πίστει βέβαιον καὶ ἰσχυρὰν, ἐπεβούλευσεν, ὑπὲρ τῶν μεγίστων, ὡς ᾤετο, παραβαλλομένη. θεράπαιναν εἶχε πιστὴν καὶ δυναμένην παρ' αὐτῇ μέγιστον, ὄνομα [2] Γίγιν. ἣν ὁ μὲν Δείνων [c] ὑπ- 691
ουργεῖσθαι τῇ φαρμακείᾳ φησὶ, συγγνῶναι δὲ μόνον ἄκουσαν ὁ Κτησίας. τὸν δὲ δόντα τὸ φάρμακον οὗτος μὲν ὀνομάζει Βελιτάραν, ὁ δὲ Δείνων, Μελάνταν. ἐκ δὲ τῆς πρόσθεν ὑποψίας καὶ διαφορᾶς ἀρξάμενοι πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ φοιτᾷν καὶ συνδειπνεῖν ἀλλήλοις, ὅμως τῷ δεδιέναι καὶ φυλάττεσθαι, τοῖς αὐτοῖς σιτίοις καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐχρῶντο. γίνεται δὲ μικρὸν ἐν Πέρσαις ὀρνίθιον, ᾧ περιττώματος οὐδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅλον διάπλεων πιμελῆς τὰ ἐντός· ᾧ καὶ νομίζουσιν ἀνέμῳ καὶ δρόσῳ τρέφεσθαι τὸ ζῶον. ὀνομάζεται δὲ 3 ῥυντάκης. τοῦτο

1. *de his et seqq. excerpta Pers. cap.* 59. *et* 60. 2. Γίγγη *supra in excerpt. cap.* 60. 3. ῥυνδάκην *habes ibidem.*

a γλυφίδας Vulc. *b* ἰάσασθαι Vulc. *c* ὑπουργῆσαι Vulc.

τοῦτο φησὶν ὁ Κτησίας μιχρᾷ μαχαιρίδι κεχρισμένῃ τῷ Φαρμάκῳ κατὰ θάτερα τὴν Παρύσατιν διαιροῦσαν, ἐκμάξαι τῷ ἑτέρῳ μέρει τὸ Φάρμακον. καὶ τὸ μὲν ἄχραντον καὶ καθαρὸν εἰς τὸ στόμα βαλοῦσαν αὐτὴν ἐσθίειν, δοῦναι δὲ τῇ Στατείρᾳ τὸ πεφαρμαγμένον. ὁ δὲ Δείνων, οὐ τὴν Παρύσατιν, ἀλλὰ τὸν Μελάνταν, τέμνοντα τῷ μαχαιρίῳ τὰ Φαρμασσόμενα τῶν κρεῶν, τιθέναι κατὰ τὴν Στάτειραν. ἀποθνήσκουσα γοῦν ἡ γυνὴ μετὰ πόνων μεγάλων καὶ σπαραγμῶν, αὐτή τε συνησθάνετο τοῦ κακοῦ, καὶ βασιλεῖ παρέσχεν ὑποψίαν κατὰ τῆς μητρὸς, εἰδότι τὸ θηριῶδες αὐτῆς καὶ δυσμείλικτον. ὅθεν εὐθὺς ἐπὶ τὴν ζήτησιν ὁρμήσας, τοὺς μὲν ὑπηρέτας καὶ τραπεζοκόμους τῆς μητρὸς συνέλαβε καὶ κατεστρέβλωσε· τὴν δὲ Γίγιν ἡ Παρύσατις πολὺν χρόνον εἶχεν οἴκοι μετ' αὐτῆς, καὶ βασιλέως ἐξαιτοῦντος, οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' ὕστερον αὐτῆς δεηθείσης εἰς τὸν οἶκον ἀφεθῆναι νυκτὸς, αἰσθόμενος καὶ λόχον ὑφεὶς συνήρπασε, καὶ κατέγνω θάνατον [1].

tumat Cteſias cultello, quem altero latere illeverat toxico, diſſecuiſſe Paryſatidem atque infeciſſe alteram partem veneno, partem ſynceram et puram ori ingeſtam ipsam mandiſſe, Statiræ vero dediſſe virulentam. Dinon, non Paryſatidem, ſed Melantam medicatas carnes ſecuiſſe cultro et Statiræ appoſuiſſe. Quum animam igitur magnis cum cruciatibus et doloribus ageret mulier, et ipsa olfecit maleficium, et ſuſpicionem regi adverſus matrem attulit, feritatem illius et animum inplacabilem cognoſcenti. Unde quæſtioni extemplo intentus, miniſtros matris et ſtructores corripuit ac tormentis laceravit: at Gigim diu Paryſatis in cubiculo ſuo tenuit, depoſcentique denegavit regi: verum post orante illa ut domum nocte dimitteretur, certior factus locatis inſidiis conprehendit Gigim, eamque rei capitalis damnavit. *&c.*

Περὶ τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἡ Στάτειρα ἐξ ἐπιβουλῆς τῆς Παρυσάτιδος ἀπώλετο, ὁ αὐτὸς Πλούταρχος πρὸ τούτων ἐν τῷ αὐτῷ βίῳ.

De eadem re, quod Statira inſidiis Paryſatidis perierit, Plutarchus idem ſupra in eadem vita.

Ἐπεὶ δὲ Δείνων μὲν ἐν τῷ πολέμῳ συντελεσθῆναι τὴν ἐπιβουλὴν εἴρηκε, Κτησίας δὲ ὕστερον, (ὃν οὔτε ἀγνοεῖν τὸν χρόνον εἰκός ἐστι, παρόντα ταῖς πράξεσιν, οὔτε ἐκὼν αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοῦ χρόνου μεταστῆσαι τὸ ἔργον, ὡς [a] ἐπράχθη διηγούμενος· οἷα πάσχει πολλάκις ὁ λόγος αὐτοῦ, πρὸς τὸ μυθῶδες καὶ δραματικὸν ἐπιτειπόμενος τῆς ἀληθείας) τοῦτο μὲν ἦν ἐκεῖνος ἀπέδωκε χώραν ἔξει.

Quia vero per bellum Dinon hoc ſcelus prodidit patratum, Cteſias vero post: (quem neque præterire tempus, quum rebus agendis interfuerit, conſentaneum est: neque cauſſam habebat cur eam rem ultro in narrando ut fuerat geſta, ex ſuo loco traiiceret: quod crebro ei in ſcribendo accidit, ut a veritate excurrat ad vana et fabuloſa) hæc, quem illa tribuit, habebit locum.

692 Παρὰ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ σαφηνείας.

Apud Demetrium Phalereum lib. qui περὶ ἑρμηνείας *inſcribitur, cap. de perſpicuitate.*

Καὶ ὅλως δὲ ὁ ποιητὴς οὗτος, [Κτησίας,] ποιητὴν γὰρ αὐτὸν καλοίη τις εἰκότως, σαφηνείας δημιουργός ἐστιν ἐν τῇ γραφῇ συμπάσῃ· οἷον καὶ ἐν τοῖς τοῖσδε. δεῖ τὰ [b] γινόμενα οὐκ εὐθὺς λέγειν ὅτι ἐγένετο, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν, χρεμῶντα τὸν ἀκροατὴν, καὶ ἀναγκάζοντα συναγωνιᾶν. τοῦτο ὁ Κτησίας ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῇ περὶ Κύρου τεθνεῶτος ποιεῖ. ἐλθὼν γὰρ ὁ ἄγγελος οὐκ εὐθὺς λέγει ὅτι ἀπέθανε Κῦρος παρὰ τὴν Παρύσατιν, (τοῦτο γὰρ ἡ λεγομένη ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσίς ἐστιν) ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἤγγειλεν ὅτι νικᾷ· ἡ δὲ ἥσθη, καὶ ἠγωνίασε· μετὰ δὲ τοῦτο ἐρωτᾷ, Βασιλεὺς δὲ πῶς πράττει; ὁ δὲ, Πέφευγε, φησί. καὶ ἥ, ὑπολαβοῦσα, Τισσαφέρνης γὰρ αὐτῷ τούτων αἴτιος. καὶ πάλιν ἐπανερωτᾷ, Κῦρος δὲ ποῦ νῦν; ὁ δὲ ἄγγελος ἀμείβεται, Ἐνθα χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας αὐλίζεσθαι. κατὰ μικρὸν καὶ κατὰ βραχὺ προϊὼν μόλις τὸ δὴ λεγόμενον ἀπέρρηξεν αὐτὸ μάλα ἠθικῶς καὶ σαφῶς· τόν τε ἄγγελον ἐμφήνας ἀκουσίως ἀγγελοῦντα τὴν συμφορὰν, καὶ τὴν μητέρα εἰς ἀγωνίαν ἐμβαλὼν καὶ τὸν ἀκούοντα.

Et omnino hic poëta [Cteſias,] poëtam enim non immerito illum quis vocet, evidentiæ est artifex in omni ſcriptione: ſicut et in his (*interpr. H. Steph.*) Oportet quæ facta ſint, non ſtatim fateri facta esſe, ſed paulatim, ſuſpenſum tenendo auditorem, et nobiscum angi cogendo. Quod Cteſias in allato de Cyri morte nuncio facit. nec enim nuncius ſimulatque ad Paryſatin venit, ei Cyrum mortuum esſe dicit: (hæc enim est quæ Scythica oratio appellatur) ſed primum quidem, victoria potitum eum nunciavit (quæ verba illi gaudium anxietati mixtum attulerunt) postea vero interrogat, At rex quomodo ſe nunc gerit? Tunc ille; Fugæ ſe dedit, inquit. hic illa ſermonem excipiens, Tiſaphernes horum ei malorum est author, inquit. Rurſumque interrogat, Cyrus vero ubi nunc est: Reſpondet nuncius, Ubi fortes viros diverſari decet. * Paullatim et breviter progrediendo ægre erumpit in illud ipsum quod dicendum erat, idque perquam facit morate et illuſtre: tum nuncium repræſentando invitum annunciare hunc caſum, tum matrem in timorem et angorem coniiciendo, ſicut et auditorem.

Ἐν *In*

1. *Addit Plut. ſupplicium Ginges. quali nimirum venefici apud Perſas afficiebantur.* λίθος ἐπὶ πλατὺς ἐφ' οὗ τὴν κεφαλὴν καταθέντες αὐτῶν, ἑτέρῳ λίθῳ παίουσιν καὶ πιέζουσιν, ἄχρις οὗ συνθλάσωσι τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλήν.

a γρ. προετάχθη. Vulc. *b* mutandum in γενόμενα. H. S.

In lexico Heſychii.

Sarapis, tunicæ Perſicæ genus albo diſtinctum. ut Cteſias: Et diſcindens ſarapin, comamque demittens, vellebat crines et clamabat.

Ἐν τῷ Ἡσυχίου λεξικῷ.

Σάραπις, [1] Περσικὸς, χιτὼν μεσόλευκος· ὡς Κτησίας, „ Καὶ διαῤῥηξαμένη τὸν σάραπιν, καὶ „ τὰς τρίχας καθειμένη, ἐτέλετό [2] τε καὶ βοὴν „ ἐποίει".

Apud Plutarchum in vita Artoxerxis.

Lacedæmonios etiam mari ſummovit (*Artoxerxes*) Cononis Athenienſis cum Pharnabazo ductu. Siquidem Conon in Cypro post prœlium navale ad AEgos flumen egit, non ſecuritatem ſectans, ſed rerum converſionem ſicut in mari æſtus opperiens reciprocationem. Qui quod videret ſua conſilia viribus, et regis vires viro prudente egere, ad regem miſit de rationibus ſuis epiſtolam, quam tabellario iuſſit potiſſimum Zenone interprete Cretenſi vel Polycrito Mendæo reddere: (horum fuit Zeno ſaltator, medicus Polycritus) qui ſi abeſſent, Cteſia medico. Fama est hunc accepta epiſtola Cononis, ſcriptis eius adiecisſe ut Cteſiam quoque ad ſe mitteret, ad res maritimas conducibilem. Cteſias vero regem ait ſua ſponte hoc ſibi muneris iniunxiſſe.

Παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ Ἀρτοξέρξου βίῳ.

Ἐξέβαλε δὲ καὶ τῆς θαλάσσης Λακεδαιμονίους, Κόνωνι τῷ Ἀθηναίῳ μετὰ Φαρναβάζου στρατηγῷ χρησάμενος· ὁ γὰρ Κόνων διέτριβε μὲν ἐν Κύπρῳ μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, οὐ τὴν ἀσφάλειαν ἀγαπῶν, ἀλλὰ τὴν τῶν πραγμάτων μεταβολὴν, 693
ὥσπερ ἐν πελάγει τροπὴν περιμένων. ὁρῶν δὲ καὶ τὰς ἑαυτοῦ λογισμοὺς, δυνάμεως, καὶ τὴν βασιλέως δύναμιν, ἀνδρὸς ἔμφρονος δεομένην, ἔπεμψεν ἐπιστολὴν βασιλεῖ περὶ ὧν διενοεῖτο· καὶ ταύτην ἐκέλευσε τὸν κομίζοντα, μάλιστα μὲν ἀποδοῦναι διὰ Ζήνωνος τοῦ Κρητὸς, ἢ Πολυκρίτου τοῦ Μενδαίου· (τούτων δ' ἦν ὁ μὲν Ζήνων ὀρχηστὴς, ὁ δὲ Πολύκριτος, ἰατρὸς) εἰ δὲ οὗτοι μὴ παρῶσι, διὰ Κτησίου τοῦ ἰατροῦ. λέγεται δὲ ὁ Κτησίας, τὴν ἐπιστολὴν λαβὼν, παραγγεῖλαι τοῖς ὑπὸ τοῦ Κόνωνος ἐπεσταλμένοις, ὅπως καὶ Κτησίαν ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὸν, ὡς ὠφέλιμον ὄντα ταῖς ἐπὶ θαλάσσῃ πράξεσιν. ὁ δὲ Κτησίας αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ βασιλέα φησὶ προσθεῖναι τὴν λειτουργίαν αὐτῷ ταύτην.

Apud Diodorum Siculum lib. XIV.

Cum hoc anno [olymp. xcv, 3. archonte Ithycle] Cteſias hiſtoriam ſuam Perſicam concludit, a Nino et Semiramide usque deductam.

Παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ ἐν τῷ ιδ'.

Κτησίας δ' ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν [ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἰθυκλοῦς] κατέστρεφεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως.

Perſicam vero hiſtoriam Cteſiæ non obſcure notare videtur Lucianus lib. πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν, *his verbis:* τοῦ δὴ συγγραφέως ἔργον ἦν, ὡς ἐπράχθη, εἰπεῖν. οὗτος δ' οὐκ ἂν δύναιτο, ἄχρις ἂν ἡ φοβῆται Ἀρταξέρξην, ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐλπίζει κάνδυν πορφυροῦν, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. *id est,* Officium hiſtorici unum est, rem narrare, ut acta fuit. Ille vero hoc præſtare neutiquam poſſit, quamdiu reformidet Artaxerxem, cuius est medicus ſcilicet, aut dum ſperat ſibi purpureum cadyn, et torquem aureum, Niſæumque equum, mercedem nimium pro laudibus quas hiſtoriæ inſeruerit. *Qui itaque adulationem notaverit, hiſtoriæ labem ſane fœdam. Fabuloſitatem tamen maxime in illo archiatro accuſarunt, id quod de Indicis pervagatum est. Non nemo tamen idem quoque in Perſicis, quibus et Aſſyria comprehendo, quod ad antiquas gentis origines præſertim attinet, notavit; et, integer o ſi Diodorus exſtaret, cognoſceremus abunde de hac re. Non tacuit tamen et Strabo qui l.* XI. *ita:* ἀλλ' οὔτε περὶ τούτων (de Maſſagetis et Sacis) οὐδεὶς ἠκρίβωτε (*ſic ex ms. emendavit Is. Cas.*) οὐδὲν πρὸς ἀλήθειαν, οὔτε τὰ παλαιὰ τῶν Περσικῶν, οὔτε τῶν Μηδικῶν, ἢ Συριακῶν, εἰς πίστιν ἀφικνεῖτο μεγάλην, διὰ τὴν τῶν συγγραφέων ἁπλότητα, καὶ τὴν φιλομυθίαν. ὁρῶντες γὰρ τοὺς φανερῶς μυθογράφους εὐδοκιμοῦντας, ᾠήθησαν καὶ αὐτοὶ παρέξεσθαι τὴν γραφὴν ἡδεῖαν, ἐὰν ἐν ἱστορίας σχήματι λέγωσιν, ἃ μηδέποτε εἶδον μήτε ἤκουσαν, ἢ οὐ παρά γε εἰδόταν σκοποῦντες· δι' αὐτὸ δὲ μόνον τοῦτο, ὅτι ἀκρόασιν ἡδεῖαν ἔχει, καὶ θαύμασήν. ῥᾴδιον δ' ἂν τις Ἡσιόδῳ, καὶ Ὁμήρῳ πιστεύσειεν ἡρωολογοῦσι, καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, ἢ Κτησίᾳ τε, καὶ Ἡροδότῳ, καὶ Ἑλλανίκῳ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις. *id est, Xylandro interprete:* Sed neque de his quisquam veritatem exacte perhibuit, neque de priſcis Perſarum, Medorum, Syrorum rebus; fidem admodum magnam invenerunt ſcriptores: idque ob ipſorum ſimplicitatem, et fabulas edendi ſtudium. Cum enim viderent in honore eſſe eos qui e profeſſo fabulas ſcriberent: exiſtimaverunt ſuam quoque ſcriptionem lectoribus iucundam fore, ſi ſub narrationis veræ ſpecie ea dicerent, quæ neque vidiſſent neque audiviſſent, ſaltem ex iis quibus cognita iſta eſſent. id unum ſpectantes, ut auditio amœna fieret atque admirabilis. Equidem facilius Heſiodo et Homero aliquis fidem adhibuerit cum de heroibus verba faciunt, itemque tragicis poëtis; quam Cteſiæ, Herodoto, Hellanico, et eorum ſimilibus. *Ob ψευδογραφίαν itaque hoſce hiſtoricos et Lucianus* ἀληθ. ἱστορ. β';

1. *v. eruditiſſ. Briſſonium lib.* 2. *de reg. Pers. de hac veſte, ubi non ſine cauſſa ſuſpicatur apud Pollucem hanc vocem mendoſam eſſe, cuius vulgati libri* σαράγης *habent. doctiſſ. viri ſuſpicionem confirmat egregie pervetuſtus ms. Palatinus, qui diſerte istum Pollucis locum (lib.* 7. *Onomaſtic. cap.* 13. *ſub fin.) ita ſcribit:* ὁ δὲ σάραπις, Μήδων τὸ φόρημα πορφυροῦν, μεσόλευκος χιτών. *quod et in Notis meis ad Pollucem monebo* 2. *Coniecturam ſequor quam manu diligentiſſ. Sylburgii adſcriptam inveni Heſychio, ſcilicet legendum* ἐτίλλετό τε. *Adpoſui autem hoc loci istud fragmentum, quod alicui non ita vero abſimile videri queat, iſta de Paryſatidis luctu ob interfectum filium a Cteſia ſcripta fuiſſe, de quo Excerpt. Pers. c.* 58.

β', ἐν ᾠδῇ collocat: καὶ μεγίσας, ait, ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες, ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν κ. τ. λ. *Sed mittamus illum Atticum μυκτῆρα, et aliquot ex Indicis quoque ἀποσπασμάτια, vel quæ inde ſe hauſiſſe auctores teſtantur etiam optimi, adiiciamus.*

694

ΕΚ ΤΩΝ ΙΝΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΤΗΣΙΟΥ.

EX INDICIS EIVSDEM CTESIAE.

Παρὰ τῷ Στράβωνι ἐν τῷ ιέ γεωγρ.

Κτησίου μὲν οὐκ ἐλάττω τῆς ἄλλης Ἀσίας τὴν Ἰνδικὴν λέγοντος [1].

Apud Strabonem lib. XV. *geograph.*

Cteſias dicit Indiam non eſſe minorem reliqua Aſia.

Παρὰ τῷ Ἀρριανῷ ἐν Ἰνδικοῖς.

Apud Arrianum in Indicis.

Interpr. B. Vulc.

Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τὴν Ἰνδῶν γῆν ἴσην τῇ ἄλλῃ Ἀσίᾳ λέγει, οὐδὲν λέγων.

Cteſias Cnidius Indicam reliquæ Aſiæ æqualem eſſe magnitudine affirmat: ſed errat.

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. ἡ, στίχ. ϡπζ'.

Apud Tzetzem chil. VIII. *vers.* 987.

Interpr. P. L.

Ἡρόδοτος, Διόδωρος, Κτησίας, πάντες ἄλλοι,
Λέγουσι τὴν εὐδαίμονα τυγχάνειν Ἀραβίαν,
Ὥσπερ καὶ γῆν τὴν Ἰνδικὴν, εὐωδεστάτην ἄγαν,
Ἀρώμασιν ἐκπνέουσαν, ὡς καὶ τὴν γῆν ἐκείνης,
Καὶ λίθους κοπτομένους δὲ ταύτης ἀρωματίζειν.
Τοὺς δὲ ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ λυθέντας εὐωδίαις,
Ὀστᾶ τινὰ καὶ κέρατα, καὶ φύσεις τὰς ὀζώδεις,
Τότε καπνίζεσθαι λοιπὸν, καὶ ἀναχτᾶσθαι πάλιν.

Herodotus, Diodorus, Cteſias, omnes alii,
Dicunt felicem eſſe Arabiam,
Quemadmodum et terram Indicam odoriferam valde,
Aromatibus ſpirantem: ut et terram illius,
Et lapides conciſos huius, aromata ſpirent.
Homines autem illic ſolutos bonis odoribus,
Oſſa quædam, et cornua, et naturas olentes,
Tunc fumigari deinceps, atque refocillari rurſus.

Παρὰ Ἀθηναίῳ ἐν τῷ ί βιβλίῳ.

Apud Athenæum libro X.

Interpr. H. Steph.

Κτησίας δὲ παρ' Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ εἶναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίστεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ θύουσι τῷ Μίθρῃ.

Cteſias autem apud Indos regi non licere inebriari tradit. At vero apud Perſas regi conceditur inebriari die uno, in quo ſacrificant Mithræ.

Παρὰ τῷ Ἀρριανῷ, ἱστορ. ἀναβάσ. Ἀλεξ. έ.

Apud Arrianum hiſtoriar. de expedit. Alexandri lib. V.

Καὶ Κτησίας (εἰ δή τῷ ἱκανὸς καὶ Κτησίας ἐς τεκμηρίωσιν) ἵνα μὲν στενώτατος αὐτὸς αὐτοῦ ὁ Ἰνδὸς ἐστὶ, τεσσαράκοντα σταδίους ὅτι διέχουσιν αὐτῷ οἱ ὄχθαι· ἵνα δὲ πλατύτατος, [2] καὶ ἑκατὸν τὸ πολὺ δ' εἶναι αὐτοῦ τὸ μέσον τούτων.

Ac Cteſias quidem (ſi cui eius autoritas ad probandum ſufficiat) aſſerit Indi, qua anguſtisſimus is est, XL. ſtadiorum latitudine ripas inter ſe diſtare: qua vero latisſimus, etiam centum ſummum ſtadiorum ſpatium intermedium eſſe.

695

Παρὰ *Apud*

1. *Ibi et aliorum ſententias, ut Oneſicriti, Nearchi, Megaſthenis, et Deimachi ſententias maxime diſcrepantes refert; quarum nullam probat. v. et Arrianum in Indicis.* 2. *An forte hic locus defectus, viri docti videant: mihi, credo, libere ſuſpicionem meam indicare licet. Habes enim diſerte initio excerptorum ex Indic. a Photio eadem quidem de latitudine τοῦ στενοῦ αὐτοῦ· ſed de eo ubi latisſimus ſit, καὶ διακοσίων σταδίων ait. quid itaque? Facile potuit excidere in Arriani libris numeri ducenarii nota σ', quæ reponi debeat. Sicque adhuc etiam plenius Cteſiæ ſententiam expoſitam ibi habebimus. nimirum ubi Indus anguſtisſimus,* XL. *ſtadiorum eſſe: ubi latisſimus,* CC.: *ubi medius, id est, nec anguſtiſſ. nec latiſſ. plerunque* C. *ſtadiorum eſſe. Sic ego ſuſpicabar; alii diiudicent.*

Apud AElianum lib. XVII. *de nat. animal. cap.* 29.

Indorum regem hoſtibus bellum inferentem, bellatorum centena millia elephantorum antecedunt: tum vero aliorum maximorum et fortiſimorum tria millia ſubſequuntur, ad hoſtiles muros ipso incurſu evertendos inſtitutorum: cum enim rex iubet, evertunt, idque pectorum ſuorum vi et impetu. Hoc ſe audiviſſe Cteſias ſcribit: idemque Babylone ſe vidiſſe dicit, palmas ab his ad moderatoris ſui iuſſum violentiſſimo impetu extirpatas.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ ιζ' περὶ ζώ. ἰδιοτ. κεφ. κϑ'.

Τοῦ Ἰνδῶν βασιλέως ἐλαύνοντος ἐπὶ τοὺς πολεμίους, δέκα μυριάδες ἐλεφάντων προηγοῦνται μαχίμων. ἑτέρους δὲ ἀκούω τρισχιλίους τοὺς μεγίστους τε καὶ ἰσχυροτάτους ἔπεσθαι, οἵπερ οὖν εἰσι πεπαιδευμένοι τὰ τείχη τῶν πολεμίων ἀνατρέπειν, [1] ἐμπεσόντες ὅταν κελεύσῃ βασιλεύς· ἀνατρέπειν δὲ τοῖς στήθεσι. καὶ λέγει μὲν ταῦτα καὶ Κτησίας, ἀκοῦσαι γράφων. ἰδεῖν δ' ἐν Βαβυλῶνι ὁ αὐτὸς λέγει τοὺς Φοίνικας αὐτοῤῥίζους ἀνατρεπομένους ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐμπιπτόντων αὐτοῖς θηρίων βιαιότατα. δρᾶσι δ', ἢν ἄρα ὁ Ἰνδὸς ὁ πωλεύων [2] αὐτοῖς, κελεύσῃ δράσαι τοῦτο αὐτοῖς.

Apud Ariſtotelem de generat. animal. lib. II. *cap.* 2.

Quæ enim Cteſias Cnidius de ſemine elephantorum narravit, illum mentitum fuiſſe claret. Ait enim istud deſiccatum adeo indurari, ut fiat electro ſimile. Non vero ita fit.

Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν τῷ β' περὶ ζώων γενέσ. κεφ. β'.

Κτησίας γὰρ ὁ Κνίδιος ἃ περὶ τοῦ σπέρματος τῶν ἐλεφάντων εἴρηκε, φανερός ἐστιν ἐψευσμένος. φησὶ γὰρ οὕτω σκληρύνεσθαι ξηραινόμενον, ὥστε γίνεσθαι ἠλέκτρῳ ὅμοιον. τοῦτο δ' οὐ γίνεται.

Apud eundem libro tertio extremo de hiſtor. animal.

Falſum vero est etiam quod Cteſias ſcripſit de elephantorum genitura.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ ἄκρῳ βιβ. γ', περὶ ζώων ἱστορ.

Ψευδὴς δ' ἐστὶ καὶ ὅπερ Κτησίας γέγραφε περὶ τῆς γονῆς τῶν ἐλεφάντων.

Non habebam in animo quidquam infercire ubi Cteſiæ non fieret nominatim mentio. Quam enim multa talia ex AEliano alias deſcribenda, ut ille certe e Cteſia pleresque istos Indicos logos deſcripserit? Hoc tamen de gallis gallinaceis, et illud infra de avicula dicæro vel ideo inſerere viſum fuit, quod utrumque A. Schottus in ſuis Notis ad Cteſiæ Indica laudet, et e Cteſia exceptum moneat plenius ac latius, quam Photius ſcilicet fecit. De gallis ſane ex Photio ſupra cap. 3. *Indic. ſaltem habes, unde μεγίστους fuiſſe ſcias. Audi itaque AElianum lib.* XVI. *de animal. cap.* 2. *ita ſcribentem.*

Naſcuntur et Gallinacei maximi [apud Indos:] nec rubram habent criſtam ut noſtri, ſed ita variam et floridam, quemadmodum coronam ex floribus contextam. Pennas poſteriores non inflexas habent, neque in orbem revolutas, ſed latas, quas cum non erigunt, ut pavones trahunt: eorum pennæ partim auri, partim cærulei vel ſmaragdi colorem gerunt.

Ἀλεκτρυόνες δὲ γίνονται μεγέθει μέγιστοι [ἐν Ἰνδοῖς,] καὶ ἔχουσι λόφον οὐκ ἐρυθρὸν, κατά γε τοὺς ἡμεδαποὺς, ἀλλὰ ποικίλον κατὰ τοὺς ἀνθινοὺς στεφάνους. τὰ δὲ πτερὰ τὰ πυγαῖα ἔχουσιν οὐ κυρτὰ, οὐδὲ εἰς ἕλικα ἐπικαμφθέντα, ἀλλὰ πλατέα, καὶ ἐπισύρουσιν αὐτὰ, ὥσπερ καὶ οἱ ταὼς, ὅταν μὴ ὀρθώσωσί τε καὶ ἀναστήσωσιν αὐτά. χρόαν δὲ ἔχει τὰ πτερὰ τῶν Ἰνδῶν ἀλεκτρυόνων [a] χρυσωπός τε καὶ κυαναυγὴς κατὰ τὴν σμάραγδον λίθον.

Apud eundem AElianum lib. XVI. *de animal. nat. cap.* 31.

In his libris, quos Cnidius Cteſias de rebus Indicis conſcripſit, Cynamolgorum gentem ait canes permultos, magnitudine Hyrcanis canibus pares alere ſolere. Quamobrem vero ſit hæc natio tam canum ſtudioſa, cauſſam idem affert. Cum ab æſtivo ſolſtitio ad mediam hyemem, tanquam apum examina, aut concitata veſparum vis, ſic armenta numero ampliora boum ferorum eos cornibus vehementer incitata appetant et noceant: hi non aliter hæc retundere valentes, canes quos magna cura aluerunt, in ipsos immittunt, qui facile boves debellant, et interimunt. Deinde ante commemorati homines, quas eſculentas carnes exiſtimant, ſibi

Παρὰ τῷ αὐτῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ γ' περὶ ζώ. ἰδιότ. ις'. κεφ. λά.

Λέγει δὲ ἄρα Κτησίας ἐν λόγοις Ἰνδικοῖς, τοὺς καλουμένους Κυναμολγοὺς τρέφειν κύνας πολλοὺς, κατὰ τοὺς Ὑρκανοὺς τὸ μέγεθος· καὶ εἶναί γε ἰσχυρὰς κυνοτρόφους, καὶ τὰς αἰτίας ὁ Κνίδιος ἐκείνας λέγει· ἀπὸ τῶν θερινῶν τροπῶν εἰς μεσοῦντα χειμῶνα ἐπιφοιτῶσιν αὐτοῖς ἀγέλαι βοῶν, οἱονεὶ μελιττῶν σμῆνος ἢ σφηκία κεκινημένη, πλῆθος ἀριθμοῦ κρείττους οἱ βόες. εἰσὶ δὲ ἄγριοι καὶ ὑβρισταὶ, καὶ εἰς κέρας θυμοῦνται δεινῶς. οὔκουν ἔχοντες αὐτοὺς ἀναστέλλειν ἑτέρως οἵδε, τοὺς τροφίμους αὐτῶν κύνας ἐπ' αὐτοὺς ἀφιᾶσιν, εἰς τοῦτο ἀεὶ τρεφομένους· οἵπερ οὖν καταγωνίζονταί τε καὶ διαφθείρουσιν αὐτοὺς ῥᾳστα. εἶτα τῶν μὲν κρεῶν τὰ δοκοῦντα 696

1. *Iſta innuunt ſaltem excerpta Indic. ſupra c.* 3. *ubi περὶ τῶν τειχοκαταλυτῶν (ita enim cum Hæſchelio noſtro malim) ἐλεφάντων.* 2. *ἰσ. αὐτοὺς.*

a χρυσωπόν τε καὶ κυανανγῆ.

τά σφισιν εἰς ἐδωδὴν ἐπιτήδεια, ἐξαιροῦσι· τὰ δὲ λοιπὰ τοῖς κυσὶν ἀποκρίνουσι, καὶ μάλα γε ἀσμένως κοινωνοῦντες αὐτοῖς, ὥσπερ οὖν εὐεργέταις ἀπερχόμενοι. κατὰ τὴν ὥραν δὲ καθ' ἣν οὐκ ἔτι φοιτῶσιν οἱ βόες, συνθήρους αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς ζώοις τοῖς ἄλλοις ἔχουσιν· καὶ τῶν θηλειῶν ἀμέλγουσι τὸ γάλα, καὶ ἐκ τούτου κέκληνται. πίνουσι γὰρ αὐτὸ, ὥσπερ οὖν ἡμεῖς τὸ τῶν ὀΐων τε καὶ τῶν αἰγῶν.

Παρὰ τῷ Πολυδεύκει ἐν τῷ ὀνομαστικῷ ε. κεφ. ε.

Οἱ δὲ κυναμολγοὶ, [1] κύνες εἰσὶ περὶ τὰ ἕλη τὰ μεσημβρινὰ, γάλα δὲ βοῶν πωοῦνται τὴν τροφήν. καὶ τοὺς ἐπιόντας τῷ ἤθει τοῦ θέρους βοῦς Ἰνδικοὺς καταγωνίζονται, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας.

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. ζ'. στίχ. ψλθ'.

Εἰ θαῦμα δὲ νομίζοι τις, [2] Ἀράβων τοὺς καλάμους,
Ὁ Τζέτζης λέγει, τοὺς Ἰνδῶν καλάμους τῷ Κτησίᾳ
Ὡς διργυίους [3] γράφοντι τὸ πλάτος, τίς πιστεύσει;
Καὶ τοῖς τὸ ἓν γονάτιον δύο ποιεῖν ὁλκάδας.

Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, περὶ ἱστορ. ζώ. ἐν τῷ β', κεφ. α'.

Διστοίχους δὲ ὀδόντας οὐδὲν ἔχει τούτων τῶν γενῶν. ἔστι δέ τι, εἰ δεῖ πιστεῦσαι Κτησίᾳ. ἐκεῖνος γὰρ ὁ
697 Ἰνδοῖς τὸ θηρίον, ᾧ ὄνομα εἶναι [4] μαντιχώρᾳ, τοῦτ' ἔχειν ἐπ' ἀμφότερά φησι τριστοίχους τοὺς ὀδόντας. εἶναι δὲ μέγεθος μὲν ἡλίκον λέοντα, καὶ δασὺ ὁμοίως, καὶ πόδας ἔχειν ὁμοίους. πρόσωπον δὲ καὶ ὦτα ἀνθρωποειδές. τὸ δ' ὄμμα γλαυκὸν, τὸ δὲ χρῶμα κιναβάρεως. τὴν δὲ κέρκον, ὁμοίαν τῇ τοῦ σκορπίου τοῦ χερσαίου, ἐν ᾗ κέντρον ἔχειν, καὶ τὰς ἀποφυάδας ἀπακοντίζειν. φθέγγεσθαι δ' ὅμοιον φωνῇ σύριγγος καὶ σάλπιγγος· ταχὺ δὲ θεῖν οὐχ ἧττον τῶν ἐλάφων, καὶ εἶναι ἄγριον καὶ ἀνθρωποφάγον.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ θηρίου ἐκ τῶν Κτησίου καὶ ὁ Παυσανίας ἐν Βοιωτικοῖς.

Θηρίον δὲ ἐν τῷ Κτησίου λόγῳ τῷ ἐς Ἰνδοὺς, Μαρτιχόρα ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων σφίσιν [5] ἀνδροφάγον λελέχθαί οἱ πείθομαι τὸν Τίγριν. ὀδόντας δὲ αὐτὸ τριστοίχους καλὰ [6] ἑτέραν τὴν γένυν καὶ κέντρα ἐπὶ ἄκρας ἔχειν τῆς οὐρᾶς. τούτοις δὲ τοῖς κέντροις [7] ἐγγύθι ἀμύνεσθαι, καὶ ἀποπέμπειν ἐς τὸς πορρωτέρω τοξότας ἀνδρὸς οἰστῷ ἴσον.

Cynamolgi vero, canes ſunt circa meridionales paludes [Indiæ,] qui lacte boum victitant, et incurſantes gentem in æſtate boves Indicos debellant, uti ſcribit Cteſias.

Apud Tzetzem chiliad. VII. *vers.* 739.

Si vero miraculum putet quiſpiam Arabum calamos,
Tzetzes recenſet Indorum calamos ex Cteſia,
Inſtar duorum paſſuum ſcribente in latitudine: quis credat?
Et illis unum internodiolum duas facere onerarias.

Apud Ariſtotelem de hiſt. animal. lib. II. *cap.* I.

Duplicem vero dentium ſeriem ex his generibus animal nullum habet. Immo est quoddam, ſi Cteſiæ credere par est. Ille enim animal apud Indos cui nomen ſit Mantichora, habere utrinque ſecus dentium triplicem ordinem ait: magnitudine vero æquare leonem, et ſimiliter pilis denſum eſſe, nec pedes abſimiles habere. facie autem et auribus humanis ſimilem: oculisque glaucis, colore rubere ut cinnabari. caudam vero, ſcorpii terreſtris caudæ parem eſſe, in qua aculeum gerat, et agnata eiaculetur ſpicula. vocem illi talem eſſe qualis fiſtula et tuba edatur. celeriter vero currere non aliter ac cervos, et ferum eſſe, devorareque homines.

De eadem bellua et Pauſanias in Bœoticis ex Cteſia.

Interprete R. Amaſæo.

Iam vero eam belluam quam Cteſias in hiſtoria de Indis Mantichoram ab illis ſcribit appellari, a Græcis (*ob præcipuam in homines ſævitiam*) Androphagum, non aliam a Tigride eſſe crediderim. Dentium illi in maxilla altera triplex ordo: et in extrema cauda aculeos habet, quibus et ſe cominus tueatur, et venatores eminus tanquam ſagittis petat.

Pli-

1. *De Polluce noſtro quid dicam, mehercle neſcio. AElianum certe rectius inſpexiſſe Cteſiam credam. Et alii etiam certe auctores hos Cynamolgos populos tradunt, eosque canum feminarum lacte victitaſſe, unde iis nimirum nomen: in illis etiam Cnidius Agatarchides, apud quem paria habes cum Cteſianis excerptis. Cur itaque Pollux canes cum gente ſua, canina licet et ipsa, confundat, cauſſam non comminiſcor.* 2. *narravit vero ex Vranii lib.* III. Ἀραβικῶν *Tzetzes de calamis ibi, in quibus mortuos reges, et eorum uxores, fratres ac filios ſepeliant* ἐν γόνυ τι κοιλάνοντες *illorum calamorum, et calamum* μὴ κόψαντες, πάλιν ἐῶσι φύειν, *quibus Cteſiana ſubiicit, talia ſcilicet illa* ψευδεπινούστερα, *quibus delectati ſcriptores vani.* 3. *vide Excerpt. Ind. ſupra cap.* 6. 4. *Notanda diverſitas ſcripturæ in huius beluæ vocabulo. Excerpta Ind. ſupra cap.* 7. *habent* μαρτιχόρα, *vel cum Bav. libro* μαρτιχόρας, *ut etiam AElianus et Philoſtratus habet. Ariſtoteles* μαντιχώραν *vocat, et Plinius etiam* mantichoram, *ſicut et AEliani varia lectio. notavit et Brodæus V. miſcell.* 24. *Cteſiam ſuper his graviter vanitatis arguens.* 5. ἀνθρωποφάγον *habent Excerpta.* 6. Ἑκατέραν *mavult Fr. Sylburgius, ut et interpretatur,* utraque mandibula tripl. 7. ἐγγύθεν ἀμύνεσθαι, *vel* ἀμύνεται *mavult idem Sylb.*

Plinius lib. VIII. *cap.* XXI. Apud eosdem [Indos] nasci Ctesias scribit, quam mantichoram appellat, triplici dentium ordine pectinatim coëuntium, facie et auriculis hominis, oculis glaucis, colore sanguineo, corpore leonis, cauda scorpionis modo spicula infigentem: vocis, ut si misceatur fistulæ et tubæ concentus: velocitatis magnæ; humani corporis vel præcipue appetentem.

De eodem apud AElianum lib. IV. *de anim. cap.* 21.

Apud Indos nascitur violento robore præditum animal, cui Indorum lingua Mantichoras nomen est, magnitudine maximi leonis, colore rubrum adeo ut cinnabarim referat: canis modo villosum: facie eadem prope quæ hominis: dentium triplici utrinque ordine mucrone acutissimorum, caninis maiorum: auribus hominis similibus, nisi quod hæ et grandiores, et villosiores sunt: oculis cæsiis, et his non dissimilibus hominis: pedibus et unguibus eisdem qui leonis. summa cauda illi scorpionis modo, aculeo plusquam cubitali armata, quo letaliter pungit, si quem attigerit. reliquum etiam caudæ, utrinque aculeis cuspidatum est, quos tanquam tela, si quis insequatur, eminus iaculatur, letaliter pungit. Cum in anteriorem partem versus aculeos iaculatur, caudam intorquet: sin retroversus Sacarum more aculeos emittit, tum extentissime caudam porrigit. Aculei quos iaculatur, pedali magnitudine, et schœni (*iunci vel funis*) crassitudine sunt: quibus icta omnia, præter solum elephantum pereunt. Ctesias Indos sibi affirmasse ait, locis emissorum aculeorum alios succrescere, ut sit huius pestis perpetua successio. Humanis, ut idem affert, carnibus maxime delectatur. quocirca complureis homines interficit: nec duntaxat in singulos homines invadit, sed plureis collectos, vel ipse solus interimit. Reliqua item animalia vincere potest, excepto leone. Quod autem humanis carnibus sese complere ei suave sit, eius nomen ostendit. Indice enim ideo Mantichoras appellatur, quod bestia hominum voracissima sit, ex rebus, quas agit nomen trahens. Eadem est qua pernicissimi cervi corporis velocitate. Eius pullos aculeatis nondum caudis armatos venantur, caudasque eorum ad saxum elidunt, atque crebris ictibus confringunt, ut aculeos ne postea producere queant. Vocem edunt maxime accedentem ad sonum tubæ. Ctesias apud Persas hoc animal se vidisse testatur, ex India regi Persarum muneri missum. Hæc Ctesias scriptor Cnidius, penes quem horum omnium fides esto.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ δ' περὶ ζῴ. κεφ. κά.

Θηρίον Ἰνδικὸν, βλαπτικὸν τὴν ἀλκὴν, μέγεθος κατὰ τὸν λέοντα τὸν μέγιστον, τὴν δὲ χρόαν ἐρυθρὸν, ὡς κιννάβαρι εἶναι δοκεῖν, δασὺ δὲ ὡς κύνες, φωνῇ τῇ Ἰνδῶν [a] μαρτιχόρας ὀνόμασται. τὸ πρόσωπον δὲ κέκτηται ταὐτὸν, ὡς δοκεῖν ὁ θηρίον τοῦτο γε, ἀλλ' ἀνθρωπικὸν ὁρᾷν. ὀδόντες τρίστοιχοι μὲν ἐμπεπήγασιν οἱ ἄνω αὐτῷ, τρίστοιχοι δὲ οἱ κάτω, τὴν ἀκμὴν ὀξύτατοι, τῶν κυνείων ἐκεῖνοι μείζους. τὰ δὲ ὦτα ἔοικεν ἀνθρώπῳ καὶ ταῦτα τήν γε ἑαυτῶν πλάσιν, μείζω δὲ καὶ δασέα. τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς γλαυκός ἐστι, καὶ ἐοίκασιν ἀνθρωπίνοις καὶ οὗτοι. πόδας δέ μοι νέμει καὶ ὄνυχας [b] οἵους εἶναι λέοντος. τῇ δὲ οὐρᾷ ἄκρᾳ προσήρτηται σκορπίου κέντρον, καὶ εἴη ἂν ὑπὲρ πῆχυν τοῦτο· καὶ παρ' ἑκάτερα αὐτῷ ἡ οὐρὰ κέντροις διείληπται. τὸ δὲ οὐραῖον τὸ ἄκρον εἰς θάνατον ἐκέντησε τὸν περιτυχόντα, καὶ διέφθειρε παραχρῆμα. ἐὰν δέ τις αὐτὸν διώκῃ, ὃ δ' ἀφίησι τὰ κέντρα πλάγια ὡς βέλη. καὶ ἔστι τὸ ζῷον ἐκηβόλον. καὶ εἰς τὰ ἔμπροσθεν μὲν ὅταν ἀπολύῃ τὰ κέντρα, ἀνακλᾷ τὴν οὐράν· ἐὰν δὲ εἰς τὰ πίσω, κατὰ τοὺς Σάκας, ὧδε ἀποτάδην αὐτὴν ἐξαρτᾷ. ὅτου δ' ἂν τὸ βληθὲν τύχῃ, ἀποκτείνει. ἐλέφαντα δὲ οὐκ ἀναιρεῖ μόνον. τὰ δὲ ἀκοντιζόμενα κέντρα ποδιαῖα τὸ μῆκός ἐστι, σχοίνου δὲ τὸ πάχος. λέγει δὲ ἄρα Κτησίας, καὶ φησιν ὁμολογεῖν αὐτῷ τοὺς Ἰνδοὺς, ὁ τοῖς χώραις τῶν ἀπολυομένων ἐκείνων κέντρων ὑπαναφύεσθαι ἄλλα, ὡς ἂν μὴ τῷ κακῷ τῷδε ἐπιγονὴν. Φιλεῖ δὲ, ὡς ὁ αὐτὸς λέγει, μάλιστα ἀνθρώπους ἐσθίειν. καὶ ἀναιρεῖ δὲ ἀνθρώπους πολλοὺς, καὶ ὃ καθ' ἕνα ἐλλοχᾷ, καὶ δύο δ' ἂν ἐπιθείτο καὶ τρισὶ, καὶ κρατεῖ τῶν τοσούτων μόνος. καταγωνίζεται δὲ καὶ τῶν ζώων τὰ λοιπὰ, λέοντα δὲ οὐκ ἂν καθέλοι ποτέ. ὅτι δὲ κρεῶν ἀνθρωπείων ἐμπεπλάμενον τόδε τὸ ζῷον ὑπερήδεται, κατηγορεῖ καὶ τὸ ὄνομα. τιθεῖται γὰρ τῇ Ἑλλήνων φωνῇ ὁ Ἰνδῶν, ἀνθρωποφάγον αὐτὸ εἶναι· ἐκ δὲ τοῦ ἔργου καὶ κέκληται. πέφυκε δὲ κατὰ τὴν ἔλαφον ὠκύς. τὰ βρέφη δὲ τῶνδε τῶν ζώων οἱ Ἰνδοὶ θηρῶσιν ἀκέντρους τὰς οὐρὰς ἔχοντα, καὶ λίθῳ γε ἔτι διαθλῶσιν αὐτὰς, ἵνα ἀδυνατῶσι τὰ κέντρα ἀναφύειν. φωνὴν δὲ σάλπιγγος ὡς ὅτι ἐγγυτάτω προΐεται. λέγει δὲ καὶ ἑωρακέναι τόδε τὸ ζῷον ὁ Πέρσαις Κτησίας, ἐξ Ἰνδῶν κομισθὲν δῶρον τῷ βασιλεῖ Περσῶν. εἰ δή τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι ὑπὲρ τῶν τοιούτων Κτησίας. ἀκούσας γε μὴν τις τὰ ἴδια τοῦδε τοῦ ζώου, εἶτα μέντοι τῷ συγγραφεῖ τῷ Κνιδίῳ προσεχέτω.

Apud Antigonum mirab. narrat. cong. hist. CLXXXI.

G. Xyl. interpr.

Παρ' Ἀντιγόνῳ ὁ ἐν τῇ ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγῇ, ἱστορ. ρπά.

Ctesiam tradere, ex Armeniis petris aquam excidere, quæ simul pisces nigros eiiciat, gustataque interficiat.

Τὸ δ' ἐκ τῆς πέτρας Ἀρμενίων ἐκπίπτον [ὕδωρ] Κτησίαν ἱστορεῖν [1] ὅτι συμβάλλει ἰχθῦς μέλανας, ὧν τὸν ἀπογευσάμενον τελευτᾶν.

Ibidem, CLXXXII.

De igne Ctesiam ait narrare, apud Phaselitas

Ἐν τῇ αὐτῇ ἱστορ. ρπβ'.

Περὶ δὲ πυρὸς Κτησίαν φησὶν ἱστορεῖν, ὅτι περὶ τὴν τῶν

1. *Hæc ni fallor e Callimachi Cyrenaï ἐκλογῇ τῶν παραδόξων affert Antigonus, ut et quod sequitur.*

a alii μαντιχώρας. *b* ὁμοίους.

τῶν Φασηλιτῶν χώραν ἐπὶ τοῦ τῆς Χιμαίρας ὄρους ἐστὶ τὸ καλούμενον ἀθάνατον πῦρ· τοῦτο δὲ ἐὰν μὲν εἰς ὕδωρ ἐμβάλῃς, καίεσθαι βέλτιον· ἐὰν δὲ [1] Φορτίον ἐπιβαλὼν πήξῃ τις, σβέννυσθαι.

litas in Chimæra monte ignem esse qui perennis nominetur. qui ignis in aquam coniectus, melius ardeat: sin onus aliquis iniiciat, exstingui.

Plinius lib. XXXI. *cap.* 2. Ctesias in Armenia scribit esse fontem, ex quo nigros pisces illico mortem
699 afferre in cibis, quod et circa Danubii exortum audivi, donec veniatur ad fontem alveo appositum, ubi finitur id genus piscium. Ideoque ibi caput eius amnis intelligitur fama.

Idem lib. II. *cap.* 106. Flagrat in Phaselide mons Chimæra, et quidem immortali diebus et noctibus flamma. Ignem eius accendi aqua, extingui vero terrà aut fœno, Cnidius Ctesias tradit.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ ις' περὶ ζώ. κεφ. λζ'.

Apud AElianum lib. XVI. *de animal. cap.* 37.

Παράγε τοῖς [2] Ψύλλοις καλουμένοις τῶν Ἰνδῶν εἰσὶ γὰρ καὶ Λιβύων ἕτεροι, ἵπποι γίνονται τῶν κριῶν οὐ μείζους. καὶ τὰ πρόβατα ἰδεῖν μικρὰ κατὰ τοὺς ἄρνας. καὶ οἱ ὄνοι δὲ τοσοῦτοι γίνονται τὸ μέγεθος· καὶ οἱ ἡμίονοι, καὶ οἱ βοῦς, καὶ πᾶν κτῆνος ἕτερον ὁτιοῦν. Ὑῒ δὲ ἐν Ἰνδοῖς οὐ φασι γίνεσθαι, οὔτε ἥμερον, οὔτε ἄγριον. μυσάττονται δὲ καὶ ἐσθίειν τοῦδε τοῦ ζώου Ἰνδοί, καὶ οὐκ ἂν γεύσαιντό ποτε θείαν, ὥσπερ οὐδὲ ἀνθρωπείαν οἱ αὐτοί.

Apud Indos Psyllos (nam sunt etiam alteri Africi) arietibus non maiores equi gignuntur. Itemque oves non magnitudine agnos nostros superant. Asini quoque pares nascuntur, et similiter muli, boves, et quod illic cunque bestiarum, perparvulum est. Porro apud Indos nullum suem neque ferum neque cicurem pasci Ctesias Cnidius ait, et suilli generis usum Indos a se detestari, et tantopere ab eo vescendo, quam ab humanis carnibus, abhorrere.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ θ', κεφ. κ'.

Apud eundem lib. IV. *cap.* 26.

Τοὺς λαγὼς καὶ τὰς ἀλώπεκας θηρῶσιν οἱ [3] Ἰνδοὶ τὸν τρόπον τοῦτον. κυσὶν εἰς τὰς ἄγρας οὐ δέονται, ἀλλὰ νεοττοὺς συλλαβόντες ἀετῶν καὶ τῶν κοράκων καὶ ἰκτίνων προσέτι, τρέφουσι, καὶ ἐκπαιδεύουσι τὴν θήραν. καὶ ἔστι τὸ μάθημα· κρέα λαγῷ καὶ ἀλώπεκι τιθασσῷ κρέας προσαρτῶσι, καὶ μεθιᾶσι θεῖν· καὶ τοὺς ὄρνιθας αὐτοῖς κατὰ πόδας ἐπιπέμψαντες, τὸ κρέας ἀφελέσθαι συγχωροῦσιν. οἱ δὲ ἀπὸ κρέατος διώκουσι, καὶ λαβόντες ἢ τὸν ἢ τὴν, ἔχουσιν ὑπὲρ τοῦ καταλαβεῖν ἆθλον τὸ κρέας. καὶ τοῦτο μὲν αὐτοῖς δίλεάς ἐστι καὶ μάλα ἐφολκόν. οὐκοῦν ὅταν ἀκριβάσωσι τὴν σοφίαν τὴν θηρατικὴν, ἐπὶ τοὺς ὀρείους λαγὼς μεθιᾶσιν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ τὰς ἀλώπεκας τὰς ἀγρίας. οἱ δὲ, ἐλπίδι τοῦ δείπνου τοῦ συνήθους, ὅταν τι τούτων φανῇ, μεταθέουσι καὶ αἱροῦσιν ἅπαντα, καὶ τοῖς δεσπόταις ἀποφέρουσιν, ὡς λέγει Κτησίας. καὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ τέως προσηρτημένου κρέως, αὐτοῖς τὰ σπλάγχνα τῶν θηρευθέντων τὸ δεῖπνόν ἐστιν. ἐκεῖθεν καὶ τοῦτο ἴσμεν.

Lepores et vulpes Indi hoc modo venantur. Canibus ad venationem non egent, sed captos aquilarum, corvorum, et insuper milvorum pullos alunt, et ad venatum instituunt: Nempe leporem mansuetum et vulpem cicurem carne appensa ad cursum dimittunt: et mox immittunt aves carnem eis quam appetunt adempturas. Illæ igitur quanta possunt celeritate et impetu vel hanc vel illum consequutæ, carnem sui laboris præmium et escam desideratam sibi auferunt. Sic institutas ad prædam aves, deinceps in montanos lepores et vulpes feras emittunt: quos illæ itidem spe solitæ escæ persequuntur, et mox captos dominis adferunt, ut prodit Ctesias. loco autem carnis prius appensæ, viscera captorum eis in cibum permittuntur.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν ἐθνικοῖς.

Apud Stephanum in Ethnicis.

Τέως. ἔστι καὶ ἑτέρα πόλις ἐν Διρβαῖς τῆς Σκυθίας, ἐν ᾗ λέγουσι λίμνην ἰχθύων ἔχουσαν πλῆθος. ἀφ' ὧν εὐθίας γινομένης, ἔλαιον ἐπιπολάζει τοσοῦτον, ὅσον ἀρύεσθαι αὐτὸ ταῖς χερσὶν εἰς σκάφος, καὶ χρῆσθαι αὐτῷ [4].

Teos. est et alia (hoc nomine) civitas apud Dirbas in Scythia, in qua narrant stagnum plenum esse piscibus. a quibus, quum tranquillum est, oleum supernatat tanta copia, ut manibus illud hauriant in scapham, eoque utantur.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ θ' περὶ ζώ. ἰδιότ. κεφ. κζ'.

Apud AElianum lib. IV. *de nat. anim. cap.* 27.

Τὸν γρύπα ἀκούω τὸ ζῶον τὸ Ἰνδικὸν [5] τετράπουν
700 εἶναι κατὰ τοὺς λέοντας, καὶ ἔχειν ὄνυχας χαρτεροὺς ὡς ὅτι μάλιστα, καὶ τύτυς μέντοι τῶν λεόντων παραπλησίους· κατάπτερον δὲ τὰ νῶτα, καὶ τύτων τῶν πτερῶν τὴν χρόαν μέλαιναν εἶναι ἄδυσι· τὰ δὲ πρόσθια ἐρυ-

Gryphem Indicum animal audio similiter quadrupedem ut leonem esse: robustissimis item exister unguibus leonum similibus: tum dorsum eius pennis indui nigris, anteriorem corporis par-

1. *emendo* Φορυτὸν, fimum, *vel* quisquilias, *quæ alias naturalis potius alimentum et fomes. patet ex nostri Ctesiæ excerptis Ind. supra c.* 10. 2. *Pygmæis hæc tribuunt Excerpta supra c.* 11. 3. *Pygmæi in Excerpt. c.* 11. 4. *Vbi hic Ctesiæ mentio, ais? fateor. Sed lege supra excerpt. Indic. fine c.* XI. *et dices lac lacti non tam simile.* 5. *vide Excerpt. Ind. c.* 12.

partem rubris, alas vero candidis. Cteſias eos ait cervicis pennas cæruleas et floridas habere: aquilino ore eſſe, et capite cuiusmodi pictores fingunt: oculis autem igneis. nidosque in montibus facere: utque ætatis proceſsu grandes non capi, ita earum pullos comprehendi poſſe. Bactri autem Indis finitimi eos illic auri cuſtodes eſſe, aurumque effodere aiunt, et ſimul eo ipso nidos conſtruere: quod vero auri in terram deciderit, Indos homines auferre. Contra Indi eos auri, quod veri quidem ſimile videtur, cuſtodes eſſe negant: neque enim Gryphes auri egere: ſed cum ad colligendum aurum homines accesſerunt, hos de pullis ſuis maiorem in modum timentes, pro eis pugnare. atque cum aliis etiam animalibus concertare, eaque facillime vincere: contra autem leones et elephantos non ſtare. Indigenæ, quod ab huiusmodi animalium robore timeant, non interdiu, ſed ad collectionem auri noctu proficiſcuntur, quod ſe tum melius latere arbitrentur. Locus ubi Gryphes verſantur, ac ubi aurum effoditur, deſertisſimus est. Quo circa aurum venari ſtudentes, mille, aut bis mille armati eo perveniunt, ſimulque ligones et ſaccos afferunt, ſilentem lunam obſervantes. Quod ſi Gryphes fallant, duplicem commoditatem aſsequuntur; quod et eorum vita ab illorum atrocitate ſervatur, et ſimul aurum domum avehunt: ubi auro purgato ab iis qui hanc artem callent, ingentes ſibi pro periculis opes comparant. Sin in furto deprehendantur, perierunt. Cum ſemel eo profecti ſunt, domum non niſi triennii, aut quadriennii intervallo revertuntur.

ἐρυθρά Φασι· τάς γε μὴν πτέρυγας αὐτὰς, οὐκ ἔτι τὰς αὐτὰς, ἀλλὰ λευκάς. τὴν δὲ ἔρην δὲ αὐτῶν κυανοῖς διηθίσθαι τοῖς πτεροῖς Κτησίας ἱστορεῖ· σῶμα δὲ ἔχειν αἰετῶδες· καὶ τὴν κεφαλὴν, ὁποίαν οἱ χειρουργοῦντες γράφουσί τε καὶ πλάττουσι. Φλογώδεις δὲ τοὺς ὀφθαλμούς Φασιν αὐτοῦ. νεοττιὰς δὲ ἐπὶ τῶν ὀρῶν ποιεῖται. καὶ τέλειον μὲν λαβεῖν ἀδύνατόν ἐστι, νεοττοὺς δὲ αἱροῦσι. Βάκτριοι μὲν γειτνιῶντες Ἰνδοῖς, λέγουσιν αὐτοὺς φύλακας εἶναι τοῦ χρυσοῦ αὐτόθι, καὶ ὀρύττειν τε αὐτόν Φασιν αὐτοὺς, καὶ ἐκ τούτου τὰς καλιὰς ὑποπλέκειν, τὸ δὲ ἀποῤῥέον Ἰνδοὺς λαμβάνειν. Ἰνδοὶ δὲ οὔ Φασιν αὐτοὺς Φρουροὺς εἶναι τοῦ προειρημένου· μηδὲ γὰρ δεῖσθαι χρυσίου γρῦπας· (καὶ ταῦτα εἰ λέγουσι, πιθανὰ ἔμοιγε δοκοῦσι λέγειν) ἀλλ' αὐτοὺς μὲν ἐπὶ τὴν τοῦ χρυσίου ἄθροισιν ἀφικνεῖσθαι· τοὺς δὲ ὑπὲρ τῶν σφετέρων βρεφῶν δεδιέναι, καὶ τοῖς ἐπιοῦσι μάχεσθαι. καὶ διαγωνίζεσθαι μὲν πρὸς τἆλλα ζῶα καὶ κρατεῖν ῥᾴστα, λέοντι δὲ μὴ ἀνθίστασθαι, μηδὲ ἐλέφαντι. δεδιότες δὲ ἄρα τὴν τῶνδε τῶν ζώων ἀλκὴν οἱ ἐπιχώριοι, μεθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸν χρυσὸν οὐ στέλλονται, νύκτωρ δὲ ἔρχονται. ἐοίκασι γὰρ τηνικάδε τοῦ καιροῦ λανθάνειν μᾶλλον. ὁ δὲ χῶρος οὗτος ἔνθα οἵ τε γρῦπες διαιτῶνται, καὶ τὰ χωρία τὰ χρυσοῦ ἐστιν, ἔρημος πέφυκε δεινῶς. ἀφικνοῦνται δὲ οἱ τῆς ὕλης τῆς προειρημένης θηρατοὶ, κατὰ χιλίους τε καὶ δὶς τοσούτους ὡπλισμένοι. καὶ ἅμας κομίζουσι σάκκους τε, καὶ ὀρύττουσι, ἀσέληνον νύκτα ἐκτηροῦντες. ἐὰν μὲν γὰρ λάθωσι τοὺς γρῦπας, ὤφετο διπλῆν τὴν ὄησιν. καὶ γὰρ σώζονται, καὶ μέντοι καὶ οἴκαδε τὸν Φόρτον κομίζουσι. καὶ ἐκκαθάραντες οἱ μαθόντες [a] χρυσωρυχεῖν σοφίᾳ τινὶ σφετέρᾳ, πάμπολυν πλοῦτον ὑπὲρ τῶν κινδύνων ἔχουσι τῶν προειρημένων. ἐὰν δὲ κατάφωροι γένωνται, ἀπολόλασιν. ἐπανέρχονται δὲ εἰς τὰ οἰκεῖα, ὡς πυνθάνομαι, δι' ἔτους τρίτου καὶ τετάρτου.

Apud Ariſtotelem de hiſtor. animal. lib. VIII. *cap.* 28.

Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, περὶ ζῴ. ἱστορ. ἐν τῷ θ'. κεφ. κή.

In Indica autem regione, ut ait Cteſias, parum ille fide dignus, nec cicur nec ferus ſus invenitur.

Ἐν δὲ τῇ Ἰνδικῇ, ὡς Φησι Κτησίας, οὐκ ἂν ἀξιόπιστος, οὔτε ἥμερος οὔτ' ἄγριος σῦς [1].

Apud AElianum lib. III. *de nat. animal. cap.* 3.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ περὶ ζῴ. ἰδιότ. γ'. κεφ. γ'.

Suem apud Indos neque ferum neque manſuetum naſci Cteſias prodidit: et oves eorum alicubi caudas cubitum latas habere.

Ὗν οὔτε ἄγριον οὔτε ἥμερον ἐν Ἰνδοῖς γενέσθαι λέγει Κτησίας. πρόβατα [2] δὲ τὰ ἐκείνων οὐρὰς πήχεως ἔχειν τὸ πλάτος πού Φησιν. 701

Hic ſubiicienda illa quæ inter excerpta a Photio in Cod. Bavarico leguntur, ſupra pag. 661. *cap.* XV. *ut ea pag. v. penult. ad Notas D. Hæſchelii monui. Sunt autem hæc:*

Interpr. A. Schotto.

De Seris ferri ait, itemque de ulterioribus Indis, immania prorſus illos habere corpora, ut tredecim ibi cubitos alti viri reperiantur, quorum æque vita ducenteſimum excedat annum. Viſos et in Gaitæ fluminis quadam parte ferinos homines, hippopotami fere cute, quam ne tela quidem ipsa perfoderent. In illa ipsa India (ut ferunt) ad intimas marinæ inſulæ partes, prælongas geſtare caudas

Λέγονται δὲ Σῆρες, καὶ ὅσα ἄνω Ἰνδοὶ μέγιστα σφόδρα εἶναι τὰ σώματα, ὡς εὑρίσκεσθαι ἄνδρας ιγ' πηχῶν τὸ μῆκος· βιοῦντες δὲ ὑπὲρ τὰ σ' ἔτη [3]. εἰσὶ δὲ καὶ ὅσα μέρη τινὶ ποταμοῦ, λεγομένου Γαίτου, ἀνθρωποι θηριώδεις, καὶ τὸ δέρμα παραπλήσιον ἱπποποτάμοις, ὡς μὴ διακόπτεσθαι βέλεσιν. ὅσα δὲ τῇ αὐτῇ Ἰνδικῇ, εἰς τὸν μυχὸν τῆς πελαγίας νήσου, Φασὶ τοὺς οἰκοῦντας κρύπτειν οὐρὰς

1. *Excerpt. Indic. c.* 13. *adde et fragmentum paullo ante ex AEliani lib.* XVI. *cap.* 37. *allatum, ubi de eadem re.* 2. *Excerpt. Indic. ſupra cap.* 13. 3. *Notat D. Hæſchel. ex Lucian.* Σῆρας μὲν ἱστοροῦσι μέχρι τριακοσίων ζῆν ἐτῶν. *Et A. Schottus:* De Seris Lucian. quoque proditum refert, ad trecenteſimum eos vitæ annum pertingere.

[a] χρυσοχοεῖν.

ρὰς ἔχειν μεγίστας, ὁποίας διαγράφουσι τῶν σατύρων [1].

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ δ' περὶ ζώ. ἰδ. κεφ. μά.

Ἔθνος ὀρνίθων Ἰνδικῶν βραχυτάτων καὶ τοῦτο εἴη ἄν· οἰκεῖ δὲ τοῖς πάγοις τοῖς ὑψηλοῖς ποιοῦνται, καὶ ταῖς πέτραις ταῖς καλουμέναις Λιτταῖς. καὶ ἔστι τὸ μέγεθος τὰ ὀρνίφια, ὅσονπερ ὠὸν πέρδικος. σανδαράχην δέ μοι νόει τὴν χρόαν αὐτῶν. καὶ Ἰνδοὶ μὲν αὐτὸ φωνῇ τῇ σφετέρᾳ δίκαιον Φιλῆσιν ὀνομάζειν· [2] Ἕλληνες δὲ, ὡς ἀκούω, δίκαιον. τοῦτο τὸ ἀποπάτημα εἴ τις λάβοι ὅσον κέγχρου μέγεθος, λυθὲν ἐν τῷ πόματι, εἶτα εἰς ἑσπέραν ἀπέθανεν. ἔοικε δὲ ὁ θάνατος ὕπνῳ, καὶ μάλαγε ἡδεῖ καὶ ἀνωδύνῳ κ. τ. λ.

Das incolas, quales vel Satyris adpingi solerent.

Apud Aelianum lib. IV. *de nat. animal. c.* 41.

Parvularum quarundam avium Indicarum natio in excelsis et inaccesis rupibus nidificat, quarum magnitudo accedit ad ovum perdicis, sandaracino colore: Indi sua lingua Dicærum solent nominare: Græci, sicut audio, Dicæum. eius stercus si quis milii magnitudine sumpserit in potionem dissolutum, ad vesperam morietur: mors suavi somno similis est, et nullum omnino sensum doloris habet. *etc.*

Παρὰ τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐν ἱστορίαις θαυμασίαις, ἱστορ. ιζ.

Apud Apollonium histor. mirabil. histor. XVII.

Interpr. G. Xyl.

Κτησίας παρ' Ἰνδοῖς ξύλον γενέσθαί φησιν, ὃ καλεῖται [3] πάρυβον. τοῦτο ἐφ' ἑαυτὸ ἕλκει πᾶν τὸ προσκομισθὲν αὐτῷ, οἷον χρυσὸν, ἄργυρον, κασσίτερον, χαλκὸν, καὶ τἄλλα μεταλλικὰ πάντα. ἕλκει δὲ καὶ τὰ συνέγγυς ἱστάμενα τρυθία. ἐὰν δὲ μεῖζον ᾖ τὸ ξύλον, καὶ αἶγας, καὶ πρόβατα, καὶ τὰ ὁμήλικα ζῶα.

Cteſias ſcriptum reliquit, lignum apud Indos naſci, quod appelletur Parybum. id omnia oblata ad ſe trahere, aurum, argentum, cuprum, æs, et omnia alia metalla: quinetiam paſſerculos in propinquo locatos. Quod ſi maius incrementum fecerit, trahere etiam ad ſe capras, oves et æqualia animalia.

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. ζ'. στίχ. ψιδ'.

Καὶ ὁ Κτησίας ἐν Ἰνδοῖς εἶναι τοιαῦτα λέγει.
Ἠλεκτροφόρα [4] δένδρα τε, καὶ τοὺς κυνοκεφάλους [5].
Δικαίους πάνυ δὲ φησὶ, ζῆν δ' ἐκ τῶν ἀγρευμάτων.

Apud Tzetzem chil. VII. *vers.* 714.

Et Cteſias in Indis eſſe talia dicit,
Electriferas arbores, atque Cynacephalos,
Iuſtos valde autem dicit, vivere vero ex venationibus.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, περὶ ζώ. ἰδ. βιβλ. δ'. κεφ. μς'.

Apud Aelianum de nat. animal. lib. IV. *cap.* 46.

Γίνονται δὲ ἐν ταύτῃ τῆς Ἰνδικῆς ἔνθα οἱ κάνθαροι, καὶ οἱ καλούμενοι Κυνοκέφαλοι [6]. οἷς ἔδοσκε τὸ ὄνομα ἡ τοῦ σώματος ὄψις τε καὶ φύσις· τὰ δὲ ἄλλα ἀνθρώπων ἔχουσι. καὶ ἠμφιεσμένοι βαδίζουσι δοραὰς θηρίων, καὶ εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἀνθρώπων λυποῦσι οὐδένα, καὶ φθέγγονται μὲν οὐδὲν, ὠρύονται δὲ· τῆς γε μὴν Ἰνδῶν φωνῆς ἐπαίουσι. τροφὴ δὲ αὐτοῖς τῶν ζώων τὰ ἄγρια. αἱροῦσι δὲ αὐτὰ ῥᾳστα. καὶ γάρ εἰσιν ὠκιστοι, καὶ ἀποκτείνουσι καταλαβόντες, καὶ ὀπτῶσιν οὐ πυρὶ, ἀλλὰ πρὸς τὴν εἴλην τὴν τοῦ ἡλίου εἰς μοίρας διαξήναντες. τρέφουσι δὲ καὶ αἶγας καὶ ὄις. καὶ σῖτον μὲν ποιοῦνται τὰ ἄγρια· πίνουσι δὲ τὸ ἐκ τῶν θρεμμάτων γάλα οἷς τρέφουσι.

In eodem Indiæ tractu ubi canthari iam dicti (*v. ſeq. frag.*) Cynocephali etiam reperiuntur: quibus a facie et corporis ſpecie nomen inditum. [nam caput caninum] cetera fere humana habent: et veſtiti pellibus ferarum ingrediuntur. Iuſti ſunt, hominum nemini moleſti aut iniurii. non ſermone, ſed ululatu ſonant. Indorum tamen linguam intelligunt. Venatione animalium ferorum vivunt, quæ, ut ſunt celerrimi, facile conſecuti interimunt, et fruſtatim diviſa ad ſolem aſſant. Capras etiam et oves alunt, ut ex lacte potu fruantur.

Τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου τὸ πρῶτον μέρος.

Eiusdem capitis prima pars.

Ἐν Ἰνδοῖς γίνεται θηρία τὸ μέγεθος ὅσον ἂν γένοιντο οἱ κάνθαροι [7]· καὶ ἔστιν ἐρυθρὰ, κιννα βάρει δὲ εἰκάσαις ἂν εἰ πρῶτον θεάσαιο αὐτά. πόδας ἔχει ταῦτα μηκίστους, καὶ προσαψάσθαι μαλακά ἐστι. φύεται δὲ ἄρα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν φερόντων τὸ ἤλεκτρον. καὶ σιτεῖται τὸν τῶν φυτῶν καρπὸν τῶνδε. θηρῶσι δὲ αὐτὰ οἱ Ἰνδοὶ, καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ ἐξ αὐτῶν βάπτουσι τάς τε φοινικίδας, καὶ τὰς

Naſcuntur Indis animalia magnitudine qua canthari, colore rubro, cinnabari proximo, pedibus longisſimis, tactu molli. Ea in arboribus, quæ ſuccino manant, gignuntur, et earundem corticibus aluntur. Indi his captis expresisque, puniceas veſtes exteriores interioresque tingunt, et quicquid aliud eo-

1. *De bis puto eſſe e Cteſia excerpta quæ AElianus lib.* XVI. *de nat. animal. c.* 21. *quæ adſcribere non vacat. Et Pliniana lib.* VII. *c.* 2. Sunt et Satyri ſubſolanis Indorum montibus *etc. quæ videntur cum aliis e Cteſia deprompta.* 2. *v. Excerpt. c.* 17. 3. *πάρηβον est ſupra in Excerpt. Indic. c.* 18. 4. *v. Excerpt. c.* 19. 5. *v. Excerpt. c.* 20. 6. *v. Excerpt. c.* 20. 7. *Excerpt. c.* 21.

eodem colore inficere libuerit. Huiusmodi veſtis etiam Perſarum regi mittitur. Mirantur enim eam Perſæ, et ſuis vernaculis pulchritudine pretioque anteponunt, authore Cteſia. nam vel celebribus illis Sardianis floridior ac ſplendidior est.

τὰς ὑπ' αὐταῖς χιτῶνας, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν ἐθέλωσι ἄλλο ἐς τήνδε τὴν χρόαν [a] ἐκτρίψαι τε καὶ χρῶσαι· νομίζεται δὲ ἄρα ἡ τοιάδε ἐσθὴς καὶ τῷ Περσῶν βασιλεῖ. καὶ τόγε εὐειδὲς τῆς ἐσθῆτος δοκεῖ θαυμαστὸν, καὶ ἀντιπρωμέτη γε τοῖς Περσῶν ἐπιχωρίοις, κρατεῖ κατὰ πολὺ καὶ ἐκπλήττει, ὡς φησι Κτησίας. ἐπεὶ καὶ τῶν ἀδομένων τῶν Σαρδιανικῶν ὀξυτέρα τέ ἐστι καὶ τηλαυγεστέρα.

Apud eundem eod. libro, c. 52.

Sylveſtres aſinos equis magnitudine non inferiores apud Indos naſci accepi, eosque reliquo corpore albos, capite vero purpureo, oculisque cyaneis eſſe: cornuque in fronte gerere ſesquicubiti longitudine: cuius ſuperius puniceum, inferius autem album, medium vero plane nigrum ſit: atque non omnes quidem Indos, ſed potentiores, cum tanquam armillis quibusdam brachia, ſic cornua auro ornarunt, ex his ipſis bibere ſolere. Ex hoc cornu bibentem ab inſanabilibus morbis tutum fieri, neque eum ipsum convulſionibus corripi, neque ſacro morbo tentari, neque venenis ullis ferunt. Quinteiam ſi quid prius peſtilens biberit, tum id evomere, tumque ad ſanitatem redire. Cum autem ceteri aſini, quibuscunque in terris ſint, tam domeſtici, quam ſylveſtres, tum cetera ſolipeda animalia, talos non habeant, neque fel in iecore, ut fertur: aſinos Indicos cornigeros Cteſias inquit, talis primum, iisque nigris, præditos eſſe: eosdemque ſi quis confregerit, interiora quoque nigra deprehenſurum eſſe: neque felle eos carere: neque modo corporis velocitate longe multumque ceteros aſinos ſuperare, ſed et velocitate eadem multo equis et elephantis præſtare. Cum autem in viam ſe dederunt, tardius primo ingrediuntur, deinde paulatim tantum confirmantur ad contendendum iter, eos quidem ut aſsequi nemo poſsit. Poſtea autem quam feminæ pepererunt, patres circum pullos a partu recentes ſumma cuſtodia verſantur, eorumque commorationes locis Indiæ deſertiſsimis ſunt. Cum a venatoribus Indis invaduntur, pullos ſuos adhuc ætate infirmos a tergo ſuo paſcentes habent, atque pro eis propugnant: contra equites audent venire, eosque cornibus ferire. Tanto ſane hi robore exiſtunt, nihil eis ut obſiſtere queat, quin ſtatim vel concedat: vel, ſi non ceſſerit, frangatur, aut aliter atteratur et evadat inutile, et perdatur. equorum etiam incurſu latera diſcerpunt, ac lacerant, ut viſcera effundantur: ex quo fit, ut ad eos equites appropinquare valde metuant. appropinquatio enim capitalem ipſis pariter et equis mulctam miſerabiliter infert. Pergraviter calcibus pugnant. Eorum morſus eatenus acerbiores exiſtunt, ut quicquid comprehenderint, funditus diripiant. Ex his qui ſunt confirmata ætate vivos non ceperis, iaculis et ſagittis perimuntur. Carnes eorum quod amariſsimæ ſint, haudquaquam eſculentæ.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ βιβ. κεφ. νβ'.

Ὄνους ἀγρίους οὐκ ἐλάττονας ἵππων τὸ μέγεθος ἐν Ἰνδοῖς γίνεσθαι πέπυσμαι. καὶ λευκοὺς μὲν τὸ ἄλλο εἶναι σῶμα, τὴν δὲ μὴν κεφαλὴν ἔχειν πορφύρᾳ παραπλησίαν· τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀποστίλβειν κυανῷ χρόᾳ· κέρας δὲ ἔχειν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὅσον πήχεως τὸ μέγεθος καὶ ἡμίσεως προσέτι. καὶ τὸ μὲν κάτω μέρος τοῦ κέρατος εἶναι λευκόν· τὸ δὲ ἀνωτέρω, φοινικοῦν· τό γε μὴν μέσον, μέλαν δεινῶς. ἐκ δὴ τῶνδε τῶν ποικίλων κεράτων πίνειν Ἰνδοὺς ἀκούω, καὶ ταῦτα οὐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς τῶν Ἰνδῶν κρατίστους ἐκ διαφημάτων αὐτοῖς χρυσὸν περιχέοντας, οἱονεὶ ψελλίοις τισὶ κοσμήσαντας βραχίονα ὡραῖον ἀγάλματος. καί φασι νόσων ἀφύκτων ἀμαθῆ καὶ ἄπειρον γενέσθαι τὸν ἀπογευσάμενον ἐκ τοῦδε τοῦ κέρατος· μήτε γὰρ σπασμῷ λυθῆναι ἂν αὐτὸν, μήτε τῇ καλουμένῃ ἱερᾷ νόσῳ, μήτε μὴν διαφθαρῆναι φαρμάκοις. ἐὰν δέ τι καὶ πρότερον ἢ πεπωκὼς κακὸν, ἀπεμεῖν τοῦτο, καὶ ὑγιᾶ γενέσθαι αὐτόν. πεπίστευται δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ἁπὰ πάσαν τὴν γῆν ὄνους καὶ ἡμέρους καὶ ἀγρίους, καὶ τὰ ἄλλα τὰ μώνυχα θηρία ἀστραγάλους οὐκ ἔχειν, οὐδὲ μὴν ἐπὶ τῷ ἥπατι χολήν. ὄνους δὲ τοὺς Ἰνδοὺς λέγει Κτησίας [1] τοὺς ἔχοντας τὸ κέρας ἀστραγάλους φορεῖν, καὶ ἀχόλους μὴ εἶναι. λέγονται δὲ μέλανες εἶναι οἱ ἀστράγαλοι, καὶ εἴ τις αὐτοὺς συντρίψει, εἶναι τοιοῦτοι τὰ ἔνδον. εἰσὶ δὲ καὶ ὠκίστοι οἵδε οὐ μόνον τῶν ὄνων, ἀλλὰ καὶ ἵππων, καὶ ἐλεφάντων. καὶ ὑπάρχονται μὲν ἡσυχῇ τοῦ δρόμου, κατὰ μικρὰ δὲ ἐπιῤῥώννυνται. καὶ διώκειν ἐκεῖνον, τοῦτο δὴ τὸ ποιητικὸν, μεταθεῖν τὰ ἀκίχητά ἐστιν. ὅταν γε μὴν θῆλυς τέκῃ, καὶ περιάγηται τὰ ἀρτιγενῆ, σύνομοι αὐτοῖς οἱ πατέρες αὐτῶν γίνονται, φυλάττοντες τὰ βρέφη. διατρίβουσι δὲ τοῖς ὄνοις τῶν Ἰνδικῶν πεδίων τὰ ἐρημότατα. ἐπιόντων δὲ τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ τὴν ἄγραν αὐτῶν, τὰ μὲν ἀπαλὰ καὶ ἔτι παρὰ, ἑαυτῶν νέμεσθαι κατόπιν ἐῶσιν, αὐτοὶ δὲ ὑπερμαχοῦσι, καὶ ἐπίασι τοῖς ἱππεῦσιν ὁμόσε, καὶ τοῖς κέρασι παίουσι. τοσαύτη δὲ ἄρα ἡ ἰσχὺς ἡ τῶνδέ ἐστιν, οὐδὲν ἀντέχει αὐτοῖς παιόμενον, ἀλλ' εἴκει καὶ διακόπτεται, καὶ ἐὰν τύχῃ κατέθλασται, καὶ ἀχρεῖόν ἐστιν. ἤδη δὲ καὶ ἵππων πλευραῖς ἐμπεσόντες διέσχισαν, καὶ τὰ σπλάγχνα ἐξέχεαν. ἔνθεν τοι καὶ ὀρρωδοῦσιν αὐτοῖς πλησιάζειν οἱ ἱππεῖς. τὸ γάρ τοι τίμημα τοῦ γενέσθαι πλησίον, θάνατός ἐστιν οἰκτιστος αὐτοῖς, καὶ ἀπόλλυνται καὶ αὐτοὶ καὶ ἵπποι. δεινοὶ δέ εἰσι καὶ λακτίσαι. θηγματα δὲ ἄρα ἐς τοσοῦτον καθικνεῖται αὐτῶν, ὡς ἀποσπᾶν τὸ περιληφθὲν πᾶν. ζῶντα μὲν οὖν τέλειον οὐκ ἂν λάβοις, βάλλονται δὲ ἀκοντίοις καὶ ὀϊστοῖς. καὶ τὰ κέρατα οὕτως τὰ ἐξ αὐτῶν Ἰνδοὶ νεκρῶν σκυλεύσαντες, ὡς εἶπον περιέπουσιν. ὄψα δὲ Ἰνδῶν ἄβρωτόν ἐστι κρέας· τὸ δὲ αἴτιον, πέφυκεν εἶναι πικρότατον.

703

Apud

Παρὰ

1. *Ista pleraque in excerpt. ſupra p.* 25.

a *alii* ἐκτρῖψαι.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ περὶ ζώων ἰδιότ. ἐν τῷ ε. κεφ. γ'.

Ὁ ποταμὸς ὁ Ἰνδὸς ἄθηρός ἐστι. [1] μόνος δὲ ἐν αὐτῷ τίκτεται σκώληξ Φασὶ, καὶ τὸ μὲν εἶδος αὐτῷ, ὁποῖον δήτου καὶ τοῖς ἐκ τῶν ξύλων γινομένοις τε καὶ
704 τρεφομένοις. ἑπτὰ δὲ πηχῶν τὸ μῆκος προήκουσιν οἱ ἐκεῖθι, εὑρεθεῖεν δ' ἂν καὶ μείζους ἔτι καὶ ἐλάττους. τὸ πάχος δὲ αὐτῶν, δεκαέτης παῖς γεγονὼς μόλις ταῖς χερσὶ περιβάλλειν ἀρκέσειε. τούτοις δὴ ἄνω μὲν, εἰς ὀδοὺς προσπέφυκε, κάτω δὲ ἄλλος, τετράγωνοι δὲ ἄμφω, πυγόνος τὸ μῆκος. τοσοῦτον δὴ ἄρα τῶν ὀδόντων αὐτοῖς τὸ κράτος ἐστί· πᾶν ὅ, τι ὑπ' αὐτοῖς λάβωσι, συντρίβουσι ῥᾷστα, ἐάν τε ἥμερον ζῷον ἢ ἄγριον. καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν κάτω, καὶ ἐν βυθῷ τοῦ ποταμοῦ διατρίβουσι, τῷ πηλῷ καὶ τῇ ἰλύϊ φιληδοῦντες, καὶ ἐτεύθεν οὐκ εἰσὶν ἔκδηλοι· νύκτωρ δὲ προΐασιν ἐς τὴν γῆν, καὶ ὅτῳ ἂν περιτύχωσιν ἢ ἵππῳ, ἢ βοΐ, ἢ ὄνῳ, συντρίβουσιν αὐτόν· εἶτα σύρουσιν εἰς τὰ ἑαυτῶν ἤθη, καὶ ἐσθίουσιν ἐν τῷ ποταμῷ· καὶ πάντα βρυχῶσι τὰ μέλη, πλὴν τῆς τοῦ ζώου κοιλίας. εἰ δὲ αὐτοὺς καὶ ἐν ἡμέρᾳ πιέζοι λιμὸς, εἴ τε κάμηλος πίνοι ἐπὶ τῆς ὄχθης, εἴ τε βοῦς, ὑπαιρπύσαντες καὶ λαβόμενοι ἄκρων τῶν χειλέων μάλα εὐλαβῶς, ὁρμῇ βιαιοτάτῃ καὶ ἕλξει ἐγκρατεῖ ἐς τὸ ὕδωρ ἄγουσι, καὶ δεῖπνον ἴσχουσι. δορὰ δὲ ἕκαστον περιαμπέχει τὸ πάχος καὶ δύο δακτύλων. ἄγρα δὲ ἡ κατ' αὐτῶν καὶ θήρα τρόπον τόνδε τετέχνασται· ἄγκιστρον παχὺ καὶ ἰσχυρὸν ἀλύσει σιδηρᾷ προσηρτημένον καθιᾶσι, προσδήσαντες αὐτῷ λευκολίνου πλατέος ὅπλον, ἐρίῳ κατειλήσαντες καὶ τὸ ἄγκιστρον καὶ τὸ ὅπλον, ἵνα μὴ διατράγῃ ὁ σκώληξ αὐτά. ἀναπλέξαντες δὲ ἐς τὸ ἄγκιστρον ἄρνα ἢ ἔριφον, εἶτα μέντοι εἰς τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ μεθιᾶσιν. ἔχονται δὲ ἄνθρωποι τοῦ ὅπλου καὶ τριάκοντα, καὶ ἕκαστος ἀκόντιόν τε ἐσηγκύλωται, καὶ μάχαιραν παρήρτηται. καὶ παράκεινται ξύλα εὐτρεπῆ, παίειν εἰ δέοι, κραπίας δέ ἐστι ταῦτα, ἰσχυρὰ ἄγαν. εἶτα περισχεθέντα τῷ ἀγκίστρῳ, καὶ τὸ δέλεαρ καταπιόντα, τὸν σκώληκα ἕλκουσι. θηραθέντα δὲ ἀποκτείνουσι, καὶ πρὸς τὴν εἴλην χρεμῶσι τριάκοντα ἡμερῶν. λείβεται δὲ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον παχὺ εἰς ἀγγεῖα κεράμου. ἀφίησι δὲ ἕκαστον ζῷον εἰς κοτύλας δέκα. τοῦτο δὴ τὸ ἔλαιον βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν κομίζουσι, σημεῖα ἐπιβάλλοντες. ἔχειν γὰρ αὐτοῦ ἄλλον οὐδ' ὅσον ῥανίδα ἐφεῖται. ἀχρεῖον δέ ἐστι τὸ λοιπὸν τοῦ ζώου σκῆνος. ἔχει δὲ ἄρα τὸ ἔλαιον ἰσχὺν ἐκείνην· ὄντινα ἂν ξύλων σωρὸν καταπρῆσαί τε καὶ εἰς ἀνθρακιὰν τορέσαι θελήσεις, κοτύλην ἐπιχέας τοῦδε, ἐξάψεις, μὴ πρότερον ὑποχέας πυρὸς σπέρμα· εἰ δὲ καταπρῆσαι ἄνθρωπον ἢ ζῷον, σὺ μὲν ἐπιχεῖς, τὸ δὲ παραχρῆμα ἐκπρήσθη. τούτῳ Φασὶ τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ τὰς πόλεις αἱρεῖν, τὰς εἰς ἔχθραν προσελθούσας οἱ, καὶ μήτε κριὸν, μήτε χελώνας, μήτε τὰς ἄλλας ἑλεπόλεις ἀναμένειν, ἐπεὶ καταπιμπρὰς ἤρηκεν. ἀγγεῖα γὰρ κεραμᾶ ὅσον κοτύλην ἕκαστον χωροῦντα, ἐμπλήσας [a] αὐτὰ καὶ ἀποφράξας, ἄνωθεν εἰς
705 τὰς πύλας σφενδονᾷ· ὅταν τε τύχῃ θυρίδων, τὰ μὲν ἀγγεῖα προσαράττεται καὶ ἀπερράγη, καὶ τὸ ἔλαιον κατώλισθε· καὶ τῶν θυρῶν πῦρ κατεχύθη, καὶ ἄσβεστόν ἐστι. καὶ ὅπλα δὲ καίει καὶ ἀνθρώπους μαχομένους, καὶ ἄπληστόν ἐστι τὴν ἰσχύν. κοιμίζεται δὲ καὶ ἀφανίζεται πολλῷ φορυτῷ καταχυθέντι. λέγει ὁ Κνίδιος Κτησίας ταῦτα [2].

Apud Aelianum lib. v. *de natura animal. c.* 3.

Indus fluvius beſtiarum ferarum expers est. ſolum in eo naſci vermem aiunt, ſpeciemque eorum qui ex ligno gignuntur et aluntur, gerere, ad ſeptem cubitorum longitudinem et eo amplius procedere. eius craſsitudinem decem annos natus puer, manibus vix complecti queat. Iis in ſuperiori oris ſede unus dens inest, in inferiori alter, ambo quadranguli cubiti fere longitudinem habent: tam validi, ut quodcunque animal iis corripuerint ſive cicur ſive ferum, facillime conterant. Interdiu ima in ſede fluminis verſatur, cæno gaudens et latitans: noctu vero ad terram procedit, et in quodcunque inciderit vel equum, vel bovem, vel aſinum, conficit, atque in ſuas ſedes trahit, et in flumen abſtruſus, membra omnia, excepto ventre, exedit. De die etiam ſi fame premitur, ſive camelus ſive bos in ripa bibit, violentiſsimo impetu ſumma labra mordicus comprehendit, et robuſto tractu in aquam abreptum edit. Eius pellis duorum digitorum craſsitudine est. Eiusmodi autem machinatione capitur: Hamum robuſtum ad ferream catenam alligant, adiuncto etiam fune ex albo latoque lino. Lanis autem et hamum et funem involvunt, ne a verme præmordeatur. Tum agnum aut hœdum ad illecebram in hamum implicant: deinde in fluvium demittunt. Triginta viri, ſinguli cum iaculo, loro inſerto, et enſe accincti ad funem adſtant. Adſunt et e corno ſudes bene robuſtæ, ſi percutere ſit neceſſe. deinde hamo captum trahunt, et abstractum interficiunt. Triginta dies appenſum ad ſolem ſinunt, atque ex eo in fictilia vaſa craſsum oleum ſtillat. Singuli vermes quinque olei ſextarios reddunt, quod quidem ipsum regi Indorum apportant, vaſis obſignatis. neque enim alii cuiquam vel guttam illius posſidere licet. Corpus reliquum inutile. Huius ea est vis olei, ut ſine ullo igne eius infuſa hemina quemcunque lignorum acervum comburat. Ac ſi vel hominem velis, vel aliud animal exurere, primum ut hoc infuderis, funditus ſtatim deflagraverit. Eodem ipso Perſarum regem aiunt capere hoſtium urbeis: neque arietes, neque teſtudines, aliaque bellica tormenta ad eas capiendas opus esſe. nam cum fictilia vaſa unius heminæ capacia eo impleta et obſtructa in portas iaculatur, vaſa quidem ad portas alliſa rumpuntur, at oleum delapsum ignem circumfundit, ut reſtingui non posſit: et flamma inſaturabilis comburit homines pugnantes pariter cum armis. Reſtinguitur autem multa inutili congerie, qualis per terram et vicos converritur, in eum iniecta. Hæc Cteſias Cnidius.

Παρὰ

Apud

1. *Excerpt. Ind. c.* 1. *et deſcriptio vermis c.* 27. 2. *Excerpt. Indic. c.* 11.
a alii αὐτοῦ.

Apud Antigonum mirab. narrat. cong. hiſt. CLXV.

De paludibus Cteſiam narrare, eſſe in India paludes, unam quæ iniecta omnia demittit: ſicut et quæ in Sicilia et Media, demto auro, ære et ferro. et ſi quid obliquum incidat, rectum eiici: mederi autem vitiligini albæ. aliam, in qua ſtatis diebus oleum ſupernaret.

Παρὰ τῷ Ἀντιγόνῳ, ἱστορ. παραδ. συναγ. ἱστορ. ρξέ.

Περὶ δὲ λιμνῶν Κτησίαν μὲν ἱστορεῖν λέγεται [1] τῶν δ' Ἰνδοῖς λιμνῶν, τὴν μὲν τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέμενα [2] καταδέχεσθαι, καθάπερ τὴν δ' Σικελίᾳ καὶ Μήδοις, πλὴν χρυσίου καὶ σίδηρου καὶ χαλκόυ· καὶ ἂν τι ἐμπέσῃ πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβάλλειν· ἰᾶσθαι δὲ τὴν καλουμένην λεύκην. τῇ δ' ἑτέρᾳ κατὰ τὰς ἰδιαζούσας ἡμέρας ἐπιπολάζειν ἔλαιον [3].

E Sotione ex iis quæ paſſim de fluviis, fontibus et lacubus mirabilia referuntur.

Fons est apud Indos, qui natantes in terram eiaculatur quaſi ab inſtrumento: ut narrat Cteſias.

Ἐκ τῶν Σωτίωνος τῶν στοράδην περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων.

Κρήνη δ' Ἰνδοῖς, ἣ τοὺς κολυμβῶντας ἐπὶ τὴν γῆν ἐκβάλλει ὡς ἀπ' ὀργάνου, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας.

Apud Strabonem lib. XVI. *rerum geograph.*

Cteſiam vero Cnidium obſervaſſe, fontem quendam eſſe, qui aquam rubicundam, ac minio plenam in mare emittat.

Παρὰ τοῦ Στράβωνος δ' τῷ ις'. γεωγραφ.

Κτησίαν δὲ τὸν Κνίδιον πηγὴν ἱστορεῖν ἐκδιδοῦσαν εἰς τὴν θάλατταν ἐρευθῆς, καὶ μιλτώδες ὕδωρ [4].

Apud Antigonum mirab. narrat. CLX.

Cteſiam ſcribere, in AEthiopia fontem aquam habere inſtar cinnabaris rubentem, quæ pota væcordes reddat.

Παρὰ τῷ Ἀντιγόνῳ ἱστορ. παραδ. ρξ'.

Κτησίαν δὲ (λέγειν) τὴν δ' Αἰθιοπίᾳ τὸ μὲν ὕδωρ ἔχειν ἐρυθρὸν, ὡσανεὶ κιννάβαρι· τοὺς δὲ πίνοντας ἀπ' αὐτῆς παραλλάττειν τὴν διάνοιαν, ὥστε καὶ τὰ κρυφίως πεπραγμένα ὁμολογεῖν.

Ex eiusdem Sotionis.

Cteſias narrat in AEthiopia fontem eſſe, colore cinnabari ſimilem. bibentes vero ex eo mente alienari, adeo ut et quæ clam perpetrarint eloquantur.

Πάλιν ἐκ τῶν Σωτίωνος.

Κτησίας δὲ ὁ Αἰθιοπίᾳ κρήνην ἱστορεῖ τῷ χρώματι κιννάβαρι παραπλησίαν· τοὺς δὲ πίνοντας ἀπ' αὐτῆς, παραλλάττειν τὴν διάνοιαν, ὥστε καὶ τὰ κρυφίως πεπραγμένα ὁμολογεῖν.

Plinius lib. XXXI. *c.* 2.

Sed ibi in potando neceſſarius modus, ne lymphatos agat, quod in AEthiopia accidere his qui fonte rubro biberint Cteſias ſcribit.

Idem ibidem. 706

Cteſias tradit Siden vocari ſtagnum in Indis, in quo nihil innatet, omnia mergantur.

Idem lib. VII. *cap.* 2.

In multis autem montibus (*Indiæ*) genus hominum capitibus caninis, ferarum pellibus velari, pro voce latratum edere, unguibus armatum venatu et aucupio veſci. Horum ſupra centum viginti millia [6] fuiſſe prodente ſe, Cteſias ſcribit: et in quadam gente Indiæ, feminas ſemel in vita parere, genitosque confeſtim caneſcere [7]. Item hominum genus, qui Monoſceli vocarentur, ſingulis cruribus, miræ pernicitatis ad ſaltum: eosdemque [8] Sciopodas vocari, quod in maiori æſtu humi iacentes reſupini, umbra ſe pedum protegant: non longe eos a Trogloditis abeſſe. Rurſusque ab his occidentem verſus quosdam ſine cervice, oculos in humeris habentes.

Ibidem.

Cteſias gentem ex his quæ appellatur Pandoræ, in convallibus ſitam, annos ducenos vivere, in iuventa candido capillo, qui in ſenectute nigreſcat [9]. Contra alios quadragenos non excedere annos, iunctos Macrobiis, quorum feminæ ſemel pariant: idque et Agatharchides tradit. Præterea locuſtis eos ali, et eſſe pernices.

Idem

1. *forte id tradidit idem Callimachus Cyrenæus, ni fallor, e cuius παραδόξων ἐκλογῇ et mox ſequens fragmentum Antigonus decerpſit.* 2. *A. Schott. Notis ad Excerpt. Ind. c.* 30. *ubi hæc quoque habes, emendat inde hic μὴ καταδ.* 3. *ſupra, puto, Exc. Ind. c.* 11. 4. *ex Artemidoro de mari rubro tradit hæc Strabo.* 5. *forte pertinere ad c.* 14. *Indic. excerpt. coniectat ibi A. Schottus.* 6. Excerpt. Indic. ſupra c. 20. 7. Excerpt. Indic. c. 31. 8. *Cteſiæ fragmentum extat apud Harpocrationem in σκιάποδες. quod mox addemus.* 9. Excerpt. c. 31.

Idem lib. XXXVII. *cap.* 2.

Cteſias Indis flumen eſſe Hypobarum, quo vocabulo ſignificetur omnia vaſa ferre bona: fluere a ſeptentrione in exortivum Oceanum iuxta montem ſylveſtrem arboribus electrum ferentibus. Arbores eas aphytacoras vocari, qua appellatione ſignificetur prædulcis ſuavitas.

Λουκιανὸς ἐν τῷ ά ἀληθοῦς ἱστορίας λόγῳ.

Κτησίας ὁ Κτησίοχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν.

Lucianus lib. 1. *verae hiſtoriae.*

Cteſias, Cteſiochi filius, Cnidius, conſcripſit de Indorum regione, deque iis quæ apud illos ſunt, ea quæ nec ipse vidit, nec ex ullius ſermone audivit.

Στράβων ἐν τῷ ά γεωγρ.

Θεόπομπος δὲ ἐξομολογεῖται φήσας, ὅτι καὶ μύθους ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐρεῖ κρεῖττον, ἢ ὡς Ἡρόδοτος, καὶ Κτησίας, καὶ Ἑλλάνικος, καὶ οἱ τὰ Ἰνδικὰ συγγράψαντες.

Strabo lib. 1. *geograph.*

Theopompus quidem diſerte profitetur ſe in hiſtoria fabulas narraturum rectius quam fecerint Herodotus, Cteſias, Hellanicus, et Indicarum rerum ſcriptores.

Ἰωάννης ὁ Τζέτζης χιλ. ζ'. στίχ. χλή.

Ὁ Σκύλαξ οὗτος γράφει δὲ καὶ ἕτερα μυρία,
Περί γε μονοφθάλμων τε, καὶ τῶν [1] ἑνοτικτόντων.
Καὶ ἑκταπέλων ἄλλων δὲ μυρίων θεαμάτων.
Ταῦτά φησι δ' ὡς ἀληθῆ, μηδὲ τῶν ἐψευσμένων.
Ἐγὼ τῇ ἀπειρίᾳ δὲ, ταῦτα ψευδῆ νομίζω.
707 Ὅτι δ' εἰσὶ τῶν ἀληθῶν, ἄλλοι φασὶ μύριοι,
Τοιαῦτα, καὶ καινότερα, θεάσασθαι ἐν βίῳ.
Κτησίας, καὶ Ἰάμβουλος, Ἡσίγονος, Ῥηγῖνος
κ. τ. λ.

Ioannes Tzetzes chil. VII. *vers.* 638.

Scylax iste (Caryandeus) ſcribit et alia innumera,
De Monophthalmis, atque Henotictontis,
Et facetis aliis quoque compluribus ſpectris.
Hæc refert autem ut vera neque ut falſa.
Ego autem per inexperientiam hæc falſa opinor.
Quod autem ſint vera, alii dicunt innumeri,
Talia, atque abſurdiora ſpectari in vita:
Cteſias, et Iambulus, Heſigonus, Rheginus etc.

AEneas Platonicus in Theophraſto, interprete Ambroſio Camaldulenſi.

Huius vanitatis imitator Apollonius ille Cappadox postea fuit, dum de his, qui apud rudes erant ſapientes, fabellas huiusmodi texeret, Græcisque referret, quod illi ſcilicet noſſent, quinam aliquando fuiſſent. Bene ſane naviter ad eos teſtes confugit, qui extra orbem ſunt. Sic tamen et ipse mendax convincitur. Nam neque Cteſias, qui de Indis plurima ac fabuloſa conſcripſit, usquam has fabulas intexit, neque Arrianus, qui Alexandri hiſtoriam verius quam fabuloſius ſcribit, ullam huius dogmatis mentionem facit, cum Brachmanum et Alexandri congreſſionem diligenter exequatur [2].

Gellius lib. IX. *Noct. Attic. cap.* 4.

Cum e Græcia in Italiam rediremus, et Brundiſium iremus; egreſſique e navi in terram in portu illo incluto ſpatiaremur, quem Q. Ennius remotiore paulum ſed admodum ſcito vocabulo *præpetem* appellavit: faſces librorum venalium expoſitos vidimus. atque ego avide ſtatim pergo ad libros. Erant autem isti omnes libri Græci miraculorum fabularumque pleni; res inauditæ, incredulæ; ſcriptores veteres non parvæ auctoritatis, Ariſteas Proconneſius et Iſigonus Nicæenſis et Cteſias et Oneſicritus et Polyſtephanus et Hegeſias. Ipsa autem volumina ex diutino ſitu ſquallebant, et habitu adſpectuque tætro erant. acceſſi tamen percunctatusque pretium ſum: et adductus mira atque inſperata vilitate, libros plurimos ære pauco emo; eosque omnis duabus proximis noctibus curſim transeo: atque in legendo carpſi exinde quædam et notavi mirabilia et ſcriptoribus fere noſtris intentata; *etc. quæ ibidem qui volet, legat: nos pauca quæ ad Indica ſpectant, ſubiiciemus inde, ista ſcilicet.*

Item eſſe in montibus terræ Indiæ homines caninis capitibus et latrantibus; eosque veſci avium et ferarum venatibus: atque eſſe item alia apud ultimas orientis terras miracula homines, qui monocoli appellantur, ſingulis cruribus ſaltuatim currentes vivaciſſimæ pernicitatis: quosdam eſſe nullis cervicibus, oculos in humeris habentes. iam vero hoc egreditur omnem modum admirationis, quod iidem illi ſcriptores gentem eſſe aiunt, apud extrema Indiæ, corporibus hirtis et avium ritu plumantibus, nullo cibatu veſcentem, ſed ſpiritu florum naribus hauſto victitantem: Pygmæos quoque haud longe ab his naſci; quorum qui longiſſimi ſint, non longiores eſſe, quam pedes duo et quadrantem. Hæc atque alia istiusmodi plura legimus. ſed, cum ea ſcriberemus, tenuit nos non idoneæ ſcripturæ tædium nihil ad ornandum iuvandumque uſum vitæ pertinentis. *etc.*

TOY EIVS-

1. *monſtra hominum monſtroſe in mendo cubant; atque in auribus debebant. emenda itaque metum* ἑνωτοκοίτων (*niſi* ἑνωτοκοί τῶν *rectius*) et Enotocœtis *in verſione. Strabo l.* XIII. ἑνωτοκοίτας δὲ ποδήρη τὰ ὦτα ἔχοντας, ὡς ἐγκαθεύδειν. κ. λ. τ. *ubi ſtatim et* Μονομμάτους *ſubiicit.* 2. *Hæc deſcripta ex AEnea accepimus a viro nob. et cl. M. Goldaſto.*

EIVSDEM CTESIAE

Alia quædam ſcripta, quorum fit mentio.

PERIODI.

Apud Scholiaſten Apollonii in lib. II. *Argonaut.*

Meminit eius [montis Sacri] et Cteſias libro primo periodωn.

Item in antecedentibus.

Quod vero Amaranta montes ſint Colchorum, exponit Cteſias in libro ſecundo.

PERIPLI, VEL PERIPLVS ASIAE.

Apud Stephanum in Ethnicis.

Sigynus, urbs AEgyptiorum, ut Cteſias primo periplωn libro.

Apud Harpocrationem in lexico, voce Sciapodes.

Cteſias in periplo Aſiæ ait: Super hos populus nomine Sciapodes. et habent pedes non aliter ac anſeres admodum latos. quandoque calet, illi ſupini procidunt, et ſublatis cruribus, umbram ſibi pedibus efficiunt.

DE MONTIBVS, SI TITVLVS NON FALLIT.

Apud Stobæum, ſermone de Morbo.

Est in Myſia mons, appellatus Teuthras, in quo naſcitur lapis Antipathes cognominatus, qui efficaciſſimus est adverſus vitiliginem et lepram, ſi vino conteratur, et ægrotis ita imponatur.

DE ASIATICIS TRIBVTIS.

Apud Athenæum lib. II. *Dipnoſoph.*

Cteſias autem Carmaniam oleum acanthinum producere, et eo regem uti, ait. Qui etiam in libro quem de Aſiaticis tributis ſcripſit, cœnæ regiæ apparatum deſcribens, neque piperis neque aceti meminit, quod unum inter condimenta est optimum. Ac ne Dino quidem in Perſicis ſcriptis: qui memorat alioqui et ſalem Ammoniacum et aquam Nili ad regem mitti.

Apud eundem lib. X.

Amyntas quoque, in libro qui ϛαθμοὶ inſcribitur,

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΤΗΣΙΟΥ

"Αλλα τινὰ συγγράμματα, ὧν μνήμην ποιοῦνται.

ΠΕΡΙΟΔΟΙ.

Παρὰ τῷ σχολιαϛῇ τοῦ Ἀπολλωνίου εἰς τὸ β' τῶν Ἀργοναυτ.

Μέμνηται αὐτοῦ [Ἱεροῦ ὄρους] καὶ Κτησίας ὁ τῷ ά περιόδων.

Καὶ ὁ τοῖς περὶ Θώθ ὁ αὐτός. 708

Ὅτι δὲ Ἀμάραντα ὄρη ἐϛὶ Κόλχων, ἱϛορεῖ Κτησίας ὁ τῷ β'.

ΠΕΡΙΠΛΟΙ, Η ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΑΣΙΑΣ.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ὁ ἐθνικοῖς.

Σίγυνος, πόλις Αἰγυπτίων, ὡς Κτησίας ὁ πρώτῳ περίπλων.

Παρὰ τῷ Ἁρποκρατίωνι ὁ λεξικῷ· ὁ Σκιάποδες.

Κτησίας ὁ περίπλῳ Ἀσίας φησιν, Ὑπὲϱ δὲ τούτων σκιάποδες ὄνομα. τούϛε πόδας, ὥσπερ οἱ χῆνες ἔχουσι κάρλα πλατέας. καὶ ὅταν θέρμη ᾖ, ὕπτιοι ἀναπεσόντες, ἄραντες τὰ σκέλη, σκιάζονται τοῖς πόσιν.

ΠΕΡΙ ΟΡΩΝ, [2] ΕΙ ΜΗ ΣΦΑΛΛΟΜΕΘΑ.

Παρὰ τῷ Στοβαίῳ, λόγῳ περὶ νόσου.

Ὄρος ἐϛὶ τῆς Μυσίας Τεύθρας καλούμενον, γεννᾶται δ' ὁ αὐτῷ λίθος ἀντιπαθὴς προσονομαζόμενος, ὃς κάλλιϛα ποιεῖ πρὸς ἀλφοὺς καὶ λέπρας, ἢν οἴνου τριβόμενος, καὶ τοῖς πάσχουσιν ἐπιτιθέμενος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ ΦΟΡΩΝ.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Δειπνοσοφ. β'.

Κτησίας δὲ ὁ Καρμανίᾳ φησὶ γίνεσθαι ἔλαιον ἐξ ἀκάνθων, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ὃς καὶ καταλέγων ὁ τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων τρίτῳ βιβλίῳ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριϛόν ἐϛι τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ὁ τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ· ὅσγε φησὶ καὶ ἄλας Ἀμμωνιακὸς ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Δειπνοσ. ί. 709

Ἀμύντας ἐν τοῖς ϛαθμοῖς, τὸ τῶν Ταπύρων [4] ἔθνος φη-

1. *Non additur ex περιόδοις eſſe in illis ſcholiis: inde tamen, unde et alterum, depromptum ſuſpicor.* 2. *Opto ſæpe Græce illos indices auctorum in Stobæo ad oram exſtare: et non nemo, credo, mecum alius. Latinus ſaltem hic exſtat*, Cteſiæ Cnidii. lib. 2. de Montibus *quem interim cum Briſſonio ſequuti ſumus.* 3. *v. clariſſ. Caſaubon.* 2. *Athen.* 25. *ubi inter alia*, Oleum, *ait*, acanthinum ex quo ſpinæ genere conficerent Carmani, tam incertum mihi, quam illud est certum, falli eos qui emendant Cteſiæ locum hunc, et ſcribunt, οἰνάνθινον, *oſtenditque eodem modo hæc Athenæi ab Euſtathio adferri.* 4. *Tapyrorum φιλοσίαν et AElianus commemorat, ut indicat Caſaub.* 10. *Athen.* 12.

φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι.

bitur, Tapyrorum gentem ita vino deditam esse tradit, ut ne ad ungendum quidem alia re ulla quam vino utatur. Eadem autem et Ctesias commemorat in libro quem de Asiaticis tributis scripsit: qui et iustissimos esse illos tradit.

Sed fere oblitus fui loci adhuc apud Antigonum ἐν ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγῇ *ubi tamen liquido quid scripserit Ctesias indicare tibi non possum. Postquam enim narravit Cranone, urbe Thessaliæ, esse saltem duos corvos, nec unquam plures ibi visos; quibus interiicit de incolarum æreo curru sacro, quo pulsato et deum precati impetrant pluviam: tum ex Theopompo addit, eos corvos tamdiu Cranone morari dum pullos educaverint, quibus tum relictis ipsi abeant statim. Post quæ ita ait, historia, ut signant,* XVI.

G. Xyl. interprete.

Καὶ ἐν Ἐκβατάνοις δὲ καὶ ἐν Πέρσαις Κτησίας ἱστορεῖ παραπλήσιόν τι τούτοις· διὰ δὲ τὸ αὐτὸν πολλὰ ψεύδεσθαι παρελείπομεν τὴν ἐκλογήν. καὶ γὰρ ἐφαίνετο τερατώδης.

Narrat Ctesias aliquid huic historiæ adsimile, quod Ecbatanis et in Persia fiat. Sed quia multa is mentitur, nos decerpere eam narrationem, cum monstrosa videatur, omisimus.

ΤΕΛΟΣ. ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

APPENDIX POSTREMA

AD

HERODOTUM,

EXCERPTA CONPLECTENS

EX

CAMERARII et H. STEPHANI Præfationibus,

Adnotationes V. Cl. THOMAE GALEI,

JACOBI GRONOVII

ET

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΩΝ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΛΕΞΕΩΝ.

EX
JOACHIMI CAMERARII
PROOEMIO
IN HISTORIAS HERODOTI.

QUUM Ricardus Crocus, Britannus, qui Lipſiam advenerat, ſtatuiſſet domi ſuæ quibusdam privata opera Herodoti hiſtorias explicare, nos etiam tum ad hunc autorem cognoſcendum a magiſtro ſumus miſſi. Etſi autem Crocus vix pervenit ad ſecundum illius autoris librum enarratione ſua, ego tamen captus dulcedine et elegantia atque etiam facilitate ſcriptorum, quum celeriter diverſitatem quandam ſermonis, quam διάλεκτον vocant, pereepiſſem, ita postea ſemper in illo legendo hæſi atque perſeveravi, ut qualemcunque (ſentio enim quam exigua hæc ſit) facultatem Græcæ linguæ conſequuti ſumus, eam magna ex parte Herodoti lectioni acceptam referre debeamus. Itaque et nunc eum, quo tum uſus fui, (acceptum a magiſtro) Herodoti codicem, tractatum verſatumque a me plurimum, omnibus in pagellis notatiunculis et ſcriptura noſtra inſignem, inter alios omnes et diligo maxime, et quoties forte aſpexi, non unquam fere temperare mihi poſſum, quin aperiam, et in eo aliquid legam. Tum redit in memoriam puerilis ſtudii iucundiſſima cogitatio: et illum laborem mediocrem, non tamen fuiſſe omnino ἄλιον, οὐδ' ἀτέλεστον ἱδρῶθ' ὃν ἵδρωσα, lætor. Autorem autem iſtum tanti facio animo meo, ut nullum omnium aliorum huic merito anteponi poſſe cenſeam. 710

Paulo post.

Neque me fugit, poſſe hoc teſtimonium de Herodoto meum videri magis amoris eſſe erga illum tam longo tempore confirmati, quam iudicii, vel etiam illo hoc eſſe corruptum. Notum enim quod et aſtrologi uſurpant, τὴν φιλίαν καὶ τὸ μῖσος ἐλαττοῦν τὰ μέγιστα, καὶ μεγαλύνειν τὰ σμικρότατα. Quapropter hoc loco placuit cauſas exponere, cur tanti facerem illum, et veluti rationes referre ſententiæ noſtræ, atque etiam reſpondere iis, quæ reſcivisſemus adverſus ipsum dici ſolere: ut intelligi poſſet, neque nos temere aut de puerili perſuaſione quadam illum celebrare, et inſectatores ipsius ad malignitatis crimen quandam etiam imprudentiæ ignominiam ſibi accerſere. Ac noſtra ſententia paucis illa quidem confirmabitur, reſponſio erit longior, ut neceſſe est: de qua tamen et ipsa, inductio animi mei et rationum concluſio magis atque certius poterit perſpici. Quum igitur in quocunque autore in primis id quod ab illo ſuſceptum est ad exponendum, et ipsa expoſitio, conſiderari ſoleat: in priore hæc fere ſpectanda ad laudem exiſtimo, ſi eæ res ſumptæ delectæque ſint, quarum cognitione alii adiuvari, quæque ipsæ ſuapte bonitate placere poſſe videantur: in poſteriore, ſi expoſitio ſit verbis ſententiisque apta atque conſentanea. Quæ breviter dicta late patent ad intelligendum. Sed in utroque quid Herodotus neglexit, vel non præſtitit potius, quominus præclariſſimus et celeberrimus autor haberi debeat? Nam quæ accedit antiquitatis autoritas, quanti et ipsa ſit putanda, quantumque ponderis habeat, quis non videt? Quisve ignorat, omnium conſenſu maximam huic laudem, admirationem, reverentiam deberi? Quum autem priorum temporum hiſtorias, variarum quidem gentium, ſed potiſſimum Perſarum et Græcorum, componendas et narratione ſua exequendas ſuſcepiſſet, nonne potius præcipuas et præclaras res complexus est expoſitione ſua, quam nihili atque futiles? ut fecere, fortaſſe et veteres aliqui, certe poſteriorum ex illo genere ſophiſtico multi, qui nihil niſi inani quadam oblectatione animos levium quorundam afficere ſtuduerunt: ſicut ille AEthiopicorum et Deæ Syriæ autor: de quibus facile exiſtimari potest de ſimilibus operibus aliorum. Ergo nihil tale in hoc eſſe autore affirmo? Minime equidem: ſed hoc caput eſſe hiſtoriæ nego, quum ſit potius expolitio et exaggeratio quædam illius. Argumentum autem et caput quod? fundationes, everſiones, mutationes regnorum maximorum, opulentiſſimarum urbium expugnationes, ſucceſſiones potentiſſimorum regum, celeberrimarum civitatum fortunæ et imperia. Oratio vero nonne placidiſſime decurrens, omnibus ornamentis conſpicua est et illuſtris? Sola compoſitione (ut Ciceroni placet) diſſolutior, id est, numeris carens: quum naturalium quædam in illa tamen numerorum modulatio inſit, a quo ipso etiam præſtantia quædam non abest. Narrationes ſunt diſertæ: indicationes expreſſæ et ſpecioſæ: explicationes accuratæ et evidentes: collectiones certæ atque plenæ: in his rerum geſtarum, hominum, temporum fides: accurata compertorum relatio, dubiorum coniectura ſagax, fabuloſorum verecunda commemoratio: mira ubique ſimplicitas, et eximius quidam candor. Quæ omnia hiſtoriæ potiſſimum famam, dignitatem, virtutem conſtituunt et perficiunt. 711

His breviter et ſtrictim commemoratis, ad ea, quæ in hoc autore reprehendi, quorumque nomine vituperari a quibusdam ille ſolet, accedamus. Contra quæ quum dicemus, etiam eorum pleraque, quæ poſuimus paulo ante, tractabuntur copioſius et enodatius. Ac primum de illa vulgari et ſane veteri accuſatione mendaciorum pauca diſeramus: non enim certe res ipsa multa deſiderat. Aldus etiam Manutius iam hoc ante nos crimen diluit. Sed quænam ſunt illa obſecro mendacia? Quidam ſane profitentur, ea ſe annotaſſe et confutaſſe: quæ utinam pervenisſent in manus noſtras, ita enim futura eſſet reſponſio copioſior. Neque deſunt, qui Herodoti potiſſimum ſcripta illi ſatyræ (*Iuven. ſat.* 10.) inſectationi occaſionem præbuiſſe perhibeant, ut audaciam mentiendi in hiſtoria Græcorum exagitaret. Nam Athos (ut ille loquitur) velificatus, deridetur, et compedes Helleſponti, epotaque flumina Medo. Nonnulli fabuloſas quasdam narratiunculas inſertas paſſim hiſtoriæ, ut huius gravitate indignas, reiiciunt, et propter illas autorem mendacii damnant. Sed de iis, quæ memorantur ab Herodoto propter magnitudinem nobis incredibilia, periniquum fuerit iudicium, ſi non vera eſſe ideo ſtatuemus, quod notis cuique rebus, moribus, diſciplinæ non ſimilia, neque rationibus noſtris congruentia eſſe videantur, ſique non niſi iis, quæ facile intelligere et animo complecti poſſimus, fidem habendam eſſe ducemus. Quam multa illi ipsi, qui hæc antiquiora falſa fictaque eſſe affirmare audent, ſe vidiſſe referunt et pro certis commemorant, a quibus aſſenſio legentium refugit? Etiam poſteris hoc noſtris accidet, ut multa, quæ nunc nimis vere fiunt atque geruntur, expoſitione inflata et amplificata eſſe ſuſpicentur. Sunt ſane quædam inaniora (non enim nego) in talibus, ut in peregrinatorum, qui adiere illa loca, quæ tellus extrema refuſo ſummovet oceano, ſermonibus. Cuius inhumanitatis tamen fuerit, univerſum genus narrationum iſtarum ſemel abiicere ut futile et vanum? Quod ſi fiat, omnem hiſtoriæ rationem confundi, habitumque perverti neceſſe ſit. Quid de Babylone prodiderit Herodotus, non est ignotum. Hæc nobis ſcilicet probabuntur de ſenſu et cognitione oppidulorum noſtrorum. Quid enim ad illa ſpatia, vel maximæ urbis omnium, quas novimus, ambitus? itaque et Ariſtoteles (*Polit.* 3.) gentem regionemve appellandam potius Babylona, et ſiqua alia æqualis fuerit, quam civitatem aut urbem, cenſet. Quid, de fertilitate ſoli Aſſyriæ quæ narrat, an nos credere poterimus de noſtris arvis? Quo tamen loco ipse ignorantiæ incredulitatem refutavit, ſic enim ait (*In Clio, c.* 193.) *Ita bene fert ea terra fruges, ut nunquam non reddat ducena: ſi autem quam potest optime tulerit, reddit trecena. Folia tritici et hordei lata naſcuntur digitis commodis quatuor. At milii et ſeſami quam proceræ arbores exeant, in ſcientia certa non memorabo. Intelligo enim, eos qui in regione Babyloniorum non fuere, minime credituros vel ea, quæ de frugibus modo diximus.* Sunt autem hæc etiam diſtinguenda. Alia enim ad utilitatem aliquam legentium, vel explicationem eorum, de quibus narratio fit,

referuntur atque pertinent: ut Babylonis descriptio (*Clio*, *c.* 178. *et f.*) et copiarum Xerxis enumeratio (*Polymnia*, *c.* 61. *et f.*) de quorum altero facile perspiceretur, merito fuisse securos cives in tali et ita munita urbe: alterum et potentiam regni Asiatici, et in quod tum periculum Græcia venerit, demonstrat. Utrumque tuteri documentum quoddam fuit, nullas, quamvis magnas, vires, infractas, neque opes invictas esse. In aliis nihil quæritur, nisi vel delectatio, vel ut audientium animi moveantur nova mirabilique narratione: ut de gryphibus (*Euterpe*. 73.) formicis Indicis (*Thalia*, *c.* 102. *et* 116.) Phœnice (*Melpom. c.* 13.) et his similibus. Horum, ut illa omni equidem mendacii crimine plane libero, ita haud facile concesserò, in horum ullo mendacii manifesti autorem redarguendum esse, quum tot derisa quondam et exibilata, pæne iam comperta esse existimentur: quumque non minus istis a veritate abhorrentia multa asseverentur ab iis, qui non audivisse de aliis, sed seipsos aspexisse dictitent: ut nihil tam sit absurdum, quin fidem reperire posse videatur. Sed ab his recedamus.

712 Ob fabulosas quidem narratiunculas tantum abest, ut quasi mendacem incesserit vituperarique autorem hunc debere putem, ut etiam, quum et aptissime illas inseruerit, et bellissime concinnarit, et venustissime composuerit, admirandus: quumque instructionem in singulis aliquam vitæ, consiliorum, actionum comprehenderit, eximiam gratiam quoque ab omnibus meritus esse videatur. Quid quod fidem suam in his fere liberat, cavetque, ne quis simplicior decipiatur, quum addit semper huiusmodi quiddam, *Ut ferunt*, *Ut ego audivi*, *Quod veri mihi quidem simile non fit.* In Euterpe vero (*c.* 131.) plane refutat illam fabulam de præcisis ancillarum manibus, *Hæc garrientes ita narrare mihi quidem videntur.* Item Melpomene (*c.* 173.) fabulam de Psyllis præmunit. ea enim quæ Afri perhibeant, se memorare ait. Quid autem dicit in Polymnia (*c.* 152.) quod meminisse in tota historia vult lectorem? *Ego* inquit, *quæ fando cognovi, exponere narratione mea debeo omnia: credere autem, esse vera omnia, non debeo.* In coniecturis quidem sequendis, quum de apparentibus (ut ipse ait *Euterpe*, *c.* 33.) obscura colligere studeret, si falsus est, cui obsecro omnium hoc non accidit? Neque qui tale aliquod erratum in scriptis veterum animadvertit, sibi ideo placere et illum contemnere debet, quod fere ineruditiores isti facere consuevere, qui exultant ad hos notationum et reprehensionum successus, non secus acsi thesaurum invenissent: quum hic vere tum thesaurus (secundum vetus verbum) in carbones evadat. Sed paulum etiam ad fabulas illas revertamur: quæ, obsecro, cur offendunt animum cuiusquam, quum veritati et integritati historiæ minime officiant? Sed ut insertæ apud Thucydidem conciones, (quas certe nemo, ut opinor, non confictas, neque non quidem nullas, sed non tales ab iis, quibus attribuuntur habitas esse videt) illæ tamen ut in gravitate huius autoris, admirationem, ita in dulcedine nostri, fabellæ voluptatem habent. At egressiones, et nihil ad rem pertinentium quasi inculcationes, ab historia alienæ sunt. De quo equidem aliter sentio, neque in hoc, neque ullo in genere eruditionem, intelligentiam, doctrinam quasi in angustum cogendam, ut non liceat evagari et excurrere, si libeat, longius. Immo vel solus hic fructus est ingenii et industriæ studiorum, ut veluti ostentatione iactantiaque sui gloriam laudemque petat. Auferat in his mihi aliquis ista: incorruptam, sanctam, castam, ut virginem, debere esse historiam. Non corrumpunt enim, non violant hæc illam: sed exornant, ut aurum et gemmæ pudicissimarum quoque corpora, purissima illa quidem. Nam ut malæ et profligati pudoris feminæ insigniorem reddunt comptu turpitudinem suam: ita, quamvis varia copiosaque sit quasi emblematis quibusdam, summa historiæ falsa et commentitia, merito in sua hæc infamia quasi superba improbetur. Itaque non inornatam, non nudam, non contractam, sed splendidam, vestitam, explicatam (dummodo integram, et, ut ita dicam, probam et incorruptam) decet esse historiam. Cuius fidem omnem nonne in temporum indicatione, in nominum commemoratione, in rerum tam bello, quam pace a quibusque susceptarum atque gestarum certa enarratione, in occasionum consiliorumque prudenti persecutione omnes positam esse sentiunt? Quæ universa nostrum autorem existimo et custodisse diligenter, et præstitisse præclare. Quæ enim tempora indicavit falso, quæve confudit? Quorum hominum locorumve nomina posuit perperam? Res autem ab iis gestas, quos complexus fuit narratione sua, accurate illas quidem retulisse, non dubitarim asseverare: certo autem et vere quoque, libenter equidem crediderim, quanquam ab aliquibus assensio quodammodo refugiat. In consiliis profecto et occasionibus recensendis, qui circumspectionem et prudentiam requirit maiorem, nimium is quidem esse fastidiosus mihi videtur. Ad hæc, si, ut in tabula magni et memorabilis argumenti, adiuncta sunt veluti *πάρεργον*, quibus undique illa insignis et conspicua reddatur, cuius quæso vel rationis vel sapientiæ, ne dicam, incogitantiæ et stultitiæ, fuerit reprehendere? Quum autem historia non solum delectationem cognitionis, sed institutionem etiam animorum continere debeat, ut et voluptatem et utilitatem afferat legentibus: si his ipsis, quæ ut fabulosa notantur, etiam monita utilia atque salutaria multa insunt, quis iam eos non modo qui vituperent, sed qui laudent, iniquius ferre omnino possit? Fuit Candaules rex Lydorum: (*Clio*, *c.* 7.) nemo, ut opinor, negare audet. Hoc tempore in aliam familiam translatum fuit regnum Lydiæ, an quisquam falso hoc proditum dicit? Cur igitur illa iam culpant de satellite coacto aspicere nudam reginam? Quæ si, quod haud scio, an non sint, ficta essent, quanti multis de causis fieri mererentur? Nonne illam perversionem animorum, quæ ita mirabiliter, ut divinitus effici videatur, sæpe urgentibus fatalibus casibus animadvertitur, demonstrant? Quam speciosis et bonis sententiis illustris est narratio? Idem et in aliis multis
713 poteram, sine ullo exquisitionis labore, ostendere. Expugnari præter omnium metum et opinionem Sardis oportuit. Sit iam illud de puero nato cum capite leonino falsum, (*Clio*, *c.* 84.) (quod fortasse minime est) quam pulchrum hoc? quod non circum ille urbem totam latus fuit: quod si factum fuisset, capi secundum responsum divinorum urbs non posset. Sint sane illa Scytharum dona fictitia: (*Melpom. c.* 131.) quid incommoditatis tamen habet, vel quid potius pulchritudinis et bonitatis non habet cum enarratio, tum interpretatio elegans, festiva, acuta? Sed quare ego pravitate quadam animi, non vera esse potius, id est, ita audita cognitaque autori, putem? Eadem et de Xerxis somnio, (*Polymnia*, *c.* 14.) de regibus Macedonum, (*Uriana*, *c.* 137.) deque aliis similibus dici possint. Quapropter, quod ad crimen hoc vanitatis attinet, prorsus in nostro autore turpitudinem illam et mendaciorum maculas detersas esse confido. Neque possum satis animo constituere meo, qui factum esse existimem, ut a veteribus quoque illud in hunc conferretur. Nisi unus fortasse aliquis plures in errorem induxit, aut invidia odiumve, vel (ut mollius dicam) animi certa quædam destinataque inductio quosdam ad huiuscemodi calumnias impulit. Sed hæc velle exquirere omittamus.

Nunc ad aliam maiore studio susceptam et gravius atque inimicius factam accusationem veniendum, quam intendit huic vir magnæ doctrinæ et sapientiæ laude clarus, Plutarchus Chæronensis, qui nostrum autorem acerbissime postulavit et convincere conatus est malignitatis, edito libello, cui præscripsit *περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας*. Contra quæ, etsi singularis est viri autoritas et celebris eruditio, concedi tamen nobis oportere puto, ut pro Herodoto dicere liceat: si illi permittitur, contra non minus se, quam nobis ipse est, antiquiorem Herodotum scriptio, atque aliquanto certe præstantiorem multis nominibus virtutum. Ipse quidem Plutarchus quo paratior venit ad maledicendum Herodoto, et in eo copiosus fuit ac vehemens, hoc minus læsisse illum, putari debet. Quis est vero, qui non laudatissima quoque conviciis impetere posse videatur, quum Zoilos et Xenophanes suos habuerit Homerus? Quid autem verbis conquirere et comprehendere homini non infanti neque obtuso difficile? Et dicit hoc egregie AEneas ad Achillem, *Iliad. v.*

Multa licet memoret convicia uterque vicissim,
Quæ neque centenis remis instructa carina
Perferat, ipsa etenim facilis verbisque redundans,
Sermones variis hinc lingua revolvit et illinc:
Quisque et forte alii quod dixerit, audiet ipse.

Ut autem contra ea, quæ quisque improbet, dicere recte possit, ita quomodo dicat diligenter considerandum: nequid vel inscite vel etiam maligne improbare videatur. Nam horum utrumcunque deprehensum et notatum con-

contradictionem omnem infirmat: ita quidem sæpenumero, nemo ut responsione magnopere dignam arbitretur. De quo et elegantissimis versibus et luculento sensu compositum epigramma Græcum Eueni veteris poëtæ fertur: quod nos quondam Latinum fecimus, ut sequitur,

Est multis pariter mos omnia dicere contra,
Sed non et similis dicere recta labor.
His sat erit verbum me commemorasse vetustum:
Hæc mihi quum placeant, tu licet illa probes.

Plutarchus autem minime cavit, ne insimulando malignitatis alterum, malignitatem ipse quandam singularem suam proderet. Nam quum collegisset quasi intimos sensus et reconditam voluntatem pravitatis malignorum, ad illa a se proposita postea, ut pueri a magistris secundum capita quædam traditas materias deducere iubentur, sic accusationem suam applicavit, in autorem hunc (ut ego quidem iudico) illa conferens alienæ malignitatis crimina. Ac ne dissimulavit ipse quidem, neque texit causam iræ ac odii sui: nam suam civitatem, id est Bœotos, ignominia affectos, et infamatos (ut ait) immerito, graviter fert et dolenter. Hinc igitur illæ lacrymæ, hæc illa indignatio. Statim igitur quid autoritatis in tali criminatione sit, quam non veritatis sed ultionis cupiditas expresserit, apparet, ut illius quasi filum sequentes, refellere quæ congessit singula nihil sit necesse. Sed ad quædam tamen aliquid dicamus.

Quod vero huic incipiens, suavitatem orationis, qua iucunde commoverentur legentes, exprobrat, ad id nihil aliud respondendum censeo, quam quod Alexander Hectori fratri, qui sibi in iurgio formositatem obiecisset, Οὐ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα. Sed malignitatem omnem undique ita colligit: Primum de usu nominum asperiore, deque verbis durioribus, in copia molliorum et leniorum. Deinde, si extra historiæ seriem alicuius vitia, vel si in hac laudes ieiunius commemorentur. Præterea, quum plurium forte sermones referantur, assentiri deterioribus, omnino enim coniecturas sequi ad peiora, esse malitiosi et infensi animi. Postremo, laudis adiectione veluti condire vituperationem, esse enim simplicitatis hanc simulationem pessimam. Quid ad hæc ergo dicemus? profecto non reperit in Herodoto ista Plutarchus, sed animo suo conquisita in illum intulit. Quare enim usum nominum verborumque in hoc autore non probat? qui quidem (ut existimo) usus est diserta et accurata oratione ætatis suæ, quam a posterioris sæculi forma differre nos quoque intelligere possumus. Quid autem causæ fuerit, cur non potius illa vere et simpliciter, quam mendaciter et invide, dici sentiamus? Egregium est quod conquerenti Lasthenis factioni, (quorum scelere prodita fuerat Olynthus) contumeliose a Macedonibus se nefarios proditores appellari, respondisse Philippum regem accepimus, *Macedonas esse indoctam nationem ac incivilem, solereque ficum nominare ficum, et ligonem ligonem.* Quid autem offendit (obsecro) Plutarchum, quod Herodotus protulit asperius quædam, ac non mollivit appellationibus? Visum enim scilicet illi fuit id dicere quod esset. Nam de coniecturis sequendis deque laude et vituperatione universa hoc licebit unum iterum atque iterum respondere: de suo illum iudicio historiam susceptam exposuisse: neque recte facere eum, qui ingenii sui vires in alieno opere explicare velit, præsertim ad infamiam autoris. Ego, ut quicque retulit, sic sensisse, audiisse, comperisse existimo. Et cur non in hac potius persuasione perseverem, quam illam inducam malevolentiæ, perversitatis, virulentiæ? Quia enim contumelia afficit divina et humana, sacra et profana. Si vera sunt, quæ est contumelia? (recte enim ille in comœdia negat se maledicere, quum, quæ vera sint, dicat) sin falsa, ostendatur falsitas. Sed quomodo ostendit? ratiunculis quibusdam et conclusiunculis levissimis. Quod quasi ipse sentiret, ne hoc quidem agere se ait, ut mendacii, sed ut malignitatis reum peragat Herodotum. Hanc igitur defendamus, si possumus. Ac laudationibus illis minutis et tenuibus (ut vult Plutarch.) quot possunt opponi præclare, et pleno ore (ut dicitur) enunciatæ? Quale enim hoc? (*Erato, c.* 112.) *Omnium, quos scimus, hominum primi Athenienses cursu illati in hostes sunt: omnium primi sustinuere vestitus Medici et hoc ornatorum aspectum: ad illud autem usque tempus nomen quoque Medorum terribile fuerat.* Addantur his quæ de Cynægiro scripsit (*Ibid. c.* 114.) Ac nequis Athenienses tantum laudatos benignius credat, (in quo nescio quam suspicionem corruptæ largitionibus voluntatis movet Plutarchus, temere quidem, ut videtur, neque ipse quicquam explanat) quid? parcene Lacedæmonios laudavit his verbis? (*Polymn. c.* 104.) *Sunt Lacedæmonii in certaminibus singularibus haud ullis aliis inferiores: in acie vero omnium mortalium præstantissimi.* Quid? horum cives Sperthiam et Bulin parumne prædicatione sua ornavit? (*Polymn. c.* 134. *et s.*) Sed hæc innumerabilia sunt. Atque in nomen sophistæ (*Hoc nomine usus est Herod. in Clio, c.* 29.) etiam invehitur quasi probrosum: quum profecto eos, qui velut opifices quidam essent sapientiæ, et artem quandam facerent illius, sophistas, ut citharistas et grammatistas, vocatos, et postea vitio hominum, (ut in aliis pluribus evenit) nomen quoque male audiisse constet. Nam quod exagitat præclaram sententiam de instabili et incerta fortuna rerum humanarum, quam Herodotus Soloni attribuerit (*Clio, c.* 32.) (cui quidem similes et alibi leguntur) nimiæ sapientiæ et pietati hominis concedatur: qui veritus sit, ne, si ita de Deo loquamur, ut humanus intellectus quæ dicuntur percipere possit, parum pii esse videamur. Cur ergo Deo oculos, manus, pedes, aures attribuimus? cur dicimus Deum irasci? cur ulcisci, etiam vereri profecto, tentare, pœnitere, lætari, dolere, πόῤῥω γὰρ λύπης καὶ χαρᾶς ἵδρυται τὸ θεῖον· sine quibus illa ne intelligi quidem possunt. Quid Xenophon? (quo nemo fuit numinis colentior, nemo observantior, nemo impietatis erga Deum acrior hostis) nonne eandem sententiam ponere non dubitavit in præclaro illo opere suo historiæ rerum Græcarum? sic enim ait (*Hellenicon l.* 5.) καὶ ὁ θεὸς δὲ, ὡς ἔοικε, πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς. Hæc igitur sacrilega est in Herodoto sententia, quia secundum hominum intelligentiam φθονερὸν dixit esse τὸ θεῖον. Sed hæc quam sint futilia quis non videt? Omissam autem illam retis fabulam et Pittaci pugnam ferat æquo animo Plutarchus: seque hoc consoletur, quod, ut ait, tot alias exposuerit non magis profecto fabulosas. Sed prætereunda sunt certe aliqua, indigna, quæ refutentur. Crœsi quidem annon satis clare memorat eruditionem, et doctrinam fortunæ adversæ (*Clio, c.* 207.) cui τὰ παθήματα μαθήματα ἐγεγόνεε. Neque Xenophon sapientissimus vir dubitavit similiter post amissum regnum prudentiorem Crœsum producere. Ad alias argumentationes illius de Ephesiis, Colophoniis, Chiis: ubi quam levi utitur ratione, quam Lampsacenus Charon, antiquior ille quidem Herodoto, quædam non scripserit. Quasi nihil oportuerit narrare Herodotum, nisi quod in litteras iam esset relatum. Quod dictu est perquam ridiculum: præsertim quum ipse profiteatur, eorum quæ alii non comprehenderint, mentionem facere decrevisse. Sed cum de illis, tum de Samiis, Corinthiis, Lacedæmoniis, de Isagora, Aristogitone, Athenienſibus, Platæensibus, quæ disputat, patiamur sane illum vincere. Quis enim, qui advertere animum paulum modo voluerit, non perspecturus facile est victoriæ istius præclarum successum?

Venio igitur ad plenam lunam: de qua ingenue fateor non intelligere me, quæ a Plutarcho disputantur. Herodoti luculentissima narratio quum nemini non sit evidens. Dicit enim (*Erato, c.* 106. *et* 120.) *negasse Lacedæmonios, posse contra legem ante plenam lunam in expeditionem sese proficisci, et remansisse in patria, dum lunæ orbis compleretur: ac postea profectos, ita accelerasse, ut tertio die in Atticam Lacedæmone pervenirent.* Hæccine narratio illam merebatur tragicam acclamationem, hunc autorem cœlum ipsum, dierum rationem, omnes res confundere? Nam de lege, deque prœlii die, sua fide affirmante utroque, venia (ut opinor) dabitur ei, qui fidem Herodoti pluris sibi faciendam, quam Plutarchi; et illum potius, quam hunc sibi esse sequendum putaverit. De Philippide etiam obscura est insectatio: et erat hic locus in nostro libro corruptior.

Reliqua sunt calumniis manifestis referta, et ubique conspersa nigro sale, et atrocibus quidem illis, sed infirmis criminibus referta. Sane Thebanos, ut civitatem suam, (notum enim, fuisse hunc Chæronensem Bœotum) exquisita et peraccurata defensione propugnavit, et in hac parte admodum vexavit autorem nostrum. In quo quidem ignoscendum est dolori ipsius, sed reprehendenda profecto impatientia et ira. Quam enim moleste fert et indigne læsos oratione ab Herodoto suos? Hoc igitur (ut apparet) ulcus tangi

noluit, neque potuit ferre. Sed mendacii crimine Herodotum (ut opinor) facile liberat non modo fama illis temporibus longe lateque vagata, ſed conſervata etiam ad poſteritatem, proditionis Thebanorum: de qua et Demoſthenes (*Philippica* 2.) argumentum duxit levitatis et infidelitatis illius civitatis: et illud in ſermonibus hominum ſemper permanſit, decimam a Thebanis Apollini perſolvi oportere. Cuius mentionem a Xenophonte ſcimus ſemel atque iterum fieri (*Hell.* 5.) Quum enim communi decreto ſtatuiſſent Græciæ civitates, quæ adverſum barbaros conſenſerant, ab iis, qui nulla neceſſitate coacti Perſæ ſe ſubiecisſent, Delphico Apollini bello confecto decimam exigi debere, Thebani quidem potentia ſua reſtitere decreto: ſed quod illo tenerentur, fama memoriaque hominum conſtantiſſime perduravit. (*Decretum fœderis extat in Polymnia, c.* 132.)

Præterea quamvis malitioſum et parvum Plutarchus faciat Herodotum, non ſtultum tamen fuiſſe, neque hebetem conſitetur. Quid autem incogitantius fieri potuiſſet, et in ſumma audacia amentius, quam ea affirmare atque tradere, quæ, ſi falſa eſſent, non modo paulo ante defunctorum dictis atque relationibus, ſed memoriæ, vivorum propemodum, teſtimonio refutari atque redargui poſſent? Et ille cum tam impudente mendacio, cum tam inconſentanea expoſitione, cum narratione tam diſſidente, in celeberrimum frequentiſſimumque totius Græciæ conventum (ita enim accepimus) venire, et illa vaniſſima atque leviſſima ſcripta, plena malevolentiæ et obtrectationis, reclamantibus divinorum et humanorum monumentorum inſcriptionibus, recitare non dubitaret? Nimis ineptum et frivolum facis autorem, contra tuam quoque exiſtimationem. Non audiviſſent ac potius exibilaſſent, vel male etiam multatum illo tanto theatro eiecisſent eum, qui plane ad irridendum et eludendum auditores, quique in communi Græciæ ſolennique cœtu ad nomen Græcum proſcindendum lacerandumque adeſſet. De conſilio autem et facto Leonidæ retinendi Thebanos etſi aſtute diſſerit (*Polymn. c.* 205. *et* 220.) nemini tamen non plurima in mentem venire arbitror, quibus hoc etiam loco defendi poſſit narratio. Adduxerat invitos, ſed ſic ut a civitate delectos: ergo non modo illius, ſed ſuorum quoque metus hos continuit. Dimiſit alios, quos minus alacres in aperto eſſe diſcrimine videbat, illis enim parcendum decreverat. Quomodo voluit autem vel potuit omnino quadringentos retinere, quum trecentos ſolum haberet ipse ſecum? Primum voluiſſe Leonidam perdere iſtos Thebanos, dixerat: neque non plures quam trecenti cum illo fuere. Nam præter Theſpienſes, etſi non dicitur, cum tre-
716 centis tamen Spartanis ſequutos alios plures ditionis ipsorum intelligere debemus. Ita enim fieri ſolitum ſcimus, ut Spartani nequaquam veluti ſolitarii, ſed quodam ſatellitio ſuorum ſtipati in expeditionem proficiſcerentur, quum ſinguli interdum ad ſeptenos adducerent eorum, quos εἵλωτας vocarunt (*Calliope, c.* 28.) Sed quid facerent? aut in illis anguſtiis quid experirentur tutius, quam quod retulit Herodotus? Neque aliud tempus omnino videtur fuiſſe vel defectionis, vel fugæ, vel tranſitionis, quam quod memoravit Herodotus (*Polymn. c.* 233.) Sed in tanto tumultu quo pacto exaudiri potuit imploratio? Et interfectos enim ſcribit nonnullos, et vel de geſtu intellectum fuit, ſupplices hos eſſe. Notas quidem cur impudentiſſime confingere voluerit, cauſſam equidem nullam reperio. Accuſat paulo post aſperitatem vocabuli, quod de fuga conſuluiſſe dixerit Græcos. Nimis est ſeverus noſter Ariſtarchus. Atque etiam illud non tulerit credo, quod rex regum cenſet aufugiendum de Troia, non enim (ut opinor) mollius est φεύγωμεν, quam δρησμὸν βουλεύεσθαι. Quid vero de Naxiis et Themiſtocle dicemus? (*Urania, c.* 4.) Scilicet in metu tanti belli, et tempeſtate barbaricæ claſſis ingruente, incredibile fuerit, inſulanos homines non ad eos proficiſci voluiſſe, quibus nemo non interitum aut ſervitutem impendere exiſtimaret. Themiſtocli vero indecorum aut turpe fuerit, adiutum ipsum alterius conſilio, non ſolum omnia commentum fuiſſe: at Agamemnonem, non unum aut alterum, ſed decem συμφράδμονας optare non puduit. Nam in Artemiſia quod facetias conſumit ſuas, quibus nequaquam abundat, feciſſe videtur incogitantius.

In iis quæ ſequuntur, quod non modo quid perperam ſcripſerit, ſed quæ ſcribere etiam debuerit Herodotus, docere vult, ſit hoc et ipsum præclaræ et ſingularis ſapientiæ Plutarchi. Cetera involuta ſuſpicionibus, et alienarum rerum mentionibus confuſa, et fallacibus complexionibus intricata, et anxietate quadam mirifica accuſationis ſeſe ipsa infirmantia, vel relinquamus ſane, vel ad priora remittamus. Ad omnia enim ferme reſponderi dicique idem videtur poſſe: inſaniam eſſe et furorem, non perverſitatem, neque fraudulentiam, ea commemorare, quæ quum primum cognita fuiſſent, hominum ſcientia reprobarentur, a poſterioribus autem inter ſe diſſidere et contraria eſſe facile perſpicerentur. Etſi autem homines docti ac ingenioſi non difficulter reperiunt quomodo aliquid dicendo evertere odioſumque reddere aut ſuſpectum poſſint, tanta est tamen vis veritatis, ut neſcio quo pacto, quamvis oppreſſa et obſcurata, illa plerunque tamen reſiſtat atque eluceat contra dolos et verſutiam. Quapropter non quid conquiſierit ad inſectationem Herodoti Plutarchus, neque convitia quæ illi facit nimis cupide, neque ſtudium exagitandi autorem antiquiſſimum, ſed rem ipsam ſpectabimus. Ipsi autem Plutarcho hoc dicimus, (*Iliad.* η.)

——— σὺ μὲν οὐ καλὰ ταῦτ' ἀγορεύεις.
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὄλεσαν αὐτοί.

Sic enim videtur non ille quidem, quæ ſenſerit ipse, in hoc libello diſeruiſſe, ſed vel aliorum voluntati aſſentatus eſſe: vel quid in mala cauſſa poſſet, oſtendere voluiſſe. Quod ſi de animi ſui iudicio et inductione illa ad talem modum diſputavit, profecto in hac parte receſſit a ſe ipse. Non enim aliter exiſtimo quam fuiſſe Plutarchum, virum non modo eruditum et ſapientem, ſed etiam bonum, quam famam, præſertim probitatis, ut tueretur, minus curaſſe illum apparet in propoſito accuſationis huius. Sed finem faciamus. Non enim iucunda nobis fuit quaſi contentio et rixa cum tanto viro, quam tamen ut neceſſariam, omittere non potuimus, et in officii (ut rati ſumus) cuſtodia, et in ſtudio nomini bonitatique autoris excellentiſſimi debito.

Obiicitur autem et hoc nobis, quod quidam volunt a Thucydide contra Herodotum dici, de fabuloſis narrationibus et hiſtoriis confictis ad auditorum voluptatem (*Thucyd. l.* 1. κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ξύγκειται) *quæ, quum delectatione tantummodo afficerent audientes, in præſentia quidem iuvarent, ſed diuturnum fructum non haberent.* Ego vero non magis in Herodotum hæc conferri poſſe puto, quam in quemlibet priorum de ſcriptoribus hiſtoriarum. Et (ut verum fatear) illas plane priſcas expoſitiones antiquiſimarum rerum oratione et verbis ad venuſtatem, et iucunditate quadam animos perfundendum, compoſitas (quales potiſſimum Pherecydis Syrii fuiſſe accepimus) gravisſimum autorem exiſtimo veritati rerum geſtarum non oportere præferri cenſuiſſe: ac hilaritatem hiſtoriæ cedere ſeveritati, neque ſuavitatis cuiusdam
717 lenitatem, conſtantiæ et dignitati narrationis anteponi voluiſſe. Sed de hoc quisque, ut lubuerit, ita ſtatuat atque ſentiat. Nos autem hoc teneamus: non modo propter ſermonis elegantiam, et illam cum ab aliis tum Cicerone laudatam dulcedinem, et quaſi amœnitatem quandam, diligendum hunc autorem, et in manibus ſemper habendum eſſe: ſed propter rerum cognitionem maximarum, propter maxime ad vitam utilium ſententiarum copiam, ob plurima certo, accurate, prudenter, honeſte dicta, magnifaciendum nobis, vel in ſuo potius genere anteponendum univerſis. Nota ſunt ex Latinis Ciceronis et Quintiliani elogia præclariſima huius autoris. Græcorum autem quæ opinio de his libris fuerit, ſatis indicat inſcriptio nominum Muſarum, quibus omnem ſapientiam et doctrinam et ingenii præſtantiam, antiquitatem ſignificaſſe notum est. Et quicunque meminere ipsius, honoris et laudis præfationem ſemper uſurpaſſe reperiuntur. Quas ob res neque me pigere operæ poſitæ in hoc autore debere puto, neque non hortandi mihi videntur omnes, ut ſtudio ſingulari in hoc autore verſari, et illum præcipuo amore complecti velint. Nam et mihi fructuoſam fuiſſe lectionem huius videor ſentire, et aliis item futuram eſſe confido. Viſum autem, &c.

DE

DE HERODOTO, EX EODEM JOACHIMO CAMERARIO.

HERODOTI patrem fuisse Lyxem et Dryo matrem perhibent, patria Halicarnasſenſem: quod præſcriptum nunc etiam in hiſtoria illius legitur. Parentes in ſua civitate bono loco natos tradunt, ipsumque fratrem habuisse Theodorum nomine. Quum autem teneretur Halicarnasſus a Lygdamide tyranno, nepote Artemisiæ reginæ Cariæ, ſecesſit Herodotus in Samum insulam: atque ibi lingua Ionica hiſtoriam magna cum cura compoſuit, relatam in libros novem: (*Lucian. Herodoto, vel Eetione.*) quam quum in frequenti Græciæ conventu Olympiorum recitavisſet, ſic placuit univerſis, ut ita audirent quaſi Muſas loquentes: ideoque libris, qui novem (ut diximus) eſſent, Muſarum novem indidere nomina. Quum reverſus in patriam autor fuisſet civibus ſuis tyranni expellendi, ſucceſsit quidem res, ſed invidia maxima Herodotum excepit. Ita enim fieri ſolet ut periculorum metum parta ſecuritate obtrectationes fere ſequantur. Cedendum igitur, relinquendos ingratos cives ratus, quum Athenienſium tum colonia in Thurios Italiæ populos deduceretur, ſua ſponte illis ſe colonis ſocium addidit: et ibi finivit vitam ſuam: ſepultusque fertur in foro, etſi quidam, Pellæ mortuum fuisſe tradidere. Ipse facit mentionem (*Clio, c.* 109.) λόγων Ἀσσυρίων et λόγων Λιβυκῶν, (*Euterpe, c.* 161.) quos conſcripserit: de quibus tamen hæc mentio ſolummodo reſtat. Herodotum ſcribunt, quum recitaret in Olympiis (ut ſupra retulimus) hiſtorias ſuas, audivisſe Thucydidem, qui adhuc ætate puer esſet, quumque Thucydides tum quaſi divinitus commotus lacrymas profudisſet, animadvertisſe hoc Herodotum; et gratulatum fuisſe patri ipsius Oloro: hortatumque, ut erudiendum curaret filium diligenter: gliſcere enim in animo illius cupiditatem bonarum artium atque diſciplinarum. De Herodoto Græcum epigramma fertur, quo memoratur et illa invidiæ fuga et diſcesſio in Thurios.

Ἡροδοτον Λυξέω κρύπτει κόνις ἥδε θανόντα
Ἰάδος ἀρχαίης ἱστορίης πρύτανιν,
Δωριέων πάτρης βλασθέντ' ἀπὸ τῷ γὰρ ἄπλητον
Μῶμον ὑπεκπροφυγών, Θούριον ἔσχε πάτρην.

Extat apud Stephanum: ſed magis integrum in ſcholiis Nebularum Ariſtoph.

quod nos ita aliquando convertimus,

Terra, ſatum Herodotum Lyxe, tegit ista ſepultum,
Qui priſcæ Ionicæ laudem habet hiſtoriæ.
Dorica produxit tellus hunc: unde fugatus
Invidia, hac patria Thuride ſedit humo.

Ex eo factum est, ut aliqui præſcriptionem *Halicarnasſenſis* mutarent in *Thurii:* quod et Plutarchus annotavit in libello De exilio. Reperio relatum hunc in olympiadem LXXVII, et LXXXIII. cum quo non diſsentit, quod traditur, floruisſe Thucydidem olympiade LXXXVII, et olympiade LXXXVIII. mortuum Periclem Xanthippi filium, cuius Herodotus meminit (*Erato, c.* 131.) Plinius ubi de ebeno diſserit, Herodotum ſcribit Thuriis condidisſe hiſtoriam anno ab V. C. trecenteſimo decimo. Quod et ipsum cum numero LXXXVII. olympiados conſentit, quo aliqui floruisſe Herodotum tradidere: quum acceperimus, Romam conditam esſe circiter olympiada VI. Sane cum Hellanico vixisſe fuisſeque apud Archelaum, traditum est: quod tempus et Euripidis poëtæ fuit, quem genitum accepimus eo die quo Perſæ fuere a Græcis fuſi. Pherecydes et Hecatæus diu ante illum hiſtorias et fabulas componere primi oratione ſoluta cœpere. Fuit et Xanthus quidam ſcriptor Lydus, quem in Lydorum hiſtoria ſequutum Herodotum putant. Fuit et Charon Lampſacenus paulo hoc ſuperior, qui et ipse bellum Perſicum deſcripsit. Sed et Hellanicus ſuas hiſtorias ante Herodotum edidit, quas ipse ſe legisse ſignificat. Fuit hoc nomine Olophyxius Thrax, qui de nymphis et ſacris ſcripsit, et alius, medicus. 718

DE DIALECTO IONICA, EX EODEM.

ORATIO Herodoti elegans est, et Ionicæ linguæ propria quadam facilitate, ſine omnibus veluti anfractibus, defluens. Dialectus autem (id est peculiare orationis genus) Ionum cum Attica lingua magnam habet communitatem. Nam et hæc quodam tempore appellatio Athenienſium, et Ionicæ omnes coloniæ Athenienſium fuere. In quibus accidit, ut ſonus vocis et forma ſermonis in alieno ſcilicet ſolo Aſiæ atque inſularum mutaretur. Traditum autem est, appellatos primum Cranaos incolas Atticæ, quum Pelasgi adhuc Græciam tenerent: regnante deinde Cecrope, Cecropidas. Cui quum ſucceſsisſet Erechtheus; tum illis fuisſe inditum nomen Athenienſium: ac mox ab Ione ductore, Ionum. Hic fuit Xuthi, vel Apollinis (ut poëtæ) filius, ſuſceptus ex Creuſa Erechthei filia: et AEgiali ac Helices regnum tenuit. Cuius gens postea a Dorienſibus pulſi, ab Athenienſibus in civitatem recepti fuere. (*Pauſan. Achaicis.*)

Varietates in Ionica lingua hæ fere annotantur. Α in η mutatur, niſi Doricum fuerit α. αι mutatur in η. Mutatur et ε in η, diviſa diphthongo, itemque in genitivis nomimum ευς. ῶν mutatum est ex οων. Craſſæ mutantur in tenues. Attica mutatio est α in ε. Uſurpant Iones et ε cum ο, in genitivis nominum ις, ubi Attici ω ponunt: quum ιος quoque communis ſit et Ionica flexio. Vertunt π in κ. Item αυ in ωυ. itaque hæc diphthongus, Ionica vocatur. Pro ω accuſativo faciunt ουν. Duo σσ in ξ mutant. Metaplasmus οι, in ες, Ionicus est, ſimiliter et aliæ quædam ſuæ huius dialecti formæ ſunt. Est et mutatio η in α. Mutant ου in ευ. item ε in α. Addunt Iones finali σ, litteram ι, et in verbis, σι. Syllabam ῶ circumflexam, εω faciunt. Interdum et non circumflexum ου primæ declinationis, εω faciunt. Vocabulis initialibus τ præponunt, ὁ et ἑ producunt, addita ν et μ. Tertiæ declinationis genitivum in οιο, de ου, proferunt, ῳ faciunt ωϊ. Geminant conſonantes, ut σσ, ττ, ππ. Inſerunt ε, item σ. nam θα primæ perſonæ pluralis, σθα, et θον dualis, σθον faciunt. Inſerunt α in patronymicis. Iones integris et incontractis verbis nominibusque et participiis adverbiisque, omnibus denique orationis partibus utuntur. Mutant ην in εα. Augmenta præteritorum et aliarum dictionum initia abiiciunt, τ nominum in ας in declinatione elidunt. Utuntur reduplicatione. Utuntur et tranſpoſitione tam litterarum quam ſyllabarum. Abiiciunt ι de diphthongo ει. Initiales litteras abiiciunt. Ex ιε faciunt ι longum. Suas habent tertias perſonas plurales præteriti perfecti paſsivi, poſita littera α ante ται finale, ut et et in aliis. Infinitiva per ſyllabam με producunt. Sunt et contractiones et ſynalœphæ Ionum: ſunt et apocopæ.

Horum exempla promiſcue ſubnotavimus, et aliis quibusdam proprietatibus dialecti Ionicæ indicatis. Ἡροδότου Ἁλικαρνασσῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, pro Ἁλικαρνασσέως ἱστορίας ἀπόδειξις. Θωυμασὰ, pro θαυμασά. Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου, pro Ἰώ. Πλεῦνας, pro πλέονας. Ἀπ' ἧς, pro ἀφ' ἧς. Ἀπελόμενοι, pro ἀφελόμενοι, et Ἀξιαπηγητότατα, pro ἀξιαφηγητότατα. Διαπρηξαμένους καὶ τἄλλα τῶν εἵνεκεν, pro διαπραξαμένους καὶ τὰ ἄλλα ὧν ἕνεκα. Ἐγεγόνεε, pro ἐγεγόνει. Ηἵδεε, pro ἥδει. Δεσπότεα, pro δεσπότην. Μίδης, pro Μίδας. Θρόνον βασιλῆϊον, pro βασίλειον. Ἐσάμεναι, pro ἐσάναι. Ἐπεκράτεον, pro ἐπεκράτουν. Κυρίην τῶν ἡμερέων, pro κυρίαν τῶν ἡμερῶν. Κιθῶνας, pro χιτῶνας. Ἐπὶ νόον ποιέουσι, pro ἐπὶ νοῦν ποιοῦσι. Περιέσπε, pro περιεῖπε. Ἰρὸν, pro ἱερὸν. Ὁρτὴ, pro ἑορτή. Κεῖνος, pro ἐκεῖνος. Ἐὼν, ἐοῦσα, pro ὤν, οὖσα. Κεχωρίδαται, pro κεχωρισμένοι εἰσί. Ἐτετάχατο, pro τεταγμένοι ἦσαν. Τὠρχαῖον, ὤνθρωπε, ὤναξ, ὠνὴρ, ἄτερος, τἀνθρώπου, pro τὸ ἀρχαῖον, ὦ ἄνθρωπε, ὦ ἄναξ, ὁ ἀνὴρ, ὁ ἕτερος, τοῦ ἀνθρώπου· quæ Attica ſynalœpha et in aliis reperitur: ut θατέρου, τοῦ ἑτέρου. Ἴβριος,

πρὸ-

πόλιος, pro ὕβρεως, πόλεως. Ἐγχειριδίοισι, pro ἐγχειριδίοις. Ἐπεὰν, ἀδελφεὸς, pro ἐπὰν, ἀδελφός. Τοὔνομα,
719 μοῦνος, ξεῖνος, pro τὸ ὄνομα, μόνος, ξένος. Ποιεῦσι, pro ποιοῦσι· ἐδικαίευ pro ἐδικαίου. Μέγαθος, τάμνειν, pro μέγεθος, τέμνειν. Ὀπέωνες, pro ὀπάονες. Ὁρέων, pro ὁρῶν· καθεώμενοι, pro καθεύμενοι· χρεωμένων, pro χρωμένων. Κινέη, pro κυνῆ. ἀνθρωπηΐη, pro ἀνθρωπῆ. Τυφὼ, ἄθω, pro τυφῶν, ἄθων· quod planè Atticum est. Πλεῦν, pro πλέον. Προσδέκεο, pro πρόσδεχαι. Ὥρᾳ, pro ἐώρα. Διξὰ, τριξὰ, pro δισσὰ, τρισσά. Ἀτεπτέως, pro αὐτόπτου. Ἐν τῇσι ἀμάξῃσι, pro ἐν ταῖς ἁμάξαις· ac concursum omnino vocalium Ionęs amant. Ἄδρηξα, pro ἄδραξα, *quæ non solerent aufugere.* Ἐπιβατέων, pro ἐπιβατῶν. Ὀκόσον, ὅκου, κότε, pro ὁπόσον, ὅπου, πότε. Βουβάλιες, ὄφιες, pro βουβάλεις et ὄφεις. Ἐσσωθέντες, pro ἡσσωθέντες· et ἔσσονες, pro ἥσσονες. Ἀδαέες, pro ἀδαεῖς. Ὀϊκασι, pro ἐάσασι. Κέρεα et γέρεα, pro κέρα et γέρα, contracto de κέραα, elisio τ. Ἐξελάδατο, ἐσαλμένοι ἦσαν. Κατεσράφατο, κατεσραμμένοι ἦσαν. Τρῶμα, pro τραῦμα, omisso υ. nisi magis est a verbo Ionico factum quod τιτρώσκειν illi dicunt, id est, τιτρώσκειν. Apud Homerum Ἐρίηρες, pro ἐρίηροι positum volunt: Ἐρυσάρματες ἵπποι. Herodotus Ἀτοκέλεες, pro αὐτοκέλευτοι. Contra μάρτυροι et φύλακοι, Iones pro μάρτυρες et φύλακες. Ὄψεαι, pro ὄψῃ· quod Atticis est ὄψει. Ἀπικοίατο, pro ἀφίκοιντο. Ὁρμέατο, pro ὥρμηντο. Μανασέων, pro Μηνασῶν. Λᾶξις, pro λῆξις. ΟΤ in οιο solutio, et σθα, ac σθον, ποιητικώτερον videtur. Τπερῴϊον, λῴϊον, pro ὑπερῷον, λῷον. Κραδίη, pro καρδία· κρατερὸς, pro καρτερός· ut Homero Κράπαθος, pro Κάρπαθος. Reduplicationes sunt Homericæ, Τετύκοντο, ἐκλέλαθον, τεταγὼν. Herodotus Ἀραιρημένοι dixit pro ἠρημένοι. Ἐνθεῦτεν, pro ἐντεῦθεν. Ἀποθανεύμενοι, pro ἀποθανούμενοι. Duplicationes consonantium Ionicæ illæ quidem esse perhibentur; sed sunt poëticæ, ut Ὄσσον φέρτερός εἰμι. Ὄττι τοι ἐν μεχάροισι. Ὀππότ' ἀνὴρ ἐθέλει.

EX EODEM.

IONICUS est et articuli pleonasmus, ut, Τοὺς μὲν ἀνασήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίξοι, pro ἐναρίξοι δέ· in quibus ὁ pronomen esse volunt, et significare αὐτὸς, Ionice. Polymnia, εἰ μέν τι ἐνέοι σφάλμα φέρειν τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγεν οὐδέν, ὁ δὲ τὰ εὐτυχέστατα ἐλεγόμενος, *siquid inerat, quod fraudi esset barbaro, eorum nihil memorabat, sed eligens maxime fausta.*

Est autem et aliorum pronominum hic usus, εἰ δὲ ταῦτα ὑποδύνειν οὐκ ἐθελήσεις, σὺ δὲ πάντως στράτευμα ἀνάξειν, pro ἀλλὰ πάντως ἀνάξεις. Et rursum, ἤ σέ γε, pro ἤ γε. Iliad. ρ.

Ὅς' ἐπεὶ ἄρκε κάμμησι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
Ὅι τέ μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
Πάννυχοι ἐγρήσσοντες, ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων Ἰθύει.

Ionum sunt anastrophæ, ut, ὄρνιθες ὥς. Iliad. β, —— οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι. Sic ᾧ ἔπι, pro ἐφ' ᾧ. Et, βιοτῆς νῦν μὲν ἀνθρωπηΐης πέρι. Iliad. β. τότε δ' ἤδη ἔχεν κατὰ γαῖα μέλαινα. i. κατεῖχε.

Sunt et ἀποκοπαὶ Ionicæ verbi substantivi. ut, ἔνι pro ἔνεσι, μέτα pro μέτεσι. Hom. πάρ' ἔμοι γε καὶ ἄλλοι, id est, πάρεισιν ἐμοί.

Cum aliter, tum interposito ὧν dirimunt coniungenda, μέχρι μὲν ὧν τούτων· et βύβλῳ περὶ τὰ κέρεα ἐλίσσων, id est, περιελίσσων· et κατ' ὧν ἐκάλυψε, pro κατεκάλυψε· et κατά με ἐφάρμαξας, pro κατεφάρμαξας ἐμέ· et εἶπε τῶν τις Βαβυλωνίων, pro τῶν Βαβυλωνίων τις. Sic ὡς δὲ αὕτως, pro ὡσαύτως δέ. Iliad. β, καδδέ κεν εὐχωλήν· et Iliad. ρ, —— ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἔλωμαι, pro κατὰ δὲ εὐχωλὴν, et ἀφέλωμαι θυμόν. Iliad. α, ἐκ δ' ἕλον Ἀτρείδῃ. i. ἐξεῖλον δέ. Sic ὑπὸ δ' ἤρεσν, pro ὑφήρουν. Polymn. ἀπὸ πάντα τὰ χρήματα ἄγων, i. ἀπάγων.

Præpositiones absolute, quasi adverbialiter, sæpe ponunt: μετὰ δὲ, τῆς στρατιῆς ἀπικομένης εἰς Σάρδεις, *postea vero, quum exercitus Sardis venisset.* Sic, καὶ πρὸς ἀνεπισήμονες ἦσαν, *præterea,* Iliad. χ, Πρὸς δέ με τὸν δύσμορον ἔτι φρονέοντ' ἐλέαιρε. Alibi, ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσσατο νώροπα χαλκόν. Item, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς· Herod. Polymnia, ἐν δὲ Ἀρτέμιδος ἱερὸν, *in illo litore est fanum Dianæ.*

Ionicum est casum ad præpositionem referri quæ cum verbo adiuncto composita est, ut, ὅτι οἱ ἐνορῴη, id est ὅ, τι ὁρῷτο ἐν αὐτῷ, *quid in se animadverteret.* Iliad. β, —— τέο δ' αὖ ἐπιμέμφεαι, id est, ἐπὶ τίνος μέμφῃ. Et ὥμοισιν ἐπείη. i. εἴη ἐπὶ τοῖς ὤμοις. Item Iliad. ν, θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς. i. στὰς παρὰ τὸν Ἕκτορα. Herod. Clio τρία γὰρ ἔτεα ἐπανεβάλλετο τὴν Σαρδίων ἅλωσιν, id est, ἐπ' ἔτεα τρία, *in tertium annum distulit Sardium expugnationem.* Idem, ἀπόζει τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης, id est, ὄζει ἀπὸ τῆς χώρης.

Singularis usus infinitivi εἶναι, Ionicus est, hoc modo, καὶ τοὺς Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην εἶναι, *ut hæc prima quidem cura esset.* Et, οὐδὲ ὁμολογήσομεν ἑκόντες εἶναι, *quod volentibus quidem nobis fiat.* Et, τὸ δὲ σύμπαν εἶναι, *In quo totum veteret,* aut *Re ipsa.*

H E-

HERODOTI 720

VOCABULA IONICA,

ET

QUÆDAM LOQUENDI GENERA, ILLI CUM HOMERO MAGNA EX PARTE COMMUNIA: NECNON ALIA.

Collecta & Latine reddita, partim ab Ioachimo Camerario, partim ab Henrico Stephano: littera C *illius nomen,* H *huius nomen indicante; a quo & addita nunc fuerunt aliquibus Camerarii interpretationibus exempla.*

HENRICUS STEPHANUS LECTIONIS HERODOTI STUDIOSIS.

SI *vulgo receptum morem usurpare, quam meum tenere, maluissem, Ioach. Camerarii nomen silentio præteriissem: ac titulum huic opusculo præfixissem quo banc recensionem pariter et interpretationem vocabulorum, quæ quum Herodotus sibi habere peculiaria videatur, habet tamen cum ceteris Ionibus, et nominatim cum ipso etiam Homero (ad pleraque quod attinet) communia, totam suscepissem et in me recepissem. Nec tamen magnum onus humeris meis imposuissem, quæ enim Camerarius de illis vocabulis antea scripserat, meis infarciendo, eaque pro meis ostentando, magnum oneris levamentum in promptu mibi fore animadvertebam. Præsertim vero quum multo plures a me quam ab illo voces recenserentur et exponerentur, sub meæ commentationis prætextu dominium in illius quoque commentatiunculam usurpare, res fuisset quæ multorum exemplis defendi (si exempla malam defendere caussam queunt) potuisset. Verum ego non solum, alienis tantummodo plumis se vestire, corniculæ in morem, sed etiam vel miscere suis alienas, atque id dissimulare, vix ingenui esse hominis, semper existimavi. Atque hoc et meus Thesaurus testari abunde potest. Quinetiam Paralipomena tantum institutionis grammatices (aut saltem eorum partem) scribere malui, quam meam institutionem grammatices ad tam multas aliorum addendo, in aliena plurima manum iniicere; simulque miseros lectores crambe toties repetita occidere. Neque tamen sum nescius, reperiri quotidie qui multo maiori cum turpitudine plagiarii sint: id est, multo turpius et magis pudendum plagium committant, dum aliena, et quidem e multorum nonnunquam libris consarcinata, sive consuta, aut (si cui Græca vox magis placet) συνεῤῥαμμένα (licet eorum nonnulli ne artem quidem talia consarcinandi, sive consuendi, sive τοῦ συῤῥάπτειν, calleant) impudentissimo novi tituli libri, aut novi saltem nominis autoris, mendacio, pro suis obtrudentes, et obtrusa venditantes, fucum faciunt: etiamsi nulla futura sit qua vel γρῦ tam multis alienis οἴκοθεν (id est, de suo) instruisse dici possint.*

Ceterum, quamvis pauca illa quæ Camerarii sunt, ita meis inseruerim (appositio ubique eius nomine) ut intacta in illis omnia reliquerim, fuisse tamen ubi eius interpretationi nonnullarum vocum aliquid adiicere, aut in eam non sine aliquo fortasse lectoris fructu inquirere potuerim, ostendam alias (deo favente) in iis quibus Herodoti lectores, præsertimque eius valde studiosos, amplius iuvabo. Sed malui exemplorum alicubi adiectione, aut exempli; ubi Camer. nullum attulerat, contentus esse. Ne hoc quidem tacebo, me in quibusdam vocabulis exempla Homeri, in quibusdam Hippocratis, (quæ Erotiani, et Galeni lexicis, quum ea excudi, destinaveram) in nonnullis, utriusque, attulisse.

A.

721

γειν καὶ φέρειν, Ionicum est de hostilibus direptionibus. Herodot. lib. I. c. 88. φέρουσί τε καὶ ἄγουσι τὰ σά. Et rursum I, 66. καὶ ἄγον γὰρ ἤδη καὶ ἔφερον τοὺς περιοίκους ἅπαντας. Iliad. ε. Οἷόν κ' ἧε φέροιεν Ἀχαιοὶ ἦκεν ἄγοιεν. Neque me fugit, et apud Xenophontem et alios Atticos autores hanc figuram reperiri, nam et alia, quæ ut Ionica annotavimus, illi usurparunt, utriusque enim linguæ eadem, ut supra diximus, origo fuit. C.

Ἀγινέειν vide in Ἀπαγινέειν. Pass. Ἀγινεόμενος activa significat. *Adducens*, VII, 33. ἀγινεόμενος γυναῖκας. H.

Ἀγοράομαι, ῶμαι, *Concionor*, *Concionem habeo*. Unde ἠγορόωντο, VI, 11. ἐγίνοντο ἀγοραί· καὶ δὴ κού σφι καὶ ἄλλοι ἠγορόωντο. Sic Hom. Il. δ, versu 1. Οἱ δὲ θεοὶ παρ' Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο. Sed hic est potius *Concilium habebant*, *Consultabant*. At quum dicit, ἀγορήσατο καὶ μετέειπε, est *Concionem habuit*. Verbum autem Ἀγοράζω apud hunc, sicut apud Thucyd. et Aristoph. est, *In foro versor*. H.

Ἀγχίστροφα, *In contrarium mutata*, *Contraria*. ἀγχίστροφα βουλεύσμαι, VII, 13. Proprie autem Ἀγχίστροφον q. d. *Conversionem*, id est, mutationem, *propinquam habens*, sive *Mutationi propinquum*. H.

Ἀγωνίδαται pro ἠγωνισμένοι εἰσὶ, sed passiva significat. pro *Decertati sunt*: IX, 26, 2. πολλοὶ μὲν γάρ τε καὶ εὖ ἔχοντες πρὸς ὑμέας ἡμῖν ἄνδρες Σπαρτιῆται, ἀγῶνες ἀγωνίδαται, *multa certamina decertata sunt*. Sed perperam in Aldina et Germ. edit. ἀγῶνας pro ἀγῶνες scriptum est. H.

Ἀδαέες, *Ignari*, *Imperiti*. IX, 45. ἡμεῖς δὲ ἄπειροί τε εἰμὲν καὶ ἀδαέες τευτέων τῶν ἀνδρῶν. H.

Ab eodem pro Ἀδαὴς dicitur Ἀδαήμων, ut VIII, 65. ἀδαήμονα τῶν ἱρῶν. Quinetiam verbum Δεδάηκε, *didicit*. H.

Ἀδεῖν et Ἀδάνειν, *Placere*, Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ. Et, Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἀδεῖν κακός. C. Vide Ἀπάδειν et Ἔαδε.

Αἰμασιαὶ, *Septa*. Sed addit Herod. in primo, c. 180. αἰμασιὴ πλινθέων ὀπτέων. Odyss. σ. αἰμασιάς τε λέγων, *Septa struens*. C.

Αἶνη, *Existimatio*. C.

Αἰχμὴ κακῶς ἐσηκέναι dicitur πρός τινα, ab Herodoto, rarissimo sed elegantissimo loquendi genere, lib. VII. c. 152. de Argivis, ἐπειδή σφι πρὸς Λακεδαιμονίους κακῶς ἡ αἰχμὴ ἐσήκεε, hoc sensu, *Quum minime secundum iis adversus Lacedæmonios prælium fuisset*. Quam interpretationem etsi aperte præcedentia et sequentia confirmant, possit tamen ea et Eustathii testimonio comprobari: qui postquam dixit δόρυ nonnunquam significare πόλεμον, id est, *bellum*, veluti quum aliquis vocatur δουρὶ κλυτὸς, itidemque vocem αἰχμὴ usum istum habere: unde δορυάλωτος et αἰχμάλωτος significare pariter ὁ ἐν πολέμῳ ἁλούς· subiungit, λέγει δέπου καὶ Ἡρόδοτος περὶ τινῶν, ὡς κακῶς αὐτοῖς ἡ αἰχμὴ ἔσηκε πρὸς τοὺς δεῖνα, ἤγουν ἐδυσυχήθη αὐτοῖς ὁ πόλεμος. Additque, hoc ex consequenti esse dictum, παρακολουθεῖ γὰρ τοῖς ἐν μάχῃ δυσυχοῦσι, κακῶς αὐτοῖς ἐσάναι τὴν αἰχμήν. Ceterum in compositione quoque nomen hoc pro *bello* usitatum esse apud Iones sciendum est, quum videlicet appellant, ὁμαιχμίην quod alii συμμαχίαν ut VIII, 140, I. ὁμαιχμίην συνθέμενοι. Ab eadem voce est μεταίχμιος· unde μεταίχμιον γῆν legimus, VIII, 140, 2. μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτημένων. H.

Ἀλέες, *Conferti*. Et Ἀλίζεσθαι ac Συναλίζεσθαι, *Colligi* seu *Congregari*. Et Ἀλίη, *Cœtus*. C. Exemplum verbi Ἀλίζεσθαι, I, 79. ἀλίζεσθαι τὴν τῶν Λυδῶν δύναμιν. Utitur et Hippocr. hoc verbo Ἀλίζεσθαι. Invenitur autem et activum Ἀλίζειν apud Herod. VII, 12. necnon compositum Συναλίζειν, I, 126. Ad nomen autem ἀλέες quod attinet, sciendum est, ἄλες quoque apud Hipp. exstare: atque alicubi ἄλες et πολλὸν copulari.

Ἀλεεινὴ χώρα, *Calida regio*. Et Ἀλέα, *Calor*, ut in locis apricis. C.

Ἀλεωρὴ a Valla redditur *Remedium*, IX, 6. ὡς καὶ αὐτοί τινα ἀλεωρὴν εὑρήσονται. Proprie autem sonat *Evitatio*, *Declinatio*, *Effugium*. Ac redditur etiam *Levamen*, et *Laxamentum*, necnon *Solatium* Hippocr. ἐν παραγγελίαις utitur, Ἄνεσις γὰρ νόσου τινὰς κάμνοντι παρέχει μεχάλην ἀλεωρήν.

Ἀλκὴ ut ab Homero, ita etiam ab Herod. quibusdam loquendi generibus adhibetur: quorum vel frequentissimum est, nisi me memoria fallit, ἐς ἀλκὴν τρέπεσθαι· quo videtur significari quod vulgo dicimus, *Se mettre en defense*. Hoc autem existimatur dici a Livio, *Vim parare*: veluti quum scribit, *Alios vim parantes occidit*. III, 78. ἀνά τε ἔδραμον πάλιν ἀμφότεροι, καὶ ὡς ἔμαθον τὸ ποιεύμενον πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο. Quibus verbis subiungit, ὁ μὲν δὴ αὐτέων φθάνει τὰ ὅπλα κατελόμενος, ὁ δὲ πρὸς τὴν αἰχμὴν ἐτράπετο· (ubi observa simul eundem usum verbi τρέπεσθαι cum alio accusativo.) Estque πρὸς ἀλκὴν τρέπεσθαι tanquam genus, at πρὸς αἰχμὴν τρέπεσθαι, velut species. Paulo post τῇ χερὶ χρῆσθαι hac in signif. usurpat: ὀρέων δέ μιν ἀργὸν ἑστεῶτα ὁ Βοβρύσης εἶρετο ὅτι οὐ χρᾶται τῇ χερί. Alioqui χερὶ χρῆσθαι reddi etiam potest *Manum conserere*. Fortasis tamen πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο eo in loco 722
reddendum potius fuerit, *Vi agere cœperunt*, vel, *Vim moliti sunt*, aut *Totis viribus obsidere cœperunt*. Nam illud *Vim parare*, minus est in quibusdam locis quam πρὸς ἀλκὴν τρέπεσθαι· veluti quum in principio II, 45. dicitur de Hercule, ἐς ἀλκὴν τραπόμενον πάντας σφέας καταφονεῦσαι. H.

Ἀλογέω, *Nullam rationem alicuius rei habeo*, *Contemno*. Unde ἀλογήσας, III, 124. Sic et compos. Κατηλογέω· unde κατηλογέοντα, III, 121. H.

Ἁμαρτὰς pro ἁμαρτίαι, *Peccatum*. ut I, 167. ἀκέσασθαι τὴν ἁμαρτάδα. H.

Ἀμβώσας, ἀναβοήσας. C. Sic Ἐπιβώσασθαι pro ἐπιβοήσασθαι, I, 87. initio. H.

Ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωϋτῶν, *Seipsos vicerunt*. C.

Ἀμφιβασία, *Disceptatio*, vel *Dissensio*. C.

Ἀναγινώσκω, *Suadeo*, *persuadeo*, (quemadmodum πείθω utrumque usum habet) ut VII, 10. γνόντα ἐπ' οἷσι ἄνδρας ἀναγινώσκειν βασιλῆα στρατεύεσθαι· ubi est potius *suades*, quam *persuades*: quamvis postea persuaserit. At IV, 158. ἀνέγνωσαν ἀλαπεῖν· non solum *suaserunt*, sed etiam *persuaserunt*. Sic etiam I, 187. τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε, sequente infinitivo κατασῆναι. Itidem pass. Ἀναγνωσθεὶς, *persuasus*, in IV, 154. ὁ δὲ ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἔργον οὐκ ὅσιον ἐμηχανᾶτο ἐπὶ τῷ θυγατρὶ, *Is autem*, *ab uxore persuasus*, *rem nefariam adversus filiam moliri cœpit*. At interpres male ἀναγνωσθεὶς reddidit *deceptus*. Omnemque illi excusationem præripit verbum πεισθεὶς, quod proxime præcedit, de eadem, πεισθεὶς τὸν ἄνδρα ταῦτα ἔχειν οὕτω. Quinetiam lib. III, c. 61, activæ voci ἀναγνώσας aliam tribuit significationem idem interpres: τοῦτον τὸν ἄνδρα ἀναγνώσας ὁ μάγος Πατιζείθης ὡς οἱ αὐτὸς πάντα διαπρήξει, εἶσε ἄγων ἐς βασιλήιον θρόνον· ita enim hæc reddidit, *Hunc virum magus Patizithes instructum quemadmodum ipse illi omnia peracturus esset*, *in regium solium perducit*. Quum debuisset ita vertere, *Huic viro quum persuasisset magus Patizithes fore ut ipse illi omnia effecta redderet*. Erat enim Patizithes qui Smerdi omnia confecturus erat, non contra: quod tamen potius præ se ferre videtur altera interpretatio. Ut autem Ἀναγινώσκω, sic etiam Συγγινώσκω apud Herodotum a vulgari usu discedit. Sed quid de Galeno et Erotiano dicemus, verbum ἀναγνῶναι apud Hippocratem, Ionica dialecto utentem et ipsum, non πεῖσαι, id est, *Persuadere*, sed μεταπεῖσαι, (id est, *Dissuadere*, vel *De sententia deducere*, *A sententia dimovere*) necnon μεταδιδάξει exponentibus? καὶ οὐκ ἠδυνάμην (inquit Hippocr. lib. De artic.) αὐτοὺς ἀναγνῶναι, εἰ μὴ μόλις, ὅτι τόδ' ἐστὶ τοιόνδε. Suspicor, unum ex altero sumpsisse, qui loco præpropere (ut fit) lecto, nec bene memoriæ mandato, horum tantum verborum recordatus sit, αὐτοὺς ἀναγνῶναι· (ac non horum etiam quæ subiunguntur, ὅτι τόδ' ἐστὶ τοιόνδε) simulque præpositionis ἀνὰ verbo γνῶναι præfixæ usum eum imaginatus sit quem habet in aliis quibusdam verbis, et nominatim in Ἀναδιδάσκομαι, apud ipsum Herodotum. Hoc etiam addo, perperam Galenum, et Erotianum ἀναγνῶναι, non ἀναγνῶσαι legisse apud Hippocratem: et quosdam male lectionem hanc in illam mutandam censuisse. Nam et hic ex I, 87. habes ἀνέγνωσε, et legitur itidem VI, 75. Eodemque modo exstat ἀνέγνωσαν I, 128. Sic autem et I, 85. ἄλλον γνώσας: ubi repono ἀλλογνώσας.

Ἀναγκαίη pro ἀνάγκη· ut in I, 11. μή μιν ἀναγκίῃ ἐνδεῖν. H.

Ἀναδιδάσκεσθαι vide VIII, 63. initio, et quæ adscripsi margini. H.

Ἀναιρεῖσθαι, vide in Ἐπαναιρεῖσθαι.

Ἀναισιμοῦσθαι, ut I, 72. fine πέντε ἡμέραι ἀναισιμοῦνται, *Quinque dies insumuntur*, sive *impenduntur*. H.

Ἀνακῶς ἔχειν, Φροντίζειν, seu ἐπιμελῶς ἔχειν. VIII, 109. fine, σπόρου ἀνακῶς ἐχέτω. C.

Ἀναπλῶσαι pro ἀναπλεῦσαι. C.

Ἀνάπυσον, *Quod innotuit*, *Patefactum*, *Palam factum*. VI, 66. extremo, ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ ἀνάπυσα ἐγένετο ταῦτα. Sed male in Ald. et German. edit. ἀνάπεισα· contra vero recte in iisdem, paulo ante, ἀνάπυσα γενόμενα ταῦτα. H.

Ἀνε-

Ἀνεθέλητον, quod ab aliis dicitur ἀβούλητον, *de eo quod triſte nobis accidit.* VII, 133. ὅ, τι δὲ τοῖσι Ἀθηναίοισι ταῦτα ποιήσασι τοὺς κήρυκας συνήνεικε ἀνεθέλητον γενέσθαι, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, πλὴν ὅτι σφέων ἡ χώρη καὶ ἡ πόλις ἐδηώθη, *quid adverſi illis contigerit.* Et ἀνεθέλητος συμφορὴ apud eundem, (ſicut dicitur ἀβούλητος συμφορὰ) alibi ἄχαρις συμφορή. Quibus in locis vocabulum συμφορὰ ponitur tanquam μέσον, more antiquo. H.

Ἀνειμένος. II, 167. τοὺς εἰς πόλεμον ἀνειμένους· *bello deditos.* Sic paulo ante, ἀνέωνται ἐς τὸ μάχιμον. Sed ibi, ſicut et in Ald. edit. male ἀνέονται. H.

Ἀνελεῖν, est *Reſpondere*, ut de oraculis Latini dixere, I, 13. ἢν μὲν δὴ τὸ χρηστήριον ἀνέλῃ μιν βασιλέα εἶναι τῶν Λυδῶν. *Si oraculum reſponderit, ipſum regem Lydorum eſſe.* Euterpe, c. 139. ἀνεῖλε ὡς δέοι αὐτὸν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι ἔτεα πεντήκοντα. C.

Ἀνέωνται, vide in Ἀνειμένος.

723 Ἀντάω, ῶ, ex quo ἤντησα pro ἔτυχε II, 119. initio, καὶ ξεινίων ἤντησε μεγάλων· quum præcedenti cap. 115. dixiſſet, ξεινίων τυχών. Sic Homerus Iliad. α. ἀντιάσας dixit pro τυχὼν, ſive ἀπολαύσας, aut μετασχών· ubi canit Ἄλκεν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι. Facit autem illud ἀντᾷν ut minus mirari debeamus participium ἀπαντήσαντες genitivo itidem iunctum, hoc in verſu, Ἅ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης Πρωτοπόρου, δι' ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς· vel πρωτοβόλους, ut alibi legitur, pro quo tamen malim πρωτόβολοι. Suſpicor autem priorem illum verſum mutatum fuiſſe ab iis quibus inſolens videbatur ille uſus participii ἀπαντήσαντες. Pro illo enim habetur hic, Anthol. epigr. lib. III, pag. 232. meæ editionis, Ἦν νέον ἡβήσασαν ἀποδρέψαντές ἐραστάι. H.

Ἀντίξοος, *Adverſarius, Hoſtis*, ἐναντίος πολέμιος. In cap. 218. lib. VII. ἐλπόμενοι γὰρ οὐδένα σφι φανήσεσθαι ἀντίξοον, ἐνεκήρυσαν στρατῷ. Et adiective, γνώμη ἀντίξοος, *Sententia contraria, Sententia repugnans*, VIII, 119. H.

Ἀντιούμενοι ſunt Ionibus qui aliis ἐναντιούμενοι, ſive ἐναντίοι· ut initio Melpomenes, καὶ νικήσαντες μάχῃ τοὺς ἀντιουμένους. Paulo post, εὗρον γὰρ ἀντιουμένην σφι στρατιὴν οὐκ ὀλίγην. At vero alibi VII, 9. cum accuſ. perſonæ, ſequente etiam præpoſitione ἐς, habente ſuum accuſativum, pro *Occurrere* ſeu *obviam venire hoſtiliter.* H.

Ἀντιπόλεμοι, *Hoſtes, Adverſarii*, πολέμιοι, VII, 236. fine. H.

Ἀνωσάμενοι, VII, 139. in fine, καὶ βασιλῆα μετὰ γε θεοὺς ἀνωσάμενοι. *Qui repulerunt*, pro ἀπωσάμενοι· niſi forte hoc ipſum reponendum ſit. H.

Ἀξιεύμεναι, activa ſignif. pro ἀξιοῦσαι, I, 199. principio, πολλαὶ δὲ καὶ οὐκ ἀξιεύμεναι ἀναμίσγεσθαι τῇσι ἄλλῃσι. *Quæ non dignantur, Quæ dedignantur.* Item VII, 16. initio ἀξιεύμενος activa itidem ſignificatione. Verum οὐκ ἀξιεύμενος ibi non eſt *Dedignans*, ſed *Dignum non iudicans ſedere*, vel *rem ſe dignam*, aut, *Indignum ſe iudicans qui ſederet.* Eod. cap. 16. nº. 2. tamen voce activa dixit ἀξιώσει, *Dignabitur.* H.

Ἀπαγινέειν ſignificat *Exportare* ſive *Deportare.* Ἀγινέειν, *Apportare:* et ſimpliciter ἄγειν. C. Frequens uſus horum verborum eſt III, 89, 92, 93, 94, 97.

Ἀπαδεῖν, *Diſplicere:* ut Ἀδεῖν, *Placere.* H.

Ἀπεμπαΐσας ſignificat apud Herodotum, *Crepitum emiſit*, II, 162. ὁ δὲ Ἄμασις (ἔτυχε γὰρ ἐπ' ἵππου καθήμενος) ἐπάρας ἀπεμπαΐσας. C.

Ἀπεσὼ, *Abſentia*, (ut Democrito εὐεσὼ, *Bona conſtitutio*) IX, 84. ἐπαισχυνομένους τῇ ἀπεσοῖ τῆς μάχης. C.

Ἀπὸ μὲν ἔθαψε pro ἀπέθαψε μὲν, VIII, 89. initio. Sic multa compoſita dividit, inſerta particula ὦν· ut ἀπ' ὧν ἔδωκαν pro ἀπέδωκαν· et κατ' ὧν ἐκάλυψε, pro κατεκάλυψε. H.

Ἀρδις, *Genus teli*, et (ut volunt) *Pharetra:* ſed ſignificat apud Herodotum *Ferrum* (ut opinor) *ſagittæ.* C.

Ἀρθμιος, *Concors, Benevolus, Amicus*, VII, 101. in principio, μὴ ἐόντες ἄρθμιοι. Et IX, 9. Ἀθηναίων ἡμῖν ἐόντων μὴ ἀρθμίων. At vero ἄρθμια ſubſtantivi vice fungitur, VI, 83. τέως μὲν δὴ σφι ἦν ἄρθμιὰ ἐς ἀλλήλους, *concordia inter eos erat.* Item ἀρθμίη, *Concors, Amica*, IX, 36. H.

Ἄρθρα de natura equæ poſuit Herodotus. C.

Ἄση, *Moleſtia.* Et, Ἀσᾶσθαι, *Moleſtia et dolore affici.* C. I, 136. extremo, μηδεμίαν ἄσην ἀηδῆ τῷ πατρὶ προσβάλλῃ· ubi videri poſſit neceſſe minime fuiſſe addere ἀηδῆ. Ab Hippocr. ἄση de certo quodam moleſtiæ genere dicitur: nimirum de ſtomachi faſtidio; necnon de faſtidio ciborum. Quinetiam de inquieta corporis iactatione quæ ægrotis contingit. Unde et Ἀσῴδεις hi vocantur, pro quo et Ἀσσῴδεις gemino σσ ſcribitur. Sic vero et Ἀσσᾶσθαι apud eundem, non ſolum Ἀσᾶσθαι. Vide Hippocr. lexicum.

Ἀσινὴς, *Illæſus, Incolumis*, IX, 5. ἀπέπεμψάν ἀσινέα, paſſiva ſignif. Apud Hippocr. activa etiam, ut ἀσινέες ῥήξιες, *innoxiæ.* Sic et adverb. Ἀσινέως apud eundem, *Innoxie.*

Ἀτὰρ, ſicut et apud Homerum (cui Αὐτὰρ etiam in uſu eſt) pro *Autem*, vel *Sed.* lib. VI, cap. 133. reſpondet particulæ μὲν, cui paſſim δὲ· ac interdum apud hunc quoque: ut IX, 115.

Ἀτάσθαλα, *Nefaria, Nefanda, Sceleſta*, IX, 77. et aliis plerisque locis. Necnon aliquis dicitur ἀτάσθαλος, ut IX, 115. initio. Frequens est et Homero. H.

Ἀτέοντες, *Nihil curantes.* Est et Homerus ſimiliter uſus. C.

Ἀτρεκέως, *Vere*, vel *Certo*; ut I, 57. οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν. Sic II, 167. οὐκ ἔχω ἀτρεκέως κρῖναι. Hoc adverbium frequens est apud Homerum etiam et Hippocratem: apud Homerum pro *Vere*, apud Hippocratem et pro *Certo, Explorato:* et plerumque pro ἀκριβῶς, *Exacte.* ut in Prognoſt. οὐ δύναται ἀριθμεῖσθαι ἀτρεκέως. Sic et Ἀτρεκὴς pro *Exactus.* Extat eiam Ἀτρεκηΐη apud Herodotum, quo ſignificatur *veritas.* Apud Hippocr. ἀτρεκείῃ ſcribitur: ut ἀτρεκείῃ κρῖναι apud eum legitur pro eo quod attuli ex Herodoto ἀτρεκέως κρῖναι. H.

Ἄτρυτον πόνον, *Intolerabilem*, IX, 51. initio, ἔχων 724
πόνον ἄτρυτον. C.

ΑΤδάζειν, *Vocem emittere*, ſeu *Loqui.* C.

B.

Βαθυτάτη αὐτὴ ἑωυτῆς, *Ubi profundiſſimum eſt.* Item de Iſtro IV, 48. Ἴσος αὐτὸς ἑαυτῷ ῥέει· id est *AEquabili flumine fertur.* C.

Βάρις, in Euterpe, c. 41. Navigium AEgyptiacum. C.

Βαρυσυμφορώτατος ἀνθρώπων, I, 45. id est, βαρείας συμφορὰς ἀνθρώπων μάλιστα παθών· vel βαρεῖαν συμφοράν. *Qui omnium hominum maxime graves calamitates eſt perpeſſus*, ſive *gravem calamitatem.* Vel una voce, *Miſerrimus.* H.

Βασιλεία, I, 11. ὅκως ἡ βασιληὶη κἀλέοι. At vero βασιλεία, cum accentu in penult. in lingua communi dicitur *regnum*: apud Herodotum βασιληΐη· ut ibidem ſequitur proxime βασιληΐην. H.

Βεβωμένα, id est, περιβόητα, *Celebria.* C. Vide Βῶσαι.

Βωθεῖν pro βοηθεῖν, (id est *Auxiliari*) apud hunc ſcriptorem; teſte Euſtathio: afferturque et ab Heſychio. Legimus tamen et cum οη, βοηθησάντων I, 150. in medio. H.

Βῶσαι pro βοῆσαι (ut proxime præcedit βωθεῖν pro βοηθεῖν) *Clamare.* At in fine c. 146. l. 1: μηδὲ οὐνόματι βῶσαι τὸν ἑωῦτῆς ἄνδρα, non male, *neque nomine compellare ſuum maritum.* Sic Ἀναβῶσαι pro ἀναβοῆσαι· unde ἀνέβωσεν I, 10. *exclamavit.* Sic alibi I, 8. ἀμβώσας pro ἀναβοήσας; et ἐπιβώσασθαι I, 87. pro ἐπιβοήσασθαι. Paſſivum autem particip. βεβωμένα pro βεβοημένα habuiſti paulo ante.

Γ.

Γενέτωρ, *Progenitor*, in Urania, c. 137. Alioqui qui vulgo recepta ſignificatione est *pater.* H.

Γένεα AEgyptiorum eſſe ait ſeptem, II, 164. et alios, ſacerdotes, alios, pugnatores, alios, bubulcos vocari, &c. Ubi Valla interpr. *Septem genera hominum.* Sed non minus placeret mihi *Septem ordines*, vel *Septem claſſes.* Sic alibi I, 125. aliquot γένεα Perſarum eſſe ſcribit. At vero I, 56. legimus τοῦ Δωρικοῦ γένεος, et τοῦ Ἰωνικοῦ. H.

Γνωσιμαχέειν interpretantur *Perpendere ſuas vires, quæ inferiores ſint adverſariorum viribus.* Itaque poſſet accipi Thalia, c. 25. εἰ μέν νυν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχεε. Significare videtur ſimpliciter, τῇ γνώσει μάχεσθαι· hoc est, *Mutare ſententiam*; et *perpendere.* Urania, c. 29. γνωσιμαχέετε μὴ εἶναι δμῶες ἡμῖν. At Polymnia, c. 130. γνωσιμαχέοντες καὶ τἆλλα καὶ ὅτι χώρην ἄρα εἶχον εὐαίρετον. C.

Δ.

Δεῖπνα annotarunt ab Ionibus appellari Cœtus triginta hominum qui ſimul cibum caperent. Homero tamen δεῖπνον ſimpliciter cibum ſignificat, atque etiam equorum pabulum, ut Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον· et Εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω.

Δένος, *Dedecus, Opprobrium.* Unde et verbum Δενάζω.

Δηλήσασθαι pro βλάψαι, apud hunc ſcriptorem, ſicut apud Homerum: ut Euſtathius quoque annotat in hunc illius poëtæ locum, ll. α, Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ Καρπὸν ἐδηλήσαντ' ἐπειή, &c. Apud hunc IV, 198. legitur et δεδήληται, paſſiva ſignific. Hinc et Δήλησις apud Hippocratem: item Δηλητήρια φάρμακα, pernicioſa atque adeo lethifera. H.

Διὰ cum genitivo, uſum habens diligenter notandum, hoc in loco, I, 25. θείης ἄξιον διὰ πάντων τῶν ἐν Δελφοῖσι ἀναθημάτων, *inter omnia quæ ſunt Delphis donaria.* H.

Διαβάλλειν, *Calumniari*, et *Inſectari*, et *Fallere*, et *Verba dare.* C.

Δίαιταν ποιέεσθαι, *Diverſari, Habitare, Commorari.* Sic III, 51. ἤ ὁ ἐξελαθεὶς ὑπ' αὐτοῦ παῖς δίαιταν ἐποιέετο, ἐς τούτους πέμπων ἄγγελον (ita enim interpungendum est, non inter παῖς et δίαιταν, ut in Ald. et Germ. editione) id est, *Ubi diverſabatur.* ſeu, *Apud quos domicilium habebat.* At vero IX, 81. circa finem, δίαιταν interpres reddidit *vitam:* de rege Perſarum, ὃς τοιήνδε δίαιταν ἔχων, ἦλθε ἐς ἡμέας οὕτω ὀϊζυρὴν ἔχοντας ἀπαιρησόμενος. Sed malim, *Cui quum talis ſit ratio victus*, ſive, *Qui quum tali victu utatur.* Cum hoc autem uſu nominis δίαιτα, non cum illo, convenit ille qui paſſim apud Hippocratem occurrit, quin etiam apud medicos eius poſteros, qui ex eo ſunt mutuati: niſi quod multorum ægrotorum δίαιτα, cum illa regis Perſarum comparata, plane est ὀϊζυρή (ut loquitur illic Pauſanias) præſertim ſi verum est illud, *Qui medice vivit, miſere vivit.*

Διασφὰξ, *Crepido rupium.* C.

Διαφέρειν τὸν αἰῶνα, III, 40. *AEvum tranſigere*, ſeu *AEvum agitare.* Perinde ac ſi diceretur, *Perdurare in vita.* Apud Hippocr. διαφέρουσι exponitur etiam *Morbum perferunt.* Atque idem et voce paſſ. Διαφέρεσθαι utitur pro *Durare*: ſi mendo carent exemplaria.

725 Διαχρῆσθαι pro ſimplici χρῆσθαι: ut VI, 11. εἰ δὲ μαλακίῃ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσεσθε. In præcedenti autem cap. 10. dixerat, ἀγνωμοσύνῃ τε διεχρέωντο. Sic III, 72. οὔτε ψευδόμενοι καὶ σὺ τῇ ἀληθηίῃ διαχρεώμενοι. At vero VII, 101. cum eodem dativo utitur et compoſito illo et ſimplici verbo, ὦ βασιλεῦ κότερα ἀληθηίῃ χρήσομαι πρός σε, ἢ ἡδονῇ. Et ſequitur, ὁ δέ μιν ἀληθηίῃ χρῆσθαι ἐκέλευε. Paulo post c. 102. ἀληθηίῃ διαχρήσασθαι. Et mox, τῇ (videlicet ἀρετῇ) διαχρεωμένη ἡ Ἑλλάς.

Verum alicubi pro *Interficere*, ut I, 24. ſed ibi διαχρᾶσθαι, pro διαχρῆσθαι. Quinetiam compoſitum Καταχρῆσθαι uſum hunc apud illum habet, ſi bene memini: apud poſteros quidem certe eum habere conſtat. H.

Διδόναι λόγον ἑωυτῷ, vide in Λόγος.

Δίκαιαι ὀργυιαὶ, II, 149. *Quæ ſunt iuſtæ magnitudinis.* Utitur autem et lingua Gall. illa voce Lat. hac in ſignific. Apud Hippocratem δίκαιον exponitur εὔλογον: quod non ſolum *rationi conſentaneum*, ſed *proportioni conſentaneum*, alicubi interpretandum esſe videtur. Alioqui ἴσον etiam exponitur. Erotianus autem et quasdam expoſitiones affert quæ mihi violentæ videntur. H.

Δικαιοῦν ſæpe pro ἀξιοῦν, ſequente infinitivo. Proprie autem ſonat perinde ac ſi quis dicat, δίκαιον κρίνειν, id est, *iudicare rem esſe iuſtam*, III, 148. ὃς λαβεῖν μὲν διδόμενα οὐκ ἐδικαίευ· ubi Valla, *recipienda non putavit:* ſed malim, *recipere iuſtum esſe non putavit.* Vel potius, *par esſe non putavit.* H.

Διφάσιον. *Geminum:* ſeu *Duplicia.* C.

Item plural. Διφάσια, *Duplicia*, vel *Bina*, aut *Duo.* ut διφάσια τρώματα, I, 18. *Duo vulnera.* Et διφάσιαι εἰπεῖαι III, 122. Et διφάσιαι εἰκόνες, II, 182. *Binæ imagines*, ſeu *bifariæ.* Suſpicor autem ex hoc διφάσιος Latinos mutuatos esſe ſuum *Bifarius*, itidemque *Trifarius* ex Τριφάσιος. Quod ſi ita ſit, rectius ſcribentur per *pb.* H.

Δοκεῖσθαι, pro quo dictum postea fuit δοκάζεσθαι, IX, 47. ἐπεί τε δεδόξωσθε εἶναι ἄριστοι, *exiſtimati eſtis.* Et VIII, 124. ὅμως Θεμιστοκλέης ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξώθη εἶναι ἀνὴρ πολλὸν Ἑλλήνων σοφώτατος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Ubi fortaſse aliquis ἐδοξώσθη ut ἐβώσθη ſcribendum putet. Sed quid ſi ἐβώσθη male pro ἐβώθη ſcriptum est? et ſcribendum est ἐβώθη, factum ex ἐβοήθη, (ut antea βῶσαι pro βοῆσαι, βεβωμένα pro βεβοημένα, atque alia huius ipsius familiæ habuimus) manente altero ἐδοξώθη, ſine σ, ut ἐχρυσώθη absque littera illa ſcribitur?

Δουλότερος, *Magis ſervus.* Et Δουλοτέρη, *magis ſerva* VII, 7. H.

Δωτίναι, δῶρα, ſeu δόσεις, *Munera, Largitiones.* Et ἔδωκε δωτίνην, *dona dedit.* ll. I, Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι θεὸν ὡς τιμήσουσι. Et Δωτινάζειν, *Dona corrogare* II, 179. H.

E.

Ἔαδε, *Placuit*: ea ſignific. qua dicitur *Placuit ita facere*, pro *Viſum est*, IV, 145. Λακεδαιμονίοισι δὲ ἔαδε δέκεσθαι τοὺς Μινύας ἐπ' οἵσι θέλουσι αὐτοί. Sic alibi, ἐς ὅ σφι ἔαδε ὁμολογίῃ χρήσασθαι. Item ἐάνδανε, circa principium Calliopes, c. 5. ſine infinitivo, εἴτε οἱ καὶ ταῦτα ἐάνδανε, *Sive hæc illi placebant, Sive hæc ſentiebat.*

Ἔγκοτον in duobus Herodoti locis legi: ſed alios præterea occurrere cupio in quibus hoc vocabulum legatur, antequam de eo dicere auſim quod ſuſpicor. Vix enim in duobus illis ἔγκοτον pro κότον dictum esſe, mihi perſuadere posſum. H.

Ἐγκυρεῖν, vide in Κυρεῖν.

Ἐθέλει, pro εἴωδε, *Solet*, *Solitum est.* Pro quo et φιλέει dicitur. Utrumque eodem loco habes, VII, 50, 1. Quum autem videamus Herodotum in priore quidem membro dicere φιλέει, in poſteriore autem, ἐθέλει, minime dubium esſe cuiquam debet quin ita ſit accipiendum. Ideoque Galenus, apud Hippocratem ita potius exponere debuit quam verbo δύναται. H.

Ἐκ. Præpoſitio hæc apud Herod. uſum quendam habet, qui non animadverſus fecit ut huic loco abſurda interpretatio daretur, I, 10. μαθοῦσα δὲ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρός. Male enim intellectum fuit, μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, pro τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρός· id est, ὑπὸ τοῦ ἀνδρός· ut alibi docebo, ſimulque alia huius uſus exempla proferam. H.

Ἐκαςέρω (pro quo perperam alicubi ἑκατέρω, quum poſitivum ſit ἑκάς) *Longius, Remotius, Ulterius:* et Ἐκαςάτω, *Longiſsime.* H.

Ἐκγίνεσθαι, *Licere, in Facultate esſe.* Sic III, 142. initio, τῷ, δικαιοτάτῳ ἀνδρῶν βουλομένῳ γενέσθαι, οὐκ ἐξεγένετο. *Non licuit, Facultas ei non fuit, Datum non est*, ſive, *concesſum.* H.

Ἐκπαγλεόμενοι, *Admirantes*, vel potius *Valde admirantes, et ad ſtuporem usque*, IX, 47. initio ἐκπαγλεομένων ὡς οὔτε φεύγετε ἐκ πολέμου. Derivatum ex Ἔκπαγλος· unde et adverbium Ἐκπάγλως, apud Homerum, necnon apud Hippocratem, non ſimpliciter *Miran in modum*, ſed *Stupendum in modum.* Niſi quis *Ad ſtuporem usque* malit dicere. H.

Ἐκπλῶσαι τῶν φρενῶν, *De ſtatu mentis deiectum esſe*, III, 155. πῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν; Alibi in propria ſignif. ἐκπλώσας, I, 29. de Solone. Sic autem et Ἀναπλώουσι, II, 93. ubi proxime præcedit et ἐκπλώοντες. Invenitur tamen alicubi in hoc verbo, et apud hunc, diphthongus ευ, more linguæ communis, non ω, ſed ex errore, ut opinor. Eorum locorum unus est II, 179. πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν. H. 726

Ἐκτῆσθαι, pro κεκτῆσθαι, ut apud Homer. unde ἐκτημένων, VIII, 140. extremo. Sic et Hom. Il. β. — οὐδ' ὅσα φασὶν Ἴλιον ἐκτῆσθαι εὐναιόμενον πτολίεθρον. Vult tamen Euſtathius non minus Atticum esſe quam Ionicum. Quamvis autem hoc ex aliorum (ut credibile est) grammaticorum autoritate dicat, aut illi fides habenda non est, aut exemplaribus Ariſtophanis deneganda. Non ignoro alioqui Atticis cum Ionibus esſe quædam communia. H.

Ἐλιννύειν, *Acquieſcere.* C.

Ἐλλάμψεσθαι, pro ἐλλήψεσθαι, ut I, 80. τῷ δήτοι καὶ ἐπεῖχε ἐλλάμψεσθαι αὐτός· de equitatu Crœſi. *Quo* (inquit) *et ipse Cyrus oppreſsum iri ſe verebatur.* Et Melpom. [V, 21.] καταλαμφθεὶς, pro καταληφθείς· a verbo λάμπτεσθαι, quod ἀποδέχεσθαι, id est, *accipere*, illis ſignificat. C.

Invenitur et λάμψεαι, VII, 39. Quinetiam compoſitum φοιβόλαμπτος pro φοιβόληπτος, IV, 13. Cum hoc autem uſu huius verbi convenit quod et eod. lib. IV, c. 79. legitur, νῦν οὗτος ὁ δαίμων καὶ τὸν ὑμέτερον βασιλέα λελάβηκε, καὶ βακχεύει. H.

Ἔμβολον, *Roſtrum in navi, et veluti clauſtrum regionis.* Et de portis, χαλκόδετ' ἔμβολα, Phœnisſis. C.

Ἐναγίζειν, vide in Καταγίζειν. H.

Ἐνάριες, Schythæ evirati et vates Scythici, quorum et Hippocrates meminit ἐν τῷ περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων· ſed ibi ἀνανδριεῖς vocat. Aliqui annotarunt ἐνάριας esſe *bellatores* apud Ionas. C.

Ἐνείκω, est ἐνέγκω. C.

Ἐννώσας, id est ἐννοήσας, *Quum intellexisſet*, Clio, c. 68. Et ibid. c. 77. ἐνένωτο, τὸν χειμῶνα παρεὶς ἅμα τῷ ἦρι στρατεύειν, *in animo habebat.* Et, ἐνενώκασι, *Animadverterunt*, III, 6. C.

Ἔξεσις de dimiſsione, ſeu amandatione uxoris V, 40.

40. Vide Euſtathium, qui et uno verbo διαζύγιον exponit. H.

Ἐπάϊστος, *De quo auditum est aliquid*, ut II, 119. ὡς ἐπάϊστος ἐγένετο τοῦτο ἐργασμένος. *Postquam auditum fuit eum hoc fecisse*, vel *Innotuit*, *Compertum fuit*, ſive *Compertus est*. Sic III, 128. ἐπάϊστος ἐγένετο προδιδούς. H.

Ἐπεί τε, pro ἐπεὶ vacante particula τε, paſſim. H.

Ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκμῆς, vide in Ξυρόν.

Ἐπὶ, cum genitivo quoque *Ad* ſignificat. ut ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου I, 1. extremo. Quod et ipſum plane Atticum est, ut ἀπῆλθον ἐπὶ Φυλῆς. Calliope c. 11. ἀπαλλάσσεσθαι ἐπὶ τῆς ἑωϋτοῦ ἕκαστος. Hæc ipſa præpoſitio ἐπὶ cum dativo interdum ubi potius moris est uti præpoſitione ἀπὸ cum ſuo genitivo, ut I, 15. καλέεται Γυγάδας ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίῃ, quum potius dicendum videretur, ſequendo vulgarem ſermonis formam, ἀπὸ τῆς τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίης. Imitati autem ſunt hunc præpoſitionis huius uſum quidam ex poſteris: quorum ideo loci mendi ſuſpecti fuerunt. Sic apud Arrianum ὀνομασθεῖσαν ἐπὶ μιῇ τῶν ὀπαδῶν τῆς Κυβέλης νυμφῶν. At vero ubi hæc præpoſitio genitivo iuncta huic rei ſignificandæ adhibetur, ibi certum est mendoſum eſſe locum. H.

Ἔπιπλα, *Supellex*. C.

Ἐπίσασθαι non ſolum pro *Scire*, *Noſſe*: ſed alicubi et pro *Exiſtimare*. In quibusdam autem Homeri et Hippocratis locis exponitur δύνασθαι, ubi tamen non video quid obſtet quominus ſignificationem ſuam retineat. H.

Ἐπίσιος, ἐφέσιος. Et Iupiter ἐπίσιος I, 44. C.

Ἐπισρεφέως, *Accurate*, *Vehementer*. Item *Oblique*. C.

Ἐπίτεξ, *Vicina partui*, I, 3. C.

Adiuvat autem valde Hippocratem hic locus Herodoti: quum oſtendat legi perperam apud eum ἐπιτέξῃ, et ab aliis ἐπιτεύξῃ, pro ἐπίτεξ ᾖ, in hoc Περὶ γυναικ. loco, Φημὶ δὲ γυναῖκα, ἢν ἐπίτεξ ᾖ. H.

Ἐπιφράζεσθαι, *Excogitare*, *Perſpicere*, *Animadvertere*: in fine Polymniæ, et in cap. 10. Terſich. Et Καταφρασθεὶς αὐτὸν ταῦτα ποιεῦντα IV, 76. *Quum animadvertiſſet illum hæc facere*. C.

Ἔρχομαι φράσων, Ἔρχομαι ἐρέων, Ἔρχομαι λέξων, et in præterito, ἦια λέξων, *Ingrediar exponere*. Virg. *Sic contra est ingreſſa Venus*. C.

Ἐς τὸ, ἕως οὗ, *Donec*. C.

Εὐεσὼ, ea forma qua alibi ἀπεσφ. Videtur autem dativus illius nominis εὐεσὼ, videlicet εὐεσοῖ, quod margini adſcriptum est I, 85. vera eſſe lectio: et εὐθυμίῃ quod in ipso textu est, ad illius expoſitionem poſitum, eo irrepsiſſe. H.

Εὐμαρίη, *Stercus*. C.

Εὖτ' ἂν pro ἐπειδ' ἂν. C.

Εὐφρόνη, *Nox*. ut IX, 38. ὡς εὐφρόνη ἐγένετο. Itidemque Εὐφρόναι, *Noctes*. H.

Εὐχαρίσως, idem quod κεχαρισμένως, I, 32. fine. H.

727 Ἔφησε λέγων pro ἔφη, VII, 137. Sic ἔφασαν λέγοντας pro ἔφασαν, circa initium Calliopes, c. 2. H.

Ἔχειν cum præpoſ. ἐπί· ut ἔχοντας ἐπὶ σφίσι, eo fortaſſe modo quo dicimus, *Ils en ont à moy*. item, *A qui en avez-vous?* Vide inter Gallicismos Ionicos. H.

Z.

Ζόη, id est, βίος, *Vita*. Et Ζωὸς, *Vivus*. ut et Odyſſ. λ. Ζωὸς ἐών. Et Ζωάγρια, Odyſſ. θ. et Ζωγρεῖν, Iliad. ζ. C.

Quamvis autem ζόη eſſe Ionum dicatur, ab ipſo etiam Euſtathio, tamen et ζωὴ alicubi ſcriptum est: ut I, 38. genitivus ζωῆς. H.

Ζώνη, est Herodoto πορφυροῦν ἱμάτιον, teſte Suida. H.

H.

Ἤθεα, *Domicilia*, id est, Ea loca in quibus vel homines vel animantes aliæ degere ſolent. C.

Ἠμαχτεῖν, *Indignari*, *Offendi*. C.

Vide Περιημεκτεῖν.

Θ.

Θαλία, *Convivium lautum et opiparum*: Si à θάλλω derivatur, ſonabit quaſi quis dicat *Convivium florens*, ut in Theſauro ſcripsi: ſed addidi vocem *lætum*. Dixi enim poſſe videri reſpondere his duobus, δαὶς τεθαλυῖα· perinde ac ſi diceretur *Convivium lætum et quaſi florens*. Verum apud Herodotum (ut et Bud. ſcribit) non tantum est *Epulum* ſed etiam *Dies feſtus*. Sic autem in isto ſcriptoris huius loco in principio cap. 27. καὶ ἦσαν ἐν θαλίῃσι, Valla uſus est hac interpretatione, *et celebrando feſto operam dabant*. Non video tamen cur altera ſignificatio locum habere hic non poſſit. H.

Θοινίζειν. *Cibo*, *Paſco*. Factum ex θοίνη, ita ut ſonet quaſi quis dicat, Θοίνην παρέχω, vel Εἰς θοίνην παρέχω eodem modo quo ex δεῖπνον fit δειπνίζω. In Clio, cap. 129. cum accuſat. perſonæ et dativo rei, πρὸς τὸ ἑωϋτοῦ δεῖπνον τό μιν ἐκεῖνος σαρξὶ τοῦ παιδὸς ἐθοίνησε. Ubi fortaſſe rectius τῷ quam τὸ post δεῖπνον ſcriberetur; Alioqui ſubaudiendum fuerit κατὰ. H.

Θορὸς, τὸ σπέρμα. C.

Θορτὶ non Θορὸς habet editio Baſilienſis Hervagii; unde ſumpta hæc Camerarii fuerunt: ſed hunc tamen θορὸς ſcripsiſſe mihi perſuadeo. Nam illud θορτὶ ne ſpeciem quidem vocabuli Græci præ ſe fert: at θορὸς ſignificans σπέρμα, id est, *ſemen* (ſed intellige *ſemen genitale*) legitur apud hunc noſtrum ſcriptorem; legitur apud Hippocratem. Apud hunc, ut II, 93. principio, ἀποῤῥαίνοντες τοῦ θορτοῦ: apud Hippocratem, ut quum ſcribit libro De morbis ſecundo, περιέρχεται οἱ θορὸς πολὺς καὶ ὑγρός. Scio alioqui fuiſſe qui aliquantulum diſcriminis inter θορὸν et σπέρμα ponendum exiſtimarint. Obſervandum est autem, non ſimpliciter σπέρμα, ſed σπέρμα παιδοποιὸν, ab Herodoto dici, VI, 68. H.

Θυμαλγὴς, *Animo dolorem afferens*, ut θυμαλγέα πτεα. I, 29. initio. *Verba dolorem animo afferentia*, vel *Ægritudinem alicui afferentia*, ut loquitur Terentius. Poſſis et ita reddere, *Verba quæ animus ægro fert*. Quoniam autem Homerus quoque isto compoſito utitur, (veluti quum θυμαλγὲς ἔπος et θυμαλγέα μύθον dicit) poſſis, magis poëtice loquens, reddere, *Verba animum mordentia*. H.

Θυμὸς, vocabulum valde alioqui et apud ceteros uſitatum, quendam uſum habet qui apud ceteros vix occurrat, niſi ex eius imitatione. Iungit enim genitivo: ut quum lib. I, cap. 1. dicit; ὠνέεσθαι τῶν Φρυγίων σφὶν ἦν θυμὸς μάλιστα· id est, *quorum maxime* (vel *potiſſimum*) *erat illis cupido*.

Θύσανοι, id est, χρωσσοὶ, *Bullæ aut fimbriæ in Clypeis et tunicis*. C.

Θύσσανοι geminato σ apud eum antea ſcriptum fuit: ſed ne geminetur σ obſtat quantitas ſyllabica, quum prima brevis ſit apud poëtas: etiamſi, licentia utentes, in θυσανόεις et θυσανόεσσα producant, ut metrum poſſit ingredi. Tum autem et duplicatur illa littera in quibusdam exemplaribus. H.

I.

Ἰθαγενὲς, *Germanum*, *Nativum*, II, 17. οὐκ ἰθαγενέα σώματά ἐσι, ἀλλὰ ὀρυκτὰ, *Non ſunt oſſia nativa*, *ſed foſſilia*. C.

Uſus est hoc vocabulo non ſolum Homerus, ſed Hippocrates quoque: ſed uterque paulo alia ſignificatione quam in loco qui modo ex noſtro ſcriptore allatus fuit. Legimus enim Ὀδ. ξ.

—— ἀλλά με ἶσον ἰθαγενέεσσιν ἐτίμα.

ubi ἰθαγενέεσσιν ſonat γνησίοις· apud Hippocratem vero ἰθαγενὲς κύημα potest quidem fortaſſe exponi itidem γνήσιον, ſed alia tamen ratione. Est enim conceptus verus, et qui a falſo, id est, a mola, diſtinguitur. Videndum an vocabula *Genuinus* et *Germanus* et hic et illic habere locum poſſint. H. 728

Ἰθὺς et Ἰθὺ pro εὐθὺς et εὐθὺ, itidemque Ἰθεῖα pro εὐθεῖα, ſicut apud Homerum et Hippocratem. Dici autem ab Herodoto ἐκ τῆς ἰθείας exponit ἐκ τοῦ προφανοῦς et παρευθύ· hunc eius locum afferens, III, 127. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἰθείας φρατὸν ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἔδοκεε πέμπειν· ἅτε οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων. Est enim reponenda apud Suidam hæc ſcriptura, οἰδεόντων una voce, pro illa quæ apud eum duas voces habet, οἱ δεόντων. Vide plura ſuper hoc loco in his verbis, Οἰδέοντα πρήγματα. H.

Ἰκνεομένως, unde Οὐκ ἰκνεομένως et Οὐκ ἰκνεύμενος, *Non debite*, et μᾶλλον τοῦ ἰκνεομένου, *Magis quam conveniret*. Hæc Camer. Exempla autem habes VI, 65. Φὰς αὐτὸν οὐκ ἰκνεομένως βασιλεύειν τῶν Σπαρτιητέων. Paulo post eod. cap. οὔτε ἰκνευμένως βασιλεύοντα Σπάρτης. Quod autem et aliis in locis feci in Gallorum, et aliorum qui Gallici ſermonis ſtudioſi ſunt gratiam, hic quoque faciam, ut quam bene conveniat hic adverbii iſtius uſus cum eo quod Gallice dicitur, oſtendam. Quum enim adverb. ἰκνευμένως, vel potius ἱκνεομένως, (hanc enim lectionem præfero) a verbo ἱκνέομαι originem habeat, quod est *venire*, Gallice *venir*: animadvertendum est ista verba, οὐκ ἰκνεομένως βασιλεύει, poſſe ita noſtro illo ſermone exprimi, *Il ne luy vient pas de regner*. Est autem *vient* a Latino *venit*,

(littera i ex fine ad principium transeunte) Ionice, οὐκ ἱκνέεται· perinde ac ſiquis diceret, οὐκ ἱκνεέται εἰς αὐτὸν τὸ βασιλεύειν, pro illis, οὐκ ἱκνεομένως βασιλεύει. Alioqui et his verbis hoc exprimeret ſermo noſter, *Il ne luy touche pas de regner.* Alterius autem generis loquendi, Μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου, exemplum tibi ſuppeditat VI, 84. ὁμιλέοντα μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου· quum antea pro μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου dixiſſet μεζόνως· utens his verbis, ὁμιλέειν σφι μεζόνως. Nam qui aliquid facit μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου, id est, magis quam convenit, ſive magis quam par est, is dici potest illud ποιέειν μεζόνως, quod Ionicum est pro μειζόνως· quaſi dicas, *maiorem in modum quam oporteat.* Sed Valla male hunc locum cum vertit, non ſecus quam ſi verba illa μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου non ad ὁμιλέειν ſed ad ἀκρητοποτεῖν, ſive ad ἀκρητοποσίην (ut ibi legimus) referrentur. Addam et hoc, Hippocratem quoque illo adverbio uſum eſſe, et quidem alicubi ſignificare apud illum *Quantum par est*, *Quantum ſatis est*, ut quum dicit, γάλα πίνειν ἱκνεομένως. Apud eundem ἐν τῷ ἱκνεομένῳ χρόνῳ. *Debito tempore*, *Convenienti tempore*, *Suo tempore.* Miror autem afferri ex illo loco ſcripturam ἱκνευομένῳ· e loco libri De fract. ἐν τῷ ἱκνευομένῳ χρόνῳ, et dici, ἱκνευόμενον χρόνον non minus quam ἱκνεόμενον, in uſu eſſe, quaſi vero illam quoque ſcripturam Græca lingua poſſit admittere, ac non iubeat nos vel ἱκνευμένῳ vel ἱκνευομένῳ dicere. Ceterum huius generis loquendi aptum habemus hoc quoque exemplum, προγηράσκειν τοῦ χρόνου τοῦ ἱκνευμένου, *Seneſcere ante debitum tempus.* Et quaſi quis dicat, *Ante legitimum tempus.* Alioqui et ſimpliciter, *Ante tempus*, dici potest. Poëtæ autem dicerent etiam (ut opinor) *Ante ſuum tempus.* Ex eodem affertur et hoc, Φροντίδες οὐχ ἱκνούμεναι (ſed malo ἱκνεόμεναι) pro *curis intempeſtivis*, at vero illud, ἐν τῷ ἱκνεομένῳ χρόνῳ, apud Herodotum etiam exſtat, VI, 86.

Ἱσορέειν et Ἱσορέεσθαι ſæpe apud hunc ſcriptorem occurrunt, præſertimque illa vox activa. Est autem Ἱσορέειν *Interrogare*, *Sciſcitari*. *Percontari*, *Inquirere:* et Ἱσορέεσθαι, *Interrogari*, *Inquiri.* II, 19, Ἱσορέων αὐτοὺς ἥντινα δύναμιν ἔχει ὁ Νεῖλος τὰ ἔμπαλιν πεφυκέναι τῶν ἄλλων ποταμῶν. Et paulo post, ταῦτά τε δὴ τὰ λεγόμενα βουλόμενος εἰδέναι ἱσόρεον. Sic I, 61. μετὰ δὲ, εἴτε ἱσορεύσῃ, εἴτε καὶ οὔ, φράζει τῇ ἑωυτῆς μητρί. *Dicit matri ſive percontanti ſive non.* Sed Valla longe ἱσορέειν hic eſſe putavit *Enunciare*, ideoque alienum ab hoc loco ſenſum commentus est: ut tibi patebit ex collatione verborum eius cum iis quæ margini adſcripta ſunt. At vero paſſ. vox ἱσορέεσθαι I, 24. legitur, ſed ita ut activam potius ſignificationem habere videatur. H.

K.

Καὶ δὴ frequens est apud hunc, in narrationis velut incremento: ut quum Latine dicitur *Atque etiam*, vel *Tum*, vel *Tum etiam*, et ſimiliter. C.

Κάρτα πάνυ, *Admodum.* C.

Aliquando (I, 71.) et præfixo articulo dicit τὸ κάρτα, ſive τοκάρτα. Euſtathius tamen in librum ιωτα Iliadis, non Ionum ſed Dorum esſe dicit articuli pleonasmum ante adverbia. H.

Καταγίζειν, ut Καταγίζειν πυρὶ, *Igni conſecrare.* Item, *Immolare et ſacrificare*, Clio c. 86. et Melpomene c. 35. Et Ἐναγίζειν, *Inferias mittere:* Euterpe, c. 44. in fine, ὡς ἥρωϊ ἐναγίζουσι. C.

Illi autem Καταγίζειν addendum est Καταγιάζειν· ſi quidem emendate ſcriptum est καταγιαζομένου, I,
729 202. Sed (verum ut fatear) ſuſpicione apud me ſcriptura hæc non caret: præſertim quum et Erotianus, ſuo in Hippocratem lexico, Ἐναγίζειν, non Ἐναγιάζειν, ſcribat, exponens, τοῖς κατοιχομένοις ἢ τοῖς καταχθονίοις θύειν· ſicut Heſychius, χοὰς ἐπιφέρειν, vel θύειν τοῖς κατοιχομένοις. Sed magis priorem probo expoſitionem quam poſteriorem: et in poſteriore placet quod κατοιχομένοις tantum dixerit, non autem cum Erotiano, ἢ τοῖς καταχθονίοις· quoniam hoc de diis inferis dici ſolet. Non ſolum autem *Inferias mittere* dixerunt Latini, ſed etiam *Inferias ferre*, et *Inferias dare.* At *Inferias facere* (ut etiam exponitur) me legere haud memini. H.

Καταδόξαι uſurpat ut alii καταγνῶναι. H.

Καταπροΐξεσθαι interpretantur, *Grate habituros aut impune laturos esſe*, ἀπὸ τῆς προικὸς deducto vocabulo, ut Thalia, c. 36. extremo, φὺ καταπροΐξεσθαι, de iis qui Croeſum conſervasſent. Et non minus in fine eiusdem libri, c. 156. et Polym. c. 17. Sed Terpſich. c. 105. posſe ita accipi videtur ut ſit a verbo ἰκέσθαι Ionico, et ſignificet, *Progredi longius* aut *effugere*, ſimileve aliquid. C.

Καταφράζομαι, vide in Ἐπιφράζομαι. H.

Κατέδησαν φῶρα εἶναι, II, 174. metaphora reſpondente ei quam habet ἀπέλυσαν. H.

Κατηλογέοντο, vide in Ἀλογήσας.

Κείρειν apud Herodotum, *Vaſtare*, *Populari*, veluti quum dicit VIII, 32. πάντα ἐπέφλεγον καὶ ἔκειρον. Et IX, 15. ἔκειρε τοὺς χώρους· itidemque paſsive, VIII, 65. ἐκείρετο ἡ Ἀττική. Quem verbi huius uſum ſumpsit Herodotus ex Homero, utente non ſolum ſimplici, ſed et compoſito Κατακείρειν· ut Odyſſ. χ. —— ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον, *Deprædabamini domum*, *Spoliabatis domum.* Herodoti autem exemplo uſurparunt etiam Thucyd. et Plato. H.

Κεραΐζειν, *Diripere*, *Sternere*, II, 115. ἀλλὰ καὶ οἰκία τοῦ ξείνου κεραΐσας ἦκεις. Et Homer. —— ὅθι περ Τρῶας κεραΐζε καὶ ἄλλους. C.

Κῆ, ut πῆ, item Κη ſine accentu, quum est particula παραπληρωματική, id est expletiva. Exemplum illius exſtat I, 32. extremo, σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτὴν κῆ ἀποβήσεται. At huius exemplum cum alii plerique præbent loci, tum hic, IV, 124, σαδίους ὡς ἑξήκοντα μάλιστά κη. H.

Κληδὼν et Κλειδὼν, *Rumor*, *Fama*, *Omen.* χαῖρε δὲ κλειδόνι. Odyſſ. υ. C.

Κνυζημάτων, Euterpe, c. 2. *Vagitus puerilis:* ſignificatio πεποιημένως, ut videtur Cam. Quamvis autem ita legatur in edit. illa Baſilienſi, puto tamen Cam. ſcripsisſe πεποιημένῃ, non πεποιημένως· aut ita, πεποιημένως (*ut videtur*) *facta*, vel potius *huic vocabulo data.* Vel tale quid.

Κόσμος, τάξις, id est, *Ordo*, *Ratio*, I, 99. κόσμον τόνδε ὁ Δηϊόκης πρῶτος ἔστι κατασησάμενος. *Hanc rationem primus inſtituit.* vel, *Ita res regni ordinavit.* Item, II, 13. ἔφευγον σύδενὶ κόσμῳ, *de effuſa fuga.* Inde Homerica, κοσμήτορε λαῶν· et, αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι. C.

Κουρίδιος ab Herodoto (ſicut et ab Homero ante illum) dicta fuit uxor, quam duxit dum adhuc esſet κούρη, id est *virgo*, et quidem *iuvencula*, ſive *iuvenilem ætatem non excedens.* Sic in Clio, cap. 135. Γαμέουσι δ' ἕκαστος αὐτῶν πολλὰς μὲν κουριδίους γυναῖκας. Sed ab Homero terminatione alia κουριδίη dicitur. Sic Il. ν, Οἳ μεῦ κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ Μάψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες. Sic Iliad. τ, —— Ἀχιλλῆος θείοιο Κουριδίην ἄλοχον θήσειν. Verum et Κουρίδιος πόσις (id est *maritus*) vicisſim ab Homero dicitur. H.

Κυρεῖν, cum genit. τυγχάνειν, ſive τυγχεῖν. Item Κυρῆσαι· ut I, 59. circa finem, ἐδέετό τε τοῦ δήμου φυλακῆς τινος πρὸς αὐτοῦ κυρῆσαι· *aliquam cuſtodiam ab illo conſequi*, vel *obtinere.* Hinc et Κυρήσας pro τυχών. Apud Hippocratem participio iungitur, eo modo quo ἔτυχε, vel τυγχάνει plerumque illi iungi videmus. Legimus enim apud illum, καὶ μήπω κυρήσῃ τὸ σῶμα τεθνεὸς, id est, *neque dum corpus mortuum fuerit.* Ubi alioqui τύχῃ dici potuisſet.

Ἐγκυρεῖν itidem pro ἐντυγχεῖν, ut lib. VII, 218. ἐνεκύρησαν στρατῷ, *inciderunt in exercitum.* Exſtat vero et aliud compoſitum apud Hippocratem, videlicet Συγκυρεῖν, ut in libro De morb. συγκυρήσει ὥστε βιγῶσαι μεθύοντα· ſed hoc est pro συμβήσεται, id est, *eveniet.*

Κώμῳ χρῆσθαι, *Comesſationem exercere*, vel potius *comesſationes* in Clio, cap. 21. extremo, τότε πίνειν τε πάντας καὶ κώμῳ χρῆσθαι ἐς ἀλλήλους· ubi interpres vertit, *Et inter ſe comesſationibus uterentur.* Ab hoc nomine est Κωμάζειν. At vero κῶμα, quod frequens est apud Hippocratem, quamvis conſequi illas τῶν κωμαζόντων compotationes plerumque videamus, mirum tamen est ſi Galenus κωμάζειν prius esſe quam κῶμα, et hoc ex illo deduci putavit. Nec enim rationi et artis grammatices legibus conſentaneum magis puto κῶμα quam κῶμον ex illo deducere: id est, non minus præpoſtere illud quam hoc posſe fieri.

Κῶς, et Κως enclitice, pro πῶς et πως enclitico, paſsim apud hunc ſcriptorem, præſertimque hoc poſterius: ut lib. III, c. 150. καί κως ταῦτα ποιεύντες 730
ἐλάνθανον.

Λ.

Λαβέειν, unde Διαλαβέειν I, 114. Et Λελάβηκε, IV, 79. νῦν οὗτος ὁ δαίμων καὶ τὸν ὑμέτερον βασιλέα λελάβηκε. Paulo ante, καὶ ἡμέας ὁ θεὸς λαμβάνει· legitur et λάβε, cum alibi, tum I, 103.

Λαισήϊα, *Parmæ*, aut *Peltæ*. C.

Λαύρα, *Angiportum*, ut et Odyſſ. χ. C.

Λέσχη, *Sermo*, *Colloquium.* In Euterpe, cap. 32. ἀπικέσθαι ἐς λέσχην περὶ τοῦ Νείλου, *mentionem faciam*
dicit

dicit *Nili*. Et Calliope, c. 70. γενομένης λέσχης, *verba quum fierent*. Et Ἔλλεσχα· ut I, 153. οὐ τὰ Ἰώνων πάθεα ἔσαι ἔλλεσχα, ἀλλὰ τὰ ἐκείνων, *non de Ionum malis sed de suis fabulabuntur*. Et Περιλεσχήνευτος, II, 135. *Celebris*. Et apud Hesiod. λέσχη, locus publicus, de fabulis et colloquio vulgi, ut apparet, dictus. Odyss. σ, Οὐκ ἐθέλεις εὔδειν καλιὴν ἐς δῶμον ἐλθὼν, Ἵνά που ἐς λέσχην. C.

Λαΐζεσθαι, *Rapere*. C.

Λιπαρίῃ τε καὶ ἀρετῇ, IX, 21. *Constantia* (seu *tolerantia*) *et fortitudine*. Λιπαρέετε μένοντες, *durate*, Calliope, c. 44. Et Euterpe, c. 42. ἐπεί τε λιπαρέειν τὸν Ἡρακλέα, *quum Hercules perseveraret in flagitando*. C.

Λόγος, etiam *fabulam*, id est, μῦθον, significat: ut Clio, cap. 141. ἔλεξέ σφι λόγον. Et, Αἴσωπος λογοποιὸς, et, Ἑκαταῖος λογοποιὸς, Euterpe, cap. 134. et 143. C.

Λόγον ἐωῦτῷ διδόναι, *Reputare aliquid*, seu *Secum perpendere*. C.

Λωβᾶσθαι, *Fœdare*, eo modo quo dicitur a Virgilio, *Fœdavit vultus*, de facie mutilata. Sic enim apud nostrum scriptorem Zopyrus seipsum λωβᾶται, III, 154. Atque ut hic legimus ἐωῦτὸν λωβᾶται (additis etiam his duobus verbis, λώβην ἀνήκεστον) sic paulo post, ἐωῦτὸν λωβᾶται. Ac parvo intervallo sequitur cap. 155. λελωβημένων signific. passiva. Apud Homerum Iliad. β, Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρεΐδην νῦν ὕστατα λωβήσαιο, *Nunc postremum me iniuria affecisses*, vel, *contumelia*. Λωβεῖσθαι etiam invenitur, et quidem apud Hippocratem. Ac significationem passivam habet λωβέονται in hoc eius loco, ἀτὰρ πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα λωβέονται· ubi redditur, *Probro et dedecore afficiuntur*. H.

M.

Μελεδωνὸς, *Curator*, vel *Curatrix*, *Cui cura rei alicuius demandata est*, *Præfectus alicui rei*, *seu alicui negotio*, l. II, c. 65. μελεδωνοὶ ἀποδεδέχαται τῆς τροφῆς χωρὶς ἑκάεων, καὶ ἕρσενες καὶ θήλεαι, τῶν Αἰγυπτίων. Paulo post, τῇ μελεδωνῷ θηρίων. Item, τῶν οἰκηίων μελεδωνὸν, III, 61. quod reperitur et c. 63. seq. Sed et ipsum verbum Μελεδαίνειν habes VIII, 115. Μελεδαίνειν τε καὶ τρέφειν, videlicet, τοὺς νοσέοντας. H.

Μέμονα, sequente infinitivo, *Fert animus hoc facere*, *Animatus sum ad hoc faciendum*. In Erato, c. 84. μετὰ ταῦτα μεμονέναι μιν τίσασθαι. Sic Homerus Iliad. σ, —— μάλιστα δὲ Φαίδιμος Ἕκτωρ Ἑλκέμεναι μέμονεν. Sic autem dicitur μεμαὼς cum eodem infinitivo, et ad eandem rem significandam, paulo ante, Ἑλκέμεναι μεμαώς.

Μεταδόξαι dicitur, *Qui mutavit sententiam*, seu *quem pœnituit*. H.

Μεταλχμιος γῆ, vide in Αἰχμή.

Μετεξέτεροι, id est, τινές, II, 36. Ζεὰς μετεξέτεροι καλέουσι. C.

Μῆνις, κότος et ἔγκοτος, *Vehemens ira*. C.

Μῆχος pro μηχανή· ut II, 181. τοῦτο γάρ οἱ κακοῦ εἶναι μῆχος. Estque reponendum hoc ipsum verbum, et lib. IV. cap. 151. non longe a princ. pro μῆχος. Utitur et Homerus: ut Iliad. β, —— οὐδέ τι μῆχος Εὑρέμεναι δυνάμεσθα. Ut autem μῆχος pro μηχανὴ ab hoc scriptore dicitur, ita vicissim πάθη pro πάθος.

Μὶν dicunt αὐτόν. C.

Μύδρος, *Candens massa*, ut μύδρον σιδήρεον, I, 165. vel λίθος διάπυρος, ut ille philosophus dixit: solem esse μύδρον, Anaxagoras Clazomenius, Ion. C.

Μυχίλλειν, *Dissecare*, Hom. μιχυλλόν τ' ἄρα τἄλλα. In Clio, c. 132. διεμυχίλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήϊον, *fœdia in partes victima*. C.

N.

Νεωχμοῦν, *Novare*, id est, νεωτερίζειν. C.

Νόμος, et communiter, *legem* significat: ut, I, 29. Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι κελεύσασι νόμους ποιήσας. Et, *Mores* ac *instituta*: quæ et νόμαια· ut Thalia, cap. 38. οὕτω νομίζουσι πολλά τι καλλίσους τοὺς ἐωῦτῶν νόμους ἔχασοι εἶναι. In Melpom. c. 76. ξεινικοῖσι δὲ νομαίοισι καὶ οὗτοι αἰνῶς χρᾶσθαι φεύγουσι. *Et consuetudinem ac morem*. Εἰ ἐξαπατᾷν τοὺς εὖ ποιεῦντας νόμος ἐστὶν οἵ, in Clio, cap. 90. Significat et *Pascua*: ut apud Homer. quoque ἐπεί κε νομῷ μιγέωσι. Et *regio*: ut νομὸς Θηβαῖος, Μενδήσιος. Et *classis*: ut νομοὶ Φόρων, in Thalia, cap. 90. &c. Atque hæ posteriores duæ significationes sunt acuti nominis. Est et *modorum* appellatio: ut de Arione, I, 24. νόμον τὸν ὀρθιον διεξελθεῖν, quos apparet acutos fuisse, et concini solitos voce altiore. Ἐν χειρῶν νόμῳ, significat, *In conflictu*, *consertis manibus*. C. 731

Νυν, particula παραπληρωματικὴ, id est, expletiva, passim apud hunc scriptorem, pro μέν. Ac statim initio primæ Musæ, Περσέων μὲν νυν οἱ λόγιοι Φοινικὰς φασι γενέσθαι τῆς διαφορῆς αἰτίους. Sæpe autem his particulis μέν νυν respondet δὲ in altero membro, ut lib. II. circa finem. H.

Ξ.

Ξενίην et Φιλίην et Ὁμαιχμίην συνθέσθαι et διαλύσασθαι, Hospitii amicitiæque et belli coniunctionem et dissolutionem significat. C.

Ξυρὸν, *Novacula*. Adhibetur autem hoc nomen cuidam loquendi generi, quo utitur VI, 11. ἐπὶ ξυροῦ γὰρ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες Ἴωνες, ἢ εἶναι ἐλευθέροισι ἢ δούλοισι. Exstat idem loquendi genus (quod proverbiale fuisse videtur) apud Homerum: nisi quod ἵσαται est apud eum, non ἔχεται. Iliad. κ.

Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσχεται ἀκμῆς
Ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.

In quo proverbiali genere loquendi exponendo usurpari solet vox *Discrimen*: quæ tamen utrique parti convenire non potest; neque enim dicet aliquis *sibi imminere discrimen de tuenda vita*, ut dicet *discrimen de amittenda*: neque *discrimen de libertate subeunda*, ut *discrimen de subeunda servitute*. Hoc constat, eos dici ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκμῆς ἵσασθαι, vel, ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκρῆς ἔχεσθαι dici τὰ πράγματα eorum qui ab ipso temporis articulo velut opprimuntur, quo vel prosperam vel adversam fortunam experientur. Nec aliunde videtur petitum hoc loquendi genus (quamvis alii secus sentiant) quam ab iis quæ aciei cultri seu gladii admota, levi manus impulsu amputari possunt. Atque ita pertinebit ad id quod proverbialiter itidem dicitur, *Sub cultro esse*. Unde apud Horatium, *Et me sub cultro liquit*. H.

O.

Οἰδέοντα πρήγματα, vel οἰδαίνοντα, ad verbum, *Res tumentes*, de iis quæ adhuc sunt turbulentæ, sive quæ nondum sunt compositæ: quasi quis dicat, *quantum tumor nondum resedit*. In Thalia, c. 127. ἅτε οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων· quod male reddit interpres, *Utique rebus nondum satis fundatis*. Sic autem et eod. lib. c. 76. ubi Ald. et Germ. editiones οἱ δεόντων habent pro οἰδεόντων· qui error est apud Suidam quoque. Sed illo in loco interpres ea verba præterit: ego in margine adscripta ibi interpretatione reddidi, *rebus flagrantibus*.

Οἰχώκεε, pro ᾤχετο. Et Iliad. β, ἐπὶ σῆμα συνοχωκότε. C.

Ὅκως pro ὅπως· *quomodo*, ut III, 116. ὅκως μὲν γενόμενος· et paulo ante, ὅκως θάλασσά ἐστι τὰ ἐπέκεινα. Sed alium etiam usum habet istud vocabulum, qui non datur illi ὅπως· ut in Clio, c. 11. ἐώθεε γὰρ καὶ πρόσθεν, ὅκως ἡ βασίλεια καλέοι, φοιτᾶν· ubi redditur *quum* vel *quoties vocaret*. Sic ὅκως ὕοι, *quum* vel *quoties plueret*. Atque ita plurimis in locis utitur. H.

Ὁλοίτροχος, subaudito nomine πέτρος, Saxi quoddam genus est, in hostes proiici vel potius devolvi soliti: quod a rotunditate nomen istud habere quidam crediderunt. Xenophon ad ὁλοιτρόχους addidit τέτρους. Homerus autem Iliad. ν, quadrisyllabe, ὁλοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης, ubi subauditur πέτρος. Quidam tenui spiritu hanc vocem scribunt, tanquam ita dicatur quasi ὅλος ἐν τῷ τρέχειν. Fusius de hac voce disseritur in meo Thesauro Græcæ linguæ. H.

Ὄνομαι, *Vitupero*, vel *Contemno*, *Pro vili habeo*, ut II, 167. ἥκιστα δὲ Κορίνθιοι ὄνονται τοὺς χειροτέχνους· ubi interpres contrario sensu dixit, *Corinthii quoque minimi faciunt opifices*. Sic apud Hom. ὄνοστο, Iliad. ν, et Od. ξ. Et ὄνονται, Od. φ.

Ὅτι interdum pro διὰ τί· ut III, 78. εἴρετο ὅτι οὐ χρῷτο τῇ χερί. Sic II, 19. circa finem, καὶ ὅτι αὖρες ἀποπνεούσας μοῦνος πάντων ποταμῶν οὐ παρέχεται. H.

Ὅτι τάχος, pro ὅτι τάχιστα, *Quam celerrime*, *Quam citissime*. Vel, *Primo quoque tempore*, IX, 7. in fine. H.

Ὅτι μὴ significat εἰ μὴ, *Nisi*, *Præterquam*, et similia. C.

Οὐδαμοὶ, id est, οὐδένες. C.

Π.

Παρακτῶσαι, *Introducere.* C.

Παραμέμνημαι alicubi poni videtur pro ſimplici μέμνημαι, ſicut pro hoc ponitur quibusdam in locis compoſitum ἐπιμέμνημαι, vel ἐπεμνήσθην. H.

Παρὲξ, *Præterquam.* C.

Παρέχει μοι, ſequente infinitivo pro ἔξεστί μοι, *Licet mihi, Penes me est, In me ſitum est*, III, 142. H.

732 Παριδὼν, I, 37. οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδών. Et paulo post, c. 38. οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδών τοι. Utrobique pro ἐνιδὼν poſitum quidam exiſtimarunt. H.

Παχέες, *Divites, Opulenti*, Αἰγινητέων δὲ οἱ παχέες, ubi interpr. vertit *proceres*. Nam ſæpe hi ſunt ex illorum numero. H.

Περιμεκτέω, ῶ, idem cum ſimplici Ἡμεκτέω ſignificare videtur: videlicet *AEgre ferre, Graviter ferre, Indignari*: atque adeo magnam indignationem præ ſe ferre: quod fit querendo, ſive quiritando: Unde factum est ut III, 64. περιμεκτήσας τῇ ἀπάσῃ συμφορῇ, reddiderim, *De tota calamitate queſtus.* Sed VIII, 109. initio, absque ullo caſu ponitur περιμέκτεον. Apud Suidam et περιεμεκτήσας (non περιμεκτήσας) et περιμάκτεον, non περιμέκτεον. At vero de illius περιμεκτεῖν plura tibi exempla Theſaurus meus ſuppeditabit.

Περιλεσχήνευτος, vide in Λέσχη.

Πέριξ, *Circum:* ut *Arboribus clauſi circum*, vel *Circa:* ut *Corpora multa virum circa.* C.

Πεσσόμενα σιτία, id est, ὀπτώμενα· πέσσειν enim *Coquere* et *Conficere*, ut Homero quoque, metaphorice γέρα πεσσόμεν. C.

Πίσυνος, id est, πεποιθὼς, *Fretus:* ut et Hom. ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν. Sed et Eurip. Oreſte, θορύβῳ τε πίσυνος κἀμαθεῖ παῤῥησίᾳ. C.

Πολέμια, alicubi pro πολεμικά. H.

Πρόκα, *Subito*, lib. VIII, c. 65. καὶ πρόκα τε φωνῆς ἀκούειν. C.

Σ.

Σαγήρεις, *Secures, aut Bipennes, aut aliud barbarici teli genus.* Ita Camer. ſiquidem fides habenda est illi Baſilienſi editioni: ac non potius credendum est illum σαγάρεις ſcripsisſe. H.

Σαρκάζειν, *Tondere* ſignificat ſeu *Vellere*, ut Melpom. cap. 64. Σαρκάσας βοὸς πλευρῇ. Atque id et Hippocrati ſignificat verbum, ἐν τῷ περὶ ἄρθρων, ά. C.

Σακκέω, *Excolo*, in Melpom. c. 23. τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον, σακκέουσι ἱματίοισι· ubi tamen interpr. verbo *exprimunt*, non verbo *excolant*, uſus est. Sed Euſtathius, vel potius Dionyſius apud Euſtathium, ex hoc noſtro hiſtorico Herodoto affert etiam χρήμαθ' ὑποσακιζόμενοι. Quinetiam ὑποσακίζειν τῆς ὁδοῦ esſe ait τὸ προκόπτειν καὶ ὑφαιρεῖσθαι · ſubaudiendum autem puto τῆς ὁδοῦ cum hoc verbo ὑφαιρεῖσθαι) atque addit, in hac ſignificatione reſpici fortasſe ad ſaccum qui paulatim evacuatur. Alioqui σακίζειν dicuntur etiam ſaccularii fures, ſive ſacculorum fures: quum Heſychius σακίζειν exponat, τὸ ἐκκενῶσαι διὰ κλοπὴν τοὺς σάκους. Sed apud illum et in verbo et in nomine littera σ geminatur (ſicut et in σακκέουσι apud Herodotum) quum AElius Dionyſius σάκος etiam non σάκκος ab Atticis ſcriptum fuisſe teſtetur.

Σπέρχειν, *Adverſari* et *Offendi.* Et Σπερχθεὶς *Perturbatus.* C.

Συγγινώσκω (ut admonui in Ἀναγινώσκω) a vulgari uſu et ipsum diſcedit apud Herodotum: qui duobus modis eo utitur, VII, 13. νῦν μέν τοι συγγνοὺς, χρήσομαι τῇ ἐκείνου γνώμῃ· ubi συγγνοὺς est, *Postquam mecum reputavi hanc rem.* vel, *conſideravi*, ſeu *perpendi.* Sic in fine cap. 3. lib. IV. μαθόντες ὡς εἰσὶ ἡμέτεροι δοῦλοι, καὶ συγγνόντες τοῦτο. Sic et cap. V, in fine. (Talem autem uſum esſe verbi συμφρονεῖν, in meo linguæ Græcæ Theſauro docui.) Aliter in fine cap. 43. lib. IV. ubi infinitivo iungitur, Ξέρξης δὲ οἱ οὐ συγγινώσκων λέγειν ἀληθέα· q. d. *Non aſsentiens ipsi vera dicere*, ipsum videlicet. q. d. *Non conſcius ipsi veritatis.* In hoc tamen loco libri V, c. 91. συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ ποιήσασι ὀρθῶς, magis proprie reddi potest, *Conſcii nobis ſumus.* Quinetiam voce paſsiva utitur alicubi hac in ſignific. ut V, 86. ἔσσονες συγγινωσκόμενοι εἶναι, κατὰ τοῦτο εἶξαν. Ubi autem dicit, VI, 92. οὔτε συνεγινώσκοντο, ἦσάν τε αὐθαδέστεροι, ſignificat. *Non agnoſcebant culpam.* H.

Συμψήσας interpretantur συντρίψας, Clio, c. 189. Significat autem correptionem. C.

Συναλίζω, vide in Ἀλέες.

Συναμωρέειν, *Vaſtare, Perdere.* Et Συνάμωρος, *Noxius.* C. Sed ſcribitur etiam Σιναμωρέειν. H.

Συννοίῃ ἐχόμενος, I, 88. *Cogitabundus.* Vel, *Quum in attenta cogitatione verſaretur.* H.

Συρμαΐζειν, *Purgare* τῇ συρμαίῃ· quam alii potionem, alii herbam aut radicem, alii ſuccum quempiam fuisſe putaverunt. C.

Συσπεύδω τινὶ, ſequente infinitivo, I, 92. *Studio meo et opera aliquem adiuvo ad aliquid efficiendum*, vel, *Studium meum alicui ad aliquid præſto.* At vero Ἐπισπεύδω et Ἀποσπεύδω alibi in locis vicinis ceu contraria ponuntur. H.

ΣΦΙ pro σφίσι ponunt. C.

Σχοινοτενὲς, *Rectum.* C.

Τ.

Ταρσοὺς καλάμων, Clio, c. 179. interpretantur *Areolas arundineas, ſuper quibus lateres areſcerent.* Sunt et ταρσοὶ ποδῶν. Et remigia ταρσῶν habent 733
appellationem. Nominantur etiam ταρσοὶ in volucribus. C.

Τέλειον, *Perfectum, Confirmatum, Evidens*, δι' ὄψιν ὀνείρου οὐ τελείην· I, 121. Et, τὰ τέλεα τῶν προβάτων, I, 183. *grandes oves.* C.

Τέλη, *Impenſæ, et Ordines.* C.

Τέῳ interrog. ut I, 117. τέῳ δὴ μόρῳ τὸν παῖδα κατεχρήσαο; *Qua morte interfeciſti?* Eodem modo τεοῖσι δμῶσι, I, 37. H.

Τετρύσθαι, *Afflictum esſe.* C.

Τὸ, pasſim pro ὃ, id est, *quod* relativum. Sic I, 51. εἴδωλον τὸ λέγουσι εἶναι. Et paulo ante, τοῦ ἐπισάμενος τὸ οὔνομα pro οὗ, *cuius nomen quamvis sciam.* Sic alibi ἐν τῷ pro ἐν ᾧ, *in quo.* Pluralis autem genitivus τῶν, quum est articulus præpoſitivus, interdum voculam τὶς interiectam habet inter nomen cum quo iunctus est, ut I, 51. τῶν τις Δελφῶν, pro τὶς τῶν Δελφῶν vel potius τῶν Δελφῶν τις.

Τριφάσιον, *Triplex:* ut διφάσιον, *Duplex.* C.

Τῷ ἐόντι χρησάμενος, *Veritate uſus, Eo quod res erat.* Et τῷ ὄντι γε, *Revera.* Et κατὰ τὸ ἐὸν, *Secundum veritatem.* C.

Τῶν ἴδμεν, pro ὧν ἴσμεν, *Quæ comperta aut cognita ſunt*, uſitata parentheſis Herodoto. C.

Τὠυτὸ, id est, τὸ αὐτὸ, ſimilitudinem et æqualitatem et coniunctionem ſignificat. κατὰ τωὐτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσι, I, 1. *idem ipsum quod Græci memorant.* Χῖοι μέν νυν καὶ Ἐρυθραῖοι κατὰ τωὐτὸ διαλέγονται I, 142. *eadem lingua utuntur.* Item τωὐτὸ φρονήσαντες, de conſenſione et concordia, in Clio, c. 59. fin. Et in Polymn. c. 145. συλλεγομένων ἐς τωὐτὸ, *quum convenisſent.* C.

Υ.

Ὑβρις, *Petulantia* et *Laſcivia:* ut de equis, Clio, c. 189. de mulis Melpom. C.

Ὑγιηρὸς, ὑγιεινὸς, *Sanus.* C.

Ὑπερθρώσκειν, *Superſilire*, ut II, 66. ὑπερθρώσκοντες τοὺς ἀνθρώπους. Apud eundem legimus et Καταθρώσκω· apud Homerum autem et Ἀποθρώσκω et Ἐπιθρώσκω legimus.

Ὑπερτίθεμαι uſum quendam apud Herodotum habet multorum auribus valde mirum futurum. Ponitur enim pro *Communico:* ea in ſignific. qua dicimur conſilium noſtrum alicui vel cum aliquo communicare, (utriusque enim exempla inveniuntur) et qua Cicero dicit, *De ſocietate multa inter ſe communicarent.* lib. V, c. 24. circa finem, νῦν ὦν, ἐπινοέω γὰρ πρήγματα μεγάλα κατεργάσεσθαι, ἀπικνέο μοι πάντως, ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέωμαι. *Nunc igitur quum res magnas aggredi in animo habeam, fac omnino ad me accedas, ut tecum de iis communicem*, ſed alterum verbum multo aptius mihi videtur. Interpr. reddidit *Aperiam.* Sic VII, 8, I. διὸ ὑμέας ἐγὼ συνέλεξα, ἵνα τὸ νοέω πρήσσειν ὑπερθέωμαι ὑμῖν. Quinetiam I, 8. τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαίεσκε τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο. Utitur vero et activa voce ὑπερτίθημι eadem in ſignific. ut videbis III, 155. et V, 32. H.

Φ.

Φάλαρα, Ornamenta equorum. C.

Φάρμακα, *Colores*, Clio, c. 98. προμαχεῶνες ἠνθισμένοι εἰσὶ φαρμάκοισι, *nitent coloribus.* Et Φαρμακεύειν, *Tingere.* C.

Φάρσος, *Portio.* C.

Φερέγγυος, δυνάμενος, *Sufficiens.* C.
Φρενήρης, *Mentis compos.* C.
Φὼρ, *Fur.* C.

X.

Χερὶ χρῆσθαι, ſeu τῇ χερὶ, vide in Ἀλκή.
Χρᾶν, *Reſpondere*, id eſt, Oraculum reddere, ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ τάδε, I, 55. *reſponſum Pythia hoc reddidit.* Et, χρήσαντος τοῦ θεοῦ, Clio, c. 69. *Quum oraculum redditum mihi ſit.* Inde et Χρηστήριον ſed hoc communius. C.
Χρῆμα, ut, συὸς μέγα χρῆμα· I, 36. Et, τυραννὶς χρῆμα σφαλερόν, III, 53. Et, χρῆμα πολλὰν νεῶν, VI, 43. Et, χρῆμα χειμῶνος ἀφόρητον, VII, 188. C.

Ψ.

Ψῆνες, Quæ in caprificis beſtiolæ naſcuntur C.

Ω.

Ὦρην ἔχειν, I, 3. *Reſpectum habere*, aut *curam.* Et, οὐδεμίην ὥρη ἔσαι, III, 155. *Nihil momenti attulerit*, vel, *Nihil retulerit.* C.

734

EX EIUSDEM H. STEPHANI PROLEGOMENIS,

IN SECUNDA EDITIONE HERODOTI.

QUANTA sit variis in rebus Gallicæ linguæ cum Græca convenientia, et quam multa Græcorum loquendi genera in Gallicum sermonem ita verti possint, ut verbum verbo reddatur, (quum Latina contra Græcis nullo modo respondeant) ante multos annos docui, in Gallico libro cui titulus est, *De la conformité du langage Francois avec le Grec:* id est, De conformitate (si ita loqui licet) Gallici sermonis cum Græco: at quum primam Herodoti editionem dedi, vel hunc unum argumento meo non parum exemplorum suppeditare animadverti. Quum autem ea illi editioni præfixissem, ne in hac quidem prætermittenda, sed potius cum aliquo auctario exhibenda censui.

IONISMI GALLICI, SIVE IONICI GALLICISMI,

QUI APUD HERODOTUM LEGUNTUR.

Ἀποβαλέεις τὴν κεφαλὴν, *Tu perdras la teste.* VIII, 65

Καμβύσεα ἔτυψε ἡ ἀληθηίη τῶν λόγων, *Cela luy toucha le cœur.* III, 64

Τὰ μὲν ἄνω, κάτω θήσω, τὰ δὲ κάτω, ἄνω, *Je mettray ce que dessus, dessous,* id est, *Je renverseray tout l'ordre qui y est establi.* III, 3

Οὐκ ὀρθῶς σεωυτοῦ προέσηκας, *Vous ne vous gouvernez pas bien.* II, 173

Κόσμον τόνδε Δηϊόκης πρῶτός ἐστι ὁ κατασησάμενος, *Il fut le premier qui establit cet ordre.* I, 99

Μωρίη πολλὴ λέγειν, *C'est une grande folie de dire cela.* I, 146

Ἔρχομαι φράσων, *Je vien à dire.* Utitur autem illo genere loquendi frequentissime: sed mutato interdum partic. φράσων in λέξων, aut ἐρέων. I, 194

Συνέχεσθαι, *S'attacher,* de conserentibus manus. I, 214

Ἵνα ἴδω τί κοτε καὶ λέξει, *Pour voir qu'il dira.* II, 114

Ἔλαβε τὸν μισθὸν, *Il à receu son salaire,* vel *son payement,* de eo qui punitus fuit pro meritis: seu, pœna quam meruit affectus fuit. III, 15

Ὡς δὲ ἐς τὸν οἶνον ἀπίκετο. *Quand il vint au vin,* pro, *Quand il vint à parler du vin.* III, 22

Τὸν ταῦτα ἐπιθέμενον εἰπεῖν, *Qui a donné charge de dire ceci.* III, 63

735 Ἀπήνεικε Καμβύσεα, *Il emporta Cambyses,* ut dicitur, *Ceste maladie l'emporta.* Alibi, λοιμὸς ἀπολαβὼν ἀπήνεικε. III, 66

Ἐπεί τε δὲ καὶ ἐς Δαρεῖον ἀπίκετο γνώμην ἀποφαίνεσθαι, *Quand il vint à Darius de dire sa sentence.* III, 71

Ἀπῆκε ἑωῦτὸν ἐπὶ κεφαλὴν φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ πύργου κάτω, *Il se laissa tomber,* etiam de eo qui præcipitem se dederit. III, 75

Θυμὸν ἔχε ἀγαθὸν, *Ayez bon courage.* III, 85

Προσέφερε Δαρείῳ λόγον τοιόνδε, *Porta ceste parole à Darius.* III, 134

Ἔσαν ἐν φυλακῇσι, *Ils estoyent sur leurs gardes.* III, 152

Γνῶναι τὸ θέλει τὰ δῶρα λέγειν ut dicimus, *Que veut dire cela?* pro, Quid hoc sibi vult? IV, 131

Ἔδοσαν σφέας αὐτέους Ἀπρίῃ τῷ Αἰγύπτου βασιλεῖ, ut dicimus, *Ils se donnerent à un tel prince.* IV, 159

Εἰ ὑμῖν φίλον ἐστὶ, *S'il vous plaist,* quum rogamus ut aliquid fiat. V, 20

Οἷόν τι χρῆμα ἐπρήσας; *Qu'avez vous fait?* cum increpatione. V, 23

Ἐκ νέης, *De nouveau,* pro, De integro, Rursus. V, 116

Ἀταξίη, *Desordre.* VI, 13

Οὐκ ἀπέδοσαν τὴν ὁμοίην, *Ils n'ont pas rendu la pareille,* vel, *Ils ne rendirent pas.* VI, 21

Τρίτῳ ἔτεϊ τουτέων, *Il y a trois ans de ceci,* pro, *Trois ans depuis ceci.* VI, 40

Ἐπὶ σφίσι ἔχοντας· ut dicitur, *A qui en avez-vous?* pro, *A qui en voulez-vous?* VI, 49

Ἐς τὸν ἰκνέεται ἔχειν, *A qui il vient,* pro, *A qui il appartient.* Huc pertinent quæ de adverbio ἰκνεομένως dixi in recensione vocab. Herodoti. VI, 57

Τοῦτο ἀπέρριψε τὸ ἔπος, *Il ietta ce propos.* VI, 69

Καὶ τοῦτο οὐκ ἔστι ἄλλως εἰπεῖν, *On ne le peut dire autrement,* id est, *On ne le peut nier.* VI, 124

Οὐκ ἤλθον ἐς τοῦτον τὸν λόγον ὥστε μάχεσθαι, *Ils n'en vindrent pas à ces termes.* VII, 9: 2

Τὰς πρὸ τοῦ ἡμέρας, *Ces iours passez,* pro, Nuper. VII, 16: 2

Νομίζων Ξέρξεα ἀποδέξειν λέγοντα οὐδέν ut Gall. *Ce n'est rien dict.* VII, 17

Πρῆγμα ἂν εἴη μοῦνον, sequente infinitivo, *On n'auroit autre chose à faire que, &c.* VII, 130

Πρῶτον χρημάτων πάντων, *Devant toutes choses.* VII, 145

Εὑρίσκω συμβαλλόμενος, ut a nobis dicitur, *Je trouve par mon compte.* VII, 187

Διέξοδοι βουλευμάτων, ut dicimus, *Discours.* VII, 234

Ἀριθμὸν ποιέεσθαι, *Faire le compte.* VIII, 7

Ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθηίην πᾶσαν. Tale est in nostro sermone, *On luy apporta toute la verité du faict.* VIII, 82

Φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, *Il emporte à toute la Grece.* VIII, 142

Ἐξέμαθον πᾶν τὸ ἐὸν, *Ils sceurent tout ce qui en estoit.* IX, 11

Ἑκατὸν ὀργυιαὶ δίκαιαι, ut Gall. *Justes,* id est, *De juste mesure.* Iustæ mensuræ.

Δέσποτα, aliquot in locis ad regem: ut illi dicimus *Sire:* pro quo scribi *Cyre,* postularet derivatio a voc κύριε (id est, *domine*) quæ postea depravata fuit in κύρε.

ALIA DE HERODOTI VOCIBUS, ET VARIA IN QUIBUSDAM MS. SCRIPTURA, &c.

Ex eiusdem prolegomenis in eadem secunda editione.

RATIONI autem consentaneum mihi videtur ut a quibusdam illius recensionis [*præcedentis vocum Herodoti*] locis initium sumam, super quibus habeo quod te moneam. Primus erit ubi vocabulum ἀτέοντες (VII, 223. in fine) Camerarius interpretatur *Nihil curantes*, addens, Homerum similiter esse usum. Nam ἀτέοντα quidem legimus apud Homer. Iliad. υ, sed pro βεβλαμμένον, (videlicet εἰς τὰς φρένας, sive τὴν φρένα, unde dicitur aliquis voce composita βλαψίφρων) ab ἄτη. Pro illo igitur ἀτέοντα, ego vel ἀτίοντα (fuit autem facilis lapsus ex ἀτίοντα in ἀτέοντα) vel ἀτίζοντα reponendum censeo. Illud tamen mihi nullum lexicum sed memoria diu sollicitata suppeditavit. Recordatus sum enim me legisse (apud Theognin, ni fallor) hunc versum,

Πῶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν.

At vero ἀτίζων, pro καταφρονῶν apud Homerum extat Iliad. υ. Quod si etiam incidisset Camerarius in aliquem Herodoti locum ubi vox ἀτέοντες usum illum haberet, eam pro mendosa habendam esse, ex iis quæ dixi constat.

Fuerunt alioqui vocabula quædam inter illa quæ idem recensuit, in quorum scriptura ab editione Basiliensi discedere non dubitavi, quum manifestus esse error videretur. Sed tamen, ne meo stare iudicio necesse habeas, hæc sunt, αἰγινέειν, mutatum in ἀγινέειν· et ἐυμαρέη, in εὐμαρίη· necnon θορτὶ, (quod barbarum potius quam Græcum videri poterat) mutatum in θορός. Item χῆνες in ψῆνες, de bestiolis quæ in caprificis nascuntur. Monui autem et de nomine σαγήρεις, tanquam suspecto, pro σαγάρεις· quod apud Herodotum legitur.

Sed hinc ad alia venio, quæ scrupulum iniicere cuipiam possint circa interpretationem. Ex his est εὐμαρίη, quod ille interpretatus est *stercus:* quum potius *ventris exoneratio* significetur: sicut et ἀπόπατος (quo illud exponitur) hoc sonat.

In vocabuli Ἐπισρεφέως interpretatione dubitari potest de illa voce Latina *Oblique*, posita inter hasce duas *Accurate* et *Vehementer:* et suspicatus sum primo aspectu, *Obnixe* eum scripsisse: sed quum postea cogitavi, Suidam testari, Herodotum esse usum pro ἀπατητικῶς, id est, *Fallaciter*, *Deceptorie* (si et hac uti voce licet) *Fraudulenter*, illud *Oblique* retinendum, et tantum sedem ei suam mutandam censui.

In voce χρῆμα locos aliquot, tanquam eiusdem rei exempla, affert, quum tamen non eundem in omnibus illis locis usum habeat vox ea de qua agitur. Quatuor enim exemplorum, quæ proponit, primum ei est hic locus, συὸς μέγα χρῆμα· secundum, iste, τυραννὶς, χρῆμα σφαλερόν· tertium, χρῆμα πολλὸν νεῶν· quartum, χρῆμα χειμῶνος ἀφόρητον· atqui in illo secundo loco ubi dicitur, τυραννὶς, χρῆμα σφαλερὸν, non idem est usus vocabuli χρῆμα, qui in ceteris tribus: adeo ut hic χρῆμα in πρῆγμα mutando, dici queat eodem sensu τυραννὶς, πρᾶγμα σφαλερόν· at in ceteris illis locis ubi genitivus iungitur illi nomini χρῆμα, hæc mutatio locum non habeat. Quoniam autem huius loquendi generis nullam ille expositionem addit, ideoque lector eam se a me expectare non immerito dicturus est, oro ut meum Thesaurum consulere, et ita vicariam operam illam mihi præstare malit: simulque diligenter eum quem ibi propono Plauti locum expendere, annon in eo Ionicam illam phrasin repræsentare, aut saltem ad eam alludere, voluerit. Simul autem inde disces, non minus Atticis quam Ionibus usitatum illud loquendi genus fuisse, quum et Aristophanes eo utatur. Ac sunt certe et alia 736
plurima quæ Attici ab Ionibus mutuari non dubitarunt.

In iis quæ parvo intervallo sequuntur (pauca enim tantum verba interiecta sunt, quibus vox ψῆνες exponitur, pro qua perperam scriptum esse χῆνες in editione Basiliensi, paulo ante dixi) postquam ὥρην ἔχειν, interpretatus est *Respectum habere aut curam:* subiungit, *Et*, οὐδεμὴ ὥρη ἔσαι, *Nihil momenti attulerit.* Quæ tamen interpretatio convenire loco non potest. Sunt enim verba illa ex hoc lib. III, 155. loco, τῆς σεωῦτοῦ φρατιῆς τῆς οὐδεμὴ ὥρη ἔσαι ἀπολλυμένης. Sonant autem hæc, *Cuius amissionem nemo curabit*, vel, *De cuius amissione nihil pensi cuiquam erit.*

Sed nec ad verbi γνωσιμαχέειν interpretationem non satis attentionis attulisse videtur: atque id vel ex iis intelligere poteris quæ in meo Thesauro de verbo illo dicuntur.

Venio nunc ad aliud, cuius mentionem obiter tantum feci in illa ipsa recensione, ne, si forte diutius differam, obliviscar. Id autem est de vocabulo Ἔγκοτος. Dixi enim me vix persuadere mihi posse, ἔγκοτον in duobus quos legissem Herodoti locis, pro κότον positum esse. Ideo autem a me dictum hoc est, quod vocem hanc pro adiectivo tantum nomine habeam, et nihilomagis substantivum esse nomen posse existimem quam ἔγκυκλον, aut ἔγγονον, aut ἔμπονον. Confirmant autem mihi hanc opinionem quatuor nostri scriptoris loci: quorum primus sit hic, VI, 73. δεινόν τινά σφι ἔγκοτον διὰ τὸν προπηλακισμὸν ἔχων. Secundus autem hic, VI, 133. ἀτάρ τινα ἔγκοτον εἶχε. Tertius sit iste, VIII, 29. ἔγκοτέον σφι ἀμφοτέρων ἐχοντες. Ad quartum autem antequam veniam, considerare te iubebo in duobus locis sequi participium ἔχων, in uno ipsum verbum εἶχε. Quid tum? dices. Quoniam dico scriptam ab Herodoto fuisse præpositionem ἐν seorsum ab illis duabus syllabis, quæ sunt secunda et tertia in voce ἔγκοτον, et illam præpositionem per tmesin a participio et alibi a verbo separasse, remanente in medio voce κότον· ut perinde sit ac si scriptum esset, δεινὸν τινά σφι ἐν κότον ἔχων, pro δεινόν τινά σφι κότον ἐνέχων. Item, ἀτάρ τινα κότον ἐνεῖχε. Eodem modo in illo tertio loco κότον σφι ἀμφοτέρων ἐνέχοντες. Sed quid me in hanc suspicionem, vel potius sententiam (omnino enim illud mihi persuadeo) adducit? Locus ille qui superest ex iis, quos me allaturum promiseram. Is legitur in Clio, c. 118. Ἀσυάγης δὲ, κρύπτων τὸν οἱ ἐνεῖχε χόλον. Esse enim scribendum ἐνεῖχε, ut habet posterior hæc editio, non ἐνείχεε, ut in priore legebatur, (Aldinam et Basiliensem perperam sequente) luce clarius est. Quomodo enim ab ἐνέχω esse ἐνείχεε possit? Iam vero et absque adiectione dici ἐνέχειν τινὶ, Thesaurus meus docebit. Ac meminit certe huius usus verbi ἐνέχειν Eustathius quoque: scribit enim, ἐπέχειν apud Homerum in Odyssea esse κατὰ τινὸς ἔχειν· atque hoc dici etiam ἐνέχειν. Ille autem Odysseæ locus est hic, ex libro τ,

Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;

Ubi postquam dixit idem scholiastes, ἐπέχεις (intellige tamen ἐπέχεις μοι) idem esse quod κατ' ἐμοῦ ἔχεις, et præpositione hac indicari interdum ἐναντιότητα, exemplis quibusdam docuit, tandem subiungit, simile verbo ἐνέχειν esse hoc ἐπέχειν. Hoc tantum superest nunc ut videamus an Herodotus libenter tali tmesi utatur seu dialysi seu diæresi qualem haberet illa quam apud eum repono scriptura. Sed præter unum quod habemus in eodem scholiastæ loco huius figuræ exemplum ex historico, VI, 49. ἐπὶ σφίσιν ἔχοντας τοὺς Αἰγινήτας pro σφίσιν ἐπέχοντας (nam hoc esse dictum διαλελυμένως scribit: et alicubi διῃρημένως eadem de re dicit) alia passim apud eum occurrunt, ut ἄνα τ' ἔδραμον, pro ἀνέδραμον et ἀπὸ μὲν ἔθανε, pro ἀπέθανε· et κατὰ μὲν ἔκτεινεν, pro κατέκτεινε. Ac (ut de alia dialysi loquar quæ illi vel potius dialecto illius est peculiaris) interiicitur et vocula ὤν· ut ἀπ' ὧν ἔδωκαν· et κατ' ὧν ἐκάλυψε, pro κατεκάλυψε. Hæc autem quum ita sint, non immerito (ut opinor) vocabulum illud ἔγκοτος, quatenus quidem substantivi, non adiectivi tantum, sedem obtinebat, e Græcæ linguæ finibus procul amandatur. Nec mirum est tamen tam multis doctis viris et in Græca lingua exercitatis, ac nominatim, Ioachimo Camerario, viro doctissimo et huius linguæ peritissimo, (scribit enim Μῆνις, Κότος, Ἔγκοτος, *Vehemens ira*) non mihi tantum, vocem illam fucum fecisse, quum et Græcis lexicographis

fecerit: ac potisimum Suidæ: qui eo etiam magis est reprehendendus quod ex hoc epigrammatis loco, — τίς φθόνος αἰὲν Θησείδας ἠγαθὸν ἔγκοτος ἀΐσσει, ἔχει, colligat, ἔγκοτος οὖν ἡ ἐπίμονος ὀργή; et non animadvertat, ἔγκοτος ut adiectivum, iungi cum substantivo φθόνος.

Libet autem eadem opera et de quibusdam aliis vocabulis te commonefacere, quæ quum ex Herodoto affe-
737 rantur, ut scripta sunt in typographicis editionibus, suspicione tamen haud careant, præsertim veteris libri autoritate (ad nonnulla quod attinet) eam augente. Ex his est verbum διαφθορέει, in hoc lib. I, cap. 88. loco, πόλιν τε τὴν σὴν διαπράζει, καὶ χρήματα τὰ σὰ διαφθορέει. Quamvis enim primo aspectu videri possit verbum istud διαφθορέει admitti posse (ut ex nomine διαφθορὰ factum) tamen Herodoti sæculo in usu fuisse, vix credibile est. Huc autem accedit quod in vet. exempl. non διαφθορέει sed διαφορέει legitur. Quod siquis aliud exemplum afferat eodem e scriptore, videlicet VII, 10. extremo, διαφθορεύμενος ὑπὸ κυνῶν· is ex me audiet, ibi pariter in vet. exempl. non διαφθορεύμενος, sed διαφορεύμενος legi. Hunc autem verbi istius usum exprimere videtur voluisse Horatius Latino illi omnino respondente, quum dixit, *Post insepulta membra different lupi.*

Sic autem, quum ὑποθέμενος apud hunc scriptorem habeamus I, 107. ubi scriptum est, ὑποθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι ὀνειροπόλοισι τὸ ἐνύπνιον, non dubito quin vet. exempl. sequi oporteat, ex quibus annotatum est ὑπερθέμενος pro ὑποθέμενος, in eo qui hunc non magno intervallo c. 108. sequitur, ἰδὼν δὲ τοῦτο, καὶ ὑποθέμενος τοῖσι ὀνειροπόλοισι. Nam in priori editione mea non minus hic quam illic ὑπερθέμενος scriptum erat: sed quum hic ex vet. exempl. adscriptum margini invenirem ὑπερθέμενος, malui huic locum illius dare. Quod autem factum hic fuit non dubito quin et priore faciendum loco fuerit, scribendo, ὑπερθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι ὀνειροπόλοισι. Haud enim dubito quin haud aliunde quam ex incuria contigerit ut illi etiam præcedenti loco apposita ex iisdem veteribus libris illa lectionis diversitas non esset, eo in libro (scriptus autem et ipse erat, sed minus vetustatem præ se ferens) quem posterior in margine sibi appositum habebat. At editio Aldina in priore quidem loco ὑποθέμενος, at in posteriore ὑπερθέμενος nobis exhibet. Estque et hoc sciendum, fuisse repertum exemplar, quod vicissim pro illo ὑπερθέμενος haberet idem illud ὑποθέμενος, quod non longo intervallo præcesserat. Quorsum tam multa? ut ostendam, quam verisimile sit quædam vocabula, præsertimque verba, ob significationem quæ plerisque lectoribus insolens videbatur, ab eorum aliquo (nimirum eo qui ceteris audacior erat) mutata in alia fuisse, hunc etiam apud scriptorem. Sed quis (dices) verbo ὑπερτίθεσθαι ita unquam usus est? nimirum significare volens, communicare quidpiam alicui: eo modo quo dicimus nos communicare aliquid ei, quod ita exponimus ut simul eius super eo consilium audire cupiamus. Ipsemet Herodotus (inquam) ita est alibi usus, non uno in loco. E duobus saltem unus quidem exstat, ἐπεί τε δὲ ὑμῖν ἀναφέρειν ἐς πλεῦνας ἐδόκεε, καὶ ἐμοὶ ὑπερθέσθε, ἢ ποιέωμεν σήμερον, &c. Ubi interpres non omnino male vertit, *Sed quoniam statuistis ad plures referendum, et me adhibendum.* Dicens autem, non omnino male hunc locum ab eo esse redditum, hoc addo, dummodo verba ista quibus utitur, *et me adhibendum*, recte intelligantur. Significare enim voluit, *et me adhibendum in consilium.* Alioqui non dubium est quin potius, *et mihi communicandum*, dicere debuerit. Alter autem locus est hic, ex lib. III, c. 71. εἰ μέν τοι ὑπερετίθεα τὰ ἔμελλον ποιήσειν, οὐκ ἂν με περιεῖδες· νῦν δ' ἐπ' ἐμεωὐτοῦ βαλλόμενος, ἔπρηξα. Ubi interpres tandem animadvertit quod alibi animadvertere non potuerat: videlicet ὑπερτιθέναι (nam hic voce activa utitur, quum potius passivæ usum hunc dare soleat) esse quod Latini *communicare* dicunt. Ut autem minus mirer istum verbi ὑπερτίθεσθαι usum non tantum novum et mirum visum fuisse, sed etiam mendi suspectam scripturam habuisse, hoc facit, quod verbum quoque ἀνατίθεμαι quum apud quendam historicum significationem istam haberet, interpres *differre* vertit: quemadmodum et ὑπερτίθεσθαι hunc vulgo usum habet. Iam vero et quum apud Appianum ἀνατίθεσθαι τὰ μεκελευσμένα, sonaret *revocare*, seu *retractare*, interpres *differre* reddidit, ut in Annotationibus admonui. Verum, ut ad mentionem diversitatis lectionum redeam, sciendum est, sicut in præcedente loco pro ὑπερθέμενος scriptum in quibusdam fuisse dixi ὑποθέμενος, ita etiam in eo Herodoti de quo nunc agitur loco, aliam quandam ex uno manuscripto codice habemus, et eam quidem valde miram, videlicet ὑπεραίρεσθε· quam si loco huic accommodare lector velit, valde suum ingenium, et quidem frustra, fatiget.

Sunt vero et alii loci in quibus contigisse idem videmus. Nec dubito quin eorum sit e numero iste e lib. V. cap. 92: 5. καὶ διαπλεύσαντος τὸν βίον εὖ. Suspicor enim e lectoribus quempiam, cui insolens valde hæc metaphora lectori videbatur, vocem illam διαπλεύσαντος in hanc quam margini adscriptam vides, διαπλέξαντος, mutasse. Atqui cogitandum erat, Herodotum habere nonnulla eiusmodi, et quæ quum in aliis tantum scripto-
738 ribus versato, mira et plusquam mira videri queant, esse tamen suspecta non debeant. Ad hoc quidem certe διαπλεύσαντος quod attinet, talem eius usum apud hunc ipsum animadvertisse mihi videor: quod si tamen nullum aliud apud eum exstaret huius phrasis exemplum, saltem non minus admitti posse quivis concesserit quam quod alibi apud eum legitur, videlicet III, 155. πῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν, σεωὐτὸν διαφθείρας; Nam (ut dixi in recensione et interpretatione vocum Herodoti) ἐκπλῶσαι τῶν φρενῶν est *De statu mentis deiectum esse*: siquidem ad illud ἐξέπλωσας respiciamus. Alioqui, si præsentis significatio alicubi hunc aoristo detur, significat *De statu mentis deiici.* vel brevius, *De mente exire.* vel, *e mente.* Aut elegantius, *E potestate mentis exire.* Quod si verbum verbo reddatur, *E mente enavigare*, nam ἐκπλῶσαι τῶν φρενῶν, quid aliud est? Est autem ἐκπλῶσαι pro ἐκπλεῦσαι· nec dubito quin pro illo διαπλεύσαντος Herodotus διεκπλώσαντος itidem scripserit. Sed de hac apud illum scripturæ inconstantia dicendum in sequentibus erit.

Sunt autem quædam loquendi genera quibus verba adhibentur valde vicina, (præsertim ad scripturam quod attinet) et ita quidem ut modo hoc modo illud verbum iis esse adhibitum videamus, non sine dissensione exemplarium. Horum unum est ἀεικίῃ περισπεῖν cum accusativo personæ, et interdum τρηχέως περισπεῖν. Nam et περιέπειν huic loquendi generi adhibetur. Ac lib. I, c. 115. legimus quidem, τὸν τοῦδε παῖδα ἀεικίῃ τοιῇδε περισπεῖν, in Aldina etiam editione: sed paulo ante, c. præced. ubi habes itidem τρηχέως πάρτα περιέσπε, in Aldina legitur περίεπε· at περιέσπε e vet. exempl. est sumptum. Sed tamen initio libri V, occurrit, περιεφθέντας πρότερον καὶ ὑπὸ Παιόνων τρηχέως· quod est a περιέπομαι. Quinetiam III, 115. extremo habemus ἅτε πολεμίους περιέψεσθαι.

Ac sunt e diversis lectionibus nonnullæ, quæ haud uno in loco annotantur, ut νομαίοισι pro νόμοισι· nam ut in hoc lib. III, c. 99. loco, νόμοισι δὲ τοιοῖςδε λέγονται χρᾶσθαι, habes ex vet. cod. νομαίοισι pro νόμοισι· sic et alibi hæc diversa lectio in iisdem libris se offert.

Sunt denique et lectiones nonnullæ margini adscriptæ, quæ germanæ esse videntur: quum illæ quæ in textu sunt, videantur esse vocabula quæ margini expositionis loco adscriptæ a quopiam fuerant. Exemplum nobis suggerit I, 85. ubi pro εὐθηνίᾳ margini adscriptum est εὐεστοῖ, nam illud εὐθηνίᾳ fuisse adscriptum margini, ad exponendum illud εὐεστοῖ, et ex margine (ut fit) in contextum irrepsisse verisimile est.

Sunt vero et nonnullæ lectiones, quæ quamvis merito suspectæ esse videantur, tamen eadem illa vocabula non uno in loco leguntur. Ex his est verbum προσῆναι pro παρασῆναι.

Sunt denique et quædam ex illis lectionibus quæ, quum per se nullo admitti modo queant, si aliquantum adiuventur (hoc autem fit aliquid in illis emendando) dignæ sunt quæ magis aut saltem non minus quam quæ in textu sunt recipiantur. Sed hoc in meis Annotationibus aliquando (deo favente) exemplis planum faciam.

Ut autem interim intelligas lector quanto accuratius in hac editione fuerit a me emendata Vallæ interpretatio, quam in priore, quæ illis typographis pro exemplari fuit: magnum maioris huius accurationis indicium vel in prima totius libri periodo habes. Magis tamen insigne exemplum occurret, lib. I, 10. nam ibi si Vallæ interpretationem sequeris, et totum locum attente considerabis, Herodotum sibi non constare, sed aperte sibi repugnare, dicere cogeris. Hæc enim verba, in illa tam celebri historia de Candaule male merito de uxoris suæ pulchritudine, μαθοῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὔτε ἀνέβωσεν αἰσχυνθεῖσα· οὔτε ἔδοξε μαθέειν, Laurentius Valla ita vertit, *Hæc ut didicit a viro quid actum esset, neque præ pudore exclamavit, neque visa est percepisse.* Quid (respondebunt hic plerique) peccatum a Valla dici potest? Nonne μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, significat id quod apud eum legitur? *ut didicit a viro*, sive, *ut didicit ex viro.* Certe, μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς,

non

non aliud ſignificare potest: ſed dico repugnare hoc prorſus illi tam bellæ diſſimulationi ipsius, quæ his etiam verbis deſcribitur, οὔτε ἔδοξε μαθέειν, et quam quum in ea permanſiſſet, ſequutus est is quem ex ea ſperabat exitus. Sed quæ tamen alia loci illius excogitari interpretatio potest? Aliam nihilominus excogitandam esſe aio: nec tamen aliam (meo quidam iudicio) excogitari posſe quam hanc, quæ a me margini est adſcripta, *Hæc ut animadvertit quod a viro factum erat.* Sed tu (dices fortaſſe) ita interpretando, præpoſitionem ἐκ cum ποιηθὲν iungis, perinde acſi dictum esſet ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Atque plane novum in Græca lingua hoc esſe arbitror. At ego, quidquid tibi et plurimis fortaſſe aliis in ea novum est, mihi novum esſe nego: atque adeo talis uſus præpoſitionis huius exempla tibi iam nunc duo, duobus e locis, cedo. Unus est, ex eod. lib. 1, c. 87. εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη. Alter autem legitur eod. lib. 1, c. 114. non procul ab initio, οὐ γὰρ δὴ ἐποίησε τὸ προσαχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου. Animadverti autem et Dionem, Herodoti imitatione, a- 739
liquoties hac præpoſitione ita esſe uſum. Iam conſidera lector quantum errorem inducat interdum ignoratus tam parvæ particulæ extraordinarius (ut ita dicam) uſus. Sed libet obiter et aliud de iis quæ in eodem (1, 10.) ſequuntur loco addere. Quum igitur hæc ſubiungantur, οὔτε ἀνέβωσεν αἰσχυνθεῖσα, et hæc ita vertantur a Valla, *neque præ pudore exclamavit*, quaſi pudor efficere debuerit ut exclamaret: ego, qui aliam atque adeo contrariam, esſe video mentem Herodoti, ita eam expreſi *neque exclamavit, utpote pudore retenta.* Quinetiam, ut lectori hanc esſe mentem Herodoti ſubindicarem, inter ἀνέβωσεν et αἰσχυνθεῖσα, interpunctionem poſui. Illa autem verba, οὔτε ἔδοξε μαθέειν, quæ vertit, *neque viſa est percepisſe*, maluiſſem ut vertiſſet, *neque viſa est animadvertisſe:* aut *neque præ ſe tulit animadvertisſe:* ut habes margini a me cum præcedentibus adſcriptum.

Alia exempla maioris in hac poſteriori editione accurationis (et quidem nonnulla haud minus fortaſſe inſignia) circa emendationes interpretationis Vallæ, ipsemet editionem hanc cum altera conferens, aut annotationes meas legens, invenies: atque in iisdem plurimarum eius emendationum, margini adſcriptarum (quarum plerasque et prior editio habuit) quæ alioqui dubitationem tibi movere posſent, reddetur. Simul verò et de quibusdam quæ in ipsa Herodoti dictione (vulgo textum vocamus) vel emendata ſunt, vel videntur emendanda, in illis diſseretur. De emendationibus autem loquor ſive iis, quas iam prior editio exhibuit, ſive iis quas ista nunc exhibet. Emendata porro fuerunt ex veteris quidem exemplaris autoritate plurima, vel potius veterum exemplarium (nam raro absque duorum ſaltem conſenſu id facere ſum auſus) verum et unus interdum locus ex collatione cum aliis. Sic enim lib. 1, cap. 46. ἐς Ἄβας pro ἐς Σάβας, alio e loco: et lib. II, cap. 40. pro τῇσι repoſitum τῇ Ἴσι fuit, alio itidem e loco. Dicitur autem Ἴσι pro Ἴσιδι. Verum et quædam (ac non paucæ fortaſſe) emendationes coniecturales in illis annotationibus proponentur: et quidem nonnullæ quæ nova etiam vocabula Herodoto dabunt: (nova voco quæ antea apud illum non comparebant in illis quæ usquam comparebant exemplaribus) ex quibus ſunt ἀλλογνώσας et δεσποσυνόμενον· ſed de illo quidem ἀλλογνώσας vix ulla dubitatio relinquitur: at de hoc δεσποσυνόμενον relinqui mihi dubitationem fateor. Reponetur autem hoc δεσποσυνόμενον pro διεσπασμένον, quod legitur lib. 1, c. 59. initio, adiunctum participio κατεχόμενον interpoſito particulæ καὶ vinculo. Iam vero ex Plutarcho atque aliis, qui locos huius ſcriptoris citant, emendationes depromentur. Horum autem in numero est Euſtathius ſuis tum in Homerum, tum in Dionyſii de ſitu orbis poëmatium commentariis. Quinetiam ex ipso interprete Valla nonnullæ emendationes ſumentur: quarum tales ſunt nonnullæ ut quod in noſtra lectione affirmatur, id lectio eius neget, aut vice verſa.

Quod vero ad eam ſcripturæ inconſtantiam attinet, de qua me verba facturum promiſi, (unde nimirum fit ut eadem vocabula non ubique eam litteræ aut litterarum mutationem habeant, quam dialectus Ionica poſcit aut poſcere videtur) eam inconſtantiam non Herodoto ſed librariis, dialecti qua ille utitur, ſæpe obliviſcentibus, imputandam esſe aio: aut certe nonnullis qui alicubi vocum, quæ Ionice ſcriptæ erant, ſcripturam a lingua communi receptam margini appoſuiſſent. Ut enim a mentione verbi ἐκπλῶσαι (quod ſermonis huius occaſionem mihi præbuit) initium ſumam, quis credat Herodotum ita inconſtantem fuiſſe, ut modo πλῶσαι, aut ἐκπλῶσαι, aut ἀποπλῶσαι, modo πλεῦσαι, vel ἐκπλεῦσαι, vel ἀποπλεῦσαι diceret? Atque, ut de hac ipsa littera ω loqui pergam, in eiusdem formæ vocabulis, aut etiam iisdem, modo litteram illam ω modo ο habemus, haud enim χρέωνται tantum, ſed χρέονται etiam legitur: itidemque ὀρέωντες et ὀρέοντες· illud III, 157. hoc IV, 125. Ac ſcimus tamen a Corintho ſcribi, Iones ὀρέω pro ὁράω, itidemque ἐχρέοντο pro ἐχράοντο dicere. Quinetiam modo hæc littera α, modo η, in uno eodemque verbo occurrit, nam et χρᾶσθαι et χρῆσθαι legitur. Sic ἐχρᾶτο et ἐχρῆτο. Ac quamvis θεήσασθαι et θεήσεαι pro θεάσασθαι et θεάσεαι ſcriptum ſit, cum alibi cum I, 8. itidemque θεησάμενος, non θεάσαμενος, I, 59. item alibi ἀξιοθέητον pro ἀξιοθέατον· quumque in his non alia ſit mutatio quam litteræ α in η, tamen ἐθηῆτο, non ἐθεῆτο, alicubi noſtris ſe oculis offert, mutato etiam ε in η. Atque, ut in mentione mutationis litteræ α in aliam, maneam, quamvis μέγαθος pro μέγεθος tot loci nobis exhibeant, eodemque modo alicubi ὑπερμεγάθεας pro ὑπερμεγέθεας legamus: tamen et μέγεθος locis aliquot ſcriptum est: ut I, 60. Sic etiam τάμνω dicit, pro τέμνω, vocali α locum vocalis ε tribuens: ſed ne hæc quidem mutatio ubique fit.

A vocali α ut veniam ad ε, quum hæc Ionico more auferri a principio quorundam vocabulorum dicatur, 740
et ἐκεῖνος inter illa ponatur, tanquam κεῖνος non ἐκεῖνος, Ionicum ſit: tamen ἐκεῖνος quoque hunc apud ſcriptorem ſæpe occurrit. Sic non ſolum ὥρων pro ἑώρων, ſed etiam hoc ipsum ἐώρων apud eum legimus. Ac ne ὀρτὴ quidem pro ἑορτὴ conſtanter ſcriptum est. Utque loquar de iis quoque locis ubi contra inſeritur hæc vocalis, præter morem linguæ communis, ſciendum est, non μηχανεώμενος tantum ſed μηχανώμενος etiam, itidemque μηχανῶνται legi.

Ab ε ad η tranſiens, mutari quidem et hanc vocalem η dico in aliam, Ionico more: ſed ne hic quidem conſtantiam ſervari, nam quum vox νηὸς Ionicæ dialecto aſsignata ſit, non minus tamen νεὸς, vel νέα ſeu νέας· quam νῆα, ſeu νῆας apud eum esſe ſcriptum videmus. Ac pro ἧσσων et ἡσσωθῆναι legimus ἔσσων et ἐσσωθῆναι multis quidem in locis, (in quorum uno ita est allucinatus Valla interpres, ut VII, 18. ex genitivo plurali ἐσσόνων, dicto pro ἡσσόνων, fecerit gentem quæ *Heſſones* diceretur) ſed non tamen in omnibus. Quumque pro οἰκεῖος ſcribi debeat οἰκῆιος, tamen et illud interdum occurrit. Sic etiam μαντεῖον pro μαντῆιον· nec ſolum ἀτρεκηῖη, ſed et ἀτρεκίη. Atque adeo IV, 33. ἀσφαλείης, non ἀσφαληῖης, legitur.

Ad vocalem ι quod attinet, alicubi nec in ipsa lex Ionicæ dialecti ſervatur. Nam haud tantum εἰμὲν ſed ἐστὲν quoque apud eum habemus. Ac initio Terpſichores προκλήσεος, pro προκλήσιος, ut alibi κατασάσιος. Ac, quum ι ſæpe ab Ionibus inferatur, veluti quum ξεῖνος pro ξένος dicitur, in omnibus tamen eiusmodi vocabulis id factum non videmus. Quumque vicisſim in multis detrahatur ι, veluti in ἐπιτήδεος (item in ἔων, in ἐώθεσαν, atque aliis; tamen et ἐπιτήδειος legitur. Et alicubi ἀνίει, alicubi ἀνίεε legitur. Vocalem ο plerique loci habent in pronominibus ἐμέο et σέο, ſed illam (tanta est ſcripturæ inconſtantia) eadem pronomina non minus frequenter coguntur relinquere, eius locum occupantibus ἐμεῦ et σεῦ. Eodemque modo participii ποιεόμενος locum ſæpe a ποιεύμενος occupari, idemque in aliis huiusmodi participiis, quinetiam in ipsis verbis, fieri videmus.

Vocalis υ non minus habet et ipsa quod queratur. Quum enim quodam ſuo iure debeat cum vocali ο, ad efficiendam diphthongum, coaleſcere, in plerisque vocabulis, e quorum numero est οὔνομα pro ὄνομα, (quod idem iuris cum ὀνομαίνω et ὀνομάζω communicat:) en tibi nihilominus ὀνομάζων, non οὐνομάζων, I, 44.

Nec melior est vocalis ω, quam aliarum conditio: quum eam ex verbo πλώω, ſuperveniens ε ſæpe expellat, ut dictum est: nec ζωὴ ſemper, ſed plerumque ζόη, ſcribatur.

In ultima vocali ultimus ſit meus hoc de genere inconſtantiæ, qua leges Ionismi violantur, ſermo: (alioqui enim, quo plura de illa dico, eo plura ſuperesſe dicenda video) donec non ſolum has lectiones ἀφασίας (ut Herodoti vocabulo utar) proferre, ſed de iis iudicium ferre vacet.

EX EIUSDEM H. STEPHANI PROLEGOMENIS

aliis ibidem, de opera a ſe præſtita in ſecunda editione, quam in noſtra ſequuti ſumus.

Ac primum quidem, ad eos quod attinet quibus ſine cortice natare in Græcorum ſcriptorum lectione datur, id est, qui interpretis operam, tanquam χειραγωγοῦ cuiusdam, non requirunt, (quamvis multo pauciores in Herodoto et Thucydide, quam aliis, eam non requirere notum ſatis ſit) ſed ceteris ad hanc lectionem adminiculis eſſe contenti poſſunt: non eas tantum quas antea diverſas ſcripturas (ut Græci διαφόρους γραφὰς appellant) exhibui, ſed numerum earum auxi: et cenſura adhibita, quasdam exautoravi: non tamen ita, ut amandarem, ſed tantum ut loco ſuo motis alium minus honorificum darem. Ex ipso enim textu (ut hodie moris est vocare) in marginem tranſtuli. Sed quasdam vicisſim maiore dignas honore iudicavi, ideoque eas hinc illuc tranſtuli. Iam vero et plerosque locos emendavi, qui tibi faceſſere alioqui negotium poterant: et quidem haud parum negotii nonnulli. Quorum in numero est hic qui in Euterpe cap. 40. legitur, ἐπὴν προνηϊεύσωσι τῇσι, καὶ ἐπὴν κατεύξωνται, θύουσι τὴν βῶν. Quem enim illa vocula τῇσι non torqueat? cui crucem non figat? Sed esto, veriſimilem poſſe videri hanc emendationem, unde tamen tantum confidentiæ (dices) ut eas voculas τῇ Ἴσι margini non adſcripseris, ſed ipsis Herodoti verbis inſerere auſus fueris? Quoniam Herodotum ex Herodoto me emendare, vel (ſi mavis) Herodotum eſſe ſui ipsius emendatorem, videbam. Ita
741 enim ille in ſequentibus, eadem in Muſa, paucarum paginarum intervallo, cap. 61. ἐν δὲ Βουσίρι πόλι ὡς ἀνάγουσι τῇ Ἴσι τὴν ὀρτὴν, εἴρηται πρότερον μοι· τύπτονται γὰρ δὴ μετὰ τὴν θυσίην πάντες καὶ πᾶσαι, μυρ. Sunt vero et alii loci quibus male affectis ex ipso Herodoto medicinam adhibui. Sed ſuperesſe fateor qui eandem a me aut ab alio quopiam opem exſpectent. Parum autem abſuit, quin et alium quendam emendare mihi permiſerim: ſuum illi vocabulum, antiquum certe, et multorum auribus, etiam in Græca lingua valde exercitatorum, inſolens futurum, reſtituendo, id autem est ἀλλογνώσας. Nec dubito quin, ſi de hac emendatione, tanquam ex nimia fiducia proficiſcente, accuſatus fuiſſem, cauſæ meæ patrocinium Heſychius ſuſcepiſſet. Sed (ut opinor) nec Hippocrates Ion, quum me ſcriptori Ioni operam præſtantem vidiſſet, opem vicisſim præſtare mihi recuſaſſet: præſertim quum eodem et ipse vocabulo utatur, paulo quidem alium, ſed tamen non alienum ab eo, quem apud Herodotum habuiſſet, dans ei uſum. Ut taceam, non abſimile vero eſſe, utrumque ab illo, Hippocrate inquam, datum ei uſum fuiſſe. Est vero et alius quidam noſtri hiſtorici locus, qui vocabulum quoddam non minus Hippocrati quam Homero uſitatum requirere videtur: ut in meis annotationibus (deo favente) declarabo. Immo quid obſtat quominus iam nunc illam ſaltem libri illius portiunculam (aut ſiquid portiuncula minus dici potest) repræſentem? Scito igitur agi de hoc loco, quem habes lib. II, cap. 47. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ὑπ' ἀσθενείης βίου ϛαιτίνας πλάσαντες ὗς, καὶ ὀπτήσαντες ταύτας, θύουσι. Nam quum in Aldina ista pariter et Baſilienſi editione habeamus, ὑπ' ἀσθενείης βιούς τέ τινας πλάσαντες ὗς, quid vetat quo minus quis pro voce βιοὺς ſcribendum βαιοὺς ſuſpicetur? Saltem e ſcr ptura qua nihil ſignificari potest, aliam, quæ non incommodum ſenſum habeat, efficiet: idque minima cum mutatione. Talem autem mutationem, id est minimam ſive leviſſimam, quum ſufficere ad quorundam locorum emendationem viderem, pro religioſo ſuperſtitioſus esſe nolui. Atque hinc factum est, ut in hac poſteriore editione (hoc exemplo contentus ero) pro ἀπειπεῦσι ſcribere ἀπιπεῦσι non dubitaverim, lib. II, cap. 94. quum manifeſtum ſit ἀπιπεῦν esſe quod Dioſcorides ἐξιπεῦν dicit. Adſcripta autem margini lectio ἀπειτεῦσι, quæ nihil potest ſignificare, fieri potest ut ex alia manarit, aliis litteris ſcripta, ſed eandem tamen pronunciationem (ut iampridem litteris diverſis eadem pronunciatio dari cœpit) habente: ac audiens aliquis verbum ἀπηθεῦσι (quod esſe poterat expoſitio illius ἀπιπεῦσι) non illo modo ſcripserit, ſed hoc, ἀπειτεῦσι.

Iam vero et commoda quorundam locorum interpunctione magis etiam quam antea lectoribus commodaſſe, et labore illos levaſſe, ex ipsa collatione apparebit. Alicubi tamen eorum diligentiæ hoc reliqui, ut quam interpunctionem in annotatione margini adſcripta ſequutus eſſem, eam in ipsis Herodoti verbis (niſi forte a me diſſentirent) ſequerentur. Ac huius etiam rei exemplum ſuggeret illa ipsa, quæ modo propoſita fuit, pagina. In eadem enim, lib. II, c. 95. legitur, τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ· περὶ ταύτην ἵζησι τὸ ἀμφίβληϛρον· ſed tamen ſequendo ea quæ margini adſcripsi, post χρᾶται ponenda est τελεία ϛιγμὴ, at post κοίτῃ, tantum ὑποϛιγμή. Fateor interim me ſimul etiam mutaturum libenter αὐτῷ in οὕτω.

Paulo post.

Ad eos autem ut veniam, quibus contra ſine cortice natare in Græcorum ſcriptorum lectione est negatum, eos qui ſine Theſeo e multis illorum locis emergere non poſſunt, eos qui duce filo, ut in aliquo labyrintho, ſua ponere veſtigia neceſſe habent: multo plus et ipsi huic editioni, quam priori, ſe debere, merito fatebuntur: quum me in multo pluribus locis interpretationem Vallæ emendaſſe, in quibusdam in meipsum etiam, ad emendationem quod attinet, inquisiviſſe animadvertent. Hoc enim de quibusdam locis poſſe mihi videor dicere, ubi quæ me non ſatis tum temporis oculatum ſubterfugerant, a me nunc, ceu facto oculatiore, deprehenſa fuerunt. De locis tamen iis non iam loquor, ubi tales erant commiſſi errores, quales in nominum quorundam interpretatione: qui nimirum ſunt eorum e genere quos μεταμορφωτὰς ſive μεταμορφωτικοὺς appellare ſoleo, quod metamorphoſes, et miras quidem eas, in quibusdam ſcriptorum Græcorum locis interpretandis faciant. Atque horum e numero unus est ubi nomen ἧσσονες, quod ſonat *inferiores*, ſeu *viribus minus valentes*, mutatum fuit ab interprete in nomen populi omnibus geographis, omnibus hiſtoricis incogniti: quum is ab illo vocetur *Heſſones*. Locus ille est in Polymnia, c. 18. ἰδών τε πολλὰ καὶ μεγάλα πεσόντα πρήγματα ὑπὸ ἡσσόνων· ubi vide quæ margini adſcripta ſunt. Ac eodem modo eod. lib. c. 93. nomen vel potius pronomen
742 relativum οἵτινες, quod reſpondet Latino *qui*, videbis transformatum in quendam populum. ita enim ille, *quos prius appellatos fuiſſe Hœtines, dictum est:* quum verba Herodoti (de Caribus loquentis) hæc ſint, οὗτοι δὲ, οἵτινες πρότερον ἐκαλέοντο, εἴρηται. Sonant vero hæc, *Hi autem, quinam* (id est, quo nomine) *prius vocarentur, dictum est.* Sic lib. I, c. 176. vides, ex ἰϛιέων, quod Ionica dialecto dicitur pro ἰϛιῶν, ab ἰϛίαι. (cuius nominativus ſingularis est ἰϛίη, quo ſignificatur *familia*) quendam populum ſeu quandam gentem ab interprete nobis fieri, cui nomen ſit *Iſtiæi.* Atque his adiiciendus est mons *Hirus*, per eandem metamorphoſin factus, lib. I, cap. 80. nam ibi legitur, *qui e monte Hiro matris Dindymenæ lapſus*, ubi admonitiunculam margini adſcriptam vide. Quod ſi ad aliud genus errorum interpretis a me emendatorum veniendum ſit, illi non cedens, quin potius id ſuperans, de nullo potius hoc dici poſſe exiſtimo, quam de eo, ubi contrarium omnino ſenſum verbis autoris dat interpres. Exemplum quod in mentem venit primum, est in Euterpe, cap. 167. hæc enim exhibent ista Herodoti verba, ἤκιϛα δὲ Κορίνθιοι ὄνονται τοὺς χειροτέχνας, a Valla ſic interpretata, *Corinthii quoque minimi faciunt opifices:* quum Herodotus contrarium de Corinthiis teſtetur, eos nequaquam minimi facere opifices, vel potius, contemptui habere. Aliunde autem non contigit tam magnus error, quam ex non intellecto verbi ὄνομαι uſu: ſicut nec compoſitum ex hoc factum κατονοθῇς intellexit Euterp. cap. 136. ubi exſtat inſcriptio, cuius principium hoc est, ΜΗ ΜΕ ΚΑΤΟΝΟΘΗΙΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΑΙΘΙΝΑΣ ΠΤΡΑΜΙΔΑΣ· nam has voces ille ita reddit, NE ME LAPIDEIS PYRAMIDIBUS COMPARES. Ubi illum videri aliud verbum quam κατονοθῇς legiſſe, dixi in iis quæ margini adſcripta ſunt: ſed quum ne illius quidem verbi ὄνοντται ſignificationem aſſequutus ſit, facile mihi perſuadeo, non aliam eum lectionem illic ſequutum esſe, ſed idem ei in illo etiam verbo, quod ex hoc compoſitum est, uſu veniſſe. Quis igitur est illorum verborum ſenſus? Illorum regis Aſychis verborum ſenſum (lectores enim ibi ſuſpenſos reliqui) esſe hunc arbitror, NE ME CONTEMNAS PRÆ

LA-

LAPIDEIS PYRAMIDIBUS. Vel, Ne me aſperneris. Ceterum, ad priorem illum quod attinet locum, quem Valla ita vertit, *Corinthii quoque minimi faciunt opifices*, ſuam ei interpretationem vel hoc reddere ſuſpectam debebat, quod ulla vix artificia magis celebrarentur, quam quæ Κορινθιουργῆ (eo modo quo Ἀττικουργῆ, et Μιλησιουργῆ, et Ναξιουργῆ) nominabantur. Haud ſcio autem an ex ullo nobis clarius et certius eſſe id poſſit loco, quam ex Actorum apoſtolicorum capite XIX. Ibi enim quidam nomine Demetrius vel ex uno artificio procudendi templa Dianæ argentea (ſive thecas templi effigie, aut ſcriniola, ſive nummos celeberrimi illius templi formam repræſentantes, aut alias eius imagines, intelligere oporteat) magnum artificibus præbuiſſe quæſtum dicitur. In dubium igitur vocari non potest, quin mea quam vera est, tam falſa ſit illa meæ contraria interpretatio. Quod ſi librum hunc evolvere libeat, alios plerosque locos invenies ubi meam itidem interpretationem, et quidem alteri omnino repugnantem, propono. Taceo de locis ubi Latina eius verba negant quod Herodotus ait, aut vice verſa: ſed ita ut id e lectione contraria noſtræ contigerit, eique imputari debeat. Ac fateor poſſe alicubi, utri potius lectioni acquieſcendum ſit, dubitari: atque hæc, ut opinor, incidere dubitatio poterit non procul ab initio Clius, cap. 24. ubi de Arione legimus, καὶ Ἀρίονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον, οὐ μέγα, ἐπὶ Ταινάρῳ· contra enim, χάλκεον, μέγα, legiſſe Vallam videmus. Ac eod. lib. cap. 37. vicisſim negationem ille habet, ubi nullam habemus, nam pro ἀποχρεωμένων lectum ab illo fuit οὐκ ἀποχρεωμένων.

Verum, ut de locis in quorum interpretatione peccavit, verba pergam facere, eorum in numero nonnulli ſunt, ubi hoc inde contigit, quod non animadverteret verbum quodpiam uſum quendam Herodoto, aut certe eius dialecto, peculiarem habere, ut I, 45. συγγινωσκόμενος. Nam et activam vocem συγγινώσκειν longe aliud ſonare paſſim apud hunc ſcriptorem, quam *ignoſcere*, in recenſione et expoſitione quorundam eius vocabulorum a me aliquot exemplis oſtenſum fuit. Minus autem quis miretur fortaſſe illum ἐπιστολὴν reddidiſſe *epiſtolam*, lib. VI, c. 50. quum potius *mandatum* ſignificare videatur. Ac fallitur Euſtathius in eo quod credit, vocem, ἐπιστολὴν, quæ apud Æſchylum id ſonat, pro ἐπιτολὴν poſitam eſſe, adiectione litteræ σ. quaſi vero a verbo ἐπιτέλλομαι, quod Homero uſitatiſſimum est, deduci eam neceſſe foret, ac non ἐπιστέλλειν quoque, et quidem in ſoluta etiam oratione, eum uſum haberet. Qua de re ſi quis cum Euſtathio dubitat, omnem utrique meus Theſaurus Græcæ linguæ dubitationem tollet.

Inter illa autem, de quibus nunc demum in hac poſteriore editione monui, est quidam uſus præpoſitionis ἐκ, qui non animadverſus fecit ut in eorum interpretatione quæ de Cambyſe et Gyge narrantur, I, 10. aliquid ſit absurdi: ex eo quod, ubi dicitur, μαθοῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, interpres non viderit, intelligi debere, non μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, ſed τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρός· ut oſtendi in iis, quæ recenſioni et expoſitioni vocabulorum huius ſcriptoris ſubiunxi. 743

At eorum e numero de quibus in annotationibus agetur, est quod dicitur de Perſis, I, 133. μεθυσκόμενοι δὲ ἐνθαῦτα βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν πρηγμάτων. Nec enim eos tantum facere iniuriam Herodoto arbitror, qui ista ex eo afferunt, at quæ ſubiungit tacent: ſed eos etiam qui μεθυσκόμενοι interpretantur *ebrii*: ut intelligamus, Perſas, quum iam ſunt ebrii, de rebus maxime ſeriis conſultare. Cur enim μεθυσόμενοι pro μεθυσθέντες accipiamus, potius quam id, quod proprie ſonat, intelligamus? Id vero non aliud est, quam *dum ſe inebriant*. Quantum autem ſit diſcriminis inter eum, qui ad ebrietatem iter facit, eumque qui iam iter illud confecit, atque ad eam pervenit, cuilibet iudicandum relinquo. Tantum certe diſcriminis est, quantum inter eum qui urbem quampiam oppugnat, et eum qui iam expugnavit. Quæ comparatio est eo aptior, quod is etiam qui ſe inebriat, mentem ſuam velut oppugnat, et de ſtatu ſuo deturbare conatur: at postquam hoc effecit, iam dici potest eam expugnaſſe. Quamobrem non video quid obſtet, quin participium illud μεθυσκόμενοι interpretemur (ſi verbum verbo reddere nolimus) *inter pocula*, autem ſaltem *inter larga pocula*. Quod ποιητικώτερον eſſe fateor: quamvis Livius largius vinum etiam dicat. *Largiore vino* (inquit) *uſus*. Nec vero videtur contra me facere quod ſequitur, de eo qui domui in qua ſunt præest, proponente poſtridie quod ipsis in ea conſultatione potatoria viſum fuit. Proponit enim tanquam iis, qui e menſa (ſi tamen ea tum utebantur) tandem nonnisi ebrii ſurrexerint, ideoque illorum, quæ a ſe ſtatuta fuerint, recordari haud queant. At nihil obſtat interim (meo quidem iudicio) quin intelligamus illis inter larga pocula, et tamen antequam eſſent ebrii, conſultantibus, ebrietatem ſolitam ſupervenire. Sed viderit alius quispiam quod pro Perſis afferri poſſit, ſuper eo etiam quod ſubiungitur, et quomodo illud quoque factum oſtendi minus absurdum queat, quam prima fronte videatur: τὰ ἂν νήφοντες προβουλεύσαντται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.

Exhibebunt porro illæ annotationes meæ, deo favente, et quorundam locorum emendationes ex coniectura: quandoquidem vetere exemplari (cuius etiam exſpectatio fecit ut editionem huius ſcriptoris differrem) video me ante bellorum noſtrorum finem potiri haud poſſe. Atque ut huius quoque operæ aliquod tibi velut γεῦμα interim præbeam, quandam loci quem habet Thalia, c. 130. proponam. Nam ibi pro ὑποτύπτουσα ſcribo ὑποκύπτουσα, levi cum mutatione, ſed eiusmodi tamen, ut quum ex illo ὑποτύπτουσα nihil niſi ineptum elici poſſit, (præſertim ſi quis Vallæ interpretationem ſequatur) contra in ὑποκύπτουσα non dubitem quin Herodoti mentem habeamus.

Eodem in opere, eademque opera, de illa quoque ſcripturæ diverſitate agam, qua fit ut eiusdem vocabuli ſcriptura modo dialecti Herodoti, id est, Ionicæ, legem ſervare, modo ab ea diſcedere videatur: et e duabus tribusve (tot enim ſunt interdum) quam potius recipiendam arbitrer, declarabo. Interim certe adeo in hac parte nihil mutare ſum auſus, ut in ipso etiam principio Ἁλικαρνασσῆος retinuerim, et in Ἁλικαρνησσῆος mutare noluerim: quamvis ſit Ἁλικαρνησσεὺς II, 14. et Ἁλικαρνησσοῦ VIII, 104. In eo quidem magna est conſtantia, quam valde quis mirari poſſit, quod nusquam (ſi memoria non me fallit) genitivo Ionico, id est, in οιο deſinente, utatur: ſed quemadmodum prima totius operis vox est Ἡροδότου, non Ἡροδότειο, ſic alibi alia virorum nomina illo, non hoc ſcripta modo, et Νείλου, non Νείλοιο, ποταμοῦ itidem, non ποταμοῖο, atque adeo λόγου etiam, non λόγοιο, habeamus.

Sed quamvis de multis te monuerim, non dubito quin aliqua quæ in eorum eſſe numero debebant, mihi exciderint: quod ſi ita est, ſuus illis eodem in opere locus erit.

Iam vero, quoniam, ſi εἰδότι λέγειν non oportet, multo minus, ὁρῶντι λέγειν, quid attinet, quæ hæc EDITIO POSTERIOR adiuncta priori habeat dicere? Sed ea quidem quæ huic Herodoti libro præfixa ſunt, partim mea, partim Ioachimi Camerarii, fuerunt tantum locupletata, et quidem ea in parte quæ mea est: at quæ ſubiuncta, DE LEGIBUS ET INSTITUTIS TAM PERSICIS QUAM ÆGYPTIACIS, ex variis ſcriptoribus ſumpta, nunc primum adiecta ſunt. At poterant tamen (inquies) ex aliis etiam alia quædam ſumi. Poterant, fateor: ſed iis quæ præcipua videbantur, eſſe contentus volebam.

EX EIUSDEM H. STEPHANI PRÆFATIONE IN PRIMAM EDITIONEM.

Herodoteæ autem hiſtoriæ virtutes non ex ore meo, ſed Ioachimi Camerarii, omni genere doctrinæ celeberrimi, accipies. Quem ego virum cum antea plurimum dilexi, (ut vicisſim ab eo plurimum me diligi animadverti) tum vero ex quo ipsum quoque vehementi amore Herodotum complecti cognovi, illa certe amoris in Herodotum noſtrum ſocietas, priſtinam illam amicitiam, quantum augeri potuit, tantum auxit. Quod ſi lectis illis Camerarii de Herodoto ſcriptis aliquid tibi ocii ſuperfuerit, meæ etiam editioni Latinæ interpretationis præfixa quædam a me eiusdem argumenti invenies: in quibus ſatis prolixe illis reſpondeo, qui mendacem eſſe Herodotum mentiuntur: adeo ut præfationem illam, apologiam Herodoti ideo inſcribendam cenſuerim. Inter alia multa ibi, miram illam hiſtoriam et quæ præ ceteris omnibus iudicari fabuloſa poſſet, de Scythis ſervis, qui dominis abſentibus in uxorum illorum poſſeſſionem involarant, tandemque quum iuſto prœlio 744

repelli ab armatis dominis non potuiſſent, ſolis flagellis repulſi fuerunt: illam inquam hiſtoriam annalibus poſterorum (in his enim et Moſchovitæ numerantur) teſtatam ad hunc usque diem extare leges: detortis duntaxat (ut fit) nonnullis facti circunſtantiis. Leges item, quod de Threſſis mulieribus narrat Herodotus, eas excedentibus e vita maritis comites ſe certatim offerre, ſimili Indicarum mulierum facto (cuius teſtes oculati hodieque extant) confirmari. Quid quod illa de mulieribus Babylonicis hiſtoria, quæ viris extraneis ſemel in vita ſe proſtituere neceſſe habebant, Ieremiæ Prophetæ teſtimonio confirmatur? Quod autem ad quasdam de rebus levioribus hiſtorias attinet, (in quibus tamen non minus fides eius ſuſpecta est) eas ab aliis quoque ſcriptoribus, addito non eius ſed aliorum teſtimonio, referri ſcimus. Cuiusmodi est quod de Amaſidis thorace apud hunc noſtrum hiſtoricum legimus, ab illo enim proditum est, unamquamque eius ἀρτεδόνην, quamvis alioqui ἐοῦσαν λεπτὴν, habuiſſe in ſe ἀρτεδόνας τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα πάσας φανερὰς. At Plinius nullam Herodoti mentionem faciens, certam tamen huic rei fidem affert, quum ita ſcribit, *Mirentur hoc, ignorantes in AEgypti quondam regis (quem Amaſin vocant) thorace, in Rhodiorum inſula oſtendi in templo Minervæ* CCCLXV *filis ſingula iſta conſtare, quod ſe expertum nuper Romæ prodidit Mutianus ter conſul: parvasque iam reliquias eius ſuperesſe, hac experientium iniuria.* (Taceo inſignem errorem, quem interpres hic commiſerat, ἀρτεδόνας non *fila* ſed *venationes* interpretatus.) Hæc ego aliaque huiusmodi mecum reputans, et mendacem tamen ſubinde vocari Herodotum audiens, hoc epigramma inter ſcribendam illam apologiam, in calumniatores illos luſi, tanquam ipsum Herodotum compellans:

Ἄφρων ὃς ψεύστην σε καλεῖ, ὅτι πεύθεται ἄλλου.
Καί τι γὰρ εἰ ψεύστην ψεύδεται ὅς σε καλεῖ;
Εἰ δὲ παλαιὰ λέγει δεδαηκέναι αὐτὸς ἄμεινον,
Ἄφρων καὶ ψεύστης εὐθὺς ἄλωκεν ἰών.

Huic certe potiſſimum ſcriptori id accidit, quod præ quovis alio metuiſſe videmus, nimirum ne mendacis a poſteris nomen acciperet. Sed ſi quæcunque incredibilia videntur (dum ea experientia noſtra vel ſenſu noſtro ſive ingenii captu metimur) mendacii inſimulanda eſſent, quam multa in ſacris hiſtoriis, quæ tam certæ ſunt fidei, mendacii inſimularentur? Quem autem librum post ſacroſanctos illos habemus, in quo res adeo magnæ commemorentur? in quo providentiæ potentiæque divinæ, quæ ſuperbos deprimit, tot tamque luculenta exempla conſpiciantur? ubi regum, potentiſſimorum alioqui (quorum et ipse ſuperbiam ac veſaniam nobis ante oculos ſæpe ponit) regnorumque adeo horrendæ everſiones narrentur? Quis est ex quo certius ſacra chronologia cum profanis hiſtoriis conciliari poſſit? Addo etiam (quod vel maxime commendare nobis hunc ſcriptorem debet) qui religioſius de divina providentia et quidem valde ſimilibus verbis, interdum etiam iisdem, loquatur? Omitto, priſci illius ſæculi ſimplicitatem, et humile (in quibusdam etiam regibus) vitæ genus eodem nobis modo utrobique deſcribi. Omitto et hoc, nullum usquam extare apud Græcos autores ſcribendi genus, quod (ut in omnino diverſa lingua) ad Hebraici brevitatem ſimplicitatemque magis accedat. Nemo certe est, qui quum legit apud Herodotum hanc inſcriptionem, *Amaſis Polycrati ita dicit:* item, *Mardonius hæc dicit:* non poſſit uſitatum prophetis præſertim ſtylum agnoſcere, *Hæc dicit Dominus Deus.* Nemo est item, qui quum Herodotum ita ordientem ſuam hiſtoriam audit, *Herodoti Halicarnaſſei biſtoriæ editio hæc:* de qua interpretatione alibi dicendum erit) ſimile eſſe hoc Eſaiæ exordium, faſſurus non ſit, *Viſio Eſaiæ filii Amos.* Nec non iſtud Ieremiæ, *Verba Ieremiæ filii Helciæ.* Cui ſimile est omnino apud prophetam Amos, *Verba Amos.*

Iam vero quod ad Homerum attinet (ut a ſacris ad profana veniamus) quisquis lectionis illius ſtudioſus est, ad eam profecto neque magis compendiariam, neque magis expeditam viam, quam hunc autorem pervolutando, ſternere ſibi potest: nec aliunde melius quæ apud Homerum Ionica ſint, et quæ non tam Ionica quam poëtica, cognoſcere, adeo ut qui ſit φιλόμηρος, eum eſſe etiam φιληρόδοτον, rationi conſentaneum ſit.

CHRO-

CHRONOLOGIA 747
HERODOTI.

INITIUM HISTORIÆ
HERODOTI.

AB hoc anno Mundi 3246. *deinceps continua ſeries annorum* 240. *in* HERODOTO *extat, a* GYGE *Lydorum Rege, usque ad Crœſum ipsius abnepotem a Cyro Perſarum Rege captum, et deinceps usque ad Xerxis et Perſarum ex Græcia fugam, quæ in annum mundi* 3486. *incidit.*

Est autem Crœſus a Cyro captus anno mundi 3416. *anno nono ante Cyri Monarchiam.*

A Crœſo capto, usque ad initium GYGIS, *et interfectum Candaulem, poſtremum ex Heraclidis Lydorum Regem, numerat Herodotus annos* 170. *In vulgaribus vero Chronologiis tantum* 150. *ponuntur.*

Cœpit igitur regnare GYGES, *anno Mundi* 3246. *qui est primus annus Manaſſis Regis Iuda: cum ante* 34. *annos urbs Roma primum condita eſſet.*

Ab eo tempore, continua Annorum Series in Herodoto, usque ad 10. *annum Xerxis, extat. Quam ſequenti Tabella, ſeu Chronologia ſpectandam proponemus.*

748	*Anno Mundi*	REGES JUDA.	LYDIÆ.	MEDIÆ.
		Ezechias.	Candaules *postremus ex Heraclidis Rex Lydorum, quo interfecto, Satelles ipsius* Gyges *regnavit annis* 38. *Herodot. lib.* 1. *pag.* 2, 3.	
	3246	Manasses *Rex Juda annis* 55. 4. *Reg.* 21. 2 *Par.* 33.		
	3256		*Cepit Colophonem: et Smyrnam ac Miletum oppugnavit, pag.* 3.	Deioces *vir sapiens, et iustus, Medorum rex annis* 53. *Herodot. lib.* 1. *pag.* 21.
	3277			*Condidit* Egbathana. *p.* 22.
	3284		Ardys, *secundus Rex Lydorum, annis* 49. *Herodotus lib.* 1. *pag.* 3. *Cepit Prienem.*	*Hic existimatur esse Arphaxad, cuius dux fuit* Holophernes *a Juditha interfectus.*
	3293	Amon *Rex Juda* 2. *annis,* 4. *Reg.* 31.	*Ardys tempore* Cimmerii *a Scythis pulsi, Asiam pervagati sunt, et Sardes ceperunt. pag.* 3.	
	3301			Phraortes *annis*, 22. *Herodot. lib.* 1. *pag.* 22.
	3303	Josias, 31. *annis*, 4. *Reg.* 22. *Paral.* 34. 35.		
	3316	Jeremias *Propheta concionari incipit. Jerem.* 1.	Nabuchodonosor *primus Babylone regnat* 35. *annis. Incipit cum Josia.*	
	3331			Cyaxares *Medorum Rex, annis* 40.
	3333	Joachaz *tribus mensibus.*		
	3334	Joachim *Rex Juda*, 11. *annis*, 4. *Reg.* 23, 24. 2 *Par.* 36.	Sadyattes 3. *Rex Lydorum* 12. *annis, pag.* 3.	*Totam Asiam, usque ad Halym fl. Medis subiecit. Cepit Niniven, ut a Propheta Nahum erat praedictum.*
	3336	Daniel *cum sociis in Babylonem abductus est. Dan.* 1.		
	3338	Jeremias *praedicit captivitatem* 70. *annorum, cap.* 25. *Et dictat volumen comminationum cap.* 36. 45.	Nabuchodonosor *Magnus Chaldæorum Rex annis* 43. *Jerem.* 25.	
750	3345	Jechonias *Rex* 3. *mensibus, suasu Jeremiæ, dedidit se Babyloniis, anno* 8. *Nabug.* 4. *Reg.* 24.	Alyattes 4. *Lydorum Rex, annis* 57. *Herod. pag.* 5.	Scythæ *viginti octo annos imperium Asiæ tenuerunt, Herod. pag.* 25. 115.
		Hic una abductus est Mardocheus. *Esth.* 1.	*Eiecit Cimmerios ex Asia.*	
		Sedechias *ultimus Rex Judæ, annis* 11. 4. *Reg.* 25. *Paral.* 36.		
	3350	Ezechiel *Propheta in Babylone concionari incipit.*	*Cepit Smyrnam.*	
		Jerosolyma *eversa a Nabuchodonosore.* 4. *Reg.* 24. 25. 2. *Paralip.* 36.	*Obsedit Miletum, cuius Princeps erat* Thrasybulus, *qui Periandro consilium dat de Spicis extantibus decutiendis, Herodot. lib.* 5. *p.* 168. *lib.* 1. *pag.* 4.	
	3356	*Initium* Captivitatis Babylonicæ, *quæ duravit annos* 70. *Jer.* 25. 29. *Dan.* 9.		*Scythæ Mediam incolentes transfugiunt ad Alyattem Lydum. Inde ortum bellum sexennale. Post quod Alyattes filiam suam Aryenen, filio Cyaxaris Astyagi elocat. Herod. pag.* 15. 22.
	3371		*Gessit bellum cum Cyaxare Medorum Rege. Herod. pag.* 15.	Astyages *Medorum Rex, annis* 35. *Herodot. pag.* 28. *Hic fuit sororius Crœsi Regis Lydorum* (*pag.* 15.) *et avus Cyri maternus. Herod. lib.* 1. *pag.* 23.
	3382	Jechonias *liberatur ex carcere, anno* 37. *transmigrationis.* 4. *Regum* 25.		
	3390		*Fuit amicus Periandri Tyranni Corinthiorum, Herodot. lib.* 3. *pag.* 93.	*Jubet exponi* Cyrum *infantem, pag.* 23. 24.

ÆGYPTI.	GRÆCIÆ.	ROMÆ.
Ægypti *descriptionem accuratam, et longam Regum Ægyptiacorum seriem, quæ tamen temporum distinctione caret, Herodotus Libro secundo complexus est.* Sethon *Sacerdos, et Rex Ægypti, sub quo Sennacherib rex Assyriorum obsidens Pelusium divinitus in fugam vertitur. existimo autem Herodotum voluisse liberationem Jerosolymæ, et Ezechiæ obsessi a Sennacherib indicare. Sed vera historia non integre ipsi nota fuit.*	Archilochus *Parius Poëta Iambicus, vixit tempore Romuli, (Cicero Tuscul. 1.) et Gygis Lydorum regis. Herodot. lib. 1. pag. 3. Hunc ob mordacitatem Lacedæmonii ex urbe eiecerunt.*	*Urbs Roma a Romulo condita annis* 34. *ante Candaulem Lydorum Regem a* Gyge *interfectum.* 749 2. Numa Pompilius *regnare incipit anno* 4. *Gygis, qui est Mundi* 3250.
Duodecim duces Ægypti *post Sethonem, Herodot. lib. 2. pag. 75.*		
Psammetichus *unus ex* 12. *Ducibus, solus regnat annis* 54. *Herodot. lib. 2. pag. 77, 78. 45, 46. 50, 51.* *Ab hoc certa series annorum et rerum in Ægypto gestarum, apud Herodotum extat.*	Battus *filius Polymnesti, et Phronimes ex Insula Thera Coloniam duxit in Lybiam, et urbem* Cyrenen *condidit, iuxta fontem Apollinis, Herodot. lib. 4. pag. 141, 142. circa annum Mundi* 3300.	3. Tullus Hostilius. *annis* 32.
Necho *Rex Ægypti, annis* 17. *Herodoti lib. 2. pag. 78.*	Cypselus *Corinthi Tyrannus, pater Periandri, Herod. lib. 5. pag. 167.*	
Interfecit Josiam Regem Juda in Mageddo. 2. Paralip. 35. 4. Reg. 23.	Phalaris *Agrigenti Tyrannus.*	4. Ancus Martius, 24. *annis.*
Duxit fossam ex Nilo in sinum Arabicum. pag. 78. 122.	Zaleucus *Locrensium legislator. tametsi hunc ad Pythagoræ tempora aliqui referunt.*	
Jussit circumnavigari Africam, ut Terræ ambitum, et magnitudinem exploraret. Herod. lib. 4. pag. 122.	Alcman *Lydus Poëta Lyricus.* Arion *Methymneus Musicus Delphino ex Italia Corinthum vehitur. Herod. lib. 1. pag. 5.*	751
Psammys *sex annis in Æthiopia bellum gessit, pag. 74.*	Stesichorus *Siculus Poëta Lyricus.*	5. *L. Tarquinius Priscus,* 38. *annis.*
	Lacedæmonii a Tegeatis victi et capti sunt. Herod. pag. 13.	
	SEPTEM SAPIENTES.	
Apries *superbus,* 35. *annis. Huius mentionem facit Jeremias, cap. 44.*	Thales *Milesius prædixit Eclipsin Solis sub Cyaxare. pag. 15. 35.* Bias *Prieneus, pag. 5. 35.*	
	Pittacus *Mitylenæus. pag. 5.* Cleobulus *Lyndius.* Chilon *Lacedæmonius, pag. 11.*	6. *Servius Tullius, Ciceronis gentilis, annis* 44.
Apries *cum initio opibus, et potentia floruisset, tandem victus est a Græcis ad Cyrenen lib. 4. pag. 142. lib. 2. pag. 79. Ideo Lybies ab eo defecerunt, eumque strangularunt.*	Periander *Corinthi, et Corcyræ dominus. pag. 4. 93. 94. 167. 168.* Solon *Athenienſium Legislator, cuius peregrinationum in Ægyptum, Cyprum, Asiam ad Crœsum, mentio fit, pag. 82. 172. 6. 7. 18.* *Epimenides Cretensis.*	
Amasis *Ægypti Rex annis* 44. *attigit initia regni Cambysis.*	*Eodem tempore* Anacharsis *Scytha, doctrinæ*	

752 Anno Mundi	LYDIÆ.	MEDIÆ.	ÆGYPTI.	GRÆCIÆ.
				causa in Græcia peregrinatur. Herodot. lib. 4. pag. 128. 123.
3403	Crœsus *Lydorum Rex annis* 14.	Harpago *proponit proprium ipsius filium comedendum, pag.* 26.	Amasis.	
3406	*Ephesum, et vicinas urbes Jonicas suo regno adiecit, Herod. pag.* 5.	Astyages *Medorum Rex, cui soror Crœsi Aryenis nupta fuit, (pag.* 15.) *capitur a Cyro Rege Persarum. (pag.* 28.) *Hinc sumitur initium* 29. *annorum* Cyri *regis Persarum, quorum Sacrificia, et mores describuntur, pag.* 29. *Herodoti.*	*Huius Amasis tempore Ægyptus florentissima fuit.*	
	Colloquium Solonis, *et* Crœsi *de vita beata. Herod. lib.* 1. *pag.* 6, 7, 18.			*Pisistratus filius Hippocratis Nisæam arcem capit et astu Tyrannidem Athenis occupat. Unde eiectus ab Alcmæonidis, Eretriæ in Eubœa* 21. *annos exulat, Herod. lib.* 1. *pag.* 11. 12.
	Adrastus *filius Gordii, nepos Midæ Regis Phrygum, pollutus cæde fraterna, expiatur a Crœso, pag.* 7, 8.			
	Crœsus, *victo Astyage sororio, explorat veritatem oraculorum. Herodotus pag.* 9.	PERSARUM.	Amasis.	
	Delphis accipit oraculum, Κροῖσος ἅλυν διαβὰς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.	Cyrus *Mazaren Medum, et* Harpagum *mittit, ut Joniam, Cariam, et Lyciam occuparent, pag.* 33, 34.	*Fuit confœderatus Crœsi, pag.* 16. *Herod.*	
3416	*Deinde moto adversus Cyrum bello vincitur in Cappadocia (pag.* 16.) *et statim postea Sardibus obsessus a Cyro capitur, Irus et est subito, qui modo Crœsus erat, pag.* 17, 18. *Herodoti.*	Phocenses *obsessi ab Harpago cum coniugibus, et liberis navigant in Corsicam. Inde Rhegium, et Veliam, pag.* 34. *Ab his Phocensibus Massiliam postea conditam esse, Thucydides scribit, lib.* 1. *p.* 4.	*Amicus* Polycratis *Samiorum Tyranni felicissimi, lib.* 3. *pag.* 91, 92. Amasis.	Sappho Lesbia, *pag.* 78. 300. *Lacedæmonii cum* 300. *Argivis de Thyria pugnant. pag.* 17.
				Alcæus *Poëta Mitylenæus, pag.* 168.
753		Teji, *relicta patria, urbem Abdera in Thracia condiderunt, pag.* 35.	*Duxit uxorem Laodicen filiam Batti Regis Cyrenarum. Herodotus, pag.* 82. 142.	Arganthonius *Gadium, et Beticæ Rex annis* 80. *Phocensium amicus, pag.* 34. Pythagoras *Samius. Phocylides Milesius.*
3424		*CYRUS* Babylonem *cepit (pag.* 37. 40.) *et totius orbis terrarum Monarchiam occupavit.*		

Ju-

Anno Mundi	JUD.	PERSARUM.	ÆGYPTI.	GRÆCIÆ.	ROMÆ.
3425	Judæi *redeunt ex Babylone, Duce Zorobabel.*	Cyrus *anno primo monarchiæ, qui fuit regni* 21. *publico Edicto concedit Judæis poteſtatem inſtaurandi Templum, et Politiam.* 2. *Par.* 36. *Eſd.* 1. *Bellum contra* Maſſagetas: *cuius anno* 7. *Cyrus a Tomyri Regina captus, et interfectus est. Herod. lib.* 1. *pag.* 42. 44.		Theognis *Megarenſis Siculus.* Anaximander *Mileſius.* Zeno *Eleates Dialecticus.*	Servius *Tullius.*
3434	*Cambyſes prohibet inſtaurationem Politiæ, et Templi,* 1. *Eſd.* 4.	Cambyſes *II. Monarcha Perſarum ſeptem annis, pag.* 97. *Ægyptum regno Perſico adiecit. lib.* 3. *pag.* 83, 84, 85. Siſamni *Præſidi, quem pecunia corruptum, iniuſte iudicaſſe reſciverat,* pellem detrahi iuſſit, *eamque in tribunal expandi. Herod. lib.* 5. *p.* 154. *Suſcepit infelicem Expeditionem in Æthiopiam. lib.* 3. *pag.* 87, 88. *Reverſus Apim interfecit, et fratrem Smerdim; duxit ſororem coniugem, eamque deflentem fratris necem, postea interfecit, &c. pag.* 89, 90. *Tandem mota ſeditione a Magis in Perſiam properans, ſeipsum vulneravit. Ex quo vulnere, cum antea fratris necem miſerabiliter deplorasſet mortuus est, pag.* 96, 97.	Amaſis, *anno primo regni Cambyſes moritur, lib.* 3. *pag.* 84. *Huic ſucceſſit filius Pſammenitus, qui a Cambyſe victus, et tandem interfectus est, lib.* 3. *pag.* 85, 86.	Parmenides *phyſica carmine ſcripsit.* Epicharmus *Siculus.* Symonides *Poëta, qui* 89. *annos vixit.* Anacreon *Poëta Polycrati familiaris, p.* 107. Polycrates *Sami Tyrannus ab Oroete Sardium præfecto, ſtrangulatur, pag.* 107, 108.	7. *L. Tarquinius Superbus* 25 *annis.*
3442	*Aggæus et Zacharias.*	Darius *Rex Perſarum a ſeptem Principibus eligitur, lib.* 3. *p.* 100, 101. *Regnavit annos* 36. *lib.* 7. *pag.* 199. *Diſtribuit regnum in* 20. *Provincias, pag.* 102, 103.			

FAMILIA ACHÆMENIDARUM. 754

Achæmenes
Cambyſes
Cyrus
Teiſpes
Ariaramnes
Arſamenes, *cuius mentio fit lib.* 1. *pag.* 43, 44.
Hyſtaſpes.

Gobryas *pater Mardonii pag.* 180, 199, 200. — *ſoror Darii.* — *DARIUS Rex.* — Atarnes, *p.* 237. — Artaphernes, *p.* 154. — Artabanus. *pag.* 130. *et* 201.

Artaphernes pagin. 193, 211, 212.

Mardonius *Dux adverſus Græcos, lib.* 6. *p.* 180. *deponitur* 189. *Inflammat Xerxem, ut inſtauret bellum. p.* 199. 220. — *Artozoſtre.* — *Artobazanes. primogenitus, cedit fratri de regno, pag.* 199. — Xerxes. — *Achæmenes AEgypto præfectus, pag.* 200, 214, 239. — *Maſiſtes p.* 213. 285, 286.

Anno Mundi	PERSARUM.	GRÆCIÆ.
755 3447		*Plateenſes a Thebanis deficientes adiunxerunt ſe Athenienſibus, Thucyd. lib. 3. pag. 77.* Democedes *Medicus Dario familiaris, ducit filiam Milonis athletæ, lib. 3. pag.* 108, 109, 110, 111.
3450	*Darius* Babylonem *induſtria et fide* Zopyri *recipit, lib. 3. p.* 113, 114.	Piſiſtrati *filius* Hipparchus, *ab Ariſtogitone, et Armodio, cuius pudicitiæ inſidiatus fuerat, necatus est, Herod. lib. 5. pag. 159. Thucyd. lib. 6. pag. 159. anno quarto ante eiectum Hippiam.* Syloſon *frater Polycratis, in Samum reducitur, pag.* 111, 112. Sibaris *deleta a Crotoniatis, pag.* 157.
3352	Bellum *adverſus* Scythas *a Dario infeliciter ſuſcipitur, lib. 4. pag.* 115. *usque ad* 136. *cui expeditioni etiam Miltiades Athenienſis interfuit, p.* 138, 180.	Dorieus *frater Cleomenis Coloniam ducit in Siciliam, ſed ab Egeſtanis interfectus est, lib. 5. pag.* 157. Cleomenes *Rex Spartanus Piſiſtrati Filios Athenis eiicere conatur, lib. 5. pag.* 161.
3456	Perinthus, *Thracia, Pæonia Perſis ſubiiciuntur a Megabazo Darii capitaneo, lib. 5. pag.* 159.	Hippias *frater Hipparchi propter Tyrannidem Athenis pellitur (anno 20. ante prælium Marathonium) cum Piſiſtratidæ 36. annos Athenis regnaſſent. Seceſſerunt autem una in Sigeum, p.* 161. Aryandes *AEgypti Præfectus in Lybiam copias mittit, a quibus urbs Barce capta est, et direpta, pag.* 144, 149. Conſules *Romæ Regibus eiectis Remp. regunt.*
	Darius *mittit legatos ad Amyntam Regem Macedoniæ, qui cum immodeſtius attrectaſſent ſinus mulierum in Gynecæo, interfecti ſunt, lib. 5. p.* 152, 153.	*Postea* Cliſthenes *Alcmeonides, Periclis avus maternus, cum Iſagora de principatu Athenarum contendit: et Decem Tribus inſtituit, p.* 161, 162. Cleomenes *rurſus in Atticam exercitum ducit, ut Cliſthenem pelleret, ſed orta diſſenſione cum collega Demarato, re infecta decedit.*
	Byzantium, *Chalcedon, Lemnus a Perſis capiuntur.*	*Deinde cum Lacedæmoniis, Bæotiis, et AEginetis bellum gerunt Athenienſes, pag.* 165, 166. Lacedæmonii *revocant Hippiam, et ſuadent ſociis, ut eum reſtituant, pag.* 166. *Sed repugnante Soſicle Corinthio, nihil actum fuit.*
756 3458	*Expeditio in Naxum fruſtra ſuſcipitur ab Ariſtagora Mileſio et Artapherne Sardium præfecto, p.* 154. 155.	*Hippias itaque ad Artaphernen Sardium præfectum fugit. Is Athenienſibus mandat, ut Hippiam recipiant. Quod cum recuſarent Athenienſes, postea ſe Ariſtagoræ Mileſio contra Perſas coniunxerunt, pag.* 169.
	Ariſtagoras Mileſius, *impulſus ab Hiſtiæo deficit a Perſis, et Jonas, et Athenienſes, et Eretrienſes in ſocietatem belli attrahit, quod ſex annos duravit.*	Miltiades *Lemnum Athenienſibus ſubiicit, p.* 197, 198. Hecatæus *hiſtoriæ ſcriptor Ariſtagoræ familiaris, pag.* 156, 173, 197.

Sar-

Anno Mundi	PERSARUM.	GRÆCIÆ.
	Sardes *incensæ ab Aristagora, et Athenienſibus, conflagrarunt, pag.* 169.	Athenienſes *Aristagoræ* 20 *naves auxilio mittunt,* αὗται δὲ αἱ νῆες ἀρχαὶ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροισι, *pag.* 169.
	Postea Jonibus ad Ephesum cæsis, Athenienſes eos deſerunt.	Samii *hoc tempore Coloniam in Mesſenem Siciliæ urbem ducunt.*
	Tandem Perſæ Jonas, Cares, et Cyprios vicerunt: et Aristagoras fugiens in Thraciam, interfectus est, lib. 5. *pag.* 173.	
3464	*Sed* Hiſtiæus *bellum inſtaurat, cuius hic exitus fuit, ut Mileto capta, et direpta, Hiſtiæus cruci affigeretur, lib.* 6. *pag.* 176, 178.	Miltiades *Cherſoneſi Thraciæ Præfectus, cum Perſæ, capta Mileto, Thraciam invaderent, Athenas fugit, pag.* 179. *ubi paulo post Perſas ad Marathonem profligavit, p.* 193.
3465	*Circa hæc tempora* Mardonius *gener Darii exercitum in Græciam ducit, et Thaſum Inſulam, et Macedoniam occupat. Sed cum ad Athon montem Naufragium fecisſet, et ipse a Brygis Thracibus vulneratus esſet, inglorius in Aſiam rediit, pag.* 180, 181.	Thaſii *a Dario iubentur muros demoliri, pag.* 181.
3467	Darius *legatos in Græciam mittit, petentes ſibi terram et aquam dedi, pag.* 181.	Æginetæ *cum Dario terram, et et aquam dedisſent, a Cleomene Lacedæmoniorum rege bello petuntur, pag.* 181, 185.
3471	Datis Artaphernes, *et* Hippias *Piſiſtrati filius, a Dario ad delendam Eretriam, et Athenas mittuntur, pag.* 190, 191.	
3472	*Sed cum in campum Marathonium Athenis vicinum Perſæ deſcendisſent, conſilio Miltiadis ab Athenienſibus profligati ſunt, anno quinto ante mortem Darii.*	Demaratus *Rex Spartanus a Cleomene æmulo pulſus transfugit ad Darium regem Perſarum.*
	Hoc prælium anno 20. *post eiectum ex Athenis Hippiam, et Piſiſtratidas, factum esſe ſcribit Thucydides, pag.* 160. *et decem annis ante prælium navale ad Salaminem, Plato lib.* 3 *de legibus pag.* 537.	Empedocles *Agrigentinus Philoſophus.*
3477	Darius *anno quinto post prælium ad Marathonem mortuus est, lib.* 7. *pag.* 199.	Anaxagoras *Clazomenius præceptor Periclis, Socratis, Thucydidis.*
3478	Xerxes *Dario ſuccedit, lib.* 7. *pag.* 199.	757
	2. *Xerxes* Ægypto, *quæ ante triennium defecerat, vi recuperatæ, præficit Achæmenem fratrem, qui post annos* 20. *ab Inaro rege Libyæ, et Athenienſibus interfectus eſt, lib.* 7. *pag.* 200. *et lib.* 3. *pag.* 85. *Herod.*	
	3. *Sapientisſima Deliberatio in ſenatu Regni Perſarum habita, de bello Græcis inferendo, quam deſcribit Herod. lib.* 7. *p.* 200, 201, 202, 203, 204.	
	Decreto bello integrum quadriennium in apparatu belli, et perfodiendo monte Atho, conſumit, pag. 204.	*Ariſtides ab ingratis civibus in exilium eiectus.*
	6. *Xerxes cum exercitu pedeſtri ex Cappadocia movens, ad Pythium Phrygiæ Regem*	
3483	*opulentisſimum divertit, et per Coloſſas itinere facto, venit Sardes, ubi per hyemem commoratur, pag.* 205, 207.	Græci *audita fama imminentis belli, omnes privatas ſimultates oblivione delent, et* συγχρητισμῷ *facto, mittunt Legatos, petentes auxilium a Gelone Syracuſarum Rege, a Cretenſibus, et Corcyræis, pag.* 223.
	Interea mittit legatos in Græciam, petentes terram et aquam, pag. 206, *et* 220. *Et Helleſpontum pontibus iungi, et flagris cædi, et mari compedes iniici iubet, p.* 206.	

Anno Mundi	PERSARUM.	GRÆCIÆ.
3484	7. *Xerxes primo vere ex Sardibus movet, pag.* 207. *et Abydi totum exercitum, navalem et terreſtrem, ex ſublimi conſpiciens lachrymat, quod post centum annos nemo ex toto illo numero ſuperſtes futurus eſſet, p.* 208.	*Themiſtocles interpretatur oraculum de muris ligneis, pag.* 222, 223.
3484	*Postea Helleſpontum tranſit* (*pag.* 210.) *et in Doriſco Thraciæ littore, ad oſtium Hebri, univerſum exercitum numerat, usque ad pag.* 217. *Fuerunt autem eo tempore in exercitu Xerxis Homines* 3317920.	*Decreverunt aditum ad Thermopylas cuſtodiendum, et claſſem ad Artemiſium mittendam eſſe* (*pag.* 229, 230.) *ubi reſciſcunt claſſem Xerxis ad Magneſiam naufragio diſiectam eſſe, pag.* 232.
	Tranſiens autem per Thraciam, Macedoniam, Theſſaliam (*pag.* 217, 219, 233.) *tandem ad* Thermopylas, *trecentos Lacedæmonios una cum rege* Leonide *trucidat, pag.* 236, 237. *Tempore Solſtitii æſtivi, quo Olympias* 75. *menſe Maio, aut Junio celebrabatur, pag.* 234, 244.	Gelon *Syracuſanorum Rex, frater* Hieronis (*ad quem multæ Pindari Odæ extant.*) *Amilcarem Carthaginienſem ducem ad Himeram cum* 30000 *trucidat eadem die, qua ad Thermopylas* (*ut Diodorus Siculus, lib.* 11. *teſtatur*) *vel qua ad Salaminem dimicatum est, ut Herod. pag.* 227, 228. *ſcribit.*
	Inde progreſſi Perſæ per Phocaicam a Templo Delphico fulminibus depelluntur, lib. 8. *pag.* 245, 246.	
	XERXIS PERSARUM REG.	
758 3484	*Xerxes urbem Athenas vacuam capit, et arcem incendit tertio menſe, postquam ab Helleſponto diſceſſerat, pag.* 247.	*Græci ad Artemiſium Claſſem Perſicam vincunt, lib.* 8. *pag.* 282.
	Eadem æſtate circa autumnum claſis Xerxis *ad* Salaminem *profligatur, p.* 253, 255.	*Postea decernunt ſe ad Salaminem velle claſſis Perſicæ impetum ſuſtinere, pag.* 249.
	Xerxes fugiens die 45 *Helleſpontum traiicit* (*pag.* 257, 259.) *relicto in Græcia Mardonio, qui imminente hyeme, cum* 300000 *Perſarum in Theſſalia hybernat, pag.* 259, 261.	*Olynthus ab Artabazo Perſa expugnatur: Sed a Potidææ obſidione æſtu maris depellitur, pag.* 261.
	Claſſis Perſica fugiens, ad Cumas AEoliæ, hybernavit, pag. 261.	*Græci primo vere Claſſem ad AEginam colligunt, et ducibus Leotychide Rege Spartano, et Xantippo patre Periclis Athenienſi* (*Nam Themiſtocles, propterea quod a Lacedæmoniis dona accepiſſe ferebatur, ducatu privatus est, ut Diodorus Siculus lib.* 11. *recitat*) *ad Delum navigant, p.* 261, 262.
3485 *Ante Chriſtum* 477	8. *Mardonius Alexandrum Macedoniæ regem Legatum ad Athenienſes de pace mittit, quam illi ſimpliciter recuſant, pag.* 263, 264.	*Inde a Samiis vocati in maiorem Aſiam navigant, pag.* 242.
	Mardonius Thebas cum exercitu venit: Inde miſit ad Athenienſes Legatum Murichidem. Cum autem Lycidas quidam de eius poſtulatis ad populum ferendum eſſe ſuaderet, lapidibus obrutus est, lib. 9. *pag.* 265. *Herod.*	Pauſanias *dux Spartani exercitus ad* Platæas *cum Athenienſibus proficiſcitur, pag.* 266, 267, 268. *Et Mardonio interfecto* (*p.* 277.) *Perſas ex tota Græcia profligavit.*
	Mardonius urbem Athenarum incendit, et ſolo æquat. pag. 267.	
	Postea confligens cum Lacedæmoniis, et Athenienſibus ad Platæas *interficitur, pag.* 277, 278. *Menſis Auguſti die* 3.	*Post prælium abſtinet a captiva Coa, et non ſævit in cadavera Perſarum, edens hanc honeſtiſſimam vocem;* ἀποχρᾶ μοὶ Σπαρτιήτησι ἀρεσκόμενον, ὅσια μὲν ποιέειν, ὅσια δὲ καὶ λέγειν. *pag.* 280.
3485	8. *Eadem die ad* Mycalen *minoris Aſiæ promontorium, Græci terra et mari exercitum Perſicum vicerunt* (*pag.* 284, 285.) *cum quidem fama victoriæ ad Platæas eadem die ex Græcia in Aſiam transvolaſſet, pag.* 284. *Xerxes interea Sardibus amori, et nuptiis operam dat, et fratris Maſiſtæ uxorem de adulterio ſolicitat, unde triſtis tragœdia et calamitas totius familiæ extitit, pag.* 286.	*Ionia tota a Perſis deficit, p.* 285.
	Allato autem nuncio de Perſis ad Mycalen victis in Perſiam fugit.	*Athenienſes Xantippo duce in Helleſpontum navigant, et expugnata Seſto, Artayctem ſacrilegum ſuſpendunt, pag.* 288. *et ultima Herodoti et Thucydidis, lib.* 1. *pag.* 20.

FINIS CHRONOLOGIÆ.

VA-

VARIANTES LECTIONES ET NOTÆ BREVES AD HERODOTI HISTORIAS;

Opera et Cura THOMÆ GALE *Angli.*

Var. Lect. ſuppeditarunt duo codices Manuſcripti; quorum alter profectus est e Bibliotheca R. P. G. Sandcroft Arch. Cant. &c. alter est Coll. Etonenſis.

759 Ἡροδότου ἱστορίων πρώτη.] Cæteris omiſſis ita omnium librorum titulos concipit codex Archiepiſcopi. Lucianus in Libro de ſcribenda hiſtoria innuit, Muſas ab aliis, non ab ipso Herodoto, hos libros fuisſe vocatos. Sanè ipse Herod. libro v. et Antiquiores Scriptores fere citant Herodoti α. β. γ. δ.

Ἡροδότου Ἁλικαρν] Exordium hoc præmiſit Pleſirrhous, Herodoti amaſius. Quæ ſequuntur post ἀλλήλοισιν, ſunt verba Herodoti.

* *Pag.* 1 *lin.* 6 Τὰ μὲν Ἕλλησι] Etonen. MS. legit μὲν ἐν. male.

9 Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι.] Plutarchus in *lib.* de *Herod. Malign.* legit λόγους, hæc ipsa verba adducens; Ptolemæus Heph. vidit λογίους, hunc locum verbatim adferens. Et hæc est potior lectio.

17 Ἄργος] Intelligit Peloponneſiacum.

25 Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου] Vide quæ dixi ad ſecundum Apollodori. Vide et Parthenium c. 1. Sed laſi fiſiam fuisſe veri est ſimilius. v. Strabonem, l. 14. et 16.

P. 2 *l.* 6 Οὐχ ὡς Ἕλληνες] Vera est lectio; et confirmat Pauſanias l. 2. v. lineam 6. p. 3.

9 Τῆς Φοινίκης] Hæc omiſit Valla. Vide Apollodorum ſub initio III.

20 Ὑποκρίνασθαι] Vera est lectio. Notat Euſtathius ita ſemper loqui Homerum.

30 Προισχομένων] Magis placet lectio marginalis, quam ſequutus est Euſtathius ad Γ. Iliados.

43 Ἐβουλέατο] Steſichorus, ut aliqui volunt, de hac Helena ſcripſit, quod, Ἑλένῃ ἑκοῦσα ἀπῆρε. Ob quod famoſum ſcriptum oculos amiſerit.

44 Πέρσαι] MS. Eton. πέρσας.

P. 3 *l.* 6 Φοίνικες] Iidem Ἐρυθραῖοι quoniam mare rubrum accolebant, ut libro ſeptimo ſcribit Herodotus. v. Heſychium in Σιδόνιοι. Plutarchus ait hoc in loco Herodotum mala fide uſum esſe, in citando Phœnicum teſtimonio.

11 Ἐθελοντήν] Ut Εὐποίητος, εὐποιήτη· πρώθηβος, πρωθήβη· ſic ἐθελοντὸς, ἐθελοντή. *Euſtath.* vel ut πατροφόντου μητρὸς apud *Euripidem*; ſic ὁ καὶ ἡ ἐθελοντής. Ἑκοντὴς eiusdem formæ est participiale, et nonnulla alia. Vide p. 325.

25 Κροῖσος] Hunc locum Dionyſius Herodoti popularis ob σύνθεσιν plurimis laudat.

28 Σύρων καὶ Παφλαγ] Hos Leucoſyros a Strabone, Dionyſio Halic. etiam Herodoto dici conſtat. v. Conſtantinum in Them. l. 1. p. 14. Adi pag. 27, et 196, infra.

42 Καλέσυσι] Codex Eton. cum marginali lectione, ὀνομάζουσι.

44 Ἄργων] Codd. MSS. Ἄγρων. recte.

P. 4 *l.* 9 Γυναικός] Quare nomen non poſuit? Herodoti παιδικὰ Pleſirrhous adamabat Nyſiam, Halicarnaſſeam genere; repulſam paſſus, ſuſpendio vitam finivit. Fuit reginæ huic nomen Nyſia; quod ideo ſilentio obſcurare voluit Herodotus. Alii vocant Tudun, alii Clytiam, alii denique Abronem.

13 Σπουδαιέσερα] Codd. MSS. σπουδεέσερα. Formatio est Attica et Ionica; ut Μενέλεως et Χαρίλεως, aliaque.

18 Γύγη] Hunc locum ob elegantiam συνθέσεως, admiratur Dionyſius Halicarnaſſeus.

30 Δέεσθαι] Dionyſius legit, vel intellexit χρήζειν.

32 Ἀμείβεται] Dionys. ἀμείβετο.

34 Πειρώμενον] Lectio quæ ponitur in margine, placuit Dionyſio Hal. et utrique codici MSto.

40 Κοίτην] Ita MSS. Codd. et Dionyſius.

43 Παρέξει] Forte παρέξαι, ut apud Dionyſium περὶ συνθέσεως. 760

P. 5 *l.* 5 Ὅρα μὲν ἐξιόντα] Fingunt habuisſe lapidem Dracontitem; alii aiunt fuisſe διχορον.

32 Ἀποκτεῖναι] Margo et Codex Eton. ἀπολλύναι. Prior vox est gloſa.

49 Τοῦ δὲ καὶ] Archilochus *Gygis* meminit: meminit et Euphorion in *chil.* ut teſtantur veteres Grammatici. Vide et Tatianum, qui de Archilocho hic Herodotum ſequitur. Scripſit porro Archilochus alia præter Iambica, teſte Athenæo.

P. 6 *l.* 39 Δυῶν ἕτεα] Suidas hunc locum exſcripſit; et legit δυοῖν. Regnavit Olympiade XXII. ut vult Cl. Alexandrinus ex Euphorione; Olympiade XXIII. ut Cyrillus et Tatianus.

47 Ἄρδυος] Suidas addit τὴν ἀρχήν quod est hic ineptum. Lege mox δώδεκα; id enim est Ἰωνικώτερον: Itaque perpetuo ſcribit codex Arch. quod ſemel monuisſe Alex. ſufficiat.

P. 7 *l.* 3 Σμύρνηντε] Suidas. et MS. Arch. hic non ὑπὸ ſed ἀπὸ legunt. Vel igitur ἀπὸ Κολοφῶνος, post Colophonem: vel ὑπὸ Κολοφῶνος, n. quam Colophonii, Smyrnæis opitulantes, condiderunt: ut intelligat non veterem Smyrnam, ſed poſteriorem. Vide Strabonem I. 14. Vel κολοφὼν est ἀκροτήριον quoddam. Suidas mox ἐξεῖλεν legit.

10 Ἐπολιόρκησε] Suidas rectius, ἐπολιόρκει. Hæc variatio ſexcenties occurrit.

12 Ἐσέβαλλε] Aliter ἐσέβαλε.

13 Γυναικείου] Ionicoterως, γυναικηΐου καὶ ἀνδρηΐου.

16 Κατέσπα] Margo et Suidas ἀπέσπα, uti et Etonenſis MS.

20 Ἐπ' ἕδρης] Legit Suidas ἐπέδρης.

25 Ἐσβάλλων] MS. A. ἐσβαλών.

45 Ἀσσησίης] Stephanus Ἄσσησος πόλις Μιλησίας γῆς. Καὶ Ἀσσησία Ἀθηνᾶ, παρ' Ἡροδότῳ. Apud Polyænum ſexto *Strateg.* male Ἀσσισία dicitur.

P. 8 *l.* 20 Σιτός] Polyænus ſexto narrat hoc ſtratagema Thraſybuli.

P. 10 *l.* 3 Ὑποκρητηρίδιον] Plutarcho Ἐπικρατηρίδιον. Deſcribitur apud Athenæum l. v. c. XII. per κολλητὸν, videtur ſignificare τὰ συνθήματα. V. Heſychium, et Plutarchum de Def. Or.

4 Θέης ἄξιον] Schema est Ionicum. Veteres vocant διάλυσιν, vel μετατύπωσιν. Sic dicitur Κενὴ δόξα pro κενοδοξία· apud Theocritum δρυὸς ἄκρα pro ἀκροδρυα. Et Noſter alibi νεκρὸς ἦν Θέης ἄξιος, i. e. ἀξιοθάτος.

9 Πρώτοισι] In Latinis male, *primus.* l. 40. Hæc narrat Polyænus l. 1.

40 Ἵνα ὑπὲρ τῶν] Mallem *ſuper bis Græcis.* Hac linea ἀρώμενοι pro ἀρᾶσθαι habet codex Etonenſis et A. ut in margine.

P. 11 *l.* 7 Ἑλλάδος σοφισαί] Plutarchus vocem hanc Græcorum ſapientisſimis indignatur attribui. Vide eundem de Ει apud Delphos.

15 Αὖ-

* Paginæ indicantur Editionis Gronovianæ, quæ in noſtræ marginibus exterioribus.

15 Αὐτοῦ] Lectio in margine confirmatur MSS.
21 Μετὰ δὲ ἡμέρη] Lege cum MS. A. ἡμέρῃ.
34 Ἐπιδείκνυσιν] Codd. MS. ἐπιδείκνυσαν.
P. 12 *l.* 41 Θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν] Hausit hanc opinionem Herodotus ex Homero, Il. Γ. v. 164. Vide p. 286.
P. 18 *l.* 12 Καὶ πλουτέων] Cod. A. et E. cum margine πλουτέειν. Adi Cl. Alexand.
17 Εἰ μὴ τύχῃ] Codex A. E. et marg. Εἰ μή οἱ τύχῃ.
18 Ἔχοντι τελευτῆσαι] Codex A. et Eton. ᾧ τελευτῆσαι quod postulat sententia.
P. 14 *l.* 2 Ὁρᾷν ἐκέλευε] Codex Arch. legit ἐκέλευεν. Et perpetuo addit ν ἐφελκυστικὸν desinentibus in ι vel ε; quod semel hic monuisse contentus ero.
19 Ἀνδὸρεν] Dicitur Ἀνδρῶν et ἀνδρεῶν, ut χαραδρεῶν, κυκεῶν. Apud posteriores ἀνδρόδομος et τρίκλινος. Est haec forma Ionica et Attica. Nam Attica ab Ionica profluxit dialectus. Vide Herod. p. 467.
25 Κατὰ νόμους] Scholia in Homerum vide ad versum 1. libri Μ. ad v. 14. l. Π. ad v. 480. l. Ω. Iliados.
31 Ἐπίσιος] Iones ψιλωτικοὶ ἐφέσιος Attice. Mox apud Nostrum Ζεὺς καθάρσιος καὶ ἐπίσιος.
35 Ἀδελφεόν] Fuit ei nomen Agathon. certamen erat de coturnice.
P. 15 *l.* 6 Ἐξελῶμεν] Codex Eton. ἐξελῶσιν.
41 Διεφθαρμένου τὴν ἀκοήν] Codex Arch. legit ἀκοῇ. Quod hic probo; nam video cur quis mutare potuit ἀκοῇ in ἀκοὴν; non contra.
P. 16 *l.* 5 Μετίημι] Codex Arch. propius μέτημι. Alibi Noster, μετήσασθαι ἐπὶ θάλασσαν.
10 Οἰκίσισι] Hic et alibi saepe Cod. Arch. habet in forma foemin. οἰκίῃσιν.
17 Ἀπολαμπρύνεαι] Codd. MSS. et margo ἀπολαμπρύνεται. Quod restituendum puto in suam possessionem.
47 Ὅτι δὲ οἰκίοισι] Codex Arch. διότι δὴ οἰκίῃσιν ut fere in margine.
P. 17 *l.* 1 Εὐρίσκοι] Codex Arch. εὑρήκοι.
13 Κακοῦ αἴτιος] A. κακοῦ τούτου. Homerum σχηματίζει.
14 Ἐργάσαο] Arch. c. ἐργάσας.
16 Εἰκὸς ἦν τὸν ἑ.] Codex Arch. addit εἰκὸς ἦν θάψαι.
761 21 Αὐτὸς εἶδε] Margo ᾔδεε. Vera lectio est codicis A. ᾔειδε.
25 Ἀσυάγεος] Codex Arch. perpetuo Ἀσυάγεω. recte.
32 Καὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ] Codex A. ἐν Δελφίσι.
P. 18 *l.* 7 Οἶδα] Oraculum hoc citant Eusebius v. Præp. Chrysostomus, Cedrenus, Suidas in Κροῖσος.
9 Κραταιρή] Lege κραταιρίνοιο. Confirmat margo et Suidas in Κροῖσος. Versu 26 lego χαλκὸς δ' ἐπίεσαι.
34 Πάντα τρισχίλια] Interpres Latinus non intellexit hanc locutionem: verte, *trecena omnia*. Strabo, Deipnosophista, et Parthenius in Eroticis consulendi. Sane Eustathius in explicatione vocis Ἑκατόμβη non videtur hanc phrasin recte explicasse. Vide quae nos ad Parthenium.
P. 19 *l.* 20 Θεσφανίῃσι] Plutarchus, Pollux, Synesius. Delphi celebrabant Apollinis Theophania. Tangit Virgilius, IV AEneidos.
21 Θεοδώρου τοῦ Σαμίου] Athenæus 12. c. 2.
30 Ἐπισάμενος τοὔνομα, &c.] Huic nomen fuit AEthus, ut volunt Grammatici veteres. Pro ἐπιμνήσομαι alii legunt ἐπιμνησθήσομαι.
37 Ἀρτεκόπου] Plutarchus l. de *Pythiæ Oraculis*.
P. 20 *l.* 37 Οὐδαμᾶ] Rectius οὐδαμῇ, Cod. Arch.
38 Βασιλεύειν] Codex Arch. praefert βασιλεύσειν. Et statim προσκτῆσαν pro προσκτήσαιτο.
47 Πολυπλάνητον] Vide Eustathium ad *Dionys.* v. 347.
P. 21 *l.* 7 Πελοπόννησον] Confer Apollodori l. 1. Cononem *Narratione* 26 et 27. Locum istum adducit Stephanus in fragmento quod edidit vir doctus Abrah. Berkelius.
8 Ἥντινα γλῶσσαν] Nempe quam a Patre Iavane acceperant. V. Reineccium *de Familiis*.
10 Τῶν ὑπὲρ Τυρσηνῶν] Dionysius Halicarnasseus tradit Pelasgos Latium etiam insedisse. Scholiastes Apollonii Argon. 1. scribit his consona. Πελασγοὶ, ἔθνος βαρβαρικόν· et paulo post, καὶ οἱ Τυρσηνοὶ δὲ, Πελασγοί. Macrobius oraculum conservavit, quo Pelasgi iubentur quærere sedes novas prope Siciliam et Italiam, h. e. in magna Græcia. Pelasgi videntur dicti ab Atticis per opprobrium. Dodonæos et Pelasgos Halicarn. Dionysius cognatos esse vult. Dodon et Dodanim a Iavane, qui et Ion. Adi Meurs. *Cecrop.* p. 13.
16 Σύνοικοι ἐγένοντο Ἀθηναίοισι] Heracleotes Marcianus.

Ἐξῆς Ἀθήνας φασὶν οἰκητὰς λαβεῖν
Τὸ μὲν Πελασγοὺς πρῶτον. —— Vide Herod. v.
23 Κρηστωνιῆται] At hi longe alibi gentium. Lego Κροτωνιῆται. Vide Dionysium Halicarnasseum, Libro 1. In III. codex Arch. habet Κροτῶναι· illud rectum.
P. 22 *l.* 4 Παραλίων] Respub. Atheniensis trifariam dividebatur, cum haec gererentur. Erant Παράλιοι, Πεδιαῖοι, et Διάκριοι, (qui et Ἐπάκριοι, et Ὑπεράκριοι et Παράκριοι dicebantur.) Vide Plutarchum *Solone*.
19 Δορυφόροι] Hastis armati nondum erant; sed puris clavis. De numero non consentiunt Auctores. Videntur aucti κορυνηφόροι, procedente tempore, ut fit, a quinquaginta ad quadringentos.
44 Φύη] Narrat hinc Polyænus in primo.
P. 23 *l.* 16 Ἀλκμαιωνιδέων] Megacles erat filius Alcmæonis. Cylonem et socios ad Minervæ simulacrum occidit Megacles. V. p. 311. Hoc est Κυλόνειον ἄγος, ob quod Alcmæonidæ habebantur ἐναγεῖς. Thucydides, et Suidas. Plutarchus Herodotum malignitatis damnat, quod Alcmæonidas, viros probos proditionis insimulet. De tota re vide Plutarchum in *Solone*. Schol. Arist. *Equit.*
27 Ἱππέων δὲ γνώμην] De codd. γνώμῃ. Quod melius, uti et mox χρόνῳ pro χώρῳ.
P. 24 *l.* 1 Βοηθέουσιν] Mallem ad Ionicam formam, βωθέουσιν.
12 Νυκτός] Cl. Alex. Strom. 1. notat Amphilytum tempus invadendi hostes significasse.
14 Συλλαβών] Lego συμβαλὼν τό. Qui veteres codices scriptos legunt, saepe poni vident haec duo pro se invicem. Tale est συμβάλλειν ἐνύπνια. Nostro infra p. 27. l. 2. p. 38. l. 22. 24. et alibi.
27 Πιθομένων τῶν Ἀθηναίων] Polyænus in 1. Strategema paulo subtilius profert.
P. 25 *l.* 28 Ἀνά τε ἔδραμον] Homericum hoc, ὅθ' ἀνέδραμεν ἔρνει ἶσος. Iones dividunt praepositionem a verbo. Homerus ἀνὰ δὲ Χρυσ. καλ. βῆσε θεῷ.
35 Βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν] Homerus Il. β.
Ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν.
Deinde illud, εἰσ' ἀποκωλύσουσιν, est parodia ad Homeri —— οἵ με μέγα πλάζουσι ——
P. 26 *l.* 20 Ἕνθ' ἄνεμοι πνείουσι δύο &c.] Ænigmatice describit officinam ferrarii fabri, folles, et incudem. Haec duo oracula habet Stephanus in Τέγεα.
29 Λίχης] Codex Eton. Λιχίδης. Vide Pausaniam l. III.
46 Ἐπταπήχεϊ] Solinus, c. 5. *Ossa* (Orestis) *implerunt longitudinem cubitorum septem.*
P. 27 *l.* 24 Δῶρά τε φ.] Cod. Arch. δῶρα τε. Quod 762 rarum.
P. 28 *l.* 6 Ἀπελήϊσαντο] Ita quidem Cod. Arch. sed Eton. facit cum margine.
12 Ἡραῖον] Codex Arch. ἱερόν. male.
14 Κατὰ μέν νυν κρ.] Deest Cod. Arch. νυν.
29 Ἀπαιρήσεαι] Codex Arch. ἀπαιρήσεις.
37 Καππαδόκαι] Ita et Dionysius Perieg. Herodotum fere sequens; Strabo autem προπαροξυτόνως.
43 Ματιηνούς] Matiani. Nam Μαντιηνοὺς cum Cod. Arch. non legerim. De Cappadocia vide Constantinum *Themate* 11. et Eustath. ad *Dionysium*.
46 Συρίους καππ.] Codex Arch. καὶ καππ. De Paphlagonibus vide Const. in *Them.*
P. 29 *l.* 4 Καὶ γῆς ἱμέρῳ] Legit cod. Arch. γῆς ἐπιθυμῶν ἵμερον. Eam lectionem sequutus est Interpres: non accedo. Supra χώρην ἔχοντες τρεχείην. Nota autem linea 2. deesse codici Arch. ἀνδρί. v. p. 43. l. 40.
14 Κυαξάρης] Drusius, *Axares est Assuerus, et idem* Κυαxares. KT *significat Dynastam.*
17 Παῖδα] Interpres recte, παῖδας.
21 Κενῆσι] Rectius et ἰωνικωτέρως κεινῆσι. Ita margo et cod. Eton.
43 Ἡμέρην] Vide infra p. 43.
P. 30 *l.* 3 Λαβύνητος] Iosepho, Nabonnedius. Eusebio, Nabonnidochus: idem Danieli, Darius Medus.
5 Ἐπαλλαγήν] Ἐπιπλοκήν. *Hesych.*
11 Ὁμοχροιῆν] Aliud legit Interpres. Lege vel ὁμαχμίην, vel ὁμοχροιῖην, τὸ αἷμα· *ut quasi concolores sint.* v. p. 243. vel ὁμοχείην· vide Hesychium in ὁμοχέται, et in Ἀχροίην. Vel αἱμοβρόην. Solinus c. 20. *haustu mutui sanguinis.* v. Vossium ad Melam.
37 Κῶς γάρ] Scholiastes ad Nubes idem notat.
P. 31 *l.* 8 Οὐδέτεροι νικησ.] Polyænus, alios sequutus auctores, ait Crœsum fuisse victum hoc in prælio.
P. 32 *l.* 18 Ἕλλος] Præfero Ἄλλος cum margine.

27 Ἐβη-

27 Ἔβησε] Suidas legit, ut in ora, ἀνέβησε. Codex Arch. ἔβησεν, pro ἀνεβίβασεν.
37 Εἵνεκε] In cod. Arch. εἵνεκεν perpetuo.
42 Ἐπεῖχε ἑλλαμ.] Polyænus explicat, μέγα ἐπὶ τούτοις ἐφρόνει Κροῖσος.
44 Ὥσφραντον] Strategema hoc paulo aliter narrat Polyænus, ut et Frontinus.
P. 33 *l.* 18 Κύθηρα] Omnes ſcripti κυθηρίη. Stephanus κυθήριοι, et κυθηρία, et κυθηραίη agnoſcit derivata.
P. 34 *l.* 19 Πειρησάμενος] Ambo ſcripti πειρησαμένης, quod et Interpres legit.
21 Μάρδος] Codex A. Μάρδης. Enimvero Μάρδος et Ἄμαρδος inter Hyrcanos, et Perſas agnoſcit Ethnicographus, Iſidorus et Ammianus.
44 Εὐθηνίῃ] In margine ſtat εὐεσσῖ, cuius εὐθηνία est explicatio. εὐεσσὼ dictio est Ionica ex Democrito aliisque nota.
47 Χρησάμενος] Cod. A. χρησαμένους.
P. 35 *l.* 7 Ἥιε γάρ τις] Cod. A. γὰρ τῶν τις.
8 Ἄλλον γνώσας] Heſychius ἀλλογνώσας, ἀγνοήσας.
13 Ἄνθρωπε] Melius Ὤνθρωπε. Hunc puerum Atyn vocat Solinus; Herodotus alium, iam mortuum, ſic nominavit ſupra.
25 Ἀκρωλίνια] Euſtathius ad Ιλ. ψ. notat in more Gallis fuiſſe aliquem ex captivis ſacrificare tanquam ἀπαρχήν.
33 Παρασῆναι] Cod. A. προσῆ legit.
34 Ἀνενεικάμενον] Non recte Interpres. Vertes *reſpiſcentem, ad ſe reverſum, reſpirantem:* ut infra p. 48. l 33. Tale est Homericum illud, μνησάμενος δ' ἀνενείκατο φώνησέν τε, hoc est, ἀνέπνευσε.
38 Τέως] Cod. Arch. ἕως. Quod ponitur quidem pro τέως. Ut apud Homerum, ἕως ὁ τῷθ' ἅρμαινε κατὰ φρένα. Ita quoque hic legit Euſtathius. Ἕως μὲν στυγὴν ἔχει, i. e. πρὸς τὸ παρόν.
P. 36 *l.* 16 Ἀπόλλωνα] Cteſias non recte finxit Apollinem templum habuiſſe apud Lydos.
22 Κατασβεσθῆναι] Ptolemæus Hephæſtio hanc tetigerat Hiſtoriam, teſte Photio. Codex Arch. legit καὶ σβεσθῆναι. Hæc aliter Cteſias. Vide Cl. Alexandrinum de Crœſo.
28 Ὦ βασιλεῦ] Hæc parum ſcite ab Herodoto tribui Crœſo contendit Plutarchus: neque enim Cyrum tali monitore opus habuiſſe; et ut habuerit, Crœſo istas partes non dandas fuiſſe. Obſerva autem totum hunc locum deſumptum ſuiſſe ex Homeri Iliados β. ver. III.

Ζεύς με μέγα κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ

usque ad

Οὕτω που Διὶ μέλλον ὑπερμενεῖ φίλον εἶναι.

Cteſias nullorum ſermonum meminit.
P. 37 *l.* 6 Πειευσμένοισι] Codex Arch. πορευσμένοισιν.
14 Κάτισον] Codex Arch. Θάρῤῥησον. Probo: ut ſit ἐπιθάρσυνον vel ſaltem θάσσεσον, quod Heſychius exponit per κάθισον. Gloſſa ſæpe ex ora in verborum contextum venit.
27 Βούλεαι] Ionica forma poſtulat βούλεε. Ita habet codex Archiepiſcopi. v. Etym. M. in ἠΐδη.
39 Ὀνειδίσαι] Arch. Codex ὀνειδίσειν.
P. 38 *l.* 11 Οἷόν τε] Cod. A. οἷός τε.
763 18 Ὀρθῶς μέμφεται] Vide Cl. Alex. contra hoc oraculum.
26 Εἶπε τὰ εἶπε Λοξ.] Deſunt τὰ εἶπε codici Arch.
27 Τοῦτο συνέλαβε] Ad p. 24. l. 14. dixi συνέβαλε hic reſtitui oportere. Id hoc in loco habet codex Arch.
29 Μητρὸς ἀμείνονος] Codex Arch. ad dialectum Ionicam, ἀμίνοος.
P. 39 *l.* 10 Καείρης] Homerus γυνὴ —— Μηονὶς ἡὲ Κάειρα.
14 Τὴν δὲ οὐσίην] Plutarchus impotenter hic in Herodotum inſurgit. Recte et iuſte ex more iſtarum gentium, iſtius hominis bona potuit Crœſus in ἀναθήματα ſacrare.
32 Πορνεύονται πᾶσαι] Confer Athen. l. 12. c. III.
44 Πρῶτοι κάπηλοι] Zenobius in Adag. Λυδὸς καπ.
45 Αὐτοὶ Λυδοί] Xanthus Lydus dedit Herodoto ἀφορμὰς ad ſcribendum, inquit Athenæus; ex eo videtur hæc hauſiſſe.
P. 40 *l.* 1 Ἐπὶ Ἄτυος] Lydorum hiſtoricos ſequitur Noſter, et errat cum errantibus. Nam ad Troiam aleam, et aſtragalos, et id genus luſus invenit Palamedes.
10 Πρὸς λιμόν] Aliter ex noſtro Dionyſius Halic. l. 1. et Athenæus.
P. 42 *l.* 48 Ἐδικαίευ] Plutarchus ſine ratione queritur Herodotum traduxiſſe Deiocem.
P. 43 *l.* 1 Συνέσρεψε] Codex Arch. συνεσρέψατο. Ita ſolet loqui Herodotus.
8 Ἀπεχρᾶτο] Arch. Cod. ἰωνίζων legit ἀπεχρῆτο.
14 Ἀσσυρίων τούτους] Cod. Ἀσσυρίους τούτ.
P. 44 *l.* 27 Χωρὶς δέ] Hæc ex repetitione; non agnoſcit Interpres.
40 Μανδάνη] Ita eam et Valerius appellat. Quare Æliano ne fidas cui dicitur Μανδάλη. N et Λ in his literis ſæpe permutantur.
P. 45 *l.* 2 Τρόπου δέ] Legit Cod. Arch. ἡσύχιον.
8 Ὑπερθέμενος] Codex Arch. cum margine ὑποθέμενος· quod placet.
17 Τοιάδε] Codex Arch. legit τάδε, et quidem perpetuo. Pro προθέω, habet προσθέω, ut in margine.
19 Παραβάλῃ] *Fallas.* ἀπατήσῃ. Heſychius.
30 Τὴν ἐπὶ θανάτῳ] Codex Arch. θάνατον.
48 Ἐπιτηδιότατας] Codex Arch. ἐπιτηδιότατα. Infra idem legit συνδούλῳ.
P. 46 *l.* 4 Σπακώ] Græca est terminatio. Iuſtino Spacos. Noſter ait in eam literam terminari nomina. p. 57.
7 Ἑκβατάνων] Codex Arch. Ἀγβατ. ita et Cteſias paſſim. Herodianus grammaticus probabat Ἑκβατ. Horum teſtis nobis Stephanus.
9 Σαππείρων] Supra Σάσπειρες· infra p. 198. Σάρπαροι. Stephano Σάπειρες. Codici Arch. Ἀπείρων. Litera σ in πρὸς huc addi debet: ut ſit πρὸ Σαπείρων· ſic πρὸ νεῶν, *ante naves.*
21 Πᾶσαν ἡμέραν, τὸ τέκος] Cod. Arch. *omni die partui vicina, peperit.* mox μετεπέμψαιτο.
P. 47 *l.* 44 Ὀφθαλμὸν βασιλῆος] Dion. Chryſoſt. Orat. III. Ὁ μὲν Πέρσης ἕνα τινὰ ἔσχεν, ὀφθαλμὸν βασιλέως λεγόμενον. Ita et Heſychius. Sunt qui plures fuiſſe innuunt.
45 Τὰς Ἀγγελίας ἐσφέρειν] Diæreſis hæc est Ionica. Ἀγγελιαφόρους dixit, p. 51.
P. 48 *l.* 2 Περίεσπε] Codex Arch. περίεπε. Pro ἐμετείθη idem habet ἐμασίχθη, τάχιστα, ὥσγε.
4 Περιημέκτεε] Codex Eton. gloſſema hic poſuit, ut ſæpe, ἐδυσχέραινε.
6 Ἥντησεν] Herodoto ἀντᾶν est in rem quamvis incidere; vel in bono, vel in malo ſenſu. Anglice, *with what he met.*
46 Ἀνάγκας] Codex Arch. ἀγκάλας.
P. 49 *l.* 29 Κρύπτων] Noëma Homeri Iliad. ά. v. 80.
P. 50 *l.* 7 Τράπεζα] Suidas hic τράπεζαν ἐπιπλέαν παντοίων ἀγαθῶν παραθέντες. Sed propius Cod. Arch. τράπεζαι μηλειῶν κρεῶν.
P. 51 *l.* 15 Προσπτέον] Cod. Arch. προπτέον, et paulo infra πάρακελευόμεθα.
24 Τῇ σεαυτοῦ] Codex Arch. τῆς ἑαυτοῦ δὲ μοίρης περιεῖς.
33 Περιεγένετο] Cætera ſic cod. Arch. ὁ δέ σφιν ἔλεγε σφεᾶς, πρὸ τοῦ, &c.
39 Ἥιέ τε] Codex Arch. et Eton. Εἴη τε ταύτην ἐπαινέων δ.
P. 53 *l.* 3 Ἔσι δέ] Codex Arch. ἔσι δὲ τάδε ἔξ, ὧν ὦλοι πάντες. Lego, ἐξ ὧν ὦλλοι πάντες.
4 Ἀρτεάται] Est Ἀρταῖα primitivum. Perſæ Artæos vocant antiquos homines. Herodianus Herodoti nomenclaturam ſequebatur; alii ἀρταίους dixerunt. *Stephanus.*
Ibidem. Πασαργάδαι] Interpres cum Stephano, Περσῶν, στρατόπεδον. Hoc Cyrus munivit; hinc in Aſtyagen movit.
Ibidem. Μεράφιοι] Stephanus, et Codex Arch. Μαράφιοι.
5 Μάσιοι] Stephanus legit Μάσπιοι, ut in margine. Codex Arch. legit Κάσιοι. Stephanus agnoſcit Κασίους inter Perſas.
9 Πανθέλαιοι] Stephanus Πενθιάδαι legit. Idem Ἀκρουσαῖοι, et Καρμάνιοι.
12 Σαγάρτιοι] In Cherſoneſo prope mare Caſpium isti conſidebant.
16 Ἐξημερῶσαι] Polyænus vocem retinuit. Hæc contra lectionem marginalem.
32 Βουλομένοισι δέ, εἰσὶ] Codd. A. et E. repetunt ἐμέο πείθεσθαι.
49 Στρατηγὸν αὐτέων] Codex Arch. αὐτόν.
P. 54 *l.* 4 Ὅσοι μή] Homerus, ὅσοι μὴ βουλῆς ἐπάκουσαν. 764
14 Ἐσσώθη] Polyæn. VII. narrat Cyrum a Medis in hoc bello ſemel victum fuiſſe.
P. 55 *l.* 7 Ἀγάλματα] Sub Artaxerxe ſimulacrum Veneris cœpit coli a Perſis.
13 Τὸν κύκλον] Strabo XV. τὸν οὐρανὸν ἡγούμενοι Δία. v. Briſſon. l. 2. De igne et aqua *Cl. Alex.* ex Dinone. Item Laërtius in *Proœmio.*
19 Μύλιττα] Heſychius Μύληττα. Vide Seldenum de Diis. Voſſius putat vocem esſe Hebræam Moledeth, cuius mentio *Gen.* 48. 6.
20 Ἄλιττα] Vide infra ad pag. 162. Videtur esſe eiusdem originis cum priori; et hic rectius, quam ibi, ſcribi.

Ibidem. Μίτραν] Pro Venere ſumi rarum est. Deinde Μίτρα hic et alibi apud Noſtrum ſcribitur, non Μίθρα. De Voce Ger. Voſſ. l. II. *Idol.* Scaliger, aliique.

35 Θεογονίην] Oden πολυώνυμον et πολυχρόνιον. Arcana Beli Sacra.

36 Ἄνευ Μάγου] Marcellinus XXIII. *Erat piaculum aras adire, vel hoſtiam contrectare, antequam Magus conceptis precationibus, libamenta diffunderet præcurſoria.*

P. 56 *l.* 7 Σπουδαιότατα] Athenæus totum hoc χωρίον ſuum fecit, legitque hic αὐτῶν πρηγμάτων.

38 Αἰγυπτίους θώρακας] Fiebant e lino, funiculis contortuplicatis. Vide pag. 178. λινοθώρηξ. Iliad. β. Libyes gerebant σπολάδας, δερματινοὺς, βυρσινοὺς θώρακας Heſychius.

39 Πυνθανόμενοι] Pretium ei proponebatur, qui novam aliquam Regi voluptatem excogitaret. Xenophon in Ageſilao; *Perſarum Regi univerſum terrarum orbem circumeunt perquirentes quid illi potu iucundum*, &c.

40 Ἀπ' Ἑλλήνων] Negat Plutarchus.

P. 57 *l.* 6 Ἄσην] Codices noſtri hic admiſerunt in ordinem βλάβην, quæ vox est alterius interpretamentum.

9 Μήτε τῶν ἄλλων] Suſpiceris deeſse hic, τινά. Addit cod. Arch.

33 Ἐς ποταμόν] Nam colebant tanquam numina, fluvios. Tiridates placando Euphrati equam mactat. Tacitus VI. *Annal.* Herod. VII.

35 Τῶν πάντων] Id est, *præ cæteris hominibus.*

49 Μάγους] Cicero I. Tuſcul. *Magorum mos erat, non humare corpora, niſi a feris eſſent ante laniata.*

P. 59 *l.* 44 Τριοπίου Ἀπολλ.] Scholiaſtes Theocriti ad εἰδ. ιζ. Et Heſychius. Abas genuit Triopum, hic condidit Triopium Cnidi ἀκροτήριον ibi Δώριος ἀγὼν agebatur Neptuno et Nymphis.

P. 60 *l.* 45 Ἐν Μιλήτῳ] Ex his coniugiis Mileſios ortos innuit. Hoc ægre fert Plutarchus.

P. 61 *l.* 16 Γράμμα] Ut Πανιώνια, ſic Διονύσια, Κάρνια, Ὑακίνθια, Θαλύσια.

P. 62 *l.* 28 Ἄλεσχα] Interpres aut aliud legit, aut vocem hanc non intellexit. Credo ſcripſiſſe Herodotum ἔλλεσχα. Λέσχαι ſunt φλυαρίαι.

37 Κροῖσον ἅμα] Cteſias ait collocatum fuisse in Barene probe Ecbatana. Tabalus is esse videtur qui Esdræ dicitur Tabeel.

38 Τὴν πρώτην εἶναι] Locus hic mendoſus est: nec adiuvant codices: non videntur multa deſiderari. Forte *Hanc primam fuiſſe Ionum ſervitutem.* v. p. 67. l. 49.

P. 63 *l.* 20 Ἀναμάξας] Deſumſit ex Odyſſ. T. Terentius, *Mali.* (*quod ſuo fuat capiti*) Ita emendandus comicus, ex quadam Ciceronis epiſtola. Inepte legitur *ſuat.*

48 Πακτύης] Charo Lampſacenus Herodoto antiquior, apud Plutarchum hanc rem ſic narrat. Πακτυης δὲ ὡς ἐπύθετο προσελαύνοντα τὸν στρατὸν τὸν Περσικὸν, ᾤχετο φεύγων —— vides eadem verba.

P. 64 *l.* 7 Ζόης] Euſtathius notat Herodoti libros emendatiores ita hanc vocem ſcribere.

P. 65 *l.* 8 Ἐπὶ μισθῷ] Plutarchus iniquum Græcis hic clamitat esse Herodotum.

47 Ὀγδώκοντα] Tzetzes ita hic legit. Cicero, *Arganthonius Gaditanus octoginta regnavit annos, centum viginti vixit.* Valerius Maximus ex Aſinio Pollione, et Silius Italicus centum et triginta ei annos tribuunt. Strabo ex Anacreonte quinquaginta ultra centum. Arganthonius, ut bene Bochartus coniectat, ſignificat *longævum.*

P. 66 *l.* 15 Κατιρῶσαι] Heſychius, Θεῷ ἀναδιδόναι. Interpres aliud.

P. 67 *l.* 1 Κύρνον] Heroa Herculis filium.

48 Ἄβδηρα] Condidit Hercules in memoriam Abderi. Hellanicus apud Stephanum, et Apollodorus l. 2.

P. 68 *l.* 26 Νῆσον μεγίστην] Alexis comicus apud Stephanum de Urbibus Sardiniam, inter ſeptem inſulas notas, ſecundam facit.

31 Θαλέω] Plutarchus in Herodotum invehitur, quod Thaletem ad Phœnices referat. Sane Democritum et Durin Laërtius, Leandrum Cl. Alexandrinus idem prodidiſſe teſtantur.

42 Μίνῳ κατήκοοι] Confer Parthenium c. I. et XI. Antonin. Liberalem c. 30.

P. 69 *l.* 1 Λογιμώτατον] Stephanus legit δοκιμώτατον. Forte memoriæ fiſus.

19 Μυλασσοῖσι] Aliter Μυλασσεῦσι. Ita Stephanus in Καρία. Æolus, Siſyphus, Glaucus, Chryſaor, Mylaſos; qui hanc gentem condidit.

38 Καλινδικῶν] Scribe Καλυνδικῶν l. 7. ſcribitur Καλυδνίων: quod rectius. in VIII. Καλυνδέων est enim Κάλυνδα Cariæ urbs.

P. 70 *l.* 15 Ἀναμενέεται] Suidas ἀνανέμεται videtur hic legisse, quod et καταλέγειν exponit.

47 Ζεὺς γάρ] Euſebius v. de *Præparatione.*

P. 71 *l.* 7 Μέγαν] Interpres vidit ἱρὸν, quod gloſſator in μέγαν vertit.

41 Βαβυλών] Adi Fragmenta in fine, p. 678.

P. 72 *l.* 8 Ἑλκύσαντες] Heſychius παρασύροντες.

11. Πλίνθου] Codex Arch. πλίνθοις. Veteres hunc locum ſic expoſuere: Πλίνθους ἀσφάλτῳ δήσαντες. Diodorus et Ioſephus.

Ibidem. Ταρσοὺς καλάμων] Gregorius (ſive Georgius) Pardus, quem Corinthium fere vocant; (erat autem Corinthi Metropolites) ταρσοὺς explicat per πρασιὰν, οὗ ξηραίνουσι πλίνθους. Heſychius, πλέγματα καλάμων, quod huc quadrat. Salmaſius in Plinianis maluit, τρασιά. Et locum totum legit, διὰ τῶν ἰσοδόμων πλίνθων, ſine ſuffragiis codicum veterum. —— Noſter codex legit διὰ τριήκοντα δόμων· est autem δόμη, τεῖχος. Vitruvius, *lateritia ſtruentes alligant eorum alternis choris coagmenta.* Si quid libeat mutare, mallem τριήκοντα δώρων· ut ſint *lateres* magni —— Ariſtophanes μεγάλοις πλίνθοις, ὥσπερ Βαβυλών. Heſychius videatur in Δῶρον. Interſerebantur ſtramenta ad lateres ſuſcipiendos, tuendosque, ne ſe atterent, et ſe mutuo ſua duritie confringerent; ſimul, et ad conſpiſſandum et conſtringendum bitumen.

12 Μονόκωλα] An hinc tibiæ μονόκωλοι apud Pollucem?

14 Ἐνεσᾶσι] Codex Arch. ἐσᾶσι. infra l. 40. ἐσήκεσαν.

16 Ὑπέρθυρα] Locum hunc adducit Euſtathius ad Dionyſium, ita uti hic ſcribitur. Nam codex Arch. legit ὑπέρθυρον. Confer Diodorum. De Babylone lectu digna ſunt quæ habet Ethnicographus in Βαβυλών, et Χαλδαῖοι· et, ad eundem illuſtrandum, Euſtathius ad Dionyſii v. 1005.

17 Ἴς.] Phylax quidam hiſtoricus apud Euſtathium huius meminit.

28 Ἐρυθρὴν θάλασσαν] Sinum Perſicum, θάλασσαν Περσίδα· cuius accolæ Perſæ. Dionyſius hæc verba fere omnia in verſus concluſit.

38 Ἀγούσας] Gloſſa est; nam Cod. Arch. et E. legunt ἐχούσας. Eadem est paginæ 77. lectio ad l. 20.

44 Ἀσθενέστερον] Videtur in his Herodotus velle μεταῤῥυθμίζειν Beroſi verba, quæ extant apud Ioſephum libro primo contra *Apionem*, p. 1044.

48 Διὸς Βήλου] Retulit Belum in deos Ninus filius. Belus primus Babylonem ædificavit. Abydenus apud Euſebium, et Curtius.

P. 74 *l.* 2 Ἀσσυρίοισι] Qui libri nunquam lucem viderunt.

3 Τείχεα ἐκόσμησαν] Vide verba Beroſi apud Ioſephum contra *Apionem.*

5 Γενεῇσι πέντε] Semiramis antiquior non condidit, ſed reparavit, et auxit Babylonem. (Fuit alia Semiramis hac longe iunior, quæ et Atoſſa dicebatur.) Nitocris fuit uxor Nebuchodonoſoris (cuius Daniel meminit, et ex Ioſepho Euſebius Præp. IX. c. XLI.) Cum igitur tot anni inter hanc et Semiramidem intercesserint, non πέντε γενεῇσι hic legerim, ſed numerum ampliarem, ſi faverent codices ſcripti.

13 Ἀραιρημένα] Codex Arch. ἀνῃρημένα. Interpres ita legit.

29 Παρατείνουσα] Codex Arch. conſentiente E. habet παρακλίνουσα.

P. 75 *l.* 19 Φειτέοντες] Scripti melius, διαφορτέοντες.

P. 76 *l.* 3 Λαβυνίτου] Codex Arch. male Λαβυρίτου. Darium Medum intelligit, de quo ſupra.

13 Γύνδῃ] Tibullus, *Cyri dementia Gindes.* Fluit porro ex montibus Matienis (ita ſcribes) per Darrhæos (non Dardanenſes) in Tigrim. Vide Stephanum in Δαραί· et p. 82.

38 Κατειλήφθησαν] Codex Arch. et E. κατειλήθησαν, ut p. 163. et hæc est vera lectio.

P. 77 *l.* 12 Γενομένου δὲ τοῦ τοιούτου] Codd. A. et E. ſemper, τούτου, quæ est lectio in margine.

24 Μεγάθεος] Confer Ieremiæ c. LI. v. 31, 32.

28 Ὀρτήν] Sacra ſive feſtum dierum quinque hoc tempore actum fuisse est verisimile.

47 Πολεμιστηρίων] Codex Arch. πολεμιστέων.

P. 78 *l.* 11 Κυλωνίοισι] *Antliis ligneis.*

17 Οἰκέται] Codex Arch. οἰκώκητο· alii, οἴκητο.

28 Δένδρου μέγαθος] Codex Arch. δένδρεον.

33 Φοίνικες] Hunc locum transſcripſit Athenæus l. 14. apud eum vox Ἕλληνες deest, quæ ſequitur pagina proxima.

P. 79 *l.* 25 Ἐπὶ τούτῳ] Cod. A. Τοῦ. Mox χλαμύδιον et pro ἔχουσι, εἶχον.

28 Τῇσι Βοιωτῇσι] Codex Arch. τοῖσι Βοιώτοισι.

45 Πραθείῃ] Cod. Arch. πρηθείῃ.

48 Βαβυλωνίων] Nicolaus Damaſcenus in Catholica Hiſtoria hinc idem commemorabat.

766 *P.* 80 *l.* 5. Ἀμορφοτάτην] Poſtulat las lingua ἀμορφεσάτην. Atque ita cod. A. Significat porro ἔμπηρος, eum qui est ἐνεχυραζόμενος, ære alieno oppreſſus, oppignoratus. Interpres non vidit, quæ videre oportuit. Noſter paulo infra explicat ſe ipse —— ubi βίου σπανίζων, idem ſonat.

P. 81 *l.* 7 Σχοινοτενέες] Ieremias in Epiſtola huius moris meminit. αἱ γυναῖκες περιτιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται.

21 Λάμψεαι] Hinc Φοιβόλαμπτος et in Bibliis Græcis, (quæ Alexandria, in Angliam venerunt) ἀντιλήμπτωρ, et ἀνταμλμψεις, ad eandem Aſianam loquendi formam.

P. 82 *l.* 10 Μαντιηνῶν] Codex A. Ματιονῶν. Quod ex margine ſanabis Ματιηνῶν, quemadmodum p. 76. prius emendavi.

27 Ἐὼν ὀρ.] Cod. A. ut in margine. Idem ubique Καυκάσιος.

45 Ἡ γένεσις] Hæc ex Iſaia, c. 45. illuſtrabis. Putat Ioſephus Cyrum vidiſſe penes Iudæos captivos Prophetæ verba.

P. 83 *l.* 3 Οὐκ αὐτήν] Cod. Arch. οὐ κατ' αὐτήν. Mox τελεόμενα an τελεύμενα, ſive λεγόμενα, aut τελευόμενα ex ſcriptis reponas, incertum.

18 Πάντως] Cod. Arch. et reliqui πάντα.

P. 84 *l.* 39 Ἀρσάμεος] Cod. Arch. Ἀρσάμενος. Arſames et Cambyſes fratres fuere; Cyrus et Hyſtaſpes patrueles. Achæmenes fuit pater Arſamis. Ab Achæmene genus paternum duxit Cyrus.

Stemma.

Achæmenes.
Cambyſes.
Cyrus.

Cambyſes.	Theiſpeus.
Cyrus.	Ariamnes.
Cambyſes.	Arſames.
	Hyſtaſpes.
	Darius.
	Xerxes.

42 Κατελέλειπτο] Ælianus tamen in V. H. facit Cyri φαρετροφόρον.

P. 85 *l.* 28 Λειφθέντας] Suidas legit ἐπιλειφθέντας.

43 Δολώσας] Codex Etonenſis δηλώσας· an δηλήσας, quo modo dicitur φάρμακον δηλητήριον? Δολώσας Heſychio ἀπατήσας· infra ἑλὼν δόλῳ.

P. 86 *l.* 23 Ἐνὸς δέοντα λ.] Cteſias, Cl. Alexandrinus aliique tribuunt ei annos triginta. Videatur Cicero l. 1. de Divin. ubi Dionyſium in Perſicis laudat, quem alii Deinonem vocant.

28 Σὺ μὲν ἐμεῦ] Codex Arch. et Aquæduenſis, ἐμὲ ζῶσαν καὶ νικῶσαν.

32 Πιθανώτατος] Diodorus ſcribit eam cruci ſuffixiſſe cadaver. Ioſephus in obſcuro relinquit exitum Cyri.

P. 87 *l.* 14 Θεῶν] Codex Eton. θεόν. Pro ἵππους Codex Arch. legit ἵπποισιν. Perſæ quoque Soli equum mactant. Ovidius,

—— *Ne detur celeri victima tarda Deo.*

Neſcio tamen an hoc ex Herodoto confirmari poſſit. Quanquam enim Xenophon et Philoſtratus id aſſerant, et Euſtathius ad Homerum ſcribat Herodotum hoc de Perſis tradidiſſe; video tamen Euſtathium μνημονικῷ ἁμαρτήματι poſuiſſe Perſas pro Maſſagetis. Equos Soli ſacratos non mactatos fuiſſe ex Herodoto conſtat.

AD LIBRUM SECUNDUM HERODOTI.

Pag. 88 *l.* 14 Ψαμμίτιχον] Codex Arch. perpetuo ψαμμιήτιχον appellat. Favet huic lectioni liber impreſſus præ manibus; favet et Plinius, et Hieronymus qui apud Euſebium legit Pſammetichus. Dictio compoſita est: Nam ψάμμις est regis Ægyptiaci alius nomen.

P. 89 *l.* 7 Εἰσιόντι] Aut ἐπιόντι cum codice Arch. aut ἐσιόντι leges.

8 Βέκκος] Scholiaſtes hæc Herodoti adducit ad IV. Apollonii; legit tamen Βέκ, quod puto rectum, nam ος terminatio Græca est: eadem cum Scholiaſte Apollonii habet Scholiaſtes Ariſtophanis ad *Nubes*. Heſychio Βέκος, ut et Galeno π. libro de *Diff.* Suidas tamen ſequitur lectionem editam.

19 Πρεσβυτέρους] Codices E. et Arch. πρώτους, quam veram puto eſſe lectionem, quoniam et in Suida comparet.

21 Μάταια πολλά] Non ſolus de Græcorum vanitate queritur Herodotus. Hecatæus Mileſius ei præivit apud Demetrium Phalereum. Queritur et Porphyrius, ut alibi a nobis dictum.

28 Αὐτέων εἵνεκεν] Codex Arch. addit αὐτέων τούτων.

P. 90 *l.* 15 Δῶρον ποταμοῦ] Hæc ab Hecatæo ſumſiſſe Herodotum colligas ex Arriani l. v. 767

27 Σερβωνίδος] Codices ſcripti, Σελβωνίδος· ut Interpres. Sæpe in libris calamo exaratis λ et ρ ſimiles reperiuntur.

41 Ἄνω ἰόντι] Codex Arch. ἀνιόντι.

49 Πίσσαν] Codex Arch. Πίσαν καὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Δ. et mox pro οὐδῶν, δδῶν.

P. 91 *l.* 15 Τέρματα] Codex Arch. τέλματα. Ob ſimilitudinem λ et ρ in MSS. ut alibi infra dictum.

40 Μενάθεες] Inepta est hæc lectio; nec alibi reperitur. Codex Arch. μεγάθεϊ. Quod pluribus confirmari potest exemplis.

P. 92 *l.* 14 Μύχου] Codex Arch. μάχου. Infra idem Αἰθιοπίην, et Συρίην recte habet.

P. 93 *l.* 16 Πυνθανόμενοι] Omnes lectiones marginales huius paginæ agnoſcuntur MSS. codicibus noſtris.

28 Αὐξανομένη] Codex Arch. αὐξομένη. Quæ est Ionica dictio.

41 Ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς] Varro, *grege iumentorum inacto.* Plutarchus Sympos. IV. τὰς ὗς κατέβαλον. Videtur Plutarchus ſumſiſſe ab Herodoto. Equidem vehementer vereor, ut recte Noſtrum intellexerit; et qui tantæ et tam multiugæ fuerit lectionis, potuit nonnulla (quod et alii exemplis productis oſtendere) minus caute et penſitate ſcribere. Porro, *ſues immiſſæ in ſementem* haud dubie omne frumentum in ventres, potius quam in limum recondent. Adhuc, quis docuit ſues ἀποδινεῖν (ut infra) frumentum? Alia interpretationis via ineunda est. Heſychius Τς, ἄλειφαρ. βοῦς· ſignificat igitur hoc in loco vaccas, vel iuvencas, quæ pedibus ſuis in agros miſſæ primo ſemen molli humo inculcant, et obruunt; deinde ſegetem adultam ſuis itidem pedibus e ſpicis excutiunt. De hoc more ſerendi et triturandi ſcribit Varro l. 1. RR. c. LII. Et aperta ſunt veſtigia in Sacra pagina Eſaiæ c. 28. Hoſeæ 10. 11. Eadem dictio apud Hebræos ſignificat et δάμαλιν et τροχὸν ἁμάξης. Quid de ſuibus ſenſerint Ægyptii, docet Herodotus infra c. 47. Certe libenter non tractabant.

42 Τοῖς ὑσί] Immo τῇσι. Maior boum fœminarum apud Ægyptios religio, quam maſculorum.

48 Ταριχείων] Cod. Arch. Ταριχηΐων· recte.

Ibidem. Ταριχηΐων] Putei ad ſalſamenta curanda: item Inſulæ. v. Strabonem, et Stephanum.

P. 96 *l.* 38 Φεύγουσαι] Homeri verba Γ. Iliados, initio.

P. 97 *l.* 11 Ἥρος τοῦ κατ.] Cod. Arch. τὸ κ. mox ἐούσης καὶ ἀνέμων. Cod. Arch. Οὐκ ὄντων ἀνέμων. Infra cum margine, et cod. E. etiam cod. A. ὑπολειπεσθαι.

44 Διεξιόντα] Cod. Arch. διεξιὼν δ' ἂν ἡμῖν δ. Hæc vidit Interpres: infra ἔστι τε, καὶ τὴν ἀρχήν· et mox Κρωφὶ καὶ Μωφί.

P. 98 *l.* 44 Τῆς διεκπλ.] Cod. Arch. τῆς δὴ ἐκπλωσ. ἐκ τοῦ N.

P. 100 *l.* 1 Ἡλίου δυσμέων] Codici Arch. non adest ἡλίου, nec pagina ſequenti l. 36. habetur.

P. 101 *l.* 12 Πυβρήνης] Cod. Arch. Πυρήνης. Vide Stephani fragmentum, *περὶ Ἰβηρίας.*
48 Ἱερᾶται] Codex Arch. *ἱρά τε.* Mox, *κομόωσι*, et *ζηρῶνται* ut et sequenti pagina.
P. 102 *l.* 30 Χαλκέων] Æris in Sacris usus celebratissimus est.
37 Ἐγγίνηται] Codex Arch. legit *ἐγγίνηταί σφι, Θεραπεύοντες τοὺς θεούς.*
40 Λαβεῖν] Codex Arch. *βαλέειν.* Vestimenta linea et calceamenta papyracea sola placuere, quoniam sine cuiusquam animalis nece comparantur.
45 Πεσσόμενα] Codex Arch. Πασσόμενα.
P. 103 *l.* 6 Ἀντικαθίςαται] Athenagoras, p. 31.
24 Δείρουσι] Codex Arch. *δέρουσι.*
27 Ἔμπορος] Paulus 1 Cor. x. vers. 28. *εἰδωλόθυτον* vocat. Paulus tamen scripserat non *εἰδωλόθυτον* sed *ἱερόθυτον*, ipsorum vendentium voce usus. Atque ita legit olim Eusebius.
34 Ἐπίσπεισιν] Codex Arch. *ἐπίπασιν.* Hesychius *πασσάτω, βανάτω.*
45 Τῇ Ἴσι] Codex A. *τῇσι, καί* male.
P. 104 *l.* 7 Τοὺς μέν νυν καθαροὺς] Codex Arch. *καθαροὺς βοῦς τοὺς ἔρσενας, καὶ τ.* Hunc fuisse olim verborum ordinem, colligo ex Athenagora, qui sic adducit, loco citato.
P. 106 *l.* 11 Ἀπικόμενος] Codex Arch. *Ἀπικόμην δὲ ἐς Θάσον, ἐν τῇ εὗρον.* Hoc Interpres vidit.
P. 107 *l.* 37 Τῆς ὀρτῆς] Codex Arch. *ὀρτῆς τῆς τηδερπίης.* Ita et Eton. l. 6. intellige festum Pamylitiorum. Plutarchus *Iside.*
49 Μελάμπους] Vide Plutarchum de Herod. p. 857. Lectiones marginales confirmantur passim in hac pagina ex codd. A. et E.
P. 108 *l.* 40 Οὐδ' ἥρωσι οὐδέν] Codex A. et E. *οὐ δὴ δρῶσιν οὐδέν.*
P. 110 *l.* 8 Δωδωναίων] Eustathius ad Ξ Odyss. hunc locum expendit: videatur et Stephani fragm. de *Dodone.*
44 Ἐδόκεε] Codex Arch. *ἐδόκεον.*
768 *P.* 111 *l.* 3 Προσαγωγάς] Alii *προσεγγίσεις* vocant. Κωμασήρια, et *κωμαστικὴ τάξις* apud Ægyptios hœc omnia denotat; de quibus Synesius ex Cl. Alexandrino.
19 Κομίζονται] Mallem *κωμάζωνται*· confer Cl. Alex. p. 567.
44 Τῷ δὲ τύπτονται] Athenagoras, *τὸν δὲ τύπτονται τρόπον.*
P. 112 *l.* 14 Πάπρημι] Codex Arch. pagina priori et hac et infra, cum margine legit Πάτρημι. Putant urbem hanc a Persis fuisse deletam. V. l. 3. c. 12.
P. 113 *l.* 3 Ὀρνίθων γένεα] Codex Arch. *τέλεα*, et *τεμένεσι*· mox *χωρὶς ἑκάςου.*
P. 114 *l.* 9 Θήκῃσι] Codex Arch. Θήβῃσι. Exod. 2. vers. 3. Porro *ἰχνευταὶ* sunt *ἰχνεύμονες.*
28 Χαυλιόδοντας] Quasi dicas *προϊόδοντας.* Est autem ὀδὰν vox Ionica: inde Ἀμφόδων et Χαλκόδων. Plinius vertit *Dentes pectinatim se stipantes.* Χαυλιόδοντας. Codex Arch. sic. Χαυλιόδοντον· *φαῖνον οὐρήν.* Sed Aristoteles coniungit Χαυλιόδοντας *ὑποφαινομένους.* Homerus de huiusmodi animalibus loquens dixit, *λευκὸν ὀδόντα.* Solino, *Dentes aprugni.* Plinio, *adunci.* Sunt crocodili dentes non unius formæ; habet quatuor in anteriori oris parte longiusculos; in media aliquot crassiusculos; alios plerosque sagittæ cuspidi similes, a lateribus serratos, undique ad acumen scabros; horum aliquot dum hæc scribo, manu teneo. Fauces utrasque in comedendo movet Crocodilus.
45 Μοίριος] Codex A. Μύριος, et sic apud Diodorum. Idem c. A. mox *λιθωτὰ* habet non *λιθινά.*
P. 115 *l.* 10 Κροκοδείλοισι] Hoc est *σαυροῖς.* Hos Hesychius, et Aristoteles *Χερσαίους κροκοδείλους* videntur intellexisse.
13 Νῶτον συός] Codex Arch. *νῶτος ὑός.* Recte. Nam et Aristoteles ita hic legit.
31 Ἐνύδριες] Solinus. *Enhydrus, alterum ichneumonum genus, penetrat crocodilum, erosaque exit alvo.*
37 Ἐν τῇ γραφῇ] Codices Arch. et E. *οἱ τῇ.* Interpres legit *εἰ*· mox non *πτερῶν* sed *πτερύγων.* Etymologici magni auctor ait Manethonem quendam scripsisse ad Herodotum de Phœnice: vide eum in voce.
P. 116 *l.* 19 Ἐπὶ τούτων] Codices scripti, *ἔτι τούτων*· sic et margo. Mox *κατακεχύδαται.*
P. 117 *l.* 5 Ὑγιέςατοι] Codex Arch. *ὑγιέςεροι.* Sophron apud Etymologicum magnum usus est: nec tamen Doricum ideo esse statuas, sed et Ionicum.
8 Μεταβολῇσι] Hoc Hippocrates paulo aliter effatus est.
11 Κυλλήσις] Ita codex Arch. margo, *κολλῆς.* Athenæus in III. libro Κυλλάσις. Ita et Hesychius. Athenæus x. Κυλλησίας. Pollux, Καλλισεῖς. Hecatæus, Κυλλησίκς. Idem Hecatæus ubi de his egerat statim addidit, uti et hic sequitur, *τὰς δὲ κριθὰς ἐς ποτὸν καταλεαίνοντας.* Hæc nobis insinuat Athenæus.
15 Τεταριχευκότες] Interpres videtur cum Nostris legisse, Τεταριχευμένους.
22 Γεύωνται] Codex Arch. *γένωνται.* Sane istud fiebat in cœnæ fine. Petronius, et Plutarchus p. 148. 357. *Moralium.*
23 Μεμιγμένον] Codex Arch. *μεμιμημένον.* Adstipulatur etiam codex Etonensis.
29 Νόμοισι] Non recte interpres. Nam Hymnos intelligit Herodotus, sic dicimus Terpandri *νόμους.* Vide Proclum, *Chrestom.* et Pollucem l. 4. c. 7. §. 1.
31 Καὶ δὴ καί] Codices scripti melius, Καὶ δὴ καὶ αἶεσμα ἔν ἐςι, ὥσπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀςιδίμόν τι, καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ἄλλη. Deest ergo vox Λῖνος. Intelligit autem Herodotus Ἀδωνιασμούς, quos celebrabant Phœnices, Cyprii, Byblii, Alexandrini, et alii. Vide Stephanum in Ἀμαθοῦς· et Seldenum 2. de *Diis Syri.* c. 11. Pollucem l. 4. c. 7. §. 2. Bochartum l. 1. c. XLII. de *Phœnicum Col.*
37 Ἔλαβεν τοὔνομα] Ita quidem Eustathius: sed codices scripti melius, Ἓν δὲ δὴ καὶ τὸν Λῖνον, ὁκόθεν ἔλαβον τοὔνομα. Vide Hesychium in Μανέρους. Pausaniam in *Atticis.*
39 Μανέρως] Dictionis prima pars est Μᾶν, vel Μῆν, vel Μέν· ut Μανεθὼς, vel Μενεθώς. Inde Græcis Μήνης, qui primus fuit Ægyptiorum Rex. Huius filium volunt fuisse Manerotem, qui acerba morte periit, adeoque ingenti luctu ab Ægyptiis per secula deflebatur. Hæc omnia conveniunt Adonidi sive Thammuz. Et Osiridi (nam et is cum istis coincidit) quem Hippopotamus rapuit. Vide Plutarchum de *Iside* p. 357.
41 Ἄνωρον] Codex Arch. et Eustathius Ἄωρον. Iidemque mox legunt, *ἀοιδήν τε αὕτην καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι.* Hæc confirmant supra legi debere ἕν.
P. 118 *l.* 8 Ὁμολογέουσι] Codex Arch. *ὁμολογέει.*
16 Τῶν Ἑλλήνων] Interpres male omisit. Intelligit Musæum et Orphea.
43 Ἐπιζωσμένοι] Codex Arch. *ὑπεζωόμεναι.* Infra l. 45. *ἐπιζώμενοι, capitibus obductis, et opertis.*
45 Κατέαται] Codex Arch. *κατατετάχαται.*
P. 119 *l.* 10 Μυξωτήρων] Scripti, *μυκτήρων.*
12 Παρασχίσαντες] Hinc dicti apud Ægyptios *παρασχισαί.*
P. 120 *l.* 21 Χέμμις] Diodorus interpretatur Πανὸς πόλιν.
P. 121 *l.* 11 Δρέψωνται] Magis placet *δρέψωσι.* Sic 769
Codex Arch. Eton. et Eustathius ad Odyss. 1.
13 Ὀπτήσαντες] Codex Arch. *πτύσαντες.* Lege *πτίσαντες*· sic quoque Plinius videtur legisse: nam vertit *siccata tundunt.* Theophrastus tamen de hac re agens, legit *ὀπτήσαντες.* Sed prius est pinsere, quam facere panes. Rem extra dubium ponit Eustathius, qui ad Odyss. 1. habet *πτίσαντες*, ex hoc ipso loco.
15 Καὶ ἐγγλύσει] Codex Arch. *ἐγγὺς εἰ.* Interpres, *suavitate præstanti.* Scribe, *ἐγγλύσσει, ἐπιεικ. ςρ. μέγαθος· κατὰ μῆλον.* Intellige malum cotonium.
19 Ῥίζης] Codex Arch. ut Interpretis, *γῆς.*
P. 122 *l.* 19 Σιλλικύπριον] Lege Σιλικύπριον. Sili, aliis est seseli. Apud Dioscoridem Σέσελι κύπριον.
44 Ὁμοίη] Codices nostri *ὁμοιοτάτη.* Ita Interpres, ita margo.
P. 123 *l.* 2 Ἁρμονίας] Verba hæc fere omnia petiit ex E. Odyssea. mox codex A. pro ἓν legit *εὖ*, male. Idem pro *διαβαίνεται* habet melius. *διαδύνεται.*
9. Ῥίπει] Codex Arch. *ῥιπικαλάμῳ.*
22 Αἰγαίῳ κόλπῳ] Scripti omnes cum Interprete *πόντῳ.* Diodorus hæc transcripsit.
33 Ἐς ὑποδήματα] Athenæus l. 1. hanc urbem *εἰς ζώνας* concessam scribit. V. Stephanum.
35 Ἐξ ὅσου] Codex Arch. *ἐξ ὅτου* recte.
37 Ἀρχανδρου πόλις] Ptolemæo forte Ἀνδρούπολις. Erat Archondes inter reges Ægyptiacos.
47 Ψάμμιον] Codex Arch. *ψίμμινον.*
P. 124 *l.* 23 Νίτωκρις] Eratosthene interprete, *Minerva Victrix.* Νεὶθ Platoni Minerva.
29 Ὑπόγαιον] Arch. codex. *ὑπόγεον* et *καλέσασαν.*
35 Σποδοῦ] Codex Arch. *σπονδῆς.*
39 Μοίριος] Codex Arch. et Diodorus, Μύριος.
42 Περίμετρος] Codex Arch. *περίοδος.*
49 Σέσωςρις] Manethoni, Iosepho, Africano Σεθὼς, vel Σέθωσις. Diodoro Σεσόωσις. Sacris Scriptoribus Se-

Sesac, et Susacim. Aristotèli, aliisque multis tum Græcis tum Latinis, Sesostris. Scholiastes Apollonii, ex Dicæarcho, Sesonchosin appellat.

P. 125 *l.* 3 Περὶ τήν] Codex Arch. et margo *παρά*.
18 Προσανέγραφε] Rectius, *προσενέγραφε*.
23 Αἰγύπτιος κρατός] Codex Arch. Σέσωστρις.
34 Κόλχοι] Codex Arch. *τῇ χροίῃ*. Vide l. 42.
40 Ἀνήκει] Arch. Cod. *ἀφήκει*.
42 Κόλχοι] Quod Colchi Ægyptiorum *ἄποικοι* sint, testatur Scymnus apud Scholiastem Apollonii, l. 4. Dionysius in Perieg.
45 Καὶ αὐτοί] Iosephus contra Apionem legit *οὗτοι*.
46 Σύριοι] Inter hos numera Thracicam gentem Odomantas, quos Iudæos ait esse Scholiastes Aristophanis ad *Acharnenses*.
P. 126 *l.* 11 Λῖνον ἐργάζονται] Eustathius ad Dionysium ait *ἀμπέχεσθαι* sed Herodotus tantum *περὶ ὑφῆς* loquitur.
15 Ἀπικνεύμενον] Locum hunc codices scripti sic legunt, *ἀπικνεόμενον, κ. Α. Τὰς δὲ σήλας τὰς ἴσα κατὰ τὰς χώρας —— οὐκ ἔτι ἐπιφαίνονται περ.* Habes apud Tacitum l. 2. *Ann.* 60.
19 Συρίη] Iosephus capite 3. l. 1. ubi de Sethi columnis loquitur, non disertim affirmat a Setho positas fuisse; famam sequitur. Lateritiam columnam ad sua usque tempora permansisse ait *κατὰ τὴν Συριάδα*.
27 Τόξον] Codex Arch. *τόξα* uti et Interpres.
32 Ἐγὼ τήνδε] Hanc inscriptionem integriorem exhibet Diodorus. *Τήνδε τὴν χῶραν ὅπλοισι κατεσρέψατο τοῖς ἑαυτοῦ βασιλεὺς βασιλέων καὶ δεσπότης δεσποτῶν Σεσόωσις.* Ex his corrigas, licet, Herodoti illud *ὤμοισι*, quod factum ex *ὅπλοισι*. Sane in codice Arch. legitur *νόμοισι*.
P. 128 *l.* 31 Λόγον μάλισα ἄξιον] Codex Arch. *λόγου*.
44 Τὸ ἱρὸν Ἑλένης] Codex Arch. *εἶναι Ἑλένης* mox *ὡς ἐδιαιτήθη*.
P. 129 *l.* 10 Ἐπιβάλητε] Codex Arch. ut Interpres, *ἐπιλάβηται*. Eustathius tamen *ἐπιβάληται*. Infra l. 23. *ἐργασάμενος* l. 29. *πρωτ. λέγων* l. 31. *ἀπαγάγετε*.
21 Θῶνις] Sunt Ægyptiaca Θὼς et Θῶν. Habes in Μανεθὼς, et Μανεθών. Multa huc spectantia collegit Eustathius ad Odyss. Δ.
38 Τοὺς ἱκέτας] Codex Arch. *οἰκέτας ἀνακομισθέντων δὲ πάντων, εἰρώτα*. Infra linea 46. *οἱ λεγόμενοι οἰκέται*.
P. 130 *l.* 5 Καὶ μάλα] Codex Arch. non agnoscit *μάλα*.
15 Μετορμίζεσθαι] Codex Arch. *γῆν ἄλλην τινὰ μετεωρίζεσθαι*.
52 Μενέλαος] Codex Arch. Μενέλεως p. 131. l. 15. *Τευκρίδα γῆν*.
P. 131 *l.* 16 Μενέλεων] Hæc apud Homerum Iliados *γ*.
47 Ὄκου ἑτράπετο] Codex Arch. confirmat lectionem marginis.
P. 132 *l.* 6 Φρενοβλαβής] Confer Eustathium ad Odyss. Δ. p. 174. Basil. Infra 20. Codex Arch. legit, 770 *ὑπ' ἐκείνῳ*, et *ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ*. Deinde 30. l. ut in margine.
35 Ῥαμψίνιτον] Codex Arch. Ῥαψίνητον. Africano Ῥαψάκης, Eusebio Ῥάμψες, Diodoro Ῥέμψης, dicitur.
40 Καλέουσι Θέρος] Propter repetitionem huius vocis non dubito, quin ea quæ in margine stant, omissa fuerint: nulla est ratio cur quispiam ea adderet, si non ab initio hic occurrerant.
48 Οἰκοδομέεσθαι] Codex Arch. *οἰκονομέεσθαι οἴκημα λίθινον, τοῦ, τῶν*.
P. 133 *l.* 26 Στῆσαι] Codex Arch. hæc quæ sequuntur, habet; 1. *σῆναι* 2. *ἐσδῦντος* 3. *ἰθέως τῇ πάγῃ ἔχεσθαι* 4. *ἔχον, διανοούμενον πορευόμενον*, quod est *abiisse* apud Interpretem.
43 Κατασήσαντα] Codex Arch. *κατασῆσαι, ἐντελασθαι τέ σφι*. Infra *μηχανῆσαι*, deinde *κομίσῃ* et *ἀπειλεῖν αὐτὴν*, mox *φυλάσσοντας ἦν ἴσον τὸν κρεμ.*
P. 134 *l.* 9 Ποδεῶνας] *Colla, cervices.* Apud Apollodorum 3. Ἀσκοῦ τὴν προὔχοντα ποδάνα μὴ λύσῃς.
21 Προσαγαγέσθαι] Codex Arch. *προσαγαγεῖν* ut Interpres.
38 Κατίσαι ἐπὶ οἰκήματος] Verte, in *fornice, lupanari.*
P. 135 *l.* 24 Ἄϊδην] Ægyptiis dicebatur Amenthes. Plutarchus *Iside.*
P. 136 *l.* 5 Ἑλλήνων] Intelligit *Orphea, Thaletem, Homerum, Pythagoram.*
14 Ἐργάζεσθαι ἑαυτῷ] Codex Arch. *ἑαυτοῦ*. Infra *ἐγγενέσθαι τριβ.* codex A. *ἐπιγινέσθαι*.
25 Πυραμίδος] Vide Pyramidographiam Ioannis Gravii. Cheops ille Diodoro est Chembes.
P. 137 *l.* 26 Μνημόσυνον] Omnes scripti *μνημήϊον*. Mox *τῆς ἐσι τὸ κᾶλον*.
34 Λέγουσι] Codex Arch. *ἔλεγον* deinde Χεβρηῖνα pro Χεφρῆνα.
P. 138 *l.* 6 Φιλιτίωνος] Cod. Arch. Φιλτιος.
11 Λαὸν τετρυμένον] Codex Arch. *λεὼν τετρυγμένον*.
P. 139 *l.* 21 Εὐσεβὴς ὤν] Codex Arch. Εὐσεβέων. Mox *τὸ χρεὼν ἦν*.
49 Λιπόντων] Codex Arch. *λειπομένων* codex Eton. *ἦν λειπομένη*.
P. 140 *l.* 1 Ἰάδμονος] Suidas in Αἴσωπος, et Ῥοδῶπις et Plutarchus in libro *de sera numinis vindicta.*
17 Πυραμίδα] Hæc lectio solicitari non debet. Apellas Ponticus apud Suidam credidit Pyramidem ab hac constructam fuisse.
26 Βουπόρους] Suidas in Ῥοδῶπις. Scribitur et Βουτόρους. Vide eundem in Βουτόρος.
36 Ἥσσον] Codex Arch. *κρῆσσον δὲ τῆς ἑτέρης περιλέσχην· οὗτος χαρ. δέ*. Aliter legit Interpres.
39 Κατεκερτόμησέ μιν] Nescio an fratrem; certe Rhodopin infectabatur, vocabatque Δωρίχαν, teste Suida.
45 Εὖ γεγλυμμένους] Codex Arch. *ἐγγεγλυμμένους*.
P. 141 *l.* 15 Μή με κατονοβῇς] Codex Arch. *κατονομασθῇς*. Mox *προσέχοιτο*. Deinde Αἰθιοπάτε καὶ Σάβακον. Porro *οἰκεόντων* pro *ἀδικεόντων*. Denique pro *κάρτα ὑψηλαὶ*, habet *καὶ κάρτα*, ut in margine.
43 Βούβκεις] Redditur et *κίλουρος. Stephan.*
P. 142 *l.* 10 Ἔσι δ' ἔσωθεν] Codex Arch. *ἔσωθεν μὲν ἅλσος δ μ. πεφυτευμένον*. Deinde l. 17. *ἄρχοντα Αἰγ. ἐκχωρήσειν*.
47 Νήτῳ Ἐλβώ] Solus Eton. Ἑλκώ.
P. 143 *l.* 5 Ἐξαιρέτους] Codex Arch. *ἐξαιρέτως*. Infra, *τούτοισι δή μιν*, ut et margo.
37 Γενεαὶ γὰρ] Homerus in Nestoris annis pauciores aliquanto numerat.
49 Καταβῆναι] Codex Arch. *καταδῦναι*.
P. 144 *l.* 4 Ἑκαταίῳ] Historicus fuit, non fabulator, tametsi Diodoro inter eos recensetur qui ad fabulas declinare soleant. Scripsit autem libros complures *γενεαλογιῶν*, in quibus suam quoque intexuit familiam. Mox ut in margine, codex Arch. *Οὐ γενεαλογήσαντι*. Plutarchus libro de Iside, quædam ex Hecatæo adfert de Psammeticho, unde et historias Ægyptias eum attigisse colligas. Hæc autem verba, *ἑαυτὸν, καὶ ἀναδήσαντί τε*, desunt codici Arch. nam infra occurrunt. Citat Hecatæum Herodotus, p. 376, 377.
21 Ἐς ὃ τοὺς] Codex Arch. Ἐς ἑαυτοὺς. Pro *ἀπέδεξαν*, idem ponit *ἀπηρίθμησαν αὐτοὺς, Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον*.
27 Σφέας πάντας] Codex Arch. *σφ. αὐτοὺς*. Hunc locum citat Athenagoras *Legatione*, p. 31. et legit quæ cod. Arch.
41 Λεγομένων] Θεῶν addit codex Etonensis. Arrianus l. 11. adfert hunc locum.
P. 145 *l.* 42 Χαλκέη φιάλῃ] Vide pag. 147.
48 Μοίριος] Codex Arch. perpetuo Μύριος.
P. 147 *l.* 4 Ἐξαπόδου] Codex Arch. *ἐξαπέδου*, ut in margine.
17 Μεσόγαιαν] Codex Arch. *μεσόγεαν*, et infra *ὑπογειοισιν* et quidem perpetuo.
42 Φιάλας χρυσέας] Athenæus VI. c. IV. miris modis pervertit hanc historiam.
P. 148 *l.* 30 Χαλκῷ] Putat Eustathius ex Homerico, Ἐρκεῖ χαλκείῳ, hoc oraculum fuisse desumtum. Diodorus ait milites Psammeticho conductos fuisse ex Caria, Ionia, et Arabia.
32 Μαθὼν τὸ χρηστήριον] Pigres Car docuit Psammetichum, suos cives primos galeis cristatis usos esse. Polyænus l. 7. c. 3. Vide Schol. Aristoph. in *Avibus*, p. 555. 771
42 Φανῇ ὁ Ἆπις] Festum dicitur Θεοφάνεια.
47 Ἔπαφος] Æschylus *Suppl.* Καὶ Ζεὺς γ' ἐφάπτωρ χειρὶ φυτεύει γόνον· et *Prom.* Ἔπαφῶν ἀταρβεῖ καὶ θίγων μόνον.
P. 149 *l.* 9 Πρὸς ὀλίγον] Codex Arch. *πρὸς θαλάσσης ὀλίγον*.
42 Θωύμαστότερον] Codex Arch. Θωῦμαστότατον. Quæ autem hic dicitur Insula Chemmis, non recte sic dicitur. Nam Chemmis et urbs et insula alibi ponitur ab ipso Herodoto. Adde quod codex Arch. legat Ἔχεμις, quam quidem lectionem secutus est Eustathius ad K. Odysseam. Sane Stephanus in Χέμμις scribit huius insulæ nomen per *β*, itaque apud Hecatæum reperisse se testatur. Verba Hecatæi ex Περιηγήσει Αἰγύπτου hæc sunt: Ἐν Βούτοις, (mallem ἐν Βούτοι) *περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Λητοῦς, ἐσι νῆσος Χέμβις ὄνο-*

ὄνομα, ἱρὴ τοῦ Ἀπόλλωνος· ἔστι δὲ ἡ νῆσος μεταρσίη, καὶ περιπλεῖ, ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ κινεῖται ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Vides ut alibi, ita quoque hic, Herodotum ipsa Hecatæi verba posuisse.

P. 150 *l.* 2 Ἐμπεφύκασι] Postulat Ionismus ἐμπεφύκᾶσι, ut est in cod. Arch. et apud Homerum: mox συχναὶ, cod. Arch. l. 11. ὅτε δὴ πᾶν, codex Arch. Idem Ὀσίριος et Λητὼ habet.

16 Ὧρος] Codex Arch. Ὧρας. l. 20. idem legit ποιητέων λεγομένων.

20 Δήμητρος] Diana, Luna et Proserpina eædem sunt. Æschylus in septem ad *Thebas* vocat Dianam; Λητογένειαν .. ὄραν.

26 Ἄζωτος] Codex Arch. Ἔζωτος. Infra idem τῆς μῆκος μέν.

P. 151 *l.* 3 Ὀρύσσοντος] Codex Arch. Ὀρύσσοντες. Infra pro ἐπίδηλοι, εἰσὶ δῆλοι.

14 Μαγδόλῳ] Alii cum ω in penultima. Eius mentio in Exodo, Ezechiele et Ieremia. Eusebius ait fuisse πρὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ezechiel. ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Συήνης. Atque Mageddo urbs erat mediterranea, prope quam hoc prælium fuisse commissum Sacra Scriptura testatur. Iosuæ cap. 17. Mageddo dicitur Chaldæo Migdo; quod parum abest a Migdol, quo modo Pagninus legit Exodi 14. ubi vulgo Magdolum.

15 Κάδυτιν] Stephanus legit Κάλυτιν. Infra pag. 161. Κάνδυτις dicitur codici Arch. in Mappis vulgaribus, *Cadissa*. A Magdolo recta tendit Necho ad Carchemishum: ut 2 Chron. 35. vers. 21. legitur. Hujus ad Euphratem situs arguit eam esse urbem, quam Ammianus vocat Cercusium, Zosimus Κιρκήσιον. Vide Ortelium in *Circesium*, et *Cadusii*. Opinor Κάδυντιν primo vocatam hanc urbem, deinde Cerchemishum, a clade; vox enim significat *urbem deletam*. Eam post multa secula Diocletianus munivit. Vide p. 161.

P. 152 *l.* 24 Ἑλών] Codex Arch. ἑλθών.

P. 153 *l.* 16 Διαρχίρηται] Codex Arch. διήρηται. Mox Πατρημίτης, ut supra.

24 Σεβεννίτης] Codex Arch. Σεβεννύτης. Codex Eton. Σενεννίτης.

25 Ὀνουφίτης] Codex Arch. Κουφίτης· sed Ptolemæus et Dio Prusensis priorem lectionem confirmant. Codex Arch. mox, Ἀνύσσιος, Μιεκφορίτης.

32 Ἐκδεκόμενοι] Codex Arch. recipit omnes lectiones, quas margo huius paginæ habet.

49 Χαλασιρίων χιλ.] Codex Arch. —— ρίων δὲ χ. ——

P. 154 *l.* 7 Ἐπικούρους] Codex Arch. Κᾶρας.

35 Τοὔνομα, ἐν Σαΐ] Athenagores aliter, Τοὔνομα. Ἐν Σαΐ. Totum locum aliter legit codex Arch. et melius quam editus, ἐχόμεναι τοίχου. Sic quoque Athenagoræ interpres legit. Mox pro ἐργασμένη, cod. Arch. ἐρμοσμένη.

46 Εὔσομα κείσθω] Citat Plutarchus l. de defectu Oraculorum. Linea 33. cum margine ἀγνωμοσύνῃ codex Arch.

P. 156 *l.* 1 Ὅτε ἦν Ἰδιώτης] Margo rectius καὶ ὅτε ἦν ἰδιώτης. Ita quoque codex Arch. Eandem lectionem habet Athenæus l. vi. c. xvii.

15 Ἀληθέων] Codex Arch. cum Valla, ἀληθῶς θεῶν ἐόντων.

36 Ἀτὰρ ἔσωθεν] Codex Arch. ἃ γὰρ ἔσωθεν τὸ μῆκός ἐστιν.

42 Πολλοῦ, καταχθόμενον] Codex Arch. hæc omnia sic leviter sed in melius mutat, ἀχθόμενον, οἱ δέ τινες, διὰ τοῦτο· ἓν δὲ καὶ ἐν M.

P. 157 *l.* 3 Ἐσᾶσι] Codex Arch. ἐσᾶσιν Αἰθιοπικοῦ ἐόντος λίθου.

8 Τῇ ἴσι τε] Codex Arch. Λέγουσί τε τό.

P. 158 *l.* 15 Λαδίκη] Codex Arch. Δαδίκη, perpetuo. Vide p. 197. l. 43.

32 Τετραμμένον] Codex Arch. ἱδρυμένον. Marcellinus in *Vita* Thucydidis non vere pronunciavit, *totus II. Herodoti liber mentitur hypothesia.*

AD LIBRUM TERTIUM HERODOTI.

Pag. 159 *l.* 7 Βουλῆς] Codex Arch. συμβουλίης. Mox tamen συμβουλῇ.

P. 160 *l.* 2 Διαβεβλημένος] *Derisus.* παραλογιζόμενος. Hesychius, et Schol. *Aristophanis, Avib.*

772 32 Νιτῆτι] Codex Arch. Νίκητι· mox πρεσβύτατον.

42 Ἐπικούρων Ἀμάσιος] Codex Arch. —— ρων τῶν Ἀμ. —— οὔνομα δὲ ἦν οἱ Φ.

45 Ἄμασιν διαδράσκει] Idem.

47 Οἷα δὲ ἐόντα] Codex Arch. ὅ δε.

P. 161 *l.* 14 Καδύτιος] Codex Arch. Κανδύτιος. Mox Ἰκνύσου. Stephanus Ἴνυσσος. Infra τῆς Ἀραβ. rectius codex Arch. τοῦ Ἀραβ. prout infra. Adhuc, ἀπὸ δ' Ἰκνύσου πόλιος Συρίων.

32 Κείμενον] Codex Arch. κεινὸν, quod vidit Interpres.

41 Ἐπὶ τῶν παλαιῶν] Codex Arch. ἐπὶ τὸν παλαιὸν.

44 Ἕλξαντες ὕδατι] Cod. Arch. Σάξαντες ὕδατι, ἐπὶ τὰ χασά· ut pagina 162. l. 21. Recte.

47 Ἀράβιον] Codex Arch. cum Interprete, legit hic βασιλέα.

P. 162 *l.* 7 Κροκύην] Codex Arch. κροκίδα.

16 Ὑποτρόχαλα] Codex A. περιτρόχαλα. Sic Plutarchus, ex hoc loco. Κουρὰν hanc σισόην (ex dictione Hebræa) vocant 70. Levit. c. 19. ubi vide Scholia edit. Rom. Chœrilus apud Iosephum l. 1. contra Apionem. —— κορυφὰς τροχοκούριδες ——.

17 Οὐροτάλτ.] Codex Arch. Ὀρατάλ. Eadem est lectio codicis Oxoniensis, uti notat optimus doctissimusque vir, Edoardus Pocockius in Notis ad *Specimen Arab.* p. 107. quem vide.

29 Ῥαψάμενον] Codex Arch. ἀψάμενον· mox idem pro τούτων, τοῦτον· et infra pro σώζωσι, ποτίζωσιν.

40 Τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα] Codex Arch. tantum τεσσαράκοντα, at Diodorus ei dat annos 55.

41 Οὐδὲν οἱ ἀνάρσιον] Codex Arch. facit cum margine.

46 Ἔσθησαν] Suidas ἔσθησαν γὰρ τότε Θῆβαι, οὐδαμῶς πρότερον ὑσθεῖσαι.

P. 163 *l.* 7 Τῷ Φάνῃ Codex Arch. ut prius τὸν Φάνην· mox ἐπ' Αἰγύπτου.

19 Περικεχυμένων] Codex Arch. κεχυμένων· infra ξυρῶνται τὰς κεφ.

33 Φορέουσι] Addit Codex Arch. τὰς κεφαλὰς, ita et Valla.

P. 164 *l.* 18 Πάρησαν] Codex Arch. παρήεσαν· mox παρὰ τοὺς πατ. et ἄλλοι πατέρες· non, πάντες.

21 Ψαμμήνιτος] Codex Arch. perpetuo ψαμμαίνετος· idem mox προσιδὼν, et παρεξελθουσέων, et ἤγοντο, reliquaque, quæ mox in margine.

43 Ποιεύμενον πᾶν] Codex Arch. ἅπαν ἐπ' ἐκείνου ἐξ ἐκάστης ἐξόδου. Mox ἐπειρώτα.

P. 165 *l.* 48 Κατακαῦσαι] Vide excerpta Ctesiana p. 653. in fine.

P. 168 *l.* 3 Δολερὰ καὶ αὐτέων] Hæc ex Herodoto non est dedignatus mutuari Plutarchus. Bis tanquam suis usus est; semel Herodoto attribuit.

17 Σιτούμενοι κόπρον] Iulianus quadam Epistola hinc, κόπρια legit.

18 Ἀνέφυρον] Codex Arch. ἀναφέρων.

43 Ἐξ ὑέλου] De his Herodoto contradicit Ctesias p. 579.

P. 169 *l.* 16 Στρατευόμενος] Codex Arch. πορευόμενος· uti et Interpres. Mox cod. Eton. pro ᾗιε habet ἦγεν, male.

37 Θηβέων δέ] Cætera ad καταβὰς non agnoscit cod. Arch. neque Interpres. Pro Θηβέων idem, ut mox, legit Θηβαίων.

41 Ἐπορεύοντο] Hæc ex scribæ hallucinatione etiam supra ponebantur, loco non suo.

43 Ὄασιν] Ægypti, vel Libyæ urbem. Duris Samius quoque μακάρων Νῆσον vocabat, teste Stephano in Λύασις· vide eundem in Ταυις. Cod. Arch. habet μακάρων νῆσοι, quod probo; sunt enim plures insulæ: imo Eustathius ad Odyss. Δ, hæc verba legit, ut cod. Arch.

P. 170 *l.* 5 Ἐπαΐοντες] Codex Arch. ἐσαΐοντες.

13 Ἐπιφανέος] Diodorus videatur p. 76. Plutarchus *Iside* p. 367.

36 Σέλας] Mela l. 1. *non coitu pecoris, ut aiunt, sed divinitus et cœlesti igne conceptus.* κατίσχειν opponitur τῷ ἀνίσχειν, verte, *descendere.* Omnia huc facientia vide apud Pignorium Mensæ Isiacæ p. 35.

39 Μέγας] Cod. Arch. et Eton. μέλας. Mela, uti supra, *Bos niger, certis maculis insignis:* Eusebius, τὸ μέλαν τοῦ σώματος. *Præp. Evang.* l. 3. c. 12.

P. 171 *l.* 6 Ἐδικαιεῦντο] Cod. Arch. ἐδικεῦντο.

22 Ἀρχῇ] Ut in margine.

40 Βασιλῆΐους δικ.] Cod. Arch. καλεομένους δικ.

44 Τοῖσι] Addit hic recte cod. Arch. Πέρσῃσι.

P. 172 *l.* 28 Εἴῃ ἀμείνων] Cod. Arch. ἐοῦσα εἴῃ καλλίων· mox δασείαν, ut in margine, et οἰκειοτάτους, ut Valla.

P. 173 *l.* 1 Φιλονεικίῃ] Codex Arch. cum Valla φιλοτιμίῃ.

4 Φασὶ Πέρσαι οἶνῳ προσκεισάμενον] Cod. Arch. rectius, quam editur.

14 Τῇ γινομένῃ κρίσει] Cod. Arch. melius opinor impresso.

19 Σύ νυν μάθε, εἰ] Cod. Arch. μάθε αὐτός· mox λέγουσι ταῦτα παραφρονέοντες· ἦν μέν.
39 Ὁμοίως] Cod. Arch. ὁμοίους.
45 Ἀγαθῶν τε προν.] Cod. Arch. ἀγαθόν τε.
773 *P.* 174 *l.* 12 Οὕτοι χαίρων] Cod. Arch. οὔ τι χαίρω· mox τὰ τόξα.
34 Πατοικοῖσι] Scaliger a Pathach, quod in Piel significat *insculpsit*. Ovidius dixit —— *picios verberat unda deos*. Bochartus a Batach; *fecurum esse* deducit. Herodotus locat in prora; Hesychius in puppi; quod est veri similius. Vide Hesychium in Γιγνᾶν et Εὐφράδης. Item Seldenum de *Diis Syris*. Videntur Patæci fuisse dii tutelares, quos ad naufragia vitanda invocabant. Iidem Cabiri sunt et Corybantes, Magni Dii, i. e. potentes. Vide omnino Bochartum l. 1. c. XII. In Samothracia ante portum duo simulacra, quibus Castor et Pollux denotabantur, stabant. His naufragio liberati vota solvebant. Pauli Apostoli navis eos habebat παράσημον. Mox περιάγουσι, *pingunt*.
41 Πανταχῇ] Cod. Arch. πολλαχοῦ, cod. Eton. πολλαχῇ.
49 Ἄλλον] Ita cod. Arch.
P. 175 *l.* 10 Καλλατίας] Stephanus ex Hecatæo cum unico λ scribit. Eadem est scriptio codicis Arch.
16 Πίνδαρος] Paulo plenius Plutarchus ad *Principem ineruditum*; Item Cl. Alex. Strom. 2. Νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς, θνητῶν καὶ ἀθανάτων.
32 Ἰθύσειε] Hoc est ὁρμήσειε· et ἰθὺς, ἡ ὁρμή. Alibi noster παθητικῶς, ἰθύοντο στρατεύεσθαι. Mox cod. Arch. pro ἔκτητο habet κέκτητο.
45 Πολλῷ δέ τοι] Cod. Arch. πολλῷ δὲ ἔτι —— γενομένης.
48 Ὧδε λέγει] Suidas in χαίρειν hanc formulam veterem fuisse notat.
P. 176 *l.* 2 Θεῖον φθονερόν] Eustathius φθονεροὺς τοὺς θεοὺς ἐξ Ὁμήρου οἶδεν Ἡρόδοτος.
15 Τοὶ τῶπὸ τοῦδε] Cod. Arch. τὸ ἀπὸ τούτου ταῖς πάθαις· mox idem καὶ ἐν νόῳ λαβών.
22 Ἦν εἰ σφρηγὶς] Cod. Arch. ἦν ἡ σφ. Mox Θεοδώρου Τιμόκλεος. De hoc Theodoro apud Athenæum, Paulaniam, et supra pag. 19. Fuit et alius horum temporum nobilis δακτυλογλύφος; Pythagoræ pater, Mnesarchus. Vide quæ Suidas iii Σμάραγδος.
25 Τάδε] Cod. Arch. hic et ubique pro τάδε legit τοιάδε.
P. 178 *l.* 2 Εἶχε ἑτοίμως] Suidas hæc verba laudat in Νεώσοικοι. Legit autem paulo rectius, εἶχεν ἑτοίμως. Mox cod. Arch. ἐξελαθέντες.
11 Ἔφασαν τὸν ἀλφ.] Cod. Arch. cum margine, τὸν θύλακον ἀλφ. mox περιεφγάσασθαι.
16 Οὔκω τι] Cod. Arch. οὐκ οὕτω τιμ. δεόμενοι. Locum hunc acriter vellicat Plutarchus libro contra Herodotum.
24 Ἐρίοισι ἀπὸ ξύλου] Codex Arch. legit ζώων ἐννυφασμένων χρυσῷ καὶ ἐρίοισι, ἀπὸ ξύλου. Theophrastus novit ἐριοφόρα δένδρα Lego etiam ἔριον ἀπὸ ξύλου dici ὀρτάριον apud Rhetorem ineditum. Hæc sunt apud Indos frequentissima.
34 Κερκυραίων γὰρ] Plutarchus, l. contra *Herodotum*, hæc examinat. Laërtius in *Periandro* eadem cum Herodoto tradit.
P. 179 *l.* 3 Ἐς τοῦτο] Hæc cod. Arch. sic ordinat, ἐς τοῦτο δὲ τόδε ἐγίνετο ἔτι ἐς τωὐτὸν, ἐς ὅ οἱ Κ.
6 Περιάνδρου] Petavius in Paralip. lib. de *Doctrina temporum*.
18 Μέλισσαν] Laërtius, *Periandro* Lysiden vocat. Procles codici Arch. est Patrocles. Perinde est.
P. 180 *l.* 44 Ἀνακρίσεως] Cod. Arch. ἀποκρίσεως.
P. 182 *l.* 29 Εὐθὺς, οὔτε] Cod. Arch. ἰθὺς, ut et infr. l. 44.
P. 183 *l.* 4 Καπρίους] Cod. Arch. Κυπρίους.
47 Προσερέοντα] Cod. Arch. προελθόντες· forte προελθόντας. Mox, ἐς μέσον.
P. 184 *l.* 9 Εἶπε, Πρήξασπες] Cod. Arch. Πρήξασπες, ἔφη, οὕτω μοι διέπρηξας τ. τ. πρσσε. πρῆγμα. Infra 27. ἐς ὄψιν.
34 Ἐπιθέμενον] Cod. Arch. ἐπιέμενον.
P. 185 *l.* 5 Μύκης] Scholiastes Nicandri *Alex.* τὸ ἄκρον τοῦ ξίφους, τὸ κατακλεῖον τὴν θήκην.
24 Καταλελάβηκε] Cod. Arch. κατέλαβε. Mox pro ἔκρυπτον, idem ἔπρησσον.
P. 186 *l.* 16 Μήδ' ἀνασωσαμένοισι ἀρχήν] Cod. Arch. τὴν ἀρ. Hæc non vertit Interpres.
24 Κατείρεικον] Apud Hephæstionem de Metris, κατερύκεσθε χιτῶνας.
P. 187 *l.* 1 Κατάδηλος τρόπῳ] Cod. Arch. ὃς ἦν. Ita et Interpres.
10 Φαιδύμη] Cod. Arch. hic et sequenti pagina Φαιδίμη.
P. 188 *l.* 3 Μέρος ἐγίνετο] Vide l. *Esther*, cap. 2.
10 Ἀσπαθίνην] Cod. Arch. semper Ἀσπαθόνην.
P. 189 *l.* 5 Πάριμεν] Cod. Arch. τῇ, πάρειμι, Φάς τε ἥκειν.
P. 190 *l.* 6 Ἐν αἴνῃ μεγίστῃ] Alibi ἐν αἴνῃ, quasi ἐν τιμῇ. Hic autem ἐν αἰτίῃ legit Valla; et recte vertit; aliter licet sentiat auctor Lexici Ionici. Arch. codex legit αἰτίῃ· ut libro 6.
12 Ὑποσχομένου] Cod. Arch. ut Valla, ὑποδεκομένου· consentit Etonensis.
27 Ὡς ἐς τοῦτο] Rectius τοῦτον. Ita cod. Arch. ita Valla.
47 Οἰδεόντων] Valla hic nihil vidit, p. 218. eadem hæc locutio recurrit. Infra τεθαρσηκότες.
P. 191 *l.* 35 Συνεσπίπτουσι] Magis placet codicis 774
Arch. scriptura συνεμπίπτ. Infra ἔτι ἐσεώς. Arch. et Eton. et mox ἐσεῶτα. Tum ἔξω ἔθεον, ut Valla.
P. 192 *l.* 16 Ἐντὸς πέντε ἡμ.] Cod. Arch. ἐκτὸς π. ἡ. ἐγένοντο.
22 Μούναρχον] Cod. Arch. cum margine Μούναρχον μηκέτι γενέσθαι.
P. 194 *l.* 14 Μουνάρχου] Cod. Arch. hic et infra μουναρχίης.
25 Ἐκεῖνοι] Cod. Arch. stabilit lectionem marginis.
34 Καὶ ἄρχεται] Cod. Arch. καὶ οὔτε ἄρχεται πλὴν τοσαῦτα.
40 Ἑκάστου ἔτους] Confer paginam 221.
P. 195 *l.* 4 Ἔχειν τὴν βασιλ.] Cod. Arch. addit Καμβύσεω.
44 Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεος] *A matre expositus, equæ uberibus lactatus est, ab equorum curatore Spargapiza. Idem binnitu equi rex declaratur.* Ptol. Heph.
P. 196 *l.* 23 Τὰ ἑκαστέρω] Cod. Arch. προσεχέας, ἄλλοισιν ἄλλα ἑκατέρω ἔθνεα νέμων, ἀρχὰς καὶ φόρων πρόσρδον.
44 Ἀλυσονίων] Cod. Arch. Ἀασονίων. Mox pro Τγενέων cod. Eton. Αὐγεννέων· cod. Arch. Αὐτενέων. Talentorum summa literis numeralibus in margine cod. Arch. ponitur, in ipso textu dictionibus integris.
48 Συρίων] Cod. Arch. Ἀσσυρίων, ἑξηκόσια καὶ τριηκόσια. Infra pro φρουρέουσαν, idem habet φορέουσαν, et ἀναισιμοῦτο.
P. 197 *l.* 33 Ὀρθοκορυβαντίων] Cod. Arch. cum margine; mox Παντιμαθεῖται.
36 Ἀπὸ Βακτ.] Cod. Arch. Βάκτρων δὲ μ. Λίγδων, ἑξηκόσια καὶ τριήκοντα. Mox Πακτυικὴς.
P. 198 *l.* 5 Μαντιηνοῖσι] Margo et cod. Arch. consentiunt, de his prius. Vide pag. 407.
7 Μαρσοῖσι] Cod. Arch. Vossius ad Melam, p. 13.
42 Καλαντίαι] Supra p. 175.
49 Ἔταξαν] Cod. Arch. ἐτάξαντό. Ita Valla. Mox Καυκάσιοι.
P. 201 *l.* 40 Εὐπετέως] Cod. Arch. δυσπετέως. Consule paginam proximam.
P. 202 *l.* 6 Ἀνιηρά] Cod. Arch. ἀνιητά. Hinc videtur Aristoteles hausisse, τὰ ἁρπακτικὰ οὐκ ἀγελαῖα.
7 Λαγωός] Cod. Arch. ubique λαγός. Mallem λαγώς.
12 Ἀναιρέεται] Eustath. legit ἐπαναιρέεται, hoc est, ἐπαναλαμβάνεται.
18 Αὐξανόμενος] Cod. Arch. αὐξόμενος· v. p. 211. —— ἐσικνέεται καταγνάφων.
33 Ὀφίων] Cod. Arch. Eton. ut et margo τέκνων. Valla itidem. Quod haud dubie rectum est.
P. 203 *l.* 6 Πεπλασμένας] Cod. Arch. προσπέπλασμένας ἐκ πηλοῦ.
12 Νεοσσιῶν] Forte νεοσσιῶν· mox Arch. cod. καταπταμένας· et linea 19. ἔτι τούτων Θαυμαστ.
29 Τριπηχέων] Margo et codex Arch. τριῶν πηχέων, quod quidem Ἰωνικώτερον.
43 Ἐσχατία] Scribe Ἔσχατιαι. Vide Stephanum in Λιβύη.
P. 204 *l.* 3 Βαρβαρικόν] Cod. Arch. et Valla Βάρβαρον· mox, τοῦτο δὲ οὐδενός· mox cod. Eton. μοι λέγοντος pro μελετῶν· cod. Arch. με λέγειν.
6 Ἐσχάτης] Cod. Arch. ἐσχάτου. Alii ἐσχάτων. Forte Ἐσχατιῶν.
22 Θωμανίων] Cod. Eton. Θαμναίων. Cod. Arch. Θαμυκίων. Mox, Ἄχις.
39 Μελίνην] Cod. Arch. μελίην.
49 Χρήματα] Darius ob hoc caupo merito dicebatur. Huc Martialis Epigramma facit.

Sit cisterna mihi quam vinea malo.

P. 205 *l.* 23 Οὗ συγκειμένοισι] Cod. Arch. σὺν ἐκείνοισι. Mox κλαίεσκε καὶ ὠδύρεσκε.

41 Περιεῖναί τοι] Cod. Arch. elegantius et Herodoteæ phrasi vicinius, περιεῖναι, τὸ, καὶ ἀλλοτριώτατον —— κεχαρισμένον.
P. 206 *l.* 17 Ἀνδρὸς λόγῳ] Cod. Arch. ἄνδρων λόγῳ.
22 Αὐτῆς] Cod. Arch. αὐτός. mox δι' ὅν τινα.
30 Ἀνακρέοντα] Erat Polycratis præceptor. Vide Ælianum in V. H.
36 Ὑποκρίνεσθαι] Hinc ὑποκριτὴς Dramaticorum.
45 Θαλασσοκρατέειν] Castor et Apollodorus in chronicis diligenter notarant θαλασσοκρατοῦντας. Vestigia vides apud Eusebium. Mox pro μοῦνος, cod. Arch. ἐς τὰ πρῶτα ἑλπ.
P. 207 *l.* 19 Μαίανδρον] Cod. Arch. Μαιάνδριον uti infra.
24 Προσδόκιμον] Cod. Arch. δόκιμον ἐπ. τοιάδε.
31 Ἐξέλλετο αὐτὸς ἀπιέναι] Non autem αὐτόσε.
P. 208 *l.* 21 Ἀπαρχιρημένους] Cod. Arch. παραιρευμένους. Quod melius. Τίς σὰς παρήειρε φρένας, Archilochus. Mox pro τῇ ἀρχῇ —— idem c. A. ταραχῇ. Vide p. 217. l. 32.
25 Κρανάπην] Cod. Arch. Κρανάτους.
27 Ἀγγελιηφόρον] Cod. Arch. Ἀγγαρήϊον, multo verius.
30 Ὑπείς] Ut et margo.
36 Οἰδαινόντων] Cod. Arch. (quod prius dictum) hic quoque οἰδεόντων.
43 Λογιμωτάτους] Cuius est interpretatio δοκιμωτάτους.
P. 209 *l.* 36 Θηρῶν] Cod. Arch. Θηρίων.
775 44 Ἀγρυπνίῃσι εἶχετο] Hunc locum Suidas multo emendatius exscripsit, ἀγρυπνίῃσιν συνείχετο.
P. 210 *l.* 9 Ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ὢν] Suidas δὴ ἐν ἑαυτῷ ὤν.
12 Ἱππάματα] Codex Arch. ἵππια μετὰ τὰ ἴσχυρα — ὕπνου μεταλαγχάνειν, Suidas. Infra δύο ζεύγεσι.
P. 211 *l.* 33 Αὐξανομένῳ] Cod. Arch. αὐξομένῳ, uti prius p. 202. Quid quod Eustathius hunc locum adducat, legatque, ut dixi. *L.* 39. Codex Arch. lectionem in margine agnoscit.
P. 212 *l.* 25 Πάντως] Codex Arch. πάντα.
26 Καταλείπειν] Mox Ἀπέσελλεν.
32 Φοινίκης] Ἐκ Φοινίκης, ἅμα δὲ αὐτῇσι.
39 Κρηςώνης] Cod. Arch. differte habet Κρότωνος. Hoc pacto supra legi oportere notavimus p. 21.
P. 213 *l.* 25 Ἐμπίπτουσι] Cod. Arch. ἐκπίπτουσι, *cum navibus suis deferuntur.*
32 Δι' αὐτοῦ] Ita Valla.
41 Cod. Arch. et E. ἐσάθη] Huius videtur locum occupasse ἐπρήχθη.
48 Οἵδε στρατ.] Nam id hic deest.
P. 214 *l.* 1 Συλοσῶν Αἰάκεος] Ita omnino. Vide pag. 175.
19 Πρὸς ἑαυτόν] Cod. Arch. αὐτόν, uti et Valla. Mox ᾧ ἐγώ. Infra εἰρώτων.
P. 216 *l.* 30 Κακῶς, πρόσεμ.] Cod. Arch. πάρος, cum Valla.
P. 217 *l.* 23 Ἐξεκήρυξαν] Cod. Arch. ἀπέπεμπον· cod. Eton. ἐξώθησαν. Hæc autem glossemata sunt.
P. 218 *l.* 18 Ἰδοῦσι] Cod. Arch. δούλοισι.
31 Cod. Arch. ἄλλῳ μέν νυν, et mox ὑποχειρίην.
P. 219 *l.* 3 Ἐξέπλωσας] Codices scripti ἐξαμβλωσας. Vide *Hesych.* in ἐξήμβλωσαν.
41 Πεπόνθεε] Cod. Arch. ἐπεπόνθεε.

AD LIBRUM QUARTUM HERODOTI.

Pag. 222 *l.* 10 Πρότερον] Supra p. 3. 7. 390. Eustathius hos peculiariter Τρῆρας vocat. Videndus Geographus.
P. 223 *l.* 40 Γονέας] Cod. Arch. et margo τοκέας· l. 4. Idem πιθανὰ pro πιφά.
44 Λειποξαΐην] Cod. Arch. Νιτόξαϊν. Non nunc primum istæ duæ literæ ab exscriptoribus confunduntur.
P. 224 *l.* 4 Ἀπώσασθαι] Cod. MSS. ἀπαλλάσσασθαι.
11 Τράπιοι] Pro Τράσπιες.
49 Χώρῳ] Cod. Arch. Χρόνῳ. Probat quoque Etonensis.
P. 225 *l.* 9 Μιχθῇ] Ita cod. Arch. Valla hic male omisit *Echidnam.*
18 Τρόφιες] Apud Homerum τρόφι κῦμα. Oppianus τρόφιν habet. Ergo non recte Hesychius dixit poni pro τρόφιμον. Τρόφιες sunt τέλειοι.
29 Εἰρύσαντα] *Educentem.* Interpres male.
P. 226 *l.* 14 Πρὸ πολλοῦ] Alii codd. πρὸς πολλοὺς, quod sequitur Valla.
42 Τραφθέντες] Cod. Arch. γραφέντες. Mox λεγόμενος pro γενόμενος.
P. 227 *l.* 15 Τεθνηκώς] Cod. Arch. τεθνηώς. Mox Ἀρτακίης, ut Valla. Mox ἐόντι, ut Valla, non ἰόντι.
32 Μεταποντίῳ] Valla legit, ut in margine. Ita quoque cod. Arch. Idem mox pro πόλιν habet χώρην, ut paulo infra.
36 Στῆσαι] Ita codex Arch.
40 Εἰπάντα] Ita codex Arch. rectius.
46 Ποιῆσαι ἐπιτελέα] Cod. Arch. ταῦτα ἐπιτ. Deinde ἔσηκε· quod rectius.
48 Περὶ δέ] Omnino πέριξ. Paulo infra ἀτρεκές, est omnium scriptorum lectio.
P. 228 *l.* 6 Τοῦπερ] Cod. Arch. τοῦ περὶ ὀλίγον.
12 Ἀκοῇ] Non agnoscit Valla, nec cod. Arch.
25 Ἔρημον] Arch. cod. ἔρημος, ut mox.
26 Ὕσπανις] Cod. Arch. et quidem perpetuo.
P. 229 *l.* 7 Μαιητίδος] Antiquior est lectio per Ω. eam habet cod. Arch.
19 Τούτοισι] Cod. Arch. τούτων —— τάξιν.
27 Ἰῦρκαι] Mela legit Τύρκαι· sed et Plinius.
34 Τετραμμένον] Cod. Arch. ἀποκλίναντι, quod agnoscit margo, nec tamen vertit Valla.
P. 230 *l.* 3 Ἄσχυ] Codex Arch. Ἄγχυ.
14 Ὃς ἂν καταρ.] Cod. Arch. φεύγων καταφύγῃ.
16 Ἀργιππαῖοι] Cod. Arch. Ὀργιεμπαῖοι. Zenobius Ὀργεμ. Plinius scriptus Argempheos. Mela *Arympæi.*
25 Ἀτρεκέως] Cod. Arch. ἀτρεκές.
42 Ἀποχρυσοῦσι] Cod. Arch. καταχρυσοῦσι.
P. 231 *l.* 1 Λέγοντες μονοφθ.] Cod. Arch. addit bene articulos τοὺς μον. et τοὺς χρυσοφ. Infra *l.* 7. Οὕτω δή τι. *l.* 11. Idem Τάφρης.
5 Ἄριμα] Hæc paulo aliter Eustathius ad Dionysium. Æschylo μόνωψ στρατός.
27 Οὐδὲ ὄνοι] Cod. Arch. οὐδὲ καὶ ὄνοι.
38 Φύει] Cum Interprete Cod. Arch.
40 Προσθήκας] Opinor ἐπεισόδια dicit, quæ in eo bene multa, sed et laudata Dion. Halicarnasseo. Ipse alibi vocat παρενθήκας. Has in eo culpat Marcellinus.
P. 232 *l.* 21 Ἐνδεδυμένα] Cod. Arch. ἐνδεδεμένα. De his lege Pausaniam in Atticis, Porphyrium π. de Abst. 5. 18.
39 Περιφερέες] Cod. Arch. Περφέρες. Hesychius, Πέρφερες, θεωροί.
P. 233 *l.* 19 Ἄργιν] Vid. Callimachum in Hymno in Delum, et Pausaniam.
26 Ἀγείροντας] Forte ἐγείροντας· Dictio est in sacris propria. Plutarchus de *Iside*, ὅταν θυιάδες ἐγείρωσι τὸν Λιχνίτην· et Interpretes Septuaginta ἐγέρθητι κύριε.
32 Ἀγχιστάτῳ] Cod. Arch. ἀγχιστάτη.
P. 234 *l.* 22 Τὴν παρὰ τήν] Cod. Arch. recte omittit παρὰ τήν. Paulo infra ἔρημος, quæ lectio supra etiam restituebatur.
P. 235 *l.* 12 Περιπλώσαντες] Cod. Eton. πλώσαντες τὴν Λιβύην. Valla forte παραπλ. Cod. Arch. περιπλώοντες Λιβύην.
15 Τεάσπεος] Vide p. 410. 541. Male Pausaniæ Τεάπιδος.
30 Παρὰ Ἡρακλ.] Cod. Arch. ἐπὶ Ἡρακλ. Mox Σολόεις, ut Eton. et margo. pro παρὰ βασιλ, idem legit ἐς βασ.
37 Φὰς τά] Cod. Arch. σφέας προσώτατα, et χρεωμένους.
42 Βρῶτα] Cod. Arch. πρόβατα. Valla *pecora.* Mox pro ἔλεγε, ἐλέγετο.
P. 236 *l.* 4 Ἐπιλήθομαι] Cod. Arch. ἐπιλήσομαι.
10 Σκύλακα] Si Scylax hic scripsit περίπλουν, qui sub eius nomine extat, mirum non significasse hoc, ut in aliis solet, Herodotum. Vide Suidam. Aiunt eum Dario opus inscripsisse.
11 Κασπατύρου] Supra, 201. p. Apud Stephanum vitiose Κάσπάπυρος.
37 Ἀσίεω] Stephanus in Ἀσία pro Κότυος videtur mihi legisse Λουδοῦ. Cod. Arch. habet Βότυος. Infra Τυρίης, ut in margine, codd. Arch. et Eton. Mox itidem προβαλέσθαι, et λόγιμον λεγόμενον.
P. 237 *l.* 16 Ἀρότρευ] Cod. Arch. et E. ἄρτου. Paulo infra ἔνυδρος.
36 Πόρατα] Cod. Arch. Τωρατά. Hinc Mela, Toreatas formavit.
41 Πρὸς ἑσπέρης] Cod. Arch. ἑσπέρην· ut mox πρὸς Βορέην.
43 Ὀρδισσός] Cod. Arch. Ὀρδησος. Hesiodo Ἀρδίσκος.
49 Αὔρας καὶ Τιβ.] Cod. Arch. Λύρας καὶ Τίβεσις.
P. 238 *l.* 1 Ἄθρις] Νοίας καὶ Ἄρτανις· ἐσδιδοῦσι. Cod. Arch.

8 Δέχεται] Cod. Arch. quod præstat.
9 Κάρμις] Codd. ambo.
12 Ἐκ Κελτῶν] Vide Eustath. ad Dionysium pag. 41. 42.
13 Μετὰ Κύνητας] Stephanus in Ἰβηρίαι videtur hunc locum attulisse.
15 Πολλῶν] Cod. Arch. ποταμῶν.
20 Οἱ] Utrobique omittit cod. Arch.
25 Ὀλίγου] Τὰ πάντα χρέεται. *l.* 27. Cod. Arch. ut in margine.
36 Τύρης] Melæ, Tyra. Suidæ in Σκύθαι, Τύρας.
41 Τπανις] Cod. Arch. semper Τσπανις· male.
44 Μήτηρ] Mela, *matrem eius accolæ appellant.*
49 Κρήνη πικρή] Stephanus in Τπανις idem ex Metrodoro docet. Pro δεινῶς autem hac in linea magis ex Ionica forma habet Cod. Arch. αἰνῶς.
P. 239 *l.* 5 Ἐξαμπαῖος] Mela, *ei cognomen est Exampeo.*
21 Κήτεά τε] Cod. Arch. κάτηάτε. De Antacæis meminit Hesychius, Ἀντάκεοι. Eustathius ad Dionysium locum exscripsit.
24 Γερρέου] Imo Γέρρου, ut infra l. 49. Est et hæc codicis Arch. lectio.
36 Ἱππόλεων] Cod. Arch. Ἱπολέω. Scribe, Ἱππόλεω. Nam Dioni est Ἱππολάου, in *Orat. Borysth.*
41 Ῥέει μὲν γάρ] Cod. Arch. ῥέει δὲ καὶ οὗτος.
47 Τπάκαρις] Cod. Arch. cum margine facit; sed nihil muto.
P. 240 *l.* 9 Ὄγδοος Τάναϊς] Tres has lineas citat Arrianus in III. Eustath. ad Dionysium.
29 Παπαῖος] Arrianus in *Bithyn.* Βιθυνοὶ τὸν Δία καλοῦσιν Πάπαν. Eustathius ad E. Ἰλιάδος.
30 Γῇ δὲ Ἀπίᾳ] Cod. Arch. Ἀπί.
31 Θαμιμασάδης] Cod. Arch. Θαγιμασά.
42 Καταρξάμενος] Omnes scripti ut Valla κατευξάμενος. Quod ideo observat Herodotus, quoniam alius Græcis mos. Ἀπαρχὰς post hæc faciebant, ut mox infra.
P. 241 *l.* 12 Καὶ ταῦτα τῶν κτ.] Cod. Arch. τὰ ἄλλα τῶν. Mox Ἀρχαίων, et συννέκται.
17 Ἄπεδον] Cod. Arch. et Eton. ἐπίπεδον.
20 Τπονοσέει] Cod. Vallæ videtur obtulisse ὑπονόσει.
39 Νομίζουσι, οὐδέ] Cod. Arch. νομίζουσι χρέεσθαι. Alibi ita loquitur Herodotus.
42 Ἐμπίνει] Cod. Arch. ἐκπίνει.
44 Ἀποφέρει] Pro ἀποδείρει. Mela, *referre.*
48 Ἐξίει] Cod. Arch. Ἐκσείει. Cæterum alia hic legit Interpres.
P. 242 *l.* 1 Ὀργίσας] Cod. Arch. ὀργήσας. Vulgo ὀργάσας. Hesychio μαλάξας, ἀναδεύσας.
22 Περιχρυσώσας] Cod. Arch. et Eton. καταχρυσώσας.
30 Ὀνομάρχης] Non Οὐνομάρχης.
39 Ῥάβδοισι] Scholiastes in Nicandri Ther. hunc locum respexit. Rabdomantia.
77748 Οἱ δὲ Ἐνάριες] Supra, libro primo ἐναρέες. Cod. Arch. οἱ δὲ Νάριες οἱ ἀνδρόγυνοι.
P. 243 *l.* 40 Ἐπιτάμνοντες] Hunc locum expendit Vossius ad Melam p. 112.
P. 244 *l.* 28 Θεραπεύοντες] Cod. Arch. οὗτοι δὴ θεραπεύουσι.
31 Καλλισεύοντας] Cod. Arch. non καλλίσους.
48 Ἐπ' ἵππων] Cod. Arch. melius ἐπ' ἵππου.
P. 245 *l.* 3 Ἐπισήσαντες] Cod. Arch. σπείσαντες· *l.* 20. λινέω.
21 Ταύτῃ δὲ πολ.] Male Interpres. Cod. Arch. legit ταῦτα. Verte, *bis vero longe super cannabis.* Hesychius in Καναμὶς (Κάναβις) videatur.
34 Ὠρύονται] Cod. Arch. Ὠρύεται. Vox notat ἐξικμᾶσθαι ἢ πυριασθῆναι. Vide Hesychium in Καναβισθῆναι et Ὄρος. Forte ἰδρύονται.
38 Λιβάνου ξύλου] Cod. Arch. Λιβανωτοῦ. Mox καταπλάσσονται.
46 Διέδεξαν Ἀνάχαρσις] Cod. Ἀναχάρσι τε καὶ δ. αὐ. Σκύλη. Dixit et Homerus, καὶ εἶρετο δεύτερον αὖθις.
49 Ἐκομίζετο ἐς ἤθεα τὰ Σκυθ.] Cod. Arch. ἐκομίζετο ἐς ἤθεα τῶν. Mox πλέων δ' Ἑλλησπόντῳ. Paulo infra μεγαλοπρεπῶς, et κατὰ ἑώρα.
P. 246 *l.* 12 Ἐκδησάμενος ἀγάλματα] Verte, *appensis collo simulacris*, intelligit, *cymbalum et tibiam*, &c. Vide Cl. Alexandrinum de Anacharsi. Sunt apud Herodotum Ἀγάλματα, sensu latiori, ea omnia, quibus quis oblectatur, deorum ἀθύρματα.
21 Ἐπιτρόπου] Cod. Arch. Ἐπίτροπον εἶναι, &c. Vide Laërtium et Suidam in Anacharsi. H. St. videtur verum hic tenuisse.
35 Ἄλλως πέπλασαι] Cod. Arch. ἄλλως πέπαισαι. Forte ὅλως πέπαισαι ὑπὸ αὐτῶν Ἑλλ.
40 Ἀριπείθεος] Cod. Arch. semper Ἀριπαθ. Infra Ὀπίη.
P. 247 *l.* 15 Οὔτε ἄλλου] Cod. Arch. et Eton. λαοῦ. Ita et Valla.
21 Πολλάκις] Cod. Arch. πλεονάκις.
37 Διεπρήσευσε] Forte διεπρέσβευσε. Cod. Arch. διετοίσευσε.
P. 248 *l.* 3 Τήρεω] Sic codex Arch.
9 Σιτάλκης] Cod. Arch. Σιδάλκης, perpetuo. Male. v. p. 423. l. 4.
18 Μήτρωα] Cod. Arch. μήτρω Σιδάλκῃ.
45 Πολλῶν] Cod. Arch. πολλόν. Ita Valla.
P. 249 *l.* 30 Πρότερον] Ante Argonautarum tempora: Infra Θωϋμασιότατον.
35 Pro διηκόσιοι Cod. Arch. τριηκόσιοι, quod verum est, et ex sequentibus confirmatur pag. seq.
44 Στενότητι] Cod. Arch. στενότατον, ut supra εὐρύτατος· *l.* 45. puto ἐσδιδοῖ reponendum; ut hic et alibi habet Cod. Arch.
P. 250 *l.* 35 Ἐδωρήσατο παισὶ δέκα] Cod. Arch. πᾶσα δέκα. Margo, πᾶσι. H. Stephanus putabat textum Græcum esse mendosum. Lego πᾶσι δὲ κεν. Hesychius, περὶ πάντων δὲ, *donis omnis generis*, vel *eximiis.*
36 Ζωὰγραψάμενος] Cod. Arch. ζῶα γραψάμενος, *ad vivum pingens.*
P. 251 *l.* 10 Κατὰ σχεδιήν] *Per pontem.*
12 Τέαρος] Meminit in v. Item Plinius. Eustathius ad x. Iliad. locum hunc in hæc verba adducit, excepto quod δυεῖν habeat pro δυῷν.
41 Κολωνούς] Eustathius λόφος, βουνός. Infra.
47 Κυρμιάναι] Cod. Arch. Σκυρμιάδαι, quod accedit ad Stephani Σκυμνιάδας. Sunt apud eundem Σκύρμιοι.
Ibid. Μυψαῖοι] Cod. Arch. Νιψαῖοι, rectissime. Stephanus Νίψα et Νιψαῖοι. Herodianum in IV. pro Herodoto laudans. Ortelius in hac voce emendandus est.
P. 252 *l.* 1 Ἀνδριότατοι καὶ δ.] Cod. Arch. καὶ γενναιότατοι καὶ δικ.
3 Ζάμολξιν] Codex Ζάλμολξιν δαίμονα. Eandem lectionem tuetur margo; item Hesychius. Vide Porphyrium v. *Pythagoræ.* Hesychium, et Suidam in Ζάλμοξις. Iulianus scripsit, eos libentius mortem, quam iter obire; tanta in Zamolxe fiducia.
5 Πεντετηρίδος] Cod. Arch. et Valla πεντηρίδος. Male.
32 Ἑλλήνων] Hellanicus apud Suidam hæc disertis verbis narrat. Fuit is Herodoto σύγχρονος, at paulo senior.
P. 253 *l.* 4 Δαρείου] Deest codici Arch. nec vidit Valla.
11 Ἐρξάνδρου] Cod. Arch. Ῥεξάνδρου.
P. 256 *l.* 18 Οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή] His addit cod. Arch. ἐσὶ τοῖς Γελωνοῖσι καὶ Βουδινοῖσι.
26 Ἴδῃσι] Cod. Arch. Ἴδη δὲ παντοίη. Est autem Ἴδη lingua Ionica δρυμῶν ὄρος, Hesychio. Didymo ὄρος: Interpres non vertit. Vide 277.
28 Ἐν δὲ ταύτῃ] C. A. ἐκ δὲ ταύτης. Uti et Valla.
P. 257 *l.* 6 Μάχης] Cod. Arch. consentit cum margine.
40 Ἐκτιλώσαντο] *Mitigabant.* Eustathius, Κτίλος, χειροήθης, ἥμερος, συνηθής.
P. 258 *l.* 36 Σολοικίζοντες] Cod. Arch. αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ ἀμαθῶς τι.
P. 259 *l.* 37 Καὶ ἐκεῖνοι] Cod. Arch. ἐκείνοισι.
42 Οὐκ οἰσόμεθα] Ita legit Valla cum cod. Arch.
P. 260 *l.* 4 Σκώπασις] Cod. Arch. κώπασις.
11 Ἰνδάνθυρσος] Cod. Arch. Ἰδάνθυρσος perpetuo. Vide Strabonem, 14.
13 Προσγενομένων, ἡμέρης] Cod. Arch. προσγενομένης μοίρης· ut sæpe infra.
P. 261 *l.* 7 Λύκος] Confer Arrianum III.
35 Ἐμβαλεῖν] Cod. Arch. συμβαλεῖν, quod habet hic locum. 778
P. 262 *l.* 6 Σὺ δὲ σῇθι] Cod. Arch. et margo consentiunt.
31 Σκυθέων ῥῆσις] De hoc proverbio Suidas, Adagiographi, et Demetrius, vulgo, Phaleræus.
P. 256 *l.* 45 Αἰακίδης] Cod. Arch. Αἰάκης, ut supra.
P. 266 *l.* 32 Πρότερον ἑαυτόν] Suidas hic legit ἑαυτῶν idem pro ἴησαν ἧσαν· cod. Arch. ἧισαν.
34 Οἴαδε et ἀπίκατο] Rectius editis.
46 Ἀνελευθέρους] Recte. Ita et Vallæ codex.
P. 267 *l.* 11 Κόκκοι] Eustathius, B. Ἰλιάδος, ad Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν, adducit hunc locum.
48 Μετέχοντες] Cod. Arch. μετέχοντας.
P. 268 *l.* 17 Λόγον] Forte δόλον.
37 Μεμβλάρεω τ. Π. ἄνδρες Φοίνικες] Stephanus *Ethn.* legit Μεμβλιάρου. Vide Apollodorum.
P. 269 *l.* 13 Μάγισον] Cod. Arch. Μάκισον· confirmat Stephanus. Idem Arch. c. Θρίξας habet pro

Φρίξαν, ut Stephanus; deinde Ἔπειον, et Νούδειον.
36 Εὐθυμήδες] Sic quidem Valla. Cod. Arch. Εὐφημήδης.
P. 270 *l.* 6 Συμμίσγουσι] Cod. Arch. *συμμίσθουσι*. Ita Valla. Mox Κυρά*β*ιος.
26 Ἀκήρατον] Cod. Arch. *ἀπείρατον*.
P. 272 *l.* 47 Τέτρηται] Significant loci felicitatem, et ubertatem.
P. 273 *l.* 6 Συνοικίζοντας] Cod. Arch. *συνεκήσοντας*. Recte.
P. 274 *l.* 26 Ἐδέετο στρατιᾶς] Eustathius ad Z. Ἰλιάδος. Forte respexit Herodotus præceptum Homericum, Ἰσόν τ' ἠλακάτην τε, —— quod infra sequitur.
P. 275 *l.* 23 Ἀλαζήρ] Cod. Arch. Ἀλαζείρ.
38 Φόρυς] Cod. Arch. *φόρον*, ut Valla.
39 Ἀρυάνδεω] Polyænus l. VIII. p. 625. Cod. Arch. Ἀριάνδεω.
49 Δαρεῖος] Hesychius, Δαρεικοὶ, *οἱ χρόνοι στατῆρες*. Lege Χρυσοῖ στατῆρες.
P. 276 *l.* 28 Τοὺς ἑωυτούς] Cod. Arch. ἑωϋτῆς.
32 Ἀδυρμαχίδαι] Apud Ptolemæum Ἀδυρμαχίται, ut Εὐεσπερίται apud Stephanum, quæ quidem terminatio his et Ægyptiis usitatior. Silio *Adyrmachidæ*. Stephano Ἀδαρχίδαι, male.
33 Πλεῦνες] Cod. Arch. Πλυνός. Sic Lycophron quoque.
45 Τεθριπποβάται] V. Hesychium in Βαρκαίοις ἔχοις. Athen. 3. l. 21. c.
49 Αὐσχίσαι] Cod. Arch. Αὐχίται. Stephanus, Αὐσχίται, ἔθνος Λιβύης ὑπερβάκης. Lege ὑπὲρ Βάρκης. Cæterum qui hic Γιγάμαι, cod. Arch. Γήγαμαι, Stephano Γιλιγάμβαι.
P. 277 *l.* 11 Ἀττελέβεις] Hesychius, ἀκρίδας exponit.
13 Ἔπειτα γάλα] Rectius cod. Arch. ἔπειτα ἐπὶ γάλα ἐπιπ. has lacti inspergebant.
42 Γαράμαντες] Mela, Plinius, Capella; Γαμφάσαντες.
P. 278 *l.* 1 Ἐν χροΐ] Hesychius ἐν χροῖ κουρᾷ· πρὸς τῷ χρωτί.
17 Γλυκύτητα] An γλυκύτατος; Eustathius enim sic hic legit.
P. 279 *l.* 1 Αὐσῆς] Cod. Arch. Αὐσεῖς. Astipulatur Stephanus. Melæ, *Ausenses*.
47 Μεσαμβρίη τε] Cod. Arch. *μεσαμβρίης κάρτα*.
P. 280 *l.* 3 Θερμὸν ἐς μεσ.] Cod. Arch. Θερμὸν μέσας νύκτας πελάζει.
10 Αἴγιλα] Cod. Arch. Αὔγιλα. Sic et Stephanus.
26 Τρωγλοδύται] Eustathius ad Dionysium p. 28. Mox Τρωγλοδ. Αἰθίοπες, et *τετρίγασι* habet codex Arch. cum Eustathio.
P. 282 *l.* 5 Αἰγίδας] Locum istum diligenter excutit Eustathius ad E. Iliad.
7 Πλὴν γὰρ ὅτι] Melius Cod. Arch. *πλὴν γὰρ ἢ ὅτι*.
13 Αἰγίδας] Cod. Arch. et Eustathius Αἰγέας, uti et margo.
18 Χρέωνται καλῶς] Cod. Arch. melius *χρ. αἱ Λίβυσσαι, καὶ χρέωνται καλῶς*.
P. 283 *l.* 4 Σερκάδες] Codices MSS. δορκέες. Hesychius in Ζέρ. et Callimachus *Hymno* in Dianam.
7 Πήχεες] Illæ sunt in cithara partes quas ἀγκῶνας vocant.
18 Ζεγέριες] Hesychio minus recte *ζεγερίαι*· cod. Arch. Λιβύσινον.
25 Ζαύηκες] Cod. Arch. Ζάβηκες· quod est idem.
27 Ζύγαντες] Bochartus distinguit inter Ζύγαντας, et Stephani Γύζαντας. Lege l. 33. Κυραννίν. Sic Arch. c. et Stephanus.
46 Πιερικῆς] Cod. Arch. Πευκίνης. Recte; Hesychius, *πευκινὸν δάκρυον, πίσσαν*. Mox ἀναφέρεται non ἀναφαίνεται.
P. 284 *l.* 42 Ἐπ' ἑκατοσά] Cod. Arch. ἑκατόν.
P. 285 *l.* 1 Τὰ μέσα] Desunt codici Arch.
2 Βουνοὺς καλέουσι] Dictio est Lybica. *κολωνὸς, λόφος*, Hesychius et Bochartus.
18 Ἐπιχάλκῳ ἀσπίδι] Eustathius ad N. Iliad.
P. 286 *l.* 17 Βάρης] Supra p. 276. Βάδρης, et Μάρδης· cod. Arch. hic Μάνδρης· alius, Βράδες. v. pag. 406.

779 AD LIBRUM QUINTUM HERODOTI.

Pag. 287 *l.* 6 Δαρείου] Cod. Arch. Δαρείῳ.
7 Περιεφθέντας] Hesychius ἐκδέψεται exponit per ἐκμασιγώσηται. Alibi variant codices; aliquando περισπεῖν scribunt. Vide Hesychium in ἔψεται, ubi ait, ἀπὸ τοῦ ἕπεσθαι.
8 Οἱ γὰρ ὦν] Cod. Arch. Ὡς γὰρ ἄν. L. cod. Arch. ἀντικατιζομένων.
23 Πολλόντε ἐκράτησαν] Cod. Arch. *πολλῶν*.
P. 288 *l.* 5 Δαρείῳ] Codici Arch. et Vallæ deest.
P. 289 *l.* 29 Σιγύνας] Apollonio Rhodio Σίγυννοι.
Ibidem. Συγύννας] Cod. Arch. Hesychius, Σίγγυνοι; τὰ ξυσὰ δόρατα. Eundem vide in Ζηβήνη, Ζιβύνη, Σιβύνη. Aristotelem Poët. c. 2. Schol. Apollonii p. 72.
35 Εἰκότα] Ionismus postulat *οἰκότα*.
47 Ἠδωνίδα] Cod. Arch. Sic Valla.
P. 290 *l.* 5 Πίγρης] Cod. Arch. Τίγρης καὶ Μασίης. V. p. 410. Fuit et Pigres Artemisiæ frater, Poëta. Plutarchus contra Herodotum, videtur ei tribuere Βατραχομυομαχίαν.
15 Ἐπιμελὲς τῷ] Suidas hic videtur legisse *ἐπιμέλεσν*.
16 Λυδικά] Cod. Arch.
19 Φυλάξαι] Suidas legit *γνῶναι*.
30 Ποταποὶ εἶεν] Cod. Arch.
36 Παιονίη] Eustathius ad Periegeten, et Iliados B.
P. 291 *l.* 21 Ὀδομάντους] Cod. Arch. Ὀδομάντας· prius agnoscit Thucydides II. Vide Scholiastem Aristophanis ad *Acharnenses*.
43 Τίλωνας] Hinc forte emendandus Hesychius, cui Τίλτον est εἶδος ταριχίου.
P. 292 *l.* 26 Ἀντίας] Cod. Arch. *ἀντία*. Illud porro *ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν* respexit comicus, *ut doleant ei oculi*. Usurpavit quoque Plutarchus, non agnito auctore.
48 Ἀνακαιομένου] Certum est Vallam legisse *ἀναγομένου*, ut habet codex Arch.
P. 293 *l.* 28 Μακεδών] Cod. Arch. Μακεδόνων. Vidit idem Valla.
41 Γυγαίη] Vide l. VIII. c. 136. l. 1. c. 93.
P. 294 *l.* 1 Ἑλληνοδίκαι] Cod. Arch. Ἑλλήνων· ita et Eton. Codex. Nec aliter Valla. De Hellenodicis Ælianus *Var. Hist.* IX. c. XXXI.
15 Μύρκινος] Ita paulo prius. Cod. Arch. hic Μύρκιος. Stephanus ex Parthenio cum duplici ν scribit.
20 Ἵνα ἴδῃ] Cod. Arch. *ἵνα ναυπ. ἐστὶν ἴδῃ ἀφθ. κ. π. κ. μεγάλα ἀργύρεα*· Ita Valla.
25 Σὺ τοίνυν] Melius cod. Arch. *σὺ νυν*. Ita enim pag. 300. l. 21.
P. 295 *l.* 35 Ἄνεως κακῶν] Non est solicitandus iste locus. Est enim ἄνεως, ἥσυχος, Hesychio. Mox *πρόσχημα* significat *propugnaculum*.
P. 297 *l.* 20 Καὶ τὸν βασ.] Suidas et codex Arch. *αὐτὸν β.* ut mox.
26 Διηκοσίας τριήρεις] Hinc Suidam emenda, apud quem ἑβδομήκοντα legis.
P. 298 *l.* 6 Ἐσπέρχετο] Cod. Arch. *ἐπέρχετο*. Hoc Valla videtur sequi. Prior lectio melior, nam *σπέρχεσθαι*, est hoc in loco *θυμοῦσθαι*.
36 Ἐσιγμένον] Æneas in Poliorcetico, et Polyænus l. 1. idem tradunt.
P. 299 *l.* 25 Ἐν τῷ προτέρῳ] Haud dubie, *ἐν τῷ πρώτῳ*. Ibi de istis agit. Cod. Arch. confirmat, et Stephanus Τέρμερα.
33 Τερμενέα] Margo et codex Arch. Τερμερέα. Stephanus itidem, Τερμερεὺς. Cæterum in 1. hos vocat noster Τερμίλας quos hic diceret Τερμερέας. Vide p. 70. Puto literarum ρ et λ aliquam fuisse etiam in sono affinitatem apud antiquos. Inde traulismus. V. Stephanum in Τέρμερα, et in Τρεμίλη· ubi Τέρμερος et Τρέμιλος promiscue. Sic Τόργος et Τόλγος, Ἀλύμβας et Ἀρύβας, Ὄλορος· et Ὄρολος, Κόραξ et Κόλαξ.
38 Μετείς] *Adiens*, *μετερχόμενος*, *προσήκων*.
40 Cod. Arch. Ἐνόντες pro Ἔκοντες· et *συναποσαίατο*.
P. 300 *l.* 34 Ἐξέσιος] Eustathius ad Odys. *ἐκπεμψις, διαζύγιον*.
P. 302 *l.* 1 Κράζιν] Cod. Arch. Κράσον. Sic et Stephanus.
37 Εἴχετο] Cod. Arch. *οἴχετο*.
P. 303 *l.* 20 Ἀναξυρίδες] Hunc locum non vertit Valla, *fœminalia*, Hesychio.
28 Κατάκεινται] Cod. Arch. quod probo. Reliqua in hac pagina cum margine habet idem codex.
P. 304 *l.* 21 Εὐεπέα] Cod. Arch. *εὐεπετέα*. Hoc accedit ad *εὐπετέα*. v. p. 303. l. 22.
26 Ἐπακούσας] Lectio marginis placet codici Arch.
32 Ἄρχεται] Pag. seq. l. 8. *διαμείψεται* mallem cum codice Arch. quam *παραμείψεται*.
44 Σταθμοί τε βασ.] *Mansiones*. Isiodorus Characenus scripsit *σταθμοὺς Παρθικούς*. Opinor hinc *ἀφορμὴν* sumsit. In eo legas *σταθμὸν βασιλικὸν* p. 185. paulo infra Μιθράδα *σταθμὸς, βασιξὸς*, lego *σταθμὸς βασιλικός*. Idem porro subinde *σταθμοὺς* commemorat alios, quos *βασιλικοὺς* fuisse certum est. De Stathmis etiam scripsit Amyntas quidam, cuius meminit Athenæus. 780
Hu-

Huiusmodi est Hieronymi opus de *Manſionibus filiorum Israël.* Heſychius exponit στρατιωτικὴν κατάλυσιν. Talis fuit Nazianzum. Suidas in Γρηγόριος.

P. 305 *l.* 24 Ἐσβάλλεντος] Cod. Arch. ἐσβάλλοντι, uti mox μεταβαίνουτι. Ferri potest prior lectio. Διαβάντων τὸν Εὐφράτην πόλις ἐςὶ Ἀπάμεια. Iſidorus Characenus.

33 Ὁ δὲ παρασάγγης] Vide Briſonium de *regno Perſ.* item Cataubonum ad XI. Strabonis, ſub finem.

P. 306 *l.* 7 Κτείνουσι] Vide Marcellinum in V. *Thucydidis.* Eius ſides in his deſideratur.

38 Φοινίκων γράμματα] Vide Scaligeri digreſſionem ad *Euſebii Chron.*

P. 307 *l.* 35 Ἀχαιΐης] Heſychius, ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν κόρην ἄχους.

P. 308 *l.* 9 Παρίνου] Scribe cum codice Arch. Πωρίνου· meminit Pauſanias, et Pollux, et Suidas.

P. 309 *l.* 3 Πελασγικῷ τείχει] Murum hunc Pelasgi Athenienſibus condiderunt. V. p. 376.

4 Ἐξεῖλεν] Magna est diſſenſio de duratione tyrannidis Piſiſt. V. ſc. Ariſtoph. p. 464.

40 Πελέοντες] Cod. Arch. Γελέοντες, Geleontis.

P. 311 *l.* 7 Τὸν δ.] Cod. Arch. τῷ δήμῳ.

8 Πάντων πρὸς τήν] Cod. Arch. legit recte πάντα· et l. 12. τῷ δήμῳ· *ipſe populo ſe adiunxit.*

28 Ἐκόμισε] *Efferebatur.* ἐπήρθη. Uſus est et Ariſtophanes hac ſententia.

P. 312 *l.* 14 Ἔργα χειρῶν] *Fortia facta, et animi vim.* λῆμα, est βούλευμα, Φρόνημα.

P. 313 *l.* 31 Ἰδοῦσι τοὺς Βοιωτούς] Cod. Arch. Βοηθοῦντας.

39 Ἱπποβατέων] Vide pag. 363.

43 Ἐν πέδαις] Cod. Arch. non ἐς πέδας.

46 Περιπεφλευσμένων] Ariſtophani *Nubibus* περιφλύει, *amburit fulmine.* Sunt, qui affirmant ignis Medici veſtigia adhuc cerni in marmoreis parietibus cuiusdam templi Palladis, quod Athenis extat.

P. 314 *l.* 10 Ἰσηγορίη] Hic ſe ſuae permiſcet hiſtoriae, μνησικακεῖ, et oblique animum ſuum aperit.

49 Ἐούσης πρός] Cod. Arch. cum margine, ἐχούσης ἐς.

P. 315 *l.* 9 Ἀπεδίδου] Cod. Arch. ἀνεδίδου.

11 Δαμίης] Meminit Pauſanias.

18 Ἐλαῖαι] Imo forte in luco Mycenaeo. Vide Apollodorum, et quae ibi attuli p. 70 et 222. Item Herodotum p. 477.

41 Κερτομίοισι] Feſtum in harum memoriam dicebatur Λιθοβολία· quod imitabatur ἐπεσβολία.

45 Εἰσὶ δὲ σφι καὶ Ἀβάντοι ἱρουργίαι] *Celebrant et ſacra quaedam arcana*, nempe, praeter feſtum iam dictum.

P. 316 *l.* 10 Ἀσῶν τούτους] Cod. Arch. τουτέων, οἱ πεμφθέντες.

13 Κομίσωνται] Ita cod. Arch.

17 Ἀλλοφρονῆσαι] Euſtathius, παραφρονῆσαι, μανῆναι.

P. 317 *l.* 5 Τὸν ἕνα τουτέων] Cod. Arch. τοῦτον· ut mox.

6 Ἀθηναῖοι δέ] Verte, *Athenienſes autem ne hunc quidem tantae cladi ſupervixiſſe*, &c.

21 Δωρίδα] Heſychius in Δωρίζειν.

44 Ἐπ' Αἰγινήτας] Valla legit Αἰγίνης· conſentit codex Arch.

P. 319 *l.* 38 Ὀλοίτροχον] Nempe πέτρον. Apud Homerum N. Iliados, ὀλοοίτροχος. Herodotus infra, ὀλοιτρόχους ἀπίησαν, *lapides molares devolvebant.*

P. 320 *l.* 47 Κυψέλην] Plutarchus in *Sympoſio* haec exſcripſit. Pauſanias I. Eliacων vocat λάρνακα. Apud Heſychium varia ſignificat.

P. 321 *l.* 13 Διαπλεύσαντος] Cod. Arch. et Eton. διαπλέξαντος. Mallem διαπλήσαντος, quod est διαπληρώσαντος.

12 Ἠπιώτερος] Homerus, πατὴρ ὡς ἤπιος εἴη. Vide p. 180.

21 Κατὰ τήν] Cod. Arch. καὶ τὴν ἀπό.

23 Ἴδη] Non ἤδη.

Ibid. Τοὺς ὑπερέχοντας τῶν ἀσαχύων] Haec verba Ariſtoteles adfert libro III Pol. c. 9.

32 Συνόμορον] Cod. Arch. σινόμωρον. Heſychio κακόσχολον. Vide *Lex. Herod.*

P. 322 *l.* 12 Ὄρυγμα] Homerus βόθρον vocat, ubi ista ſacra ſanguine ſuſo fiebant.

16 Τοιοῦτον ἔργον] Cod. A. cum Valla, τοιούτων ἔργων.

25 Συνέοντας] Puto Vallam ea legiſſe, quae in textu.

29 Ἡμέραι αἱ κύριαι] Cod. Arch. ἡραιαί· quod non capio, ἀνιᾶσθαι vexari; explicabis haec ex verbis paginae 318. l. 35.

P. 323 *l.* 5 Καὶ τοῖσιν] Locum totum ſic concipit codex Arch. μέτρον τῆς Ἰλ. Χω. ἣ οὐ καί σφι καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν, ὅσοι Ἑλλήνων συνετὰς Ε.

12 Ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος] Scripſit στασιωτικὰ de ſeditionibus Mitylenenſibus. Hoc in opere multa pro patria dixit, unde et *aureum plectrum* meruit; multa pro ſe. Horatius,

Et te ſonantem plenius aureo
Alcaee plectro.

de fuga eius, quam tangit Herodotus, ista capio,

—— *Dura navis,* 781
Dura fugae mala, dura belli.

Plutarchus libro contra Herodotum p. 858 gravem impingit hiſtorico noſtro culpam, ob Pittaci res geſtas male hic ſilentio obſcuratas.

P. 325 *l.* 30 Κυβήβης] Cod. Arch. Κυβίβλης. Reſtitue Κυβέλης. Mons in Phrygia Κύβελον. Virgilio Cybelon, III. Aeneidos,

Hinc Mater cultrix Cybeli.

Imo idem, Cybele Ovidio, Faſt. IV. *Inter*, ait, *viridem Cybelen.* Hic culta, et hinc dicta Cybele, et Cybelle. Claudianus,

Thyaſos ſpectat de more Cybelle.

41 Σιμωνίδεω] De eo Stephanus in Ἀμοργὸς et Ἰουλίς, inconſtanter. Noſter infra filium Leoprepis facit, p. 452. Scholiaſtes Pindari, Callimachum laudans, haec habet,

Ὡς ὁ Κεῖος Τλλίχου νέπους.

unde de genere eius aliquid amplius colligitur. Ariſtoteles Rhetoricor. 3. taxat hominis tum mores tum dictionem, ut qui de aſinabus dixerit,

Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων.

Plura de eo Scholiaſtes Ariſtoph. p. 532.

P. 326 *l.* 9 Ἐθελονταί] Hic codex Arch. et Eton. legit ἐθελοντί. Vide quae ad p. 3. l. 11.

14 Παρηγορέατο] Cod. Arch. παρηγορέετο.

19 Στρατιώτῃσι] Ita codex Arch.

36 Τίσασθαι] Vide pag. 379.

47 Ἀναγνώσας] Scholiaſtes ad Dionyſium Thracem notat hanc eſſe locutionem Ionicam. Apud Herodotum frequens est.

49 Τοιοῦτόν τι] Codices ſcripti, ut et margo, τούτων τι ἄν.

P. 327 *l.* 7 Ὅσα περ σοί] Cod. Arch. ὅσα Πέρσῃσι.

17 Οἴκασι] Cod. Arch. ἤκασιν· id recte.

21 Καταρτήσω] Paulo ſupra καταρτισῆρες· et cod. Arch. hic καταρτίσω.

29 Διέβαλε] *Decepit.* Alibi διαβεβλημένος βασιλεὺς, *deceptus.* V. p. 552. l. 24.

P. 328 *l.* 8 Ἐμβαλνειν] Scripti omnes ἐσβαλνειν. Mox codex Arch. in melius reſtituit —— ἔπεμψεν ἡμᾶς τὰ κοινὰ τῶν Ἰών. Φυλάξοντας.

24 Σολίων] Cod. Arch. rectius, Σολέων ἀποδέξαντες.

28 Ἀντίσασθαι] Cod. Arch. ἴσασθαι ὀρθόν. Mox pro κάρτα idem habet πολέμια ἔργα.

32 Ἰσάμενον ὀρθόν] Haec confirmant codicis Arch. lectionem, l. 28.

38 Αὐτέων δέ] Omnino ut codex Arch. καὶ πάντως· et ut Valla.

46 Προσφερέσερον] Et codex Arch. et margo.

P. 329 *l.* 10 Ὁ Κὰρ δρ.] Cod. Arch. non agnoſcit: ſed pro ὁ Κὰρ habet, ὁ ὀπάων, ut pagina praecedenti.

33 Συνοίσασθαι] Cod. Arch. ἥσεσθαι.

47 Τμένης] Cod. Arch. Τμαίης.

P. 330 *l.* 5 Περιώπην] Cod. Arch. Olim quidem inquit Stephanus Περκώπη dicebatur quae nunc Περκώτη.

18 Κινδυέος] Haec quidem est lectio codicis Arch. Est apud Strabonem l. 14. Μίνδυα, apud Scylacem Μύνδος in Caria; utcunque hic nihil mutuo; nam apud Polybium Κινδιὰς Ἄρτεμις legitur. Syennesis mentio est in I. libro.

21 Κατὰ νότου] Cod. Arch. κατὰ νῶτα· mox συμβ. et σχόντες.

38 Στρατίῳ] Est enim is ταμίης πολέμοιο.

P. 331 *l.* 3 Δάσῳ] Margo lectionem aliam profert Πηδάσῳ. Codex Arch. Λασοῖσιν. Interpres Μύλασσα. Quam forte dictionem voluit indicare codex Arch. Qui inſidias ſtruxit, erat Mylaſſenſis.

5 Ἀμόργης] Cod. Arch. Ἀρμόγης καὶ Συσαμάγκης —— καὶ Μύρσος. Caeterum Amorgen novit Cteſias.

15 Ἰλιάδα] Cod. Arch. Ἐλιάδα. Vera lectio est Αἰολίδα. Sunt in Aeolide Gergitha.

16 Ἀπολειφθέντας] Cod. Arch.

41 Μίλητον] Mirum cur Henr. Stephanus inſimularet Vallam, ac ſi Pythagorae hoc nomen dediſſet, quod non fecit.

AD LIBRUM SEXTUM HERODOTI.

Pag. 333 *l.* 9 Ποιεύμενος] Valla pagina proxima vertit, *fecit literas*; mallem *opera*, *minifeſterio utens.*

P. 334 *l.* 1 Ἀλλ' ἐκ τείχεος] Cod. Arch. habet Interpretis lectionem; ἀλλὰ τείχεα βύεσθαι.

8 Οἱ Λέσβον νεμ.] Cod. Arch. et Eton.
11 Δώδεκα νησί] Reliqua sic pertexit codex Arch. Πριηνέων δὲ εἴχοντο Τηΐοι εἴκοσι νησί. Τηΐων, &c. ita ut nulla hic sit mentio Myusiorum. Numeri autem summa sine istis constat. Puto nihilominus Myusios interfuisse ob vicinitatem. Vide p. 59. l. 5.
32 Τῶν Ἀρχαίων] Cod. Arch. Τῶν ἀρχέων. Sic et Valla.
35 Ξυγκαλέσαντες] Cod. Arch. melius συγκαλ. longius abit codex Eton. συλλεξάμενοι.
46 Κατάξει] Cod. Arch.
P. 335 l. 11 Ἐπὶ ξυροῦ] Homerus hoc usus est proverbio, Ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. Vide et Plutarchum contra Herod. p. 870. Longinus hunc locum laudat.
25 Ἑκάστοτε] Cod. Arch. Ἕκας τε.
782 P. 336 l. 11 Οὐ βουλομένους] Cod. Arch. propius ad Vallam ἀρνευμένους.
25 Ἕνδεκα] Cod. Arch. δέκα. Ita Valla.
P. 337 l. 7 Post Χίων codex Arch. addit οὐδέν recte.
16 Καταδύσας] Cod. Arch. καταλύσας.
23 Κατ' ἄκρης] Homerica est locutio.
25 Συμπεσέειν] Recte. Cod. Arch.
P. 338 l. 1 Ἄμπι] Cod. Arch. Ἄμπη. Ita et Stephanus hic legit.
15 Μιλήτου ἅλωσις] Drama, cuius pauci qui de Phrynicho agunt, meminerunt. Callisthenes apud Strabonem XIV. eadem scribit. Vide Longinum Sect. 21.
P. 339 l. 14 Τῆς Ἴνυκος] Cod. Arch. Ἰνύκου. Sic Stephanus in Κάμικος. Idem tamen in Ἴνυκτεν aliter. Nisi forte locus sit mendosus.
P. 341 l. 47 Τὴν ἀρχὴν τῆς X.] Valla et cod. Arch. ut in margine.
P. 344 l. 18 Δαρεῖος] Marcellinus in vita Thucydidis de hac re dubitat.
P. 345 l. 18 Ἄθων] Charon Lampsacenus scripsit, columbas albas plurimas hoc tempore visas. Ælianus V. H. l. 1. c. 15. Vide p. 362.
P. 347 l. 18 Ἀργείην] Cod. Arch. Ἀργίνην. Vall. Αἰγίνην. Vide Apollodorum II. *Bibl.* Ibi Ἀργεῖα dicitur.
29 Εἴκως] Cod. Arch. εἰκός. Ita Valla.
P. 448 l. 39 Λογχάδας] Cod. Arch. λογχάδας. Vide Scholiasten Aristophanis ad *Acharnenses* p. 422.
P. 349 l. 2 Ἐς Ἀπόλλωνος] Cod. Arch. Ἀπόλλωνα.
17 Ἔχειν, ἢν μήτερ] Cod. Eton. cum Valla facit ἢν ἡ μήτηρ ἢ ὁ πατήρ.
22 Δύω ψήφους] Thucydides l. 1. refellit vulgatam de re sententiam. Nescio an Herodotum designet.
P. 351 l. 23 Ἐπὶ δακτύλῳ] Cod. Arch. δακτύλων· vidit Valla.
44 Ἄγιος] Vide p. 503.
P. 352 l. 9 Κατωμοσίην] Alii recentiores dicunt διωμοσίην.
P. 355 l. 25 Ὅκως γάρ] Suidas hæc adducit paulo aliter, ἐνέχρανε τὸ πρόσωπον τῷ σκήπτρῳ. Codici Arch. et Eustathio deest σκῆπτρον.
28 Ἐν ξύλῳ] *In codice Numellis.*
47 Ἐν ἀλογίῃ] Cod. Arch. ἐν ἀπορίῃ σχών.
P. 356 l. 16 Σίπεια] Cod. Arch. Σήπεια. Sic Interpres.
20 Ἐπίκεινα] Vide pag. 337.
P. 358 l. 1 Φιγασεύς] Non puto alibi hoc nomen reperiri. Codices A. et E. Φιλαγεὺς habent. Hinc vero lectio emicat, Φιγαλεὺς, quam Stephanus in Φιγαλέα agnoscit.
P. 359 l. 48 Λῃΐσασθαι] Cod. Arch. λῃΐσασθαι. Quartum autem versum sic legit,

Ἀλλ' ὅρκου παῖς ἐσιν ἀνώμαλος, οὐδ' ἐπὶ χεῖρας
Οὐδὲ πόδας, κραιπνῶς δὲ μετέρχεται ——

Ultimus versus, si recte memini, est Hesiodi.
P. 360 l. 31 Κνοίθου] Cod. Arch. Κνούθου.
48 Δωρεήν] Cod. Arch. δωτίνην. Recte, nam alibi ἤγειρον δωτίνας ἐκ πολίων.
P. 361 l. 8 Ἐφερόν τε καὶ ἦγον] *Deprædabantur.*
19 Ἐπισπασήρων] Aliter ἐπίσπασρον, ῥόπτρον, κορώνη.
P. 365 l. 20 Πολεμούντων] Cod. Arch. πολεμιζόντων.
26 Δαρεῖος] Hesychio, Φρόνιμος ὑπὸ Περσῶν· ὑπὸ Φρυγῶν Ἕκτωρ· forte εἴρκτωρ. Ctesias Δαριαῖον scribit.
44 Ἱπποβοτέων] Cod. Arch. De quibus supra iam meminit, p. 313. Nihil hic muto.
49 Τὴν πόλιν] Addit codex Arch. καὶ ἐλθεῖν ἐς τὰ ἄκρα. Consentit Valla.
P. 364 l. 25 Ἀποτιννύμενοι] Confer p. 326. l. 6. Ibi unius tantum ἱροῦ meminit combusti; hic ἱρῶν.
29 Κατέργοντες] Cod. Arch. κατεργάζοντες.
42 Ὁμομήτορι] Quod rectius, Cod. Arch.
43 Τῇσιν αὐτῇσιν ἵπποισιν] Uti et paulo infra. *idem.*
P. 367 l. 2 Τέθαπται] In his Cimoniis sepulcris ipse Herodotus sepeliebatur. Marcellinus vit. Thucyd.
9 Μιλτιάδην] Vide Marcellinum in *Vita Thucydidis.*
14 Ἐκπεφευγών] Cod. Arch. ἐκπεφευγώς.
26 Φιλιππίδην] Lucianus hæc ridet. Infra Φειδιππίδην. Cod. Arch. et hic, et ibi Φιλιππίδην. Ita et Plutarchus, contra *Herodotum*, et Isidorus Pelus. l. 4. Epist. 69.
P. 368 l. 4 Ἰσαμένου] Ita omnino. vide autem quæ Plutarchus 1. contra Herodotum p. 861. adfert. confer et Iustinum.
24 Ψάμμον] Cod. Arch. γῆν. Idem lectiones marginales confirmat, in quibus ὀδὼν lonicum est, et parit compositum Χαυλιόδων aliaque.
40 Ἑκατέρω] Cod. Arch. ἑκασέρω.
P. 367 l. 12 Ταῦτα γνόντες] Cod. Arch. ἀναγνόντες.
P. 368 l. 27 Θυσίας] Meminit Scholiastes Aristophanis. Fiebant hæc sacra Braurone, Pollux VIII. c. IX. §. XXVI.
P. 369 l. 28 Αἰτίη, δὲ ἔσχε] Plutarchus, αἰτίην ἔσχον, hic legit.
30 Ἀναδέξασθαι] Pagina proxima ἀναδέξαι. Atque ita 783
Plutarchus hic legit, et codex Arch. et pag. 371. Scutum sublatum erat proditionis signum.
P. 370 l. 26 Δεινὸν χολόν] Puto Vallam vertisse *multum acerbitatis.*
P. 372 l. 15 Ἐξενεῖκαι] Cod. Arch. ἐξενείκασθαι ἰσάπαξ.
P. 373 l. 6 Δάμας] Cod. Arch. Δάμασος Ἀνύριος τοῦ. Vera est lectio Ἀμύριος. *Amyris insanit* quid sit norunt paræmiographi.
11 Αἰολίδος] Cod. Arch. Αἰτωλίδος. Valla Ætoliæ.
P. 374 l. 13 Σχήματα] Cod. A. ὀρχήματα. Ambigo.
P. 375 l. 36 Χθονίων θεῶν] *Deorum inferorum.*
P. 378 l. 16 Κατανύσας] Codex Et. καταλύσας· sic interpres. Cod. Arch. κατασήσας.

AD LIBRUM SEPTIMUM HERODOTI.

Pag. 379 l. 7 Ἐς Σάρδεις] Vide paginam 236. l. 25. et 26. πολλῷ πλέω —— παρεῖχον. Cod. Arch.
P. 380 l. 24 Βασιλεῦσαι] Cod. Arch. ἐβασίλευσεν.
27 Ξέρξεω] Cod. Arch. melius. Valla non vertit.
P. 381 l. 21 Ἀναβεβήκεσαν] Cod. Arch. ἀναβεβήκεσαν τὴν ἔχθρην προκαταλυσάμενοι. Id est, *inimicitias prius deponentes.*
23 Πεισιστρατίδεω] Puto sic scripsisse Herodotum. Ita sane cod. Arch.
25 Λώσου Ἑρμιονέος] Cod. Arch. sed notior est Lasus Hermionensis ex Procli chrestomathia, et Tzetze ad Lycophronem, Pausania, aliisque, quam ut de eo hic dubitari possit.
27 Ἐκ τῆς Θαλάσσης.] Cod. Arch. cum margine κατὰ τῆς θαλ.
38 Ξέρξης] Darii et Xerxis bella hæc scripsit Charon Lampsacenus Herodoto paulo senior. Item Simonides. *Suidas* et Tertullianus lib. de *Anima*, et Plutarchus, et Pausanias hoc docent.
P. 382 l. 1 Σύλλογον ἐπίκλητον] Posteriores una voce σύγκλητον· aliquando σύγκλητος βουλή. Tragicus quidam λέσχην σύγκλητον dixit.
22 Ὑπερθέωμαι] Omnino ὑποθέωμαι· unde apud nostrum toties ὑποθήκαι. Sic ὑποθέμενος, τοῖς ὀνειροπόλοισι τὸ ἐνύπνιον. Quanquam ibi quoque ὑπερθέμενος male scribatur, ut etiam p. 389. l. 47. ubi iterum codex Arch. ὑπετίθεε.
P. 383 l. 4 Ἀναίτιοι ὑμεῖς] Codex Eton. hæc interponit, ἡμεῖς μὲν τοσαῦτα ἀγαθὰ ἔξομεν· ὑμεῖς δὲ. *Nos tot bona reportabimus.* Infra codex Arch. χρὴ συμπαρεῖναι.
24 Ὑπάρξαντας ἀδικίης] Scio alibi sic loqui Herodotum, et alios. Hic autem in codice Arch. video ἀληθεῖς. Puto igitur Herodotum scripsisse ἁλίτας, *peccatores.* Homerus etiam dixit τίσασθαι ἀλείτην.
P. 387 l. 5 Μετὰ δὴ βουλεύεαι] Cod. Arch. βουλεύσεαι Ω. Π. cp. μὴ ἄγειν, quod rectum est. Vide l. 24.
49 Θεός ἐσι] Cod. Arch. Θεός τις ἐσί. Ita p. 388. l. 16.
P. 388 l. 12 Φρονέειν τε εὖ] Formavit hoc ex noto Hesiodi dicto.
38 Φανήσεται] Cod. Arch. Φανεῖται. Margo Φανέτω· vide pag. seq.
49 Οὐδὲ ἐπιφοιτήσει] Cod. Arch. et Eton. et Valla hic legerunt σὲ δὲ ἐπιφ. Postulat id sententia.
P. 389 l. 8 Νομίζων] Scripserat ἐλπίζων. Ita legit Valla, ita codex Arch.
47 Ὑπετίθεε] Cod. Arch. ut p. 382. l. 22.
P. 390 l. 17 Ἀνομένῳ] Cod. Arch. ἀναισιμομένῳ. Indubitabilis lectio.
21 Σκύθαι] Vide paginam 3. et 6.
26 Μυσῶν τε καὶ Τευκρῶν] Vide p. 406. l. 24. Xerxes finxit Principes Græcorum sibi patriæ proditionem addixisse. Hinc tot gentes non tam ad bellum, quam spolia, confluxere. Polyænus VII.
36 Ὕδωρ πινόμενον] Iuvenalis,

—— *epo-*

—— epotaque flumina Medo
Prandente ——
Inter hos fuere Onochon, ſive Onochonus, Ilisſus, Scamander, Melas, Lisſus, Echidorus, v. p. 446.

P. 391 *l.* 1 Βουβάρις] Supra Βουβάρης, ut Οἰβάρης· ita Iuſtinus. Tzetzes falſo vocat Βουρβάνην.

14 Κλεώναι] Erant et aliæ Cleonæ inter Argos et Corinthum.

P. 392 *l.* 14 Πόνον] Puto recte ſe habere. Valla tamen cum codice Arch. legit πόρον. Alii χῶρον.

28 Καταβρήκτης] Multa de hoc diſputat Salmaſius ad *Plinium*.

34 Πύθιος ὁ Ἄτυος] Omnino contemnenda est lectio marginalis. Locum hunc adducit Euſtathius ad B. Ἰλιάδος, non tamen ſane.

P. 393 *l.* 9 Γεωπόδων] Cod. Arch. γεωπεδίων (vel γεωπέδων) ἀρκέων ἐς τὸ βίος.

44 Καλλάτηβον] Cod Arch. Καλλάτιον π. Forte Καλλατίαν. Nam Stephanus in Κάλλατις habet καλατία. Idem tamen hic legiſse videtur Καλλάτηβος.

48 Χρυσέῳ] Tzetzes ad Lycophronem videtur hic legiſſe ἐχρύσωσεν.

P. 394 *l.* 2 Γῆν καὶ ὕδωρ] Vide Briſſonii collectanea de *regno Perſico*, l. III.

784 14 Μαδύτου] Cod. A. Ἀβύδου. Vide tamen p. 553. l. 26.

31 Μαγιγέας] Cod. Arch. rectius γιγέας.

P. 395 *l.* 10 Ὄνυξι] Cod. Arch. ὄνοισι. Hoc rectum.

P. 396 *l.* 27 Τῇ ψυχῇ.] Sic legit codex Arch. non τὴν ψυχήν.

45 Νισαῖοι] Cod. Arch. et Stephanus Νησ. Arrianus etiam Νησαῖαι ἵπποι genere mutato. Suidas Λεσνάτος, vulgatos libros ſequens ſcribit Νισαῖοι. Vide ſupra, p. 201.

P. 398 *l.* 37 Οἵην συ.] Cod. Arch. οἵηνπερ.

38 Μεμνεώμεθα] Cod. Arch.

47 Τπόπλεως] Cod. Arch.

P. 399 *l.* 22 Κομίζεται] Cod. Arch. δεῖ κομίζεσθαι. Quæ lectio Vallæ placuit, uti et hæc οὔκων δή τοι λιμ. et l. 29. ὅσον ἂν προβαίνῃς ἑκατέρω.

P. 400 *l.* 40 Μεταβάλλωσι τῶν] Cod. Arch. —— λωσι γνώμας ἔχουσι, τῶν σύ τε. Valla videtur legiſſe amplius στράτευμα μέγιστον.

P. 401 *l.* 13 Ἐντεταμένως] Cod. Arch. ἐντετασμένως. *Intente.*

31 Διαχρῆναι] Cod. Arch. διακρῖναι. Ita Valla.

32 Πέλαγος] Uterque legit, ut miram ubique inter Vallæ codicem et hunc noſtrum obſerves concordiam.

P. 403 *l.* 15 Πλῆθος, ἑβδ.] Cod. Arch. ἐφάνη ἑβδ. De numero nimium quantum variant Auctores. Ælianus videatur l. 13. c. 3. Diodorus II. Plinius 33. c. 10. Nepos in vita *Themiſtoclis*, Iuſtinus, Iſocrates *Panathenaico*. De hac expeditione ſcripſerunt horum temporum celebres auctores cum alii tum Charon Lampſacenus, Phrynichus tragicus, quem ſequebatur, Æſchylus in Perſis, Chœrilus Samius, qui omnes gentes, teſte Ioſepho, recenſuit.

P. 404 *l.* 5 Ἀνάφης] Cod. Arch. et Valla Ἀναφάνης.

6 Ἐσεσάχατο] Cod. Arch. ἐτετάχατο. Vide p. 403. l. 28. 406. l. 4.

38 Ἀζάνης] Cod. Arch. Ἀρτάνης ὁ Ἀργαίου. Magna est in his ducibus nominum varietas. Quædam finxit Æſchylus, nec ſatis apte, ſi terminationem ſpectes.

P. 405 *l.* 6 Παλίντονα] Euſtathius ad hunc locum reſpexit, cum τόξον παλίντονον exponeret κυκλοτερὲς, τὸ ἐπὶ θάτερα μέρη κλινόμενον.

34 Ἔσαν] Cod. Arch. Ἦσαν, ut Valla.

P. 406 *l.* 6 Φρύγας] Conon *Narratione* 1.

19 Νεβρῶν] Cod. Arch. non νευρῶν· facilis lapsus.

26 Λυκοεργέας] Athenæus, ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένους· l. XI. c. XI.

31 Καβηλέες] Cod. Arch. Καρηλέες —— Λασίνιοι.

34 Μιλύαι] De his in 1. dixit; eosdem et Solymos facit. Hinc Ioſephus cives ſuos eſſe vult, quos Chœrilus enumerarat in hoc exercitu, et tribuit iis pro galeis ἵππων δαρτὰ πρόσωπα, Herodotus διφθέρας. V. p. 405. l. 29. Cod. Arch. hic, Μινύαι.

P. 407 *l.* 23 Τριτανταίχμης] Cod. Arch. ut margo et Euſtathius Τριτανταίχμης.

28 Ζερδομένης] Cod. Arch. Μασσίσης, et Γέργης. V. p. 418.

34 Θανάτῳ βιασθεὶς] Cod. Arch. βιωθεὶς. Placet μιωθεὶς.

P. 408 *l.* 7 Σειρῇσι] Potius Ζειρῇσι. *Sagittis*. ut ſupra p. 406.

48 Ἑπτὰ καὶ διακ.] Numerum navium variant Iuſtinus, Tzetzes; Herodotum ſequitur Diodorus.

P. 409 *l.* 9 Αἰγύπτου πᾶν] Ioſephus adducit primo contra Apionem.

26 Ὠμοβοίης] Euſtathius hic legit ὠμοβοΐοις.

31 Παμφύλιοι] Cod. Arch.

P. 410 *l.* 34 Ἀχαιμένης] Cod. Arch. —— νης ὁ Δαρείου ἐὼν ἀπ' ἀμφ. ἀδελφεών.

44 Πάπην] Cod. Arch. Μάπην, et Μέρβαλος, et Ὠρομέδοντος, et Γόργος, et Τιμωνᾶς. Mallem hic pro Ἀρίδιος, legere Ἀράδιος· est enim Ἄραδος inſula Phœnicia.

48 Πύγρης] Cod. Arch. Πιγρησσὸς ὁ Σελδ. Fuit Pigres alius ab hoc. Vide et p. 289. Scribitur Tigretus, et Πίγρητος. V. Voſſ. de Poët. Gr.

P. 411 *l.* 9 Λυγδάμιος] De hac vide Ptolemæum Hephæſtionem l. VII.

12 Καλυδνίων] Scribe Καλυνδέων, ut pag. 410. Ita et Stephanus. Mox ut in margine, codex Arch. Εὐδοξοτάτας.

P. 412 *l.* 13 Σύντροφος] Hæc non recte vertit Valla. Mallem, *Paupertas quidem Græcis ſemper fuit indigena, virtus autem adſcititia: Hanc ſapientia et legibus rigidis excolunt.*

22 Δουλοσύνην] Pagina 394. l. 2. γῆν καὶ ὕδωρ petebat. Ariſtoteles ait id ſervitutem denotare. Himerius vocat σύμβολα δουλείας. Ipse Xerxes, δούλιον ζύγον. Homerus δούλιον ἦμαρ.

31 Εἰπέ μοι, σύ] Imo οὐ φῄς. Ita et Valla, et ſententia poſtulat.

39 Δίζημαι] *Poſtulo, coniicio*, pro ἀντάξιον codex Arch. δίκαιον· et puto ſic ſcripſiſſe Herodotum, quoniam et alibi ſic ſcripſit: ut δίκαιός ἐσι φέρεσθαι τοὔνομα· et ὑμεῖς δίκαιοί ἐσε ἀμυνέοντες ἦσναι. *Æquum est vos ire.* Hippocrati δίκαιος, ὅμοιος, εὔλογος, ἴσος. *Heſychius.* Vide p. 425. l. 21.

P. 413 *l.* 1 Ἑόντων πέντε] Cod. Arch. ἐόντων ἐκείνων. Ita Valla.

P. 414 *l.* 2. Μεγαδόσεω] Cod. Arch. Μεγαλόσεω. 785

40 Μεγαβύζου] Cod. Arch.

P. 415 *l.* 37 Εἰρημήνην, δεύτερα] Cod. Arch. χώρην δ.

P. 416 *l.* 9 Ἐννέα ὁδοί] Amphipolis.

32 Ξέρξης] Pro Πέρσης. Cod. Arch.

35 Ἀκούων ἤδη γενόμενον] Addit Cod. Arch.

49 Ἐς πᾶν κακοῦ] Athenæus hic legit πᾶν κακοῦ.

P. 417 *l.* 15 Σιτεύεσκον] Cod. Arch. Quod est Ionicum.

P. 418 *l.* 9 Τριτανταίχμης] Euſtathius prius p. 80. l. 5. legit Τριτανταίχμης. Vide et paginam 407. Pro Σέργις codex Arch. hic habet, Γέρτις, ibi Γέργης. Mox Σιμερδομένεα.

16 Πίδωρος] Cod. Arch. Πίλωρος. Ita et Stephanus. Emenda Ortelium.

P. 419 *l.* 2 Χειδώρου] Ptolemæo Ἐχειδωρος. Ita ſcribitur apud Apollodorum.

P. 421 *l.* 44 Σπερθίης] Suidas, Σπέρχις· ut et codex Eton. pag. proxima.

P. 422 *l.* 48 Ὡς εἶλεν] Cod. Arch. ὃς εἶχεν ἀλλαχᾷ. Locus est depravatiſſimus.

P. 423 *l.* 4 Σιτάλκεω] De Sitalce Thucydides videndus. Pro Τύρεω ſcribe Τήρεω. Vide p. 247.

8 Ἀρισέας] Thucydidi Ἀρισεὺς. Vide hanc rem apud eum, libro 2.

25 Οἱ Ἀθηναῖοι] Cod. Arch. cum Valla, εἰ.

33 Προδόντες] Cod. Arch. προδοθέντες.

46 Σωτῆρας] Herodotus, quaſi eſſet Athenienſium hiſtoricus, libenter eos laudat. Diyllus apud Plutarchum ſcribit, ob eam rem, multo auro donatum ab Athenienſibus.

P. 424 *l.* 22 Συριηγενές] Cod. Arch. Ἀσιηγενὲς, quod puto eſſe gloſſema. Oraculum hoc extat apud Euſebium *Præp.* V. Suidam in Ἀνεῖλεν, Tzetzem *chil.* IX.

38 Ἱκετηρίην] Cod. Arch. Ἱκετηρίας. Ut Valla.

47 Οὐ δύνανται Παλλάς] Habes apud Ariſtot. *Rhet.* lib. I. Cl. Alexandrinum, Euſebium, et Suidam.

P. 425 *l.* 18 Ἀπήισαν] Pro ἀπαλλάσσοντο, Cod. Arch. et Eton.

43 Ἔπος] Cod. Arch. et Eton. et Valla πάθος.

P. 427 *l.* 16 Ἐς ὄψιν] Narrat Polyænus VII.

43 Ἀδικέουσι] Narrat Polyænus VII.

P. 428 *l.* 17 Σαώσει] Cod. Arch. φυλάξει. Extat Oraculum apud Euſebium *Præp.* VI.

P. 429 *l.* 11 Ἡμέας εἰκός] Cod. Arch. οἰκός· recte, mox ἔξω, ut in ora.

30 Ἐμμένειν] Cod. Arch. Ἐπιμένειν.

45 Ἀργείοισι] In his expendendis multus est Plutarchus.

P. 431 *l.* 37 Ἀχαριςότατον] Scripti omnes ἀχαριτώτατον.

41 Λακεδαιμόνιοι] Deest καὶ Ἀθηναῖοι· ut teſtatur codex Arch. et Eton.

P. 433 *l.* 19 Ἀρέσκεσθαι] Cod. Arch. ἀρκέεσθαι.

46 Διακοσμῆσαι] Intelligit Meneſthea in *Homeri Catalogo*.

P. 434 *l.* 1 Cod. Arch. Τπιέντες· recte.

P. 435 *l.* 3 Ἀμίλκαν] Diodorus Ἀμίλκωνα, Polyænus Ἰμίλκωνα vocat, male, erat hic Himilcas iunior.

23 Εἰκόνι χρεωμένων] An forte εἰκότι. Vide p. 549. l. 48.
24 Ἐν τῇ Σικελίᾳ] Deſunt codici Arch.
34 Φοίνικες λέγουσι] Intelligit Phœnicum Annales, quos cum alibi, tum pagina 2 et 3. laudat.
P. 436 *l.* 9 Ξέρξην] Non Πέρσην codex Arch. ut prius. De Amilcaris exitu vide Diodorum.
32 Μηνύων] Cod. Arch. μηνίων. Cretenſes non ſunt ulti Minois mortem, ſed Menelai iniurias ulti ſunt.
P. 437 *l.* 24 Ἀντὶ τούτου] Cod. Arch.
25 Ἐκ Κρήτης] Omnino ut Valla et codex Arch. Τροίης.
36 Φρενευσυέων] Cod. Arch.
42 Ἐν] Deest, recte.
P. 440 *l.* 4 Ἀνέμοισι] Vide Heſychium in Βορεασμοὶ, et Herodotum p. 443.
29 Ἀσωνίδης] Cod. Arch. Ἀςωνίδης.
44 Φόρμος] Cod. Arch.
P. 441 *l.* 2 Διὰ πυρσῶν] Cod. Arch.
7 Ἐπέλασαν] Cod. Arch. et Eton. ἐπεξέλησαν.
12 Ἐκποδών] Mox ἐπέπλευν. Pro παρέντες videtur Valla legiſſe σπαρέντες.
P. 442 *l.* 10 Δισμύριοι] Cod. Arch. τρισμύριοι.
19 Καὶ τέσσαρες] Cod. Arch. πέντε. Mox ταύτῃσι χιλιὰς καὶ ἑκατοντάδες ἓξ, καὶ δέκα.
29 Οὕτω πεντηκοσίας] Sic codex Arch. ὡς συμβαίνειν γίνεσθαι πάντα τὸν φρατὸν μυρ. πεντηκ. καὶ τριάκοντα καὶ —— ἀνδρῶν τὸν ἄγαγεν, &c.
P. 443 *l.* 7 Αἱ μὲν δὴ πρ.] Cod. Arch. et Euſtathius, πρὸς τὴν γῆν.
31 Ἐς Π.] Lege ἐς πόντον. Ita Suidas, Euſtathius et Cod. Arch. καὶ ἐπὶ ὀκτὼ νέας. Suidas contra omnes auget numerum ad πεντήκοντα.
25 Ἐξεβράσσοντο] Ita et Plutarchus hic legit. Cod. Arch. ἐξεράσσοντο male.
35 Εὐράπης] Cod. Arch. et Valla.
P. 444 *l.* 1 Κρητίνεω] Plutarchus Κρησίνεω.
9 Παιδοκτόνος] Plutarchus contra Herod. hæc explicat.
786 15 Ἔντομα] Scholiaſtes Apollonii l. 1. exponit τὰ σφάγια. Recurre ad p. 416. ubi σφάζοντες ἵππους λευκοὺς Μάγοι. Niſi τὰ ἔντομα intelligat τὰ ἄνορχα. Ista enim τοῖς νεωτέροις mactabant.
21 Πηλῆος, εἴη τε] Cod. Arch. καὶ ὡς εἴη.
26 Πρῶτος] Cod. Arch.
36 Ἔρρωτο κῦμα] Homerus, ἐσόρεσε δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
P. 445 *l.* 20 Ἀριδωλις] Cod. Arch. Ἄρδωλις.
37 Ὀνόχωνος] V. p. 390. l. 7. Tzetzes Ὀνόχων ſcribit.
P. 446 *l.* 5 Ἐσελθόντες] Cod. Arch. pro ἐξέλλοντο.
P. 448 *l.* 15 Θηβαίαν] De hoc loco multa diſputat Plutarchus l. contra Herodotum. L. 29. Cod. Arch. Δορύσσου, ut et margo.
P. 450 *l.* 18 Βραχυτέροισι] Cod. Eton. μακρότ. Ita Valla. Cod. Arch. μικροτέρῃσι.
P. 453 *l.* 6 Κλέος μέγα] Hæc vellicat Plutarchus.
P. 455 *l.* 1 Κολωνόν] Plutarcho pro nomine proprio videtur ſumi, l. contra Herod.
24 Ἀλφεός] Euſtathius legit Ἀλφεῖος.
27 Θαφθεῖσι] Pro ταφεῖσι. Est quidem τραχυφωνία, ſed quæ placuit Homero, Euripidi, et aliis. Vide Euſtathium ad E. Iliados, ad πρώτῳ μὲν τρεφθέντι.
36 Πειθόμενοι νομίμοις] Strabo. Cicero,

Dic, Hoſpes, Spartæ, nos te hic vidiſſe iacentes,
Dum ſanctis patriæ legibus obſequimur.

Diodorus aliud Simonidis epigramma citat.
P. 456 *l.* 40 Λεοντιάδης] Negat Plutarchus eum fuiſſe ducem, ſed Anaxandrum
P. 457 *l.* 23 Λακεδαιμονίῃ] Cod. Arch. Λακεδαίμονι. Ita et Euſtathius legit.
31 Βασιλεὺς γενόμ.] Cod. Arch. βασιλεὺς τούτων γεν.
35 Λακεδαίμονα χ.] Cod. Arch.
P. 458 *l.* 27 Ἐπιλέγεσθαι] Cod. Arch. ἐπιδέχεσθαι.
P. 459 *l.* 22 Ἔδοξε] Cod. Arch. ἐδόκεε.
30 Ἐπίτηξε τὸν κηρόν] Vide Voſſium ad Iuſt.
33 Ἐπὶ δὲ καὶ ἀπίκετο] Cod. Arch.
37 Γοργώ] Vide p. 302, 305. Meminit Plutarchus in *Laconicis.*
Ibid. Ὑπέθετο] Cod. Arch.
40 Ἄλλοισι] Deest Cod. Arch. deerat et Vallæ.

AD LIBRUM OCTAVUM HERODOTI.

Pag. 460 *l.* 23 Ἑβδομήκοντα] Nepos ccc. facit.
P. 461 *l.* 12 Περὶ τῆς] Lege γῆς. Quamquam et τῆς ferri poſſit.
P. 462 *l.* 10 Πυρφόρον] Interpres hic plane hallucinatus est. Πυρφόρος ſacerdos est; Sacerdotibus ſolet parci in prælis. Cum volunt ſignificare cladem maximam, aiunt μηδὲ πυρφόρον, &c. deinde λόγῳ Valla vertit in λόχῳ. Diodorus Siculus rem ſic extulit, μηδὲ ἄγγελον, τὸ δὴ λεγόμενον, διασωθῆναι.
32 Ἀλλ' οὐ γάρ] Codex Eton. ἀλλ' οὔπω καιρὸς παρέσχε. Ita Valla. Diodorus indicem hunc *Samium* facit.
P. 464 *l.* 35 Παρακελευσάμενοι] Cod. Arch. παρασκευασάμενοι, ut Valla.
P. 466 *l.* 32. Ὥσε ἀφίσασθαι] Cod. Arch. ἢ ὥσε μὴ ἀπίσασθαι. Quod probum.
45 Scribe Ἰσιαιεὺς cum cod. Arch. Plutarcho, et Stephano.
P. 467 *l.* 14 Ὀρυξάμενος] Polyænus narrat *ſeptimo libro.*
48 Τιγράνης] Cod. Arch. rectiſsime Τριανταίχμης, ut ſupra.
P. 471 *l.* 3 Προνοΐης] Epitheton est Minervæ, *Pronæiæ.* Pauſanias, Diodorus.
P. 474 *l.* 7 Τριηκοσίαι] Cod. Arch. ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι. V. pag. 485.
P. 478 *l.* 38 Μυσικὸν Ἴακχον] Vide Heſychium in Ἄλαδε μυσαὶ et Ἴακχος· et Scholiaſtem Ariſtophanis ad Nubes, p. 142.
P. 481 *l.* 45 Ἑπτά] Videtur Homerus ſex tantum agnoſcere. Vide eius *Catalogum.*
P. 485 *l.* 47 Εὐεργέται] Talis Soloſon ſupra l. III. et Mardochæus. Briſsonius l. 1. de *Regno Perſico.*
P. 486 *l.* 11 Θεάσασθαι] Sedit Xerxes ſub aurea platano, aderat ei Draco Eupompi F. qui per ſtadia XX. proſpicere valuit, is Xerxi omnia narrabat. *Ptol. Hephæſtio.*
48 Ἐπίσημον τῆς νηός] Quod erat in prora, τύπος, puta, Cygnus, Taurus, Tigris, Sus, unde et nomen navi, παράσημον in puppi. Sed nec hæc ubique diſtinguuntur.
P. 487 *l.* 37 Πᾶν αἰτιώμενος] Cod. Arch. πάντας αἰτιώμενος, ut Valla.
P. 488 *l.* 37 Ἀδείμαντον] Hæc finxisſe de Corinthiis Herodotum ait Marcellinus *V. Thucyd. Plutarchus*, et *Dion Chryſoſtomus.*
P. 496 *l.* 23 Πρώτους μὲν Π.] Cod. Arch. μὲν τοὺς μυρίους· ut Valla. Vide Plutarchum in *Themiſtocle*, ubi Σιρίφιος dicitur.
P. 500 *l.* 4 Ἀφιδναῖος] Cod. Arch. Ἀθηναῖος. Mox idem καταμαργέων. Vide Plutarchum in *Themiſtocle.*
17 Στρατοῦ ὄν.] Cod. Arch. melius τοῦ Μαρδ. *exercitus, quem ſibi elegerat*, &c.
P. 501 *l.* 37 Πρώϊος] Cod. Arch. πρῶτον.
P. 502 *l.* 13 Ἡγησίλεω] Cod. Arch. ἡγίλεω. Male. Vide Pauſaniam *Lacon.* Herodotum p. 351. 452. ſed in his recenſendis pauci conveniunt, ſive nomina ſive ordinem ſpectes. V. *Reineccium.*
29 Στασιῶται] Cod. Arch. φρατιῶται. 787
P. 503 *l.* 3 Πανταχῇ μιν χρησόμενον] Sic cod. Arch. *ubique terrarum oracula conſuleret.*
16 Ἐς Ἀμφιάρεω] Ut Thebano nemini licuit dormire in Amphiarai æde, ita in Herculis, nemini peregrino. Plutarchus contra Herodotum.
P. 504 *l.* 30 Ὡς δὲ ἤκουσε] Codices ſcripti lectionem oræ agnoſcunt.
47 Σὺν νόῳ] Homerica est locutio; Νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἰμάσθλην.
P. 505 *l.* 18 Ἀραῖος] Cod. Arch. Ἀργαῖος, vel Ἀργεῖος. Ab hoc reges deinceps *Argeadæ* dicti.
35 Παρεοῦσαν] Cod. Arch. cum margine ſtat; nec non et Cod. Eton. Mox καταλύσεσθε. *Idem.* V. p. 513. l. 3.
P. 507 *l.* 27 Ἀθέμιτα] Cod. Arch. ἀθέμιτα ῥέζειν.
45 Τοῖσιν ἐργαζομένοισιν] Cod. Arch.
P. 508 *l.* 5 Ἐοῦσαν] Cod. Arch. ἔχουσαν.

AD LIBRUM NONUM HERODOTI.

Pag. 510 *l.* 4 Στασιωτέων] Cod. Arch. φρατιωτέων. Non probo.
40 Κατὰ μὲν ἐλ.] Epimone, ſive anaphora; quali Homerus utitur, Ἐνὸ' ἔνι μὲν φιλότης, ἔνδ' ἵμερος, ἔνδ' ἀοριςύς.
P. 511 *l.* 27 Καὶ τὸ μὲν ἡμέτερον] Cod. Arch. ἀπ' ἡμέων οὕτως ἀκίβδηλον νέμεται.
38 Μηνύουσι] Cod. Arch.
41 Ἐκδεκώμεθα] Cod. Arch.
42 Ἐπιτηδέσατον] Cod. Arch.
P. 512 *l.* 13 Χίλεος] Plutarchi codices habent χείλεως.
27 Ἑπτὰ περὶ ἕκασιν] Deſunt hæc Cod. A. et Vallæ, et Eton. nec hic locum habent, nam infra pag. 520. recurrunt. Plutarchus tamen videtur hic legiſſe.
P. 513 *l.* 9 Ξείνους] Heſychius, in ξένοι. Τοὺς Πέρσας.
P. 514 *l.* 24 Ἀτταγῖνος ὁ φρ.] Athenæus libro II. Ubi

Caſaubonus notat in MS. eſſe Ἄτταμνος. Vide infra 541. Plutarcho Ἀπαγῖνος, male.

P. 516 *l.* 28 Μακίσιον] Cod. Arch. Μακίσιον. Ita et margo, probabilior est hæc lectio; abit Tzetzes, cui dicitur Ματίσριος.

P. 517 *l.* 20 Ὀφθαλμόν] Cod. Arch. ὄμφαλον, *umbilicum*. Recte. Thorax reponebatur Athenis, in Minervæ Poliadis templo. *Pauſanias.*

30 Ἀλλὰ πάντας] Deest ἅμα· ſupplet codex Arch.

43 Κείρσντες] Morem multis teſtimoniis illuſtrat Briſſonius. Ratio hæc ſubeſſe videtur; ἄψυχα ἀψύχοις. Vide Heſychium in αἱμακουρίαι.

P. 518 *l.* 13 Γαργαφίην] Cod. Arch. Γαρσαρίην.

23 Πολλὸς ἀθισμός] Cod. Arch.

41 Ἐπὶ διακειμένοισι] Interpres non cepit ſententiam. Verte, *ex pacto, ex conſenſu.* Τὰ διακείμενα ſunt ὡρισμέναι συμφωνίαι, συνθεσίαι, ὁμολογίαι, ut Diodorus loquitur. Illud nota, Herodotum ἑκατὸν ἔτεα, Diodorum πεντήκοντα ponere.

P. 519 *l.* 42 Τὰς ἀποθήκας] Hæc dele; neque enim agnoſcit codex Arch nec Valla, nec margo.

44 Τρωικοῖσι πόνοισι] Virgilius, *Troiæque labores.* Cod. Arch. hic ἡρωικοῖσι.

P. 526 *l.* 26 Ἀλλὰ τὰ μέν] Cod. Arch. τά δε μέν.

41 Προελήλατο] Cod. Arch. προσελήλατο.

P. 527 *l.* 10 Ἐθέλοιμι] Puto ita ſcripſiſſe Herodotum; habet tamen codex Arch. haud male, ἔλοιμι.

16 Καταβρῴδηκε] Rectius, ad normam Ionismi, καταβρωδήκεε. Mox pro συνάχθητε idem cod. Arch. συλλέγητε. Est autem λιπαρεῖν quod ſequitur λιην παρεῖναί τισι.

34 Ἀθηναίους] Vide ut omnes ſcriptores in Athenienſium laudes conſpirent. Plutarchus innuit Herodotum pretio ad hæc fingenda adductum fuiſſe.

P. 528 *l.* 13 Ἐκπαγλεομένων] Cod. Arch. ἐκπλαγεομένων. Hanc ſcriptionem præfero, quoniam multis aliis in locis ſic video ſcripſiſſe Herodotum.

29 Ἄρχομεν] Cod. Arch. ἄρξομεν, *Incipiemus.*

45 Εὔποροι] Cod. Arch. ἄποροι. Ita Valla, et res poſtulat: nam Perſæ cominus, ut Spartani, non pugnabant.

P. 529 *l.* 9 Παρὰ τὸ δεξιόν] Cod. Arch. et Eton. et Valla, παρὰ Παυσανίην ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας. Rectiſſime.

15 Συμβολὴν ποιεύμενοι] Atqui locus poſtulat particulam negantem μή. Supplet codex Arch. et Valla.

44 Ἡραῖον] Cod. Arch. et Valla ἱρόν. Hæc omnia Plutarchus in *Ariſtide* ſublegit.

P. 530 *l.* 6 Πιτανητέων λόχου] Erat Πιτάνη quidam δῆμος cuius meminerunt Pauſanias, Heſychius, Thucydides, Herodotus ſupra, p. 181. l. 40. Ex hoc populo turma Amompharetum ſequebatur, quæ quidem turma una fuerit ex turmis militaribus Spartanorum. Turmas has, ſeu τάγματα, quatuor aliqui
788 faciunt, uti legere eſt apud Scholiaſtem Ariſtophanis in *Acharn.* παρὰ Λακεδαιμονίοις ὑπῆρχον τέσσαρες λόχοι. Ariſtophanes ipſe in *Lyſiſtrata*, τέσσαρες λόχοι ἀνδρῶν μαχίμων. Alii tamen quinque fuiſſe volunt. Heſychius et Harpocration citant Ariſtotelem in *R. P. Lacedæmoniorum.* Has enumerat, opinor ex Ariſtotele, Scholiaſtes ineditus in Lyſiſtratam, Ἐδωλος, Σίνις, Ἀρίμας, Πλόας, Μεσσοάγης, vel rectius Μεσσοάτης, ut apud Stephanum. Ἐδώλου meminit Heſychius. De tribus reliquis non conſtat. Thucydides affirmat ſeptem fuiſſe: Notat hoc idem Scholiaſtes ad *Lyſiſtratam*, productis Thucydidis verbis. Video alios alium numerum ponere. Negat interim Thucydides ullam fuiſſe apud Lacedæmonios Πιτανητῶν λόχον, et Herodotum oblique tangit. Eum ſequitur Heſychius, qui tamen etiam apud aliquem poëtam reperiſſe videtur Πιτανήτης στρατός.

P. 531 *l.* 12 Ὅπλα ἤγε] Cod. Arch. λόχον ἤγε, rectius; erat enim λοχαγός.

P. 533 *l.* 3 Γινομένων, ἀποβλ.] Cod. Arch. interponit χρησῶν.

42 Ἀειμνήστου] Cod. Arch. hic optime Ἀριμνήστου. Sane adſtipulatores habet Plutarchum et Pauſaniam.

P. 535 *l.* 31 Τεῖχος, καὶ τὴν σκηνήν] Vide quid hic ſperabat ſe inventurum Polycrates Athenienſis, apud Schol. Ariſtophanis p. 333.

P. 536 *l.* 36 Ἀείμνηστον] Ita et codex Arch. nam hic Platæenſis alius est ab Arimneſto Spartano, de quo ad p. 533.

P. 537 *l.* 23 Ἐφόρεε ἄγκυραν] Plinius codex Arch. ἐπίσημον ἄγκυραν.

26 Εὐρυβάτην] Cod. Arch. Εὐρυβιάδην.

36 Φαρανδάτης] Sic Pauſanias, aliter Φερενδάτης. Vide p. 405. et 407. Hic apud Æſchylum in Perſis corrupte dicitur Φαρανδάκης.

46 Λῦσαι] Placet cum codice Arch. legere βῦσαι.

P. 539 *l.* 41 Παυσανίῃ] In eius honorem Παυσάνεια feſtum fuit. *Pauſanias.*

P. 540 *l.* 15 Μήδων] Athenæus hunc locum tranſcripſit. Legit autem ut codex Arch. et margo et Valla ἡγεμόνος.

41 Ἔθαπτον] Cod. A. ἔθαφθεν. Ita et Valla.

P. 541 *l.* 3 Τῶν δὲ ἄλλων] Hæc verba omiſit codex Arch. ſed non omiſit Plutarchus, imo acerbe de iis agit cum Herodoto.

6 Κοινά] Lege κεινὰ, *vacua*, κενοτάφια. Ita hic legit Plutarchus.

P. 542 *l.* 30 Συνεκήρυσε] Cod. Arch. συνεκύρησε, *evenit.*

P. 543 *l.* 11 Ἡγησιστράτου] Cod. Arch. ἡγησίστρατον.

26 Ποταμὸν ὃς] Duo ſunt: oportuit nomine diſtinxiſſe. Vide Stephanum in Λάκμων.

P. 544 *l.* 42 Καλαμίσοισι] Cod. Arch. Λαμίσοισι. N. L. Duris ἐν ὄροις Σαμίων hic nobis uſui foret.

P. 545 *l.* 15 Κτισήν] Scribendum κτισύν· ea est forma Ionica.

P. 546 *l.* 8 Οἱ Ξέρξεω] Omnino ut codex Arch. ὑπὸ Ξέρξεω.

41 Μηνός] Confer Ælianum in V. Hiſt. l. 2. cap. 25. Plutarchum, *Camillo* p. 138.

P. 547 *l.* 27 Ἰθαμίτρης] Cod. Arch. Ἰθαμίτρης. Vide p. 405. l. 1.

34 Περίλεος] Scribe Περίλεως.

P. 548 *l.* 20 Ἀφεῖναι] Lege ἀπεῖναι.

25 Πελοποννησίων] Valla videtur vertiſſe Λακεδαιμονίων.

46 Φθάς] Omnes ſcripti Φρασθεὶς, *percipiens.*

P. 550 *l.* 14 Τυκτά] Dictio est Perſica. Xenophonti, Γενέθλια. Athenæus l. XIII. hæc adducit.

18 Χρήζει] Habet hic codex Arch. δέεται· puto ex interpretamento.

37 Εἰσὶ τρεῖς] Nec Valla nec codex Arch. agnoſcit.

40 Μεθέντα] Repone cum codice Arch. μετέντα.

41 Μεγάλα ποιεῦμαι] Cod. Arch. μέγα. Alibi μέγα ποιεύμενος ταῦτα, et μέγιστ ὑπερφέρουσα.

45 Ἥσσω] Scribe ἧσσων.

49 Γῆμαι] Cod. Arch. γυναῖκα.

P. 551 *l.* 36 Διαβάντες] Cod. Arch. διαβαλόντες. Ita prius, διέβαλον ἐκ τῆς Χίου ἐς Νάξον.

41 Οἰόβαζος] Cod. Arch. Οἰάβαζος, Valla. *Oebazus.*

46 Ἀρταΰκτης] Plura Pauſanias.

49 Τφελόμενος] Valla *petitis.* Cod. Arch. αἰτήσας.

P. 552 *l.* 6 Διεβάλετο] *Fefellit.* Archippus in *Philo*, γέροντα διαβαλοῦμαι τήμερον. Ariſtophanes *Avibus*, διαβάλλεταί σε ὁ θεῖος. Imo παραβάλλεταί σε apud Alcæum, et παραβλήδην ἀγορεύειν apud *Homerum.* Schol. Ariſtophanis horum auctor. V. p. 327. l. 29.

23 Ἀφύκτως] Cod. Arch. ἀφυλάκτως.

P. 553 *l.* 9 Νεάλωτοι] Puto hic Euſtathium legiſſe ἔσπερον. Ita ſane apud eum video haberi hodie in Odyſſeam.

17 Τίνεσθαι] Cod. Arch. σίνεσθαι, nec dubito: quin ita et Vallæ occurrebat. Euſtathius expoſuit per βλάψαι.

36 Ἀρτεμβάρης] Cod. Arch. Ἀρτεβάρης, et quidem in l. 1. ſic ſemel pinxit: ſed male.

P. 554 *l.* 5 Μαλακοὺς γενέσθαι] Cod. Arch. ſupplet ἄνδρας, conſentit Valla.

L. S.

789 *Hæc ſunt, Lector candide, quæ vere κατ' ἐπιδρομὴν ex Herodoto meo transfudi in calcem huius editionis; postquam acta iam, et transacta erant omnia, quæ ad hanc impreſſionem concinnandam ſpectare videbantur. Multa ſciens intacta reliqui; ab aliis occupata non repoſui. In Latinis quædam denuo verti; in Græcis quamplurima emendavi. Nec arroganter hoc a me dici quisquam exiſtimet: Nam coniecturis meis nihil, omnia vero accepta refero ſcriptis exemplaribus; quorum illud, quod mihi utendum dedit R. P. Archiepiſcopus Cantuarienſis, utramque paginam in hoc negotio fecit. Nec pœnitendum interim ſubſidium attulit alter codex MS. cuius Variantes Lectiones mihi ſubminiſtravit Johannes Roswel, Vir humaniſſimus, et præclararum omnium artium peritiſſimus. Illud vere dicturus videor, me venam ſaltem aperuiſſe ad Herodotum ſanandum. Id certe volui, et ut conſequerer, ex Galeno, Heſychio, Georgio Pardo* Ionicarum dictionum Lexicon *auxi et locupletavi; tum etiam Herodotum non indiligenter contuli cum Athenæo, Euſtathio, Suida, aliisque ſcriptoribus, qui ab eo quicquam fuerant mutuati. Linguæ Ionicæ canon fuit olim Herodotus; Enimvero in vulgatis libris tot occurrunt gloſſemata, tot ab ea dialecto ad alias aberrationes, ut vix trientem Ionici idiomatis nunc ſuperesſe crediderim. Infinita ſunt, quæ ex* Codice *Archiepiſcopi hoc in genere reſtitui poterant; ſed nunc non erat his locus. Exoriatur aliquis, ita voveo, cui otium ſit uberius et ingenium, ad perpurgandum Herodotum; Ille his noſtris et plura et elegantiora facile inveniet; Ille de optimo ſcriptore, de viris doctis, et de me etiam optime merebitur, ſi, reconditiori inſtructus eruditione, tumultuariam hanc noſtram ſcriptionem, quaſi Herodoto minime dignam, plane diſpungat.* Vale.

JACOBI GRONOVII

N O T Æ

E T

OBSERVATIONES

In novem libros

HERODOTI.

CHILD MARRIAGE

IN

INDIA

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
In novem libros
HERODOTI.

793 ΗΡΟΔΟΤΟΥ Herodoti.] An recte sic edatur id nomen, ambiguum facit auctoritas eruditorum, in quibus Henr. Valesius ad Ammiani Marcellini librum XXI. cap. 6. sustinuit palam notare Latinos „ Græca nomina fere adspirare so- „ lere, ut cum Herodotum et „ Herophilen et Herodicum scri- „ bunt, cum Erodotus et Erophile et Erodicus emen- „ date scribi debeant. Erodotum quidem passim in „ Græcis editionibus adspirari hodie videas; sed id „ mendum esse non dubito". Novimus hanc causam in similibus vocibus, ut Hannibal, Homerus, sæpe tractatam fuisse, quam relinquimus, quum sufficiat nunc expromere rationem Mediceæ Bibliothecæ, et eius longævi codicis, quem antetuli. Nam illic exstant varia exemplaria huius voluminis et historiæ, ubi nomen istud sine dubio adspiratur. Cæterum in hoc nostro legitur Κλειὼ Α΄ Ηροδότου ἁλικαρΝησσῆος. Harum postremarum appellationum primis vocalibus nunc imposita est nota Ἡ, at non aureæ repetitioni nominis Ηροδότου in fine libri primi, ubi videas ΗΡΟΔΟΤΟΥ non in principio secundi, non tertii, non quarti, non quinti, sed sexti principio apponitur contrario ductu Η (tanquam vetus illud Η præponi solitum scriba hic librarius divideret: de hac autem psile et de priore aspera monuit Salmasius ad Consecrationem Regillæ p. 44. et 52. ubi plura huc pertinentia.) ut lenis sit spiritus, quum septimo imponatur similis primo, ut et nono, quum octavus liber eum ignoret. Sed et alter eodem nomine usus apud auctorem nostrum 8, 132. simili modo adspiratur in MS. Hic vero spiritus nunc aureo, nunc rubro colore inductus est. Ex quibus ante omnia præclarum et bona fide odoris verissimi plenum patet istud ἁλικαρΝασσῆος. Ita enim turpiter istud appellativum ventilatur variis velut follibus, ut Camerarius in dialecti Ionicæ speciminibus pag. huius editionis 718. annotaverat Ἁλικαρνασσῆος pro Ἁλικαρνασσέως, et tantum hactenus; Stephanus in Prolegomenis pag. 743. [Interim certe adeo in hac parte nihil mutare sum ausus, ut in ipso etiam principio Ἁλικαρνασσῆος retinuerim, et in Ἁλικαρνησσέως mutare noluerim: quamvis sit Ἁλικαρνησσεὺς 3, 4. et Ἁλικαρνήσσου 8, 104.] Tanquam hæc summa hæsitationis foret, quum Ἁλικαρνησσὸς etiam exstet 2, 178. et Ἁλικαρνησσεὺς 1, 144. quum in eodem libro 1. cap. 175. exhibeatur Ἁλικαρνασσοῦ. Hoc magnum incertum videbat Stephanus, ubi notari debet illud libri 1. cap. 144. Ἁλικαρνησσεὺς factum esse ab ipso Stephano, tanto indecentius, quod ibi mox ab ipso eodem relinquatur etiam Ἁλικαρνησόν, quum Aldus et Camerarius ediderint Ἁλικαρνησεὺς. Et hic Stephanus etiam ipsum titulum mutavit, etsi id neget, et quum Aldus et Camerarius edant Ἁλικαρνασσέως (sicut nummi, qui hodie superstites et in notitiam producti sunt, fere cusi sub Cæsaribus, habent Ἁλικαρνασσέων) ipse fecit Ἁλικαρνασσῆος; quod placuit etiam Tanaq. Fabro in Epistolis Criticis pag. 30. Nunc igitur principio hoc ad veterem et genitivam formam confirmato ex prisca fide, etiam gemino Σ, interdum uno concesso, unum illud in libri 1. cap. 175. Ἁλικαρνασσοῦ non pro exterricinio haberi debet, sed in quo conniverunt oculi inspicientium libros antiquos, quod meis forsan quoque contigit. Sed ab Stephano deterritus et ipse fui, quam tamen meram Empusæ huius esse vanitatem iam declarat codex Mediceus, et omnino posthac ita mutari debet; tum ex reliquis colligas huic ipsi volumini, quum primo scriberetur, adspirationem non fuisse datam, sed postea impositam. Etiam hinc patet singulorum dein librorum titulos ab isto Stephano pro lubitu suo auctos densatosque, nempe ut omnes ad unam formam eamque satis verbosam redigerentur; quum nec Aldus nec Camerarius, nec liber certe Mediceus, unde colligo etiam de aliis, habeant illam adiectionem Ἁλικαρνασσέως: quæ an non satis est, si semel in primo conspectu et fronte exstet? Ut hoc addam, Suidas in v. Λέσχη citat epigramma Callimachi, quod notavit chirographo suo Hadr. Iunius exstare in Anthologia Epigr. 3,399. esse 794
autem Callimachi, in quo dicitur Ξεῖν' Ἁλικαρνασεῦ, ut legitur in editione Basileensi, prout etiam exhibet MS. codex Lugdunensis, sed perperam Genevæ et Cantabrigiæ mutaverunt in Ἁλικαρνασσεῦ geminato sigma ex vulgari nimirum pronunciatione. Quum autem Herodotus vel Græcia, ut fere innuit Lucianus, historias has publico Musarum nomine insignitis quibusque partibus etiam numero novenario definierit, crediderim ab Gellio innui Herodotum, quum scripsit in præfatione *alii Musarum inscripserunt*, sicut notum quoque reddidit Suetonius Aurelii Opilii factum, qui volumina novem unius corporis variæ eruditionis scripsit ex numero Divarum et appellatione; videlicet ut observatum est ab aliis numerum novenarium in divisione scripti et in serie rerum per partes digerenda sæpe placuisse; etiam de Cephalæone monuit ad Græca Eusebii Scaliger et alii. His adde, quid in hoc principio cogitaverit Daniel Heinsius ad Horatium pag. 101. Nam cui bono erit inspicere Nesselium pag. 143. de Herodoto Viennensi loquentem?

1, 4. Τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα.] Hæc recte dicuntur, adeoque videntur placuisse Philoni et Gregorio Nazianzeno, ut etiam voluerint imitari, prout patet ex verbis allegatis Henr. Stephano in Thesauro. Itaque affatim prudenter hæc Herodotus coniunxit, sed quibus non debebant agglutinari præcedentia ἐξ ἀνθρώπων, quod tamen manifestissime videtur fecisse interpres Valla, etiam ille ipse qui continuis recognitionibus, ut vocat, interpretationem eius lustravit, Henr. Stephanus, quem occasione loci 1, 10. μαθοῦσα δὲ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς non tæduit ter de ista præpositione scribere, primo in recensione et interpretatione vocum Herodoti p. 725., secundo in Prolegomenis p. 738., tertio in alteris Proleg. pag. 743. Ille tamen reddebat *ex hominum memoria temporis longinquitate deleantur*. Omnino perperam, unde accidit, ut eum simul cum Valla aggrederetur in Epistolis eisdem loco citato Tanaq. Faber, quasi uterque existimaverit posse dici Græce ἔργα γενόμενα ἐξίτηλα γίνεται ἐκ τῶν ἀνθρώπων. Nam sane in tribus illis locis Stephanus secernit se ab Valla, quod debuit Faber agnoscere, quem sæpe fervor nimius attollit. Utique clarum est in voce ἐξίτηλος non supponi alios quam homines, et solam memoriam hominum interque eos usum vox ista respicit, ut illorum mentio istic fieri non debeat, præsertim quum agatur de historia. Iam ista loquutio per præpositionem ἐκ tam frequens est in Herodoto, ut qui supponitur eum evolvisse, doceri de ea non debeat, quum occurrant et εἰρημένῳ ἐξ Οτάνεος, et τούτων ἐξ ἐμοῦ ἐπιτελευμένων, et λεγομένου ἐκ τοῦ Ἀρισταγόρεω, ac similiter cum aliis verbis, et ut nunc sunt γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων, ita ποιούμενα et ποιηθέντα, sensusque Herodoti est, ut neque illa quæ evenerunt vel facta sunt ab hominibus, tempore exolescant. Hinc iam appareat quanto peius sit, quod quondam ex Lipsia adferebat Fridericus, *ut neque præteritæ res ex hominum memoria, temporis longinquitate, exolescant.* Nec enim attendit vel ad loquutionem Herodoteam γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων, vel ad sententiam plane perfectam in ὡς τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται. Hæc si non satisfaciant, plane rem conficit Lucianus, in scripto de conficienda historia: Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο· Ἡρόδοτος μὲν ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα &c. Iste autem locus tanto acrius debuit penetrari, quoniam in eo vera causa designatur, quæ Herodoti animum commovit ad temporis sui partem tali scripto impendendam, quo servarentur gesta ab hominibus, nec tem-

pore obliterarentur. Hanc vero cauſam quum pleniſſimo ore ipſe profiteatur, quid eſt, quod ita urget iste Theophilus ad Autolycum in principio libri III. mirum in modum confuſe varia queſtus et ſcripta veterum ad φλυαρίαν redigens pergit: Τί ὠφέλησεν Ἡρόδοτον καὶ Θουκυδίδην αἱ ἱστορίαι αὐτῶν; Indigne profecto, quum nulla non ſæcula teſtata fuerint eos frui ſcopo, quem petierant, qui non debet alius ſupponi, quam quem ipsi ediderunt, ut confecerint aliquid vel gratum vel utile poſteris.

I, 8. Ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.] Lepidum est, quod de his et anterioribus verbis notat Thomas Gale, *Exordium hoc præmiſit Pleſirrhous, Herodoti amaſius. Quæ ſequuntur poſt* ἀλλήλοισιν, *ſunt verba Herodoti.* Itaque cauſam hanc ſuam facit, et ex ſua perſona atque auctoritate ſic docet lectorem, quaſi illum quemcunque Pleſirrhoum vidiſſet hanc præfationem anteponere. Oportet unum hoc ſpecimen dari, quia ſimiliter conſulit in aliis, quæ peculiaria hic illic occultata tanquam ſua profert. Sed bonus vir talia θαύματα ab Herodoto debebat abigere, et fateri alium eſſe fundum huius narrationis, quum ipse auctor eſſe non poſſet, nempe Ptolemæum Hephæſtionem; ex illo enim refert Photius, ὡς Πλησίῤῥοος ὁ Θεσσαλὸς ὁ ὑμνογράφος, ἐρώμενος γεγονὼς Ἡροδότου, καὶ κληρονόμος τῶν αὐτοῦ, οὗτος ποιήσειε τὸ προοίμιον τῆς πρώτης ἱστορίας Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέως, non addito, utrum probaverit et crediderit ipse Ptolemæus, non etiam an firmaverit id iste Pleſirrhous. Certe quidquid illud est, et qualiſcunque iste Pleſirrhous, obſtare illi videtur Dio Chryſoſtomus in Orat. 53. de Homero. Καί τοι τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὁπόσοι τινὰ ἔδοξαν ἔχειν δύναμιν, ἢ περὶ ποίησιν ἢ καταλογάδην συγγράφοντες, καὶ πρῶτον, καὶ τελευταῖον, τὸ ἑαυτῶν ὄνομα συγγραφόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς λόγοις τε καὶ ποιήμασιν ſolitorum ſcribere ſuum nomen, ὥσπερ Ἑκαταῖός τε καὶ Ἡρόδοτος καὶ Θουκυδίδης. Huius ſane fides melior, et vicisſim ea iuſte illi tribuitur. Et pari modo mox iudicari debet de
795 nomine uxoris Candaulæ, item de regina conſpiciente Gygen egredientem ex cubiculo in cap. 10. de dracontite lapide.

I, 19. Διατίθεσθαι τὸν Φόρτον.] Conſenſu mirabili intellexerunt interpretes *mercimonia expoſuiſſe*, prout id ſane erat unum ex muneribus eorum, qui ibant in commercia. Sed in Græcis non est præteritum perfectum. Deinde non agitur per illam locutionem de digerendis certo loco rebus venalibus per ſeriem decoram ad invitandos ad ſpectacula et hinc emptionem prætereuntes, quod est in verbo Latino *exponere*, ſed de diſtrahendis diſponendisque accepto pretio, quod convenit per illos, qui emerunt. Recte intellexit hoc Æmilius Portus in Lexico Ionico, et adiunxit huic locum capitis 194. ex hoc ipso libro, ubi vertebant ſimiliter *onusque expoſuerunt.* Hinc mutavi vitioſa.

I, 24. Τωὐτὸ ὃ καὶ Ἕλληνες.] Sic quum exſtaret in optimo codice, non rebar Ionismum interpellare, quo minus reciperem pro vulgato τωὐτὸ τὸ καὶ Ἕλλ. Nec enim ſic illi adhæret noſter auctor, ut non aliquando deſerat, ſive interdum in eius uſu aliquid offenderit, ſive alia cauſa compulerit. Interim ſicut nunc exigitur ab codice isto, ſic iam editur cap. 216. Ὃ γὰρ Σκύθας φασὶ Ἕλληνες ποιέειν. Infra etiam ſic MS. c. 186. Ἐν ᾧ ἐπίμπλατο τοῦτο. Etiam c. 202. Ἀνθρώπους, οἳ σιτέονται. Sic 2, 51. et 75. et 131. idem deprehendes. Etiam libro 5. cap. 108. ἄκρην, αἳ καλέονται Κληῖδες dicit, non ταὶ. Noli iraſci, quum me vides in tenui quoque aliquid molientem: plus enim iuſto ſumpſerunt ſibi ad dominandum in eis particulis. Nam et lib. 2. cap. 48. ediderunt Τὰ περιφορέουσι κατὰ κώμας ταὶ γυναῖκες. Satis conſpicuus illic articulus ταὶ, qui nullus apparet in codice Mediceo, et hinc a me non admiſſus; id quod in antecesſum nunc moneo.

Ibid. Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου.] Difficile probatu erit apud Herodotum legiſſe videri Pauſaniam non ita, ſed τὴν Ἰάσου, ut affirmat doctiſſimus Vindingius in Hellene, in hac re concinens Th. Galeo, qui et ipse ex fabulatoribus et aliis ut Strabone ipso ſcribit Iaſi filiam fuiſſe veri eſſe ſimilius, ac mox Pauſaniæ librum II. quoque advocat. Oportet hic cavere. Nam de Io, quem patrem habuerit, nihil profert ex Herodoto Pauſanias, ſed eum tradit ex ſua ſententia, ut nihil ista nominis proprii appellatio faciat ad Herodotum. Utrius autem verior opinio ſit, id vero aliam conſtituit controverſiam. Pauſaniæ verba ſunt: Ἰὼ μὲν οὖν Ἰάσου θυγάτηρ, εἴτε ὡς Ἡρόδοτος ἔγραψεν, εἴτε καθ' ὃ λέγουσιν Ἕλληνες, ἐς Αἴγυπτον ἀφικνεῖται.

2, 10. Βασιλῆος θυγατέρα Εὐρώπην.] Huius narrationis memoriam quum ita renovaviſſet Euſebius ad annum XG. Εὐρώπη Ἀγήνορος ὑπὸ Κρητῶν ἡρπάγη ἐμπόρων, ὡς φησιν Ἡρόδοτος· τοῦ δὲ πλοίου παράσημον ἦν Ταῦρος, in Latinis autem tria ista verba ὡς φησιν Ἡρόδοτος eſſent omiſſa ab Hieronymo, magnus Scaliger ibi notat: *Omiſit vero Hieronymus Græca,* ὡς Ἡρόδοτος φησιν. *Herodotus ait; quod a Phœnicibus rapta fuerit Io, propterea Græcos hanc iniuriam ulturos Europam rapuiſſe.* Vir maximus non cogitat Herodotum verſari in narratione Perſica, et Perſas eſſe, qui ſic narrent de Io. Item Perſas eſſe, qui ſic narrent de Europa: nec tamen etiam Græcos iniuriæ prioris ulciſcendæ cauſa eam rapuiſſe dicit ista narratio, ſed ipsos Perſas ita compenſaviſſe crimina, de qua interim re hi Græci, quos Herodotus coniicit fuiſſe Cretenſes, forſan ne quidem cogitaverint. Quod quum ita ſit, fortasſis hinc Hieronymus omiſit illa tria Græca verba, quæ memorant Herodotum, quem ſciebat alia ſcribere.

2, 12. Ταῦτα δὴ ἴσα πρὸς ἴσα σφι γενέσθαι.] Hic ordo vocum est in libro caſtigatiſſimo, quem violant edentes ἴσα σφι πρὸς ἴσα, quum non videantur vel Græci vel Herodotus conceſſiſſe, ut istam repetitionem ἴσα πρὸς ἴσα interrumperet aliquid alienum: certe ex tali conſideratione videtur veniſſe ἀλλοπρόσαλλος. Etiam lib. 7. c. 100. ἐξ ἐσχάτων ἐς ἔσχατα ſic iunctim ponuntur ſine alio interpoſito; et 5, 102. ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο et ἴσον ἴσῳ προσφέρειν est in Mneſithei fragmento. Cæterum in MS. legitur etiam ut in aliis MSStis, ταῦτα μὲν δὴ, quæ vocula inſeri debet.

2, 16. Τῶν εἵνεκεν ἀπίκοντο.] Est, non est ex vena Ionicæ ſcriptionis, unde præterquam quod in præpoſitione has ipsas voces, prout cito, contulit Porti Lexicon Ionicum Herodoti, inſuper verbum ἀπίκοντο ſeparatim tractat, quum ſane id iam antecesſiſſet et ſæpius ſequuturum ſit. Nequivi tamen hic tolerare; nequivi credere ab Herodoto id nunc uſurpatum fuiſſe; tanti ponderis est teſtimonium ab optimo codice, qui non tantum ex antiquo ævo candide producebat ἀπίκατο, ſed etiam indicabat ſe veniſſe in manum recentem, quæ iuris Græci parum et hodierno ſolum modo guſtaverat, et ita violenta eſſe conabatur ſuper-796 ponendo ν, quaſi deberet eſſe ἀπίκαντο. Sed illa ploret. Veriſima venit manus vetuſta, et aliquoties infra fulgebit, quoniam verbum istud est continui uſus in hiſtoria, nobis per ſua loca profeſſuris aperte et ſequuturis, quod proprie fuit antiquum: et Herodotus ſectatur varietatem mirabiliter prorſus, ut deprehendes.

2, 30. Τοὺς δὲ προϊσχομένων ταῦτα, προφέρειν σφι.] Quum ſic diu ſit editum in Herodoto, tandem notavit Galeus, ſibi magis placere lectionem marginalem, quam ſequutus est Euſtathius ad Γ. Iliados. Idem opinor cogitavit Stephanus, a quo ista marginalis lectio primum exſtitit, nempe προϊσχομένοις. Sufficit hic ſcire nec codices illos duos quos Gale inſpexit, nec Mediceum abire ab vulgato per Aldum: idque in dubium trahi non debet ab Herodoti ſtudioſo, quum is tantopere amet istum genitivum in participiis, ut reiiciat conſtructionem vulgarem. Est enim ſimile illi, quod exſtat 3, 31. Εἰρομένου ὧν τοῦ Καμβύσεω, ὑπεκρίναντο αὐτῷ. Ibi enim poterat ſimpliciter dicere εἰρομένῳ δὲ αὐτῷ ὑπεκρίναντο. Quod genus loquendi tam frequens occurrit etiam in libris Sacris N. T. immo et apud Latinos, ut agnoſci debeat, non mutari.

2, 34. Μέχρι μὲν ὧν τούτων.] MS. τούτου; et eo uſum Herodotum oſtendit ſatis repetitio eiusdem numeri mox ſequens, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, quæ his verbis reſpondent. Accedit, quod istud τούτου in τούτων transtulerit vecors ad easdem literas inclinatio calami, ut quum præmiſiſſet ὧν, id etiam iteraretur in τούτων. Mox dedi vocibus ordinem priſtinum ex MS. ubi vulgo erat ἀνδρῶν ἀδίκων ἔργον νομίζειν εἶναι.

2, 44. Ἁρπαζομένων τῶν γυναικῶν.] Sunt veſtigia manus alienæ, quæ Stephano et deinceps aliis editoribus non debuerant ita placere, ut ideo manum Herodoti delerent, et terminationibus fœmininorum tam aperta exempli iteratione præcedentibus, huic conſtructioni non idem indulgerent. Sicut enim Aldus et Camerarius ediderunt, ita habet MS. ἁρπαζομενέων. Confuſio in contrarium occurret libro II. Cæterum ex tali origine videtur exſtitiſſe lex apud Byzantios quam ſtatuit Achilles Tatius lib. II. Νόμου γὰρ ὄντος Βυζαντίοις, εἴ τις ἁρπάσαι παρθένον, φθάσαι ποιῆσαι γυναῖκα, γάμον ἔχειν τὴν βίαν.

3, 6. Πέρσῃσιν οὕτω Φοίνικες.] MS. Πέρσῃσι οὕτως Φοίν. et ſic ſtatim λέγουσι ἀγαγεῖν, non λέγουσιν· et rurſum Φοίνικες λέγουσι· ἐγὼ &c. Nam Iones non impediunt vocales concurrere.

3, 25. Λυδὸς μὲν τὸ γένος.] Sic et alii et pasſim quidem. Verum nunc MS. delet voculam τὸ, et vult Herodoti eſſe Λυδὸς μὲν γένος. Et recte, ut cap. 31.

Τοῦ-

Τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργείοισι &c. cap. 162. Ἄρπαγος γένος καὶ αὐτὸς ἐὼν Μῆδος. 2, 114. Ξεῖνος γένος μὲν Τεῦκρος. 4, 6. Γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἱ Αὐχάται γένος καλέονται. Immo lib. 9. c. 75. pallaca Pherendatis dicit Εἰμὶ δὲ γένος μὲν Κῶα. Mox etiam MS. ut iam ex aliis quoque libris productum fuit, Μυρσῖλον ὀνομάζουσι, non καλέουσι, ut vulgo, quum sufficiat bis illud verbum antecessisse in hac narrationis parte.

3, 44. Ἄγρων μὲν γὰρ ὁ Νίνου, τοῦ Βήλου &c.] Quantarum turbarum apud eruditos causa et fons fuit hic locus? Scaliger lib. III. Canon. Isag. p. 327. obstinatus in retinendo Ἄργων, rogat, [quis non miretur Ninum Beli filium unum ex posteris Herculis fuisse, qui annis mille ut minimum Nino Beli filio posterior fuit: Aut est Herodoti, aut librariorum error.] Et mox Omphalen colligit fuisse Iardani ancillam. Sic quum maximus ille vir palam efferre non dubitaret scrupulum sunm, mirabiliter eum ipsum fugere conati sunt, qui maxime appropinquare ausi sunt. Nam Marshamus in sæculo XVII. omnes huius narrationis partes circumrodit, Mermnadas quoque nominatim recensens, sed hanc partem negligens. Mox accesserunt et Palmerius a Grentemesnil et Tanaq. Faber in Epistola ad Petavium, et speculari maluerunt famulam Iardani, quam illa exulcerata, quum speravissem me excepturum omnia ab illis complanata. Prout editum est, ita reperi in MS. Mediceo, etiam in suis Gale. Itaque sicut suos Ninos et Belos iactavit Asia Maior, ita videtur et suos narravisse Lydia, quos eximi illi ab nobis non oportet, vel hoc uno loco teste, qui sicut Agronem publice et Alcæum conspicuum præbet, detur illis quoque hæc venia, ut in Lydia quondam notos ac claros Nilum et Belum posteris exhibeant manu Herodoti. Neque multum miraberis, si intellexeris quæ dehinc scribet hic ipse auctor in Euterpe cap. 79. Ἄγρων autem confirmatur ab MS. ut etiam Ἀλκαῖος, pro quo Camerariana editio in posteriore loco edens Ἀλκμαίου multos decepit. Etiam de Iardana interpretum nuper monere lectores voluit Holstenius ad Stephani Ἰαρδάνος. Interim plus æquo de coniectura sua exsultat Cl. Faber; quippe quæ Herodotum non restituit, et verum ausert. Omphalen intelligi ante eum viderunt bene multi, ut patet
797 ex interpretatione Friderici. Quæ fuerit licet uxor Iardani, an idcirco in isto imperio Asiaticis simili nequit vocari δούλη? Non cogitavit Faber, quum tamen sciret, præter solos reges omnia illic fuisse serva. Iordani filiam dixerat Palæphatus, sed Tollius restituit Ἰαρδάνου. Adde Peiresciana pag. 445. ubi et Valesius.

4, 2. Παρὰ τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι.] Adversativa abest a MS. quum sit certe nulli bono, et sine ea lenior incedit sermonis nexus, ac deinde ab eodem vocula μὲν interponitur: ἄρξαντες μὲν ἐπὶ δύο τε καὶ εἴκοσι, quod ipsum prorsus est Herodoti.

4, 19. Ὦτα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν.] Hæc respiciens scripsit Lucianus in Saltatione: Ἡροδότῳ μὲν οὖν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὤτων δοκεῖ.

4, 21. Ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας.] Nihil est, quod in dubium voces, quum sic repetat 3, 38. Οἱ δὲ ἀμβώσαντες μέγα· et 7, 18. Καὶ ὃς ἀμβώσας μέγα ἀνεβόησε. Quæ exempla annotavit et Portus. Quibus addi potest ex 2, 121. τὴν κεφαλὴν μιν κόπτεσθαι μεγάλα βοῶντα. Sed nihili illa sunt præ codice Mediceo, qui negat locum vocabulo μέγα, et habet tantum ὁ δ' ἀμβώσας. Et recte, quum ab verbo isto solo satis exprimatur impetus hoc loco adhibitus, sane diversus ab istis reliquis. Hunc clamorem audivit nemo præter Candaulen; unde ita sequutus fui. Etiam paulo ante habet MS. πολεῖ, non πολεε, et infra sicut edidi, non τινὰ σκοπεύειν, ut passim, et hinc similiter.

4, 34. Πειρώμενον λέγω λόγον.] Sic integre MS. prout Stephanus notavit ad marginem, quum sine medio verbo omnia sint male integra. Πειρώμενος, quod etiam ponitur illic ab Stephano, et Gale videtur confirmare ex gemino MS. est correctorum, sicut in hoc etiam codice mox aliqua posterior manus facere voluit νος; a qua etiam videtur esse illud τοιάδε post verbum ἀμείβετο, quum in MS. prior manus habet τοῖςδε, illo altero supra scripto postea.

4, 36. Οὕτως ὥςε.] MS. egregie οὕτω ὥςε ut cap. 11. Hinc et pag. seq. edidi ex eodem οὕτω ἀποθνήσκειν, ubi edunt οὕτως· sæpius reor id corruptum.

4, 44. Στείχῃ ἐπὶ τὴν εὐνήν.] Sic 3, 76. ἓν τε δὴ τῇ ὁδῷ μέσῃ στείχοντες ἐγίνοντο. Sed MS. clare σίχῃ, ut sit a σιχάω. Deinde repetitio particulæ turbat, σοι, σε, quum res ultro satis pateat, et longe mitius sit, dum pro μή σε ὄψεται legit MS. μὴ ἐσόψεται ἰόντα διὰ θυρέων, non διὰ τῶν θυρέων.

4, ult. Ἐδόκεεν ὥρη.] MS. iterum abrasa consonante ν finali, ἐδόκεε· et Ἐθηεῖτο pro ἐθηῆτο. Utique sic editur cap. 68. ἐθηεῖτο σίδηρον ἐξελαυνόμενον. Nec dissimile sequetur mox cap. 11. ἐπειρώτα pro ἐπηρώτα, et c. 32. ἐπειρωτᾷς.

5, 8. Ἐν νόῳ ἔχουσα τίσασθαι.] Cap. 73. sic occurrit Τίσασθαι θέλων, sed ibi futurum est iam propius. In hoc loco MS. τίσεσθαι, ut c. 86. ἐν νόῳ ἔχων ἀκροθίνια καταγιεῖν; etsi præsens quoque usurpetur. Etiam MS. non habet μαθέειν, sed μαθεῖν, confirmans etiam ἐπὸρᾷ, quod ex aliis codicibus iam notatum fuit ab Stephano.

5, 10. Ἐς αἰσχύνην μεγ. φέρει.] Hoc est Herodoteum, et ideo a MS. probatum, quum præpositio vulgo absit, nec nisi margini credatur. Infra cap. 120. Καὶ νῦν ἐς τί ὑμῖν ταῦτα φαίνεται φέρειν; 9, 31. Οὐκ ἐς γυμνικοὺς, ἀλλ' ἐς ἀρηίους ἀγῶνας φέρον τὸ μαντήϊον.

5, 26. Τὸν ταῦτα βουλεύσαντα.] Ex margine hanc participii formam collegi pro vulgato βουλευσάμενον ad manum Herodoti reponendam, quia sic quoque habet MS. Mediceus, et frequentissima est in hac historia. Unde etiam admisi elisionem in verbo ἀποθωῦμαζε, quod et ipsum ita sæpe novi occurrere, sanctiore scilicet codicis eius manu, quam omnium aliorum, ut rursus cap. 30. Talia sunt et τρώματα cap. 18. Hic vero observabis et in litera Ω et in voce τρῶμα diligenter annotari ab Æmil. Porto in Lexico Ionico pro vulgari τρῶυμα, non dici tantum τρώϋμα, sed et τρῶμα: verum in verbo θαυμάζω quanquam mirabiliter scateat exemplis, tamen non nisi hanc mutationem fieri agnoscit, ut dicatur θωϋμάζω addita υ, eadem litera dempta θωμάζω dici aut ignorat aut prætermisit quacunque de causa. Add. Salmasius ad statuam Regillæ pag. 36.

5, 32. Τὸν δεσπότεα ἀπολλῦναι.] Sic tandem relata iuste sibi componuntur, quod præclare huc convenit, et vile est verbum ἀποκτεῖναι, quod Herodotus non scripsit, sed captavit varietatem, unde mox tantum habet κτείνειν. Itaque sic statuo teste optimo codice, quem tuentur alii in margine Stephani, atque item Anglici apud Gale. Notatur hoc verbum ab Suida.

5, 41. Οὐ γὰρ μετίετο ὁ Γύγης.] Anxie hoc in verbo speculando versatus fuit Æm. Portus, in Lexico Ionico interpretans *Gyges negotium susceptum non dimittebat, de manibus non deponebat, de eo conficiendo non remittebat*, fere ad mentem Vallæ interpretati *nihil cunctatus est.* Quod ut in hoc potest tolerari, qui in Porto, quum is ipse notum habuerit ex capite 114. ἔπειτε ἐμετείθη τάχιςα, et verterit, *dimissus est?* Prout sane etiam reddi voluit et intelligi Stephanus, cui parui. Etiam activum eodem sensu in hoc scripto patet. Sed et illud ipsum quinque syllabicum plane 798
nunc quoque adhibuit Herodotus ex fide optimi codicis.

6, 5. Ἐν ὅπλοισι ἦσαν.] Non debuit hoc instar spumæ expelli ad marginem, ut peius reciperetur in contextum, præsertim quum præter codices Stephani id probaretur ab Mediceo, ut 9, 75. Εἶναι ἐν Φοινῖσι. Ælianus dicit ἐν Μούσαις εἶναι, et imitati sunt Latini.

6, 6. Οἵ τε τοῦ Γύγεω στρατιῶται.] Mireris unde hi existant, quum novitas regni nondum passa fuerit eos colligi, unde nec Valla milites agnovit, sed factionem Gygianam, hoc est, στασιώτας, quos ideo Tan. Faber strepitu maiore, quam par erat, reducit: exempla vocis eius Herodotea satis multa monstrat Lexicon Porti Ionicum, sed et posterius hoc perspicue habet MS. unde merito restitui.

6, 7. Ἦν μὲν δὴ τὸ.] Solas voces ἦν μὲν τὸ habet MS. nec quidquam confert particula δή: hinc delevi. Et mox βασιλέα εἶναι Λυδῶν, non τῶν Λυδῶν.

6, 18. Ἀλλ' ὅσα &c.] Nec Valla bene vertit, et Stephanus male interponit *cum alia.* Neuter intellexit separatas voces ὅσα et πλεῖςα in construendo oportere iungi, ἀλλ' ὅσα πλεῖςα μὲν &c. *Sed plurimum quantum quidem est eius donariorum argenti.*

6, 26. Οὕτω δὴ ὁ Γύγης.] Sicut in ora notatum est ab Stephano, οὗτος δὲ ὁ Γύγης, ita legitur in MS. et melius est vulgato, ut paulo ante δημοσίου, non δήμου. Vallam quidem video interpretari *Corinthii populi*, quod sequitur Spanhemius ad Callimach. p. 68. ut retineat δήμου, sed id sine respectu eius, quod verum est, sic scribebatur. Quid si senatus posuisset, non foret δημόσιον? Præstat hoc ex MS. retinere, quum plene se exprimat. et statim τὸν Γορδίεω Φρυγίης βασ. ubi iterant τόν.

6, 34. Καλέεται Γυγάδας ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίη.] Hoc ipsum exemplum est, quo utitur pag. 726. in recensione vocum Herodoti Henr. Stephanus ad probandum

bandum *præpositionem ἐπὶ cum dativo interdum poni, ubi potius moris est uti præpositione ἀπὸ cum suo genitivo, ut et nunc potius dicendum videretur, sequendo vulgarem sermonis formam, ἀπὸ τῆς τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίης*: Addit aliquid gravius. *Imitati autem sunt hunc præpositionis huius usum quidam ex posteris: quorum ideo loci mendi suspecti fuerunt. Sic apud Arrianum ὀνομασθεῖσαν ἐπὶ μιῇ τῶν ὀπαδῶν τῆς Κυβέλης νυμφῶν. At vero ubi hæc præpositio iuncta huic rei significandæ adhibetur, ibi certum est mendosum esse locum.* Et hæc pro laudabilibus recoxit Th. Gale, ne patria ipsius foret exsors tantæ doctrinæ. Similiter Portus in Lexico Ionico: Ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίη in ἐπὶ explicat, *propter cognomen, vel potius nomen illius, qui hoc dicavit*: sed in v. Ἐπωνυμίη *ob nomen, id est, de nomine illius, qui hoc dicavit.* Et novimus circa tempus Galei ludos de his ortos inter alios. At hic tamen in voce ἐπὶ cum genitivo profert ex Herodoto quatuor loca de appellando agentia, ubi non tertius casus additur, sed secundus, plane in omnibus. Itaque si exstant illa verba Arriani, valeant, prout iam in hac parte ostendi Arrianum mihi notum esse in illustrationibus, quas ei attuli lib. v. cap. 1. Sed certe dubitari nequit de eius constructione cum genitivo in ista significatione cognominandi, quum pateat apud omnes Græcos scriptores alios præter Herodotum nostrum, qui in libro 2. cap. 42. ἀπὸ sic usurpat, eandem confirmari, quo spectant verba 5, 65. Ἐπὶ τοῦ Νέχορος Πσαμμητίχου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην· ubi sicut ἐπὶ removetur loco ab voce ἐπωνυμίην, ita oportet etiam in constructione manere ab eo remotam: et cap. 68. Ἐπὶ γὰρ υἱός τε καὶ ὄνου τὰς ἐπωνυμίας μετατιθείς. Porro est aliquid singulare in hoc loco, quod excedebat captum scribarum, quibus Herodoti exemplaria facere commissum fuit, et proprium est diligentiæ eius, qui exaravit codicem Mediceum, qui plane exhibet ἐπωνυμίην, ita ut hæc vox videatur absolute et ex proprietate Græcismi posita, sic construendo καλεῖται ἐπωνυμίην Γυγάδας ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος, ut denotet, *quod ad cognomentum, vocatur Gygadas ab eo qui consecravit.* Prout est hæc grata stili nota et phrasis bene densa in Herodoto, tum in materia nostra 4, 182. Ἐπίκλησιν δὲ αὕτη ἡ κρήνη καλέεται ἡλίου, tum in alia quacunque, ut 1, 166. Πλοῖα ἑκατὸν ἀριθμὸν ἐξήκοντα. 7, 138. Νεῶν ἀριθμὸν ἀξιομάχων. 1, 172. Προσκεχωρήκασι γλῶσσαν μὲν πρὸς τὸ Καρικὸν ἔθνος. 1, 60. Πρῶτοι σοφίην. 2, 20. Ἐπισημος σοφίην. 9, 61. Ὁμοῖοι σοφίην. 3, 61. Ὁμοῖοι εἶδος. 2, 7. Ὁδοὺς ἴσας μῆκος. Et c. 32., ἅπαντας τοῖσι ἄγουσι τὸ μέγεθος ἴσους &c. Nec enim placuit *Gygæum*, ut Latine interpretari voluit Stephanus. Nam licet istud adiectivum occurrat apud Propertium, nec ego illud detrectare ausim; tamen et universa venustas appellationis perit, quum omnia ab Gyge profecta sic appellari possint, nec recordatus videtur vir doctus iam antea dictam factionem Gygiadam. Sed χρυσὸς hic habuit peculiare quid in appellatione, idque annotandum censuit Herodotus, et proprie additum ab Delphis.

6, 39. Τεσσαράκοντα.] MS. τεσσεράκοντα. Sic quoque perverse editum erat c. 31. et 206., quod utrobique ex MS. correxi, quum non aliter voluerit Herodotus loqui. 799

7, 4. Σμύρνην τε τὴν ὑπὸ Κολοφῶνος κτισθ.] Quod post tot prisca exemplaria adhibita vix exspectari poterat, scito legi in optimo MS. ἀπὸ Κολ. Qua mutatione cernis egregie dispelli dubitationem Grentemesnilii, sive animadversionem vocare placet, præpositionem ὑπὸ considerantis nimium arcte, tanquam Smyrna sita sub Colophone diceretur, dum detrectat agnoscere versionem Vallæ, qui recte intellexit. Ita mihi videtur agendum. Simile ex MS. testatur Th. Gale, sed cætera non intelligo.

7, 10. Ἐπελαύνων γὰρ ἐπολιόρκησε.] MS. idem ἐπολιόρκεε, et recte, quum istud imperfectum tempus in sequentibus exacte servatum iam nunc esset inchoandum.

7, 17. Ἕα δὲ κατὰ χώρην ἑσάμεναι.] Opinor hoc esse exemplum, quod ante oculos fuit Camerario, dum varietates Ionicæ linguæ in Herodoto annotat pag. 718. Gronov. editionis: sed ex corrupto exemplari ab Aldo editum et alibi non usurpatum iubet hora tandem detergere, quum clare exhibeat optimus MS. ἐσάναι, quod est perpetuum in Herodoto. In præcedenti electum a me est verbum ἀπέσπα, quippe quod suppeditabat idem codex et ex suis ac Suida confirmabat Th. Gale.

7, 20. Ἐπέδρης μὴ εἶναι ἔργον.] Si fuit tale ingenium Tanaq. Fabro, nempe deditum scribendo, non inquirendo, debuit Petavius, Herodoti attentus lector, certe id castigare, quum totus iste epistolæ articulus hilum non mereatur. Quid potuit clarius fieri, quam attulit Æm. Portus [ἐπέδρη Ion. pro comm. ἐφέδρα? mora quæ ab aliquo trahitur, dum alicubi iuxta aliquem locum vel personam sedet, manet, moratur, 5, 65. lib. 1. c. 17. vitiose scriptum videtur ἐπ' ἕδρης pro ἐπέδρης unica voce] Item in v. Ἕδρη, quum citasset hunc locum, addit [Sed legendum arbitror unica voce ἐπέδρης ut 5, 65.] Quum vero et Suidas etiam Galeo notus ipsi offerret hanc compositam vocem, certe debuit se coërcere.

7, 27. Ἔν τε Λιμενηΐῳ.] Huc tandem venimus, ut dici debeat, hic Rhodus hic saltus, id est, manifestum indicium præstantiæ codicis Medicei super omnes alios in Herodoti deliciis non supprimendis. Habet enim ἔντε ἐν λιμενηΐῳ. Id quod certe pereruditum et plane Ἡροδοτεῖον; non quod vocabulum loci aliud vulgato hinc procudamus, appellemusque Enlimeneium, sed præclara præpositionis iteratione educenda Herodotum illustremus. Scilicet notavit Camerarius p. 719. præpositiones absolute quasi adverbialiter sæpe poni, et in his ἐν δέ. Item Portus notavit istam præpositionem sine ullo casu verbis expresso poni &c. ex c. 74. Ἐν δὲ καὶ νυκτομαχίην τινὰ ἐποιήσαντο· et 185. et 192. Et sane id quidem est perfrequens, prout ab quovis lectore potest congeri: facile enim potest, et forsan infra occurret quoque nobis dicendum. Sed ut geminari contingat præpositionem istam, id vero est plane ignotum, et tamen firmabimus exemplis. Nunc igitur scribendum distinctis singulis ἔν τε ἐν Λιμενηΐῳ ut 2, 176. Ἐν δὲ καὶ ἐν Μέμφι τὸν ὕπτιον κείμενον κολοσσὸν, quod exemplum ab nullo annotatur, etsi maxime conspicuum, ut sic in vacuum interiiciatur. Itaque ulterius iam progredi oportet, et quod beneficium præbetur ab MS. optimo, sic denuo restituimus Herodotum ex eo in huius libri cap. 67. Ἐγὼ γὰρ ἐν τῇδε θέλων ἐν τῇ αὐλῇ φρέαρ ποιήσασθαι, ubi posterius ἐν vulgo abest. Ut egregie suspensa oratio mox demum nanciscatur plenitudinem, non tam in sententia, quam elegantia prorsus Herodotea, quæ causa est, ut cogar suspicari id genus loquendi corruptum esse in lib. 3. cap. 38. πολλοῖσι τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σαθρώσασθαι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε. Sic vulgo editur, neque ex aliis exemplaribus quidquam notavi, quum tamen prorsus videatur scripsisse, ἐν δὲ δὴ καὶ ἐν τῷδε· nisi locum hunc intactum vellent esse similia prorsus verba capitis 15. libri eiusdem tertii. Atque ita repurgavi manum Herodoti et exemplari Mediceo ob fidem laudes gratesque egi. Sed an hoc solum est fulcrum, cui innixus ita de scriptoris huius stylo arbitror? Poterat certe id solum satisfacere, quum similia specimina immensum illi robur addant. Sed veritas exputeo protrahenda est. Quid igitur volo? Nempe hunc locum citavit etiam Suidas in v. Τρώματα, idque scivit Kusterus; sed multum abest, ut passim ille solet, ab veritate: ne quidem ex MSS. Parisiensibus quidquam adfert. Scias igitur oportet in MSto Lugdunensi absque ulla litura istic exhiberi Ἐν τοῖσι τρώματα μεγάλα διφάσια Μιλησίων ἐγένετο (non ἐγένοντο ἔν τε ἐν Λιμενηΐῳ. Quod iam castellum potest munitius exstrui, quam est hic consensus? Ita ergo habe. Cæterum quod ad bonum Suidam attinet, oportet nosse hunc ipsum locum iam antea ab eo fuisse adhibitum in voce Γύγης, ubi hanc restitutionem ex isto MS. commendare non possum, quia quidquid in isto articulo legitur post verba προσπταίσας μεγάλως, non exstat in MS. Lugdunensi, et nescio a qua male fida manu adiectum esse patet inde, quia id non pertinet ad Gygen. Nisi fallor, sic iam securus esse potes. 800

7, 31. Σαδυάττης οὗτος γὰρ] Hæc est series vocum in optimo codice, non ut vulgo Σαδυάττης γὰρ οὗτος. Ne dubita id venisse ab Herodoto, ut huius libri cap. 119. Σῶσρα τοῦ παιδὸς γὰρ μέλλω βύειν 9, 96. Ἐπ' ἀμφότερα ἐπιλεγόμενοι γὰρ παρεσκευάδατο. Huius libri 24. Καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονήν. Qui locus adeo non omnibus placuit, ut possideam exemplar, quod vir doctus ita mutavit: Καὶ τοὺς μὲν (ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονὴν, εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων ἀοιδοῦ) ἀναχωρῆσαι. Sed male.

8, 3. Πρὶν ἢ τὸν νηὸν ἀνορθώσουσι] MS. ἀνορθώσωσι, sicut mavult illic istum modum subiunctivum ponere, ut infra hoc lib. c. 136. et 8, 58. Πρὶν ἢ πενταετὴς γένηται. Alioqui iungit infinitivum.

8, 11. Πρὸς τὸ παρὸν] MS. παρεὸν. Sic plane c. 156. Ἦν τὸ παρεὸν ὑπεκδράμωσι. Infra: Παρεόντων et παρεούσης, et cap. 33. Τὰ παρεόντα ἀγαθὰ· cap. 77. Παρεόντα χρατὸν, ut cap. 24. ἐπεὼν· cap. 153. Τοὺς παρεόντας οἱ Ἕλλήνων. Et quanto plura apud Portum? Immo ut ubique id retineat.

8, 14. Αὐτίκα ἔπεμπε κήρυκας.] Pro his κήρυξι infra He-

Herodotus nominat ἀπόσολον, ubi Valla interpretabatur *Dum caduceator Miletum venit* ad ſingularem redacto ſermone. Id videns Henr. Stephanus illic notat ſe vertere illa verba ὁ μὲν δὴ ἀπόσολος ἐς τὴν Μίλητον ἦν ſequendo præcedentia, *dum caduceatores Miletum veniunt Thras.* Sed quæſo an commodius hoc loco ſcribere κήρυκα, quam inferius tantopere turbare? Sane liber MS. plane κήρυκα, ſed alia manus deinde ſuperpoſuit ς, eodem exemplo, quo iam notavi ſuperius, ut rem pretioſiſſimam ſcias in mala manu fuiſſe. Sed et Lipſiæ ab Io. Friderico κήρυκα editum vidi. Unde ſingularem retinui, et voci ἀπόσολος, cuius vim et efficaciam non intellexerunt interpretes (quis enim dixit ἀπόσολον εἶναι ἐς τινὰ πόλιν pro *venire in aliquam urbem?*) ſuam veramque ſignificationem dedi, de qua forſan alibi. Deinde MS. προπεπυσμένος, non πρσπεπευσμένος, et τὰ Ἀλυάττης μέλλοι, non μέλλει. Sed et alia, quæ ad marginem expulerant vulgo, longe veraciora quam quæ Herodoto dabantur, repoſui MSto obſequutus. Habes et κήρυκα cap. 76.

9, 5. Τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ.] Ita ut amicum eius amatumque ſcribere potuerit Gellius 16, 19. Quod tamen quomodo cum temporis notatione et Olympiadum computo conveniat, iam notavit Scaliger in Animadvers. pag. 84. Vide etiam Io. Meurſium lib. 1. de Archontibus Atticis cap. 10. et Salmaſium in Plinianis Exerc. pag. 138.

9, 21. Ἐν τοῖσι ἐδώλοισι.] Sic quum duobus plane locis exſtaret in optima membrana pro vulgatis ἐδωλοισι, quæ penitus nota fuerunt Suidæ, Stephano et Schelfero citanti lib. 1. Mil. Nav. c. 41., nequivi id pro nihilo prætermittere vel propter ſinceritatem eius ubique ſervatam. Iam vero quum ſic viderem quoque teſtari viros doctos legi pag. 745. in Goldaſti Lexico vocum Herodotearum, ἐδώλοισι, ὑποσρώμασι ὕηδς, ubi bonus Iungermannus (cuius marginalem notam prætermiſit Th. Gale) eam vocem vult fieri quinqueſyllabicam, omnino pro vera lectione habendum decrevi, quum Herodotus pluribus in locis abeat ab eo, quod vulgo terebatur, utque idem nunc contigerit, quod optimus codex teſtatur factum 2, 77. in his μικρὰ τῶν ὀρνιθίων. Et porro huic opinioni teſtimonium præbetur vel ab voce ἀνάκτορον, ut 9, 64. habet MS. pro ἀνακτόριον, vel ab voce ἐπωνύμιον, quod occurret 2, 112., vel ἐπιδήμιοι 2, 39. Quid ſi et ἄνολβον adiective dixerit, prout bis notavi in MS. legi cap. 32.? Sic εἴναλος εἰνάλιος notatum Scaligero Anim. 84. Sic tum ἐπιθάνατος, tum ἐπιθανάτιος. Accedit, quod in talibus vocabulis Herodotus habuerit ſuum aliquid peculiare, quod produco cap. 193. in voce vulgari etiam κηλωνίοισι. Iocoſum est, quod vides admitti in cap. 59., ubi quum Herodotus partem tertiam Athenienſium appellet Παράλους, et ſic cum omnibus exhibeat in ſua editione Th. Gale, is tamen in notis detrectat aliter illos vocare quam Παραλίους, etiam ſic ante notam velut ex Herodoto citans. Quis hanc Herodoti ſpretionem illi invidebit? Nec ignoſci potest Meurſio negligentiam nimiam adhibenti et citanti Παραλίων in Piſiſtrato cap. 3. Recte utroque utitur Marshamus pag. 601. Chronici.

9, 30. Ἀποπλέειν ἐς τὴν Κόρινθον.] Ex tot ante et post exemplis apparet voculam τὴν protectam ab male otioſa manu, quum et optimus MS. eam non agnoſcat; qui etiam vers. 39. Σῶς περὶ Ἰταλίην, omiſſa eadem particula. Deinde pro ἐξενεῖκαι ἐς Ταίναρον MS. idem
801 præfert ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον. Id quod etiam præcedens ſermo auctori noſtro vindicat.

10, 5. Γλαύκου τοῦ Χίου.] Nomen inter antiquos mire celebratum ob peritiam huius temperaturæ vel fabricæ, ſed ut diſcordent in patria, et de Samio Glauco alii loquantur. De qua ambiguitate crediderim optime ſcripſiſſe Stephanum Byzantinum, niſi ab Hermolao vel ab tempore ſic fuiſſent correpta, quæ ille latius extulit, et tantum miſeris modis contracta ad nos veniſſent. Loca nota ſunt, quæ viri docti vel ex antiquis conduxerunt, vel in quibus ipſi aliquid huc pertinens efferre voluerunt. Addi potest Æm. Portus in v. Ὑποκρητηρίδιον. Sed qui Glaucum Chium venerari quoque ob hanc artem voluit, est Achilles Tatius lib. 2. pag. 69., ubi dicit κρατῆρα μετὰ Γλαύκου τοῦ Χίου δεύτερον. Unus Plutarchus est, quem video in libello de Oraculorum defectu non modo citare nomen Herodoti, ſed etiam rem immutare in Ἐπικρητηρίδιον, quod poſtremum Stephanus ponit in Indice Theſauri, ita ut ignoret ὑποκρητηρίδιον, quod ſane exiguam meretur laudem. Plutarchus depravato animo maluit ab operculo et ὑψόθεν inſultare Herodoti nomini, quam ex inferiore parte, unde neſcit quid dicat.

10, 13. Ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς παλαιῆς πόλιος.] MS. τῆς τε παλαιῆς. Quod ſi ſcivisſet Tan. Faber, exclamavisſet ad tam feſtivum ἕρμαιον, quippe inventis quaſi duabus literis, etſi loco ſuo emotis et in τε mutatis, quæ fuerant το. Is enim tripudians in Epiſtolis Criticis pag. 105. rogat Petavium, [Numquid dubitas, Vir Maxime, quin legendum ſit ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ τῆς πόλιος καὶ νηοῦ, ἑπτὰ ϛάδιοι,] gloriaturque per hanc voculam *τὸ orationis vitium, quod a nemine animadverſum fuit, tolli.* Sed eat Faber, quo mitti debent tales alienæ denſationes. Nam primo non ſic hanc ſtructuram effert Herodotus per ſingularem ἔστι, ſed per pluralem εἰσὶ, et alio vocum ordine, ut cap. 93. Ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματός εἰσι ϛάδιοι ἓξ καὶ δύο πλέθρα. Et cap. 160. Καὶ γὰρ καὶ ἡ περίοδος τοῦ τείχεος οὐκ ὀλίγοι ϛάδιοί εἰσι. Præterea hic nihil deest, ſi ἑπτασάδιον ſcribas una voce, quæ ſcribendi vitio diſtracta est in duas ἑπτὰ ϛάδιοι. Mox optimus codex negat Herodotum ubique ſervaſſe illud αὐτέων, ſed habet τοῖσι δὲ αὐτῶν, ut etiam cap. 29. Ἕκαστος αὐτῶν.

10, 26. Εἰρομένου δὲ Κροίσου.] Vocula δὲ rurſum hic non est in MS. et debet eiici, oratioque connexa legi.

10, 36. Εἰκότα ἐλπίζων.] MS. ἐοικότα, quod nequit Herodoto negari.

10, 39. Λαβεῖν ἀρώμενοι Λυδοὺς &c.] Vox media est per conſpicuam nimietatem omnino ſupervacua. Hinc illa iactatur et in formam diverſam collata, utique ab editionibus Stephani, nempe in ἀρᾶσθαι, prout hic infinitivus ſane ex vulgata conſtructione convenit antecedentibus τί δοκέεις εὔχεσθαι ἄλλο ἢ ἀρᾶσθαι. Sed contra MSStos hæc lucta est, et idcirco audax, unde Stephanus etſi præponens infinitivum, penitus tamen ſpernere non auſus participium, in margine ſignavit, quod plane legitur in optimo libro, ſervatumque fuit Aldo et Camerario. Et utique participiorum uſurpationis, quam Herodotus in deliciis habet, vix commodam alius ediderit rationem, ut illa ponat nullo innixa verbo. Vel unum vide ex 2, 127. de Chephrene: Νῆσον περιῤῥέειν, ἐν τῇ αὐτὸν λέγουσι κεῖσθαι Χέοπα· ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰθιοπικοῦ ποικίλου, τεσσεράκοντα πόδας ὑποβὰς, τῆς ἑτέρης ταὐτὸ μέγαθος, ἐχομένην τῆς μεγάλης οἰκοδομῆς· ἑξάσι δὲ ἐπὶ λόφου, &c. quæ poſteriora nihil pertinent ad participia præmiſſa. Et hic tamen antecesſit ἐπύθοντο.

11, 12. Ἵνα δὴ μή τινα.] Opinor longe ſuaviorem accidere unicuique ſeriem vocum ita ex MS. digeſtam, quam inverſo vulgi modo ἵνα μὴ δή τινα.

11, 16. Τοὺς ἄν σφισι Σόλων θῆται.] Inepte putidus fuit calamus, qui ſic abundavit, quum Herodotus una ſyllaba minus ſcripſerit, τοὺς ἄν σφι Σόλων. Sic enim MS. idque cum plurimis aliis exemplis approbetur, patiatur, oro, publica utilitas hoc loco conduci notabilia quædam exempla, quæ ſeparatim indicare est moleſtius. Nam ſimiliter corruperunt iidem cap. 159. Ὁ δὲ αὖτις τὸν αὐτὸν σφισι χρησμὸν ἔφαινε. Lib. 2. cap. 2. Καὶ τὴν ὥρην ἐπαγινέειν σφίσι αἶγας· et cap. 13. Ὡς εἰ μὴ ἐθελήσει σφίσι ὗειν. Quibus omnibus locis MS. conſtanter ſyllabam unam deripit retinens ſolum σφι, ſed et in poſtremo, εἰ μή σφι θέλοι ὗειν. Quod reiici nequit propter gemina plane in lib. 3. cap. 117. Τὸν μὲν γὰρ χειμῶνα ὗει σφι ὁ Θεὸς. Vice tamen contraria idem hoc libro primo cap. 142. Κατὰ ταὐτὰ διαλεγόμεναί σφισι, non σφι, ut est in vulgatis. Lib. 2. cap. 37. Ἐγγίνηται σφι. MS. σφίσι· et cap. 39. Ἕλληνές σφισι ἔωσι· et cap. 121. parte tertia ἐντέλλασθαί σφισι τὸν ἂν ἴδωσι· cap. 158. Τοὺς μή σφισι ὁμογλώσσους· lib. 3. cap. 71. Ἐδίδοσάν σφισι πίστεις.

11, 30. Τῆς πολλῆς θεωρίης εἵνεκεν ἐπελήλυθας.] Ante hæc verba videas in editionibus magnam bonæ lectionis copiam eiectam in margines; quam quum etiam 802
confirmaret Mediceus codex, ut genuina Herodoti recipienda iudicavi, nempe Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων —— εἵνεκεν; item ἐπεδείκνυσαν. Item θεησάμενον δέ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον &c. Sed quod maximi momenti est, et minime præteriri oportuit, ſedet in verbis, quæ prima poſui. Neque enim miror interpretes in hoc loco apte vertendo ab ſe invicem caſtigari, et reiecto Valla ab Friderico præferri verſionem Stephani, *quam, utpote philoſophari volens, multa videndi ſtudio confeciſti.* Sed ubi in Græcis illud *quam?* Immo illi præcipites feruntur, quia corruptis Græcis Latina qui poſſunt bene emendata eſſe, aut illis corruptis concinne reſpondere? Crediderunt nempe illi Herodotum ab ſe legi, prout credidit tantus lectorum numerus, forſan etiam ab ſe intelligi, quæ legerent. Sed hic dies fidem faciet inepti esſe omnia velle interpretari, et relictis in vitio verbis ſcriptorum ſententiam ſuam exprimere. Omnino illud ἐπελήλυθας nihili est, niſi accuſativum ſuum videat. Igitur ut non tantum intelligatur, ſed et lenitas Herodoteæ manus appa-

reat, corrige pulcherrime ex MSto Ὡς φιλοσοφέων τὴν πολλὴν θεωρίης εἵνεκεν ἐπελήλυθας. Verto autem; *Quemadmodum philoſophari cupiens plurimam mundi partem videndi ſtudio adieris.* Ita perſpicue iste codex, et miror hic tacere Galeum. Et univerſa loquutio est in illis 2, 157. Ὅτε τὸ πᾶν διζήμενος ὁ Τύφων ἐπῆλθε. Solet enim sic agere Herodotus, ut voculam γῆν et χώραν ſæpe reticeat, interdum retineat et exprimat, ut 4, 76. Ἐπεί τε γῆν πολλὴν θεωρήσας, καὶ ἀποδεξάμενος κατ' αὐτὴν σοφίην πολλήν. Et cap. 171. Μίνω κατεσταλμένου γῆν πολλήν. Sed quod dixi ſupprimere, habes 5, 103. Καρίης τὴν πολλήν, ut nunc quoque ſub τὴν πολλὴν eadem intelligatur, nec dubito, quin ea obſervatio neglecta fraudis huius fuerit origo. Sic libri primi cap. 96. Ἐν τῇ ἑωϋτοῦ ἐὼν καὶ πρότερον δόκιμος, ubi etiam a turbando abſterret idem codex, quum ſic quoque loquatur lib. 2. cap. 113. Nam rei ipſius exemplum est ipse noſter Herodotus Solonem imitatus, ut patet ex narratione lib. 2. cap. 104., et duobus ſequentibus. Immo verba Herodoti Democritus ad ſe transfert apud Clementem 1. Stromat. Ἐγὼ ἀνθρώπων γῆν πλείσην ἐπεπλανησάμην, ἱσορέων τὰ μήκιστα.

11, 43. Ἐς τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἥκοντι.] Malus Græcismus ab Valla ſpectatus, ut interpretaretur, *quum hoc vitæ, quantum in nobis ſitum est, bene traduxiſſet.* Nec enim is genitivus aliunde debet pendere quam ab verbo ἥκειν. Itaque Portus in Lexico Ionico vertit (ubi etiam habes allatim exemplorum de isto genitivo verbum ἥκειν comitari ſolito) *Cum ad hoc usque tempus vitam feliciter traduxiſſet.* Sed notatio illa temporis ſupervacua, idque ut tibi perſuadeas, liber vetus Florentiæ ignorat istud ἐς. Hinc iam manifeſte patet, Herodotum ſcripſiſſe Τούτῳ δὲ βίου εὖ ἥκοντι, palmaria ſane correctione.

12, 7. Τεύτεισι γὰρ &c.] Quam extulerint antiqui rhetores id quod ſequitur, tanquam παράδειγμα διηγήσεως, et quidem petitum ἐκ τῶν πραγματικῶν, patet ex notatione Theonis Sophiſtæ in Progymnasm. pag. 15.

12, 10. Λέγεται ὧδε λόγος.] Rectius in MS. λέγεται ὅδε ὁ λόγος. Sed et paulo post MS. ἐκκλησιόμενοι, non ἐκκλησίζομενοι· in quo unice firmat integritatem ſuam aliis labe temporum infectis, quum id prorſus Herodoti ſit. cap. 182. Τότε ἂν συγκατακλῄεται. Itaque recte MS. lib. 2 cap. 121. Καὶ τοῦ οἰκήματος κεκλειμένου pro vulgato κατακεκλεισμένου. Etſi nihil notaverim ad illud 3, 117. Περικεκλεισμένον, quod exſtat in medio vocum περικλῄουσαι et περικλῄοντος et ἀποκεκλῃμένου.

12, 18. Ἀπίκοντο ἐπὶ τὸ ἱρὸν.] MS. Ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρὸν. Contra quam ſupra vidimus accidisſe. Sed ἐπὶ non ſufficit, quum iam requiſitum fuisſe dixerit κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν. Quinimo præclare de Herodoto nunc mereri codicem Mediceum oſtendit Plutarchus in conſolatione ad Apollonium, ubi referens hæc ipsa dicit non modo Τῆς εἰς τὸν νεὼν ἀναβάσεως ἦκεν ὁ καιρὸς, ſed etiam ἀγαγεῖν εἰς τὸ ἱερὸν, ubi quum in narratione ſequenti teſtetur ex Pindaro ſe habere illam, in hac ſuprimit auctoris, quem ſequitur, nomen, nec Herodotum agnoſcit, otioſe illi inſeſtus. Utique cap. 35. iterum habes ἀπικνέεται ἐς τὰς Σάρδις.

12, 24. Ἐμακάριζον τῶν τεκνίων τὴν γνώμην.] Recta videntur hæc et ideo ſine vitii ſuſpicione ita legi placuit, perinde ut facit Ælianus de Gelone 13. Var. Hiſt. 37. Καὶ ἐθαύμασαν αὐτοῦ τὴν γνώμην οἱ Συρακούσιοι. Attamen nec ipse nec alius opinor quisquam credet ita Herodotum inſtituisſe; ut eosdem paulo ante vocaret νεηνίας, nunc τεκνία, verſiculo uno post τέκνα: et ſi id factum est, utique illud τέκνα vix bene convenit. Præterea animadvertendum est ab Herodoto non modo non ſtatim ante, ſed ne deinceps quidem dicere celebratam esſe γνώμην horum adoleſcentium;
803 quin etiam ne ſi habuisſent adeo piam γνώμην, ut in locum iumentorum ſuccedere et matris currum trahere vellent, id facere potuisſent, niſi pares vires ipſis adfuisſent. Unde etiam occaſione narrationis virium in ipſis ad alteram hiſtoriam hanc venit Herodotus. Itaque ſi non in univerſa, certe in priore harum vocum parte melius ac rectius exiſtimem legi in optimo codice ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν ῥώμην, et utrumque probavi.

12, 44. Πολλὰ μέν ἐσι ἰδέειν.] Hæ ſunt captationes et acrimoniæ ingeniorum, quum Herodotus teſte membrana Medicea ediderit ἐσὶν ἰδεῖν, ut deinde παθεῖν, quibus Valla interpoſuit inſulſe *quæ nolit quiſpiam tolerare.* Id enim habet incluſum malum; ideo omittit Herodotus: ἰδεῖν est ambiguum et commune.

12, 47. Παρέχονται ἡμέρας.] Hoc computum quotidianum erat penes nummularios, ut quum ſubducerent ſua in futurum lucra ex mutuis ſub uſura nummis, non in annos ea aut menſes præſignarent, ſed et in dies, immo et in horas infinita, ut mireris fere ab Herodoto sic introduci loquentem Solonem, idque inter Lydos, isto tempore tocullionibus uberrimos. Nihilominus recte venit quoque ad dies, nec ſolum perdurat dixisſe annorum numerum, ut sic defungatur. Mentio dierum magis commovet audientem, quum optime ſciat exiguitatem ſingulorum, quæ facile et celeriter circumvolvi potest: ſed et dies proprie ſunt intervalla, quibus actiones humanæ includuntur; ut vita per dies agi dicatur, non annos, quod conſtat ex ſcriptis antiquisſimis, quæ modum vitæ humanæ terminantes aut miſerantes voce dierum utuntur. Etiam in anaglyphis, ubi mortalitas per alicuius mortem et hinc ſolennia circa morientem exprimuntur, ſæpe ſolem et lunam reponi pariter deprehendimus diem naturalem peragentes. Quod innuere videtur voluisſe auctor cælatæ in pluribus imaginibus urnæ, quarum utrinque ſeriem includit hinc Luna, inde ab tergo Sol, inter horum vicisſitudines vita actionibusque hominum provolventibus. Exſtat apud Cl. Monfaucon in Diario Italico pag. 314., ſed obſcurior.

13, 4. Τριάκοντα.] MS. τριήκοντα· ut cap. 65. norunt τριηκάδας: et mox idem MS. τευτέων· item ἑξακισχιλιέων καὶ δυσμυριέων.

13, 5. Μῆνες τριήκοντα πέντε.] Sapiens ille Sam. Petitus ad hæc notat *Imo etiam plures*, et præterea errorem Herodoto impingit, quem ego abſterſurus non ſum. Sed, credo, Petitus doluit, quod ad colloquium Crœſi et Solonis non fuerit admisſus tertius; quam minute is hæc omnia regi propoſuisſet? Sic hominum ſunt diverſæ factiones. Cæterum his intermiſceri debet, quod Herodotus annum ſtatuat dierum 360. manifeſte lib. 3. cap. 90., ſicut Ægyptios ait τριηκοντημέρους egisſe τοὺς δυώδεκα μῆνας 2, 4.

13, 11. Πᾶν ἐσι, ἄνθρωπος συμφορή.] Non dubitavi reponere veterem ex fidelisſimo codice lectionem, præſertim quum viderem ſimiliter legi in editionibus priſcis Aldi et Camerarii, niſi quod habeant συμφορῇ. Henr. Stephanus est, qui ultra ſæculum sic faſcinavit ſua lectione Herodotum, obtemperante inique Iungermanno, ut in eo legatur Πᾶς ἐσι ἄνθρωπος συμφορή, exigens etiam ut verteretur, *Ita igitur, o Crœſe, omnis homo est ipsa calamitas*, prout in hac parte ei obſecundavit quoque Fridericus, quum ego mirer sic ordinem verborum, quem dedit Herodotus, turbari, et ubi in illis est *ipsa?* Immo quid vult? Profecto quæſivit Stephanus amplificationem in verbis, quæ ipsam non capiunt nec continent. Nec ſane quia quisque dies diverſus est ab altero in rebus, quæ adducuntur, ideo omnis homo potest dici ipsa calamitas. Quid igitur dicit Herodotus? Nempe Solonem introducit dicentem Crœſo *ita igitur, Crœſe, univerſum est, homo calamitas.* Diſtinctione enim adiuvandus erat locus. Nonne enim penitus ſimile est, quod legimus apud Græcos eosdem ἄνθρωπος Εὔριπος, et ἄνθρωπος παμφόλυξ vel bulla, ut vertit Varro. Βραχυλογία placuit, quam explanat 7, 49. αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρχουσι καὶ οὐκὶ ὥνθρωποι τῶν συμφορέων. Maius corruptelæ momentum accesſit ab illis, qui Herodotum ad ſuas opiniones meditationesque citant, plerumque licenter, ut Clemens Alexandrinus ſuſtinuit libro 3. Stromat. p. 432. citare Πᾶς ἄνθρωπός ἐσι συμφορὴ, permixto iam Græcorum ordine.

13, 12. Πλουτέων μέγα φρίνεαι.] Non male ita, ſed debuerunt pergere, et ſequentia componere pari modo, καὶ βασιλεύων πολλῶν ἀνθρώπων aut βασιλεὺς ὤν, quum verbum quoque amet Herodotus coniungere participiis; quod illi nunc diſplicuisse probant ista βασιλεὺς εἶναι, ut ſcripſit in ſequentibus, et vulgo recte legitur. Docte igitur et in præcedente parte πλουτέειν, ut mox καὶ βασιλεὺς εἶναι, in quo bene convenit codici Mediceo cum codicibus MSS. Galei.

13, 18. Εἰ μὴ ἡ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντι.] Hoc quoque ad Herodoti dulcedinem acidum est. Unum tamen ex fide editores, quod in ſcriptis exem-
804 plaribus invenientes ἔχοντα, eam varietatem publicarunt, etſi tantum in margine, quum verbum ἐπίσποιτο tertio caſu ſuo fraudari nequiret, ſed ignari, qui uterentur. Nos utrumque percommodo remedio emendamus ex optimo MS. qui habet, εἰ μή οἱ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι τὸν βίον. Viſum enim fuit Herodoto ſufficere, ſi verbum unum caſui ſuo iungeretur, alter infinitivus ne ſua parte careret. Sic cap. 19. Εἶτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι τὸν θεὸν ἐπείρεσθαι περὶ τῆς νούσου. Sic quidem editur vulgo. Sed MS. plane habet πέμψαντα, cui ſecunda alia manus ſuperinſcripſit τι et tanquam elegans potuit prævalere ge-

genuino, quod nunc reſtituimus. Sic etiam cap. 53. *Τοὺς δὲ Ἑλλήνων δυνατωτάτους συνεβούλευόν οἱ ἐξευρόντα φίλους προσθέσθαι.* Æmil. Portus, quum haberet ante oculos verba ex 7, 10. *Εἴ οἱ ἡ τύχη ἐπίσποιτο*, in noſtro tamen loco citando eum dativum ignorat. Incertos nos relinquit Galeus, quum post citata verba *ἔχοντι τελευτῆσαι* dicit in MSS. ſuis legi *εὖ τελευτῆσαι*, idque poſtulare ſententiam. Utrum ergo pro participio eſt in illis *εὖ*, an *ἔχοντι εὖ τελευτῆσαι*? Cuperem id ſcire. Prave utique iudicium exercet, et, quum ſcribit voculam *εὖ* poſtulari ab ſententia, labitur, quippe cuius vis eſt in illis *πάντα καλὰ ἔχοντα*. Interim præclare idem confirmat voculam *οἱ*.

13, 21. *Εὐτυχέες.*] Hæc prima huius vocis mentio in hac hiſtoria, de qua ſic notat Camerarius in hiſtoria rei nummariæ non procul ab principio [Apud Herodotum docet Solon Crœſum, quid inter *ὄλβιον* et *εὐτυχῆ* interſit: *ὄλβιον* enim dici neminem oportere ante felicem vitæ finem; ſed rebus ſecundis et fortuna proſpera *εὐτυχῆ*. Hoc non ſapienter monuiſſe Solonem dicit Cato in tertio Finium] Id non patitur hic ipſe Herodoti locus, ubi æque *εὐτυχέες* dicuntur, qui mediocria habent patrimonia.

13, 29. *Ἄπειρος δ' ἐςὶ, ἄνουσος, ἀπαθὴς κακῶν.*] Quid de hoc loco muginati inter ſe ſint Cl. viri, Ioh. Georg. Grævius et Tanaquillus Faber, ignoro. Sed hic in Epiſtolis Criticis pag. 205. de eo teſtatur ad oram libri ſui hæc verba adſcripſiſſe. „ [Legi pot- „ eſt *ἄπειρος δ' ἐςὶ νούσων, ἀπαθὴς κακῶν.* Itaque, ut „ vides, in tanto locorum intervallo *συμφωνοῦμεν*: nam „ utrique noſtrum idem in mentem venerat.“] Si hæc ita ſe habent, potuerant ſine damno publico contineri intra privatos parietes. Nam et ſancte ista edita ſunt ex codicibus antiquis, et ſenſus cum Græcismo eſt pleniſſimus, quum procedat ab generali ad ſpecialia, primo dicens eum eſſe *ἄπειρον*, non tentare multa et hinc etiam non diſcere quanta varietas ſit difficultatum, etiam eſt *ἄνουσος*, etiam *ἀπαθὴς κακῶν* &c. Quid autem volunt illi? an *ὄλβιος* eſt *ἄπειρος νούσων*? Quo pignore, quo exemplo id probant? an is non circumfert corpus humanum? Certe non eſt *ἄπειρος νούσων*, ſed eſt *ἄνουσος*, non ut dives luxurioſus et corrupto corpore perpetuis morbis ſibi ipſi gravis. *Ἄπειρος, οὐκ ἰδὼν οὐδὲ παθὼν ἃ πολλὰ παθεῖν ἄλλους.* *Ἄπειρος* et *Ἀπαθὴς* ſic iunguntur cap. 207., etſi in alia cauſa.

13, 33. *Ἐπισχέειν μηδὲ καλέειν.*] Sic viri docti valde anxii ſunt de Ionismo. Sed cur non etiam 7, 10.? *Ἐν δὲ τῷ ἐπισχεῖν ἔνεςι ἀγαθά.* Agnoſcis caſtitatem exemplaris Italici, unde hanc ipſam ſcripturam huic loco reddidi, ex quo præterea non *οὐδεμίη* mox leges, ſed *οὐδεμία*.

13, 38. *Ἂν τὰ πλεῖςα ἔχοι.*] MS. *ἔχῃ*. Ita rurſum cap. 138. *Ὅς ἂν λευκὴν ἔχῃ* MS. ubi vulgo ſimiliter *ἔχοι*, et ſæpe quod ex MS. decernemus, ſed et mox *αὐτῶν πλεῖςα*, non *αὐτέων*, quod eſt moroſi.

13, 39. *Ὡς δὲ καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἓν οὐδὲν αὐταρκὲς.*] Hunc locum imitabatur Caſſius Sophiſta, quum ſcriberet: *Virgilium illa felicitas ingenii in oratione ſoluta reliquit, Ciceronem eloquentia ſua in carminibus deſtituit, orationes Salluſtii in bonorem hiſtoriarum leguntur, Platonis oratio pro Socrate ſcripta nec patrono nec reo digna. Hoc non ingeniis tantum, ſed corporibus videmus accidere. Illi nemo luctando par eſt, ille ad tollendam magni ponderis ſarcinam prævalet* &c.

13, 44. *Τὸ οὔνομα τοῦτο, ὡς βασιλεὺς, δίκαιός ἐςι φέρεσθαι.*] Retinui editam antehac mira continentia lectionem, ſed quæ doctos lectores ſæpe offendit, ut vix credam fuiſſe quenquam vel exigua peritia, qui non correxerit *ὦ βασιλεῦ*. Quod etſi protulerit primus Stephanus, habeo tamen et Aldinam, cui docta manus adſcripſit, ſive illa ſit Rudolphi Launæi, quod nomen primis in paginis ſignatum eſt, ſive alterius. Id nobis nequaquam probatur, qui adhæremus antiquis libris, quos credibile non eſt, ſi hoc loco concepta fuit talis alloquutionis formula, non magis tunc eam corrupturos, quam corruperunt in principio, quod eſt in cap. 30. Et quare non ad illuſtrandum *ὄλβίου* decus integrum arceſſeret ſimilitudinem regis, quam Crœſus optime noverat? Hic eſt, qui velut omnia implet felicitatis ſuæ, qui perpetuo uſu poſſeſſam
805 ſemel obtinet felicitatem omnibus amœnitatum deliciis ac votis cumulatam; qui ſicut eſt ſuper omnia, ſic bene mortuus plane eſt ille, qui ſub pedibus ſubiecta habet omnia mortalitatis diſcrimina. Nonne dixit iam ſupra? *Ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέων μέγα φαίνεαι, καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων.* Tale apud Palæphatum in capite de Spartis Cadmi. *Κάδμος ἀφίκετο ἐς Θήβας πρὸς τὸν ἀδελφὸν Φοίνικα ἀμιλληθησόμενος περὶ τῆς βασιλείας, ἔχων ἄλλα τε πολλὰ, ὅσα βασιλεὺς, ἀλλὰ δὴ καὶ ὀδόντας ἐλεφάντων.* Nonne *τοῖς ἐν τέλει* apud Sophoclem in Antigone explicant ſcholia *τοῖς βασιλεῦσι*? ut *βασίλεια* ſit *τέλος*.

14, 4. *Ἐκ θεῶν νέμεσις.*] MS. *ἐκ θεοῦ*, ut ſemper Herodotus 2, 13. *Εἰ μὴ ἐθελήσει σφι ὕειν ὁ θεός.* Et cap. 64. *Εἰ ὧν ἦν τῷ θεῷ τοῦτο μὴ φίλον*, quum præmittat de deorum templis. 8, 13. *Ἐποιέετό τε πᾶν ὑπὸ θεοῦ, ὅκως ἂν* &c. Et notabile huius libri cap. 105. 7, 46. fin. 8, 60.

14, 17. *Τοιοῦτον πρῆγμα.*] Sic ſæpius et alii. Sed et noſtro Herodoto id impingitur rurſus 2, 5. Verum in hoc loco habet optimus MS. *τοιοῦτο*. Ut cap. 93. *Τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτό ἐςι* cap. 185. *Τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτο ἐποίησε* 2, 119. *Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐπὶ πολλὸν τοιοῦτο ἦν* et 4, 82.

14, 26. *Καθαρσίου ἐδέετο ἐπικυρῆσαι.*] Omnino et hoc alienæ liberalitatis ſpecimen eſt. Et quid? an non mirari oportet Æm. Portum annotare noluiſſe hoc compoſiti exemplum, quum ſimplicis verbi *κυρεῖν* vel ſex loca congeſſerit? Quod amplius eſt, Henr. Stephanus ex Herodoto confirmat hoc compoſitum, non declarans, utrum ex hac parte, an aliunde; etiam mirare eundem ex Heſiodo id compoſitum immiſcentem Græco ſermoni. Scias, bone lector, in Mediceo MS. deleta præpoſitione exhiberi *ἐδέετο κυρῆσαι*. Neque eſt neceſſe in hoc luxuriari exemplis, quum iam indicaverim iis abundare Lexicon Æmil. Porti, quum interim ſuperſit 9, 87. *ἀντιλογίης κυρήσειν*. Deinde MS. *ἄνθρωπε* pro *ἄνθρωπε*, quomodo et filium Crœſi infra exclamaſſe teſtatur MS. idem *ἄνθρωπε μὴ κτεῖνε Κροῖσον*.

14, 31. *Ἐπίξιος ἐμοὶ ἐγένεο.*] Interpretatio Latina, *domeſticus mihi factus es*. Sane et hoc inest. Sed oportebat exprimi aliquid magis ſpecificum et arctum. Itaque per gradus complures aſcendit Æmil. Portus, et neſcio an ad proprium huius loci venerit *domeſticus, qui apud aliquem divertit, vel, qui ad aliquem acceſſit ſupplex. Qui ad alicuius larem ſupplex ſedet.* Sed propior venit Des. Heraldus lib. 1. Digreſſionum cap. 26. *Eas quoque ædium partes quandoque occupabant, quas exiſtimabant ſanctiores, veluti focum, ἑξίαν, ubi etiam Dii penates.* Ubi plura. Vide et ad 16, 47.

14, 33. *Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω παῖς.*] Vallam, quum interpretatur *Midæ Gordio prognati filius* legiſſe *Μίδεω μὲν τοῦ Γορδίεω*, quod notat Stephanus, vel puer videat, ut iſta nota non tantum ſit ſupervacua, ſed etiam inutilis. Nec enim inde affertur quidquam melius. An inſpexit locum Ptolemæi Hephæſtionis inter excerpta Photii, ubi ſcribitur *Ὅτι παρ' Ἡροδότῳ, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱςοριῶν, ὑπὸ Ἀδράςου τοῦ Γορδίου ἀνῃρημένος*? Ut eum putet oſtendendum contra Vallam, qui ſufficit refutandæ illi mutationi? Quid in mente fuit Cl. Theod. Bezæ ad *Πράξεις Ἀποσόλ.* 7, 16. ſcribenti [ſed ſubaudiri etiam interdum parentum nomen in hoc dicendi genere liquet ex his Herodoti verbis in Clio, *Ἄδραστος ὁ Γορδίεω, τοῦ Μίδεω*, id eſt, *Adraſtus nepos Gordii, qui pater fuit Midæ?*] Ipſe dixerit. Nihil in his eſt ſcrupuli.

14, 35. *Φονεύσας δὲ ἀδελφεόν.*] Cautior profecto in hac parte Grentemesnilius, traditurus alias circumſtantias, quæ haberi poterant, et nomen fratris, præmittens [ſi fides Ptolemæo Hephæſtioni apud Photium] quam Galeus, qui in hoc indicio fruſtra iungi huic antecesſori voluit et ridicule adſcribit [Fuit ei nomen Agathon. certamen erat de coturnice] quaſi ſua fide in eo niti lectorem vellet. Mox edidi *ἐν ἡμετέρου*, et *ἐν Κροίσου*, quod utrumque ſic exſtat in optimo MS. item ſimpliciter *ὁρμώμενος δὲ οὗτος ἐκ τοῦ ὄρεος*.

14, 44. *Συὸς χρῆμα γίνεται μέγα.*] De hoc loco iam olim ita notavit Æm. Portus in Lexico Ionico [*Χρῆμα* Nomen hoc ſæpe non rem, ſed rei magnitudinem quandam inuſitatam ac admirandam ſignificat. *μέγα συὸς χρῆμα* aper eximiæ magnitudinis pag. 9, 34.] At Stephanus in Recenſione pag. 733. maluit exempla congerere, nihil ſuum dicens. Illa igitur Porti, niſi fallor, affatim ſunt clara. Quid ergo habet, quod literis imputet Ezech. Spanhemius hæc ipſa Herodoti verba trahens ad Callimachi *ἐλάφους, μέγα τι χρέος* pag. 201. et mirifice illam inſignem magnitudinem inulcans nulli ignoratam? Præſertim quum iam ex Budæo reddiderit Stephanus, quaſi *ἀντὶ τοῦ μεγέθους καὶ θαύματος* dicunt per genitivum, ut *χρῆμα νοῦ* &c. ubi etiam habet ex Xenophonte *Καταβάλλει τὴν ἔλαφον καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα.* Eſt autem id aſſiduum et apud fabulatores quos *λογοποιοὺς* vocant, et hiſtoricos, in quibus eſt Antoninus Liberalis; ſed magnitudinis 806
eius notatio non ſedet in vocabulo *χρῆμα*, verum in

adiectivo quod addunt, non additurі, ſi naturaliter inhæreret voci χρῆμα.

14, 45. Τοῦ οὔρεος.] MS. ὄρεος. Et cur non cap. 43. fecerunt τὸν οὔλυμπον τὸ οὖρος, ſed retinuerunt ὄρος?

14, 47. Ἐπ' αὐτὸν ἐλθόντες.] MS. ἐπ' αὐτὸν ἐξελθόντες. Id certe ad proprietatem loquendi multo aptius. Notum est ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε.

15, 15. Ἀποχρεομένων δὲ τούτοισι τῶν Μυσῶν.] Nimii hic fuerunt viri docti. Nam quum Valla ſuſtinuiſſet vertere *Cuius verbis quum contenti non eſſent Myſii*, collegit inde Stephanus et in notis et in præfat. pag. 742. lectum ab illo fuiſſe οὐκ ἀποχρεμένων, eamque in nota ait videri veram lectionem eſſe; quomodo et alii et Ælianus 6, 8. Var. Τῷ δὲ Βαγώᾳ οὐκ ἀπέχρησε τὸ ἀποκτεῖναι τὸν Ὦχον. Itaque huic obſecutus Io. Fridericus voculam utramque in contextum et per Græca et per Latina contulit. Sed imperite, præſertim quum iam ante illum monuiſſet Æm. Portus in Lexico, citans hunc locum, et interpretans [*Quum his contenti eſſent Myſi*, Latinus interpres vertit *Quum contenti non eſſent Myſii*. Sed male. vertendum enim, ut hic vertimus, quod aliis exemplis illuſtratum confirmabitur.] Quod ſi multitudo uſurpationis vincere potest, omnino prævalet hæc ſententia et explicatio Porti, qui plurima eius exempla collegit tam in activa, quam media forma; etſi non inique interim cogitaveris, quid ſit intervenire filium, quum contenti eſſent Myſi? ubi nec ullum veſtigium ſuæ animi moleſtiæ hi Myſi præbent, ſicut neque contrarium ſibi oſtendunt valde placere reſponſum Crœſi; niſi ſi ex verbis ſuis id auctor vult colligi. An non poſſet eſſe compoſitum pro ſimplici? ut notaret, quod ſenſus requirit: *dum Myſis hoc reſponſum dabatur*, vel *quum Myſis per ista reſponſum daretur*. Attamen placeat Portus.

15, 41. Διεφθαρμένην τὴν ἀκοήν.] Galeus Herodoto confert aliquid dimidiatum, et ex MS. profert ἀκοῇ, ſed articulum non tangit, qui quomodo legatur in MS. certe intererat ſcire. Quod etſi ille probet, ego nihil muto. Nam ſic αἰσχρὸς τὸ σῶμα apud Ælian. 10, 6. Ex Lycophrone Pollux κατεαγῆς τὸ σκάφιον πληγεὶς ξύλῳ. Noſter 1, 174. Τιτρώσκεσθαι τάτε ἄλλα τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τὰ περὶ τοὺς ὀφθαλμούς· 2, 111. Καμόντα τοὺς ὀφθαλμούς· 122. Καταδεδεμένον τοὺς ὀφθαλμούς.

16, 2. Ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσδε.] Vox poſtrema non exſtat in MS. quum antea probaviſſet.

16, 8. Ἐγώ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἄχαρί τί τοι οὐκ ἐνειδίζων ἐκάθηρα.] Hæc improbe ſpuria ſunt, et uno eodemque anhelitu nimis multa ſimul efflat. Et quid est, quod Valla non retinet participium, ſed parentheſi admiſſa vertit *non ingrato tibi hæc exprobro*? nec aliter Stephanus etſi corrigens et vim vocis ἄχαρι aliorſum trahens, *quod non dico ut quicquam ingratum tibi exprobrem*? Mirum erit, niſi prior legit in ſuo exemplari ἐνειδίζω. Quod ſane ita exſtat in optimo codice, eiusque verbi ab Porto derelicti proprietas in Herodoti exemplis hæc est. Huius libri cap. 90. Παραιτεόμενος ἐπεῖναί οἱ τῷ θεῷ τούτων ἐνειδίσαι. 4, 79. Σκύθαι τοῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ἐνειδίζουσι· 8, 92. Ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μηδισμὸν ἐνειδίζων· et 106. Ὡς δὲ εἰ ταῦτα ἀνειδίζε. 143. Ὡς τε οὐδὲν δέῃ τοῦτό γε ἐνειδίζειν. Quæ variam oſtendunt eius uſurpationem, faciuntque, ut hæc vulgata ſordida et conſarcinata male exiſtimem, (nam neque dicitur apud Græcos verbum ἐνειδίζειν iunctum duobus accuſativis) præ illis, quæ in MS. leguntur, nempe: ἀχαρίτην τοι οὐκ ἐνειδίζω· et includenda parentheſi. Nam vocis huius ἀχαρίτης ingenuitas non magis mihi ſuſpecta venit, quam alia, Ἀχάριστος in huius libri cap. 90. vel ἀχάριτα cap. 207. prout hoc ipsum ἀχάριτος etiam modo ex uno exemplo memorant, nempe Plutarchi Solone.

16, 13. Παιδός σε τοὐμοῦ.] MS. τοῦ ἐμοῦ.

16, 22. Οἰκός ἐστι.] Sic est in MS. non εἰκὸς, ut est in anteeditis, quod ita frequentatur Herodoto, ut ſolum annotatum ſit ab Porto, vocis εἰκὸς ne mentionem quidem faciat; certe οἰκότα ter repetuntur in lib. 8. cap. 60. Et iam ſupra habuiſti cap. 27., ac ſæpius infra monere oportebit. Mox vocem ἀπήμονα adnexui verbo ἀπονοσήσειν, a quo per comma in omnibus editionibus ſolebat divelli, quum Valla in Latinis id iam fecisſet.

16, 31. Λογάσι τε νεηνίῃσί τε καὶ κυσί.] Hæc quum ſic confecisſent editores, etiam verſio ſimilis procuſa est *viris delectis iuvenibusque et canibus*. Quo nihil naſutius; tanquam λογάδες non niſi de viris delectis intelligi deberent, etquum Thucydides aliique λογάδας dicunt, non flos militaris ætatis, ſed ſolum viri accipiendi eſſent. Nugæ prorſus. Lege ex optimo MS. deleta una ſupervacua ex copulativis, λογάσι τε νεηνίῃσι καὶ κυσί. *Et delectis iuvenibus et canibus*. Quid quod ne petierunt quidem plura Myſi. Dixit paulo ante Προσδεόμεθα σεῦ τὸν παῖδα καὶ λογάδας νεηνίας καὶ κύνας συμπέμψαι ἡμῖν, prout crebrius hanc vocem uſurpari in hac hiſtoria docet Lexicon Æmil. Porti: 807 et certe hic locus est, quem innuit in verbo ἐξηρτυμένοι, citans ἐξηρτυμένοι λογάσι νεηνίαις, oblitus ſonismi. Salmaſius in Re militari Rom. p. 146. ex Onoſandro adducit λογάδας στρατιώτας, quem vide. Sed ne turbet, quod λογάδες ex ſe ſit fæmininum, annotavit idem ad Simmiæ Ovum pag. 172. σποράδας πόδας et plura. Diodorus Sicul. 14, 67. μιγᾶσιν ἀνθρώποις dixit.

16, 34. Ὁ ξεῖνος αὐτὸς δή.] Sic ſane cap. 84. Ὁ ὢν δὴ Τρισάδης αὐτὸς ὁ Μάρδος. MS. tamen hoc loco ὁ ξεῖνος οὗτος δή. Et videtur operoſior Herodotus in demonſtrando Adraſto, ſicut etiam vox ista intentius eum deſignat; ut ſic repetens cap. 45. Ἄδρηστος δὲ —— οὗτος δὴ ὁ φονεύς. Et cap. 32. Οὗτος ἐκεῖνος ὃν σὺ ζητεῖς. Et cap. 85. Ὁ δὲ πᾷς οὗτος ὁ ἄφωνος. Et cap. 91. Ὁ Κῦρος οὗτος. Et cap. 110. Οὗτος δὴ βουκόλος. Nolo tacere in MS. etiam exſtare Ὄλυμπον, non Οὔλυμπον, etſi et antè et postea ſic gravet.

16, 38. Ἀγγελέων τῷ Κροίσῳ.] MS. ἀγγελέων Κροίσῳ. Ipsa lectio elatior id commendat. Ac deinde ἐσήμηνε, non ἐσήμαινε: quod nemo non est probaturus, etſi ſtatim ſequatur προεσήμαινε.

16, 47. Ἐπίσιον.] Sic dici pro ἐφέσιον, ut ἰσίη pro Ἑσίη, et Ἰσιητόριον pro ἐσιατόριον notavit bene ſuis locis Æmil. Portus in Lexico. Modo ſi quid ea res iuvat literas, ista ipsa tria notavit quoque Ezech. Spanhemius ad Callimachum pag. 522., niſi quod vitioſe apud Herodotum ſcribit dici Ἰσιατόριον. Fruere, qui potes: ſed ſi de voce hac aliquid placet, potius lege Porphyrii Quæſtiones Homericas num. 2., ubi agit de ignibus Troianis in poëta aliquoties occurrentibus, ubi vult intelligi ὅσοι Τρῶες αὐθιγενεῖς καὶ οὐ ξένοι, ἀλλ' ἑσίαν ἔχοντες, ὡς ἐν ἄλλοις περὶ τῶν αὐτῶν φασι Τρῶες μὲν λέξασθαι ἐφέσιοι ὅσσοι ἔασι, τουτέσιν, ὅσοι πῦρ καὶ ἑσίας ἔχουσιν· ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζῶος ἐφέσιος, ἤτοι ἐς τὴν ἑσίαν· ἑσία δὲ ὁ οἶκος. Ὁ οὖν κεκτημένος οἰκίαν, ἐφέσιος· ὁ δὲ ἄπολις καὶ φυγὰς, ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέσιος &c. Si ullis aliis, certe his illuſtrantur ea, quæ ſcribit Herodotus 8, 61. inter Themiſtoclem et Adimantum acta.

17, 1. Φύλακα συμπέμψας αὐτῷ.] Nihil cauſæ est, ut nunc in loquendo tangat filium, quem modo memoravit. Invidia oneranda est in Adraſtum, ut docet optimus MS. legendo αὐτὸν, quum illud αὐτῷ videatur imperite iteratum ex cap. 36. Ex eodem MS. etiam admiſi εὑρήκαι, quod alii iam ex codicibus ſcriptis protulerant, et postea Κροῖσος δὲ τούτων ἀκούων, non ἀκούσας.

17, 7. Καθάραντα.] MS. καθήραντα, quod expreſi, ut infra καθήραντος.

17, 16. Ὡς εἰκὸς.] Ne hic quidem eam vulgari Græciæ uſurpatam vocem quietam tolerat optimus MS. ſed ut corruptam mutat in ὡς ἐοικός, ut et paulo ante et cap. 137. οὐ γὰρ δή φασι οἰκὸς εἶναι. Sic enim habet MS. pro εἰκὸς. Cap. 155. Ὡς οἴκασι, est in eodem MS. pro εἴκασι. Cap. 56. lib. 2. οἰκὸς et ibidem εἰκότα pro εἰκότα. Etiam 3, 38.

17, 20. Παρὰ τὸ σῆμα.] Vertunt *ad ſepulcrum*, et divulſa ab antecedentibus volunt iungi ſequentibus. At quæ ista loquutio: *ad ſepulcrum ſeſe ſuper buſtum transfodit*? an ex altero utro non ſatis perſpicitur mens Herodoti? Senſus erat in his clariſſimus, quum dicitur ſuper buſtum fecisſe quodcunque. Laudemus igitur optimum MS. qui nobis Herodoti manum pariter ſervavit, ac veram ſententiam indicat, exhibendo περὶ τὸ σῆμα, idque non ad ſequentia, ſed ad præcedentia pertinet. Verte igitur mutata diſtinctione; *ubi ſilentium hominum fuit circa ſepulcrum*, —— *ſeſe ſuper buſtum transfodit*. Deinde MS. αὐτὸς ἤειδε, non εἶδε, non ἤδεε, et iam notavit Gale idem ex ſuorum codicum uno.

17, 30. Καταβαλεῖν αὐτῶν αὐξανομένην.] Vertunt, *potentiam Perſicam priusquam magna efficeretur, occupare*. At in Græco plus est, et non modo occupare deſignat, ſed prorſus tollere et evertere. Sed et id præterquam quod nimium videtur, parum ſenſui convenit, quum plerumque legamus creſcenti imperio aliquem reſiſtere, invidere, et incrementa impedire, non creſcentem potentiam penitus tollere, quod tam facile nequivit Crœſus ſibi proponere. Neſcio quid reſpexerit interpres. Sed MS. Florentiæ habet καταλαβεῖν, idque ad verſionem accedit, quaſi cuperet continere et reprimere dominationem augentem. Cap.

87. Πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, in quo loco absurde se movet Æm. Portus.

17, 39. Ἀπέσειλε.] MS. ἀπέσελλε, omnino recte; nec enim id nunc cohæret cum proxime antecedenti ἀπέπεμψε, sed respicit remotius ἐπέμποντο, ἀπεπειρᾶτο, et hinc sequens est διέπεμπε. Nec temere a me factum reor, quum paulo ante ex MS. reposui Ἄβας τὰς Φωκέων pro τῶν, aut mox πειρώμενος ex eodem pro πειρεώμενος.

17, 47. Ἡμερολογέοντας τὸν λοιπὸν χρόνον ἕκαστον τῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι.] Sic quidem editores loquuturos persuadeor: an vero Herodotus ita scripserit videamus.
808 Nec vero ambigendi aliam causam habeo, quam solum codicem MS. Florentinum, quem ipse inspexi, aliis quid viderint celantibus, et certe lectorem non instruentibus: in eo autem exstat clare ἕκαστος. Et probe sane video vel priora vel posteriora. Habeo quoque aliquam notitiam vulgatæ syntaxeos. Sed cogor indulgere tamen codicis MSti lectioni, etsi vix rationem dare queam. Sed super omnia sufficere oportet, si aperiat se Herodotus. Illius enim arbitratu, si pateat claris exemplis, stare oportet. Is scribit lib. 2. c. 73. Τῆς σμύρνης ὠὸν πλάσσειν ὅσον τε δυνατὸς εἶναι φέρειν· μετὰ δὲ πειρᾶσθαι αὐτὸ φορεόντα &c. Et cap. 141. Ὁλοφυρόμενον δ' ἄρα μιν ἐπελθεῖν ὕπνον, καὶ οἱ δόξαι ἐν τῷ ὄψει ἐπισάντα τὸν θεὸν θαρτύνειν, ὡς οὐδὲν πείσεται ἄχαρι ἐντιάζων τὸν Ἀραβίων στρατόν. ΑΤΤΟΣ ΓΑΡ ΟΙ ΠΕΜΨΕΙΝ τιμωρούς· τούτοισι μὲν δὴ πίσυνον τοῖσι ἐνυπνίοισι &c. Omnino quicunque scriptor dixisset αὐτὸν γὰρ οἱ πέμψειν &c. Rursus eodem secundo libro cap. 162. Παρέσεσθαι γὰρ καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλους ἄξειν. Nemo in his vetuisset Herodotum scribere αὐτὸν, prout hoc casu etiam utitur, 1, 63. Ἔλεγον τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ Πεισιστράτου, θαρσέειν τε κελεύοντες καὶ ἀπιέναι ἕκαστον ἐπὶ τὰ ἑωῦτοῦ. Hoc placet omnibus, at non placet MS. Mediceo, in quo legitur ἕκαστος. Lib. 3, 63. Φῆς γὰρ ἥκειν ἄγγελος· et 144. Ἔφασαν εἶναι ἑτοῖμοι· lib. 4. cap. 81. Κομισθῆναί τε δὴ χρῆμα πολλῶν ἀρδίων, καὶ οἱ δόξαι ἐξ αὐτέων μνημόσυνον ποιήσαντι λιπέσθαι. Ubi MS. idem ποιήσας. lib. 6. cap. 61. Τὴν δὲ πάντως κελεύειν οἱ ἐπιδεῖξαι· ὁρῶσα δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δεῖξαι τὸ παιδίον· ut indicavi exstare in MS. ubi vulgo ὁρῶσαν. Scilicet quasi post multa in accusativo prolata reciprocans anhelitum, orationem petit ab integro, et statim post id factum reminiscens priorum iterat quartum casum, quod grammatici varie appellant. Illic vide plura.

17, 48. Ἐπηρωτέοντας.] MS. ἐπειρωτῶντας. Sicut et mox ἐπειρώτων pro ἐπηρώτεον. Deinde ὅτι πλείων τυγχάνοι, non τυγχάνει, et ἐὐέσπισε pro θεοπίσοι.

18, 10. Κρατειρὴ οἷα χελώνης.] Quum Aldus et Camerarius edidissent κραταιρήνοιο, nescio quid sequutus fuerit Stephanus, ut hac voce in margines expulsa ita inquinaret contextum, ut adeo ineptum aliquid supponeret, quum nihil Herodoto noceret, nisi confusio literarum η et ι, quam sciebat ab pronuntiatione exstare. Mediceus MS. plane exhibet κραταιρίνοιο. Quæ vox licet ignota Lexicographis Græcis, sed proba; et sic legisse patrem meum video, qui eam vocem in Lexico Scapulæ, sicut nec Stephanus in Thesauro annotavit, nedum eius compilator, apposuit. Id miror, unde Stephanus arcessere potuerit centonem adeo insulsis verbis consutum, quum haberet ante oculos lectionem Suidæ, in quo edebant Ὀσμὴ δ' ἐς φρένας ἦλυθέ μευ κρατερίνοιο χελώνης, insigni quidem socordia in metiendis pedibus, sed bene intellecto sensu, quum Æmil. Portus ibi interpretaretur *pellem robustam habentis*. In quo eodem Suidæ loco iam Hadr. Iunius manu sua correxit perspicue κραταιρίνοιο, et in MS. Lugdun. is ipse versus ita exhibetur Ὀσμὴ μ' ἐς φρένας ἦλυθε κρατ. propius ad veram lectionem. Sed primus publice de Herodoti hoc loco bene meritus fuit Fr. Vigerius ad Eusebii Præparationem, cuius verba hæc sunt: „ Ita Herodoti editio Græco-Lat. Henr. „ Stephani: qui e regione huius vers. annotat; in „ manuscr. legi κραταιρήνοιο pro κρατειρὴ οἷα. Sane ve„ reor, ut κρατειρὸς valde sit in usu pro κρατερὸς, et „ noster hic Oenomaus aliquid τοῦ κραταιρήνοιο similius „ probasse visus est. Id fortasis erat κρατιαιρίνοιο (nam „ et Suidas habet κρατερίνοιο) ut enim dicunt κραται„ γύαλος, κραταίπους et simil. sic κραταίρινος dici queat, „ hoc est, testæ durioris, σκληροτέρου καὶ στερροτέρου δέρ„ ματος. Est enim ῥινὸς, δέρμα, βύρσα, immo et ἀσπὶς, ut notum est, cui non absimilis illa testudinis „ domuncula σύμφυτος. Audi Homerum hymno in „ Mercur. v. 48. ubi de testudine illa novam in citha„ ram a Mercurio conformata Πειρήνας διὰ νῶτα διὰ ῥι„ νοῖο χελώνης. Prope est, ut legendum putem κρα„ ταιρίνοιο. Quæ enim, aut cuiusmodi est ista coniun„ ctio, διὰ νῶτα, διὰ ῥινοῖο? Hæc præclara". Cæterum sicut stupeas in Lexico Æmilii Porti non occurrere vocem κραταίρινος, quum occurrat tum vox οἷα, tum χελώνη, utrobique hoc ipso loco memorato, sed sine mentione vocis κραταίρινος; tum non minus stupe ad absurditatem Kusteri tunc Cantabrigiensis, hoc est, compilationem præcedentium in voce Κρῖσος [sed putem potius sic scribendum esse: Ὀσμὴ δ' ἐς φρένας ἦλθε κραταιρίνοιο χελώνης. Nam κρατερίνοιο quod Suidas habet metro versus repugnat. Est autem κραταίρινος χελώνη, testudo duro vel firmo corio tecta: a κραταιὸς firmus, et ῥινὸς corium.] Quum ante xxx. annos illa præcedentia habuerim in promptu, ibi nunc ita commentantur. Post centum annos veniet alius Ædituus, qui stuprum Musæ inferat. Immo iam antea scripserat Cantabrigiæ Th. Gale [Lego κρεταιρίνοιο. Confirmat margo et Suidas in Κρῖσος] Nempe ibi magnas 809
res agunt hoc modo scribentes.

18, 10. Ἐμηχανᾶτο.] Longe decentius hoc est præ vulgato ἐμηχανήσατο.

18, 34. Ἢ ὅτι καὶ τοῦτο ἐνόμισε μ. α. ἐκτῆσθαι *Quam quod et hoc Crœsus verax vaticinium se nactum esse existimavit.*] Sic vertunt. Sed fodes, an id dicunt Græca? An quia peregrinus explorans probavit, ideo potest dici ἐκτῆσθαι eo sensu, quo sæpissime adhiberi ab Herodoto docent exempla in Æm. Porti Lexico collecta? Ubi sane et hic locus citatur. Omnino Crœsus non possidet, non habet hoc oraculum, ut illic vertitur. Tolerabilius est Vallæ *nancisci*. Cæterum MS. τοῦτο νενόμισε et κεκτῆσθαι. Et puto scribendum ἢ ὅτι καὶ τοῦτον ἐνόμισε μ. α. κεκτῆσθαι: hoc est, *quam quod et illum* (nempe Amphiaraum) *verax oraculum tenere arbitratus sit.* Ad quam sententiam eximie habes 2, 172. Ὡς οὐδενὸς ἐοῦσι ἀξίοισι, nempe θεοῖσι, ψευδεά τε μαντήϊα κεκτημένοισι. Adde ad caput 95. eiusdem libri.

18, 36. Κτήνεά τε γὰρ τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυσε.] Quum Valla interpretatus esset *Immolavit lecta pecora numero ter mille*, illustrare perrexit Æmil. Portus in Lexico: [θύσιμα κτήνεα Ion. pro comm. ἱερεῖα λεκτὰ, ἃ θύειν νόμος καὶ θέμις. Pecudes victimæque lectæ, quas immolare licet, fas est, et mos permittit vel flagitat.] Atque ita hactenus. Sed porro in voce Πάντα commentatur ita [Πάντα Ion. et Poët. redundans. κτήνεα τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυον. *Lectas pecudes, lectas victimas numero ter mille immolavit.*] Mira sane doctrina, quum statim in isto Lexico sequatur ex 9, 80. Παυσανίῃ δὲ πάντα δέκα ἐξαιρέθη. *Pausaniæ sunt ex omnibus dena* &c. Itaque merito dixit Cl. Gale Vallam hæc non intellexisse. Sed Casaubonus non modo ad Athenæum hæc illustravit, sed etiam ad Strabonem pag. 70., ubi πάντα monet intelligi ἑκάστου γένους. Quo ipso modo agit in Mose ad Exodum 9, 6. Castalio. Vult enim Crœsum ita instauravisse sacrificium, ut ex omni genere animalium, quod lege sacrorum licebat Diis offerre, immolarentur tria millia. Nam Galeum fefellit calamus, dum in eius nota editum vides [lege: *trecena omnia.*

18, 40. Μᾶλλον τοι τούτοισι ἀνακτήσασθαι.] MS. μᾶλλόν τι τούτοισι ἀνακτήσεσθαι. Quod ad prius μᾶλλόν τι, est continuum Herodoti. Cap. 74. Καὶ μᾶλλόν τι ἔσπευσαν εἰρήνην γενέσθαι· et cap. 99. Τὸ δὲ καὶ μᾶλλόν τι ἐπετηδεύθη. Posterius futurum nequit illi auferri, quum participio ἐλπίζων aut id aut præsens ubique adnectat. Cap. 54. Πάγχυ τε ἐλπίσας κατελύσειν τὴν Κύρου βασιληΐην. 3, 143. Ἐλπίζων δέ μιν ἀποθανέεσθαι. Etiam deinde ἐξαπάλαξα, τριπάλαξα, παλαξιαῖα. Quæ doctiora sunt, quam ut potuerint nosse editores. Habuerit reliqua Græcia diphthongum, certe vel Herodotus ex doctrina vel ex more patriæ aut alia consuetudine potest illam vitavisse. Id docet inæstimabilis bonitas codicis Medicei. Ἡμιπλίνθια video reddi Latine *semilateres*, sed Vitruvius agnoscit *semilateria*, quæ etiam expolit Salmasius in Plinianis Exercit. pag. 1233.

18, ult. Τρὶξ ἡμιτάλαντα.] Donavi Vallæ suam interpretationem, etli haud dubie factam non ex arte: quippe patet eum pro eodem habere τρὶξ ἡμιτάλαντα et τρίτον ἡμιτάλαντον. Illa enim nunc vertit *pondo duorum et dimidii talenti*, quum debuisset *talenti et semissis*, ut semilateria purissimi auri habuerint minus pondus, (ut semper fieri solet) quam ista λευκοῦ χρυσοῦ, quæ erant διτάλαντα. Et bene curavit maximus Casaubonus ad Theophrasti Characterem ἀπονοίας; non tamen satis providum et cautum, ut patet ex cap. 3. lib. 1. operis paterni de Pecunia Vetere.

19, 3. Λέοντος εἰκόνα χρυσοῦν.] Quo animo hunc leonem dedicaverit, aut cuius rei symbolum esset futurus, quum Herodotus plane taceat, sustinuit scribere Pignorius ad tabulam Iliacam pag. 23. [*Leonis signum*

in Zodiaco Ægyptii domicilium ſolis appellaverunt, et ideo Crœſus Delphos inter alia Anathemata leonem aureum miſit. Herod. lib. 1.] Quod ſi cui placet, ego non invideo.

19, 5. Κατεκαίετο ὁ ἐν Δελφοῖσι ναὸς.] Incendio per Piſiſtratidas excitato, prout ex Scholiis Pindari illuſtrat Scaliger in Animadverſionibus p. 94.

19, 11. Μεγάθεϊ μεγάλους.] Facile ſic lingua rapitur ad eandem pronunciationem, ſi modo in proclive trahi ſe ſiverit Herodotus. Nam optimus liber habet *μεγέθεϊ*, quæ ipsa ratio ſcribendi in eo ſervatur etiam cap. 70., ubi repetebant editiones illud *α*, quum cap. 60. retineant *μέγεθος*. Sic certe eripio Æm. Porto hæc duo loca ex libro 1., quibus addo ex cap. 98., (etſi illic tacuerim et reliquerim) in quibus ipse vidi et notavi ex MS. literam *ε*, quod in reliquis non feci, ſed credo tamen exſtare, ut fere nusquam Herodotus ſcripserit *μέγαλος*. Præter Portum ſciat hoc etiam Camerarius, qui in propriis Dialecti Ionicæ pagina huius editionis 719. hoc *μέγαθος* recenſuit.

810 19, 18. Ἐπὶ τοῦ προνηΐου τῆς γωνίης.] Ambiguitas ſedet in his vocibus. Et Valla quidem interpretatus *ſuggrundam anguli templi* oſtendit, quomodo conſtruxerit, iungendo *ἐπὶ τοῦ προνηΐου*. Sed Herodotus dicens *προνηΐου*, indicat ſuggrundam illam quamcunque non poſſe ſeparari ab voce templi: unde vituperat Vallam Æm. Portus, ſcribens. [*προνηΐον τὸ* Ion. et Poët. pro com. *πρόναον*, templi veſtibulum. Lat. interpres ſuggrundam vocat. Sed non videtur hæc interpretatio huic loco ſatis apte convenire.] Inique prorſus, quum non ſuggrundam, ſed ſuggrundam templi ſcripserit Valla, niſi Portus quoque velit genitivum *templi* ab antecedenti ſuo ſermone hic iterum intelligi. Videtur Valla quaſi *προεξέδρην* Xerxis ex lib. 7. huc trahere explicando. Itaque quum Latinis etiam talia compoſita in uſu ſuiſſe conſtaret, ut ſunt antefixa, infranares *μύσαξ*, ſuperalia *ἐπενδύτης*; veſtibulum Romanis ædibus in hiſtoria Græca relinquens, uſurpavi ex glosſis præeunte Stephano vocem *antetemplum*; neque opinans ulli *ναῷ* poſſe apponi varia *προνηΐα*, ſed unum modo unicuique, cenſui intelligendum *ἐπὶ τῆς γωνίης τοῦ προνηΐου in angulo antetempli*. Utique angulus *γωνίη* nequit ſupponi habuiſſe peculiare *προνηΐον*, ſed forma *προνηΐου* potest ſic fuisſe concepta, ut foret anguloſum. Nimirum ædes ſacræ veterum habebant *προνάους καὶ ὀπισθοδόμους τῶν ἱερῶν*, ut clare nos docet Diodorus Sicul. XIV, 42. in hiſtoria Siciliæ ſub Dionyſio, ubi reddunt *veſtibula et poſtica*, quum ignorent, quales *πρόναοι* fuerint, et vix quidquam ſimile veſtibulo.

19, 20. Θεοφανίῃσι.] Si Ægyptia tractaremus, poteram *θεοφανίην* hic tolerare ut 2, 62. Λυχνοκαΐην in Sai. Sed verius opinor in MS. legi Θεοφανίσισι, et tam vere, ut priore expulſo poſterius receperim. Et ſatis firmum fidei pignus est MS. Mediceus, ſed non est dubium, quin ita quoque exſtiterit in exemplari, quo uſus fuit Valla, inde vertens *Theophaniorum*, quod non convenit *τῇσι θεοφανίῃσι*. Deinde adest ipsa proprietas in feſtorum typis, prout ex Polluce et Syneſio Meurſius habet Θεοφάνια, qui quum omiſerit Herodotum, Pet. Caſtellanus Græca et Latina ex eo citat, prout in editionibus habentur. Sane perperam; et iuvit tamen Portum quoque in his ludere, ſed prorſus absurde: et quæſo quam ſuperſtitioſe, dicam? an attente in Theſauro Stephanus? Ne quid omitteret, præmittens Θεσφάνεια τὰ, ſive Θεοφάνιαι αἱ, feſtum ſolenne, ſubiungit nonniſi hunc locum Herodoti. Quid autem affert Th. Gale? nempe Θεοφανίῃσι Plutarchus, Pollux, Syneſius. Delphi celebrabant Apollinis Theophania. Tangit Virgilius IV. Æneidos] nullo melior antiquioribus. Sane et Θεοφάνια ab aliis memorantur ex Philoſtrato. Etiam 2, 171. ſunt Θεσμοφόρια.

19, 29. Βουλόμενος χαρίσασθαι.] MS. *χαρίζεσθαι*.

19, 42. Ὁμοίως καὶ αἰχμὴν ϛερὴν πᾶσαν χρυσέην καὶ τὸ ξυσὸν.] Importunis modis in hoc loco laudi ſuæ eripitur Herodotus, quod etſi conniventes prætermittant viri docti, oſtendunt ſe in parvis acutos, in maioribus cæcutire, etſi rebus probent hæc omnia aſſatim ab eis examinata fuiſſe. Quid enim fit ex fide interpretum? nempe creditur narrari Crœſum donaviſſe Amphiarao clypeum ex auro totum, totamque ex auro ſolido haſtam, et xyſtum cum ſuis iaculis (pro quibus quatuor vocibus ſuppoſitæ ſunt ab Stephano, *baſtile cum ſuis ſpiculis*, prout quoque recepit in ſuum ſpecimen Fridericus) Porto admittente *baſtile*, in *αἰχμαῖς* non niſi *haſtam* noſcente. Cæterum maior inſidet difficultas. Nam quisquis es, qui legis, te rogo, an illa quæ annumeravi, non perſpicue aut tria ſunt aut pro quaternis habenda? et tamen dicit Herodotus modo *τὰ ἀμφότερα*, et vertunt ipsi *quæ ambo*. Quæ quomodo ſimplicitati ſcriptoris huius conveniunt? Ubi certe non aliter agit, quam paulo post in capite ſequenti, quia nunc memorantur oracula duo Delphicum et Amphiarai, ad quæ miſit Crœſus dona, ideo illic rurſus ponit *τῶν δὲ μαντηΐων ἀμφοτέρων* &c. et in libro 2. c. 164. quum nominaviſſet Aprien et Amaſin, *ἐγένοντο ἀμφότεροι*. Neque enim probari potest Herodotum a voce *ἀμφότερα* excepiſſe clypeum ſolum vel clypeum cum haſta, et tantum eam retuliſſe ad poſtrema, haſtile et ſpicula, aut ad haſtam et haſtile cum ſpiculis, tanquam aliquot ſpicula cum uno haſtili reliqua manſerint Thebis, aut haſta cum haſtili et ſpiculis. Fieri nequit, quin appareat unicuique locum hunc esſe fœde ſordidum; nec tamen ullius ingenium polire curavit, nedum ut aggreſſus fuerit accuſare. Ut ipse faciam, postquam prima iuventus mea in hoc loco hæſit, reſeras acceptum oportet unico MSto Mediceo, quo arbitro delenda prorſus est altera coniunctio, etſi potius non tam delenda est, quam demittenda ad inferiorem verſum, ubi eximie et concinnius locum ſuum tuetur. Ita enim perfectiſſime MS. Καὶ αἰχμὴν ϛερὴν πᾶσαν χρυσέην, τὸ ξυσὸν τῇσι λόγχῃσι ἐὸν ὁμοίως χρύσεον· τὰ ἔτι καὶ ἀμφότερα ἐς ἐμὲ ἦν κείμενα 811 &c. *Solidamque haſtam auream univerſam, haſtile cum acuminibus ſimiliter aureum adest, quæ utraque etiam ad meam* &c. Sunt enim partes *αἰχμῆς* proprie *ξυσὸς* et duæ ad lædendum *λόγχαι*, quæ alioqui dici ſolent *σαυρωτὴρ* et *ἐπιδορατίς*. Et in tali ſenſu utplurimum Herodotus uſurpat particulam *καὶ*, ut optimo iure eam deſcendere in hunc ſuum locum iubeat codex optimus. Est enim cap. 92. Ταῦτα μὲν καὶ ἔτι ἐς ἐμὲ ἦν περιεόντα, et ſæpiſſime.

20, 1. Προσθέηται Φίλων.] MS. *προσθέοιτο* et hic et inferius, quod gratiſſimum.

20, 7. Ἐξευρημάτων.] Nihil Valla. Stephanus, *dona veſtris inventis convenientia*. Et illud inventum iactat in Lexico Portus. Quod tamen neſcio quomodo minus aptum, ubi ſermo de oraculo, certe nimis plebeium: neque quum cap. 48. dixit ὅτι οἱ ἐξευρήκεε, τὰ αὐτὸς ἐποίησε, Valla verbum *invenire* uſurpat, ſed *quod comperiſſet, quod ipse fecerat*. Intelligit ergo, *dona digna dedit notitiæ arcanorum*.

20, 10. Οἱ μὲν ταῦτα ἐπειρώτεον.] MS. *ἐπειρώτων*. Et mox *καταλῦσαι* pro *καταλύσειν*, quod futurum in proxime ſequentibus haberi oportet.

20, 18. Πέμψας αὖτις ἐς Πυθὼ Δελφοὺς, δωρέεται.] Mirifica loquendi ſolennitas Πυθὼ Δελφοὶ velut unius loci nomen. Magis audax et veteratoria verſio *rurſus mitteret Delphos ad Pythiam dona*. Male diſtinctus locus, et ſic componendus: *πέμψας αὖτις ἐς Πυθὼ, Δελφοὺς δωρέεται* &c. Δελφοὺς enim notat ipsos cives Delphicos, hos donat illis muneribus.

20, 22. Ἀγγελείην.] Est lepidum nec inſuave cognitu, quid viri docti ſpeculentur in hac Herodotea quadam angelia. Probabile ſatis est circa ista celebria oracula ſacerdotes excogitaviſſe varia ad cauſam lucri, quibus conſultores exciperentur vel pro donorum pretio vel beneficiorum reſpectu, quæ hic tanguntur. Æmil. Porto placet in Lexico [peculiari quodam modo apud Herodotum ſumitur pro præcipua poteſtate renuntiandi oraculi, quod quis audivit? Delphi Crœſo dederunt in oraculo renuntiando prærogativam?] Quod totum ſcilicet est imaginarium commentum. Et tamen excogitavit Henr. Stephanus in Herodoti editione *et renunciando oraculo*, quum Valla in verſione Latina id omiſiſſet, quamvis Stephanus notet Vallam legiſſe *ἀτελείην*, quod neſcio unde pro iuſto proferat, quum nulla vox ſimilis in Latinis interveniat. Sed in Theſaurum ita retulit ibidem Stephanus: Ἀγγελία pro relatione, ſecundum quosdam, apud Herodotum lib. 1. ubi quod ille dicit *προμαντηΐην καὶ ἀγγελίην*, vertit interpres, *primas partes in conſulendo oraculo et referendo*.] Quanto adſtrictior Valla, eo copioſior; ſed plena Italica interpretatio, etiam ſerie donorum mutata, ut *προεδρίαν* primam ponat: *donarno a Creſo il primo luogo del tempio per ſua ſedia. Le prime parti della conſultatione all' oraculo, perpetua eſemptione*. Illa autem plerumque ſolet ſequi Vallam, non Herodotea Græca. Unde igitur accepit ista? Ut ex his nugis igitur tandem eripiamur, beneficium est optimi codicis, in quo clare exaratum est *ἀτελείην*. Indulgentia et comitas ſolennis, qua ſe invicem vicinæ et amicæ urbes honorabant, aut urbes tribuebant regnis propter accepta beneficia. Sed ad Delphos unice pertinet inſcriptio Whelero et Sponio tam feliciter ſpectata ΤΤΧΑ ΔΕΛΦΟ —— ΑΝ ΠΑΤΡΩΝΑ —— ΩΝΙΟ ΕΤΔΩΡΩΙ —— ΤΑΡΧΟΤ ΒΟΙΩΤΟΙΣ — ΤΑΝΑΓΡΑΣ ΑΤΤΟΙΣ. ΕΓΓΟΝΟΙΣ. ΠΡΟΞΕΝΕΙΑΝ. ΠΡΟΜΑΝΤΕΙΑΝ. ατε-
ΛΕΙΑΝ.

ΛΕΙΑΝ. ΑΣΤΛΙΑΝ. ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ. ΠΡΟΔΙΚΙΑΝ. ΕΠΙΤΙΜΑΝ &c. Simile est inter Marmora Oxonienſia p. 291. Εἶναι δὲ καὶ αὐτὸν πρόξενον καὶ εὐεργέτην τοῦ ἱεροῦ καὶ Δηλίων καὶ αὐτὸν, καὶ ἐγγόνους· εἶναι δὲ αὐτοῖς ἀτέλειαν ἐν Δήλῳ, καὶ — αν καὶ γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ πρόσοδον πρὸς τὴν βουλὴν, καὶ τὸν δῆμον πρώτοις μετὰ τὰ ἱερὰ καὶ προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ αὐτῷ καὶ ἐγγόνοις καὶ τὰ ἄλλα ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις προξένοις καὶ εὐεργέταις δέδοται. Similis erat *προπομπεία* apud alios. Dio Chryſoſtomus ad Nicomedienſes pag. 479. Εἰ μή τι νῦν δοκεῖτε αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς προπομπείας καλῶς ἀγωνίζεσθαι, καθάπερ ἐν μυσηρίῳ τινὶ, παίζοντας ὑπὲρ ἀλλοτρίου πράγματος. Itaque etiam lib. 9, 72. Decelenſibus in urbe Sparta ſcribitur conceſſa *ἀτελείη τε καὶ προεδρίη*.

20, 38. Βασιλεύειν Μήδων.] MS. *βασιλεύσειν*. Quippe et ſequitur *παύσεσθαι*, et antea iam ſirmavimus.

21, 2. Ὄσσην τε καὶ τὸν Οὔλυμπον.] Ut 7, 173. Μεταξὺ δὲ Οὐλύμπου τοῦ ὄρεος ἐόντα καὶ τῆς Ὄσσης. Interim hoc loco mirari certe oportet, quis ſibi tantum arrogaverit, ut quum Aldus et Camerarius ediderint Ὄσσαν, in mediis editionibus usque ad hanc ætatem id ſic mutaret, præſertim ubi id fieret contra MSS. ſicut et Mediceus codex clare habet Ὄσσαν. Non enim ad hoc quod volo roborandum ſuſtineo adhibere citationem Stephani Byzantini ex fragmento Seguieriano in v. Δώριον, ubi etiam quidem vocat Ὄσσαν,
812 ſed ille ita citat, ut omnia ſigna Ionismi ex loco hoc deleret; quod quo iure aut modo ſecerit Stephanus, nequaquam adſequor; niſi quod unusquisque in Herodoto voluerit ſtultitiam ſuam exercere, ut ex tot exemplis patet. Sed et Dionyſius Halicarn. 1, 17. occaſione Pelasgorum ita vocat. Utique lectionem, quam repoſui, per vocem Ὄσσαν probat Herodotus 7, 127., ubi quoniam nunc edunt Ὄλυμπος, modo Οὔλυμπον, debeo indicare prorſus in optimo exſtare pro poſteriore Ὄλυμπον, quod obliviſcebar monere; ſicut 2, 7. Νηὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ut in loco citato ex lib. 7. omiſerim annotare.

21, 9. Εἰ δὲ χρεών ἐστι &c.] Locus omni typographiæ tempore, quod nos ſcimus, habitus et intellectus peſſime; cui moleſtiæ primam opinor occaſionem natam ab verſione Laur. Vallæ, quæ neque cohæret, neque illud concludit, quod auſus fuit ipse Valla adiicere in principio eandem linguam eſſe, qua tempore Herodoti uterentur Pelasgi Creſtonenſes. Sed neque ex Græcis hoc confici vult Herodotus, qui tantum indagat, utrum barbara fuerit lingua nec ne. Magnum igitur aliquid ac temerarium audendum eſſe iudicavit Henr. Stephanus, nonnulla quidem poliens ac mitigans, ſed mire tranſponens, quod tamen ſibi placere teſtantur editores ſequentes; imo ſatagunt, ut id cum laude oſtentent ac proclament in Græco exemplari hunc locum valde fuiſſe perturbatum. Id verbum ſic prolatum est ab Stephano, Iungermannus propagavit, Lipſiæ repetivit Fridericus, in Anglia Thomas Gale; Phil. Cluverius autem in Ital. Antiq. pag. 574. non dubitat hunc locum ex ſententia Stephani tranſpoſitum citare, et omiſſis illis verbis Καὶ ὅσα ἄλλα Πελ. ε. π. τ. ου. μετέβαλε, item illo commate quod incipit ab Εἰ τοίνυν ἦν καὶ πᾶν &c. non aliter ac ſi ex libris MSS. ſic exſtaret in editionibus, palam vitioſi omnes, et vitioſiores quam Valla in eo quod quum οἴκεον vertiſſent per *incolere*, mox οἰκησάντων intelligant *condiderunt*, quod non ſic directo adfirmavit Herodotus, et videri etiam potest in Lexico Porti. Cluverius præterea intolerandus, dum citat contra omnes codices Καὶ τοῖσι τὴν Πλακίην. Immo et fœdior est hallucinatio Friderici, qui quum ex Stephano adoptaſſet *Scylacen condiderunt*, adnectit cum parentheſi (*habitantes ad Helleſpontum*) quod deſeritur ab Stephano penitus, ab Cluverio refertur *Scylacem condiderunt apud Helleſpontum*. In Aldi et Camerarii editionibus absunt illa prima εἰ δὲ, nec indicatur, unde fuerint addita in editionibus Stephani, ſed neglecta in verſione eius. Sed debent addi et ſunt in MSS. Argumentatio interim Herodotea rite procedit, ſicut in Græcis codicibus digeritur, nec eam auctor vult alia re niti, quam coniectura ſumpta ex certis et tunc haud dubie agnitis pro vero reliquiis Pelasgorum, maxime binis, tum quæ ſuper Tyrrhenos erant in Italia, tum quæ in Helleſponto circa Placiam et Scylacen. Sed ſic addit hæc bina conſideranda, ut conſtiterit plura fuiſſe Pelasgorum quoque oppida, quæ interim mutaverint nomen; quod licet contigerit, tamen ſermo eorum illos ſatis prodit etiam ab Pelasgis aliquid illic manere. Itaque ea non debuerunt ab Stephano tranſponi, quum palam falſum ſit alias civitates Pelasgicas, quæ nomen mutarunt, mutatas fuiſſe in Hellenas aut ſuam linguam dedidiciſſe, quod non magis contigit aliis, quam ipsis Athenis. Interim et in illis utrisque et in aliis istis mutato nomine fuit animadverſa peculiaris quædam loquela, nec plane Græca: unde colligit fuiſſe peregrinam, et, ut ipse vocat, barbaram et peregrinam Græcis. Athenienſes vero, licet Pelasgici generis eſſent, ſicut olim ſimul vixerunt, deſeruiſſe ait eandem maiorum ſuorum linguam mutatione quæ contigit per diſcesſum Pelasgorum, et mox vicinia Hellenum eos illiciente, ut in horum ſermone deprehenderent aliquid venuſtius ac blandius ac humanius. Κρησῶνα vero et Κρησωνιῆται defenduntur ab MS. optimo, etſi Dionyſius Halic. abierit ab hac appellatione antiqua Herodoti, non ideo ista venia aut Stephano aut Cluverio mutandi in Crotonen aut Crotonam. Adde Hellena Doctiſſimi Er. Vindingii circa principium.

21, 29. Τῇ αὐτῇ χρέεται.] MS. *τῇ αὐτῇ διαχρᾶται*. Quod quidem ſatis notabile, quia Æm. Portus agnoſcit ex Herodoto διαχρᾶσθαι, διαχρῆναι et διαχρῆσθαι, ſed ut in verbi prima ſignificatione violentum aliquid ad necem usque agnoſceret ac nihil aliud; in ſecundo vituperat neſcio quos post conſideratam lectionem loci 7, 54. in tertio mox velis plenis citationum fertur ad probandam utendi ſignificationem, in quarum tamen copia citat ex editione Stephanica 87, 7. Τῷ αὐτῷ τρόπῳ διαχρᾶσθαι *Eodem modo uſum eſſe*. Sed et numerus ille pravus est, quum 88, 7. incidat in libri ſecundi caput 127. ubi ista verba exſtant, et infinitivum istud intempeſtive citatur, quum pertineat ad dialectum, quam in hoc loco reſtituo, qua etiam utitur Herodotus 2, 13. Αὐχμῷ διαχρᾶσθαι, quod vel 813
ignoravit Portus, vel neglexit.

21, 31. Ἀπὸ σμικροῦ τέως τὴν ἀρχ. ὁρμ.] Quid in his loci ſit vocabulo *τέως*, nullus opinor me docebit, nec ipse percipio. Immo nec quisquam in vertendo rationem habuit. Scribit Æmil. Portus [Τέως Ionice, Poët. et com. Aliquandiu. Ad aliquod tempus 14, 4.] Is est hic ipse locus. In qua igitur verſione id exſtat, utrum Vallæ, an Stephani, cuius verſionem elegit Fridericus? Certe in neutra, quoniam nullum ea vox ibi locum habere potest, licet viri docti manum Herodoti Græcam ita paſſi fuerint conſpurcari, ut illic exſtaret. Unde illis merito exprobratur lectio ſine intellectu, multo magis depulſio infanda ab notitia dulcedinis Herodoteæ. Hæc enim ut ſcirem atque exſecrarer, fœdiſſimam neſcio cuius impoſtoris manum hic graſſatam eſſe, indicavit mihi MS. unde pretioſiſſima et ad quam nullius acies unquam perventura eſſet, reſtitutione corrigo *ἀπὸ σμικροῦ τέῳ τὴν* &c. Cuius expoſitio etiam in margine est *τινὸς*. Huius voculæ frequentiam in auctore noſtro notavit Portus, ubi quisque potest inſpicere; ſed præter ista ſcio exſtare lib. 2. 48. Ἐν πολλῷ τέῳ ἔλασσον ἐὸν τοῦ ἄλλου σώματος. 67. Λύκους οὐ πολλῷ τέῳ ἐόντας ἀλωπέκων μέζονας. Et cap. 124. Ἔργον ἐὸν οὐ πολλῷ τέῳ ἔλασσον. 4, 47. Ποταμοὶ οὐ πολλῷ τέῳ ἀριθμὸν ἐλάσσονες. Et cap. 86. Οὐ πολλῷ τέῳ ἐλάσσω ἑαυτοῦ. Igitur eadem membrana ſanat Herodotum lib. 3. cap. 65. Εἴ τε καὶ σθένεϊ τέῳ παρεργασάμενοι, ubi ſubripiunt Herodoto literam ε, edentes *σθένεϊ τῷ*.

21, 35. Ὡς δὴ ὦν ἐμοί τε δοκέει.] Intellexit Valla, *quæ cauſa mihi videtur fuiſſe* &c. Quæ cauſa quum non ſatis pateret Stephano, maluit iste interpretari, *et ſic quoque mihi videtur*. Idque probatum Lipſiæ. Sed utrumvis æque opportunum. Nam certe quod Hellenica gens multum increverit, cauſa non potest eſſe infirmitatis Pelasgorum: nam et hi potuerant increviſſe acceſſione aliarum gentium. Sed neque dici potest, quemadmodum Hellenica gens multum increvit, ſic videri poſſe Pelasgicam, cum barbara eſſet, non magnopere creviſſe. Hoc enim nihil est niſi inſipida quædam ex neſcio qua ſimilitudine collectio: et barbara quoque gens potuit magnopere creviſſe. Omnino hic aliquid peculiare notat, quod non pendet ex præcedentibus, aut inde cauſam petit. Certiſima correctio est, quam profero ex MS. Πρὸς δὴ ὦν ἐμοί τε δοκέει &c. hoc est, *præterea quoque mihi videtur*. Sunt enim duæ Herodoti opiniones de duabus gentibus, diverſæ per ſe, non quod altera alterius ſit cauſa. Notat enim particula ista adverbii in modum uſurpata talem tranſitum et apud alios et apud Herodotum. Cap. 71. Πρὸς δὲ οὐκ οἴνῳ διαχρέωνται. Prout in capite XVI. Supplementorum integravi Dionem Caſſium, ut huic particulæ ſuavitas conſtaret.

21, 45. Χείλων δὲ.] MS. liber, cui magis erat obediendum, quam omnibus editionibus, habet recte Χίλων, perinde ut 7, 235. In multis præplacuit etiam ι, ubi requirebatur ει, notante Salmas. ad Stat. Regill. p. 64. Deinde quum vulgo legant *συνεβούλευεν Ἱπποκράτεϊ* non male, quoniam ita 7, 235. Εἰ μὲν δὴ συμβουλεύσαι μοι προθύμως: attamen MS. *συνεβούλεε*, quod refert Ionismi lenitatem.

22, 6. Τοῦ Ἀλκμαίωνος.] MS. constanter et hoc loco legit Ἀλκμέωνος et cap. 61. Ἀλκμεωνιδέων, et cap. 64. Ἀλκμεωίδεω. Certe hinc est, ut et qui in isto nomine diphthongum in scribendo servarunt, eam corripere voluerint, ut notatum eidem Salmasio ad Simmiæ Ovum pag. 167. Et deinde Ἔδωκέ οἱ, non ἔδωκέν οἱ.

22, 9. Τῶν Ὑπερακρίων προσὰς.] Vertebat Valla *montanos*. Nec forsan valde errat, si modum regionis spectes. Nam quum hos Hyperacrios intelligant viri docti eosdem cum Diacriis, prout alii scriptores vocant; pars regionis quam olim habuere describitur etiamnum ab insigni Whelero pag. 387. ita: *entre les montagnes Parnes et Brauron, c'eſt a dire depuis le mont Pentelicus, la plaine de Marathon et les montagnes Brylesſus, Lycabettus, et Parnes iusqu'a Oropus, ce qui s'appelloit autrefois Diacria.* Sed quum mentio horum incidat in historiam Pisistrati, nobilissimam illam, et sæpius ab eruditis ingeniis tractandam, ubi iam factiosi non erant extra urbem, sed intra eam, omnino rectius vertisset *Hyperacrios*, quomodo ex Herodoto iam citavit Meursius in Pisistrato cap. 3. et certe pro Diacriis poni evicit. Unde patet valde sero Grentemesnilium venisse ad quærendum, qui sint illi Hyperacrii, et perperam Vallam interpretatum esse, ita ut dixi, quum sint habitantes ὑπὲρ τὴν ἄκραν. Port. Sane Valla securius vertisset Hyperacrios, ut libro 4, 36. Ὑπερνοτίους vertit *Hypernotios*. Ὑπερακρίους vocat quoque Dionys. Halic. 1, 11. Ἀρχαϊκὸν γὰρ φιλοχωρεῖν τοῖς ὄρεσι, ὡς Ὑπεράκριοι καὶ Παράλιοι ἐν Ἀθήναις.

22, 25. Ἐπί τε τοῖσι κατεσεῶσι ἔμενε, τὴν πόλιν κοσμέων.] Quoniam salva in his est syntaxis, nemo po-
814 tuit subodorari vitium. At sane sic loqueretur forsan alius, neque inconvenienter; si tamen recte ita possit intelligi. Nimis enim se extendit et vergit ad descriptionem boni ac quieti civis loquutio illa μένειν ἐπὶ τοῖσι κατεσεῶσι, quam ut de Pisistrato tyrannidis auctore et factiosissimo capi mereatur. Nec vero Herodotus potuit esse, qui istam adeo laudabilem loquelam sic inquinaret: quippe quem non ita scripsisse testatur MS. qui habet ἔνεμε. Hanc Herodoti manum esse opinor doctiorem, quam ut minus intente editores genium huius scriptoris advertentes observarent. Scribe igitur omissa distinctione Ἐπί τε τοῖσι κατεσεῶσι ἔνεμε τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς καὶ εὖ. Est quidem verborum et νέμειν et κοσμεῖν eadem ferme hoc loco significatio, quæ nimirum ad rectores urbium et regionum pertinet, qui passim et νέμειν dicuntur eas et κοσμεῖν. Sed ea præcipua veræ lectionis fides, quippe solet auctor sic congrua et prorsus eadem iungere 1, 82. Συνέβησαν ἐς λόγους συνελθόντες. Sic abundat lib. 7. cap. 8. Πρῶτα μὲν ἐς Σάρδις ἐλθόντες ἅμα Ἀρισαγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι ἐνέπρησαν τὰ ἄλσεα. Sed nostrum νέμειν. 3, 39. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα τριχῇ δασάμενος τὴν πόλιν τοῖσι ἀδελφοῖσι ἔνειμε. 5, 29. Ἀπέδεξαν τούτους μὲν τὴν πόλιν νέμειν, τῶν εὗρον τοὺς ἀγροὺς εὖ ἐξεργασμένους. Adde Portum. Iunxit fere has voces in Ovo Simmias ἰχνίων κόσμον νέμοντι ῥυθμῷ, de quo Salmasius pag. 171.

22, 39. Ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρου τὸ βάρβαρον ἔθνος τοῦ Ἑλληνικοῦ.] Mene igitur oportuit primum esse, qui inculcatum Herodoto per typos impresso ab viris doctis loquendi genus tam molliter procedens, tam syntaxi conveniens rursus expellam, et lectionem scriptam ab Henr. Stephano productam quidem, sed in oras relegatam, et qua turbatur sensus, ausus fuerim repetere auctoritate inductus codicis Medicei? Atqui unusquisque videt illa sequentia Ἐὸν καὶ δεξιώτερον &c. referri ad Græcum genus, non ad τὸ βάρβαρον ἔθνος, quo necessarie id revocat constructio, utrisque nominativum iniungens. Verum scias oportet miram esse incuriam Herodoti circa præcedentia et sequentia, sed illam eruditam et non culpandam nec vitiosam, quam exempla patefacient melius. Sic 4, 50. Ἀντιτιθέμενα δὲ ταῦτα ἀντισήκωσις γίνεται, ubi alius dixisset ἀντιτιθεμένων δὲ τούτων. 8, 83. Ἥως τε διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. 9, 57. Καὶ ὑμῖν μὲν ἐοῦσι Περσέων ἀπείροισι πολλὴ ἔκ γε ἐμεῦ ἐγίνετο συγγνώμη ἐπαινεόντων τούτους. Ubi omnino dici debuit ἐπαινέουσι· ut pluribus iam notavit Æmil. Portus in Lexico in voce Συνηδέαται. 8, 87. Καὶ ἡ οὐκ ἔχουσα διαφυγέειν —— ἔδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι. Quibus si addatur id quod collegi in Arriani libro 1. c. 30., iam certe non est, quod quis hæsitet in his τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐὸν καὶ δεξιώτερον καὶ εὐηθίης ἡλιθίου ἀπηλλαγμένον μᾶλλον. Quin etiam præcipue in his lascivit Ælianus, dum vult scribere non aliter ac si narraret, quando sæpe accidit ut priorum obliviscamur, et ita subnectamus aliena ab syntaxi. Omnino unicum et invictum est, quo se probat Herodotus, in huius libri capite 84. Κατηλόγησε τούτου, ὡς ἐὸν ἄμαχόν τε καὶ ἀπότομον, quum posset ἐόντος ἀμάχου τε καὶ ἀποτόμου.

22, 45. Ἀπὸ πηχέων τεσσάρων.] MS. ἀπὸ τεσσέρων πηχέων. Certe et in altero loco, quem notavit Portus 7, 117., ubi est eadem sententia, et pariles voces, quoque ordinat ἀπὸ πέντε πηχέων.

23, 9. Πυθόμενοι.] Neque enim vel necessum erat persuasos esse, ut interpretantur hunc locum, etiam citante Meursio in Pisistrato suo, neque etiam probabile sic temere credidisse, ut volunt, qui edunt πειθόμενοι, contra fidem codicis optimi; quum ratio doceat Pisistratum habuisse multos in civibus conscios, ad quos relaturi erant, qui audiissent quid ab præconibus clamaretur, ut rogarent, an ea res ita se haberet. Id exprimere vult Herodotus.

23, 14. Γαμέει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.] Quod mirum est, habet MS. γαμέει τοῦ Μεγακλέους τὴν θυγατέρα. Id mutarunt, qui repetitionem nominis averſabantur tantopere Herodoto amatam, ut quisque potest annotare. Mox iterum habet ille optimus liber plane Ἀλκμεωνιδέων, quod indicare prætermisi, et tamen scire debuit lector.

23, 18. Κατὰ τὸν νόμον.] Plutarchus plerumque ipsa verba Herodoti contrectans in libello, quem de eius malignitate scripsit, inducit puellam matri loquentem, οὐ μίγνυταί μοι κατὰ νόμον Πεισίστρατος. Ecce fidem invictam MS. Medicei, dum exhibet, κατὰ νόμον. Hoc Herodoteum 6, 52. Βουλεῦσαι κατὰ νόμον βασιλῆα ποιήσασθαι. 1, 35. Κατὰ νόμους τοὺς ἐπιχωρίους. Sic et 8, 111. Κατὰ λόγον et κατὰ καιρὸν· ut et postremum hoc 1, 30.

23, 29. Προειδέατό κου τι.] Difficile iudicium est, utrum Herodotus intellexerit, *quæ ipsis nonnihil benevolæ erant*, quem sensum Valla illi præbet, an *ex urbibus antea sibi utcunque cognitis*, quod adfingit illi Stephanus, et Lipsiæ admisit Fridericus, et in hac 815
urbe Meursius Pisistratum colligens cap. 5. quum tamen iste prætextus valere in tantum nequeat. Elegantissime prorsus MS. προηδέατο, ab eodem verbo, unde est ἄδοιμι 9, 78., idque in versione respexi. Nec ad alium fontem videtur ire nos debere in spectando verbo συνηδέαται in 9, 57., de quo multa satagit Æmil. Portus, ut referat ad συνείδειν vel συνεῖδεσθαι. Atqui inde habemus plane in Herodoto 5, 24. Συνειδὼς. In iis quæ sequuntur elegi ex optimo MS. οὗτοι μὲν et πορεύεσθαι.

24, 7. Ἀμφίλυτος ὁ Ἀκαρνὰν.] Non habuit in animo Herodotus, ut discederet ab sententia communi, utque Acarnaniæ ad mare Ionium donaret, quem alii scribunt fuisse Athenienſem, ut plane vocat Clemens in 1. Stromateo, haud dubie ex Platone, qui eum dicit ἡμεδαπόν, quos bene iunxit Cl. Meursius in cap. v. libelli de Pisistrato. Itaque quod hic legitur Ἀκαρνὰν posset accipi ex genio Ionismi, cui indulgens passim auctor dicere solet δέκεσθαι pro δέχεσθαι, ut aliquoties etiam notabitur, et infinita similia. Quod quidquid sit, certe terminatio hæc discitur ex hoc loco usurpata etiam fuisse antiquis in Attica, præsertim si accedat auctoritas Senecæ Hippolytum sic inducentis loquentem in principio eius tragœdiæ: *Frigora mollit Durus Acharnan*, ut est in omnibus MSStis libris, ut id non debeat tentari aliqua mutatione.

24, 14. Συλλαβὼν τὸ χρηστήριον.] Ita cum aliis quoque refert membrana Medicea, nec video causam, cur voluerit mutari hanc lectionem Th. Gale in Συμβαλὼν, prout se legere dicit, quum quod prætexit, nihil præferat firmum. Ponantur enim hæc duo verba sæpe pro se invicem in codicibus scriptis, et dixerit Herodotus συμβάλλειν ἐνύπνια; id utrumque nullam adfert machinam iustam ad vexandum hunc locum; ne dicam Herodotum non dicere συμβάλλειν ἐνύπνια, sed συμβάλλεσθαι. Sed miserrime vir egregius decipitur in citationibus quas posuit has (pag. 27. l. 34. p. 39. l. 13. 15.) quæ incidunt in huius libri caput 68., ubi legitur συνεβάλλετο et συμβαλλεόμενος, et cap. 91., ubi legitur συλλαβὼν τὸ ῥηθὲν, et οὐδὲ τοῦτο συνέλαβε, ut palam pateat ex illa varietate deceptum prorsus fuisse. Sed ne quid videamur in hoc loco hærere, scio illum locum esse ex cap. 91., ubi idem Th. Gale notare aliquid voluit, nisi eum typi delusissent. Sic enim illic editur. Τοῦτο συνέλαβε.] Ad pag. 24. l. 39. dixi συνέλαβε hic restitui oportere. Id hoc in loco habet codex Arch.] Voluit enim vir doctus illic exhiberi συνέβαλε, quod fateor etiam legi in codice Florentino, ut suo loco testabor et pro vero admittam, etsi forsan non ea sententia, quam putat Gale, qui omnino videtur nul-

nullum uſum habuiſſe Lexici Æmil. Porti, quod certe in lectione Herodoti tuetur aliquem locum et uſum, ubi multa exempla verbi *συλλαμβάνεσθαι* hoc ſenſu, ſed nullum activi *συμβάλλειν*. Sed in verbo *συλλαμβάνειν* habes ex 3, 64. *συλλαβὼν δὲ τὸ θεοπρόπιον*, quo certiſſime confirmatur vetus lectio. Accedit, quod huius reſponſi claritas tanta est, ut ultro pateat ſenſus, nec aliqua *ξυμβολῆς* iactatio requiratur. *Accepto reſponſo* dicit Servius ad 2. Æneid. et mille alii.

24, 26. Καὶ ἀπιέναι ἕκαστον ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ.] Perquam ſcitu neceſſarium est, etiam hunc quartum in optima membrana efferri in caſu primo ἕκαστος. Nec dubitavi quoque illi manum dare tum ob notata iam ad 17, 47., tum quod hic infinitivus conſideratur habere efficaciam imperativi, et verba illa θαρσέειν κελεύοντες, καὶ ἀπιέναι ἕκαστος in conſtructione Herodotea exiſtimantur parem habere efficaciam, ac ſi dixiſſet θαρσέετε, κελεύοντες, καὶ ἄπιτε ἕκαστος, ut cap. 60. λέγοντες τοιάδε, Ὦ Ἀθηναῖοι, δέχεσθε. Nec enim neceſſe est huc citare, quæ collegi ad Arriani Ἀνάβασιν. Nec diſſimilia ſunt 6, 97. Νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτέων, καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε.

24, 36. Καθήρας.] Cl. Meurſius ex hoc ipso Herodoti loco et verbo dicit Piſiſtratum luſtraviſſe Delum. Dubito an recte. Sacra forſan quædam addita fuiſſe videtur veriſimile. Sed Herodotus utique non dicit, et ex ſepulcris transferre cadavera non est luſtrare. Itaque hoc ſenſu *καθαρὸς τόπος* etiam dicitur inſcriptione Thyatirena apud Whelerum et Sponium Σορὸν ἔθετο ἐπὶ τόπου καθαροῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως πρὸς τῷ Σάμβᾳ θείῳ ἐν τῷ Χαλδαίου περιβόλῳ, ut ſimpliciter intelligi debet inſcriptio tam excelſe ab aliis ſpectata. Sambas enim nomen est illo tempore ſatis uſitatum in monumentis antiquis, qui Sambas fuerat avunculus eius, et non procul inde ſitus erat. Porro mirare in pinguiſſimis illis Obſervationibus ad Callimachi Delum tum in v. 1, pag. 320, tum v. 277, pag. 485. Herodotum, qui primus in hac parte est, omnino ſupprimi.

24, 42. Τῆς οἰκίης.] MS. τῆς οἰκηΐης, ut στρατηΐην cap. 71., alibi ἀνδρηΐην.

25, 8. Ἥκεις ὦ Λυκόεργε.] Sic et in fine horum ver-
816 ſuum appellatur. Sed optimus MS. utrobique habet Λυκόοργε, quod ego accipiendum puto. Nam ſi vulgata lectio vere declararet pronunciationem nominis reſoluti in quatuor ſyllabas, quod contracte triſyllabicum Λυκοῦργος editur; profecto ab aliis populis poſſet nominari Λυκοῦργος, non item apud Lacedæmonios, qui ſoliti non fuere vocales *οε* contrahere in *ου*, ſed ita retinere, ut patet manifeſte ex hoc ipso lib. cap. 67. Τῶν ἀγαθοεργῶν καλεομένων Σπαρτιητέων. Procul dubio enim illic innuit Herodotus ſic ipsos Spartæ nominatos fuiſſe, non ἀγαθουργῶν, quomodo potuiſſet enunciare; et præterea ab oraculo eum appellari nunc, prout Laconico more ſolebat extendi diphthongus *ου*. Sane diſſiteri non poſſum contractionem in Græca ſeu verbi coniugatione, ſeu nominis declinatione vocalium *εο* in *ου*, ut omnibus Græcis familiarem, ſic quoque Laconibus fuiſſe uſurpatam; ſed ita quoque actum in poſitione contraria earundem vocalium id videtur negare hic codex in tam ſplendido nomine. Unde non tam coniectura, quam concluſio evidens ſequitur, nempe etiam Λυκόοργος dictum fuiſſe hunc legislatorem, non Λυκοῦργος, ut fecerunt et omnibus fere hiſtoricis hanc appellationem breviorem aut tribuerunt, aut uſurpare permiſerunt, nempe ut in decreto Laconico contra Timotheum Muſicum *μῶαν* dicunt Lacones, ubi Græci alii Μοῦσαν. Huius correptionis exemplum quoque est apud Grammaticos, ὑποργὸς ὑπουργὸς, quod est in Favorino. Ubi Stephanus rogat, an pro ὑπόεργος?

25, 23. Τοὺς ἐφόρους καὶ γέροντας ἔσησε Λυκοῦργος.] Locus conſpicuus et ideo notatus ab viris doctis, qui de Ephoris egerunt, præſertim etiam erudito illo Cragio cap. 4. libri 2. de rep. Laced. ſatis ample demonſtrante diſſenſum, qui de hac re est inter Herodotum, a quo ſtat et Xenophon, ac Ariſtotelem et Plutarchum aliosque, qui ad Theopompum hos deferunt, prout in pluribus fieri contingit. Ne dicam de Scaligeri Animadverſionibus ad Euſebium proponentis Chilonem ex Laërtio ut primum Ephorum. Sed quod idem aut ſponte animadvertens, aut ex Cragio repetens Io. Marshamus in Chronico Canone pag. 509., ludit, opinor, et in luſu ſperat lectoribus imponere, id parum laudabile est; et ante omnia non debuit eo prolabi, ut publicaret ſibi ſuſpicionem esſe vocem ἐφόρους in textum irrepsisſe, prout iam ante ſuſtinuit credere Grentemesnilius, ſed fide temeraria. Sed id iam ita ſit, an Herodoto relinquet τοὺς καὶ γέροντας ἔσησε? Quæ in connectenda ſerie lenitas Herodotea? Nimis præcox fuit in hac parte. Neque enim fides ulla fieri potest hic aliquid irrepsisſe in contextum, quem tot fida monumenta purum ſervaverunt. Cæterum quum circa hos verſus repleta eſſet pagina in exemplari Mediceo, in ima ora erat adſcriptum manu ſane etiam vetuſtiſſima hoc ipsum: *Χρησμὸς ἐν τοῖς Θησέως βίοις ἀναφερόμενος.*

Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ, ὃς νῦν κατὰ λαΐνον οὐδὸν
Φοίβου Ἀπόλλωνος Χρηστήριον εἰσαναβαίνει.
Ἥλυθεν εὐνομίην διζήμενος· αὐτὰρ ἐγώ σοι
Δώσω, ἣν οὐκ ἄλλη ἐπιχθονίων πόλις ἕξει.

25, 29. Οὐκέτι ἀπέχρη.] MS. *ἀπέχρα.*

25, 46. Ὅσοι αὐτέων.] MS. αὐτῶν. Et vere, ut c. 46. Οἱ δὲ αὐτῶν.

26, 3. Ἀλαίης.] MS. Ἀλέης. Utique ſic vocavit quoque lib. 9. cap. 69. Et est eadem ratio τῶν Ἀλκμεωνιδέων, de quibus ante fuit dictum. Et mox idem codex non ἐσσῶντο, ſed ἐσσοῦντο, ut 3, 106. Οὗτοι γὰρ ἐσσοῦνται.

26, 16. Ἔπεμπον αὖτις ἐς τὸν θεὸν.] MS. ἔτεμπον αὖτις τὴν ἐς θεὸν. Nec placet eam ſcripturam negligere, quum proba ſit intellecto vocabulo ὁδόν. Habet nempe et Herodotus ſuas ellipſes, quæ ab librariis utique omnibus intellectæ non ſunt. Sic ipse Æmil. Portus τὴν πρώτην dici agnoſcit Ion. et Att. κατ' ἔλλειψιν τοῦ ὁδόν· *primum, initio, principio*, vel primo quoque tempore, confeſtim, ut 1, 153. Τοὺς Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην εἶναι· ubi Camerarius vertebat *ut hæc prima quidem cura esſet.* Sed acrior est Portus ad ſe defendendum in voce Λόγος, ubi ſimul refutat Vallam interpretantem *etiamſi primum adoriendi fuiſſent*, et Stephani ſuſpicionem de mendoſo isto loco. 3, 134. Ἐπὶ Σκύθας μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον. Ita doctiſſimus Mercerus ad Ariſtænetum 1, 15. notat: τὴν πρώτην accipio ut ſolet τὴν ταχίστην, ἐπιῤῥηματικῶς. Accipere ita potest, ut tamen non male etiam ſpectaverit Portus. Sed ad noſtram in hoc Herodoti loco brevitatem et præciſam articuli poſitionem non debemus obliviſci, quo unico optime defenditur, illud vetus, Τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. Opinor hoc inexſpectatum ἕρμαιον reſtitutionis Herodoteæ tanti est, ut minuta illa, quæ et antea et postea annoto me ex eodem codice mutaviſſe, facile pro veriſimis trahat ac perſuadeat, etiam in τουτέων et ὀρέων expellendis. Deinde ἐγίνοντο pro ἐγινέατο, ne ſimus nimium curioſi. Sed et mox MS. habet non ἐπερησομένους, ſed ἐπειρησομένους: quomodo vox hæc ipsa occurrit 6, 35. et 7, 148.

26, 22. Καὶ τύπος ἀντίτυπος.] Quum Valla interpre- 817
tatus fuiſſet *Forma hoſtis formæ*, omiſſa copulativa (imprudenter omnino; neque enim in his aliquid quod hoſtem oleat, nec ἀντὶ ſemper hoſtem exprimit) Stephanus cenſuit verti *Hic typus antitypus*, nec quicquam postea illi cum hoc loco fuit, ita ut noluerit in Theſauro eundem vel citare, nedum accurate inſpicere; niſi quod ut promittit, deinde expoſuit typum vocari malleum ictum incudi impingentem, quem quum viciſſim repellat incus, antitypus vocatur quaſi viciſſim feriens. Atqui nec interpretatio hæc est, nec explicatio. Quomodo enim typus et antitypus illa expriment, quum ſint inde remotiſſimæ voces? Et quando malleus impingit ictum incudi talem? Verſionem vero Stephani probat Fridericus, donec nuper in Suidæ mutilata ultra modum et fas editione iste in Anglia tenebricoſus, in Gallia lucidus Koſterus reddidit: *Ictus ictui contrarius*, quo nihil immitius potest aut durius ſuperaddi. Quod quum colligat ex ratiocinatione Stephani, nempe ex vitioſa vitioſum; aut retinet aut non in v. Διάμετρος, ubi ex Eunapio hæc citantur, Ὡς κατά τινας διαμέτρους κεραίας κεχιῶσθαι τὴν γλῶτταν ταῖς ἀντιτύποις συμβολαῖς τῶν ἀκίδων. *Ita ut lingua ſecundum quasdam diametros, adverſis et coëuntibus ſpiculorum ictibus decuſſata esſet.* Istic oblivio aut negligentia aut Nescio quo pacto eripuit illi integram vocem κεραίας. At in voce Ἠχὼ, ubi propria ſedes est τοῦ ἀντιτύπου, in hac voce nil niſi durum agnoſcit. Epigramma tractatur ab Salmaſio in Exercit. p. 636. Ἀργύρεος πόλος οὗτος, ὅπῃ φαέθοντα σελήνη Δέρκεται, ἀντίτυπον πιμπλαμένη φαέων. Videntur decipi boni viri ista explicatione auctoris noſtri de mentione incudis et mallei, quam arripuit quoque Suidas. Horum mentio eos trahit ad violentiam et ictum et feriendum. Atqui illa duo adsunt quidem: ſed in iis non exiſtit typus aut antitypus: tum malleus non tundit incudem, ſed ferrum ignitum, quod ex ictu mallei ſuperne τύπον, et ab altero latere ab forma incudis accipit ἀντίτυπον formam, ſcilicet obver-

ſam alteri typo. Hinc apud Minucium Felicem cap. 23. *tunditur malleis, incudibus figuratur.* Suaviſſime apud Macrobium lib. 2. Somn. Scipionis cap. 1. Pythagoras caſu præterit *in publico fabros ignitum ferrum ictibus mollientes*, ut illic omnino adsit τύπος ἀντίτυπος, quum tamen nulla mentio ibi ſit incudis, quam memorat Iamblichus 1. Vit. Pythag. c. 26. ἐπήκουσε ῥαίστρων σίδηρον ἐπ' ἄκμονι ῥαιόντων, ſed ubi ἄκμων nullam edit repercuſſionem. Forma Vallæ omnino recipienda est, ut quæ congruit Græco vocabulo, et interpretandum; *Et forma cum adverſa forma*, ſed id in Latino minus est, quod Græca vox τύπος veniat ab τύπτω, et hinc habeat aliquid incluſum operationis fabrilis, quo deſtituitur Latina.

26, 38. Ἐλθὼν ἐς χαλκήϊον.] Forſan non ſimpliciter, ut derideretur aut repelli poſſet, ſed ex Græcæ comitatis more, calefaciendi cauſa, et inſtar λέσχης, prout ad hanc rem talia loca illic petita fuiſſe conſtat. Mox MS. Mediceus non habet ποιεύμενος, ſed ποιεύμενος.

27, 2. Ὁ μὲν δὴ ἔλεγε.] MS. plenior, Ὁ μὲν δή οἱ ἔλεγε.

27, 4. Συμβαλλόμενος et 10. Συμβαλόμενος.] Accurata diſtinctio codicis MSti inter duo participia, quorum prius est præſentis aut imperfecti temporis, unde in eo est geminum λλ, ſecundum est aoriſti ſecundi et de præterito agit. Sic igitur et in interpretatione diſtinxi, quod vulgo non fit.

27, 17. Καὶ τὰ ὄγδοα συλλέξας.] Quod contigit Erxidide Athenis Archonte, Olympiade octava et quinquageſima, ut ex diverſis colligitur ab Meurſio lib. 1. de Archontibus cap. 11. Quæ notio facit rem probabilem. Sed et post id tempus ſervata, ut denique doceat Servius Dianam illam Tauricam ad Laconas translatam fuiſſe, Oreſtis vero oſſa ab Aricia Romam, et condita ante templum Saturni, iuxta Concordiæ templum ad 2. Æneid. 116. Hæc potuit, certe debuit quoque ſcire Gellius, quum ſcriberet caput decimum libri III. Hiſtoria vero hæc ſimilis est alteri de Phalanthi cineribus in foro Tarentino ſparſis apud Iuſtinum lib. 3. cap. 4.

27, 43. Τουτέων τε ὧν εἵνεκα.] MS. τούτων τε ἂν εἵνεκεν. Et ſic ſemper. Sed quod me præteriit, ſicut ſupra, nunc quoque MS. habet μεγέθεϊ, non μεγάθεϊ.

28, 6. Ἀπελάσαντο αὐτὸν.] Sic enim ex Stephani marginibus recepi, quod ille viderat in codicibus antiquis, ad quos accedit optimus Mediceus, non ἀπελήϊσαντο, ut edidit Aldus et mox Camerarius, quo non ſolet uti Herodotus, ſed ſimplici λῃΐζεσθαι, quod unicuique patere potest inſpicienti collectanea Porti in Lexico, eoque etiam utitur in lib. 3. c. 47., ubi repetitur hæc hiſtoria.

28, 15. Οὕτως ἔσχε.] Offero lectori, quod est in probatiſſimo codice; non οὕτω ἔσχε, ut vulgo, et alibi
818 maluit. Itaque quamvis perceperim, quid interdum placeat Herodoto, nunc tamen opiner ſic voluiſſe. Nam et cap. 76. Οὕτως ἠγωνίσαντο. Cap. 176. Ἑκάτερον οὕτως ἔσχε ὁ Ἄρπαγος.

28, 28. Οὐ σῦκα, οὐκ ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν.] Nempe σύκαι et σάφυλαι ſunt optima teſte Lucian. lib. 2. veræ hiſt. Itaque hic erit locus, quem notavit Iulianus in Epiſtola ad Sarapionem num. 24. cui mittit ἰσχάδας ἑκατὸν, ubi ſcribit Ἡροδότῳ ἄρα τῷ συγγραφεῖ πρὸς ἐπιδειξιν ἐρημίας ἀληθοῦς ἀρκέσαι, εἰπόντι, παρ' οἷς οὔτε σῦκά ἐστιν, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν. Ubi hæreo, an non pro Imperatoria poteſtate ultra conetur trahere verba ista, quam Herodotus voluit, quum Perſæ non ſint ἔρημοι, niſi quod poſtrema verba id tradant, non priora.

28, 30. Τοῖσι γε μὴ ἔσι μηδέν.] Et hoc novit Stephanus exſtare in MSS. et ut quilibet id ſciret, in margine poſuit, quod pro Herodoteo habendum teſtatur Mediceus liber.

28, 40. Ὁ γὰρ οὖρος.] MS. optimus ἔρος, accurate, ſed ſimpliciter circa ſpiritum, de quo quantopere vexetur Herodotus, vide apud Portum in Lexico.

28, 41. Ὁ Ἅλυς ποταμὸς &c.] Exemplo hic locus est, quam incondite ſcripſerit illa ſua pinguia ad Callimachum Puteolanus vector, dum pag. 154. audet referre [Halys autem fluvius, qui Lydiam terminat, ut de eo Curtius l. IV. c. V. et pridem ante Herodotus lib. 1. cap. XXXII.] Tanquam nihil niſi vitio fœdum poſſet ſcribere, et numerus falſus est, et in Herodoto ſodes ubi mentio istius Lydiæ? Halys Lydiam ne quidem tangit, immo per quas gentes ille fluat, diſerte recenſet Herodotus, nec in his ullus Lydiæ locus. At alia res est, ſi fluvius dicatur imperium regionis alicuius terminare, ut nunc Lydicum et Medicum. Ita profecto iam docebit quoque Spanhemius Halyn fluvium terminare Mediam. Quid potest ſcribi magis ridiculum et erubeſcendum?

28, 48. Ποταμὸς ἀποτέμνει.] MS. ἀποτάμνει. Et ut hæc mutatio admittatur, tempus est. Sic libri huius cap. 82. exſtat non tantum ἀποταμνομένη, ſed etiam quum istic paulo ante edant ἀποτεμόμενοι, præclare monet MS. codex reſtitui debere ἀποταμόμενοι ἔσχον. Sic cap. 186. ἐτάμνετο λίθους. 2, 33. Τάμνων, et cap. 92. ἀποτάμνοντες. 4, 70. Τὰ ὄρκια ταμνομένων.

29, 2. Πέντε ἡμέραι ἀναισιμοῦνται.] Hoc ipsum rurſus adfirmat lib. 2. cap. 34. Quod teſtimonium conveniebat cum Scylacis pari numero dierum, unde illic ab Is. Voſſio citatur, qui de isto numero ſollicitus fuit, adeo ut Herodoto, cui adſueverat, propria manu quondam adſcribere non dubitaverit in noſtro hoc loco [f. πέντε καὶ δέκα.] Quod non ita debuit proſtitui, ut venderetur. Cæterum video Patri meo in mentem aliquando venisſe, ut legeret, ſatis probabiliter: Οὕτω ὁ Ἅλυς ποταμὸς ἀποτέμνει σχεδὸν πάντα τῆς Ἀσίης τὰ κάτω ἐκ θαλάσσης τῆς ἀντίον Κύπρου ἐς τὸν Εὔξεινον Πόντον (ἔσι δὲ αὐχὴν οὗτος τῆς χώρης ταύτης ἀπάσης) μῆκος ὁδοῦ εὐζώνῳ ἀνδρὶ πέντε ἡμέρας ἀναισιμοῦντα.

29, 7. Τίσασθαι ἐθέλων.] MS. θέλων. Sic et ante edidi ex eo εἵνεκα et μοίραν, quæ utraque ſic exhibet, non εἵνεκε, non μοίρην· quod ipsum recurrit cap. 75.

29, 11. Νομάδων ἴλη.] MS. εἴλη. Et infra εἰλαδὸν idem MS. Et post ἐκμαθέειν, non ἐκμαθεῖν.

29, 17. Παῖδα σφὶ παρέδωκε.] Ex his Græcis Latina finxi, quum nihil abiret hinc lectio antiqui libri, et fieri potuerit, ut in filio primum Scythas expertus, deinde permiſerit aliorum quoque filios ob easdem cauſas illuc ire, aut ſimul intelligantur comitati fuiſſe ab initio regium filium. Alioquin ſatis probe legit Valla παῖδας, quod et Stephanus videtur probaviſſe. Fridericus ſane ſuſtinuit ad istam formam contextum inſtituere. Nec mirum, quum non aliter in hoc loco agat Dion. Petavius in citando libro 10. cap. 2., adeo ut pueros ipsis Scythica lingua et ſagittandi diſciplina inſtituendos traderet. Thomas etiam Gale teſtatur recte interpretem ſic egiſſe, ut legeret παῖδας. Cernis omnes miro impetu actos, qui tamen cœcus totus est. Sed videtur ſuccreviſſe ex imitatione libro 2. cap. 154.

29, 25. Ἀνάξια σφέων ἐωϋτέων.] MS. σφέων αὐτῶν. Sic enim exhiberi oportuit, quippe quod legitur in veteri libro, ſimiliter ac cap. 97., στήσωμεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα. Adde finem capitis 143. Etiam mox in illis Ταῦτα καὶ δὴ ἐγένετο vocem tertiam non agnoſcit idem codex. Et ſtatim ἐβούλευσαν pro ἐβουλεύσαντο.

29, 36 Κυαξάρεϊ.] Quum nemo æque noverit virtutes Herodoti, nemo perinde eas celebraverit, ac magnus ille et divinus Ios. Scaliger, neſcio quî hæſit is in hoc loco, ut narrationem Herodoti reprehenderet. Id facit in Animadverſionibus pag. 89. nec quæ ibi inamæna ei impingat, hic exſcribo, quum ſatis graves eorum pœnas dederit, ſequuto truci ultore Dion. Petavio in libro x. de doctrina temporum. Mox acceſſit Marshamus apud Stanleium ad Æſchyl. p. 775. 819
Licet utrumque et tertium conſulere.

29, 37. Τοῖσι Λυδοῖσι καὶ Μήδοισι.] MS. τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Μήδοισι. Id Herodoti eſſe infinita exempla evincunt. Iam ſupra habuimus cap. 35. Τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἕλλησι. Et infra c. 141. Τοῖσι Ἴωσι καὶ τοῖσι Αἰολεύσι Nec diſſimile est, quod ſequitur: Οἱ δὲ Λυδοί τε καὶ οἱ Μῆδοι.

30, 11. Ἐς τὴν ὁμοχροΐην.] Quamdiu hic lectum fuit αἱμοῤῥοΐσην? Id excitabat Stephanus vertebatque, *usque dum ſanguis profluat*, iunctis ſcilicet his verbis cum præcedenti ἐπιτάμωνται. Is tamen in Theſauro noluit hunc Herodoti locum noſſe, nec quum ὁμοχροΐαν tractabat, nec quum αἱμόῤῥοιαν. Nihilominus ut voluit Stephanus, ita locum hunc diſtinguendum et corrigendum exclamat Æm. Portus, interpretans *ſecuerint brachia usque ad ſanguinis profluvium.* Quin et forte hoc rectius ſtatuit in margine Fridericus, quum interim in Latinis exhibeat *brachia ſecuerint usque ad ſanguinis eruptionem.* At Valla ὁμοχροΐην ſpectavit, quaſi deſignaret locum, nempe *qua brachia humeris connectuntur*, quum teſte Voſſio Ios. Scaliger intellexerit curvaturam brachii, qua contingunt ſe partes duæ interiores brachii, cum angulum faciunt. At ipse Voſſius ſuccenſens omnibus, ſtatuit αἱμοῤῥοΐην inepte reponi, et quia Tacitus, Valerius Maximus, Lucianus manuum aut digitorum aut pollicum mentionem faciunt, credit rectius ὁμοχροΐην intelligi mutuum cutis contactum, nempe locum qua ſe contingebant dextræ invicem implexæ et colligatæ. Neque enim tanti ducit Herodotum Voſſius, aut putat ad ſe facere,

re, quod diſerte ſcribat Herodotus τοὺς βραχίονας ἐπιταμέσθαι. Itaque nos hinc colligimus vanam eſſe interpretationem Voſſii de dextris, et mirari me dico, cur et iste ferus Iſaacus et alii viri docti velint ita Herodotum tractare. Porro an brachia poſſunt dici incidi, ut ſanguis non profluat, vel eruptio aut profluvium ſanguinis non fiat? An qui dicit τοὺς βραχίονας ἐπιταμέσθαι, debet adhuc mentionem facere αἱμοῤῥοΐης, idque ex cerebro horum homuncionum, non ipsius Herodoti? Quale monſtrum id est? Nihil itaque hic video nodoſum. Dicit auctor, quando brachia inciderint æquo modo, ut ſint concoloria; nec dubitari potest, quis color intelligatur. Immo ut ab Herodoto indicari ſcias, pergit dicere τὸ αἷμα ἀναλ. ἀλλ'. Nonne habes ſic omnia perfecta? Nam Th. Gale inſtar feræ incluſus occæcatur, ut omnia toleret, et ambiguitatis inſtrumenta augeat nihil penſi habens, dum varia vocabula ad hanc ſimilitudinem ex copiæ, ſed ieiunisſimæ, ſcilicet cornu iaciat, quum in Indice habeat inter dictiones Ionicas, ac tandem Voſſium inſpici velit ad Melam. Quid inſauſtius?

30, 16. Ἐς τε τὰ χρησ. ἔπεμπε, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας εἰρωτέων.] Habe ex MS. Mediceo ſimul pignus fidei ſuæ ac præſtantiæ, quam tempori noſtro ille præbet; ſimul ſpecimen ſuavitatis Herodoteæ. Nam id quod legit huc usque eruditus orbis in hoc loco, non est Herodoti, ſed nugatorum, qui cupide ſua adſuunt alienis. Etenim istud participium non exſtat in illo MS. et inſulſe abundat. Quis enim ignoret ad oracula mittentem mittere conſulendi cauſa? Itaque est hoc elegantiæ et polituræ Græcæ, ut ſubintelligant, non exprimant quid agant. Ipse noſter 3, 13. Κήρυκα πέμπει βουλόμενος αὐτὸς μὲν ἐς Κέρκυραν ἥκειν *Caduceatorem mittit*, qui dicat *ſe quidem in Corcyram velle concedere*, ut vertit augetque Valla. Sic igitur et Diodorus Siculus 14, 113., ubi Dionyſius Rhegio capto cruciat Phytonem κήρυκος συνακολουθοῦντος, ὅτι τὸν ἄνδρα Διονύσιος τιμωρεῖται, ubi interpres, *proclamante interim præcone*, nequaquam ex vero. Habent autem omnes ab fonte eruditionis Græcæ. Sic enim Homerus Iliad. Γ, 116.

Ἕκτωρ δὲ πρὸς ἄστυ δύω κήρυκας ἔπεμπε
Καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πρίαμόν τε καλέσσαι.

Interpretantur, *Tum Hector ad urbem duos præcones miſit celeriter, qui agnos adferrent, Priamumque vocarent.* Atqui id non est opus præconum, ſed indicare et iubere agnos ducendos et Priamum vocandum. Hinc ergo et Livius 22, 50. *Nuncium, qui in maioribus caſtris erant, mittunt, dum prælio fatigatos quies nocturna boſtes premeret, ut ad ſe tranſirent*, omiſſo verbo iuſſurum vel indicaturum vel moniturum. Ibidem cap. 54. *Nuncium extemplo mittunt, quanta ſecum peditum equitumque copiæ eſſent, ſciſcitatumque ſimul, utrum* &c. ubi poſterior pars mire impletur, prior deſtituitur. Atque ita patet ſimul firmitas eius, quod ante multos annos ſcripsi ad eiusdem Livii locum 4, 20.

30, 23. Θαλῆς οἱ ὁ Μιλήσιος διεβίβασε.] Longe mollior accidit hæc ſeries vocum istarum, prout exſtat in MS. Mediceo, quam vulgo; Θαλῆς ὁ Μιλήσιος διεβίβασέ σι· etſi probe norim particulam istam ab Hero-
820 doto interdum in fine appoſitam esſe, ut cap. 86. et 91.

30, 36. Ἀρχαῖον βεῖθρον.] Sic liquide legitur in MS. nec potui repugnare, etſi modo ante ſcripserit ἀρχαίων ῥεέθρων.

31, 1. Πέμψας κήρυκας ἐς τοὺς Ἴωνας.] Est eadem cauſa, quæ occurrebat 8, 14. Nam obloquitur ſibi Herodotus, quum cap. 141. ait. Ὅτι δὴ οἱ Ἴωνες πρότερον αὐτοῦ Κύρου δεηθέντος δι' ἀγγέλου ἀπίσασθαι σφέας ἀπὸ Κρίσεω. Ubi unum modo nuncium ab Cyro dicit miſſum, quum hoc loco plures. Verum non ita immemor ſui Herodotus. Immo et MS. clare profert in hoc loco κήρυκα, quod opportunum est egregie, et idcirco repoſitum in alterius vicem. Sed ne quid celetur, idem MS. in advocatis verbis ex cap. 141. habet δι' ἀγγέλων, ut, niſi pluribus vicibus unum miſisſe credatur, nihil ἀπρὶξ definire liceat.

31, 22. Ἀλίσας δὲ δὴ.] MS. ἁλίσας τε δὴ, quod hoc in loco iungit concinnius, quam vulgata lectio per adverſativam.

31, 25. Φρονέων ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδις, ἔπεμπέ τε κήρυκας.] Longe molliore nexu narratur in MS. Φρονέων, ὡς ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδις, ἔπεμπε κήρυκας, unde non potui ambigere de eligendo.

31, 30. Ἐλπίσας μή κοτε ἐλάσει.] MS. ἐλάσῃ, quæ perpetua est Herodoti conſuetudo.

31, 35. Φοιτέοντες.] MS. Φοιτῶντες, et paulo ante Φανέντων δὲ αὐτῶν, non αὐτέων. Sed et mox longe mitius Ἰδόντι δὲ τοῦτο Κροίσῳ, non Ἰδόντι δὲ τῷ Κροίσῳ τοῦτο. Nam ex varia lectione non potuit dubitari, quin eligerem ἔπεμπε θεοπρόπους ἐς τῶν ἐξηγητέων, quum ſic legeretur in MS.

31, 46. Πολέμιόν τε εἶναι.] Aut hinc aut paulo ante expellendum videtur verbum ſubſtantivum εἶναι. Sane nihil potest hic esſe ambiguum bene conſulenti, ſi quis modo ſciverit ex hoc loco id expelli ab MS. Florentino. In priore agnoſce manus male feriatas. Nam qui hoc infinitivum ita duplicavit, est ipse Stephanus, quod inde patet, quia editio tam Aldi quam Camerarii exhibet ὅφιν γῆς παῖδα, non ὄφιν εἶναι γῆς παῖδα. Quid tum? an igitur Stephanus pro arbitrio ſic voluit abuti isto verbo, ut inculcaret ubi vellet, quamvis non foret neceſſe? Immo adest illi ſua quædam excuſatio, quum pateat ex dictis istud verbum ab aliis MSStis illic poni, ab aliis vero istic, ut videatur Stephanus inſpexisſe varios antiquos codices, unde iudicavit præſtare, ſi abundaret potius quam ex alterutro deleret. Cæterum laudetur ac ſuperet ſanctitas codicis Medicei, quam modo rurſus experiemur.

32, 5. Ὅκως πρὶν ἢ τὸ δεύτερον ἀλ. τὴν τῶν Λυδῶν δυν. αὐτὸς ἐπικαταλάβοι.] Nihil quidem in his non Græcum. Hoc videlicet est Herodotum vel edere vel legere. Dices vero nihil in his occurrere moleſtum, quum Valla etiam commodisſimo ſenſu ſit interpretatus. Recte. Sed ubi in Herodoto deprehendes talem uſum verbi istius decompoſiti ἐπικαταλαβεῖν? Quum iste ſcriptor brevius istud καταλαβεῖν toties uſurpet, ſed peculiari ſuo modo, ut collegit iam in Lexico Æm. Portus, quomodo credetur decompoſito uſus tam vulgarem ad modum? Immo quum adeo diligens ſit Portus in annotandis decompoſitis ab Herodoto uſurpatis, prout est ἐπικατακλύσαι, noſtrum hoc ἐπικαταλαβεῖν non dignatus fuit annotare vel ex hoc noſtro vel ex alio, qui nempe nullus est, loco? Non Stephanus ipse dignatur in Theſauro agnoſcere Herodotum huius verbi approbatorem. Et quo ista omnia? Nempe ut bene præparatus (etſi ſorent animadvertenda plura, quæ inſipidam faciunt hanc denſationem) diſcere incipias in MS. optimo nec ὅκως nec τὴν nec αὐτὸς ἐπικαταλάβοι conſpici, et ſine iniuria ulla abeſſe queunt. Verti debuerat, *promovere exercitum Sardes, priusquam denuo contraberentur Lydorum copiæ.* Satis clare exponitur ſcopus Cyri.

32, 14. Ἡ δὲ μάχη σφέων ἦν ἀπ' ἵππων.] Nullus miror ſic edi, ſic legi in hoc loco, quum vix aliter ſciret idiota Græcus loqui. Interim est aliquid, quod morari posſit legentem. Nam cur ita nunc ſcribit, qui mox dicet ἀποθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων? Nec ſane nova ſector, ſed auxilia quæ posſumus habere veterrima, publicare et illuſtrare cogor. In his vel primaria est membrana Medicea, quæ intactum ab licentia ſervavit Herodotum, in qua plane legitur ἀφίππων una voce. Nec temere; etſi enim sciam, quomodo id adiectivum celebrent Lexicographi, novimus tamen illud ἀπὸ non esſe ſemper privativum, etſi id ſolum isti in hac voce ſpectent, haud dubie nimis arcte coërcentes. Exemplo est, quod in Strabone notavit maximus Caſaubonus ἀφιππάζεσθαι et in Diodoro Siculo ἀφιππεύειν, non deſilire ab equo, et eum relinquere, ſed abequitare, ut ſic dicam, et in equo fugere, ut te eripias. Sic quum in isto compoſito ludatur, quidni ſimpliciter μάχη σφέων ἀφίππων dicetur pugna contemplatione dirigendi ictus demittentium plagam ab equis, eorundem ſcilicet, qui contemplatione ſedendi aliis dicuntur ἔφ- 821
ιπποι? Ita quidem mihi videtur.

32, 17. Ἐὸν μέγα τε καὶ ὑψηλόν.] Contra omnem rationis ſpeciem veritas priſcæ ſcripturæ in hoc commentum abiit. Quid ineptius, quam Lydos Sardianos dicere bonos equites, et eosdem agere in campo non ſolum ſublimi, ſed etiam fluviis interciſo, unicis equitandi impedimentis? Et quid est, quæſo, πεδίον ὑψηλὸν? nempe montibus collibusque inæquale et levatum, ut cap. 110. de Mediæ parte. Ταύτῃ γὰρ πρὸς Σαπειρων ὀρεινή ἐστι κάρτα καὶ ὑψηλή τε καὶ ἴδησι συνηρεφής. Idem dicit Strabo de omni Media verſus Boream patente lib. 11. Ἡ πολλὴ μὲν οὖν ὑψηλή ἐστι καὶ ψυχρά. Nihil æque incommodum equis agitandis, quam hæ locorum deſcriptiones, ut quisque potest comprehendere, imo novit ex Theſſalia. Quare emendatisſime prorſus membrana Flor. καὶ ψιλὸν, hoc est, nudum, patulum, arboribus et vepribus curſum equorum non impediens. Egregie prorſus ſe explicat auctor Herodotus 4, 175. Ὁ δὲ λόφος οὗτος ὁ Χαρίτων δασὺς ἴδησί ἐστι, ἐούσης τῆς ἄλλης τῆς προκαταλεχθείσης Λιβύων ψιλῆς. Eodem lib. 21. Πᾶσαν ἐοῦσαν ψιλὴν καὶ ἀγρίων καὶ ἡμέρων δενδρέων. Inſuper occurrit 2, 76. ψιλὴ τὴν κεφαλήν. Immerito vocabulum istud penitus omi-

sit Æmil. Portus. Mox ex MS. dedi Ἄλλος et δ-φεος.

32, 21. Φωκίην πόλιν.] Si placet ridere, ea culpa est Tanaq. Fabri, ut de vulgata in editionibus scriptione huius urbis deplorans in epistola ad Petavium, etiam nescio quid de Sylburgio querens, quasi a quo Φωκαίη diversa habeatur urbs ab hac Φωκίη, certe risum meruerit. Quænam ista grassatio, quæ ista illi quæstio superest, quum iam diu Salmasius in Exercitationibus pag. 863. scribat Φωκαίην, appellet *Phocæam*, testetur male edi Φωκίην. Has utique Petavius bene lectas habuit. Et quanto risu debuit legisse hanc epistolæ istius XL. partem? Utique iam olim Italica versio *appresso alla terra di Phocea*. Ego remittere sane queo, quod in modo præcedentibus ex communi dialecto retinuerunt οἰκίης, στρατίην: huic nasutiæ quis indulserit non intelligo, ut talem urbem conderent, quum in MS. Fl. aperte et verisime legatur Φωκαίην? Sed ita etiam 3, 14. ἐς Πτωχίην fecerint, quum in MS. sit Πτωχιῆν. Res est satis iocosa. Æmil. Portus in Lexico citat tria loca, in quibus editur Ξειγίη, nec ipse de eo aliud quid notavi. At lib. 3. cap. 39. rursus occurrit ea vox, nec eum locum novit Portus (forsan volens, quia incidit in ambiguitatem) at illic ex MS. reponam ξεινῆην.

32, 35. Συλλαμβανόμενος ἀμύνηται.] Verbum utrumque pernotum. Nec prioris statum moveo; sed in posteriore, quod ex vulgari modo exemplis quam plurimis firmat in hoc scriptore Portus, meretur notari acumen aliquod Herodoteum, cuius notitiam præbet codex optimus, dum exhibet ἀμύνηται, quam literæ ν elisionem spernere nequivi; et dein τῶνδε εἵνεκεν.

32, 42. Τῷ δή τοι καὶ ἐπεῖκε.] Nullus ausit hoc culpare. Et tamen id facit MS. Mediceus, dum legere iubet τῷ δή τι καὶ, omnino meritus quorumvis obsequia etiam in hoc exiguo, ut quod vere est Herodoteum. 3, 12. Οὕτω δή τι ἰσχυραὶ κεφαλαί. 4, 52. Κρήνη οὕτω δή τι ἐεῦσα πικρή.

32, 43. Ἐνθαῦτα ὥσΦραντο τάχιστα τῶν καμ. οἱ ἵπποι καὶ ἰδόντες αὐτὰς &c.] Est fractus et elumbis sermo et importune variegatus. Nihil candidius membrana Medicea, ἐνθαῦτα ὡς ὥσΦραντο τάχιστα τῶν καμ. οἱ ἵπποι, καὶ εἶδον αὐτὰς, ὀπίσω &c. Mox ex margine recepi in contextum χρόνον ἐπὶ μακρὸν eadem membrana probante.

33, 11. Τοῖσι δὲ καὶ αὐτοῖσι τοῖσι Σπαρτιήτῃσι.] Ita ex MS. supplevi locum addito altero τοῖσι. Quod sive additum legas, sive ponas abesse, apparet eos qui Herodotum ediderunt, in hac parte non intellexisse, acquiescentes tali versioni *et ipsis Spartiatis inciderat*; neque enim Græcismus patitur talem verborum seriem τοῖσι δὲ καὶ αὐτοῖσι Σπαρτιήτῃσι, neque ista in eo sensu reperitur apud Herodotum. Sed eximie succurrit optima membrana ad plenum restituens manum et sententiam Herodoti, qui significat Lacedæmoniis autem et ipsis Spartiatis tale quid contigisse. Τοῖσι δὲ nempe οὖσι ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ αὐτοῖσι τοῖσι Σπαρτιήτῃσι, nempe ex distinctione Herodoti, qua scribit lib. 7. cap. 234. Ἔσι ἐν Λακεδαίμονι Σπάρτη. Nonne ad hunc modum scripsit iam supra cap. 65.? Φράσαι τὸν νῦν κατεστεῶτα κόσμον Σπαρτιήτῃσιν. Ὡς δὲ αὐτοὶ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι &c. Et cap. 68. Καὶ ἀπελθὼν ἐς Σπάρτην ἔΦραζε Λακεδαιμονίοισι non tantum civibus et incolis Spartæ, sed qui forent in omni Laconica regione. Et iam ante cap. 65. offendes plane similia. Articulus autem iste etiam in dativo omissus occurret infra aliquoties; sed bene 4, 35. Αὐτοῖσι τοῖσι θεοῖσι.

33, 18. Κύθηρα.] Equidem sic etiam vocatur in libro VII., sed ibi aliter loquitur, nempe ἔσι νῆσος ἐπικειμένη, τῇ οὔνομά ἐσι Κύθηρα· nunc iungit subiunctivo
822 suo conveniens adiectivum, et scripsit Κυθηρίη νῆσος, ut est in MS. non tantum Florentino, sed et utroque Britannico apud Th. Gale.

33, 24. Μηδὲ περιμένειν.] Quod nemo potuit cogitare, in tam obsequioso silentio aliorum, unus huic verbo contradicit optimus MS. in eius locum reponens παραμένειν. Id certe eo magis mireris oportet, quia Cl. Portus utrumque verbum nullius pensi habuit neglexitque in Lexico. Sed certe Herodoti lector debuit cognitam habere differentiam, qua περιμένειν usurpatur in exspectando, ut 4, 89. Ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν ζευγνῦντας τὸν ποταμόν. 7, 58. Ἐς τὴν αὐτῷ προείρητο ἀπικομένῳ περιμένειν, qui sensus hinc alienus est, ubi notatur perseverare et manere, quod est in verbo παραμένειν, ut nunc restituo, et tuetur ipse Herodotus, tum mox iterando, tum perpetuis exemplis. Sic cap. 30. Καὶ σΦι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα. 3, 57. Εἰ αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἷά τε ἐσι πολὺν χρόνον παραμένειν. 7, 170. Οὐ δυναμένους οὔτε ἑλεῖν οὔτε παραμένειν. Deinde legitur in eodem optimo MS. Συνθέμενοι ταῦτα absque interiectione ὧν. Ac sane nimium brevis est hæc clausula, quam ut toleret eam particulam. Tum etiam ἐσσουμένους, non ἐσσωμένους, et eius scripturæ plura exempla collegit Portus.

33, 30. Ἀλκίνωρ.] MS. Ἀλκήνωρ.

33, 49. Πρὶν ἂν Θυρέας ἀνασώσωνται.] Credo in his voculam ἂν satis sæpe occurrere, ut lector una carere possit. Ad cuius solatium unica illa Herodoti adiutrix membrana secundam voculam testatur se non reperisse in codicibus proxime ætatem Herodoti scriptis, ideoque hinc omisit, et ego expuli rursus. Deinde eadem τὰ ἐναντία solutis et integris verbis, non τἀναντία, quod vulgare: sicut etiam ex eius auctoritate suscepi, quæ ad oras erant ab Stephano coniecta, ἐνεξεώτων et ἤλωσαν.

34, 19. Πειρησάμενος τῆς στρατιῆς.] His nequaquam congruit interpretatio Vallæ, quæ totum hoc refert ad exercitum, quum hæc Græca referant ad Cyrum, et quidem prave, ut scio ex optimo MS. qui præstanti correctione id sanat, Πειρησαμένης, quomodo scribendum certe est, nec videtur in aliam lectionem incidisse Valla, quem defendunt quoque codices Britannici apud Th. Gale. Itaque etiam probari debet προσεχώρεε, quod in eo legitur, non προσεχώρεε, quod male sic mutatum est.

34, 25. Ὁ πρότερος βασιλεὺς.] Si is primus fuit Lydorum rex, bene est. Sed MS. Florentinus ὁ πρότερον βασιλεύς, ut plane expressit etiam Valla.

34, 38. Καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλοι.] Opinor sic loqueretur vel ineptissimus. MS. Καὶ κατ' αὐτὸν, ut edidi et interpretatus sum. Et deinde οὕτω δὴ Σάρδιές τε, et videtur Herodotus ista secunda vocula tunc carere noluisse, ut 4, 184. Ἴψηλὸν δὲ οὕτω δή τι λέγεται. 9, 65. Οὕτω δὴ οὐκέτι τὸν αὐτὸν κόσμον κατηγέετο.

34, 43. Ἐν τῇ ὧν παρελθούσῃ εὐθηνίᾳ.] Non miror editores harum historiarum nequivisse discedere ab voce tam benigna laudataque non in scriptis modo, sed iam quoque in nummis, ut produxit And. Morellius. Quia tamen abesse ab his Musis debet contumacia aut violentia, sustinuit Stephanus fateri, quid invenisset in libris scriptis, uno vel altero vel pluribus, nempe εὐεσοῖ, et statim mentem advertit Portus, ad vocem Εὐθηνίᾳ scribens [ubi pro εὐθηνίᾳ scribitur ad marginem εὐεσοῖ,] quasi non unusquisque id satis videret ipso indicente. Ergo nec tacere potuit Th. Gale [In margine stat εὐεσοῖ, cuius εὐθηνίᾳ est explicatio, εὐεσὼ dictio est Ionica ex Democrito et aliis nota] Sic scribit quantum vult, non quantum potest. Potuit enim aliquid salis adspergere ex ipso Herodoto, qui reliquit 9, 84. Ἐπαισχυνομένους τῇ ἀπεσοῖ τῆς μάχης, eamque vocem novit Æmil. Porti Lexicon, sed loci designatione per numeros caret, cuius facti occasionem ignoro, et hinc eam retinuit Plutarchus in fine de Malignitate nostri scriptoris pag. 872. Etiam potuit addere aliquid de lectione duorum MSStorum satis bonorum; nec utique indigebat Herodotus explicatione tali. Hoc miror, cur viri boni sic destituerint Lexicon Herodotearum vocum ex codice Goldasti, ubi legitur p. 745. Εὐεσὴ ἡ εὐημερία, εὐετερία (pro εὐετηρία) ἡ καλλίση τῶν ἐτῶν διαγωγή. Διογενιανὸς ἄνευ τοῦ σ γράφει. An id parvi momenti apud istos est, et nihil ad intendendos eos facere potuit mentio laudati olim Grammatici, ac sententia notabilis in eximenda litera sibilante? Nequiverunt ulterius ire, quam Salmasius duxerat ad Solin. p. 250., non noscens nisi εὐετία, εὐετηρίη et εὐεσὼ et tum εὐεσία. Scilicet spreverunt, quia εὐετὴ ex ipsorum sententia nihil poterat conficere bene Græcum. Hæc igitur omnia in tranquillum redigat sanctissimus codex, et Græci sermonis notitiam, prout ad nos pervenit, augeamus pulcherrima voce εὐετοῖ, prout in Herodoto legendum esse probat ille Heros ex Florentia.

34, 44. Τὸ πᾶν ἐς ἑωϋτὸν ἐπεποιήκεε.] Prout antecessit Valla, sic sequitur et Stephanus interpretando *pro viribus*, etiam Æm. Portus, et in monstrando usu vocula ἐς citat hunc locum, ubi ἐς ἑωϋτὸν ponatur pro τὸ ἐν ἑαυτῷ, *quicquid in se erat, fecit*. *Omnia quæ potuit, pro viribus fecit*. An et sic cap. 86. Ἐς ἑωϋτὸν
823 λέγων? nequaquam. Nescio ubi talia didicerit; nisi quod nunc harioletur. Est enim mera corruptela, quam docet vetustissimus codex exhibendo ἐς αὐτὸν scilicet filium; ut εἰπεῖν ἐς πάντας 8, 26., quod illic restituam. Alias solet omittere præpositionem, ut 5, 97. Τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐπείησε τοῦτο, et notavit quoque Portus. Sed nunc in animo oportuit habere, quod antecessit cap. 41. Ἐμοῦ προποιήσαντος χρηστὰ ἐς σε.

34, 46. Ἐπεθύμεε χρησόμενος.] MS. χρησομένους.

Quod

Quod est necesſarium. In ipso autem oraculo MS. liber habet βούλου, non βούλευ.

35, 7. Ἤιε γάρ τις Περσέων.] Hæc nempe erat Græca lingua, exercitata inter librarios, qui deſcribendo et manu quæſtum faciebant, nati ad corrumpendum, et feſtinato nimis ſcriptu implentes ſeriem membranarum ſine cuſtodia eius, quod ſequebantur; non Herodoti, non elegantiorum, non eruditorum, qui ſibi ipsi bibliothecas deſcribebant. Ergo et ſuaviſſime MS. ἤιε γὰρ τῶν τις Περσέων. Id est ingenuum auctoris noſtri. Sic infra cap. 109. Δεῖ μέν τοι τῶν τινα Ἀσυέγεος. Et cap. 124. Ἦντε τῶν τις δοκίμων ἄλλος Μήδων. 2, 179. Ἐς τῶν τι ἄλλο ϛομάτων τοῦ Νείλου. 4, 111. Τῶν τινος οἰκετέων εἶναι. 7, 143. Τῶν τις Ἀθηναίων. Et 146. Τῶν τινας δορυφόρων. Et alio modo 8, 90. Τῶν τινες Φοίνικες. Sic cap. 114. idem MS. habebat τῶν δέ κου τινὰ αὐτῶν, non τὸν δὲ, idque placitisſimum est. Immo non aliter paulo ante, ἰδὼν τῇ προτεραίῃ τῶν τινα Λυδῶν: quamquam illic MS. τόν τινα Λυδῶν, quod non est contemnendum, ut cap. 90. Αἴτεο δόσιν τήν τινα βούλεαι τοι γένεσθαι. Nam ſic quoque MS. non τὴν δόσιν τήν τινα, ut vulgo. Mox liquide in MS. eodem habetur ἀλλογνώσας. Valeant igitur depravati et hæreant in ſuo ἄλλον γνώσας.

35, 13. Ἄνθρωπε, μὴ κτεῖνε.] Sic est. Sonitum vocis, quam edidit hic Crœſi filius, nemo aut illius ſæculi, quo vixit Stephanus, aut noſtri audivit, unde eidem Stephano maior libertas fingendi aut ſumendi, quod præplaceret. Ille enim est, qui ſic vexavit Herodotum in edendo, quum et Aldus et Camerarius probe ſequuti priſca exemplaria dediſſent Ὤνθρωπε. An ſecurius aut politius est ex Gellio (qui citat hæc lib. 5. cap. 9. ut notum est) refingere Herodotum, quam ex antiquis ipsius Herodoti exemplaribus? Quaſi non experiremur illa Græca in Latinis istis libris perditisſime ſcripta eſſe, ut difficillima ſit divinatio; et præſertim citationes illas ex Herodoto ita mutatas, ita ad communem rationem loquendi redactas, ut omne Herodoteum in eis ſit abolitum. Imo teſtor in optimo MS. exſtare ὄνθρωπε, et Th. Gale, quaſi arbitrum ſe vocatum imaginatus, dum ſcribit [Melius Ὤνθρωπε] opinor indicat in codicibus ſuis ita legi, ut id ſit purum putum Herodoteum.

35, 19. Πολιορκηθέντα κατὰ τὸ χρηστήριόν τε, καὶ καταπαυσαντα.] Ita exhibent ac diſtinguunt omnes omnino editiones ab Aldo ad hanc usque. In quibus tamen vertendis, etſi liberiorem ſe geſſerit Valla, tamen omnes pariter eum ſequuntur, et nullus est, qui ut in his Græcis iunguntur illa priora usque ad copulativam καὶ, ita idem in Latinis non faciendum cenſuerit. Nonne inimica bonis auctoribus faſtidia? Immo neſciverunt ſe expedire, et Græca aſſequuti intelligendo non ſunt: ex quibus et nota diſtinctionis poni debet post participium πολιορκηθέντα, et vocula καὶ neceſſario eiici, quum non oraculum dixerit de XIV. dierum obſidione, ſed tantum de everſione magni imperii, quod bene advertit interpres. Itaque volente et indicante MS. nos hæc ita repurgavimus.

35, 33. Μηδένα εἶναι τῶν ζώντων ὄλβιον.] Abest ab MS. vox εἶναι, quod expuli ut ſupervacuum pondus; et paulo ante eidem obſequutus edidi εἵνεκεν, pro vulgato εἵνεκα.

Ibidem. Ἆρα μὴν παρεϛῆναι τοῦτο.] Negotium est peculiare, et vix occurrit ſimilis narratio; unde exiſtimem magis tenendum eſſe, quod offert optimus codicum MS. προϛῆναι. Id enim fere ſenſum quoque verbi alterius continet aut ſupplet. ut cap. 119. Ἅρπαγον ἐκέλευον προσιόντες ἀποκαλύπτειν. Hi ſunt adſtantes. 2, 173. Οὐκ ὀρθῶς σεωὐτοῦ προέϛηκας. Et legi meretur defenſio huius verbi, quam exaravit Portus contra Stephanum in verbo Προϛῆναι, et plura de hoc loco affert in vocula Ὡϛ. Istam vero præpoſitionem in eo verbo probat quoque apud Th. Gale C. A. ut vocat, ſed ex quo dimidium modo citat προϛῆ.

35, 35. Ὀνομάσαι τὸ Σόλωνος.] Articulus ab MS. non agnoſcitur, qui etiam probat non λειποψυχίης, quod temere fingitur, ſed ἡσυχίης, ſæpe celebratæ ab Herodoto, etiam ut post eam vox elatior ſonet, ut in hac narratione fit, præſertim 5, 93., quem locum vide.

35, 42. Ἐπειρώτεον.] MS. ἐπειρώτων, ut et mox ἐρωτώμενον, non ἐρωτεώμενον. Etiam deinde τῇ αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεε οἱ τῇ πέρ, interpoſita vocula οἱ, quæ vulgo omittitur, quia non ſatis intelligitur Herodo-
824 teæ ſuavitatis indoles. Etſi enim dativus eſſet repletus per præcedentem vocem αὐτῷ, ut putaviſſe videntur, id non putavit Herodotus. Hinc 3, 72. Ὅς ἐν μὲν νῦν τῶν πυλωρῶν ἐκὼν παρείη, αὐτῷ οἱ ἄμεινον ἐς χρόνον ἔσαι. 2, 175. Ἐν Σάι τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια θωυμάσια οἱ ἐξεποίησε. 3, 55. Καὶ οἱ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοὔνομα τεθῆναι. 6, 68. Ἀπικομένῃ δὲ μητρὶ ἐσθεὶς ἐς τὰς χεῖρας οἱ τῶν σπλάγχνων. 7, 125. Πορευομένῳ ταύτῃ λέοντές οἱ ἐπεθήκαντο τῇσι σιτοφόροισι καμήλοισι.

36, 2. Καίεσθαι τὰ περὶ ἔσχατα.] Succubui turbæ, ut cogerer ſequi, quod priores dederant, etſi forſan inutiliter et incaute. Nam omnes editiones, quas vidi, ſic exhibent, quum tamen non oporteret hic aliter agi, quam fit lib. 5. cap. 101., ubi vides edi; Ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥϛε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός. Sed accipe verba Stephani ex Theſauro [Περιέσχατα, pro *Extrema* affertur cum hoc exemplo adeſpoto, Περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς, Extrema iam vaſtante incendio. Sed viderint.] Heu quam imperite!

36, 6. Πυρῇ διδοίη.] Atrocius quid requiritur. Id enim nihil est, et longe melius legitur in MS. πυρὶ διδοίη. Ut 7, 140. Νηοὺς μαλερῷ πυρὶ δώσει. Vice verſa lib. 4. cap. 145., ubi editiones habent πῦρ ἀνέκαιον. MS. mutat in πυρὴν ἔκαιον, etſi ſequatur πῦρ αἴθαιεν, ſicut confuſe agitur quoque in lib. 8. cap. 19. Παραίνεέ τε προειπεῖν τοῖσι ἑωυτῶν ἑκάϛους πυρὴν ἀνακαίειν, quum ſufficiat πῦρ, ut habet ſolum MS. ille optimus.

36, 9. Κελεύειν σβεννύναι &c.] Valde paratum habuit Henr. Stephanus calamum in corrigendo clam et latenter, quod Aldus et Camerarius admiſerant, vitioſe ſcilicet. Itaque quia voluit latere, etiam Germani, qui post accesſere ad Herodotum edendum, tacitum prætermittunt, donum eius accipientes, ſed forſan neſcii. Certe non Fridericus, non Sylburgius, non Iungermannus aut gratias agunt Stephano de hac correctione, aut ſcire ſe monſtrant eam ab isto venire; immo ne quidem deliberaviſſe credo, an tolerari deberet: etiam nec Stephanus tanti habuit, ut in margine poneret cum multis aliis: in ipso contextu graſſatus fuit, et ſine hæſitatione ſcripsit κελεύειν, pro quo duo priores habent κελεύει, quod ex iudicio Stephani tam fuit fœdum et maculoſum, ut litera ν callide immiſſa ſanaret totam huius loci connexionem. Quippe antecedunt tot accuſativi, ut aliter fieri nequeat. Recte profecto, niſi tractarent Herodotum, qui fruitur ſuo genio, nec multum curat, quid antecesſerit. Pro teſtimonio ſint verba ex lib. 8. cap. 87. de nave Attica: καὶ ἡ οὐκ ἔχουσα διαφυγέειν, —— ἔδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι. Vide alterum locum 9, 57., quem verſat Portus in v. Συνηδέαται. Scito igitur ad illos codices, quos tractaverunt Aldus et Camerarius, ex quibus exhibuerunt κελεύει, accedere codicem præſtantiſſimum, etiam illum, qui Oxonii a me est inſpectus.

36, 20. Συνδραμεῖν ἐξαπίνης νέφεα.] Ita in MSto optimo legebam primum verbum ſine captatione dialecti ſingularis, ut vulgo συνδραμέειν. Id eo facilius eligere potui, quia videbam Ælianum ſic voluiſſe loqui deſcribentem ſine dubio hæc ipsa Herodotea et reſpicientem ad hanc hiſtoriam, etſi ſuo iure voluerit uti in nonnullis variandis. Quod quoniam ignoratur ab illis, qui Æliani fragmenta ex Suida collegerunt, et perinde novit is, qui Suidam edidit, verba Æliani hic appono ex voce Βαθύτατα. Αἰθρίας γὰρ οὔσης καὶ παντελῶς ἡμέρᾳ ἄφνω καὶ ἀδοκήτως νέφη συνδραμεῖν οἷα δή που βαθύτατα, καὶ καταβρῆξαι πάμπολυν ὑετόν. Sicut huc ſpectare etiam partes fragmentorum itidem ex Æliano apud Suidam in vv. Ἔρκος, Προήκουσι et Τυράννους videtur ſubodoratus fuiſſe Kuhnius, dum ea in unum feliciter iungit, etſi ab Æliano veniant illa καὶ τοῖς ἐπὶ μέγα πλούτου προήκουσι.

36, 37. Κατεῖσέ τε ἐγγὺς ἑωυτοῦ.] Quod Ælianus in Varia Hiſtoria 12, 1. dicit ἐκέλευσε πλησίον αὐτοῦ τὰς ἀνθρώπους καθίσαι. Sed prout citavi, ita ſcribitur in MS. libro, non κάτισε, etſi mox c. 89. ſequatur κάτισον: ſed alio ſenſu. Etiam paulo ante ex eodem edidi δαίμοσί κου, non δαίμονι, ſicut Cyrum ſcripserat auctor in cap. 86. voluiſſe εἰδέναι εἴ τις μιν δαιμόνων φύσεται. Nam de vocula κου nequit ulla exiſtere dubitatio, etſi in editionum marginibus oſtentetur που. Quod ſi venit ab Stephano, aberravit omnino eius calamus.

36, 43. Κότερα λέγειν.] MS. Κότερον. Hunc etiam ſingularem exigit MS. codex in lib. 3, 32. Κότερον περιτετιλμένη ἡ θριδαξ ἢ δασεῖα εἴη ἀμείνων, ubi plane legitur in illo κότερον, etſi Herodotus frequentia habeat ista pluralia, et hoc ipsum κότερα mox capite 91.

36, 44. Ἐν τῷ παρεόντι χρόνῳ.] Ita plenisſime exſtat ſcriptum in Mediceo, quod indicare debui, quoniam quum priores omisisſent ſubſtantivum, Stephanus incidens in exemplaria quæ id confirmabant, ita ambigue appoſuit margini, quaſi pro participio παρεόντι ſubſtitutam

ſtitutam eam vocem vellet. Hæc enim est ratio notarum eius per margines.

825 36, 49. *Τὰ σὰ διαφθορέει.*] Quia Portus hunc locum in Lexico ſuo bis producit, incertus utrum præſtaret legere *διαφθορέει*, quod vulgo obtinet, an *διαφορέει*, quod ex MS. Stephanus non modo poſuit in margine, ſed etiam in Prolegomenis pagina 737. huius editionis celebrans oſtentat, teſtor in optimo codice legi *διαφορέει*, quod et crebrius ita occurrit in Herodoto, et iram hoſtilem in turbandis omnibus exprimit acrius, ut id mereatur non ſperni, etſi in ipso contextu tacuerim. Habes etiam *ἐκφορέειν* 2, 150.

37, 1. *Χρήματα τἀμὰ.*] Huic eliſioni nulla adest venuſtas, et legit optimus MS. *τὰ ἐμὰ*, quam veram lectionem esſe patet tum inde, quod exacte videtur voluiſſe, ut hæc convenirent prioribus *τὴν ἐμὴν*, ſed vel maxime ex eo, quod mox dicat *οὐδὲν γὰρ ἐμοὶ*, non vero *οὐδὲν γάρ μοι*. Idem occurret in libro 2. Immo et deinde integrius *ἔδωκαν*.

37, 13. *Τοῦτον προσδέχεσθαί τοι.*] Nec Portus hoc verbum ita ſcriptum dignatus fuit referre in Lexicon, et Camerarius p. 719. notat *προσδέκεο* pro *προσδέχου*. Bene igitur legit hoc loco MS. *προσδέκεσθαι*. Ex eodem mox edidi *αἰτέο δόσιν* &c. quod lege modo, et experieris mollius, quam ut vulgo, *αἰτέο τὴν δόσιν*. Item *χαριεῖ*.

37, 49. *Τοιαῦτά τε ἐπειρωτᾷν.*] MS. *Ταῦτά τε*. Quod quum magis ſit *δεικτικὸν*, tum vulgatum ingrate repetitur. Etiam paulo ante non putavi reiiciendum *ἦκουσε ὁ Κροῖσος*, præ isto vulgari et brevi *ἤκουε Κροῖσος*, quum ne interpres quidem ſuſtineat uti imperfecto.

38, 2. *Λυδοῖσι λέγουσι ταῦτα δὴ ἐντεταλμ.*] Quantis nugis ſunt illa ipsa incruſtata? quam lenis et grata ſimplicitas in exemplari MS.? *Λυδοῖσι καὶ λέγουσι τὰ ἐντεταλμ.*

38, 5. *Πέμπτου γένεος ἁμαρτάδα ἐξέπλησε.*] Nihil in his est, quod queamus *εὐχαριστεῖν* Æm. Porto. Ita nuſpiam in his cenſuit vel vocem unam esſe, quæ deceret eius Lexicon, non *ἁμαρτὰς*, non *γένος*, non *ἐξέπλησε*. Stephanus quid conatus fuerit, apparet, nempe ut quum Valla dediſſet *quintæ retro ætatis crimen luit, hoc est, abavi*, pro hoc poſtremo offerat tritavum, de qua voce nec cogitavit Herodotus; attamen ex annotatione Suidæ novit *ἁμαρτάδα* in Theſauro. Unus ſe ſollicitum monſtravit Fridericus, qui quum interpoſitionem ſolitam (hoc est, Gygis abavi ſui) hoc loco admisiſſet, ad caput 13. adnotavit [Abnepos Gygis. Et de hoc dicitur infra, quod, captus a Cyro, quintæ retro ætatis, id est, Gygis abavi facinus ſeu crimen luerit] ſic illi. Quid igitur? An *γένος* verti potest Latine ætas? vel an *ætas* dici poſſit cuiusque regis in regnando tempus, quod quum diverſis temporibus finiri ſoleat, tum in Lydorum regibus etiam non niſi XII. annos duravisſe invenimus? Neque tamen iam id inquiro, etſi mihi videatur vox moleſta, et melius opinor eam intuebatur, qui in margine Aldini exemplaris, quo utor, adſcripsit [Pœna in quintam generationem.] Vides aliquid propius *τῷ γένει* Græco. Id certum est non ſolere ita loqui auctores niſi de futuris, non de præteritis, quod hic fit, et ideo interpres in Latinis *retro* interpoſuit: quod in Græcis omnino non legitur. Cæterum quicquid ſit, facile proſternitur inopia perditiſsima lectionis vulgatæ ab elegantia ſcripturæ in membrana Medicea latentis; quæ est tum ipsa veritas et Herodoti manus, tum originis in vaniſsimo errore revelatio: unde omnino lege *πέμπτου γονέος ἁμαρτάδα*, hoc est, *quinti progenitoris crimen*, qui fuit Gyges. *Γονέα* quidem variis locis celebrat auctor, ut 3, 109. et 4, 5. et alibi monumenta vetera, ut inſcriptio notata Cl. Monfaucon in Diario Italico pag. 273. *Ὃν χαρίτων τρισσῶν πανεπήρατον εἶδος ἔχοντα Αἰνοτόκων γονέων φθόνος ἥρπασεν*, ubi editur *Αἰνοτόκων εων*. Sed ita ſuppleri debet. *Γονεὺς* igitur proprie pater est, ſed quum capite huius libri 146. dicit quosdam ex Athenienſi prytaneo in Ioniam transgreſſos duxisſe Caricas fœminas, *τῶν ἐφόνευσαν τοὺς γονέας*, in his nullum avum fuisſe vix credas, ut *γονεὺς* non utique referri debeat ad primam et noviſsimam generationem. Quem nunc *γονέα* dicit, eum 8, 136. vocat *γενέτορα*. *Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τούτου ἕβδομος γενέτωρ Περδίκκης ἐσί*. Denique voluit his verbis Herodotus alludere ad verba oraculi, prout ab ipso fuerunt edita cap. 13. *Ὡς Ἡρακλείδῃσι τίσις ἥξει ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον Γύγεω*. Huic *ἀπογόνῳ* est oppoſitus *γονεῦς*.

38, 9. *Τοὺς παῖδας τοῦ Κροίσου.*] MS. *τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου* quod quodammodo gravius.

38, 20. *Μεγάλην ἀρχὴν καταλύσειν.*] Quum Latina non aliter ſint ſalva, niſi dicatur, *eum esſe magnum imperium everſurum*, quæ res vetuit editores in Græcis id ipsum clare exprimere? Omnino requiritur *μεγ. ἀρχὴν αὐτὸν καταλύσειν*, ut est in optimo MS. quod etiam credo innui ab marginali nota Stephani, ſed quam animadverto in omnibus editionibus prave legi *ἀρχὴν αὐτὸν μελλ*. Quid vult ista poſtrema et decurtata vox? Non debuerat eam tolerare Iungermannus, multo minus Th. Gale.

38, 23. *Ἡ τὴν Κύρου λέγει ἀρχὴν.*] MS. *λέγοι.* 826

38, 27. *Οὐδὲ τοῦτο συνέβαλε.*] Accurate exprimo, quod in optimo exemplari exſtare vidi, ut ſcilicet ita nunc legeretur, non *συνέλαβε*, quod vulgo in hac parte legebatur. Duo ista verba ſolertius ex vero diſtinguuntur in hac lectione. Nam prius de ſolvendo imperio exprobrat Crœſum nec comprehendisſe nec denuo rogare voluisſe; quod utrumque certe ita contigit: at poſterius de mulo ne quidem tanti putavisſe, ut vel menti adhiberet veritatis inquirendæ ergo, et ſuſpicando ſaltem vellet asſequi, quis ille mulus ab oraculo tam certo diceretur. Id etiam ſupra ſic narravit auctor, ut prorſus acciderit. Itaque vulgata ſunt maculoſa.

38, 33. *Δεσποίνῃ τῇ ἑαυτοῦ συνοίκεε.*] Sic MS. Medic. non *συνῴκεε* ut 2, 140. *Νῆσον χώσας εἶχεε*. Singularis enim cura Herodoti in augmento inde pellendo.

38, 35. *Ἀπήγγειλαν τῷ Κροίσῳ.*] Articulus non agnoſcitur a MS.

38, 44. *Ἐν δὲ προνηΐοις τοῖσι ἐν Δελφοῖσι.*] Hic locus est, quem innuit Æm. Porti Lexicon in v. *Προνηΐτιν*, per hunc numerum 25, 14. Is enim ex editione Stephani in paginam hanc verſumque incidit; ſed unde apparet eum hic hæsisſe. Et ſane ſermo est intricatus et inexplicabilis. Nam ſi fuerunt Delphis plura veſtibula (prout nunc interpretabatur Valla *in veſtibulis templi apud Delphos*) et unus tantum in iis clypeus a Crœſo ſuſpenſus fuit; vel clypeum illum in plures partes pro veſtibulorum numero diviſum oportet, vel in uno tantum ex illis fuisſe, plurali velut poſito pro ſingulari. Quod ſi fuit, cedo, in quo tandem? Profecto ſunt hæ nugæ nugaciſsimæ. At quam eximie membrana Medicea! *Ἐν δὲ Προνηΐης τῆς ἐν Δελφοῖσι* hoc est, in fano Pronææ vel Prodomiæ Delphis: quo cognomine Minervam Delphis cultam teſtatur denuo ipse Herodotus lib. 8. cap. 37. in quo ter habetur eius mentio, et quarta atque quinta accedit in cap. 39. quæ quinque loca fieri non potuit, quin recte ſimul viderit eximius Meurſius, quum ſcriberet libri ſecundi Atticarum Lectionum caput XVII., ubi tamen modo duo Herodoti loca profert, quorum reſpectu laudat Vallam præ Henr. Stephano. At nunc ipse teſtor sic plane legi *προναίης* in illo optimo libro per quinque ista loca, cui præclare indicat concinere codicem Vaticanum ad reſtitutionem Harpocrationis. Hic autem præſtantisſimus adiutor Græci ſermonis, quum diſerte ex Herodoti libro octavo mentionem huius *προναίας* illic ſe novisſe ex annotatione oſtendat, patet hanc ex libro primo verisſime a nobis reſtitutam ei fuisſe ignoratam, ut apparet, certo indicio, ipsius iam tempore corruptum et obumbratum hunc locum fuisſe in nonnullis exemplaribus et iis certe, quibus ipse utebatur. Sed interest cognoſcere, quam bene viri docti noverint hanc Minervam, et quam vane illa uſi fuerint. Nam quum Meurſius illic præter Herodotum citaret quoque Æſchyli locum et Callimachi, hos duos poſteriores legens Henr. Valeſius adſcripsit ſui Harpocrationis margini cum præclaro loco Demoſthenis, in quo deſcribitur *Προναίης Ἀθηνᾶς*, etſi in eo adhuc ſiverit exſtare *Προνοίας*; quum interim eruditus ille Stanleius Æſchylum illuſtrans in initio Eumenidum rurſus ex Callimacho id demonſtrare voluerit et ex Pauſania in Phocicis, quem ideo emendat, etiam locum Æſchinis ab Harpocratione indigetatum. Denique prodierunt illæ denſæ Obſervationes ad Callimachum, ubi pag. 620. octoginta post Meurſium annis renovatur cantilena *Ἀθηνᾶς Προναίας* ex Æſchylo et Callimacho, et Pauſanias etiam, ſi Muſis placet, emendatur. Nonne hoc præſegnem Ocnum oſtentat? Sed et quum illic video identidem dici *ei ante ædem Delphicam ſacellum et ſimulacrum erectum*, item *ita de Delphis huiusque Minervæ ibidem templo ſeu ſacello agens*, apparet non bene nosſe quid illic obtinuerit Minerva. Sacellum vocat. Niſi fallor, id bene conveniet cum verbis Demoſthenis: *Καὶ Προναίας Ἀθηνᾶς ὡς μεγάλης καὶ ἀγαθῆς Θεοῦ, καὶ παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἐν Δελφοῖς κάλλιστος καὶ μέγιστος νεὼς εὐθὺς εἰσιόντι εἰς τὸ ἱερόν*. Ne quid ad hanc confirmationem omittatur, ipsa phrasis *ἐν τῆς Προνηΐης* evincit non aliunde ſe nisi ab Herodoto venire. Sic cap. 35. *Ὁ μὲν δίαιταν εἶχε ἐν Κροίσου*. Et cap. 111. *Κλαυθμὸν κατεσεῶτα ἐμφανέα ἐν Ἀρπάγου*. Cap. 133. *Στέ-*

Στέγαρχος, ἐν οὗ ἂν ἐόντες βουλεύωνται. Ita mox in hoc ipso capite ἐς τοῦ Ἀμφιαρεω, quam locutionem ſine articulo ex eodem MS. reſtituam auctori in libro 8. cap. 134., quippe ubi absurde corruperunt, ἐς Ἀμφιάρεω.

38, 47. Ἐν Βραγχίδῃσι τῇσι Μιλησίων.] Nullus adſequor, quemadmodum tot editiones Herodoti potuerint tacitæ in tam vitioſo loco ſe oblectare: nam licet forſan in eo deprehenderent viri docti corruptos libros, utique tamen intererat verbo monere, ut ſaltem conſtaret ipsos bene nosſe hanc labem, ſed non ſuſtinuiſſe mutare, quum auctoritas vetuſtatis intercederet. Certe ego nihil notavi ex MS. et tamen offen-
827 dor hac lectione, ſed nec ita mutare ſuſtinui, quamvis cap. 158. aperte legatur ἐς τοὺς Βραγχίδας, ubi præcedit ἐν Βραγχίδῃσι, ut quidem de Herodoti manu vel ſententia ambigere nullus queat. Sed locus hic est ſingularis et iam olim mire agitatus, quod docent Porphyrii Homericæ Quæſtiones, ubi pag. 20. quæſtione octava exſtant hæc verba, quæ refert ab omnibus inſpici Philemonis Symmicta memorantis: Φησὶ γὰρ ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ Ἡροδότος τῶν ἱστοριῶν περὶ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ πολλά τε ἄλλα διήλεκται· καὶ μὲν ὅτι θεοσεβέστατος γένοιτο, καὶ διαπρεπῶς τιμήσει τὰ Ἑλληνικὰ μαντεῖα, τὰ ἐν Δελφοῖς, τὰ ἐν Θήβαις, τὸ τοῦ Ἄμμωνος, τὸ τοῦ Ἀμφιαράου. Τούτων μὲν δὴ ἄλλοις ἄλλα πέμψαι δῶρα· ἀνέθηκε δέ τινα καὶ ἐν Βραχῖσι (prave pro Βραγχίδῃσι) τῇσι Μιλησίων. Καὶ γέγραπται ἤδη κατὰ πάντα ἁπλῶς τὰ ἀντίγραφα τὸ τῆς ἄρθρον σὺν τῷ ἰῶτα ἰσοδυναμοῦν τῷ ταῖς. Οὐδένα γε μὴν Ἑλλήνων ὑπομεῖναι θηλυκῶς τὰς Βραγχίδας ἂν εἰπεῖν· Ἡρόδοτον δὲ μᾶλλον ἂν ἑτέρων φυλάξασθαι ἀκριβῆ τε ὄντα περὶ τὰ ὀνόματα, καὶ πάνυ ἐπιεικῶς φρεντιστικόν. Τοῦτο δὴ θεραπεύων τις οὐχ Ἡροδότου φησὶν ἁμάρτημα γεγονέναι, μᾶλλον δὲ τὸν συγγραφέα φησὶ διαμαρτεῖν παρεμβαλόντα τὸ σι· πολλὰ δὲ φέρεσθαι μέχρι νῦν ἁμαρτήματα κατὰ τὴν Ἡροδότου συγγραφήν. Unde cognoſcimus litem vel obſcuritatem iocoſam antiquitatis, ſed indignam et pertinacem, quum etiam libro 2. cap. 159. exſtet ἐς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων. Sed tam tetrum nævum non æſtimaverim ego maioris momenti, quam quum 2, 15. editur γνώμῃσι τοῖσι Ἰώνων, quum eiusdem libri cap. 18. edant τῇσι ἐμεωϋτοῦ γνώμῃσι; ſeu eod. lib. cap. 8. ἐν τοῖσι ὀδοῖσι.

39, 6. Ἀντισασιώτας κατεσήκεε.] Quum vox prima in Aldi editione haberet ultimam ſyllabam nota vel compendio expreſſam tali τὲν, eam Camerarius explicavit per τας, quaſi foret accuſativus pluralis, quum haud dubie Valla ex codicibus, quos in interpretando Latine ante oculos habuit, tale quid non verterit, ſed id ipsum, quod et ego reperi clare in Mediceo MS. ἀντισασιώτης *repugnans*. Unde merito cenſebimus hoc quoque recipiendum. Neque id impedit uſus verbi κατεσήκεε, quod ut non nego ſenſu activo ſumi poſſe, ita pro neutro adhibuiſſe Herodotum quoque patet ex cap. 132. Θυσίῃ δὲ τοῖσι Πέρσῃσι ἥδε κατεσήκεε· cap. 178. Ἔνθα τὰ βασιλήϊα κατεσήκεε· cap. 197. Δεύτερος δὲ σοφίῃ ὅδε ἄλλος σφι νόμος κατεσήκεε.

39, 17. Θώϋμα δὲ γῇ.] Magnopere liberam conſtructionis licentiam attribuerunt Herodoto, qui ſic eum præmisiſſe ſtatuunt, ut ſequatur οἷά τε, et non οἷον τε. Sed bene Mediceus MS. θωύματα.

39, 32. Τοῦ γὰρ Λυδῶν δήμου αἱ θυγ —— αὐταὶ ἑωϋτὰς] Hoc integrum membrum Desid. Heraldo, ut ſcribit lib. 1. Adverſar. cap. 10., videtur adeo non ſitum naturaliter, ut Herodotus illi ſit pro monſtro, nempe quia cenſet ista omnia poni debere post verbum καταπορνεύονται, ut ista corruptelæ Lydiacæ relatio ſit continens nec diducatur. Mirabar equidem interpretationem Vallæ ſolitam grasſari in talibus transpoſitionibus hunc locum illi reſiduum fecisſe. Ac ſane ſi ſolam contempleris, ſicut ſolam ibi allegat Heraldus, ſatis concinna foret ista ſic cohærens continentia. Sed alia est Herodoti mens. Quippe hanc periodum præmittit, non ut doceat fœdam Lydiæ diſciplinam; ſed indicet, unde puellis Lydorum tantæ opes, ut potuerint tam grande opus ſuſcipere, et quidem ita ut ei quoque ſufficerint. Id neceſſario ſtatim lector ſcire debuit, alioquin pro falſo vituperaturus, quum nuſpiam ea pecuniarum copia ſit penes puellas. Hoc igitur ſtatim abſolvens interponit, ac paulo post occaſione legum otioſe repetit, prout licuit. Nihil ergo boni est in hac Heraldina ſolertia.

39, 35. Ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματος εἰσὶ στάδιοι ἓξ, καὶ δύο πλέθρα· τὸ δὲ εὖρος.] Quomodo hæc menſura intelligatur ab viris doctis, qui tam multi eam legerunt, non aſſequor. Utique πλέθρα nihil faciunt ad circuitum, ſed ad longum aut latum ampliandum, prout vel in hoc vel in isto latere ſunt poſita. Sed neque quum calculus loci circumſepti incepit poni, quod ad circuitum pertinet, per ſtadia, neſcio poſse in ista parte ſpatium relinqui, quod per πλέθρα aut debeat aut ſoleat menſurari. Nec video exitum, ſi neges aliquid excidiſſe. Itaque ſit ſatis me monuiſſe, docte lector, ut conferas, ſi quid in promptu tibi ſit melius. Quod me attinet, interea legere ſolitus ſum: Ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματος εἰσὶ στάδιοι ἓξ· καὶ δύο πλέθρα τὸ μῆκος· τὸ δ' εὖρος ἐστὶ &c.

39, 44. Ἀποικῆσαι.] Est ergo hæc manus et ingenium Henr. Stephani, quum Aldus et Camerarius ederent ἀπονικῆσαι, in quo nimis ſe exercuit Portus, damnans hoc poſtremum, Stephanum recuſans nominare, ipse tamen aut eius probans correctionem quam citavi, aut ex ſe offerens ἀποικῖσαι, quod poſtremum plane legitur in codice MS. atque ideo elegi.

40, 9. Τὴν εὕρεσιν.] MS. τὴν ἐξεύρεσιν, quod compoſitum continuo uſu antecesſit. Paulo ante cur edant Καὶ ἄλλων πασέων, non tantum omiſſo articulo τῶν, 828
ſed cur media vox non merebatur eandem terminationem, quam poſtrema, ut pateret esſe fœmininum ἁλλέων? Etiam in MS. non inveni geminum σ, ſed unum in voce πεσῶν, eodem luſu, qui est in ὅσσον et ὅσον.

40, 34. Ὑπὸ Πέρσῃσι δεδούλωντο.] MS. ἐδεδούλωντο.

40, 48. Τωὐτὸ Μήδοισι.] Habes hoc loco unum ſpecimen omiſſi articuli præpoſitivi in tertio caſu plurali, haud dubie ab illis, qui non intelligebant lenitatem Herodoti lente et tractim procedentem. Nam clare et prorſus ſuaviter Mediceus MS. Τωὐτὸ τοῖσι Μήδοισι. Sed et in proxime antecedentibus τὰ ἄλλα, non τἄλλα.

41, 1. Ἀνὴρ ἐν τοῖσι Μήδοισι ἐγένετο.] Bene conſtat hæc loquutio, ut 2, 53. χρηστηρίων δὲ πέρι τῶντε ἐν Ἕλλησι καὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ. Et plena manu effudit ſimilia in capite 92. Attamen particula ἐν non admittitur iam ab optimo MS. qui tantum habet Ἀνὴρ τοῖσι Μήδ. Quod nec ipsum improbæ monetæ. Immo qui posſum temperare lætitiæ, deprehendens ab hoc inæſtimabili monumento ſic Herodotum dari adiutorem illis, quæ ad Stephanum in voce Ἄβαι, ſane etiam ex MS. produxeram, et fideiuſſione Diodori Siculi, Strabonis, Iamblichi confirmaveram? quibus ſocium ſe iungit nunc Sophocles Oedipo Tyr. 919. Τὸν Ἄβαισι ναόν. Immo et fragmentum nobile ex Farneſiana columna editum ab Cl. Sponio in Miſcellaneis pag. 49., ubi inter Herculis geſta refertur ΚΑΙ ΠΟΛΙΝ ΤΗΝ ΣΙΒΑΙΣ ΟΙΚΙΖΕΙ, quod bonus ille vir interpretatur *et urbem Sibais habitavit*. At Σίβαι dicuntur populus Indiæ, in quo populo urbem condidit, ubi intelligitur particula ἐν, aut vult dativus hic ſignificare in eorum gratiam et commodum ab Hercule id factum.

41, 6. Καὶ μᾶλλόν τε καὶ.] Nimia copulativæ repetitio, nec neceſſaria. Immo exigit MS. Καὶ μᾶλλον τι καὶ. Id prorſus Herodoteum, ut patuit 18, 40. Nam quod præceſſit ἐν γῇ ἑωϋτοῦ, debui mutare, ſecundam vocem in τῇ, ut iam in ora Stephanus, cui adſentitur MS. Italicus. Ipsa res requirit. Eadem ista membrana mox aliter legit quam μνώμενος, non μνεώμενος, nec ἐφοίτεων, ſed ἐφοίτων.

41, 15. Πρὸς τῶν πολιτέων.] Effugit igitur hoc ſpecimen diligentiam Æm. Porti, qui omnia loca enumerat, ubi mentio fit πολιητέων. Πολιτέων omnino oblivisſcitur, tanquam qui nulli ſint in Herodoto. Equidem nec ipse memini alio in loco eos conſpici, ut mihi imaginer, ſi Herodotus uſus fuerit vocabulo octo literarum, prorſus eum ſcripsisſe κωμητέων.

41, 46. Ποιέουσι δὴ ταῦτα.] MS. ποιεῦσι. Talia perſæpe in antecedentibus habuimus.

42, 8. Ἐνεσεῶτα.] Recte codex MS. Ἐνεσεῶτα, qui etiam exhibet Ἀγβάτανα.

Ibid. Οὕτω τὸ τεῖχος.] MS. ſuavisſimo procedendi tractu, οὕτω τοῦτο τὸ τεῖχος.

42, 11. Τὸ μέν κου τι.] Hæc est ſeries, quæ in his vocabulis placuit Herodoto, ut cap. 61. Αἵ τινές σφι προηδέατό κου τι. 9, 13. Καὶ εἴ κου τι ὀρθὸν ἦν. Itaque hanc ſeriem probat optimus ex Italia codex, non τὸ μέν τι κου.

42, 13. Κύκλων ἐόντων τῶν συναπτόντων ἐπ' ἀλλ.] Video equidem ab interpretibus muros hos, nunc unum alteri veluti confines dici, nunc istos ambitus dici contiguos; quum Æmil. Portus hunc locum innuens ſcribat, *coniunctum esſe, contiguum esſe*. Id ſane an verum ſit, et quomodo muri hi ſeſe contingere potuerint, nec ipse coniicere et intelligere, nec ex verbis Herodoti colligere queo. Unius modo huius loci verba tale quid videntur innuere; ſed qui haud dubie vitioſus est. Etſi enim οἱ συνάπτοντες κύκλοι aliis fortaſse auctoribus in modum neutrum uſurpari potuiſſe videantur, at noſter auctor ea conſtructione non utitur, niſi voluerit

lueris huc trahere eandem nuditatem, qua utitur 4, 8. Μελλόντων δὲ αὐτῶν συνάπτειν: ubi idem Æmil. Portus notat esse ἔλλειψιν nominis τὰς χεῖρας. Sed fraus est clarissima cogitanti non esse hanc occasionem enarrandi, quo cursu ac ductu positi sint hi circuli, et utrum se contingant nec ne, quum tantum velit colligere numerum, et nihil aliud. Laudatissima ergo est auctoritas MS. Medicei, unde præclare restituo Κύκλων ἐόντων τῶν συναπάντων ἑπτά. Ita et sententia est perfectissima et vox Herodotea. Sic cap. 134. ἦρχε τὰ ἔθνεα ἀλλήλων, συναπάντων μὲν Μῆδοι· cap. 178. οὗτοι σάδιοι τῆς περιόδου τῆς πόλιος γίνονται συνάπαντες ὀγδώκοντα καὶ τετρακόσιοι· 2, 39. Αἰγύπτῳ τῇ συναπάσῃ. Et cap. 112. Ὁ χῶρος οὗτος ὁ συνάπας. Quæ colligere fas fuit, tum quia Portus vix ex uno loco aut novit aut voluit producere; tum quia emendari debet Herodotus 7, 187., ubi editur τοῦ σύμπαντος στρατεύματος, quum liquide exstet in MS. συνάπαντος.

42, 29. Μήτε ἐσιέναι παρὰ βασιλέα μηδένα συγχωρέειν.] Verbum postremum non apparet in egregio MS. et puto debere abesse. Etsi enim commoda aliqua interpretatione adiuvari possit; tamen non magis cre-
829 dendus est Herodotus huic loco apposuisse, quam c. 155. Ἀπεῖπε μέν σφι πέμψας, ὅπλα ἀρήϊα μὴ ἐκτῆσθαι. Cap. 183. Καὶ τὸν ἱρέα ἀπέκτεινε ἀπαγορεύοντα μὴ κινέειν τὸν ἀνδρίαντα. Quippe κόσμον κατασῆσαι μηδένα ἐσιέναι, est idem quod ἀπαγορεύειν vel ἀπειπεῖν μηδένα ἐσιέναι. Κόσμος enim iste circa regem consistit in vetando, et ut ne quis eum accedat.

42, 34. Περὶ ἑωῦτὸν ποιέονται.] Quæ hic ad marginem leguntur in editionibus ab Stephano procuratis et post illum, et re ipsa et auctoritate libri Medicei confirmantur, ut sine dubio ea pro vera lectione haberi debeant. Tantum rectius MS. ἐσέμνυνε τῶνδε εἵνεκεν, ὅκως ἂν μὴ ὀρῶντες· et reliqua prout exhibui: et deinde φλαυροτέρης, non φαυλοτέρης. Id quoque Herodotus suum esse probat, dum cap. 86. ait, θεησάμενος πάντα τὸν ἑωῦτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειέ οἱ. Sed tot paginæ occurrunt in Herodoto insignitæ hoc vocabulo, ut nec omnes possint nec quædam ex his debeant citari. Sufficit illic reperiri; sed nusquam oportet arbitrium optimi codicis inter duo ista adiectiva reiici, unde nec tacuerim in libri 1. capite 120. quum legantur ista, Ἀποσκήψαντος τοῦ ἐνυπνίου ἐς φλαῦρον, ibi contraria vice in isto codice legi φαῦλον, quod et recepi securus. Denique veram esse sententiam in iis, quæ aut Stephanus posuit tenerior in margine, aut ego firmatus maiore fulcro in contextu, patet ex eo, quod falsa sint omnia, si de Medis, aut eorum regibus cunctis ea accipias, et toleres interpretationem *hæc ideo faciunt apud regem*. Sed ad solum Deiocem et eius regiminis tempus, immo fere tantum novitatem hæc respiciunt, ut est perspicuum.

42, 38. Ἀλλ' ἑτεροῖον.] Nescio utrum subintelligi velint χρῆμα, ut videtur voluisse Valla, an habeant pro accusativo. Sed utrumcunque non est melius illo, quod legitur in Mediceo MS. ἀλλ' ἑτεροῖος. Sane hoc rectum.

43, 4. Γένεα μὲν Μήδων ἕξι τάδε.] Non poterat Cl. Stanleius aliter citare in notis ad Æschyli Persas, ubi etiam Μάγος deprehendit esse nomen gentilicium, n. 318. quum non nisi ex editionibus ita repeteret: neque ille tunc indolem suavitatis Herodoteæ respexit. Sed rectius videtur in MS. Mediceo Γένεα μὲν δὴ Μήδων ἐξὶ τοσάδε. Repetit enim ex more perpetuo easdem voces, quas ante adhibuit.

43, 19. Δύο καὶ τε εἴκοσι] Nihil frugiferum in isto τε, et simplicius est in optimo MS. δύο καὶ εἴκοσι.

43, 28. Μαχεσάμενος, ὅτε νὺξ ἡ ἡμέρα ἐγένετο &c.] Narrationem agnoscis bicipitem et veram quidem, sed cuius capita prorsus dilacerari et secerni volunt numeri Chronologorum, quos non placet iam attrectare.

44, 5. Ἀποτρέπει προσωτέρω.] MS. Ἀποτρέπει τοπροσωτέρω. Id quoque fert genius Herodoti, ut multis variæ naturæ vocibus has duas literas vel potius articulum hunc præfigat, ut τοπάλαι, τοανέκαθεν, τοενθεῦτεν, τολοιπὸν, τομέχρι, τοπρὶν, τοπρότερον; τοδεύτερον· 7, 58. τοπρόσω, quorum multa monstrat Lexicon Æm. Porti, aliqua omisit. Ex quo patet prave edi 3, 45. τὸ προσωτέρω, quum etiam 7, 166. liber optimus legat τόγε τοπαλαιὸν, et libro 3. cap. 133. editur ἐνέμετο πρόσω haud dubie vel pro ἔνεμε τοπρόσω vel pro ἐνέμετο τοπρόσω quum formam mediam in hoc verbo colat quoque Herodotus. Deinde etiam MS. Ἀσκάλωνι πόλι, non πόλει, certo manus Herodoteæ indicio.

44, 10. Ἐσύλησαν τὸ ἱρὸν.] Hactenus igitur Herodotus. At Scaliger in Animadversionibus pag. 83. prorsus scribit incendisse. Mox bene suaviter MS. Φοίνικές εἰσιν οἱ ἱδρυσάμενοι ἐκ ταύτης τῆς Συρίης ἐόντες, non ὄντες, ut 3, 49. Εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι ἐόντες. Et deinde νοσέειν pro vulgato νοσεῖν.

44, 18. Ἐνέσκηψε ὁ θεὸς θήλειαν νοῦσον.] Quam conspectus hic locus antiquitati fuerit, apparet ex Dionysii Longini περὶ ὕψους cap. 28., ubi de postrema parte plurimum sudaverunt docti editores, ut θήλειαν νοῦσον producerent, etiam advertentes, quod festinans et nimium tribuens memoriæ Dionysius scripserit ἐνέβαλεν pro verbo ἐνέσκηψε, quod sæpe in morbos ab Græcis adhibetur. Id relinquunt, quod Dionysius non dubitet citare ἡ θεὸς, quod non exstat in MS. sed prout dixi, plane ὁ θεός. Et Æm. Portus quidem in Lexico hinc collegit exempla, ubi quum præmisisset hæc [Θεὸς ἡ Ion. et Poët. et comm. pro θεὰ quod longe frequentius] ostendit porro sic declinavisse Herodotum, τῆς θεοῦ, τῇ θεῷ, τὴν θεὸν, additis locorum et paginarum numeris, ubi tamen notari debet, id quod citat sub numero 8, 16., id incidere in 1, 31. ubi agitur de Iunone Argiva, et tam ὁ θεὸς occurrere, quam τὴν θεόν. Secundum τῆς θεοῦ est hoc loco, ubi omittit memorare ὁ θεὸς. Reliqua conveniunt eius proposito. Itaque quum pateat singulare aliquid in nostro loco esse, ista ὁ θεὸς non opinor revocanda esse ad hanc Venerem, sed prout Græci solent exprimere porrecta notione, sicut alii dicunt τὸ θεῖον, ut significet numen, perinde ut 8, 13. Ἐπισίετό τε πᾶν ὑπὸ θεοῦ, ὅκως ἂν
830 ἰσωθείη τῷ Ἑλληνικῷ τὸ Περσικὸν, Valla *a deo fiebat*. Sed nullus ante nominatus fuit. Rectius, *a numine fiebat*.

44, 45. Ἔκαρσε ἐκμαθὼν.] MS. μαθὼν. Etsi composito utatur rursum cap. 124. Τά σε καὶ πάλαι δοκέω πάντα ἐκμεμαθηκέναι, tamen nimis sæpe in præcedentibus utitur simplici verbo, quam ut credi queat nunc iam deflexisse ad compositum. In superioribus mutavi ex optimo MS. sed quæ levia sunt.

45, 5. Ἐδόκεέ οἱ.] MS. ἐδόκεε δέ οἱ, quæ vocula necessarium præbet huic loco transitum. Deinde MS. ἐπίτοκα, quod novit nemo, non ἐπίτεκα, quod ut recta demissum ab primo casu ἐπίτεξ, quæ vox statim sequitur c. 11., norunt omnes. Sed habuit Herodotus suum aliquid, cur literam *o* in multis præferret, etiam in declinando. Nonne sic vulgo creditur effecisse eum χαμόθεν ab χαμαὶ, ut 4, 171.? Sed nos talibus non omnia parebimus.

45, 11. Καὶ ἐκ γάρ οἱ.] Putida est hoc loco copula, ut recte MS. eam non agnoscat. Nam particula οἱ in talibus debet esse vox tertia. Hæc lex Herodoti. 5, 92. Ἐκ δέ οἱ ταύτης τῆς γυναικὸς παῖδες ἐγένοντο. 6, 63. Ἐν δέ οἱ χρόνῳ ἐλάσσονι —— τίκτει. Præterea ὅτι μέλλοι, pro μέλλει. Tum integra scriptura, Ἀντὶ ἐκείνου, non ἀντ' ἐκ.

45, 19. Μηδαμῇ παραχρήσῃ.] Mirum est hic fluctuare Herodotum in terminatione adverbii, utrum μῇ an μᾶ, quum vetustius utroque sit μηδαμῶς· quod clare exstat in optimo libro, et suppositi iusta fiducia. Deinde ex his verbis ἐξ ὑστέρης σεωὐτῷ περιπ. demonstrare voluit Æm. Portus in Lexico sic dicere Herodotum pro σεαυτῷ. Sed nescivit hæc esse correpta et corrupta indecenter, quum Herodotus dederit ἐξ ὑστέρης σοι ἑωὐτῷ, prout scriptum exstat Florentiæ, et iubet fortius de se ipso cogitare. Præterea τὸν Μανδάνη absque vocula ἄν, quod et ipsum severius. Quod sequitur φέρε δὲ ἐς ἑωὐτοῦ, numquid manifeste vitiosum est? Id negat Æmil. Portus, ex hoc ipso loco deducens [Ἑωὐτοῦ Ion. pro com. ἑαυτοῦ, hocque pro σεαυτοῦ, Tui ipsius 29, 18.] Unde constabit veritas huius tam acute inventi Ionismi? Immo id notare non potest *in tuam domum*, sed tantum si tertius quis de eo loquitur, quid de se aut de propria eius domo fecerit, ut cap. 21. de Thrasybulo, Ὅσος ἦν ἐν τῷ ἄστεῖ σῖτος καὶ ἑωὐτου καὶ ἰδιωτικός. Et prout mox Herodotus narrat Harpagum φράζειν τῇ ἑωὐτοῦ γυναικί. Optime vero in hac parte legit præclarus MS. ἐς σεωὐτοῦ.

45, 34. Εἰ παραφρονήσειέ τε.] Hæc non conveniunt sequentibus καὶ μανεῖται, quæ sunt in indicativo, sed oportune adiuvat MS. εἰ παραφρονήσει τε.

45, 46. Ταῦτα εἶπας αὐτίκα &c.] Multo melius et ad Herodoti consuetudinem concinnius hæc ita refert MS. ταῦτα εἶπε, καὶ αὐτίκα ἄγγελον ἔπεμπε ἐπὶ τῶν βουκόλων τῶν Ἀστυάγεος, τὸν ἡπίστατο. Certe istud τὸν βουκόλον τὸν Ἀστυάγεος, τὸν &c. est bubulci sermo. Cæterum acriter in hac vicinia grassati sunt in hoc articulo præter fas immittendo vel mutando eius genere; quæ omnia reparavi ad vetustissimum exemplar, ut apparet in imis contextus oris.

46, 18. Διατέταγμαι ἐγὼ.] Inolevit in hac parte Lexici Cl. Æmil. Porti nævum, quod omnino in aliorum

rum culpam reiici debet, ubi hæc ipsa verba Latine explicat *Ego impero.* Interim negari nequit verbum διατάττεσθαι magis convenire pluribus, quam uni; ut 7, 178. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες κατὰ τάχος ἐβοήθεον διαταχθέντες. 8, 34. Τὰς δὲ πόλις αὐτῶν ἄνδρες Μακεδόνες διατεταγμένοι ἔσωζον. Activi quoque exempla habet Portus. Hinc apparet, quam fœde corruperint hunc locum, in quo scripserat Herodotus Τέταγμαι ἐγὼ, prout legitur in unica ista membrana Florentina.

46, 28. Ἅρπαγος μετεπέμψατο.] Stolida et cæca iteratio eius quod præcessit; ubi si ea tolerari potest, sicut tanta legentium copia inficete toleravit, certe multo oportunius est, quod Herodotus scripsit, et exhibetur in optimo MS. μεταπέμψαιτο. Et mox idem habet, ἐς δεσπότας τοὺς ἡμετέρους, non prout in editionibus legitur, δεσπότεας ἡμετ. quæ lectio unde exorta sit, ignoro, quum etiam cap. 112. edant, Ἀστυάγεα τοὺς δεσπότεας, ubi constanter MS. retinet δεσπότας, prout cap. 129. similiter iam ediderunt, Νῦν γενέσθαι δεσπότας, quod confirmat quoque codex Mediceus. Cæterum quod præcedit τὸ μήτε ἰδεῖν ὄφελον, Portus proscribit quasi poëticum potius quam solutæ orationis verbum. Sed notavit hunc locum Thomas magister. Ἀπαρεμφάτῳ δὲ (ὄφελον συντάσσεται) ὅτε ἀντὶ τοῦ εἴθε ἔμελλον τίθεται. Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ· μήτε ἰδεῖν ὄφελον. Sic ergo etiam 3, 65. Εἶδον ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ, τὴν μηδαμᾶ ὄφελον ἰδεῖν, ait Cambyses. Cæterum hic ipse Thomas est, unde in præfatione sua Iungermannus ad 1, 117. notavit Ἐθαψάμην, quod nescio cur ille vir insignis non maluerit ocius proscribere ut plane suppositicium, quam favorabiliter producere, quasi forte alicui non displiceat ista lectio. Est enim certe alienissimum ab Herodoto, qui non utitur isto medio, sed et lib. 3. cap. 62. dicit ἔθαψά μιν, et 6, 30.
831 de Histiæo τὴν κεφαλὴν ἐνετείλατο θάψαι, et 7, 117. Ξέρξεα συμφορὴν ποιησάμενον μεγάλην ἐξενεῖκαι τε αὐτὸν καὶ θάψαι.

46, 39. Τὸν τοιαῦτα ἐπιθέμ.] MS. τὸν ταῦτα ἐπιθέμ. Certe de eadem hac re dicit cap. 113. Καὶ αὐτίκα ἐποίεε ταῦτα. Mox elegi, quod Stephanus in margine publicavit, ac mihi apparuit in veterrimo codice, non ἔνθεν γενεὴν, sed ἔνθεν γε ἦν, apertissima labentis calami fraude.

46, 45. Καὶ δὴ κατ' ὁδὸν πυνθάνομαι.] Hic vero longe aliter MS. Καὶ πρὸ κατεδὴ κατοδὸν. Quod quum videatur merum nugis constare, literarum tamen series, etsi confuse divisa, monstrabat apertam viam ad Herodoti manum, quam inde satis vere ac perite educentes arbitramur sententiam sic absolvisse; Καὶ πρόκα τε δὴ κατ' ὁδὸν πυνθάνομαι, hoc est, *et statim in via scisciter* &c. scilicet, simulatque ex ædibus Harpagi egressus suspensæ et curiosæ ob tam inopinatum conspectum menti satisfacio et sciscitor ex comite, plane ut fieri solet. Exempla vocis omnino restituendæ πρόκα ex Herodoto præbet Lexicon Æmil. Porti. Et sicut illis duobus iam novum hoc addi potest, ita quod ille omisit, scias etiam usurpari ab auctore nostro 6, 134. Καὶ πρόκα τε Φρίκης αὐτὸν ὑπελθούσης; ut tanto magis tibi constet veritas.

46, 48. Τῆς Ἀσυάγεω θυγατρὸς.] MS. optimus non aliter nunc declinat, quam infra, nempe Ἀσυάγεος, idque recepi, quia mox ita semper in hoc nomine, et infra cap. 114. intelliges etiam Ἀρτεμβάρεος.

47, 11. Πᾶσα γε ἀνάγκη.] Ignorat mediam particulam MS. πᾶσα ἀνάγκη. Et quæ fides eam deducet ab Herodoto? qui sic scribit 2, 90. Τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ταριχεύσαντας θάψαι. Et cap. 22. eiusdem libri πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ὕσαι. Paulo ante ex margine et Italico MS. recepi ἐποψομένους, non κατοψομένους.

47, 18. Οὐκ ἀπολέσει.] MS. οὐκ ἀπολέει, delicatissima temporis mutatione.

47, 32. Τὸ μὲν ἐθάπτετο.] MS. ἐτέθαπτο, ut magis asseveret ita factum esse; qui codex etiam antea probabat prolatum ab Stephano Φύλακον.

47, 35. Καὶ ὅτε δὴ ἦν.] MS. Καὶ ὅτε ἦν, nec locus nunc particulæ isti.

47, 44. Τὰς ἀγγελίας ἐσφέρειν.] Hi sunt illi ipsi, quorum meminit in irruptione septem Persarum libro 3. cap. 77. ut de eis dicat, Ἐνέκυρσαν τοῖσι τὰς ἀγγελίας ἐσφέρουσι εὐνούχοισι· Ut mireris nec in Thesauro Henr. Stephanum, nec in Lexico Portum voluisse id compositum verbum eo respectu annotare, utpote quod plane adæquat verbum εἰσκομίζειν, quod usurpat in hac causa Ælianus lib. 1. Variæ H. cap. 21. de Tithrauste. Interim scire oportet huic usui eximi hunc locum debere, quippe in quo legit optimus MS. tantum φέρειν. Idque propterea omnino restituendum; atque etiam, quia hoc simplex non dubitat pariter in hoc munere usurpare, ut 3, 34. Τὸν ἐτίμα τε μάλιστα, καὶ οἱ τὰς ἀγγελίας ἐφόρεε οὗτος, quem locum attulit quoque Brissonius in regno Persarum: sed quem non attulit, quia non agit de Persis, habes cap. 53. Οὐδὲ ἀνακρίσιος ἠξίωσε τὸν Φέροντα τὴν ἀγγελίην. Iam vero istud simplex huic loco videtur commodius Herodoto visum fuisse, ut tam de ferendis nunciis ad regem, quam de referendis responsis ab rege ad supplices intelligatur, hoc est, integro internuncii officio. Inde ergo etiam ἀγγελιηφόρους in hoc ipso casu appellat cap. 120. huius libri et 3, 118. et 4, 71.

48, 31. Προσφέρεσθαι ἐδόκεε ὡς ἑωϋτὸν.] Notanda amplitudo interpretationis apud Vallam, ut pateat eam ab ipso non leviter effusam: *visaque est figura oris referre ac repræsentare ipsum.* An hoc dicetur προσφέρεσθαι ὡς ἑωϋτὸν; Immo ait Portus verbum istud [apud Herodotum interdum accipitur pro similem esse, referre, repræsentare aliquid —— sui similis, vel, sibi similis esse videbatur. Ibi agitur de vultus figura] Ergo volunt Herodotum dicere nepotem avo fuisse similem. Quod si fuisset, non suffecisset Trogo (ex quo hæc ipsa verba exscripsit Iustinus) *Atque ita rum et vultus similitudo et expositionis tempora convenirent.* Cur enim ista similitudo ad avum utique referretur, et non potius ad matrem, aut ad ipsum adhuc recentem a matre, ut ista lineamenta primæ vitæ inhæserint Astyagi avo, qui tunc viderat, vividius et acrius? Quidquid sit, alium his verbis sensum adesse opinatus fuit Trogus, etiam longe aliter hæc leguntur in fidelissimo MS. nempe ἐδόκεε ἐς αὐτούς, quod prætuli. At nulli prope præmittuntur, qui isti αὐτοὶ intelligi possunt. Immo nullus legit hæc fata Cyri pueri, quin proxime continuo in mente habeat Mandanen et Cambysen. Mox etiam ἐκθέσιος pro ἐκθέσεως.

48, 38. Ὡς τε καὶ παῖδα τὸν σὸν &c.] Indignum prorsus tamdiu his insidere potuisse manifestum defectum. Indignissimum tam vitiosis calamis et libris commissa esse Herodotea. Quæ, oro, vis est in interpretatione vocis *quoque?* An vero filius graviore querela deplorabat plagas suas? Immo sane pater videtur tenerior longe fuisse in miseranda ista contu-
832 melia, atque ideo is potissimum Astyagi querelam detulit, non filius. Portus in v. Ἐπιμέμφεσθαι non alia retulit, quam ὥσε τὸν σὸν παῖδα μὴ ἐπιμέμφεσθαι. Sed documento etiam hic locus erit, quantum fide exsuperet omnes alios codex Mediceus, in quo legitur ὥσε σε καὶ παῖδα τὸν σὸν *ut et tu et filius tuus.* Quid potest aut mollius proferri aut commodius optari?

48, 42. Μουνωθέντα τάδε αὐτὸν εἴρετο.] Hæc omnibus numeris constant, et fere aliquid scrupuli moverit hic locus de existimatione optimi codicis. Nequivi tamen ne nunc quidem opinari in eo esse aliquid, quod decedere debeat aliis. Sane verbum hoc esse et probum et Herodoteum nemo ambigat, et loca etiam ab Porto diligenter notata id satis affirmaverint, pro quo cap. 209. dicitur ἀπολαβὼν μοῦνον Τσάσπεα. Iam vero ita intempestivum nunc est participium istud, ut locum habere non debeat, quum iam modo proximis verbis rusticus dictus fuerit ὑπολειφθεὶς μοῦνος, unde sequentia verba non sunt separata, ut idem dicendo et iterando velut per gradum ascendat, quod fit interdum. Hoc tale non est, et requirit aliquid de Astyage, qui abire omnes suos iussit. Et id vult Herodotus. Omnino codex Florentinus proscribit hoc participium, temere huc usque porrectis syllabis, quas ei voci Herodotus modo tres dederat, nimirum μουνόθεν τάδε. Quod si verum est, sicut ego quidem non habeo ullam causam secus de eo statuendi, ne mihi invidiæ sit, si discurrenti, inquirenti et sedulo laboranti aliquid occucurrerit in sermone quondam Græco usque ad hanc ætatem nostram ignoratum, etiam illis, qui nuper iactantissime eo usi fuerunt. Augeo enim notitiam eius reparatione huius incogniti adhuc vocabuli. Et quidni huius vocabuli? quum nec in derivatione quidquam appareat vitii, et MS. hic liber ex tot perfectissimis indiciis debeat esse instar omnium. Et amat talia adverbia hic scriptor, ut probant vel ἀρχῆθεν vel μητρόθεν vel πέρηθεν. Denique iam olim hic hæsitatum fuisse indicat liber Oxoniensis, unde exsignavi μουνωθέντα δὲ τάδε αὐτὸν, scilicet bis repetita eadem voce, quum litera ω impediret eos μουνόθεν aspicere.

49, 2. Καὶ συγγνώμην ἑωϋτῷ κελεύειν ἔχειν.] Ex omni parte melius exstat in MS. κελεύων, ut statim κατέβαινε λέγων.

49, 14. Ποιήσω κατὰ νόον &c. ποιέω δὴ ὧδε.] Id sane est ex vero infuscare nitorem linguæ Herodoteæ, et dulcedinem universam, quippe fractis omnibus, expellere. Quod satis patet ex restituto per codicem scriptum utroque verbo, tum contracto, tum in eodem tempore, qui assiduus et perdulcem omnino con-

tinens repetitionem mos est huius scriptoris in narrando, ut opus non sit per exempla fusè adstruere, quum quævis pagina id demonstret. Deinde ἄχρι οὗ, non ἄχρις.

49, 29. Τὸν δὲ ἐνείχε.] MS. ἐνείχεε. Quæ est infamis nota violentiæ Stephani, ut in eius posterioribus editionibus ita exhiberetur, quum Aldus et Camerarius et ipsius prima editio iam dederint probum ἐνείχεε, nisi quod et Iungermanni culpa est, quod huc usque ea ineptia propagata fuerit; neque enim Th. Gale animum habuit emendandi Herodoti. Quin immo non aliter quam nunc reposui, citat Portus in Lexico, etsi frustra hic operosus. Sed ne dubites, Stephanus etiam in Prolegomenis p. 736. vituperat, quod ego nunc tueor, tum Aldinam æque ac Basileensem: et nihil profert, nisi quomodo ab ἐνέχω esse ἐνείχεε possit? Roget ergo Herodotum, unde similiter habeat ἀποβεβήκεε vel κεχωρήκεε. Ac rursum κατάπερ ἤκουσε αὐτὸς πρὸς &c. quum vulgo absit αὐτὸς.

49, 40. Πάριθί μοι.] MS. πάρισθί μοι. Nam et statim dicit παρῆσαν· repetita, ut solet fieri, eiusdem verbi aliqua derivatione. et cap. 126. παρεῖναι in negotio simili.

50, 4. Ἔπειτα δὲ τῆς ἄρης.] Necessario scribendum ex MS. ἐπεἰτε δὲ τῆς &c. nec post vocem Ἄρπαγος ponenda est finalis nota, sed media quædam, ut appareat omnia hæc cohærere, nec disecanda esse, ut bene fit in Latinis. Idem vitium occurret 2, 52.

50, 7. Παρετιθέατο τράπεζα ἐπίπλεα.] Ab Aldo et Camerario hic editum ἐπίπλεια. Mutavit Stephanus et ab eo sic editur, quum tamen in antiquis libris sibi lectum testetur τράπεζαν ἐπιπλέαν, ut probant eius margines: quasi vellet indicare librarios dubitavisse de verbo, utrum id deberet pro activo haberi, an passivo, quod ad sensum et syntaxin. Portus interim, cui magna cura fuit ista resolutio per vocales εα, accepit vocem παρετιθέατο pro παρετίθεντο *apposuerunt*, ut activam, et tamen in v. ἐπίπλεος noluit aliud agnoscere quam τράπεζα ἐπίπλεα μηλίων κρεῶν, ut nihil ab eo adiuvetur hic locus, et multo rectius in interpretando se gesserit Valla, dum exponit, *mensæ appositæ sunt*, prodens nescio quomodo aliquam notam, quasi incidisset in codicem veterem, ubi legebatur παρετιθέατο τράπεζαι ἐπίπλεαι. Et sane id ipsum
833 servatur in optimo libro, et propterea in locum reposui, præsertim quum huc quoque Cod. Arch. dirigat, sed Th. Gale dimidium dante, nempe τράπεζαι, adiectivum omittente. Nescio quidem quid velit, quum Suidam hic citet ex alio loco τράπεζαν ἐπιπλέαν παντοίων ἀγαθῶν παρεθέντες. Nec nuperus Suidæ editor scivit hæc esse Herodoti verba, nec Gale, nisi quod Suidas præponat nomen, sed sumpta illa verba ex fine libri sexti huc nihil faciunt, nisi quod sint parallela.

50, 8. Τοῦ ἑωὐτοῦ παιδὸς πλὴν τῆς κεφ.] Rude hoc et durum. At quam suave istud ex MS. τοῦ παιδὸς τοῦ ἑωὐτοῦ πλὴν κεφαλῆς τε.

50, 22. Ὅτευ θηρίου κρέα βεβρώκει.] Longe melius MS. βεβρώκοι. Idem dein ἔρδῃ, non ἔρδοι, quæ terminationes crebro fuerunt confusæ. Sed ex margine ab Stephano productam sumpsi ταύτην ex eiusdem libri auctoritate.

50, 32. Εἰ ἐπέζησε.] MS. ἐπέζωσε, quod satis probabis inspiciens collectanea Porti v. Ζώειν.

50, 44. Τῶν λογίων ἡμῶν ἔνια κεχώρηκε.] Sic sane allegat hæc quoque in Lexico Portus, et liquidiora conatur reddere interpretando *Nonnulla de nostris vaticinationibus in exigua evadunt*, id est, *exitum parum firmum certumque habent*. Id quidem crediderim; sed non video aliquid melius ab eo dici, quam ab Valla. Immo nec satis video id ab his magis dici. Omnino enim oportuit ἡμετέρων sic dici. Utinam quoque aperuisset, quasnam intelligeret vaticinationes magorum! Itaque mutavi ex MS. prout oportuit, ἡμῖν, quum omnino λόγια sint vaticinia vel oracula. Ex his quædam cessisse in iocum et vanum et mimicum, non id quod videbantur significare, serium et meticulosum, narrant regi, ut minus mirum sit, ea quæ in somnio monstrata sunt, ad ludicrum abire, quum etiam data ab Diis oracula deprehenderint similiter, quum exspectarent maxima, in exiguum aut iocosum transisse.

50, 47. Ταύτῃ πλεῖος τῇ γνώμῃ εἰμί.] Debui manum dare marginibus Stephani, dum illic notat omisso articulo πλεῖος γνώμην inventum sibi in nonnullis MSS. quod plane tuetur codex Florentinus, et est haud dubie genuinum Græcismi, ut patere potest ex 5, 41.: etsi in libro 7. cap. 220. exstet eadem locutio, bene annotata ab Porto, sed in qua regnat dativus, etiam ex consensu exemplarium MSStorum.

51, 2. Ὅμως μέν τοι.] Hæ posteriores particulæ iam sic iunctæ antea occurrerunt, sed augeri vult MS. μέν γε τοι, quod edidi. Deinde idem σέο καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς, quum vulgo σέο τε καὶ τῆς.

51, 18. Καί σοι ἕτερα τοιαῦτα διακελευόμεθα.] Non Stephanus hoc verbum in Thesauro illustrare ex Herodoto, non Portus in Lexico annotare voluerunt. Recte quod ad hunc locum; ubi non solum MS. Mediceus, sed etiam Cod. Arch. apud Th. Gale habent, παρακελευόμεθα, quod propterea pro vero recipi debet. Interim tamen et in Herodoto exstat verbum Διακελεύω. Mox quoque, ἔλεγέ οἱ τάδε, non τοιάδε, et rursus μεγάλως ἀσπάζοντο, neglecto augmento, quod mire nostro placet.

52, 3. Τὰς πάθας τοῦ Κύρου τῇ ἑωὐτοῦ ὁμοιεύμενος.] Sic est; unum modo vulnus et miserabilem casum Harpagi novimus. Sed quantas id ei calamitates aut etiam contumelias attulerit, et quidem tantas, ut velut novæ πάθαι quotidie possent censeri, id nescimus, ut hoc respectu unam modo in Harpago agnoscat vulgata Herodoti narratio, etsi nescio quomodo puerilis in repetitione articuli ad genus substantivæ vocis commutati. Hinc oportunitatem quandam vides in eo τῇσι, quod in margine publicavit Stephanus, sed integre præclaram opem accipit Herodotus, antehac publice non suus, ex optimo MS. qui perhibet Τὰς πάθας τὰς Κύρου τῇσι ἑωὐτοῦ. Elegantissima et historiæ integratione et articuli in eodem genere conservatione. Sed maior corruptela latet in illis sequentibus, πρὸς δ' ἔτι τούτῳ τάδε οἱ κατέργασο. Quorum interpretatio est, *præterea vero hæc ab eo facta erant*. Ex quibus intelligas præter hæc quæ sequuntur, alia adhuc citata fuisse ab Harpago, quæ nulla fuere; dona misit Cyro, sed non aperuit, quo sensu id faceret: neque enim ausus fuit. Omnia priora in animo coxit ac tenuit, nisi quod Cyrum veneratus fuit donis licitis. Nunc Cyro adulto parat cœtum, ut non *præterea* id fecerit, sed primum, quum Medos ante sollicitasset ac pellexisset. Itaque et in hoc tam minuto, sed permultas ineptias secum trahente vocum serie, Lector, vide quam venerabilis sit fides vetustissimi exemplaris, unde corrigo; Πρὸ δέ τι τούτου τάδε οἱ κατέργασο, hoc est, aliquo tempore ante quam id Cyro indicaret, hæc ab eo facta sunt. Nam quæ quis machinatur ad efficiendum aliquid, utique is ea ante excogitat, quam illud efficitur. In exemplari quidem illo post primam vocem sunt eædem literæ quatuor ac se invicem sequentes, prout exstant in editionibus, ubi quum sic separentur δ' ἔτι, in libro MS. vergunt ad aliam separationem, nempe δέτι, quod ideo nequivi spernere, qui didici, quam suaviter Herodotus ludat 834
in ista vocula τι, ut etiam per merum pleonasmum interponat, ubi vix locum habere videbatur, quum in hoc loco habeat aliquam vim. 3, 12. Αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων κεφαλαὶ οὕτω δή τι ἰσχυραί· 4, 52. Κρήνη οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρή.

52, 15. Καὶ οὐδὲν ἀποτείλας.] Valde taciturnum oportet fuisse Stephanum, qui Laur. Vallæ interpretationem non magnopere venerans *ut nihil omnino rescinderetur*, ideoque subiiciens *nihil lacerando*, nuspiam voluit patefaccre, quid de isto participio Græco statueret. Eo lautius luxuriari in eo voluit Æm. Portus, ut non modo interpretationis Stephanicæ requireret auctorem, sed etiam totus laberetur ad verbum ἀποτίλλειν, et quidem per hæc verba [Ἀποτίλλειν Herodoteum verbum, ἀπό τινος τὰς τρίχας τίλλειν, ἀποσπᾶν, ἐκσπᾶν, Ab aliquo pilos detrahere, pilos evellere, vellicare, depilare, οὐδὲν ἀποτίλας τοῦ λαγοῦ, cum nullam leporis partem depilasset, pilis nudasset. Sic enim ibi legendum videtur: non autem, ut in vulgatis Herodoti codicibus legitur, ἀποτείλας, quod ab ἀποτέλλω deducitur, quod verbum non reperitur apud eos, qui Lexica varia conscripserunt] Nonne hæc singula destruunt sententiam Porti? Non usurpat Herodotus ἀποτίλλειν, nisi cum accusativo rei, quæ eximitur. 3, 16. καὶ τὰς τρίχας ἀποτίλλειν. Cur autem hinc pili detraherentur? An id solitum est fieri? Nescio quid velit in negando eum fecisse, quod fieri nunquam solet. Immo tamen id fieri, quod reor nunquam factum esse, statuens Io. Fridericus interpretabatur: *cum leporem arte composuisset, eiusque ventrem rescidisset, nulla parte depilata*, quod est plenum ioci; quum hæc narratio occurrat apud Antonin. Liber. cap. 12. ὁ δὲ Φύλιος ἀναῤῥήξας τὸν λαγωὸν, καὶ τοῦ αἵματος ἑαυτὸν ἀναπλήσας ἐπὶ τῆς γῆς ἔκειτο· non etiam vellus nudavit. Sic deserunt viri docti Herodotum, certe frustra eum scriptis onerant. Mihi quum nulla apparuerit diversitas scribendi in MS. etiam succrevit inde fides de veritate vulgatæ

gatæ editionis, ut nec ex ſupervacuo abundare aliquid in eo verbo videatur, nec defici vel litera aliqua: et quum in Græco ſermone ὠτειλὴ non poſſim mihi imaginari veniſſe ab οὐτάω, ut volunt, (nec licet Homerus ſcribat οὐταμένας ὠτειλὰς, idcirco istud utique innuit) ſed adſpici debere ut vocabulum ei ſimile ἀπειλὴ, undecunque primum ω venerit, certe reliquum corpus videtur veniſſe ab hoc verbo, cuius unicum tempus nobis præbetur ab Herodoto, ſive in ſimplici fuerit ὠτέλλω, cuius primam vocalem lenem fecerit more ſuo Herodotus, ſive quid aliud fuerit per minus ο.

52, 16. Ἐπέθηκε βιβλίον τά οἱ ἔδοκεε ἐγγράψας.] Tanquam nunc eadem verba adhiberi oporteret, quæ uſurpavit 3, 42. Γράφει ἐς βιβλίον πάντα τὰ ποιήσαντά μιν εἶα καταλελάβηκε· γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. Etiam ἐγγράφειν habet 4, 91. Sed nunc probe MS. ἐσέθηκε βιβλίον γράψας τά οἱ ἔδοκεε. Sic ſane mox de Cyro, γράψας ἐς βιβλίον τὰ ἐβούλετο. Quod autem infra Stephanus in margine oſtentat αὐτοχειρίᾳ, id quum viderem quoque in MS. Mediceo, probare debui, quum etiam cap. 140. ſcribat μάγοι πάντα αὐτοχειρίᾳ κτείνουσι.

52, 26. Θεοὶ ἐπορέωσι.] Multus est in hac paralyſi εω celebranda Portus in Lexico, producitque tum ὀρέων, tum ἑώρα· hoc ipsum illic omiſſum affert in Ἐπορᾶν, et prave curavit ſcribi ἐπωρέωσιν. Sed quidquid ſit, potuerat tacere. Nam id adſciticium est hoc loco, et Herodotum ſcripſiſſe teſtatur optimus MS. ἐπορῶσι. Et pro ἀπίκνεο ſtatim ἀπίκευ, omiſſo ν, ut ſupra ἀμύνηται, et cap. 153. ὁμοῦντες. Terminationem quoque ut Ionici ſaporis monſtravit Portus variis in ſpeciminibus, ſed hoc ipsum ab eo negligitur.

52, 28. Τὸν ἑωῦτοῦ φονέα.] Hoc non potest aliter intelligi, quam de eo, qui ſe ipse interficit: quod nulla ratione huc convenit, ut c. 129. τὸ ἑωῦτοῦ δεῖπνον. Sed iam ſimilis pravitas in conſideranda hac voce fatigavit nos antea. Itaque emendandum est τὸν νεωῦτοῦ φονέα, quod perquam tempeſtive nobis ſuppeditat eximia membrana Medicea, et ſic intelligimus, *tuæ necis auctorem.*

52, 38. Ἔσαι τοι τὰ σὺ βούλεαι.] Potuit ſic dixiſſe de futuro Harpagus. Cæterum MS. habet ἐσὶ τὰ σὺ βούλεαι. Quod ut est in præſenti, ita ſane efficacia eius est vehementior; et potuit ſic etiam promiſiſſe Harpagus, ut qui omnia ad voluntatem deficientis ita præparaverat, quo non tam deſiderare quidquam, et pro futuro certe ſibi polliceri, ſed potius velut præſentibus uti poſſet. Et est egregium in his temporibus exemplum cap. 126. Βουλομένοισι μὲν ἐμέο πείθεσθαι, ἔσαι τάδε τε καὶ ἄλλα μύρια ἀγαθὰ, οὐδένα πόνον δουλοπρεπέα ἔχουσι· μὴ βουλομένοισι δὲ, εἰσὶ ὑμῖν πόνοι τῷ χθιζῷ παραπλήσιοι ἀναρίθμητοι. Sic quidem illic vel editoribus vel ante eos aliis libraris libuit exſtare, tanquam formoſa eſſet hæc temporis variatio: quum
835 ipsa oppoſitionis ratio utrique eundem attribuat ſtatum, et tam volentibus rebellare ſtet paratus ante fores bonorum cumulus, quam deſidentibus continentia heſterni laboris. Prorſus nulla in his potest reponi varietas; unde ex laudatiſſimo libro illic reponendum, Ἔσι τάδε τε καὶ ἄλλα, quaſi præſentia eſſent, parataque, modo aperirent ſinum; ut minus mirum ſit in ſacris libris idem uſurpari.

52, 45. Εὕρισκε ταῦτα.] MS. εὑρίσκεται ταῦτα. Sed et deinde, ut pleno numero procedat acceptæ Herodoto vocis repetitio, MS. ἐποίεε δὴ ταῦτα, non τάδε.

53, 5. Ἐξ ὧν ἄλλοι πάντες.] MS. ἐξ ὧν ὅλλοι πάντες. Ne dubita, quin ſit ipsum Herodoti. Iam ſupra ſic reſtituimus. Sed et mox cap. 162. Οὗτος ὠνὴρ. Et 173. Τ' ὠρχαῖον. Et 199. τ' ὠπὸ τούτου· lib. 2. cap. 36. Καὶ ἀριθέων ὅλλοι. Nam et ibi MS. accentu circumflexo utitur, nec novit niſi unum ſpiritum lenem. Quod obiter nunc annotandum cenſui propter illa, quæ acuta huc congerebat in Lexico Æmil. Portus, verba nempe et nihil aliud.

53, 21. Ἔθυε καὶ παρεσκεύαζε ὡς δεξιωσόμενος.] MS. ἔθυσε et δεξόμενος, non illud quod editur auctis ſyllabis. Certe iam habuimus c. 122. δεξάμενοι parentes Cyrum. Item ἐς λειμῶνα, non λειμῶνας. Et ſcriptam lectionem videtur agnoviſſe interpres, recte quidem, quoniam illic prata et arva immenſi ſpatii, ut non contigerit eis per plura ſeparari.

53, 35. Μὴ βουλομένοισι δὲ.] An hoc loco ellipſin amaverit auctor, ita ambiguum est, ut editiones ſine hæſitatione eam ſtatuant. Sed his omnibus contradicens optimus MS. ex iam præmiſſis ſpeciminum exemplis pignoratur ſibi certiorem fidem, quam illæ omnes: unde etiam nunc credas licet Herodotum adiunxiſſe ἐμέο πείθεσθαι. Neque enim id ab facilitate et ſimplicitate Herodoti alienum. Dubitatur etiam? Habes igitur 4, 127. Καὶ γνώσεσθε τότε, εἴτε ὑμῖν μαχησόμεθα περὶ τῶν τάφων, εἴτε καὶ οὐ μαχησόμεθα. Immo rurſus in hoc iterandi vocabuli genere adiuvabimus Herodotum 3, 12.

54, 1. Ἀπέδειξε Ἅπαργον.] MS. ἀπέδεξε

54, 5. Αὐτομόλεον παρὰ τοὺς Πέρσας.] Sententiæ quidem nihil interest, quin hoc pro Herodoteo cedat: adeo multa exempla huius præpoſitionis παρὰ congeſſit Portus, et in iis quoque hunc ipsum locum, ut omnia liquida videantur. Attamen optimus MS. πρὸς τοὺς Πέρσας. Quod reiici non debuit. Peius est, quod in editionibus Stephani contigit 2, 32. ubi editur φάναι ἐλθεῖν πότε παρ' αὐτῶν Νασαμῶνας ἄνδρας, ubi Aldus et Camerarius recte dederant παρ' αὐτὸν, nec aliter legit Valla, et hinc providere melius debuerat Iungermannus.

54, 11. Ἀνέγνωσαν μετεῖναι τὸν Κῦρον.] Nullum est hoc loco momentum Thomæ Magiſtri, quem obſervavit Iungermannus in citando eo mutaſſe nonnihil, nempe ut pro ſecundo verbo ponat με κτεῖναι, unde ipse ſcilicet pro vulgato isto coniicit forte legendum μὴ κτεῖναι. Vere enim ſuaſerant ἀποπέμψαι. Alterum incertum et ignotum est. Sane non debuit vir doctus ita ratiocinari, quoniam ita citat Thomas, ideo veteres codices ita habuiſſe: nec enim innuit iste Thomas, ſe pluribus uno exemplaribus uſum eſſe, et utique ſuffecit illi impenſas fecisſe in unum exemplar: certe veteres codices plures inſpecti quoque erant ab Aldo et Stephano. Et uter ille horum est, Thomas an Iungermannus, cuius in auribus perſonabat clamor filii Crœſi, Lydiaco ſermone uſi, ſed quem Herodotus more veteri Græce exprimens in fine capitis 35. protulit μὴ κτείνε Κροῖσον?

54, 24. Καὶ τὸ πρῆγμα δὴ &c.] Copula ista in principio turbat, ut videtur, derivata ex poſtrema ſyllaba præcedentis verbi γράψαι, ut recte non appareat in optimo MS. et debeat tolli. Sed nec particula δὴ in eodem conſpicitur, et vides his omiſſis integerrimum eſſe ſermonem. Quod ſi tamen aliquid infulcire placet, decentiſſime conveniet in illis ſtatim ſequentibus exhibere, δὶ ἑωῦτοῦ γε ἐπρήχθη, ut est in MS. quum particula tertia vulgo abſit.

54, 30. Εἰ γὰρ δὴ δεῖν.] Recte MS. δέον.

54, 44. Ὀπίσω κατεσράφησαν.] MS. κατεσράφθησαν.

54, 48. Κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας εἶχε παρ' ἑωῦτῷ.] Non videntur hæc ſatis clara, ſi credimus editori Iuliani, cui in hoc loco citatur in notis pag. 213. Herodotus, hoc addito iudicio [non indicans, an in liberali tantum cuſtodia, ſecuritatis ergo, ne avitum regnum repeteret, eum retinuerit, an vero, quod ait Iuſtinus, non tam a ſe victum, quam ut avum, ſingulari in honore ad mortem usque coluerit.] Est ergo politicum hoc arcanum et congruum in procellis Puteolanis fugienti ad vota ex Anthologia Græca. Loca quæ huc adducuntur, ſæpe vidi ab aliis ante ipsum conducta. Hoc miror, ab nullo in hac parte allegari Iſocratem, qui in Euagora pag. 422. ſcribit: Κῦρος δὲ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς ἀπέκτεινεν. Sed notari debet eſſe Græcis et Latinis in promtu figuram extenuationis; quum ea forma dicendi adhibetur, ut minus dicatur, 836
ubi plus in intellectu relinquitur, de qua integrum caput compoſuit in Adverſariis ſuis doctiſſimus Gatakerus 1, 7., et quaſi λιτότητα, quæ ſupponit, quum dicitur nihil mali effecisſe, intelligi plurima bona contuliſſe. De Pſammenito ſcribit auctor 3, 15. Ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο, ἔχων οὐδὲν βίαιον, in quo ſane includitur Cambyſen quoque benignum et liberalem circa eum fuisſe. Iuſtinus ſcribit noluisſe ipsum reverti in Medos; puduit illorum oculos ſubire: ergo præpoſitum fuisſe Hyrcaniæ. Utrumque potest ita esſe, utrumque potest Iuſtinus vel magis Trogus ex probatis ſcriptoribus petiviſſe. Sive ſciverit Herodotus, ſive ignoraverit, nequit a nobis adfirmari; certe totum hoc reticet. Sed quid communius quam adſignari gubernandam provinciam primati viro, quem tamen rex iubet apud ſe manere præſentem? Utique in Iuſtino non dicitur eum in istam provinciam iviſſe. Sed rurſus quid celebratius in Palatiis Regum, quam dierum et fortunæ diverſitas? Utique qui ſcribitur noluisſe reverti in Medos, haberi monſtratur in honore et oblata fuisſe isti hæc ſatrapia.

55, 10. Οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς θεούς.] Fieri nequivit, quin hæc Herodoti capitula aliquid Perſicum attrahentia allicerent eruditiſſimum virum Th. Stanleium, ut in notis ad Æſchyli Perſas debuerit aliquid Herodoteum dicere. Sic quum in hoc loco diſpliceret illi interpretatio Vallæ *ex hominibus ortos*

(quod inſcite circumrodit Portus) intellexit potius *humana forma præditos eſſe.*

55, 11. Δία, Οὐρανίην, Ἀφροδίτην &c.] Videndus, quem dixi, Stanleius p. 762. et 769. Cæterum debet hoc loco pervulgari, quantum mendacium hinc conſuere potuerit Iohannes Clericus in Artis Criticæ p. 11. S. 1. c. XIII. ita ſcribens [Quia apud Græcos, Deorum ſummus Ζεὺς vocabatur, ideo Græcorum Hiſtorici, ubi loquuntur de Numine, quod apud aliam gentem ſummum habebatur, id etiam Δία vocant. Ita Herodotus postquam dixit a Perſis neque ſtatuas, neque templa, neque aras Diis conſecrari, quod non crederent eos ἀνθρωποφυέας, uti Græci, ſubiicit: *Iovi ſolent ſacra facere in altiſſima montium aſcendentes, ambitum omnem cœli Iovem vocantes.* Nemo non crediderit, his lectis, Perſas eodem nomine ſummum Numen appellaſſe, quo Græci utebantur, niſi aliunde notum eſſet Linguam Perſicam nihil habuiſſe commune cum Græca &c.] Quid falſius illa Perſarum ſummi Numinis appellatione? Vel Stanleii notæ id vituperarint. Is enim in poſtrema citatione non modo notat, *Cœlum, ut Herodoto placet, ſub nomine* Διὸς *habuiſſe Perſas*, ſed mox iterum: *Maxime vero Perſis convenit hæc loquendi formula, quos Solem pro ſummo Deo habuiſſe Herodotus lib.* 1. et alii *tradiderunt.* Ita priore loco monuerat Hiſtoricos, Geographos aliosque Deorum Græcorum nomina Diis Perſicis accommodaſſe, et Δία ab Herodoto et Strabone dici, quem Agathia teſte dixerint Βήλ. Stanleius ergo evincit mendacii eum in hac parte, prout omnia ſic conſpurcata ſunt, quæ in istas paginas congeſſit.

55, 15. Θύουσι δὲ Ἡλίῳ καὶ Σελήνῃ καὶ Γῇ καὶ Πυρὶ καὶ Ὕδατι καὶ Ἀνέμοισι.] Niſi inſuper deſit καὶ Ἀστρᾶσι· nam videtur aut ex hoc loco aut ex Perſis certe habuiſſe Epicharmus, quod ex eo interpretabatur Menander hoc diſticho:

Ὁ μὲν Ἐπίχαρμος τοὺς Θεοὺς εἶναι λέγει
Ἀνέμους, Ἥλιον, Γῆν, Ὕδωρ, Πῦρ, Ἀστέρας.

55, 18. Καλέουσι δὲ Ἀσσύριοι τὴν Ἀφροδίτην Μύλιττα.] De hac dixeritne omnia quæ ſciverit Th. Gale, an quæ voluerit, non facile aſſequar. Cæterum ſunt valde exigua de omnibus his tribus, ex Seldeno ſcilicet ac Voſſio. Et Seldenus quidem primum pagina 249. Syntagmatis ſecundi ita ſcripſit: *Vocabant Aſſyrii Mylittam, Arabes Alilat, Perſæ Mitram, ut ſcripſit Herodotus, quem videſis in primo et tertio.* At pag. 253. citat verba Herodoti, et ſibi obiicit eſſe in Herodoto Ἄλιττα: additque, *anne corrupti codices hoc Herodoti, et Alilat ſubſtituendum?* Est ſane magna πολυπραγμοσύνη. Sed quid inde lucri fecit præclarus ille vir, niſi quod ſe oſtenderit intricatum, nec expedire potuiſſe, quantacunque etiam adfuerit peritia Aſiaticarum linguarum. Cur ſic leviter contemnit aut librarios ſcribas Herodoti, aut ipsum Herodotum, ut utique expromi debuerit ſuſpicio prorſus lapſabunda? Nec vero *Mitram* vocat Herodotus, ſed *Mitran:* quam poſteriorem literam non minus illic ſervari debere opinor, quam *a* in prioribus appellationibus, utpote in lingua Perſica perinde finalem literam utique in hac voce, ac apud Aſſyrios et Arabas litera *a.* Sic enim prorſus ſtatuo hic agendum, ut Herodotea Μίτραν, nihil habuerit commune cum virili appellatione quam creduntur Soli attribuiſſe ſub nomine et titulo Μίθρας, ut in plerisque locis ſcribi video, nec ego tergiverſor. Attamen id adeo mirum apparuit interpreti, immo omnibus, qui citaverunt et Latinam interpretationem addiderunt (et quis non ita fecit?) ut in Latinis dixerint *Mylittam* et *Alittam;* quod quidem interpres facit eodem iure, quo lib. 4. cap. 59. Scythicos Deos,
837 omnes ab Herodoto poſitos in nominativo, in Latinis noluit videri niſi in quarto caſu. Id quod pergit facere etiam lib. 2. c. 199., ubi Græca ſunt Ἐπικαλέω τοι τὴν Θεὸν Μύλιττα, et Μύλιττα δὲ καλέουσι τὴν Ἀφροδίτην Ἀσσύριοι. Nihilominus etſi liquida ſit mentio τῆς Ἀφροδίτης, Cl. Sponius *dans les recherches Curieuſes d'Antiquité* num. 28. non veretur producere epiſtolam amici, in qua ſcribitur *avec celuy de la Iunon des Aſſyriens appellée Melitta*, et alteram eiusdem, in qua repetitur, *que les Aſſyriens repreſentoient leur Iunon appellée Melitta.* Quis id illi aperuit? Id igitur pro abſurdo reiiciendum. Maior moleſtia in eo, quod Nicol. Damaſcenus in Excerptis Peireſc. pag. 429. ſcribit: Καὶ ἐπώμοσε τόντε Βῆλον καὶ τὴν Μόλιν· οὕτως γὰρ τὴν Ἀφροδίτην καλοῦσι Βαβυλώνιοι, ubi Cl. Henr. Valeſius non deſiit diverſitatis ſpectandæ cauſa Herodoteam appellationem adducere: utinam adieciſſet potuiſſe Babylonios aliquam differentiam in hac appellatione habere ab reliquis Aſſyriis, de quibus agebat Herodotus! Nam Herodoti lectionem tot pignoribus fundatam tentare non fert animus; quodcunque etiam ſpecioſum et probabile poſſet videri alicui, ut fateri iam ſuſtinuit Seldenus in Alitta. Quod tanto ſtabilius in me est, quia ſpeciem novam vel anſam conatur præbere auctor funeris Helleniſticæ linguæ, dum probans ſcriptores ſæpe accommodare ſuo ſermoni, quo utuntur, nomina peregrina, inter alia ſcribit p. 383. [Sic Nicolao Damaſceno Μόλις pro Μολδ.] Ubi retinet biſyllabum, quod cur prætuleris Herodoteo triſyllabo, niſi quod vox illa terminet in conſonantem, quam didicit et ipse et alii ex idoli Βὴλ ſimilitudine terminaviſſe istos populos? Sic certe quis velit quoque Arabicam Ἄλιτ, valde congruam idolo Allatt, quod habuerunt Arabes notante Cl. Pokockio ad Abulfaraium, et in ſcriptura vicinam urbi Ailat, quæ ab Hieronymo ſcribitur in extremis finibus Palæſtinæ, iuncta meridianæ ſolitudini et mari Rubro. Interim non debet hic omitti, quod notatur ab Caſaubono et Freinshemio; ab illo quidem ad Strabonem pag. 255. [*Quod Soli ſacrificent, et Herodotus ait aliique multi: quod ſolem vocent Mithram, diſſentit ille, qui ſic Venerem a Perſis vocari ſcribit: niſi* Μίτρην *et* Μίθρην *differre putet*] ab hoc in Indice Curtii in voce MITHREN [*Herodotus* 1, 131. *aſſerit* Μίτραν *apud Perſas cenſeri Venerem. Niſi ex Theologia Phyſicorum idem Sol atque Venus est: cauſa et fons generationis.*] Sciat quisque hæc licet; nihil inde frugiſerum aut Herodoto aut lectori eius. Quibus omnibus annectenda ſunt eiusdem Seldeni verba in notis ad Marmora Arondelliana, ut pateat, quantopere magnificus ille vir ſua mutaverit ſcribens illic pag. 124. *Iis vero Uraniam hanc* Μύλιττα, *ſeu* Μύλητα *dictam esſe teſtes ſunt Herodotus in Clio et Heſychius.* Μύλιττα *autem* Γενέτειραν, *ſeu Genetricem denotat Syris, ut* Ἄλιττα *pro eodem numine Arabibus etiam, apud Herodotum loco citato, uſurpatum.*

55, 24. Τῶνδε ὡς ἑκάστῳ θύειν θέλει.] Præcedentia narrantur omnia in plurali, ut neſciam an Herodoteæ lenitatis ſit tranſire tam leviter in ſingularem, quum videatur plene dediſſe Τῶνδε ὥς τις ἑκάστῳ θύειν θέλει. An excidit ἕκαστος ex ſimilitudine literarum?

55, 26. Τὴν τιάραν.] Citant hunc locum varii, ſicut omnes legerunt, inter alios bona fide Caſaubonus ad Strabonem p. 255. Briſonius de regno Perſar. lib. 11. pag. 174., quem ita citaviſſe mirari non licet, quum liber iste plenus regii ſplendoris in gerenda τιάρᾳ ὀρθῇ Græculis plurimum, et nominatim apud Suidam Philarcho, iactata, mentem implevisſet hoc genere. Prior potuit aliquanto diffidentior huc accedere, quum procul dubio ſciverit et meminerit exſtare etiam 7, 61. Τιάρας καλεομένους πίλους ἀπαγέας, ubi maſculina ratio tantum momenti habet, quantum fœminea. Iam vero Muſas omnes teſtor, in pervetuſto illo Mediceo exemplari legi τὸν τιάραν, ut divinum Virgilium iuſta Herodoti admiratio et imitatio compulerit dicere *ſacerque tiaras*, deſtituente illic Servium tota eruditione, quod propterea genus opportune pluribus exemplis confirmabat ad Prudentii Apotheoſin v. 145. Nic. Heinſius in isto loco Prudentii unum modo reperiens Puteaneum codicem ſervare, quod a manu auctoris venit, corruptis reliquis, quod idem certe in Herodoto nunc etiam perſpicue appareret. Neque enim Portus in Lexico aliter ſe gerit, quam ut lector dicat eum νοσῆσαι φρένας. Quam erudite in Heſychio coniectavit Guyetus, Ἡρόδοτος δὲ ἐν ἀ ἀρσενικῶς; Quid peti potest amplius?

55, 30. Ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι Πέρσῃσι καὶ αὐτὸς γίνεται.] Apparet igitur, unde hunc ſenſum exceperit Seneca, plane Latinus in hac parte interpres Herodoti, lib. 6. de Beneficiis cap. 19. *Primum cum cogitavit Princeps Gallis omnibus prodeſſe, et mihi cogitavit prodeſſe; eram enim Gallus, et me etiam, ſi non mea, publica tamen nota comprehendit.*

55, 32. Ὑποσπάσας πολὺν.] Non contigit mihi videre ullam editionem, quæ non ita haberet. Prout Aldus 838
incepit, excepere Camerarius, Stephanus, Fridericus, Iungermannus, Galeus. Et nemo tamen controverſiam refert interpretationi Vallæ; immo illam fovent ac retinent, adeo quidem, ut Portus hoc verbum ne quidem dignatus fuerit in Lexico tangere, ingrata auſteritate, aut magis abſurda, quoniam Græco ὑποσπάσας non reſpondit Latinum *ſubſternens*, ſed contra *ſubtrahens.* Agnoſce igitur in publica negligentia curam eius, a quo optimum Mediceæ Bibliothecæ exemplar conſcriptum est, unde produco emendatisſime ὑποπάσας. Hoc habebat ſub oculis Valla interpretans. Etſi enim ſit nunc velut abolitum ex memoria, ſedet tamen ac viget in tam conſpicuo monumento, cui etiam

iam aliqua appropinquat illud Ariſtophanis in Ἱππεῦσι 99. Πάντα ταυτὶ καταπάσω Βουλευμάτων. Et fragmentum comœdiæ antiquæ apud Grotium pag. 917. Ἀψινθίῳ κατέπασας Ἀττικὸν μέλι. Contrarium quid deſcribit Palæphatus de Glauco Minois. ὃς ἰδὼν δράκοντα ἑτέρῳ δράκοντι πόαν ἐπιθέντα τεθνεῶτι, καὶ ἀναςήσαντα αὐτόν. Sed compoſitum καταπάσαι notum est. De noſtro ὑποπάσαι quam pueriliter, quam ultra fidem imperite ſcripserit H. Stephanus, refert ut hic cognoſcas [Τποπάσσω, ſubinſpergo. Unde ὑπόπασον ſubinſperſum. Ex Plut. affertur pro alia etiam ſignific. verum ex loco qui ſuſpectus est.] Neque hæc ille poſuit loco iuſto et ſolenni inter compoſita ab verbo πάσσω post istud Συμπάσσω, ſed relegavit ex patria, et ſepoſuit in indice. Nullum dubium est, quin ſicut 4, 172. potuit dicere ἐμπάσσοντες γάλα, ita nunc dixerit ὑποπάσας ποίην.

55, 46. Λεπτὰ τῶν προβάτων.] Plane id ipsum, quod exprimitur in fragmento Menandri, quod ſuperest ex comœdia Μέθη.

Εἶτ' οὐκ ἀτοπώτατα πράττομεν καὶ θύομεν,
Ὅπου γε τοῖς Θεοῖς μὲν ἡγορασμένον
Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα.

Sed de isto pecore ſic iterum Herodotus 8, 137. Ὁ μὲν ἵππους νέμων, ὁ δὲ βοῦς, ὁ δὲ νεώτατος αὐτέων Περδίκκης τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων.

55, 48. Καὶ οὐ καλοῖσι.] MS. καλέσι. Et quamvis exemplum aliud vocis huius non exſtat, certe annotatum non est, non audeo tamen reiicere, et vel Græciam hac quotidianæ vocis nova declinatione, vel Herodotum manus ſuæ veritate reparata fraudare, præſertim quum adverſus barbaram contumaciam, ut ſpero, evicerim ac Arriano reſtituerim πρανὸς et πρανῆς· Sic εὐρύχωρος et εὐρυχωρὴς, ἀέννaος et ἀενναὴς, et quod adhuc ignotum ſequetur infra ὑγιηρὸς et ὑγιηρής. Sed hactenus; et vide an non ſit καὶ οὐκ ἀλέσι; ut 5, 184. ἀλέσι μὲν γάρ σφι ἐσι Ἄτλαντες οὔνομα.

56, 1. Πεινῶντας παύεσθαι.] Annotavit hunc locum Cl. Gatakerus in Adverſariis Miſc. lib. 2. c. 6., quem parum rite ceperit Valla, vertens *Græcos paſtos iam demum non eſurire amplius*, quum contrarium huic plane voluerint illi, *Græcos ubi edere deſierint, adhuc eſurire.*

56, 7. Μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι.] Fuit hic inſtar loci communis, qui placuit valde Græculis, ut ubique tranſcriptus exſtaret; prout apparet ex ſcholiis ad Ariſtophanis Ἱππέας v. 91., unde propagatus fuit bis in Suidæ Lexicon, tum in v. Οἶνον πιεῖν, tum alibi. Sed præclare hinc patet, quam isti tranſcriptores Herodoto abuſi fuerint, contra quam decebat, et bene de hoc loco meritus fuit Stephanus in Prolegomenis.

Ibid. Τὰ σπουδαιότατα.] Prout creditur ſcripſiſſe etiam 2, 87. Τὴν μὲν σπουδαιοτάτην αὐτέων. Idque nihil moror. Sed hoc loco purus ille MS. τὰ σπουδαιέςατα. Agnoſcis eiusdem genii delicias, quaſi quæ Herodoto nunc magis fuiſſent obverſatæ ac placitæ, etſi hanc uſurparit iam ſupra c. 8., ut annotavit Portus, Τῷ Γύγῃ τὰ σπουδαιέτερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο. Quibus annecti debet ſuperlativum, quod ſequitur c. 196. ἀμορφεςάτην, ut plane etiam legitur in MS. Mediceo. Hæc enim duo adiectiva ſunt, quæ hanc terminationem Græciæ conſiderans Euſtathius ad Β Ὀδυσσείας etiam coniungit, notans ἀμορφέςατος γυνὴ παρ' Ἡροδότῳ ἐν ἀκριβεςέροις ἀντιγράφοις, in quorum idcirco numerum vel præcipue mitti meretur codex ille, cuius divina munera cum maxime publico, cui propterea nefas est obſtrepere.

56, 38. Αἰγυπτίους θώρακας.] MS. θώρηκας.

56, 41. Κουρίδιους γυναῖκας.] Sicut in libro 5. c. 18. dicit auctor γυναῖκας κουριδίας, ita nunc quoque ſcripſit κουριδίας, prout exſtat in MS. Mediceo, cui fides ista nequit negari. Plane ſic inſcriptio Attica apud Sponium Itiner. II. p. 349. Μνῆμ' ἀλόχῳ Φιλίῃ θήκατο κουριδίῃ, quam conſtructionem heroës illi petunt ab primævo auctore Homero.

57, 6. Μηδεμίην ἔσην ἀηδῆ.] Quum ſicut hoc loco ſubſtantivum, ita 3, 41. verbum ἀσηθείη Herodotus adhibeat, ita agunt Stephanus et Portus, ut hic in Lexico Ionico nihil voluerit agnoſcere præter poſtremum, Stephanus in Recenſione vocum Herodoti hæreat totus in illo ſubſtantivo, velut faſtidio fatuo abalienati, forſan quod Portus non haberet, quo coërceret Stephanum, qui ſuſtinebat illic proiicere, *ubi videri poſſit neceſſe minime fuiſſe addere* ἀηδῆ, quum tamen ſæpe loquutionibus addita percipiamus vocabula, quæ neceſſe non fuerat. Sed in Stephano ut agnoſcas aliquid velut ex oraculo præceptum, facit fidelisſimus codex ex Italia, unde prorſus abest istud adiectivum, nec ulla fuit cauſa ut pro Herodoteo haberetur aut ulterius habeatur. Inſuper idem MS. μηδεμίαν, non μηδεμίην, prout etiam paulo ante auxi vocabulo τοῦτο οὕτω ποιέεται, ubi vulgo media vox non agnoſcitur, niſi Stephano ad marginem, quum ſit vera auctoris noſtri.

57, 12. Μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων.] Habet igitur hæc lex hunc unum caſum, ut caverit, ne ob unum delictum extrema pœna puniretur homo, ſed tantum ob plura, et ut tunc tantum, ſi pateret crimina maiora eſſe, quam erant miniſteria vel obſequia olim ab eo præſtita, liceat iræ indulgere. Quid igitur est, quod ex his verbis Herodoti colligit Deſid. Heraldus lib. 1. Adverſar. cap. 9. obſervasse Perſas, ut hominem lege multandum, ſi plura bene feciſſet antea, quam male postea, vel contra, ſuffragiis omnibus liberarent? De pluribus antea benefactis nihil habet Herodotus; ut totum id ſit alienum. Adducit et hunc locum Briſſonius lib. 1. regni Perſar. p. 87. ſane imperfecte, ſcribens: *At nec ob unum aliquod admiſſum in reos nocentesve facinoris convictos; animadverti moris erat: ſed ita demum, ſi comparatis eorum inter ſe bene vel male factis, mala prævalere præponderareque liqueret.* Cæterum hæc lex quidem fuit, ſed quando obſervata? quot exemplis ab hiſtoria narratis ea conculcata fuit?

57, 15. Πατέρα ἢ μητέρα.] MS. πάτερα οὐδὲ μητ. Quod valde probo, ut per æquales gradus ad utrumque parentem procedat amor ac reverentia filii, non alter alteri adhæreat.

57, 19. Εἰκὸς εἶναι.] Habes ergo primum exemplum 839
veriſimæ mutationis ex optimo MS. unde edidi οἰκὸς, quod ſupra notavi aliquoties in Herodoto corruptum legi.

Ibidem. Τόν γε ἀληθῶς τοκέα.] Unde hoc? et certe ab cumulo Porti citationum vocis ἀληθέως hic locus exulat. Immerito prorſus. Nam plane MS. ἀληθέως, idque toties in Herodoto, ut fere ſit aſſiduum.

57, 20. Ἄσσα δέ σφι ποιεῖν οὐκ ἔξεσι.] Præclara veteris Herodotei calami reſtitutio, quam expulerat ſatis ſubdole explicatio eius ὁκόσα, quod quum modo antecesſerit, credibile est non placuisse auctori, cui ἄσσα etiam grata fuerunt cap. 179., ſcilicet ex Homero repetitione facta; ut mirer pigrari voluisse Stephanum, quum verum haberet in manibus. Sic quoque mox recepi οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, prout legitur in MS. non, ut prodit Stephanus, περιορέουσι, quum quod vulgo ſuppoſitum legitur, ita vagum ſit et infinitum, ut terminum ignoret; quod est ridiculum.

57, 35. Σέβονται ποταμοὺς τῶν πάντων μάλιςα.] Intrepide igitur et Valla, verum aſtute: *ſed flumina inter omnia religioſisſime colunt.* Neque enim τῶν πάντων μάλιςα notat *inter omnia*, idque ipse optime noverat, qui lib. 2. cap. 37. θεοσεβέες δὲ περισσῶς ἐόντες μάλιςα πάντων ἀνθρώπων interpretatur *in Deos ſupra modum ſupraque omnes homines religioſi ſunt.* Ubi quum Herodotus præbuerit vocem quam adiectam velit voci πάντων, nimirum ἀνθρώπων, cur Valla nunc recuſat ſubintelligere, ſed πάντων vult habere pro neutro? Ineptit Valla: ſed bonus vir penetrare nequivit, quid noxæ ſubesſet. Scito igitur duas illas voces τῶν πάντων abesse ab MS. quæ fidelisſima est admonitio.

57, 37. Ἡμέας δὲ οὐ.] Satis ruſtice et abrupte, quod non est Herodoti. Itaque Mediceus MS. ἡμέας μέντοι οὐ. Quod ſatis politum et ad genium auctoris: ut cap. 58. Ἀποσχισθὲν μέν τοι ἀπὸ τοῦ Πελασγικοῦ. Cap. 120. Ὅμως μέν γε τοι συμβουλεύσατέ μοι. Et mox ſequitur.

57, 39. Τελευτῶσι ἐς τωὐτὸ γράμμα.] Id non ſuſtinuit admittere ſimpliciter maximus Scaliger, ideoque obducebat quædam nomina aliam ſortem habentia: ſed repellere ea doctisſimus Stanleius ad Æſchylum pag. 756. conatus est.

57, 48. Πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος — ἑλκυσθῇ.] Quaſi facta foret hæc periodus ad tutelam loci, quem tractavi in numeris 33, 49. Alio tamen modo in hac agi oportet exigente optimo codice, etiam Valla, quum verterit *trabatur*, transeunte in aliud Græco tempus. Sed eius vim apertius probat codex MS. dum pariter oſtendit verbum in fine truncatum esſe, infinitivum uſurpans ἑλκυσθῆναι. Ea est æque frequens Herodoti phraſis, ſed iam ulterius indicat tractum esſe.

58, 29. Κύρου δεηθέντος δι' ἀγγέλου.] Hærent hæc inter ipsum auctorem et interpretem, qui uno legato non ſatis honoratus reddidit *per legatos*; quam licentiam oportebat reprehendi, niſi is procul dubio ab exemplari antiquo invitatus fuisſet ad hanc ſententiam,

quum huc quoque vergat fidelitas Medicei codicis, quam probare debui.

58, 34. Ἴωνες δὲ ὡς ἤκουσαν τούτων, ἀνενειχθέντες ἐς τὰς πόλιας, τείχεά τε περιεβάλλοντο.] Sic accurate iam distinxit ipse Aldus, ut ista media sic fluitarent inter antecedens et consequens. Neque sane scio, de quibus Ionibus loquatur, utrum de legatis, an vero de magna multitudine quadam, quæ huc excucurrerit ac novum Lydiæ regem spectatum iverit: nam quæ mox prædicat de urbium mœnibus firmatis, certe id non pertinet ad legatos, sed ad populum Ionicum. Insuper quum non differte numerum legatorum ab Ionibus missorum expediat Herodotus, sed tantum dixerit Ionas atque Æolenses misisse ἀγγέλους παρὰ Κύρον, æque potuerunt unum singuli misisse quam plures. Sed hoc mitto. Potius videndum, an Græcismus patiatur Ἴωνες ἀνενειχθέντες pro *reversi*. Agnoscit hunc unum locum Portus. Sed nec de Æolensibus tale quid dicit, qui tamen etiam reversi sunt. Totum est hiulcum ac male diffisum, et tanto maioris pretii, ac longe magis mihi arridet, quod exstat in unico illo MS. Ὡς ἤκουσαν τούτων ἀνενειχθέντων ἐς τὰς πόλιας. Id vere Herodoteum, et sic participio isti vera sedes redditur ubique usurpato de ipsis rumoribus aut responsis, quæ renunciantur. Sic cap. 158. Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ Κυμαῖοι. Quæ totidem apicibus repetit cap. 160. Sic lib. 2. cap. 121. Ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἐς τὸν βασιλέα ἀνενείχθη. Lib. 5. c. 89. Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι. Lib. 7. c. 169. Ταῦτα οἱ Κρῆτες ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν.

58, 42. Τοῦ μὲν οὐρανοῦ καὶ τῶν οὐρέων.] Sunt eadem, per quæ Daram Parthicam celebrat Iustinus 41, 5. *Cuius loci ea conditio est, ut neque munitius quidquam esse, neque amœnius possit. Ita enim et præruptis montibus undique cingitur, ut tutela loci nullis defensoribus egeat, et soli circumiacentis tanta ubertas est, ut propriis opibus expleatur.* Alioqui tanta vicinia est vocum ὠρέων, οὐρέων et οὐρέων, ut posset supponi confusio. Pro vulgato autem οὐρέων legitur cap. 172. οὔρων, et οὔρεα quidem pro ὄρεα notavit ex Ionismo Salmasius ad consecrat. Regillæ pag. 36. Sed specimen Herodoteum in ὄρος, ὁ, est sub numeris 28, 40.

58, 45. Τὠὔτὸ ἐποιέετο Ἰωνίῃ.] Scilicet quia inceperat per imperfectum ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι, in eo debuit progredi, quum longe alterius generis sit prior pronunciatio, quam hæc, quæ amplificat præcedentia, et monstrat, unde illa noscí queant, et in quo consistat illarum urbium beatitudo. Itaque suavissimum est, quod legitur in optimo MS. τὠὔτὸ ποιέει τῇ Ἰωνίῃ. Sic patet, unde venerit istud grande ἐποιέετο. Neque enim hic imperfectum tolerari potest. Dent veniam tot lectores.

59, 1. Ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ.] MS. ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τε καὶ, sic quam præclare sermo respondet antecedentibus ψυχροῦ τε καὶ ὑγροῦ. Sed et deinde τέσσερας. Sic etiam seq. pag. τέσσερες. Unde etiam 1, 166. feci τεσσεράκοντα, etsi non notarim ex MS.

59, 8. Αἴδε ἐν τῇ Λυδίῃ· Ἔφεσος.] Id probare annixus fuit Vir doctissimus I. Rutgersius, unde hinc inchoavit caput primum libri secundi Variarum Lectionum.

59, 19. Ὅρκια ποιησάμενοι.] Magna oblivio præcedentium. Itaque quum sic male conspirent alii, unus ille optimus et continentior MS. reservat Ὅρκιον quod omnino vindicandum et reducendum in sedem suam est. Nam et sic paulo ante dixit Πρὸς τούτους ὅρκιον Κῦρος ἐποιήσατο. Infra rursus cap. 169. Μιλήσιοι δὲ αὐτῷ Κύρῳ ὅρκιον ποιησάμενοι. Paulo ante etiam ex MS. edidi σφίσι δὲ ὁμοφωνέουσι, ubi vulgo, σφὶ δὲ, de quo confer annotata sub numeris 11, 16.

59, 34. Ἐπί τε σφέων αὐτέων.] Primo MS. ἐπὶ σφέων sine copula. Cæterum locus est conclamatus per speciosam medicinam Henr. Stephani, qui tam leniter videtur abstersisse totam molestiam, ut omnes posteri gratias illi agant, quum interim universam Herodoti mentem hinc expulerit. Nam Aldus et Camerarius ediderunt ἐπεί τε σφέων αὐτέων τοὔνομα· unde quum Stephanus refinxit ἐπί τε, sane molliter, creditur Herodotus, nihil aliud nisi indicare fanum quoque de suo nomine construxisse eos Panionium, (et meminerat Stephanus locutionis ἐπὶ σφέων οὔνομα θέσθαι) aucta in immensum Latina interpretatione per voces Græcis ignotas et falsas, tanquam Panioniis nomen sibi indiderint. At longe alia nunc gloriatur Herodotus de his Ionibus, nempe ausos fuisse spernere reliqua et in suis rebus lætos egisse, quod beneficentia suavissima mihi significatum ab optimo MS. nunc communico cum omnibus, dum legit differte καὶ ἱρὸν ἱδρύσαντο ἐπὶ σφέων αὐτέων, τῷ οὔνομα ἔθεντο *et fanum construxerunt sibi peculiare*, (aut *separatim suis opibus*) *cui nomen dederunt Panionio*. Sic cap. 149. Ἄγεσκον ὁρτὴν, τῇ ἔθεντο τοὔνομα Πανιώνια.

59, 42. Τριοπικὸν ἱρὸν.] Sic scripsit, quum tamen mox sequatur Τριοπίου Ἀπόλλωνος. Ita accuratus fuit Herodotus in distinguendo ethnico derivato ab possessivo, quod proinde ex eodem facit quoque Stephanus de Urbibus in v. Τριόπιον. Facit etiam studiose et laudabiliter Salmasius ad consecrationem Regillæ p. 58., etsi inscriptio ista nonnisi gentile agnoscat. Fecit quoque Io. Fridericus. Non facit Valla interpretans *Triopium sacrum*, non Stephanus *Triopium templum*, non Marshamus in Chronicis Herodotum citans et sequens Stephanum pag. 341., ut reddat *ad Templum Triopium*; et potest fieri, ut bene adsciverit Stephanus vocem *templum*. Sed quid frequentius apud antiquos occurrit, quam sermo de communione sacrorum (ut loquitur Holstenius ad Stephanum in v. Ἀκυφας, ubi Dorica in Græcia et altera Dorica in Asia confundi apparet, quod vitare debuerat editor) et societate, unde alios arceant, alios ad eam admittant? Nec sacri celebratio intelligitur absque templo, quod hic adfuisse etiam clarissime patet ex sequentibus, et simile est in cap. 171. Cæterum ad illustrationem huius antiqui moris de tripodum in locis sacris dedicatione utitur hoc loco Casaubonus ad Suetonium in Augusto c. 52.

60, 21. Καὶ Δύμῃ.] Sic edidi, non Δρίμῃ, obtemperans Casaubono rite monenti ad Strabonem p. 167., quum iam anteivisset recte Valla interpretando: a quo cur discesserit Io. Fridericus, et pag. 239. ediderit *Postea Drima et Tritaenses* viderit. Certe nulla potest oriri suspicio urbem istam ita quoque fuisse appellatam, quippe quod in larga sua ἐκφράσει annotavisset Stephanus Seguierianus.

60, 25. Ὡς γε τοι μᾶλλον.] Est hoc dissolutum, ut nihil proprie afferat, quum debeat id facere, prout declarat codex MS. ὥς γε τι μᾶλλον. Sic de præsenti; mox sequitur de præterito, et utrobique debet adesse τι, non τοι.

60, 30. Μινύαι δὲ Ὀρχομενίοισι ἀναμεμίχαται.] Ut alii in suis, ita ipse reperi in codice Florentino. Inde negat Grentemesnilius emergere commodum sensum, nisi legat Ὀρχομένιοι, ut referatur ἀναμεμίχαται ad Ionas. Explicat se paulo obscurius. Si enim vult ἀναμεμίχαται bis poni eodem, et innuere tum Minyas Orchomenios mixtos fuisse Ionibus, tum Cadmeos, Dryopas, et Phocenses mixtos fuisse iisdem Ionibus, debuit cogitare tunc solere fieri aliam seriem verborum, ut cap. 163. Ἐδίδου σφι χρήματα τεῖχος περιβαλέσθαι τὴν πόλιν· ἐδίδου δὲ ἀφειδέως· 2, 35. Οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἑόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι &c. Itidem alii. Cæterum sic agit Herodotus, quasi Minyæ fuerint tam pauci, ut pro numero populi in Ioniam traiecti nequirent haberi, nec in illa expeditione Minyæ singulatim fuerint nominati: sed Orchomenii legantur fuisse nomen iusti populi, et hinc nominati lib. 8. in transitu Xerxis, quibus tamen constet fuisse intermixtos Minyas, ut fuerunt illi Argonautarum posteri etiam ex Lemno erratici, de quibus agit lib. 4. Certe Minyas nec Scylax nominat, et Ὀρχόμενον Μινύειν Græcis poëtis celebratissimum habemus, quod istam videtur habere originem. Huc pertinent quæ in Hellene collegit Cl. Erasmus Vindingius, et iam ante notavit Casaubonus ad Strabonem pag. 178.

60, 31. Φωκέες ἀποδάσμιοι.] Hoc adiectivum est, in quo Saturnalia lusisse viros doctos dicas, si cogitando recenseas, ut Valla pigratus fuerit interpretari Latine, Stephanus id notaverit, nec quidquam suum addiderit: in Thesauro reddiderit *Portionalem*, non tamen citans hunc locum: Æmil. Portus riserit tacentem Stephanum, et illud *portionalis* noluerit agnoscere nisi in Scapula, mox ἀποδάσμιος illi visus fuerit ὁ τὸν δασμόν τινι ἀποφέρων, vel ὁ ἀποδεδασμένος, quæ omnia imitatus fuerit Io. Fridericus, sed denique ambo desponderint. Maxime vero et penitus desperaverit Grentemesnilius, in hæc verba prolapsus [Phocenses Herodotus Ἀποδασμίους vocat, *Apodasmios*, qua de causa dubium, et difficile est dicere, quomodo intelligenda sit ea vox. Vide locum] Galeus suppleverit notationem Stephani clam immittendo *vectigales*. At hos quum vult innuere auctor, dicit δασμοφόρους, ut 3, 96. Sane participium ἀποδασάμενος usurpatur quoque ab Herodoto 2, 103. Etiam memini legisse ἀπόδασμον de turba hominum ex patriis regionibus excitorum in alium locum translata et ibi collocata, quod iam valde propinquum est. Quin etiam Phocenses certe sunt, quorum partibus contigit dividi ac separari, ut Delphos ipsos ab vicinis. Cæterum ista literis vicina sunt, seiuncta vero ab proprietate significationis, quam pono in tributo. Quippe semper existimavi de-

designari partem Phocidos, cuius incolæ ob rupes et aspera terrarum nihil poterant conferre, ut illorum vita esset inops, et idcirco libenter potuerint ex natali solo digredi, quod hi fecerunt. Nota est ex Pausania ἡ ἀσθένειά τε ἡ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἡ τῶν χρημάτων ἔνδεια, nota in aliis σπάνις ὕδατος θέρους ὥρα, ut non nisi ab quatuor, alibi ab tribus stadiis aquam petere posserit, aliam partem ψυχρὸν καὶ ἀνεμώδη, etiam Λεδοντίους ὑπὸ ἀσθενείας ἐκλιπόντας τὴν πόλιν. Horum partem opinor innui ab Herodoto, quam nullæ patriæ illecebræ deterrebant ab Ioniæ celebratæ deliciis sectandis abstinere: Herodotus autem compositis suam quandam sententiam sæpe tribuit.

60, 45. Αὐτοῖσι συνοίκεον.] Prout iam cap. 37. quæstus fuit Crœsi filius, κείῳ δὲ ἐκείνη δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν· Sed masculinum istud hoc loco intolerabile est, quod et vidit Valla, qui nimis longo circuitu dicit, *simul orbas ad concubitum violenter rapuisset*: quod non dicit Herodotus. Attamen scribe αὐτῇσι συνοίκεον, ut clare exstat in egregio MS.

61, 8. Τῆς Μυκάλης χῶρος ἱρὸς πρὸς ἄρκτον τετ.] Hinc ita doctrinam publicam condecorat et illustrat Ezech. Spanhemius ad Callimachum pag. 596. [Sic Panionia primum celebrata in *sacro luco* prope Mycalen iuxta Herodotum lib. 1. cap. CXLVIII.] An non oportuit illum alios reliquis hominibus habuisse oculos? In Græcis certe lucus ille nullus exstat. Debuit ergo hanc partem Herodoti Latine legisse, ut pro *loco* syllabizaret *luco*. An non egregium? Non enim potest esse dubium, quum illic agat de lucis. Nam ἱερὸς χῶρος potest esse admodum varius, et quidem extra lucum. Idem tamen in iisdem commentis pag. 404. aliter et rectius egit, sed male scribens [Hinc iuxta Herodotum l. 1. c. CXLVIII. Ποσειδεῶνι Ἑλικονίῳ *Neptuno Heliconio* sacer ille ad Mycalen locus Panionium dictus, ubi nempe solemnis Ionum panegyris et Neptuni cultus, eo nempe delatus ex hac *Helice*] Quasi hanc antegressam scriptionem voluisset emendare per posteriorem. Certe non fuit bonæ memoriæ.

61, 14. Οὔ τι μόναι αἱ Ἰώνων] Ubi Ionismus? at eum clare effert optimus MS. μοῦναι. Et ab hoc quidem nævo nulli sunt immunes. Sed cap. 188. habet Aldus et Camerar. τοῦ μούνου πίνει, ubi Stephanus corrupit tertiam vocem in μόνου, idque retinent posteriores, usque ad hanc ipsam; quis credat? quantum ludunt? Mox idem diducte ἐς τὸ αὐτὸ γράμμα τελευτῶσι, non ἐς ταὐτὸ γράμμα τελευτῶσαι, ubi etiam in præcedentibus confirmavit, quod Stephanus ad marginem
842 ponebat Ἑλλήνων πάντων, ut omnia nunc sint complanata.

61, 20. Τῆνος.] Vicinæ prorsus appellationes sunt Temnus, quæ hæc urbs est, Tenus et Telus, insulæ, etiam Teus, ex 2, 178., ut non debuerint confundi, et omnes in historiam huius auctoris conveniunt. Itaque Holstenius ad Stephanum pronunciat male sic edi in Herodoto. At tamen nec Mediceus nec alii MSS. quidquam mutant, licet Temnus Τῆμνος satis constanti appellatione signetur et nota sit omnibus tum per historias, et Geographos, tum per nummos veteres. Itaque reliqui vocabulum istud certiori probationi et Holstenio, ut ipse corrigeret, measque manus abstinui, qui scio, quod et ipse cogitare debebat, lemniscos ab Latinis disci, qui sint ab λημνίσκος, et πίπλημι pro πίμπλημι, et λαμφθῆναι, etiam occurrere nunc Πάπρημις, nunc Πάμπρημις, Παπρίημις 2, 71.

61, 22. Πόλιες ἀρχαῖαι.] MS. πόλιες αἱ ἀρχαῖαι, medio interposita particula, quam et Ioniæ urbibus apposuit: et similiter statim δυώδεκα αἱ ἐν τῇ ἠπείρῳ, ubi vulgo ignorant articulum αἱ.

61, 38. Αἱ ἠπειρώτιδες Αἰολίδες πόλιες.] Quum in editione anni 1592. male cessisset Stephano, ac operæ typographicæ notam Stephani, qua in margine apponi volebat γρ. Αἰολίδες πόλιες, adnexuissent verbis antecedentibus αἱ ἕνδεκα πόλιες, Iungermannus defectus copia codicum MSS. huic vitio mederi nequivit, et eodem pede progredi editionem suam passus est, eo faciliore venia dignus, quod ne in Anglica quidem id corrigere conatus fuerit Th. Gale, quum supponam ex eis codicibus, quos ille ad manum habuit, certe id potuisse caveri. Nunc igitur moneo mentem Stephani eam fuisse, ut testaretur in MSS. legi ἠπειρώτιδες Αἰολίδες πόλιες. Ex quibus censeo vocem Αἰολίδες omnino esse Herodoteam, idque fide optimi codicis, et debere eam conspici hoc in loco, ubi hæc editio eam censa est.

61, 42. Ἀρίσβαν ἠνδραπόδισαν.] Bene improbavit periodi huius versionem ab Valla datam Erasmus Vindingius in Hellene de Lesbiis, et sic correxit: *Sextam in Lesbo civitatem everterunt Methymnæi, civesque in servitutem abstraxerunt, cum tamen ipsorum consanguinei essent.*

62, 13. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] Edidi ex MS. ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει.

62, 18. Πόλιν συναμωρέειν.] Ioach. Camerarius hanc vocem ita scriptam probat, exponitque vastare, perdere: cui subnotavit H. Stephanus scribi etiam σιναμωρέειν. Portus postquam verbo σιναμωρεῖν dedisset suam stationem, mox locat Συνάμορος vel συνάμωρος, ubi alios agnoscit per ι et ο scribendum censere, ita ut mox redeat ad prius συναμωρέειν, etiam ibi notans esse, qui σιναμωρεῖν per ι scribendum putent. Sed est purum putum vitium primo scribarum, mox typothetarum. MS. optimus ad nos transmittit clare σινάμορέειν non modo per ι, sed et per μικρὸν ο. Itaque rectius decrevit Stephanus in Thesauro, ubi perperam scribi ait συναμ. Quod debuerat in hac prorsus editione observatum fuisse, sed quo minus factum fuit, variæ interim causæ obfuerunt. Firmus autem est codex in tuendo μηδεμίαν, non μηδεμίην.

62, 28. Οὐ τὰ Ἰώνων πάθεα ἔσαι ἔλλεσχα] Non intelligo, quid in hoc loco egerint viri docti. Aldus et Camerarius ediderant ἔλεσχα. Quod quum videretur nihili, Stephanus ista voce in oras expulsa reposuit ἄλεσχα, quod satis pro imperio. Et tamen in Thesauri indicem is ipse contulit [Ἔλλεσχα dicuntur τὰ ἐν λέσχῃ ὄντα, quæ omnium in ore sunt et in omnium sermone versantur, vulgata Herodot. lib. 1.] Quæ varietas dedecet. Portus neutrum voluit agnoscere. Sed ex Stephano Io. Fridericus edere sustinuit ἔλλεσχα, cum hac notatione [ἔλλεσχα τὰ ἐν λέσχῃ καὶ λόγῳ ὄντα, quæ sunt in omnium ore et sermone. Male in cunctis pene codicib. legitur ἄλεσχα· alicubi etiam ἔλεσχα] Sublimia audis; sed lutosa, etsi agnoscas Stephanum. Postremus accedit Th. Gale, ex inopinato citans ἄλεσχα [Interpres aut aliud legit, aut vocem hanc non intellexit. Credo scripsisse Herodotum ἔλλεσχα. Λέσχαι sunt φλυαρίαι.] Adeo nihil de illis duobus codicibus MSS? Non ex ipsius fide pendet Herodotus. Itaque ut omnia posthac sint serena, scito, mi lector, in vetustissimo codice legi prorsus ἔλλεσχα, unde merito hinc omnia alia abegi. Vox est claristima, et λέσχαι nimis sæpe illustratæ.

63, 9. Ὡς εἴ τις πατέρα ἀποκτείνας &c.] Ex hoc igitur loco hausta illa doctrina est, qua posteriores tyranni calide fuerunt usi, adeo ut Philippus Persei pater quoque inde versum compositum in ore habuisse dicatur Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνας υἱοὺς ἀπολείπει apud Polybium in Excerptis Peirescianis pagina 118.

63, 20. Καὶ ἐγὼ κεφαλῇ ἀναμάξας φέρω.] Elegi quod erat verisimum, utpote iam ab Stephano in MSS. lectum et ideo in margine notatum, quod etiam exstare cernebam in codice optimo. Si qui exhibuerunt καὶ ἐμῇ κεφαλῇ &c. adulteratam Homeri (dicentis ita σῇ κεφαλῇ) imitationem Herodoto invito ingerunt. Et quoties istud *capite* apud Latinos, ut apud Græcos κεφαλῇ, et quidem sic sola, in legendis antiquis occurrit? Opportune Livius 2, 52. *Duo millia æris damnato multam edixerunt. Ea in caput vertit.* In Phædro notissimum, *Ab universis capite est protrusus foras.* Etiam 2, 35. Ἐπὶ τῶν κεφαλέων φορέουσι, absque αὐτῶν. Adde, quæ proferentur ad 2, 39. 843

63, 25. Μήτε δεινοί τε ἔωσι.] Ingrata plane repetitio particulæ τε et omnino inanis, quam præclara ope adiecta declarat optimus MS. unde processerit, legendo: μήτε δεινοί τοι ἔωσι· quod vides egregie firmari in sequentibus his, ὥστε οὐδὲν δεινοί τοι ἔσονται μὴ ἀποσχέωσι. Sed et MS, κεκτῆσθαι, non ἐκτῆσθαι; quomodo rursus cap. 170. ἓν βουλευτήριον Ἴωνας κεκτῆσθαι.

63, 34. Ταῦτα οἱ ὑπετίθετο.] Eleganter MS. ταῦτα τε οἱ ὑπετίθετο, nempe præterquam quod iram eius ab Lydis conabatur avertere in se ipsum (quod fecerat in priori parte huius collocutionis) hæc etiam ei monita adiecit.

63, 35. Αἱρετώτερα, ἢ ἀνδραποδισθέντας πρηθῆναι.] Hæc prorsus illa ipsa sunt, quæ Romæ iactabat Fabricius Luscinus, ut ex Ciceronis libro 11. de Oratore et Gellio 4, 8. discimus: *Nihil est, quod miremini: si malui compilari, quam venire.*

65, 1. Ἔλθοιτε ἐπὶ τὸ χρηστ.] MS. ἔλθητε.

65, 12. Ἐξ ἱροῦ Ἀθηναίης Πολιούχου.] Hæc in Chio, prout Palæphatus scribit Ἀργείους Πολιοῦχον αὐτοῖς τὴν Ἥραν ἡγεῖσθαι. Ita vocabulum istud transiit per civitates et Deas.

65, 47. Ὀγδώκοντα.] MS. ὀγδοήκοντα. Quod propterea nunc libentius noto, ut vetustas et veritas eius vocis ac numeri perinde ac sequentium εἴκοσι καὶ ἑκατὸν

τὸν confirmetur etiam ex fide illius codicis contra amaram ſuſpicionem Grentemesnilii, qua vitioſam memoriæ Luciani aberrationem audet præferre ſtabili auctoris ipsius lectioni; quum vel ex ipsius nota, quam habet ad caput 57. de Creſtone, conſtare illi poſſet vitioſa ratio antiquorum in alleganda aliqua parte ex hoc Herodoto, teſtante illic Dionyſio Halicarnaſeo, quaſi popularis eius appellaſſet incolas Κροτωνιάτας. Inprimis vero abſurdum mihi videtur in hac re citare quoque Strabonem, nec tamen conſulere Caſaubonum, qui ad illum ipsum Strabonis locum levitatem istam Luciani iure perſtrinxerat, quem ut nunc quoque videas, moneo.

66, 33. Ἐβούλευντο.] MS. ſimpliciter, ἐβούλοντο.

67, 9. Καὶ ἄγον γὰρ ἤδη.] Ita ſane alibi Herodotus augmenti notam negligit. Nunc tamen ut opiner non ſprevisſe, evincit fides codicis optimi, præſertim ſi conſideretur commoditas, quam ſimul huic parti affert, ubi nullus locus, nulla vis voci ἤδη. Itaque habet MS. Καὶ ἦγον γὰρ δή· et rurſum cap. 169. Μιλήσιοι δὲ ἡσυχίαν ἦγον.

67, 29. Διάφορα καὶ ἔμπυρα καὶ ἀπόπληκτα.] Reliqua ſane percipio: ſed quæ ſint πρόβατα vel ὑποζύγια ἔμπυρα vel, ut interpretes, animalia igne ſacro correpta, nondum ſatis potui diſcere. Certe quum id videatur nihil eſſe, longe apud me antecellit ſcriptura veteris membranæ, καὶ ἔμπηρα, eamque puto eſſe Herodoti manum; hoc est, debilia et ſtupida, aut quæ parte aliqua corporis capiebantur aut mutila naſcebantur. Infra cap. 196. Ἀνίσῃ ἂν τὴν ἀμορφοτάτην, ἢ εἴ τις αὐτέων ἔμπηρος ἦε, ubi Valla legens ἔμπορος alieniſima Latina ediderat; ſed quibus ſuccurrerunt Stephanus et Fridericus. Mirabili ſuavitate vertit Livius 7, 4. *Ne mutas quidem beſtias minus alere ac fovere, ſi quid ex progenie parum proſperum ſit.*

67, 40. Ἥτις νῦν Τέλη καλέεται.] Mirari oportet Stephanum illum Byzantium, tanta doctrina et lectione inſtructum, potuiſſe ſic decipi ab chirographo, quo is exaratum Herodoti exemplar habuit, ut inde produceretur ab eo Θυέλλα urbs, plane citato hoc loco, prout in præfatione obſervavit Cl. Iungermannus, quod genus erroris ex noſtris exemplaribus nequit oriri. Sicut autem citavi, plane exſtat quoque in Mediceo, ut et in aliis. Cæterum in eo, quo fuit uſus ille Stephanus, videtur ſcriptum fuiſſe ἥτις νῦν Θυέλλη καλέεται, vel gemino λ, pro quo ſolet dicere ἥτις καὶ νῦν Τέλλη, prorſus vitioſe pro more Herodoti.

67, 42. Κύρνον, ἥρων ἐόντα, ἀλλ' οὐ τὴν νῆσον.] Id enim vel ab ratione fabulandi promanavit in Græcam linguam, vel induſtria naturæ ac proprietate inſita comparatum est, ut eadem nomina regionum et urbium tradantur quoque fuiſſe ipsorum hominum, de qua re ſingularem locum captavit Stephanus Byzantius in v. Αἰμονία, quem utinam ipsum illic poſſemus legere!

67, 47. Πλέοντες ἐπὶ τῆς Θρηϊκίης.] Ita est in editionibus, nec ſcio aliter legi in MSStis. Attamen Salmaſius hæc citans in Plinianis pagin. 161. ponit ἐπὶ τῆς Θρηΐκης, ut Herodotus 9, 88. Ἐλῶν ἐς Θρηΐκην.

68, 1. Ἀπὸ Θρηϊκων ἐξελαθεὶς.] Ita prorſus coniugavit 3, 46. 4, 3. ἐξελαθέντες· et pluribus locis, ut notavit Portus. Sed prout in his concedit liber optimus, ita in hoc loco pervicax est ille ipse, ut omnino inſeri velit ſibilum, ſcribendo ἐξελασθείς. Nec id in hoc tantum loco, ſed etiam inferius capite 173. Λύκος Πανδίονος ἐξελασθεὶς καὶ οὗτος. Deinde MS. ὑπὸ Τηΐων τῶν ἐν Ἀβδ. ubi vulgo articulum omittunt.

68, 10. Ἕμενον κατὰ χώρην ἕκαστος.] MS. ἕκασοι, quod verum, quum agat de populis, non de ſingulis hominibus. Sic 2, 41. Τοὺς δὲ ἕρτενας κατορύσσουσι ἕκασοι ἐν τοῖσι προαστείοισι. Et cap. 63. Εὐχωλὰς ἐπιτελέοντες πλεῦνες χιλίων ἀνδρῶν, ἕκασοι ἔχοντες ξύλα &c.

68, 22. Κοινῷ σόλῳ Ἴωνας ἀερθέντας.] Sic fine cap. 165., et alium addit locum Portus. Nihilominus nunc legitur in optimo MS. αἰρεθέντας, et est differentia.

68, 32. Ἀνέκαθεν γένος.] Reparatio præclara ex MS. Mediceo, qui habet τὸ ἀνέκαθεν, quod iam ſupra vidimus placere Herodoto articulum ſic addere adverbiis; qui nunc occaſione præcedentis verbi ἐγένετο elapsus est. Etiam hic locus apponendus est illis, quæ notavimus 3, 25.

68, 37. Οὕτω μὲν δή σφι.] Apparet Vallam legiſſe οὗτοι, idque commodum foret, aliter tamen in priſcis libris.

68, 43. Τὸ γὰρ παλαιὸν ἐόντες Μίνω κατήκοοι καὶ καλ.] Tanquam ubi Herodotus et τὸ et τε interpoſuit, alterum delendum ſtatuiſſent nonnulli curioſi, ita nunc etiam ediderunt, quum legatur eximie in optimo MS. τὸ γὰρ παλαιὸν ἐόντες Μίνω τε κατήκοοι καὶ καλ.

69, 2. Καὶ μακρῷ μάλιστα.] Copula καὶ non est in MS. optimo, unde ferendam non putavi. Ut enim potest locum quendam hic tueri et alibi, quid? an etiam Herodotus eam poſuit 2, cap. 41. Βοὺς θηλέας σέβονται προβάτων πάντων μάλιστα μακρῷ. Et c. 77. Μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα λογιώτατοι εἰσὶ μακρῷ &c.?

69, 32. Ἰλαδὸν συγγίνεσθαι.] MS. εἰλαδὸν. An placuit ſcribis hanc diphthongum deprimere pro arbitrio, et ubi contra libuit, oſtentare, atque ita luſum exercere? In Chilone vidimus ſupra; et ſic mox in editis legitur εἵποντο, pro quo MS. habet ἕποντο. Atqui cap. 202. edunt κατὰ εἵλας.

70, 6. Ἀπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ.] MS. ἀδελφεοῦ. Et quomodo potuerunt aliter vel ſcribere vel edere, quum et in fine cap. 7., et toties aliis locis id uſurpetur? Etiam ante paulo Ἀθηνέων, ut 7, 6.

70, 11. Οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώπων.] Locus iam olim conſpicuus, adeo ut denique Portus, quum varia huius loquelæ exempla conducturus eſſet, atque hæc ipsa vertiſſet, *cum nullis aliis hominibus conſentiunt*, ſuſtinuerit quoque efferre [Hunc locum nec Latin. interpres, nec Steph. eius corrector ſatis fideliter est interpretatus] quod ipse præſtet. Cæterum alius hic erat nodus et alia ſecuris adferenda. Primo enim an in hoc loco unum modo peculiare Lyciorum ſequitur expreſſum? an non plura? nempe de appellatione materna. Hoc prius. Alterum est de coniuge Lycia et ſervo. Tertium de marito Lycio et coniunge peregrina vel pallaca. Certe hæc unitatem excedunt. Accedit quod mirari oporteat tot voces ab Herodoto coacervari, ut bis idem dicat: quid enim illa ἓν τόδε ἴδιον νενομίκασι notant diverſum ab istis οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώπων; Quod vero caput est, legitur aperte in exemplari optimo συμφέροντα. Id vero quam variis modis queas conſiderare? ſive quum de legibus agat, ex media materia oporteat ſubintelligere νόμων, ut ſit accuſativus ſingularis: ſive quum inceperit loqui per neutrum genus, etiam nunc in eo perſeverare voluerit, nequaquam anxius vicem numeri, et quum in ſingulari præmiserit, iubeat ſubſequi aliquid in plurali; qualia habere hunc Herodotum plura oſtendi 36, 9., in quibus recuſat ad rationem vocari, ut nunc quoque negari non deceat potuiſſe numeros ſubita mutatione diſconvenire, qui etiam dixit 1, 89. Κύρῳ δὲ ἐπιμελὲς ἐγένετο τὰ Κροῖσος εἶπε. Cæterum quæ hoc modo notantur ab Herodoto, tetigit quoque Nicolaus Damaſcenus in Peireſcianis, ubi videndæ Valeſii notæ pag. 122.

70, 14. Καὶ τῆς μητρὸς ἀναμνέεται τὰς μητέρας.] Nauſeam fere parit violenta graſſatio, quæ Herodotum ut alibi, ita nunc miſerrime vexavit. Etenim quum Aldus et Camerarius ſancte ex antiquis libris edidiſſent ἀνανεμέεται, ea fuit audacia Stephani, ut in vicem eius verbi ſubiiceret id quod poſui in citatione, et iam ultra centum annos pro Herodoteo legitur, nec tamen est Herodoteum. Tanto autem monſtroſior est hæc ſuppoſitio, quod illius ipſius Stephani est hæc in Theſauro animadverſio [Suidas ἀνανέμειν ab Epicharmo poni ait pro ἀναγινώσκειν· ab Herodoto autem ἀνανέμεσθαι pro καταλέγειν, id est, recenſere. At in v. l. affertur ex Herodoto ἀνανεμέετο τῆς μητρὸς τὰς μητέρας, quæ lectio ſuſpecta est] An hæc ſunt ſtudia eiusdem viri? Hæc ingrata varietas quum ſit Stephani, quæ tandem ſuavitas est Æmilii Porti? Ille vero in Lexico Ionico novit ac ſuo ordine ponit verbum ἀναμνέεσθαι, explicat, citationem huius loci addit et exſequitur explicationem, plane quaſi ambiguitas nulla eum ureret, adeo ut illic ne noverit quidem verbum ἀναμέμεσθαι. Quid igitur? Nempe hic Portus Suidam quoque delenire conatus est; unde quum in Suida ad verbum Ἀνανέμειν veniret, id quidem nec attingere voluit, ſed post citationem Herodoti prave et ex Stephani corruptela factam ſcribit ista [Ἀναμνέεται vero dictum Ionice, pro communi ἀναμνάεται et Attice ἀναμνᾶται. Quare Suidæ locus non caret mendi ſuſpicione. Fortaſſe ſcribendum Ἀναμνέειν &c.] Sic denique cernimus bonum illum virum tam effrontem eſſe, ut a quo abſtinere iubebat ipsa ſeries literarum in isto Lexico, ſuſtinuerit contra ipsam ſic irrumpere, ut Suidam adhuc magis perderet: ut ego certe hanc unam ex infelicisſimis Porto illuxiſſe horis exiſtimem, quas Suidæ impendit. Atqui hanc eandem pro una probatiſſima ingeſſit lectori et commendavit Cantabrigienſis non editio, ſed editio editionum, ut notam ſex verſibus ineptiſſime vitioſis conflatam integram char-

844

845

tæ

tæ inquinandæ deſcripſerit, editore tunc cum Apolline ſuo Λοιδορίᾳ verſus Berolinum aut Amſtelodamum aut Roterodamum aut denique Lutetiam ad tripodas et victorias volante, ut neſciverit QUO PACTO. Haud dubie enim vetus ille Lexicographus docte et doctius, quam aut Stephanus aut Portus aut Kuſterina vanitas, ad illam priſcam reſpexit lectionem, immerito ab illis in ſuſpicionis nefas vocatam, cuius fides adeo est aperta. Nam vulgatum ἀναμνέεται ſuſpectum debere eſſe potius oſtendit vox præcedens καταλέξει. Cur enim non pergit Herodotus in eo tempore? Sed et ἀναμνᾶσθαι aliena vox est, ut non debeat poni tanquam parallela verbo καταλέγειν. Quod volo, hoc est, ut omnino probanda fides ſit illius veteris ἀνανεμέεται, vindicante eam tum ipsa ratione ac ſignificatione, tum optima membrana Medicea, quæ perfectiſſime exhibet καὶ τῆς μητρὸς ἀνανεμεῖται μητέρας. Cernis facilitatem corruptionis. Nam Thom. Gale bonus vir est, qui notat [Suidas ἀνανέμεται videtur hic legiſſe, quod et καταλέγειν exponit] nec ulla mentio alicuius ex duobus codicibus tam dignis memorari.

70, 15. Ἡν μὲν γυνή.] Dulcius ex MS. ἦν μέν γε γυνή.

70, 42. Ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς ἐπερησομένους.] MS. una voce auctior ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους ἐπερησομ. Nonne ſic Herodotum ſentimus, qui in cap. 67. dixit? πέμψαντες θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς ἐπηρώτεον. lib. 6. c. 135. dicit θεοπρόπους πέμπουσι ἐς Δελφοὺς· ἔπεμπον δὲ ἐπειρησομένους. Et multa habet Lexicon Porti.

71, 7. Ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηναίης.] Confert hunc locum cum Strabone Is. Caſaubonus in notis ad lib. 13. pag. 228.

71, 16. Κατειληθέντες ἐς τὸ ἄχυ συνείλησαν.] Ac ſi in his paucis eadem voce uſus fuerit Herodotus, et ſonus diphthongi perinde accidiſſet auribus Herodoti ac ipſis. Verbum συνείλησαν probum est, ſed quo nunc auctor uſus non fuit, ſed, prout legitur in optimo MS. συνήλισαν, quod æque probum, et nunc Herodoto præplacuit.

71, 34. Πλέω παρήσομαι.] MS. παρήσομεν. Quod quamvis ſequatur ſingulare ἐπιμνήσομαι, tamen ne ipsum quidem male habet, aut vitioſum videri potest. Nam ſimiliter quum ſoleat plerumque interiicere ὡς ἐγὼ ἀκούω, ὡς ἐμοὶ δοκέει, idem tamen ſæpe quoque adhibere ſolet, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν.

71, 35. Κῦρος δὲ ἐπείτε τὰ πάντα.] MS. ignorat voculam δὲ, et recte, ut prorſus in nova narratione.

71, 37. Ἔσι μέν κου καὶ ἄλλα.] MS. ἔσι τὰ μέν κου καὶ ἄλ.

71, 47. Τάφρος μὲν πρῶτα βαθέατε —— περιθέει.] Nemo potest colligere in his aliquid omiſſum eſſe, quum περιθέειν ſic rurſus occurrat c. 180. Attamen præter encliticam in numero ſecundo MS. agnoſcit inter vocabula tertium et quartum alteram uniſyllabicam μὶν, quam tanto cautius, quam priorem, cuſtodiri oportuerat, quoniam utique tantum momenti adferebat, quam altera prior, in qua nihil est ullius momenti. Lib. 2, 138. dicit περιθέει δὲ αὐτὸ αἰμασιή.

72, 11. Διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων ἐπισοιβάζοντες.] En verba nitida profecto et Herodotea, ſed intellectu ardua, quem ingrediar forſan inſtar Labyrinthi, unde vix exitus ſperandus. Laudabile opinor in Valla, Stephano et Porto, quod Græcorum legitime ſecuri neque ea violanda opinantes id egerint, ut ex Latina verſione verus pateret intellectus. Id diſplicuit Salmaſio, ut in Plinianis Exercitat. p. 1230. teſtetur ſe emendare διὰ τῶν ἰσοδόμων πλίνθων, ex ordine progrediens porro in explicando, tum τέλμα, tum inter ſingulos ordines laterum texta cannarum ſtipata fuisſe, ut interpretetur *et inter ordinariam laterum ſtructuram texta cannarum ſtipantes*, quæ nimis docta per maiorem doctrinam inſuper decorat, ita ut tandem in ſe collabantur. Sumantur enim texta cannarum: an illa ſtipaverunt inter ſtructuram, ut
846 ſtuppa ſtipatur in navium fabrica inter iuncturas tabularum? Certe ita istud textum contunderetur, nec textum maneret: cur igitur non ſolutas arundines? Accedit quod in Salmaſiana fabrica tantum uſum præbuerint ταρσοὶ καλάμων, quantum ἡ ἄσφαλτος θερμὴ. Quod ſi ita eſſet, iam dixisſet auctor, τέλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ καὶ ταρσοῖς καλάμων, ἐδείμαντο. Nulla enim utriusque diverſitas fuit. Sed quod amplius est, hæc mutatio tollit ſublimitatem menſuræ, quæ ſumta fuit ad comprimendum ſlumen, plane vagam in ea re cogitationem relinquens, quam Herodotus ſapienter definivit. Quis ea carere velit? Certe illis nequeo uti Post accesſit Tan. Faber in eadem ista Epiſtola ad Petavium, et infando ictu vocem τέλματι expellit ut gloſſema aſphalti, pro χρεώμενοι formans χριόμενοι *illinentes* vel *intingentes*, tanquam lateres aſphalto ferventi illinerentur, quo tenacior eſſet compages et iunctura murorum, qui ex tam exiguis conſtarent partibus; quum Herodotus clare non dicat ferventem aſphaltum, etſi ita vertat quoque Valla, ſed modo calentem. Quantum diſtat *illinere* ab *intingere*? Denique in eo quod ſummam ſpectat, fere ſcurriliter iocatur. Quis enim vertit *per triginta domos lateris?* quod ſic exagitat et maiuſculis literis oſtentat, haud dubie tunc febricitantis delirium, quod in aliis ridens exiſtimat legi debere διὰ τριηκοντάδων πλίνθου. Quod iocoſum est, addit Gallica, *A chaque trentième rang de brique.* Atqui hæc ipsa ſunt verba Porti in voce Δόμος, quem tamen veretur nominare. Porro τριηκοντάδες πλίνθου non poſſunt habere eum ſenſum; ſed ſolummodo istæ notant triginta ſolos lateres in ratione computandi, ubi iste numerus multiplicatus est, non laterum ordines. Nocuit viris doctis, quod non viderint vere antiquos Herodoti libros, unde didiciſſent reverentiam antiquitati debitam præſtare, nec mutare, quod ſanctum est, præſertim in deſignatione antiqui ædificii, quod inde ſolummodo fidem capit, non ex noſtra fictione. Τέλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ omnino recte dicitur, et recte intelligitur *loco et vice luti utentes bitumine calido*; ubi certe est eadem appoſitio, quæ cap. ſeq. αἱ ἐπικαμπαὶ αἱμασιὴ πλίνθων. Dehinc recte ſequentia vulgo leguntur, ubi δόμοι dicuntur ab verbo δέμω, quod mox ſubnectitur bis ab Herodoto, adeo ut ea vox auferri ei non debeat, quum ſuam esſe evincat 2, 127. Ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰθιοπικοῦ ποικίλου, ubi neſcio cur Valla verterit *domum*, Stephanus *ædificium*. Ex Demetrio Phalereo ſervavit hanc vocem Polybius 10, 22. Καθάπερ ἐν οἰκοδομίαις, ἐὰν κατὰ μίαν πλίνθον θῇς καὶ καθ' ἕνα δεσμὸν καὶ καθ' ἕνα δόμον. Diodorus Sicul. 1, 64. Τοὺς δὲ τοίχους ἐπὶ μὲν πεντεκαίδεκα δόμους κατεσκεύασεν ἐκ μέλανος λίθου. Et 17, 115. Εἰς τριάκοντα δὲ δόμους διελόμενος τὸν τόπον, καὶ καταγράψας τὰς ὀροφὰς φοινίκων ἐλέχεσι &c. Et exemplum aliud est in citatione fragmenti anonymi apud Caſaubonum ad Strabonem pag. 270. Poſui ergo *compagem*; bene etiam Valla *ordinem*, niſi quod Græca vox congruat magis compagi, in qua rite facienda conſiſtit officium τοῦ δείμαντος, et illic est ſedes bitumini vel calci, et, quas hic admixtas dicit, ταρσοῖς καλάμων. Quas conſiderent alii ex lubitu, vocabula explicant *alas arundinum*, quas Valla vocavit *ſummitates*, quoniam in ſummo arundinis naſcuntur, materia nempe leviſſima et par alis avium; quæ cur inſtipata fuerit, dicant periti. Salmaſius dicit ſimpliciter accipi de textis canniciis, quæ ſingulis laterum ordinibus interpoſita erant et bitumine oblita ad continendam ſtructuram. Primo ſi interpoſita, certe non ſtipata: interponuntur enim omnia leniter ad fabricam neceſſaria: alia ratio est ſtipandi. Deinde quod ſcribit de ſingulis ordinibus, est falſa illius ſuppoſitio. Porro ſi tam multiplex canna adfuit, eaque canna addidit tantam firmitatem ſtructuræ, certe auctores iunxisſent bitumini cannam loquentes de his muris, qui tamen ſolum norunt bitumen. Ridiculus præſertim hac in parte est Faber, ſcribens [Quæ texta cum bitumine illita, immo imbuta, eſſent, magnum laterum numerum ſua latitudine tegebant et continebant] Abiicit Salmaſianam ſtructuræ continentiam, et aliam continentiam inducit de numero laterum cum ſua latitudine. Atqui ταρσοὶ istæ non illinebantur ex ipſius emendatione, ſed πλίνθοι, quæ commodum præceſſerunt. Sane post aliquot ordines demum adhibebantur isti ταρσοὶ, non per ſingulos; in quo lapsus est Salmaſius. Quid autem erunt διὰ τριήκοντα δόμων vel δώρων? Hæc utraque offert Th. Gale, prius teſtans ex MS. alterum ex Heſychio, ut perinde ipse in hoc faciat, quod in Salmaſio videtur culpare, ſine ſuffragiis codicum veterum. Vel maxime cave illi credas in eo, quod tanquam faber addit [Interſerebantur ſtramenta ad lateres ſuſcipiendos, tuendosque ne ſe attererent, et ſe mutuo ſua duritie confringerent; ſimul et ad conſpiſſandum et conſtringendum bitumen] Non interſerebantur, ſed perſtipabantur; non ſunt ſtramenta, ſed κάλαμοι 847
et quidem horum ταρσοὶ, non ſuſcipiebant lateres, ſed postquam inferior ordo poſitus eſſet, illi infundebatur bitumen calidum, et ſtipabantur alæ arundinum, ut ταρσοὶ etiam fuerunt πτερὰ ἄκρα in avibus. Et quando ſaxa vel lapides coctos vidit quis ſe atterere et mutuo ſua duritie confringere, quum in ædificando alter imponeretur alteri? Et quomodo lateres potuerunt conſpiſſare et conſtringere bitumen? Sunt hæc plena ἀδυναμίας. Et quid ſcripſit nuper Tavernerius? Nempe tomo 1. Itinerarii pag. 238. de Bagdat, quam

vicinam veteri Seleuciæ, aut ipsam volunt. *La fabrique eſtoit de cette maniere. Sur un lit de cannes ou roſeaux concaſſez et meſlez avec de la paille de bled de l'epaiſſeur d'un pouce et demi, il y a ſept ordres ou rangs de ces briques les unes ſur les autres, y aiant entre chacune un peu de paille. Aprés il y a un autre lit ou couche de mesmes roſeaux ſur lequel on met ſix rangs de brique et cela continue ainſi en diminuant iusques au haut.* Hinc apparet, quo illa res pertinuerit. His addi debet, quod ſcribit capite ſequenti: *Il y a des reſtes de murailles qui ſont ſi larges qu'il y pourroit paſſer ſix caroſſes de front. Elles ſont de brique cuite au feu, et chaque brique est de dix pieds en quarré et de trois d'epis. Les Chroniques du païs diſent que ce ſont les ruines de l'ancienne Babylone.*

72, 15. Οἰκήματα μουνόκωλα.] Contignationem Vallæ approbat Æmil. Portus, quum Salmaſius intelligat ædificia, quæ plura membra adiuncta non habent, ſed ſingulari ſtructura ſurgunt; quibus tamen contraria dicit quæ pluribus cænaculorum contignationibus coaxata ſunt, in Plinianis iisdem pag. 1006. Erant domunculæ unius conclavis, ut haberent modo unum membrum, prout 2, 126. memorat pyramidem filiæ Cleopis, τῆς ἐστὶ τὸ κῶλον ἕκαστον &c.

72, 33. Αἱ ἐπικαμπαὶ &c.] Abſit ut poſsit videri in his quidquam irrepticium, quod ab Stephano proiectum oſtentant editiones, ut pateat nihil eas intelligere. Verte; *quod autem ſequitur, curvaturæ* (vel lineæ per cubitos aut angulos flexæ) *iuxta utrumque fluminis labrum maceria coctilium laterum prætexitur.* Innuit utraque extremitate muri angulos occurrere, qui ſolent cubiti appellari et qui ducti fuerint ad fluvium, ut inde post urbem undiquaque mœnibus incluſam flexura fieret ad interiorem murum, atque item maceriam, quæ utraque hinc initium capientia progrederentur ſecus amnem, maceria quidem inſtar loricæ, et minus emineret, altior vero foret murus. Sic diverſi numeri in appoſitione cap. 205. Γεφύρας τε ζευγνύων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ Ut mirer Stephanum irrepticiam vocem cauſari; neque incurvæ ſunt utriusque ripæ, ut ſcripſit Valla, quippe quas recta præter fluvium ductas ſupra affirmavit et ipse et Herodotus. Concedit tamen Stephano Fridericus, eum non ſine cauſa ſuſpicari irrepticiam [non ſatis enim inter ſe verba cohærent. Et ſatis alias ſententia conſtat; quemadmodum ex adiecta interpretatione liquet.] Interpretatur autem bonus homo: *Cæterum utrique fluminis ripæ maceria e latere coctili prætexitur.* Sic nihil putat intereſse, utrum ex Herodoto diſcamus, unde incipiat hæc maceria, an non.

72, 34. Αἱμασιὴ πλίνθων ὀπτέων.] Iam dixi in his eſſe epexegeſin. Cæterum huius αἱμασιᾶς mentio quæ ſequitur, ita ut iteretur, advocari huc debet, ut omnia coniuncta nos adiuvent. Itaque mox ait, Κατὰ ἑκάστην ὁδὸν ἐν τῇ αἱμασιῇ τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες ἐπῆσαν· et cap. 191. Καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὰς αἱμασιὰς ἀναβάντες τὰς παρὰ τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ ἐλήλαμένας. Sic ter eius meminit, ut affatim notitia eius pateat. Unde apparet indecentiſsima oblivio Stephani, qui in neutra αἱμασιᾷ, quam ſub litera H deſignavit, vel unam portam monſtrat in icone Babylonis, quam edidit, ut nihil illic ſit niſi cæca linea; quod ita conſpici non debebat, præſertim quum in eadem ſit alter lapſus, quod portas Babylonis concipit in ſummo arcuatas, quum omnis vetuſtas diſtinxerit arcus et portas, quæ ſimpliciter poſitæ non intelliguntur niſi quadratæ. Quid autem in hac parte agit Suidas ille nunc per Cantabrigiam tantopere celebratus? Ille vero ad hæc attendit, ſcribitque: Αἱμασιὰ, τὸ ἐκ χαλίκων ᾠκοδομημένον τειχίον ἄνευ πηλοῦ παρὰ Ἡροδότῳ· ἦν τινες ἥρπαζον· καὶ Ἴωνες οὕτω χρῶνται· δηλοῖ δὲ Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ. Quæ quum nequeant intelligi, ecce tamen quam præclare intelligat Cantabrigienſis ille editor: *Sic apud Herodotum vocatur murus ex parvis lapidibus ſine luto conſtructus, quem nonnulli ἥρπαζον appellant. Sic Iones vocabulum hoc accipiunt, ut declarat Herodotus libro primo.* Itaque illius plagæ aër est, qui istum ædituo nugaci ſimillimum interpretem docuit, eſſe gentem aut turbam hominum, quæ ἥρπαζον appellet talem murum. Nam tota hæc Latina interpretatio est Cantabrigiæ nata, quum Portus aliter interpretatus eſſet, et ſic *quam* maceriam *quidam rapiebant.* Ita hanc ovem ſuam ista urbs lupo commiſit. Venit raptus quaſi ad Suidam imparatus omni-
848 no. Quippe ante XL. annos iam Menagius in Amænitatibus Iuris pag. 133. locum Herodoti cum Suida conferens monuerat legendum ἦν τινες ἅρπεζον, idque probat loco Euſtathii ad Odyſſ. Σ, ubi apparet etiam conſenſus Ælii Dionyſii. Hæc utique cum ſint notiſſima vel mediocriter eruditis, vel qui prima labra huic poculo admoverunt, tum lepidius est, quod reſtat. Nam in MS. Lugdunenſi clare exſtat ſcriptum ἅρπεζον. An credibile est non item id ipsum exſtare in ullo ex tribus Bibliothecæ Regiæ, unde et luſcus poterat doceri? Alter locus Herodoti ab Grammaticis apud Menagium citatus exſtat lib. 6. cap. 74. Vos, Menagiani manes, agitate illum turbatorem quietis Suidæ, illum nugacem in tot ſacris locis et vaniſſimum impiumque antiſtitem, furiis meritis præcipitate in istam voraginem, ubi ære gravi preſſus anhelet.

72, 38. Τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀγούσας.] Eleganter et maxime commoda ad Herodotum reſtitutione corrigo ex MS. ἐχούσας. Solitus est enim noſter isto verbo ſic uti. Ut cap. 191. de his ipſis: Πάσας τὰς ἐς τὸν ποταμὸν πυλίδας ἐχούσας. Sic 2, 17. Ἡ δὲ ἑτέρη τῶν ὁδῶν πρὸς ἑσπέρην ἔχει. Imo etiam cap. ſeq. Ἀνάβασις ἐς αὐτοὺς ἔχουσα. Et 4, 42. corruperunt iterum hoc Græci ſermonis Herodoteum decus. Notavit quoque Stephanus in Theſauro. Itaque quum idem in Anglicis teſtetur Th. Gale, recte pro gloſſa habens illud ἀγούσας, non dubitavi reponere probabilius.

72, 41. Ὅσαιπερ λαῦραι.] MS. ὅσαιπερ αἱ λαῦραι. Omnino lenius ac politius, etſi prout alii vulgo ediderunt non aliter ſcivit hunc locum citare maximus Caſaubonus ad Athenæum 12, 10. Ubi præclare meretur eruditiſsimus vir de hac Græca λαῦρα, ſed miris modis turbatur in verbis Athenæi ἡ Σαμίων λαῦρα ϛενή τις ἦν γυναικῶν, neque aſsequi potest, quid in isto adiectivo ϛενὴ lateat, ut varia proferat indigna certe, quum vitium ſit in ſcriptura et legi debeat ϛέγη τις vere aliquod lupanar.

72, 48. Περιβόλῳ τε μεγάλῳ καὶ ἰσχ.] MS. accurate perfecteque περιβόλῳ τε μεγάλῳ τε καὶ. Sed inſuper vitioſum est, quod præcedit ἐν δὲ Φάρσει ἑκατέρῳ. Nam dixit iam duo Φάρσεα fuisſe Babylonis: modo non id agit, ut ſcribat regias fuisſe in ambobus illis Φάρσεσι, ſed in altero fuisſe palatia, in altero templum Beli, ut adeo ſcribi debeat ἑτέρῳ. Utique ſic intellexit quoque Stephanus in icone Babylonis, ponens ſub litera M. *la tour ſituée de l'un des coſtez de la ville*, et ſub altera litera N. *le palais du roy aſsis de l'autre part.* Sed aliter prorſus agi oportet, nec error est in hac voce ἑκατέρῳ, verum in verbo ἦεν. Res autem ita habet, ut ſcribi debeat ἐν δὲ Φάρσει ἑκατέρῳ τῆς πόλιος ἐτετείχιστο ἐν μέσῳ ἐν τῷ μὲν τὰ βασιλήϊα περιβόλῳ τε μεγάλῳ τε καὶ ἰσχυρῷ· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ Διὸς Βήλου ἱερὸν &c. *In utraque autem civitatis parte exſtructa ſunt in medio, in una quidem palatium regis, conſepto etiam tum magno, tum valido; in altera templum Iovis Beli* &c. procesſu narrationis æquisſimo. Hoc autem Iovis templum diligenter peregit Salmaſius vel ad Hiſtoriam Auguſtam p. 377. vel in Plinianis Exercit. p. 1235.

73, 4. Καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβ. &c.] Est ipsa forma ipsaque deſcriptio, ad quam postea Romani inſtruxerunt Cæſareum rogum, de quo ſunt hæc verba Herodiani in libro IV, ubi ait esſe τετράγωνόν τι καὶ ἰσόπλευρον ἐκ μόνης συμπήξεως ξύλων μεγίστων εἰς σχῆμα οἰκήματος· ἐπ' ἐκείνῳ δὲ ἕτερον σχήματι μὲν παραπλήσιον, μικρότερον δ' ἐπίκειται, τρίτον τε καὶ τέταρτον, ἀεὶ τοῦ ὑποκειμένου μεῖον, ἐς τελευταῖον βραχύτατον περικῦται, et hanc adiicit esſe fabricam pharorum.

73, 6. Ἀνάβασις ἔξωθεν κύκλῳ περὶ πάντας &c.] Tale quid hodieque narratur in locis prope Tigrim exſtare, ſcribente Tavernerio pag. 229. *A cinq cens pas de cette Mosquée on voit une tour fort ingenieuſement baſtie. Elle a deux eſcaliers par dehors faits en limacon, l'un desquels est plus enfoncé dans la tour que l'autre. Ie remarquay ſeulement, qu'elle est de brique et qu'elle marque fort ſon antiquité. A un demis lieu de là on voit auſſi trois grands portaux qui ſemblent avoir eſté l'entrée de quelque palais. Il y a meſme de l'apparence qu'il y a eu autrefois en ce lieu-la une grande ville; car plus de trois lieües le long de fleuve on ne voit que des ruines.*

73, 11. Νηὸς ἔπεσι μέγας.] Quam bene nunc convenit Tanaquillo Fabro cum Laurentio Valla, ut quum hic omiſso Græco poſtremam vocem reddiderit per *aliud*, ipse Græcam quoque trahat ad eandem metamorphoſin, ut ſcribatur ἄλλος ex neceſsitate quadam proportionum, ut ſuſtinuerit rogare, [ſi octava turris omnium minima fuerit, qui potuit in illa fuisſe magnam templum?] Fallit ſe ipse. Cur enim in minima turri Babylonica non potuit fuisſe magnum templum? Nonne magnum templum fuit, in quo poterat esſe lectus et quidem magnus, potuit fuisſe menſa? Quæ plura illic fuerint, non memorat; ſed certe locus debuit fuisſe ad apparandum hominibus. Neſcit vete-

res

res νηοὶ parvi præsertim per Asiam quales fuerint.
849 Uterque videtur præcipitatus fuisse ad istam vocem ἄλλος per verba quæ mox sequuntur: Ἔστι δὲ τοῦ ἐν Βαβυλῶνι ἱροῦ καὶ ἄλλος κάτω νηός, donec tandem sequatur ἄλλος βωμὸς μέγας. Ita scilicet hoc etiam in loco scripsit Herodotus, si temeritati credimus. Certe etiam Fridericus retinuit istud *aliud*. Sed subtilior Marshamus sine dubio ponit *νηὸν μέγαν fanum ingens*.

73, 13. Καὶ ἡ τράπεζα.] Sic nempe per articuli præpositionem debebat demonstrari mensa ista, et quum κλίνη illo careat, τράπεζα carere non poterat. Quid nugacius tali aut librariorum aut editorum turba? Laudatissime membrana MS. exhibet Herodoti veram manum καὶ οἱ τράπεζα, ut infra, Καὶ οἱ τράπεζα μεγάλη παρακέεται χρυσέη.

73, 20. Καὶ ἀμπαύεσθαι.] Scio et Græcis et Herodoto talia esse, ut ἀμβώσας, ἀμβολάδην, immo et paulo ante præcessisse vocem ἀμπαυστήριοι, velut ad confirmationem in antecessum vocis sequuturæ ex eadem derivatione. Attamen Mediceus MS. ἀναπαύεσθαι. Itaque probavi. Mireris forsan cur id fecerim, quum sic exigat ipsa fides.

73, 27. Οὐ γὰρ δὴ ἀεί ἐστι.] MS. οὐ γὰρ ὧν ἀιεί ἐστι.

73, 28. Ἔσω ἐς τὸν νεών.] MS. ἔσω ἐν τῇ νηῷ.

73, 32. Καὶ τὸ βάθρον.] Valla reddit *et sustentaculum*. Fero, si intellexerit. Certe βάθρον isti usui non inservit, ut foret sustentando. Commodius igitur ab Stephano redditur *scamnum*; idque accepit Fridericus, etiam in Chronicis usurpavit Marshamus pag. 550. Quod tamen cum sit vagum nimis, et βάθρον duplici usui fuerit, tum ad adscendendum in thronum, tum ad pedes sedentis, ut illi inniterentur instar ὑποποδίου, malui interpretari *gradum*.

73, 39. Χίλια τάλαντα.] Res clara est. Verterat tamen Valla *centum millia talentorum*. Eum arguit in verbo καταγίζειν Æmil. Portus, negans id esse in Græco, mira taciturnitate prætermittens Stephanum, qui Porti versionem sic fœde immutabat *quotannis libanotum ad pondus centum mill tal. adolent*. Id correxi; neque enim opinor illis aliquam causam fuisse, ut in Græco scripserint aut suspicati fuerint δεκάκις μύρια, vel ut Fridericus ἑκατονταχισχιλία, si ita Græci modo dixerunt: nam in illo numero iam venerunt ad myriadas.

73, 43. Μέν νυν οὐκ εἶδον.] Polite explet defectum sermonem MS. μέν μιν οὐκ εἶδον. Quid vero? an istam vocem insero ex arcana lectione codicis Italici? Immo sic plene edidit Aldus, edidit Camerarius, Stephanus in culpa est, ex cuius editione anni 1592. exulare cœpit, et perseverat Germana atque item Anglica.

74, 6. Χώματα ἀνὰ τὸ πεδίον.] Quæ illustrantur ab Scaligero in Animadversion. pag. 16. Mox quod margini appositit Stephanus ῥέοντα πρότερον ἰθὺν probat MS. Mediceus, unde excepi libens, quotiescunque etiam iteretur id verbum.

74, 15. Εὐφρήτην ποταμὸν, ῥέοντα πρότερον ἰθὺν, ὃς σφι διὰ τῆς πόλιος μέσης ῥέει &c.] Hæc sunt lenissima et ad intelligentiam bene prona. Quum Ninum recuperare nequiret, aut ad munimentum validum restituere, et ibi limites suos munire, illi urbi valere dicens magnanima Nitocris, circumspexit, quid posset excogitari ad muniendam aliam urbem et quidem caput regni, nempe Babylonem, cuius ille situs erat, ut fluvius Euphrates per mediam flueret. Unde igitur isti pio ac probo Bocharto potuit innasci tantus amor criminandi, ut citaret hunc locum et scriberet in Phaleg lib. 4. cap. 22. [Quid quod horum singuli sibi non constant, et de situ eiusdem urbis scribunt plane ἀσύμφατα. Herodotus lib. 1. c. 185. obiter de Nino loquutus, Euphratem amnem fluere scribit διὰ τῆς πόλιος μέσης *per mediam urbem*. Sed id recantat idem his verbis cap. 193. eiusdem libri: τὸν Τίγριν παρ' ὃν Νῖνος οἰκέαται, *Tigrim ad quem Ninus habitatur*. Et rursus cap. 150. libri secundi; τὸν Τίγριν ποταμὸν παραῤῥέοντα τὴν Νῖνον *Tigrim fluvium Ninum præterfluentem*.] Mihi præ dolore excidunt lacrimæ. At vos, doctissimi Viri, tu Sarravi, tu Grentemesnili, qui cum Bocharto vixistis, et Herodotum legeratis, potuistis taciti concoquere, ut tot editionibus tam magna manus conspurcaretur? Debuit viventi Bocharto id indicari, ut verteret manum stylumque ac meliora sciens desisteret ab tam calumniosa dica scribenda. An per hæc loca reclamare etiam aliquid dicetur Herodotus, ille immo distincte variat sermonem de fluviis, et Tigrin ait præterfluere Ninum, quum Euphrates transfluat mediam Babylona. Quicunque proximus sanguine superstes es, cura ut huius nævi memoria universa aboleatur. Herodotus maior est, quam ut sic attaminetur. Sed quum talis sit Theologia, quid mirum, si Chronologia cæco furore ruens et per aërem imaginata se videre momenta temporum per Parcas cifris Ægypti, Arabiæ, Chaldææ et Persidos æternis tabulis inciſa exclamet Herodotum mentiri?

74, 29. Ὤρυσσε ἕλυτρον λίμνης.] MS. λίμνῃ. Quod 850
adeo temerarium non videtur, ut sic ab Herodoto scriptum opiner; nam ita rursus pag. seq. ἐπεί τε γὰρ ὄρυσσε τὸ ἕλυτρον τῇ λίμνῃ.

74, 31. Εὖρος δὲ τὸ περίμετρον &c.] Ut solet interdum Io. Fridericus Vallam, quem in præfatione nominavit, hic illic per notulas veterem interpretem vocare et carpere, sic et hoc loco arguit versionem eius *latitudine vero eius quoquo versus*, idque propterea quod sic intellexerit latitudinem vel τὸ πλάτος κατὰ διάμετρον, quum Herodotus intelligat latitudinem seu flexum circumcirca, quam versionem pro Vallensi supponit, et, quod in eadem notula addit, ambitum paludis et id quod mox dicit μακρὴν περίοδον τῆς λίμνης. Non opinor aliud intellexisse Vallam, etsi per istas voces dederit occasionem aliter de eo cogitandi.

74, 35. Λίθους ἀγομένη.] MS. ἀγαγομένη. Cap. 196. Ἀπαγαγέσθαι 2, 64. Ἀγαγόμενον ἀνθρώπους. Huc pertinet, quod in fine cap. 186. restitui iubebat codex optimus Ἐκ τῆς λίμνης ἐξήγαγε pro vulgato ἐξάγαγε, ut 2, 115. ἀνήγαγε MS. habet pro vulgato ἀνῆγε.

74, 41. Περίοδος τῆς λίμνης μακρὴ.] MS. μακρὸς. Sic vicissim cap. 193. μεδίμνου Ἀττικῆς, quod notaverat iam Stephanus, ipse quoque deprehendi in MS. optimo, vide alia ad 38, 47.

74, 47. Τῶν προτέρων βασιλέων.] MS. πρότερον. Sic supra, sic infra, at 2, 140. dicit οἱ πρότεροι γενόμενοι βασιλῆες Ἀμυρταίου.

75, 7. Ἐν τῷ ἐπίμπλατο τοῦτο.] MS. ἐν ᾧ. ut iam patefecisse memini. Utrum hic notatio mutat? ut sic de tempore, sed τῷ de aliis maluerit? an quæcunque alia causa?

75, 9. Τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὴν πόλιν καὶ κατὰ τὰς καταβάσιας.] Non vitupero repetitionem præpositionis κατὰ, utpote quæ repetitio etiam placet Herodoto, sed ubi placere potest, ut cap. 191. Κατά τε τὸν ποταμὸν καὶ κατὰ τὴν λίμνην. Sed magna prorsum in his relidet ineptia. Nam quum dicit labra fluvii per urbem, an possunt alia ulla intelligi, quam quæ sunt prope descensus, imo quam in quibus ipsis descensus est extra portulas? Certe enim non per alias urbis partes cucurrit flumen, ita ut quum dicatur Nitocris fluvii labra per omnem urbem lapide struxisse, id omnino intelligi debeat et tantum possit, factum circa descensus ex transversis plateis ad fluvium. Legendum procul dubio deleta altera particula κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰς καταβάσιας. Innuit enim Herodotus tum reliquis partibus simplicem circa fluvii ripas murum ductum, tum ipsos illos descensus ab ipsa recte concinnatos fuisse, et maiore quadam impensa et mole, quam alia ripæ pars, roboratos. Iungi enim oportet τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ καὶ τὰς καταβάσιας. Ignorat purissime spuriam particulam codex MS. et videtur quoque non agnovisse interpres.

75, 15. Ἐπετείνεσκε δὲ ἐπ' αὐτ.] MS. ἐπιτείνεσκε. Sic ἐσάγεσκον, πωλέεσκε, et quæ sic plura: certe eius quoque generis est, quod sequitur ἀπαίρεσκον, quod ut Stephanus vidit in suis, ita ipse in Mediceo id offendens reposui pro vulgato ἀπαιρέεσκον: prout etiam διαφοιτέοντες pro simplici φοιτέοντες· quæ accessio est meritissima.

75, 26. Ἡ δ' αὐτὴ βασιλεία.] MS. ἡ δ' αὐτὴ αὕτη βασιλ. ut 2, 198. Ταυτὰ δὲ ταῦτα καὶ Ἀράβιοι ποιέουσι. Deinde est in eodem λαοφόρων, non λεωφόρων.

76, 2. Τοῦ πατρὸς τοῦ ἑωυτοῦ τοὔνομα Λαβυνίτου.] De hoc loco quum scripsisset Scaliger in Animadversionibus pag. 91. ita [apud Babylonios Labynitus, id est Nabonidus, et Nabuchodonosorus idem Herodoto] in Emendatione Temporum pagina 579. et hoc ipsum et alia grandiora profert, quæ videas licet.

76, 3. Στρατεύεται δὲ βασιλεὺς.] MS. δὲ δὴ βασ. Erat enim hic excessus ad morem regis Persici tam novus, quam in præcedente periodo est reditus in historiæ viam, ut utrobique ista particula merito interponatur.

76, 9. Ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι.] Interpretatur Valla, *carrucæ quatuor rotarum*, quum carrucas pateat non fuisse fabricatas in hunc usum, quem colligere licet ex capite 27. libri II. de re vehicularia Cl. Schefferi, qui ideirco in capite 19. eiusdem libri sta-

tuit rectius futurum *multa plaustra quatuor rot.* Recte ad differentiam, quum alioquin ἁμάξας dicat simpliciter, ut 4, 62. Attamen Gatakerus lib. 2. cap. 5. Adversar. reddiderat *petorritis multis secum inter impedimenta vehendam.* Nam de Choaspe egerunt et alii et Salmasius in Plinianis pag. 699.

76, 11. Ὅποι ἂν ἐλαύνοι.] Ubique occurrens verbum. Sed nunc MS. ὅποι ἂν ἐλαύνηισι. Quid dicemus? utrum placet postremam syllabam ϲι natam ex corrupta diversa lectione οι, hærente librario priore inter voces ἐλαύνῃ et ἐλαύνοι (ut videmus hæc in MSS. mixta) ac propterea utramque postremam syllabam exprimente, quæ postea ex οι in ϲι depravata adhæsit ipsi
851 verbo? an vero esse aliam huius verbi formam, nunc quidem abolitam, sed Herodoti tempore Helladi et Herodoto usurpatam abscondi ἐλαύνημι. An non simile huic verbum κατειργῦσι, quod exstat 4, 69., non observatum Porto, quum habeat κατέργειν *Ion. pro com.* κατείργειν, quod etiam habet hic scriptor; sicut observat alterum ἐσεργνῦσι ex 2, 86. Quæ composita nec ipse Stephanus annotavit in grandi Thesauro.

76, 21. Κάρτα δὲ δή.] Id vero iam nimium quidem, nec tam adversativa exspectatur, sed ut narrationis pars lenissime succedat. Id probat MS. κάρτα τε δὴ ac mox γόνυ οὐ βρεχούσας, non γόνυ μὴ βρ. quod vani et prolationem Herodoteam non ferentes videntur sic mutavisse.

76, 31. Ἥνετο μὲν τὸ ἔργον.] Sic edidi sane non invitus, quum emendatissima membrana Medicea conspiraret cum MSStis, unde id ipsum verbum produxit Stephanus; sed adeo non curavit, ut id nunc in marginem abiiciens, in Thesauro pulcherrimum hoc exemplum annotare detrectarit, ubi tamen de hac forma istius verbi agit, et quasi ipse nesciret, sub Budæi nomine ex Herodoto citet ἀνόμενον ἔτος de exacto anno, quod scimus exstare 7, 20. Πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ ἀνομένῳ, etsi neque Portus memorare voluerit.

76, 39. Κατειλήφθησαν ἐς τὸ ἄϲυ.] Lapsum credo esse typographicum pro κατειλήθησαν· quod est in MS. et semper auctori adhibitum, plane ut in libri huius capite 176., cuius varia exempla composuit diligenter Portus in Lexico, qui et hunc locum recte producit, ut pateat hunc errorem ignoratum prioribus, adeo ut etiam Stephanina anni 1592. ab eo sit immunis, ab Germanica incaute fuisse admissum, Anglica imitante.

76, 42. Προσάξαντο.] Nescio unde petant hoc verbum lectores, nescio unde petiverint interpretes: certe Latinum *comportaverant* proprie huc non accedit. Portus hunc locum noluit attingere, sed producit verbum προεσάξαντο ex lib. 8. cap. 20. At hoc ipsum est, quod in hoc loco adhibuit Herodotus. Sic enim planissime scriptum habet optimus MS. προεσάξαντο.

77, 2. Τῇ ἐξήει.] MS. ἐξίει. Et hoc verbum est, quo antea de Halye fluvio, infra de Nilo utitur auctor, ut videre est apud Portum. Mox deinde Stephanus eandem pruriginem scabit οὕτω δὲ δὴ τάξας ponens in margine, quum vulgo edatur οὕτω δὴ τάξας. Sed verbum est οὕτω τε δὴ τάξας, quod profero ex MS. Mediceo.

77, 14. Κατὰ τὸ ῥέεθρον τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ ὑπονενοσηκότος ἀνδρείως ἐς μέσον μηρὸν μάλιϲά κη κατὰ τοῦτο ἐσήεσαν.] Negari nequit bellos Herodoto contigisse interpretes et curatores, qui et edere ita et explicare hæc omnia potuerunt. At profecto nec dictum uspiam ulli Græco reor ἀνδρείως ἐσιέναι, ut illi iungunt in Latinis, quum palam sit in Græcis ita eos distinguere, ut verba ὑπονενοσηκότος ἀνδρείως ἐς μέσον μηρὸν μάλιϲά κη separata velint esse ab reliquis. Id illi interpretari debuerunt sine tormento traiectarum vocum et Herodoti sententiam expiscari, non omnibus permixtis suam exponere. Sed et laudatio illa, quasi viriliter fecerint, intempestiva prorsus est, nec aliter etiamnum se gerunt, quam stolide audaces et quidem in perniciem suam, si adfuisset Babyloniis bona mens. Immo ut videas omnia reiicula esse (id enim certe fateberis) nisi ex utilissimo apographo sic restituantur et distinguantur, en tibi quod fero: κατὰ τὸ ῥέεθρον, τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ ὑπονενοσηκότος ἀνδρὶ ὡς ἐς μέσον μηρὸν μάλιϲά κη, κατὰ &c. Verto. *Persæ, qui ordinati erant prope alveum, postquam Euphrates fluvius subsedisset, ut transiret vir circiter medio femore tenus, illic Babylonem introierunt.* Non fallit me animus, quin egregius lector hanc unam præstantissimam emendationem clarissime causas corruptelæ aperientem sit exosculaturus, adeo ut fides optimi libri dubia ulterius esse non possit. Dativus ille ἀνδρὶ plane Geographicus illustrationem accipit ex notis paternis ad Livium lib. 1. cap. 8. Ἀνδρὶ ponit pro quocunque transeunte, ut plane videas Herodotum sibi similem, ecce lib. 7. cap. 60. Αἱμασιὴν περιέβαλλον κατὰ τὸν κύκλον, ὕψος ἀνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν. Sed neque dissimilia sunt 3, 22. Ὀγδώκοντα δ' ἕτεα ζόης πλήρωμα ἀνδρὶ μακρότατον προκέεσθαι· 4, 22. Ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνῃ πατήρ. Etiam eiusdem generis 4, 20. Διαβάντι, et seq. cap. Ἀποκλίναντι· 7, 198. ἰόντι. Distinguere potes, ut volueris, et voces τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ possunt perinde commode referri ad præcedens ῥέεθρον, quam ad sequentia ὑπονενοσηκότος &c. Ideo nunc aliter exhibeo, quam in contextu. Utere quo libet.

77, 36. Τοὺς τέσσαρας τρέφει μέν.] Maligni sunt et parci erga Herodotum posteriores, qui ne illa quidem ei volunt linquere, quæ ipse ad copiam protulit. Hinc enim MS. τοὺς τέσσερας μῆνας τρέφει μὶν. Omnino rectissime.

77, 42. Τριταίχμῃ τῷ Ἀρταβάζου.] MS. Τριτανταίγμῃ· idque probum iudico, ut in libro 7, 82. Est e-852
nim idem nomen: quod scribo per tertiam literam, quia sic exstat in scripto libro, non per χ.

78, 11. Καὶ κηλωνίοισι.] MS. liquide refert καὶ κηλωνήϊϲισι. Quæ est illa ipsa forma, quam usurpamus hodieque in lib. 6. cap. 119., quæ hinc quidem confirmatur esse verissima, quicquid etiam suspicetur Portus. Et hinc apparet, quod supra occurrebat ἐδωλίοισι, non scripturum fuisse Herodotum, sed ἐδωληΐοισι, si usus ea vocis forma fuisset, quod nimis facile crediderunt. Quod mireris, non aliter citat Salmasius in Plinianis pag. 589. Hoc rectum. Sed contineat quæso manum, et ne doceat Herodotum, quomodo Ionice pronunciari ea vox debeat. Illic etiam pag. 581. citat sequentia Herodoti verba Ἐπειδὰν ἄρϲα αὐτὴ ἑωϋτῆς ἐνείκῃ, quum in editionibus exstet ἐπεὰν δὲ ἄρϲα. Quod miror, quoniam in MS. legebam ἐπειδ' ἂν ἄρϲα, quod et sequutus fui, sed δὲ invasit male. Sed et sequentia vides citata esse ab viro maximo, prout edita sunt, quod patuit ad 74, 15. ut videatur reiecisse, quod Stephanus ad marginem posuit οἴκητο. Quam felix fuisset eius memoria, si universum locum omisisset? Nec enim cognitam habuit Herodoti manum, quam nunc accipe ex MS. Mediceo, πόλις δὲ ὤικητο.

78, 27. Τεσσέρων εὐπετέων δακτύλων.] At quinam sunt illi εὐπετεῖς δάκτυλοι, qui velut in materiariam tabernam ingressi culmina ad digitorum mensuras mercabimur? Dicit ergo Valla *maximorum.* At sanctitas publica negat esse easdem iustas mensuras vel maximas vel minimas. Non enim respicimus in communi usu ad cubitos regios. Alius est Valla, alius Herodotus, qui scripsit εὐπετέως, ut præter MSS. Stephani probat inculpatus ille codex Florentiæ. Non fui igitur segnis in reparando auctore. Cl. Fridericus nequivit hinc abire sine mentione variæ lectionis in hoc adverbio, et addit [ut sic quaternum fere digitorum latitudo significetur] quum notet aut iuste impleri aut superari potius hanc mensuram, et *fere* sibi servare potuerit.

78, 28. Ὅσον τι δένδρου μέγεθος γίνεται.] Hoc plebeium est ad id quod scripsit Herodotus, exstatque fideliter custoditum in MS. ὅσον τι δένδρον μέγεθος γίν. ubi notabis vocem μέγεθος esse quarti casus, ut addi debeat illis, quæ notavi sub numeris 6, 34. prout etiam simile est c. 202. Λέσβῳ μεγάθεα παραπλησίας. Perinde ut 2, 32. Πάντας τοῖσι ἄγουσι τὸ μέγεθος ἴσους. Et c. 71. Immo nunquam Herodotus in his locutionibus vocem μέγεθος ulli alii iunctam voluit, estque inprimis notabile exemplum 118, 42. ubi MS. plane δίπηχυν. Prorsus simile est quod c. 199. sequetur: Τὸ δὲ ἀργύριον μέγεθός ἐϲι ὅσον ὦν, ubi post tertiam vocem prave distinguunt.

78, 36. Τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσι.] Citatur hic locus ab Salmasio in Plinianis pag. 1334., ubi plenis follibus legi et distingui iubet verba, quæ vulgo non recte habeant. Ea tu scrutare lector. Nam quia vitiose illic magis credo ab typis actum, huc adferre commode illa nequeo, et incommode non placet.

78, 42. Κατάπερ δὴ οἱ ὄλυνθοι.] MS. omittit particulam δὴ· et mox ἀπιεῖσι pro ἀπιᾶσι.

78, 48. Νομέας ἰτέης ταμόμενοι.] Hi νομέες sæpe versati sunt et cæsi, et in eis Valla ambustus. Ultimus qui accesserit, est Cl. Grævius ad Solœcistam Luciani pag. 113. Nonne satis tarde? nam post Brodeum et Leopardum popularis ipsius Fridericus iam bene correxerat pag. 321. etiam omissis *pecuariis*, quos cognatus eiusdem lungermannus, alia vitiosa bene mutans, reliquerat. Iubet videre quæ docuerit Schefferus. Vide quæso illa, et dic mihi, an non sint oppido macilenta? immo quæ sint illa, quæ doceat?

79, 13. Ἐπεὰν οὖν.] MS. ἐπεὰν ὦν, quod certe Ionicum et continuum in Herodoto, ut nunc id ei eripi non debuerit.

79, 16. Ἀπεκήρυξαν.] Est notum verbum in iure etiam Græco, sed non huius loci, et ut notet abdicare et ultro abiicere, ut pro lucro habeatur ea re spoliatum esse. At hi sane non sic consuluerunt in navigiis suis. Hinc oppido notabile est, quod legitur in optimo MS. ἀπενεκήρυξαν, ita ut super ι habeat positum ε, ut etsi forte quid lateat nesciam, hactenus tamen observaverim, ut ediderim ἀπενεκήρυξαν, ut decompositum pateret, satis alioqui rarum, sed ideo Herodoteum, et quod notet, ibi in urbe solitos ea præconio subiicere; quod intelligis plurimum distare ab isto composito nimis hic incommodo.

79, 25. Καὶ ἐπὶ τούτῳ.] MS. καὶ ἐπὶ τοῦτον. Et recte ex modo scribendi, nec intercedit terminatio sic ter geminata. In qua tamen videntur offendisse lectores: unde enim potuit huc delabi Fridericus, ut ederet ἐπενδύνυσι, quum ante illum ab omnibus fuerit editum ἐπενδύνει. Id quidem est principale facinus. Sed inconsulte agitur in distinguendo. Nam cur in Latinis non ita distinguitur pænula ab calceis, ut in
853 Græcis? Sed scias oportet hic quoque subesse fallaciam, quam aperit optimus MS. legendo περιβαλλόμενος ὑποδήματα ἔχων. Sic omnia planissima.

79, 28. Βοιωτικῇσι.] MS. Βοιωτίῃσι, ut ex oraculo citat Βοιώτιον ἄνδρα Stephanus Byz. in v. Ἄρνη. Et 5, 88. ἐσθῆτα Δωρίδα mavult, quam Δωρικήν.

Ibidem. Κομῶντες τὰς κεφαλὰς, μίτρῃσι ἀναδέονται.] Reliqui Herodotum arbitrio aliorum, qui consensu ita distinguunt, quum ego gnarus κομᾶν non licere homini in humeris aut brachio, crederem Herodotum iunxisse τὰς κεφαλὰς μίτρῃσι ἀναδέονται, ut apud Ælian. 4. Var. 22. Κορύμβους δὲ ἀναδούμενοι τῶν ἐν κεφαλῇ τριχῶν.

79, 33. Μῆλον ἢ ῥόδον ἢ κρίνον ἢ αἰετὸς.] Hoc specimen consuetudinis Babylonicæ melius ob oculos hodie poni nequit, quam ex tabula Isiaca, ubi talia sceptra vel hastæ infinitæ cum istis ornamentis, ut sic quasi Herodoto interprete discamus, unde ea res ad Ægyptios venerit; quippe Babylona statuit quasi originem huius rei, et ubi præcipuus erat usus. In cap. 198. vides aliud commune Babyloni et Ægypto.

79, 37. Ὁ μὲν σοφώτατος ὅδε, κατὰ &c.] Sic distinxi hunc locum obsequutus necessariæ, post deviam ab vero interpretationem Vallæ, monitioni præclari viri Io. Friderici, quam large commendat in præfatione.

79, 45. Πραθείη.] MS. πρηθείη· 2, 54. Ἐς Λιβύην πρηθεῖσαν. Et non diu ante legimus ἀνδραποδισθέντας πρηθῆναι.

80, 6. Ὅς τις θέλει.] MS. θέλοι. Deinde quod sequitur, τῷ τὸ ἐλάχιστον ἐπισταμένῳ, et vertitur, *qui minimo contentus esset*, si recte inspicias, omnino nihil tale exprimit, et necessario corrigendum ὑπισταμένῳ, ut legitur in MS. donec adhæreret illi, qui in minimum consentiret aut promitteret. ut cap. 208. ὑπέχειν de pollicendo.

80, 15. Οὕπω ἀνάγεσθαι.] Unde locum huic composito ad hanc causam? Longe æquius legitur in MS. ἀπάγεσθαι. Deinde MS. διετέλεσσε, quo inclinabant etiam codices Stephani, sed Ionismo abciso.

80, 34. Οὔπω σφι ἔξεσι.] Vox prima non est huius sententiæ, et bene MS. οὐ σφὶ ἔξεσι.

80, 38. Πυρὶ θυμίημα καταγιζόμενον ἴζει.] Ad ista sic annotavit Io. Fridericus, quum vertisset *igni suffitum adolendo facit* [τὸ ἴζειν active hic accipio, ut ex interpretatione liquet. Valla minus accommodate ad verba *adhibito thymiamati assidet*. Nisi is forte (ut suspicor) pro πυρὶ legit περὶ θυμίημα καταγ. ἴζει.] Sic ille, addens quoque in præfatione Vallam nimis frigide vertisse, et ex auctoritate Herodoti et Vallæ interpretatione errorem irrepsisse in vulgata Lexica. Et sane H. Stephanus in indice Thesauri exponit *adolere*, et citat ex Herodoto καταγίζόμενον πυρὶ θυμίημα, ut appareat unde iste hæc habeat. Immo sic obsedit eundem insignem virum hic locus ita lectus, ut non dubitaverit scribere etiam in Recensione vocum Herodoti pag. 728. huius editionis [καταγίζειν, ut καταγίζειν πυρὶ *igni consecrare*, Item immolare et sacrificare Clione c. 86. et Melpomene c. 35.] Scias in neutro loco exstare vocem πυρί. Qualiacunque ea sunt MS. Mediceus plane habet περὶ. Et quod existimat Fridericus de verbo ἴζειν, Herodotus pronunciat illum falli 5, 25. Ἐς τὸν ἴζειν ἐδίκαζε, ubi omnino est *sedens*, non *statuens*, ut putabat intelligendum.

80, 40. Λοῦνται ἀμφότεροι.] Vim suam affert, quod legitur in optimo MS. λοῦνται καὶ ἀμφότεροι· ac deinde ποιεῦσι pro ποιέουσι.

81, 19. Εἶδός τε ἐπαγμέναι.] Mire in hoc participio agunt Henr. Stephanus et Æmil. Portus. Ille enim in indice Thesauri sui sic notavit [Ἐπαμμένους εἴδεος παῖδος, Pueros forma præditos ex Herodoto] Proculdubio allusit ad 8, 105. At vero posterior sic agit in Lexico Ionico [Ἐπαγμένους Ion. pro com. ἐπηγμένος. Ad aliquid addictus. Ad aliquid progressus. ὅσαι γυναῖκες εἶδεος ἐπαγμέναι εἰσί. Quotquot mulieres ad formam sunt progressæ. 1. Quotquot sunt formosæ 52, 6.] qui numerus innuit hunc locum. Sed et aliud ab eo proiicitur [Εἶδος ἐπαμμένοι παῖδες. Herodotea locutio p. 314, 6. Pueri formosi q. d. Pueri, qui formam attingunt egregiam scil. 1. Pueri egregia forma præditi. Εἶδος enim est mediæ significationis vocabulum.] Ergo hactenus Stephanus. Sed Porto notus fuit uterque locus: verum qua ratione comparari deberent, uterque aut nescivit, aut detrectavit loqui et lectorem pro virili instruere. Sed quid aliud proferunt, quam quod valde clausos relinquit oculos lectoris, Porto tantum in his postremis exiguam scientiam proiiciente et alterum audacter distinguente ab altero. Quid enim aliud hic est, quam participium ab præsenti ἐφάπτομαι, unde quum vulgo sit ἐφημμένος, noster more suo præbet ἐπαμμένος. Ne dubita. Nam et egregia Medicea membrana prorsus habet ἐπαμμέναι, quod est eiusdem prorsus monetæ illi ἀπαμμένους lib. 2. cap. 121.

81, 28. Κατεχέαται.] MS. κατεχᾶσι.

81, 37. Ὑπ' ἑωϋτὸν ποιήσασθαι.] MS. ὑπ' ἑωυτῶι. 854

82, 4. Καταγιαζομένου.] Equidem venit hoc ab ipso Aldo. Sed est nullius momenti, quum et optimus MS. legat καταγιζομένου, et ipse Herodotus passim non aliter loquatur, ut notavit exempla Portus.

82, 12. Στόμασι δὲ ἐξερεύγεται τεσσεράκοντα.] Hæc verba observari oportet ad spectandum insigni exemplo, quam magnifice et ample largiti sint de Herodoteo etiam antiqui. Scribit enim claris verbis Strabo lib. xi. Herodotum dicere eum εἰς τετταράκοντα ποταμοὺς σχίζεσθαι, μερίζειν δὲ Σκύθας καὶ Βακτριανούς. Unde abest longe Herodotus, nec si fluvius inter montana profluens, hic illic inveniens vallem, ita ut in eam effluat aliquid aquæ, is statim fluvius novus dici debet, præsertim si ista aqua dispergatur in arenas aut paludes, ut clare de hoc Araxe testatur Herodotus. Itaque Vossius ad Melam lib. 3. cap. 5: mirabiliter circumiens in quærendo Araxe non tantum in meridiano latere Caspii maris, sed etiam boreali; et ubique eum reperiens, testatur Herodotum scribere Araxem quadraginta ostia, sive potius ἐκτροπὰς habere. Prius recte: quod cur corrigendum ita censuerit; ignoro. Non enim sunt ἐκτροπαὶ dicendæ, quippe quæ integros possunt constituere fluvios. Idem Vossius lib. 2. cap. 2. ibidem tangit quæ Herodotus de accolis Araxis scribit, eos invenisse talia quorum odore inebriarentur. Primo an iste *potus* vocari possit, viderit. Secundo non herbam aut plantam esse dicit Herodotus, uti hederam, arbutum, cyclaminum aut simile origano, sed ἐξευρῆσθαι δένδρεα καρποὺς τοιούσδε τινας φέροντα. Itaque ut ludicrum exitu simile est, ita nequeunt hæc ita inter se componi, ut eadem re pariter Thraces et Araxeni fuerint usi. Quam bene dixit Herodotus ἐξερεύγεσθαι?

82, 14. Κατοικεῖσθαι.] MS. κατοικῆσθαι. An non notavit Portus ἠρίνεος dici ab Herodoto pro εἰρίνεος, quum cap. 203. dicat tamen εἰρίῳ.

82, 20. Τὴν μὲν γὰρ Ἕλληνες ναυτίλλονται πᾶσαν.] Ita scribunt nugatores, et qui male coctum aliquid hodiernum eructant, ut nempe conveniant rite casus. Sed non οἱ χαριέστεροι. Utique perelegantes et proprie ad manum Herodoti Mediceus ille codex MS. præfert πᾶσα. Sic enim omnino scribendum. Syntaxis est, πᾶσα γὰρ, τὴν Ἕλληνες μὲν ναυτίλλονται. *Omne enim illud mare, quod quidem Græci navigant.* Sine ope istius codicis ne odorari quidem ullus potuisset hanc emeditatam profecto Herodoti loquutionem.

82, 23. Εἰρεσίῃ χρεωμένῳ.] Observari debet conditio hæc, quam ponit Herodotus, et absque qua non debet de longitudine huius maris disputari: id quod strenue fecit Vossius ille idem ad Melam 3, 5., et ipsi quoque, quibus illic obtrectat.

82, 30. Ἐξ ὕλης ἀγρίης ζώοντα.] Rarus quidem præpositionis istius usus in hoc genere sermonis apud auctorem nostrum, ut 8, 106. ποιεύμενος ἐκ τουτέων τὴν ζόην. Sed libentior et gratior fuit altera ἀπὸ, prout nunc quoque habet optimus MS. ἀπ' ὕλης. In fine huius libri ἀπὸ κτηνέων ζώουσι καὶ ἰχθύων· 2, 92., Ζῶσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων μούνων· 4, 22. ζώουσι ἀπὸ θήρης· et 103. Ζῶσι δὲ ἀπὸ λῃΐης τε καὶ πολέμου. Imo et 2, 18. πίνειν ἀπὸ ποταμοῦ· 2, 36. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ἄλλοι ζώουσι.

82, 40. Πεδίον ἐκδέχεται.] MS. ἐκδέκεται, ut ſemper, immo non aliter habet Aldus, ut ſit lapsus editionum ſequentium.

82, 46. Δεύτερον δὲ.] Sic ſcriberet quoque alius quidam, et poterat omnino etiam ſcribere Herodotus, ut facit 2, 22., ubi etiam nectuntur πρῶτον, δεύτερον, τρίτον. Sed habet inſuper Herodotus aliquid inexſpectatum, ut quum incipiat per πρῶτον, deſinat per τρίτον, medium tamen ponat in plurali, prout nunc habet optimus MS. δεύτερα δὲ plane ut 2, 137. πρῶτον et δεύτερα, et 3, 22. δεύτερα et τρίτον. Adde 3, 65. Et mox γενομένη, non γεγενημένη.

83, 3. Τόμυρις συνεῖσα.] MS. συνιεῖσα· ut συνιεὶς τὸ ποιηθὲν 5, 92. ac ſtatim προεχώρεε, non προσεχώρεεν.

83, 18. Εἰ μεγάλως προθύμεαι.] MS. ἢν μεγ.

83, 33. Εἶπον μὲν καὶ πρότερόν τοι, ἐπεί με Ζεὺς ἔδωκέ τοι &c. ἀποτρέψειν.] Non potest in his vocibus ulla iniuria animadverti; adeo apparent omnia integra, et robuſti coloris ac nitentia. At vero per ſimiles literas abſorpta est vocula, quam codex MS. interpoſitam ſic reſtituit legitque: εἶπον μὲν καὶ πρότερόν τοι, ὅτι ἐπεί με &c. ἀποτρέψειν. Quod quanto est electius, ſuavius, atque etiam apertius? Id enim quoque Græcæ urbanitatis est, particulam ὅτι quidem immiſcere, et nihilominus tamen verbi quod ſequitur formam ex ea non gubernare, ſed, perinde ac ſi admixta ipsa non eſſet, ex præcedenti periodo.

83, 41. Κύκλος τῶν ἀνθρωπηίων ἐστὶ πρηγμάτων.] Quum hic locus ſit, qui tantopere placuerit Latinis, ac præſertim Ciceroni toties hinc iactanti istum orbem reipublicæ esſe converſum, non debet abire indictus.
855 Quippe qui istam loquutionem et ſimiles in Latinis legit, et hæc Herodoti verba in numerato non habet, fieri nequit, ut is dici poſſit aut credi debeat intelligere ista erudita Latina. Audimus hæc in Aſia dici inter duos reges, utrosque id expertos, alterum in perſona ſua, alterum in eis, quos ſubegit. Inde igitur exſtitit et ortum est. Quod minime cogitans Simeo Boſius ad librum 2. epiſt. 9. ad Atticum nihil potest in eo niſi cæcutire, ut revera est, deducens ab ludo Græco qui diceretur κρικολασία, quum tempora horum regum adſcendant ad eam vetuſtatem, ut tunc apud Græcos κρικολασία nec dicta fuerit nec cogitata nec peracta: certe ipse ex ſeris tantum temporibus profert: ne dicam ab eo videri nimis exiguam et puerilem facere originem rei maximæ, quæ univerſi generis humani ſtatum et eventum exprimeret. Interpono igitur nummum Hadriani, et ab ingenioſisſimo Principe cuſum oculis offero ad ſpectandum, quod homi-

nes pragmatici et ipse Cicero de volventibus rerum humanarum vicibus habuerunt in ore. Nummus hic aureus penes Occonem, illum primarium huius doctrinæ promum condum, iam fuit, a quo dicitur pulcherrimus, qualem nunquam vidit alias. De eodem quoque ſcripſit Triſtanus in Hadriano. Sed qui monetam publicavit, est Morellius, præ duobus illis infelix prorſus in hac eruditionis parte, niſi quod calleret opificio imitandi in charta. Sicut oſtendit quoque in tabula XIIa Speciminis, nihil afferens, quam quod vel Occo vel Triſtanus dixerunt. Sed egregie Iupiter est, qui et ſtat in orbe, ut divinæ maieſtatis præſentiam innuat, et eum tenet, ut in eo plane dominetur, etiam convertens prout vult; cuius quoque alteri parti admovet terram, alteri phœnicem, ſcilicet prout vult mactare gloria et aureum donare ſæculum aut vicisſim deprimere.

84, 30. Τοὺς ἐναντιουμένους.] Hoc est unicum in Herodoto exemplum huius ſic compoſiti verbi; per reliqua non occurrit niſi ſimplex ἀντιόω. Quod quum exſtet tam crebris locis, certe ista ipsa multitudine hoc debet fieri ſuſpectum. Iam vero ut plane ab Herodoto expulſum ſuiſse ſcias, legimus in Mediceo MS. σοὺς ἀντιουμένους: idque crede tam Herodoto placuiſſe, quam Thucydidi compoſitum. Præterea MS. ſtatim Τομύριος, non Τομύριδος, et videtur ita maluiſſe Herodotus, non ut pro lege aliquid in eo ſequeretur, ſed pro lubitu variaret. Quamvis enim libri 2. capite 41. notaverim ex MS. Ὀσίριδος, tamen cap. 156. in eodem MS. exſtat Ὀσίριος, et ſic infra MS. ſemper Τομύριος, ſic et Ἴσιος et 2, 111. Σεσώστριος, et c. 50. Θέμιος. Talia ſunt Ῥοδώπιος, Ἀβάριος, Ἀναχάρσιος, Λυγδάμιος, Σαμύριος. Sed etiam mox MS. αἰσχρὸν καὶ οὐκ ἀνασχετὸν, ſine vocula τε.

84, 5. Γυναικὶ εἴξαντα ὑποχωρῆσαι τῆς μάχης.] *Detrectare pugnam* reddidit quoque interpres. In omni hac relatione veſtigium nullum est prorſus, unde Cræſus hoc firmamentum et ſtatumen argumentationis ſuæ potuit iure et merito hauſiſſe, vel potius ad quæ ſuperius narrata Herodotus his verbis queat reſpicere. Non in aliorum ſententia; nam non ideo iubebant Tomyrin recipere in regnum ſuum, quod detrectaret pugnam, ſed vere, ut locum pugnandi conciceret. Non in Cyri animo; quippe is ipse bellum prior inferebat, quod ſine prælio confici non poſſe ipse ſatis ſciebat; et qui haud dubie amavit pericula ſibi tum glorioſa, tum felicia. Certisſime igitur hoc ſpurium est, et rurſus aureum purgatisſimumque, quod ex optimo MS. ſuppono: ὑποχωρῆσαι τῆς χώρης. Id namque unum agebatur.

84, 7. Διαβάντα προελθεῖν.] Et hoc ſatis commode, ſi ad præcedentia reſpicias, in quibus cum ſolo Cyro egit, eumque alloquutus est. Nunc vero et in ſequentibus agit de omni exercitu, et quid eum facere potisſimum oporteat, conſilium dat. Itaque videmus illic ποιεῦντας, κατακόψαντας, σκευάσαντας, et ſi hæc ipsa quoque non minus ad Cyrum quam ad milites pertineant æque ac præcedentia. Sed Herodoto ita placuit. Aggrediamur igitur et hoc loco legere διαβάντας, ut exſtat in MS. Mediceo. Etiam mox habet MS. περιγενέσθαι, non περιγίνεσθαι.

85, 6. Σὺ τοίνυν.] MS. σὺ νῦν.

85, 11. Τῷ δ' ὁ δαίμων.] MS. τῷδε οἱ ὁ δαίμων. Hoc vitium ſcripturæ aut ineptiam librarii vocabit iners Græcæ polituræ cultor, aut Herodoti incurioſus. Sed est exquiſitum prorſus ac delicatum. Geminus dativus ſic iunctus placet. Iam ſupra in cap. 34. dixit: 856
μή τι οἱ κρεμάμενον τῷ παιδὶ ἐμπέσῃ. Et 205. 2, 89. Μή σφι οἱ ταριχευταὶ μίσγωνται τῇσι γυναιξί· et ibidem 175. Τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια θαυμάσιά οἱ ἐξεποίησε· 3, 55. Καί οἱ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοὔνομα τεθῆναι· 6. 68. Ἀπικομένῃ δὲ τῇ μητρὶ ἐς τὰς χεῖρας οἱ τῶν σπλάγχνων.

85, 13. Ἀμείβεται ὧν δὴ.] MS. ἀμείβεταί οἱ δὴ ὧν.

85, 48. Εἰ δὲ μὴ ταῦτα σὺ ποιήσεις.] MS. εἰ δὲ ταῦτα οὐ ποιήσεις. Sed ita ut appareat negativam οὐ manifeſte ex vocula σὺ immutatam esſe ab eo ſcilicet, qui particulam μὴ in antiquisſimis exemplaribus non reperiens, quum tamen requireretur negatio, intelligebat tandem in pronomine σὺ errorem admisſum esſe, quem recte ita abſtergebat. Non magis σὺ nunc locum habet, quam in præmisſis.

86, 2. Τῶν ἐπέων τουτέων ἀνενειχθέντων, οὐδένα ἐποιέετο λόγον.] Quis negabit molliter fluere ſeriem horum verborum ita concinnatam? Univerſa plebs ita loqueretur. Iuncta enim ſunt, quæ iungi decebat, et ſeparata, quæ erant interſcindenda. Sed id non placuit ſemper Herodoto, qui etiam mox ſcribit: ἥτε δὴ πολλὴ τῆς Περσικῆς αὐτοῦ στρατιῆς ταύτῃ διεφθάρη. Atqui pasſim dicit αὐτοῦ ταύτῃ iunctis et connexis omnino vocibus. Id nunc etiam placuerat Herodoto, ut docet præſtantisſimus codex ſervans τῶν ἐπέων οὐδένα τούτων ἀνενειχθέντων ἐποιέετο λόγον.

86, 17. Καὶ δὴ καὶ πυνθάνομαι.] Quam bene geminatæ occurrunt istæ copulæ mox καὶ δὴ καὶ αὐτὸς Κῦρος τελευτᾷ, tam nulli uſui inſervit, immo turbat conſequentiam huius loci penitus ſecunda vocula καὶ, ut omiſerit quoque Valla. Et certe non exſtat in optimo MS. unde omiſi.

86, 26. Ἐναπῆκε αὐτοῦ τὴν κεφαλήν.] Venimus ad partem hiſtoriæ per omnia ſæcula memoratam et temporis ſui glorioſisſimam notam. Quæ quum ideo deberet habita esſe ſanctisſime, prout ab humano genere accepta erat ex Herodoti manu, vide, quam malevole et ingrate fuerit tractata. Neque enim ſic dubitavit edere Aldus, non Camerarius, non Stephanus, capitales in hoc auctore triumviri; ſed tamen poſtremus ita, ut margo eius obduceret aliquid editioni vulgatæ, nempe ἐναπῆπτε. Ex quibus quid proprie expreſſerit Valla per hanc interpretationem *caput in utrem demiſit*, non facile dixeris; niſi quod videtur reſpexisſe Valerium Maximum, qui lib. 9. c. 10. dicit: *in utrem humano ſanguine repletum demitti iuſſit; exprobrans illi inſatiabilem cruoris ſitim, ſimulque pœnas occiſi ab eo filii ſui exigens.* Valla hinc certe illud απ, quod in isto decompoſito est, voluit plane exprimere, quum

quum Iuſtinus dicat tantum *coniici*. Neque potest dici id non ſufficere ad exponendam rem. Attamen Herodotus noluit uſurpare verbum ἐνίημι, quod habet 8, 32. ἐς τὰς πόλις ἐνιέντες πῦρ. Itaque omnino putavit Valla exprimendum istud ἀπὸ. Sed quod ex illis duobus ante oculos habuit? Immo unde ſic profiluit Stephanus cum ista altera lectione? an ignorata Aldo ſimul et Camerario? Miror, ſed res tamen indicat ita eſſe. Atqui neutrum verbum attingere voluit Æmil. Portus, quum Ἀπήσων, Ἀπίεσαν et Ἀπίεσθαι non præteriret, certe minoris illa momenti. Quid ergo est, quod ſcribere potuit Stephanus in Theſauro? [Ἀφάπτω ſuſpendo, unde ἀπαμμένος, pro *ſuſpenſus* Herodoto ab eius pasſiva voce. Idem ἐναπῆπται αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸν ἀσκὸν, demiſit vel afflixit in utrem cruore plenum. Ἀφάπτω idem Applico, Admoveo. Suid. Hactenus Bud.] Quid ſodes hæc afferunt? Iam Budæus aliquid notavit in Herodoto, quod eius editores neſciverunt? et quum is iam id notavisſet, latuit per ſæculum, donec Stephanus incondite id proferret in Theſauro, ac denique ad margines Herodoti bene aperiret? Quis cogitet narrationem æque ridiculam, aut de ſtudiis docte et ſapienter ſentiat? Oportet eos, qui in Herodoto verſati fuerunt, hiſtoriam hanc ſatis agreſti modo percepiſſe. Quoniam hic fuit aliquid peculiare, ideo Herodotus etiam uti voluit verbo non quotidiani curſus. Dixit ἐναπῆπτε. Ita habet quoque codex Mediceus, ut ſcias et Budæum potuiſſe id noſſe, et unde id notum habuerit. Hoc verbo dicitur, non demiſisſe aut coniecisſe caput in utrem, ut illic putreſceret ac diſſolveretur, ſed egregie inſultans alligavit ſuperiori eius ori, ut modo poſſet demittere quaſi ad potandum, modo rurſus attrahere, ut intermitteret, quum interim per muliebres intemperies et inſaniam Scythicam aliis ludibriis id horrificaret, etiam alios contumeliæ modos in reliquum corpus ſimiliter exſerens.

86, 28. Σὺ μὲν ἐμεῦ ζώσης τε &c.] Crede hanc citationem ita progredi, ut incluſum habeat verbum κορέσω. An quisquam ex viris doctis, qui ſic multi et fauſti fuerunt in literis reſtituendis, ita ſe geſſit, ut oſtenderit ſe intellexisſe ista verba, aut potius acrimoniam in illis abditam? Valla vertit lectionem cor-
857 ruptam ſatis accurate? Sed nihil profert, unde appareat hoc apophthegma dignum esſe quod oſtentaret Herodotus: tantum enim enunciatur res, prout geſta est, ut nulla ibi ſit hilaritas, nullum acumen. Nonniſi in poſteriore parte notare licet aliquam venuſtatem in interpretatione duplici verborum αἵματος κορεῖν. At priora pingui modo efferuntur, ſine acrimonia aut ullo ſale, quæ vere acciderunt. Peiora ſunt quæ ſequuntur. Nam quum tot conſtructionum modos admittat verbum νικᾶν, non memini uſpiam aut me obſervasſe aut ab aliis obſervatum esſe νικᾶν ἐς μάχην. Ipse ille Portus, a quo in præpoſitione Ες tot exempla congeruntur, ubi videtur poni pro ἐν, ab hoc tamen exemplo manum abſtinet. Tetrius factum est hoc ulcus, ex quo Th. Gale in duobus codicibus fuit teſtatus legi ἐμὲ ζῶσαν καὶ νικῶσαν, quod ipsum quoque notavi in Oxonienſi. Sed quid proderit, quum maneat νικῶσαν ἐς μάχην? Satis magna equidem turba accuſativorum. Itaque hæc illa margarita est, quam ab ingenio Herodoti perpolitam, ſed ab ſordidis tractantium manibus luto collecto, quod omnem fulgorem obnubilaret, mirabiliter fœdatum iactitare volui fidem curamque codicis Medicei, qui ſolus cimelium tanti temporis incorruptum ſervavit, exhibendo Σὺ μὲν ἐμὲ ζῶσαν τε καὶ νικῶσαν σε μάχῃ ἀπώλεσας, παῖδα τὸν ἐμὸν ἐλὼν δόλῳ. In primo audimus validisſimum oxymorum et plane paradoxum, ut occiſus vivam vincentemque perverterit; ſed cuius clara et plana ſequitur explicatio, nempe ex filio unico et ſucceſſore amiſſo. Hæc est conqueſtio aſſidua parentum. Hinc Niobe apud Ovidium 6 Metam. *Per funera ſeptem Eſſeror.* Lucianus Tyrannicid. p. 801. inducit exclamantem patrem: Τίνι με φυλάττει διά σου τέκνου προαναῤῥημένου, in filii nempe morte iam antea occiſum. Inſcriptio apud Capaccium lib. 1. Neap. p. 351. *Criſpe. fili. lepidiſſime. beu. beu. orcus. cum. te. voravit. delicium. mibi. omne. abſtulit. baculum. exuctis. medullis. edentulæ. fenectutis. ſecuit.* Et pluribus ſuſpiriorum formulis hoc ἀνθρώπινον πάθος approbant Gruteri notæ nuper utiliter editæ in Publii Syri illud *Homo toties moritur, quoties amittit ſuos.* Nec enim tantum in propria ſubole id evenit, ſed in omnibus caris. Hinc Propertianum illud, 1, 14.

Coniugis Euadne miſeros elata per ignes
Occidit Argivæ fama pudicitiæ.

Clamat Halcyone apud Ovidium: *Et ſine me me pontus habet*, nempe per ſubmerſum maritum. Ioſephus lib. 8. p. 275. Νομίσας αὐτὸν βεβλῆσθαι τοῖς λίθοις, οἷς τὸν ὑπηρέτην ἀπέκτεινεν αὐτοῦ τὸ πλῆθος. Iam crebrum in eo est verbum Ἀπόλλυμι. Hinc Heliodorus 2. pag. 63. Ἀπολώλεκάς με τὸν ἥδιστον ἀφελόμενος θάνατόν. Achilles Tatius lib. 5. p. 351. Ὦ θάλασσα, πλέουσαν μέν με διέσωσας, σώσασα δὲ μᾶλλον ἀπολώλεκας. Sic cap. 45. huius libri gemit Adraſtus ὡς τὸν καθάπαντα ἀπολωλεκὼς εἴη in filio occiſo.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
In librum ſecundum
HERODOTI I.

88, 13. Ἑλλήνων τῶν ἐπεκράτεε.] Sic conſpirat codex Mediceus cum libris Stephani, unde is ad marginem coniecerat pro vulgato Ἕλληνας, quum nimis foret Herodoteum, ſubſtantiva voce ad caſum relativi ſequentis flexa.

88, 14. Πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεῦσαι.] MS. Ψαμμήτιχος, et recte, ut 5, 24. Μέγα ποιεύμενος βασιλέως σύμβουλος γενέσθαι.

88, 16. Ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος.] Sic legit liber citatus: quod neſcio an voluerit et Stephanus, quum ad marginem ponit ἐπειδὴ pro vulgato ἐπεὶ δὲ.

88, 20. Ψαμμήτιχος γὰρ ὡς.] MS. δὲ ὡς. Est quippe principium de narrationis de hoc rege et quidem isto eius facto. Neque enim neceſſe est monere alios id narrare de Seſonchoſi.

88, 25. Μηδένα ἀντίον αὐτέων.] Interpretatio Vallæ est, *neminem coram eis.* Sed hoc imperii genus proficeret nihil, et iste nemo est fruſtraneus. Etenim licet hominis nullius vocem audiant, quid ſi animalium alicuius? Haud dubie familiaris et creber auditus ovis balantis, ſicut videtur hic paſtor ſupponi talis pecudum generis fuisſe, aut ſi fuerunt etiam alia, certe istorum alicuius ſonitus quotidie auditis iis inculcaret ſimilem ſonum et exſtingueret ſimplex naturæ ac propriæ indolis diſcrimen, quod Pſammetichus dicitur 858
inquiſivisſe. Optime proinde membrana Medicea oſtendit Herodotum ſcripſisſe μηδὲν ἀντίον. Sic prorſus omnia ab eis removentur, eumque fuisſe vel Pſammetichi vel Herodoti ſenſum manifeſte probant hæc ſequentia ἐν σφέων ἐρήμῃ ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι.

88, 27. Καὶ τὴν ὥρην ἐπαγινέειν σφίσι αἶγας.] De hoc verbo ἐπαγινέειν valde ſolicitus fuit Portus, adeo ut in Lexico non tantum id oſtentet loco, quem poſtulat prima ſyllaba, ſed etiam in cognato Ἀπαγινέειν. Interim hoc est unicum exemplum eius compoſiti in Herodoto, cui tam denſa erat occaſio ſæpius adhibendi. Hinc igitur exiſtima et quod legitur clare in optimo MS. ἐπάγειν σφι αἶγας, quod prætuli, quum et Stephanus ex ſuis MSS. noverit poſueritque in margine. Sed illa τὴν ὥρην nec notant *in tempore*, ut Valla, nec

cer-

certis temporibus, ut H. Stephanus interpretantur, ſed proprie de veſpera uſurpant ac cœna. Quod est tritum.

89, 1. Πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος.] Satis commoda ad intelligendum oratio, ſi ſupponere licet unum ſolummodo paſtorem eundemque istum, cui Rex id imperaverat, curaturum puerulos per integrum biennium, ita ut nemo alius vicem eius interdum ſubeat. Certe quaſi id non ita facile fieri poſſet aut ſoleret, ſcito in optimo MS. exſtare *πλήσαντας*, ut nunc iste, nunc ille paſtor eos nutriri curaret.

89, 2. Ἐποιέετο καὶ ἐνετέλλετο.] MS. *ἐποιέέ τε καὶ ἐνετ.* multo rectius.

89, 8. Βέκκος.] Ante omnia poni hic oportet verba doctiſsimi Mauſaci in Diſſertatione ad Harpocrationem pag. 358. [Quod autem Phryges panem ſic vocitent, patet ex Herodoti Euterpe. Hunc conſule, ut et enarratores Apollonii Rhodii ad illud lib. 4. Argonaut. Οὕτι δέ πω Δαναῶν ἱερὸν γένος ἦεν ἀκοῦσαι, Comici ſcholiaſtem ad vocem Βεκκεσέληνε, et Suidam ead. voce. Adverte vero quosdam *βὲκ*, quosdam *βέκος* vel *βέκκος* ſcribere] Hinc videat Th. Gale, quam non notet, quæ ignota ſunt. Neque vero quoniam ſcholia ista ſcribunt *βὲκ*, ideo istud vere Phrygium est, et altera ſyllaba Græca; quæ ipsa forſan quoniam fuit coniectura auctoris illorum ſcholiorum, unam modo ſyllabam ſcripſit ſane temere et nimis ſero, quum Herodotus teſtetur fuisſe biſyllabicum. Cæterum in MS. Mediceo legitur *βεκὸς*, quod præter Heſychium habuit quoque Suidas in editione Baſileenſi, nec aliter legitur in MS. Exemplari huius Bibliothecæ Academicæ, quæ mihi valida fuerunt documenta; præſertim quum et Stephanus in ſuis ita invenerit, ut opinor typis vitioſe exprimentibus *κεκὸς*. Paulo ante legebatur *ἀνοίγοντί τε τὴν θ.* ubi illud *τε* ignorat codex optimus, et habuit Herodotus cauſam omittendi.

89, 28. Αὐτέων εἵνεκεν.] MS. præclare *αὐτέων τουτέων εἵνεκεν*, et neſcio an non Valla id habuerit. Sic et antea auxi ex MS. *τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι*, quum poſterius illud *τοῦ* vulgo ignoretur.

89, 31. Λέγονται Αἰγυπτίων εἶναι λογιμώτατοι.] Neſcio an recte verterint, *feruntur Ægyptiorum ſolertisſimi*. In Herodoto frequentisſime occurrunt *ἄνδρες λόγιμοι* vel *λογιμώτατοι*, etiam *πόλις λόγιμος*, etiam *ἱερὰ λόγιμα*. Sed nihil in eis est hoc intellectu. Certe verbis libri 1. cap. 143. Ὅτι γὰρ μὴ Ἀθῆναι, ἦν οὐδὲν ἄλλο πόλισμα λόγιμον, nequaquam ſolertia applicari poſſet, quum agatur de potentia et robore. Itaque nec ipse Valla ibi ſolertiam indicari credidit, quum interpretur *nulla urbs alia inſignis erat*. Forſan rectius; ſed inſignis multum diſtat ab ſolerte. Iterumque hoc lib. 2. cap. 98. Τουτέων δὲ ἡ μὲν Ἀνθυλλα ἐοῦσα λογίμη (ſic enim illic ſcribit) πόλις, *Harum urbium Anthylla quæ est inſignis*. Ut ex his exemplis ſane quam claris exiſtimatio facienda ſit in locis, ubi non nihil dubia videri potest ſignificatio. Sic lib. 1. cap. 171. Τὸ Καρικὸν ἦν ἔθνος λογιμώτατον τῶν ἐθνέων ἁπάντων, ubi vertunt *Caricæ gentis ingenioſisſimæ*. Quamvis enim ſequentia (ibi narrantur tria ipsorum inventa, ficut Samios alibi ait fecisſe tria maxima) faciant, ut tolerari istic interpretatio illa posſit; nihilominus ex aliis apparet Herodoti hanc mentem non fuisſe, nec tam ad ea reſpexisſe, quam ad omnem eius gentis præſtantiam ac famam. Similiter hoc loco tam laudata argutaque omnium Ægyptiorum ingenia obumbrare non videtur voluisſe Herodotus palmam Heliopolitis ſolis tribuendo, quum utique in ſequentibus nihil præcipuum Heliopoleos narret, ſed omnium Ægyptiorum. Itaque quum ingenium omnibus Ægyptiis ſit acutum, tum poſſunt in uno aliquo ſuperasſe reliquos Ægyptios Heliopolitæ. Quod videtur extitisſe in cultu liberalium artium, ac proinde exoſculari cogor, quod mihi ſuggesſit MS. optimus, λογιώτατοι. Id enim nunc agitur, nempe de hiſtoria et cognitione antiquitatis Ægyptiacæ, ab temporibus ſcilicet Pſammetichi; eam ait Herodotus ſe voluisſe quoque ab Heliopolitis diſcere tanquam maxime in ea verſatis. Λόγος quin etiam proprie Herodoto hiſtoria, unde et ipſi cognomen
859 λογοποιὸς. Unicum ad hæc omnia est, quod ait lib. 4. cap. 46. circa Euxinum habitare dicens ἔθνεα ἀμαθέστατα· οὔτε γὰρ ἔθνος τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου οὐδὲν ἔχομεν παραβαλέσθαι σοφίης πέρι, οὔτε ἄνδρα λόγιον οἴδαμεν γενόμενον πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος καὶ Ἀναχάρσιος. Sed et hoc libro c. 77. Αἰγυπτίων μάλιστα λογιώτατοί εἰσι μακρῷ, dum vertit *longe excellentisſimi*, nihil agit. Strabo lib. 13. pag. 618. Ἅπαντας μὲν γὰρ λογίους ἐποίησε τοὺς μαθητὰς Ἀριστοτέλης, λογιώτατον δὲ Θεόφραστον. Sane Iamblichus imitari Herodotum videtur in Vita Pythag. 1, 28. pag. 144. ἣν ἐνέμοντο γῆν Αἰγυπτίων οἱ λόγιοι.

89, 28. Καὶ ἐς Ἡλιούπολιν.] Hæc prima mentio urbis celebratæ in Ægypto, quam toties posthac commemorabit. Sed quoniam in nulla parte etiam ſimul refert conditorem eius Actinem, creditum Solis filium; ideo Tan. Faber in Epiſtolis Criticis num. 8. contendit ſatis acerbe nomen eius excidisſe exſcriptorum vitio; qui ſuſtulerint voces *ὑπὸ ἀκτίνος*, quibus intelligebant *ab radio* dici, non *ab Actine*, et fortasſe etiam plura. Cauſa primæva est, quoniam apud Hermolaum in Ἐθνικοῖς ſcribitur Ἡλιούπολις, πόλις Αἰγύπτου, ἣν ἔκτισεν Ἀκτὶς ὁ Ἡλίου καὶ Ῥόδης. Ἡρόδοτος ἐν δευτέρῳ. Sed nullus in eo loco ita fatuus fuit, ut inde colligeret ab Herodoto nominari debere conditorem eius urbis, quum abunde ſufficiat illa mentio, ſi urbs ipsa in ista parte ſcripti Herodotei nominetur. Nullus ex tribus, qui nuper exſtitere, Stephani fautoribus aliter dicet. Faber tamen iterat pag. 70. eiusdem voluminis.

89, 36. Ἐξαναγκαζόμενος.] Id quum viderit in MSS. Stephanus, ipse etiam in Italico, cur non opiner esſe Herodoti?

89, 41. Ἐκ τῶν ἀστέρων.] Nequivit hoc ex ſtellis fieri. Itaque rectius in MS. *ἄστρων*, ut *ζώδια* intelligat.

89, 42. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] MS. *ἐμοὶ δοκέειν* omisſa vocula priore. Et id Herodoti esſe docet quælibet pagina, ut ſuperſedeam exemplis per alios affatim annotatis.

89, 44. Τῶν ὡρέων εἵνεκεν.] Hæc in Herodoto laudat Sam. Petitus de anno Attico cap. 8., et tamen Herodotum arguit, qui annum hic non Lunarem confuderit cum Lunari: dubito an recte, quum toto isto loco nihil dicat de ſtatu, quem ponit Herodotus, nempe quo per triennia intercalatio fit; quod videtur clarius ponere Pet. Haguelonus in Calendario Trilingui, ubi illud *πάρεξ τοῦ ἀριθμοῦ* ab Valla omisſum videtur interpretari *cum quadrante*, ſcribens, *Ægyptii vero quinos addunt dies cum quadrante*.

90, 4. Τουτέων μὲν νῦν.] Non est hic mollis nec Herodoteus nectendi modus. Bene MS. *καὶ τούτων μὲν νῦν*.

90, 5. Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον ἀνθρώπων ἔλεγον Μῆνα.] Quod edidi δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἀνθρώπων, plane ſic exaratum est in MS. optimo. Vide igitur quid fecerit Stephanus. Poſuit ille ad marginem velut ex MSS. ſuis δὲ Αἰγύπτου πρῶτον. Non credo, et vereor ſeriem verborum ab eo mutatam esſe, quoniam videbatur ea nimis involuta et fere confuſa. Sed huc iam pertinet, quod notavi 86, 2. Cæterum quem editiones hoc loco appellant Μῆνα, eum vocat optimus MS. Μεῖνα. Ne hoc quidem contemni decet, licet paulo ante dixerit *μῆνας*: ita enim plane hoc lib. cap. 82. Μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη θεῶν ὅτευ ἐστί. Et de hoc vocabulo agit etiam Caſaubonus ad Strabonem pag. 228. B. Infra cap. 99., ubi repetit hoc ipsum de isto rege, continue deprehendi in MS. Μῖνα. Etiam in hac parte loquax est Etymologicum. Quum vero diſerte id ita de hoc rege tradat Herodotus, ut dicat *ἔλεγον βασιλεῦσαι*, non debuit hinc ſcribi, ut video fieri hodie pag. 65. Ægypt. Orig. *quia, ut diſerte tradit Herodotus* 11, 4., *Menes primus ex hominibus regnavit*, et pag. 68. *quod Menes iste ab Herodoto dicitur primus Rex*. Certe non Menes dicitur Herodoto, ſed est uniſyllabicum, nec ſua fide quidquam eius generis dicit, ſed eorum, ex quibus inquiſivit.

90, 9. Ἐνέρθε λίμνης τῆς Μύριος.] Collegit Portus varia exempla huius adverbii, et ubique ut notaverit *infra*. Ista vidit ſane et Valla. Quid est igitur, ut nunc interpretetur, *ſupra ſtagnum Myrios*. Quid igitur id differt ab istis ſequentibus *κατύπερθε τῆς λίμνης*, quod etiam vertitur *ſupra ſtagnum?* Est ſane id puerile, et minus idcirco debuerat connivere Iungermannus aut Th. Gale. Ἔνερθε τῆς λίμνης dicuntur, quæ ſunt verſus mare. Præterea MS. Μόιριος, non tantum hoc loco, ſed etiam cap. 149., et 3, 91., ubi licet edatur Μύριος, Valla tamen retinuit *Mœridis*. Notavit de hac ſcribendi varietate Caſaubonus ad Strabonem, tum pag. 33., tum pag. 270., in eo fruſtratus, quod notet apud Herodotum reperiri duplicem lectionem per υ et per οι. Et ſcire et notare debuerat in editionibus ita fieri: nam de bonis MSS. iam contraria intelligit lector.

90, 12. Δῆλα γὰρ δὴ καὶ.] Crebro ſic loquitur Herodotus, quum ſermo exigit *quia baud dubie*, ut interpretabatur Valla 1, 207. Tale quid in hac parte non habet locum, unde accuratam agnoſce manum optimi codicis MS. quæ exhibet δῆλα γὰρ καὶ, quod plane, opinor, habuit Valla, dum interpretatur *manifeſtum enim est*.

90, 18. Ἔστι δ' ἕτερον τοιοῦτον.] Sicut præmonui ad

14, 17., MS. τοιόνδε. Nec moratur eiusdem vocis triplex repetitio.

90, 24. Αὐτῆς δὲ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ μῆκος.] Lege hunc locum quisquis es, et deteſtaberis arenas ſine
860 calce. Nam quid longitudo Ægypti ſecus mare habet commune cum illis quæ dicta ſunt de luto quod ab aquis Nili provolvitur in mare? Immo certe ego, quum in declaranda indole telluris Ægypti ſupra oſtenderit ſe particulatim ire velle per numeros, atque adeo incipiat ex more ſuo πρῶτα μέν, (perperam vertente Valla *Iam primum*, quaſi obſcurare id Herodoti propoſitum conaretur) ſæpe ſolitus ſum hic circumſpicere, quod ſecundum huius declarationis caput eſſe oporteret. Expectavi aut δεύτερα δὲ, ut est 82, 46., aut ſimile quid et æquivocum: δεύτερα αὖτις 7, 141. iunctim habet. Utrum dememinisſe ſui ſtatuemus Herodotum, qui tam nitide perfecteque ſcripſit? An in hac quoque parte iniurias ab ineurioſo hominum genere pati debuit? Quodcunque ſit, quomodo legerunt hucusque omnes Herodotum, quum nihil intelligerent? Ipse certe nihil potui invenire, niſi postquam præclara manus antiquæ membranæ Mediceæ me docuit putidas eſſe has voces et infamem in modum corruptas et reciſas præ veris, quas ita extendebat, Αὖτις δὲ αὐτῆς ἐϛι Αἰγύπτου μῆκος, id est, *Rurſus* vel *Deinde* vel *præterea ipſius Ægypti longitudo est.* Deinde MS. Πλινθινήτεω, quum edant Πλινθηνήτεω. Attamen Valla expreſsit noſtrum istud.

90, 29. Ταύτης ὧν οἱ ἑξήκοντα σχοῖνοί εἰσι.] Nec hanc ſcripturam conſideraviſſe videtur interpres, qui vertit *Itaque ab hac parte ſexaginta ſcbœni ſunt*; nec quam vertit aut ipse potuit intellexiſſe, aut alius poterit divinare. Certe vox ταύτης non potest referri, niſi ad Σερβωνίδος λίμνης, quum alterum Αἰγύπτου ſit ſane remotum. Et tamen verſio imperfecta est admodum, niſi de tota maritima Ægypti parte intelligatur. Has tricas neſcio unde ortas diſſolvit præſtantiſſimus MS. legendo ταύτης ὧν ἄπο οἱ ἑξήκοντα σχ. *ab hac igitur* (n. palude Serbonide ad ſinum Plinthinetem) *ſexaginta illi ſcbœni ſunt.* Sed et in antecedentibus παρ' ἣν τὸ Κάσιον ὄρος τείνει vox poſtrema ab MS. ignoratur. Nam hunc locum Valla dum vertit *ad quod mons Caſius usque pertingit*, facit præter elegantias ſuas. Et ſane non ad id modo pertinet iste mons, ſed ad alia quoque, quum dorſum ducat ſatis laxe. Immo videtur differre Herodotus verbi huius notionem in alium hiſtoriæ ſuæ locum, nempe 3, 5., ubi integrans omnia ſcribit παρ' ἣν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν. Nunc ſufficit prænonuiſſe iuxta illam celebratiſſimam paludem eſſe montem Caſium.

90, 30. Ὀρυγῇσι μεμετρήκασι τὴν χώρην.] Valla *metiuntur*, non male, niſi quod Herodotus aliter loquatur, et perfectum præteritum poſuerit, idque iudicavi magis convenire, quoniam conſuetudo ex præteritis debet colligi; intelligit enim *metiri ſolent*, ut cap. 47. Διότι δὲ τοὺς ὗς ἐν μὲν τῇσι ἄλλῃσι ὀρτῇσι ἀπεϛυγήκασι, ἐν δὲ ταύτῃ θύουσι. 3, 38. Ὡς δὲ οὕτω νενομίκασι τὰ περὶ τοὺς νόμους πάντες ἄνθρωποι. Sic 4, 183. Troglodytæ γλῶσσαν οὐδεμιῇ ἄλλῃ παρομοίην νενομίκασι, ἀλλὰ τετρύγασι. Non aliter infra hoc lib. c. 36. Τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων δίαιτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἡ δίαιτά ἐϛι.

90, 38. Ἐνθεῦτεν καὶ μέχρι.] MS. ἐνθεῦτεν μὲν καὶ μέχρι. Quæ particula ſatis oportuna est, ut appareat nunc ſermonem redire ad ſcopum, quem interpoſita nonnulla abruperunt.

90, 45. Ἔϛ τε Πέλσαν.] MS. ἔϛ τε Πελσαν, ut et rurſum ἐϛ Πελσαν. Quæ vero Stephanus poſuit in margine, nimirum τὸ διάφορον et ἴσας μῆκος εἶναι, ambo approbantur ab optimo codice, ubi vulgo edebant διαφέρον et omiſsa voce μῆκος.

91, 1. Καταδεῖ πεντεκαίδεκα ϛαδίων, ὡς μὴ εἶναι πεντακοσίων.] Potius dixiſset ὡς εἶναι πενταϰ. nam minus quindecim ſtadiis fuisse innuit mille quingentorum. Itaque deficitur tot ſtadiis, ut impleat alterum numerum. Sed alia ratio fuit loquutionis Herodoteæ, quum particula ὡς in MS. non exiſtat: et omnino deleri debet. Dicit defectu quindecim ſtadiorum non implere numerum mille quingentorum; carens illis paucis non est MD, ἀπολείπεται alias dicunt.

91, 8. Ἐν τῷ καὶ λιθοτομίαι ἔνεισι.] *Ibi inſunt et lapidicinæ*, ut induſtrie interpretatur Valla; tanquam et aliud illic memorandum ineſse dixerit Herodotus. Quod ſi forſitan est, (neque enim ulla cauſa id vetat) at auctor id nunc non retulit, ut nec illa huc conveniant et corrigi debeat ex MS. ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι ἔνεισι *Ibi inſunt lapidicinæ.* Vides ſegnitiam manus et calami corrupiſſe tantum auctorem, et quidem facillime, et forſan cum ratione, quod non αἱ deberet tradi, ſed ταὶ, more Herodoti et Ionico. Sic autem cogitabat in hoc loco vel ſcriba vel malus lector, quia primum erat, non proſpiciens et ſtatim repeti illud αἱ, et altera vice ſequi, ἐν τῷ αἱ πυραμίδες ἔνεισι. Cæterum error erat, quum et prorſus hæc ipsa repetantur cap. 158. Τὸ κατὰ Μέμφιν ὄρος; ἐν ᾧ αἱ λιθοτομίαι εἰσι.

91, 19. Ψάμμῳ κατειλημμένον.] Statuunt igitur viri docti montem recte dici καταλαμβάνεσθαι ψάμμῳ. Quid hoc erit? Certe Portus quum plurima collegerit de verbis καταλαμβάνειν et καταλαβεῖν, non novit vocem 861
κατειλημμένος, niſi ex lib. 9. c. 69., vertens *interceptus* propter lapsos muros. Mons vero an recte intelligetur *obſitus ſabulo?* Neſcio qui id fiat. Sed quanto conſpectius et ſanius est, quod legitur in MS. κατειλυμένον? Nonne hæc est ipsa et mera Homeri imitatio, quippe quem non fruſtra legit Herodotus: Κάδδε μιν αὐτὸν Εἰλύσω ψαμάτοισι? Sed de tanta doctrina librarii cogitare nequiverunt. Stephanum miror, qui locum Homericum bene notavit in Theſauro. Quod ipsum præcipue quidem huc idoneum ad declarandum ista lapidoſa iuga involuta eſſe arenis ac tegi, ſive id naturaliter ac perpetuo ita fuerit, ſeu paulatim magis magisque venti illuc compulerint. Stephanus tom. 1. pag. 1126. confuſe affert Lucianum et Herodotum, quæ ſunt diverſi thematis verba. . . .

Ibid. Τεταμένον.] Non quæro, quid id verbi huc afferat, quidque velit; ſed potius a quo ſit inculcatum. Certe a MS. prorſus abest, et debet abeſſe; nec interpres quidquam eius expreſsit, ſed recte concepit ea quæ ſequuntur, non narrari de proceſſu iugi montani, ſed facie, qua ſibi ſimilis est uterque hic mons ſuper ſaxa gerens arenam.

91, 22. Τῶν δὲ οὐρέων.] MS. ignorat adverſativam, quæ nihil huc adfert.

91, 27. Πέφυκε μὲν ὦν.] At MS. μὲν νῦν, quod particulæ genus leni huic diſſertationi multo melius convenit.

91, 34. Ὅσον δὲ τῇ ἀπὸ.] Quid illa vocula tertia habeat muneris, nequivi intelligere; immo prorſus inducebam, quum prorſus mihi diſpliceret. Sed MS. ὅσον δέ τι ἀπὸ. Et vere: nam id interponit, ut mox c. 11. Μακρὸς οὕτω δέ τι καὶ ϛενός. Ita ſolet.

91, 40. Ἐδόκεε δὲ καὶ.] Recte MS. ἐδόκεε καὶ, omiſsa adverſativa, quæ additur fruſtra. Etiam deinde μεταξὺ ἐφαίνετο reiecto γ': cui tamen verum locum attribuit idem MS. exhibendo mox ὥσπερ γε τὰ περὶ.

92, 3. Οὐ κατὰ τὸν Νεῖλον ἐόντες μεγάθεες.] An credam hæc lecta esſe ab viris doctis, et potuisſe eos ſub prætextu Ionismi talem locutionem Herodoto ingerere? Imo ſcribit bonus Æmil. Portus Μεγάθεες ποταμοὶ *Ion. pro comm.* μεγάλοι ποταμοὶ *Magni fluvii.* Quin etiam, quod maximo tædio est, potuit hæc deſcribere ſummus vir Iſac. Caſaubonus, et inſerere notis ad Strabonem pag. 35. D. Quod quis credat? Ex qua, non dico Ionia, ſed Græcia petiverunt istud adiectivum μεγάθεες? Itaque rite id reiecit Th. Gale. An non post tot annorum pœnas exclamabis macte fide istum codicem, qui tibi teſtabitur Herodotum ſcripſisſe μεγάθεα, ut certe est in optimo libro, et pasſim iste accuſativus ab hoc auctore uſurpatur. Nam quod Th. Gale offert ex codice quem vidit, μεγάθεϊ, ut quod pluribus confirmari poſſet exemplis, vereor ne tunc longe Herodotus illi abfuerit.

92, 16. Ῥηχίη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἄμποτις &c.] Etſi Valla videatur in verſione largior fuisse ad verba danda potius quam ſenſum; ideo tamen non debuit hunc locum venditare velut gloriæ ſuæ datum Tanaq. Faber in epiſtola LXXI. ad Petavium, quum Portus illam ῥαχίαν bene ſatis ornaviſſet in Lexico.

92, 18. Δοκέω γενέσθαι κου.] Particula poſtrema acceſsit nunc ex optimo codice tum eleganter, tum oportune *fuisse* nempe *aliquando.* Mox recepi ἐσχέοντα pro ἐσέχοντα quod vulgabatur, quia isti teſtimonium veri præbet codex optimus, qui ſane penitus ita nunc repetit ἐκ τῆς βορέης θαλάσσης κόλπον ἐσχέοντα. Sed quod maioris momenti est, idem iste codex in præcedentibus non legit Ἕτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι, ſed particulam ἐπὶ ignorat, et ipsam Ægyptum in primi temporis vetuſtate fuisse vult nihil aliud, quam ſinum.

92, 22. Ἀλλήλοισι συμπεραίνοντας τοὺς μυχούς.] Hic vero pretium ſuum extendit mirabiliter codex Mediceus. Verbi huius tres notiones contulit in Theſaurum ſuum magnus ille Stephanus, nempe vel *una perficio*, vel *concludo et colligo more dialectici*, vel *coitum perago.* Iſtarum nulla, ſi quid video, apte huic loco accommodari potest, ut mirari liceat diligentiſſimum illum Herodoti lectorum oculos nunc accurate non advertisse. Sed et quid ſibi vult illud Vallæ, *prope*

inter ſe ſuos receſſus terminant? Sane perſpicuum magis foret, ſi omiſiſſet illud *inter*. Et cur ſic in ſilentio iacet Portus? Quicquid autem ſit, vox συμπεραίνειν quacunque demum notione hinc videtur expellenda, quum non *una finire*, ſed potius *coniungere et una peragere* requiratur. Vult enim Herodotus eos ſinus in continentem tanto impetu irrumpere, ut finibus ſuis vel intimis receſſibus pene coëant, parva modo terræ lacinia inſtar iſthmi interiecta et ſeparante. Ubi iam nihil confert istud verbum, ut patet vel ex συμπεραινόμενος μεγάλου ἐνιαυτοῦ περιόδῳ, quæ ſunt verba Plutarchi apud Valeſium ad Euſeb. p. 221., vel ex Appiani tom. 1. pag. 288. Οὕτω συμπεραίνειν τὸ μέτρον. Unde etiam συμπέρασμα in Martiano Capella pag. 98. Et συμπεράσματα concluſiones Gregorio Nyſſeno, ut notarunt docti, et Euſebius contra Marcellum lib. 3. cap. 16. Itaque venerari libet neque ſecus ac cœleſte munus ſuſpicio præſtantiſſimi codicis ſcripturam, ex quo rariſſimi verbi et pene intermortui uſum in Græcia redaugeo. Scribendum enim συντετραίνοντες. Sane quam idonea et ſignificantiſſima vox, hoc est, *perforando pene commiſcentes receſſus ſuos*, quod Seneca in Medea 35. dicit Corinthus *cremata flammis maria committat duo*, pro quo dicit 4, 52. Συνάγουσι τὰ τέρματα ὅτε Τύρης καὶ Ἴπανις. Portus noſter agens quidem induſtrie collegit Τέτρηται et Τετρωμένος et Διατετρανέεις ex 3, 12. in Διατετραίνειν. Etiam Stephanus in verbo Συντετραίνειν tenuiſſimus est, quod miror: quum et uſurpaverit Diodorus Sic. 3, 19. Αὐλῶνας παραμήκεις καὶ πρὸς ἀλλήλους συντετρημένους. Et Strabo lib. 7. p. 317. Συντετρῆσθαι τὰ πελάγη. Adriaticum et Ægæum ut perforando et cuniculo pertuſo coniungantur, ubi tamen Caſaubonus deſtitutus hoc loco Herodoti notabat. [Imo terram potius συντετρῆσθαι, quæ est inter duo πελάγη,] non attendens, quomodo in utraque lingua loquutiones transferre amant ſententiam, ut quod alteri attribui oportet, attribuatur alteri, ut quum dicunt *digito inſeri annulum*, *terra mari expurgare Pœnos* apud Florum.

862

92, 23. Εἰ ὧν δὴ ἐθελήσει &c.] MS. codex optimus negat voculam δὴ eſſe Herodoti. Et ſane ſine ea prout nunc de Nilo loquitur, ita de terra agens dicit 7, 49. Εἰ ἐθέλει τοι μηδὲν ἀντίξοον καταςῆναι. Cæterum in illis, quæ ſequuntur, difficultas est peracute, ut videtur, pungens eos, qui dum magna ſibi proponunt, exigua prætereunt. Talis certe est interpretatio Vallæ. Quid enim protulit ille per multas voces? *Ego enim credo, intra decem millia annorum qui ante me natum tranſierunt, ſicubi ſiccanea facta ſunt, nimirum et ſiccaneum fieri poſſe, etiam multo quam hic est maiorem* &c. Quis tam nugax est, ut non credat etiam ſuo tempore poſſe terras exſiccari, ut narrantur antea exſiccatæ? Si hæc quæſtio foret, facile decidi poſſet. Sed quis Herodotum iudicabit tam ſtolidum, ut ante ſuam vitam ſcribat effluxiſſe decem millia annorum? Nihil vanius. Igitur quum Stephanus quoque hunc locum oſtentaviſſet ſtigmate, adſcribens [Hic Græca exemplaria mendoſa esſe videntur] commodare ab ingenio ſuo cuneum robuſtiorem voluiſſe opinor viros inſignes, ſed tacuerunt, donec Cl. Grævius ſuſtinuit excitare Tan. Fabrum; quorum prior quid cogitaverit, quum ſit occultum, audiamus ſimul poſterioris et iudicium de eo et auxilium quod Herodoto confert ex Epiſtola LIX. [Ad priorem autem Herodoti emendationem quod attinet, ſic iudico, textum ſcilicet, ſeu κείμενον, corruptum esſe, id quod vel Stephano tacente liquet. Sed tuane emendatio an noſtra, quæ iam aſcribetur, verior ſit, tute iudicabis. Sic igitur ad libri oram annotaveram: Locus corruptus; lege, Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαί γε εἰ μυρίοις ἔτεσιν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι ἐχώσθη, ὡς ἂν κού γε δὴ χωσθείη κόλπος καὶ πολλῷ μέζων &c. Id autem, ſi nihil aliud, certe ratiocinatio probaverit] Vellem hæc ab ipso Fabro in Latinum verſa fuisſe; deprehendisſet ſaltem erronee hinc expulſam esſe negativam ante verbum χωσθείη, ne quid dicam de ſuppoſiticio tempore decem millium annorum: et tota ratione ſanandi, qua plus luxat et convellit, quam integrat. Maxime labitur in iudicio de contextu, in quo nulla adeo corruptela est, ut ſermo ſit plane ὁλόκληρος, et in quo moveri nihil oportet. Contigit tantum in editione Aldina, ut omitteretur diſtinctio poſt voces χωσθῆναι ἄν. Post debuerat ſequi Κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ. Nam in ratiocinando vocula ἄν est ſermonis terminatrix. Sic 7, 203. Ὀφείλειν ὧν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὡς ἐόντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσέειν ἄν. Et capitis 16. fine. Porro in eodem ratiocinandi genere initium ſumit ab particula κοῦ et aſiis annexis 3, 6. Κοῦ δὴ τὰ ταῦτα ἀναισιμοῦνται; Dicit ergo Herodotus: *quid illum probibet fluente isto obli-*

mari intra viginti millia annorum? Ego enim quidem opinor intra decem millia oblimatum fore: quomodo igitur in tempore conſumpto antequam ego naſcerer non fuiſſet alte vel *denuo aggeratus ſinus, etiam longe maior isto, ab tanto fl.?* Nam ἀναχωσθείη, quod verbum in margine vibrat Stephanus ex ſuis MSS. legitur quoque in MS. Mediceo, non ἂν χωσθείη. Tum in eodem est ἔλπομαί γε καὶ μυρίων, ubi vocula καὶ vulgo omittitur omnino necesſaria. Cæterum hinc vides non posſe haberi illa exemplaria optimæ notæ, quæ probant omnia huic paginæ commiſſa ab Stephano, ut de ſuis iudicat Th. Gale.

92, 42. Μελάγγειόν τε.] MS. μελάγγαιόν τε.

92, 44. Κατανενειγμένην.] MS. κατενηνειγμένην.

93, 4. Ἀρδέεσκε.] Non ſic optimus MS. ſed ſimpliciter ἄρδεσκε.

93, 5. Καὶ Μύριῳ οὕτω ἦν ἔτεα ἐννακόσια τετελευτηκὼς.] Euge et belle, ſi plebeii alicuius Græculi et nihil niſi macilentam, dicam? an ſcabioſam ſyntaxeos necessitatem ſpectantis ſermonem te habere putare potes. Totum fatuum ac ſpinoſum, immo nihil ſi ad ſuavem ſublimitatem polituramque linguæ Herodoteæ conferas. Scribe ex MS. optimo καὶ Μοίρι οὕκω ἦν ἔτεα ἐννακόσια τετελευτηκότι. Mirabilis certe reparatio, ut cap. 145. Ἡρακλεῖ μὲν δὴ ὅσα αὐτοὶ Αἰγύπτιοι φασὶ εἶναι ἔτεα ἐς Ἄμασιν. Sic cap. 124. Τῇ δὲ πυραμίδι αὐτῇ χρόνον γενέσθαι εἴκοσι ἔτεα ποιευμένῃ 4, 6. ἔτεα δὲ σφι τὰ σύμπαντα λέγουσι εἶναι χιλίων οὐ πλείω 8, 129. Ἀναβάζῳ δὲ ἐπειδὴ πολιορκέοντι ἐγεγόνεσαν τρεῖς μῆνες. Achilles Tatius lib. 5. pag. 293. Καὶ ἤδη μοι γεγόνασι μῆνες ἕξ, καὶ τὸ πολὺ τοῦ πένθους ἤρχετο μαραίνεσθαι. Sed ſciendum in MS. exſtare ſemper Μοίριος quoque, ut dixi.

93, 9. Δοκέουσι δέ μοι.] Longe nitidior connexio in MS. δοκέουσι τέ μοι, qui etiam probabat inventum in ſuis ab Stephano πυθόμενοι, non πυνθανόμενοι.

93, 31. Εἰ μήτε γεύσεται σφι ἡ χώρη τὰ ἀπὸ Διὸς μήτε ὁ ποταμὸς &c.] Hæc certisſima est illorum manus, qui quum pulchre ſibi viderentur concinnasſe verbum γεύσεται, ſimilem labro isti lactucam comparaverunt, reperiendo τὰ ἀπὸ Διὸς. Neque enim hæc poſtrema aliter conſiderari oportet, quam inaniter et violente iterata, quæ videbant præceſſisſe commodum ἐκ τοῦ Διὸς, quod furtum per mutatam præpoſitionem voluerunt velare. Quid vero est, quod vult neſcio quis, ſed primus videtur Stephanus, et conſentiunt postea Iungermannus ſimul cum Thom. Gale, ſubnotans? [Lego autem ὕσεται pro γεύσεται.] Quod genus illud vel Græcismi vel humani ſermonis erit εἰ μήτε ὕσεταί σφι ἡ χώρη τὰ ἀπὸ Διὸς? Etſi tamen laudabilis hactenus conatus istorum, qui incredibilem translationem et ab Herodoto alienam maluerunt aliquid agendo tentare, quam nimis ex ſe improbi esſe. Sed quid ego nunc antepono conatum Stephani illis priſcis corruptoribus et centonis male ſumpti adſutoribus, quum hic locus videatur ſepoſitus fuisſe ab Æmil. Porto, ut feriret acriter Stephanum, immodice quidem incenſus, et hinc miſerandus, ut Herodoto attribuat *pluvias cœlitus cadentes*, ſic cavens opinor, ne quis intelligat alias: etiam arcesſens Euangelium Ioannis et Epiſtolam ad Hebræos cap. 6. v. 5., ubi tacet aut pudet illum loqui de varietate conſtructionis verbi γεύεσθαι in duobus deinceps verſibus. Utique Herodotus non imitatur ista loca; immo ille neſcit γεύεσθαι aliter conſtruere, quam cum genitivo. Sic γεύεσθαι τῶν ἀγαθῶν dicit lib. 1., non τὰ ἀγαθὰ, ut mendaciter fingens ſupplet Portus. Sic γεύεσθαι ἐλευθερίης l. 6. Sic quum pateat in hoc loco nihil boni actum esſe, ſpero me ſecurum fore, et ut opinor, esſe possum, reſtituens ex fide optimi MS. εἰ μή τε γε ὕσεταί σφι ἡ χώρη, tribus vocibus explosis. An nocuisse dicam illis primis tantæ pravitatis fabris, quod ὕσεται noluerint paſſivo ſenſu intelligere, quum tamen dicat Herodotus πολιορκησόμενοι pro πολιορκηθησόμενοι, εἰρήσεται pro εἰρηθήσεται, θύσεσθαι. Nam quæ præcedunt θέλοι et παροιχομένου ab Stephano appoſita in margine laudat exemplar vetus, unde probavi et ipse. 3, 10. dicit οὐ γὰρ δὴ ὕεται τὰ ἄνω τῆς Αἰγύπτου τοπαράπαν· ἀλλὰ καὶ τότε ὕσθησαν αἱ Θῆβαι ψεκάσι.

93, 37. Τῶν ἄλλοι ἄνθρωποι.] MS. τῶν οἱ ἄλλοι ἄνθ. Nam quæ præcedentia habet in margine Stephanus οἱός τ' ἔσαι ἐς τὰς ἀρ. item κομίζονται ἐκ γῆς, probabat idem MS. ubi omittebantur voces ἐς τὰς, et pro ultimis ſcribebatur ἐκτὸς. Male utrumque. Infra etiam recepi ἐπελθὼν.

863

93, 43. Τὸν ἀμητὸν] Priorem voculam ignorat MS. qui mox etiam retinet καταπαστήσῃ τῇσι ὑσί.

93, 45. Γνώμῃσι τοῖσι Ἰώνων.] MS. recte τῇσι. Sed est vitium ex editione Iungermanni ſola, credo quia pu-

putabant typographi illud τῇσι hic satis fuisse dominatum.

93, 48. Μέχρι ταριχειῶν τῶν Πηλουσιακῶν.] Quum et Stephanus et Portus ita antecesserint, facile fuit et mihi, indulgere tantum versioni Vallæ, ut lucraretur *Taricheas Pelusiacas*; nisi quod agnoscebam non bene convenire, quum ταριχευθέντες, et τεταριχευκότες, et vicina vocabula Latino sermone decoraveris, si substantivum hoc non similiter lectori noscendum tradas, neque id hoc tantum loco, sed etiam cap. 113. ἐς τὸ νῦν Κανωβικὸν στόμα τοῦ Νείλου καὶ ἐς ταριχείας, unde certe discimus iuxta illa Nili ostia et per Ægypti litora fuisse tales apparatus ad salsamenta condienda in copia insigni piscium, ut nequeat de ista re moveri aliquid dubitationis. Attamen doctissimus Stanleius ad Æschyli Prometheum vinctum reiicit ac fastidit has ταριχείας, et ait [Legerim βαράθρων· sic enim loca circa Pelusium vocari solita ex Strabone constat] Mireris in hac mutandi propensione non venisse viro doctissimo in mentem Δάφνας τὰς Πηλουσιακὰς ex cap. 107. Constet sane hæc ita fieri, ut refert Stanleius: an idcirco etiam Ταριχείαι esse pariter nequiverunt? Non crediderim ullam hinc necessitatem talem inferri. Sed et alia erant, per quæ nobile est Pelusium: nec ideo tamen depellendæ hinc operæ ad salsamenta. Paulo ante χρᾶσθαι τὰ περὶ Αἰγύπτου, atque item καλεομένης firmat codex optimus. Sicut Tyrotarichi patinam bis memorando offert ex vetustate alioquin perdita Tullius, quidni sic et Pelusiotarichum hinc eredimus?

94, 1. Ἐς μεσόγαιαν τείνειν αὐτήν.] MS. αὐτῶν. Alterum nullius est pretii. Paulo post codex Mediceus plane habebat περιηργάζοντο, non ut Stephanus περιειργάζοντο, non ut vulgo περιειργάζονται.

94, 13. Τίνα γλῶσσαν πρώτην ἀπύουσι.] Adducit H. Stephanus hunc locum in Thesauri magni Indice allegans ἀπύουσι, et exponit φθέγγονται; affertque illic plura ad confirmandum hoc verbum. At Portus in Lexico citat ἀπύσσουσι, et large exponens ἀπύειν, ut Ion. et Poët. pro com. φωνεῖν, βοᾶν, λέγειν, προφέρειν, q. ἐπύειν ab ἔπος. Neque his ego repugno, nec doctrinam invideo. Sed nec celare debeo in MS. illo tantæ fidei exstare ἀπήσουσι, quod est verbum Herodoti alibi, et quidni etiam in hoc loco?

94, 19. Αἱ Θῆβαι Αἰγυπτος ἐκαλέετο.] Confirmare id conatur Vossius ad Pomponium Melam circa finem capitis noni libro primo.

94, 26. Τὴν γῆν πᾶσαν.] Etsi forsan ad rem parum faciat, tacere tamen non debeo ab optimo MS. articu-
864 lum præpositum ignorari, ut statim cap. 21. Τὸν δὲ Ὠκεανὸν γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν. Et deinde idem MS. Τέταρτον γὰρ σφέας δεῖ προσλογίζεσθαι, non γὰρ δὴ σφέας. Nam quid velit Stephanus posito ad marginem δὴ εἰ, non intelligo.

94, 38. Οἴδαμεν οὐδὲν ἐὸν.] En tricas editionum. Nam quum Aldini typi verbum ita separavissent οἶδα μεν nullo accentu in tribus postremis literis, sequutus id fuit Camerarius, etiam Stephanus, sed accentu, quem gravem vocant, signato super literas μὲν, idque admisit Iungermannus, quum interim omnes uterentur versione Vallæ *scimus*, quod certe indignum est.

94, 44. Ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν Καταδούπων.] Ad hunc modum sane mox præcesserit ἀπὸ Καταδούπων τε καὶ Ἐλεφαντίνης πόλιος. Nunc tamen in MS. legitur ἀρξάμενος ἐκ τῶν Κατ. Quod Herodoti non esse vix impune dici potest, quum sic lib. 1. cap. 174. ἀρχμένης ἐκ τῆς χερσονήσου τῆς Βυβασσίης. Lib. 2. cap. 33. Ἴστρος ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν &c. Et cap. 150. ἐκ σφετέρων οἰκιῶν ἀρξάμενοι. Lib. 4. cap. 21. ἐκ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενοι. Et c. 99. Ἀρξάμενοι ἐκ Βρεντεσίου λιμένος ἀποταμοίατο μέχρι Τάραντος, καὶ νεμοίατο τὴν ἄκρην· ubi nescio quid cogitaverit Valla interpretans *divisa terra a Brunduſio usque Tarentum, promontorium incoleret*, quorum sensum reparare debui.

94, 48. Καὶ ἡ μὲν πρὸς ἠῶ τρέπεται, καλέεται.] Imperfectus est in hoc sermone genius Herodoti, nisi ita augeas τρέπεται, τὸ καλέεται. Ita plane est in MS. Utique ad eandem formam exsequitur ea, quæ proxime iunguntur. Alioqui duntaxat edidisset auctor καὶ ἣ μὲν *et qua quidem*. Sed aliter placuit.

95, 5. Παρεχόμενος ταύτῃ.] Allegatur hic locus ab Salmasio in Plinianis Exerc. pag. 477. sine ulla hæsitatione, prout editur. Utinam et vertisset! Et quanquam ista pars sit, cui adeo asperum strigilem admovit Vossius, Herodoti locum deserit. Quo autem credimus eos retulisse ταύτῃ? Valla enim quum interpretatur *huic alveo*, videtur ad ὁδὸν referre, quum proximum sit θαλάσσῃ. Sed neutrum satis oportunum, certe si conferatur cum ea concinnitate, qua testatur optimus codex Herodotum scripsisse ταύτην. Quod ideo libens probavi, restitui et in interpretatione expressi.

95, 9. Τῷ μὲν Σαϊτικὸν &c.] Vir Clarissimus Ioh. Marshamus Chronici p. 373. Latine proferens hunc locum, quum nominavisset Saïticum, in parenthesi addit *forsan Taniticum*. Et mox disputat ita: [Neque est quisquam veterum, qui *Saïtici* ostii meminerit: *Taniticum*, quod hic desideratur, agnoscunt omnes. Itaque pro Σα —— reponendum videtur Ταν ——. Hunc Herodoti locum Strabo respexisse videtur, cum scripserit τὸ Τανιτικὸν στόμα, ὅ τινες Σαϊτικὸν λέγουσι. Frustra quidem: *Tanis* ad ortum est, et iuxta Pelusium; *Saïs* ad occasum, et iuxta Canobum posita] Quæ opinor tangunt Salmasium ex loco illo Strabonis statuentem eidem ostio contigisse et Tanitieum nomen et Saïticum pag. 478.

95, 12. Μαρτυρέει δέ μου τῇ γνώμῃ.] Hæc est offensa maxime conspicua, in quam impegerunt scribæ et editores Herodoti, ut identidem delerent usum gemini dativi, quem maxime amabat iste scriptor. Ita nunc segniter sane in hoc loco legunt hodie, quum clare exhibeat optimus MS. μοι τῇ γνώμῃ, quibus plane paria corruperant 4, 29. Μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ Ὁμήρου ἔπος, etiam edentes μου. Sed iam supra produxi genium Herodoti. Quin idem codex legit et mox ὅσην ἐγὼ ἀποδείκνυμι sine voce τινὰ. Tum εἴργεσθαι integra scriptura, non ἔργεσθαι.

95, 22. Καὶ οὐδὲν ὁμολογέειν.] MS. tantum καὶ οὐκ ὁμολ. quod satis est. Et utrumque in libro priore antecessit.

95, 37. Τροπέων τῶν θερινῶν.] MS. θερινέων, ut statim, nec causa est mutandi. Sed est hic locus insignior per sequentia, ubi editur πελάσας δὲ ἐς τὸν ἀριθμὸν. Hic enim locus quum ita in editionibus exhibeatur, citat eum et pertractat Salmasius in Plinianis Exercit. p. 436., ut hinc non Plinium modo refutet, qui diserte Herodotum citat, sed etiam Latinum interpretem Vallam. Itaque et verbum πελάζειν docte illustrat, et negat id eum dicere, quod voluit interpres, totidem eum diebus decrescere, quot increverat, sed quum in centum dierum spatio excreverit, tum retro redire ac residere: Plinium vero tradere ex Herodoto tam incrementa quam decrementa Nili centesimo die absolvi per eosdem crescendi decrescendique gradus, quinquaginta nimirum dies dare augescenti, totidemque recedenti. Verum non hanc esse mentem Herodoti: quippe qui clare dicat Nilum a solstitio incipientem, per centum dies abundare, et cum in hoc dierum spatio excreverit, tum retro redire ac residere. Etiam ferox ille, nunc vanus Harduinus accedit ad Salmasii vorticem; ut patiatur se in eo circumagi. Tantum est cognosse auctores ex editionibus, non inquisivisse in bona vetustatis exemplaria, sicut in hoc loco Valla procul dubio aliter legit; legit autem prout Herodotus scripsit. Scripsit autem, quod indicat codex optimus Mediceus πέλας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν, non πελάσας.

95, 46. Δὴ τὰ λεγόμενα.] Hoc participio plerumque utitur Herodotus de rumore publico et quod in vulgus dicitur. Ab eo nunc mens auctoris aliena est, ut ostendit liber MS. exhibens λελεγμένα, nempe modo a me.

96, 7. Πολλάκις δὲ ἐτησίαι μὲν οὔκων ἔην.] Citantur
865 hæc ab Salmasio in Plinianis Exerc. p. 428., sed nescio an illis recte utatur. Nam Herodotus hæc dicit pro causa materiæ, quam tractat reiiciens hinc efficaciam Etesiarum, per quos nonnulli statuebant alveum Nili arceri ab mari, ut hinc in eo extolleretur. Id quod aperte ita refellitur, si probetur interdum attolli Nilum vel sublatum fuisse, etsi nulli flarent Etesiæ. Hoc *interdum* vel πολλάκις non utique supponit confessionem de flatu istorum ventorum illo ipso tempore, quia istud πολλάκις intelligere licet, quantum scit ille, qui loquitur. Herodotus dicit hoc πολλάκις, et nunquam approbat contrarium evenisse; itaque istud πολλάκις est, quoties aut ipse observavit præsens, aut de eo in aliorum monumentis legit, vel etiam audivit ex sermonibus aliorum.

96, 11. Κατὰ ταὐτὰ.] Sic contraxerunt id librarii, quum Herodotus resolverit in tres voces κατὰ τὰ αὐτὰ, si fides optimo codici, quam plenissimam meretur. Simile prorsus fuit 1, 88. Οὔτε χρήματα τὰ ἐμὰ διαρπάζει.

96, 26. Ἀπὸ τῶν θερμοτάτων ῥέων ἐς τὰ ψυχρότατα.] Frigidissima prorsus ratiocinatio. Itane sine ulla exceptione per eam patiatur aliquis circa Alexandriam et ubi se Nilus exonerat, vocari loca talia, quæ sint ψυχρότατα? Quis feret? aut quis ab Herodoto ita scriptum credere potuit, credatve? Est certe locus hic insignis ad noscendum, quam obnoxius habitus fuerit

hic præclarus ſcriptor, et quas non maculas adſperſerit grex librariorum. Certe moderatius longe in optimo MS. hæc leguntur ita; *ἀπὸ τῶν θερμοτάτων τόπων ῥέων ἐς τὰ ψυχρότερα.* Vocem *τόπων* in editis videntur omiſiſſe propter ſequens neutrum, quaſi in hoc genitivo etiam tale ſupponi oporteret, quum Valla in MS. videns expreſſam vocem *τόπων* etiam expreſſerit in Latinis: et ſicut ea vox ſic facili negotio omitti potuit, ita eadem deleta alterum ſuperlativum trahere debere alterum pari ſtultitia opinati fuerunt.

96, 27. *Ἀνδρὶ λογίζεσθαι.*] MS. *ἀνδρί γε λογίζεσθαι.* Sed male ista verturtur.

96, 33. *Πᾶσα ἀνάγκη ἐς ὕσαι ἐν πέντε ἡμέρῃσιν.*] Ne hoc problema agnoſceretur ſolummodo ab Græcis, potuit tam benignus eſſe Valla, ut id Latine efferens traderet aliis quoque Europæis *neceſſe omnino eſt intra quinque dies pluere.* idque pro munere venerari potuerunt Stephanus et Portus. Quis credat? donec Tan. Faber apud ſuum Petavium fateri potuit ſe equidem mirari ita ſcribere virum maximum, mirabilem obſervationem: denique id falſum eſſe: itaque nunquam dubitaviſſe, quin pro *ἐν πέντε ἡμέρῃσιν* legendum *ἔν τισιν ἡμέρῃσι, intra aliquot dies*, idque verum, et rationem facile poſſe ex Meteorologicis afferri. Quam debuit riſiſſe catus ille Dionyſius, quum talia blandimenta istius ingenii acciperet? An hoc igitur melius? Nequaquam. Non enim magis plueret intra aliquot dies, quam intra aliquot noctes. Sane ſolet Herodotus dicere iter vel navigationem tot dierum; ſed ea alia res est, ut felicius opinor et verius in cap. 34. ab auctore dici iter ex Cilicia ad Sinopen eſſe *πέντε ἡμερέων.* Dein puerilis annotatio est in locis ubi per hiemem gelat, et ningit, ibi per æſtatem pluere. Sed neque *ἐν* nunc notat utique *intra*, ſed tantummodo in quibusdam diebus, ſi ita vellet. Sed vir inſignis prout in vulgato falſum deprehendit, ita quod lateret verum non perſpexit. Res ipsa et literæ monſtrant *ἐν παντὶ ἢ μέρεσι, in tota* regione, *aut partibus.* Certe ſi ningeret, etiam accideret, ut interdum pluviæ caderent, vel univerſam regionem nubibus madefacientibus, vel has aut illas partes, prout contingit.

96, 35. *Τρίτον δὲ.*] Locutio est moris triti: ſed Herodoteus libenter in his aliquid mutat, prout nunc quoque contigiſſe docet liber optimus exhibens *τρίτα*, quod prætuli. Sic c. 137. *Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον —— δεύτερα δὲ* &c. Et vide ad numeros 82, 46.

96, 40. *Εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε καὶ ὁσονῶν.*] MS. cum multo maiore efficacia, *εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε, εἰ καὶ ὁσονῶν.* In quo etiam ſtatim ante legebatur *χειμασίην*, quod in MSS. vidit et Stephanus, non *χειμαδίην*, ſicut et mox Mediceus MS. habebat *ἦν ἂν τούτων οὐδὲν*, prout teſtatur Stephanus de ſuis, ubi vocem tertiam immerito mutant cum his *τι τοιοῦτον.*

96, 49. *Αὐτέων περὶ τῶν ἀφανέων.*] Stulta manus id finxit, nec primæ vocis ullam rationem in vertendo habuit Valla. Lege ex MS. *αὐτὸν περὶ.* Etiam MS. *πληθύεσθαι* pro *πληθύνεσθαι.*

97, 5. *Ἔρχεται τῆς Λιβύης ἐς τὰ ἄνω.*] Recte interpres *meat in ſuperiora Africæ.* Nihil potuit fieri accuratius. Notant enim ista verba motum ipsum ſolis, dum in eo est, ut ad Libyæ ſuperiora deveniat. Sic ſeq. pag. *ἀπέρχεται ὁ ἥλιος ἐς μέσον τὸν οὐρανὸν ὀπίσω.* Sed ea non videtur esſe mens et ſententia ſcribentis Herodoti, et innuentis hyberno tempore, quum ab hyeme ſol ex priſtino meatu eiectus iam est (ita enim vertenda erant, ex quibus neſcio quid procudebat interpres, *ſol abſcedens ſubter hiemale ſidus*) ſolem exiſtere et verſari in Libyæ ſuperioribus. Id quum res ipsa probare videatur, tum confirmat præclare MS. ex quo ſcribendum remiſſa particula *ἔρχεται τῆς Λιβύης τὰ ἄνω* hoc est, *permeat ſuperiora Africæ.* Sed et ipse Herodotus probat cap. 26. *Ἥλιος ἂν ἀπελαυνόμενος ἐκ μέσου τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ βορέω, ἥιε ἂν τὰ ἄνω τῆς Εὐρώπης, κατάπερ νῦν τὰ* (MS. *τῆς*) *Λιβύης ἔρχεται.* Pro eo dicit lib. 7. c. 121. *Ἥιε τὴν μεσόγαιαν.* Egregie Seneca Hippol. 332.

866

Qua terra ſalo cingitur alto,
Quaque per ipsum ſidera mundum
Candida currunt.

97, 6. *Τῆς γὰρ ἀγχοτάτω γε χώρης οὗτος ὁ θεός.*] Defecta est oratio, nec bene cohæret, ut credere licet, edentium vitio. Unde licet Valla ſufficienter reddiderit *Deum hunc, ut cuique terræ proxime accedit, ita eam maxima ſiti afficere credibile est*, tamen omiſit totum istud *καὶ καθ' ἥν τινα*, neque poterit dicere, unde arceſſat ista *ut accedit.* Videtur omnino habuisse aliam lectionem, et fortasſis illam ipsam, quæ exſtat in optimo MS. *τῆς γὰρ ἀγχοτάτω ἡ χώρης, Cui enim terræ hic deus proxime appropinquat, et verſus quam tendit.* Hæc ſimplicisſima reſtitutio huius loci est et inde probabilior, quod ex variis iam patuit exemplis istam encliticam particulam *γε* arreptam mire fuisſe ab librariis vel repellendo vel adſciſcendo, ut turbarent Herodotum. Sed inprimis ista medicinæ dulcedo comprimit laſciviam ingenii, quam monſtravit Tan. Faber etiam arbitro Petavio, dum queritur turbatum hic esſe aliquid, atque etiam excidisſe videri, ut hinc corrigat ac ſuppleat tanquam præſenti ope *Τὴν γὰρ ἀρχοτάτω χώρην οὗτος ὁ θεὸς καὶ κατ' ἥν τινα θέει*: istud poſtremum vero interpretatur PERCURRIT. Nihil bonum, nihil felix. Solummodo mutatæ in deterius duæ literæ.

97, 11. *Αἰθρίου τε ἐόντος τοῦ ἠέρος.*] Vox *ἐόντος* ab MS. ignoratur, nec videtur ab Herodoto venisſe; qui ſi ſequi rationem istam in replendo ſermone et multiplicando illo participio nunc voluisſet, haud dubie mox etiam ſcripſisſet *καὶ ἀνέμων ἐόντων ψυχρῶν.* Sed et ibi omittit, et in prima parte omiſit, quum ſufficeret in medio poſitum, unde et præcedens et ſequens poſſet ducere, quod opus erat. Neque vero ista vertenda fuerunt *omne veris tempus ſit ſerenum*, quod ne ad rem quidem quidquam attinet, ſed *quum omni tempore circa hæc loca ſit aër ſerenus.* Aliud est *ἠὴρ*, aliud *ἔαρ*; item *ἠέρος* et *ἔαρος.*

97, 31. *Πολλὸν ὑποδεέστερος.*] MS. *πολλῷ*, ut paulo ante ex vocibus *αἰθρίου τοῦ ὕδατος* expellit medium articulum, ac bis refert *οἰκότως*, non *εἰκότως.* Non hæc magni momenti, ſed interest legerè vetuſtisſima.

97, 34. *Τούτου αἴτιον.*] MS. *τούτων.* Sic quoque ſcripſisſe auctorem cenſeo, vel propterea quod præmiſerat cap. 19. *τούτων ὧν πέρι.*

97, 36. *Διακαίων τὴν διέξοδον αὐτοῦ.*] MS. *αὐτῷ*, quod perquam videtur ingenioſum. hoc est, ſibi ipſi tranſitum candefaciens. Sed et paulo ante legit MS. ut notavit ex ſuis Stephanus, non *ξηρὸν ταύτῃ*, ſed *ξηρὸν τὸν ταύτῃ*; ac denique *διεξιόντα δ' ἂν μιν*, non *διεξιόντα δέ μιν.* Unde forſan particula *ἂν* expulſa fuit, quod eadem mox ſequeretur *ποιέειν ἂν τὸν Ἴστρον*, neque conveniret eandem repeti in eadem periodo. Sed id nihil est, quum paulo ante dixerit *ὁ ἥλιος ἂν ἀπελαυνόμενος —— ἥιε ἂν τὰ ἄνω* &c.

97, 47. *Οὐκ ἀποπνέει ἀπὸ τοῦ Νείλου.*] Tria poſtrema verba non occurrebant in MS.

98, 6. *Οὗτος δέ μοι παίζειν.*] Plenior MS. *δ' ἐμοί γε παίζειν.*

98, 22. *Εἰ ἄρα ταῦτα γενόμενα ἔλεγε.*] Rite has voces conſideravit magnus Caſaubonus, quum clauderet os Straboni inique in Herodotum invehenti lib. 17. p. 818., quaſi Herodotus ex ſe ista ſcriberet ac pro veris traderet, quum palam fateatur esſe hæc ipſi audita ex alio, atque etiam ſubdubitans de veritate istius hominis; quum interim illa quæ narravit, illuſtrare conatus fuerit Salmaſius in Plinianis Exercit. pag. 439. &c.

98, 23. *Οἷα δὲ ἐμβαλόντος.*] MS. *οἷα ἐμβαλόντος*, nec memini additam voculæ *οἷα* hanc adverſativam. Ab eodem mox *καταπειρητηρίην*, non *καταπειρατηρίην*, quam ſcripturam ignorat quoque Portus.

98, 29. *Τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε.*] Hæc eadem ſequuntur in fine capitis 31. Sed nunc MS. *ἀπὸ τούτου*, ut cap. 2. huius libri. *Ἀπὸ τούτου νομίζουσι* 1, 82. habes et *ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου* quod est etiam 2, 52. et *ἀπὸ τούτου.* Item 2, 14.

98, 32. *Διαδήσαντα.*] MS. *διαδήσαντας.* Id mutarunt, qui nimis religioſe intuiti ſunt præcedens participium *ἰόντι.* Quod participium in isto dativo quum addatur ex more loquendi, etſi notet nihil, ac poſsit omitti, prout notavi 77, 14., non debuit aliquam normam præſcribere huic participio, quod videtur reſpicere duos homines, quos requiri indicat istud *ἀμφοτέρωθεν*, id est, vel ab utroque latere, vel ab prora et puppi, ut quocunque modo oporteat esſe duos, qui ſinguli funem navi alligatum teneant. Singularis numerus venit demum post enavigatam paludem ad oſtium Nili, quando unusquisque incedit ſibi.

98, 33. *Ἴξεται φερόμενον.*] Longe melius in MS. *οἴχεται φερ.* ut 1, 189. *Οἴχετο φέρων.*

98, 39. *Ἀπίξεαι.*] MS. *ἀπίξαι.* Omnino recte; continuatur enim hoc ab præcedente verbo *διεκπλῶσαι*, ut ſit idem illi modus, ut idcirco minor diſtinctio interponi debeat, quam in editionibus contigit.

99, 1. *Διεξελθὼν δὲ τῇσι τεσσεράκ.*] MS. *δὲ ἐν τῇσι τεσσεράκ.* Ut cap. 32. *Διεξελθόντας δὲ χῶρον πολλὸν ψαμμώδεα, καὶ ἐν πολλῇσι ἡμέρῃσι* 4, 43. *Περήσας δὲ θάλασσαν πολλὴν ἐν πολλοῖσι μησί.* Ita ſolet hic auctor exprimere in his præpoſitionem. Mox in codice

dice MS. non legebam ἑπειτα ἴξεαι, ſed ἑπειτα ἥξεις.

99, 14. Τὴν μητρόπολιν τῶν Αἰθιόπ.] MS. τὴν μητρόπολιν τὴν Αἰθιόπων.

867 99, 15. Ὄνομά ἐϛι Ἀσχὰμ.] Sic quum præter codices ab Stephano inſpectos etiam reperirem in optimo libro, non debui dubitare, quin hoc verius foret præ vulgato Ἀσμάχ. Unde etiam exiſtimari potest, quam vitioſo Herodoti codice fuerit uſus Stephanus Byzantius, qui de Automolis agens novit Ἀσμὰχ, etiam Ταχόμψω potuit prima ſyllaba mulctare. Neque vero Valla debuerat ſcribere *quod verbum Græca in lingua idem pollet* &c. In ea quippe lingua nihil pollet, ſed dicit Herodotus eam vocem pollere, ac ſi Græce explicueris tales.

99, 24. Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρ.] Plane ut cap. 241: Σαναχάριβον βασιλέα Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων. Nunc tamen legitur tantum in MS. Ἀραβίων καὶ Ἀσσ.

99, 39. Διδοῦσι σφέας αὐτούς.] MS. σφέας ἐωϋτοὺς.

100, 3. Ἀλλὰ τάδε μὲν.] Omiſis duabus literis legit optimus MS. ἀλλὰ τὰ μὲν: quod etiam exhibui, modo id poſſit ſatisfacere ſenſui. Certe enim quum acrius conſidero, videtur latere aliud et clarius, nempe ἀλλ' ἄττα μὲν, quod 1, 197. dixit ἄσσα.

100, 5. Ἀπικέσθαι ἐς λόγους Ἐτεάρχῳ.] Sic ingenia medii temporis formarunt Herodotum, tanquam aptiore et amœniore futura eius hiſtoria, ſi amputatum foret, quod videri poſſet redundare. Exciderunt igitur tres voces περὶ τοῦ Νείλου ante vocem poſtremam, quas non ſervat niſi unica illa Medicea membrana. An laudabile id istorum librariorum factum? Nempe mox illæ tres voces ponuntur, ut certe videantur iam ſupervacuæ. Immo inſana eorum cura de Herodoto; qui recte illas voces nunc ſtatim ponit, ut ſignificet multa alia de isto fluvio in ſermone isto annotata fuiſſe et verſata, et quum in illis aliquamdiu ſe exercuiſſent, denique accesſiſſe quoque ad ſermonem de eius fontibus talem. Prima in colloquendo illis obvenerunt propria eius de exundatione, de feris in eo capi ſolitis, de limo et quæ ſunt alia eius generis; ſed deinceps quoque dixiſſe de fontibus, quomodo eos nemo noſceret. Quem ordinem quis negare auſit maxime eſſe naturalem? Cæterum quum ita prudenter rem illius temporis obſcuriſſimam conetur illuſtrare Herodotus arceſſendo qualiacunque narrationum auxilia, an is meritus fuit ita contumelioſe excipi, prout in illo ſtatuit Diodorus Siculus lib. 1. cap. 37. ſcribens? Ὅτι τὴν πρὸς τὴν ἕω τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ τὴν πρὸς ἑσπέραν Λιβύην ἀφορίζων Ἡρόδοτος ἀνατίθησι Λίβυσι τοῖς ὀνομαζομένοις Νασαμῶσι τὴν ἀκριβῆ θεωρίαν τοῦ ῥείθρου, καὶ φησιν ἔκ τινος λίμνης λαμβάνοντα τὴν ἀρχὴν τὸν Νεῖλον φέρεσθαι διὰ χώρας Αἰθιοπικῆς ἀμυθήτου· οὐ μὴ αὐτόθεν οὔτε τοῖς εἰποῦσι Λίβυσιν οὔτε τῷ συγγραφεῖ προσεκτέον ἀναπόδεικτα λέγοντι. Videbimus.

100, 19. Τῶν μακρότατα ἱδρυμένων.] MS. τῶν τὰ μακρότατα ἱδ.

100, 25. Καὶ τῶν ἐπὶ θάλασσαν κατηκόντων.] Sic vulgo creditur Herodotus ſcripſiſſe. At quæ differentia est inter eos, qui dicuntur κατὰ τὴν θάλασσαν παρήκειν, et hos, quos dicit τοὺς ἐπὶ θάλασσαν κατήκειν? niſi quod priores latius potuerint ſie habitaviſſe, interdum quoque nequaquam. Apparet clariſſime Vallam hic ineptiviſſe, dum agnoſcit oram maritimam omnem obtinere Libyas et eos qui ad mare incolunt. Toties enim deſcribere per eadem verba non est Herodoti, quem docet codex Mediceus ſcripſiſſe καὶ τῶν ὑπὲρ θάλασσαν κατ. Ita clarius agit de illis, qui ſupra mare pertinent. Et ſane ſic diviſerunt Africam.

100, 30. Ὕδατί τε καὶ σιτίοισι.] MS. ὕδασί τε. Et videtur Herodotus aliquid præbuiſſe plurali numero, unde 3, 52. dicit ἁλουσίῃσί τε καὶ ἀσιτίῃσι συμπεπτωκότα.

100, 39. Ἀνδρας μικροὺς, μετρίων ἐλάσσονας ἀνδρῶν.] Ita quum legatur ſummo conſenſu et in MSS. et in editis exemplaribus, neſcio qui contigerit, ut Caſaubonus ad Theophraſtum in Charactere τῆς μικρολογίας pag. 239., ubi temere effundit varietates emendationum, citaverit ἄνδρες μικρὸν μετρίων ἐλάσσονες ἀνδρῶν.

100, 43. Ἄγειν τε αὐτούς.] MS. ἄγειν τε δὴ αὐτούς, ut tractim magis incedat ſermo de ducendis peregrinis agens.

100, 45. Πάντας εἶναι.] MS. ἅπαντας εἶναι.

101, 12. Καὶ Πυῤῥήνης.] Maluit hanc vocem Valla deſcribere ex uſu ſui temporis, quam, quum tamen verteret Herodotum, ex huius ſcriptura eam exhibere duplicata litera r. In quo aberrat ab boni interpretis officio, et quam libenter Græci geminent istam caninam, ubi vulgaris uſus modo uſurpabat unam, docent Salmaſiana in Plinianis Exercitat. pag. 707.

101, 16. Τελευτᾷ δὲ ὁ Ἴϛρος &c.] Erasmus Vindingius iudicat hæc non ſatis commode interpretari Vallam, ſic reddendo: *Exonerat ſeſe Iſter, per univerſam Europam fluens, in Pontum Euxinum, quo in loco habitant Iſtriani Mileſiorum coloni*, in Hellene col. 419. Non magis ita Vallam increpat, quam ipsum Herodotum, cuius verborum ordinem detrectat ſervare; præſertim quum istud ῥέων ita obſepſerit Herodotus, ut noluerit aliis verbis coniungi, quam illis ſolis ἐς θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Hæc istud antecedunt, hæc ſequuntur, atque adeo in medio amplectuntur. Ille tamen inde eximit.

101, 24. Ἀντίη.] Etiam MS. Italicus aſſentiens codicibus Stephani præfert ἀντίον, quod iudicavi ſane recipiendum ob miram auctoris ad variandum propenſionem. Ut plane ſic ista quidem conveniant. Cæ- 868
terum conſtructio Herodotea omnino videtur intercedere; et quum gratulari nobis liceat invento errore calami librariorum, quo adiectivum poſuerunt in vicem adverbii, ſtatui oportet istud ἀντίον non in hoc loco reponi debere, ſed in loco præcedente, ubi dicitur de Ægypto, τῆς ὀρεινῆς Κιλικίας ἀντίη κέϛαι. Illic reſtitui debet ἀντίον, quum in vago aberraverit aut Stephani ipſius aut typothetarum manus. Cauſa est, quod perpetuo Herodotus illud adverbium conſtruit cum genitivo, quem illic vides; at adiectivum ἀντίος cum dativo. In capite 2. huius libri. Μηδὲν ἀντίον αὐτέων μηδεμίην φωνὴν ἰέναι· 1, 72. Θαλάσσης τῆς ἀντίης Κύπρου. Adde Portum.

101, 26. Πέντε ἡμερέων ἰθείῃ ὁδὸς εὐζώνῳ ἀνδρί.] Loco hoc iam fuit uſus Voſſius ad Scylacem vel illuſtrandum vel emendandum in capite de Cilicia. Sed Herodotea adſtricta ſunt certis conditionibus, quas advertere eum oportet, cui non placet aſſentiri Herodoto: id quod requirebam ab Scymno Chio, qui ſustinuit verſus ſuos inquinare hoc cavillo; ὁ δ' Ἡρόδοτος ἔοικεν ἀγνοεῖν λέγων, Ἐκ τῆς Κιλικίας πέντε ἡμερέων ὁδὸν εἰς Πόντον, quum ipse ſtatuat esſe ſeptem dierum, nulla habita commeantium, quorum gradus ſolet esſe diverſus, ratione; ut nihil ſit cur isti verſificatori cedat Herodoti numerus. Sed et univerſa hæc contemplatio Herodotea aut ludibrio exponitur, aut attenuatur vocibus inde ſubducendis ἡ δὲ Αἴγυπτος τῆς ὀρεινῆς Κιλικίης μάλιϛά κη ἀντίη κέϛαι· ἐνθεῦτεν δὲ ἐς Σινώπην τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ πέντε ἡμερέων ἰθείῃ ὁδὸς εὐζώνῳ ἀνδρί· ἡ δὲ Σινώπη τῷ Ἴϛρῳ ἐκδιδόντι ἐς θάλασσαν ἀντίον κέϛαι; et in libri 4. caput 47. transferendis ab Tan. Fabro Crit. Epiſt. 8, quum ei occaſio esſet ad id patefacta ab Ludov. Fabricio, Viro Doctisſimo. Sed lepidisſimus ille Faber non cogitat, quam pauca montium per Hiſpaniam et Galliam diſtincta nomina aut exſtiterint etiamnum isto tempore, aut deportata fuerint in alias regiones ad notitiam peregrinorum: ut ſi idcirco tractum montanum ab Pyrene ſecus Galliam ex Alpibus ductum, et ſic pariter Abnubam (haud dubie locale nomen) incluſerint appellationi Pyrenes, mirari non oporteat. Porro Celtas non ſtatuit Herodotus *ultra Herculis columnas*, ut ait pag. 28. Quid hoc est? aut quo reſpectu ita loquitur, quum antea dixerit *extra columnas H.* et ſic dicit Herodotus, et quid ſignificetur, optime intelligitur, perinde ut Γάδειρα ἔξω ἐπὶ Ἡρακληΐων ϛηλῶν dicuntur 4, 8. Sic de Celtis loqui nequibat, quia ſunt remotiores, et demum ſequuntur Cyneſios vel Cynetas, ut non conveniat de illis dicere ἔξω ἐπὶ Ἡρ. Sed bene ἔξω. Geographia Græca non gaudet illa diviſione ultra vel citra columnas Herculis poni, ſed intra vel extra. Quid igitur obſcœnius Fabro, quum dicit pag. 31. *Illum quidem Herodoti locum de Celtis ultra Herculis Columnas poſitis fateor mirabilem eſſe.* Ipse mirabilem facit. Sed Herodotus ſuo ævo nequibat melius exprimere ſitum istorum. Iam vero ſtatuere videtur ſeverisſimus Muſarum Faber, quaſi non liceret interdum iocari, et cogitationem undecunque ortam et qualemcunque lætabunda et familiari velut declaratione amplecti; nec concedit, ut qui comparavit Ægypti veteris ſinum cum ſinu Arabico, et cogitavit eum verſa in illum aliqua Nili eluvie poſſe ita ſiccari et aggerari, ſicut aggerata est Ægyptus, idque intra eum annorum numerum, de quo nullus ſe ſollicitat, ut res ſane ſit momenti nullius. An illi non concedet eloqui, quid ſpeculatus ſit mente ocioſa de Nilo et Iſtro? præſertim qua in parte multum conveniant? et quum ſit ista ætas, qua curſum Rheni nemo forſan fuerat ſequutus, in hoc hærere, ut ſicut Nilus perluit omnem Africam, ita Iſter univerſam Europam perfluat, nempe quam habitari ſciebat. Hæc qui poſuit, an illi non licebit etiam tranſire ad locum istum ornandum de ſitu ipso aut com-

commoda ratione itineris ex Ægypto per litora maris circa Syriam in Asiam et hinc profectionis terrestris ex Cilicia ad Sinopen, unde per camaras recta erat vectura per Pontum ad Istri ostia? Quid vult Faber, quum Danubium ponit? Ignotum istud nomen Herodoto et illi tempori, quo considerabatur similitudo Nili et Istri. Removeri hinc debet ista appellatio. Quis scripsit *binc recta rectum iter?* Denique quod scribit illa non posse videri ipsi ab Herodoto scripta hoc quidem loco, sed ex libro 4. circa finem sectionis xxxvi. et xxxvii. huc transmota, peto ut quis inspiciens hæc duo capita monstret aliquam concinnitatem inferendi. Nullo modo illuc transmoveri queunt, sed aut Faber in scribendo, aut typographus in numeris ponendis deliravit. Non erat necesse duorum capitum numeros citare; quod simile his est, occurrit in fine capitis 49. Quum eximius ille in Italia codex omnino nihil mutet, nullum tantæ transpositionis indicium præbeat, non opinor aliter Herodotum scripsisse, quam prout in editionibus exhiberi solet.

101, 31. Ὅτι πλέω θωϋμάσια ἔχει ἢ ἄλλη.] MS. ὅτι πλεῖστα θωμάσια ἔχει.

101, 40. Τφαίνουσι οἱ μὲν.] MS. ὑφαίνουσι δὲ οἱ μέν. Quæ necessaria est particula et solita in talibus iterationibus verborum apponi, ut 1, 137. *Αἰνέω μέν νυν τόνδε τὸν νόμον: αἰνέω δὲ καὶ τόνδε.* Facile ignoscimus Salmasio in his verbis citandis cum vulgo particulam istam omittenti ad Flavium Vopiscum pag. 401. ubi docet quid sit ἄνω vel κάτω ὑφαίνειν.

869 102, 4. Ξυροῦνται.] Ita plane legitur Florentiæ, non ξυρεῦνται, quod edidit Aldus, nedum ξηρεῦνται, quod sic corrupit Stephaniana editio anni 1592. et Iungermanniana, tanto inanius, quia mox sequitur ἐξυρημένοι. Et locum hunc lumine suo illustrat Salmasius in Epistola de Coma pag. 541. Mox idem codex habet simpliciter ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ἄλλοι, non πυρέων, et seq. cap. redit ξυρεῦνται, nisi et illic eodem modo habeat MS. codex, etsi annotare supersedi.

102, 29. Νόμοισι τοιοῖςδε.] MS. vere Ionicum habet, τοιοῖσί δε. Tum MS. idem διασμῶντες, non διασμέωντες, quod quinquesyllabicum agnoscebat Portus.

102, 36. Μήτε φθεὶρ μήτέ τι ἄλλο μυσαρὸν μηδέν.] Quis locus in his particulæ τι, quum sequatur μηδέν? Huic utique illud est inclusum. Itaque recte legit optimus MS. μήτε φθεὶρ μήτε ἄλλο.

102, 41. Λοῦνται δὲ δὶς τῆς ἡμέρας ἑκάστης ὕδατι ψυχρῷ.] Proba lectio, nec potest dubia esse, quum ad lavandum aqua requiratur, unde etiam 4, 75. de Scythis: Οὐ γὰρ δὴ λοῦνται ὕδατι τοπαράπαν τὸ σῶμα. Attamen in MS. optimo non exstat vox ultimam antecedens, et possum credere eam ab Herodoto non venisse, qui forsan alludere voluit ad ψυχρολουσίαν et ψυχρολουτεῖν, atque etiam sic ut solet forsan alibi substantivum inferere, ita quoque scio interdum solitum oblivisci. Sic 1, 132. placuit ei dicere ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος, at eiusdem libri cap. 203. tantum profert διὰ καθαροῦ.

103, 4. Τῶν εἷς ἐστι ἀρχιερεύς.] An sic Ionem ostendunt Herodotum? et a quo paulo ante dicti sunt ἱρέες et mox repetetur ἱρέων, nunc illorum primus sic vocabitur? Nefas id quidem, et hinc pateat fides optimi MS. ἀρχιέρεως exhibentis. Cap. 142. dicitur ἀρχιρέας. Paulo ante probavi verbum πατέονται, quod ut traditur ab MSStis libris Stephani, ita ab Mediceo.

103, 15. Περὶ τὰ κέρεα ἐλίσσων.] MS. εἰλίσσων· et dein: ὅκου ἂν θύωσι, non θύσωσι. Recte utrumque.

Ibid. Γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας.] Genus scilicet natum in Ægypto aut certe illic paratum, non advectum aliunde. Mos enim iste videtur recidere in tantam vetustatem, ut omnem peregrinationem ignoret. Salmasius tamen longe aliter sustinet intelligere scribens in Plinianis Exerc. pag. 80. [Creta signabantur olim epistolæ, de quo more nos alibi —— Ἐρετριάδα γῆν vocat Dioscorides. Herodotus σημαντρίδα γῆν appellat, qua epistolæ et res aliæ signabantur.] Non est ullo genere credibile has duas appellationes convenisse iam tunc in Ægypto uni cuidam speciei illic usurpari solitæ, et quæ illuc ex Eubœa adveheretur.

103, 22. Ἐπισπείσαντες καὶ ἐπικαλέσαντες τὸν θεὸν.] Explicat ad amussim ex superstitionis illius solennitate Valerius Maximus 2, 6, 8. *Diffusis Mercurio delibamentis et invocato numine eius.*

103, 24. Σῶμα μὲν δὴ τοῦ.] Nulla hic concinnitas est voculæ δὴ Itaque etiam MS. σῶμα μὲν τοῦ. Tum statim MS. κεφαλῇ δὲ κείνῳ πολλὰ κατηρασάμενοι, non δὲ ἐκείνου. Quæ necessaria est immutatio, modo sequentia adhibere et Herodotum narrantem audire volumus. Ipsa hæc verba Latina fecit poëta: *Per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat.* Huc confer, quæ dixi ad 63, 20.

103, 26. Ἐπίδημοι ἔμποροι.] Non male: nec tamen peius est, quod exstat in optimo MS. ἐπιδήμιοι. Imo sine dubio probabilius, quum testimonium habet codicis, cuius est explorata fides, et calamo Herodoti videatur placentius ex illis, quæ allata ad 9, 21.

103, 27. Ἀπ' ὧν ἔδεντο.] Quasi media vocula foret pronomen, tum Stephanus, tum Iungermannus, tum Th. Gale ediderunt ὧν, certe perperam: sed caveri oportet ab talibus sæculum iam superantibus.

103, 42. Ἐπὴν προνηστεύσωσι τῇ Ἴσι καὶ ἐπὴν κατεύξωνται, θύουσι τὴν βῶν, καὶ ἀποδείραντες, κοιλίην μὲν κείνῳ πᾶσαν ἔξω εἶλον.] Locus hic est pars conspicua gloriæ Henr. Stephani, quam non modo abstulit, sed abstulisse gavisus fuit et venditavit ex labore et docto et ingeniolo, quo is Herodotum vel universum vel in hoc potissime loco, ubi legebatur προνηστεύσωσι τῇσι καὶ, ornare annisus est et sane ornavit: eiusque tanta dedit indicia, ut nunquam possit exolescere, nedum ut ego coner exterere ullo modo aut abstergere. Verum agitur causa Herodoti, unius haud dubie ad iuvanda studia validissimi scriptoris, quem omni vita veneratus sum et cummaxime salvum esse cupio. Inspicias igitur Prolegomena oportet ipsius Stephani pag. 30., quæ incurrit in huius editionis paginam 740., et quod decus ille attulerit, ex verbis eius discas. Nam præterquam quod non concoquerem istud τὴν βῶν, quum ubique Herodotus non noverit nisi βοῦν, tum cur scriberet mox αὐτοῦ λείπουσι ἐν τῷ σώματι, non assequebar. An αὐτοῦ foret adverbium loci? atqui illa ἐν τῷ σώματι id explent. Iohannes Fronto in Dissertatione de cultu sanctorum tantum citat, prout ante Stephanum legebantur, et intelligit *post ieiunia et preces sacrificant*, nimis quidem adstricte. Iam vero unde ista omnia processerint, difficilis sane investigatio est Sed pro iis legebam in codice Mediceo, ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὸν βοῦν κατευξάμενοι κοιλίην μὲν ἐκείνῳ πᾶσαν ἔξ ὧν εἶλον. Hic quæritur, utrumnam ex iis videatur esse Herodotea manus. Et ego quidem non dubito, quin quam inepta et spuria sint retro vulgata, tam vera et eximia 870
sint, quæ nunc ex MS. produxi. Primo quidem verosimilus est mentionem Isidis postea demum factam, ubi eam describit, ut fieri solet. Deinde quod vulgata id absurdi importent, quod bis sine causa ulla dicant idem: quid enim aliud sonant ista sequentia προνηστεύσαντες δὲ θύουσι. Ita quum θύειν Herodotus non accipiat de aliis præparatoriis, sed de sola sacrificii ante præparati missione in ignem (nam id ostendunt sequentia καιομένων τῶν ἱρῶν) non possunt priora, in quibus itidem dicitur θύωσι, Herodoti esse. Tertium est haud dubie firmissimum argumentum ex ratione phraseos ἐξ ὧν εἶλον· quam quum vulgata neglexerit, immutaveritque, merito pronunciamus eam videri degeneravisse ab simplicitate ac sinceritate genuina. Est enim id purum putum Herodoti, ut docent vel solius huius libri exempla. Sic præter id quod modo anteiit, infra cap. 86. Παρασχίσαντες ἐξ ὧν εἶλον τὴν κοιλίην πᾶσαν. Cap. 96. Ἔσωθεν δὲ τὰς ἁρμονίας ἐν ὧν ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ. Cap. 122. Φάρος ἐξυφήναντες οἱ ἱρέες κατ' ὧν ἔδυσαν ἑνὸς αὐτῶν μίτρῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Ita apte et non ineleganter invertit propositionem suam Herodotus, et quum promisisset de maxima Ægyptiorum dea, et de maximo eius festo se narraturum, primo describit ordinem sacrificii, et tum de dea ipsa agit, sermone bene congruo ac perfecto.

104, 7. Καθαροὺς ἕρσενας τῶν βοῶν.] MS. καθαροὺς βοῦς τοὺς ἕρσενας.

104, 19. Τρόπον τοιόνδε.] MS. τόνδε. Item MS. σημεῖόν εἵνεκεν, non εἵνεκα.

104, 25. Προσωπίτιδος καλεομένης.] MS. καλευμένης.

104, 27. Ἐν ταύτῃ δὴ ὦν.] MS. ἐν ταύτῃ ὦν, quum male moretur lectorem ista particula.

104, 32. Ἐς ἄλλας πόλιας.] MS. πόλις, etsi antecesserit nominativus πόλιες.

104, 35. Τ' ἄλλα κτήνεα ἅπαντα.] Ab MS. exulat vox postrema, neque potest ullo prætextu desiderari. Mox omnino MS. Mediceus consentit cum codicibus Stephani in Διὸς Θηβαίου ἵδρυνται ἱρὸν. Nec licet tum lib. 1. cap. 182., tum infra cap. 54. dicat Διὸς Θηβαιέος, ideo nunc id quoque usurpandum est contra MSS.

104, 38. Οὗτοι μὲν πάντες.] MS. οὗτοι μὲν νῦν πάντες.

104, 43. Ὅσοι μὲν δὴ τοῦ Μένδητος.] MS. ὅσοι δὴ τοῦ Μενδ. Et recte, quum sit quædam apodosis priorum ὅσοι μὲν δὴ Διὸς Θηβαίου &c.

104, 49. Τέλος ἐπείτε.] MS. τέλος δὲ ἐπείτε. Sic passim, et hoc libro c. 139. ista iungit. Postea MS.

ἐπι-

ἐπιδέξαι, non ἐπιδεῖξαι: quum interim in medio rurſus bene conveniat inter codices MSS. Stephani, in quibus ille reperit non προεκθέσθαι τε, ſed προέχεσθαί τε, et exemplar Mediceum ſimiliter exhibens, quod longe elegantius, quum verbo προεκθέσθαι non ita utantur. 1, 141. Ἀκούσας αὐτέων τὰ προσχοίντο. 2, 30.

105, 7. Φωνὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων νομίζοντες.] Hanc uſurpationem verbi νομίζειν cur raram vocet Franc. Vigerus (ſic enim facit in libello de idiotismis Græcæ dictionis pag. 179.) non intelligo, quum in Herodoto ſolo eam abundare pateat exemplis ab Porto collectis.

105, 18. Ἤκουσα ὡς εἴη.] MS. ἤκουσα ὅτι εἴη. Sed et MS. conſtanter retinet Ἡρακλέους.

105, 25. Ἐν δὲ δὴ καὶ τόδε] Voluerunt replere ſermonem, perinde ut meminerant ſæpe occurrere in hoc ſcriptore ἐν δὲ δὴ καὶ τόδε· ut 3, 38. 1, 185. Sed aliud in hoc loco est, et oportet νήφειν. Itaque quum MS. Mediceus tantum præbeat ἓν δὲ καὶ τόδε, libens accedo ad expellendam istam voculam δὴ, ut ſæpe iam contigit.

106, 1. Σμαράγδου λίθου.] MS. μαράγδου: de quo neceſſe non est, ut hic verbum proferatur, quum iam bis Salmaſius in Plinianis Exerc. agens de Græcæ literaturæ hac parte, quæ licentiam dat literæ ſibilanti, ut modo præponatur, modo abſit, in neutro verſari potuerit, quin vocis μάραγδος exemplum inſereret. Utinam ille ſcivisſet hanc Herodoti manum! Locus enim hic conſpectisſimus est ob notitiam iſtarum columnarum, unde non dubitavit Triſtanus Sanctamantius tomo primo pag. 493. agens de columnis Tyri Ambroſiis tum citare, tum afferre ipsa hæc verba exſcripta et interpretari *reſplendiſſante a merveilles dans l'obſcurité de la nuict.* Inſuper hinc animadvertas eum lectum fuiſſe ab Huëtio multa ſuper columnis agitante in Propoſitione IV. pag. 152. Sed qui ſuam rem agit, et columnas notat: Herodotum niſi nomine non tangit. In quo tamen aſper ſcrupulus paulo ante offenderat Tan. Fabrum in eo quod additur ab auctore λάμποντος τὰς νύκτας μέγαθος, quod non potuit, certe non debuit Valla interpretari *maiorem in modum.* Verum iste ſic arbitro ſumpto Petavio ſtatuit [Quis dubitet, quin ibi legendum ſit μεγάλως? Quamvis enim vox Ionica ſit et Herodotea τὸ μέγαθος pro communi μέγεθος, tamen vitium erit in oratione, niſi legatur μεγάλως, id est, δεινῶς, σφόδρα, πάνυ. Hunc errorem typographi arbitrarer, niſi Sylburgianam editionem cum Stephanica conſentientem viderem.] Sic omnes priores adorſus ille Faber negat Græca noviſſe. Debuerat tamen ipse etiam ſcrutari et ſcire quid actum esſet. Nam hæc ipsa conſcripſit in Lexico ſuo Æmil. Portus [Interdum μέγαθος adverbialiter poni videtur pro μεγάλως, ut λάμποντος τὰς νύκτας μέγαθος *Noctu valde ſplendentis.*] Et ad hanc traditionem ſubtimide notat Stephanus in Theſauro [Sed aſſertur ex Herodoto μέγαθος poſitum etiam adverbialiter pro *Maiorem in modum.*] Nec ſcio an ludibrii cauſa; certe nihil ipse quidquam decernit. MS. Mediceus nihil mutat. Ipse cogitavi multa; ſed forſan fruſtranea. Utique λάμποντος ſatis est, et toties apud auctores occurrit λάμπειν ſine adverbio aut termino fulgoris, ut hinc etiam iure poſſit abeſſe: neque enim credo Fabrum dicere velle ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου. Itaque opinari quis poſſet excidiſſe rem, cui ſplendorem istum comparat. Id ſolet dicere auctor μέγεθος ὅσον — ut 1, 199. Ἀργύριον μέγαθός ἐστι ὅσον ὦν. Huius libri c. 76. Μέγαθος ὅσον κρέξ· c. 175. Ὅσων τε τὸ μέγαθος λίθων ἐστὶ· 4, 177. Μέγαθος ὅσον τὸ τῆς σχοίνου· et Μέγαθος ὅσον τε πάντη πηχυαῖον pro quo dicit in cap. 92. μέγαθος κατὰ μῆλον. Sed quum nuſpiam Herodotum ſuum et lectorem deſtituat caſtitas Medicei libri, cur id nunc ab eo factum imaginabimur in loco tam claro? Nihil enim deest, et rectisſime ſe habent vulgata, ἡ δὲ, μαράγδου λίθου, λάμποντος τὰς νύκτας, μέγεθος, ut aurea illa columna potuerit quomodocunque fuiſſe facta; at hæc altera non fuerit, niſi maragdi lapidis magnitudo, qui per noctes illic luceret. Μέγεθος ad oppoſitionem aureæ, quæ ex partibus fuit coagmentata; ſmaragdina conſtiterit ex uno nativo lapide, cuius tamen magnitudo celebraretur.

Ibid. Ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, ἔτεά ἐστι ἑπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς Ἄμασιν βασιλεύσαντα.] Hinc ſcribitur in Ægyptiis Originibus p. 17. [Nam ab Hercule, qui ſecundis Diis adſcribitur, usque ad Amaſin, XVII. millia numerari tradit lib. 11. cap. 43.] nempe Herodotus. Tanquam iactaviſſet ſe inſpexiſſe ipsos annales, et hinc traderet numerari. Quam procul hinc diſtat mens Herodoti? ſatis patefacta per quartum verbum citationis, quam præmiſi, ut certe ſcias totum hoc esſe Ægyptium.

106, 8. Τριηκόσια καὶ δισχίλια.] Hic locus quum ſignatus inter primarios emineret in abacis chronologorum, etiam nequivit prætermittere eminens ille Cardinalis Noriſius, mihi et aliis nimium cognitus. Cupiebat enim Græca diſcere, ex quo Piſas venerat. Itaque Herodotum quoque inſpexit et hæc verba, ut fatetur in Epochis Syromacedonum Diſſertat. IV. cap. 2. ubi ita ſcribit „ [Herodotus lib. 2. narrat ſe Tyrum eo conſilio profectum, ut Herculis, cuius antiquisſimum ibidem templum celebrabatur, originem ac vetuſtatem noſceret, ſibique a ſacerdotibus Tyriis reſponſum fuiſſe, urbem una cum templo exſtructam: *eſſe autem a Tyro condita bis mille ac trecentos annos.*„] De his post nonnulla interpoſita cenſet more ſuo, quo et homines et res ſusque deque habens, omnia coniiciebat in riſum [At fabuloſam ſuæ urbis antiquitatem memorati ſacerdotes iactaverint.] In his quod ſcribit de origine noſcenda, nihil prorſus exſtat in Herodoto, ubi modo rogatur ὁκόσος χρόνος, non etiam ὅθεν: nec reſponderunt ſacerdotes urbem una cum templo exſtructam, ſed templum pariter cum urbe exſtructum. Interim nihil iste diſtinguit, utrum de Palætyro intelligat et templo Herculis in continente, an vero de inſula. Cæterum mox MS. idem ἱδρυθῆναι, non ἱδρυνθῆναι.

106, 12. Ἀπικόμενος δὲ καὶ ἐς Θάσον, εὗρον &c.] Non abſurda quidem ista, ſed longe melius diſtincta hæc diſputatio et conciſa lenius ad Herodoti genium in MS. ἀπικόμην δὲ καὶ ἐς Θάσον, ἐν τῇ εὗρον.

106, 14. Καὶ ταῦτα καὶ πέντε.] Hoc ipsum teſtatur codex optimus profectum esſe ab manu Herodoti, et nihil aliud, quum vulgo poſterius καὶ omittatur, quod interponi debet diverſa notione. Quo iam dicit Herodotus utique quinque ætatibus anteriora esſe, ſi non pluribus. Atque utinam hæc poſſint placare viros eruditos! Sed ſunt aſperiores, utpote chronologi. Hinc ad Harpocrationem pag. 144. ſcribit Mausſacus ex ſua coniectura reſtituendum καὶ ταῦτα δέκα γενεῇσι, „ impuros enim librarios ex ῑ fecisſe ε, et nobis crasſisſimum hunc errorem in textum purisſimum et purgatisſimum Herodoti intruſisſe.„ Ohe! Modeſtius Lud. Nonnius in Goltzii Græciam p. 236. ætates ac generationes fabulares recenſet, Herodotum adducit ac diſcrepantiam proponit, ſecutus nempe per omnia Scaligerum in Animadverſionibus pag. 37.

106, 19. Διξὰ Ἡράκλεια.] Hæc lumine quodam adſpergere conabatur Cornelius Tollius in notis ad Palæphatum, ex ſententia Taciti, qui credebat omnia ubique magnifica in claritatem Herculis ex conſenſu referri, et hinc ab Herodoto cognoſci Olympium et Græcum Herculem. Atqui certe Thaſium Herculem pro Græco bona fide habuit Lyſander, quando aſylum eius reveritus et parcens Thaſiis ex factione Attica illuc refugientibus ſcribitur ab Polyæno dixisſe ἐν Ἡρακλέους πόλει τοῦ Πατρῴου, ſic agnoſcens patrium Spartæ numen et Thaſi idem.

106, 45. Γράφουσι δὲ δή.] Connexio iunctior est in MS. γράφουσί τε δή. Deinde iunctim ſequi vides γλύφουσι οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ, τοῦ Πανὸς, κατάπερ Ἕλληνες, τἄγαλμα αἰγοπρόσωπον. Nihil poterat legi mollius et concinnius: nam bene illud γράφειν refertur ad ζωγράφους, et γλύφειν ad ἀγαλματοποιούς; ut quicunque ista legeret, frueretur tam concinna convenientia. Id quod adiuvabat leniſsime Stephanus per tot commatum diſtinctiones, ne ab aliquo ista legente cogitarentur dici ab Herodoto ζωγράφοι καὶ ἀγαλματοποιοὶ τοῦ Πανὸς, ſicut in editionibus Aldi et Camerarii ista coniunguntur, ita ut ſequantur κατάπερ Ἕλληνες τ' ὤγαλμα, αἰγοπ. quæ aliter ſeparavit Stephanus in lectoris commodam gratiam. Neque enim quisqam hiſcere ſuſtinuit de importuna interpoſitione vocum κατάπερ Ἕλληνες inter illa quæ connecti oportuit Πανὸς τ' ὤγαλμα, quia interdum ſimile occurrit apud alios ſcriptores. Sed ridebis opinor hæc omnia, ubi intellexeris in veterrimo codice MS. pro illis tantum exhiberi γλύφουσι οἱ ζωγράφοι, τοῦ Πανὸς τ' ὤγαλμα κατάπερ Ἕλληνες αἰγοπ. Omnino apparet alienas manus iniuriam attuliſſe huic loco, quali γλύφειν cum ζωγράφοι non conveniret: unde addiderunt etiam ἀγαλματοποιούς tanquam opificum genus, quod proprie pertineret ad τέχνην γλυφικήν; quum nihil vetet utrumque ad ζωγράφους reſpicere, et ſub his ſolis comprehendere quoscunque opifices ad effigies parandas, ſicut mox pro utroque hoc verbo ponit unum γράφειν· ὅτευ δὲ εἵνεκα τοιοῦτον γράφουσι αὐτόν.

871

872

107, 2. Πέντας τοὺς αἶγας.] Nulla ex MSto mihi notata varietas, unde oportuit relinqui. Sola Camerarii editio habet πάντες, ex induſtria an errore neſcio; certe nulla est cauſa ſic mutandi. Sed ſignavit hunc locum H. Stephanus in Theſauro.

107, 7. Τῷ Μενδησίων νομῷ.] Si modo ita ſcripserit He-

Herodotus, etsi nihil possim afferre ex MS. Utique cap. 42. dicit νομοῦ τοῦ Μενδησίου. Ex hac norma deberet hic legi τῷ Μενδησίῳ νομῷ, quod opinor ab Herodoto scriptum esse.

107, 13. Αὐτοῖσι τοῖσι ἱματίοισι ἀπιὼν ἔβαψε ἑωϋτὸν βὰς ἐς τὸν ποταμὸν.] Aut non intellexerunt viri docti hunc locum, aut si id contigit et acquiescere potuerunt, debuit eis Herodotus videri stolidus scriptor, qui eandem rem sic ter exprimit. Nam dum dicit ἀπιὼν ἔβαψε, illud participium nequit explicari nisi in fluvium: sed et deinde ἔβαψε ἑαυτὸν manifeste respicit non aliam aquam, quam Nili: denique βὰς ἐς τὸν ποταμὸν, idem facit, quod ἀπιὼν, quod βάψας ἑαυτὸν. Itaque nihil futilius vel hoc scripto, vel his lectoribus: quos inter vanissimus est Claud. Dausqueius ad Silii Italici librum 3. ita citans: ἤν τις ψαύσῃ αὐτῶν παριὼν ὑὸς αὐτοῖς, τοῖς ἱματίοισι ἐπιὼν ἔβαψε ἑωῦτὸν βὰς ἐς τ. π. Nam βὰς ἐς τὸν ποταμὸν non est *ad flumen*, aut ripam eius, sed *in illud*. Sæpe et attente hunc locum ab Huetio lectum fuisse docet eius Propositio quarta, ubi plurima de suilla carne profert, sed satis nota et nimis crebro dicta; verum is Græca non tangit, contentus summas rerum libavisse, et dum scopo suo inservientem Herodotum honore citationis dignatur, mutui auxilii comitatem non impertitur. Tanta fœditas ergo ut tandem abstergatur, egregium esse patet et ultra quam expectari poterat, quum pro isto insulso participio ἀπιὼν codex optimus restituit ἀπ' ὧν ἔβαψε, quod genuinum Herodoti esse patet vel ex paulo ante conscriptis. Deinde pergit ἀπ' ὧν ἔβαψε ἑωϋτὸν βὰς ἐπὶ τὸν ποταμ. Nam in fluvium intravisse continetur in verbo Ἔβαψε, quod aliter fieri nequit. Itaque dicit fore, ut eat ad fluvium, et quum venerit, in eo se mergat.

107, 19. Ἀλλ' ἐκδίδονται οἱ συβ.] Mollissimam connexionem interponit MS. ἀλλ' ἐκδίδονταί τε οἱ συβ. Quod deinde Stephanus ex MSS. suis proposuit, ἐν τῇ ἂν τὰ ἱρὰ θύσωσι, firmat liber Mediceus, et probius est, quam vulgatum θύωσι.

107, 41. Πλὴν χοίρων.] Sicut duplicem fortasse sensum patiuntur apposita verba cum vicinis, et vix decernas, utrum de alio Bacchi festo, ut intellexit Valla, an potius reliquam festi eius unius solennitatem intelligat auctor, prout intelligendum statuit Stephanus; ita sane scio hæc de porcis porcina vere et sui nominis esse. Nam sive de eodem festo accipias, id quod esse opinor verisimilius, satis Græci videbant, ex narratione, quam de porci mactatione iam fecit, Ægyptios alio ipsis modo Dionysia celebrare, ut id tam præposteræ inculcationis velut ἐπιμέτρῳ monere non deberet. Si de alio festo interpreteris, utique si in illo etiam porci mortem spectari Ægyptiis superstitio imperasset, id nullus dubito, quin Herodotus non ita negligenter transiluisset, ut tantum obiter annotaret convenire in aliis Dionysiis Græcos et Ægyptios præterquam in porco: ex qua relatione nescias a quibusnam horum mactari adsuesse porcum Herodotus innuat. Itaque aliud rursus discrimen inter Ægyptia et Græca Dionysia refertur, ut post narratam in porci mactatione cærimoniam dicat Herodotus in reliquis convenire, nisi quod in uno etiam adhuc differant. Id quale sit, præclare mihi patefecit MS. Mediceus, ex quo idem alios doceo, corrigendo πλὴν χορῶν. Nempe eadem utrisque hilaritas adest, nebrides, clamor &c. nisi quod choros non ducant Ægyptii, quum Græci præsertim in Bacchi festo eos duxerint alludente satis Propertio in prima elegia libri tertii, tum teste Dionysio Alexandrino, Καὶ μετὰ Ληναίων ἱερὸν χορὸν ἐσήσαντο &c. Sed cur in citando ad hunc hæreo, quum tota Græcia vetus id hodieque clamet, causamque hanc adeo feliciter consummaverit maximus Casaubonus in origine Satyricæ poëseos? Cæterum tales Græcas solennitates annotare solet Herodotus. Sic de Babyloniis c. 191. Τοὺς τὸ μέσον οἰκέοντας τῶν Βαβυλωνίων, οὐ μανθάνειν ἐκλωκότας, ἀλλὰ (τυχεῖν γάρ σφι ἐοῦσαν ὁρτὴν) χορεύειν τε τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ ἐν εὐπαθείῃσι εἶναι. Nam dum id memorat, pariter declarat choros illis usitatos fuisse. Contra de festo Ægyptiorum primario in Bubasto ait c. 60. eos crotalis, tibiis, cantu, plausa manuum, dicteriis, saltu, revelatione obscœna recreari: nil de choris. Hinc 5, 67. Τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον· τὸν μὲν Διόνυσον οὐ τιμῶντες, τὸν δὲ Ἄδρηστον, ubi adde caput 83. Hoc igitur quum sit liquidum specimen, quo priscæ fidei codex arguit eos, qui ex voce genuina χορῶν simul in fœdatis membranis scripserunt, simul ediderunt per typos χοίρων, certissima ab
873 eodem aperitur via ad Æliani emendationem confirmandam, qua in libro 2. Var. Hist. 11. Holstenius similiter χορὸν restituit pro vulgato χοῖρον, ubi profert iste auctor dictum Socratis simile illis iambis, quos teste Diogene Laërtio συνεχὲς ἀνεφθέγγετο

Τὰ δ' ἀργυρώματ' ἐστὶν ἥτε πορφύρα
Εἰς τοὺς τραγῳδοὺς χρήσιμ', οὐκ εἰς τὸν βίον.

Ad quæ tacentibus aliis scribit Menagius [Cuius sint isti Iambi, dicat alius] Absurda negligentia, quum diu iam dixerit Stobæus serm. 222. esse ex Philemonis Βουτημένῳ p. 736. in laudatione agri et eius culturæ, nisi quod illic dicit elegantius εὔθετα, non χρήσιμα. Sed ut dixi, obtinet Holsteniana coniectura eximiam hinc confirmationem. Non tamen in ea re agi oportet temere. Nam licet simile sit, quod tentavit in Herodiani libro 3. Tanaq. Faber, sicut prodit in epistola ad Patrem meum scripta, quæ est in prima ista collectione num. 76. ὡς χοίροις αὐτοῦ μᾶλλον ἁρμόζειν τὸν βίον ἢ φάλαγξιν, quæ deridet quidem etiam, sed risu Sardonio et ipsius negligentiam aperienti, iocatus rem egregie comparatam *porcos et instructam aciem*, quasi non paulo post in parte secunda epist. 63. scripsisset *reges et exercituum ductores asinarii videantur*, de qua comparatione mentem quoque suam patefecit Vossius ad Melæ librum 2. de Thracia in principio. Et quid in hac parte præstant χοῖροι præ *illis*, qui vocantur ὗσι? Sed Faber gravissime errat, ita vertens Herodianum: *Quis vero delicatum vivendi genus, quo utitur ille exercitus, non novit? Tale Hercule est, ut porcis magis, quam instructo exercitui, conveniat.* Atqui non loquitur illic de vita exercitus, sed de vita ipsius Albini: ea talis est, ut conveniat bene porcis, non phalangibus. Sincerus igitur ille locus est si quisquam.

108, 3. Διονύσου τοὔνομα καὶ τὴν θυσίην.] Signantior loquutio in MS. Διονύσου τό τε οὔνομα καὶ.

108, 7. Μελάμπους ἐστὶ ὁ κατηγησάμενος.] Sic enim Stephani libris convenit ac Mediceo in hoc verbum, non ἀπηγησάμενος, quod vulgo obtinet: qui etiam mavult communi modo ποιέουσι τὰ ποιέουσι, non ποιεῦσι τὰ ποιεῦσι.

108, 16. Ὁμότροπα γὰρ ἦν.] Auctior MS. ὁμότροπα γὰρ ἂν ἦν. Tum quoque ἐσαγμένα, non ut vulgo, ἐσηγμένα, non ἐσηγημένα, quod in oram coniecit Stephanus.

108, 28. Ὅτι γὰρ δὴ μὴ Ποσειδέωνος —— καὶ τῶν ἄλλων.] Locus adhuc nihilminus quam ulla parte saltem explanatus. Nam ne de Vallæ interpretatione loquar, quæ palam et temere detruncata est; quid, oro, sententiæ aut saporis est in illa sive Henr. Stephani sive Iungermanni? *Nam præterquam Neptuni &c. Nereidum et aliorum deorum nomina Ægyptii semper olim in sua regione habuerunt.* Quid enim illud tandem erit, quod habuerunt Ægyptii? anne nomina Ἥρης, Ἴσιος, θέμιος? Sic videntur velle interpretes. At ea sunt pura puta Græcorum, Ægyptiis non audita, nisi quum simul Græcam linguam audiverunt. Cur vero ista magis quam Ποσειδέωνος καὶ Διοσκούρων? quod rursum dicunt interpretes, qui istas *Neptuni et Dioscurorum* appellationes interponunt verbis Herodoti affirmantis Ægyptios eiurare agnitionem istorum vocabulorum. Profecto non possunt divelli, aut separato sensu accipi septem ista vocabula, quum sint plane sincera omnia Græca, nihil Ægyptium. Tantum ineptiæ una vocula tribus constans literis conciliare potest. Legendum: ὅτι γὰρ δὴ μὴ Ποσειδέωνος καὶ Διοσκούρων —— καὶ Ἥρης καὶ Ἴσιος καὶ θέμιος καὶ Χαρίτων καὶ Νηρηΐδων, τῶν ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι αἰεί κοτε τὰ οὐνόματά ἐστι ἐν τῇ χώρῃ. Vertendumque: *Nam præterquam Neptuni et Castorum —— et Iunonis et Vestæ et Themidis et Charitum et Nereïdum* (sc. appellationes) *reliquorum Deorum nomina Ægyptii semper olim habuerunt.* Quod quum res ipsa probet, tum qui sint hi reliqui Dii, ipse se explicans Herodotus refert non tantum mox cap. 59., ubi illis cognitas cultasque scribit Ἄρτεμιν, Δημήτερα, Ἀθηναίην, Ἥλιον, Λητὼ, Ἄρεα, sed etiam cap. 83., ubi ait in Ægypto esse μαντηΐα Ἡρακλέος, Ἀπόλλωνος, Ἀθηναίης, Ἀρτέμιδος, Ἄρεος, Διὸς, Λητοῦς. Quæ quum ignoretur quando sint condita, colligendum est ab vetere origine illic fuisse. Sed et sequentia male distinguuntur, male intelliguntur, quum sint ea sic accipienda: Τῶν δὲ οὐ φασὶ θεῶν γινώσκειν τὰ οὐνόματα, οὗτοι δέ μοι δοκέουσι ὑπὸ &c. *Quorum vero Deorum negant se noscere nomina, illi mihi videntur sic ab Pelasgis nominati, præter Neptunum.* Debes hanc verissimam de prima Deorum memoria restitutionem optimæ membranæ Mediceæ.

108, 37. Οὐδαμῇ γὰρ.] Hoc adverbium tumultuose hic præmittitur, quum licet tolerari possit, deplorandum tamen sit tot egregios lectores caruisse notitia concinnitatis Herodoteæ, quam servavit unicus ille co-

codex Florentiæ, exhibens οὐδαμοὶ γὰρ, quod debuerat novisse Portus adeo in hac voce sedulus.

108, 47. Ἀθηναίοισι γὰρ δὴ τηνικαῦτα.] MS. Ἀθηναίοισι γὰρ ἤδη τηνικαῦτα, quod multo acrius.

109, 2. Ἐπιτελέουσι λαβόντες παρὰ Πελ.] Hic quoque MS. ut antea et postea παραλαβόντες παρὰ Πελ. tanquam in eo prætulerint compositum.

109, 3. Οἷδε τὰ λέγω.] MS. τὸ λέγω. Quod ipsum totidem et his ipsis literis occurrit iterum 4, 32. Hunc vero locum citat quoque Raph. Fabrettus ad Columnam Traiani cap. 3. pag. 77., non ut Græca inspiceret, nedum ea ornaret, (hæc enim extra illum et
874 valde procul erant) sed ut Vallæ versionem describeret, et quidem ut plerumque solet, perquam vitiose. Ibi enim legas *quisquis Cabirorum sacra imitatur*; addit *novit a Pelasgis esse sumpta*. Atqui tale nihil in Græcis Herodoti, nec ibi quisquam dicitur talia novisse. Et hic tantus heros sustinuit nihilominus scribere pag. 81. Herodotum lib. 2. c. 51. eosdem Cabiros cum Samothracibus confundere: tale quid vitiosum in Herodoti hoc loco nullus video.

109, 4. Οὗτοι τοίπερ.] Denuo præclarus ille MS. οἵπερ. Quod pertinet ad 1, 24.

109, 11. Ἔθυον δὲ καὶ πάντα πρότερον.] Ab MS. ignoratur vocula καὶ, nec video quid profuerit.

109, 17. Ἔπειτα δὲ χρόνου.] Hic locus vitiosus iam indicatus est supra. Nam MS. habet ἐπεί τε δὲ χρόνου. Sic continue suevit Herodotus agere, ut cap. 134. Ἐπεί τε γὰρ πολλάκις κηρυσσόντων τῶν Δελφῶν 3, 25. Vide Porti Lexicon in Ἐπείτε. Mox et διεξελθόντος pro διελθόντος. Sicut etiam ἀπικόμενα clare ibi legitur, non ἀπιγμένα, non ἀπηγμένα.

109, 22. Νενόμισο.] Elusit me copia scribendorum. Neque enim aut verbum istud relinqui decebat in contextu, aut ego cessare ab stigmate in id coniiciendo, quum liquide notaverim ex MS. νενόμισαι, quod est convenientissimum.

109, 24. Ἐπεὶ ὧν ἐχρηστηριάζοντο ἐν τῇ Δωδώνῃ οἱ Πελασγοὶ.] Hunc locum voluit quoque ostendere se legisse Spanhemius, unde scripsit in notis ad Callimachum pag. 496. [Immo unde *Pelasgi Dodonæi*, qui Thessali olim, ut notum, aut ab iis orti, hic a Callimacho dicuntur, et a quibus nempe fundatum primo Dodonæum oraculum tradiderunt veteres, Herodotus lib. 2. cap. 52.] Quæ verba eum commoverint ad tale quid statuendum, ego nullus video, neque in hoc capite quidquam de Pelasgis fundatoribus illius oraculi. Pelasgi hic ostenduntur primo nonnisi Deos coluisse sine distinctis nominibus, quæ deinde ad ipsos ex Ægypto venerunt, neque temere putarunt recipienda, sed ab oraculo isto voluerunt edoceri, an id ipsis liceret. Mox in MS. Mediceo etiam exstat, quod in suis vidit Stephanus, ἐξεδέξαντο, non ἐδέξαντο.

109, 29. Ὅθεν δὲ ἐγένετο &c.] Sic quidem credant alii recte scripsisse Herodotum et gaudeant; nos deludi sedulo eos credimus, quum auctor scripserit ἔνθεν, teste exemplari Mediceo. Hoc suum ipse vindicat, ut cap. 142. Καὶ ἔνθεν νῦν ἀντέλλει, ἐνθαῦτα δὶς καταβῆναι. Et cap. 177. Ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν τοῦ μεγάρου· 4, 38. Ἔνθεν μὲν ἡ αὐτὴ ἡ ἑτέρη ἀρξαμένη &c. Et sæpe alibi. Mox autem densavi illa εἴτε ἀεὶ ἦσαν, ubi erudite MS. immittit voculam δὲ, ut in utraque periodo adhibeatur.

109, 32. Μέχρι οὗ πρώην τε καὶ χθὲς.] Genus loquendi eruditis Græcis usitatissimum, et quod iam Casaubonus ad Strabonem attendens ex Græcis et Hebræis illustrare conatur pag. 3. lib. 1. Sed ubi observat modo sic, modo τονῦνγε κἀχθὲς, modo χθὲς καὶ τήμερον prolatum fuisse. Idque obiter denuo tangit ad dictos ab Persio sat. 3. *besternos Quirites*. Certe non aliud est, quod exiit ex ore Servatoris apud Lucam 13, 32. Ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον. Et Paulus ad Hebræos 13, 8. Χθὲς καὶ σήμερον. Habent et multi, ut Fagius ad Genesin 31, 2. Grotius ad Exodum 4, 10. Interim id ipsum, quod in Herodoto legendum hoc loco dederunt, exstat apud Diodorum Siculum lib. 2. cap. 5., et Plutarchum in Amatoria, ubi sine copula editur χθὲς πρώην, sed Rhodomannus in Indice apposuit. item apud Lucianum in Hermotimo et in Saltatione. Sic nempe Herodoto cum his convenit. Sed noli credere ab ipso Herodoto etiam id provenisse. Ille enim scripsit μέχρι οὗ πρίντε καὶ χθὲς. Sic habet membrana emendatissima, ut nulla sit in eo dubitandi causa. Licuit enim et sequentibus eligere istam formulam, et perinde Herodoto licuit aliter loqui, ut Græcæ vetustatis amans suspicere debeat hoc πρὶν, tanquam quod deerat notitiæ sermonis Græci, quum Herodotus dicat πρὶν καὶ χθὲς· sicut notante Stephano, pro isto vocabulo πρώην dixit τρίτην ἡμέραν Xenophon. Sic Herodotus voce πρὶν complecteretur et illam et vicinas.

109, 33. Τετρακοσίοισι ἔτεσι. δοκέω μὲν πρεσβυτέρους.] Locus hic est perinsignis, unde fieri nequivit, quin veniret in multorum oculos tam vetusta et simplex confessio pervetusti temporis de Diis Græcis. Hinc Cyrillus διαβόητον ἱστορίαν hanc Herodoti appellans libro 3. contra Iulianum describit hunc locum, sed quam vitiose? videas illic δοκέομεν, duabus vocibus in unam correptis, quasi ita Herodotus loquatur. Videas illic πλείοσιν, εἰσὶν, καὶ θεοῖσι, καὶ ἰδέαν αὐτῶν. Sic certe in eo editur, etiam in postrema cura, nescio utrum Cyrilli ipsius licentia, an aliorum. Fieri non potest, quin hinc pateat, quam misere tortus fuerit Herodotus; quid mirum si etiam in suis exemplaribus id denique contigerit? Quin immo et Athenagoras ad hunc locum curam suam contulit in Legatione pag. 16. ubi postquam recensuit priora, mox ita claudit, καὶ οὐ πλέοσι τοὺς καὶ γένη καὶ ὀνόματα δόντας.

109, 39. Ἐμοὶ δοκέειν.] MS. cum suavi interpositione ἐμοίγε δοκέειν. Hoc sane mireris oportet. Nam quum in citatione Cyrilli tot sint corrupta, hanc libri Medicei integritatem ista eius citatio confirmat.

109, 41. Τὰ δὲ ὕστερον.] Non est causa sic discrepandi in terminatione. Ergo recte habet MS. Τὰ δὲ ὕστερα.

109, 43. Χρηστηρίων δὲ πέρι τῶντε ἐν Ἕλλησι καὶ τοῦ 875
ἐν Λιβ.] Ita est. In Africa unum modo fuit oraculum: in Græcia et Dodonæum et Delphicum et Abis et alia complura. Sed de nullo istorum omnium nunc loquitur Herodotus, verum de uno tantum Dodonæo. Itaque licet hic apprehendere falsarios in scribendo, qui corruperunt Herodotum: licet deridere negligentiam eorum, qui legere hæc ita et pro probis habere potuerunt. Quippe non decenter magis quam necessarie corrigo ex optimo codice τοῦτε ἐν Ἕλλησι. Lege Herodotum, et attende, an de ullo alio agat, quam de Dodonæo; immo nec potuit agere, quia tantum vult agere de vetustissimo, nec agnoscitur ullum vetustius. Sed præterea idem non agnoscit præpositionem, et solummodo habet τοῦτε Ἕλλησι. Fateor, paulo supra habuimus ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἕλλησι χρηστηρίων. Sed nec alterum propterea ausim reiicere. Vide quæ notavi ad simile genus pag. 41. num. 1.

110, 8. Τὰ δὲ Δωδωναίων.] MS. τάδε δὲ Δωδ. Quomodo nisi scribas, parum ista bene aut potius nullo modo cohærent. Sed hoc leve est præ eo quod sequitur, ubi sub nomine Herodoti edunt πελειάδας μ'... —— ἀναπταμένας, quomodo nequaquam legitur in optimo MS. sed ἀναπτομένας, ut hinc iam possit discere Henr. Stephanus in Thesauro, unde hoc tempus in illo verbo acceperit Aristophanes in Avibus circa versum 1783., et misere hæret inter istud ac ἀναπταμένας, in quod etiam Guietus detorquere voluit Hesychium, in quo habes ἀναπτομένας, etsi interpretetur ἀναπεταθείσας. Hanc vero historiam ex Herodoto commemorat Servius ad Virgilii Eclogam 9., ubi Virgilio vocante *Chaonias columbas*, notat: *Chaonias autem Epiroticas. Nam in Epiro dicitur nemus fuisse, in quo responsa dabant columbæ, quod ideo fingitur, quia lingua Thessala Peliades et columbæ et vaticinatrices vocantur. Herodotus hanc columbam de Ægypto venisse ait.*

110, 20. Τῇ δὲ μετ' αὐτὴν.] MS. μετὰ ταύτην. Nec multo post exhibui, quod ipse ille optimus codex suppeditabat καὶ οἱ ἄλλοι, pro vulgato καὶ ἄλλοι, omisso medio pronomine: modo ex hac varietate non appareat Herodotum dixisse ὦλλοι.

110, 31. Ἀμφιπολεῦσαν.] Sic omnes editi; nec male, ab verbo ἀμφιπολέω, ut solet inde eloqui πιεῦσαν. Sed MS. ἀμφιπολεύουσαν, quasi Herodotus prætulisset id deducere ab ἀμφιπολεύω. Nec sane ratio ulla est, cur, ut δουλεύουσα præcedit, sic non credatur magis fuisse ipsi in animo id posterius. Innuit et Stephanus in Thes.

110, 32. Ἔνθα ἀπίκετο.] MS. ἐνθάδ' ἀπίκετο. Id autem non debet verti *binc processit*, sed *quo venit*, et, ubi consedit.

110, 41. Ἀνθρωπίνῃ φωνῇ.] Ita iam olim fuisse lectum, sed in exemplaribus negligenter scriptis, patet ex Scholiis Sophoclis ad locum notissimum Trachiniis 175., ubi sic scribitur: Ἡρόδοτος δὲ ἐν δευτέρᾳ φησὶ· Πελειάδες δέ μοι δοκέουσι κεκλῆσθαι πρὸς Δωδωναίων αἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι οὖσαι ἐδόκουν ὁμοίως ὄρνισι φθέγγεσθαι· μετὰ δὲ χρόνον δοκοῦσιν ἀνθρωπίνῃ φωνῇ φθέγξασθαι, ἐπείπερ ἐκ Θηβῶν Αἰγυπτίων ἦσαν. Sed puriorem et a vulgo remotiorem fuisse Herodotum probat omnium codicum vetustorum purissimus, exhibendo ἀνθρωπηΐῃ et hic et statim πελειάς γε ἀνθρωπηΐῃ. Sane hoc ipsum adiectivum, quod restituo, solum agnoscitur ab Porti

Lexico, ut mirer, quomodo id obrepserit in hunc locum. Cap. 148. Μέζονα ἀνθρωπηΐων ἔργων· 3, 65. Ἐν τῇ ἀνθρωπηΐῃ Φύσει. Ut idcirco dubitare nequeam, quin et in capite 55., ubi leguntur ista, ἰζομένην δέ μιν ἐπὶ φηγὸν αὐδάξασθαι φωνῇ ἀνθρωπίνῃ, pro ultimo hoc vocabulo illic exstet ἀνθρωπηΐῃ, sed quod, ut solet fieri, oculos meos fugerit, et ideo reliqui.

III, 1. Τῶν ἱρῶν ἡ μαντικὴ.] Vertunt; *Estque divinandi in templis ratio.* Id probent oportet, qui primi affirmare ausi sunt: non enim Herodotum ei fidei auctorem esse reor. Id quod vel inde poterat cognosci, quod nullus hic divinationi in templis locus; sive per illam interpretis divinationem in templis intelligas arctiore notione eam, quæ incubatio Latinis dici solet, quæ nec Thebis nec Dodone obtinuisse uspiam legitur; sive ampliore quamcunque, quia Dodone non conveniunt auctores oracula in templo edita fuisse. Fagus enim dicitur a multis edidisse murmur, unde τὰ ἐκ δρυὸς μαντεύματα appellata. At fagus ista templi ædificio comprehensa non fuit, utique prima forma et simplici inopia, vel ipso Herodoto iudice, qui dicit ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρόν. Sed et si tale quid auctor voluit, an non et potuit et propius fidem est voluisse quoque scribere ἐν τοῖσι ἱροῖσι? Quid igitur? nempe disertare multa licet, sed qua ratione verum nunquam detegeretur, quod idcirco accipiendum est ab una membrana Medicea, quæ habet τῶν ἱρέων ἡ μαντικὴ. Hæc una litera denuo adiecta omnes hos scrupulos molliet. Non enim agit ultra Herodotus de Thebis ac Dodone; sed amplificat Ægyptiorum alia inventa in sacris, ex quibus unum fuit τῶν ἱρέων ἡ μαντικὴ, hoc est, vaticinatio sacerdotum, quod sacerdotes sciant ex certo murmure vel sono audito vel visu viso vel quo alio voluntatem divinam coniectura assequi et consulentibus edere. Quod quidem primitus Dodone etiam factum nonnulli testantur. Eustathius ad Od. ξ. Οἱ δὲ τὸ παλαιὸν μὲν ἄνδρας προφητεύειν φασὶν. Sed hoc ab illo in vagum proiicitur.

876 III, 2. Πανηγύριας δὲ.] MS. hoc loco πανηγύρεις, infra autem πανηγύρις, ut voluerit variare. Cæterum quum sic iunxerit Herodotus tria vocabula ex cerimoniis Græcorum petita, in eis duo priora sæpe occurrunt in Græcis libris, ideoque sunt notissima; posteriora quæ intelligat per προσαγωγὰς, non ita liquet, præsertim quum Valla interpretans *conciliabula* irritaverit Henr. Stephanum, ut reiecto eo intelligeret *colloeutiones cum Diis per sequestrem et interpretem*, satis densa explicatione, ut ne illos προσαγωγεῖς hinc abigeret sæpe et nimis inspectos ab viris doctis, quum interim nihil tale in Thesaurum retulerit, et doctrina etiam Porti hic ita constiterit, ut in Lexico nec hiscere sustinuerit. Nec scio deinde quidquam in eo vocabulo tentatum esse, donec Iohannes Fronto in Dissertatione de cultu sanctorum citans hunc locum interpretaretur *cœtus et processiones et supplicationes*, ex quibus duo priora relinquo ipsi, in ipsis Græcis multo clariora præ istis Latinis. Tertium est notabile et longe arcessitum. Certe enim et duobus primis intermixta intelligitur supplicatio, et quum nulla pars divini cultus sine ea potest recte peragi, non videtur recte tertia species sic exprimi. Post istum quæ prolata sunt, nimia macie intereunt, ut rationem illorum ducere ne liceat quidem. Unde quum aut nihil aut perperam viderem in eo actum esse, simpliciter indolem vocis Græcæ declaratam in versione videre malui, ut inde unusquisque ex suo sensu intelligeret. Proximæ enim isti vocabulo sunt Latinæ *adductiones* vel *oblationes*, ut 3, 24. θυσίας οἱ προσάγοντες. Sed inprimis huc pertinent Scholia Aristophanis ad Aves vers. 854. ubi iste scriptor iactat Συμπαραινέσας ἔχω προσόδια μεγάλα Σεμνὰ προσιέναι θεοῖς, quæ ab illis explicantur. Οὕτω ἔλεγον τὰς προσαγομένας τοῖς θεοῖς θυσίας, καὶ προσόδια τὰ εἰς πανηγύρεις τῶν θεῶν ποιήματα, fere quasi illa comparata essent ex hoc loco, cuius tria vocabula cernimus quoque illic in unum convenire, etsi προσαγωγὰς mutatas. Hinc delatum est id verbum quoque ad Christianos, quorum sunt illa. Μὴ ἐξὸν ἔςω προσάγεσθαί τι ἕτερον πρὸς τὸ θυσιαςήριον: et Καὶ γὰρ ἡ παρ' ἡμῶν ἐπιτελουμένη τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου τελετὴ οὐ θυσιῶν ἐςι διαφόρων προσαγωγὴ, ἀλλὰ τῆς ἅπαξ προσενηνεγμένης θυσίας ἀνάμνησις.

III, 20. Ποιεῦσι τάδε.] MS. τοιάδε. Utroque loco. Sed mox mutat verbum scribendo ποιέουσι τάπερ εἴρηκα, non ποιεῦσι; item postea ἑορτάζουσι, non ὀρτάζουσι.

III, 42. Τύπτονται γὰρ δὴ.] MS. τύπτονται μὲν γὰρ δὴ.

III, 44. Τῷ δὲ τύπτονται, οὔ μοι ὅσιόν ἐςι λέγειν.] Ut superstitio universa est absurda, sic fere efferri quoque ultra modum patitur se doctissimus scriptor. Ita enim quum scribit, si pergas in legendo et attendas de Caribus dici eos frontes secare machæris; videri queat nunc de Ægyptiis quoque aliquid tradere pertinens ad flagellum quo verberantur, ut sic repetat filum, quod abrupit in fine cap. 40. Et nisi fallor, id credidit interpres Valla, unde Latine reddit *quo autem verberentur*, ut paulo ante etiam *verberantur enim.* Et in talem intellectum iam olim disseruit Gesnerus ad Athenagoram, cuius verba habemus in Bibliotheca Patrum pag. 33., ubi sic edunt, ac si Athenagoras citavisset τὸν δὲ τύπτονται τρόπον. Ad hæc ille Conradus ita notavit [Herodoti codex noster habet τῷ δὲ τύπτονται, οὔ μοι ὅσιόν ἐςι λέγειν. Suspicetur aliquis rem turpem et obscœnam, quam aures honestæ vix etiam in profanis rebus nominandam audire sustineant. Quum Typhon inventum Osiridis cadaver in partes XIV. divisum disiecisset, Isis perquirendo singulas reperit, præter pudendam, quæ in fluvium proiecta mox a phagro et oxyrycho piscibus devorata fuerat. Illius igitur loco ad eius similitudinem factum τὸν φαλλὸν consecravit, cui etiam nunc dieni festum Ægyptii celebrant. Hæc Plutarchus. Hoc etiam phallo percuti solitos in sacris illis exsecrandis Ægyptios probabile est.] Sed scire oportet aliam quoque vim esse in hac loquutione τῷ δὲ τύπτονται, nempe *cui numini verberantur*, vel in cuius numinis honorem, aut factorum memoriam, prout talis dativus sic iunctus verbo, a quo fastiditur ille casus, exstat lib. 4. cap. 34. Τῇσι δὲ παρθένοισι ταύτῃσι κείρονται καὶ αἱ κόραι καὶ οἱ παῖδες τῶν Δηλίων. Sic Seneca in Hercule Fur. 301. *Tibi muta fide longas Eleusin tacita iactabit faces.* Troad. 117. *Tibi nostra ferit dextra lacertos*, nempe Priamo. Ita dicebatur πηλοῦσθαι τῷ θεῷ, de quo agit Casaubonus ad Persium pag. 201. Quod etsi forsan vel utrumque vel alterutrum perinde sententia ac vox Græca patiatur, nova tamen hic oritur molestia, quod difficulter decernas, utrum active, an passive verbum intelligi oporteat. Etenim Herodotus verbum τύπτεσθαι utroque modo et intellectu solet usurpare. Nam in activo sensu exstat clare cap. 42. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες τύπτονται οἱ περὶ τὸ ἱρὸν ἅπαντες τὸν κριόν. Cap. 132. Ἐπεὰν τύπτωνται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν οὐκ ὀνομαζόμενον θεὸν ὑπ' ἐμεῦ ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι &c. Quum 4, 70. dicat τύψαντες ὑπέατι σμικρὸν τοῦ σώματος· 2, 70. Ταύτην τύπτει. Certe enim accusativus appositus, quod dixi flagitat; qui ubi omissus est, videtur id verbum in medio et ancipiti pendere, prout vides fieri in exponendis verbis cap. 40. Καιομένων δὲ τῶν ἱρῶν τύπτονται πάντες· ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται, δαῖτα προτίθενται. Interpretatur ibi, certe voluit Valla, *omnes verberantur. Posteaquam vapulaverunt.* Stephanus vero, *Omnes se ipsos verberant. Posteaquam autem verberare desierunt*, qui plane vult subintelligi ἑωϋτούς: cuius tamen accusativi re- 877
formatio ab Stephano videtur petita ex versione Vallæ 2, 85. Αὗται ἀνὰ τὴν πόλιν φοφώμεναι τύπτονται, et mox, ἑτερῶθεν δὲ οἱ ἄνδρες τύπτονται, *se plangunt, se verberant.* At cur non ex Ovidii libro 8. Met.? *scissæque capillos Planguntur matres Calydonides Eueninæ.* Qualecunque id est, certe morem firmum perpetuumque Herodoti transgreditur; et omnino potius erit, ut quemadmodum verba capitis 42. docent Ægyptios exenteratum arietem, et quibusdam partibus truncatum in sacris Thebani Iovis et Herculis verberare, propter expressum quartum casum et adnexum; ita in his sacris Iliacis omisso illo etiam non verberent aliquid, sed ipsi ab se verberentur. Neque enim omissionem illam quarti casus negligere nobis licet. et quum hæc iungi debeant cum fine cap. 40., prout ibi positum simpliciter τύπτονται accipimus passive, idem in hoc loco facere oportet. Sic et lib. 6. cap. 138. Εἴ τι τύπτοιτό τις αὐτέων ὑπ' ἐκείνων τινος. Sed quid ita disputamus? Nempe deductus fuit Gesnerus ab vulgati generis codice, ut cum aliis decreverit scribere τῷ δὲ, quum Athenagoras viderit ac servaverit veram lectionem τὸν δὲ, sed quem corruperunt alii addenda voce τρόπον, quæ præter fidem ab nugatore addita est. Id docet egregie veterrima illa membrana Medicea nihil aliud agnoscens quam τὸν δὲ τύπτονται. Quid enim hic causæ est, ut credamus auctorem notare voluisse in flagello aliquid cerimoniæ situm fuisse? An non potius quum tacite id ab eo prætermissum fuerit in sacro Iovis Thebani et Herculis; ita in hoc etiam non fuisse causam dicimus, ut tam solenniter id animadverteret? Immo securius ex mea opinione erit, ut nec illic, ita nec hic de flagello quidquam annotatum fuisse statuere et ad hanc rem ipsa manu ut in planctu usos fuisse; vice autem versa ut illic arietem sacrum cæsum fuisse docuit, ita nunc quoque voluisse dicere, quem respicerent illa verbera, et cuius Dei aut Deæ factorum notitia commemoraretur, ut solebant sacra illa; sed prohibitum δεισιδαιμονίᾳ maluisse declarare

rare ſe ſcire quidem quem verberarent, ſed fas velle, ut ſilentio pio et iuſſo abſconderetur. Hinc præcipuas cenſeo gratias agendas vel vetuſtati vel fidei codicis Mediceï, exhibentis id quod dixi, *quem autem verberentur*. Habet nempe id ſermo Græcus, ut verba in communi uſu more ſolito uſurpata, ſi ad ſacra aut ſolennitatem peculiarem transferantur, ubi ſunt multa inſolita, debeant ad inſolita ista exprimenda pati aliquid alias non ferendum. Tale est, quod habet Lucas in Euangelio 8, 52. Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Quid vulgo ea verba notent, et quomodo aliter ibi ſumantur, novimus. Eodem vergit Maccab. 1, 70. Ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν, *planxerunt ſuper eum*, ut κόψονται ἐπ' αὐτὸν Apocalyps. 1, 7.

112, 1. Ἐπεὰν συλλεχθῶσι τῇσι θυσίῃσι ἐν τῇ νυκτὶ.] MS. ἐπεὰν συλλεχθέωσι τῇσι θυσίῃσι ἔν τινι νυκτὶ. Sic cap. 68. Εὑρεθέωσι. Hæc duo omiſit Portus, quum in Lexico norat ΕΩ διάλυσιν, ubi habet ὁρμηθέωσι, ἐσσωθέωσι, αἱρεθέωσι &c. Deinde quaſi innueret, licet forſan eſſet anniverſarium, non tamen eſſe ſtatum et legitimum, ſed fuiſſe in poteſtate regis aut ſacerdotum ſtatuere et eligere tempus.

112, 3. Ἐμβάφια ἔμπλεα ἁλὸς καὶ ἐλαίου.] Hæc illuſtravit Salmaſius in Plinianis p. 375.

112, 4. Ἐπιπολῆς ἔπεσι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον.] Non est credibile ita ab Aldo et primis editoribus intellectum fuiſſe hunc locum, prout vertit Valla *cum multo lychno*, unde recte Stephanus annotavit corrigens *Quibus ſuperſtans incumbit ipsum ellychnium*. Satis durum istud *ſuperſtare*, ac potius dixiſſet *ſupernans*. Itaque et Cl. Grævius ad Luciani Solœciſtam hunc locum et alterum ex libro 1. elegit ad proprietatem Græci uſus in voce ἐπιπολῆς monſtrandam: cur ita, neſcio, quum Porti Lexicon abundet exemplis, ac Latine reddidit *ſuperne inest ipsum ellychnium*.

112, 13. Ἐς δὲ Ἡλίου τε πόλιν.] Admodum caute interpoſita hæc copulativa et nimis. Nec enim ob vocem Ἡλίου additur, ſed Ἡλιούπολιν, ut magis deberet ſequi ultimam partem. Verum recte omittitur ab MS. ἐς δὲ Ἡλίου πόλιν, ut ſcripſerunt Græci hanc urbem.

112, 15. Ποιέουσι· εὖτ' ἂν δὲ γίνηται.] MS. ποιεῦσι· εὖτ' ἂν δὴ γίνεται.

112, 18. Ἐκ ξύλων κορύνας ἔχοντες.] Hoc modo etiam loquitur alibi, ut 1, 194. Ἐκ ξύλων ποιεῦνται τὰ πλοῖα 2, 71. Ξυσὰ ποιέεται ἐξ αὐτοῦ. Etiam Caſaubonus ad Strabonem pag. 89. lib. 4. notavit ſcriptos habere γεφύραις ταῖς μὲν ἐκ ξύλων πεποιημέναις, ταῖς δὲ ἐκ λίθων, ubi in libris impreſſis omittebatur præpoſitio. Attamen præpoſitio ab MS. in hoc loco ignoratur. Et ſane ita ſæpius, ut 1, 59. Ξύλων γὰρ κορύνας ἔχοντες εἵποντό οἱ ὄπισθεν in hiſtoria Piſiſtrati. 2, 125. Μηχανῇσι ξύλων βραχέων πεποιημένῃσι· 5, 82. Πότερα χαλκοῦ ποιέονται τὰ ἀγάλματα, ἢ λίθου, ἢ δὲ Πυθίῃ οὐδέτερα τούτων ἔα, ἀλλὰ ξύλου ἡμέρας ἐλαίης. Denique 7, 65. Ἀπὸ ξύλων πεποιημένα εἵματα.

112, 48. Μίσγονται ἐν ἱροῖσι.] Annotaverunt hanc Herodoti in ista parte differentiam, tum ad infamiam Commodi Iſa. Caſaubonus ad Lampridium pag. 98., tum Chriſt. Ad. Rupertus ad Valerii Maximi librum 8. cap. 15. Sed cauſa univerſa conſiſtit in ſpectatione fabuloſæ narrationis de Hippomene et Atalanta, quam habet Ovidius in fine libri decimi Metamorphoſeon. Verba Procli ſunt ad Heſiodi Ἔργα. Ἀλλὰ καὶ εἰκόνας ἀγαθῶν τινες σέβονται, καὶ ὑπ' αὐταῖς ὀκνοῦσι τινα
878 πονηρὸν πρᾶξιν πράξαι, ὡς ἡ μὴ προσιεμένη τὸν ἐρασὴν ἑταῖρα δράσαι τι ἄσχημον ὑπὸ τῇ Ξενοκράτους εἰκόνι τοῦ σώφρονος, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ θεῶν τοῦτο χρὴ ποιεῖν.

112, 37. Ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον.] In MS. hæc utraque vox mihi non occurrebat, niſi tantum in margine, ubi nuperus calamus eas adſcripſerat. Certe ſi placet verbum ἐλθεῖν retinere, utique altero participio poſſim carere.

113, 4. Ἐν τοῖς τεμένεσι.] Sic enim legit codex optimus, ubi vulgo habetur τεμένοισι. Portus quidem aliqua collegit de ista terminatione dativi οισι, ſed nihil ad hoc genus. Nos interim ſequimur ac probamus fidem veterrimi exemplaris. Sicut etiam deinde expreſſimus, quod iam Stephanus quoque in ſuis repererat τοιαῦτα ἐπιλέγοντες ποιεῦσι, quum ederent τοιαῦτα ποιεῦντες ἐπιλέγουσι, et τῶν δὲ εἵνεκεν, non εἵνεκα.

113, 15. Ἀναγκαίῃ καταλαμβανόμενος.] MS. ἀνάγκῃ, ut ſtatim τεθνάναι ἀνάγκη.

113, 31. Ἀποτίνειν ζημίην.] Herodotus varietatem mire ſectatur, quod ſcimus: verumtamen fieri non potest, ut approbetur in Græcismo hic infinitivus; utique nimium diſtat ab finali ἀνάγκη: ut prorſus legendum ſit, prout est in MS. ἀποτίνει.

113, 33. Πολλῶν δὲ ὄντων.] Lege ex MS. δὲ ἐόντων. Qui potuit hoc Ionicum tamdiu latere?

113, 43. Φιλότεκνον γάρ.] Inepte Valla voluit iungere, quod iunctim poni poterat et debebat, ſi tamen Herodotus voluiſſet; quippe qui id noluit. Ideo hunc ordinem ſermoni tribuit; qui etſi confuſus Vallæ et aliis, quaſi hæc parentheſis debuiſſet ſequi vocem ἐπιθυμέουσαι, tamen ſæpe occurrit. Quinetiam modo ſuccurrit vexationi huic MS. exhibens φιλότεκνον δὲ. Hæc particula magnopere mitigat tarditatis, quæ videri poterat inconvenientiam. Neque per ista vult auctor utique cauſam reddere, ut voluit Valla, quam declarare ista occaſione indolem beſtiæ. Sic cap. 84. interponit πάντα δ' ἰητρῶν ἐστι πλέα, et reddit Valla, *Itaque omnia referta ſunt medicis*, quod Herodotus in animo non habuit. Paulo ante conſentiebat cum Stephani lectione in ſcriptis libris inventa codex optimus in δατέονται, non πατέονται.

113, 45. Τοὺς αἰλούρους.] MS. hoc loco exhibet clare αἰελούρους et ſic ſemper inferius etiam clare; quod addo, quoniam in ſuperioribus ſimiliter ſcriba primus fecerat, ſed neſcio quis vocalem istam eraſerat, haud dubie exiſtimans pro diverſa lectione eam appoſitam, ut ſolet ſæpius αι et ε commiſceri, quod in hac voce non videtur cogitandum, quamcunque ei etymologiam concinnaverit Salmaſius in Plinianis. Cæterum quæ hic tam perſpicue commemorat Herodotus, non potuit ſibi conciliare notiſſimus ille Oudanius Romanæ potentiæ index in quarto colloquio pag. 179. ita interpretans vernaculo ſermone, postquam in anteceſſum ita deploraviſſet [Hier tegen wyst Herodotus eenige middel aen, dogh die zoo ingewikkelt by hem gevonden word, dat 'er nauwlyks eenig beſcheyd uyt te rapen is, ten zy dusdanig] ubi peſſime intelligit attribuens maſculis, quod Herodotus ſcribit femellarum eſſe; tum duo ſeparata ſpecimina in unum claudens, unde omnis intelligentia debuit periiſſe. Sic igitur vertens ſcribit: *datſe* namentlyk *de katten, na datſe eens geworpen hebben, van de manneties afbouden, en zelf de iongen benemen, en dooden, waer over de katten, die zeer begerig na haer iongen, en tot de vermenging zeer verbit zyn alle weer doen om by de katers te geraken; dan bewaren de Egiptenaars de zelven zeer nauw, en leggen in haar buyzen groote vieren aan; daar, dewylze ze als rechts verzuymt hebben, uyt te dooven, de katten eyndelyk van verwoedheyd over en in ſpringen, en alzoo om hals geraken.* Hæc ille. Nec intelligo quemadmodum homo mentis integræ queat eſſe tam vanus, ut ſimplicisſime et clariſſime ſcripta tam miris imaginationibus et ſomniis inſuſcare ſuſtinuerit, falſe omnia intelligens aut miſerrime commiſceens, quæ Herodotus commodisſimo ordine ſeparavit. His adde imaginem Ægyptiacam αἰελούρου, prout ab illa gente coli potuit, Romæ ſervatam et in Diario Italico publicatam ab D. Montfauc. pag. 226., cui ſimilis est illa cum Leonino vultu apud Pignorium in Menſæ Iſiacæ Expoſitione pag. 35., utraque ſedens; ut Oſiridis ſtantis ſimulacrum edidit Al. Donatus in Roma 1, 22.

113, 49. Ἐσάλλονται ἐς τὸ πῦρ.] Sic antea dixit ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς. Nunc tamen MS. ἅλλονται, et ſufficit.

Ibidem. Τούτων δὲ γινομένων.] Non ſine locupletiſſimo integritatis ſuæ teſtimonio optimus codex, ταῦτα δὲ γινόμενα. Ut enim procul dubio vulgata ſcriptura est librarii Grammatices et παιδικῆς σύνταξεως canonibus callentis, ita vera Herodoti, univerſa Græcæ linguæ politura inter doctiſſimos florentiſſimi hominis, ſcriptura est, quam ex tam vetuſto libro nunc produco. Quippe ut aliorum, ſic Herodoti quoque est illas ipsas terminationes hoc genere pro abſolutis caſibus uſurpare. Sic cap. 48. Πηχυαῖα ἀγάλματα νευρόσπαστα, τὰ περιφορέουσι κατὰ κώμας αἱ γυναῖκες, νεῦον τὸ αἰδοῖον, οὐ πολλῷ τέῳ ἔλασσον ἐὸν τοῦ ἄλλου σώματος. Mirari licet neminem venisſe, qui reſcriberet νεύοντος τοῦ αἰδοίου &c. Rurſus cap. 41. Τοὺς δὲ ἕρσενας κατορύσσουσι, τὸ κέρας τὸ ἕτερον ἢ καὶ ἀμφότερα ὑπερέχοντα. Hic quoque potuit vel ὑπερέχοντας vel τῷ κέρατι τῷ ἑτέρῳ ἢ καὶ ἀμφοτέροις ὑπερέχουσι. Cap. 134. Ἵνα οἱ δυώδεκα ἕτεα ἀντὶ ἓξ ἑτέων γένηται, αἱ νύκτες ἡμέραι ποιεύμεναι, ipse 879
interpres non audet hoc in Latinis retinere, ſed vertit *diebus factis ex noctibus*. Præclare ad hunc modum Acta Martyrum Sincera pag. 147. *Proconſul iuſſit eum adhuc ætate adoleſcentulum tendi in rotis, et ligna in circuitu poſita, vinculis fortiter totum corpus eius fecit conſtringi.* Quod nequivit concoquere eruditiſſimus Ruinartus, unde vel *inter ligna* vel *lignis in c. poſitis* ait videri legendum. Nihil tale.

114, 2. Ἐν ὀτέῃσι δ' ἂν οἰκίῃσι.] At melior MS. ἐν ὀτέοισι δ' ἂν οἰκίοισι. Hoc est Herodotium.

114, 10. Ἰχνευταὶ θάπτονται.] Poterat in hac parte

ſine culpa Th. Gale omiſiſſe notam Stephani, qua *canes maſculos ferarum indagatores* explicat, quum hi Ichneutæ non aliud ſint quam ἰχνεύμονες, ut probat Salmaſius in Plinianis pag. 447., quod ut ſues ſemper roſtro quærat et inveſtiget, unde addidi hoc ſubſtantivum. Locum Heſychii et Nicandri memoratum illic Salmaſio adhibuit quoque Valeſius, quaſi apud Salmaſium non legiſſet.

114, 11. Τὰς δὲ ἴβις ἐς Ἑρμέω πόλιν.] Quum has voces perinde ut Stephanus in codicibus ſuis, ipse in optimo Mediceo legerem, dempſi hanc contumeliam Herodoto, quem vulgo truncant et has eripiunt. Sic autem ſcribit ille codex, non Ἑρμεώπολιν. Idem crede dici de voce σπανίας.

114, 12. Τὰς δὲ ἄρκτους &c.] Fax ingenii Lipſiani et materia certaminis inter eruditos, quam decidit Salmaſius in eisdem Plinianis pag. 311.

114, 16. Τοὺς χειμεριωτάτους μῆνας.] Superlativum istum explicuit idem in citato opere pag. 453.

114, 21. Τῆς τε αἰθρίης.] MS. τῆς αἰθρίης. Quod ſcire Salmaſius nequivit, unde in citando hoc loco duas literas istas retinet, explicans τὴν αἰθρίαν eſſe ſubdivum, ut quum in terra moratur, ſub dio agat, *quia noctes frigidæ ſunt, et aqua per noctem tepidior, ideo noctes in flumine degit crocodilus*; item, *quod aqua ſcilicet tepidior per noctem ſit ſubdivali ſereno.* Sic vir ille maximus ex his Herodoti verbis et alteris Ariſtotelis τὴν δὲ νύκτα ἐν τῷ ὕδατι (τὸ πλεῖσον διατρίβει) ἀλεεινότερον γὰρ. Igitur ab crocodilo τῆς αἰθρίας vult quæri teporem, qui maior ſit in Nilo per noctem. Quis vel alterutrum ex his credat? An aqua Nili tepidior est per noctem, quia tunc ſol inde remotus est? Opinarer hanc cauſam eſſe maioris frigoris. Item an crocodilus ac reliqui piſces quærunt teporem? Qua de cauſa? an ut coquant ſe ipſi? Plena ioci. Herodotus teſtatur per diem diſplicere crocodilis aquam, ut nimis tepidam, tepidiorem certe, quam et manſio ſubdivalis et roſcida: hæc tunc gratior et commodior huic animali, quam aqua, quam noctu intrat ut rurſus tunc frigidiorem. Et utique per diem extra aquas eſſe crocodilum docet quoque muſivum opus apud Ath. Kircherum in Latio 4, 4., ubi inter alia vel animalia vel opera, quibus dies deſignatur, etiam crocodilus inſiſtit inſulæ vel inſidians vel eſcam petens ex fruticibus. Interim ignoro quid voluerit Valla *calidiore aqua quam nocturno ſereno et roſcido.* Nihil istius *nocturni* est in Græcis.

114, 24. Οὐ πολλῷ μέζω.] MS. μέζονα.

114, 43. Ὁ δὲ ὠφελεόμενος.] MS. ὠφελεύμενος.

115, 1. Ἐς τὰ ὦτα ἐσθέντες.] Locutio vel frequens huius auctoris, ut 4, 179. Ἐσθέμενον ἐς αὐτὴν (Ἀργὼ) ἄλλην ἑκατόμβην· 9, 25. Ἐς ἅμαξαν ἐσθέντες τὸν νεκρὸν &c. 1, 164. Sic et ἔς γε τὰ ἱρὰ ἐσφέρεται. Nunc tamen MS. ἐνθέντες. Habes ſane cap. 73. Τὸν πατέρα ἐς αὐτὸ ἐντιθέναι· 1, 164. Sed et paulo ante MS. habet tantum τρέφουσι pro ἐκτρέφουσι.

115, 2. Ἀμφιδέας.] Vox et olim uſurpata Græciæ, ut ex Hippocrate, Lyſia et Ariſtophane præter hunc Herodotum probant certa documenta; ſic deinde multiplicem curam per omnes fere ætates experta obſervatáque Galeno, Polluci, Harpocrationi, Heſychio ac Suidæ, imo etiam Goldaſtino Lexico vocum Herodoti, tantum ut dicerent quædam convenientia locis illorum ſcriptorum vel ad ornandum, vel ad claudendas fores, idque ſequuti ſunt viri docti post renatas literas, in quibus vel infauſtiſſimus fuit Henr. Stephanus, dum in Theſauro excidere ſibi paſſus neſcio quomodo ista verba [apud Herodotum ἀλύσεις catenas; nimirum ubi ait ἀμφιδέας περὶ τοὺς πόδας διδόντες. Solent enim captivorum pedes catenis circumligari, aut etiam numellis includi.] Unde potuit hic illi ſenſus obvenire, ſi Herodotum inſpexiſſet? Utique non agitur hic de captivorum pedibus coërcendis. Etiam non magis huc pertinet participium istud, quam præcedens ἐνθέντες, licet Stephano ſimilis ſit Portus in voce διδόντες admovenda, ſed Caſaubonus ad Athenæum lib. 4. cap. 27. iam citatus in notis ad Heſychium omittit ſcribens tamen negligenter εἰσθέντες. In hoc autem loco non Valla tantum agnovit catenas, ut ad Suidam ſcripſit nuper ille, qui miſerrimis modis eum Cantabrigiæ conſpurcavit, ſed fere omnes etiam ipso agnoſcente ibi Caſaubono, qui fatetur in Lyſiæ loco ſic interpretari poſſe, et hinc etiam in verbis Ariſtophanis: imo addit obſervare antiquos Grammaticos Lyſiam ἰδίως appellaſſe ἀμφιδέας istas catenas ferreas. Iam vero ſi liceret circulos tales intelligere, quos exiſtimat Caſaubonus, cedo quare istæ ἀμφιδέαι fuerint inditæ primoribus pedibus, et non etiam poſterioribus, qui utique perinde honorati. Crediderim ſane illas ἀμφιδέας, aut circumligaturas, ut vox ſonat, ſuiſſe genus ſimile, quod μανιάκας alioqui vocant, iisque adnexas fuiſſe catenulas, ut ſi feritas forſan natularis rediret, diſcurrere nequirent impeditis prioribus pedibus, et tamen ornatis: ſicut in nummo, qui præſert *Imp. Divi f. p. p.* ab altero latere est crocodilus ἀμφιδέαν talem collo circumdatam gerens, cui innectitur catena, cuius extremitas altera abſconditur cacumine palmæ. Cuius nummi ſenſus videtur coloniam Nemauſenſem hoc impetraſſe, ut Ægyptum duplici victoria, nempe ab Divo Iulio et ab Imperatore filio, ſubactam celebrare ludis et agonibus liceret, in quibus daretur corona et palmæ et lemniſci, idque incepiſſe tunc, quum anno V. C. 751. crocodili 36. in naumachia occiſi, et unus tunc Nemauſum devectus et monſtratus fuit incolis. Non enim ſatis ſingula deteguntur.

115, 4. Ταριχεύσαντες.] Non maior cauſa est ſcribendi hoc participium in aoriſto, quam ſequens verbum θάπτουσι. Recte igitur MS. ταριχεύοντες.

115, 12. Ἡ δ' ὦν ἐμοίγε δοκέει.] MS. ἐμοὶ δοκέει. Dein νῶτων ὑὸς, non συὸς. Sed et in MS. Mediceo legitur θηρευτὴς, prout Stephanus invenit in ſuis, non θηρευτὴρ.

115, 30. Ὥσε αὖου γεν. ξυσὰ ποιέεται.] MS. rectiſſime ποιέεσθαι, quum hæc ipsa ſic etiam exſcripserit Ariſtoteles, quem citat Salmaſius in Plinianis p. 455., ubi de hoc monſtro agit.

115, 33. Καὶ τῶν ἰχθύων τὸν καλούμενον λεπιδωτὸν.] MS. καὶ πάντων ἰχθύων. Quod ſi noviſſet Valla, propius ad verba auctoris interpretationem ſuam concinnaſſet. Quamvis primo ſane nihil interesſe appareat *piſcium genus quod vocatur ſquamoſum*, et *ex piſcibus eum qui ſquamoſus vocatur*, præſertim ſi intelligat piſcium genus ſquamoſum multiplex. Sed omnia perperam. Nam ſi genus piſcium quod vocatur ſquamoſum, foret ſacrum, iam fraudarentur menſæ Ægyptiæ nimis magna piſcium copia; nec loquitur Herodotus de genere piſcium. Nunc apparet eximi ab eo ex omnibus piſcibus eum qui proprie illic vocetur ita λεπιδωτὸς κατ' ἐξοχήν. Certe talem fuiſſe docent loca ab Henr. Stephano citata in Theſauro, et forſan hinc Lepidoton urbs Ægypti Ptolemæo. Hæc vox etiamnum exſulat inique loco ſuo depulſa ex Apologia Apuleii pag. 44., quam diligentiſſime Florentiæ inſpexi, quum alia ſint ab Pricæo deprehenſa; ſed reliquorum medelam a ſe non vult exſpectari, cum nonnulla exiſtimet corruptiora, quam ut ullatenus reſtitui posſint, ut felicioribus ingeniis eruenda deleget. Remittamus talia. Locus autem ſic legendus ex veſtigiis antiquiſſimæ ſcripturæ: Σελάχεα, μαλάκια, μαλακόστρακα, χονδράκανθα, ὀστρακόδερμα, καρχαρόδοντα, ἀμφίβια, λεπιδωτὰ, φολιδωτὰ, δερμόπτερα, πεζὰ, νέκυδα, μονήρη, συναγελαϛικὰ.

115, 37. Ἐγὼ μέν μιν οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον γραφῇ.] Ingenuitas Herodoti vel laudatiſſima; quam quoties licuit expectare in aliis per ſimiles occaſiones? quod fruſtra plurimum feceris. Non deſunt tamen, qui eadem fuerunt uſi. Ipse Cicero, quum lib. 1. Divin. cap. 45. ſcripſiſſet auditos esſe Faunos, tamen libro 3. Nat. Deor. cap. 6. *Fauni vocem equidem nunquam audivi.* Sic quum ita ample de cygni cantu et quidem interdum præſago loquutus fuiſſet Socrates in Platonis Phædone, illuc forſan reſpiciens Ælianus adeo cautam ſubiecit curæ ſuæ commendationem, ut ſcripserit lib. 1. Ποικιλ. 14. Ἐγὼ δὲ ἅδοντος κύκνου οὐκ ἤκουσα, ἴσως δὲ οὐδὲ ἄλλος, quod apud Lucianum in ſcripto de Electro confirmant navicularii.

115, 39. Πεντακοσίων.] Conferendus Salmaſius in Plinianis pag. 550.

115, 40. Φοιτῇν δέ τοτε.] Quum paulo ante præmittatur ἐπιφοιτᾷ, an id ita mutari oportebat? Imo optimus MS. φοιτᾷν.

115, 42. Τὰ μὲν χρυσόκομα τῶν πτερῶν.] Iam dudum pronunciaverat Salmaſius vix credendum dixisſe Herodotum χρυσόκομα pro χρύσεα, atque ideo legendum χρυσόκοκκα, ut ſit color ex auro et cocco mixtus, quæ vox alioqui apud Græcos non uſurpata ſervetur ab Apuleio de baſilica, *florem habens chryſococcum*, ob caudam, quæ apud auctorem de Phœnice

Porrigitur fulvo diſtincta metallo,
In cuius maculis purpura mixta rubet,

ubi plane χρυσόκοκκον Herodoti expreſſum ſit, rubens purpura auro mixta chryſococcum colorem facit. Quæ ſatis ſpecioſa, tamen noluit apud Petavium ſuum agnoſcere Tanaquillus Faber, ut quaſi nulla forent, et ipse ſolus ægrota omnia animadverteret ac ſtatim ſanaret, eodem impetu et citans et peragens in citatis iam Epiſtolis ait; [Sane legendum χρυσόχροα, quæ aurei co-

880

coloris esſent] Recte Faber, ſed hactenus, ut rear ita ruſticos circa Salmurium loquuturos fuisſe; nam Herodotus politior est. Etiam ſi Herodotus hoc loco ſcripſisſet χρυσόχροα, non est probabile eam vocem ab ſciolis mutatum iri, non magis quam μελάγχροες 2, 104. Præterea Salmaſiani venerabiles manes ignoſcant, ſi dixero Herodotum non esſe occupatum in ſola cauda depingenda, ſed generaliter exhibendo τὰ πτερὰ, ut partim ſint χρυσόκομα, partim ἐρυθρά. Quid? an pennæ ab utroque latere quod habent leviſſimum enatum, et præſertim maxime vergens ad extremum, proprium ad captandam auram, non inſtar comarum conſiderari
881 potest? Ego quidem puto non tantum posſe, ſed etiam debere. Itaque gratiam facio utriusque coniecturæ, et quod tanta vetuſtate commendatum est, pro probisſimo mordicus teneo. Si χρυσῖτις potuit appellari herba χρυσόκομος, quidni pennæ?

115, 43. Περιήγησιν ὁμοιότατος.] Vocem primam docte ſpectat et illuſtrat Salmaſius in Plinianis pag. 97., ubi occaſione Solini, præbentis verbum *circumvebi* in deſcribendo, conſiderat hanc Græcam quaſi formæ circumſcriptionem et voce Lucretiana, circumcæſuram, unde περιηγεῖν aſſumſerit notionem verbi ζωγράφειν. Sed vide.

115, 49. Ὅσον δυνατὸς ἐϛι φέρειν.] MS. ὅσον τε δυνατὸς εἶναι φέρειν. Perquam polite. Vide ad 17, 47.

116, 5. Ἐγκειμένου δὲ τοῦ πατρὸς.] Nemo ignorat hanc quoque ſignificationem esſe huius verbi ἐγκεῖσθαι: ſed rariorem, quum frequentior ſit, quæ habet violentiæ notam, ut ſit urgere et inſtare et premere. Quidquid ſit, de Herodoto elegantisſimum reor, quod præbet optimus MS. ἐσκειμένου. Deinde item MS. κομίζειν μιν ἐπ' Αἰγύπτου. Exigit claritudo loquendi, ubi vulgo μὶν omittunt.

116, 9. Οὐδαμᾶ δηλήμονες.] MS. οὐδαμῶς.

116, 15. Περὶ τῶν πτερωτῶν ὀφίων.] Vox πτερωτῶν in MS. non legebatur. In quo et ipso vide an non exemplum ſit diligentisſimæ librarii curæ in codice isto Mediceo apparando. Nam quum vulgo fama apud Græcos foret pennatos eiusmodi ſerpentes illic volitare, curioſa Herodoti ſedulitas auctorem quoque illuc direxit, invenitque non tam esſe pennatos, quam membranula inſtar veſpertilionum inſtructos. Itaque inferius ubi loquitur de fama et ex ore vulgi, ait, ἅμα τῷ ἔαρι πτερωτοὺς ὄφις πέτεσθαι, addens vocem πτερωτοὺς, plane uti narrabatur. At hic loquens ex perſona ſua videtur de induſtria omiſisſe eam vocem, omnia ſuſpendens, donec præmiſſa primum vulgi fabula, deinde ipse indicaret, quid veri invenisſet, nempe πτερωτοὺς non esſe.

116, 18. Σωροὶ δὲ ἦσαν ἀκανθέων.] MS. σωροὶ δὲ ἦσαν τῶν ἀκανθέων, et in margine adſcriptum erat cum eodem hoc ſigno ./. ὀϛέων. Certe id præferendum vulgato, quum etiam ante Herodotus ἀδύνατα maluerit ſcribere, reſpiciens ad ὄϛεα, quam ἀδυνάτους, ut referretur ad ἀκάνθας, quæ vox est propior.

116, 20. Ἐν ᾧ αἱ ἄκανθαι.] MS. ἐν τῷ αἱ. Nam paulo ante applaudebat idem codex libris Stephani exhibentibus ἐλάσσονες ἔτι τούτων, non ἐπὶ, ut vulgo.

116, 31. Τῆϛ ἴβιος.] MS. τῆϛ μὲν ἴβιος.

116, 34. Τῶν μαχομενέων.] Eodem modo, quo 5, 18. Πειθομενέων δὲ τῶν γυναικῶν, et pluribus ita in locis. Nihilominus nunc habet optimus MS. τῶν μαχομένων. Et ſane quamvis illa forma Ionica alibi extendat ita istud participium, non tamen omittit alibi id retinere vulgari more prolatum et contractum, ut videre potes infra cap. 137. Τψηλέων τασσομένων πολήων. 4, 124. Ἁλισκομένων δὲ τῶν πολίων.

116, 37. Ψιλὴ τὴν κεφ.] MS. ἡ ψιλὴ τὴν κ. deinde etiam καὶ τοῦ αὐχένος, item καὶ τοῦ πυγαίου ἄκρου, in quibus vocula τοῦ negligebatur.

116, 49. Τοιῷδε διαχρέωνται.] Tanquam librarios cepisſet ſimilitudo aliqua phraſium Herodoti, ut hinc ſemel lectam ubique inculcare voluerint; ita nunc id placuit, quia mox ſequitur οἴνῳ διαχρέονται. At nequaquam ita egisſe auctorem probat optimus MS. exhibens τοιῷδε δὴ χρέωνται. Sane in tali cauſa ſatisfecit Herodoto ſimplex 1, 78. Τὸ Ἑλληνικὸν γλώσσῃ μὲν ἀεὶ κοτὲ τῇ αὐτῇ χρέεται.

117, 2. Τὴν ὑγιῆ.] MS. τὴν ὑγιείην. Deinde quoque pro ὑγιέϛατοι πάντων ἀνδρῶν MS. habet ὑγιηρέϛατοι πάντων ἀνθρώπων· quæ et vox est certe Herodotea et reſtitutio cætera necesſaria. Idem tradit ſic ſcribens libro 4, 187. Εἰσὶ γὰρ ὡς ἀληθέως οἱ Λίβυες ἀνθρώπων πάντων ὑγιηρότατοι, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ad quod ſequuturum haud dubie nunc reſpiciebat.

117, 9. Τῶντε ἄλλων εἵνεκα πάντων.] Agnoſce fatui hominis emblema: nimirum quia ſtatim præcesſit τῶν ὡρέων εἵνεκεν, (etiam corrupta voce poſtrema, quam Herodotus terminaverat in κα, quod fucoſi illi fartores transcripſerunt in vocem inſiticiam ex cap. 4. h. l.) ſimile quid nunc ſequi debuit isto iudice. At nos istud εἵνεκα longe gentium hinc exulare iubemus ex auctoritate MS. Est enim perfectisſima oratio: ἐν γὰρ τῇϛι μεταβολῇϛι τοῖϛι ἀνθρώποισι αἱ νοῦϛοι μάλιϛα γίνονται τῶν τε ἄλλων πάντων, καὶ δὴ καὶ τῶν ὡρέων μάλιϛα· *nam hominibus præcipue morbi exoriuntur in mutationibus tum omnium aliarum rerum, tum maxime tempeſtatum.* Sic enim et in MS. repetitur istud μάλιϛα· et ut dico; ὡρέων εἵνεκα.

117, 11. Κολλήϛις.] Quibusnam in MSS. legatur κολλῆϛ, quod in margine apponi ab Stephano vides; dixerint iudices. Credo enim aliud voluisſe virum doctum. In Oxonienſi erat clare κύλλη. Sed in Mediceo κυλλήϛις, media ſyllaba ſignata accentu, ex dialecto Herodoti pro κυλλήϛεις. Et ſic ſcribendum apparet. Vide Caſaubonum ad Athenæum 3, 29. Mox cum eiusdem Stephani MSStis legit Mediceus τεταριχευμένους, non τεταριχευκότες.

117, 17. Τὰ μικρὰ τῶν ὀρνίθων.] MS. rurſum ὀρνίθων. Et ſatis patet ὀρνίθεα non intelligi, ſed ſimiles eis quas nominaverat, ἔρνιθας.

117, 22. Ἀπὸ δείπνου γεύωνται.] Nempe quum in Aldi editione exhiberetur γένωνται, mutavit Camerarius in literas γεύωνται· id retinuit Stephanus mutans in formam typis noſtris ignotam, unde ſub Iungermanno γεύωνται exſtitit. Male pro γένωνται, ut est in MS. 882
et ſolum verum.

117, 23. Μεμιγμένον ἐϛ ταμάλιϛα.] Locus mire adminiſtratus. Interpretes *maxime imitantem.* Legerunt igitur μεμιμημένον, quod etiam exſtat in MS. et ſine dubio genuinum est. Immo expreſsit quoque Aldus, etiam Camerarius. In Stephani editionibus perverti cœpit, ut mirer tam imprudentem fuisſe Iungermannum. Quo ſic decepto, ecce ut Petavio ſuo blandiatur, repente ingenium Tanaquilli Fabri, etiam fatentis operam ludere, qui in probando ſuo ſcilicet μεμιμημένον operam ponat. At quid iuris isti Fabro accedendi ad hanc partem, in qua tamen verborum ſatis multorum operam luſit? quum verba hæc allegans Cl. Dausqueius ad Silii Italici librum 13. p. 554. ſcribat ita: πεποιημένον, μεμιμημένον [præfuit μεμιγμένον in cod. H. S.] ἐϛ ταμάλιϛα. Et tamen adhuc placuit Th. Gale huc afferre *Cod. Arcb.* et *Adſtipulatur etiam codex Etonenſis.* Et quis codex aliter haberet? Cap. 86. Παραδείγματα νεκρῶν ξύλινα τῇ γραφῇ μεμιμημένα. Cap. 132. Ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος μεμιμημένος ἔπεϛι χρύϛεος. Cap. 169. ϛύλοιϛι φοίνικας τὰ δένδρεα μεμιμημένοιϛι.

117, 25. Μέγαθος ὅϛον τε πάντη πηχυαῖον ἢ δίπηχυ.] Sic vulgabatur antea, quum nos ex optimo MS. reſtituerimus δίπηχυν. Quidni? quum hic locus ſit peculiaris efficaciæ, ſed validisſimæ ad monſtrandam conſtructionem Herodoti, quam dum renatæ ſunt literæ nullus vidit. Quis enim hæc vulgata non approbavit? quis hæſit? Et tamen longe aliter ſpectari oportet, et unica ſunt hæc verba ad firmandum quod ſcripſi ad 78, 28.

117, 30. Τοῖϛι ἄλλα τε πολλὰ ἐπάξιά ἐϛι νόμιμα.] Per Euterpes dulcedinem! an nunc demum tempus est laudandi Ægyptios ob alia egregia inſtituta? Itaque hinc ſtatim vides primo totum hoc esſe ſupervacuum, quum iam præcedentia comprehendant. Deinde, ſi hoc loco id agere voluit Herodotus, an in eius demonſtrationem hic ſceleti tralatus ad incendendam potationem adducendus fuit, vel cantilena tot locis ſuſurrata? Tertio mirum, cur non reperiatur in Vallæ interpretatione expreſsum illud πολλὰ, ſed tantum *quibus cum alia ſunt egregio inſtituta.* Quarto ſi Herodotus tamen hoc voluit, dixisſet ἄξια λόγου, ut ſolet perpetuo, non ἐπάξια. Nimirum interpres videtur in exemplari ſuo forſan legisſe, ut legitur in MS. Oxonienſi τοῖϛιν ἄλλα τε ἐπάξιά ἐϛι. Sed ſunt meræ inſaniæ et deliriationes ab vero. Nam post memoratas quasdam Ægyptiorum conſuetudines progreditur ad deſcribendam eorum tenacem indolem in priſtinis ritibus cuſtodiendis ac conſervandis. Aureus igitur hoc loco codex Mediceus ita habet τοῖϛι ἄλλα τε ἄπαξ ἃ ἐϛι νόμιμα. Confice igitur præclaram ſententiam: Πατρίοιϛι δὲ χρεώμενοι νόμοιϛι ἄλλον οὐδένα ἐπικτέωνται τοῖϛι, ἀλλ' ἅτε ἅπαξ ἃ ἐϛι νόμιμα, καὶ δὴ &c. Sic enim reſcribendum modo deprehendo. *Patriis vero utentes moribus alium nullum iis adſciſcunt. Sed quæcunque ſemel ea ſunt inſtituta: tum ſane etiam Linus cantio apud eos celebratur.* Ratio loquendi nonniſi ex ſolo Herodoto illuſtranda, cui nonnihil gemina est cap. 61. συμφοιτέωϛι δὲ ὅ τι ἀνὴρ καὶ γυνὴ ἐϛι πλὴν παιδίων.

117, 40. Βασιλεύσαντος Αἰγυπτίων.] MS. Αἰγύπτου· ut cap. 98. huius libri. Τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτου.

Et cap. 99. Τὸν Μῆνα πρῶτον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου. Paulo ante convenit codicibus Stephani et Mediceo in ἔλαβον pro vulgari ἔλαβε.

117, 43. Ταύτην μούνην εἶναι, καὶ πρώτην σφίσι γενέσθαι.] Formosam, credo equidem, distinctionem vocum εἶναι et γενέσθαι. Non videtur tamen ita legisse interpres, vertens *cantilenam hanc eamque solam ipsis institutam.* Quæ verba video per omnes editiones propagata, quum clare in his pateat invito ipso excidisse *primam:* deinde ex duobus infinitivis alterum modo versum per participium. Quid quæris? Immo ita ex MS. Arch. et Eustathio profert Th. Gale, ἀοιδήντε αὕτην καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι. Sed neque ita scripsit Herodotus, et maiorem fidem meretur fidelissimus codex MS. ubi sic plane et integerrime legitur, ταύτην πρώτην καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι. Quibus nihil perfectius. Etiam ex libro 1. sic expulimus pro supervacuo et spurio verbum εἶναι.

117, 49. Τόδε μέν τοι ἄλλο Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι.] Et sic placuit nonnullis velut apodosin præcedentium τόδε ἄλλο concipere. Quinam illi sint, qui sic impotenter alienum inverterunt, nequit ambigi, si ordine procedas. Non enim ita edidit Aldus, non etiam Camerarius. Non etiam interpres Valla, *qua in re cum nullis aliis Græcorum conveniunt.* Res ipsa nos ducit ad Stephanum: huius editiones fædatæ sunt hac stultitia, unde ad ipsum remittimus has sordes; quum auctor scripserat τόδε μέντοι ἄλλοισι Ἑλλήνων &c. quem sensum, ut vides, excepit quoque interpres, et legitur Florentiæ.

118, 2. Μέχρι τοῦ γούνατος.] Quum recte et simpliciter interpretatus sit Valla, Cl. Brauwnius in Vestitu sacerdotis Hebræi pag. 213. vertit *circa femina.* Morosius est quod sequitur, ubi quum interpretatio sic habeat *candida ferunt amicula linea superiecta*, in quibus *linea* per vitium typorum ponuntur pro *lanea*, ibi notavit Stephanus [*Valla*, ferunt amicula tanquam superiecta: *omittens* εἰρίνεα *id est* lanea] quum non sit mihi ad manum prima editio Vallæ, cogor acquiescere. Sed ibidem Brauwnius quoque notat [Nota Vallam omittere hoc εἰρίνεα *laneum*] sit ita; ego nescio, sed sufficiebat Stephanus unus. Interim et hoc scias, notam istam Stephani non esse in editione anni 1566., sed demum 1592. Citat hæc verba etiam Des. Heraldus ad Arnobium lib. III. pag. 136., ubi tangit verbum ἐπαναβάλλειν et ἐπιτιθέναι.

883

118, 8. Τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι καὶ Πυθαγορείοισι.] Magna hæc fabulatio, et infiniti libri huc conferendi, si mysterium hoc explicari rite deberet. Sed illos quidem relinquimus suæ fidei, quos fere convocatos plurimos, sed ut opinor, invitos opineris illic, ubi sub Orpheo statuitur latitare Moses. Quæ nunc ex Herodoto audimus, mirifica in iis monstra; mirifica coniunctio eorum, quæ sunt alienissima ab se invicem. Quid enim est? *quæ Orphica appellantur et Bacchica, sunt autem Ægyptia et Pythagorea.* An quæ ab antiquis Bacchica orgia appellabantur, Herodotus nescio unde edoctus nunc pronunciat esse eadem Pythagoreis? Quæ duo instituta fuere unquam magis diversa? Non enim agitur de una aliqua opinione aut parte sacrorum hic aut illic enarrata ab aliquo, in qua potuerunt concordare. Sed summam sacri rem spectamus; hæc nullo genere inter ista est similis. An probari possint esse Ægyptia, illis relinquo, qui scribunt Orpheum Ægyptiacis disciplinis imbutum fuisse, quod sane refert Marshamus pag. 143. ex Tzetzæ Chiliadibus; ut vix peregrinatus illuc legatur Orpheus, nisi apud illos, qui id nesciverunt; tantum in Thracia et opposita Phrygia et itinere ad inferos celebratus. Bacchica autem solennia non exigebant vestes lineas, sed celebratissimas suas nebrides, de quibus notavit Harpocration in maximo oratore τὸν νεβρίζοντα, quem illustrat quoque Scaliger in Animadversion. pag. 33. Immo, quum cerimonias sepulturæ Ægyptias referat, quomodo convenit, quum dixerit eas esse similes certis Græcorum cerimoniis, addere Græca illa etiam esse Ægyptia? tum enim non dicis similes, sed prorsus easdem. Et unde tamen credemus hæc originem habere? non aliunde, quam ex eodem fonte, qui tot ineptissimas nugas codicibus Herodoti impegit, ut unus ille Mediceus genuina eius scripta ad hanc ætatem servaverit, qui idcirco vel præcipue nunc meretur fidem. Nam in isto tantum legitur τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Πυθαγορείοισι. Id verum esse vel inde opinari possumus, quod passim scriptores Pythagorica tractantes citare soleant Orpheum et eius carmina, quia videlicet ista utraque in plurimis conveniebant. Itaque illa media εἰς κακοὺς κόρακας. Unde maculosi isti potuerunt sibi imaginari ab Herodoto scripta et appellata esse Βακχικὰ, qui ipsum numen Βάκχον appellet nusquam, qui in hoc ipso libro dixerit τὰ περὶ τὸν Διόνυσον ὄργια, qui Βακχεύειν tantum et Βακχεῖον ut Græca vocabula usurpet. nempe unde similes illis potuere in indicem mittere [Bacchantium ex 8, 6.] ubi agitur de mystico Iaccho. Utique ex Ægypto pleraque Græca venisse iam dixit, ut non necesse sit addere ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι.

118, 14. Ὀτέοισι ἐγκυρήσει.] MS. τέοισι. Multiplex omnino et crebrum in usu Herodoti, ut patere potest ex collectaneis Porti. Sed et mox conspirat cum codicibus Stephani Florentinus in verbum ἀνεύρηται, ita ut etiam habeat σφίν.

118, 25. Καὶ Ἀθηναίης.] MS. Ἀθήνης, ut supra ἀνάγκης maluit. Sed hic locus acriter observatus est in honorem Minervæ fatidicæ ab Spanhemio ad Callimach. pag. 620. et Latonæ, de qua mox sequitur, in pag 524., ubi habes et *Mesenios in Achaia* et *in urbe Bubi.* Bene hanc Ἀθήνην Herodoti spectat in voce Νηΐθ Marshamus sæculo VII. pag. 89. Ad Butum urbem vindicandam Latonæ instrumenta validissima præbet Epiphanius apud Pignor. Mensæ Isiacæ pag. 26.

118, 33. Οἱ δὲ τῶν κατὰ νηδὺν.] MS. οἱ δὲ κατὰ νηδὺν. Et sufficit: ideo *partium* ex versione delevi. Non assequor, unde Mercurialis lib. 2. Var. Lect. c. 8. hunc locum allegans scripserit οἱ δὲ τῶν κατὰ νηδὺν ἢ τῶν ἀφανέων νούσων.

118, 34. Θρῆνοι δὲ καὶ ταφαὶ &c.] In ingressu huius materiæ bonum erit audivisse verba Laur. Pignorii, quæ scribit in Expositione Mensæ Isiacæ pagina citata. *Ut suspicari liceat Herodotum de funeribus Ægyptiorum loquentem religione aliqua impeditum, Ori nomen consulto subticuisse.*

118, 38. Τὴν κεφαλὴν πηλῷ καὶ τὸ πρόσωπον.] Ut sine distinctione affectuum unaquæque deturpare universum illud deberet, in quo ornando præcipuum decus ponunt. Rude hoc et inamænum spectaculum, et dubites an non nimium. Nonne satis fuerit, si alterutrum ita inquinetur? Certe satis fuisse putat MS. Mediceus, qui docens omisam esse vocem leniter omnia sanat et legit τὴν κεφαλὴν πηλῷ ἢ καὶ τὸ πρόσωπον. Agnoscis credo quam sedule et accurate id scriptum fuerit; quam penitus oleat Herodoti curam; quam congruat domesticæ familiaritatis ingenio. Nunquam non ita contingit, ut diversitas sit propensionis in coniunctos, unde quo quisque cariorem amisisset, eo magis oblini solitos superstites innuit.

118, 47. Δεικνύουσι &c.] Et hic et statim MS. δεικνύασι. Adde lib. 3. cap. 119.

119, 15. Θυμιήμασι τετριμμένοισι.] Sic compulsus fui nunc edere, quum codices Stephani consensu cum Mediceo relinquerent nihil liberum; et vulgatum περιτετριμμένοισι plane non foret melius. Immo et Salmasius in citando hoc loco prætulit simplex in Plinianis pag. 1058., qui tamen in altero, quod sequitur, τῶν ἄλλων θυμημάτων, eodem consensu probatum, deseruerit, retinens θυωμάτων, sine ulla causæ iustitia, unde ni- 884
hil me fuit moratus. Huius anatomiæ conspectum protulit Ath. Kircherus in Oedipo Ægyptiaco pag. 512.

119, 20. Ταριχεύσι νίτρῳ.] Prout mox τὰς σάρκας κατατήκειν dicitur νίτρον, ex quo miraculum in structura pyramidum nonnullos Ægyptios narravisse scribit Diodorus Sicul. 1, 63. Interim in MS. optimo legitur λίτρῳ· nec impetro a me, ut id pro vitio habeam, quum ex Athenæo ipsa hæc scriptura probetur, et sæpe in aliis literæ λ et ν commiscentur. Ut notavit Salmasius in Plinianis pag. 187., ubi ipsum hoc λίτρον pro exemplo posuit.

119, 29. Ἐν οἰκήματι θηκαίῳ.] Quod etiam illustrat Salmasius in eisdem Plinianis pag. 1208. Sed florida iuventus Heinsii in notis illis politis ad Silium insuper requirebat hanc versionem: *Consanguinei effigiem ligneam fabricandam curant in hominis figuram, sculptam cavatamque, cui postea includunt mortuum, inclusumque hoc modo in reconditorio illo ad parietem erectum diligenter servant.* Velim et ipse; sed noluit Herodotus scribere de cavando, quum id posset facillime intelligi.

119, 33. Ἐπεὰν κλυσῆρας.] MS. ἐπεὰν τοὺς κλυσῆρας. Sic et postea ταριχεύσι τὰς ἑβδομήκοντα ἡμ. ubi etiam vulgo negligunt vocem τὰς.

119, 37. Ἐπιλαβόντες τὸ κλύσμα &c.] Hæc est constans antiqui temporis lectio, quam nec ex Vallæ versione nec ex sua licentia attaminare debuit Tan. Faber pag. 243. Epistol. Critic. ubi prætexens superiorum sæculorum negligentiam quædam arguere statuit, vel Vallæ lectionem revocandam, vel emendandum καὶ ἐπιβαλόντες τὸ κλύσμα διὰ τῆς ὀπίσω ὁδοῦ, *et immittentes*

tentes clysma per posteriora. Atqui id ipsum est, quod modo dixerat κατὰ τὴν ἕδρην ἐσηθήσαντες, ut necessario nunc quid aliud proferat. Et certe aliud quid profert, nempe ut non patiantur id statim reiici, sicut statim rursus evolveretur et effluеret, nisi id impedirent, quæ est significatio huius verbi ἐπιλαβεῖν, et obturarent quocunque modo illud ostium: idque ait mox per certa temporis spatia sic conservari, donec ἐξιεῖσι ἐκ τῆς κοιλίης τὴν κεδρίην. Nam quod notat in lexico Herodoteo legi ἐσηθίσαντες, quod in Herodoti exemplaribus legitur ἐσηθήσαντες, iam diu notaverat quoque Stephanus in Thesauro. Ut scias quid hac nota et ista expletione Latinorum, ex adæquatione Græcorum effecerim, ecce quid scripserit Gabriel Clauderus in Methodo balsamandi cap. 4. pag. 58., [Quæ vero de secundi generis conditura refert, quod sine apertione ventris, sola salis vel nitri adspersione, ac immissione olei cedrini in alvum per clysterem applicatum, quod oleum postea reductum simul reducat intestina tabefacta, mihi ut hoc credam, persuadere nondum valeo; sed statuo Auctorem non-Medicum quarundam adhuc necessario præstandarum esse oblitum. Quamvis enim huic liquori balsamico per siphonem in intestina immisso sua efficacia omnino concedatur, tamen quia notum est Medicis, pharmaca per clysterem intrusa lethaliter decumbentibus, pedemque in cymba Charontis habentibus, statim alvo rursus effluere; partibus nervosis hæc alias retinentibus, sed ob stuporem spirituumque defectum non amplius operantibus, non video, quomodo hoc stante, in corporibus mortuis cohiberi, et operari postea possit. Vel si fortean vi intruderetur, ad minimum tam cito ad superiora penetrare non adeo aptus est; Et si eo penetraret, sane antequam per tabefacta (uti loquitur) intestina quoque transiret ad mesenterium, stomachum, imo hepar, lienem, ipsaque in Thorace contenta adscenderet, eadem sane putredine corrumperentur; præprimis et quod quasi cardo rei est, cum illi exterius præter solam salituram nullum corruptioni resistens succurrat.]

120, 8. Κατεῖπαι δὲ.] MS. κατειπεῖν δὲ, plane ut 1, 20. Πέμψαντα ἄγγελον κατειπεῖν.

120, 17. Ἢ ἄνθρωπον νεκρόν.] MS. Mediceus legit ἢ ἀνθρώπου νεκρόν, quod longe præferendum, prout in collegio studiosorum publice olim iam monebat pater scribi debuisse apud Ælianum 4. Variæ hist. cap. 7.

120, 23. Εὐθηνέειν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον.] MS. πᾶσαν Αἴγυπτον. Infra cap. 147. Δασάμενοι Αἴγυπτον πᾶσαν. Sed hanc Ægypti εὐθηνίαν, etsi alterius temporis, specta ex nummo Antonini Pii, apud Morellium Tab. XII.

120, 44. Αἰτίην τὴν καὶ.] MS. αἰτίην ἣν καὶ.

121, 3. Οἱ δὲ ἐν τοῖς ἕλεσι κατοικημένοι.] Notat et probat Salmasius in Plinianis pag. 970. Sed quod mirum, ubi agit de illis qui circa paludes colebant, tanquam soli faba Ægyptia victitarint, de qua nihil hic Herodotus.

121, 8. Ἐπεὰν πλήρης γίνεται ὁ ποταμός.] Probat Salmasius in Plinianis pag. 979.

121, 13. Τῇ μήκωνι.] Non aliter citavit Salmasius, nec aliter potuit: nec enim scivit legi in optimo MS. τῷ μήκωνι, et utrumque dici annotatum est ab viris doctis. Sed et claritati temporis nostri debetur, ut denique, sine metu convellendi, tandem confirmetur, quod infra perperam editur ἐγγλύσει, quum in MS. sit ἐγγλύσσει, quod ipsum diu sic non solum ex Hesychio emendatum produxit postea Salmasius in Plinianis pag. 965., ubi plenis velis evehitur ad lotum et colocasiam rite distinguendam, ut in hoc loco plurimus fuerit: sed et antea ipse Stephanus in Indice, ubi vertit *indulcat*, *dulcedinem ori infert*. Sed nihil ab certa veritate potuerunt præstare. Interim Salmasius quum citet illic integrum locum, prout editur, hoc tantum verbo reparato, mox pag. 977. alteram partem certe similiter vitiosam in participio ὀπτήσαντες corrigit πτίσαντες *ubi pinserunt*. Paulo ante concordia codicis Medicei et illorum quos Stephanus inspexit, mihi visa fuit exigere δρέψωσι, non δρέψωνται, quod vulgo obtinet.

121, 34. Ποιέουσι.] MS. ποιεῦσι.

121, 44. Καταπίνουσι ἐρχόμενοι.] MS. ἐπόμενοι, plane ut antea de femellis, ἑπόμεναι ἀνακάπτουσι. At ἐρχόμενοι est plane supervacuum, ac nihil affert; unde merito credetur ab Herodoti manu non venisse.

122, 4. Ἵνα δὴ μὴ ἁμαρτ.] Voculam δὴ ignorat MS. Tum quoque πίπλασθαι, non πίμπλασθαι, etsi contrarium decernatur ab Valesio ad Eusebii librum 10. pag. 387., sed quum vitiosam scripturam produxisset.

122, 16. Οἱ ἰχθύες οὗτοι.] Quasi vero demonstrationem quid hic requireretur, aut de certa specie istorum natantium ageretur; quum quod tunc fit in Nilo, fieri queat, imo soleat in plerisque æstuariis; quæ hinc crebro celebrantur piscosa. Hinc pulcherrimæ notæ esse opinor, quod indicat Mediceus codex, dum voce ultima caret, quippe quæ in vacuum adiecta est. Deinde in MS. legitur περὶ μὲν τοὺς ἰχθῦς (prout mox cap. 95.) οὕτω ἔχει, non περὶ τῶν ἰχθύων; ut cap. 112. ἔλεγον δέ μοι οἱ ἱρέες ἱστορέοντι τὰ περὶ Ἑλένην γενέσθαι ὧδε.

122, 19. Ἀπὸ τῶν σιλλικυπρίων &c.] Quum hic locus extra historicas narrationes ab Herodoto immissus fuerit ad oblectationem scrutantis talia hominum animi, etiam dense is adsumtus est ad eam causam, ut quidem præcipue Salmasius eum tractare amaverit in 885
Plinianis, vel pag. 977., ubi vult omnino scribi σιλικυπρίων, vel pag. 1002. etiam σίλι et σιλικύπρια iactitans. Et sane undiquaque profertur illud σίλι, quod negari nequit. Neque tamen aliter in optimo exemplari scriptum utroque loco reperi, quam prout vulgo editur, cum gemino λλ, unde discedendi pudor adegit me ad venerationem eius quoque in hac parte, sive obiter ita scripserit Herodotus, sive de industria, et ex pronuntiatione aut scriptione Græcorum, quos in Ægypto adibat. Nam quum Salmasiana probent σίλι esse vetus, quod deinde resolutum est in σέσελι, et in Plinii vetustissimis exemplaribus pro *silli* scriptum esse *sibi*, quid mirum, si et contractio ista duplicaverit literam, et in Plinio statuam illud *b* exstitisse ex gemino *ll*, cuius postrema linea correptior fuit quam prior. Neque tamen demoror alios, quin dicant more solito *sili*.

122, 22. Αἰγύπτιοι κίκι.] Cernis hæc esse innexa præcedentibus. Itaque fieri non debuit, ut in illis seduli omitterent hanc partem adeo memorabilem, nec sine Herodoto obtinendam. Itaque plurima sunt, quæ viris primariis convehere huc placuit, ac præsertim τῷ πάνυ Salmasio ex se et ex Dioscoride ad confirmandam hanc scripturam, ut labefieri nequeat. Sed et iam antea Iosepho Scaligero laboriose perspectum colligere licet ex Epistolis eius, in quibus pag. 289. Arabicum Elkeroa censet nihil aliud esse, quam *κίκι* Ægyptiorum, vocans *stirpem etiam pueris notam, quæ in Syria et in Ægypto in iustam ficus magnitudinem attollitur.* —— *Quare*, addit, *omissis interpretum somniis* KIK *est verum κίκι, nomine, figura, aliisque cum illo conveniens.* Ex quibus ita rem sitam video, ut Scaliger quidem loci Herodotei non meminerit, nec de illo aliquid confirmaverit, sed tantum de ipso fructu et vocabulo. Unde interim hoc auxilii fluit, quod non tantum celebrari testetur in Ægypto, sed et aliis regionibus. Quod si est et fuit quoque iam tunc, Herodotus haud dubie id scivisset, et sic non magis ut Ægypti vocem inseruisset suo contextui, quam simul aliarum regionum, appositis quoque appellationibus, quibus illæ regiones uterentur, quum lectoris perinde interesset. At multo interius hunc penetrare non voluit nuper, sed penetravisse imaginatus est sibi, et velut non inficiandam Ægypto vocem familiariter ipse esset sequutus, denique eius opem adscivit ad grande aliquid tentandum venenis ille truculentis obsitus Ioannes Clericus, fatalis scabies ad perdendas Musas. Ars enim ista Critica pag. 135. part. 1. quum nullas uspiam habeat æqui iudicii notas, sed multas, ob quas eam dixeris exsecrabilem ac nefariam, ad hunc quoque locum pervenit, ut eum citet. Sed quid? an citat tantum? immo ex hac appellatione in nugacissimis codicibus Herodoti ille prosilit ad vim inferendam Esaiæ. Quantum inverecundiæ? Quod certe antequam inciperet, debuisset primo Ægyptiam vocem noscere. At vero nihil novit. Nam quia Herodoti corrupta lectio, utique ambigua, attribuit paludstribus Ægyptiis unguentum dictum Kiki, ergo Esaias debuit non scripsisse *kaukau*, ut hodie legitur, sed *kiki*. Nonne id inceptum improbum? Nam in hac re iudicii non plus est, quam pag. 92. in Cebetino loco per mendacia et falsissimas suspiciones ad corrumpendum perducto. Accedit ipse Diodorus Sicul. 1, 34. Χρῶνται δὲ καὶ πρὸς τὴν τῶν λύχνων καῦσιν ἐπιχέοντες ἀντ' ἐλαίου τὸ ἀποθλιβόμενον ἔκ τινος φυτοῦ προσαγορευομένου καὶ κίκι. Ut quidem edunt, ubi καὶ nullam habet vim aut venerem. Sed et ille potuit decipi. Licebit igitur obstantes illos obices aut frangere aut flexu prætereuntem sine crimine publicare in illo optimo MS. exstare τήκι. Quod si contemnis aut fastidis, ede quæso, ubi aut vidisti aut audivisti memorari codicem Herodoteum pleniorem fidei?

122, 22. Τὰ γὰρ ἐν Ἕλλησι.] Mireris profecto, cui placuerit distinguere ita sermonem, ut vulgo fit: unde

de iunguntur res impares, ut procreatio cum fructificatione. Sed id debuerunt facere propter interpositam voculam γὰρ. Scias oportet eam nullam spectari in optimo MS. et tantum in eo legi, τὰ ἐν Ἕλλησι, quæ optima sunt, modo recte distinguas, ut feci.

122, 26. Ἀποῤῥέων αὐτοῦ.] MS. ἀποῤῥέον ἀπ' αὐτοῦ, quod negari Herodoto nequit. Sed de eo quod præcesit, tum verbo ἀπιποῦσι, tum de sensu loci, videndus de hoc posteriore verbo Salmasius in citati libri pagina etiam citata 977., ubi vult verti *contusum exprimunt*, *alii frictum excoquunt*: quod ipsum credo voluit et Stephanus, cuius in Prolegomenis sententiam de hoc ipso verbo habes bene declaratam pag. huius edit. 741. Etiam quod mox sequitur, exhibet MS. κοιμῶνται, non κοιμέονται.

122, 31. Οἱ πύργοι ὠφελέουσι.] Id non aliunde clarius dideceris, quam ex conspectu musivi operis ab Kirchero editi, ubi videmus domibus additas turres paulo altiores, quæ cui commodo inservierint, non facile coniectari posset sine hac notitia ex Herodoto petita.

122, 36. Ἀμφίβληστρον ἕκτηται.] Quod doctrina sua decorat Isacus Casaubonus in notis ad Historiam Augustam pag. 45. per conopea Ægyptia in satiris derisa, sed ex vero. Et nisi fallor, id quoque ad visum exprimitur in opere Musivo, quod supra citavi, apud Kircherum. Locus qui sequitur, ita debebat distingui: Τῷ τῆς ἡμέρης μὲν ἰχθῦς ἀγρεύει, τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ 886
χρᾶται· ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ, περὶ ταύτην ἴσησι τὸ ἀμφίβληστρον. Quod optime animadvertit et monuit Stephanus in Prolegomenis pag. 741., ut libenter etiam vocem αὐτῷ mutaverit in οὕτω. Sed certe sententia foret optima et plenissima, si utrumque istud αὐτῷ χρᾶται abesset: τῷ τῆς ἡμέρης μὲν ἰχθῦς ἀγρεύει· τὴν δὲ νύκτα, ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ, περὶ ταύτην ἴσησι τὸ ἀμφίβληστρον. Sed, ut dicam breviter, Herodotus voluit interpositum αὐτῷ χρᾶται, tanquam *sibi utitur*, et ad corporis sui commoditatem adhibet.

122, 40. Ἐν ἱματίῳ ἐλιξάμενος.] Percommode MS. ἐνελιξάμενος.

122, 44. Ὁμοιοτάτη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ.] Ita edidi, quum codicibus Stephani conspiraret Mediceus, non ὁμοίη, præsertim quum superlativum istud iam in citando usurpavisset Salmasius in Plinianis pag. 1036.

123, 1. Ζυγὰ ἐπιστολῆς τίνουσι.] Ita notabiliter scriptum hoc posterius verbum habet codex Mediceus, nec credidi ineptia scriptoris factum (quippe quæ nulla fuit, etsi infra exstet ἐκτείνειν) sed ex archetypo fideliter propagatum, præsertim quum in nostro scriptore pro ulcisci nunquam ponatur τίνειν, sed τίνεσθαι.

123, 4. Τοῦτο διὰ τῆς τρήτιος διαβαίνεται.] Devorent hoc illi, quibus tam horridæ maxillæ sunt. Tolerare quoque potuerit prior omnis ætas, tam curiosa in scrutandis Græcæ linguæ intimis gazis, et tot lexicorum ac thesaurorum confectrix. Quod quum ita factum esse animadvertamus, ut per omnia Herodotus agnitus fuerit tanquam dictator et princeps, quid causæ esse dicemus nuspiam vocem διαβαίνεσθαι reperiri annotatam, nedum activa significatione, quam nunc interpretes ei affingunt? An hic locus fuit septus nebula et ab oculis eorum absconditus, ut ne semel quidem in aliquo angulo istud ignoratum διαβαίνομαι liceat nunc nobis annotatum cernere? Ita futuro διαβήσομαι daretur optatissimus comitatus, certe in hoc scriptore, qui istud futurum medium amavit, et plus vice simplici adhibuit. Ego pro meo in Græcis profectu id nunquam intelligere potui, nec etiamnum illuc perveni, ut capiam, qui fieri id queat. Utique non destiti mirari Stephanum qui cognosci hic debet. Is enim in præcedentis commatis indecora versione adhæret ita ut scribere potuerit in Thesauro hæc ipsa: *in hoc vero Herodoti loco, quem ibidem affert* Eustathius ad Odyss. ε. πακτοῦσι τὰς ἁρμονίας βύβλῳ, *exponens* κατασφαλίζονται, *malim in prima signif. interpretari* compingunt, coagmentant. Unde patet nec loci sedem, ubi ea fuerint scripta ab Herodoto, illi cognitam fuisse, et levitas eius in fingendo vocabulo Græco. Is igitur, quum vicinum locum sic versaverit, ab hoc cavet, et verbum adeo conspicuum transilire potuit. Dignos esse tædio interpretes eos, qui omnia in alias linguas transfundere non verentur, etiam quæ ipsi ignorant, hic locus probabit, quem illorum intellexisse neminem dico. Nec aliter affirmare possum de Th. Gale, qui ex suis libris producit διαδύνεται. Recte, quod præ vulgato quæsiit promitque aliquid commodius; sed id quod substituit, nihil habet huc aptum, ut patet ex Grammaticis, et Herodotus non usurpat nisi ἐσδύνειν, ἐνδύντας, καταδύνων. Itaque pro tenebris offert caliginem. Sic circumactus ipse ut tandem vere intelligerem, fecit codicis illius præstantissimi Medicei inspectio, unde et sensum pulcherrimum integre restituo, et Græcæ linguæ fines insignis testimonii accessione profero, corrigendo τοῦτο διὰ τῆς τρήτιος διαβύνεται. De hac voce notat ita H. Stephanus. [Διαβύνομαι traiicio, penetro. Affertur enim ex Herodoto, διαβύνονται διὰ τῆς ἀριστερῆς ὀϊστοὺς, pro *sagittis dextram traiiciunt*.] Heu quanto studio ista scripta sunt! Locus Herodoti iste est lib. 4. cap. 71. Διὰ τῆς τε ἀριστερῆς χερὸς ὀϊστοὺς διαβυνέονται *finistram manum sagittis traiiciunt*. Et quid de isto loco notat Portus? nempe quum in v. Διαβυνέεσθαι εἴσθαι citavisset διὰ τῆς ἀριστερ. χ ὀ. διαβυνέονται. *Per finistram manum sagittas traiiciunt*, addit: [In vulgatis Lexicis legitur διαβύνονται a διαβύνομαι. Et hic Herodoti locus nullo libro notato pro exemplo affertur. Sed utrumque bene habere potest. Nam a gravitonis circumflexa Attice et Ionice non raro deducuntur.] Quidquid sit, Herodotus certe in loco nostro nunc se agnoscit, et verbo διαβύνομαι sua sedes reddita est, et, ut hoc addam, mihi nunquam in ambiguo fuit, quin hinc deduci deberet origo vocabuli σιβύνιον. Nec enim compositum modo διαβύνομαι in usu fuit, sed et simplex βύνομαι.

123, 6. Ταῦτα ἀνὰ τὸν ποταμὸν οὐ δύναται πλέειν.] Solet enim amare Herodotus hoc ambiguum in neutris pluralibus, ut fecit modo cap. 94. Τὰ αὐτόματα ἄγρια φύεται &c. Itaque de iisdem mox sequitur et παρέλκεται et κομίζεται. Interim tamen optimus codex liquide habet δύνανται, ut placuerit præbere indicium summæ varietatis, quæ etiam Homero placuit. Mox edidi ὄπισθεν ἑλκόμενος, ut est in Mediceo et Stephani codicibus, non ὄπισθε ἑπελκόμενος.

123, 15. Ἕλκει τὴν βάριν.] Hunc locum reor innui ab illo omnium rerum præter veri et boni peritissimo Iano Broukhusio, dum ad Propertium 3, 9. erronee citat Herodotum, quasi et illum, non legerit, sed inspexerit, ut fabricam baridos audiret; audi quid scribat [Ex Herodoti Euterpe, sive l. 2. c. 6. colligas, fuisse quidem magnorum ponderum capaces, sed Nilo 887
duntaxat arando idoneas] Hodie quum sic scribatur, credas intelligi tanta saltem onera, quam onerantur in illis, quæ nunc per Hollandiæ aquas aguntur. Atque ita simul opineris quoque lectum ab eo fuisse Herodotum, sed prudenter id intellige. Primo enim non scivisset hoc, nisi edocuisset eum index solitus apponi. Tum dedit se decipiendum oculis per exstantes genas ferme præclusis et isti indici editionis Iungermanni, ubi quia sic exprimitur numerus 96., ut in priore præter orbem fere nihil appareat ex inferiore linea, sitque adeo tenuis, et nigrum habeat perfusorium ac fere exoletum, inde scripsit esse cap. 6. Iam vero πολλαὶ χιλιάδες ταλάντων quum dicuntur, quot requisivit ille in navibus, ut essent magnorum ponderum capaces? Ita patet ingenio et oculis imparem fuisse ad aliquid nitide spectandum. Sed ex Herodoto potuisse historiolas repetere etiam ad Tibullum, ubi novit et Indiæ fœminas, et Indos Padæos, et Ginden, et devotionem Amasis. Sic utebatur Vossii Etymologico.

123, 20. Αἱ πόλις.] MS. αἱ πόλιες; qui etiam mox habet Αἰγαίῳ πόντῳ, quod et Stephanus notavit ex suis, non κόλπῳ. Cap. 113. dicit tantum ἐν τῷ Αἰγαίῳ.

123, 37. Ἀπὸ τοῦ Δαναοῦ γαμβροῦ Ἀρχάνδρου τοῦ Φθίου τοῦ Ἀχαιοῦ.] Interpretantur *ab Archandro Danai genero Phthii Achæi filio*. Potius *ab Archandro Danai genero*, *Phthii filio*, *Achæi nepote*. Exempla sunt lib. 1. cap. 7. Aspexit hunc locum Bochartus in Phaleg. 1, 15. versus finem.

123, 41. Ὄψις τε ἐμοὶ καὶ γνώμη.] Recte MS. ὄψις τε ἐμὴ καὶ γν.

123, 43. Προσέσαι δέ τοι καὶ αὐτοῖσι τι.] Quomodo soleat hanc formulam concipere Herodotus, patet ex collatione cap. 147. Προσέσαι δέ τι αὐτοῖς καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος. Quid igitur in hoc loco valet illud innexum τοι καὶ? Scias licet illas sex literas in optimo libro non exstare, ut tantum habeat προσέσαι δὲ αὐτοῖσι τι.

123, 44. Ἀπογεφυρῶσαι τὴν Μέμφιν.] Quid notetur hoc verbo, patet discrepare eruditos, Valla reddente *iunxisse pontibus Nilum ad Memphin*, pro quo Stephanus mallet *aggessisse Memphin*, ut certe testatur in notulis ad interpretationem Vallæ, quum in Thesauro sic agat, ut inter γεφυρόω et ἀπογεφυρόω nullam agnoscat differentiam, notentque *ponte vel pontibus iungere fluvium*. Ex quibus secundum sane istud est intolerabile. Sed et Vallæ libertas nimia est, ut quod Herodotus refert de Memphi, ille ad fluvium transferat; neque usquam Nilum legimus pontibus iunctum fuisse. Itaque quod superest, colligebam id ab eo

rege

rege curatum esse, ut nonnisi pontibus hæc urbs intrari posset, undique abcisa et per pontes adeunda. Quod certe est, quod per sequentia demonstrat. Sed insuper habet optimus MS. *ἀπογεφυρῶσαι καὶ τὴν Μέμφιν* ut ostendat se præterire alia opera; sed inter illa quum sit quoque munitio Mempheos, de ea aliquid dicturum.

123, 45. *Οἱ ἱρέες ἔλεγον.*] Honoris Herodoti causa non per hos intelligo ignobile et incertum vulgus per ista collegia, sed multiplici conventu spectatos et bene expertos, si recte possent de talibus scire aliquid vel pronunciare. Nec enim puer fuit Herodotus, ut quodlibet ab quolibet grata manu acciperet, sed accurate exploravit et elegit. Hinc cap. 55. testatur quidem se audivisse *τῶν ἐν Θήβῃσι ἱρέων*, et ibidem audivit *Δωδωναίων τὰς προμάντιας*, et cap. 44. *ἐς λόγους ἦλθε τοῖσι ἱρεῦσι θεοῦ* Herculis in Tyro. Sed hinc ille Saïticus *γραμματεὺς* accepit testimonium cap. 28. *παίζειν ἔδοκεε.* Quod exemplum transferri debet in omnes. An vero Strabo sic est integer purusque, ut nequierit ferre in ætate Herodoti, ista ignorantia cursus Nili, varias quasdam narrationes, ita ut hunc debuerit criminari lib. 17. pag. 819. *φλυαρεῖν ὥσπερ μέλος ἢ ῥύθμὸν ἢ ἥδυσμά τι τῷ λόγῳ τὴν τερατείαν προσφέροντα*? Utique nihil apud Herodotum tam vile. Cavilletur itaque alios; eum qui melior ipso est, intactum relinquens abeat. Sufficit Herodotum statuere de isto homine et narratione eius, quod æquum erat; et pateat inde Herodotum non omnes nec omnia signavisse linea alba. Non alius Diodorus Siculus cœce invectus in meliorem.

124, 10. *Τοῦτο μὲν ἐν αὐτῷ πόλιν κτίσαι ταύτην.*] Dum modo Nilum dicit ipsum *ἀπεργμένον*, modo ipsam regionem, offensæ nonnihil est de sede urbis huius. Nec cum Valla queas agere, rudiori certe in proxime præcedentibus vertendis. Stephanus statuit in ea parte a qua fluvium arcuerat, continente facta, urbem hanc conditam. At vero fluvium non arcuerat aliunde, nisi ab suo alveo, ut sic in alveo Nili sit condita hæc urbs. Quod opinor absurdum et latius fuit porrecta. Id venit ex prava lectione. Nam istud *ἐν αὐτῷ* videntur fecisse ex sequenti *ἐν αὐτῇ*. Atqui præpositio *ἐν* nulla est in MS. Mediceo, ut illud *αὐτῷ* respiciat præcedens *τῷ Μινΐ*, quod pronomen ponit ex supervacuo quidem repetens dativum, qui illic non requirebatur, nihilominus ab Herodoto sic iterari solitus, quo tot voces præcedentes colligit in unum retento casu, quem antea dederat.

124, 13. *Πρὸς βορέην τε καὶ ἑσπέρην.*] MS. *πρὸς βορέην τε καὶ πρὸς ἑσπέρην*, quod recepi.

124, 23. *Τόπερ τῇ Βαβυλωνίῃ.*] Ut videas certius particulam *ἐν* lusui nonnullis fuisse, et hinc ablatam
888 ad superiora vectam, testor legi in optimo MS. *τόπερ ἐν τῇ Βαβυλ.*

124, 34. *Αὐτὴν μὲν —— ῥίψαι.*] Particula *μὲν* nunc abundat et locum habet nullum. Emendavi igitur ex MS. *αὐτὴν μὶν —— ῥίψαι ipsam se abiecisse.* Nam paulo ante *καλέσασαν* ab Stephani codicibus et Mediceo firmatum amovere ulterius nequivi.

124, 36. *Ῥίψαι, ὅκως ἀτιμώρητος γένηται.*] Neque enim *τιμωρία* erat, si propria sponte sumeret mortem: sed futura erat, si traderetur ludibriis. Ergo id notat Herodotus illam in cineris copia obturavisse anhelitum. Hæc enim, ut ego intelligo, causa huius saltus fuit. Accipe tamen, prout hanc narrationem intellexerit Ioh. Marshamus sæculo VII. pag. 90. ita referens: *Ipsa autem sese coniiciens in domum cinere plenam illæsa evasit.* Non opinor. Historia autem hæc habet aliquid simile fato statuariorum, quod descripsit Suidas in *Διοπετὲς*, etiam in Ægypto peractum.

124, 42. *Τῆς ἡ περίμετρος.*] MS. *τῆς ἡ περίοδος.* Infra cap. 149. de hac eadem palude ait *τῆς τὸ περίμετρον τῆς περιόδου εἰσὶ σταδίοι* 3600. I, 185. *Ἐκδέκηται περίοδος τῆς λίμνης μακρή* 7, 109. *Λίμνη ἐοῦσα ὡσεὶ τριάκοντα σταδίων τὴν περίοδον.*

125, 5. *Μηκέτι πλωτὴν.*] MS. *οὐκέτι πλωτὴν* et paulo ante edidi *τοὺς παρὰ τὴν Ἐρυθρὴν*, non *περὶ*, quia sic iubebat idem codex stipatus codicibus Stephani. Sed et statim restituta particula quæ periit, et tamen desideratur, scripsi *ἐνθεῦτεν δὲ ὡς ὀπίσω.* Sic edidit sancte Aldus, sic et Camerarius, in culpa sunt editiones Stephani, quæ nescio quomodo omiserunt, sequentibus Iungermanno et Thom. Gale. Ne dubita exstare etiam in MS. integerrimo. Edunt enim *ἐνθεῦτεν δὲ ὀπίσω.*

125, 12. *Τούτοισι μὲν σήλας ἀνίσῃ.*] Recte MS. *ἐνίσῃ.* Tum MS. *δυνάμι* et *τὰς πόλιας.*

125, 18. *Προσανέγραφε.*] MS. *προσενέγραφε*, et *ὡς εἶησαν*, non *ὡς ἦσαν.*

125, 29. *Αὐτοῦ κατέλιπε.*] MS. *αὐτοῦ καταλείπει*, potius ad stylum Herodoti, qui ad talia mirabiliter ludit in præsentis temporis verbis.

125, 31. *Ἐν τῇ πλάνῃ αὐτοῦ ἀχθεσθέντες.*] Particula *ἐν* non exstat in MS. et omnino ut vana et supervacua deleri debet. Ipse noster cap. 173. *Ἀχθεσθέντες δὲ τούτοισι οἱ φίλοι αὐτοῦ.* Nec aliter usurpatur in locis ab Suida ad hoc verbum citatis. Scire imo oportet imputandam esse hanc particulam editionibus Stephani, quum nec Aldus nec Camerarius illam noverint.

125, 41. *Τοῖσι δὴ μᾶλλον.*] Longe plenius et mollius id extulit Herodotus, ut probat optimus MS. *τοῖσι δὴ καὶ μᾶλλον.*

126, 6. *Τεκμήριον γίνεται.*] Hoc, quod in margine monstrabat Stephanus, reperi etiam in codice Mediceo, non *μαρτύριον*, atque ideo probavi, ut et mox *φέρε νῦν*, non *δή.*

126, 12. *Λίνου μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγύπτιοι ἐργάζονται κατὰ ταυτὰ.*] *Hi soli atque Ægyptii linum eadem ratione operantur*, vel ut mutare placuit Stephano, *elaborant*, *apparant.* Agnosce vinculum inexplicabilis argumenti, vel potius sententiam, quæ quantum ad eruditorum hominum examen et fidem attinet, ab Herodoto tam polito et bene ratiocinari solito scriptore pronunciata fuisse creditur, ambigua et labans ultra modum puerilis ineptiæ. Colchi et Ægyptii linum eadem ratione apparant, ergo alteri ab alteris descendunt. At quæ non gentes erunt metropoles, quæ non coloniæ aliarum, si quæ in uno aut altero rei alicuius apparandæ modo conveniunt, inde dicentur repente aliæ ex aliis provenisse? Sensus profecto fatuus. Atqui Diodorus ut Atticos probet colonos ex Ægypto venisse, 1. ex nomine urbis *ἄστυ*, 2. ex ratione ordinum et divisione populi, 3. similitudine mysteriorum colligit, ac denique Ægyptios non recusatos duces ab Atticis pag. 24. et 25. Tot documenta quum in tali ratiocinatione supponat ille antiquior, quid faciunt novelli? Nempe hinc Bochartus in Phaleg lib. 4. cap. 31., præter illa aliud observat Herodotus, quod nimirum soli Colchi et Ægyptii *linum ἐργάζονται κατὰ ταυτὰ, eodem modo elaborant.* His iunctus Pindari scholiastes, Strabo &c. Etiam hinc ad Sæculum XIV. notat Marshamus pag. 365. *Utrique linum eodem modo elaborant.* Hinc etiam Cl. Brauwnius ille, qui pag. 758. statuit credibile non esse, Herodotum, Plutarchum, aliosque auctores si qui antiquiores exstiterunt, quicquam certi scivisse ultra tempora Salomonis de rebus Ægyptiis, utut etiam nonnunquam eorum fere æternitatem crepare videantur, in Vestitu Sacerdotis Heb. 1, 7. pag. 144. *Herodotus quoque tradit libro secundo: in Ægypto linum fieri, ut in Colchide.* Neque sane ita, ut nunc Herodotum isti contemplantur, consideravit Strabo, qui haud dubie hunc Herodoti locum respiciens scribit lib. 12. pag. 498. de Colchis: *ἡ δὲ λινουργία καὶ τεθρύλληται· καὶ γὰρ εἰς τοὺς ἔξω τόπους ἐπεκόμιζον· καί τινες βουλόμενοι συγγένειάν τινα τοῖς Κόλχοις πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἐμφανίζειν, ἀπὸ τούτων πιστοῦνται.* Non ulterius progreditur illic cautissimus Strabo, nec de similitudine opificii vel minimum musat. Sed qualis ibi magnus ille Isaacus? nempe ubi Casaubonus vere Herodotum intelligi annotavit: sed perinde ac si Strabo non satis vim rationis Herodoteæ aperuisset, diserte addendum putavit *præter alia argumenta hoc quoque affert* nim. Herodotus, *quod linum soli Colchi et Ægyptii ἐργάζονται κατὰ ταυτά.* Sed per nos quidem *εἰς αἰῶνας χαίρῃ ὁ ἥρως ὁ τοσοῦτος*, et potius in eo laudibus prosequentes vel nostram vel præteriti temporis felicitatem, abhinc hoc agamus, ut Herodoto inserviatur; quod spero me facere præ- 889
clare auxilio membranæ Mediceæ, quæ una ad huius loci verum intellectum, ut opinor, me duxit, ex qua scribo et locum distinguo: *λῖνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγύπτιοι ἐργάζονται· καὶ κατὰ ταυτὰ καὶ ἡ ζόη πᾶσα* &c. *Linum soli illi et Ægyptii administrant. Sed et vita omnis pari modo* &c. Id magnum isto tempore potuit esse cognationis duorum populorum argumentum eodem modo pariter in plurimis aut magis universis negotiis et rebus agere; atque item si aliis regionibus ignotum opificium aliquod solæ duæ gentes tractare norint, ut hi linum bene conficere. Diodorus Siculus lib. 1. cap. 55. satis clare ostendit sibi hunc locum Herodoti ante oculos fuisse, sed hanc lini culturam ne quidem tangere voluit.

Ibidem. *Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ.*] Hanc scripturam revocare debui, quamvis eadem repeterentur 7, 89. *Φοίνικες μὲν σὺν Συρίοισι τοῖσι ἐν τῇ Παλαιστίνῃ*, ubi fateor nihil a me annotatum esse, undecunque id contigerit. Attamen dico debuisse me ex optimo MS. nunc sic edere, ut claro exemplo pateret appellationis diversitas in utroque populo, quum sequan-

tur mox Σύριοι οἱ περὶ Θερμώδοντα καὶ Παρθένιον ποταμόν. Itaque non aliter habet Herodotus 1, 72., ubi quum etiam præmisisset, Οἱ δὲ Καππαδόκαι ὑπ' Ἑλλήνων Σύριοι ὀνομάζονται, mox addit, Ἔνθεν μὲν Συρίους Καππαδόκας ἀπέργει, ἐξ εὐωνύμου δὲ Παφλαγόνας. Nec aliter egit iam in 3, 90., ubi quum dixisset Μαριανδηνῶν καὶ Συρίων, mox addit Κιλίκων τε καὶ Σύρων versus Ægyptum. Itaque etiam lib. 5. cap. 49. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν, quæ verba citavit et Casaubonus ad Strabonem pag. 213. D. Item 2, 159. Σύροισι πεζῇ συμβαλὼν Νέκως. Sic quoque magnus ille vir ad Strabonem decreverat similiter Σύρους ad mare mediterraneum statuens pag. 23. B., pag. 26. C., pag. 49. B., donec in paginam 444. incideret, ubi ipse, ut dico, pag. 213. D. apponit verba Herodoti ex tribus locis, sane fluctuantia in ambiguo, inprimis nodosum illud ex libro 1. cap. 6. Μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων, quippe quod plane imitari videtur scholiastes Apollonii Rhodii ad 2, 366. notans. Ἔστι δὲ μεταξὺ Σύρων τῶν ἐν τῷ Πόντῳ καὶ Παφλαγόνων εἰς τὸν Πόντον ἐκδιδοὺς περὶ Σινώπην πόλιν. Immo quam his contraria illa 7, 63.? Ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλέοντο Σύριοι, ὑπὸ δὲ τῶν βαρβάρων Ἀσσύριοι, quæ citat et Grævius ad Iulium Suetonii cap. 20. Inspici magis accurate meretur optimus codex, antequam statuatur aliqua Herodoti indifferentia circa ista, quum 7, 72. omnino Syros vocet illos Ponti finitimos, et quidem ter, ut ex ipso MS. reposui, ubi vulgo semel intercurrebant satis indecore Σύριοι. Debuit hæc lector scire. Et est aliquoties agitatum.

125, 44. Ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι.] Quanto beatior fores, si quo momento has et antecedentes voces commisisti albæ Melonis paginæ, ita ungues, mi Herodote, momordisses, ut extremum digitum, qui continebat calamum, simul penitus abstulisses, et neque scribere potuisses! Quia secus feciſti, nomen nunc tuum per omnia sæcula delatum fuit, nec cessabit deferri, quia irritasti nationem, cui et tacere non placet, eademque semper iterat, et te non minus conculcat, quam tu pro nullis habuisti Hierosolyma vix ab gravi lapsu recipientia spiritum. Et præivit formulam iste sacerdotalis Iosephus, Ἡρόδοτον δὲ πάντες ψευδόμενον ἐπιδείκνυσιν. Unde qui modeste agunt, errorem tuum esse dicunt, quod Phœnices circumcisionem ab Ægyptiis habere asseras. Sic enim loquuntur. An id facis? Ego nihil aliud in te video, quam ut scribas, quid illi Phœnices et Syri in Palæstina fateantur. καὶ αὐτοὶ ὁμολογέουσι. Multum abest, ut id ex persona tua adfirmes ita se habere. An igitur hæc Herodoti culpa est? Immo quum id scripsisti, mentitus es, quia eorum qui in Palæstina sunt, soli Iudæi circumciduntur, uti recte observavit idem Iosephus. Itane? an quia tempore certo non circumcidebantur habitantes in Palæstina, propterea id nec usquam contigit, nec tempore posteriore, nec illo, quo vixit Herodotus, aut ullo alio ad usque Iosephum, qui ita sustinuit negare, præter Iudæos circumcidi suos quosdam incolas vidisse Palæstinam? Sed Iosephi istam declarationem iam in arctum compulit Ill. Huetius, quod non debebat ignorari. De Ammonitis quidem palam testari Theodoretum notavit alius. Sed et quum Arabes obtinuerunt Azotum, et alia Palæstinæ emporia ad mare mediterraneum habuerunt in potestate, an tunc quoque valere potuit ista pronunciatio Iosephi? Sed hallucinatus es, quod Colchos scripsisti tantum non fingens, circumcisionem ἀπ' ἀρχῆς habuisse. Etsi enim tibi illa ἀρχὴ non excedat ulterius, quam prout memoria humana tenet, quæ raro ad primam originem appropinquat, sed vel longissime demum post vera initia incipit, utique in illa gentilismi miseria publica non penetrante ad istam nimiam vetustatem; tamen nosse primæva Iudæorum tempora, et omnibus gentibus, quas adieras, anteriora facta et ad ipsas veras rerum origines conferri te æquum fuit, non solum ad aliquam Salmonasaris forsan ætate peractam instituti alieni communicationem. Sed tu patere, ut sic fruantur genio suo, quum tu indulseris tuo, et forsan non pauca etiam proferre possis, cur Iudæos spreveris non modo Deorum hominumque odia, sed vix resurgentes tunc ab universa rerum Iudaicarum eversione, quæ paulo ante contigerat, ut per peregrinationis tuæ tempora in nullo fuerint numero. Si te hi fastidiunt, gaude Æliano tamen te esse ἱκανὸν τεκμηριῶσαι testante.

126, 24. Ἐς Φώκαιαν ἔρχεται.] Sic quum reperirem in optimo codice, non fuit causa, cur morarer compositum κατέρχεται, quod vulgo obtinet. Sed et postea MS. τῇ δὲ ἀριστερῇ τόξα, non τόξον, et videtur id verius esse, ut arcus et sagittæ simul capiantur. 3, 78. Φύλακι τὰ τόξα κατελόμενος, ὁ δὲ πρὸς τὴν αἰχμὴν ἐτράπετο. Similiter iungit 7, 64. tribuens Bactriis τόξα καλάμινα ἐπιχώρια καὶ αἰχμὰς βραχείας, ubi sæpius. Nec potest dubitari, quum sic descripserit Diodorus Siculus loco citato 1, 55. Κατεσκεύασεν εἰκόνα λιθίνην, τόξα καὶ λόγχην ἔχουσαν.

126, 25. Ἑκατέρωθεν δὲ ἀνὴρ.] Et quomodo id interpretari potuit Valla *in quarum utraque*, quum notet *utrinque*, *ab utroque latere*? Videtur omnino habuisse notitiam scripturæ melioris, quam restituo ex optimo MS. ἑκατέρωθι. Sic ἑτέρωθι et statim infra et 3, 12. Sic αὐτόθι cap. 162. et 181. huius libri. Videtur enim amare has lenes terminationes. Sic οὐδαμόθι, ἑτέρωθι mox et alibi ἄλλοθι. Paulo ante excepi, quod Stephanus in ora posuerat, iussu libri Medicei κατὰ τὰς χώρας, non ut vulgo κατὰ χώραν.

126, 39. Πολέας ἀνθρώπους.] MS. simpliciter πολλοὺς ἀνθ. et statim ἀδελφεὸν ἑωϋτοῦ, non αὐτοῦ, quod exstat vulgo.

127, 4. Τρόπῳ τοιῷδε.] MS. τρόπῳ τοιούτῳ· ut cap. 137. in inscriptione pyramidis: καί με τρόπῳ τοιούτῳ ἐξεπολήσαν· et mox quod eruit Stephanus ὤρυσσον, erat etiam in illo ipso, non ὄρυξαν.

127, 20. Ἔκτηντο πόλις.] MS. ἔκτηντο τὰς πόλις, ut edidi.

127, 28. Ἀποφορὴν ἐπιτελέειν.] Nihil frequentius in Herodoto, quam hoc verbum; et notavit sedulo Por-890
tus. Attamen MS. ἀποτελέειν.

127, 38. Μὲν δὴ οὗτος δὴ μοῦνος.] Non intelligo hæc supplementa nimium repetita. MS. μὲν δὴ οὗτος μοῦνος rectissime.

127, 48. Στάναι ἔμπροσθεν.] MS. ἰσάναι.

128, 1. Μὴ οὐκ ὑπερβαλλόμενον τοῖσι ἐκείνου ἔργοισι.] Est vitiosa scriptura, vel ad rationem Græcæ linguæ vel ad ipsam sententiam; nam vox ἐκείνου non minus hoc loco et verbis quæ citavi, quam præcedente versu respicere debet Sesostrin, quum tamen sic exprimantur opera Darii. Hinc ut Græca loqueretur, debuerat Herodotus scripsisse ἐκεῖνον, quum sic loquantur ὑπερβάλλεσθαί τινα ἔργοις· ut cap. 175. Πολλὸν πάντας ὑπερβαλλόμενος τῷ τε ὕψει καὶ τῷ μεγάθεϊ. Itaque vox ἐκείνου expungatur, quam nec agnoscit MS. nec videtur habuisse Valla in exemplari, ad quod versionem paravit.

128, 4. Παῖδα αὐτοῦ Φερῶν.] Quum ita notasset ad marginem ex suis Stephanus, mihique occurreret in Mediceo, nequivi tolerare suppositicium Φέρωνα. Ita etiam mox ὡς οὐκ ἀνέβλεπε, cuius verbi eadem causa est pro ἀνέβλεψε.

128, 10. Ἀτασθαλίῃ χρησάμενον.] Citat hæc Des. Heraldus in Animadversionibus ad Arnobium p. 11., neque enim satisfacit interpretatio Vallæ *facinus admisisse*, nec Stephani correctio *protervitate quadam sumptum*, et Herodotus denuo usurpat.

128, 32. Ἐξ ἑνὸς ἑόντας ἑκάτερον λίθου.] MS. ἑόντα. Sic utique scripsit Herodotus et nasuti sunt plus æquo, qui id mutarunt. cap. 176. δύο κολοσσοὶ ἑείκοσι πηχέων τὸ μέγαθος ἐὼν ἑκάτερος.

128, 33. Πηχέων ἑκατὸν, εὖρος δὲ ὀκτὼ.] MS. iterum auctius ὀκτὼ πηχέων, quæ est simplex facilitas Herodoti. Sed et mox κατὰ τὴν Ἑλλήνων non habet MS. sed amplius κατὰ τὴν τῶν Ἑλλ.

128, 39. Φοίνικες Τύριοι.] Cuius abstrusæ historiæ causam aliquam et tentamen si petis, inspice Demonstrationem Euangelicam Ill. Huetii Propos. IV. pag. 88., si Ioh. Tzetzæ Chiliades ad hoc possunt valere.

128, 43. Τὸ ἱρὸν Ἑλένης.] MS. τὸ ἱρὸν εἶναι Ἑλένης. Quem infinitivum apponit plerumque, ut συνεβάλλετο εἶναι τὸν Νεῖλον supra cap. 33. Συνεβάλλετο τὸν Ὀρεσέα τοῦτον εἶναι 1, 68. Et sæpius. Immo non aliter edidit plane Camerarius, quum per notam id fecisset Aldus, ut Stephani editiones accusandæ sint. Tum quoque idem MS. ὡς ἐδιατρήθη, ubi vulgo augmentum negligitur.

128, 46. Ἑλένης Ἀφροδίτης ἐπώνυμόν ἐστι.] Et hic progrediamur rursus ad augendam Græcæ eloquentiæ varietatem. Neque enim licet passim hæc scriptura occurrat, atque etiam hoc loco in omnibus aliis MSS. reperiatur, tamen vix credo ita nunc Herodotum concepisse, quum iste inviolatæ bonitatis codex habeat ἐπωνύμιόν ἐστι. Nusquam ea vox posita ab Grammaticis memoratur: sed sufficit mihi sola ista veritas toties spectata, tum analogia. Eodem enim modo licet παρώνυμον recte dicatur, tamen et a Plutarcho videmus παρωνύμιον et a Platone παρωνύμιος usurpatum. Adde similia ad 9, 21.

128, 47. Ὅσα γὰρ ἄλλη ἄλλης Ἀφροδ.] MS. tantum et longe mollius ὅτα γὰρ ἄλλα Ἀφροδ. Et mox οὐδαμῶς, quod iam protulit quoque Stephanus.

129,

129, 15. Ἱκέται δὲ ἑζόμενοι.] MS. ἱζόμενοι. Prioris non placuit Porto in adnotando rationem habere, sed certe id quod repoſui est Herodoteum. 3, 11. Ἐπεὶ ἵζοντο πέλας τῶν Αἰγυπτίων.

129, 24. Ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐργασμένος.] Ita voluerunt hoc loco orationem componere quicunque fuerunt isti sive librarii, sive editores; at paulo infra fecerunt iidem ἀνόσια ἐξεργασμένος ξεῖνον τὸν ἑωυτοῦ. Nec prima fronte apparet hæc esse incongrua, quum hæc posteriora repetantur tum 3, 30. Πρῶτα μὲν τῶν κακῶν ἐξεργάσατο τὸν ἀδελφεὸν, et 127. Πρίν τι ὧν μέζον ἐξεργάσασθαί μιν Πέρσας κακόν· et 6, 3. καὶ κακὸν τοσοῦτον εἴη Ἴωνας ἐξεργασμένος· tum 7, 10. Μαρδόνιον μέγά τι κακὸν ἐξεργασάμενον Πέρσας. At contra plane hæc omnia invertuntur in MS. Mediceo, nunc exhibente ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐξεργασμένος, mox autem ἀνόσια ἐργασμένος ξεῖνον τὸν ἑαυτοῦ. An vero fas est in his dubitare, quidnam sit genuinum Herodoti, quid vero alienum et otiose ludentis ac frustrantis calami? Vel hoc decernat, quod habeamus 6, 61. Καὶ κοινὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀγαθὰ προσεργαζόμενον, ut exstat in unico Mediceo, ubi vulgo omittunt præpositionem. Ibi clare cernis expressam hanc ipsam locutionem ex MS. repositam per compositum.

129, 28. Ἐς γῆν τὴν σὴν ἀπενεχθεὶς.] MS. ἐς γῆν ταύτην ἀπενεχθεὶς.

129, 33. Ἵνα ἰδῶ τί κοτε καὶ λέξει.] Potuit curiosior fuisse et videre voluisse, quod innuunt hæc Græca. Sed optimus codex MS. legit ἵνα εἰδῶ ὅτι κότε· et hoc decet nosse ac scire quid excuset: immo id ipsum interpretatur quoque Valla, ut debuerit sic legisse. Dein etiam ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Θῶνις, non cum vulgatis τοῦτο. Certe ταῦτα recte conveniunt antecedenti τάδε, ubi dixit λέγοντα τάδε.

129, 36. Αὐτόν τε τοῦτον ἀνῆγε ἐς Μέμφιν.] Non male, sed quanto magis conspicuus Herodotus in verbo ἀνήγαγε? quod est in MS.

129, 38. Ἀνακομισθέντας δὲ πάντων.] Lapsu typorum opinor pro ἀνακομισθέντων δὲ πάντων. Certe Aldi-
891 na sic habet et Camerariana. Incepit error ab Stephaninis, quas nec Iungermannus nec Gale debuerunt revereri in contextu, nedum ut quasi res demonstratione opus haberet, ex probatione Cod. Arch. reduceret genitivum iste posterior. Mox MS. Mediceus abcisam interrogationem melius proferre videtur Τίς εἴη, καὶ ὁκόθεν πλέοι, quam τίς τε εἰὴ, καὶ.

129, 47. Τέλος δέ σφι.] MS. τέλος δὲ δή σφι.

129, 48. Λέγων ὅτι εἰ μὴ περὶ π. ἡγεύμην &c.] MS. λέγων ὅτι ἐγὼ εἰ μὴ &c. Et quamvis eadem vocula repetatur inferius, opinari tamen nequeo spuriam.

130, 5. Περὶ τοῦ σεωϋτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα τὴν ἔχων ἦλθες.] Miris modis hæc periodus turbata est, et turbat locum omnem. Vult nimirum Herodotus in hac exprobratione amplificare Paridis facinora per tres gradus, stuprum Helenæ, raptum uxoris hospitis, et furta rei familiaris. At quis iste modus, ut primo exprimat simpliciter raptum; deinde quasi meminisset ipsius stupri obiiciat ei non suffecisse τὸ συγγενέσθαι αὐτῇ, et rursus redeat ad raptum? Nullo enim genere diversa sunt illa τὴν ἔχων ἦλθες et ista ἀναπτερώσας αὐτὴν οἴχου λαβών: ex quibus sine dubio alterum manus est indocte et ineleganter liberalis. Clarius et liquidius tum res ipsa et iudicium, quod de Græcis fero, tum ineptia huius liberalitatis patebit, si versionem Vallæ quomodocunque apparatam inspicias *a tuo ipsius hospite erepta uxore; neque bis contentus cum ea abisti.* Id vere est anserem παπτάζοντα audire. Et quæso, cur Stephanus non vidit unum idemque esse, *a tuo ipsius hospite erepta uxore*, et *sublata illa abiisti?* Has salebrosas quisquilias disipo, et compono adlata eximia ope ex fide optimi libri, qui profitetur Herodotum scripsisse παρὰ τοῦ σεωϋτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες, καὶ μάλα ταῦτα τοι οὐκ ἤρκεσε· ἀλλ' ἀναπτ. *ad tui hospitis uxorem intrasti, nec sane id satis tibi fuit* &c. Est hæc phrasis propria Herodoti, si quis alius, circumspecti in honesto rei fœdæ tegendæ sermone viri. Sic cap. 64. Martem Ægyptium ait ἐσελθεῖν παρὰ τὴν μητέρα. Cap. 66. αἰλούρων, ait, ἀι θήλεαι οὐκέτι φοιτέουσι παρὰ τοὺς ἔρσενας. Et paulo ante cap. 111. γυναικὸς, ἥτις παρὰ τὸν ἑωϋτῆς ἄνδρα μοῦνον πεφοίτηκε· 3, 69. ἐπεί τε αὐτῇ μέρος ἐγίνετο τῆς ἀπίξιος παρὰ τὸν μάγον. Lib. 4. cap. 1. ἀι τῶν Σκυθέων γυναῖκες ἐφοίτεον παρὰ τοὺς δούλους· 5, 70. Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναῖκα· 6, 68. Κυέουσάν σε ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς οὕτω ἐλθεῖν παρὰ Ἀρίστωνα &c. Nescio qui contigerit vocem παρὰ in contextu transponi; prout citavi, fac ut habeas. In his omnibus quum ita loquatur Herodotus, et belle quidem, multo minus tolerari potest, quod editur cap. 121. Ἐσελθόντα δὲ ἐς τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα, quam periodum Portus in operosa sua annotatione voculæ ἐς non tetigit. At quid illo magis obscœnum? Ubi præclare docet codex optimus Herodotum scripsisse ὡς τοῦ βασ. τὴν θυγατέρα, quam vocem constat sumi ut notet idem quod πρὸς, quomodo cap. 126. τοῦ ἐσίοντος πρὸς αὐτὴν ἑκάστου, et exempla eiusdem restitutionis occurrent tum 140, 38., tum 214, 19., vel ideo notanda, quod nihil eius in Herodoto agnoverit Portus. Mox autem consensu suo firmat eadem Medicea membrana, quod Stephanus in suis libris inventum posuit in margine οἴχεαι ἔχων ἐκκλέψας, non οἴχου λαβών. Quæ est mirifica et Herodotea abundantia in participio ἔχων; nec fuit intellecta illis, qui mutaverunt.

130, 27. Ἔπεα ὧδε.] MS. ἔπεα οὕτω· et mox ἃς αὐτὸς, non τὰς αὐτὸς.

130, 42. Μενέλαος.] MS. Μενέλεος, etsi mox vulgata ratio per ω sequatur.

131, 7. Εὐαεῖ τε πνεύματι.] Molesta horum prolatio, quam lenies scribendo ex MS. εὐαεῖ πνεύματι.

131, 14. Ἐλθεῖν μὲν γὰρ.] MS. ἐλθεῖν γὰρ.

131, 21. Τὰ οἴχετο κλέψας.] MS. τά οἱ οἴχετο κλέψας.

131, 47. Ὅκου ἔτι ἑτράπετο, οὐκ εἶχον.] Hoc quod edidi, certe volui edere (nam video aberrasse typos) vides ab Stephano proditum esse in margine, et id ipsum legi Florentiæ, et est emendatissimum. Sophocles in fine Antigones: Οὐδ' ἔχω, ὅπα πρὸς πότερον ἴδω, πᾷ καὶ θῶ.

132, 13. Οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο.] Ita legunt omnes, quippe quod habet speciem, ut dicat nunquam non evenisse pugnam, quin duo aut tres perirent. Quod sævum et regii sanguinis effusionem nimiam supponit, ut ea mens Herodoti esse nequeat. Accedit, quod in Mediceo liquide legebam οὐκ ἔστι ὅτε ἢ δύο. Quod verissimum, dicitque, *postquam non interdum ipsius Priami vel duo vel tres vel etiam plures adhuc filii prælio conserto perirent.* sed nempe sæpius: quod posterius cogitando supplendum, ut fit interdum. Alioqui posses et prius οὐκ suppримere.

132, 14. Εἰ χρή τοῖσι ἐποπ.] MS. εἰ χρή τι τοῖσι.

132, 21. Καὶ πρεσβύτερος καὶ ἀνὴρ ἐκείνου μᾶλλον γ' ἐών.] Priores quatuor voces prorsus ignorantur ab MS. Et utrumque forsan suppositicium est. Quid enim desiderari potest in tali sermone? ἀλλὰ Ἕκτωρ ἐκείνου μᾶλλον γ' ἐών.

132, 25. Ἰδίῃ τε αὐτῷ καὶ τοῖσι.] MS. Ἰδίῃ τε καὶ αὐτῷ καὶ· *et privatim quoque ipsi, et aliis.*

132, 31. Καταφανὲς τοῦτο τοῖσι ἀνθ. ποιήσωνται.] Sic quidem editur; sed quum Stephanus offerat in margine ex suis libris MSS. ποιήσωσι, nec aliter in Mediceo ipse offenderim scriptum esse, spurium istud iussi locum dare vero; quod vel maxime facere debui in periodo capitis sequentis partim truncata, partim structuræ incongruæ, quum optime digestam accepisset iam ex membranis suis Stephanus, ut probat in margine, nec aliter scripta exstet in optimo illo Florentino. Aliter censet Th. Gale, ut nullam statuat esse rationem, cur quispiam ea adderet, si non ab initio hic occurrerant. Mireris sane, cur id aperiat, et non clare edat, quid in codicibus istis exstiterit. Quod si est, certe non debuerat obviare arbitrio Herodoti, qui illa omnia interponi voluit. Et hoc sufficiebat. Sed quæso, an non progressus narrationis longe amœnior incedit illis interpositis, quam si eiiciantur cum vulgo codicum? Quid ingratius est, quam differri tamdiu appellationem eius, quod est versus austrum? Apparet id quod vulgo editum fuit, ab viro docto excogitatum esse, quum in codicibus perdita essent priora vocabula, emplastri instar, cui infricta illa πρὸς νότον integrarent quodammodo omnia. Certe 2, 44. columnas duas in templo Tyrii Herculis statim de altera post alteram narrat.

892

132, 39. Τὸν μὲν πρὸς βορέην.] Sic loquitur cap. 148. ἓξ μὲν πρὸς βορέην. ἓξ δὲ πρὸς νότον, et lib. 4. cap. 25. MS. tamen et nunc et illic legit πρὸς βορέω, et videtur habuisse causam mutandi ex concursu accusativi casus. Immo ut id peragam, 3, 101. legit codex idem πρὸς ἄρκτου τε καὶ βορέω ἀνέμου κατοικημένοι, non βορέου, ut vulgo.

132, 44. Οὐδένα τῶν ὕστερον ἐπιγραφέντων βασιλέων.] Tanquam ex catalogo inscriptos singulos recitaret. Itaque bonus Valla fideliter vertens sequitur *nemo regum qui deinceps scripti sunt.* Nec tamen recitat omnes, ut apparet ex cap. 144. At quidni potius maluit ἐπιλεχθέντων? Commemorat enim illos Herodotus, prout ab sacerdotibus Ægyptiis ei relati in sermone erant. Sed alia multumque diversa notio est vocis ἐπιγραφεὶς. Accipe igitur lenissimi Herodoti accuratissimam et vere Græcam manum, quam servat castis-

simus ille Mediceus codex MS. perspicue exhibens ἐπιτραφέντων, quomodo quin Herodotus scripserit nullus dubito, nec potest Græca doctus dubitare, in quo sibi placet admodum hic scriptor. 1, 7. Παρὰ τούτων οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐπιτραφθέντες ἔσχον τὴν ἀρχήν.

133, 14. Οὐκ ἐς μακρὸν.] Sic Mediceus confirmans lectionem ab Stephano productam nos legere iubet, non μακρὴν.

133, 21. Κατακλεισμένου.] Liber optimus non modo contentus est abacta compositione, sed etiam habet κεκλεισμένου, quod male expressum esse retento sibilo patuit iam antea.

133, 22. Ἀνοίξαντι αἰεὶ ἐλάσσω φαίνεσθαι.] Ab MS. abest vocula αἰεὶ, quod satis auctoritatis est ad eam pellendam.

133, 28. Εὐθέως τῇ πάγῃ ἐνέχεσθαι.] MS. ἰθέως. Utique quum et statim hoc ipsum iteretur, et Portus ita egerit in Lexico, ut nihil nisi hoc noscat, unde venit illud εὐθέως?

133, 35. Φέροντα τὴν κεφαλήν.] Sic Stephani codices, sic Mediceus, non ἀπάγοντα, quo non ita utitur Herodotus. Mox idem habet ἐντελασθαί σφισι, non σφι.

134, 1. Διαπειλέειν αὐτῷ.] MS. αὐτὴν, quod melius convenit.

134, 3. Χαλεπῶς ἐπελαμβάνετο ἡ μήτηρ τοῦ περιεόντος.] Adhibet hunc locum maximus Casaubonus, ut sub eius fiducia tentet verba Theophrasti in charactere λογοποιΐας, ut inde doceat ἐπιλαβέσθαι notare coarguere et reprehendere; sed deceptus ab male scriptis, male editis codicibus; quum optimus MS. simpliciter habeat ἐλαμβάνετο. Quæ tam memorabilis mutatio nos docet verbum λαμβάνεσθαι apud primates Græcos sumptum esse pro reprehendere, et obiurgare, quod non potuit affirmare Stephanus. Compositum autem eo minus commodum huic loco est, quia mox pagina sequente sequitur, τὴν δὲ ἐπιλαβομένην, ubi notat simplex prehendere.

134, 9. Λύειν ἀπαμμένους.] Sic 4, 98. ἀπάψας ἄμματα, et tetigi libro 1, 199. Nunc tamen optimus MS. habet ἀφαμμένους. Et paulo post animadverti concordiam librorum veterum Stephani et Florentini in verbum ὑπίεσθαι pro vulgato ὑπίσχεσθαι, ut 1, 156. ὑπεὶς τῆς ὀργῆς iam dixit, et alibi.

134, 21. Ἐς γέλωτα προσαγαγέσθαι.] MS. προαγαγέσθαι. Nam hoc agitur, ut procedat lascivia.

134, 26. Ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν.] Hæc sola sunt Herodotea ex monitu optimi codicis, et quæ vulgo plura habentur καὶ ἄλλων, esse ab aliis assuta, ut credibile est, quia sententia paucis illis affatim benigne exprimitur; sic nota est constructio.

134, 38. Τὴν θυγατέρα τὴν ἑωῦτοῦ.] MS. τὴν δὲ θυγ.

135, 1. Ἐσελθόντα δὲ ἐς.] Male sic vulgo legi, et ex MS. emendari debere ὡς modo dixi ad 130, 5.

135, 7. Τοῦ ἀδελφεοῦ κρεμάμενον νέκυν.] Certe cadaver illic erat pendens. Sed πάθος non est in cadavere, sed quia erat fratris. Hinc perperam sic mutaverunt nonnulli, quum legat optimus MS. κρεμαμένου.

135, 32. Οὐ μέν τοι εἴτε δὶ ἄλλο τι, εἴτε διὰ ταῦτα ὀρτάζουσι.] Prout ratio loquendi publica libenter habet geminatas illas voces εἴτε. In hoc tamen loco partem istam εἴτε δὶ ἄλλο τι penitus ignorat membrana Medicea, ut tanto mitius agi debeat cum Valla, qui in versione eas quoque omisit. Sed in margine
893 tamen appositum habet οὔτε δὶ ἄλλο ὅτι. Cæterum illud εἴ τε sic semel ponit in vestiganda causa rei, de qua scripserat simpliciter, cap. 125.

135, 33. Φάρος δὲ αὐτημερὸν &c.] Cl. Brauwnius lib. 2. cap. 4. de vestitu sacerdotis Hebræi, quum hinc collegisset Ægyptiorum sacerdotes et pallio vestiri et mitra caput tegere et oculos velare, interpretatur Latine; *Velum autem quod uno die detexitur, sacerdotes uni illorum imponunt, et mitra oculos tegunt.*

135, 46. Δήμητρα.] Hoc elegi, et quidem auctore libro Florentino, in isto ambiguo, quo ludunt editiones exhibentes Δήμητραν. Nec enim quum aliquoties occurrat genitivus Δήμητρος, de quarto casu oportet dubitari. Vidit in suis MSS. quoque Stephanus.

135, 47. Αἰγύπτιοι εἰσὶ εἰπόντες.] Lectissima interpositione optimus MS. εἰσὶ οἱ εἰπόντες.

136, 3. Τὴν περιειλησιν δὲ αὐτῇ γενέσθαι.] Nota vox et propinqua origini participii, quod placuit nostro aliquoties κατειλημένος. Cæterum quum Portus in Lexico nihil hic nisi acquiescat, atque adeo statuat Herodotum ita loqui de Ægyptiis, forsan quasi animam per tantum spatii instar porci circumvolvi credidissent; H. Stephanus quum notasset περιειλέω circumplico, circumvolvo, et περιείλημα involucrum, subiungit [Περιείλησις circuitus, quasi dicas circumvolutio v. l.] Nescio an hunc Herodoti locum ante oculos habuerit vel ipse vel iste veteris lexici auctor. Sed hoc scio esse pertristem durumque metaphoræ transitum ab fasciis ad annos, tanquam et hi tempus circumplicent, ut istæ infantem. Quod si grassari licet (grassatos enim fuisse singulæ hæ paginæ manifestant) potius dicerem, ut ab ἀνελίττω evolvo est ἀνέλιξις evolutio et volutatio; sic fieri potuisse ab περιειλίττω vocem περιείλιξις, quæ facili negotio huc detorqueri potuerit. Sed et vulgata lectio, et ea quæ dicta sunt mera haberi debent somnia, et omnis huius vocis gratia ab unico Mediceo codice expectanda fuit, qui sine nostra hedera rursum se hic aperiet ad commendationem linguæ Græcæ et vocis vere Herodoteæ propagationem. Ex eo enim scribendum dico τὴν περιήλυσιν δὲ. Servavit eam adhuc Hesychius, ubi etiamnum male editur περίλησις, exponens περίοδος etiam notante Stephano et interpretante *circuitus*, sed quod mirer in indice tantum magni Thesauri, velut vocem ignoratæ originis, quum in ipso thesauro ab verbo ἐλεύθω deducta habeat εἰσηλούσιον (debuit εἰσηλύσιον) et προσήλυσις προσήλυτος, κατήλυς et κατήλυσις, et similes. Cur non debuit huc quoque referri περιήλυσις? Iam vero esse sinceram Herodoteam quo testimonio manifestius declarabitur, quam præfixo editionibus vulgaribus Lexico τῶν Ἡροδοτείων λέξεων ex codice MS. Goldasti, in quo recensetur quoque primitivum Ἥλυσιν et explicatur ἔξοδον, πορείαν? Hinc et toties usurpata ἐξήλυσις.

136, 34. Ὀκτὼ πλέθρα.] Hæc quum alios, tum valde exercuerunt insignem virum, Marcum Velserum, ut de iis cum viris doctis per epistolas identidem egerit, ut cum Lipsio pag. 825., cum Rob. Titio p. 859. Sed ad primum sic retulit. [Primus Herodotus maximæ pyramidi octo plethra tribuit: alius eorum qui deinde XI. sequuntur, opinor, DCCCLXXXIII. aut ut quidam codices habent, et quæ meo sensu sanior lectio, DCCLXXXIII. Has ergo sententias Plinium ita confudisse existimo, ut unam ad modum areæ, alteram ad lateris mensuram imperite conferret. Cum Herodotus plethris certe latus mensus sit. Familiare autem Latinis, etiam optimi sæculi, iugera, quamvis tanto maiora, pro plethris reddere. Sic enim Lucretius, Virgilius, Tibullus, Ovidius, Higinus, novem Tityi apud Homerum plethra, totidem iugera interpretantur. Mela rem propius attigit: *Maxima, tres namque sunt, quatuor fere soli iugera sua sede occupat, totidem in altitudinem erigitur.* Hero quippe Mathematicus duo plethra unum iugerum conficere scripsit, quod et ipsum tamen rotunde magis quam vere dictum.] Ubi id quod attinet ad πλέθρα et iugera, centies repetitum et inculcatum: nuper tamen quoque in notis ad Callimachum pag. 252. id debuit reponi, quas ut hic quoque videas quanta cura sint scriptæ, patet ex citatione loci Liviani *ne quis plus quinquaginta iugera possideat.* Et hic ipse numerus quum ab Dionysio Halic. tribuatur Capitolio ὀκταπλέθρῳ τὴν περίοδον, διακοσίων ποδῶν ἔγγιστα τὴν πλευρὰν ἐχοντι ἑκάστην, fieri nequivit, quin iam quoque attingeret Iustus Rucquius in Capitolio Rom. cap. 12. Sed et Is. Vossius tacitum ferre nequivit, quum locum Melæ sub manum haberet lib. 1. cap. 9., etsi eum tractaverit pessime. Nam ut monstrosum aliquid pareret, ipse prius se fecit monstrum; primo, dum liberat Melam ab imitatione Herodoti, quod facit semper; secundo, augens in infinitum magnitudinem spatii; et tertio, ut id obtineat, audens in publicum fateri, se, quum ex optimis MSS. illic proferret *iugera quæ cede occupat, quæ sede occupat, quæ cedat occupat*, (quas omnino scio esse et aliorum MSStorum lectiones) putare scripsisse Melam *quoque latere occupat.* Quæ mutatio in qua parte antiquæ lectionis conspici potest? Sed liquide satis patet scripturam Melæ fuisse *quatuor fere soli iugera æqua sede occupat.* Æquam enim sedem in pyramidibus, quæ statuuntur ἰσόπλευραι, intelligit ab quatuor prospectibus circa funda-894
mentum ac terræ proxima pari spatio patentem, et ipsam ἰσοπλευρίαν, prout 3, 9, 6. dicit Æthiopas *æqui corporis.* Quin imo et nuper ad Ποικίλην Æliani lib. 3. cap. 1. repetita hæc video, quod facile patior; modo non scriberetur [Sed et Pyramidi maximæ Plinius octo iugera soli assignat, secus quam Mela, qui quatuor tantum iugera illi largitur.] quum Mela non sic abrupte describat, sed ut in talibus caute fieri solet, addiderit *fere*, credens ita convenire duplex Græcum πλέθρον cum Romano iugero, ut tamen aliquid discrepet, quod verum est. Porro au-

autem quod Hesychius notat πέλεθρον esse μέρος γῆς, ὃ φασι μυρίους πόδας ἔχειν, per ea verba notat Euripidem, cuius hos habemus versiculos:

Πλέθρου καθμήσας μῆκος εἰς εὐγώνιον
Μέτρημ' ἔχουσαν τοῦν μέσῳ γε μυρίων
Ποδῶν ἀριθμὸν, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.

136, 42. Χαμόθεν.] Tradunt hoc et Græcum et Herodoteum omnes, et in his nominatim Henr. Stephanus et Portus in lexico, excitans alium locum ex 4, 172 Χαμόθεν σποδοῦ λαβόντες λείχουσι. Sit Græcum: certe non est Herodoteum; quippe tam in loco libri 4, quam in nostro libri 2. præfert optimus ille MS. χαμάθεν quod emendari aut pulchrius tornari nequit.

136, 46. Ἐπὶ τὸν δεύτερον εἵλκετο.] MS. ἕλκετο.

137, 4. Λελέχθω γὰρ ἡμῖν.] Nulla hic gratia vocis mediæ, nulla oportunitas, ut hinc deceat amare optimum codicem MS. in quo media vocula omittitur, ut tantum exhibeat λελέχθω ἡμῖν.

137, 10. Συρμαίην.] Adnotatum est in margine: εἶδος πλακοῦντος καθαρτικοῦ· quo et verbum συρμαΐζειν refert Lexicon Herodoteum Goldasti. Itaque inde poterat facile concinnari versio Latina; sed valeat Valla. Diodorus Sicul. 1, 64. iungit λάχανα καὶ συρμαίαν.

137, 19. Καὶ ἄγον.] At notam augmenti exigit MS. καὶ ἦγον.

137, 26. Μνημῆϊον καταλιπέσθαι.] Sic restitui, quum et Stephanus ex suis libris id prompsisset substantivum, et ipse vidissem in Mediceo, non μνημοσύνην, ut cap. 135. item mox τῆς ἐξι τὸ κῶλον.

137, 34. Αἰγύπτιοι λέγουσι.] Non ita solet Herodotus in tali narratione scribere, sed Αἰγύπτιοι ἔλεγον· ut paulo post repetit, Βασιλεῦσαι δὲ ἔλεγον Χεφρῆνα. Itaque quum sic offenderem in optimo libro, libens adscivi.

138, 2. Πᾶσαν εἶναι κακότητα καὶ ἱρὰ κατακληϊσθέντα.] Notavit Petavius ad Synesii epistolam 58., ubi Chephrenis huius meminit in simili Pentapoleos tyrannide.

138, 6. Ποιμένος Φιλιτίωνος.] MS. Φιλίτιος. Certe hoc est ex vero Ægyptium, quum de altero, quod vulgo obtinet, iure ambigas.

138, 11. Τὸν λαὸν τετρυμ.] MS. τὸν λεὼ, quod mirificæ suavitatis donum cupide adhibui, quum Stephanus testaretur simile quodammodo in suis scriptis sibi inventum esse. Debuerat enim Herodotus quoque in simplici usurpavisse, quod bis annotatur in composito ostentavisse. Mutaverunt hoc illi, qui nimis inhæserunt præcedentibus in capite 124. τριβομένῳ τῷ λαῷ, quasi non aliter debuisset nunc loqui.

138, 25. Θάψαι ταύτην δὴ τὴν ἀποθανοῦσαν.] Sic augeo sermonem Herodoti interposita secunda et tertia voce ex fide codicis optimi, quam videntur et ipsæ præstare ex consuetudine loquendi ab Herodoto usitata. Cæterum dubitaveris merito, an non ita distingui oporteat καὶ ἔπειτα καταχρυσώσαντά μιν ταύτην ἔσω, ἐν αὐτῇ, quum vulgo distinguatur ante ἔσω, prout interpretatio ad hunc quoque sensum relata est. Non enim vult extrinsecus eam inauratam fuisse, sed intus; quod ad externa attinet, sufficit quod dicit cap. 132. eam esse opertam strato puniceo, ita ut cervix et caput exstent, quæ sint aurata; non igitur corpus reliquum, quod colore etiam inductum fuisse non dicit. Quod monumentum quocunque casu Venetias delatum quoniam Cl. Io. Pricæus in notis ad Apuleii Apologiam laudabiliter protulerit, sed in multis exemplaribus notarum eius non exstet, iudicavi hanc veram eius spectaculi sedem esse, ut deberet nunc repeti Herodotea descriptione ad amussim conveniente.

138, 35. Γυμναὶ ἐργασμέναι.] Sic enim ex suis codicibus iam exhibuerat in ora Stephanus, pro vulgato κείμεναι, quod plane firmabat liber optimus, qui etiam inferius habebat ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ, ut notaverat ex suis Stephanus, ubi vulgo omittunt καὶ, quod tamen frequentius solet auctor addere.

139, 21. Μέλλει ταχέως.] Recte MS. μέλλοι ταχ. et mox τὸ χρεὼν ἦν, quod et in suis vidit Stephanus, non εἴη.

139, 28. Ταῦτα δὲ ἀκούσαντα.] MS. ταῦτα ἀκούσαντα. Nec averseris, quum ita narret 3, 141. Ταῦτα ἀκούσας Δαρεῖος &c. 4, 3. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Σκύθαι &c. Quid in præcedentibus fatigaverit virum doctissimum, non assequor; sed quum id aperuisset per literas Cl. Tanaq. Fabro, hic ita respondit in Epistolis Criticis pag. 202. partis primæ. [Altera quidem emendatio mihi sane allubescit: tamen arbitror nil mutandum, immo tuendam lectionem τὴν κρατοῦσαν, ut Græci Magistri vocare solent, cuius sensus hic mihi esse videtur, Deorum consilium fuisse scilicet, ut Ægyptus per CL. annos male vexaretur et gravissima pateretur exilia: priores autem illos reges id didicisse, Mycerinum vero minime: non esse itaque, cur Deorum iudicium converti postularet: *Desine fata Deum flecti sperare precando*, ait ille.] Non adsequor, quid aliud quisquam potuerit in hoc loco requisivisse. 895

139, 37. Πυραμίδα δὲ καὶ οὗτος.] MS. πυραμίδα δὲ οὗτος.

139, 40. Μετεξέτεροι φασὶ Ἑλλήνων.] Notanda verba, ut pateat varie iam ante Herodotum referri de istius nominis sive una sive pluribus fœminis, ut minus mirum sit varia scribi in illis reliquiis temporis antiqui, quæ ad nos pervenerunt, quarum auctores iunctim nominavit Is. Casaubonus ad Strabonis librum 17. pag. 269.

139, 43. Οὐ γὰρ ἂν οἱ πυρ.] MS. οὐ γὰρ οἱ πυρ. quomodo acrius firmat sententiam suam.

140, 13. Σαπφοῦς τῆς Μουσοποιοῦ.] Equidem non scio aliter exstare in ulla editione, aut etiam codice ante typographiam scripto. Fulv. Ursinus tamen ad carmina novem illustrium feminarum citans hunc locum pag. 23. profert μελοποιοῦ, ut opinor, lapsu calami. Quin etiam scribit illic Μυτιληναίου, ut reor, ex nummis, ubi plerumque legitur Μυτιλήνη, quod utique non sequitur ab Herodoto prælatum esse communi Græcorum consuetudini passim usurpatæ Μιτυλήνη.

140, 14. Κομίσαντός μιν.] Ut post pauca, Σαπφὰ πολλὰ κατεκερτόμησέ μιν, similiter ordinato fine eius periodi. Sed tamen ista vocula μὶν nunc ab MS. aberat, quod certe tutius sequemur cupientes Herodotum salvum habere.

140, 33. Ὡς καὶ πάντες.] MS. ὡς καὶ οἱ πάντες.

140, 38. Ἐς Μιτυλήνην.] Atqui optimus codex MS. ὃς Μιτυλήνην, an debuit hoc sperni atque ita mutari? Nihil minus, et meministi supra.

140, 41. Γενέσθαι Ἄσυχιν.] Nemo non videt in hac periodo ita ex propinquo iterari verbum γενέσθαι, ut alterum prorsus abundet neque ullo modo tolerari possit, quod fit tamen in editionibus. Utique quum optimus codex ignoret illud infinitivum, quod præmittitur nomini Ἄσυχιν, maximo iure videor illud delevisse.

141, 6. Καὶ μὴ βουλομένῳ ἀποδοῦναι.] Copulam ignorat MS. et procul abesse iubet consuetudo Herodoti.

Ibidem. Μή με κατανοσθῇς.] Ita testor legi in codice optimo.

141, 19. Κοντῷ γὰρ ὑποτύπτοντες ἐς λιμνην.] Mirum qui conceperit hoc Valla, in quo utique nulla mentio fundi est, et videtur stagnum hoc ita lutosum fuisse ac visci plenum, ut cuicunque ligno immisso statim plurimum adhæreret: id quod clare Herodotus ostendit per mentionem conti, quem si quis moveret quasi tundens stagnantem et crassum liquorum, ut non fuerit necesse ad fundum demitti. Itaque poterat mentio fundi abesse. Sed lepidius et blandius est, quo nuper ornarunt Aves Aristophanis in recenti editione. Ibi ad τὸ ὑποτύπτειν requiritur datum aliquod instrumentum fossorium; requiritur ut illud impingatur in terram, humum, vel cæmentum aliamve quamvis materiam; requiritur ut hæc eo excepta egeratur vel in vas aliquod coniiciatur; immo etiam dicitur hæc vox eo sensu occurrere apud Herodotum. Sic duo si non cœci, certe lusci ducunt se invicem. At Herodotus non exigit instrumentum fossorium, nedum latum; non exigit impingi in aliquam materiam; non exigit, ut excepta egeratur vel in vas aliquod coniiciatur. Sunt illa mendacia: quæ est enim latitudo conti? quid conto foditur? ratem subigi audivi. Quid? an ille etiam cogitavit de lato instrumento fossorio, et de impactione in materiam egerendam et cætera nugarum, qui scripsit ὑποτύπτειν διαβολήν? Adde Portum in lexico de altero eius verbi loco apud Herodotum.

141, 27. Ἐλάσαι ἐς Αἴγυπτον.] Sed optimus MS. ἐπ' Αἴγυπτον. Accurate prorsus. Namque omnino est differentia, quam vel exempla ab Porto congesta probant, et ita ut ἐπὶ indicet vim et hostilem aditum. Sed et statim c. 141. habes ἐπ' Αἴγυπτον ἐλαύνειν στρατὸν. Cap. 163. Ὥπλιζε τοὺς ἐπικούρους, καὶ ἤλαυνε ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους. Ut vix dubitem, quin etiam scribi debeat 3, 63. Ἐξ ὅτου βασιλεὺς Καμβύσης ἤλασε ἐπ' Αἴγυπτον, ubi adhuc legitur ἐς.

141, 42. Μάλιστα ἡ ἐν Βουβάστι πόλις ἔξεχ.] Quis hæc intelligit aut intellexit? Non certe Valla; nam

ille interpretatur *Bubaſtis urbs, ubi præcipue terra exaggerata.* Iunxit igitur vocem Βουβάσι cum voce πόλις, ut haberent utraque eundem caſum. At quid lector cogitavit de illa Βυβάσι? utrum θεᾷ, an νομῷ? Certe νομὸς non dicebatur niſi Βουβαστίτης aut Βουβάσιος, ut est apud Stephanum. Prius non habet hic locum. Reverere igitur codicem optimum, qui ex tam cœnoſis ſordibus eripit Herodotum, qui ſcripſit Μάλιστα μὲν Βουβάσι πόλι ἐξεχώσθη, ut edidi, et niſi fallor, Latina verſione ſenſum in his Græcis latentem liquide declaravi. Cæterum quum hæc ſedes fuit idoli, de quo mox dicet Ναὸν μέγαν, ἐν τῷ δὴ τάγαλμα ἔνι, quod vel ipsum Romam translatum fuit, vel ad cuius ſimilitudinem aliud elaboratum est, quod nuper Romæ effoſſum in rempubl. literariam protulit Cl. Montfaucon in Diarii Italici pag. 226., opinor et hic commode illam oſtentatum iri.

141, 44. Μέζω μὲν γὰρ καὶ ἄλλα.] Illud καὶ huc delapsum ſtatuit optimus codex in aliis exemplaribus, quod debebat iam antecesſiſſe in illis ἐπὶ τοῦ Αἰθίοπος κάρτα ὑψηλαὶ ἐγ. Ubi iam Stephanus in ora notavit ex codicibus ſuis, ſed neſcivit unde illud repoſci deberet, quod fieri debet ex hoc loco. In qua utraque re
896 quum gnomonem fidiſſimum habeam optimum codicem, utrobique ei ſum obſequutus, ut et nunc ederem μέζω μὲν γὰρ ἄλλα, et paulo ſupra ἐπὶ Αἰθίοπος καὶ κάρτα ὑψηλαὶ.

142, 9. Ἔσοπτρόν ἐστι.] Sic et interpres *templum pro ſpeculo est.* At quid velit templum pro ſpeculo eſſe, aut qui fieri queat, parum intelligo: maxime quum ipsa hæc urbs dicatur multum fuiſſe exaggerata, templum autem ſemper eodem modo ab principio relictum, ut haud dubie urbs altior præbuerit templo ſedem altiſſimam, ut et inde potuerit commode deſpici, et qui in humiliore ſolo ad urbem accederent, egregie poſſent illud contemplari extollendo in altum oculos. Quod est contrarium ſpeculo. An vero placet capere ruſticorum ſpeculo, id est, aqua. Ne unus quidem omnium, qui hunc locum legerunt, etiam intellexit, quam venuſtatem mihi largitus fuit codex optimus, et nunc indulget omnibus, dum exhibet ἔσοπτόν ἐστι, hoc est, videri et conſpici potest, quod est percommodum. Plane ut ante præmiſit, κατορᾶται πάντοθεν περιϊόντι. Niſi fallor, locus hic est clariſſimus. Quis credat tamen? ex hac voce expedire ſe nequivit Henr. Stephanus tantus in diſciplina Græca vir: et quod magis mireris, ne omnis quidem illa turba, quæ nuper colit ad Pollucem denſandum in oneroſa volumina, qui debebat esſe ad manum factus et ad uſum habilis, adeo ut nec interpretationem Latinam dignentur dare, et Stephanus indignetur, quod Pollux non explicuerit. Habes certe in hoc loco præclarum eius vocabuli teſtimonium.

142, 18. Φέρει δ' ἐς Ἑρμέω ἱρὸν.] Sic et interpres *fert ad Mercurii templum.* Et in Græcis ſic occurrere patuit ad 5, 10. Et ſimillime dicit lib. 1. cap. 122. ὁδὸν Φέρουσαν ἐς ἱρὸν Δήμητρος. Sed et in Veronenſi inſcriptione apud Gruterum 1020, 6., *Partem in porticu quæ ducit ad ludum publicum column.* IIII. *cum ſuperficie et ſtructura pictura, volente populo dedit.* Quam ſententiam fuiſſe Herodoti nullatenus mihi perſuadeo. Nam quo illam notitiam templi Mercurii, quum id ſolum agatur, ut pateat eam ducere ad templum Dianæ? Deinde quum auctor ſic deſcripserit planiſſime viam illam a fauce, qua Bubaſtios templum annectit reliquæ urbi, quam vocat ἔσοδον, per forum verſus orientem pergere; nihil videtur poſſe ad hanc deſcriptionem ulterius deſiderari, atque adeo parum decori est post inde addere ferre eam ad Mercurii templum, quum id potuerit ſtatim addi illis, in quibus ait eam pergere verſus orientem, ubi occurreret Mercurii templum. Sed neque præſtantiſſimus codex MS. vulgatum ſenſum ſcripturamve probat, habens tantum Φέρει δ' Ἑρμέω ἱρὸν, absque particula ἐς. Utrum ipsa δένδρεα ſicut πέφυκε, ſic et φέρει? Certe δένδρεα φέρουσι, verum non ἱρὸν, ſed quidem καρποὺς et φύλλα. Ergo vetus ſcriptura videri poſſet indicare in ipsa via esſe adhuc fanum Mercurii, ipsam inſuper ferre ſacellum Mercurii, quod conſiderandum, perinde ut apud Melam 2, 7. Cypros *nunc aliquot urbes ferat.* 3, 5. Gades *fert in altero cornu eiusdem nominis urbem opulentam.* Item Britannia *fert nemora, lacus ac prægrandia flumina.*

142, 24. Διαταμεῖν.] Egregie ad Herodoti manum MS. διαταμέειν. Et mox quum Stephanus viderit in ſuis MSS. prout ipse in Mediceo ἐκχωρήσειν, id repoſui pro vulgato ἐκχωρέειν.

142, 43. Ταύτην τὴν νῆσον οὐδεὶς πρότερον ἐδυνάσθη Ἀμυρταίου ἐξευρεῖν.] Hæc præmittit auctor utens propoſitione perquam generali, qua ſtatuit aut plurimos aut omnes iviſſe quacunque cauſa incenſos quæſitum hanc inſulam; ſed ſic manſiſſe abditam, ut non repererint. Immo mox addit gravius, et unde id magis exiſtit mirabile, ut et reges dicat ſtudioſe id egiſſe, ut inquirerent, et tam multos propter ſæculorum intervalla interpoſita, quibus varios reges exſtitiſſe liquet. An hæc merentur coniici in tautologiæ crimen? Sic opinor tautologiam impegit Athenæus Herodoto 2, 133. omittens ἀνάψαντα αὐτὰ, quaſi quod intelligi debeat in λυχνὰ ποιησάμενον: fruatur ſuo, ſed et Herodotus fruatur ſuo, cui licuit ſic nunc agere, ut ſic cap. 144. de Diis regnatoribus Ægypti. Τέταρτον δὲ αὐτῆς βασιλεῦσαι Ὧρον τὸν Ὀσίριος παῖδα, τὸν Ἀπόλλωνα Ἕλληνες ὀνομάζουσι· τοῦτον καταπαύσαντα Τυφῶνα, βασιλεῦσαι ὕστατον Αἰγύπτου. Nam alia quæ video hic licenter decidi, dedignor tangere.

142, 47. Μέγαθός ἐστι.] MS. μέγαθος δ' ἐστι.

143, 10. Ἀποδύρασθαι.] MS. ἀποδύρεσθαι, ut ſolet hæc facta in præſenti tamen edere. Dein nitide MS. ἐν τῇ ὄψι, non ὄψει. Etiam mox cum Stephano et MSS. τούτοισι δή μιν πίσυνον, non μὲν δή.

143, 25. Γυμνῶν ὅπλων.] Ut de Gelone Ælianus 13. Var. Hiſt. 37. Ἰδοὺ τοίνυν ὑμῖν ἐν χιτωνίσκῳ γυμνὸς τῶν ὅπλων παρέσηκα. Attamen MS. γυμνῶν ἀνόπλων.

Ibidem. Ἐν μυρίοισί τε ἔτεσι καὶ χιλίοισι καὶ τριηκοσίοισί τε καὶ τεσσεράκοντα ἔλεγον.] Sunt clara verba Herodoti, de quibus ita video nuper ſcriptum esſe in Ægyptiis Originibus pag. 17. [Herodotus denique Regibus, post Deos, Semideos et Heroas, tribuit lib. 11. cap. 142. annorum 11340. usque ad Sethon &c.] At nihil tribuit Herodotus, qui modo refert, quid ex nonnullis in Ægypto audiverit.

143, 39. Τῶν ἐπιλοίπων γενεῶν.] Accuratiſſime MS. γενεέων. In reliquis nullum est ambiguum, ut neque cauſa est, cur generationibus undecim non opinemur recte datos annos mille trecentos et quadraginta, quum ſufficiat poſteriorem γενεὰν procedere et currere ſive ab principio, ſive in medio, ſive prope finem.

143, 49. Ἅλις καταβῆναι.] Cur ita nunc maluerint, quum ſtatim ante præcedat καταδύεται, viderint; mihi ratio nulla apparet, præſertim quum et in MS. legatur καταδῦναι. Paulo ante revocavi ἀνατέλλει, quod Stephanus in ora poſuerat et ab optimo codice ſerva- 897
batur, non ἀντέλλει, ut inique contrahunt editiones.

144, 4. Ἑκαταίῳ τῷ λογοποιῷ ἐν Θήβῃσι γενεηλογήσαντι.] Quæ fuit huius viri curioſa induſtria perveniendi fortaſſis ad indagationem temporis, quod ante illum videbat processiſſe ſine notitia recte animadverſa, ut ita per generationes, quæ deſignari probabiliter poſſent, illuc adſcenderet. Unde toties talium Hecatæi genealogiarum fit mentio apud eruditos grammaticos, ut Stephani exemplo docet Salmaſius in Plinianis pag. 846.

144, 11. Αὐτόθι ἵζᾳ.] MS. ἵζαται. Nec aliter ἵζασθαι εἰκόνα dicitur, quam ἐκήσαντο δυώδεκα βασιλέας cap. 147. Et paulo ante exhibui οὐ γενεηλογήσαντι, quod ex Stephano cognitum probabat MS. Mediceus, non συγγενεηλογήσαντι.

144, 15. Διὰ πασέων, ἕως οὗ ἀπέδεξαν ἁπάσας αὐτὰς.] Quum ex tot vocibus nihil exſtet in optimo libro, cogor certe attendere, an ab hoc facto ſtet ratio. Sed vix attentione opus. Quid enim continent aliud hæc verba, quam quod iam dixit ἐξηρίθμεον δεικνύντες κολοσσοὺς ξυλίνους τοσούτους ὁσουσπερ εἶπον.

144, 20. Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γεγ.] Hic locus est, quem reſpiciebat Syneſius lib. 1. de Providentia pag. 93. Οὐ γὰρ ἀπιστοῦσιν Αἰγύπτιοι μυρίους καθ' ἕνα θεοὺς αὐτῶν βασιλεῦσαι, πρὶν ὑπ' ἀνθρώπων ἀρχθῆναι τὴν γῆν, καὶ γενεαλογηθῆναι τοὺς βασιλέας Πείρωμιν ἐκ Πειρώμιδος. Quod quidem non monet Petavius, nec tamen ſatis caute verſatur in interpretandis poſtremis *ac regium genus a maioribus, ut Piromis a Piromide, cenſeretur.* Itaque Piromin conſiderat aliquem diverſum ab regibus, quod nec Græca dicunt, nec intelligentia veri permittit.

Ibidem. Καὶ τούτῳ πεντακισχίλια καὶ μύρια λογίζονται εἶναι &c.] Nimirum Ægyptii, de quibus omnino et ſolis illic agit; immo et mox perſpicue dicit καὶ ταῦτα Αἰγύπτιοι ἀτρεκέως φασὶ ἐπίστασθαι. Attamen hinc ſcribitur in eisdem Originibus pag. 17. [at a Dionyſo, qui inter Tertii ordinis Deos exſtitit, usque ad eundem Amaſin computat (Herodotus) cap. 145. 15. *millia, idque Ægyptios iactare* ait, *certo ſe ſcire, quum ſemper numeraverint et annotaverint annos.*] Nunquam probabitur Herodotus ſic computaviſſe. Doloſe hæc ſcripta.

144, 40. Τῶν πρώτων λεγομένων θεῶν εἶναι] Vox poſtrema hoc loco ignoratur ab MS. et reiicitur post ista, Ἡρακλῆς δὲ τῶν δευτέρων, τῶν δυώδεκα λεγομένων εἶναι. Idque longe ſuavius est, ut media decurrentia ultro, clau-

claudantur in ſepto huius verbi, quod in principio et exitu poſitum est.

145, 6. Κατὰ εἰνακόσια.] Addit MS. ἔτεα, ut ſolet Herodoti is mos eſſe.

145, 9. Κατὰ ὀκτακόσια.] MS. κατὰ τὰ ὀκτακόσια.

145, 28. Οἵ τε ἄλλοι ἄνθρωποι.] MS. tantum οἱ ἄλλοι ἄνθ. Mox miror unde potuerit fieri προσέσαι δέ τι αὐτοῖς καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος, quum in MS. Mediceo clare exſtet αὐτοῖσι, quod religioſisſime retinet ubique hic auctor; pari negligentia contractum, qua mox ediderunt νόμοισι τοῖςδε, exhibente fideliter optimo codice isto τοῖσιδε.

146, 7. Πολλῶν καὶ μεγίστων ἀνταξίη.] MS. μεγάλων. Neque ſolet Herodotus in illis variare modos. 4, 109. Ἐν δὲ τῇ Ἰδῃ τῇ πλείστῃ ἐστὶ λίμνη μεγάλη τε καὶ πολλή. 7, 9. Ἀλλά τε ἔθνεα πολλὰ καὶ μεγάλα. 18. Ἐγὼ οἷα ἄνθρωπος ἰδώντε πολλὰ καὶ μεγάλα πρήγματα πέσόντα ὑπὸ ἡσσόνων. 8, 144. Πολλά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα.

Ibidem. Ὁ δὲ δὴ Λαβύρινθος καὶ τὰς πυραμίδας ὑπερβάλλει.] Non poſſunt hæc verba fallere. Nihilominus hodie video ſcribi *Nihil maius et operoſius in Ægypto, atque eius hiſtoria, invenimus exſtructione Pyramidum.* Hæc ſunt mera falſa.

146, 13. Τὰ δὲ μετέωρα ὑπ' ἐκείνῳσι.] Verba ſatis vexata ab interpretibus, ex quibus Valla proculdubio aliam lectionem ſequutus est, dum vertit *illis impoſita:* neque enim hoc patiuntur Græca, etſi ſequatur quoque Stephanus, tantum ſollicitus, quo referat illud ἐκείνῳσι. Quod quum vicinum nihil habeat, retrahit e longinquo vocem αὐλαῖς, et verſioni Latinam *aulis* inſerit. Quod quidem ſatis est violentum. Quis enim cœcus non videat primo hæc domicilia non alibi ab Herodoto narrari, niſi in istis aulis? Deinde non poſſunt dici cubicula aulis impoſita, quum aulæ istæ ex ſignificatione ſua ſint loca aperta, in quorum ſeu rotundorum ſeu quadratorum circuitu ſolent exſtrui conclavia, ut ex locis illis ſubdivis lumen comparent, et quamvis dicantur κατάσεγοι, tamen ita ut illis nihil ſit impoſitum, ſed circumdatæ porticibus et parietibus, quibus alia deinceps imponi poſſunt. Denique Græcus ſermo ſententiam Stephani, etſi maximi τῶν Ἑλληνιζόντων, nequit pati, atque adeo corruptisſimus est. Legendum quippe ex opt. MS. μετέωρα ἐπ' ἐκείνοισι. Hoc enim ratio ipsa ædificandi docet, ut ſuperiora ſint poſita inferioribus vel planis vel iis, quæ ſunt inferiora terris. Itaque retinendum in interpretatione *illis impoſita*, ſed ut non ad aulas, verum ad ſubterranea præcedentia referas. Plane ita dicit ſeq. capite: Καὶ ἐπ' ἀμφοτέραις pyramidibus ἕπεσι κολοσσός. Error hic librariorum iam alibi caſtigatus est.

146, 20. Τῶντε ἀρχὴν τὸν λαβύρινθον τοῦτον.] Est hoc δεικτικὸν prorſus inane, et ſola vox λαβύρινθον docet ſatis, de quo labyrintho verba fiant: etiamſi tandem iteret non tantum τοῦ λαβυρίνθου τούτου, ſed etiam ὁ δὲ λαβύρινθος οὗτος, ſed postquam deſcriptio finita est. Hinc opinor legi recte in MS. τούτων. Hoc Herodoteum. Cap. 152. Τὸν δὲ Ψαμμίτιχον τοῦτον πρότερον Φεύγοντα — τοῦτον Φεύγοντα &c.

146, 40. Στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι.] Aut ridet Is. Voſſius aut miratur tantam magnitudinem tribui huic paludi ab Herodoto potuiſſe; ſed ſe etiam poſſe oſtendere, Herodotum omnia Ægyptiaca longe fecisſe ampliora, quam revera erant, et ipsam Ægypti longitudinem latitudinemque altero tanto maiorem fecisſe, quam ſit. Sic ille ad Pomponium Melam 1, 9.,
898 quia ſcilicet optime ſui fuit conſcius, inde exiſtimat de aliis.

147, 4. Ἐξαπέδου.] Sic edidi, quod non audebat Stephanus niſi in ora ponere: ſed probat id ipsum liber optimus, ut nullum ſit dubium.

147, 16. Ἐς τὴν Σύρτιν τὴν ἐν Λιβύῃ.] Et quis hæc poſteriora requirat? aut quibus credidit Herodotus ſe gratificari, qui talia addebat? An credimus? immo ſomnium est nugatoris alicuius, qui Herodoteam ſcriptionem non intelligebat. Nam optimus codicum MSS. ἐς τὴν Σύρτιν τὴν ἐς Λιβύην. Ut cap. 152. Πέμψαντι δέ οἱ ἐς Βουτοῦν πόλιν ἐς τὸ χρηστήριον.

147, 24. Ἕτερόν τι τοιοῦτο.] MS. ἕτερον τοιοῦτο, ut mox τοιοῦτον ἕτερον, et οὐδὲν τοιοῦτο 2, 20., ſed et MS. Σαρδαναπάλλου.

147, 30. Τὸν ἐκφερόμενον.] MS. τὸν ἐκφορεόμενον.

147, 47. Κυνέας γὰρ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.] Mira in particulis graſſatio aliorum et in voce poſtrema, exhibente Mediceo MS. κυνέας δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες. Ex quibus adverſativam noverat iam olim Stephanus, ut et mox Ψαμμίτιχος μέν νυν, non ut vulgo δέ. Hæc Stephanica firmat conſenſu ſuo optimus codicum. Quod vero teſtatur ab regibus Ægypti geſtatas fuisſe tales galeas, ista notitia fidem clarisſimam accipit ex monumento Mycerini, quod ſupra adduximus, et inſuper ex egregio muſivo, quod publicavit Ath. Kircherus in Latio, ubi plures reges videntur in Nili inſulis feſta celebrare, qui reges galeis talibus pelliceis noſcuntur.

148, 13. Πατέρα Νεκὼν ἀπέκτεινε.] MS. πατέρα ἑκὼν ἀπέκτεινε. Quod ſi intelligatur de Græco ἑκὼν, nihil erit; nam debellatum qui occidit, non est neceſſe, ut ſermone exprimatur, quo animo id fecerit: fecit enim certe ſponte et volens. Sed neque accentum gravem agnoſcebat codex optimus, quum ſic referret. Exiſtimavi igitur esſe quartum caſum nominis proprii. ut cap. 111. Τὸν παῖδα αὐτῶν Φερὼν, et 141. Τῷ ὀνόματι εἶναι Σεθών. Et videtur ad hunc locum diſtulisſe commemorationem patris illius principis, quam alioquin ante fecisſet. Ex defectu autem ſpiritus videtur prima litera abesſe, ut maiori nimirum charactere postea apponeretur ad ornamenta ſcripturæ more ſolito, et pater Pſammitichi fuerit Νέκως, ſicut deinde iterum in filio id nomen repetitum.

148, 17. Καταλαμβάνει μιν δ. τ. κ. φεύγειν.] Offerenti hoc poſtremum verbum Stephano ex antiquis libris non debui reſiſtere, quum et liber optimus eam lectionem probaret, non Φεύγοντα, et uſus Herodoti per frequentiam bene cognitus id exigeret.

148, 20. Ἔπενσεε.] MS. ἐπενσέει.

149, 4. Καὶ δὴ καὶ παῖδας.] MS. καὶ δὴ παῖδας.

149, 6. Ἐκμαθόντων τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν.] Vox tertia in MS. non reperitur, ut quamvis tolerari queat, non tamen debeat credi ab Herodoto venisſe, etſi centum ex illis tralaticiis libris eam oſtentent.

149, 13. Ἐξαναστήσας, ἐνθεῦθεν κατοίκησε ἐς Μέμφιν.] Hæc diſtinctio continuata est ab Aldi usque editione, prorſus tamen contra mentem Herodoti, qui adverbium voluit cum participio coniungi, prout ſemper verbo ἐξαναστῆσαι, quacunque etiam forma, addit vel ἐξ ἠθέων, vel ἐκ τῶν νήσων, vel ἐκ τῆς Ἰσιαιώτιδος, quem ſenſum nunc involvit adverbio, ſed ſine controverſia iungendo cum participio ἐξαναστήσας. Vide Portum.

149, 20. Ἐξ ὧν δὲ ἀνέσησαν.] MS. ἐξ ὧν δὲ ἐξανέσησαν, accurate ſervato integro verbo.

149, 25. Τὸ γὰρ χρηστήριον τοῦτο τὸ ἐν Αἰγύπτῳ.] MS. τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ ſine vocula τὸ; quippe qua admiſſa nihil niſi repetitur quod modo præceſſit.

149, 35. Τῶν φανερῶν ἦν θώυμα.] Ab MS. non agnoſcitur verbum ſubſtantivum, in quo præterea ſcribitur θῶμα, ſicut et ſtatim ἱρὸν ἐστὶ θωμαστότατον, non θωῦματότωτον, quod editur, de quo iam actum in libro priore.

149, 40. Ἐπικέεται.] MS. ἐπίκειται, et mox κάλευμένη idem codex pro καλεομένη.

150, 5. Λόγον δὲ τόνδε.] Ex margine recepi quod publicabat ex MSS. Stephanus, quum probaret codicum optimus, ex quo mox etiam poſui Ὀσίριος, non vulgo Ὀσίριδος.

150, 15. Λητὼ δὲ τροφὸν &c.] Ita ſcribitur non tantum in libris inſpectis ab Stephano, qui id in margine notavit, ſed et in optimo Mediceo, cuius ſcripturæ veritas notabili caſu hic confirmatur ab Athenagora, qui ita hunc locum citat in Legatione pro Chriſtianis, ut, inquam, Λητὼ dicat, non Λητοῦν. Et agnoſcis hunc locum ipsum esſe, quem citat eruditus ille commentator orationum Ciceronis ab nobis olim primum ex chirographo paterno editus ad librum 1. in Verrem cap. 18., ſed quum pro hoc nomine proprio in MS. illic exſtent hæ literæ TOYCINΔE, nequit decidi, quomodo pronunciaverit. Cuius ſcriptum quum postea quoque ſit additum in editionem Cl. Grævii, noli credere in MSto exſtare vel *opinioni*, vel *perſequitur:* utrobique exſtat tum *opioni*, tum *perſequeretur*.

150, 25. Ἐς τὸ ἐξεῖλε.] Sic est et poſtulat Ionismus. Sed in MS. Mediceo clare legi ἐσὸ ἐξεῖλε, quod est ἐς ὃ ἐξεῖλε, de quo dubitare nemo potest attendens ad varia exempla iam in præcedentibus prolata. Immo vicisſim animadvertes pag. 151. vers. 12., ubi ὃν ἔτι οἱ ὀλκοὶ edebatur, me reſtituisſe ex eodem MS. τῶν ἔτι.

150, 33. Ὁμοῦ ἑλκυσευμένας.] Is ipse codex MS. præfert ἑλκυσεομένας, prout hæc ipsa verba iterantur 899
7, 24, non ignaro Porto. Etiam mox auxi ἀπὸ τοῦ Καισίου οὔρεος, ut notabat articulum ex ſuis libris Stephanus, nec aliter in Mediceo.

151, 3. Ἐπὶ Νεκὼ βασιλῆος ὀρύσσοντος.] Nempe quia ſequitur Νεκὼς ὀρύσσων. Atqui ita perit ſenſus. Hinc et optimus MS. ὀρύσσοντες. Id neceſſario reponendum; quod videntur auſi non fuisſe, qui nimis et inſcite attendebant ad vocem ſequentem μυριάδες, quaſi non ſæpe ſermo admitteret conſtructionem non ab vocabulo, quod in promtu adest, ſed ab intellectu et ſenſu.

151,

151, 6. Τῷ βαρβάρῳ αὐτὸν προσεργάζεσθαι.] Sane ita habent editiones ab Aldo, et ad hanc ætatem propagant. Verum an credi potest ita legisse interpretem Latinum? *eum id opus barbaro præmunire.* Immo ille novit, quod vidi in optimo MS. προεργάζεσθαι. Mox habebat MS. liber μή σφισι ὁμογλώσσους, ubi vulgo σφι.

151, 22. Ἠλείων ἄνδρες ἄγγελοι.] Nec habet quidquam venusti aut sententiæ vox media, nec in MS. extat, ut mirer, unde venerit, quam longe abesse debere fides firmissima optimi codicis, quem allegavi, probat. Si quid ad rem facit, Diodorus Sic. 1, 95. scribit: φασὶ καὶ τοὺς Ἠλείους, σπουδάζοντας περὶ τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, πρεσβευτὰς ἀποσεῖλαι.

151, 36. Καὶ σφέων καὶ ἄλλων.] MS. καὶ τῶν ἄλλων. Paulo ante etiam edidi ex eodem optimo codice εἴ σφιν οἱ πολῖται.

151, 41. Ἠλείων δὲ μηδενὶ ἐξεῖναι ἀγωνίζεσθαι.] Quamvis ita antecedat, nihilominus in MS. simpliciter extat tantum εἶναι, quod ipsum eiusdem esse notionis constat et nullus ignorat.

151, 49. Ἐξεδέξατο τὴν βασιληΐην.] Postrema duo vocabula non agnoscit MS. Quid voluerunt hi iactatores copiæ suæ, ut inde aliquid deceret præberi Herodoto? Veniunt seri et nimis importuni, præsertim quum ante oculos habere potuissent 1, 103. Φραόρτεω τελευτήσαντος ἐξεδέξατο Κυαξάρης.

152, 4. Ἐπεὶ δέ οἱ ἔδεε κακῶς γενέσθαι.] Quod ab Ieremia prædictum fuit, cuius consensum cum Herodoto miratur Scaliger in Animadversionibus p. 88.

152, 8. Στράτευμα ὁ Ἀπρίης μέγα.] Hanc ultimam vocem Latine reddendam non iudicavit interpres Valla, si modo eam vidit, quod valde dubito. Etsi enim ediderit Aldus, tamen potuit exemplar, quo alter utebatur, ea caruisse, sicut testor eam non exstare in optimo MS. ut iure æquissimo usus fuerim in ea non tolerânda, perinde ut iam contigit in libro priore. Deinde ἀσφαλέστερον ἄρχοι idem MS. codex, non ἄρχῃ, ut vulgo.

152, 30. Ὁ δὲ Ἄμασις.] Adversativam hanc quoque non habet MS. optimus, nec quidquam momenti huc affert.

152, 34. Ὑποκρίνασθαι.] Plane id nonnulli codices antiqui acceperunt ab correctoribus propter tot similia tempora huc coëuntia. Attamen debuit eos deterrere præcedens ἀξιοῦν, cui hoc verbum opponitur, ut laudari mereantur et Stephanus et eius codices, ex quibus produxit in margine ὑποκρίνεσθαι, quod et ipse inveni in Mediceo. Eademque ratio est in iis quæ sequuntur tam τὰ πρασσόμενα, quam ἄγοντα.

153, 2. Ἄνδρας ἐπικούρους τρισμυρίους.] Vox τρισμυρίους in optimo MS. non legitur, nisi nupero calamo ad marginem adscripta; in ipso verborum ordine vetus manus eam ignoravit. Et videndum sane, numquid is numerus sit enormis: unde enim tot Cares et Ionas? Etsi fatear esse eundem confirmatum a Diodoro Siculo ἠναγκάσθη καταφυγεῖν ἐπὶ τοὺς μισθοφόρους ὄντας ὡς τρισμυρίους. Quod si ex Herodoti sua ætate exemplaribus hausit, sub Caribus et Ionibus latet omne auxiliorum genus. Non videtur tamen Diodorus in hac historia Herodotum sequutus fuisse; nam quum hic prælium in urbe Momemphi (de qua satis dixi ad Stephanum de Urbibus) commissum referat, Diodorus 1, 69. περὶ τὴν Μαρίαν κώμην ait. Certe Apries non statim strangulatus est, ut festino cursu narrat Diodorus.

153, 8. Ἑπτὰ γένεα.] At Scaliger lib. 3. Canonum Isagog. pag. 517. sibi placet, dum redigens nescio cur illa Herodotea septem in quatuor, sub nomine Τεχνιτῶν comprehendit καπήλους et ἑρμηνέας et κυβερνήτας, et quarto numero habet βουκόλους καὶ ποιμένας. Sed prætulerim distinctionem Herodoti.

153, 20. Ὅτε ἐπὶ πλείστους ἐγένοντο.] Ita confirmabat codex Mediceus id quod ex suis libris Stephanus monstrabat in margine, ut pro vero debuerim recipere, ejecto ficticio γενοίατο. Idem statui debet in eo quod sequitur ἐκδεκόμενος, non ἐκδεκόμενοι.

153, 36. Ἡγεομένους πολιητέων] Si ita scripserit Herodotus, fruantur eo lectores. Sed certe alio longe sensu eadem scribit 9, 1. Τοῖσι δὲ Θεσσαλῆς ἡγεομένοισι, quem locum vide. Præterea scire oportet in hoc loco exhibere codicem sanctissimum omnium ἡγημένους πολιητέων. Quid in ea lectione non infinitis modis præstat vulgato? Ex eodem etiam recepi sequens illud νομιζομένους Stephano diu indicatum.

154, 1. Καλασιρίων χίλιοι καὶ Ἑρμοτυβίων ἄλλοι.] Vox ultima ignoratur ab MS. nec meretur in hac parte ullum locum, quum et optime possit intelligi. Insuper ab Stephano adscivi ἕκαστοι, non ἕκαστον, ex auctoritate eiusdem codicis.

154, 19. Ὡς σὺ ποιεῖ.] MS. ποιοῖ.

155, 2. Διδάξασαι τὰς Πελασγιωτίδας γυναῖκας.] Et ubi quæso? Nequivit forsan dicere Herodotus, quia potuit evenisse in ipso itineris errore, ubi in aliqua parte Græciæ in eas inciderunt. Sed Ezech. Spanhemius scivit demonstrare locum, ubi id acciderit ad Callimachum pag. 650. sic scribens: [Accedit, quod ex Ægypto Græciam, et a Danaidibus quidem, ac proinde Argos, ubi eædem cum patre Danao dicuntur adpulisse, illatum primo hoc Cereris festum, Θεσμοφόρια a Græcis dictum, tradat Herodotus l. 11. c. 170.] Indue fidem aliquot stadia latam, et crede.

155, 10. Δημότην τοπρὶν ἐόντα.] Sic quum præter codices Stephani exstaret quoque in Mediceo, non debui id fastidire, nec quod sequitur ἀγνωμοσύνῃ, quum vulgo darent τοπρότερον et εὐγνωμοσύνῃ.

155, 25. Εἰ γὰρ πρότερον εἶναι δημότης.] Sic exhibui quod iam in suis scriptis offenderat Stephanus et margini commiserat, nec aliud ipse videram in libro Mediceo. Id fuit huius mutationis sacramentum. Non enim fatigabat me constructio vulgatæ lectionis, quæ pro infinitivo habet ἦεν, quomodo id passim usurpatur, ut potuerim relinquere. Fatigabat me raritas illius verbi in Herodoto. Fatigabat suavissima repetitio infinitivi in melioribus et vetustioribus libris; ut licet delicias eius loquutionis non caperem, mirabiliter tamen me afficeret, ut suspendi et consecrari optarem eam in meliora tempora, quod facio, comparari posse opinatus cum his Æliani 3. Var. Hist. 29. Δημάρητος συνεχῶς ἐπέλεγεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι τὰς ἐκ τῆς τραγῳδίας ἀρὰς αὐτὸς ἐκπλήροι καὶ ὑπομένει εἶναι γὰρ πλάνης, ἄοικος, πατρίδος ἐξερημένος, πτωχὸς, δυσείμων, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον.

155, 28. Ἐχρῆτο.] MS. ἐχρᾶτο. Quod nescio cur hic fastidiverint, quum probent cap. 189. Τῇσι δὲ ἄλλῃσι γυναιξὶ ἐχρᾶτο· et χρᾶσθαι pro χρῆσθαι Ion. quot locis monitravit Portus? Deinde σε γὰρ ἐχρῆν, non χρῆν.

155, 42. Ἐπεὰν δὲ χρήσονται ἐκλύουσι.] Videntur sane hæc necessariam apodosin afferre præcedentibus, ut in utramque consummata sint fundamenta prudentiæ quam concepit Amasis, et quam proferre vult ad sui patrocinium. Attamen omnia ista ab optimo MS. codice absunt, et nullum ex illis ibi apparet. Et quid? An non ista nimis plena satietas videbitur existere ex calamo ingenii plus quam opus est explanare cupientis, quum Herodotus ex una dictione ac periodo omnia intelligenda existimaverit. Negari nequit, quin qui dicet miles intendit arcum, quum oportet uti, statim præbeat simul intelligendum, in tempore non necessario esse arcum laxatum ac remissum. Hoc facit Amasis. Hoc exprimit Herodotus. Sed et MS. ἐκτανύουσι, non ἐκτεννύουσι. Quin et paulo prius ἀμείβετο τοῖσι δε αὐτοὺς, quod plane est Herodoteum, non τοῖςδε.

156, 3. Οὐδαμῶς κατεσπουδασμένος ἀνὴρ.] Locum hunc in notis ad Arnobii librum quintum exornare et polire voluit Desid. Heraldus, quem inspicere licet. Sed mirum quod scribit. Nam quum velut ex Herodoto, suavissimo scriptore, attulisset hæc verba, ita ut daret καὶ οὐδαμῶς ἐσπουδασμένος, addit [quem locum profert Athenæus lib. VI. et legit κατεσπουδασμένον ἄνδρα &c.] Atqui plane contrarium in modum se res habet, et quum Herodotus utatur composito, ipse Athenæus etiam sic vocat, sed negativam particulam corripit dicendo οὐ κατεσπουδασμένος. At rursus vice versa, ubi antea dixit Herodotus ἔπινέ τε καὶ κατέσκωπτε τοὺς συμπότας, Athenæus scribit Herodotum dicere eum παιγνιήμονα ἐόντα σκώπτειν τοὺς συμπότας, hoc est, facit, ut qui citant antiqui Herodotum, existimaverunt sibi licere facere plane non attentis ad stylli Herodotei proprietatem. Statim ante edidi ex libris Stephani quibus Mediceus consentit, λέγεται δὲ ὁ Ἄμασις καὶ ὅτε ἦν ἰδιώτης, quum vulgo καὶ omittatur, atque etiam deinde ἀπέφευγε, non ὑπέφευγε.

156, 10. Ἐποίησε τάδε.] MS. τοιάδε.

156, 22. Ἀνδρόσφιγγας.] Quos Portus concipit statuas, quæ viri et sphingis speciem ac figuram habent. Certe Hebererus in servitute Ægyptiaca novit suo tempore vocari Ἀνδρόσφιγγα. Hoc tamen notari debet iungi ab Herodoto colosios, ut simplices statuas Portus loqui non debuerit. Opinor sic inter pyramidas fuisse γυναικόσφιγγα, et tales Persepoli fuisse ἱππόσφιγγας.

156, 26. Πλέον ἑείκοσι ἡμ.] MS. πλέον καὶ ἑείκοσι ἡμ. ut maiorem attentionem excitet, merito interposita ista vocula. Mox adscivi illud ἐκόμιζον ab Stephano in margine monstratum et ab optimo codice firmatum, pro vulgato ἐκόμιζε. Recte illud ἐκόμισε positum in præcedente periodo, ubi de rege dicitur; nunc agitur de ipsis operariis.

156,

156, 38. Τὸ δὲ εὖρος, δώδεκα πήχεων.] Vix est, quod de his vocibus in tanta antiquitate affirmari potest. Valla in versione omisit. Et sane quæ causa est, ut longitudo interiorum partium tribus cubitis minor sit exteriore, atque totidem etiam altitudo (illa enim ab XXI. ad XVIII., hæc ab VIII. ad V. decrescit) latitudo autem modo duobus cubitis, nempe ab XIV. ad XII.? Et de longitudinis atque altitudinis proportione acquiescere possumus, quum causa sit ignota. Sed de latitudine fatigamur. Nam quum eadem densitas muri in postico iuste ponatur, quæ in lateribus, certe oportebat idem ubique fieri spatium, et parili parte utrobique variare numerum. Quidquid sit, utique in optimo isto MS. ea quinque vocabula non apparent.

901 157, 17. Ὅθεν βιοῦνται.] Eximie, ut βίοι in sellulariorum lucris considerentur pro ipsis opificiis, ut instrumentis vivendi. Attamen hoc loco optimus MS. habebat βεβαιοῦνται. Quod palmarium, vel ob verba Epistolæ ad Hebr. cap. 9. vers. eod. Καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασι.

157, 27. Ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς.] Hæ sunt reciſæ sententiæ, ut verbis sua substantiva iunctim annectantur, quæ prorsus non est Herodotea cura, licet sic potuerint venditare tot codicum vetustorum numeri, tot docti lectores Græcorum sibi blandiri, quasi Herodotum legerent. Quam lene igitur est, quam vere Græcum, quam aperte declarans originem corrumpendi, quod in MS. legitur χωρίοις, quod propterea credo prorsus esse Herodoti, sicut alibi dicit ἐνιδρύεσθαι ἐν νήσῳ νηὸν καὶ βωμούς.

157, 37. Αὗται αἱ πόλιες.] Et nunc αὗται αἱ πόλις et statim ἄλλαι πόλις legit optimus librorum MSS. ubi etiam vulgo iteratur πόλιες.

158, 1. Τριηκοσίων ταλάντων ἐξεργάσασθαι.] MS. ἐξεργᾶσθαι.

158, 7. Χίλια συπτηρίης τάλαντα.] At quale oro, istud ædificativum alumen? ut videtur innui ex modo scribendi; utrum firmum et concretum, an solutum? Quid? An mittendum erat ex Ægypto, quod affatim adfluebat in vicinia? Ælian. 13, 16. MS. ille optimus συρίης. Vel hanc ignotam vocem reddi Herodoto præstat, quam obsideri ab mendacio tum rei, tum vocabuli. Quod ut sciamus unde veniat, per similitudinem ab gelu docet Virgil. 3. Georg. 366., et Salmas. in Plinian. 368.

158, 8. Κυρηναίοισι δ' ἐς ἀλλήλους Ἄμασις.] Nomen proprium nunc contemnitur ab MS. et merito; nec enim in hac parte magis conspici et iterari oportuit, quam in duabus minimum partibus, quæ proximæ sequuntur. Sane quid huc apportet, nullus adsequor. Mox recepi ex margine Stephani αὐτόθεν, quod firmabatur Florentiæ.

158, 18. Εἶπε δὴ ὁ Ἄμασις.] MS. εἶπε ὁ Ἀμ. omisſa secunda vocula, qua etiam egere potest hic locus.

158, 20. Καί ἐστι οὐδεμία μηχανή.] Hunc credo locum esse, unde homines perversi illam vocem duarum literarum subreptam transtulerunt in præcedentia, unde ab optimo MS. expelli testabar. Nam ille ipse nunc auctior exhibet: καί ἐστι τι οὐδεμία μηχανή. At proculdubio eam dixerunt iam olim isti supervacuam, et nunc etiam multi dicent, sed non illi, qui bene legerunt Herodotum, agnoscuntque quemadmodum ab eo soleat istud neutrum insarciri. 1, 185. Τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν, ῥέοντα ἰθὺν, οὕτω δή τι ἐπολησε σκολιὸν 3, 12. Αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων κεφαλαὶ, οὕτω δή τι ἰσχυραὶ. Et sæpe.

158, 24. Εὔχεται ἐν τῷ νόῳ τῇ Ἀφροδίτῃ.] Forsan ut ille in Inscriptione apud Gruter. *Ingratæ Veneri spondebam munera supplex Erepta coniux virginitate tibi:* aut, ut nebulo apud Petronium, timidissimo murmure votum facit. Sed non erat hæc Dearum Deorumve credulitas, ut sine fidei pignore sic cogitationi, sanctæ licet, tamen facili ad mutationem adquiescerent. Insuper patet post infelicem ac sterilem noctem transactam cum minis, per diem sequentem contigisse id votum in noctem venturam; unde multum præplacet quod est in optimo codice ἐν τῷ νηῷ. Fuit haud dubie illic fanum Veneris, ubi talia vota sine rubore plura sunt concepta, et verbis planis ad Veneris aures missa, prorsus ut Eurydice apud Sophoclem in Antigone Παλλάδος θεᾶς σύγμάτων προσήγορος, in ipso templo nempe volens alloqui; immo etiam tabellis inscripta suspensaque, prout nos aliquando vocabula in metrum coërcuimus ad conspectum gemmæ apud clarissimum virum et veterem amicum meum D. de Wilde.

158, 36. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα Ἄμασις πέμψας ἐς τὴν Ἑλλάδα.] Ab MS. abesse video participium πέμψας, et ab Herodoto id venisse omnino non persuadeor, cuius perpetua phrasis est ἀνέθηκε ἐς τὴν Ἑλλάδα, ut perspæpe iam in superioribus occurrit: sed et mox sequitur, ἐς μέν νυν Σάμον ἀνέθηκε.

158, 47. Ἱδρύσασθαι προσχούσας.] MS. ἱδρῦσθαι.

JACOBI GRONOVII NOTÆ ET OBSERVATIONES

In librum tertium

HERODOTI.

159, 12. Ἄιτεε ἰητρὸν ὀφθαλμῶν.] Quod haud dubie facit inductus celebritate peritiæ Medicorum Ægypti, unde et Darius in parte felicitatis suæ statuit περὶ ἐωϋτὸν ἔχειν Αἰγυπτίων τοὺς δοκέοντας εἶναι πρώτους τὴν ἰητρικὴν 3, 129., et hanc eorum rationem fusisse notavit antea lib. 2. c. 84., ut medicina esset δεδασμένη, et οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστέασι. An id fecerit Cyrus, ut postularet ab eo, tanquam qui obsequi sibi deberet, habeat sibi ille, qui scribere sustinuit, Ægyptum fere ad nihilum redigens. Nam cur id non fecit ex aliqua alia regione sibi subiecta? Immo quia constabat non esse alibi meliores.

902 159, 22. Ἐποίησε ταῦτα.] MS. τάδε, pari mutatione, quæ plus vice simplice occurrit. Paulo ante codices Stephani adiuvat idem in voce συμβουλῇ, non συμβουλίῃ, etsi utrumque notaverit Portus. Mox quoque ἐσθῆτι τε καὶ χρυσῷ, ubi illud τε omittunt vulgo.

160, 19. Ὅτι Καισανδάνης.] MS. gemino σσ Καισσανδάνης et nunc et infra.

160, 25. Ἐσελθοῦσα.] MS. εἰσελθοῦσα.

160, 34. Τοίγαρ ὦ μῆτερ.] MS. τοί γάρ τοι ὦ μῆτερ. Mox adsumpsi ἐς τὴν ἐπισράτευσιν ταύτην, quod ab se excitatum Stephanus relinquebat in margine, quum vox ipsa se probet dignissimam manu Herodoti, et par sit ἐπισρατηΐῃ in libro 9. cap. 3., et certe probetur ab MS. Mediceo.

160, 44. Τὰ πολέμια.] Quæ huc non pertinent, nisi placeat ex imitatione poëtica huc intelligere πολεμήϊα ἔργα. Sed Herodotus iam 1, 4. dixit Πέρσας αἰεὶ ἡγήσασθαι τὸ Ἑλληνικὸν σφίσιν εἶναι πολέμιον. MS, τὰ πολεμικά. Recte: nam sunt diversa et bene distincta.

161, 2. Τὸν πιστότατον ἀποστέλλας τριήρει.] Hic est sermo Græcus, quo sane opinor usuros editores Herodoti, utpote qui satisfacit regulis per Grammaticam puerilem positis, Unde occurrit 3, 44. Ἐπιλέξας τῶν ἀστῶν τοὺς . . ἀπέπεμπε τεσσαράκοντα τριήρεσι. Cæterum Herodotus sublimior iam et politior scripsit ex fide optimi codicis MS. τριήρη. Hæc nempe duplicatio quarti casus visa fuit illis horrida et removenda, quoniam nimis placebat Herodoto, cuius manum denuo restituit idem codex MS. libro hoc tertio c. 52. Περίανδρος ἐξ ὀφθαλμῶν μὲν ἀποπέμπεται σφέλας πλοῖον ἐς Κέρκυραν, ubi vulgo etiam exhibent πλοίῳ, sed mihi aliud iniunxit præstantia exemplaris Medicei, et nimis hilariter hic scriptor geminat accusativa vocabu-

la, quam ut posſit ambigi. Sic dixit 1, 163. Ἐδίδου σφι χρήματα τεῖχος περιβαλέσθαι τὴν πόλιν 2, 116. Καὶ οὐδαμῇ ἄλλῃ ἀνεπόδισε ἐωϋτὸν πλάνην τὴν Ἀλεξάνδρου.

161, 15. Καδύτιος πόλιος, ἥ ἐστι Σύρων &c.] Dedi viris doctis, qui hanc partem conſideraverunt, quodcunque potui, modo corrigeretur Latina interpretatio, quam ab ordine Herodoti deducit Valla, ſcribendo *quæ est urbs*, quum Græca ſint πόλιος ἥ ἐστι; tum augendo *eorum Asſyriorum*, ubi Græca modo Σύρων. Igitur agnovi Cadytin urbem Syriæ, prout iam Stephanus Byzantinus tradidit, licet prave Δ in Λ mutans, ex Herodoti Euterpe, ubi certe Συρίης πόλιν appellavit, quod noluit ſequi Ortelius, ſtatuens circa Ægyptum eſſe, quod mireris, ex ipso hoc Herodoto, ita ut ſibi imaginatus fuerit etiam legiſſe in Clio. Sed quum interim Vallæ interpretatio ſuſtineat adeo eſſe libera, ut vindicet eam Aſſyriis, qui Palæſtini vocantur, relinqui etiam quidem illi id a me potuit, ſed nequaquam ut credam aut aſſenſerim unquam. Cur enim nunc definiret eam Palæſtinæ Syriæ, tanquam fateretur in loco priore aliquid ab ſe omiſſum eſſe, quod neceſſario nunc deberet ſuppleri. At quidquid illud est, nemo eius rationem habere dignatus fuit, et Stephanus putavit ſatisfieri per ſolam vocem Συρίης, detrectans addere Παλαιστινῶν. Certe riſum meretur Valla, apud quem primo dicatur magna Syriæ urbs; mox urbs Aſſyriorum Palæſtinorum. Incondite etiam hinc ab Iungermanno (nam in editione Stephanica aliter legitur) in indice ponitur *Cadytis magna Syriæ vel Palæſtinæ urbs*. Immo ut acrius inhærerem, exegit ipse ſermo Herodoti, qui ita fluctuat, ut nequeat haberi pro integro, et defectus videtur latere in hoc membro, unde ſequentia omnia dependent. Res ipsa ſtatim patebit, ubi indicavero ſic a me legi ſolitum hunc locum: Ἀπὸ γὰρ Φοινίκης μέχρι οὔρων τῶν Καδύτιος πόλιος γῆ ἐστι Σύρων τῶν Παλ. *Nam ab Phœnice usque ad fines Cadytis urbis, regio est Syrorum Palæſtinorum, ut vocantur.* Procede ſic ordine, et vides leniſſima eſſe Herodotea, et demonſtrare tres diverſitates incolarum, qui poſſident terras inter Syriam Phœnicen et Ægyptum; nempe primi ſunt Palæſtini, ſecundo emporia Arabum ad mare Mediterraneum, tertio rurſus Syri ab Ienyſo urbe ad paludem Serbonidem; hinc initium Ægypti. Ad caput 96. lib. 1. ſub numeris 41, 6. iam patuit hac vitioſitate correptum fuiſſe Herodotum ex confuſione vocum γῇ et τῇ. Etiam ex abundantia ſupervacua inoveliſſe 2, 16. τὴν γῆν. Hæc olim; quibus danda est accesſio propter conatus nuperos, in quibus de Cadyti et Magdolo multa verba fiunt, ſed nihil promovetur. Cadytin hanc ita deſcribit Herodotus, ut videatur ſui iuris fuiſſe, ſita quidem in Syria, ſed nec Palæſtinis attributa, nec Arabiæ emporiis; itaque ſuis viribus ac legibus nixa. Hinc magna fuit. Periculoſa autem conjectura est de delenda ἥ in verbis ἥ ἐστι Σύρων &c. quum ea in MSS. omnibus exſtet, et deleta faciat loquutionem, cui nulla ſimilis in Herodoto occurrit tot genitivis accumulatis ſine fulcro ullo.

161, 23. Ἀπὸ ταύτης ἤδη αἴγ.] MS. ἀπὸ ταύτης δὴ αἴγ. Unde etiam antea repoſui ἐμπόρια τὰ ἀπὸ θαλάσσης, ut ex ſuis MSS. etiam notarat Stephanus in margine, pro ἐπὶ.

161, 33. Εἰδέσθαι.] MS. ἰδέσθαι et deinde ταῦτα ἀναισιμοῦται, non ἀναισιμοῦνται. Utrumque notæ melioris. Quin et prolatum ab Stephano Φοινίκης paulo ante probavit idem codex.

161, 41. Ἐπὶ τῶν παλαιῶν.] MS. ἐπὶ τὸν παλαιὸν. Nihil ſimplicius, et hinc quoque nihil emendatius aut verius, quum ignorem cur ſic elabatur Stephanus ad
903 *ultra veteres*, quas dein putat aliis et pluribus verbis explicandas. Omnia in Herodoto ſunt nunc planiſſima.

161, 43. Ἐσβολὴν τ. παρασκευάζοντες ἐς Αἴγυπτον.] Non ſufficit hæc loquutio, nec commoda nunc est, ubi agitur de expeditione adverſus eam facienda. Optime optimus MS. ἐπ' Αἴγυπτον, Iam antea id patuit, quum dixit στρατεύεσθαι ἐπ' Αἴγυπτον.

162, 7. Ἰματίου ἑκατέρου κροκύδα.] Sic edidi iungens Mediceum codicem codicibus Stephani, unde is ita in margine poſuerat, quam lectionem ſatis claram reddunt Pliniana Salmaſii, quum κροκύην vulgo hic poſitam ignoret.

162, 9. Ἐπικαλέσαντος δὲ τούτου ταῦτα.] Et cur non maluit dicere, τούτους, n. θεοὺς? an vero credimus, ut alibi uſurpat τὸ θεῖον, ita nunc ſubintelligi velle θείου? Mirificæ ineptiæ, quæ tamen egregium Herodotum inquinare potuerunt. Omnino lege, ut est in MS. ἐπιτελέσαντος, quod colligere viri docti ſatis potuerant ex crebro auctoris uſu, quem tradit Portus. Et certe turbatus fuit Valla, nihil proferens niſi *Hoc acto*. an ſuboluit illi?

162, 30. Ῥαψάμενον ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλ. δερμ. ὀχετὸν.] Recte ista, neque ullus in dubium vocare poterit; adeo et ſimplex ῥάπτειν et compoſitum συῤῥάπτειν frequenter occurrunt in hiſtoria Herodoti, et ſatis concinne, ut probat locus ab Porto citatus 9, 17., cui addas ex initio libri 6. ξυῤῥαψας ὑπόδημα. Et hinc 4, 64. Συῤῥάπτοντες κατάπερ βαλτας. Et in tempore adest Achilles Tat. pag. 205. Δέρμα προβάτου λαβόντες ὡς ὅτι ῥαδινώτατον συῤῥάψωμεν εἰς σχῆμα βαλαντίου ὅσον γαστρὸς. Et tamen cur nunc quoque Herodotus non adhæret ſuo activo? Ubique istud adhibuit, nunc traiicit ſe in istam formam? Nempe ſi Muſis placet. Ego enim multo tamen prætulerim, quod reponit optimus MS. ἀψάμενον τῶν ὠμοβοέων &c. Equidem exempla, quæ de verbo ἅπτεσθαι vulgo adducuntur, maxime apparent de laqueis ac nodis et ſimilibus: at vero Herodotus eo utitur, ut denotet ſic iungere quocunque modo et nectere, ut ipsum Latinum *fuere* non teneat firmius, et quod alioqui Græci dicunt ῥάπτειν. Id clarum erit, ſi huic exemplo iungas contrarium ex libro 2. cap. 121. Ἐπισπάσαντα τῶν ἀσκῶν δύο ἢ τρεῖς ποδεῶνας αὐτὸν, λύειν ἀπαμμένους. Rurſus lib. 1. cap. 199. Εἶδεος ἐπαμμένου καὶ μεγάθεος. Activum ἐναπῆπτε, etſi decompoſitum, ſic occurrit circa finem libri 1.

162, 36. Διὰ ὀχετῶν τριῶν.] Si modo ita fecit. Nam MS. illud τριῶν plane non habet, et potest plures canales in tria loca conduxiſſe.

162, 37. Ἐστρατοπεδεύετο Ψαμμήνιτος.] Plane ſic et Valla *caſtra habebat*. Nec hæreo, modo in locis tam arctis et difficilibus potuerint caſtra poni. Certe Diodorus Siculus lib. 18. καταστρατοπεδεύειν quidem dicit Perdiccam ex Syria aggreſſum irrumpere in Ægyptum, et post infelicem tentationem ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν; ſed nuſpiam tale quid attribuit Ptolemæo, qui intus erat. Similis omnino caſus rerum hic videtur eſſe, unde legitur in MS. ἐστρατεύετο. Eadem plane ratio occurrebat mihi in Suida in v. Δαυὶδ, ubi vulgo legitur Εἶτα τῶν ἀλλοφύλων κατὰ Σαοὺλ ἐστρατοπεδευκότων, τοῦ δὲ πρὸς τὸν ἐγγαστρίμυθον ἀτελθόντος &c. Ibi in MS. Lugdun. exſtat ἐστρατευκότων, et melius est ad mentem eius loci. Etiam videntur hoc vulgatum fecisſe, ut eodem ſenſu foret; idque forſan ex ſequente ſtatim loco, ubi verſa vice Herodotus στρατόπεδον vocat aciem confligentem. Mox Mediceus codex habet οὐδέν οἱ μέγα ἀνάρσιον πρῆγμα, ut Stephanus viderat in ſuis, unde id recepi.

163, 1. Ἔσθησαν αἱ θῆβαι ψεκάσι.] MS. οἴσθησαν ψακάδι, quod videtur ex prava ignorantia mutatum esſe, quum magnitudo miraculi ſic augeatur, quod ubique obſervata eodem tempore fuerit lapsa ex aëre una gutta, et mox ceſſaverit, non geminando lapsu.

163, 25. Ὡς μόγις ἂν λ. π. διαῤῥήξειας.] MS. ignorat particulam ὡς, et deinde habet διαῤῥήξεις. Et profecto ſcribit ſæpe Herodotus, ac ſi narraret, ut non connexa, ſed rupta utatur narratione, per quam tamen ſententia est integerrima; οὕτω δή τι ἰσχυραὶ, μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαῤῥήξεις. Nec Herodotus ſolum, ſed et alii. Ut Pauſanias VIII, pag. 483., Τῶν δὲ ἐρειπίων οὐ πόῤῥω κρημνός ἐστιν ὑψηλὸς· οὐχ ἕτερον ἐς τοσοῦτο ἀνήκοντα ὕψους οἶδα. Potuit non frangere orationem ita ὑψηλὸς οὕτως, ὡς οὐχ. Tale est Petronii Traguriani; *Quum interim nemo curat, quid annonam mordet: non mehercules hodie buccam panis invenire potui*, ubi etiam poterat connexo ſermone uti, *quid annonam mordeat, ita ut meh. hod. bu. panis invenire non potuerim.*

163, 34. Ὅτι ἀσθενέας φορέουσι.] MS. rurſum apponit ὅτι ἀσθενέας φορέουσι τὰς κεφαλὰς. Quæ repetitio non est alicuius extranei; imo est ipſius Herodoti ſic amantis præbere integerrimum ſermonem. Simile iam ſupra memini obveniſſe ad 53, 35.

163, 35. Πίλους τιάρας τε φορέοντες.] Communis hæc ſagina omnium qui tiaram vel nominare voluerunt, longo contextu enumerandi, præſertim B. Briſſonii in libro 11. Regn. Pers. Sed etiam citat hunc locum in theſauro Stephanus, et notat; [Quum hic dicat ita, tanquam hæc ſeparans, alibi contra tiaras genus pileorum facit in Polymnia cap. 61. Πέρσαι μὲν ὧδε ἐσκευασμένοι· περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον τιάρας καλεομένους πίλους ἀπαγέας.] Sic ille, ſatis infauſta contemplatione inclinatus et compulſus in hæc verba. Nam profecto, etſi vulgata ſcriptura eſſet Herodoti, non
904 poſſet continuo dici πίλον et τιάραν ab eo ſeparari propter interpoſitam copulam. Noviſſime etiam D. Monfaucon in Dario Italico pag. 422. non aliter potuit hanc demonſtrationem Herodoti citare, ut dum Græca ſolitis verbis ponit, Latine addat *geſtantes pilea tiarasque*, non addito, quemadmodum intelligat; quum

ta-

tamen ibi allegare ſuſtineat in præcedentibus πρὸς δὲ τὸν ἥλιον, quum in noſtris exemplaribus exſtet, καὶ πρὸς τὸν: ubi etiam quum interpretetur ſuperiora *oſſa eorum qui in acie ceciderunt cum iacerent fuſa, et ſeparatim poſita*, vix intelligas, quum quæ fuſa iacent, mixtim poſita ſint. Illud vero permirum est, quomodo Heſychius ita ab exemplaribus Herodoti decipi potuerit, prout certe deceptum apparet, dum ex ſolo libro primo auctoris noſtri vidit tiaram maſculino genere poni; in aliis vero partibus incertum relinquere. Locum ſane libri primi ſine ullo offendiculo per Medicei exemplaris claram fidem indicavimus ita, ut verum pateret Heſychium eſſe, in capite 132. Sed quum Herodoto ſæpius de tiara ſcribendum fuerit, et auctor iste agat ſeria, debuit ſcivisſe plura talia in eo documenta eſſe. Quod ut nos iam denique doctiores bene intelligamus, teſtificor in MS. Mediceo plane legi πίλους τιάρας φορέοντες. Itaque et maſculinum est lib. 8. cap. 120.: nam MS. plane τιήρεϊ χρυσοπάσῳ. Ubi tale quid requiri, non vero cogitandum de triere, docet mos Perſicus in xeniis, de quo etiam Herodotus 7, 116. in Acanthiis, ubi veſtes ſunt, non naves.

164, 19. Ἀνεβόωντε καὶ ἀνέκλαιον.] Minus ſuccenſendum illis, qui procudere ſuſtinuerunt hanc lectionem ex ſequentibus οὔτε ἀνέβωσας οὔτε ἀνέκλαυσας; idque inſuper exemplo ipſius auctoris alibi iungentis compoſita verba ab eadem præpoſitione, ut ἐπαείροντα καὶ ἐποτρύνοντα, κατέχαιρε καὶ κατεκερτόμεε, et ſimilia. Sed tamen ab alieno manum oportuit abſtineri, quum in poſtremo exhibeat optimus MS. ἀντέκλαιον, quod haud dubie Herodoti est, et hinc præfero; quum etiam alterum videatur reſervaviſe ad locum inferiorem ἀνακλαίσας μέγα. Quod vero Stephanus ante notaverat in margine τοιάδε, postea παρὰ, confirmata ab eodem codice recepi.

164, 23. Δεύτερά οἱ τὸν παῖδα ἐξέπεμπε.] MS. ſimpliciter ἔπεμπε. Sed et quod ſequitur verbum ἦγον, ignoratur ab MS. et omnino non ſolum ſine ſenſu est, ſed etiam ſine ulla conſtructione hic intruditur, ut omnino debeat expelli. Quippe ut antea dixit a Cambyſe traductas fuisſe filias ſervili habitu et aquam portaturas, ita nunc filios vinctos colla funibus et capiſtratos ora; ut etiam mox ille ipse MS. non præfert ἄγοντο, ſed rectisſime ἦγοντο et ἡγεόμενον.

164, 33. Τωὐτὸ ἐποίησε τὸ καὶ ἐπὶ τῇ θυγ.] Particula καὶ in MS. non exſtat, quam ſicut vulgus inſereret huic ſententiæ, Herodotus arcendam iudicavit.

164, 42. Αὐτοῦ τρεῖς Φύλακοι.] An credimus hunc numerum? an obſervationis huius tam accuratam fidem conſtare voluerunt Perſæ? Immo est nugaciter inculcatum istud numeri vocabulum, ut bene illud τρεῖς abſit ab optimo MS. Mox prodita ab Stephano ποιεύμενα et πυνθάνεται ſtabilita ab eodem codice admiſi, ut certe probabiliora.

165, 5. Τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πάθος.] Crediderim ſic plerosque loquuturos, et Herodoto etiam attributuros hoc vocabulum, quod ſæpe adhibet, ut et fœmininum πάθη, quæ eandem habet intentionem. Sed quam ſingulare, quam purum est, quod nunc offert ex calamo Herodoti codex optimus? nempe πένθος. Nonne hoc ipsum recte ab Herodoto dicitur πένθος in amisſi patrimonii damno? quum in cauſa ſimili divina Apocalypſis 18, 15. Οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, et rurſum vers. 19. Ex eodem mox poſui πτωχηΐην pro πτωχίην, ut notatum est 32, 21.

165, 16. Εὗρον αὐτοῦ οἱ μετιόντες.] Vocula αὐτοῦ non est in MS. et plane nihil in ſe habet roboris, nec in vertendo rationem eius ullam habuit Valla.

165, 23. Ἦν καὶ σφέων ἀποσέωσι.] MS. εἰ καί. Ac ſtatim ἐν δὲ καὶ τῷδε, non ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε, quæ tamen ipsæ voces ſic repetitæ exſtant cap. 38. huius libri.

165, 27. Τῷ Λίβυος Ἰνάρῳ παιδὶ.] Primæ duæ voces non habentur in MS. et ſatis patriam notavit antea.

165, 32. Κακὰ πλέα.] MS. πλέω, quod hinc pro genuino habeo, etſi ista πλέα interdum quoque antea iam dixerit.

166, 1. Τὸ ὦν κατακαλεῖν τοὺς νεκροὺς.] MS. τὸ ὦν κατακαλεῖν τε τοὺς νεκροὺς.

166, 3. Θεῷ οὐ δίκαιον εἶναι λέγουσι.] Quid potuit fieri accommodatius ab editoribus? nempe præcedit Πέρσῃσι; neceſsario his debuit reſpondere caſus alter; ut ne canonibus Grammaticæ iniuria fieret. Quid tamen, ſi Herodotus aliter ſcripserit; noſtrumne erit non eum ſequi, quam potius ex noſtro ſenſu formabimus? Sane MS. plane profert λέγοντες, nec habeo cauſam, cur non id etiam Herodoti eſſe rear, idque ex more veteris Græciæ frequenter ita variantis, neque hic modo, ſed etiam 4, 132. Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη ἦν Σκύθας ἑωϋτῷ διδόναι σφέας τε αὐτοὺς καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· εἰκάζων τῇδε. Ita enim præclarus quoque MS. ubi ſubſtitutum est εἰκάζοντος. Talia ſunt apud Arrianum 2. cap. 7. Λέγεται δὲ καὶ Ξενοφῶντος καὶ τῶν ἅμα Ξενοφῶντι μυρίων ἐς μνήμην ἐλθεῖν, ὡς οὐδέν τι οὔτε 905
κατὰ πλῆθος οὔτε κατὰ τὴν ἄλλην ἀξίωσιν σφίσιν ἐπεοικότες. At potuit ἐπεοικότος vel ἐπεοικότων, ut vidi etiam in uno MS. At non placuit Arriano.

166, 8. Οὐδαμῶς σφί ἐσι.] MS. φησὶν ἐσι. Quod ipsum quoque opinor esſe Herodoti: nempe ſicut post relatam opinionem Perſarum addit, eos dicere non licere Deum paſci cadavere; ita post opinionem Ægyptiorum de igne traditam, addit, eos dicere non igitur licere ullo modo belluis (in his est ignis) cadaver præbere; ut non de ſe ipſis tantum concludant, ſed generatim.

166, 15. Ἀμάσι λυμαίνεσθαι.] Recte: nam ſic notat Portus ex 9, 78. λυμαίνεσθαι νεκρῷ, quod poterat habere ex libro 1. cap. 214. iisdem in verbis λυμαινομένη δὲ τῷ νεκρῷ. Nec tamen hæc omnia vetant, audiri etiam ex codice MS. Ἄμασιν, et hunc accuſativum placuisſe nunc ſimiliter Herodoto, ſicut placuit 8, 28. Ἐσβαλοῦσαν δὲ ἐς τὴν χώρην τὴν ἵππον αὐτέων ἐλυμήναντο ἀνηκέσως. Itaque voluit in utrumque ludere.

166, 19. Ἔθαψε ἐν τῇσι θύρῃσι.] MS. ἐπὶ τῇσι, et id deſideratur.

167, 8. Τὰ λέγειν χρῆν.] Peior est hic infinitivus, quam indicativus ille, qui exſtat in MS. χρὴ.

167, 16. Ἐς τοὺς ἀπέπεμψε.] Circa hunc locum perverſa contigit mutatio in editionibus, ut ita nunc exhibeatur, quum legatur in optimo MS. ἀπέπεμπε, et recte. Deinde etiam νόμοισι δὲ καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι αὐτοὺς καὶ κεχωρισμένοισι. Vulgo abest ſecunda copula.

167, 27. Ἡμέας τε ἀπέπεμπε.] MS. idem contra nunc ἀπέπεμψε. Vides plane laſciviam.

167, 41. Ἐπειδὰν οὕτω.] MS. ἐπεὰν οὕτω.

167, 44. Μέχρι δὲ τούτων.] MS. τούτου.

168, 4. Τὸν χρυσὸν ἡρώτα ερεπτὸν.] MS. χρυσοῦν; certe et ſupra vocavit χρύσεον. Sed etiam MS. et ſupra et nunc ψέλια. Et 4, 168. de qua ſcriptura egit Salmaſius in Plinianis pag. 245.

168, 23. Ἔτεα μὲν ἐς εἴκοσι.] Prorſus quaſi nonniſi puerile quoddam aut vulgare ſtyli genus tanto ſcriptori adfuisſet. At vero optimus MS. ſine præpoſitione ἔτεα μὲν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀπικνέεσθαι. Quod ipsum cur non auſim Herodoto vindicare, quum et Ælianus, quanquam præmiſisſet εἰς Ἀρκάδας ἀφίκετο, non recuſarit mox ſubnectere ἀφικέσθαι σφίσι τὸν ἄνδρα dativum adamans 2, 42., ubi noſter quartum caſum? Tale utique est lib. 2. cap. 36. Τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κηδεῖ κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς; τοὺς μάλιστα ἰκνέεται.

168, 31. Ἀπ' αὐτοῦ ἐπιπλέειν.] Quid hoc erit? Certe nequit verti *in ea innatare*, quod tamen profert Valla, haud dubie aliam lectionem ſequutus, et veram, quam nunc repoſui ex optimo MS. ἐπ' αὐτοῦ.

169, 2. Δολεροὺς &c.] Quam belle id repetiverit in ſene Ceo Archidamus, refert Ælianus 7. Var. H. 20.

169, 6. Ἰσῶσι περὶ τὴν πόλιν.] MS. ἰσᾶσι. Deinde ἐμμανής τε ἐὼν, ubi Herodoto invident Ionismum illic plerumque uſurpatum, edentes ὤν.

169, 36. Ἐκ Θηβέων δὲ ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγοὺς, καὶ καταβὰς &c.] Mira varietas numeri, ut modo exercitum, modo Cambyſen ſpectaverit; quod tamen ferri quacunque ratione poſſet, niſi vel puer videret ista ἔχοντες ἀγωγοὺς inepte ex inferioribus huc esſe inculcata; ut mirari oporteat Stephanum, quum Valla istas voces in interpretando omiſisſet, Stephanum dico illa ſic integrare, *Thebis autem iter faciebant, itineris duces habentes*, quæ nec omiſit Thom. Gale, etſi cod. Arch. eum doceret illas voces non esſe antiquas. Itaque quum istius codicis teſtimonio ſubſcribat etiam Mediceus, et res nimium pateat, non cenſui ulterius pro Herodoteis iactanda, quæ ipsa clamabant ſe esſe ſuppoſitícia. Cæterum ex eodem MS. ſcripſi Θηβῶν, non Θηβέων, ut Iungermannus, non Θηβαίων, ut Aldus prior.

170, 7. Ἄριστον δὲ αἱρεομένοισι.] MS. ἄριστον αἱρεομένοισι, omiſsa adverſativa, quæ prorſus nullam hic habet tutelam, ſed præterea αὐτέοισι, non αὐτοῖσι.

170, 23. Θεὸς παρείη φανερὸς.] MS. θεὸς εἴη φανερὸς. Et videtur alterum temere repetitum ex præcedente verſu,

ſu, quum ista exprimant ultra modum, et condonandum Caſaubono, quum ad Spartianum pag. 23. citat hæc verba, prout vulgo legebantur.

170, 39. Ἐὼν μέγας.] Præclare conveniunt codices Arch. et Eton. apud Thom. Gale cum Mediceo exemplari ad expellendum quod nulli bono est, et reſtituendum, quod certe debuit ab Herodoto notari μέλας. Et quum Stephanus teſtatur ſua exemplaria habere μέγας, illa vero nihil niſi obſtinatam produnt pervicaciam corruptelæ in vulgaribus Herodoti codicibus: recte interim ipse præfert μέλας, quod unde habeat, non aperit, et priores editi retinent μέγας. Sed male. Quare enim vocat μέγαν, quum iam dixerit eſſe μόσχον? Nec reliqui auctores de illa magnitudine præcipua quidquam tradunt. Color vero quis in eo dominatus fuerit, annotari debuit. Præterea quod post vocem τετράγωνον ſequitur verbum φορέει, ab eo abest, et videtur eſſe aliorum, qui ſufficere non iudicarunt verbum proxime antecedens ἔχει, unde tamen omnia recte dependent.

170, 47. Τοιοῦτοι θεοὶ.] MS. οὗτοι οἱ θεοὶ.

170, 49. Οὗτος ὁ θεὸς.] Notabili geminatione particulæ MS. οὗτος γε ὁ θεὸς, et mox ὀρτὴ μὲν δὴ διελέλυτο, ubi vulgo δὴ abest.

171, 15. Ὅτι τόξον.] MS. ὅτι τὸ τόξον. Et mox ὃ παρὰ τοῦ Αἰ. ἥνεικαν, non τὸ.

171, 43. Ἐς οὗ ἀποθάνωσι, ἤν σφι μὴ παρευρεθῇ τι
906 ἄδικον, μέχρι τούτων.] Nihil potest dici inſulſius hoc Græco ſermone, cui tale principium et par clauſula adiungitur, quorum ſignificatio est eadem; et hinc ista geminatio tolerari nequibat, niſi et gemina foret periodi istius argumentatio ac bipartita. Id niſi fieret, ſupervacua erant μέχρι τούτων. Debuit duntaxat deleri negativa μὴ, ut eſſet ἤν σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτων· ut doceret eos eſſe iudices ad vitam; ſin alicuius iniuſti convincantur, eo usque. Sed Herodoti mentem præclare ab auctore expoſitam depravarunt nimiæ aliorum manus, quam nunc ita ex illuſtri MS. Mediceo reponimus, ἐς οὗ ἀποθάνωσι, ἤ σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτων, *Donec moriantur, aut dum alicuius iniuſti comperiantur, eo usque.*

171, 39. Οὐκ ἐωθότα ἐπενόεε ποιήσειν.] Hæc conſueta qualia ſint, quum poſit dubitari, idcirco Ez. Spanhemius citans hunc locum in notis ad Iulianum pag. 89. ſuſtinet opinari quod antea apud eos inuſitatum, a Cambyſe Cyri filio, et quidem nulla Perſarum lege prohibente, primo inductum, tradere nunc Herodotum. Quod qui potuit venire illi in mentem, aut nobis erit credibile? Sane non dicitur id ab Herodoto clare, ſed facile colligi potest: et ex Cambyſis iocoſa interrogatione, qua quærit, an ſit lex quæ iubeat, oſtendit ſe ſcire eſſe, quæ vetet. Nam ut primum exemplum det ignoti facti, an de eo ſollicitum dicimus futurum fuiſſe Cambyſen? Deinde an verba ista ἐξεῖναι ποιέειν τὰ ἂν βούληται poſſunt dici de ignoto? quum ſit propria formula de vetitis.

171, 47. Ὑπεκρίναντο.] MS. ὑπεκρίνοντο.

172, 11. Ἕλληνες μὲν γὰρ λέγουσι.] Vocula γὰρ ab MS. exulat.

172, 26. Τὴν γυναῖκα περιτῖλαι.] MS. περιτεῖλαι, quod potest referri ad 52, 15. Quin etiam Herodoto conſtitit ratio, ut maluerit nunc ſcribere κότερον περιτ. non κότερα, ut vulgo, in coniunctis tot fœmininis. Deinde MS. εἴη καλλίων, non εἴη ἀμείνων, prout in Anglicis etiam libris inveniebat Gale.

172, 29. Ταύτην μὲν δή κοτε σὺ.] MS. μέν τοι κότε σὺ. Opinor autem hæc notanda ſigno interrogationis, ut vertatur: *at tu cur hanc lactucam imitatus es evulſa Cyri domo?* Nam istud κότε vel *aliquando* in exprobratione foret abſonum, quum videatur id contigiſſe modo post factum. Et mox πολλὰ ἐώθεε, non ἔωθε. Et rurſum τιμὴ δὲ καὶ αὕτη οὐ σμικρή.

173, 1. Τῇ δὲ Φιλονεικίῃ.] Quis non videat male isti ambitioni locum dari, qui dicatus est Φιλονίῃ, ut notavit Stephanus de libris MSS. tacens? At quum Gale in ſuis duobus, ipse in Mediceo non aliter legerim, an cauſa ulla ſuperest vel reminiſcendi τῆς Φιλονεικίας? Omnino repoſui verum. Et ſtatim MS. Mediceus τοιῶδε ἀμείβεσθαι, non τοῖςδε.

173, 8. Κοῖος τις δοκέει.] MS. δοκέοι, quod penitus requiritur.

173, 17. Ἥσθη τε ταῦτα ἀκούσας.] Vox ultima in MS. non apparet; et forte non deſideres: gaviſus est quod ad illa. Etſi videam lib. 4. cap. 88. Ἡσθεὶς τῇ σχεδίῃ. Lib. 3. cap. 119. Ἡσθεὶς αὐτῇ. Cap. 134. τῷ ἔπει. Quæ conſiderationem habent aliam; et recte vox ἀκούσας repellitur, quum ſcribat huius libri cap. 28. Οἱ δὲ ἀκούσαντες τούτων, quæ etiam lectio confirmatur ab eodem MS.

173, 45. Ἀγαθόντε πρ. εἶναι.] Curavi, ut Græca Latinis reſponderent; quæ quum ſic formaverit Valla, *conducit tibi te providum eſſe*, certe is non legit ἀγαθῶν, quod in omnibus editis, quos ad manum habeo, exſtare ſcias, ſed prout edidi. Sic et iidem inique mox conſpirant in πολήτας, quum egregie legatur in optimo codice πολήτας.

174, 7. Ἀράξεα.] Sic iterum omnes editi, quum MS. Med. ſimpliciter exhibeat Ἀράξην.

174, 12. Ἀλλ' οὔ τοι χαίρων.] MS. ἀλλ' οὔ τι χαίρων. Rurſum deinde interest nosſe ſic legi in optimo MS. ἐπεί τοι καὶ πάλαι ἔς σε προφάσιός τευ ἐδεόμην· εἶπας ἐλάμβανε τὸ τόξον· quum vulgo post verbum ἐδεόμην addatur ἐπιλαβέσθαι, et ſic inſeratur quoque Ταῦτα δὲ. Quæ quum per inertiam legentium tanto tempore inquinare Herodotum potuerint, ego quoque relinquere illa ob verſionem Vallæ potui. Sed ista brevitas meo iudicio non tantum longe est nervoſior, ſed admirabilis. Quid enim volunt illa *quia olim iam debebam captare in te occaſionem?* Si enim illud debebat, utique capita criminum duo oſtendit ſe in promptu habuiſſe, ut quolibet momento eum corripere potuerit: certe graviora crimina committi ab Crœſo nequibant, et illa iam monſtrat Cambyſes ſe bene captata habuiſſe, ut prorſus nunc indicat ista Cambyſis ratiocinatio. Sed aliud quid ab eo profertur: nempe *quippe et olim prætextu adverſus te aliquo egebam*, quem ſcilicet nunc opportune nactus ſum, et quum iuſtas iræ cauſas mihi dediſſes, noluerim tamen illis uti, ſed ſpecioſiores et recenti flagitio inſignes aucupari maluerim, quo probatior foret mea vindicta. Sequentes duas voces nec Valla videtur agnoviſſe, ſed ſucceſſit Stephanus huic labori, ut centonem hunc bene conſueret.

174, 20. Καὶ ἐπιζητοίη.] MS. καὶ ἐπιζητῇ. Et mox ἤν δὲ μὴ μεταμελῆται, quod est ſimplicius et explicatius, quam vulgatum ἤν μὲν δὴ μὴ μεταμελῆται.

174, 31. Ἐς δὲ δὴ καὶ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν.] MS. ὡς δὲ δὴ καὶ ἐς τὸ Ἡφαίστου ἱρόν. Agnoſcis iam ſpectatum corruptelæ genus, quo particula ἐς occupavit ſedem voculæ ὡς, ut patuit ad librum ſecundum.

174, 36. Ἐγὼ δέ οἱ σημανέω.] MS. pro his tam mul-907
tis habet ista pauca, ſed ad declarandum non minus, imo vel magis valida, ὧδε σημανέω.

174, 40. Ὅμοια τοῖσι τοῦ Ἡφαίστου.] Ut videtur Herodoto probatior fuiſſe huius adiectivi conſtructio cum tertio caſu, quod docent exempla apud Portum. Attamen MS. ὅμοια τοῦ Ἡφαίστου. Et est æquiſima cauſa ſic variandi. Neque enim in præcedentibus agnovit quædam ἀγάλματα τοῦ Ἡφαίστου, ad quæ referri hoc plurale τοῖσι poſſet, ſed tantum dixit ἔσι γὰρ τοῦ Ἡφαίστου τὰγαλμα.

174, 44. Εἰ γάρ τις προθείη πᾶσι ἀ. ἐκλέξεσθαι.] Sic adduco, quia reliqui intactam editionum lectionem, contentus id quod Florentiæ legeram, in ora appoſuiſſe, ut quisque eligeret. Ne tamen interea credar ambiguus hæſiſſe, omnino falſum est, quod ſolet legi, et omnino verum est, quod aperio ex Florentia. Nam προτίθεσθαι quidem in libro primo bis uſurpat de apponendo cibo, etiam de exponendo puero, etiam de conſultatione in concilio, ad qualem ſenſum reſpexit Valla interpretans *præbeat facultatem*, qui ſermo neſcio an deceat aulam Perſicam, quam nunc mente concepit auctor, unde nunc quidem non obliviſcitur τοῦ κελεύειν, quod plane non expreſſit Valla, ſane perperam. Itaque ſententia Herodoti est, ſi quis imperet vel imponat omnibus hominibus, iubens eligere. Hoc autem est προσιθέναι, ut bene notavit Portus et est in MS.

175, 1. Γέλωτα τὰ τοιαῦτα τίθ.] MS. Γέλωτα τοιαῦτα τίθ. Et plane agnoſcimus hunc eſſe fontem, unde apud Petronium cap. 17. mulier hauſit *petoque et oro, ne nocturnas religiones iocum riſumque faciatis.*

175, 6. Ἐπὶ πόσῳ ἂν χρημ.] MS. ἐπὶ κόσῳ ἂν χρ. ut 8, 85. Μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀναιρούεσθε.

175, 17. Οὕτω μὲν νῦν.] MS. οὕτω νῦν.

175, 26. Ξεινίην Ἀμάσι τῷ Αἰγυπτίων βασ. συνεθήκατο.] Voci primæ apponunt ſignum, ut inde notent in margine pro ξεινίην in MSS. legi quoque φιλίην, ipso etiam Gale hanc normam imitante, nec de codicibus Anglicis quidquam diverſum teſtificante, perinde ut pro Αἰγυπτίων vulgato indicant Αἰγύπτου in eisdem legi. Quod ſi ita est, functi ſunt officio: ſed verendum est, ne manus Stephani aberraverit, quum vellet indicare utramque vocem et φιλίην et ξεινίην exſtare in libris antiquis. Ecce enim quam magnifice et ample MS. Mediceus profert hanc mianum Herodoti: ξεινηΐην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλεῖ φιλίην συνεθήκατο. Quo magis hæc et alia inſpicio, certe creſcit reverentia erga præclarum istud vetuſtatis munus, unde diſcimus per opentheſin hæc dici, ut intelligatur adeo arctam

fidam-

fidamque amicitiam inter hos conſtitutam fuiſſe, ut usque ad ſanctum hoſpitii vinculum procederet; illud nempe, quod vix videbatur fieri poſſe, utpote inter principes tanto intervallo ſeparatos, et quorum nemo videri poterat unquam peregrinaturus. Hæc clara est ſententia. Quod ſi tamen ad vulgares formulas crediderimus propius accesſiſſe hanc ipsam, ſane facili momento perſuadebitur lector Herodotum ſcripſiſſe ξεινηΐην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλεΐ καὶ φιλίην συνεθήκατο. Id confirmat ipse auctor mox in Amaſios epiſtola. Ἠδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα. Et ſic 8, 143. Ἐόντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον. Plutarchus de virtut. mulier. p. 255.

175, 33. Ἔκτητο δὲ πεντ.] Plane legitur in optimo MS. ἐκέκτητο.

175, 45. Πολλῷ δέ τοι πλεῦνος.] MS. πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνος.

176, 8. Ὅς τις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε.] Sit hoc pulchellum aliis, qui antehac operam Herodoto dederunt. At mihi tum mirabiliter ſordet, tum ſententiæ nullius videtur, et prorſus indignum Herodoto. Quid enim est τελευτᾶν ἐς τέλος? quum ſi voluiſſet utique præpoſitione ista uti, debuiſſet ὅς τις τέλος οὐκ ἐς κακὸν ἐτελεύτησε, qui tandem non in malum deſierit. Sic enim dicunt Græci τελευτᾶν ἐς τοῦτο τι· et ſic afferunt ex hoc noſtro ἐτελεύτησαν ἐς τοῦτο, idque legitur hoc libr. c. 126., ut ſic ad ipsam materiam et argumentum attendatur; aut etiam retento ſubſtantivo nec converſo in adverbium poſuiſſet ὅς τις οὐκ ἐς τέλος κακὸν ἐτελεύτησε. Sed peregregie et aberrationis in ſcribendo origo et ſimplicisſima reſtitutio debetur denuo exemplari Mediceo, in quo legitur ὅτις ἕτερος οὐ κακῶς ἐτελ.

176, 10. Σὺ ὦν νῦν.] MS. σὺ νῦν· ſed præterea verbum ποίησον in MS. non apparet, niſi in margine, ut conſiderandum ſit, an non uno tractu ſcripserit auctor, σὺ νῦν ἐμοὶ πειθόμενος, πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε φροντίσας τὸ ἂν εὕρῃς &c. (nam et ſic MS.) ἀπόβαλε.

176, 15. Μὴ ἐναλλὰξ ἤδη αἱ εὐτυχίαι τοι τῶπὸ τοῦδε αὐτοῖσι πάθεσι.] Longe ſpecioſiorem ſeriem, quam ſimul veriorem facit mutatio ex libris Stephani in margine notata αὐταῖσι πάθαισι, his vocibus tam præpoſtere digeſtis et permixtis, etiam diſſipatis, quas coniungi oportuerat, prout auctor coniunxerat, præbet liber MS. μὴ ἐναλλὰξ ἤδη τ' ὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοιαύταισι πάθαισι. Res ipsa clamat. Mox etiam MS. idem ὑπετίθετο, non ὑποτίθοιτο.

176, 21. Ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείη.] Hic locus est, quem reſpiciebat in notis ad Luciani Timonem Tanaq. Faber, vir ille incertus, ſuſpenſus et præcipitans, dum ſpernit codices antiquos, ad inſulſas coniecturas aut fidem nimis facilem, quam nunc præbuit editionibus Herodoti, ut adiuvaret ſcholiasten Ariſtophanis Διάσια ſatis abſurde ſpectantem. Et 908
Portus hinc ἀσᾷν iactitare potuit verbum Herodoti, quum is debuerit ſcire lib. 1. cap. 136. occurrere μηδεμίαν ἄσην, diverſam ſane ab ἄτην. Itaque in hoc loco Herodoti exhibebat codex optimus ἀσθείη· ut liceat hoc exemplum apponere locis illorum, quos Græci ſermonis Patres agnoſcimus, vel Ἡ μὲν τ' ἀζομένη κεῖται, vel γούνατα σείριος ἄζει.

176, 25. Ἐποίεε τάδε.] MS. τοιάδε.

176, 27. Ἀναγαγεῖν ἐκέλευσε.] MS. ἐκέλευε, nimirum ut modo dixit ἐποίεε.

176, 49. Κεχαρηκότες.] Ut ſimilia duo exempla huc confert Portus, etſi exſtent plura. Attamen cur tacebitur legi in optimo MS. κεχαρηότες? quod quidem perinde bonum. Et ut non diſplicuiſſe pateat ſcriptori noſtro, etiam lib. 4. cap. 14. habet τεθνηώς, ubi vulgo τεθνηκώς.

177, 8. Καὶ ὅτι ὡς οὐκ εὖ.] MS. καὶ ὅτι οὐκ εὖ. Et quid affert vocula ὡς, quam merito expellit liber optimus?

177, 18. Πέμψας δὲ κήρυκα λάθρῃ Σαμίων Πολυκράτης.] Quaſi vero periculum esſet, ut crederetur tyrannus in legationibus et quidem talibus mittendis uſus fuiſſe conſilio aut conſcientia eorum, quos oppreſſerat; ideone debuit ſic cavere præmonendo Herodotus, et non quisque facile ſuſpicetur? Vide igitur aliquid inſigne. Nam optimus ille MS. tantum habet Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβύσεα. Quæ prorſus ſufficiunt.

177, 32. Ὑπὸ Πολυκράτεος.] Etiam abſunt hæ voces ab MS. et mire verboſus est in hac parte contextus, qui nihil memorabile exprimit.

177, 45. Ἐπίκουροί τε μισθωτοὶ καὶ τοξόται.] Etſi ita concipiat quoque hanc loquutionem c. 54., attamen nunc MS. ἐπίκουροι μισθωτοί. Et ſufficit. Mox etiam in eodem effertur ἐξελασθέντας, prout iam ſupra notavi et rurſus cap. 54. Denique ex eodem edidi τὸν θώλακον ἀλφίτων δέεσθαι ſine articulo τῶν. De defectu autem verborum in Laconico reſponſo quid dicam, niſi ſi videatur etiam nimis largum esſe et abhorrens ab Urbis illius more, prout vulgo effertur, ut licet illud ſit ſatis decens ex ſenſu, tamen eum videatur concinnasſe vir politior præter manum Herodoti, quum Lacones tantum reſponderint τὰ μὲν πρῶτα λεχθέντα οὐ συνιέναι, ſive primam orationis partem intelligas, ſeu præcipuum caput materiæ. Quid autem differt inter istud ἐπιλελῆσθαι hic ita inculcatum, et οὐκ ἐμέμνητο, quod poſitum ab auctore in cap. 51.?

178, 1. Οὔκω τι τιμωρῆσαι.] Quam facinoroſe conturbatæ ſunt literæ in hac lectione? quam egregie contra expoſitæ iuxta Herodoti manum in optimo MS. οὐκ οὕτω τιμωρῆσαι?

178, 4. Ἐπ' οἵσι ἀγοίατο οἱ παῖδες.] Duas poſtremas voces non agnoſcit MS. optimus, et quis non eas proſeribat in tanta iteratione?

179, 4. Οἴχοιντο.] MS. οἴχοντο, idque ſatisfacit.

179, 13. Ἔπεμπε δὲ.] MS. ἀπέπεμπεν δὲ. Agnoſcis hoc ipsum compoſitum esſe, quo iam ante de hoc facto fuit uſus, ut ſit omnino probabilius, quam ſimplex. Miror, unde Stephanus acceperit ἔπεμψε. Ex eodem libro bis recepi εἵνεκεν.

180, 1. Ἀπελαυνόμενος δ' ἂν.] Quid utile huic loco ex ista adverſativa inſerta? Nimium coniunctus est ſermo, quam ut poſsit ferri; et ſane legit MS. Ἀπελαυνόμενος ἂν.

180, 4. Ὅς ἂν οἰκέοισι.] Molliter ac diſtincte MS. ὃς ἂν ἢ οἰκέοισι. Mox in oratione Periandri habebat codex ἐξειργασάμην, non ἐξεργ. Item ϛείλας πλοῖον, non πλοίῳ. Quæ certe non cedunt vulgatis.

180, 41. Ἐπεκάλεε τὸν Λυκοφ.] An igitur hic factum est, quod in verbo ἐπικαλεῖν vulgo intelligitur? MS. ἀπεκάλεε, quod multo elegantius. Nonne exſtat 9, 20.? Καὶ γυναῖκας σφέας ἀπεκάλεον.

180, 43. Οὐκ ἐνεώρα.] Utitur hoc verbo et ſic compoſito Herodotus, prout exempla collegit Portus; ſed alio quodam modo, ut illa docent. Et quod non ſperabam, hoc loco edit optimus MS. οὔκων ἐώρα, in illum prorſus non coniiciebat oculos. Et ibidem in parvo licet, tamen Herodoti cuſtos membrana Medicea retinet τὴν ἀδελφεὴν, ut ſemper auctor noſter, non ἀδελφὴν.

181, 7. Τὰ πατρῷα ἀπέβαλον.] Nimis aperte et ruſtice, quam ut politam Corinthum deceat. Itaque pretioſisſimum mihi videtur, quod exſtat in optimo MS. μετέβαλον.

181, 12. Ὑποκρινόμενος.] Hoc exemplum Portus ſubnexuit multis aliis, in quibus apparet aoriſtus ὑποκρίνασθαι, quod tempus etiam nunc adhibitum fuisſe docet optimus MS. exhibens plane ὑποκρίναμενος.

181, 41. Δήμου γὰρ τούτου ἦν.] Nequivi indulgere aut Vallæ aut Stephano corrigenti Vallam, in id conſpirantibus, ut δῆμον vertant *tribum*, quum nec vocis Græcæ natura id ferat, nec publicus illius uſus qui præcipue valuit in Attica, ut norunt omnes. In prioribus etiam volui Latina concinnare ad formam Græcorum, ſed ubi excidisſe deprehendo vocem *nepos*, *qui Archiæ nepos, Samii filius.* Aliter concepit Vindingius, dubito an bene; ſcribit enim [Archiæ a Samiis publice funus factum fuit, eiusque filius ſuo filio Samii nomen indidit, quod Archias Sami ſtrenue pugnans cecidisſet.] quaſi ille Samius proprie appellatus esſet nepos eius qui in Samo cecidit.

181, 46. Ταφῆναι δημοσίῃ ὑπὸ Σαμίων εὖ.] Eadem in vocula terminat orationem cap. 82. Πατρίους νόμους μὴ λύειν ἔχοντας εὖ. Itaque hactenus commode ad Herodotum. Cæterum qui δημοσίῃ apud veteres vel Græcos vel Romanos ſepultus esſe dicitur, facile ſimul et necesſario intelligitur εὖ et egregie ſepultus esſe, ut prorſus hæc expoſitio ſit ſupervacua, et idcirco quum a MS. eadem vocula abesſet, cur ea inquinaret hanc editionem? 909

181, 49. Ἐς τὴν Πελοπόννησον.] MS. ἐς Πελοπόννησον.

182, 5. Ταύτην πρώτην στρατιήν.] Ut ſolent post enarratam memorabilem expeditionem vel aliam rem, quæ deinde contigit ſæpius, plerumque inſtar epimetri addere, ut lectorem moneant attentum esſe in obſervando primo eius exemplo. Cui ſimile occurrit in cap. 138. Id nunc vulgo creditur fieri etiam ab Herodoto. An tanti fuerit hæc expeditio, ut ſequentibus in Aſiam expeditionibus, et ſane celeberrimis et maximi momenti, initium dederint, merito dubites. Utique non agnoſcit optimus codex aliud, quam ταύτην τὴν στρατιήν, quod ſequor. Maior difficultas est in eo, quod ſtatim dicuntur Dores hanc expeditionem per Lacedæmonios feciſse, prout vertit Valla, ſed nempe in obſcuro apprehendens, quod ad manum venit,

qualecunque esset. Etenim ille sensus plane non in Græcis affatim corruptis exprimitur: sed pulcherrimam opem adfert codex Mediceus, in quo non legitur Λακεδαιμονίοισι, sed tantum Λακεδαιμόνιοι. Et certe syllaba ista posterior σι delenda est, quum innuat Lacedæmonios Dorienses iam factos hac militia functos esse.

182, 15. Ὅμοια τοῖσι πλουσιωτάτοισι.] Citantur hæc ab Bocharto in Canaan 1, 14., sed ita ut primam vocem iubeat legere ὅμοιος, quia nimirum antecedit θησαυρὸς. Quæ coniectura decet eum, qui nihil in legendo attendit ad stylum scriptoris. In libro 7. bis occurrit ἀνὴρ δόκιμος, ὅμοια τῷ μάλιστα. Quæ notari hodie propter nauseam vix possunt, sæculis bene cognita, nec debuit ipse ignorare.

183, 7. Πρότεροι γὰρ.] Sic enim legitur in optimo codice, quod propterea testor, quia Stephanus ita agit, quasi in ipsius libris MS. legeretur quidem etiam πρότεροι, sed vocula μὲν quoque servaretur, quæ nulla est in MS.

183, 19. Βάθος ὀρώρυκται.] MS. ὤρυκται.

183, 43. Οὔνομα τώὐτὸ εἶχε Σμέρδις.] MS. Σμέρδιν. Et videtur Græcismus Herodoti exigere, ut nomen proprium efferatur in eodem casu; quo vocabulum ὄνομα. Sic enim 4, 6. Σύμπασι δὲ εἶναι οὔνομα Σκολότους. Prout sic et alii sunt loquuti.

184, 1. Καὶ δὴ καὶ ἐπ' Αἴγυπτον.] Non male, longe tamen plenior per unam voculam optimus MS. Καὶ δὴ καὶ οἱ ἐπ' Αἴγ.

184, 4. Στὰς ἐν μέσοισι.] Constructio est illa ipsa, qua Arion libro 1. dicitur bis στὰς ἐν τοῖσι ἐδώλοισι. Unde oritur alia sententia. Mirum vero est, unde sic corruptis aliis libris exhibeat præclarus ille ab Florentia codex MS. στὰς ἐς μέσον. Id certe Herodoti esse dicit ipse, tum cap. 130. σταθέντα δὲ ἐς μέσον ἠρώτα· tum cap. 140. στάντα δὲ ἐς μέσον.

184, 13. Νεῖκος τι ἔσαι.] Nonne suaviter satis iam particula τι suo loco posita est? Quid quærunt illi, qui sic repetunt? quum legatur in MS. νεῖκος τοι ἔσαι.

184, 31. Οὐκ ὄπωπα.] MS. οὔκω ὄπωπα. Immo non aliter ediderat Aldus, non aliter Camerarius, Stephanus sine causa mutavit.

185, 8. Οἱ δὲ εἶπον ὅτι.] MS. εἶπαν, et certe sic varietas soni sentitur. Paulo ante mutavi ordinem, quum ederetur Τρωματισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο αὐτὸς τῇ πρότερον, antea autem Aldi et Camerarii editio distingueret Τρωματισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο, αὐτὸς τῇ; hanc distinctionis notam omisit editio Hervagii 1557. et Stephanus. Sed nunc multo melius.

185, 40. Σμέρδιος ὑπεραιρημένου.] Compositi illius nulla hic opportunitas, et corriges vel ὑπαραιρημένου, ut mox ὑπαιρεθῆναι, vel ὑπεξαιρημένου. Nam ex MSto nihil notavi.

185, 46. Ἔργον ἔργασαι μοι.] MS. ἐξέργασαί μοι, ut paulo ante dixit ἐξεργασθέντος δέ κακοῦ τοσούτου.

186, 10. Αὔτις ἐς Μήδους περιελθοῦσαν.] Citatur hic locus ab Doct. Stanleio ad Æschylum pag. 773. et 777., ut aut conetur aut sibi imaginetur penetrare acrius, quam vel Cambyses vel Herodotus credi possunt in mente habuisse, n. de Medo et Dario Medo, quum uterque modo cogitet de natione Medorum. Mox cur ediderim σθένεϊ τέῳ, ubi vulgo erat τῷ, causam dixi sub numeris 21, 31.

186, 14. Γῆ τε καρπὸν ἐκφέροι &c.] Has obtestationes vetustissimo tempore usurpatas fuisse in utramque partem libet nunc ostendere subnectendo exemplo exsecrationis, quod nuper descriptum est ex saxo Aphrodisiensi, et est in manibus Eruditissimi Massoni, quod ita habet: Κατὰ τὴν γνώμην καὶ βούλησίν μου ἔσαι ἐπάρατος καὶ ἀσεβὴς καὶ τυμβώρυχος καὶ οὔτε ἡ γῆ αὐτοῦ καρπὸν ἐνέγκῃ, οὔτε ἡ θάλασσα αὐτῷ πλωτὴ γενήσεται, σπορά τε παίδων αὐτοῦ ἐξολεῖται, καὶ ἑτέρα διὰ γένους οὐ γενήσεται, καὶ ζῶντι μὲν αὐτῷ ὅσα θεοὶ κατὰ ἀνθρώπων τεθείκασιν· θανόντι δὲ οὐδὲ ἡ γῆ παρέξει αὐτῷ τάφον.

186, 15. Γυναῖκες τε καὶ πρόμνια.] Quam molliter MS. ποῖμναι.

186, 24. Κατείρεικόν τε.] Egregie MS. κατήρικόν τε· quod propius iam accedit ad Hesychium κατηρείκοντο κατεσχίζοντο.

187, 4. Οὗτος ὢν ὁ Ὀτάνης.] MS. οὗτος ὁ Ὀτάνης. Nec solet in ista repetitione interserere particulas. 7, 123. Ἀπὸ δὲ Αἰνείης, ἐς τὴν ἐτελεύτων καταλέγων τὰς πόλις, ἀπὸ ταύτης· 4, 44. Βουλόμενος Ἰνδὸν ποταμὸν, ὃς κροκοδείλους παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι.

910 187, 11. Καὶ ταύτῃ συνοίκεε.] MS. καὶ ταύτῃ τε συνοίκεε. Mox videtur MS. velle παρ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα.

187, 25. Τῶν συγκατημένων γυναικῶν.] An Valla fuit tam putidi oris, ut potuerit hoc interpretari *mulierum cum illo cubantium*, quod Herodotus satis declarari putat ab verbo *considentium* loquutione sumpta perquam et scita et venusta, ut quum Romani *stare* in lupanari dixerint meretrices, ille præferat verbum *sedere*, quod forsan etiam novit Herodotus in sermone Persico sic obtinuisse. Mire contemptum est hoc lepidissimum verbum ab H. Stephano, ita ut in Thesauro id inter composita verbi Κάθημαι omittat, in Indice sine notitia huius loci ieiunissime recenseat.

187, 33. Ὑποδύνειν κελεύοι.] MS. κελεύῃ. Et statim ex Stephano et MS. sic augenda oratio: ἦν γὰρ δὴ μή ἐσιν, unde exulat istud δὴ. Mox idem τὸν καταδοκέω, omisso ἂν.

187, 45. Ἀφάσσουσα.] Nempe ut antecedit ἄφασον et mox ἥφασε. Attamen optimus MS. ἀφάσσουσα, et dein ὑπεδέξατο τ. τ. π. κατεργάσεσθαι, prout in aliis tot exemplis futurum illi verbo adiunxit, congestis bene ab Porto. tum δὴ αἱ γυναῖκες

188, 14. Τοῦ Ὀτάνεω.] Fateor dictum, ut Καμβύσεω, quod aliquoties præcesserit, et sequentur aut præcesserunt similia. Attamen optimus MS. nunc habet Ὀτάνεος. Nec sane statim dicit Ὑστάσπεω, sed Ὑστάσπεος.

188, 17. Ὁ δὲ Γωβρύης.] MS. Γωβρύης δὲ. Contra in Suida restitui in v. Ἀπογραφή.

188, 29. Καὶ αὐτοῦ τούτου εἵνεκεν.] Multo politius optimus MS. καὶ αὖ τούτου. Paulo ante erat in eodem ἐδόκεον μὲν αὐτὸς.

188, 44. Ὀφείλετε ἐπ' ὑμέων αὐτῶν βουλόμενοι ποιέειν.] Mirifica est hic vocis βουλόμενοι usurpatio; et magis tamen considerandus interpres, qui potuit hinc facere *qui cœperatis*. Sed nihil in eo Herodoteum esse declarat MS. Mediceus, qui eximia restitutione hunc locum iuvat ἐπ' ὑμέων αὐτῶν βαλόμενοι· *debebatis in vos ipsos id recipientes exsequi*. Ut cap. 155. νῦν δ' ἐπ' ἐμεωῦτοῦ βαλλόμενος ἔπρηξα. 4, 160. Καὶ ἐπ' ἑαυτῶν βαλλόμενοι ἔκτισαν πόλιν. 5, 106. Ἴσθι αὐτὸν ἐπ' ἑωῦτοῦ βαλλόμενον πεπρηχέναι. Alia habet Portus.

189, 26. Καὶ τις μᾶλλον σφίσι ἐπιτράπηται.] Quis hæc Græca intellexit, aut Latina Vallæ *Et alius huc, alius illuc magis propensus est*, sententia etsi bona, tamen prorsus non huius loci? aut altera Latina emendatoris Stephani et verbosi, *Et aliquis magis ipsis convertatur*, vel *flectatur*, id est, *morigerum se præbeat* &c. Utique poterant commodius, *et illis*, nempe veritatem ita sectantibus, *plus aliquis commiserit*, qui sensus ferri poterat. Sed insuper macula est in Græcis, ut ostendit fidelissimus codex MS. in quo legitur καί τι μᾶλλον σφ. ἐπιτρ. *Et aliquid amplius illis committatur*; tanquam hi posteriores videri possint fide esse magis digni, quam priores.

189, 28. Τῶὐτῷ περιεχόμεθα.] Locum vides, in quo vehementer offendit Portus, ita ut quum Herodoti locutionem vocans, mox vacillans ex versione Vallæ, tandem decernat: Nihil tamen mutandum. At ne Græca quidem loquutio est: et testatur optimus codex Mediceus nunc scripsisse Herodotum, ut semper τῶὐτοῦ περιεχ. Unde id vere genuinum. Exempla collegit Portus, in quibus est, quod paulo ante occurrit Περίανδρος δὲ περιεχόμενος τοῦ νεηνίεω. Habeo exemplar Herodoti ab viro docto usurpatum et hic illic conscriptum, qui nunc apponit [Ego malim, Itaque eodem collimantes iisdem tenemur.]

189, 36. Κάλλιον παρέξειν.] Mireris oportet, cur hæc Græca ponant in infinitivo, quum Latina præbeant in indicativo. Atqui et optimus MS. legit παρέξει, et sic corrigendum, quum de efficacia significationis Portus affatim congesserit.

190, 8. Πίσει τε λαβόντες καὶ ὁρκίοισι.] Quæ duo apud Græcos scriptores ita crebro iuncta, et quidem huic verbo adfixa occurrunt, ut corruptoribus fieret promptior larva ad decipiendum. Sed quis dixit λαβεῖν τινας πίσει. Id absurdum, certe præ eo, quod nunc profero ex optimo codice πίσις τε. Id vero est continuum: et temere videntur mutasse, qui eundem huic voci casum dandum putaverunt, in quo est sequens ὁρκίοισι, quum id non ad λαβόντες pertinent, sed ad προσεκτέωντο.

190, 9. Ἐξοίσειν παρὰ μηδενὶ.] Præpositioni huic locus et iustus et concinnus datus est in proxime antecedentibus verbis: in hac phrasi nihil habet. Unde optime reparo ex MS. ἐξοίσειν μηδενὶ.

190, 22. Συγκαλέσαντες τοὺς Πέρσας.] Mediam vocem non habet MS. Deinde etiam ἐπὶ πύργου sine τὸν, perinde ut paulo ante.

190, 43. Στείχοντες.] MS. σίχοντες. Deinde ὑπερβαλέεσθαι pro ὑπερβαλέσθαι. Et tandem πυλουροῖσι, non πυλωροῖσι, ut iam cap. 72., et mox 79., etsi posterius quoque exstet.

191, 18. Ἐόντες εἴσω.] MS. ἐόντες τε εἴσω.

191, 26. Ἐόντων τε ἀγχοῦ αὐτῷ τῶν πολεμίων.] Diver-

verſimode conſtruit voculam istam Herodotus. Habes enim cap. 85. περιήγαγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ. Rurſus cap. 111. Καὶ σφεα θέντας ἀγχοῦ τῶν νεοσσιέων. Cæterum hoc in loco plane abest ab MS. illud αὐτῷ.

191, 47. Ὥσε τε τὸ ἐγχειρίδιον.] Simpliciter MS. ὅσε τὸ ἐγχ.

192, 11. Ἐν αὐτῇ κοινῇ ὁρτὴν μεγάλην ἄγουσι.] Quomodo boni lectores potuerunt hoc tolerare? Atqui egregius ille MS. habet tantum ἐν αὐτῇ ὁρτὴν μεγάλην ἀνάγουσι. Utrumque vel inprimis probandum. Nam
911 nec vox κοινῇ in hac periodo niſi inepte et cum craſſo tautologiæ errore iterari potest, et ἀνάγειν ὁρτὴν ſi negamus propriam, certe diffiteri nequimus frequentem quoque eſſe in Herodoto phraſin. Nam et cap. 97. Καὶ τῷ Διονύσῳ ἀνάγουσι τὰς ὁρτας, et 4, 76. Καὶ εὗρε γὰρ τῇ Μητρὶ τῶν Θεῶν ἀνάγοντας τοὺς Κυζικηνοὺς ὁρτὴν, et ſæpius, etſi id annotandum non cenſuerit Portus, quum in verbo Ἄγειν cumulet exempla. Mox perſpicue in MS. legebatur Μαγοφόνια, quod ut probiſſimum reor, ita Stephani annotationem non capio. Et ſimile iam tractavimus in libro primo.

192, 26. Τῇ ἕξεσι ἀνευθύνως ποιέειν.] MS. ἀνευθύνῳ, et melius est, in qua licet uni ſupra leges poſito et ſine ulla cauſæ dictione facere quæ vult.

192, 28. Στάντα ἐς ταύτην τὴν ἀρχὴν.] Perinde quidem est, ſed tamen MS. non probat duas poſtremas voces; et commodiſſime antecesſit μουναρχίη, ut nimia ſit in his vocum coacervatio.

192, 30. Ἐνεμφύεται.] Reliqui Herodoto id verbum, prout anteriores id auſi ſunt Herodoto obtrudere, non niſi ut pateret ex uno exemplo teterrimi ſtigmatis, quam vili loco poſuerint Herodotum omnibus meliorem. Etenim quis ſane et probe agens non videt rationem compoſitionis fatuam, quippe quæ per eandem præpoſitionem duplicatur? Nec tamen id verbum hic modo conſpicitur; ſed inter compoſita ab verbo φύω refert ipse H. Stephanus in Theſauro: [Ἐνεμφύομαι innaſcor, ingenitus ſum, dativo. v. l.] Immo crede te nihil boni videre; et error est deſcribentium, qui egregie patet ex vetuſtiſſima illa et optima membrana Medicea, vix ſuperanda ab ipſius auctoris, ſi eſſe poſſet, αὐτογράφῳ, in qua legitur ἐνφύεται, ſic ut ſuper literam ſecundam poſitum ſit μ, ac ſi voluerit ἐμφύεται. Poſteriores perperam aſſumpserunt utrumque. Hinc ſuaviſſimo ſermoni tam putidum compoſitionis ſpecimen est illatum, idque, ſi Muſis placet, euditur in officina exactiſſimi Herodoti. Quis credat? Mireris fere cur non et cap. 82. dixerint ἐνεγγίνεσθαι.

192, 49. Πάλῳ μὲν γὰρ ἀρχὰς.] MS. πάλῳ μὲν ἀρχὰς.

193, 12. Οὐδὲ ὑβριστικώτερον.] MS. ὑβριστότερον.

193, 16. Τῷ δὲ οὐδὲ γινώσκειν ἔνι.] Quum Valla vertiſſet *at plebi ſuum est, nihil intelligere*, unde patet οὐδὲν γινώσκειν, Stephanus mutavit, ut vellet, *et plebi nulla intelligentia est*, fere quaſi illa ipsa Græca quæ citavi exprimeret. At hic Stephanus in ſuas editiones recepit οὐδὲ γινώσκειν, prout non modo Aldus et Camerarius ediderunt, ſed etiam exhibetur in MS. Id divinum mihi videtur, et veriſimum istud exprimitur, quod hiſtoria in Atticis et ſimilibus intemperiis et acrimoniis docet, violente agi ab plebe, nec tamen ſcire, quid agat. Sed Latina Vallæ multo ſunt efficaciora, quippe quæ dum tradunt proprium aliquid populi omnino miſerrimum, etiam id quod Stephanus vult, ſimul trahens ut neceſſarium et ideo non dignum dictu. Hinc omnino Valla propior ad Herodotum, qui ſcripſit τῷ δὲ οὐ γινώσκ.

193, 43. Ἔχθεα ἅτε θωπείαν ἡγούμενος.] Regie omnino exercuerunt licentiam in hoc Herodoti ſcriptum, ut modo patuit. Iam vero teſtatur idem codex Mediceus, nec participium hoc ἡγούμενος, nec verbum ἡγέεται in modo antecedentibus esſe Herodoti, utrimque abigens. Et ſane tot alia ſunt in vicino, unde ſenſum huius verbi facile poſſis extrahere, ut ego neutro utar, etſi ſpongiam non adhibuerim.

194, 19. Αὗται προσκέαται.] Opinor vitio typorum, ſed tamen per omnes editiones, pro προσκέαται, ut accurate etiam ſcriptum in Mediceo.

194, 31. Τούτου εἵπαντος ταῦτα συνεχώρεον.] MS. interponit particulam ὡς, ſic ut videatur esſe continens oratio, et mutatis diſtinctionibus legendum: τούτου εἵπαντος ταῦτα ὡς συνεχώρησαν οἱ ἐξ ἐπὶ τούτοισι, οὗτος μὲν δή σφι &c. et accommodanda his verſio.

194, 33. Ἔχθεα μὲν οὐκ ἐγγίνεται τοῖσι.] Patet Vallam addere adhuc vocem, at eam neſcit Aldi, neſcit Camerarii editio. Sed quod mirum est, eam vocem membro ſuo abſciderunt attribuentes alteri, cui Valla eam non attribuerat, nec Herodotus cauſam attribuendi dederat *exorta malitia in republica inter malos, non odia fiunt*. Res patet, ubi audiveris in MS. Mediceo legi Κακότητος τοίνυν ἐγγινομένης ἐς τὰ κοινὰ, ἔχθεα μὲν οὐκ ἐγγίνεται τοῖσι κακοῖσι. Agnoſcis quam prave et Græca hæc et Latina ſint tractata.

195, 12. Εἴ τινα ἔχοις σοφίαν.] MS. ſimpliciter ἔχεις.

195, 35. Προσεκύνεόν μιν τὸν Δαρεῖον.] Rident credo editores in licentia ſua vexandi Herodoti, ut quaſi non ſufficeret modo ante dixisſe ἐτελέωσέ μιν, nunc e veſtigio deberet ea vocula rurſus inſeri, et tamen addi τὸν Δαρεῖον. Ubi audita est talis fallacia? Immo vocula μιν nec ullo genere hic commoda est, nec ab MS. optimo agnoſcitur.

195, 38. Ἔχει αὐτὴν κρύψας.] MS. ἔχοι.

196, 10. Πάντα οἱ ἐπιμπλέατο.] Nihil habeo, quod carpam, quum iam præcesſerit 1, 186. ἐπίμπλατο, et in principio libri ſeq. exſtet πίμπλασθαι, in cuius capite 72. ἐμπιπλᾶσι. Etiam citavi ſub numeris 75, 7. Nunc tamen probatiſſimus MS. habet ἐπιπλέατο. Et dememinisſe nequeo, quod notavi 61, 20. Quin etiam ſodes conſidera, quod lib. 4. cap. 14. ἐς ἀφισβασίας ἀπικνέεσθαι notavi habere membranam MS. optimam pro vulgato ἀμφιβασίας. 915

196, 11. Τύπον ποιησάμενος λίθινον.] Sic miſere et inutiliter vexant Herodotum, et auferunt illi istam iterationem quarti caſus, qua tam lepide utitur, ſermonem ex maſcula gravitate detorquentes ad aliquid puerile, ut nunc fecerunt τύπον λίθινον. At eximius ille huius Herodoteæ conſuetudinis, etiam in hoc libro ſub numeris 161, 2. cuſtos MS. exhibet λίθον. Rectiſſime, et toties iam habuimus exempla; ipse diſtingues, prout libuerit. Cæterum quum Herodotus geminam narrationem poſuerit ab Perſis celebratam de Darii progreſſu ad regnum, et poſteriores ſcriptores, maxime Latini, priorem probaverint, poſteriore neglecta, apud Perſas contrarium videtur obtinuisſe, ut tradiderint non ex admisſione equæ contigisſe, ſed ex manu Oebaris. Id hodieque videtur monſtrari poſſe ex lapide, ut ego explico et coniicio, inſculptum Darium, equum, et Oebarem, a quo manus profertur et oſtentatur Dario, item unum ex proceribus adorantem et tiaram Perſicam habente, prout ex vetuſtatis Perſepolitanæ reliquiis nuper attulit clariſſimus Aſiæ illius partis metator Cornelius de Bruyn, cuius typum hic habe.

196, 37. Ὅτι ἤπιός τε καὶ ἀγαθὰ σφι πάντα ἐμηχανήσατο.] Quid igitur? an nihil dabitur adminiculi vocabulo ἤπιος, ut ſic ſola ſequentia habeant ſuum fulcrum? Cui bono inſerviat illa utraque copulativa, quum ea deleta belle omnia procedant? Securus igitur omnium citat hunc locum ille citator omnium Ezech. Spanhemius ad Iulianum pag. 80. Nempe nullus hic cognovit Herodotum, et abundat aliquid, ſed non in ista parte, ſed prout Herodotum ſcripſisse monſtrat præclarus ille MS. ὅτι ἤπιός τε καὶ ἀγαθά σφι τὰ ἐμηχ. Videtur igitur vertendum: *quod et mitis ille, et ipſis utilia quæ excogitavit.* Hæc veriſima esſe unde clarius liquebit, quam ex ipso Suida, qui hanc partem ex hoc loco deſcripſit, ut quisque videt? ſed in eo editur ὅτι ἤπιός τε, καὶ ἀγαθά σφι ἐμηχανήσατο. Atqui in MS. Lugdunenſi legitur καὶ ἀγάσφι τα ἐμηχ. plane per contractionem eliſis quibusdam literis, ſed egregie ſervatis illis τὰ, ut non dubitem, quin exſtet quo-

quoque in aliis antiquis exemplaribus, egregia concordia cum MS. Mediceo ad reſtitutionem Herodoti. Deinde MS. *ὁ μὲν δὴ πρῶτος οὗτος οἱ νομὸς* &c.

196, 45. *Πεντακόσια τάλαντα ἀργυρίου.*] Vox poſtrema abest ab MS. et quod mirum est, non agnovit eam in interpretatione Valla. Et ſufficit interdum repetivisſe. Et deinde item *τεσσεράκοντα καὶ* ſine vocula *μὲν* et ſtatim *ἀναισιμοῦτο* MS. non *ἀναισιμοῦντο*, ut ſupra occurriſſe memini.

197, 8. *Ἐπ' οὔρεσι.*] Unicus ille MS. perſpicue legebat *ἐπ' οὔροισι*. Hoc autem illud fuit, in quo offendit H. Stephanus, dum Laurentii interpretationem *in finibus*, certe bene ſanam notat, nempe ut in ſuſpicionem adducat, quum adminicula eius ignoraret. Haud dubie enim in eius exemplari, quod in vertendo ante oculos habuit, exſtitit ista lectio, eamque reor obſervari quoque debuiſſe ſupra in capite 5. huius libri.

197, 17. *Ἐκεκοσμέατο.*] Exſtat hæc forma lib. 1. c. 101. An auctor illam ipsam penitus nunc adhibuerit, dubites. Certe optimus MS. *ἐκοσμέατο*. Tum ſtatim *Μοίριος*, ut in verſione Laurentius.

197, 20. *Καὶ τοῦ ἐπιμετρουμένου σίτου.*] MS. *μετρουμένου*, quod et ipsum videtur agnoviſſe Valla, etſi perperam vertens *et certo frumenti numero:* neque enim debuerat hoc frumentum iungi præcedenti pecuniæ ex piſcibus, ut uterque quæſtus exciperetur. Sed difficilius est, quod ſequitur. Ibi exiſtimat interpres utique Valla in Albo caſtello Memphios ſedisſe vel 120. millia Perſarum; quod ipsum quis credat? quis credat ab Herodoto dici tam numeroſa præſidia Perſarum ipsorum poſita in Ægypto fuisſe? Itaque mirabiliter et exquiſite legit optimus MS. *πρὸς γὰρ δύο καὶ δέκα μυριάσι*. Longe alia iam facies huius loci est, alia ſententia, et quidem longe verior ista vulgata, ut numerus ille non pertineat ad præſidiarios, ſed ad medimnos frumenti; quo etſi traherent quodammodo Græca præponendo vocabulo *σίτου*, id tamen vides ex verſione Latina Vallæ quo fuerit detortum. Neſciebant ſcilicet quo nudos hos numeros referrent: hinc et nonnulli Græculi vocem *σίτου* finxerunt, et Latini protulerunt tot millia Perſarum. Atqui ſententia est:
913 *Inſuper enim* 120. *millia medimnorum Perſis etiam in Albo caſtello Memphios conſidentibus metiuntur et eorum auxiliariis.* Conſuetudo ista Græci ſermonis erat in frumento et argento *μυριάδας* tantum exprimere, quum materia menſuræ et ſpecies nummi publice conſtarent.

197, 24. *Σατταγύδαι.*] In his populorum appellationibus diſcrepant nonnullæ, et aliter ſcribuntur in MS. Mediceo, quam in editionibus, omnino ut opinor melius. Certe hæc appellatio videtur concinnata esſe ad molliorem pronunciationem, quum in antiquo libro extaret *Σατταγύδαι*. Sed et ſtatim exhibebat *καὶ Δαδίκαι δὲ καὶ*, quod neglexi ſuo loco monere.

197, 27. *Νομὸς ἕβδομος οὗτος.*] Sed ſimiliter præciſa nunc recuſavit Herodotus ex fide MS. qui exhibet nunc *νομὸς δὲ οὗτος ἕβδομος*.

197, 30. *Ἀσσυρίης χώρης.*] Abest ab MS. vox poſtrema: et opinor recte, utpote ex ſuperioribus repetita, ubi tamen Herodotus utebatur alia conſtructione.

197, 39. *Νομὸς δυωδέκατος.*] MS. *δωδέκατος*.

197, 42. *Σαγαρτίων.*] MS. Mediceus *Σαργατίων*, quum videantur diverſi ab Sagartiis 1, 125. Nota autem ſunt, quæ huc per varios dies attulere viri docti, ut *Παύσικαι* a Vosſio ſcribantur *Παισίκαι*, *Μέκων* ab Holſtenio *Μύκων*, et *Ματιηνοῖσι* pro *Μαντιανοῖσι*, pro extremis *Μάρδοισι* ab eodem Vosſio *Μαρσί*.

197, 48. *Διηκόσια ἀπαγίνεον.*] MS. *ἀγίνεον*.

198, 12. *Πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους.*] Non notat *ſuper cæteros omnes*, ut Valla, id enim parum foret, ſed *par cæteris omnibus*, ut non fuerint in cenſendo benignius tractati, quam reliqui ſubiecti, et debuerint pro numero ſuo æquare ſummam tributi ſimilem aliis provinciis. Est enim comparativum, ut 2, 35. *Αἴγυπτος ἔργα λόγου μείζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην*.

198, 28. *Οἰκεομένων.*] MS. *οἰκημένων*. Etiam pro *κεραμέους*, quod ſequitur, legit idem *κεραμίνους*. Hoc igitur quum vetuſtius exſtiterit in exemplaribus Herodoti, an debuit ab altero expelli? Ita video rem natam esſe, ut ab Stephano *Κεράμινος* relegetur in indicem, ut ex ſolo Heſychio notum; non autem liceat recenſeri inter propinqua vocis *Κέραμος*. Portus ne meminisſe quidem voluerit, tantum ex vita Homeri recenſens *Κεραμήϊος*. Quo ista vanisſima iudicia? An non 4, 70. *Ἐς κύλικα μεγάλην κεραμίνην*? Immo ſuſtinet ſcribere Stephanus [*Κεραμικὴ κύλιξ* Herodot.] Abſurdus est totus, quum nec analogia impediat. Cur mox *πλοίων καλαμίνων*? *Ψάμμινος* in lib. 2. cap. 99.? Utique ab *σήσαμος* dictæ *σησάμιναι φάλαγγες*, de quibus agit Salmaſius in Plinianis 1033., ut mox apud Herodotum *φάλαγγας ἐβένου*.

198, 32. *Αὗται μὲν νῦν.*] Vocula *νῦν* non est in MS.

198, 36. *Ἀγίνεον.*] Satis polite et conſiderate MS. *ἀγίεον*, ut ſolet ludere hic ſcriptor in litera *ν* quod notari fas est.

199, 8. *Ταῦτα μὲν ὦν.*] Voculam poſtremam ignorat MS.

199, 11. *Ἀπ' οὗ τὸ ψῆγμα τῷ βασιλεῖ τὸ εἰρημένον κομίζουσι.*] Verbum *κομίζουσι* eiicit MS. nec credo esſe Herodoti. Sed et deinde pro *τοιῷδε κτέωνται* MS. *τοιῷδε δεκτῶνται*. Verbum novum, ſed non defectum ſua analogia, etſi videatur ipse Herodotus teſtari, fuisſe *τοιῷδε δὲ κτῶνται*, (ita enim edi oportuit) quum cap. 105. repetat; *τὸν μὲν δὴ πλέω τοῦ χρυσοῦ οὗτοι οἱ Ἰνδοὶ κτῶνται*. Sic enim MS. non *οὕτω*.

199, 14. *Τῶν καὶ πέρι ἀτρεκές τι λεγ.*] MS. *τῶν πέρι*, omiſſo *καὶ*, quod noviſſe videtur Valla, ſicut etiam vocabulo *Ἰνδοὶ* post illa *ἐν τῇ Ἀσίᾳ*.

199, 24. *Ἦν ἐπεὰν.*] Citat hunc locum Salmaſius et ad Tertulliani Pallium, unde hauſit etiam Brauwnius in Veſtitu Sacerd. Hebr. pag. 324., ubi *φλοιὸν* uterque interpretatur iunceam; ſed et in Plinianis aliquoties, nec aliter, quam prout ſolet edi; ignarus utique ab præſtantisſimo codice pro teſtimonio efferri, quaſi particula *ἦν* non venisſet ab manu Herodoti, certe ex ipso ſit omiſſa, quæ etiam non requiritur ſane. Cæterum in illis Plinianis pag. 999. contendit intelligi debere de herba ſingulari, quam phleon appellat, herbam paluſtrem et fluviatilem, reprehendens Vallam, quod interpretetur *tegetem*. Sed habui cauſas, cur Gloſaria et Grammaticos Græcos noluerim pro tempore ſpernere de libro accipientes.

199, 34. *Σφίσι διαφθείρειν.*] MS. *διαφθείρεσθαι*, ſive illud in genere medio conſideretur, ſive in paſſivo, ut is est Herodoti genius *αὐτὸν διαφθείρεσθαι κρέα cum ipſis* vel *in noxam ipsorum corrumpi quod ad carnes.* Mox etiam *ἀποκτείναντες*, quod oportunius, quam præſens *ἀποκτείνοντες*.

199, 39. *Ἐκ δὲ τούτου τοῦ λόγου* &c.] Plane hæc verba non conveniunt. Præcedunt enim duæ rationes, propter quas ad ſummam ſenectam nulli Indorum, certe non multi, perveniant, vel quia neminem in morbum incidere ſinunt occidentes eum utique isto prætextu, vel quia etiamſi qui perpetuo ſani vivant, tamen augeſcentibus annis eos occidunt. Itaque interpolavit mirifice Latina interpres: *Ideoque cum hac de cauſa, tum quia omnes qui in morbum incidunt necantur, non multi ſane eorum ad ſenectutem perveniunt.* Invertit ratiocinationem Herodoti, ut aliquam ei attribuat connexionem, ipse abſurdam ratiocinationem commentus, ut morbum et ſenectutem temere miſceat. Itaque hæc legere quemadmodum ullus potuerit, neſcio, quorum nihil intellexit ullus. Sed tales nugas perpulchre contempſit et Herodotum oſtendere ſategit MS. Mediceus, exhibens
914 priſcam ſcripturam veramque *ἐς δὲ τούτου λόγον οὐ πολλοί τινες αὐτέων ἀπικνέονται*. In antecedentibus dixit, proximos ſenectuti occidi ſolere. Sed, addit, ad eam pauci perveniunt, in eius rationem, numerum pauci transferuntur, quippe ante eam omnes ægrotare incipientes interficiunt. Quod in genere ſubnectit, quia quis unus pene ſine morbis ad ſenectutem pervenit? Loquutio est 7, 11. *Οὐκ ἥλθον ἐς τοῦτον λόγον ὥστε μάχεσθαι.*

199, 43. *Οὔτε σπείρουσι.*] Non ſolet Herodotus ita deſtitutum uſurpare hoc verbum, prout 4, 17. dicit *σῖτον δὲ καὶ σπείρουσι*, et mox cap. 19. *νομάδες νέμονται, οὔτέ τι σπείροντες οὐδέν*. Igitur et hoc loco profert optimus MS. *οὔτέ τι σπείρ.*

200, 15. *Καὶ οἱ ἐπὶ τὸν χρυσὸν* &c.] MS. *καὶ ἐπὶ τὸν χ.*

200, 19. *Ἀλωπέκων.*] MS. notisſima terminatione *ἀλωπέκεων*. Deinde MS. non habet *εἰσὶ γὰρ ἐξ αὐτέων*, ſed *εἰσὶ γὰρ αὐτῶν*.

200, 25. *Καὶ τὸ εἶδος ὁμολογέουσι οὗτοι.*] MS. *Καὶ αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότατοι*, quas voces in contextu contigit male inverti.

200, 27. *Σειροφόρων.*] MS. *σειρηφόρων*.

200, 32. *Δυνατώτεραι πολλῷ.*] MS. *πολλὸν*. Nec dubitare licet, quin auctor hoc loco istam captaverit varietatem, ut 8, 13. *Ἡ αὐτήπερ ἐοῦσα νὺξ πολλὸν ἦν ἔτι ἀγριωτέρα*. Alia habet Portus. Deinde per compoſitum *οὐ συγγράφω*, non ſimplex *γράφω*.

201, 11. *Ὁμοίαν τούτῳ.*] Quod ex ſuis codicibus in ora poſuit Stephanus, id firmat codex Mediceus in voce *οὕτω*: ſed quod plane novum est, adiectivum ha-

habet ὅμοιον, ſubintelligi volens μύρμηκα vel θηρίον, etſi medium inter μύρμηκας, ut hæc haberi debeat vera ſcriptura. *Quod ad pernicitatem, nulli eſt alli ſimile, ita ut niſi* &c.

201, 17. Ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδέν.] Sunt ipsa verba illa, quæ occurrebant 3, 51. Exſtant eadem in Dionyſio Halicarnaſſ. Immo ab viris doctis etiam annotatus est locus Ariſtophanis ex Pluto, ut patet ex Stephano, ut fere ſtudio nimio in Mediceas membranas abductus dici queam. Sed ſcias me non detrectare ſequi. Attamen ſi quis velit rite conſiderare, ſatis ample hæc exprimunt, ut fere alterutrum ſuffecturum posſet videri, quum ἐνδιδόναι τι in hoc ſenſu ſupponat μαλακότητα. Quidquid ſit, utique in hoc loco optimus MS. διδόναι ſolum novit. Ex eo etiam mox legi οὗτοι οἱ Ἰνδοὶ, non οὕτω.

201, 24. Ὀλίγῳ πρόπερον.] MS. ὀλίγον πρ. Et mox πετῳνὰ, non πετεινὰ. Sed etiam τοῦτο δὲ ἐσσοῦνται, ſane optime, non οὗτοι γὰρ ἐσσ.

201, 33. Εἴρια καλλονῇ προφέροντα καὶ ἀρετῇ τῇ ἀπὸ τῶν ὄϊων.] Nemo ita loquitur Græcus. Quid enim est τῇ ἀπὸ τῶν ὄϊων? aut quo reſpicit vocula τῇ? Nequit referri niſi ad καλλονὴν aut ἀρετὴν, quum tamen de his virtutibus non agatur, ſed de lanis. Itaque reſpicere debet εἴρια; quod ut fiat, ſcribe ex MS. τῶν ἀπὸ τῶν ὄϊων.

201, 37. Καὶ μούνῃ.] Copulativa non est in MS. Deinde etiam ταῦτα πάντα ſine vocula γὰρ.

201, 44. Ὄφιες ὑπόπτεροι.] Satis minute deſcribit auctor, creditus ſubalatos vocaviſſe, quos Bochartus lib. 2. cap. 17. Phal. ſtatuit eſſe eos qui habent efficaciam τοῦ ἄλλεσθαι et acontiæ dicuntur vulgo.

202, 1. Ἐπιμπλέετο.] Notavit hoc verbum et locum Portus inter circumflexa ex gravitonis formata. Attamen plane optimus MS. ἐπίμπλατο. Deinde ὅσα μὲν γὰρ ψυχήν τε, huc reſtituta particula γὰρ, ubi optime convenit, quam tranſtulerant in ſuperiores verſus. Sed et mox ἐπιλίπηται, non ἐπιλίπῃ, ut notatur ad marginem, dubites quo ſenſu.

202, 8. Ὑπὸ παντὸς θηρεύεται.] Id Plinius Latine interpretatus *omnium prædæ naſcens* monſtratur ab Salmaſio in Plinianis pag. 282. ex Herodoto imitatus, etiam addente pro ἀναιρέεται apud Athenæum, qui verba illa citat Herodoti legi ἐπαναίρεται. At longo tempore post venit Ezech. Spanhemius, et notat ad Callimachum pag. 124. [Ac unde ex Herodoto refert Athenæus l. 9. p. 400. quod omnia *leporem venentur* feræ, aves, homines.] Locus nempe Herodoti exulat e memoria eius.

202, 27. Πρὶν ἂν διαφάγῃ.] MS. πρὶν διαφάγῃ.

203, 6. Πεπλασμένας πηλῷ.] Variis locis ad hunc locum in Plinianis Exerc. reſpexit Salmaſius, nunc ut notaret Κάρφεα, nunc aves magnas non nominari, nunc incerta loca eſſe; ſed ubi ponit ipsa hæc verba, exemit paginam 555., nec aliter citat, quam ſolet edi. Qua quanto perfectiorem lectionem exhibet optimus, ſed productam iam ab Th. Gale, MS. προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ· quam eo magis compulſus fui iterum proferre, quia in ſcribendo mire videtur aberraviſſe Stephanus, proferens quaſi ex MSS. ſuis προσεκπεπλασμένας πηλῷ, quod posſet aliquos deducere, quum aliter revera legatur in MSS. Sed auctor dicit egregie nidos eſſe confictos et adaptatos ex cœno, inque eos deferri ista fruſta, non addens ob quam cauſam, quæ potuit fuiſſe multiplex.

203, 16. Ἐπὶ τὴν γῆν.] Ita denique utrumque arreptum est, quum forſan posterius aut non foret clare in eo, quod hi ſcribæ habebant primævum, exemplari ſcriptum, aut prius maculatum. Utique optimus MS. tantum habet ἐπὶ γῆν, eandem ita hic hallucina-
915 tionem oſtendens, quam habuimus antea. Deinde συλλέγειν οὕτω τὸ κινν. ſine vocula μὲν.

203, 19. Ἐκ τούτου θαυμασιώτερον.] Nihil ex MS. optimo referre posſum; nihil bene etiam interpretatur Valla, dum primas voces includit Latino *tamen*. Percommodum est, quod ex Arch. cod. effert Th. Gale ἔτι τούτων. Ea quæ ſequuntur, citat Salmaſius in Plinianis pag. 365., neque dubitat, hoc modo: τῶν γὰρ αἰγῶν καὶ τῶν τράγων, quæ copulativa in nulla est editione, quum tamen requiratur maxime. Id ſatis mihi fuit hic indicare.

203, 25. Θυμιαμάτων πέρι.] In MS. est θωμάτων: ſed in margine etiam vetuſta manus recte adſcripſit θυώματων, ut 2, 40. λιβανωτοῦ καὶ σμύρνης καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων.

203, 29. Τριπήχεων οὐκ ἐλάσσονας.] MS. τριπήχεας, οὐκ ἐλάσσονας. Hoc est Herodoti.

203, 43. Ἐσχατιαί εἰσι.] MS. ἔσχαται εἰσι. Recte; ut in fine huius capitis ἐξ ἐσχάτης Europæ. Nam ἐσχατιαὶ conveniunt agris et minoribus regionum partibus, ut in Europæ latere occidentali, quod ignorabant niſi parva parte, dicit περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν πρὸς ἑσπερὴν ἐσχατιέων. Hinc factæ et hæ ἐσχατιαὶ.

204, 8. Πολλῷ τοι πλεῖος.] MS. πολλῷ πλεῖος tantum.

204, 22. Σαραγγαίων καὶ Θωμανίων.] Cur posteriori appellationi auferatur litera α, quæ cap. 93. illi inſerta fuit, neſcio. Certe in MS. erat Θαμαναίων, quo etiam declinat varia lectio apud Th. Gale; et his Grotius adſignat originem ex Geneſeos cap. 36. vers. 41. Sed iste codex tertium α ignorabat in appellatione priore, quam ſcribebat Σαραγγέων, quod utrumque ἐθνικὸν quia commodum est, nequivi contemnere hoc posterius.

204, 32. Τῆς διεξόδου.] MS. τῆς ἐξόδου. Hæc enim modo requiritur.

205, 6. Καὶ γὰρ δὴ ὁ νόμος.] Ingeminat copulam MS. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ νόμος.

205, 14. Ποιέει τάδε.] MS. τοιάδε.

205, 16. Ἀνείρας τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου.] Quum vertisſet Valla: *ac lora freni equini ad cervices ipsorum alligavit, hominesque dimiſit* (quod miris modis intricatum) Æmil. Portus sic hæc vertenda monuit: *cum equini freni lora nexuisſet, circa cervices ipsorum (ea) ligavit*, vel, *Equini freni loris, quæ nexuerat, cervices ipsorum illaqueavit.* Quæ et ipsa, licet ampliora, tamen ſatis imperfecta. Quid enim est nexuisſe lora? Sed et ipsa Herodotea ſunt per nimiam brevitatem nonnihil ambigua. Quid enim post cervices illorum circumcinctas fecit? Dimiſisſe non potuit, niſi et equum freno liberaverit, quod nullo hinc indicio colligas: aut frenum utique diſſecuerit; nec id dicitur. Sed nec ſecum duxisſe potuit, quia plane dicit auctor καὶ ἀπῆκε. Nihilominus dimiſit omnino et illos et frenum pariter; quod ut clarius intelligas, ſcribe ex MS. καὶ ἀνείρας περὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου, περὶ τοὺς &c. *et annectens* (n. nares abſciſas auresque) *circa frenum equi, circumdedit ipsorum cervicibus.* Patet autem ex his illum exuisſe loro equum, quum non ipse crudelitatis ſuæ pignora circumgeſtare ſecum voluisſe videatur; et façile fuit acquirere aliud frenum.

205, 18. Δεικνύουσι ἑωϋτούς.] MS. liquide δεικνύασι, quod non debuit mutari. Sic et 2, 86. Δεικνύασι τοῖσι κομίσασι παραδείγματα.

205, 25. Τοὺς παῖδας.] Et ſcio quid ſequatur, habet tamen MS. τὸν παῖδα. Unum ſcil. natu maximum, ut mox vocat τῶν παίδων τὸν πρεσβύτατον, et nominatu dignisſimum, quo nominato apparet cæteris non abſtinuisſe.

205, 48. Ἐξέλαξα ταῦτα.] Id bene convenit antecedenti εἵλευ. Nec tamen ita forſan ſcripſit auctor, quum tantum perhibeat optimus MS. ἔλεξα. Id ſane interpretatus fuit Valla, et ſtatim debuit H. Stephanus reprehendere, quum bonos codices non vidisſet.

Ibidem. Διά τιν' ἃ κακῶς ἤκουσε.] Nulla varietas in MSS. nec Italicis nec Anglicis, ut id quod margini impoſuit Stephanus, δι' ὅν τινα κακ. ſtet fide ipſius Stephani, etſi id foret commodisſimum. Scripti codices tantum ita non dividunt, ut fit in editionibus, ſed ſimpliciter ut et edidi. Cæterum ſcribi oportuit δι' ἃ τινα κακῶς propterea quæ exprobrata illi erant, et male de ſe loqui homines vulgo intellexerat.

206, 23. Τοῦτο λέγεται.] MS. τοῦτο γε λέγεται.

206, 41. Οἰκεομένῃ.] Denuo MS. οἰκημένῃ.

207, 2. Ταῦτα διανοεύμενον.] MS. ταῦτα μὲν διανοεύμ. Id optime convenit.

207, 8. Ἐμοὶ μὲν γὰρ.] Ut pateat quo illam trium literarum vocem modo reſtitutam nonnulli depulerint, ecce in hoc loco tantum agnoſcit optimus MS. ἐμοὶ γὰρ. Εἵνεκεν quod mox edidi, ſuppeditavit MS. idem, non εἵνεκα, ut vulgo.

207, 16. Τῷ ἐγὼ ὑποδέξω.] Mire in hoc hærent Valla *cui ego fidem faciam*, Stephanus *cui ego oſtendam* vel *repræſentabo.* Posterius nimium; prius non explicat præpoſitionem ὑπὸ. Vallæ autem interpretatio vaga est. Portus illi tribuit Latinum *deſignare.* Vix ſcias quo te vertas. Sed bene hinc eripit nos MS. ἀποδέξω, quod est creberrimum. Sed et paulo ante ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, ubi vulgo articulus negligitur.

207, 19. Μαλανδρον.] MS. Μαιάνδρεον, ut legisſe apparet quoque Vallam, et ſic infra perpetuo, etiam cap. 142.

207, 24. Ἐποίεε τάδε.] MS. τοιάδε.

207, 30. Μαντηΐων ἀπαγορευόντων.] Dubites merito, an non, ſi Polycrates eo de negotio ad oracula quædam miſerit, an non, inquam, Herodotus id fuerit declaraturus manifeſtius, ut ſolet ſemper: maxime quum in ipsa inſula Samo nullum magni nominis oraculum exſtiterit. Sed verisſime mutat MS. legens

μαντίων, hoc est, augurum, et vatum, et aruſpicum, quos haud dubie magno numero circum ſe aluit Polycrates, eosque facile potuit conſulere, non utique oracula.

207, 38. Ἐπεφημίζετο.] Locum hunc et verbum annotavit Portus, Stephanus in multo diſcurſu Theſauri neglexit. Uter melior? Certe Herodotus non fuit uſus
916 compoſito; cuius fidei pignus est optimus ille codex Mediceus exhibens ἐφημίζετο. Vides in Heſychio φημίζεται, μαντεύεται. Sed non omitendus locus Diodori Siculi, unus utramque hanc notam roborans 17, 10. φήμαις δέ τισι μάντεων καὶ θεῶν σημείοις ἠπορεῦντο.

208, 2. Οἱ Συρηκοσίων γενόμενοι τύραννοι.] Sic actum est in Herodoto. Ubi videbatur ſibi debere eſſe adfluentior, illic mutilando eum contraxit indigne ætas poſterior; ubi iudicavit continere, illic aſſuta ei ſunt neſcio quæ, ut in hac pericope vocabulum poſtremum; quippe quod non exſtat in MS. illo probatiſſimo, nec ulla neceſsitas exigit.

208, 32. Ἐπεθύμησε.] Ut cap. 120. Ἐπιθυμῆσαι οὐκ οὕτω τὸν εἶπαντα ταῦτα τίσασθαι. Sic in hac hiſtoria adhibet iam illic hoc tempus. Nihilominus hinc abit codex optimus, probans imperfectum ἐπεθύμεε. Unde etiam paulo ante ſuſcepi præſens κτείνει pro ἔκτεινε, ut mox repetit ipse Darius in concilio.

208, 38. Μεγάλην τὴν ἰσχύν.] Prima vox huic loco parum venit opportuna. Neque enim Herodotus vult aut potest dicere magnam eius hominis eſſe potentiam, præſertim ſi ex oppoſito comparetur ipse Perſarum rex, ut fit hoc loco. Immo ille tantum ſpeciatim determinare voluit, ut inde appareret istum valere aliquid, nempe vim eius hanc eſſe, ut mille Perſæ ipſi apparerent ſatellites &c. Ita enim per partes enumerat, quod inertes medio tempore lectores non adſequentes immiſerunt vocabulum μεγάλην, quod penitus ab MS. abest, et abeſſe debere cenſeo.

209, 20. Εἰ οἱ ἐνδεξαίατο.] Vix intelligo, cur ſic edatur. Certe Portus ſcivit δεξαίατο apud Herodotum dici pro δέξαιντο, et in verbo Ἐνδέκεσθαι citat totum hunc locum ita ut particulam οἱ plane omittat. Atqui ista prorſus est lectio codicis optimi, εἰ ἐνδεξαίατο, nec debet aliter legi. Et mox ἔπεα τάδε, non τοιάδε.

209, 49. Ὀκουδήκοτε ἀπημελημένον.] MS. optimus tantum novit ὅκου δὴ ἀπημελ.

210, 23. Ἐποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη, φιάλην τοῦ χρυσοῦ σὺν θήκῃ ἐδωρέετο τὸν Δημοκήδεα.] Verba operoſe tractata ab viris doctis, ut oſtenderetur in eo nihil ab ſe intelligi. Inde ſuſtinet in Prolegomenis p. 173. H. Stephanus producere ad venditandum ὑποκύπτουσα, quaſi in ὑποτύπτουσα nihil ſit niſi ineptum, præſertim ſi quis Vallæ interpretationem ſequatur, quum ſuum istud explicare non audeat vel nequeat. Portus in Vallæ quidem verſione ſenſum bonum eſſe ait, ſed Græca verba aliud indicare, et ὑποτύπτειν eſſe ſubverberare, ſuccutere, leviter verberare, quatere verberando, pulſando decutere. Et quo non ille trahere conatur vim verbi eius, ut exornet ſuum impetum, quo vult ab unaquaque phialæ thecam leviter verberatam et ſuccuſſam, ut exciderent nonnulli aurei, addita magna continentiæ iactantia de neceſsitatis ademptione. Quæ omnia ignorans ante ſe ab his duobus acta eſſe Nob. Grentemesnilius ei ſuam quoque fiduciam admovit vel in Valla convincendo erroris vel in correctione tentanda. Quorum ut alterum ſucceſsit ei felicisſime, perinde ut reliquis; ita quis probet tantam libertatem in aliena manu? ut reponatur ἐπισάττουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη φιάλην τε χρυσέοις σὺν θήκῃ. Longe aliud cogitandum. Primo MS. habet φιάλῃ τοῦ χρυσοῦ· quod admittendum est, quum teſtante documento tam vetere et certo nequeat hinc repelli loquutio tam ſæpe ab hoc ſcriptore uſurpata, prout exempla in promptu poſuit Æm. Portus in lexico. Unde paulo ante confirmatur gemina locutio auctoris, δωρέεται μιν ὁ Δαρεῖος πεδέων χρυσέων δύο ζεύγεσι. Quod certisſimum est itaque, attingere hanc partem vir doctisſimus non debuit. Sed nec in cæteris aliquid mutandum est, et modo vertendum: *tum unaquæque* pectus *ſubverberans*, vel reverentiæ et honoris regii cauſa, vel læticiæ ac pietatis, vel denique conſpectu viri extranei *phiala auri cum theca Democedem donavit.* Est enim hæc pulcherrima Græci ſermonis ratio, ut verbis, quibus aliqui fecisſe quid in ſe ipſis narrantur, licet ſint modi, ut loquuntur, activi, et hinc requirerent additum quartum caſum, nihil addant, ſed nude tantum ponant, intellectui reliqua committentes. Tale est ἀναφέρων vel ἀνενεγκών, quo utitur Dio de Claudio reſipiſcente, et in cuius exemplis longisſimus est Theſaurus Stephani, non addito ἑαυτὸν. Tale istud παρασείσας eleganter illuſtratum in notis Caſauboni ad Theophraſti characterem περὶ ἀδολεσχίας. Tale ἐπαίρειν 2, 162. Ὁ δὲ Ἄμασις ἐπῆρας ἀπεματάϊσε. Id quoque nihil est, niſi femora et propinqua natibus membra ſubintelligas. Tale istud pulcherrimum ἔχουσαν in lib. 5. cap. 41. de gravida. Tale est politum illud ἀποβρίψαι apud Lucam in Actis Apoſt. 27, 43. Ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους καλυμβᾶν ἀποβρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι. Quod etiam nihil est, niſi vel ſe ipsos, vel veſtimenta ſubintelligas. Et ita Ἐποτύπτουσα.

210, 31. Πολυκράτει ὡμίλησε πατρὶ, ὃς συνείχετο &c.] Ridiculum et miſerabile est hoc loco acumen Stephani in emendanda Laurentii interpretatione, *cum Polycrate patre verſatus, quum aſperam eius iracundiam ferre non poſſet* &c. Quis enim ille Polycrates pater, aut cuius? certe Democedis eſſe nequit, quum istum iam ante Herodotus Calliphontem appellaverit. Recte ad amusim Valla; cui ut conveniant quoque Græca, deleta vocula ὃς ex auctoritate libri Medicei, qui eam ignorat, ſcribe omnia: Πολυκράτεϊ ὡμίλησε. Πατρὶ 917
συνείχετο ἐν τῇ Κρότωνι &c.

210, 40. Δυοῖν ταλάντοιν.] MS. δυῶν ταλάντων, ut lib. 4. cap. 1. δυῶν δέοντα τριήκοντα.

210, 45. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον χρόνον.] Vox τοῦτον exulat ab MS.

211, 17. Ἐξορκεῖ μιν.] Video annotaſſe Stephanum [ἐξορκέω, ἐξορκίζω et ἐξορκόω, adigo ad iusiurandum, iurisiurandi verba præeo: Secundo uſus est Plutarchus dicens &c. Primo Herodotus dicens ἐξορκεῖ μιν, iureiurando eum adſtringit. Sic Demoſthenes ὅταν ἐξορκῇ τὰς γεραίρας.] Etiam Æm. Portus in lexico ex hoc uno loco oſtentat ἐξορκεῖν iureiurando adigere ad aliquid faciendum, quum deinde particulari articulo multa proferat de verbo ἐξορκοῦν. Quicquid ſit, ego vero teſtor in optimo libro exſtare ἐξορκοῖ.

211, 19. Ὅσα αἰσχύνην ἐσὶ φέροντα.] Sic quilibet loqueretur, quod non est Herodoti. Elegantisſime MS. ὅσα ἐς αἰσχύνην ἐσὶ φέροντα.

211, 41. Λέγεσι δὲ Ἄτοσσα.] MS. ignorat adverſativam. Deinde idem ὅρα νῦν, ἐς Σκύθας, non ἐπὶ.

212, 7. Ἅμα ἕπος τ' εἶπε.] Id certe fieri contigit. Sed non est hæc ſcriptio (fatua ſatis per illud geminatum εἶπε) docti Herodoti, cuius manum ſane interioribus ſtudiis politam reſtituit optimus MS. ἅμα τ' ἔπος ἔφα.

212, 24. Οὔ τι ἐπιδραμὼν, πάντως τὰ διδομ. ἔδεκ.] Sic legunt ac diſtinguunt editiones priores; quod quomodo legerit Valla, difficilis divinatio est ex hac verſione: *tanquam fugitivum, ſi cuncta ſibi oblata caperet.* Unde Stephanus nequaquam omnia quæ dabantur percurrit, id est, recenſuit, et accepit. ut legatur πάντα ex vet. cod. pro πάντως et ἐπιδραμὼν accuſative ſumatur, quaſi dicat non percurriſſe numerum, tanquam nihil omittere volentem. Hinc patet iam olim hunc locum varie adminiſtratum fuisſe, præſertim ſi attendas ex Th. Gale in Arch. codice legi πάντα. Ita in omnem caſum voluta fuit hæc vox; ubi omnino vincere debet ac præferri, quod est in MS. Mediceo πάντων. Ἐπιδραμὼν poſſet nunc accipi vicino quodam ſenſu verbi ἐπιβατεύων, cuius exempla collegit Æm. Portus, unde accipiebam pro offendere, ut caveret reſpectu ullius partis dare offenſam, ſi nempe inſpexisſet et de diverſis indicavisſet utrum accipienda an reiicienda.

212, 34. Ἅμα δ' αὐτοῖσι.] MS. ἅμα δ' αὐτῇσι, quod ex neſcio quo etiam novit proferre Th. Gale, ut τριήρης ſit fœminini generis, ut 8, 121. τριήρεας τρεῖς, Φοινίσσας, in quo temere hæſerunt. Cæterum hoc loco abuſus fuit ſcriptor Etymologici Magni, in voce Γαῦλος ita exponens: Λέγεται δὲ καὶ τριήρης γαῦλος, διὰ τὸ πλεῖσα δέχεσθαι, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Ἱσοριῶν. Neque enim ista confuſione utitur hic noſter Herodotus. Et mox προσίσχοντες δὲ αὐτῆς, non αὐτῇ, quod vulgo edunt: ut forte ſit diſtinguendum: προσίσχοντες δὲ, αὐτῆς τὰ παραθαλάσσια.

213, 4. Τῇσι σκυτάλῃσι.] MS. τοῖσι σκυτάλοισι. Sane hæc gemina terminatio earundem vocum in ος et η crebrior fuit, quam nos ſcimus. Et mox περιϋβρῖσθαι, non περιϋβρίζεσθαι. Perperam tamen ad hoc verbum dativus caſus refertur ab Valla, quem ſequitur in Lexico Æm. Portus, in verbo Ἐκχρήσει interpretans *quomodo vobis conducet banc iniuriam Regi Dario facere*, idque probat in Theſauro Stephanus, quum tamen in Græcis nulla ſit mentio τοῦ *vobis*, ut quæ perſpicue dicunt, quomodo regi Dario placebit tam contumelioſa hic toleravisſe?

213, 10. Ἐπὶ τίνα δὲ ταύτης προτέρην.] MS. ἐπὶ τίνα δὲ τῆςδε προτ. Mox quoque omisſa adverſativa ταῦτα λέγοντες. Et deinde ἤγοντο, non ἄγοντο.

213, 25. Ἐμπίπτουσι τῇσι νηυσὶ ἐς Ἰηπυγίην.] Nec Græca

Græca hæc phrasis bene habet, et multo minus Latina ei respondent *ad Iapygiam in quasdam naves incíderunt*. Præclare codici Arch. accedens membrana Medicea legit ἐκπίπτουσι, hoc est, navibus suis in Iapygiam eiecti sunt, ex cursu, quem tenebant, depulsi per tempestates. Passim iste usus verbi apud historicos, et nimium frequens, quam ut hic locus tanta vanitate premi debuerit. Sed et denuo noster 8, 13. Φερόμενοι τῷ πνεύματι, καὶ οὐκ εἰδότες, τῇ ἐφέροντο, ἐξέπιπτον πρὸς τὰς πέτρας.

213, 48. Οἱ μὲν ὡς εἰκὸς, κατ' ἐμπορίην στρατευόμενοι, οἱ δέτινες.] Aut perversa sunt hæc verba, aut defecta in Græcis, quæ tamen quam mollissime integra habuit Valla, aut quasi integris perfectam interpretationem præbuit. Ego ex membrana prisca notavi nihil. Th. Gale participio στρατευόμενοι præponit ὅι δε, additis verbis [Nam id hic deest] nulla addita mentione vetustorum codicum, an ex ingenio fecerit. Certe nequeunt coniungi κατ' ἐμπορίην στρατευόμενοι, et restitui oportebit vel οἱ μὲν, ὡς εἰκὸς, κατ' ἐμπορίην, ἢ στρατευόμενοι, οἱ δέ τινες καὶ, vel οἱ μὲν, ὡς εἰκὸς, κατ' ἐμπορίην, στρατευόμενοι δὲ ὅι τινες, καὶ αὐτῆς &c.

214, 1. Συλοσῶν ὁ Αἰακαΐος.] MS. ὁ Αἰάκεος, ut et legit Valla, et attulit iam Th. Gale.

214, 7. Ἐπεθύμησε τῆς χλαμύδος.] Ut confessus sum, exstat in MS. Mediceo ἐπιθυμέου, unde recte confeceris ἐπεθυμέου ad mediæ coniugationis notionem passivo flexu. Nihil impedit sequens ἐπιθυμέοντα.

214, 14. Ὁ μὲν ὦν Συλοσῶν.] MS. ὁ μὲν δὴ Συλοσῶν.

214, 19. Βασιλῆϊ περιεληλύθει εἰς τοῦτον τὸν ἄνδρα.] Ut solebant hæc legi, sed ubi codex optimus me docuit ab Herodoto scriptum fuisse ὡς τοῦτον, ut antea aperui. 918

214, 23. Ἀναγγέλλει ταῦτα ἀν.] MS. ἀγγέλλει. Neque enim in aula Persica Græci dicebant ἀναγγέλλειν, sed ἀγγελίας et εἰσαγγελίας.

214, 27. Ἀναβέβηκε δέ τις ἢ οὐδείς κω.] MS. δὲ ἤ τις ἢ οὐδείς σκω. Sic plane iterata σ.

214, 28. Ἔχω δὲ χρέος, ὡς εἰπεῖν, οὐδέν.] Voces illæ ὡς εἰπεῖν ita interpositæ vim habent eam, ut extenuent quidem, nihilominus rem aliquatenus veram esse fateantur. Id quod nunc Darius negare omnino vult, neque prorsus vel minimum debitum Græco cuiquam agnoscere. Ad hanc igitur sententiam quum pertineat ista loquutio temere huc immixta, optime restituo ex MS. omissa particula ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν οὐδέν.

215, 4. Ἐπιτροπεύειν.] Sic dixit in consilio Persarum ἐπιτροπεύοι ἂν ἀμωμήτως τοῦ πλήθεος. Attamen nunc MS. ἐπιτροπέειν.

215, 22. Γέρεα ἐμεωῦτῷ γενέσθαι.] Hoc propagatur ab editionibus citerioribus, haud dubie per errorem typorum ex vicinia in proxime sequentibus huc attrahentium idem tempus, quum Aldus et Camerarius in utraque Hervagiana dederint γεγενῆσθαι, quasi in antecessum decerni illud voluerint, priusquam libertatis dulcedinem acciperent. Omnino id opinor reponendum, etsi ex MS. nihil notaverim et taceat Gale.

215, 33. Τελεσίαρχος.] Ab membrana Medicea nominatur Τελέσαρχος.

216, 16. Ἄξιον δεσμοῦ δῆσαι γοργύρης ἡξίωσας.] Hæc quum corrupta sint, tamen intelligere et explicare voluit Æmil. Portus, quasi per Atticam et Ionicam ellipsin ita diceretur pro ἐπὶ γοργύρης δῆσαι, Latina autem licet apud eum videre. Sed frustra omnia. Necessario δήσας, ut est in MS.

216, 27. Ἔμελλε ἀπολάμψεσθαι.] Certe non recordor hæc tempora vidisse coniuncta: et omnino recte MS. ἀπολάμψεσθαι, prout passim id fit.

216, 30. Παθόντες οἱ Πέρσαι κακῶς προσεμπικραίνεσθαι &c.] Offendit ad hunc locum Th. Gale, unde notat aliquid vix intelligendum, nempe quum duo postrema verba allegavisset, [Cod. Arch. πάρος cum Valla.] At nec in Valla id apparet, nec alia in his molestia est, quam quod male vacuæ manus interposuerint adverbium κακῶς, quod testor non esse in MS. Mediceo, et quantopere in Herodoto verbum παθεῖν possit ad miserias verti, docent πάθεα, quæ toties usurpat in partem pessimam. Infra cap. 155. ὡς ὑπὸ σεῦ τάδε ἔπαθον.

216, 42. Πιεζόμενοι δὲ.] MS. πιεζεύμενοὶ δὲ.

216, 43. Τὰς Διαρείος οἱ ἀποστέλλων ἐνετέλλετο.] Vocula tertia in MS. non apparet; quæ et prorsus videtur male collocata, unde Portus in Lexico hunc locum adducens omittit participium ἀποστέλλων, ut voculam οἱ adserat suo verbo.

217, 12. Ἀπεθωῦμαζε.] MS. ἐπεθωῦμαζε.

217, 25. Ἔρημον ἐοῦσαν ἀνδρῶν.] Sic apparet eum velle notabiliter veritatem parœmiæ antiquæ, et hinc exortæ, patefacere, qua dicebatur ἔκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρίη, prout est inter fragmenta Heraclidæ Ponticí.

217, 36. Τὴν ἂν ἐβούλετο.] MS. sine media vocula τὴν ἐβούλετο. Nec tamen delendam esse, sed ab mala manu huc nimis festine translatam patebit ex nota sequente.

218, 3. Ἐλπίζων ἡμίονον τεκεῖν.] MS. ἐλπίζων ἂν ἡμίονον τεκεῖν.

218, 12. Μεγαβύζου τούτου ὃς.] MS. μεγαβύζου τοῦ ὃς. Quæ duæ literæ pro geminato τούτου interdum usurpantur, ut 2, 111., de Pherone. Τὸν ἀποδέξασθαι μὲν οὐδεμίην στρατηΐην.

218, 31. Ἄλλῳ μὲν γὰρ οὐκ.] MS. absque vocula γὰρ, qua hic locus bene potest carere, ἄλλῳ μὲν οὐκ. Tum δυνατὸς εἶναι, non δυνατὸν, quod aureum est Herodoto in illis nominativis mire lascivienti. Sed et αὐτοχειρίην nunc suppedito ex eodem codice, ubi inepte nonnulla alia adiserebantur, unde et versionem concinnavi.

219, 2. Τί δ' ὦ μάταιε.] MS. τί ὄ μάταιε, et modo dedi ex eodem πολιορκεομένους, non πολιορκευμένους.

219, 15. Ταύτῃ χιλίους.] Recte MS. ταύτης, nam de militum parte agitur, non de loco.

219, 41. Τὰ πεπόνθεε.] MS. simpliciter et integre, perinde ut Anglici apud Th. Gale, τὰ ἐπεπόνθεε. Deinde ἐπεί τε δὲ οὐδείς cum particula adversativa, quæ vulgo negligitur.

220, 23. Στρατάρχης.] MS. στρατιάρχης, et deinde ἐν τῇ ἑωϋτοῦ τάξι, non τάξει. Quod quum restituam ex scriptis libris, tum ride negligentiam, quæ hoc loco invexit in editiones Διὸς Βήλου τὸ ἱερὸν, ubi Aldus et Camerarius perhibent rectissime ἰρὸν, quod reponendum.

220, 46. Γυναῖκας ἐς Βαβυλῶνα κατισάνει &c.] Locus hic videtur pessime ab vario lectorum genere exceptus fuisse, etsi in editionibus vulgatis mire mentiatur sanitatem. Vel vocem γυναῖκας toties in tam brevi multiplicare an id est Herodoti? Certe alium novimus. Iam vero istud δσας δὴ plane non conspicitur in nobili isto Mediceo, quod certum est documentum eam vocem ab perito Herodotei styli viro ex alio loco sublectam esse, ut hoc, quidquid esset non sine veri specie sanaret. quæ bis in hoc libro adhibita obversabatur hinc menti eius. Quin etiam in verbis quæ citavi, idem codex MS. non legit γυναῖκας, sed γυναῖκα, omnia huc dirigentia, ut varietatem in his ab Herodoto adhibitam et malevole suppressam per vestigia tamen quædam ostenderet. Videtur enim sic processisse manus eius: Ἐπέταξε τοῖσι περιοίκοισι ἔθνεσι γύναια ἐς Βαβυλῶνα κατισάναι, ἐκάστοισι ἐπιτάσσων, ὅσα πέντε μυριάδων τὸ κεφαλαίωμα τῶν γυναικῶν συνῆλθε. Dicit nempe Herodotus edicto iniunxisse vicinis circa gentibus, ut magnam istam urbem mulieribus instruerent, ita singulis describens, ut quinquaginta millium summa fœminarum convenerit. 919

221, 6. Πολλάκις δὲ Δαρεῖον λέγεται.] Nomen proprium in MS. non est, et potest abesse.

221, 12. Ἄλλα πολλὰ ἀπέδωκε.] MS. ἐπέδωκε, quod vult mens Herodoti.

JACOBI GRONOVII NOTÆ ET OBSERVATIONES

In librum quartum

HERODOTI.

222, 23. Ἀμέλγουσι.] MS. ἀμέλγωσι.

223, 5. Περισήσαντες κατὰ τὰ ἀγγήϊα τοὺς τυφλοὺς.] Hunc plebeii Græculi ſermonem fore nullus ignorat. At Herodotus verborum exquiſitior non ita ſcripserat, ſed indicante vetere membrana περισίξαντες, tanquam acutis quibusdam ex ferro aut ſpina vinculis coërcuerint eos manere circa ista vaſa, unde Latinæ verſioni datum est verbum *compingentes*. Sed videtur latere aliquid ſeu commune in ſcriptura vetere, ſed proprium Herodoteæ, in qua iam bis occurrit σίχειν pro σείχειν. Unde producit et exponit Heſychius περισίξαι, περικυκλῶσαι, περιελθεῖν, περιελάσαι, ἀπὸ τοῦ σίχειν. Id deſeritur ab noſtris, et univerſa ea vel ſignificatio vel explicatio ignota est Stephano et aliis, attamen vera, et ideo neglecta, quoniam utique volunt ſcribi περισείχειν et περισεῖξαι, unde idem Stephanus in verbo Σείχω adducit ex Homeri Odyſſ. δ. Τρεῖς δὲ περισείξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα. Et tamen idem rurſus in Indice [Περισήκω idem quod περιῆσαμαι circumſto; unde participium περισήξαντες quod exponitur etiam circumpoſiti.] Sed optime ſe exhibet Herodotus 4, 202. Τῶν δὲ σφι γυναικῶν τοὺς μαζοὺς ἀποταμοῦσα περίσιξε καὶ τούτοισι τὸ τεῖχος. Itaque quum verba Heſychii in ſuis quoque notaverit Suidas, apparet, quam malevolens ſit ille genius, a quo nuper illis Cantabrigiæ ſubnotatum ſit [Malim περισεῖξαι.] Porro quod Herodotus dicit ἀπαρύσαντες, non interpreter *delibatur*, quod violente huc trahitur, ſed *exantlatur*, quod proprium quodammodo illic eſſe docet vel Plautinum *ſæpe exantlavit merum ſcitiſſime*, vel Ennianum *materno ſanguine exantlando patrem ulciſci*. Non pertinet huc σίζειν.

223, 6. Ἡγέονται εἶναι.] MS. ἡγεῦνται. Deinde MS. ἠντιοῦντο αὐτοῖσι κατιοῦσι, non τοῖσι.

223, 16. Ἀντικατιζεύμενοι.] Portus id habere potest Ionicum pro communi ἀντικατιζούμενος, idque pro ἀντικαθιζόμενος. Debuiſſet igitur monſtrare locum, in quo abſconderetur ἀντικατιζούμενος. Vix enim dixeris esſe Græcum, unde in principio libri 5. dicit ἀντικατιζόμενοι, ubi etiam est ἀντιζομένων. Mediceus codex egregie ἀντικατισύμενοι omiſſa litera.

223, 20. Αὐτοί τε ἐλάσσονες κτεινόμενοι γινόμεθα.] Voces istæ αὐτοί τε in MS. non exſtant. Nec certe quidquam præter ſonum nudum adferunt, quum utraque periodus ad eandem partem et partis actiones pertineat, et ideo hæ voces non habeant aliquod oppoſitum, ubi ſolent adhiberi. Est autem hic locus, in quo dicitur εἰς αὐτῶν Scytharum, ſive ſciverit nomen et innoteſcere noluerit, ſive ignoraverit, ἔλεξε τάδε, plane geminus illi Polybiano in Legat. 46. Ὅτε καί τις ἐκπαλεσάμενος &c. quod tam commode interpretatus est Caſaubonus. Sed non est mirum malle multos ineptire.

223, 30. Ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῷ γενομένῳ.] Præpoſitio ἐπὶ abest ab optimo codice, in quo vides Herodotum ex 1, 116. τούτοις ἐκπλαγείς. In eodem mox etiam recurrit ἐξελασθέντες conſtanti ſcripturæ modo, ut in præcedentibus patuit.

223, 33. Τρόπῳ τοιῷδε.] MS. τοιούτῳ.

224, 5. Ἐπελθόντι κατασβῆναι.] Habes in his exemplum eius, quod ait in Theſauro Stephanus, quum dediſſet exempla compoſiti κατασβέννυμι, adiungens [Item κατασβῆναι exſtinctum esſe tanquam a κατασβῆμι, ſicut ἀπέσβην tanquam ab ἀποσβῆμι.] Sic infeliciter id relinquens, ut nullam ei auctoritatem commodet. An igitur vel ipse vel alii, unde exſcripſit, ad hoc Herodoti ſpecimen reſpexerunt? Exſtat hic ſane, quod negari nequit. Sed tamen ratio illis debuit adesſe. Nam quum hic non antecesſerit vox πῦρ, ſed tantum dictum ſit χρυσὸν καίεσθαι et χρυσὸν καιόμενον, dubitare primo de istius verbi καίεσθαι termino ſignificationis pandendæ oporteat, utrum ad flammæ eiectionem usque, an tantum ad ignitum tactum, et hinc etiam alterius verbi κατασβῆναι non ſolum de modo, ſed enimvero etiam de fide ambigere debeas. Ego ſane non tantum dubito, ſed libens concedo optimæ membranæ, quæ teſtatur Herodotum ſcripſiſſe κατασῆναι, quod conſtat maximi, immo maioris, quam ut a nobis definiri posſit, uſus in Græca literatura esſe.

224, 16. Οὕτω λέγουσι.] MS. ὧδε.

224, 49. Νεμομένας ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ ἀφανισθῆναι.] MS. χρόνῳ, quod ex utroque Anglicano profert etiam Th. Gale: et ſic tacens noluit fateri hanc lectionem videri quoque agnoviſſe Vallam. At is hinc vertit *interea*; ſed enim ille tam miris modis Græca compoſuit, ut efficeret istam ſententiam *equas eius a curru paſcentes divina quadam ſorte motas*, quaſi rem concepiſſet ita evenisſe, ut non eas Hercules dormituriens videatur potius iugo exſolviſſe, ſed alligatas currui ſic paſtum miſiſſet. Hoc reliqui quidem illi; ſed haud dubium mihi prius videtur et veriſimum istud χρόνῳ cum tali ſenſu, ut patet ex illis quæ ſtatim ſequuntur. 920

225, 9. Πρὶν ἢ οἱ μιχθῆναι.] Quamquam ſic loquutus etiam fuerit in capite primo huius libri, tamen electo ἢ nunc præbet, MS. πρὶν οἱ μιχθῆναι. Habet utrumque.

225, 33. Ζωστῆρα ἔχοντα ἐπ' ἄκρης τῆς συμβολῆς φιάλην χρυσέην.] Forte erat fibula phialam aliquo modo repræſentans, ſubnotat ad has voces Rev. Brauwnius in Veſtitu ſacerd. Hebr. 2, 3. At eam non ita exprimeret Herodotus. Dum enim agnoſcit συμβολήν, certe agnoſcit in extremitatibus aliquid fuisſe ad connectendum: fibula id fuerit, an globulus, an quid aliud, noſtrum non est eligere. Sed in omnibus baltheis tale quid fuit. Iam vero in Scytharum baltheis intelligit Herodotus præter talem nectendi machinulam fuisſe adhærentem phialam ad hauriendum ſubito paratam.

225, 39. Δύο μὲν οἱ τῶν παίδων.] MS. δύο μὲν τῶν παίδ.

225, 43. Τὸν δὲ νεώτερον.] Ut ſæpe comparativum loco ſuperlativi. MS. tamen νεώτατον. Et ſane quum paulo ante dixerit Σκύθην δὲ νεωτάτῳ, cur placuit aliis ab Herodoto abire?

225, 47. Ἔτι δὲ καὶ ἐς τόδε.] Particula δὲ nec tolerari hic potest, nec habetur in MS. Sed ſequentia mire obſcurata ſunt per editiones. Nam quum Aldus et duæ deinceps Hervagianæ protuliſſent Τὸν δὴ μοῦνον μηχανᾶσθαι τὴν μητέρα Σκύθην, ſtatim Stephanus edere ſuſtinuit Τὸ δὴ μοῦνον, non admonito lectore, quum id tanto commodius facere potuiſſet, quia quartum verbum in margine notat γρ. μηχανήσασθαι. Id omne ſic molitus fuisſe videtur Stephanus ex interpretatione Vallæ *et id ſolum Scythæ matrem excogitaſſe*, ubi apparet neutrum et aoriſtum; ſed in extremis vehementer diſcedit ab Græcis, in quibus quare non etiam mutaverunt τὴν μητέρα Σκύθου? Fœdum prorſus univerſum, et quod ita retinui, ſed nequaquam aſſentiens; immo contra decernens debere retineri maſculinum, etiam teſtans μηχανᾶσθαι esſe in MS. Mediceo, et fatuam esſe verſionem opinans de matre Scythæ. Dicit enim ſimpliciter Herodotus, *et ſolum effeciſſe matrem Scytham*, vel ut ſolus esſet Scytha et tantæ potentiæ princeps, artificio matris accidisſe. Res clariſſima.

226, 5. Πολέμῳ πιασθέντας.] MS. more ſueto πιεσθέντας· et deinde ποταμὸν Ἀράξην, non Ἀράξεα.

226, 14. Μηδὲ πρὸ πολλοῦ δεόμενον κινδυνεύειν.] MS. δεόμενα. Et indulſi MSto, etſi locus alioquin ſatis intricatus ita reddatur aut reddi videatur intricatior; ſi interpretes quis ſequatur, qui ſtulte δεόμενον interpretantur *oportere*, ac ſi idem foret τῷ δέον: deinde neſcio unde apponant aliam lectionem πρὸς πολλούς, quod in nullo MSto reor exſtare. Ego autem facilius inſpexero verba et manum Herodoti, quam ſententiam. Habet nempe primo id Herodotus, ut iucunde

cunde ludat in neutro plurali, ubi ſingularis poterat ſatisfacere, ut δῆλα, δεύτερα, τρίτα &c. Hinc etiam hoc loco reiici non potuit ista mutatio, ſed admitti pro Herodotea. Nempe vocem μηδὲ ita ponit, ut divelli debeat, perinde ut apud Latinos *neque*. Hinc igitur ſcribo μηδὲ περὶ πολλοῦ δεόμενα κινδυνεύειν *et magnopere petentia non periclitari bello* &c. Ita enim loquutus fuit 1, 207. Ἤδη ἂν γνώμην ἔχω περὶ τοῦ προκειμένου πρήγματος τὰ ἔμπαλιν ἢ οὗτοι. Agnoſcis neutrum plurale τὰ, quum poſſet τὴν. Hoc primum. Nodoſius est illud πρῆγμα εἴη, quod idcirco illi, qui hanc loquutionem (est enim quoque Herodotea) illuſtrare voluerunt, ita per alia loca producunt, ut hunc negligant. Vide in pagina 734. circa finem in Indiculo Ionismorum Gallicorum ſive Ionicorum Gallicismorum: etiam Portum in Lexico; noluit allidi ad hunc ſcopulum. Peſſima vero est interpretatio Vallæ, ubi ἀπαλλάσσεσθαι reddit *abſtinendum bello*, quod est ἀπέχεσθαι. Quid autem est *nec oportere adverſus multos pugnando adire periculum?* An igitur hic populus fatuos facit omnes, qui adverſus multos pugnaverunt? Num potest talis ſententia concipi, et quidem circa Aſiam? Italicus interpres Vallam partim ſecutus, partim furens ait: *parea di non tentare la battaglia con tanta moltitudine, ma di abandonare il paeſe conducendo via quello che portare ſi poteſſe.* Verba volunt excedere primarium eſſe, et iam pridem rogare non periclitari bello.

226, 19. Τὴν χώρην παραδιδόντας.] MS. παραδόντας.

226, 41. Ἐς ὃ ἐσέβαλον.] MS. ἐς οὗ ἐσέβ. Sic quoque enim ſolet Herodotus. Cap. 30. Ἐς οὗ ἂν σχῶσι αἱ ἵπποι ἐν γαστρὶ.

226, 44. Ἰσσηδόνων δ' ὑπεροικέειν.] Adverſativa non apparet in MS.

227, 11. Οὐδενὸς γένεος ὑποδεέστερον.] Recte MS. γένος, ubi denuo vides articulum τὸ non præponi ab auctore, ut notavi ſub numeris 3, 25., et eſſe illum
921 eundem accuſativum, qui placet auctori in voce μέγεθος, 78, 28.

227, 21. Προσήκοντας τῷ νεκρῷ.] Locum hunc deſcripſit Origenes lib. 2. contra Celſum, ubi videbis citari τῷ νέκυϊ et alias diſcrepantias non agnitas noſtris exemplaribus.

227, 27. Ἀφανισθῆναι τοδεύτερον.] Poſterior vox non legitur in MS. Sed et in illis vicinis Ἀριστέω τοῦ Προκοννησίου poſteriores duas idem non agnoſcit, quas forſan nec in exemplari ſuo habuit Valla, unde in interpretatione omiſit: et ſane tum in principio relationis huius, tum in inſcriptione ſtatuæ ſic patriam oſtentari ſufficit. Itaque poſteriora ista expuli. Prius ſuo loco retinui, quia forſan nemo cenſuerit deleri, et per istud præmiſſum τὸ prorſus crediderint omnes Herodoti eſſe, ut ſolet. Attamen non dixit iam Herodotus primam vicem poſſe appellari ἀφανισμὸν, nec ipse ſic appellat. Alia est ratio eius, quod mox ſequitur ex appellatione ſeu aliorum hominum, ſeu Metapontinorum, certe non ſua.

227, 33. Μεταποντῖνοι γάρ φασι.] Vocula γὰρ etiam non est in MS.

227, 46. Ἔσησε ἀνδριάς.] MS. ἔσηκε. Sed ſcito eſſe cacoëthes mutationis ex editionibus Stephani, quum Aldus et Hervagianæ non aliter habeant, quam ut nunc ex MS. repoſui. Rem incredibilem!

228, 6. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης.] Oratio hæc, non minus, quam hiſtoria quam tractat, fando inaudita, et exempli nullius. Quis enim unquam ter geminavit negativam, ut hic fit? Non quod id contigiſſe negem, ſed ut per eandem vocem ista tertiatio confieret, ut iam vides οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης —— οὐδὲ οὗτος &c. Certe exſtant tam intentæ negationes 6, 11. et 8, 77. et alibi, ſed diverſis vocibus. Itaque quum id ſit enorme, noli opinari huius augmenti exemplum nunc ab Herodoto datum fuiſſe, ſed eius corruptoribus. Optimus enim MS. habet οὐδενὸς γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης, non ut ad ſequentia id conferatur, ſed per ſe ut conſtet ſubintellecto tantum ac repleto ex præcedentibus αὐτόπτεω ἐδύνατο πυθέσθαι. Itaque vertenda omnia, *Ex nemine enim intelligere potui, qui diceret ſe noſſe, quia ipse vidiſſet. Quippe neque ex tali ullo Ariſteas, cuius paulo ante feci mentionem. Neque etiam iste in illis carminibus ait ſe progreſſum eſſe ultra Iſſedonas.* Ut appareat Herodotum diſtinguere rationes loquendi αὐτόπτεω πυθόμενον λέγειν, et ἀκοῇ πυθόμενον λέγειν: etſi revera qui per αὐτόπτην aliqua relata narrat, is narret quæ ἀκοῇ acceperit: quaſi ἀκοῇ λέγειν ſit proximum fabulis, etſi queat multa vera continere, ut de ſe modo intelligi vult auctor. Ariſteas apud Iſſedonas fuit, ex his potuit aliquis αὐτόπτης fuiſſe, qui rumorem istum inter ſuos ſparſerit. At Herodotus non fuit inter Iſſedonas, et idcirco narrabit omnia ἀκοῇ. Sed quid agimus? an credibile est ſic corrumpi auctores? Οὐδενὸς est antiqua lectio, quam videre potes in Aldo, et Hervagianis: mutilarunt Stephaninæ.

228, 10. Ἔλεγε ἀκοῇ.] Vox ultima non est in MS. Mediceo, prout de Arch. teſtatur Th. Gale et de Valla: ut omnino nullum ibi mereatur locum, et res ipsa id clamet.

228, 20. Καὶ σκόροδα.] MS. exquiſitius σκόρδα.

228, 27. Πρὸς ἑσπέρην τοῦ Βορυσθένεος.] MS. πρὸς ἑσπέρης. Id iam probum Herodoti fecit frequentia in ſuperioribus et varietatis deſiderium. Cuius ſpecimen pariter alterum ponere compellor, ut quum nunc dici videamus Βορυσθενεῖτας et Βορυσθενειτέων, et ſic cap. 70. et ſeqq. quater aut quinquies, tamen cap. 53. dicuntur Βορυσθενῖται etiam ex cauſa varietatis Herodoto obortum; at Holſtenius ad Stephanum pag. 71. putat perperam ſic ſcribi.

228, 45. Ψιλὴ δὲ δενδρέων ἡ πᾶσα αὕτη γῆ πλὴν τῆς Τλαίης.] Fero ſane, tanquam Τλαίη proprie ſit regio nominis ſui, idque ei inditum ſit ab lingua Græca, et ipse noſter cap. 76. infra de Anacharſi, καταδὺς ἐς τὴν καλεομένην Τλαίην· ἡ δ' ἐστὶ μὲν παρὰ τὸν Ἀχιλλήϊον Δρόμον, τυγχάνει δὲ πᾶσα ἐοῦσα δενδρέων παντοίων πλέη. Et hinc omnia vicina ſicut appellationem istam reſpuunt; ita rebus quoque probant diverſam ſuam faciem eſſe; nec quidquam provenire ſilvarum. Sed ſodes an ista exceptio Hylææ non est vana et inanis, quum ipsa appellatio ſemper teſtetur, qualis ſit, nec paſcua Scythica deſiderant ſilvas? Res mira ſatis. Quid tamen? Optimus MS. hic tantum agnoſcit Ψιλὴ δὲ δενδρέων ἡ πᾶσα αὕτη τῆς Τλαίης· quaſi Hylæa quidem dicatur universa regio, et ista Nomadum ſimiliter contineatur: ſed tamen continue incipiat ſui eſſe diſſimilis, ubi accesseris ad paſcua Nomadum, quæ etiam comprehendantur in appellatione Hylææ.

229, 4. Κατήκουσι δὲ οὗτοι.] MS. κατοικοῦσι.

229, 7. Λίμνης τῆς Μαιήτιδος.] Sicut de codice Arch. teſtatur Th. Gale, ita etiam Mediceus MS. Μαιώτιδος, et in eo notavi diſerte etiam infra ſibi conſtantem eſſe.

229, 16. Νέμονται τὰ πρὸς βορέην.] MS. τὸ πρὸς.

229, 32. Ἐπειδὰν δὲ.] MS. ἐπεὰν δὲ.

229, 34. Καὶ ὁ κύων ἕπεται.] An igitur id aliud, quam ἕτοιμός ἐστι καὶ κύων? Certe ille qui ἕτοιμος, ἕπεται, et ſine flagro adest. Sed et ἕτοιμος et qui ἕπεται, nihil iuvat, niſi etiam ultra aliquid emoliatur. Hinc clarius lucere debet ratio haud dubie pulchra venationis: cuius quæ tandem erit felicitas, ſi ipse venator tantum equo feram perſequatur, cane ſic demum comitante? Non igitur illi ſunt canes ἀνιητῆρες, qui equum non niſi comitantur; ut taceam in Græcis dici eum ſequi. Sed nec Scythæ tam ſtulti ſunt, ut tale canum
922 genus alant, nec Herodotus tam delirus, ut ita ſcriberet. Est enim edentium iniquitas. At priſcam veramque lectionem reſtituo ex MS. καὶ ὁ κύων ἕχεται, ſive id velis interpretari *et canis corripit*, ſive *et canis proxime veſtigiis feræ inhæret.* Nempe ſimul venator equum aſcendit, ſimul canis iam captam feram corripit. Ita felix venationis eventus apparet, et dignus narratu.

230, 3. Τοῦτο δὲ καὶ λείχουσι.] MS. τοῦτο καὶ λείχουσι omiſſa adverſativa, quæ non deſideratur. Et ſtatim οὐ γάρ τι σπουδαῖαι νομαὶ αὐτόθι, non οὐ γάρ τοι, prout alibi exquiſitum istum uſum voculæ τι in Herodoto probavimus.

230, 4. Ὅς ἂν καταφύγῃ.] Hic locus est, in quo vere elegantem et proprium characterem Herodoto reſtituimus integrum, quem aut ſemirutum vix ſervant aut plane delent alii codices. Sed exſpectanda erat inquiſitio et exploranda cuſtodia fideliſſimæ membranæ, quæ nunc legit ὃς ἂν καταφεύγων καταφύγῃ. Cuius ſuaviſſimæ copiæ ſuæ exemplum ſimile auctor præbuit cap. 29. Ὀρθῶς εἰρημένον ἐν τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίγνεσθαι τὰ κέρεα· ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύειν κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχήν, ἢ φύοντα φύειν μόγις. Potuit ex his ſecure omittere illud φύοντα, quod ſponte ſatis ſubintelligeretur. Itaque et Euſtathius hunc Herodoti locum laudans ad Odyſſ. Δ. v. 85. eam vocem in nullo putavit habendam numero, et plane omiſit, ut videlicet inde diſcerenus eum in plerisque citationibus ſuo uſum eſſe arbitrio. Præterea video eum locum ab interpretibus converti *at in vehementibus frigoribus aut non oriuntur ſtatim pecoribus cornua, aut ſi oriuntur, vix oriuntur.* In quibus nullam explico illam contrarietatem, de qua istic agit Herodotus; certe enim quæ vix oriuntur, eadem illa ſunt, quæ non ſtatim oriuntur, ut potius paria illa dici debeant, quam contraria. At plenisſimo ſenſu ſtatuebat Herodotus ad expoſitionem Homeri in vehementibus frigoribus omnino non naſci pecoribus cornua, aut naſcentia nihilominus, vix naſci. Tale est 1, 67. Κατυπέρτερον

τῷ πολέμῳ ἐγεγόνεσαν τρόπῳ τοιῷδε γενόμενοι. Infra hoc libro c. 46. Φερέοικοι ἐόντες πάντες ἔωσι ἱπποτοξόται· 2, 7. Ἐσὶ εὐρέα Αἴγυπτος ἐοῦτα πᾶσα ὑπτίη τε καὶ ἄνυδρος. Tale in hoc ipso libro c. 36. Περὶ Ἀβάριος οὐ λέγω λέγων, ὡς τὸν ὀϊσὸν περιέφερε. Apud Sophoclem ſic habes in Oedipo Tyr. 1390. βλασοῦσα ὅπως ἔβλασε. Oed. Col. 1097. ἔχων ἔχεις. Hæc nos ad teſtandam fidem codicis Mediceï; ſed ſcire oportet vitium omne hic admiſſum debere imputari ſoli editioni Henr. Stephani anni 1592., quæ prima omiſit, quum Aldina et Camerariana et Hervagiana ſancte exhibeant. Hinc quoque iudicium fieri debet laboris, quem Herodoto Thomas Gale impendit, qui ſequens defectam Stephani editionem et citans vitioſe ὃς ἂν καταρ. notat in cod. Arch. fuiſſe ὃς ἂν φεύγων καταφύγῃ, quod vix credo.

230, 16. Ἀργιππαῖοι.] Nihil diverſum in eo nomine notavi ex membrana, quam inſpexi. Attamen quoniam appellationes omnes, quæ occurrunt apud alios ſcriptores, ut Arimphæi, Aremphæi, Ὀργεμπαῖοι, habent literam *m*, Salmaſius fuit ita circumactus, ut crediderit ſcribendum apud Herodotum Ἀργιμπαῖοι, ut fatetur in Plinianis pag. 209. Ante eum Turnebus in notis ad Ciceronem de Fato pag. 64. ex Mela Arymphæi, prout etiam agnovit Grotius ad Marcianum Capellam pag. 214. His Thom. Gale ex cod. Arch. Ὀργιεμπαῖοι, mira Voſſii revolutione in Appendice, ut erat inſtabilis. Sed unus omnia Mediceus.

230, 24. Τῶν φαλακρῶν.] Aldus hanc poſtremam vocem inchoavit litera maiuſcula Φ, quaſi foret appellativa; in vicinis vero facit parvam. Camerarius etiam in hoc loco extenuavit. Stephanus denuo in grandem formam coniecit, quod ſequitur et Iungermannus et Th. Gale. A quibus merito diſcedo; nec enim fuit hæc eorum appellatio, ſed nota genitiva, ab reliquis diſtinguens.

230, 26. Οὐδεὶς σφεα ὑπερβαίνει.] Præmiſit ſane οὔρεα· et ſic tamen MS. habet σφέας ὑπερβαίνει. Ita quidem in cap. 33. quum dixiſſet τὰ ἱρὰ ἐνδεδυμένα, pergit ſcribere τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκήπτειν, κελεύοντας προπέμπειν σφέας ἀπ' ἑωυτῶν ἐς ἄλλο ἔθνος. Ubi σφέας tam potest reſpicere ἱρὰ, quam ipsos vicinos.

230, 28. Αἰγίποδας ἄνδρας.] Quod miror, MS. habet ἱπποβάτας ἄνδρας, ut cap. 170. occurrunt in Africa τεθριπποβάται.

230, 30. Ἀνθρώπους εἶναι.] Nec hoc loco εἶναι, nec inferius ἀτρεκέως ab MS. confirmatur. Et ſane quod ad prius, opinor expelli rectiſſime, ut ab Herodoto non ſcriptum. Nam ſic intelligimus eorundem montium partem quoque incoli ab his hominibus, alias videntur plane ultra vel trans montes eſſe. Quod ad poſterius, etiam ratio evincit. Quum ſic quoque in fine capitis 26. de iisdem Iſſedonibus hactenus tantum concludat: γινώσκονται μὲν δὴ καὶ οὗτοι, perinde ut hoc loco ſolum istud verbum ſimiliter adhibuit. Utique multum foret, ſi Herodotus ſuo periculo ſic adſeverare auderet. Imo etiam Gale teſtatur de MS. Arch. ἀτρεκες, quæ varietas docet ſubditivum eſſe.

231, 2. Γρύπας εἶναι.] Etiam hinc verbum ſubſtantivum debet facesſere, ſi credimus MSto, utpote ubi intelligitur οἰκέειν.

231, 24. Ὡς δὲ καὶ ἦν σεισμὸς.] MS. ὡς δὲ ἦν σεισμὸς. Deinde pro illis ὡς τέρας θωυμάζεται MS. tantum habet τέρας νενόμισαι.

231, 30. Τὸ γένος τῶν βοῶν τοκαθόλου οὐ φύειν κέρεα.] Locus miſerabilem in modum interpolatus. Volunt e-
923 nim Herodotum hoc loco dicere omnino cornua bovino generi illic non ſuccreſcere, idque propter vicinum ſeptentrionem et magna frigora. Quod ſi tam directe abrupteque id iam negavit, cur in ea pronunciatione non perſtat, et in ſequentibus ſtatim tantummodo maluit dicere, ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύειν κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχὴν, et ſic perſeverare in firma generalique negatione, quam potius mollire deinceps adiungendo ἢ φύοντα φύειν μόγις? hoc est, ut postquam pernegaſſet fieri aliquidpiam, atque adeo iteraviſſet quoque eandem negationem, ſtatim tamen fateretur et fieri, et fieri poſſe. Nam et qui dicit vix naſci, utique tamen confitetur naſci, etſi raro, etſi tarde, utique tamen contingere interdum; et Herodotum id non ſcribere ſine experientia certiſſime perſuadeor, ſive ipse viderit illinc locorum cornutum aliquo modo bovem, ſive eos inveniri interdum adſeveraverint ei accolæ. Pereant, qui tantam inſulſitatem Herodoto inferre ſuſtinuerunt. Quid igitur? Nempe ait H. Stephanus in Theſauro [κόλος, mutilus, truncatus, curtus, mancus, ut κόλος βοῦς apud Euſtathium ὁ κεκολωσμένος τὰ κέρατα: qua ſignif. B. ex Herodoto affert κόλον γένος τῶν βοῶν, id est, κολοβὸν, mutilum, hoc est ἄκερον.] Hæc nec unde odorari potuerit Budæus capio, (nam ab Aldo editiones omnes conveniunt in istud τοκαθόλου) nec quemadmodum quum id iam in mundo eſſet, editores, alioquin docti viri, potuerint eſſe tam ſordidi, ut id voluerint contemnere et tam perverſam Herodoto mentem impingere. Perfecte enim in optimo exemplari MS. legebam δοκέει δέ μοι καὶ τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ κόλον διὰ ταῦτα. Videndus Suidas in Κόλον, qui recte illuſtrat.

231, 32. Καὶ Ὁμήρου ἔπος.] Particula καὶ non est in MS. nec ullum eius momentum est, unde nec Valla expreſſit. Quod autem antecedentia edidi μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ, ubi vulgo edunt leguntque μου, cauſam probavi ſub numeris 35, 42.

231, 44. Ἐκ κατάρης τευ.] Vox illa τριγράμμους non est in MS. ſed nec habet Aldus, nec Hervagianæ. An non patet nimis anxie inculcatam ab Stephano? Illi igitur reddidi.

231, 46. Προσίῃ ἢ ὥρη.] MS. προσῇ ἢ ὥρη.

232, 9. Ἀοίκητα.] Id ex pluribus locis Herodoti vulgo firmatur. Sed nunc quidem optimus MS. ἀνοίκητα.

232, 14. Οὔτε τι Σκύθαι λέγουσι οὐδέν.] Solœcum id est, ac multo minus Herodoti: ſed ab mala manu compoſitum, quaſi æque opportunum ultima vox hic locum haberet ac paulo infra. Quin non est in MS. illa οὐδέν, quod ſatis fidei ad eam eradendam, quum temere per oculi fraudem ab ſcriptore ſit repetita ex mox ſequente verſu.

232, 17. Ὡς καὶ περὶ τῶν μουν.] Particula καὶ non est in MS.

232, 20. Πολλῷ δ' ἔτι πλείῃσα.] MS. πολλῷ δὴ πλείῃσα.

232, 21. Ἱρὰ ἐνδεδυμένα.] Quum Valla interpretetur, *ſacra alligata*, patet cuique eum legiſſe ἐνδεδεμένα. Itaque ſic exhibebant etiam primæ editiones, ut apud Aldum et Hervagium. Quis hæc mutaverit, ignoro, niſi quod in editione Stephani 1592. video in contextum aſſumi id quod nunc citavi, et alterum ἐνδεδεμένα reiectum in marginem. Salmaſius itaque retinet ἐνδεδυμένα, idque explicans vocibus ab antiquitate petitis, nunc Pauſania, nunc Servio præbente vocat *ſtipula triticea involutas*, *innexas ſtipula frumenti*, *occultatas in faſcibus ſtipularum*, item *obvolutas et obtectas*, in Plinianis pag. 208. Et tamen modo ad hos Hyperboreos et ista ſacra accedens quoque Ez. Spanhemius defungi nequivit, niſi locum hunc Herodoti maiuſculis literis oſtentans ad Callimachum pag. 493. citaret ENΔΕΔΕΜΕΝΑ, Latine edens ADLIGATA, nec ullo patrocinio facinus illud munit, quod idcirco ſordere in republica literaria debet. Opinor tamen abreptum auctoritate cod. Arch. ex quo ἐνδεδεμένα tradit Th. Gale. Quis autem Romanus *adligata ſacra* dicet, niſi in narratione funeſta et mali ominis? MS. autem Mediceus omnino habet ἐνδεδυμένα, quod præclare explicuit Salmaſius: recte ſacra occultata, et quæ cognoſci nefas, dicuntur aut quaſi veſte vel indumento circumdata, aut ingreſſa in involucrum, ut Ægyptius ἐνδὺς ὑπ' ἀμφιβλήστρῳ 1, 95. Immo an non ſatis certa et valida confirmatio est vocis ἐνδεδυμένα, quod ſtatim in hoc ipso capite iterari comperimus τὰ ἱρὰ ἐνδεδυμένα ἐν πυρῶν καλάμῳ, ubi Stephanus omnino deſerit alterum ἐνδεδεμένα, etiam primæ editiones, Aldina ſcil. et Hervagianæ, retinent ἐνδεδυμένα?

232, 37. Ἅμα δὲ αὐτοῖσι.] Non opinor Ionismum in hoc conſiſtere, ut et fœminina mutet in maſculina, id quod hic factum est. Cur vero non αὐτῇσι, ut est in MS. clare præferente αὐτῃῖσι?

232, 39. Οἱ νῦν περιφερέες καλέονται.] Hoc robuſte adſeverat Ez. Spanhemius ad Callimach. pag. 506., [ut iidem iuvenes, et iuxta eundem Herodotum περιφερέες inde appellati in grati animi exantlatique laboris memoriam iuxta dictas virgines fuerint culti.] Detrectavit igitur nunc aures dare Cod. Arch. ex quo Galeus proferebat Περφέρες, quum tamen antea ei obediret. Cæterum non ita modo verſavit hanc vocem, ſed in nota ſequente citans ipsum Herodoti locum audet interpretari, *quos nunc peripbereas*, (ſeu *circumferentes*) *vocant*. Ubi habes declinationem perinde et ſignificationem ex lege penitus Græcæ vocis; tanquam 924
tacite indicaret ſe ex Herodoto didiciſſe vim eius vocis, et talem περιφερέα fuiſſe Abarin, quem principio capitis 36. ſcribit auctor ita celebrari ὡς τὸν ὀϊσὸν περιέφερε. Sed in ista utraque, quem debet, magnum excitat riſum. Quid enim? an hoc est ingenio et Muſis operari, ut vocem mere barbaram traiicias in Græciam? Est utique vox Scythica. Quum Heſychius ſcribat Περφέρες, θεωροὶ, eumque locum alleget oportune Th. Gale, cur in ea ſcriptura et explicatione

non

non potuit acquieſcere? Sunt enim ista veriſima, et περφερέες ab MS. Mediceo etiam exhibentur, ut de eo dubitari non debeat, prout nec de explicatione Heſychii, et Scythis relinquantur ſua, etſi nonnullæ eorum voces habeant aliquid vicinum Græco, ut in capite 48. fluvium ſcribit Scythis Πόρατα vocari, quum Græci Πυρετὸν.

233, 3. Οὐκ ἄνευ πυρῶν καλάμης θυούσας τὰ ἱρά.] Certe operam abutitur Herodotus in minimi momenti comparatione. Quid namque facit ad ſacra Hyperboreorum, quorum ſolennitas et ſacramentum quaſi erat ſacra in ſtraminibus portare, ſi alicubi ſtramina cum ſacris fuerint combuſta et immolata? qui mos fortasſis non modo fœminarum Thracicarum, quas velut præcipue in hac re eminentes advocat, ſed etiam plurium aliarum fuit, ut vel integrum ignem ex ſtramine conficerent vel ſaltem eo incenderent. Quis hæc intellexit? Nos abhinc melius de Herodoto cogitemus, quem corruperunt hoc loco maleſedulæ et ingratum officioſæ manus, quum ipse non θυούσας ſcripserit, ſed ἐχούσας, ut est in MS. Nempe non ſecus ac Athenis erant in ſacris nonnullis Κανηφόραι, ſic apud Hyperboreos et Pœonas et Thracas erant Καλαμηφόραι. Deinde MS. καὶ ταῦτα δὴ οἶδα ſine vocula μὲν.

233, 10. Οἱ δὲ παῖδες.] Quantum tumultus? adeo ut ipsa Græcorum diſpoſitio, hoc est, ipsa mens Herodoti penitus diſplicuerit Vallæ, et in interpretatione idcirco noluerit ordinem Herodoti ſequi, tanquam istæ adverſativæ particulæ οἱ μὲν, οἱ δὲ non debeant tanto intervallo disiungi, ut quidem disiungit Herodotus, interponens locum ſepulchri, quod Valla inde excerptum postponit. An non ſatis multum iste tribuit ſuo iudicio? Monſtroſius quod Stephanus et alii id obſervare potuerint. Sed hæc omnia, tantopere ab iuſto et decoro aberrantia, veniunt ex mera corruptela horum verborum, quæ MS. Mediceus exhibet ὅσοι δὲ παῖδες. Ita profecto licet ſpatium amplius interponi, nec nocet, ſi etiam deſcriptio loci, in quo ſepulchrum est, ſtatim ſequatur crines puellares. Itaque et in Latinis feci, ut Herodotus ſpectaretur, non Valla, arbitrii ſui indomitus laudator. Morem ipsum in ornandis per crines ſepulchris tetigit paterna Diatribe ad Statium cap. 53.

233, 17. Λαοδίκης.] Mere Græcum, quo valde inclinant correctores. Sed quæſo an non ipsum tempus vetat? quod veſtigium Græcæ linguæ potuit fuisſe tunc apud hos extremos populos, quum prima, ſi qua fuit, vice contingeret ista primitiarum ſacrarum deportatio? Hinc licet Hyperoche habeat quoque omnia Græca, tamen exiſtimans conſiderandam eam appellationem ut penitus Scythicam, etiam libens hanc poſtremam vocavi, ut ſubiiciebat optimus MS. Λαοδόκην, omnino ſic reliquisſe Herodotum credens. Porro licet toties ſint cumulata collectanea de his puellis, præſertim Opide et ſocia, nihilominus idem iste Spanhemius ſibi arripuit privatim ius ſine fine accumulandi loca antiquorum auctorum de illis, et quidem ita, ut adderet [In quibus autem poſtremis Herodoti locis, pro Ἄργιν vel Ἄργην, omnino Ἐκαέργην legendum patet, prout hic apud Callimachum et alios adhuc auctores] et hinc in Indice habes [*Herodotus emend. pag.* 503.] Et hæc ſuſtinuit mittere ad Cl. Grævium, ut Ultraiecti publicarentur. Nonne magna ſæculi infamia? Quippe univerſum hoc iam ab eruditiſſimo Leopardo in libro Emendationum 10. cap. 24. cogitatum et publicatum fuit: immo inſuper medio tempore honorifice iteratum ab magno Voſſio in libro 11. de Idololatriæ Origine cap. 29., ut plane non fuerit ea res abſtruſa. Immo et Sylburgiana hanc ingerant huic loco. Nam Stephanus quo ſenſu poſuerit eam appellationem in margine, et præpoſuerit γρ. nec intelligo nec explicuero aliis. Hoc ſciat lector, in MS. Mediceo, hoc est, optimo, præter istud Λαοδόκης, nullam exſtare varietatem in nominibus, et ego quidem Herodotum conſeo esſe parem Callimacho, Pauſaniæ, Servio et quicunque alii ſe ad illam phalangem adiunxerint, undecunque illam Ἐκαέργην petiverint. Suſpicio nulla potest esſe mutatæ in Herodoto huius aliquando appellationis, multo minus excidisſe literas Εκα, quum habeatur τὴν Ἄργιν et τὴν δὲ Ἄργιν et καὶ Ἄργιν et καὶ Ἄργιος nulla ſimilitudine inumbrante.

233, 43. Τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεῦσι ἴσην.] MS. ποιεύντων. Id ſatis apparet dictum, ut 1, 89., οἱ λεγόντων πρὸς τοὺς ἐκφέροντας *qui dicant*, prout ſimilia collegit Æm. Portus in v. ὄντων ubi ex Herodoto novit ἐχόντων, κτεινέσθων, πασχόντων. 7, 235. Φοβεόντων τοὺς Λακεδαιμονίους. Item Suidas in Φρονούντων. Itaque verti et intelligi debet Herodotus: *Qui et Oceanum pingunt circumfluere, et terram esſe orbiculatam velut ab torno, Aſiam quoque Europæ faciant æqualem.* Nam ut hoc nunc ſimul fatear, verbum γράφειν omnino de pingendo intelligi debere opinor, non ſcribendo, ut intellexit Valla: nec enim tunc exſtabant etiamnum tot volumina ſcripto explicantia curſus marium ac terrarum, ſed in tabulis pingere per colores geſtiebant, ut patet ex Agathemero, prout etiam *picta Manethonis aſtra* explicui in Paulino, quoniam quidquid ab Manethone verſibus erat ſcriptum, ſolebat in eadem pagina coloribus diverſis appingi, ut ſpectaretur coniunctio vel ſeparatio Planetarum, et inde opera eorum; prout etiam exſtare dicitur Oppianus in Biblioth. Regia cum animalium, de quibus in ſcripto agitur, imaginibus. Neque id eripiet mihi homo inſulſus, quem nominare dedignor, et cuius humanitati bellum indixi, ſi ſciat docere verbum pingere etiam intelligi de ſcribendo. Quis ſupponi debet illud neſcire, niſi aliquis ipſi ſimilis, plane fraterculus lente gradientis aſelli, quum ante ſæcula fuerit hæc materies Hermanni Hugonis, cui unum exemplum tunc ſuffecit non neceſſaria esſe plura iudicanti? Qui plura posthac adſtruxerunt, eodem ineptiæ morbo laborarunt, quo hic pravus Manethonis ſpectator. Exarabatur enim Manetho ad rationem eorum, qui loca cœli omnia diſpoſitis ſignis ornata locarunt, teſte Lucretio, quod ut huic exemplari, quod Florentiæ est, non contigerit, et tantum calamo ducta ſint quædam et verbis expreſſa, imputari debet vitio temporis, quo confectum est exemplar. Quod quum ex certo ſcripti antiqui indicio notum habeam, gratulor illud a me ſuppreſſum esſe, ut ſic ista harpyia id involare non potuerit, nihil adferens de Manethone, niſi quod a me habet, ſed non iam ita ridicule ingenuus, ut in Livio et Gellio, quod ſatis fatuum. 925

233, 44. Καὶ οἵη τις ἐστὶ.] Valla *et quanta ſint.* Rectius ad Græca Stephanus *et quales ſint.* At non agit nunc de natura et qualitate regionum. Et certe quum Stephanus id in ora ſuſtinuit apponere, debuit pariter monſtrare, cuius regionis qualitatem Herodotus per ſequentia demonſtret; certe ab illis quæ ſcribit, longe alio modo illud οἷος et οἵη ab auctore adhibetur, ut in fine capitis quadrageſimi. Cæterum ut ſcias Vallam non egisſe leviter, et ut omnia conveniant, corriges ex optimo MS. καὶ ὅση τε ἐστι. Sic enim in eo legitur.

234, 3. Τὸ πρὸς ἑσπέρην.] MS. ἑσπέρης. Sic et mox τὰ δὲ πρὸς νότου, non νότον. Immo et verſu 24. huius paginæ rurſum τὰ πρὸς ἑσπέρης.

234, 9. Μαριανδηνῶν.] Sic edunt omnes, et tamen in Latina volunt *Mariandyni.* et cur non ibi quoque exprimendus Herodotus? Sed vetuſtiſſimus et optimus codicum MSStorum huius hiſtoriæ tantum habet Μαριανδύων, quod edidi, ut inde ſplenderet magis perſpicacia Doctiſſ. Holſtenii unice reponentis Μυριανδηνῶν, ab Myriandro urbe ibi ſatis nota et celebrata. Hæc certe est palmaria reſtitutio, niſi codex unicus clare monſtraret Μυριανδρίων.

234, 10. Πρὸς Φοινίκην.] MS. Φοινίκῃ, ut 3, 111. Πρὸς ἀποκρήμνοισι οὔρεσι.

234, 22. Παρά τε Συρίην τὴν παρὰ τὴν Παλαιστίνην.] Quæ erit illa Syria, quam his verbis prorſus incondite creditur deſcribere noſter auctor? Omnino apparet Vallam fuisſe ſatis aſperum in examinando, et hinc prætermittendo, quod iudicabat non esſe huius ingenii. Quippe plus in his est, quam dedit Herodotus errore opinor editionum, quarum ſordes abluere postea nequiverunt. Optimus MS. egregie tantum παρά τε Συρίην τὴν Παλαιστίνην, ut ſolus legit Valla, et intellexisſe dicendus est.

234, 25. Τῆς Ἀσίης ἔχοντά ἐστι.] Vox ultima abest ab MS. Prorſus eadem epilogi ratione, qua ſtatim ante αὕτη μέν νυν ἡ ἑτέρη τῶν ἀκτέων.

234, 35. Ἡ ἀκτὴ αὕτη ξεινή ἐστι.] Certe non circa omnem Ægyptum anguſta est; ſed quia ſequitur mentio ξενοῦ τούτου, debebat eius appellatio antecedere, quaſi non ſatis declarati in numero orgyiarum. Sed vide. Pro his in MS. legitur ἡ ἀκτὴ αὕτη ἐστὶ ἥ ἐστι quod agnoſcis qua occaſione corruptum ſit, et genus ſcribendi vere aliquid Herodoteum, et extra ineptias fallacium iſtorum ſapientium. Nam pari locutionis modo utitur auctor cap. 50. Ἴστρος τοῦ μὲν χειμῶνος ἐστὶ ὅσοσπέρ ἐστι.

234, 49. Διώρυχα τὴν ἐκ τοῦ Νείλου διέχουσαν ἐς τὸν Ἀραβ. κόλπον.] Hic locus est quem innuebam ſub numeris 72, 38. Nam quum ſic edant, optimus MS. redigit hoc compoſitum ad ſimplex, et ἔχουσαν modo probat, non διέχουσαν.

235, 5. Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης.] Vox mediæ non conſpicitur in MS. et toties facta est mentio ma-

ris

ris Rubri, etiam ſine isto participio, ut eo iam opus non ſit, nec minus tædii ſit in legendo, quam in ſcribendo.

235, 12. Περιπλώοντες ἐς τὴν Λιβύην.] Particula *ἐς* omnino ſupervacua est, vel potius vitioſa; nec legitur in MS. Utique mox ſequitur *οὐ περιέπλωσε Λιβύην.*

235, 26. Ἐς ὃς ἂν ἀφίκηται.] Sic legitur in Mediceo, tanquam voluerit Herodotus non pro parte ſe ſegregare ab Ionismo, ſed prorſus eum deſerere; et ſicut inceperat *ἐς ὁ*, ita ſtrenue progredi edendo *ἀφίκηται*, non *ἀπίκηται.*

235, 41. Καταλιπόντες τὰς πόλιας.] MS. *λείποντες.*

235, 45. Οὐ δυνατὸν ἔτι εἶναι προβαίνειν.] Verbum ſubſtantivum ab MS. abest. Et deinde *οὐ οἱ συγγινώσκων*, non autem *οἱ οὐ συγγ.*

236, 10. Καὶ δὴ καὶ Σκύλακα.] MS. *καὶ δὴ Σκύλακα.*

926 236, 32. Λιβύη μὲν ἐπὶ Λιβύης λέγεται ἔχειν τοὔνομα.] Quum congererem ea, quæ habentur ſub numeris 6, 34., non ſuſtinui adſeverare libere, quod in Herodoto cernere nullus poterat. Nam in hoc etiam loco legebatur *ἀπὸ Λιβύης*, ut de eo dubitari non liceret: at abhinc exſtabit, prout prima manus voluerat, et quod cuſtoditur in codice Mediceo, quod in citatione adhibui, ſicut etiam mox *ἐπὶ τῆς Προμηθέως γυναικὸς*, et *ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς Προμηθέως Ἀσίης*, item *ἐπὶ Ἀσίεω*, non ut *ἀπὸ* prorſus expellat, ſed mixtum poni oſtendat. Id quod ita repetitum occurrere deprehendes in cap. 107. *ἐπ' ὧν καὶ τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι.* Ita cap. 149. vicina cernes. *τῇ δὲ νήσῳ ἐπὶ τοῦ οἰκιστέω Θήρα ἡ ἐπωνυμίη ἐγένετο. Ἐπὶ τοῦ ἕπτος τούτου τὸ οὔνομα ἐγένετο. Ἐπ' οὗ Αἰγείδαι καλοῦνται*, perinde ut vulgo exſtat in capite 184. *Ἐπὶ τοῦ οὔρεος τούτου ἄνθρωποι οὗτοι ἐγένοντο ἐπώνυμοι·* et 7, 61. et 74. Adde et 7, 58.

236, 48. Ἐκ Κρήτης δὲ ἐς Λιβύην.] Quæ hæc arcana hiſtoria ſit, quæ Europam ex Creta deinde extuliſſe referebat in Africam, non facile dixerim, et animadverto hunc locum ab viris doctis derelictum, quum ad vicina guſtanda ſane accesſerint. Magis mirum est magisque arcanum, quemadmodum homines futiles Herodotum potuerint inſcribere tam fictæ hiſtoriæ, quum ſcirent eum ſcripſiſſe *ἐς Λυκίην*, prout teſtatur omni fide dignisſimus codex Mediceus. In hoc igitur ſe quisque exerceat, ut ex Herodoto omnia falſariorum ſigna deleantur.

237, 5. Σοφίης πέρι &c.] Animadverterunt hæc viri docti, adeo ut Herodotum ex diametro pugnare cum Apuleio ſtatuat Io. Pricæus, qui in Apologia *Socordisſimos Scythas* dixit, ut inde cenſeat Herodotum intellexisſe unam eorum gentem ita proprie vocatam, quam Scymnus Nomadicam appellasſe videatur. Ita ille pag. 75 et 76. Sequitur Alex. Morus ad quædam loca N. F. pag. 231., ubi et Herodoti hunc locum et tandem Apuleii producens, ſed Pricæum ignorans, monet *ἐντὸς τοῦ Πόντου* verti non debuisſe *circa Pontum*, quod certe non fecit Valla, *σοφίαν* et *λογιότητα* reſpiciens ita, ut parum ſerio locutus esſe videatur auctor. Qualiacunque hæc. Illud mirum, quod voces *ἀποφυγέειν τε μηδένα ἐπελθόντα ἐπὶ σοφέας* intelligat *nemo eorum qui in ipsos incidunt, posſit effugere*, quum alludatur ad eventum Cyri, et quem mox relaturus est, Darii, dicatque neminem, qui bello eos aggrediatur, et ideo in fines eorum auſit transire, effugere.

237, 15. Ζώοντές τε μὴ ἀπ' ἀρότρου.] Poëticum nimis, et recte cum Stephani codicibus Mediceus MS. *ζῶντες μὴ ἀπ' ἀρότου.* Nec dubito id ipsum quoque exſtare in cod. Arch. et E. quamvis ex eis in editione Th. Gale ſit exhibitum *ἄρτου.* Ac dein *προσμίσγειν*, non *προσμίγειν.*

237, 21. Πιώδης τε καὶ εὔυδρός ἐστι.] *Uliginoſa ſua ſponte* vertit Valla. Sed et aliæ ſimiliter uliginoſæ reperiuntur, quæ tamen tale quid non permittunt. Corrigendum est necesſario ex MS. *ποιώδης herboſa*, ut huius libri cap. 53. *Σπόρος τε παρ' αὐτὸν ἄριστος γίνεται ποίη τε.* Et 58. *Ἐστὶ ἐπιχυλωτάτη πασέων ποιέων.* Et 120. *Τὴν ποίην τε ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν.*

237, 43. Διὰ μέσου τουτέων ῥέοντες.] Quaſi ob inopiam et tenuitatem aquæ non mererentur id verbum, teſtatur MS. codex Herodotum edidisſe *διὰ μέσου τούτων ἰόντες*, a quo etiam bis appellatur *Ὀρθήσσος*, non *Ὀρδησσός.*

237, 49. Καὶ Τίβησις.] Ita citat quoque Vosſius ad Melam pag. 37., ut opinor, perperam, quum manifeſte in MS. perhiberetur *Τίβισις*, ut ſtatim *Ἄθρυς*, et *Ἀρτάνης*, non *Ἄθρης* et *Ἀτάρνης.*

238, 3. Μέσον σχίζων τὸν Αἷμον.] MS. *μέσος*, ut malunt istud adiectivum transferre in id quod facit, quam quod patitur.

238, 8. Ἴστρος διαδέκεται.] Vix capio, quo pacto notionem huius verbi ad fluvios confluentes detulerint. Certe in hoc loco optimus MS. *Ἴστρος δέκεται*, qui quum ita approbet lectionem Cod. Arch. ab Th. Gale editam, qui et ipse iudicabat id præſtare, merito ſic reſtitui.

238, 9. Καὶ ἄλλος Ἄλπις.] Hic quoque MS. ſubiungit *ποταμὸς.*

238, 10. Καὶ οὗτοι ἐσδιδοῦσι.] MS. *ἐκδιδοῦσι.*

238, 12. Ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μ. Κ. οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ.] Citat hunc locum Ez. Spanhemius ad Callimach. pag. 436., ſed ita, ut particulam *τῶν* neglexerit, unde interpretatur *qui in Europa ad Solis occaſum extremi ſunt post Cynetas*, quum Herodotus diſerte ſcripserit, ut intelligeretur populorum in Europa extremos esſe. In quo ſibi conſtat hic ſcriptor, qui exhibuerat iam 2, 33. *Κυνησίοισι, οἳ ἔσχατοι πρὸς δυσμέων οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοικημένων.* Quem locum neſcio cur non citare maluerit, utpote in Herodoti lectione prius occurrentem. Sed hinc patent ſtudia eius viri, cui ſorte fortuna locus libri quarti obvenit, ut inde omitteret, quod liberet. Sed est aliquid inexſpectatum in exemplari Mediceo, dum retinet *πρὶν ἡλίου δυσμ.*

238, 18. Ὁ Νεῖλος πλήθει ἐπικρατέει.] Forſan ita ſæpius loquitur hic auctor. Verum hoc loco legit optimus MS. *ἀποκρατέει.* Et hoc ipsum utique compoſitum ſic uſurpatur cap. 75. *Ὡς τε Ἑλληνικὴ οὐδεμίη ἂν μιν πυρίη ἀποκρατήσειε.*

238, 20. Ἐς πλῆθος οἱ συμβάλλεται οἱ.] Iocoſum plane; et quis eos docuit ita Græce loqui? Quid dicas aliud, quam Herodotum pro nugatore habitum? Sed ſcias poſterius *οἱ* non esſe in MS. Mediceo. Non enim 927
intelligo, quod notat Th. Gale [utrobique omittit codex Arch.] Id quippe fieri non debet.

238, 36. Ποταμῶν τοῖσι Σκύθῃσι.] In optimo MS. non est vox media. Et de Hypani deinde *ὁρμᾶται ἐκ Σκυθικῆς* omisſa vocula *μὲν.* Nempe quoniam ſemel uſurpaverat paulo ante in Tyre, nunc quoque id feciſſe debuit.

239, 5. Ἑξαμπαῖος.] Quod nomen iterat cap. 81., et tum hic, tum illic ita id confirmat certe fides codicis Medicei, ut flocci fieri debeat imperium Vosſii, quum in notis ad Melam utrobique ſtatuit reſcribendum *Ἑξάμπεος.*

239, 9. Ποταμὸς ὃς ἐσί τε.] In MS. illud *ὃς* deſideratur, ut pro fluvii magnitudine utatur velut abrupto ſermone, qui talem materiam decet.

239, 15. Νομάδα τε καλλίστας καὶ εὐνομιδεστάτας.] Quid hoc ultimum vocabuli ſit, non comprehendo. Et inhæſit auctori huic ab primis editionibus, ut certus quaſi Portus ſcribat [Herodotea locutio. Paſcua pecoribus accommodatisſima] Nec melius expectes ab Stephano, quippe cuius et ipſius verba ſunt [*Εὐνομιδεστάται νομαὶ κτήνεσι* ex Herodoto affertur pro paſcua accommodatisſima pecoribus.] prout ſcripſit in Thes. Scilicet quia huic voci inſunt literæ *νομι*, ea aurigare debent ad Græcum aliquid paſcua denotans. At quæſo quæ iudicii ſanitas tolerare vel vocem vel ſenſum talem potest, ubi continenter antecesſit *νομὰς καλλίστας*, hoc est, prorſus idem. Non est hic loquendi modus, nec ulla politura ingenii. Melius de nobis meritus est Herodotus, quam qui in tantis ſordibus conſeneſcat: certe non ulterius, quoniam iuvat nos codex Mediceus, teſtans Herodotum ſcripſisſe *εὐνομιδεστάτας*, hoc est, velut cum cura cultas. Quam potuisſet hinc illuſtrare Herodotum Stephanus, qui in Theſauro nequivit omittere Heſychium ſcribentem *Εὐνομιδὴς, εὐηγμένος, εὐκόμιστος, ἐν ἐπιμελείᾳ*? Rite vides id annotatum ab Heſychio: rite vides illuſtrari inde Herodotum, optimamque ſententiam dari huic loco.

239, 17. Ἀρίστους διακριδὸν καὶ πλείστους.] Copulativa in MS. non exſtat.

239, 37. Ἱρὸν Δήμητρος ἐνίδρυται.] Si modo id verum est. Nam quomodo illic potest esſe templum *Δήμητρος*, ubi ne coli quidem eandem pro Dea legimus, nec vel auditam. Ipse Herodotus mox dicet, nonniſi Veſtam, Iovem, Tellurem, Apollinem, cœleſtem Venerem, Martem, Herculem et Neptunum in cœleſtium numero haberi apud Scythas. Quis locus igitur isti *Δήμητρι*? Sane etiam in MS. perſpicue legitur *ἱρὸν Μητρὸς ἐνίδρυται.* Quid? Immo verum reor *ἱρὸν Μητρὸς*, id est, per excellentiam Matris Scythicæ aut Veſtæ, quam vidimus nominari infra capite 127. Sed hanc utique Veſtam intelligi necesſe non est, quum et in ſingulis regionibus iam didicerimus ex inſcriptionibus certis Matribus, ut appellant, divinos honores datos, unde patet palmariam hanc esſe reparationem. Utique cave cogitare de Cybele, quam ne-

neglexerunt Scythæ, ut patet ex cap. 126. et ſeq. Poſſet alioquin et Tellus intelligi; ſed et ab ea est hæc Mater diſtincta.

239, 42. Ἀπὸ βορέω τε καὶ ἐκ λίμνης.] Particula καὶ non est in MS.

240, 17. Ἐπιχολωτάτη πασέων ποιέων.] Ut quidem exponitur in editionibus, quas vidi; quum Henr. Stephanus in Indice Theſauri ſub voce Ἐπίχωλος addat [At in v. l. Aridus. Et ἐπιχωλοτάτη ποίη gramen aridisſimum] ut appareat diuturnam et tetram nimis cœcitatem hic dominatam fuisſe, præſertim ſi adhibeatur quoque Lexicon Porti abſinthia ſua miro colore commendantis. Si ab vulgata lectione tranſivisſent ad ἐπιχλοωτάτη, potuisſet aliqua venia editoribus dari, quorum ſocordia certe reſtituti huius loci palmam præbuit Tan. Fabro, ut ego quidem opinor, in Epiſtolarum Criticarum tertia decima, recte cogitanti, dum effert ad ſuum Petavium illic εὐχιλωτάτη, ut ad χιλὸν reſpiciatur, quod unice verum est. Sed quod præpoſitionem, hoc est, primam ſyllabam vocis mutet, id ſine cauſa facit, quum licet εὔχιλος notum ſit lexicographis, certe ἐπίχιλος perinde probari debeat, ut ſic exprimens, quod confert ad chilum et ſuccos.

240, 26. Οἱ δὲ καλεόμενοι βασιλήϊοι.] Vox tertia non legitur in MS. quam nec credibile est nunc adhibitam ab auctore, qui iam ante dixit τήν τε τῶν Νομάδων χώρην καὶ τὴν τῶν βασιλητων Σκυθέων. Statim οὐνομάζεται habet MS. non ὀνομάζονται. Recte: non enim hoc verbum reſpicit niſi unam Veſtam: quod ſequitur, habet ſuum καλεόμενος.

240, 31. Ἀρτίμπασα.] Non aliter ſane Heſychius, Ἀρτίμπασαν οὐράνιαν Ἀφροδίτην ὑπὸ Σκυθῶν. Ubi neſcio a quo cœco auctore ſubnotari videas Ἀρτίμβασαν legere Herodotum, quod fruſtra ponitur, nec ex vero, quum nullam editionem ab vulgato cernam diſcedere. Attamen MS. habet Ἀρίππασα quod unice credo ab Scythis fuisſe pronunciatum, et ab Herodoto nunc referri haud dubie ab Scythis bene auditum. atque etiam Θαμιμασάδας, non Θαμιμασάδης, etſi eadem forma cap. 80. ſic editur Ὀκταμασάδης.

240, 35. Ἑρδομένη δὲ ὧδε.] MS. ἑρδομένη ὧδε ut cap. 72. ὧδε ἀναβιβάζοντες. Et deinde ἐμπεποδισμένος τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ſine vocibus τοὺς δύο. Illa in participio mutatio, qua liber ſcriptus refert ἐμπεποδισμένος pro neutro ἐμπεποδισμένον, licet antecedat ἱρήϊον quoque neutrum, est notabilis, et videtur relata ad intellectum βοῦς aut ſimile.

928

240, 47. Ἔπειτα δ' ἐσβάλλουσι.] MS. ἔπειτα ἐσβάλλουσι.

240, 48. Λεσβίοισι κρητῆρσι.] Itane Herodotus nobis tradit istam delicatam inſulam hoc habuisſe, ut ſuo placitisſimo vino proprium genus crateris invenerit, diſconveniens Græcis reliquis? Id ſingulare ei debemus? Immo etiam in tanta peregrinatione inter crateres ubique uſurpatos nonniſi Scythicum et Lesbium convenisſe notavit? Curioſe admodum. Vix crediderim, et aliud latet, unde admiranda bonitas libri Medicei agnoſcitur, in quo est Λεβίοισι. Ita patet hunc locum esſe, unde Grammatici habent Λέβια.

241, 27. Ἄνδρα ἕνα θύουσι.] Vox ἕνα non est in MS.

241, 37. Τῇ ἂν πέσῃ κέεται.] MS. κέαται. Sic quoque mox διακέαται.

241, 48. Λαβόμενος τῆς κεφαλῆς ἐξίει.] Sic et MS. Sed in margine ἐκσείει, quod est interpretis *excutit*.

242, 3. Τὸν ἂν αὐτὸς ἐλαύνῃ.] MS. τὸν αὐτὸς ἐλ. Et mox ἔχῃ, non ἔχοι.

242, 9. Καὶ διατείναντες αὐτοῖσι ὄνυξι.] Quid intellexerit Herodotus per duo ista priora, nequeo dicere. Et licet; quia nec Valla, nec eius corrector Stephanus in interpretando auſi fuerunt attingere. Etſi cur Herodotum nomino? immo illi, qui invitæ Melpomenæ ea intruſerunt. Certe quum Valla id præterierit in interpretando, ſuſpicari licet in isto codice, quo utebatur, id participium non extitisſe. De quo ut minime ambigas, nunc teſtor in MS. Mediceo non exſtare, ut laudandi ſint interpretes et dedecus ſit edentium, quum recte ſequantur infra ſuo loco.

242, 16. Κεφαλὰς οὗτοι πάντων.] MS. κεψαλὰς οὔ τι πάντων.

242, 21. Ἦν δὲ πλούσιος.] MS. ἦν δὲ ἢ πλούσιος, prorſus repetens, ut præmiſerat, ex more ſuo.

242, 24. Ἤν τις ἐπικρατήσῃ.] MS. ἢν ἐπικρατήσῃ. Hæc tria ſi conſideres, deprehendes ſic longe ex MS. venuſtiora.

242, 28. Ταύτην τὴν ἀνδραγαθίαν λέγεται.] Intolerabilis pravitas. Lege ex MS. λέγοντες, quomodo videtur legisſe interpres. Nec obest numerorum variatio. Hoc certe participium comprehendit de variis caſibus dicentes.

242, 36. Ὅσοι δὲ ἂν αὐτῶν.] MS. ὅσοι δὲ αὐτῶν.

242, 45. Αὕτη μέν τοι ἡ μαντικὴ πατρωΐη σφι ἐστί.] MS. αὕτη μέν σφι ἡ μαντικὴ πατρωΐη ἐστί.

242, 49. Φιλύρην τρίχα σχίσῃ.] MS. τρίχα, quod confirmat ipse Herodotus, 7. 121. τρεῖς μοῖρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν στρατόν.

243, 19. Ἦν δὲ οἱ ἐπελθόντες.] MS. καὶ ἦν δὲ οἱ ἐπελθ.

243, 23. Ἀπολλῦσι δὲ αὐτούς.] MS. ἀπολλῦσι δῆτα αὐτούς.

243, 24. Ἄμαξαν καμάρης.] Mirifice dictum. Sed in MS. vox καμάρης non apparet.

243, 34. Τοὺς δ' ἂν ἀποκτείνωσι.] MS. ἀποκτείνῃ.

243, 39. Τύψαντες ὑπέατι ἢ ἐπιταμόντες.] Tanquam quæ duo ſunt valde vicina, et certe primariæ actiones ad eliciendum ſanguinem; prout etiam Valla interpretatur *percutientes cultello aut incidentes gladio*. Verum unde potuit Valla noviſſe vocabulum Græcum ὑπέατι esſe par Latino *cultello?* Utique ſtatim post hinc oſtendit Stephanus ſe offenſum, et iam ante illum alii, quos teſtatur vocem Græcam ſuſpectam habuisſe, nec quid ipse cenſeat, unum verbum hiſcere audet, Vosſio etiam teſtante viros eruditos neſcire quid illud ſit, ideoque σπάθῃ reponere. Similiter Portus novit, quibus vocabulum hoc de mendo ſuſpectum videatur; apud nullos enim alios ullum huius vocis veſtigium reperiri: adeo nihil auxilii ab ipso adfertur. Ita res hæſit, donec Vosſius in notis ad Melam ſuſtinuit profiteri ὀπέατι ſcribendum, et ὄπεας esſe idem, quod in Polluce ὀπήτιον, quod quamdiu ante Vosſium ediderat in Theſauro Stephanus, ſed immemor Herodoti? Ita hucusque venimus. Ego tamen non mutavi vocem ὑπέατι, tum propter fidem codicum antiquorum; tum quidquid hoc ſit, nihil aliud præſtitit Vosſius, quam quod in Gloſſariis Bonav. Vulcanius ad col. 205., ubi quum legeretur *ſubula ὑπήτιον, περόνη*, illic corrigit ὀπήτιον, quod occurrebat pagina antecedente et hinc facile alludebat memoriæ, ut et col. 270. quum tamen Salmaſius in Plinianis p. 916. non dubitet ex Veteris Grammatici capite de ferreis inſtrumentis citare Ὑπήτιον *ſubla*, qui p. 223. attulerat ſubula ὀπήτιον. Etiam quoties et illic et in aliis ſcriptis reperiuntur mixta ο et υ pariter in Græcis ac Latinis? Quod taceri non debet, lector hinc animadvertet ab hac manu veniſse, quod in ſecundam editionem Etymologici Vosſii additum et inſertum est ad vocem Subula [Suba, Subula, ab ὀπὴ, ὄπεας et ὀπήτιον.]

244, 6. Τρίχας περικείρονται, βραχίονας περιτάμνονται.] Horum omnium nihil confirmatur ab MS. exemplari, unde univerſa abſunt. Sane quod ad alterutrum attinet, fieri non potuit, ut brachia utraque amputarentur, ista βραχίονας περιτάμνονται integre intelligendo et nihilominus ſiniſtram manum ſagittis traiicerent, nempe cadaveri annexam; ita ut poſterius aut certe falſum ſit, aut ſequentia intelligi debeant de manu ſiniſtra ab cadavere dirempta et prope cadaver alicubi poni ſolita. Potuerunt interim aliquid conceſſisſe in loquutione quam citavi. Sed ſatis in his mihi videtur auctoritas tanti documenti ex Etruria.

244, 38. Ἀναβιβάζουσι αὐτοὺς.] MS. ἀναβιβάζονται.

929

244, 40. Ὑπερέχουσι τοὺς ὤμους τῶν ἵππων.] MS. ὑπερέχουσι.

244, 47. Ἀναβιβάζουσι ἐπ' ἵππων.] MS. ἐπὶ τὸν ἵππον.

245, 7. Ἐν ἀμάξῃσι κειμένους.] MS. ἐν ἀμάξῃ κειμ.

245, 38. Καὶ ἔπειτα ὑποβάλλουσι τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς &c.] Nimium iners fuit Valla in interpretanda hac parte et proxime antecedente, quam utramque et bene diſtinctam ille compreſsit in unum et nimis arctum *ſub pileis occulunt ſupra lapides igne perſpicuos*, nec indicat ubi ſint illi, qui id faciunt. Sed neque bene commorantur ὑποβάλλειν et ἐπὶ λίθους. Quin etiam ſupra lapides non ſolent res occuli. Videtur ab corruptis Græcis irritatus fuisſe, ut in tenebris voluerit micare et licentia ſua ſtrenue abuti in ordine dictorum Herodoti mutando. Nam præclare ſubveniens optimus MS. habet ἐπιβάλλουσι, unde univerſa narrandi facies mutatur in clariſsimum ſenſum, quem conatus ſui exprimere, quippe veriſsima reſtitutione.

245, 39. Παχὺ ἐὸν καταπάσσονται.] Quod Stephanus in ora poſuit καταπλάσσονται, probat quoque Mediceus codex, et accedit conſenſus cod. Arch. apud Th. Gale, ut id pro vero haberi debeat. Sed inſuper, quod illi tacent, in optimo illo MS. interponitur vocula παχὺ ἐὸν καὶ καταπλάσσονται, non ut habeat vim copulativæ, quæ nulla requiritur, ſed contrahendæ dictionis: neque enim opinabatur quisquam ſe

auditurum biduo illis oblitam faciem et corpus geri; videbatur sufficere, si dicerentur ad momentum fricare et linere cutim. Sed non ita est: dicit ergo illud densum sane etiam inducunt per cutim corporis ac faciei.

245, 42. Τὴν καταπλασὴν.] Hinc Stephanus in Thesauro [Sed et καταπλασὴ ex Herodoto assertur pro medicamento.] Solertior fuit Portus, qui de hac voce nihil protulit. Nos autem confisi et fide et, quam merito inde sibi spondet, auctoritate vetustissimi exemplaris legendum iudicavimus καταπλασὴν, et hac quoque nunc demum renata voce Græcam linguam ampliamus. Neque enim aliter considerari potest hæc vox, quam λῆσις, qua utitur 5, 6. κτησὶς alibi, utraque etiam satis rara, ut notior est ὀρχησὶς et similia.

245, 45. Ἑλληνικοῖσι δὲ ἥκισα.] MS. Ἑλληνικοῖσι δὲ καὶ ἥκισα, in quo est sua vis. Deinde πλέων δὲ δὶ Ἑλλησπόντου, quod est necessarium, et fortasse aliquid omissum est in relatione Th. Gale, scribentis in Cod. Arch. esse πλέων δ' Ἑλλησπόντῳ.

246, 12. Ἐκδησάμενοι ἀγάλματα.] Quam infeliciter iactatus fuit hic locus, antequam illucesceret hæc serenitas literarum, quam heroica certe pectora elegantium virorum pepererunt? Sufficit audire notam Stephani [Legit Valla ἐκδυσάμενος, pro ἐκδησάμενος, pro quo perperam legitur in vulg. edit. ἐπιδημησάμενος.] Vidit ergo Stephanus quoque in MSstis id quo nunc utimur; sed quia id non intelligebatur, ecce duas mutationes omnino non nauci. Verum id Stephanus perinde ut priores cognoverat, ut tantundem cerneret. Portus latitat. Sed vehementer me fefellit Th. Gale, qui in splendida luce iam versans noluit plane verum perspectare, adeo ut notet [Verte, *appensis collo simulacris* intelligit Cymbalum et tibiam &c. Vide Cl. Alexandrinum de Anacharsi. Sunt apud Herodotum Ἀγάλματα sensu latiori, ea omnia, quibus quis oblectatur, deorum ἀθύρματα] Sic dum voluit acumen Is. Vossii tacite imitando ad se transferre, quod 2, 26. usurpatum inepte iactabat ad Melam 2, 1, 61., præcipitat se ex cursu, quem feliciter inceperat tenere. Et tamen diu ante iam produxerat illos primarios Galli Matris Magnæ ornatus, quos Græci vocabant προσηθίδια καὶ τύπους, excellens illud studiorum decus Henricus Valesius, quod obscure interpretatus fuit Livius *cum insignibus*. Nam et hunc adposuit Valesius, quem etsi nominet fraudulentus ille Suidæ in Cantabrigia editor, tamen et omnia, quæ habet magnus ille vir, recoquere quasi sua essent, veritus non fuit. Sed plena lux exorta est per clarissimæ et doctrinæ et peregrinationis virum Iac. Sponium, postquam in Miscellaneis Eruditæ Antiquitatis pag. 151. exhibuit publico aspectui istam Laberiam Feliciam Sacerdotem Maximam Matris Deum M. I. cum dependentibus ab humero utroque tum vittis, tum capite, plane ut videas προσηθίδιον, et serta tenentem manu sinistra, ut dextra adoleat. Id quod adeo minus mirari nos oportet, quia diu antea iam notatus fuit ab viris doctis casus Apulcii ob gestatum Mercuriolum, unde ipse scribit in Apologia: *Hiccine est sceletus? Hæccine est larva? Hoccine est quod appellitabitis Dæmonium? Magicumne istud, an solemne et commune simulacrum est?* Sicut et Matris Magnæ sacra eximie culta in ista urbe Cyzico inprimis docent nummi istius urbis, istam Deam multi præferentes, quem ex Strabone confirmant.

246, 25. Ὑπὸ τοῦ ἀδελφιδεοῦ ἀποθανὼν.] Interpretes quoque *a patruele fuisse interemptum*. quod an ab Valla ipso etiam venerit, ignoro, qui primam versionis eius editionem non habui. Sed valde hic commoveor; quia deprehendo apud Aldum et Hervagium non legi ἀδελφιδεοῦ, sed ἀδελφεοῦ, ut ex Stephano solo sit prognatum istud prius, nec scio utrum ex MStis nec ne; quum interim omnino sit legendum ἀδελφεοῦ. Id constat ex ipsa Herodoti genealogia, qui dicit Anacharsin fuisse πάτρων Ἰνδαθύρσου. Quod si fuit patruus Indathyrsi, pater vero Indathyrsi fuerit Saulius; 930
certe Saulius debet fuisse frater Anacharsidis, a quo Saulio etiam interfectus Anacharsis. Cæterum liber MS. Mediceus non vocat illum Ἰνδάθυρσον, sed Ἰδάνθυρσον, quod tanto magis genuinum existimandum puto, quanto propius accedit ad eiusdem nominis formationem, quam alii inde constituerunt *Iancyrus*, omissa litera δ. Adde Th. Gale. Præterea idem MS. Timnem non facit tutorem τοῦ Σπαργαπίθεος, sed τοῦ Ἀριαπείθεος, quod nomen etiam infra custodit circa historiam Sculæ, qui dicitur illic ὁ Ἀριαπείθεος, et sic per omnes casus, quum Spargapithes tantum cognitus sit ut Lyci pater, avus Gnuri; ac postea rex Agathyrsorum, interfector Ariapeitheos.

246, 28. Ὑπὸ τοῦ Σκυθ. βασιλέος.] MS. ὑπὸ τῶν Σκυθέων βασ. Recte, si cognoscebatur bene ipse ille Rex, a quo erat missus. Alioqui ex hac varietate videretur sequi ὑπὸ του τῶν Σκυθέων βασιλ. *ab aliquo Scytharum rege*.

246, 32. Ἀσχόλους εἶναι πρὸς πᾶσαν.] Gregorius Nyssenus Homil. 3. in Canticum Canticorum amat dicere οὐκέτι περὶ τὴν πλύσιν τῶν ἱματίων ἄσχολος ὢν, et πᾶσα ἡ περὶ τὴν γῆν ἀσχολία. Quum interim neutro forsan usus fuerit Herodotus, quippe testatur eum scripsisse optimus MS. εἰς πᾶσαν.

246, 35. Ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.] MS. ὑπ' αὐτῶν Ἑλλ.

246, 37. Οὕτω δή τι ἔπρηξε.] Id interpretabatur Valla *et ipse quidem ita egit*, ubi plane omittitur τι pro quo Stephanus malebat *et huic quidem talia contigerunt*, ubi perinde negligitur. Et miror rationem horum hominum, ut magis solliciti sint de versione, quam de eo quod interpretantur, quodque prorsus demonstrant se non intelligere. Omnino enim nullam habent Græcismi rationem, qui vulgatum istud valent tolerare, et πρήσσειν in hoc usu de fatali casuum et actionum vitæ eventu nequit ferre voculam τι, ut neque fit aliis locis, ut 2, 172. Ἤδη ὦν ἔφη λέγων ὁμοίως αὐτὸς τῷ ποδανιπτήρι πεπρηγέναι· 3, 25. Ὁ μὲν ἐπ' Αἰθίοπας στόλος οὕτω ἔπρηξε. Sic apparet illud τι mittendum in malam rem. Et sane tantum legitur in optimo MS. οὕτω δὴ ἔπρηξε.

247, 21. Οἰκιά τε ἐδείματο.] MS. καὶ οἰκιά τε ἐδείμ. Sic et mox τήν τε πέριξ, ubi vulgo τὴν πέριξ. Utraque recte.

247, 32. Τουτέων εἵνεκα.] MS. certe venustius τούτου εἵνεκα.

247, 37. Διεπρήσευσε τῶν τις βορ.] Hinc notat ita H. Stephanus. [Διαπρησεύω indicium defero. Affertur enim ex Herodoto διεπρήσευσε πρὸς τοὺς Σκύθας, pro indicium detulit Scythis, indicavit.] Non dissimilia sunt, quæ attulit Portus [Valla, *Scythis quidam indicium detulit*. Sed fortasse τὸ διαπρησεύειν, quod a διαπρήσσειν deductum videtur, idem significat. Scilicet pertransire, percurrere. Quare locus hic ita verteretur, *Quidam ad Scythas transiit, profectus est, ivit.*] Nihil ipse adfero. Sed ista puerilia sunt, et sine damno potuerant supprimi. Verum MS. Mediceus habet simplex ἐπρήσευσε· quod mihi videtur illustrari posse per πρησῆρα, qui inter cætera notat σφοδρὸν ἄνεμον, ut rarissimo verbo coactus fuerit uti ad Borysthenitæ istius desiderium notandum et cupiditatem, qua ille velut vento actus festinavit ad Scythis exprobrandum eosque vituperandos in rege ipsorum.

247, 38. Ἡμῖν δὲ καταγελᾶτε.] MS. ἡμῖν γὰρ καταγελᾶτε. Quæ propria formula est obiiciendi primo et dein transitum quærendi ad interrogationem. Infra c. 27. Ἐπὶ γῆν γὰρ μέλλεις στρατεύεσθαι &c. 6, 11. incipit loqui Dionysius Phocæensis, Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα.

247, 41. Καὶ βακχεύει καὶ.] MS. Καὶ βακχεύει τε καὶ. Et mox κάτισε, non ἐκάτισε.

248, 3. Τῆς Τύρεω θυγατρὸς.] MS. Τήρεω, quod est egregium, et notum in Thracia vocabulum ex ipsis fabulis Prognes et Philomelæ, videturque ita legisse interpres, quum male verteret *Teris*. Sic quoque hic optimus liber exhibet 7, 187. Σιτάλκεω τοῦ Τήρεω, Θρηϊκων βασιλῆος, ubi vulgo dant etiam Τύρεω.

248, 9. Μελλόντων δὲ αὐτέων συνάπτειν] MS. συνάψειν, ut iam supra.

248, 16. Πεφευγὼς τοῦτον.] Vox postrema non est in MS.

248, 16. Ἐκδοὺς δὲ τὸν ἑωϋτοῦ μήτρωα Σιτάλκην.] MS. ἐκδιδοὺς, et Σιτάλκῃ· quod utrumque ita bonum, ut alterum sit maxime necessarium.

248, 28. Ἔστι μεταξὺ βορ.] MS. ὥς ἐστι μετ. βορ. Quæ coniunctio satis grata.

248, 33. Ἄποτον ποιέει.] MS. ποιέειν. Id quoque Herodoto vindicandum, quum omnia procedant in infinitivo.

248, 34. Μεγάθεϊ ἐξαπλήσιον.] MS. μεγάθεϊ καὶ ἐξαπλ.

248, 46. Καὶ οἱ δόξαι ἐξ αὐτέων μνημόσυνον ποιησαντι λιπέσθαι.] Nihil potuit effici ordinatius in comparandis legitime casibus. Sed et Herodoti elegantia est, repente, quum exspectes casum præcedentibus quibusdam respondentem, eum convertere et vel referre ad insequentia, vel sibi innitentem separatim servare. Id nunc quoque factum docet MS. optimus, qui hoc loco agnoscit ποιησας, quod nemo suspicari posset. Sic lib. 1. cap. 19. Εἴτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι τὸν θεὸν ἐπείρεσθαι. Ita quidem edi vulgo videas; sed præclarus noster codex illic quoque manifeste πέμψαντα: sed ita, ut post secunda manus accesserit et in medio versuum spatio literas τι superposuerit, satis na-

sute.

sute. 4, 109. Ὥρη ἂν εἴη ὑμῖν ἐκβάντας ἀπὸ τῶν νεῶν τάσσεσθαι.

931 249, 2. Ἀποθωϋμάσαι ἄξιον, πάρεξ.] MS. ante postremam vocem inserit particulam καὶ, satis tempestive. Quum viderem Latine verti *e Scythica*, non debui dubitare de interpretis hallucinatione in Geographia, ut maluerit sic generale aliquid admittere, quum Herodotus indicaret speciale, et hodie satis didicerimus Sindos in illo litore habitavisse, quorum terram latere sub manca Græca voce patet cuivis. Interpretationem igitur iuvi, quia Herodotum opinor scripsisse Σινδικῆς.

249, 24. Τοὺς ἐπὶ τουτέων ἐπεσεῶτας.] Vertit Valla *præpositos filiis Oeobazi*, Stephanus *eos, quorum id officium erat*. Debebat enim diversa esse interpretatio et expositio eorum, quæ non alium in finem erant addita, quam ut scrupulum darent lectoribus ab aliquo male otioso. Itaque mihi consideranti indolem Herodoti, perplacet sequi auctoritatem libri unici MSti et duas voces ἐπὶ τουτέων inducere. Etenim Herodoto οἱ ἐπεσεῶτες quum primo sint adstantes, tum deinde sunt stipatores, satellites, nempe arcessita voce ab ipsorum officio. Libro 2. cap. 148. de Labyrintho. οἱ γὰρ ἐπεσεῶτες τῶν Αἰγυπτίων δεικνῦναι αὐτὰ οὐδαμῶς ἤθελον. Ubi vides similiter nihil addi. Lib. 1. cap. 59. Θύσαντες γὰρ αὐτοῦ τὰ ἱρὰ, οἱ λέβητες ἐπεσεῶτα ἔζεσαν. Lib. 7, 117. Ἀποθανεῖν τὸν ἐπεῶτα τῆς διώρυχος. Etiam paulo ante MS. ἐκέλευσε.

249, 31. Ἐθηῆτο τὸν Πόντον.] MS. ἐθηεῖτο.

249, 48. Ἐν μακρῇ ἡμέρῃ.] Hoc nugatoris est; et fortasis eiusdem, qui εὐετὸ concedere Herodoto nequivit, de quo actum 34, 43., ut proprietates Græcæ loquutionis non toleraret. Non licet ambigere, quin Herodotus scripserit ἐν μακρημερίῃ. Ita enim legitur in MS. et donamus id quoque nunc Græciæ ignoratum antehac, quantum scio, infeliciter.

250, 9. Δύο νυκτῶν πλόος.] Ita quidem antea incepit, ἡμερέων ἐννέα πλόος ἐστὶ. Id haud dubie putarunt illi, qui Herodotum curarunt, nunc quoque exstare in eo debere, etsi forsan in vetustis scriptis aliter reperirent. Atqui præter spem video legi in optimo MS. πλόον, ut cohæreant omnia per epexegesin vel accessionem, ut incepit dicere ἐς Θεμίσκυραν, eadem forma qua in principio sequentis capitis dicit σήλας ἔστησε ἐνταμὼν γράμματα ἔθνεα πάντα, ὅσαπερ ἦγε· ubi videas licet Stephanum Latina augentem.

250, 14. Ὁ Πόντος οὗτος ἐκδιδοῦσαν.] Vocula tertia non est in MS. et patet repetitam temere ex superioribus.

250, 20. Στήλας ἔστησε δύο ἐπ' αὐτοῦ.] Cur non ἐπ' αὐτῷ, ut 7, 226. Ὁ λίθινος λέων ἕστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ, ubi etiam interpretantur *super Leonidem?* Immo optimus MS. ἐπ' αὐτὸν. Et sane super Bosporum erigere cippos nescio an Latinus intelligat: facile vero *ad Bosporum*. Mox quoque habet idem MS. ἐς μὲν τὴν Ἀσσύριαν, sine vocabulo ἑτέρην. Certe Græci illud ἕτερος usurpant ita demum in secundo membro, non primo.

250, 26. Κομίσαντες ἐς τὴν πόλιν.] Quod satis intelligitur tunc ab eis factum fuisse, quum dominium Bospori penes illos fuit, ut certe constat nonnullis temporibus eam urbem in potestate sua habuisse istum tractum. Cæterum de toto hoc loco et Orthosia Diana agit docte Pet. Gyllius lib. 2. Topographiæ cap. 2. ut locum hunc citat quoque Spanhemius ad Callimachum pag. 250. non ultra docens lectorem, quam quisque satis sciebat.

250, 28. Οὗτος δὲ κατελείφθη.] MS. οὕτος κατελείφθη.

251, 16. Εἰσὶ γὰρ τούτου αἱ πηγαὶ.] Si hæc potest esse causa efficaciæ huius fluvii in sananda scabie, videri posset recte se habere. Sed etiamsi esset, retinenda tamen est manus vera Herodoti, quæ fuit εἰσὶ δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαὶ. Sic bene MS. Mediceus.

251, 26. Γράμματα ἐγγράψας.] MS. γράμματα γράψας, quod etiam videtur probare auctor mox repetendo Ταῦτα δὲ ἐνθαῦτα ἐγράφη. Et iam simile occucurrit 52, 16.

251, 41. Κολωνοὺς μεγάλους τῶν λίθων.] Nolui præcipere iudicium lectoris et posterorum, retinens in contextu, quod antea exstiterat, quum tamen exhiberet optimus codex μεγάλων. Prorsus recte. Etenim quum Darius quemque militem non iusserit βάλλειν, vel συμβάλλειν, sed τιθέναι, satis apparet veram esse scriptam lectionem, et non fuisse exiguos aut missiles silices, aut minuta frusta. Ipsos autem hos cumulos etiam fuisse magnos opinor sponte satis patere, etiamsi non dicatur.

251, 44. Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας.] Hæc est vetus lectio ab ipso etiam Mediceo libro probata; quam licet Tan. Faber Epist. 21. gemina pronunciatione damnet ut vitiosam, tamen plura et validiora certe sunt illi obviantia, quam est id geminum quod affert, tum ab Eustathio citari Herodotum ita, ut dixerit ἀπαθανατίζοντας; tum aliud esse simplex, aliud compositum. Posterius enim plane reiicitur ab Etymologo in Ζάμολξις· ἀθανατίζουσι δὲ καὶ Τέριζοι καὶ Κρόβυζοι, καὶ τοὺς ἀποθανόντας ὡς Ζάμολξιν φασὶν οἴχεσθαι. Non usus fuit tanta libertate Henr. Stephanus, qui ostendit in Thesauro satis se in promptu habuisse in hoc verbo Herodoti et Arriani locum, et ex Philone toties istud simplex producit, ut melius fuerit Fabro ista inspicere, quam illa eiicere. Porro quemadmodum soleat Herodotus passim citari, oppido multis experimentis iam spectatum est; et omitti nequit, quin præsenti alio documento id perhibeatur. Nam quum statim nominentur Μυψαῖοι, scriptis codicibus universis concordibus, illi ab Stephano dicuntur Νιψαῖοι et quidem ex hoc Herodoti loco. Itaque omnis illa Stephanina cohors, Holstenius, Berkelius, Suidas, irruit in hanc primam Herodoti literam, et ex Stephano corrigunt Herodotum, quem ab ipsorum tactu immunem faciunt tot antiquissima fidei instrumenta, quæ me corroboraverunt, ut frustrarer eorum impetum, quos tamen etiam scire o- 932
portet, quidquid illi dicant et afferant, diu ante eos dixisse et protulisse Ortelium in Thesauro, sed, ut ego opinor, ex festinata Stephani in excerpendo celeritate. Interim in MS. Mediceo legebatur Ἄρτησκος, non Ἄρτισκος.

252, 5. Νομίζουσι γεβελείζιν.] MS. νομίζουσι βελείζιν. Quis diiudicabit? An in nonnullis codicibus videtur fuisse νομίζουσί γε βελείζιν, quod alii sic corruperunt, ut particula media apponeretur voci sequenti? Etiam antea idem codex παρὰ σάλμοξιν δαίμονα, et semper deinceps, ubi notabis idem principium esse in Σαλμυδησσὸς.

252, 10. Διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένου.] MS. τοὺς ἀποπεμπομένους. Et hoc quoque non puto ab Herodoto, mirifico in captandis duobus accusativis auctore, alienum, διαλαβόντες τοὺς ἀποπεμπομένους τὰς χεῖρας καὶ πόδας; eos qui mittuntur arripientes manus et pedes. Nec obstat numeri, qui sequitur, differentia.

252, 25. Ἐνθεῦτεν δὲ γενόμενον.] MS. ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸν γενόμενον.

252, 47. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτου καὶ τοῦ καταγαίου.] Voces illæ τούτου καὶ sunt prorsus supervacuæ. Nam particulatim ordine deinceps refert, qui de hac narratione et de ipso Zamolxi credat, aut in dubium coniiciat, ut adeo ambigue decernere et pronunciare vix nunc potuerit. Certe nec in MSto habentur, nec interpres eas agnovit. Sed etiam mox elegantius legitur in MS. οὔτ' ὦν πιστεύω τι λίην.

253, 4. Τπὸ Δαρείου καὶ Περσέων.] MS. ignorat duo media verba.

253, 18. Ἀποδέξασθαι.] Melius ad Ionicum modum MS. ἀποδέκεσθαι. Et mox δυνεώμεθα, non δυνώμεθα, ut liceat Porto collectanea sua de εω dialysi Ionica hoc exemplo augere.

253, 28. Ἐς μέσον φέρω.] MS. ἐς μέσον φήσω, quod videntur abiecisse, qui futurum non patiebantur in eo, qui isto ipso momento peragebat.

253, 33. Ταῦτα εἶπας.] MS. ταῦτα δὲ εἶπας.

253, 41. Ἦν δὲ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ παρέω.] Particula ἐν abest ab MS. sed et idem διέλθωσι, non διεξέλθωσιν.

254, 6. Ἀρχαίη Σκυθίη.] MS. Σκυθικὴ, idque est Herodoti.

254, 22. Τοιοῦτο ἡ Ταυρικὴ ἐστι.] Sed MS. τοιοῦτον.

254, 46. Οὕτω ἂν εἴη τῆς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια.] An clausulam huius materiæ et definitionem obliquæ et rectæ Scythiæ sic auctor contulerit in duas sectiones, merito dubites: certe una poterat commode utramque complecti, præsertim si obedias Mediceo codici longe, si quid video, præferendum aliquid suggerenti, quod tale est, οὕτω ἂν εἴη πρὸς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια τετρακισχιλίων σταδίων καὶ τὰ ὀρθια &c. ut interpretemur: *Ita sint ad Scythiam obliqua quatuor millium stadiorum, etiam recta, quæ ad mediterranea tendunt, aliorum totidem stadiorum.* Quæ est consummatissima periodus, una duas Scythiæ magnitudines considerans.

255, 2. Ἰθυμαχίῃ δηώσασθαι.] Interpretato semel Valla *prælio repellendis*, mireris, quemadmodum posteriores id retinere potuerint, tantopere fluctuantes, quoniam id nulla ratione ex Græcis exhaurias; tamen satis nasuti et sagaces, si penetrare potuissent. Itaque refert, ut cognoscatur Portus; cuius hæc sunt verba in v. Δηοῦν [Valla et Stephanus Vallam sequutus, τὸ δηώσασθαι pro repellere sumsit. Sed si bona est eorum

interpretatio, διώσασθαι legendum erit, παρὰ τὸ διωθέω. Alioqui iam cædere ſignificat, ut ante declaratum. Verbum διωθέω habemus paulo post.] Item in v. Λόγον. [Valla et cum eo Stephanus τὸ δηώσασθαι ſumit pro διώσασθαι, id est, repellere: ſed vel διώσασθαι ſcribendum, ſi repellere ſignificare velis, vel cædere, ſi vulgatam lectionem retineas] Satis apertos vides oculos fuisſe, ſed incertos quo vergerent. H. Stephanus nihil de eo ſcribit, niſi tantum in verbo Δηίοω [Media etiam voce hoc verbum ponitur, ut δηώσασθαι τὴν (male τὸν) νῆσον inſulam populari apud Herodotum] Itaque ſequutus hanc notionem primus interpres et retinens vulgatum mutare ita debuerat *prælio conſumendis et occidendis.* Sed nulla in hoc culpa eius, qui proculdubio veram lectionem ante oculos habuit, legens διώσασθαι, quod percommode ad hunc locum Heſychius exponebat διωσάμενοι, ἀπωθησάμενοι, ἐκβαλόντες; ſive ita accipere placuerit, ſive pro disiicere, diſpellere. Certe Græca ista vox ipsa Herodoti manus est, quod pignorari te poſſe teſtor ex fide præſtantisſimi codicis Medicei. Et quum hoc ita ſe habeat, an vero cunctari fas est etiam alterum, quod ſubnectam, æque verum esſe? Habet enim quoque idem MS. ἰθυμάχῃ, etſi infra ad c. 120., ubi ponit ἰθυμαχίην, nihil notaverim.

255, 19. Τοὺς ἂν χειρώσωσι.] MS. χειρώσωνται.

255, 43. Ἐς τωῦτὸ κατίσαται.] Recte ſatis; niſi quod per has voces intelligatur magis lupus manere et eius formam retinere, quam rurſus humanam recipere; et ideo melius credo istud optimi codicis ἐς ταυτὸ.

256, 2. Ἀπ' ὧν καὶ τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι.] Sed edidi ex MS. ἐπ' ὧν, et cauſam dixi antea.

256, 21. Οὐδὲ τὴν ἰδέην ὅμοιοι.] MS. οὐδὲν ἰδέην ὅμοιοι.

256, 29. Δέρματα περὶ τὰς σισύρας.] Non capio id veſtimenti genus. Nam σισύρα proprie et ipsa notat conſutas pelles, ut conſtat ex Heſychio, παχὺ ἱμάτιον ἀπὸ αἰγέλων δερμάτων, vel διφθέρα tum ad circumiiciendum, tum ad inſternendum. Itaque quid erit, quo-
933 rum pelles adſuuntur vel certæ veſti conſutæ ex pellibus vel ſtragulæ ſpisſæ? Quod quid est aliud, quam intus et extra habuisſe pelles, ut fieri potest, ſed id etiam commodius poterat ab Herodoto exprimi. Salmaſius igitur ad ſtatuam Regillæ pag. 106. dicit vertendum, *quorum pelles ſiſuris et veſtibus adſuuntur.* Minimum ſic dixisſet auctor πρὸς τὰς σισύρας. Sed latebat aliud, quod perbelle MS. Mediceus offert, non modo ut hunc locum ſanet, ſed etiam ut novo exemplo doceat, quantopere litera ν in Herodoto fuerit iactata et convulſa, nimirum σισύρνας, quas idem Heſychius interpretatur et vel ex eo vel cum eo infiniti alii χιτῶνος εἶδος· et ab ſiſyris differre oſtendit, notabili convenientia cum teſtimonio Ammiani Marcellini lib. 16. c. 5. de Iuliano, eum exſurrexisſe ex tapete et ſyra, quam vulgaris ſimplicitas ſiſyrnam appellabat. Etiam Baliares σισυρνοδῦται ab Lycophrone appellati bene illuſtrantur ab Bocharto in Canaan. Itaque huc pariter conferre debeo aliam fidem codicis Medicei, dum 7, 67. etiam teſtatur Herodotum ſcripſisſe Κάσπιοι δὲ σισύρνας τε ἐνδεδυκότες, non σισύρας, ut vulgo, atque etiam mox Πάκτυες δὲ σισύρνοφόροι τε ἦσαν, quibus non negligemus uti, quum et illic neſciantur niſi σισυροφόροι. Itaque debuit hoc bona fide reſtitui.

256, 30. Ὄρχεες αὐτέων εἰσὶ.] MS. αὐτοῖσι.

256, 33. Οἰόρπατα.] Ita quum proferatur hoc vocabulum in optimo MS. et pari conſtantia mox Οἰόρ, nullam moram habui, quin id præferrem vulgatis Αἰορπατὰ et αἰδρ.

256, 38. Ὅσας ἠδυναλατο.] MS. ἠδυνέατο· quod ipsum ita exſtat 9, 69. Sic et pag. ſequenti ἐδυνέατο MS. pro ἐδυναλατο.

257, 27. Πρόσω ἀπ' ἀλλ'.] MS. πρόσω δὴ ἀπ' ἀλλ'.

257, 33. Ἐς τὴν ὑσεραίην ἐλθεῖν.] In MS. nuſpiam legitur particula ἐς.

257, 38. Δευτέρην αὐτὸν ὑπομένουσαν.] Quum interpretatus esſet Valla, *Amazonem expectantem ſociam*, quod ſane nihili est; Stephanus id voluit corrigere mutando *Amazonem alteram ipsum exſpectantem.* Sed nec hoc ulla parte melius. Non enim poterat idem iuvenis, qui priſtino die adfuerat, ſibi imaginari alteram Amazonem ipsum exſpectare, quum ipsa eadem iussisſet alterum iuvenem adduci, pollicita ſe quoque adducturam alteram Amazonem. Miſera Herodoti agitatio, cuius nulla fuit culpa in perſpicue ſcribendo, quod confirmat egregie MS. Mediceus exhibendo δευτέρην αὐτὴν ὑπομένουσαν, hoc est, ipsam cum alia exſpectantem. Certe niſi vidisſem has doctorum hominum tricas, pro typorum lapsu illud αὐτὸν habuisſem.

258, 2. Οὐδαμὰς ἄλλας.] Notavit hunc locum Portus, addiditque alium, quem non reperio. Interim licet noverimus οὐδαμοὶ, οὐδαμῶν, hac vice tamen exhibet optimus MS. οὐδαμέας ἄλλας.

259, 10. Ἢ καὶ ἐπὶ ὑμέας.] Non mirum ita legi in editionibus et in Codicibus ſcriptis, unde editiones factæ ſunt, quia non aliter media plebs erat loquutura, quum ſenſus videatur impletus, qui ex more Herodoteæ loquutionis non est etiamnum impletus; unde ſic auget optimus MS. ἢ οὐ καὶ ἐπὶ ὑμέας. Quæ negativa etſi accedat ſupervacua, tamen est hæc manus Herodotea, quod probant verba 5, 92. Οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖσι Ἕλλησι.

259, 25. Ὁ μὲν γὰρ Γελωνὸς.] Particula γὰρ in MS. non exſtat.

259, 38. Ἡμεῖς δὲ οὔτε.] Adverſativa quoque non est in MS.

259, 41. Ἄρξηται ἀδικέων.] Pesſumdatur hic Græcæ ſyntaxeos nitor. Unde recte MS. ἄρξῃ τε ἀδικέων· ut paulo ante ἄρξαντες πολέμου. Sed male diſtinguuntur Græca, quod ſic fieri oportuit: ἢν μέν τοι ἐπίῃ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην, ἄρξῃ τε ἀδικέων.

260, 2. Διχῇ σφέας διελόντες.] MS. διχοῦ· quod eiusdem calami est, cuius est ὑψοῦ aliquoties in hac hiſtoria occurrens, nunc cum verbo ἐξᾶραι, nunc cum πέτεσθαι. Et ſane, ut hærere in hoc nequeamus, exſtat quoque τριχοῦ 7, 36.

260, 24. Ἐν τῇσι σφι διαιτᾶτο.] Recte quidem, ſed MS. ἐδιαιτᾶτο. Dein quoque τὰ πρόβατα πλὴν ὅσα omisſo vocabulo πάντα, quod inſerebatur post πρόβατα. Sed et ὑπολιπόμενοι, non ἀπολιπόμενοι.

260, 30. Ταῦτα μὲν δὴ προεκομίζοντο.] MS. προεκομίζετο.

261, 9. Παυσάμενος τοῦ δρόμου.] Hæc ipsa ſic repetit cap. 126. Nunc tamen MS. Παυσαμένου· ut eod. cap. Ὡς πολλὸν τοῦτο ἐγένετο, καὶ οὐκ ἐπαύετο.

261, 21. Ἐς τὴν Σκυθικὴν ἀπίκετο, ἐς ὃ ἐνέκυρσε.] Præpoſito vocabulo liber MS. ὡς ἐς τὴν Σκ. ἀπίκετο, ἐνέκυρσε &c. omisſis illis ἐς ὃ, quæ antecedunt verbum ἐνέκυρσε. Certe ista quum prógrediantur lenisſime, placuit tamen nonnullis videre aliquid lenius, ut ſibi imaginabantur, prout citavi, quod conſpui meretur præ illo vetuſto. Pertinebant illa ἐς ὅ ad paginam 268.

261, 47. Οὐκέτι ἀπείπαντας ἀπικνέοντο.] MS. ἀπῖκνέονται.

262, 2. Ἔλεγε τάδε.] MS. λέγει τάδε.

262, 11. Ὦ Πέρσαι.] MS. ὦ Πέρσαι.

262, 13. Ἔωθα ποιέειν.] MS. ἐώθεα.

262, 17. Τάχιον συμμισγοιμεν.] Nequivit hoc ſpecimen comparativi minus Ionicum effugere acumen perſpicaciæ Grævianæ, quo minus ad Luciani Solœciſtam oſtentaretur, quum in Thalia apud eum Cambyſes dixerit cap. 65. ἐπoίησα ταχύτερα. Nec licet di-
934 cere Herodotum alienum fuisſe ab istis contractionibus, quippe apud quem occurrunt, καλλίονος, ἀισχίονα et ſimilia. Cæterum interest cognosſe in hoc ipso loco perſpicue et egregie exhibere optimum codicem Mediceum ταχύτερον. Quod utinam vir iste præclarus ſcivisſet, ut ſaltem ex illa incertarum ſordium ſentina ſciret ad Herodotum nihil pertinuisſe.

262, 44. Αἰεὶ ἐπεκούρεε.] MS. ἂν ἐπεκούρεε. Quomodo idem ſenſus ſatis clare manet.

263, 10. Ὀρθὰ ἰσῶντες.] MS. ἰσάντες.

263, 15. Παραμένοντες ἀνιῶντο.] MS. ἀνιῷατο, quam formam notavit ex Herodoto Portus in terminatione ῴατο, ubi habet πειρῴατο, ὁρῴατο. Deinde ἐποίευν τοιάδε, non τοιόνδε.

263, 29. Τὸ θέλει.] MS. τὸ ἐθέλει. Et mox γνώμη ἦν.

263, 33. Εἰκάζοντος τῇδε.] Optimus ille MS. plane εἰκάζων τῇδε, enallage prorſus notabili, ſed cuius amœnitate lætatus fuit Herodotus. Peperci tamen mutationi.

263, 43. Ἐς τὰς λίμνας ἐκπηδήσητε.] MS. ἐσπηδήσητε.

263, 45. Πέρσαι μὲν δὴ οὕτω.] Vox poſtrema non est in MS.

264, 22. Φαίνεται Γοβρύης εἶπαι.] MS. εἰπεῖν.

264, 29. Ἐπεὰν τάχιστα νὺξ ἐπέλθοι.] MS. ἐπὴν τάχιστα νὺξ ἔλθῃ.

264, 35. Οἷόν τε ἔσαι.] Sic quidem pasſim. At nunc vox ultima abest ab MS. Ceterum pesſime vertitur hic locus, ut cavere oportuerit.

264, 40. Κατέλιπε αὐτοῦ ἐν τῷ ςρ.] MS. auctior κατέλιπε αὐτοῦ ταύτῃ ἐν τῷ ςρ. quam vocem hic intercidisſe monſtro simile est, quum toties bene ſervata comitetur illud ſuum αὐτοῦ, ut sit duntaxat dignisſimum Herodoto augmentum. 1, 189. Τὴν θερείην πᾶσαν αὐτοῦ ταύτῃ διέτριψαν. Et cap. 210. Ὡς αὐτὸς μὲν τελευτήσειν

τήσειν αὐτοῦ ταύτῃ μέλλοι. Et passim. Infra etiam MS. bis εἵνεκεν.

264, 47. Τοῖσι ὑπολειπομένοισι.] MS. τοῖσι ὑπολελειμμένοισι.

265, 1. Οὕτω μὲν δὴ μᾶλλον.] MS. οὕτω δὴ μᾶλλον. Nec plus requiritur. Et mox χεῖρας τε προετείνοντο, non προέτεινον.

265, 26. Μιλτιάδεω μὲν τοῦ.] MS. Μιλτιάδεω δὲ τοῦ. Cæterum quod sequitur in editionibus χερσονησιωτέων opinabar lapsum esse typorum in editionibus citimis; sed inquirens video consensu omnium inustum Herodoto stigma esse, unde testor me edidisse, quod in optimo libro deprehendebam rectum et sincerum, de quo nihil potest ambigi, quum et 6, 38. occurrant Χερσονησῖται.

265, 45. Λαοδάμας Φωκεὺς.] Reliquissem libens hoc intactum, ut inserviret notitiæ veteri, qua Φώκαια Φωκέα, et hinc Φωκαιεὺς et Φωκεὺς pro iisdem sumta esse constat, et quidem ex ipsis nummis, ut sit hoc indubitabile. Sed Herodotum hinc eximit optimus codex, in quo clare legitur Φωκαιεὺς. Quod autem mirari cogor, hoc est, quod videam hoc specimen tam eximium non fuisse excitatum ab illis, qui nuper eam causam vindicare cœperunt.

266, 18. Τμέων αὐτῶν.] MS. ὑμέων αὐτέων.

266, 32. Ἀποδρησιν ποιήσασθαι.] Certe requiritur aliud tempus. Quippe si illam iam peregerunt, sera hæc consilia. Optime MS. ποιέεσθαι. Et mox φυλάσσοντες ἦισαν, ita per circumflexum signato verbo, ut innueretur duarum syllabarum esse, unde per subscriptionem τοῦ ἴωτα edidi. Vulgo ἦισαν, non satis bene.

267, 18. Γενόμενος γὰρ ἐν Βυζαντίῳ.] Hoc quidem bonum: nisi melius esset quod legitur in MS. ἐρόμενος.

267, 32. Πελασγῶν ἐκ Βραυρῶνος.] MS. optimus Πελασγῶν τῶν ἐκ Βραυρῶνος: cuius voculæ defectus induxit pravitatem distinctionis, cui voluit succurrere Grentemesnilius, nova inducenda qua nunc non egemus, et tamen omnia recte se habent ad confirmationem veritatis in hoc loco. Vide 6, 138. Sed et mox in eodem legitur ὑπὸ τούτων δὲ ἐξελαθέντες, unde omitti solet vocula tertia.

267, 36. Πυρὴν ἔκαιον.] Sic enim dixi MS. optimum exhibere, non πῦρ ἀνέκαιον.

267, 37. Ἄγγελον ἔπεμπον, πευσόμενον.] Recte. Nam haud dubie et ipse nuncius verba facit, estque solus πευσόμενος, ut simplex ratio loquendi ita bene sit custodita. Sic 7, 32. Ἀπέπεμπε κήρυκας ἐς τὴν Ἑλλάδα αἰτήσοντας &c. Dummodo usus, ille loquendi dominus, non aliud introducere potuerit; unde forsan est, quod in optimo codice manifeste exstat πευσόμενοι. Sic enim 5, 108. Κήρυκας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλεύμενός σφεας. 6, 97. Πέμπων κήρυκα, ἠγόρευέ σφι τάδε. 5, 92. Πέμψας παρὰ Θρασύβουλον κήρυκα ἐπυνθάνετο. 3, 13. Misit Cambyses Νέα Μιτυληναίην κήρυκα ἄγουσαν ἄνδρα Πέρσην προκαλεόμενος.

267, 40. Προσχόντας δὲ τούτους.] Pro media vocula legitur in MS. γὰρ. Ne Valla quidem illud δὲ sustinet agnosse.

268, 15. Ἐσελθεῖν ἐς τὴν ἐρκτὴν.] Multo magis efficax et Græca oratio latet in MS. qui habet ἐσὸ ἐλθεῖν τε ἐς. Quod mutandum non in ἔσω ἐλθεῖν, quod Stephanus posuit in margine nescio unde, sed in ἐς ὃ ἐλθεῖν τε ἐς, hoc est, eo usque, ut et intrarent in carcerem, et cum suo quæque marito in sermonem veniret.

268, 17. Οὐδένα λόγον δοκέοντες.] Qui fieri potuit, ut sic legi Græce compulsus fuerit Herodotus, quum adeo diversam, sed simul adeo pulchram interpretationem ei donavisset Valla? In Græco nihil boni est, 935 nihil acre, ut mirari non liceat perspicue exstare in optimo MS. οὐδένα δόλον. Hoc enim prorsus requiritur, et agnovisse apparet interpretem. Sed etiam MS. ποιέουσι τοιάδε, non τάδε.

268, 23. Τρόπῳ τούτῳ.] MS. τρόπῳ τοιούτῳ.

268, 31. Τῶν ἀδελφιδῶν.] MS. τῶν ἀδελφιδέων.

268, 42. Καταλείπειν ἐν τῇ νήσῳ.] MS. καταλείπει γὰρ ἐν τῇ νήσῳ. Quod non alienum incrementum, sed verissima Herodoteæ manus restitutio, qui inprimis amat grandiori periodo, et quidem mediæ, particulam istam alioquin inchoativam interiicere ornamenti caussa. Nec enim vel ad sensus perfectionem erat necessaria, et omnia mirabiliter manent usque ad eam tamen suspensa. Plane ut 3, 105. Τούς μὲν νυν ἔρσενας τῶν καμήλων, εἶναι γὰρ ἥσσονας θεῖν τῶν θηλέων &c. Nec dissimile supra in cap. 76. huius libri. Προσίσχει ἐς Κύζικον· καὶ εὗρε γὰρ τῇ Μητρὶ ἀνάγοντας ὀρτήν. Et ita sæpius.

269, 3. Βουλομένων.] Si modo id iam denuo decretum fuisse constat. Moderatius certe in optimo MS. legitur βουλευομένων, quod tempestivius.

269, 16. Ἐπὶ τοῦ οἰκιστέω θήρα ἡ ἐπωνυμὴ ἐγένετο.] Ita quum reperirem in vetusto libro, nequivi esse cunctator in repetendo et vindicando quod certe erat Herodoti, quum vulgo legeretur ἀπὸ τοῦ, et quidem ad usque triplam iterationem constanter libro vetere expellente præpositionem ἀπὸ, quod satis validum.

269, 20. Καὶ κως τοῦτο.] MS. καὶ κως τὸ οὔνομα τοῦτο. Quæ repetitio est Herodotea. Etiam paulo ante τοιγαρῶν, non τοιγαροῦν. Nam cur deleverunt Ionismum?

269, 35. Γένος Εὐθυμήδης.] Certe ad sententiam Herodoti propius accessit Stephanus dicendo utique aliquid, quam Laurentius per silentium prætermittendo. Sed quid erit tamen *Euthymedes genere ex Minyis?* Est enim Euthymedes et re ipsa et forma nomen proprium, et genere Euthymedes nullus sit. Sed nec Battus Euthymedes aut dictus fuit, aut dici potuit, ex Laconum consuetudine, qui uno tantum nomine utebantur. Etiam vetat res ipsa, ut qui dictus antea sit nomen habuisse Batti, postea indicetur dici Euthymedes, quasi ex genere. Certe id nihili est, et intellexit nullus, quod hinc patere potest, quia quum Casaubonus scripsisset in notis ad Strabonem pag. 28. [Vocat Theran Callimachus Λακωνίδα, quia a Sesamo fuit condita, qui erat unus e posteris Euphemii Lacedæmonii] adeo ut non dubitet subnectere quoque Herodotum; statim processit Grentemesnilius, notans [lege meo periculo Εὐφημίδης ex Pindaro. Μινυέως accipe, non quod ex progenie Minyæ fuerit Battus, sed quod Euphemus, a quo originem ducebat, fuerat unus ex Argonautis.] In his nihil est, cui si aperueris sinum, beatior iis futurus, etsi ista quoque repetens adiuverit Ez. Spanhemius ad Callimach. p. 91. et 92. Sic nisi fallor patet utique non intelligi nec rite tractari hunc locum; prout nec abhinc quisquam intelligeret, nisi clamaret præstantissima illa membrana Medicea legendum esse Εὐθυμίδης. Scilicet inter Minyas fuit Εὔθυμος, inde πατρωνυμικὸν Euthymides. Non dubito falli Th. Gale.

269, 40. Τῶνδε τῶν νεωτέρων.] Ab MS. abest vox prior; et sane potest sufficere eam particulam legi statim in hac ipsa pericope, prout quidem vulgo hæc proiiciuntur. Sed fidelis ille codex ne ibi quidem in verbis κέλευε ποιέειν τάδε hanc postremam vocem tolerat, omnino substituens κέλευε ταῦτα ποιέειν· ἅμα.

270, 2. Κακοῦ οὐδὲν ἦν σφι μῆκος.] Nimia foret ambiguitas. Quum per voces libri 2. cap. 81. Portus cognitum haberet ex auctore nostro *μῆχος remedium*; de hoc tamen loco sic ratiocinatur: [Μῆκος Ion. pro comm. et poët. μῆχος] an credibile id est? ut quum in Herodoto μῆκος passim de longitudine usurpetur, unum ab eo locum prostitutum fuisse, qui tam fatue in ambiguo penderet? Ut tranquille agas, redde Herodoto suum, et scribe omnino ex MS. Mediceo μῆχος. An credimus tantum stultitiæ dolum vel Herodoto vel Porto nocere potuisse? Immo Aldus et Hervagianæ habent satis expresse μῆχος. Stephani totus error est.

270, 8. Ἐς Πλάταιαν.] MS. ἐς Πλατέαν et sic semper; quomodo editores quum iam immutare ausi fuerint in capite 169., quidni opinemur in hac scribenda fuisse manum eandem? quod sequutus ideo sum, vel ad pertinaciam Vallæ exprobrandam, qui etiam illuc utebatur diphthongo.

270, 13. Στέγας καταλιπόντες ὅσον δύο μηνῶν.] Vix pro vero haberi debet iste numerus, adeo est incongruus. Nam quum Corobius beneficio Samiorum post duos saltem menses illos istuc venientium adhuc in annum sibi prospexerit cibariis, quis credat eum a principio nonnisi bimestrem penum accepisse, tanquam interea abitus reditusque ex Africa Theram absolvi in ista sæculi et navigationis ruditate potuerit? Ea causa est ut gratissime admittam, et omnino admittere debui in contextum, quod habetur in MS. ὅσον δὴ μηνῶν, hoc est, certorum aliquot mensium. Relinquit enim in incerto, quasi non bene constiterit, quanti temporis frumentum ei concesserint, idque amat efferre noster Herodotus adiectione syllabæ vel voculæ δή, ut 1, 160. Παρεσκευάζοντο ἐπὶ μισθῷ ὁσῳδὴ, et sæpius, interdum ὁσοσδήποτε.

270, 18. Πλέουσα ἀπ' Αἰγύπτου.] Hæc quoque memoria et monumentum est correctoris insipidissimi, 936 quicquid comiveant interpretes. Quid enim? illi qui ab Ægypto redeunt (ita vertuntur hæ voces) possunt dici γλιχόμενοι Αἰγύπτου, ut ait post paulo Herodotus, *Ægyptum optantes?* Litora litoribus contraria. Itaque

feliciter huic loco mentem et peritiam ſuam admovit Tanaq. Faber in Epiſtolis pag. 249. plane adſequutus coniectando, quod exſtat in MS. Mediceo, ἐπ' Αἰγύπτου *in Ægyptum navigans*. Vicisſim verſu 43., ubi editur ἀδελφεὸν ἐπ' ἀδελφεοῦ πέμπειν, quomodo explicari potest *fratribus inter ſe ſortitis quis potius mitteretur?* quum revera non poſsit non ſignificare *fratrem ſuper fratrem mittere*. Sed illic quoque ex eodem MS. corrigendum ἀπ' ἀδελφεοῦ.

270, 33. Πέριξ δὲ αὐτοῦ.] Citatur hoc exemplum in Porti lexico de voce Πέριξ, quæ vox demonſtratur istic nunc ſecundo caſui, nunc quarto iungi. Certe Mediceus perſpicue in hoc loco habet αὐτὸ.

270, 39. Φιλίαι μεγάλαι συνεκρίθησαν.] Agnoſcit idem Portus Herodoteam locutionem, retinens in illuſtrando verbum Vallæ *contrabere*. Sed est nihili, et quanto oportunius huc pertinebit verbum συγκεράω aut συγκεράννυμι? Sic enim pulcherrime exhibet Mediceus MS. συνεκρήθησαν, prout loquutus fuit idem Scriptor in loco, quem bene noverat idem Portus 7, 151. Τὴν πρὸς Ξέρξεα Φιλίην συνεκεράσαντο. Cæterum ut Portus, ita etiam Stephanus in Theſauro utrumque agnovit; quid enim aliud potuit?

270, 43. Πάλῳ λαχόντα.] MS. λαγχάνοντα.

271, 9. Ἐπενείκασά οἱ.] Haud dubie exaſciatum ad normam eius quod exſtat 1, 68. Ἐκ λόγου πλασσῦ ἐπενείκαντες οἱ αἰτίην, quod Portus notat Ion. et Poët. in aor. 1. dictum esſe ab ἐπιφέρω, pro quo Ion. et poëtæ ἐπενείκω dicunt. Fruatur illo. Membrana Medicea in hoc loco perſpicue legit ἐπενεγκοῦσα οἱ. Plane ſic quoque 6, 112. Μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλετρίην.

271, 14. Παράλαβὼν ἐπὶ ξενίῃ.] Nempe quia ſequitur, quod in nota proxima citabitur, optime ſic utrobique idem vocabulum retinuit Herodotus, utique ex arbitrio editionum. Sed an ſic novimus hunc ſcriptorem? Itaque ſcias oportet ſcriptum esſe in optimo MS. ξείνια, ut 7, 135. Ξείνια προθέμενος εἰσία. Ex quo exemplo videtur etiam 5, 18. ſcripſisſe Καὶ σφέας ἐπὶ ξείνια ἐκάλεε, παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς &c. Alibi προτεῖναι ξείνια.

271, 19. Διαλυσάμενος τὴν ξενίην.] MS. præmittit voculam καὶ, etſi forſan non neceſsario requiſitam, tamen ab Herodoto poſitam et ideo adſciſcendam. Et mox MS. ἀποσειεύμενος, quum male edatur ἀποσειευμένος, contra quod tam viriliter ſe exſuit optimus Portus, ut plane veritatem, quam nobis effert optimus ille Mediceus, coniectando adſequeretur prorſus laudabiliter. Item σχοινίοισι, non σχοίνοισι, qua eadem negligentia fuerunt uſi in capite 172. edendo ὄρκοισι, ubi MS. ὀρκίοισι· quæ diſſoluta ſocordia quantopere fraudi fuerit Herodoto, docent ea quæ notavi ſub numeris 9, 21.

271, 33. Ἦν ἔσχε.] An hæc est obſervatio Ionismi, quem in Herodoto ſuſpexit omnis ætas? Nihil magis inde abire potuit; ſed et nihil magis iterum appropinquare velut ex recidiva quadam ope, quam quod habet optimus MS. τήνδ' ἔσχε.

272, 1. Λέγων οὔ κη ἔπειθε.] Non est hoc Herodoteum, ſed οὐκὶ ἔπειθε, prout eleganter legit MS. Mediceus, ut queat hoc tertium exemplum accedere illis duobus, quæ collegit Portus.

272, 3. Κατὰ ταυτὰ ἐθέσπιζέ οἱ ἦ καὶ πρότερον.] MS. ignorat particulam ἦ.

272, 26. Ἄσυ ἐμεῦ Λιβύην μηλοτρόφον &c.] Video ſane interpretes reddidisſe *Lanigeræ Libyes urbem*. Sed quo animo et qua fide, ipſi teſtentur. Si enim id voluit Pythia, cur non etiam ad hunc modum immutavit ἄσυ Λιβύης μηλοτρόφου, quod ſine ulla difficultate potuit? Utique illa epexegeſis tolli non merebatur in Latinis. Latet aliud. MS. αἴτυ. An non ſubindicat esſe particulam? Αἲ τὺ ἐμεῦ Λιβύην. *Eia tu Libyam pecorigeram* &c.

272, 30. Ἀκούσαντες τούτων.] MS. ἀκούσαντες δε τούτων. Mox etiam τῷ οὔνομα ἦν, non τῇ: omnino recte et quidem in utroque.

272, 38. Ὡς ἀμείνονα χ. ἄξ.] MS. ὡς ἐς ἀμείνονα· quod omnino deſideratur.

272, 46. Ἐνταῦθα ὑμῖν ἐπιτήδεον.] Idem codex ἐνταῦθα μὲν ἐπιτήδ.

273, 21. Ἐπὶ κρήνην Θέσιν.] Etſi forſan ad fontem non reſpiciens, tamen nomen istud in Africa novit, et quidem urbis, Stephanus, ſed ab omnibus derelictus in hac parte, qui nuper tam denſi eum erexerunt, ſolo Ortelio Herodotum et Stephanum conducente. Et fors ſuat, ut tandem ad hunc fontem condita ſit urbs isto nomine. Sed quidquid adfert Stephanus, alienum hinc est, quum optima membrana teſtetur ab Herodoto fontem appellari Θέσην.

273, 27. Ἀρκεσίλαος.] MS. Ἀρκησίλεος, quod etſi ita ſemel notaverim, feci proculdubio, quod et in ſequentibus ita repererim, ut ideo etiam illic ita reformaverim.

273, 38. Ἐς ὃ ἐν Λεύκωνι.] Is modus loquendi paulo præcesſit. Nunc igitur MS. ἐς οὗ ἐν Λευκ. prout cap. 181. etiam loquitur ἐς οὗ δύεται ὁ ἥλιος, et iam ſæpe antea. Quin et cap. 166. legit MS. idem ἐς οὗ ἔλαβε τὸν μισθὸν, ubi idem accidit.

273, 46. Τούτου τοῦ Ἀρκεσίλεω.] Vox prior abest ab MS. Et mox MS. χωλός τε ἐὼν, ubi vulgo tantum χωλὸς ἐὼν. 937

274, 26. Ἀπικομένη δὲ παρὰ τοῦτο.] Mira hæc pervicacia omnium editionum, quarum nulla hinc diſcedit, quum tamen legi debeat παρὰ τοῦτον, ut c. 164. in fine, quod etiam interpretatus fuit Valla. Ex MS. tamen nihil notavi.

274, 34. Πρόσθεν δὲ οἱ καὶ εἴρισαν.] Particulam οἱ non habet MS. Recte, et eodem caſu, quo aliquoties iam particulas tales ſuo loco motas, et vel ad priora vel ad poſteriora translatas deprehendimus, ſicut infra mox patebit. Et ſtatim εἰπάσης, non ἐπειπάσης.

274, 41. Πυθίη χρᾷ τάδε.] MS. πυθίη οἱ χρᾷ τάδε. Ubi valde utilis dativus ille.

275, 18. Ἔργετο ἐκὼν τῆς Κυρηναίων πολ.] Non poſsunt hæc coire nec in unam pronunciationem coniungi. Verbum ἔργεσθαι non patitur ἐκόντα. Unde quam ſubdola meditatione uſus fuit Valla interpretans *exceſſit ultro?* Aliud est in Græcis. Itaque illa vox ἐκὼν ſine dubio est commenticia alterius, ut vicisſim auro penſari mereatur, quod offert Mediceus MS. ἔργετο ἐκ τῆς τῶν Κυρηναίων πόλις. Sic ſana omnia.

275, 23. Τῇ οὔνομα ἦν Ἀλαζίρ.] MS. Ἀλαζίρ, quod certe magis Africanum, ut postea Ἄζιρις; idemque codex mox literis quidem ſancte ſervatis, ſed in ſcribendo tranſpoſitis Ἀλιζάρα pro Ἀλαζίρα. Sic certe notavi.

275, 24. Βαρκαῖοι τε ἄνδρες καὶ τῶν ἐκ Κυρ. Φυγάδων τινὲς.] Vocula καὶ non exſtat in MS. quaſi non duplex hominum genus ſuisſet, ſed unum, nempe Barcæi, qui Cyrenis tamen habitaverant, et nunc male tractati eſſent ab rege, ut ex illa urbe compulſi fuisſent fugere; etſi illud τε videatur eam tueri.

275, 27. Ἐξαμαρτὼν τοῦ χρησμοῦ.] Prima etiam ſyllaba primæ vocis non est in MS. et videtur fortuito in vulgaribus libris repetita ex ſequente eius proſpectu.

275, 38. Φόρους ἐτάξατο.] MS. φόρον. Nonne hæc est continua, et uſitatisſima loquutio in regno Perſico, ut prodidit ſatis ample 3, 90.?

275, 39. Ἰκέτις ἵζετο.] Genus loquendi, quod codex Mediceus vindicavit Herodoto, ut dixi ſub numeris 129, 15. Is vero ipse nunc perſpicue habebat ἕζετο· et post non ἐπανισταίατο, ſed ἐπανιστέατο, de quo tam diligenter inquiſivit Portus.

276, 10. Πρὶν δὲ ἀποστεῖλαι.] MS. πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι.

276, 13. Αὐτὸν ὑπεδεκέατο.] Tanquam præcesſisſet vox θάνατος. Sed quæ nulla est, unde vitio laborat, quod vulgo editur, et præclare ſubvenit codex optimus præbendo αὐτοὶ, quod omnino admittendum. Sed etiam ſimpliciter in eo ſcribitur ὑπεδέκοντο.

276, 18. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] MS. δοκέειν. Ita iam illud *Nec dubito* ſummi apud Muſas ſimii Ioannis Clerici vim ſuam omnem amittit, quod ponere ſuſtinuit in Arte Critica 2, 1, 10. pag. 365. *Nec dubito quin ſi ſemel aut iterum duntaxat eo uſus esſet Herodotus, nec alibi exſtaret, id emendaturi fuisſent librarii aut Critici.* Emendare vocat mutare in peius, et ſtatuit mutare librarios aut Criticos ea quorum uſus non est frequens. Hic enim istud contigit, etſi uſus exſtiterit nimis frequens, quam ut caſu facta videretur ista loquutio. Interim tamen vel ſi ſemel tantum exſtaret, ita etiam dubitare liceret, an id mutaturi forent illi, quum toties in eo ſcriptore ὡς occurrat cum infinitivis variis poſitum, quæ infinitiva ſingula tantum ſemel occurrunt, nec tamen ſunt mutata. Nimis hæc ſunt illuſtrata, quam ut caligo istius veſpertilionis intelligere ea poſsit. Nec apud Herodotum pronunciet occurrere anomala multa, ſed in ſuis ſtudiorum et artium nugis. Eandem formulam reſtituit MS. 5, 57.

276, 24. Οἵην οἱ ἄλλοι.] MS. interiectione amœnisſima οἵην περ οἱ ἄλλοι. Quin et mox ex eodem rite notavi ψέλιον, non cum vulgo ψέλλιον, quod iam antea ſimiliter monui.

276, 34. Γιγάμαι.] In Herodoto ita hoc nomen istius populi accidit contrahi, ſicut Scylacis ætate penitus deleri. Hinc enim reor evenisſe, ut nulla eorum mentio in isto periplo manſerit, quum Adyrmachidæ

chidæ locum ſuum teneant. Sed hoc triſyllabicum augetur in MS. Mediceo exhibitum nunc hac forma τιλιγάμμαι, at mox γιλιγαμμέων, unde clare oſtendit qualem habeat istam primam literam. Quæ certe reſtitutio est pretioſisſima, quum ſic Stephano reddatur plena gratia, qui ex Herodoto eam gentem non aliter appellat cum mœſta agitatione omnium illorum, a quibus hæc pars Stephani tacta est, Ortelii, Holſtenii, Berkelii. Nec potest illuſtrius præſtantiæ documentum de ullo vetere ſcripto libro deſiderari, nedum dari, ut quum omnia eius alia exemplaria ſic fallaciter devecta ſint ad poſteros, hoc unum vel ex tali archetypo vel ab tam ſancta manu ſit deſcriptum, ut omnes illos nævos abegerit.

276, 36. Τῷ μεταξὺ χώρῳ τούτῳ.] In his vel conſtructio vel ſententia concinna non est. MS. τῷ μεταξὺ τούτου χώρῳ. Hoc veriſimum, et ad quod interpretando voluit Valla accedere, ſed aberravit a ſcopo. Nam mens est *in loco interpoſito*, vel intervallo quod patet inter Giligambas et inſulam Aphrodiſiada.

276, 38. Ἄζιρις.] Non aliter codex Florentinus. Unde opinor ſatisfactum a me esſe commodo publico occaſione notarum, quas dedi Scylacis periplo pag. 109., fere eodem tempore progreſſas, quo Ezech. 938 Spanhemius ſcripſit ad Callimachum pag. 104., unde inter mea ista et altera illius de Africano loco arbitrari licet: certe imbecillis probatio est, utrum in Callimacho ſcribi debeat Ἄζιλις, an vero Ἄζιρις, ex H. Stephani editione et poſtrema Pariſina; et tantos commentarios ſcribere ne ullo quidem MSto inſpecto, quum tantopere per Europam vagatus fuerit.

276, 43. Ἀσβύσαι.] Iuſta appellatio gentis Africanæ, quæ nequit ex cenſu illius regionis expungi, quum tot teſtimonia antiquitatis eam agnoſcant. Verum nequeunt illi huc pertinere, ſi accurate egit Callimachus in fragmento, quod citat Stephanus in hoc ethnico, ubi vocat Tritonem Asbyſtam, qui nimium hinc remotus est. Sed potest Callimachus poëtica propagatione uti voluiſse. Sed et Dionyſius in Periegeſi et Euſtathius ponunt eos ſuper Cyrenen, ut inde liceat decernere de Callimacho, et prius verum esſe. Certe quidquid est, ſatis in ſe acquieſcit membrana Medicea adminiculis incorruptis fulta, quæ nunc exhibet Ἀσύνται, idque mox repetit, ſicut etiam Ἀσυντέων.

Ibidem. Οὗτοι τὸ ὑπὲρ Κυρ.] Particula τὸ non legitur in MS. nec eget ea Herodotus. et alia est ratio, quum dicitur ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης.

277, 9. Ἐς Αὔγιλα.] Sic quum perſpicue legerem in codice Mediceo, novum fidei eius ſpecimen amplecti non cunctatus ſum, utpote conveniente prorſus ſcriptura, quam habet Stephanus, etſi auctorem proferens Apollodorum; et Vosſius in notis ad Melam pag. 45. fruſtratur ac ludit per ignorantiam proiiciens modo *Augila vel Ægila*, modo *Libri aliquot Ptolemæi legunt hoc loco* Αὔγιλα, *uti Herodotus*. Ita utrumque parietem linit, quum nobis bibliothecam eius recognoſcentibus nequaquam patuerit ab eo inſpectos fuiſse aliquot libros Ptolemæi. Licet nunc nobis concludere Αὔγιλα non esſe niſi aut ipſius ſcripturæ vitium, aut errorem lectionis, quum illa Αυ et Αι in antiquis libris valde ſibi ſint conſimilia.

Ibidem. Ὁπωρισεῦντες τοὺς Φολυκας.] Hæc propoſiti eorum deſcriptio, niſi fallor, quod conſiſtit in cogendis fructibus, affatim coarctat illud quod dixit θέρος, et definit illam æſtatis partem, quæ annexa est autumno, vel plene autumnum ipsum comprehendit, quippe quo tempore fructus palmarum matureſcunt et carpi ſolent. Id Vosſius adoleſcens et adhuc Salmaſiocolax nequivit aſsequi, et quia Scylax quoque in loco Peripli de Naſamonibus dicit τοῦ δὲ θέρους, eodem reſpectu et de eadem parte intellexit. quum Scylax nullam faciat mentionem legendi fructus, ſed tantummodo innuat, quid fiat propter armenta aut greges. Hinc male abreptus et gratulans ſibi ſuſtinet publicare [Si legatur, nempe in Herodoto, οἱ μετὰ τὸ θέρος, ſublata fuerit omnis difficultas] quum vulgata in Herodoto et Scylace nullam habeant difficultatem, ſed ipse aperiat ſuam laſcivam ineptiam. Nempe quum venit vera et propria æſtas, transeunt in mediterranea cum pecore, ubi est aquarum dulcium copia; ubi accedit autumnus, quando ſolent vicina litoribus irrigari, illuc rurſus traiiciunt pecora; quo facto illi relictis ibi gregibus, quia tum dactyli matureſcunt, repetunt mediterranea et divitias illas colligunt. Nihil ſimplicius. Utique dum Cyrus ſcribitur ad Gyden θερείαν πᾶσαν μεῖναι, etiam tempus autumnum eo continetur lib. 1.

277, 11. Τοὺς δὲ ἀπελέβους &c.] Infauſta interpretatio Vallæ post renatas literas bene incurrit in indignationem hominum doctorum, et postquam Deſid. Heraldus in Adverſariis 1, 10. illam reprehendit, pluribus perſtrinxit, ut debuit, Æm. Portus in Lexico Ionico, ut noſtro tempori non conveniat in ulcus iam coaleſcens et ſanatum ungues mittere, quod video per ſummam temeritatem in quibusdam obſervationibus fieri, quum non deceat.

277, 16. Σκίμπωνα προσήσωνται.] Non est; quod quis offendat, niſi dicas abſurdam et fœdam esſe noxam, quæ quidvis Herodoto ſuppoſuit. Nam eximius ille Mediceus MS. tanto tempore ſervat σκίπωνα, et nullus ex eo reſtituere dignatus fuit. Habes igitur in monumento illuſtri vocem istam poſitam, ut minime mireris ab Grammaticis eam omnibus annotari. Adhibeas licet Stephani Theſaurum.

277, 26. Κατευξάμενοι ἐπικατακοιμέωνται.] Tanquam hic quoque placuiſset illa echo in iteratione præpoſitionis κατα, quam paulo ante habuimus in Καταφεύγων καταφύγῃ ad paginam 230. Itaque ſic quoque citat Salmaſius in Plinianis pag. 412. Sed eam opinionem diſsipat optimus MS. exhibendo ἐπικοιμῶνται, quod probari omnino debet. Salmaſius autem quam præcipitans et furens in citando fuerit, omnemque attentionem prævertens, inde cognoſcitur quod habet λεγομένους γενέσθαι τῶν τύμβων ἀψάμενοι. Sed et mox τὸ δ' ἂν ἴδῃ ἐν τῇ ὄψει ἐνύπνιον, non ἴδοιεν τῇ. Editores nimirum volunt videri exacti cuſtodes numerorum, Herodotus ſe monſtrat esſe liberum, et utrumque numerum bene posſe concurrere. An dubitamus, quis audiri debeat?

277, 41. Γαράμαντες.] Dausqueius ad Silium Italicum lib. 3. duravit interrogare [An Herodotus Garamantes ſuppoſuit Gamphaſantibus?] Cui reſpondendum, videtur ſtatuiſse Salmaſius in Plinianis pag. 413.

277, 47. Οἱ λόφους κείρονται.] Quis horum verborum ſenſus ſit, parum conſtat. Valla reddebat *qui ſummum capitis verticem radunt*. Nec dubitat ſequi Æmil. Portus, tam in v. Κείρειν interpretans *qui ſummum capitis verticem tondent*, quam in v. Λόφος, ubi quidem agit uberius, et retinet vocem *radunt*. Eodem modo progreditur Salmaſius in Epiſtola de Coma, ubi pag. 254. negat λόφους κείρεσθαι verti posſe aut debere *criſtas tondendo efficere*, et λόφους ibi cervices esſe: ubi videtur refellere ea, quæ exſtant ſcripta ad Maccoth pag. 124. et explicant *criſtas tondendo efficiunt. Nam in medio capillos ſinentes creſcere, utrimque in cute raduntur*. Certe quod prætexit Salmaſius, non videri Herodotum dixisſe λόφους κείρεσθαι eo ſenſu, quo volunt illa, pro veriſimo haberi debet, quia non alio ſenſu dicit mox τὰ δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν κείρονται. Ibi profecto non est efficere aliquid tondendo, ſed amputari et detonderi, ut in tanta vicinia nequeat videri luſisſe in duplici notatione. Sed quod obſervandum erat, quamdiu ista verba ſic leguntur. Videlicet nequibant ista legitime ſic verti et intelligi, dum ſic istud κείρονται illic repetitur. Nam quæ gratia est ſic bis ponere κείρονται? Itaque tempus iam est diruendi ista palam falſisſima lectionum, quæ viris excellentibus cæcitatem attulerunt; quum non correctisſime tantum, ſed et elegantisſime optimus MS. legat κείροντες ἐν χρῷ, ut duo ſint participia et omnia cohæreant, ad quem ſenſum modumque Latina accommodavi, ut pluribus liceat ſuperſedere.

278, 2. Φορέουσι.] MS. Φέρουσι, tanto venuſtius, quia ſtatim ſequetur φορέει.

278, 12. Μακέων δὲ τούτων.] MS. τουτέων.

278, 17. Ὅσον τὸ τῆς σχίνου.] MS. ὅσον τε τῆς σχίνου. Et hoc est Herodoteum. 2, 78. Μέγαθος ὅσον τε πάντη πηχυαῖον. Et mox τῷ λωτῷ καὶ οὗτοι, ubi vulgo omittitur articulus.

279, 9. Τὴν Ἀθηναίην καλέουσι.] Hoc vero mendacisſimum est, utique ſi capias de tempore, quo Græcæ coloniæ nondum illic fuerint ductæ. Et quis Ἀθηναίης nominis originem ex barbaris Afris potius, quam ex uno illo domicilio omnis eloquentiæ petiturus est? Sed nempe illud verbum poni debebat in eadem forma, qua mox in verſu abhinc ſecundo repetitur. Nonne hæc ſcabies magnam corrumpendi cauſam attulit? Quin tu ſcribe omnino, prout habet pretioſisſimus ille codex, καλέομεν. Sane et interpres paulo minus quam ineptit dum vertit *nominavimus*. Hoc audax; at Græcum nullus intellexit.

279, 10. Τρωϋμάτων.] MS. τρωμάτων ut in capite 160. Μετὰ δὲ τὸ τρῶμα τοῦτο, et ſæpe.

279, 28. Τῷ ἂν ἥκῃ.] Notisſima contentio virorum eruditorum post Vallæ aberrationem in interpretando, et pravam labem in legendo. Id evitatum fuiſset, ſi contigisſet eis incidere in Codicem Mediceum, qui clare

clare habet οἴχῃ, quod excepit Salmaſius in Plinianis p. 384. ſcribens [ἔοικα, Ionice οἶκα, ut οἶκε τε pro ἔοικέ τε ibidem apud Herodotum] Quæ ſunt eximia. Sed ea noluit agnoſcere Vosſius ad Melam pag. 45., ea quæ ſubnectuntur ab Salmaſio ſupervacua, carpens, quia notas ad Melam ſcribebat offenſus Salmaſio, ut ipse confeſſus fuit in appendice, ut ſic malo animo ad istas obſervationes accesſerit; unde non mirum est, ſi ſcribat recte legisſe Vallam, ſed male interpretatum esſe. Unde enim hoc collegerit, ut cap. 198. οἶκε.

279, 32. Ὀφρύη ψάμμος.] Mirum est tam prudenter ab hac Camarina doctos noſtræ ætatis ſcriptores, in aliis Herodoti locis tam ſordide volutatos, abſtinere potuisſe, ut præter Portum et Stephanum vix ullus tetigerit. Utique nullus hæc intellexit, et ne ipſi quidem, quos citavi. Quæ enim hæc conſtructio? Toties de arena occurrit apud Herodotum, an et hoc epexegeſeos ſpecimen? Sic enim dicit Portus figurate dictum videri ἀντὶ τοῦ ὀφρύην ψάμμου, quod putat probari ex ſequentibus διὰ τῆς ὀφρύης τῆς ψάμμου, unde nihil tale colligi potest; quod utique non conſideravit Valla inſtar appoſitionis, ſed vertit *ſupercilium ſabuli*, prout genitivus ibi poſterior regitur ab præcedente, qui poſſet alterius etiam caſus esſe. At Stephanus indicat esſe aliquos, qui pro ψάμμος legant ψάμμου. Id quod potest fieri, ſi modo recte. Turbat ergo vox poſterior, in qua tanto firmius defendi debet litera poſtrema ς, quanto magis eam expulſam volunt, utpote quæ ſignificat hic latere aliquid. Id vero in lucem revocat codex Mediceus exhibens ψάμμης. Quippe ſic legendum, voce quidem nova, ſed ratione Herodoti propria, ut πάθη, ut hoc ipsum ὀφρύη.

279, 37. Ἑκάστου τῶν κολωνῶν.] MS. ἑκάστου τοῦ κολωνοῦ.

280, 3. Ἐς μέσας νύκτας πελαγίζει.] Quam ſignificationem poſtremo verbo viri docti, dum vel legunt ista vel interpretantur, induant, viderint; ego certe ſcio nullam poſse, et male immutatam vocem male percipi. Certe hic locus nec vel uni intellectus fuit. Patet ex verſione Vallæ, qui totum verbum omiſit. Patet ex lexico Porti, qui quum duo loca verbi πελαγίζειν conferret, hunc tertium contrectare auſus non fuit. Nullus locus est vulgatæ lectioni, et mihi gratulatus fui per triginta plures annos, cui licebat legere expuncta ſyllaba πελάζει, hoc est, quum magis procedit ad calorem, ad mediam noctem appropinquat. Ita plane inæſtimabilis ille Mediceus MS. Ipsum verbum cum eadem conſtructione ſic obtulit Herodotus 2, 19. de Nilo: Πελάσας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν τουτέων
940 τῶν ἡμερέων, quum 7, 141. in oraculo edat ἀδάμαντι πελάσσας.

280, 42. Δὶ ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδοῦ.] Sæpe hæc ſingula iterata ſunt. At nunc vox poſtrema non est in MS.

280, 44. Τῷ οὔνομα Ἄτλας.] MS. τῷ οὔνομά ἐϛι Ἄτλας, magis decore.

280, 46. Ἤψηλὸν δὲ οὕτω δή τι λέγεται.] Ut 1, 163. Προσφιλέες οὕτω δή τι ἐγένοντο. Nunc tamen optimus MS. οὕτω τι λέγεται, quod ſane etiam est Herodoteum. Et mox τοῦτο τὸν κίονα, ubi media vocula ſolet abesſe.

281, 11. Οὐ γὰρ ἠδυναίατο.] MS. οὐ γὰρ ἂν ἠδυνέατο. Mutatio hæc iam aliquoties apparuit.

281, 22. Δικαιεῦσι πατέεσθαι.] Quum Stephani nomen in Lexico ſuo deſerat Portus, (ad hanc enim ſæculo integro vetuſtiorum pugnam pueriliter ſe exuunt alii) patet inde, quid noxæ ab eo ſit illatum huic verbo, et ſuſpectum esſe ſcripserit; cui repugnat acriter ille, quem nominavi, Portus, quod in libro allegato videas licet. Nam quum uterque ignoraret ſtatum huius loci, pugnant in tenebris. Itaque ut tam gravi moleſtia liberemus hanc Herodoti particulam, repetimus ex vetuſtisſimo et fidelisſimo eius exemplari MS. ἅπτεσθαι. Id enim in eo legitur, neque ulla ambigendi mihi cauſa est.

281, 34. Οἰσύπῃ προβάτων.] Quam licet pluribus allegationibus in Theſauro ſuo declaraverit Henr. Stephanus, tamen quia ſcripserat Th. Bartholinus de Latere Chr. aperto p. 98. [Auctorum quibus οἴσυπος de ſordibus, non lana, adhibetur. Niſi pro lana acceperit Herodotus l. 4., apud quem οἰσύπῳ προβάτων venas verticales uſſerunt Libyæ populi infantes ſuos curaturi] hinc et Salmaſio indicta fuit opera, ut breviter in libello de Cruce, vocem hanc et vim eius verſaret, ſed ubi nonniſi οἴσυπος et οἴσυπον memoratur. Sed præter omnia memorabilis est hæc mentio Herodotea. Nam quum ſicut vulgo editur, ita etiam citaretur hæc οἰσύπη in Lexico Goldaſtino pag. huius editionis 746. cum explicatione ῥυπαρὰ προβάτων ἔριᾳ; notes tamen licet ab hac tam valida vulgi conſuetudine auſum fuisſe diſcedere Suidam, ut memoraretur ab eo οἴσπη cum eadem explicatione, et quidem ſub adminiculo unius Herodoti, quem diſerte nominat, ſcribens Οἴσπη, ῥυπαρῶν προβάτων ἔριᾳ. Ἡρόδοτος. An credis? Quis non perinde infamet Suidam, et hoc ipso crimine vituperet, æque ac fecit ille Cantabrigienſis editor infamia et vituperatione maxima dignus, quia Suidam edidit, quem ignorabat. Atqui hoc ipsum, quod ex tot ſæculorum memoria teſtatur Suidas, hodie oculis conſpici potest Florentiæ, ubi in Laurentianis pluteis membrana illa venerabilis plane habet expreſſam eam ipsam vocem. Eam iam, et afferant ſimilia in ſuis ſcriptis. Ne autem nimium mireris, faciet ſimile documentum, quod monſtravi ſub numeris 7, 27. Non enim eo nunc ulterius, niſi quod utroque loco et ante et post in eodem libro legatur εἰπεῖν, non εἶπαι. quod editur.

282, 7. Πλὴν γὰρ ὅτι.] MS. πλὴν γὰρ ἢ ὅτι· 2, 111. Πλὴν ἢ τῆς τῷ οὔρῳ νιψάμενος ἀπέβλεψε.

282, 9. Οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇσι.] Quis ſermo magis inſipidus aut vilis fingi potest? Certe vel ἐκ τῶν αἰγίδων, vel αὐτῇσι debet deleri ut ſupervacuum: ſicut tale quid cogitavit Valla vertens *pendentes ex eis fimbriæ*. Sed ille plura quam debuit, in proxime antecedentibus omiſit. Hoc mihi conſtat interim, aliter hæc dediſſe Herodotum. Unde pro voce poſtrema MS. optimus habet αὐτῇ εἰσὶ. Verbum istud ſubſtantivum etiam in aliis duobus codicibus legi, ſed ut ista adesſet varietas, nempe αὐτοῖς εἰσὶν. Ex quibus omnibus videtur ſcripſisſe καὶ οἱ θύσανοι, οἳ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇ εἰσὶ, οὐκ ὄφιες εἰσὶ, hoc est, *et fimbriæ, quæ ex ægidibus Palladi dependent, non ſunt ſerpentes* &c.

282, 19. Τέσσερας ἵππους ζευγνῦναι.] MS. συζευγνῦναι.

282, 26. Ἐξ ἀνθερίκων ἐνερμένων.] MS. ἐνειρμένων. Et cur huic verbo demunt literam ι, quum ferant in Ἐνεῖκαι, et de verbo ἐνείχεε vide Portum. Περὶ τῶν ἀνθερίκων multa ſatis dixit Portus ex Euſtathio, et Cl. Grævius tetigit quoque in tomo primo Luciani.

282, 46. Καὶ οἱ κυνοκέφαλοι, οἳ ἐν τοῖσι ϛήθεσι.] Abſurda est hæc editorum licentia. Nam nec in ullo MS. hanc lectionem, quæ ab ipsis in contextum recepta est, conſpici exiſtimo, et contra omnem fabularem hiſtoriam est cynocephalorum oculos in pectore ponere. Rurſum cynocephalos delere (quo vergit Stephanus) quæ auctoritas ipsis permittit? Nihil certius, nihil verius, quam interpretem ex MS. optimam verſionem dediſſe. Nam ſic plane codex Mediceus καὶ οἱ κυνοκέφαλοι, καὶ οἱ ἀκέφαλοι οἱ ἐν τοῖσι ϛήθεσι &c.

282, 48. Ὡς δὴ λέγεταί γε.] MS. λέγονταί γε.

283, 2. Πολλὰ θηρία ἀκατάψευϛα.] Nullam habui cauſam alicuius mutationis tentandæ, quum codex Mediceus hæc ita prodidisſet ad noſtram ætatem, nec Valla videretur deſeruisſe verum ſenſum. Sed nuper huc accesſit Vir Eximius, et quem propter doctos labores revereor, Montfaucon in Palæographia Græca pag. 343., et teſtatus, ex ſuppoſito errato, quod Laur. Valla et post eum Henr. Stephanus in editis Herodoti admiſerint, probans proclivitatem labendi in diuturno exſcribendi et vertendi atque emendandi munere ut contingat vel naſutioribus, et vel in rebus obviis et facillimis interdum corruere; fatetur ubi primum hoc legit, riſisſe ſane feras illas haud disſimulatas et 941
veraces: hunc enim esſe loci ſenſum, ſi ſtet prior lectio; et mendum ſtatim ſubodoratus legendum putavit ἀκατάψευϛα, codicesque Regios adiit, qui hanc lectionem habeant; quam veram et germanam esſe nemo non fateatur. Vertendum itaque, *Nec non viri feminæque agreſtes, et aliæ permultæ feræ intractabiles.* Valde vereor, ne hæc ſint ſpecimina Νεογραφίας potius Ἑλληνικῆς, quam Παλαιογραφίας. Nam quod Vallæ et Stephani aliquid ridere potest, neſcio an hoc præſcribat formula vitæ, quam elegit, ut in viris doctis ſi quid fiat humanitus debeat ridere, quo nihil puerilius, nihil æque plebeium. Ab ipso autem id factum esſe non magis quis miretur, quam potuisſe ipsum edere in Cosma pag. 124. ἔπειτα ἐν μέρει τοῦ οὐρανοῦ ἐϛιν, ὡς ἐν μέρει βραχυτάτῳ οὖϛα, etiam vertere. Deinde quum hoc loco ex istis duobus alter produxerit verſionem, alter toleraverit *feræ haud mentitæ*, an credimus illos intellexisſe *haud disſimulatas et veraces?* Quid? an non apud Ciceronem perinde exſtant *mentitis auſpiciis*, quam *mentitus es auſpicia?* ut tam paſsive, quam active uſurpatum istud Latinum fuerit. Unde Vallam opinor dixisſe *haud mentitæ* nimirum vel ab fama vel ab quibusdam qui peregrinati illuc ita retulerunt, vel ab vicinis, ut ille rumor

es-

esset. Sed non agitur de versione Vallæ, quem admittat sensum; verum de Græcis credo intelligi ab viro doctissimo, quoniam addit, *si stet prior lectio*, ut ἀκατάψευστα θηρία dici debeant *ferae haud dissimulatae et veraces*. Nihil credo. Nam, ne asperius agatur, nihil vetat, quo minus ἀκατάψευστος intelligatur passive, quam active, ut apud Suidam recensentur et explicantur Ἀκατάληπτος, Ἀκατάβλητος, Ἀκαταμάχητος, Ἀκαταιτίατος, Ἀκατεύνασος. Et quot huc alia aliunde arcessi possunt? Ἀκατονόμαστος, Ἀκατάγγελτος, Ἀκατάλυτος &c. Inspiciatur modo index Stephani. Itaque et hæc pars non procedit. Iam vero ut prodeat ἀκατάψευστος, nescio qui fieri possit, quum canalis eius, unde commoditas derivationis constaret, vel incisus sit vel obturatus. Nam novi in sermonis Græci usu esse καταψεύδεσθαι, et κατάψευστος, unde porrigi potest ἀκατάψευστος. At vero καταψαύομαι vel κατάψαυστος, quum vicina ψάω et παύομαι noverint tale compositum, nullum habeo ab ψαύομαι, et novi nullum. Certe ego non observavi, nec video apud Lexicographos, ut discere cupiam. Codicibus Bibliothecæ Regiæ gratulor, non utor.

283, 3. Ἄλλα τάδε.] MS. ἄλλα τοιάδε.

283, 6. Τῶν κατὰ κέρεα.] Vides quomodo versionem Vallæ *quibus ulnales palmæ* mutare voluerit Stephanus, ut κατὰ sit positum ad comparationem vel æstimationem *ad quarum cornua*. Et frequens est ille usus præpositionis istius etiam in Herodoto, ut mox κατὰ βοῦν. Sed hoc tamen deprehendimus circa istam præpositionem et sensum eius hæsitatum esse. Quod si insuper licet secreta studia ad oportunitatem publicam proferre, mercabar nuper exemplar Herodoti, editionis Hervagianæ 1557., quod Ioannes a Bodeghem quæsiverat ex auctione librorum Cap. Damman habita in Curia Hollandiæ 1596., ab hoc valde conscriptum, et in hoc loco additum [f. circa cornua, vel instar cornuum] Sed ut verbo absolvam, istud κατὰ hoc loco tam falsum est, ut maximus ille Salmasius in Plinianis pag. 223. citans hunc locum exhibuerit τῶν τὰ κέρεα. Eum illic vide. Quid dicam? testor plane et simpliciter sic legi in MS. Mediceo τῶν τὰ κέρεα.

283, 6. Καὶ βασσάρια.] Hoc igitur respicitur in Etymologico magno, dum scribitur. Βάσσαρος ἀλώπηξ λέγεται κατὰ Ἡρόδοτον ὑπὸ Κυρηναίων.

283, 20. Οἱ δὲ ἐχῖνες.] MS. ἐχινέες.

283, 27. Τούτων δὲ Ζύγαντες ἔχονται.] In hoc etiam loco hucusque turbatum fuit, ut videre est in Ortelii Lexico. Post eum Casaubonus in notis ad librum secundum Strabonis prope finem pronunciavit [apud Herodotum in vulgatis codd. corrupte iam Stephani temporibus Γύζαντες: hodie etiam corruptius Ζύγαντες. Legendum Βύζαντες] Moderatur ista eruditissime Salmasius in Plinianis pag. 320. [Βύζαντες Græci hi populi Africæ. Herodoto Γύζαντες, quod Æolicum est, ut γλέφαρον &c.] Quæ novissima hic adnotavit quoque Holstenius. At quis interim fuit ille tam improbus, qui in codices Herodoti intulit Zugantas, quos Stephanus tantum haurire potuit ex Hecatæo et Eudoxo? Id plane non assequor. Interim in vetustissimo MS. Mediceo liquide legitur Γύζαντες, quomodo primis temporibus hic lectum fuisse non bis modo monet Stephanus, sed etiam tertia vice iterat in v. Κυραυνίς; idque ex significatu vocis *gazin* 1. apes, conatur firmare Bochartus: unde egregium ætatis ac fidei testimonium ei codici debet peti. Nec infirmius sane videtur, quod sequitur. nam pro voce Κύρανιν, quam insulam illic locorum facit Herodotus, quamque vertunt *Cyranin*, ille idem MS. legit Κυραύην, more frequentissimo, quo η et ι sunt confusa. Inde enim patet fuisse Κύραυϊν. At contradicit Stephanus, qui eandem insulam addita litera vocat Κυραυνίς, idque ex libro 4. Herodoti, ut proculdubio huc respexerit. ubi quum nullius momenti sint Holsteniana, tum mirum quantum tricarum scriptoribus vetustis a temeritate posterorum invectum sit. Nec enim contradixit olim Stephanus teste et indice MSto eius Grammatici codice, qui Perusiæ in Abbatia S. Petri asservatur; in quo totidem prorsus literis deprehendi Κυραυῖς, et deinde ὁ νησιώτης Κυραυῖτης· quod maioris ponderis est quam Bocharti Κύραμιν, *id ist*, *Cyramis* vitium, in Chanaan 1, 26. Vide quam belle omnia et exacte concordent. 94a

283, 49. Ὅτι δ' ἂν ἐσπέσοι.] MS. ἐσπέσῃ.

284, 13. Ἐκβάντας σκέψασθαι.] Mediceus σκέπτεσθαι· quod commodius; sicut Ionismus antea requirebat ἐπεξῆς, quod est in eodem libro, non ἐφεξῆς, ut ediderunt. Sic etiam mox ἀπελόμενοι, non ἀνελόμενοι.

284, 15. Ἦν δὲ μὴ ἄξιος.] Est imperfectus sermo; quem optime supplet Mediceus ἦν δὲ μὴ εἴη ἄξιος.

284, 19. Πρὶν ἄν σφι ἀπισωθείῃ.] Sed MS. ille ἀπισωθῇ.

284, 24. Τοσοῦτον δὲ ἔτι.] Sane ita claudit sermonem in fine capitis 199. Ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω, quasi ad ista iam præpararetur lector. Attamen Herodotum testatur codex idem dedisse τοσόν δὲ ἔτι· et satis est. Quin etiam statim νέμεται ταύτην, non αὐτήν.

284, 34. Μελάγγαιός τε.] MS. μελάγγεός τε, ut solet existere hæc confusio, et postea sequi animadvertes γεωρυχέοντας.

284, 47. Ἀξίας θωῦματος.] MS. θώματος· ut supra iam aliquoties notavi. Et mox τὰ ὑπερθαλασσιδίων χώρων egregie connexa voce, quam disecabant ὑπὲρ τῶν θαλασσιδίων, tanto strenuius assumenda, quod et Stephanus in suis MSS. eam invenerit, ut docent margines.

285, 19. Προσίσχε πρὸς τὸ δάπεδον.] Prout sæpe in verbo composito repetitur præpositio. Sed accuratiore manu scriptus est hic locus in optimo MS. nempe dempta litera Προΐσχε. Nam ad pavimentum urbis fuisse admotam novimus iam per præpositionem sequentem; oportet etiam nosci illud ita factum fuisse, ut ante ad istud poneretur. Itaque bis hoc repeti oportuit. Antea posui ἀπίκατο ex MS. pro ἀπίκοντο.

285, 31. Ποιέει τάδε.] MS. τοιάδε, omnino repetens vocem modo usurpatam. Et mox τάφρην, non τάφρον.

285, 41. Ὑποτελέειν φᾶναι.] Sic 1, 171. φόρον μὲν οὐδένα ὑποτελέοντες. Itaque illud notum. Sed Herodotus uti maluit aliquo vel ignoto vel minus noto, quod perhibet optimus MS. edens ὑποτελέην φᾶναι, ita volens indicare ὑποτελείην substantive condicere regi tributum æquum et dignum, ut ἀτελῆϊην alibi habet; sive innuat solam subiectionem et obsequia, sive et tributariam collationem.

285, 43. Κατὰ Βαρκαίων.] MS. Βαρκαίους.

285, 48. Ἔθεον ἔσω ἐς τὸ τεῖχος.] Recte, si ita constaret scripsisse Herodotum. Nam MS. Florentinus habet clare ἔξω, ut dicat foris cucurrisse eos vel in ipsum murum, vel in castellum, ut dixit.

286, 13. Ἐξανδραποδισάμενοι.] Minus literarum in MS. ἀνδραποδισάμενοι.

286, 21. Ἐπὶ Διὸς Λυκαίου ὄχθην.] Non probat hoc postremum ille optimus MS. sed usitatius ὄχθον, sicut nec ἐπέδια, sed ἐφέδια, quum utique toties occurrat etiam ἔφοδος; nec etiam probat illud ἀπικέατο, sed simplici utitur ἀπίκοντο: quæ nobis satisfacere queunt.

JACOBI GRONOVII NOTÆ ET OBSERVATIONES

In librum quintum

HERODOTI.

287, 10. Ἀντιζομένων.] MS. ἐντιπαντιζομένων.

287, 15. Ἐκ προκλήσεός σφι ἐγένετο.] In MS. non apparet illud σφι.

288, 5. Ἡμερούμενος βασιλεῖ Δαρείῳ.] Nomen proprium in MS. non est.

288, 8. Φρονέοιτο κατὰ τωὐτό.] MS. Φρονέοι. Apparet enim esse negligentem iterationem syllabæ το.

288, 11. Μή κοτε ἐγγένηται.] Sane ἐγγίνεσθαι notat aliquando *licere* apud Herodotum, quod huc referri non debet, ut voluit tamen referre Valla prorsus alienans versionem suam ab Græcis ita *et nulla ratione contingere potest*. Licet enim Thracibus idem sentire, sed ipsi non possunt vel nolunt. Multo elegantius ac potius est quod legitur in MS. μή κοτε ἓν γένηται, quo sensus plene absolvitur.

288, 21. Ποιεῦσι τάδε.] MS. τοιάδε.

288, 34. Σφάζεται ἐπὶ τὸν τάφον.] MS. ἐς τὸν non igitur ad tumulum, ut remisse Valla, sed in ipso tumulo, vel super mariti cadaver, vel ad latus. Certe Mela bene intellexit *super mortuorum virorum corpora interfici*.

288, 44. Τὸ μὲν ἐσίχθαι.] Huic verbo lumen infert Salmasius ad Fl. Vopiscum pag. 512.

288, 46. Γῆς ἐργάτην ἀτιμότατον.] Quæ vesania infatuavit olim plures, ut collegit Dausqueius ad Silium Italicum pag. 128.

289, 15. Ἀλλὰ τὰ πέρην.] Vocula τὰ non est in MS. Statim quoque ἐσθῆτι δὲ χρεωμ. ubi particulam mediam ignorant editiones.

290, 2. Οὗτοι μὲν κατὰ τὰ εἵλοντο ἐτρέποντο.] MS. omittit particulam τὰ.

943 290, 6. Μασύης.] MS. Μαντύης.

290, 7. Ἐπεί τε Δαρεῖος διέβη ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίαν.] An vero tot verbis egebat lector, ut hanc sententiam conficeret? et si quis in hac enarratione peregerit legendo præcedentia omnia, is adhuc necessario debebat instrui de transitu Darii ex Europa in Asiam? Utique cum Dario et Herodoto tandiu is versatus in Europa est, ac tandem transiit in Asiam, ut quum bene intelligat de transitu Darii in Asiam (quippe quo notatur tempus, quando id contigerit, et ubi) tum non sine puerili repetitione percipiat rursus mentionem fieri Europæ, quippe quam ignorare non potuit. Omnino has voces non expressit Valla, non tam ex suo, ut opinor, arbitrio omittens, quam quod in libro suo non exstarent. Mihi certe ita videtur cognoscenti, quemadmodum antiquitus lectum fuerit in hoc loco, quum istæ voces ἐκ τῆς Εὐρώπης nullæ exstent in egregio illo Mediceo, ut per me vetentur ulterius noxam ferre Herodoto, qui vix uno versu ante posuerat illa ipsa verba, ubi merito leguntur, fatue nunc iterata.

290, 14. Καὶ κλάδουσαν.] MS. κλᾶσαν sed ita ut alterum σα postea sit superscriptum a manu, sive illa sapiente et laudanda, sive invidente huic scriptori et æternæ posteritati notitiam nescio quam, unde a me illa relinquitur aliis scrutanda.

290, 20. Ὅτι χρήσαιτο.] Simpliciter MS. χρήσεται.

290, 30. Ποδαπὴ εἴη.] MS. ὁποδαπὴ εἴη. Non crediderim id quoque proferre voluisse Galeum, qui bis videtur destitutus fuisse atramento, nihil notans, nisi *Cod. Arch.* tum ad Λυδικὰ, tum ad ποταποὶ, ut citat, quod non intelligo. Sed nostrum hoc est quantivis pretii, ut sic altero loco firmetur id quod exstat 9, 19., et citatur ab Porto, sed qui perperam scribit in vulgatis Lexicis Græcol. sine ulla auctoritate id scriptum legi, quum clare Stephanus adducat verba Platonis. Et mox καὶ τί κεῖνοι, omissa vocula δὴ, ante vocem κεῖνοι interponi solita, non certe necesaria.

290, 39. Ταῦτα ἕκαστα.] MS. αὐτὰ ἕκαστα, longe nervosius.

290, 43. Εἵνεκα καὶ ἐποιέετο.] Particula καὶ non legitur in MS. et recte potest omitti. Quin et deinde γράφει γράμματα Μεγαβάζῳ, ubi vulgo πρὸς Μεγάβαζον.

291, 6. Ἐσβαλόντας.] Sane ut mox ἐσβολὴν, et sæpius. Attamen MS. ἐμβάλλοντας.

291, 8. Πυθόμενοι συναλισθέντας.] MS. συναλίσθαι. Et rectius, quum videatur nunc Herodotus varietati indulsisse, quam vulgus nequit recte aspicere.

291, 17. Σειροπαίονες.] Quid Vallæ in animo fuerit, ut Latine scriberet *Syropæones*, non assequor; et tamen is sæpe exprimit, quod solus sciebat in MSStis legi, unde nihil in eo mutavi, licet in Mediceo nulla occurreret differentia ab vulgato. Bene tamen et acute Holstenius arripit Stephani Σιριοπαίονες in v. Σίρις, sed cave, quoniam Holstenius iam nimis se dat Stephano, interdum optimos libros sequuto, ut patuit.

291, 40. Σπυρίδας κεινὴν.] Non debeo supprimere in optimo exemplari prætermitti Ionismum et scriptum esse κενὴν, quæcunque causa fuerit. Interim in Marmoribus Oxonienisibus, præclaro certe monumento, pag. 127. talis cernitur lapis, quo sedet aliqua tergo spectantibus obverso (quam mulierem esse et forsan ancillam colligas ex capillis, qui perinde compositi sunt ac in marmore pag. 81.) Ea torquet fusum, ut filum deducatur ex colu sublimiore, et prope stante equo, cuius caput accepit.

292, 1. Πρῶτα μὲν γάρ.] MS. πρῶτον.

292, 10. Ἐπὶ ξεινίᾳ ἐκάλεε.] Sic 9, 15. Παρασκευασάμενος μεγάλως ἐκάλεε ἐπὶ ξεινίᾳ αὐτόντε &c. Et simile fuit 4, 154. Nihilominus nunc MS. in præsenti, ut sæpe narrationes etsi diu præteritas instituit auctor, profert καλέει. De prioribus quid mihi videretur, modo dixi ad locum citatum. Utique alias dixit ξεινίης et ξεινίην. An dativum non formaret eodem modo?

292, 31. Ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν.] Quum vix aliter potuerint Persæ illas describere, ut plene exprimerent, quid ad summam hilaritatem deesset; nec Herodotus sustinuerit alias substituere voces, quam quibus illos fuisse usos noverat: tamen mire se exasperat Dionysius Longinus cap. 4., ut Herodoto non ignosceret. Itaque post patrocinia etiam nonnulla ad excusandum eum excogitata decernit, quamvis ἐκ τοιούτων προσώπων, διὰ μικροψυχίαν illum statui debere ἀσχημονεῖν πρὸς τὸν αἰῶνα ἅπαντα. Quod ego magis opinor occursurum huic Dionysii iudicio, quam Herodoteæ relationi. In qua non ita simul et semel formosæ mulieres, καλαὶ γυναῖκες, traducuntur, sed ab libidinosis paucis, qui abusi eis nequeunt. Quid? an aliud est in Tantalo διψαλέη ὀδύνη, ut dixit Epigramma Græcum, aut ut in Petronio, *quem sua vota premunt*, nonne ἀλγηδόνες aut χειλῶν aut εὐχῶν recte dicerentur, dum inde accenduntur desideria?

293, 1. Νεσχμῶσαι πρὸς ἄνδρας.] MS. κατ' ἄνδρας, ut alibi ista præpositio etiam occurrit in tali sensu.

293, 5. Ἔλεγε ὁ Ἀλέξανδρος.] MS. rursum in præsenti λέγει ὁ Ἀλέξ.

293, 6. Πολλή ἐστι ἐν ὑμῖν εὐπετείη.] Particulam ἐν feliciter ignorat MS.

293, 18. Παρῆγε εἴσω.] Quid hic loci est illi com- 944
posito, quod statim demum adhibet, ubi convenit. Sed optimus MS. habet ἦγε. Verisimile et iusto ordine. Primo narrat ductas esse, mox prope adductas.

293, 20. Παιδαισίῃ τελέῃ εἰσιῆσθαι.] MS. ἡσιῆσθαι. Quidni laudatissima restitutione? et mox ἐπιδαψιλεύμεθα, non ἐπιδαψιλευόμεθα. An non palam constat passim istam literam ο in isto plurali ab auctore supprimi?

293, 36. Ἅμα πᾶσι κείνοισι.] MS. vocem πᾶσι ignorat, omnino decentissime; quum et per αὐτοὺς et per οὗτοι et per αὐτοὶ ita perfecte notitia istorum sit tradita, ut hoc vocabulum sit nulli bono.

294, 1. Τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα.] Plane ut 2, 160. Κάλλιστα τιθέναι τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα. Sed in hoc loco MS. ignorat particulam ἐν.

294, 11. Καὶ ἐνθεῦτεν διαπερ.] Coniunctiva abest

ab

ab MS. et ſine eius ope ſermo commode ſatis nectitur.

294, 18. Οἷόν τι χρῆμα.] Verum Herodoteum propinat optimus MS. κοῖόν τι χρ.

295, 34. Οὗτος μὲν νῦν τοσαῦτα.] Nequeo diffiteri, quin ad guſtum vulgi ſatisfactura ſit hæc loquutio. Sed Mediceus MS. οὗτος δὲ τοσαῦτα.

296, 8. Ὥσπερ καὶ τῶν σφετέρων.] Similiter ita ſuppletum et perfectum ſermonem haberet vulgus; ſed idem iste MS. non agnoſcit illud καὶ.

296, 39. Προσέθεντο τῷ Ἀρισαγόρῃ.] Conſideravit hunc locum Portus et quidem multa cum attentione in lexico velut Herodoteæ loquutionis ſpecimen, pro communi συνισάναι commendare, aut etiam alicui adhærere. Verum in MS. Mediceo legebam προσέθεσαν, quod ipsum activum notatur ex 3, 62. Οὕτι μοι διεπρήξαο τὸ τοι προσέθηκα πρῆγμα.

296, 48. Νάξος εἴη νῆσος.] An non ridiculum hoc Geographiæ vocabulo iam uti apud virum maris Ægæi ſatis peritum? Non est hæc remota ab Aſia, ut de Eubœa mox convenientius ſit ea deſcriptione uti. Quidquid ſit, certe vox ultima non est in MS.

297, 1. Χρήματα δὲ ἔχοι πολλὰ.] Nullus posſet in his aliquid vel deſiderare vel animadvertere; adeo lepide falſa manus ſe occuluit. Sed etiam nullum fore opinor, qui non velut ἄνεως ſpectaturus ſit elegantiam et agnituras hinc fidem optimi codicis, qui pro his habet χρήματα δὲ ἔνι πολλὰ. Ut 1, 206. ὅδε τοι ἐν αὐτῷ κίνδυνος ἔνι. Et alibi.

297, 7. Ταῦτα μὲν γὰρ δίκαια ἡ. τ. ἀγ. παρέχειν.] Dum nimis volunt Herodotum imitari corruptores, aperiunt ſuum vitium. Nempe Herodotus ſæpe in neutris talibus amat pluralem, unde nunc in eum converti debuit adiectivum δίκαια. Atqui Herodotus id amat, ubi inde nequit exiſtere ambiguum et turbidum aliquid. At quam præclarum est, quod ex optimo notavi MS. δίκαιον, addito vocabulo ἔϛι post verbum παρέχειν? Quo nihil perfectius.

297, 18. Ἀντὶ γὰρ τῶν ἑκατὸν.] MS. ἀντὶ δὲ ἑκατὸν, ut istud τῶν etiam debeat expelli, quod me fefellit.

297, 20. Καὶ τὸν βασιλῆα.] MS. καὶ αὐτὸν βασιλῆα.

297, 22. Ἀπῄει ἐς Μίλητον.] MS. ἀπῄιε· ut cap. 49. Τῷ δὴ ἐς λόγους ἤιε. Etiam ἤιε ἐς τὰ εἰκία paulo post.

297, 39. Ἐς Καύκασον.] Portio valde obſcura inſulæ Chii, ſed ex hoc ſitu bene conſpicua et vetuſtis nautis percognita, cui tamen Mediceus codex non præbet ipsum nomen Scythici montis, ſed vocat Καύκασα.

298, 7. Οὐδὲ ἀπέϛειλε.] Est imperfectum hoc quidquid est. At quam leniter Valla *nonne te miſit Artaphernes* &c. quod plane habuit ex codice, qui ſimilis erat Mediceo. Ex hoc enim reſtituo, quod accuratiſſime ſervavit οὐ σὲ ἀπέϛειλε.

298, 18. Καὶ σιτία.] At MS. καὶ σῖτα. Nonne ſic cap. 65. Οἵτε Πεισιϛρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρεσκευάδατο. 6, 52. Τιμῶσαν τὸν πρότερον καὶ σίτοισι καὶ λουτροῖσι, etſi in alieno genere?

298, 28. Ἀπαλλάσσοντο.] MS. ἀπαλλάσσαντο.

298, 34. Βασιλῆϊην τῆϛ Μιλήτου ἀπαιρήσεσθαι.] Futurum medium ſenſu pasſivo, ut paulo ante πολιορκησόμενοι. Sed plane nunc exſtat in Mediceo MS. ἀπαιρεθήσεσθαι.

299, 19. Τὴν δύναμιν τῶν Μιλ.] MS. optimus mavult repeti particulam τὴν, ut legatur τὴν δύναμιν τὴν Μιλ.

299, 40. Συναπιϛέατο.] MS. συναπιϛαίατο, quam taceri non oportet esſe ipsam coniecturam Porti. Vide Lexicon eius in αἱατο.

300, 18. Γένος τὸ Εὐρυσθέος.] Interpres quoque *Eurysthei genus.* At nihil ad Lacedæmona aut Spartiatas genus Euryſthei, et eius propagatio, qui Argis tantum famam dedit. Miror equidem, quemadmodum viri docti tolerare id potuerint, atque etiam nullus ex MSS. dederit meliora, quum pateat legendum prorſus ex optimo MS. Εὐρυσθένεος, de quo narrat auctor lib. 6., et inter alia habet has voces capit. 51. κατὰ πρεσβυγενείην δέ κως τετίμηται μᾶλλον ἡ Εὐρυσθένεος. Et ibidem mox cap. 52. Καὶ οἱ οὔνομα τεθῆναι Εὐρυσθένεα.

300, 21. Ἄπες, ἄλλην δὲ γῆμον.] Rude propoſitum; quod tamen ita videntur peregisſe ex ſequentibus, ubi ipse perſtringit hanc abſurditatem ταύτην ἀπέντα, quaſi repetens verbum ab Ephoris editum. Attamen ſcire licet in MS. Mediceo verbum ἄπες non exſtare, ſive taciturnitatis honeſtior ratio viſa fuerit, ſive intellexerit Herodotus: *Tu nunc illam quidem habes uxorem; tamen quoniam non parit ex te, aliam ducito.*

300, 27. Γέροντες συμβουλευσάμενοι.] MS. tantum βουλευσάμενοι.

300, 38. Οὐδαμᾶ Σπαρτιητικὰ.] MS. οὐδαμῶς, quod concinnius.

301, 6. Περινητάδεω.] MS. Πριννητάδεω.

301, 16. Αἰτήσας λαὸν Σπαρτιήτας ἄγε.] MS. αἰτήσας λῇν Σπαρτιήτας ἦγε. Utraque mutatio perelegans.

301, 21. Κατηγέοντο δὲ οἱ ἄνδρες Θηβαῖοι.] Si ullus est locus in Herodoto, cui rixam excuſate liceret inferri, certe hic mendacisſimum aliquid legerunt et admiſerunt eius lectores. Unde enim huc Thebanos, tantopere ab Sparta remotos contemptosque, ut fiant navigationis duces illi, quos nec ſitus nec notitia maris nec navigandi fama aut frequentia ad eam rem inſtruxit? Quæ ſuſpicio quum ſit iuſtisſima, ne tamen in alicuius mentem irrepat, ocius purgemus ab ea Herodotum, quem teſtimonio venerabili demonſtrat MS. Mediceus ſcripſisſe Θηραίους. Vix intelligo, quemadmodum hæc appellatio potuerit mitti in tantam corruptelam, quum totus liber quartus plenus et conſperſus ſit ea ipsa, et quidem ita, ut inde conſtaret curſum in Africam traiectu frequentisſimo ab istis inſulanis fuisſe confectam.

301, 29. Αὐτοῦ Ἡρακλέος κτησαμένου.] Unde apud Parutam in nummis Erycinorum aut Venus conſecrata est aut Hercules, quo certisſimo documento monſtratur opinio istius populi, quam Herodotus nunc explicat. Sed addi debet Diodorus Siculus 4, 23.

301, 47. Τὰ ἱρὰ οὐ προσεχώρεε.] Male conveniunt hæc ad ſententiam componendam, longeque commodius occurrit in fine huius capitis; ut idcirco optimum ſit in MS. προσεχώρεε, Ex quibus duobus prius negligenter ab Porto citatur, poſterius prorſus omittitur, pro quo ſolet uſurpare alibi γίνεσθαι.

302, 13. Εἰ συνεπελάβετο.] Annectit MS. particulam γε.

302, 22. Καὶ Αἰγεσταίων.] Hos ipsos ita rurſus appellat 7, 158., unde cunctatus fui quidquam mutare, quamvis rite in MS. Mediceo exſtet Καὶ Ἐγεσταίων, non illic, ſed etiam in ſequentibus παρὰ Ἐγεσταίων, prout apud Parutam in nummis dicuntur modo Ἐγεσταῖοι, modo Σεγεσταῖοι, aut Σαγεσταῖοι. Sed quoniam in loco libri ſeptimi nihil annotavi, liceat hoc intactum relinqui.

302, 27. Πυθαγόρεω.] MS. Πειθαγόρεω.

303, 8. Ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τοιάδε.] MS. τάδε.

303, 13. Προεϛέατε.] MS. προέϛατε.

303, 19. Τάξα, καὶ αἰχμὴ βραχέα.] Non erat ferendum, ut Valla per ſuam verſionem tam inanes ludos ederet, dum exhibet *breves arcus et brevia ſpicula*, quum istud adiectivum ſemel modo occurrat in Græcis. Unde Briſſonius deluſus ſcribit lib. 3. de regno Perſarum [Breves vero fuisſe Perſarum arcus, teſtis est, isque oculatus, non auritus, Ariſtagoras Mileſius, qui apud Herodotum lib. 5. hæc de Perſarum armatura Cleomeni renunciat.] Quibus deinde opponit locum ex lib. 7., ut arcus grandes definire debeat. Prorſus eadem videbis apud Stanleium ad Æſchylum pag. 759., ut nauſeare oporteat.

304, 36. Ὑπεδέδεκτο.] MS. ὑποδέδεκτο.

305, 17. Πρῶτος μὲν Τίγρης.] Quia Stephanus in margine poſuit αἱ γρ. Πίγρης, hinc incredibilem in modum deduci ſe pasſus fuit Salmaſius, in Plinianis pag. 695., ut quum Herodotum MStum inſpexisſet nullum, dicat ita ſcribere vetuſta Herodoti exemplaria, et tres illos fluvios Πίγρητας vocari. Perinde Aldus et Camerarius fide digni, ac Stephanus. Varietas potest occurrere in hoc MSto, quæ non est in altero. Certe Mediceus codex ſervat primam literam T, et utique Valla in ſuo exemplari non agnoſcit fuisſe aliam.

305, 24. Ἐσβάλλοντος ἐς Ματιηνὴν ϛάδιοι.] MS. ἐσβάλλοντες.

305, 38. Ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάϛῃ διεξιοῦσι.] Apparet cuicunque, quibus hoc iter deſtinetur. Ariſtagoras id exputat et dinumerat regi Laconum, quos vult ab mari tantum abducere, non certe per otia commeantes, ſed ut inſtructo et bene armato exercitu ad regiam illam aſcendant. Ἕλοντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν π. Suſa ait cap. 49. Hæc ſumma est harum actionum. Et tamen ſcribit Ezech. Spanhemius ad Iulianum pag. 176. talia centum quinquaginta ſtadia pro unius, diei, non militum, et gravis quidem armaturæ peditum, ſed viatorum itinere adnumerare Herodotum in hoc loco.

306, 31. Ἐτράποντο ἐπ' Ἀθηναίων.] MS. Ἀθηνέων, ut cap. 63. ἐξ Ἀθηνέων.

306, 39. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] Ut dixi, rurſus legitur in MS. δοκέειν.

307, 2. Διαφθείρῃσι αἰγείῃσι.] MS. αἰγίῃσι. Recte, ut 4, 189.

307, 10. Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν.] Vides, quid huc contulerit Th. Gale, advocans Scaligeri digressionem ad Eusebii Chron. Sed mirabiliter in hac parte regnavisse Salmasium docent notæ ad consecrationem templi in agro Herodis tum pag. 35., tum pag. 54., tum pag. 229. Ille utique docet, quales Phœnicias literas concipi oporteat: ille ῥυθμὸν et μεταῤῥυθμίσαι expositi de forma et literarum modulo, quum a primigenia figura desciviſſent, deque ipsa scriptione. In quo rythmo intelligendo scrupulosus adhuc erat Morinus, et vult respicere musicam et diversam secundum tonos modulationem, et similia alia hariolatur, quæ nauci
946 non sunt. Sed et materiam hanc tangit Nob. Grentemesnilius in Græciæ cap. 9., ubi locum Diodori simplicissime scriptum sic torquet, ut nolit intelligere. Quinimmo etiam deinceps ea contentum se fuisse ostendit Stephanus Morinus in parte secunda Exercitationum de linguis cap. 4. Quibus merito applaudimus; quum interim exstant iam et alii acerbius inquirentes.

307, 31. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες.] Nimis frequens est hoc participium in Herodoto, quam ut scriptura eius mereatur in crimen vocari; unde malui simpliciter interpretari. Sed post hoc participium debebat poni distinctio, quæ vetus perperam retenta est.

308, 9. Παρίνου λίθου.] Nescio vel quid sit vel unde venerit; certe non placet ita allusiones captare, præsertim quum et optimus MS. plene Πωρίνου, nec aliter in editione ipsa Aldi et Basileensi exstet, servetur immo etiam adhuc in Stephanina anni 1592., ut solum Iungermannum huic *a* possim inscribere, quem sequitur temere Th. Gale. Notissimus utique est hic Porinus lapis, et commode ad hunc locum inspexeris Salmasium in Plinianis pag. 183.

309, 26. Ἀξιόχρεω.] MS. ἀξιόχρεα.

Ibid. Πρὶν Ἰωνίην τε ἀπος.] MS. πρὶν ἡ Ἰων.

309, 27. Ἐπ' ἔτεα ἓξ καὶ τριήκοντα.] De quorum annorum intellectu sollicite et docte agit Henr. Valesius ad Diodorum Sicul. in Excerptis Peirescianis pag. 42.

309, 31. Ἐν δὲ αὐτοῖσι.] Nimis subita generis mutatio; unde iam offendisse hic doctos lectores persuadet exemplar, quo eorum quis utens adscripsit fœmininum. Nunc tacentibus omnibus testor legi plane in MS. Mediceo ἐν δὲ αὐτῇσι, quod reposui.

310, 13. Μελάνιππον τὸν Ἀσαχοῦ.] MS. Ὀσαχοῦ. Sive id vere nomen fuerit, sive ita Herodoto placuerit, quum reliquis appellaretur Ἀσαχὸς, eodem prorsus iure, quo bestiolæ appellationem variaverunt, Hesychio notante in v. Ὀσαχὸς.

310, 23. Ἐώθασι μεγαλωστὶ.] MS. ἐώθεσαν.

310, 49. Αἰγαλέας.] Est error editionis Iungermanni, quem non debuit propagare Th. Gale. Nam et priores editiones et omnibus vetustior MS. habet plane Αἰγιαλέας.

312, 13. Τιμησίθεον τὸν ἀδελφεὸν.] Quam hæserit in eo editor, præsertim Stephanus, etsi celaverit, patet ex eo, quod nulli indices faciant illius mentionem, ut plane stupuerint; tanto magis, quod nullæ sint suppetiæ in MSStis, et utique Herodotus solet addere nomen eius, cuius frater fuit, ut 1, 92. 7, 67. Itaque sagaciter et probabiliter excitavit Grentemesnilius τὸν Δελφὸν.

312, 47. Ἔμελλον μνήμην ποιήσασθαι.] MS. ποιήσεσθαι, ut iam in hoc ipso libro alibi et mox μελλόντων δὲ συνάψειν.

313, 1. Κορίνθιοι μὲν πρῶτά σφι.] Nihil adfert hæc tertia vox. MS. πρῶτοι, quod proculdubio erat ante oculos Vallæ interpretaturi. Et mox μετεβάλλοντό τε καὶ, non μετέβαλόν τε.

313, 10. Παραλυομένου δὲ τουτέων τοῦ ἑτέρου.] Verbi istius hunc modum non attigit Portus, quod non assequor: sed simillima his sunt verba Polybii ex 6, 31., quæ citavit H. Stephanus: αἱ δὲ τῶν Τριαρίων σημαῖαι τῆς μὲν τῶν χιλιάρχων παραλύονται λειτουργίας. Sed non patitur hæc ita legi, nedum accipi optimus MS. exhibendo παραλυομένων. Sic παραλύεσθαι notat domi manentem ab militia vacare, ut simile exemplum citat ex Polybio Stephanus. Quid quod non aliter videtur legisse Valla; vertit enim *Et his seiunctis*. Sed quæ interpretatio nequit satisfacere, etsi plane habeat sic participium nomini conveniens. Quid ergo? Nempe Græca dicunt *Illis autem* liberis et *remissis ab altero* nempe opere, quod collega exsequitur, hoc est, bello vel expeditione. Nam τοῦ ἑτέρου videtur in neutro poni

313, 42. Χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔλυσαν.] Locutio hæc plena, nec commovenda, nisi appareret ex fide codicum antiquorum esse interpolatam ab alienis manibus. Nam Mediceus MS. ignorat vocem ὕστερον, et recte, ut solet, quum non determinat spatium, utrum fuerit grande, an breve, et exempla iam notavit Portus.

313, 46. Περιεσφλευσμένων πυρὶ.] Citat hunc locum Meursius in Cecropia cap. 30., ubi tantum agnoscit περιφλευσμένων: præcedentia vero in cap. 25., ubi male vertit *ad dextram manum*.

313, 49. Ἔσχε πρῶτα ἑσίοντι.] MS. πρῶτον. Nescio quid loci istud plurale hic teneat.

314, 5. Δεσμῷ ἐν ἀχλυδεντι.] Recte prorsus, et conveniente epitheto, nisi rarius quid Herodoto nunc incidisse testaretur liber Mediceus, exhibendo ἀχνυδέντι. Sed ita, ut primo illic scriptum fuerit, quod indicavi, dein literæ tertiæ superpositum sit λ, nescio quo correctore imperante ut legatur ἀχλυδέντι. Certe licet in eis quæ collecta de his vocibus sunt, densior usus sit derivationum ab ἀχλὺς et ἀχλύω, quam ab ἄχνη et ἄχνυμι, haud dubie tamen vetus est simplicissimum, et dolor ac tædia perinde in captivis et carcere supponi debent, quam obscuritas.

314, 33. Συνεῖναι τὸ ἐθέλει λέγειν ἡμᾶς τὸ χρηστήριον.] Pro iis in MS. optimo legitur συνεῖσαι τὸ ἐθέλει λέγειν τὸ μαντήϊον, mira licentia quorundam in spernendis antiquioribus.

314, 43. Αἰακίδας συμπέμπειν ἔφασαν.] Itane? ergo dum mittunt cum sociis Æacidas, Æginetæ se iis spoliant? Nequeunt credi id unquam fecisse. Nec fiebat tale quid ab gentilibus nisi ob singulares causas, ut Mater Deum et Æsculapius ab suis populis dimissi ita Romam sunt. Quam præclara igitur est membrana 947
Medicea, quæ docet Herodotum scripsisse συμπελθεῖν? Quod ipsum prorsus est, quo apud Iustinum 20, 2. Spartam iubent Locrenses legatos supplices precantes auxilium petere ab Castore et Polluce. Itaque et eodem modo Thebas redierunt, quasi et Deos illos adveherent, prout faciebant ibi Locrenses. Hinc pariter sequentia sic debent intelligi, quibus scribuntur Thebani Æginetis ἀποδιδόναι τοὺς Αἰακίδας, quos in verbis et opinione locatos sicut acceperant, ita reddebant, petentes aliquid militarium virorum sibi potius tradi. Etiam in illo συμπελθεῖν est quasi pollicerentur se quoque oraturos, ut velint cum Thebanis ire, ut sic certe simul persuaderent.

315, 6. Μεγάλως Ἀθηναίους ἐσπέσοντο.] An credibile est ita scripsisse Herodotum? ut quod ex Porto patet, alibi scribens ἐσπέσατο, alibi ἐσίοντο, alibi ἔδυσαντο, nunc novam varietatem adderet, quæ ab Porto esset omissa, et ignoraretur, quomodo illuc appropinquaret. Quod notabile est, legebam in Mediceo MS. ἐσικνέοντο. Quod fastiditum penitus iri credens nolui publicare cum cæteris: neque enim usquam ita usurpatur; neque ansa videtur esse ulla, cur sic iure usurpetur in malam partem.

315, 8. Ἐξ ἀρχῆς τοιῆςδε.] Bene, nisi hæc probarent rudem manum, quum Mediceus MS. oppido attentissimam habeat τοιῇδε, ad quod concinnavi interpretationem. Et mox rursum ἡ γῆ καρπὸν οὐδένα ἐδίδου, non ἀπεδίδου. Recte, quum ἀποδοῦναι modo antecesserit, sed alia notione.

315, 18. Λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἦσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ.] Ample satis hanc rem explanat Dausqueius ad Silium Italicum lib. 3., additque quibus ista narratio non displicuit. Etiam tangit Cl. Gatakerus in Adversariis pag. 264. confessus Herodotum id referre ex quorundam sententia; sed quod ille notat falsissimum esse constare ex sacris literis: quasi quum Herodotus scribat ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ, tunc etiam supponi debeat cogitare de regionibus, quas nunquam adiit, et de quibus audivit nihil; immo etiam de scriptis, quæ nullam habuerat inspiciendi copiam, et si habuisset, sprevisset. Itaque est hæc eadem criminatio, qua invehuntur in Herodoteam chronologiam ac circumcisionem.

315, 19. Ἡ Ἀθήνῃσι.] MS. Ἡ ἐν Ἀθήναις.

315, 25. Ἡ γῆ σφι ἔφερε καρπὸν.] Est omnino id ex vulgatissima ratione scribendi, qua etiam utitur auctor 6, 139. 9, 92. quum interim in hoc loco vox postrema abfit ad MS. et abesse sine fraude possit.

315, 30. Τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε.] MS. τότε δὲ ἀπὸ τοῦδε. Recte, nec enim postrema habent notionem temporis, sed facti et occasionis.

315, 36. Ἐκομίσαντό τε καὶ.] MS. ἐκομίσαντο καὶ.

315, 39. Ἐς εἴκοσι ἀπέχει.] Periculose sic determinat, quod mollit optimus MS. ὡς εἴκοσι ἀπέχ. mutatione sæpius occurrente.

316, 13. Ἐπειρῶντο ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾶν.] Hic contigit aliquid omnino non reticendum. Apparet enim verbum ἐπειρῶντο non sufficere vel tot accusativis qui sequuntur, vel infinitivis itidem sequentibus κρατῆσαι, ἔλκειν &c. quamvis Valla ex se addere sustinuerit *trahere tentasse*, quod postremum poterat omitti, re-

relicto ſolo *traxiſſe*. Quid ergo? Nempe ſcias in optimo codice legi tantum *πειρᾶν* pro *ἐπειρῶντο*. Quorum ſicut hoc ſapit manum correctoris, ita illud Herodoti: cuius inter propria et priva est participium ſolutum ponere ſine verbo cui innitatur, quod clariſſime patet ex ſpecimine libri 2. cap. 127., ut quamvis id nunc auctori non reddiderim, tamen perinde certus ſim ab eo id nunc denuo factum eſſe.

316, 21. *Ἀθηναῖοι μέν νυν οὕτω.*] Particula *νυν* ignoratur ab MS.

316, 43. *Ἐς τὴν Αἰγινέην.*] MS. *Αἰγιναίην*, quod utique neceſſarium: et cur aut unde ſic incruſtatum? Mox iunctim idem codex *καὶ ἥκειν βοηθέοντας*, non *παρεῖναι*.

317, 5. *Τὸν ἕνα τουτέων περιγενέσθαι.*] Hæc deſcriptio iam ſatis liquide antecesſit. MS. *Τὸν ἕνα τοῦτον περ.* Nam demonſtratio hæc rectius unam illam perſonam tangit.

317, 7. *Κομισθεὶς γὰρ.*] Aſſeveratio quidem certa, ſed quæ hic non exſpectabatur, quum nemo contradiceret. Unde dulciſſimum est, quod exhibetur ab optimo MS. *κομισθεὶς ἄρα*. q. d. Sane delatus iterum in patriam urbem: ſed quid ei accidit? Et ſtatim *ὅκου εἴη*, non *ὅκη*.

317, 33. *Χυτρίδων ἐπιχωρίων.*] MS. *ἐπιχωριέων*.

317, 37. *Τῆς πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι γενομένης.*] MS. *ἐξ Ἀθηναίων*, quod cur ita removeri placuerit, non video.

317, 45. *Ἐπισχόντας ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων αἰκίου.*] Pertenuia procedebat ſolatium, quod ex MS. Mediceo adferre ſategi huic libro quinto Herodoti. Sed debebatur aliquid illuſtrius, et quale quatuor antecedentium librorum primariis certe locis attuli. Et ecce habes quod optare poteram, ut adunco naſo ſuſpenſos videres eruditos in admittendo, quod nihil erat, et nimium cœcos, quam ut ad verum penetrarent. Nam ut omnia habeas ſub oculis, hic interpretatur Valla, *ab Æginetis lædendis abſtinerent*. Unde in Theſauro Stephanus, [Hinc *Αἴκιον, ου, τὸ* læſio, damnum apud Herodotum B. in lex.] Et cum his duobus bene concordans Æm. Portus ſic ſcribit in Lexico [*Αἴκιον, αἰκίου, τὸ*. N. H. pro com. *αἰκία, ας*. Fœda verberatio, pulſatio, læſio. *κάκωσις*. Verberatio, damnum, maleficium, quo quis afficitur. Contumelia, iniuria, ab Æginetarum læſione abſtinentes. 1. Ab Æginetis maleficio afficiendis abſtinentes] Horum partem repetit in v. *Ἐπέχειν*. Ferme in his oſtendit ſe magis ſollicitum Portus de Latinis, quam de Græco, quod tamen ipſius erat opus. Quid ſi addamus nullum ex Latinis commodum hic eſſe, ubi non tam agitur de læſione, damno, verberatione et reliquis aliis, quam de ulciſcendo per relationem ſimilis facti, quam Athenienſibus intulerant? Neque quid uſpiam aliud de hac voce; id quod monſtro ſimile haberi potius oportet, ne unum quidem auctorem inveniri, qui Herodotum in eius uſurpatione ſequi voluerit. Quod quidem omnino perſuadeor futurum fore, ſi ſua veritas huic loco conſtitiſſet. Cur enim et ipse noſter alibi et reliqui ſcriptores dicunt *αἰκίας*? Sed magnas denuo gratias codici Mediceo, qui latentem hic offenſam unus detegit, et incomparabili ope ſuccurrit, exhibens *ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων ἀδικίου*. Vox convenientiſſima, et quæ unice requirebatur, quamque ſic explices, *ab ultione Æginetarum iniuriæ*. *Ἀδίκιον* enim propria vox in tribunalibus Græcis. Harpocration, *Ἀδικίου, οἷον ἀδικήματος· ἐστὶ δὲ ὄνομα δίκης*, additque ſimpli eam reſtitutione aboleri, ſi intra decimum annum reddatur; ſin, duplo. Sic et Heſychius et Suidas: quorum fidei in ista voce conſervanda egregias ſuppetias fert hic locus.

318, 4. *Ἀπενεικθέντα ἄκουσαν.*] MS. recte *ἥκουσαν*.

318, 22. *Τοὺς ἑκατὸν.*] MS. *ἑκάτερο*.

318, 29. *Ἱσόβροπον τὸ ἑωϋτῶν ἂν γένοιτο.*] MS. *γίνοιτο*, et particulam *ἂν* ignorat. Mox etiam *μαθόντες δὲ τουτέων*, unde vulgo adverſativa exſulat. Omnia tria meliora illis, quæ publicabantur.

319, 5. *Τὰ ἀπελόμεθα.*] MS. *τὰ καὶ ἀπειλόμεθα*.

319, 8. *Κορινθίους Σωσικλέης.*] Nomen ſæpe posthac iteratum, ſed in MSto Mediceo non agnoſcitur niſi unum *Σωκλῆς*. Id ſemel dixiſſe interest, ſed ſæpius ita uſu evenit: nec enim diſſimile est, quod notabam in decretis Romanis apud Ioſephum modo *Σώστρατον* appellari, modo *Σωσίστρατον*.

319, 12. *Ὅτε ὑμεῖς.*] MS. *ὅτε γε ὑμεῖς*.

320, 34. *Πρὸς τῇσι θύρῃσί.*] MS. *πρὸς αὐτῇσι τῇσι θύρ.* Quod neceſſarium. Et mox *κατακρύβει*, non *κατακρύπτει*.

320, 39. *Ὑποστρέψαντες ἐς ζήτησιν ἀπικοίατο.*] Poſterius est nugatorium, et requiritur ſubiunctivum tempus. Egregie optimus MS. *ἀπικνέοιντο*. Sed et mox pro *ἐσελθοῦσι γὰρ* habet MS. *ἐλθοῦσι δέ*. Omnino rectius.

321, 10. *Τοιοῦτος δή τις ἀνὴρ ἐγένετο.*] Mira ſuppoſitio, quum vetuſta lectio ſit in MS. *τοιοῦτος δή τις ἦν ἀνὴρ*.

321, 20. *Ὁντινα τρόπον.*] MS. *ὅντινα ἂν τρόπον*, vocula ſcilicet, quam præceperant ante duas paginas, huc revocanda.

321, 27. *Ὅκως τινάς ἤδη τῶν ἀσαχ. ὑπερέχοντάς τῶν ἄλλων.*] Neſcio an ſit ſermo integer: quod ſi est; erit tantum integer ex opinione Stephani, unde proceſſit hæc lectio, quum et in Aldina, et illa Camerarii atque etiam altera Hervagiana recte exſtet *ἴδοι* pro *ἤδη*; quod ſic mutatur in Stephanina 1592. Certe præclarum est, quod exhibet Mediceus MS. *ὅκως τινὰ ἴδοι τῶν ἀσαχύων ὑπερέχοντα*, duabus poſtremis vocibus *τῶν ἄλλων* neglectis, quas ab naſuto facile crediderim adiectas, ſenſu prorſus profecto etiam abraſis illis.

321, 39. *Τοὺς ὑπερόχους τῶν ἀσῶν.*] MS. *ὑπειρόχους*, ut est in verſiculo vulgari.

322, 2. *Νεκρᾷ ἐούσῃ Μελσσῃ.*] Elegantiſſime MS. *νεκρῷ*· hoc est Meliſſæ, quæ iam cadaver erat.

322, 18. *Ἡμέας δὲ αὐτοὺς τοὺς Κορ.*] Pronomen *αὐτοὺς* non est in MS. nec ullam hoc loco habet vim.

322, 36. *Σασικλέους ἤκουσαν εἴπαντος, ἐλευθέρως ἅπας τις αὐτέων* &c.] Magnæ verborum ſordes, ſed ſpecioſius collectæ; tamen reiiciendæ, ſi bene inſpicias. Nam quum negotium ſit de libertate rerum publicarum, et huc ſpectet *γνώμη* tum Soclis, tum omnium, minus digno loco ponitur istud *ἐλευθέρως*, nempe ubi agitur de non continendo ore, ſed audendo aliquid ſoni proferre. Patebit melius ex reparatione. Nam videtur mirabiliter verba et ſententiam Herodoti, hoc est, unius doctiſſimi ſcriptoris, concinnare MS. optimus ita exhibendo *εἴπαντος ἐλευθερῶσαι, πᾶς τις αὐτέων, iubentis*, ſtatuentis, dicentis *liberare*. Vix neceſſe est, ut repetam tum hoc loco MS. *Σωκλέους*, tum antea habuiſſe conſtanter *Σωκλῆς*.

322, 38. *Περὶ πόλιν Ἑλληνίδα.*] Sic novimus lib. 4. cap. 203. *Βάρκην μούνην Ἑλληνίδα πόλιν*. Nunc tamen MS. præferebat *Ἑλλάδα*. Ambigo, an habeant differentiam. Certe et lib. 7. cap. 22. *Σάνη πόλις Ἑλλὰς* et ibid. 115. videbis *Ἄργιλον*, item *Στάγειρον*, ſimiliter ita vocari.

322, 39. *Οὕτω μὲν ταῦτα ἐπαύθη.*] Recte, et conveniens Herodoto ſæpe iungenti plurale nomen verbo ſingulari. Attamen MS. *οὕτω μὲν τοῦτο ἐπ.*

323, 5. *Καὶ τοῖσι Ἕλλησι ὅσοι.*] Mire in incertum coniectus per editores locus. Nam quod ſic cito, merum est Stephani, quum ſit in Aldina *τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι ὅσοι συνεπρ.* Sic quoque Camerariana. Hanc vocem *ἄλλοισι* omittit Stephanus in editione ſæpius iam citata, et hinc ita proceſſit Iungermannus. At optimus MS. longe aliter et quanto rotundius? *Καὶ τοῖσι* 949
ἄλλοισι ὅσοι Ἑλλήνων· et deinde *Μενέλεῳ*, non *Μενελάῳ*.

323, 8. *Παντοῖα ἐγίνετο τῇσι μάχῃσι.*] Eximius ille Mediceus habet plenius *ἐγίνετο ἐν τῇσι*. An probanda hæc eius interpoſitio? Immo Fulvius Urſinus in Illuſtrium fœminarum carminibus pag. 314. citans hunc locum plane ſic habet ſuppletum.

323, 18. *Νέμεσθαι ἀμφοτέρους.*] Hoc vitioſum est, et quomodo fieri potuit? Clariſſime MS. *ἑκατέρους*.

323, 44. *Εἰκὸς σφι εἶη ῥύεσθαι δυναμένους.*] Sane ſi ita hæc ſcripſit Herodotus, debuit in ista tam vicina iunctura etiam ſequentia in eundem modum concipere *ῥύ. δυναμένους*. Sed male ſeduli voluerunt imitari Herodotum, et ex ipso acumen ſuis commentis immitti; nempe ut interdum varietatem ſectatur in caſibus, quos vulgo exigunt eosdem esſe, ut 1, 53. *Συνεβούλευον οἱ ἐξευρόντα φίλους προσθέσθαι*, ubi alius diceret *ἐξευρόντι*. Sed Herodotus plane aliter egit, quod docet MS. optimus exhibendo *εἰκὸς σφέας εἶη ῥύεσθαι δυναμένους*.

324, 5. *Ἀρχαὶ κακῶν ἐγένοντο.*] MS. in ſingulari numero *ἀρχὴ*.

324, 35. *Ἀθηναῖοι ἀπικέατο.*] Hic chare legitur in MS. Mediceo *ἀπίκατο*. In reliquis locis exhibuimus, quod ab eodem codice firmabatur, quidquid etiam in marginibus offerret Stephanus.

325, 22. *Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν.*] Satis perſpicua narratio, et nemo in hac parte hæreat. Quin etiam pluribus in locis hunc morem teneat, ut præſertim 4, 44. *Βουλόμενος Ἰνδὸν ποταμὸν, ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος π. π. παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι*. Ita mavult relativum ſubiicere, quam nomen proprium iterare. Attamen teſtatur MS. nunc auctorem aliter fecisſe, et ſcripſisſe *ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλόν*.

325, 28. *Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν.*] Hoc vulgi certe est. At optimus MS. *αἱ δὲ Σάρδις ἐνεπρ.*

325, 39. *Εὐαλκίδεα.*] MS. *Εὐελκίδην*.

325, 42. *Οἱ δὲ αὐτέων αὐτίκα ἀπέφυγον.*] Omnino male

male faventes et benignæ Herodoto manus huc intruſerunt vocem αὐτίκα, cum in MS. non ſit, et omnia penitus turbet. Potius antea dictum fuiſſet πολλοὺς αὐτέων αὐτίκα φονεύουσι οἱ Πέρσαι, aut rectius ſequetur aliquoties iteratum in Ionum expeditione Cypria.

325, 44. Οὐδὲν ἧσσον] MS. auctius οὐδὲν δὴ ἧσσον.

326, 26. Ἁλοῦσας ἐμπρησθῆναι.] Longe lenius in MS. ἐμπεπρῆσθαι.

326, 34. Ἄνω ἐς τὸν οὐρανὸν] MS. ἄνω πρὸς τὸν οὐρ. Et ſane altera particula mox ſequitur.

326, 36. Ἐκγενέσθω μοι Ἀθην. τίσασθαι.] MS. ἐκγενέσθαι. Rectiſſime, quia intelligitur εὔχομαι.

327, 10. Βαλλόμενον πεπρηχέναι.] MS. πεποιηκέναι, ut miſcerentur exacte hæc verba.

327, 26. Τὸν ἔχω κιθῶνα.] MS. ἔχων, quod et neceſſarium est, et agnovit interpres.

327, 32. Ἀγγελίη τε περὶ τῶν Σαρδίων.] MS. præpoſitionem περὶ non agnoſcit neque antecedens τε.

328, 5. Πέρσῃσι ἢ Φοινιξι.] MS. ἢ Πέρσῃσι ἢ Φοινιξι.

328, 17. Ὅκου ἐτάχθημεν.] MS. ἐπ' οὗ ἐτάχθημεν. Quod est valde commodum. Deinde etiam MS. πειρησόμεθα εἶναι χρηστοὶ, non χρηστοὶ γενέσθαι.

328, 30. Ἦν γάρ οἱ ὑπασπιστὴς γενόμενος μὲν καὶ τὰ πολέμια κάρτα δόκιμος.] Debuit exſtare in libro quinto ſpecimen ſecundum ſcriptionis Herodoti, quod legerent quidem omnes, ſed nulli in toto hoc triplo ſæculo intelligerent; ſcilicet ut ſic fides codicis Medicei toties iam ſpectata ſingulari experientia anteiret omnes antiquas Herodoti membranas. Attende enim modo, quod anteriores non fecerunt; et videbis vocis quidem ſingulas eſſe integerrimas, et ferme periculum deberi ab illo qui auſit aliquid de illis pronunciare ſequius, et tamen ſunt corruptiſſimæ. Licet enim earum interpretationem numeris omnibus abſolutam dederit Valla, inque eam conſenſerit Stephanus; utique ridicule Aldus ſequuto Hervagio poſuit diſtinctionem post illa γενόμενος μὲν, quæ mirabiliter auget ridiculam et ineptam ſcripturam, quum nulla ſententia ſit ἦν γάρ οἱ ὑπασπιστὴς γενόμενος μὲν. An vero iungi voluerunt ἦν γενόμενος ex ſtylo Herodoti, quem alibi illuſtravi? Sed non fuerunt tam cati. Itaque diſtinctionem istam recte delevit Stephanus. Sed ubi legit Stephanus in Herodoto ἦν γάρ οἱ ὑπασπιστὴς γενόμενος δόκιμος? Sæpiſſime enim ab Herodoto dicitur δόκιμος in variis negotiis, et nuſpiam illud γενόμενος additur. Aliud est quum dixit δόκιμον ἐόντα παρὰ Ξέρξῃ. Itaque ſic dum alii prave interſtinguunt, alii diſtinctionem delent, utraque pars opprimit quod verum est. Nam inde oritur, ut mox cap. ſeq. nullus intellexerit neque etiamnum intelligat istud ἐνθαῦτα ὁ Κὰρ δρεπάνῳ πλήξας. Vidit quidem Valla neceſſario Satellitem intelligi, ſed omittit Græca. Sed unde potuit ſcire per illum Κάρα intelligi ſatellitem? Callide hæc præterit Stephanus, ut denique Cl. Gale neget ὁ Κὰρ in codice Archiepiſcopi agnoſci, ſed pro ὁ Κὰρ habere ὁ ὀπάων, quod haud dubie ipse prætulit ex pagina præcedente. An autem verum ſit, quod ita notat, ipse viderit: neque enim extra ipsum ullus in isto loco invenit in veteri codice ὁ ὀπάων. An Valla id quoque vidit in ſua membrana? Sed locus foret infauſtiſſimæ indolis, niſi tandem repeteremus vera, et ipsum excitaremus Herodotum, in cuius fidelisſimo codice ſcribitur γένος μὲν κάρτα δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος, Quam præclare hinc omnia bona exſiſtunt? ἦν γάρ οἱ ὑπασπιστὴς, γένος μὲν Κὰρ, τὰ δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος. 950

328, 38. Αὐτῶν, καὶ πάντως τὸ ἂν ἐπιτάσσης.] Sic edidi, quum et plenisſimæ ſit ſententiæ, et non aliter exſtet in editionibus ulterioribus, tam Aldina quam Hervagiana. Iungermannus est, a quo editur αὐτέων, δὲ πάντως. An credi potest? Omnino est error typorum. Et tamen ſequitur Th. Gale idemque expreſſit. Nihil minus exſpectatum. Certe cum editis prioribus conſentit codex Florentinus. Tam fatuum hoc duxi, ut non notaverim in ima ora. Deinde habet MS. etiam καὶ δεύτερον, non δεύτερα.

329, 28. Ἀπεκρέμασαν.] MS. ἀνεκρέμασαν.

329, 35. Ἀμαθούσιοι μέν νυν ἐποίευν.] Particula νυν non est in MS.

329, 48. Καὶ Τμένης τε.] MS. καὶ Τμαίης τε· et ſic ſemper, etiam in fine huius libri.

329, 50. Τοὺς ἐς Σάρδις στρατευσαμένους.] Plane ut c. 122. τῶν ἐπιδιωξάντων τοὺς ἐς Σάρδις στρατευσαμένους τῶν Ἰώνων. Ubi nihil in MS. deprehendi. Sed in hoc loco exhibet ille ipse ἐν Σάρδισι. quod plane non improbo, immo et præfero, utpote dictum ſimiliter ut paulo ante ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσαντες, ubi naſutus nimium Valla detrectabat ſimpliciter agere, vertendo *ad Cyprum*, quod illi nunc non indulſi, ſed mutavi ad Græca. Quid enim aliud est 7, 166. Καὶ λέγουσι νικῆν ἐν Σαλαμῖνι τοὺς Ἕλληνας τὸν Πέρσην, quod est etiam 8, 70. Notabile est 3, 45. ἐγένοντο ἐν Καρπάθῳ πλέοντες, nec fuit auſus ſequi Valla, unde reddidit *in Carpathio mari*. Atqui et loquutio et intelligentia prorſus eadem apud Latinos, et est Geographica.

330, 6. Ἐπ' ἡμέρας ἑκάστης.] MS. ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ.

330, 7. Ἦλθε ἀγγελίη.] MS. ἦλθε οἱ ἀγγελίη, in qua particulæ οἱ geminatione perpetue ſibi conſtat auctor. Capite 43. huius libri. Ἐνθαῦτα δέ οἱ Ἀντιχάρης, ἀνὴρ Ἐλεώνιος, συνεβούλευσέ οἱ &c. κτίζειν.

330, 11. Ἐξαγγέλθη πρότερον πρὶν ἢ τὸν Δ. ἐπικέσθαι.] Similis ſyntaxis exſtat 8, 8., ut bene locum illum notavit Portus. Sed in his utique alterutrum abundat. Quidquid ſit, hoc quidem in loco Mediceus codex ignorat voculam πρὶν, et quin abſit ſane. Lib. 7. cap. 2. ἔσαν γὰρ Δαρείῳ καὶ πρότερον ἢ βασιλεῦσαι. Cap. 54. παύσει καταγρέψασθαι πρότερον ἢ ἐπὶ τέρμασι γένηται. Lib. 9. cap. 86. μὴ πρότερον ἀπανασῆναι πολιορκέοντας, πρὶν ἢ ἐξέλωσι Θήβας. Ubi ſimiliter iuncta vides, ſed ita, ut idem MS. illic deleat voculam πρὶν. Sed tamen repetit eodem lib. cap. 92. οὐ πρότερον παύσεσθαι τιμωρέοντες ἐκείνῳ πρὶν ἢ δίκας δῶσι. Et lib. 7. cap. 8. οὐ πρότερον παύσομαι πρὶν ἢ ἔλω· et lib. 4. cap. 45.

330, 18. Πιξοδάρου τοῦ Μαυσώλου, ἀνδρὸς Κινδυέος.] Ita legunt editi et ſcripti. Quod quam diſpliceat viris doctis, potest patere vel ex impetu, ſane Gallico, ſed tamen tardo, Nob. Grentemesnilii reiicientis verſionem Vallæ, quia nuſpiam locorum ſit ista Cindya, et hinc ſuo periculo iubentis legere Κνιδίέος a Cnido Cariæ. Neſcio utrum ſe conſideret nunc militem, an mercatorem. Certe adest post Ortelium, qui quum ſuo loco *Cindyenſem* ex Herodoto nominans dixiſſet [circa Cariam puto. Vide Mindya] mox in hac appellatione notat [Mindya pagus in Caria, circa Myndum, Strabo lib. 14. KYNDIA. Κινδύη autem legendum putat Caſaubonus ex Polybio 16., ubi Cindyadis Dianæ meminit] An hæc fuerunt Grentemesnilii ſtudia, ut istud omne ignoraverit, certe convenientius ſua Cnido? Agit autem de ea Caſaubonus ad Strabonem pag. 239. Omnino quum utrumque nomen ſit proprium Cariæ in hiſtoria vetere, potest Caſaubonianum istud ſufficere. Alioqui ſi pateret eum nihilominus non esſe Carem, ſed Cilicem, est in Cilicia Anazarbus, aliquando Κίνδα appellata, unde potuiſſet ſcribere Κινδέος. Sed omnino videtur fuiſſe Car.

330, 26. Δηλαδὴ ἵνα ἦν φυγὴ.] Hæc periodus nimio pluribus est particulis ſenta et ſqualida. MS. delet ἵνα et id debet abiici, prout evincitur ſimillimo exemplo 4, 135.

330, 30. Συνεβάλοντό τε.] MS. συνέβαλόντε.

330, 35. Ἐς Λάβραυνδα.] Sic exhibui plane ex optimo MS. quem et nummis duobus Holſtenio ad Stephanum citatis et Harduino cognitis tum demum, quum Addenda ſcriberet, præfero; immo etiam omnibus citationibus, quas habet theſaurus Brandeburgenſis ad nummum Hecatomni pag. 266., in hoc non probandus, quod ſcribit Labram Caribus dici ſecurim, quum Græca Plutarchi clare habeant Λάβρυν. Hinc forſan exſurgit origo literæ υ, ut aliis Λάβραν dicere contendentibus, aliis Λάβρυν, alii dixerint Λάβραυν, et hinc urbi nomen.

330, 38. Κατειλημμένες ὦν.] MS. κατειλημμένες δὲ ὦν. Et mox ὁκότερα ἢ παραδόντες σφέας, idque rectum est præ vulgari isto ὁκότερα οἱ παραδόντες &c.

331, 3. Ἐλοχήσαντο τὴν ἐν Πιδάσῳ ὁδὸν.] Huic lectioni debere decedere iudicavi vel quod habet Valla *via quæ in Mylaſſa fert*, vel quod habent editiones apud Aldum, Hervagium, Stephanum, Iungermannum, Th. Gale ἐπὶ Δάσῳ, etiam in Stephani marginibus ἐν Πηδάσῳ; quoniam hæ literæ ordine ſuo extabant in optimo MS. et convenit hæc appellatio cum Stephani marginibus. Est enim eadem ſive per η ſive per ι. Hæc autem via in agro Pidaſenſi erat annexa Mileſiæ, in montibus hanc excipiens, ut colligi potest ex 6, 20. et 8, 104. 951

331, 5. Σισαμάκης.] MS. Σισιμάκης, præclaro bonitatis huius MS. argumento ſuper reliqua exemplaria, quæ dicuntur habere σισφιάκης. Fuit enim frequens in Oriente, ut ab his ſyllabis propria nomina committerentur, quod patet ex Σισίνης, Σισίκοττος, Σισιμίθρης, &c.

331, 17. Αὐτὸς μὲν Τμένης.] MS. αὐτός τε Τμαίης, quod commodisſimum.

331, 25. Ὡς διέδεξε.] Pererudite de hoc verbo et ſententia eius egit Æm. Portus in Lexico, approbante tum hic, tum alibi id quod coniectura protulit, Mediceo libro, unde id expreſſi, unde etiam in principio huius periodi edidi Ἁλισκομενέων, ubi editiones habent Ἁλισκομένων.

JACOBI GRONOVII NOTÆ ET OBSERVATIONES

In librum ſextum

HERODOTI.

332, 7. Ἔρετο Ἀρταφ.] MS. ἤρετο Ἀρτ. Et ſtatim δοκέοι, non δοκέει.

332, 14. Τοῦτο τὸ ὑπόδημα.] Feſtiva hæc et Aſiatica criminis graviſſimi obiectio dicam? an extenuatio cognita ſatis et annotata antiquis ſæculis fuit, adeo ut eam ipſam adhibeat in diſceptatione, utrum Ioviano culpa tot regionum trans Tigrin ereptarum Romano imperio, an Iuliano dari debeat Nicephorus Calliſtus lib. 10. Hiſt. Eccleſ. cap. 38.

332, 23. Καταγνωσθεὶς ὑπ' αὐτέων.] MS. πρὸς αὐτέων.

333, 28. Ἀπώσδος ἐκ τῆς ἑωῦτοῦ.] MS. ἀπωσδος τῆς ἑωῦτοῦ. Cui conceſſi, etſi ſciam alioqui ſine isto genitivo, et ſine illa præpoſitione ab auctore noſtro uſurpari istud vocabulum ἀπωσός. Niſi quod etiam lenius est omittere ſolam præpoſitionem, quod libens nunc feci.

333, 35. Ὅσοι αὐτέων Ἰητιαλῳ.] Nempe ita ſuere hoc voluerunt, ut intellectus foret facilior, et ὅσοι quidem eſſent ipſi navigantes, αὐτέων vero antecedens νεῶν reſpiceret. Inſulſe ſatis. MS. ὅσοι αὐτῷ Ἰητιαλῳ. Tum πείσεσθαι, non πείθεσθαι.

333, 45. Ἐστρατεύοντο.] MS. ἐστράτευον, quod ſufficit.

333, 49. Στρατὸν μηδένα συλλέγειν.] MS. tantum στρατὸν μὴ συλλέγειν, et hoc ſatis clarum.

334, 1. Ἀλλ' ἐκ τείχεος ὡς δυνατὸν ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους. Quæ quum vertiſſet Valla, *ſed Mileſios mœnia per ſe ipsos pro viribus tutari*, neſcio quid offenſus Stephanus ſic immutavit, *Sed e mœnibus Mileſios boſtium impetum pro viribus propulſare.* Quæ mutatio talis est, ut non videatur legiſſe ῥύεσθαι, quod non notat propulſare, ſed ἐρύκειν vel ἐρύκεσθαι, aut aliud ſimile, quod ab ipso indicari debuit, quum ut dico, verbum ῥύεσθαι ita verti nequeat, ſed *cuſtodire*, *tueri*, *ſervare*, prout magnam copiam ex hoc Herodoto collegit Portus in Lexico, ſed hunc locum præteriit, ubi hærebat forſan. Et utique hanc vim istius verbi ſic cognitam habebat Stephanus, ut magis furor in eo fuerit ſic bene agentem Vallam aggredi, quam voluntas bene illuſtrandi. Est enim haud dubie interpolata et corrupta ſcriptura illa, qua utuntur editiones, quum verbum ῥύεσθαι nunquam niſi modo activo vel expreſſo vel intellecto adhibeatur, ſic ut quartum ei caſum perpetuo adiungat. Inſpice modo Portum. Scias igitur oportet, quod lectores Herodoteæ hiſtoriæ antehac neſciverunt, eſſe mirifice omnia incruſtata et fere gangrænam aliquam. Habet enim diſerte et magnifice liber Mediceus ἀλλὰ τὰ τείχεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους. Et τείχεα ῥύεσθαι, quidem notavit et Th. Gale ex Arch. Quæ ſic omnia erunt perquam ſana et vere Herodotea, ſive quod ad verbum ſolum ῥύεσθαι pertinet, ſive quod ad omnem loquutionem, cui ſimilem prorſus habes libro hoc ſexto cap. 101. εἰκὸς δὲ διαφυλάξαιεν τὰ τείχεα, τούτου εἵνεκα ἔμελε πέρι. Iam de hac ipsa Mileto, velut probans hanc ſuam manum, dicit auctor cap. 18. huius libri: ὑπορύσσοντες τὰ τείχεα. Ut ſic habeas integerrimam reſtitutionem.

334, 19. Πασέων δὲ τουτέων.] MS. πάντων δὲ τουτ. Et mox ἀπίκατο pro ἀπίκοιτο, ut in libro antecedente.

334, 30. Ταῦτα ἐπιλεγόμενοι συλλέξαντες.] Sic vulgo amant orationem ſuſpenſam tenere et coniuncta hæc participia exſpectare adminiculum illis futurum ex verbo ſequuturo ἔλεγον, ita diſtento ſermone medio, ut etiam parentheſis interponatur. Iam egi de participiis, unde non fuerat neceſſe in tantum habere omnia incerta. Sed eximius ille Mediceus negat hunc locum esſe eiusdem generis, integerrime exhibens ταῦτα ἐπιλεγόμενοι ἔλεξαν συλλέξαντες. Omnia ſcilicet ſunt referta ſuis membris, neque parentheſi opus est. Illa verbi repetitio est, ut capite 30. Ἀχθη ἀγόμενος· et clarius patebit, ſi placuerit addere, quod numeris ſuperioribus 22, 25. notare incepi. Sic denique post præmiſſum integrum ſermonem, quo melius inſtruebatur lector, revertitur ad modum loquutionis, quem inchoaverat, ut omnia ſint planiſſima, nec moleſte lectorem ſuſpendant.

334, 35. Ἔλεγον τάδε.] MS. ἔλεγον σφὶν τάδε.

334, 37. Τοὺς γὰρ ἑωῦτοῦ ἕκαστος.] Quam implexus ſermo? At is nulli bono est, et multo lenius exſtat in optimo MS. τοὺς γὰρ αὐτέων ἕκαστος.

335, 4. Τὰ ἴδια ἐμπρήσεται.] MS. ἐμπεπρήσεται. Mox etiam μὲν οὐ ποιήσουσι, ubi vulgo μὲν μὴ ποιήσουσιν.

335, 14. Ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθαι.] Hic locus est, in quo exercet acumen ſuum Dionyſius Longinus cap. 22. elegantiſſimi libelli, ubi tum alia notari merentur, tum quod et ipse non bene correcto exemplari utens ſic citat hæc verba, et ipse ſuſtinuit illa explicare νῦν καιρὸς ἐστιν ὑμῖν πόνους ἐπιδέχεσθαι. Quod quam sit vitioſum, ipsa Herodoti verba oſtendunt mox ſequentia τὸ παραχρῆμα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσαι. Relicit pluralem, exigit ſingularem. Sed teterrima in eodem loco ſunt vitia, vel Tollii notantis duos codices habere προσεισέβαλεν, quod falſum est, quum ipse in MSto viderim esſe Προεισέβαλε, etiam cum proximarum vocum varietatibus, quibus relictis id haud dubie etiam fuit Longini verbum; vel interpretis, qui Græca ista ὡς μηδ' ἀρχὴν πρὸς τὸ ἐφεξὸς δέος προσαγορεῦσαι (vitioſe editur προσαγρεῦσαι) τοὺς ἀκούοντας Latine vertit *quo minus eos in principio orationis, uti factum oportuerat, compellaſſet.* Adeo illic quoque ignoratur uſus vocis ἀρχὴν, quem toties hæc tempora oſtentaverunt, et quia librarii nonnulli etiam ignoraverunt, ideo in nonnullis MSStis exſtat ἀρχὴ, mendoſe ſane. Dicit enim *ut omnino ne alloquatur quidem audientes propter imminentem metum.* Porro horrendum istud, quod notat Tollius ὡς δραπέτῃσι si reddatur *tanquam fugitivis* inelegans fore et inſolens, et ideo ſe reddidiſſe *acerbiſſimam*; habet contrarios Vallam cum omnibus, qui interpretationem eius ediderunt, qui non ita ſtatuunt. Sed porro an diffidebat ingenio Herodoti aut peritiæ, qua ſciret quid foret elegans? An vero Græcis aliud est elegans, aliud Latinis in hac narratione? Inſuper Tollius ex ſe id non facit, ſed ex inepta imitatione Gallici interpretis, *et eſclaves miſerables.* Immo optime mentem Dionyſii intelligebant Iones audienda ſervitutis ratione, quæ incumbebat fugitivis. Summa rei est, mi lector, ut ſcias legi in eximio illo Mediceo MS. ταλαιπωρίην δέκεσθαι· egregie et boni ominis ergo. Hæc una laborioſa ſors et tempeſtas, quam animoſe diſſipantes lætius agemus et ſecurius.

335, 23. Πολλὸν ἐλασσώσεσθαι.] MS. recte ἐλασσωθήσεσθαι.

335, 40. Τωῦτὸ τοῦτο πείσεσθαι.] MS. adnectit voculam εἰσὶ, et debet adnecti.

336, 13. Παρ' ὅτευ.] MS. παρ' οὗ.

336, 26. Τριήραρχοι ἔμενον.] MS. παρέμενον, quod retinet etiam infra.

336, 37. Οἱ παρείχοντο μὲν.] MS. παρείχοντο μὲν γὰρ. Certe videtur narrationem hic incepisſe ab primo ovo, et propterea etiam libero proœmio eam inſtituere.

336, 48. Οὗτοι δὲ ὡς διωκ.] MS. αὐτοὶ δὲ ὡς.

337, 6. Ὅπως εἶχε περὶ τῶν Χίων.] MS. ὡς εἶχε περὶ τῶν Χ.

337, 11. Οὗτοι μὲν νυν.] MS. οὗτοι μὲν τοί νυν.

337, 30. Ἐς τοὺς Ἀργείους.] MS. ἐς αὐτοὺς Ἀργείους.

337, 44. Ἐν Διδύμοισι ὁ νηός τε.] Interponit MS. ἐν Διδύμοισι καὶ ὁ νηός τε, ut ſenſus ſit; *templum vero, quod erat in Didymis, ædes perinde ac oraculum* &c.

338, 1. Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλάσσῃ.] Vox media abest ab MS. et merito post toties iam citatum istud mare, et utique libro 2. c. 158. 159. ſine illo participio diu monſtratum. Et videtur ipse Stephanus Byzantius indicare hanc Herodoti manum in v. Ἄμπη ſcribens πόλις πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, non addito participio. Nam et quod ad nomen urbis pertinet, plane in MS. Mediceo notavi Ἄμπῃ, ſicut et Th. Gale ex Arch. non Ἄμπι, quod vulgo edebatur, et hinc eruditis de-

952 dit

dit occasionem scribendæ notæ ad Stephanum. Potius debuissent conferre locum ex libro 1. cap. 189., ubi dicit ποταμὸν Τίγριν, ὁ δὲ παρὰ Ὦπιν πόλιν ῥέων ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν ἐκδιδοῖ.

338, 17. Ἔπεσαν τὸ θέητρον.] Non oportet affectare nimium delicias, quod videntur alii, quam Herodotus, fecisse. Nam exhibet hoc loco optimus MS. ἔπεσε. Quod est præstantissimum, et si id habuissent cognitum illi heroës ad Dionysii Longini caput 24., prout distinxerunt, quanto aliter ad id scripsissent? quanto paucioribus verbis potuerant defungi? et quidem multo melius, quam pluribus nunc efficiunt, sive Fabrum respicias, sive Tollium, utique in obscuro hariolantes. Ita ut habet MS. Mediceus, legit quoque Dionysius, qui artificium hoc non ponit in eo, ut alius sit numerus verbi, alius nominis, sed in utroque sit idem, sicut in exemplo Thucydidis Πελοπόννησος διεισήκει, ita in Herodoto ἔπεσε τὸ θέητρον. Indignum est hoc tempore edi in Longino ἔπεσαν. In dativo considerando perinfelix est Petra. Ubi vero in Græcis illud *universum*, quod tam ample debuit conspici in Latinis? Non si Thucydides dicat ἅπασα, ideo et Herodoto tale adiectivum placuit exprimere, quod sententia satis demonstrat.

953 338, 25. Αἰάκεσι δουλεύειν.] Miror potuisse istum nasutum Stephanum hic silere, ubi longe pulchrior in Græcis videtur oratio, quam in Latinis, ut nomen proprium efferatur plurali modo vel ad sævitiæ exprobrationem vel ad vilitatis, ut apud Suetonium dicebat Sulla *Iulio Cæsari multos Marios inesse*. Sed hæc possunt ita videri. Omnino præstantissimus codex habet simpliciter, quod edidi, Αἰάκεϊ.

338, 32. Οἱ Σάμιοι μοῦνοι Ἴωνες.] MS. Ἰώνων.

338, 43. Ἐοῦσαν ἐρήμην.] Si inspexeris collectanea Porti, non alibi in Herodoto notatur hoc adiectivum sic fœmininum per notam ultimæ syllabæ, sed ipsum ἔρημος implet quoque istud genus. Cur igitur non notavit hoc specimen? Sed et hoc loco scias legi in optimo MS. ἔρημον. Sic non modo aliquoties ἔρημος οὖσα occurrit, sed et lib. 8. c. 65. ἐρήμου οὔσης τῆς Ἀττικῆς. Etiam alii.

339, 1. Ὡς ἀποβαλόντα τὴν πόλιν.] Vocula prima non est in MS. in qua nescio quid causæ videtur quæsivisse Valla, ut inde reliquis Græcis attribueret sensum invidiæ plenum, tanquam urbis desertori, quum urbem considerare videatur Herodotus ut unicum eius munimentum, quod ille amiserat, et hinc in manum Hippocratis ab fato delatus.

339, 8. Ἱπποκράτεϊ λαγχάνειν.] Ignoro id genus loquendi, et habet MS. ille optimus perspicue Ἱπποκράτεα. Non aliter Herodotum loqui videbis ex Porti lexico.

339, 14. Ἐκ τῆς Ἴνυκος ἐκδιδρήσκει.] Sic cap. 90. Ἐκδιδρήσκει ἐκ τῆς Αἰγίνης. Atque ita sæpius. Attamen hoc loco voculæ duæ priores absunt a MS.

339, 32. Τας μὲν ἐθελοντὶ.] MS. ἐθελοντὴν.

339, 47. Ἡ πόλι ἡ ἔθνεϊ.] Prius ἡ omittit MS.

340, 3. Λοιμὸς ἀπολαβὼν ἀπήνεικε.] Attende lector; neque enim unquam participium hoc aut alla pars verbi ab Herodoto usurpatur hoc sensu: immo magis ut receptionem, non ablationem et raptum notet. Inspice modo Porti indicem. Et certe voluerunt in hoc fuisse nonnulli lepidi videri, ut nunc quoque duo verba haberent idem principium. Itaque gratulabundus excepi, quod notabam in optimo MS. legi ὑπολαβὼν. Hoc verum est et Græcum. Λοιμὸς enim ὑπολαβὼν, ut ποταμὸς 2, 150., ut ἄνεμος ὑπολαβὼν καὶ ἀποφέρων 4, 179.

340, 8. Προσέδειξε.] MS. rite προέδειξε. Et mox ἐποιήσαντο, non ἐποιήσατο· nempe Histiæus cum Lesbiis.

340, 20. Πεδίου τῶν Μυσῶν.] MS. πεδίου τὸν τῶν Μυσῶν.

340, 49. Περιςείλαντας εὐπρεπῶς ἐνετείλατο θάψαι.] MS. περιςείλαντας εὖ ἐνετείλατο θάψαι. Quod sufficiens, credo, atque etiam sincerum Herodoti est. Libro 2. cap. 90. dicit περιςείλαντας ὡς κάλλιςα. Quod autem ad titulum pertinet, quem auctor addit, quum ab Dario Εὐεργέτης ἑαυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι inscribitur, de eo collegit aliqua Desider. Heraldus lib. 1. Adversar. cap. 9.

341, 9. Τοῦτον τὸν τρόπον.] MS. τόνδε τὸν τρόπον. De hoc autem σαγηνεύσεως genere notat aliqua Petavius ad Iuliani orationem secundam: ubi circa Eretriam idem factum docet ex hoc testimonio Platonis et descriptione non minus concinna; οἱ στρατιῶται αὐτοῦ, ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν διασάντες, συνάψαντες τὰς χεῖρας διῆλθον ἅπασαν τὴν χώραν &c. Nam certe quod in Herodoto est ἀνὴρ ἀνδρὸς ἁψάμενος διήκουσι dubito an queat omnibus placere. Utique istud, quod audimus, διήκουσι, quisque videt idem esse, quod διέρχονται sequens, ut istud nequeat hic ferri, præsertim quum et optimus ille MS. habeat διήκουσαν, ut ad θάλασσαν νοτίην referri debeat, dicanturque viri manibus iunctis ab boreali mari per litus circumdare usque ad australe continuo tactu pertinens, et ita semiorbem ducentes deinde per omnem insulam transire. Apparet autem sic in maximis imperiis placuisse illudere vocabulis, ut gravissimam miseriam quæ hominibus inferri poterat, communi privatorum hominum vocabulo gauderent efferre, ut est in piscando σαγήνευσις, quem morem ab antiquo deductum esse docet Nemrodes ὁ θηρευτὴρ, non utique ut occideret, sed tanquam in vivariis multa animalium genera isti nostri Persæ, sic ipse vetustior undiquaque, sed per vim colligeret homines, et subiectos haberet numerosiores, sermone extenuante gravissimas ærumnas. Et mox idem MS. ἐπηπειλήσαντο, non ἐπηπείλησαν.

341, 19. Ἀντὶ ἐνόρχων εἶναι εὐνούχους.] Quod pessime sic corruperunt alii, pulcherrima conversione ita restituit optimus MS. ἀντὶ εἶναι ἐνόρχιας εὐνούχους. Hoc vere Herodoteum. 7, 170. ἀντὶ δὲ τοῦ εἶναι νησιώτας ἠπειρώτας. Noluit dicere ἀντὶ νησιωτῶν εἶναι ἠπειρώτας, Nec dissimile est 1, 185. Ἐποίεε δὲ ἀμφότερα ταῦτα τόν τε ποταμὸν σκολιὸν, καὶ τὸ ἔρυγμα πᾶν ἕλος. Item 8, 88. οἱ ἄνδρες ἡμῖν γεγόνασι γυναῖκες· αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες. Imo cum hoc comparandum videtur istud dulcissimum ultra quam dici potest vel prophetæ Hoseæ, quod citat Paulus ad Roman. 9, 25. Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου· vel Ioannis in Euangelio 4, 46. Ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον.

341, 24. Δὶς δὲ ἐπεξῆς.] MS. δὶς δὲ ἐξῆς. Mox εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ αἵδε· interposito illo αἱ satis elegantter et inexspectato.

341, 30. Πόλιες πολέες εἰσὶ.] Quasi vero. Atqui longe certius MS. πόλιες συχναὶ ἔνεισι.

341, 32. Σηλυβρίη τε.] Ita agit Holstenius ad Stephanum, tanquam solus dissentiret Herodotus, eamque appellari vellet hoc modo sine litera μ, quam videt alios interponere et vocare Σηλυμβρίαν. Quid igi- 954
tur cogitavit de interpretatione Vallæ, in qua dicitur *Selymbria?* Ut tricari desinant, testor in MS. Mediceo plane legi Σηλυμβρία, prout haud dubie Valla habuit in exemplari suo, quod expresit, de quo bene cogitare debuit Holstenius, et Florentinum istud Herodoti exemplar potuit inspicere.

341, 34. Ἀλλ' οἴχοντο Φεύγοντες ἀπολιπόντες τὴν πόλιν.] In his omnia insunt ut præter rationem, ita præter Herodoti manum. Neque enim ulla catachresis defendere potest vocem postremam, quæ ut recte se haberet, duntaxat scribi debuit τὰς πόλιας. Deinde quod exemplum uspiam ita incondite geminati participii? quorum unum non modo nihil sententiæ affert, sed prorsus ab currente calamo et recordante sæpe ab Herodoto esse dictum οἴχοντο φεύγοντες inculcatum videtur. Inspice quam præclare MS. Mediceus ἀλλ' οἴχοντο ἀπολιπόντες τὴν σφετέρην ἴσω. Nam et sic habet, ut rursus in pagina sequente, non ἔσω.

341, 38. Τὰς χώρας τὰς καταλεχθείσας.] Ferri potest. Sed cur ad se Herodotus id retulerit, et non ad ipsam historiam? Utique nequivit auctor fide sua contendere nullam aliam urbem aut munitionem ab Persis esse deletam præter illas quas memoravit. Itaque multum præplacet lectio, quæ est in MS. κατάλειφθείσας.

341, 42. Ὅσας προσχόντες.] MS. ὅσας πρότερον προσχ. Talis alicuius vocis rationem habuit interpres Latinus.

341, 45. Τοῦ Φοινίκων ἔσπλου τούτου.] Vox postrema abest ab MS. Utique nullus non bene videt agi de hac navali expeditione Phœnicum.

342, 12. Ἐπ' Ἀθηναίων.] MS. ἐπ' Ἀθηνέων, quod necessarium est, et expresit interpres. Et mox ἀτὰρ ἐδυνάσευέ τε καὶ.

342, 36. Οἱ ἐπαγόμενοι.] MS. οἱ ἐπαγαγόμενοι. Et statim πρῶτον μὲν ἐπετείχισε, quod verum, quum ἀπετειχίζειν recte sequatur ut summa effectus.

342, 46. Οἱ Λαμψακηνοὶ οἱ λοχήσαντες.] Nimium illud quidem. Itaque posterius illud οἱ abest ab MS. et quidem necessario.

343, 3. Τί θέλει.] MS. τὸ θέλει· c. 61. ἕ. τι φέρει.

343, 10. Μετὰ δὲ ταῦτα τελευτᾷ.] Vox ταῦτα abest ab MS.

343, 29. Εἶχε κατ' δίκους.] Exstat hæc loquutio 3, 79. Ἀλλὰ κατ' δίκους ἑωυτοὺς οἱ μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην. Hoc tamen loco præfert optimus MS. δίκου.

343, 45. Ἔφευγε Χερσόνησον.] Absurdum dictum præ illo quod est in optimo MS. ἔφευγεν ἀπὸ Χερσονήσου.

344, 24. Οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο τουτέων.] MS. οὐδὲν

δὲν ἐπίπλεον ἐγένετο τουτέων nihil plenum consummatumque ex illis Persis contigit ad miseriam Ionibus futurum.

344, 28. Ἐκ τῶν πολεμίων.] Si modo eo usque extendere se Artaphernis manus potuerint, ut hostes petenti ipsi, ut legatos mitterent, auscultavisse opinemur. Et vero quinam isti πολέμιοι? utrum adhuc in ipsa Asia? an vero transmarini ex Europa? Ridiculus est Valla, quid cogitaverit de accitis hostium nunciis. Omnino amare debemus emendationem Nobilissi. Grentemesnilii ἐκ τῶν πολίων, quam plenissime confirmat exemplar Mediceum.

345, 29. Πεζῷ στρατῷ στρατοπεδευομένῳ.] An pote quid ineptius hac repetitione? Itaque scias mediam vocem ab MS. abesse, quod commodissimum est ingenio per Herodoti scripta mollissime progredi et decurrere adsueto. Πεζῷ enim nihil adest, quod respiciat, nisi antecedens στρατῷ: nisi placeat neutrum esse, sicut infra, ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας καὶ τῷ ναυτικῷ.

345, 39. Ἀπηλλάχθη.] MS. ἀπαλλάχθη.

346, 17. Τὰς νέας πάσας.] MS. τὰς νέας τὰς πάσας ut 7, 68. τὰς μὲν δὴ νέας τὰς πάσας.

346, 34. Ἐπὶ σφίσι ἔχοντας.] Hæc non possunt notare *hostili in ipsos animo*, ut vertit Valla. Nam etsi habere aliquid ἐπί τινι dicatur de iure actionis ob noxam, ideo non statim est hostilis animus. Imo Mediceus MS. ἐπὶ σφίσι ἐπέχοντας. Pro quo usurpat accusativum lib. 9. cap. 58. Ἐπεῖχέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεήτας μούνους.

346, 42. Ἐπειρᾶτο συλλαμβάνειν.] MS. συλλαμβάνων. Sane utroque utitur. Sed fidem meretur codex optimus. Certe iunctum cum participio duobus locis notavit et Portus. Sed id fit in multo pluribus.

347, 25. Ἴσων ἀμφοτέρων ἐόντων.] Vox media non est in MS. quia scilicet iam δίδυμα antecesserant, etiam τέκνα, etiam τῶν παίδων τὸν πρησβύτερον. Quid ab alio hic supponi potest, quam esse ἀμφοτέρους? Et melius utique sequitur eadem vox.

347, 34. Τιμᾶν δὲ μᾶλλον τὸν γεραίτερον.] Si ita dixit Pythia, supponit igitur non fuisse ὁμοίους nec ἴσους, sed uni adfuisse aliquod præ altero γέρας. Quod dubito. Certe MS. Mediceus τὸν πρεσβύτερον. Et ex sequentibus apparet Pythiam hac voce usam esse, dum scribit Lacedæmonios reperire nequivisse ne sic quidem τὸν πρεσβύτερον. Quin et in voce γεραίτερος residet aliquid, cui nunc locus nullus est.

348, 5. Τῷ δὲ νεωτέρῳ.] Et hæc ultima vox abest ab MS. Recte ut credo, quum per præcedentia is optime queat intelligi.

348, 6. Χρόνον τῆς ζόης αὐτέων.] Etiam hæc postrema vox non est in MS. quod quam sit commodum, patet ex ipsa Vallæ versione, eam plane non tangentis.

348, 9. Τάδε δὲ καταλεγόμενα.] Tanquam in his fuisset composita et descripta series quædam vel re-
955 rum vel nominum, in qua solet Herodotus illud verbum καταλέγεσθαι usurpare passim; quæ nulla prorsus est, sed in alia parte narrationis sequitur, unde ibi dicit καταλεγομένους· ut id haberi prorsus debeat pro ficto et suppositicio, et unice verum legatur in Mediceo MS. τάδε δὲ κατὰ τὰ λεγόμενα. Quis neget id expressum esse ab Valla?

348, 18. Εἴρηταί μοι.] MS. εἰρέαταί μοι, quod ex aliis locis iam novit Portus.

348, 40. Ἐν τοῖσι ἐξοδίοισι.] MS. ἐν τῇσι ἐξοδίῃσι. Hanc vocem observavit Suidas, non neutrum: quod dubium foret, an pro adiectivo accipi deberet, prout illic dicuntur etiam ἐξόδιοι νόμοι. Itaque Suidam egregie confirmat hic Italicus codex. Deinde etiam cum ederetur θυσίην τις δημοτελὴς ποιέηται, quod sine sensu est, hærebam an deberet scribi θυσίῃ, ut verbum esset passivum; sed adiuvit me MS. exhibens egregie ἢν θυσίην τις δημοτελῆ ποιέηται, ut verbum sit medium.

348, 49. Νεμεσίας δὲ ἀνὰ πάσας.] Ita qui Herodotum ferre nequiverunt, ex vulgari Græcia supplleverunt hunc eius locum, ut cap. 61. dixit ἐφόρεε αὐτὴν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην et 2, 37. et 8, 65. Τὴν δὲ ὀρτὴν ταύτην ἄγουσι ἀνὰ πάντα ἔτεα. Et 1, 136. ἀνὰ πᾶν ἔτος. Sed particula ἀνὰ nunc abest ab MS. et recte. Videtur enim dictum ut sæpe τοῦτον τὸν χρόνον et cap. 123. τὸν πάντα χρόνον. Sed clarissime 1, 111. πᾶσαν ἡμέρην.

349, 5. Τούτοισι προσκεῖσθαι.] Pluribus id verbum confirmavit Portus in Lexico, etiam adhibens hunc ipsum locum, interpretans *bis hunc honorem tribui*, ut in dubium trahi nequeat: quum tamen perspicue legatur in optimo MS. προκεῖσθαι, fere ut 3, 22. Ὀγδώκοντα ἔτεα ζόης πλήρωμα ἀνδρὶ μακρότατον προκεῖσθαι.

349, 27. Λέβητας κροτέουσι.] Sic et Valla *ollas*. At Cragius *lebetes*. Cedo igitur, quot eius generis fuerint? An in singulis plateis et vicis coactæ fæminæ pulsarunt varios? ut turbulenta esset quam maxime Sparta. Immo vero optimus MS. agnoscit tantum λέβητα. Sic clarior est sermo, ut certæ fæminæ unum constituentes cætum pulsantes unum æs circumirent.

349, 33. Τῶν γὰρ βαρβάρων.] MS. τῶν γὰρ ὧν βαρβάρων. Nemo qui Herodotum novit, de eo dubitaverit.

349, 46. Ἐπεὰν δὲ θάψωσι.] Debebant nempe codicis Medicei quoque in hunc librum sextum singularia beneficia exstare. Itaque videtur ea auspicari ab hoc loco. Quem Cragius quoque sic intellexit, quasi in universum quo tempore funus fiebat Regi mortuo, decem dierum iustitium indici, nec magistratuum ullum consessum fuisse habitum, sed hos dies ut funestos luctu traduci, quibus statim subnectit Heracliden corripientem intra tres dies. At vero hæ voces omnes non leguntur suo loco in MS. sed ad marginem allitæ sunt manu satis recente. Quam varietatem quum considero, vereri sane soleo ne recte abiiciantur; quippe totum hunc sermonem si spectes, ille est de ratione efferendi reges. At in hac parte nunc particulatim agit de regibus in prælio interfectis; hos ait efferri in toro magnifice strato, tum decem dierum indici iustitium, non sublegi magistratus, et nihil aliud Lacedæmona nisi lugere. Ad hæc, satis sic clara, proponenda non videtur mihi ullo modo requiri ista trias. Tuum erit, mi lector, considerare et bene sapere. Ad quod quum te in tam memorabili loco excitet ille præclarus codex, nec stupide omnia admittas, opinor esse quod ei gratias agas.

349, 49. Συμφέρονται δὲ ἄλλο οὔτοι.] Vox posterior in MS. non est.

350, 14. Κοινὰ τῇ Ἑλλάδι.] Ille ipse MS. interponit ἓν voculam scilicet modo datam τῇ Αἰγίνῃ, et ideo nunc omittendam, ut putarunt. At ille addit plane ostendens Herodotum ex 2, 114. Ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐξεργασμένος.

350, 40. Ὡς παιδίον φορέει.] Voluerunt nempe aliter loqui Deam, aliter nutricem; ideo mutari debuit vox. An idem fuerit Herodoti iudicium, omnino dubito. Immo quum plane habeat MS. φέρει, dicendum est nugaces manus hinc removeri debuisse, et sancte genuinum retineri.

350, 44. Ὁρῶσαν δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δεῖξαι.] In tanta collectione accusativorum qui tamen maxima cum concinnitate se invicem amplectuntur, ut loquutio sit quam emendatissime coagulata, est tamen unum vitiosum, etsi forsan nullo lectore iudice, utique tamen ipso Herodoto, cui hanc causam committere debemus, cuius fidelissimum exemplar MS. habet ὁρῶσα. Quæ mutatio si creditur non meruisse, ut laudabilis dicatur, utique est notabilis, ut patebit revisenti ad numeros 17, 47. Nec huic dissimile occurrit 8, 137. Οἱ δὲ τὸν μισθὸν ἔφασαν δίκαιον εἶναι ἀπολαβόντας οὕτω ἐξιέναι. Sed codex antiquus offensus tot accusativis scribit ἀπολαβόντες. Et vellem plura; sed satis est talium.

351, 3. Ὑπεδέκετο.] MS. ὑποδέκετο. Et mox ἓν τὸ ἂν αὐτὸς omissa particula τι. Utrumque si non prægravans vulgatam, certe par, quum et mox verbo respondeat καταινέει.

351, 16. Ἀπιεῖ ἀπάγεσθαι.] Multum hic differunt in interpretando Valla et Stephanus: ille astutus ad speciem vulgato dandam *ad eam ducendam abiit*, Stephanus *eam abducere permisit*. Unde potuit id habere iste Stephanus? non sane ex sese? et debuerat utique causam huius mutationis, quæ nulla in vulgato exprimitur, vel in notulis illis edidisse, vel in ora posuisse, si quid in aliquo MSto reperisset. Et hoc verum est. Sed ipse dolum fraudemque amavit. Nam clare exhibet Mediceus MS. ἀπίησι. 956

351, 23. Τὸν χρόνον τῷ ἠγάγετο.] Nihil in eo est Græcum. Præclare MS. τὸν χρόνον ἐξ ὅτου ἠγάγ.

351, 24. Ἐπὶ δακτύλῳ.] Nempe quia mox addit τοὺς μῆνας, hos debuit computare uno digito, quoniam summa est tam exigua pro ratione numerorum, quæ digitis computabatur. Sed inepti sunt, et ad tempus matureſcentis fœtus subducendum plures digiti requirebantur, ut omnino auctor scripserit ἐπὶ δακτύλων, quod integerrimum exstat in codice Mediceo; sed et apud Th. Gale in Cod. Arch.

352, 12. Οὐκ ἑωυτοῦ μιν εἶναι.] Vocula μιν non est in MS.

352, 20. Εἰ ἄρα Ἀρίφωνος.] MS. tantum εἰ Ἀρίφωνος. Tale supra iam occurrit. Nam mox ex eodem edidit

ἐβούλετο, quod ab Stephano in MSStis repertum patet in margine, firmatum ab noſtro.

353, 5. Μετέρχομαι πρὸς θεῶν.] MS. *μετέρχομαι τῶν θεῶν.* Sic in eodem MS. eliditur præpoſitio ſuppoſita hac eadem voce in cap. 74. *λέγεται εἶναι ὑπ' Ἀρκάδων τὸ Στυγὸς ὕδωρ*, quum in MS. ſit *εἶναι τῶν Ἀρκάδων*, ubi vide.

353, 26. Ὀλίγον γάρ τι πρότερον.] Sic 7, 113. *Τοῦπερ ὀλίγον πρότερον τούτων λόγον ἐποιεύμην.* Et contra ſæpe occurrit *πολλὸν ἐλάσσων*, et *ἀλκιμώτερος.* Et 1, 56. *Πολλόν τι μάλιϛα πάντων.* Nunc tamen optimus MS. *ὀλίγῳ γάρ τι πρότερον.*

353, 35. Καί τοι πατήρ ἐϛι.] Nihil iuvat ista ſecunda vox: plus longe confert optimus MS. ſcribendo *καί σοι πατήρ ἐϛι.*

353, 39. Ὅτε αὐτῷ ἠγγέλθης γενόμενος.] MS. *ὅτε αὐτῷ σὺ ἠγγέλθης γεγενημένος*, prout lenivi, quod eſſe durius in ſcripto exaratum indicavi.

354, 1. Ἀληθέϛατα πάντα ἀνήκοας.] Vox media non eſt in MS. quum adhuc aliquid reſponſi ſuperfuiſſe ſtatim oſtendat.

354, 10. Ἐπιδιαβάντες δὲ] Similia in Herodoto decompoſita memini legiſſe; hoc ipsum non recordor: et ſane exhibebat MS. *ἐπιβάντες δὲ.* Et ſtatim *αὐτοῦ τε ἅπτοντο*, non *ἅπτονται*, quod non mirum irrepſiſſe in codices vulgares, quum et vulgaris ſcientia id poſcat; ſed aliud placuit docto Herodoto, ut *ἀπαλλάσσοντο* 5, 34, et 6, 75. *ἄρχετο.*

354, 12. Οὐδὲ γὰρ ἐξεδίδοσαν.] MS. *οὐ γὰρ ἐξεδ.* Elegantia etiam in exiguis effulgens, quum ad repetitionem nimis ſubitam illius δὲ offenſet lingua.

354, 37. Τῷ Κλεομένεϊ εὐωδάθη τὸ πρῆγμα.] Est hoc certe communis Græcismi, et ideo non miror hic conſpici verbum, quod tantopere conatur nunc illuſtrare Portus, et quantis molibus commentatores in epiſtola Pauli ad Romanos cap. 1.? Sed acrioris cogitationis aliquid voluiſſe videtur Herodotus, quod præbetur ab MS. nempe ſolum *ὠδάθη.* Neque enim neceſſario requiritur, ut bene addatur, quum ſatis ſit ſi dicatur id negotium peregiſſe viam.

355, 2. Ἧγον ἄλλους τε καὶ.] MS. *ἦγον καὶ ἄλλους καὶ*, quod est venuſtius.

355, 5. Παραθήκην κατατίθενται.] Alibi uſurpat ſimplex *τίθεμαι*, ut notum est: nunc præfert compoſitum, ut propior ſit voci, quam in hac cauſa elegerunt Latini, *deponere?* Non fugillo; ſed egregie optimus MS. *παραθήκην παρατίθενται*, ut et nomen et verbum ſit eiusdem formæ, prout alibi *πομπὴν πέμπειν*, *ἀρχὴν ἄρχειν.* Hoc libro in fine: *δίκας διδόναι ταύτας τὰς ἂν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι δικάσωσι.* Hoc enim illi in mente fuiſſe patet ex cap. 86., ubi bis dicit *παρακαταθήκην*, quo decompoſito iam vitavit uti.

355, 14. Ἐξορκῶν τὸ Στυγὸς ὕδωρ.] Hæc bene concinnata ſunt ab correctoribus, et quæ ullus adeo non ſit negaturus, ut Portus in lexico potuerit pro iisdem conſiderare Ἐπεὶ δὲ ἐξώρκωσέ μιν et Ἐξορκῶν τὸ Στυγὸς ὕδωρ, quæ in obiecto differunt maxime. Sed unde ſciebat Herodotus eum in animo habere tale factum, niſi id in quibusdam exſeruerit et facto declaraverit? Si enim id non ita iam patuerit, horrenda et deteſtabilis est hæc non iam ſuſpicio, ſed opinio. Non is est Herodotus, qui in hiſtoria ſua oſtendat ſe velle flagellare voluntatem aut cogitationem hominis deſtitutam omni probatione ex facto. Unde quis est, qui hunc locum intellexit? Videamus igitur. In unico illo MS. legitur non istud participium, ſed *ἐξόρκου.* An non hinc patet Herodotum ſcripſiſſe: *καὶ δὴ καὶ ἐς Νώ. πόλιν πρόθυμος ὢν τῶν Ἀρκάδων τοὺς πρεσβεῶτας ἀγινέων, ἐξωρκοῦτο Στυγὸς ὕδωρ.* Itaque ſi appareat eum incepiſſe iam id facere et certe fecisſe, recte ut hiſtoricus narrat hoc factum Cleomenis, non ut coniector dicit in animo habuiſſe. Unde mox etiam addit *ταῦτα πρήσσοντα.* Hoc verbum iam tetigi ſub numeris 211, 17.

355, 16. Λέγεται εἶναι ὑπ' Ἀρκάδων.] Si ſolorum Arcadum hæc pronunciatio foret, alii diſſentirent, poſſet ista ſcriptura habere ſuum locum. At non istius tantum populi hæc fides aut iactantia erat, ſed ab omnibus admiſſa, neque quisquam prolatus est, qui id in dubium traxit, et plane legas apud Pauſaniam *καλοῦσι δ' Ἕλληνες αὐτὸ ὕδωρ Στυγὸς.* Neque ambiguum, quin et Herodotus, licet Car, idem crediderit. Omnino ſcripſit auctor *λέγεται εἶναι τῶν Ἀρκάδων.* In hac Arcadum urbe traditur esſe. Ita plane habet MS. unde etiam non modo ut commodam, ſed ſane pernecesſariam reſtitutionem admittere debui. 957

355, 18. Ἐκ πέτρης ϛάζει ἐς ἄγγος.] Quale ſpectaculum hic ſibi fingunt eruditi? Dicit omnium nomine Valla aquulam e petra emanantem diſtillare in vas quoddam, in gyrum maceria præſeptum. Certe ista maceria nequit grandis fuiſſe, quum neque vas ſupponi tale poſſit. At quis vidit vas maceria præſeptum? Debet id magnopere meruiſſe cuſtodiam. Niſi fallor, univerſa hæc et ſingula ſunt ineptiæ et abſurditatis plena, ut merito dixerim ab nullo hæc intellecta fuiſſe; et tamen ſuſtinuit hæc non modo legere Caſaubonus, ſed etiam citare ad Strabonem pag. 168. Verum abſurditas ut magis pateat; infinita est nimirum hæc diminutio et *λιτότης*, qua utitur in deſcribenda Styge Herodotus, id tamen effectura, ut hæc omnia poſſint prima fronte videri optime convenire; eodem ſc. modo quo nunc quoque fontium quorundam per viſcera rupium ad fines delapsorum ſcaturigines ſuppoſito excavato vaſe aut cavitate rupis alibi exciſa excipi conſuerunt, quales paſſim peregrinantibus per montana occurrunt. Sed quum id fiat ob certam quandam aquæ istius virtutem aut oportunitatem eamque ſalubrem; quæ oro ista Stygis virtus est, ut mereatur tanta cuſtodia excipi ac in ſuos uſus reſervari: quæ adeo ſalubris non est, ut teſtimonio Pauſaniæ et Plinii vel epota illico necet, vel virulentia ſua omne immiſſum vitiet ac contundat: et nec odore nec colore in melius differat; atque etiam ipsa appellatio gratiam eius ſtatim exprimat. Adeo mirum videbitur, ſi accolæ illic de induſtria vas appoſuerint non aquationis transeuntium vel hominum vel pecudum cauſa, quod circumſepta maceria has impediebat, ſed conſervandi cauſa. Sed nec de vaſe quidquam Pauſanias, cuius verba ſunt. *κρημνός ἐϛιν ὑψηλός. οὐχ ἕτερον ἐς τοσοῦτο ἀνήκοντα ὕψους οἶδα. καὶ ὕδωρ κατὰ τοῦ κρημνοῦ ϛάζει*, et aliquanto post. *τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νώνακριν ϛάζον, ἐμπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλὴν, διεξελθὸν δὲ διὰ τῆς πέτρας, ἐς τὸν Κρᾶθιν ποταμὸν κάτεϊϛι.* In quibus nihil quidem tale apparet de vaſe, ſed ſolennis fluviorum decurſionis relatio. Nihil aliud fecit Herodotus deſcribens loci naturam, quæ talis fuit, ut Styx e ſumma rupe decidens in petram ab eodem latere exſtantem, inde decucurrerit in vallem, aut cavam rupis partem, et ex ista petierit Crathin. Id ut habeamus, corrigendum est ex MS. optimo, *ἐκ πέτρης ϛάζει ἐς ἄγκος.* Habemus in Græcis *ἄγκεα*, *συναγκείας* præſertim in Diodoro Siculo, ut ſint omnia notiſſima. Certe apud Suidam in utroque loco habet MS. Lugdunenſis *Μισγάγκεια* et *ξυνάγκεια*, ut alii boni codices, nec *γ* in illis ferri poſſit. Mnaſarchi est libro 1. Anthолog. pag. 9. *Οὔ τοι πρῶνες ἔθ' ὧδ' οὐδ' ἄγκεα, πάντα δ' ἔρωτες.*

355, 24. Τπέλαβε μανίης νοῦσος.] Sic quoque citat Suidas in v. Ἐνέχραυε, ut notum viris doctis. MS. excellenter *μανίη.* Ita fragmentum veteris ſcriptoris a Suida citatum in v. Ἀπόλεμος. *Ἀπόλεμος γὰρ ἦν, καὶ ὑπὸ νόσου ποδάγρας οὔτε αἱ χεῖρες οὔτε οἱ πόδες ἐτύγχανον ἄρτιοι.* Recte enim intelligunt per appoſitionem.

355, 41. Ἀνέγνωσε ἐς τὰ περὶ Δημ. γενόμενα λέγειν.] Neſcio an acutior in hoc loco Valla non fuerit, quam quis forſan credat, aut etiam quam debuerit, in interpretando vocabulo *ἐς.* Confer Latina, quæ certe manere debent; ſed ex Græcis ea vocula expungenda, quippe et abest ab MS. et omnino turbat ibi conſtructionem. Plane enim ut c. 83. dixit auctor Οὗτος τοὺς δούλους ἀνέγνωσε ἐπιθέσθαι, ita nunc Cleomenes *τὴν Πυθίην ἀνέγνωσε τὰ περὶ Δ. γ. λέγειν.*

355, 42. Ὡς δὲ Ἀθηναῖοι μοῦνοι.] Et quidni infra quoque dicitur Ἀργεῖοι μοῦνοι? Sed MS. illud *μοῦνοι* nunc ignorat.

356, 11. Στρατιὴν κατῆγε.] MS. *κατήγαγε.*

356, 21. Καὶ τοῖϛι Μιλησίοιϛι.] Vox media non est in MS. etſi alibi reminiſcar reſtitutam. Sed et mox legit idem codex *λέγαν ὧδε*, non *οὕτως.*

356, 28. Τριέλικτος.] MS. *ἀέλικτος.* Hæc nempe vox deſtituta erat monumentis, unde fides antiquiſſimæ uſurpationis inter Græcos conſtaret, quæ nunc ei ab Florentia ſubminiſtrantur, ſive ſignificatio ſit privativa, ut ſerpentem nulla ſpirarum volumina colligentem notet ac recte expanſum, ſive valde collectum ex ambiguitate præpoſiti *α.*

357, 3. Κατὰ πεντήκοντα δ' ὧν.] Nullum locum habet ista adverſativa, et quam dulce ac conveniens est in MS. *κατὰ πεντ. δὴ ὧν.*

Ibidem. Ἐκκαλέομενος ὁ Κλεομένης ἀπέκτεινε.] MS. *ἐκκαλεύμενος ὁ Κλεομένης ἔκτεινε.*

357, 8. Ἀναβὰς ἐπὶ δένδρου.] MS. perſpicue legit *ἐπὶ δένδρος*, quod est melleum profecto, et ſemel tantum hoc loco exſtans. Unde recte cum aliis cenſeam fieri, ſi deducantur poſita paſſim *δένδρεα.* Habet ista loca Portus, et omnia in isto plurali: hunc locum non habet, qui est primarius, et unde manifeſte ſuppeditatur ſingulare, quod iste coniectat, qui tamen proxime ante notaverat *δένδρεον.* Tanto autem ineptius in hoc loco est actum, quod in genitivo edant ita ut citavi.

357,

357, 12. Ἐπείρετο τῶν αὐτομόλων.] Potuit altiore voce dixisse, quum circumstaret turba, ut sic et multi transfugæ velut rogarentur et responderint. Verum ubi legerunt docti editores hanc in Herodoto constructionem? Exempla ab Porto sunt quædam collecta in hoc
958 verbo, sed his disconvenientia. Recte igitur MS. τῶν τινα αὐτομόλων. Utique sic interpretatus fuit Valla, et quam hic ordo fuerit verus Herodoti, iam patuit ex illis, quæ scripsi sub num. 37, 7. Attamen poteris multitudine numerosiore probatum habere, ut ex lib. 1. cap. 84. Τῶν τινα Λυδῶν. Et 187. Τῶν τις ἐμεῦ ὕστερον γινομένων βασιλέων. Et 189. Τῶν τις ἱρῶν ἵππων. 2, 28. Τῶν τις ἱρέων, prout apud Suidam in v. Καταδαρθάνειν, apud quem simile est etiam in v. Θυμέλη. τῶν τις ἱερέων, ut constet ab aliis quoque eum observatum fuisse. Et 103. Τῶν τινες στρατιωτέων. Et 137. Τῶν τις Αἰγυπτίων· quod exstat et cap. 152. Et 175. Τῶν τις αὐτὴν μοχλευόντων. Adde ad 35, 7.

357, 16. Ἄργος με αἱρήσειν.] Particula media non est in MS. et certe Herodoti non est, qui cum cura egit, ut ipsa repeteret verba, quæ cap. 76. præmiserat, Κλεομένεϊ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι ἐχρήσθη Ἄργος αἱρήσειν. Ibi enim quoque μιν vel αὐτὸν potuit addi. Sed utrobique casus personam notaturus omittitur.

357, 24. Ἀπαγαγόντας.] MS. ἀπάγοντας.

357, 31. Ἐπεί τε δὴ τὸ τοῦ Ἄργου ἱρὸν εἶλε.] Magnifice, si in urbe Sparta sic venia regi data est attribuendi sibi id, in quo maximam partem habent milites, præsertim si citetur ad rationes reddendas. Itaque clarius etiam id ipsum significatum fuisse testatur Mediceus codex MS., in quo est εἷλον, si nempe in prima singulari persona intellectum fuerit, plane *cepi*, quo etiam dirigunt sequentia. Sed malui pro plurali accipere, ut in totius exercitus opera et manus et personas transferentem Cleomenem introducat Herodotus.

357, 37. Ὡς οὐκ αἱρέσει.] Mira hic ut in vaticiniis et prædictionibus est versio, quæ per futurum incedit, quum Græca utantur præsenti. Sed pro hoc vulgato exhibet MS. ὅτι οὐκ αἱρέσει.

357, 40. Ἐκ τῶν σηθέων δὲ ἐκλάμψαντος.] MS. λάμψαντος.

357, 42. Καὶ ἀπέφυγε.] MS. καὶ διέφυγε.

357, 46. Οὗτοι ἀνακτώμενοι.] Sive illud οὗτοι adsit, sive omissum foret, res perinde clarescceret; ita tantum quod descripti sunt; nec Herodotus immiscet tam otiosa verba. Unde hoc etiam loco habet MS. οὕτω, nempe ubi robur accepere, non quiescendo, sed διὰ τὸ ἐπιβαίνειν.

358, 24. Δημαρήτῳ ἐκτίσασθαι.] MS. ἐκτίσαι, quasi non capite 79. de redemtionis pretio similiter fuisset active loquutus.

359, 7. Ἐπικυδείδεος παῖδα.] Officio non liberali fuere functi homines, qui tantum vitii Herodoto inflixerunt, existimantes quia oraculum infra dicit Γλαῦκ' Ἐπικυδείδη, ideo patris eius nomen fuisse Ἐπικυδείδης, unde in tot editionibus fulget Latina interpretatio *Glaucum Epicydidis filium*; quum illud sit denominativum ab Ἐπικύδης, ut Τυδείδης et similia. Scribe igitur Ἐπικύδεος, quomodo habetur in MS. Nempe Ἐπικύδης ut Θεοκυδης 8, 65. Δίκαιος ὁ Θεοκύδεος, hoc est, Δίκαιος Θεοκυδείδης· 9, 17. Ἁρμοκύδης. Utique ridiculi fuerunt corruptores, quum nomen Epicydes notum satis foret ex Sicilia circa tempora Hieronymi, ubi id memorat Livius et alii historiæ Romanæ scriptores Græci. Tanto autem indignius fuit, ita hæc Græca et Latina tractari, quoniam Italica interpretatio iamdiu habuit *figliuolo di Epicyde*. Hinc ergo etiam intelligendus et corrigendus Michaël Apostolius in Proverb. centuria 3. num. 29., ubi exhibent: Τῆς Πυθίας ἡ γνώμη, ἣν εἶρηκε πρὸς Γλαῦκον τὸν Ἐπικυδίδην Σπαρτιάτην. Latina vero; *Sententia est Pythiæ, quam apud Thucydidem Glauco Spartiatæ dixit.* Qui potuisti tacere, Pantine?

360, 8. Αὐτῷ σχεῖν.] MS. αὐτῷ ἴσχειν.

360, 24. Καὶ ἦν γὰρ δὴ τοῖσι.] Nempe statuerunt librarii, vel qui alii fuerunt, debere hunc locum constitui ex similitudine præcedentium, ubi sæpe vocula sola et sequentibus abcisa præmittitur, ut sic procedant alia. Sic prima particula καὶ addita vulgatis est, quæ tamen nulla in MS. extat, nec debet esse, quum sic quoque causas soleat auctor interponere, ut c. 99. οὐ γὰρ δή σφι. In ipso contextu error admissus est ab typis, quem ita corriges. Hoc enim verum est.

360, 32. Μεμφόμενος τοῖσι.] MS. μεμφόμενος μὲν τοῖσι, quod optime interponitur, sed hinc debuit expelli ab iisdem quos memoravi, ut conveniret antecedentibus vicinis μεμφόμενοι τοῖσι Ἀθηναίοισι.

360, 33. Πρότερον ἑωῦτὸν ἐξέλασε.] Multa hic ab Valla in Latinis interponuntur, quæ nulla sunt in Græcis, et tamen affatim liquidis, prout Latine constitui. Sed quod notari debet, observavi scriptum esse in MS. optimo προτέρην, non ut sub eo intelligerem ἡμέραν (id enim tempus videretur nimis breve esse) sed ut laxius sumeretur, perinde ut ἐξ ὑστέρης 5, 106., et similia τὴν πρώτην 1, 153., τὴν ὁμοίην, τὴν ταχίστην, τὴν ὡραίην, etsi pronomen hinc abstulerit.

361, 2. Τστέρησαν ἡμέρῃ μιῇ.] MS. ὑστέρισαν.

361, 6. Ἄλλοι τῶν Αἰγινητέων.] MS. ἄλλοι ἐκ τῶν Αἰγιν. Ita luserunt in addendo et tollendo has particulas.

361, 16. Ἑπτακοσίους γὰρ τοῦ δήμου.] MS. γὰρ δὴ τοῦ. Et mox ἐπιλαμβανόμενος. Debet enim esse præsens, ut in præcedenti καταφεύγει, non ἐπιλαβόμενος.

361, 24. Σφέας οἱ Αἰγινῆται ἐργάσαντο.] Et sic Valla. *Hæc quum ipsis fecissent AEginetæ.* Sed quanto urbanius ac dulcius atque etiam clarius scripsit auctor? Docet id MS. augens σφέας αὐτοὺς οἱ Αἰγινῆται ἐργάσαντο. Quod est continuum ipsius, et prorsus eo 959
sensu, prout in AEliano 3, 1. explicandum dixi, cui nihil est oppositum, nisi pravissimum et perfragile et Herodoteæ Chronologiæ par.

361, 32. Ἀπὸ Σικυωνίων ἀνδρες.] Plane Valla interponit vocem *navibus* prorsus necessariam, et licet Aldus cum Camerario et Hervagio omiserint vocem Græcam, non omittitur tamen in codice Florentino, unde restitui Σικυωνίων νεῶν.

361, 39. Διὰ δὴ ταῦτα.] MS. διὰ δὴ ὧν ὅφι ταῦτα. Omnes particulæ in Herodoto paginam quamcunque ornantes. Et mox στρατηγὸς ἀνὴρ ᾧ οὔνομα Εὐρυβάτης, quod integrum expresit iam Valla.

361, 46. Τρόπῳ τοιούτῳ ἀποκτείνει.] MS. κτείνει. Simile et paulo ante præcesserit, et non multo post sequitur et c. 138. et 139.

362, 20. Πεζὸν εὖ ἐσκευάσμένον.] MS. πεζὸν καὶ εὖ ἐσκευασμένον. Quod plane iam agnovit Valla, unde minus dubitabile; qui infeliciter paulo ante adspexerat Κιλικίας Ἀλήϊον πεδίον, quod quum Aldus et Camerarius maiuscula litera A. expressserint, ipse tamen redigebat ad ἄλα, vertens *planiciem maritimam.* Omnia Lexica illud memorant.

362, 26. Ἑξακοσίοισι τριήρεσι.] Mirum sic continuari in editionibus, quum perspicue habeat Mediceus MS. ἑξακοσίῃσι.

362, 32. Ποιεύμενοι ταύτην τὴν κομιδήν.] Non sic dicunt Græci, et MS. ταύτῃ. Longe maior nitor, et passim fulgens in Herodoto. Itaque mox cap. 107. in fine idem peregregius codex non patitur vitiose Herodotum sic legi ταύτην τὴν ὄψιν συνεβάλλετο ἐξελιλυθέναι, ut fit et factum est per hæc sæcula, sed ταύτῃ, ut quæ sit vera auctoris manus.

362, 46. Πρὸς τὴν Δῆλον προσορμίζεσθαι.] Satis frequens mentio Deli; unde nunc MS. πρὸς τὴν νῆσον προσορμ. Quod idem testatur codex optimus admissum esse in verbis capitis 99. ὡς ἀπῇραν ἐκ τῆς νήσου, ubi vulgo edunt Δήλου.

363, 2. Αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτο γε φρονέω.] Sive hanc scripturam defendas, sive admittas id quod est in margine τοσαῦτα, tantundem refert, nisi et aliud quid tentes. Scribendum enim, ut scripsit Herodotus, αὐτὸς ἔτι τοσαῦτα φρονέω. Sic enim integre MS. et in contextu sic poni debet expulso illo enclitico γε, quod nullum in MS. legitur.

363, 12. Ὡς λέγουσι Δήλιοι.] MS. ὡς ἔλεγον Δήλιοι. Sequentia enim, quibus affirmat nec ante nec post usque ad ipsius ætatem fuisse Delum motam, agnovit fuisse rem fere incredibilem, quam tamen Delii tunc iactaverunt pro verissima. Hinc imperfectum requiritur. Non enim anxius est auctor de eo, quid dixerint suo tempore. Quum immineret Delo et Græciæ necessitas ultima, tunc gratum est scire, quid censuerint incolæ.

363, 13. Καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα, τὰ μέχρι ἐμέο οὐ σεισθεῖσα.] Quidquid interpretentur, nihil boni sensus ex hac oratione Græca potest elici; siquidem ea conservetur, prout vulgo obtinet. unde quemcunque ea nacta fuerit lectorem, longe abest, ut potuerit eam intelligere. Et nescio an hanc mendam animadvertens Valla contrariam ei versionem Latinam accommodaverit interpretans, *ad meam usque ætatem tunc et primum et postremum commota.* Ubi vides negativæ ab eo rationem esse habitam nullam. Sed licuit id Vallæ, qui potuit meliorīs codicis ope adiutus fuisse. An licuit etiam Ezech. Spanhemio? Is enim ostentare audet in notis ad Callimach. pag. 326. hæc Herodoti verba Καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα τὰ μέχρι ἐμέο οὐ σεισθεῖσα *ad meam usque ætatem tunc et primum et postremum commota.* Si Græca hæc et Latina consentire inter se

censuit, certe patet ab eo Græca esse ignorata. Interim sic ego tetigi ipsum caput huius improbæ corruptelæ. Nam quum particula ista non sit in MS. deleri utique necesse est. Sed et particulam τὰ ignorat idem codex; et omnia egregia erunt scribendo καὶ πρῶτα καὶ ὕςατα μέχρι ἐμεῦ σεισθεῖσα. Nam et sic MS. docens molliter, unde istud οὐ tractum sit. Quod si iam gaudes cognoscere, quam culta fuerit hæc insula propter creditos natos Apollinem et Dianam, aut iuxta alios solum Apollinem, et quam sacra habita, utrumque plenis testimoniorum patinis apponet tibi idem Spanhemius in illis notis. p. 476. et 320. credo opinabatur hæc ignota esse.

363, 22. Καὶ ἐν χρησμῷ ἦν γεγραμμένον περὶ αὐτῆς ὧδε· Κινήσω καὶ Δῆλον ἀκίνητόν περ ἐοῦσαν.] Quid de hac pericope pronunciandum sit, ego quidem non satago, sed de aliis hæreo, quam tantæ vetustatis tempora videntur ita hoc loco firmavisse, ut convelli, imo nec quati posse videatur. Interim tamen incipe, lector, abhinc attendere. Certe enim quomodo Herodotus dicat aut potuerit dicere γεγραμμένον ἐν χρησμῷ vix capio, neque uspiam simili modo eum loquutum memini. Nisi fallor, habes initium validum, unde iure pateat hanc molitionem in ea verba exerceri. Γεγραμμένον de oraculis usurpat nusquam, nec potuit usurpare. Nisi quum narrat θεωροὺς vel θεοπρόπους missos ad consulendum oraculum, postquam omnia peregissent, scriptum oraculum reportavisse domum, ut patria legere posset divinum responsum, nec error in pronunciando committeretur. Vide 8, 135., et in legatis Cræsi 1, 47. Ex quo sequitur hunc locum ab aliquo descriptum esse ex loco auctoris, qui versaretur in narratione missionis ad hoc oraculum, in quo erat scriptum de ista in hunc modum, Movebo &c. Unde prorsus apparet non esse Herodoti. Immo prorsus illa, quæ citavi, exstirpanda puto, quum non videantur Herodoti, sed studentis hominis, qui doctrinam suam ostentare voluit intempestive, quum coërcere nequiret, et ideo glossam ἀκίνητον, qua Herodotus alludebat ad hoc ipsum oraculum, explicare volens, margini adscripsit, quum id forte nuper lectum memoriæ inhæreret. Hoc sane probare videtur vox γεγραμμένον. Hanc opinionem et iniecit et confirmat,
960 quod in antiquissimo isto Mediceo codice a contextu quidem tota abest, sed nuperrima manu ad oram apposita est. Quod per negligentiam librarii scribæ accidisse non est probabile, quum hic non occurrant pericopæ in similem vocem desinentes, ut sæpe inde causa omittendi exstitit, inque Arriano et aliis ostendimus. Itaque patet non magis Herodoto fuisse causam adscribendi oraculi, quam fuit Thucydidi, cuius hæc verba sunt in lib. 2. non procul ab principio. Ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγῳ πρὸ τούτων, πρότερον οὔπω σεισθεῖσα, ἀφ' οὗ Ἕλληνες μέμνηνται.

363, 30. Προσίσχον.] Ita quidem et alibi Herodotus, ut colligendis locis bene declararunt docti eius lectores. Celari tamen non oportet in hoc loco legi in MS. προσίσχοντο.

364, 13. Καταισχόντες δὲ ἐς ταῦτα.] Quum modo huc antecesserint verba οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα, animi pendeo, ad utrum locum pertineat, quod hic ex MS. notavi vocem ταῦτα iunctim adiici voculæ δε, atque adeo mediam voculam ἐς deleri in MS. Certe ad alterutrum ea res pertinet, et opinor ad hunc locum.

364, 16. Ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι.] Iocosum certe. At MS. μάχεσθαι.

364, 20. Ἔπιπτον μὲν ἐπὶ.] Hanc quoque particulam μὲν ignorat MS. et delenda ideo est secure, etsi videam cupide Græcos illam geminavisse in una periodo.

364, 23. Προδιδοῦσι τοῖσι Πέρσῃσι τὴν πόλιν.] Duas postremas voces non habet MS. Et sane paulo ante sic in conspicuo positæ sunt, ut possint sine periculo abesse, nec adsint sine inani iteratione.

364, 31. Τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριέας ἐποίησαν.] Dubito an intellexerit Valla, *rati idem facturos Athenienses, quod Eretrienses fecissent*, quoniam pars ultima nescio quid ambiguum habet, ac Eretrienses accipi possent tam in primo casu, ut videtur Valla intellexisse, sequente Italico interprete *stimando che il medesimo douessero fare quegli d' Athene che fatto haueano gli Eretriesi*, an in accusativo, ut Græca necessario postulant, ut Persæ dicantur statuisse in Eretrienses. Hinc accommodavi Latina clarius ad Græca.

Ibidem. Ὁ Μαραθών.] Quum in libro 1. et illis, qui hunc sextum sequuntur, multa sit mentio huius agri ob gloriam, quam nunc adipiscitur, in illis locis non distinguit genus, quum nunc id faciat, et huc usque habuerit pro masculino. Sed optimus ille MS. non desiit servare ἡ Μαραθών, etsi mox aliter occurrat. Et mox ἐξ Ἀθηνέων, ut sæpe.

364, 41. Νίκην ἀνελομένων μιν.] Perspicue MS. *ἀνελομένῳ μιν*, quod pono, ut præbeat aliis materiam.

364, 43. Τοῖσι αὐτοῖσι ἵπποισι.] Et hanc o male tortam lectionem! Quis enim secus sentiat, quum videamus non modo Vallam interpretari *equabus*, (unde mireris, cur capite 125. τεθριπποτροφήσας voluerit interpretari *quadriiuges equos alens.*) sed etiam mox repeti in Herodoto easdem voces fœminino genere; imo etiam paulo post scribere Herodotum ἐς ἵπποι αὗται ἐς τρεῖς ὀλ. ἀνελόμεναι? Palam MS. habet τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι, idque utroque loco, prout etiam in codice quem inspexit, testatur exstitisse Thom. Gale. Huc pertinet 7, 57. Ἡμίονον δίξὰ ἔχουσαν αἰδοῖα. Et cap. 43. χιλίας βοῦς. Et Cicero 2. Verr. 7. *Greges nobilissimarum equarum abactos.* Cæterum mira hic est negligentiæ culpa in Latina versione, omnia omittente de eius reditu ab exilio, id quod tamen editiones omnes Stephanimas, Francofurtensem Iungermanni, Londinensem Thomæ Gale, (quid igitur illi attenderunt?) etiam omnes minoris formæ obsidet: eam expuli.

365, 11. Κλμωνι Ἀθήνῃσι.] Nota est locutio; sed MSto nequit denegari fides, legenti ἐν Ἀθήνῃσι.

365, 14. Ἐπεφευγὼς.] MS. καὶ ἐκπεφευγὼς.

365, 21. Ἐπὶ δικαστήριον αὐτὸν ἐσαγαγόντες.] Nequaquam hoc est Herodoteum. Certe enim isto sensu adhibuisset compositum ὑπαγαγόντες ut ad notionem huius compositi citat Portus verba superiora huius libri cap. 72. ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθεὶς, et quod etiam citat ex libro 9, 92. ὑπαγαγόντες μιν ἐς τὸ δικαστήριον, ut vides edi vulgo, sed ubi præclare in MSto exstat ὑπὸ τὸ δικ. Atqui dicit Portus pro eodem dicitur ἐσάγειν ὑπὸ δικ. et nititur hoc solo loco. Fallitur vir optimus. Nam clare in eodem MS. legitur ἀγαγόντες. Quod quidem vel maxime Herodoteum est: doceteque cap. 136. Ὀφ θανάτου ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον. Quippe et illic MS. ἀγαγὼν.

365, 39. Καὶ λαμπάδι ἱλάσκονται.] Non debuit ulterius obtinere illud Vallæ nugacissimum, *et ardenti candelabro supplicant.* quod huc usque exstat in omnibus editionibus, præsertim quum ita candide et fideliter id iam Meursius notavisset in Græciæ Feriatæ lib. 5. in λαμπὰς. Cur id non mutavit aut tetigit Thom. Gale?

366, 4. Ἦν γὰρ ἱσαμένη τοῦ μηνὸς εἰνάτη.] Mirum est in nullo libro antiquo legi ἱσαμένου, quod idcirco Th. Gale ex se profert, ut dicat *Ita omnino.* Quippe et cap. 57. ita dixit νουμηνίας ἀνὰ πάσας καὶ ἑβδόμας ἱσαμένου τοῦ μηνός. Ergo et Valla interpretabatur *nonus dies instantis mensis*, participium intelligens pro simplice *stantis.* An placere potest enallage?

366, 10. Ὄψιν ἰδὼν ἐν τῷ ὕπνῳ.] Quis neget etiam stupido lectori satisfecisse Herodotum in declarando huius conturbantis visus modo? quod non dubitavit facere tripliciter, ne quid ambiguum restet; primo ὄψιν, deinde νυκτὸς, tertio ἐν τῷ ὕπνῳ. Potest enim 961
fieri noctu extra somnum, ut Bruto lucubranti ille malus genius. Quæ tria sic iunctim veniunt quoque 7, 12. Κατύπνωσε, καὶ δή κου ἐν τῇ νυκτὶ εἶδε ὄψιν. Attamen tres ultimæ voces non sunt in MS. Nam sane in illo statu eum deprehensum a somnio satis fatetur addita temporis nota νυκτός. Quam quum non apponat in capite 118., merito illic addit ista nostra ἐν τῷ ὕπνῳ, recte illic convenientia. Sicut etiam cap. 131. pro quo dicit 5, 55. Ἰδόντα ὄψιν ἐνυπνίου.

366, 30. Ταύτην τὴν ὄψιν συνεβ.] Limatius et concinnius esse, quod legitur in MS. ταύτῃ, dixi paulo ante.

366, 34. Πιεζόμενοι.] MS. πιεζεύμενοι.

367, 7. Μελλόντων δὲ σφέων συνάψειν.] Prorsus ut 5, 75. Μελλόντων δὲ συνάψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μάχην. Itaque et hoc loco vocem σφέων non habet liber MS. Reliqua deinde sic scribit; μελλόντων δὲ συνάπτειν, ut novimus utrumque recte dici, etiam placuisse Herodoto.

367, 48. Καὶ κως ἐς ἔτι τουτέων ἀνήκει &c.] Nullius bonæ mentis oratio hæc Græca: et quis in his inspiciet Latina Laurentii, *quomodo ad te harum rerum arbitrium redeat?* Quod etsi transiliat Stephanus per silentium, tamen ipse mentitus sibi fuit, si credidit Græca ista ab se intelligi, quum id fieri nequeat, nisi ab illo, qui recorrigat ex optimo MS. Καὶ κως ἐς οὔ τι τουτέων. Hæc quum videantur haud dubie adfuisse interpreti, unde in tantum mutata sunt? Crebrum in Herodoto usum huius verbi docent Collectanea Porti, sed unde abest hic locus, nempe quia procedebat solita constructio. Sic ab utroque iacuit desertus hic locus.

368,

368, 10. *Οὔκω τι συμβολὴν ἐποιέετο.*] Per literarum transpositiones, tanto magis nefarias, quanto occultiores, periit omnis suavitas, quæ propria est Herodoti; sed quas elegantissima inversione evolvit optimus MS. *οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο.*

368, 14. *Δεξιοῦ κέρως.*] MS. *κέρεος.*

368, 15. *Ὡς ἑκάστη αὐτέων.*] Nimium hic sermo proclinat in prytaneias ipsas. Itaque melius MS. *ὡς ἑκάστου αὐτῶν ἐγένετο πρυτανηΐη.*

368, 28. *Ἐν τῇσι πεντετηρίσι.*] Quæ ad Panathenæa respicere notavit Cl. Meursius in libello de eis scripto cap. 26. Mire mox Valla de imitatione aciei Medicæ, quam Attica fecerit. Non sic loquuntur Latini, ut illic ponant verbum hoc. deinde *aciem paucis confertam ordinibus* quis dixit?

368, 43. *Αὐτοὺς ἐόντας ὀλίγους.*] In MS. media vox non est, unde quis ultra desideret?

369, 12. *Συναγαγόντες τὰ κέρεα.*] MS. auctior *συναγαγόντες τὰ κέρεα ἀμφότερα*, quod habet suam venerem, et nescio unde ad hoc venerit Italus scribens *contrasero ambe le corna*, quum Valla destituatur eo vocabulo.

369, 14. *Ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν.*] MS. *ἐς ὃ ἐς τὴν θάλ.* quasi displicuerit librariis repetitio voculæ *ἐς*.

369, 17. *Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος.*] Interpretatur Valla *quo in certamine*, qualitercunque intellexerit. Italus *mori in questa battaglia.* Sane fieri potuit, ut in isto prælio, quod prius cum Persis in Marathone confectum fuit, occubuerit Callimachus: at certe Cynægirum novimus non in priore commissione, sed in hoc contra victores media aciei Persas, sed retroactos, et fere apud naves conflictu occisum esse; adeo ut quum et polemarchum et unum ex ducibus Herodotus iungat Cynægiro, potius videantur etiam illi et loco et tempore eodem, quo Cynægirus, mortui fuisse. Id ut credas verum esse, atque etiam Herodotum voluisse, corriges ex optimo libro *ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ*, quod est oppido exquisitum, et sæpe de parte bellici conflictus adhibituni. Clare 7, 190. *Ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ νέας διαφθαρῆναι* 8, 89. *Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς.* Et sæpius Quinetiam appellatio ipsa Καλλίμαχος non exstat in MS. Sed neque MS. scribit Κυναίγειρος, sed Κυνέγειρος.

369, 24. *Τρόπῳ τοιῷδε.*] MS. *τρόπῳ τοιούτῳ.*

369, 28. *Αἰτίη δὲ ἔσχε.*] Sic 5, 70. *Τὸν δὲ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τὴν γυναῖκα.* Sed hanc ipsam locutionem variat hic scriptor, ut in isto ipso loco statim apparet. Itaque legitur etiam nunc in Florentino MS. *αἰτίην δ' ἔσχεν* quod cur reiicias, nihil est. Nam infinitivus nunc ponitur pro nominativo, et constructio sic fingitur *Τὸ αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι ἔσχε αἰτίην Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς.*

369, 31. *Ἀναδέξασθαι ἀσπίδα.*] MS. *ἀναδέξαι.* Et quid eo certius? quum etiam infra cap. 120. rursus dicat *Ἀλκμαιωνίδας ἔν κοτε ἀναδέξαι Πέρσῃσι ἐκ συνθήματος ἀσπίδα.* Et rursum cap. 123. *τούτους γε ἀναδέξαι ἀσπίδα.* Nam et ibi sic MS. Ita patet bene a Valla adhibitum verbum *ostendere*, sed omnia ab eo confuse acta, dum quod nunc scutum vertit, infra dicit parmam; et maxime quod scribat *Persis adhuc apud insulam agentibus*, non interpretans *ἐοῦσι ἤδη ἐν τῇσι νήσοι*, quæ sunt verba Herodoti, sed *ἐοῦσι ἔτι ἐν τῇ νήσῳ*, perperam, ut mirer prætermisisam hanc labem ab Stephano. Cæterum phrasin hoc loco ab Herodoto adhibitam usurpavit Dio Cocc. in Excerptis Peirescii pag. 749. *Ἀπὸ παραγγέλματος αὐτὸς τὴν ἀσπίδα ἀναδείξας*, et Latine reddit Valesius *ipse cum clypeo agmen ducens*, quasi supponeret decursionem, quam clypeo moderabantur. At ea nulla fuit; unde debuit ex imitatione huius loci interpretari simpliciter *ipse ex com-*
962 *posito clypeum tollens et ostendens.* Sed inde patet Dionem nunc quoque legisse verbum hoc Herodoti in activo. Quid quod et Plutarchus in *Κακοηθείᾳ* sui Herodoti non aliter habet quam *ἀναδεῖξαι*? En maxima et plurima fidei pignora!

369, 33. *Ὡς ποδῶν εἴχοντο.*] MS. *ὡς ποδῶν ἦκον.* Nota est elegantia, quam huic verbo per genitivi constructionem addidere Græci, et sæpe utitur Herodotus, ut ab viris doctis passim notatum est, quæ exempla licet augeat hic locus ita ex optimo codice correctus. Adde iam prolata 11, 43.

369, 42. *Ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους.*] Quam conniverint nuper in hoc loco rite spectando, res ipsa dicit, et cur sic corripuerit numerum hic scriptor, notavit Berneccerus ad Iustinum 2, 9.

370, 24. *Ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλ.*] MS. *προσέσχον πρὸς τὴν Ἀσίην.*

370, 30. *Κισσίης χώρης.*] De qua sedulo collegit aliqua Nob. Thom. Stanleius ad Æschyli Persas pag. 756., ideo hic facile non prætereundus, quia et hanc mentionem Herodoti citat et viros militares ex libro 7.

370, 31. *Ἀνδέρικα.*] Sic vulgo. At in MS. Mediceo plane scribitur idem nomen, quod exstat lib. 1. cap. 185., *Ἀρδέρικκα*, etsi non sit idem locus, ut patet ex illis, quæ de uuoquoque traduntur, tamen ut in diversis regionibus duo loca exstiterint pari nomine insignia, ut sæpe contigit; sed quod de hac appellatione nequivit sibi imaginari Ortelius, ut neque Bochartus, cui cognita literarum mutatio, ut perinde illi sit per *n* an per *r* scribatur, maximam mox immisit audaciam, quam nec meam facio, nec ultra attingo. Vide eam in Phaleg 4, 16.

370, 36. *Ἥμισυ ἀσκοῦ προσδέδεται.*] MS. *ἥμισυ ἀσκοῦ οἱ προσδ.* Sic vere integra locutio.

370, 40. *Συνάγουσι ἐν ἀγγείοις.*] Nihil certius, quam et omnia liquida et oleum, quod profluit, excipi debere in vasa, ut Latini dicunt, *ἀγγεῖα*, ut Græci, omnino diversissima et multiplicia, et sic colligi. Itaque apparet verum dici ab auctore; sed id ita simplex est, ut fere sit brutum vel *σαθρὸν*, quum quia nunquam aliter agitur, nec agi potest, id dici non debeat. Sed omnino aliud longe et melior sensus ab Herodoto lectori inculcatus fuit. Non enim de eo agebatur, quibus rebus colligeretur oleum; sed haud dubie erat hoc oleum magnopere diversum ab oleo naturali, quod ex olivis exprimebatur. Id intererat sciri, cuius foret naturæ, et in quo distaret ab oleo vero. Itaque mirabile est, quod bonitas codicis Florentini nos docet ab Herodoto scriptum esse, videlicet tantum illa, *τὸ δὲ ἔλαιον οἱ Πέρσαι καλέουσι ῥαδινάκην· ἔστι δὲ μέλαν, καὶ ὀδμὴν παρεχόμενον βαρέαν.* Nihil satagit de vasis. Sed statim offendit Persis id haberi singulare genus liquoris, quod similitudinem olei præ se ferat, sed tamen et colore suo et odore statim se prodat, ut hinc Persæ specifica appellatione distinxerint, et sub alio nomine venale in tabernis exstiterit. Plane igitur dimitto mentionem vasorum sine damno Herodoti vel huius Persici olei.

370, 48. *Τριταῖοι ἐκ Σπάρτης* &c.] Ut opinor, bene cessit exemplari Mediceo omissise non necessaria, patetque ea deleri debere. Sed non tantum patet mea vis, ut nunc quoque confirmem accessionem, quæ his verbis ab illo ipso codice adduntur interponendo, quod modo vix lectum est, *μετὰ τὴν πανσέληνον.* Nihil occurrit, cur opinor iterari debere. Et tamen quoque imaginari mihi nequeo aliquid frustra aut temere in isto MSto notatum esse. Quin tu vide, quam indefinita sit spatii et temporis mensura, post plenilunium venisse Athenas, ita festinos, ut triduo quam egressi sint e Sparta, in Atticam pervenerint. Si rogem quanto tempore post plenilunium eguerint vel usi fuerint ad armandum et copias componendas? De eo non dicit, et tamen inde etiam res pendet. Propterea ut id clare appareret, videtur repetere, quasi dicat istos Laconas post plenilunium venisse Athenas, sed ea velocitate et cupidine occurrendi ad rem gerendam, ut tertio prorsus die post plenilunium adfuerint. Quod iter non conficitur ab hemerodromo, nisi biduo. Et considera insuper tempus necessarium in comparando.

371, 15. *Καλλίεω δὲ τούτου* &c.] Audimus excessum historiæ, cui similem suo operi non indulsit Herodotus; neque inter tot tantosque viros, qui in eo memorantur, ullus est, quem tanta ad laudem famamque commendatio prosequatur, quum tamen certe multi sint, de quibus dici queat *τούτων ἄξιον εἶναι πολλαχοῦ μνήμην πάντα τινὰ ἔχειν*, præsertim quum quæ de hoc Callia narrantur, sint aliena ab filo historiæ, quam tractat; et præter palmas in ludis contineant tantum domestica de filiabus et largitare dotium. Quid quæris? Certe nullam literam universi si huius excessus, usque ad *Καὶ οἱ Ἀλκμαιωνίδαι* potui reperire in optimo codice, ut hinc dubitare nequeam, quin aliquo postea tempore ab alio adscriptum margini librarius nimium facilis receperit in contextum.

371, 38. *Τοὺς ὑπολοίπους.*] Mire voluerit in negotio prorsus vano declarare Herodotus, quam fuerit proclivis et acutus in non usurpandis iisdem vocibus, si nunc scripserit *ὑπολοίπους*, mox uno versiculo aut non multo amplius certe interposito *τοὺς λοιποὺς.* Certe in libri sequentis capite 41., postquam dixit *ἐκ τῶν λοιπῶν Περσέων*, subnectere non dubitat *ὁ λοιπὸς ὅμιλος.* Sed scito legi etiam hoc loco in MS. Mediceo *τοὺς* 963
λοιποὺς.

371, 44. *Ἴσως ἐπιμεμφόμενοι.*] MS. *ἴσως τι ἐπιμεμφ.* Hoc enimvero deerat, ut crebro amat illic addere adiectivum. In quo id notabile est, quod quum scri-

bat auctor lib. I. c. 116. ex vulgatis editionibus Ὥστε καὶ παῖδα τὸν σὸν μηδὲν ἐπιμέμφεσθαι, Portus in Lexico citet ὥστε καὶ παῖδα τὸν σὸν μὴ ἐπιμέμφεσθαι, quum certe iudicaverit Herodotus exigi ab isto verbo casum nominis.

372, 16. Ἐξενεῖκαι εἰσάπαξ.] Eam verbi formam aliquoties adhibet auctor. Immo illam videtur quoque in suo exemplari legisse Dio Chrysostomus, qui in fine sermonis de Avaritia 17. ad hanc narrationem respiciens scripsit: Τοσοῦτο χρυσίον αὐτοῖς ἐπιτρέπειν ἐξενεγκεῖν, ὅσον ἕκαστος ἂν δύνηται τῷ σώματι. Nihilominus iam habet MS. ἐξενείκασθαι, et istud præpono omnibus, Dionem non magis in hac parte observans, quam in opinione, quam affingit Crœso, quam certe ex Herodoto non colligas, nec Crœsi sapientia tam altum ascendit. Habet istud medium quoque Thom. Gale.

372, 18. Ἐνδὺς χιτῶνα μέγαν.] An haec descriptio sit Herodoti, deliberato opus est. Nec enim ad sinum profundum et capacissimum demittendum facit magnitudo tunicæ Græcæ. Si de Romana toga sermo esset, ibi certe aliquid magis fluxum in ipsa veste supponi posset, ut composita faceret sinum laxissimum. In tunica Græca id concipi nequit, quum nec plicaretur in rugas, nec tam laxa dependeret, ut per sinistram suspensa sinum faceret. Dicit ergo eum vestitum modo communi fuisse, et sumpsisse tunicam, sed cui adscitus foret amplissimus et spaciose extendendus sinus. Varinus Vav. intellexit τὸ ἄνω τοῦ πέπλου. Sic enim scribit in v. Κόλπος, citans hunc Herodoti locum; quale quid quis nequiret scribere. sed unde peplus ad hunc virum? Certe in MS. non est illud μέγαν.

372, 19. Κοτόρνους τῶν εὕρισκε.] Hæc lectio statim loquitur se factam esse ab aliquo Ionismi nimium memori aut studioso. MS. κοτόρνους οὓς εὕρ.

372, 31. Καὶ πρὸς ἑτέροισί μιν δωρέεται οὐκ ἐλάσσοισι.] MS. καὶ πρὸς ἕτερα δωρέεται οὐκ ἐλάσσω. Sicut enim vulgarem constructionem alibi offendimus in Herodoto, ita et hanc posteriorem, ut fide vincat codex MS. Et similis varietas in superioribus apparuit.

372, 35. Τύραννος ἐξῦρε.] Vertit quidem Valla *extulit*, sed Portus, quum verbo ἐξαιρεῖν dederit duos locos, hunc noluit agnoscere. Sed est magis poëticum et Sophocli familiare. Id Ionicum non erit, nisi rescribas ἐξήειρε. Sic enim MS. Vide Portum in Ἀείρειν.

372, 37. Ἢ πρότερον ἦν.] Eadem clausula 7, 101. Φὰς οὐδὲν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ἢ πρότερον ἦν. At modo verbum postremum in MS. non est.

373, 11. Αἰολίδος.] Quid cogitant eruditi lectores? an ea versio convenit Græcis? Recte et Valla et Th. Gale Αἰτωλίδος. Quod quum plane ita exhibeatur in exemplari Mediceo, credidi typorum fuisse errorem, et expuli.

373, 14. Λεωκήδης.] MS. Λεωκήδης, quod præstat et plane simile illi est Δημοκήδης lib. 3. cap. 129. Itaque hactenus Herodotum purgo ultra Grentemesnilium. Reliquorum error manifeste hinc ortus fuit, quod verba τοῦ Ἀργείων τυράννου ascenderint in superiorem versum, et adiuncta sint primæ mentioni nominis Φείδωνος, quum deberent adnecti secundæ, ut sic lectio debeat progredi: Ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου Φείδωνος παῖς Λεωκήδης, ἀπὸ Φείδωνος δὲ τοῦ Ἀργείων τυράννου, τοῦ τὰ μέτρα ποιήσαντος &c.

373, 19. Ἀζὴν ἐκ Παίου.] Satisfecisse me opinor indicando lectionem veterem Πάγου. Ortelio tantum animi fuit, ut ab eo appellaretur urbs *Pæus* Παῖος, quod vitavit Grentemesnilius, etsi nihil proferens melius, cum Herodoto conferens Pausaniam.

373, 30. Ἐκ δὲ Θεσσαλίης ἦλθε.] MS. ἦρχε pro ἤρχετο. Quum sæpe in hac historia frequentavisset verbum ἦλθε, videtur offensus tandem voluisse aliquid aliud, unde venit primo illud ἀπίκοντο, et mox nostrum ἤρχετο. Et mox ἐπύθετο, non ἀνεπύθετο.

374, 36. Τῷ δὲ Ἀλκμαίωνος Μεγακλεῖ ἐγγυᾷ.] Pro his in MS. legitur tantum, Μεγακλέεϊ δὲ ἐγγυᾷ.

374, 40. Ἀμφὶ μὲν κρίσει.] Ut sæpe auctor. Sed nunc habet MS. κρίσιος.

375, 17. Ἀτάρ τινα ἔγκοτον εἶχε.] MS. ἀτάρ τινα καὶ ἔγκοτον εἶχε.

375, 18. Διὰ Λυσαγόρην.] MS. διὰ Λυσαγόρεα.

375, 23. Ἢν μὴ οἱ δώσει.] Nescio quando inceperit hæc lectio placere: habent certe eam Th. Gale, Iungermannus et Stephanus iam ab anno 1592., ut ab Stephano venisse opiner, quum ante illum habeant Ἢν μὴ οἱ δώσειν, quod posset omnino retineri, quum alteram scripturam ne Grammaticæ quidem trocinia ferant. Omnino lege ex MS. ἤν μιν οὐ δώσιν, si illa non dant, prout de vocabulo μιν iam annotatum est. Sed verbum prave expressum est in contextu, quod sic repara.

375, 36. Ὑποζάκορον τῶν χθονίων Θεῶν.] Tam prava hic erat interpretatio Vallæ, et tam importunum silentium H. Stephani, qui tamen χθονίους θεοὺς, optimo in Thesauro se ostendit intellexisse, ut debeam iudicare indigenas prioris Deos hinc expulsos esse, quum ante sæculum non tacuerit Portus, sed recte et Ὑποζάκορον et χθονίους θεοὺς adspexerit. Nec debuit Vindingius in Hellene col. 513. illos indigenas Deos re- 964
tinere. Cautior Lud. Nonnius, qui in enarratione nummorum Goltzii Medusam quoque præferentium id subterfugit. Hodie qui id tangit, aquam fert in mare.

375, 43. Ὑπερθορέοντα δὲ.] MS. ὑπερθορόντα δὲ. Hoc enim participium præcipue amant. Cuius libri fides in hoc testimonio quam sit verax, docet nos Suidas palam ita exhibens, et ex hoc loco annotans verbum Ὑπερθορὼν, cui apponit has voces: Τῆς Δήμητρος οὐ δυνάμενος ὑπερθορεῖν τὰς θύρας· θορόντα δὲ εἶναι ἐπὶ τὸ μέγαρον. Quæ sunt confusa, et quam fatue possint intelligi et Latine verti et coniecturis inquinari, docet editio Cantabrigiensis et nota Custeri ubique transilientis fores Cereris. Sed ex hoc loco Herodoti omnia rite compones.

376, 32. Οὕτω ἔσχε.] MS. ὧδε ἔσχε· ut 2, 139. Ὧδε ἔλεγον γενέσθαι et centies.

377, 7. Ὅσον παρεὸν αὐτοῖσι.] MS. ὅσῳ, quod omnino restituendum.

377, 22. Τὰς Ἀθηναίων ὁρτὰς αὐτῶν.] Non aliter citat Meursius in Græcia Feriata, ubi exponit Βραυρώνια. Nec aliter editiones quod scio omnes, quum tamen vox ultima sit ab ineptissima manu, ita ut auderem suspicari, an non scripsisset auctor εὖτε ἐξεπισάμενοι τὰς Ἀθηναίων ὁρτὰς, αὐτῶν ὁρτασάντων, πεντῆκ. Ita certe concinna erat sententia, et scriptio plena. Sed nunc scias vocem illam postremam αὐτῶν ignorari penitus ab MS. quem totis velis sequutus fui.

377, 24. Οὔτε συμμίγνυσθαι.] Hoc etiam credo inter varietates Herodoti annotari debet, si modo eius est, quum legatur in MS. συμμίσγεσθαι. Quod perpetuum Herodoti esse res ipsa docet, virique docti iam observarunt.

377, 30. Λόγους ἔδοσαν.] MS. ἐδίδοσαν.

377, 38. Προσαπολλύουσι δὲ καὶ τὰς μητ.] MS. προσαπολλύουσι δέ σφεων καὶ τὰς μ. ita ut sequens αὐτέων, quod in editionibus solet adnecti, ex MS. omissum sit. Mox etiam καὶ τοῦ πρότερου τούτων ὃ ἐργάσαντο, quod est perpetuum Herodoti.

377, 45. Ὁμοίως ἔτικτον ὡς καὶ πρότου.] Particula ὡς in MS. non legitur, et abesse debet fide libri istius Medicei; quam ut spectatissimam licet propriis indiciis, alienis etiam notis opineris præstabilem, evincet auctoritas Salmasii et similitudo exempli, quod ab eo editur in Plinianis Exercit. p. 832. occasioni loci Strabonis, quem in eo laudat Grentemesnilius. Sic 8, 60. Ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχήσεις Πελοποννήσου, καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ. ubi imperfecte Valla, at Stephanus paulo liberior, *hic manens, pro Peloponneso et Isthmo nihilo secius pugnabis*, sed vitiose causam Peloponnesi et Isthmi in unum coniiciens. Omnino et illic subintelligitur ὡς καὶ πρὸς &c. Verte: *hic manens æque pro Peloponneso pugnabis, ac apud Isthmum.* Et sic MS. 7, 100. Ἐπειρωτῶν τε ἑκάστας ὁμοίως, ὡς καὶ τὸν πέζον, καὶ ἀπογραφόμενος· Ibid. 115. Ἅμα ἀγόμενος τουτέων ἕκαστον τῶν ἐθνέων, καὶ τῶν περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος οἰκεόντων ὁμοίως, καὶ τῶν πρότερον κατέλεξα.

378, 10. Τοῦτο εἶπαν.] Quasi post interiectionem repeteret, quæ ante illam extrema posuisset, ut solet facere. Sed nec hæc verba sunt in MS. et istud τοῦτο ita statim recurrit, ut si invenustum. Etiam præcedentia ὑπολαβόντες εἶπαν satis validum et iustum præbent his adminiculum, ut debuerint omitti.

378, 16. Ἐξ Ἐλεοῦντος.] Hoc inolevit editionibus Herodoti, in cuius historia sæpius memorari eam urbem contigit. Sed omnibus locis perperam, ut non modo ex omnibus scriptoribus eam citantibus apparet, verum et ex ipso vetustissimo codice Mediceo.

378, 22. Καὶ αὐτοὶ παρέσησαν] MS. καὶ οὗτοι παρέσ.

JACOBI GRONOVII NOTÆ ET OBSERVATIONES

In librum septimum

HERODOTI.

379, 13. Καὶ νέας τε καὶ ἵππους καὶ σῖτον καὶ πλοῖα.] An hæc ita interpretari debemus, ut per νέας intelligantur maiores et quas proprie longas dixerunt ac bellicas, πλοῖα vero sive minuscula, sive alia varii generis ad militem aut commeatum vehendum? Certe ita credidit Valla vertens *navigia*. Quin immo sic videtur facere Herodotus cap. 21. Οἱ μὲν γὰρ νέας παρείχοντο, οἱ δὲ ἐς πεζὸν ἐτετάχατο, τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο, τοῖσι δὲ ἱππαγωγὰ πλοῖα. et mox rursus adiicit νέας. Certe enim Herodotus quum νέας simpliciter dicit, maiores et bellicas voluit etiam ibi intellexisse; quod ut pateret clarius, ad speciem certam notandam addidit ἱππαγωγά. Idque ipsum, velut ludens in voce νέας, egregio testimonio probat ipse lib. 6. cap. 48. Κελεύων νέας τε μακρὰς καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα ποιέεσθαι. Cap. 95. παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἱππαγωγοὶ νέες. ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας, καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας ἔπλεον ἑξακοσίῃσι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. Quidquid sit, quamvis videatur
965 νέας aliis locis ad maiores tantum naves retulisse, vix crediderim tamen id ab eo distinguendi gratia inter νέας et πλοῖα factum, ac libentius idcirco accederem ad MS. Mediceum, qui voces postremas duas ignorat.

379, 15. Ἀσίη ἐδονέετο πᾶσα.] Ut solet vox posterior sæpe addi, ubi vim significationis non implet, sed magnam partem continet. Ita nunc quoque sumi potest. Sed quid agimus? Illa vox non est in MS. Sane in capite 9. maluit dicere, ἄγοντι καὶ πλῆθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης, καὶ νέας τὰς ἁπάσας. Est plane ἔπεσε τὸ θέητρον, non addita πᾶν.

379, 17. Τετάρτῳ ἔτεϊ.] MS. τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ, unde suspicio quædam oritur loci huius male tractati, quem tot participia insignem faciunt, vix alibi occurrentia sic iunctim. Hinc illud δὲ post vocem καταλεγομένων, ubi cassa et vana est eius vis, transferebam post vocem τετάρτῳ. Sic optime procedunt. Τουτέων δὲ περιαγγελλομένων ἡ Ἀσίη ἐδονέετο ἐπὶ τρία ἔτεα, καταλεγομένων τῶν ἀρίστων ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσομένων καὶ παρασκευαζομένων. Τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ Αἰγύπτιοι &c. Priora sunt sui generis et diversæ materiæ, nec pertinent ad posterius.

379, 20. Καὶ μᾶλλον ὥρμητο ἐπ' ἀμφ.] MS. καὶ μᾶλλον ὥρμητο καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους, in qua repetitione est insigne momentum, etsi nulla varietas voculæ καὶ.

380, 14. Ὁ μὲν Ἀρτοβαζάνης.] MS. ὁ μὲν γὰρ Ἀρτοβ. quod omnino recte inseritur.

380, 32. Τῷ ὑστέρῳ ἔτεϊ.] De hoc computo agit Dion. Petavius lib. 10. cap. 23.

380, 46. Ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις τάπερ &c.] Aldus distinxit: ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν, ταῦτα πρήσσοις, τάπερ, unde priorem notam sustulit Camerarius, sequentibus aliis; Stephanus etiam posteriorem, unde similiter et Iungermannus et Thom. Gale. Sed nulla parte hæc oratio scopum attingit adhortationis, quam sibi proposuit Mardonius. Quid enim sive Græca, sive Latina colligas, aliud ea suadet, nisi ut primo res AEgypti curet, deinde Græciæ? id quod sponte sua in animo habebat Xerxes. Deinde inest his negligentia quædam, qua proposito Regis obstare quidem non audet, sed nec laudat id ipsum, sed quando ita vult, patitur ut perficiat: sic enim Valla; *Tu vero quod in manibus habes perfice.* At Mardonius contrarium intendit, conatus persuadere, ut antiquiorem curam Græciæ habeat, quam AEgypti. Quod quum aperte non sustineret eloqui contra regis destinationem, latenter id innuit, ita ut tamen videatur regiæ voluntati indulgere, vocans AEgyptum quidem ἐξυβρίσασαν, ut merita sit quæ pœnas luat, sed tamen ante et post nominans Athenienses et Athenas, ut istis aures regias impleat. Egregie sane hoc omne apparebit, si ex optimo MS. rescribas in his verbis: ἀλλ' εἰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις. Sic enim illic habetur, quod mutarunt qui non advertebant particulam εἰ esse hic optativam. *Sed utinam, ut quidem nunc est, ea perficias, quæ in manibus habes. at certe pacata AEgypto* &c. Ita blanditur Regi et præsentium propositorum felicem eventum optans vel instanter urget expeditionem contra Athenas. Ut in laudatissimis illis Excerptis Peirescianis Polybii pag. 150. Εἰ γὰρ ἐγὼ ταύτην ἴδοιμι τὴν ἡμέραν &c. Et iam est observatum aliis.

380, 49. Ἵνα λόγος σε ἔχῃ.] MS. ἵνα λόγος τέ σε ἔχῃ. Apodosis clara sequitur, ut hoc debeat anteire, ipso Latino interprete iam ostentante. Immo ita plene extulit Aldus et Hervagius. Stephanus anno 1592. negligere incepit, quod sequuti posteri.

381, 3. Τούτου δὲ τοῦ λόγου.] Hervagius in utraque omisit secundam τοῦ. Sed MS. τοῦδε δὲ τοῦ λόγου et rursus παρενθήκην ποιέσκετο τήνδε, non ἐποιέετο, quod omnem in partem est accuratissimum, quum occurrant in Herodoto et Ἐκπέμπεσκε et ἄγεσκον et ἔρδεσκε et ποιέσκον et φεύγεσκον et τρέπεσκε, et ἐλάβεσκον, quæ nec ignota sunt doctis lectoribus.

381, 4. Περικαλλὴς χώρη.] Cur hæ voces minus mereantur verbum cui innitantur, quam sequentia, non video. Et certe optimus MS. habet περικαλλὴς εἴη χώρη, quod est oportunissimum, nec refert, utrum mox sequatur φέρει, an φέροι. Nam descriptio, qua mox Mardonium describit Herodotus, adsumitur ab Cl. Stanleio ad AEschyl. p. 772. ad probandum illum vel præcipue fuisse τῶν κακῶν ἀνδρῶν, ut eos vocat iste poëta.

381, 12. Σύμμαχα γενόμενα πρὸς τὸ πείθεσθαι.] Recte id quidem, sed cedere debet optimo MS. in quo legitur ἐς τὸ πείθεσθαι.

381, 19. Ἔτι πλέον προσωρέγοντο.] MS. ὅτι πλέον.

381, 37. Καὶ οἱ Ἀλευάδαι &c.] Est conclusio quædam sermonis ante habiti de Onomacriti et Pisistratidarum reconciliatione et consentiente suffragio apud regem Xerxem ad bellum Græciæ concitandum. Hos binos ait coram rege frequenter de hac re egisse. Itaque quid oro huc faciunt Aleuadæ, quos ante dixit non nisi nuncios mittendo multa pollicitos esse ad evocandum regem in bellum Græciæ? et de quibus sermonem absolvit tum, quum Pisistratidas retulit similes ipsis sermones habuisse. Certe non possunt Aleuadæ per omnia iungi Pisistratidis et Onomacrito, quorum hi Susis fuerunt, non illi. Nec enim ex Aleuadis quenquam ax Thessalia notavit traiecisse ad regiam Persicam, arbitratis se satisfecisse per nuncios. An vero hi nuncii sunt æquales Pisistratidis, ut coram rege Xerxe etiam dixerint sententiam cum illis? Itaque merito videor obsequuturus optimo codici eiuranti tres istas voces, quæ Herodoti non sunt, superius loco decentissimo positæ, 966
ut nunc iterari non oporteat. Egregium profecto agnoscis adulteratæ manus in Herodoto indicium ab illo MSto servatum.

382, 11. Τὰ μέν τοι Κῦρός τε.] MS. τὰ μέν νυν Κῦρός τε.

382, 20. Φαυλοτέρην.] At MS. clare φλαυροτέρην. Intererat hunc locum sic patefieri, quia et Portus rationem huius vocabuli habuit ex Herodoto, non illius, quod vulgo hic legebatur.

382, 21. Ὑμέας ἐγὼ συνελ.] MS. ὑμέας νῦν ἐγὼ συνελ.

382, 41. Εὑρίσκω ἀναλογιζόμενος.] Quis hoc loco ἀναλογισμὸς intelligatur, difficile dictu est vel inventu, nedum ut ratiocinando compertum dicat Valla. At contra legitur in optimo MS. ἀνευρίσκω λογιζόμενος. Quæ immutatio vel ideo probari debet, quod fere idem ex ore eodem proferri curat Herodotus infra c. 28. Εὗρον λογιζόμενος. Aliud plane agitur etiam infra cap. 194., ubi exstat ἀναλογιζόμενος Δαρεῖος εὗρε οἱ πλέω ἀγαθὰ &c. ubi quod oportet dicemus. Etiam paulo ante MS. ἐπ' αὐτέους, non αὐτούς.

382,

382, 46. Ὅμουρον ἐοῦσαν τῇ ἡμετέρῃ.] Et quare ſic mutaverit? MS. ὁμουρέουσαν.

383, 10. Νομίζεται εἶναι ἐν ἡμετέρῳ.] Quam quæſitæ hic ambages? et unde istud poſtremum, quum Stephanus teſtetur de ſuis ἡμετέρᾳ? Potuit Valla pervenire ad *in noſtra domo*. Utrum aliquid ex his duobus illuc propius accedit, an vero ἡμετέρου? Proculdubio hoc poſtremum, præterquam quod eximium et dulciſſimum. Sit etiam; atqui ita legitur in Medicea membrana, ut multis nominibus, ita certe etiam hoc ipso veneranda.

384, 9. Ἐγὼ ψευσθείην.] MS. ἐγώ γε ψευσθείην. In verbo ſequenti ἐπιλεήνας verſionem Vallæ non tetigi, ſed debet conferri Æm. Porti explicatio ſatis docta in Lexico.

384, 22. Λεχθεισέων δὲ, ἔστι ὥσπερ &c.] Sic ego diſtinxi hunc locum, quem vulgo male concipi in editionibus opinabar, unde etiam prave Valla interpretationem miſcuit, quum Herodotus non dicat *licet tanquam aurum purum deligere*.

384, 25. Ἐγὼ δὲ πατρὶ.] MS. ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ, oportune ſatis.

384, 36. Καὶ δὲ συνήνεικε ἢ καὶ κατὰ γῆν.] MS. καὶ δὴ καὶ συνήνεικε ἤτοι κατὰ γῆν. Quæ neceſſaria particulæ iteratio, et haud dubie cognitam habuit Valla, unde uſurpavit particulam *atqui*, ut bene oppoſitionem deprehenderit, ſed in cæteris aberravit.

384, 42. Οὔκων ἀμφοτέρῃσι ἐχώρησε.] Locus putidus et inſipidus. Atqui ſi recte interpretatus fuit Valla, *ergo non utraque in parte ſucceſſit*, debuit ſcribi ἀμφοτέροισι, ut paulo ante quum etiam præceſſiſſent ἢ κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν, ſubnectitur ἢ καὶ κατ' ἀμφότερα. Unde igitur ista inconcinna generis varietas? Nonniſi ex vitio ſcribarum. Manifeſte patebit error calami, ubi intelliges veram lectionem, quam præbet optimus MS. οὔκων ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε. Hic dativus ſimiliter turbatus fuit in loco, quem mollivi ſub numeris 50, 44.

385, 7 Μηδ' ἠντιώθη.] In hoc verbo exſultavit Mardonius. At nunc MS. μηδ' ἠναντιώθη. Certe apparet ex ſequentibus hoc verbum nunc hæſiſſe in memoria auctoris, ubi habes εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναι τοι θέλει, prorſus alio ſenſu, quam cui inhærebat iactabundus Mardonius. Etiam mox πρήγματα γεγενῆσθαι, non γενέσθαι. Ita ſane Valla, et ſenſus requirit.

385, 10. Μὴ βουλεύου.] MS. μὴ βουλεύεο. et mox πείθευ, non πείθεο. item ὅταν τοι δοκῇ? non δοκέει.

385, 25. Ἐπισκήπτει βέλεα.] MS. ἀπεσκήπτει τὰ βέλεα. Ut diſcamus ex Herodoto non tantum uſurpari in illo genere poſſe verbum ἐπισκήπτειν, prout novit vulgus, ſed et alterum compoſitum ab ἀπὸ, quod iam libro 1. uſurpavit de exitu ſomnii, et ab Stephano ſimul Portoque annotatum; ad hunc locum pervenire nequibant.

385, 29. Δὶ ὧν ἐσφάλησαν.] MS. δι' ὧν ἐφθάρησαν. Quod ſi non clarius, certe perfectius prodit eventum et ſummam eius, ut iste error ſit coniunctus cum extrema pernicie. Nihilominus contextui non inſerui ob frequentem etiam uſum verbi σφάλλειν in hoc ſcriptore.

385, 35. Εὕροι τις ἂν.] MS. ἐξεύροι τις ἄν, ut ſolet.

385, 45. Οὐ παρεόντων κατηγορέων.] Patuit ergo viris doctis iamdiu hic aliquid male diſponi, ut post diſerte poſitum unum ἀδικεόμενον nunc importune diſcedat ad multos, et tot quot nemo potest concipere; unde ſive librarios ſcribas ſive ipsos editores cernimus ivisſe in mutationem, quam non ſuppeditabat illis Herodotus, ſed privata violentia et incontinentia. Exſpectari debuit cognitio optimi exemplaris, unde reſtitui οὐ παρεόν τι κατηγορέων, accuſans aliquid non præſens.

386, 14. Ἐξεργασάμενον Πέρσας.] MS. ἐξεργασμένον. Et hæc est forma huius vocis, qua utitur Herodotus, ut duobus teſtimoniis fecit conſpicuum. Et ſtatim: εἰ μὴ ἄρα καὶ, non εἰ μὴ καὶ ἄρα καὶ.

386, 28. Ἐκ Δαρείου, τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος.] Quum ſit hoc unum omnino in antiquitate, quod norim, tota monumentum, in quo ſeries et propago generis ex Achæmene deducti recenſeatur; ſatis patet
967 quam difficile ſit qualecunque de eo iudicium. Itaque probare etiam magis poſſum, quam approbare conatum viri inſignis, qui ſtemmatis eius duplicem ordinem deſcribi a ſe putavit poſſe, præſertim quum ne hic quidem locus manſerit intactus ab venenoſo calamo. Itaque proponam modo, quid mihi occucurrerit in optimo codice MS. liberis aliorum ſententiis. In eo igitur ſic exſtat. Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀρμένεω, τοῦ τε Ἵσπεος τοῦ Κύρου τοῦ Καμβύσεω, τοῦτε Ἵσπεος, τοῦ Ἀχαιμένεος. In margine autem maiuſculis characteribus et antiquis erat notatum ita: Ἀχαιμένης, Τεΐσπης, Καμβύσης, Κῦρος, Τεΐσπης, Ἀρμένης, Ἀρσαμένης, Ὑστάσπης, Δαρεῖος, Ξέρξης. Hæc ut ſine dubitatione affirmare poſſum; ita pronunciare audeo ſecurius fidem haberi huic uni MSto, quam omnibus retro aut editionibus aut iam viſis MSStis aut etiam ſtemmatis huius confectoribus, ac debere inſeri alium Teiſpen Achæmenis filium, quem ubique omittunt. Lætus hoc duntaxat propono.

386, 41. Τιμωρέειν ἔτι γίνεται.] MS. τιμωρέειν ἤδη γίνεται, quod plane habet interpretatio Vallæ, et neceſſario ad ſenſum requiritur, a quo particula ἔτι longe abest.

387, 6. Στράτευμα ἄγειν.] Cur hic alio modo loquitur quam infra, ὡς ὦν μεταδεδογμένῳ μοι μὴ στρατεύεσθαι, addita negativa? Nulla ſane cauſa est præter editorum incuriam. nam MS. plane habet στράτευμα μὴ ἄγειν. An ullus lector Herodoti vivere potest, qui non continue obſervaverit ab eo addi negativam, ubi alius forſan omitteret? Sic 1, 15. Ἀλλ' ἀπέδοξέ σφι μὴ τιμωρέειν Ἴωσι *decretumque illis est auxilium Ionibus non ferre*. At in verbo Ἀπέδοξε id ipsum iam erat. 4, 125. Ἀπηγόρευον Σκύθοισι μὴ ἐπιβαίνειν τῶν σφετέρων οὔρων.

387, 7. Προείπας ἀλίζειν Πέρσῃσι στρατόν.] Hoc placuit correctoribus, nempe quia Xerxes conſilio ſuo, id est, Perſis imperavit ſupra, ut pararent ſe ad tempus, quo eſſet iuſſurus convenire exercitum. Sed non ita conſiderare placuit Herodoto, qui formulam imperii ab Xerxe dati mavult interpretari, et ideo ſcripſit Πέρσας, ut est in optimo libro. Formula enim imperii velut fuiſſe ſupponitur, Perſæ comparate exercitum.

387, 10. Ἐβούλευσας ποιέειν.] MS. ἐβουλεύσαο ποιέ. ut mox ὑπεθήκαο. Scias hoc ipsum verbum eſſe, quod ab Porto omittitur in exemplis, quæ collegit de hoc ao, quum habeat istud ὑποθήκαο.

387, 16. Συναλίσας τοὺς αὐτοὺς.] Voces poſtremæ non ſunt in MS. nec requiruntur, quum integerrima ſint et eandem ſententiam perfectiſſime exprimant συναλίσας τοὺς καὶ πρότερον συνέλεξε, neque etiam deſideratur tam fumoſa verſio *coacto eorundem Perſarum quos pridie coëgerat concilio*. Sic ſibi loquatur Valla. Satis est quum verba cap. 8. σύλλογον ἐποιήσατο Περσέων interpretatus fuit *in concilium vocavit*.

387, 20. Ἡ νεότης ἐπέζεσε.] MS. ἐπέξεσε. Valde vereor ne pro ἐπεξέζεσε. Habuimus ſupra ἐξέζεσε εὐλεων.

387, 36. Περιδεὴς γενόμενος.] MS. περιδεὴς ἐγένετο. Cui lectioni nihil obſtat.

387, 38. Πέμπει ἄγγελον Ἀρτάβανον καλ.] MS. interponit præpoſitionem ἐπὶ ante vocem Ἀρτάβανον. Seu conſtruere placeat πέμπει ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτάβανον mittit nuncium ad Artabanum καλέοντα vocantem et iubentem venire, ſeu ἄγγελον ἐπικαλέοντα Ἀρτάβανον, ut auctor utatur adſueta ſua et elegantiſſima tmeſi, ut paulo ante μετὰ δὴ βουλεύεαι, ut 5, 81. κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον, κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλοὺς δήμους. et paſſim. Deinde MS. ἀπικομένῳ δὲ οἱ ἔλεγε, non ἀπιγμένῳ δὲ ἔλεγε, quod nihil minus quam Herodoteum.

387, 40. Οὐκ ἐσωφρόνεον.] MS. οὐκ ἐφρόνεον, et mox χρηστῆς εἵνεκα συμβουλίης pro συμβουλῆς, ſicut ἀντὶ χρηστῆς συμβουλίης etiam dixit 4, 97.

388, 5. Ἐν ἡδονῇ ἔσι γενέσθαι στρατηλασίην.] MS. στρατηλατέειν, quod est oppido accuratum, mutatumque ab eis qui pleonasmum Herodoteum non capiebant. Iungenda enim ſunt et conſtruenda, καὶ οἱ πάντως ἐν ἡδονῇ ἔσι γενέσθαι, nempe στρατηλατέειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

388, 13. Τάδε καὶ ἀμφότερα περιήκοντα.] Unde habet Valla istud *quæ ambo tibi cum adſint?* Nullum in vulgatis pronomen illud vel caſus accuſativus, qui in altero exemplo verbi περιήκειν, quod notavit Portus, appoſitus est. Itaque est lapsus idem, qui iam ſupra notatus est. Scribe τά σε καὶ ἀμφότερα περιήκ. Sed neque περιήκοντα ista σφάλλουσι, non ſane; unde codex Mediceus habet ſtatim ὁμιλίαι σφάλλουσι, non ὁμιλίῃ. Ita longe elegantius omnia cohærent, quam quæ vulgo lecta ſunt et leguntur.

388, 20. Γνωμέων δύο προκειμένων.] Potuit et participium eadem flexura terminari. Certe habet optimus MS. προκειμενέων. Nec dubito ita quoque extare ſtatim infra in MS. etſi non notaverim. Sed et mox αὐξανούσης, non αὐξούσης. Equidem id iam notavit Portus ex aliis duobus locis, quibus hunc locum annumerare non potuit.

388, 36. Τοῦτο τοιόνδε.] MS. τοῦτο τοιοῦτο. Et ſtatim διαιρέω, non διαιρῶ. Nam intellectus verbi ſatis clarus est, ut docent Beza et Portus; et cui non lectus Suidas? διαιρῶν, ἀναπτύσσων, δακμάζων, καὶ

καὶ διακρίνων τὰ πράγματα, καὶ οἷον διαίρεσιν αὐτῶν ποιῶν.

389, 1. Μαθητέον ἤδη ἐστὶ.] MS. ἔσαι.

389, 3. Δέδοκται γίνεσθαι.] MS. δεδόκηται. Miror ab Porto in capite illo quo αὐξήσεις συλλαβικαὶ continentur, hoc genus omitti.

389, 4. Ἀλλ' ἤδη ἵημι ἐν κοίτῃ.] Ita vulgo; sed optimus MS. docet aliud subesse. Habet enim: ἀλλ' ἤδη
968 ἢ ἐμὲ ἐν κοίτῃ. Quod explicandum, nisi si et ipse ego in tuo cubili dormiero.

389, 8. Νομίζων.] Mirum est, quum Valla sic abiret ab hoc verbo, et mallet Latine vertere *speraret*, H. Stephanum in hac ipsa parte non lætum Latinis eaque mutantem, in hoc tamen concordare, ut verbum id ipsum retineret. Duri sunt sane illi in negligendo Græco. An habuit Valla quid aliud? Certe nos abhinc legimus ex optimo MS. ἐλπίζων. Ita enim exhibet.

389, 14. Εἶπε τάδε.] Vocula postrema non est in MS. nec requiritur, et meliorem locum infra obtinet.

389, 26. Ἰδών τε πολλὰ.] MS. ἰδὼν ἤδη πολλά τε.

389, 31. Μεμνημένος δὲ.] Non ut commendem hoc profero, sed gustus varietatis ubique ab Herodoto adhibitæ nunc quoque immittit nescio quam suspicionem, ne opiner plane frustra et in vanum contigisse, ut legatur in optimo MS. μεμνησμένος δὲ, quum in priore faciat cum vulgatis.

390, 11. Ἐπὶ τοῖσι ἀνειρημένοισι.] MS. simpliciter εἰρημένοισι.

390, 14. Θύσσον.] Hoc nomen est monumentum futilium Isaaci Vossii in adolescentia studiorum ex nota, quam posuit ad Scylacem, ubi ex Herodoti lib. 7. novit corrigere Θύσος, ut mox dubitet, an non Θύσσος scribendum sit, ut apud Thucydidem legitur Pliniumque, quum Strabonis epitome Θύσσαν vocet. Hæc omnia tamdiu ante eum collegerat Ortelius, ut nihil sit ipsius. Sed uterque labitur in Herodoto, quippe cuius vetustissima manus consentit cum Thucydide et Plinio. Id inquirere debuerat.

390, 28. Διαβάντες ἐς τὴν Εὐρώπην.] Particula ἐς non est in MS. Certe id simile prorsus est ei quod notat Salmasius in Flori Annæi verbis 2, 2. *Serpente latius bello in Sardiniam annexamque Corsicam transit*, voculam *in* abesse omnibus libris.

390, 31. Πρὸς μεσαμβρίην.] MS. μεσαμβρίης, ut sæpe.

390, 32. Οὐδ' ἕτεραι.] MS. οὐδ' εἰ ἕτεραι.

390, 36. Πινόμενον ὕδωρ.] MS. πινόμενόν μιν ὕδωρ. Rectissime.

390, 40. Ἅμα στρατευομένοισι.] Vocula prior ut nulli lectori molestiam attulit, nec forsan allatura esset, quum et forsan alias adscripta sit, tacere tamen non debeo eam non esse in MS. Vel vide cap. 95. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τοῦ Πόντου στρατευόμενοι, παρείχοντο μὲν ἑκατὸν νέας &c.

390, 41. Τοῖσι δὲ σῖτα.] MS. τοῖσι δ' ἐς σῖτα.

390, 44. Πρὸ τριῶν.] MS. ἐκ τριῶν, ac iunctim ἑτέων κου μάλιστα ἐς τὸν Ἀθων, quod oppido egregium, et plane Herodotei genii esse probant ista. 1, 119. Ἕτεα δέκα κου μάλιστα. Et 209. Εἴκοσί κου μάλιστα. Nec mirere, quod statim exhibui Ἐλαιοῦντι, ubi vulgo depravant in Ἐλεοῦντι: sed illud exstat integrum in optimo libro.

391, 44. Νέας διαρύσαι.] Quum Stephanus in antiquis Herodoti libris tam notabiliter reperiret signatum verbum διειρύσαι, ut notavit ad margines, miror unde illi non placuerit simpliciter scriptura Hesychii, ut videtur, ex hoc eodem loco istud verbum annotantis, ubi somniat poëticam epenthesin literæ ι contingere. Utique meminerat Herodotum non esse poëtam, in cuius optimo exemplari similiter ipse inveni: et quæso an id aliunde, quam ex eo quod 2, 135. πλίνθους εἵρυσαν. 3, 30. Ὅτι τόξον εἵρυσε. 4, 10. Τὸν μὲν δὴ εἰρύσαντα τῶν τόξων τὸ ἕτερον. Et hinc cap. 36. Φραγμὸν παρείρυσαν?

392, 1. Οὕτω ἐποιέετο.] MS. οὕτω ἐπολεε. Et statim παρεσκευάζοντο δὲ καὶ ὅπλα, non παρεσκευάζετο, quod ferri poterat, immo requiri necesario videbatur, sed cedat genuino, quum ratio Herodoti in participiis bene iam sit inspecta.

392, 22. Οὐδὲ γὰρ ἀρχὴν.] Vox media in MS. non est. Sed infelix in his intelligendis et hinc interpretandis fuit Valla.

392, 28. Τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Καταῤῥήκτης, ὃς ἐξ αὐτῆφ τῆς ἀγορῆς τῶν Κελ.] Recte factum ab Cl. Galeo, quum notulis Stephani intermiscet hoc loco supplementum, quod doctrina Salmasii huc intulit, sane necesarium, si Herodotum oportet comparari cum posterioribus, nempe ut legatur ἐὸν Μαρσύης, ὃς κατ-
αῤῥήκτης ἐξ αὐτῆς τῆς ἄκρης τῶν Κελ. Neque enim notum hic nomen fluvii Catarractæ, sed Marsyæ *fons ex summo montis cacumine excurrens magno strepitu aquarum cadit*, ut describit Curtius fere locum hunc Herodoti interpretans. Mira hæc codicum vetustorum concordia, quæ cui tempori vel causæ adtribuenda?

393, 12. Χρήματα μεγάλα ἐπαγγέλλεται.] Vox media non est in MS. Et sane si adspicias, deprehendas otiosissimam.

393, 24. Κέκτησό τε αὐτὸς τάπερ ἐκτήσαο.] MS. κέκτησό τε αὐτὸς τάπερ αὐτὸς ἐκτήσαο. Quod et perdulce est, et prorsus non otiosum, ubi significatio vocis αὐτὸς etiam deflectit ad notionem Latinæ vocis *solus*.

393, 27. Οὔτε ἐς τὸ μέλλον μεταμελήσῃ.] Nemo quidquam in his vituperet, quum tamen mira violentia explicationem prætulerit glosæ et manui auctoris. Nam optimus ille MS. habet οὔτε ἐς χρόνον μετάμ. Quod est haud dubie et verum et egregium Herodoteum: immo ipsa verba iterantur 9, 88. οὐ γὰρ ὑμῖν ἐς χρόνον ταῦτα ποιεῦσι μεταμελήσει' 3, 72. Αὐτῷ οἱ ἄμεινον ἐς χρόνον ἔσαι.

393, 37. Ἐς Κύδραρα πόλιν] Quam temere damus nos fraudi quorumcunque! Herodoti hunc locum cum 969
Stephano iunxit primus Ortelius, cuius sapiens taciturnitas debet placere, nec minus Berkelii cautissima prudentia. Sed Holstenio quid agas? Hic enim testatus [*MSS. legunt* ΚΤΔΡΑ πόλις] pronunciat [*Atque ita legendum*] quæ utraque sunt falsa, quum quæ adscripsit Salmasius ex MSS. adscripserit præcedenti Κύδραι πόλις. Habeo sub oculis chirographum eius, et satis clare id facit distincteque. De Herodoto nihil potuit Holstenius adfirmare, quum exemplar eius, quod procul dubio Florentiæ in manu habuit, non curaverit inspici. Manifeste ibi vidisset Κύδραρα, quod inde restitui.

393, 41. Ἔπ' ἀριστερὴν ἐπὶ Καρίην φερούσης.] Lepide quidem partiuntur hunc locum inter duas præpositiones ἐπὶ et ἐπ', et quidem sic æqua portione utrique attributa, ut neutra possit queri. Dubites, utrum tantus exactor vocum fuerit vel ipse Herodotus. Certe, ut nihil aliud dicam, scias turbare codicem MS. et legere ἐς ἀριστερὴν ἐπὶ Καρίης φερούσης, quod nequaquam spreverim.

394, 21. Ἀθέμιτα ἔργα ἔρδεσκε.] MS. tantum ἀθέμιτα ἔρδεσκε. Huc usque etiam modo pergit Valla.

394, 24. Ἑπτὰ σάδια.] MS. σάδιοι.

394, 31. Καὶ μαστιγέας ἅμα τούτοισι ἀπέπεμψε σίξοντας.] Ex hoc uno loco videas probari veritatem vocis Græcæ μαστιγεὺς. Sic enim notat Henr. Stephanus [μαστιγεὺς flagellator B. ex Herodoto] Scias hoc notari ab illo, a quo ignoratur σιγεὺς aliter Græcis usurpari, quam de instrumento, quo id ipsum peragitur. Attamen Stephanum sequitur Portus notans [Μαστιγεὺς, έως, ὁ. *N. H. Virgator*. q. d. flagellator. Qui flagello cædit aliquem. τοὺς μαγιστέας pag. 251, 35.] Quæ notatio incidit in hunc locum. Quod si omnis Græca lingua non alio fundamento niteretur, equidem iam omnis cum ipsa Polymnia decidisset in mare AEgæum. Nam certe etsi nostri carnifices iidem soleant et virgis cædere et stigmata inurere; non inde sequitur Xerxem pari ratione usum in castigando Hellesponto. Et quid in his salis est? quippe quum præcesserit de ipsis οἱ μάγιγι πληγὰς ἐπικείσονται, num potest videri nunc Herodotus dixisse μαστιγέας ἅμα τούτοισι, hoc est, μαστιγέας ἅμα μαστιγεῦσι? Omnino perridiculum. Sed nos Herodotum liberamus, et importunum unius syllabæ donum non magis nunc admittentes, quam in capite 233. ἑσίζον σίγματα βασιλήϊα, aut 5, 6. eam syllabam remittimus auctori suo, ex MS. scribentes καὶ σιγέας. Hæc mea sunt. Sed et Th. Gale produxit ex cod. Arch. hos σιγέας, et apponit *rectius*: an eadem cogitarit, ipse dixerit. Nescio an mirari oporteat, Petrum Gyllium adeo ample sermocinantem de Darii et Xerxis ausu circa hos traiectus, bis citare locum Herodoti et mentionem facere tum flagellationis, tum compedum, sed in utraque citatione non ultra pergere, nec de stigmatibus vel meminisse. Quid illum terruerit, nescio; quum ultra processerint quondam οἱ τὰ περὶ τῶν Μάγων γράψαντες, quippe qui καταγινώσκουσιν Ἡροδότου, ut ait Diogenes Laertius, Latino interpretante *in ius vocant mendaciique arguunt*, perinde ut alii agunt in circumcisione, alii in chronologia, tanquam in Herodoto mitius aliquid dedeceat, quam sic onerare, quum nihil nisi mentiri gravissime ab his καταγινώσκουσι sit peractum. Et gratia sit eximio Kuhnio, qui Herodotum in parte tam stolida non dereliquit. Lege interim, quæ habet Io. Fronto de cultu fanctor. p. 386.,

et Ezech. Spanhem. ad Iulian. pag. 195. ſatiaberis plus ſatis.

394, 34. Πικρὸν ὕδωρ καὶ ἁλμυρὸν.] Duæ voces poſtremæ non ſunt in MS. nec habuit interpres. Et quæſo an non ſufficit exprobratio, quæ ſatis dira inſequitur, et quidem per hanc eandem vocem?

394, 38. Ὡς οὐδεὶς ἀνθρώπων θύει ὡς ἐόντι.] Voculam priorem aboleri debere quisque ſatis videt in tam vicina iteratione eius voculæ. Itaque recte abest ab MS.

394, 46. Ἑξήκοντά τε καὶ τριηκοσίας.] Quaſi obnoxius foret Herodotus, ita omne genus flagitii eum vexavit. Quis credat posthæc verba pericopen omitti, quam nihilominus recte expreſsam habet Valla; et tamen nec ab Aldo, nec ab Camerario, nec ab Stephano qui tamen ita accuratus fuit et ante in capite 32. et post capite 40., nec ab Iungermanno, nec ab Th. Gale rationem eius habitam vidi. An ita ſaltuatim modo Græca cum Latinis contulerunt tanti viri? Unde maiore cum fiducia eam reſtitui, quum in MS. optimo etiam animadvertiſem.

395, 6. Διέκπλουν δὲ ὑπὸ φαῦσιν κατέλιπεν.] Mira deſtitutio Herodoti, ut nemo accedere huc auſus fuerit ad ſpectandum, nedum ſolidandum, ſi diſcesſeris ab conatu AEm. Porti; qui tamen et ipse perquam est vilis, ut reiiciens Vallæ istud *relicto ad auroram transitu* velit potius dici *tranſitum ſub auroram*, vel *ſub primum diluculum reliquiſſe*, vel ſeparatim ſcripto ὑπὸ φαῦσιν, ſub diluculum. Itaque videtur exiſtimare tempus hic deſcribi, quo tranſitus daretur. Quod prorſus non placet, quum agat de parte loci, ubi traiectus pateret, et quidem ſemper. Certe non oportuerat ſcribi de navibus antiquis, niſi ante omnia exactus fuisſet hic locus, quem ſtudioſe vitaverunt. Itaque in tantum obſequutus fui Porto, ut pro vero haberem ſeparationem ὑπὸ φαῦσιν et verti *ſub lumen*, quia quum hunc triplicem tranſitum ſtatuat auctor per penteconteros fuisſe, credidi illic eum patuisſe, ubi erant lu-
970 mina navium, ſicut nos docet locus Livii 29, 25. *Lumina in navibus ſingula roſtratæ, bina onerariæ haberent, in prætoria nave inſigne nocturnum trium luminum fore.* Hoc lumen Appianus vocat λαμπτῆρα lib. 2. de bello Civ. quo minus mirum est ab Herodoto φαῦσιν appellari. Quod lumen quum gereretur in puppi, videri poſſet indicare prope puppes penteconterorum ter interpoſitum eſſe ſpatium, per quod vulgo tranſitus daretur minoribus navibus. Auctores antiqui in fabrica navium agnoſcunt φάλκιν circa ſentinam; quæ vox prope quidem huc accedit, ſed prope illam partem tranſitus dari poſſe non videtur. Propterea quum bene perpendo, res ipsa dictat hos patentes traiectus ibi relictos, ubi maxima erat aquæ moles et inde urgentisſimus eius curſus, ut optime et celerrime illac poſſent traiicere, et ubi maxime proſpici deberet futura pontis ruptura. Hinc quum medici acutisſimi in vocibus aliunde petendis ad ſuum microcosmon, ſervaverint vocem φλύσις in actione corporis, imaginor mihi Herodotum dediſſe ὑπὸ φλύσιν prope eum locum, ubi acerrima erat agitatio fluentis aquæ propter copiam hinc vel inde exundantem.

395, 10. Στρεβλοῦντες ὄνυξι ξυλίνοισι τὰ ὅπλα.] Vertit Laurentius *contenderunt armamenta, contorquentes machinamentis ligneis.* At quæ Latinorum machinamenta quibus homines contorquent, intelligi queant per Græcum ὄνυχες, dum multum cogito et inquiro, nihil invenio. Proprie quidem eo notatur unguis, deinde translatum ad rei ruſticæ inſtrumentum σιδηρὸς ὄνυξ. Sed id non torquet, ſed ἐπικνίζει, ſcalpit, ut Theophraſtum interpretatur Plinius obſervante Stephano, non aliter ac ſi ungues et ungulas commiſcerent, ut notat Iuretus ad Pauſinum ab nonnullis factum. Et ad eandem rationem ſimilitudinemque referendæ ſunt reliquæ metaphoricæ notationes, ut ſint absque vi torquendi. Et tamen refert Stephanus; „ [Ξύλινοι ὄνυχες apud Herodotum, ubi interpretari „ queas *uncis*. Nam ὄνυξ pro unco quoque ſive uncino ſumitur, ut apud Hippocratem ὄνυξ dicitur „ uncus, quo fœtus mortuus extrahitur. Itidem ἀγ„ κύρας ὄνυξ dicitur ancoræ uncinus Plutarcho"] Vix indignationem tempero! quid enim ad curva ista facit hoc, quo torqueri debet, non ſcalpi, aut ſcabi, non fœtus extrahi, non unco captari, non ſtabiliri, ſed tantum στρεβλοῦσθαι? Nihil profecto ad hunc rhombum Stephanus, nihil ad ſententiam Herodoteam iste ὄνυξ. Attamen quam lepide et molliter agit AEmilius Portus ad ſubrependum dicam, an ridendum? Ipso iudice hic ὄνυξ [interdum accipitur pro mechanico inſtrumento ſive ferreo ſive ligneo, quod ad humanorum unguium ſimilitudinem factum est incurvum mediocriter ad res aliquas conſtringendas.] Debuisſet figuram lineis exprimere; habuisſet lector Herodoti aliquid portentoſum. Unguesne, mi Porte, adhibuisti ad conſtringendum? Sed ſatis nugarum. Quas hactenus diſſipavit Thom. Gale, ut proferret ex codice Archiep. ὄνοισι, idque iudicaret rectius. Utinam et ὄνυχος veteris et ὄνου novi addidisſet rationem? Citat hunc ipsum locum Salmaſius in Plinianis Ex. p. 765., ubi λευκόλινον illuſtrat docens esſe linum maceratum, quia lavacro niteſcit, non quod linum album quaſi ſpecies lini ſit, ut posſet credi interpretem cogitavisſe; ſed bene tranquillus retinet quoque ὄνυξι ξυλίνοις, nec quidquam tangit, quum p. 659. verſet ſane ὄνον, ſed remotus ab Herodoto. Utamur igitur non neceſsaria minus quam verisſima et elegantisſima correctione, ſcribendo ὄνοισι, quoniam istud tam præclarum habet quoque optimus Mediceus. Quippe primo dubium non est, quin ad hunc locum referenda ſit gloſſa ex Lexico Herodoteo Goldaſti pag. 746. Ὄνος τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα πολύπους καὶ συστρεφόμενον. Quod male confuſum iste quisquis fuit deſcripſit ex Heſychio Ὄνος τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα πολύπους ζῶον, καὶ συστρεφόμενον. Neceſsaria enim illic est diſtinctio, et duæ ſunt interpretationes, nempe et beſtiola talis multipeda, et inſtrumentum, quod torquendo et circumagendo ſeu vaſa in aquam demittit ac reducit ſurſum, ſeu ad alia adducenda torquetur. Plane ſpecies quædam ἄξοντος, ut exponit Galenus apud Stephanum, ubi et convenientisſimum exemplum habes ex Ariſtotele. Locum Suidæ in Μύλη notavit Lindebrogius ad Ammianum 17, 4., ſed amplius ab Suida de eo agitur in v. Ὤνευον. Et quantum ex variis ingeniis produxit ille μύλος ὀνικὸς in ſacris ſcriptis tam infeliciter citatus?

395, 15. Ἐπεὶ δὲ ἐγεφυρώθη.] MS. ἐπειδὴ δὲ ἐγεφυρώθη.

395, 17. Κόσμῳ ἐπετίθεσαν κατύπερθε.] MS. κόσμῳ ἐτίθεσαν καὶ ὕπερθε.

395, 27. Ἵνα μὴ ἐμπιπλῶνται.] MS. ἵνα μὴ πίμπλανται.

395, 33. Ἐπὶ νεφέων ἐόντων.] In quibus neſcio quid intelligant. Scio autem Herodoteum et perdoctum legi in MS. ἐπινεφέλων ἐόντων. Videnda modo in lexicis vox ἐπινέφελος.

395, 37. Οἱ δὲ ἔφασαν.] MS. ἔφραζον, id quod proprie magorum interpretationes ſignificat. Cap. 219. Πρῶτον μὲν ὁ μάντις ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ ἔφραζε τὸν μέλλοντα θάνατον.

396, 11. Ἀμείβετο.] MS. ἀμείβεται. Incitati regii animi et iam parati ad reſpondendum et puniendum indicium clarius est hoc præſens.

396, 20. Τπεναντία δὲ τούτοισι.] Et hic rurſum MS. adiiciens repetit ἀκούσας.

396, 33 Πεισάντων δὲ ταυτέων τοῦτο.] Vox ultima 971
non est in MS. Et ſane miniſterii abrupta exſequutio magis patefit.

396, 35. Οἱ σκευοφόροι τε καὶ τὰ ὑποζύγια.] Non aliter habent MSS. libri et præſertim ille optimus. Et ſequens vox τούτους non patitur id in ſuſpicionem trahi. Quod probaturi ſatis ſunt illi, qui iniuſtum militis Romani faſcem cogitabunt; ut ex eius proportione in Aſiaticis agminibus illos σκευοφόρους portare multa potuisſe pateat. Clare expoſuit Valla, Porto *calones* interpretante, ut utique non requirantur vehicula, ſed ſingulorum hominum vel animalium quoque terga, præſertim in itineribus, ubi nullum ſpatium vehiculis. Quid enim legimus in fragmento Suidæ in v. Ἐξήρκει. Οὐ γὰρ ἐξήρκει τὰ ὑποζύγια πρὸς τῆς ὁδοῦ χαλεπότητα, ὥστε αἱρόμενοι τὰς ἀμάξας ἐξέφερον ἐν τῶν δυσπόρων. Et talis via videtur quoque ſupponi in narratione Æliani 9. Var. 30. In hoc quidem Xerxis agmine omnia adfuerunt.

396, 36. Σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων ἀναμὶξ, οὐ διακεκριμένοι.] Quia potuerunt huc usque tolerare viri docti, permiſi hunc locum etiam in hac editione ſic legi. Et est non disſimile in cap. 55. ὁ σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων. Attamen ſi attendas, nimis garrule una eademque ſententia multis coacervatis verbis exprimitur, ut tanto maiorem fidem mereatur MS. liber, in quo vox prima non exſtat.

396, 39. Οὐ συνέμισγον βασιλεῖ.] Iam notaverunt viri docti frequentisſimum huius verbi uſum, et quidem varia notione, in his Herodoti ſcriptis. Sed nullus est, qui cogitavit de hac iocoſa tranſpoſitione literarum, quam affero ex optimo MS. συνέσμισγον, prout Suidas ſic habet ἀμιθρῆσαι pro ἀριθμῆσαι, Salmaſius in Plinianis pag. 321. ἀμιθρὸς pro ἀριθμὸς &c. Hinc non penitus ſpernendum. Deinde MS. προσγεῦντο μὲν δὴ ἱππόται non μὲν γὰρ, quæ particula ibi non habet locum, etſi expreſserit quoque Valla. Sed hæc

non

non præbent cauſam, cur vera appareant priora; ea enim fiunt per intervallum.

397, 25. Διὰ τοῦ Ἀταρνέος ἐς Καρίνην.] Locum hunc proprie notavit Stephanus Byzantius in v. Καρήνη, ut ſic ipſe vel legerit in ſuo exemplari, vel corrigendum cenſuerit deſcribens eam πόλιν Μυσίας. Sed ex hodierna editionum Herodoti fide Ortelius, in Theſauro ſcribens: *Carine urbs circa Caycum fluvium in Aſia minori*, *Herodoto*. Ibi Herodoteum agnoſcit, ut in v. Carene oſtenderet nihil ſe concedere Stephano isti Herodotum alleganti, plane prætermittens mentionem Herodoti. Etiam de eo noluit cogitare, quum referret de Carne, quam noverat Stephano dici Æolidis urbem; quod quum notaret, bene ſciebat in qua parte mundi verſaretur, et in v. Atarneus monet eandem urbem ab aliis poni in Myſia, ab aliis in Æolide, ut debuerit hic eſſe attentior. Hinc multæ poſterorum ſcriptiones de mutatione literarum η et ι, Holſtenio quidem agnoſcente diverſitatem ſcriptionis, ſed ita nunc tacente, ut mox ab eo Κάρνη πόλις Αἰολίδος confundatur cum Καρνίᾳ Ἰωνίας, quod nunquam rebor cogitatum eſſe ab Stephano, Berkelio Καρίνην præferente ex fragmentis in v. Βέννα. Sed quantopere abest hæc Herodotea et Æolica Carne ab Ionica Carine? Bone Deus, an igitur illi legerunt Xerxen profectum eſſe per Ioniam? Ita ægrotant omnes, quia ad verum accedere nequeunt. Omnino verum nomen est Κάρνη, et ſic hoc loco optimus codex habebat Κάρνην. Hanc quilibet istic videre potest. Hanc tuetur Stephanus in v. Αὔλαι ab Holſtenio citatus; hanc apud eum nummus.

395, 35. Ἀπέλιπε τὸ ῥέεθρον.] MS. ἐπέλιπε, ut cap. 58. Μέλανα ποταμὸν οὐκ ἀντισχόντα τότε τῇ στρατιῇ τὸ ῥέεθρον, ἀλλ' ἐπιλιπόντα. Et mox, Φόβος ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσέπεζε, non ἐνέπεσε, quod video caſu prætermiſſum eſſe: ſed ἐσέπεσε est vera lectio.

397, 45. Γέργιθάς τε καὶ Τευκρούς.] Quod genus hoc hominum? fuitne urbs propria Teucri appellata, ut Gergis? an locus aut pagus, aut gens quædam in Troiana regione ſingularis? An Τευκρίδα intelligi oportet ex lib. 2. cap. 108. repetitam ex Menelai expeditione? Non opinor. Sane antiquitas omnis de his ſilet. Itaque nec ab Herodoto eos cognitos crediderim, etſi Heresbachius in margine monſtraverit *Gergitæ*, *Teucros urbs*. Quin tu, mi lector, mecum hæc expende, et accipe, quod ſuppeditatur ab lectiſſimo MSto Γέργιθας Τευκροὺς deletis interpoſitis. Id ipse Herodotus confirmat 5, 122. Εἶλε δὲ Γέργιθας τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τεύκρων.

398, 22. Οἰκτότερα.] Fingunt ſibi viri docti varias dialectos, quarum venia poſſit litera ρ iure omitti: ſed non est, niſi vitium ſcripturæ in quibusdam MSS. quum Mediceus recte integret οἰκτρότερα. Et mox μᾶλλον ἢ ζώειν MS. non ζῆν.

Ibidem. Οἵην σὺ διαιρέεαι.] MS. οἵην περ σὺ διαιρ.

399, 7. Λήψεσθαι τοῦ ἐκείνων.] Sic editur in exemplaribus Stephani, ſic in editione Galea. Sed ab Aldo et Camerario editum fuit λείψεσθαι, quod hic requiritur.

399, 22. Ἐόντων τῶν λιμένων.] MS. ἐόντων τοι λιμένων.

399, 34. Εἰ βουλευόμενος μὲν ἀρῴωδέοι.] Est id ipsum, quod de Oreſte ſuſpicabatur chorus eum defendens adverſus querelas Electræ in huius nominis tragœdia Sophoclea num. 323. Φιλεῖ γὰρ ὀκνεῖν πρᾶγμ' ἀνὴρ πράσσων μέγα. Quam felix viveret Europa, ſi noſtra
972 ætate hanc doctrinam Palatia habuiſſent? Utique patet audiviſſe ſimile theatra Athenienſium, qui ſatis beati fuerunt, quamdiu licuit eis hæc obſervare; ubi ab fortuna et laſciva cupidine pasſi ſunt ſe impelli verſus Siciliam, non bene perpenſis his monitis, omnia iverunt peſſum.

399, 45. Μὴ τὸ βέβαιον ἀποδέξῃς.] Neſcio quid intellexerint, neque unde id petierint, quod ponunt pro verſione, *ut quod firmum est infirmetur*. Nec enim ſententiam habet, nec huc pertinet, ſi intelli potest. Nam innuit eum qui in conſultando vias omnes conſiliorum forſan ab aliis prolatas conatus probare invias, non ex ſe produxerit denique aliquid certum, aut indicaverit quid firmum eſſe queat, illum errare ſimiliter &c. Inde patet nihil afferri ab articulo τὸ, et præclare ſcribi in MS. optimo μήτε βέβαιον ἀποδ.

399, 48. Καὶ ὀρέων δύο.] MS. auctior καὶ ὀρέων τοι δύο, etſi ambigam an non legerim in eo ὀρῶν τοι δύο.

400, 6. Γνώμῃσι ἐχρέωντο τῇσι καὶ σὺ.] MS. γνώμῃσι ἐχρέωντο ὁμοίῃσι καὶ σὺ. Et mox οὐκ ἄν κοτε, non πότε. Egregie, et iam Ionismus hic notatus est.

400, 10. Σφέα προηγάγοντο.] Sæpius id exſtat in Herodoto, ut notarunt etiam viri docti. Sed in hoc loco MS. habet σφέας, mutans repente intentionem ab rebus et πρήγμασι ad ipsos Perſas. Reliqui tamen ſuo loco vulgatum, ſi quis eo magis oblectaretur: ipse enim prorſus id faſtidio.

400, 37. Ἀμείβεται πρὸς ταῦτα.] MS. ἀμείβεται καὶ ταῦτα. Mire pulchra immutatione ad patientiam nunc regis præ ferocia alia inſani declarandam.

400, 45. Ἄχαρι οὐδὲν ποιήσαντες.] Quis credat? an fieri potest, ut nimis integer etiam ſermo conſuatur? certe hic talis est, cui mala manus adiecit longum istud in poſtico participium, quum exhibeatur tantum in isto venerando Mediceo MS. ἄχαρι δὲ οὐδὲν, neque ullum veſtigium est illius vocis ποιήσαντες, in qua ita ſollicite ſervanda ſuccedunt ſibi editiones, ſane ob eam cauſam non probatiores; prout certe mihi videtur dulciſſimum, ſi illa auferatur, quum et ſimile occurrat in capite 168. huius libri.

400, 49. Θυμὸν ἔχων ἀγαθὸν.] MS. ἔχε. Quod et ipsum videtur probandum, ut ſingula tanquam diſtincta capita annumeret, quæ ab eo fieri abhinc velit vel mente vel facto.

401, 7. Τμέας συνέλεξα.] Accurati ſunt viri docti in his vertendis, et quum Valla redderet *ego vos*, *quorum opera mihi opus est*, *contraxi*, Stephanus mutaverit *ego vos coëgi a vobis hæc requirens*, quod ſic mutari videtur ideo placuiſſe Stephano, quoniam in Vallæ Latinis ſemel tantum dicebatur *vos*, non etiam *vobis*, quod iterat Stephanus, et ne nunc quidem volui omittere. Sed res mira est. Nam prorſus mens Vallæ commota est ab lectione quæ exſtat in fidelisſimo MS. ubi vox prior nequaquam apparet. Hinc ſtatuo fruſtra repeti, quum ſenſus ſit *ego hos veſtrum contraxi rogans*, τῶν δ' ἐγὼ ὑμέων χρήζων συνέλεξα.

401, 12. Ἀγαθὸν σπεύδεται.] Ne nimis conſultator popularis videatur Xerxes et ſuaſor per locum ab communi bono petitum. Longe magis decorum illi est, quod legitur in optimo MS. σπευδέτω, ut videtur, Herodoto id nunc agnoſcente quidem activum, ſed cuius caſus quartus ὑμᾶς nonniſi ſubintellectus adhæret. Alioquin poſſet credi ſcripſiſſe auctor σπεύδετε. Certe ξυνὸν πᾶσι ἀγαθὸν σπεύδειν notat Portus in Lexico. Et ſtatim τῶνδε δὲ εἵνεκα.

401, 19. Παρεσκευάζοντο.] MS. παρεσκευάζετο, ut ad Xerxen referatur, in cuius nomine intelliguntur omnia.

401, 31. Ἀτρεκέως διαχρῆναι.] Hoc verbum fuit labor Æmilii Porti, partim ut confirmaret, partim ut publicaret coniecturam, qua ipſi videbatur legendum διακρῖναι: ſed diſcrimen facere nequivit, inops conſilii, cuius copiam bonam nobis præbet optimus MS. exhibens plane διακρῖναι, quod typos nunc fugit ocius reſtituendum.

401, 32. Κατῆκε ἐς τὴν θάλασσαν.] MS. Mediceus κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος, quomodo pro guſtu varietatis ſcripſiſſe crediderim.

402, 39. Ἐπ' οὗ καὶ ὁ κόλπος . . . ἐπωνυμίην ἔχει.] Ita edidi ex MS. ubi vulgo erat ἀπ' οὗ. Cauſa ſuperius dicta est.

403, 6. Ἐν τῷ Σάλη τε Σαμοθρηϊκὴ πόλις &c.] Vix decernas, utrum Græca negligentius ſint adminiſtrata, an Latina. Nam et Græca ista ſtare aut tolerari nequeunt, et Latina video ſic edi iam ab anno 1566. in Stephani editionibus, maioribus illis, *ubi Sala urbs*, *Samothracia et Zona*, diſtinctione hac repetita in editione anni 1592., etiam repetente Iungermanno, quum editio Th. Gale illic ſit oblita atramento incerto et ſordido, quod tamen est loco diſtinctionis. Sed et in minore Francofurtina anni 1620. Quæ non tamen ſic diſtincta legit interpres Italicus, ſed peiore modo *diſcendendoſi dalla citta di Sala et di Zona che ſono in Samothracia*. Permittamus nugari, quibus ita placet. In Græcis non intelligo cur meliora ingenia potuerint pati, ut ſplendor Herodoteus tum ſordida umbra fœdaretur. Nam illud Σαμοθρηΐκη nihil est, et liquide codex optimus habet Σαμοθρηικίη, quod est neceſsarium, et hodie exprimi ſolet Σαμοθρηκίη, quod est gentile; quippe ſicut ab Θράκη etiam est Θράκιος, Θρακίη, ita compoſito Σαμοθράκη negari ſimile nequit. Immo cap. 108. habes liquide Σαμοθρηΐκιαι τείχεα, et 8, 90. Σαμοθρακίη νηῦς.

403, 12. Παρεῖχον πλήθεος ἀριθμὸν.] Puduit quaſi 973
Vallam interpretari vocem poſtremam, quod vix miror, quum videatur adeo ſupervacua. Sed quanto elegantius est, quod habetur in veneranda ista membrana Medicea? παρεῖχον πλῆθος ἐς ἀριθμὸν. Prorſus enim hæc loquutio pertinet ad id quod ſcripſit auctor 2, 7. Ἡ δὲ ἐς Ἡλιούπολιν ὁδὸς ἀπὸ θαλάσσης πλησίη ἐς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον. Quam eandem illuſtrat alio

Aristidæ loco doctissimus Vigerus in pagina prima notarum ad Eusebii Demonstrationem Euangelicam. Hoc modo quum suavissime restituissem Græca, curavi quo potui modo ut in Latinis exprimeretur id ipsum.

403, 15. Τὸ πλῆθος ἑβδομήκοντα.] MS. τὸ πλῆθος ἐφάνη ἑβδομήκοντα, quale quid debet inseri, sed hoc est commodissimum et Herodoteum, ut cap. 97. Συνελθόντα ἐς τὸν ἀριθμὸν ἐφάνη τρισχίλια. Sed etiam MS. ἐξηρίθμησαν, non ἐξηριθμήθησαν, ut paulo etiam post loquitur. Quod etsi nondum admiserim, persuadeo mihi tamen longe concinnius vulgato. Nam sane videtur Herodotus hunc locum in activo exprimere voluisse, utpote proprie actiones Persicas declaraturus, non tam quid contigerit, sed quomodo illi fecerint. Item συνήγαγόν τε, non συνηγάγοντο, ut nec deinde συνάψαντες dici possit, sed συνάξαντες.

403, 25. Κατὰ ἔθνεα διετάσσοντο.] MS. διέτασσον.

403, 28. Τιάρας καλεομένους, πίλους ἀπαγέας.] Mirum est, cur sic placuerit viris doctis sudare circa rem vocemque satis pronam ad intelligendum. Sed excitavit eos mira versione Laur. Valla, cuius *impenetrabiles* acriter conatus fuit tueri Portus, quo descenderet ab ἄγω, frango, κλῶ, θραύω; sed tandem accessit ad πηγνύω, verum ut prima litera α notaret intensionem aut operis elegantiam. Henr. Stephanus in Thesauro quum noverit et τιάρα et ἀπαγὴς, amavit ostendere, quam bene posset aliquid transilire; nam nec illic nec hic ad Herodotum vel mutire voluit. Hoc leporis exemplum placuit etiam Barn. Brisonio in Regno (quis credat?) Persarum, libro 3. citans hunc locum pag. 298., sed nec Latine interpretans, nec de isto adiectivo quidquam proferens. At quam speciose rem totam illuminavit divinus iste Salmasius in Plinian. pag. 556.? Quum Rex Persarum soleret gestare tiaras rectas, et ita fixas, ut non inclinarentur, quales ipse Herodotus in Sacis Scythis appellavit κυρβασίας πεπηγυίας; vulgus vero in Persia haberet inflexas, incurvas vel in frontem proclinantes ac veluti plicatas, recte Herodotus eas vocat ἀπαγεῖς. In quo etsi vera origo sit tectior, docet tamen clare contrarii habitus descriptio, ut in eo nihil sit cogitandum nisi verbum πήγνυμι vel πηγνύω. Nec sic tamen tacere potuit Cl. Brauwnius, sed præter hoc Salmasianum ausus cogitare de legendo εὐπαγὲς (quod furcillis abigendum) vitiosissime citat locum Herodoti, sic distinguens τιάρας, καλεομένους πίλους, ἀπαγέας, sane ut facit quoque Brisonius, immo etiam editiones omnes, sed non etiam ita citante Salmasio, quum vox καλεομένους necessario referri debeat ad τιάρας, non ad πίλους, quum agat de Persis, a quibus dicuntur tiaræ, quum πίλοι sint in patrio Herodoti sermone. Hæc vox Græca omnino per omnia non convenit cum appellatione Persica; immo in nulla parte convenit, nisi quod notet tegumentum capitis. Hæc una similitudo fecit, ut tiaras Persarum Græci explicarent per suos πίλους. Hæc Persica tegumenta capitum non constabant ex coactilibus, quæ exprimuntur in voce Græca, unde et habet appellationem. Tiaræ omnia erant serica, si forte villis referta, utique non duratis compressisque visco aut simili materia.

404, 2. Περὶ σφέων ὧδε λέγουσι Μῆδοι.] Nempe qui Daritin regionem Arianæ contribuerunt, Medos Arios olim nominatos cogitabant, ut statuit Salmasius in Plinianis pag. 983. Quo non affatim lætus Is. Vossius fabellam esse adseverat ad Melam pag. 9.

404, 9. Χάλκεά τε κράνεα καὶ πεπλεγμένα.] Vox tertia non est in MS. Et sane quum non in Persis, non Medis, non Cisiis, non Hyrcanis agnoscat galeas Herodotus, videtur mirificum, cur in his Assyriis ponat. Sane verum est solum χάλκεά τε, et falsum κράνεα. Nam aut χάλκεα κράνεα dicuntur, aut κράνεα πεπλεγμένα, ut in Paphlagonibus c. 72. scilicet ex alia materia, non χάλκεα κράνεα πεπλεγμένα, ut tria ista concurrant.

404, 11. Τοῖσι Αἰγυπτίοισι.] MS. τῇσι Αἰγυπτίῃσι, genere relato ad longinquius et quidem remotius, eoque quod notari debet fœminino, ut ad Hebræos 3, 6. Ἐάνπερ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατέχομεν. Ita Hesiodus Ἔργοις 504. Μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κακ' ἤματα, βούδορα πάντα, Τοῦτον ἀλεύασθαι. Sophocles Antigon. 106. Ἀκτὶς ἡλίου, τὸ κάλλιστον ἐπταπύλῳ φανὲν Θήβᾳ τῶν προτέρων φάος, ἐφάνθης ποτ' ὦ χρυσέας ἡμέρας βλέφαρον, Διρκαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα.

404, 17. Ἀγχοτάτω.] MS. ἀγχότατα. Et statim ἐνεδεδύκεσαν, non ἐνδεδυκ.

404, 23. Καὶ ἀξίνας καὶ σαγάρεις.] Mirum erit, si ab viris doctis, præsertim qui ediderunt Herodotum, declarari possit diversitas ἀξίνην separans et σάγαριν, quam πέλεκυν exponit brevis glossa, quæ Herodoto præmitti solet. Unde admittatur potius, quod exhibet optimus MS. καὶ ἀξίνας σαγάρεις, fere scilicet eadem instrumenta, apud Græcos sic dicta, aliter apud illos, ut alibi et quidem ipsos πίλους τιάρας 3, 12. 974
Mox quoque idem offert Αἰμυργίους, non Ἀμυργίους.

404, 25. Οἱ δὲ Πέρσαι.] Omnino mutandum cum MS. οἱ γὰρ Πέρσαι.

404, 29. Ἔπι δὲ σίδηρος ἦν.] MS. σίδηρον.

404, 31. Φαρναζάθρῃ.] MS. Φαρναζάθῃ. et mox σισύρνας atque etiam σισυρνοφόροι, perinde ut 4, 109.

404, 49. Ἀτραῦντην τὸν Ἰτραμίτεω.] Non est Persicum, et duntaxat foret Ἰταμίτρεω. Sed optime optimus MS. Ἀρτύντην τὸν Ἰθαμάτρεω. Ipsum plane, quod effertur Ἀρτύντης. 3, 128. 9, 83.

405, 4. Ὁ Οἰβάζου.] Quasi vellet accurate appropinquare ad Οἰβάρου. Sed præclare MS. ὁ Οἰοβάζου.

405, 7. Λεοντέας ἀναμεμένοι.] Bonus Æmilius Portus etiam docet formationem huius participii. Sed relicto eo exhibet optimus MS. ἐναμμένοι. Quod ubi non usurpatur? at cui placuit istud ἀναμεμένοι?

405, 10. Καλαμίνους ὀϊστοὺς μακροὺς.] Sancta sit memoria Academiæ Cadomensis, quam hoc loco ostendit Nob. Grentemesnilius sustinuisse etiam Musas Herodoti adiuvare! prorsus egregie, si eximia illa ingenia prospexissent, ut Herodotum tractarent, non qualem ad id usque tempus typi plumbei dederant, sed prout latebat in antiquis membranis. Id quod debuit ab eis fieri, quia citare audent et libros editos et codices omnes eorumque consensum proferre, quum nihil de eo inquisivissent aut scirent. Nam sicut quæ disserunt de arcu tenso, speciem habent; ita dum nolunt in Herodoto agnoscere ὀϊστοὺς μικροὺς, sed tantum βραχέας, monstrant se incassum captatores vocum inidoneos et Græcæ libertatis ignaros. Quid enim? quum Diodorus Siculus 14, 28. dicat tum βέλη μείζω δυοῖν πηχῶν, tum statim ibidem οὕτω μεγάλοις κεχρῆσθαι ὀϊστοῖς, et ita ille sæpius. Equidem quum ita vulgo loquuti fuerint Græci, nequaquam huiusmodi cavillationem ab illis expectavi. Quantopere autem nugati sunt de arcu magno vel prægrandi, quum Herodotus dicat τόξα μακρὰ. Hic enim mordicus debuerant adhærere isti significationi, quæ longitudinem denotat, ubi Agatharchides usurpat vocem μέγας, sed eodem prorsus sensu, et hoc μέγα vel μακρὸν τόξον imaginor mihi fuisse hac aut simili forma aut non multo maiore

curvatura inflexum. Itaque recte μικροὺς, et sic castissima illa Medicea membrana legit.

405, 17. Ἀρσάμης.] MS. Ἀρσάνης, ut debeat id bis mutari.

Ibidem. Ἀπὸ ξύλων πεποιημένα.] Licuit Vallæ interpretari *e lignis confecta*, quippe quod Græca vox notat. Scilicet etiam cum aliis Latinis reddere *e xylis*, quod fere magis in ea voce continetur, et notum ubique genus fili arborei vel lanæ, ut vulgo exprimimus.

405, 30. Καὶ τῇσι λοφιῇσι.] MS. καὶ τῇ λοφιῇ. Egregie: nam de auribus loquitur in plurali, quia singulis in pellibus binæ spectabantur, sed una tantum iuba.

405, 36. Μασάγγην τὸν Ἀορίζου.] MS. Μασσάγην τὸν Ὀαρίζου.

405, 45. Ὁ Μεγασίδου.] MS. ὁ Μεγασίδρου.

405, 46. Γωβρύης.] Non potui non in hoc nomine tam bene noto, tam sæpe occurrente, dubius hærere, utrum accederem ad MS. Mediceum ita in principio detruncantem eius literas, an vulgato inhærerem. Sed ex formato semel consilio dedi tantum vetustæ lectioni, ut Bryan fuisse opinarer, et sic edidi ex MS. Βρύης.

406, 1. Ἐκαλέοντο Βρίγες.] MS. Φρύγες. tanquam non in prima litera constiterit mutatio, adeo multipliciter in notis passim scriptis iterata, sed in vocali primæ syllabæ. Et deinde MS. συνοίκησαν, non συνοίκουν, non σύνοικοι ἦσαν.

406, 20. Πέδιλα νευρῶν.] Etiamsi ita ederetur, Valla tamen fraudi non patuit, sed vidit quid rei esset. Certe et ipse vidi in optimo MS. νεβρῶν.

406, 26. Βαγασάκης.] Habebant nempe primam syllabam in *Bagoas:* inde sed extendi debuit hæc appellatio, quæ in MS. optimo legitur Βασσάκης, idque sufficit.

406, 27. Προβόλους δύο Λυκεργέας.] Quam acute in hoc loco veteres grammatici versati sunt, nempe ut quæ toto cœlo distant, moliantur in unum confundi? Hoc enim tempore quid instrumenta Lyciis usitata et in eorum regione confecta et elaborata, quid inquam illa

illa ad Thracas, etsi Asiaticos, tamen Thracas, hoc est, bellicosiores et ferociores etiam in venatio omnibus Lyciis? An hi venatui luporum inservire non poterant sine fabris Lyciæ? Nescio quid perversius cogitari queat. Λυκιεργέα vel Λυκαεργέα relinquantur illis, qui eis utuntur. Herodoto de Thracibus loquenti illa in mentem venire non potuerunt. Abusus ille fuit lectione sua, qui recens ab Herodoto transiit ad Demosthenem, et Λυκεργέας voluit comparare cum Λυγιουργὶς vel Λυκιουργεῖς. Sunt ab se invicem aliena et maxime distantia. Est autem ita, ut citavi et edidi, scriptum in optimo codice Λυκεργέας, idque recte versum est ab Valla, non Λυκοεργέας, non Λυκιεργέας, prout Harpocrationem in eo utroque adiuvi ex antiquo codice illius scriptoris in eadem Bibliotheca Medicea, unica liberalium studiorum reparatrice. Noli in hac parte hærere, ut hæserunt post antiquos Portus, Stephanus. Si voluisset Herodotus hic indicare aliquid Lycium, nonne mox dicit εἶχον δὲ αὐτέων τόξα μετεξέτεροι Λύκια? Cur id ipsum nunc quoque non posuit, quo nihil liquidius?

407, 5. Φερενδάτης.] MS. Φαρανδάτης. Ne dubita. Nam 9, 75. rursus ita eum vocavit.

407, 15. Ἐς τὸν πεζὸν.] Plane sic scripsit rursus cap. 975 84. et 96. et cap. 100. Attamen nunc legitur in MS. ἐς τὸ πεζὸν. Quod et opiner rectius; quum gravis hic scriptor utique nolit ludere, etsi variare gaudeat etiam in hoc masculino; et hinc statim addit substantivum ipsum.

407, 28. Ἀριάζου.] MS. Ἀρίζου. Omnino ab vetustate accipiamus hæc nomina, non ipsi comminiscamur.

407, 29. Στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος πεζοῦ.] Integre penitus legitur in optimo MS. στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος στρατοῦ πεζοῦ.

407, 33. Ἐκαλέοντο δὲ ἀθάνατοι οἱ Πέρσαι οὗτοι ἐπὶ τοῦδε.] MS. οὗτοι διὰ τάδε ἐπὶ τοῦδε. Quas duas voces videntur ex medio isto delevisse, qui opinabantur vim earundem exprimi in sequentibus, ut idcirco vane videretur idem bis scribere. Sed non ita est. Nam διὰ τάδε respiciunt antecedens, quod essent exquisiti, ut huius honoris ergo darent illis hoc nomen, quod illis venerat in mentem ex sublegendo assidue. Haud dubie etiam in aliis corporibus quidam perpetuo sublegebantur, ut numerus militarium virorum constaret, non tamen fruebantur hoc honorifico nomine; neque etiam ista suppletio fiebat tam accurate aut tam celeriter post alicuius excessum.

407, 34. Ἀναίρητο.] Id quo sensu huc venerit, ignoro. Copiosus certe est usus eius in Herodoto, ut patet ex Porti collectione; sed semper alia significatione, et Portus hunc locum negligit non tantum in Ἀναιρεῖν, sed etiam in Ἀραιρημένος. Unde patet Vallam quidem recte posuisse *sufficiebatur*, sed ea vis non est in vulgato isto Græco. Legit immo ἀραίρητο, et hoc ipsum est in MS.

408, 7. Τῇσι πίσυνοι.] MS. ταύτῃσι, quod multo concinnius.

408, 12. Ἐν ἄρκεσι.] Non male, si placet retia et laqueos confundere. Certe sic plurimum inhæsit huic loco Portus, ut docet eius Lexicon in v. Ἐμπαλάσσειν, nunc explicans *Ita illi illaqueati conficiuntur*, nunc *illi vero in laqueis impliciti* vel *involuti perduntur*, *interficiuntur*. MS. ἐν ἕρκεσι.

408, 25. Τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ πεζῷ.] MS. τὴν αὐτὴν ἦν καὶ.

408, 26. Ταχυτῆτι οὐ λειπομένας.] Suavissime ad Græcam rationem MS. ταχυτῆτα.

408, 29. Πάρεξ τῶν ἄλλων καμήλων.] An credimus auctorem sic voluisse cavere aliis camelis, qui propter varios usus erant præterea in exercitu, ne cum his modo relatis in numerum hunc iungerentur? Omnino eos tanti fuisse non opinor. Itaque aliud latet, quod aperit manus fidissima codicis Medicei, hinc abigentis vocem tertiam. Itaque patet Herodotum ab hoc numero eximere illos ipsos camelos, quos modo Arabibus tribuit, ut hic numerus solos contineat vere equites; non enormibus spectaculis pugnam inquinent. Et mox ἐπετετάχατο, non ἐτετάχατο. Eximie. Nec enim id vult Herodotus alios quidem equites fuisse redactos in ordines, ut vertit et intellexit Valla (ubi enim id non in acie supponitur?) sed per ordines fuisse sibi iunctim appositos.

408, 37. Ἐπὶ συμφορὴν ἐνέπεσε.] MS. περιέπεσε.

408, 45. Σὺν τοῖσι γούνασι ἀπέταμον τὰ σκέλεα.] Vertit Laurentius, *crura cum genibus abscinderunt*. Opinetur lector id factum esse, et partem inferiorem femorum cum cruribus ablatam illi ita fuisse; an potuit hoc fieri ἀπὸ τῶν ἀποταμόντων? neque enim ultra progreditur sermo auctoris. Quid autem intererat, si ossium in femoribus extrema pars esset simul amputata potius, quam in ipso genuum flexu nervi amputati, ut succisis poplitibus cogeretur iacere? Hoc nempe ipsum est, quod vult indicare auctor, quem præstantissime adiuvat optimus MS. ἐν τοῖσι γούνασι ἀπέτ. hoc est, in commissura, qua femur cruribus connectitur, quæ est genu. Sic stare non poterat, et in terram collapsus mortem debebat cum cruciatu et segnitia operiri.

409, 14. Τύχους.] Huic in margine MS. adnotatum est τῦχος, ἔρυξ, λιθοξοικὸν ἐργαλεῖον. Quæ sic insederunt Herodoto, ut nescio unde Camerarius plane hæc omnia siverit in contextum ingredi, quem acriter ita corrupit.

409, 37. Δέρματα περὶ τοὺς ὦμους αἰωρεύμενα.] MS. in singulari δέρμα περὶ τοὺς ὦμους αἰωρεύμενον.

409, 44. Ἐκ Πελοποννήσου.] MS. ἀπὸ Πελοπ.

410, 10. Ἀπ' Ἀθηναίων.] MS. ἀπ' Ἀθηνέων, plane ad formam præcedentis.

410, 40. Ἱππαγωγὰ πλοῖα μικρὰ συνελθόντα.] In hoc loco nihil viderunt Valla et illi qui tolerare eius interpretationem potuerunt; quia neque biremes hic locum habent, nec lembi nec actuaria navigia, et quam minuta reliqua intelligat, non assequor. Unde non modo Latina redigere ad simplicitatem Græcorum debui, sed etiam in Græcis corrigere μακρὰ, ut habet MS. Mediceus, unde intelligitur omnes, quarum hic ponitur numerus, fuisse naves longas, quæ remis concitarentur, nullam corbitam.

410, 43. Τετράμνησος Ἀλλήσου.] MS. Ἀνύσου.

410, 44. Μάπην Σιρώνου.] MS. Μάττην Σιρώμου, pro quo erronee venit in contextum Μάρτην *Marten*, quod emendabis. Et mox Ἀράδιος, non Ἀρίδιος, quod et sponte sua vidit Grentemesnilius. Certiores nos sumus, quum id reportamus ex certa fide antiquitatis.

Ibid. Ἀρβάλου.] MS. Ἀγβάλου. Mox autem ut dixi, non aliter exhibet istud nomen Πίγρης, quam solet dici fluvius.

411, 7. Ὑπὸ λήμματός τε καὶ ἀνδρηΐης.] Quum sic tum in hoc loco, tum in Calliope cap. 61. non cura 976
dedita forsan, sed perfusoria opera permissum fuit edi, hinc Cl. Grævii industriæ data fuit materia notandi ad Luciani solœcistam perperam ibi in utraque voce λήμματος et λήμματι impressum esse μμ; nam λῆμμα duplici μμ lucrum, capturam, quæstumque significare, λῆμα vero ab Herodoto poni pro præsentia et præstantia. Sed nescio cur Porti lexicon inspicere tergiversatus fuerit, qui et locum utrumque citavit, et agnoscens errorem typographicum omnino idem illi decernebat ante tot annos. Sed quum acumen ac doctrina intra hæc consistat, quid fiet 5, 72. Τοῦ ἔργα χειρῶν τε καὶ λήμματος ἔχοιμ' ἂν μέγιστα καταλέξαι. Et cap. 111. Τὰ δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος, καὶ ἄλλως λήμματος πλέος. An ista non pertinent ad Herodotum? Nescio quo discrimine in Herodoteis versati fuerint. Quum vera sint, quæ afferant, ego nihil mutavi, satis mutans, ubi minime fallacem auctorem sequor MS. Mediceum.

411, 9. Γένος δὲ ἐξ Ἁλικαρνησσοῦ.] Particulam ἐξ non habet MS.

411, 33. Ἀπαγαγόντες ὅσον τέσσερα πλέθρα.] MS. ὅσον τε τέσσερα. Itaque similitudine literarum hic aliquid intercipi non concesfit accurate agens scriba, et plenissime enotavit, quod an fecerit etiam paulo ante, tu lector vide. Nam ubi vulgo legitur ὁμοίως ὡς καὶ τὸ πεζὸν, ibi vocula ὡς non legitur in MS.

412, 13. Αἰεί κοτε σύντροφος.] MS. tantum αἰεὶ σύντροφος. Et certe vocula illa κοτε ut hic nihil habet roboris, ita mox bene sequitur, ut illic legi sufficiat.

412, 21. Ὅκως κοτε σοῦ δέξονται λόγους.] MS. ὅκως κοτε σοὺς δέξωνται λόγους.

412, 33. Πρὸς ἄνδρας δέκα μαχέσασθαι.] Est vitium scripturæ ex præcedente propagatum per ultimam negligentiam, a qua cavens rite optimus MS. retinuit μάχεσθαι, ut legi debet.

412, 38. Σέ γε δίζημαι.] MS. σὲ δέ γε δίζημαι.

412, 48. Ἐπεί τε πλεῦνες.] MS. ἐπεί τοι πλεῦνες.

413, 2. Ἐόντων πέντε.] MS. ἐόντων ἐκείνων πέντε.

413, 7. Ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον.] MS. ἐλευθέριον.

413, 11. Παρ' ἡμῖν μὲν μούνοισι.] Postremas voces duas ignorat MS., partim ex similitudine ductuum ab currente penna productas, partim per frustraneam repetitionem ex præcedenti versu.

413, 42. Πλῆθος ἀνδρῶν.] MS. ἀνθρώπων.

413, 43. Σὺ δὲ εἰ φαίνομαι.] MS. σοὶ δὲ εἰ φαίν. Nescio quomodo vulgatum construant, quum nominativo isti nullus sit locus.

413, 45. Τ' ἄλλα σιγᾷν θέλω.] Ita intelligunt, ac si Demaratus sustinuerit iniungere, ne posthac se roga-

ret; certe etiamsi rogaretur, nihil ab se responsum iri denunciet. An talis sensus aut credibilis, aut nitori satis venusto huius Demarati conveniens? Porro quid volunt ista τἄλλα, nisi τολοιπόν? Mirabile est, quod legitur in MS. ἅμα θέλω τολοιπόν. Pulcherrima clausula. Si in his tibi blaterare videor, non peto in futurum auctoritatem maiorem in sermone meo, sed videar tibi semper blaterare. Integra enim sunt postrema θέλω τολοιπὸν φαίνεσθαι φλυέειν, sed subintelligendo. Hunc sensum assecuti non sunt, qui Herodotum tractaverunt.

413, 48. Ἐς γέλωτά τε ἐτρέψατο.] MS. ἔτρεψε. Et sane toties ista media forma sequitur, ut queat videri Herodotus merito nunc noluisse uti.

414, 6. Τῷ μούνῳ Ξέρξης δῶρα.] Vereor ne hoc sit nimium, in tanto Megistanum numero. Sane et MS. habet tantum τῷ Ξέρξης δῶρα, sed sine vocula μούνῳ. Utique sufficit gloriæ, quum mox attribuit ei hoc decus, ut de illo dicat ὡς ἀρίστῳ ὄντι, quod integrum exhibet idem MS. codex, non ἀριστεύοντι, non ἀρίστῳ.

414, 11. Ὑπαρχοι ἐν τῇ Θρηΐκῃ καὶ τῷ Ἑλλησπόντῳ.] Non male, sed tamen MS. legit καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, qua varietate, dulcissima certe, nequit fraudari Herodotus.

414, 48. Ἐκαλέετο Γαλαϊκὴ.] In tanto silentio et veterum et recentiorum nihil habeo nunc quod afferam, nisi me reperisse in libro Mediceo Γαλδαϊκὴ. Quod nomen si scriptum olim fuerit maiusculis literis ita ΓΑΛΔΑΙΚΗ, apparet quantis mutationibus potuerit esse obnoxium ex errore scribentium. In eodem exemplari legebatur Λίσος, et mox Λίσου. Licet his addere etiam quæ sequuntur, ibidem sic expressa esse σραῦδσε καὶ κόμψαντος, tum et Πύσιρος.

415, 13. Ἀπεξηραμένον.] Nihil quod reprehendas, nisi legeretur in optimo MS. ἀποξηρασμένον. Id omnino non debuit mutari.

415, 23. Τῆσι νησὶ εἵποντο.] MS. ἐν τῆσι νησὶ εἵποντο. Quod sicut plenius, et simul minus molestum, ita cogor et in sequentibus fidem optimo codici dare. Etsi enim agnoscam satis eleganter dictum πεζοὶ ἀναγκαζόμενοι εἵποντο, tamen ita scribendum non iudicavit Herodotus ex ipsius testimonio, verum πεζῇ. De qua deliberes licet, dum nunc auctori reddatur; quippe est vos eius, ut cap. 115. Τοὺς δ' ὑπὲρ θαλάσσης πεζῇ ἑπομένους.

415, 30. Καὶ νιφάσι συννεφέα.] Utramque speciem idoneam ad montes συννεφέας faciendos, nempe ἴδας et νιφάδας accurate inspexit Portus in Lexico, quum adiectivum tractaret. Attamen pro secunda profert MS. καὶ χιόνι συννεφέα.

415, 38. Τῶν καὶ Νιφάγρης ἐς οὔνομα.] Etsi nihil
977 ex Florentia notaverim, tamen in edendo ita priores sequi nequivi, quum tot manus in hoc lutum invasissent. Nam et Holstenius ad Stephanum p. 338. monet apud Herodotum corrupte legi, et iubet scribere τῶν ἐνὶ Φάγρης. Recte, et habuisset operæ pretium, nisi tot annos ante illum de vitio hoc monuisset Ortelius, quem mentionis honore prosequitur Grentemesnilius, perinde in Phagrete perspicax, laudato primo huius vitii depulsore Leopardo in Emendationibus, quod verum esse docet liber 8. cap. 1. Ita nullus hic locus Holstenio. Nequivi autem temere assentiri in vocula καὶ expellenda, ut illi faciunt, nescio utrum de industria, an per incuriam. Id videbis igitur restitutum, ut scripserat Herodotus.

415, 45. Καὶ Παιόπλαι.] Populus certe montibus suis valde obscuratus, ut nihil clarum de iis proferri possit, nisi auctoritas optimi exemplaris, quod quidem habet tantum καὶ Ὄπλαι, quod mirere.

415, 48. Ὀλίγον πρότερον.] Ut 6, 69. Ὀλίγον γάρ τι πρότερον ἐλθόντα. Attamen etiam nunc probat optimus MS. ὀλίγῳ πρότερον, ut 8, 95. Τοῦ καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τουτέων ἐμνήσθην. Et 132. Οἱ καὶ ἐς τὴν Σπάρτην ὀλίγῳ πρότερον τουτέων ἀπικόμενοι.

415, 49. Καλέεται Φιλλὶς.] Notavit hanc scripturam Holstenius ad Stephanum, in quo quia scribitur Φυλλὶς, nequivit hanc differentiam sine nota prætergredi. Utinam ea prima ab ipso venisset! Sed laudabiliter id ipsum præceperat ille diligentissimus Geographorum veterum scrutator Ortelius. An ille ab Holstenio non habitus fuit tanti, quem tamen adeo dense adhibuit? Quum interim omnia sint plena ineptiarum, nec Herodotus aliter scripsit, quam citavit Stephanus, ut abundantissime persuademur ab vetustissimo codice Mediceo, ex quo plane notavi Φυλλὶς.

416, 12. Περσικὸν δὲ τὸ ζώοντας κατορύσσειν.] Horum nihil omnino est in MS. Neque ullam causam habeo, ut pro Herodoteis habeam, quod illo tempore nequaquam tale fuit creditum; immo clarissime appareat esse lemma ab docto lectore adscriptum margini ex materia, quæ illud docet, ut scribentis habitum accusare nemo possit, qui ubique perdiligenter vigilavit. Adde ad 363, 22.

417, 21. Τίθεται πάντα.] MS. τιθέαται, ut habeat Portus iam etiam in simplice, quod in composito προτιθέαται notavit 1, 133.

417, 29. Τῇ ὑστεραίῃ.] MS. ἐν τῇ ὑστεραίῃ.

417, 36. Καὶ τῶν λοιπῶν.] Certe hæc sunt sine sensu, et vitiose abundant, quum τὰ λοιπὰ satis exprimantur per τὰ ἐπιόντα. Nec sane assequor, unde Valla hanc versionem concinnare et exprimere tam commode potuerit, nisi et ipse legerit, prout exstat in optimo MS. καὶ τὸ λοιπὸν, quod exhibui.

418, 4. Τρεῖς μοίρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν στρατὸν.] Meminimus alibi aliter apud hunc scriptorem legi. Et inde est, quod etiam Suidas hunc locum respiciens et citans in v. Δάσασθαι non dubitat his præponere voculam ἐς, idque tolerant tam in prioribus editis, quam modo Cantabrigiæ. Licuit omnino scribere Suidæ prout voluit; sed non debet ad manum eius solum exigi Herodotus. Nempe ista præpositio nunc non est nostri Herodoti, qui se monstravit etiam 4, 67. Ἐπεὰν τὴν Φιλύρην τρίαι σχίσῃ, prout illic indicavi in optimo MS. legi, non τρίχα, quod supposuerunt. Sed et iam antea duplex ille accusativus annotatus est ad fanandum auctorem nostrum.

418, 9. Καὶ Σέργις.] MS. καὶ Γέργις.

418, 12. Σμερδονέα.] Multo magis Persicum sonat, quod legitur in MS. Σμερδομένεα. In vulgato prorsus nihil est, unde pateat ad Persica pertinere.

418, 14. Διέπλωσε τὴν δώρυγα.] MS. διεξέπλωσε, quod negari Herodoto nequit, quum et sic alibi habeat.

418, 16. Σίγγος καὶ Σάργη.] Narro tibi, lector, in optima illa et tam vetere membrana clare legi Σάρτη, prout ex hoc Herodoti loco eam annotavit Stephanus de Urbibus, ut debuerit pro verissima restitui ista appellatio, inter utramque indecenter satis ambigente Holstenio. In voce Πλάωρος sibi non satisfecit, quum super tertiam literam inscripserit λ.

418, 18. Ἔπλεε ἀπικόμενος.] Ut mox vicissim πλέων ἀπίκετο. Attamen plebeium satis esse opinor ultimum verbum, et potius de alio quocunque itinere usurpaveris, ut ab hoc loco sit repulsum, si noveris, quid Herodotus ibi scripserit, omnino magis placiturum. Mihi certe videtur perfectissimum politissimumque esse, quod habet MS. optimus ἔπλεε ἀπιέμενος. Plane enim id exprimit illud nauticum velis immittere habenas.

418, 21. Σερμύλην.] Infeliciter hoc vocabulum turbatum ab doctissimo Mausfaco, defendit Holstenius ad Stephaniana.

418, 40. Σινδόν τε πόλιν.] Nullam mutationem repertam a me fuisse in optimo libro testari compellor propter Holstenium adeo enixe auctori huic opponentem epitomen Stephani, in qua est Σίνθος.

418, 45. Παρὰ Ἄξιον.] Si non commodius, certe non peius in optimo MS. περὶ Ἄξιον. Utique tale quid interpretatur Valla.

419, 6. Καταφοιτέοντες γὰρ οἱ λέοντες.] Hunc locum iam ab Æliano animadversum tangit Brissonius in lib. 3. de regno Persar. p. 315.

419, 25. Χώρην τοσήνδε.] MS. τοσήνδε, et necessario quidem. Forsan typorum vitium.

419, 31. Τοῖσι χώροισι.] MS. χωρίοισι. 978

419, 32. Ἐκ Κρηστωναίων ῥέων.] MS. ἐκ Κρηστονέης ῥέων, pro Κρηστωναίης, quod elegi.

419, 45. Ἐς τήνπερ ἐσέβαινε.] MS. ἐνέβαινε.

420, 5. Συγκεκλῃϊσμένην.] Bene spectatum participium, et conveniens urbæ similium in Herodoto compositorum. Hoc tamen mirabar, cur Portus maluerit id reponere sub verbo κληΐω, quum præcedat κληΐζω. Iam vero eximie Mediceus MS. præfert συγκεκλημένην, cui si iota subscripseris sub octavam literam, habes præclare ab verbo κληΐω, idque admittendum censui, quum et in cap. 41. habeas συνέκλῃον. Satis antea iam dictum est.

420, 12. Ἐς αὐτὴν ἐσβαλλόντων.] Priores duæ voces non sunt in MS. Et non videtur edidisse Herodotus, quum nec Θεσσαλίην subintelligere voluerit, ut quæ non noscebatur, nec λίμνην, quoniam ea tantum in sermonibus fuit; an in re sic fuerit, non definit auctor.

420, 31. Τὰ διεξῶτα.] Merum Ionismum præbet MS. τὰ διεξεῶτα. et quidem iustissime, ut ex tot locis iam per alios observatis patet.

421, 26. Ἐς φρέαρ ἐμβαλόντες.] MS. ἐσβαλόντες. Deinde MS. οὐκ ἔπεμψε, non ἀπέπεμψε.

421,

421, 36. Ἀπόγονοι Ταλθυβίου Ταλθυβιάδαι.] Vox media non est in MS. cui in hac parte bene convenit cum Latina interpretatione, ubi etiam non reperitur iste genitivus: nec opinor ab Herodoto venisse. Ad quam causam præclare inservit Eustathius commentans Iliad. α, ubi pag. 110. Ἡρόδοτος καὶ Ταλθυβίου ἱερὸν ἱδρύσασθαί φησιν ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὅτι ἀπόγονοι ἐκεῖσε Ταλθυβιάδαι καλούμενοι plane omisso Ταλθυβίου nomine, ut certe non magis huc immitti debeat, quam c. 106. dicit τοῖσι Μασκαμείοισι ἐκγόνοισι, quod quidem est corruptissimum.

422, 11. Δεδόξασθε.] Multum certe impetraverunt, si id iam impetraverint, ut rex regum ita de illis sentiat; qui tamen cuperet omnes illos Lacedæmonios in malam rem mitti posse. Sed nimium liberalis est hic Hydarnes, aut potius ab futili aliquo viro suppositus est Herodotus, qui induceret Hydarnen sic absurde agentem, quod ipse ex ingenio suo, non illo bene perspicaci conceperat. Satis erit si intra terminos optandi manserit Hydarnes, prout in hoc loco legit eximie codex iste Mediceus δεδόξωσθε, ita ut super ω sint positæ literæ οι, ut fiat δεδόξοισθε. futurum erit ut videamini.

423, 4. Σιτάλκεω τοῦ Τύρεω.] Huius posterioris nominis nulla fides est in narrationibus Scythicis, quum in eisdem ubique decantetur appellatio Terei, prout optimus MS. nunc habet Τήρεω, quod lætus restitui.

423, 25. Οἱ Ἀθηναῖοι.] MS. εἱ Ἀθηναῖοι. quæ immutatio est necessaria, nec miremur quid animi fuerit Stephano vel contra duplex *an* Vallæ, vel de conditionali particula *si* ingerenda Latinis, quum in Græcis non extaret. Magnus tamen fuit in Græcis, ubi licet non exstaret, ille tamen vel vidit, vel imaginatus sibi est videre, quum ex iis absque hac sententiam non nisi imperfectam referas. Præbe igitur libro Mediceo hanc laudem Herodoti redintegrati.

423, 33. Προδόντες ἂν Λακεδαιμόνιοι.] Hoc certe non est nisi activæ ut terminationis, ita significationis. Et Valla tamen, *proditi a sociis Lacedæmonii.* At catus ille Stephanus hanc inconvenientiam animadvertens, astute invertit Latina, ita ut sententiam eandem quidem (quippe ea necessaria est prorsus) retineat, sed verbum tamen in eandem Græcis formam traducat, *ubi eos socii prodidissent.* Vide quam ludibriosi fluctus excitentur ab viris alioquin præclaris. Dum male suspicatur segnem in hoc loco fuisse Vallam, ubi forsan vel attentissimus fuit, pro vero sustinet assumere προδόντες ὑπὸ συμμάχων. Recte prorsus Valla, quem condecorat in immensum fides MSti Medicei plane habentis προδοθέντες ἂν Λακ. quod et de Cod. Arch. testatur Thom. Gale. Et mox ὑπ' ἀνάγκης, non ἀναγκαίης.

425, 23. Μετεξέτεροι.] MS. μετεξέτεροί τε.

425, 39. Ναυμαχίην παρεσκευασμένους.] Quod hoc vel locutionis vel sententiæ genus est, ut probari ab viris Græcæ linguæ gnaris potuerit? An hæc possunt notare *instructa classe pugna navali?* Et cur duntaxat non dicitur εἰς ναυμαχίην, ut solet Herodotus? Etiam παρηρτημένους rectius ex more Herodoti fecissent ab illo eius παραρτέεσθαι. Sed præclare concinnat iterum optimus ille codex Mediceus παρασκευασαμένους. Hoc convenientissimum.

425, 45. Οὕτω μοι δοκέειν.] Id quidem nimis directe profertur, quasi Herodotus ipsum Themistoclem dicentem ostenderet, quod tolerari nequit. An statuerunt in illo dativo elegantiam quandam et pleonasmum, ut solet? Cur igitur non factum ἡμῖν, ut certe Valla interpretatur? Immo latet aliud satis mire occultatum, quod præclare offert ille Herodoti custos MS. οὕτω μιν δοκέειν. Et mox idem ὦ σχετλίη, non σχετλία.

426, 43. Ὁμαιχμίην συνθῆσ.] MS. ὁμαιχμίην τε συνθησ.

427, 43. Ἐξηρτυμένοι.] Notum et a viris doctis bene illustratum verbum et per similia loca Herodoto vindicatum, ut nulla ei lis posset evenire, nisi a veritate ipsa, quam continet liber Mediceus, præter exspectationem offerens ἐξηρτημένοι. Sane etiam bene notum est Herodoti verbum ἀρτέω cum suis com-
979 positis quibusdam, et unde exsulabat hæc forma, quam restitui.

428, 5. Παρήσονται παραλαμβάνοντες.] Et Valla et Stephanus præcipuam dant materiam publice gratulandi de inspecto codice Mediceo, et manu Herodoti recepta. Discesset enim, prout potuit Valla, ab corrupto, et sensum qualem qualem dedit *et quum accepissent intellexissentque Græcos sese colligere, tentaturos Persæ obsistere.* Hæc Stephanus liquide noluit aspicere. Nam quum in his appareat verbum πειρᾶν, quantum in ipso fuit, Stephanus inde aufugit, et ut dicere aliquid, audacter sustinuit proferre οὐ παρήσονται, ut sit ad verbum Græcos non omissuros ipsos assumere. Credo id traxit ex cap. 160., ubi est ἄλλῳ δὲ οὐδενὶ παρήσομεν ναυμαχεῖν. Sed nimius est bonus vir, et quam egregie legit optimus MS. πειρήσονται, plane ut c. 172. Ἡμεῖς δὲ πειρησόμεθα αὐτοί τινα σωτηρίην μηχανεώμενοι. Et sic passim.

428, 16. Κάρη δὲ τὸ σῶμα σαώσει.] MS. Κάρα.

428, 19. Ἐσελθεῖν ἐπὶ τὸ βουλευτήριον.] MS. ἐπελθεῖν.

428, 23. Σπεισάμενοι Λακεδαιμ.] An iam fecerint et prospexerint illud, vix dicas; et ne Valla quidem hoc proferre audet: adeo indefinitus hic aoristus, quo longe melius est futurum, quo Herodotum usum testatur MS. optimus, exhibens σπεισόμενοι. Unum certe hoc est ex conditionibus, quas volunt præscribere, antequam in arma consentiant.

428, 44. Κωλύει οὐδὲν.] MS. κωλύειν. Recte quum et præcedentia et hoc respiciant verbum antecedens ὑποκρίνασθαι.

428, 47. Ἢ ὑπεῖξαι.] MS. ἤτι ὑπεῖξαι.

429, 13. Ἡμῖν ἀντιξόους.] Satis multa habet Portus de hoc adiectivo, ut ex Suida et Aristotele etiam noverit ἀντίξουν. Habuit id quoque cognitum Herodotus, ut clare nunc perhibeat MS. ἀντίξους, in quo iam confirmatur Suidas.

429, 18. Οὐδὲν ἀπαγγελλομένους μεταιτέειν.] Participii huius nullam curam gesit Portus, etsi locus foret perperam administratus. Certe istud vulgatum sub Vallæ nomine est alienissimum. Quid enim vult *et a principio dissimulantes quod actum esset nihil poposcisse?* Ubi residet ista dissimulatio in Græcis? aut in ipso negotio quæ dissimulatio intelligi hic potest? Sunt meræ nugæ. Id mirum est, quod notat Stephanus pro vulgato etiam legi ἐπαγγελλομένους. Ubi hoc? In nullis editis hoc video: sed vidi in optimo MS. Mediceo, unde id restitui.

429, 35. Ξέρξης ἀπέπεμψε.] Decenter satis in MS. Ξέρξης τε. Et statim ἀτρεκέως εἰπεῖν. quod de industria nunc videtur Herodotus tenuisse, ut ne desereret suam varietatem, qua non longe infra usurpabit istud εἶπαι.

429, 42. Ἐς μέσον συνενείκαιεν.] MS. συνενείκαεν. Aliud ergo appetimus, quam Portus protulit.

430, 12. Οὐκ ἐλήφθη.] Simpliciter et Valla *assumptus non est.* At quomodo igitur illuc venit, et ex Rhodo traiecit in Siciliam? Immo id absurdum, et unice verum legitur in optimo MS. οὐκ ἐλείφθη. quod probare me testor, etsi se ipsum ita probet, ut prius pro alieno et pravo deiiciat. Tu negabis inter colonos eum assumtum esse, et nullam aliam rationem adferes, qua ille in Sicilia vixerit ita ut etiam eius posteri sacerdotes in Sicilia fuerint? Quæ stultitia hæc est? et eam Herodoto ausi fuerunt ingerere. Paulo ante edidi ex eodem libro ἀπίκατο, ubi vulgo ἀπίκοντο.

430, 31. Τοῦ Παταρέως.] Nihil facilius, quam interpretari *Patareo* cum Valla. Sed quomodo iste e Lycia in Siciliam? an scire id non est necesse? Utique inter Rhodios eum fuisse non dixit auctor. Quid igitur cogitarunt viri docti, qui ita hucusque legerunt in Herodoto, quasi ille supponeret tyrannidas in Sicilia sic facile patere Lyciis? Relinquamus illos suo genio: Herodotum nostrum egregie ab nugis nunc redimit codex optimus, unde discimus eum scripsisse Παντάρεος, ut fuerit filius Pantarei.

431, 7. Εὐκλείδῃ τε καὶ Κλεάνδρῳ.] Satis constat nomina maiorum sæpe in posteris repetita fuisse, sicut potuit hic Hippocrates memoriam nominis fraterni in filio conservare voluisse. Si tamen modo ita vocati fuerunt. Nam MS. optimus de postremo exhibet καὶ Κασσάνδρῳ.

431, 13. Κυλλυρίων.] Fæx cognita satis, sed ab aliis nomine Κιλλικυρίων vocata, quum interim Italicus MS. habeat Κιλλυρίων, de quibus docte satis egit Henr. Valesius ὁ πάνυ ad Peiresciana pag. 39.

431, 21. Ἀνά τ' ἕδραμον καὶ ἀνέβλαστον.] Quam multa de hoc posteriore verbo scripta sunt? Ipse Portus vir doctissimus recenset versionem suam, item Vallæ, item Stephani, et nullus in ea rationem ullam habet præpositionis ἀνά. Miraberis haud dubie, lector, intelligens legi in MS. simpliciter καὶ ἔβλαστον. quod est verissimum.

431, 28. Ἀειρομένους τε πόλεμον.] Longe ad præsentia commodior MS. ἀειραμένους τε.

431, 46. Μέλλει στρατηλατέειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.] Id genus supra restituimus. Sed hic aliter legitur in optimo MS. στρατηλατήσειν, cui est nunc auscultandum. Sicut paulo ante iterum posui ex eo ἀπίκατο, quum vulgo fit ἀπικέατο.

432,

432, 47. Ἡγεμονίην ἀπαραιρεῖσθαι.] MS. ἀπαραιρῆσθαι, ſpoliari cummaxime imperio.

433, 7. Ξείνε Σπαρτιῆτα.] Annotavit hoc iudicium ſani hominis Grotius in notis ad epiſtolam Pauli ad
980 Romanos 12, 21., ubi allegatur ei *Solon Syracuſarum Princeps*, idque ſic propagatur per varias editiones. Miror ab certa hominum natione Herodotum mendacem proclamari, Grotium non.

433, 33. Ναυτικῆς ἀρχῆς ἄρχειν.] Quid vanius dici queat, vix video. Vox itaque media quum non exſtaret in MS. agnovi codicem optimum, et rationem unicam emendandi Herodoti, qui ſubintellexit στρατιῆς vocem in antecedentibus aliquoties uſurpatam; et ſic omnia recte habent. Portus multa collegit in v. ἄρχειν, ſed hoc genus loquendi ἀρχῆς ἄρχειν prætermiſit.

434, 1. Ἀρξομένους οὐκέτι.] MS. ἀρξομένους οὐχ ἥξειν. Id quod certe est acrius. Qui enim negare potest Gelo, Græcis quum fateatur habere qui præſint, abeſſe qui ſubſint, quum ſciret geſta ad Marathonem. Itaque debet in futuro pronunciari id, quod veretur aut denunciat; id erat iocoſe Græcos non habituros, quibus imperaturi forent. Ἀρξομένους ſumit eo ſenſu, quo ἀρχόμενοι, ut collegit Portus in v. ἄρχεσθαι.

434, 13. Μὴ οὐ δύνανται.] MS. δύνωνται.

434, 28. Ἀλλ' ὑπὸ δικαιοσύνης.] MS. ἀλλ' ἀπὸ δικαιοσύνης.

434, 31. Ἐς Μεσσήνην μεταβαλοῦσαν τ' οὔνομα.] MS. ἐν Μεσσήνῃ.

434, 32. Καὶ τοιῷδε τρόπῳ.] MS. καὶ τοιούτῳ τρόπῳ.

435, 37. Καρχηδόνι.] Apparet unicuique Vallam optime vertiſſe. Quidni igitur et crediderunt editores Herodotum optime ſcripſiſſe? Abhinc ut id credatur, teſtor me edidiſſe, prout ſuppeditabat codex optimus; etſi vix crediderim vulgatum aliunde veniſſe, quam ex errore oculi cernentis antecedens, non hunc dativum.

436, 9. Ἔχωσι πρὸς τὸν Πέρσην λέγειν τοιάδε.] Hoc fateor ſatis ſimplex eſſe, et tale, ut etiam ſtipes rudis intelligere poſſit: multo facilius ut id ab Stephano vertatur *operam dabant, ut poſſent hæc Perſæ dicere.* ſed id est alienum ab elegantia et circumſpecta ſuavitate Herodoti, unde eſſe opinor, ut verbum λέγειν non ſit in MS. Hoc nempe erat, quod ſciri interat; hoc quod ab Herodoti manu profectum erat. Hoc accedit ad dulcedinem locutionis in ſacris libris, tum alibi, tum Act. Apoſt. 24, 9. εἴ τι ἔχοιεν πρός με. Verba prorſus ipsa, ſed ſenſus acerbior et tetrior; ſed nihil impedit in utramque partem loquutione ista uti.

436, 37. Λέγεται γὰρ Μίνω.] MS. Μίνεων.

437, 2. Τρίην πόλιν.] Quam eius in hoc ſcriptore mentionem commemorat Strabo lib. 6. p. 282., quod non intactum præterit diligentia maximi Caſauboni; niſi quod indicari etiam debet in optima membrana legi Τρηδίην et Τρηδίης, ita vetere ſcriptura variante, unde literæ δ in primo loco ſuperpoſitum λ. Sed haud dubie innuitur Herodotus ſcripſiſſe Τρηΐην, et Τρηΐης.

437, 22. Μετὰ Μίνωα.] MS. μετὰ Μίνεω, et ad ultimam literam loco altiore habet additam literam ν.

437, 25. Ἀπὸ τουτέων δέ σφι ἀπονοσήσασι ἐκ Κρήτης.] Hoc quidem eſſe extra oleas, et omnino in hac narratione tolerari non poſſe cui non patet? immo et cui non patuit, etſi ſileat Stephanus aliique? Valla mirabiliter *Troia reverſos.* Oportet ad hoc ſtupuiſſe omnes, etſi viderent diverſitatem in Græcis, hiſcere tamen non auſos, donec Cl. Meurſius in ſcripto de inſula Creta pag. 146. ſuſtinuit coniicere ἐς Κρήτην. Fruſtra, etſi dicat aliquid. Sed prægravat Valla, quum liquide in optimo Mediceo legatur ἀπονοσήσαντι ἐκ Τροίης, quod ideo reſtitui, adiuvante etiam Th. Gale.

438, 6. Ἀχαιΐης ἐς Ἄλλον.] De hac appellatione, quæ etiam recurrit cap. 197., ſolliciti fuerunt viri docti, Holſtenius ad Stephanum pag. 27. et Grentemesnilius ad Strabonem pag. 321. Qui quod ſuſpicari potuerunt ex ſimili nomine ab aliis Geographis dato, ipse vidi liquide ſcriptum in codice MS. qui est Florentiæ, unde nulla potuit me remorari hæſitatio ab veri reſtitutione.

438, 8. Ἀπικέατο.] Nihil confert ista mutatio, et recte MS. ἀπίκετο.

438, 15. Τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος.] Vacillat Græcismus, nec loquutio est integra. Unde emendatiſſime profert liber MS. ἐκ τῶν πολεμάρχων ἀραιρ. Etiam Herodotus addit præpoſitionem.

438, 38. Ἀπικέατο.] Hoc loco habet MS. ἀπίκατο.

438, 43. Τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ.] Sic accurate reſpondet antecedentibus ἐν Θερμοπύλῃσι. Sed nunc in eodem MS. legitur τῆς ἐς Θεσσαλίην.

439, 9. Ἤδη τὸ Ἀρτεμίσιον ἐκδέκεται.] MS. δέκεται. Et ſufficit.

439, 15. Ἐοῦσα ἀμαξιτὸς μούνη.] Vox prior non est in MS.

439, 21. Τόγε παλαιὸν.] Satis omnino foret aliis: ſed non Herodoto, cui nunc placuit abundare, ut docet optimus MS. τό γε τοπαλαιὸν.

439, 28. Ἐκ Θεσπρωτῶν οἰκήσοντες γῆν τὴν Αἰολίδα.] An igitur et apud Theſprotos est ſuboles Æolidis? aut in Theſprotis Theſſali poſſederunt Æolin? Non intelligo, quemadmodum docti lectores potuerint istud narrationis genus componere. Utique Valla ſic expoſuit, et opinor credere lectores huc usque omnes, quum ſit falſiſſimum et abſurdiſſimum in Geographia. Laudabiliter itaque in optimo MS. exſtat οἰκήσαντες, quod aoriſtum tempus intelligis ut ſuperius dixit βασι- 981
λεῦσαι et τυραννεῦσαι, ut indicentur *compotes* vel *poſſeſſores facti regionis Æolidis.*

439, 42. Εἶναι ἐφαίνοντο ἐπιτήδειοι.] MS. ἐμφαίνοντο.

440, 20. Καὶ Αἰγινέη.] MS. καὶ Αἰγιναίη, ut mox rurſus.

440, 33. Ἐς ὃ καταχρεουργήθη ἅπας.] De hoc habes iudicium illius cati Dionyſii Longini cap. 31.

441, 21. Τηνικαῦτα ἔτι (ὡς ἐγὼ συμβαλεόμενος εὑρίσκω) τόσον.] MS. ignorat voculam proxime appoſitam ſequenti parentheſi. Quin etiam nec deinceps primam vocem, quæ interiectam eandem parentheſin ſequitur, τόσον. Nec plane ulla ex his tolerari potest. Sed valde ineptam ſic apparet eſſe parentheſin, quum omnia ſequentia in quarto caſu concepta et ſtructa pendeant ab verba εὑρίσκω, quod debet eſſe liberum.

442, 1. Τοῦτο μὲν τό.] MS. τοῦτο μὲν δὴ τὸ.

442, 6. Δόκησιν δὲ δεῖ λέγειν.] MS. accurate ſatis δόκησιν δὲ δὴ δεῖ λέγειν.

442, 22. Σιταγωγοῖσι ἀκάτοις.] Hoc dedecet Herodotum, dedecet Ionismum. Immo ἀκάτοισι, ut est in MS.

442, 33. Τοῦ σύμπαντος στρατεύματος.] Sic iam loquutus fuit cap. 82. τοῦ σύμπαντος στρατοῦ τοῦ πεζοῦ. Attamen edidi, quod notabam in MS. legi ut præſtantius ad Herodotum, συνάπαντος. Vide ad 42, 13.

443, 17. Ὅσοι μέν νυν αὐτέων αὐξόμενον.] MS. ὅσοι μὲν οὖν αὐξ.

443, 42. Οὐχ ἔχω εἶπαι.] MS. εἰπεῖν.

444, 2. Ἡ ναυηγίη αὕτη.] Vox posterior non est in MS.

444, 6. Ἀλλά τε χρύσεα ἄφατα.] Hæc quoque poſterior vox non est in MS. et quidni bis poſitum πολλὰ ſufficiat ad omnia?

444, 9. Λυπεῦσα παιδοκτόνος.] MS. παιδοφόνος. Et Plutarchus in hac parte memorat παιδοφονίαν, licet in his verbis agnoſcatur ab eo παιδοκτόνος, et p. 871. repetit Ἀμεινοκλέους παιδοφονίαν.

444, 31. Ὀλίγας τινὰς σφι ἀντιξόους.] Secunda vox in MS. non est, qui mox etiam legit ἀπὸ τούτου ἔτι, non ἀπὸ τοῦδε ἔτι.

444, 47. Ἐν τούτῳ ὧν ἔρμον.] MS. ἐπὶ τούτου.

445, 8. Ὅτι ὁ Σανδώκης &c.] Particula ὅτι non est in MS. nec eſſe ab Herodoto ſummopere perſuadeor, qui ſæpius ita loquitur in narrationis inchoando principio, neglecta particula ista.

445, 10. Ἀναλογιζόμενος ὁ Δαρεῖος.] Citat hunc locum bene credulus Deſid. Heraldus lib. 1. adverſarior. cap. 9. Verum ibi primo MS. tantum λογιζόμενος ὁ Δαρεῖος, plane ut cap. 3. huius libri. Sed et quod ſtatim ſequitur πλέω εὗρε οἱ ἀγαθὰ, duas in medio voces in eo nullas reperi, et quamvis defendi illæ poſſint ex more Herodoti, quo ſolet ille verbum ſæpe aliquod præmittere, cui tunc participium mox ſubiicit, ut nunc vides inſequi εὑρὼν δὲ τοῦτο, malo tamen parere codici veteri, qui offert ipsam manum Herodoti, adſueti ex participiis connectere periodum, quod aliquis non intelligens videtur istas voces ingesſiſſe egresſus perſonam ſuam. Etiam deinde MS. ἐργασάμενος, non ἐργασμένος.

445, 30. Πεντεκαίδεκα νηῶν ὧν εἶπον.] Agnoſcis vulgarem loquendi apud Græcos fæcem, in qua primo optimus MS. ſecundam vocem non habet; et deinde reparat Herodotum, prout ipse bona fide ſcripſit, nempe exhibens tantum πεντεκαίδεκα τῶν εἶπον. Et quis illam requirere potest, qui præcedentia Herodoti percucurrit? et quis alteram mutationem reiicere?

445, 43. Ἱρὸν τοῦ Ἀφλυσίου Διός.] Quum Ortelius in Theſauro mentionem faceret Laphyſtiæ, ad eum ſic ab Holſtenio annotatum accepimus: *De Laphyſtii Iovis templo extat narratio apud Herodotum lib.*

7. *recte*

7. recte enim ibi Λαφυσίου *in margine legitur pro* Ἀφλυσίου.

446, 8. Κυτισσώρου τοῦ Φρίξου παιδός.] Quum ita clare sit editum in Herodoto, ut et mox Κυτίσσωρος, non adsequor, quid mentis fuerit Th. Munkero ad Hygini fabulam tertiam scribenti: [*Maiori forte iure* Κυσίσσωρον *Herodoti lib.* VII. *in* Κυτίσσωρον *quomodo scriptum in vita Apollonii, transformes.*]

446, 22. Τῇ δὲ κάρτα ξεινός.] MS. τῇ δὲ καὶ κάρτα ξεινός, quæ vocula ibi tenet suam vim. Et statim περὶ δὲ τὸν χῶρον οὔρεα, sine vocabulo τοῦτον. Et merito omisi sic iubente MS. quum modo ea vox antecederet ad κόλπον spectans, unde inconsulte etiam revocata fuit ad vocem hanc χῶρον. Sic iustissime replevi simul et accidi.

446, 35. Εὐρυχωρότατόν ἐστι πάσης τῆς χώρης.] Longa vox, sed quæ nihilo plus adfert, quam brevior et exstat in MS. εὐρύτατον. Sane absurdum quid est in isto εὐρυχωρότατον χώρης, nec certe statim c. 200. dicitur χῶρος περὶ αὐτὴν εὐρύχωρος, sed εὐρὺς.

446, 45. Ἀμαξιτὸς γὰρ μίη μούνη.] Est supervacue accurata descriptio. MS. optimus illud μίη non agnoscit. Certe cap. 224. dicit ὡς μούνης οἱ ἐούσης ταύτης τέκνου, non addens etiam μίης.

447, 3. Καὶ χῶρος περὶ αὐτὴν εὐρὺς.] Sic quisque rusticus loqueretur, at Herodotea cura ac dulcedo melius dedit, ut videtur indicare optimus MS. exhibens una litera minus αὐτῇ. Scribe καὶ χῶρος πέρι αὐτῇ εὐρὺς. Noluit auctor coniuncta haberi περὶ αὐτὴν, quod notum erat cuilibet.

447, 13. Ὁ δὲ τῶν πρὸς νότον.] Necessario οἱ δὲ. Nec fuit tam insciti Valla, quin hæc pars pertineret
982 ad Græcos. Mox etiam Τεγεητέων, non Τεγαιητέων. quod ἐθνικὸν exemplo est, quam inania et absurda potuerint oriri ex illa commixtione diphthongi αι cum vocali ε.

447, 18. Καὶ ἡμίσεες ἐξ ἑκατ.] Copulativa non est in MS. et abundat certe vel ipso Valla arbitro, qui in interpretationem Latinam non admisit.

447, 21. Δηκέδοισι ὀπλῖται.] Vox postrema non est in MS. cui et ipsi Valla interdicit sua parte, et rectissime, quum iam auctor non cogitet de alio genere.

447, 29. Πᾶσαν εἶεν ἡμέρην.] MS. εἰσὶ.

447, 45. Τοῦ Ἀλκαμένεος τοῦ Τηλέκλου.] MS. τοῦ Ἀλκαιμένεος, τοῦ Τηλέκτου.

447, 48. Τοῦ Ἡγήσιος.] Quis ille Hegesis sit, longa mora erit quærere. Vix credibile ex tot scriptis ne unum quidem exstitisse codicem, ab insulsis scribentium mutationibus immunem. Et maius portentum est viros doctissimos maluisse in tanta emendandi et mutandi dulcedine hoc ignotum et indictum nomen in isto regio stemmate relinquere, quum satis scirent quoque esse corruptum et falsum. Quisquis enim legit libri secundi caput secundum doctissimi Cragii de Lacedæmoniorum republica, scire nequit in ea urbe Eurystheni maiori filio Aristodemi natum fuisse Agin, unde ista posteritas dicta est Agidarum nomine. Atqui MS. Mediceus planissime habet τοῦ Ἤγιος, ut 6, 65. Ἄγιος, quo innuitur ipse ille Agis, etsi Latini illic eum citare malint *Agidis*. Sed ab Herodoto est prima litera Ionismo donata, quod decepisse videtur certos homines, ut ab veri nominis cogitatione abducerentur, et in Indice fulgeret Hegesis Eurysthenis filius, 7, 20. Sed et genitivos ita componit Herodotus, qui hunc ipsum locum innuit 9, 63., ut tanto magis, qui Herodoto favebant, debuerint eum ab errore immunem præstare. Vivant igitur hactenus Eurysthenidæ, sicut 8, 131. Proclidæ.

448, 15. Παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο.] MS. ἀπῖκτο.

448, 48. Ὁκόσοι τε εἰσὶ.] An potuit talia imperare Xerxes? an res militaris patitur, ut isti sic numerari queant, ac pateat, quot illic essent, ut interpretatur quoque Valla. Atqui Florentiæ legit optimus MS. ὅσοι τε εἰσὶ. Certe id commodius, ut hactenus voluerit eos cognosci.

449, 3. Προσέλασε ὁ ἱππεὺς ἐς τὸ στρατόπεδον.] Id quoque nimis se invergit, nec commode iungitur verbum et ista præpositio. Bene prorsus idem MS. πρὸς τὸ στρατόπεδον.

449, 13. Ταῦτα δὲ ταῦτα.] Enimvero ista sunt egregia, et digna, ob quæ explorator adeat vel periculum, ut narret quosdam milites exerceri, quosdam caput sordibus purgare. Omnino erant et alia, quæ non oportuit negligi. Itaque sapienter scripsit Herodotus teste optimo MS. πάντα. Certe hoc exprimitur ab Floro 1, 17. *Ille per noctem pastorio habitu speculatus omnia refert tutum iter.* 6, 70. dicit πυθόμενος τὰ ἐβούλετο.

449, 19. Ὡς ἀπολεύμενοι καὶ.] MS. ὡς ἀπολεόμενοί τε καὶ.

449, 24. Μαθὲειν τὸ ποιεύμενον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων.] MS. πρὸς τῶν Λακ.

449, 43. Τοσοῦτοι ἐόντες οἷοί τέ εἰσι τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχέσασθαι.] Habes speciosa emblemata ad extendendum sermonem satis vane. Itaque MS. optimus tertio quartoque et quinto verbis neglectis habet τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχέσονται. Quæ verborum paucitas longe acriorem acerbitatem effert, et haud dubie Xerxis vehementiam, qui responso ingratissimo velut stupefactus, interrogatione paucissimas voces, sed clarissimas continente percellere vult Demaratum nimia de Spartanis suis audentem.

450, 20. Πλήθεϊ χρήσασθαι.] MS. πλήθεσι, quod longe decentius ad has monstrosas turbas.

450, 45. Τῇ προτεραίῃ ἐώρων.] Non solet Herodotus ita formare hoc imperfectum, ut idcirco genuinum videri debeat, quod legi in optimo MS. ἐνώρων.

451, 3. Τοὺς ταύτῃ ὑπομένοντας.] MS. ὑπομείναντας.

451, 20. Ἑλλήνων πυλαγόραι.] Voluerunt igitur viri docti hoc posterius esse etiam specimen varietatis Herodoteæ, ut quum genitivus Πυλαγόρων, qui præcesserit, ab iis esset agnitus venire ex nominativo Πυλάγοροι (id distincte facit Portus) nunc tamen hunc nominativum ab auctore accipiant pronunciatum ut primæ declinationis. Quid quæris? est nimis captatum, et quod in aliis legerunt, cupiunt admiscere Herodoto, cuius optimus MS. plane legit πυλαγόροι, id quod retinemus.

451, 28. Ἔπεὶ οἱ ἤρεσε.] MS. ἐπεὶ ἤρεσε, et non amplius.

451, 37. Ἔκ τε τόσου δὴ κατεδέδαστο.] Quis ille angulus est, ubi Stephanus musitavit de hoc non intelligendo loco, ut iubeat videre, quæ alibi dixerit? Multum quæsivi, sed frustra. Sed neque vel κατεδέδαστο vel καταδαίω aut simile in Lexico Ionico novit Æmilius Portus; ut in verbo Δάσασθαι, est ἀποδάσασθαι, διαδάσασθαι; nec huius loci verbum in Thesauro iste Henr. Stephanus. Sedent igitur hic ingenia defixa prorsus, quæ quam fuissent gavisa, si scivissent legi in optimo MS. κατεδέδεκτο. Satis simpliciter et vere.

451, 44. Πρὸς Μηλιέων.] MS. πρὸς τῶν Μηλιέων.

452, 19. Οὐδένα σφι.] MS. οὐδέν σφι. Validius hoc ad persuadendum adscensum; ut crediderint non modo hominem, sed nihil, quod ullo genere impediret aut discrimen eis movere posset. Nam quæ hic in vicinia apparent sub nomine Φωκαίες, de quo tamen agit 983
Portus in v. Ἀναδραμεῖν, et sub verbo ἐνεκήρυσαν, habui errores typorum.

453, 5. Μαχαίρῃσι τῇσι αὐτέων ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι.] Ita placuit viris doctis per editiones efferre locum Herodoti de Græcis ultima ausis non ad se et locum defendendum, qui commissus illis erat, quam ad mortem pro patria obeundam et ultione præsenti, quantum possent, honestandam. Quales memorandas in historia ærumnas quum Herodotus soleat stylo graviore explicare, etiam animadvertere solet Dionysius Longinus in libello περὶ ὕψους, ubi capite 3. περὶ ὑπερβολῶν hæc quoque verba citat, ut Tan. Faber ingenium suum in altum evehens fumum captaret, mire detractus ab Tollio, ineptissime adhæsuro ad illa τῇσι αὐτέων. Primo igitur mireris licet Fabrum causantem non reperiri casum verbi ἐτύγχανον, unde ad insolentes delabitur cavillationes, quum et in hoc Herodoto tot fingantur parentheses, et in Livio easdem tam crebras meminerat. Sensus erat plenus, modo sic concipiatur μαχαίρῃσι τῇσι αὐτέων (ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι) καὶ χ. Sic sensus certe erat, etsi non levis nec facilis. Itaque frui oportebat, quod Dionysius dabat καὶ ἐτύγχανον, quando recte omnia procedunt, eamque vocem ab Dionysio datam aut simili erudito existimante Herodotum periturum, nisi ad Ionismum formaretur, persuadet nobis fides invicta codicis Medicei, in quo legitur αἳ ἐτύγχανον, et non αὐτέων, sed αὐτῶν etiam rectissime. Certe illud pronomen relativum negari nequit, quin habuerit Laur. Valla, et bene usus sit, modo in versione vocem *barbari* paululum retro movisset. Hæc enim mens est: *Hoc in loco defensantes se gladiis suis, qui adhuc supererant, et manibus et oribus, obruerunt barbari iacientes, alii quidem ex adverso urgentes, et munitionem muri congerentes, alii undique circumeuntes adstando.*

453, 7. Ἐκέχρητο γὰρ.] MS. ἐκέχρηντο γὰρ.

453, 19. Βασιλῆα Φθίμιον.] MS. βασιλῆι Φθίμι.

453, 34. Τοῦτον ἅπαντα.] MS. τοῦτον εἱπάντα. Et deinde quod sequitur εἱπόντα ignorat. Tale quid habuisse Vallam, quod legerit, apparet manifeste ex eius versione, in qua non sit aliqua mentio vocis ἅπαντα.

454, 11. Ἐς τὰ ϛεινότερα.] Nulla hic ſunt, neque Herodotus in præcedentibus aut gradus anguſtiarum fecit, aut hoc vel ſimili comparativo uſus est. Hinc optime istud vitioſum oſtendit procuratque membrana Medicea ἐς τὰ ϛεινόπορα.

454, 22. Ῥώμης ὅσον ἔσχον μέγεθος.] Facile potuit hoc ab futili manu immitti, quum ſic 2, 76. et 78. 3, 26. 4, 178. Sed aliter ex teſtimonio optimi MS. dedit Herodotus, nempe μέγιϛον, ut 3, 22. χρόνον ὁκόσον μακρόϛατον ζόει. Sed et εἶχον legitur in ſcripto libro. Deinde etiam non minus præclare ac nulla parte ſupprimenda MS. habet καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριϛος καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνομαϛοί, πολλοὶ δὲ καὶ οὐκ ὀνομαϛοὶ Σπαρτιητέων. At patet eum tres ſortes hominum enumerasſe, unde primo ait de Leonida: deinde illos ὀνομαϛούϛ, ſed ultra illos fuerunt adhuc inferioris ordinis non pauci, nec ambigi potest, quin adfuerint aliqui hilotæ. Hos denique triplices iungit, ubi vulgo tantum legebatur Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει, ἀνὴρ γενόμενος ἄριϛος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνομαϛοὶ Σπαρτιητέων, nimis truculenta fraudatione Herodoteam narrationem mulctantibus aliis libris. Vocat omnes ἄνδρας ἀξίους γενομένους, et horum ſe noſse ait nomina. Immo non horum modo ista nomina inquiſivit, qui ibi ceciderunt, ſed inſuper addit ultimo etiam omnium 300. nomina ſe didiciſſe.

454, 33. Ἀτάρνεω θυγατρὸς.] Atarne est Æolicum, aliquoties etiam in Herodoto memoratum. Optime igitur egregius ille MS. Ἀρτάνεω, et ſic mox Ἀρτάνης. Nullus non dixerit id magis convenire ad Perſicam rationem.

454, 40. Ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουϛι.] Sicut ſupra notavit notabile momentum, quo Leonidas cecidit, nempe quum cogerentur ad gladios rem trahere, atque ita magis cominus trucidare: ita nunc duorum illuſtrium Perſarum caſus non contigit temere in pugna, prout iam aliquamdiu proceſſerat, ſed quum ſingularis ſtimulus incenderet novos impetus, nempe cadaver Leonidæ. Utinam modo manum continuiſſet Stephanus, qui post hæc verba interpoſuit comma, quod ignorat Aldina perinde ac Camerariana? Itaque id eieci, quum ratio poſtulet glorioſis mortibus apponi quoque cauſas, ne temere videantur obitæ, et coniunxi Ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουϛι μαχεόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω. An vero quinque poſteriora vocabula potius apponi debeant ſequenti periodo, ita ut puncti nota ſtatuatur post participium μαχεόμενοι, quod nonnulli profeſſi ſunt ſe ita diſtinguere, nequit illi eſſe ambiguum, qui recte locum inſpiciat. Omnino enim ſupervacuum foret dicere istos illic pugnantes cadere, ubi omnes tali in geſtu et animo cadunt nemine nunc deſide aut tergiverſante. Itaque omnino indicat Herodotus his quoque ſtimulum ibi ſingularem accidiſſe, ut in pugnando eſſent promptiores et incautiores, atque ita caderent, nempe cadaver Leonidæ, quod Græci ſtatim ſubducere et ludibriis eximere conati ſunt, Perſæ omnino ſibi vindicare. Iam licet has voces adiungat quis participio μαχεόμενοι, utique tamen ſequentia Περϛέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθιϛμὸϛ ἐγένετο πολλὸϛ nequit intelligi caſu fieri, ſed eodem ſtimulo utrosque agitan-
984 te, nempe obtentione cadaveris regii, quod inde patet manifeſte, quia ille ὠθιϛμὸϛ tamdiu duravit, ἐϛ ὃ τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληνες ὑπερεξείρυϛαν. Quinetiam non ſolet inchoare ſic abrupte ſuas periodos Herodotus, ut incepisſe ſupponatur Ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περϛέων τε &c. quod tamen iam olim videtur cogitaviſſe eruditiſſimus Portus in vocabulo Ὠθιϛμὸϛ ſcribens: *Pro Leonidæ cadavere obtinendo vehementer conflixerunt, ita ut ſe mutuo protruderent atque propellerent.*

454, 43. Ἕλληνες ὑπεξείρυϛαν.] Neſcio an istud verbum conveniat virtuti Spartanorum, ſicut ipsum Latinum *ſubtrahere* apud Vallam, quaſi furtim aliquid contigiſſet. Igitur prægrande meritum est optimi codicis, dum legit ὑπερεξέρυϛαν. Merebatur certe gloria temporis noſtri, ne istud decompoſitum porro lateret plane ignoratum huc usque et nulli ſcriptum, niſi nunc mihi, præſertim quum Græcam gloriam adeo clare circumferat. Non enim ſubtractum est tunc Leonidæ cadaver, ſed aperte et ſuperne quorundam humeris, et forſan ſcuto exceptum post aciem delatum est. Sive autem ex vulgato retineatur ὑπερεξείρυϛαν, ut antea docui, ſeu minus, iam non agam.

455, 2. Ὁ δὲ κολωνὸϛ οὗτοϛ.] Vox ultima non est in MS.

455, 12. Φαϛὶ εἶπαι.] MS. εἰπεῖν. Sic aliquoties mutatum.

455, 32. Ἐκ Πελοποννήϛου.] Peroximie, ne quid Spartanum hinc abſit et in Doricis mortibus requiratur Dorici mandati os MS. ἐκ Πελοποννάϛου. Hinc exiſtimatio facienda exactæ curæ quam adhibuit auctor, quam alii ſcire non potuerunt, nos plane videmus. Cæterum quod ſequitur, τοῖϛ κείνων ῥήμαϛι πειθόμενοι, plane ut editur, referebat quoque codex MS. unde eadem fide crediderim deſcripſisſe Herodotum, dum inſpicit, qua prius, et hinc accuratius, quam est omnis illa varietas citationum atque etiam alluſionum in vertendo, ſive ille Cicero ſit, ſive alius quicunque, et mirer nuper pronunciatum esſe in notis ad Tuſculanas Ciceronis ab Herodoto vitioſe eum verſum relatum esſe. Id est nugari et vitioſe agere.

456, 9. Οὐκ ἐθελῆϛαι ὁμοφρονέειν.] MS. οὐκ ἐθέλησαν ὁμοφρον. Infinitivi enim conſtructio iam terminata est in verbis ἀποθανέειν ἅμα τοῖϛι ἄλλοιϛι; licet mox ſequentia revertantur ad cultum infinitivi, qui præcesſit. Narratio velut magna nimis est, quam ut non interſtinguatur quadam varietate.

456, 17. Ἀλγήϛαντα ἀπονοϛῆϛαι.] Hæſi unde exiſtimarem Vallam venisſe ad talem interpretationem, quæ plane non accedit ad verbum ἀλγεῖν, in qua tamen nullus aliquid ſtatuit advertendum, quod mireris certe, quum intolerabile ſit istud vulgatum, quod ex libro tantum nono cap. 22. citat Portus, hunc locum ignorans, perinde ut in v. ἀλογεῖν. Sed nimirum ille legit, prout exhibetur in optimo MS. ἀλογήϛαντα ἄπον. Nonne debuerunt huc eos deferre vel ſola verba Herodoti 4, 150. ἀλογίην εἶχον τοῦ χρηϛηρίου? Et mox τοῦ μὲν αὐτῶν ἀπολομένου, quod pronomen inſeritur etiam ab Valla.

457, 3. Ἀναίτιοι εἶναι.] Immo εἶεν, ut est in MS. et neceſſario requiritur.

457, 8. Τοὺϛ μέν τινας αὐτέων.] Vox poſtrema non est in MS. et licet delere.

457, 23. Ἔϛι ἐν Λακεδαιμονίῃ Σπάρτῃ.] Macte laude, ſapientiſſime Valla, qui unus potuiſti retinere et adſequi manum Herodoti, omnibus post te delirantibus, donec Th. Gale ex Cod. Arch. et Euſtathio propoſuit quoque ἐν Λακεδαίμονι, prout exſultavi, quum non aliter legiſſem in Codice Mediceo. Et ſane ita legit Euſtathius ad Iliad. pag. 222. Iam vero cur quum Valla id interpretatur *Lacedæmone*, an rectius id effertur ab Stephano *Lacedæmonio agro?* Quid? an non Polemo apud Suidam dicitur ſcripſisſe περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων? Non minus hic caute agunt, quam Stephanus in Herodoto, et interpretantur *de Laconicis urbibus*. Quomodo non ludibria debuit Cragius, ponens c. 1. lib. 1.? *Sed quum intelligatur Lacedæmonis nomine uſitate et ut plurimum regio, ſicut locus illuſtris Herodoti lib. 7. docet ubi ait:* Ἔϛι ἐν τῇ Λακεδαιμονίῃ Σπάρτῃ πόλις. Sane ex libro 1. cap. 65. et 68. idem clare apparet ex uſurpatione gentilium nominum Σπαρτιῆται et Λακεδαιμόνιοι.

457, 30. Αὐτέων διεξόδουϛ.] MS. αὐτέων τὰϛ διεξόδ.

457, 37. Χίλων.] MS. Χείλων, plane contraria vice, quam placuit editoribus. Vide lib. 1. c. 59. Et mox κέρδοϛ μέζω, non μέζον, ſed ſuper ultimam literam ſuperſcripta habet ον.

458, 42. Οὐδ' ἂν συμβουλευομένου.] MS. efficacius οὐδὲ ἐν συμβουλευομ.

459, 2. Λεωνίδεω πέρι ἀκηκοὼϛ.] Vox media non est in MS. Nec refragaberis, ſi bene diſtinguas, nempe ita. Καὶ Λεωνίδεω ἀκηκοὼϛ ὅτι βαϛιλεύϛ τε ἦν καὶ ϛρατηγὸϛ Λακεδαιμονίων, ἐκέλευϛε ἀποταμόντας τὴν κεφαλὴν &c.

459, 8. Οὐ γὰρ ἄν κοτε.] MS. οὐ γάρ κοτε.

459, 23. Ἐν Σούϛῃϛι.] Emendatiſſime MS. ἐν Σούϛοιϛι. Et cur id non notavit Briſſonius lib. 1. Regn. Pers. p. 45.? Quid quæro? quum Indici Herodoteo inſerantur etiam ſive ab Stephano ſive ab Iungermanno *Memnoniæ Suſæ*.

459, 27. Δέλτιον δίπτυχον.] Hoc annotavit et Pollux, ſed illuſtravit Salmaſius de modo uſurar. c. 10. 985

459, 33. Ἐπεὶ δὲ ἀπίκετο.] MS. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀπίκετο. Et ſtatim ὑπέθετο, non ἐπέθετο. Et denique fini huius libri adiicit MS. eadem verba, quæ vulgo habentur in principio lib. 8., ita ut ibidem quoque retineat ac repetat MS. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέϛθαι. de qua conſuetudine notavit aliqua Is. Caſaubonus ad finem libri 3. Strabonis.

JACOBI GRONOVII NOTÆ ET OBSERVATIONES

In librum octavum

HERODOTI.

461, 10. Μέχρι οὗ.] MS. μέχρι ὅσου.

461, 42. Τὴν νέα τοῦ Ἀδειμ.] MS. τὴν νέα τὴν Ἀδειμ.

462, 6. Προσπλώειν.] MS. et nunc et semper in hac historia προσπλέειν. Paulo ante legebatur etiam in eodem ἀπίκατο, non ἀπικέατο, quod vulgo tenent.

462, 9. Εὐφρόνη καταλάβοι.] Ut c. 16. περιλάβοιεν. MS. tamen nunc κατελαμβάνῃ.

462, 14. Μὴ ὀφθέωσι.] MS. μὴ ὀφθείησαν.

462, 27. Δύτης τῶν τότε ἄριστος.] Digna sunt quæ inspiciantur ad hunc locum notata ab Salmasio in Plinian. Exercit. pag. 1146.

463, 12, Πολλαπλασίας.] MS. πολλαπλησίας.

463, 21. Ὅκως ἕκαστος αὐτέων πρῶτος.] At longe suavius in optimo MS. legitur ὅκως αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος. I, 107. Παρ' αὐτέων αὐτὰ ἕκαστα μαθών.

463, 33. Αἰσχρέου. MS. Αἰσχραίου.

463, 42. Ὡς εὐφρόνη δ' ἐγεγόνεε.] Non placet hic ordo codici Mediceo, qui, et sane melius, habet ὡς δὲ εὐφρόνη ἐγεγ.

464, 2. Ἀναπνεῦσαί σφεας ἔκ τε τῆς ναυηγίης.] Quod in ipsis contextus paginis subduxi ab publica notitia, plane tamen supprimendum non censeo; non quia potest inducere dubitationem, sed quod totam rationem eius codicis cognosci, puto, interest: nempe quod in codice MS. secunda manus fecerit ἀναπλεῦσαι, verbum quidem notum, sed quod nec huc convenit, nec ab Herodoto usurpari solet, amante magis ἀναπλώσαι, ut I, 78. Adde Portum.

464, 6. Ῥεύματα ἰσχυρὰ κατὰ θάλασσαν ὡρμημένα.] An ista verba sunt, quæ in vertendo ante oculos habuit Valla *validi in mare aquarum discursus*. Ut fieri forsan potuit, ita nonnisi cum quadam ambiguitate. Certe interpretationem eius explicant clarius verba quæ leguntur in MS. ἐς θάλασσαν ὡρμημ.

464, 16. Ὑπὸ θεοῦ.] MS. ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

464, 20. Ἀτρέμας τε εἶχον τὰς νέας.] Citat hunc locum Portus et conducit cum pluribus, ubi ista adverbii illius terminatio est eadem, prout mox quoque occurrit cap. 15. Compellor tamen testari in MS. optimo legi ἀτρέμα τε.

465, 24. Δρησμὸν δὴ ἐβουλεύοντο.] Recte: sed Herodoto non invidenda est sua manus MS. eam monstrante ἐβούλευον.

465, 27. Ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ.] Id quidem nimis amplum laxumque et ex nimia gentium varietate constans fiat, quam ut sic uni voci possit includi. Certe MS. ἀπὸ τοῦ βαρβάρου.

465, 31. Τῇ ἐλπίζει.] Sed opportunissime MS. ἐλπίζοι.

465, 38. Πυρὴν ἀνακαίειν.] An ut ei pariter omnes assiderent et vel se calefacerent, vel assarent carnes? Bene magna igitur illa esse debuit. Nec Valla ante oculos tale quid habuit, sed πῦρ ἀνακαίειν, ut est in MS.

465, 39. Ἀπικέσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.] MS. ἐς τὴν Ἑλλάδα. et mox ἐτρέποντο pro ἐτράποντο, quod subiecerunt ex frequenti iteratione aoristi in his libris, quasi inde norma dictaretur, ut hoc loco non aliter exstaret.

465, 43. Οὔτ' ἐξεκομίσαντο οὐδέν.] MS. οὔτέ τι ἐξεκομίσαντο οὐδέν, perquam suave, quum ut οἷον τι, πολλόν τι, ita et οὐδέν τι. Et præterea insignis ille codex non habet προεσάξαντο, quod lib. I. c. 190. reduxit, et nunc posset idem sensus locum habere, sed fidens sibi effert προσεσάξαντο, ut non notet *ante importaverant*, sed semper magis magisque invexerant. Non notantur quidem decomposita ab προσες, sed non intelligo, cur non perinde probarentur ac reliqua ab προσεπι.

466, 33. Ὑπ' ἀναγκαίης.] MS. ὑπ' ἀνάγκης.

466, 42. Τῶν συμμαχιέων αὐτοὺς ἀπόσχῃ.] Quis ita loquutus fuit? Et quot συμμαχίας potuerunt eodem tempore habere? Inprimis si adhibeatur Latina interpretatio Vallæ, *ut a prœliis navalibus summoverentur*, quam unusquisque fateri debet huc esse commodissimam, sed male congruam vulgatis Græcis, nisi ea mutentur in τῶν ναυμαχιέων, ut recte est in MS. Non enim aliud legisse Vallam mihi imaginor. Deinde etiam Θεμιστοκλέης μὲν ταῦτα, quod iam supra quoque occurrebat, castigatiore locutione, non μέν νυν ταῦτα.

466, 45. Ἀνὴρ Ἰσιεὺς.] Non igitur ad amussim voluit interpretari Valla, dum reddit *vir quidam Histiæus*, voce postrema ampliata perspicue ex Græco Ἰσιαιεὺς, quod plane legitur in optimo codice, licet mox dicantur Ἰσιαῖοι, quod est secundum in isto populo gentile. Etiam Th. Gale id producit. 986

467, 2. Ἔπλωε ἀλλῆς.] Diligenter Portus annotavit exempla verbi πλώειν et compositorum eius. In eis hoc primarium illic reperio. Melius abstinuisset. Nam eximius ille ex Italia codex legit ἐπέπλεε ἀλλῆς.

467, 6. Τῆς Ἑλλοπίης μοίρης.] Hæc Stephano negligente per Sylburgium admissa sunt in Latina, quantum scio, qui posuit in margine *Ellopiique agri et Histiææ regionis maritimos vicos*. Poterant propius explicari, ut feci. Sic quum in hoc loco agi contigerit, etiam Ortelius nullam Ellopiam ex Herodoto commemorat.

467, 40. Ἀγαγόντες δὲ τούτους.] MS. ἄγοντες. Et satis est.

467, 44. Ὡς Ὀλύμπια διάγοιεν.] MS. simpliciter ὡς Ὀλύμπια ἄγουσι.

467, 47. Ἄεθλον εἴη σφι προκείμενον.] Ut 9, 100. Ὡς σφι καὶ ἀι νῆσοι ἄεθλα προέκειντο. Nihilominus in MS. erat κείμενον. Et id potest satiare lectorem, ut cap. 93. Πρὸς δὲ καὶ ἄεθλον ἔκειτο μύριαι δραχμαί.

468, 1. Πυθόμενος γὰρ.] MS. πυνθανόμενος γὰρ. Manere nempe voluit in tempore mox usurpato.

468, 2. Εἶπε τε πρὸς πάντας.] MS. εἶπε τε ἐς πάντας, quod debet restitui.

468, 27. Τὰς δὲ λοιπὰς.] Vox ultima non est in MS. et quam bene potest abesse?

469, 21. Δωρίδος χώρης ποδεὼν ςενὸς.] Hunc ποδεῶνα illustrat Salmasius in Plinian. Exercit. p. 418., quoniam vides in notulis Stephani quanta sit varietas.

469, 31. Τὰ ἄκρα τὰ Παρνησσοῦ.] MS. τὰ ἄκρα τοῦ Παρν.

469, 34. Κειμένη ὑπ' ἐωϋτῆς.] Portus obduravit non tangere, etsi animadverteret omissa hæc esse in Latinis, et Stephanum non acquiesse. Atqui optimus MS. clare ἐπ' ἐωϋτῆς, quomodo ex ingenio coniiciebat Stephanus vertebatque *vertex Parnassi, qua ad urbem Neonem vergit, seorsum sitam*. Sed addit, ne illius quidem lectionis sensus satisfacit. Quæ quum allegem sub nomine Stephani, non sequor Holstenium, qui in notis ad Stephanum Byzantium proponens frustra aliam coniecturam ὑπὲρ αὐτῆς, quod plane foret otiosum, et versionem et coniecturam attribuit Sylburgio, haud dubie deceptus. Equidem possideo Latinum Herodotum Francofurti editum MDCXX., in cuius fronte scribitur *Accessit in hac editione Spicilegium Frid. Sylburgii*, quod verum est. Verum hæc versio et coniectura per easdem voces prolata iam exstat in editione Stephani anni MDXCII., ab cuius fronte penitus abest mentio Sylburgii; immo iam in editione Latina MDLXVI. Quin immo Sylburgii Spicilegium exstat in editione Iungermanni p. 627. iunctim editum, ubi nihil de hoc loco; ut omnino pertineant ad Stephanum. Cui ista non satisfacere cur mirer? Quæ enim ista descriptio est, *urbs seorsum sita?* quæ non urbs talis est? Vel ipsæ Emporiæ, vel Teos et Clazomenæ debent considerari seorsum sitæ, licet iunctissimæ. Itaque non tam lectio, quam explicatio et sententia Stephani, ut nec ipsi Stephano, ita nec nobis satisfacere potest, nec cuiquam. Satisfaciet autem, si distinguas, ἐπιτηδὲη δέξασθαι ὅμιλον τοῦ Παρνησσοῦ ἡ κορυφὴ, κατὰ Νέωνα πόλιν κειμένη, ἐπ' ἐωϋτῆς; et in-

terpreteris *vertex Parnasſi verſus Neonem urbem vergens, ſuſcipere in ſe potest multitudinem.* Aliud est 9, 17.

469, 46. Χαράδρην.] MS. χαράδραν, ut omnia per primam literam hic efferantur.

470, 23. Αἰολίδων.] Quos Æolidenſes cogitaverit interpres, non divinaverim. Itaque hunc Vallam in ista parte ſequi noluit Grentemesnilius in Græcia antiqua bis hunc locum citans p. 639. et 675., et utrobique interpretans *Æolidum*, quæ vox apud Latinos est ambigua, et vel fæminas notans, vel contracte posita pro Æolidarum; unde neſcio quid velit; ſed utrobique deplorans inopiam hac in parte factam ſtudiis, quod nullus alius mentionem fecerit. Atqui ſit ſatis colligi poſſe hic remanſiſſe reliquias poſteritatis Æoli, quæ illic tenuerunt. Unde laudabiliter eam vocem reparat optimus MS. ſcribendo Αἰολιδέων, ut lib. 6. Σκοπαδέων et Πεισιστρατιδέων. Et cur nobilis ille Vir non cogitat illa Plutarchi: διασώζονται γὰρ ἔνιοι μάλιστα τῆς Φωκίδος περὶ Στεῖριν αἰολίζοντας, quæ ipse citaverat p. 646. Et mox pro ἐπορεύοντο δὲ ταύτῃ, MS. legit ταύτην. Item ἀπίκατο MS. non ἀπικέατο.

470, 47. Ὅπλα προκείμενα ἔσωθεν ἐκ τοῦ μεγάρου ἐξενηνειγμένα ἱρὰ.] Vindingius in Hellene col. 300. ſic ista transfert in linguam Latinam: *arma Martia, quæ in conclavi ſervabantur, ſua ſponte extra delubrum propoſita apparuerunt.* Præclare, ſi ipse hiſtoriam ſcriberet. Sed interpres ſequi debet auctorem ſuum, quod opinor me fecisſe, ut certe volui facere, quum etiam Stephano vulgata minus placerent.

471, 5. Τοῦ πρὶν γεγενημένου.] MS. γενομένου.

471, 19. Ἰθὺ Βοιωτῶν ἔφευγον.] MS. εὐθύ. Portus ita agit, quaſi εὐθὺ nuſpiam occurreret apud Herodotum, nec ab eo esſet uſurpatum.

471, 45. Παυδημεὶ.] MS. παυδημὶ, quod vere Ionicum.

472, 1. Ταῦτα δὴ πυνθανόμενοι οὕτω προσεδ.] Multo molliore vocum ſerie MS. ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσ.

987 472, 9. Τῷ χρηστηρίῳ τε πειθόμενοι καὶ βουλόμενοι ὑπηρετέειν.] Qui hanc lectionem concinnarunt, ſi Herodotum ſpectarunt, debuisſent poſteriora potius convertisſe in negativam formam hoc modo, καὶ οὐ βουλόμενοι ἀντιβαίνειν. Ita enim crebro procedit eius ſtylus. Sed prout nunc leguntur ista, certe vel aut illa verba πειθόμενοι καὶ aut tria ſequentia videri poſſunt, immo debent prorſus ſupervacua; vel ex indicio interpretis Latini omittentis ſane quod ſpernit. Unde in eo totus eram, an non is egisſet temere, et recte duo ponerentur, quorum prius pertineret ad animos, poſterius ad exſequutionem, *quod perſuaderentur oraculo et vellent obſequi.* Sed Latinus interpres haud dubie ſequutus fuit auctoritatem maiorem et veterem, et forſan ex hoc ipso MS. libro petitam, quippe qui ignorat priora duo; ad quem accesſi. Certe Laurentium Vallam et hanc eius verſionem Latinam ignoravit Stephanus, qui tam libere de eo pronunciat.

472, 10. Καὶ τούτου εἵνεκα.] MS. καὶ τοῦδε εἵνεκα. Cap. 76. τῶνδε εἵνεκα.

472, 14. Ἐπιμήνια τελέουσι.] MS. ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι. Aliquoties hanc repetitionem primæ ſyllabæ deprehendimus, omnino moderandam ex fide vetuſtatis, unde alibi non admiſimus: nam nunc quidem maxime placet. Cæterum Ἐπιμήνια ista illuſtrantur in Clar. Meurſii Græcia Feriata in Νουμηνία.

472, 18. Μᾶλλόν τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον.] Adiectivum hoc ſæpe adhibet Herodotus, etiam inde oriens adverbium, ut pro bono debeat haberi, ſed non hoc loco, ubi legit MS. καὶ πρότερον, et ita legi debet, quippe quo longe clarius exprimitur illa promptitudo.

472, 19. Ἀπολελοιπυίης.] MS. ἀπολελοιποίης.

472, 40. Δωρικόν τε καὶ Μακεδονικὸν ἔθνος.] Infelicisſima Uranie! quando tibi Mnemoſyne inculcavit hanc genealogiam? Hic locus erat, ubi de mendaciis circa Herodotum loqui debebant illi, qui quod abſurdisſime ipſi committunt, certatim gaudent in alio accuſare. Hoc enim mendacium est patentisſimum, aut ullos in Peloponneſo ducere originem ex Macedonia, aut Erineum et Pindum aut portionem Dryopidis attribui poſſe Macedoniæ aut unquam factum esſe. Lege capp. 72. et 73.: nihil reperies. Hoc Chronologiarum ſtolida, hoc Iudæorum ſpretiones longe ſuperat: et tamen faverunt illi lectores omnes huic mendacio, quod potuisſent abolere, ſi id putasſent opus bonorum ſtudiorum abigere hinc inania. Sed vanitas garrire docet. Quin ſi diſcesſero ab uno Erasmi Vindingii Hellene, quod ſolum in eo quum cernerem, dignisſimum cenſui, qui Theſauro antiquitatum Græcarum inſereretur) nullum nominare poſſum, quin hoc tanto tamque aperto mendacio ſit fruitus. Iste autem vir doctisſimus ſic ſcripſit column. 330. Δωρικόν τε καὶ Μακεδονικὸν. „ Sic lego pro Μακεδονικὸν ex ipso Hero„ doto, cui Gens Dorica dicitur habitasſe ἐν Πίνδῳ „ Μακεδνὸν καλεόμενον, et Stephano cui Μακεδνὸν χω„ ρίον ἐν Πίνδῳ". Politisſime profecto eximius ille vir eradit hinc literam *o*, et longe aliam regionem oſtendit deſcribi, non Macedoniam nimis inde diſtantem. Sed oportuerat ipsum ſimul docuisſe, unde peteret istud gentile Μακεδνικὸν, quod ſciebat non modo nuſpiam occurrere, ſed ex indicio Stephani claro didicerat τὸ ἐθνικὸν ὁμοίως Μακεδνὸν. Hic igitur iactitet ſe licet illa ſplendida membrana Medicea libro VIII. Herodoti reſtituto perinde ut reliquis præcedentibus, plane ſervans nihil aliud niſi Μακεδνὸν, ex qua iam per quadraginta annos ita ſolitus fui Herodotum legere. Nam verum est, quod de gentili notavit Stephanus. Sic enim Odyſſ. η, 106. dixit Homerus μακεδνῆς αἰγείροιο, quem locum novit et Henr. Stephanus, cum reliquo commentantium populo intelligens μακρὰν, quomodo etiam intellexit Lycophron ſcribens Μακεδνὰς ἀμφὶ Κιρκαίου νάπας. Sed certe Homerus potuit quoque intellexisſe hoc gentile, ut innuatur populus ex Macedno agro. Certe locum istum videtur reſpexisſe Suidas, quum ponit Μακεδνῆς. An reliqua quæ ſequuntur ſint eiusdem, vix dixero, nempe ἴσως Μακεδονικῆς, ἢ κατ' ἐπίτασιν λίαν κεδνῆς. Ibi prima vox etiam in aliis editionibus depravata, nuper Cantabrigiæ ex editione Mediolanenſi et MSS. Pariſienſibus bene reſtituta est, ſed ab eo, qui ignorabat quid esſet, unde vides illic manere Μακεδονικῆς, quæ nauci non ſunt.

472, 49. Διὰ τοιόνδε τι πρῆγμα.] MS. tantum διὰ τοιόνδε πρῆγμα, et vacuum est illud τι.

473, 9. Ἐπεκλήθησαν.] MS. ἐκλήθησαν, perinde ut mox, nec est cauſa, cur compoſito nunc uteretur. Sed hic locus est, qui monet attentos esſe debere lectores Herodoti et vigiles, non remisſos. Audi enim, quid ſcribere ſuſtinuerit præclarus ille I. Meurſius in Regno Attico lib. 1. cap. 13. *Confundit tempora Herodotus; qui Pelasgis regionem poſſidentibus, Cranaos vocatos dicit, ut Cecropidas postea a rege Cecrope: cum Cranaus tamen, a quo demum Cranaos vocatos certum est, Cecrope poſterior fuerit.* His ſubnectit ipsa verba Herodoti: in quibus, oro te, an ulla mentio est temporis vel prioris vel poſterioris? Unde habet illam vocem *postea?* Nulla ſcintilla eam lectori oſtendit. Itaque cavit ab illa aut ſimili ſtrenue Euſtathius in verbis ibidem ab Meurſio citatis. Huius fraudis origo et fons igitur est Marcianus Heracleota, etiam istic allegatus, qui ad metrum ſupplendum compulſus fuit circumſpicere voculas πρῶτον et μετὰ, 988 incaute profecto, nec ordo narrationis, quam ponit auctor, quidquam habet commune cum ordine temporis. Itaque, quod his addi debet, in ſcripto de Regibus Atticis lib. 2. c. 11. citat eadem loca, ſed talia crimina Herodoti non disſeminat.

473, 45. Οἱ βοηθήσαντες.] MS. οἳ ἐβοήθησαν.

474, 17. Ὡς ἂν νικηθέωσι.] MS. ὡς εἰ νικηθ.

476, 32. Ἐκ τε νηὸς ἐκβῆναι τὸν Εὐρυβιάδεα.] Duas poſtremas voces ignorat codex optimus.

476, 38. Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος.] Ingreditur ergo aliquid Herodotus, quod dubitasſe creditur Græcia: ſed tamen valde ſera ſunt, quæ ſcribuntur ab Dione Chryſoſtomo in Corinthiaca pag. 456. Vide tamen.

477, 7. Ἀριθμὸν ἐλάσσονας.] Apparet hæc conficta esſe ex capite 66. Οὐκ ἐλάσσονες ἐόντες ἀριθμόν. A quibus tamen hæc videntur multum diverſa, ut nequaquam conveniant; et longe antefero quod legi in optimo MS. ἐλάσσονα.

477, 11. Ἅμα τῷ ναυτικῷ στρατῷ αὐτ. ἔψεται καὶ ὁ πεζὸς.] Adiungit his quoque MS. στρατὸς. Nec ista repetitio videtur offendisſe Herodotum, cuius exemplum quoque dedit cap. 47. Τέρεα ἔτι μείζονα τοῦ πρὶν γενομένου τέρεος.

477, 13. Ἢν δὲ τὰ ἐγὼ λέγω ποιήσῃς.] MS. ποιῇς.

477, 21. Τοῦ καὶ περιέχεσθαι μάλιστα χρεών.] Macte laſcivas manus in ſupplendo, ubi quid videtur deesſe, quia veram manum nequeunt aſsequi. Certe sic oportebat ſcribi ad integrum ſenſum, quum iam incepisſet Herodotus ita corrumpi, ut in eo exſtaret περιέχεσθαι. Id enim factum ex corruptela, quum legatur in optimo MS. τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα vocabulo poſtremo reiecto; quæ quidem patet ex verſione mea habere integerrimam ſententiam.

478, 8. Ὑπ' ἡμέων αὐτέων δέειν κτισθῆναι.] Quam vacat illa vox tertia? et cur Laurentius eam in verſione habuit pro nulla? quum bene posſet proferre *a nobis* ſo-

solis. Sed scias aliter eam lectori offerri, aliter eam ab Herodoto scriptam esse, ut testatur fidelissimus MS. αὐτὴν, quod est rectissimum. In eodem mox legitur συμμάχων τοιῶνδε, non τοιούτων.

478, 27. Νῆα ἀπέστειλαν.] MS. ἀπέστελλον, ut respondeat alteri facto, quod antecesit ἐπεκαλέοντο.

478, 33. Ἰδεῖν κονιορτὸν.] MS. ἰδεῖν δὲ κονιορτὸν. Et mox μάλιστά κου, non κη.

479, 3. Καὶ τῇ κόρῃ.] MS. κούρῃ.

479, 23. Ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει.] MS. δοκέειν.

479, 34. Τῶν ἐπεμνήσθην.] Ita persæpe. Attamen MS. τῶν ἐπεμνήσθημεν.

479, 38. Πάντες πλὴν Παρίων.] MS. copiosior πάντες οὗτοι πλὴν Παρ. qui etiam paulo ante legebat ἀπίκατο, non ἀπικέατο.

480, 3. Εἰ ναυμαχίην ποιέοιτο.] Suavius in MS. ποιοῖτο.

480, 7. Εἶπε μοι &c.] Mirifice hoc loco MS. in quo legitur εἰπεῖν μοι, et statim κακίσην γενομένην, itemque ἀποδεξαμένην. Quod quo diutius et attentius speculeris, eo amœnius et iucundius accidet, modo intellexeris aliquid, quod antiquæ linguæ crebro ad huiusmodi infinitivos intellexerunt, sane varium et multiplex.

480, 28. Σφέας διασκεδᾶς.] MS. διασκεδαῖς, ut sæpius subscriptum puncto vel penitus expressum confunditur.

480, 36. Προδηλήσηται.] Dum accurate conantur viri docti concinnare huius verbi significationem, probant se nimium quam insipidos. Non enim qui alteri est exitio, ille potest dici προδηλεῖσθαι. Verbum enim hoc notat *ante lædere*, ut fatetur Portus, quod qui facit, ille non est utique auctor cladis alicuius, quam tamen idem velut secundam notionem attribuit, ac denique hunc locum vertit: *ne navalis exercitus accepta clade pedestribus copiis sit cladis auctor, sit exitio.* Sensus sat bonus, at nequaquam convenit Græcis, quæ non patuit Porto et aliis corrupta esse, sed quæ præclare restituit MS. προσδηλήσηται.

480, 37. Ἐς θυμὸν βάλευ.] MS. βάλεο.

480, 48. Φθονέοντες αὐτῇ ἅτε ἐν πρώτοισι τετιμημένῃ.] Perquam egregie MS. τετιμημένης, ut servetur sermonis forma, quam inchoavit in proximis, ubi licet præmiserit in dativo τῇ Ἀρτεμισίῃ, tamen subnectit ὡς πεισομένης, perinde in hoc membro. Quin etiam solet Herodotus sic absolute loqui, non observato, qui casus antecedat. ut c. 90. διέβαλλον τοὺς Ἴωνας, ὡς δὴ ἐκείνους ἀπολοίατο αἱ νῆες, ὡς προδόντων. Sic et cap. 108.

481, 12. Νὺξ γὰρ ἐγένετο.] Verba Græca, sed nec opportunitatem tuentia, et nimis quotidiana et aliter c. 12. MS. ἐπεγένετο, quod huc proprium et unice idoneum. An non hoc imitatur Thucydides IV. p. 129.? qui et p. 123. χειμών τε ἐπιγενόμενος μείζων.

481, 32. Καὶ πλίνθοι.] Hæ geminæ voces non sunt in optimo MS. nisi in margine, et quidem recentissimo calamo adscriptæ. Et possunt proscribi. Quid enim quæso in illis momenti? Possunt utique vel intelligi sub multitudine λίθων, et quum hic tempus non fuerit coquinas lateritias instituendi, tamen credibile est ab locis, ubi copia eorum erat, advectos fuisse per illos, qui murum exstruere conarentur. Particulatim vero ire per omnia ad struendum idonea tempus non patitur.

482, 4. Καὶ Δωριέων μὲν.] Vocula prior abest ab MS. eaque exacta processus sermonis ac demonstratio-
989 nis fluit distinctior.

482, 5. Αἰτωλῶν Ἦλις.] Cognita satis archæologia ex Oxylo, quam commemorant et Ubbo Emmius col. 107. tom. 4. Thesauri Antiquit. Græc. et Erasm. Vindingius ibidem tom. 2. col. 141.

482, 6. Ἐρμιόνη τε.] Nempe voces urbium Græcarum amant ita terminari more fœminino. Sed tamen et recte Herodotus nomen eius profert scribens Ἐρμίωντε, ut legitur in MS. Florentino.

482, 11. Ὀρνεῆται.] MS. Ὀρνεᾶται.

482, 18. Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες.] Vox postrema non est in MS. neque opinor nunc magis Herodoto placuit subnectere, quam paulo ante agens de Græcis Isthmum obsepientibus.

482, 22. Ἀνὴρ ἀνδρὶ παρατὰς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θώϋμα ποιεύμενος.] MS. ποιεύμενοι.

483, 11. Πάντα τὸν πορθμὸν.] MS. παρὰ τὸν πορθμὸν.

483, 45. Σφέας περιεκυκλοῦντο.] MS. περιεκυκλέοντο.

484, 14. Πλέω ἀγαθὰ τῇ πατρίδι ἐργάσηται.] Citat hunc locum Portus in v. Ἐργάζεσθαι, ut inde illustrem ac conspicuam faciat lectori Herodoteo istam casus varietatem inter rem et personam, ut 3, 15. Sed frustra. Nam MS. clare habet τὴν πατρίδα, et hoc est Herodoteum. 7, 5. 8, 28. et 106. et 108. Vide etiam ad 129, 24.

484, 15. Λέγω δὲ ὅτι.] MS. λέγω δέ τοι ὅτι. Particula commodissima, sed per literarum transpositionem intercepta, ut vides.

485, 8. Ὡς τε διέφαινε.] MS. δὴ ἔφαινε. Vulgatum nimis arctum et brevis est momenti.

486, 16. Ἐπεὶ γὰρ.] MS. ἐπειδὴ γὰρ.

486, 46. Φάναι σαφῶς.] MS. σαφέως. Hoc certe est Herodoti, et potuit Portus reliquis exemplis apponere huius loci numeros.

487, 5. Αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες.] Habemus igitur, quem ante oculos habuerit Ennius, quum scriberet: *Vos etenim iuvenes animum geritis muliebrem, Illa virago viri.* Quod nec apud Ciceronem lib. 1. Offic. 18., Commentatores, nec apud Ennium Columna bene vidit.

487, 27. Τοιοῦτον μισθὸν.] MS. τοιόνδε, ut sæpius.

487, 29. Αἰγινέη νηῦς.] MS. Αἰγιναίη, ut c. 92.

487, 33. Ἀπέβησάν τε.] Quod nemo non videt absurdum esse. et ipse Valla vertit, quod exstat in MS. ἐπέβησάν τε.

487, 37. Πᾶν αἰτιώμενος.] Aliter Valla nunc quoque, et plane id ipsum quod exstat in MS. πάντας. Id quod notatum quoque est ab Th. Gale.

489, 7. Ἀποστρέψαντες τὴν νῆα.] Ut hoc ipsum est perobscurum, ita etiam vix patet, quid in vertendo sequutus fuerit Valla, dum ambigue scribit *conversa navi*, unde nequaquam distinxeris, utrum intellexerit celocem, an vero navem Adimanti: quia tamen iunguntur facto Adimanti, certe intellexit Adimantum convertisse navem suam et ad Græcos venisse. Quod plane vult codex optimus, dum exhibet ἀποστρέψαντα, omnino scilicet Adimantum.

489, 16. Οἱ πολλοὶ παρατετάχατο.] Media vox non est in MS. Quid enim huc adfert? Certe nec agnovit Valla. Immo an non satis præcessit πολλοὺς τῶν ὁπλιτέων?

489, 21. Κατεῤῥύσαντες.] Portus plura in hoc verbo dixit, quam ut citari queant. Sed MS. κατειρύσαντες, quod addes collectaneis sub num. 391, 44.

489, 37. Ἐπελάσαντος βασιλῆος.] Quamdiu Xerxes ἐπέλασε, non tetigere remi eius Coliadem; sed quidem nunc, hoc est, debellato, propulsato, et coacto fugere. Itaque præclare MS. ἀπελάσαντος.

489, 42. Ἀπολέσθαι κινδυνεύσαι.] Ferri nequit hæc lectio, quum sicut præcedentia verba in subiunctivo fuerunt, δείσας μὴ ὑποθῆται, aut νοήσωσι, sic quoque subnecti debet κινδυνεύσῃ, quod liquide legitur in MS. Sed et quod iunctim sequitur, scribe δρησμὸν ἐβούλευσε, non ἐβούλευσε.

489, 50. Παρεσκεύασο.] MS. παρεσκεύασαι.

490, 9. Τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεσᾶσι κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἑκάστην τεταγμένοι.] Uranie, Uranie Herodotea, qualis fuisti antehac, et qualis fores posthac, nisi ab Florentia puram tibi aquam ferrem! Patet enim hinc inopia Brissonii in libro primo regni Persarum pag. 147. hunc locum ad verba fideliter describentis, sed nihil explanantis, nec ostendentis ab se bene intelligi, tantum posita leni distinctione post verbum διεσᾶσι, quam in editionibus non video. In quo tamen propter tempus ferri ea res potest. Sed eum ipsum locum ita male descriptum ab Stanleio ad Æschyli Persas pag. 763., et Herodoto iunctum Xenophontem cum Iosephi iisdem verbis ac Suidæ (omnia Brissoniana) aspicere certe nauseam parat. Nec vero circa difficultatem sententiæ hæreo, sed turbor non adsequens, qui hæc adeo correpta sint. Nam quanto ad indolem Herodoti excellentius legitur hæc notatio in MS. τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεσᾶσι, κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἑκάστην ἵπποι τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος. Nullus opinor hunc locum ita intellexit; quippe ex vulgato ut et ex interpretatione nihil colligas nisi totidem equos, quot homines, per certa intervalla stationem habentes; quæ intervalla Herodotus exprimit eligitque diurna. Ergo quia singulo diurno spatio destinatus est homo unus, idcirco et equus unus citato cursu diem conficere debet. Quod nec credibile est, et si credi oportet, quoniam Herodotus in corruptis exemplaribus ita dicit, me arbitro fatue priores editores id sibi potuerunt imaginari, præ- 990
cipue Valla, tanti mendacii descriptionem adeo accurate exsequens. Miror eos, qui circumcisionem, Chronologiam et alias offucias tam perdite tractaverunt, non hic mendacem Herodotum postulavisse. Profecto quidquid id est, de diurno spatio et equo et homine, multum imminuitur ita festinatio cursus; quæ eadem augetur contra plurimum, si homo iste diei uni datus in paucas horas mutare equum possit, plane ut nunc fieri solet. Nolo enim cogitare, quum dicitur ad diei unius viam quamque equi et

vir deſtinatus, etiam intelligi poſſe vehicula, ſi non in omnibus, ſaltem in quibusdam ſtathmis collocata, ad quæ requiritur vir et plures equi in horas certas mutati, ſed innuit equitationem nudam.

491, 26. Ἐπὶ συμβουλὴν μεταπέμψασθαι.] Notavit ſane Portus, et hunc et ſequentem locum in voce Συμβουλὴ, ſcilicet prout ſcire potuit. Sed nunc ſcias legi in optimo MS. ἐς συμβουλίην μεταπ.

491, 31. Ἀποπειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου.] Id quoque defenditur multis ab Porto exemplis, quum tamen legatur in MS. ſimpliciter πειρᾶσθαι.

492, 14. Τῇ συμβουλῇ.] Est hoc alterum exemplum huius vocis: ſed ut iunctum priori, ita pari firmitate teſtatur præclarus MS. ab Herodoto ſcriptum eſſe τῇ συμβουλίῃ.

492, 20. Παῖδες οἱ συνείποντο.] MS. συνέσποντο, quod verbi istius inſtar adhibet ubique auctor.

492, 25. Τοιόνδε φέρεται πρῆγμα γίνεσθαι.] Truncatum Herodoteum, et egregie MS. συμφέρεται. Satis patet Æm. Portum nequivisſe uti hoc exemplo in v. Συνηνείχθη, ubi colligit exempla huius uſus verbi συμφέρεσθαι infinita ex auctore noſtro, ut ſcias ipſius eſſe.

492, 29. Διὶς ἤδη ἐγένετο.] Immo τρὶς, ut notavit lib. 1., quem numerum quum ſervet etiam Strabo lib. 13., Cauſaubonus iubet hoc loco corrigere τρὶς, in qua re nondum illi potui parere.

493, 7. Κομίσας τοὺς παῖδας.] MS. κομίσας τοὺς οἰκέτας. Quomodo videtur legiſſe interpres, nec opinor alio modo ſcripſiſſe Herodotum. Omnem enim familiam tranſtulit Panionius, unde πανοικίῃ eum postea περιλαβεῖν dicitur Hermotimus. Adde caput 109.

493, 34. Διαφυλαξούσας τὰς σχεδίας πορευθῆναι βασιλῆα.] Non est hic quartus caſus vitioſus, ſed languidus et inamœnus; multoque robuſtior erit dativus βασιλεῖ, prout legebam Florentiæ, et maxime probo.

494, 10. Στρατιὴ διαφθερέεται.] Sic a vulgo formatum iri hoc tempus reor equidem; ſed est adhuc aliud, nec minus probabile, nempe διαφθαρέεται, quod exſtat in optimo MS. Nunc editores primam literam gravati ſunt, et hinc ablatam repoſuerunt in voce ỳ. 39. mira perverſitate.

494, 18. Ἐς ὃ ἔλθῃ.] MS. ἔλθοι.

494, 34. Νέφος τοσοῦτον ἀνθράπων ἀνασάμενοι.] Quæ hic arena ſine calce? Remedium quærunt editores ab parentheſeos nota, quæ tota est eorum, non Herodoti. Quid? an ille ἄνδρας vocat, quos verſu antecedente dixit ἀνθρώπους? Videant hoc factum ſuum et exſultent. Res ipsa dicit νέφος ἀνθρώπων bono ſenſu dictum eſſe de Græcis, et exputa, quanto commodior ſit ſententia, ſi legas: Ἡμεῖς δὲ εὕρημα γὰρ εὑρήκαμεν, ἡμέας τε αὐτοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα, νέφος τοσοῦτον ἀνθρώπων, ἀνκστωσάμενοι, μὴ διώκ. Ut ſolet interdum γὰρ interius in periodum revocare. Ἀνασωσάμενοι vero clare legitur in MS.

494, 39. Ἐμπιπράς τε.] MS. ἐμπιπρείς τε. Cæterum citat hæc ipsa Stanleius ad Æſchylum pag. 777. Non tamen ut norit hoc participium.

494, 46. Παντελῶς ἀπελάσας.] Scilicet hoc unum deerat, ut quum congeſſerit Portus quatuor loca, per quæ teſtatur παντελέως eſſe verbum Herodoteum pro communi παντελῶς, hunc unum locum pergeret deiicere ad quasdam communitatis ſordes. Scito, bone lector, exſtare plane in optimo MS. παντελέως, quod probavi.

495, 1. Ὑποθήκην μέλλων ποιήσεσθαι ἐς τὸν Περσέα.] Ὑποθήκη est admonitio, conſilium, certe utplurimum in Herodoto (neque etiam hic cogitare licet de pigneraticio negotio) ut inde extricare ſenſum verum non queas. Conatur tamen ſollicitus mire Æm. Portus ita ſcribens [Animo ſibi apud Perſam ſubſidium comparandi. Æ. P. V. S. admonitionem facturus ad Perſam 1. cum Perſam de ſuo in eum beneficio collato monere ſtatuiſſet. Hoc ex ſequentibus patet. Si Vallæ verſio bona est, dicemus ὑποθήκην iam vocari ſubſidium, quod ſibi quis parat beneficio in aliquem collato, et apud ipsum quodam modo repoſito, ut ſervetur. Quod obſervatione dignum, quia præter tritas ſignificationes uſurpatum] Miſera prorſus. Unde acrior H. Stephanus nihil de his verbis citatis in Theſauro ponit, niſi ſibi ſuſpecta eſſe. Et merito. Nam omnino ſcribendum est ex MS. ἀποθήκην. Neque vero dubium eſſe potest, quin hic locus ſit, unde apud Suidam concinnata ſunt hæc verba: Ἀποθήκην· ἀντὶ τοῦ ἀποσροφήν. Φίλιστος. Bene, quod ſilent.

495, 12. Ἐς πᾶσαν βάσανον ἀπικομένοισι.] MS. ἀπικνεομένοισι. Ter ab isto verbo incipit Portus novos loculos congerere, et ter post pauca de verbo ἀπικνέομαι dicta relabitur ad derivata verbi ἀπίκομαι neſcio cur? quum ſatis ſæpe hoc ipsum ἀπικνέομαι placuerit Herodoto.

495, 33. Πειθώτε καὶ Ἀναγκαίην.] Has duas habes itidem iunctas, ſed ex adverſo in Simmiæ Rhodii 991 Alis.

495, 38. Γεωπείνας ἐς ταμάλισα ἀνήκοντας.] Sic est: habet Portus diligenter comportata, unde pateat Herodoto placuiſſe istud ταμάλισα. Sed an ideo non perinde bene legitur in optimo MS. ἐς τὰ μέγισα? Sic quidem et in fine huius libri, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγισα, vel ταμέγισα.

495, 48. Διὰ τῶν αὐτέων ἀγγέλων χρεώμενος λόγοισι τοῖσι καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἐχρήσατο.] Incredibile quantum infuſcatus locus. Nullos enim nuncios in præcedentibus legitur ad Andrios miſisſe Themiſtocles, ſed ipsum popoſciſſe nummos προϊσχόμενον eos ſermones, quos audivimus. Deinde abundantia est longe ineptiſſima, ut is, qui paulo ante dixit, Themiſtoclem ad alias inſulas miſisſe ἀπειλητηρίους λόγους, nunc pauciſſimis verbis interpoſitis, dicat eum χρεώμενον λόγοισι τοῖσι καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἐχρήσατο. Quis enim tam fatuus est, ut non ſponte intelligat eosdem vel certe ſimiles adhibitos fuiſſe ab eo ſermones in tali negotio, quod totum erat minax? Quin et vide, quantopere hinc abeat MS. in quo tamen videtur reſidere vera manus Herodoti. διὰ τῶν αὐτέων ἀγγέλων χρεωμένους τοῖσι καὶ πρὸς βασιλέα ἐχρήσατο. Sic certe ipse ex eo notavi, et ſtatim in eo maxima lux. Nulli enim fuerunt nuncii ad Andrios, et fatua manus illos huc adduxit, ubi non erant neceſsarii, quum omiſſi ſint, ubi debuerant allegari, ſi fuiſsent. Eadem ista laſcivia interpoſuit quoque vocem λόγοισι. Sed notat Herodotus Themiſtoclem in imperandis his pecuniis uſum esſe Sicino, quem in animo habebat locupletare, ſicut etiam locupletaviſſe in ſuperioribus dixit; ad quam rem poterat inſervire hæc curatio. Itaque adhuc abundat in lectione codicis Medicei vox χρεωμένους· qua deleta ſunt nitidiſsima omnia.

496, 12. Διέφυγον τὸ στράτευμα.] MS. ſimpliciter ἔφυγον.

496, 15. Χρήματα παρὰ νησιωτέων ἠτέετο.] Hoc vulgatum, atque ipſi Herodoto aliquoties uſurpatum; non nego. Quod ſi nihil aliud quam exegiſſet Themiſtocles, quæ inde ad ipsum et Sicinum veniſsent lucra? præſertim ſi detrectaſsent dare, ut Andrii? Inſuper quanto vilius ad lectionem aurei codicis MS. ἐκτέατο? Ne dubita igitur; obtinuit et posſedit inde Themiſtocles lautitias.

496, 19. Ἀνωρίην εἶναι.] Præclare MS. ἀνωρίη. Neque enim verbum ἔδοξε refutat primum caſum.

496, 22. Ὡς δὲ ἀπίκετο.] MS. ἀπίκατο. Et hoc melius.

496, 30. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων.] Vox quarta non est in MS. Et ipsa ineptia ſua vel maxime patula oſtendit in loco iniquo ſe ab ineptis esſe poſitam, quia ἄλλοι nequeunt alii intelligi, quam σύμμαχοι, et σύμμαχοι non alii quam ἄλλοι, ut plane alterutram vocem facile conviceris falſi.

497, 17. Ἐπιλαβὼν δὲ λοιμὸς τότε.] Inanis prorſus et ſupervacua est illa in fine adpoſita qualiscunque notatio temporis. Itaque peroportune legitur in optimo MS. ἐπιλαβὼν δὲ λοιμός τε τὸν στρατὸν καὶ δυσεντ. Nihil pote melius.

497, 20. Ἵνά ἑκάστοτε γίνηται.] MS. γίνοιτο.

498, 2. Διεχρέετο.] MS. διεχρῆτο.

498, 10. Τριήρεϊ.] Quam ridicula hic eiecit Stephanus! quam ignarus veri in hoc loco fuit? An non ſtultitiam ipse ſuam aperit, dum interpretationem Latinam exarans [triremi auro intertexta, vel ut alii, triremi inaurata] damnat mox dicendo [certe *intertexta* improprie hic diceretur] Quanti commenti se reum facit, quum addit [At Valla τιάρῃ legit pro τριήρεϊ.] Immo, quod dubitari nequit, iste legit τιήρεϊ, ut est ſcriptum in optimo illo Mediceo, quem is fortaſse ſub oculos habuit.

498, 16. Ἔοικε ἐμοὶ.] Eximie et attente optimus MS. οἷκε ἐμοὶ.

498, 35. Πρότερον εἴρηται.] MS. πρότερόν μοι εἴρηται.

499, 8. Ἀκροθίνια ἐπεμψαν.] MS. ἀπέπεμψαν. Et mox δυωκαίδεκα, non δυώδεκα.

499, 9. Ἀνδριὰς ἔχων ἐν τῇ χερὶ ἀκρωτήριον νηός.] An potest clarior explicatio dari talium vel ſtatuarum vel brachiorum, quæ multiplicia occurrunt in nummis antiquis et monumentis et ipso Homericæ conſecrationis ære, de quo agit Raph. Fabrettus ad Column. pag. 347., quum et illic fingatur Ulyſses conſecraviſſe tale apluſtre, memoriam ſuæ navigationis

nis in exitu felicis, ubi et ipse et alii varia cogitant.

499, 21. Τοῦ Κροίσου.] MS. τοῦ Κροίσεω.

499, 25. Διενέμοντο τὰς ψήφους.] MS. διένεμον.

500, 8. Ὡς διὰ τὰς Ἀθήνας ἔχει.] Multo melius in MS. ἔχοι. Sed et statim voces duæ ἐνέκειτο καὶ absunt ab eodem libro.

500, 14. Ταῦτα μέν νυν.] Idem MS. voculam postremam non agnoscit.

500, 17. Στρατοῦ ὃν Μαρδόνιος ἐξελέξατο.] Mirus est in vertendo Valla, quum dicit ab illo regem deductum *iis sexaginta millibus, quæ sibi Mardonius delegerat.* Ergo caruit tanto numero Mardonius ex 300. millibus. Quod quomodo probaverit? Atqui in optimo illo MS. clare scribitur στρατοῦ τοῦ Μαρδ. quod verissimum est. Ex eo exercitu, unde sua millia elegit Mardonius, erant quoque hæc sexaginta millia. Immo et Thom. Gale scribit [codex Arch. melius τοῦ Μαρδ.] plane pari modo: et lætor. Sed quo sensu? Pergit scribere [*exercitus quem sibi elegerat.*]

992 500, 19. Ὡς δὲ ὁ μὲν ἦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ.] Verbum substantivum ignoratur ab MS. elegantissime quidem. Quid enim perfectius hac periodo? Ὡς δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὁ δὲ ὀπίσω πορευόμενος κατὰ τὴν Παλλήνην ἐγένετο.

500, 35. Κριτοβούλῳ Τορωναίῳ ἐπιτροπεύειν.] Vocem secundam ignorat liber MS. Sed castissima Urania, quid deinde in tuo gremio gestavisti? An ex Herodoti manibus accepisti Κριτοβούλῳ ἐπιτροπεύειν? Hoc enim est, quod monstras accedentibus. At quæso te, an ullus qui accepit, testatus fuit se intelligere? an tu intellexisti? an hæc sunt placamenta ingenui animi, qui memoriæ rerum antiquarum operam suam præbet? Quomodo vertit Valla? *Critobulo Toronæo tradidit, a genere Chalcidensi.* Sed et in sermone Italico *la citta poi quasi deserta dono a Critobolo da Calcide, a questo modo ottennero i Calcidiesi Olyntho* &c. At quid lucri inde ad historiam, si noveris originem generis in hoc Critobulo? An ex eo dependent fata universæ urbis? tum an hoc significant Græca, ut ita Vallam simul Portus, simul Stephanus tueantur? Longe aliter existimavit Ubbo Emmius V. C. in libro 5. veteris Græciæ scribens *Olyntbus ab Artabazo Persa expugnata et Chalcidicis tradita* &c. Agnoscis magnam differentiam, et debuit vir ille doctissimus aliquid perspexisse veritatis fœdum in modum absconditæ; quæ quum tibi præsertim placet, revertere ad eam subsidio præstantissimi codicis Medicei, in quo legitur παραδιδοῖ Κριτοβούλῳ ἐπιτρέπειν καὶ τῷ Χαλκιδικῷ γένει, *tradit eam Critobulo, ut etiam præbeat* (vel habendam indulgeat) *Chalcidicæ nationi.* Ita sequitur commode, quod subnectit; quomodo corriges quoque interpretationem huius editionis nimis aberrantem. Nempe Critobulus tum alios in eam recipere potest, tum particulatim monetur Chalcidensibus in ea regione habitantibus eam aperire.

501, 5. Παρῆν δὲ — συμμαχίη.] MS. παρῆσαν, quem numerum in verbis amat Herodotus collectivis nominum vocabulis apponere.

501, 32. Οὕτω ἔπρηξαν.] Hæ voces nullæ sunt in MS. Et videtur perquam commoda relationis præcedentis terminatio οὗτοι μὲν οἱ προπέμψαντες βασιλῆα, nempe tam pauci manserunt superstites, et quum nec illic manere, nec traiiciendi in Asiam haberent copiam, redire debuerunt in Thessaliam, peræque occidendi ac commilitones perierant.

501, 33. Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς.] Hanc quoque vocem ultimam expellit MS. ut rursum in principio capitis proxime sequentis. et 9, 95. dicuntur οἱ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγοί. Et toties iam in antecedentibus ὁ πεζός, etiam mox rediens. Quin etiam vox ista huc non convenit. Neque enim classiarius exercitus transfretavit alias pedestres copias, sed nautæ et classiarii.

501, 41. Συνῆρχε δὲ τούτοισι.] MS. δὲ τοῖσι.

502, 6. Εἴ τι δύναιντο.] MS. εἴτι δυναίατο, quam suave!

502, 17. Τοῦ Εὐρυφῶντος, τοῦ Προκλέος.] Accuratissimus Vindingius in Hellene notat hinc medium ab Herodoto omissum esse τοῦ Σώου, quem retinuit Pausanias, unde etiam eum memoravit Cragius lib. 2. cap. 2.

503, 17. Κατεκείμισε ἐς Ἀμφιάραον.] Quid dici potest sordidius? Hoc tu concoquis, splendidissima Uranie? At tuum est ἐς Ἀμφιάρεω. Hoc tu in mentem dederas Herodoto. Hoc castigatissima membrana Medicea fideliter servavit. Et quid elegantius?

503, 18. Ἐκέλευέ σφεας.] MS. ἐκέλευσε.

503, 31. Ἔπεσθαι οἱ.] MS. ἕπεσθαι δέ οἱ.

503, 49. Τῆς Φρυγίης ἐδόθη Ἀλάβανδα πόλις μεγάλη.] Quum Stephanus de Urbibus mentionem urbis Alabastrorum in Phrygia testatus esset se habere ex Herodoto, et Salmasius in Plinianis pag. 559. negavisset in Herodoto exstare, Holstenius eam citationem ad hunc locum referebat, ut ab Stephano olim hic lectum fuerit Ἀλάβαστρα. Ego nihil varietatis annotavi ex libro vetere, et mira sunt fata nominis auctoris nostri. Vosiano exemplari adscriptum est male Stephanum legisse videri Ἀλάβαστρα.

504, 13. Τὰ χρηστήρια ταῦτα οἱ προλέγει.] MS. προλέγοι, ut simillis mutatio modi, et pariter polita, occurrebat nuper.

504, 27. Ὅκως δὲ ὀπτῷτο.] MS. ὀπτῴη.

504, 34. Ἔφασαν δίκαιον εἶναι ἀπολαβόντας.] Sic certe scriberet quilibet circumforaneus, cui maximum Herodotum et multo ipsis meliorem varii comparaverunt. Cæterum dicit unicus codex Florentiæ eum scripsisse ἀπολαβόντες, ut non construatur cum infinitivo. Et simile acciderat lib. 1, 63. et 6. in fine cap. 61., quod vide.

504, 41. Εἶπας τάδε.] MS. εἶπας τάδε ὧδε. Non inutili augmento, si distinxerimus εἶπας τάδε, Ὧδε δεκόμεθα. *Hoc modo accipimus*, ut paulo infra ὧδε ἐγεγόνεε. Sed ubi videbis fidem libri veteris 9, 28. Ἐτάσσοντο ὧδε οἱ ἐπιφοιτῶντες.

504, 44. Ἀρυσάμενος ἐκ τοῦ ἡλίου.] MS. ἀρυσάμενος τοῦ ἡλίου. An dubitas? Antoninus Liberalis cap. 19. ex Bœo ἠρύσαντο τοῦ μέλιτος τῶν μελισσῶν. Plutarchus in Oraculor. defectu de Lebadia, ἄρύσασθαι μαντικῆς. Et sæpissime alii.

504, 45. Οἱ μετ' αὐτοῦ.] MS. οἱ μετ' ἐκείνου.

505, 15. Ὧδε ἐγεγόνεε.] MS. ὧδε ἐγένετο, ut istud postea sequatur amœnius.

505, 39. Εἴπερ εὖ φρονέοιτε.] MS. εἴπερ εὐφρονέετε.

505, 43. Ἀλλὰ καταλλάσσεσθε.] MS. ἀλλὰ καταλύσασθε. Omnino recte. Sic enim solet repetere et quasi iterato studio assumere idem verbum, ut 9, 56. verbum ἀνέμενε. Habet quoque codex Arch. apud Th. Gale.

505, 48. Περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας.] Sic quum 993
loquatur hic Alexander, immo etiam pergat addere οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε, ut sic iste potuerit tunc Athenienses imputare multa benevolentiæ documenta, audire vellem, qui ista intellexerit Dion. Petavius, qui locum hunc diligenter excutiens in Paralipomenis pag. 849. sustinet existimare Alexandri patrem Amyntam adhuc vivere, sed mox mori, quia nunc tantum vocat ἄνδρα Μακεδόνα, at 9, 43. στρατηγὸν καὶ βασιλέα Μακεδόνων: inter hæc ergo quæ nunc narrat, et quæ scribuntur libro nono, media intercurrit mors Amyntæ. Et quomodo igitur sic Athenienses coram iactitare potuit suam benevolentiam, eamque non tunc primum ab eis cognosci, sed varia data fuisse experimenta multo ante, quum nec regnaverit, nec Macedonia tanti fuerit, ut iure potuerit sic gloriari. Certe non satis ex aperto et simplici tacet non sine celandi studio, mox rursus ipsum Alexandrum illum confiteri Εἰμὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών.

506, 3. Ἐνώρων τοῦτο ἐνὸν ὑμῖν.] Et quare hoc participium ἐνὸν invidit præcedentibus, si iudicavit id nunc, ubi prorsus eadem est constructio, adnecti debere? Et sanequam miror Portum in verbo Ἐνωρᾶν conduxisse utraque hæc membra, et tamen varietatem istam nullo verbo prosequi. Atqui legitur hæc pars ita in optimo MS. τοῦτο ἐν ὑμῖν. Prioris autem partis constructio est 1, 89. ὅτι οἱ ἐνορῶν ἐν τοῖσι ποιευμένοισι.

506, 5. Ἔχων λόγους τοιούσδε.] Plane hæc verba mox sequuntur c. 143. At nunc in MS. τούσδε.

506, 41. Ἄλλως τε τουτέων ἁπάντων αἰτίους.] Videtur aliquid molesti his inesse. Unde quum satis lævus in interpretando fuisset Valla, Stephanus correxit ita: *Adde quod Athenienses, qui horum omnium autores extiterunt, primos ex Græcis iugum servitutis subire, res est profecto intoleranda*, ut legerit ἠγεῖσθαι δουλοσύνης. Quod ut nulli placere potest, sic nec Ubboni Emmio, qui sic exprimit: *vos eius præcipui auctores fuistis, et in hæc incommoda intentatamque servitutem Græcos conieciistis. Res nullo modo toleranda.* Nihil ex his satisfacit.

506, 43. Αἰεὶ κατὰ τὸ πάλαι.] Non est Græcum, et enervatus est sermo. MS. αἰεὶ καὶ τόπαλαι.

506, 46. Καρπῶν ἐξέρησθε.] MS. ἐξερήθητε. Id habet Latina versio.

507, 20. Τῇπερ καὶ νῦν ἔρχεται.] MS. τῇ καὶ νῦν ἔρχ.

507, 45. Τὸ Ἑλληνικὸν ὅμαιμόν τε.] MS. τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε.

507, 48. Ὧν καὶ προδότας.] Copulativa nec locum hic habet, nec ab MS. agnoscitur.

508, 16. Ἐς τὴν Βοιωτίην.] Post hæc etiam MS. subiungit eadem verba, quæ initium faciunt libri 9. οἱ μὲν ταῦτα ὑποπτευόμενοι Ἀθηναίων ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

JACOBI GRONOVII NOTÆ ET OBSERVATIONES

In librum nonum

HERODOTI.

509, 27. Ἅπαντα τὰ κείνων ἰσχυρὰ βουλεύματα.] Vocabulum ἰσχυρὰ, in plurimis ab Herodoto adhibitum, tamen nunc non exstat in MS. et magnopere egreditur Valla augens ad *validissima*, qui etiam nescio unde petierit verbum *occupabis*, quum Herodotus innuat, *sine labore omnia eorum consilia opprimes* et coërcebis.

510, 13. Ἐς τὴν ὑστεραίην.] Satis vexavit se in leniore huius loci interpretatione Æm. Portus et docendo ὑστεραῖος poni, pro quo usitatius sit ὕστερος. Atqui Mediceus ille fidelissimus MS. habet clare ἐς τὴν ὑστέρην.

510, 44. Ἐς τὴν Βοιωτίην ἐλέγετο εἶναι.] Vidi similia in his libris, et aliqua notat etiam Portus. Sed an non monile hoc videri potest ex inferiore huc elevatum? Utique legit optimus MS. ἐν τῇ Βοιωτίῃ.

511, 1. Περισῖδον ἐσβαλόντα.] MS. ἐμβαλόντα.

511, 4. Προεῖκε τε.] Stolida orationis inclinatio, quæ ferri nequit. Nec eam secutus est Valla, sed quasi legeretur προεικόντας. At ille supinum istud collegit ex eo, quod et ipse vidit in antiquo scripto legi προεῖκαί τε, prout exstat in Mediceo.

511, 28. Τὸ μὲν ἡμέτερον οὕτω ἀκρίβηλον.] Præclare in his consummata est Græcismi concinnitas, et magis etiam, si verbum νέμεται quoque abesset. Passim quippe sic occurrit τόγε ἐμὸν et similia, in perfecto plane sensu. Hinc est, ut opiner omnino venisse ab Herodoto, quod legitur in Florentino MS. τὸ μὲν ἀπ' ἡμέων οὕτω ἀκρίβηλον ἐὸν νέμεται, ut infra mox dicet τὸ παρ' Ἀθηναίων. Huc etiam declinat codex Arch. ex quo propinat Th. Gale eandem fere lectionem, nisi quod omittat ἐὸν, et ponat οὕτως, utrumque credo per negligentiam.

994 512, 13. Χίλεος οὐνόμαστι.] Abest postrema vox ab MS.

512, 15. Τῶν ἐφόρων ἕνα ἐπύθετο.] Mirari licet, cur, quum ex uno ephoro dicatur rescivisse, cur, dico, non cum illo colloquatur. Sed ad furcas damnanda est vox tertia, quæ nec in MS. apparet, et sane absurdum quoque foret, si velut arcanum emanavisset ex uno forsan ephororum; nec eam agnovit interpres.

512, 16. Ἀκούσας δὲ ταῦτα.] Hæc quoque postrema vox non exstat in MS.

512, 18. Ἀθηναίων ἡμῖν ἐόντων μὴ ἀρθμίων.] Notavit Portus ad Suidam hunc locum ab ipso citari in v. Ἄρθμια, sed ut dicat μὴ ἐόντων ἔμμιν ἀρθ. Quod reponi debet inter specimina licentiæ, quam quilibet censuit sibi datam esse formandi citationes Herodoteas ex lubitu et arbitrio.

512, 24. Ἐν φρενὶ λαβόντες τὸν λόγον.] MS. ignorat voculam ἐν. Eximie. Vide Portum in φρὴν et σοὶς.

512, 44. Ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ἕκαστος.] MS. ἐπὶ τὴν ἑωυτοῦ ἕκαστος.

513, 30. Πρὶν μέν νυν πυθέσθαι.] Voluerunt distare hunc locum ab illo qui mox sequitur πρὶν ἢ . . ἐμβαλεῖν. Sed invito Herodoto, ut docet optimus MS. in quo est πρὶν μέν νυν ἢ πυθέσθαι, ut 6, 22. πρὶν ἢ ἀπικέσθαι, quæ utraque addi debent collectaneis Porti in v. Πρινὴ.

513, 42. Ὡς τε καὶ ὀλίγους.] In MS. media vox non legitur.

513, 45. Μαρδόνιος μὲν δὴ οὕτω.] Vox postrema non est in MS.

514, 2. Ἵππος προσελθοῦσα κατεπάτησε.] Vides ut interpretatus sit Valla. Id non placuit Porto, qui cum eo quidem scribit προσελθοῦσα (ex versione enim patet Vallam ita legisse) sed interpretari velit *equitatus vero progressus agrum Megarensem perequitavit*. Postremum clare dicunt Græca. Sed equitatum non opinor solum vagari iussisse Mardonium, sed quum is comitaretur peditem, sic perequitavit istum agrum. Certe MS. nihil mutat in verbo προσελθοῦσα, nec causa est.

514, 5. Μαρδονίῳ ἦκε ἀγγελίη.] An suppositum est hoc verbum ab iis, qui voluerunt apparere in promptu esse Herodoto copiam et varietatem, ne iam uteretur eodem verbo quo tantum quod usus fuit? Certe MS. iterum habet ἦλθε.

514, 17. Ὁκοῖόν τι ἐθέλει.] Suavius in MS. ἐθέλοι.

515, 17. Ἐμηδίζον γὰρ μεγάλως.] MS. ἐμηδίζον γὰρ δὴ σφόδρα.

515, 21. Ἀκιμώτατος.] MS. δυνατώτατος. Etiam mox ἐπίκατο, habet idem liber, non ἐπικάτο.

515, 23. Σφέας ἀπ' ἑωυτῶν.] Hic Græcus sermo non exprimit Latinum *seorsum*, sed quidem ἀπ' ἑωυτῶν, quod ipsum legi in MS. nec aliter diximus 469, 34., ubi, ut puto, citavimus et Portum in ἀπ' ἡμέων.

515, 17. Νῦν ὦν ἄνδρα.] Ratiocinationis proprium et bene nectens consequentiam sermonis. Sed ea hic non quæritur. Potius propositio periculo et certissimo et præsentissimo exclamare videtur velle et edere quales debeant esse. Unde iustissimum patet esse, si credideris vocem mediam non esse ab Herodoto, qui virum militarem irritatum voluit exprimere, quoniam non exstat in optimo MS. Statim veniet locus, ubi maior erit eius commoditas, etsi inde videatur traiecta ab imperitis.

515, 44. Πάντη συστρέψαντες.] Notavit hunc locum Æm. Portus, ut doceret hic intelligi *cum se ipsos conglobassent, facto globo*, quum id demum notetur per verbum sequens πυκνώσαντες: nunc tantummodo agitur de modo, quum adversi starent, corporum ponendorum vel ad cautelam vel ad vim repellendam, nempe πάντη στρέψαντες, ut testatur liber MS. quum vellent orbem volvere.

516, 9. Οὐ νικήσετε οὔτε ἐμέ.] MS. præclare οὔτε ὦν ἐμέ. Sic in medio aut fine periodi habes eam voculam 1, 132. Τροπάσας πολὺν . . ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὦν πάντα πρέα. 2, 39. Οἱ δὲ Φέροντες ἐς τὴν ἀγορὴν ἀπ' ὦν ἔδοντο.

516, 26. Πέμπει ἐπ' αὐτούς.] MS. ἐς αὐτούς. Nam et hæc particula habet vehementiam et iram.

517, 8. Τέλος τοιόνδε ἐγένετο τῆς μάχης.] MS. ἐπὶ τῆς μάχης. In qua erudita certe loquutione est allusio ad verbum ἐπιγίνεσθαι, sed quod disiolvit, et quum dicere debuisset ἐπεγένετο τῇ μάχῃ, prout loquitur 7, 175. in fine, ita maluit nunc mutare.

517, 18. Τύπτοντες δὲ ἐς τὸν θώρηκα αὐτοῦ.] Vox postrema non legitur in MS. et omnino est supervacua.

517, 20. Παίει μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν.] Ita interdum usu venit, ut loquerentur sine distinctione, utrum dexter, an sinister foret. Suetonius Iul. c. 68. *Scaeva excusso oculo transfixus femore et humero.* Etiam nihil habeo, quod promam ex Florentia; forsan ideo, quod oculi tunc mei fuerunt sopiti. Sed tamen perexcellens est, quod ex codice Arch. attulit Cl. Thomas Gale, nempe in eo legi ὄμφαλον, quippe quod valde est probabile, quum gladius ipsum thoracem per-

perforare impeditus ſine dubio deſcendere conetur ad imum ventrem et partes corporis ab lorica iam non tectas, non adſcendat ad oculum; etſi id fieri quoque interdum poſſit, præſertim quum non addatur, oculum dextrum vulneraverint, an ſiniſtrum. Εὕρημα hoc est pretioſisſimum me iudice.

995 517, 25. Αὐτίκα ἐπόθεσαν.] Reliqui laudem ſuam integram doctis editoribus in hoc verbo certis iam ab Vallæ verſione, qui interpretabatur *deſideraverunt*, docte, ſed non ut opinor ex mente Herodoti; quod tamen tanto cum labore conatus fuit firmare Portus. Atqui manifeſte apparet hoc verbum ab Herodoto nunc poni in eodem ſenſu, quo antea ἔμαθον. Id plane ipsum nunc effert ἐπύθεσαν.

517, 35. Οὐκέτι οἱ ἱππόται ἐπέμενον.] Non est hoc verbum aciei dicatum. Itaque et optimus MS. ſervat ὑπέμενον, quod prorſus oportuit reſtitui.

518, 7. Καὶ ἐφοίτων θεησόμενοι.] Satis mira est verſio, quam ex his concinnabat Valla, *Quod ideo faciebant, quia cuncti* &c. Nec enim id ideo faciebant. Sed quum Græci cadaver veherent per ordines, ut poſſent omnes videre; id vulgo non ſuffecit, ſed inſuper ideo excurrebant, ut viderent. Abundant istæ voculæ. Itaque in Græcis copula recte abest ab MS. Ita enim ſolet Herodotus, cuius mentem opinor recte a me declaratam eſſe in verſione, quippe quam mutare compulſus fui. Etiam non intelligo, cur non Valla maluerit in antecedentibus dare: *erat autem ſpectaculo dignum.*

518, 27. Ἀξιεύμενα ταύτης τῆς ϛάσιος.] Probat hanc loquutionem Portus ex duobus aliis locis, quos ad vocem ϛάσις conduxit, nempe in huius libri cap. 21. et 47., in quo utroque loco maior aciei et prælii ratio est, quam ordinis in locando milite. Unde fieri nequivit, quin magis mihi arrideret vetuſta illa ſcriptura optimi MS. τάξιος.

519, 42. Ἀμαζονίδας τὰς ἀποθήκας] Locus deſperatus, de quo forſan nihil melius conſuletur, quam prout conſuluiſſe nonnullos teſtatur Thom. Gale ſcribens [Hæc dele: neque enim agnoſcit codex A. nec Valla, nec margo] Bene, ſed hactenus. Cur enim habuit codex Etonenſis? Sic enim merito interpretor eius de illo ſilentium. Tria quæ nominantur, ſunt valde fragilia. Nam nec margo, id est, Stephanus, nec Valla ea agnoſcit, quoniam agnoſcere non poterant, utpote quod non intelligerent. De codice A. reverenter taceo. At plane Stephano ignoſci nequit, quum de hoc loco ne verbum quidem. Æmil. etiam Portus ἀποθήκας ne nominare quidem voluit; ſæpe ad viliora declinans. Sed et ex illo præclaro Mediceo nihil notavi; quum interim non videatur locus esſe tam ſordidæ obſcuritatis, ut ſic ab eo ingenia ceſſare debuerint aut terrefieri toleraverint, quum manifeſtisſimum ſit Athenienſem dixisſe ἐς Ἀμαζονίδας τὰς ἀποθήτας, τὰς ἀπὸ Θερμώδ., tanquam furias et minime deſiderabiles fæminas, quæ eſſent crudeliſimæ, et abominabiles, atque hinc optandæ ut longisſime abesſe perſeveraviſſent. Puto liquidisſimum eas nunc per λιτότητος morem ſic appellari. Habent hanc vocem omnia Lexica.

519, 46. Καὶ γὰρ χρησοὶ.] MS. καὶ γὰρ ἂν χρησοὶ.

520, 38. Λεπραιητέων.] Hoc flocci feci, perinde ut istos Vallæ Lepræatas, quum in libro optimo animadverti ſem ſcriptum Λεπρεητέων. Sic omnes appellant. Infra eodem libro ſcriptum erat Λεπριήτας.

520, 43. Τουτέων δὲ ἐχόμενοι Χαλκιδέες.] Præter varietatem loquendi, et verbi ἔχεσθαι, cuius præcipua hic requirebatur frequentia, flexionem in varias formas, tum mira est auctoris cura in participio ἐχόμενοι aut uſurpando aut omittendo, ut ſubintelligatur, et ne ſemel quidem adhibita iteratio, niſi in hoc uno loco: ubi quum præmiſerit Ἑρμιονέων δὲ ἐχόμενοι, nunc tamen ita ut vides iterat, quum id non fiat in alia parte. Sed propterea ſcias oportet vocem tertiam non esſe in MS.

522, 10. Περὶ Θεσσαλὴν οἰκεομένους.] MS. οἰκημένους, ut ſæpe alibi.

522, 24. Πρότερόν μοι δεδήλωται.] Vocula μοι non est in MS.

522, 27. Ὡς δὲ ἀπεικάσαι ἐϛὶ.] Verbum ſit qualecunque, ſcribis Herodoti et editoribus forſan gratum, quod tamen annotare inſuper habuit Æm. Portus. Huc nihilominus vix videtur convenire istud compoſitum, unde legitur in optimo MS. ἐπεικάσαι, coniecturam adhibere, quod certe iam requiritur.

523, 48. Ἱρεῖσι ἐχρέετο.] Notabile est quod legitur in optimo MS. ἐχρέατο, quum ad id pervenire non potuerit curioſitas Æm. Porti tantopere ſe acuens et omnia ruſpans in Εατο, ſed fere pluralia, donec incideret in Παρηγορέατο.

524, 31. Κατὰ τὸ ἔχθος.] MS. κατά τε τὸ ἔχθος, quo lenisſime conciliatur hæc pars cum ſequente καὶ κατὰ τὸ κέρδος.

525, 5. Φειδόμενοι οὔτε ὑποζυγίου.] Magis intendit negativam hanc locutionem optimus MS. exhibens οὐ φειδόμενοι οὔτε ὑποζυγ.

525, 20. Ἀντικατημένοισι ἀλλήλοισι.] Paulo ante ſic dixit ἡμέραι δέ σφι ἀντικατημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν. Sed in eis quæ citavi, vox poſterior non est in MS. eamque verius est deleri debere, quum et verba illa priora habeant ſuam rationem, et ſane diverſam ab his, in quibus verſamur, et ex principio ipso libri quinti appareat auctorem hoc decompoſito malle uti ſine addito dativo.

525, 39. Τούτου μέν νυν.] Particula poſterior, etſi occurrat ſic adhibita ſæpius, non est in MS.

525, 45. Ἔτι πλεῦνας γίνεσθαι.] Verbum γίνεσθαι non est in MS. nec incommode, quum verbum εἶναι proxime antecedat interpoſito tantum verbo.

527, 7. Μή με διαφθείρητε.] MS. μή με καὶ διαφθείρ. Quæ vocula affert ſuam venuſtatem.

527, 16. Μὴ πλεῦνες συναχθῆτε.] MS. συλλεχθῆτε, quod convenientius Græcæ libertati, prout ἐπιῤῥέειν 996
dixit de hac eadem re in cap. 37.

527, 23. Τοῦτο τὸ ἔργον οὕτω παράβολον.] MS. tantum οὕτω ἔργον παράβολον. Hic ordo vocum viſus fuit esſe confuſior nonnullis, ut particulam demonſtrativam requirerent proxime anteponi adiectivo: ſed non ita Herodotus.

527, 38. Ἐπὶ Μαραθῶνι μαχ.] MS. liquide ἐν Μαραθῶνι μαχ. prout habuimus lib. 8. toties ἐν Σαλαμῖνι. Adhibe Porti Lexicon in ἐν cum dativo loci pro παρὰ καὶ πρὸς.

528, 22. Ταῦτα δὲ οὐδαμῶς.] Adverſativa caret MS. Eleganter profecto, ut ſit abruptior exprobratio.

528, 25. Βουλόμενοι μοῦνοι Πέρσῃσι.] Habet id quoque ſenſum ſuum, nec male huic loco convenientem. Attamen legi in optimo MS. μούνοισι, ut videtur ante ſe habuisſe interpres. Unde oportet eam ſolam lectionem habere pro vero, quum id ſit, quod exprobret, quod cum ſervis Perſarum videantur congredi voluiſſe, quos pro gentis gloria decebat ſolos Perſas eligere.

528, 32. Ἦν μὲν δοκέῃ.] Δοκέοι habet MS. et ſic bis.

528, 45. Προσφέρεσθαι ἄποροι.] Id notat Stephanus haberi in quibusdam vet. lib. Debuerat addere in quibus legatur εὔποροι. Sic examen inſtitui posſet. Certe MS. Mediceus habet ἄποροι. Male Valla de inſuetis accepit.

529, 8. Ἐλθόντες παρὰ τὸ δεξιὸν κέρας.] MS. ἐλθόντες παρὰ Παυσανίαν ἐπὶ τὸ δεξ. Et ſic quoque interpres. Cur igitur tot voces omisſæ ſunt? aut cuius beneficio exciderunt? Repoſui igitur, præſertim quum et Th. Gale ex cod. Arch. ſimul et Et. et ipso Valla rectisſime iudicet ita ſuppleri.

529, 12. Ἀποκεκλέατο.] MS. ἀπεκεκλέατο.

530, 5. Λοχηγετέων.] Verbum memorabile. Id enim quum Valla reddidisſet *tribunus cohortis*, quaſi derivatum ab λοχηγετεῖν, hoc excepit quaſi verbum Herodoti pro communi λοχαγεῖν Æmil. Portus, et decem inde verſus ſupplet, ut dicat nihil. Ecce immo et Henr. Stephanus in tomo ſecundo Theſauri ſine hæſitatione refert Λοχηγετέω *ſum tribunus cohortis*, ut λοχαγέτης ex Euripide. Sic docemur Græca, ſed quæ nunquam intra mare Ionium et Theſſaliam audita ſunt. Mire ſi ita habeant alii codices antiqui. Itaque præ hoc incerto et ex aliis inaudito præſtat credere ab Herodoto venisſe, quod habet optimus MS. λοχηγέων.

531, 11. Αὐτὸν ἀναλαβόντα τὰ ὅπλα.] MS. αὐτὸν ἀναλαβόντα τὸν λόχον τὰ ὅπλα. Quam acceſſionem quum viderit Valla, et in verſione communicaret, noluit admittere Æm. Portus in Ἰθείῃ τέχνῃ, unde ibi ut nimis docte, ſic infelicisſime rem gerit. Patet lapsus, ut opus non ſit monſtrare.

531, 29. Θρασύδιον.] MS. θρασυδήϊον. Omnino recte. Nam Thraſydæus apud Græcos notum nomen.

531, 31. Ὑμεῖς γὰρ οἱ πλησιόχωροι λέγετε.] MS. ἐλέγετε, ut agnovit interpres.

532, 3. Τῶν δὴ ἐποιήσαντο.] MS. ἐποίησαν.

533, 46. Ὡς ἐτράπησαν.] MS. ἐτράποντο. quod in fine capitis 65. et denuo 66. repetitur.

534, 1. Περὶ τῆς Δήμητρος τὸ ἄλσος.] Atqui id ſequitur in verſu proximo, et quidem loco oportuno. Sed nunc MS. παρὰ τῆς, et id videtur agnoviſſe Valla.

534, 6. Οὐκ ἐδέξατο.] Longe melius ille aoriſtus convenit participio ἐμπρήσαντας, quam huic verbo,

quod agit de re cummaxime inſtanti. Itaque etiam non admittitur ab optimo MS. ſed in eo legitur *οὐκ ἐδέκετο*. quod magis multo est congruum. Sentiebant in animo ſuo Deam non dare locum.

Ibidem. *Τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνακτόριον.*] Hoc unicum memoratur Lexicographis in hac voce exemplum. At MS. optimus hic quoque refert *ἀνάκτορον*, de quo ad 9, 21., ut licet in multis placuerit gemina terminatio, in hac tamen voce diſplicuerit etiam Herodoto.

534, 19. *Ἦγε κατηρτισμένος.*] Lectio bene colorata, ſi modo venisſet ab Herodoto, non ab aliis, qui nolebant ulterius differri voculam *τούτους*, quin haberet iam aliquid adminiculi. Sed interim optimus MS. habet *ἧιε*; Et quidquid aliis videatur, id mutari non debuit, quum opiner omnino ſic ſcripſisſe Herodotum, ut vocula ista præcedens *τούτους* quærere inferius debeat aliquid cui innitatur.

536, 12. *Μετὰ δὲ τοῦτον.*] Non decido inter hanc lectionem vulgatam, et alteram codicis MS. *τούτων*; ut non Ariſtodemum ſolum iam intellexerit. Pervicacis enim pectoris est post eum ponere omnia, quem recenti pugna fatearis in Spartana *λέσχῃ* creditum fuisſe pro deſperato ad necem cucurrisſe.

536, 23. *Φθόνῳ ἂν εἴποιεν.*] MS. *εἴποιμεν.* dixerimus ex livore venisſe. Tanquam fateatur auctor esſe quasdam arcanas cauſas propenſionis huc repentis, ut magis ad Ariſtodemum reſpiciat, quam ullum alium, etiam ipsum Poſidonium. Nam *λέσχῃ* qua potuit ardere invidia adverſus necatum?

536, 36. *Πρὸς Ἀείμνηστον.*] MS. *Ἀρίμνηστον.* Aeïmneſtum inter Spartanos alibi memoravit.

537, 21. *Ἀμφισβητέων.*] MS. *ἀμφισβατέων.*

537, 22. *Ἀσπίδος περιθεούσης.*] MS. *ἀσπίδος αἰεὶ περιθεούσης.* Sic demum impletur deſcriptio ſumpta ex affirmativo, ut perfecte pleneque illi apponi posſit altera adſcita ex negativo.

537, 39. *Ἐσθῆτι καλλίσῃ ἐκ τῶν παρεουσέων.*] Particulam *ἐκ* non habet MS. nec video ita opus esſe, ut omitti nequeat ſalvo ſenſu et modo ſcribendi. 997

537, 41. *Ἔτι ἐν τῇσι φόνῃσι ἐόντας.*] Vocem poſtremam non habet MS.

538, 2. *Ὁ δὲ ἀμείβετο.*] MS. *ἀμείβεται.*

538, 25. *Αἰγινητέων τὰ πρῶτα φέρων.*] Hæc quoque ultima vox non legitur in MS. ut ipse Lampon dicatur *Αἰγινητέων τὰ πρῶτα.* An hoc dulcedinis mellitisſimæ genus potuit averti ab Herodoto? Sane factum est per tot annos, ſed ſæcula. Attamen revireſcit veritas. Est enim haud dubie purum Herodoteum ut 6, 100. *Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα.* Non aliter dixerunt *πάντα.* Accedit, quod 8, 104. dicat *Φερόμενον οὐ τὰ δεύτερα τῶν εὐνούχων παρὰ βασιλεῖ*, non *Φέροντα* in hoc genere loquendi.

538, 27. *Ἀπικόμενος δὲ σπουδῇ ἔλεγε.*] Annectit MS. voculam *τάδε.*

539, 32. *Ὁ ἐπὶ τοῦ τρικαρήνου ὄφεος τοῦ χαλκέου ἑπεφεώς.*] Inſitum his verbis ſenſum an posſumus asſequi liquidius quam ex conſpectu? Itaque quum inſignis Whelerus inter peregrinationis muſicæ lucra Conſtantinopoli in has oras advexerit hanc tantæ vetuſtatis fabricam, non me teneo, quin huc reponam, ubi unice deſcribitur, et caſtius profecto, quam fit apud ipsum ab nonnullis, *qui prennent cette antiquité pour un Trepied d'Apollon.* Quis posſet ita dicere aſpectans hoc nobile monumentum? non habet tripodis maxima propria, ſed ea, quæ ſignat Herodotus.

540, 26. *Τὸ ἐπάνω τῆς γνάθου.*] Et cur in hac deſcriptione auctor uteretur compoſito? Optimus ille MS. habet *τὸ ἄνω τῆς γν.*

540, 30. *Ὁ νεκρὸς ᾐφάνισαι.*] MS. *ᾐφάνισο*, multo probabilius.

540, 49. *Πάντας ἔθαψαν ἀλέας.*] Vox media non exſtat in MS. et ſupervacua est prorſus in tot repetitionibus.

541, 5. *Ἐπαισχυνομένους.*] Sic ſe habet: verbum hoc bene notum est eis, qui vel primis labiis guſtarunt hæc elementa: ideo debuit Herodoteis immiſceri tam nothum et ſpurium, quam grande. Sed quæſo, mi Valla! an qui erubeſcebant ſe a pugna abfuisſe, post tumulum hunc excitatum non erubeſcebant? aut ſtatim dicebant ſe interfuisſe? Id lepidum quidem, et ipse Herodotus, quem tantopere dediſtis perſtringendum, vos ridet. Ille enim ſcripſit *ἀπαισχυνομένους.* Sic plane legitur in vetuſtisſimo exemplari Florentiæ. Et notat repellere pudorem conantes, quem collegerant ex abſentia ista. Non Portus, non Stephanus hoc habet. Satis est, quod habeat in decompoſito eruditisſimus ille Porphyrius lib. 1. *Ἀποχῆς* pag. 115. *Τίς λοιπὸν ἀπολογία τοῖς ἀπαναισχυντεῖν πρὸς τὴν αὐτῶν ἀκρασίαν βουλομένοις;*

541, 10. *Κλεάδην.*] Nomen Bœotium, bene notum vel ex hiſtoria citeriore Alexandri Magni. Attamen MS. *Ἀλεάδην.*

541, 14. *Ἐδόκεε στρατεύεσθαι.*] MS. *στρατεύειν.*

541, 27. *Μὴ πρότερον . . . πρὶν ἢ ἐξέλωσι.*] Notavi de hoc loco ad librum quintum ſub numeris 330, 11.

Ibidem. *Πλέω μὴ ἀνατλήσῃ.*] Frequens fuit cauſa huius verbi in hac hiſtoria uſurpandi, ſi id Herodoto fuisſet gratum. Ne nunc quidem id ei placuit. Habet enim optimus MS. *ἀναπλήσῃ.* Huius rei notitia defuit Æm. Porto, qui tam accommodate ad ſententiam huius loci conatur illuſtrare hoc verbum ex loco libri 6. cap. 12. *Τίνα δαιμονίων παραβάντες τάδε ἀναπίμπλαμεν.* Vide eum in verbo *Ἀναπιμπλάναι.*

541, 44. *Ἐπεπείθεσαν διωθέεσθαι.*] Magnus enimvero labor Æmil. Porti, ut post tres rivulos factos, unde deduci posſit, hoc verbum deploraret ab Valla omisſum: quum tamen nulli istorum adſit aqua Pegaſeam Aganippen guſtu exhibens. Fucata omnia. Nec ita ſcripſit Herodotus; ſed ab eo teſtatur fidelisſimus codex venisſe *ἐπεπύθεον*, vel ut propius veniam *ἐπεπίθεον.* Hoc autem in ſcrinio ſuo fovit huc usque Calliope, ut non exierit in has luminis oras. Pulcherrimum tamen, ſi inſpexeris, quæ notata ſunt ad verba apud primarios ſcriptores occurrentia *ἐπέπιθμεν* vel *πιθήσας*, ut notet eos certe conſtituisſe et hanc fiduciam foviſſe.

542, 14. *Κατὰ τὴν ταχίστην ἐλθεῖν ἐς Θρηΐκην.*] Tanquam privatus iter faceret. Quanto verius ad Herodoti manum elegantius in optimo MS. legitur? *ἑλῶν ἐς Θρηΐκην.* Hic ſermo convenit ſequentibus et commento huius ducis.

542, 10. *Κατὰ πόδας μου.*] MS. *κατὰ πόδας ἐμεῦ.* Et ſtatim *τοῦτον καὶ ξεινίζετε καὶ.* quod longe plenius. 998

542, 37. *Τοῦ τυράννου Θεομήστορος.*] Si ita appellatus fuit, nihil invideo, quin maneat. Scire tamen licet in optimo libro vocari *Θεομήτορος*, quo fides mea inclinat. Nam in libro 8. cap. 85. nihil notavi.

542, 43. *Ἄρα ὑπομένωσι.*] MS. *ἆρα ὑπομείνωσι.*

543, 18. *Ἐκέλευε ποιέειν.*] Immo *πλέειν*, ut recte est in MS.

543, 25. *Ἐσὶ ἐν τῇ Ἀπολλωνίῃ ταύτῃ ἱρὰ ἠλίου πρόβατα.*] Occæcatos vates colligens in obſervationibus ad Callimachum pag. 619. Ezech. Spanhemius Tireſiam et hunc Euenium, poſteriorem ita deſcribit: *Apollinis ovium apud Apolloniatas in Ionia cuſtodis.* Qua fide credidit Ioniam vel viſam ullo tempore fuisſe ab hoc Euenio? Nempe quod præcedit *ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ*, intellexit de Ionia, et hinc ſatis aut doctus est, aut attentus in ista parte ſcribenda fuit. Rideas ſane. Cæterum hæc narratio talium ovium docet Apollinem cognomento Nomium vel Nomionem fuisſe, ut vocatur ab Cicerone lib. 3. de natura Deorum, qui in ista Apollonia colebatur.

543, 42. *Ἀγαγόντες μιν ἐς τὸ δικαστήριον.*] Hæc non implent vim loquutionis illius, nedum Herodoteæ. Inſpice modo collectanea Æmil. Porti in v. *Ἄγειν.* Itaque etiam ſcriptum exſtat in optimo MS. *ὑπὸ δικαστήριον.* Egregie. Nam hoc ipsum videbis illic esſe, quod deſiderat Herodotus.

544, 4. *Παρεσκευάζοντο ὡς ἐς ναυμαχίην.*] Particula *ὡς* non est in MS. nec ſolet ita loqui hic ſcriptor, verum alii.

544, 48. Ἐς δὲ τὴν ἤπειρον ἀπέπλεον.] Certe hoc verbum non congruit huic loco, quippe cui aliam longe significationem attribuit in verbis proxime antecedentibus de Phœnicum classe, ut notet remeare in patriam, quum hic tantum de petendo litore sit sermo. Et sane verbum ultimum non est in MS. ut omnino abiici debet. Subintelligitur ex superioribus ἀνῆγον.

545, 6. Ἐπὶ τοῦτον μὲν δὴ τὸν στρατὸν.] MS. ὑπὸ τοῦτον, ut maneat in usu præpositionis ad hanc causam adhiberi solitæ.

545, 15. Ἐπισπόμενος ἐπὶ Μιλήτου κτισὴν.] Hic locus an pro integro legi debeat, dubito. Citat enim eum Meursius de Fortuna Attica cap. 6., ubi sic edit nulla distinctione divellens participium ἐπισπόμενος ab præcedentibus, quod fit in editionibus, quantum scio, omnibus, etiam ipsa Thomæ Gale, quod nulli non patet fieri perperam. Sed idem Meursius illic iam citat κτισὴν, ut nihil habeamus dicere eidem Gale aliquid monenti, nisi quod sero veniat. Quippe iam et Stephano in indice Thesauri sic citatur, quasi vulgo exstet in editis. Unde id adscivi nunc merito. Cæterum legitur in optimo MS. non ἐπισπόμενος, sed ἐπισπομένου, quasi innueret non Philistum abiisse cum Neleo, sed patrem eius Pasiclem, cuius deinde filius illic templum statuerit. Res pertinet ad historiam, in qua non ausim decidere.

545, 33. Ἐγχρίψας τῷ αἰγιαλῷ.] MS. ἐγχρίμψας.

545, 48. Δεύτερα τάδε ἐποίευν.] MS. δεύτερα δὴ τάδε ἐπ.

546, 20. Προσῖησαν πρὸς τοὺς βαρ.] MS. προσηΐσαν, ut cap. 101. περιηΐσαν.

547, 3. Μέχρι κατὰ τῶν ἡμίσεων.] Est inaudita loquutio, nec explicari potest; ut omnino non assequar, quemadmodum tot docti lectores eam concoquere potuerint, et ex optimo MS. corrigendum sit μέχρι κου τῶν ἡμ. Quippe quod non modo præstantissimum est ad mollienda Græca, sed pariter declarat originem falsæ vocis κατὰ, nempe quod illud κου sic involutum fuerit in scribendo, ut quasi nota fuerit præpositionis κατὰ, quum breviter et cito scribitur.

547, 8. Τῷ ἑτέρῳ κέραϊ.] MS. κέρεϊ.

547, 20. Συνεπισπόμενοι συνέπιπτον.] MS. συνεσέπιπτον. Manifesto vulgatæ vitio. Et mox ὡς δὲ καὶ τὸ τεῖχος, ubi vocula καὶ eliditur vulgo male.

547, 27. Ἰθαμίτρης.] Etiam Florentinus MS. Ἰθαμίτρης habet, prout ex codice Arch. protulit Thom. Gale.

548, 4. Ἑρμόλυκος ὁ Εὐθοίνου.] MS. Εὐθόνου.

548, 18. Ὅποι χρεὼν εἴη τῆς Ἑλλ. κατοικῆσαι.] MS. primo ὅπῃ. Item κατοικίσαι. Et utrumque genuinum. Agitur enim de loco in quem deduci lonas conveniret; quod prius est, antequam habitarent.

548, 25. Τοῖσι ἐν τέλεσι ἐοῦσι.] Ipsa pronunciatio huius locutionis molesta est, cui egregie occurrit optimus MS. ἐν τέλει ἐοῦσι. Sic enim scio exstare in illo prisco volumine, quod debuit in contextu hoc exprimi, ubi quid non vitii invectum est omisso participio et voce τέλεσι retenta? Etiam Herodotus se ostendit 3, 18. Τοὺς ἐν τέλει ἐκάστους ἐόντας τῶν ἀστῶν.

548, 26. Τὰ ἐμπόρια.] MS. τὰ ἐμπόλια.

548, 34. Πίσι τε καταλαβόντες.] Confusa est hic copia copulativæ, et non toleranda vel ideo, quia legitur in MS. πίσι καταλαβόντες, ut pateat referri hoc non ad præcedentia, sed ad sequentia. Certe nec videtur Valla agnovisse.

549, 2. Δεινὰ ποιησάμενος.] MS. ποιεύμενος. Id est Herodoteum.

549, 12. Τῶν δὲ κατ' ὁδὸν πορευμένων βαρβάρων.] Vox postrema non est in MS. Sicut etiam in sequentibus istis οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο τουτέων, voce ultima MS. destituitur. Neque sane vel alterutra huc requiritur, ac præsertim illa prior βαρβάρων, quum tam accurate descripserit, quos intelligat per ista τῶν κατ' ὁδὸν πορευομένων, ut supponat alios fuisse, qui non ita recederent per viam, quos in initio huius capitis descripsit Τῶν δὲ ἀποφυγόντων βαρβάρων.

549, 42. Εἶπαι Ξέρξῃ.] Cespitat constructio, neque ullo genere tolerari potest ille infinitivus; et quam commode exstat in MS. εἶπε?

550, 14. Περσισὶ μὲν τυκτὰ, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, τέλειον.] Tanquam tunc vere exhilarans suum genium primoresque aulæ, ut non dubitem hoc Persicum componere cum Romanæ consuetudinis inter patronos et clientes cœna recta et sportula, quum cœna recta non alia sit, quam τελείη. Sed ut evilescat Herodotus, quid non sustinent proferre viri insignes? Scaliger in libro tertio Canonum Isagog. ex Ctesia habet in lingua Persica τυκτὰ, idque Persice nihil aliud quam *thronus*. Iohannes Fronto de diebus festivis Arabice didicerat *Tuc* significare torquem, felicitatem &c. Mox adiicit et *Tucf*. Erunt similia multa quæ ex vicinis linguis ad ignotam Persicam pedibus trahi possunt. Sed an non hæc lascivia est? Morosissima quidem truculentia Isaaci Vossii, qua scripsit Herodotum ignarum linguæ Persicæ et nullis orientis gentium instructum monumentis, quid nisi servile capistrum meretur? Unde enim probat hæc? An in orosangis aberravit Herodotus? an in angariis ostendit nec linguam Persicam nec institutorum consuetudinem sibi cognitam fuisse? Num in Satrapiis? aut aliis denique vocibus? Et unde ea facultas Vossio, ut ille Herodotum in tale crimen vocet? Sed ille nescivit erubescere. Quid enim? an alterutra ex dictis superat Herodoteam? Certe non, si quis ita consideret, ut modo dixi, quod neutrum ex his tribus fecisse opinor.

550, 15. Τὴν κεφαλὴν σμῶνται.] Memorat hoc convivium Brissonius lib. 1. regn. Pers pag. 65., notatque eo die Regem caput comere, purgare et mundare &c. Plures alii, sed qui nihil explicant Græcum. Verum doctissime Casaubonus ad Athenæum 4, 10. inspexit, et post eum Freinshemius ad Curtium 8, 9. interpretans *tunc solum rex caput cum cura abluitur*, (hoc alii adferunt ex Loccenio) reiecto Valla et Dalechampio, qui reddiderint κοσμεῖται *ornatur*, quo forsan etiam respicit Stephanus, dum notat Vallam videri sequutum esse diversam a nostra lectionem. Denique cumulum his imponens per Græcæ linguæ ninniam notitiam Ezech. Spanhemius in densis illis observationibus ad Callimachum pag. 564., quum nullum sciat proferre locum, nisi qui ab Casaubono suppeditatur ex Diodoro, tamen et Casaubonum fugillat et ipse nescit, utrum velit *defricare* an *detergere* seu *purgare*. Utique in rege hæc non fuit simplex defrictio aut detersio; et capillorum purgationem oportet omnino frequentiorem attribui regibus Persicis in ista creberrima unguenti affusione, nisi debeant ludibrium maximis sordibus. Cur autem *defricare* potius quam *infricare*, quod elegerat Stephanus in Thesauro? Omnino prudenter existimem fecisse Vallam, dum vertit *ornare*, γενικῶς verbo isto posito, ita ut in quo proprie consisteret illud σμᾶν, non perite satis assequeretur; prout ornare ad caput et capillos et qualemcunque eorum curam in lingua Latina pertinet, et ornatrices feminæ omni et diversissima cura poliebant. Habes et 4, 73. de Scythis, qui suos humaverunt: σμησάμενοι τὰς κεφαλὰς καὶ ἐκπλυνάμενοι. 2, 37. Sacerdotes Ægyptii ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι διασμέωντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, ubi reddit *extergentes*, unde patet Vallæ satis cognitum fuisse verbum.

550, 16. Καὶ Πέρσαις δωρέεται.] MS. Πέρσας.

550, 49. Οὔτε ἐκείνῳ ἔτι πλεῦνα χρόν.] MS. ignorat voculam ἔτι. Ita eam vocem, etiam ubi commodum videtur occupare locum, Herodotus interdum maluit omittere.

551, 42. Τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων ὅπλα.] Nimis simpliciter vertit Laurentius et nunc et cap. 120. *arma e pontibus*, quasi dememinisset 7, 25. ὅπλα ἐς τὰς γεφύρας; ubi dixit *armaturam*; sed declaravit Stephanus, prout nunc quoque fieri oportuit.

552, 8. Ἐπὶ γῆν σὴν στρατευόμενος.] MS. στρατευσάμενος, in quo residet omnis venustas.

552, 28. Ἀπαγάγοιεν ὀφέας ὀπίσω.] MS. ἀπάγοιεν, quod longe convenientius est, vel magis necesarium, quum vulgata lectio fere supponat id iam factum esse, ut cap. 113.

552, 32. Ἀμφὶ τὸν Ἀραῦκτεα.] Harum vocum nulla exstat in MS. ut pateat aliquem sic infuscando voluisse iactare doctrinam. Satis est quod illa descriptio adhuc sequatur.

552, 48. Ὑπὲρ Αἰγὸς ποταμοῦ.] At MS. ποταμῶν. Recte prorsus.

553, 9. Ἰχθύες νεάλωτοι.] Recte, sed quadrisyllabicum porrigit optimus MS. νεοάλωτοι, quo clarius exprimitur vis eius, ut νεοαρδὲς ἀλωὴν maluit dicere Homerus, alii νεοεργές. Et sunt plura talia.

553, 17. Ἀποινά οἱ τάδε ἐθέλω ἐπιθεῖναι.] Quam sub sceleste specie averterunt limpidam illam Hippocrenen manus Herodoteæ, ut eius Calliope æternum doleret? Unde enim hoc, quum 1, 96. usurpetur ἐπιθέμενος? et quidem sine tertio casu? Sæcula licet iam adstrinxerint hunc locum his sordibus, non dubitabo tamen publicare legi in optimo MS. ἐπιχθῆναι. Quod quia non intelligebatur, debuit expelli, quum sciamus tamen illud ἐφίκομαι, et derivata eius afferre tam varias notationes, et huic loco per sane congruas.

553, 23. Οἱ γὰρ Ἐλαιούντιοι.] Ita quum procedat Græcus Herodotus, id non placuit Vallæ et aliis editoribus, consensu porrigentibus id nomen *Elæuntini*. Nec video auctoritatem, quam sequantur, quum Epitome Stephani non agnoscat aliud gentile præter

Ἐλαιούσιος, et in Herodoto ab Aldo usque ſemper editum fuerit prout citavi, quod abhinc opinor ceſſabit, quum pateat codex vetuſtisſimus et fidelisſimus Florentiæ, in quo perſpicue legitur Ἐλαιούσιοι, ut Μυοῦς Μυούσιοι etiam Herodoto 6, 8. Et 5, 104. Ἀμαθούσιοι.

554, 11. Ἄλλοισι δουλεύειν.] In his etiam vocibus finit exemplar Mediceum, ſubiiciens tantummodo has voces et has deinde notas

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ Θ̄
ΧΧΗΗΠΙ

ſive ad quaterniones ſignandos, ſeu quidquid etiam illud ſit. Sed Tanaquillus Faber Epiſt. Critic. parte 1. pag. 30. deſiderat hic poni totum principium quinque verſibus conſtans, quia Dionyſius Hal. ſcripserit idem initium, eundem finem hiſtoriæ Herodoteæ fuisſe, quod hodie aliter ſe habeat, ad Cn. Pompeium in Epiſtola: Τὸ γὰρ αὐτὸ προοίμιόν τε καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος ἐσὶ τῆς ἱσορίας, unde concludit alia etiam excidisſe ex Herodoto; ut facilius obtineat potuisſe nonnulla ex uno libro vel loco tranſponi in alium. Opinor perinde validum hoc eſſe ſpecimen, ac poſterius de Heliopoli, quod in libro ſecundo vidimus, aut quod tertium adhibet pag. 70. de Alabaſtris, de qua urbe didicit ex Hermolao citationem, quum tamen nil tale apud Herodotum legere meminerit. In loco autem Dionyſii, qui notus bene fuit aliis, et ſolet præmitti in teſtimoniis antiquis de hoc auctore, ut ab Fabro non excitetur, etſi ille ſcriptus ſit non oppido clare et ſimpliciter, aliquid animadvertere poteris ex fine notarum ad librum 7. et 8., in quibus forſan id fit etiamnum, quod Dionyſius Hal. teſtatur. Verum ex eo non probes ex Herodoto aliqua omisſa eſſe, quæ ad hiſtoriam eius explendam pertinebant; ſed tantum ſcribas cenſuisſe nequaquam opus eſſe, ut repeterentur eadem verba, et quæ in fine antecedentis libri poſita eſſent, iterarentur in principio ſequentis.

An et ista mens fuerit Th. Gatakeri, neſcio; ſed ut ſcias quid ſcripserit ad hanc rem pertinens in libro 11. Advers. cap. 8., quum præmiſisſet in argumento capitis illius *Quæ ex Herodoto Ariſtoteles, in eius ſcriptis iam non patere*, et in loco ipso monuisſet [Herodotum Ariſtoteles hiſtor. animal. lib. 8. c. 18. reprehendit quod aquilam in Nini obſidione bibentem inducat, quum τὰ γαμψώνυχα ἄποτα πάμπαν exiſtant,] in fine apponit: [Illud obiter moneo, in Herodoti ſcriptis, quæ ſuperſiunt, istud neutiquam reperiri, qui lib. 1. quidem Ninum ait a Cyaxare expugnatam, modumque alibi fuſius narraturum pollicetur, ſed in eis, quæ habemus, nusquam id præſtitisſe deprehenditur] Monitio illa quum ſit nuda, etiam ſupervacua est et nulli bono; quum et alii Ariſtotelem ante ipsum legerint, eum componentes cum Herodoto, et ſapienter tacuerint: cur enim non de unoquoque ſtudioſo id ſuppoſuerim? Et Gatakero utique ſatisfactum fuisſe oportuit, quod eandem rem abunde annotavisſet in Hiſtoricis Græcis G. I. Voſſius, qui et anxietatem nimiam Theodori Gazæ in hac parte notat tamdiu editam ante Gatakerum. Sed et Marshamus in Chronico Canone ſæculi XVII. p. 494. notat [Diodorus pag. 84. dicit Herodotum tradidisſe Cyaxarem (qui quidem Ninum expugnavit) fuisſe primum Medorum Regem, cum tamen ex ipso Herodoto conſtet Deiocem primum fuisſe, Cyaxarem penultimum] Eat ergo, quoniam mihi via nulla alia reſtat, aut ad Aſſyriacos aut ad alios, ſi fuerunt, logos, ad quos toties ex Herodoto citarunt alii. Omiſi etiam post librum octavum ita in optimo MS. ſcriptum eſſe

ΗΡΟΔΟΤΟΥ Η̄
ΧΧΗΗΗΔΔ Η̄

FINIS.

ΛΕΞΙΚΟΝ
ΤΩΝ
ΗΡΟΔΟΤΕΙΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

Ex Codice Bibliothecae S. Germani.

Ἱστορίας Α.

Ἀνέλῃ χρήσῃ. L. I. 13.
Ἐξ ἠθέων. ἐκ τόπων, οἷ οἷς ἀναστρέφονται. 15.
Πηκτίς. ὄργανον, [b] ψαλτήριον, αὐλὸς. εἶδος ἀκολάστου σχήματος. 17.
Διθύραμβος. ὕμνος εἰς Διόνυσον. 23.
Σκευή. ὅπλισις καὶ στολή. 24.
Ἐδώλοισιν. ὑποστρώμασι πηὸς, [c] ζυγαῖς, καθέδραις. 24.
[d] Ὄρθιον νόμον Θαμύρα. ὁ κιθαρῳδικὸς τρόπος τῆς μελῳδίας, ἁρμονίαν ἔχων τακτὴν καὶ ῥυθμὸν ἠρμοσμένον. ἦσαν δὲ ζ', ὧν εἷς ὁ ὄρθιος. 24.
Ἀναχῶς. ἐπιμελῶς, φυλακτικῶς. 24.
Ξείνῃ συνεθήκατο. ἀντὶ τοῦ [e] ὡς ξένιον ἐδωρήσατο. 27.
Ἐπιστρεφέως. ἀπατητικῶς ἢ ἐπιμελῶς. 30.
Ἠκούσης. ἐχούσης. 30.
Σπερχθείς. ταραχθείς, θυμωθείς. 32.
Χρήματος. πράγματος. 33.
Ἀνδρεῶν. μέγας οἶκος. 34.
Ἐπίσιος. ἔποικος. 35. et 44.
Ἐξηρτυμένοι. κατεσκευασμένοι, ἡτοιμασμένοι. 43.
[f] Ἡμεκτέων. δυσφορῶν. 44.
Ἑταιρεῖος. ὁ Ζεὺς παρὰ Κρησίν. 44.
Συνηλίζοντο. συνηθροίζοντο. 62.
Μετεξέτεροι. ἔνιοι, τινές. 63.
[g] Ἐνωμοτία. τάξις τὶς παρὰ Ἀττικοῖς. 65.
Τριηκάδας. δεῖπνα κατὰ δήμους καὶ ἀριθμὸς λ' ἀνδρῶν. ibidem.
Ἐλαύνειν. ἡσυχάζειν. 67.
Ἐπώσας. διανοηθείς. 68.
Ἀναξυρίδας. τὰ βαθέα [h] καὶ βασιλικὰ τῶν ὑποδημάτων, ἢ τὰ τῶν βραχέα λεγόμενα. 71.
Ἀβρόν. καλὸν, αὐθάδες, σεμνὸν, τρυφερόν. ibidem.
Ἀναισιμοῦν. δαπανᾶν, ἀναλίσκειν. 72.
Ἴλη. συστροφὴ, τάξις [i] ὄχλου ἱππικὴ. 73.

Εὐε-

[a] ΛΕΞΙΚΟΝ.] Cum Herodoti Musae alio sermone ac reliqui Graecorum fabulentur, non illi sollers grammaticorum cura ad explanandum defuit. *Suidas* meminit ὑπομνημάτων εἰς Ἡρόδοτον *Salustii* Sophistae et *Heronis* Attici Rhetoris, argumenti, uti suspicor, critici et historici. *Philemonem* Grammaticum in Συμμίκτοις non dissimilem instituisse operam, *Porphyrio* Quaest. Homer. VIII. haud temere credimus. *Apollonii*, itidem Grammatici, Ἐξηγήσεις γλωσσῶν Ἡροδότου indicavit et exscripsit *Etymologus* in Κῶφος et Σοφιστής. Quae quidem ad nostram si devenissent aetatem, flocci non facerem Ἡροδότου Λέξεις, ob oculos hic positas, quippe ieiunas, saepissime alienas et non nunquam insulsas et absurdas. Memorantur in indice legati *Antonii Eparchi* T. I. Var. Sacr. p. 528. *Steph. Monachii* Λέξεις Ἡροδότου ἱστορικαί, quas a nostris diversas dicere non audeo. Primus hoc *Lexicon* ex codice *Goldasti* vulgavit *G. Iungermannus*, digestum κατὰ στοιχεῖον sive litterarum ordinem, cuiusmodi exempla ex locupletissima Francorum regis bibliotheca et monasterii S. Remigii inter manus sunt. At aliud vir egregius *Montefalconius* ostentavit *Biblioth. Coislin.* p. 484., descriptum nulla litterarum primorum serie, sed secundum librorum, in quorum olim marginibus istae glossae, numerum: Ex oris enim Codicum res clamat excerptas esse, et Schedae ostendunt Eminent. Cardinalis *Passionei*. Nactus illud ipsum sum Cl. *Caperronerii* humanissima opera ex Biblioth. *S. Germani*, in quam Coislinianam migrasse notum est, dignumque censui hoc loco, tum quod in priore, ex codice *Goldasti*, voces, ab aliis inperite avulsae, cernantur, tum quoniam locupletius adparuerit, et *Suidae Hesychio*que plerumque conveniat: nam uterque, ille praecipue, simile Λεξικὸν usurparunt; neque eius usum recusavit *Timaeus* in suo Platonico, nedum praeter ceteros omnes *G. Corinthus*, sed saepe turpis socordiae reus. Non libet, nisi ubi quatuorviri in alia eunt, eos operose ad partes vocare. Sectiones librorum, ad quas scholia pertinere videntur, ut quaerendi labor amputaretur, adscripsi. Principium Ἀνέλῃ χρήσει apud *Suidam* aberrat.

b Ψαλτήριον, αὐλὸς &c.] Separatum sibi locum αὐλὸς et πηκτὶς in priore Lexico occupabant. In Cod. *S. German.* ferme cohaerent. Itaque omnia artissime aptavi, motus auctoritate Scholiastae *Aristophanis* Thesmoph. v. 1321., ubi Πηκτίδας, εἶδος ὀργάνου κιθαρῳδικοῦ, ἢ ἀκολάστου σχήματος. Gemina *Suidas* in Πηκτίς.

c Ζυγαῖς] Haec disiuncta quoque in eodem collocantur. Explicant, quod *Suidas* et *Etymologus* indicant, τὰ ἑδώλια, quo illi modo et praestantiores *Herodoti* MSS. vocem pingunt. Alibi *Suidas*, Ζυγοὶ· παρ' Ἡροδότῳ αἱ καθέδραι.

d Ὄρθιον νόμον Θαμύρα] *Suidas* in Voc. Νόμος et Ὄρθιος descripsit, verum de Thamyra nihil. Amplius scholion, unde hae reliquiae in schedis *S. German.*, Thamyrin sive Thamyram, celebrem olim in Thracibus Musicum apud *Diodor.* L. III, 66., nomi Ὀρθίου inventorem, non Terpandrum, ut ceteri solent, perhibuisse videtur. Legendus *Plutarch.* de Music. p. 1132. B. D. et *Pollux* IV, 65. ubi septem illi modi.

e Ὡς ξένιον] Sic et *Suidas*. Olim ξενίην, aut ξένεον, ut MS. *S. Remigii*. Valde exorbitat *Corinthus*, cum ἀντὶ τοῦ ξενίην ἐδωρήσατο, ξενίων συνεθήκατο lonum perhibet esse in sermone.

f Ἡμεκτέων] Conpositum περιημεκτέων ibi in Musa. Nec iusta tamen ex scholio suspicio, aliter olim obtinuisse. Est in glosatorum more simplex deponere, ubi conpositum in ipsa oratione. Tale χορδεύων L. VI, 75. et ἀλωηθέντες ibid. C. 116., pluraque alia.

g Ἐνωμοτία] In schedis *S. Germ.* Συνωμοτία, unde *Suidas* Συνωμοσία, τάξις παρὰ Ἀττικοῖς, ubi postrema *Herodotum* si explanant, sicuti debent, absurda. Et ita tamen tres Lexici codices. Verius *Etymologus* Ἐνωμοτὶς, immo Ἐνωμοτία, τάξις τὶς στρατιωτικὴ παρὰ Λακεδαιμονίοις. Priores ergo, nisi si παρὰ τοῖς Τακτικοῖς cum Cl. *Ruhnkenio* ad *Timaeum* p. 77. malueris, in errore versantur. Mendosus etiam *Suidas* in proximo Τριηκάδας· παρ' Ἡροδότῳ, δεῖπνα, ἢ δήμους, ἢ ἀριθμὸν τριάκοντα ἡμερῶν· nihil enim, ut alia praeteream, isthic apud *Herodotum* de triginta diebus. Mendosior multo, ne quid asperius excidat, *G. Corinthus*, λέγουσι δὲ *Iones* καὶ τοὺς κατὰ δήμους καὶ ἀριθμὸν τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν Δεῖπνα. i nunc et fide istiusmodi λογοθήρας.

h Καὶ βασιλικὰ] Eodem *Hesychii* explicatio tendit in Ἀναξυρίδες· *Suidas* autem et *Etymologus* καὶ ἄβατα ὑποδήματα· quae hinc propagata facile instaurabuntur. Ἄβατα ὑποδήματα equidem non recordor. Confer *Salmasium* ad *Lampridii* Alex. Sever. C. 40.

i Ὄχλου ἱππικοῦ] In *Suida* ὄχλου ἱππικοῦ· cui accedo. Vicina Εὐεσὼ, εὐετηρία &c. in MS. *S. Germ.* non leguntur. Quod nunc prostat, ex codice *S. Remig.* venit: antea εὐεσὼ εὐημερία· εὐετηρία, *Diogenianus* vocabulo operam occasione *Antiphontis* Ἀσιεσὼ impendisse videtur. *Harpocrationem* adi illa in voce et *Favorini* Εὐεσία. Proximum Ἐπίδοξα liber *S. Germ.* non novit.

Εὐεστώ. εὐημερία, σωτηρία. ἡ καλλίστη τῶν ἐτῶν διαγωγή. Διογενιανὸς ἄνευ τοῦ Σ' γράφει. 85.
Ἀνέγνωσεν. ἀνέπεισεν, ἀνεδίδαξεν. 86.
Ἐπίδοξα. ἀντὶ τοῦ προσδόκιμα. 89.
Κιάφος. ἄκανθα ἕλκουσα ἱμάτια. 92.
Οὖροι. ὁροθεσία. 93.
Πεσσοί. ψῆφοι, οἷς αἷς ἔπαιζον. 94.
Φαρμάκοισι. βαφαῖς. 98.
[a] Ἐλόχισεν. εἰς λόχος κατέταξεν. 103.
Κατὰ τέλεα. τὰ ἀναλώματα καὶ τὰ συνέδρια τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ, καὶ συντελεῖν εἰς τάγμα. ibidem.
Εὔτυκτα. ἕτοιμα, ῥάδια, εἰργασμένα. 119.
Ἐπιφορήματα. τραγήματα. 133.
Λευκή. πάθος τὶ περὶ ὅλον τὸ σῶμα. 138.
Πρυτανεῖον. [b] θεσμοθέσιον, θόλος, καὶ ἡ τοῦ σίτου θήκη. 146.
Ἔπιπλα. ἡ μὴ [c] ἐγγαῖα κτῆσις, ἀλλ' ἐπιπόλαιος. ἔπιπλα καὶ τὰ ἐπάνω τῶν τραπεζῶν. 150. 164.
Ἤθεα. τόποι, ἐν οἷς ἀναστρέφονται. 156.
Πρόχυσις. τὸ ἀποσπεῖσαι. 160.
Μύδρον. σίδηρον ἀργόν. 165.
Ἔμβολος. χάλκωμα περιτιθέμενον κατὰ πρῷραν ταῖς ναυσίν. 166.
Ἐναγίζειν. τὰς χοὰς ἐπιφέρειν, ἢ θύειν τοῖς κατοιχομένοις, ἢ τὸ διὰ πυρὸς δαπανᾶν. 167.
Ἡβηδόν. [d] μετὰ ἰσχύος, μετὰ ἀκολασίας. 172.
Ἀντίζοον. τὸ ἀντιούμενον. 174.
Ταρσοὶ καλάμων. [e] τρασιὰ ἐν ᾗ ἐξήραναν τὴν πλίνθον. 179.
Φάρσος. τεῦχος, κλάσμα, ἀκρωτήριον. 180.
Λίμασιά. τὸ ἐκ χαλίκων ᾠκοδομημένον ἄνευ πηλοῦ τειχίον, [f] ὃ νῦν ἑρμακίας καλοῦσιν. ibidem.
Λαῦραι. ῥύμαι, ἄμφοδοι. 180.
[g] Ἔλυτρον. σκέπη, θήκη, δέρμα. 185.
Συμψήσας. συντρίψας. 189.
Καταγωγή. πανδοκεῖον. 181.
Σχοινοτενές. μακρὸν, ὀρθόν. 189. 199.
Ψῆφος. κυρίως τὰ [h] ἐν τοῖς ὀλύνθοις γινόμενα. 193.
Ἀλιξομένους. ἀμυνομένους. 211.
Σαγάρεις. πελέκεις, τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα. 215.
Ἄρδις. Φαρέτρας, βέλη. ibidem.
Φάλαρα. τὰ περὶ τὰς γνάθας σκεπάσματα. 215.

Ἱστορ. Β.

Κυζημάτων. τῶν γυερῶν ἀποφθεγμάτων. II. 2.
Γεωπεῖναι. οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι. 6.
[i] Ἀπίσας. ἱκανώσας. 7.
[k] Μυχοί. αἱ καταδύσεις, τὰ ἐνδὸν, λιμένες, κοιλότητες, τὰ ἔσχατα, ἔσω. 11.
Ἐπικεστάτη. μετρία, εὐγνώμων, καλῶς ἔχουσα. 22.
Βυσσός. βυθός. 28.
Χοιράδες. πέτραι λεῖαι ἐν θαλάσσῃ. 29.
Εὐμαρέη. ἀκόπατος. 35.
Πεσσόμενα. ὀπτώμενα. 37.
Βάρις. ναῦς. [l] ἡ λέξις σημαίνει καὶ τεῖχη καὶ πύργον, καὶ μεγίστας οἰκίας, καὶ σφαίρας καὶ αὐλὰς, καὶ τοὰς μεγάλας. 41.
Ὄσιρις. ὁ Διόνυσος λέγεται. 42.
Ἐγχρίψαι. ἐμπεσεῖν, [m] προσπελάσαι. 60.
Κορύνη. ξύλον ἐπικαμπές. 63.
Πρόπολος. παιδάριον. [n] μετὰ τοῦ Σ' ὁ δοῦλος. 64.
Μελεδωνοί. Φροντισταί. 65.
Ἀμφιδέας. ἀλύσεις. οἱ δὲ ψέλλια. 69.
Κρέξ. ὄρνεον δυσοιωνιστὸν τοῖς γαμοῦσιν. 76.
Συρμαΐζειν. καθαίρειν πόματι ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος. 77.
Αἶνον. ᾠδῆς ὄνομα ἢ λύρας χορδή. 79.
Θύσανοι. κόρυμβοι, κροσσοί. 81.
Ἐσηθήσαντες. ὑλίσαντες. 87.
[o] Κάπτοντες. ἀποδεχόμενοι. 93.

[a] Ἐλόχισεν] Pauci *Herodoti* Codd. et *Suidas* ἐλοχήσε. Idem *κατατέλεα* iunctim recenset et scholiastae nostri verbis interpretatur. Agnoscit et *Hesychius* in Τέλεα, cuius *καὶ τὸ συντέμνειν τάγμα* ad nostri praescriptum reformandum. Explicatur *λοχίζειν κατὰ τέλεα*, cetera ab *Herodoti* mente et sententia longissime deflectunt.

b Θεσμοθέσιον] Eum in modum schedae: in *Suida θεσμοθέτιον*, ubi *L. Kusterus* pronuntiat, *hoc nihil ad rem*, cui consentio. Scholiastes docere voluit, nonnunquam in Prytaneo legum et plebiscitorum tabulas asservari solitas. Multa Ill. *Spanhemius* in Diatriba de Vesta et Prytan. p. 697. Ed. Graev. Nihil tamen accommodatius verbis *Plutarchi* Sympos. VII. p. 714. C. *ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τὸ ἐνθάδε* ΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝ *καὶ* ΘΕΣΜΟΘΕΣΙΟΝ.

c Ἐγγαῖα κτῆσις] Vulgo erat *ἡ μὴ βεβαία κτῆσις*. *Suidae* ἔγγειος, quod *Kusterus* rectissime explicuit, MS. accedit. Bona sunt mobilia. Commode *Isaeus* de Agn. Heredit. p. 88. Κατέλιπεν ΕΠΙΠΛΑ, *πρόβατα, κριθὰς, οἶνον, ὀπώρας*. Ultima Scholii ex *Goldasti* aliisque sunt libris.

d Μετὰ ἰσχύος] *Suidae* in Ἡβηδὸν, *ἀντὶ τοῦ μετ' αἰσχύνης*, hinc vitiose traductum. Utrumque nihil ad *Herodotum*. Meliora dabit Cl. *L. Bos* Observ. C. 6. Quod adhaerebat *ὀρχηδὸν*, in Cod. *S. Germ.* recte desideratur; alienum enim. Ὀρχηδὸν· *ἡβηδὸν* alibi sese offeret.

e Τρασιὰ] Optime MS. *S. Remig.* Ceteri, *Suidas*, *Corinthus*, *πρασιά*. Mendam et Scholiastae errorem Cl. *Salmasius* detexit ad *Solin.* p. 869. Τρασιὰ craticium textum erat, super quo ficus et casei siccabantur, uti apud *Hesychium* in Voc.

f Ὃ νῦν ἑρμακίας καλοῦσι] Voluit ἕρμακας. *Hesychius*, Ἕρμακες, *αἱ ὕφαλοι πέτραι, ἢ αἱμασιαί*. quibus gemina, ut docti viri monuerunt, critici in *Nicandri* Ther. v. 150.

g Ἔλυτρον, σκέπη] Absurde *Suidas*: Σκέπη παρ' Ἡροδότῳ θήκη, δέρμα. Praetervidit τὸ Ἔλυτρον, cui explicando ista erant admota. Probior *Hesychius* in Ἔλυτρον. Confer *Th. Gatakerum* ad *Antonin.* L. IX, 3. p. 266.

h Ἐν τοῖς ὀλύνθοις] Addunt λέξεις editae τοῖς ἄρσεσι, quae duo Cod. *S. Germ.*, *Suidas* et *Hesychius* non adiungunt.

i Ἀπίσας, ἱκανώσας] Mira in prioris scriptura adparet discordia. Ἀπήσας Cod. *S. Remig.*, ἀπόσας habet *Montfauc.*, ἀπώσας in excerptis *S. Germ.* et *Corinthо.* Propositum venit ex *Goldasti* Lexico. Videtur ad L. II, 7., sicuti ibi monitum, referendum.

k Μυχοί. αἱ καταδύσεις] In schedis haec disiungebantur ita, ac si et *μυχοὶ* et *λιμένες* exponerentur. Iunxi artius, ut *Hesychius* et Grammaticorum alii nectunt. Iuvandus *Suidas* est, cum Μυχαί· παρὰ Ἡροδότῳ, καταδύσεις· τὰ ἔνδον.

l Ἡ λέξις σημαίνει] Haec ex Cod. *Passion.*, in quo *καὶ σφύρας*. *Etymologus* in Βάρις edita adprobat.

m Προσπελάσαι] Liber *S. Germ.* παραπελάσαι, unde inquinatum *Suidae* παραπολαῦσαι in Ἐγχριμφθεῖσα. Idem *ἐγχρῖψαι*, Cod. *S. Germ.* *ἐγχρίμψαι*, quae et in *Herodoto* varietas.

n Μετὰ τοῦ Σ'] Absunt a *Suida* et codice scripto, neque vera perpetuo sunt. *Eustathius* ad Homer. p. 632, 36. consulendus est.

o Κάπτοντες] *Corinthus* Aldinus *κάμπτοντες* et liber *S. Remig.* Uberior *Hesychii* glossa Κάπτοντες, *ἀποδεχόμενοι, ἐσθίοντες*· cuius praecedens Κάπτει, *καταπίνει*, fuisse olim *καταπίνει* videtur. *Hemsterhusii* Nostri eadem divinatio ad Comici Plut. p. 315. Hic autem iterum simplex verbum vice *ἀναπάπτουσι*, quomodo *Euterpe.*

a Ῥιπίς. πλέγμα. 96.
Καινοῦν. χρήσασθαι καινῷ λόγῳ. 100.
Ἀποφορήν. τὴν τελουμένην τιμὴν ὑπὸ τῶν δούλων τοῖς δεσπόταις. 109.
Ἤλυσιν. ἔφοδον, πορείαν. 123.
b Συρμαίην. λάχανον σελίνῳ ἐοικὸς, ἢ βρῶμα διὰ τέατος καὶ μέλιτος. 125.
Ἐτηβητήρια. ἐνεδρευτήρια. 133.
Ποινή. ἀντέκτισις, τίσις. 134.
Βουπόρους. ὀβέλους μεγάλους. 135.
Ἀμυρταίου. c εἰμαρτοῦ. 140.
Ὄχανα. ἀσπίδων πόρπακες καὶ οἱ δεσμοί. 141.
Τριφάσιοι. τριπλάσιοι καὶ τρίφωνοι. 156.
Ἀπεματάϊσεν. ἐματαιολόγησεν, ἐμώρανεν. 162.
Ἀποτιμοτέρους. ἀτίμους. 167.
d Ἀνδρόσφιγγας. σύνθετον σῶμα ἐξ ἀνδρὸς καὶ σφιγγὸς ὑπὸ δημιουργοῦ γεγονός. 175.

Ἱστορ. Γ.

Ἀπηλικέστερον. πρεσβύτερον. III. 14.
Ἐπάϊστος. Φανερός. 15.
Εὐλέων. σκωλήκων. 16.
Φρενήρης. c σώφρων. 25. 30.
Γνωσιμαχεῖν. τὸ γνῶναι τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν, τήν τε τῶν ἀντίων ἰσχύν. 25.
Οὐ καταπροΐξεσθαι. πρόϊκα ποιῆσαι, f ἀτιμωρητὶ, οἷον καταφρονήσας. 36.
Παταίκοισι. Θεοὶ οἱ Παταῖκοι Φοινικικοὶ ἐν ταῖς πρύμναις ἱδρύμενοι. 37.
g Ἐπίλαμπτος. καταφανής. 69.
Αἰγυπτίων. γυπῶν. 76.
Ἀμύσσειν. h ταράσσειν. ἕλκειν, ξέειν. ibidem.
Φριμάξασθαι. Φρυάξασθαι, Φυσῆσαι. 87.
Φορμός. πλέγμα ὡς κόφινος. 98.
Διάσφαγες. αἱ διεστῶσαι πέτραι. 117.
Γαυλός. πλοῖον Φοινικικὸν. 136.
Σκυτάλοις. ῥάβδοις. ibidem.
i Γοργύρη. δεσμωτήριον ὑπόγαιον. 145.
Διφροφορευμένους. Φορείοις Φερομένους. 146.
Βαλανάγρας. κλεῖς. 155.
Οὐ καλαπροΐξεται. προίκτης. ἡ πρὸ αὐλῆς τῆς παρὰ παρὰ τὸ προϊκτεῖσθαι, τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ ἴζεσθαι, k ὅ ἐστι δωρεάν τι λαβεῖν. Ἀρχίλοχος· Ἐμεῦ δ' ἐκεῖνος οὐ καλαπροΐξεται. ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐν Ἐπιμερισμοῖς παρὰ τὸ ἴσσω φησὶ, ὡς καὶ Ἀρχίλοχος. Προτείνω χεῖρα καὶ προΐσσομαι. 156.

Ἱστορ. Δ.

1 Λάξιν. λῆξιν, μερισμὸν, κλῆρον. IV. 21.
Παλάθας. λέγεται m καὶ ἐκ τυγὸς πλάσματα· κυρίως δὲ ἡ τῶν συκῶν ἐπάλληλος θέσις. 23.
n Ὀργίσας. μαλάξας. 64.
Ἀνδρόγυνος. ἄναιδρος, ἑρμαφρόδιτος. 67.
o Ἐναρίες. οἱ ὁπλῖται. ibidem.
p Τόρμον. τὸ τρῆμα καὶ τὸ ἐπιμένον εἰς αὐτό. 72.
Σῶτρα. σωτῆρια, μήτυτρα, q λύτρα. 9.
Σώχουσι. τρίβουσι. 75.
Ἄρδην. ἀκίδα βέλους, καὶ τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα. 81.
Σισύρα. βαρβαρικὸς χιτών. 109.
Εὐμαρείη. ἡσυχία καὶ ἀπόπατος. 113.
Ὑβρίζοντες. σκιρτῶντες. 129.
Κομιδὴ. ἡ ἀπόσωσις, ἐπιμέλεια. 134.
Ἀμβολάδην. καθ' ὑπερβολήν. 181.
r Οἴσπη. ῥυπαρῶν προβάτων ἔρια. 187.
Αἰγίς. ἣν Λίβυες Φοροῦσι δοράν. 189.
Ἀνθερίκων. νῦν τοὺς καυλοὺς φησι τῶν ἀσφοδέλων· εἰσὶ δὲ εὔθραυστοι. 190.
s Σχοίνου συμβολεῖς. οἱ ψιαθοπλόκοι, καὶ σχοῖνος ἡ ψίαθος.
Περιφορητά. ἀκτά. 190.

s Στρό-

a Ῥιπὶς] Haud *Suidas* aliter in Ῥιπῆς. Lexicon *Goldasti*, *Reg. Paris.* et *S. Remig.* Ῥηπίς. Omnes prave. Confer *G. Arnaldi* Animadv. C. 30.

b Συρμαίην] Perperam *Corinthus* συρηένη, *Hesychius* Σύρμιον, λάχανόν τι σελίνῳ ἐοικός, antea in Συρμαίαν verum amplexus.

c Εἰμαρτοῦ] Quid commune huic cum proprio Ἀμυρταίου regis nomine? Estne eius veriloquium? An reconditum aliquid vetere fuit in scholio, quale Ἀμυρτὸν, ἰμάτιον· Κρῆτες *Hesychii?*

d Ἀνδρόσφιγγας] Sedabunt fortasse haec fluctus, quos *Hesychiana*, Ἀνδροφῆτες· σύνθετον σῶμα ἐξ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὑπὸ δημιουργοῦ γεγονὸς, cierunt: manarunt enim hoc fonte. In MS. *S. Germ.* γεγνότος legebatur.

e Σώφρων] Adstruit his *Corinthus*, λαμβάνουσι δὲ τοῦτο *Iones* ἐπὶ τοῦ ἐναντίου, ut videlicet παράφρων sit, sicuti praeter *Suidam* voluit *Etymologus*. Si οὐ φρενήρης, uti in *Herodoto*, ponatur, probe: alioquin fallent isti Grammatici.

f Ἀτιμωρητὶ] Suam sibi et distinctam sedem in *Goldasti* Lexico et aliis possidebat: continuatur a *S. Germ.* schedis, quas duces optavi. Consentiunt *Hesychius* et *Suidas*.

g Ἐπίλαμπτος] Ex discorde ἐπίλαμπος et ἐπίλαπτος in membranis scriptura hoc effinxi. *Herodotus* atque ad eum adposita excusabunt audaciam.

h Ταράσσειν] Verum est *Iungermanni* σπαράσσειν. *Hesychius* Ἀμύσσειν, ξέειν, σπαράσσειν. *Suidas* tamen, corruptum secutus exemplar, Ἀμύσσειν, ταράσσειν. Loco proximi Φυσῆσαι ille πεφυσῆσθαι in v. Φριμάξασθαι.

i Γοργύρη] Cod. *S. Germ.* Γοργύνη. hinc *Suidae* Γοργύνη. δεσμωτήριον ὑπόγειον. Mox tamen veriorem scripturam amans.

k Ὃ ἐστι δωρεάν τι λαβεῖν] In scripto ὃς ἐστι δωρεάν τι tantum: defectum ex *Suida* et Criticis ad Comici Equit. v. 433., qui ambo eadem, explevi. Rectius hic in *Archilochi* fragmento Ἐμεῦ δ' ἐκεῖνος ——. Adi eruditam *Valckenarii* adnotationem in L. III. *Herodoti*, C. 36.

l Λάξιν, λῆξιν] *Suidas*, Λάξιν, μίξιν, μερισμὸν, Ἡρόδοτος, ex scripto glossarum vitioso exemplo, quale *S. Germ.* et *Reg. Paris.* Vulgatum bonum esse Cl. *Rubnkenius* Epist. Crit. II. p. 14. commonefecit. Ceterum in MS. *S. Germ.* haec et proxima ad Musam tertiam referebantur, non sine lapsu.

m Καὶ ἐκ τρυγὸς πλάσματα] *L. Kusterus* ad *Suidae* Παλάθαι coniicit τὰ ἐκ τυροῦ· cui valde obstant haec scholia, a *Suida* descripta. Confer *Turnebum* ad *Theophrastum* de Odoribus p. 27. et *L. Bos* Animadvers. C. 44.

n Ὀργίσας] Sic omnes. At ὀργάσας, μαλάξας, *Hesychius*, *Timaeus* et *Suidas*; Editum ex Ὀργήσας nasci potuit.

o Ἐνάριες] *Corinthus* exscripsit, quod ad *Herodotum* confert nihil. Scythicam vocem Grammatici ex Graecorum ἐνάριος et ἐναρίζειν frustra arcesiverunt.

p Τόρμον, τὸ τρῆμα] Plerique τόρνιον. In *S. Germ.* schedis τόρνον, ad quarum similitudinem *Suidas* Τόρνος —— τὸ τρῆμα, καὶ τὸ ἐνιεμένον εἰς αὐτό. Praescriptum habet *Herodotus*, et τόρνον diversiore notione alibi C. 36.

q Λύτρα] Membranae *S. Germ.* μέτρα, absurde: verius aliae cum *Suida*. Sequens σώχουσι frustra quaeretur: Κατασώχουσι Scriptor.

r Οἴσπη] Ita cum *Suida S. Germ.*; in aliis Οἰσύπη, οἴσιπη, οἰσίπη. *Corinthus* de suo adiunxit, καὶ τὸ διαχώρημα τοῦ προβάτου. Adi et *Hesychii* Οἴσυπος et *Suidam* in Οἰσυπηρός.

s Σχοίνου συμβολεῖς] Eadem omnia *Suidas* et *Corinthus*. At frustrantur nos et circumscribunt; nihil enim istiusmodi apud Historiae patrem. Eremitis et AEgypti monachis congruit, quibus tegetes sive ψιάθους per otium texere sollemne erat. Vide *Du Cangium* in Lexic. Gr. Med. ad Ψιάθιον et Σχοινοπλόκιον. Hoc credo

a Στρόφος. τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν στρόφιον, ὃ ἐστιν ἐρεοῦν. 60.
Κυματώγη. ὑπαγωγὴ, αἰγιαλός. 196.

Ἰστορ. Ε.

Φυλάξαντες. ἐπιτηρήσαντες. V. 12.
Νεοχμῶσαι. b νεωστὶ κινῆσαι. 19.
c Σπαδίξας. ἐκδείρας. σπάδιξ γὰρ φλοιὸς ῥίζης πρινίνης. οἱ δὲ Φοίνικος ῥάβδον. σπάδακες δὲ καὶ οἱ κύνες. καὶ σπάδιξ, ὄργανον τι κιθαριστικόν. 25.
Φερέγγυος. βεβαιώτης. 30.
Παχέων. τῶν πλουσίων. ibidem et 77.
Ἔφεδρον. d ἐπίκληρον. 40.
Σταθμός στρατιωτικὴ κατάλυσις. e ὁδοῦ μέτρον, κατάλυμα. 52.
Ἐπίστιον. ἔποικον κατάλυμα. 72.
Ἀγλατέειν. διώκειν, φυγαδεύειν, ἐπιτάττειν, ὑβρίζειν. 72.
Αἶμα. ἀξία καὶ ἀνδρεία. 72.
Κληρούχους. γεωργούς. 77.
Σινάμωρον. κακόσχολον. 92, 7.
Κρησφύγετον. καταφυγὴ, ὀχύρωμα. 124.

Ἰστορ. Γ.

Ἰθαγενεῖς. οἱ γνήσιοι παῖδες. VI. 53.
Πρόξενοι. οἱ προστάται πόλεων καὶ Φρουρταὶ καὶ ξένους ὑποδεχόμενοι. 57.
f Ἀρχαιρεσίη. τὸ πρὸς χάριν πολλοῖς ζῆν, καὶ τὸ ἐπιδόσεις χρημάτων ποιεῖσθαι. 58.
Ψῶσαν. ἁλπουσαν. 61.
Ἤκιζεν. ἔδακνε, ἀπὸ τῆς πόας. 62.
Οὐχ ἱκνευμένους. οὐ προσηκόντως, οὐ καθηκόντως. 65.
Γυμνοπαιδία. ἑορτὴ ἐν Σπάρτῃ, ἐν ᾗ γυμνοὶ χοροὺς ἵστασαν. 67.
Ἀάσθη. αἰσχύνη. 67.
g Χορδεύων. τέμνων. 75.
Καταγωγέων. καταλύων. 75.
Ἄρθμια. Φίλια. 83.
Πολέμαρχος. ἄρχων, h πρὸς ὃν κατηγγυῶντο τοὺς ξένους. 109.
Ἄφλαστον. τὸ ἄκρον τῆς πρύμνης. 114.
Αἰωρηθέντες. μετεωρισθέντες. 116.
Ἀναιρεόμενον. τὸ ἐν γαστρὶ συλλαμβανόμενον. 69.
i Ἀναχωχεύσαντες. ἀναχωρήσαντες. 116.
Γαῦλος. Φρέατος ἀντλητής. 119.
Ἐμμέλειαν. χορικὴν ὄρχησιν. 129.
Ζάκορος. νεωκόρος, ἱερεύς. 134.
Πρόκα. εὐθὺς καὶ παραχρῆμα. ibidem.

Ἰστορ. Ζ.

Ἐπικάρσιον. πλάγιον, οὐκ εὐθύ. VII. 36.
Ἑλῶν. ἐλάσας. 33.
Δημιοργοί. οἱ εἰς τὸ δημόσιον κάμνοντες. 31.
k Ὄνος. τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα πολύπους καὶ συστρεφόμενον. 36.
Χυτόν. χῶμα καὶ ὁ ξεστὸς λίθος. 37.
l Ῥηχίης. Φραγμὸς, ἢ δεσμοὶ τῶν Φραγμάτων. ibidem.
Σαυρωτῆς. m ξυστὸν, δόρυ, ἢ στύραξ, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν οὐρίαχον. 41.
Κυρβασίας. τιάρας. 64.
n Ζειρά. μίτρα, ταινία, διάδημα, ἱμάτιον, ζώνη, πορφυροῦν ἔνδυμα. 69. 75.
Κέρκουρος. νεὼς εἶδος. 97.
o Ἰστία. δεῖπνα. 135.
Ῥῆχος. Φραγμός. 142.
Ὀρχηδόν. κυβδόν. 144.
Καλλιερεῖσθαι. ἐπὶ τοῦ θύειν ἔντομα λέγεται. 134. 167.
Τέμπεα. τὰ στενὰ τῶν ὀρῶν, καὶ οἱ σύνδενδροι τόποι. 173.
p Ναυλόχιον. λιμένα ἢ εὐδίαν. 189.

Ἰστορ.

credo in uberiore ſcholio, occaſione *σχολίου* C. 190. fuerat notatum: manſerunt reliquiae, *Herodoto* nihil lucis adferentes, ut ſaepiſſime aliae parum proſunt.

a Στρόφος] Et hoc alienum. In ſchedis *S. Germ.* huic praeſcribebatur vocabulo et ſequentibus Ἱστορίας Δ., quod re poſtulante inmutavi.

b Νεωστὶ κινῆσαι] Voluiſſe primum gloſſae auctorem *νέον τι* opinor. *Suidas* vulgatum deſcripſit: *Corinthus νεωστὶ κινῆσαί τι.*

c Σπαδίξας] Nihil horum in *S. Germ.* Egregium ſcholium Cl. *Salmaſius* illuminavit, *Heſychium*que in mendoſo Σπᾷ eadem voluiſſe bene docuit ad *Solin.* p. 291. Σπάδιξ Muſicum inſtrumentum a *Polluce* IV, 59. non praeteritur.

d Ἐπίκληρον] Quid voluerit, intenderitque Scholiaſtes ex *Heſychio* adparet Ἔφεδρος, ταβλιεὺς, τρίτος ἐνεδρεύων, καὶ ὁ ὑφ' ἡμῶν ΕΠΙΚΛΗΡΟΣ. Nimirum aleae luſorem, victis ſuccedaneum, aut gladiatorem, ſecutoremque, qui ſorte victis ſufficiebatur et cum victoribus conparabatur. Hoc vero quid ad *Herodotum?*

e Ὁδοῦ μέτρον &c.] Venerunt ex *Goldaſti* et Codd. aliis. *Suidas* et *S. Germ.* non adiungunt. Auctius etiam vicinum Ἀγελατέειν, διώκειν est: ſiquidem acceſſoria *Corinthus* et *S. Germ.* reticent.

f Ἀρχαιρεσίη] Quae ſubduntur, ἀρχαιρεσιάζειν ad *Heſychii* modum in Ἀρχαιρεσιάζειν explanant. Ambitioſorum artes, ut egregie ibi *L. Kuſterus*, innuuntur, qui non vera via, ſed donis et fallaciis ad honores contendunt. *Suidas*, quaſi Herodotea forent, digna ſuo Lexico cenſuit. Sequens Ψῶσαν *Herodotus* καταψῶσαν ſcripſit.

g Χορδεύων] Καταχορδεύων *Erato.* Proximum καταγινέων, καταλύων *Suidae* haud est ignotum. Ambo verius κατάγων explicuiſſent. Confer *Heſychii* κατάγειν.

b Πρὸς ὃν κατηγγυῶντο] *Suidas* eadem. At illa muneris Polemarchi exilis pars. Meliora in *Lyſiae* Or. Adv. Pancleonem, et *Harpocrationis* Πολέμαρχος cum *Valeſii* adnotatis.

i Ἀνακωχεύσαντες] *Heſychius* ἀνακωχήσαντες, nullo niſi levi in ſcriptura diſcrimine: hinc tamen illa ad id Lexicon acceſſio.

k Ὄνος] Illis ipſis verbis *Suidas* et *Heſychius*, quanquam hic καὶ συστρεφόμενον ὡς κύαμος, ſine ullo ad *Herodotum* emolumento.

l Ῥηχίης.] Apud *Suidam* Ῥαχίας, Φραγμὸς ἢ δέσμαι τῶν Φραγμάτων. Codd. *Gold. S. Remig.* et *Reg.* Φραγμοῦ ἢ δέσμης τῶν Φρ. Amplexus ſum quod in *S. Germ.* Interpretamentum inſulſum est, ῥῆχος, cui ſuus mox locus, illuſtrans. Ineptit et Scholiaſtes *Paſſion.*, cui L. II, 11. Ῥηχίη, αὐχμὸς, ξηρότης.

m Ξυστὸν, δόρυ] Membranae *S. Germ.* ξεστὸν δόρυ. Ceteri cum *Suida* ad editum belle conſpirant.

n Ζειρὰ] Olim ex *Gold.* Εἶρα. Veriſime libri alii, in eo plerique pravi, quod haec tres in portiones divulſerint, ac ſi Ζειρὰ, Ζώνη et Ταινία exponendae forent. Recte *S. Germ.* connectit vocabula, τὴν ζειρὰν duntaxat explicantia. Liquida res est ex *Etymologo* in Ζειρὰ et *Heſychio*, ubi erudite Cl. *Io. Alberti.* *Suidas* tamen Ζώνη. πορφυροῦν ἱμάτιον. Ἡρόδοτος, ſed deceptus.

o Ἱστία, δεῖπνα] Omnes magno conſenſu. *Herodoti MSS.* ὅς σφεας, ξείνια προθέμενος, ἱστία h. e. ἐδειπνίζε. Boni viri ex verbo nomen ſubſtantivum procuderunt.

p Ναυλόχιον] Hoc adſcripſerunt ad *Herodoti* ναυλοχοῦντες. *Suidas* invenit ναύλοχος, in quo παρὰ δὲ Ἡροδότῳ λιμὴν ἢ εὐδία fuit et eſſe debet.

a Ἰαν-

Ἱστ. Η.

Ταρσούς. ταρσὸς κυρίως τῶν ὀρνίθων ἡ πτέρωσις, ἀφ' οὗ καὶ ὁ τῶν κωπῶν ὅμοιος σχηματισμός. VIII. 12.

Ἐπαμησάμενος. ἀνακινήσας. 24.

Ἰαχχάζουσιν. λέγουσι, [a] φλυαροῦσι. 65.

Ἱστ. Θ.

[b] Εἰρήν. παρὰ Λακεδαιμονίοις ὁ πρῶτος ἑαυτῷ ὁ παῖς ῥωβίδας καλεῖται, τῷ δευτέρῳ προσομιζόμενος, τῷ τρίτῳ μικιζόμενος, τῷ τετάρτῳ πρόπαις, τῷ πέμπτῳ παῖς, τῷ ἕκτῳ μελείρην. Ἐφηβεύει δὲ παρ' αὐτοῖς ὁ παῖς ἀπὸ ἐτῶν ιθ' μέχρι καὶ κ'. Βαρυτόνως δὲ μελείρην, ὥσπερ πυθμὴν, ἀπύθμην, αὐχὴν, ὑψαύχην.

[c] Ἀκανθοπλήξ. ὁ πλησσόμενος.

[d] Ἄβιος. ὁ πολύβιος. ὡς ἄξυλος, ὁ πολύξυλος.

Ἑρμίς. ὁ κλωπόπους.

a Ἰαχχάζουσιν] Quod additur φλυαροῦσι, est in *Gold.*, *Reg. Paris.* et *S. Remig. Suidas* φυλάττουσι. Membrana *S. Germ.* φυλλολογοῦσι· hinc *Hesychianum* Ἰαχχάζει· φυλλολογεῖ, καταβοᾷ. Quae omnia, ut Ἰαχχάζειν cognoscatur, incertissimum dimittunt, sicuti suo loco admonitum, lectorem.

b Εἰρήν] Ex libro IX. nihil in *S. Germ.*, ne ipsum quidem notabile hoc, quod in aliis obvium negligere non debui, scholium. Praeposui Ἱστορίας Θ', arbitratus ad L. IX, 85. adplicandum videri. Infantem autem subrumum Ῥωβίδαν Spartanorum fuisse dialecto, et secundi anni προκομιζόμενον, an alibi reperiatur, dubito. Si liceret, προμικκιζόμενος et μικκιζόμενος ex Dorico μικκὸς, h. e. μικρὸς, mallem. quomodo πρόπαις et παῖς, quarti quintique anni puelli. Μελείρην, verius μελλείρην erit. *Plutarchus* Lycurg. p. 50. d. Εἰρένας δὲ καλοῦσι, τοὺς ἔτος ἤδη δεύτερον ἐκ παίδων γεγονότας. ΜΕΛΛΕΙΡΕΝΑΣ δὲ, τῶν παίδων τοὺς πρεσβυτάτους. Quae his longe meliora sentio. *Kusteri* ad *Suidam* eadem sententia.

c Ἀκανθοπλήξ. πλησσόμενος] His quoque et sequentibus *S. German.* codex caret, nec divino, ubi sedem habuerint. Γνάφος L. I, 92. de Scholiastae sententia ἄκανθα, ἕλκουσα ἱμάτια. An in uberiore supplicii eius descriptione insertum ἀκανθοπλὴξ olim? an ad Ulyssem spectat, fabula *Sophoclis* Ἀκανθοπλῆγα celebratum? Ex *Eustathii* MS., citato a *I. Iac. Wetstenio* ad *S. Lucae* Euang. C. XIII, 9., Σοφοκλῆς ἐν Ἀγαθοπλῆγι prave! dederat Ἀκανθοπλῆγι· plenius Σοφοκλῆς Ὀδυσσεῖ Ἀκανθοπλῆγι semel iterumque apud *Hesychium*. Hoc certum, cetera in coniecturis.

d Ἄβιος] Haud scio, adscriptumne fuerit L. IV, 46., ubi de Scytharum natione et moribus. Ad Scythas enim *Homeri Il.* N, 6. Ἀβίους adplicabant et varie interpretabantur, uti *Nicolaus Damascenus* in *Stobaei* Serm. V. p. 70., cui *Harpocrationem* in Ἄβιος iunge.

I N D E X

EORVM QVAE APVD HERODOTVM SVNT MEMORABILIA.

Monitus esse debes, mi lector, Indicem hunc non ad paginas accommodatum esse, sed ad libros, et capita, in quæ eos distribuimus, ad oram interioris paginæ semper adnotata.

A.

Abae, urbs Phocensium, I. 46. VIII. 27. et 134. ubi erat Apollinis delubrum locuples VIII. 33
ibidem reddita oracula, Herodoti etiam ætate *ibidem*
Abantes Eubœæ non minima portio I. 146
Abaris ferebatur fuisse Hyperboreus IV. 36
de eo et eius sagitta fabula *ibid.*
Abdera, VI. 46 VII. 109, 126. urbs a Teiis condita in Thracia, I. 168
eam Xerxes præterit VII. 109
cum Abderitis Xerxes hospitii fœdus iniit, et acinace aureo ac tiara auro intertexta eos donavit VIII. 120
Abrocomes et Hyperanthes, Darii filii, Xerxis fratres, super cadaver Leonidæ occumbunt VII. 224
Abronychus, Atheniensis, filius Lysiclis, speculator apud Leonidem VIII. 21
Abydus, una urbium in Hellesponto V. 117. VII. 33. 34. vicina Dardano VII. 43
ponte a Xerxe iungitur VII. 34
Abydeni prætorium quoddam Xerxi exstruunt VII. 44
Acanthus urbs VI. 44
Acanthios hospitii iure et Medica veste donat Xerxes VII. 116
Acanthiorum mare VII. 22
Accensio lucernarum, festi nomen II. 62
Accipiter inter animantes Ægyptiis sacras II. 65
eum qui necaverit apud Ægyptios, sive volens, sive nolens, morte mulctatur *ibid.*
eas aves in urbem Butun asportant sepeliendas II. 67
earum paria septem, omen sunt septem Persis III. 76
Acephali populi IV. 191
in pectoribus oculos habent *ibid.*
Aceratus, propheta in templo Delphico VIII. 37
Aces amnis III. 117
unde oriatur *ibid.*
Achæorum, qui Ionas e sedibus suis exegerunt, partes duodecim I. 145
Achæi Phthiotæ suppeditant Xerxi terrestres copias VII. 185
eorum in Athamantis posteros actio VII. 197
Achæiæ Cereris templum et orgia V. 61
Achæmenes, Darii filius periit in Ægypto III. 12. Xerxis ex utroque parente germanus VII. 7. 97
Ægypti præses VII. 7
Ægyptiacæ classi præfectus VII. 97
bonum consilium Demarati invertit VII. 236
ab Inaro interfectus III. 12. VII. 7
Achæmenes *alius*, Teispei pater, avus Cambysis VII. 11
alius auctor regiæ stirpis per Darium VII. 11
Achæmenidæ compellantur a Cambyse III. 65
eorum tribus apud Pasargadas I. 125
ab iis reges Persidæ sunt oriundi *ibid.*
Achaia VIII. 36
Achelous fluvius II. 10. VII. 126
Acheron fluvius V. 92. 7. VIII. 47
Achilleum oppidum V. 94
Achilleius cursus, locus sic dictus IV. 55. 76
Acinaces Martis, cui immolatur quotannis IV. 62
acinacem in calicem vino et sanguine plenum tingunt Scythæ in fœdere ineundo IV. 70
acinaces Persicus in Hellespontum abiectus a Xerxe VII. 54
Acræphia urbs VIII. 135
Acrisius Danaes pater VI. 53
Acrothoon urbs VII. 22
Aculeis iaculorum ahenum factum IV. 81
Adicran, Afrorum rex, agro a Cyrenæis exutus, Apriæ se dedit IV. 159
Adimantus Aristeæ pater VII. 137
Adimantus Ocyti filius, Corinthiorum classis dux, fugam facere vult VIII. 5
eius dictum in Themistoclem VIII. 59
insolentia erga Themistoclem VIII. 61
eius turpis fuga VIII. 94
Admetus Eumeli pater. II. 2
Atramyttium urbs VII. 42
Adrastus Phryx Gordii filius, nepos Midæ I. 35. 45
fratris interemptor *ibid.*
a Crœso expiatus I. 35
ei custodiam filii sui ad venationem exeuntis mandat Crœsus I. 41
Crœsi filium transfodit, aprum volens transfigere I. 43
sese super bustum Atyis transfodit I. 45
Adrastus, Talai filius, Sicyonis rex V, 67. pater Ægialei V. 68
in Adrastum Clisthenis Sicyonii odium V. 67
ei honores et dies festi erepti, et Melanippo traditi *ibid.*
Adria V. 9. a Phocæensibus ostensa I. 163
Adyrmachidæ Libyes, Ægyptum versus IV. 168
eorum mores, et uxorum *ibid.*
Æa Colchis VII. 193. 197
Æaces Syloſontis et Polycratis pater III. 139. VI. 13
Æaces Samius IV. 138
Æaces, Syloſontis fil. Sami tyrannus, ab Aristagora exutus tyrannide VI. 13
Samios ad defectionem a sociis solicitat *ibid.*
Samum reductus VI. 25
Æacus et Ægina VI. 35
Æacus et Æacidæ a classe Græcorum invocantur VIII. 64
Æaci fanum V. 89
Æacidæ ab Æginetis, Thebanis missi V. 80. VIII. 84
Ædes Veneris in Cypro unde extructa I. 105
Minervæ VIII. 39
Protei, dicta Veneris hospitæ II. 112
Vulcani II. 110
deorum et hominum ligneæ IV. 108
fulmine absumptæ IV. 79
Ædificii structura, in quo repositæ erant regiæ pecuniæ II. 121
Ædificio ex urbe Elephantina afferendo triennium consumptum II. 175
et eius ex solido saxo descriptio *ibid et seq.*
Ædificium Zalmoxis sive Zamolxis subterraneum IV. 95
Ædificia humanis operibus maiora II. 148
Æga urbs VII. 122
Ægæ una ex partibus Achæorum I. 145
Ægææ civitas Æolum I. 149
Ægæum mare IV. 85
Ægaleus mons, unde Xerxes navalem pugnam spectabat VIII. 90
Ægestanorum pugna cum Spartanis ducibus V. 46
Ægeus Pandionis filius Lycum fratrem Athenis pellit I. 173
Ægeus, Ololyci fil. unde Ægidæ IV. 149
Ægialenses, tribus Sicyonia, ab Ægialo Adrasti filio V. 68
Ægialees Pelasgi VII. 93
Ægicores Ionis filius V. 66
Ægidæ in Sparta ingens tribus, a quo dicta IV. 149
Ægila, sive Ægile, locus ad quem Nasamones veniunt ut palmulas decerpant IV. 172. 182
Ægilea, Styreorum insula VI. 107
Ægilia circa Eretriam VI. 101
Ægina et Æacus VI. 35
Ægina et Thebe, sorores, filiæ Asopi V. 80
Æginetæ cur Samiis infensi III. 59
Samios ut mulctarint *ibid.*
Epidauriis quondam subditi V. 83
eorum in Athenienses odii principium V. 89
terram et aquam Dario dant VI. 49
unde infensos habent Athenienses, et apud Spartam insimulantur *ibid.*
contraque eius rei autores mittitur Cleomenes VI. 50
primores ipsorum dantur obsides Athenienſibus VI. 73
eorum cum Athenienſibus simultates V. 82
undeque ortæ V. 82. 83. *etc.*
ab iis illatæ Athenienſibus iniuriæ VI. 87
auxilia rogantur a Thebanis contra Athenienses V. 80. 81
ab iis statuæ repetitæ per Athenienses V. 84
circa Æginetas et Athenienses acta *ibid. et seq.*
eorum legati contra Leutychidem, Spartam missi VI. 85
eorum piaculum, maximorum eis malorum causa VI. 91
ab Athenienſibus navali prœlio victi VI. 92
præstantissimi in pugna navali contra Persam VIII. 93
aureas stellas tres quæ super malum navis æreum sunt Delphis dedicarunt VIII. 122
unde iis divitiarum principium IX. 79
iis tumulus ipsorum rogatu structus, a quo, et cur, et quando IX. 84
Ægineticum bellum cum Athenienſibus VII. 144
Ægion urbs Achæorum I. 145
Ægira urbs Achæorum I. 145
Ægiroëssa, Æolum civitas I. 149
Ægis Minervæ unde IV. 180
Ægli pop. III. 92
Ægos potami IX. 118
circa Ægrotos Babyloniorum lex I. 197
ægroti apud quosdam Indos deserti in deserto cubant III. 100
apud quosdam Indos interficiuntur et comeduntur III. 99
super ægrotos qui ad aram sunt cinis sparsus in Delo IV. 35
Ægyptus in XII. portiones distincta II. 147
Ægyptus fluminis donum II. 5
Ægypti seu Ægyptiacæ regionis natura *ibid.*
eius longitudo *ibid.*
tota est paluſtris: vel, (*ut Græcum verbum sonat*) palus II. 4
Ægyptus est quam Nilus irrigat II. 18
Asiæ et Africæ terminus II. 17
Afri-

INDEX IN HERODOTVM.

Africæ finitima II. 65. III. 91
unde incipiat et qua pateat in eam ingressus III. 5
in regiones (vel potius præfecturas, quæ nomoi vocantur) divisa II. 164
urbes habitari in ea mille et viginti II. 177
montanæ Ciliciæ opposita est II. 34
qualis sit qua parte Africam spectat II. 8
fossas unde tam multas habeat II. 108
propter quas inequitabilis et plaustris inhabilis effecta *ibid.*
de Ægypti magnitudine Ionum sententiæ II. 15. et Herodoti II. 17
plura mirabilia habet quam omnis alia regio II. 35
sub Amasi rege maxime beata II. 177
Ægypto minatur interitum Cambyses circitèr decem annos natus III. 3
ea potiuntur Persæ III. 7
Persis tributaria III. 91
ex ea scutum et galea IV. 180
Ægyptia sacra II. 81
Ægyptii cum Cyri familia cognationem sibi fingunt III. 2
pleraque omnia diversa a ceteris hominibus constituerunt *instituta* et iura, ut cœli eorum et fluminis diversa est natura II. 35
eorum instituta et iura II. 35. 36. *&c.*
omnium hominum primos se arbitrati II. 2. Phrygas tamen esse priores concedunt *ibid.*
in septem hominum genera distributi II. 164
hominum sapientissimi II. 160
multarum rerum cognitione ceteris antecellunt II. 121
eorum inventa II. 4. 82
primi immortalitatem animarum asseverarunt II. 123
primi annum excogitarunt, et in menses duodecim distribuerunt II. 4
prodigiorum observantissimi II. 82
divinationem certis diis vindicant II. 83
ignem animal esse asserunt III. 16
suis moribus et institutis contenti II. 78. nec ullis aliis uti volunt II. 91
nihil a Græcis mutuati II. 49
eorum in Græcos dicterium II. 13
quibus potissimum inter eos sine agricultura fruges proveniant; utque iacto semine in sua rura sues immittant II. 14
vitibus carent II. 77
eorum vinum ex ordeo *ibid.*
fabis abstinent II. 37
eorum victus *ibid.*
eorum præcipui conventus II. 59
eorum cantilena II. 79
medici apud eos singulis morbis singuli II. 84
eorum sacra II. 39. 40
eorum sacerdotes II. 37. quorum unus est pontifex *ibid.* suntque rasi II. 36. 37
eorum superstitiones II. 65
et nominatim circa bestias quasdam *ibid.*
illis sacrificia sub Cheope interdicta II. 124
a Mycerino restituta II. 129
eorum circa Cererem et Rhampsinitum *cæremoniæ* II. 123
deorum omnia fere nomina ab iis ad Græcos pervenerunt II. 50
duodecim deorum cognomina primi in usu habuerunt II. 4
primi diis aras et simulacra et delubra statuerunt *ibid.*
quorum deorum nomina nesciant II. 50
quorum deorum oracula habeant II. 83
dii aliquando eorum principatum obtinebant II. 144
pudenda circumcidunt II. 36 104
cum feris vescuntur II. 36
eorum victimæ II. 41. *&c.*
suem non alunt IV. 186
quo tempore sues immolent et earum carne vescantur II. 47. 48
eorum ablutiones post contactam suem II. 47
qui Thebanæ provinciæ, ab ovib. abstinent et capras immolant II. 42
contra faciunt Ægyptii Mendesiæ provinciæ *ibid. et* 46
descriptio eorum qui sunt circa partem Ægypti frumentariam II. 77
eorum qui *in paludibus sunt*, mores et instituta II. 92. 93
Ægyptiorum luctus et sepulturæ II. 85. 86. *&c.*
mos triplex in condiendis cadaveribus II. 86. 87. 88
eorum scripturæ et litterarum duplex usus II. 36
eorum interpretes a quibus oriundi II. 154
eorum pueri linguam Græcam edocti *ibid.*
Ægyptii maxime salubri corpore ob aërem qui est immutabilis II. 77
purgant se singulis mensibus *ibid.*
eorum capita quam firma, et cur III. 12
Ægyptii medici ceteris præstantiores III. 129
apud Ægyptios viri binas vestes habent, feminæ singulas II. 36
vestes eorum lineæ quales II. 81
unguenta II. 94
naves II. 96
eorum mysteria II. 170. 171
eorum reges II. 99. 100. 101. 102. 111. 112. 121. 124. 127. 129. 136. 137. 141. 147. 151. 158. 160. 161. 172. III. 10.
eorum sub duobus regibus calamitas II. 128
Ægyptii bellatores in magno contemtu Sethoni regi suo II. 141
Ægyptii libertatem adepti duodecim sibi reges constituerunt II. 147
Ægyptii a rege Aprie cur defciverint IV. 159
eorum clades a Cyrenæis accepta *ibid.*
in fugam vertuntur a Persis III. 11
morte mulctati a Cambyse quum Apin celebrarent III. 29
a Cambyse subacti, a Persis deficiunt VII. 1
a Xerxe subacti denuo VII. 7
ipsi et Phœnices commeatus comportant exercitui Persico contra Græcos VII. 25
navali in pugna strenui VIII. 17
Ægyptius quidam vocalissimus IV. 141
Ægyptio thorace in pugna utuntur Persæ I. 135
Ægyptiacum linum II. 105
Ænea urbs VII. 123
Æneſidemus Pataici filius, fatelles Hippocratis VII. 154
Æneſidemus Theronis pater VII. 165
Ænigma Hipparcho per somnium dictum V. 56
Ænigma piscatorium H. 35
Ænyra, regio VI. 47
Ænus urbs IV. 90. VII. 58
Æoles invadit Crœsus I. 26. eosque subegit I. 6. 28
Cyro se dedere volunt I. 141
Æoles et Iones hereditarii Cambysis servi II. 1
tributarii Dario II. 90
olim Pelasgi vocati VII. 95
eorum sacra et pompobola H. 37
Æoles circa oram Iliadem capti ab Hymæe V. 122
Æolenses Mitylenæi V. 94
Æolum in Xerxis classe arma VII. 95
Æoles Sestum tenentes IX. 114
Æolicæ undecim civitates I. 149
Æolicæ civitates insulares quinque I. 151
Æolicæ et Ionicæ ditionis collatio I. 149
Æolidarum oppidum incensum VIII. 35
Æolis VI. 127
Æqius Athamantis pater VII. 197
Æor apud Scythas virum significat IV. 110
Æorpata, id est, viricidæ, Amazones dictæ lingua Scythica *ibid.*
Æquabilitas, res egregia V. 78
Æquitati iniquitas invisa I. 96
Aër Ægyptiorum nunquam immutatur II. 77
Aëris mutatione existunt præcipue morbi I. 77
Ærarium Athenienſium VII. 144
Aëropus Temeno natus VIII. 137
Aëropus Philippi filius, Alcetæ pater VIII. 139
Aëropus Echemi pater IX. 26
Æs apud Æthiopas omnium pretiosiſs. et rarissimum III. 23
apud Scythas non est in usu IV. 71
eius copia apud Massagetas I. 215
pro ære aurum mercantur Æginetæ IX. 79
Æris alieni debitor mendacio obnoxius I. 138
Æs alienum debere, apud Persas turpe est I. 138
Æris alieni debitor cadaver patris deponit apud Ægyptios II. 136
Ære alieno liberatur apud Spartam, in regis obitu, qui aut regi aut reipublicæ sit obstrictus VI. 59. ut et *apud Persas* *ibid.*
Æris fodinæ prope Prasiadem V. 17
Ærei viri Psammitticho auxiliantur II. 152
Æreus Iupiter et Neptunus IX. 80
Æreum totum Mardonii præsepe IX. 69
Æsanius, Grini pater IV. 150
Æschines, Nothonis filius VI. 100
non finit Athenienſium auxiliatorum quatuor millia secum perire *ibid.*
Æschreus, Lycomedis pater VIII. 11
Æschrionia tribus III. 26
Æschylus Euphorionis filius II. 156
Æsopus fabularum scriptor II. 134
Æstas ubi semper nubila est IV. 28
Æstatis et hiemis simulacra II. 121
Æthiopiæ regno solus Sesostris Ægypti rex potitus II. 110
Æthiopiæ situs extremus III. 114
eius descriptio et quarum rerum ferax sit *ibid.*
Æthiopes quomodo redditi mansuetiores II. 30
pudenda circumcidunt II. 104
Æthiopes macrobii, unde tam longæ vitæ III. 23. quales homines III. 20. *&c.* eorum regis cum Ichthyophagis Cambysis legatis colloquia III. 21. 22. *&c.* adversus eos infelix Cambysis bellum III. 17. 25. *&c.*
Æthiopes alii Ægypto contermini a Cambyse subacti III. 97. eorum semen, domus *ibid.*
Æthiopes nomades II. 29
Æthiopum varia genera cum Xerxe militantium VII. 69. 79. eorumque differentia, arma, vestitus et duces *ibid.*
Æthiopum genitura nigra III. 101
Æthiopicus lapis II. 134
Ætolus Males Agaristæ procus VI. 127
germanus Titormi *ibid.*
Affines Medi et Persæ similiter colunt *ibid.*
Africæ termini II. 17
deserta II. 32
Africæ superiora æstas semper obtinet II. 26. *vide* et Libya.
Africus ventus pluviosissimus II. 25
Agæus Onomasti pater VI. 127
Agamemnon Pelopides VII. 159
Orestis pater I. 67
Agaristæ, Clisthenis filiæ, Græcorum præstantissimo destinata VI. 126
eius proci totius Græciæ præstantissimi iuvenes VI. 127
nubit Megacli VI. 130
eius liberi VI. 131
Agaristæ, Hippocratis ex Agaristæ nati filia *ibid.*
Xanthippo nupta *ibid.*
eius visum in somnis *ibid.*
Periclis mater *ibid.*
Agasicles, vir Halicarnasseus I. 144 legem Apollinis Triopii ausus violare. *ibid.*

INDEX

Agathoĕrgi Spartæ I. 67
Agathyrſi IV. 102. 125
eorum mores et inſtituta IV. 103
Agathyrſus, Herculis filius IV. 10
Agbalus pater Merbali VII. 98
Agbatana Syriæ I. 98 III. 62 et eorum exſtructio atque ſitus I. 98
Agbatana Mediæ III. 65
Agenor Cilicis Phœnicis pater VII. 91
Ager Caici VI. 28
Crettonicus, et Pæonius VII. 124
Platæenſis IX. 15
Caryſtius IX. 104
Agricolatores contemptiſſimi apud Thraces V. 6
Agricultura Ægyptiorum quibusd. nulla II. 14
Ageſilaus Doryagi filius VII. 204
Ageſilaus Hippocratidæ filius VIII. 131
Agetus, Alcidis filius VI. 61
uxorem ſuam amico Ariſtoni collocat dolo adactus VI. 62
Agger viſu mirabilis a Nitocri aggeſtus II. 185
Agger Samiorum III. 60
Agis Menaris pater VI. 65
Aglauriæ Cecropis filiæ templum VIII. 53
Aglomachi turris IV. 164
Agora, oppidi nomen VII. 58
Agrianes fluvius IV. 90
Agrianes pop. V. 16
Agyllenſes vel Agyllæi I. 167
mala illis immiſſa propter Phocenſes *ibid.*
Ahenum ex aculeis ſagittarum factum in Scythia, eiusque deſcriptio IV. 81
Ahenum a Samiis factum ad exemplum crateris Argolici IV. 152
Aiax pater Philæi VI. 35
Aiax Telamonis fil. pro heroĕ habitus V. 66
ab Homero celebratus H. 28
a Græcorum claſſe invocatur VIII. 64
ab iis victoribus navis ad Salaminem ei repoſita VII. 121
Aimneſtus Spartiata, Mardonii interfector IX. 63
eius interitus cum trecentis aliis *ibid.*
Alabanda urbs Phrygiæ VIII. 136
Alabandenſes in Caria VII. 195
Alæ in humeris viſæ I. 209
Alalia a Phocæenſibus condita I. 165
Alarodii III. 94
cum Xerxe militantes VII. 79
eorum armatura et dux *ibid.*
Alazir Barcæorum rex IV. 164
eius interitus *ibid.*
Alazones IV. 17. 52
Albæ columnæ, ſic dictus locus V. 118
Albus murus Memphiticus III. 91
Album litus, *vide* in Leuce acte.
Alcæus, Herculis filius I. 7
Alcæi poëtæ fuga V. 95
eius arma ſuſpenderunt in Sigeo Athenienſes *ibid.*
Alcamenes Telecli filius VII. 204
Alcetes pater Amyntæ VIII. 39
Alcibiades Cliniæ pater VIII. 17
Alcides Ageti pater VI. 6
Alcimachus Euphorbi pater VI. 101
Alcimus Mentoris pater H. 7
Alcinor et Chromius Argivi I. 82
Alcmæon Megaclis filius VI. 125
eius officium erga Lydos, et Crœſi in eum ob id munificentia *ibid.*
quomodo ſe auro ridicule onerarit *ibid.*
eius domus inde divitiæ *ibid.*
alia Crœſi in illum beneficia *ibid.*
victor in Olympicis *ibid.*
idem Megaclis pater VI. 127
Alcmæonidæ obnoxii crimine piaculari I. 61
profugi Athenis propter Piſiſtratum I. 64. et Piſiſtratidas V. 62
ipſi Perſas in Athenienſes excitarint necne VI. 121
tyrannorum et tyrannidis hoſtes maximi *ibid.* 123
clypeum ex compoſito Perſis oſtenderint necne VI. 115. 124
eorum laus VI. 123
per Græciam quomodo celebres facti VI. 125. 126
Alcmæonides V. 62. et 66. VI. 125
Alcmena mater Herculis II. 43. 145
Alcon Molosſus e procis Agariſtæ VI. 127
Aleæ ludus a Lydis inventus I. 94
Aleæ luſus Cereris et Rhampſiniti II. 122
Aleæ Minervæ templum I. 66. IX. 69
Aleius campus Ciliciæ VI. 95
Aleuæ filii VII. 130. IX. 57
Aleuadæ Theſſaliæ reges VII. 6
eorum nuncii ad Xerxem miſſi ut ſuccurrat contra Græcos *ibid.*
Theſſalis invitis VII. 172
Alexander, Priami filius I. 3
Helenæ raptor I. 3. II. 113
eius cum Helena in Ægyptum adventus &c II. 13. 14. &c.
ex Sparta triduo Ilium pervenit II. 117
Alexander Macedo, Amyntæ filius V. 19. VII. 173. VIII. 139
eius genus VIII 139
vetuſta origine Græcus V. 22. IX. 44
Perſarum inſolentem libidinem in convivio ulciſcitur V. 20
eius prudentia V. 21
in Olympia curſor primo proximus V. 22
Macedonum tyrannis quomodo ad eum pervenit VIII. 137
Athenienſes hortatur ad paciſcendum cum Mardonio VIII. 140
Athenienſibus Mardonii cauſam prodit IX. 43. 44
aurea eius apud Delphos ſtatua VIII. 121
Alilat, eadem Arabibus quæ Urania III. 8
Alitta, Venus dicta ab Arabiis I. 131
Alizones pop. IV. 52
Alleſus Sidonii Tetramneſti pater VII. 98
Alluvione fluminis agros decurtatos compenſat Ægypti rex II. 109
in Alopecis Atticæ buſtum Anchimolii V. 63
Alpeni vicus VII. 176. 177. 229
Alpenus oppidum VII. 216
Alpheus et Maron Orſiphanto geniti VII. 227
eorum virtus ad Thermopylas *ibid.*
Alpis fluvius IV. 49
Alus, urbs Achaiæ. VII. 173. 197
Alyattes, Sadyattæ ſucceſſor in regno Lydiæ I. 16
eius acta memoratu digna I. 16. 17. &c.
qua ratione Miletum obſidebat I. 17
eius morbus I. 19
cum Thraſybulo pactiones init. I. 21
donaria ab eo Delphos miſſa I. 25
eius obitus *ibid.*
eius ſepulchrum quale, et a quibus conſtructum I. 93
eius filius Pantaleon I. 92
filia Ariena I. 74
Amaſis Ægypti rex I. 30
ad eum ſe confert Solon *ibid.*
eius cum Crœſo fœdus I. 77
eius res geſtæ cum Apria, quem regno pepulit II. 162. 163. 169
eius cum Cyrenæis amicitia II. 181
eius res geſtæ aliæ, ſolertia, contemptus, mores et ingenium II. 172. 173. 174
eius opera magnifica II. 175. 176
eius picturati thoraces III. 47
eius litteræ ad Polycratem III. 40
cum Polycrate ius hoſpitii ſolvit propter eius nimiam felicitatem III. 43
Græcorum amator II. 178
donaria in Græciam ab eo miſſa II. 182
primus Cyprum cepit et tributariam fecit *ibid.*
contra eum Cambyſis expeditio III. 1
uxorem Cyrenæam ducit et quid ipſi acciderit II. 181
Cambyſen deludit, miſſa Apriæ filia pro ſua III. 1
Cambyſis contra eum expeditio *ibid.*
eius obitus III. 10
ſepulcrum *ibid.*
in eius cadaver Cambyſæ contumelia III. 16
Amaſis, vir Maraphius, dux Pers. contra Barcæos IV. 167
eius contra Barcæos commentum doloſum IV. 201
ob Cyrenen non direptam pœnitentia ducitur IV. 203
Amathuntis obſidio V. 104. 105. 108. &c.
Amathuſii V. 104
Amaxampeus fons IV. 52. locus etiam unde fluit, ſic dictus *ibid.*
Amazones, AEorpata a Scythis appellatæ IV. 110
earum cum Græcis bellum *ibid.*
earum cum Sauromatis bellum, quomodoque agnitæ ſunt eſſe feminæ IV. 110. 111
quomodo cum Scythis mixtæ IV. 113. 114
viros ſuos Scythas a parentibus quomodo et quo abduxerint IV. 114. 115. 116
linguam Scytharum ediſcunt quum hi non poſſent illarum IV. 114
Amazonum filiæ expeditionem fecerunt in Atticam IX. 27
Ameſtris, Otanis filia VII. 61
Xerxis uxor VII. 61. 114
eius amiculum IX. 108
crudelitas in uxorem Maſiſtæ IX. 111
Amiantus Agariſtæ procus VI. 127
Amicus ſolers poſſeſſio pretioſiſſima V. 24
amici caſum flet Pſammenitus, non liberorum, cauſamque reddit II. 14
Amiculum Syloſontis III. 139. 140
amiculum Ameſtris IX. 108
Amilcar Hannonis filius VII. 165
Carthaginienſium rex et eius res geſtæ et interitus VII. 165. 166. 167
ipſi ſacrificia inſtituta VII. 167
Aminias Palleneus, vir Athenienſis VII. 84
Artemiſiam fugientem inſequitur VIII. 93
eius virtus et præſtantia in pugna navali *ibid.*
Aminocles Critini fil. VII. 190
e naufragio claſſis Perſicæ dives *ibid.*
Amitres dux claſſis cum aliis a Xerxe relictus VIII. 130
Ammonis oraculum in Africa I. 46. II. 32. eius origo II. 55
Ammon Iovem appellant AEgyptii II. 42
Ammonii populus IV. 181
AEgyptiorum et AEthiopum coloni II. 42
adverſus eos Cambyſis expeditio infelix III. 25. 26
Ammoniorum rex Etearchus II. 32
Amompharetus Spartiata IX. 52. 53. &c.
eius virtus IX. 70
Amomphareti ſacerdotis ſepulcrum apud Lacedæmonios IX. 84
Amoribus puerorum dediti Perſæ et Græci I. 135
Amores quomodo tractent Caunii I. 172
Amorgis Perſarum ducis interitus V. 121
Ampa urbs VI. 20
Ampelos promontorium Toronæum VII. 122
Amphiarai oraculum I. 46. VIII. 134
verax a Crœſo repertum I. 49
eique donaria a Crœſo miſſa I. 52
Amphiaraus, Amphilochi pater III. 91
Amphiarai delubrum VIII. 134
Amphiarai expeditio in Thebas, carmen Homeri H. 9
Amphicæa urbs VIII. 33
Amphicrates Samiorum rex III. 59
Amphictyones II. 180
epigrammatis et cippis ornarunt Leonidem et alios ad Thermop. duces VII. 228

eorum ſedilia VII. 200
templum quod nunc Delphis est quot talentis conſtruendum locarint II. 180. V. 62
Amphictyonis delubrum VII. 200
Amphyctionidis Cereris templum *ibid.*
Amphilochus, Amphiarai filius III. 91
colonia ab eo deducta *ibid.*
Amphilochus Troia eiectus VII. 91
Amphilytus Acarnan ariolus I. 62
Amphimneſtus procus Agariſtæ VI. 127
Amphionis filia clauda V. 92
Amphisſa urbs VIII. 32
Amphitryon Herculis pater dictus VI. 53. et Alcmena Herculis parentes II. 43
Ampithryonis tripus V. 59
Ampraciotæ IX. 28
Amyntas rex Maced. a Megabyzo poſcitur aquam et terram V. 17
Hippiæ fautor V. 94
eius prudentia circa Perſas nuncios inſolenter ſe gerentes V. 18. 19
Alexandri pater VII. 173. VIII. 136. 139. ut et Gygææ VIII. 136
Alcetæ filius VIII. 139
Amyntas Bubaris fil. VIII. 136
Amyrgii Scythæ VII. 64
Amyrtæus rex AEgypt. II. 140
pluribus malis Perſas affecit III. 15
Amytheon Melampodis pater II. 49
Anacharſis ſapiens IV. 46
eius genus et dignitas apud reges Scytharum IV. 76
pervigilium Matri deorum agit *ibid.*
eius de Græcis et Lacedæmoniis dictum IV. 77
eius cædes, et cauſæ huius IV. 76
eum noviſſe ſe negant Scythæ *ibid.*
Anacreon Teius familiaris Polycrati III. 121
Anactorii IX. 28
Anaphes, Otanis filius, dux Ciſſiorum in Xerxis exercitu VII. 62
Anaphlyſtus populus Atticæ IV. 99
Anaxander Eurycratis fil. VII. 204
Anaxandrides, Leontis filius, Spartæ rex I. 67. V. 39. VII. 204
eius duæ uxores, altera iuſſu Ephororum ducta, et liberi ex iis V. 39. 40. 41. 42
quatuor filii VII. 205
Anaxandrides Theopompi filius VIII. 131
Anaua Phrygiæ urbs VII. 30
Anaxilaus Archidami filius VIII. 131
Anaxilaus Cretinei fil. VII. 165
in matrimonium duxit Terilli filiam *ibid.*
Rhegii tyrannus VI. 23. VII. 167
Scythæ regis hoſtis, conſilium dat Samiis Zanclam occupandi VI. 23
Anchimolius, Aſteris filius, ad pellendos Piſiſtratidas Sparta miſſus V. 63
eius interitus *ibid.*
eius ſepulcrum *ibid.*
Ancillarum opus maximum circa Alyattis ſepulcrum I. 93
Ancora ferrea a Sophane geſtari ſolita in prœlio IX. 73
Andericca regionis Ciſſiæ VI. 119
Andrii pecunias Themiſtocli dare negant VIII. 111
Androbulus Timonis pater VII. 141
Androcratis herois fanum IX. 25
Andromeda Perſei uxor, Perſem ex eo peperit VII. 61
Cephei filia *ibid.* & 150
Androdamas Theomeſtoris pater VIII. 85. IX. 90
Androphagi IV. 18. 102 106
eorum mores et deſcriptio IV. 106
eorum fuga IV. 125
Androſphinges II. 175
Andrus V. 31
a Græcis obſeſſa, cur VIII. 111
Andrus Myronis pater VI. 126
Aneriſtus Sperthiei pater VII. 134
Aneriſtus alius, Sperthiæ filius VII. 137
Angarion Perſæ quid appellent VIII. 98
Angites flumen VII. 113
Angrus fl. IV. 49
Anguis ingens arcis cuſtos in templo ab Athenienſibus obſervatus VIII. 41
Anguilla ſacra AEgyptiis II. 72
Animalia quæ ab hominibus comeduntur, feracia et fetuoſa: quæ noxia ſunt, parum fetuoſa III. 107
animalia in ſaxis primi ſculpſerunt AEgyptii II. 4
animalia quomodo in ſuis veſtibus pingant qui Caucaſum incolunt I. 203
animal nullum interimunt Indi quidam III. 100
animalia, tam volucres quam quadrupedes, in India maiora quam aliis in locis III. 106. præter equos *ibid.*
Animam hominis immortalem et de corpore in corpus migrare primi dixerunt AEgyptii II. 123
quod ſibi quidam Græcorum vindicarunt *ibid.*
Animus hominum habitat in auribus VII. 39
Annon, v. Hannon VII. 39
Annum primi AEgyptii compererunt et diſtinxerunt in menſes II. 4
anni humanæ vitæ LXX. I. 32
anni vitæ AEthiopum, et Perſarum III. 22. 23
annorum XV. millia a Dionyſo ad Amaſin regem numerant AEgyptii II. 145
Annulum ſignatorium geſtant Babylonii ſinguli I. 195
Annulus Polycratis ſignatorius III. 41
Anomia facilis inter gentes liberas I. 95
Anopæa, via et mons VII. 216
Anſeres occiduntur in AEgypto II. 45
Antacæi, cete ingentia ſic dicta IV. 53
Antagoras Hegetoridæ pater IX. 76
Antandrus ab Otane capta V. 26
Antandrus Pelasgis VII. 42
Anthela oppidum aut vicus VII. 176. 200
Anthemus Hippiæ oblata V. 94
Antichares Eleonius V. 43
Anticyra urbs VII. 198
Antidorus Lemnius a Xerxe ad Græcos transfugit VIII. 11
Antiochus, Tiſameni pater IX. 33
Antipater, Orgis filius VII. 118
Xerxianas ut excepit copias *ibid.*
Antiphemus VII. 153
Antrum Corycium VIII. 36
Antylla urbs II. 98
in calceamenta datur uxori eius qui in AEgypto regnat *ibid.*
Anyſis rex AEgypti, ſucceſſor Aſychis, cæcus II. 137
fugatur a Sabaco *ibid.*
ubi interim latuerit et ut imperium ſuum recuperarit II. 140
Anyſis urbs II. 137
Anyſia plaga II. 166
Anyſus pater Tetramneſti VII. 98
Aparytæ pop. III. 91
Apaturia feſta I. 147. II. 29
Aper immanis Myſorum devaſtat opera I. 36
in Africa nullus IV. 192
Apes loca trans Iſtrum an obtineant V. 10
animal omnino frigoris intolerans *ibid.*
Aphetæ, loci nomen VII. 193. VIII. 6
Aphidnæ Tyndaridis proditæ IX. 73
Aphidnæus Callimachus VI. 109
Aphrodiſias inſula IV. 169
Aphthitana plaga II. 166
Aphytis urbs VII. 122
Apia, Tellus dea Scythis IV. 59
Apidanus fluvius VII. 129. 196
Apis urbs II. 18
Apis AEgypt. Deus, Græcis Epaphus II. 133. III. 27. 28
eius deſcriptio, ſigna III. 28
quum apparet, AEgyptiorum feſtum *ibid.*
aula eius II. 153
illuſus a Cambyſe et vulneratus II. 29
moritur eo vulnere *ibid.*
Apollo, Græcorum Deus I. 90
præcipue a Crœſo cultus *ibid.*
invocatus a Crœſo, ignem pyræ extinguit I. 87
enumerat ſua in Crœſum beneficia I. 91
Apollo Sileni Marſyæ pellem ubi ſuſpendit VII. 26
Apollo Ismenius I. 92. VIII. 134
eius templum V. 59. VIII. 134
Apollo Triopius I. 144
Apollinis oraculum apud AEgypt. II. 83
Apollo, Oſiris apud AEgypt. ſeu Dionyſi, et Iſidis filius II. 156
a Latona nutrice occultatus *ibid.*
Apollo ad Metapontinos ſolos Italorum venit IV. 155
Apollo, AEgyptiace Orus II. 156
Scythice, OEtoſyrus IV. 59
Apollinis templum Buto II. 155. 156
Apollinis templum a Mileſiis ſtructum II. 78
Apollinis delubrum apud Abas VIII. 33. cultus Spartæ VI. 57
Apollinis Ptoi fanum VIII. 135
Apollinis fons IV. 158
Apollinis ſimulacrum apud Laconicam in Thornace I. 69
Apollinis arma ſponte apparentia Delphis VIII. 37
Apollonia in Ponto Euxino IV. 90 et 93
Apollonia in ſinu Ionio IV. 91
ubi ſacræ ſolis oves IX. 93
Apolloniates ager *ibid.*
Apollophanes Biſaltis pater VI. 26
Apologus Cyri ad Iones I. 141
Apries AEgypti rex, Pſammis filius, regum longo tempore fortunatiſſimus II. 161
res ab eo geſtæ *ibid.*
Afri Cyrenenſes ad eum deficiunt IV. 159
ab eo AEgyptii deſciſcunt, rege electo Amaſi II. 161. 162
ab Amaſi prœlio victus, et vivus captus II. 169
eius interitus et ſepultura *ibid.*
Apſinthii v. Abſinthii Thraces VI. 34
Pleſthoro indigenæ deo, Oeobazum immolant IX. 119
Aqua ſacrificant Perſæ I. 131
aqua quomodo importetur in aridæ Syriæ loca III. 6
aquam in arida loca quomodo deportarit per canalem Arabum rex III. 9
aqua quædam adeo invalida, ut nihil ſuper eam innatare poſſit, ſed omnia vel ligno leviora in profundum eant III. 23
aqua fontana miræ apud Ammonios naturæ IV. 181. alia ſimilis IV. 182
aqua Stygis IV. 74. perque eam iusiurandum *ibid.*
miro labore et impenſis petita ab Samiis III. 60
Aquiminaria Delphos a Crœſo miſſa I. 51
Ara Delphis a Chiis donata II. 135
ara Apollinis ab Ariſtea extrui iuſſa IV. 155
ara Dianæ Orthoſiæ IV. 87
Jovis forenſis V. 46
ara ventis ſtatuta in Thyiæ æde VII. 178
ara Herculis VII. 176
Aras non extruunt Perſæ I. 131
aras primi ſtatuere AEgyptii II. 4
aræ et delubra præterquam Marti in Scythia nulla IV. 59
Arabiæ ſitus et qualis ea regio III. 107
eius iucundiſſimus odor III. 112
Arabiæ mons II. 8
Arabiæ humus II. 12
Arabes cum mulieribus ſuis ut miſceantur I. 198
maxime fidem ſervant inter homines III. 8
fœderis apud eos ineundi mos *ibid.*
Dario immorigeri III. 88
tributorum immunes III. 91
Cambyſi aditum permiſere in AEgyptum III. 9. 88
millena talenta thuris Dario pendunt III. 99
Arabum in exercitu Xerxis dux et armatura VII. 69

INDEX

Arabes camelis vehuntur in bello VII. 86
Arabicus ſinus II. 11. IV. 39
Ararus fluvius IV. 48
Aratrum in Scythicam regionem ex cœlo demiſſum IV. 5
Araxes fluvius I. 202
eius accolæ *ibid.*
contra ſolem orientem fluit IV. 40
ponte iunctus a Cyro I. 205
Arbores fructus odore, perinde ut vinum, inebriantes I. 202
Arbores omnes in Thera præter unam aridæ factæ IV. 151
Arcades I. 146. II. 171. V. 49
Arcadas invaſuri Lacedæmonii a Pythia prohibentur I. 66
Arcades glandivori *ibid.*
eos contra Spartam ſollicitat Cleomenes VI. 74
Arceſilaus Batti filius rex Cyren. IV. 159
Arceſilaus alius Batti felicis fil. IV. 160
eius clades ab Afris accepta *ibid.*
interitus a fratre ſtrangulati *ibid.*
Arceſilaus alius Batti claudi fil. IV. 162
in Samum profugit *ibid.*
redux in patriam Cyrenen oraculi immemor, eiusque crudelia facinora IV. 164
Cambyſi Cyrenen tradidit tributariam IV. 165
eius interitus IV. 164
Archander, Danai gener, Phthii filius, Achæi nepos II. 98
Archandri urbs II. 97
Archelai, tribules Sicyone V. 68
Archelaus Ageſilai filius VII. 204
Archeſtratidas Athenagoræ pater IX. 90
Archiæ et Lycopæ virtus ad Samum III. 55
Archias alius Samii filius *ibid.*
Archidamus, Zeuxidami filius VI. 71
Archidamus Anaxandridæ filius VIII. 131
Archidices nobilis meretricis fama per Græciam II. 135
Archilochus Parius I. 12
eius iambus trimeter *ibid.*
Architecti: Eupalinus III. 60. Rhœcus *ibid.* Mandrocles Samius IV. 87
Arcu utendi Scytharum artificium I. 73
arcus ab AEthiope Perſarum regi miſſus III. 21. 30
arcus Herculis IV. 10
arcus ſemper intentus rumpitur II. 173
Ardericca vicus Aſyriæ I. 185
Ardys, Gygis filius, Sadyattæ pater, Sardium tyrannus, et eius geſta I. 15
Areius pagus ſive Areopagus Athenienſium VIII. 52
Arena auroſa III. 102
arenæ cumuli Cambyſis exercitum obruunt III. 26
Argadeus, Ionis filius V. 66
Argæus Philippi pater, Perdiccæ filius VIII. 139
Arganthonius Tartesſi rex I. 163
eius longævitas *ibid.*
eius cum Phocæenſibus amicitia I. 163
eius mors I. 165
Argentum apud Scythas non in uſu IV. 71
nec apud Maſſagetas I. 215
argentum Aryandicum IV. 166
argenti ferax Lydia V. 49
Argentifodina prope Macedoniam V. 17
Argia, Ariſtodemi uxor VI. 52
Argilus urbs VII. 115
Argiopius, loci nomen IX. 56
Argippæi pop. qui eorum mores, victus &c. IV. 23
Argis et Opis virgines Hyperboreæ IV. 35
earum hymni, ſepulcrum *ibid.*
Argo navis VII. 193. fabricata IV. 179
Argon, *Agron*, primus Heraclidarum, Sardium rex I. 7
Argos olim Græciæ civitates omnes antecellens I. 1
Argos viris deſolatum a ſervis tenetur VI. 83
Argos Perſis quam amicum VII. 150
ab Homero celebratum maxime H. 28
Argi lucus a Cleomene incenſus VI. 80
Argivorum regio I. 75. et 76. 82
Argivi mercede a Piſiſtrato conducti contra Athenienſes I. 61
eorum totidem cum ccc. Lacedæmoniis contentio de loco Thyrea I. 82
Argivorum clades *ibid.*
et eorum lex ideo tonſis capitibus eſſe velle, donec Thyreas recuperarent, et mulieribus aurum gerere interdictum I. 82
Argivi muſica præſtantes inter Græcos III. 131
Argivi contra Athenienſes ab AEginetis arceſſuntur V. 66
multam indicunt AEginetis, et recuſantibus, auxilia negant VI. 92
Argivorum clades a Cleomene VI. 78. 79
Argivorum ſervi res et magiſtratus, urbe ea clade afflicta, ſuſcipiunt VI. 83. et a filiis cæſorum post electi, Tirynthem obtinent *ibid.* eorumque bellum diuturnum cum dominis *ibid.*
Argivorum ſex millia a Lacedæmoniis interempta VII. 148
cum Lacedæmoniis paciſci volunt, VII. 148. ſed partem imperii a Lacedæmoniis poſcunt in bello Perſico *ibid.*
oraculum conſulunt an auxilium contra Medos ferre debeant *ibid.*
nuncii ab iis Suſa miſſi VII. 151
Perſam in Græciam arceſſiſſe feruntur VII. 152
eorum cum Perſis affinitas VII. 150
mittunt nuncium ad Mardonium IX. 12
Argivi contra Thebas cum Polynice militantes IX. 27
Argivæ feminæ a Phœnicibus raptæ I. 1
Argivarum mulierum furor et inſania IX. 34
Argonautarum poſteri Minyæ, a Lemno electi, a Lacedæmoniis recepti, et circa utrosque acta IV. 145 &c.
Ariantas rex Scytharum IV. 81
Ariabignes, Darii filius, præfectus claſſi Xerxis VII. 97. VIII. 89. Xerxis frater VIII. 89. eius interitus *ibid.*
Ariapithes rex Scytharum IV. 78
eius interitus *ibid.*
Ariaramnis Perſæ interitus VIII. 90
in arida loca aquam quomodo per canalem deportarit Arabum rex III. 9
Aridolis Alabandenſium tyrannus VII. 195
Arienis Alyattis filia I. 74
Aſtyagi nubit fœderis cauſa ſervandi *ibid.*
Arietes Thebanis AEgyptiis ſacri II. 42
Arii pop. III. 93
eorum in exercitu Xerxis armatura et dux VII. 65
Arii olim dicti Medi VII. 62
Arima Scythæ unum vocant IV. 27
Arimaſpi III. 116
viri unoculi III. 116. IV. 27
qui et ubi III. 116. IV. 13
Arimaſpei verſus IV. 14
Arimneſtus Platæenſis IX. 72
Ariomardus, Artyphii germanus, Caſpiorum dux VII. 67
Ariomardus, Darii et Parmyis filius VII. 78
dux Moſchorum et Tibarenorum *ibid.*
Arion Methymnæus, citharœdus I. 23
primus docuit dithyrambum *ibid.*
de delphino, inſidente Arione I. 24
eius donarium apud Tænarum *ibid.*
Ariphron Xanthippi pater VI. 131. 136. VII. 33. VIII. 131
Arisba Methymnæis ſubiecta I. 151
Ariſtagoras Cymæus IV. 138
Ariſtagoras Heraclidis filius Cymæus captus V. 37. dimiſſus *ibid.*
Ariſtagoras Cyzicenus IV. 138
Ariſtagoras, Molpagoræ filius, Hiſtiæi gener, ac conſobrinus V. 30
Mileti procurator *ibid.*
a Naxiis exulibus ſollicitatur ad eos reducendos *ibid.*
rebellionis Ionicæ autor V. 36. 37
circa eum et Naxios acta V. 33. 34
manifeſto a Dario deficit V. 37
ſonomiam inſtituit, et tyrannos evertit, quaſi ipse alienus a tyrannide V. 37. 38
Spartam miſſus ad ſocietatem comparandam V. 38. et eius cum Cleomene acta V. 49. 50. 51
Sparta fruſtra excedit V. 51
Athenas venit, eosque ad belli ſocietatem inducit V. 97
Pæones ad defectionem ſollicitat V. 98
expeditio eius contra Sardis V. 99. 100. VII. 8.
turbis tantis commotis, conſilii inopia laborat V. 124
eius interitus V. 126
Ariſtagoras Hegeſiſtrati pater IX. 90
Ariſteas Adimanti filius Corinthius VII. 137
Ariſteas Proconneſius, verſificator, Cauſtrobii filius IV. 13. 15. *ubi* de eius præſtigiis.
eius ſtatus IV. 15
Ariſtides Lyſimachi filius, VIII. 79. 95
Athenienſis, in exilium a populo electus VIII. 79
Themiſtocli haud amicus *ibid.*
ſimultatem miſſam facit pro bono communi patriæ *ibid.*
vir optimus Athenienſium atque iuſtiſſimus *ibid.*
nuncium affert Græcis, eos undique ad Salaminem circumventos VIII. 79. 81
Perſas multos interficit VIII. 95
dux Athenienſium ad Platæas IX. 28
Ariſtocrates, Caſambi pater VI. 73
Ariſtocratia III. 81. 82
Ariſtocyprus, Soliorum rex V. 113
eius interitus *ibid.*
Ariſtodemus pater Euryſthenis et Proclis IV. 147. VIII. 131
eius interitus VI. 52
Ariſtodemus Spartiata a Leonida remiſſus emanet e prælio VII. 229. 230
fugax dictus, et probro notatus VII. 231
infamiam in pugna ad Platæas delet VII. 231. IX. 71. in qua occumbens honore defunctorum caret ob detractores IX. 71
Ariſtodemus, Ariſtomachi filius VII. 204
Ariſtodicus, Heraclidis filius, Cymæus I. 158
oraculum ut tentarit I. 159
Ariſtogiton et Harmodius, Gephyræi, interfectores Hipparchi V. 55
Ariſtolaidis filius Lycurgus I. 59
Ariſtomachus Cleodæi filius VI. 52. VII. 204. VIII. 131
Ariſton Byzantius IV. 138
Ariſton rex Spartæ I. 67. VI. 6
circa eius uxores duas et tertiam acta VI. 61. 62. 63
quo commento ab amico Ageto uxorem abduxit VI. 62
eius dictum ſuper filio nato Demarato VI. 63
eius uxor ex heroë Aſtrabaco gravida VI. 69
Ariſtonice Pythia VII. 140
Ariſtonymus Cliſthenis pater VI. 126
Ariſtophantus, Cobonis pater VI. 66
Ariſtophilides Tarentinorum rex III. 136
Arizanti Medorum gens I. 101
Arizus Gergis pater VII. 82
Arma ſacra ſponte extra templum Delphicum apparent VIII. 37
Armenii cum Xerxe militantes VII. 73

eo-

IN HERODOTVM.

eorum armatura et dux *ibid.*
Armenii pecuarii I. 194. V. 49
Armenius mons I. 72
Arpoxais Targitai apud Scythas filius IV. 5
ab eo oriundi Scythæ IV. 6
Arſamenes Darii filius, Utiorum et Mycorum dux VII. 68
Arſames, pater Hyſtaſpis I. 209. VII. 11
avus Darii VII. 224
Arſanes Darii filius et Artyſtonæ Cyri filiæ dux Arabum et AEthiopum VII. 69
Artaba, menſura Perſica I. 1. 2
Artabanus Hyſtaſpis filius, Darii frater, Xerxis patruus IV. 83
bellum contra Scythas Dario diſſuadet IV. 83
eius oratio qua Xerxi diſſuadet bellum Græcis inferre VII. 10. 11
eius mirum in ſolio regio ſomnium VII. 17. 18
eius de Xerxis expeditione, et copiis cumque Xerxe colloquium VII. 46. 47. 48. *&c.*
Suſa a Xerxe remiſſus, commiſſo regno VII. 52. 53
Artabanus Artyphii pater VII. 66
Artabanus Bagaſacis pater VII. 76
Artabates Pharnazathris pater VII. 65
Artabazus Pharnacis fil. IX. 40. Chorasmiorum et Parthorum dux VII. 66. VIII. 126
cum Mardonio remanet in Europa *ibid.*
Potidæam obſidet VIII. 127
Olynthum capit VIII. 127
ad Potidæam maris æſtu et reſtagnatione male affligitur VIII. 129
diſſuaſor relinquendi in Græcia Mardonii et pugnæ contra Græcos a Mardonio ſuſcipiendæ IX. 61. 66
eius fuga, defuncto Mardonio IX. 66. *& ſeq.*
fuga quomodo per Theſſaliam ſit elapſus IX. 89
Artace urbs IV. 14. incenſa VI. 33
Artachæes foſſæ apud Acanthum faciendæ præfectus VII. 117
eius ſtatura *ibid.*
interitus et funus *ibid.*
ei ſacrificant Acanthii ex oraculo *ibid.*
Artachæus Artæi fil. VII. 21
Artachæus, Otaſpis pater VII. 63
Artachæus Artayntæ pater VIII. 130
Artæi olim, qui Perſæ VII. 61
Artæus Artachæi pater VII. 21
Artæus Azanis pater VII. 66
Artanes Darii frater VII. 224
Artanes fluvius IV. 49
Artaphernes Darii frater, Sardibus præfectus V. 25. 30. 73
ſollicitatur ab Ariſtagora ad reducendos Naxiorum exules V. 31
una contra Ionas delectus imperator, resque geſtæ V. 123
eius ad Ariſtagoram dictum VI. 1
Artaphernes Artaphernis filius, contra Athenas et Eretriam miſſus VI. 94
idem Datis ad Marathonem collega, VII. 74
dux Lydorum et Myſorum in exercitu Xerxis *ibid.*
Artayctes, Cherasmis fil. dux Macronum et Moſynœcorum VII. 78
Seſti præſes *ibid.* et IX. 116
eius facinora nefaria VII. 33. IX. 116
obſidetur Seſti IX. 116
capitur a Græcis IX. 119
ſuffigitur palo ab Athenienſibus VII. 33. IX. 120
Artayctæ filius coram patre ſaxis obrutus IX. 120
Artaynta, Maſiſtæ filia, Dario filio a Xerxe collocata IX. 103
eadem tamen amaſia Xerxis IX. 108. *ſeq.*
Artayntes Artachæi fil. dux claſſis a Xerxe relictæ VIII. 130. eius fuga IX. 102
probris impetitus a Maſiſte, contra eum ſtringit acinacem IX. 107
Artembares vir inter Medos clarus I. 114. 115. 116
Artembares avus paternus Artayctæ IX. 122. inſtruit Perſas, qua oratione a Cyro petant meliorem regionem ſibi eligere liceat *ibid.*
Artemiſia contra Græcos expeditionem ſequuta VII. 99
eius genus et animi præſtantia, virilitas *ibid.*
eius imperium *ibid.*
eius naves post Sidonias celebratiſſ. *ibid.*
ſententiæ inter ſocios optimæ *ibid.*
conſilium de non tentanda ad Salaminem pugna VIII. 68
eius facinus in pugna navali VIII. 87. 88
eam inſequitur Aminias Palleneus, et ut ſervata VIII. 93
præmium propoſitum ei qui vivam cepiſſet, et quantum *ibid.*
in conſilium a Xerxe adhibita ſeparatim VIII. 101. 102
deducit liberos regios VIII. 103
Artemiſium IV. 35. VII. 175 et 195
Artimpaſa, Venus Scythice IV. 59
Artiſcus amnis IV. 92
Artobazanes, Darii filius, cum Xerxe fratre de regno contendit fruſtra VII. 2. 3
Artochmes Darii gener VII. 73
Artontes, Bagæi pater III. 128
Artontes, Mardonii filius IX. 84
Artoxerxes quid ſignif. VI. 98
filius Xerxis VII. 106. et 151
Artozoſtra Darii filia VI. 43
Artybius Perſa eximius equus ipſius bellicoſus V. 111
Artyphius filius Artabani VII. 66
Artyphius Ariomardi germanus VII. 67
Artyſtona Cyri filia III. 88. VII. 69
Arura quid apud AEgypt. II. 168
Aryandes AEgypti prætor eiusque interitus IV. 166
Aryandicum argentum *ibid.*
Asbyſtæ Afri IV. 170
Aſcalon Palæſtinæ urbs I. 105
Aſchy, liquoris genus IV. 23
Aſia, Promethei uxor IV. 45
Aſiæ magnitudo deſcripta qualis et quanta IV. 37. 38. 39. 40
unde nomen accepit IV. 45
perveſtigata a Dario IV. 44
Libyæ par, præter eam quæ ad ſolem orientem *ibid.*
India tenus habitatur IV. 40
Aſiæ termini II. 17
Aſiam Perſæ putant ſibi neceſſitudine coniunctam I. 4
Aſiæ ſuperioris imperio quamdiu potiti Aſyrii I. 95
Aſia ſubacta a Phraorte I. 102
Aſiæ imperium amittunt Medi, eoque Scythæ potiuntur I. 104. 105.
idque quando Medi recuperarunt I. 106
Aſiæ quædam planities III. 117
Aſias tribus, Sardibus ſic vocata IV. 45
Aſies Cotyis filius IV. 45
Aſina Argiva VIII. 73
Aſini Armeniorum in navigiis Babylonem commeantium I. 194
aſini in Scythia nulli IV. 28. 129
aſinorum vocem et formam equi Scythici non ferunt IV. 129. aſini cornibus præditi ubi IV. 191. aſini nunquam bibentes ubi IV. 192
Aſinarii cum matre Demarati concubitus falſo ſparſus VI. 68. 69
Aſmach, quid II. 30
Aſonides navarchus VII. 181
Aſopii pop. IX. 15
Aſopus amnis IV. 108. VII. 200. IX. 15. 29
Aſopodorus, Timandri filius IX. 69
Aſpathines e Perſarum primoribus III. 70
in femore percuſſus a mago III. 78
Aſpathines Prexaſpis fil. VII. 97
Aſphaltus Babylonica I. 179
aſphaltus ubi e puteo hauritur VI. 120
Aſſa urbs VII. 122
Aſſeſus, et Aſſeſia Minerva I. 19
Aſſyria II. 17. IV. 39. eius ſiccitas I. 193
oppida habet magna et celeberr. I. 178
Aſſyrii a Græcis dicti Syrii VII. 63. quamdiu Aſiæ ſuperioris imperio potiti I. 95. ab iis Medi deficiunt *ibid.* eosque ſubigunt I. 106. eorum bellum cum Phraorte I. 102. cum Cyaxare I. 103
eorum arma in exercitu Xerxis VII. 62
eos aggreditur Cyrus I. 177. *&c.*
Aſtacus Melanippi pater V. 67
Aſter, Anchimolii pater V. 63
Aſtrabaci herois conditorium VI. 69
Aſtyages, Medorum rex I. 46. 73. 107
avus maternus Cyri I. 74, 75. acerbe imperat Medis I. 123. magos crucifigit I. 128. a Cyro bello victus et captus I. 75. 128. *etc.* Arienin uxorem ducit I. 74. eius ſomnia I. 107. 108. geſta cum filia Mandane *ibid.* Harpago filium comedendum proponit I. 119
Aſtyagis et Cræſi affinitas unde I. 73
Aſychis rex AEgyptiorum II. 136
res ab eo geſtæ et pyramis eius *ibid.*
Aſylum Herculis II. 113
Atarbechis urbs II. 41
Atarne urbs VII. 42
Atarnitis regio VI. 28. 29
Atarneus ager I. 160. VII. 42. Myſiæ in dominio Chiorum VIII. 106
Atarnes fluvius IV. 49
Atarnites Hermippus VI. 4
Athamas AEoli filius inito cum Inone conſilio, necem Phrixo machinatur VII. 197
Athenades Trachinius VII. 213
Athenagoras, legatus Samius IX. 90
Athenæ, Ionicarum urbium ſola quondam inſignis I. 143. laudatæ ab Homero II. 28
oppreſſæ tyrannide a Piſiſtrato I. 59. 60
tyrannide liberatæ V. 55. *etc.* 64. 65
captæ a Xerxe VIII. 151
iterum a Mardonio et incenſæ IX. 13
Athenarum arx occupata a Cleomene V. 2. incenſa a Perſis VIII. 53
Athenienſium origo vetuſtiſſ. VII. 162
eorum diverſis temporibus diverſæ appellationes VIII. 44
populus 30. millium V. 97
in Ionico genere præcellunt I. 56. et Iones appellitari nolebant I. 143
Ionibus auxiliantur adverſus Perſas V. 97
Iones ab illis deſeruntur V. 103
inter Græcos ſapientia primi I. 60
eorum prudentia in bello Xerx. VIII. 3. IX. 27
eorum virtus in prœlio IX. 70. 101
laus fortitudinis ad Marathonem VI. 112. 113. IX. 27
Atheniens. trecentorum virtus IX. 21
Athen. Græciæ liberatores, et regis repulſores VII. 139
nautici neceſſitate facti VII. 144
eorum vires e navibus quantæ VIII. 61
Athenienſib. leges a Solone cond. I. 29
eorum uxores uxorem et liberos Lycidæ lapidibus obruerunt, post obrutum a ſuis maritis Lycidam IX. 5. earum veſtis mutatio V. 87
Athen. uxores a Pelasgis captæ VII. 138
Athenienſium prytaneum I. 146
quando tribuum apud eos nomina fuerint immutata V. 69
Athenienſium panegyries VI. 111
nunquam ſolum mutarunt I. 56. VII. 161
eorum cum Mitylenæis pugna V. 94
reditus metallici ex Laureo VII. 144
ſub tyrannis inhrmi V. 68. 91. §. 7
Græcorum præſtantiſſ. I. 56
periti in oppugnand. muris IX. 70
Tegeatis præſtantiores VIII. 27. 28
cum AEginetis geſta V. 48. *&c.* VI. 49. *&c.* 87. VII. 145
in Athenienſ. et AEginetarum præſidio mare contra Xerxem VII. 203

I N D E X

Athenienſes in pugna navali præſtantiſ. post AEginetas VIII. 93
Græcorum præſtantiſ. pugna navali ad Eubœam VIII. 17
eorum prœlium cum finitimis apud Eleuſinem I. 30
contra Peloponnenſes egrediuntur V. 74. *etc.*
eorum contra Caryſtios bellum IX. 105
Seſtum obſident IX. 114
urbem ſuam deſerunt bello contra Xerxem VIII. 41
Sardis mittunt ad contrahendam cum Perſis ſocietatem, et Dario terram et aquam promittunt legati V. 73
Sardis invadunt VII. 1. 8
apud Darium inſimulati VI. 94. et contra eos expeditio ſumta *ibid.*
in Salaminem quomodo tranſierint IX. 6
Athenienſium legatio Spartam miſſa IX. 7
Attica oppreſſa a Piſiſtrato I. 59
Atticam quater ingreſſi Dores V. 76
Atticæ magnam partem vaſtant Perſæ VI. 102
Attica multo magis ad auſtrum vergit quam Lemnus VI. 139
Attica regio non equitabilis IX. 13
Attica gens, Pelasgica, in Hellenes tranſiens, linguam Pelasgorum perdidit I. 57
Atticus medimnus I. 192. medimnus farinæ, *non adiecto vocab.* Atticus VI. 57
Atticarum mulierum cædes VI. 138
Athos mons VI. 44. et 95. VII. 21
eius deſcriptio VII. 22
circa Athon iactura claſis Perſicæ VI. 44. et 95. VII. 21
effoſſus a Perſarum copiis VII. 21. *&c.* 122
Athres fluvius IV. 49
Athribitana plaga II. 166
Atlas fluvius IV. 49
Atlas mons IV. 184
eius deſcriptio *ibid.*
Atlantes homines innominati eorumque deſcriptio IV. 184. unde dicti *ibid.*
Atlanticum mare I. 203
Atoſſa, Cambyſis ſoror et Smerdis, eadem Cambyſis uxor, et magi, post Darii III. 68. 88
eius ulcus in mamilla a Democede ſanatum III. 133. 134
potentia eius apud Darium VII. 3
Atramyttium urbs VII. 42
Atridæ VII. 20
Attaginus Mardonium convivio excipit Thebis IX. 15
eum ſibi dedi volunt Græci victores IX. 86. ipſe profugit IX. 88
Attica, *vide post* Athenæ *et* Athenienſes.
Atys Crœſi filius, adoleſcens eximius I. 34. 35
eius interitus I. 43
Atys, Lydorum rex, Manis filius, Lydi et Tyrrheni pater I. 7. 94. VII. 74
Auchatæ Scytharum genus IV. 6
Auras et Atlas fluvii ex Hæmi iugis fluentes IV. 49
Auri maiorem partem quomodo Indi ſibi comparent a formicis III. 102. 103. 104. 105
aurifodina Thaſiorum VI. 46
auri magna copia in ſeptentrionalibus Europæ plagis III. 116
auri ramenta e Tmolo I. 93
auri ramenta e quodam lacu ut virgines e limo extrahant IV. 195
auri immenſa vis a Gyge Delphis dicata nominatur Gygadas I. 14
ex auro et argento ubi primum percuſſi nummi I. 94
auri creber uſus, in armis et ornatu equorum apud Maſſagetas I. 215
auro et argento conſtrati lecti, tentoriaque referta in exercitu Pers. Mardonii IX. 80
auro oneratus Alcmæon VI. 125
aurum ſacrum Scytharum IV. 7
auro merces ut commutant Carthaginienſes cum Afris IV. 196
aurum vili mercantur AEginetæ a ſervis Laced. IX. 80
auri theſaurismus regum Pers. III. 96
Aureus tripes apud Delphos IX. 81
aurea phiala in balteo Herculis IV. 10. aurei crateres et phialæ, et alia vaſa potoria *etc.* in Perſarum exercitu Mardonii IX. 80
aurea pocula oblata ſibi Cleomenes recuſat accipere III. 148
aureum aratrum, iugum, ſecuris, et phiala, cœlo delapſa in Scythiam IV. 5
aureæ compedes Democedi donatæ III. 130
aureæ compedes apud AEthiopes III. 23
aurea metalla IX. 75
aurea platanus ac vitis VII. 27
auroſa arena, quæ a formicis egeritur III. 102
Aures hominibus magis incredulæ quam oculi I. 8
aures ignominiæ cauſa præciſæ II. 162. III. 69. 118
aures ſibi præcidit Zopyrus III. 154
in auribus animum habitare VII. 39
Auſchiſæ Afri IV. 171
Auſenſes IV. 180
aratores IV. 191
Auſter pluvioſiſſimus ventus II. 25
Pſyllos contra ſe bellantes arena obruit IV. 173
Auteſion Tiſameni fil. IV. 147. VI. 52
Autodicus Cleadis pater IX. 85
Automoli qui II. 30
Autonous et Phylacus heroes, eorumque fana VIII. 39
Auxeſiæ et Damiæ ſimulacra V. 82. 83
Axius fluvius VII. 123
Axus Cretæ oppidum IV. 154
Azanes Artæi fil. Sogdorum dux VII. 66
Azen Laphanes VI. 127
Aziris, a Cyrenæis habitata IV. 169
Aziris inſula IV. 15
Azotos, Syriæ urbs, diutiſſime inter omnes obſidionem ſuſtinuit II. 157

B.

BAbylon urbs celeberr. et validiſſ. Aſſyriæ I. 178
eius ſitus et magnitudo *ibid.*
eius centum portæ I. 179
ut extructa I. 179. 180. 181. *&c.* ubi eius deſcriptio.
primo capta a Cyro I. 191
eius potentia, qua tertiam Aſiæ partem æquat I. 192
eius principatus ſive ſatrapia longe maxima *ibid.*
ſecundo capta a Dario post diuturnam obſidionem III. 158
eius muri et portæ deiectæ III. 159
Babyloniorum leges I. 196. 198. 199
eorum amictus et cultus I. 195
eorum navigia I. 194
ſepulcra et luctus funebres I. 198
cum mulieribus miſcendi fœdus mos I. 199
eorum tres tribus nullo alio niſi piſcibus victitant I. 200
a Babyloniis Græci quæ acceperint II. 109
eorum cura erga ægrotos I. 197
eorum ablutio post coitum I. 198
eorum fœdus cum Crœſo initum I. 77
eorum cum Cyro conflictus et fuga I. 190
eorum rebellio ſub Dario adque bellum apparatus II. 150. obſidentur diu, III. 151. *etc.*
mulieres ſtrangulant fere omnes ne rem frumentariam obſeſſorum abſumant III. 151
eorum tria millia patibulis affixa III. 159
Babylonis reginæ duæ inſignes I. 184. 185
Babylonicarum virginum auctio I. 196
Babylonicæ regionis feracitas I. 193
Babylonicum talentum quid valeat III. 89
Bacchus, AEgypt. Oſiris II. 42
eius feſtum, ſacra, phalli I. 150. II. 48. 49
Bacchanalia Scythæ cur improbent IV. 79
Bacchantium vox VIII. 65
Bacchica et Orphica II. 81. IV. 79
Bacchiadæ apud Corinthios V. 92
Baccho dati chori V. 67
Bacidis oraculum VIII. 20. 77. 96
Bactrii in Xerxis exercitu militantes, et eorum dux et armatura VII. 64
eorum equites *ibid.* 86
Bactriana natio I. 153. III. 92
Bacula Aſſyriorum I. 195
Badres Paſargades nauticis copiis dux contra Barcæos IV. 167
Badres Hyſtanis filius, Cabeleum et Milyarum dux VII. 77
Bagæus, Artontis filius, ad Orœtem interimendum delectus III. 128
Bagæus Mardontis pater VII. 80
Bagaſaces Artabani filius, dux Thracum VII. 76
Balteus Herculis, in extrema commiſſura habens phialam auream IV. 10
Barba prolixa naſcens ſacrificæ ſeu antiſtitæ Minervæ, res ominoſa I. 175. VIII. 104
barbara gens minus dextra quam Græca, *vel potius*, minus dexteritatis habet I. 60
barbaros potius quam Græcos in mortuum ſævire decere IX. 79
barbarorum vociferatio in pugna IX. 59
Barce oppid. III. 91
eius origo et conditores IV. 160
obſeſſa a Perſis IV. 200
Barcæi Cambyſi ſe dedunt III. 13
interficiunt Arceſilaum IV. 164. 167
circa eos et Perſas acta IV. 201. *etc.*
ſubacti a Pheretima, Arceſilai matre, miſere tractati IV. 202. 203
ad Darium tranſportati, vicum Bactrianæ regionis incolunt cui quoque Barce nomen IV. 204
Bares dux nauticus Pers. Cyrenen vult diripi, cui obſtat Amaſis IV. 203
Baris navigii nomen II. 96
Baſilides Herodoti cuiusdam pater VIII. 132
Baſſaria feræ quædam IV. 192
Batrachomyomachia Homeri H. 24
Battus Libyca lingua rex IV. 155
Battus rex, Polymneſti filius ex Phronima concubina IV. 150. 155
eius vitium linguæ, IV. 155
unde dictus ſit Battus IV. 155
quot annos regnavit IV. 159
Battus claudus, Arceſilai ſucceſſor IV. 161
Battus tertius felix appellatus IV. 159
Battiadæ inter ceteros Barcæos cur non direpti IV. 203
Beatus ante obitum nemo appellandus I. 32
beatus ex viventibus nemo I. 86
Beatorum inſula, regio ſic dicta III. 26
Becos, panem Phryges vocant, eaque prima vox a pueris edita in loco ſolo educatis II. 2
Bellariis multis utuntur Perſæ I. 133
e Bello et rapto vivere, pulchrum apud Thraces V. 6
Belus Nini pater I. 7
Belus Cephei pater VII. 61
Belides portæ Babylonis III. 155. 158
Benemeriti de rege, Oroſangæ Perſis dicti VIII. 85. honoresque conſequuntur III. 154
Benemeriti ſeu benefici Spartiatarum I. 76
Bermius mons VIII 138
Beſſi vaticinantes VII. 111
Beſtiæ apud AEgyptios ſacræ II. 65. *&c.*
Bias Prienæus, I. 27
eius ſaluberrimum conſilium Jonibus datum I. 170
Bias Melampodis frater IX. 33
Bibli olim de pellibus V. 58
Biſaltes, Apollophanis filius, Abydenus VI. 26
Biſaltia regio VII. 115
Biſaltarum regis eximium facinus in filios qui contra Græciam militarant VIII. 116
Biſanthe urbs in Helleſponto VII. 137

Biſtones pop. Thraciæ VII. 110
Biſtonis lacus VII. 109
Bithyni a Crœſo ſubacti I. 28
Bithyni, Thraces in Aſia dicti VII. 75
Bitonis et Cleobis hiſtoria et beatitudo I. 31
Bœbeis palus VII. 129
Bœotia II. 49. V. 57
Bœoti ad Thermopylas VII. 202
Oenoen et Hyſias occupant V. 74
Chalcidenſibus auxiliantur contra Athen. V. 77
ſed infeliciter *ibid.*
cum Medis univerſi ſentientes VIII. 34
eorum equitatus quantopere iuverit Mardonii milites fugientes IX. 68
Bœoticæ ſoleæ I. 195
Boges præfect. Eionis VII. 113
Xerxi fidelisſimus VII. 107
in rogum ſe coniicit *ibid.*
Bolbitinum oſtium II. 17
Boliſſus, loci nomen H. 23. 24
Bonis hominibus uſu venit ut malos habeant ſervos VIII. 68
Boreas Athenienſium gener VII. 189
ab iis contra Xerxem invocatus *ibid.*
eius uxor Orithyia *ibid.*
eius delubrum *ibid.*
Boryſthenes fluvius IV. 45. 47
eius deſcriptio IV. 53
Boryſthenitæ IV. 18. 53
eorum emporium IV. 17
Boryes feræ ubi gignantur IV. 192
Boves mares AEgyptii immolant; feminæ Iſidi ſacræ ſunt II. 38. 41
boves immolandos ut explorent AEgyptii II. 38
boum ſepulturæ apud AEgyptios II. 41
bos lignea inaurata Mycerini filiæ ſepulcrum II. 129
bos apud Cyrenæos etiam ſacra propter Iſidem IV. 186
bobus ubi cornua non ſuccreſcant IV. 29
boves præpoſtere paſcentes, cornua inflexa anterius habentes IV. 182
Bovés feri prægrandibus cornibus circa Macedoniam VII. 126
Boſporus Cimmerius IV. 12 et 100
Boſporus Thracius a Dario ponte iunctus IV. 83. 85. 86. *ubi et* eius dimenſio.
Bottiæi, populus VII. 185. VIII. 127
Bottiæis regio VII. 123. terminabatur per fluv. Lydian et Haliacmona VII. 127
Branchidæ, ubi oraculum Apollinis I. 92. 157 V. 36
Brauron Athenienſium IV. 145. VI. 138
Briantica regio, ante Galaica VII. 108
Briges, qui postea dicti Phryges VII. 73
Brongus fl. IV. 49
Brunduſium urbs IV. 99
Bryas Darii et Artyſtonæ fil. VII. 72
Brygi, Thraces VI. 45. VII. 185
Bubali IV. 192
Bubares Perſa, Megabyzi filius V. 21. VII. 21. VIII. 136
Bubaſtis urbs II. 59. 137. 156
Bubaſtis AEgyptiace, Diana II. 137. 154. prope Peluſium II. 156
Bubaſtiana plaga II. 166
Bucolicum oſtium Nili effoſſum II. 17
Budii, Medorum gens I. 101
Budini populus IV. 21. 108
eorum mores *etc.* IV. 108
Bulis Spartiata, Nicolai filius VII. 134
offert ſe ſponte ad Talthybii iram placandam, una cum Sperthie: et eorum acta VII. 134. 135. 136. 137
Bura Achæorum opp. I. 145
Buſæ, Medorum gens I. 101
Buſiris urbs II. 59. 61
Buſiritana plaga II. 165
Butacides V. 47
Butus (*vel potius* Buto) urbs AEgypti, ubi oraculum Latonæ II. 59. 63. 155
Bybaſſa I. 174
Byblus AEgyptiorum eiusque deſcriptio II. 92
Byzantium ab Ionibus ſubactum V. 103
Byzantii ab Otane capti V. 26

C.

CAbales gens Africæ IV. 171
Cabalii, populus III. 90
Cabelees Meones, qui et Laſonii, cum Xerxe militantes, et eorum armatura et dux VII. 77
Cabirorum ſacra II. 51
eorum templum Cambyſes profanat III. 37
Cadmus Agenoris fil. IV. 147. V. 58. et 59
Semeles pater II. 45
Theram appellit IV. 147
venit in Bœotiam II. 49
Cadmei I. 146
Pelasgos eiiciunt I. 56
Cadmei ab Argivis electi V. 57. 61
in eos expeditio Athenienſium IX. 27
Cadmeæ litteræ V. 59
Cadmea quædam victoria Phocenſibus obtigit I. 166
Cadmus Cous, Scythis filius, homo iuſtitiæ amantiſſ. VII. 163. 164
Cadytis, magna Syriæ urbs II. 159. III. 5
a Neco rege occupata *ibid.*
urbs non minor quam Sardis III. 5
Cænides Eëtion V. 92. §. 2
Caici campus Myſorum VI. 28
Caicus fluvius VII. 42
Calamiſa IX. 96
Calamitas dimidiata est occidi ab digno V. 111
Calantiæ Indi III. 97. *vide* Calatiæ.
Calaſiris veſtis nomen II. 81
Calaſiries AEgyptii pugnatores II 164. IX. 32
ſoli arti militari operam dant II. 166. 168. *ubi et alia.*
Calaſirium plagæ II. 166
Calatiæ Indi parentibus veſcuntur. III. 38. *at cap.* 97. *vocantur* Calantiæ.
Calchas VII. 91
Calchedonia IV. 85. Calchedonii V. 26
Calculorum ludus inventus a Lydis I. 94
Callatebus urbs VII. 31
Calliæ Phænippi filii odium in tyrannos VI. 121
ſolus bona Piſiſtrati Athenis electi auſus emere *ibid. ubi alia de eodem*, 122.
filiabus nuptum dat ex Athenienſibus quem quæque deligat IV. 122
Callias Eleus Iamidarum unus, vaticinus V. 44. 45
Callias Hipponici filius VII. 151
Calliades ſummum Athenis magiſtratum gerit VIII. 51
Callicrates eiusque virtus et moribundi dictum IX. 72
eius ſepulcrum apud Lacedæmonios IX. 85
Callimachus Aphidnæus polemarchus VI. 109
eius virtus et interitus VI. 114
Callipidæ populus Scythiæ: iidem et Græcoſcythæ IV. 17
Callipolitani pop. VII. 154
Calliſta inſula IV. 147
Calvi populi ab ipso natali, itidemque feminæ calvæ IV. 23
Calvi paucisſimi apud AEgyptios, et cur III. 12
Calvitiem quid impediat *ibid.*
Calumnia unde in aulis III. 80
eius propria VII. 10. §. 7
Calydnii pop. VII. 99
Calyndenſium rex, et navis demerſa VIII. 87
Calyndici montes I. 172
Camarina quondam Syracuſanorum VII. 154
everſa a Gelone VII. 156
Cambyſes, Cyri pater I. 46. 107. 112. 207. VII. 11
ei in matrimonium tradita filia Aſtyagis I. 107
Cambyſes rex Pers. Cyri et Caſſandanæ Pharnaſpe genitæ filius I. 107. II. 1. III. 2
eius genus ſibi vendicant AEgyptii III. 2
regnum Cyri ſuſcipit II. 1
eius in AEgyptios expeditio *ibid.* et III. 1. *etc.* quidque eum præcipue moverit ad hanc expeditionem III. 1. 2. 3. 4
AEgypto potitur I. 181. III. 7. *etc.*
cum Arabum rege fœdus init III. 7. 9
ei dedunt ſe Afri, Cyrenæi ac Barcæi munera mittunt III. 13
triplex movet bellum III. 17
exploratores mittit ad AEthiopas III. 20
temeraria et infelix expeditio in AEthiopas III. 25
iubet Ammonios diripere et Jovis oraculum incendere *ibid.*
Cambyſis inſania III. 25. 29. 30. 33. 34. 38
Apim Deum vulnerat lethaliter III. 29
fratrem occidendum curat ex falſo ſomnio III. 30. 61
ſororem, eandemque uxorem, interficit III. 31. 32
morbo ſacro laborat ab ipſis natalibus III. 33
eius vinolentia, et inde ſcelera III. 34. 35
religionis deriſor III. 37
eius fatum, et imprecationes in ſe III. 64. 65
eius interitus III. 66
cur Dominus a Perſis adpelletur III. 89
Cameli I. 80. III. 103. VII. 86
cameli Indorum *ibid.*
id animal non ſolent invadere leones VII. 125
camelos timent equi I. 80
Camicus oppidum, eiusque obſeſſio VII. 169. 170
Caminus poëmation Homeri H 32
Camirus civitas I. 144
Campsa urbs VII. 123
Campus Mæandri I. 161
Xanthius I. 173
Canæ mons VII. 42
Canales coriacei miræ longitudinis III. 9
Canaſtræum promontorium VII. 123
Candaules Myrſi filius, Sardium tyrannus I. 7
Myrſilus a Græcis cognominatus *ibid.*
uxorem ſuam conſpici nudam a Gyge vult I. 8. 9. 10
uxoris et Gygis conſilio et dolo interimitur I. 11. 12
Candaules alius Damaſithymi pater VII. 98
Canes cuſtodes domus H. 22
Canes Indici I. 192
Canobus II. 97
Canobicum Nili oſtium II. 17. 113. 179
Caput nullam ſuturam habens IX. 83
e capitibus inimicorum cæſorum potant Scythæ IV. 65
capita animantium non deguſtant AEgyptii II. 39
capita AEgyptiorum cur firma, Perſarum vero fragilia III. 12
Capita quercus, locus ſic dictus, aliter Tria capita IX. 39
Cappadociæ fertilitas I. 73
Cappadoces a Græcis Syri nominati I. 72. V. 49. VII. 72
Cappadocibus bellum infert Crœſus I. 73
Capras Mendeſii cur non mactent II. 42. 46
Caprarii in honore apud Mendeſios II. 46
Capripedes homines IV. 25
Capreæ et bubali apud Aſros IV. 192
Captivorum immolatio apud Scythas IV. 62. et apud Tauros IV. 103
Car fratres habuit Lydum et Myſum I. 171

Caria, pars Ioniæ I. 142
a Perſis capitur VI. 25
Cares olim Leleges, eorumque ſtatus antiquus I. 171
eorum tria inventa *ibid.*
aiunt ſe aborigines *ibid.*
a Cræſo ſubacti I. 28
ſubacti et ab Harpago I. 174
quidam AEgyptum incolentes II. 61. 152. 154. III. 11
eorum a Perſis defectio et pugnæ V. 117. 118. 119. 120
naves et armatura in Xerxis exercitu VII. 93
Caricarum mulierum factum contra maritos I. 146
Carica Veſtis V. 88
Carine urbs VII. 42
Carius Iupiter I. 171. V. 66
Carcinitis urbs IV. 55. 99
Cardamyla Laconica VIII. 73
Cardia urbs VI. 33. VII. 58. IX. 115
Carenus Eumeneti pater VII. 173
Carnia feſtum VII. 206
Carpathium mare III. 45
Carpis fluvius IV. 49
Carthaginienſium bellum cum Phocæenſibus I. 166
rex Amilcar VII. 165
iis vult bellum inferre Cambyſes ſed omittit III. 17. 19
colunt imaginem Amilcaris VII. 167
Caryſtus opp. IV. 33. obſeſſa VI. 99
Caryſtii ſe dedunt Perſis *ibid.*
pecuniam dant Themiſtocli exigenti VIII. 112
contra Athen. bellum gerunt IX. 105
eorum ager vaſtatur VIII. 121
Caſambus, Ariſtocratis filius Athenienſibus traditus ab AEginetis VI. 73
Caſia ubi et quomodo naſcatur et metatur III. 110
Caſius mons II. 6. 158. III. 5
Casmena oppidum VII. 155
Caſpatyrus urbs III. 102. IV. 44
Caſpii III. 92. 93
eorum armatura in exercitu Xerxis VII. 67
eorum equites VII. 86
Caſpium mare I. 202. 203
Caſſandane Cyri uxor, mater Cambyſis II. 1. III. 2
Caſſiteros, *id eſt, ſtannum* III. 115
Caſſiterides inſulæ *ibid.*
Caſtalia loci nomen VIII. 39
Caſthanæa urbs VII. 183. 189
Caſtor et Pollux Tyndaridæ II. 43
excepti ab Euphorione domo VI. 127
Caſtores in quo lacu capiuntur IV. 109
eorum teſticuli morbis matricis auxiliantur *ibid.*
Caſtra Tyriorum, locus ſic dictus II. 112
Caſtra, nomen loci Ionibus et Caribus ad habitandum in AEgypto dati II. 154
Catadupa AEgypti II. 17
Catarractes amnis Mæandro par VII. 26
Catiari et Traſpies, Scytharum genus IV. 6
Cava Eubœæ VIII. 13
Caucaſus mons I. 203. 204. III. 97
Caucones Pylii pop. I. 147. IV. 148
Caunus ad Harpago capta I. 176
ad Iones deficit V. 103
Caunii eorumque genus et mores I. 172
Cauſtrobius Ariſtææ pater IV. 13
Cayſtrius fl. V. 100
Celæneniorum origo II. 20
Cecrops rex VIII. 44
unde Cecropidæ dicti Athenienſes *ibid.*
Celeorum cenaculum Delphis IV. 33
Celænæ, ubi Mæandri fontes VII. 26
Celeus ſocius Doriei V. 46
Celtæ populus I. 33
omnium extremi in Europa ad ſolis occaſum IV. 49
Centum appellatæ inſulæ I. 151
Cepe prope Athenas VIII. 76
Cephènes olim, qui Perſæ VII. 61
Cepheus Andromedæ pater VII. 61. 150
Cepheus Beli fil. VII. 61
Cephiſus Thymæ pater VII. 178
Cephiſus amnis VIII. 33
Ceramicus ſinus I. 174
Cercaſorum urbs II. 15. 17. 97
Cercopes Homeri II. 24
Cercopum ſedes VII. 216
Ceres, AEgyptiace Iſis II. 156
cum Cerere alea ludit Rhampſinitus rex II. 122
Ceres et Bacchus inferorum principes II. 123
Cereris matris templum in Scythia IV. 53
Cereris Eleuſiniæ templum IX. 62. 97. 101. et lucus IX. 65
Amphictyonidis templum VII. 200
Achæiæ templum et orgia V. 161
Cereris legiferæ ſacra Theſmophoria VI. 16
Cereris et Proſerpinæ ſolemnia VIII. 65
Cervi in Africa nulli IV. 192
Chalcedonii cæci a Megabazo dicti *ibid.*
ab Otane capti V. 26
Chalcedonii in ulteriore litore Byzantii VI. 33. vetuſtiores Byzantiis IV. 144
Chalcidenſes oram Atticam populantur V. 74. vaſtantur ab Athenienſibus V. 77. Olynthum obtinent VIII. 27. illis opem ferunt Mileſii V. 99
Chalcidicum genus VII. 185. VIII. 127
Chaldæi VII. 63
Chaldæi inter Aſyrios *ibid.*
Chaldæi ſacerdotes Iovis Dei I. 181. 183
Chaleſtra urbs VII. 123
Chalybes a Cræſo ſubacti I. 28
Champſæ crocodili dicti II. 69
Charadra oppidum VIII. 33
Charaxus, vir Mitylenæus, Sapphus frater II. 135. IV. 135
Charileus Mæandrii frater III. 145
Charilius Eunomi filius VIII. 131
Charopinus Ariſtagoræ frater V. 99
Chemmis inſula II. 156
Chemmis oppidum grande Thebaicæ præfecturæ II. 91
Chemmitæ *ibid.*
Chemmitana plaga II. 165
Cheops, rex AEgypti, Rhampſiniti ſucceſſor II. 124
eius geſta, pyramides II. 124. 125. 126
Chephrenis regis AEgypti tyrannis, et pyramis II. 127. 128
Cherasmis Perſa VII. 78
Cherſis Gorgi pater VII. 98
Cherſis Oneſili pater V. 104
Cherſoneſi urbes ſubactæ et everſæ a Phœnicibus VI. 33
Cherſoneſi tyrannus Miltiades VI. 34
Cherſoneſus quæ est in Helleſponto VII. 33. Atheniens. ditionis fuit VI. 140
Cherſoneſus, aſpera IV. 99
Cherſoneſitæ portas Seſti Athenienſibus aperiunt IX. 118
Cherſoneſitarum primores in vincula coniecti a Miltiade, et quo aſtu capti VI. 39
Chilei viri Tegeatæ conſilium IX. 9
Chilo vir Spartæ ſapientiſſ. VII. 235
eius conſilium Hippocrati datum I. 59
Demareti filius VI. 65
Chius Ionum civitas I. 142. II. 178
a Perſis capta VI. 32
Chii ſoli Mileſiis contra Lydos opem ferunt I. 18
Chiorum tyrannus Strattis VIII. 132
Minerva Poliuchos I. 160
eorum lingua I. 142
at Atarneum obtinuerint I. 160
eorum clades VI. 15. 16. 26. et prodigia quæ præceſſerunt VI. 27
Choaſpes fluvius ad Suſa I. 188. V. 49. 52
eius aquam ſolum rex potat I. 188
Chœnix menſura VI. 57
Chœreatæ (*q. d. porcaſtri*) tribus Sicyoniæ V. 68
Chœreæ nomen loci in Eubœa VI. 101
Chœrus Micythi pater VII. 170
Chorasmii populus III. 93
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 66
Chori muliebres laſcivi V. 83
Chori tragici V. 67
Chorus 100. adoleſcentum ex Chio miſſus Delphos VI. 27
Chromius Argivus I. 82
Chutri, lavacri genus VII. 176
Cicones gens Thraciæ VII. 59. 108. 110
Cii ſive Cei inſulares VIII. 1
Cilices II. 28. 72. V. 49. 52
eorum armatura VII. 91
eorum tributum III. 90
Cilicia II. 17. 34
Ciliciæ præfectura IX. 107
Ciliſiæ naves VIII. 14
Cilix Agenoris filius, a quo dicti Cilices VII. 91
Cilla, AEolum civitas I. 149
Cimmerii I. 6. 15. 16. 103. IV. 1. 11. 12
Cimmerius Boſporus IV. 12. 28. 100
Cimmeria portoria IV. 12. 45
Cimmerii muri IV. 12
Cimon Miltiadis pater VI. 34. 39
Cimon, Miltiadis filius VII. 107. mulctam patri impoſitam exſolvit VI. 136
Cimon Steſagoræ pater VI. 38
Cineas rex Theſſal. V. 63
Cinnamomum ubi gignatur, et quomodo colligatur III. 111
Cinyps fluvius IV. 175. V. 42
Cinyps tellus Africæ fertilis, fluvio cognominis IV. 198
Cion Myſiæ V. 122
Cippus finium index VII. 30
Circumciſio AEgyptiorum II. 36. et aliorum quorundam populorum II. 104
Ciſſii in exercitu Xerxis militantes VII. 62
eorum dux et armatura *ibid.*
eorum equitatus VII. 86
eorum tributum III. 91
Ciſſia terra V. 49. 52
Ciſſiæ portæ Babylonis III. 155. 158
Citharonis radices IX. 19. 25. exitus IX. 38
Cius fluvius IV. 49
Claves Cypri, promontorium dictum V. 108
Clazomenæ Ionum civitas I. 142. II. 178
hæc invaditur ab Alyatte, qui cladem accipit I. 16
capitur ab Artapherne et Otane V. 123
eorum theſaurus I. 51
Cleades Autodici filius IX. 85
Cleanax Argivus H. 1. 2
Cleander vates, Phigalenſis VI. 83
Cleander et Euclides Hippocratis filii VII. 155
Cleander Pantarei f. Gelæ tyrannus VII. 154
Cleobis et Bitonis hiſtoria et beatitudo I. 31
Cleodæus Hylli filius VI. 52. VII. 204. VIII. 131
Cleombrotus et Leonides gemini V. 41. 1. VIII. 71. Anaxandridæ filius *ibid.* et IX. 10. pater Pauſaniæ IV. 81
Cleomenes Anaxandridæ filius V. 41. 64. VII. 148
Inops mentis V. 42
Spartæ rex creatus, non propter fortitudinem, ſed propter genus V. 39
auro corrumpi non potest a Mæandrio, ideoque virorum iuſtiſſ. audit III. 148
diſcordia inter illum et Demaretum VI. 51. 61. 73. 74
Cliſthenem Athenis ejicit V. 70. 72
eius cum Ariſtagora acta V. 49. 50. 51
inter Cleomenem et Argivos acta VI. 76. 77. 78. 79. 80

proficiſcitur contra Piſiſtratidas V. 64
Achæum ſe eſſe ait, non Dorem V. 72
profugit Sparta et Arcadas ſollicitat contra Spartanos VI. 74
adverſus Athenienſes bellum gerit V. 74. 75
ad infamiam redactus V. 75. 84
eius interitus V. 48
Cleonæ urbs VII. 22
Clinias Alcibiadis filius Athenienſium præſtantiſſimus in claſſe contra Xerxem VIII. 17
Cliſthenes, Sicyonis tyrannus VI. 126
eius odium in Adraſtum V. 67
circa Cliſthenem et filiam Agariſtam ac procos acta VI. 126. 127. *etc.*
Cliſthenes Alcmæonides Athenienſis Sicyonii Cliſthenis nepos. V. 66. 67. VI. 131
eius et Iſagoræ factiones V. 66. 69. 70
Clytiades Tiſamenus IX. 33
Cnidus civitas I. 144. II. 178
Cnidii Lacedæmoniorum coloni I. 174
eorum cum Tarentinis amicitia III. 138
ſuam ditionem in inſulæ formam perfodiendo tentant redigere I. 174
et iſthmum perfodere volentes quomodo impediti *ibid.*
Harpago ſe dedunt I. 174
Cyrenæorum quosd. ſervant IV. 164
Cnœthus pater Nicodromi VI. 88
Coben Ariſtophanti filius VI. 66
Codrus Athenienſium rex V. 65. 76
Codrus Melanthi f. I. 147
Codrus Neleï pater IX. 97
Cœla, via quædam VI. 103
Cœla Chii VI. 26
Eubœæ VIII. 13
Cœnyrorum et AEnyrorum locus prope quem metalla Thaſia VI. 47
Coës Mitylenæus Erxandri filius IV. 97. V. 11
Mitylenes tyrannidem a Dario accepit V. 11
captus ab Iatragora V. 37
a Mitylenæis lapidibus interfectus V. 38
Coitus in templis II. 64
Colæus, Samiæ navis gubernator IV. 152
Colaxais Targitai filius IV. 5
ab eo oriundi Scythæ IV. 6
triplex filiis conſtituit regnum IV. 7
Colchi I. 104. progenies AEgyptia II. 104. III. 97. IV. 40
eorum armatura et dux in Xerxis exercitu VII. 79
Colchicum linum Sardonicum dictum II. 105
Collas ora Atticæ VIII. 96
Colophon Smyrnæ conditor I. 164
Colophon Ionum civitas I. 142. II. 8
vi capta a Gyge I. 14
Colophonii ſoli cur ex Ionibus ab Apaturiis feſtis arcentur I. 147
Colophoniorum profugi, Smyrnam occupant I. 150
Coloſſæ, oppidum Phrygiæ VII. 30
Coloſſi II. 130. 143. 153. 175. 176
Coloſſi apud AEgyptios cuiusque pontificis II. 143
Columbæ Dodonææ nigræ II. 55
Columbæ albas cur expellant Perſæ I. 138
Columnæ albæ in Caria V. 118
Columnæ inſtar palmarum II. 160
Comam Lacedæmonii ex quo alant et Argivi non I. 82
comam ut Babylonii gerant I. 195
pectentes Lacedæmonii VII. 208
comam ut alant et tondeant Macæ IV. 175
comam quomodo geſtent Maxyes IV. 191
Combrea urbs VII. 123
Comedunt in vilis AEgyptii, ventrem domi exonerant II. 35
Compſatus fluvius VII. 109
Conchylia in montibus AEgypti II. 12
Coniæus Theſſ. V. 63
Conos pini fructus II. 20
Conſilio bono felix eventus VII. 157
Conſuetudines avitæ placent genti cuique III. 38
Conſultant Perſæ inter pocula, et quidem de rebus etiam maxime ſeriis, ſed ab iisdem ſobriis confirmari oportet conſilia quæ tum capta fuerint I. 133
conſultare bene maximum est lucrum VII. 10. §. 4
Contadesdus fluvius IV. 90
Convitia irritant iram VII. 160
Copais palus VIII. 135
Corcyra a Corinthiis condita III. 49
ei imperitat Periander III. 52
Corcyræi III. 48. 49
eorum cum Corinthiis perpetua discordia III. 49
interficiunt Periandri filium III. 53
in bello Xerxiano aſtute neutrarum partium VII. 168
Coreſſus in agro Epheſio V. 100
Corinthiorum tyranni Eetion et Periander filius V. 92
Corinthii ccce adverſus Perſam miſſi VII. 200
Corinthii minime contemtui habent opifices II. 167
Corinthiorum theſauras I. 14. 50. IV. 162
eorum et Samiorum ſimultates III. 48
eorum cum Corcyræis diſcordia III. 49
Corinthii Peloponnenſes contra Athenienſes deſerunt V. 75
Corinthii naves nummo vendunt Athenienſibus, dono dare lege prohibiti VI. 89
eorum fuga ſocios deſerentium in bello Perſico VIII. 94
eorund. virtus IX. 102
Corinthiæ mulieres univerſæ exutæ a Periandro et cur V. 92
Corinthia veſtis cui ſimillima est Doris V. 87
Corinthus felix III. 52
Cornua pecoribus ubi mature aut ſero naſcuntur IV. 29
Corobius purpurarius IV. 151
Corona oleagina Olympiorum præmium VIII. 26
Coronæi Thebanorum vicini V. 79
Corſica vel Cyrnus I. 165
Corycium antrum VIII. 36
Corydalus Anticyrenſis VII. 214
Corys Arabiæ flumen III. 9
Cos civitas I. 144
Cos inſula Tyrannos paſſa VII. 164
Cotys Aſiæ pater IV. 45
Cranapes Mitrobatis filius, una cum patre ab Oroete cæſus III. 126
Cranai dicti Athenienſes VIII. 44
Craſtis, et Craſtis Minerva V. 45
Crater, qui Crœſo portabatur, interceptus et collatura eius I. 70. III. 47
crater in oſtio Ponti, a Pauſania dedicatus IV. 81
crater Argolicus IV. 152
crateres Lesbii IV. 61
Crathis AEgarum fluvius perennis, a quo et Italicus ille vocatus est I. 145
Cratines Anaxilai pater VII. 165
Cratinus Aminoclis pater VII. 190
Cremni, emporium paludis Mæotidis IV. 20
Creſton urbs I. 57
Creſtonæi V. 3. VII. 127
Creſtoniatæ I. 57
Creſtonicus ager VII. 124
Creſtonicæ terræ rex VIII. 116
Creta univerſa a barbaris habitata I. 173
Cretenſes cur auxilium non tulerint Græcis contra Perſam VII. 167. 170. 171. *ubi alia* de eorum migratione et fortuna.
Crex avis II. 76
Crinippus Terilli pater VII. 165
Criſæus campus VIII. 32
Criſtas galeis imponere primi oſtenderunt Cares I. 171
Critala in Cappadocia VII. 26
Crithei Melanopi filia H. 1
furtivo concubitu prægnans H. 2
parit Homerum H. 3
nubit Phemio H. 4
eius mors H. 5
Crithon Ithagenis pater H. 1
Critobuli filia, Amaſis uxor II. 181
Critobulus Toronæus VIII. 127
Crius Polycriti filius VI. 50
circa eum et Cleomenem acta *ibid.*
Athenienſibus traditus ab AEginetis VI. 73
Crius AEgineta, Polycriti pater VIII. 92
Crobyzi Thraces IV. 49
Crocodili deſcriptio II. 68. 69. 70
crocodili ſacri II. 69. 148
eorum ſepulcra II. 148
crocodili Africæ IV. 192
Crocodilorum urbs II. 148
Crœſus rex Lydorum eiusque genus I. 6. 7. 92
Epheſios invadit I. 26
bonus vir, et religioſus, ac deorum cultor I. 87
cum Aſtyage affinitas I. 73
primus Græcos ad tributum pendendum adigit I. 6. 27
Iones et AEoles ſubigit *ibid.*
cum Ionibus inſulanis hoſpitium contrahit I. 27
per eum aucta Lydorum potentia I. 28. 29
eius cum Solone colloquium I. 30. 31. 32. 33
eum deorum indignatio excipit I. 34
Gygis tritavi crimen luit I. 91
eius ſomnium I. 33
eius luctus ſuper filio interfecto I. 44
Cyrum invaſurus oraculum conſulit varie I. 46. 47. *etc.*
donaria et hoſtiæ ab eo conſecratæ et iugulatæ I. 50. 51. 52. V. 36
potentiſſ. Græcorum amicitiam petit I. 16. 69
crater VIII. 124
eius expeditio contra Cyrum I. 71. 73
Halyn fl. traiicit I. 75
Pteriam expugnat I. 76
pugna cum Cyro *ibid.*
Sardis redit I. 77
vincitur a Cyro et obſidetur I. 81
in obſervantia et amore a Cyro habetur, qui eius conſiliis utitur I. 88. 89. 90. 155. 156. 207
Pythio mittit compedes I. 90. 91
alia eius in Græcia donaria I. 92
fratrem Pantaleontem interficit *ibid.*
Cambyſem deſipientem admonet, et vix mortem effugit III. 36
alia ſententia Cambyſi adprobata III. 34
eius munificentia in Alcmæonem VI. 125
liberat Miltiadem VI. 37
Sardibus captis et ipse capitur, et vivus ad Cyrum perducitur I. 86
rogo impoſitus ab Apolline invocato ſervatur, immiſſa pluvia I. 86. 87
Crœſi filius mutus, quando vocem rupit I. 85
templi Delphici locupletator VIII. 36
Crophi mons II. 28
Croſſæa regio VII. 128
Crotoniatæ, genere Achæi VIII. 47
eorum cum Sybaritis bellum V. 44. 45
Crotonienſes, *vel potius* Crotoniatæ medici dicti primi, ſecundi Cyrenæi III. 131
Cubiti regii menſura I. 178
cubitus AEgyptius Samio par II. 168
Cubiti menſura II. 149
Culicum vis ingens apud AEgyptios paluſtres et contra eos ab AEgyptiis excogitata II. 95
Cunctatio utilis VII. 10
Cuniculi hoſtiles mœnia deprehenſi IV. 20
Cupere multa malum est VII. 18
Cuphagoras Epizeli pater VI. 117
Curium urbs Cypri V. 113
Curienſes, Argivorum coloni *ibid.*
Curotropho ſacra Sami fiunt a feminis H. 30

Currus bellici V. 113
Currus ſacer Iovis in Xerxis exercitu VII. 55
quomodo amiſſus VIII. 115
Cyaneæ inſulæ, errabundæ a Græcis exiſtimatæ IV. 85
Cyaxares, Phraortis filius, Deiocis nepos, Medorum rex I. 73. 103
eius res geſtæ I. 103. 104. *etc.*
in ira peracerbus I. 73
eius interitus et anni regni I. 107
Cybebes templum, Sardibus concrematum V. 102
Cybernicus Lycius VII. 98
Cyclades inſulæ V. 30
Cydippa, Anaxilai uxor, Terilli filia VII. 165
Cydonia in Creta condita a Samiis III. 44. 59
Cydrara oppidum VII. 30
Cylleſtes, panes AEgypt. II. 77
Cyllyrii Syracuſanorum quondam ſervi, dominos eiiciunt VII. 155
Cylon Athenienſis tyrannidis affectatæ compertus V. 71
Cyma civitas AEoliæ I. 149. V. 123. VII. 194. H. 1. 2
vocata et Phriconis I. 149. H. 38
eius origo H. 1. 2
capitur a Perſis V. 123
Cymæi hiberna claſis Xerxeæ VIII. 130. oraculum conſulunt de reddendo Pactya I. 157. 158. 159
Pactyam in Chium deportant I. 165
tyrannum ſuum vivum dimittunt V. 38
ſpernunt inepte Homerum H. 12. 13. 14. 15
Cymæus Ariſtagoras IV. 138
Cynægirus, Euphorionis filius, navem adverſariam prehenſans, manu truncatur VI. 114
Cyneas Philagri pater VI. 101
Cynetæ Celtarum accolæ in ultimis Europæ occidentalis plagis IV. 49
Cyneſii populus II. 33
Cyniſcus appellatus Zeuxidamus VI. 71
Cyno, ſive Spaco, Mitradatis, bubulci Aſtyagis, uxor I. 110
quomodo Cyrum ſervaverit I. 112. 113
Cyno, ſemper in ore Cyri I. 122
Cynocephali populi IV. 191
in Cynoſarge Herculis templum VI. 116
Cynoſyra V. 63. VIII. 76
Cynurii, ſoli putantur Iones, Dores effecti VIII. 73
Cypria carmina, Homeri non ſunt II. 118
Cyprus primum ab Amaſi capta et tributaria facta II. 182
Perſis tributaria III. 91
Cypriorum lex I. 199
Cyprii ſe dedunt Cambyſi III. 19
eorum bella et defectiones a Perſis V. 104. 105. 106. *etc.*
in ſervitutem redacti V. 116
eorum armatura VII. 90
gentes variæ unde ſint? *ibid.*
Cypria vox, Sigynas V. 9
Cypri claves, promontorium V. 108
Cypſela quid ſit V. 92. §. 5
Cypſelus, Eetionis filius I. 114. V. 92. Cypſelidæ, Corinthi VI. 128
unde nomen hoc ei impoſitum V. 92. §. 5
Corinthiorum tyrannus, ut eos tractarit V. 92
Cypſelus Miltiadis pater VI. 35
Cyraunis inſula IV. 195
lacus in ea picifer *ibid.*
Cyrene circumflua IV. 164
Cyrenen, quam non diripuerant quum eſſet occaſio, fruſtra adoriuntur poſtea Perſæ IV. 203
Cyrenaicæ regionis plagæ tres miræ fecunditatis IV. 199
Cyrenæi IV. 154. 155. 159. 169. *etc.*
Cambyſi ſe dedunt III. 13
eorum et AEgyptiorum conflictus III. 161. IV. 159
agros Libyum vaſtant IV. 159
cladem a Libybus accipiunt IV. 160
eorum amicitia cum Samiis IV. 152
oraculum conſulunt IV. 161
Cyrenaei medici, ſecundi ſunt: ut Crotoniatæ, primi III. 131
Cyrenææ feminæ bovem ſuperſtitioſe obſervant IV. 186
apud Cyrnum civitas a Phocæenſibus condita nomine Alalia I. 165
Cyrnus Caryſtiæ IX. 105
Cyrnus heros I. 167
Cyrnii VII. 165
Cyrus pater Cambyſis Cyri patris I. 111
Cyrus Perſa I. 120. VII. 11
eius parentes, avus *etc.* I. 75. 91. 107. 108. (*ubi et* eius nativitas) I. 111
mulus oraculo (I. 55.) dictus, quia Semimedus et Semiperſa I. 91
Harpago traditus interimendus, et quomodo ſervatus I. 109. 110. *etc.*
educatur ab uxore bubulci I. 113
cur a cane educatus dicatur I. 122
bubulci filius cognominatus I. 114
regalis indoles ut enituit in puero *ibid.*
ut a materno avo Aſtyage agnitus fuerit I. 116
pervenit ad ſuos veros parentes I. 122
Cyrus *laudatur* III. 89. *ubi dicitur* pater ſuis appellatus. *Item* III. 160. *ubi dicitur de eo*, cui comparari (*vel potius*, cui ſe comparare) nullus unquam Perſarum dignum ſe (*vel* rem ſe dignam) exiſtimavit. *Videtur autem hæc fuiſſe illorum opinio ob ea præſertim quæ dicuntur de* eius genitura, ob quam ſe exiſtimabat maius quiddam homine eſſe I. 204. et de eius felicitate *ibidem. Sic vero et* I. 126. divina quadam ſorte genitum ſe *dicit.*
Cyrus *quæ prudenter dixerit, cum alibi, tum* IX. *ult.*
Cyri *prudentia* in alienandis animis Perſarum a Medis I. 125. 126. 127. *et in eo quod commentus eſt*, ut Perſas ad rebellandum induceret I. 125. *et tamen ſtulte* Gyndi amni minatur I. 189
omnem Aſiam adeptus I. 130
eius cum Cræſo prælium I. 76. *etc.* ut ſe adverſus Cræſum geſerit *in iisdem usque* 91. ut ſe geſerit contra rebellantes Lydos I. 154. *etc.*
eius apologus ad Ionas I. 141
Smerdi magi aures amputat III. 69
bellum adverſus Labynitem, et Babylonios, quorum urbem capit I. 188. 189. 190. 191. bellum contra Tomyrin, Maſſagetarum reginam I. 205. 206. *etc.* in quo occumbit I. 214. *ubi narrantur et quæ acta circa mortui caput.*
Cythera inſula Argivorum ditionis I. 82. Templum habet Veneris Cœleſtis ex Aſcalone I. 105
eam conducibilius Lacedæmoniis obrui quam extare VII. 235
Cythnii, gens VII. 90. VIII. 46
Cytiſorus, Phrixo genitus VII. 197
eius poſterorum calamitas *ibid.*
Cyzicum, urbs Propontidis VI. 33
Cyziceni Oebari Perſæ ſe dedunt *ibid.*
Cyzicenorum feſtum in honorem Matris deum IV. 76

D.

DAdicæ populus. III. 91
eorum in Xerxis exercitu dux et armatura VII. 66
Dædalum veſtigat Minos VII. 170
Dai, Perſarum genus I. 125. pecuarii *ibid.*
Damas Samyris fil. VI. 127
Damaſithymus Candaulis filius, dux in claſſe Xerxis VII. 98
Damaſithymus, Calyndenſium rex VIII. 87
demerſus ab Artemiſia *ibid.*
Damas Sirites VI. 127
Damiæ et Auxeſiæ ſimulacra V. 82. 83
Danaë, Acriſii filia, Perſei mater I. 90. VI. 135. VII. 60. 150
Danaus et Lynceus Chemmitæ II. 91
Danaus Archandri ſocer II. 98
Danai filiæ Theſmophoria in AEgyptum afferunt II. 171
templum Minervæ quod Lindi eſt, extruxerunt filios AEgypti fugientes II. 182
Danai et Xuthi in Peloponneſum adventus VII. 94
Daphnæ Peluſiæ II. 30. 107
Daphnis Abydenus IV. 138
Dardanus urbs V. 117. contermina Abydo VII. 43
Dardanei I. 189
Daritæ populus III. 92
Darius rex, Hyſtaſpis filius I. 183. 210. II. 110. III. 70. VI. 98. VII. 1. VII. 11
e coniuratis in magos fuit unus III. 70
Darius idem ſonat quod ἐρξείης, id eſt, *coërcitor* VI. 98
eius uxores III. 88
Darii liberi III. 12. VII. 2. 64. 68. 69. 72. 78. 97. 224. VIII. 89. IX. 107
de Darii futuro regno Cyri viſio I. 209. 210
qua arte ad adipiſcendum regnum uſus III. 85. 86. 87
eum Perſæ aiunt fuiſſe κάπηλον (*id eſt*, *inſtitorem*) quoniam omnia quæſtui habebat III. 89
Darii reditus et auri theſaurus III. 95. 96
ſtatua eius equeſtris III. 88
pecuniarum ſpe fruſtratus ſepulcro Nitocridis aperto I. 187
unde Græciæ infenſior redditus VII. 1
eius expeditio in Scythas IV. 1. 85. 86. *etc.*
Alia eius facta præ aliis memoratu digna vide II. 110. III. 88. IV. 44. 88. 135. V. 11. 12. VII. 194
item quædam eius dicta III. 160. IV. 143. V. 105
eius cum Idanthyrſo colloquium per quendam equitem IV. 126. 127
eius oratio *pro monarchia* III. 82
oratio eiusdem ad primores Perſarum de Orœte interficiendo III. 127
oratio ad Iones de ponte ad Iſtrum cuſtodiendo IV. 98
Darius quondam Cambyſis ſatelles III. 139
bene de ſe meritos remunerat III. 140. V. 11
luxato pede a Democede ſanatur, et acta cum eo III. 129. 130. 131. *etc.*
Babylonem obſidet, capit, et diruit portas murosque III. 150. 151. 152. *etc.*
Indos ſubegit III. 44
eius crudele factum IV. 84
a Macedonibus poſcit terram et aquam V. 17. et a Græcis VI. 48. VII. 133
eius moneta ex auro puriſſ. IV. 166
eius legati a Græcis in barathrum et puteum proiiciuntur VII. 133
eius obitus VII. 4
Darius Xerxis filius Artayntam ducit IX. 108
Daſcylus Gygis pater I. 8
Daſcylium, urbs III. 120. 126. VI. 33
Datis Medus contra Athenas miſſus a Dario VI. 94
revocat Delios metu fugientes ipſum VI. 97
viſionem in ſomnis videt VI. 118
eius filii VII. 88
Datus opp. IX. 75
Dauliorum oppidum incenſum VIII. 35
Dauriſes Darii gener V. 116. adverſus Cariam tendit 121
interitus *ibid.*
Decelea IX. 15. 73
Decelus IX. 73
Decelenſium circa Helenæ inveſtigationem acta IX. 73
eorum in Sparta veſtigalium immunitas et dignitas præſidendi *ibid.*
Decelenſis populus *ibid.*
Decima redemtionis captivorum conſcripta V. 77

Decimæ pecuniarum ex prædis VII. 27
Decimum quemque sorte comedunt inter se Cambysis milites fame adacti III. 25
Deioces Phraortis fil. I. 16. 37. 96
vir sapiens et iuris dicundi peritus I. 96
ad tyrannidem Medorum quo commento pervenit I. 97. 98
rex Medorum declaratus I. 98
ab eo regnum obtinente acta, et quomodo severitatem in exercenda iustitia exercuerit I. 98. 99. 100. 101
eius mors et anni regni I. 102
Delphonus Euenii filius Apolloniata IX. 92
Delphi I. 51
ad *eos missa donaria* a Gyge I. 14.
a Crœso I. 50. 51. 52
apud Delphos primus quis munera posuerit I. 14
in numerum Delphorum adscribi volenti ius perpetuum datum cuilibet de Lydis I. 54
Delphi oraculum pro se et Græcia consulunt VII. 178
extreme formidantes Xerxem, urbem deserunt VIII. 37
barbaros a deo suo male affectos cædunt VIII. 38
Delphicum oraculum, *infinitis locis.*
Delphicum templum sua sponte conflagravit I. 50. II. 180
aliud Amphictyones trecentis talentis construendum locarunt II. 180. et quinam conduxere V. 62
Delta AEgyptiorum II. 13. 15. 16. 17. 18. 19. 179
solum Delta AEgyptum esse aiunt Iones non recte II. 15
Delubrum Iovis Carii I. 171. Iovis Olympii II. 7. Cereris IV. 53. Bacchi IV. 87. Amphiarai VIII. 134. Laii et Oedipodis IV. 149
in fano Latonæ admirabilissimum, ex uno factum lapide II. 155
delubra primi statuere AEgyptii II. 4
delubra a Persis incensa IV. 96. VIII. 144
Delus insula IV. 33. 34. 35
expiata a Pisistrato I. 64
Delos tremit antea inconcussa VI. 98
Deliorum fuga ob Persas VI. 97
revocati a Persis et nihil passi *ibid.*
Delium Thebanorum VI. 118
Demaratus Aristonis filius, rex Spartæ V. 75. VI. 50. 63. *etc.*
de eius genere et procreatione varia circumferuntur VI. 63. *etc.* 69
matrem scisscitatur, qui verus ipsius parens VI. 68
Demarati, *id est; a populo votis petiti*, unde nomen impositum VI. 63
Cleomenem deserit in expeditione V. 75
eius cum Cleomene simultates et odium VII. 51. 63. 64. *etc.*
fuga ad Persas VI. 70. VII. 3
eius elogium VI. 70
eius colloquia de rebus Græcorum cum Xerxe VII. 101. 102. 103. 104. 209. 234. 235. 236
eius ingeniosa per pugillares clam nunciandi ratio VII. 239
Demarmenus V. 41. VI. 65
Democedes, Calliphontis filius, medicus, quantus vir, eius fortuna, et in quanto honore habitus a Dario III. 124. 129. 130. 131. 132
quo astu e Persia in patriam rediit III. 132. 133. 134. *etc.*
Democratiam laudat Otanes III. 80. VI. 43
improbant Megabyzus et Darius III. 81. 82
eius incommoda III. 81
eam constituit in Græcia Mardonius VI. 43
Democritus, vir illustris, et Naxiorum trierarchus VII. 46
Demonax a *Mantineis*, *Cyrenæis* missus reip. constituendæ IV. 161
Demonous *Penthyli* pater VII. 195
Demophilus Diadromæ filius VII. 222
Dens Hippiæ tussi excussus evanescit: et quid hac re portentum VI. 107
Dentes ex uno osse universi, tam molares quam ceteri, in quadam maxilla IX. 83
De deposito nihil aliud cogitandum quam ut repetenti reddatur, quidque *acciderit* cuidam depositum neganti VI. 86
Derusiæi, Persarum genus I. 125
Dersæi Thraciæ populus VII. 110
Descriptio temporis nunquam finiendi V. 92
Detractio res deterr. VII. 10. §. 7
Deucalion rex I. 56
Deus eminentissima gaudet deprimere VII. 10. §. 5
deum tentare, idem quod prave facere VI. 86. §. 3
deus quod fieri vult, nemo effugiat IX. 16
invidens vitæ humanæ spatio VII. 46
præsignificat ingentia mala orbi aut regioni ventura VI. 27
Deus Græcorum I. 90
de illo impia cogitatio Apriæ II. 169
Deos nemo latet in sceleribus VIII. 106
Deorum *γένεσις καὶ φθόνος* I. 34. III. 40. VII. 10. §. 5. VIII. 106. *et* 109
invidiam excitant acres vindictæ IV. *ult.* VIII. 106
deus ab AEgyptiis verberatur quidam II. 132
deorum ira in nepotes etiam extenditur VII. 137
duodecim deorum cognomina ab AEgyptiis Græci sunt mutuati II. 4
sacra peragunt illis Athenienses VI. 108
omnia fere deorum nomina ex AEgypto in Græciam pervenerunt II. 50
Dii Arabum III. 8. Libyum IV. 188. Scytharum IV. 59. Thracum V. 7
Græci V. 49
regales V. 106
Χθόνιοι IV. 33
deos externos exigunt Caunii I. 172
Diactorides pater Eurydames uxoris Leutychidis VI. 71
Diactorides Cranonius, unus e procis Agaristæ VI. 127
Diadromes Demophili pater VII. 222
Diana Osiris seu Dionysi filia II. 156
eam Cereris filiam unde fecerit AEschylus *ibid.*
Bubastis ab AEgyptiis dicta *ibid. et* 137
Templum Buto II. 155
Dianæ festum in AEgypto II. 137
aliud apud Brauronem VI. 138
Dianæ templum maxime memorabile apud Bubastin II. 137. 138
Dianæ templum Sami III. 48
ad Trachinem VII. 176
Diana regia IV. 33
Dianæ Orthosiæ ara IV. 87
Dianæ oraculum II. 83
Dianæ urbem suam donant Ephesii obsessi I. 26
templum in Artemisio VII. 176
Dicæa urbs VII. 109
Dicæus, Theocydis filius, exul, apud Medos illustris VIII. 65
quædam sibi visa portenta narrat, Demaratum testem citans VIII. 65
Dictys, animal IV. 192
Dictynnæ delubrum et a quibus structum III. 59
Dienecis Spartani virtus ad Thermopylas VII. 226
eius dictum *ibid.*
Dies, repente nox factus I. 47. 103. VII. 37
certo die non egrediuntur Lacedæmonii ad bellum VI. 106
diei natalis observatio apud AEgyptios II. 42
diei in horas distributio a quibus facta II. 4
iter IV. 101
dies varii vitæ hominum I. 32
Dindymene mater I. 82
Dinomenes Gelonis pater VII. 145
Diomedis *ἀριστεῖα* II. 116
Dion urbs VII. 22
Dionysiophanes Ephesius IX. 84
Dionysius Phocæensis, classis Ionum dux eiusque ad Iones oratio VI. 11
res ab eo gestæ *ibid. et seq.*
post cladem Ionum quo devenerit VI. 17
Dionysus, Apollinis et Dianæ pater II. 156
e Semele Cadmi filia a Græcis putatur genitus, II. 145
educatus in regione cinnamomifera III. 111
ab Iove insutus in femore II. 146
e deorum novissimis apud Græcos, non et apud AEgyptios II. 145
AEgyptiace Osiris dictus II. 144
Dionysi festum III. 97
Dionysi trieterica IV. 108
Dionysus et Urania ab Arabibus invocantur in fœdere ineundo III. 8
Arabibus Urotal dictus *ibid.*
Dioscuri VI. 127
eorum nomen AEgyptiis ignotum II. 50
Dipæensium prœlium IX. 34
Dipodes, murium genus IV. 192
Diræ in capita II. 39
Dithyrambus Harmatidæ filius VII. 227
Dithyramborum auctor quis fuerit I. 23
Divinatio AEgyptiorum II. 83. Nasamonum IV. 172. Scytharum IV. 67
divina præferenda humanis V. 63
divinum quid videatur Herodoto VII. 137
Divinitatis solers prudentia erga homines III. 108
Doberes pop. Pæoniæ V. 16. VII. 113
Dodona II. 52. 58
Dodonæum oraculum I. 46. II. 52. 55
Dodonæorum antistites II. 55
Dodonæi IV. 33
Dodonææ columbæ II. 55. 57
Dolia argentea Delphos a Crœso missa I. 51
Dolonci Thraces VI. 34
ab Absinthiis bello vexati *ibid.*
oraculum consulunt *ibid.*
Miltiadem regem creant VI. 35. 36
Dolopes VII. 132. 185
Domus subterraneæ AEthiopum III. 97
domos non posident Indi nonnulli III. 100
Domestica mala Psammeniti maiora quam ut ea defiere posit II. 14
Domicilia subterranea pyramidis II. 148
domicilia ex micis salis IV. 185
domicilia e virgultis, et versatilia, e lentiscis suspensa IV. 190
Dona ad AEthiopes explorandi gratia missa II. 20
dona Amasis Delphis data II. 180
dona Græcorum AEgyptum incolentium ad templum Delph. instaurandum II. 180
dona Democedi medico ab rege et uxoribus data III. 130
dona quantum apud milites possint VIII. 4. 5
dona ei qui primus muros Sardium ascenderit pollicetur Cyrus I. 84
Donaria Alyattis Delphos missa I. 25
donaria Crœsi varia I. 92
donaria divis data a Crœso ex bonis adversarii I. 92
donaria Delphos a Crœso missa et rursus alia I. 51. 52
donaria Delphos a Gyge missa I. 14

donarium Midæ Delphos missum, regia sella I. 14
donaria in templo Delphico VIII. 35
donarium Lacedæmoniorum I. 51
donaria Amasis II. 182
donaria regis Pheronis II. 111
donaria Rhodopis Delphos missa II. 135
donarium Arionis apud Tænarum I. 25
donaria e præda Persica IX. 86
Dores I. 144. 146
Dores a Cræso subacti I. 6. 28
eorum migratio crebra I. 56
Dores et Iones ex insulis egredientes in continenti sedes ponunt I. 171
eorum prima expeditio adversus Asiam III. 56
Dores in classe Xerxis militantes VII. 93
Dores in Atticam quater profecti V. 76
Dorienses Pentapolin incolentes I. 144
Dorienses principes ex AEgypto oriundi VI. 53
Dorienses civitates multæ et insignes VIII. 73
Dorienses sacra I. 144
Dorica gens unde cognominata I. 56
Doricæ tribus mutantur V. 68
Doris regio incursata a Medis Thessalorum consilio et odio VIII. 31
Doris vestis V. 87
Dorieus Euryanactis pater IX. 10
Dorieus Anaxandridæ filius ex prima uxore V. 41
inter æquales excellit V. 42
nolens sibi a fratre imperari, coloniam alio ducit V. 42
eiusque fortuna V. 42. 43. 44. 45. 46
eius mors V. 45. 46. VII. 158. 205
Doriscus V. 98. VII. 25. 106
Doriscus, Thraciæ litus et campus ingens, et castellum Darii VII. 59
Dorus Hellenis filius I. 56
Dorysscus Leobotæ fil. VII. 204
Dotus Megasidræ fil., Paphlagonum et Matienorum Dux VII. 72
Dromos Achilleus IV. 55
Dropici, Persarum genus I. 125
Drymus oppidum VIII. 33
Dryopis regio I. 56. VIII. 31
Dryopes pop. I. 146
Dryopum civitates VIII. 73
Dyma Achæorum I. 145
Dymanatæ tribus Sicyonia V. 68
Dyras amnis VII. 158
Dysorum mons V. 17
Dysenteria in Xerxis exercitu VIII. 115

E.

EBenum ubi nascatur III. 114
Ecbatana v. Agbatana.
Echecrates Eetionis pater V. 92
Echemus Aëropi filius IX. 26
Hyllum in monomachia interfecit *ibid.*
Echestratus Agis filius VII. 204
Echidori fl. aqua copias Xerxis deficit VII. 127. eius origo VII. 124
Echinades insulæ II. 10
Echidna III. 108
Echines murium genus sic dictum IV. 192
Eclipsis solis VII. 37
Edoni pop. V. 11. *et* 124. VII. 110. 114. IX. 74
Eetion Echecratis filius eiusque genus V. 92
ei datum oracultum *ibid.*
Egestani V. 46
Eion urbs super Strymonem VII. 25. 113. VIII. 118
Elatea urbs VIII. 33
Elbo insula II. 140
Electrum unde venire feratur III. 115
Eleonius civis V. 43
Elephantes supra modum grandes in Africa IV. 191
Elephantina urbs AEgypti II. 9. 17. 28. 29. 30. 31. 69. 175
Elæus Chersonesi VI. 140. VII. 21. 33. IX. 116
Eleusii Xanthippum orant de ultione Protesilai sumenda IX. 119
Eleus Onomastus Agæi filius, unus e procis Agaristæ VI. 127
Eleus quidam vates III. 132
Eleusis VIII. 65
apud Eleusinem Athenienssium prælium I. 30
Eleusinem Cleomenes cum Peloponnensibus invadit V. 74. 75. 76
ibi fanum dearum VI. 75
Eleusine sepulti Argivi IX. 27
Eleusiniæ Cereris templum IX. 57. 101
Elis, AEtolorum colonia VIII. 73
Eleorum agonothetæ VI. 127
Eleorum iustissimum ac maximum certamen II. 160. quod tamen arguunt AEgyptii *ibid.*
Elei Minyarum oppida delevere IV. 148
Elei venientes post prælium suos duces exilio cur mulctarint IX. 77
in Eleo agro muli cur nequeant gigni IV. 30
Elorus flumen VII. 154
Enagees, *id est piculares* I. 61. V. 71
Enarees, divinationem a Venere habentes IV. 67. I. 105
Enchelees V. 61
Eneti, qui sunt ex Illyriis et eorum lex I. 196
Eneti, in Adria V. 9
Enienses VII. 132. 185. 198
Enipeus fluvius Thessaliæ VII. 129
Enneacrunos VI. 137
Enneaodoi VII. 114
Eordi populi VII. 185
Epaphus, qui et Apis II. 153. III. 27. 28
Epaphi boves mares II. 38
Ephesus, civitas Ionum I. 42. II. 10. *et* 158
ex Epheso ad Sardis iter V. 54
Ephesinum templum II. 148
Ephesii obsessi a Cræso urbem suam donant Dianæ I. 26
Ephesii soli ex Ionibus ab Apaturiis festis arcentur, et cur I. 147
Ephori Spartæ IX. 6
Epialtes Eurydemi filius VII. 213
Thermopylarum proditor VII. 213. 214. *etc.*
eius fuga et interitus VII. 213
Epicichlides Homeri H. 24
Epicydes Glauci pater VI. 86
Epidaurus, insula, antea Oenone dicta VIII. 46
Epidaurus expugnata III. 52
Epidauri tyrannus Procles III. 50
Epidaurii I. 146
Epidaurii oraculum consulunt, quum eorum tellus nihil produceret V. 82
Epidauriis oleas permittunt Athenienses, et inter eos pacta et acta V. 82. 83. 84
iis AEginetæ antea parentes, ab iis desciscunt, et clades inferunt V. 83
Epigoni Homeri, si modo eius sunt IV. 32
Epigramma vatis Megistiæ VII. 228
Mandroclis Samii IV. 88
epigrammata Spartiatarum, qui occubuere ad Thermopylas VII. 228
tripodum litteris Cadmeis inscisa V. 59. 60. 61
Ἐπιστόβειον, id est, *Age Scytham*: hoc est, intemperantius bibe VI. 84
Epistrophus Amphimnesti pater VI. 127
Epium oppidum IV. 148
Epizelus Cuphagoræ filius VI. 117
cæcus in acie quomodo factus *ibid.*
Epulæ in festis I. 31
Equa leporem enixa VII. 57
equæ tres Olympiacas victorias adeptæ, ubi sepultæ VI. 103
equæ Thessaliæ optimæ VII. 196
equis pisces pro pabulo ubi V. 16
equi colubros vorant I. 78
equi sacri candidi in Cyri exercitu I. 189
equi sacri in exercitu Xerxis VII. 55
equi fluviales AEgyptiis sacri, eorum natura, et descriptio II. 71
equos præcipue immolant Scythæ IV. 61
equi ubi Soli immolantur I. 216
equus camelum reformidat et ideo contra equos cameli instructi I. 80. VII. 87
apud Persas habebant nomina III. 88
equorum regiorum fætura I. 192
equos quadriiugos iungere Græci ab Afris didicere IV. 189
equos ad venatum in ventrem cubare edoctos ducunt Iyrcæ IV. 22
equi Sigynnarum quales V. 9
equi satrapæ Babylonii I. 192
equi Indorum III. 106
equi silvestres candidi IV. 52
equorum iubæ pro crinibus VII. 70
equi vim hyemis ferunt in Scythia, quam nec muli nec asini IV. 28
equi quinquaginta strangulantur ad sepulcra regum Scytharum IV. 72
equi Nisæi III. 106. VII. 40
equi albi triceni a Cilicibus Dario pendi soliti III. 90
equi hinnitu Darius quomodo regnum nactus III. 85. 86. 87
equus Masistii ipsum excutit IX. 22
equo crura cum genibus abscisa, quod dominum straverat VII. 88
equus Artybii in armatum erigi doctus V. 111
Equisonem regis Scythæ cum rege defuncto sepeliunt IV. 71
equisonis et equi virtute Darius ad regnum promotus III. 85. 86. 87
Equitatus Xerxis quantus VII. 84. *etc.*
Equitare docent liberos statim a quinto anno Persa I. 136
Equites Spartæ VIII. 124
Erasinus fluvius VI. 76
Cleomenis de eo dictum *ibid.*
Erechtheus rex Athenienssium VIII. 44
Orithyiæ pater VII. 189
ab Homero laudatus H. 28
ei apud Athen. sacra afferunt Epidaurii V. 82
eius templum in aree Athenienssium VIII. 55
Eresione Homeri H. 33
contra Eretriam et Athenienses, duces Persarum missi V. 94
Eretrienssium et Persarum acris pugna VI. 101
Eretria et Eretrienses a Persis subacti VI. 101
Eretrienssium naves Milesiis auxiliantur, ut gratiam reddant V. 99
Eretrienses Iones VIII. 46
Eretrienses Susa abducti clementer a Dario tractati VII. 119
Eridanus fluvius fabula Herodoto III. 115
Erinnyes Laii et Oedipi IV. 149
Erinnyum delubrum IV. 149
Erochus urbs VIII. 33
Error parit damna VII. 10. §. 6
Erxander, Cois pater IV. 97. V. 37
Erycis regio, Heraclidarum V. 43
Erycina regio V. 45
Erythia insula IV. 8
Ἐρυθρὴ βῶλος urbs sic dicta, *id est, rubra gleba* III. 111
Erythræ I. 142
Erythræorum cum Chiis bellum I. 18
Erythræ Bœot. IX. 15. *et* 19
Erythræi et Chii eandem sermonis proprietatem servant I. 142
Erythræa urbs aspera et montosa H. 18
Eryxo, Arcesilai vidua mariti interemptorem necat IV. 160
Etearchus rex Axi IV. 154

IN HERODOTVM.

alius Ammoniorum rex II. 32
Eteocles Laodamantis pater V. 61
Etesias non esse causam augmenti Nili II. 20
Eumenetus Careni filius VII. 173
Euagoras Laco VI. 103
Eualcides Eretriensium dux, vir illustris V. 102
Euboea insula, magna ac beata, Cypro non inferior V. 31
ad eam prælium Græcorum cum Persis gestum VIII. 4. *etc.*
Eubœenses ut tractati a Gelone VII. 156
Eubœensibus datum oraculum, quod male sperarunt VIII. 20
Euboicum talentum III. 89
Euboica mina *ibid.*
Eubœæ cava VIII. 13
Euclides et Cleander Hippocratis filii VII. 155
Euergetæ regis Persici VIII. 85
Euenius Delphoni haruspicis pater IX. 92
sacrarum solis ovium custos IX. 93
excœcatus misere, et ultio ob id de Apolloniatis sumpta *ibid.*
cæcus divinationem obtinet IX. 94
Eueltho Salaminis rex IV. 162. V. 104
ab eo thuribulum dedicatum Delphis *ibid.*
circa eum et Pheretimam acta *ibid.*
Euesperidæ bonum solum incolentes IV. 171
Eumelus Admeti fil. H. 2
Eumenes Anagyrasius Atheniensis præstantissimus in pugna navali VIII. 93
Eunomus Polydectis filius VIII. 131
Eunuchi apud Persas pretiosiores quam servi non castrati VIII. 105
Eupalinus, Naustrophi filius, architectus III. 60
Euphorbus Alcimachi, proditor Eretriæ VI. 101
Euphorion, AEschyli poëtæ pater II. 156
Euphorion Cynægiri pater VI. 114
Euphorion Laphanis pater, qui Castorem et Pollucem in domum suam recepit et in omnes homines fuit hospitalis VI. 127
Euphrates flumen I. 180. V. 52
tortuosus a Nitocri redditus I. 185
Euripus V. 77. VII. 173. VIII. 15
Europa a Cretensibus rapta I. 2
Europæ filii Sarpedon et Minos I. 173
Europa Tyria an nomen Europæ dederit IV. 45
Europa longitudine Asiam et Africam, non et latitudine, assequitur IV. 42. 45
Europæ commoditates VII. 5
Europæ nomen unde impositum IV. 45
Europæ extrema ignota III. 115. 116
Euryanax Doriei filius, collega Pausaniæ IX. 10. 53. 55
Eurybates quinquertio VI. 92
eius clades et interitus *ibid.* IX. 74
Eurybiades, Euryclidæ filius, dux classis Græcorum VIII. 2
in Eurybiade consilii inopia VIII. 74
Eurybiadæ laus VIII. 124
Eurycles VIII. 2
Eurycrates Polydori filius VII. 204
Eurycratides Anaxandri filius VII. 204
Eurydame Leutychidis uxor VI. 71
eius genus *ibid.*
Eurydemus Epialtæ pater VII. 213
Euryleon cum Dorieo coloniæ deductor, unus superstes e bello V. 46
Selinuntiorum tyrannus *ibid.*
eius interitus *ibid.*
Eurymachus Leontiadis pater VII. 205
Eurymachus Leontiadis filius interemptus VII. 233
Euryphon Proclis filius VIII. 131
Eurypylus frater Thoracis Larisæi IX. 58
Eurysthenes, Aristodemi filius VII. 204
Eurysthenis familia honoratior VI. 51
Eurysthenes et Procles gemini, Spartæ reges IV. 147. VI. 52
oraculum super eis consultum *ibid.*
eorum dissensio per omnem vitam *ibid.*
circa eos et Theram avunculum pro regno acta IV. 147
Eurystheus IX. 26. 27
genus eius nolunt labefieri Lacedæmonii V. 40
Eurytus et Aristodemus ob extremam lippitudinem e castris a Leonide remittuntur VII. 229
Euryti virtus et interitus *ibid.*
Euthynus Hermolyci pater IX. 105
Eutychides Sophanis pater IX. 73
Euxinum mare I. 6. 72
Euxini ponti nationes IV. 47
Exampæus locus inter Borysthenem et Hypanin IV. 52. *et* 81
Exercitu donari apud Persas, eximium IX. 109
Exitus rerum inspiciendus I. 32
cum initio non est manifestus VII. 51
Experiendo fiunt omnia VII. 9
Expiandi modus idem fere apud Lydos qui apud Græcos I. 35
expiatio Adrasti fratricidæ *ibid.*
expiatio Delii I. 64

F.

FAbas nec ferunt AEgyptii nec edunt II. 37
Fabæ in sortitionibus VI. 109
ad Famem arcendam quid Lydi excogitaverint I. 94
fames immanis in castris Cambysis II. 25
fames in Xerxis exercitu, in reditu VIII. 115
fames obsessorum Sesti IX. 118
Familia quadrigam alens VI. 35
Fanum Iovis Thebani I. 182. Iovis Beli I. 181. Iovis sub fago conditum II. 56. Protei II. 112. Veneris Vraniæ vetustissimum I. 105. Apollinis VIII. 135. Pallenidis Minervæ I. 62. AEaci V. 89. Phylaci VIII. 39. Autonoi *ibid.* Androcratis herois IX. 25. fanum Græcum maximum et celeberrimum in AEgypto II. 178
Fato sortem destinatam deo quoque fugere impossibile I. 91
fati necessitas I. 91. III. 43. 63. V. 92
Fax Vulcani VIII. 98
Felis amantissima fœtuum II. 66
AEgyptiorum circa hoc animal superstitio *ibid.*
felium sepulturæ II. 67
Felicitas humana in eodem tenore non perstat I. 5
felicitas Polycratis insidiosa III. 40. *etc.*
Ferrum ad perniciem hominum I. 68
Ferri compactionem solus omnium excogitavit Glaucus Chius I. 25
Festa ad imitationem instituta III. 48
Festi celebratio I. 191
Festinatio parit errores VII. 10. §. 6
Festum Cyzicenorum, matri deorum IV. 76. festum AEgyptiorum abrogatum a Cambyse III. 29
festa AEgyptiorum, Dianæ, Isidis, Minervæ, Solis, Latonæ, Martis II. 59
festum Minervæ IV. 180
festum Dionysi II. 48. III. 97
festum Theophania I. 51. festum Persarum, μαγοφόνια dictum III. 79. festa Apaturia I. 47. festi nomen, Accensio lucernarum II. 62
Fidei dandæ modus apud Nasamones IV. 172
fides Arabum firmissima III. 8
Filios regum benigne tractant Persæ III. 15
Fibularum in veste ab feminis periculum V. 87
Ficus non habebant Persæ I. 71
Finitimos Medi et Persæ colunt I. 134
Flamma e pectore simulacri effulget VI. 82
Fluvios inter omnia religiose colunt Persæ I. 138
fluviorum Scythiæ nomina, Ister, Tyres, Hypanis, Borysthenes, Panticapes, Hypacyris, Gerrhus, Tanais IV. 47. fluviorum Thraciæ nomina, Tearus, Contadesdus, Agrianes, Hebrus IV. 90. Thessaliæ fl. præcipui hi quinque, Peneus, Apidanus, Onochonus, Enipeus, Pamisus VII. 29. Penei *autem fit mentio et cap. proxime præced.* Araxes qualis et quantus I. 202. Asopus IX. 15. 30. Achelous II. 10. Axius VII. 23. Corys in Arabia III. 9. Cinyps IV. 175. Crathis I. 145. Caicus VII. 21. Contadesdus IV. 90. Choaspes V. 49. Gerrhus IV. 19. Gyndes V. 52. Halys I. 72. Hypanis IV. 47. Is I. 179. Melas VII. 58. Phasis II. 103. IV. 38. Parthenius II. 104. Pirus ingens fluvius I. 145. Panticapes IV. 54 Sperchius VII. 198. 228. Thermodon II. 104. IX. 27. Tigris I. 189. Tanais IV. 20. Tyres IV. 11. 51. Triton IV. 191
Fluvii quorum aqua exercitui Xerxis defecerit VII. 42. 108. 196. *fit autem mentio huius defectionis etc.* 21. *et* 187
Fœdus affinitate firmatum I. 74
fœderis ineundi ratio apud Scythas IV. 70. apud Arabes III. 8
fœdus a Babyloniis cum Cræso initum I. 74
fœdus Cræsi cum Amasi AEgyptiorum rege *ibid.* Polycratis cum Amasi rege III. 39
fœdus perfidum Persarum cum Barcæis IV. 201
Fœmina exuta tunica verecundiam pariter exuit I. 8
fœminæ AEgyptiæ humeris baiulant, viri capitibus onera imponunt II. 35
fœminæ apud AEgyptios negociantur *ibid.*
fœminæ Zauecum currus aurigantur in bellum IV. 193
fœminas Athenienses a Braurone prædati Pelasgi IV. 145. VI. 138
fœminæ ex Asia raptæ I. 23. 4
fœminarum Barcæarum mammillæ circa muros appensæ V. 302
fœminæ a Babyloniis strangulatæ ne frumentum absumerent III. 150.
earum quinquaginta millia Babyloniis a Dario suppeditata, ut succresceret soboles III. 159
fœminæ colo et similibus rebus donandæ, non exercitu IV. 162
fœminas adducere, Persarum convivantium mos V. 18
fœminæ virili virtute VIII. 88
fœminæ agrestes IV. 19
fœmina virgo, quæ erat semivipera IV. 9
fœmineus morbus fani Veneris spoliatoribus immissus I. 105
Fodiendi ratio ut terra effossa non prodeat II. 150
Fons Thestes IV. 159. fons Apollinis I. 118. fons Solis IV. 181. fons Gargaphie IX. 25. fontes Mæandri VII. 26. fons, in quo qui loti sunt, efficiuntur perinde atque oleo inuncti, violam olentes III. 23
fons quidam amarissimus IV. 52. 81
fontes novem aquarum, *vide* Novem fontes.
Formicæ Indicæ ubi nascantur canum magnitudine, earumque descriptio III. 102. *etc. ubi* ut illis Indi aurum furentur.
Fortunam bonam in vita et in morte experiri difficile est III. 43
fortuna consilium aliquando superat VII. 10. §. 4
fortunati iidem semper non sunt I. 207

Forum nullum est Persis I. 153
fora Græcorum *ibid.*
Fratrem præ marito et liberis uxor Intaphernis salvum cupit, et sui desiderii rationem reddit III. 119
Frigoris vis apud Cimmerium Bosporum IV. 28
Fructus quarundam arborum, qui iactus in ignem odore suo circumstantes inebriat I. 202
Fulgura et tonitrua sive, πρηστῆρες, in Xerxis exercitum ingruunt, et complures occidunt VII. 42
Fulmen in ædes Scyliæ regis delapsum IV. 79
fulmina grandes arbores aut ædificia percutiunt VII. 10
fulmina in barbaros Delphis e cœlo demissa VIII. 37
Furens homo III. 38
Fures pecuniæ Sardanapali II. 150
fures regiarum Rhampsiniti pecuniarum et eorum solertia II. 121
Fustuaria pugna apud AEgyptios in sacris II. 73

G.

Gades IV. 8
Gæson locus IX. 97
Galaica regio, ætate Herodoti Briantia VII. 108
Galea Corinthia IV. 180
Galepsus, Græca urbs VII. 122
Gamori Syracusani VII. 155
Gandarii pop. III. 91
eorum armatura et dux in Xerxis exercitu VII. 66
Garamantes pop. et eorum mores IV. 174. *et* 183
Gargaphie fons IX. 25. 48
Gauanes Temeno oriundus VIII. 137
Γαβελλίζις, dæmon IV. 94
Gela a Lindiis condita VII. 153
eius tyrannus Hippocrates VI. 23
Gela Hieroni a Gelone fratre demandata VII. 156
Geleon, Ionis fil. V. 66
Gelo Siciliæ tyrannus, eiusque potentia, et opes VII. 145. 153. 157. 158
quomodo creverit et ad regnum pervenerit VII. 153. 154. 155. *etc.*
circa eum et legatos Græcorum acta VII. 153. 154. *etc.*
eius res gestæ VII. 155. 156. 158
Gelonus Herculis filius IV. 10
Gelonus Budinorum urbs IV. 108
Geloni quondam Græci *ibid.*
eorum mores IV. 109
Gelu maximum ubi IV. 28
Genitura Indorum qualis III. 101
per Generationes computatio II. 142
Geometria unde ad Græcos venerit II. 109
Gephyræi unde oriundi V. 57
Athenas commigrant, et cur V. 57. 62
ubi templa seorsum ab eis extructa *etc.* V. 62
Geræstus IX. 105
Gergis Arizi filius imperator in Xerxis exercitu VII. 82
Gergithæ VII. 43
e priscis Teucris V. 122
Germanii, Persarum genus I. 125
Gerra Persarum IX. 60. 61. 98
Gerrhus locus IV. 53
Gerrhus fluvius IV. 19. 47
eius descriptio IV. 56
Geryonis vaccæ IV. 8
Getæ immortales a Dario subacti IV. 93. qui dein exercitum Darii sequuntur IV. 96
eorum dæmon Zamolxis IV. 94
Gigonus urbs VII. 123
Giligammæ, populus Afer et eius descriptio IV. 169
Gillus Tarentinus exul, redimit Persas et ad Darium reportat III. 138
Darius eum frustra per Cnidios reducere Tarentum conatur *ibid.*
Gindanes populus IV. 176
uxorum eorum fimbriæ pelliceæ in vestimentis *ibid.*
Glaucon Leagri pater IX. 75
Glaucus Chius I. 25
solus omnium compactionis ferri excogitator *ibid.*
Glaucus Chius caprarius II. 21. 22. 23
Glaucus Epicydis fil. VI. 86. §. 1
eius laus *ibid.* depositum suscipit ab hospite Milesio *ibid.* id postea suscepisse negat VI. 86. §. 2
Pythiam consulit an iureiurando pecuniam intervertat VI. 86. §. 3
eius genus funditus interit VI. 86. §. 4
Glaucus Hippolochi fil. I. 147
Glisantem et Tanagram Thermodon interfluit IX. 43
Gnurus Lyci filius, Anacharsidis pater IV. 76
Gnomonis inventores Babylonii II. 109
Gobryas e magi occisoribus III. 70. 73. 78
Gobryas Mardonii pater VII. 82
Gobryæ consilium de abeundo e Scythia, Dario datum IV. 132. 134
Gobryæ uxor, Darii soror VII. 5
Gobryæ filia, uxor Darii VII. 2
Gonnus urbs VII. 128. 173
Gordius, Midæ pater I. 14. VIII. 138
avus Adrasti I. 35. 55
Gorgo Cleomenis filia V. 48
patrem scite monet ut sibi caveat ab Aristagora V. 51
eadem Leonidæ uxor, ut Demarati tabellas aperiri monuerit VII. 239
Gorgonis caput ex Africa affert Perseus II. 91
Gorgus Salaminis Cypriæ rex V. 104. VIII. 2. VIII. 11
spoliatus a fratre V. 104
eam recipit V. 115
Gorgus, Chersis filius, dux in classe Xerxis VII. 98
Græcia temperatisf. anni tempestates sortita III. 106
Græcia paupertatis alumna, hospes virtutis VII. 102
non imperatorum indiga in bello Pers. sed exercitus VII. 161
in eam primi a Dario exploratores missi III. 135. 138
Græciæ infensior unde redditus Darius VII. 51
in Græciam caduceatores missi ad petendum terram et aquam VI. 48. VII. 32
Græcia a quo tempore et sub quibus plus mali passa VI. 98
Græcorum et Persarum in cultu deorum collatio I. 131
Græcorum cœnæ quo dicto a Persis perstringantur I. 133
Græcorum festorum nomina eadem littera finiunt I. 148
Græcorum negociationes I. 153
Græcorum litteræ et calculi II. 36. V. 58
Græci ab AEgyptiis pleraque sumpsere II. 49. 50. 51. 58
Græca lingua quando primum in AEgyptum introducta II. 154
Græcorum in AEgypto negociationes, fana, urbes II. 178
Græcorum deorum ætas cum AEgyptiorum collata II. 144. 145. 146
Græcorum natalitia IV. 26
Græci in templis non coëunt, ut nec AEgyptii, sicut alii mortales II. 64
Græci vestem et ægidas Minervæ et alia ab Afris mutuati IV. 189
Græcorum et Lydorum leges prope similes I. 94
Græcorum ampla fora I. 153
Græci puerorum amoribus dediti I. 135
Græca gens dexterior quam barbara et ab ineptiis abhorrens I. 60
Græci virtutis certamen agunt, non pecuniæ VIII. 26
Græcos auctores iniuriarum aiunt barbari I. 2. 4
universi ante Crœsi imperium liberi fuere I. 6
Græcorum potentissimos sibi conciliat Crœsus I. 56
Ignorantia ante res Persicas, ut Samum et columnas Herculis æque distare opinarentur VIII. 132
Græcis discordiæ principium cum Persis quod extiterit I. 5
Græcis et barbaris malorum initium V. 97
Græcorum variæ sententiæ de loco pugnæ navali constituendo VIII. 49
Græcorum ducum dissensus in bello Persico VIII. 74
Græcorum concilium contra Xerxem VII. 145
Græcorum consultatio insequantur hostes necne VIII. 108. 109
Græcorum consilium de bello Thebis inferendo IX. 86
Græcorum e Mycale profectorum consultatio IX. 114
Græcorum duces ad Pylas VII. 204
Græcorum duces ad Salaminem qui fuerint præstantissimi et præmia iis data VII. 123. 124
Græcorum præstantissimi Lacedæmonii I. 69
Græcorum strenuissimi et civitatum et virorum contra Medos IX. 71
Græcorum præstantissimi ad Mycalen IX. 105
Græcorum præstantissimi in pugna navali VII. 17
Græci AEgyptum incolentes cum Cambyse congrediuntur sanguine epoto III. 11
contra Græcos expeditionem Xerxis quid moverit VII. 6
ubi Xerxem excipere statuerint VII. 177
Xerxem qui Græcorum opperiebantur ad Thermopylas VII. 202
eorum fœdus contra eos, qui non adacti necessitate cum Xerxe pepigerant VII. 132
e Græcis qui terrestres copias Xerxi præbuerint, et qui nauticas VII. 185. *et alii qui se recens adiunxerunt Xerxis exercitui VIII.* 66
Græcorum exercitus contra Mardonium ad Platæas quibus et quomodo comparatus et instructus IX. 29
Græci contra Mardonium castra ubi locarint IX. 19. quem locum permutant IX. 51. 52
Græci prædam Mardonii inter se dispartiuntur IX. 81
Græci qui naves ad classem Græcorum suppeditarunt VIII. 43. 44. *et f.*
Græcorum prælium ad Euboeam gestum VIII. 11. 12
Græcorum classis ad Salaminem perstat Athenienstum rogatu VIII. 40
Græci classem ad Samum applicant IX. 96
Græci fugam facere volentes ut a Themistocle retenti VIII. 4
Græci Olympia agentes et alia certamina in medio bello VIII. 26
Græcoscythæ IV. 17
Gratiarum collis IV. 175
Grinus AEsanii filius, Theræ insulæ rex IV. 150
Grynea urbs I. 149
Grues, plagæ Scythicæ hyemem fugientes, quo se conferant II. 22
Grypes aurum servantes III. 116. IV. 13
Gygadas Delphis dictus thesaurus, ab Gyge donatus I. 14
Gygæa palus, proxima Alyattis sepulcro I. 93
Gygæa, Amyntæ filia V. 21. VIII. 136
Bubari collocata a fratre Alexandro V. 21. VIII. 136
Gyges, Dascyli filius I. 8
Candaulis fatelles I. 8. vel Heracliderum I. 91
eius circa uxorem Candaulis acta I. 8. 9. *etc.*
Candaulem obtruncat I. 12. 91
uxore Candaulis et regno potitur I. 13. 91

donaria Delphos ab eo missa I. 14
et primus barbarorum is munera apud Delphos posuit *ibid.*
Mileto et Smyrnæ arma infert, Colophonem vi capit *ibid.*
quot annos regnarit *ibid.*
eius filius Ardys I. 15
Gyges pater Myrsi III. 122
Gymnicum certamen II. 91
Gymnopædiæ Lacedæmoniorum VI. 67
Gyndes fluvius unde oriatur, et quo usque fluat I. 189. V. 52. a Cyro in ccc. ac sexaginta rivos diductus I. 202. V. 52
Gyzantes, Afri IV. 194
simiarum comestores *ibid.*

H.

HAemus mons Scythiæ, cuius è iugis tres fluvii manant IV. 49
Haliacmon amnis VII. 127
Halicarnassus civitas II. 178
cur privata sacrorum participatione I. 144
Pedasensibus vicina VIII. 104
Halys amnis I. 5. VII. 26
post Phrygiam V. 52
quos populos interfluat I. 72
eius fluxum quomodo averterit Thales Milesius I. 75
intra Halym fluvium populi a Crœso subacti I. 28
Hamilcar, v. Amilcar.
Hannon Amilcaris pater VII. 165
Harmamithres et Tithæus Xerxis equitatus præfecti VII. 88
Harmatides Dithyrambi pater VII. 227
Harmocydes, Phocensium dux IX. 17
Harmodius et Aristogiton Hipparchi interfectores V. 55
liberatores Athenarum VI. 123
Harpagi Medi familiaritas et autoritas apud Astyagem I. 108
ei negotium datur interimendi Cyri *ibid.* et domus in luctu ideo I. 111
quia iussum non exequutus, carnibus filii ab Astyage pastus I. 119
et eius constantia in perferenda Astyagis crudelitate *ibid.*
Astyagis ulciscendi cupidus, quo pacto defectionem molitus fuit I. 123. *et seq.*
Astyagi a Cyro capto insultat I. 129
Mazari defuncto succedit I. 162
gesta ab eo adversus Ionas I. 162. 163. *et seq.*
litteræ eius ad Cyrum scriptæ missæque occulte I. 123. 124
Harpagus alius Persa dux VI. 28
capit Histiæum vivum et in crucem agit VI. 28. 30
Haruspicina Menelai nefaria II. 119
Hebes tesseram dat Leutychides militibus. IX. 98
Hebrus fluvius IV. 90. VII. 59
Hecatæus, Hegesandri filius, historiographus II. 143. V. 125. VI. 137
eius genus, etc. II. 143. *et seq.*
bellum adversus Persas disuadet Aristagoræ V. 36
eiusdem consilium Aristagoræ datum V. 125
Hecatonnesi I. 151
Hector natu maior et virtute præstantior Alexandro III. 120
Hegesicles et Leon Spartæ reges I. 65
Hegesander Hecatæi pater V. 125. VI. 137
Hegesipyle, Olori, regis Thracum, filia, Miltiadi collocata VI. 39
Hegesistratus Sigei tyrannus V. 94
eius pugna cum Mitylenæis pro Sigeo *ibid.*
Hegesistratus haruspex, Telliadarum præstantissimus, in Mardonii exercitu IX. 37
eius audacia mira et interitus *ibid.*
Hegesistratus Aristagoræ filius, legatus Samius IX. 90. 91
Hegetoridæ, filii Antagoræ, filia IX. 76
Hegias Tisameni frater IX. 33
Helene Tyndari filia, et eius raptus historia II. 112. *et seq.* V. 94. IX. 73
templum Therapnæ VI. 61
Helice Achæorum I. 145
Heliconius Neptunus I. 148
Heliopolis, urbs Solis II. 3. 7. 8. 9. 59. 63
Heliopolitani AEgyptiorum solertissimi II. 3
Hellen, Dori pater I. 56
Hellenica gens I. 56. 57
Hellenium fanum II. 178
Hellenodicæ V. 22
Helles Athamantis filiæ sepulcrum VII. 58
Hellespontus urbes VI. 33
Hellespontus ubi angustissimus IV. 85
eum transiit Darius V. 11
Hellespontus ex Asia in Europam coniungitur a Xerxe VII. 33
denuo ponte iunctus VII. 36. et priore ponte rupto, quomodo a Xerxe castigatus VII. 35
Hellespontus traiectus stadiorum septem VII. 34
Hellespontus phiala aurea datur a Xerxe, aureus crater, et gladius Persicus eius placandi VII. 54
Hellespontii in Xerxis classe militantes VII. 95
eis pontium custodia demandata *ibidem.*
Hellespontias ventus VII. 188
Helloplæ, VIII. 23
Helisyci VII. 165
Helotarum ruditas in distinguendo ære ab auro IX. 80
Hephæstienses in Lemno VI. 140
Heraclea Siciliæ ab Hercule condita V. 43
Heraclidæ ex Iardani ancilla et Hercule geniti I. 7
eorum imperium quamdiu duraverit in Asia et ut fuerit translatum I. 7
eorum ultio in atnepotem Gygis devoluta I. 13
Heraclidæ in Peloponnesum redire conati IX. 26
Heraclides Ibanolis fil. V. 122
eius insidiæ Persis structæ *ibid.*
Heraclides Aristodici Cymæi pater I. 158
Heraclides Aristagoræ Cymæi pater V. 37
Heræi urbs sive Heræopolis IV. 90
Hercules Amphitryone et Alcmena genitus II. 43. 44. 45. 145. 146
eius tres liberi ex Echidna IV. 10
ex Hercule et Iardani ancilla geniti Heraclidæ I. 7
Hercules Hylli pater VII. 204. VIII. 131
auctor generis Leonidæ VII. 204
Hercules e deorum novissimis apud Græcos: apud AEgyptios secus II. 145
Hercules Olympius II. 44
Hercules Græcorum II. 43
Herculis templum in Cynosarge VI. 116
Herculis in Marathone templum VI. 108. 116
Herculis templum servis pro asylo II. 113
Herculis Tyri templum II. 44
Herculis Thasii templum *ibid.*
Herculi bifaria templa cur dentur *ibid.*
Herculis oraculum II. 83
Herculis in Scythiam adventus *etc.* IV. 8. 9
eius arcus, balteus IV. 10
eius tres filii *ibid.*
Scytharum deus IV. 59
eius vestigium in petra IV. 82
Herculis ara apud Pylas VII. 176
Hercules relictus ab Argonautis VII. 193
Herculi fert opem fl. Dyras VII. 198
Herculeæ columnæ IV. 181. *et* 185
Hermeus sinus H 2
Hermion Lasi pater VII. 6
Hermione Dryopum civitas VIII. 73
Hermionenses III. 59. VIII. 43
Hermippus Atarnites, VI. 4
Hermolycus Athenienſis, Euthyni filius, in pancratio celeber IX. 105
Hermophantus dux contra Persas ad Sardis V. 99
Hermotimus Pedasensis inter eunuchos apud regem magnæ auctoritatis VIII. 104
exsectorem suum Panionium quomodo ultus VIII. 105. 106
Hermotybies, AEgyptiorum pugnatorum genus II. 164. IX. 31. quas plagas incolant II. 165. tantum rei militari vacant II. 165. 168. *ubi et alia.*
Hermus amnis I. 55. 80. V. 101. H. 9
Heroës ignoti AEgypto II. 50
Herolbus Trolanis parentatum a Xerxe VII. 43
Herodotus posterior Homero et Hesiodo annis quadringentis II. 53
eius ætas citra Mœrin. II. 13
eius cautio circa ea, quæ ad rem divinam pertinent II. 3. 65. 171
eius mos in distinguendo VII. 152
eius colloquium cum Vulcani sacerdotibus II. 3. et item cum quodam Archia III. 55
eius sententia de AEgypto II. 15. de Nilo II. 24. de Persarum moribus I. 137. de hoc, an, si intra Ilium fuisset Helena, reddita fuisset II. 120
vidit bella Peloponnesiorum et Atheniensium VII. 137
eius peregrinationes φιλοσοφίας gratia II. 1. 2. 44
postponit Alcmæonidis Harmodium et Aristogitona VI. 123
Herodotus Basilidæ filius VIII. 132
Herophantus Parienus IV. 138
Heros conditor urbis I. 168
diversus ab immortali II. 44
Heroum Astrobaci VI. 69
Herpys Timogenidæ pater IX. 38
Hesiodus quadringentis annis extitit ante Herodotum II. 53
Hesiodus et Homerus de diis scripserunt *ibid.*
eius mentio fit et IV. 36
Hexapolis quæ sæculo Herodoti Pentapolis dicta I. 144
Hieron Gelonis frater VII. 156
Hieronymus Andrius IX. 33
Hilotæ septem circa unum Spartanum IX. 28
Himera Siciliæ VI. 24. VII. 165
Hippagogæ naves, quibus equi vehuntur VI. 48. VII. 97
Hipparchus, Pisistrati filius, Hippiæ frater V. 55
Onomacritum Athenis cur eiecit VII. 6
eius somnium V. 56
ab Harmodio et Aristogitone interemptus V. 55. VI. 123
Hippias, Pisistrati filius I. 61
eum Athenas reducere volunt Lacedæmonii V. 91. sed frustra V. 93
ei visum in somnis oblatum VI. 107
ei dens tussiendo excussus *ibid.*
Hippobotarum prædia V. 77. VI. 100
Hippoclides, Tisandri filius procus Agaristæ VI. 127
eius maiores Cypseli Corinthii propinqui VI. 128
eius laus præ ceteris procis *ibid.*
eius saltationes et gesticulationes propter quas excidit nuptiis VI. 130
Hippoclus Lampsacenus IV. 138
Hippocoon Scæi pater V. 60
Hippocrates Pisistrati pater, Athenarum tyranni I. 59. V. 65
Hippocrates Megaclis fil. VI. 131
Hippocrates Gelæ tyrannus, Cleandri frater VI. 23. VII. 154. a Zanclæis arcessitus, eos Samiis pro-

prodit *ibid.*
eius interitus VII. 155
Hippocrates, Smindyridis pater VI. 127
Hippocratides Leutychidis filius VIII. 131
Hippolai promont. IV. 53
Hippolochus Glauci pater I. 147
Hippomachus, Græcorum qui erant cum Mardonio haruſpex IX. 37
Hipponicus Calliæ pater VII. 151
Hipponicus Calliæ filius VI. 121
Hippopotamus II. 71
Hippotoxotæ IX. 49
Hircus, AEgyptiace Mendes dictus II. 46
hirci urina ſpasmo liberant pueros ſuos Afri IV. 187
hircorum barbis innatum ledanum apud Arabes III. 112
hircus cum muliere coiens II. 46
Hiſtia Scytharum regina IV. 127
Hiſtiæa VIII. 23
Hiſtiæi *ibid.*
Hiſtiæotis ora I. 56. VII. 175
Hiſtiæus Mileſius, Lyſagoræ filius IV. 138. V. 30
vir ſolers et induſtrius V. 23
eius de ponte non deferendo ſententia, qua re de Dario et Perſis bene meritus IV. 137. V. 11. VI. 30. VII. 10
a Dario defectionis Ionum inſimulatus V. 106
Ariſtagoram ad defectionem quam occulte ſollicitarit V. 35
eius ad mare fuga VI. 2
a Chiis in vincula coniectus, ſed liberatus conſilio eius intellecto VI. 2
Miletum reductus, a quibus relicitur et vulneratur VI. 5
eius res circa Byzantium VI. 26.
res geſtæ contra Chios VI. 26. 27
contra Thaſum contendit VI. 28
quomodo captus et interfectus VI. 29
in crucem ſublatus ab Artapherne et Harpago VI. 30
eius gratia etiam mortui apud Darium *ibid.*
Hiſtiæus Phylaci pater VIII. 85
Hiſtiæus Tymnis filius captus V. 37
dux in claſſe Xerxis VII. 98
Homerus poëta VII. 161
quadringentis annis extitit ante Herodotum II. 53
veritatem cognovit de Alexandri et Helenæ erroribus II. 116
finxit nomen Oceani II. 23
Homeri loci citati *ibid.* IV. 29
Homeri carmina Argos celebrantia, et ideo ſummota a Cliſthene V. 67
Homeri non ſunt verſus Cyprii II. 117. nec forte Epigoni IV. 32
Homo e deo non gignitur II. 143
homo hominem fato impendenti eripere non potest III. 43. IX. 16
in hominis natura ſitum non est avertere quod ſit eventurum III. 64
hominem omnia conſequi est impoſſibile I. 32
hominum iniuriorum est rapere feminas: raptis ulciſcendis operam dare amentium: prudentium, pro nulla habere raptarum pulchritudinem I. 4
homini ſatius mori quam vivere I. 31
mala multa eveniunt III. 33
homines in arbitrio fortuitorum et non contra VII. 49
homo ſibi malorum autor, non deus I. 91
homines molles mollis fert regio IX. *ult.*
nunc boni in pugna, alio tempore poſſunt eſſe ſegnes IX. 27
homines unoculi v. Arimaſpi
homines, viri et feminæ calvi naſcentes ſimis naribus et ingenti mento IV. 23
homines hominibus veſcentes I. 216. III. 99
homines ſenos menſes dormientes IV. 25
homines radicibus veſcentes I. 202
homines piſcibus crudis victitantes *ibid.*
homo nullus ſine aliquo malo VII. 203
homines capripedes in montibus IV. 25
homines excoriant Scythæ IV. 64
hominum quorumdam cum mulieribus concubitus in propatulo I. 203
cuiusque mala VII. 152
Humanæ vitæ anni I. 32
humanæ vitæ brevitas, et arumnæ VII. 46
humanis in rebus nihil ſtabile I. 86
humanarum rerum vicisſitudo, et condicio I. 32
humanarum rerum circulus I. 207
Horarum inventio II. 109
Hoples Ionis filius V. 66
Hordei foliorum quanta latitudo apud Babylonios I. 193
Horti Midæ, Gordio geniti VIII. 138
Hyacinthia Lacedæmoniis ſolemnia IX. 6. 11
Hymnæ, feræ IV. 192
Hyampeus vertex Parnaſſi VIII. 39
Hyampolis urbs VIII. 28. 33
Hyatæ, nomen unius e tribubus Sicyoniis: quod ſonat *ſues* V. 68
Hybla oppidum VII. 155
Hydrias regio V. 118
Hydarnes Perſa III. 70. VI. 133
Aſianæ oræ præfectus VII. 135
Hydarnes Hydarnis filius imperator in Xerxis exercitu, eorum qui immortales appellabantur VII. 83. 211
Hydarnes Siſamnis pater VII. 65
Hydrea inſula Troezeniis obligata III. 59
Hyela civitas in agro Oenotriæ a quibus poſſeſſa I. 167
Hygennenſes pop. III. 90
Hylæa IV. 18. 54. 55
eius regionis ſitus IV. 76
Hyllenſes, nomen unius e tribubus Sicyonis V. 68
Hyllus VI. 51. Herculis filius VII. 204. VIII. 131
ab Echemo in monomachia interfectus IX. 26
Hymees Darii gener V. 116
capit Cion Myſiam V. 122
eius res geſtæ et interitus *ibid.*
ſub Hymeſio regio Pelasgis data ab Athenienſibus VI. 137
Hymni in deos Homeri H. 9
ab Olene compoſiti IV. 35
Hypachæi qui postea Cilices dicti VII. 91
Hypacyris fluvii deſcriptio IV. 47. 55
Hypanis flumen IV. 17. 18. 47
eius deſcriptio IV. 52
Hypanis mater, palus *ibid.*
Hyperanthes et Abrocomes Darii filii cadunt in prælio VII. 224
Hyperborei IV. 13. 32. 33. 36
eorum ſacra IV. 33
Hyperborearum puellarum hiſtoria IV. 33. 34. 35
Hypernotii IV. 36
Hyperoche et Laodice Hyperboreorum puellæ IV. 33
Hyrcanii, militantes in exercitu Xerxis VII. 62
eorum armatura et eorum dux *ibidem.*
Hyrgis fluvius IV. 57
Hyria oppidum VII. 170
Hyrcæades Mardus quomodo Sardis adſcenderit I. 84
Hyſiæ, oppidum VI. 108. IX. 15. *et* 25
Hyſias et Oenoën, Atticæ populos ultimos, occupant Bœotii V. 74
Hyſtanes, Badris pater VII. 77
Hyſtaſpes Achæmenides, Arſamis filius, Darii pater I. 209. V. 83. VII. 224
Perſis præfectus III. 70
Hyſtaſpes Darii filius et Atoſſæ, dux Bactriorum et Sacarum VII. 64
Hyſtriches ubi gignantur IV. 192

I.

Iacchus myſticus VIII. 65
Iadmon Samius heros AEſopi II. 134
Ialyſus oppidum I. 144
Iamidæ V. 44. IX. 33
Iapygia III. 138. IV. 99. VII. 170
Iapyges Meſſapii *ibid.*
Iardani ancilla, Herculis uxor, mater Heraclidarum I. 7
Iaſon in Africa IV. 179
eius æreus tripus *ibid.*
circa Aphetas VII. 193
Iatragoras dolo capit claſſicos duces V. 37
Ibanolis Mylaſenſis *ibid.*
Heraclidæ pater V. 122
Iberiam Phocæenſes obtenderunt I. 163
Ibis AEgyptiis ſacra II. 65. 75
eius forma, et duplex genus II. 75. 76
Icarium pelagus VI. 95. *et ſeq.*
Ichnæ urbs terræ Bottiæidis VII. 123
Ichneutæ II. 67
Ichthyophagi III. 19. 20
Ida I. 151. VII. 42
Idanthyrſus, Saulii fil. rex Scytharum IV. 76. 120
eius reſponſio ad Darium IV. 127
Idrias, regio Cariæ V. 118
Ieiunia ante ſacrificia et feſtus dies Iſidis II. 40
Ienyſus terminus Arabiæ et Syriæ III. 5
Ignem Perſæ deum arbitrantur III. 16
infamia notato non dant Spartani VII. 231
ignes in ſpeculis VII. 182
ignis AEgyptiis animata bellua III. 16
ignis laus Homerica H. 31
ne Ignifer quidem elabatur VIII. 6
Ilia in ſacrificiis non cremabant AEoles H. 37
Ilias minor Homeri H. 16
regio ab AEoliis poſſeſſa V. 122
Iliadi Minervæ mille boves a Xerxe immolantur VII. 43
Ilium II. 10
Ilii obſidio et expugnatio I. 5. II. 118
Ilienſis ager V. 94 VII. 42
Iliſſus fluvius VII. 189
Illyriorum Eneti I. 196
Imbecillitatis neceſſitas ſumma VII. 172
Imbribus carentes Africæ tractus IV. 185
Imbrus capta ab Otane V. 26. VI. 41
Immortales Getæ IV. 93
immortales qui apud Perſas VII. 83. et hinc vir Immortalis VII. 31
Imperium potens vix quieſcit, I. 185
Impoſſibilitatis numen VIII. 111
Indus fl. fert crocodilos IV. 44
Indi in mare oſtium explorat Darius *ibid.*
Inarus Afer III. 12. 15. VII. 7
Inconſtantiam rerum humanarum notat Herodotus I. 5
Indi Calantiæ III. 97
Indi Calatiæ parentibus veſcuntur III. 38
Indorum multitudo III. 94
Indi pecuarii et eorum mores III. 98. 99
Indici canes I. 192
eorum navigia III. 99
Indi Padæi ægrotos ſuos epulantur *ibid.*
Indorum coitus in propatulo III. 101
genitura nigra *ibid.*
Indis ſol matutinus ardentiſſimus III. 104
Indi ut aurum colligant III. 102. 104. 105
a Dario ſubacti IV. 44
Indorum in Xerxis exercitu armatura

tura VII. 65
Inimicitiarum nihil medium est VII. 11
Inopiæ et Impossibilitatis numina VIII. 111
Insanus quis III. 38
Insomniorum ludibria VII. 16
Institores primi, Lydi extitere I. 94
Institor quare Darius fuerit appellatus III. 89
Institutio Persarum puerorum I. 136
Insulæ in Araxe I. 202
insulæ Oenusæ I. 165
insula natans II. 156
insulæ Echinades II. 10
insula Chemmis II. 156
insulæ beatorum III. 26
insulæ rubri maris III. 93
insulæ Cassiterides Herodoto ignotæ III. 115
insulæ Thraciæ obiacentes VII. 185
insulani Iones qui I. 142
Intaphernes unus ex septem Magi occisoribus III. 70
facinus, eiusque et domesticorum omnium interitus, præter fratrem uxoris, et filium maiorem III. 118. 119
Intercalaris mensis I. 32. II. 4
intercalatio Græcorum et AEgyptiorum II. 4
Invideri melius quam miserationem habere III. 52
invidia a quo abesse debet III. 80
Inycum oppidum VI. 23. 24
Io filia Inachi regis I. 1
a Phœnicibus rapitur *ibid.*
Io stuprata I. 5
Io ut a Græcis depingatur II. 41
Iolcon Thessali Hippiæ offerunt V. 94
Ion Xuthi filius VII. 94. VIII. 44
Ionis filii, III. 62
Ioniæ translationem impediunt Atheniensis IX. 106
Ionium Harpagus subigit I. 169
Iones a Cræso primo subacti I. 6. 28
ad Cyrum legatos mittunt, et quid Cyrus responderit I. 141
Ionum regio, Asiaticarum pulcherrima, et eius descriptio I. 142
secunda defectio a Persis IX. 104
Ionum duodecim in Peloponneso civitates I. 143. 145. 146
Iones insulares a reliquis deficiunt: alios etiam Ionici nominis pudet I. 143
Iones qui nobilissimi: et de eorum uxoribus I. 146
Iones ab Achivis, suis sedibus pulsi I. 145
Ionum reges qua progenie oriundi I. 147
Iones veri et genuini qui *ibid.*
Ionum qui ab Apaturiis arceantur *ibid.*
eorum universorum Panionium sacrum I. 148
Iones insulani Cyro se dedunt I. 169
Iones Biantis consilium spernunt I. 170
Iones secundo subacti I. 169
in AEgyptum quomodo venerint II. 152
Ionas Scythæ ut Dario transitum intercludant, frustra adhortantur IV. 133. 136
Iones captas Sardis incendunt V. 101
Iones ad Ephesum vincuntur V. 102
tertio subiugati VI. 32
eorum de AEgypto sententia reprehensa II. 16
eorum tributum III. 90. VI. 42
laborum nauticorum insueti VI. 12
Ionum in Xerxis exercitu armatura VII. 94
prius Pelasgi AEgialees appellati *ibid.*
Ionicæ rebellionis occasio V. 28. *etc.* VI. 1
Ionicarum navium catalogus VI. 8
Ionius sinus VI. 127
Ios insula ubi Homerus mortuus II. 34. 36
Iphiclus pater Protesilai IX. 116
Iphigeniæ apud Tauros cultus IV. 103
Ipni locus quidam VII. 188
Irasa locus ubi IV. 158
Is urbs et flumen I. 179
Isagoras Tisandri filius V. 66. 70. 72
Ischenus sive Ischenous pater Pytheæ VII. 181. VIII. 92
Isis δημήτηρ, id est Ceres, dicta II. 59. 156
Isidi vaccæ sacræ II. 41. IV. 186
Isidis simulacrum bubula cornua habens II. 41
Isidis templum maximum in urbe Busiri II. 59
Isidis et Dionysi filii II. 156
Ismaris palus famosissima VII. 109
Ismenias Bœotus II. 2
Ismenii Apollinis templum V. 59
Isonomia, omnium pulcherrima III. 80
Issedones populus I. 201. IV. 15. 16. 26. 27
Issedonum mores *ibid.*
Ister ubi IV. 47. 48. *etc.*
semper sibi par IV. 48. 50
cum Nilo comparatus II. 33. 34. IV. 50
Istri ortus et fluxus II. 33. 34. IV. 48. *etc.*
Isthmus Cnidiæ I. 174
Isthmus Chersonesi muro præseptus a Miltiade VI. 36
Istiæotis locus proximus Ossæ et Olympo I. 56. v. *et* Histiæotis.
Italiotæ IV. 15
Itanus oppidum IV. 151
iter diurnum 200. stadiorum IV. 101
Ithaca H. 7
Ithagenes Crithonis fil. H. 1
Ithamatres Persa VII. 67
Iudices regii apud Persas III. 14. 31
iudicis corrupti iusta vindictæ exemplum V. 25
Iunonis festum I. 31
Iunonis duæ imagines ubi II. 182
Iunonis templa IV. 90. ante urbem Plataas IX. 52. 60
templum Argis VI. 81
Iupiter expiator, hospitalis I. 44
Iupiter apud Persas Cœlum I. 131
Bel apud Babylonios I. 181
Ammous II. 42
Thebanus II. 54
liberator, et eius templum III. 142
Herceus VI. 68
Scytharum deus IV. 59
Papæus apud Scythas *ibid.*
Lycæus IV. 203
Carius V. 66
Lacedæmon. VI. 56
cœlestis *ibid.*
æreus decem cubitorum ubi IX. 81
Iovi decimæ necessario redduntur I. 89
Iovis Carii fanum apud Mylasa I. 171
Iovis Beli templum et simulacrum I. 181. III. 158
Iovis Thebæensis templum I. 182. II. 42. IV. 181
Iovis simulacrum arietina facie II. 42
Iovis fanum apud Thesprotos II. 56
Iovis cultus apud Meroën II. 29
Iovis oraculum apud AEgyptios II. 83
Iupiter præcellit omnibus Diis II. 136
Iupiter Ammoniorum capite arietino IV. 181
Iovis Ammonii templum a Cambyse incendi iussum III. 25
Iovis forensis ara V. 46
Iovis militaris, στρατίου, templum V. 119
Iovis Olympii delubrum II. 7
Iovis sacer currus in Xerxiano exercitu VII. 40. VIII. 115
Iovis Laphystii templum VII. 197
Iurare per aquam Stygis VI. 74
Iustitia principis in deponenda tyrannide VIII. 164
Iustum iniusto inimicum I. 96
Iusti principis officium III. 148
Iyrcæ populus Scythis IV. 22

K.

Kiki, unguentum AEgyptiorum II. 94

L.

Labda Amphionis filia et eius historia V. 92
Labdacus Laii pater V. 59
Labranda, loci nomen V. 119
Labynetus Babyloniorum tyrannus I. 74. 77
Labynitus Assyriæ rex I. 188
Labyrinthus AEgypti II. 148
Lacedæmon de regione VI. 58
Lacedæmonii Cræso amici I. 6. 52
Græcorum potentissimi I. 56
eorum leges a Lycurgo latæ I. 65
bellum Tegeatis inferunt I. 66
eorum compedes apud Tegeatas I. 66
quomodo Tegeatis facti sint superiores I. 68
Laconica brevitas III. 46
eorum Argivorumque pro agro Thyrea dimicatio I. 82
Lacedæm. coma post victoriam de Argivis *ibid.*
eorum mandata ad Cyrum I. 153
eorum adversus Polycratem expeditio III. 44. in Samum expeditio *ibid.*
mos in sumendis suppliciis noctu IV. 146
de se ipsis opinio VI. 52
regum apud eos iura, funera *etc.* VI. 56. 57. 58
eorum observatio lunæ VI. 106
eorum oratio ad Platæenses VI. 108
ad Athenienses VIII. 142
eorum virtus bellica VII. 102. 104
gymnastico ludo se exercent, et comam pectunt VII. 208
Lacedæmoniorum ccc. ad Pylas clades VII. 224
occisorum sepultura ad Platæas IX. 85
Lacmon mons IX. 93
Lacrines legatus ad Cyrum I. 152
Lactis emulgendi mos apud Scythas IV. 2
Lacus Tritonidis IV. 179
lacus unde pix hauritur IV. 195
lacus Stymphalius VI. 76
lacus Bœbeis VII. 129
lacus Gygæus I. 93
lacus famosissimus Ismaris *etc.* VII. 109
ad salem parandum VII. 30
Lada insula VI. 7
Ladice uxor Amasis, eiusque votum II. 181
Laii Erinnyum delubrum IV. 149
oracula V. 43
eius genus V. 59
Lampito Leutychidis filia VI. 71
Lampon Pythei filius IX. 78
eius nefandum consilium Pausanias respuit *ibid.*
Lampon Thrasyclis fil. IX. 90
Lampon Olympiodori pater IX. 21
Lamponium captum ab Otane V. 26
Lampsacus urbs V. 117
Lana arborea ubi III. 106
Laodamas Phocæensis IV. 138
Laodamas Eteoclis filius monarcha V. 61
Laodamas Sostrati pater IV. 152
Laodice Hyperboreæ puella IV. 33
Laphanes Euphorionis filius VI. 127
Laurei metalla VII. 144
Laphystius Iupiter VII. 197
Lapidicinæ ad pyramides Memphios II. 8
Lapis AEthiopicus ad scindendum II. 87. Porinus, et Parius V. 62
Lapis Melampygus VII. 216
Lapis acutus ad cœlanda sigilla VII. 69
Lapidum acervi a Darii copiis congesti IV. 92

INDEX

Lapideus leo VII. 225
Larisſa AEoliæ civitas H. 11
Laſonii, pop. III. 50. VII. 77
Laſus Hermionenſis VII. 6
Latonæ oraculum II. 155
Laus opp. VI. 21
Leænæ partus unus in vita cur III. 108
Leager Glauconis fil. IX. 75
Learchus frater Arceſilaum ſtrangulat IV. 160
ab uxore fratris necatur *ibid.*
Lebadia VIII. 134
Lebæa urbs Macedoniæ VIII. 137
Lebedus I. 142
Lectos IX. 114
Ledanum, alias ladanum, ubi naſcatur et quomodo comparetur, eiusque medica vis III. 112
Legati Darii in puteum conjecti VII. 133
legati non violandi VII. 137
Leges Athenienſium a Solone conditæ I. 29
Leitum (Λήϊτον) Achæi vocant curiam VII. 197
Lemnus capta ab Otane V. 26
Lemno potitur Miltiades VI. 140
Lemnii VIII. 73
Lemnia facinora VI. 138
Leo lapideus VII. 225
Leo Sardius I. 84
Leon et Hegeſicles Spartiatarum reges I. 65
Leon Eurycratidæ fil. VII. 204
Leon, viri nomen VII. 180
Leonis ex auro effigies I. 50
Leonum in Macedonia natura atque loca et ubi tantum gignantur VII. 125. 126
Leobotes Spartiatarum rex *ibid.*
Echeſtrati fil. VII. 204
Leocedes Phidonis Argivorum tyranni filius VI. 127
Leonides rex Spart. naſcitur V. 41
eius genealogia VII. 204
eius ſtrenuitas ad Thermopylas et mors VII. 120. *etc.* 224
tollitur in crucem eius cadaver a Xerxe VII. 238
eius cædis vindicta VII. 114. IX. 64
Leontiades Eurymachi fil. VII. 205. 233
Leontini populus VII. 154
Leoprepes pater Theaſidæ VI. 85. et Simonidis VII. 228
Lepreum oppidum IV. 148
Leproſos abominantur Perſæ I. 138
Lepus ex equa natus VII. 57
Leporis fecunditas III. 108
Leros inſula V. 125
Lesbus inſula I. 160
ſex urbium I. 151
a Perſis capta VI. 31
quando habitari cœpta H. 38
Lesbii a Polycrate victi III. 39
Leucadii Dorica gens VIII. 45
Leucas H. 6. 7
Leuce acte VII. 25
Leucon oppidum Africæ IV. 160
Leutychides Menaris filius VI. 65. VIII. 131
Zeuxidami pater VI. 71
eius genealogia VIII. 131
eius cum Demarato inimicitiæ VI. 65. *etc.*
cauſſæ inimicitiæ ex prærepta ſibi ſponſa VI. 65
iurat Demaratum non eſſe legitimum regem *ibid.*
eius regis facti in locum Demarati cavillum in Demaratum, ſpectantem gymnopædias VI. 67
Spartiatarum rex *ibid.*
eius fuga et mors VI. 72
eius oratio de depoſito reddendo VI. 86
præfectus claſſis VIII. 131
eius ſtrategema IX. 98
Leutychides Anaxilai fil. VIII. 131. IX. 90
Lex omnium rex et domina VII. 104
Laconum, ne uterque rex exeat V. 75
Liberi cultus apud Meroën II. 38
Liber Græcis Oſiris dictus II. 144. v. Dionyſus.
Libertas est gubernari, in quantum quis vult III. 83. auget potentiam V. 90
Libertatis guſtus VI. 5
Libya unde ſortita nomen IV. 45
Libyæ ambitus et magnitudo IV. 41. 42. *etc.*
arboribus nuda IV. 175
Libya feris abundans IV. 181
Libyæ incolæ IV. 168. *etc.*
Libyes primi Neptuni nomen habuerunt II. 50
ſolis deorum omnium Soli et Lunæ ſacrificant IV. 188
AEgyptiis ſe quidam eorum dedunt IV. 159
Cambyſi ſe dedunt III. 13
Libyum tributum III. 91
Libyum variæ nationes IV. 168
Libyes Nomades, *id est paſtoritii* IV. 181. 186. 187. 188
ſaluberrimo ſunt corpore IV. 187
Libyum paſtoritiorum ſacrificia IV. 188. Libyum inventa quæ Græci didicerunt IV. 189
Libyum in Xerxis exercitu armatura VII. 71. 86
Libycus mons II. 8
Libyſarum mulierum eiulatus IV. 189
Licentia regis Perſarum III. 31
Liches Spartiata unus ex benemeritis I. 67. 68
Lida mons Cariæ I. 175
Ligures ſupra Maſſiliam V. 9
Ligyum in Xerx. exercitu armatura VII. 72
Liliorum ingens vis ubi II. 92
eorum radices eſui aptæ *ibid.*
Limeneion regionis Mileſiorum I. 18
Lindii populus e Rhodo VII. 153
Lindos oppidum I. 144. II. 182
Linum Colchicum, Sardonicum, AEgyptiacum II. 105
in Pæonia V. 12
Linus, modulationis genus apud AEgyptios I. 79
Lipaxus urbs VII. 123
Lipoxais Targitai filius IV. 5
ab eo oriundi Scythæ IV. 6
Lipſydrium oppidum V. 62. 123
Liſæ oppidum VII. 123
Liſus fluvius VII. 108. eius aquæ Xerx. copiis non ſuffecerunt VII. 109
Literæ Hiſtiæi proditæ VI. 4
litterarum mira occultatio VII. 239
litteræ Themiſtoclis ad Iones lapidi inciſæ VIII. 22
litterarum per ſagittam transmiſſio VIII. 128
litteræ capiti impreſſæ V. 35
Litteræ Græcorum a Phœnicibus V. 58
litteræ Cadmeæ V. 59
Phœniciæ V. 58
Litus pulchrum, ubi VI. 23
Locri VII. 132
Locri Epizephyrii VI. 23
Opuntii VII. 203. VIII. 1
Locri Ozolæ VIII. 32
Lotio muliebri viſum recipit Phero II. 121
Lotos ubi plurima II. 92
loti radix eſculenta *ibid.*
loti fructus deſcriptio IV. 177
Lotus Cyrenæa II. 96
Lotophagi populus IV. 177
Loxias IV. 163
Lucernarum accenſarum feſtum apud AEgyptios II. 62
Lucernarum accenſio, *pro crepuſculo* VII. 215
Lucinæ tributum IV. 35
Lucus platanorum V. 119
Ludorum primi inventores Lydi I. 94
Ludus literarius 120. puerorum VI. 27
Luna Perſarum præſes VII. 37
Lunæ feſtum II. 47
Lupi ex hominibus effici dicuntur Neuri IV. 105
luporum ſepultura II. 67
Lutræ ubi capiantur IV. 109
AEgyptiis ſacræ II. 72
Luxus Perſarum IX. 81
Lycæus Iupiter IV. 203
Lycaretus Mæandrii germanus V. 27
Lycia olim Miſyas I. 173
Lycidas ſenator Athen. cum uxore et liberis lapidatur IX. 5
Lycii in poteſtatem Crœſi redacti I. 28
eorum e Creta origo I. 173
a Lyco nomen accepere VII. 92
ab Harpago victi I. 176
populus Dario tributarius III. 90
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 92
quondam Termilæ vocati I. 173. VII. 92
eorum nomen et leges I. 173
Lycii arcus VII. 77
Lycomedes AEſchrei fil. vir ſtrenuus VIII. 11
Lycopæ Lacedæm. ſtrenuitas III. 55
Lycophronis Periandri filii interitus III. 53. *de eo et in præcedentibus cap.*
Lycurgus Ariſtolaidis filius I. 59
Lycurgus et Megacles Piſiſtratum eiiciunt *ibid.*
Lycurgus Spartiata, integerrimæ vitæ I. 65
ei oraculum a Pythia redditur *ibid.*
legumlator est apud Lacedæmonios *ibid.*
Leobotæ Spartiatarum regis tutor *ibid.*
Lycurgi delubrum apud Spartiatas I. 56
Lycurgus Amianti pater VI. 127
Lycus fluvius VII. 30. 123
Lycus Anacharſidis avus IV. 76
Lycus Pandionis filius VII. 92. a fratre AEgeo pellitur Athenis I. 173
Lyda mons I. 174
Lydias fluvius VII. 127
Lydia auri ramenta e Tmolo provenientia habet I. 93. argenti etiam feracisſima V. 49
Lydi populus ante Meones vocati I. 7. VII. 74
ſtrenua gens I. 79
equitandi peritisſima *ibid.*
Lydorum mores et leges I. 93. 94. ritus ineundi fœderis idem qui apud Græcos I. 74. ut et expiandi I. 35
Lydorum filiæ omnes proſtituuntur I. 93
Lydi primi caupones inſtitoresque I. 94
eorum partes primæ in conſulendo oraculo Delphico I. 54
eorum Medorumque fœdus I. 74
Lydorum Medorumque quinquennale bellum I. 74. 103
Lydorum cum Perſis conflictus et fuga I. 76. 80
primi omnium aurum argentumque ad utendum percuſſerunt I. 94
primi inventores ludorum *ibid.*
in Thuſciam colonias deduxerunt *ibid.*
Lydorum diviſio *ibid.*
Lydi quomodo a Cyro effeminati I. 155. 157
Lydi Caribus germani I. 171
eorum tributum III. 90
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 74
Lydus Atys filius *ibid.*
Lydus frater Caris I. 171
Lygdamis Artemiſiæ pater VII. 99
Lygdamis Naxius I. 61. 64
Lynceus Chemmita II. 91
Lyſagoras Tiſiæ fil. VI. 133
Lyſagoras Hiſtiæi pater V. 30
Lyſanias, e procis Agariſtæ VI. 127
Lyſimachus Ariſtidis pater VIII. 79. 95
Lyſiſtratus Atheniens. VIII. 96

M.

MAcæ populus Africæ IV. 175. V. 42
Macedones a Dario ſubacti VI. 44
Macedonis terra VII. 127
Macednus, locus I. 56
Machlyes populus IV. 178
Maciſtus, Eleorum oppidum IV. 148

Ma-

Macrobii populus AEthiopiæ III. 17
Macrones pop. II. 104. III. 94. eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 78
Mactorium urbs ſuper Gelam VII. 153
Madyes filius Protothyæ, Scyth. rex I. 103
Madytus urbs VII. 33. IX. 120
Mæander fluvius tortuoſus II. 29. III. 122. V. 118. et eius fontes ubi VII. 26
Mæandri campus I. 18. 161. II. 10
Mæandrius Polycratis ſcriba III. 123
Sami procurator III. 142. et rex V. 27
eius geſta cum Samiis III. 142. 143. *etc.*
Mæotæ IV. 123
Mæotis et Mæetis palus ubi I. 104. IV. 3. 45. 86. 101. 120
Magdolus oppidum ubi II. 159
Magi populus Mediæ I. 101
magi Perſarum I. 140
heroibus Ilio parentant VII. 43
magorum commentum ut Perſarum imperium occupent III. 61. *etc.* et eorum interitus III. 78
magorum promiſcua cædes III. 79
Magophonia, Perſarum feſtum celebre *ibid.*
Magna negocia cum periculis ſuſcipiuntur VII. 50
Magneſia urbs I. 161. H. 1. regio VII. 176. 183
Magnetes populus III. 90. VII. 132
Malæ dextræ in contumeliam deraſæ II. 121
Malea regio I. 82. promontorium IV. 179
Malena in regione Atarnitidi VI. 29
Males AEtolus VI. 127
Mandane Aſtyagis filia I. 107
Cambyſi nuptum datur *ibid.*
Mandrocles Samius architectus IV. 87.
monumentum ab eo poſitum IV. 88
Maneros AEgyptiis quid I. 79
Manes Lydus I. 94. IV. 45
Mantineenſes veniunt post prœlium IX. 77
Mantinea urbs Arcadum IV. 161
Mantyes et Pigres fratres V. 12
Mapen, Siromi filius VII. 98
Maraphii Perſarum genus I. 125
Maraphius Amaſis IV. 167
Marathon locus VI. 107
Marathonem occupat Piſiſtratus I. 62
Marathonia clades VI. 113
Mardonius Xerxis exercitus imperator VII. 82. Gobryæ fil. VI. 43. VII. 5. 82. IX. 41.
vulneratur VI. 45
a præfectura ſemovetur VI. 94
eius ad Xerxem oratio de bello Græciæ inferendo VII. 10
eius cædes IX. 63. 64
Mardonius Artontis pater IX. 84
Mardontes Perſa VII. 80. VIII. 130
Mardi pop. Perſarum genus I. 125. III. 94
Mardus Hyrcœades v. Hyrcœades.
Mare Sardonium ubi I. 166. Caſpium I. 202. rubrum I. 189. non patiuntur venti, ut fruatur natura ſua VII. 16. Ionium VII. 20. mare Echinadum inſularum II. 10. Thracicum VII. 176
Marea urbs II. 18. 30
Mares quam armaturam in Xerxiano exercitu tulerint VII. 79
Mari taurus immolatus VI. 76
Mariandyni, populus III. 90
Mariandyni a Cræſo ſubacti I. 28
Mariandynorum in Xerxiano exercitu armatura VII. 72
Mariandynus ſinus ubi IV. 38
Maris fluvius IV. 49
Maris natura VII. 16
Maron et Alpheus, Orſiphanti fil. VII. 227
eorum ſtrenuitas ad Thermopylas *ibid.*
Maronea Græca urbs VII. 109
Marſyas fluvius V. 118
Marſyæ Sileni pellis in utrem VII. 26
Martis oraculum II. 83. VII. 76
Marti ſoli ſimulacra faciunt Scythæ IV. 59. 62
eius delubrum apud Scythas IV. 62
Maſſages Oarizi filius dux Libyum VII. 71
Maſcames VII. 105. Eius elogium VII. 106
Maſpii, Perſarum genus I. 125
Maſiſtes Darii filius, Xerxis exercitus imperator VII. 82. IX. 107
Maſiſtæ et liberorum eius cædes IX. 113
Maſiſtius a Græcis Maciſius dictus IX. 20. eius interitus IX. 24
Maſiſtius Siromitris fil. VII. 79
Maſſagetæ populus ferus et robuſtus I. 204. 215
eorum deus Sol I. 212. 216
eorum mores *etc.* I. 216
uxores communes I. 216. IV. 172
ſenes immolant I. 216
Cyrum vincunt I. 214
Maternum genus paterno nobilius apud Lycios I. 173
Matieni montes I. 189. 202
Matieni populus I. 189. 202. III. 94. V. 49. 52
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 72
Matris Martis templum ubi II. 64
Maxyes Libyes IV. 191
Mazares Medus I. 156
Prienenſes ſubigit I. 161
Mæandri campum incurſat *ibid.*
eius mors *ibid.*
Mecyberna Græca urbs VII. 122
Medea Colchorum regis filia I. 2. VII. 62
Medeæ raptus a Græcis I. 2
Medicæ regionis tractus I. 110
Medi IV. 40. per vicos habitantes I. 96
Medorum gentes I. 101
Medorum appellatio unde VII. 62
eorum tyrannus Cyaxares I. 73
Medorum et Lydorum mos ineundi fœderis I. 74
Medorum bellum quinquennale cum Lydis *ibid.*
Medorum et Lydorum bello dies repente nox facta *ibid. et* I. 103
Medorum ab Aſſyriis defectio I. 95
Medi Aſſyrios ſubigunt I. 106
Medorum a Dario defectio I. 190
imperium ut ad Perſas primum translatum I. 130
Medorum in Xerxis exercitu armatura VII. 62. 86
Deiocem ſibi iudicem conſtituunt I. 96
regi ſuo regiam ædificant I. 98
a Scythis prœlio fuſi, Aſia imperium amittunt I. 104
Ninum civitatem expugnant I. 106
inebriatos Scythas interimunt *ibid.*
Medis canis ſpaco dicitur I. 110
Medicum imperium Halys fluvius terminat I. 72
Medicum nomen Græcis terrorem incutere ſolet VI. 112
Medici ſinguli ſingulorum morborum apud AEgyptios II. 84
Medicus oculorum in AEgypto III. 1
medici Crotoniatæ primi dicti, fecundi Cyrenæi III. 131
Medimnus farinæ VI. 57
Medimnus Atticus I. 192
Megabates Perſa V. 32
Megabazus Megabatis filius VII. 97
Megabyzus Perſa unus ex VII, qui conſurant in magum III. 70
eius oratio ad ſuos pro oligarchia III. 81
eius elogium IV. 143. 144
in Pæones exercitum ducit V. 12
Xerxis exercitus imperator VII. 82
Megabyzus Zopyri fil. III. 160
dux adverſus Atheniens. *ibid.*
Megacles Alcmæonis pater VI. 124
Megacles Alcmæonis filius I. 59. VI. 127. 130
Megacles et Lycurgus Piſiſtratum imperio Athenienſium eiiciunt I. 59. *vide de eo et* 60. 61
Cliſthenis gener factus VI. 130
Megacles Hippocratis filius VI. 131
Megaclis filiam ducit Piſiſtratus I. 61
Megacreon Abderites VII. 120
Megadoſtes VII. 105
Megapanus Hyrcanorum dux VII. 62
Megarenſes Siciliæ VII. 158
Megarenſis plebs venundatur *ibid.*
Megaſidres Doti pater VII. 72
Megiſtias vates VII. 219. 221
eius intrepidus animus VII. 221
eius carmen epitaphium VII. 228
Melampus Amytheonis filius II. 49
eius poſtulata ab Argivis IX. 34
primus Bacchica Græcis expoſuit, ut et alia ab AEgypto accepta II. 49
Melampygus lapis VII. 216
Melanchlæni populus IV. 20. 102. 106
eorum mores et nomenclatura IV. 107
eorum victus humana caro *ibid.*
Melanippus Aſtaci filius V. 67
Melanippus Alcæi ſodalis V. 95
Melanopus Ithagenis filius II. 1
Melanthus Codri pater I. 147
rex Athen. V. 65
Melas fluvius VI. 40. VII. 198
Melas ſinus et fluvius eiusdem nominis VI. 40. VII. 58
Meles primus rex Sardium I. 84
Meleſigenes unde appellatus Homerus II. 3
Meles fluvius *ibid.*
Melibœa urbs VII. 188
Melienſes VII. 132. 196
Melienſis ſinus IV. 33
Melii ex inſula VIII. 46
Melis regio VII. 198. VIII. 31
Meliſſa Periandri uxor III. 50. V. 92
a Periandro occiſa *ibid.*
Mellis ubi maxima copia IV. 194
factio ex myrica et tritico VII. 31
Memblyares ſocius Cadmi IV. 147
Memnonia regia V. 53
Suſa VII. 151
Memnonis urbs V. 54
Memphis urbs II. 10
a Mene primum condita II. 99
eius ſitus *ibid.*
Menares Leutychidis pater VI. 65. 71. VIII. 131
Mendacium dicere quando expediat III. 72
Menda urbs VII. 122
Mendes lingua AEgyptiaca Pan et Hircus II. 46
Mendetis templum II. 42
Mendeſium oſtium Nili II. 17
Mendeſia provincia II. 42. 46
plaga II. 166
Mendeſii cur oves immolent, capris abſtinentes II. 42
capras et maxime capros venerantur II. 46
caprariis præcipuo honore afficiunt *ibid.*
Menelaus Helenam recipit II. 119
Menelaius portus IV. 169
Menes primus regnaſſe fertur II. 4. 99
Meneſtheus dux Athen. H. 28
Menius Eurydames frater VI. 71
Menſa ſolis III. 18. 23
Menſis intercalaris I. 32
a Græcis tertio quoque anno introductus II. 4
Mentes navicularius H. 6. 7
ubi laudatus ab Homero H. 26
Mentiri apud Perſas turpiſſimum I. 138. et tamen fit III. 72
Mentor Ithacenſis ægrum Homerum ſedulo curat H. 7
vir iuſtus et humanus *ibid.*
ab Homero ubi laudatus H. 26
Mentulæ circumgeſtatio apud AEgyptios II. 48
Meones Lydorum nomen aſſumpserunt I. 7. VII. 74
Merbalus Aradius VII. 98
Mercurii ſtatua porrectum veretrum habens II. 51
eius templum II. 138
a quibus gentibus cólatur V. 7
Meretrices Naucratiticæ II. 135
Mermnadæ I. 7
quomodo regnum Lydiæ obtinuere I. 14
Meroë, metropolis II. 29
Meſambria urbs IV. 93. VII. 108
eius origo VI. 33
Meſſana olim Zancla VII. 164
Meſſapii pop. VII. 170
Meſſeniorum prælium ad Iſthmum cum Lacedæmoniis IX. 35
Metalla aurea atque argentea VII. 112

de

de metallis aureis certamen IX. 75
metallum ſalis IV. 185
metalla Thaſia VI. 46. 47
Metapontini populi IV. 15
Methymnæ in Lesbo I. 151
Metiochus Miltiadis filius captus VI. 41
Metrodorus Proconneſius IV. 138
Micythus Anaxilai famulus VII. 170
Midas Gordii fil. rex Phrygiæ I. 14. H. 11. apud Delphos munera poſuit I. 14
eius ſella regia *ibid.*
Midæ horti VIII. 138
Midæ epigrammata epitaphia ſcripta ab Homero H. 11
Mileſiorum cum Alyatte bellum diuturnum I. 17. 18. 19. *etc.*
Cyro confœderati I. 143
Mileſiorum correctio a Pariis delectis V. 28. 29
Mileſiorum et Carum fuga contra Perſas prælio V. 120
Miletus urbs Ioniæ prima I. 142
oppugnatur a Gyge I. 14
invaditur ab Ardye I. 15
capta diripitur a Perſis VI. 18
Milii Babylonici proceritas I. 193
Militiæ ordine a quo primum diſtributi Aſiani I. 103
Militum Cambyſis depoſitio mutua ob famem III. 25
Milo Crotoniates luctator III. 137
Miltiades Cypſeli filius quomodo Cherſoneſo potitus VI. 34. 35. 36
eius hoſpitalitas VI. 35
victor in Olympia VI. 36
eius geſta et captivitas VI. 36. 37
Cræſo charus VI. 37
eius mors VI. 38
Miltiades Cimonis filius Cherſoneſi tyrannus IV. 137. VI. 34
Athenienſium dux IV. 137
ut Lemnum obtinuit VI. 137. *etc.*
Parios fruſtra obſidet VI. 133. 134
eius accuſatio et obitus VI. 136
Milyas Aſiæ regio I. 173
Milya Solymi dicti *ibid.*
Milyarum in Xerx. exercitu armatura VII. 77
Milyenſes, populus III. 90
Mimas mons H. 17
Minæ duæ pretium hominis VI. 79
Minervæ Aſeſiæ templi deflagratio I. 19
pro eo duo ædificata I. 22
Minervæ Pallenidis fanum I. 62
Minervæ feſto virginum pugna ab Auſibus inſtituta IV. 180
Minervæ Pedaſiæ ſacerdoti barba pullulat I. 175. VIII 104
Poliuchos I. 160
Minervæ Aleæ templum apud Tegeatas I. 76. IX. 70
tutelaris apud Chios templum I. 160
Minervæ oraculum apud AEgyptios II. 83
antefores apud Saitas II. 175
inaurata ſtatua ab Amaſi Cyrenas miſſa II. 182
lapidea duo ſimulacra ab eodem Lindum *ibid.*
Minervæ parentes IV. 181
templum in Sigeo V. 95
fanum ante templum Delphicum VIII. 37
Scyradis templum VIII. 94
Minervæ ægis IV. 189
Craſtiæ fanum V. 45
Minervæ in arce Athen. adytum Dorienſibus accedere non licitum V. 72
Minerva πολιάς V. 82
Minervæ Iliadi mille boves immolantur a Xerxe VII. 43
Minoa Selinuſiorum colonia V. 46
Minos Cnoſſius III. 122
Minos et Sarpedon Europæ filii I. 173
Minois cædes VII. 169. 170
Minyæ populus I. 46. IV. 145
Minyæ commento ſuarum uxorum liberantur IV. 146
Mitra Venus Perſis I. 131
Mitradates paſtor, Cyri nutritius I. 120. 121
Mitrobates Daſcylii præfectus III. 120
ab Oræte cæſus III. 126. 127
Mityiene II. 178
Mitylenæorum Sigeum V. 64
Mneſarchus Pythagoræ pater IV. 95
Mneſiphilus Athenienſis VIII. 58
Mœnia lignea Budinorum IV. 108. 123
Mœris AEgyptiorum rex II. 13. 101
eius præclara opera *ibid.*
Mœrios ſtagnum II. 4. 69. 148
eius deſcriptio II. 149
eius proventus III. 91
Mœror maximus inter homines IX. 16
Moloeis fl. IX. 57
Moloſſi populus I. 146. VI. 127
Molpagoras Ariſtagoræ pater V. 30
Momemphis, urbs AEgypti II. 163
Monarchæ incontinentia III. 80
Mons Arabicus II. 8. 124
Mons ingens everſus indagandis metallis VI. 47
Mophi mons II. 28
Moræ utilitas VII. 10
Morbus femineus Scythas invadit I. 105
Mors optatiſſimum perfugium ærumnoſæ vitæ VII. 46
optimum homini contingit I. 31
Mortui exemplar apud AEgyptios II. 78. 85
mortuorum apud eosdem condituræ II. 85. 86. *etc.*
Mortui cum lætitia ubi humentur V. 4
Morum vis III. 38
Moſchi populus III. 94
eorum in Xerxiano exercitu armatura VII. 78
Moſynœci populus III. 94
eorum in Xerxiano exercitu armatura VII 78
Mula mulum ancipitia genitalia habentem peperit VII. 57
mulæ partus III. 152
muli ubi non gignantur IV. 30
mulorum ſpecies Scythis horrenda IV. 129
Mulier exuendo tunicam et verecundiam pariter exuit I. 8
mulierum raptus illicitus I. 4
mulieris offenſio vindictam quærit I. 11
mulieres mulierem prædicant I. 31
mulieris ſimulacrum ex argento I. 51
mulierum Babylonicarum mos fœdus I. 196
mulierum AEgyptiarum mores II. 35. 36
mulieres, quæ oracula in Græciam intulerunt, columbæ vocatæ II. 57
muliere peior dux, IX. 106
mulierum pudenda cippis a Seſoſtre inſcripta II. 102
mulieris, quæ cum marito ſuo ſolo concubuerat, urina Pheroni viſus reſtitutus II. 111
mulieri non committitur exercitus IV. 168
mulieris Corinthiorum denudatæ V. 92
mulier ex turpiſſima, formoſiſſima facta VI. 61
mulier vocari convicium eſt IX. 20. et 107
mulierum Atticarum una cum liberis cædes VI. 138
mulieres ſtuprando extinctæ VIII 33
Multum quod eſt, creditur robuſtum Perſis I. 136
Multos decipere facilius eſt quam unum V. 97
Munerum regiorum apud Perſas eximium IX. 109
Munychia VIII. 76
Mures Africani IV. 192
Murium tria genera apud paſtorales Libyes III. 131
murium auxilia in bello Sethonis contra Sanacharibum II. 141
Murichides Helleſpontius IX. 4
Muri lignei Budinorum IV. 108. 123
murus ligneus Perſarum IX. 65
et eiusdem expugnatio IX. 70
Muſæus VIII. 96
Muſæi ſortes et earundem venditor VII. 6
Muſici Argivi III. 131
Muſtelæ Libycæ *ibid.*
Mycale promontorium I. 148. VII. 80
Ioniæ IX. 90
Mycenæi ſervos voluerunt facere Heraclidas IX. 27
Mycerinus rex AEgypti II. 129
eius clementia et iuſtitia *ibid.*
eius concubinarum ſimulacra II. 130
ut eluſit oraculum de ſua morte II. 133
pyramis eius II. 134
Mycerini filiæ mors et ſepultura II. 129. 130. 131. 132
Myci, populus III. 93
Myconus inſula VI. 118
Mycorum in Xerxis exercitu armatura VII. 68
Myecphoritana plaga II. 166
Mygale II. 67
Mygdoniam a Bottiæide Axius dirimit VII. 123 et 127
Mylaſa oppidum I. 171
Mylaſenſis Heraclides V. 122
Mylaſorum fanum I. 171
Myndia navis V. 33
Mylitta Aſyriis Venus appellata I. 131 et 199
Myrcinus urbs Edonum V. 11. 23. et 124
Myriades ſingulæ in Perſico exercitu numeratæ VII. 60
Myrina AEoliæ civitas I. 149
Myrinæi in Lemno VI. 140
Myrmex ſcopulus VII. 183
Myron avus Cliſthenis VI. 126
Myrſilus alias Candaules dictus I. 7
Myrſus Candaulis pater *ibid.*
Myrſus Gygis filius III. 122. V. 121
Mys Europæus a Mardonio miſſus ad oracula conſulenda VIII. 133. 134. 135
Myſi populus eorumque tributum III. 90
eorum expeditio VII. 20
Caribus germani I. 171
a Cræſo ſubacti I. 28
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 74
Myſia Clos ab Hymæe capitur V. 122
Myſiam petit Xerxes VII. 42
Myſus frater Caris I. 171
Mytilene I. 160
Myus urbs Ioniæ I. 142. V. 36
Myuſii populus ubi VIII. 8

N.

NAparis Scythiæ fluvius IV. 48
Naſamones populus II. 32
eorum mores IV. 172
Naſcentium deploratio apud quam gentem V. 4
Natho inſulæ Papremitis pars II. 165
Naturæ ſolertia III. 108
Naucrari V. 71
Naucratis celeberr. emporium II. 97. 179
Naucraticæ meretrices II. 135
Naves fluviatiles miræ I. 194
Naves AEgyptiorum e ſpina II. 96
naves rubrica delibutæ III. 58
naves quinis drachmis venditæ VI. 89
navium Perſicarum catalogus VII. 89. *etc.*
navibus longis qui primi uſi fuerint I. 163
naviculæ Babyloniorum I. 194
naufragi ubi immolentur IV. 103
Navis Mytilenæa apud Cambyſen III. 13
Navigatio diurna, quanta IV. 86
Navigandi ratio in Euphrate ex Armenia I. 192
Naupliа VI. 76
Nauſitrophus pater Eupalini III. 60
Naxus inſula V. 31
a Piſiſtrato ſubacta I. 64
Naxii in Sicilia et eorum origo VII. 154. VIII. 46. electi quidam turbas movent V. 30. *etc.*
urbs cum templis cremata VI. 96
Neapolis Pallenæ VII. 123
Neapolis AEgypti II. 91
Neceſſitatis numen VIII. 111
Necus rex AEgyptiorum Pſammitichi filius II. 158. IV. 42
eius victoria contra Syros II. 159
Necyomantium Theſprotiæ V. 92. 7
Neleus Codri filius IX. 97
Neleidæ V. 65
Neon urbs VIII. 32. 33
Neptunus terræ quaſſator VII. 129

IN HERODOTVM.

Afrorum deus II. 50. IV. 188
Scythice Thamimasades IV. 59
Neptuno Heliconio Panionium locus sacer I. 148
Neptuni Servatoris templum VII. 192
Neptuni templum apud Potidæatas VIII. 192
Neptuni ara VIII. 123
Neptunus æreus septem cubitorum IX. 81
Nereidibus sacrificant magi VII. 191
Nestus fluvius VII. 109. 126
Nestor pater Pisistrati V. 65
Neuri populus et eorum mores IV. 105
Neuris regio IV. 17. 51
Nicandra Dodonæorum sacerdos II. 55
Nicander rex Spartiat. VIII. 131
Nicodromus Cnœthi filius VI. 88
Nicolas Bulis fil. VII. 137
Niger sinus VI. 41
Nilus AEgypti fluvius IV. 50
eius origo II. 7. 29
eius natura et incrementum II. 19. 20. *etc.* eius ostia II. 17
solus amnium aura caret II. 19. cur II. 27
fontes eius ignoti II. 19. 34. IV. 53
Nilus scopulosus II. 112
Africam mediam dividit II. 33
Nili cum Istro comparatio IV. 50. II. 15
Ninus Assyriorum urbs II. 150
eius situs I. 193
subacta a Nitocri I. 185
eam Cyaxares obsidet I. 103. et expugnat I. 106
Nipsæi Thraces IV. 93
Nisæa urbs I. 59
Nisæi equi III. 106
Nisæus campus VII. 40
Nisyrii VII. 99
Nitetis Apriæ regis filia III. 1
Nitocris regina Babylonis I. 185
eius egregia monumenta *ibid.*
Ninum oppidum subegit *ibid.*
eius sepulcrum et inscriptio I. 187
Nitocris AEgyptiorum regina II. 100
Nitri vis II. 87
Noctu exiguntur capitalia supplicia Lacedæmone IV. 146
Noës fluvius IV. 49
Nomades Scythæ I. 15
eorum seditio *ibid.*
Nomades Libyes IV. 187
Nomades Sagartii VII. 85
Νόμος omnium rex. III. 38
Nonacris oppid. VI. 74
Nothon AEschinis pater VI. 100
Notium urbs I. 149
Nova urbs oppidum in Pallena VII. 122
Novus mutus, civitas AEoliæ et Cymæorum colonia I. 149. II, 9. 10
Novem fontes ubi VI. 137
Novem viæ Edonorum VII. 114
Nox pro die extitit portentose VII. 37
noctes in dies commutatæ a Mycerino rege II. 133
Nudum oppidum IV. 148
Numerus minor affert cladem II. 169
Numi primum a Lydis percussi I. 94
Nunciorum Persicorum celeritas et ratio VIII. 98
Nymphodorus Pythæ f. VII. 137
Nysa in AEthiopia II. 146. III. 97

O.

OArizus, pater Massagis VII. 71
Oarus fluvius IV. 123
Oasis urbs ubi III. 26
Obeli, Pheronis donaria II. 111
obeli in fano Minervæ II. 170
Oceani ortus IV. 8
Oceanum fabulosum putat Herodotus fluvium II. 23
Octamasades Scylem fratrem regem Scyth. occidit IV. 80
Oculos in pectoribus gestantes IV. 191
Ocytus, Adimanti pater VIII. 5
Odomanti populus Pæoniæ V. 16. VII. 112
Odrysæ pop. IV. 92
Oea locus V. 83
Oebares Darii equiso III. 85
Oebares Megabazi filius VI. 33
Oedipus Laii fil. V. 60
ei delubrum extructum IV. 149
Oenoë demus Atticus V. 74
Oenone insula VIII. 46
Oenotriæ ager I. 167
Oenusæ insulæ I. 165
Oeobazus Persa IV. 84
eius liberorum fatum *ibid.*
Oeobazus Siromitris pater VII. 68
Oeobazus Persa in obsidione Sesti IX. 114
eius interitus IX. 119
Oeroë Asopis IX. 51
Oetæi montes ubi VII. 217
Oetosyrus Apollo apud Scythas IV. 59
Oiolycus unde appellatus IV. 149
Olbiopolitæ populus IV. 18
Olea quodam tempore sola Athenis V. 83
Olea in arce Atheniens. VIII. 55
oleagina corona Olympiorum præmium VIII. 26
Olen Lycius IV. 35
Olenus pars Achæorum I. 145
Oliatus Mylassensis V. 37
Ollas pulsandi mos VI. 58
Olophyxus urbs VII. 22
Olorus rex Thraciæ VI. 39. 41
Olympia V. 22. VIII. 26
Olympiæ oraculum VIII. 134
Olympias VII. 206
Olympieni, Mysi VII. 74
a monte Olympo dicti *ibid.*
Olympiorum institutio derisa ab AEgyptiis II. 160
Olympionices V. 47 et 71
Olympiæ certamen II. 160
Olympii Iovis delubrum II. 7
Olympiorum præmium corona oleagina VIII. 26
Olympiodorus Lamponis filius IX. 21
Olympus mons Mysiæ I. 36. 43. VII. 74
Olympus Thessaliæ mons I. 56. VII. 128. 129
Olynthus urbs VII. 122
Olynthiorum ab Artabazo obsidio et expugnatio VIII. 127
Omen in re propter panes crescentes VIII. 137
Omyretis filia II. 2
Oneatæ, tribus Sicyoniorum V. 68.
Onesilus Gorgi frater V. 104
dolo fratrem Salamine excludit *ibid.*
Amathuntem obsidet V. 104. 108
Cyprios ad rebellionem inducit V. 104
eius victi caput supra portas suspensum ab Amathusiis V. 114
ei tamen dein ut heroi Amathusii sacra faciunt solemnia *ibid.*
Onetes Phanagoræ filius VII. 214
Onochonus Thessaliæ fluvius VII. 129
Xerxis exercitui defecit VII. 196
Onomacritus sortilegus Athenis eiicitur VII. 6
Onomastus Eleus VI. 127
Onuphitana plaga II. 166
Ophryneus urbs VII. 43
Opifices ubi ignobiles II. 167
Opis virgo Hyperborea IV. 35
Opis civitas ad ostia Tigris I. 189
Opœa uxor regis Scylis IV. 78
Opuntii Locri VII. 203
Ora inter Sestum et Madytum VII. 33
Oraculorum origo secundum sententiam Herodoti II. 54
oracula Græcorum I. 46
oracula apud AEgyptios quæ II. 83
oraculum Alyatti a Pythia redditum I. 19
oraculum Delphicum Crœso redditur I. 47. id quomodo Crœsus verum deprehendit I. 48
oraculum Lycurgo a Pythia redditur I. 65
oraculum captiosum Spartiatis redditum I. 66
oraculum Pythiæ de ossibus Orestis I. 67
oraculum Crœso redditum de muto filio I. 85
oraculi ad Crœsum excusatio I. 91
oraculum Branchidarum de Pactya I. 158
oraculum Hammonis de AEgyptiis II. 18
oraculum Dodonæum omnium vetustissimum II. 52
oraculi Hammonis origo II. 55
oraculum Pheroni regi redditum II. 111
oraculum Mycerini regis ex urbe Buto II. 136
oraculum de ærea phiala II. 151
oraculum Psammitticho datum II. 152
oraculum Batto datum IV. 155. Theræis IV. 156. 157. 159. Arcesilao IV. 163. Clistheni V. 66. Milesiis VI. 77. Glauco VI. 86. Atheniensibus VII. 140. 141
oraculum Latonæ sacrum II. 152
oraculum Siphniis redditum III. 57. Corinthiis V. 92. Argivis VI. 19. VI. 77. VII. 148. Doloncis VI. 34
oraculum Martis VII. 76. Dionysi VII. 111
oraculum datum Cretensibus VII. 169. Spartiatis VII. 220
oraculum Bacidis VIII. 20. 77. 96. Amphiarai I. 46. IX. 135
oraculum Persis a Bacide redditum IX. 42
oracula AEthiopum II. 139
Oratio Prexaspis ad Persas III. 75
Orationes de triplici statu; regio; optimatum, plebis III. 80. 81. 82
Ocis Mitylenæorum præfecti IV. 97
Histiæi Milesii ad Scythas VI. 139
Aristagoræ ad Cleomenem V. 49
Sosiclis V. 92
Histiæi ad Darium V. 106
Cypriorum ad Ionas V. 109
Persarum ad Ionum tyrannos VI. 9
Leutychidis de reddendo deposito VI. 86
Datis ad Delios VI. 97
Clisthenis ad procos filiæ suæ VI. 130
Xerxis de inferendo bello Græciæ VII. 8. et Mardonii VII. 9. et de bello adversus Græcos suscepto VII. 10
Xerxis ad Persas VII. 53
Harmocydis ad Phocenses IX. 17 *et aliæ infinitæ.*
Orbelus mons V. 16
Orbis partitio secundum Herodotum IV. 36
Orbis rerum humanarum I. 207
Orchomenii populus I. 146. VII. 24
Orchomenorum ager VIII. 34
Ordessus Scythiæ fluvius IV. 48
Orestæ templum IX. 12
Orestes Agamemnonis filius I. 67
eius proceritas et locutus I. 69
Orges pater Antipatri VII. 118
Orgia Cereris V. 61
Orgyia II. 5. 149
Oricus portus IX. 93
Oricus regis Ariapithis fil. IV. 78
Orithyia Boreæ uxor VII. 189
Orneatæ populus VIII. 73
Orœtes Sardium præses potentiss. III. 120. 127
indigne Polycratem suffigit cruci et eius rei causas III. 120. *etc.* 125
eius interitus III. 128
Oromedon Syennesis pater VII. 98
Oropus VI. 100
Orosangæ qui Persica lingua VIII. 85
Orphica II. 81
Orsiphantus Alphei et Maronis pater VII. 227
Orthium carmen I. 24
Orthocorybantes populus III. 92
Orus Osiris filius rex AEgypti II. 144
Græcis Apollo dicitur *ibid.*
Oryes ubi gignantur IV. 192
Osiris AEgyptiis, Bacchus et Dionysus dictus II. 144
Ossa Thessaliæ mons I. 56. VII. 128. 129
Ossa viri quinque cubitorum IX. 93
Ostenta Xerxi oblata VII. 57
ostenta Delphis quæ barbaris contigerunt VIII. 37. 38
Ostia Nili septem numero II. 17
Ostracismi exemplum VIII. 79
Otanes Pharnaspis filius III. 68
conjurationis in magum autor III. 70
oratio eius de statu populari ad Persas III. 80

Otanes Ameſtris pater dux Perſarum VII. 61
Otanes miſſus contra Samum III. 141
Otanis morbus III. 149
Otanes dux Perſarum Darii gener V. 116
eius geſtæ res in Ionia et AEolia V. 123
Otanes Siſamnis fil. ſuper pelle patris ſedens iudicat V. 25
Otaſpes fil. Artachæi VII. 63
Othrys mons Theſſaliæ VII. 129
oves ſacræ Solis ubi IX. 93
Ovium mira duo genera, quæ habet Arabia III. 113
Ozolæ Locri VIII. 32

P.

PACTOLVS fluvius, qui ramenta aurea e Tmolo defert V. 101
Pactyæ urbs Cherſoneſi VI. 36
Pactyas Lydus a Cyro deficit I. 154
Perſis traditus I. 160
Pactyica regio III. 93. 102. IV. 44.
lingua VII. 85
Pactyes quam armaturam in Xerxis exercitu tulerint VII. 67
Pactyicus cultus VII. 85
Padæi Indi III. 99
Pæana cantant Perinthii ante victoriam V. 1
Pæoniæ ſitus V. 13
Pæones V. 13. 98. VII. 113
magna pars tranſportati in Aſiam V. 15
Xerxis ſocii VII. 185
Pæonius ager ubi VII. 124
Pæoniæ pop. VII. 113
abducti in Aſiam V. 15
Pæſus urbs Helleſponti V. 117
Pæti Thraciæ populus VII. 110
Pæum oppidum VI. 127
Pagaſæ, et ſinus ad illas ferens VII. 193
Palæſtina Syria I. 105. et Palæſtini III. 5. VII. 89
Palenſes ſive Pales in Cephallenia IX. 28
Palladis ſacerdotis barba portentum I. 175. VIII. 104
Pallena VIII. 26. 126
Pallene Phlegra prius appellata VII. 123
Pallenidis Minervæ templum I. 62
Palmarum Babyloniarum diverſitas I. 193
palmarum ſpathæ VII. 69
palmæ ubi multæ IV. 172. 182
Pamiſus Theſſaliæ fluvius VII. 129
Pammon Scyrius VII. 183
Pamphylorum in Xerxis exercitu armatura VII. 91
Pamphyli tribules Sicyone V. 68
Pamphyli populus III. 90
a Crœſo ſubacti I. 28
Pan unus inter VIII. deos II. 46
Pan AEgyptius vetuſtiſſimus deorum II. 145
Panis templum VI. 106
Panis ſimulacrum II. 46
Pan quibus parentibus ortus II. 145. 146
Panætius Soſimenis filius VIII. 82
Panegyres Athenienſium VI. 111
Panes Perdiccæ dupli effecti VIII. 137
Pangæus mons V. 16. VII. 112
Panionium locus ſacer I. 143. 148. 170
Panionius Chius exſector pœna ſe digna affectus VIII. 105. 106
Panitis Meſſenii conſilium in diſcernendis geminis VI. 52
Panopeæ VIII. 34. Panopenſium oppidum VIII. 35
Panos portus ubi I. 157
Pantagnotus Polycratis frater III. 39
Pantaleon Alyattis f. a Crœſo fratre occiſus I. 92
Pantareus pater Cleandri VII. 154
Pantheræ Libycæ IV. 192
Panthialæi Perſarum genus I. 125
Panticapes fluvius VI. 18. 47
eius fluxus IV. 54
Pantimathi populus III. 93
Pantites ſeſe ſtrangulat VII. 232
Papæus Iupiter apud Scythas IV. 59
Paphlagones populus I. 6. 72. III. 90
a Crœſo ſubacti I. 28
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 72
Papraces piſces V. 16
Papremis oppidum II. 59. III. 12
Papremiticum feſtum II. 63
Papremitanis equi fluviales ſacri II. 71
Papremitana plaga II. 165
Parabates Doriei comes V. 46
Paralatæ Scythæ IV. 6
Parapotamii populus VIII. 33
Paraſanga menſura II. 6. V. 53
Paretaceni populus Mediæ I. 101
Paricanii, populus III. 92. 94
Paricaniorum in Xerxis exercitu armatura VII. 68. 86
Parii VIII. 67
Paris Alexander ad Proteum ducitur II. 115
Parion urbs V. 117
Parius lapis V. 62
Parmys filia Smerdis filii Cyri VII. 78
Parnaſſus mons VIII. 27
eius vertices duo VIII. 32
Paroreatæ populus in Peloponneſo IV. 148. VIII. 73
Parthenius fluvius II. 104
Parthenius mons ubi VI. 105
Parthi populus III. 93. 117
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 66
Partus leænæ et viperæ cur non copioſus III. 108
partus diverſa tempora decem, novem, ſeptem menſes VI. 69
Parus inſula V. 31
Parus a Miltiade obſidetur fruſtra VI. 133. 134
Paſargadæ Perſarum genus I. 125
ex his Badres IV. 167
Paſicles Philiſti pater IX. 97
Pata Scythice, pro occidere IV. 110
Pataicus AEneſidemi pater VII. 154
Pataici dii III. 37
Patara oppidum Lyciæ I. 182
Pateræ aureæ ſex a Gyge apud Delphos poſitæ I. 14
patera aurea et argentea Delphos a Crœſo miſſæ I. 51
pateræ aheneæ mira capacitas I. 70
Patarbemi aures naſusque præſcinduntur II. 162
Paterna in opificia ubi ſuccedant et filii VI. 60
Patiramphes Xerxiani currus auriga VII. 40
Patizithes magus III. 61. 63
Patrenſes pars Achæorum I. 145
Patumus oppidum Arabiæ II. 158
Pauſanias Cleombroti filius IV. 81. V. 32. IX. 10. 64
eius exercitus ordo permutatus IX. 47
victoria de Mardonio IX. 63
Pauſaniæ præda IX. 80
eius dictum de luxu Perſico IX. 82
Pauſicæ populus III. 92
Pauſiris Amyrtæi filius III. 15
Pax, eius felicitas præ bello I. 87
Pecuarii Armenii ubi I. 194
pecuarii Indi III. 99
pecuarii Perſæ I. 125
Pedaſa, urbs V. 121. VI. 20
Pedaſenſis Hermotimus VIII. 104
Pedaſii populus ab Harpago expugnatus I. 175. VIII. 104
Pediculorum comeſtores IV. 109
eos vicisſim mordent feminæ Adyrmachidarum IV. 168
Pediæ oppidum ubi VIII. 33
Pedienſes ibid.
Pedis menſura II. 149
Pelasgi populus I. 145. 146. II. 50. VII. 44. et eorum lingua I. 57
Lemnum et Imbrum tenent V. 26. Lemnum VI. 136. et Antandrum VII. 42
Pelasgi AEgialees prius, Iones dicti VII. 94
Pelasgi ex Attica exacti VI. 136
Pelasgicus murus Athenis V. 65
Peleus rapuit Thetin VII. 191
Pelius mons vel Pelion ubi IV. 179. VII. 129
Pella urbs Bottiæidis terræ VII. 123
Pellena Achæorum pars I. 145
Pelles ad ſcribendum V. 58
Pelops Phryx Perſarum ſervus VII. 11
Pelopis Phrygis regio VII. 8
Peloponneſi gentes ſeptem VIII. 73
Peloponneſium bellum IX. 73
Peloponneſus pleraque ſub Spartanis I. 68
Peluſium oſtium Nili II. 17. 154. III. 10
Πεμπώβολα AEolum II. 37
Peneus fluvius Theſſaliæ VII. 20. 128. 129. 173
Pennis oppletum aërem Scythæ narrant IV. 31
Pentapolis ante Hexapolis appellata I. 144
Penthylus dux Paphius captus VII. 195
Percalos, Chilonis filia VI. 65
Percotes urbs V. 117
Perdiccas, Gauanes, et Aëropus fratres VII. 22. VIII. 137
Perdiccæ pueri panes dupli effecti VIII. 138
quomodo Macedoniæ tyrannus factus VIII. 137. 138
Peregrini dicti Spartanis Perſæ IX. 11
Pergamum Priami VII. 43
Pergamum murorum Pierum unus VII. 112
Perialla Delphica vates VI. 66
Periander Cypſeli filius Corinthiorum tyrannus I. 20. III. 48
ei maximum miraculum oblatum I. 23
uxorem necat III. 50
cum defuncta uxore concubuit V. 93
eius filii III. 50
geſta cum minore III. 50. 51. *etc.*
Pericles quibus maioribus VI. 131
Perilaus IX. 103
Perpherenſes in Delo IV. 33
Perinthus urbs IV. 90. VI. 33
eius expugnatio V. 2
Perinthii a Perſis ſubacti V. 1
eorum cum Pæonibus ſingulare certamen V. 1. Tyrodiza eorundem urbs VII. 25
Perrhæbi, populus VII. 128. 132
Perſarum origo unde VII. 150
complura genera I. 125
aſpera regio I. 71. IX. *ult.*
Perſæ aratores, Perſæ pecuarii I. 125
præſtantiſſimi Paſargadæ *ibid.*
inſtitutio qualis I. 136
numina quæ et religio I. 131
ritus dum Iovi immolant *ibid.*
ritus in ſacrificiis I. 132
Perſarum mores varii I. 133
Perſæ immunes a tributo III. 97
Perſæ Veraniæ Veneri ſacrificant I. 132
Perſis Venus Mitra appellatur *ibid.*
Perſarum natalitia I. 133
Perſæ inter pocula conſultant *ibid.*
Perſarum neceſſitudo vicinitatis maxima I. 134
eorum philautia *ibid.*
externarum rerum ſtudioſiſſimi I. 135
flumina religioſiſſime colunt I. 138
mos in ſepeliendis cadaveribus defunctorum I. 140
gyrum cœli Iovem appellant I. 131
deos ex hominibus ortos eſſe negant *ibid.*
ignem deum arbitrantur III. 16
eorum victus habitusque priſcus I. 71
victus vivendique ſpatium III. 22
eorum ingenium I. 89
Perſarum convivia laſciva V. 18
Perſarum cædes in convivio V. 20
multitudine in præliis victores V. 2. et 119
opprobrium, muliere ignavior IX. 107
Perſæ AEthiopas numero vincunt III. 21
Perſæ criniti VI. 19
Cephenes appellati et Artæi VII. 61
Perſæ immortales qui VII. 83
Perſicus luxus IX. 80. 82
Perſarum uxores per vices concumbunt III. 69
Perſis oraculum redditum IX. 43
Perſarum tabellionum curſus et modus VIII. 98
magi I. 140

IN HERODOTVM.

ſatrapeiæ III. 89
clementia I. 137. III. 15
capita cur fragilia III. 12
eorum cum Lydis conflictus I. 80
in poteſtatem Medorum a Phraorte redacti I. 102
Perſarum ab Aſtyage defectio I. 27. *etc.*
Perſarum bellica arma V. 49. cum Caribus confertum bellum V. 119. *etc.*
Perſarum minæ Ionibus intentatæ V. 9
Perſarum ornatus in Xerxiano exercitu VII. 61
Perſarum equeſtrium copiarum numerus VII. 87
Perſarum cum Lacedæmoniis congreſſio VII. 211
Perſarum naufragium ad Euboeam VIII. 12
Perſicum imperium ad Caucaſum III. 97
Perſicum mare IV. 39
Perſici equitatus præfecti VII. 88
Perſicarum copiarum apud Plataeas ordo IX. 30
Perſes Perſei fil. VII. 61
Perſeus Aſyrius VI. 53. et 54
Danaës et Iovis filius II. 91. VII. 61
Perſei ſpecula II. 15
eius templum, ſimulacrum, ſandalium ubi II. 91
gymnicorum ludorum inſtitutor *ibid.*
eius profectio in AEgyptum *ibid.*
Perſidæ reges I. 125
Petra tribus V. 92
Petræ Trachiniæ VII. 198
Phædyma Otanis filia III. 68. magum prodit III. 69
Phœnippus Calliæ pater VI. 121
Phagres caſtellum Pierum VII. 112
Phaleris urbs V. 63
navale Athenienſ. VI. 116. VIII. 91. IX. 32
Phalli in ſacris II. 49
Phanagoras Onetæ pater VII. 214
Phanes Halicarnaſeus III. 4
eius aſtutia et effugium *ibid.*
filii in eius conſpectu mactati III. 11
Pharandates Theaſpis filius VII. 79. IX. 75
Pharbætitana plaga II. 166
Pharenſes pars Achæorum I. 145
Pharnaces pater Artabazi VII. 66. IX. 41
Pharnaſpes Achæmenides III. 2
Pharnazathres dux Indorum VII. 65
Pharnuches præfectura cedit infelici equi lapsu VII. 88
Phaſelis urbs II. 178
Phaſis I. 104. II. 103. IV. 38. 86. VI. 84
Phayllus Pythionices ter VIII. 47
Phegeus Aëropi pater IX. 26
Phemius Smyrnæus Homeri præceptor H. 5
etiam pater eiusdem adoptivus H. 4
ubi laudatus ab Homero H. 26
Pheneum urbs VI. 74
Pherendates Megabazi fil. VII. 67
Pheretime Arceſilai regis mater IV. 162
exercitum poſcit ab Euelthone, et colum accipit *ibid.*
in Barcæos crudelitas eius IV. 202
eius miſeranda mors IV. 205
Pheron AEgypti rex cæcus II. 111
ei oraculum redditur *ibid.*
eius donaria *ibid.*
Phiala in balteis Scytharum IV. 10
Phidippides Athen. VI. 105
Phidon Argivorum tyran. VI. 127
Phigalenſis ex Arcadia VI. 83
Philæus Aiacis filius VI. 35
Philagrus Cyneæ fil. proditor Eretriæ VI. 101
Philaon Cherſis filius VIII. 11
Philes pater Rhœci III. 60
Philippus Butacidæ f., Olympionices V. 47
Philippus Macedo VIII. 139
Philiſtus Paſiclis fil. IX. 97
Philitis paſtor II. 128
Philocyon Spartan. IX. 72. 85
Philocyprus a Solone verſibus celebratus V. 113
Phla inſula IV. 178
Phlegra regio VII. 123
Phliaſii IX. 28
Phlius, oppidum VII. 202
Phocæa urbs I. 80. 142. II. 106. 178
Phocæa quomodo capta I. 164
Phocaïs Homeri H. 16
Phocæenſes I. 152
primi longis navibus uſi ſunt I. 163
Phocæenſium murus *ibid.*
eorum demigratio in Cyrnum I. 165
eorum mutua execratio nequis in patriam rediret I. 165
cum Tyrrhenis et Carthaginienſibus navale bellum I. 166
prœlio victi Cyrno ſecedunt *ibid.*
eis Cadmea victoria obtigit *ibid.*
in Rhegium demigrant *ibid.*
capti lapidantur I. 167
Phocenſes I. 146
Phocenſium in Theſſalos eruptio VIII. 27. 28
Phocenſium regio a barbaris vaſtatur VIII. 32
Phœbi fanum VI. 61
Phœnices II. 104
Phœnices Sidonii VII. 44
Phœnices Tyrii II. 112
Phœnices ex Paläſtina Syria I. 105
Palæſtini II. 104
Phœnices diſſenſionum auctores cum Græcis I. 1
Phœnices ad Libyam cognoſcendam miſſi IV. 42
invenerunt aurifodinas Thaſi VI. 47
Phœnices primi litteras in Græciam adtulere V. 58
Phœnicum armatura in exercitu Xerxis VII. 89
Phœnices quidam decollati iuſſu Xerxis VII. 90
Phœnicum averſio in lædendis colonis III. 19
Phœniciæ litteræ V. 58
Phœnix AEgypt. avis ſacra II. 73. eius deſcriptio *ibid.*
Phœnix fluvius VII. 176. 200
Phormus Athenienſis VII. 182
Phraortes filius Deiocis, rex Mediæ I. 102
eius res geſtæ et interitus *ibid.*
Phrataguna Darii regis uxor VII. 224
Phriconis I. 149. H. 1
Phrixæ, oppidum IV. 148
Phrixus VII. 197
Phronima Etearchi filia eiusque fortuna IV. 154
concubina Polymneſti IV. 155
Phryges a Crœſo ſubacti I. 28
Phryges antiquiſſimi hominum II. 2
eorum in Xerxiano exercitu armatura VII. 73
Phryges Briges dicti antea *ibid.*
Phrynichi fabula VI. 21
Phrynon pater Attagini IX. 15
Phthiotæ Achæi VII. 132
Phthiotis ora I. 56
Phya mulier ex tribu Pæanica I. 59
ab ea Piſiſtratus ut reductus *ibid.*
Phylacus Hiſtiæi fil. VIII. 85
Phylacus et Autonous Delphorum heroës et eorum delubrum VIII. 39
Phyllis regio VII. 113
Pilorus urbs VII. 122
Pieria pix IV. 195
Pieres pop. VII. 112. 185
Pierum muri VII. 112
Pigres Seldomi fil. VII. 98
Pigres et Mantyes fratres V. 12
Pindarus poëta III. 38
Pindus mons Theſſaliæ I. 56. VII. 129
Pinus, locus H. 20
Pinus, fructus nomina *ibid.*
Pini natura quæ VI. 37
Pirus, ingens fluvius I. 145
Piromis ex Piromi AEgyptiorum II. 143
Piſa urbs II. 7
Piſcatores Tirynthii VII. 137
Piſcatorum ænigma H. 35
Piſcibus AEgyptus abſtinet II. 37
piſcium qui AEgypto ſacri II. 72
piſcium genitura in ſtagnis apud AEgyptios II. 93. piſces pabulum equorum ubi V. 16
Piſiſtratus Hippocratis filius Atheniens. tyrannus I. 59. VI. 103
eius nobile commentum, quo Atheniarum imperio potitus *ibid.*
Athenis elicitur I. 59
per feminam mire reducitur I. 60
illegitime cum uxore coit I. 61. Marathonem occupat I. 62
eius contra Athen. copiæ I. 61. 62
tertio urbe Athenis potitur I. 64
Naxum inſulam ſubegit *ibid.*
Delum inſulam expiat *ibid.*
Piſiſtratidæ Athenis pulſi V. 63. *etc.*
Piſiſtratus Neſtoris fil. V. 65
Piſtricis Crœſi effigies apud Delph. I. 51
Piſtyrus urbs, et lacus in ea ſalſus ac piſcoſus VII. 109
Pitana civitas AEoliæ I. 149
Pitane tribus III. 55
Pittaci Mitylenæi reſponſum ad Crœſum I. 27
Pituitæ fluxus remedia IV. 187
Pix Pieria ubi IV. 195
Cyraunenſis et Zacynthia *ibid.*
Pixodarus Cindyenſis V. 118
Placia, regio I. 57
Placianorum lingua I. 57
Plataea inſula Libyæ IV. 151. 153. magnitudo eius 156. 169
Plataea urbs incenditur VIII. 50
Plataenſes VI. 108
Plataenſis clades IX. 53. 64. 100
Plataenſis ager IX. 15
Platanus aurea atque vitis VII. 27
platanorum ingens lucus V. 119
platanus aureo monili a Xerxe donata VII. 31
Pliſtorus Apſinthiorum deus IX. 119
Pleunus portus IV. 168
Plinthinetes ſinus II. 6
Pliſtarchus Leonidæ fil. IX. 10
Pluvia nulla apud Theræos per ſeptem annos IV. 151
pluvia apud AEgyptios portentoſa III. 10
Pœciles IV. 147
Pœnæ modus apud Perſas I. 137
Pœni, *vide ſupra* Libyes.
Pogon Trœzeniorum portus VIII. 42
Poli et gnomonis inventio II. 109
Polichnitani Cretes VII. 170
Pollux et Caſtor IV. 145. v. Tyndaridæ.
Polyas Anticyrenſis ſpeculator VIII. 21
Polycratis prodigioſa fortuna III. 39. *etc.*
Polycratis ſmaragdus III. 41
eius callidum commentum III. 56
Polycratis cædis occaſio III. 120. 121
Polycratis filiæ ſomnium III. 124
Polycrates cruci affixus III. 125
Polycritus AEgineta eiusque ſtrenuitas VIII. 92. 93
Polydectes rex Spart. VIII. 131
Polydorus Alcamenis fil. VII. 204
Polydorus avus Laii V. 59
Polymneſtus Theræus IV. 155
Polynices IV. 147. VI. 52. IX. 27
Ponticum, genus arboris IV. 23
Pontus Euxinus IV. 46. eius dimenſio IV. 85. 86
Populus contubernium ingratiſſimum VII. 156
Porata fl. IV. 48
Porinus lapis V. 62
Porthmia Cimmeria IV. 45
Poſideium urbs III. 91
Poſideniates vir I. 167
Poſidonius Spart. IX. 71. 85
Potidæa urbs VII. 122. obſidio eius VIII. 127. 128. 129
Præda Græcorum e Perſarum clade IX. 80
præda Pauſaniæ IX. 81
Præſepe Mardonii totum ex ære a Græcis diripitur IX. 70
Præſii Cretes VII. 170. 171
Praſiadis paludis inhabitatores V. 16
Praxilaus Xenagoræ pater IX. 107
Praxinus navarchus Trœzen. VII. 180
Prexaſpes Perſa III. 34
interficit Smerdin III. 30
ſe præcipitem dat e turri habita ante oratione ad Perſas III. 75
Prexaſpes Aſpathinis filius VII. 97
Priami Pergamum VII. 43
Priene urbs Ioniæ I. 142

eam Ardys expugnat I. 15
Prienenſes VI. 8
a Mazare ſubiguntur I. 161
Primogenitus ex lege Spart. ſuccedit in regnum VI. 52
Prinetades Demarmeni fil. V. 41
Procles rex Spart. VIII. 131. IV. 147. *vide* Euryſthenes.
Procles Epidauri tyrannus III. 50
capitur III. 52
Proconneſius Ariſteas IV. 13
Proconneſus incenſa VI. 33
Prodigiorum maxima obſervatio apud AEgyptios II. 82
Promenea Dodonæorum ſacerdos II. 55
Promethei uxor Aſia IV. 45
Properare eſt noxium VII. 10
Propontidis dimenſio IV. 85
Proſerpinæ et Cereris feſtum VIII. 65
Proſopitis inſula et eius latitudo II. 41
eius plaga II. 165
Proteus Pheronis in regno AEgypt. ſucceſſor II. 112
Protei fanum apud Memphin *ibid.*
Protemplaris Minerva VIII. 39
Proteſilai templum ubi VII. 33. IX. 116
Protothyes Madyis pater I. 103

Proverbia.

AEtheri Iovis contermina regio VII. 8
Animus in auribus habitat VII. 39
Cadmea victoria I. 166
Doloſi homines, doloſa et eorum veſtimenta III. 22
Cum Iove de divitiis certare V. 49
Epiſcythiſon VI. 84
E tripode oraculum IV. 179
Hunc calceum tu quidem conſuiſti: Ariſtagoras autem induit VI. 1
Ignifer non relinquendus VIII. 6
In frigidum furnum panes ingerere V. 92
Iſthmum fodere I. 174
Lemnia facinora VI. 138
Longæ regum manus VIII. 140
Molles viri ex mollibus regionibus IX. *ult.*
Mulæ partus III. 151
Muliere ignavior IX. 107
Non eſt iſtud curæ Hippoclidæ VI. 129
Ovem lupis relinquere IV. 149
Pinus in modum excidere VI. 37
Syloſontis amiculum III. 139
Ver ex anno exaruiſſe VII. 162
Prytanes Naucrarorum V. 71
Prytanis rex Spart. VIII. 131
Prytaneum Athen. I. 146. VI. 139. VII. 197
Pſammenitus Amaſis filius AEgypti rex III. 10
captus a Cambyſe, eiusque captivi dicta III. 14
liberatus res novas moliens epoto taurino ſanguine obiit III. 15
Pſammis rex AEgypti, Neci fil. II. 159. 160
eius mors *ibid.*
Inari pater VII. 7
Pſammitichus AEgypti rex I. 105. II. 2. 28. 151. *etc.* VII. 7
Pſylli, populus IV. 173
eorum expeditio infelix adverſus auſtrum *ibid.*
Pſyttalea inſula VIII. 76. et 95
Pteria locus Cappadociæ munitiſſimus I. 76
Pteriorum urbs a Cræſo expugnatur diripiturque *ibid.*
Ptonum VIII. 135
Pudenda pueris qui præcidant II. 104
pudenda AEgyptii munditiæ cauſa præcidunt II. 37
Puellæ ex legibus elocantur I. 198
Pugna Sagartiorum cum reſtibus VII. 85
Puteus trifarias rerum ſpecies exhibens VI. 119
Pygargi IV. 192
Pylæ VII. 201
Pylæa VII. 213
Pylagoræ *ibid.*
Pylii I. 147. V. 65
Pylus locus V. 65. VII. 168
Pyramides apud Memphin II. 8
pyramides Mœridis regis AEgypt. II. 101
pyramis regis Cheopis II. 124. 125
pyramis e quæſtu meretricio II. 126
pyramis Chephrenis AEgypt. regis II. 127
pyramides Philitidis paſtoris II. 128
pyramis Mycerini regis II. 134
pyramis Rhodopis mulieris falſo credita *ibid.*
pyramis regis Aſychis lateritia II. 136
Pyrene urbs II. 33
Pyretos fluvius Scythiæ IV. 48
Pyrgus oppidum IV. 148
Pythagoras Mneſarchi filius IV. 95
ſophiſta celebris *ibid.*
Pythagoras Mileſius patriæ procurator V. 126
Pythagoras monarcha Selinuntis V. 46
Pythermus Phocæenſis I. 152
Pythes ſive Pytheas Iſchenoi f. vir ſtrenuiſſ. captus VII. 181. VIII. 92
liberatus VIII. 92
Pythes Nymphodori pater VII. 137
Pytheus Lamponis pater IX. 78
Pythia corrupta V. 66
Pythiæ oraculum Lycurgo redditum I. 65
de oſſibus Oreſtis, Lacedæmoniis redditum I. 67
ad Cræſum I. 91
de Iſthmo Cnidiis datum I. 174. v. oracula.
Pythii Lacedæmone qui VI. 57
Pythius Atyis f. Lydus VII. 27
eius ingentes facultates VII. 27. 28
eius filius a Xerxe diſſectus VII. 39
Pytho I. 54
Pythogenes in Inycum oppidum relegatur VI. 23

R.

RAſura Argivorum I. 82
Regem ubi conſpici nefas I. 199
rex ubi ſtatura maximus deligitur III. 20
Reges Saitæ in AEgypto II. 169
Regio nulla ſibi præbet omnia I. 32
Regis Græci civilitas IV. 78
Regna olim pecuniæ egena VIII. 137
Regum iura apud Laconas VI. 56
Regum filios benigne tractant Perſæ III. 15
Rerum humanarum inconſtantia I. 5
rerum omnium inſpiciendus exitus I. 32
res divinitus futuræ ſignis declarantur IX. 100
Reſtibus infructa pugna VII. 85
Rex Perſarum non vincitur beneficiis VII. 39. IX. 18
Rhodinaces Perſis olei genus VI. 119
Rhampſinitus rex AEgypti: et eius ſimulacra II. 121
filiam proſtituit *ibid.*
eius ingentes pecuniæ *ibid.*
Rhampſiniti deſcenſus ad infernas ſedes II. 122
Rhapſodi propter Homerica carmina expulſi Sicyone V. 67
Rhegium I. 176. 177
Rheginorum maxima cædes VII. 170
Rhenæa VI. 97
Rhodi populus Lindii VII. 153
Rhodium mare ubi I. 174
Rhodope mons IV. 49
Rhodopis meretrix famoſa II. 135
eius an pyramis una II. 134. 135
eius donarium in templo Delphico II. 135
Rhodus civitas II. 178
Rhœcus architectus III. 60
Rhœtium opp. VII. 43
Rhypes pars Achæorum I. 145
Ridere coram aliquo apud Perſas indecens I. 99
Roſæ ſexagenum foliorum VIII. 138
Rubrum mare II. 8. 158. 159
Ruinæ hominibus diſciplinæ ſunt I. 207

S.

SAbacvs rex AEthiopum II. 137. 152
AEgyptum ſubigit *ibid.*
eius acta in AEgypto II. 137. 138
viſo in ſomnis AEgyptum relinquit II. 139
Sabyllus Gelous VII. 154
Sacæ populus III. 93. VII. 9
Sacas omnes Scythas Perſis vocant VII. 63
Sacarum in Xerxiano exercitu armatura, et dux VII. 64
Sacerdotes AEgyptiorum II. 37
Sacra ante expeditionem IX. 19
Sacra et profana vulgo non diſcreta II. 65
Sacra Cabirorum a Pelasgis ſumpta II. 51
Sacra Triopii Apollinis I. 143
Sacrificium publicum VI. 57
Sacrum Panionium I. 143
Sadyattes Ardyis fil. rex Lydiæ I. 16. 18
Sagartii, Parſarum genus I. 125. III. 93. VII. 85
eorum tributum III. 93
Sagitta ad cœlum excuſa a Dario V. 105
Sagittæ, Scytharum robur IV. 132
Sais urbs AEgypti II. 28. 59
Sais urbs regia Apriæ II. 163. 170
Saitana plaga II. 165
Saitanorum regum ſepultura II. 169
Saiticum oſtium Nili II. 17
Sal ſua ſponte creſcens IV. 53
ex lacu VII. 30
ſalis colles ubi IV. 181. 182. 183
Salinarii AEgyptii concubitus cum muliere mortua II. 89
Sala urbs Samothraciæ VII. 59
Salamis Athenienſium refugium VIII. 56
Salaminii Cypri IV. 162. V. 104. II. 28
Salmydeſſus, Thraciæ IV. 93
Samii a Lacedæmoniis tentati III. 47. fruſtra 55
Samium templum II. 148
Samothracia VI. 47
Samothraciæ populus Pelasgi II. 51
Samothraces iaculatores VIII. 90
Samothracii muri VII. 108
Samus ec Samiorum lingua I. 142
Sami *everſionis per Darium* cauſa III. 139
Samus Syloſonti traditur III. 149
Samiorum AEſchrionia tribus III. 26
Samiorum crater IV. 152
Samii Zanclam occupant VI. 23
Samiorum Apaturia II. 29
Samiorum tria miranda III. 60
Samyris ſapiens VI. 127
San Dorum I. 139
ea littera Perſarum nomina terminantur *ibid.*
Sana urbs VII. 22. 122
Sanacharibus rex Arabum et Aſſyriorum AEgyptum invadit II. 141
fugatur *ibid.*
Sandalium Perſei II. 91
Sandanis Lydus I. 71
Sandoces Thaumaſiæ f. cruci affigitur, et liberatus tandem capitur VII. 194
Sanguinem lingendo fœderis fit vinculum I. 74
Sapæi Thraciæ populus VII. 110
Sapientes non eſſe potentes, acerbum IX. 16
Sapires, populus IV. 40
Sappho poëtria II. 135
Sarangæi populus III. 93. 117
Sarangarum in Xerxis exercita armatura VII. 67
Sardanapallus rex Nini II. 150
eius theſaurus *ibid.*
Sardena mons II. 9
Sardinia I. 170
Sardinia inſula maxima V. 106. et 124
Sardis a Cimmeriis captæ I. 15
Sardis una parte ſaltem expugnabiles et earum expugnatio I. 84
captæ et concrematæ ab Ionibus V. 101. 105
Sardium reges Heraclidæ I. 7
Sardium primus rex Agron I. 7. Meles I. 86
Sardius leo circumlatus ubi *ibid.*
Sardium expugnatio in tertium annum dilata a deo I. 91
Sardonium linum II. 105
Sardonium mare I. 166
Sarte urbs VII. 122

IN HERODOTVM.

Sarpedon et Minos Europæ filii I. 173
Sarpedonium promontorium VII. 58
Saſpires populus III. 94
eorum armatura VII. 79
Sataſpes Achæmenides IV. 43
cruci affixus *ibid.*
Satræ Thraciæ populus VII. 110. 111
Satrapiæ Perſarum I. 192. III. 89. 90. *etc.*
Sattagydæ populus III. 91
Saulius rex Scytharum IV. 76
interficit patruelem Anacharſin IV. 76. 77
Sauromatæ Amazonibus miſcentur IV. 110. 113. 114
ſoloecisſant lingua Scythica IV. 117
eorum uxores et coniugia IV. 116 117
Scæus pugil V. 60
Scamander fluvius V. 65
eius aqua exercitum Xerxis defecit VII. 42
Scamandronymus pater Charaxi II. 135
Scapteſyle VI. 46
Sceptra gerendi ratio apud Babylonios I. 195
Schœnus menſura II. 6
Sciathus inſula VII. 176. VIII. 7. et 90
Scidrus oppidum VI. 21
Sciona urbs in Pallena VII. 123
Sciradis Minervæ templum VIII. 94
Scironis via in Iſthmo VIII. 71
Scholæ tectum in pueros corruens VI. 27
Scolos oppid. Bœotiæ IX. 15
Scolopoeis IX 97
Scoloti Scythæ unde nominati IV. 6
Scopadæ Theſſali VI. 127
Scopaſis rex Scytha IV. 128
Scutum Perſis oſtendiſſe dicuntur Alcmæonidæ VI. 121. et Herodoti de ea re ſententia VI. 123. 124
Scylace urbs I. 57
Scylax Caryandeus IV. 44
Scylacis cuiusdam ſupplicium V. 33
Scyles Ariapithis filius rex Scytharum IV. 78
eius interitus IV. 80
Scyllias urinator VIII. 8
Scyrius Pammon VII. 183
Scyrmiadæ Thraces IV. 93
Scytha Herculis filius IV. 10
Scytharum origo IV. 5
Scytharum regum origo IV. 10
Scythæ nomades pecuarii I. 73. IV. 19. 55. VI. 84
Scytharum nomadum ſeditio I. 73. IV. 11
Scythæ trucidatum coctumque puerum Cyaxari loco venationis offerunt I. 73
ad Alyattem confugiunt *ibid.*
in Aſiam transeunt I. 103. IV. 12
Cimmerios ex Europa pellunt I. 103. IV. 11
Mediam occupant I. 104
eorum cum Medis ad Caucaſum congreſſio *ibid.*
fuſis Medis Aſia potiuntur I. 105
Vraniæ Veneris templum depeculantur: unde femineo morbo corripiuntur *ibid.*
a Medis inebriati, quum Aſiam aliquandiu obtinuiſſent, occiduntur I. 106
a Seſoſtre ſubacti II. 103. 111
Scytharum ſervi cur oculis orbentur IV. 2
Scytharum ratio emulgendi lactis *ibid.*
Scythæ aratores IV. 18. 19. 53. 54
Scythæ Auchatæ IV. 6
Scythæ regii IV. 57
Scytharum mores IV. 46. *etc.*
dii IV. 59
iusiurandum IV. 68
eorum mos in cædendis victimis IV. 60
in hoſtes ſævitia IV. 62. 64
mos ineundi fœderis IV. 70
Scyth. regum ſepultura IV 71. 72
a Scyle Scytharum defectio IV. 80
Scythæ ſuorum inſtitutorum obſervantiſſimi IV. 76. 80
Scythis eorumque equis aſinorum et mulorum vox inſueta IV. 129
Scyth. munera ad Darium IV. 130
Scyth. intemperantia VI. 84
Scythæ Perſis Sacæ appellati VII. 63
Scythia vetus ubi IV. 99
Scythiæ duæ partes *ibid.*
Scythiæ flumina IV. 47
Scythia lignorum inops IV. 61
Scythicæ grues ubi hybernent II. 22
Scythicum gramen IV. 58
Scythicus exercitus contra Mediam VII. 20
Scythes Zanclæorum rex VI. 23. 24
Scythes Cadmi Coi pater VII. 163
Sebennytana plaga II. 166
Sebennyticum oſtium Nili II. 17
Seditionis inteſtinæ pravitas VIII. 3
Seldomus Pigris pater VII. 98
Selinuſii pop. V. 46
Selybria oppidum VI. 33
Semen Indicum quale III. 100
Semiramis Babyl. regina I. 184
eius egregia monumenta *ibid.*
Senectæ maximus honos apud AEgyptios II. 80
ſenes ubi mactentur III. 99
Sepias litus VII. 183. 188. 191. 195
Sepulcra patria Scytharum IV. 127
Sepulcrum Alyattis apud Lydos I. 93
ſepulcra Babyloniorum I. 198
ſepulcra vitrea III. 24
ſepulcrum Helles filiæ Athamantis VII. 58
Serbonis palus II. 6. III. 5
Seriphii populus VIII. 46
Sermyla Græca urbs VII. 122
Serpentum ſacrorum deſcriptio II. 74
ſerpentum ſepultura in Iovis templo *ibid.*
ſterilitas III. 108
ſerpentes cornuti IV. 192
ſerpentes alati II. 75. 76
ſerpentum alatorum generatio IV. 108. 109. thuriferas arbores obſervantes III. 107
ſerpentum vis apud Neuros IV. 105
ſerpentibus veſcentes IV. 183
ſerpens arcis Athenarum cuſtos VIII. 41
Serrium promontorium VII. 59
Servitutem averſantur Phocæenſes I. 164
Servi Scytharum cur oculis priventur IV. 2
nulli in Græcia VI. 137
ſervi boni interdum hominibus malis, et contra VIII. 68
ſervorum bellum VI. 83
Seſami Babylonici proceritas I. 193
Seſoſtris rex AEgypti II. 102. *etc.*
quas gentes ſubegerit II. 103
eius cippi et inſcriptiones et monumenta II. 106
Seſtus urbs IV. 142. VII. 33
a Græcis obſidetur IX. 114. *etc.*
Sethon AEgypti rex, Vulcani ſacerdos II. 141
eius mira victoria de Aſſyriis *ibid.*
eius ſtatua *ibid.*
Sicania, tempore Herod. Sicilia dicta VII. 170
Sicas Cybernifci pater VII. 98
Sicinnus Themiſtoclis Domeſticus VIII. 75
Sicyon V. 67
Sicyoniarum tribuum nomina V. 68
Sicyonii et AEgyptii inrogata multa ab Argivis VI. 92
Sidon Phœnicum urbs II. 116. III. 136
Sidonia navis Xerxis VII. 28
Sigeum et eius occupatio per Piſiſtratum V. 65. 94
Sigeum in Helleſponto Troicum IV. 38
ad Scamandrum V. 65
Sigma littera Perſarum nomina terminantur I. 139
Sigynnæ populus ubi V. 9
Sigynnarum appellatio quid apud alios notet *ibid.*
Silenus ubinam captus fuerit VIII. 138
Sileni Marſyæ pellis in uterem formata ubi ſuſpenſa VII. 26
Silicypria eorumque fructus pro oleo in lucernis II. 94
Silphium ubi IV. 170. 192
Simiarum comeſtores IV. 194
Simiarum ubi maxima vis *ibid.*
Simonides Ceus V. 102
Simonides Leoprepis f. et eius epigrammata VII. 228
Simulacrum pictricis Crœſi I. 51
ſimulacra ab AEgyptiis primum diis conſecrata II. 4
ſimulacrum Iovis arietina facie II. 45. Panis II. 46. æſtatis et hyemis II. 121
ſimulacrum ex pelvi factum ab Amaſi et cur II. 172
ſimulacrum Veneris in Cyrene, ob preces exauditas II. 181
ſimulacra Minervæ lapidea duo II. 182
ſimulacrum Iſidis, bubulis præditum cornibus II. 41
ſimulacrum Mercurii, porrectum veretrum habens II. 51
ſimulacrum Darii lapideum III. 88
ſimulacrum Vulcani Pataicis ſimile III. 37
ſimulacra ſoli Marti faciunt Scythæ IV. 59
ſimulacra ex oleis, Damiæ et Auxeſiæ V. 82
Sindus urbs VII. 123
Singus urbs VII. 122
Sinope urbs I. 76. II. 34. IV. 12
Sinus Arabici maris deſcriptio II. 11
Sipia, locus VI. 77
Siphnus inſula dives metallis III. 57
multata a Samiis III. 58
Siphnii quas naves Salaminem miſerint VIII. 46
Siris Italiæ VIII. 62
Siris Pæoniæ VIII. 115
Sirites Damas VI. 127
Siromitres Oeobazi f. Paricaniorum dux VII. 68
Maſiſtii pater VII. 79
Siromus Mapenis pater VII. 98
Siromus pater Cherſios Salaminii V. 104
Siſimaces dux V. 121
Siſamnes Hydarnis fil. Ariorum dux VII. 65
Siſamnes Otanis pater, iniuſte iudicans, excoriatus iuſſu Cambyſis V. 25
Siſyrna genus penulæ VII. 67
Sitalces Thracum rex IV. 80. VII. 137
Sithonia regio VII. 122
Siuph urbs AEgypti II. 172
Smaragdus Polycratis III. 41
Smerdis Cambyſis fr. III. 30
eius a fratre mandata cædes perpetratur *ibid.*
occiſum a ſe Cambyſes luget III. 64
Smerdis fictitius regno potitur *ibid.*
ex auribus amputatis agnoſcitur III. 69
occiditur III. 30
Smerdomenes Otanis fil. Xerxis exercitus dux VII. 82. 121
Smila oppidum VII. 123
Smindyrides Sybarita unus ex procis filiæ Cliſthenis VI. 127
Smyrnæ origines I. 16
a Gyge oppugnata I. 14
ab Alyatte capitur I. 16
a Colophoniis condita *ibid.*
ati ab Ionibus dirempta I. 149
Smyrna Theſei uxor II. 2
Smyrna AEoliæ civitas condita eaque celeberrimum emporium II. 5
ut amiſſa ab AEolibus I. 149
Sobolis procreandæ præmia apud Perſas I. 136
Sogdi populus III. 93
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 66
Sol Maſſagetarum deus I. 216. Soli Maſſagetæ equos immolant I. 216.
Sol auctor exundationis Nili II. 25
Soleæ Bœoticæ I. 195
Solis inſoliti ortus, quos referunt AEgyptii II. 142
ſolis vis in India III. 104
ſolis menſa ubi III. 18
ſolis fons IV. 181
ſolem execrantes IV. 184
ſolis eclipſis Xerxe movente exercitum contra Græcos VII. 37
ſol Græcorum deus *ibid.*
ſol pro mercede redditus VIII. 137
ſol obſcuratus I. 47. 103. VII. 37
ſolis ſacræ oves ubi IX. 91
Soli urbs et eius obſeſſio V. 115
Solii in Cypro V. 110
Solon legislator Athen. I. 29
eius

eius peregrinatio in AEgyptum I. 30
in Cyprum veniens, carminibus celebrat Philocyprum V. 113
eius cum Crœso de beatitudine colloquium I. 20. 31. 32. 33
Solonis lex Athen. data II. 177
Soloeis promontorium II. 32. IV. 43
Solymi olim Milyæ dicti I. 173
Somnium filiæ Polycratis III. 124
Hipparchi V. 56
Somniorum natura VII. 16
Sophanes Decelensis VI. 92. Eutychidis fil. IX. 73
eius ancora et præclara facinora IX. 74. 75
Sophistarum totius Græciæ peregrinatio I. 29
Sororem Cambyses ducit, occidit, et aliam superinducit III. 31. 32
Soror eadem et uxor III. 31
Soscilis Corinthii de restituendo Hippia oratio V. 92
Sosimenes Panætii pater VIII. 82
Sostratus Laodamantis fil. IV. 152
Spaco Medis canis appellatur I. 110
Spargapises Tomyridis f. a Cyro capitur I. 211
seipsum interimit I. 213
Spargapithes Agathyrsorum rex IV. 76. 78
Sparta urbs Lacedæmonis VII. 234
Spartiatarum instituta a quo I. 65
Spartiatæ Lycurgum delubro ædificato colunt I. 66
non donant civitate peregrinos IX. 34
Spartiatarum cum Argivis de Thyrea agro contentio I. 82
Spartiatarum regum dignatio et iura VI. 55. *etc.*
eorum senatus VI. 75
de regibus V. 75
Spart. cædes ad Thermopylas VII. 224
eorumque epigrammata VII. 228
Spasmi remedia IV. 187
Spathæ palmarum VII. 69
Sperchius amnis Anticyram præterlabitur VII. 198. 228
Sperthies Aneristi f. cum Bule se offert ad placandam iram Talthybii, eorumque acta VII. 134. 135. 136. 137
Sphendaleæ opp. IX. 15
Spina AEgyptii et eius gummi II. 96
Sponsa ubi dotem concubitu quærat IV. 172
Spuere apud Persas indecorum I. 99
Squamosus piscis AEgypt. sacer II. 72
Stadium, orgyia, passus, cubitus, pes II. 149
Stagirus Græca urbs VII. 115
Stathmi regii quid V. 52
Stentoris palus VII. 58
Stenyclerus IX. 63
Stesagoras Cimonis pater VI. 34. 103
cædes VI. 38
Stesenor Curii tyrannus V. 113
Stesileus Thrasyli fil. VI. 114
Strattis Chiorum tyrannus IV. 138. VIII. 132
Strobilos, pini fructus II. 20
Struchates populus Mediæ I. 101
Struthi subterranei IV. 192. VI. 175. 192
Strymon fluvius I. 64. V. 113. VII. 113. eius fontes VIII. 115
Strymonias ventus VIII. 118
Strymonii prius, qui Thraces VII. 75
Stryma Thasiorum urbs VII. 108. 109
Stymphalia palus VI. 76
Styracis usus ad thus legendum III. 107
Styrenses gens Dryopica VIII. 1. 46
Styreorum insula VI. 107. IX. 28
Styx et eius aqua VI. 74
Sua quemque inspicere debere I. 8
Suadelæ numen VIII. 111
Subulci apud AEgyptios profani II. 47
Successionis ius apud Spartiatas VII. 3
Suniacum ingum IV. 99
Sunium VI. 87
Supplex IX. 75
Sua animal spurcum apud AEgyptios II. 47
sus hostia Lunæ et Liberi patris *ibid.*
sues apud Scythas IV. 63
sue abstinent AEgyptii II. 28. IV. 186
Susa oppidum I. 188. V. 49. 52
Memnonia VII. 151
Syagrus Lacedæmoniorum legatus ad Gelonem VII. 153. 159
Sybaris urbs capitur V. 44. VI. 21
maxime florens VI. 127
Sybaritanum bellum V. 45
Syene urbs Thebaidos II. 28
Syennesis Cilicum rex I. 74. V. 118
Syennesis Cilix, dux in classe Xerxiana VII. 98
Syleos campus VII. 115
Syloson Polycratis fr. AEaci fil. III. 39. 139. 140. *etc.* 149
Symæ vicinum mare ubi I. 174
Syrgis fluvius in Mæotidem influit IV. 123
Syria AEgypto contermina II. 116. III. 5
Syria Palæstina III. 91. VII. 89
Syrii circa Pteriam I. 76
Syrii Græcis Cappadoces I. 6. 72. III. 90
Syrorum prædia Crœsus devastat, eosque exterminat I. 76. V. 49
Syrorum in exercitu Xerxiano armatura VII. 72. Syrii Palæstinam incolentes VII. 89
Syrii Græcis, qui barbaris Assyrii VII. 63
Syropæones in Asiam abducti V. 15

T.

TABALUS Persa, Sardibus præfectus I. 154. *etc.*
Tabella totius orbis V. 49
Tabellionum Persarum cursus et modus VIII. 98
Tabiti Scythis Vesta IV. 59
Tachompso insula II. 29
Tænarus locus VII. 168
Talaus Adrasti pater V. 67
Talentum Babylonicum III. 89
Talthybii ira in Lacedæmonios VII. 134 137
Talthybii templum apud Spartiatas VII. 134
Talthybius Agamemnonis præco *ibid.*
Talthybiadarum honos apud Spart. *ibid.*
Tanagra IX. 15. et 35
Tanagram præterfluit Thermodon IX. 43
Tanagræi Thebanorum vicini V. 79
Tanagricus tractus V. 57
Tanais fluvius IV. 20. 123
Tanitana plaga II. 166
Tarentum urbs III. 138. IV. 99
Tarentini III. 138
eorum maxima cædes VII. 170
Targitaus et eius tres filii IV. 5
Tartessiacæ muteleæ IV. 192
Tartessus emporium nobile IV. 152
Tartessum Phocæenses aperiunt I. 163
Tartessiorum rex Arganthonius *ibid.*
Tauchira oppidum IV. 171
Tauri Iphigeniam Agamemnonis filiam colunt IV. 103
eorum mons *ibid.*
Taurica gens IV. 99. 103
Taurici montes IV. 3
Taurica regio IV. 99
Taxacis Scythiæ rex IV. 120
Taygetus IV. 145
Tearus fluvius, et eius medica vis IV. 90
eius fontes partim calidi, partim frigidi *ibid.*
cippus ei a Dario erectus IV. 91
Teaspes Satraspis f. IV. 43
Teaspes Persa pater Pharandatis VII. 79. IX. 76
Tegea Arcadum VI. 105. VII. 170
Tegeates I. 65. et Argivi bellant cum Lacedæmoniis IX. 35
Tegeatibus a Lacedæmoniis bellum infertur I. 66. IX. 26
ubi mortuus Leutychides VI. 72
Teii demigrant in Thraciam capta sua urbe, et Abdera condunt I. 68
Telamon heros VIII. 64
Telebœ V. 59
Teleclus fil. Archelai VII. 205
Teleion Persis Tacta, id est, cœna IX. 109
Telesearchus II. 148
Telines et eius gesta VII. 153
Telli Athenienses historia I. 30
Telliadæ IX. 37
Tellias vaticinus VIII. 27
Tellus eadem non fert omnia I. 32
Tellus Scytharum dea, et Apia Scythis dicitur IV. 59
Telmessenses coniectores I. 78
Telus insula VII. 153
Telys Sybaritarum rex V. 44
Temeni posteritas VIII. 137. 138
Tempe locus ubi VII. 173
Templa et sacra separata V. 61
Tenedus I. 151
capta a Persis VI. 31
Tenia navis VIII. 82
Teniis honor datus Delphis *ibid.*
Tenus (Temnus) AEoliæ civitas I. 149
Tenus insula IV. 33. VI. 97
Teos oppidum I. 142. II. 178
capta ab Harpago I. 168
impensas adiuvit exstruendi fani in AEgypto II. 178
Tereus Sitalcis pater VII. 137
Terillus, Crinippi fil. Himeræ tyrannus VII. 165
Termeneus Histiæus V. 37
Termilæ vocantur Lycii Milyadæ I. 173. VII. 92
Terram et aquam poscere IV. 126. V. 18
terræ divisio tripartita II. 16
terræ motus tanquam prodigium in Scythia IV. 28
Tesserarum ludi inventores I. 94
Tethrippotrophus VI. 35
Tethronium oppidum VIII. 33
Tetramnestus Sidonius VII. 98
Teucri VII. 20. et 43
Teuthrania II. 10
Thales Milesius defectionem solaris luminis Ionibus prædixit I. 74
eius inventum in traducendo per fluvium Crœsi exercitu I. 75
consilium Ionibus datum I. 170
eius de incremento *Nili* sententia innuitur *II.* 20
Thamanæi populus III. 93
Thamasias Sandocis pater VII. 194
Thamimasades Neptunus apud Scythas IV. 59
Thannyras Inari Afri filius III. 15
Thasia metalla VI. 46. 47
Thasii subacti a Mardonio VI. 44
muros diruere iussi VI. 48
in continente posfederunt Strymam VII. 108
Thasiorum urbes in continente VII. 118
Thasus et eius conditores II. 44. VI. 47
ab Histiæo tentata VI. 28
Theasides Spartiata VI. 85
Thebæ campus VII. 42
Thebæ AEgyptiæ II. 3
ibi pluviam decidisse, maximum miraculum III. 10
Thebæ olim AEgyptus vocatæ II. 15
Thebani Iovis fanum I. 182
Thebanis arietes sacrosancti *II.* 42
Thebana plaga *II.* 166
Thebanis stigmata inuruntur regia VII. 233
Thebani a Græcis obsidentur IX. 85
Thebani eligunt Amphiaraum auxiliatorem VIII. 134
Thebe, Asopi filia V. 80
Themistocles Neoclis f. VII. 143. 173
corrumpit duces, ut manerent VIII. 5
eius strategema VIII. 22
litteræ ad Iones lapidi inciſæ *ibid.*
cum Aristide simultas VIII. 79
vafrities, exactio, avaritia VIII. 75. 112
omnium Græcorum prudentissf. VIII. 110
secundas retulisse iudicatur e prælio navali contra Persas VIII. 23
ut honoratus Spartæ VIII. 124
responsum livido cuidam datum VIII. 125
Themiscyra IV. 86

Themiſon Theræus IV. 154
Theocydes pater Dicæi VIII. 65
Theogoniæ cantus in ſacrificiis Perſarum I. 132
Theomeſtor Androdamantis fil. VIII. 85. IX. 90
Theophaniorum feſtum I. 51
Theopompus rex Spart. VIII. 131
Thera inſula quondam Calliſta IV. 147
a conditore Thera vocata IV. 148
ſeptem annos pluviam non ſentit IV. 151
Theræorum colonia IV. 156
Therambus in Pallene urbs VII. 123
Therapne locus VI. 61
Theres Auteſionis f. Cadmeus genere IV. 147. 148
Therma urbs VII. 123. 127. 183
Thermæus ſinus VII. 123. VIII. 127
Thermodon fluv. II. 104. IV. 86. IX. 27. 42
Thermopylarum mons VII. 176. 219
ad eas prælium Lacedæmoniorum et Perſarum VII. 223. *etc.*
Theron Agrigentinorum monarchus VII. 165
Therſander Orchomenius IX. 16
Theræ avus et Auteſionis IV. 147. VI. 52
Theſeus Theſalus conditor Smyrnæ II. 2
raptor Helenæ IX. 72
Theſmophoria II. 171
Epheſi VI. 16
Theſpia urbs incenditur VIII. 50
Theſpienſes V. 79. adſumunt cives VIII. 75
Theſproti populus V. 92. 7. VIII. 47
Theſſali caſi ab Phocenſibus VIII. 27. et 28
Theſſaliæ deſcriptio VII. 128. 129
equæ ibi omnium optimæ VII. 196
Theſſalus ſocius Doriei V. 46
Theſtes fons IV. 159
Theſtorides litterarum profeſſor H. 15
eius perfidia erga Homerum H. 16.
quæ illi non bene ſemper vertit H. 24
Thetidi ſacrificant magi VII. 191
Thmuitana plaga II. 166
Thoas in Lemno VI. 138
Thoës feræ in Libya IV. 192
Thomanii populus III. 117
Thonis præfectus Canobici oſtia II. 114
Thoraces picturati Amaſis regis III. 47
Thorax Lariſæus IX. 58
Thoricum Atticæ IV. 99
Thornax Laconicæ I. 69
Thraces a Cræſo ſubacti I. 28
a Seſoſtre ſubiugantur II. 103
populus Aſiæ III. 90
cannabe veſtiuntur IV. 74
adverſus tonitrua ſagittas excutiunt IV. 94
Bithyni et Strymonii qui appellati VII. 75
Xerxis ſocii VII. 185
Iovis ſacrum currum cum equis abegerunt VIII. 115
Thracum ſepulturæ quales V. 8
Thracum in Xerxiano exercitu armatura VII. 75. 76
Thracia tellus deſcripta IV. 99
Thracia gens eiusque mores V. 3. *etc.*
Thraciæ muri VI. 33
Thraſybuli Mileſiorum tyranni commentum I. 21. 22. aliud V. 92
Thraſycles Lamponis pater IX. 90
Thraſydeius Aleuades IX. 58
Thraſyleus Steſilei pater VI. 114
Thriaſius campus VIII. 65. IX. 7
Thus ubi et quomodo colligatur III. 107
Thyiæ Cephiſi filiæ fanum VII. 178
Thyni a Cræſo ſubacti I. 28
Thyreæ ager VI. 76. et de eo contentio I. 82
Thyſſagetæ populus IV. 122
Thyſſus urbs VII. 22
Tiaræ III. 12
Tiarantus fl. Scythiæ IV. 48
Tibareni populus III. 94
eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 78
Tibiſis fl. Scythiæ IV. 49
Tigranes Achæmenides Medorum dux VII. 62
Tigranis ducis ſpecies et ſtatura IX. 96
Tigris fluvius in rubrum mare infunditur I. 89. V. 52. VI. 20
Tigres tres et eorum ortus V. 52
Tigris oſtium VI. 20
Tilones piſces V. 16
Timagoras Timonactis pater VII. 98
Timander Aſopodori pater IX. 69
Timareta antiſtes Dodonæa II. 94
Timegenides Theban. IX. 86
Timeſitheus V. 72
Timeſius Clazomenius I. 168
Timnes Ariapithis tutor IV. 76
Timo ſacrifica, Paria genere VI. 134. 135
Timodemus Aphidnæus VIII. 125
Timogenides Thebanus IX. 38
Timon Androbuli fil. Delphus VII. 141
Timonax Timagoræ filius VII. 98
Timoxenus Scionæorum imper. VIII. 128
Tiryns et Tirynthia regio VI. 76. 77. 83. VII. 137
Tiſamenus Græcorum aruſpex IX. 33
Tiſamenus Spart. IV. 147. VI. 52
Tiſander Iſagoræ pater V. 66
Tiſander Hippoclidis pater VI. 127. 129
Tiſias Lyſagoræ pater VI. 133
Titacus Aphidnæus IX. 73
Tithæus Datis filius VII. 88
Tithorea Parnaſſi VIII. 32
Titormus AEtolus frater Malæ VI. 127
Tmolus I. 84. 93. V. 101
Tmolus auri ramenta profert I. 93
Tomyris Maſſagetarum regina a Cyro bello petitur I. 205. *etc.*
eius magnanimitas I. 212
Cyri caput cruori immergit I. 214
Tonitrua in Xerxis exercitum ingruunt II. 42
Torona Græca urbs VII. 22. 122
Trachea Cherſoneſus IV. 99
Trachis urbs VII. 199
Trachinii VII. 175. 176
Trachinia regio Melidis VII. 201
Trachiniæ petræ VII. 198
Trapezus Arcadiæ VI. 127
Traſpies Scythæ IV. 6
Trauſi populus Thraciæ V. 4
Trauus fl. VII. 109
Tria capita, ſeu capita quercus, locus ſic dictus IX. 39
Triballicus campus IV. 49
Tribus in Sardibus IV. 45
Triopii Apollinis ſacrum atque certamen I. 144. IV. 39. VII. 153
Triopium Cnidiorum regio I. 144. 174
Triopium promontorium IV. 38
Tripodes in templo Apollinis Ismenii V. 59. et 60. et 61
Tripus apud Tritonidem paludem IV. 179
Tritæenſes Achæorum pars I. 145
Tritantæchmes, Artabazi fil. I. 192
Tritantæchmes VII. 82
Artabani filius VIII. 26
eius generoſa ſententia *ibid.*
Trieterica et Bacchanalia apud Gelonos IV. 108
Triteæ oppid. VIII. 33
Triton fl. et Tritonis palus IV. 178. 191
Trœzenii VII. 99
Troiana ætate tertia post Minoëm VII. 171
Trophonium VIII. 134
Tutelaris Minervæ templum apud Chios I. 160
Tychius coriarius, Homeri hoſpes H. 9
ab Homero celebratur H. 26
Tyſta, Perſicæ cœnæ regalis nomen IX. 110
Tymnes Hiſtiæi pater V. 37. VII. 98
ubi occultatus III. 5
Tyndaridarum expeditio in Atticam IX. 73
Tyndaridarum unus relinquitur in urbe Sparta V. 75
Tyndarus II. 112
Typhon II. 156. III. 5
Tyrannis lubrica res III. 53
Tyrannidis incommoda V. 92
Tyrannorum mores III. 80
Tyrannum ſecundum electo priore nullus admittit VI. 5
Tyres Scytha IV. 80
Tyres fl. IV. 11. 47. 51. 53. 82
Tyritæ, Græci IV. 51
Tyrus quando extructa II. 44
Tyriorum caſtra, locus II. 113
Tyrodiza Perinthiorum VII. 25
Tyrrhenus Atyis f. colonias in Tyrrheniam ducit I. 94
Tyrrheni oppugnant Phocæenſes I. 166
Tyrrhenia ſeu Thuſcia I. 163
Tyrrheniam Phocæenſes aperiunt I. 163

V.

VAccæ Iſidi ſacræ II. 41
Vaccinam non guſtantes IV. 186
Vates in exercitu IX. 33
Vaticini Scytharum IV. 67
Veneris Vraniæ templum a Scythis compilatum I. 105
Veneris fanum apud Cyprum *ibid.*
templum apud Cythera *ibid.*
Mylitta Aſyriis dicta, Arabibus Alitta, Perſis Mitra I. 131
Vrania Arabibus Alilat III. 8
Veneris templum apud Atarbechin II. 41
Veneris hoſpitæ, quæ Helena fuit, ædes II. 112
Scytharum dea et ab iisdem Artimpaſa dicta IV. 59
Venus Aſyria et Babylonica I. 199
Vehiculum Spartæ honoratum VIII. 124
Venti eteſiæ non ſunt cauſa exundationis Nili II. 20
ventorum ara in Thyia VII. 178
Ventus Strymonias VIII. 118
Ventus Helleſpontias VII. 188
Veritas et mendacium eiusdem precii III. 72
Verua quina AEolum II. 37
Veſta Scytharum dea IV. 59
Veſtes laneæ ubi profanæ II. 81
Veſtis Ionica et Dorica V. 87
Via ſacra VI. 34
Vici Medorum I. 86
Vicinos Medi et Perſæ colunt I. 134
Victimæ cædendæ ritus apud Scythas IV. 60
Vinum palmeum II. 86. ex hordeo apud AEgyptios II. 77
Viperarum generatio cur rara III. 108. 109
Vir prudens in ſuſcipiendo quid cogitet VII. 49
Virginum auctio apud Babylonios I. 196
virgines ubi devirginentur a rege IV. 168
virginum anniverſarius conflictus IV. 180
Viri pauci apud Perſas, homines multi VII. 210
Vita Ionica IV. 95
Vitæ humanæ brevitas et calamitas VII. 46
dies varii I. 32
Vitis ac platanus aureæ VII. 27
Vivos defodere Perſis in uſu VII. 114
Vitio fratris neceſſaria III. 65
vehemens apud Deos invidioſa IV. 205
Vlyſſes H. 7. 26
Vmbri pop. I. 94. IV. 49
Vocaliſſimus AEgyptius IV. 141
Vrbana Minerva V. 82
Vrbium Græciæ incrementa decrementaque I. 5
Vrbes a Dario in Scythia conditæ IV. 124
Vraniæ *Veneris* fanum vetuſtiſſimum I. 105
eius templum a Scythis diripitur *ibid.*
apud *Perſas* ſacrificia I. 131
Vrania Venus Alilat Arabibus dicta III. 8
Vrina hirci ſpaſmi remedium IV. 187
Vrſorum ac luporum ſepultura II. 67
Vrotal Arabibus, Dionyſus III. 8
Vtii populus III. 93. et eorum in Xerxis exercitu armatura VII. 68
Vulcani ſacerdotes II. 3
et maximum templum Memphi II. 99
veſtibula II. 101. 121
Vulcani coloſſus II. 176. et ſax VII. 98.

98. Vulcani templum et ſtatua III. 37
Vulpanſeres AEgyptiis ſacri II. 72
Vxor Candaulis Gygi nuda viſa I. 9
uxorum maſtatio ad mariti funus V. 5
uxores Atheniens. raptæ VII. 138

X.

Xanthius campus I. 176
Xanthii populus *ibid.*
Xanthippus Ariphronis f. VI. 131. 136. VII. 33. VIII. 131
Xanthippus dux Athenienſium cruci figit Artayctem VII. 33. IX. 120
Xanthus Samius I. 134
Xenagoras Praxilai f. Halicarnaſſ. IX. 107
Xeni, hoſtes IX. 11
Xerxes Darii filius I. 183
Xerxis genealogia VII. 11
impius et ſceleſtus VIII. 109
Xerxes quid Græcis ſignificet VI. 98
rex Perſarum declaratur VII. 3
cur bellum Græcis intulerit VII. 6. 7
copiæ Xerxis maximæ VII. 20
Xerxes Helleſponto compedes injicit VII. 35
Xerxis crudelitas VII. 39. IX. 112
Xerxis dona in Helleſpontum collata VII. 54
Xerxis exercitus in Europam traiectus VII. 56
Xerxi quæ oſtenta oblata ſint VII. 57
Xerxes exercitum ſuum luſtrat VII. 59
eius copiarum catalogus et numerus VII. 60. 61. 62. *etc.* 184. *etc.*
Xerxis duces qui fuerint VII. 82. 98
Xerxis magnanimitas VII. 136
confidentia VII. 146
Xerxiana claſſis VII. 184
Xerxis formæ dignitas VII. 187
Xerxi naves quadringentæ ſubmerſæ VII. 190
Xerxis ad Thermopylas clades VIII. 24
Xerxis ridiculum factum *ibid.*
Xerxis impietas VIII. 109
eius copias fames et peſtis extinguit VIII. 115
eius reditus in Aſiam VIII. 117. *etc.*
Xerxis amores IX. 108. et *paſſim*
plurima de eo toto libro VII. *et* VIII.
Xuthus Ionis pater VII. 94
Xyſtum aureum Amphiarao donatum I. 52

Z.

Zacynthii pop. III. 59. VI. 70
Zacynthus IV. 195. VI. 70
Zalmoxis dæmon eiusque cultus IV. 19. 94. 95. *ubi* alia de eo.
Zancla, nunc Meſſana dicta VII. 154. et 164
pulcherr. urbs VI. 25
Zancla a Samiis occupata VI. 23
Zanclæi populus VI. 22. VII. 154
proditi ab Hippocrate *ibid.*
Zaueces, Afri IV. 193
Zegeries, murium genus in Africa IV. 192
Zeuxidamus Leutychidis f. VI. 71
Zira amiculi genus VII. 69
Zona urbs Samothraciæ VII. 59
Zopyrus ſe mutilat III. 154
eius ad Babylonios ficta fuga III. 156
Babylonici exercitus dux declaratur. III. 157
eius præſtantia III. 160
Megabyzi pater *ibid.*
Zopyri filia vitiata a Sataſpe IV. 43
Zopyrus Megabyzi fil. III. 160
Zopyrus a rege deficit et Athenas fugit III. 160
Zoſter locus VIII. 107

FINIS.

INDEX II

VOCVM ET DICTIONVM GRAECARVM, DE QVIBVS IN ADNOTATIONIBVS TRACTATVR.

Ex numeris prior paginam, posterior cum a. b. *columnas et* (a) (b) (c) *variantes lectiones, indicat; ubi tres numerorum notae, vel* A. G., *paginae Appendicis Gronovii, marginibus huius editionis adpositae, signantur.*

A.

Ἄβακτος, *infelix, infelicitate detestabilis*, 758. 1. *b.* vit. Hom.
Ἀβρότατοι ἀνδρῶν vocantur Agathyrsi 328. 31. *a.*
Ἀγάασθαι· ἀγάζεσθαι· ἀγάσασθαι κ. λ. *vehementer admirari, stupere*, hinc, *invidere*, et *odisse*, 465. 14. *a.* hinc ἄγασις *invidia*, ἀγασὴς, ὁ βασκανὸς, ib. ἀγαιόμενοι, *invidi*, 651. 29. *a.* et ἄγαμαι· ἄγασθαι· ἀγασθῆναι, *mirari, stupere*, 315. 73. et 74. *a.* ἄγη, *invidia*, 464. 14. *b. sq.*
Ἀγαθοεργοὶ et ἀγαθοεργίαι, 275. 22. *a.*
Ἀγάλματα, sensu latiori, 929. 246. 12.
Ἄγαυρος, *superbus, magnoque fastu*, unde ἀγαυρότατος· et ἀγαυριᾶν, *magnifice se iactare*, 537. 42. *a.*
Ἀγγαρῆϊος, i. e. Ἀγγελιηφόρος, ἄγγαρος, ἀγγαρεύειν, de Regg. Pers. nunciis, 261. 56. *a. b.* ἀγγελιηφόροι, *Persarum internuncii*, 831. 47. 44.
Ἄγγος et ἄγκος, conff. 472. 45. *a.*
Ἄγειν καὶ Φέρειν, *agere et ferre*, in hostilibus direptionibus, 721. A. G. ἄγειν Ὀλύμπια, Ἀπατούρια κ. λ. 631. 37. et 38. *b.* ἄγειν et ἀνάγειν ἑορτὴν idem 237. (i) ἀγαγών σε ἐς οἴκημα σήσω, 5. 41. *b.* θεὸς οὕτω ἄγει, θεῶν ἀγόντων, 509. 22. *a. b.* ἐν τιμῇ ἄγειν τινὰ, πρῶτόν τινα ἄγειν, ib. et 73. *b.* conf. cum ἔχειν, 579. (h.) ἄγον pro ἦγον, 164. 23. *b.* ἄγε pro ἦγε, 391. 41. *b.* et var. (o). ἀγομένη et ἀγαγομένη, 850. 74. 35. ἄγεσθαι γυναῖκα ἐς τὸν οἶκον, 317. 52. *b.* ἄγεσθαι fut. med. ἄξεσθαι, 388. 5. *a.* κατανάξαντες an ab ἄγειν; 527. 29. *b.*
Ἀγείρειν et ἐγείρειν conff. 507. 62., *a.* 38. (c) ἐγείρειν στρατὸν, στρατιήν· ἄγερσις στρατιῆς, 507. 62. *a.* ἀγείρειν, *stipem mendicando colligere*, 296. 12. *b.*
Ἄγη, *invidia*, 464. 14. *b.*, 465. 14. *a.* vide ἀγάασθαι.
Ἀγινέειν et ἀπαγινέειν, de donis tributi loco dandis 246. 7. *a.* ἀγινεόμενος, *adducens*, 721. A. G.
Ἄγκος de *valle*, et ἄγκεα, συνάγκεια, 472. 45. *a. b.* 957. 355. 18.
Ἀγμοὶ, ἄξοι, 348. 53. *a. b.*
Ἀγνωμοσύνη, *inperitia, fastus*, 187. 28, 29. *a. b.* conf. Gron.
Ἀγορᾶσθαι, *concionem habere*, et *consultare*, 721. A. G. Ἀγοράζειν, *in foro agere*, 119. 78 et 79. *b.* ἀγορὴ, et ἀγοραῖοι, 522. 63. *a.*
Ἀγχιβατεῖν, ἀγχιβασίαι, 287. 29. *b.*
Ἀγχίστροφαι μεταβολαὶ, 516. 63. *a.* ἀγχίστροφα, *contraria*, 721. A. G.
Ἀγχοῦ varie construitur, 910. 191. 26. ἀγχοτάτω χώρης εἶναι, 866. 97. 6.
Ἀγωνίζειν· ἀγωνίδαται pro ἠγωνισμένοι εἰσὶ, 721. A. G.
Ἀδαίες, *ignari, inperiti*, 721. A. G.
Ἀδάμαντι δεδεμένον quid, 568. 83. *a.*
Ἀδελφεὴ, 908. 180. 43. ἀδελφεὸς, 929. 246. 25., 844. 70. 6.
Ἀδελφὸς et Δελφὸς permut. 408. 46. *a.*
Ἄδην ἔχειν τινὸς, *satietatem capere ex aliqua re*, 711. 10. *b.*
Ἀδίκιον, 947. 317. 45. ἀδίκων ἄρχειν et ἀδικίων, 333. 31.
Ἄδρηστοι qui, 342. 63, 67. *b.*
Ἀδράστεια quae Dea, 216. 59. *a.*
Ἄεθλα dicuntur κεῖσθαι, quum ponuntur, 986. 467. 47.
Ἀεὶ, ἀιεὶ, pro συνεχῶς, *assidue, continenter*, 353. 16. *b.*, 738. 19. *b.* οἱ ἀεὶ βασιλεύοντες, ἀεὶ ἄρχοντες, 147. 35. *b.* ἀεὶ καὶ τὸ πάλαι, 993. 506. 43.
Ἀεικείη, ἀεικίη, 57. 26. *b.*
Ἀειμνήστου titulus, 722. *a.* in., 725. 42. *b.*
Ἀέλικτος de serpente, 957. 356. 28.
Ἀελπτεῖν, non ἀελπεῖν, 583. 81. *b.* ἐξ ἀέλπτου, *improviso*, 56. 42. *a.*
Ἄζιρις et Ἄζιλις, 937. 276. 38.
Ἄζω, ἄζειν, verbum, 908. 176. 21.
Ἀθάνατοι, cohors militum apud Persas delecta, 525. 61. *a.* ἀθανατιᾶν, 323. 61. *b.* ἀθανατίζειν et ἐπαθανατίζειν, 323. 61. *a.*, 931. 251. 44.
Ἀθηνέων et Ἀθηναίων, conff. 106. 4. *a.*, 639. 91. *b.*
Ἀθέμιστα ἔρδειν, *infanda patrare*, 689. 39. *b.* ἀθέμιστα ἔρδεσκε, 969. 394. 21.
Ἄθρης et Ἄθρυς, 926. 237. 49.
Ἄθων et τὸν Ἄθω, 457. 91. *a.*
Αἱ pro εἰ Doric. dial. 350. 21. *a.* αἱ τυ 936. 272. 26.
Αἰγικόρεις Attici et Cyziceni, 404. 32. *a. b.*
Αἰγὸς ποταμοὶ, urbis nomen, 745. 70. *a.* conf. Gron. αἶγες καὶ τράγοι, 253. 19. *a.*
Αἰγιαλέες, 406. 83. *a.* αἰγιαλέες Πελασγοὶ, 547. 97. *a. b.*
Αἰεὶ, v. ἀεὶ.
Αἴγινα, et Αἰγιναίη, scil. νῆσος, *insula AEgina*, 415. 59. *a.*
Αἰετίδης patronym. ab αἰετὸς, 421. 56.
Αἴθειν, αἴθεσθαι, πυραίθειν, 343. 100. *b.*
Αἴλουρος, ἀιέλουρος, *felis*, 135. 99. *a.* et Gron.
Αἰμασιὴ, αἰμασιαὶ, *septa*, 847. 72. 34., 721. A. G.
Αἰνέειν cum accusat. 234. 97. *b.* αἶνη, *existimatio*, 721. A. G.
Αἰνῶς, i. e. δεινῶς, 304. 63. *b.*
Αἰολιδέων, 936. 470. 23., Αἰολίδες πόλιες, 842. 61. 38.
Αἰόρ, Scythis *vir*, 330. 84 *a.*
Αἱρεῖν· ἀραίρητο conf. cum ἀναίρητο, 90. 80. *b.* ἀραίρητο, 975. 407. 34. ἀραιρημένος, 229. 5. *a. b.* ὡς ἐμὴ γνώμη αἱρέει 490. 31. *b.* αἱρεῖσθαί τι ἀντί τινος, *aliud prae alio eligere*, 713. 3. *b.* ἀπαφαιρῆσθαι, 979. 432. 47.
Αἰχμὴ et λόγχη differunt 24. 99. *b.* eius partes ξυσὸς et λόγχαι 811. 19. 42. αἰχμὴ in compos. pro *bello* usurpatur, ὁμαιχμίη, μεταίχμιος, 721. A. G. αἰχμὴ κακῶς ἔσχε πρὸς αὐτὸν, *bellum illi male cessit*, 721. A. G.
Αἰωρεῖν et αἰωρεῖσθαι, 665. 73. *b.*
Ἄκανθαι, *serpentum ossa*, 138. 10. *b.*
Ἀκαρνὰν et Ἀχαρνεὺς conff. 30. 82. *a.* 815. 24. 7.
Ἀκατάψευστα passive, 940. 283. 2. conf. 365. 1. *a. b.* confunditur cum ἀκατάψαυστα, 365. (g.)
Ἀκέεσθαι, malo *mederi*, &c. 418. 56.
Ἀκήρατος, 347. 30. *b.*
Ἄκης et Ἄκις, *fluminis* nomen, 255. 67. *a.*
Ἀκμὴ, 443. 30. *a.*
Ἀκοῇ ἐξικέσθαι, 288. 71. *b.* ἀκοῇ λέγειν, 921. 228. 10. ἀκοὴν διεφθαρμένος, 806. 15. 41.
Ἀκρόθωον, urbs, 521. 39. *b.*
Ἄκρος ὀργὴν, *in iracundiam pronus*, 36. 5. *a.* ἄκρος ἀρετὴν, ψυχὴν, 437. 48. *b.* 507. 75. *b.*
Ἀκτὴ, *pars maritima Peloponnesi*, 406. 83. *a.* ἀκτὴ τραχεῖα, 525. 76. *b.*
Ἀλαβάστρος μύρου, 204. 59. *a.*
Ἀλαζὼ et ἀλαζὼν, 937. 275. 23.
Ἀλαζόνες, 288. 75. *b.*
Ἀλγεῖν, ἀλγῆσαι, 613. 88. *b.*
Ἀλγηδόνες ὀφθαλμῶν, 379. 37. *b.* (n) et Gron. de mulieribus respectu virorum.
Ἀλέα, *calor*, ἀλεεινὴ χώρα, *regio calida*, 721. A. G.
Ἀλεωρὴ, *effugium; levamen; solatium*, 721. A. G.
Ἀλήϊον πεδίον in Cilicia, 481. 67. *b.*, 959. 362. 20.
Ἀλὴς, *confertus, multus*, 67. 60. *b.* 721. A. G. ἄλις *coetus*, ἀλίζεσθαι, *congregari*. 721. A. G.
Ἀλιεῖς, Ἀλικοὶ, Ἀλικὴ, in Peloponneso, 565. 91. *a.*
Ἀλικαρνησσεὺς· *Herodoti* cognomen, variante Dial. varie scribitur 1. 1. *a.* 793. in. *a.*
Ἀλίσκεσθαι, 188. 73. *b.*
Ἀλιτενὴς θάλασσα, ἄκρα, τόποι, 645. *a.* in.
Ἄλιττα, *Luna, Venus coelestis*, 197. 32. *b.* et Gron.
Ἀλκετὴρ de *clypeo*, periculi propulsore, 425. 58. *b.*
Ἀλκὴ, *vis, defensio*; πρὸς ἀλκὴν τρέπεσθαι, *ad vim converti*, 721. A. G.
Ἀλκμέων et Ἀλκμαίων 27. (f)., 813. 22. 6.
Ἄλλεσθαι et ἐσάλλεσθαι ἐς πῦρ, 878. 113. 49.
Ἀλλὰ γὰρ Herod. usus in Hyperbatis, 685. 97. *a.* ἐπεὶ vel εἰ ἀλλὰ, i. e. *ergo, en*, 552. 63. *b.* ἀλλ' οὔτι καιρῶν, formula comminationis, 213. 78. *a.* ἀλλὰ et ἅμα permut. 552. 56. &c.

Ἄλλος· ᾗλλοι pro οἱ ἄλλοι, 110. 27. *a.* 112. 100. *b.* οἱ ἄλλοι 835. *a.* 875. *a.*, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, 863. *a.*

Ἀλλογνώσας pro ἀγνοήσας, 43. 53. *a.* conf. Gron. ἀλλοφρονῆσαι, 415. 35. *a.* ἄλλως i. e. μάτην, oppon. τῷ, κατὰ ἀλήθειαν, 316. 20. *b.*

Ἀλογέειν, *contemnere*, *nihil penſi ducere*, 984. 456. 17. cum Genit. et Accuſat. 72. 26. *b.*, 722. A. G. ἀλογίη, 602. 77. *b.* ἐν ἀλογίῃ ἔχειν, ποιέεσθαι, 473. 72. *a. b.* ἀλογήσαντα, et ἀλγήσαντα conff. 603. (k). ἀλογίην ἔχειν τινὸς 172. 83. *a.*

Ἁλμυρὸν ὕδωρ, 526. 95. *b.*

Ἀλυκτάζειν i. e. δυσφορέειν, ἀγανακτεῖν 724. (d).

Ἀλύται, ἀλυτάρχης, in Olympicis, 644. 38. *b.*

Ἅλς, ἁλὸς, de *ſale* et de *mari*, 360. 53. *b.* ſq.

Ἅμα eleganter iungitur verbo ſeq. καὶ ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε, καὶ ἔπεμπε, *ut primum locutus est*, *protinus mittit*, 266. 23. *b.*, 733. 35. *b.*, ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον, locutio proverbial. 266. 23. *b.*, 917. *a.*, ἅμα πάντες, 701. 69.

Ἅμαξαι τετράκυκλοι, 850. 76. 9. ἅμαξα καμάρης, 312. 72.

Ἁμαρτὰς (ἡ) *peccatum*, 722. A. G.

Ἀμβώσας pro ἀναβώσας, 5. 25. *a.*, 722. A. G., 797. 4. 21., 849. 73. 13. confer Ἀναβοᾷν.

Ἀμείβειν θύρας, *exire* et *intrare* 408. 38. *a.*

Ἀμείνονες αὐτοὶ ἐωῦτῶν εἰσι, *ſe ipsos vincunt*, αὐτὴ ἐωῦτῆς ἄρισα Φέρει, 91. 18. *b. v.* Αὐτός.

Ἀμήτορες qui, 252. 84. *b.*, θυγάτηρ ἀμήτωρ, 348. (n).

Ἄμικτοι qui, 251. 60. *a.*

Ἀμπέλινον et ἀμπέλιον, 121. 33. *a.*

Ἄμπη et Ἄμπι, urbs, 447. 56., 952. 338. 1.

Ἄμπωτις, *maris receſſus*, 680. 48. *a.* et 58. *b.*, differt a πλημμυρὶς, 680. 48. *a.*

Ἀμύνεσθαι, 40. 48. *a.*

Ἀμφὶ κρίσει et κρίσιος, 963. 374. 10.

Ἀμφιβασία, *diſceptatio*, 722. A. G.

Ἀμφιδέαι, 136. 55. fin., 879. 115. 2.

Ἀμφιδέξιος, *anceps*, 421. 48. *a.*

Ἀμφικτίονες, *contermini*, 667. 50., 51. *b.*

Ἀμφιπολεύειν, 130. 67.

Ἀμφισβασίαι, ἀμφισβατέειν. 287. 29. *b.*

Ἄν cum modo ſubiunct. ὃς ἂν λευκὴν ἔχῃ, 804. 13. 38., ἂν iteratur, 188. 54. *b.*, deficit 422. (c), bis in una periodo 866. 97. 36., periodum claudit 862. 92. 23.

Ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην· πάντα ἔτεα, 955. 348. 49., ἀνὰ in verbis ἀναδιδάσκεσθαι, ἀνεύχεσθαι, *dedocere*, *deprecari*, 647. *a.* in.

Ἀναβοᾷν· conf. ἀμβώσας· ἀναβῶσαι· ἀνέβωσεν· 724. A. G.

Ἀναβῆναι ἐπὶ ναῦν· ἐφ' ἵππον· ἐπὶ δῶμα· 474. 27. *b.*

Ἀνάγειν ὀρτὴν, 910. 192. 11. τὰς νῆας, 647. 6. *a.*

Ἀναγινώσκειν, *ſuadere*, *perſuadere*; ἀναγνωσθεὶς, *perſuaſus*, pro ἀναπεισθεὶς, item *diſſuadere*, 722. A. G. 459. (l.)

Ἀναγκὴ, Deae nomen, 672. 95. *a.*, ἀνάγκη ἐξὶ ὀφθῆναι, 56. 74. *b.*, ἀναγκαίῃ καταλαβόμενος, *neceſſitate*, 134. 79. *b.*, ἀνάγκαι (αἱ) *tormenta*, 58. 51. *b.*

Ἀναδέξαι ἀσπίδα, 961. 369. 31.

Ἀναδιδάσκεσθαι, *dedocere*, 646. 3. *b.*, ſq. 722. A. G.

Ἀναδραμεῖν, pro αὐξηθῆναι, *convaleſcere* de urbe, 576. 66. *b.*

Ἀναδῆσαι ἐς θεὸν, *ad deum genus referre*, 173. 38. *b.*

Ἀναζεῦξαι τὰς νῆας· τὸν στρατὸν· τὸ στρατόπεδον· 711. 29. *b.*

Ἀναιρέεσθαι, *concipere*, 251. 61. 62. *a. b.*, ἀναίρητο et ἀραίρητο, 90. 80. *b.* σῖτα ἀναιρεόμενοι, *prandentes*, 637. 69., ἀναίρεσις νεκρῶν, quid, 704. 70. *a.* ἀναίρεσις κακῶν, *dies feſtus*, 69. 53. *b.* ἀνελέσθαι, *in uſum recipere*, 129. 17. *a.* ἀνελέσθαι Πύθια· Ὀλύμπια· τὴν δάφνην· τὸν κότινον, 470. 98. *b.* ἀνελέσθαι τοὺς νεκροὺς, 704. 70. *a.* ἀνελεῖν, *reſpondere*, de oraculis, 722. A. G.

Ἀναισιμοῦσθαι, *abſolvi*, 520. 1. *a.*

Ἀνακαλειν πῦρ, 343. 99. *b.*, 627. (k). ἀνακαιόμενος *irascens*, 380. 46.

Ἀνακηρύσσειν, *ſub praecone vendere*, 93. 55. *a.*

Ἀνακλίνειν et ἀνακλίνεσθαι, de foribus aperiendis, 277. 74. *a. b.*, 378. 97. *b.*

Ἀνακοινῶσαι, ἀνακοινώσασθαι, 509. 36. *b.*

Ἀνακοντίζειν *de aqua ſaliente*, 360. 53. *b.*

Ἀνακρούεσθαι πρύμναν, *inhibere remis*, 658. 30. *a.*

Ἀνακτόριον· et ἀνάκτορον de quorumvis Deorum Dearumve templis, 722. 25. *a. b.*, 800. 9. 21., 996. 534. 6., ἀνάκτορον, *templi interior receſſus*, 500. 76. *b.*

Ἀνακῶς ἔχειν pro ἐπιμελεῖν, *curam gerere*, 671. *a.* in., 722. A. G.

Ἀνακωχεύειν, 527. 9. *a.*

Ἀναλαμβάνειν τὴν προτέραν κακότητα, 670. 40. *a.*

Ἀναμάσσειν τῇ κεφαλῇ, 75. 71. *a.*

Ἀναμάχεσθαι quid, 670. 40. *a.* ἀναμάχεσθαι τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα, 436. 23. *a.*

Ἀναμὶξ, 529. 80. *b.*

Ἀνανέμεσθαι, *recenſere*, 82. 62. *a.*, 845. 70. 14.

Ἀναπεπταμένη θάλασσα de pelago patenti, 644. 52. *b.*

Ἀνάπηρος, de *coeco*, 755. 61. *a.* vit. Hom.

Ἀναπιμπλάναι, ἀναπλῆσαι, 997. 541. 27.

Ἀναπλεῖν κατὰ τὸν ποταμὸν, 100. 42. *a.*, 199. 98. *a.* ἀναπλῶσαι, ἀναπλεῦσαι, 945. 464. 2., 100. (d) conf. πλώειν.

Ἀναποδίζειν πελειάδας, 422. 25. *b.*

Ἀνάπτειν τὸ γένος εἰς Δία, 173. 38. *b.*

Ἀναπτομένας πελειάδας, 875. 110. *b.*

Ἀνάπυσον, *patefactum*, *quod innotuit*, 722. A. G.

Ἀναρπασθῆναι· de urbe uno velut inpetu capta, 720. 42. *b.*

Ἀνασκολοπίζεσθαι· fut. Ion. ἀνασκολοπιεῖσθαι, 264. (m.)

Ἀνάσπαστος, 370. 75. *a.*, 543. 64. *b.*

Ἀνασατος, ἀνάρπασος, ἀνάσπασος, conff. 370. 75. *a. b.*

Ἀνασώσασθαι, 670. 46. *b.*, ἀνασώσασθαι τὴν ἀρχὴν· τὴν πατρίδα, 270. 50. *a.*, ἀνασωσάμενοι, 990. 494. 34.

Ἀνατέμνειν ὁδοὺς, *vias munire*, 340. 83. *b.*

Ἀνατιμᾶν, *annonam incendere*, de mercatoribus, hinc, *res quasvis magno aeſtimare pretio*, 708. 16. *b.*

Ἀνατλήσῃ et ἀναπλήσῃ conff. 731. (n.)

Ἀναφέρειν τὸ γένος εἰς θεὸν, 173. 38. *b.* ἀναφέρειν, *vires recipere*, *recreare ſe*, 205. 11. *a.* ἀναφέρειν· ἀνενειχθεὶς et ἀνενεχθεὶς, 58. (e) ἀνῶσαι. *v.* ἀνοίειν.

Ἀνδάνειν, *placere*; ἀδεῖν, idem, ἀπαδεῖν, *diſplicere*, ἔαδε, *placuit*, *viſum est*, 721. A. G. 725. A. G.

Ἀνδρόσφιγγες, 189. 85. *b.*, 900. 156. 22.

Ἀνδρόγυνοι qui, 311. 47. *b.*

Ἀνδροφαγέειν 329. 55.

Ἀνεθέλητον, *quod contra voluntatem triſte accidit*, 722. A. G., 545. 35. *b.*

Ἀνειμένος εἰς πόλεμον, *bello deditus*, 722. A. G.

Ἄνεσθαι pro ἀνύεσθαι· ἤνετο τὸ ἔργον, 89. 35. *b.*, hinc ἀνόμενος, ἄνεται, ἄνων, ἦνον, 520. 1. *a.*, ἀνόμενον ἔτος, *volvens annus*, 520. 1. *a.*, 851. 76. 31. conf. ἀνύειν.

Ἀνέκαθεν de ſuperiore tempore, 80. 93. *a.*

Ἀνελεύθερει, 271. 99. *a.*

Ἀνεύθυνος quis, 238. 22. *a.*, ἀνευθύνῳ ποιέειν ἔξεσι, 911. 192. 26.

Ἀνέχεσθαι ὀρέων per partic. 380. 56. *a.*

Ἄνεως κακῶν, 384. 78. *b.*

Ἄνηθος, ἄνησος, *aniſum*, 313. 99. *a.*

Ἀνὴρ de homine quocunque, 851. 77. 14., ἀνὴρ ἰητρὸς, *medicus*, 260. 28. *a.*, ſic ἀνὴρ μάντις, ποιητὴς, 476. *a.* in.

Ἀνθέρικοι, *aſphodeli caules*, 365. 79. *a.*, 940. 282. 26.

Ἄνθρωπος, *ſervus*, 711. 7. *a.*, ἄνθρωποι et ἄνδρες, opponuntur, 604. 16. *a. b.*, ἀνθρώπινος et ἀνθρωπηίη Φωνὴ, 130. 50 *b.*, 875. 110. 41., ἀνθρωπηίη γενεὴ *tempus hiſtoricum*, 258. 82.

Ἀνθρωποθυσία AEgypt. 125. 97. *b.* ſq.

Ἀνιᾶσθαι. *v.* λᾶσθαι.

Ἀνιέναι, ἀνεῖναι, ἀνεῖσθαι, *conſecrare*, 134. 79. *b.*

Ἀνιηροὶ, qui, 251. 60. *a.*

Ἀνισάναι et ἐνισάναι, conff. 230. 47. *b.*, ἀνεσηκυῖα χώρα, 385. 96. *a.*

Ἄνοια et ἄγνοια diff. 469. 66. *b.*

Ἀνογεόμενοι et ἀνηγεόμενοι conff. 374. 64.

Ἀνοίειν, ἀνῶσαι, *efferre*, *referre*, de ſermone, 467. 9. *b.*

Ἀνοίκητα et ἀοίκητα conff. 294. (h).

Ἀνοικίζεσθαι, 289. 86. *b.*

Ἀναικοδομεῖν, *aedificando obſtruere*, 87. 73. *b.*

Ἀνοιστὸς, de re quae effertur, a verbo ἀνοίειν, 467. 9. *b.*

Ἀνόλβος, ἀνόλβιος, 800. 9. 21.

Ἀντακαῖοι et ἀνταναῖον τάριχος, quid, 305. 85. *b.*

Ἀντᾶν pro τυγχεῖν, 722. A. G. ſq.

Ἀντέχειν· ἀντισχών· ἀντέσχε παρέχων τὸ ὕδωρ, *ſuppeditandae aquae ſufficit*, 554. 15. *a. b.*

Ἀντὶ τοῦ εἶναι νησιώτας ἠπειρώτας, 953. 341. 9. et ἀντὶ νησιωτῶν, pro ἀντὶ τοῦ εἶναι νησιώτας, 451. 7. *b.*

Ἀντικατίζεσθαι, 281. 42. *b.* ἀντικατιεύμενοι, 919. 223. 16., et 942. 287. 10.

Ἀντίξοος, *adverſarius*, *hoſtis*; γνώμη ἀντίξοος, *ſententia contraria*, 723. A. G.

Ἀντίξοοι et ἀντίξοι, 573. 68. *b.*, 979. 429. 13.

Ἀντίοι ἵζεσθαι, 379. 32 *b.*, ἀντίον cum Genit. cas. 868. 101. 24. ἀντίον et ἀντίη cum Dativo, 119. 69. *a.*, ἀντιοῦσθαι pro ἐναντιοῦσθαι, *adverſari*; ἀντιοῦσθαί τινα, *obviam venire hoſtiliter*, 694. 100. *a. b.* et 855. 84. 30., 723. A. G. ἀντιεύμενοι, 566. (d).

'Αντιπόλεμοι, 616. 88. *a.*, 723. A. G. *ἀντιπολέμιοι* 341. (r).
'Αντίτυπος quid, 32. 76. *b.*, 817. *a. b.* Gron.
'Ανύειν· ἤνετο τὸ ἔργον, 652. *a.* in. et 62. *a.*, conf. "Ανεσθαι.
"Ανω et *κάτω οἰκεῖν*, de ils, qui mari vicini vel remotiores habitant, 289. 86. *a. b.*, hinc *τὰ ἄνω τῆς 'Ασίης*, ibid. *τὰ ἄνω* et *τὰ κάτω τῆς 'Ασίης*, 65. 8. *a.* *ἄνω καὶ κάτω φρέφεσθαι*, 195. *a.* in.
'Ανωθέειν· ἀνωσάμενοι, *qui repulerunt*, 723. A. G.
'Ανώϊστος μῦθος· πότμος· ἀγγελίη, *improvisus*, *insperatus*, 467. 9. *b.*
'Ανωρίη τοῦ ἔτεος, 673. 20. *a.*
'Αξίη, *quod iure debetur*, 369. 31.
'Αξιοῦσθαι pro *ἀξιοῦν*, *dignari* et *dignum se iudicare*, 723. A. G.
'Αξιόχρεω, non *ἀξιόχρεα*, 403. (e).
'Απαγὴς, *non compactus*, 538. 95. *b.*
'Απάγειν ὀπίσω, 999. 552. 28. 'Απαγινέειν, *exportare*, *deportare*, 723. A. G.
'Απάγχεσθαι, 166. 99. *b.*
'Απαιρεῖσθαι, ἀπαιρεθέω, ἀπαιρεθείησαν, ἀπαιρημένος, 229. 25. *b.*
'Απαισχύνεσθαι, male pro *ἐπαισχύνεσθαι*, 730. 39. *b.*, ἀπαισχυνόμενοι, 997. 541. 5.
'Απαμμένος, 856. 86. 26., 892. 134. 9.
'Απαιτεῖν τί τινα, 620. 38. *b.*
'Απαρτὶ, 398. 46. *a.*, ἀπαρτιλογίη, 524. 39. *b.*
'Απαράσσειν, *decutere*; ἀπαράξαι κρᾶτα, χεῖρά τινος, *caput*, *manus alicui abscindere*, 660. 31. *b. sq.* ἀπαράξασθαι, 409. 93. *b.*
'Απαρνεῖσθαι, 444. 77. *b.*
'Απάρξασθαι, 309. 93. *b.*
'Απαρύσαι, *exantlare*, 919. 223. 5.
'Απειλέειν· ἐς ἀπορίην ἀπειληθῆναι, *in angustias detrudi*; ἐς ἀναγκαίην, *necessitate constringi*, *cogi*, 172. 89. *b.*, 670. 40. *a.* ἀπειλημένος et ἀπειλημμένος conff. 172. 89.
'Απείπειν, 335. 27. *b.*, ἀπεῖπε μὴ ποιεῖν, 829. 42. 29.
"Απειρος νούσων, 804. 13. 29.
'Απελαύνειν, ἀπελάσαντος, 989. 489. 37.
'Απενεικθέντα, *quae adferuntur*, de rumoribus et responsis, 201. 63. 839. 58. 34., ab ἀποφέρειν.
'Απερυθριᾶν, quid, 706. 51. *b.*
"Απηρος et ἄπειρος, confund. 16. 21. *b.*
'Απιέναι, ἀπῆειν, et tert. plur. ἀπῆεσαν. v. 'Ιέναι.
'Απίεσθαι, 856. 86. 26.
'Απικνεῖσθαι, 990. 495. 12., ἀπικέσθαι ἐς λόγιον, ἐς λόγους, 169. 85. *a.*, τινὶ et ἔς τινα, 905. 168. 23., ἀπικέατο, 73. 11. *b.*, ἀπίκατο, ἀπίκατο, 342. 52. *a.* ἀπίξεαι male in ἀπῖξαι mutatum, 116. 50.
'Απισάναι simpl. pro *ἀπισάναι ἑωυτοὺς*, 702. 75. *a.* ἀπισάμεναι pro ἀπισάναι, 38. (d). Vide 9. 52.
"Απισος, ἀπειθὴς, 488. 80. *b.*, ἀπισεῖν, ἀπισῆσαι, 488. 80. *b.*
'Από in compos. operis cessationem notat; ut *ἀποτύπτομαι*, *plangere desino*, 122. 84. *b.*; sq. ἀπὸ τουτέων, ἀπὸ τούτου, *propterea*, 414. 30. *b.*, 866. 98. 29., ἀπὸ κτηνέων ζώουσι pro ἐκ, 854. 82. 30., 926. 237. 15., ἀπὸ πολέμου βιοτεύειν, 328. 30. *a.*, ἀπὸ Κορίνθου, ἀπ' Ἐπιδαύρου, 639. 91. *b.* ἀπὸ et ἐπὶ permutantur 347. (n). 547. (i).
'Αποβάθραι, *scalae nauticae ad descensum*, 736. 31. *a.*
'Αποβιῶναι, *decedere de vita*, 170. *a.* in.
'Απογενόμενοι, *fato functi*, 169. 4. *b.*
'Απογεφυρῶσαι τὴν Μέμφιν, 148. 45. *a.*
'Απογράφεσθαι. v. *γράφεσθαι*.
'Απόδασμος· ἀποδάσμιος, *divisus* et *divulsus*, 72. 52. *b.*, 841. 60. 31.
'Αποδέξαι, ἀποδέξασθαι, 315. 85. *b.*, 462. 33. *a.*, ἀποδέξασθαι γνώμην, *sententiam pronunciare*, 669. 18. *a.* ὑγιέα ἀπέδεξε, *sanavit*, 265. 84. ἀποδέξαι τέμενος, *fanum dicare*, 417. 13. *a.*, ἀποδεδεγμένον, 705. (a.) ἀπόδεξις ἔργων, *operum ad finem perductorum specimen*, 1. 1. *a.*, 176. 14. 8.
'Αποδινῆσαι τὸν σῖτον, *in area excutere*, 110. 31.
'Αποδοκεῖν, ἀπέδοξε, 967. 387. 6.
'Απόθετος φίλος, 671. 64. *a.*
'Αποθήκη, 671. 64. *a.*, 990. 495. 1.
'Αποθωῦμάζειν et θωῦμάζειν, 95. 23. et 8. 76. *b.*
'Αποικίδες πόλιες, 583. *a.* in.
"Αποινα, *praemia*, quae pro capite penduntur, 745. 88. *b.*
'Αποκλαῦσαι, *eiulare*, 200. 56. *b.*
'Αποκλείειν, *intercludere*, ἀπεκεκλείατο, 996. 529. 12. vid. Aem. Port. Lex. in v. 'Αποκεκλέατο.
'Αποκρατέειν et ἐπικρατέειν conff. 303. (t).
'Απολείνασθαι et ὑπολείν., conff. 2. (o).
'Απολορυφῶσαι, *summatim dicere*, 408. 59. *b.*
'Απολαμβάνειν, de *procellis*, 155. 11. *b.*, ἀπολῃφθέντες, ἀπολαμφθέντες, ἀπολελαμμένοι, ἀπειλημμένοι, κ. τ. λ. 724. 2. *b.*, ἀπολαβὼν, 953. 340. 3., cum ὑπολαμβάνειν permutatur, 155. 11. *b.*
'Απολαμπρύνεσθαι, 20. 43. *a.*
'Απολαύειν, *fructus percipere*, de bonis et malis, 589. 77. *b.*
'Απολέγειν, ἀπολέξαι, *seligere*, 433. 3. *a.*, ἀπολέγεσθαι, *deligere*, permutatur cum ἐπιλέγεσθαι, 628. 73. *b.* sq.
'Απολείπειν et ἀπολείπεσθαι, *deserere*, 609. 72. *a.*, ἀπολείπεσθαι τῆς ἀληθείας, *a veritate recedere*, 152. 68. *a.*
'Απόλλυμι in luctu verbum, 857. 86. 28.
'Απολῦσαι, *iudicio absolvere*, 312. 65. *a.*, 188. 73. *b.* sq. ἀπολύσας et ἀποσείλας permutantur, 535. 86.
'Αποματαΐζειν, *crepitum emittere*, 184. 10. 723. A. G.
'Απόξηρασμένον, 87. 69. 976. 415. 13.
'Αποπέμπειν, ἀπόπεμψις, ἀποπομπὴ, 273. 70. *b.*
'Απορίῃ ἔχεσθαι et ἐν ἀπορίῃ, 736. 31.
"Απορος ἄνεμος, 457. 91. *a. b.*, ἄποροι προσμίσγειν, προσφέρεσθαι, 715. 84. *b.* et Gronov.
'Απόῤῥητος· ἀπόῤῥητα ποιέεσθαι· ἐν ἀποῤῥήτοις ἐπισκῆψαι et γράψαι, 713. 99. *b.*
'Απορχήσασθαι, 498. 14. *b.* sq.
'Αποσάττειν, 457. 91. *b.*
'Αποσιεύμενος et ἀποσειεύμενος. conff. 349. 71., 370. (c).
'Αποσκήπτειν, 966. 385. 25.
'Αποσκωβίζειν, 310. 5. *b.*
'Αποσείλειν τριήρεϊ, non τριήρη, 195. 74. *a.*, ὁ ἀπόσολος *classis*, τὸ ἀπόσολον, *navis*, 10. 96. *a. b.*, et Gron. ἀπόσολον πλοῖον, *navigium traiecticium*, 753. 88. *b.*, vit. Hom.
'Αποσεσυγχῶσαι, 148. 45. *b.*
'Αποσερέειν τί τινα, 620. 38. *b.*, ἀποσερέειν παρακαταθήκην, 478. 53. *a.*
'Αποσροφὴ, *perfugium*, *remedium*, 109. 14. *a. b.*, 671. 64. *a.*
'Αποτάμνω Ion. pro ἀποτέμνω, 818. 28. 48., ἀποτάμνειν τὰ αἰδοῖα, 668. 60. *a.*
'Αποτειχίζειν, 453. 69. *a. b.*, ἀποτειχίζεσθαι, 724. 2. *b.*
'Αποτελέειν ἀποφορὴν, 890. 127. 28.
'Αποτίλλειν *pilos detrahere*, 62. 97. *a.*, 834. 52. 15.
'Αποτιμώτεροι, *ignobiliores*, 185. (m).
'Απότροφος, *alibi educatus*, 133. 56. *b.*
'Αποφέρειν. v. ἀπενεικθέντα.
'Αποφεύγειν in judiciis, 188. 73. *b.*, ἀποφυγὼν τοὺς διώκοντας, 475. 61. *a.*
'Αποφορὰ, *tributum*, 153. 5. *a.*
'Αποχρᾶν, 597. 12. *a.*, ἀποχρᾶσθαι, 52. (d) ἀποχρεώμενος τούτοισι, 806. 15. 15.
"Απτα pro *patre*, 307. 37. *b.*
'Απρόσμικτος qui, 31. 21. *a.*
"Απτεσθαι, *gustare*, 363. 31. *a.*, 940. 281. 22., ἅπτεσθαι ἄκρας καρδίας, 312. 83. *b.*, ἐναμμένος, ἐνῆφθαι, 541. 67. *a.*, 903. 162. 30., ἐναμμένος et ἐναμμένος, conff. 541. (b).
'Απύειν· τινα γλῶσσαν ἀπύουσι, 111. 50. alii ἀπήσουσι.
'Απωτὸς γῆς, 440. 52. *b.*, 951. 336. 28.
'Αραίρητο, *capta fuit*, 90. 80. 544. (h).
'Αργοὶ, *agriculturae negligentes*, 374. 67. *b.*
'Αρδὶς, *sagittae cuspis*, 101. 83. *b.* 723. A. G.
"Αρδειν, *potum agere*, 377. 38. *a.* ἄρδεσκε "Αιγυπτον, *rigabat*, 109. 97.
'Αρίσκεσθαί τινι, 579. 58. *b.*
'Αρετὴ· ἀρετὴν ἄκρος, 507. 75. *b.*
'Αρήϊον ὅπλον, 358. 68. *b.*, ἀρηΐος πάγος, 641. 48. *b.*
'Αρηρομένη i. e. ἠροτριωμένη, 325. 27. *a.*, et ibid. (i).
"Αρθμιος, *concors*, *benevolus*, 550. 84. *a.*, 723. A. G.
"Αρθρα pro *τὰ αἰδοῖα*, 249. 97. *b.*, 723. A. G.
'Αριμασποὶ unde, 292. 1. *b.*
'Αριστεύειν τινὸς, *alicui praecellere*, 553. 77. *a.*
'Αρμόσσθαί τινι, 579. 58. *a.*
"Αρκεσι et ἔρκεσι conff. 545. 11.
"Αρμὰ et ἁρμάμαξαι, differ. 530. 8. *a.*
'Αρνεῖσθαι, ex scholio *οὐ βούλεσθαι*, 444. 77. *b.*
'Αρότου et ἀρότρου vocabula conff. 302. 85.
'Αρπάζειν μέσον, *medium* aliquem *arripere*, 740. 96. *a.*
'Αρπεδόνη, *licium* 220. (a).
"Αρπεζον, 85. 62. *a.*, 848. 72. 34.
'Αρρωδέειν et ὀῤῥωδέειν, καταῤῥωδέειν et κατοῤῥωδ., conff. 17. 52. *b.*, 5. (g).
'Αρταχὴ urbs, 287. 29. *b.*
'Αρταμέειν· ἄρταμος, *lanius*, 590. 84. *a.*
'Αρτιμπασπα, Venus apud Scythas, 307. 40. *b.*
'Αρτοκόπου et ἀρτοποιοὶ saepe iunguntur, 729. 87. *a.*
'Αρτίσαι pro ἤρτησαι dial. Ion. 63. 34. *a.*

Ἀρύεσθαι et ἀρύτεσθαι, 152. 1. *b.* sq. Ἀρύσασθαι τοῦ ἡλίου, *mantikῆς*, 992. 504. 44.

Ἄρχειν et *βασιλεύειν*, diff. 468. 26. *a.*

Ἄρξαι πολέμου, 933. 259. 41., ἄρχεσθαι ἐκ et ἀπὸ, 864. 94. 44., ἄρχεσθαι ἀδίκων et ἀδικέων, 333. 31. *a.*, ἀρξόμενοι, 980. 434. 1., ἀρξάμενος ῥέει 304. 53. *a.*

Ἀρχὴ κακῶν, 426. 98. *b.*, ἀρχὴν et τέλος, oppon. 679. 27. *a.*, ἀρχὴν, *prorsus*, *olim*, et *ab initio*, 44. 85. *a.*, 115. 16. *a.*, 952. 335. 14., 968. 392. 22., ἡ ἀρχὴ τοῦ τρόφου, *extremitas funis*, 308. 46. *a.*

Ἀρχιέρεως pro ἀρχιερεὺς, 121. 35. *b.*, et Gron.

Ἀρχιθέωρος, 479. 83. *a.*

Ἄση, ἀηδία idem, 68. 7. *b.*, ἀσᾶν, ἀσᾶσθαι, *molestia adfici*, ἄση, *molestia*, *dolor*, 217. 75. *a.*, 907. 176. 21., 723. A. G.

Ἀσθενείη βίου, et ἀσθενίη, *victus tenuitas*, 127. 39. *a.*, οἱ ἀσθενεῖς τροφῆς, βίου, *pauperes*, 641. 48. *b.*

Ἀσίης, Ἀσίεω, unde Asiae nomen, 300. 59. *b.*

Ἀσινὴς, *illaesus*, *incolumis*; et *innoxius* active, 723. A. G.

Ἀσκεῖν τέχνην τινὰ, 260. 28. *a.*, ἀσκεῖν, *exornare*, 166. 89. *a.*

Ἀσκὸς de *utre* et *ipsa pelle*, 523. 99. *a. b.*

Ἀσκαίρειν, idem atque σκαίρειν, unde imperf., ἤσκαιρον et ἤσπαιρον, *reluctari*, *palpitare*, 621. 56. *a.*, 745. 70. *a.*

Ἄσσα pro ἐκάσα, 839. 57. 20.

Ἀστοὶ, *indigenae*, 149. 98. *b.*, opponuntur, ξεινοις, ib. ἀστὸς, *civis*, 731. 48. *a.*, ἀστὸς, αὐτὸς, ἀφέων, αὐτέων, conff. 731. 48. *a.*

Ἀτὰρ, *autem*, *sed*, 723. A. G.

Ἀταρνεὺς, Ἀταρνείτης, 77. 53. *a. b.*

Ἀτάσθαλα, *nefaria*, *sceleſta*, 723. A. G.

Ἀτεῖν· ἀτέοντες, *nocere*, *laedere*, 610. 6. *a. b.*, ἀτέοντα, ἀτίοντα, ἀτίζοντα, 735. A. G. ἀττέοντες, 610. (f.)

Ἀτελησίη, *immunitas*, 25. 24. *b.*

Ἀτελεῖς Φόρων, *tributorum immunes*, 458. 21. *a.*, καρπῶν ἀτελεῖς, *frugum tributi immunes*, ib. *b.* ἀτελείη, 811. 20. 22.

Ἀτενὴς κυσὶν, ναῦς, 645. *a.* in.

Ἀτρεκὲς, ἀτρεκέως, *vere*, *certo*, *exacte*, 291. (k). 723. A. G.

Ἀτρέμας et ἀτρέμα ἔχειν, idem, 625. 83. *b.*, 985. 464. 20., ἀτρεμίζειν, *bellis ſuperſedere*, 519. 72. *b.*

Ἄτρυτος, *intolerabilis*, 724. A. G.

Ἄττα, ἄππα, πάππα, *pater*, 307. 37. *b.*

Ἀττέλαβοι et ἀττέλεβοι, 357. 38. *a.*, 938. 277. 11.

Ἀτύοντες, *ingruentes*, 610. 6. *a. b.* v. Ἀτεῖν.

Αὐαίνεσθαι· ἐξαυαίνεσθαι, 580. 90. *b.*

Αὔγιλα, loci nomen, 938. 277. 9.

Αὐδάζειν, *loqui*, 724. A. G.

Αὔλειος (ἡ), αὔλειοι (οἱ), 469. 64. *b.*

Αὐλὴ et πύλαι diff. 469. 64. *b.*

Αὔλιν ποιήσασθαι, 751. 75. vit. Hom.

Αὐξάνειν· αὐξάνετο pro ἠυξάνετο, 421. (f).

Αὐτὸς ἑωυτοῦ· βαθυτάτη αὐτὴ ἑωυτῆς, *ubi profundiſſimum eſt*, 724. A. G., αὐτὴ ἑωυτῆς ἀρίστη, non αὕτη, 91. 18. *b.*, conf. Ἑωυτός. αὐτῷ repetitur, 887. 124. 10. Sic αὐτῷ ἀπαθεβήκει οἱ, 824. 35. 42., αὐτῷ διακαίων διέξοδον, *ſibi ipsi tranſitum candefaciens*, 866. 97. 36., αὐτοῦ ταύτῃ, 934. 264. 40., αὐτοῦ ταύτῃ ἐν τῷ ἱερῷ; et αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ, 339. 63. *a. b.*, 856. 86. 2., αὐτὸ τοῦτο, *id ipsum*, 233. 35. *a. b.*, αὐτὸς οὗτος, 850. 75. 26., αὐτὸς ὁ et ὁ αὐτὸς, 469. 66. *b.* αὐτοῖσι τοῖσι Σπαρτήτῃσι, 821. 33. 11., 934. 264. 40., αὐτὸς ἕκαστος, *quisque*, 240. 81. *a.*, 985. 463. 21., τὸ αὐτὸ νομίσαι, νοῆσαι, φρονῆσαι, 332. 95. *b.*, αὐτὸς pro ἑαυτὸς, 818. 29. 25., αὐτοὶ οἱ et αὐτοὶ καὶ, *iidem qui*, ſive *ac*, 329. 69. *b.*, αὐτῶν τούτων εἵνεκεν, *ſolius istius rei gratia*, 233. 35. *a. b.*, 858. 89. 28., *ſolus* in κίκτησο αὐτὸς τάπερ αὐτὸς ἐκτήσαο, 968. 393. 24., αὐτοῖς ἱματίοις, *cum ipsis veſtimentis*, 126. 20. *b.*, αὐτὴ et ἀεὶ, αὐτέων et ἀφέων, conff. a librariis, 731. 48. *a.*, αὐταὶ et αὖται, 3. 60. *a. b.*

Αὐτοκελεῖς, 693. 60. *a.*

Αὐτόματον, 146. 81. *a.*

Αὐτόμολοι, *transfugae* et *omnes qui ſua ſponte adveniunt*, 693. 60. *a.*

Αὐτοχειρίῃ, *ſua ipſius manu*, 834. 52. 16., αὐτοχειρίῃ ἀπολέσαι, 275. 24. *b.*, αὐτοχειρίην ποιῆσαι, 918. 218. 31.

Αὐχὴν, *terrae et fluvii angustioris tractus*, cervicis instar porrectus, 35. 86. *b.*, 320. 59. *b.* sq.

Ἀφαιρεῖσθαί τί τινα, 620. 38. *b.*

Ἄφασσειν, quid, 232. 98. *a.*, 910, 187. 45.

Ἀφέται, locus in ſinu Magneſiae, 596. 74. *a.*

Ἀφιένται τῆς στρατείας et ἀφίεσθαι, 528. 60. *b.* sq.

Ἀφιππεύειν, ἀφιππάζεσθαι, 820. 32. 14., ἄφιπποι, 39. 28. *b.*

Ἀφ' ἵππων μάχεσθαι, 39. 28. *b.*

Ἀφοσιώσασθαι, 342. 71. *a.*

Ἄφυκτος, *inevitabilis*; θάνατος, ἀνάγκη, πεπρωμένον ἄφυκτον, 744. 53. *a.*

Ἀφύλακτος, ἀφυλάκτως, *ex improviſo*, 744. 53. *a.*

Ἄχαρις, *moleſtus*, *acerbus*, 625. 74. *a.*, ἀχάριτος, ἄχαρι et ἀχάριστος, 20. *a.* in., 98. 46. *a.*, ἀχάριτα, quae dicantur, 19. 37. *b.*, ἀχαριτώτατον συνοίκημα de plebe, 577. 84. *a.* ἄχαρι οὐδὲν, 972. 400. 45.

Ἄχθεσθαι τῇ ἔδρᾳ, *moram inpatienter ferre*, 711. 22. *b.*, ἀχθεσθέντες τῇ πλάνῃ, 150. 20. *b.* 888. 125. 31., ἄχθεσθαι τῇ ἀρχῇ, *offendere ad principatum*, 238. 36. *b.*, ἀχθόμενος, quid, 189. 2. *b.*

Ἀχλύειν, 946. 314. 5.

Ἀψικάρδιον, 312. 83. *b.*

Ἀψυχίη, λειποψυχία, ἠσυχίη, 43. 77. *b.*

B.

Βαβυλῶνας εἴκοσι οὐκ ἐθέλειν, quid, 278. 40. *b.*

Βάθρακος, *rana*, 338. 3. *a. b.*

Βάθρον· *gradus*, 86. 10. *a.*

Βαθὺ ἦθος, quid, 324. 94. *a.* et 95. *b.*

Βαίνειν· βεβηκέναι, *firmo certoque gradu nixum conſiſtere*, *bene firmatum eſſe*, 581. 10. *a. b.*, βαίνειν de muliere telam detexente, 759. 39. *b.*, vit. Hom., ἀποβεβήκει, 59. 80. *a.*, 832. 49. 29.

Βάλλειν ἐς γόνυ τὴν πόλιν, 450. 55. *a.*, βαλέσθαι ἐν νῷ, *animo agitare*, 394. 42. *b.*, βάλλεσθαι ἐς θυμὸν, 651. 20. *a.*, et βάλλειν ἐς θυμόν τι, 757. 61. *a.*, vit. Hom. βάλλεσθαι ἐπ' ἐωϋτοῦ, *in ſe recipere*, 910. 188. 44., βάλλεσθαι ἐς γαστέρα, 208. 18. *b.*

Βάραθρον· ἐς τὸ βάραθρον ἐσβαλεῖν, 563. 20. *a.*, βαραθροὶ, qui, 405. 48. *a.*

Βαρβαρικὰ καὶ Ἑλληνικὰ opponuntur, 254. 50. *a. b.*

Βάρις navigii genus, 147. 18. *a.*, 724. A. G.

Βαρὺς χρόνῳ, νόσῳ, cett. 347. 94. *a.*

Βαρυσυμφορώτατος ἀνθρώπων, *hominum miſerrimus*, 724. A. G.

Βασιλεύειν Αἰγύπτου, 882. 117. 40., βασίλεια, *regina*; βασιλεία, *regnum*, 724. A. G., βασιλήϊον, τὸ, *aula regia*, 177. 68. *b.* βασιλήϊα Scytharum regio, 289. 5. *b.*

Βασιλικὸν, τὸ, *fiſcus regius*, 177. 68. *b.*

Βέκος, Βέκκος, Phrygium lingua, *panis*, 104. 32. *a.*

Βελβινήτης et Βελβωϊτης contemtus nomen, 678. 93. *a.*, 99. *b.*

Βέρμιος mons, 294. 54. *b.*

Βέσσοι et Βησσοὶ, Thraciae gens, 555. 48. *a.*

Βιάζεσθαι τὰ σφάγια, 712. 45. *a.* βηθεὶς, 544. 86.

Βίβλος et Βύβλος, 399. 7. *b.*

Βιοτὴ, βιοτεύειν, quid, 190. 26. *b.*

Βιῶσθαι i. e. ζῆν, 190. 26. *b.*, et var. lect. (i).

Βισονὶς λίμνη, Βίσονες cum ὁ, 554. 24. *b.*

Βλῆμα, proba vox, 212. 48. *b.*

Βοᾶν· βεβωμένα, *celebria*, 724. A. G., βῶσαι pro βοῆσαι, ib. ἐβώσθη, 499. 31., 677. 78. *b.* βοᾷ τε καὶ κατάγω, βοᾷ τε καὶ ὁμιλῶ, 720. 40. *b.*

Βοηθεῖν, Ion. Dial. βωθεῖν, 620. 16. *a.*, hinc βωθῆσαι, ibid. βωθήσαντες, 652. (c.) προσβωθῆναι, προβωθῆναι, 694. 74. *b.*, pro βοηθῆσαι, βοηθήσαντες v. l. ſaepius hic variatum.

Βορῆς, Βορέας, 593. 16. πρὸς βορέω, 248. (m). πρὸς βορέην ἄνεμον, 283. 1. βορηΐη θάλασσα, 182. 46. *a.* 108. 68.

Βορυσθενῖται et βορυσθενείτης, 317. 52., 921. 228. 27.

Βουζύγειοι ἀροὶ, 614. 3. *a.*

Βουλεύειν et βουλεύεσθαι, 36. 7. *b.*, 241. 35. *a.* δημοσίῃ βουλεύειν, 627. 31.

Βούλεσθαι et βουλεύεσθαι, conff. 78. 11. *a.*, 476. 100. *b.*, 688. (i). τί βούλεται τοῦτο; *quid hoc ſibi vult*, 338. 3. *a.*

Βουλεῖον, de *curia* et *ſenatorum conſeſſu*, 751. 68. *a.* vit. Hom.

Βουνοὶ an *fruges?* 368. 92. *b.*

Βουνὸς Cyrenaeorum lingua, *colles*, 351. 41. *a.*

Βουνοὶ, βωμοὶ, 351. 41. *a.*

Βοῦς, accus. βοῦν, βῶν, Dial. Ion. 122. 73. et (h), 461. (g.) 869. 103. 42.

Βραγχίδῃσι τῆσι Μιλησίων, 47. 17., 182. 53. *b.*

Βραυρῶνι, Athenienſium, 502. 46. *b.*

Βρέφος de *animalibus*, 275. 11. *a.*

Βύβλινα ὅπλα, *rudentes ex byblo*, 522. 74. *b.*

Βωθεῖν, βωθῆσαι, Dial. Ion. pro βοηθῆσαι. v. Βοηθεῖν.

Βωμοὶ, βουνοὶ, 351. 41. *a.*

Γ.

Γαμόροι Samiis et Syracuſanis *Divites*, 447. 74. *b.*, 576. 61. *a.* v. Γεωμόροι.

Γὰρ elegantis usus in media periodo, 935. 268. 42., γὰρ obiectionis vis. 930. 247. 38., 935. 268. 42., γὰρ usus in Hyperbatis, 685. 97. *a.*, γὰρ post duo et tria vocabula collocatur, 800. 7. 31.

Γαργαφὴ κρήνη a Persis obstructa, 715. 84. *b.*

Γαῦλοι, navium genus, 446. 26. *a.*, γαυλὸς (diverso accentu) itidem *navis*, 267. 44. *a.*, γαυλὸς et ὁλκὰς, eadem navis, minor triremi, 267. 44. *a.*

Γὲ particula elegans; 234. 87. *b.*, γὲ pleon. 56. 74. *b.*, γὲ, metri caussa bis in uno versu, 209. 29. *a.*

Γεβελεΐζειν quid, 323. 69. *b.*

Γελᾶν, *splendere*, *renidere*, 404. 32. *b.* γέλωτά τινα τιθέναι, ποιέειν, 907. 175. 1.

Γελέοντες qui olim Athenis, 404. 32. *a.*

Γένεα AEgyptiorum, Persarum, *v. l.* 724. A. G., γενέσια (τὰ) 292. 91. *a. b.*, γενέτωρ, *progenitor*, et *pater*, 724. A. G., γένος, *generatio*, semper de futuris, 825. 38. 5., Λυδὸς ἦν μὲν γένος, non τὸ γένος, 4. (c) et 796. 3. 25., γενεαὶ et ἀνδρῶν γενεαὶ quot sint annorum, 173. 16. *a.*, 585. 24. *a.*, γενεὴ ἀνθρωπηΐη, 258. 82. *b.*, γενέων pro γενεῶν Ion. 896. 143. 39.

Γενεὴ et γενετὴ conff., Φαλακροὶ ἐκ γενεῆς, 290. 43.

Γεραίτερος, *aetate senior*, 460. 93. *b.*, et Gron.

Γέροντες Spartani, 463. 74. *b.*

Γέρρα, clypei ex viminibus, 720. 74. *b.* item, *scutorum congeries*, *gerrhae*, 721. *a.* in.

Γεύειν, *gustum dare*, praesertim *rei vendendae*, hinc γεῦμα, γεύεσθαι, *gustare*, 532. 77. *a. b.*, γεύεσθαί τινος, 863. 93. 31.

Γεωμόροι, γαμόροι, 411. *a.* in. conf. Γαμόροι.

Γεῶν pro γαιῶν. v. Γῆ.

Γεώπεδα, *fundi*, 524. 25. *a. b.*

Γεωπείνης· γεωπείνας ἐς τὰ μάλιστα ἀνήκοντας, 672. 98. *a.*

Γῆ πολλὴ, *plurima mundi pars*, 14. 37. *a.* et Gron., γῆ, in gen. plur. γεῶν, γαιῶν, γαιάων, 368. 78. 81. *a.*, et var. lect. (d).

Γήμασθαι, et γῆμαι, quid differ. 317. 52. *b.*

Γίνεσθαι de tempore, 189. 2. *b.*, γίνεσθαι, idem atque εἶναι, 515. 39. *a.*, γίνεσθαι ἐξ ἀνθρώπων, de iis, qui diem obeunt, 1. 2. *b.*, τὰ ἐξ ἀνθρώπων γενόμενα, *quae facta sunt ab hominibus*, 1. 2. *b.*, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, 490. 13. *a.*, ὡς τρίτῃ ἡμέρῃ ἐγένετο τῷ παιδίῳ ἐκκειμένῳ, *triduo post infantem expositum*, 104. 29. *a.*, γίνεσθαι ἔτεα, 862. 93. 5., χρὴ γὰρ κακῶς αὐτῷ γενέσθαι, 5. 22. *a.* 741. 33. *a.*, ἡ ἡμέρη, τῇ ἐγένετο βασιλεὺς, *Regis natalis dies*, 741. 52. *b.*, γενέσθαι τὰ ἱρὰ, τὰ σφάγια scil. χρηστὰ, καλὰ, quum *laeta sunt exta*, *litantque*, 563. 32. *a. b.*, 721. 77. *a. b.*, ἐγεγόνεε pro ἐγένετο, 679. (n). 686. (f). ἐγινέατο Ionum, 32. 70. *b.*

Γλίχεσθαι περὶ ἐλευθερίης, 149. 98. *b.* 150. 1. *a.* γλίχεσθαι ἐλευθερίης, 689. 28. *b.*

Γλυφίδες, *crenae sagittarum*, 679. 32. *b.*

Γνῶμα, *indicium*, *documentum*, 535. 74. *a.*

Γνωσιμαχέειν, *mutare sententiam*, *perpendere*, 724. A. G.

Γονεὺς, *pater* oppon. ἀπόγονος, 825. 38. 5.

Γόνυ (ἐς) βάλλειν, ῥίπτειν, κλίνειν, πίπτειν, 450. 55. *a.* γούνατα Ionum, 415. 53.

Γοὴ, γοᾶν, γόητες, 595. 47. *a.*

Γόμφοι, *clavi*, 146. 3. *b.*

Γόργυρα (ἡ), *carcer*, *locus subterraneus*, 271. 17. *b.*

Γοῦνος quid, 326. 76. *b.* sq.

Γράφειν, *pingere* et *scribere*, 924. 233. 43., γράφεσθαι et ζῶα γράφειν, *pingere*, 96. 99. *b.*, γραφὴ, *pictura*, 137. 87. *a.*, γράφεσθαι, ἀπογράφεσθαι, *describenda curare*, 549. 66. *b.*

Γυμνὸς ὅπλων, *gravi armatura defectus*; iunguntur γυμνοὶ καὶ ἄνοπλοι, 172. 5. *b.*, 173. *a.* in., 721. 4. *b.*, 896. 143. 25.

Γυνὴ τεκνοποιὸς, παιδοποιὸς, τεκνογόνος, 27. 87. *b.* γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι Persis probrosum, 740. 94.

Γῶνος, γωνία, idem, 327. *a.* in.

Δ.

Δαίω· κατεδέδαστο, *cognitus erat*, 606. 86. *b.*

Δάκτυλοι, ad computandum, 466. 65. *a.* 956. 351. 24.

Δάσασθαι μοίρας et ἐς μοίρας, *in partes dividere*, voce Herod. pro μερίζειν, 558. 60. *a.*, δάσασθαι φρατὴν μοίρας pro ἐς μοίρας, 977. 418. 4.

Δατέονται et πατέονται conff. 121. 35.

Δὲ, non γὰρ in initio, et progressu orationis, 931. 251. 26., 857. 88. 20. in transitu, 830. 45. 11.

Δὲ et δὴ saepe postponitur τοῖς, ἅτε et οἷα, 115. 36. *b.*

Δεῖμαι ὁδὸν, *construere viam* pro *munire*, 599. 69. *a.*

Δεῖνα ποιεῖσθαι et ποιέειν conff. 708. 20.

Δεινῶς loco Ionum αἰνῶς 304. 63. *b.*

Δειμαινούσης et λιμαινούσης conff. 450. 64. *a.*

Δεῖπνα quid, 724. A. G.

Δεῖσαι περί τινι, *timere alicui*, 580. 98. *b.*

Δεῖσθαι· δεόμενος, *rogitans*, 285. 78. *a.* δέεσθαι βοηθέειν, 40. 68. *b.* μηδὲ δεομένου κινδυνεύειν, 285. 78. *a. b.*

Δεκατεύειν, δεκατευθῆναι Graecis est *decimam bonorum partem Deo offerre*, 562. 16. *b.* sq.

Δεκελέη, Δεκελείη, 697. 11. *a.*, Δεκελέη, *tribus*, unde Δεκελεῆθεν, 725. 46. *b.*

Δελφοὶ (οἱ), *Delphorum urbis incolae*, 25. 20. *a.*, 811. 20. 18. Δελφὸς et ἀδελφεὸς conff. 468. 46. *a.*

Δένδρος, τὸ, 957. 357. 8., τὸ δένδρος, δένδρου, et δένδρεον, 474. 27. *a.*

Δένος, *opprobrium*, *contumelia*, 740. 94. *a.*, unde δενοάζειν, 724. A. G.

Δέρματα olim inter praemia victorum, 144. 5.

Δερμησὴς de Baccho, 663. 9. *b.*

Δέσμαι δικανικῶν λόγων, φρυγάνων, δρυγμάτων, quid sint, 312. 72. *b.*

Δεσπότης nomen Graecis invidiosum, 244. 12. *a.*, δεσπότεας pro δεσπότας, 830. 46. 28. δεσπότης νέκυος, 552. 60.

Δεσπόσυνος, δεσποσύνη, 27. 76. *a.*

Δευτέρη ἡμέρη· δεύτερος καὶ τρίτος, quid, 331. 32. *b.*

Δέχεσθαι τὸν οἰωνὸν, τὸν ὄρνιν, τὴν κληδόνα, τὸ μάντευμα, τὸ χρησθὲν, *accipere omen*, 674. 49. *a.*, 733. 35. *a. b.*, δέχεσθαι, *excipere convivio*, 63. 49. *b.*

Δὴ, particula, inservit redordiendae orationi, quae interrupta fuerat, Lat. *inquam*, 435. 10. *b.*, plura de partic. δὴ vide Gron. 850. *b.*, 917. *b.*, 834. *a.*, 843. *b.*, 910. *a.*, 829. *a.*, 949. *a.*, 888. *a.*, 869. *b.*, 933. *a.*, 998. *b.*, 821. *b.*, 981. *a.*, 923. *b.*, 957. *b.*, 859. *b.* cett., δὴ ironice, *scilicet*, 381. 83. *a.*

Δῆθεν, *scilicet*, 722. 36. *b.*

Δηλήσασθαι pro βλάψαι, *laedere*, δεδηλῆσθαι, *laesum esse*, 724. A. G., 666. 93. *a.*, hinc compos., κεντροδάλητος, παιδάλητος, ξιφοδήλητος, 666. 93. *a.*

Δηλοῖ ἑοῦσα pro ἑαυτὴν εἶναι, 298. 76. *a.*

Δῆμος, vel *demus*, vel *oppidum*, vel *curiae*, vel *pagus*, 224. 22. *a.*, 908. 181. 41., δῆμοι Athenis plurimi, 406. 92. et 97. *a. b.*, δημαγωγοὶ, 392. 59. *b.*, δήμοτελεῖς ἱρηαὶ, 462. 47. *b.* et Gron., δημόται qui, 224. 22. *a.*

Δηοῦν, δηώσασθαι, *caedere*, 932. 255. 2.

Δή τι, 821. 32. 42. δὴ post ἅτε et οἷα, 115. 36. *b.* δή τι et δή τοι conff. 292. (m).

Διὰ πάντων, *prae omnibus*, 404. 41. *b.*, 724. A. G. δι' ἀγγέλων sollemnis formula, 34. 28. *a.*, διὰ in verb. compos. quid, 379. 18. *a.*, δι' ὧν particularum qui usus, 237. 12. *b.*, δι' ἡμέρης, διὰ νυκτὸς, δι' ἔτεος, ἐνιαυτοῦ, διὰ βίου, intellecto ὅλου, *totum diem*, *totam noctem*, *integrum annum*, *per totam vitam*, 118. 54. *a.*, 443. 47. *b.*, 604. 14. *a.*, διὰ παντὸς, *omni tempore*, *omni modo*, 697. *a.* in. διὰ πάσης ἀγωνίης, in omni certaminum genere, 144. 5. *b.*

Διαβαίνειν τὴν Εὐρώπην, 968. 390. 28., διαβαίνειν πλοίῳ, *transmittere navigio*, 732. 4. *b.*

Διαβάλλειν, *traiicere*, *navibus transire*, 743. 21. *b.*, διαβάλλειν, διαβολὴ, *calumniari*, *calumnia*, 514. 94. et 97. *a.*, διαβάλλεσθαι et διαβληθῆναί τινι, *offensum esse alicui*, 466. 81. *b.*

Διαβύνεσθαι, 147. 8. *a.* pro commun. διαβαίνειν, διαβιβάζειν, *traiicere*, conf. 886. 123. 4.

Διάγγελοι καὶ διοπτῆρες, in castris, 440. 32. *a. b.*

Διαδέξιον ποιεῖσθαί τινα, 589. 77. *b.*

Διαιρέειν, *dirimere*, de lite, 291. 64. *b.*, 967. 388. 36.

Διαΐσσειν, Att. διάσσειν, διάττειν, διᾶξαι, διᾶξαι, *transire*, *transilire*, 339. 39. *a.*

Δίαιταν ποιέεσθαι, *commorari*, *diversari*; δίαιτα, *victus ratio*, 724. A. G.

Διαθέτης χρησμῶν, 508. 88. *a.*

Διακριδὸν quid, 305. 80. *b.*

Διάκριοι et πεδιαῖοι oppon. 447. 59. *a.*

Διακρούσασθαι τοὺς Ἕλληνας, *eludere*, 583. 100. *b.*

Διαλαβεῖν τοὺς ἀποπεμπομένους τὰς χεῖρας, dupl. accus. *eorum qui mittuntur manus arripere*, 932. 252. 10.

Δία, et Δίαν, *coelum* Persis, 66. 29. *a.*

Διαναυμαχῆσαι, 415. 43. *a.*

Διανέμειν τὰς ψήφους et διανέμεσθαι τὰς ψήφους differ. 677. 68. *a. b.* et Gron.

Διαπίνειν, *se se poculis largiter invitare*, 698. 35. *a. b.*

Διαπίπτειν, *elabi*, 318. 66. *a.*

Διαπλέειν, διαπλεύσαντες, 738. A. G. pro quo διεκπλέειν, 977. 418. 14., διαπλεῦσαι τὸν βίον εὖ, 422. 63.

Διαπλέκειν τὸν βίον, 472. 63.
Διαπρηςεύειν, *indicium deferre*, 930. 247. 37.
Διαπυκτεῦσαι, διαπαλαίειν, διαπληκτίζεσθαι, cett. de certamine invicem, 379. 18. *a.*
Διασμέειν, ἐκαμέειν pro διασμᾶν, idque pro comm. ἀπομάττειν, *abſtergere*, 272. 58. *b.*
Διασφὰξ, ἡ, *crepido rupium*, 724. A. G.
Διατάττεσθαι, *mandari* paſſive, 55. 33. *b.*, 830. 46. 18.
Διατέμνειν, Ion. dial. διαταμέειν, διαταμεῖν, 896. 142. 24.
Διατετραίνειν, 862. 92. 22.
Διατίθεσθαι τὸν φόρτον, *merces diſtrahere*, 795. 1. 19.
Διαυγεία, διαύγιον, 527. 14. *b.*
Διαφαίνειν de aurora, 657. 19. *b.*, διαφανὴς λίθος de ignito, 145. 41. *a.*
Διαφαύσκειν de aurora alluceſcente, 657. 19. *b.* ἀφ' ἡμέρῃ διαφαυσκούσῃ, 242. 59.
Διαφέρειν τὸν αἰῶνα, *aevum transigere*; διαφέρεσθαι, *durare*, 724. A. G.
Διαφθορέειν et διαφθαρέειν, 712. 54. *b.*, 737. A. G. V. διεφθαρμένος ἀκοὴν, 806. 15. 41., διαφθαρέεται, 990. 494. 10.
Διαφορέειν, 45. 33. *a.*, 825. 36. 49., διαφορέεσθαι, διαφορηθῆναι ὑπὸ τῶν ὀρνίθων, *dilaceraci ab avibus*, 514. 6. *b.*
Διάφορος, *inimicus*, *diſcors*, 414. 2. *a.*
Διαφυλάττειν βασιλεῖ et βασιλῆϊ, 990. 493. 34.
Διαφώσκειν, διαφαύσκειν, ὑποφαίνειν, de ſole, cett. 242. 59. *a.*
Διαχέειν τὰ βουλεύματα, pro συγχέειν, 643. 15. et 22. *b.*
Διαχρῆσθαι pro χρῆσθαι, *uti*; et διαχρᾶσθαι, *interficere*, 725. A. G., διαχρᾶσθαι verbi uſus, 812. 21. 29., διεχρῆτο et διεχρέετο, 991. 498. 2.
Διδαχθῆναι et νοῆσαι ſive εἰδέναι, opponuntur, 239. 60. *a.*, διδακτὸν et τὸ ἐν τῇ Φύσει, oppon. 550. 94. *b.*, διδασκάλου quid, 399. 96. *a.* διδασκαλίαν καταλύειν, 749. 78. vit. Hom.
Διδόναι· δοῦναι δίκην καὶ λαβεῖν, 413. 98. *b.*, δοῦναι λόγον ἑωυτῷ, 184. 21. *a.*, διδόναι δωτίνην, 480. *a.* in. διδόναι et ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδὲν, 250. 24., 914. 201. 17., ἔδιδοσαν, ἔδοσαν, 964. 377. 30., δοίην, δῴην, 742. (o).
Δεδοξε, διέδεξε conff. 437. (g).
Διειρύσαι νέας, 522. 69. *b.*, 968. 391. 44.
Διεκπίπτειν, 318. 66. *a. b.*
Διεξελθὼν pro διελθὼν, 874. 109. 17., διεξελθὼν χῶρον, 866. 99. 1., διεξελθεῖν, 932. 253. 41.
Διεξιέναι διὰ τῶν νεκρῶν, *inter caeſos transire*, 617. 10. *a.* δι' ὧν διεξιόντες, *praeter quas transeuntes*, 92. 31.
Διέξοδοι τῶν βουλευμάτων, 615. 46. *b.*
Δίζησθαι Ionum pro δίζεσθαι 44. 66.
Δικᾶν pro δικάσειν, 50. 25. *b.*
Δίκαιος· δίκαιοί ἐσμεν ταῦτα ποιεῖν, *par eſt ut hoc faciamus*, 386. 48. *b.*, 720. 55. *b.*, δίκαιαι ὀργυιαὶ, *orgyiae iuſtae magnitudinis*, 725. A. G., 177. 59. *a.*, δικαιοῦν, *iuſtum putare*, cum infinit, 419. 93. *b.*, δίκην δοῦναι καὶ λαβεῖν Ἀθήναζε, 413. 98. *b.*
Δικασταὶ βασιλῆϊοι Perſarum, 210. 65. et 66. *a. b.*, δικασταὶ κατὰ δήμους, 210. 65. *a.*
Δικτύννη, Δίκτυνα, Δίκτινα, 226. 79. *a.*
Δῖνος, *area*. 110. 31. *a.*
Διοσκούρων, Διοσκόρων, 124. (f.)
Δίπτιδες, murium genus, 366. 16. *a.*
Διφάσιος, *geminus*, *duplex*, διφάσια τρώματα, *duo vulnera*, origo hinc lat. *bifarius*, 725. A. G.
Διφθερῶν uſus pro libris, 399. 7. *b.* ſq.
Δίφραξ, δίφρακος, *ſella matronalis*, 759. 36. *a.*, vit. Hom.
Διφροφόροι, διφροφορεῖσθαι, 272. 40. *a.*
Διχῇ et διχοῦ διελεῖν, 933. 260. 2.
Διωθέειν, διώσασθαι, *repellere*, 932. 255. 2.
Διώρυξ, διώρυχος non διώρυγος, 556. (l).
Δοκέειν, ἐμοὶ δοκέειν, ὡς ἐμοὶ δοκέειν et δοκέει, 482. 79. *a.*, 743. 4. *a.*, 131. 63. *a.*, 105. (c). 130. (b). 131. (a.) et Gron. 859. *a.*, 874. *b.*, 880. *a*, δοκεῖν et εἶναι oppon. 418. 52. *a.*, δοκεῖσθαι, δέδοκται, δεδόκηται, 490. 15. *a.*
Δόκανα, τὰ, Spartae, 410. *a.* in.
Δόκιμος τὰ πολέμια, 195. 67. *a.* 949. 328. 30.
Δόμος, *compages*, 84. 42. *a.*, 846. 72. 11. *a. b.*
Δονεῖν, δονεῖσθαι· Ἀσίη πᾶσα ἐδονέετο, *omnis Aſia agitata eſt*, 505. 13. *b.*
Δόξα et ἀλήθεια oppon. 418. 52. *a.*, δόξαν Φύσας, 418. 52. δοξοῦν, δοξοῦσθαι, *haberi*, *iudicari*, δεδόξωσθε, δεδόξασθε, 564. 53. *a.*, et (c). 725. A. G., ἐδοξώθη, ἐδοξώσθη, 677. 78. *b.*
Δορκάδες et ζορκάδες conff. 365. (i).
Δουλοῦσθαι, δεδούλωντο et βεδούλωντο, 49. (e). et Gron., δουλότερος, *magis ſervus*, 725. A. G.
Δρυοπὶς et Δρυοπίη, 633. 9. *b.*
Δρυὸς κεφαλαὶ, in Boeotia, 711. 2. *a.*
Δύμη, loci nomen, 840. 60. 21.
Δύνασθαι· οὐκ ἐδύνατό μοι pro οὐ δυνατὸν ἦν, 563. 32. *a.*, δύνασθαι pro ἐθέλειν, 563. 32. *b.*, τί δύναται τοῦτο; 338. 3. *a.*, δύνανται, δύνωνται, δυνέωνται, 580. (k). δυνεώμεθα, 932. 253. 13., ἐδυνάσθησαν, 553. 86. *b.*
Δύο, in gen. habet δυοῖν et δυῶν, ſic δυῶν ἡμερέων, δυῶν ταλάντων, 8. 28. *a.*, 917. 210. 40. in Dativ. etiam δυοῖς, δυσὶ, 552. 53. *a.*
Δωδεκαίδεκα et δυώδεκα, 991. 499. 8., δωδέκατος, 913. 197. 39.
Δυσθανατεῖν et δυσθανατᾶν, 725. 39. *a. b.*
Δωδώνη, Δωδών idem, 652. 74. *b.*
Δωρέεσθαι Δελφοὺς, *Delphos donare*, 811. 20. 18., δωρέεσθαί τινα χρυσῷ, 263. 45., 916. 210. 23.
Δωριάζειν, 416. *a.* in., 416. 82. *a. b.*, δωριάζειν, δωρίζειν, ἐκδωρίζειν, δωριεύεσθαι, 653. 85. *a. b.*, Δωριέες quinam dicti, 224. 36. *b.*
Δωσίδικοι, 456. 50. *b.*
Δωτῖναι· ſunt δῶρα ſeu δόσεις· δωτινάζειν, *dona corrogare*, 480. *a.* in., 725. A. G.

E.

Ε *ipſum*, 59. 74. *a.*
Ἐᾶν· οὐκ ἐᾶν, *vetare*, *diſſuadere*, 116. 88. *b.*, 651. 29. *a.*, 691. 14. *b.*, ἐᾶν χαίρειν, *nihil curare*, 712. 46. *a. b.*
Ἐάν τι γένηται, συμβαίνῃ, *ſi quid mali evenerit*, 515. 39. *b.* conf. ἦν.
Ἔαρ τοῦ δήμου notat τοὺς ἐφήβους, *ver* ſive *flos populi*, *iuvenes*, 580. 90. *b.*, ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀναιρεῖσθαι quid, 580. 90. *a.*, ἐαρίζειν, *tempus vernum transigere*, 673. 20. *a.*
Ἐγγίνεσθαι, ἐκγίνεσθαι conff. 330. 14. *b.*
Ἐγγλύσσειν, ἐγγλυκάζειν, 144. (o).
Ἐγγλύφειν, εὖ γλύφειν conff. 169. 93. *b.*, ἐγγεγλυμμένα, ib.
Ἐγγυᾶν et ἐγγυᾶσθαι opponuntur, 499. 27. *b.*, ἐγγυῆσαι θυγατέρα, dicitur *pater*, 463. 68. *a.*
Ἐγείρειν et ἀγείρειν conff. 507. 62. ςρατιῆς ἐγερσις, ibid.
Ἐγκαθεύδειν, *excubare in templis vaticinandi gratia*, 683. 42. *a. b.*
Ἐγκαταλειπόμενοι, *in ſtadio relicti*, ſive *curſu ſuperati*, 644. 38. *b.*
Ἐγκείμεναι ἡμέραι et συγκείμεναι conff. 277. 4., 278. (a).
Ἐγκοιμᾶσθαι, *excubare in templis* vaticinii gratia, 683. 42. et 49. *a. b.*
Ἐγκολάπτειν, *inſculpere*, 629. 74. *a. b.*
Ἔγκοτόν τινι ἔχειν, *infenſum eſſe alicui*, 226. 84. *a.*, 632. 84. *b.* ſq., 736. A. G. q. d., κότον ἔν τινι ἔχειν. ib.
Ἐγκτήματα, 382. 19. *b.*, ἔγκτησις, ib.
Ἐγκυρεῖν pro ἐντυχεῖν, *incidere*; *obviam ire*, 729. A. G., ἐγκυρῆσαι ἀλογίας et ἀλογίαις, *in contemtum incidere*, 602. 77. *b.*
Ἔγχελες, 400. 24. et 32. *b.*
Ἐγχραύειν τὸ σκῆπτρον ἐς τὸ πρόσωπον, *inpingere*, *infligere baculum in faciem alicuius*, 472. 53. *b.*
Ἐγχρίειν ἰὸν, 629. 74. *a.*
Ἐγχρίμπτειν, Part. ἐγχρίψας et ἐγχρίμψας· ἐγχρίμψαι τὴν βάριν τῇ γῇ, *navi litus carpere*, *legere*, 736. 40. *a.*, 41. *b.*, et Gron. ἐγχρίμπτειν, *admovere*, 241. 57. *b.*, ἐγχρίμπτειν ἰὸν, 629. 74. *a.*, ἐγχρίμπτεσθαί τινι, *in aliquem incidere*, 331. 26. *a.*
Ἐδώλια, *navium tranſtra*, 11. 48. *a.*, et Gron.
Ἔζεσθαι et ἵζεσθαι conff. 228. (m). 229. (h). ἵζετο et ἕζετο ἱκέτις, 937. 275. 39. conf. ἵζειν.
Ἐθέλειν· V. θελεῖν.
Ἐθελοντὴν, 449. 31. *b.*
Ἔθνεα βάρβαρα, 27. 76. *a.*
Ει et ι. confund. in Χείλων, Χίλων, 615. 52. *b.*
Εἰ ἀποθάνω ſoloecum pro ἢν ſive ἐὰν ἀποθάνω, 641. 28. *a.*, εἰ γὰρ pro εἴθε γὰρ, 507. 62. *a.*, εἰ et εἴ ἄρα, 956. 352. 20., εἰ μὴ ἄρα καὶ, 966. 386. 14., εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιήσεις, 856. 85. 48., εἴ τι δράσεις, δρᾶ· εἴ τι λέγεις, λέγε· εἴ τι θέλεις, λέγε· familiarium locutiones, 643. 28. *b.* ſq., εἴπερ· cum indicat, εἴπερ εὖ φρονέεις, 687. 57. *a. b.*
Εἰδεῖν· εἶδε· ᾔδεε· ᾔειδε, *noverat*, 21. 90. *a.*, 807. 17. 20. ἵνα εἰδῶ ὅτι ποτε λέξει, 155. 96.
Εἰκάζειν de *portentis explicandis*, 42. 29. *a.* 338. 10. *b.*
Εἴκειν ὀργῇ, θυμῷ, ἡλικίῃ, 519. 63. *a. b.*

Εἰκὼ χρεώμενοι quid, 582. 54. *a. b.*, εἰκόσι χρέεσθαι ibidem.
Εἴκοσι, ἐείκοσι, 159. 30. *a.*
Εἰκότα, οἰκότα, ἐοικότα, 12. 99. *b.*
Εἰλαδὸν et ἰλαδὸν, 844. 69. 32.
Εἰληθυΐα, Εἰλειθυΐη conff. 296. 4. *a.*
Εἵλωτες Spartanorum, 695. 39. *b.* Εἵλωτες quando Νεοδαμώδεις dicti, 696. 71. *b.*
Εἶναι τοῦ βασιλῆος, *in regis ditione esse*, 255. 67. *b.*, εἶναι ἐν ὅπλοισι, ἐν φονῇσι, ἐν Μούσῃσι, 7. 98. *b.*, 798. 6. 5., εἶναι ἐν εὐπαθίαις· ἐν θυσίαις, 665. 57. *a.*, εἶναι οὐ παντὸς, *non cuiusvis hominis esse*, 575. 27. *b.*, ἡ γῆ, ἐοῦσα πεδιὰς, εὔυδρός ἐστι, 542. 9. *a.*, εἶναί τινα μέγαν et εἶναί τι μέγα, 368. 78. *a.* Partic. ὢν vis in ἡμεῖς ὄντες Ἀθηναῖοι, 579. 78. *b.* sq., εἶναι ellips., 890. 128. 43., εἶναι pleon. Herod. 134. 79. *b.*, ἔνι pro ἐστὶ, 386. 43. *a.*, 944. 297. 1., ἔστιν ὧν pro ἐνίων, 592. 81. *b.*, ἔσαν pro ἦσαν, 30. 89. *b.*, 14. (k). conf. Augment., ἦν pro ἦσαν, 376. 21. *a.*, ἐὼν, παρεὼν pro ὤν, παρὼν, 800. 8. 11. ἔην pro ἦν 338. (f).
Εἰνακόσια pro ἐννακόσια, 109. 97. *a.*
Εἵνεκα (τῶν μηνῶν), *ad menses quod attinet*, 466. 66. *b.*
Εἶπε, εἶπαι conff. 693. 73. *a.*
Εἰρέθη loco ἐῤῥέθη 350. 11. *a.* v. Ἐρέων.
Εἰρένες, Ion. ἰρένες, *ordinum ductores apud Spartanos*, 730. 30. *a. b.*
Εἰρεσίῃ χρᾶσθαι in itineris longitudine denotanda, 844. 82. 23.
Εἰρῖνεος λιθὸν 93. 64. *a. b.*
Εἰρύσαι· διειρύσαι· ἀνειρύσαι· ἐξειρύσαι· ὑπεξειρύσαι· ἐπειρύσαι· κατειρύσαι· παρειρύσαι· Herodoto frequentata, 522. 69. *b.*, εἵρυσε, εἰρύσας, εἰρύσαι, 968. 391. 44.
Εἰρωτέεσθαι quid, 11. 58. *b.* et εἰρωτέειν.
Εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνὴρ, proverb. locut. 270. 35. *a.*, εἷς ἀνὴρ πλεῖσον, 497. 51. *a.*, εἷς, *quidam*, 50. 34. *b.*, εἷς αὐτῶν vel τὶς de incerto, 919. 223. 20.
Ἐκ praep. in verbis ἐκδωριωθῆναι, ἐκβαρβαρωθῆναι, 653. 85. *a. b.*, ἐκ, et ἐξ pro ἔξω, in compositis, 173. 24. *a.*, ἐκ pro ὑπὸ post verbum passiv. ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς pro ὑπὸ, 587. 99. *b.*, et 3. *b.*, 738. A. G., ἔκ τινος ἄρξασθαι, 864. 94. 44., ἔκ τινος τὶ ποιέεσθαι, 877. 112. 18., ἐκ γενετῆς, ἐκ γενεῆς, *ab ipso natali*, 290. 45. *b.*, ἐκ μέσου εἶναι et ἔζεσθαι, καθῆσθαι, *neutrarum esse partium*, 629. 78. *b.*, ἐκ τοῦ ἐμφανέος, 274. 81. *b.*, ἐκ τοῦδε, *ex isto tempore*, 476. 87. *b.*, ἐκ τῶνδε, *postea*, 240. 93. *a. b.*, conf. ἐξ.
Ἐκάς· ἑκαστέρω· ἑκαστάτω, *remote*, *ultra* cett. 725. A. G., ἑκαστέρω οἰκέειν, *procul habitare*, 488. 71. *b.*
Ἕκαστος· ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχον, *pro se quisque accelerantes*, 720. 40. *a.*, ἕκαστος et ἑκάστοι, quî differ. 843. 68. 10., αὐτὸς ἕκαστος, αὐτὰ ἕκαστα, αὐτοὶ ἑκάτεροι, *utrique*, 702. 7. *b.*
Ἑκατόννησοι, insulae, 73. 7. *b.*
Ἐκβαλεῖν ἔπος, 470. 78. *a.*
Ἐκβάτανα nomen urbis, 227. 26. *a.* et Ἀγβάτανα 50. 51. *b.*
Ἐκγίνεσθαι, *licere*, *in facultate esse*, 725. A. G.
Ἐκδέκεσθαι, 185. (k).
Ἐκδήσασθαι, 316. 99. *a.* et 929. 246. 12.
Ἐκδιδόναι, ἐκδίδοσθαι θυγατέρα, *elocare*, *nuptum dare*, 419. 81. *a.*
Ἐκδιδρήσκειν ἐκ τῆς χώρης, 953. 339. 14.
Ἐκέκτητο, 948. 318. 22. ἔκτητο, 215. (d). v. Κτᾶσθαι.
Ἐκζέειν εὐλέων, 370. 79. *a.*, 371. 78. *b.*
Ἐκθύσασθαι, *expiare*, 480. 17. *a.*
Ἐκκηρύττεσθαι, *edicto publice proposito civitate eiici*, 273. 70. *a.*
Ἐκκῶψαι, *eradere*, 617. 35. *a. b.*
Ἐκκόπτειν pro ἐκκολάπτειν, 657. 12. *b.*
Ἐκλαμβάνειν, *conducere*, 735. 98. *a.*
Ἐκλείπειν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα, 484. 39. *a.*
Ἐκπάγλως, *stupendum in modum*; ἐκπαγλεῖσθαι, *admirari ad stuporem usque*, 715. 54. *a.*, 919. 223. 30., 725. A. G., ἐκπαγλὼς et ἐκπλαγὼς confus., 590. 90. *b.*
Ἐκπεραίνεσθαι, 474. 35. *b.*
Ἐκπίπτειν τινὶ, *in aliquem irruere*, 726. 68. *a.*, ἐκπίπτειν quid, 917. 213. 25.
Ἐκπλέειν· ἐκπλῶσαι τοῦ Ἑλλησπόντου et ἔξω τοῦ Ε. 429. 86. *b.*, ἐκπλῶσαι τῶν φρενῶν· νόου κ. λ., *de statu mentis deiectum esse*, 276. 43. *a.*, 725. et 738. A. G.
Ἐκποιῆσαι, *ultimam imponere manum*, 164. 23. *b.*
Ἐκποτᾶσθαι et ἐκπεπόταμαι, 276. 43. *a. b.*
Ἐκτεῖναι πλεῦνα λόγον, 534. 53. *b.*
Ἐκτοξεύειν· ὥς σφι τὰ βέλεα ἐξετετόξευτο, 100. (n).
Ἐκτρέπεσθαι, *deflectere de via*, 286. 6. *a. b.*
Ἐκφέρειν· ἐξοίσειν μηδενὶ, 910. 190. 9.
Ἐκφόρια (τὰ) τῆς γῆς, *terrae proventus*, 368. 84. *b.*
Ἐλαιοῦς et Ἐλεοῦς, *Elaeus*, Chersonesi Thraciae urbs, 743. 32. *b.*, 503. (k). Ἐλαιούσιοι, 1000. 553. 23.
Ἐλαυρεῖν Ion. pro ἐλαύνειν, 181. 22. *b.* τριήρεας ἐλαυρευμένας, 522. (h).
Ἐλαύνειν ἐς Αἴγυπτον, ἐλᾶν partic. 732. 93. *a.*, et Gron. ἔλασις, 528. 47. *b.*, ἐλαύνειν ἐπ' Αἴγυπτον, 895. 141. 27. ἐξελασθεὶς et ἐξελαθεὶς, 219. (c). 221. (k). ἐλαύνημι verbum 851. 76. 11.
Ἔλεσι et Ἔλλησι conff. 146. 78. *a.*
Ἐλευθέριον εἶναι, 551. 33. *b.* et Gron.
Ἐλευθερῶσαι, 948. 322. 36.
Ἐλευσίνιον, templum Cereris Athenis, 704. 71. *a. b.*
Ἐλινύειν et ἐλιννύειν, *quiescere*, *otiari*, *adquiescere*, 33. 85. *a.*, 652. *a.* in. 726. A. G.
Ἐλίσυκοι, ἔθνος Λιγύων, 582. 33. *a.*
Ἐλλάμψεσθαι, *illustrem fore*, 40. 54.
Ἔλλεσχα, 74. 35. *a.*, 842. 62. 28.
Ἑλληνὶς et Ἑλλὰς πόλις, 948. 322. 38., Ἑλληνικὰ καὶ βαρβαρικὰ opponuntur, 254. 50. *a. b.*, Ἑλλήνιος Ζεὺς, 693. 88. *b.*
Ἔλπεσθαι v. ἐλπίζειν.
Ἐλπίζειν iungitur verbo futur. 2. vel praesent, 809. 18. 40. et 820. 31. 30. pro quo Ion. est ἔλπομαι· ἔλπεσθαι, 124. 56. *b.*
Ἔλυτρον, *receptaculum aquarum*, ἔλυτρον λίμνης et ὑδάτων, 47. 45.
Ἐμβαίνειν ἔς τι, 978. 419. 45λ
Ἔμβολον *rostrum navis*, et *claustrum regionis*, 726. A. G.
Ἐμπαλάσσεσθαι, *inplicare*, *illaqueare*, 545. 11. *a.*
Ἐμπεδῆσαι pro πέδαις ἐνδῆσαι, 312. 72. *b.*
Ἔμπηρος, *debilis*, *mutilus*, 79. 50. *b.*, et 833. 67. 29. ἔμπηρα et ἔμπυρα conff. 79. (e).
Ἐμπικραίνεσθαι, 272. 31. *a.*
Ἐμποδίζειν· ἐμπεποδισμένος, 927. 240. 35.
Ἐμπόρια ἀπὸ θαλάσσης, 902. 161. 23.
Ἐμπρήθειν· ἐμπρήσεται et ἐμπεπρήσεται, ead. notione, 442. 8. et 12. *a.* 952. 335. 4.
Ἐμφανέως, *aperte*; ἐκ τοῦ ἐμφανέος, 274. 81. *b.*
Ἔμφυτος μαντικὴ, *divinatio divinitus insita*, sed ἔμφυτος πονηρία, *malitia animo a natura inhaerens*, 735. 95. *a.*
Ἐμφύεσθαι, quid, 238. 28. *a.*
Ἐν praep. in compos. ἐμμάχεσθαι, ἐνστρατοπεδεύεσθαι; ἐναριθμεῖν· ἐναγωνίζεσθαι· ἐμβόσκεσθαι fim. de re in loco, de quo sermo instituitur, peragenda, 382. 19. *b.*, 538. 70. *a.* 694. 8. *b.*, ἐν ἐλαφρῷ· ἐν εὐμαρεῖ· ἐν ἀσφαλεῖ· οὐκ ἐν ἐλαφρῷ, 275. 23. *a. b.*, ἐν λόγῳ· μέρει· ἀριθμῷ· μοίρᾳ εἶναι, 258. 57. *a.*, ἐν ἐλαφρῷ ποιέεσθαί τι, *leviter*, *haud gravate*, *ferre aliquid*, 59. 86. *b.*, ἐν ἀνδρῶν λόγῳ εἶναι, 258. 57. *a.*, ἐν αἴνῃ εἶναι, 235. 6. *a.*, ἐν τέλει εἶναι, 998. 548. 25., ἐν ὅπλοισι εἶναι v. εἶναι· ἐν ὑμῖν εἶναι, ἢ — ἢ, 241. 46. *b.*, ἐν λόγῳ ἔχειν, ἄγειν, τίθεσθαι, 172. 83. *a.*, ἐν Ἀθήνῃσι, 947. 315. 19., 960. 365. 11., ἐν Ἑλλάδι κοινὰ ἀγαθὰ προσεργαζόμενος, 955. 350. 14., ἐν μέρει, *per vices*, 605. 46. *a.*, ἐν δὲ, absol. pro ἐν δὲ τούτοισι eleganter 9. 62. *a.*, 799. 7. 27. ἐν δὲ δὴ, 201. 81. *b.*, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε, ἐ. δ. τ. κ. τόδε, 870. 105. 25., 904. 165. 23., Ellips. τὸν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα sine ἐν 944. 294. 1. τὸν Ἄβαισι ναὸν, 828. 41. 1., ἐν προνηΐῃς, 826. 38. 44., ἐν ἡμετέρου, 966. 383. 10., ἐν Πέρσῃσι pro διὰ Περσῶν, 666. 93. *a.*, ἐν pro παρὰ καὶ πρὸς cum Dativo loci, 996. 527. 38., 950. 331. 3., ἐν pro ἐς, 184. 34. *b.*, ἐν Καρπάθῳ πλέοντες, 950. 329. 50., ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσας, ib. ἐν Σάρδισι στρατεύεσθαι, ib. ἐν tempus notat, *intra*, 866. 99. 1., ἐν pro *circa*, 589. 58. *a.*, ἐν τῷ pro ᾧ, 881. 116. 20., ἔν τινι νυκτὶ, 877. 112. 1., ἐν τῇ ὑσεραίῃ, 977. 417. 29., ἐν τῇσι ἡμέρῃσι διεξελθεῖν, 866. 99. 1., ἐν τῇ εὕρον, 871. 106. 12., ἐν τῇ ἂν θύσωσι, 872. 107. 19. ἐν et ἐς in comp. conff. hinc, ἐσβαλόντα et ἐμβαλ. 693. (i). ἐσβαίνειν, ἐμβαίνειν, 432. 88. *b.*, ἐνέπεσον, ἐσέπεσον, 632. (l).
Ἐν πρὸς ἓν, quid, 303. 34. *b.*
Ἐναγίζειν. v. Καταγίζειν.
Ἐναμμένος, 541. 67. *a.*, ἐναμμένοι, 974. 405. 7. v. Ἐνάπτεσθαι.
Ἐναντίοι pro ἐρίζοντες, 222. 57. *a.*, ἐναντιωθῆναι, 94. 62. *a.*, 966. 385. 7.
Ἐναπιέναι i. e. ἐμβάλλειν· ἐναπῆκε τὴν κεφαλὴν, 101. 72. *a.*
Ἐνάπτεσθαι· ἐναμμένοι λεοντέας, *leonum pellibus amicti*, νεβρῖδα ἐνῆφθαι· παρδαλῆν ἐνῆφθαι, κ. λ. 541. 68. *a.*, et Gron.
Ἐνάρεες cur ἀνδρόγυνοι, 311. 46. *b.*, 726. A. G.
Ἐναύειν πῦρ pro ἐνάπτειν, 614. 3. *a.*
Ἐνδεδεμένος, ἐνδεδυμένος conff. 294. 62. *b.* et Gron.

Ἐνδέξασθαι pro ἐνδεἰξασθαι ab ἐνδείκνυσθαι, 262. 94. *a. b.*

Ἐνδέχεσθαι λόγους, 616. 75. *a.* ταλαιπωρίας ἐνδέχεσθαι, 443. 33. *a.*

Ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδὲν, *nihil ignaviter remittere*, 250. 24. *a.*

Ἔνδον *μένειν* mulierum est virtus, 331. 54. *b.*

Ἐνέσακται ἶμερος, 692. 29. *a.*

Ἐνέχειν τινὶ κότον, 736. A. G. v. Ἔγκοτον et Ἔχειν. ἐνείχεε pro ἐνεῖχε, 59. 80. *a.*, 832. 49. 29.

Ἐνεργαζόμεναι de *mulieribus*, 48. 43. *a.*, ἐνεργὸς, *in agendo occupatus*, χρήματα ἐνεργὰ, *quaestuosae pecuniae*, 631. 33. *a.*

Ἐνηβητήρια quae, 167. 37. *a. b.*

Ἔνθεν, 874. 109. 29.

Ἐνθυμεῖσθαι· ἐντεθύμημαι ἐγὼ τοῦτο, 686. *a.* in.

Ἐνθύμιον, ἐνθύμιον, 189 5. *b.* sq. 686. *a.* in.

Ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς χώρους et χωρίοις, 190. 33. fin. 901. 157. 27.

Ἐνιῆνες, Αἰνιῆνες, nomen gentis, 562. 7. 8. *a.*

Ἔνιοι τῶν ποταμῶν, non οἱ ποταμοὶ ἔνιοι, 593. *a.* in.

Ἐνίσασθαι ἐς τὴν τυραννίδα, 231. 60. *a.*

Ἐγκτήματα et κτήματα, diff. 382. 19. *b.*

Ἐννοῆσαι· an hinc sit ἐννῶσαι, ἐνένωτο fim. ut a βοῆσαι, βῶσαι, 717. 47. *b.*, 726. A. G.

Ἔνορχαι et ἐνόρχιες, 451. 7. et 10. *b.*

Ἐντάμνειν pro ἐντέμνειν, *incidere*, nove dictum Herodoto, 629. 74. *a.*, ἔντομα et ἔντομα ποιεῖν, 158. 90. *a.*, ἐντομὰ et ἐντέμνειν de inferiis, 158. 90. *a.*

Ἐντιθέναι ἐς ὦτα, 879. *b.*

Ἐνωμότιαι, quae, 31. 36. *b.*

Ἐπωρᾷν, 222. 78., 993. 506. 3.

Ἐξ post verb. passiva pro ὑπὸ· τὸ προσταχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου, fim. 587. 99. *b.*, 3. *b.*, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, 490. 13. *a.*, ἐξ ἠθέων· ἔξω ἠθέων, *praeter morem*, *praeter consuetudinem*; et *extra sedes consuetas*, 173. 24. *a.*, τὰ ἐξ Ἑλλήνων τείχεα, pro πάντα τὰ Ἑλλήνων τείχεα· τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα, 176. 14. *b.*, ἐξ praepos. usus in τὰ ἐξ ἀνθρώπων γινόμενα, 1. 2. *b.*, 794. 1. 4., ἐξ pro ἔξω valet in comp. ἐκδῆσαι· ἐκτρέψαι· ἐξοικεῖν· et in ἔκμετρος· ἔκδικος· ἔκθεσμος· ἔξαθλος fim. 173. 24. *a.*, conf. ἐκ.

Ἐξάγειν τὸν Ἴακχον, 647. 28. *b.*, ἐξάγειν, ἐκβάλλειν, ἐκπέμπειν, 273. 70. *b.*

Ἐξαείρειν· ἐξέειρε, 963. 372. 35.

Ἐξαμβλῶσαι τῶν φρενῶν, 276. 43. *a.*

Ἐξαναγκαζόμενος, 859. *a.*

Ἐξανασῆσαι ἐξ. 898. 149. 13.

Ἐξάργματα, 309. 93. *b.*

Ἐξαργυροῦν, ἐξαργυρίζειν, 477. 34. *b.*

Ἐξαρτύειν et ἐξαρτέειν conff. 571. 88. *b.*, ἐξαρτύειν, *instruere*, ἐξηρτυμένοι σίτῳ, *instructi commeatu*, 571. 88. *b.*, 9. *b.*

Ἐξέδρα, 531, 38. *a.*

Ἐξελαύνειν· partic. ἐξελαθεὶς et ἐξελασθεὶς, 80. *a.*, in. 844. 68. 1., 908. 177. 45., 82. (a). ἐξελαθῆναι, non ἐξελασθῆναι, 501. 15. *b.*, ἐξελῶντες et ἐξελοῦντες conff. 225. 76. *b.*, ἐξέλασις, 479. 90. *b.*

Ἐξενείκασθαι, 963. 372. 16.

Ἐξεργάσασθαί τινας κακὸν et ἐξεργασμένος τινὰ κακὸν, 890. 129. 24., ἐξεργάσασθαι, *perdere*, 380. 55. *a.*, ἐξεργασμένον, 966. 386. 14.

Ἐξέρχεσθαι· ἐξελθεῖν, *eventum nanciſci*, 565. 87. *a.*

Ἔξεσις uxoris *repudium* ſive *dimiſſio*, 273. 70. *b.*, 390. 92. *b.*, 726. A. G.

Ἐξευρήματα, *inventa*, 25. 9. *a.*, et Gron.

Ἐξηγηταὶ qui, 39. 6. *a.*

Ἐξήκειν· ἐξήκει ὁ χρόνος, 470. 74. *a.*, ἐξήκειν, ἐξελθεῖν de *expleto temporis ſpatio*, 474. 35. *b.*

Ἐξηρτημένος, 978. 427. 43.

Ἐξιέναι· ἐξῆκε ἐπὶ τοὺς Πέρσας, *emiſit in Perſas*, 603. 4. *b.*

Ἔξοδοι et ἐξόδιαι, 462. 44. *b.*

Ἐξορκεῖν, ἐξορκοῦν, ἐξορκίζειν, 265. 84., 472. 41., 917. 211. 17., ἐξορκοῦσθαι Στυγὸς ὕδωρ, 956. 355. 14.

Ἐξορχήσασθαι, 498. 14. *b.* sq.

Ἔξω Ἡρακλήϊων στηλέων, 283. 13. *a. b.*, ἔξω αὐτοῦ εἶναι, 276. 43. *a.*

Ἐπάγεσθαι, *in ſuas partes allicere*, 232. 24. *b.*, ἐπάγειν σφι αἰγας, 858. *a.*

Ἐπαΐσιος, *proditionis manifeſtus*, 679. 32. *b.*, ἐπαΐσιος γίνεσθαι, *innoteſcere*, 726. A. G.

Ἐπαισχύνεσθαι, *erubeſcere*, 730. 39. *b.*, 731. 40. *a.*

Ἐπαλλαγὴ γάμων de nuptiis conſociatis, 37. 30. *a. b.*

Ἐπαμήσασθαι γῆν, κόνιν, *terram*, *pulverem ſuperingerere*, 630 12. *b.*

Ἐπαναπλεῖν et ἐπαναπλώειν, 100. 42. *a.*

Ἐπάξιος, *dignus*, 548. 15. *b.*, ἐπάξιος et ἀπάξιος, conff. ib.

Ἐπάπτεσθαι· ἐπῆφθαι· παῖδες εἴδεος ἐπαμμένοι, *pueri forma praediti*, 95. 46. *a.*, 668. 60. et 62. *a.*, 853. 81. 19.

Ἐπαύρεσθαι, *fructum percipere*, in utramque partem, 589. 77. *b.*, 590. 80. *a.*

Ἐπεὶ et ἐπεί τε ſeq. infinit., 118. 27. *a.*, ἐπεὶ pro ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ χρόνου, 509. 22. *a.*

Ἐπειδὴ δὲ, 651. 36. *b.*, et ἐπεὶ δὲ, 857. *a.*, 970. *b.*, 985. *a.*, 986. *b.*, 989. *a.*

Ἐπεικάζειν, *coniecturа adſequi*, 707. 96. *b.*, ὡς ἐπεικάσαι, *ut coniicio*, ibid. ſq., 995. 522. 27.

Ἐπειρώτεον et ἐπηρώτων, 22. (b). (d). 25. (a).

Ἐπεξῆς lonum pro ἐφεξῆς, 367. (g).

Ἐπέρχεσθαι de nocte ingruente, 339. 52. *a.*, ἐπέρχεσθαι· ἐπῆλθον ἐπὶ τοὺς Ἐφόρους, ἐπὶ τὸ βουλευτήριον, 572. 26. *b.*

Ἐπέχειν ἐπί τινι et τινὰ, 40. 54. *a.*, 954. 346. 34., 736. A. G., ἐπέχειν, *animo volvere*, 482. 85. *a.*

Ἐπήβολοι, *compotes alicuius rei*, 672. 98. *b.*

Ἐπηρεάζειν, *minitari*, 442. 15. *b.*

Ἐπὶ· ἐπ' ἐωῦτῆς εἶναι, κεῖσθαι, οἰκεῖσθαι, *ſeorſum eſſe*, *iacere*, *habitare*, 634. 19. *a.*, 994. 515. 23., 986. 469. 34., ἐπ' ἐωῦτῶν ἵζεσθαι, *ſeorſum ſedere*, 699. 66. 72. *a.*, ἐπ' ἐωῦτῆς et ὑπ' ἐωῦτῆς, conff. 634. (b). ἐπ' αὐτοῦ· αὐτῷ· αὐτὸν, 931. 250. 20., ἐφ' ἵππου ἧκειν, 242. 59. *a.*, ἐπί τινος ἐπώνυμος, 798. 6. 34., 926. 236. 32., ἐπί τινος, *in honorem alicuius*, 321. 91. *b.*, ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἵσασθαι, 443. 30. *a.*, ἐπὶ ξεινια et ξενίῃ, 936. 271. 14., 348. 59. *b.*, 379. 16. *a.*, ἐπὶ δεξιὰ, ἐπ' ἀριστερὰ, 452. *a.* in., ἐπ' ἀριστερὰ et ἐπαριστερὰ differ. 145. 55. *b.*, ἐπί τι πλεῖν, ἐλθεῖν, καταβαίνειν, *ad petendum aliquid navigare*, cett., 596. 72. *a.*, et 753. 57. *a.*, vit. Hom., ἐπὶ σῖτον ἐς Παγασὰς πέμπειν, 596. 72. *a.*, ἐπὶ τὸ ἱρὸν ἀπικέσθαι pro ἐς τ. ἱ., 802. 12. 18., ἐπὶ πλέον, 456. 47. *a. b.*, ἐπὶ μᾶλλον, ἔτι μᾶλλον conff. 249. 13. *b.*, ἐπὶ φόμα πεσεῖν, 450. 55. *a.*, ἐπ' ὄρει et ὑπ' ὄρει diff. 306. 1. *b.*, ἐπὶ λύμῃ, *contumeliae cauſſa*, 161. 15. *a.*, ἐπὶ θύρῃσι, 905. *a.*, ἐπὶ κόσῳ, 907. *a.*, ἐπὶ σφέων αὐτέων ἱρὸν ἱδρύσασθαι, 840. *b.*, ἐπ' ἐξεργασμένοισι, *re confecta*, 354. 49 *b.*, 727. 11. *a.*, et (e). ἐπὶ cum genit. *ad*; ſed ἐπὶ cum dativ. ponitur pro ἀπὸ cum ſuo genitiv., 726. A. G., ἐπὶ δὲ, *porro*, *deinde*, 361. 65. *a.*, ἐπὶ δὲ ſequitur post πρῶτον μὲν, 607. 30. *b.*

Ἐπιβατεύειν τοῦ τινος οὐνόματος, *alicuius nomen occupare ſibique vindicare*, 228. 60. *a.*, 735. 98. *a.*, ἐπιβάται, ἐπιβατεύειν, 548. 9. *b.*

Ἐπιγενέσθαι dicitur ἡ νὺξ, καὶ χειμὼν, 988. 481. 12.

Ἐπιγῆμαι duplici ſenſu, 348. 56. *b.*

Ἐπιδαψιλεύεσθαι, *liberaliter concedere*, 380. 77. *b.* et (s).

Ἐπιδευὴς et ἐπιδεὴς, 337. 95. *b.*

Ἐπιδιαβαίνειν, *transgredi*, 470. 89. *a.*, 956. 354. 10.

Ἐπιδιώκειν, *inſequi*, 662. 69. *b.*

Ἐπίδοξα quae *futura* ſunt ſive *exſpectantur*, 285. 88. *b.*

Ἐπιδορατὶς quid, 811. 19. 42. ſq.

Ἐπιδραμεῖν, *cupide accurrere et arripere*, 267. 38. *a.*

Ἐπιέναι, *permittere*, *concedere*, *remittere*, 580. 85. *a.*, ἐπιέναι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, *in eam invadere*, 577. 88. *a.*

Ἐπιέννυμι· χαλκὸν δ' ἐπίεσαι, 22. 28. *b.*

Ἐπιζέειν, 516. 63. *a.*

Ἐπιθεσπίσας τῷ τρίποδι quid, 359. 11. *b.*

Ἐπικαταλαβεῖν ſpurium, 820. *b.*

Ἐπικηρυκεύεσθαι, 319. 93. *a.*

Ἐπικνεῖσθαι· ἐπικέσθαι· ἐπιχθῆναι, 999. 553. 17., ἐπικνέεται καταγράφων, *lacerando penetrat*, 252. 73. τὸν Ἑλλήσποντον ἐπικέσθαι μάσιγι πληγὰς, 326. 90.

Ἐπίκοινα et ἐπὶ κοινὰ χρέωνται, ἐπίκοινος γυναικῶν μίξις, 101. (i).

Ἐπικρατεῖν et ἀποκρατεῖν, *antecellere*, 303. (t).

Ἐπικρητηρίδιον, 801. 10. 5.

Ἐπιλάμπειν dicitur τὸ ἔαρ, *ver*, ἐπιλάμψαντος τοῦ ἔαρος, *primo vere*, 680. 69. *b.*, ἐπίλαμπτος quid, 232. 3. *a.*

Ἐπιλεαίνειν τὴν γνώμην, *mollire* et λεαίνειν τὸν λόγον, 512. 20.

Ἐπιλέγεσθαι, *deligere*, v. Ἀπολέγεσθαι.

Ἐπιλείπειν, neutr. *deficere*, τὸ ὕδωρ ἐπέλιπε· τὸ ῥέεθρον· οἱ ποταμοὶ, 520. 14. *b.*, ἐπέλιπε, 971. 397. 35.

Ἐπίμαχον, 500. 59. *a.*

Ἐπιμέμφεσθαί τι, *conqueri de aliqua re*, *incuſare*, 584. 5. *a.*, et Gron. 963. *a.*

Ἐπιμήνια ἐπιτελεῖν, *menſtrua libamina proponere*, 638. 34. *a.*, et Gron.

Ἐπιμηνιεύειν verbum Doric. 638. 34. *a.*

Ἐπινέφελος· οὔτ' ἐπινεφέλων ἐόντων, de *coelo sereno*, 528. 40. *a.*, 970. 395. 33.
Ἐπιπίπτειν, 596. 80. *b.*, ἐπεπτώκει, 636. (k).
Ἔπιπλα, *supellex*, 726. A. G.
Ἐπιπολῆς, 877. 112. 4.
Ἐπιῤῥέειν, de *turba confluente*, 235. 38. *b.*
Ἐπίσημον ἀσπίδος, ἄγκυρα, ἢ μυῖα, 726. 68. *a.*
Ἐπισκήπτειν, *mandare*, 295. 84. *a. b.*
Ἐπίσκοπα i. e. εὐσοχα, 212. 48. *b.*
Ἐπισκυθίζειν pro σκυθιστὶ πιεῖν, 476. 87. *b.*
Ἐπισπείσας, *libamine fuso*, 869. 103. 22.
Ἐπίσποιτό οἱ τύχη, 804. *a.*, ἐπισπόμενός τινι, 46. 81. *a.*, 201. 63. *a.* ἐπισπόμενος et ἐπισπώμενος conff. 46. 81., 223. 10.
Ἐπισπασὴρ, *ostii cardines*, 480. 23. *b.*, ἐπισπάσροισι, 481. (b).
Ἐπισάναι· ἐπισεῶτες, 931. 249. 24., at ἐπίσασθαι, *scire*, *nosse*; et *existimare*, 726. A. G., ἐπισηθεὶς ab ἐπίσασθαι, 201. 74. *a. b.*
Ἐπίσιος, ἐφέσιος, *supplex*, 18. 68. *a.*, 805. 14. 31., 807. 16. 47., 726. A. G.
Ἐπισολὴ de *mandatis*, 285. 56. *a.*, 459. 62. *b.*, 742. A. G.
Ἐπισρεφέως, *accurate*, *vehementer*; et *oblique*, *fraudulenter*, 726. et 735. A. G. ἐπεσραμμένοι λόγοι, *dicta aspera*, 578. 44. *b.*
Ἐπιτάξαι ἔργεσθαι, *imperare ut arceatur*, 597. 22. *a.*, ἐπετετάχατο, 975. 408. 29.
Ἐπιτειχίζειν, 453. 69. *a. b.* 954. 342. 36.
Ἐπιτελέα ποιέειν pro ἐπιτελεῖν· *perficere*, *ad finem perducere*, cett. 59. 74. *a.*, 202. 94. *a.*, ἐπιτελεῖν ἑορτὰς, πάτρια, *peragere ritus patrios*, *festum agere*, 360. 25. *a.*, et Gron.
Ἐπίτεξ· *partui vicina*, pro comm. ἐπίτοκος, 54. 81. *b.*, 748. 33. *b.* vit. Hom.
Ἐπιτήδειος· χῶρος sive πεδίον ἐπιτήδειον ἐμμάχεσθαι, 694. 100. *b.*, Ἐπιτηδείως, *follerter*, ἐπιτηδεώτατα, 55. 17. *a.* 167. (m).
Ἐπιτηδεύειν ὁρτὰς pro ἐπιτελέειν, 363. 31.
Ἐπιτήκειν quid, 617. 35. *a. b.*
Ἐπιτιθέναι ἐς Αἴγυπτον fcil. ἐπιστολὴν, 218. 7. *a.*, 425. 58. *b.*
Ἐπιτίθεσθαι τοῖς πρήγμασι, *res aggredi*, 236. 45. *a. b.*
Ἐπιτιμᾶν, *annonam incendere*, 708. 16. *b.*, ἐπιτιμᾶν, ἐπιτίμια, *honorare*, *honor*, *multa*, cett. 454. 8. *b.*
Ἐπιτρέπειν quid, 695. 39. *b.*, ἐπίτροπος quis, 585. 35. *a. b.*
Ἐπιτρέπεσθαι, 61. 85. *b.*, ἐπιτραφέντες βασιλεῖς, 159. 35., 892. 132. 44.
Ἐπιτροπεύειν, 679. 28. *a.*, 918. 215. 4., ἐπιτροπαίη ἀρχὴ quid, 270. 60. *b.*
Ἐπιφέρειν· ἐπενείκας, partic. *exprobrans*, 348. 59. *b.*, ἐπενείκας· ἐπενεγκὼν, 936. 271. 9., ἐξενείκασθαι, 963. 372. 16. conf. Ἐσφέρειν.
Ἐπιφημίζεσθαι, *ominari*, *divinare*, 260. 20. *a.*
Ἐπιφράζεσθαι, *perspicere*, *animadvertere*, 726. A. G.
Ἐπίχολος quid, et ἐπίχιλος 307. 27. *a.*, 927. 240. 17.
Ἐπιχειρέειν πάντα et πᾶσι, 393. 99. *b.*
Ἐπιψηφίζειν qui dicantur in iudiciis, distinct. a λόγον προτιθέναι, 645. 83. *b.*, 646. *a.* in.
Ἐπώνυμος, ἐπωνύμιος, 154. 64. *a.*, 798. *b.*, 800. *b.*, 890. *b.*
Ἐργάσασθαι ἀγαθὰ τὴν πατρίδα, gemino accus. 656. 79. *b.*, 989. 484. 14., ἐργάζεσθαι, ἐργάτις, ἐργασήριον, metretricum propria, 48. 43. *a.*
Ἔργον, compositt. Ναξιουργὴς, Μιλησιουργὴς, Ῥηιουργὴς, 543. 33. *a.*
Ἔργειν· ἐξέργομαι (*cogor*) ἀναγκαίῃ γνώμην ἀποδέξασθαι, 566. 11. *a.*
Ἔργματα quid, 247. 12. *a.*
Ἐρείκειν, ἐρεῖξαι pro σχίζειν, 230. 37. *a. b.*
Ἐρέων fut. *dicturus*, 3. 79. *b.*, conf. Ἐῤῥέθη in *Augm. ratio*: εἴρηται, εἴρεται, 461. 23. *b.*, εἰρέθη loco ἐῤῥέθη, 350. 11. *a.*
Ἔρημος, ὁ, ἡ, 953. 338. 43.
Ἐρίζειν, *comparari* sive *contendere de primatu*, 395. 63. *a. b.*
Ἔρκος, *septum*, *vete*; ἐν ἕρκεσι τῆς δίκης, 545. 11. *a.*, 500. 76. *b.*, 975. *a.*
Ἐρξίης, Darii nomen Graecum, 483. 22. *b.*
Ἐῤῥάπτειν, *insuere*, 175. 87. *b.*
Ἐρυθρὴ θάλασσα, 182. 46. *a.*
Ἔρχεσθαι, *venire* de haereditate, 120. 95. *a.*, ἔρχεσθαι ἐς γυναῖκα dicitur vir, 891. 130. 5., ἐλθεῖν παρὰ ἄνδρα dicitur *mulier* cum viro concumbens, 468. 42. *b.*, ἐσῆλθέ μοι et με κατοικτεῖραι· ἐπῆλθέ μοι κατοικτεῖραι tantum, 531. 64. *b.*, ἦλθε ἐμοὶ ἀγγελίη, *perfertur mihi nuncius*, 697. 5. *a.* ἄσσον ἐλθεῖν, 468. 42. *b.*, οὔτε αὐτὸς ἐλθεῖν τολμέω, 655. 60. *b.*, ἔρχομαι ἐρέων, λέξων, sim. 3. 79. *b.*, 726. A. G., ἐξεληλύθεσαν et — λύθησαν, 695. (p).
Ἐς ζώνας, ἐς ὑποδήματα, *ad cingula*, *ad calceamenta emenda*, 147. 35. *b.*, ἐς γόνυ βάλλειν, πεσεῖν. v. Γόνυ· ἐς Φόρου ἀπαγωγὴν, dictio Her. aliorumque *de tributo imperato*, 192. 1. *b.*, ἐς νῖκος φέρον, 456. 47. *b.*, ἐς Λιβύην πρηθῆναι, quid, 131. 70. *a.*, ἐς τὴν Λυδίαν, Πυθίαν, Ἀπόλλω ἐσελθεῖν, 683. 42. *a.*, ἐς Σκύθας ἰέναι, *Scythas bello persequi*, 917. 211. 41., ἐς ὄψιν φαίνεσθαι, 228. 48. *a.*, ἐς τὰ μάλιστα, μέγιστα, πρῶτα, cett. 467. 88. *a.*, 991. 495. 38., ἐς τινα ποιεῖν, 823. 34. 44., ἐς μέσον, ἐς πάντας εἶπε, sim. 325. 38. *b.*, ἐς ἐμὲ quid, 247. 19. *a.*, ἐς ἐμεῦ ibid. ἐς τέλος, *tandem*, 216. 63. *b.*, ἐς χρόνον, *unquam*, 968. 393. 27., ἐς ἀριστερὴν, 969. 393. 41., ἐς Δήμητρος ἱε. ἰρὸν, 162. 63. *a. b.*, ἐς ὅ, *quapropter*, 156. 29. *b.*, ἐς οὗ et ἐς ὅ conff. 286. 100. *a.*, 936. 273. 38. ἐς οὗ pro ἕως οὗ, 33. 80. *a.*, ἐς omittitur in διαβαίνειν τὴν Εὐρώπην, 968. 390. 28., ἐς pro ἐν· ἐς θρόνον, pro ἐν θρόνῳ ἕζεσθαι, 644. 52. *b.*, at ἵζεσθαι ἐς τὸν Ἰσθμὸν et ἐν τῷ Ἰσθμῷ differ. 651. 56. *b.*, ἐς τὸν τάφον σφάζεσθαι, 942. *b.*, ἐς et ἐπὶ Αἴγυπτον ἐλαύνειν, 170. (d).
Ἐσάγειν· ἐσάξασθαι, *inportare*, 388. 5. *a.*, 873. *a.*
Ἐσέρχεσθαι τὸν ἀκούσαντα ἐσῆλθε, *venit in mentem audienti*, 685. 3. *b.*, εἰσελθεῖν εἴς τινα, *accedere*, *ingredi ad aliquem*, 161. 32. *b.*
Ἐσέχειν de flumine invergente, 108. 60. *a.*
Ἐσιέναι τινὰ, ἐσέρχεσθαί τινα, 58. 34. *a.*, ἐσιέναι πρός τινα, 891. 130. 5.
Ἐσικνεῖσθαι, 252. 73. *a.*, ἐσικνέοντο, 947. 315. 6.
Ἐσκαταβαίνειν, 421. 54. *a. b.*
Ἔσκε τὴν χώρην et ἔσχε conff. 453. 66.
Ἐσόπτεσθαι, 797. 4. 44., ἔσοπτος, 896. *a.*
Ἐσπερίδες et Εὐεσπερίδες, 357. 29. *a.*
Ἐσίη loco Ionum ἰσίη, 478. 72.
Ἐστιθέναι ἔς τι, 879. 115. 1.
Ἐσφέρειν, ἐσκομίζειν, 831. 47. 44., Ἐσήνεικαν et ἐσηνείκαντο, 724. (c).
Ἐσφοιτέοντες, 38. 3. *b.*
Ἐσχατιαὶ quae, 254. 42. *a.*, ἐσχατιαὶ et ἐσχάτη, 915. 203. 43., ἔσχατα· ἐς τὰ ἔσχατα, εἰς τοὔσχατον sim. in malis et vitiis, 613. 79. *a.*
Ἐσχέειν, 861. 92. 18., ἐσχέεσθαι· εἰσεχέοντο, *irruebant*, *infundebantur*, de militibus, 724. 88. *a.*
Ἐτάζειν pro ἐξετάζειν, 228. *a.* in.
Ἑτεραλκὴς, *in alteram inclinans partem*, περὶ τῆς μάχης, de *pugna*, 738. 36. *b.* sq., ἑτεραλκέα νίκην, *alternantem victoriam*, ἑτεραλκέως ἀγωνίζεσθαι, *pugnare ita ut nunc hic nunc ille victor existat*, 624. 50. *a.*
Ἕτεροῖος, 829. *a.*, ἕτερον τοιόνδε et τοιοῦτο, 859. *b.*, 898. *a.*, Ἑτεροιοῦσθαι· ἑτεροιοῦτο τὸ νεῖκος, *pugnandi ardor immutari coeptus est*, 611. 25. *b.*
Ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ, 247. 19. *b.*, 811. 19. 42. f. 894. *b.*, ἔτι τοσαῦτα φρονέω, 959. *a.*
Ἑτοῖμος pro ἕτοιμος, 6. 50. *a.*, ἑτοῖμος εἶναι ποιέειν τι, 6. 50. *a.*
Εὖ vocula terminans orationem, 224. 28. *a.*, 908. 181. 46., εὖ κεῖσθαι quid, 667. 34. *a.*, εὖ ἥκειν, 73. 91. *a.*, 802. *b.*, εὖ ἐσκευασμένον στρατὸν, 959. *a.*
Εὐαὴς· εὐαεῖ πνεύματι χρησάμενος, *vento secundo usus*, 157. 58. *b.*
Εὐβοίας τὰ Ἄκρα et τὰ Κοῖλα, 484. 43. *a.*
Εὐειδὴς, *formosus*, 194. 22. *a.*
Εὐεσὼ (ἡ) *felicitas*, 42. 43. *b.*, 822. 34. 43., εὐεσὼ (ἡ) ib.
Εὐεργέται βασιλῆος, *R. Persarum Orosangae*, 658. 42. *b.*, εὐεργέται civitatium Graecarum, ibid. εὐεργέτης, 953. 340. 49.
Εὐήθεια quid, 269. 20. *b.*
Εὔθετα, χρήσιμα, 873. 107. 41.
Εὐθηνία, 884. 102. 23.
Εὐβὺ Βοιωτῶν, sive ἰθὺ, 636. (l). 986. 471. 19.
Εὐθυμίδης, *Euthymides*, ab Εὔθυμος, uno ex Minyis, 935. *b.*
Εὐκομιδέστατος, 305. 79., 927. *a.*
Εὐκρινέα ποιέεσθαι, *bene disponere*, 713. *a.* in.
Εὐμαρέη· εὐμαρίη, *fecessus*, ubi alvus exoneratur; hinc pro *stercore*, 330. 24. *b.* sq., 119. (e). 726. et 735. A. G.
Εὐμένεια ἴση, *in bonam partem accipiatur*, 126. 1. *a.*
Εὐοδωθῆναι· εὐωδώθη, 471. 21., 956. 354. 37.
Εὐπαθίαι· εἶναι ἐν εὐπαθίαις, 665. 57. *a.*
Εὐπετὴς λόγος, 396. 77. et 84. *a.*, Εὐπετέως τεσσέρων δακτύλων, 852. *a.*
Εὐπρόσωπος, *speciosus*, *ad speciem pulcer*, 583. 76. *a.*
Εὑρίσκειν· εὑρέσθαι, *sibi parare*, *adipisci*, 693. 73. *b.*, εὕρημα, *lucrum praeter spem oblatum*, 670. 46. *b.*

Εὐρύχορος de urbe, 608. 55. *b.* εὐρυχωρότατον et εὐρύτατον conff. 598. (o).
Εὖσομαι κείσθω, Prov. locut. 187. *a.* in.
Εὖτ' ἂν pro ἐπειδ' ἂν, 726. A. G.
Εὐφρόνη, *nox*, 726. A. G.
Εὐχαρίτως, 726. A. G.
Εὔχυλος, quid, 307. 27. *a.*
Ἐφιέναι. V. Ἐπιέναι.
Ἔφεδρος, *successor*, ἔφεδρος βασιλεὺς, 391. 18. *a.*
Ἐφηβᾶν, *adolescere*, ἐς ὃ ἐπήβησαν οἱ παῖδες, 475. 62.
Ἐφόδια, 942. *b.*
Ἐφορεῖον, *Ephororum consessus*, 466. 65. *a.*
Ἐχέγγυος· πίστις τῆς σωτηρίας ἐχέγγυος, *pactum de incolumitate*, ἐχέγγυος ἱκέτης, *cui incolumitatis fides data est*, 407. 18. *b.*
Ἔχειν pro παρέχειν, *praebere*, 428. 54. *b.*, ἔχειν, φέρειν εἰς, *pertinere*, *spectare ad*, 265. 86. *a.*, ἔχειν πρὸς sive εἰς, *tendere ad*, 848. 72. 38., ἔχειν, *cursum tenere*, *tendere ad*, 482. 74. *a.*, προνοίᾳ ἐς τινὰ ἔχουσα, *providentia erga aliquem*, 690. 63. *a. b.*, ἔχθρα ἔχουσα ἐς Ἀθηναίους, 412. 72. *a. b.*, ἔχουσα, ἐσέχουσα et διέχουσα διώρυξ ἐς τὸν κόλπον, *fossa in sinum tendens*, *ducta*, 558. 68. *b.*, ἔχειν ἐπιτρέψαντα, pro ἐπιτρέπειν, 444. 52. *a.*, ἔχειν κρύψαντα pro κρύψαι, 242. 72. *a.*, ἔχειν ἀποκλήσας τινὰ, pro ἀποκλῆσαι, *excludere aliquem*, 18. 3. *b.*, ἔχειν ὅτιν οὐδεμίην θεῶν, *Deorum vindictam nihil revereri*, 726. 84. *b.*, ἔχειν, ἐνέχειν χόλον τινὶ, 631. 53. *b.*, ἔχειν ἔγκοτόν τινι, V. Ἔγκοτον et Ἐνέχειν· ἔχειν ἐν σόμασι αἰνέοντες, *laudibus extollere*, 277. 4. *b.*, ἔχειν γῆν, *colere terram*, pro *habitare*, 535. 99. *b.*, ἔχειν αἰτίην, *dici*, *nominari*, 492. 94. *a.*, ἔχειν, *habere uxoris loco*, 726. 84. *b.*, ἔχειν Φλαύρως, μακαρίως sim. cum genitivo iungitur, 263. 33. *a.*, ἔχειν μεγάλως, 577. 96. *b.*, ἔχειν κατ' οἴκους, 954. 343. 29. ἡ Φάτις μιν ἔχει· λόγος σε ἔχει· αὐτὸς ἔχει τινὰ Φάτιν, 506. 39. *b.*, ὡς ποδῶν εἶχον· ὡς τάχεος εἶχε· ὡς εἶχε δεσμῶν· ὡς εἶχον ὀργῆς· δρόμου, 722. 36. *b.*, ἔχειν ἔς τινα, 412. 72. *a.*, ἔχειν ἐπί τινι, 727. A. G., ἔχειν τι πρός τινα, 980. 436. 9., ἔχειν pro μένειν, 454. 7. *b.*, ὡς ὧδε ἔχοντος, *quum res ita se habeat*, 690. 63. *b.*, ἐχόντων ὧδε, 63. 66. *b.*, ἔχειν τόδε quid, 428. 43. *a.*, ἔχοντες, *divites*, 447. 74. *b.* et (h). ἔχεσθαι, *abstinere*, 616. 9. *b.* sq., ἔχεσθαί τινος, *adhaerescere alicui*, 490. 31. *b.*, ἔχεσθαι ἀπορίῃ et ἐν ἀπορίῃσι, 736. 31. *a.*, ἔχεσθαι θυμῷ, ὀργῇ, 221. 23. *b.*, ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα, *domestici inutiles*, 689. 16. *a.*, ἐχόμενα καρπῶν, ὀνειράτων, *de ipsis frugibus*, *insomniis*, 60. 38. *a.*, Ἔχον et Φέρον idem, 60. 33. *a.*, ἐνείχεε et ἐνεῖχε ex ἐνέχω, 59. (c). Ἐχεκτεανοὶ, *divites*, 447. 74. *b.*
Ἕω, v. ἠὼς.
Ἑώθεε Ion. pro εἰώθεε, 136. 44. *b.*, 906. *a.*, 933. *b.*, 946. *a.*
Ἑωϋτὸς, ἑωϋτοῦ, de prima persona, 325. 31. *b.*, Ἑωῦτὸς, ἑαυτὸς pro σεωῦτὸς, σεαυτὸς, 54. 91. *b.*, Ἑωῦτῶν ἀμείνονες εἶναι, *semet ipsis praestantiores esse* i. e. *praestantiores quam antea*, 659. 61. *a.*, sic αὐτὴ ἑωῦτῆς ἀρίστη, 91. 18. *b.* παρ' ἑωῦτοῦ διδοὺς, *de suo dans*, 621. 56.

Z.

Ζειὰ, *spelta*, 120. 99. *a.*
Ζεγέριες, mures in Africa, eiusque nominis caussa, 336. 16.
Ζέειν, *fervere*, de mari, 593. 1. *b.*, ἐκζέειν εὐλέων, *vermibus consumi*, *exaestuare*, 371. 78.
Ζεῖραι et σειραὶ conff. 544. 6. *b.*
Ζεύγνυμι· ζυγὲς ἀνάγκῃ· ὑπέζευγμαι ἀνάγκαις, καταζευχθῆναι ὑπ' ἀναγκαίης, *necessitate adstringi*, 629. 84. *b.*
Ζεὺς pro coelo et coeli tempestate, 109. 15. *b.*
Ζημιῶσαι σΦέας, *sumere de se ipsis poenas*, 727. 11. *a.* ζημιώσασθαι et ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν, *vitae iacturam facere*, *vitam perdere*, 529. 80. *b.*
Ζόη, *vita*, 532. 73., 727. A. G.
Ζορκάδες, *capreae*, 365. (i).
Ζώειν, 833. 50. 32.
Ζώνη quid, 727. A. G.
Ζωὸς, *vivus*, 92. 51. *b.* ζωγρεῖν, *vivum capere*, unde ζωάγρια, 727. A. G.
Ζῶα γράφειν, *pingere*, 96. 99. *b.*, ζῶα γράψασθαι pro ζωγράφειν, 322. 6. *a.*, ζωγράφοι γλύφουσι, 872. 106. 45. Vide 126. 1.
Ζωστὴρ, Atticae locus, 669. 4.

H.

Ἢ, 949. *b.*, 953. *a.*
Ἤ τις ἢ οὐδείς, *nullus* vel *nemo fere*, 270. 35. *a.*, 918. *a.*
Ἠβηδὸν, 447. 62. *a.*, ἡβητήρια, 167. 37. *b.*
Ἡγέεσθαι τὴν ὁδὸν, 200. 39. *a. b.*
Ἡγεμών, et ἡγεμὼν τῆς ὁδοῦ, *dux viae*, 377. 63. *b.*
Ἡγίας, ἀδελφεὸς Τισαμενοῦ, 709. 25. *a.*
Ἥδιον μᾶλλον, 171. 36. *a.*
Ἥδεσθαί τινι et τινὰ, 212. 36. *a.*, 906. 137. 17.
Ἦδη, *huc usque*, 668. 83. *b.*, ἠδὴ et δὴ conff., 128. 88. *b.*
Ἡδονὴ δ' ἴδεσθαι, 170. 32. *b.* 171. 36.
Ἥειδε Dial. Ion., 21. 90. *a.*, 807. 17. 20., v. *Augment.*
Ἕδεα, *sedes consuetae*, ἐξ ἠθέων ἀνατεῖλαι de sole, 173. 24. *a.*
Ἧκειν· μορφῆς μὲν εὖ ἡκούσας· εὖ ἥκειν πιθανότητος· Φύσεως· γένους· ἑαυτῶν, 73. 91. *a.*, 577. 96. *b.*, εὖ ἥκειν τοῦ βίου, 802. 11. 43., εὖ ἥκειν ποδῶν, 962. *a.*, ἥκε et ἦλθε conff. 697. 5. *a.*, ἥκε ἀγγελίη ἐμοὶ, 697. 5. *a.*
Ἡλικίη· οἱ ἐν ἡλικίῃ, *adulti*, 755. 71. *a.* vit. Hom.
Ἥλιος et ἠέλιος permut. 297. (s).
Ἡμεκτεῖν, *indignari*, *offendi*, 727. A. G.
Ἡμέρῃ διαΦωσκούσῃ, 242. 59. *a.*
Ἡμεροδρόμοι qui, 486. 13.
Ἡμεροῦσθαι, 333. 10. *a.*
Ἡμέτερος· ἐν ἡμετέρου, *nostris in aedibus*, 18. 75., 510. 71.
Ἡμι in compos. elegans, ἑβδομον ἡμιτάλαντον, *sex talenta cum dimidio*, 23. 66. *b.* et Gron.
Ἡμίονος (ἡ), 960. 364. 43., ἅμαξαι ἡμιόνειαι, 89. 15.
Ἤν μὴ ἐκΦύγῃς, formula, 338. 17. *b.*, ἢν δὲ μὴ, 906. 174. 20., ἢν μέν γε, 845. 70. 15., ἢν μεν οὐ δῶσιν, 963. 375. 23., ἢν μὲν δοκέοι, 996. 528. 32.
Ἦν pro ἦσαν, ab εἶναι, 376. 21. *a.*
Ἥνετο τὸ ἔργον, 652. *a.*, in. et 62. *a.*, et 851. *a.*, v. Ἄνεσθαι.
Ἤπειρος, quo sensu, 323. 51. *a.*, ἤπειρος, *terra*, simpliciter, 458. 17. *a.*
Ἤπια Φάρμακα, ἐπέσματα, 263. 35. *a. b.*, ἤπιος de patre et rege, 244. 15.
Ἡραῖον, *templum Iunonis*, 34. 52. *b.*, 717. 34. *a.*
Ἡρακλῆαι σῆλαι, 233. 13. *a. b.*
Ἡρωϊκοὶ χρόνοι, 705. *a.* in.
Ἡσκημένος, *ornatus*, 166. 89. *a.*
Ἡσυχίᾳ, de silentio, ἐκ πολλῆς ἡσυχίης σενάξας, 43. 77. *b.* ἡσυχίην ἄγειν et ἔχειν, 515. 31.
Ἡφαίστειον et Ἡφαίσιον, *templum Vulcani*, 154. 58. *a.*
Ἡφαιστόπολις nomen viri, 168. 54. *a.*
Ἠὼς· ἅμα ἕῳ· ἅμα τῇ ἕῳ· πρὸ ἕω· πρὸς ἕω· εἰς ἕω· de aurora dieique diluculo, 657. 19. *b.* πρὸς ἠὼ et πρὸς ἕω, 334. 74. *b.*

Θ.

Θαλάσσῃ νοτίῃ, quid, 286. 18. *b.*, θαλάσσῃ ἐρυθρῇ, 182. 46. *a.*, θαλασσοκρατοῦντες quinam dicantur, 259. 85. *a.*
Θαλία, *convivium lautum*, 727. A. G., θάλειαν ἄγειν· et θάλειαν ἑορτὴν ἄγειν, 665. 57. *a.*
Θάσσε et θάασσε, 45. 46. *a.*
ΘαΦθῆναι pro quo alii ταΦῆναι, 141. (e).
Θάω, θεάομαι, θαέομαι, θηέομαι, θηεύμενος pro θεώμενος, 571. 88. *a. b.*, θηῆσθαι, 6. 54. *a. b.*, ἐθηήσαντο et ἐθηήσαντο dial. Ion., 206. (a). ἐθηῆτο, ἐθηεῖτο, 6. (d). 320. (i). et ἐθηῆτο, ἐθηεῖτο, 931. 249. 31. et 797. 4. ult.
Θέης ἄξιος, ἀξιοθέητος, 12. (a).
Θεῖον, Spart. Dial. Σεῖον, 719. 93. *a.*
Θελεῖν· θέλει, *solet*, 725. A. G., θέλων πεύσεται λόγων, *cupide libenterque audiet sermones*, ἐβουλεύετο θέλων, *cupide consultabat*, 697. 1. *a.*, θέλειν, *significare*, τί θέλει τὸ ἔπος εἶναι, 338. 3. *a.*, θέλειν pleon. εἰ ἐθελήσει ἐκτρέψαι, *si convertet*, 533. 16. *a.*
Θεὸς unde dictus, 129. 9. *a.*, θεὸς, *sol* dicitur, 114. 74. *a.*, θεὸς, ἡ, *Dea*, 53. 47. *a.*, 829. 44. 18., θεὸς μέγας de *Dea*, 672. 95. *a.*, Θεοὶ γεωπεῖναι, 672. 98. *a. b.* σὺν θεῷ, *deo adiuvante*, 275. 11. fin.
Θεογονίη quid Persis, 67. 49. *a.*
Θεοσύλας, *sacrilegus*, 624. 50. *b.*
Θεοξένια, *festa* Delphis, 24. 77. *a.*
Θεοφάνεια festum, 24. 77. *a.*, θεοφάνεια (τὰ) et θεοφανίου (αἱ), 810. 19. 20.

Θερίζειν, *aestatem transigere*, 673. 20. *a.*, θέρος, θερεία, 938. *a.*
Θερμοπυλέων descriptio, 588. 27. *a.*
Θερμουργὸς, 454. 99. *b.*
Θεσμοφόρια Ephesiorum, 445. 15. *a.*
Θεωρὶς ναῦς, *navis sacra*, 479. 83. *a.*
Θῆκαι ἱεραὶ, 135. 16. *b.*, Θήκη, *loculus*, *bustum*, 24. 99. *b.*
Θήλεα (ἡ) *femella* pro θήλεια, 241. 57. *b.* θήλεια νοῦσος Scytharum, 53. 47. *a.*
Θησαυροὶ, *aedicolae adservandis donariis*, 353. 12. *a. b.*
Θνήσκειν· τεθνηκώς· τεθνηώς· et τεθνεὼς, 287. (e).
Θοινίζειν, *cibare*, *pascere*, 727. A. G.
Θολερὸς oppon. τῷ, καθαρὸς de flumin., 305. 83. *b.*
Θορὸς, τὸ σπέρμα, 727. A. G.
Θρασυδηΐων, 719. 11., 996. *b.*
Θρηκίη, Θρηικίη, Θρῇσα, Θρῇσσα, 295. 88. *b.*, Θρηΐκίη an Θρηΐκη, 843. 67. 47.
Θρῖδαξ· θριδακίνη, *lactuca*, 211. 99. *a.*
Θύειν, *sacrificium in igne inponere*, 870. 103. 42., θύειν ἐπί τινι et τινὰ, 695. 49. *b.*, θύειν χρησήρια· χαρισήρια, 332. 64. *a.*, θύειν σωτήρια et θύειν σωτῆρι, 686. 22. *a.*, θύεσθαι καὶ καλλιερεῖν, 563. 32. *a. b.*
Θύλακον ἀλφίτων δεόμενον, quid, 219. 57. *a.*, 59. *b.*
Θυμαλγὴς, *animo dolorem adferens*, 727. A. G.
Θυμὸς εἶναι πραγμάτων, 727. A. G. θυμῷ βουλόμενοι, 394. 42. *b.*
Θύρας προσθεῖναι, *fores claudere*, 237. 81. *a.*
Θυρεατικοὶ στέφανοι, 41. 99. *a.*
Θυρέη et Τθρέη conff. 225. 73. *b.*
Θυρώματα, quae, 186. 3. *a.*
Θυσανωτοὶ, θυσσανωτοὶ, θύσσανοι, 141. 89. *a.*
Θυσίαι et θαλίαι, iunguntur, 665. 57. *a.*
Θύωμα· θυμίημα, 142. 43. *b.*, 915. *a.*
Θῶκος, *confessus iudicum*, 466. 65. *a.*
Θωϋμάζειν pro θαυμάζειν, 6. 76. *b.*, 797. *b.*, 898. *b.* θῶϋμα et θῶμα conff. 180. 84. fin.
Θώμιγγες, 94. 31. *b.*
Θὼψ, θωπὸς, *blandus adsentator*, 238. 36. *b.*

I.

Ἰαχχάζειν· Ἴακχος, ἡ ᾠδὴ, 647. 28. *b.*
Ἰαμίδαι, *haruspicinae arte praestantes*, 708. 3. *a.*
Ἰᾶσθαι τρῶμα, βλάβην, 616. 94. *b.*, κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι, 223. 88. *a.*
Ἰδέειν, παθέειν· ἰδεῖν, παθεῖν, 15. (g). Var., 804. 13. 33.
Ἰδία (τὰ) et τὰ ἱρὰ, oppon. 442. 12. *b.*
Ἱδρυσθαι ἱρὸν, 123. 13. *b.*, ἱδρυθῆναι passive, 346. 82. *a.*, 871. *a.*, 901. *b.*
Ἰέναι et βαίνειν ἐπ' ἵππου, *ire equis*, 242. 59. *a.*, ἰέναι ἐς ἄεθλον, *in certamen pergere*, 20. 43. *a. b.*, ἥιε κατηρτισμένος, 996. *b.*, ἰέναι ἐπί τινα, 75. 97. *b.*, ἴέναι cum compositis varie Ion. dial. format tempora, ἧιε· ἀπῆιε· ἀπῆισαν, 685. 17. *b.*, 944. 297. 22. ἧιε· ἧισαν· ἦσαν, 184. 30. *b.*, παρῆν· παρῆσαν, 10. 96. *a.*, ἧισαν et ἦεισαν, 20. (e). μετῆισαν pro μετῆσαν, 203. 45. *a.*, προσῆισαν, 998. 546. 20., ἀπίεσαν, ἀπῆισαν, 390. 82. *a.*, παρίεσαν, παρῆισαν et παρῆσαν idem, 200. 28. *a.*, ἀπῆειν· παρῆειν· ἐξῆειν et tert. plur. ἀπῆεσαν, 200. 28. *a.*, προϊέναι, *procedere*, πρεῖεσαν, προΐσαν, προῆσαν, προῆεσαν in Codd. Herod. 681. (b). sic in aliis παρίεσαν, παρῆισαν, παρῆσαν, 680. (a). ἀπίεσαν, ἀπῆισαν, ἀπῆσαν, 685. (n). προσίεσαν, προσῆισαν, προσίησαν, 737. (b). conf. Port. in ἧια, ἧισαν.
Ἰέναι φωνὴν, 103. 22. *a.* 340. 73. *a.*
Ἱερὸς, de *sacro* sive *sacrorum ministro*, 130. 36. *a. b.*, conf. ἱρός· ἱερὰ δημοτελῆ, 462. 47. *b.*, ἱερᾶσθαι θεῷ, 271. 78. *a.*, ἱρεὺς et ἀρχιρεὺς conff. 153. 14. *b.*, ἱερωσύνη, ἱεροσύνη, 271. *a.* in. et 78. *a.*, ἱερὰ γενέσθαι, *quae litant*, 721. 77. *a. b.*
Ἴζειν, *sedere* an *statuere*, 853. 80. 38., conf. ἕζειν· Ἴζεσθαι, ἕζεσθαι, 343. 99. *b.*
Ἰθαγενὲς, *germanum*, *nativum*, 727. A. G.
Ἰθὺς pro εὐθὺς· ἰθεῖη τέχνη· ἰθεῖη δίκη, 719. 93. *a.*, ἰθέως, 892. *b.* 728. A. G., ἰθὺς et ἰθὺ ἐπὶ Θεσσαλίης, 402. 94. *b.*, ἰθὺ Λιβύης, 158. 92. *a.*, ἰθυμάχη et ἰθυμαχίη, 932. 255. 2.
Ἰκνέεσθαι· κατικέσθαι, ἐπικέσθαι idem, 526. 9. *a.*, ἱκνεομένως, *rite*, *convenienter*, *legitime*, 467. 96. *a. b.*, ἱκνεύμενος χρόνος, ἱκνευμένως βασιλεύειν, ib. 728. A. G., ἱκνευμένῳ χρόνῳ, 477. 19. *b.*, ἵξεται et οἴχεται conff. 115. (q).
Ἰλαδὸν et εἰλαδὸν conff., 81. (e).
Ἰλιὰς ἡ μικρὰ, an Homeri, 752. 29. *b.*, Vit. Hom. 157. 58. *b.*
Ἴκριον in navi quid, 320. 56. *b.*
Ἰμάτιον, *pallium*, 269. 13. *b.*
Ἵνα, *ubi*, cum indic. ἵνα δοκέει, 705. 91. *b.*, ἵνα γῆς, οὗ γῆς, *ubi terrarum*, 167. 37. *a.*
Ἰνταφέρνης et Ἰνταφρένης idem, 232. 21. *b.*
Ἰόνιος πόντος, κόλπος, haud Ἰώνιος, 520. 13. *b.*, 733. 47 et 48. *b.*
Ἰποῦν, ἀπιποῦν, ἐξιποῦν, *exprimere*, *excoquere*, ead. potest., 146. 83. *b.*
Ἱππεύσιμος χῶρος, 402. (d).
Ἵπποι (αἱ), ἵπποισι αὐτῇσι, 960. 364. 43., ἱπποβόται, et ἱπποβάται, 410. 15. et 16. *b.* sq., 410. (f). 484. 39. *a.*, ἱππόται in saltu, 498. 8. *b.*, ἱπποτοξόται προσφέρεσθαι ἄποροι, 715. 48. *b.*
Ἶρηξ Ion. pro ἱέραξ, 135. 96. *a.*
Ἱρὸν, σηκὸς et νηὸς differ. 446. 50. *a. b.*, ἱρὸν (τὸ) ἀνάκτορον, 722. 25. *a. b.*, ἱρὰ ποιεῖν· ποιεῖσθαι· ἕρδειν· κ. λ. 700. 10. *a.*, ἱρείη et ἱρέη, 667. (g). conf. ἱερός.
Ἰσθμὸς, διϊσθμίζειν, ὑπερισθμίζειν, 522. 69. *a.*
Ἰσοκρατία, *imperium populare*, 418. 63. *b.*
Ἰσονομίη, ἰσοτιμίη, 238. 44. *b.*, 390. 72. *a.*
Ἴσοι μῆκος, 177. 49. *a.*, 860. *b.*, ἴσα πρὸς ἴσα, 2. 34. *b.*, 795. 2. 12.
Ἰσάναι· φήσω σε ὄπισθε τῆς θύρης, 5. 41. et 42. *b.*, ἀντίοι ἔσησαν et ἀντίοι ἔσησαν, 699. 91. *a.*, ἵσασθαι εἰκόνα, 897. 144. 11., 173. 36. *b.*, proprie *equus* ἵσαται ὀρθὸς, 701. 51. *a.*, ἰσαμένου μηνὸς ἕκτη, ἑβδόμη, 487. 38. *a.*, ἰσαμένη τοῦ μηνὸς an ἰσαμένου τοῦ μηνὸς, 960. 366. 4., ἔσασαν, ἔσησαν conff. 699. (r). 705. (k). 706. (b).
Ἰσίη Ionum, non ἐσίη 478. 72. *b.*
Ἰσιεὺς et Ἰσιαῖος, 985. 466. 45.
Ἰσίαια, *urbs*; at *cives* Ἰσιαῖοι et Ἰσιαιεῖς, 630. 3. *a.*, Ἰσιάιητις γῆ, ibid. 4. *a.*
Ἰσορέειν, *interrogare* et *inquirere*; ἰσορέεσθαι, *interrogari*, *inquiri*, 728. A. G., ἰσορίη, *rerum inquisitio*, 1. 1. *a.*, ἰσορίης ἀπόδεξις, *specimen inquisitionis rerum*, ib.
Ἴσχειν pro ἔχειν, 696. 81. *b.* ἰθέως ἴσχει Λεωνίδην, *concipit* et *parit*, 391. 18. *a.*
Ἰσχνόφωνος et ἰσχόφωνος, 349. 75. *a. b.*
Ἰτέϊνα, *ligni* species, 311. 40. *a.*
Ἴτυς· non *umbo*, sed *clypei ambitus*, 546. 51. *a.*
Ἰχνευταὶ, *ichneumones*, 135. 16. *b.*, 879. 114. 10.
Ἰωνίζειν, 416. 82. *a. b.*

K.

Κάδυτις, non *Hierosolyma*, 195. 85. *b.*
Καθαρὸν ῥέειν de fluvio, 96. 85. *b.*, καθαρὸς et θολερὸς, de flumin., opponuntur, 305. 83. *b.*, τὸ καθαρὸν τοῦ στρατοῦ, *flos exercitus*, 339. 67. *b.*, καθαρὸς et καρτερὸς conff. ibid.
Καθήκαντα (τὰ), *res praesentes*, 394. 26. *a.*
Καὶ γὰρ usus in Hyperbatis, 685. 97. *a.*, 915. *a.*, 995. *b.*, καὶ copula non disiungens, οἱ μαθηταὶ καὶ ὁ Πέτρος, 66. 41. *b.*, ὅμοιος καὶ ἡ ἰλὺς, pro ὅμοιος τῇ ἰλύϊ, 534. 41. *a.*, καὶ pro καίπερ, 126. 25. *b.*, καὶ ἐὼν μὴ, pro καίπερ οὐκ ὤν, *quantumvis non esset*, 606. 75. *a.*, καὶ pleonasm. 844. 69. 2., καὶ δὴ καὶ δὴ παρεῖχεν· *fac eum concessisse*, 591. 28. *b.*, καὶ δὴ, *atque etiam*, *tum*, *tum etiam*, 728. A. G., καὶ δὴ καὶ, 100. 57. *b.*, 502. 41. *a. b.*, 966. *a.*, 898. *a.* 856. *a.*, καὶ πρὸς, *insuper*, 75. 92. *b.*, μή με καὶ διαφθείρητε, 995. *b.*, alia vide 871. *b.*, 896. *a.*, 900. *a. b.*, 928. *a.*, 930. *b.*, 981. *b.*, 961. *a.*, 935. *a.* 965. *a.*, 966. *a.*, 972. *a.*, 943. *a.*, 859. *b.*, καίτοιπερ et καίπερ idem, 642. 72. *a.*, καίτοιγε, 511. (g).
Καινοῦν τῷ λόγῳ, 149. 75. *a.*
Κακὰ κακοῖς ἰᾶσθαι, 223. 88. *a. b.*
Κακῶς γενέσθαι τινὶ, 5. 22. *a.*, 741. 33. *a.*
Καλεῖν· composit. ἀπόκλητος· ἐπίκλητος· σύγκλητος· ἔκκλητος, 509. 16. *a.*
Καλλάτηβος, urbs Lydorum, 525. 58. *a.*
Καλὸς· καλὰ ἱερὰ γενέσθαι, 563. 32. *b.*, Καλλιερεῖν dicuntur τὰ ἱρὰ, *victima litare* latt. 563. 32. *a. b.*, 700. 10. *a.*, καλλίων, ἀμείνων, 211. 1. *a.*, 906. *a.*, κάλλιστος ἀνὴρ, *vir formosior*, 725. 29. *a.*
Καλχηδὼν et Χαλκηδὼν, 343. 83. *a.*
Καμάρα et καμαρωτὸν ἅρμα, 312. 72. *a.*
Κάπηλος, καπηλεύειν quis dicatur, 244. 12. *a.*
Καννααβισθῆναι, 315. 74. *b.*
Κάπτειν de pisce, 145. 49. *a. b.*, κάπτειν et κάμπτειν conff., 145. 49. *b.*
Κάρ· ἐν Καρὸς αἴσῃ locut. prov., 403. 27. *b.*
Καραδοκέειν, 583. 81. *a. b.*
Καρίνη, πόλις, 971. 397. 25.
Κάρνη, πόλις Αἰολίδος, 971. 397. 25.
Καρομεμφῖται, in AEgypto, 179. 55. *b.*

Κάρπάθῳ, (ἐν) *in mari Carpathio*, 218. 30. *b.*
Κάρτα et *κατὰ* conff. 156. 29. *b.*
Κάρτα πάνυ, *admodum*, 728. A. G.
Κασβαναίη, et Κασαναίη, 591. 12. *a.*
Κάσια, *Caſia*, 253. *a.* in.
Κασμίλου titulus *Mercurii*, 128. 99. *b.*
Κασπίη θάλασσα, 96. 85. ubi de eius habitu.
Κατὰ in compos. verb. 473. 65. *a.*, *κατὰ τὴν βασιληΐην τῶν Μάγων*, *durante Magorum regno*, 261. 47. *a.*, *κατ' αὐτὸν*, 822. *b.*, *κατ' ἔτος*, *κατ' ἔτος ἕκαστον*, 589. 58. *b.*, *κατὰ τὸ ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν*, *ex odio in Theſſalos*, 633. 97. *a.*, *κατὰ θεόν· κατὰ θεῖον· τύχην· δαίμονα*, ſim. 275. 11. *a.*, *κατὰ λῃΐην ἐκπλῶσαι*, 179. 27. *a.*, *κατ' ὀλίγους*, 673. 39. *b.*, *κατὰ νηδὺν ὑητροὶ*, 883. *b.*, *κατὰ νόμον*, 814. *b.*, *κατ' οἶκον ἔχειν*, 954. *a.*, *κατ' οὖρον*, *ad auram*, *vento ſecundo*, 354. 34. *a.*, *κατὰ τοὺς πατέρας παριέναι*, *praeterire ex adverſo*, *contra*, 200. 27. *a.*, *κατὰ τριηκοσίας*, *circiter*, 457. 91. *a.*, *κατὰ πόλιν*, *οἶκον*, *in urbe*, *domi*, 454. 7. *b.*, *κατὰ τῆς θαλάσσης ἀφανίζειν*, 508. 95. *b.*, *κατὰ* Ion. pro *καθὰ*, 156. 29. *b.*, *κατὰ τὰ εἴλοντο*, *ἤκουον* pro *καθὰ εἴλοντο· κατὰ ταῦτα ἃ ἤκουον*, vel *καθὰ ἤκουον*, 148. 43. *a.*, 376. (d). *κατὰ τὸ αὐτὸ*, *καὶ*, 547. 100. *b.*, 549. 66. *b.*, 936. *b.*, conf. *καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον*, 917. *a.*, *κατὰ* et *ἀνὰ ποταμὸν*, 199. 98. *a.*
Καταβάλλειν idem quod *καταβάλλεσθαι*, *ſternere*, *occidere*, 721. 100. *b.*
Καταβῆναι *παρὰ* Τροφώνιον et *ἐς* Τροφωνίου, 682. 28. *b.*, 421. 54. *a. b.*, conff. cum *καταδύναι*, 173. (i).
Κατάγειν *τὰ πλοῖα*, *deducere naves*, 215. 45. *b.*, 455. 31. *b.*
Καταγελᾶν, *deridere*, *illudere*, *τινὸς* et *τινί*, 511. 79. *a.*
Καταγίζειν, *immolare*, *inferias mittere*, *ἐναγίζειν* idem, 728. A. G., *καταγίζεσθαι*, 96. 73. *a.*
Καταγράφων et *καταγνάφων* permiſcentur, 252. 73. *a.*
Κατᾴδειν, *καταειδειν*, *incantare*, 595. 47. *a.*
Καταδῆσαι· *κατέδησαν Φῶρα εἶναι*, *convincere*, *convictum condemnare*, 312. 65. *a.*, 860. *b.*, 729. A. G.
Καταδικάσαι, *convictum condemnare*, 312. 65. *a.*
Καταδόξαι pro *καταγνῶναι*, 729. A. G.
Καταδύειν *τὰς νῆας*, 445. 26. *b.*, 446. 26. *a.*, *καταΔύειν* et *καταΛύειν* conff. ibid.
Καταείδειν *τῷ ἀνέμῳ*, *ventum incantare*, 595. 47. *a.*
Κατακείρειν. v. Κείρειν.
Κατακηρῶσαι *τὸν νέκυν*, *cera circumlinire*, 69. 46. *a.*
Κατακοιμίζειν *τὴν Φυλακὴν*, *ſomno ſopitum cuſtodiam negligere*, 734. 54. *a.*, Belg. *verſlapen.*
Κατακοιμᾶσθαι, 358. 52. *a.*
Καταπρεουργῆσαι, *laniorum more concidere*, 590. 84. *a.*, 981. *a.*
Καταλαμβάνειν, 860. 91. 19., *καταλαμβάνειν*, *dirimere controverſias*, 511. 4. *a. b.*, *καταλαμβάνειν*, *coërcere*, *compeſcere*, 21. 98. *b.*, 691. 14. *a. b.*, 807. 17. 30., *καταλαμβάνειν τινὰ* dicuntur *τὰ κακὰ*, quae eum *ſubito invadunt opprimunt*que, 285. 88. *b.*, *κατέλαβε ἐκλιπεῖν*, *contigit ut relinquerent*, 328. 36. *b.*, *καταλαβεῖν πίσι*, quid, 235. 6. *a.*, *καταλαβεῖν*, *convictum condemnare*, 312. 65. *a.*, *καταλαβεῖν* et *καταβαλεῖν* conff. 44. 3. *b.*
Καταλέγεσθαι, 954. 348. 9., *καταλεχθεὶς*, 452. 26. *a.*
Καταλογεῖσθαι· *κατηλογέοντο*, v. Ἀλογεῖν.
Καταλῦσαι *τὴν ἀρχὴν* et *καταλυθῆναι*, 442. 3. *a.*, 992. *b.*, *καταλῦσαι τὴν διδασκαλίαν*, *ludum literarium diſſolvere*, 749. 78. *a.*, vit. Hom.
Καταμαργᾶν *φθόνῳ*, *livore inſanire*, 678. 94. *b.*
Καταμάρπτειν, *prehendere*, 678. 94. *b.*
Καταμιαίνεσθαι, 463. 79. *b.*
Κατανάσσειν, *complanare*, v. Νάσσειν.
Καταγύσαι *νηῒ ἐξ* Ἐλαιοῦντος *ἐς τὴν* Λῆμνον, *ex Elaeunte ſolvendo in Lemnum deferri*, 503. 92. *a.*
Καταπακτὴ *θύρη*, 378. 97. *b.*
Καταπάσσειν quid, 357. 38. *a.* 838. 55. 32.
Καταπαῦσαι quid, 174. 56. *b.*, *καταπαῦσαί τινα τῆς ἀρχῆς*, 457. 73. *a.*
Καταπειρητηρίη, 866. *b.*
Καταπλάσσεσθαι *τὴν κεφ. πηλῷ*, 141. 19. *b.*, *καταπλασθὺς*, 929. *a.*
Καταπορνεύειν, *proſtituere filias ſuas*, 48. 55. *b.*
Καταπροΐξεσθαι cum genit. *irridere*, *deſpicatui habere*, 213. 93. *b.* *καταπροΐξεσθαι*, *inpune laturos eſſe*, 430. 15. *a.*, 729. A. G.
Κατάπτεσθαι *θεῶν*, *conteſtari Deos*, 468. 34. *b.*
Καταράσσειν· *κατέῤῥαξεν· κατήραξεν* et *κατειραξεν* conff. 723. 79. *b.*, 402. 82. *b.*, conf. ſeq. voc.
Καταρήγνυσθαι· *κατεῤῥαξεν* et *κατήραξεν· κατερῥάχθη* et *κατηράχθη*, permutantur, eadem ſignificat., 723. 79. *b.*
Καταῤῥῆξαι et *καταῤῥήξασθαι*, differ. 230. 37. *a.*, conf. Καταράσσειν.
Καταῤῥάκται quid, 378. 97. *b.*
Καταῤῥωδεῖν, non *κατοῤῥωδεῖν*, 17. 52. *b.*
Καταρτᾶν, *aptare*, 431. 55. *b.*
Καταρτίζειν, *componere*, *reconciliare*, 385. *a.* in., 90. *a.*, *καταρτισὴρ*, 352. 91. *b.*, 353. 92. *a.*
Κατάρξασθαι, 308. 48. *a.*, 327. 17. *b.* *κατάρξασθαι* et *κατεύξασθαι* conff., 327. 17. *b.*
Κατασβῆναι, 282. 77. *a.*, 919. *b.*
Κατασρέφεσθαι, *ſubiugare*, 51. 87. *b.*, *κατασραφθῆναι* et *κατασραφῆναι*, 455. 19. *b.*
Κατασρώννυσθαι, *ſtrata iacere*, de corporibus, et *contrucidari*, 642. 70. *a.*
Κατασφάζειν *ἑαυτὸν ἐπί τινι*, 21. 90. *a.*
Κατασώχειν v. Σώχειν.
Κατατίθεσθαί τι *ἐς* Τένεδον, *in Tenedum quid mittere cuſtodiendum*, 471. 32. *b.*
Καταθεῖναι *ἐς μέσον*, 353. 100. *a.*
Καταφεύγων *κατέφευγε*, 291. 65. *b.* 922. *a.*
Καταφρονέειν, *conſiderare*, *opinari*, 32. 43. *a.*, *καταφρονέειν*, *adfectare*, *meditari*; *exiſtimare*, *arbitrari*; *cum contemtu conſiderare*, 27. 95. *b.*, *conſiderare* et *contemnere*, 623. 30. *b.*
Καταφερὴς et *κατωφερὴς* idem, 133. 38. *a.*
Καταχορδεύειν, 472. 65. *b.* ſq.
Καταχρυσοῦν, 292. 91. *a.*
Καταχῶσαι, *καταχωσθῆναι βέλεσι*, 611. 34. *b.*
Κατάψυξος, 941. *a.*
Κατέζεσθαι *παρὰ τοῖς ὅπλοις*, *quiete ad arma ſedere*, 725. 39. *a.*
Κατειληθῆναι *ἐς τὸ τεῖχος*, 500. 58. *a. b.*, ab Ion. verbo *κατειλεῖν*, *compellere*, *includere*, *κατειλημένος*, et *κατειλύμενος* conff., 106. 23. *b.*, *κατειλημένοι* et *κατειλημμένοι*, 707. 76. *b.*, 851. *a.*
Κατειπεῖν, 884. *a.*
Κατεῖρξαι, 402. 82. *b.*, 851. *a.*
Κατειρύσαντες, 989. 391. 44.
Κατεργάζεσθαι, *vaſtare*, *diripere*, 485. 71. *b.*
Κατερείκεσθαι *τοὺς χιτῶνας*, 665. 59. *b.*
Κατεσπουδασμένος ἀνὴρ, 188. 67. *b.*
Κατεύξασθαι, *κατάρξασθαι* conff., 308. 48. *a.*
Κατέχεσθαι *ἐκ θεοῦ*, 318. 66. *b.*
Κατηγήσασθαι, *monſtrare*, *praeire*, 591. 12. *a.*
Κατήκοος, *ſubditus*, et *auſcultator*, 51. 86. *a.*
Κάτημαι, *κατῆσο*, cum τ, non cum θ, Ionum est, 20. 60. *b.*, *κατῆσθαι ἐπὶ τινί*, *in re qualibet occupatum eſſe*, 142. 25. *a.*, *κατῆσθαι*, *ἔζεσθαι ἐκ τοῦ μέσου*, *neutrarum eſſe partium*, 629. 78. *b.*, 322. 95. *b.*, *κατῆσο ἐκ τοῦ μέσου*, *e medio ſeceſſit*, 241. 18. *a.*
Κατίζειν· *κάτεισε* et *κάτισε* pro *ἐκάτισε* in Herod. conff., 318. 75. *b.*, 824. *b.*
Κατισάναι· *κατεσηκὼς*, *florente aetate homo*; *κατεσήκει*, neutraliter, non active, pro *erat*, 47. 25. *b.*, 827. *a.*, *κατίσασθαι ἐς ταυτὰ*, 932. *b.* *κατασήσας ὕπαρχον* et *κατασάμενοι τύραννον*, 383. 54. *b.*
Κατίσχειν quid, 208. 13. *a.*
Κατοικίσαι, *κατοικῆσαι* conff., 179. 55. *b.*
Κατοικεῖσθαι, 96. 85. *b.*, *κατοικῆσθαι*, 854. *a.*
Κατονόσασθαι, *vituperare*, 170. 9. *a. b.*
Κατύπερθε, *κατυπέρτερα*, 654. 18. *b.*
Κάτω (τὰ) *τῆς* Ἀσίης, 289. 86. *a.*
Καύκασις, Καύκασος, Καυκάσιος de *monte*, 247. 19. *a.*
Καύκωνες qui, 80. 99. *a.*
Κεινὸς et *κενὸς*, *vacuus*, 36. 3. *a.*, 562. 7. *a.*, 632. 78. *b.*
Κείρειν, *vaſtare*, *populari*, 729. A. G. ſic *κατακείρειν*, ibid. et *κείρεσθαι λόφους*, *tondere*, 358. 70. *b.*, 938. 277. 47.
Κεῖσθαι dicitur *ἄεθλον*, quum proponitur, 986. 467. 47., *κέεται*, *κεῖται*, *κέαται* permut., 309. (l). 310. (b).
Κελεύειν, *ſuadere*, *monere*, 213. 71. *a.*
Κέλευμα et *κέλευσμα* idem, 342. 59. *a.*, 517. 100. *a.*
Κεραΐζειν, *diripere*, *ſternere*, 729. A. G.
Κεράμεα ποτήρια, 416. 93. *b.* *κεραμῆια λεπτὰ*, 758. 84. *a.* vit. Hom.
Κερᾶν· v. Συγκερᾶν.
Κέρας de *promontoriis*, 654. 32. *b.* ſq., *κέρας*, *τοῦ κέρεος*, 961. 368. 14., *τῷ κέρεϊ*, 998. 547. 8.
Κεύθειν pro *κρύπτεσθαι*, 257. 36. *a. b.*
Κεφαλὴ, ut *caput* lat., pro *vita*, *damno*, 842. 63. 20.
Κὴ enclitic. partic. expletiva; *κῆ* pro *πῆ*, 729. A. G.
Κήλων, *equus admiſſarius*, 91. 95. *a.*, *κηλώνειον* et *κηλωνήϊον*, 91. 8. *a. b.*, 852. *a.*
Κιθῶνα *τοῦ τείχεος*, *tunica muri*, 566. 20. *a.*, *κιθῶνες βαθὺς κόλπος*, 963. *a.*
Κίκι oleum, 146. 78. *a.*, 885. *a.*
Κιλλικύριοι qui, 576. 61. *a.*

Κινδυνεύειν εἶναι, *videri esse*, vel simpliciter, *esse*, 328. 43. *b.*
Κινδὺς, Κινδύη, Κινδυεὺς in Caria, 435. 89. *a.*, 950. *b.*
Κιρνᾶσθαι de flum., 304. 63. *b.*
Κισσίη χώρη, 962. 370. 30.
Κιὼν (ἡ) de *monte*, 362. 8. *b.*
Κλαίειν λέγω, ἀγορεύω, formula proverb., 336. 62. *b.*, 337. 62. *a.*
Κλέπτεσθαι pro πορεύεσθαι λάθρα, 533. 18. *b.*
Κληδὼν et κληηδὼν, *omen*, *rumor*, *fama rei prosperae*, 738. 99. *a.*, 729. A. G.
Κληῖδες Κύπρου *promontorium*, 432. 79. *b.*
Κληῖω· κεκλημένη· κ. τ. λ., 978. 420. 5., ἐκκληΐζόμενοι, 14. (l). συγκεκλημένη et συγκεκλησμένη, 561. (c). ἀποκλήει et ἀποκλείει, ibid. (e). ἐκκληΐζόμενοι, ἐκκληϊόμενοι, συνκατακληῖσται, κεκλειμένου, κεκλεισμένου, περικληΐουσοι, περικληΐοντες, ἀποκεκληϊμένοι, 802. 12. 10.
Κληροῦσθαι, κληροῦν, quid, 262. 83. *a.*
Κλίνειν de sole in vesperam inclinato, 361. 63. *a.*
Κλῖναι ἐπίχρυσοι, *lecti inaurati*, 728. 60. *b.*, ὁλόχρυσοι, *ex auro solido*, ibid.
Κλισιάδας ἀνοίγειν τινί· prov. locut., 695. 32. *a.*
Κλῶσα, 376. 28. *b.* 943. 290. 14.
Κλώσματα ἐρίου· κλωστὴρ λίνου, 376. 28. 29. *b.*
Κνάφος, *carduus* fullonum, et *tormenti* genus, 47. 31. *b.*, 252. 73. *a.*
Κνίζειν dicitur ὁ ἔρως, 465. 47. *b.*, et quae angunt, 513. 76. *b.*
Κνυζήματα, *vagitus puerilis*, 729. A. G.
Κόθορνοι, *cothurni*, 496. 22. *a.*
Κοίλη, ἡ, via Attica, 486. 92. *a.*
Κοινὸν (τὸ), *aerarium*, 569. 39. *b.*, τὰ κοινὰ τῶν Ἀρκάδων, scil. συνέδρια, 277. 79. *b.*, τὸ κοινὸν Σαμίων, Ἰώνων, *commune Samiorum*, *Ioniae*, 432. 91. *b.*
Κοιτὼν, *cubiculum*, οἱ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος, *cubiculo praefecti*, 6. *a.* in., κοιτὸς idem, ib.
Κολάπτειν et ἐγκολάπτειν, 629. 74. *b.*
Κολαφίζειν et ῥιπίζειν multum differunt, 644. 38. *a. b.*
Κάλος, γένος βοῶν, 922. 231. 30. sq.
Κολοσσαὶ, πόλις μεγάλη, Phrygiae, 524. 46. *b.*
Κολούειν τοὺς ὑπερέχοντας, 423. *a.* in.
Κόλπος, *vestis* pars, 496. 18. *a.*, 963. *a.*
Κομέειν pro κομᾶν, *comam alere*, 120. 92. *a.*
Κομίζειν ἐς Ἀμαθοῦντα, 414. 2. *a.*
Κομίζεσθαι, *navi vehi*, 132. 98. *a.*
Κόμμι (τὸ) et κόμμις, ιδος, ἡ, 142. 45. *b.*
Κοπάζειν· ἐκόπασε ἄνεμος, *cessare*, *quiescere*, 595. 50. *b.*
Κόπτεσθαι, 877. III. 44. f., κόπτεσθαι τὰ μέτωπα, 464. (d).
Κόρυμβος τοῦ οὔρεος, *montis vertex*, 607. 7. et 21. *a.*
Κορύναι ξύλων, 877. *b.*
Κοσμεῖν de capillis, 603. 95. *a.*, κοσμεῖν et κοσμηταὶ, de iuvenum cura, 456. 42. *a.*, κόσμος, pro τάξις, *ordo*, *ratio*, 729. A. G., κόσμου κατασῆσαι, 829. *a.*
Κότερα et κότερον, 824. 36. 43. et 906. *b.*
Κοῦ· in μέχρι κου, μάλιστά κου, 738. 3. *a.*, 968. 390. 44., 824. *b.* 998. *b.*
Κουρίδιος, *uxor*, *iuvenis adhuc*, *marito sociata*, 729. A. G., κουριδίη, κουρίδιον, 838. 56. 41.
Κρᾶσις, amnis Italiae, 393. 74. *a.*
Κραταιρινος, *testudo*, 22. 25. *b.*
Κρεουργηδὸν διασπάσαι· κρεουργῆσαι, 199. 6. *b.*, 590. 84. *a.*
Κρησώνη, Κρησωναῖοι, 373. 40. *b.*
Κροκόδειλος Ionibus *lacerta*, 137. *a.* in.
Κροκὺς, *floccus* vestis, 196. 22. *a.*, 903. *a.*
Κρότωνος ὑγιέστερος prov. locut. 363. 48. *b.*
Κρύπτειν γῇ, *sepelire*, 374. 47. *a.*
Κρῶσσαι et κρόσσαι, 164. 11. *a.*
Κτᾶσθαι, κτήσασθαι, *parare*, 524. 39. *b.*, κεκτῆσθαι, *possidere*, ibid. κέκτησο αὐτὸς τάπερ ἐκτήσαο, *quae parasti*, *possideto*, 968. 393. 24., ἐκτῆσθαι pro κεκτῆσθαι, 23. 46. *a.*, 843. 63. 25. conf. *Augm. ratio.* Ἐκέκτητο· ἔκτητο, Ion. dial. 215. (d). et 948. 318. 22., ἐκτέετο, 673. 22. *a.*, ἐκτέατο, ἐκτέατο, 428. 45. *b.*, κτησάμενος et κτισάμενος, conff. 575. (e).
Κτενίζεσθαι de *coma*, 602. 73. *b.*
Κτιλώσασθαι, κτιλεύσασθαι, *conciliare*, *demulcere*, 331. 26. *a.*, 36. *b.*
Κτισθῆναι de deducendis coloniis, 8. 40. *b.*, κτισὺς, (ἡ) pro κτίσις, 735. 22. 23. *b.*, 998. *a.*
Κυάμοισι ἀρχὰς αἱρέεσθαι, 489. 4. *a.*
Κύθνιοι, *gens Dryopica*, 640. 100. *a.*
Κυΐσκεσθαι quid, 251. 61. *b.*
Κύκλος, et lat. *orbis*, de rerum vicissitudine, 98. 51. *a.*, 854. 83. 41.
Κύκλησις animarum, quid, 163. 78. *a.*
Κυλλήσεις, 139. 52. *b.* 881. 117. 11.
Κυματωγὴ, *litus ad quod adlidantur fluctus*, 737. 70. et 77. *a.*, Κυματωγὴ, κύματος ἀγὴ, 367. 54. *a.*
Κύμβαχος, ἀνακυμβαχιάζειν, 564. 66. *a.*
Κύπτειν· ἐγκύπτειν ἐς τὰ τῶν πέλας κακὰ, *mala vicinorum intueri*, 574. 97. *b.*
Κυρεῖν simpl. pro ἐπικυρεῖν, 805. 14. 26., κυρῆσαί τινος, *adfici qua re*, 603. *a.* in.
Κύρνιοι, populi nomen, 582. 33. *a.*
Κυψέλη, *cista frumentaria Corinthiis*, 421. 38. *a.*
Κωθωνισήρια, 167. 37. *b.*
Κωλιὰς, promontorium Atticum, 416. 93. *b.*
Κωμασίαι quid, 132. 98. *a.*
Κώμῳ χρῆσθαι, *comessationes exercere*, 729. A. G.
Κῶνος, *pini nux*, antiquis, pro quo Graecis recentioribus teritur στρόβιλος, 755. 13. *a.* vit. Hom.
Κωπέες, κωπεῖς, *ligna ad remos*, 383. 20. *a.*
Κῶς et κῶς enclit. pro πῶς et πὼς, 729. A. G. f.

Λ.

Λάβραυνδα, Λάβρανδα, 435. 10. *a. b.*, 950. 330. 35.
Λάβρυς Carum dial. *securis*, 435. 10. *a.*, 950. 330. 35.
Λαγὸς Ionum, λαγωὸς, *lepus*, 62. 96. *a.*, 251. 61. *a.*
Λαγχάνειν κλήρῳ, πάλῳ, 262. 83. *a.*, 240. 9. *b.*, λαγχάνειν τινὰ, 953. 339. 8., λάξεσθαι, *sortiri*, *dividere*, 569. 41. *b.* sq.
Λαισήϊον, *clypei genus*, 747. 71. *a.*, 730. A. G.
Λάϊτον, λήϊτον, *locus publicus*, *Prytaneum*, 597. 22. *a. b.*
Λακεδαίμων, ἡ χώρα, Σπάρτη, urbs, 615. 40. *a.*, 984. *b.*
Λαμβάνειν· ἐν Φρενὶ, ἐν νόῳ λαβεῖν, νόῳ λαβεῖν, 686. *a.*, in. λαμβάνεσθαι, *reprehendere*, 160. 88. *b.*, 892. *b.*, λαβεῖν πίσι καὶ ὅρκιοισι, 235. 6. *b.*, λαμβάνειν· Ion. λαβέειν, λελάβηκε et λάβε, 730. A. G., καταλαμφθεὶς pro καταληφθεὶς, 726. A. G., λελαβήκει Herod. 676. 58. *b.*
Λαμπάδι ἰλάσκεσθαι, 960. 365. 39.
Λαμπιτὼ, nomen propr. Spartanae, 471. 9. *a.*
Λαμπτῆρες, 606. 82. *b.*, 970. *a.*
Λάξεσθαι. V. Λαγχάνειν.
Λᾶξις, λῆξις, *portio*, 290. 19. *a.*
Λαὸς, λεὼς, in Accus. λεὼ et λεὼν in codd. 165. (m). conf. Ληός.
Λάσθη, *irrisio*, *insultatio*, 468. 25. *a.*
Λαῦρα quid, 848. 72. 41., 730. A. G.
Λαύρειον, Λαύρων mons in Attica, 569. 39. *b.*
Λαφύσιος ζεὺς, 597. 19. *a.*
Λαχεῖν. V. Λαγχάνειν.
Λεαίνειν, i. e. ἐκτρίβειν, *deglabrare*, de terrae germinibus, 334. 71. *b.*, λεαίνειν, ἐπιλεαίνειν, καταλεαίνειν, ἐπιλέανσις, *lenire* et *quasi laevigare*, 512. 20. *a.*
Λέβητα κροτέειν, 955. *a.*
Λέβια et Λέσβια conff. 308. 56. *b.*
Λέγειν, *innuere*, 570. 45. *a.*, λέγει τάδε· λέγει ὧδε, frequens Epistol. formula, 216. 56. *a.*, λέγειν πρὸς ἀνθρώπους et εἰς ἀνθρώπους multum diff. 698. 54. *b.*, συλλεγεὶς, συλλεχθεὶς idem, 586. 79. *b.*, λεγόμενον et γενόμενον in Codd. conff., 301. 76. *b.*
Λεία, λῆϊα, 179. 27. *a.*
Λειμακώδεις, ποιώδεις, 302. 91. *b.*
Λείπειν· ἐπέλιπε et ἀπέλιπε τὸ ῥέεθρον, 530. 33. *b.*, λειποψυχία, ἀψυχία, 43. 77. *b.*, λείψεσθαι, 971. 399. 7., λιπέσθαι, καταλιπ. ἀπολιπ., 168. 51. *a.*, καμήλους ταχυτῆτα οὐ λειπομένας τῶν ἵππων, 545. 21. *b.*
Λεκτὸν, Idae promontorium, contra insulam Lesbon, 743. 13. *a. b.*
Λεπὶς, *piscium squama*, 539. 96. *a.*
Λεπρεντέων, 995. 520. 38.
Λεπτὰ τῶν προβάτων, oves capraeque, 685. 96. *a.*
Λέσχη, *sermo*, *colloquium*, unde ἔλλεσχα et περιλεσχήνευτος, 730. A. G.
Λευσὴρ, 405. 48. *a.*
Λέως pro παντελῶς in compos., 708. 3. *a.*, λεωσφέτερος pro πολιήτης σφέτερος, 708. 3. *a.*
Ληΐζεσθαι, *rapere*, 730. A. G.
Λῆμμα et λῆμα conff. 408. 47. *b.*, 433. 8. *a.*, 975. 411. 7., 721. (h).
Ληὸς pro λαὸς, ut νηὸς pro ναὸς, Ion. dial. 391. 41. *b.*, Acc. λεὼ 894., 138. 11.
Λήρισσαι urbs, 73. 85. *a.* hinc Ληρισσαῖος, 691. 11. *a.* 719. (i).
Λητὼ et Λητοῦν in Acc. cas., 898. 150. 15.
Λιβυκὸς et Λιβυστικὸς, 366. 17. *a.*

Λίθινα χυτὰ ἐκ λιθώτα, 136. 55. *a.*
Λίμνη et ἕλος differ. 90. 61. *a.*
Λίμνη τροχοειδὴς, 186. 11. *b.*
Λιπαρίη, *constantia*, λιπαρέειν, *perseverare*, 730. A. G.
Λίτρον et νίτρον idem, 142. 45. *b.*, 884. *a.*
Λογάδες, σποράδες, μιγάδες, 806. 18. 31.
Λόγιμοι, *insignes*, 858. 89. 31., Λογιμώτατοι, 104. (m). 261. (m).
Λογίζεσθαι, 966. 382. 41.
Λόγιος et λόγιμος in Codd. conff. 301. 76. *b.*
Λόγιος· οἱ Περσέων λόγιοι et λογιώτατοι. 1. 8. *b.* sq., λόγιος, *sollers*, 104. 51. *b.*
Λόγος· διδόναι λόγον ἑωῦτῷ, *reputare aliquid secum*, 725. A. G., λόγον ἔχει τις et λόγος ἔχει τινὰ, 403. 25. *b.*, λόγος λέγεται, 210. 80. *b.*, λόγος λεγόμενος, 286. 8. *b.*, λόγος, *fabula*, λογοποιὸς, *fabulator*, 730. A. G., sed etiam *Historiarum scriptor*, 389. 46. *a.*, λόγος ἐστὶ, *fama est*, *narrant*, in fabulosis, 598. 51. et 54. *b.*, λόγων et ἔργων μάχη opponitur, 704. 54. *a.* σὺ γὰρ ἐν ἀνδρὸς λόγῳ; *tune vir fortis*, 258. 57. *a.*
Λογχεῖν, εὐλογχεῖν, μοιρολογχῆσαι, 535. 99. *b.* Λόγχη, *hastae spiculum*, 24. 99. *b.*, 811. *a.*, λογχωτὰ ἔγχεα quae, 24. 99. *b.*, λόγχη et αἰχμὴ differunt. ibid.
Λόφους κείρεσθαι, 358. 70. *b.*
Λοχηγέειν et λοχηγετέειν, 717. 42. *a.* 996. *a.*
Λυκεργέες πρόβολοι, 974. 406. 27.
Λυκόεργος Lacon. pro Λυκοῦργος, 31. 25. *a.*, 816. *a.*
Λυμαίνεσθαί τινι et τινὰ, 625. 94. *b.*, 905. 166. 15.
Λυπεῖν. συμφορὴ λυπεῦσα τοῦτον, 594. 41. *b.*
Λύχνοι· περὶ λύχνων ἀφὰς, *prima face*, de noctis initio, 606. 82. *a.*, λύχνα, τὰ, pro οἱ λύχνοι, 132. 25. *b.* sq., λυχνοκαΐη, 133. 29. *a.*
Λωβᾶσθαι, *foedare*, *mutilare*, 730. A. G. etiam *foedari*, *mutilari*, ibid.

M.

Μαιῆτις Ion. dial. pro Μαιῶτις de palude; sic Ἰσιωῆτις ἀντὶ τοῦ, ῶ, 289. 5. *b.*
Μαίνεσθαι ἐκ et ὑπὸ θεοῦ, 318. 66. *b.*
Μακάρων Νῆσοι, 208. *a.* in.
Μακεδνὸν ἔθνος non loci, sed gentis nomen, 26. (c). 987. 472. 40.
Μακρημερίη, 931. *a.*
Μαλακὸν οὐδὲν ἐνδιδόναι, 250. 24. *a.*
Μαλακῶς ἔχειν· et μαλακίη quid Graecis prioribus, quid recentioribus, 759. 51. *b.* vit. Hom.
Μαλιεῖς, Μηλιεῖς, 562. 8. *b.*
Μάλιστα (ἐς τὰ), 467. 88. *a.*, μάλιστά κη, 647. 26. *b.*, μαλιστά κου, 988. *a.*, μάλιστα πάντων ἀνθρώπων, *omnium maxime*, 138. 40. *b.* sq.
Μᾶλλον ἤδιον, 171. 36. *a.*, μᾶλλόν τι freq. Herod. 809. 18. 40. et 828. *a.*, 891. *b.*, 987. *a.*, ἐπὶ μᾶλλον, 249. 13. *a.*
Μάμμα, τέττα, μᾶ, *mater*, 307. 37. *b.*
Μανίη νοῦσος, 957. *b.*
Μαντεῖον et Ionice μαντήϊον, 179. (b). μαντίων et μαντηΐων conff. 259. (n).
Μαντεύεσθαι, μεμαντευμένα, μαντευτὰ, 434. 58. *b.*
Μάραγδος, Σμάραγδος, 870. 106. 1.
Μαραθὼν (ὁ et ἡ) 485. 73. *b.*, 960. 364. 31.
Μάρεια lacus, diff. a Moeridis, 176. 12. *a.*
Μαρτυρέειν· μαρτυρέει μοι τῇ γνώμῃ, 864. *b.*, 923. *a.*
Μασπὸς Scytharum sermone *oculus*, 292. 1. *b.*
Μαστιγοῦν, *flagris caedere*, *percutere*, 644. 38. *a.*, μαστιγῶσαι τὸν Ἑλλήσποντον, *Hellespontum flagellis caedere*, 526. 90. *a.*, μαστιγεὺς, 969. 394. 31.
Μασοὶ, *colles*, *tumuli*, 351. 41. *a.*
Μασὸς et μαζὸς, de *mamma*, 370. 47. *a.*, 743. *a.* init.
Ματαΐζειν quid, 188. 49. *a.*, ματαϊσμὸς, 184. 10. *a.*
Μάχεσθαι περί τινος, 150. 1. *a.*, μάχεσθαι περὶ λόγων quid, 704. 54. *a.*, ἀπομάχεσθαί τι et τινὶ, 564. 69. *b.*, hinc compos. τειχομαχεῖν· πυργομαχεῖν, 724. 88. *a.*, μαχεσόμενοι et μαχησόμενοι, 603. (g). (n). 631. (r).
Μάχιμοι Aegypt. qui, 172. 83. *a.*
Μεγάβαζος, Μεγάβυζος, 342. 67. *b.*
Μέγαρον, *templi adytum*, 500. 76. *b.*
Μέγας· μέγα ποιεῖσθαι· μέγα ἡγεῖσθαι· μέγα τίθεσθαι, *magni facere*, 742. 79. *b.*, μεγάλα ποιεῖσθαι, 217. 99. *b.*, μέγαθος pro μεγάλως, *maiorem in modum*, 125. *a.* in., 870. 106. 1., μέγαθος, μέγεθος idem, 23. 69. *b.*, 852. *a.*, 882. *a.*, 809. *b.*, 817. *b.*, μέγαθος ὅσον, 870. 106. 1.
Μεῖζον ἢ Φέρειν et ἢ ὥστε Φέρειν, 200. 60. *b.*, μείζων ἢ κατ' ἄνθρωπον, 636. 100. *b.*, μέζονα, 879. *b.*, μέζω κέρδος, 984. *b.*
Μέδιμνος (ἡ) 91. 91. *a.*, 850. *b.*
Μεθορμίζεσθαι et μετεωρίζεσθαι permut. 156. 24. *a.*
Μεθύσκεσθαι, *se inebriare*, 743. A. G.
Μελάγγαιος, 862. *b.*
Μελεδωνὸς, *curator* vel *curatrix*, μελεδαίνειν, *curare*, 730. A. G.
Μέλεοι, *miseri*, 567. 46.
Μελιτόεσσα, μελιττοῦττα, non μελιττοῦτα, 638. 34. *a.*
Μέλλειν· cum infin. praes. et fut. 930. 248. 9., 961. 367. 7., 979. 431. 46.
Μέμονα seq. inf. *fert animus meus*, idem quod μεμαὼς, 476. 78. *a. b.*, 730. A. G.
Μὲν — δὲ, 254. 52. *b.*, μὲν — δὲ non semper iunguntur, 315. 85. *b.*, τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ Herodot. familiare, 14. 45. *a.*, πρῶτον μὲν — ἐπὶ δὲ, 607. 30. *b.*, μὲν οὖ, — δὲ· ἦν μέγας μὲν οὖ· καλὸς δὲ, 602. 67. *a.*, μὲν γὰρ δὴ· μένγε τοι· μὲν νυ· μὲν νῦν· μὲν δὴ et sim. 833. *a.*, 876. *a.*, 890. *a.*, 839. *a.*, 861. *a.*, 870. *a.*, 797. *a.*, 905. *b.*, 906. *a.*, 952. *a. b.*, 971. *a.*, 981. *a.*
Μένειν κατὰ χώρην, 340. 74. *a.*, conf. 454. 7. *b.*, μενέειν αὐτοῦ, 641. 28. *a.*
Μέρος, ἐν μέρει, *per vices*, 232. 10. *b.*
Μεσήνιοι et Μεσσήνιοι, 722. (a).
Μέσος· πολύ ἐστι αὐτέων τὸ μέσον, *amplum illorum est discrimen*, 729. 99. *b.*, μέσην Αἴγυπτον σχίζων, 303. 19. *a.*, 926. *b.*, μέσος v. Ἐκ μέσου.
Μετὰ in μετελθεῖν, μετιέναι, μεθήκειν, 203. 45. *a.*, μετὰ δὲ absolute per ellipsin *postbaec*, 81. 17. *a.*, 383. 30. *a.*, μετὰ δὲ τελευτᾷ, 954. *a.*, μετὰ τούτων, 996. *b.*, μετὰ cum acc. *praeter*, 303. 30. *a.*, μετὰ Κύνητας, *exceptis Cynesiis*, 118. 58. *a.* sq.
Μεταβάλλειν, μεταβάλλεσθαι, *mutari*, 409. 79. *b.*, 670. 40. *a.*, 908. *b.*
Μεταβολαὶ ὡρέων, 139. 47. *a.* 881. *b.*
Μεταδόξαι, *sententiam mutare*, 730. A. G.
Μεταίχμιον, 688. *a.* in.
Μεταξὺ pro ἐξαίφνης, μετ' ὀλίγον, 350. 99. *a.*
Μεταπέμπεσθαι, 830. *b.*
Μετάτοιχος loci in Boeotia, sed pravum nomen, 711. 2. *a.*
Μεταχειρίζειν, 271. (d).
Μετεξέτεροι, *quidam*, *nonnulli*, 120. (d). 544. 98. *b.*, 730. A. G.
Μετέρχεσθαι, 283. 94. *a.*, 956. *a.*
Μετεωρίζεσθαι quid, 156. 24. *a.*, 897. *b.*
Μέτημι futile verbum, 19. 34. *a.*
Μετιέναι τὶ, *ire quid petitum*, 203. 45. *a. b.*
Μετιέναι, *dimittere*, 7. 87. *a.*, 797. 5. 41.
Μετωπηδὸν, 549. 66. *b.*
Μέχρι ὅσου, 985. 461. 10., τούτου, 796. *a.*, γούνατος, 882. *b.*
Μὴ pro οὐκ, 606. 75. *a.*, μὴ abundat., 515. 54. *b.*, μὴ μέν· μὴ μὲν· 157. 3. *b.*, μὴ μὲν, 248. 50. *a.*
Μηδὲν εἶναι de homine vili et nullius rei, 668. 87. *b.*, μηδὲν εἶναι dicuntur Eunuchi, ibid.
Μηδίζειν μεγάλως, σφόδρα, *vehementer Medis studere*, 699. 60. *a.*
Μῆκος et μῆχος conff. 347. 7. *a. b.*, 935. 270. 2.
Μήκων (ἡ) Ionum et Attic. 144. 28. *b.*
Μηλὶς (ἡ) et ἡ Μηλιὰς differ. Μήλιοι et Μηλιεῖς, 633. 9. et 11. *b.*
Μηλοφόροι, *hastati* Persarum, 530. 18. *a.*
Μὴν, μηνὸς, μεῖς, μεῖνα, 859. 90. 5.
Μῆνις, κότος et ἔγκοτος, *vehementer iratorum*, 730. A. G., μηνίσαι, *succensere*, 414. 16. *a.*, μηνίων et μηνύων conff. 584. 5. *a.*
Μήτηρ τῆς ἀκρασίας, ἡ πολυτέλεια, quo sensu *mater*, 655. 53. *b.* μητρόθεν adpellari, 82. 62. *a.*
Μηχανή τις ἄλλη, 240. 9. *b.*
Μῆχος et μῆκος diff. 347. 7. *a. b.*, 935. 270. 2., μῆχος pro μηχανὴ, 730. A. G.
Μικρὰ ὀρνίθων· ὀρνιθίων· μικρὰ τέξα· μικροὶ ὄϊζοι, 139. 57. *b.*, 800. *b.*, 881. *b.*, 974. *a.*
Μιλτοπάρῳοι, naves, 225. 62. *a. b.*
Μιμεῖσθαι· μεμιμημένος, 881. 117. 23.
Μὶν pro αὐτὸν, 730. A. G., 849. *a.*, 881. *a.*, 960. *a.*
Μίνως, accus. τὸν Μίνεω, pro τὸν Μίνω, 584. 12. *b.* Μίνεω, 980. 437. 22.
Μίσγεσθαι ἐν ἱροῖς, 877. *b.*
Μισθὸς δωρεὴ, 382. 12. *b.*
Μισύλλειν et μυσίλλειν, *disfecare*, 66. 45. *b.*
Μίτρα et Μίθρας diff. 66. 34. *a.*, 836. *b.*
Μιτροφόροι, 539. 18. *a.*
Μνᾶσθαι· μεμνησμένος, 968. 389. 31., Μνώμενος, 828. *a.*
Μοίριος λίμνη et Μοιρίδος, 176. 12. *a.*, 859. *b.*
Μόνος μόνῳ μάχεσθαι, 715. 65. *a.*, μίη μούνη Ἀμαξιτὸς, 981. 446. 45., μοῦνοι Ἴωνες et Ἰώνων, 953. 338. 32.,

32., 996. *a.*, *μουνωθῆν* et *μουνῶθεν*, sed pravum, 58. 42. *a. b.*, 832. 48. 42., *μοῦνος* vox alios non excludit, 235. 4. *a.*, *μουνωθῆναι μετ' ὀλίγων*, 445. 6. *a.*
Μουνώνυλον εἴκημα, 847. *a.*
Μονότροπος, *solitarius*, 748. 44. *b.* vit. Hom.
Μονύλιθα, 180. 84. *a.*
Μονῶπες, *μονόμματοι* de *Cyclopibus*, 292. 1. *b.*
Μόρος pro *τρόπος*, 58. 59. *b.*
Μόραι et *λόχοι* diversae notionis, 717. 41. *a.*
Μόσσυνες, Μοσσύνοικοι, 246. 78. *a.*
Μόσσυνοι et *μόσσυνοι*, *ligneae domus*, 378. 94. *a.*
Μοῦνος, v. Μόνος.
Μουσοποιὸς quis, 168. 64. *b.*, 895. *a.*
Μύδρος, *candens massa*, 78. 24. *b.* 730. A. G.
Μύκης, (ὁ) quid, 228. 71. *a. b.*
Μύλητα, Μύλιττα, Ἄλιττα, *Venus*, 66. 34. *a.*, 836. *b.*
Μυξίλλειν et μισύλλειν, 66. 45. *b.*, 730. A. G.
Μυριάδες τρεῖς, πέντε, 278. 32. *b.*, 899. *b.* 913. *a.*
Μυριανδρικὸς et Μαριανδυνὸς conff. 297. 42. *b.*
Μυτιλήνη an Μιτυλήνη, 76. 44. *b.*

N.

Ν ἐφελκυστικὸν omittit Dial. Ion., 796. 3. *b.*, et 4. ult.
Νάκος, *vellus arietis*, 123. 25. *b.*
Ναὸς, σηκὸς et ἱερὸν differ. 446. 50. *a. b.*, νηὸς ξύλινος, *sacellum ligneum*, 133. 43. *a.*
Νασαμῶνες non Νασάμωνες, 357. (d).
Νάσσειν· *κατανάσσω*, *complano*, unde *κατανήξαντες· νάγμα· νασὲς· νεναγμένος*, 527. 29. *b.* sq.
Ναυκραροι Athenis qui, 407. 16. *b.*
Ναυκράτεις et ναυκράτορες, 389. 50. *a. b.*
Ναῦς et πλοῖον, 505. 10. *a.*, 964. 379. 13., νῆες ἱπταγωγοὶ, 459. 41. *a.*, νῆες, νέες, conff. 77. 78. *b.*, νηυσὶ dial. Ion., ib. *ναυαγία* et *ναυάγια*, 624. 60. *b.*
Νέειν. v. Νήειν.
Νεῖκος, *bellum*, *pugnae contentio*, 611. 25. *b.*
Νεκρὸς et νεκὺς ἀνθρώπου, γυναικὸς, παιδίου, de *cadavere*, 202. 5. *b.*, 892. *b.*, 921. *a.*
Νεμεῖν tribuitur rectoribus urbium ac regionum, 28. 11. *a.*, 814. 22. 25.
Νέμεσις et *Φθόνος* in diis quid, 216. 59. *a.*
Νεὸς· hinc *νεοαρδὴς*, *νεοαρχὴς*, *νεοάλωτος*, et *νεάλωτος*, *νεογνὸς* et *νεόγονος*, unde *ἀλωὴ νεοαρδὴς· ἰχθύες νεοάλωτοι*, cett. 103. 20. *a. b.*, 745. 81. *a.*, 999. 553. 9.
Νεοσσοὶ de parentum *liberis*, 252. 87. *b.*, *νεοσσευμένη ἐρυθρῶν γένεα*, 76. 31. *a.*
Νεοχμόν τι et *νεόχμιόν τι*, 737. 70. *a.*
Νέφος ἀνθρώπων, 670. 46. *b.*, 990. 494. 34.
Νεὼν urbs Phocidis, 634. 19. 20. *a.*
Νεώτερα βουλεῦσαι, *res novas moliri*, 227. 40. *b.*, *νεώτερόν τι* pro *κακόν τι* per Euphem. 227. 40. *b.*, *νεώτατος*, 920. *a.*
Νηέειν· *congregare*, *exstruere*, unde *νήσας· νῆσαι*, ut et *νήσας*, 23. 51. *a. b.*
Νηΐδ, *Minerva*, 194. 35. *b.*
Νικᾶν *μάχην· γνώμην* et *μάχῃ· γνώμῃ*, 29. 56. *a.*
Νίσαια an Νισαῖα, 28. 3. *a.*
Νιφάδες simpl. et *νιφάδες χιόνος*, *οὖρεα νιφάσι συνηρεφέα*, 555. 45. *a.*
Νοέειν· *νοῆσαι*, pro quo in compos. *ἐννοῆσαι*· sic *ἐνένοτο· ἐνενώκασι*, *animadvertere*, 726. A. G. conf. *νῶσαι*.
Νόμαιον et *νόμαια*, *institua*, 248. 45. *a.*
Νόμος, *lex*; *modi*, *mores et instituta*; *consuetudo et mos*; *νομὸς*, *pascua*; *regio*; *classis*; *ἐν νόμῳ χειρῶν*, *consertis manibus*, 730. A. G., 309. 71. *a.*, νόμος, *πάντων βασιλεὺς*, *δεσπότης* cur, 552. 60. *a.*, *νόμοι*, *cantilenae*, 140. 69. *a.*, *νόμοι* et *νόμαι χειρῶν*. v. Χειρονομίαι.
Νομεύς· *νομέες ἰτέης*, 852. 78. 48.
Νομίζειν φωνὴν, 124. 30. *a.*, *νομίζουσι οὐδ' ἤρασι οὐδὲν*, 128. 88. *b.*
Νόος· *νόῳ λαβεῖν* et *σὺν νόῳ*, *considerare*, 686. 19. *a.* in.
Νοῦσος ἱρὴ quid, 211. 10. *a.*, *νοῦσος θηλείη* quae, 53. 47. *a.*
Νοσσοὶ et *νεοσσοὶ*, 76. 35. *b.*
Νὺν, partic. expletiva, pro *μὲν*, 731. A. G.
Νύξ· *πολλῆς νυκτὸς· περὶ μέσας νύκτας· μεσούσης νυκτὸς· πόβρω τῶν νυκτῶν*, 713. 85. *a. b.*
Νωμᾷν, 337. 69. *a.*
Νῶσαι· hinc factum *ἐννώσας· νένωται· νενωμένος· ἐνένοτο·* et *νώσασθαι· νωσάμενος*, quasi a *νόω*, *νοῦν* pro *νοέειν· νοῆσαι*, 717. 47. *b.*
Νῶτον· *κατὰ νῶτον* et *κατὰ νῶτα*, *post tergum*, 6. (d). 37. (g).

Ξ.

Ξεῖνοι, *βάρβαροι*, 718. 70. 73. *b.*, ξεῖνοι, Graecorum hostes, *Persae*, 696. 66. *a.*, *ξεινίην τινὶ προσιχεῖν*, *συνθέσθαι*, *hospitii coniunctionem inire*, 556. 94. *b.*, 731. A. G., ξεινηΐην φιλίην συνθέσθαι, 821. *b.*, 907. *a.*, *καλεῖν ἐπὶ ξεινίᾳ ἐπὶ ζείνια*, 379. 16. *a.*, 943. *b.*
Ξηρὸς et ξηροπόταμος, *torrens*, 593. 74. *a.*
Ξύλον σιδηρόδετον, *compes ferro vincta*, 710. 65. *a.* *ἕλκια ἀπὸ ξύλων*, 250. 39. *b.*
Ξυρᾶσθαι. *οἱ ἱρέες ξυρεῦνται*, sive *ξυρῶνται*, 120. 92. *a.* *περιξύρεῦντες*, 197. 31. *a.*
Ξυρὸν, *novacula*; *ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκμῆς ἵστασθαι*, *in eo temporis articulo versari*; *in discrimine esse*, 731. A. G.
Ξυστὸς, 811. *a.*

O.

Ὁ ἡ, *τὸ οἱ ἐν τέλει ὄντες*, *οἱ ἐν ἀξιώματι*, *magistratus*, *viri principes*, *ἄρχοντες*, 739. 72. *a. b.*, ὁ Λυδὸς, ὁ Ἀράβιος pro *ipsorum Rege*, 3. *a.* in. conf. *Articulus*. *Τοπάλαι· τοανίκαθεν· τολοιπὸν· τοκρὺν κ. λ.* 829. 44. 5., *τοκρὺν*, 900. *a.*, *τὰ πρῶτα εἶναι Λιγυστίνων*, 997. 538. 25. v. Πρῶτος. *Τὸ δὲ ἡμέων, τόγε ἐμὸν, τὸ παρ' Ἀθηναίων*, 993. 511. 28., *τῷ ὄντι γε*, *re vera*; *κατὰ τὸ ἐὸν*, *secundum veritatem*, 733. A. G. in *τῷ· ταὐτὸ* pro *τὸ αὐτὸ*, *id ipsum*, *idem*, 733. A. G., sic *ταυτὰ* et *τὰ αὐτὰ*, 865. *a.*, *τἀμὰ* et *τὰ ἐμὰ*, 825. *a.*
Ὅδε· *τόνδε τρόπον* et *τόνδε τὸν τρόπον*, 870. *a.*, 953. *b.*, *τοῦδε εἵνεκα*, 987. 472. 10.
Ὁδὸς, *limen*, *οὐδὸς*, *ὄδος* et *ὁδὸς* conff. 201. 61. *a.*
Ὁδὸς ἱρὴ, qua Delphos itur, 452. 45. *b.*
Ὁδοῦν, *viam monstrate*, 341. 47. *b.*, *ὁδοῦσθαι*, hinc *ὡδώθη· εὐοδοῦσθαι*, *εὐωδώθη*, 471. 21. *a.*
Ὀδὼν *dens* Ionibus, 488. 54. *a.*
Οἱ Dativ. pro *αὐτῷ* Pleonastice, tertia vox commatis, 824. 35. 42., 830. 45. 11., in fine commatis ponitur, 819. 30. 23.
Οἰδαίνειν· *ἀνοιδαίνειν· ἀνοιδέειν*, 529. 73. *a.*, *οἰδαίνειν*, *οἰδέειν* conff. 261. 63. *b.*, *οἰδόντων τῶν πρηγμάτων*, *rebus adhuc turbulentis*, ib. et 731. A. G.
Οἰζυρὸς vox Ionic., pro comm. *ταλαίπωρος* 729. 87. *b.*
Οἰκειοῦσθαι, *sibi vindicare*, 3. 67. *b.*
Οἰκεῖν *urbs* dicitur, 185. 48. *a.*
Οἰκίζειν, *οἰκεῖν* conff. 585. 24. *a.*, hinc *οἰκίσαι* et *οἰκῆσαι*, 345. 55. *a.*, et 58. *a.*, *κατοικίσαι*, *κατοικῆσαι*, 739. (i). *συνοικίσ.* et *συνοικήσαντες*, 351. (i). *οἰκημένων* et *οἰκεομένων* conff. 727. 4. *a.*, 995. 522. 10., 408. (k). 707. (h). 727. (d). *οἰκήσαντες*, *qui habitare inceperunt*, 981. *a.*, *οἴκημα*, *οἰκίσκος*, *avium cavea*, 557. 24. *b.*, *οἰκήτρια*, *lupanar*, 161. 22. *a. b.*, *οἰκήματα* quid, 78. 96. *a.*, *οἰκήματα μουνόκωλα*, 847. 72. 15. *οἰκίη* (ἡ). *οἰκία* (τὰ). *οἰκήϊα* (τὰ). diff. 54. 74. *a.*, 55. 100. *a.*, 166. (b). var., sed conf. 85. 62. *a.*, 226. 8. *b.*, *οἶκος βασιλῆος*, de regno et regia familia, 386. 57. *b.*, *οἶκος*, *totum patrimonium*, *universae facultates*, 611. 20. *a.*, *οἶκοι Heroum templa*, 689. 32. *b.*, *οἰκέται*, non tantum de *mancipiis* et *servis*, 654. 8. *b.*, sed omnibus *domesticis*, *uxore*, *liberis*, 621. 45. *a.*, 668. 79. *b.*, 671. *a.* in. *οἰκοδομεῖν*, *οἰκονομεῖν* conff. 57. 1. *a.*, *οἰκουρεῖν* quid, 331. 54. *b.*, *οἰκοφθορεῖν· οἰκοφθορία*, 688. 11. *b.*
Οἰκότα, *οἰκὸς*, pro *εἰκὸς*, sive *ἐοικὸς*, 12. 99. *b.*, 21. 87. *a.*, 426. (l). 806. 16. 22., 807. 17. 16., 839. *a.*, 866. *a.*, 839. *a.*, 949. *a.* *οἴκασι* et *ἐοίκασι* conff. 271. (h).
Οἰκτρότερα, 971. 398. 22.
Οἰόπατα, Scythis *viricida*, 330. 84. *a.*, 933. *d.*
Οἷός τε εἶναι et *οἷος εἶναι* differunt, 650. 10. *a.*, *οἷοί τε εἶναι* pro *δύνασθαι*, 650. 10. *a.*, *οἵπερ*, 937. *b.*, 971. *b.*, *οἷά τε εἶναι* et *οἷοί τε* conff. 294. (e). *οἷα* et *οἷον* eadem notione, 489. (h). *οἷα καὶ*, 624. 61. *b.*
Οἰσυπος· *οἴσυπον· οἰσύπη· οἴσυη*, 363. 41. *b.*, 940. 281. 34.
Οἴχεσθαι· *οἰχάνει*, 731. A. G., *ὄχεται φερόμενον*, 866. *b.*, *ὄιχοντο*, 908. *b.*
Οἰωνὸν *δέχεσθαι* sic et *Χαρῖνον οἰωνὸν κοιῆ*, *velut omen accipio nomen Charini*; sic *οἰωνὸν θέσθαι*, 733. 35. *a. b.*
Ὀκλάσαν *τὰς ναῦς*, *naves in tetram inpingere*, et *litus versum cursum flectere*, 657. 19. *b.*
Ὅκως *quum*, vel *quoties*; etiam pro *ὅπως*, *quomodo*; 731. A. G., *ὅκως* et *ὅπως* cum futur. indicat., 166. 70. *a.*, 519. (i). *ὅκου* et *ὅπη*, 416. (a).

Ὄλβιος et εὐτυχὴς differ. 17. (a).
Ὀλεθρὸς pro ὀλέθρου ἄξιος, 405. 48. *a.*
Ὀλίγον et ὀλίγῳ πρότερον, 977. 415. 48., 956. 353. 26., 977. *a.*, 288. (g). ὀλίγος· de loco, ἐν ὀλίγῳ χώρῳ, *in angusto loco*, 724. 2. *a.*, κατ' ὀλίγους τῶν κέγχρων, *similes minutis milii granis*, 145. 55. *b.*, ὀλιγώρως ἔχειν quid, 276. 53. *b.*
Ὀλκοὶ quid, 179. 65. *b.*
Ὀλοίτροχος· λίθος ϛρογγύλος, τροχοειδὴς, 642. (a). 419. 93. *b.*, 731. A. G.
Ὁλόλυγμὸς, ὀλολυγὴ in sacris, 364. 71. *b.*
Ὄλυμπος, Ὀλυμπηνοὶ, 542. 18. *b.*
Ὀλύμπια νικᾶν, ἀναιρεῖν, ἀνελεῖν· ὀλυμπιάδα et ὀλυμπιάδι νικᾶν, ἀναιρεῖν, ἀναιρεῖσθαι, 470. 98. *a. b.*
Ὄμβρος λάβρος i. e. κρατερὸς, 624. (p).
Ὁμιλος· ὁμίλῳ pro ὁμιλαδὸν, 720. 42. *a.*, ὁμιλῆσαί τινι χώρᾳ, *versari in regione*, 606. 75. *a.*
Ὅμοιος καὶ σὺ pro ὅμοιός σοι, 601. 534. 41. *a.*, 972. *a.*, ὅμοιος τῷ πρώτῳ· ὁμοίως· ὅμοια τοῖσι πρώτοισι, 212. 57. *b.*, 131. 74. *b.*, 231. 63. *a. b.*, ὁμοίως ὡς καὶ et ὁμοίως καὶ· ὁμοίως καὶ πρότοῦ· καὶ τὸν πεζὸν, 976. *a.*, 964. 377. 45.
Ὁμομήτριος ἀδελφὸς et ὁμομήτωρ, 485. (n).
Ὁμότροπα ἤθεα, *mores similes*, ὁμότροφα ἀνθρώποισι θηρία, *quae cum hominibus victitant et aluntur*, 128. 67. *a.*
Ὁμοχροΐη, *summa cutis superficies*, 37. 37. *b.*, conf. 312. 83. *b.*, 819. *a.*
Ὀμφαλὸς et ὀφθαλμὸς conff., 701. 51. 59. *a.*
Ὁμῶ, *prope, circiter*, 426. 93. *b.*
Ὀνειδίζειν, *exprobrare*, 20. 37. *a.*, 806. 16. 8., ὀνειδίζειν τὰς συμφορὰς, 20. *a.* in.
Ὄνειρον (τὸ), 516. 73. *a.*
Ὀνεσθαι, *vituperare, contemnere*, 185. 66. *b.* 731. et 742. A. G.
Ὄνοι, *axes*, ὄνισκοι, *axiculi, fusulae*, 527. 18. *b.*, unde ὀνεύεσθαι, ib. conf. 970. 395. 10.
Ὀπάων· Ion. ὀπέων, ὀπέωνος, ὁ, *servus*, 433. 8. *a.*, 716. 97. *a.*
Ὄπεας (τὸ), ὀπήτιον, *cultellus*, aliis perperam ὕπεας, 312. 86. *b.*, 928. *b.*
Ὀπη, ὅκη, 739. 66. *a.*, 998. *b.*
Ὀπιν ἔχειν. V. Ἔχειν.
Ὅπλα, *rudentes*, 522. 74. *b.*, ὅπλα, *clypei*, 706. 49. *b.*
Ὀποδαπὸς et ποδαπὸς, *cuias, unde*, 698. (d). 943. *a.*
Ὀπτᾶν ἄρτον, *panem coquere*, 685. 99. *a. b.* ὀπτήσαντες et πτίσαντες conff. 144. 28. *b.*
Ὀπτεσθαι· μή σε ὄψεται, 6. 47. *a.*
Ὅπως μή τι, scil. ὄρα, 477. 3. *a.*
Ὁρᾶν pro ἀκούειν, 155. 96. *a.*, ὁρέωμεν et ὁρέομεν conf. 176. 34. *b.*, ὁρέων et ὡρῶν conff. 70. 80. *b.*
Ὀργᾶν pro *concupiscere*, de fructibus, qui meti vindemiarique *cupiunt*, atque expetunt, 368. 92. *b.*
Ὀργάζειν pro μαλάσσειν, *mollire*, 310. 4. *a.*
Ὀργῇ λέγειν, κελάζειν, κελεύειν, 412. 72. *b.*
Ὀρεσσέρα, quasi *montium Dea*, 429. 67. *a.*
Ὀρέσειον, *regio Arcadiae*, 696. 66. *a.*
Ὅρκος, iurisiurandi *numen*, 478. 61. *b.*, ὅρκιον ποιεῖσθαι, *foedus pangere*, 840. 59. 19., ὅρκους et ὅρκον διδόναι καὶ δέχεσθαι, *dare et accipere iusiurandum*, 448. (n).
Ὁρμᾶν, de conatu aliquid perficiendi, 38. 72. *a.*, ὁρμᾶσθαι λέγεσθαι, 224. 32. *b.*
Ὁρμεύεσθαι, *hamo pisces captare*, 247. 38. *b.*
Ὅρος et ῥοῦρος, 97. 28. *a.*, 806. *a.*
Ὀρθοῦσθαι, 315. 73. *a.*
Ὄρυγες et ὄρυες, 365. 5. *b.*
Ὀρύγματα ὑπόγαια, 369. *a.* in.
Ὀρύσσειν λίμνῃ ἕλυτρον, 87. 45. *a.* 850. *a.*
Ὀρχιες Dial. Ion. pro ὄρχεες, ὄρχεις, 329. 78. *b.*
Ὄρχεις et ὄρχους conff., 569. 41. *b.*, ὀρχηδὸν, *viritim*, 569. 41. *b.*
Ὅσα πλεῖσα, *plurimum quantum*, 7. 10. *b.*, 798. 6. 18., ὅσα ἄλλα, 890. *b.*, ὅσον μέγιστον ῥώμης ἔσχον· ὅσον τε δυνατὸς εἶναι φέρειν et alia, 881. *a.*, 939. *a.*, 981. *a.*, 983. *b.*, 816. *a.*, 870. *a.*
Ὁσσοδὴ, 935. 270. 13.
Ὄσσαν et Ὄσσην, Aesus., 811. 21. 2.
Ὀσακὲς loco Ἀσακοῦ, prave, 405. 52. *b.*, 946. 310. 13.
Ὀσέα piscium, 881. *a.*
Ὅσις, οἵτινες· ὅντινων· sed Homero et Herod. ὁτέοισι· ὅτου· ὅτῳ· ὅσων· ὅτῳσι, 673. 39. *b.*
Ὅτι, abundat, 854. 83. 33., ὅτι pro διὰ τί, 731. A. G., ὅτι τάχος· *quam celerrimi*, ibid. ὅτι μὴ pro εἰ μὴ, *nisi, praeterquam*, ib.
Οὐδὸς, ἡ, *via*, 106. 7. *b.* κατ' οὐδὸν, 261. (g).
Οὐ γὰρ ἄμεινον, 88. 95. *b.*, οὔ κη et οὐκὶ conff., 349. (l). 377. (b). οὐ μὰν pro οὐ μὴν, 90. 68. *a.*, οὐκ ἐδόκεε ἡ θεὸς, 996. *b.*, οὐκ ἔστι ὅτε, 891. *b.*, οὐκ ἔφη de *legatis rebus intercessuris*, 426. 71. *a.*, οὐκὶ, 936. *b.*, οὐ μέντοι, *neque tamen*, 133. 53. *b.*, οὐ μικρὰ, ἀλλὰ μεγάλα, κ. τ. λ. 232. 8. *a. b.*, οὐκ οὕτω, 908. *a.*, alia vide, 906. *a.*, 967. *b.*, οὐκοῦν, οὐκῶν, 908. *b.*, 909. *b.*, οὐχ οἷος, οὐχ οἷα, οὐχ οἷον, 46. 86. *b.*, οὐχ ἥδιον λέγειν Herod. 126. 10. *a.*, οὐ ταῦτα ταύτῃ, 603. 4. *b.*, οὔ τι ἢ μέγα ἢ σμικρὸν, *nihil prorsus*, 227. 32. *b.*, οὔτι χαίρων grave quid, 213. 78. *a.*, οὔτε — οὐδέν τε frequens est, 628. 49. *a.*, οὕτοι καταπροΐξει τοῦτο ἀρῶν formula iurandi, 213. 98. *b.*, οὐ καταπροΐξεσθαι, *non impune laturum esse*, ibid. οὐδαμοὶ pro οὐδένες, 731. A. G., οὐδαμοὶ, οὐδαμῶν, οὐδαμὰς, οὐδαμέας, 933. 258. 2. et 873 *b.*, οὐδαμῶς, 881. *a.*, 945. *a.*, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ, 288. 63. *a.*, οὐδείς· οὐδεμίη ἥδυσις ἐστι Ἕλλησι· ἐστί τοι οὐδεμίη μηχανὴ οὐκ ἀπολωλέναι, 665. 86. *b.*, in plur. οὐδένες· οὐδὲν εἶναι, μηδένες εἶνει, *homines nullius esse pretii*, 719. 19. *b.*, οὐδὲ ἓν, 984. *b.*, 804. *b.*, οὐδὲν ἀνδρὸς ἧσσον ἢ πρότερον, 963. *a.*, οὐδέν τι, 985. 465. 43.
Οὐλαὶ, οὐλοχύται, 77. 57. *b.*
Οὖροι de finibus regionis, 81. 40. *a. b.*, οὐρέων, οὐρέων, ὠρέων conff., 70. 80. *b.*, 839. 58. 42., οὐρίζειν τὴν Ἀσίην τῆς Λιβύης, 111. 61. *a.*
Οὐρανὰλ, *Sol, Bacchus*, 197. 32. *a. b.*
Οὗτος ὁ, 807. 16. 34., οὗτος ὁ ποταμὸς, 949. 325. 28., οὗτος et αὐτὸς conff., 3. 60. *a. b.*, οὕτω δή τι — ὡς, 304. 63. *b.*, ταῦτα et τάδε, 835. *a.*, οὕτω sententiae consecutionem complet, 94. 99. *a.*, οὕτω pro ὁμοίως, 585. 32. *a.*, οὕτω et οὕτως variis in diction. usus, 986. *b.*, 958. *a.*, 797. *a.*, 822. *b.*, 828. *b.*, 817. *b.*, 851. *a.*, 907. *a.*, 934. *a.*, 940. *a.*, 978. *b.*, 996. *a.*
Ὄφελος· ὅ, τι περ ὄφελος ἦν, 650. 12. *b.*
Ὀφθαλμὸς βασιλέος, 57. 4. *b.*
Ὀφθαλμᾶν· ὀφθαλμία· ὀφθαλμοὺς νοσεῖν, 613. 79. *a.*, 379. 37. *b.*
Ὄφις οἰκουρὸς Athenis, 638. 34. *a.*, ὄφις τρικάρηνος, 997. 539. 32., ὄφις τριέλικτος, μαιριέλικτος, 474. 2. *a.*
Ὀφρυάδες, de *edito loco*, 420. 6. *a.*
Ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ et ὄψιν ἐνύπνιον εἶδειν, *per quietem videre*, 642. 88. *b.*, ὄψιν ἰδὼν νυκτὸς, 691. *a.*

Π.

Πάππας· πάππα· πάππας· πάππας, *pater*, 307. 37. et 38. *b.*
Παυγνύμενοι, παυγνώδης, παιδιώδης, 188. 49. *a.*
Παίζειν, *per ludum fingere*, 316. 20. *b.*
Παῖς ἐλέγχων, ὄρκου, quid, 478. 61. *b.*, παισὶ et πᾶσι confund., 322. 6. *a.*
Πᾶσθαι. V. Πεπᾶσθαι.
Παισωίσαι et παισαίσαι, 373. 20. *a.*
Παιώνιοι qui, 668. 60. *a.*
Παχτοῦν, *compingere*, 146. 7. *b.*
Παλάσθαι, *massae*, 291. 56. *a.*
Πάλαι· τὸ πάλαι et τὸ παλαιὸν commutantur, 703. 14. *a.*, πάλαι et τὸ πάλαι, 542. (k).
Παλάσσεσθαι, ἐμπαλάσσεσθαι, ἐμπαλάξαι, *illaqueare*, 545. 11. *a.*
Παλαξὴ, 23. 56. *b.*, ἐξεπάλαξα et ἐξαπάλαισα et sim. ibid., παλαξὴ et παλαισὴ, 809. 18. 40., αἱ παλαξαὶ et τὰ πάλαξα, 23. 56. *b.*
Πάλη· *luctа*; παλαίειν· παλέειν· ἀποπαλέειν· ἐκπαλέειν Ionum dial., 628. 63. *b.*
Παλίγκοτα, παλιγκότως, 350. 99. *a.*
Παλιλλογεῖν, 45. 63. *b.*, 46. 63. *a.*
Παλίντονα τόξα quid, 341. 67. *a.*
Πάλλειν, πάλλεσθαι, idem quod πληροῦν, πληροῦσθαι, 262. 83. *a.*
Παμμιλ, 986. 471. 45.
Πανελλήνιος Ζεὺς· Πανελλήνιον ὄρος, 693. 88. *b.* sq.
Πανικὰ δείματα, *panicus terror*, 370. 56. *a.*
Πάνιόνιον quas complectatur civitates, 441. 70. *a.*
Παντελέως, 990. 494. 46.
Παντοῖοι γενέσθαι, qui dicantur, 260. 18. *a.*
Πανώλεθρος, 454. 87. *a.*
Πάπτα, de patre, Παπαῖος Scythis, *Iupiter*, 307. 37. 38. *b.*
Πάπρημις, Πάτρημις, Παπρημίτης, 137. 76. *a.*
Παρὰ praep. iungitur verbis, μαθεῖν, πυθέσθαι, ἀκούειν, εἰδέναι, 590. 1. *b.* — de rebus animatis aeque atque inanimatis, ibid., παρ' ἑαυτοῦ, *de suo aere*, 621. 45. *a.*, — οἱ παρὰ Μεγαβάζου, *nuncii Megabazi*, 381. 88. *a.*, παρὰ τὸν Ἀσωπὸν, *iuxta Asopum fl.*, 697. 22. *b.*, παρὰ, *praeter*, excepto, 708. 9. *b.* παρὰ πάλαισμα ἓν ἔδραμε, *luctа victus abiit*, ibid. παρὰ

παρὰ σὲ et παρὰ σὲ, 477. 34. *b.*, ἡ παρ' ἐμὲ ἰοῦσα δύναμις, 687. 57. *a.* παρὰ et πρὸς permutantur, 835. 54. 5., παρὰ et περὶ, 381. 88. *a.*, hinc παραμένειν, περιμένειν, 822. 33. 24.
Παραβαίνειν, 444. *a.* in.
Παράγειν ἔσω, *introducere*, 380. 70. *b.*
Παραθήκη et παρακαταθήκη, idem, 471. 32. *b.*, 477. 6. *a.*
Παραπέσσθαι τινα, 387. 91. *a.*
Παρακαταθήκη, vide Παραθήκη.
Παρακεκριμένος et παρακεκρυμμένος conff. 736. (f).
Παρακελεύεσθαι, 833. 51. 18.
Παρακλίνειν, de *foribus patefaciendis*, 277. 74. *a. b.*
Πάραλος στρατὸς, *copiae maritimae*, 579. 72. *b.*
Παραλῦσαι τῆς στρατηΐης, τῆς ἀρχῆς, 528. 60. *b.* sq., παραλύεσθαι, 250. 22. *a.*, 946. 313. 10.
Παραμέμνημαι quid, 731. A. G.
Παραμένειν, *perseverare*, *manere*, 822. 33. 24.
Παρασκευάζεσθαι, 522. 74. *b.*, παρασκευάσασθαι ὡς ἐς ναυμαχίην et ὡς ἐπὶ et ἐς ναυμαχίην tantum, 735. 4. *a. b.*, 978. *b.*
Παρασῆσαι, *in deditionem venire*, παρασήσασθαι, *sub potestatem redigere*, 504. *a. b.*, 218. 42. *b.*, 199. 8. *b.*
Παρατίθεσθαι παρενθήκην, 956. 355. 5., παρετίθετο τράπεζαι, 832. *b.*
ΠαραΦρονέειν, 830. *b.*
Παραχρᾶσθαι, 610. 6. *a.*
Παρειδεῖν· παριδὼν pro ἐνιδὼν, 732. A. G.
Παρεῖναι ἐς, *advenire*, 10. 96. *a.*, παρεῖναι παρά τινα, 687. 57. *a. b.*, παρεὸν, ἐν τῷ παρεόντι, 800. 8. 11., 966. *b.*, et 824. *b.*, ἦν μὴ παρέω ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, 932. 253. 41.
Παρείρυσαν, 968. 391. 44.
Παρενθήκη, 446. 39. *a.*
Παρὲξ, *praeterquam*, 65. 8. *a.* 731. A. G., παρὲξ τοῦ ἀριθμοῦ, 859. *a.*, πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος, 301. 77. *b.*
Παρεξελθεῖν, 200. 28. *a.*
Παρέχειν, *licere*, 395. 69. *b.*, παρεῖχε, *licebat*, seqq. infin. et παρέσχε, 622. 2. *b.* sq., 731. A. G., παρέχειν πλῆθος ἐς ἀριθμὸν, *multitudine numerum augere*, 972. 403. 12., παρασχὸν εὖ et καλῶς, 395. 69. *b.*
Παριέναι· παρῆκε et παρεῖκε utrumque, 691. 11. *a.*
Παρισοῦσθαι· παρισεύμενοι βασιλεῖ Herod., 355. 75. *a.* 687. 61. *b.*
Πάρνης, Πάρνηθος, *mons Atticae*, 401. 50. *a.*
Παρνησσὸς, *mons Parnassi*, 707. 76. *b.*
ΠαρωρΦὶς, 180. 84. *a.*
Πᾶς· ἅμα πάντες, *omnes pariter*, 701. 69. *b.*, πᾶς, in διὰ πάσης ἀγωνίας, *in omni genere certaminis*, 144. 5. *b.*, sic πάντες ἄνθρωποι pro παντοδαποὶ, παντοῖοι, 537. *a.* in., πάντες et οἱ πάντες, 204. 63. *a.*, αἱ νῆες αἱ πᾶσαι, 954. 346. 17., πᾶσαν Αἴγυπτον, 884. *a.*, πᾶν εἰς πᾶν ἐλθεῖν, ἀπικέσθαι pro ἐς πᾶν κακοῦ, κινδύνου, *in extremum discrimen adduci*, 557. 9. *a.*, πάντα δέκα, πάντα μύρια, 322. 6. 7. *a.*, πάντα, *ex omni genere*, 809. 18. 36., πάντα εἶναί τινι, 278. 8. *a.*, 576. 66. *b.*, πᾶσαν Αἴγυπτον, 884. *a.*, πᾶσαν ἡμέρην, 955. *a.* πάντων ἰχθύων λεπιδωτὸς, 880. *a.* πάντῃ ἢ μέρεσιν, 865. *b.*
Πασσαλεύειν, προσπασσαλεῦσαι πρὸς σανίδα, 525. 80. *b.*
Πάσσειν· διαπάσσειν· ὑποπάσσειν, ἐκπάσσειν, 66. 45. *b.*, 170. 32. *b.*
Πάσχειν· ἔι τι πάθοι· ἤν τι πάθῃ, 667. 34. *a.*, παθεῖν τι δεινὸν, 333. 31. *b.*, πείσομαι δεινά, ib., πάθος, πένθος, ut βάθος et βένθος, eiusd. orig. et saepius permut., 201. 61. *a.*
Πατέεσθαι, *gustare*, *edere*, 135. 4. *a.*, 363. 31. *a.*, πατέονται et δατέονται, conff. 135. 4. *b.*
Πατὴρ et δεσπότης opponuntur, 244. 12. et 15. *a.*, πατὴρ pro *conditore gentis*, 629. 78. *b.*
Πάτρως, *patruus*, 486. 97. et 98. *a.*
Πάτουμος urbs Arab., 181. 28. *b.*
Πατροῦχος παρθένος, 463. 68. *a.*
Παύσασθαι τοῦ δρόμου, 335. 93. *a.*, 933. *b.*
Παυσίκαι, Παισίκαι, 245. 57. *b.*
ΠαΦλάζειν de fonte *ebulliente*, 361. 65. *b.*
Παχεῖς, *divites*; etiam *stolidi*, 385. 8. *b.*, 447. 74. 732. A. G.
Πέδιλα νεβρῶν, 542. 26. *b.*
Πεζὸς (δ) et τὸ πεζὸν, 974. 407. 15. 543. (q)., ὁ πεζὸς scil. στρατὸς, 954. *b.*, πεζῇ et πεζὸς ἔπεσθαι, 976. 415. 23.
Πειθὼ et Πειθανάγκη, *Dea*, 672. 95. *a.*
Πείθειν λέγων, 254. 52. *b.*
Πείθεσθαί τινος, 63. 59. *b.*, πείθεσθαι, πυθέσθαι, 29. 40. *a.*, πειθαρχέεσθαι, 417. 37. *b.*
Πειρᾶν ἐξανασπᾶν, 947. *b.*, πειρήσονται, παρήσονται, conff. 572. (a). πειρᾶσθαι χώρας pro ἀποπειρᾶσθαι, 990. 491. 31., πειρηναμένης στρατιῆς, 822. *a.*, πειρώμενος et πειρόμενον λόγου λέγων, 797. *a.*, 807. *b.*, πειρᾶσθαι παραλαμβάνων, 572. 18. *a.*, 979. 428. 5.
Πελάγη συντετρῆσθαι, *maria perforando commiscari*, 862. 92. 22.
Πελάζειν *adpropinquare*, 628. 63. *b.*, 939. 280. 3., πελάζειν et πελαγίζειν, conff. 361. 65. *b.* et (d).
Πελειάδες, *Dodonaeae*, 131. 74. *b.*
Πέμμα et στέμμα conff. 66. 38. *b.*
Πέμπειν ἀδελφεὸν ἀπ' ἀδελφεοῦ quid, 936. 270. 18., πέμπειν ἐπί τινα, *mittere ad aliquem arcessendum*, 516. 83. *b.*
Πένθος, πάθος, conff. 904. 165. 5.
Πενταδράχμους ἀποδόμενοι διδοῦσι, 480. 100. *a.* in.
Πεπᾶσθαι, 302. 85. *a.*, πεπαμένοι εἶδος, *forma elegantes*, *pulcritudinem possidentes*, 95. 46. *a.*
Περαῖα τῆς Ἀσίας, *continentis Asiae regio*, 639. 70. *a.*
Περὶ· περὶ θυμίημα ἴζειν, 853. περὶ ἰχθῦς οὕτω ἔχει, 884. *b.* περὶ θυμῷ ἔχεσθαι, 221. 23. *a.*
Περιβδητος, περιλάλητος, περίφημος, κ. τ. λ. 169. 85. *a.*
Περίβολος, 500. 76. *b.*
Περιέπειν ἀσκιῇ, 738. A. G., περιεῖπε, περίεσπε, conff. 57. 10. *b.*
Περιελθεῖν· περιέναι· περιήκειν de regni transitione ad alium, 60. 48. *b.*, περιελθεῖν εἰς τινὰ, non, πρός τινα, 269. 27. *b.*
Περιεργάσθαι τῷ θυλάκῳ, in eo nimium fuisse, 219. 59. *b.*
Περιέχεσθαι, *complecti*, *retinere*, 617. *a.* in., περιέχεσθαί τινος, 221. 23. *a.*, 910. 189. 28.
Περιήγησις, *diligens atque accurata descriptio*, 137. 90. *b.*, 881. 115. 43.
Περιήκειν, 60. 48. *b.*, 517. 3. *a.*
Περιήλυσις, *circuitus*, 893. 136. 3.
Περιμεμπτέειν τινὶ, *rem impatienter ferre*, 711. 22. *b.*, 732. A. G.
Περιθύμως ἐχόμενος, *iratus*, 221. 23. *a.*
Περιέναι, *transire*, 60. 48. *b.*
Περικτίονες, *cancermini*, 667. 50. 51. *b.*
Περιλεσχήνευτος, *celebris*, περιβόητος, 169. 85. *a.*
Περιμένειν, *exspectare*, 822. 33. 24.
Πέριξ τινὸς, 348. 37. *a.*, πέριξ τι ἰσάναι, 288. 60. *a.*
Περίοδος quid, 888. 124. 42. περίοδος γῆς ἁπάσης, 394. 21. *a.*
Περίοικοι Lacedaemonii opponuntur Spartiatis, 696. 71. *b.*, περίοικοι diff. ab εἵλωτες, 696. 71. *a. b.*
Περιορᾶν· περιορέουσι Ion., 839. 57. 20.
Περιπίπτειν ἀλλήλοις et περὶ ἀλλήλους, 626. 13. *a.*, περιπίπτειν ἑαυτῷ, *ipse sibi perniciem creare*, 54. 91. *b.*, περιπίπτειν· περιπεσεῖν συμφορῇ, 545. 35. *b.*, ἐπὶ συμφορὴν, 975. *b.*
Περιπλέειν· περιπλώοντες ἐς τὴν Λιβύην et τὴν Λιβ. 925. 235. 12.
Περισπεῖν ἀσκιῇ, et τρηχέως, 738. A. G.
Περισπερχθῆναι τῇ γνώμῃ, illi infensum esse, 601. 56. *b.*
Περιστέλλειν εὖ, 451. 92. *a.*
Περισίζειν, 281. 29. *a. b.*
Περισίχειν et παρασείχειν, 281. 29. *a.* 919. 223. 5.
ΠερισΦύριον, 359. 80. *a.*
Περιτάμνεσθαι, 313. 2. *a.*
Περιτίλαι βριδακα, 211. 99. *a.*
Περιτρόχαλα κείρεσθαι, 197. 31. *a.*
ΠεριΦλοίζειν, 411. 19. *a. b.*
ΠεριΦάνεια, 291. 65. *b.*
ΠεριΦέρειν· περιΦέρει με μνήμη, 478. 46. *a.*
Περονατρὶς, *vestis muliebr.* genus, 416. *a.* in.
Περπερεύεσθαι, *imprudenter et absurde agere*, Cilicum dialecto, 699. 82. *a. b.*
Περράιβοὶ, Περαιβοὶ, 560. 45. *b.*
Πεσσόμενα σῖτια, *frumenta cocta*, 732. A. G.
Πέσσειν pro πέπτειν Aeol. et Ion. Dial. *coquere*, 685. 99. *b.*
Πεύκη et πίτυς an eadem, 454. 84. *a.*
Πηλὸν pro *vino*, 120. 3. *a.*
Πῆμα ἐπὶ πήματι, 33. 5. *b.*
Πησόμενος et πεισόμενος conff. 710. 65. *a.*
Πῆχυς βασιλικὸς, 84. 35. *a.*
Πίγρης et Τίγρης, 397. 27. *a.*
Πιέζειν· πιεζεύμενα Herodot., 688. 11. *b.*, 918. *a.* 961. *a.*
Πῖλοι quid, 291. 60. *a.*, 904. *a.*, πῖλοι, *capitis integumenta*, et *pedum involucra*, 199. 95. *a.*, πῖλοι ἀκαγέες, 538. 95. *b.*
Πίμπλασθαι, πίπλασθαι, 911. 196. 10.
Πίνακες, *Geographiae tabulae*, 394. 21. *a.*
Πινεῖν πιεῖν τὸ ὕδωρ dicitur *terra*, 368. 84. *b.*
Πίπτειν· Φίβου ἐνέπεσε et ἐπέπεσε ἐς τὸ στρατόπεδον, 531.

38. et 40. *a.*, ἔτεσι τὸ θέμενον, 445. 71. *b.*, 952. 338. 17., πίπτειν· πράγματα μεγάλα πεσόντα ὑπὸ ἡσσόνων, 519. 63. *a.*, πίπτειν· συμφοραὶ συμπίπτουσαι et προσπίπτουσαι, 532. 72. *a.*
Πρωμις AEgyptiace *homo*, 173. 38. *b.*, 174. 47. *a.*, 897. *a.*
Πσα urbs Graeciae, 106. 4. *a.*
Πσυνος, *fretus*, 732. A. G.
Πτανάτης (ὁ) λόχος, 717. 41. *a.*
Πτυς et πεύκη, 454. 84. *a.*, πίτυος τρόπον, πεύκης τρόπον ἐκτρίβειν, proverbium, ib.
Πλακιανὴ μητὴρ, *mater Cybele*, 27. 68. *b.*
Πλάσαι δόμον, οἰκίαν, 671. *a.* in.
Πλάτεα, Πλάταια, insulae nomen, 347. 12. *b.*, Πλάταια et Πλάταιαι urbs, 641. 36. *a.*
Πλατὺς, de *aqua salsa*, 152. 100. *b.* sq.
Πλεῖος εἶναι τῇ γνώμῃ, 608. 43. *a.*, 833. *a.*
Πλέων· πλέω κακὰ, 964. *b.*, οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο τουτέων, 456. 47. *a.*
Πλέειν τὸν αἰῶνα· *aevum agere*. πλέκειν, καταπλέκειν, διαπλέκειν τὸν βίον, 422. 63. *a.*, 532. 77. *a.*
Πλῆθος de montis amplitudine, 96. 44. *b.*, πλήθεσι χρήσασθαι, 982. *b.*, πληθούσης ἀγορῆς, πληθώρη ἀγορῆς, 187. 47. *b.*, πληθώρη, *abundantior copia*, 188. *a.* in.
Πληθύνη urbs AEgypti, 105. 91. *b.*, 860. *a.*
Πλινθουλκὸς, πλινθουλκεῖν, πλινθουργὸς, 84. 40. *a.*
Πλοῖα et νῆες diff., 459. 41. *a.*, 505. 10. *a.*, 964. *b.*, πλοῖα φορτηγικὰ, ἱππαγωγὰ, 459. 41. *a.*
Πλόος, *vitae cursus*, 422. 63. *a.*, πλώειν et πλέειν, *navigare*, 622. 80. *a.*, ἀποπλώειν, 350. 11. *a.*, πλώειν et πλέειν, 986. 467. 2., 725. f. A. G. sq., hinc conff. a Libr. προσπλώειν et προσπλέειν· ἀποπλεύσεσθαι· ἀποπλώσεσθαι· περιπλώουσι, περιπλέουσι, 621. (f). 622. (e). (i). πλεῖν ἐπὶ δίκας Ἀθήναζε, 413. 98. *b.*
Πλημμυρὶς, πλημμύρα, πλήμη, *aquarum aestus atque accessus*, 680. 48. *a.*, 58. *b.*
Πληροῦσθαι, 663. 17. *b.*
Πλήσσεσθαι· πλαγῆναι δώροις, *donis labefactari*, 621. 65. *b.*, πλαγέντες qui dicantur, 436. 22. *a.*
Πλαβρὸς, *mollis*, *delicatus*, 25. 33. *b.*
Πλαυκτὴρ, 187. 37. *b.*
Πλοὶ, *limes*, 633. 9. *b.*
Πλοῶνες, *petioli* live *partes proeminulae* utrium, 160. 94. *b.*, et 986. 469. 21.
Πλοέειν, *desiderio tangi*; ἐπλόησα et ἐπόθεσα, 701. 65. *b.*
Ποιεῖν ἐπιτελέα, 59. 74. *a.*, ποιῆσαι de poëtis, 287. *a.* in., ποιεῖν, *canere*, *versibus conscribere*, 129. 27. *b.* sq., ποιεῖν ὕδωρ *coelum* dicitur, quum pluit, 368. 84. *b.*, ποιῆσαι pro τιθέναι, *ponere*, *fingere*, 591. 28. *b.*, δεινὸν et δεινὰ ποιήσασθαι, seq. vel infinit. vel εἰ, *indigne ferre*, 276. 37. *a.*, 998. *b.*, ποιέεσθαι ὀργὴν, pro ὀργισθῆναι, 206. 49. *b.*, 553. *a.* in., ἀπόῤῥητα ποιήσασθαι χρηστήρια, *occulta habere oracula*, 713. 99. *b.*, ποιέεσθαί τι ἐν ἐλαφρῷ, *parvi pendere*, 275. 23. *a. b.*, 59. 86. *b.*, ποιήσασθαι πρῆγμα οὐδὲν, *pro nihilo ducere*, 573. 73. *b.*, ποιέεσθαί τι μέγα, *magni quid facere*, 742. 79. *b.*, ποιέεσθαι ἀνάπειραν, διάπειραν, ἀπόπειραν, *experiri*, 623. 22. *a.*, ποιέεσθαι βώμια, λήθην, καταιροφὴν, pro βωμιάζειν, κ. τ. λ. 206. 49. *b.*, ποιεῖσθαί τινα γέλωτα, 603. 88. *a.*, ποιέεσθαι τὴν αὐλὴν ἐπὶ πλοίῳ, *in navi diversari*, *noctem transigere*, 753. 75. *b.*, vit. Hom., ποιέεσθαι θυσίην, *sacra facere*, 700. 10. *a.*, ποιήσασθαι υἱὸν, *filium adoptare*, 360. 37. *a. b.*, ποιέεσθαι ἐξέτασίν τινος, 493. 22. *a.*, ποιέεσθαι κοῖτον, κοίτην, 518. 50. *b.*, ποιέεσθαι ὅρκιον, 840. 59. 19., ποιέεσθαι δι' ἀγγέλου, 440. 32. *a. b.*, adiect. comp. τεκνοποιὸς, παιδοποιὸς de muliere, 27. 87. *b.*, ποιοῦσα et κιοῦσα conff. 368. 84. *b.*
Πολεμοῦν· ἐκπεπολεμῶσθαι· ἐκπεπολεμώσεσθαι, 230. 45. *b.*, πολέμιος pro πολεμικὸς, 732. A. G., 195. 67. *a.*, 902. 160. 44., τὰ πολέμια ἀλκίμος, 195. 67. *a.* τὰ πολεμήϊα δόκιμος, 433. 9. *b.* πολεμισταὶ, *equi bellatores*, 91. 95. *a.*, πολεμιστήρια ἅρματα, 434. 44. *a.*
Πολιὰς, Epitheton Minervae, 413. 92. *b.*
Πολίζειν χῶραν, 377. 50. *b.*
Πόλεις de insulis, in quibus una tantum urbs, 649. 71. *a.*, πόλις, *arx*, 523. 99. *b.*
Πολίχνα, ἡ, πολίχναι, αἱ, et πολίχνα, τὰ, oppidorum quorumdam titulus, 449. 43. *b.*
Πολλαπλήσιος, 393. 87. *a.*, 985. 463. 12.
Πόλος, *Horologium*, 153. 11. *b.*
Πολύς· πολλαὶ χεῖρες· πολλὴ γλῶσσα· κόλπος πολύς, 496. *a.* in., πολλὰ καὶ μεγάλα, 897. 146. 7., πολλὸν δυνατώτερος, 249. 94. *a.* 914. *a.*, πολλῷ πλείτος, 915. *a.*, πολλῷ ὑποδεέστερος, 866. *a.*, πολλῷ et πολλὸν κρέσσων, 684. (o). conf. πλεῖτος· πολὺς et etiam πολλὸς, πολλὴ, πολλὸν, Dial. Ion. 457. (b). πολλὴ θεὸς, *dea pollens*, 571. 73. *a.* πολέας pro πολλοὺς, 152. 68. *a.*
Πολυπλάνητος, 26. 45. *a.*
Πολυτεκνίας praemia, 68. 1. *a.*
Πολύφημος, *coetus*, *concio*, 411. 47. *b.*
Πολύφορτος, *multa sarcina gravis*, 748. *b.* vit. Hom.
Πολυψηφὶς an πολυψήφις, 25. 33. *b.*
Πομπὴ θείη, *instinctus divinus*, 236. 56. *b.*
Πόνος de *bello*, 961. 369. 17., πόνος, *certamen*, 491. 83. *a.*
Πόντος de *mari Aegeo*, 147. 24. *a.*, 326. 76. *b.*
Πορθμήϊα, πορθμεῖα, πορθμὸς, πορθμηΐς differ. 522. 80. *b.*
Πόρθμια, vici nomen ad Maeotin, 286. 96. *a.*
Πόρρω τῶν νυκτῶν· τῶν ἡμερῶν, 713. 85. *a. b.*
Πορφύρα παρὰ πορφύραν διαφορὰ proverb. locutio, 512. 29. *a.*
Πότε· ποθ' ἅμμε, ποθ' ἅμε pro πρὸς ἡμᾶς, Dor. dial., 662. 79. *b.*
Πράττειν· οὕτω ἔπραξε formula in pessimo successu, 680. 65. *b.*, πρῆξαι suppl. κακῶς, *male cedere*, 207. 77. *a.*, πρῆξαι οὕτω, 930. *a.*
Πρέπειν· ἐμπρέπειν de splendida veste, 540. 57. *b.*, πρέπουσι ἔχοντες pro ἔχουσι, ib.
Πρεσβεύειν, *maiorem natu esse*, 506. 26. *a.*
Πρῆγμα εἶναι, *consultum esse*, 39. 19. *a.*, πρῆγμα εἶναι, *opus atque utile esse*, 285. 78. *a.*, πρῆγμα εἶναί τινί τι ποιέειν, 515. 48. *b.*
Πριαίσιοι, Πριασιεῖς et Πριάσιοι, Cretae incolae, 584. 15. *b.*
Πρὶν ἀνασώσωνται, 822. 33. 49., πρὶν ἂν ἐλπυσθῆναι, 839. 57. 48., πρὶν ἀπισωθῆ, 942. 284. 19., πρὶν γενομένου, 986. 471. 5., διαφάγῃ, fine ἂν, 914. 202. 27., πρὶν ἢ ἀποσῆναι, 937. 276. 10., 946. 309. 26., ἡλίου δυσμέων, 926. 238. 12., — ἢ πυθέσθαι, 994. 513. 30., — ἢ cum subiunctivo, alioquin etiam infinit, 103. 13. *a.*, 800. 8. 3., — ἢ δίκας δῶσι πρὶν ἢ ἔλω· πρὶν ἢ αὐτὸν ἀπικέσθαι, 950. 330. 11.
Πρὸ loco τοῦ ἀντὶ, 574. 7. *b.*, πρὸ τοῦ· πρότοῦ· πρὸ τούτου, 413. (h). πρὸ et πρὸς in verb. compos. conff., 227. 21. *a.*, hinc προχωρεῖν, προσχωρεῖν, 41. 22. *b.*, προδηλ. et προσδηλήσηται, 650. (l). προκ. et προσκείμενον, 462. (m). 720. (l). conf. 393. *a.* in.
Προάγεσθαι et προσάγεσθαι idem, 161. 5. *a.*, προαγαγέσθαι ἐς γέλωτα, 892. *a.*
Προαγορεύειν ὑπὸ κήρυκος, *voce praeconis enunciare*, 736. 41. *b.*
Προαιδεῖσθαι, 29. 59. *b.* 269. 32. *b.*
Προβάλλειν, *animum despondere*, *desperare*, 567. 69. *b.*
Προβαλέσθαι quid, 301. 76. *b.*
Πρόβολοι λικοεργίες, 543. *a.* in.
Πρόβοσκος, *pastor*, 57. 88. *a.*
Πρόβουλοι, προβουλεύειν, προβουλεύματα, 441. 70. *a.*
Πρόβατα, *oves* notat et *boves*, et *quadrupedum* omnia genera, 98. 71. *b.*, 308. 68. *b.*, 309. 68. *a.*, 734. 68. *b.*, προβάτων τὰ λεπτὰ, *oves*, *caprae* sim., 685. 96. *a.*, 838. 55. 46., πρόβατα ἠλίου ἱερὰ. 734. 68. *b.*
Πρόγονοι, *maiores*, 573. 68. *b.*
Προδέκτωρ, 528. 45. *b.*
Προδοῦναί τινα, *deficere*, *destituere aliquem*, 593. *a.* init.
Προειπεῖν· προερεῖν· προαγορεύειν, *praeconum* est, 227. 21. *a.*
Προεξανισταμένοι in certaminibus qui, 644. 38. *a.*
Προεξέδρη, 531. 38. *a.*
Προέχειν pro πρότερον ἔχειν, 692. 42. *a. b.*, προέχειν ἄλλων dicitur *equus*, quum prae aliis longius provehitur, 701. 50. *a.*, προέχεσθαι τὴν κεφαλὴν, 123. 25. *b.*
Πρόθυμος ἦν ἀγινέειν et ἀγινέων, 471. 41. *b.* sq.
Προΐσανα· προσῆναι, 823. 35. 33.
Προϊσχεσθαι· προϊσχομένων ταῦτα, 3. 49. *a.*
Πρόκα, *statim*, 830. 46. 45., 732. A. G.
Προκατῆσθαι, *praesidere*, *tueri*, 635. 66. *b.*
Προκεῖσθαι, προσκεῖσθαι conff., 462. (m). προκεῖσθαί τινι, 955. 349. 5., προκειμενέων γνωμέων, 967. *b.*, προκείμενον ἄεθλον, 986. 467. 46.
Προκόπτειν· ἡ νὺξ προέκοψε, *noctis pleraque pars processit*, 713. 85. *a.*
Πρόκροσσαι, πρόσκροσσοι, 593. 99. *a.*
Προλεσχηνεύεσθαι, 169. 85. *a.*
Πρόμαντις (ὁ) interdum idem ac προφήτης· saepius discrepant, 684. 59. *a.*
Προμετωπίδια, *equorum ornatus ante frontem*, item *muliebris mundus*, 541. 88. *b.*
Προμηθὴ, προμήθεια, 213. *a.* in.
Προνήϊον, *antetemplum*, *antefores*, 810. 19. 18. Προνόη Minerva, 47. 16. *a.*

Προνοεουσίων τὰ ἀμείνω, 586. (d).
Πρόξενοι Spartani, 463. *a.* in.
Προοφειλομένη ἔχθρη, 412. 78. *b.*
Πρόρρησις, 227. 21. *a.*
Προρρίζος, προρρίζως, 478. 72. *b.*, 479. 72. *a.*
Πρὸς et πρὸ in compos. saepe conff. v. Πρό· πρὸς inservit comparationi, *si spectes ad* —, 211. 23. *b.*, πρὸς et ὡς idem, 169. 86. *a.*, πρὸς et εἰς iuncta verbis τοῦ, λέγειν· εἰπεῖν· ἐκφέρειν· multum differunt, 698. 54. *b.*, sic et πρὸς τὸ Ἡράκλειον πάλιν ἰέναι ἐς τὸ στρατόπεδον et simil., 602. 62. *a.*, πρὸς absol. pro *praeterea*, *insuper*, 173. 16. *a.*, πρὸς δὲ, *praeterea*, 20. 43. *a. b.*, 108. 86. *b.*, 813. 21. 35. conf. ELLIPS., πρὸς τούτουσι, ἔτι πρὸς τούτουσι, *praeterea*, 20. 43. *a.*, 597. 26. *b.*, πρὸς cum genit. et accus. πρὸς βορέω et πρὸς βορέην· 892. 132. 39., 921. 228. 27. sic πρὸς ἠὼ et πρὸς ἕω, 334. 74. *b.*, πρὸς μεσαμβρίης et μεσαμβρίην, πρὸς ἑσπέρης et πρὸς ἑσπέρην, 289. (b). 297. (h). 365. (a). (d). 520. (g). et 932. 254. 46.
Προσαγαγέσθαι τινὶ τρόπῳ, 187. 29. *a.*
Προσαγωγαὶ, *oblationes*, 131. 82. *b.*, 876. 111. 2.
Προσβωθῆναι et προβωθῆναι, conff. 690. 74. *b.*
Προσγελᾶν puerorum infantium, 420. 22. *b.*
Προσδηλεῖσθαι, 988. 480. 36.
Προσδόκιμος, 432. 71. *a.*
Προσεγγράφειν pro προσαναγράφειν, 888. 125. 18.
Προσεμπικραινεῖσθαί τινι, 272. 31. *a.*
Προσεχεῖς τεταγμένοι pro προσεχέως τετ., 738. 3. *a.*
Προσίσχειν, προσίσχεσθαι, 484. 25. *a.*, 960. *a.*
Προσκατῆσθαι πόλιν vel πόλι, 430. 8. *a.*
Προσκέεσθαι τῷ οἴνῳ, *vino deditum esse*, 211. 21. *b.*, τούτοις προσκέεται ἀποδεικνύναι προξείνους, *bis hic honor tribuitur prοxenos creandi*, 462. 57. *b.*, 463. 57. *a.*, 955. 349. 5., τὸ προσκείμενόν σφεας ἐλύπεε, *id, quod obiiciebatur, eos dolore adficiebat*, 720. 66. *b.*
Προσκύνησις Persarum, 242. 66. *a.*, τὸ προσκυνεῖν mortalibus denegandum, 564. 69. *b.*
Προσμίσγειν et προσμίγειν conff. 302. (c).
Προσμιλεῖν, 420. 22. *b.*
Προσουδίζειν, *humi adlidere*, 420. 8. *a. b.*, 21. *b.*
Προσοφελλομένη ἔχθρη, *adaucta*, 412. 78. *b.*
Προσπασσαλεύειν σανίδα, 745. 100. *b.*, πρὸς σανίδα, 525. 80. *b.*
Προσπέμπειν λόγους· προσενεγκεῖν λόγους περὶ συνουσίας, et προσπέμπειν, *donis aliquem sollicitare*, 740. 11. *b.*
Προσπεπλασμέναι νεοσσιαὶ ἐκ πηλοῦ, 253. (c).
Προσπλέειν, προσπλώειν, 596. 93. *b.*, 985. *a.* προσπλέοντες et προσπαλοντες conff. ibid.
Προσποιέεσθαί τινα, *sibi conciliare aliquem*, 467. 9. *b.*, προσποιήσασθαι ξύλινον πόδα, *ligneum sibi pedem adsciscere*, 710. 82. *b.*
Προστάσσειν, 49. 79. *a.*
Προσατεύειν τοῦ ἱροῦ· προεσάναι· προσατεία, 555. 49. *b.*, προστάται τοῦ ἐμπορίου, 191. 43. *a.*
Προστιθέναι et προτιθέναι conff. 214. 9. *b.*, προστίθεσθαι φίλους, 406. 97. *b.*, προσεθήκαντο et προεθήκαντο conff. 310. 29. *b.*, προσθεῖναι τὴν θύραν, *fores occludere*, 237. 81. *a.*, προσέθεσαν et προσέθηκαν, 944. 296. 39.
Προσφέρειν πόλεμον, βίαν, ἀνάγκην, 511. 10. *b.*, προσφέρεσθαι ἐς αὐτοὺς, 831. *a.*
Προσχέσθαι πρόφασιν, 620. 36. *a.*, πρόσχημα, *ornamentum*, 384. 87. *b.*, πρόσχημα λόγου, ἀντὶ τοῦ, πρόφασιν 356. 96. *a.*, 499. 53. *b.*
Προσχωρέειν· τὰ ἄλλα νόμαια τοῖς Θρηΐξι προσκεχωρήκασι, *in aliis ad Thracum acceſerunt mores*, 328. 36. *b.*
Πρόσω· πρόσω τῆς νυκτὸς, *prima noctis parte*, 713. 85. *a.*
Προτείνεσθαι, medium et pasſivum, 579. 58. *b.*, προτείνεσθαι χείρας, 934. *a.*
Πρότερον τουτέων, 664. *a.* in., πρότεραν δ' ἔτι, 473. 98. *b.*, πρότερον ἢ et πρότερον πρὶν ἢ· 731. 60. *a.*, 950. 330. 11., πρότερον ἢ βασιλεῦσαι, ibid.
Προτιθέναι λόγον in iure Attico, 645. 83. *b.* sq., προτίθεσθαι, 907. 174. 44. conf. προστιθέναι.
Προτρέπεσθαι quid, 14. 54. *b.*
Πρόφαντα et πρόβατα conff. 734. 68. *b.*
Πρόφασις et ἀληθὲς, oppon., 149. 75. *a.*, 477. 6. *a.*, πρόφασιν προσχέσθαι, 620. 36. *a.* ἐπὶ προφάσεως, *ſub praetextu*, *per ſpeciem*, 574. 78. *a.*
Προφῆται τῶν θεῶν· τῶν Μουσῶν· τῆς ἀληθείας, non vero, τοῦ ἱροῦ, 555. 49. *a.*, ὁ προφήτης, *templi antiſtes* κατ' ἐξοχὴν, ib.
Προχωρεῖν et προσχωρεῖν conff. 41. 22. *b.*, 393. *a.* in., 669. 22. *b.*
Πρύμναν ἀνακρούεσθαι, *inhibere remis*, 658. 30. *a.*
Πρῶτος, *prior*, 104. 41. *a. b.*, πρῶτον μὲν — ἐπὶ δὲ, 607. 30. *b.*, τὴν πρώτην, pro *initio*, *primum*, 74. 45. *b.*, ἀνὴρ ἐὼν τὰ πρῶτα Αἰγινητέων, *vir inter Aeginetas princeps* dicitur, et τὰ πρῶτα φέρεσθαι et τὰ δεύτερα· non φέρειν, 484. 47. *b.*, 727. 21. *b.*, 997. 538. 25.
Πταίειν quid, 628. 63. *b.*
Πτωκάδες et πτωχάδες conff. 751. 95. *b.* vit. Hom.
Πτῶος, Πτῶον· Apollinis et montis nomina, 683. 53. *b.*
Πυγμαῖοι qui dicantur, 214. 2. *a.*
Πυθὼ, urbs *Delphi*, 25. 20. *a.*, Πύθιοι Spartanorum, 463. 57. *a.*
Πυθέσθαι et πείθεσθαι conff., 29. 40. *a.*
Πυκασθῆναι· πυκασθεὶς στεφάνοις, στέμμασι, 598. *a.* init.
Πύλαι ποταμῶν, 397. 11. *a.*
Πυλαγόραι et πυλάγοροι iidem, 605. 69. *b.*, 982. *b.*
Πυνθάνεσθαι ἰσορέων et ἐξισορέων· Ἰσορήσας πυθέσθαι, sim. *percontando cognoſcere*, 749. 95. *b.* vit. Hom.
Πῦρ et πυρὴ conff. 824. 36. *b.*, πῦρ ἄιθειν, πυραίθειν, cett. 343. 100. *b.*, πῦρ ἀναιθαίειν et πυρὴν ἀναιθ., 627. (k). 824. *a.*, 985. *b.*, πῦρ ἐναύειν quibus interdicebatur, 614. 3. *a.*, πυρὶ διδόναι, 824. 36. *b.*
Πυρῶσαι, *incendere*, 510. 45. *a.*
Πυρίη, *caldarium*, *tepidarium*, 315. 73. *a.*
Πυριασθῆναι, 315. 74. *b.*
Πυρφόροι in Spartanorum militia, 622. 80. *a.*
Πώρινος λίθος, 401. 57. *b.*, 946. 308. 9.

P.

Ραπίζειν et κολαφίζειν quid discrepent, 644. 38. *a. b.*
Ῥάπτειν, ἐῤῥάπτειν, 175. 87. *b.*, 903. 162. 30.
Ῥᾶχος, ῥῆχος, *ſepes*, 568. 5. *b.* ῥαχία, ῥηχίη, *maris aeſtus* et *acceſſus*, 680. 48. *a.*, 58. *b.* 861. *b.*
Ῥήνη, Ῥήνεια, inſulae nomen, 482. 94. *a.*
Ῥῖπος, ὁ et τὸ, *vimen*, 147. 13. *a.* ῥιπὶ καταστεγάζοντες, 313. 13. *b.*
Ῥίπτειν· ἀναῤῥίπτειν κινδύνους, *pericula contemnere*, 534. 45. *a.* ῥιπτέειν, ῥιπτεῦσι vice ῥίπτουσι, 324. 75. *a.*
Ῥόπτρον, 480. 23. *b.*
Ῥύσασθαί τινα ἐκ δουλοσύνης, *liberare aliquem a ſervitute*, 727. 95. *a.*, ῥύσασθαι, *cuſtodire*, *ſervare* active, 951. 334. 1.
Ῥυθμοὶ τῶν γραμμάτων, 399. 98. *b.*
Ῥώμη νεηνιέων, 603. *a.*

Σ.

Σ lit. Doriens. Σὰν vocant, 69. 40. *a.*
Σαγάρεις, *Barbarici teli genus*, 101. 83. *b.*, 732. A. G.
Σαγηνεύειν, σαγηνεύεσθαι, 273. 71. *b.*, 451. 100. *a.*, 953. 341. 9.
Σάκος, σακεύειν, 291. 51. *a.*, σακέειν et σακκέειν, *excolare*, σακίζειν, σακκίζειν, 291. 52. *a.*, 732. A. G.
Σαμοθρηϊκὴ πόλις, 972. 403. *b.*
Σαυλὸς, ἀντὶ τοῦ, σαυρὸς, 525. 80. *b.*
Σάπειρες· Σάππειρες· Σάσπειρες· Σάσπειροι· iidem, 55. 25. *b.*
Σαρδὼ, *Sardinia*, 431. 61. *b.* Σαρδινὸς, et Σαρδῆιος, *Sardibus ortus*, 10. (k).
Σαρκίζειν, σαρκάζειν, 310. 4. 5. *a.*, 732. A. G.
Σάττειν, *armare*, *inſtruere*, σεσάχθαι, ἐσεσάχατο· σεσαγμένος, σάγη, 539. 18. et 20. *b.* σάττεσθαι ὕδατι, 196. 10. *a. b.*
Σαυρωτὴρ quid, 811. 19. 42. sq.
Σαφέως pro comm. σαφῶς, 989. 486. 46.
Σειραὶ, σειραῖαι, σειραῖος ἵμας, 544. 6. *b.*, σειροφόρος, *funalis equus*, 914. *a.*
Σηκὸς, ναὸς et ἱερὸν diff., 446. 50. *a. b.*
Σήπεια· Σηπιὰς ἀκτή· Σηπιάδος ἀκτῆ· Σηπία· Σηπιοῦς, 473. 90. *b.*, 593. 11. *b.*
Σίγυννοι, οἱ κάπηλοι et τὰ ὀράματα, 375. 97. et 98. *a. b.*
Σιδήρια, *ferramenta*, 518. 55. *b.*
Σιναμωρέειν, 74. 26. *a.*, 842. 62. 18. σινάμορος, 423. (b).
Σίνδος, Σίνθος, urbs, 559. 98. *b.*
Σινέεσθαι, σίνεσθαι, 412. 77. *b.*
Σίπεια, nomen regionis, 473. 90. *b.*
Σιριπαλονες, Σιροπαλονες, 378. 77. *a.*, 943. 291. 17.
Σίσυρα, σίσυρνα (ἡ), χιτῶνος εἶδος, *genus tegumenti*, 329. 69. *b.*, 974. 404. 31. 932. 256. 29. sq., σισυρνοδύται· σισυρνοφόροι, 540. 51. *b.*
Σῖτα, σίτια, 944. 298. 18., 388. (e). σῖτα αἱρεῖσθαι, *cibum ſumere*, *prandere*, 337. 69. *a.*, σιτοποὺς, *piſtrix*, 274. 81. *b.*, σιτοδηΐη, 48. 63. *b.*
Σκαπτὴ ὕλη, Σκαπτησύλη in Thracia, 458. 17. *a.*
Σκεδάζειν ἀκτῖνας, *ſol* dicitur, 630. 100. *a.*
Σκέλεα ἐν τοῖσι γούνασι ἀπεταμεῖν, 975. *b.*

Σκέπη, *tutamen*, *tegumentum*, 71. 1. *a.*, εἶναι ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου, 586. 60. *a.*
Σκευάζεσθαι, πόλεμον, προδοσίην, *parare* et *machinari*, 429. 86. *b.*
Σκοπέειν et σκοπεύειν, 5. 29. *b.*, σκοπέειν τινὰ τὰ ἑωυτοῦ, ibid. σκοπιὴν ἔχειν *speculari*, 377. 43. *a.*
Σκόρδα, σκόροδα, (τὰ), 288. 78. *b.*, 921. *b.*
Σκῶλος, *urbs Boeotiae*, 697. 11. *a.*
Σμάραγδος, μάραγδος, *zmaragdus* Latt. 124. 68. *b.*
Σμάειν, σμᾶν, σμᾶσθαι, *abstergere*, *ornare*, σμᾶσθαι τὴν κεφαλὴν, *caput defricare*, *abluere*, 741. 50. *a. b.*, 742. 55. *a.*, 999. 550. 15. σμῆσαι τὰς κεφαλὰς, τὴν κομὴν, 603. 95. *a.* σμήχειν et ἐσκμᾶν τὰ ἐκπώματα, 272. 58. *b.*
Σμικρὸν, ἐπὶ σμικρὸν, 337. 91. *b.*
Σμίκυθος, et Μίκυθος idem nomen, 585. 35. *a. b.*
Σόλοι urbs Cypri, 434. 50. *a.*
Σόος et σῶος, 192. 87. *a.*, 477. 34. *b.*, 637. (e).
Σοῦσα, Σούσων, non Σούσης, urbs Persarum, *Susa*, 617. 31. *a.*
Σοφία, *callliditas*, 187. 29. *a.*
Σοφισαὶ vocantur septem illi sapientes, 13. 17. *a.* σοφισαὶ in genere de Philosophis, ibid.
Σπάδιξ, σπαδίζειν, 384. 61. *a.*
Σπείρειν τι, 914. 199. 43.
Σπερχέειν non Herodoteum, 601. 56. *b.*, conf. 732. A. G., σπέρχεσθαι, *succensere*, 387. 94. *a.*, σπέρχεσθαι, σπερχθῆναι, *conturbari* et *succensere*, 601. 56. *b.* sq.
Σπεύδειν κακὰ — ἀγαθὰ — ἐναντία, 535. 93. *a.*, 972. 401. 12.
Σπουδαιέσατος, σπουδαιότατος· σπουδαιέσερος, 67. 66. *b.*, 142. 29. *a.*, 838. 56. 7. τὰ σπουδαιέσατα τῶν πρηγμάτων, 5. 22. *a.*
Σταθμώσασθαι, *conjectare*, 605. 69. *a.*
Στάσιος ἀξιεύμεθα, 702. 7. *b.* 995. 518. 27., στασιῶται et στρατιῶται confund. 29. 53. *a.*, 430. 3. *a.*, 798. *a.*
Στεγαρχὸς, 67. 66. *b.*
Στείχειν, et στιχεῖν confund., 6. 47. *a.*, v. περιστιχειν.
Στέλλεσθαι· ἔσαλτο, ἐσάλατο, ἐταλάδατο, 546. 61. *b.*, ἐσαλμένοι ἔσαν· στολίζειν· σολὴ, σολὸς, σολισμὸς, κ. λ. ibid.
Στενυγρὸς Ion. pro στενὸς, 149. 45. *a.*
Στέργειν τὰ παρέοντα, 744. 60. *b.*
Στεφάνη et στέφανος, 675. 18. *b.*, στεφανοῦσθαι, περιστεφανοῦσθαι οὔρεσι, *montibus redimiri*, *circumdari*, 562. 88. *a.*
Στιγεὺς· στιγέες qui, 526. 90. *a.* 969. 394. 31.
Στόματα et ποταμοὶ diversa, 854. *a.*
Στομῶσαι quid, 312. 72. *a.*
Στορνῦναι, 536. 3. *a.*
Στραγγεῦσαι, et στρατεῦσαι, conff. 335. 98. *a.*
Στρατὸς ναυτικὸς, *classiariorum copiae*, *navibus destinatus exercitus*, 456. 63. *b.*, στρατῷ ἕπεται στρατὸς, 988. *a.*, στρατιὴ, *exercitus*, et στρατιῆϊ, *expeditio*, comm. στρατιὰ et στρατεία, hinc στρατιῆϊν ποιέεσθαι, 195. 63. *a.*, ἐπὶ στρατιῆς, *in expeditione*, 462. 42. *b.*, στρατεύεσθαι, στρατοπεδεύεσθαι conff., 197. 47. *b.*, 903. *a.*, στρατάρχης, στράταρχος, στρατιάρχης, 278. 8. *a.*, 918. *b.*, στρατεύσασθαι ἐς Σάρδις, 950. 329. 50.
Στρόβιλος, *pini nux*, conf. κῶνος.
Στρουθοὶ κατάγαιοι, 358. 73. *a.*
Στρυμονίας βορέας, 675. 5. 6. *a.*
Στύμφηλος· Στυμφήλιος, Στυμφηλὶς λίμνη, Στύμφαλος, 473. 76. *b.*
Στυπτηρίη et στυρίη conff. 191. 58. *b.*
Σὺ δὲ μὴ βοηθέειν, 336. 37. *a.*
Συβῶται AEgyptii, 126. 25. *b.*
Συγγινώσκειν ἀδικῆσαι, 299. 20. *b.*, συγγινώσκειν, *considerare*, *perpendere*; *adsentiri*, *conscium esse*, 732. A. G.
Συγκατήμεναι γυναῖκες, 910. *a.*
Συγκειμένη ἡμέρα, 278. in. *a.*
Συγκερᾷν· συνεκρήθησαν· συνεκεράσαντο, 936. 270. 39., συγκεράσασθαι, de animis artissime consociatis, 348. 42. *a.*, 936. 270. 39.
Συγκύπτειν· συγκύψαντες τωῦτὸ πρήσσοιεν πάντες, *ad idem agendum omnes incumbant*, 240. 91. *a.*, 570. 56. *b.*
Συγκυρεῖν· ἔχθος συγκεκυρημένον, *odium casu fortuito susceptum*, 710. 84. *b.*, συγκυρεῖν, *invicem occurrere*, 661. 52. *b.*
Συγχέειν νόμιμα πάντων ἀνθρώπων, *ius gentium omnium violare*, 564. 69. *b.*, συγχέαι et συχῶσαι τὰς χρήνας idem, 715. 84. *b.* sq.
Συλλαμβάνειν et συμβάλλειν in συλλαβὼν τὸ χρηστήριον conff., 815. 24. 14. et 826. 38. 27.
Σύλλογος ἐπίκλητος, 509. 16. *a.*
Συλλεχθῆναι et συλλεχθέωσι, 877. *b.*, 995. 527. 16.
Συμβάλλειν· σύμβλητος· εὐσύμβλητος, 537. 39. *a.*, συμβάλλεσθαι quid, 815. 24. 14., συμβάλλεσθαι ἐπὶ δακτύλων, 466. 65. *a.*
Συμβουλεύειν, 27. 87. *b.*, συμβουλὴ, συμβουλὴ conff. 193. 14. *a.*, 902. 159. 22., 990. 401. 26.
Συμμίσγεσθαι, 964. 377. 24., συμμίξαι, *colloqui*, 133. 56. *b.* sq., 649. 77. *b.*, συνέσμιγον, 529. (q). et 64. (e).
Σύμπαντος στρατοῦ et συνάπαντος, 981. 442. 33. v. συνάπας.
Συμπείθειν, 946. 314. 43.
Συμπεραίνειν quid, 861. 92. 22.
Συμπίπτειν, de iis *quae contingunt*, 737. 81. *b.* συμπίπτειν εἴς τινα τόπον et συνεσπίπτειν εἴς τ. τ., 738. 19. *a. b.*
Συμφέρεσθαι. σὺδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται, 82. 59. *a.*
Συμφοραίνειν, *calamitatem deplorare*, vox insolens, 751. 91. *b.* vit. Hom.
Συμποδίσαι quid, 312. 72. *b.*
Συμπρήξασθαι, 425. 52. *a.*
Συμψήσας, pro συντρίψας, 732. A. G.
Σὺν in compos. verb. lugendi, συνάχθεσθαι, συναλγεῖν, συλλυπεῖσθαι, 455. 11. *a.*
Σὺν θεῷ quid, 275. 11. *a.*
Συνάγειν, συνάξαι, *constipare*, *coartare*, 538. 80. *a.*, συνηγμένη et ἀνηγμένη κορυφὴ· ἐς ὀξὺ et ἐς τενὸν συνῆχθαι, 539. 33. *b.*, συνήχθη et συνείχθη, conff. 9. (m).
Συνάπας, συνάπαντος, 498. 83. *a.*, 828. 42. 13., 981. 442. 33.
Συνδιαφέρειν, 427. 30. *b.*
Σύνδυο, σύντρεις, σύνπεντε, *bini*, *trini*, *quini*, 311. 36. *a.*
Συνειδεῖν· συνηδέαται, συνηδέαται, συνοίδατε, συνηδέετε, 719. 19. 23. *b.*
Συνεῖναι κόπῳ, οἰκουρίῃ, πράγμασι, 550. 94. *b.*, συνεῖναι, et συνιέναι idem, 11. 36. *a.*
Συνεκπίπτειν, 382. *a.*, 4. *b.*
Συνέπαινος εἶναι, 516. 91. *b.*
Συνέσπεσθαι pro συνέπεσθαι· συνέσπωντο, 990. 492. 20.
Συνεσπίπτειν, 998. *b.*
Συνέχεσθαι πατρὶ quid, 264. 52. *a.*
Συνήλισαν, συνειλήσαν, συνήλασαν, in re similima adhibentur, 83. 4. *a.*
Συνιέναι· partic. συνεὶς, συνεῖσα, et συνιεὶς, συνιεῖσα, συνιέντα, 11. 36. *a.* v. συνεῖναι.
Συνισάναι, *diversum abire*, 98. 79. *b.*, συνεστηκότες, 656. (a).
Συννέω· Φρυγάνων Φάκελοι συννενίαται, 309. (c).
Συννοίῃ ἐχόμενος, *cogitabundus*, 732. A. G.
Συνοικεῖν, 841. *b.*, 974. *b.*
Σύνταξις, 153. 5. *a.*
Συντέτραλνειν, *perforare*, 861. 92. 22.
Σύντομος (ἡ), et τὸ σύντομον de via, 378. 8. *b.*
Συντυγχάνειν, ἐντυγχάνειν, idem, 67. 72. *b.*
Συρμαΐζειν, *alvum purgare*, 732. A. G., συρμαὶη, raphanus, et raphani succus ventri purgando, 164. 27. *b.*, 894. *a.*
Σύροι, et Σύριοι discrepant, 4. 90. *a.* v. SYRI.
Συῤῥάπτειν, 903. 162. 30.
Συσπεύδειν τινὶ seq. inf., 732. A. G.
Συστρέφειν ἑαυτοὺς, *sese in unum conglobare*, unde συστραφέντες εἰς πλῆθος· συστρεφόμενοι, eodem sensu, 699. 91. *a.*, συστρέφειν, *in unum contrahere*, 51. 87. *b.*
Συχναὶ πόλιες, 953. *b.*
Σφαγιάσασθαι de victima maiore, fluviis et mari immolata, 473. (f).
Σφάκελος, *gangraena*, 230. 38. *b.* σφακελίζειν ibid.
Σφάλλειν, *fallere*, *depravare*, 517. 3. *b.*
Σφέας αὐτοὺς et ἑαυτοὺς, 958. *b.*, 867. *a.*, σφέας et σφέα ὑπερβάλλειν, περὶ τοῦ, οὗρεα, 922. 230. 26. σφι pro σφίσι, 801. 11. 16., 732. A. G. σφίσιν et φησὶν conff. 202. 5. *a. b.*
Σχήματα Λακωνικὰ de *saltatione*, 498. 6. *b.*
Σχοινοτενὲς, *rectum*, 732. A. G.
Σῶος, *superstes*, de rebus, 411. 19. *a. b.*, σῶος, σόος, σῶς et ζωὸς conff., 92. 51. *b.*, 192. 87. *a.*, 992. *b.* v. σόος.
Σῶσι pro σῴουσι, *incernunt*, 95. 55. *b.*
Σωτῆρος titulus latissime porrigitur, de Diis sospitatoribus, cett., 686. 22. *a.*
Σώχειν, κατασώχειν, ἀνασώχειν, *terere*, *adterere*, 315. 76. *b.*

T.

Τὰ μέγιστα et τὰ ἴσχατα permutantur, 613. 79. *a.*
Ταμάλισφ, 991. 495. 38. conf. ὁ, ἡ, τό.
Τάξιν τινὰ ἔχειν, *aciei cornu tenere*, 702. 7. *b.*, τάξιος ἀξιεύμεθα, 995. 518. 27.

Τάπτειν, θάπτειν *Herodotus*, haud τάπτεσθαι, *ſepelire*, 830. 46. 38., τάφειν et θάπτειν idem, 252. 73. *a.*, θάπτειν πυρί, 375. 77. *a.*

Ταριχήϊαι Πηλουσιακαὶ loca in Aegypto, 110. 37. *b.*, 863. *b.*

Τάρσοι, *crates*, 84. 42. *b.*, ταρσοὶ καλάμων, ποδῶν, κλ. 732. A. G. f. 846. *b.*

Τάσσεσθαι ἐπὶ τινὶ, *ad aliquam rem conſtitui*, 142. 25. *a.*, τέταγμαι ἐγὼ, *impero*, 830. 46. 18. τάξασθαι de *tributis*, 247. 16. *a.*

Ταῦγετος (ὁ), Ταῦγετα, et τὸ Ταῦγετον, 344. 36. *b.*

Τάφρος (ὁ) et τάφρη (ἡ), 369. 24. *a.*, 942. *b.*

Τάχος· ὡς τάχεος εἶχον, 669. 4. *a.*

Τε partic. uſus, 843. *a.*, 844. *a.*, 858. *a.*

Τείνειν· ἐς σὲ τείνει ταῦτα, 490. 13. *a.*

Τεῖχος, *caſtellum*, 537. 64 *b.*, 538. 67. *a.*

Τέκνα de *avium pullis*: 252. 84. 87. *b.* τεκνοποιὸς γυνὴ, 27. 87. *b.*

Τελεῖν, *impendere*, *impenſas facere*: hinc πολιτελεῖς, εὐτελεῖς, 557. 14. *b.*, τέλος θανάτου, Φόνου, 171. 56. *b.*, οἱ ἐν τέλει, *qui in magiſtratu ſunt*, ſive *viri principes*, 739. 72. *a. b.*, εἶναι ἐν τέλει· πρὸς τέλει· ἐπὶ τέλει, 694. 100. *a.*, τέλος, *turma militaris*, 701. 69. *b.*, et acc. pl. τέλεα, *catervae*, 52. 8. *a.*, 134. 68. *a. b.*, 70. *b.*, *impenſae*, *ordines*, 733. A. G., τέλειον, *confirmatum*, *evidens*; τὰ τέλεα τῶν προβάτων, *grandes opes*, 733. A. G., τελεῖσθαι quid, 242. 66. *a.*

Τελευτᾶν ἐς τοῦτο, 907. 176. 8., τελευτῆσαι τὸν ἀῶνα, 16. (g).

Τελμησσέες et Τελμισσέες, 39. 6. *a.*

Τέμενος (τὸ), *agri portio*, cett. 270. 60. *b.*, 353. 100. *a.*, τέμενος, *ager exemtus et Diis ſacratus*, τέμενος σπείρειν, quid, 744. 47. *a.*

Τέμνω· Ionic. τάμνω· ἐκτάμνω· ἀποτάμνω, 668. 60. *a.*, τέμνειν ὁδοὺς, *vias ſternere*, *munire*, 340. 83. *b.*

Τέος pro τὶς, 19. 5. *a.*, hinc τέου, pro τινὸς, τέῳ pro τινὶ, 813. 21. 31., τέῳ interrog. τέῳ μόρῳ, *qua morte*, 733. A. G. ὑπὸ τεῦ, 730. (f).

Τέσσερες, τέσσαρες, 840. 58. 45.

Τετριμένος· τετρυμένος· τετρυμωμένος conff., 443. 50. *b.*

Τεχνάζειν, *dolis et ſtrophis uti*; *diſſimulare*, 263. 28. *a.*

Τιάρας (δ et ἡ), 66. 41. *b.*, 837. 55. 26., 904. 163. 35. τιᾶραι πιλωταὶ, 199. 96. *a.*, 973. *a.*

Τίγρις et Τίγρης fl., 397. 27. *a.*, 945. *b.*

Τιθασὸν ποιῆσαι, τιθασσεύειν, *cicurare*, 331. 26. *a.*

Τιθέναι τινὰ γέλωτα, *deriſui habere*, 603. 88. *a.*, τιθέναι λίθους, 931. *b.*, τίθεσθαι οὐδαμοῦ, 172. 83. *b.*, θέσθαι παρά σε, 477. 34. *b.*, θέσθαι τὰ ὅπλα, *caſtra metari*, 717. 34. *a.*

Τιθρέα, *Parnaſi vertex*, 634. 19. 20. *a.*

Τιμοῦχος, 191. 43. *a.*

Τιμώρημα, τιμωρία, *auxilium*, τιμωροὶ, *auxiliatores*, 273. 66. *a.*, 584. 5. *a.*, τιμωρίην εὑρίσκεσθαι, 273. 65. 66. *a.*

Τίνειν ζυγὰ, 886. *a.*

Τὶς pro ὅστις, 258. 65. *a.*, τὶς pro πᾶς τις, εἷς ἕκαστος, 671. *a.* in., τί σοι πρῆγμά ἐστι; 387. 95. *b.*, ὅσον δέ τι· τί οὐδέν· et ſimilia, 834. *a.*, 840. *b.*, 861. *a.*, 901. *b.*, 922. *a.*, 985. *b.*, τὶς per anaſtrophen τῶν τις Φοινίκων, 661. 39. *a.*, 823. 35. 7. et 958. *a.*

Τίσασθαι quid, 333. 31. *b.*

Τοιόσδε· τοιῶνδε συμμάχων, 988. *a.*, τοιῷδε, 881. *b.*

Τοιοῦτο et τοιοῦτον, 805. 14. 17., 932. *a.*, τοιούτῳ τρόπῳ, 889. *b.*, 961. *b.*, 980. *a.*

Τόνοι τῶν κλινέων, *nervi lectulis intendendis habiles*, 744. 60. *b.*

Τόξα plur., 889. 126. 24.

Τότε et τὸ παλαιὸν oppon., 81. 50. *b.*

Τοῦδε εἵνεκα, 987. 472. 10., τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ, 14. 45. *a.*, τοῦτο μὲν abſol. omiſſis τοῦτο δὲ, 315. 85. *b.*, 521. *a.* in.

Τροχῖλος et τροχίλος, 136. 44. *a.*

Τρέπειν ἐς γέλωτα τὸ πρᾶγμα, et τρέψασθαι ἐς γέλωτα, idem, 553. *a.* in. 976. *b.*, τρέπεσθαι πρὸς ἀλκὴν, *ad vim propulſandam ſe convertere*, 335. 27. *b.*

Τρέφειν quid proprie, 284. 36. *b.*

Τρέχειν περὶ ἑωῦτοῦ, 537. 42. 43. *a. b.*

Τρῆσαι, τορεῖν· τετρῆσθαι τὸν οὐρανὸν dicitur de *aqua pluvia*, 351. 41. *a.*

Τρίβειν· διατριβῆναι· ἐκτριβῆναι· ἐντριβήσεσθαι, *adfligi*, *perdi*, 558. 51. *a.*, τρίβος· ἐν τρίβῳ τοῦ πολέμου κεῖσθαι, οἰκεῖν, 687. 77. *b.* ſq., τετριμμένος, et τετρυμένος conff. 165. 72. *b.*

Τρίγωνον, *fecunditatis* emblema, 208. 13. *b.*, idem Aegypti figura, ibid.

Τριέλικτος ὄφις, 474. 2. *a.*

Τρίζειν quid, 252. 96, 97. *b.* confunditur cum τρύζειν, *ibid.*

Τριήρης (ὁ, ἡ), 917. 212. 34., 959. *a.* τριηράρχης, τριήραρχος, 662. (e).

Τριόπιος et Τριοπικὸς differunt., 71. 22. *b.* 840. 59. 42.

Τρίψις· ἐς παχύτητά τε καὶ τρίψιν, 361. 87. *b.*

Τρόφις, τροφαλὶς, 284. 36. *b.*

Τροχοειδὴς λίμνη in Delo, 186. 11. *b.*

Τρύειν, *adterere*; τετρύσθαι, *adflictum eſſe*, 733. A. G., τετρυμένος πόνῳ, 443. 50. *b.*

Τρύζειν, *ſtridorem edere*, 252. 96, 97. *b.*

Τρώγειν, *cruda edere*, 121. 35. *a.*, τρωκτὰ, τρώξιμα de *cibis crudis*, ibid.

Τρῶσαι de *corruptis pecunia*, 621. 65. *b.* τρῶμα et τρῶῦμα, *vulnus*, 939. 279. 10.

Τυγχάνειν· τυχεῖν ἐπαίνου, *laudari*, τυχεῖν κατηγορίας, *accuſari*, 603. *a.* in.

Τυκτὰ, vox Perſica, Graecis τέλειον δεῖπνον, 741. 50. *a.*

Τύπος χρύσεος, λίθινος cett., 243. 90. *a.*, τύπον τοιηθάμενος λίθον, 912. *a.*, τύπος ἀντίτυπος, 817. *a.*

Τύπτεσθαι, *plangere*, *ſemet verberare*, 124. 38. *a.*, τύπτεσθαί τινα et τινι, 132. 19. *a. b.*, 876. *a.*

Τύχη, *fors*, quae Deo ſubest, 275. 11. *a.*

Τῦχος lapicidarum, 540. 61. *b.* 975. 409. 14.

T.

Ὑαλος an *vitrum*, an *ſuccinum*, an *ſalis foſſilis ſpecies*, 206. 34. *a.*, ὕαλος, ὕελος ex Dial., ibid.

Ὕβρις, *petulantia*, *laſcivia*, 733. A. G., ὑβρίζειν de affinis, 337. 84. *a. b.*

Ὑγιηρότατος, ὑγιηρέστατος, ὑγιέστερος, 139. 47. *a.* ὑγιηρὸς et ὑγιεινὸς, *ſanus*, 733. A. G.

Ὑδροφόροι puellae, 502. 29. *a.*

Ὕειν dicitur ὁ θεὸς, ὁ Ζεὺς· χρυσὸν et χρυσῷ, 109. 15. *b.*, 293. 16. *b.*, 347. 3. *a.*, ὕεσθαι, *pluvia irrigari*, 198. 64. *a.*, hinc paſſ. ſenſu, ὕσεται, 863. *a.*

Ὑιὸς ὕβριος cur Xerxes, 655. 53. *a. b.*

Ὑπάγγελος pro ὑπὸ ἀγγέλου, 736. 41. *b.*

Ὑπάγειν τινὰ ὑπὸ δικαστήριον, Herod. locut., *in iudicium adducere*, 734. 58. *a.*, 64. *b.*, 960. 365. 21., 998. 543. 42., ὑπάγεσθαί τινι, *aliqua re deliniri*, 734. 83. *b.*

Ὑπαιρεῖν· ὑπαραιρημένος, 909. *b.*

Ὕπαρχος Μακεδόνων, an Μακεδὼν, 380. 77. *b.*, ὕπαρχοι ἐν Θρήκῃ, 976. *b.*

Ὑπάρχειν· ὑπάρξαι ἀδικίων partic. et τῆς ἀδικίης, ſubſt. genit., 511. 85. *a.*, 280. 9. *a.*, ὑπάρχειν ποιέων et ὑπάρχων ποιέειν, *incipere*, *incboare*, 728. 30. *a.*

Ὑπεας, ὑπέατος perperam pro ὄπεας, *culitellus*, 312. 86. *b.*, 928. *b.*

Ὑπεκφέρειν, *ſemet ex conſpectu auferre*, 335. 8. *b.*

Ὑπεκτίθεσθαι, 403. 4. *a.*

Ὑπεξέχειν, *ſubterfugere*, 471. 32. *b.*

Ὑπὲρ θάλασσαν κατήκειν, 867. *b.*

Ὑπεράκρια, 447. 59. *a.*, 813. *b.*

Ὑπερβάλλεσθαι, *opportunitatem rei gerendae exſpectare*, pro *procraſtinare*, 236. 45. *a.*, ὑπερβαλέσθαι τὶ ποιούμενος, 910. *b.*, 236. 45. *a.*

Ὑπερβολὴ, 673. 20. *a.*

Ὑπερβόρεοι unde, 294. 56. *b.*

Ὑπερεξέρυσαν, 611. 25. *b.* 984. 454. 43.

Ὑπερθαλασσίδιοι χῶροι, 942. 284. 47.

Ὑπερθορὼν, ὑπερθορέων, 500. (o). 964. 375. 43.

Ὑπερθρώσκειν, *ſuperſilire*, 733. A. G.

Ὑπερμαργότερος vice ὑπομαργότερος quid, 271. 7. *b.*

Ὑπεροικέειν τινὸς, 290. 19. *a.*

Ὑπερορᾶν τὴν θάλασσαν, *in mare proſpicere*, 528. *a.* init.

Ὑπέροχος et ὑπείροχος, 423. (d). et 948. *b.*

Ὑπερτίθεναι et ὑπερτίθεσθαί τί τινι, 509. 36. *b.*, ὑπερτίθεσθαι τινὶ, *communicare cum aliquo*, 54. 68. *a.*, 733. A. G.

Ὑπερφέρειν τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν, 522. 69. *b.*

Ὑπιέναι· ὑφίεσθαι τοῦ τόνου, τῆς ὀργῆς, 580. 87. *a.*, 892. *b.*, ὑπείσας, ab ὑπιέναι, 261. 58. *b.*

Ὑπισχεσθαι· ὑπίσχοντο et ὑπέσχοντο, *pollicebantur*, 583. (c).

Ὑπό· ὑπ' αὐλητρίδων, ὑπ' αὐλητῶν, ὑπὸ συρίγγων, 8. 48. *b.*, 521. 27. *a.*, ὑπὸ κήρυκος, *voce praeconis*, 736. 41. *b.*, ὑπὸ μαστίγων τι ποιέειν, 521. 27. *a.*, ὑπὸ pro εἰς· ὑπάγειν τινὰ ὑπὸ δικαστήριον, 734. 58. *a.*, 64. *b.*, ὑπ' ὄρει, et ἐπ' ὄρει diff., 306. 1. *b.*

Ὑπόβρυξ, ὑπόβρυχος, *aquis ſubmerſus*, *ſub aquis latens*, 562. 97. *a.*

Ὑπόγαια ἀρύγματα, 369. *a.* in.

Ὑποδέκεσθαι· οὐκ ὑποδέκεσθαι, *negare*, 469. 58. *a.*, 955. *b.*

Ὑποζάκορος, 963. 375. 36.

Ὑποθερμότερος, 454. 99. *b.*

Ὑποθήκη, *admonitio*, 990. 495. 1., 671. 64. *a.*

Ὑποκριτηρίδιον et ὑποκριτήριον, 12. 70. *a.*, 804. *a.*
Ὑποκρίνασθαι, 2. (o), 899. *b.*, 908. 181. 12.
Ὑπολαμβάνειν, 449. 49. *b.*, ὑπολαμβάνεσθαι, *ventis abripi*, 155. 11. *b.*, ὑπολαβὼν λοιμὸς, 953. 340. 3.
Ὑπολάμπειν· ὑπολάμψαντος ἔαρος, *primo vere*, 680. 69. *b.*
Ὑπολείπεσθαι· ὑπολιπόμενος, 933. *b.* sq., 334. 64. *a.*
Ὑπομένειν, pro ἐπιμένειν, *perſiſtere*, 702. 75. *a.*
Ὑποπάσσειν quid, 66. 45. *b.* 837. 55. 32.
Ὑποπτεύειν, ὑποβλέπειν, ὑπιδεῖν, 498. 2. *a.*
Ὑποτελὴ, 942. 285. 41.
Ὑποτίθεσθαι quale verbum, 737. A. G.
Ὑποτρόχαλα χείρεσθαι, 197. 31. *a.*, potius περιτρόχαλα.
Ὑποτύπτειν quid, 170. 9. *b.*, 263. 45. *b.*, 264. *a.* in., et 895. *a. b.*, 916. *b.*
Ὑποφαίνειν de *aurora allucente*, 657. 19. *b.* de *veris* initio, 680. 69. *b.* ὑπόφαυσις, 527. 14. *b.*, et ſepar. ὑπὸ φαῦσιν, 969. *b.*
Ὑποχειρίους τινὰς ποιῆσαι, 275. 24. *b.*
Ὑποχωρῆσαι, *cedere*, 98. 65. *b.*, 855. *b.*
Ὑρίη, urbs in *Iapygia*, 584. 20. *b.*, 585. 24. *a.*, Ὑριΐη, 980. *b.*
Ὑσερεῖν, ὑσερίζειν, 480. 6. *a.*, 958. *b.*
Ὑψηλὸς de *regione*, 821. 32. 17.

Φ.

Φάκελοι, *faſces*, 309. 71. *a.*
Φάλαρα, *ornamenta equorum*, 733. A. G.
Φάλαγγες σησάμιναι, 913. 198. 28.
Φαίνειν· Φαίνεαι μέγα πλουτέειν, 803. *b.*
Φάναι· ἔφησε λέγων, 727. A. G., ἔφα, ἐφάμην, ἔφατο φάμενος cett. poëtarum ſunt, 266. 23. *b.*, ἔφη et ἔφησε, 57. (n).
Φανερός ἐσι ποιησάμενος, *patet eum fecisſe*, 234. 84. *a. b.*
Φαντάζεσθαι, 513. 76. *b.*
Φάρμακα, *colores*, Φαρμακεύειν, *tingere*, 733. A. G.
Φάρσος, *portio*, 733. A. G.
Φάτις ἔχει μιν, 506. 39. *b.* V. ἔχειν.
Φάτραι et Φατρίαι, 63. 37. *a.*
Φαῦλος. V. Φλαῦρος.
Φερέγγυος, *ſufficiens*, 733. A. G., Φερέγγυος ἔσαι διασῶσαι, 533. 8. *a.*
Φέρειν ἐς de *via*, 171. 55. *a.*, Φέρειν αἰσχύνην et ἐς αἰσχύνην, 6. 60. *b.*, 265. 84. et 86. *a.*, 797. 5. 10., 917. *a.*, Φέρουσα ὁδὸς ἱρὴ, 896. 142. 18., 171. 55. *a.* Φέρειν ἐπὶ et εἰς θάλασσαν, *vergere ad mare*, 599. 85. *b.*, Φέρουσα εἰς ἐμβολὴν de *navi navim invadente*, 659. 78. *a.*, Φέρειν, ἐσΦέρειν τὰς ἀγγελίας, 57. 4. *b.*, 831. 47. 44., Φέρειν παιδίον, 955. *b.*, Φέρειν καρπὸν, 947. 315. 25., Φέρειν ψῆΦον, 677. 68. *a.*, Φέρειν καὶ ἄγειν, 480. 12. *a.*, ἔΦερέ οἱ ἡ γνώμη κατεργάσασθαί τι, 665. 73. *b.*, Φέρεσθαι τὰ πρῶτα, *eſſe e primoribus*, *principem agere*, 727. 21. *b.*, Φέρεσθαι δεύτερα, 997. *a.*, μιτρηΦόροι· ἀγγελιηΦόροι· σειρηΦόροι· μιτρηΦορέειν, 539. 18. *b.*, ἤνεικε pro ἤνεγκε, 275. 30. *a.*, conf. ἐπιΦέρειν· οἴσω, pro Φέρω. 76. 5. *a.*, ἀνοίσειν pro ἀναΦέρειν, ibid., ab obs. ἐίω· unde ἀνῶσαι, *efferre*, *referre*, de ſermone, 467. 9. *b.*, ἐξοίσειν μηδενὶ, 910. 190. 9. οἴσεσθαι conff. cum οἱ ἔσεσθαι, 605. (e).
Φεύγειν θάνατον πρὸς Περσέων, 457. 99. *b.*, Φεύγειν ἀπὸ Χερσονήσου, 954. *a.*, Φεύγων ἀποΦεύγειν abundanter, 291. 65. *b.*
Φήμη, κληδὼν, κλεηδὼν, 408. 38. *a.*
Φῆμις (ἡ), 20. 62. *b.*, Φημίζεσθαι, 916. *a.*
Φθαίνειν· Φθάς τινα ἐπιθέοντα, *accurrentem praevertens*, 740. 96, 97. *a. b.*
Φθὰς, *Vulcanus*, Aeg. 202. 8. *b.*
Φθειροφάγοι, Φθειροτριγέοντες, 329. 69. *b.*
Φθόνος et νέμεσις Deorum, 216. 59. *a.* Φθόνῳ εἴποιμεν, 996. *b.*
Φιγαλεῖς, et Φιαλεῖς Arcadiae urbis incolae, 476. *a.* in. et 68. *a.*, Φιγάλεια, urbs ipsa, ib.
Φίλιος· Φίλιοι λόγοι· Φίλιαι γνῶμαι, 692. 42. *a. b.*, Φιλοινία, 906. *a.*, Φιλοτιμία pro Φιλονεικία, 223. 88. *a.*, Φιλοψυχεῖν, 613. 87. *a. b.* ἐΦίλετο Ionum non est, 374. 54. *a.*
Φλαῦρος, Φαῦλος permutantur, 61. 56. *a.*, Φλαυρότερος, 829. 42. 34., 966. *a.*
Φλεύειν, Φλύειν, 411. 19. *b.*
Φλέως, Ion. Φλοῦς, *herba paluſtris*, *ſcirpi inſtar*, 247. 40. *b.*
Φλοιὸς, *liber*, 913. 199. 24.
Φοίνικες, *citharae punicae*, 365. 5. *b.*, Φοινικὸς et Φοινικικὸς, 458. 27. *b.*
Φοιτᾷν παρὰ ἄνδρας, παρὰ γυναῖκας utrumque, 280. 20. *a. b.*, 891. 130. 5., σῖτος πολλὸς ἐΦοίτα, *multum frumenti comportabatur*, 522. 63. *a.*
Φολὶς, *ſerpentium ſquama*, 539. 96. *a.*
Φόρμος, Φόρμις, Φορμίων, Graeca nomina, 590. 90. *b.*
Φόρον τάττειν et τάξασθαι, 247. 16. *a.* 937. *a.*
Φρήτρη et Φήτρη, 63. 37. *a.*
Φραγμὸν παρείρυσαν, *ſepem hinc atque hinc praetenderunt*, 528. *a.* in.
Φράζειν pro δεικνύειν, 331. 29. *b.*, de Magis, 970. *b.*, Φράζεσθαι, *advertere*, *animadvertere*, 740. 96. *a.*, *animo conſiderare* et *conſiderata cavere*, 225. 47. *a.*
Φρενήρης, *mentis compos*, 733. A. G.
Φρίκιον, mons Locrenſium, 752. *a.* in. vit. Hom.
Φρικῶν, Φρίκωνος, de Cumanis 752. *a.* in. vit. Hom.
Φριμάξασθαι de *birco*, 242. 76. *b.*
Φρονέειν· Ἑλλήνων τὰ ἀμείνω Φρονεόντων, 570. 56. *a.* Φρονέειν κατὰ τὠυτὸ, 373. 31. *a.* 32. *b.*
Φροντὶς (οὐ) Ἱπποκλείδῃ, proverbium, 499. *a.* in.
Φρυάξασθαι de *equo*, 242. 76. *b.*
Φρύγες· Βρύγες· Βρίγες· Φρύγοι· Βρύγοι, eadem gens, 457. 99. *b.*, 592. 55. *b.*
Φρύγειν ἐρετμοῖς, 664. *a.* in., 24. *a.*
Φύω· πέΦυκα et πέΦυα 180. 93. *b.*, Φύοντα Φύειν, 922. *a.*
Φυλακτήρια, *munimenta*, ad regionis tutelam, 397. 11. *a.*
Φῦμα, 265. 80. *a.*
Φυσᾶν, Φύσας, Φυσῶν, Φύσημα, de ſuperbia inani inflatis, 418. 52. *a.*
Φωκαιεὺς, Φώκαια, Φωκέα, Φωκεὺς conff., 934. 265. 45. et 821. *a.*
Φωνὴ ἀνθρώπινος et ἀνθρωπηΐη, 130. 50. *b.*, 875. 110. 41.
Φὼρ, *fur*, 733. A. G.

X.

Χαίρειν λέγω· ἐάω· κελεύω, 712. 46. *b.*, χαιρέτω, ex formula, 325. 12. *a.*, χαίρω χρώμενος, non χαίρων χράομαι, 616. 79. *a.*
Χαλκεύειν de fabro ferrario, 33. 90. *a.*, χαλκήϊον ad confabulandum, 817. *b.*
Χαλκιδέας et Χαλδαίους conff., 276. 58. *b.*
Χαλκώματα, *tabulae aereae* Plebiſcitorum, 629. 74. *b.*
Χαμάθεν, χαμόθεν, χαμαῖθεν, 164. 11. *b.*, 358. (d). 830. *a.*, et 894. 136. 42.
Χάμψαι, *crocodili*, 176. 12. *a.*
Χαρίζεσθαι, 44. 5. *b.*, et 810. *b.*
Χείλεα καὶ καταβάσιαι, 850. *b.*
Χείλων et Χίλων idem, 27. 85. *a.*
Χειμαδίῳ χρῆσθαι, 673. 20. *a.*, χειμασίη, 865. *b.*
Χειμερίσαι, *biemare*, 673. 20. *b.*
Χεὶρ, *brachium*, 161. 30. *b.*, χερὶ χρῆσθαι, *manum conſerere*, 721. A. G. in V. ἀλκή· χειρονομεῖν, *geſticulari*, 498. 8. *b.*, χειρονομίαι de pugna manu conſerta, 660. 5. *a.*, χειρονομίαις διαΦθαρῆναι, *in pugna occumbere*, ib.
Χειρὶς πλέη ἀργυρίου, *manica pecuniae plena*, 471. 16. *a.*
Χερσονησῖται et Χερσονήσιοι, 744. 66. *b.*, 934. *a.*
Χηλευτὰ κράνεα, 546. 57. *b.*
Χηρῶσαι, χηρωθῆναι, de *urbe civibus viduata*, 475. 62. *b.*, 932. *b.*
Χθὲς καὶ πρώην, formula proverb., 129. 23. *a. b.*, 874. 109. 32.
Χθόνιοι θεοὶ, 963. *b.*
Χιτῶνες χειριδωτοὶ, Perſarum, 539. *a.* in., 96. *a.* χιτῶνες τειχέων, 566. 20. *a.*
Χλαμὺς, χλανὶς conff., 269. 13, 16. *a.*
Χοίνικες pro πέδαι, *vincula*, 32. 52. *b.* menſurae victus diurni, 593. 84. *a.*
Χοροποιὸς, 468. 23. *a.*
Χρᾶν, *reſpondere*, *oraculum reddere*; χρηστήριον, *oraculum*, 733. A. G., χρέοντες, i. e. προΦητεύοντες, 555. 48. *a.*, χρῆσαί τινι τάλαντα, *mutua dare alicui talenta*, 479. 100. *b.*, χρᾶσθαι· pro quo Dial. Ion. χρῆσθαι et χρέεσθαι, 10. 2. *b.*, 88. (k). varias formationes patitur; ἐχρῆτο et ἐχρᾶτο, 187. (p). 262. (m). ἐκέχρητο et ἐκέκρησο, 175. 6. *b.*, 608. 49. *a.*, 178. (l). χρῆσθαι τούτῳ ὅ, τι σὺ βούλεαι, 99. 22. *b.*, χρῆσθαι κώμαις, 10. 2. *b.*, χρήσασθαι τῷ παρεόντι· ἀπορέων ὅ, τι χρήσαιτο et ὅ. τι χρήσεται τῷ παρεόντι, 605. 50. *a.*, ἐγχρᾶσθαι, pro ἐν τῇ χρήσει εἶναι, 570. 58. *b.*, χρᾶσθαι, pro χραίνεσθαι, μολύνεσθαι, *inficí*, *ſordere*, 304. 40. *a.*
Χραύειν et χράειν, *ſtringere*, 472. 53. *b.*
Χρή τινι γενέσθαι κακῶς, 5. 22. *a.*, χρῆν et ἐχρῆν, *oportebat*, 188. (c).
Χρῆμα vocis uſus elegans, χρῆμα μέγα συὸς, χρῆμα χειμῶνος, 18. 79. *a.*, 805. 14. 44., 735. A. G., ſic et de magna multitudine, χρῆμα πολλὸν νεῶν· ἀρδίων· τέκνων· νοημάτων, 319. 22. *b.*, 594. 13. *a.*, χρήματα, *res quaevis*; πάντων χρημάτων πρῶτον, *ante omnia*, 570. 56, 58. *b.*
Χρῆμη, *petitio*, vox inſolens, 751. 91. *b.* vit. Hom.

Χρησμὸς τέλος ἔχει, ἐξήκει, ἐξῆλθεν *oraculum* dicitur, 474. 35. *b.*
Χρησμοσύνη quid, 708. 20. *b.* ſq.
Χρίπτειν, ἐγχρίπτειν· ſeriore vero aetate, χρίμπτειν, 132. 5. *a.*
Χρόνος περιῶν et πρωῖῶν dicitur, 349. 75. *a.*, χρόνου ἐπιγενομένου· διαγεν. ἐγγιν. κ. τ. λ. 189. 2. *b.*, χρόνῳ *tandem*, 411. 19. *b.* 721. 77. *b.*
Χρυσάωρ titulus *Apollinis* et *Dianae*, 655. 50. *a.*
Χρυσόκομα (τὰ) τῶν πτερῶν pro χρύσεα, 137. 90. *b.* 880. 115. 42.
Χρυσόπαξα quae dicantur, 676. 38. *a.*
Χυτὰ λίθινα an *vitrum*, 136. 55. *b.*
Χυτρίδες, *poculi* genus, 416. 93. *b.*
Χύτροι, Χύτραι, *locus* ad Thermopylas, 588. 22. *a.*, 31. *b.*
Χωρέειν et προχωρέειν, *bene ſuccedere*, 217. 89. *b.*, ἐχώρησέ σφι ἀμφοτέρῃ, 966. *b.*; πῶς χωρεῖ τὸ ἔργον; 534. 33. *a.*
Χωρίον, *ſcriptoris locus*, ſive *contextus*, 157. 54. *a.*
Χωρὶς ἢ, 78. 7. *b.*
Χῶσαι, *tumulos terra congerere*, 731. 44. *a.*, χῶσαι χώματα κενὰ, *cenotaphia erigere*, 730. 39. *b.*
Χώματα κενὰ, *cenotaphia*, 730. 39. *b.*, 731. 40. *a.*

Ψ.

Ψακὰς et ψεκὰς, *gutta*, 198. 64. *a.*, ψακάδι ὕεσθαι, 903. *b.*
Ψάμμη, ψάμμος, 360. 45. *b.* 939. *b.*
Ψαμμήτιχος varie ſcribitur, 53. 34. *a.*, 103. 13. *a.*
Ψαύειν τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ· ψαύειν τῶν ἄστρων, 209. 51. *b.*
Ψέλια et ψέλλια, 204. 59. *a.*, 905. 168. 4., 937. 276. 24, 728. (o).
Ψευσθῆναί τινος. 566. 34. *b.*
Ψὴν, ψηνὸς, genus *animalculi*, 92. 29. *a.*, 733. A. G.
Ψηφίσασθαι, 646. *a.* in.
Ψιλὸς de *regione*, 821. 32. 17., ψιλῶσαι, τὰ πλεῖστα τῆς δυνάμιος, 178. 10. *a.*
Ψυχὴν ζημιώσεαι et τῇ ψυχῇ, 529. 80. *b.*
Ψυχρὴ ἐλπὶς, ἐπικουρίη, νίκη, 488. 71. *b.*, ψυχρῷ λοῦνται, 869. 102. 41.

Ω.

Ὠδε λέγειν et οὕτω λέγειν, 156. (h). 194. (l). 501. (m)., ὧδε δεκόμεθα, 992. 504. 41., ὧδε ἐγένετο, 992. 505. 15., ὧδε ἔσχε; 964. 376. 32., ὧδε λέγων, 957. 356. 21., ὧδε σημανέω, 907. 174. 36.
Ὠθέειν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, *praecipitem in caput dare*, ἐπὶ σῶμα, ἐπὶ τράχηλον, 564. 66. *a.*, ὠσάμενος· ἀνωσάμενος, 670. 46. *b.*, ἀπώσασθαι, ἀνώσασθαι, *repellere*, 567. 39. *a.*
Ὠθισμὸς πολλὸς λόγων, *vehemens ſermonis altercatio*, 702. 58. 7. *b.*
Ὦλλοι, ὦλλοι; ὦ ὗλλοι, 110. 27. *a.*
Ὠμοβόειος, ὠμοβοΐνος, 747. 71. *a.*
Ὧν pro comm. οὖν in fine periodi, 994. 516. 9. ὧν inſeritur verbis per tmeſin ſectis, 141. 19. *b.*
Ὠνέετο χλανίδα, *emere volebat*; 269. 16. *a. b.*
Ὦρα· οὐδεμιὴ ὥρη ἐσί τινος, *nihil penſi res eſt*, 736. A. G., ὥρην ἔχειν, *reſpectum habere* aut *curam*, 733. A. G., πολυωρεῖν, 276. 53. *b.*
Ὥρα, non *hora*, pars diei XII. ſed *ſtatum tempus*; 625. 90. *b.*, ὧραι, *coeli temperies*, 70. 80. *a. b.*
Ὠρύεσθαι quid, 315. 73. *a.*
Ὡς et πρὸς an idem, 269. 27. *b.*, 891. 130. 5., 895. *a.*, ὡς τινα pro εἰς τινα, 161. 32. *b.*, ὡς βασιλέα ἐς τὴν Ἀσίαν, 169. 86. *a. b.*, ὡς et ἐς· ὡς et ἐς εἴκοσι ἀπέχει, 947. 315. 39., 906. 174. 31., ὡς εἰπεῖν· ὡς εἰπεῖν λόγῳ· ὡς ἔπος εἰπεῖν, *ut ita dicam*, 129. 23. *a.*, ὡς ὧδε ἐχόντων· ὡς οὕτω ἐχόντων, *quum res ita ſe habeat*, 690. 63. *b.*, ὡς pro πῶς, *quomodo*, 225. 47. *a.*, ὡς abundat in ſermone Dial. Ion., 282. 61. *a.*, 480. 21. *b.*; ὡς δ' αὖτως, pro ὡσαύτως δὲ, 135. 16. *b.*, ὡς μὲν εἶχε τάχους, *quam citiſſime potest*, 669. 97. *a.*, ὡς ποδῶν εἶχον, ὡς τάχους, ὡς τάχεος εἶχε, 492. 98. *b.*, 962. *a.*, ὡς ἂν quid, 168. 67. *b.*, ὡς δὲ ἄρα cum infinitivo, 11. 57. *b.*, ὡς δὴ, et ὡς τῷ λόγῳ, 381. 83. *a.*, ὡς δὴ, *ſcilicet*, 277. 71. *a.*
Ὦτα ἰσάναι ὀρθὰ, *aures arrigere*, 337. 89. *b.*
Ὠτειλὴ, 834. 52. 15.
Ὠϋτὸς pro αὐτὸς Ion. dial., 732. 93. *b.*
Ὠφελίη Ion. pro ὠφέλεια, 427. (*a*).

INDEX LATINVS
IN NOTAS.

A.

Abaris Hyperboreus, 296. 12. et 21. *b.*
Abdera, colonia Teiorum, 79. 66. *b.*
Abderitarum ius hospitii cum Xerxe, 676. 38. *a.*
Abstracta pro concretis, ἡ τιμωρία pro οἱ τιμωροὶ, 273. 66. *a.*
Acarnania Vatum ferax, 30. 82. *a.*
Accentuum ratio diversa vel incerta, 25. 33. *b.* conf. voc. Νίσαια, Πολυψηφίς cett.
Accipitrem in AEgypto qui necet, morte multatur, 135. 96. *a.*
Accusativi usus in καλέσω τὸν οὐ λαὸν μου λαὸν μου, 953. 341. 19., geminus, personae et rei, verbis iunctus, 620. 38. *b.*, primae decl. εα pro ην, Λεωνίδεα pro Λεωνίδην, 56. 46. *a.*, absolutus consequentiae pro alio casu, 691. 14. *b.*, 852. 78. 28. verbi Activi saepe intelligitur, 916. 210. 23., per ellipsin positus, ὁμοῖοι σοφίην· ὁδοὶ ἴσαι μῆκος, cett. 798. 6. 34. v. ELLIPS.
Achaemenes auctor generis et Cyri et Darii, 515. 27. *a.*, frater Xerxis, 508. 9. *b.*
Achaemenidae, 63. 37. *a.*
Achaeorum in Lacedaemonios odium, 573. 54. *a.*, an Phthiotae, 562. 8. *a. b.*, Achaeorum regio, 653. *a.* in.
Achilleum, prope Sigeum, castellum, 425. 46. *a.*
Achillis Dromos, *Achilleum*, 306. (l).
Acinaces Scythis cultus, 309. 79. *b.*
Adducere ostium, προσθεῖναι τὰς θύρας, pro *occludere fores*, 237. 81. *a.*
Adiectiva pro adverb. v. ENALL., adiect. masc. iunctum substant. fem., 826. 38. 47., 850. 74. 41.
Adimanti inportunitas, 645. 83. *a.*
Adoratio, προσκύνησις, mortalibus deneganda, 564. 69. *b.*
Adsidere, προσκαθῆσθαι, de urbe obsessa, 430. 8. *a.*
Adspiratio Dial. Ion. interdum negligitur, facto literarum metaplasmo: ἶρηξ pro ἴερηξ, 135. 96. *a.*, οὐδῶν pro ὀδῶν, 106. 7. *a b.*, οὖρος pro ὄρος· neque in compositis observatur; hinc κάτημαι, pro κάθημαι, 20. 60. *b.*, κατὰ pro καθὰ, 156. 29. *b.*, ἐπέδρης una voce pro ἐφ' ἕδρας, 799. 7. 20., ἐνδέκεσθαι pro ἐνδέχ., 616. 75. *a.*, cett.
Adverbia in θεν, ἀρχῆθεν, μητρόθεν, 82. 62. *a.* genitivum adsciscentia μηδαμοῦ χωρίων· τοῦ Ἑλλησπόντου πανταχῆ, 553. 77. *a.*
Adulatio aulicorum, 60. 18. *a.*
Aeacis filii, in iis *Sylosone*, 269. 10. *a.*, Aeacidae Thebanis auxiliantur, 412. 65. *a.*, eorum auxilium ad Salamina, 647. 17. *a.*
Aeimnestus, Plataeensis, 722. in. et 12. *a.*, 725. 42. *b.*
Aegaleus mons in Attica, 661. 39. *a.*
Aegida, tribus Spartae, 346. 82. *a.*
Aegilia, pagus, 661. 39. *a.*
Aeginetae θαλασσοκράτορες, 459. 48. *a.*, laus illorum ob pugnam Salaminiam, 677. 61. *a.*
Aegli, natio Medica, 245. 62. *b.*
Aegospotami, urbis nomen, 745. 70. *a.*
Aegypti maritimae latitudo, 177. 49. *a.*, gentes inter Aegyptum et Phoenicen, 902. 161. 15., per se angusta, 107. 27. *a.*, 897. 146. 40., supra Memphin olim mare, 107. 47. *a.*, Asiaene an Africae pars, 111. 61. et 66. *a. b.*, ubertas per Nilum, 110. 27. *a.*, conditio sub Amasside, 190. 22. *a.*, inferior an ex Nilo fluv. enata, 105. 81. *b.*, noctu ibi in aqua mora calidior quam sub divo, 136. 29. *a.*, Dierum nomina, 141. 96. *a.*, incolae bis vel ter de die lavant, 121. 27. *a.*, an circumcidantur, 120. 20. *b.*, an vino utantur, 121. 33. *a.*, boves quomodo sepeliant, 123. 99. *a.*, memoria excellebant, 138. 40. *b.*, 139. 40. *a.*, munia obibant muliebria, 119. 78. *b.*, texturam exercebant, 119. 78. *b.*, anni intercalares, 105. 60. *a.*, literae communes et Hieroglyphicae, 120. 14. *b.*
Aeoles quam regionem olim tenuerint, 437. 38. 39. *a.*, Aeolis regio a Thessalis possessa, 588. 35. *b.*, pars quondam Aetoliae, 497. 57. *a.*, Aeolicae civitates in continente et insulares, 441. 80. *b.*
Aeschrionia, tribus Samiorum, 207. 80. et 81. *b.*
Aethea, oppidum, 709. 50. *b.*
Aethiopes Afri et Asiatici, coma differunt, 541. 82. *b.*, Μακρόβιοι, 204. 64. *b.*, 205. 15. *b.*, mos eligendi Regem, 204. 64. 66. *b.*, nigritiei eorum causa, 248. 70. *b.*
Africa circumnavigata a Phoenicibus aliisque, 298. 80. *a.*, 93. *b.*, in quatuor gentes aliquando divisa, 367. 72. *b.*, an cervos alat, 366. 14. *a.*, an ursos gignat, 365. 96. *a.*, Cynocephalos alit, 365. 96. *a.*
Agathoergi Spartanorum, 33. 80. *a.*, et 99. *b.*
Agathyrsi, viri lautissime viventes, 328. 31. *a.*
Agathyrsus Herculis F., 284. 24. *a.*
Agbatana, urbs Medorum, 50. 51. *b.*, ambitus et situs, 51. 56. *a.*
Agis Eurysthene natus, 982. 447. 48.
Agricultura Thracibus neglecta, 374. 65. et 67. *b.*
Agron, Nini filius, 4. 4. *b.*
Aiaces et Aiacides, idem, 341. 15. *a. b.*
Alabanda, Cariae urbs, 684. 70. *b.*
Alazones, gens, 288. 75. *b.*
Alcibiades varii, et Athenis et Lacedaemone, 627. *a. b.*, *Alcibiadis* nomen Laconicum, 627. *a. b.*, Alcibiadis praeceptor Sophilus, 627. *a.*, nutrix Lacaena, obitus dies, 626. 24. *a.*, 627. *a. b.*, Alcibiades antiquior ostracismo electus, 626. 24. *b.*
Alcmaeonis aviditas, 495. 16. *b.*, Alcmaeonidae Olympiae victores, 496. 33. *b.*, Alcmaeonidarum discessus ex Athenis, 31. 11. *a.*
Aleuadae, Graeciae proditores, 507. 82. *b.*, familia Larisaea, 508. *a.*, in., imperium in Larisaeos, 691. 11. *a.*
Alexander Maced. Amyntae F. Εὐεργέτης Atheniensium, 684. 70. *a. b.*, Graecus, non Macedo, 382. *a.*, eius facinus, 713. 85. *b.*, quomodo Xerxis tempore φιλέλλην; 587. 84. 85. *a.*, generis series 684. 88. *b.*
Alpenus urbs in Locris, 606. 92. *b.*
Alus, urbs Achaiae, 586. 73. *b.*
Amasidis Reg. vivendi mos, 188. 49. *a.*, infelicitas, 190. 122. *a.*
Amazones ex Thermodonte, 704. 73. *b.*
Amestris, an *Estibera*, Ahasueri uxor, 742. 94. *b.* sq.
Amilcar profligatus Salaminiae pugnae die, 582. 33. *a.*
Aminias, Aeschyli frater, 658. 30. *a.*, excelluit in pugna Salamin., 662. 67. *a.*
Aminoclis Magnesii infortunium, 594. 38. *b.*
Amompharetae, Spartani, facinus, 717. 41. *a.*, 718. 70. 73. *b.*
Ampe, urbs ad sinum Persicum, 446. 52. *b.*, 447. 56. *a.*, 952. 338. 1.
Amphiaraus vaticinii ex somnio auctor, 683. 49. *b.*, in templo eius ἐγκοιμηθῆναι qui dicantur, 683. 42. *a.*, 49. *b.*
Amphictyones quaenam fuerint gentes, 562. 8. *a.*, illorum concilium, 277. 79. *b.*, consessus ad Thermopylas, 605. 57. *a. b.*, Pylagorae, eorumdemque decreta, 605. 57. *b.*
Amphipolis condita, 437. 71. *b.*
Amphitryonis tripus, 400. 15. *a.*
Amyntas Alexandri nepos ex Philippo, 686. 36. *b.*, mors 993. 505. 48.
Amyris Italiota, 497. 51. et 53. *a.*
Amyrgii Scythae, 540. 36. *a.*
Amyrtaeus Rex Aeg., 201. 83. *b.*, eius aetas, 172. *a.* init.
Anacharsis manu fratris periit, 316. 10. *a. b.*
Anacoluthia orationis 444. 70. *b.*, et 183. 99. *b.*, in Herodoto obvia, 44. 98. *b.*, 572. 43. *b.*, 824. 36. 9.
Anacreontis Teii aetas, 258. 69. *a. b.*
Anadiplosis, μηνὸς εἰνάτη· εἰνάτη δὲ, 490. 22. *a.*
Anaphlystus, pagus Atticae, 326. 76. *b.*
Anastrophe, τῶν τινες Φοινίκων, τῶν τινα ἑταίρων, 660. 21. *b.*
Anaxandrides Spartanus et duae eius uxores, 390. 92. *b.*
Anaxilai, Tyranni Rhegii in Zanclaeos ira, 448. 93. *b.*
Androcratis fanum, 702. 2. *a.*
Androphagi, natio unde dicta, 329. 53. et 55. *a.*
Angarorum Persicorum ratio, 989. 490. 9.
Angeli, Dei iussu regna fortitos curant, 535. 99. *b.*
Animalia cornubus destituta in regionibus frigidis, 293. 25. *b.*, eorum consecrationes, 134. 79. *b.*, 135. 96. *a.*, noxiorum mira sterilitas, 252. 77. *a.*, pelles cibis coquendis apud varias gentes, 308. 60. *b.*, quammaxime sunt biliosa in Ponticis oris, 307. 27. *a.*
Animae humanae cum corpore temperamentum, 265. 100. *b.*, inmortalitas, 162. 74. *b.*
Anni per dies distributi ratio, 15. 100. *b.*, 803. 13. 5., Aegypt. intercalares, 105. 60. *a.*
Antacaei, genus piscium, 305. 87. *b.*
Anthropothusia Aegyptiorum, 126. *a.*, 158. 90. *a.*, Scytharum Taurorum, 327. 17. *b.* sq.

Anthropophagi Scythae, 329. 53. et 55. *b.*
Antiphemus, 575. 14. *a.*
Aparytae, ignota natio, 245. 44. *a.*
Apaturia, festum Graecorum, 72. 72. *b.*
Apes an in septemtrione, 375. 1. *b.*
Apis Deus a Cambyse vulneratus, ab Artaxerxe Ocho inmolatus, 209. 27. *a.*, eius descriptio, 208. 13. *a.*, Nili fecunditatis symbolum, 208. 13. *a. b.*
Apollo Delphicus, avarus, munerum captator, 24. 92. *b.*, Nomius, 998. 543. 25., Panionius, 73. 77. *a.*, Ismenius, 400. 15. *a.*, Pataraeus, 86. 1. *a.*, Πτῶος, 683. 52. et 53. *b.*, Triopius, 72. 22. *b.*
Apries R. Aeg. infortunatus, 183. 88. et 91. *a. b.*
Aquatum ire, moris erat puellarum, 502. 29. *a.*
Arabia odorifera, 253. 25. *a.*, 26. *b.*, Arabum libertas a Deo olim Ismaëlis posteris promissa, 242. 76. *b.*, a Cyro et Cambyse non minuta, ibid.
Araxes an flumen *Rha* sive *Volga*, 95. 64. *b.*, 96. 78. *a.*, eius ortus et scaturigo, 96. 78. *a.*, nominis eiusdem plura, ib., eius ostia, 854. 82. 12.
Arbores lanae feraces, 250. 39. *b.*
Arcades αὐτόχθονες Peloponnesi, 652. 74. et 75. *b.* sq. olim Pelasgi fuerunt, 72. 51. *a.*
Arcesilai, Reges huius nominis quatuor Cyrenaici, 354. *a.* in.
Archander quis, 147. 35. *b.*
Archilochus Parius, 7. 94. *a.*
Ardericca Medorum, 493. 42. *b.*, vici et urbis nomen, 87. 39. *a.*
Argaeus Macedonum Rex, 686. 38. *b.* sq.
Arganthonius longaevus, 77. 83. *b.*
Arge, virgo Hyperborea, 296. 1. *a.*
Argippaei, qui, 290. 45. *b.*, 291. 65. *b.*
Argivorum tres familiae regiae, 709. 37. *a.*, eorum Regis mentio, 572. 36. *b.*, odium in Lacedaemonios, 573. 54. *a.*, pacis bell. Peloponn. commoda et incommoda, ib.
Ariabignes Darii F. idem qui *Ariomenes*, et *Artobazanes*, 660. 5. *a.*
Arimaspis unde nomen, 292. 1. *b.*, aurum Grypibus auferunt, 255. 58. *a.*
Arimnestus, Plataeensis, 722. init. et 12. *a.*, 725. 42. *b.*
Arion Dithyrambi auctor, 11. 27. *a.*, apud Periandrum aliquantulum temporis trivit. 800. 9. 5.
Aristagorae luxus in vestitu, 396. 100. *b.*, obitus, 438. *a.* in.
Aristeas, versificator, 286. 8. *b.*, de eo fabula, 287. 20. *a.*, eius aetas, 287. 43. *b.*
Aristides pugnae Salaminiae interfuit, 663. 6. *a.*
Aristodemi facinus, 725. 29. *a.*, et infamia, 614. 3. *a.* 4. *b.*
Aristonica, Pythia vates, 567. 46. *a.*
Aristophilides, Tarentin. Rex, 267. 53. *a. b.*
Aristoteles, inpietatis accusatus, 77. 53. *a.*
Aritoni, gens Indica, 248. 58. *b.*
Armnes in stemmate Achaemenis, 967. 386. 28.
Arnaces, 671. 64, 73. *b.*
Arpharadus Deiocesne fuerit an Phraortes, 49. 7. *b.*
Arsaces, 671. 64. 73. *b.*
Arsames, nomen Persicum, 541. 78. *a. b.*
Artaba, Persarum mensura, 91. 91. *a.*
Artabanus et *Artabazus* conff., 91. 91. *a.*
Artaphernes, non *Artaphrenes*, 383. 54. *b.*, dux Darii Hyst., 481. 62. *a.*
Artayctes, Xerxis praetor, 743. 32. *b.*, eius supplicium una cum filio, 745. 81. et 88. *b.*
Artaynte et *Amestris*, confunduntur, 740. 11. *b.*
Artaxerxes, et *Artoxerxes* idem, 483. 12. *a.*
Artemisiae callidum in pugna inventum, 659. 78. *a.*, prudentia, 650. 6. *a.*, duae eiusdem nominis feminae, 549. 39. *a.*
Articuli, ὁ, ἡ, τὸ, usus in τὸ τοῦ χειμῶνος χρῆμα ἦν ἀφόρητον, 594. 13. *a.*, in ἡ Αἰολὶς γῆ, 157. 65. *b.*, 451. 7. *b.*, in τόγε ἐμὸν, τὸ ἀπ' ἡμέων, 993. 511. 28., τὸ ἡμέτερον· τὸ ἐμὸν· τὸ σὸν, 687. 52. *a.*, vis in ὁ Λυδὸς, ὁ Ἀράβιος, ὁ Πέρσης, de eorum Rege, 3. *a.* init., 336. 43. *b.*, 573. 53. *a.* eius pleonasm., 85. 66. *a.*, incommodus, πρὸς τοῦ ἅπαντος ἄνδρας, 575. 27. *a.*
Artimpasa, Scythis *Venus*, 307. 40. *b.*
Artiscus et *Ardescus*, fl. Scythiae, 323. 51. *a.*
Artystone, Cyri filia, Darii Hyst. uxor, 242. 83. *b.* sq.
Aryandes Aegypti satrapa, 855. 84. *b.*
Asbystae, populus Africae, 356. 22. *b.*
Asiae nomen unde, 300. 59. *b.*, 301. 65. *b.*, pro parte Asiae, 456. 69. *b.*, τὰ κάτω et τὰ ἄνω, 65. 8. *a.*, quot dierum, qua angustissima, 35. 86. *b.*
Asiaticarum expeditionum Graecorum prima, 224. 36. *b.*
Asiagenes, nomen datum *Marti*, *L. Scipioni*, cett. 567. 47. *a.*
Asopi filia *Oeroë*, et plures aliae, 412. 58. *a.*, 716. 10. *b.*
Aspiratio nomin. Graec. in S latinum transit, *Halmyris*, *Salmyris*, cett. 335. 93. *a.*
Assyriorum alii Ninum, alii Babylona incolunt, 52. 100. *a.*, quot illi annos Asiam tenuerint ante Medos, 49. 98. *b.*
Astrabaci conditorium, 469. 64. *a.*
Astyagem ut Cyrus tractaverit, 836. 54. 48.
Athamas, a Cytisoro inmolatione liberatus, 598. 32. *a.*
Athenienstium origines, 639. 74. *a. b.*, Pelasgicae, 26. 45. *b.*, nunquam sedibus emigrarunt, 26. 45. *a.*, in Thraciam colonia, 437. 71. *b.*, navales copiae in bello Persico, 619. 12. *a. b.*, rei nauticae ἡγεμόνες prae Lacedaem., 620. 38. *b.*, laus a pugna Marathonia, 705. 82. *a.*, Μαραθωνομάχοι, ibid., laus a devictis Persis, 714. 30. *b.*, σωτῆρες τῆς Ἑλλάδος, 566. 20. et 33. *a.*, adversus Xerxem constantia, 687. 46. *a.*, eorum Δῆμοι, 406. 92. *a.*, civium numerus, 426. 93. *a. b.*, opes, 264. 59. *b.*, iactantia de semet, 579. 78. *b.* sq., graves insulanis iis, quos *socios* vocabant, 413. 98. *b.*
Atho montis fossa a Xerxe ducta, 521. 39. *b.*, urbes adiacentes, ibid.
Atlantes, pop. Africae, 362. 92. *a.*, 97. *b.* *Atlantei*, diversi, 362. 10. *b.*
Atossae ancillae ex Graecia, belli origo, 266. 5. *a.*, Cyri filia, Cambysis, Magi, dein Darii Hyst. uxor, 242. 83. *b.* sq., 210. 80. *b.*, vitiligine infecta, 69. 29. *a.*
Attagini Phrynonis f., Graeciae proditoris convivium, 698. 26., 27. *a.*
Attica olivarum ferax, 413. 89. *b.* 947. 315. 18.
Audacia in rebus perficiendis, consilium in audendis, 533. 23., 24. *b.*
Augmenti neglecti ratio in, ἔσαν pro ἦσαν, 30. 89. *b.*, 14. (k). ἄγον pro ἦγον, 34. 42. *b.*, 164. 23. *b.*, 391. 41. *b.*, ἀναρτημένου, 45. 56. *b.* etc., duplicat. in ἥειδε ab εἰδεῖν, 21. 90. *a.*, 807. 17. 20., ἀραιρημένος, 229. 5. *a. b.*, 311. (d. f.) variatur ex var. dial. hinc ἐκτῆσθαι, κεκτῆσθαι, 23. 46. *a.*, 843. 63. 25., ἐβλήθη, εἰβλήθη, ἐβλήθη, εἰρρήθη, 350. 11. *a.*, 591. (q). 676. *a.* in., μεμετιμένος, 439. 3. *a.*
Aurium iudicium inferius iudicio oculorum, 5. 25. *a.* et Gron., *aures arrigere*, qui dicantur, 337. 89. *b.* *in auribus habitat animus*, proverb. 529. 71. *a.*
Aurum, vile apud Aethiopas, 205. 29. *b.*, mutuo auri fictu an internoscatur, 512. 30. *b.*, ex lacu Afric. egestum, 366. 25. *b.*, feracia eius flumina, 250. 27. *a.*, et ratio eius ad argentum, 246. 89. *a.*, aureae catenae, 205. 29. *b.*
Automolorum dictum de liberis procreandis, 117. 89. *a.*
Auxesia Dea, 413. 82. *a.*
Axus, urbs Cretae, 348. 53. *a.*
Azenienstium pagus in Attica, 327. *a.* in.
Azilis et *Aziris*, 350. 29. *b.*

B.

Babylon urbs a Dario expugnata, eiusque pernicies a prophetis praedicta, 278. 24. *a.*, maxime differt ab urbe Nino, 849. 74. 15., urbis amplitudo, 84. 30. *a.*
Bacchus, vocatur Διόνυσος Βάκχειος, 318. 55. *a.*
Bacchiadarum regimen Corinthi, 419. 81. *a.*
Bacides quot fuerint, 627. 48. *b.*
Barba muliebris, 667. 50. *a.*
Baris, navis, quanti capax, 886. 123. 15.
Battus Euphemi fil. 346. 91. *b.*, *Battus* Cyrenaeus, 191. 69. *b.*, Cyrenarum urbis conditor, 351. 41. *b.*, Rex Cyren. eius nominis secundus, 351. 42. 45. *b.*, cognom. *Felix*, ibid., pristinum nomen, 349. 82. et 89. *b.*, huius nominis quatuor, 354. *a.* in., ἰσχνόφωνος, 349. 75. *a. b.*
Belbina insula, contemtior, 678. 93. *a.*, 99. *b.*
Bello non, sed quibusvis potius aliis remediis controversiae dirimendae, 511. 4. *a. b.*
Beltzasar, Regum Babylon. ultimus, idem qui Nabonedus, 86. 28. *b.*
Bermius mons, 294. 54. *a. b.*, 686. 29. *a. b.*
Bitonis corporis robur, 15. 73. *a.*
Boccboris Rex Aeg., 170. 18. *b.*
Boeotiae loca raro memorata, 711. 2. *a.*

Bogis Perſarum ducis factum memorabile, 553. 86. et 90. *b.*
Bora, mons, 294. 54. *a. b.*
Boreas, maritus Orithyiae, gener Erechthei, 594. 16. *a.*, illius ſacellum ad Iliſſum, ibid.
Boryſthenes urbs et fluvius, 317. 52. *a.*, amnis uberrima praebet paſcua, 305. 79. *a.*, limpidiſſimus, 305. 83. *b.*, eius fontes, 306. 93. *a.*, Boryſthenitae, 289. *a.* in., 306. 1. *b.*
Boſporus Thracicus, 320. 56. *a. b.*
Bottiaeïs, *Bottice*, regio, 559. 98. *b.*
Boves *ὀπισθονόμοι*, 361. 87. *b.*, triturandis frugibus adhibiti, 110. 31. *a. b.*
Brachylogiae exempla, 37. 42. *b.*, 819. 30. 16.
Branchidarum oraculum, 47. 17. *a.*
Bubaſſus, regio Cherſoneſi, 82. 72. *b.*
Bulidis, Spartani, virtus, 563. 37. *b.*
Byzacium in Africa, 366. 25. *b.*
Byzantii dominium in Boſporum, 931. 250. 26.
Buzygis exſecrationes, 614. 3. *a.*

C.

Cabalenſes qui, 224. 18. *b.*
Cadavera Aegypt. condiendi ratio, 142. 38. *a.*, et 43. et 48. *b.*, cadaver Amaſidis laniatum, 202. 12. *b.*, cadavera parentum devorandi mos apud plurimas gentes, 214. 22. *b.*, 246. 12. *b.* ſq.
Cadmea victoria, quid, 79. 38. *a.*
Cadmus Scythae F. Zanclaeorum rex, 581. *a.* in., olim tyrannus Coorum, ib. et 581. 10. *a.*
Cadytis urbs, 182. 51. *b.*, an *Hieroſolyma*, 195. 85. *b.*
Caede pollutorum luſtratio, 17. 64. *b.*
Calatiae, Indica natio, 214. 22. *b.*
Callias Phaenippi F., 494. 66. 72. *a. b.*, Hipponici F., ibid., Calliae legationis Ath. ad Regem Artoxerxem epocha, 574. 78. *a.*
Calliades, Archon Atticus, 641. 42. *a.*
Callicyrii, et *Cillicyrii* idem nomen, 576. 61. *a.*
Callimachi Polemarchi fortitudo, 489. 7. *a.*, 490. 13. *a.*, 491. 86. *b.*
Calumnia, iniuſta res, 514. 94. et 97. *a.*
Cameli adſpectum et odorem equus non ſuſtinet, 40. 48. *a.*, genitalia eius, 249. 97. *b.*
Candaules, etiam *Myrſilus* dictus, 4. (f)., illius obitus, 7. 87. *a.*
Canibus avibusque praedam eſſe, miſerabile, 514. 6. et 15. *b.*
Cannabis Scyth. vires, 315. 73. *a.*, et praeſtantia, 316. 60. 62. *b.*
Cantharus quid, 208. 13. *a.*, 22. *b.*
Capillorum tonſura varia, 197. 31. *a.*, *Capilli* nuptiarum primitiae, 295. 91. *b.*, etiam inferiae, 295. 88. *b.*
Caput hominis ſine ulla ſutura, 730. 13. *a.*
Carene regio, 450. 71. *b.*, Myſiae urbs, 530. 25. *b.*
Caria, ſervorum ferax, male audit., 403. 27. *b.*, Cares *λψηρικοὶ*, 179. 27. *a.*, *διγλωσσοι*, et Graecorum interpretes, 682. 28. *b.*
Cariones, qui, 433. 8. *b.*
Carmanii, 63. 37. *b.*
Carnia, dies feſti Lacedaemoniorum, 601. 43. *a.*
Carthaginienſes origine Phoenices, 582. 54., 64. *b.*, an Africam circumnavigarint, 298. 93. *b.*
Caſpatyrus, urbs, 248. 76. *b.*, 300. 34. *a.*
Caſpium mare aliis non miſcetur, 96. 85. *b.*
Caſtores Spartae culti, 410. 89. *a.*, ſigna boni ominis in caſtra educti, ib.
Caſtratio *τῶν παιδῶν*, Perſici moris, 668. 60. *a.*
Caucaſus in Chio inſula, 387. 79. *a.*
Caucones qui, 345. 67. *b.*
Caunii Lyciis iuncti, 80. 99. *b.*
Cauſtrobius, 286. 8. *b.*
Ceae inſulae cives, *Κεῖοι*, *Κῖοι*, 620. 14. *a.*
Cecrops *διφυὴς*, 284. 24. *a. b.*
Celeusma et *Celeuma*, 342. 59. *a.*
Celtarum ſitus, in extrema Europa, 303. 30. *a. b.*, in Luſitania, 118. 55. *b.*
Centauri *διφυεῖς*, 284. 24. *a. b.*
Cerae uſus in cadavere condiendo, 69. 46. *b.*
Cercopum ſedes, 606. 92. *b.*
Ceres Achaea et Gephyraea, 401. *a.* in., Pylaea, *μήτηρ Πυλαία*, 599. 62., 74. *a.*, culta Epidauriis, 413. 82. *a.*, delubrum apud Boryſthenitas, 306. 1. *b.*, Amphictyonidos templum, 599. 62., 74. *a.*
Ceus inſula contra Sunium Atticae, 655. *a.* in.
Chalcedon condita ante Byzantium, 343. 83. *a.*
Champsae, Aegypt. *Crocodili*, 136. 61. *b.* ſq.
Chemmis urbs Aeg., 143. 91. *b.*, inſula, 180. 87. *a. b.*
Cherſoneſus, urbs in Taurica Cherſon., 326. 69. *b.*, Tauricae fines, 326. 69. *b.*
Chiasmi ſpecimina in Herodoto, 301. 77. *b.*
Chiliombe, ſacrificium mille boum, 531. 38. *a.*
Chilo Lacedaemonius, 27. 85. *a.*, eius iudicium de inſula Cytheris, 615. 52. *b.*
Chii inſulae portus, 387. 79. *a.*
Choaſpes amnis, 89. 15. *a.*
Choenicis proportio ad medimnum, 593. 84. *a.*
Chorasmii, gentis nomen, 255. 67. *b.*
Chorearum uſus in feſtis, 872. 107. 42.
Chryſococcus color, 880. 115. 42.
Cilicia equorum altrix, 244. 30. *b.*
Cimmeriorum in Ioniam expeditio, 4. 97. *a.*, in Sardes invaſio, 8. 33. *a.*
Cimonis Attici monimentum, 486. 92. *a.*
Cinamomi origo, 253. 5. *a.*
Circumciſionis ritus, 889. 125. 44., uſus apud varios, 150. 32. *b.* ſq., 151. 40. *a.*, ſacerdotum Aegypt. 120. 20. *b.*
Cithaeron mons, 711. 2. *a.*, ubi, 409. 73. *a.*
Cleandri, Gelae Tyranni obitus, 575. 32. *b.*
Cleodaeus, unde *Cleodamus*, *Cleodatus*, Spartana nomina, minus ſincera, 460. 74. *a.*
Cleombrotus Spartiata, 651. 56. *b.*, 652. *a.* init., 695. 49. *b.*
Cleomenis crudelitas in Argivos, 474. 27. *a.*, expeditio in Eleuſina, 409. 71. *a.*, poena ipsi inpacta, ibid.
Cleophantus, 654. 8. *a.*
Clinias Alcibiadis Pater idemque Filius, 626. 24. *a.*, laus, ibid., obitus, 626. 24. *b.*
Cliſthenis factum, 496. (o).
Clytiadae, familia in Elide, 708. 3. *a.*
Codices MSS. quot *σίχοις* exarati eſſent, fini adpoſitum, 371. 78. *b.*
Cognomen praevalet nomini in nonnullis, 346. 78. *a.*
Collegia mercatorum, 191. 43. *a.*
Coloni deducendi ſacra ex patriae penetralibus depromta absportabant, 72. 55. *b.*
Colonia, filia ſuae metropolis habita, 203. 49. *b.*, 258. 69. *b.*, 750. 14. *a.* vit. Hom., Attica in Thraciam deducta, 437. 71. *b.*, Ionica, et condita Miletus, 735. 22. *b.*, Corinthiorum Corcyra, 220. 1. *a. b.*, 2. *b.*, Achaeorum, Crotoniatae, 640. 11. *b.*, Cymes, Neontichus, 750. 14. *a.* vit. Hom., a Dorieo deducta in Siciliam, 392. 51. *b.* in Africam, ib. Sybaritarum, *Scidrus*, 447. 62. *a.*, Samiorum, 207. 80. et 81. *a.*, Phoenicum, Poeni, 203. 49. *b.*, in Africa, ibidem. Coloniarum mutandarum mos Perſis, 440. 28. *a.*
Coloris Aethiopum cauſſa, 248. 70. *b.*
Columbae literis perferendis olim adhibitae, 664. 42. *a. b.*
Columnae Seſoſtris inſcriptae, 150. 1. *b.*, 7. *b.*
Commune Milyadum, *Siciliae*, ſcil. *concilium*, *τὸ κοινὸν*, 277. 79. *b.*
Comparatio incerti conſilii et plebis cum maris natura, 517. 7. *a.*, *Comparatione* melius res dignoſci poſſunt, 512. 29. *a.*
Comparativus loco poſitivi, et contra, 703. 50. *b.*, *μᾶλλον* non reſpuit, 569. 33. *a.*, iungitur ſaepe *πολλὰν* et *πολλῷ*. 249. 94. *a.*, 914. 200. 32., varie formatur et termin. apud Herod., 305. 79. *a.*, 142. 29. *a.* 881. 117. 2.
Compoſita cum voce *λεώς· λεωκόριτος· λεωσφέτερος*, 708. 3. *a.*
Concubitu perfunctorum luſtratio, 94. 19. *b.*
Conopeum quid, 146. 94. *b.*
Conſilii datores ob triſtem eventum plectuntur perperam, 731. 64. *b.*
Conviviis Graecorum mulieres non adcumbunt cum viris, 379. 16. *a.*, convivas quid deceat, 188. 49. *a.*
Cor hominis hiſpidum, 611. 22. *b.*
Corcyraeorum certamen navale omnium in Graecia antiquiſſimum, 223. 2. *b.*
Coreſſus mons, et oppidum, 428. 39. *a.*
Corinthi opifices in honore, 185. 66. *b.*
Cornua animalibus non naſcuntur in regionibus frigidis, 293. 25. *b.*
Corporis et animae inter ſe invicem operationes, 265. 100. *b.*
Corycium antrum, 635. 72. *b.*
Cranai Athenienſes unde, 639. 74. *a. b.*
Craſtis, amnis Italiae, 393. 74. *a.*
Crater Pauſaniae ad os Ponti, 319. 10. *a. b.*
Crathis, fl. Italiae, 393. 74. *a.*

Crasis τοῦ ο in *ἀντίξους*, 573. 68. *b.*, in *τάνυσα* pro *τάμεσε*, 45. 46. *a.*
Crestone in finibus Thraciae, 26. 53. *b.*, 373. 40. *b.*
Crex avis a sono ita dicta, 138. 27. *b.*
Critobulus Toronaeus, 679. 22. *a.*
Crius Aegineta quis, 459. 64. *b.*
Crocodili in Indo fluv., 300. 34. *a.*, an homines vorent, 143. 81. *b.*, fugiunt aquam tepidiorem per diem, 879. *a.*
Croesus quae donaria Delphis dicarit, 24. 92. *b.*, eius *κρητὴρ*, 24. 77. *a.*, filius surdus et mutus, 43. 55. *a.*
Crusis, *Crusaei*; *Crosis* et *Crosaea*, in Pallene, 559. 91. *b.*
Cuniculi in urbis expugnatione, 369. *a.* in.
Currus Iovis sacer, 674. 80. *b.*
Cursores *ἀνυποδητοὶ*, 486. 13. *b.*
Cyaneae, insulae ad os Ponti, 320. 56. *a. b.*
Cyaxares Ninum evertit, 53. 59. *b.*
Cybebe, mater Deorum, et *Cybele*, 429. 67. *a.*, *μητὴρ Πλακιανὴ*, *mater Placiana*, unde, 27. 68. *b.*
Cyclades, insulae, 386. 41. *a.*
Cylonei sceleris piaculum, 407. 5. et 11. *a.*, Cyloneorum supplices, 407. 16 et 18. *b.*
Cyme Phricomitis, non Phricotis, 761. 18. *a.*, vit. Hom.
Cynaegiri fortitudo, 491. 86. *b.*
Cyndia, Cariae locus, 950. 330. 18.
Cynesii, et *Cynetae*, extremi Europaei, 303. 30. *a. b.*, 118. (g).
Cynocephali in Africa, 365. 96. *a.*
Cynosura, insula et promontorium, 655. *a.* in.
Cynurii Argivisne oriundi an Ionibus, 653. 85. *a.*, gens *αὐτόχθων* in Peloponn. 652. 74, 75. *b.* sq.
Cyprus ab Amaside occupata, 192. 1. *b.*, eius *κλῆδες*, *καὶ ἐσχατιαὶ*, 432. 79. *b.*, Cypriorum carminum auctor, 157. 58. *b.*
Cypseli nomen ab arca frumentaria, 421. 48. *a.*, Cypselidarum successio et tyrannis, 422. 57. *a.*
Cyrenaica regio unde dicta, 351. 41. *a.* f., fertilitas, 368. 81. *b.*
Cyri initia et res gestae triplici modo narrantur, 49. 97. *b.*, Regni anni, 101. 67. *a.*, obitus dies, 101. 78. *a. b.*, cur mulus dictus, 47. 1. *a.*
Cyrsilus Athen. lapidibus obrutus, 692. 54. *b.*
Cytherae insulae conditio ac ratio, 615. 52. *b.*, 821. 33. 18.
Cytinii, qui, 640. 100. *a.*
Cytisorus Phryxo genitus, 598. 32. *a.*
Cyzicenorum cultus Matris Idaeae, 316. 89. *a.*

D.

Dactyli quomodo matureſcant, 92. 29. *a. b.*
Damia, bona Dea, 413. 82. *a.*
Daphnae Pelusiacae, 116. 78. *a.*
Darici numi, 355. 75. *a.*
Darius, nomen Persicum, 483. 22. *b.*, stemma idem quod Cyro, 515. 27. *a.*, equus eius hinniens, 243. 90. *a.*, Aegyptiis gratum nomen, 209. 27. *a.*, beneficiorum memor, 450. 82. *b.*, crudelitas, 320. 50. *a.*, obitus dies, 507. 55. *a.*, quot filii eius, 242. 83. *b.*, 540. 65. *b.*, 542. 100. *a.*, 660. 5. *a.*, 610. 10. *b.*, sex habuit uxores, 242. 83. *b.*
Darnei an *Dardanei*, 89. 19. *a.*
Dativus pro genit., 293. 25. *b.*, eius usus in *χάριτον τοῖσι ὑποζυγίοις*, *χιλὸν κτήσει*, 711. 29. *b.*, in *τῷ θεῷ*, *in honorem Dei*, 132. 19. *a. b.*, 876. 111. 44.
Decelea, tribus Athen. in bell. Pelop. a Lacedaem. conservata, 726. 62. *a.*
Deioces idemne qui Arphaxadus, 49. 7. *b.*
Delium, in Boeotia, 493. 29. *a.*
Delphicum templum Pisistratidarum tempore deflagravit, 401. 53. 6., 809. 19. 5., Delphis prophetae plures, 635. 72. *b.*, prodigia visa, 636. 78. *a.* sq.
Delta an sola *Aegyptus* vocanda, 110. 37. *b.*
Delus insula natans, 181. 10. *a.*, Graecis olim navigandi terminus, 682. 17. *a.*, insulae sanctitas, 482. 99. *b.*, terrae tremor, 483. 9. *a.*, palus orbicularis, 186. 11. *b.*
Demaratus Spartanus Olympiae victor, 470. 98. *a. b.*
Democedes medicus, 262. 12. *b.*
Democratiae mala, 239. 53. 58. *a.*, 62. *b.*, bona, 238. 44. *b.* 2.
Demonax Cyrenaeorum moderator, 352. 91. *b.*, 353. 92. *a.*
Dea *mater*, pro *Cerere*, 648. 41, 42. *a. b.*, *mater Ennaea*, quae, 648. 42. *b.*, *αἱ μεγάλαι θεαὶ* sive *θεοὶ* quae, ib.
Dentes hominis, *μονοφυεῖς*, ex uno omnes osse concreti, 730. 13. *a.*
Depositum reddere, officii est, 477. 64. *a.*
Deus, sing. num. de *providentia*, 805. 14. 4., arrogantiae vindex, 216. 59. *a.*, superbiae ultor, 625. 78. *a.*, an *invidus* dici possit, 15. 89. *a.*, socordibus infestior, 645. 78. *a.*, cultus eius humanae reverentiae praeferendus, 402. *a.* in., Deorum origo ex hominibus, 175. 84. *a. b.*, Epitheta varia ab eorum tutela desumta, 462. 38. *a.*, inferis vivos defodere, Persarum est, 556. 75. *a.*
Dii *Μολοττικοὶ*, 423. 94. *a.*
DIALECTORVM variantium specimina, *Aeolicae*, 5. 25. *a.*, 849. 173. 13., 374. 54. *a.*, *Alexandrinae*, 659. *a.* in., *Doricae*, 135. 4. *a.*, 222. 71. *a.*, 350. 21. *a.*, 416. *a.* in., 638. 34. *a.*, 662. 29. *b.*, *Ionicae* optima norma *Herodotus*, 2. 21. *a.*, nonnunquam anceps culpa librariorum, 739. 740. A. G., exempla Ionismi, 269. 10. *a.*, 286. 6. *a. b.*, notabilia in *εὐετὺς*, *κτισὺς*, *λητὺς*, 42. 43. *b.*, 735. 23. *b.*, *εὐεῖὼ*, *ἀπεσὼ*, 42. 43. *b.*, 498. 83. *a.*, 822. 34. 43.
Diana Cereris filia, unde, 180. 8. *b*, *Orthosia*, 931. 250. 26., 322. (e). *Ἀγροτέρα*, culta Athenis, 489. 7. *a.*, Brauronia, 343. 96. *a.*, *Κινδυὰς* in Caria, 435. 89. *a.*
Dioscuri qui, 175. 84. *b.*
Dionysus Bacchius, 318. 55. *a.*
Diras inprecandi mos, 230. 30, 31. *a.*
Dithyrambi primus auctor Arion, 11. 27. *a.*
Divinatio ex virgis saliguis, 311. 40. *a. b.*
Doberes, natio Paeonum, 378. 77. *a.*
Dodonaeis sacris feminae antistites, 130. 56. *b.*, et cur illae, *πελειάδες*, 131. 74. *b.*
Domus ex sale structae, 363. 17. *a.*
Donaria Diis dicata ad rem significantissima, 676. 49. *b.*
Dorieus colonos ducit in Africam, 392. 45. *a.*, in Sicilia occisus, 393. 90. *b.*
Dores quam regionem tenuerint, 652. 74. *b.*, multum diuque vagati, 26. 45. *a.*
Doriscus, urbs et castellum Thraciae, 537. 64. *b.*
Dryopis, regio quae, 638. 59. *b.*, *Dryopes*, quae gens, 652. 74. *b.*
Dyras, flum., Herculis *καμόντος* adiutor, 598. 54. *b.*

E.

Ebenus, tributi vices praestat, 247. 16. *a.*
Echemus, Rex Tegeatarum, 703. *a.* in., et 31. *a. b.*
Echidna, Herculis concubina, 284. 24. *a. b.*
Echidorus, fl. 559. 8. *b.*
Eclipsis solis tempore Thaletis, 37. 22. *a.*, sub Xerxe, 695. 49. *b.*
Egbatana, urbs Medorum, 50. 91. *b.*
Egestae, urbs Siciliae, 393. 94. *b.*
Electri proventus ubi, 254. 45. *a.*
Eleon, et *Eleonius*, 392. 50. *a.*
Eleusis, pagus nobilissimus Attices, 704. 71. *a.*, sacra eius singulis annis celebrata, 648. 41, 42. *a.*, et Iacchus inclamatus, 647. 26, 28. *b.*
Elis mulos non gignit, 294. 35. 38. *b.*, Eleorum in Olymp. lud. aequitas, 183. 78. *a.*, duae vatum familiae Iamidarum et Clytiadarum, 708. 3. *a.*
ELLIPSIS *dictionum*, *καλῶς ἂν ἔχοι*, aut similium, 646. 93. *a. b.*, 430. 19. *b.*, *articuli*, 157. 65. *b.*, 207. 80. *b.*, 223. 88. *a. b.*, *nominis substantivi*, 162. 63. *a. b.*, 218. 7. *a.*, 371. 78. *a. b.*, 816. 26. 16., *adiectivi*, 443. 47. *b.*, 721. 77. *a.*, *pronominis*, 414. 30. *b.*, 576. 66. *b.*, 916. 210. 23., *verbi* ex scriptoris mente supplendi, 41. 92. *a.*, 329. 53. *a.*, 692. 17. *a.*, et *contrariae significationis*, 552. 63. *a. b.*, 609. 70. *a.*; *adverbii μᾶλλον*, 216. 63. *b.*, 460. 85. *b.*, *praepositionis ἐν*, 413. 89. *b.*, 828. 41. 1., *κατὰ*, 16. 5. *a.*, 195. 76. *b.*, *πρὸς*, 468. 43. *b.*, 956. 353. 5.
ENALLAGE *generis*, 826. 38. 47., 240. 9. *b.*, ubi, *πλῆθος — ἐκεῖνοι*· *numeri* in *πρῶτον*, *δεύτερα*, *τρίτον*, 205. *a.* in., 854. 82. 46., *ὁ Ἰάσων σὺν ἄλλοις παραγενόμενος*, *ἔλαβον*, 637. 6. *b.*, *αὐτὸς ἕκαστος ἀπικνέονται*, 240. 81. *a.*, *nominis urbis* pro alluente mari, 218. 30. *b.*, *adiectivi*, vice adverbii, ut *πρώιος* pro *πρωΐ*, 681. *a.* in., 850. 74. 47., *casuum*; *nominativi*, absolute positi, 202. 1. *a.*, 807. 17. 47., 815. 24. 26., *genitivi*, pro casu alio, 3. 49. *a.*, 796. 2. 3., *dativi*, pro genitivo, 155. *a.* in., 293. 25. *b.*, 486. 97. *a.*, *accusativi*, vice nominativi, 574. 86. *a.*, 577. 88. *a.*, loco dativi, 9. 82. *b.*, 16. 12. *b.*, 808. 13. 16., *verbi infiniti* et *imperantis*, 30. 98. *b.*,

b., 612. 63. *b.*, 649. 91. *b.*, *participii*, pro infinito, 38. 81. *b.*, 234. 84. *a.*, 482. *a.* in.
Enchelees, natio Illyrica, 401. *a.* in.
Enſis cultus Scythis, 309. 78. et 79. *a. b.*
Epaphus, Aegyptiis Apis, 179. 44. *a.*
Epheſus a Croeſo expugnata, 12. 79. *b.*, templum extra urbem habuit, ibid., in Lydia, 840. 59. 8.
Ephialtes proditor Graecorum, 605. 53. *a.*
Ephori a Lycurgo Spartanis inpoſiti, 32. 36. *a.*
Epidaurii fuere Dorienſes, 72. 51. *a.*
Epiſtolaris formula, ὧδε λέγει τάδε λέγει· ſollemnis, 216. 56. *a.*
Epizelus, nobilis pugna Marath., 492. 6. *b.*, aliis Polyzelus.
Equi *ſoli* mactati, 102. 8. *b.*, ſacri Νισαῖοι, 530. 95. *a.*, quadrijugorum inventum Africanis debetur, 364. 71 *b.*
Equae Olympio certam. illuſtres, 486. 92. *a.*, *Equites* pro *equis*, 89. 23. *b.*
Erechtheus, γηγενὴς, unde, 642. 91. *b.*
Eretrienſe bellum cum Chalcidenſibus, 427. 27. *b.*, Eretrienſes in Ciſſia collocati, 493. 42. *b.*
Eridanus, fluv. *Rhodaune*, in Viſtulam influit, 254. 45. *a.*
Erythrae, Ionum urbs, 70. 98. *b.*
Eſthera, Ahaſueri uxor, non est Ameſtris, 742. 94. *b.* ſq.
Euboeae Coela, τὰ τῆς Εὐβοίης κοῖλα, 625. 78. *a.*, eius cautes et promontoria nautis ſuſpecta et mali ominis, 484. 43. *a. b.*
Eventus rerum non probat rerum bonitatem, 513. 70. *a.*
Eunuchus Hermias, genere Bithynus, Atarnei regnator, 77. 53. *a.*
Euphemismus, in ventre levando, 330. 24. *b.*, in νεώτερον οὐδέν, et νεώτερόν τι pro οὐδὲν κακὸν, κακόν τι, 227. 40. *b.*, ἤν τι ναῦς παθῇ· εἴ τι πείσονται Μῆδοι, *ſi quid mali accidat*, 628. 63. *b.*, 273. 70. *a. b.*
Euromus, urbs, 682. 28. *a. b.*
Europae nomen unde, 301. 65. *b.*
Europus, nomen urbis Macedoniae, Syriae, Cariae, 682. 28. *a.*
Euryſthenidarum ſeries, 681. 94. *b.*; illorum et Proclidarum Spartae diſſenſiones, 461. 12. *a.*
Euthymidae et Euphemidae, 340. 91. *b.*
Euthynus et *Euthynous*, 739. 52 *a.*
Exſecrationis formula, μήτε πῦρ ἐναύειν, 614. 3. *a.*, alia, 909. 186. 14.

F.

Falſiloquium et *mendacium* diff., 234. 72. *a.*
Fama Athenis culta ut Dea, 738. 97. *a.*
Fatorum neceſsitas hominibus inevitabilis, 698. 54. *b.*
Federis ſanguine firmandi ratio Scythis, 312. 83. *b.*
Felium φιλοτεχνία, 135. 4. *b.*
Feminas nudare corpus, inhoneſtum, 5. 29. *b.*
Ferri inventio cui adſcribatur, 754. 19. *b.* vit. Hom.
Ferruminationis inventor Glaucus Chius, 12. 72. *b.*, 801. 10. 5.
Feſti dies Spartanorum Hyacinthia, 601. 43. *a. b.*, 693. 73. *a. b.*
Fibularum uſus in veſtibus Graec., 416. *a.* init., et 82. *a. b.*
Flumina aurifera, 250. 27. *a.*, fluvios mactatis equis placandi mos, 555. 67. *b.*, deorum olim in numero, 686. 22. *a.*, potanti exercitui non ſufficientes, 597. 12. *a.*
Formicae Indicae, 249. 86. *a.*
Formula iurisiurandi per *ſolis curſum*, ἕως' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ, 639. 32. *a. b.*, conſolandi, ὡ μόνας πεπολήκας, 469. *a.* in. proverb. περὶ τῶν ἀδυνάτων, 418. 63. *b.*, aliae, 728. 53. *a. b.*
Fors, ſive Fortuna divinae etiam providentiae ſubest, 275. 11. *a.*
Fulmina prodigiorum loco habita, 636. 89. *a.*

G.

Gadium ſedes extra columnas Herculis, 283. 13. *a. b.*
Galaica regio, 554. 15. *a.*
Galeae variarum gentium, 539. 18. *b.*
Geleontes, tribuum Athen. una, 404. 32. *a. b.*
Gelo, Tyrannus Syracuſis, vir excellens, 260. 31. *b.*, Graecis auxilium ferre rogatur, 581. 28. *b.*, dominationis tempus, 575. 32. *b.*, victoria de Carthagin., 582. 33. *a.*
Geloni caeruleo colore picti, 329. 57. *a.*
Geographicae tabulae, πίνακες dictae, 394. 21. *a.*, earum uſus antiquus, 924. 233. 43., 297. 28. *a.*
Germani minime Perſicae originis, 63. 37. *b.*
Getae, ἀθανατίζοντες, 323. 61. *a. b.*
Giligammae, Africae populus, 356. 12. *b.*
Gletes, Γλῆτες, gens Iberica, 303. 30. *b.*
Gliſas, et *Glisſas* idem, 713. 82. *a.*
Gordius ſive Gorgias Periandri frater, 222. 78. *b.*
Goſſampina arbor, 250. 39. *b.*
Goſſipion, 540 *a.* in.
Graecia virtutis et ſapientiae gymnaſium, 550. 94. *b.*, illi paupertas artium magiſtra, ibid., eius proditores, 712. 40. *a.*
Grypes, auri cuſtodes, 255. 58. *a.*
Gygadas, χρυσὸς, cur, 8. 24. *a.*
Gygaeus lacus, *Coloë*, 48. 50. *b.*
Gynaecea Medorum, 231. 85. *b.*
Gyzantes, Africae pop., 366. 25. *b.*

H.

Hamaxobii, 302. 85, 86. *b.*
Hanno Africam circumvectus incertum quo tempore, 298. 93. *b.*
Halicarnaſſus ſub Artemiſia et filio Lygdami, 549. 42. *a.*
Halienſes, Tirynthis coloni, in Peloponneſo, 565. 91. *a.*
Halys amnis, 4. 90. *a.*, Lydiam non terminat, 818. 28. 41.
Harmodius et Ariſtogiton egregii patriae liberatores, 398. 66. *a.*
Hecataeus, ὁ λογοποιὸς, 389. 46. *a.*
Hegeſiſtratus, Eleus vates, 710. 54. *a.*
Hegias Tiſameni frater et nepos, 709. 25. *a.*
Helena an Troiam aſportata, 157. 84. *b.*
Heliſyci, natio, 582. 33. *a.*
Hellenodicarum collegium, 381. 100. *b.*
Helleſpontias, ventus, 593. 1. *b.*
Helleſpontum an pontibus iunxerit, flagellarique iusſerit Xerxes, 526. 90. *a. b.*
Helotae Spartanorum, 693. 39. *b.*, 695. 39. *b.*, 705. 99. *b.*, ad Thermopylas pugnae adfuerunt, 630. 24. *b.* ſq., illorum uſus in exercitu, 609. 80. *b.*
Helvetii, durum olim *genus*, aurum *ac ſtannum non* internoſcentes, 729. *a.* in.
Hemerodromi, 590. 1. *b.*
Hephaeſtia, urbs Lemni, 503. 95. *a. b.*
Heraclidarum origo ex Hercule, 4. 4. *b.*, 796. 3. 44., intra c. annum in Peloponneſum non reverſuri, 703. *a.* in., et 31. *a. b.*
Herculis columnae, quae, 283. 13. *a. b.*, 118. 55. *b.*, uxor, Omphale, non ancilla Iardani, 4. 4. *b.*, 796. 3. 44., Amphitr. F. ut heros cultus, 125. 84. *b.*, eius templa in Attica, 492. 98. *b.*, in Cynoſargi, 402. 84. *b.*, templum in Aegypto Canobi, 154. 74. *b.*, Κανωβεὺς, ibid., *Aegyptius*, 124. 59. *b.*, *Melampygos*, 606. 92. *b.*, *Thaſius*, 871. 106. 19.
Hermo, Tyrannus Lemni, 503. 95. *b.*
Hermionenſes qui, 638. 59. *b.*
Hermolycus, παγκρατιαστὴς, 739. 52. *a.*
Hermopolis, urbes Aeg. duae, 135. 21. *b.*
Hermotybies, *Hermotymbies*, 185. 41. *a.*
Herodotus unde *Thurius*, 1. 1. *a.*, eius aetas, 201. 83. *b.*, 483. 9. *a.*, Herod. Dial. Ion., ἄριστος κανὼν, 2. 21. *a.*, oratio αὐστηρὰς καὶ ἡδείας ἁρμονίας μέση, 509. 18. *a.*, interdum utiliter in verbis luxuriat, 232. 8. *a. b.*, novam quandam vim verbis indidit, 629. 74. *a.*, digreſsiones captat, 356. 97. *a.*, alliterationes an ſectetur, 373. 21. *a.*, mira eius perſpicuitas, 115. 49. *b.*, narrationis ſimplicitatem ſtructuris verborum elegantiſsimis compenſat, 685. 97. *a.*, Anacolutha ſectatur, 44. 98. *b.*, 824. 36. 9., ſermonem perſonis loquentium adcommodat, 336. 42. *a.*, Ὁμηρικώτατος, Homeri imitator, 237. 15. *b.*, 325. 27. *a.*, 701. 69. *b.*, uti etiam Sophoclis, 257. 36. *a.*, diſcrepat dictione a Thucyd., 407. 11. *a.*, ingenio etiam diverſior, 483. 18. *b.*, multa ſibi peculiaria habet, 800. 9. 21., 384. 78. *b.*, an ſcripſerit λόγους Λιβυκοὺς, 183. 88. *a. b.*, 352. 67. *a.*, num λόγους Ἀσσυρίους, 54. *a.* in., τῶν ἄλλων λόγων meminit, qui non exſtant, 605. 57. *a. b.*, eius epitomator Theopompus, 472. 65. *b.*, cum Herodiano conff. a librariis, 465. 14. *a.*, Corinthiis an fuerit infeſtior, 662. 79. *b.*, a Plutarchi criminationibus defenſus, 13. 17. *a.* cett.
Heroës μείζονες ἢ κατ' ἄνθρωπον, 636. 100. *b.*
Heſperides, Libyae pop., 357. 29. *a.*
Hiero, Syracus. tyrannus, vir excellens, 260. 31. *b.*

Hipparchi necis auctores, 398. 66. *a.*, 399. *a.* in.
Hippias tyrannus fratri superstes per tres annos, 398. 66. *b.*
Hippobotae Euboeenses, 410. 15. *b.*
Hippocratis, Gelae tyranni, obitus, 575. 32. *b.*
Hippolai promontorium ubi, 305. 100. *b.*
Hippopotami, 137. 76. 79. *a.*
Hirci mulierum amatores, 126. 15. *b.*
Historici officium, *dicere quae dicuntur, non tamen omnibus credere*, 574. 1. *b.*
Homerus an Ἰλιάδος τῆς μικρᾶς auctor, 752. 29. *b.* vit. Hom., versus suppositus, 756. 38. *b.* vit. Hom., aetas, 129. 25. *b.*, paupertas, 750. 7. *a.* vit. H. Homerei carminis partes variis hominibus ex argumento insignitae, 156. 35. *b.*
Hominis natales fletu digni, mors gaudio, 373. 43. *b.*, monstrosi, capripedes, 291. 76. *b.*, oculos et caput in pectore gestantes, 365. 96. *a.*, mensura VII. cubitorum, 33. 90. *b.*, caput nullam futuram habens, et dentes ex uno osse omnes concreti, 730. 13. *a.*, molles efficit mollis regio, 746. 23. *a.*
Horarum diei nomen et usus antiquus, 153. 11. *b.*
Hospitalitatis ius Spartae, 463. *a.* in.
Hostis pro *peregrino*, 696. 66. *a.*, victis fugiendi copia danda, 670. 40 *a. b.*
Hyacinthia, festum Spartae, 601. 43. *a. b.*, 693. 73. *a. b.*
Hyampea rupes et regio, 637. 6. *a.*
Hyampolis urbs, 632. 78. *b.*
Hydrea insula in sino Saronico, 225. 73. *b.*
Hygennenses, qui, 244. 18. *b.*
Hyllus Heraclidarum unus, eiusque caedes, 703. *a.* in., fluv. *Hyllus* in Hermum fl. labitur, 39. 33. *b.*
Hypallage, ὅπερ λόγος ἔχει et ὅσπερ λόγον ἔχει, 403. 25. *b.*, et οὐδὲν προσιετό μιν, pro αὐτὸς προσιετο οὐδὲν, 22. 33. *b.*
Hypanis amnis ex parte amarus, 304. 63. *b.* sq., egreditur ex palude, 304. 60. *a.*
Hyperbaton orationis, 443. 30. *a.*, Herodoto familiare, 283. 17. *b.*
Hyperboles species, 537. *a.* in., lenita per ὡς εἰπεῖν, ibid.
Hyperborei asinos immolant, 337. 84. *a. b.*, illorum nomen et origo, 294. 54. *a. b.*, 295. 67. *a.*, 296. 1. *a.* 21. *b.*
Hyperoche, puella in Delo ex Hyperboreis, 637. in.
Hysiae, in agro Plataeensi, 702. 2. *a.*, urbs Boeotiae, 409. 73. *a.*, an Atticae etiam ditionis, ibid.

I.

Iacchi mystici inclamatio, 647. 26. *b.*
Iamus, et Iamidarum familia, 392. 68. *b.*, in Elide, 708. 3. *a.*, Olympiae Oraculi vates, 683. 40. *a.*
Ibin avem in Aegypto qui necet, morte luat, 135. 96. *a.*, avis rostrum incurvum et aduncum, 138. 27. *b.*, duo genera, 138. 31. *b.*, pugna cum serpentibus πτερωτοῖς, 138. 10. *a.*
Idanthyrsus, Scythicum nomen, 316. 8. *a.*
Ignis Persarum Deus, 202. 1. *a.*, Aeg. ὑηλον ἔμψυχον, 202. 8. *b.*
Imperium acerbitate amittitur, 61. 88. *b.*
Indus fluv. Crocodilorum ferax, 300. 34. *a.*
Indorum vestis linea, lino ex arboribus facto, 540. 40. *a.*
Inperfectum, sive Aoristus secundus *conatum* et *voluntatem* interdum tantum indicat, ἐστέλλετο, *conabatur venire*, ἐξέβαλε, *expellere conabatur*, ἐμισθοῦτο, *conducere cupiebat*, 34. 12. *a.*, 223. 2. *b.*, 407. 5. *a.*, 470. 89. *a.*
Inprecationum formulae, 230. 30, 31. *a.*
Insula *Cytherla*, 40. 73. *b.*, 821. 33. 18., Insulae *Cassiterides*, 254. 45. *a.*, natantes, 180. 87. *a. b.*, Insulani Iones, Athenis deducti in Insulas, 547. 100. *b.* sq.
Inycus, urbs in Sicilia, 448. 14. *b.*, et 449. 14. *a.*
Io quos parentes habuerit, 2. 22. *a. b.*, 795. 1. 24., duplex de eius in Aegyptum accessu narratio, 2, 29. *b.*
Iones de universis Graecis, 326. *a.* in., reliqui Athenis originem trahunt, 547. 100. *b.* Ioniae commune consilium πανιώνιον, 441. 70. *a.*
Iphigenia in Tauris culta humanis victimis, 327. 17. *b.* sq.
Ipni, locus ad Pelium montem, 593. 9. et 11. *b.*
Ire equis et *in equis* pro *vehi*, 242. 59. *a.*
Isis cornibus bubulis, 123. 87. *a.*, templi eius ruinae, 132. *a.* in.
Isfedonum ritus circa mortuos, 292. 90. *a.*
Ister fl. quomodo πεντάστομος, 302. 95. *b.*, hibernis imbribus an intumescat, 304. 40. *a.*
Istria, *Istriani*, 317. 27. *a.*
Isthmus *Cnidius*, 82. 72. *b.*, Corinthiaci munitio, 637. 20. *b.*
Ithome, mons et oppidum, 709. 50. *b.*
Iudicis pravi poena, *cutis detractio*, 384. 60. *a.*
Iunonis Argivae sacra, 14. 58. *b.*, 62. *b.*, Iuno *Cithaeronia*, 717. 34. *a.*, *Samiae* templum, 322. 11. *b.*
Iupiter pro ipso coelo et coeli tempestate, 109. 15. *b.*, Iupiter *Agamemnon*, Spartae, 462. 38. *a.*, Ἀγεσίλας, *inferus*, ibid., *Ammon* an *Amon*, 124. 32. *a.*, χριοπρόσωπος et χριοκέφαλος, 124. *a.* in., 361. 58. *a.*, *Belus* et illius templum, 848. 72. 48., *Bottiaeus* Iupiter, 559. 98. *b.*, *Carius*, 403. 27. *b.*, et *Stratius*, 81. 24. *a.*, ἐπίσιος (ἐφέσιος) καὶ ἐπαιρήσιος, 20. 70. *b.*, *Icmaeus* et *Icmaleus*, 401. 50. *b.*, *Labrandenus*, 435. 10. *a. b.*, *Laphystius*, 597. 19. *a.*, *Olympius* et illius statua ex aere, 729. 74. *a.*, Πανελλήνιος, 693. 88. *b.* sq., *pater* vere dictus, Scythis παπαῖος, 307. 37. *b.*, *Urius* ad os Ponti cultus, 320. 56. *a. b.*
Iurisiurandi formulae fraudulentae, 369. 31. et 32. *b.*, aliae cum mersione masfae plumbeae, 78. 24. *b.*, in tangendis aris et victimarum proficiis, 468. 34. *b.*, Iusiurandum Scytharum *per solium Regis*, 311. 58. *b.*, Graecorum in fautores Xerxis Pers. R., 562. 13. *b.*, temere susceptum divina ultio, 478. 61. *b.*

L.

Laarchus, *Learchus*, Cyrenaicus, 352. 84. *a. b.*
Labda, Cypseli mater, 419. 83. *a.*
Labore (*sine*) *nihil*, 443. 33. *b.*
Labotas non fuit Lycurgi fratris filius, 31. 32. *a.*
Labranda in Caria, 435. 10. *a. b.*
Labynetus, ultim. R. Babylon, 38. 91. *b.*, 88. 9. *b.*, Regg. Babyl. honorarium nomen, ib. et 37. 30. *a.*
Labyrinthi descriptio, 176. 34. *b.*
Lacedaemonii et *Spartani*, distinguuntur, 615. 40. *a. b.*, *Lacedaemon*, regio, in qua *Sparta*, 615. 40. *a.*, et aliae urbes, 615. 50. *a. b.*, 696. 71. *a.*, quarum incolae περίοικοι dicti, 696. 71. *a. b.*, Lacedaemonii rebus Graecorum florentibus invidi, 417. 35. *a. b.*, eorumdem perfidia, 718. 57. *a.*, mos comam pectendi, 602. 73. *b.*, odium in fugientes et desertores, 552. 60. *a.*, in sermone mire breves, 219. 54. *a.*
Lacmon, mons Apolloniae, Λάκμος, Λάκμου, 733. 47. 48. *b.*
Lacus Moeridis et Mareotis diversi in Aeg., 176. 12. *a.*
Lada insula prope Miletum, 441. 80. *b.*
Ladice, *Laodice*, *Leudice*, idem, 191. 69. *b.*, uxor Amasidis, ibid.
Lampadis gestatio Vulcano, 664. 42. *b.*
Laodice, puella ex Hyperboreis, etiam *Laodoce*, 296. 1. *a.*, 637. *a.* in.
Lapis Lydius, et eius facultas, 512. 30. *b.*, Aethiopicus, 190. 13. *a.*, Porinus, 401. 57. *b.*, 946. 308. 9., lapides cultri loco, 142. 38. *a.*
Larissa, arx Argivorum, 572. 18. *a.*
Latona Apoll. et Dianae nutrix, non mater, de Aegyptiorum sententia, 181. *a.* in.
Laus, urbs Lucaniae, 447. 59. *a.*
Laxii et *Lazi*, gentis nomen, 290. 19. *a.*
Leager, et filius Glauco, 726. 80. *a.*
Lebaea quae urbs, 684. 88. *b.*
Legatos violare, nefas, 564. 69. et 75. *b.*, legationes missae luctus laetitiaeve testificandae gratia, 455. 11. *a.*
Leleges, 80. 2. *b.*
Lemnus insula duas urbes habuit, 503. 95. *a. b.*, electi Argonautae, 343. 96. *a.*, *Lemnia facinora* proverb., 503. 67. *a.*
Leones Thracici, camelis infesti, 560. 15. *a.*, illorum in Acarnania et Thracia genus, 560. 22. *a.*, leaenae partus utrum unicus, 251. 66. *b.*, 252. 73. *a.*
Leonidas dux contra Xerxem, 599. 85. *b.*, laus et praeclarum dictum, 609. 92. *b.*, 610. 96. *a.*, sepulcrum, 611. 31. *b.*, de cadavere certamen, 611. 22. *a. b.*, 25. *b.*
Leotychidis maiores ab Hercule, 681. 94. *a. b.*, stratagema, 737. 81. *b.*
Leporis salacitas et foecunditas, 251. 61. *a. b.*
Lepra et vitiligine infectos vitabant populi orientis, 69. 29. *a.*

Lesbus, insula Aeolum, 441. 80. *b.*, Lesbii lebetes, sive pocula, 308. 53. 56. *b.*
Lex, omnium Rex, 215. 29. *a.*, Aegypt. et aliorum de vita artis quaestu sustentanda, 190. 26. *b.*
Liberorum procreationis praemia, 68. 1. *a.*, amor in parentes, 68. 17. *b.*, patrum facinora ne luant, 732. *a.* in.
Libyae unde nomen, 300. 56. *b.*, 301. 65. *b.*, regio salis ferax, 361. *a.* in.
Lichas Lacedaemonius Hellanodicarum iussu caesus, et belli caussa, 644. 38. *b.*
Lide, mons Cariae, 83. 97. *a.*
Lilaea, urbs, 635. 54. 55. *a.*
Lingua Medorum et Persarum num eadem, 55. 21. *a.*
Linum Aegyptiac., 151. 46. *a. b.*
Linus Graecorum, 140. 69. *a.*, Aegypt. *Maneros*, ibid.
Lipsydrion in monte Atticae Parnethe, 401. 50. *a.*
Litare Graec. varie exprimitur, 563. 32. *a. b.*, dicitur ipsa *victima caesa*, 700. 10. *a.*
Literarum Graecarum primordia alii a Pelasgis, a Phoenicibus alii repetunt, 399. 96. 98. *a. b.*, 400. 15. *a.*, Cadmeiae aliis antiquiores, ibid.
Litotes, οὐκ ἀδυνατώτατος, 324. 95. *b.*
Loquela per manus, 331. 29. *b.*
Lotus Cyrenaea, 359. 88. *a.*, *Lotophagi* an ex loto cibum et potum conficiant, ib.
Lucernae in Deorum honorem, 133. 29. *a.*
Luctus parentum in morte liberorum, 856. 86. 28., eius testificandi gratia legatio missa, 455. 11. *a.*, domesticae cladis omnium acerrimus, 201. *a.* in.
Luporum in formam homines sese convertentes et versa vice, 328. 43. *b.*
Lustratio post concubitum, 94. 19. *b.*, hominis caede polluti, 17. 64. *b.*, exercitus, *dissecti corporis victima*, 529. 85. *b.*
Lusus *tesserarum* inventores, 48. 67. *b.*, *Calculorum*, τῶν πεσσῶν, inventores, ib. 69. *b.*
Lycurgi legislationis epocha, 31. 32. *b.*, divini honores post obitum, 32. 36. *a.*
Lydi an Etruscis dederint originem, 49. 79. *a.*, numorum inventores, 48. 55. *b.*
Lygdamis, nomen tyrannorum Halicarn. 549. 42. *a.*

M.

Macedna gens, 638. 59. *b.*
Macedonum Reges Graeci origine, 382. *a.*, horum adfinitas cum Persis, 684. 70. *a.*
Maciστus, oppidum Triphyliae, 345. 72. *b.*
Madytus, urbs iuxta Sestum, 525. 76. *b.*
Maeotis palus, *mater Ponti*, 321. 88. *b.*
Magdolus in finibus Aegypti urbs, 182. 50. *a.*
Magorum de tollendis malis disciplina, 69. 53. *b.*, Magophonia, 237. 6. *b.*
Maneros, Aeg., *Linus* Graecorum, 140. 69. *a. b.*
Manus longae Regum, 687. 72. *b.*
Mantinenses iuris observantissimi, 352. 91. *b.*
Marathonia pugna Athenas nobilitavit, 705. 82. *a.*, quot annos ante Xerxis expeditionem, 519. 99. *b.*, pugnae dies, 487. 38. *a. b.*
Mare Erythraeum, θαλάσσα ἐρυθρή, varia notione, 297. 57. *b.*, de sinu Persico, 210. *a.* in., vocatur θαλάσσα νοτίη, 286. 18. *b.*, recessu gaudet eius sinus, 108. 66. *a.*, *Mare Aegyptium*, quid, 154. 70. *b.*, maris accessus et recessus variis in locis in diem, 680. 48. *a.*, mare an gelu constringi potest, 293. 17. *a. b.*, maris dominium penes quos Graecorum fuerit, 258. 82. *b.*
Mariandyni qui, 244. 18. *b.*
Martis gladius apud Scythas cultus, 309. 78. 79. *a. b.*
Marsyae fluvii fontes, 523. 96. *a.*
Massagetae senes vivos mactant, 102. 1. *a.*
Matris Idaeae cultus Cyzici, 316. 89. *a.*, *Matres* Deae, in inscriptt. 927. 239. 37.
Medicae artis primordia rudia, 94. 7. *a.*, eius periti olim publice conducebantur, 264. 59. *b.* et (g).
Medicorum Crotoniatarum schola unde, 264. 63. *b.*
Medimnus, mensura 48. Choenicum 593. 84. *a.*
Medorum imperium quamdiu duraverit, 65. 8. et 11. *a. b.*, vestitus, 68. 91. *a.*, regia maiestas, 51. 71. *a.*, sermo differt a sermone Persarum, 55. 21. *a.*
Megabazus, et *Megabyzus*, idem, 342. 67. et 73. *b.*, huius nominis plures, 278. 40. *b.*, 279. 47. *a.*
Megiddo, urbs, *Magdolus*, 182. 50. *a.*
Melampus quis, 128. 70. *b.*, furoris sanatione regnum sibi apud Argos cum fratre conciliat, 709. 37. *a.*
Melanthi nomen, 426. 96. *b.*
Memnonis statua, 152. 68. *a.*
Mendacium an licitum, 234. 72. *a.*
Mensium ratio apud Graecos per μὴν ἑκάμενος etc., 487. 38. *a.*
Mensura Parasangarum, 106. 99. *a.*, Schoenorum et Stadiorum, ib. proportio ad *Orgyias*, 320. 59. *b.*, Plethri, 48. 50. *a.*, ad *iugera*, 893. 136. 34., cubiti regii, 84. 35. *a.*, Stathmi, et Parasangarum et contra, 396. 6. *b.* sq., intercapedinis Athenarum et Spartae, 487. 28. *a.*, Isthmi Chersonesi quot stadiis, 453. 72. *b*, hominis IV. cubitorum apud Graecos iusta statura, 556. 1. *b.*, X. cubitorum sive gigantum exempla, ib.
Merbalus, Phoenicum nomen, 549. *a.* in.
Mercium permutandarum ratio sine sermonis usu, 367. 54. et 55. *a. b.*
Mercurius Graecorum, *Thoyth* Aeg., 175. 84. *a.*
Meretrices quas urbes celebres reddiderint, 169. 79. *a.*
Mesambria, duplex urbs in Thracia, 554. 12. *a.*
Metaphorae a re nautica, 276. 43. *a.*
Metempsychosis apud Aegypt., 162. 74. *b.*, 163. 78. *a.*
Metonymia subst. *Dei* pro ipsius *templo*, εἰς Ἀμφιάραον pro εἰς Ἀμφιάρεω, 683. 42. *a.*
Midas, nomen et titulus Regum Phrygiae, 8. 19. *a.* Midae filii, Xanthus et Gorgus, 750. 46. *b.*, vit. H. Midae Gordiae F. mores, sedes, horti, in iisque *rosae*, 686. 28. *a.* sq.
Miltiades Cypseli F. Chersonesi conditor, 452. 40. *b.*, Chersonesi regnantis epocha, 455. 16. *a. b.*, eius laus, 501. 6. *b.*, iudicio postulatus, 501. 8. *b.*
Minervae Aegis qualis, 364. 59. *a.*, *Pronaea* Delphis culta, 47. 16. *a.*, 826. 34. 44., *Sciradis* templum in extima Salamine, 663. 86. *a.*, in Sigeo, 425. 58. *b.*, *Iliaca*, 530. 33. *b.*, παλλάδα qui coluerint, 413. 92. *b.*, ἡ σωτεῖρα, 28. 29. *b.*, Τριτογενὴς, 568. 88. *b.*, eius ex Libya natales et festum, 360. 35. *a.*, *sacra* eius *olea* in arce attica semper durans, 642. 91. *b.*, 643. 100. *a.*
Minos Cnosius, θαλασσοκράτωρ, 258. 82. *b.*, de eius obitu in Sicilia diversa narratio, 584. 5. *a. b.*
Minyae, qui, 841. 60. 30., Argonautae, Spartam recepti, 343. 96. *a.* et 99. *b.*, a Thera deducti *in insulam* Callisten, 345. 67. *b.*
Mitra, Venus coelestis Persarum, 66. 34. *a.*, *Mithra* ipsis sol, ibid.
Moeridis lacus amplitudo, 177. 49. 50. *a.*, proventus, 245. 42. *a.*
Monarchiae commoda, 239. 74. *b.*
Montium vertices conchyliis unde obsiti, 108. 83. *b.*
Mors aerumnarum requies, 532. 72. *a.*, mortuorum comedendorum ritus, 214. 22. *b.*, 246. 12. *b.* sq., horum crania deaurata, 292. 90. *b.*
Mulorum defectus in Elide, 294. 35. 38. *b.*, generatio ex equabus, 91. 95. *a.*, partus, in Italia et Babylone, portentum; haud alibi, 274. 6. *b.*, plostris trahendis apti, 89. 15. *a.*
Mulierum virtus prima, *domi se continere*, 331. 54. *b.*, mulieres fortes, *viri* dictae, 660. 5. *a.*, super tumulo mariti mactatae, volentes, 374. 54. *a.*, Africanarum vestitus, 364. 59. 63. 67. *a. b.*, quaenam τεκνοποιὸς, παιδοποιὸς, 27. 87. *b.*, harum erat στιπτοιέειν, 274. 81. *b.*
Mumiarum conditarum ratio, et figura, 142. 38. *a.*
Mures δίποδες et ζεγέριες in Africa, 366. 16, 17. *a.*
Musaei versus ab Onomacrito corrupti, 417. 30. *a.*
Mustelae Africanae, 366. 19. *b.*
Mylasa et *Mylasa* in Caria, 436. 26. *b.*
Myriandricus sinus, 297. 42. *a. b.*
Myrina, Lemni urbs, 503. 95. *a. b.*
Myrrha Arabica, 250. 45. *b.* sq.
Myrsus, Gygis filius, nomen Lydum, 258. 79. *b.*
Mysteria Iacchi, 647. 26. *b.*
Mysii, 441. 84. *b.*, *Mysus*, Cariae, tum Ioniae urbs, 70. 89. *b.*

N.

Nabonedus ultimus Babylonis rex, 88. 9. *b.*, an Beltzasar, 86. 28. *b.*
Nabuchodonosorus an idem qui Labynitus, 850. 76. 2., arbiter pacis inter Medos Lydosque, 37. 30. *a.*
Natales deflere, mortem hilare excipere, mos Thracum Trausorum, 373. 43. *b.*
Navium ἔκλογιον varium, 659. 100. *b.*, insignia in proris, *capri*, *arietes*, *leones*, cett. 226. 79. *a.*, arundineae Indorum. 247. 38. *b.*, ex Attica θεωρὶς Delum missa, 479. 83, 84. *a. b.*

Navigatio Graecorum ultra Delum minus olim frequens, 682. 17. *a.*, Phar. Neconis circum Africam, 182. 46. *a.*, a Sataſpe Perſa tentata, 298. 93. *b.*
Necyomantiae ſuperſtitio, 423. 95. *b.*
Neleus, Codri filius, dux Coloniae Ionicae, 735. 22. *b.*
Neptuni ara, 677. 68. *a.*, ἐννοσίγαιος, σεισίχθων, γαίης κινητὴρ, 561. 81. *b.*, σωτὴρ, 595. 62. *b.*, terrae motuum, montium fretorumque ἐκρηγμάτων auctor, ib., *Heliconius* unde dictus, 73. 77. *a.*
Neſtus, amnis Thraciae, et *Meſtus*, 554. 24. *b.*
Nilus comparatur Iſtro, 119. 65. *a.*, fontes eius, 115. 26. *a.*, mediam Africam ſtricte ſumtam non permeat, 118. 51. *a.*, oſtia quinque naturalia, 107. 54. *b.*, ex eo foſſa ducta in ſinum Arabicum, 181. 22. *b.*, incrementum et pinguedinem adfert ſolo, 109. 4. *a.*, creſcentis cauſſae explodendae, 114. 74. *a.*
Ninus urbs, ſeu Ninive, Tigridi fl. adiacet, 849. 74. 15., everſa a Medis, 53. 59. *b.*, an bis in Medorum venit poteſtatem, 86. 28. *b.*
Nipſaei, gens Tracibus confinis, 323. 61. *a.*
Nitocris Babylonia cuius Regis uxor, 86. 28. *b.*
Nomina fauſta, boni inſtar ominis, *Eutychus*, *Nicon*, *Hegeſiſtratus*, 733. 35. *a.*, Nomina Patris filiis indere Graecis minus uſitatum, 259. 2. *b.*, avorum, nepotibus indita, 354. 23. *a.*, propria ſaepe perperam in Gentilia translata, 393 90. *b.*, Patronymica fiunt interdum propria, 346. 91. *b.*, amicorum vel hoſpitum liberis indita, 627. *a.*, propria viror. in πολὶς terminata, Σώπολις, Ἀμφίπολις, 168. 54. *a.*, 843. 67. 42., peregrina ſaepius ſcriptoris ſermoni adcommodata, 837. 55. 18., Regum Pers. *Darii*, *Xerxis*, *Artoxerxis*, Graece quid ſonent, 483. 22. *b.*
Nomi Aegyptii, 185. 48. 52. *a. b.*
Nubendi ratio apud Sauromatas, 332. 84. *b.*
Nudum conſpici, probro apud barbaras gentes, 6. 60. *b.*
Numos cudebant primos Lydi, 48. 55. *b.*, Auguſti illuſtr., 880. 115. 2., Cyprii, 435. 89. *a.*, Cyrenaeorum, 353. 92. *a.*, 566. 19. *b.*, Darici, 355. 75. *a.*, Egeſtaeorum, 393. 94. *b.*, Erycinorum, 945. 301. 29., Iſtrianorum, 317. 27. *a.*, Πριαπιτέων, 584. 15. *b.*, Σαξίων, 348. 53. *b.*, Meduſam praeferentes, 963. 375. 36.
Nyſa, *Nyſſa*, *Niſſa*, urbs Aeg. 175. 87. *b.*

O.

Oaxus, Cretae urbs, 348. 53. *b.*
Oedipi *dirae* ἐρινῦς dictae, 346. 82. *a. b.*
Olympus et *Oſſa* montes disrupti, 561. 54. *a.*
Olympicis certaminibus non pugnabant peregrini, 382. *a.*, 4. *b.*
Onomacritus Athenis ab Hipparcho electus, 508. 91. *b.*, aetas, 508. 88. *a.*
Opificum collegia Aeg., 185. 66. *b.*
Opis urbs ad Tigrim fl., 447. 56. *a.*
Oraculum Apollinis conſulebatur Delphis, victimis ante inmolatis, 683. 40. 41. *a.*, huius ambiguitas, 569. 12., 23. *a.*, et fraudes a viris ſapientioribus fabricatae, 655. 60. *b.* ſq., frequens corruptela, 402. *a.* in., reſponſionis formulae, 584. 5. *a.*
Orgyiarum menſura ad ſtadia, 320. 59. *b.*
Oroetes, *Orontes*, conff., 257. 48. *b.*
Ortbagoras tyrannus Sicyone, 496. 37. *b.*
Oſtracismi lex, 423. *a.* in.
Oves Arabicae caudis longis, 253. 29. *b.*

P.

Pactolus fl. medias Sardes interfluit, 428. 58. *b.*
Padaei, gens Indica, 248. 45. *a.*
Paedagogi, Graecis plerumque ſervi erant, 654. 8. *b.*
Palenſes in Cephallenia inſula, cives Παλεῖς, urbs Πάλη, 706. 22. *a.*
Papyri uſus et inventio, 399. 7. *b.*
Parentes, ii qui coloniam deduxerunt, *liberi* in eam profecti, 534. 61. *b.*
Parentbeſes Herod. familiares, 258. 69. *b.*
Paricanii; huius nominis duplex natio, 245. 57. *a.*
Participiorum amans Herodotus, 801. 10. 39., pro infin. in verbis δείκνυσθαι, φαίνεσθαι, 234. 84. *a. b.*, in πειρᾶσθαι ἐπιὼν pro ἐπιέναι, 38. 81. *b.*, 572. 18. *a.*, in ᾕδεσθαι, τέρπεσθαι, *κ. τ. λ.* 212. 36. *a.*, pleon. cum verbo eius notionis, ἔφη λέγων, 563. 45. *b.*, φεύγων ἀποφεύγει, 291. 65. *b.*
Partus ſeptimeſtris, 470. 74. *a.*
Paupertas ſemper in Graecia doctrinae alumna, 550. 94. *b.*
Pauſanias, Herodoti imitator, 265. 86. *a.*
Pedaſa, et *Pedaſenſes* in Caria, 436. 26. *a. b.*, 667. 51. *b.*
Pelasgia, Graeciae nomen, 131. 63. *a.*, omnis olim Peloponneſus, 547. 97. *a.*. 653. *a.* in. Pelasgorum ſermo qualis, 26. 53. *b.*
Pelion, mons; Πήλιον, haud Πήλειον, 561. 57. *a. b.*
Peloponneſi gentes ſeptem, 652. 74. *a.*
Percope et *Percote* de urbe ad Hellespontum, 435. 80. *a.*
Perdiccas, primus Rex Macedoniae, 686. 36. *b.*
Perpherees, 296. 1. *a.*
Perſarum adfinitas cum Macedonibus, 684. 70. *a.*, ſermo diverſus a Medorum ſermone, 55. 21. *a.*, terram aſperiorem colunt, 35. 65. *a.*, 746. 11. *a.*, et 23. *b.*, Perſae toti Aſiae olim inhiabant, 3. 67. *b.*, 744. 47. *a.*, quomodo Medorum imperium occuparint, 64. 76. *a.*, eorum divitiae Suſis adſervatae, 395. 59. 63. *a.*, curſores velociſſimi, 664. 42. et 45. *a. b.*, veſtitus, *tunica manicata*, 538. 96. *b.* ſq., 539. 10. *b.*, eorum capita fragiliora Aegyptiorum capitibus, 198. 82. *b.*, in luctu ſuper exercitus duce ſemet atque equos ſuos tondent, 702. 75. *a.*, lex, peccata beneficiis compenſans, 596. 85. *b.*, rex pugnaturus ſucceſſorem ſibi creat, 99. 84. *a.*, 506. 21. *a.*, 29. *b.*
Perſeus an Aegyptius origine, 461. 23. *b.*, 461. 30. *b.*
Pharao, ſive *Pheron* fil. Seſoſtris, 153. 28. *b.*, commune Aegypt. Regum nomen, ibid., Pharao Neco Africam circumnavigabilem cognovit, 181. 21. *b.*, 298. 80. *a. b.*
Phidippides, *Philippides*, hemerodromus, 486. 13. *b.*
Philippus Crotoniates, Olympionices, 393. 90. *b.*
Philiſtaei et *Palaeſtini*, iidem, 546. 51. *a.*
Phocais, Homero tributum carmen, 752. 34. *b.*, vit. Hom.
Phocaea urbs, 39. 33. *b.*, 821. 32. 21.
Phocis, et *Phocenſes*, *Phocaei* et *Phocaeenſes*, diverſi, 72. 52. *b.*, 78. 16. *b.*
Phocidis urbes quot et quaenam, 634. 30. *b.*, a Philipp. Amynt. F. ſolo aequatae, ibid., 635. 55. *b.*
Phoenicum primae ſedes ad mare rubrum, 546. 51. *a.*, inde in Palaeſtinam transgreſſi, 2. *a.* in.
Phraortes an idem qui Arphaxadus, 49. 7. *b.*
Phryges, *Briges*, 542. 9. *a.*
Phrynichi aetas et Tragoedia, 447. 71. *b.*
Phthiropbagi pediculis veſcuntur, 329. 69. *b.*
Pidaſenſis ager, 950. 331. 3.
Pilorus, urbs ad montem Atho, 559. 72. *a.*
Pinus arbor an ſola nunquam regerminet, 454. 84, 86. *a.*
Piſces, iumenti pabulum, 378. 94. *a.*
Piſiſtratidae de ipſo Piſiſtrato, deque eius Familia, 401. 53. *b.*, 403. 4. *a.*
Piſtyrus, urbs Thraciae, 554. 33. *b.*
Pitane, demus Lacedaem., 224. 23. *a.*, *Pitanates cohors* an in Spartanorum militia, 717. 41. 42. *a. b.*
Pix Pierica, et Idaea, 367. 42. *a.*
Plataeenſes rei nauticae inperiti, 619. 7. *a.*
Pleiſtorus, numen Abſinthiorum, 745. 70. *a.*
PLEONASMVS *dictionis* ac *ſententiae* ἐρῶ καὶ οὐ σιωπήσομαι· παρὰ δόξαν ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκεον, 620. 37. *b.*, 122. 73. *a. b.*, 659. 91. *b.*, 46. 100. *b.*, 533. 16. *a.*, *ſubſtantivi*, in ἀρχὴν ἄρχειν· πομπὴν πέμπειν· σάρκα σαρκοφαγεῖν· ἄνδρες ἄγγελοι, 237. 15. *b.*, 36. 95. *a.*, 481. 44. *a.*, 182. in., 487. 43. *b.*, 24. *a.* in., 167. 37. *a.*, 576. 72. *b.*, 956. 355. 5. Pronominis σφέας· μοί· οἱ pro αὐτῷ, 571. 97. *b.*, 824. 35. 42., 830. 45. 11., 649. 91. *b.*, Verbi, αὔξεσθαι, πειρᾶσθαι, εἶναι, cett., 38. 81. *b.*, 390. 82. *a.*, 303. 34. *b.*, 21. 87. *a.*, 34. 79. *b.*, Participii, φεύγων φεύγεις· ἔχων ἔχεις· ἔσι ἐοῦσα· ἔλεγε φὰς, 61. 70. *a.*, 220. 1. *a.* ſq., 291. 65. *b.*, 296. 21. *b.*, 450. 81. *b.*, 563. 45. *b.* ſq., 657. 100. *a.*, 814. 22. 25., 922. 230. 4., 951. 334. 30. Adverbii μᾶλλον, αὖθις αὖ, 122. 55. *a.*, 171. 36. *a.*, 569. 33. *a.*, 638. 40. *b.*, negationis, 239. 60. *a.*, 921. 228. 6., 288. 63. 65. *a. b.*, 515. 54. *b.*, Praepoſit., 429. 86. *b.*, 850. 75. 9., Particularum, ἄν, γὲ, δὲ, cett. 106. 10. *b.*, 480. 21. *b.*, 188. 54. *b.*, 209. 29. *a.*, 801. 10. 26., 740. 81. *a.*
Plethri proportio ad iugerum, 893. 136. 34., eius uſus de altitudine, longitud. et latit., 48. 50. *a.*
Plurale verbum additum ſubſt. plur. neutr., 147. 8. *a.*, 522. 74. *b.*

Plutarch. Herodoti criminator malignus, 399. *a.* in., 402. *a.* in.
Pluvia in Aegypto, 198. 64. *a.*, defectus per VII. annos, 347. 3. *a.*
Pocula ex craniis humanis, Scythis aliisve in more, 310. 21. *b.*, 292. 90. 91. *a. b.*
Poena ignavorum sive τῶν τρεσάντων, *infamia*, cett., 614. 3. *a.*
Poëtae minus digna Deo fingunt, 158. 22. *b.* sq.
Polemarchorum Spartanorum officia in castris, 586. 81. *b.*, plerumque regio erant genere, ibid., Polemarchus Athenis, eiusque munus, 489. 7. *a. b.*
Polycrates θαλασσοκράτωρ, dominium maris adfectat, 258. 85. *b.*, 259. 85. *a.*, eius somnium, 260. 18. *a.*, et tyrannis, 215. 45. *b.*
Polygamia Graecis non licita, 390. 92. *b.*, in barbaris celebrata, 374. 51. *a.*
Ponti Euxini longitudo et latitudo, 320. 59. *b.*
Porinus lapis, 946. 308. 9.
Praeco μεγαλοφωνότατος, 736. 41. *b.*
Praepositio geminata, περιπίπτειν περὶ ἀλλήλους, 429. 86. *b.*, 626. 13. *a.*, duplic. ὑπ' ἐκ τῶν γυπτῶν ἁρπάζειν, 255. 58. *a.*, reticetur, 738. 33., 36. *b.*
Procles et *Patrocles* conff., 221. 12. *a.*
Proclidarum Regum series, 681. 94. *a. b.*
Proetidae furore agitatae ac sanatae, 709. 37. *a.*
Proteſilai templum in Elaeunte, 743. 32. *b.*, ultio in Artayctem, 745. 81. et 88. *b.*
Proverbialis locutio in Κρότωνος ὑγιέστερος, 363, 48. *b.*, λαγὼς περὶ τῶν κρεῶν, 537. 43. *b.*, *Syloſontis Chlamys*, 269. 13. *a. b.*, πίτυος τρόπον et πεύκης, 454. 84. *a.*, οὐ Φροντὶς Ἱπποκλείδῃ, 499. *a.* in., χθὲς καὶ πρώην, 129. 23. *a b.* sim.
Providentiae divinae laus, 252. 77. *a.*, illa *fortunam* dirigit, 275. 11. *a.*
Pruth, Scythiae flum., 302. 5. *b.*
Prytanea graecarum civitatium, 72. 55. *b.*, 597. 22. *a. b.*, Prytanes rem proposituri comitia indicebant, 645. 83. *b.*
Psammitichus, nomen, varie scribitur, 53. 34. *a.*, 103. 13. *a*, 178. 98. *a.*, aetas 181. 12. *a.*
Psyllorum, Afric. pop. strages, 358. 61. 64. *a.*
Psyttaleae insulae situs, 663. 9. *b.*
Pylagorae Amphictyonum, 605. 57. *b.*
Pythius, Lydus ditissimus, 523. 2. *b.*, 524. 21. *a.*, cur eius filius disfectus, 529. 80. *b.*
Pythagoras captivus a Gillo redemtus, 268. 93. *a.*

R.

Ramses an idem ac *Sesostris*, 159. 30. *a.*
Regis nomen datum ducibus Carthag., 582. 33. *a.*, Regum antiquissimorum conditio tenuissima, 685. 96. *a.*
Rhabdomanteia variarum gentium, 311. 40. *a. b.*
Rhapsodi Homeristae, 404. 40. *b.*
Rhenaea insula, 482. 94. *a.*
Rosae ἑξηκοντάφυλλα, ἑκατοντάφυλλα, 686. 28. *a.*

S.

Sacerdotes comedebant panes Diis in mensis adpositos, 638. 34. *b.*, incidebant corpus et brachia, 158. 90. *a.*, sacrificandi mos defunctis Heroibus, et conditoribus urbium, 454. 93. *a.*, sacrificium magno victimarum numero peractum, 23. 48. *a.*
Sagaris, securis, 540. 36. *a.*
Sal domibus aedificandis inservit, 363. 17. *a.*, eius copia in Libya, 361. *a.* in.
Salutandi mos apud Persas, 67. 72. *b.*
Sanguinis humani potus, 198. 78. *b.*
Sardanapallus et *Sardanapalus*, R. Assyr., 177. 79. *b.* et (i).
Sardium acropolis, τεῖχος βασιλήϊον, 42. *a.* in., 428. 43. *a.*, urbs expugnata ab Athenienſibus, ibid.
Sardinia, insularum maris mediterr. maxima, 431. 61. *b.*
Saspires, nomen populi, et *Sapires*, 55. 25. *b.*, 246. 78. *a.*, 297. 57. *b.*
Sattagudae, obscura natio, 245. 44. *a.*
Sauromatarum uxoribus iidem in plerisque mores qui viris, 332. 77. *a.*, nubendi ratio, 84. *b.*
Scironiae rupes, via, ubi, 651. 54. *b.*
Scolus, urbs Boeotiae, 697. 11. *a.*
Scyrmiadae, gens prope Thraciam, 323. 61. *a.*
Scythae vocis etymon a sagittandi peritia, 282. 86. *b.*, Persis *Sacae* dicti, 540. *a.* in., eorum origo ex Hercule, 284. 24. *a. b.*, Hamaxobii, Nomades, aliique, 281. 27. *a.*, 282. 86. *b.*, 302. 85, 86. *a.*, 306. 93. *b.*, ritus nonnullos Graeci aversantur, 328. *a.* in., crudelis eorum sepeliendi ratio, 313. 13. *b.*, orationis simplicitas, 336. 42, 43. *a. b.*
Scythes, Rex Zanclaeorum in Sicilia, 448. 89. *a.*
Semiramis nomen multis in Asia commune, 86. 24. *a. b.*
Senacheribus R. Arab. et Assyr., 172. 89. *b.*
Senectutis vegetae laus, 266. *a.* in., et dignitas, 140. 82. 84. *b.*
Senes apud Massagetas mactati, 102. 1. *a.*
Sepeliendi ritus apud Spartanos, 464. 87. 97. *a. b.*, apud Persas, 69. 44. *b.*, debiti caussa denegatur, 170. 4. *a.*
Serpens triceps in templo Delphico, 729. 74. *a.*, Athenis arcis custos, 638. 34. *a.*, ὑπόπτερα, volucres sive alati, pugnantes cum Ibisin, in Arabia, 138. 7. et 10. sqq. *a. b.*, 251. *a.* init., 914. 201. 44.
Sesostris Aeg. R. aetas, 149. 90. *b.*
Siculi, origine Dorienses, 416. *a.* in.
Sicyonis tyranni, 404. 38. *b.*, Sicyonicarum tribuum nomina ridicula, 406. 75. et 83. *a.*
Sigunnarum equi hirsuti, 375. 87. *a.*
Sileni capti in Midae hortis narratio, 686. 28, 29. *a. b.*
Sillicypria, 146. 78. *a.*, 885. 122. 19.
Silphium quid et ubi, 356. 17. *b.*
Simulacra sudantia, 567. 56. *b.*
Sinus Myriandricus ad Phoenicen, 297. 42. *a. b.*
Siphniorum metalla et opes, 225. *a.* in.
Siris, urbs in Italia, et in Paeonia, 646. 98. *b.*, prior iuris Attici iam olim, ibid.
Smiris, lapis acutus, sculpendo aptus, 541. 71. *a.*
Solis eclipsis Xerxis tempore, 528. 40. *a.*, sol quomodo Graecis quid mali portendat, 528. 41. et 45. *a. b.*, *dominus* vocatur, 100. 48. *b.*
Solonis lex de sacris in templo Ἐλευσινίῳ, 704. 71. *a. b.*, de victu quaerendo, 190. 26. *b.*, cum Croeso colloquium, 13. 25. *b.*, 216. 55. *a.*, carminum in Cypro conditorum fragmenta, 434. 50, 51. *a. b.*, conf. 475. 61. *a.*
Somnia fatidica in templis captandi mos, 683. 42. *a. b.*, vaga, πεπλανημένα, 517. 19. *b.*, interpretatio vana, 488. *a.* in.
Sophistae de VII. *Sapp.* et in genere de *Philosophis*, 13. 17. *a.*
Sosicles et *Socles* conff., 624. 47. *a.*
Sparta urbs in Lacedaemone, 821. 33. 11., Spartanorum Regum series, 681. 94. *a. b.*, magistratus seniorum et reliquorum, 463. 74. *b.*, senumque honor., 140. 84. *b.*, comam promittunt, 41. 7. *b.*, 602. 73. *b.*, ψευδῶν ἄναχτες· ἄλλα φρονέοντες, καὶ ἄλλα λέγοντες, 718. 57. *a.*, 488. 74. *a.*
Speculatores in exercitu, 590. 1. *b.*
Sphingum quae figura, 189. 85. *b.*, 900. 156. 22., ante templa in Aegypto, 189. 85. *b.*
Sponsalia filiae nihil ad matrem, 463. 68. *a.*
Stagirus, *i*, et *Stagira*, *orum*, urbs in Thraciae finibus, 556. 85. *a.*
Stannum in insulis Cassiteridibus, 254. 45. *a.*
Sternutamentum veteribus ominosum, 488. 53. *a.*
Stater aureus quanti valoris, 524. 21. *a.*
Statua Iovis Olympii ex aere, 729. 74. *a.*
Stigmatibus inuri Thracum mos, 374. 65. *b.*
Strategematum et fraudum exempla, 259. 7. *b.*, 262. 94. *b.*, 100. 31. *a.*, 486. 18. *b.*, 737. 77. *b.*, 369. *a.* in., 388. 22. *b.*
Struthiones bestiae magis quam aves, 358. 73. *b.*
Stygis aquae natura, 471. 36. *b.*, 472. 43. et 45. *a.*
Stymphalis lacus, 473. 76. *b.*
Styracis in Arabia usus, 251. *a.* in.
Substant. pro adiect. Ἑλλὰς πόλις, 424. 33. *b.*, neutr. plur. iungitur verbo plurali saepe, 147. 8. *a.*, 522. 74. *b.*
Superlativus pro comparat., 517. 16. *b.*
Supplicium *cruci suffixorum* et *excoriatorum* apud Persas, 260. 34. *b.*, cutis vivo detractae, 384. 60, 61. *a.*, capitis damnatorum, *in barathrum praecipitatorum*, 563. 20. *a.*, τῶν τρεσάντων, sive ignavorum *infamia*, cett., 614. 3. *a.*, *defossorum subter terram*, 212. 57. *b.*
Sues multi olim aversabantur, 125. 95. *b.*, Baccho et Lunae inmolantur, 127. 29. *a.*
Susa urbs divitiarum Persicarum adservatrix, 395. 59. 63. *a.*
Sybaris, urbis Italiae situs, 393. 74. *a.*, incolarum mollities et vestimenta, 447. 67. *a.*
Syennesis nomen et titulus Regum Ciliciae, 37. 30. *a.*, 549. *a.* in.
Syloson, fil. Aeacis, Sami tyrannus, 269. 10. *a.*, *Sylo-*

Iosontis Chlamys, locutio proverb., 269. 13. *a. b.*
Syracusae sub Gelone convalescentes, 576. 66. *b.*, Syracusanorum optimates, 448. *a.* in.
Syri, Iudaei, 182. 50. *b.*, *Syri* et *Assyrii*, confunduntur, 116. 78. *b.*, *Syrii* et *Syri*, conff. et differ., 542. 100. *a.*, *Syria*, *Assyria*, synonyma et ubi, 35. 82. *a.*

T.

Talentum Babylon. quot minis Euboicis constet, 243. 5. *b.*, 246. 89. *a.*, talentum Atticum, 524. 21. *a.*
Tamynae, Euboeae oppidum, 484. 54. *b.*
Tartessii qui, 303. 30. *b.*
Taurorum nationis crudelitas in mactandis hominibus, 327. 17. *b.* sq.
Taurici montes, eorumque fines ad Chersonesum, 326. 69. *b.*
Tearus, amnis Thraciae, 322. 30. *b.*
Telys, Rex Sybaritarum, 392. 51. et 59. *b.*
Temnus civitas ditionis Aeolicae, 73. 85. *a.*
Templa Graeciae a Persis incensa vel violata, 429. 68. *a. b.*, 670. 55. *b.*, templa auro et coloribus distincta, 51. 65. *a.*, in templo Amphiarai somnia fatidica, 683. 42. *a.* in templis puellae secubantes, 85. 81. *b.*, templis incubandi mos apud Nasamones, 358. 52. *a.*
Tempora dimetiendi ratio funiculis nodisque apud barbaros, 326. *a.* in.
Teniorum ad Salamina opera, 657. 8, 12. *a.*
Teres, Rex Thraciae, 318. 81. *b.*
Termera, urbs Lyciae, 390. 67. *a.*
TERMINATIONES *substantiv.* notab. in Κτισύς· εὐεσώ· ἀλωπεκιδεῖς· ψάμμη· Ἀτταγῖνος· Ταυρέας· Σώπολις· sim. 42. 43. *b.*, 498. 83. *a.*, 735. 23. *b.*, 252. 87. *b.*, 533. 11. *a.*, 630. 3. *a.*, 648. 42. *b.*, 302. 91. *b.*, 681. 94. *b.*, 20. *a.* in., 526. 83. *a.*, 698. 26. *a.*, 168. 54. *a.*, 624. 47. *a.*, 939. 279. 32., 958. 359. 7. *Comparativ. et superb.* in ἐπιτηδέσατος — δειέσατος — δεώτατος, sim. 142. 29. *a.*, 305. 79. *a.*, 694. 8. *b.*, *Nominum* in ιη, εως· εὐηθίη· Ἀρκεσίλεως, sim. 306. 100. *b.*, 352. 67. *a.*, 121. 35. *b.*, 641. 48. *b.*, 62. 96. *a.*, 251. 61. *a.*, 652. 74. *b.*, *Adverbiorum* in Δεκελεῆθεν — λειᾶθεν — λειόθεν· αὐτόθι· διχοῦ· 725. 46. *b.*, 832. 48. 42., 933. 260. 2., *Verborum* peculiari notione φιλιππῶσαι· ἀελπτεῖν· κνάπτειν· 653. 85. *a. b.*, 583. 81. *b.*, 374. 54. *a.*, 252. 73. *a.*, *Futur.* διασκεδῶ, 650. 10. *a.*, *imperf. et aor. Ionic.* in εσκε, 189. 74. *a.*, 88. 79. *a.*, 257. 23. *a.*, 557. 24. *b.*, 507. 74. *b.*, form. passiv. in ατται· ατο· εαται· ψατο, sim. 309. 93. *b.*, 342. 52. *a.*, 427. 21. *a. b.*, 934. 263. 15., 995. 523. 48., imperat. κτεινέσθων, 514. 6. *b.*, infinit., ἐσάμεναι, 9. 52. *a.*
Terror panicus, 370. 56. *a.*
Testis oculati praestantia, 5. 25. *a.*
Texturae artis initia, 220. *a.* in.
Thasus urbs quando condita, 125. 78. *a.*, metalli fodinis abundat, 458. 17. *a.*
Thebae Boeotiae levitate et infidelitate famosae, 715. A. G
Themistocles an fratrem Agesilaum habuerit, 629. 73. *a.*, filii quinque, 654. 8. *b.*, obtrectatores habuit Aristidem, Timodemum, et Alcmaeonem, 678. 93. *a.*
Therae coloniae, 345. 49. *a.*
Thermopylarum curata descriptio, 588. 27. *a.*, semita abstrusior, 605. *a.*, 53.
Theseus, Smyrnae conditor, 748. 26. *b.*, vit. Hom.
Thesmophoria variarum gentium, 445. 15. *a. b.*
Thessaliae situs, et quinque flumina nobiliora, 561. 54. *a.*, et 63. *b.*, Thessali ex Thesprotis in Aeolidem commigrarunt, 588. 35. *b.*
Thoas an Hypsipylae pietate conservatus, 503. 67. *a.*
Thracia metallorum ferax, 378. 8. *b.*, eius Regum nomina, 318. 81. *b.*, Thracum mos in mactanda mariti uxore dilectissima, 374. 54. *a.*, multitudo magna non tamen inexpugnabilis, 373. 31. et 32. *a. b.*
Thucydides et Herodotus inter se comparati, 407. 11. *a.*, eius vitae scriptores, 486. 92. *a.*
Thyrea regio in finibus Laconiae, 40. 73. *b.*, 225. 73. *b.*
Tiara an regium donum, 676. 38. *a.*, an recte χρυσόπαστος, ibid.
Tmesium usus in Herod. multiplex, κατὰ μὲν ἔσυρεων ἀνά τ' ἔδραμον· ἐξ ὧν εἶλον· κ. λ., 32. 41. *a.*, 459. 48. *a.*, 309. 48. *b.*, 514. *a.* in., 576. 66. *b.* etc.
Tomyris, Τόμυρις an Τώμυρις, 97. 15. *a.* et var. lect. 100. (c).
Tonsurae capitis variae, 197. 31. *a.*
Tragoediae utrum primi inventores Sicyonii, 405. 66. *b.*
Tribus Athen. decem sub Clisthene, 404. 31. *a.*, earum series, 490. 44. *b.*, urbis Cyzici, 404. 32. *a. b.*
Tributum a quo Regum Persarum primum iniunctum, 244. 12. *a.*
Tripodum in templis dedicandorum mos, 72. 22. *b.*, 657. 8, 12. *a.*, 840. 59. 42.
Trochilus avicula, 136. 44. *a.*
Troianum bellum an fuerit, 158. 6. *a. b.*
Tyrannidis fomentum est ὕβρις, 238. 28. *a.*
Tyrrheni late vagantes, 26. 53. *b.*

V.

Vasa ex luto ducendi inventum, 416. 93. *b.*, fictilia Deorum in sacris, ibid.
Ventus *Hellespontias*, 593. 1. *b.*, *Boreas* Στρυμονίας, 675. 5, 6. *a. b.*, Boreas tamquam Deus cultus, 594. 16. *a.*, ventis ara Delphis statuta, 589. 58. *a.*
Venus *Coelestis*, *Dercetus*, 53. 42. *a.*, *Mylitta* Assyriorum, 53. 42. *a.*, 836. 55. 18., Venereus morbus, 53. 47. *a.*
Verbalia casum sui verbi regentia, τὰ Τηλεμάχῳ δῶρα, sim., 517. 100. *a.*
VERBA *simplicia* pro *compositis* et contra, eadem structura, et potestate, 342. 52. *a.*, 550. 91. *a.*, 429. 86. *b.*, 473. 65. *a.*, 805. 14. 26., vis in ἀπὸ, ἀποκηδεύειν, *lugere desino*, 706. 51. *b.*, *Passivae* quam vocant *formae* pro *Mediis*, et *Mediae* pro *Passivis*, 388. 20. *b.*, 442. 8. et 12. *a. b.*, 443. 41. *b.*, 863. 93. 31., *Mediorum* vis et discrimen a *Passivis*, 230. 37. *a.*, 241. 35. *a.*, 549. 66. *b.*, 219. 64. *b.*, 354. 51. *b.*, 273. 66. *a.*, 262. 83 *a.*, 141. 19. *b.*, 276. 37. *a.*, 710. 82. *b.*, 876. 111. 44., 275. 23. *a. b.*, *composita*, rarioris formae, κυνηγετεῖν· λοχηγετεῖν· πυργομαχεῖν, 717. 42. *a.*, 724. 88. *a.*, *Neutra* pro *Passivis*, 457. 99. *b.*, terminatio in aoristis asperior Ionibus probata, 586. 79. *b.*
Vesta Scythis culta, 311. 58. *b.*
Vestimenta scirpea sive ex phleo, 249. 40. *b.*, mulierum Africanarum, 364. 59., 63. 67. *a. b.*, Doricas Atticae mulieres olim gestabant, 416. *a.* in., et 82. *a. b.*
Via sacra Eleusinem versus, 452. 45. *b.* sq., viam floribus consternendi mos, 536. 3. *a.*
Vigiliarum in exercitibus ratio, 590. 1. *b.*
Viri ignavi *mulieres* dicti, et conversa vice, 660. 5. *a.*, *muliere esse ignaviorem* maximum Persarum opprobrium, 740. 94. *a.*
Virgines raptae rapi gestierunt, 3. 60. *a. b.*, olim ὑδροφόροι, 502. 29. *a.*
Vitis aurea, 523. 2. *b.* vites an Aegypto desunt, 139. 52. *b.*
Vrbes munitae rebus mobilibus e pagis comportandis et servandis, belli tempore, inserviunt, 388. 5. *b.*, obsessarum ex desperatione calamitosa rabies, 553. 90. *b.*
Vrsos an Africa alat, 365. 96. *a.*

X.

Xerxis expeditionis in Graeciam epocha, 519. 99. *b.*, naves expeditionis eius quot numero, 546. 45. *a.*, pons in Hellesponto, 628. 53. *a.*, foedus ex Graecia discessus, 674. 64. 72. *a.*, magniloquentia, 552. 56. *a.*, generosum facinus in dimittendis speculatoribus, 571. 88. *a.*, lenitas in hostium nautas et mercatores, 572. *a.* in.
Xylina lina, 540. *a.* in.

Z.

Zacynthius lacus, 367. 42. *a.*
Zaleuci aetas, 447. 67. *a.*
Zalmoxis, aliis *Zamolxis* Getarum Deus et legislator, 323. 69. *b.*, doctrina incerta, 325. 12. *a.*
Zanclaeorum Reges, 581. *a.* in.
Zopyrus Megabyzi frater et filius, 279. 47. *a.*, ei laus egregia a Dario data, 278. 40. *b.*
Zoster, nobilis locus Atticae, 669. 4. *a.*

I N D E X

VETERVM SCRIPTORVM, QVI IN NOTIS CORRIGVNTVR ET ILLVSTRANTVR.

A.

Achilles Tatius, 111. 79. *b.*, 137. 98. *b.*
Acta Apostol., 308. 46. *a.*, 418. 63. *b.*, 432. 77. *a.*, 710. 65. *a. b.*
Aelianus, 30. 82. *b.*, 138. 7. *a.*, 168. 51. *a.*, 176. 12. *a.*, 207. 80. *b.*, 253. 29. *b.*, 346. 91. *b.*, 374. 67. *b.*, 410. 15. *b.*, 427. *a.* in., 460. 74. *a.*, 470. 98. *b.*, 521. 39. *b.*, 556. 6. *b.*, 593. *a.* in., 641. 28. *a.*, 673. 39. *b.*, 682. 28. *b.*, 873. 107. 42., 884. 120. 17. ap. *Suidam*, 545. 11. *a.*, 624. 50. *a.*
Aeneas Poliorcet., 240. 81. *a.*, 368. 22. *b.*, 369. 13. *a.*, 388. 22. *b.*, 617. 35. *b.*, 679. 27. et 32. *a. b.*, 389. (a).
Aeschines Socrat., 141. 98. *a.*, 482. 99. *b.*
Aeschines Orator, 376. 21. *b.*, 562. 8. *b.*
Aeschrion Samius ap. *Athen.*, 622. 96. *b.*
Aeschylus, 50. 50. *b.*, 343. 100. *b.*, 347. 7. *b.*, 629. 74. *a.*, ill., 658. 30. *a.*
Agathias, 5 22. *a.*, 72. 52. *b.*
Agathocles ap. *Athen.*, 135. 4. *a.*
Alcaeus, 425. 58. *b.*, 671. *a.* in.
Alexis ap. *Stobaeum*, 706. 51. *b.*
Alciphron, 170. *a.* in.
Ammianus Marcell., 932. 256. 29. sq.
Ammonius, 190. *a.* in., 332. 64. *a.*, 370. 47. *a.*
Anacreon, 80. 13. *b.*
Andocides, 382. 19. *b.*, 475. 61. *a.*
Anthologia ined., 662. 79. *b.*, 612. (o).
Anthologia Reiskii, 617. 35. *b.*, 169. 79. *a.*
Anthologia Lat. Burm., 536. 33. *b.*
Antimachus apud *Etymolog.*, 406. 83. *a.*
Antiphon, 190. 5. *a.*, 462. 40. *a.*, 475. 61. *a.*, 489. *a.* in., 566 34. *b.*
Apion ap. *Athen.*, 286. 88. *a.*
Appianus, 83. 7. *b.*, 723. 79. *b.*, 737. A. C., 165. 72. *b.*, 340. *a.* in.
Apuleius, 880. 115. 33.
Archilochus, 458. 21. *b.*, 141. 98. *a.*, 213. 93. *b.*, 367. 54. *a.*
Archimedes, 217. 7. *b.*
Aristides, 140. 84. *b.*, 176. 12. *a.*, 198. 64. *a.*, 387. 72. *a.*, 443. 30. *a.*, 475. 61. *a.*, 648. 53. *b.*, 383. 20. *a.*, 428. 43. *a.*
Aristophanes, 133. 56. *b.*, 142. 25. *a.*, 353. 16. *b.*, 383. 20. *a.*, 442. 12. *b.*, 469. *a.* in., 454 (h).
Aristoteles, 96. 78. *a.*, 145. 49. *a.*, 361. 87. *b.*, 368. 81. *a.*, 399. 98. *b.*, 404. 31. *a.*, 422. 75. *b.*, 423. 77. *a.*, 479. 90. *b.*, 691. 11. *a.*, 711. 2. *a.*, ap. *Ammon.*, 459. 41. *a.*
Arnobius, 294. 52. *a.*
Arrianus, 4. 90. *a.*, 685. 17. *b.*
Athenaeus, 89. 17. *a.*, 188. 49. *a.*, 251. 61. *b.*, 264. *a.* in., 305. 85. *b.*, 416. 93. *b.*, 526. *a.* in., 557. 11. *a.* et 24. *b.*, 575. 27. *a.*, 584. 5. *b.*, 616. 79. *a.*, 624. 60. *b.*, 638. 34. *b.*, 671. *a.* in., 675. 5. *a. b.*, 686. 29. *a.*, 848. 72. 41.
Athenagoras, 725. 39. *b.*
Auctor Maccabaeor., 526. 92. *b.*, 629. 74. *b.*, 660. 12. *a. b.*
—— ad Herenn., 629. 74. *a.*
—— de Callixeno apud *Suid.*, 614. 3. *a.*
—— Argon. Orphei, 650. *a.* in.
—— Epistol. Socratic., 587. 84. *a.*

B.

Basilius Seleuc., 1. 2. *b.*, 46. (p).

C.

Callimachus, 648. 42. *b.*, 42. 43. *b.*, 295. 67. *a.*, 358. 73. *b.*
Celsus apud Orig., 479. 72. *a.*
Cicero, 591. 28. *b.*, 629. 74. *a.*, 641. 48. *b.*, 683. 42. *b.*, 612. *a. b.*, 630. 12. *b.*, 678. 99. *b.*, 708. 3. *a.*, 723. 64. *a. b.*
Claudianus, 266. 5. *a. b.*
Clemens Alex., 401. 50. *b.*, 480. 17. *a. b.*, 589. 77. *b.*, 694. *a.* in., 701. 51. *a.*
Conon, 734. 54. *a.*
Corinthus (Greg.) 224. 22. *a.*, 136. (g). 179. (c). cett.
Ctesias, 198. 64. *a.*, 206. 34. *a.*, 508. 9. *b.*

D.

Damascenus (Nic.), 44. 3. *b.*
Demetrius περὶ Ἑρμ., 657. 5. *a.*
Demosthenes, 210. 65. *a.*, 227. 21. *a.*, 239. 62. *b.*, 398. 66. *b.*, 467. 96. *b.*, 586. 73. *b.*, 644. 46. *b.*, 657. 5 *a.*, 673. 20. *a.*, ill. 170. *a.* in., 611. 20. *a.*
—— Eius sive incerti cuiusdam Erotica et λόγοι ἐπιτάφιοι, 13. 17. *a.*, 704. 58. 63. *a.*
Diodorus Sic., 457. 99. *b.*, 557. 24. *b.*, 562. 8. *a.*, 586. 81. *b.*, 637. *a.*, 706. 31. *a.*, 889. 126. 24.
Diogenes Laërt., 222. 71. *a.*, 411. *a.* in., 447. 59. *a.*, 430. 19. *b.*, 305. *a.* init., 602. 77. *b.*, 731. 48. *a.*
Diogenianus, 497. 51. *a.*
Dio. Chrysost., 202. (c). 205. 29. *b.*, 262. 12. *b.*, 405. 48. *a.*, 495. 16. *b.*, 497. 51. *a.*, 718. 70. *b.*, 718. 57. *a.*
Dionysii Byz. Anaplus Ponti, 321. 88. *b.*
Dionysius Halicarn., 48. 63. *b.*, 49. 79. *a.*, 356. 97. *a.*, 476. *a.* in., 510. 65. *b.*, 585. 35. *b.*, 721. 77. *b.*, 731. 48. *a.*
Dionysius Perieg., 2. *a.* in., 304. 60. *a.*, 458. 21. *b.*, 937. 276. sq.

E.

Epicharmus, 376. 21. *a.*
Ephorus, 711. 2. *a.*
Eratosthenes, 145. 49. *b.*, 251. 61. *b.*
Esaias proph., 203. 49. *b.*, 546. 51. *a.*
Estherae lib., 658. 54. *b.*
Etymolog. magn., 153. 5. *a.*, 207. 80. *a. b.*, 272. 40. *a.*, 367. 54 *a.*, 401. 50. *a.*, 406. 83. *a.*, 450. 55. *a.*, 516. 63. *a.*, 583. 81. *b.*
Eunapius, 475. 62. *b.*, 727. 21. *b.*
Eupolis, 236. 45. *b.*
Euripides, 193. 15. *b.*, 223. 88. *a.*, 258. 57. *a.*, 266. 23. *b.*, 365. 79. *a.*, 431. 34. *a.*, 442. 12. *a.*, 479. 72. *a.*, 480. 17. *a. b.*, 590. *a.* in., 595. 47. *a.*
Eusebius, 43. 67. *a.*, 421. 56. *b.*, 466. 65. *a.*, 638. 34. *a.*, 25. (h).
Eustathius, 41. 7. *b.*, 301. *a.* in., 305. *a. b.*, 330. 24. *b.*, 391. 41. *b.*, 392. 45. *a.*, 401. 50. *a.*, 475. 62. *b.*, 541. 68. *a.*, 612. 45. *a.* &c.

G.

Galenus, 120. (d). l. 31. (d).
Geneseos liber, 351. 41. *a.*
Gellius (*Aul.*) 11. 58. *b.*, 113. 55. *b.*, 358. 61. *a.*, 600. 4. *a.*
Gregorius Nazianz., 439. 13. *a.*

H.

Harpocratio, 93. 55. *a.*, 153. 5. *a.*, 218. 7. *a.*, 457. 91. *b.*
Heliodorus, 7. 89. *b.*, 5. 22. *a.*
Hellanici, fragm., 365. 79. *a.*
Hephaestio (*Ptolem.*) 24. 83. *a.*
Heraclitus, 436. 26. *b.*
Hermogenes, 526. 92. *b.*, 531. 57. *b.*
Hesiodus, 25. *b.*, 508. 91. *b.*, fragmentum ex *Strab.*, 302. 85. *a.*
Hesychius, 42. 43. *b.*, 169. 85. *a.*, 302. 91. *b.*, 350. 21. *b.*, 411. 19. *b.*, 462. 38. *a.*, 472. 53. *b.*, 569. 41. *b.* sq., 576. 61. *a.*, 583. 81. *b.*, 648. 41. *a.*, 904. 163. 35., 635. (f).
Hippocrates, 672. 98. *b.*, 726. A. C. in Ἐπιτεξ.
Homerus, 508. 91. *b.*, 702. 93. *a.*
Horatius, 671. *a.* in.

INDEX IV.

I.

Inſcriptiones, 25. 24. *b.*, 413. 92. *b.*, 501. 6. *b.*, 648. 42. *b.*, 722. *a.* in.
Ieremias propb., 274. 76. *a.*, 546. 51. *a.*
Ioannes Euang., 613. 87. *b.*
Ioannes Chryſoſt., 525. 61. *a.*
Iornandes, 304. 63. *b.*
Ioſephus, 148. 66. *b.*, 889. 125. 44.
Iſaeus, 611. 20. *a.*, 349. 71. *a.*, 657. 19. *b.*
Iſocrates, 254. 52. *b.*, 171. 36. *a.*, 423. *a.* in., 429. 68. *a.*, 442. 12. *b.*, 489. *a.* in.
Iudicum liber, 434. 58. *b.*
Iulius Africanus, 183. 99. *b.*, 617. 35. *b.*
Iuſtinus, 506. 26. *b.*, 618. 44. *a. b.*, 674. 72. *a.*, 675. 5. *a.*

L.

Lactantius, 686. 28. *a.*, 552. 23. *a.*
Leges Atticae, 493. 22. *a.*
Lesbonax, 26. 45. *a.*
Lexicon Bibliotb. Coislin, 648. 41. *a.*
Libanius, 207. 68. *a.*, 322. 30. *b.*, 473. *a.* in., 536. 33. *b.*, 602. 73. *b.*
Livius, 294. 54. *a. b.*, 564. 66. *b.*, 680. 69. *b.*
Longinus, 443. 33. *a.*, 587. 99. *b.*, et 338. 17., 538. 80. *a.*, 611. 34. *b.* ſq., 625. 74. *a.*
Lucianus, 276. 37. *a.*, 392. 51. *b.*, 487. 28. *a.*, 563. 37. *b.*, 564. 66. *a.*
——— *quomodo ſcrib. Hiſt.*, 3. 79. *b.*
——— de *Aſtrologia* et de *Dea Syria*, 276. 53. *b.*, 487. 38. *a.*, 519. *a.* in.
Lycophron, 2. 34. *b.* ſq.
Lycurgus, 286. *a.* in., 671. *a.* in.
Lyſias, 436. 22. *a.*, 704. 71. *a. b.*, eius λόγος ἐπιτάφιος, 579. 58. *a.*, 566. 36. *b.*

M.

Malala (Ioan.) 559. 98. *b.*
Marcellinus, vita Thucyd., 452. 40. *b.*, 453. 53. *a.*, 456. 42. *a.*
Marmor Arundelianum, 377. 38. *a.*, 481. 62. *a.*
Matthaei Euang., 346. 77. *a.*, 529. 80. *b.*, 611. 20. *a.*
Maximus Tyrius, 141. 14. *b.*, 427. *a.* in.
Mela (Pomp.) 302. 95. *b.*, 304. 60. *a.*, 361. 87. *b.*, 362. 97. *a.*, 893. 136. 34.
Menander, 281. 49. *b.*
Minutius Felix, 187. 37. *b.*

N.

Nabum propheta, 397. 11. *a.*
Nepos (Corn.) 500. 58. *a.*, 501. 2. *a.*, 570. 45. *a.*, 663. 6. *a.*, 671. 61. *b.*
Nicander, 155. 84. *a.*
Nicephorus, 568. (a).
Nonnus ad *Greg. Nazianz.*, 389. (d). 439. (g).
Nymphodorus, 120. 6. *b.*

O.

Origenes, 112. (f). 161. 22. *a. b.*, 287. 20. *a.*, 307. 40. *a.*
Oroſius, 607. 30. *b.*, 675. 5. *a.*
Ovidius, 595. 50. *b.*, 691. 11. *a.*

P.

Paullus Apoſt., 278. 8. *a.*, 552. 63. *b.*, 644. 38. *b.*, 655. 53. *a. b.*, 695. 32. *a. b.*, 713. 85. *a.*
Pauſanias, 160. 62. *a.*, 254. 52. *b.*, 289. 86. *b.*, 295. 91. *b.*, 344. 37. *b.*, 345. 67. *a.*, 400. 17. *b.*, 401. 50. *a.*, 416. 100. *b.*, 415. 59. *a.*, 430. 8. *a.*, 432. *a.* in., 470. 98. *b.*, 473. 98. *b.*, 476. *a.* init., 478. 56. *b.*, 485. 62. *a.*, 489. 7. *b.*, 496. 37. *b.*, 553. 86. et 90. *b.*, 548. *a.* in., 557. 9. *a.*, 589. 58. *b.*, 599. 85. *b.*, 631. 38. *b.*, 634. 30. *b.*, 640. 10. *a.*, 681. 94. *b.*, 688. 42. *b.*, 716. 10. *b.*, 725. 46. *b.*, 726. 86. *b.*
Phalaridis Epiſtolae, 580. 87. *a.*, 231. 63. *a.*
Philo Iudaeus, 324. 94. *a.*, 512. 20. *a.*, 665. 73. *b.*, 166. 89. *a.*
Philoſtratus, 95. 46. *a.*, 130. 34. *a.*, 183. 78. *a.*, 302. 85. *a.*, 448. 14. *b.*, 580. 87. *a.*, 581. 10. *a.*, 602. 67. *a.*, 633. 11. *b.*, 650. 10. *b.*, 606. 75. *a.*
Photius, 419. 83. *a.* 237. (a). 408. 46. *b.*, 492. *a.* in.
Pindarus, 215. 29. *a.*, 460. 78. *a.*, 496. 33. *b.*, 626. 12. *a.*, 719. 11. *b.*
Plato, 243. 98. *a.*, 553. 77. *a.*, 647. *a.* in.
Plautus, 459. 64. *b.*, 735. A. G.
Plinius, 112. 17. *b.*, 217. 78. *a.*, 220. *a.* in., 247. 16. *a.*, 253. 5. *a.*, 294. 52. *a.*, 302. 95. *b.*, 322. 30. *b.*, 361. 87. *b.* ſq., 523. 2. *b.*, 540. *a.* in., 713. 82. *a.*
Plutarchus, 12. 70. *a.*, 57. 26. *b.*, 158. 90. *a.*, 168. 55. *b.*, 197. 31. *a.*, 70. 80. *b.* ſq., 281. 21. *a.*, 294. 38. *a.*, 331. 54. *b.*, 339. 67. *b.*, 342. 63. *b.*, 345. 67. *b.*, 349. 82. *b.*, 354. 49. *b.*, 404. 32. *a.*, 417. 35. *a.*, 420. 8. *b.*, 427. 27. *b.*, 446. 39. *a.*, 461. 24. *b.*, 472. 41. *a.*, 487. 38. *a.*, 489. 7. *b.*, 494. 66. *a.*, 528. 60. *b.*, 557. 24. *b.*, 563. 37. et 45. *b.*, 621. 58. *b.*, 643. 10. *a.*, 644. 38. *b.*, 654. 8. *b.*, 657. 8. *a.*, 662. 79. *b.* ſq., 681. 94. *b.*, 683. 41. et 53. *a. b.*, 695. 26. *a.*, 714. 25. *b.*, 725. 46. *b.*
——— *Parallela minora* an Plutarchi, 492. *a.* in., 629. 73. *a.*
Pollux, 151. (i). 180. (h). 197. 31. *a.*
Polyaenus, 343. 96. *a.*, 569. 23. *a.*, 409. 73. *a.*, 632. 59. *a.* ſq., 679. 27. *a.*, 697. 13. *b.*, 732. 80. *a.* ſq., 215. 45. *b.*, 654. 8. *b.*, 738. 19. *b.*
Polybius, 165. 72. *b.*
Porphyrius, 827. 38. 47.
Priſcianus l. 8. (c). 10. (n). 23. (h). 27. (g). 384. (b). 740. (p).
Probus, Virgil. *Schol.*, 401. 50. *b.*
Pſalmi Davidis, 294. 52. *a.*

R.

Regum libri, 440. 28. *a.*
Rhianus, ap. *Steph. Byz.*, 476. *a.* in.

S.

Scholiaſtes Aeſchyli, 665. 43. *a.*, 674. 72. *b.*, 661. (b).
——— *Apollon. Rhod.*, 561. 63. *b.*, 151. (a). 297. (a). 561. (h).
——— *Ariſtidis*, 621. 45. et 56. *a.*, 696. 71. *b.*
——— ——— MSS. 401. 60. *b.*, 404. 31. *a.*, 411. 19. *a.*, 413. 82. *a.*, 479. 83. *a.*, 482. 99. *b.*, 486. 18. *b.*, 487. 28. *a.*, 491. 68. *a.* et 86. *b.*, 501. 2. *a.*, 522. 66. *a.*, 523. 2. *b.*, 528. 41. *b.*, 538. 80. *a.*, 557. 9. *a.*, 562. 16. *b.*, 568. 5. *b.*, 570. *a.* in., 594. 16. *a.*, 609. 70. *a.*, 612. 58. *b.*, 621. 45. *a.*, 629. 73. *a.*, 630. 3. *a.*, 647. 19. *a. b.*, 652. 74. *b.*, 662. 67. *b.*, 663. 9. *b.*, 692. 54. *b.*
——— *Ariſtophanis*, 145. 49. *a.*, 159. 41. *a.*, 219. 57. *b.*, 281. 21. *a.*, 316. 20. *b.* ſq., 318. 81. *b.*, 346. 91. *b.*, 387. 91. *a.*, 398., 48. *a.* et 66. *b.*, 436. 22. *a.*, 459. 64. *b.*, 601. 43. *a.*, 658. 30. *a.*, 717. 41. *a.*
——— *Ciceronis*, 181. *a.* in.
——— *Euripidis*, 415. 69. et 75. *b.*, 484. 43. *a.*, 502. 51. *b.*
——— *Homeri*, 265. 100. *b.*, 267. 44. *a.*, 419. 93. *b.*, 465. 14. *a.*, 621. 58. *b.*
——— *Luciani*, 22. 26. *b.*
——— *Pindari*, 353. 13. *b.*, 575. 12. *a.*
——— *Sophoclis*, 120. 6. *b.*, 630. 12. *b.*
——— *Theocriti*, 236. 45. *b.*, 535. 99. *b.*, 541. 68. *a.*
——— *Thucydidis*, 376. 14. *a.*, 407. 11. *a.*, 424. 15. *a.*, 627. *a.* in.
Scylax, 356. 17. *b.*, 938. 277. 9.
Seneca, 212. 47. *a.*, 423. 4. *b.*, 551. 6. *a.*
Servius, 457. 91. *a.*
Sextus Empiricus, 359. 80. *a.*
Simonides, 612. 58. *b.*, 627. *a.* in., 675. 5. *a. b.*
Sophocles, 9. *a.* in., 276. 53. *b.*, 146. 7. *b.*, 606. 82. *b.*, 671. *a.* in., 498. 8. *b.*
Stephanus Byzant., 79. 58. *b.*, 162. 63. *b.*, 176. 12. *a.*, 300. 34. *a.*, 305. *a.* in., 348. 53. *a.*, 359. 88. *a.* ſq., 362. 97. *a.*, 449. 14. *a.*, 500. 58. *a.*, 503. 95. *b.*, 525. 58. *a.*, 744. 66. *b.*
Stobaeus, 41. 89. *a.*, 42. 43. *b.*, 47. 17. *a.*, 165. 72. *b.*, 172. 83. *a.*, 217. 7. *b.*, 223. 88. *a.*, 236. 45. *b.*, 248. 45. *a.* 325. 31. *b.*, 332. *a.* in., 359. 88. et 91. *a.*, 362. 97. *a.*, 377. 63. *b.*, 466. 66. *b.*, 492. *a.* in., 494. 66. *b.*, 513. 75. *b.*, 514. *a.* in., 531. 60. *b.*,

534. 45. *a.*, 563. 37. *b.*, 574. 96. *a.* et 97. *b.*, 579. 58. *a.*, 581. 10. *a.*, 621. 58. *b.*, 623. 30. *b.*, 662. 79. *b.*, 678. 93. *a.* sq., 712. 46. *b.*, 717. 42. *a.* sq.
Strabo, 288. 75. *b.*, 324. 5. *b.*, 425. 58. *b.*, 585. 24. *a.*
——— ill., 296. 21. *b.*, 299. 9. *a.*, 343. 99. *b.*, 345. 49. *a.*, 362. 97. *b.*, 593. 9. et 11. *b.*
Suidas, 376. 29. *b.*, 472. 53. *b.*, 562. 16. *b.*, 563. 37. *b.*, 586. 73. *b.*, 609. 70. *a.*, 646. *a.* in., 648. 41. *a.*, 661. 39. *a.*, 721. *a.* in., 848. 72. 34., 903. 162. 37.

T.

Tatianus, 748. *a.*, vit. Hom.
Tertullianus 362. (m). 686. 28. *a.*
Themistoclis Epist., 654. 8. *a.*
Theo Sophista, 130. 47. *b.*, 150. 20. *b.*, 356. 97. *a.*, 451. 7. *b.*
Theocritus, 275. 23. *b.*, 479. 100. *b.*, 535. 99. *b.*
Theodoretus, 5. 25. *a.* sq.
Theognis, 427. 27. *b.*, 630. 12. *b.*
Theopompus, 356. 97. *a. b.*
Thom. Mag., 581. 10. *b.*, 620. 38. *b.*, 638. 34 *a.*, 59. (b).
Thucydides, 223. 2. *b.*, 276. 37. *a.*, 346. 91. *b.*, 389. 50. *a.*, 412. 72. *b.*, 413. 85. *a.*, 424. 15. *a.*, 533. 11. *a.*, 548. *a.* in., 555. 49. *b.*, 589. 49. *a.*, 598. 54. *b.*, 602. 62 *a.*, 657. 12. *b.* sq., 677. 81. *b.*
Tzetzes, 139. 63. *b.*, 325. 22. *a.*, 376. 14. *a.*, 377. 38. *a.*, 451. 92. *a.*, 521. 30. *b.*, 91. (a). 446. (h).

V.

Valerius Max., 344. 15. et 23. *a. b.*, 537. 39. *a.*
Vlpian. ad *Demosth.*, 77. 53. *a.* 661. 40. *b.*

X.

Xenophon, 140. 84. *b.*, 157. 54. *a.*, 266. *a.*, 381. 83. *a.*, 413. 85. *a.*, 480. 23. *b.*, 524. 46. *b.*, 590. 84. *a.*, 591. 28. *b.*, 602. 67. *a.*, 650. 10. *a.*, 672. 95. *a.*, 704. 54. *a.*, 734. 64. *b.*, 742. 79. *b.*

Z.

Zenobius, 343. 96. *b.*, 378. 43. *b.*, 396. 100. *b.*, 400. *a.* in., 498. 6. *b.*, 576. 61. *a.*
Zosimus, 100. (n). 375. 87. *a.*
Zonaras, 227. 18. *a.*, eius Lexicon MSS., 387. 91. *a.*, 474. 35. *b.*, 488. 80. *b.* sq.

ADDENDA
ET
EMENDANDA.

Pag.

1, 1. Ἀλικαρνασσῆος codex *Paſſion.*, unde praecipua excerpam, et ſtatim ἀπόδειξις contra morem.

2, 34. Ἴσα σφι πρὸς ἴσα, ſicuti in plerisque: Porro ἐντεῦθεν ille ſemper. 39 τῶν Κόλχων βασιλῆα.

3, 49. Προϊσχομένους. 53 ὧν τούτων. 72 οὕτω Πέρσῃσιν addito ν finali, quod in istiusmodi nominibus verborumque terminationibus illi ſollemne.

4, 82. Προβήσομαι πρόσω tantum. 88 Λυδὸς μὲν γένος, nec *Suidas* aliter in Voc. Κροῖσος. 4 Ἄγρων μὲν γὰρ πρῶτος omisſis mediis. 9 παρὰ τούτων δὲ, quod receptum fuit.

5, 26. Ποίει et ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας, et post pauca πειρώμενον λόγον, quomodo *Med.* 44 ἐς κοιτῶνα.

6, 47. Στίχη. 56 ὁρᾷ μιν. 60 αἰσχύνην ſine ἐς. 63 ἑώρα. 76 ἀπεθωῦμαζε, uti editum est.

7, 87. Μετίετο, ut pleraeque omnes ſchedae, et 99 ἦν μὲν δὴ τὸ. 16 τοῦ δήμου, ex ſcripturae forſan compendio vice τοῦ δημοσίου.

8, 25. Μὲν νυν οὗτος στρατὴν. 41 *Suidae* Κλαζομενάς τ' ἐσέβαλε, ἀντὶ τοῦ εἰς Κλαζομενὰς hinc derivatum videri, doctisſimo *L. Kuſtero* aſſentior. Scripti Codd. non favent, meritoque deſeritur *Suidas*.

9, 52. Κατίσπα et ἐσάμεναι, de quo adnotationes. 54 ἀπαλλάσσεται. 55 ὥσε legendum; operarum error est, cuiusmodi, quod indignor, haud pauci. 62 ἔν τε Λιμενηΐῳ, contra *Mediceum*. 71 συναπελάφρυνον, quod et in *Oxonienſi*.

10, 94. Κύρνας plurium exemplo, 99. τοῦτον ἅπαντα συναγαγὼν ex interpretamento, ut ſuſpicor. 5 ὁ Σαρδηΐος. 9 ὑπῆλθεν.

11, 29. Τὸ πολλὸν τὸ χρόνου cum *Oxon.*, neque improbe. 44 ἐδωλίοισι atque iterum post pauca, 52 ἐς τὴν Κορ., tum ἐς Ταίναρον.

12, 89. Ἀπικόμενον ἐς Πέρσας, absurde. 97 οἰκότα ἐλπίζων, cui primas darem.

13, 32. Θηησάμενον, quale L. III, 24. IV, 87. etc. 35 περὶ σεῦ, ut *Venet.*

14, 37. Τῆς πολλῆς θεωρίης. tum μοὶ ἐπῄλθε tantum. 40 ἐπειρώτα iterumque 56 ex more dialecti et Scriptoris. 48 ἐς τοῦτο δὴ. 58 Κλεόβιν verisſime. 65 ἐκκλησιζόμενοι.

15, 73. Τῶν τεκνίων τὴν γνώμην. 85 σπερχθεὶς in margine explicatur ταραχθεὶς, θυμωθεὶς, ſicuti in Collectione λέξεων *Herodoti*.

16, 5. Ὦ Κροῖσε πᾶν ἐφι, quomodo plures alii. 12 ἔχοντι εὖ τελευτῆσαι. 19 τοῖσι δέ.

17, 25. Τελευτήσει. 28 οὐδεμίη καταρκέειν. 42 ἐκ θεῶν. 63 ἐπικυρῆσαι.

18, 73. Ἀμείνετο, υ loco β, qualis in *Paſſ.*, frequens ſcriptura.

19, 37. Ἀχαρίτην τοι οὐκ, ſicuti *Medic.*

20, 50. Πολλαχῇ τε ἂν ἴσχον. 56 νενικῆσί τε καὶ κυσὶν et Ὄλυμπον. 63 τῷ Κροίσῳ. 74 αὐτῷ, εὑρήκοι.

21, 79. Καθάραντα. 81 ἀκούσας, quod placuit ſicuti 88 ὡς εἰκὸς ἦν. 92 εἶδε. in Latinis. 2 *Abas Phocenſium*. 8 ἀπέσειλε. 9 πειρεώμενος.

22, 15. Ἕκαστος τῇ ἡμέρῃ. 16 ἐπειρωτέοντας et 22 ἐπειρώτεον. 26 Ὁδμὴ δ' ἐς — κραταιβλινοιο.

23, 38. Ἐμηχανήσατο. 56 ἐξεπάλαισα, τριπάλαισα et παλαισιχῖα *Paſſion.*

24, 78. Τοῦ Σαμίων. 81 καὶ περιβράντια. 97 τὸ ξυσὸν τοῖσι λέγχοισι et ἔτι ἀμφότερα ſine copula. 3 εἰ στρατεύοιτο, commode ob ſequentia.

25, 11. Εἰ στρατεύοιτο, ut antea; mox ἐπειρώτεον, uti *Aldus* et alii. 15 καταλύσειν. Ceterum quae in Adnotatione 9 et 24 de *Valla* et Graeco eius codice, a vero abire ſerius deprehendi, nactus verſionis exemplar Venetum anni 1474. benivolentia Amplisſimi *Meermanni*. In eo nullus hic hiatus, qualis in *Archiep.*, cuius cum *Valla* in plerisque aliis conſenſio errandi hanc cauſſam

Pag.

praebuit. Ἀτελείην Laurentius *immunitatem* vertit.

26, 48. Ὄλυμπον. 56 Κρητῆνα et 66 οἱ Κρησωνῆται.

27, 88. Εἰ δὲ τυγχάνοι ἔχων.

28, 12. Ἔμενε, quod in *Aldo* et aliis. 24 ἴδνεας τοῦ βαρβάρου τὸ Ἑλληνικὸν, ἐὸν δεξιώτερον, ſatis culte. 31 ἐμβιβάσαντας, frequentisſima confuſione.

29, 47. Ἀλκμεωνιδέων. 53 στρατιώτῃσι. 59 προηδέατο κοῦτι. 67 διὰ ἐνδεκαιδεκάτου. 72 συνωμόζοντο. 76 οὕτοτε.

30, 6. Λυγδάμη, quo quoque modo *Oxon.*

31, 25. Ὦ Λυκάργε et post pauca iterum.

32, 53. Ἐστρατοπεδεύοντο cum *Oxon.* 67 ἐπειρῶντο, perperam. 70 ἐγινέατο uti *Aldus*. 74 Ἀρκαδίη Τεγέης. Deſcripſit hoc et ſuperius oraculum Schol. in *Ariſtidem* T. II p. 172. *Ed. Iebb.*, verum inquinatisſime, ut pleraque ibi alia.

33, 79. Οἱ Λακεδαιμόνιοι omittuntur a *Paſſion.*, neque ſunt in *Vallae* Latinis. 85 μὴ ἐλαυνέειν. 89 ἐν θώματι ἦν ὁρέων.

34, 35. Τοῦτο, τὸ νῦν. 47 νηυσὶ μακρῇσι oportuerat: excidit litterarum una.

35, 76. Ὑπὸ Ἑλλήνων. in Latinis. 64 *ſed quos habent* legendum.

36, 99. Παῖδάς σφι contra *Medic.*, post pauca πεντήκοντι, verisſime. 12 ταῦτα καὶ ἐγένετο. 14 τοιῶνδε.

37, 30. Λαβόντος, atque ita ſemper ille. 39 *leg.* τοῦτον δὴ ὧν τὸν ex *Paſſ.* et *Aldo*.

38, 82. Ἦν γὰρ οἱ ὁ συμβαλὼν plenius: articulus in Gronoviana et hac intercidit.

39, 21. Τῶν Λυδῶν τὴν δύναμιν, bene *Paſſ.*, qui 24 ἀπηγμένος et 25 ἢ ὡς ἂν αὐτὸς κατεδήλεε. 27 ἀφ' ἵππων neglecta dialecto.

40, 48. Ἀμύνηται, ſicuti aequum est et ſermo poſtulat.

43, 75. Μηδένα εἶναι τῶν ζώντων. *Medic.* εἶναι omiſerat.

44, 87. Εἶπας, ὥσε αὐτῷ. 98 κελεύει cum *Aldo* atque aliis.

45, 18. Ἐπαίρας· voluit ἐπαείρας, quod L. I, 204. 29 non novit χρή. 56 ἀναρτημένου. 59 τὸν ἐγὼ ἐτίμησα, conſentiens *Arch.* etc.

46, 67. Θεῷ τούτῳ. p. 47, 2 lege δυσὶν.

48, 69. Πεσσῶν habet. et p. 50, 51. Ἀγβάτανα.

51, 63. Στονδρακινοὶ, et in libri ora ὑλαζουρὶ Φασι. Voluit ὁ λαζουρὶ Φασι. Vide *Du Cangii* Lexic. Graec. Med. in voce Λαζούριον.

54, 70. Τὴν Μανδάνην, ſicuti editum. 92 ἐς ἑσεωῦτοῦ, littera auctior. 94 ἄλλοτέ κω oportuit.

55, 4. Οὐκ ὡς ἐνετείλατο Ἀσυάγης ad marginem de correctione. 18 Μιτραδάτης ſemper. 22 τῶν οὐρέων. 32 περιποιήσει, margo melius dat.

57, 26. Ὃς ἀμείβετο. p. 58, 45 μουνοθέντα, *Mediceo* praeſtantior. 65 ποιήσω et γινόμενος.

59, 83. Ἐπαλληλήγητο. *Aldus* ceterique in vulgato acquieſcunt, non item *H. Stephanus* Theſ. T. II. p. 637. nec *Portus*, ἐπαλιλλήγητο, idque origini adcommodatius, ſcribentes. *Appianus* Mithr. p. 308. τοσαῦτα τοῦ Πελοπίδου παλιλογήσαντος. 95 παῖς μοῦνος ἔτι τρία μάλιστα ἔτεα γεγονὼς. 1 εὕτυκα. ſed in ora vulgatum. 6 πλὴν τῆς κεφαλῆς.

60, 48. Περιοῦσα, ſicuti libri potiores. p. 61, 58 τὸν δὲ τὸν παῖδα. 79 lege κατέβαλον.

62, 95. Βύβλιον, ſolito ſibi more, itaque mox idem. Confer L. V, 58. p. 399. In margine ἐπιστόλιον. 11 περίοις et ad oram περίης. 19 ἔστι τοι τὰ.

63, 37. Φρήτρη, bene. 43 ἦν γὰρ τῆς χώρης. 49 ἐς τωϋτὸν. 50 τῶν Περσέων στρατὸν. 57 τοῦτο ſupra ſcriptum habet τότε.

64, 83. Ἀνέγνωσαν explicatur ad oram ἀνέπεισαν, unde *Suidae* aberratio in Μετείναι.

65, 9. Κατεκεύσθη, haud perperam. Δημαρήτου κατακεκυσθέντος L. VI, 71. cum 24 τοῖσδε.

ADDENDA

Pag.

66, 36. Ἦδε κατέςηκε. p. 67, 72 ἐντυγχάνοντες et postea συντυγχάνοντες. p. 68, 6 τοῦτο πυέεται tantum et προσβάλῃ.

69, 27. Ταῦτα ἔχειν. 31 οὔτε χεῖρας, nec damnem.

70, 60. Προϊσχοντο, quod Fragm. Cod. Regii itidem praebuit. 66 ἐπεὶ οὐδ' ἐμέο. p. 71, 13 ἐπί τε σφέων αὐτέων τῷ οὔνομα, uti receptum fuit. 25 Ἀλικάρνησσεὺς et 31 Ἀλικαρνησσόν.

72, 43. Δρύμη, non bene. p. 75, 63 ἀποκτείνας pingi debuerat. 66 ἐνέδεε *Pasf.*, et 97 ἐπ' ἐωῦτὸν ἰόντα verisimile idem.

76, 45. Μιτυλήνην et creberrime p. 77. 51 πολιούχου, cui locum cupide darem. 79 νηυσὶ, ut *Ask.*, denique. 86 τοῦτό γε.

78, 88. Suspicatur πυθόμενος τὸ Μήδων, *res* et *potentiam Medorum*, olim hic fuisse doctissimus *A. Kluitius*. Vide in adnotatis posita. p. 79, 46. αὐτέων scribi oportuerat. 50 ἔμπυρα *Pasion.* quoque.

80, 94. Ἐκτῆσθαι idem adfirmat. p. 81, 15 ἐώθεσαν, quod *Herodoto* frequentatur, *Pasf.* 24 Μυλάσοισι tum Καύνιοι et Καυνικὸν, uti ante *Gronov.* omnes. Porro 40 τῶν Καλυνδικῶν, uti *Ald.*

82, 59. Συμφέρονται, sicuti decuit, *Pasf.*; 75 ἀπέργει, ut passim Musae. p. 83, 94 Ἀλικαρνησσοῦ, secum, ut diximus, dissidens.

84, 37. Verbo ἀναισιμώθη adpingitur, ἐχοΐσθη ἐξεφορήθη, ἀνετέθη πλινθευθεῖσα. ἐν ἄλλοις ἡ λέξις σημαίνει, ἠνύσθη καὶ ἐδαπανήθη. 53 τὸν Εὐφράτην, iterumque.

85, 75. Ista ἐν τῷ ἦεν τὰ βασιλήϊα — adiutabat doctissimus *Gisb. Koenius* ἐν τῷ μὲν ἐνὶ — ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ, opera minime spernenda. 92 αὐτοὶ οὗτοι, ἐμοὶ, quemadmodum *Ask.*

87, 56. Λίμνης μακρὸς et 70 ἀπεξηρασμένου, optime.

88, 76. Μολύβδῳ, quod et in *Arch.* scriptura latet. 3 τὸν δὲ νεκρόν. p. 89, 17 ὅπη ἂν et 35 ἥνετο, cum *Medic.*

90, 61. Ἐσαγαγὼν vere. 66 ἀνδρὶ ὡς et 81 ἀραίρητο, *Medic.* consentiens. 87 τριτημορίη.

91, 94. Μεδίμνου Ἀττικῆς et 96 θηλέας. 8 κηλωνηΐοισι cum marginali scholio, γερανίοις. ἐκ τοῦ κηλοῦ. Ὅμηρος, αὖα περίκηλα, *Odyss.* E. 240. 24 καρπῶν ἐχόμενα.

92, 51. Ζωὸς et 55 ἀπινεκήρυξεν. p. 93, 64 καὶ ἐπὶ τοῦτον ἄλλον εἰρίνεον. 92 βαλὼν, uti *Med.*, sed male.

94, 97. Ἐγγυήτεω ἀπάγεσθαι et mox ἂν ἄγεσθαι 15 ἔχει. p. 95, 46 ἐπαμμένας et ἀπαλλάσσονται.

96, 73. Καταγιζομένου cum *Med.* 98 ζῶια, iterumque, et L. II, 4. etc. p. 97, 21 στρατηΐην, belle. 39 ποιέῃ. 43 προκειμένῃ γνώμῃ.

98, 64. Κῦρόν γε sine priore articulo, conmode, si velis. 79 γνῶμαι μὲν ἄλλων συνέπιπτον. p. 99, 81 τοῦ Κροίσου. 94 Τσάσπῃ τοῦ Ἀρσάμεος. 3 κηδέανται, vitiose.

100, 48. Ταῦτα οὐ σὺ ποιήσεις. 50 Κῦρος μὲν τῶν ἐπέων. 57 ὡς ὁ Κῦρος οὐκ, uti *Ald.* etc. p. 101, 66 αὐτοῦ ταύτῃ. 70 ἐδίζητο ex *Herodoti* consuetudine.

103, 7. Μέγα abest. 22 μηδένα. 104, 25 πλήσαντας δὲ γάλακτος absque articulo. 31 ἑσίοντι, rectius. 45 παίδων et mox similiter. 105, 87 καὶ ἕνδεκα *Pasion.*, cuius reliquae variationes suis locis depositae sunt.

119, 63. Leg. ἡ Λιβύη. p. 164, 22 λελέχθω.

173, 23. Inpendit huic loco Disertionem IV. T. III. p. 300. Edit. Paris. *Origin. Leg. et Art.* eruditissimus *Goguetus*, multisque disputatis eum corruptum et ob defectum meliorum codicum pro desperato et insanabili habet: videri tamen Aegyptios obscure indicasse mutatum solis cursum tempore Iosuae imperatoris et Hiskiae, Iudaeorum regis, de quo utroque in *Iosuae* libro C. X, 12, 13. et 2. *Reg.* C. XX, 9. Quae disputatio uti elegans est, ita plane coniecturalis arcessitaque atque in scriptas membranas aspera et iniqua. Aliam nuper meditando extudit vir doctissimus in *Memor. Trivultin.* T. LXV. p. 409. *Edit. Amstel.*, maximopere urgens, ἐξ ἠθέων non esse *extra sedes*, quae *Gronovii* Latina, verum *ex sede consueta*. Sententiam Aegyptiorum et *Herodoti* esse, solem quater inde ortum fuisse, unde oriri solet: et bis cursum illinc inchoasse, ubi Herodoti tempore occidebat, bis eundem finiisse isthic, ubi eiusdem aetate oriebatur: τὸν ἥλιον hic *solem* non innuere, sed *solarem periodum*, quae spatio annorum undecim millium trecentorum et quadraginta revoluta varios ortus occasusque, sive initia et fines, habuerit. Huc, nisi aberro, tendit operosa eruditi viri explicatio, quam quidem laudibus ferre, probare non queo. Namque et longius abit a scriptoris verbis, et prodigium, cuius caussa adferuntur, enervant. Quid ista enim, si solaris periodus significetur, καὶ οὐδὲν τῶν κατ' Αἴγυπτον ὑπὸ ταὐτὰ ἑτερωιοῦῆναι — ? Et quis unquam ἥλιον ἀνατεῖλαι et καταδῦναι de *periodi solaris* initio et fine, ut alia ne addam, posuit? Ipsam sollertissimi viri diatribam adi.

Pag.

182, 37. Quod Schol. *Aristoph.* Plut. v. 388. Herodoteum produxit ἀπὸ τούτου εἰσὶ σάδια δύο ἀπαρτὶ, aut, uti in Ἀπαρτὶ *Suidas*, σάδιοι ὁ, h. e. ἑβδομήκοντα, id frustra in Musis quaesitum, hic olim, sed correctius, conmodam sedem habuerat. Testis erit Grammaticus Sangermanensis, cuius indicium Cl. *D. Rubnkenio* acceptum fero, Ἀπαρτὶ scribens παρ' Ἡροδότῳ σημαίνει τὸ ἀπηρτισμένως καὶ ἀκριβῶς· ἀπὸ τούτου εἰσὶν σάδιοι χίλιοι ΑΠΑΡΤΙ εἰς τὸν Ἀραβικὸν Κόλπον. Valde autem mirum, ita vocem hinc abiisse, ut ne vestigium quidem reliquerit. Non eam inconmodam, sed et Herodoteam, diximus ad L. V, 53.

205, 21. Ἀσθενὲς δὲ τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης ταύτης etc., his superioribusque descriptis Cel. *Boerhavius* Element. Chem. T. I. 550 subdit: *ubinam talis aqua bodie? nusquam sane, et si semel haberi posset, daretur comparandae aquae cognitio. Sed neque natura talem hic nobis praebet, neque ars ulla parare potest, ne sollicitissima quidem et repetita destillatione. Quare credidi olim ista legens, quae pro verissimis habeo, quod ligna in Aethiopiae illa parte quam ponderosissima habeantur, aquae simul nostrarum respectu levissimae sint:* tum positis in medio Asiae, Africae et Americae gravissimi ponderis lignis, *non dubitabimus*, addit, *amplius, quin in illis telluris plagis ligna habeantur ponderosissima, in confirmationem eorum, quae Herodotus narravit. Enimvero hodiernae observationes probant fere omnia MAGNI VIRI dicta* etc. prorsus pro Herodoto benigne et honorifice. Quam autem vellem exposita itidem illa fuisse, μήτε τῶν ὅσα ξύλου ἐςὶ ἐλαφρότερα. *Herodotus*, uti sequentia arguunt, de veritate rei addubitasse videtur.

221, 32. Leg. λαβὼν. p. 232, 98 μέθυς et 99 ἦν. p. 238, 38 θωϋμάζης. p. 249. 86 καὶ αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότατοι. p. 251, 49 ποικίλοι. p. 261, 50 ταραχῇ. et in Latinis. 49 *fraudati erant*. p. 270, 39 εἰρώτευν. p. 271, 78 ἱερωσύνην. p. 275, 27 λώβᾶται. p. 285, 66 μηχανήσασθαι.

327, 15. Mutato leviter articulo fingebat praestantissimus *A. Kluitius*, θύουσι μὲν δὴ παρθένῳ. nihil enim in anterioribus de virgine, mox demum memoranda.

331, 53. Leg. ποιεῦσι. p. 339, 34 ἀπαλλάσσεσθε. p. 345, 69 ἐτράποντο. p. 363, 29 in Latinis *gustare* oportuit, et p. 366, 26 κατεργάζονται. p. 368, 92 τρεῖς ὥρας.

377, 52. Adfirmat MSS. scripturam, uti Cl. *Rubnkenius* me admonuit, Grammaticus Sangermanensis, Αὐθέκαστα, αὐτὰ τὰ γενόμενα, οἷον ἀκριβῶς καὶ συντόμως καὶ ἀποτόμως. καὶ λόγοι αὐθέκαστοι, οἱ σαφεῖς καὶ σύντομοι, ἢ οἱ ἀληθεῖς. Ἡρόδοτος δὲ διαλύων φησὶν ΑΤΤΑ ΕΚΑΣΤΑ, οἷον αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν.

386, 52. Leg. τὰς κυπλάδας. p. 393, 70 ἀπικέσθαι.

397, 34. Si defectus expleretur, quae *Kluitii* coniectura, ad hunc modum, σαφμοί εἰσι τέσσερες καὶ τριήκοντα· παρασάγγαι δὲ ἑπτὰ καὶ τριήκοντα καὶ ἑκατὸν, stathmorum et parasan-

ET EMENDANDA.

Pag.

ſangarum numerus rotundaretur. Aliquid hic deeſſe, certum arbitror.

399, 83. Leg. ἐξανασάντων. p. 406, 86 Σικυώνιος.

413, 86. *Kluitii* coniectura, ἀλλὰ ξύλου ἱρῆς ἐλαίης ob proxime ſequentia et ſcholiaſtae *Ariſtidis* verba ἀπὸ ξύλου ἐλαίας ἱερᾶς, ingenioſa est, dubito an neceſsaria.

435, 1. Leg. γένηται. p. 448, 91 libri omnes ſcripti editique περιεκαθέατο, pro περιεκατέατο, uti dialecti genius poſtulabat. 450, 64 leg. λιμαινούσης.

454, 8. Elegans *Gisb. Koenii* coniectatio ſic verba ordinat et refingit, εἶχε κατ' οἴκους, τὸν ἀδελφεὸν Στησαγόραν δηλαδὴ ἔτι τιμέων, *domi ſe continuit, quaſi fratrem Steſagoram adhuc honorans.* lungit ex L. IX, 24. οἳ μέν νυν βάρβαροι — ἀποθανόντα ἐτίμων Μασίστιον, quod tamen geminum planeque adſimile non est.

462, 50. Leg. ἑκατέρω. p. 463, 77 τάδε. Ἱππέες. p. 472, 56 τὸν Φύλακον. 489, 3 ἦν γὰρ. p. 490, 29 ἦν γὰρ σὺ. p. 491, 52 ταρσομένων. 80 est, cui πῦρ τε ἄιθεον blanditur, oblito eam verbi formam Graecis auribus inſolentem esſe: ignem ſibi poſtulabant, quo fugientium Perſarum naves incenderent.

496, 46. Leg. ἡμέρης. p. 498, 98 πρϊούσης. p. 500, 59 τείχεος. p. 506, 26 πρότερον et 46 βασιλεῦσαι, mutato tono, in Gronoviana editione itidem pravo.

523, 8. Leg. τίς τε ἐὼν· p. 543, 61 ὡπλισμένοι. p. 554, 38 κατοικημένοι. p. 564, 48 ξεινίζων. p. 570, 69 ἄλλους· Φρονήσαντες. p. 586, 80 προσῆν. p. 601, 39 ἀλλοφρονέοντες p. 612, 50 τοιουτότροπα.

615, 46. Leg. ἐξηγέο. p. 642, 65 ἐνέχεσθαι. p. 649, 89 ἄλλοι κατὰ ſine puncto. p. 653, 90 κατήμενοι. p. 697, 93 τειχέων. p. 716, 10 καὶ ἔπειτα. p. 725. Ἑλένη et 55 ἐξηγησάμενοι. p. 728, 44 τὰ πρέπει μᾶλλον deleta punctione. p. 731, 59 ἄνδρες. p. 737, 88 πλαταιΐδι et 92 πρωΐ. p. 739, 44. πολέμου ἐόντος. p. 743, 53 Περσῖσι.

788, In bibliothecae Regis Chriſtianiſſimi MS., cuius mihi copiam Cel. *D. Rubnkenius* nuperrime fecit, libellus *de Nili Incremento* longe nitidior adparet. Operae erit notabiliora deſcribere. Semper τοὺς ἐτησίας, uti *Herodotus* et *Diodorus*, adpellat. tum

5. Κωλύειν τὴν ἐπιῤῥοὴν αὐτοῦ, τὸ δὲ κῦμα, ſpecioſe.

8. Οὕτως γίνεσθαι, ſine φησὶ, quod ob ſuperiora minime neceſsarium. Mox ἀπὸ χιόνος τηκομένης.

12. Τινὲς τραγωδοποιῶν· καὶ Ἀναξαγόρας, neque absurde.

15. Λέγων οὕτως.

Νείλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ γαίας ὕδωρ,

neglectis, ſicuti et apud *Diodorum* L. I, 38., mediis. Porro ſeq. verſu πλη-

Pag.

ροῦται θέρει, quod arridere potest: aeſtate enim Nilus augetur.

21. Τεθριππεύοντος ἡλίου κατὰ χθόνα, videlicet Αἰθιοπίδα, *Is. Voſſio*, cui ſimile libelli ſcriptum exemplum in manibus fuit, ad *Melam* rectisſime monſtrante. *H. Stephanus* temere mutavit. Statim καὶ ἐν Ἑλένῃ ὅμοιον τούτου. et vers. ſecundo, Ὃς ἀντὶ δίας ψεκάδος, quomodo in *Helenae Euripid.* principio.

27. *Aeſchyli* fragmentum ita exhibet:

Γένος μὲν αἰνῶν ἐκλαθὼν ἐπίσαμαι
Αἰθιοπίδος γῆς. ἔνθα Νεῖλος ἐπτάβρους
Γαῖαν κυλίνδει πνευμάτων ἐπομβρίᾳ.
Ἐν ᾗ πυρωπὸς ἥλιος ἐκλάμψας χθονὶ
Τήκει πεταλαν χιόνα· πᾶσα δ' εὐθαλὴς
Αἴγυπτος ἀγνοῦ νάματος πληρουμένη
Φερέσβιον Δήμητρος ἀντέλλει σάχυν.

et exhibet multo, quam a *Stephano* editum est, melius. In vers. 1. καὶ παθὼν, ex vulgato καὶ μαθὼν, *Grotius*, *Salmaſius* et *Voſſius* finxerunt. Ἐκλαθὼν ferri potest. Quartus vers. optime, modo *Voſſii* φλογὶ probetur, decurret. *Grotii* enim ad Excerpta Trag. p. 951. et *Salmaſii* in *Solin.* p. 296. audaciores videntur correctiones. Ultimum ἀντέλλει σάχυν magnus *Grotius* de coniectura reſtituit felicisſime.

789, 5. Αὐτὸς δὲ τὴν αὐτοῦ γνώμην φησὶν, et τὰς κυνὸς ἀνατολάς.

9. Μάλιστα νέφη φέρειν πρὸς τὴν Αἰθ., ſatis elegante.

11. Ἀφ' οὗ τὸν Νεῖλον ἀναβαίνειν, tantum.

15. Μὴ ἀνασάντος non bene, loco μετασάντος.

19. Ὄμβρον γίνεσθαι, ut correctum voluit *Iungermannus*, qui in connexis Εὐθυμένης δὲ, iuſtisſime; ita ſchedae veteres, et postea φησὶν τὴν ἔξω θάλασσαν ἐπιῤῥεῖν, ὡς ἐπὶ τὴν Λιβ., quae Euthymenis opinionem, ex Oceano marique externo, ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἔξω θαλάσσης, ut in *Plutarcho*, Nilum inpleri, egregie declarant.

33. Τοῖς χειμῶσι συμβάλλειν, longe, quod *Iungermannus* non fugit, melius. Sequentia quinque usque in τότε ſunt in litura, at mox ἐνδεὴ γενόμενον μὴ συναναφέρειν.

37. Παραπλησίως δὲ Οἰνοπίδης, cui locus dandus erit in poſterum.

41. Ἐπὶ τροπὰς δὲ θερινὰς μεθισάμενον πρὸς τὴν ἄρκτον, ὑγραίνειν, verisſime. *Euripides* ſupra ὑγραίνει γύας. Finis libelli in ſcriptis membranis huiusmodi, τὰ δὲ τοῦ Νείλου σώματα ταῦτα, πρὸς τὴν Ἀραβίαν Πηλουσιακὴν, πρὸς Λιβύην Κανωβικήν· τὰ δὲ λοιπὰ, Βιλβιτικὴν, Σεβέννυται, Μενδήσιον, Σαϊτικὸν, Οὐρουεπικὸν, verum mire foedatus. Oſtia Nili VII. ſuos ſibi titulos ex *Herodoti* L. II, 17. facile reciperabunt. In ultimo Βουσιολικὸν latere videtur.

Peccata in Lectionibus variantibus.

Pag. 88. litt. e. *Arcb. M. Ask.* ἐξήγαγε. 93. b. fin. τοῖσι Βοιωτιοῖσι. 135. q. *iidem.* vulgo ἱρά. 217. a. ἀσθελὴ *Med. Paſ. Ask.* 236. d. αἰγυπιῶν habet. 247. n. *Paſ.* ἦν omittunt. 318. h. *Paſ.* κάτισε. κάτεισε *Vind.* 323. m. Σάλμοξιν *Ask. Med.* 332. m. marg. *Steph.* νοήσαντες, tum. 345. m. Μεμβλιάρεω *Arcb.* 396. b. *Arcb.*, in reliquis εὐεπία. 410. d. Τίνυσθαι *Ask.* 416. I. Ἀθηναίοισι γενομ. 448. h. fin. olim ὅτε. 450. d. Ἐποιήσατο *Paſ.* 595. f. fin. indicans. antea πρῶτον. 610. b. ceteri σεινότερα. 654. b. deinceps. alii Σίκινος. 712. f. Πλεῦνας τῶν. et n. in *Aldo* οὗτοι τε. 729. m. qui Μήδου ἡγεμόνος.

Errata quaedam in notis et corrigenda.

Pag. col. l.	Leg.
20. *a.* 12. ἀχαριτότατον	ἀχαριτώτατον
42. *a.* 20. εἰκάζῃ	εἰκαξῇ
—— *b.* 31. formam	formam istius generis
48. *a.* 32. ἐν Πειραιεῖ, αὐτοῦ	ἐν Πειραιεῖ αὑτοῦ
70. *b.* 16. ibidem	itidem.
82. *a.* 26. collegit	collecta *N. Cragio* dedit
91. *b.* 16. ἀκίστοι	εἰκίστοι.
116. *b.* 23. nuſpiam est imperantis, at mitibus	ſaepius est mitibus
117. *a.* 2. eodem ſemper m.	eodem m.
120. *b.* 7. Huc	huic
132. *b.* 15. p. 850.	p. 80.
156. *b.* 20. deſtituto	deſtituta
170. *a.* 13. ὡς	οὓς
188. *b.* 34. πολλὰ μὲν δὲ	πολλὰ μὲν δὴ
206. *a.* 10. *Diodor.* III, 15.	*Diodor.* II, 15.
219. *a.* 36. Τόνδ' οὐδ'	τόνδ'. οὐδαμῶς
232. *a.* 36. χήμψ.	λήμψ.
—— *b.* 29. Paullo ante	Paullo post.
238. *a.* 18. ἴξεσι	ἵξεσι
239. *a.* 37. οὐδὲν, οὐδ' οἰκῆιον	οὐδὲν οἰκεῖον
253. *a.* 32. Ταῦτα	Τοσαῦτα
—— *b.* 10. ἡ	ἡ γῆ
257. *b.* 2. *Saphoclis*	*Sophocles*
262. *b.* 13. ΕΚΧΩΡΗΣΑΝΤΕΣ	ΕΚΧΩΡΗΣΑΝΤΟΣ
268. *a.* 5. πῶς	πῶς et mox iterum.
276. *b.* 33. dirisſime	dirisſima
278. *b.* 30. Dariis	Darii
284. *b.* 16. proprius	propius
—— 25. εὐτιθ.	εὖ τιθ.
285. *b.* 12. opinor, ἀπαλλ.	opinor, ſententiam ineſſe commodam hac ratione ſcriptis: *populi ferebat ſententia*, ὡς ἀπαλλ.
286. *b.* 7. abunde	aliunde
—— 31. χ	Sect. X.
287. *a.* 21. 77	p. 77
—— 28. prodidit	prodidit ista memoriae *Proclus*
290. *b.* 8. huius Muſae	ſuperioris Muſae.
293. *a.* 36. his	in his
295. *a.* 36. adverſa	adverſo
—— *b* 36. εὐήχης	εὐήχης
296. *b.* 4. in ſpecum	in ſpeciem
298. *a.* 19. ista	ſunt ista
304. *a.* 37. moris	maris
305. *a.* 1. hunc	hinc
—— 13. κατὰ φησὶ	κατά φησι
305. *a.* 14. ſed Μητρόδωρος, *Metrodorus* egerat	ſed Metrodorus egerat
307. *b.* 1. opinior	opinor
—— 11. vide	vid.
309. *a.* 14. Od. 15	Od. K.
312. *b.* 32. vera	verae
315. *b.* 15. ἐπυρίᾳ	ἐπυρία
317. *b.* 25. ἄλογον	ἄλοχον
318. *b.* 6. ἐκ Θεῶν τοῦ	ἐκ Θεῶν του
340. *b.* 30. qui	cui
342. *b.* 34. εἶπειν, ἐθέλειν	εἶπεν, ἐθέλειν
347. *b.* 7. νόσῳ	νόσω
367. *a.* 18. *T. H.*	*T. Faber*
370. *a.* 13. et debetur forſan errori deſcribentis vox τρωτοῦ	(*ista delenda ſunt*)
394. *b.* 42. τῷ θυμῷ	Τὰ θυμᾷ.
396. *b.* 23. Ionum	Ionem
—— 27. c. 55. p. 306.	(et ista deleantur)
409. *b.* 21. ἀδικῆσθαι	ἠδικῆσθαι
413. *a.* 43. et Αὐξωσίᾳ	et αὐξωσίᾳ
421. *a.* 18. τοῦ	τὸ
—— *b.* 30. Emation	Emathion
425. *a.* 50. συνεπράξατο	συνεπρήξατο
429. *b.* 5. 38.	33.
430. *b.* 12. ἐξάντην	ἐξάντη (ut *Suid.* habet)
449. *b.* 7. ὑποκυψάσας	ὑποκυψάσας
462. *a.* 8. ἀποδίχεσθαι	ἀποδίξασθαι
466. *b.* 26. unam iudicari	unam indicari
469. *a.* 11. fuiſsent	fuiſset
477. *b.* 30. Deterior	Non deterior
513. *a.* 18. χριτίων	χριτίον
546. *a.* 16. *Diodoras*	*Diodorus*
—— *b.* 25. in ἴζω	et in ἴζω
565. *b.* 16. πραπ.	πρατ.
577. *b.* 2. πυθ.	πυνθ.
579. *b.* 15. οὕτω ἴχει τοι	οὕτω ἴχι τοι
580. *a.* 6. Acan	Aean
—— *b.* 28. puerita	*pueritia*
587. *b.* 39. τὰς παραβαλλίας	τὰς παραβαλλαττίας
589. *a.* 12. τὸ ἐπιῤῥ.	τὸ ἦ, τὸ ἐπιῤῥ.
616. *a.* 18. Tollendum	Tollendam
622. *a.* 16. haec parte	hac parte.
639. *b.* 10. Perſis	*Perſas*
661. *b.* 3. vicinorum	vicinorum ſita
663. *b.* 7. adhaeſerit	adhaeſit
667. *b.* 26. ἀμφὶ περικτ.	ἀμφιπερικτ.
672. *a.* 15. Themiſtocles	Themiſtoclem
695. *a.* 17. Πελοπήσῳ	Πελοποήσῳ
722. *b.* 10. τὸ ἱρὸν.	τὸ ἱερόν.

TRAIECTI AD RHENVM

OPERA ET TYPIS

WILH. IOAN. REERS.

MDCCLXIII.